Sentence By Sentence

Gurmukhi to English Translation of

Siri Dasam Granth Sahib

Translation provided by:

Sikhitothemax

sttm.co

sikhitothemax.org

Pulled from BaniDB, sentence by sentence text arrangement, conversion to Unicode and formatting etc by: SikhParcharWorlwide

Public Domain

****

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ikOankaar satigur prasaadh ||

The Lord is One and He can be attained through the grace of the true Guru.

ਜਾਪੁ ॥

jaap ||

Name of the Bani : Japu Sahib

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

sree mukhavaak paatisaahee 10 ||

The sacred utterance of The Tenth Sovereign:

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

chhapai chha(n)dh || tavai prasaadh ||

CHHAPAI STANZA. BY THY GRACE

ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰੁ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ਅਰੁ ਪਾਤਿ ਨਹਿਨ ਜਿਹ ॥

cha'kr chihan ar baran jaat ar paat nahin jeh ||

He who is without mark or sign, He who is without caste or line.

ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ਭੇਖ ਕੋਊ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤਿ ਕਿਹ ॥

roop ra(n)g ar rekh bhekh kouoo keh na sakat keh ||

He who is without colour or form, and without any distinctive norm.

ਅਚਲ ਮੂਰਤਿ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਮਿਤੋਜਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥

achal moorat anabhau prakaas amitoj kahi'jai ||

He who is without limit and motion, All effulgence, non-descript Ocean.

ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਣ ਸਾਹੁ ਸਾਹਾਣਿ ਗਣਿਜੈ ॥

koT i(n)dhr i(n)dhraan saahu saahaan ganijai ||

The Lord of millions of Indras and kings, the Master of all worlds and beings.

ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮਹੀਪ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨੇਤ ਨੇਤ ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਕਹਤ ॥

tirabhavan maheep sur nar asur net net ban tiran kahat ||

Each twig of the foliage proclaims: “Not this Thou art.”

ਤਵ ਸਰਬ ਨਾਮ ਕਥੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਨਾਮ ਬਰਨਤ ਸੁਮਤਿ ॥੧॥

tav sarab naam kathai kavan karam naam baranat sumat ||1||

All Thy Names cannot be told. One doth impart Thy Action-Name with

benign heart.1.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਕਾਲੇ ॥

namasatavai(n) akaale ||

Salutation to Thee O Timeless Lord

ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੇ ॥

namasatavai(n) kirapaale ||

Salutation to Thee O Beneficent Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਰੂਪੇ ॥

namasata(n) aroope ||

Salutation to Thee O Formless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਨੂਪੇ ॥੨॥

namasata(n) anoope ||2||

Salutation to Thee O Wonderful Lord! 2.

ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਖੇ ॥

namasata(n) abhekhe ||

Salutation to Thee O Garbless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਲੇਖੇ ॥

namasata(n) alekhe ||

Salutation to Thee O Accountless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਕਾਏ ॥

namasata(n) akaae ||

Salutation to Thee O Bodyless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਏ ॥੩॥

namasata(n) ajaae ||3||

Salutation to Thee O Unborn Lord!3.

ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ ॥

namasata(n) aga(n)je ||

Salutation to Thee O Indestructible Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ ॥

namasata(n) abha(n)je ||

Salutation to Thee O Indivisible Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੇ ॥

namasata(n) anaame ||

Salutation to Thee O Nameless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਠਾਮੇ ॥੪॥

namasata(n) aThaame ||4||

Salutation to Thee O Non-Spatial Lord! 4

ਨਮਸਤੰ ਅਕਰਮੰ ॥

namasata(n) akarama(n) ||

Salutation to Thee O Deedless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਧਰਮੰ ॥

namasata(n) adharama(n) ||

Salutation to Thee O Non-Religious Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੰ ॥

namasata(n) anaama(n) ||

Salutation to Thee O Nameless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਧਾਮੰ ॥੫॥

namasata(n) adhaama(n) ||5||

Salutation to Thee O Abodeless Lord! 5

ਨਮਸਤੰ ਅਜੀਤੇ ॥

namasata(n) ajeete ||

Salutation to Thee O Unconquerable Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਭੀਤੇ ॥

namasata(n) abheete ||

Salutation to Thee O Fearless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਬਾਹੇ ॥

namasata(n) abaahe ||

Salutation to Thee O Vehicleless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਢਾਹੇ ॥੬॥

namasata(n) addaahe ||6||

Salutation to Thee O Unfallen Lord! 6

ਨਮਸਤੰ ਅਨੀਲੇ ॥

namasata(n) aneele ||

Salutation to Thee O Colourless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਦੇ ॥

namasata(n) anaadhe ||

Salutation to Thee O Beginningless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਛੇਦੇ ॥

namasata(n) achhedhe ||

Salutation to Thee O Blemishless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਧੇ ॥੭॥

namasata(n) agaadhe ||7||

Salutation to Thee O Infinite Lord! 7

ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ ॥

namasata(n) aga(n)je ||

Salutation to Thee O Cleaveless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ ॥

namasata(n) abha(n)je ||

Salutation to Thee O Partless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਉਦਾਰੇ ॥

namasata(n) udhaare ||

Salutation to Thee O Generous lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਪਾਰੇ ॥੮॥

namasata(n) apaare ||8||

Salutation to Thee O Limitless Lord! 8

ਨਮਸਤੰ ਸੁ ਏਕੈ ॥

namasata(n) su ekai ||

Salutation to Thee O THE ONLY ONE LORD!

ਨਮਸਤੰ ਅਨੇਕੈ ॥

namasata(n) anekai ||

Salutation to Thee O The Multi-form Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ॥

namasata(n) abhoote ||

Salutation to Thee O Non-elemental Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਜੂਪੇ ॥੯॥

namasata(n) ajoope ||9||

Salutation to Thee O Bondless Lord! 9

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਕਰਮੇ ॥

namasata(n) nirakarame ||

Salutation to Thee O Deedless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭਰਮੇ ॥

namasata(n) nirabharame ||

Salutation to Thee O Doubtless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਦੇਸੇ ॥

namasata(n) niradhese ||

Salutation to Thee O Homeless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭੇਸੇ ॥੧੦॥

namasata(n) nirabhese ||10||

Salutation to Thee O Garbless Lord! 10

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ ॥

namasata(n) niranaame ||

Salutation to Thee O Nameless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥

namasata(n) nirakaame ||

Salutation to Thee O Desireless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧਾਤੇ ॥

namasata(n) niradhaate ||

Salutation to Thee O Non-elemental Lord!

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤੇ ॥੧੧॥

namasata(n) niraghaate ||11||

Salutation to Thee O invincible Lord! 11

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧੂਤੇ ॥

namasata(n) niradhoote ||

Salutation to Thee O Motionless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ॥

namasata(n) abhoote ||

Salutation to Thee O Elementless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਲੋਕੇ ॥

namasata(n) aloke ||

Salutation to Thee O Invinciblle Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਸੋਕੇ ॥੧੨॥

namasata(n) asoke ||12||

Salutation to Thee O Griefless Lord! 12

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਤਾਪੇ ॥

namasata(n) nirataape ||

Salutation to Thee O Woeless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਥਾਪੇ ॥

namasata(n) athaape ||

Salutation to Thee O Non-established Lord!

ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਮਾਨੇ ॥

namasata(n) tiramaane ||

Salutation to Thee O Universally-Honoured Lord!

ਨਮਸਤੰ ਨਿਧਾਨੇ ॥੧੩॥

namasata(n) nidhaane ||13||

Salutation to Thee O Treasure Lord! 13

ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਹੇ ॥

namasata(n) agaahe ||

Salutation to Thee O Bottomless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਬਾਹੇ ॥

namasata(n) abaahe ||

Salutation to Thee O Motionless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਬਰਗੇ ॥

namasata(n) tirabarage ||

Salutation to Thee O Virtue-full Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਸਰਗੇ ॥੧੪॥

namasata(n) asarage ||14||

Salutation to Thee O Unborn Lord! 14

ਨਮਸਤੰ ਪ੍ਰਭੋਗੇ ॥

namasata(n) prabhoge ||

Salutation to Thee O Enjoyer Lord!

ਨਮਸਤੰ ਸੁਜੋਗੇ ॥

namasata(n) sujoge ||

Salutation to Thee O Well-united Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਰੰਗੇ ॥

namasata(n) ara(n)ge ||

Salutation to Thee O Colourless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਗੇ ॥੧੫॥

namasata(n) abha(n)ge ||15||

Salutation to Thee O Immortal Lord! 15

ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਮੇ ॥

namasata(n) aga(n)me ||

Salutation to Thee O Unfathomable Lord!

ਨਮਸਤਸਤੁ ਰੰਮੇ ॥

namasatasat ra(n)me ||

Salutation to Thee O All-Pervasive Lord!

ਨਮਸਤੰ ਜਲਾਸਰੇ ॥

namasata(n) jalaasare ||

Salutation to Thee O Water-Sustainer Lord!

ਨਮਸਤੰ ਨਿਰਾਸਰੇ ॥੧੬॥

namasata(n) niraasare ||16||

Salutation to Thee O Propless Lord! 16

ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਤੇ ॥

namasata(n) ajaate ||

Salutation to Thee O Casteless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਪਾਤੇ ॥

namasata(n) apaate ||

Salutation to Thee O Lineless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਮਜਬੇ ॥

namasata(n) amajabe ||

Salutation to Thee O Religionless Lord!

ਨਮਸਤਸਤੁ ਅਜਬੇ ॥੧੭॥

namasatasat ajabe ||17||

Salutation to Thee O Wonderful Lord! 17

ਅਦੇਸੰ ਅਦੇਸੇ ॥

adhesa(n) adhese ||

Salutation to Thee O Homeless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਸੇ ॥

namasata(n) abhese ||

Salutation to Thee O Garbless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧਾਮੇ ॥

namasata(n) niradhaame ||

Salutation to Thee O Abodeless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਬਾਮੇ ॥੧੮॥

namasata(n) nirabaame ||18||

Salutation to Thee O Spouseless Lord! 18

ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਾਲੇ ॥

namo sarab kaale ||

Salutation to Thee O All-destroyer Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਦਿਆਲੇ ॥

namo sarab dhiaale ||

Salutation to Thee O Entirely Generous Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੂਪੇ ॥

namo sarab roope ||

Salutation to Thee O Mullti-form Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੂਪੇ ॥੧੯॥

namo sarab bhoope ||19||

Salutation to Thee O Universal King Lord! 19

ਨਮੋ ਸਰਬ ਖਾਪੇ ॥

namo sarab khaape ||

Salutation to Thee O Destroyer Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਥਾਪੇ ॥

namo sarab thaape ||

Salutation to Thee O Establisher Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਾਲੇ ॥

namo sarab kaale ||

Salutation to Thee O Annihilator Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥੨੦॥

namo sarab paale ||20||

Salutation to Thee O All-sustainer Lord! 20

ਨਮਸਤਸਤੁ ਦੇਵੈ ॥

namasatasat dhevai ||

Salutation to Thee O Divine Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਵੈ ॥

namasata(n) abhevai ||

Salutation to Thee O Mysterious Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਜਨਮੇ ॥

namasata(n) ajaname ||

Salutation to Thee O Unborn Lord!

ਨਮਸਤੰ ਸੁਬਨਮੇ ॥੨੧॥

namasata(n) subaname ||21||

Salutation to Thee O Loveliest Lord! 21

ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਉਨੇ ॥

namo sarab gaune ||

Salutation to Thee O All-Pervasive Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਭਉਨੇ ॥

namo sarab bhaune ||

Salutation of Thee O All-Permeator Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੰਗੇ ॥

namo sarab ra(n)ge ||

Salutation to Thee O All-loving Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੰਗੇ ॥੨੨॥

namo sarab bha(n)ge ||22||

Salutation to Thee O All-destroying Lord! 22

ਨਮੋ ਕਾਲ ਕਾਲੇ ॥

namo kaal kaale ||

Salutation to Thee O Death-destroyer Lord!

ਨਮਸਤਸਤੁ ਦਿਆਲੇ ॥

namasatasat dhiaale ||

Salutation to Thee O Beneficent Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਬਰਨੇ ॥

namasata(n) abarane ||

Salutation to Thee O Colourless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਅਮਰਨੇ ॥੨੩॥

namasata(n) amarane ||23||

Salutation to Thee O Deathless Lord! 23

ਨਮਸਤੰ ਜਰਾਰੰ ॥

namasata(n) jaraara(n) ||

Salutation to Thee O Omnipotent Lord!

ਨਮਸਤੰ ਕ੍ਰਿਤਾਰੰ ॥

namasata(n) kirataara(n) ||

Salutation to Thee O Doer Lord.!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਧੰਧੇ ॥

namo sarab dha(n)dhe ||

Salutation to Thee O Involved Lord!

ਨਮੋਸਤ ਅਬੰਧੇ ॥੨੪॥

namosat aba(n)dhe ||24||

Salutation to Thee O Detached Lord! 24

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਸਾਕੇ ॥

namasata(n) nirasaake ||

Salutation to Thee O Kindredless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਬਾਕੇ ॥

namasata(n) nirabaake ||

Salutation to Thee O Fearless Lord!

ਨਮਸਤੰ ਰਹੀਮੇ ॥

namasata(n) raheeme ||

Salutation to Thee O Generous Lord!

ਨਮਸਤੰ ਕਰੀਮੇ ॥੨੫॥

namasata(n) kareeme ||25||

Salutation to Thee O Merciful Lord! 25

ਨਮਸਤੰ ਅਨੰਤੇ ॥

namasata(n) ana(n)te ||

Salutation to Thee O Infinite Lord!

ਨਮਸਤੰ ਮਹੰਤੇ ॥

namasata(n) maha(n)te ||

Salutation to the Thee O Greatest Lord!

ਨਮਸਤਸਤੁ ਰਾਗੇ ॥

namasatasat raage ||

Salutation to Thee O Lover Lord!

ਨਮਸਤੰ ਸੁਹਾਗੇ ॥੨੬॥

namasata(n) suhaage ||26||

Salutation to Thee O Universal Master Lord! 26

ਨਮੋ ਸਰਬ ਸੋਖੰ ॥

namo sarab sokha(n) ||

Salutation to Thee O Destroyer Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਪੋਖੰ ॥

namo sarab pokha(n) ||

Salutation to Thee O Sustainer Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਰਤਾ ॥

namo sarab karataa ||

Salutation to Thee O Creator Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਹਰਤਾ ॥੨੭॥

namo sarab harataa ||27||

Salutation to Thee O Great Indulger Lord! 27

ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ॥

namo jog joge ||

Salutation to Thee O Greatest Yogi Lord!

ਨਮੋ ਭੋਗ ਭੋਗੇ ॥

namo bhog bhoge ||

Salutation to Thee Great Indulger Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਦਿਆਲੇ ॥

namo sarab dhiaale ||

Salutation to Thee O Gracious Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥੨੮॥

namo sarab paale ||28||

Salutation to Thee O sustainer Lord! 28

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

chaacharee chha(n)dh || tavai prasaadh ||

CHACHARI STANZA. BY THY GRACE

ਅਰੂਪ ਹੈਂ ॥

aroop hai(n) ||

Thou art Formless Lord !

ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥

anoop hai(n) ||

Thou art Unparalleled Lord!

ਅਜੂ ਹੈਂ ॥

ajoo hai(n) ||

Thou art Unborn Lord!

ਅਭੂ ਹੈਂ ॥੨੯॥

abhoo hai(n) ||29||

Thou art Non-Being Lord! 29

ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥

alekh hai(n) ||

Thou art Unaccountable Lord!

ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥

abhekh hai(n) ||

Thou art Garbless Lord!

ਅਨਾਮ ਹੈਂ ॥

anaam hai(n) ||

Thou art Nameless Lord!

ਅਕਾਮ ਹੈਂ ॥੩੦॥

akaam hai(n) ||30||

Thou art Desireless Lord! 30

ਅਧੇ ਹੈਂ ॥

adhe hai(n) ||

Thou art Propless Lord!

ਅਭੇ ਹੈਂ ॥

abhe hai(n) ||

Thou art Non-Discriminating Lord!

ਅਜੀਤ ਹੈਂ ॥

ajeet hai(n) ||

Thou art Unconquerable Lord!

ਅਭੀਤ ਹੈਂ ॥੩੧॥

abheet hai(n) ||31||

Thou art Fearless Lord! 31

ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਹੈਂ ॥

tiramaan hai(n) ||

Thou art Universally-Honoured Lord!

ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ॥

nidhaan hai(n) ||

Thou art the Treasure Lord!

ਤ੍ਰਿਬਰਗ ਹੈਂ ॥

tirabarag hai(n) ||

Thou art Master of Attributes Lord!

ਅਸਰਗ ਹੈਂ ॥੩੨॥

asarag hai(n) ||32||

Thou art Unborn Lord! 32

ਅਨੀਲ ਹੈਂ ॥

aneel hai(n) ||

Thou art Colourless Lord!

ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥

anaadh hai(n) ||

Thou art Beginningless Lord!

ਅਜੇ ਹੈਂ ॥

aje hai(n) ||

Thou art Unborn Lord!

ਅਜਾਦਿ ਹੈਂ ॥੩੩॥

ajaadh hai(n) ||33||

Thou art Independent Lord! 33

ਅਜਨਮ ਹੈਂ ॥

ajanam hai(n) ||

Thou art Unborn Lord!

ਅਬਰਨ ਹੈਂ ॥

abaran hai(n) ||

Thou art Colourless Lord!

ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥

abhoot hai(n) ||

Thou art Elementless Lord!

ਅਭਰਨ ਹੈਂ ॥੩੪॥

abharan hai(n) ||34||

Thou art Perfect Lord! 34

ਅਗੰਜ ਹੈਂ ॥

aga(n)j hai(n) ||

Thou art Invincible Lord!

ਅਭੰਜ ਹੈਂ ॥

abha(n)j hai(n) ||

Thou art Unbreakable Lord!

ਅਝੂਝ ਹੈਂ ॥

ajhoojh hai(n) ||

Thou art Unconquerable Lord!

ਅਝੰਝ ਹੈਂ ॥੩੫॥

ajha(n)jh hai(n) ||35||

Thou are Tensionless Lord! 35

ਅਮੀਕ ਹੈਂ ॥

ameek hai(n) ||

Thou art Deepest Lord!

ਰਫ਼ੀਕ ਹੈਂ ॥

rapheek hai(n) ||

Thou art Friendliest Lord!

ਅਧੰਧ ਹੈਂ ॥

adha(n)dh hai(n) ||

Thou art Strife less Lord!

ਅਬੰਧ ਹੈਂ ॥੩੬॥

aba(n)dh hai(n) ||36||

Thou art Bondless Lord! 36

ਨ੍ਰਿਬੂਝ ਹੈਂ ॥

niraboojh hai(n) ||

Thou art Unthinkable Lord!

ਅਸੂਝ ਹੈਂ ॥

asoojh hai(n) ||

Thou art Unknowable Lord!

ਅਕਾਲ ਹੈਂ ॥

akaal hai(n) ||

Thou art Immortal Lord!

ਅਜਾਲ ਹੈਂ ॥੩੭॥

ajaal hai(n) ||37||

Thou art Unbound Lord! 37

ਅਲਾਹ ਹੈਂ ॥

alaeh hai(n) ||

Thou art Unbound Lord!

ਅਜਾਹ ਹੈਂ ॥

ajaeh hai(n) ||

Thou art Placeless Lord!

ਅਨੰਤ ਹੈਂ ॥

ana(n)t hai(n) ||

Thou art Infinite Lord!

ਮਹੰਤ ਹੈਂ ॥੩੮॥

maha(n)t hai(n) ||38||

Thou art Greatest Lord! 38

ਅਲੀਕ ਹੈਂ ॥

aleek hai(n) ||

Thou art Limitless Lord!

ਨ੍ਰਿਸ੍ਰੀਕ ਹੈਂ ॥

nirasreek hai(n) ||

Thou art Unparalleled Lord!

ਨ੍ਰਿਲੰਭ ਹੈਂ ॥

nirala(n)bh hai(n) ||

Thou art Propless Lord!

ਅਸੰਭ ਹੈਂ ॥੩੯॥

asa(n)bh hai(n) ||39||

Thou art Unborn Lord! 39

ਅਗੰਮ ਹੈਂ ॥

aga(n)m hai(n) ||

Thou art Unfathomable Lord!

ਅਜੰਮ ਹੈਂ ॥

aja(n)m hai(n) ||

Thou art Unborn Lord!

ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥

abhoot hai(n) ||

Thou art Elementless Lord!

ਅਛੂਤ ਹੈਂ ॥੪੦॥

achhoot hai(n) ||40||

Thou art Uncontaminated Lord! 40

ਅਲੋਕ ਹੈਂ ॥

alok hai(n) ||

Thou art All-Pervasive Lord!

ਅਸੋਕ ਹੈਂ ॥

asok hai(n) ||

Thou art Woeless Lord!

ਅਕਰਮ ਹੈਂ ॥

akaram hai(n) ||

Thou art Deedless Lord!

ਅਭਰਮ ਹੈਂ ॥੪੧॥

abharam hai(n) ||41||

Thou art Illusionless Lord! 41

ਅਜੀਤ ਹੈਂ ॥

ajeet hai(n) ||

Thou art Unconquerable Lord!

ਅਭੀਤ ਹੈਂ ॥

abheet hai(n) ||

Thou art Fearless Lord!

ਅਬਾਹ ਹੈਂ ॥

abaeh hai(n) ||

Thou art Motionless Lord!

ਅਗਾਹ ਹੈਂ ॥੪੨॥

agaeh hai(n) ||42||

Thou art Unfathomable Lord.! 42

ਅਮਾਨ ਹੈਂ ॥

amaan hai(n) ||

Thou art Immeasurable Lord!

ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ॥

nidhaan hai(n) ||

Thou art the Treasure Lord!

ਅਨੇਕ ਹੈਂ ॥

anek hai(n) ||

Thou art Manifold Lord!

ਫਿਰਿ ਏਕ ਹੈਂ ॥੪੩॥

fir ek hai(n) ||43||

Thou art the Only one Lord! 43

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ ॥

namo sarab maane ||

Salutation to Thee O Universally-Honoured Lord!

ਸਮਸਤੀ ਨਿਧਾਨੇ ॥

samasatee nidhaane ||

Salutation to Thee O the Treasure Lord!

ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੇ ॥

namo dhev dheve ||

Salutation to Thee O Greatest Lord!

ਅਭੇਖੀ ਅਭੇਵੇ ॥੪੪॥

abhekhee abheve ||44||

Salutation to Thee O Garbless Lord! 44

ਨਮੋ ਕਾਲ ਕਾਲੇ ॥

namo kaal kaale ||

Salutation to Thee O Death-Destroyer Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥

namo sarab paale ||

Salutation to Thee O Sustainer Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਉਨੇ ॥

namo sarab gaune ||

Salutation to Thee O All-Pervasive Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਭਉਨੇ ॥੪੫॥

namo sarab bhaune ||45||

Salutation to Thee O Sustainer Lord! 45

ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਥੇ ॥

ana(n)gee anaathe ||

Salutation to Thee O Limitless Lord!

ਨ੍ਰਿਸੰਗੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥

nirasa(n)gee pramaathe ||

Salutation to Thee O Masterless Lord!

ਨਮੋ ਭਾਨ ਭਾਨੇ ॥

namo bhaan bhaane ||

Salutation to Thee O Omnipotent Lord!

ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ॥੪੬॥

namo maan maane ||46||

Salutation to Thee O Greatest Sun Lord! 46

ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ ॥

namo cha(n)dhr cha(n)dhre ||

Salutation to Thee O Moon-Sovereieign Lord!

ਨਮੋ ਭਾਨ ਭਾਨੇ ॥

namo bhaan bhaane ||

Salutation to Thee O Sun-Sovereign Lord!

ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ ॥

namo geet geete ||

Salutation to Thee O Supreme Song Lord!

ਨਮੋ ਤਾਨ ਤਾਨੇ ॥੪੭॥

namo taan taane ||47||

Salutation to Thee O Supreme Tune Lord! 47

ਨਮੋ ਨ੍ਰਿੱਤ ਨ੍ਰਿੱਤੇ ॥

namo nira't nira'te

Salutation to Thee O Supreme Dance Lord!

ਨਮੋ ਨਾਦ ਨਾਦੇ ॥

namo naadh naadhe ||

Salutation to Thee O Supreme Sound Lord!

ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ ॥

namo paan paane ||

Salutation to Thee O Water-Essence Lord!

ਨਮੋ ਬਾਦ ਬਾਦੇ ॥੪੮॥

namo baadh baadhe ||48||

Salutation to Thee O Air-Essence Lord! 48

ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥

ana(n)gee anaame ||

Salutation to Thee O Bodyless Lord! Salutation to Thee O Nameless Lord !

ਸਮਸਤੀ ਸਰੂਪੇ ॥

samasatee saroope ||

Salutation to Thee O All-Form Lord!

ਪ੍ਰਭੰਗੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥

prabha(n)gee pramaathe ||

Salutation to Thee O Destroyer Lord! Salutation to Thee O Omnipotent Lord!

ਸਮਸਤੀ ਬਿਭੂਤੇ ॥੪੯॥

samasatee bibhoote ||49||

Salutation to Thee O Greatest to All Lord 49

ਕਲੰਕੰ ਬਿਨਾ ਨੇਕਲੰਕੀ ਸਰੂਪੇ ॥

kala(n)ka(n) binaa nekala(n)kee saroope ||

Salutation to Thee O Supreme Sovereign Lord! Salutation to Thee O Most Beautiful Lord!

ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਰੂਪੇ ॥੫੦॥

namo raaj raajesavaira(n) param roope ||50||

Salutation to Thee O Supreme Sovereign Lord! Salutation to Thee Most

Beautiful Lord! 50

ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਸਿੱਧੇ ॥

namo jog jogesavaira(n) param si'dhe ||

Salutation to Thee O Supreme Yogi Lord! Salutation to Thee O Supreme Adept Lord!

ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਬ੍ਰਿਧੇ ॥੫੧॥

namo raaj raajesavaira(n) param biradhe ||51||

Salutation to Thee O Supreme Emperor Lord! Salutation to Thee O Supreme Entity Lord! 51

ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੇ ॥

namo sasatr paane ||

Salutation to Thee O Weapon-wielder Lord!

ਨਮੋ ਅਸਤ੍ਰ ਮਾਣੇ ॥

namo asatr maane ||

Salutation to Thee O Weapon-user Lord!

ਨਮੋ ਪਰਮ ਗਿਆਤਾ ॥

namo param giaataa ||

Salutation to Thee O Supreme Knower Lord! Salutation to Thee O

Illusionless Lord!

ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥੫੨॥

namo lok maataa ||52||

Salutation to Thee O Universal Mother Lord! 52

ਅਭੇਖੀ ਅਭਰਮੀ ਅਭੋਗੀ ਅਭੁਗਤੇ ॥

abhekhee abharamee abhogee abhugate ||

Salutation to Thee Garbless Lord! Salutation to Thee O Temptationless Lord!

ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਜੁਗਤੇ ॥੫੩॥

namo jog jogesavaira(n) param jugate ||53||

Salutation to Thee O Supreme Yogi Lord! Salutation to Thee O Supremely-disciplined Lord! 53

ਨਮੋ ਨਿੱਤ ਨਾਰਾਇਣੇ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੇ ॥

namo ni't naaraine kraoor karame ||

Salutation to Thee O Benign Protector Lord! Salutation to Thee O

Heinous-actions-Performer Lord!

ਨਮੋ ਪ੍ਰੇਤ ਅਪ੍ਰੇਤ ਦੇਵੇ ਸੁਧਰਮੇ ॥੫੪॥

namo pret apret dheve sudharame ||54||

Salutation to Thee O Virtuous-Sustainer Lord ! Salutation to Thee O Love-

Incarnate Lord! 54

ਨਮੋ ਰੋਗ ਹਰਤਾ ॥

namo rog harataa ||

Salutation to Thee O Ailments-remover Lord!

ਨਮੋ ਰਾਗ ਰੂਪੇ ॥

namo raag roope ||

Salutation to Thee O Love-Incarnate Lord!

ਨਮੋ ਸਾਹ ਸਾਹੰ ॥

namo saeh saaha(n) ||

Salutation to Thee O Supreme Emperor Lord!

ਨਮੋ ਭੂਪ ਭੂਪੇ ॥੫੫॥

namo bhoop bhoope ||55||

Salutation to Thee O Supreme Sovereign Lord! 55

ਨਮੋ ਦਾਨ ਦਾਨੇ ॥

namo dhaan dhaane ||

Salutation to Thee O Greatest Donor Lord!

ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ॥

namo maan maane ||

Salutation to Thee O Greatest-Honours-Recipient Lord!

ਨਮੋ ਰੋਗ ਰੋਗੇ ॥

namo rog roge ||

Salutation to Thee O Ailments-Destroyer Lord!

ਨਮਸਤੰ ਸਨਾਨੇ ॥੫੬॥

namasata(n) sanaane ||56||

Salutation to Thee O Health-Restorer Lord! 56

ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥

namo ma(n)tr ma(n)tra(n) ||

Salutation to Thee O Supreme Mantra Lord!

ਨਮੋ ਜੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥

namo ja(n)tr ja(n)tra(n) ||

Salutation to Thee O Supreme Yantra Lord!

ਨਮੋ ਇਸਟ ਇਸਟੇ ॥

namo isaT isaTe ||

Salutation to Thee O Highest-Worship-Entity Lord!

ਨਮੋ ਤੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰੰ ॥੫੭॥

namo ta(n)tr ta(n)tra(n) ||57||

Salutation to Thee O Supreme Tantra Lord! 57

ਸਦਾ ਸੱਚਦਾਨੰਦ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥

sadhaa sa'chadhaana(n)dh saraba(n) pranaasee ||

Thou art ever Lord Truth, Consciousness and Bliss

ਅਨੂਪੇ ਅਰੂਪੇ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ॥੫੮॥

anoope aroope samasatul nivaasee ||58||

Unique, Formless, All-Pervading and All-Destoryer.58.

ਸਦਾ ਸਿਧਦਾ ਬੁਧਦਾ ਬ੍ਰਿਧ ਕਰਤਾ ॥

sadhaa sidhadhaa budhadhaa biradh karataa ||

Thou art the Giver of riches and wisdom and Promoter.

ਅਧੋ ਉਰਧ ਅਰਧੰ ਅਘੰ ਓਘ ਹਰਤਾ ॥੫੯॥

adho uradh aradha(n) agha(n) ogh harataa ||59||

Thou Pervadest netherworld, heaven and space and Destroyer of

inumerable sins.59.

ਪਰੰ ਪਰਮ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰੰ ਪ੍ਰੋਛ ਪਾਲੰ ॥

para(n) param paramesavaira(n) prochh paala(n) ||

Thou art the Supreme Master and Sustain all without being seen,

ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਸਿੱਧ ਦਾਤਾ ਦਿਆਲੰ ॥੬੦॥

sadhaa sarabadhaa si'dh dhaataa dhiaala(n) ||60||

Thou art ever the Donor of riches and merciful.60.

ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ਅਨਾਮੰ ਅਕਾਮੰ ॥

achhedhee abhedhee anaama(n) akaama(n) ||

Thou art Invincible, Unbreakable, Nameless and Lustless.

ਸਮਸਤੋ ਪਰਾਜੀ ਸਮਸਤਸਤੁ ਧਾਮੰ ॥੬੧॥

samasato paraajee samasatasat dhaama(n) ||61||

Thou art Victorious over all and art present every-where.61.

ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥

teraa jor ||

ALL THY MIGHT.

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥

chaacharee chha(n)dh ||

CHACHARI STANZA

ਜਲੇ ਹੈਂ ॥

jale hai(n) ||

Thou art in water.

ਥਲੇ ਹੈਂ ॥

thale hai(n) ||

Thou art on land.

ਅਭੀਤ ਹੈਂ ॥

abheet hai(n) ||

Thou art Fearless.

ਅਭੇ ਹੈਂ ॥੬੨॥

abhe hai(n) ||62||

Thou art Indiscriminate.62.

ਪ੍ਰਭੂ ਹੈਂ ॥

prabhoo hai(n) ||

Thou art the Master of all.

ਅਜੂ ਹੈਂ ॥

ajoo hai(n) ||

Thou art Unborn.

ਅਦੇਸ ਹੈਂ ॥

adhes hai(n) ||

Thou art Countryless.

ਅਭੇਸ ਹੈਂ ॥੬੩॥

abhes hai(n) ||63||

Thou art Garbless.63.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA,

ਅਗਾਧੇ ਅਬਾਧੇ ॥

agaadhe abaadhe ||

Salutation to Thee O Impenetrable Lord! Salutation to Thee O Unbound

Lord!

ਅਨੰਦੀ ਸਰੂਪੇ ॥

ana(n)dhee saroope ||

Salutation to Thee O All-Bliss Entity Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ ॥

namo sarab maane ||

Salutation to Thee O Universally-Honoured Lord!

ਸਮਸਤੀ ਨਿਧਾਨੇ ॥੬੪॥

samasatee nidhaane ||64||

Salutation to Thee O All-Treasure Lord! 64

ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਨ੍ਰਿਨਾਥੇ ॥

namasatavai(n) niranaathe ||

Salutation to Thee O Masterless Lord!

ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥

namasatavai(n) pramaathe ||

Salutation to Thee O Destroyer Lord!

ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਗੰਜੇ ॥

namasatavai(n) aga(n)je ||

Salutation to Thee O Unconquerable Lord!

ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਭੰਜੇ ॥੬੫॥

namasatavai(n) abha(n)je ||65||

Salutation to Thee O Invincible Lord! 65

ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਕਾਲੇ ॥

namasatavai(n) akaale ||

Salutation to Thee O Deathless Lord!

ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਪਾਲੇ ॥

namasatavai(n) apaale ||

Salutation to Thee O Patronless Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਦੇਸੇ ॥

namo sarab dhese ||

Salutation to Thee O All-Pervasive Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੇਸੇ ॥੬੬॥

namo sarab bhese ||66||

Salutation to Thee O All-garb Lord! 66

ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ॥

namo raaj raaje ||

Salutation to Thee O Supreme Sovereign Lord!

ਨਮੋ ਸਾਜ ਸਾਜੇ ॥

namo saaj saaje ||

Salutation to Thee O Best Musical Equipment Lord!

ਨਮੋ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹੇ ॥

namo shaeh shaahe ||

Salutation to Thee O Supreme Emporer Lord!

ਨਮੋ ਮਾਹ ਮਾਹੇ ॥੬੭॥

namo maeh maahe ||67||

Salutation to Thee O Supreme Moon Lord! 67

ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ ॥

namo geet geete ||

Salutation to Thee O Song Lord!

ਨਮੋ ਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰੀਤੇ ॥

namo preet preete ||

Salutation to Thee O Love Lord!

ਨਮੋ ਰੋਖ ਰੋਖੇ ॥

namo rokh rokhe ||

Salutation to Thee O Zeal Lord!

ਨਮੋ ਸੋਖ ਸੋਖੇ ॥੬੮॥

namo sokh sokhe ||68||

Salutation to Thee O Brightest Lord! 68

ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੋਗੇ ॥

namo sarab roge ||

Salutation to Thee O Universal Ailment Lord !

ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੋਗੇ ॥

namo sarab bhoge ||

Salutation to Thee O Universal Enjoyer Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਜੀਤੰ ॥

namo sarab jeeta(n) ||

Salutation to Thee O Universal Ailment Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੀਤੰ ॥੬੯॥

namo sarab bheeta(n) ||69||

Salutation to Thee O Universal Fear Lord! 69

ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਿਆਨੰ ॥

namo sarab giaana(n) ||

Salutation to Thee O Omniscient Lord!

ਨਮੋ ਪਰਮ ਤਾਨੰ ॥

namo param taana(n) ||

Salutation to Thee O Omnipotent Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥

namo sarab ma(n)tra(n) ||

Salutation to Thee O Entire-Mantras-Knower Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥੭੦॥

namo sarab ja(n)tra(n) ||70||

Salutation to Thee O Entire-Yantras Knower Lord! 70

ਨਮੋ ਸਰਬ ਦ੍ਰਿੱਸੰ ॥

namo sarab dhira'sa(n) ||

Salutation to Thee O All-Beholder Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਕ੍ਰਿੱਸੰ ॥

namo sarab kira'sa(n) ||

Salutation to Thee O Universal attraction Lord!

ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੰਗੇ ॥

namo sarab ra(n)ge ||

Salutation to Thee O All-Colour Lord!

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਅਨੰਗੇ ॥੭੧॥

tirabha(n)gee ana(n)ge ||71||

Salutation to Thee O Three-World-Destroyer Lord! 71

ਨਮੋ ਜੀਵ ਜੀਵੰ ॥

namo jeev jeeva(n) ||

Salutation to Thee O Universal-Life Lord!

ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ॥

namo beej beeje ||

Salutation to Thee O Primal-Seed Lord!

ਅਖਿੱਜੇ ਅਭਿੱਜੇ ॥

akhi'je abhi'je ||

Salutation to Thee O Harmless Lord! Salutation to Thee O Non-Appeaser

Lord!

ਸਮਸਤੰ ਪ੍ਰਸਿੱਜੇ ॥੭੨॥

samasata(n) prasi'je ||72||

Salutation to Thee O Universal Boon-Bestwer Lord! 72

ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸਰੂਪੇ ॥

kirapaala(n) saroope ||

Salutation to Thee O Generosity-Embodiment Lord!

ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥

kukarama(n) pranaasee ||

Salutation to Thee O Sins-Destroyer Lord!

ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਰਿਧਿ ਸਿਧੰ ਨਿਵਾਸੀ ॥੭੩॥

sadhaa sarabadhaa ridh sidha(n) nivaasee ||73||

Salutation to Thee O Ever-Universal Riches Denizen Lord! Salutation to

Thee O Ever-Universal Powers Denizen Lord! 73

ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

charapaT chha(n)dh || tavai prasaadh ||

CHARPAT STANZA. BY THY GRACE

ਅੰਮ੍ਰਿੱਤ ਕਰਮੇ ॥

a(n)mira't karame ||

Thy actions are Permanent,

ਅੰਬ੍ਰਿਤ ਧਰਮੇ ॥

a(n)birat dharame ||

Thy Laws are Permanent.

ਅਖੱਲ ਜੋਗੇ ॥

akha'l joge ||

Thou art united with all,

ਅਚੱਲ ਭੋਗੇ ॥੭੪॥

acha'l bhoge ||74||

Thou art their permanent Enjoyer.74.

ਅਚੱਲ ਰਾਜੇ ॥

acha'l raaje ||

Thy Kingdom is Permanent,

ਅਟੱਲ ਸਾਜੇ ॥

aTa'l saaje ||

Thy Adornment is Permanent.

ਅਖੱਲ ਧਰਮੰ ॥

akha'l dharama(n) ||

Thy Laws are Complete,

ਅਲੱਖ ਕਰਮੰ ॥੭੫॥

ala'kh karama(n) ||75||

Thy Words are beyond Comprehension.75.

ਸਰਬੰ ਦਾਤਾ ॥

saraba(n) dhaataa ||

Thou art the universal Donor,

ਸਰਬੰ ਗਿਆਤਾ ॥

saraba(n) giaataa ||

Thou art Omniscient.

ਸਰਬੰ ਭਾਨੇ ॥

saraba(n) bhaane ||

Thou art the Enlightener of all,

ਸਰਬੰ ਮਾਨੇ ॥੭੬॥

saraba(n) maane ||76||

Thou art the Enjoyer of all.76.

ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥

saraba(n) praana(n) ||

Thou art the Life of all,

ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥

saraba(n) traana(n) ||

Thou art the Strength of all.

ਸਰਬੰ ਭੁਗਤਾ ॥

saraba(n) bhugataa ||

Thou art the Enjoyer of all,

ਸਰਬੰ ਜੁਗਤਾ ॥੭੭॥

saraba(n) jugataa ||77||

Thou art United with all.77.

ਸਰਬੰ ਦੇਵੰ ॥

saraba(n) dheva(n) ||

Thou art worshipped by all,

ਸਰਬੰ ਭੇਵੰ ॥

saraba(n) bheva(n) ||

Thou art a mystery for all.

ਸਰਬੰ ਕਾਲੇ ॥

saraba(n) kaale ||

Thou art the Destroyer of all,

ਸਰਬੰ ਪਾਲੇ ॥੭੮॥

saraba(n) paale ||78||

Thou art the Sustainer of all.78.

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

rooaal chha(n)dh || tavai prasaadh ||

ROOALL STANZA. BY THY GRACE

ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਅਜੋਨਿ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥

aadh roop anaadh moorat ajon purakh apaar ||

Thou art the Supreme Purush, an Eternal Entity in the beginning and free from birth.

ਸਰਬ ਮਾਨ ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ਆਦਿ ਉਦਾਰ ॥

sarab maan tiramaan dhev abhev aadh udhaar ||

Worshipped by all and venerated by three gods, Thou art without difference and art Generous from the very beginning.

ਸਰਬ ਪਾਲਕ ਸਰਬ ਘਾਲਕ ਸਰਬ ਕੋ ਪੁਨਿ ਕਾਲ ॥

sarab paalak sarab ghaalak sarab ko pun kaal ||

Thou art the Creator Sustainer, Inspirer and Destroyer of all.

ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਰਾਜਹੀ ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਰਿਸਾਲ ॥੭੯॥

ja'tr ta'tr biraajahee avadhoot roop risaal ||79||

Thou art present everywhere like an ascetic with a Generous

disposition.79.

ਨਾਮ ਠਾਮ ਨ ਜਾਤਿ ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ॥

naam Thaam na jaat jaakar roop ra(n)g na rekh ||

Thou art Nameless, Placeless, Casteless, Formless, Colourless and Lineless.

ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਉਦਾਰ ਮੂਰਤਿ ਅਜੋਨਿ ਆਦਿ ਅਸੇਖ ॥

aadh purakh udhaar moorat ajon aadh asekh ||

Thou, the Primal Purusha, art Unborn, Generous Entity and Perfect from the very beginning.

ਦੇਸ ਔਰ ਨ ਭੇਸ ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਰਾਗ ॥

dhes aauar na bhes jaakar roop rekh na raag ||

Thou art Countryless, Garbless, Formless, Lineless and Non-attached.

ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਹੁਇ ਫੈਲਿਓ ਅਨੁਰਾਗ ॥੮੦॥

ja'tr ta'tr dhisaa visaa hui failio anuraag ||80||

Thou art present in all direction and conners and Pervadest the Universe

as Love.80.

ਨਾਮ ਕਾਮ ਬਿਹੀਨ ਪੇਖਤ ਧਾਮ ਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ॥

naam kaam biheen pekhat dhaam hoo(n) neh jaeh ||

Thou appearest without name and desire, thou hast no particular Abode.

ਸਰਬ ਮਾਨ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਮਾਨ ਸਦੈਵ ਮਾਨਤ ਤਾਹਿ ॥

sarab maan saraba'tr maan sadhaiv maanat taeh ||

Thou, being worshipped by all, art the Enjoyer of all.

ਏਕ ਮੂਰਤਿ ਅਨੇਕ ਦਰਸਨ ਕੀਨ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ॥

ek moorat anek dharasan keen roop anek ||

Thou, the One Entity, appearest as Many creating innumerable forms.

ਖੇਲ ਖੇਲਿ ਅਖੇਲ ਖੇਲਨ ਅੰਤ ਕੋ ਫਿਰਿ ਏਕ ॥੮੧॥

khel khel akhel khelan a(n)t ko fir ek ||81||

After playing the world-drama, when Thou wilt stop the play, Thou wilt be the same One again.81.

ਦੇਵ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ॥

dhev bhev na jaanahee jeh bedh aaur kateb ||

The gods and the Scriptures of Hindus and Muslims do not know Thy

secret.

ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਸੁ ਜਾਨਈ ਕਿੰਹ ਜੇਬ ॥

roop ra(n)g na jaat paat su jaaniee ki(n)h jeb ||

How to know Thee when thou art Formless, Colourless, Casteless and without lineage?

ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤ ਜਾਕਰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ ॥

taat maat na jaat jaakar janam maran biheen ||

Thou art without father and mother and art casteless, Thou art without births and deaths.

ਚੱਕ੍ਰ ਬੱਕ੍ਰ ਫਿਰੈ ਚਤੁਰ ਚੱਕ ਮਾਨਹੀ ਪੁਰ ਤੀਨ ॥੮੨॥

cha'kr ba'kr firai chatur cha'k maanahee pur teen ||82||

Thou movest fast like the disc in all the four directions and art worshipped

by the three worlds. 82.

ਲੋਕ ਚਉਦਹ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਗ ਜਾਪਹੀ ਜਿੰਹ ਜਾਪ ॥

lok chaudheh ke bikhai jag jaapahee ji(n)h jaap ||

The Name is recited in the fourteen divisions of the universe.

ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਥਾਪਿਓ ਸਬੈ ਜਿੰਹ ਥਾਪਿ ॥

aadh dhev anaadh moorat thaapio sabai ji(n)h thaap ||

Thou, the Primal God, art Eternal Entity and hast created the entire universe.

ਪਰਮ ਰੂਪ ਪੁਨੀਤ ਮੂਰਤਿ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥

param roop puneet moorat pooran purakh apaar ||

Thou, the holiest Entity, art of Supreme Form, Thou art Bondless, Perfect Purusha.

ਸਰਬ ਬਿਸ੍ਵ ਰਚਿਓ ਸੁਯੰਭਵ ਗੜਨ ਭੰਜਨਹਾਰ ॥੮੩॥

sarab bisavai rachio suya(n)bhav gaRan bha(n)janahaar ||83||

Thou, the Self-Existent, Creator and Destroyer, hast crated the whole

universe.83.

ਕਾਲ ਹੀਨ ਕਲਾ ਸੰਜੁਗਤਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਦੇਸ ॥

kaal heen kalaa sa(n)jugat akaal purakh adhes ||

Thou art Dearthless, Almighty, Timeless Purasha and Countryless.

ਧਰਮ ਧਾਮ ਸੁ ਭਰਮ ਰਹਿਤ ਅਭੂਤ ਅਲਖ ਅਭੇਸ ॥

dharam dhaam su bharam rahit abhoot alakh abhes ||

Thou art the Abode of righteousness, Thou art Illusionless, Garbless, Incomprehensible and devoid of five elements.

ਅੰਗ ਰਾਗ ਨ ਰੰਗ ਜਾਕਹਿ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਨਾਮ ॥

a(n)g raag na ra(n)g jaakeh jaat paat na naam ||

Thou art without body, without attachment, without colour, caste, lineage and name.

ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਦੁਸਟ ਭੰਜਨ ਮੁਕਤਿ ਦਾਇਕ ਕਾਮ ॥੮੪॥

garab ga(n)jan dhusaT bha(n)jan mukat dhaik kaam ||84||

Thou art the Destroyer of ego, the vanquisher of tyrants and performer of

works leading to salvation.84.

ਆਪ ਰੂਪ ਅਮੀਕ ਅਨਉਸਤਤਿ ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਵਧੂਤ ॥

aap roop ameek anausatat ek purakh avadhoot ||

Thou art the Deepest and Indescribable Entity, the One unique ascetic Purusha.

ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਸਰਬ ਭੰਜਨ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਸੂਤ ॥

garab ga(n)jan sarab bha(n)jan aadh roop asoot ||

Thou, the Unborn Primal Entity, art the Destroyer of all egocentric people.

ਅੰਗ ਹੀਨ ਅਭੰਗ ਅਨਾਤਮ ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥

a(n)g heen abha(n)g anaatam ek purakh apaar ||

Thou, the Boundless Purusha, art Limbless, Indestructible and without self.

ਸਰਬ ਲਾਇਕ ਸਰਬ ਘਾਇਕ ਸਰਬ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ ॥੮੫॥

sarab laik sarab ghaik sarab ko pratipaar ||85||

Thou art capable of doing everything, Thou Destroyest all and Sustainest

all.85.

ਸਰਬ ਗੰਤਾ ਸਰਬ ਹੰਤਾ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੇਖ ॥

sarab ga(n)taa sarab ha(n)taa sarab te anabhekh ||

Thou knowest all, Destroyest all and art beyond all the guises.

ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿੰਹ ਰੂਪ ਰੰਗੁ ਅਰੁ ਰੇਖ ॥

sarab saasatr na jaanahee ji(n)h roop ra(n)g ar rekh ||

Thy form, colour and marks are not known to all the Scriptures.

ਪਰਮ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ਜਾਕਹਿ ਨੇਤਿ ਭਾਖਤ ਨਿੱਤ ॥

param bedh puraan jaakeh net bhaakhat ni't ||

The Vedas and the Puransa always declare Thee the Supreme and the Greatest.

ਕੋਟਿ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਆਵਈ ਵਹੁ ਚਿੱਤ ॥੮੬॥

koT si(n)mirat puraan saasatr na aaviee vahu chi't ||86||

None can comprehend thee completely through millions of Smritis,

Puranas and Shastras.86.

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

madhubhaar chha(n)dh || tavai prasaadh ||

MADHUBHAR STANZA. BY THY GRACE

ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥

gun gan udhaar ||

The Virtues like Generosity and

ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥

mahimaa apaar ||

Thy Praises are Unbouded.

ਆਸਨ ਅਭੰਗ ॥

aasan abha(n)g ||

Thy seat is Eternal

ਉਪਮਾ ਅਨੰਗ ॥੮੭॥

aupamaa ana(n)g ||87||

Thy Eminence is Perfect.87.

ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

anabhau prakaas ||

Thou art Self-luminous

ਨਿਸ ਦਿਨ ਅਨਾਸ ॥

nis dhin anaas ||

And remianest the same during day and night.

ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ॥

aajaan baahu ||

They arms stretch upto Thy knees and

ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੁ ॥੮੮॥

saahaan saahu ||88||

Thou art king of kings.88.

ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥

raajaan raaj ||

Thou art king of kings.

ਭਾਨਾਨ ਭਾਨ ॥

bhaanaan bhaan ||

Sun of suns.

ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ॥

dhevaan dhev ||

Thou art God of gods and

ਉਪਮਾ ਮਹਾਨ ॥੮੯॥

aupamaa mahaan ||89||

Of greatest Eminence.89.

ਇੰਦ੍ਰਾਨ ਇੰਦ੍ਰ ॥

ei(n)dhraan i(n)dhr ||

Thou art Indra of Indras,

ਬਾਲਾਨ ਬਾਲ ॥

baalaan baal ||

Smallest of the Small.

ਰੰਕਾਨ ਰੰਕ ॥

ra(n)kaan ra(n)k ||

Thou art Poorest of the Poor

ਕਾਲਾਨ ਕਾਲ ॥੯੦॥

kaalaan kaal ||90||

And Death of Deaths.90.

ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ ॥

anabhoot a(n)g ||

Thy Limbs are not of five elements,

ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥

aabhaa abha(n)g ||

Thy glow is Eternal.

ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਅਪਾਰ ॥

gat mit apaar ||

Thou art Immeasurable and

ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥੯੧॥

gun gan udhaar ||91||

Thy Virtues like Generosity are countless.91

ਮੁਨਿ ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥

mun gan pranaam ||

Thou art Fearless and Desireless and

ਨਿਰਭੈ ਨ੍ਰਿਕਾਮ ॥

nirabhai nirakaam ||

All the Sages bow before Thee.

ਅਤਿ ਦੁਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

at dhut pracha(n)dd ||

Thou, of the brightest effulgence,

ਮਿਤਿ ਗਤਿ ਅਖੰਡ ॥੯੨॥

mit gat akha(n)dd ||92||

Art perfect in Thy Doings.92.

ਆਲਿਸ੍ਯ ਕਰਮ ॥

aalisay karam ||

Thy works are spontaneous

ਆਦ੍ਰਿਸ੍ਯ ਧਰਮ ॥

aadhirasay dharam ||

And Thy laws are ideal.

ਸਰਬਾ ਭਰਣਾਢਜ ॥

sarabaa bharanaadday ||

Thou Thyself art wholly ornamented

ਅਨਡੰਡ ਬਾਢਜ ॥੯੩॥

anadda(n)dd baadday ||93||

And none can chastise Thee.93.

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

chaacharee chha(n)dh || tavai prasaadh ||

CHACHARI STANZA BY THY GRACE

ਗੁਬਿੰਦੇ ॥

gubi(n)dhe ||

Sustainer!

ਮੁਕੰਦੇ ॥

muka(n)dhe ||

Liberator!

ਉਦਾਰੇ ॥

audhaare ||

Giver!

ਅਪਾਰੇ ॥੯੪॥

apaare ||94||

Infinite! || 94 ||

ਹਰੀਅੰ ॥

hareea(n) ||

Destroyer!

ਕਰੀਅੰ ॥

kareea(n) ||

Creator!

ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ ॥

niranaame ||

Nameless!

ਅਕਾਮੇ ॥੯੫॥

akaame ||95||

Desireless! || 95 ||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRYAAT STANZA

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਕਰਤਾ ॥

cha'tr cha'kr karataa ||

O the Creator Lord of all the four directions!

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਹਰਤਾ ॥

cha'tr cha'kr harataa ||

O the Destroyer Lord of the four directions!

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨੇ ॥

cha'tr cha'kr dhaane ||

O the Donor Lord of all the four directions!

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਜਾਨੇ ॥੯੬॥

cha'tr cha'kr jaane ||96||

O the Known Lord of all the four directions!96.

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ॥

cha'tur cha'kr varatee ||

O the Pervading Lord of the four directions!

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭਰਤੀ ॥

cha'tur cha'kr bharatee ||

O the Permeator Lord of all the four direction!

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਲੇ ॥

cha'tur cha'kr paale ||

O the Sustainer Lord of all the four directions!

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਕਾਲੇ ॥੯੭॥

cha'tur cha'kr kaale ||97||

O the Destroyer Lord of all the four directions!97.

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਸੇ ॥

cha'tur cha'kr paase ||

O the Lord Present in all the four direction!

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਾਸੇ ॥

cha'tur cha'kr vaase ||

O the Dweller Lord in all the four directions!

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਮਾਨਜੈ ॥

cha'tur cha'kr maanayai ||

O the Lord Worshipped in all the four directions!

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨਜੈ ॥੯੮॥

cha'tr cha'kr dhaanayai ||98||

O the Donor Lord of all the four directions!98.

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥

chaacharee chha(n)dh ||

CHACHARI STANZA

ਨ ਸੱਤ੍ਰੈ ॥

n sa'trai ||

Thou art the Foeless Lord

ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੈ ॥

n mi'trai ||

Thou art the Friendless Lord

ਨ ਭਰਮੰ ॥

n bharama(n) ||

Thou art the Illusionless Lord

ਨ ਭਿੱਤ੍ਰੈ ॥੯੯॥

n bhi'trai ||99||

Thou art the Fearless Lord.99.

ਨ ਕਰਮੰ ॥

n karama(n) ||

Thou art the Actionless Lord

ਨ ਕਾਏ ॥

n kaae ||

Thou art the Bodyless Lord

ਅਜਨਮੰ ॥

ajanama(n) ||

Thu art the Birthless Lord

ਅਜਾਏ ॥੧੦੦॥

ajaae ||100||

Thou art the Aboleless Lord.100.

ਨ ਚਿੱਤ੍ਰੈ ॥

n chi'trai ||

Thou art the Portrait-less Lord

ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੈ ॥

n mi'trai ||

Thou art the Friendliness Lord

ਪਰੇ ਹੈਂ ॥

pare hai(n) ||

Thou art the Attachment-free Lord

ਪਵਿੱਤ੍ਰੈ ॥੧੦੧॥

pavi'trai ||101||

Thou art the Most Pure Lord.101.

ਪ੍ਰਿਥੀਸੈ ॥

piratheesai ||

Thou art the World-Master Lord

ਅਦੀਸੈ ॥

adheesai ||

Thou art the Primal Lord

ਅਦ੍ਰਿਸੈ ॥

adhirasai ||

Thou art the Invincible Lord

ਅਕ੍ਰਿਸੈ ॥੧੦੨॥

akirasai ||102||

Thou art the Almighty Lord.102.

ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤੇ ॥

bhagavatee chha(n)dh || tavai prasaadh kathate ||

BHAGVATI STANZA. UTTERED WITH THY GRACE

ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਦੇਸੈ ॥

k aachhi'j dhesai ||

That thy Abode is unconquerable!

ਕਿ ਆਭਿੱਜ ਭੇਸੈ ॥

k aabhi'j bhesai ||

That Thy Garb is unimpaired.

ਕਿ ਆਗੰਜ ਕਰਮੈ ॥

k aaga(n)j karamai ||

That Thou art beyond impact of Karmas!

ਕਿ ਆਭੰਜ ਭਰਮੈ ॥੧੦੩॥

k aabha(n)j bharamai ||103||

That Thou art free from doubts.103.

ਕਿ ਆਭਿਜ ਲੋਕੈ ॥

k aabhij lokai ||

That Thy abode is unimpaired!

ਕਿ ਆਦਿਤ ਸੋਕੈ ॥

k aadhit sokai ||

That thy canst dry up the sun.

ਕਿ ਅਵਧੂਤ ਬਰਨੈ ॥

k avadhoot baranai ||

That Thy demeanour is saintly!

ਕਿ ਬਿਭੂਤ ਕਰਨੈ ॥੧੦੪॥

k bibhoot karanai ||104||

That thou art the Source of wealth.104.

ਕਿ ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥

k raaja(n) prabhaa hai(n) ||

That Thou art the glory of kingdom!

ਕਿ ਧਰਮੰ ਧੁਜਾ ਹੈਂ ॥

k dharama(n) dhujaa hai(n) ||

That Thou art eh ensign of righteousness.

ਕਿ ਆਸੋਕ ਬਰਨੈ ॥

k aasok baranai ||

That Thou hast no worries!

ਕਿ ਸਰਬਾ ਅਭਰਨੈ ॥੧੦੫॥

k sarabaa abharanai ||105||

That Thou art the ornamentation of all.105.

ਕਿ ਜਗਤੰ ਕ੍ਰਿਤੀ ਹੈਂ ॥

k jagata(n) kiratee hai(n) ||

That Thou art the Creator of the universe!

ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਛਤ੍ਰੀ ਹੈਂ ॥

k chhatra(n) chhatree hai(n) ||

That Thou art the Bravest of the Brave.

ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਰੂਪੈ ॥

k brahama(n) saroopai ||

That Thou art All-Pervading Entity!

ਕਿ ਅਨਭਉ ਅਨੂਪੈ ॥੧੦੬॥

k anabhau anoopai ||106||

That Thou art the Source of Divine Knowledge.106.

ਕਿ ਆਦਿ ਅਦੇਵ ਹੈਂ ॥

k aadh adhev hai(n) ||

That Thou art the Primal Entity without a Master!

ਕਿ ਆਪਿ ਅਭੇਵ ਹੈਂ ॥

k aap abhev hai(n) ||

That Thou art self-illumined!

ਕਿ ਚਿੱਤ੍ਰੰ ਬਿਹੀਨੈ ॥

k chi'tra(n) biheenai ||

That Thou art without any portrait!

ਕਿ ਏਕੈ ਅਧੀਨੈ ॥੧੦੭॥

k ekai adheenai ||107||

That Thou art Master of Thyself! 107

ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ ਰਜ਼ਾਕੈ ॥

k rozee razaakai ||

That Thou art the Sustainer and Generous!

ਰਹੀਮੈ ਰਿਹਾਕੈ ॥

raheemai rihaakai ||

That Thou art the Re-deemer and Pure!

ਕਿ ਪਾਕ ਬਿਐਬ ਹੈਂ ॥

k paak biaaib hai(n) ||

That Thou art Flawless!

ਕਿ ਗੈਬੁਲ ਗ਼ੈਬ ਹੈਂ ॥੧੦੮॥

k gaibul g(h)aib hai(n) ||108||

That Thou art most Mysterious! 108

ਕਿ ਅਫਵੁਲ ਗੁਨਾਹ ਹੈਂ ॥

k afavul gunaeh hai(n) ||

That Thou forgivest sins!

ਕਿ ਸ਼ਾਹਾਨ ਸ਼ਾਹ ਹੈਂ ॥

k shaahaan shaeh hai(n) ||

That Thou art the Emperor of Emperors!

ਕਿ ਕਾਰਨ ਕੁਨਿੰਦ ਹੈਂ ॥

k kaaran kuni(n)dh hai(n) ||

That Thou art Doer of everything!

ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੰਦ ਹੈਂ ॥੧੦੯॥

k rozee dhiha(n)dh hai(n) ||109||

That Thou art the Giver of the means of sustenance! 109

ਕਿ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥

k raazak raheem hai(n) ||

That Thou art the Generous Sustainer!

ਕਿ ਕਰਮੰ ਕਰੀਮ ਹੈਂ ॥

k karama(n) kareem hai(n) ||

That Thou art the Most Compassionate!

ਕਿ ਸਰਬੰ ਕਲੀ ਹੈਂ ॥

k saraba(n) kalee hai(n) ||

That Thou art Omnipotent!

ਕਿ ਸਰਬੰ ਦਲੀ ਹੈਂ ॥੧੧੦॥

k saraba(n) dhalee hai(n) ||110||

That Thou art the Destroyer of all! 110

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਮਾਨਿਯੈ ॥

k saraba'tr maaniyai ||

That Thou art worshipped by all!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦਾਨਿਯੈ ॥

k saraba'tr dhaaniyai ||

That Thou art the Donor of all!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਗਉਨੈ ॥

k saraba'tr gaunai ||

That Thou goest everywhere!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭਉਨੈ ॥੧੧੧॥

k saraba'tr bhaunai ||111||

That Thou residest every-where! 111

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ॥

k saraba'tr dhesai ||

That Thou art in every country!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥

k saraba'tr bhesai ||

That Thou art in every garb!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਰਾਜੈ ॥

k saraba'tr raajai ||

That Thou art the King of all!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਸਾਜੈ ॥੧੧੨॥

k saraba'tr saajai ||112||

That Thou art the Creator of all! 112

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੀਨੈ ॥

k saraba'tr dheenai ||

That Thou be longest to all religious!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਲੀਨੈ ॥

k saraba'tr leenai ||

That Thou art within everyone!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਜਾਹੋ ॥

k saraba'tr jaaho ||

That Thou livest everywhere!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭਾਹੋ ॥੧੧੩॥

k saraba'tr bhaaho ||113||

That Thou art the Glory of all! 113

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ॥

k saraba'tr dhesai ||

That Thou art in all the countries!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥

k saraba'tr bhesai ||

That Thou art in all the garbs!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਕਾਲੈ ॥

k saraba'tr kaalai ||

That Thou art the Destroyer of all!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪਾਲੈ ॥੧੧੪॥

k saraba'tr paalai ||114||

That Thou art the Sustainer of all! 114

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ॥

k saraba'tr ha(n)taa ||

That Thou destroyest all!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥

k saraba'tr ga(n)taa ||

That Thou goest to all the places!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਖੀ ॥

k saraba'tr bhekhee ||

That Thou wearest all the garbs!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪੇਖੀ ॥੧੧੫॥

k saraba'tr pekhee ||115||

That Thou seest all! 115

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਕਾਜੈ ॥

k saraba'tr kaajai ||

That Thou art the cause of all!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਰਾਜੈ ॥

k saraba'tr raajai ||

That Thou art the Glory of all!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਸੋਖੈ ॥

k saraba'tr sokhai ||

That Thou driest up all!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪੋਖੈ ॥੧੧੬॥

k saraba'tr pokhai ||116||

That Thou fillest up all! 116

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰਾਣੈ ॥

k saraba'tr traanai ||

That Thou art the Strength of all!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਣੈ ॥

k saraba'tr praanai ||

That Thou art the life of all!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ॥

k saraba'tr dhesai ||

That Thou art in all countries!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥੧੧੭॥

k saraba'tr bhesai ||117||

That Thou art in garbs! 117

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਮਾਨਿਯੈਂ ॥

k saraba'tr maaniyai(n) ||

That Thou art worshipped everywhere!

ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਧਾਨਿਯੈਂ ॥

sadhaiva(n) pradhaaniyai(n) ||

That Thou art the Supreme Controller of all!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਜਾਪਿਯੈ ॥

k saraba'tr jaapiyai ||

That Thou art remembered everywhere!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਥਾਪਿਯੈ ॥੧੧੮॥

k saraba'tr thaapiyai ||118||

That Thou art established everywhere! 118

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭਾਨੈ ॥

k saraba'tr bhaanai ||

That Thou illuminest everything!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਮਾਨੈ ॥

k saraba'tr maanai ||

That Thou art honoured by all!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੈ ॥

k saraba'tr i(n)dhrai ||

That Thou art Indra (King) of all!

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੈ ॥੧੧੯॥

k saraba'tr cha(n)dhrai ||119||

That Thou art the moon (Light) of all! 119

ਕਿ ਸਰਬੰ ਕਲੀਮੈ ॥

k saraba(n) kaleemai ||

That Thou art master off all powers!

ਕਿ ਪਰਮੰ ਫ਼ਹੀਮੈ ॥

k parama(n) phaheemai ||

That Thou art Most Intelligent!

ਕਿ ਆਕਲ ਅਲਾਮੈ ॥

k aakal alaamai ||

That Thou art Most Wise and Learned!

ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਕਲਾਮੈ ॥੧੨੦॥

k saahib kalaamai ||120||

That Thou art the Master of Languages! 120

ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਵਜੂ ਹੈਂ ॥

k husanal vajoo hai(n) ||

That Thou art the Embodiment of Beauty!

ਤਮਾਮੁਲ ਰੁਜੂ ਹੈਂ ॥

tamaamul rujoo hai(n) ||

That all look towards Thee!

ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮੈਂ ॥

hamesul salaamai(n) ||

That Thou abidest forever!

ਸਲੀਖਤ ਮੁਦਾਮੈਂ ॥੧੨੧॥

saleekhat mudhaamai(n) ||121||

That Thou hast perpetual offspring! 121

ਗ਼ਨੀਮੁਲ ਸ਼ਿਕਸਤੈ ॥

g(h)neemul shikasatai ||

That Thou art the conquereror of mighty enemies!

ਗ਼ਰੀਬੁਲ ਪਰਸਤੈ ॥

g(h)reebul parasatai ||

That Thou art the Protector of the lowly!

ਬਿਲੰਦੁਲ ਮਕਾਨੈਂ ॥

bila(n)dhul makaanai(n) ||

That Thy Abode is the Highest!

ਜ਼ਮੀਨਲ ਜ਼ਮਾਨੈਂ ॥੧੨੨॥

zameenal zamaanai(n) ||122||

That Thou Pervadest on Earth and in Heavens! 122

ਤਮੀਜ਼ੁਲ ਤਮਾਮੈਂ ॥

tameezul tamaamai(n) ||

That Thou discriminatest all!

ਰੁਜੂਅਲ ਨਿਧਾਨੈਂ ॥

rujooal nidhaanai(n) ||

That Thou art most Considerate!

ਹਰੀਫੁਲ ਅਜੀਮੈਂ ॥

hareeful ajeemai(n) ||

That Thou art the Greatest Friend!

ਰਜ਼ਾਇਕ ਯਕੀਨੈਂ ॥੧੨੩॥

razaik yakeenai(n) ||123||

That Thou art certainlyhe Giver of food! 123

ਅਨੇਕੁਲ ਤਰੰਗ ਹੈਂ ॥

anekul tara(n)g hai(n) ||

That Thou, as Ocean, Hast innumerable waves!

ਅਭੇਦ ਹੈਂ ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥

abhedh hai(n) abha(n)g hai(n) ||

That Thou art Immortal and none can know Thy secrets!

ਅਜ਼ੀਜ਼ੁਲ ਨਿਵਾਜ਼ ਹੈਂ ॥

azeezul nivaaz hai(n) ||

That Thou Protectest the devotees!

ਗ਼ਨੀਮੁਲ ਖ਼ਿਰਾਜ ਹੈਂ ॥੧੨੪॥

g(h)neemul khhiraaj hai(n) ||124||

That Thou punishest the evil-doers! 124

ਨਿਰੁਕਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥

nirukat saroop hai(n) ||

That Thy Entity is Indexpressible!

ਤ੍ਰਿਮੁਕਤਿ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈਂ ॥

tiramukat bibhoot hai(n) ||

That Thy Glory is Beyond the three Modes!

ਪ੍ਰਭੁਗਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥

prabhugat prabhaa hai(n) ||

That Thine is the Most Powerful Glow!

ਸੁ ਜੁਗਤਿ ਸੁਧਾ ਹੈਂ ॥੧੨੫॥

s jugat sudhaa hai(n) ||125||

That Thou art ever united with all! 125

ਸਦੈਵੰ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥

sadhaiva(n) saroop hai(n) ||

That Thou art Eternal Entity!

ਅਭੇਦੀ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥

abhedhee anoop hai(n) ||

That Thou art undivided and unparalleled!

ਸਮਸਤੋਪਰਾਜ ਹੈਂ ॥

samasatoparaaj hai(n) ||

That Thou art the Creator of all!

ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਜ ਹੈਂ ॥੧੨੬॥

sadhaa sarab saaj hai(n) ||126||

That Thou art ever the Ornamentation of all! 126

ਸਮਸਤੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ ॥

samasatul salaam hai(n) ||

That Thou art saluted by all!

ਸਦੈਵਲ ਅਕਾਮ ਹੈਂ ॥

sadhaival akaam hai(n) ||

That Thou art ever the Desireless Lord!

ਨ੍ਰਿਬਾਧ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥

nirabaadh saroop hai(n) ||

That Thou art Invincible!

ਅਗਾਧ ਹੈਂ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥੧੨੭॥

agaadh hai(n) anoop hai(n) ||127||

That Thou art Impenetrable and Unparalleled Entity! 127

ਓਅੰ ਆਦਿ ਰੂਪੇ ॥

oa(n) aadh roope ||

That Thou art Aum the primal Entity!

ਅਨਾਦਿ ਸਰੂਪੈ ॥

anaadh saroope ||

That Thou art also without beginning!

ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥

ana(n)gee anaame ||

That Thu art Bodyless and Nameless!

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥੧੨੮॥

tirabha(n)gee tirakaame ||128||

That Thou art the Destroyer and Restorer of three modes! 128

ਤ੍ਰਿਬਰਗੰ ਤ੍ਰਿਬਾਧੇ ॥

tirabaraga(n) tirabaadhe ||

That Thou art the Destroyer of three gods and modes!

ਅਗੰਜੇ ਅਗਾਧੇ ॥

aga(n)je agaadhe ||

That Thou art Immortal and Impenetrable!

ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਭਾਗੇ ॥

subha(n) sarab bhaage ||

That Thy Writ of Destiny is for all!

ਸੁ ਸਰਬਾ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥੧੨੯॥

s sarabaa anuraage ||129||

That Thou lovest all! 129

ਤ੍ਰਿਭੁਗਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥

tirabhugat saroop hai(n) ||

That Thou art the Enjoyer Entity of three worlds!

ਅਛਿੱਜ ਹੈਂ ਅਛੂਤ ਹੈਂ ॥

achhi'j hai(n) achhoot hai(n) ||

That Thou art Unbreakable and untouched!

ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥

k naraka(n) pranaas hai(n) ||

That Thou art the Destroyer of hell!

ਪ੍ਰਿਥੀਉਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਹੈਂ ॥੧੩੦॥

piratheeaul pravaas hai(n) ||130||

That Thou Pervadest the Earth! 130

ਨਿਰੁਕਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥

nirukat prabhaa hai(n) ||

That Thy Glory is Inexpressible!

ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਹੈਂ ॥

sadhaiva(n) sadhaa hai(n) ||

That Thou art Eternal!

ਬਿਭੁਗਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥

bibhugat saroop hai(n) ||

That Thou abidest in innumerable diverse guises!

ਪ੍ਰਜੁਗਤਿ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥੧੩੧॥

prajugat anoop hai(n) ||131||

That Thou art wonderfully united with all! 131

ਨਿਰੁਕਤਿ ਸਦਾ ਹੈਂ ॥

nirukat sadhaa hai(n) ||

That Thou art ever Inexpressible!

ਬਿਭੁਗਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥

bibhugat prabhaa hai(n) ||

That Thy Glory appears in diverse guises!

ਅਨਉਕਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥

anaukat saroop hai(n) ||

That Thy Form is Indescribable!

ਪ੍ਰਜੁਗਤਿ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥੧੩੨॥

prajugat anoop hai(n) ||132||

That Thou art wonderfully united with all! 132

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥

chaacharee chha(n)dh ||

CHACHARI STANZA

ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥

abha(n)g hai(n) ||

Thou art Indestructible!

ਅਨੰਗ ਹੈਂ ॥

ana(n)g hai(n) ||

Thou art Limbless.

ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥

abhekh hai(n) ||

Thou art Dessless!

ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥੧੩੩॥

alekh hai(n) ||133||

Thou art Indescribable. 133.

ਅਭਰਮ ਹੈਂ ॥

abharam hai(n) ||

Thou art Illusionless!

ਅਕਰਮ ਹੈਂ ॥

akaram hai(n) ||

Thou art Actionless.

ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥

anaadh hai(n) ||

Thou art Beginningless!

ਜੁਗਾਦਿ ਹੈਂ ॥੧੩੪॥

jugaadh hai(n) ||134||

Thou art from the beginning of ages. 134.

ਅਜੈ ਹੈਂ ॥

ajai hai(n) ||

Thou art Unconquerable!

ਅਬੈ ਹੈਂ ॥

abai hai(n) ||

Thou art Indestuctible.

ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥

abhoot hai(n) ||

Thou art Elementless!

ਅਧੂਤ ਹੈਂ ॥੧੩੫॥

adhoot hai(n) ||135||

Thou art Fearless. 135.

ਅਨਾਸ ਹੈਂ ॥

anaas hai(n) ||

Thou art Eternal!

ਉਦਾਸ ਹੈਂ ॥

audhaas hai(n) ||

Thou art Non-attached.

ਅਧੰਧ ਹੈਂ ॥

adha(n)dh hai(n) ||

Thou art Non-involyed!

ਅਬੰਧ ਹੈਂ ॥੧੩੬॥

aba(n)dh hai(n) ||136||

Thou art Unbound. 136.

ਅਭਗਤ ਹੈਂ ॥

abhagat hai(n) ||

Thou art Indivisible!

ਬਿਰਕਤ ਹੈਂ ॥

birakat hai(n) ||

Thou art Non-attached.

ਅਨਾਸ ਹੈਂ ॥

anaas hai(n) ||

Thou art Eternal!

ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ॥੧੩੭॥

prakaas hai(n) ||137||

Thou art Supreme Light. 137.

ਨਿਚਿੰਤ ਹੈਂ ॥

nichi(n)t hai(n) ||

Thou art Carefree!

ਸੁਨਿੰਤ ਹੈਂ ॥

suni(n)t hai(n) ||

Thou canst restrain the senses.

ਅਲਿੱਖ ਹੈਂ ॥

ali'kh hai(n) ||

Thou canst control the mind!

ਅਦਿੱਖ ਹੈਂ ॥੧੩੮॥

adhi'kh hai(n) ||138||

Thou art Invincible. 138.

ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥

alekh hai(n) ||

Thou art Accountless!

ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥

abhekh hai(n) ||

Thou art Garbless.

ਅਢਾਹ ਹੈਂ ॥

addaeh hai(n) ||

Thou art Coastless!

ਅਗਾਹ ਹੈਂ ॥੧੩੯॥

agaeh hai(n) ||139||

Thou art Bottomless. 139.

ਅਸੰਭ ਹੈਂ ॥

asa(n)bh hai(n) ||

Thou art Unborn!

ਅਗੰਭ ਹੈਂ ॥

aga(n)bh hai(n) ||

Thou art Bottomless.

ਅਨੀਲ ਹੈਂ ॥

aneel hai(n) ||

Thou art Countless!

ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥੧੪੦॥

anaadh hai(n) ||140||

Thou art Beginningless. 140.

ਅਨਿੱਤ ਹੈਂ ॥

ani't hai(n) ||

Thou art Causeless!

ਸੁ ਨਿੱਤ ਹੈਂ ॥

s ni't hai(n) ||

Thou art the Listener.

ਅਜਾਤ ਹੈਂ ॥

ajaat hai(n) ||

Thou art Unborn!

ਅਜਾਦਿ ਹੈਂ ॥੧੪੧॥

ajaadh hai(n) ||141||

Thou art free. 141.

ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

charapaT chha(n)dh || tavai prasaadh ||

CHARPAT STANZA. BY THE GRACE

ਸਰਬੰ ਹੰਤਾ ॥

saraba(n) ha(n)taa ||

Thou art the Destroyer of all!

ਸਰਬੰ ਗੰਤਾ ॥

saraba(n) ga(n)taa ||

Thou art the Goer to all!

ਸਰਬੰ ਖਿਆਤਾ ॥

saraba(n) khiaataa ||

Thou art well-known to all!

ਸਰਬੰ ਗਿਆਤਾ ॥੧੪੨॥

saraba(n) giaataa ||142||

Thou art the knower of all! 142

ਸਰਬੰ ਹਰਤਾ ॥

saraba(n) harataa ||

Thou Killest all!

ਸਰਬੰ ਕਰਤਾ ॥

saraba(n) karataa ||

Thou Createst all!

ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥

saraba(n) praana(n) ||

Thou art the Life of all!

ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥੧੪੩॥

saraba(n) traana(n) ||143||

Thou art the Strength of all! 143

ਸਰਬੰ ਕਰਮੰ ॥

saraba(n) karama(n) ||

Thou art in all works!

ਸਰਬੰ ਧਰਮੰ ॥

saraba(n) dharama(n) ||

Thou art in all Religions!

ਸਰਬੰ ਜੁਗਤਾ ॥

saraba(n) jugataa ||

Thou art united with all!

ਸਰਬੰ ਮੁਕਤਾ ॥੧੪੪॥

saraba(n) mukataa ||144||

Thou art free from all! 144

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

rasaaval chha(n)dh || tavai prasaadh ||

RASAAVAL STANZA. BY THY GRACE

ਨਮੋ ਨਰਕ ਨਾਸੇ ॥

namo narak naase ||

Salutation to Thee O Destroyer of Hell Lord

ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ॥

sadhaiva(n) prakaase ||

Salutation to Thee O Ever-Illumined Lord!

ਅਨੰਗੰ ਸਰੂਪੇ ॥

ana(n)ga(n) saroope ||

Salutation to Thee O Bodyless Entity Lord

ਅਭੰਗੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੪੫॥

abha(n)ga(n) bibhoote ||145||

Salutation to Thee O Eternal and Effulgent Lord ! 145

ਪ੍ਰਮਾਥੰ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥

pramaatha(n) pramaathe ||

Salutation to Thee O Destroyer of Tyrants Lord

ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਥੇ ॥

sadhaa sarab saathe ||

Salutation to Thee O Companion of all Lord!

ਅਗਾਧ ਸਰੂਪੇ ॥

agaadh saroope ||

Salutation to Thee O Impenetrable Entity Lord

ਨ੍ਰਿਬਾਧ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੪੬॥

nirabaadh bibhoote ||146||

Salution to Thee O Non-annoying Glorious Lord ! 146

ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥

ana(n)gee anaame ||

Salutation to Thee O Limbless and Nameless LordA

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥

tirabha(n)gee tirakaame ||

Salutation to Thee O Destroyer and Restorer of three modes Lord!

ਨ੍ਰਿਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ॥

nirabha(n)gee saroope ||

Salutation tho Thee O Eternal Enity Lord!

ਸਰਬੰਗੀ ਅਨੂਪੇ ॥੧੪੭॥

saraba(n)gee anoope ||147||

Salutation to Thee O Unique in all respects Lord 147

ਨ ਪੋਤ੍ਰੈ ਨ ਪੁਤ੍ਰੈ ॥

n potrai na putrai ||

O Lord ! Thou art Sonless and Grandsonless. O Lord !

ਨ ਸੱਤ੍ਰੈ ਨ ਮਿਤ੍ਰੈ ॥

n sa'trai na mitrai ||

Thou art Enemyless and Friendless.

ਨ ਤਾਤੈ ਨ ਮਾਤੈ ॥

n taatai na maatai ||

O Lord ! Thou art Fatherless and Motherless. O Lord !

ਨ ਜਾਤੈ ਨ ਪਾਤੈ ॥੧੪੮॥

n jaatai na paatai ||148||

Thou art Casteless. And Lineagless. 148.

ਨ੍ਰਿਸਾਕੰ ਸਰੀਕ ਹੈਂ ॥

nirasaaka(n) sareek hai(n) ||

O Lord ! Thou art Relativeless. O Lord !

ਅਮਿਤੋ ਅਮੀਕ ਹੈਂ ॥

amito ameek hai(n) ||

Thou art Limitless and Profound.

ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥

sadhaiva(n) prabhaa hai(n) ||

O Lord ! Thou art Ever Glorious. O Lord !

ਅਜੈ ਹੈਂ ਅਜਾ ਹੈਂ ॥੧੪੯॥

ajai hai(n) ajaa hai(n) ||149||

Thou art Unconquerable and Unborn. 149.

ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

bhagavatee chha(n)dh || tavai prasaadh ||

BHAGVATI STANZA. BY THY GRACE

ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ਹੈਂ ॥

k zaahar zahoor hai(n) ||

That Thou art visible illumination!

ਕਿ ਹਾਜ਼ਰ ਹਜ਼ੂਰ ਹੈਂ ॥

k haazar hazoor hai(n) ||

That Thou art All-Prevading!

ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ ॥

hamesul salaam hai(n) ||

That Thou art reveiver of Eternal conpliments!

ਸਮਸਤੁਲ ਕਲਾਮ ਹੈਂ ॥੧੫੦॥

samasatul kalaam hai(n) ||150||

That Thou art Venerated by all! 150

ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦਿਮਾਗ਼ ਹੈਂ ॥

k saahib dhimaag(h) hai(n) ||

That Thou art Most Intelligent!

ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਚਰਾਗ਼ ਹੈਂ ॥

k husanal charaag(h) hai(n) ||

That Thou art the Lamp of Beauty!

ਕਿ ਕਾਮਲ ਕਰੀਮ ਹੈਂ ॥

k kaamal kareem hai(n) ||

That Thou art completely Generous!

ਕਿ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥੧੫੧॥

k raazak raheem hai(n) ||151||

That Thou art Sustainer and Merciful! 151

ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹਿੰਦ ਹੈਂ ॥

k rozee dhihi(n)dh hai(n) ||

That Thou art Giver of Sustenance!

ਕਿ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹਿੰਦ ਹੈਂ ॥

k raazak rahi(n)dh hai(n) ||

That Thou art ever the Sustainer!

ਕਰੀਮੁਲ ਕਮਾਲ ਹੈਂ ॥

kareemul kamaal hai(n) ||

That Thou art the perfection of Generosity!

ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਹੈਂ ॥੧੫੨॥

k husanal jamaal hai(n) ||152||

That Thou art Most Beautiful! 152

ਗ਼ਨੀਮੁਲ ਖ਼ਿਰਾਜ ਹੈਂ ॥

g(h)neemul khhiraaj hai(n) ||

That Thou art the Penaliser of enemies!

ਗ਼ਰੀਬੁਲ ਨਿਵਾਜ਼ ਹੈਂ ॥

g(h)reebul nivaaz hai(n) ||

That Thou art the Supporter of the poor!

ਹਰੀਫ਼ੁਲ ਸ਼ਿਕੰਨ ਹੈਂ ॥

hareephul shika(n)n hai(n) ||

That Thou art the Destroyer of enemies !

ਹਿਰਾਸੁਲ ਫਿਕੰਨ ਹੈਂ ॥੧੫੩॥

hiraasul fika(n)n hai(n) ||153||

That Thou art the remover of Fear ! 153

ਕਲੰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥

kala(n)ka(n) pranaas hai(n) ||

That Thou art the Destroyer of blemishes!

ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ॥

samasatul nivaas hai(n) ||

That Thou art the dweller in all!

ਅਗੰਜੁਲ ਗਨੀਮ ਹੈਂ ॥

aga(n)jul ganeem hai(n) ||

That Thou art invincible by enemies!

ਰਜਾਇਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥੧੫੪॥

rajaik raheem hai(n) ||154||

That Thou art the Sustainer and Gracious! 154

ਸਮਸਤੁਲ ਜੁਬਾਂ ਹੈਂ ॥

samasatul jubaa(n) hai(n) ||

That Thou art the Master of all languages!

ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਕਿਰਾਂ ਹੈਂ ॥

k saahib kiraa(n) hai(n) ||

That Thou art the Most Glorious!

ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥

k naraka(n) pranaas hai(n) ||

That Thou art the Destroyer of hell!

ਬਹਿਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ॥੧੫੫॥

bahisatul nivaas hai(n) ||155||

That Thou art the dweller in heaven! 155

ਕਿ ਸਰਬੁਲ ਗਵੰਨ ਹੈਂ ॥

k sarabul gava(n)n hai(n) ||

That Thou art the Goer to all!

ਹਮੇਸੁਲ ਰਵੰਨ ਹੈਂ ॥

hamesul rava(n)n hai(n) ||

That Thou art ever Blissful!

ਤਮਾਮੁਲ ਤਮੀਜ ਹੈਂ ॥

tamaamul tameej hai(n) ||

That Thou art the knower of all!

ਸਮਸਤੁਲ ਅਜੀਜ ਹੈਂ ॥੧੫੬॥

samasatul ajeej hai(n) ||156||

That Thou art dearest to all! 156

ਪਰੰ ਪਰਮ ਈਸ ਹੈਂ ॥

para(n) param iees hai(n) ||

That Thou art the Lord of lords!

ਸਮਸਤੁਲ ਅਦੀਸ ਹੈਂ ॥

samasatul adhees hai(n) ||

That Thou art hidden from all!

ਅਦੇਸੁਲ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥

adhesul alekh hai(n) ||

That Thou art countryless and accountless!

ਹਮੇਸੁਲ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥੧੫੭॥

hamesul abhekh hai(n) ||157||

That Thou art ever garbles! 157

ਜ਼ਮੀਨੁਲ ਜ਼ਮਾ ਹੈਂ ॥

zameenul zamaa hai(n) ||

That Thou art in Earth and Heaven!

ਅਮੀਕੁਲ ਇਮਾ ਹੈਂ ॥

ameekul imaa hai(n) ||

That Thou art Most Profound in signs!

ਕਰੀਮੁਲ ਕਮਾਲ ਹੈਂ ॥

kareemul kamaal hai(n) ||

That Thou art Most Generous!

ਕਿ ਜੁਰਅਤਿ ਜਮਾਲ ਹੈਂ ॥੧੫੮॥

k jurat jamaal hai(n) ||158||

That Thou art embodiment of courage and beauty! 158

ਕਿ ਅਚਲੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ॥

k achala(n) prakaas hai(n) ||

That Thou art perpetual illumination!

ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਸੁਬਾਸ ਹੈਂ ॥

k amito subaas hai(n) ||

That Thou art Limitless fragrance!

ਕਿ ਅਜਬ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥

k ajab saroop hai(n) ||

That Thou art wonderful entity!

ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਬਿਭੂਤ ਹੈਂ ॥੧੫੯॥

k amito bibhoot hai(n) ||159||

That Thou art Limitless Grandeur! 159

ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਪਸਾ ਹੈਂ ॥

k amito pasaa hai(n) ||

That Thou art Limitless Expanse!

ਕਿ ਆਤਮ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥

k aatam prabhaa hai(n) ||

That Thou art selfluminous!

ਕਿ ਅਚਲੰ ਅਨੰਗ ਹੈਂ ॥

k achala(n) ana(n)g hai(n) ||

That Thou art Steady and Limbless!

ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥੧੬੦॥

k amito abha(n)g hai(n) ||160||

That Thou art Infinite and Indestructible! 160

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

madhubhaar chha(n)dh || tavai prasaadh ||

MADHUBHAR STANZA. BY THY GRACE.

ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥

mun man pranaam ||

O Lord ! The sages bow before Thee in their mind!

ਗੁਨਿ ਗਨ ਮੁਦਾਮ ॥

gun gan mudhaam ||

O Lord ! Thou art ever the Treasure of virtues.

ਅਰਿ ਬਰ ਅਗੰਜ ॥

ar bar aga(n)j ||

O Lord ! Thou canst not be destroyed by great enemies!

ਹਰਿ ਨਰ ਪ੍ਰਭੰਜ ॥੧੬੧॥

har nar prabha(n)j ||161||

O Lord ! Thou art the Destroyer of all.161.

ਅਨਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥

anagan pranaam ||

O Lord ! Innumerable beings bow before Thee. O Lord !

ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਸਲਾਮ ॥

mun man salaam ||

The sages salute Thee in their mind.

ਹਰਿ ਨਰ ਅਖੰਡ ॥

har nar akha(n)dd ||

O Lord ! Thou art complete controller of men. O Lord !

ਬਰ ਨਰ ਅਮੰਡ ॥੧੬੨॥

bar nar ama(n)dd ||162||

Thou canst not be installed by the chiefs. 162.

ਅਨਭਵ ਅਨਾਸ ॥

anabhav anaas ||

O Lord ! Thou art eternal knowledge. O Lord !

ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

mun man prakaas ||

Thou art illumined in the hearts of the sages.

ਗੁਨਿ ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥

gun gan pranaam ||

O Lord ! The assemblies of virtuous bow before thee. O Lord !

ਜਲ ਥਲ ਮੁਦਾਮ ॥੧੬੩॥

jal thal mudhaam ||163||

Thou pervadest in water and on land. 163.

ਅਨਛਿੱਜ ਅੰਗ ॥

anachhi'j a(n)g ||

O Lord ! Thy body is unbreakable. O Lord !

ਆਸਨ ਅਭੰਗ ॥

aasan abha(n)g ||

Thy seat is perpetual.

ਉਪਮਾ ਅਪਾਰ ॥

aupamaa apaar ||

O Lord ! Thy Praises are boundless. O Lord !

ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਉਦਾਰ ॥੧੬੪॥

gat mit udhaar ||164||

Thy nature is most Generous. 164.

ਜਲ ਥਲ ਅਮੰਡ ॥

jal thal ama(n)dd ||

O Lord ! Thou art most glorious in water and on land. O Lord !

ਦਿਸ ਵਿਸ ਅਭੰਡ ॥

dhis vis abha(n)dd ||

Thou art free from slander at all places.

ਜਲ ਥਲ ਮਹੰਤ ॥

jal thal maha(n)t ||

O Lord ! Thou art Supreme in water and on land. O Lord !

ਦਿਸ ਵਿਸ ਬਿਅੰਤ ॥੧੬੫॥

dhis vis bia(n)t ||165||

Thou art endless in all directions. 165.

ਅਨਭਵ ਅਨਾਸ ॥

anabhav anaas ||

O Lord ! Thou art eternal knowledge. O Lord !

ਧ੍ਰਿਤ ਧਰ ਧੁਰਾਸ ॥

dhirat dhar dhuraas ||

Thou art Supreme among the contented ones.

ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ॥

aajaan baahu ||

O Lord ! Thou art the arm of gods. O Lord !

ਏਕੈ ਸਦਾਹੁ ॥੧੬੬॥

ekai sadhaahu ||166||

Thou art ever the Only One. 166.

ਓਅੰਕਾਰ ਆਦਿ ॥

oa(n)kaar aadh ||

O Lord ! Thou art AUM, the origin of creation. O Lord !

ਕਥਨੀ ਅਨਾਦਿ ॥

kathanee anaadh ||

Thou art stated to be without beginning.

ਖਲ ਖੰਡ ਖਿਆਲ ॥

khal kha(n)dd khiaal ||

O Lord ! Thou destroyest the tyrants instantly!

ਗੁਰ ਬਰ ਅਕਾਲ ॥੧੬੭॥

gur bar akaal ||167||

O Lord thou art supreme and Immortal. 167.!

ਘਰ ਘਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥

ghar ghar pranaam ||

O Lord ! Thou art honoured in every house. O Lord !

ਚਿਤ ਚਰਨ ਨਾਮ ॥

chit charan naam ||

Thy Feet and Thy Name are meditated in every heart.

ਅਨਛਿੱਜ ਗਾਤ ॥

anachhi'j gaat ||

O Lord ! Thy body never becomes old. O Lord !

ਆਜਿਜ ਨ ਬਾਤ ॥੧੬੮॥

aajij na baat ||168||

Thou art never subservient to anybody. 168.

ਅਨਝੰਝ ਗਾਤ ॥

anajha(n)jh gaat ||

O Lord ! Thy body is ever steady. O Lord !

ਅਨਰੰਜ ਬਾਤ ॥

anara(n)j baat ||

Thou art free from rage.

ਅਨਟੁਟ ਭੰਡਾਰ ॥

anaTuT bha(n)ddaar ||

O Lord ! Thy store is inexhaustible. O Lord !

ਅਨਠਟ ਅਪਾਰ ॥੧੬੯॥

anaThaT apaar ||169||

Thou art uninstalled and boundless. 169.

ਆਡੀਠ ਧਰਮ ॥

aaddeeTh dharam ||

O Lord ! Thy Law is imperceptible. O Lord !

ਅਤਿ ਢੀਠ ਕਰਮ ॥

at ddeeTh karam ||

Thy actions are most fearless.

ਅਣਬ੍ਰਣ ਅਨੰਤ ॥

anabran ana(n)t ||

O Lord ! Thou art Invincible and Infinite. O Lord !

ਦਾਤਾ ਮਹੰਤ ॥੧੭੦॥

dhaataa maha(n)t ||170||

Thou art the Supreme Donor. 170.

ਹਰਿਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

haribolamanaa chha(n)dh || tavai prasaadh ||

HARIBOLMANA STANZA, BY THE GRACE

ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥

karunaalay hai(n) ||

O Lord! Thou art the house of Mercy!

ਅਰਿ ਘਾਲਯ ਹੈਂ ॥

ar ghaalay hai(n) ||

Lord! Thou art The Destroyer of enemies!

ਖਲ ਖੰਡਨ ਹੈਂ ॥

khal kha(n)ddan hai(n) ||

O Lord! Thou art the killer of evil persons!

ਮਹਿ ਮੰਡਨ ਹੈਂ ॥੧੭੧॥

meh ma(n)ddan hai(n) ||171||

O Lord! Thou art the ornamentation of Earth! 171

ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥

jagatesavair hai(n) ||

O Lord! Thou art the Master of the universe!

ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥

paramesavair hai(n) ||

O Lord! Thou art the supreme Ishvara!

ਕਲਿ ਕਾਰਣ ਹੈਂ ॥

kal kaaran hai(n) ||

O Lord! Thou art the cause of strife!

ਸਰਬ ਉਬਾਰਣ ਹੈਂ ॥੧੭੨॥

sarab ubaaran hai(n) ||172||

O Lord! Thou art the Saviour of all! 172

ਧ੍ਰਿਤ ਕੇ ਧ੍ਰਣ ਹੈਂ ॥

dhirat ke dhran hai(n) ||

O Lord! Thou art the support of the Earth!

ਜਗ ਕੇ ਕ੍ਰਣ ਹੈਂ ॥

jag ke kran hai(n) ||

O Lord! Thou art the Creator of the Universe!

ਮਨ ਮਾਨਿਯ ਹੈਂ ॥

man maaniy hai(n) ||

O Lord! Thou art worshipped in the heart!

ਜਗ ਜਾਨਿਯ ਹੈਂ ॥੧੭੩॥

jag jaaniy hai(n) ||173||

O Lord! Thou art known throughout the world! 173

ਸਰਬੰ ਭਰ ਹੈਂ ॥

saraba(n) bhar hai(n) ||

O Lord! Thou art the Sustainer of all!

ਸਰਬੰ ਕਰ ਹੈਂ ॥

saraba(n) kar hai(n) ||

O Lord! Thou art the Creator of all!

ਸਰਬ ਪਾਸਿਯ ਹੈਂ ॥

sarab paasiy hai(n) ||

O Lord! Thou pervadest all!

ਸਰਬ ਨਾਸਿਯ ਹੈਂ ॥੧੭੪॥

sarab naasiy hai(n) ||174||

O Lord! Thou destroyest all! 174

ਕਰੁਣਾਕਰ ਹੈਂ ॥

karunaakar hai(n) ||

O Lord! Thou art the Fountain of Mercy!

ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਹੈਂ ॥

bisavai(n)bhar hai(n) ||

O Lord! Thou art the nourisher of the universe!

ਸਰਬੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥

sarabesavair hai(n) ||

O Lord! Thou art master of all!

ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥੧੭੫॥

jagatesavair hai(n) ||175||

Lord! Thou art the Master of Universe! 175

ਬ੍ਰਹਮੰਡਸ ਹੈਂ ॥

brahama(n)ddas hai(n) ||

O Lord! Thou art the life of the Universe!

ਖਲ ਖੰਡਸ ਹੈਂ ॥

khal kha(n)ddas hai(n) ||

O Lord! Thou art the destroyer of evil-doers!

ਪਰ ਤੇ ਪਰ ਹੈਂ ॥

par te par hai(n) ||

O Lord! Thou art beyond everything!

ਕਰੁਣਾਕਰ ਹੈਂ ॥੧੭੬॥

karunaakar hai(n) ||176||

O Lord! Thou art the Fountain of Mercy! 176

ਅਜਪਾ ਜਪ ਹੈਂ ॥

ajapaa jap hai(n) ||

O Lord! Thou art the unmuttered mantra!

ਅਥਪਾ ਥਪ ਹੈਂ ॥

athapaa thap hai(n) ||

O Lord! Thou canst be installed by none!

ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥

akirataa kirat hai(n) ||

O Lord! Thy Image canst not be fashioned!

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੭॥

a(n)mritaa mirat hai(n) ||177||

O Lord! Thou art Immortal! 177

ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥

amritaa mirat hai(n) ||

O Lord! Thou art immortal!

ਕਰਣਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥

karanaa kirat hai(n) ||

O Lord! Thou art the Merciful Entity!

ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥

akirataa kirat hai(n) ||

O Lord Thy Image canst not be fashioned!

ਧਰਣੀ ਧ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੮॥

dharanee dhirat hai(n) ||178||

O Lord! Thou art the Support of the Earth! 178

ਅਮਿਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥

amitesavair hai(n) ||

O Lord! Thou art the Master of Nectar!

ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥

paramesavair hai(n) ||

O Lord! Thou art Supreme Ishvara!

ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥

akirataa kirat hai(n) ||

O Lord! Thy Image canst not be fashioned!

ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ॥੧੭੯॥

amritaa mirat hai(n)||179||

O Lord! Thou art Immortal! 179

ਅਜਬਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥

ajabaa kirat hai(n) ||

O Lord! Thou art of Wonderful Form!

ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਅਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥

amritaa amirat hai(n) ||

O Lord! Thou art Immortal!

ਨਰ ਨਾਇਕ ਹੈਂ ॥

nar naik hai(n) ||

O Lord! Thou art the Master of men!

ਖਲ ਘਾਇਕ ਹੈਂ ॥੧੮੦॥

khal ghaik hai(n) ||180||

O Lord! Thou art the destroyer of evil persons! 180

ਬਿਸ੍ੰਭਰ ਹੈਂ ॥

bisavai(n)bhar hai(n) ||

O Lord! Thou art the Nourisher of the world!

ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥

karunaalay hai(n) ||

O Lord! Thou art the House of Mercy!

ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਇਕ ਹੈਂ ॥

nirap naik hai(n) ||

O Lord! Thou art the Lord of the kings!

ਸਰਬ ਪਾਇਕ ਹੈਂ ॥੧੮੧॥

sarab paik hai(n) ||181||

O Lord! Thou art the Protector of all! 181

ਭਵ ਭੰਜਨ ਹੈਂ ॥

bhav bha(n)jan hai(n) ||

O Lord! Thou art the destroyer of the cycle of transmigration!

ਅਰਿ ਗੰਜਨ ਹੈਂ ॥

ar ga(n)jan hai(n) ||

O Lord! Thou art the conqueror of enemies!

ਰਿਪੁ ਤਾਪਨ ਹੈਂ ॥

rip taapan hai(n) ||

O Lord! Thou causest suffering to the enemies!

ਜਪੁ ਜਾਪਨ ਹੈਂ ॥੧੮੨॥

jap jaapan hai(n) ||182||

O Lord! Thou makest others to repeat Thy Name! 182

ਅਕਲੰ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥

akala(n) kirat hai(n) ||

O Lord! Thou art free from blemishes!

ਸਰਬਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥

sarabaa kirat hai(n) ||

O Lord! All are Thy Forms!

ਕਰਤਾ ਕਰ ਹੈਂ ॥

karataa kar hai(n) ||

O Lord! Thou art the Creator of the creators!

ਹਰਤਾ ਹਰਿ ਹੈਂ ॥੧੮੩॥

harataa har hai(n) ||183||

O Lord! Thou art the Destroyer of the destroyers! 183

ਪਰਮਾਤਮ ਹੈਂ ॥

paramaatam hai(n) ||

O Lord! Thou art the Supreme Soul!

ਸਰਬਾਤਮ ਹੈਂ ॥

sarabaatam hai(n) ||

Lord! Thou art the origin of all the souls!

ਆਤਮ ਬਸ ਹੈਂ ॥

aatam bas hai(n) ||

O Lord! Thou art controlled by Thyself!

ਜਸ ਕੇ ਜਸ ਹੈਂ ॥੧੮੪॥

jas ke jas hai(n) ||184||

O Lord! Thou art not subject! 184

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਨਮੋ ਸੂਰਜ ਸੂਰਜੇ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ ॥

namo sooraj sooraje namo cha(n)dhr cha(n)dhre ||

Salutation to Thee O Sun of suns! Salutation to Thee O Moon of moons!

ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ॥

namo raaj raaje namo i(n)dhr i(n)dhre ||

Salutation to Thee O King of kings! Salutation to thee O Indra of Indras!

ਨਮੋ ਅੰਧਕਾਰੇ ਨਮੋ ਤੇਜ ਤੇਜੇ ॥

namo a(n)dhakaare namo tej teje ||

Salutation to Thee O Creator of pitch darkness! Salutation to Thee O Light of lights.!

ਨਮੋ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬ੍ਰਿੰਦੇ ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ॥੧੮੫॥

namo bira(n)dh bira(n)dhe namo beej beeje ||185||

Salutation to Thee O Greatest of the great (multitudes) Salutation to Three O Subtlest of the subtle ! 185

ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ॥

namo raajasa(n) taamasa(n) saa(n)t roope ||

Salutation to Thee O embodiment of peace! Salutation to Thee O Entity

bearing three modes!

ਨਮੋ ਪਰਮ ਤੱਤੰ ਅਤੱਤੰ ਸਰੂਪੇ ॥

namo param ta'ta(n) ata'ta(n) saroope ||

Salutation to Thee O Supreme Essence and Elementless Entity!

ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨੇ ॥

namo jog joge namo giaan giaane ||

Salutation to Thee O Fountain of all Yogas! Salutation to Thee O Fountain of all knowledge!

ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੇ ਨਮੋ ਧਿਆਨ ਧਿਆਨੇ ॥੧੮੬॥

namo ma(n)tr ma(n)tre namo dhiaan dhiaane ||186||

Salutation to Thee O Supreme Mantra! Salutation to Thee O highest meditation 186.

ਨਮੋ ਜੁਧ ਜੁਧੇ ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨੇ ॥

namo judh judhe namo giaan giaane ||

Salutation to Thee O Conqueror of wars! Salutation to Thee O Fountain of

all knowledge!

ਨਮੋ ਭੋਜ ਭੋਜੇ ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ ॥

namo bhoj bhoje namo paan paane ||

Salutation to Thee O Essence of Food ! Salutation to Thee O Essence of Warter!

ਨਮੋ ਕਲਹ ਕਰਤਾ ਨਮੋ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ॥

namo kaleh karataa namo saa(n)t roope ||

Salutation to Thee O Originator of Food! Salutation to Thee O Embodiment of Peace!

ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ਅਨਾਦੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੮੭॥

namo i(n)dhr i(n)dhre anaadha(n) bibhoote ||187||

Salutation to Thee O Indra of Indras! Salutation to Thee O Beginningless Effulgence! 187.

ਕਲੰਕਾਰ ਰੂਪੇ ਅਲੰਕਾਰ ਅਲੰਕੇ ॥

kala(n)kaar roope ala(n)kaar ala(n)ke ||

Salutation to Thee O Entity inimical to blemishes! Salutation to Thee O

Ornamentation of the ornaments

ਨਮੋ ਆਸ ਆਸੇ ਨਮੋ ਬਾਂਕ ਬੰਕੇ ॥

namo aas aase namo baa(n)k ba(n)ke ||

Salutation to Thee O Fulfiller of hopes! Salutation to Thee O Most Beautiful!

ਅਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥

abha(n)gee saroope ana(n)gee anaame ||

Salutation to Thee O Eternal Entity, Limbless and Nameless!

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਲੇ ਅਨੰਗੀ ਅਕਾਮੇ ॥੧੮੮॥

tirabha(n)gee tirakaale ana(n)gee akaame ||188||

Salutation to Thee O Destroyer of three worlds in three tenses! Salutation

to O Limbless and Desireless Lord! 188.

ਏਕ ਅਛਰੀ ਛੰਦ ॥

ek achharee chha(n)dh ||

EK ACHHARI STANZA

ਅਜੈ ॥

ajai ||

O Unconquerable Lord !

ਅਲੈ ॥

alai ||

O Indestructible Lord !

ਅਭੈ ॥

abhai ||

O Fearless Lord !

ਅਬੈ ॥੧੮੯॥

abai ||189||

O Indestructible Lord !189

ਅਭੂ ॥

abhoo ||

O Unborn Lord !

ਅਜੂ ॥

ajoo ||

O Perpetual Lord !

ਅਨਾਸ ॥

anaas ||

O Indestructible Lord !

ਅਕਾਸ ॥੧੯੦॥

akaas ||190||

O All-Pervasive Lord ! 190

ਅਗੰਜ ॥

aga(n)j ||

Eternal Lord !

ਅਭੰਜ ॥

abha(n)j ||

O Indivisible Lord !

ਅਲੱਖ ॥

ala'kh ||

O Unknowable Lord !

ਅਭੱਖ ॥੧੯੧॥

abha'kh ||191||

O Uninflammable Lord ! 191

ਅਕਾਲ ॥

akaal ||

O Non-Temporal Lord !

ਦਿਆਲ ॥

dhiaal ||

O Merciful Lord !

ਅਲੇਖ ॥

alekh ||

O Accountless Lord !

ਅਭੇਖ ॥੧੯੨॥

abhekh ||192||

O Guiseless Lord ! 192

ਅਨਾਮ ॥

anaam ||

O Nameless Lord !

ਅਕਾਮ ॥

akaam ||

O Desireless Lord !

ਅਗਾਹ ॥

agaeh ||

O Unfathomable Lord !

ਅਢਾਹ ॥੧੯੩॥

addaeh ||193||

O Unfaltering Lord ! 193

ਅਨਾਥੇ ॥

anaathe ||

O Masterless Lord !

ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥

pramaathe ||

O Greatest-Glorious Lord !

ਅਜੋਨੀ ॥

ajonee ||

O Birthless Lord !

ਅਮੋਨੀ ॥੧੯੪॥

amonee ||194||

O Silenceless Lord ! 194

ਨ ਰਾਗੇ ॥

n raage ||

O Unattached Lord !

ਨ ਰੰਗੇ ॥

n ra(n)ge ||

O Colorless Lord !

ਨ ਰੂਪੇ ॥

n roope ||

O Formless Lord !

ਨ ਰੇਖੇ ॥੧੯੫॥

n rekhe ||195||

O Lineless Lord ! 195

ਅਕਰਮੰ ॥

akarama(n) ||

O Actionless Lord !

ਅਭਰਮੰ ॥

abharama(n) ||

O Illusionless Lord !

ਅਗੰਜੇ ॥

aga(n)je ||

O Indestructible Lord !

ਅਲੇਖੇ ॥੧੯੬॥

alekhe ||196||

O Accountless Lord ! 196

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਨਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਨਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਣਾਸੇ ॥

namasatul pranaame samasatul pranaase ||

Salutation to Thee O Most Venerated and Destroyer of all Lord!

ਅਗੰਜੁਲ ਅਨਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੇ ॥

aga(n)jul anaame samasatul nivaase ||

Salutation to Thee O Indestructible, Nameless and All-Pervading Lord!

ਨ੍ਰਿਕਾਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ਸਮਸਤੁਲ ਸਰੂਪੇ ॥

nirakaama(n) bibhoote samasatul saroope ||

Salutation to Thee O Desireless, Glorious and All-Pervading Lord!

ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਸੁਧਰਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੯੭॥

kukarama(n) pranaasee sudharama(n) bibhoote ||197||

Salutation to Thee O Destroyer of Evil and Illuminator of Supreme Piety Lord! 197.

ਸਦਾ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ਸੱਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥

sadhaa sa'chidhaana(n)dh sa'tra(n) pranaasee ||

Salutation to Thee O Perpetual Embodiment of Truth, Consciousness and

Bliss and Destroyer of enemies Lord!

ਕਰੀਮੁਲ ਕੁਨਿੰਦਾ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ॥

kareemul kuni(n)dhaa samasatul nivaasee ||

Salutation to Thee O Gracious Creator and All-Pervading Lord!

ਅਜਾਇਬ ਬਿਭੂਤੇ ਗਜਾਇਬ ਗਨੀਮੇ ॥

ajaib bibhoote gajaib ganeeme ||

Salutation to Thee O Wonderful, Glorious and Calamity for enemies Lord!

ਹਰੀਅੰ ਕਰੀਅੰ ਕਰੀਮਲੁ ਰਹੀਮੇ ॥੧੯੮॥

hareea(n) kareea(n) kareemal raheeme ||198||

Salutation to Thee O Destroyer, Creator, Gracious and Merciful Lord! 198.

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭੁਗਤੇ ॥

cha'tr cha'kr varatee cha'tr cha'kr bhugate ||

Salutation to Thee O Pervader and Enjoyer in all the four directions Lord!

ਸੁਯੰਭਵ ਸੁਭੰ ਸਰਬਦਾ ਸਰਬ ਜੁਗਤੇ ॥

suya(n)bhav subha(n) sarabadhaa sarab jugate ||

Salutation to Thee O Self-Existent, Most Beautiful and United with all Lord!

ਦੁਕਾਲੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਦਿਆਲੰ ਸਰੂਪੇ ॥

dhukaala(n) pranaasee dhiaala(n) saroope ||

Salutation to Thee O Destroyer of hard times and Embodiment of Mercy Lord!

ਸਦਾ ਅੰਗ ਸੰਗੇ ਅਭੰਗੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੯੯॥

sadhaa a(n)g sa(n)ge abha(n)ga(n) bibhoote ||199||

Salutation to thee O Ever present with all, Indestructible and Glorious Lord! 199.

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ikOankaar satigur prasaadh ||

The Lord is One and he can be attained through the grace of the True Guru.

ਅਕਾਲ ਉਸਤਤ ॥

akaal usatat ||

EULOGY OF THE NON-TEMPORAL LORD

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

The Lord is One and he can be attained through the grace of the True

Guru.

ਉਤਾਰ ਖਾਸੇ ਦਸਖਤ ਕਾ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

autaar khaase dhasakhat kaa || paatisaahee 10 ||

Copy of the manuscript with exclusive signatures of The Tenth Sovereign.

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਰਛਾ ਹਮਨੈ ॥

akaal purakh kee rachhaa hamanai ||

The non-temporal Purusha (All-Pervading Lord) is my Protector.

ਸਰਬ ਲੋਹ ਦੀ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ ॥

sarab loh dhee rachhiaa hamanai ||

The All-Iron Lord is my Protector.

ਸਰਬ ਕਾਲ ਜੀ ਦੀ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ ॥

sarab kaal jee dhee rachhiaa hamanai ||

The All-Destroying Lord is my Protector.

ਸਰਬ ਲੋਹ ਜੀ ਦੀ ਸਦਾ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ ॥

sarab loh jee dhee sadhaa rachhiaa hamanai ||

The All-Iron Lord is ever my Protector.

ਆਗੈ ਲਿਖਾਰੀ ਕੇ ਦਸਤਖਤ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਚਉਪਈ ॥

aagai likhaaree ke dhasatakhat || tavai prasaadh chaupiee ||

Then the signatures of the Author (Guru Gobind Singh). BY THY GRACE

QUATRAIN (CHAUPAI)

ਪ੍ਰਣਵੋ ਆਦਿ ਏਕੰਕਾਰਾ ॥

pranavo aadh eka(n)kaaraa ||

I Salute the One Primal Lord.

ਜਲ ਥਲ ਮਹੀਅਲ ਕੀਓ ਪਸਾਰਾ ॥

jal thal maheeal keeo pasaaraa ||

Who pervades the watery, earthly and heavenly expanse.

ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਬਿਗਤ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥

aadh purakh abigat abinaasee ||

That Primal Purusha is Unmanifested and Immortal.

ਲੋਕ ਚੱਤ੍ਰ ਦਸ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੧॥

lok cha'tur dhas jot prakaasee ||1||

His Light illumines the fourteen worlds. I.

ਹਸਤ ਕੀਟ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ ॥

hasat keeT ke beech samaanaa ||

He hath merged Himself within the elephant and the worm.

ਰਾਵ ਰੰਕ ਜਿਹ ਇਕ ਸਰ ਜਾਨਾ ॥

raav ra(n)k jeh ik sar jaanaa ||

The king and the baggar equal before Him.

ਅਦ੍ਵੈ ਅਲਖ ਪੁਰਖ ਅਬਿਗਾਮੀ ॥

adhavai alakh purakh abigaamee ||

That Non-dual and Imperceptible Purusha is Inseparable.

ਸਭ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥੨॥

sabh ghaT ghaT ke a(n)tarajaamee ||2||

He reaches the inner core of every heart.2.

ਅਲਖ ਰੂਪ ਅਛੈ ਅਨਭੇਖਾ ॥

alakh roop achhai anabhekhaa ||

He is an Inconceivable Entity, Exernal and Garbless.

ਰਾਗ ਰੰਗ ਜਿਹ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖਾ ॥

raag ra(n)g jeh roop na rekhaa ||

He is without attachment, colour, form and mark.

ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਸਭਹੂੰ ਤੇ ਨਿਆਰਾ ॥

baran chihan sabhahoo(n) te niaaraa ||

He distinct from all others of various colours and signs.

ਆਦ ਪੁਰਖ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਕਾਰਾ ॥੩॥

aadh purakh adhavai abikaaraa ||3||

He is the Primal Purusha, Unique and Changeless.3.

ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਜਿਹ ਜਾਤ ਨ ਪਾਤਾ ॥

baran chihan jeh jaat na paataa ||

He is without colour, mark, caste and lineage.

ਸੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਜਿਹ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤਾ ॥

sa'tr mi'tr jeh taat na maataa ||

He is the without enemy, friend, father and mother.

ਸਭ ਤੇ ਦੂਰਿ ਸਭਨ ਤੇ ਨੇਰਾ ॥

sabh te dhoor sabhan te neraa ||

He is far away from all and closest to all.

ਜਲ ਥਲ ਮਹੀਅਲ ਜਾਹਿ ਬਸੇਰਾ ॥੪॥

jal thal maheeal jaeh baseraa ||4||

His dwelling is within water, on earth and in heavens.4.

ਅਨਹਦ ਰੂਪ ਅਨਾਹਦ ਬਾਨੀ ॥

anahadh roop anaahadh baanee ||

He is Limitless Entity and hath infinite celestial strain.

ਚਰਨ ਸਰਨ ਜਿਹ ਬਸਤ ਭਵਾਨੀ ॥

charan saran jeh basat bhavaanee ||

The goddess Durga takes refuge at His Feet and abides there.

ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਅੰਤੁ ਨਹੀ ਪਾਇਓ ॥

brahamaa bisan a(n)t nahee paio ||

Brahma and Vishnu Could not know His end.

ਨੇਤ ਨੇਤ ਮੁਖਚਾਰ ਬਤਾਇਓ ॥੫॥

net net mukhachaar bataio ||5||

The four-headed god Brahma described Him ad ‘Neti Neti’ (Not this, Not

this).5.

ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥

koT i(n)dhr upi(n)dhr banaae ||

He hath created millions of Indras and Upindras (smaller Indras).

ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੁਦ੍ਰ ਉਪਾਇ ਖਪਾਏ ॥

brahamaa rudhr upai khapaae ||

He hath created and destroyed Brahmas and Rudras (Shivas).

ਲੋਕ ਚੱਤ੍ਰ ਦਸ ਖੇਲ ਰਚਾਇਓ ॥

lok cha'tr dhas khel rachaio ||

He hath created the play of fourteen worlds.

ਬਹੁਰ ਆਪ ਹੀ ਬੀਚ ਮਿਲਾਇਓ ॥੬॥

bahur aap hee beech milaio ||6||

And then Himself merges it within His Self.6.

ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਅਪਾਰਾ ॥

dhaanav dhev fani(n)dh apaaraa ||

Infinite demons, gods and Sheshanagas.

ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਰਚੈ ਸੁਭ ਚਾਰਾ ॥

ga(n)dhrab ja'chh rachai subh chaaraa ||

He hath created Gandharvas, Yakshas and being of high character.

ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਕਹਾਨੀ ॥

bhoot bhavi'kh bhavaan kahaanee ||

The story of past, future and present.

ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਪਟ ਪਟ ਕੀ ਜਾਨੀ ॥੭॥

ghaT ghaT ke paT paT kee jaanee ||7||

Regarding the inward recesses of every heart are known to Him.7.

ਤਾਤ ਮਾਤ ਜਿਹ ਜਾਤ ਨ ਪਾਤਾ ॥

taat maat jeh jaat na paataa ||

He Who hath no father, mother caste and lineage.

ਏਕ ਰੰਗ ਕਾਹੂ ਨਹੀ ਰਾਤਾ ॥

ek ra(n)g kaahoo nahee raataa ||

He is not imbues with undivided love for anyone of them.

ਸਰਬ ਜੋਤ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ ॥

sarab jot ke beech samaanaa ||

He is merged in all lights (souls).

ਸਭਹੂੰ ਸਰਬ ਠੌਰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥੮॥

sabhahoo(n) sarab Thauar pahichaanaa ||8||

I have recognized Him within all and visualized Him at all places. 8.

ਕਾਲ ਰਹਤ ਅਨ ਕਾਲ ਸਰੂਪਾ ॥

kaal rahat an kaal saroopaa ||

He is deathless and a non-temporal Entity.

ਅਲਖ ਪੁਰਖ ਅਬਗਤ ਅਵਧੂਤਾ ॥

alakh purakh abagat avadhootaa ||

He is Imperceptible Purusha, Unmanifested and Unscathed.

ਜਾਤ ਪਾਤ ਜਿਹ ਚਿਹਨ ਨ ਬਰਨਾ ॥

jaat paat jeh chihan na baranaa ||

He Who is without caste, lineage, mark and colour.

ਅਬਗਤ ਦੇਵ ਅਛੈ ਅਨ ਭਰਮਾ ॥੯॥

abagat dhev achhai an bharamaa ||9||

The Unmanifest Lord is Indestructible and ever Stable.9.

ਸਭ ਕੋ ਕਾਲ ਸਭਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ॥

sabh ko kaal sabhan ko karataa ||

He is the Destroyer of all and Creator of all.

ਰੋਗ ਸੋਗ ਦੋਖਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ॥

rog sog dhokhan ko harataa ||

He is the Remover of maladies, sufferings and blemishes.

ਏਕ ਚਿੱਤ ਜਿਹ ਇਕ ਛਿਨ ਧਿਆਇਓ ॥

ek chi't jeh ik chhin dhiaaio ||

He Who meditates upon Him with single mind even for an instant

ਕਾਲ ਫਾਸ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਇਓ ॥੧੦॥

kaal faas ke beech na aaio ||10||

He doth not come within the trap of death. 10.

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥

tavai prasaadh || kabi't ||

BY THY GRACE KABITT

ਕਤਹੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੁਇ ਕੈ ਚੇਤਨਾ ਕੋ ਚਾਰ ਕੀਓ ਕਤਹੂੰ ਅਚਿੰਤ ਹੁਇ ਕੈ ਸੋਵਤ ਅਚੇਤ ਹੋ ॥

katahoo(n) suchet hui kai chetanaa ko chaar keeo katahoo(n) achi(n)t hui kai sovat achet ho ||

O Lord! Somewhere becoming Conscious, Thou adrnest consciousness , somewhere becoming Carefree, thou sleepest unconsciously.

ਕਤਹੂੰ ਭਿਖਾਰੀ ਹੁਇ ਕੈ ਮਾਂਗਤ ਫਿਰਤ ਭੀਖ ਕਹੂੰ ਮਹਾ ਦਾਨ ਹੁਇ ਕੈ ਮਾਂਗਿਓ ਧਨ ਦੇਤ ਹੋ ॥

katahoo(n) bhikhaaree hui kai maa(n)gat firat bheekh kahoo(n) mahaa dhaan hui kai maa(n)gio dhan dhet ho ||

Somewhere becoming a beggar, Thou beggest alms and somewhere becoming a Supreme Donor, Thou bestowest the begged wealth.

ਕਹੂੰ ਮਹਾਂ ਰਾਜਨ ਕੋ ਦੀਜਤ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਕਹੂੰ ਮਹਾਂ ਰਾਜਨ ਤੇ ਛੀਨ ਛਿਤ ਲੇਤ ਹੋ ॥

kahoo(n) mahaa(n) raajan ko dheejat ana(n)t dhaan kahoo(n) mahaa(n) raajan te chheen chhit let ho ||

Some where Thou givest inexhaustible gifts to emperors and somewhere Thou deprivest the emperors of their kingdoms.

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੧॥੧੧॥

kahoo(n) bedh reet kahoo(n) taa siau bipreet kahoo(n) tiragun ateet kahoo(n) suragun samet ho ||1||11||

Somewhere Thou workest in accordance with Vedic rites and somewhere Thou art quite opposed to it, somewhere Thou art without three modes of

maya and somewhere Thou hast all godly attributes.1.11.

ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਉਰਗ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆਧਰ ਕਹੂੰ ਭਏ ਕਿੰਨਰ ਪਿਸਾਚ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰੇਤ ਹੋ ॥

kahoo(n) ja'chh ga(n)dhrab urag kahoo(n) bidhiaadhar kahoo(n) bhe ki(n)nar pisaach kahoo(n) pret ho ||

O Lord! Somewhere Thou art Yaksha, Gandharva, Sheshanaga and Vidyadhar and somewhere Thou becomest Kinnar, Pishacha and Preta.

ਕਹੂੰ ਹੁਇ ਕੈ ਹਿੰਦੂਆ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਕੋ ਗੁਪਤ ਜਪਿਓ ਕਹੂੰ ਹੁਇ ਕੈ ਤੁਰਕਾ ਪੁਕਾਰੇ ਬਾਂਗ ਦੇਤ ਹੋ ॥

kahoo(n) hui kai hi(n)dhooaa gaitree ko gupat japio kahoo(n) hui kai turakaa pukaare baa(n)g dhet ho ||

Somewhere Thou becomest a Hindu and repeatest Gayatri secretly: Somewhere becoming a Turk Thou callest Muslims to worship.

ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕਾਬ ਹੁਇ ਕੈ ਪੁਰਾਨ ਕੋ ਪੜਤ ਮਤ ਕਤਹੂੰ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਨਿਦਾਨ ਜਾਨ ਲੇਤ ਹੋ ॥

kahoo(n) kok kaab hui kai puraan ko paRat mat katahoo(n) kuraan ko nidhaan jaan let ho ||

Somewhere being a poet thou recitest the Pauranic wisdom and somewhere Thou recitest the Pauranic wisdom and somewhere Thou comprehendest the essence of Quran.

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੨॥੧੨॥

kahoo(n) bedh reet kahoo(n) taa siau bipreet kahoo(n) tiragun ateet kahoo(n) suragun samet ho ||2||12||

Somewhere Thou workest in accordance with Vedic rites and somewhere Thou art quite opposed to it ; somewhere Thou art without threee modes

of maya and somewhere Thou hast all godly attributes. 2.12.

ਕਹੂੰ ਦੇਵਤਾਨ ਕੇ ਦਿਵਾਨ ਮੈ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਕਹੂੰ ਦਾਨਵਾਨ ਕੋ ਗੁਮਾਨ ਮਤ ਦੇਤ ਹੋ ॥

kahoo(n) dhevataan ke dhivaan mai biraajamaan kahoo(n) dhaanavaan ko gumaan mat dhet ho ||

O Lord! Somewhere Thou art seated in the Court of gods and somewhere Thou givest the egoistic intellect to demons.

ਕਹੂੰ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਕੋ ਮਿਲਤ ਇੰਦ੍ਰ ਪਦਵੀ ਸੀ ਕਹੂੰ ਇੰਦ੍ਰ ਪਦਵੀ ਛਿਪਾਇ ਛੀਨ ਲੇਤ ਹੋ ॥

kahoo(n) i(n)dhr raajaa ko milat i(n)dhr padhavee see kahoo(n) i(n)dhr padhavee chhipai chheen let ho ||

Somewhere Thou Bestowest the position of of the king of gods to Indra and somewhere Thou deprivest Indra of this position.

ਕਤਹੂੰ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਕੋ ਬਿਚਾਰਤ ਹੋ ਕਹੂੰ ਨਿਜ ਨਾਰ ਪਰ ਨਾਰ ਕੇ ਨਿਕੇਤ ਹੋ ॥

katahoo(n) bichaar abichaar ko bichaarat ho kahoo(n) nij naar par naar ke niket ho ||

Somewhere Thou discriminatest between good and bad intellect, somewhere Thou art with Thy own spouse and somewhere with another's wife.

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੩॥੧੩॥

kahoo(n) bedh reet kahoo(n) taa siau bipreet kahoo(n) tiragun ateet kahoo(n) suragun samet ho ||3||13||

Somewhere Thou workest in accordance with Vedic rites and somewhere Thou art quite opposed to it, somewhere Thou art without three modes of

maya and somewhere Thou hast all godly attributes. 3.13.

ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਬਿਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਮਾਰਤ ਅਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਕੇ ਨਿਕੇਤ ਹੋ ॥

kahoo(n) sasatradhaaree kahoo(n) bidhiaa ke bichaaree kahoo(n) maarat ahaaree kahoo(n) naar ke niket ho ||

O Lord! Somewhere Thou art an armed warrior, somewhere Thou art an armed warrior, somewhere a learned thinker, somewhere a hunter and somewhere an enjoyer of women.

ਕਹੂੰ ਦੇਵਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਸਾਰਦਾ ਭਵਾਨੀ ਕਹੂੰ ਮੰਗਲਾ ਮ੍ਰਿੜਾਨੀ ਕਹੂੰ ਸਿਆਮ ਕਹੂੰ ਸੇਤ ਹੋ ॥

kahoo(n) dhevabaanee kahoo(n) saaradhaa bhavaanee kahoo(n) ma(n)galaa miraRaanee kahoo(n) siaam kahoo(n) set ho ||

Somewhere Thou art the divine speech, somewhere Sarada and Bhavani, somewhere Durga, the trampler of corpses, somewhere in black colour and somewhere in white colour.

ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਧਾਮੀ ਕਹੂੰ ਸਰਬ ਠਉਰ ਗਾਮੀ ਕਹੂੰ ਜਤੀ ਕਹੂੰ ਕਾਮੀ ਕਹੂੰ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਲੇਤ ਹੋ ॥

kahoo(n) dharam dhaamee kahoo(n) sarab Thaur gaamee kahoo(n) jatee kahoo(n) kaamee kahoo(n) dhet kahoo(n) let ho ||

Somewhere Thou art abode of Dharma (righteousness), somewhere All-Pervading, somewhere a celibate, somewhere a lustful person, somewhere a donor and somewhere a taker.

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੪॥੧੪॥

kahoo(n) bedh reet kahoo(n) taa siau bipreet kahoo(n) tiragun ateet

kahoo(n) suragun samet ho ||4||14||

Somewhere Thou workest in accordance with Vedic rites, and somewhere Thou art quite opposed to it, somewhere Thou art without three modes of maya and somewhere Thou hast all gldly attributes.4.14.

ਕਹੂੰ ਜਟਾਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਕੰਠੀ ਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਸਾਧੀ ਕਹੂੰ ਸਾਧਨਾ ਕਰਤ ਹੋ ॥

kahoo(n) jaTaadhaaree kahoo(n) ka(n)Thee dhare brahamachaaree kahoo(n) jog saadhee kahoo(n) saadhanaa karat ho ||

O Lord! Somewhere Thou art a sage wearing matted hair, somewhere Thu art a rosary-wearing celibate, somewhere Thou art a rosary-wearing celibate, somewhere Thou hast practiced Yoga and somewhere Thou art practicing Yoga.

ਕਹੂੰ ਕਾਨ ਫਾਰੇ ਕਹੂੰ ਡੰਡੀ ਹੁਇ ਪਧਾਰੇ ਕਹੂੰ ਫੂਕ ਫੂਕ ਪਾਵਨ ਕਉ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪੈ ਧਰਤ ਹੋ ॥

kahoo(n) kaan faare kahoo(n) dda(n)ddee hui padhaare kahoo(n) fook fook paavan kau pirathee pai dharat ho ||

Somewhere Thou art a Kanphata Yougi and somewhere Thou roamest like a Dandi saint, somewhere Thou steppest on the earth very cautiously.

ਕਤਹੂੰ ਸਿਪਾਹੀ ਹੁਇ ਕੈ ਸਾਧਤ ਸਿਲਾਹਨ ਕੌ ਕਹੂੰ ਛਤ੍ਰੀ ਹੁਇ ਕੈ ਅਰ ਮਾਰਤ ਮਰਤ ਹੋ ॥

katahoo(n) sipaahee hui kai saadhat silaahan kau kahoo(n) chhatree hui kai ar maarat marat ho ||

Somewhere becoming a soldier, Thou practisest arms and somewhere

becoming a kshatriya, Thou slayest the enemy or be slayed Thyself.

ਕਹੂੰ ਭੂਮ ਭਾਰ ਕੌ ਉਤਾਰਤ ਹੋ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹੂੰ ਭਵ ਭੂਤਨ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਭਰਤ ਹੋ ॥੫॥੧੫॥

kahoo(n) bhoom bhaar kau utaarat ho mahaaraaj kahoo(n) bhav bhootan kee bhaavanaa bharat ho ||5||15||

Somewhere Thou removest the burden of the earth, O Supreme Sovereign! And somewhere Thou the wishes of the worldly beings. 5.15.

ਕਹੂੰ ਗੀਤ ਨਾਦ ਕੇ ਨਿਦਾਨ ਕੌ ਬਤਾਵਤ ਹੋ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤਕਾਰੀ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਕੇ ਨਿਧਾਨ ਹੋ ॥

kahoo(n) geet naadh ke nidhaan kau bataavat ho kahoo(n) niratakaaree chitrakaaree ke nidhaan ho ||

O Lord! Somewhere Thou elucidatest the traits of song and sound and somewhere Thou art the treasure of dancing and painting.

ਕਤਹੂੰ ਪਯੂਖ ਹੁਇ ਕੈ ਪੀਵਤ ਪਿਵਾਵਤ ਹੋ ਕਤਹੂੰ ਮਯੂਖ ਊਖ ਕਹੂੰ ਮਦ ਪਾਨ ਹੋ ॥

katahoo(n) payookh hui kai peevat pivaavat ho katahoo(n) mayookh uookh kahoo(n) madh paan ho ||

Somewhere Thou art ambrosia which Thou drinkest and causest to drink, somewhere Thou art honey and sugarcane juice and somewhere Thou seemest intoxicated with wine.

ਕਹੂੰ ਮਹਾ ਸੂਰ ਹੁਇ ਕੈ ਮਾਰਤ ਮਵਾਸਨ ਕੌ ਕਹੂੰ ਮਹਾਦੇਵ ਦੇਵਤਾਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ॥

kahoo(n) mahaa soor hui kai maarat mavaasan kau kahoo(n) mahaadhev dhevataan ke samaan ho ||

Somewhere, becoming a great warrior Thou slayeth the enemies and

somewhere Thou art like the chief gods.

ਕਹੂੰ ਮਹਾਦੀਨ ਕਹੂੰ ਦ੍ਰਬ ਕੇ ਅਧੀਨ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਹੂੰ ਭੂਮ ਕਹੂੰ ਭਾਨ ਹੋ ॥੬॥੧੬॥

kahoo(n) mahaadheen kahoo(n) dhrab ke adheen kahoo(n) bidhiaa mai prabeen kahoo(n) bhoom kahoo(n) bhaan ho ||6||16||

Somewhere thou art very humble, somewhere Thou art full of ego, somewhere Thou art an adept in learning, somewhere Thou art earth and somewhere Thou art the sun. 6.16.

ਕਹੂੰ ਅਕਲੰਕ ਕਹੂੰ ਮਾਰਤ ਮਯੰਕ ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਜੰਕ ਕਹੂੰ ਸੱੁਧਤਾ ਕੀ ਸਾਰ ਹੋ ॥

kahoo(n) akala(n)k kahoo(n) maarat maya(n)k kahoo(n) pooran praja(n)k kahoo(n) sa'udhataa kee saar ho ||

O Lord! Somewhere Thou art without any blemish, somewhere Thou smitest the moon, somewhere Thou art completely engrossed in enjoyment on Thy couch and somewhere Thou art the essence of Purity.

ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਧਰਮ ਕਹੂੰ ਸਾਧਨਾ ਕੇ ਹਰਮ ਕਹੂੰ ਕੁਤਸਤ ਕੁਕਰਮ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥

kahoo(n) dhev dharam kahoo(n) saadhanaa ke haram kahoo(n) kutasat kukaram kahoo(n) dharam ke prakaar ho ||

Somewhere Thou performest godly rituals, somewhere Thou art the Abode of religious discipline, somewhere Thou art the vicious actions and somewhere Thou art the vicious actions and somewhere Thou appearest in variety of virtuous acts.

ਕਹੂੰ ਪਉਨ ਅਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਬੀਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਨਰ ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਹੋ ॥

kahoo(n) paun ahaaree kahoo(n) bidhiaa ke beechaaree kahoo(n) jogee

jatee brahamachaaree nar kahoo(n) naar ho ||

Somewhere Thou subsistest on air, somewhere Thou art a learned thinker and somewhere Thou art a Yogi, a Celibate, a Brahmchari (disciplined student), a man and a womean.

ਕਹੂੰ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਾਲਾ ਧਰੇ ਛੈਲ ਭਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਕਵਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਲ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥੭॥੧੭॥

kahoo(n) chhatradhaaree kahoo(n) chhaalaa dhare chhail bhaaree kahoo(n) chhakavaaree kahoo(n) chhal ke prakaar ho ||7||17||

Somewhere Thou art a mighty sovereign, somewhere Thou art a great preceptor sitting on a deer-skin, somewhere Thou art prone to be deceived and somewhere Thou art various types of deception Thyself. 7.17.

ਕਹੂੰ ਗੀਤ ਕੇ ਗਵੱਯਾ ਕਹੂੰ ਬੇਨ ਕੇ ਬਜੱਯਾ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਕੇ ਨਚੱਯਾ ਕਹੂੰ ਨਰ ਕੋ ਅਕਾਰ ਹੋ ॥

kahoo(n) geet ke gava'yaa kahoo(n) ben ke baja'yaa kahoo(n) nirat ke nacha'yaa kahoo(n) nar ko akaar ho ||

O Lord! Somewhere Thou art singer of song somewhere Thou art player of flute, somewhere Thou art a dancer and somewhere in the form of a man.

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕੀ ਕਹਾਨੀ ਕਹੂੰ ਰਾਜਾ ਕਹੂੰ ਰਾਨੀ ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥

kahoo(n) bedh baanee kahoo(n) kok kee kahaanee kahoo(n) raajaa kahoo(n) raanee kahoo(n) naar ke prakaar ho ||

Somewhere Thou art the vedic hymns and somewhere the story of the elucidator of the mystery of love, somewhere Thou art Thyself the king,

the queen and also various types of woman.

ਕਹੂੰ ਬੇਨ ਕੇ ਬਜੱਯਾ ਕਹੂੰ ਧੇਨ ਕੇ ਚਰੱਯਾ ਕਹੂੰ ਲਾਖਨ ਲਵੱਯਾ ਕਹੂੰ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਹੋ ॥

kahoo(n) ben ke baja'yaa kahoo(n) dhen ke chara'yaa kahoo(n) laakhan lava'yaa kahoo(n) su(n)dhar kumaar ho ||

Somewhere Thou art the player of flute, somewhere the grazier of cows and somewhere Thou art the beautiful youth, enticer of lakhs (of lovely maids.)

ਸੁਧਤਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੋ ਕਿ ਸੰਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋ ਕਿ ਦਾਤਾ ਮਹਾ ਦਾਨ ਹੋ ਕਿ ਨ੍ਰਿਦੋਖੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੋ ॥੮॥੧੮॥

sudhataa kee saan ho k sa(n)tan ke praan ho k dhaataa mahaa dhaan ho k niradhokhee nira(n)kaar ho ||8||18||

Somewhere Thou art the splendour of Purity, the life of the saints, the Donor of great charities and the immaculate Formless Lord. 8.18.

ਨਿਰਜੁਰ ਨਿਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਭੂਪਨ ਕੇ ਭੂਪ ਹੋ ਕਿ ਦਾਤਾ ਮਹਾ ਦਾਨ ਹੋ ॥

nirajur niroop ho k su(n)dhar saroop ho k bhoopan ke bhoop ho k dhaataa mahaa dhaan ho ||

O Lord! Thou art the Invisible Cataract, the Most Beautiful Entity, the King of Kings and the Donor of great charities.

ਪ੍ਰਾਨ ਕੇ ਬਚੱਯਾ ਦੂਧ ਪੂਤ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਰੋਗ ਸੋਗ ਕੇ ਮਿਟੱਯਾ ਕਿਧੌਂ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮਾਨ ਹੋ ॥

praan ke bacha'yaa dhoodh poot ke dhiva'yaa rog sog ke miTa'yaa kidhau maanee mahaa maan ho ||

Thou art the Saviour of life, the Giver of milk and offspring, the Remover of ailments and sufferings and somewhere Thou art the Lord of Highest

Honour.

ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਹੋ ਕਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਵਤਾਰ ਹੋ ਕਿ ਸਿੱਧਤਾ ਕੀ ਸੂਰਤਿ ਹੋ ਕਿ ਸੁਧਤਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੋ ॥

bidhiaa ke bichaar ho k adhavai avataar ho k si'dhataa kee soorat ho k sudhataa kee saan ho ||

Thou art the essence of all learning, the embodiment of monism, the Being of All-Powers and the Glory of Sanctification.

ਜੋਬਨ ਕੇ ਜਾਲ ਹੋ ਕਿ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੋ ਕਿ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸੂਲ ਹੋ ਕਿ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋ ॥੯॥੧੯॥

joban ke jaal ho k kaal hoo(n) ke kaal ho k satran ke sool ho k mitran ke praan ho ||9||19||

Thou art the snare of youth, the Death of Death, the anguish of enemies and the life of the friends. 9.19.

ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਦ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੋ ਬਿਖਾਦ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਕੋ ਨਨਾਦ ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਹੋ ॥

kahoo(n) braham baadh kahoo(n) bidhiaa ko bikhaadh kahoo(n) naadh ko nanaadh kahoo(n) pooran bhagat ho ||

O Lord! Somewhere Thou art in defic conduct, somewhere Thou appearest as contention in learning somewhere Thou art the tune of sound and somewhere a perfect saint (attuned with celestial strain).

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਹੂੰ ਨੀਤ ਅਉ ਅਨੀਤ ਕਹੂੰ ਜੁਆਲਾ ਸੀ ਜਗਤ ਹੋ ॥

kahoo(n) bedh reet kahoo(n) bidhiaa kee prateet kahoo(n) neet aau aneet kahoo(n) juaalaa see jagat ho ||

Somewhere Thou art Vedic ritual, somewhere the love for learning, somewhere ethical and unethical, and somewhere appearest as the glow of

fire.

ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਹੂੰ ਇਕਾਤੀ ਕੋ ਜਾਪ ਕਹੂੰ ਤਾਪ ਕੋ ਅਤਾਪ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਤੇ ਡਿਗਤ ਹੋ ॥

pooran prataap kahoo(n) ikaatee ko jaap kahoo(n) taap ko ataap kahoo(n) jog te ddigat ho ||

Somewhere Thou art perfectly Glorious, somewhere engrossed in solitary recitation, somewhere Remover of Suffering in great Agony and somewhere Thou appearest as a fallen yogi.

ਕਹੂੰ ਬਰ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਛਲ ਸਿਉ ਛਿਨਾਇ ਲੇਤ ਸਰਬ ਕਾਲ ਸਰਬ ਠਉਰ ਏਕ ਸੇ ਲਗਤ ਹੋ ॥੧੦॥੨੦॥

kahoo(n) bar dhet kahoo(n) chhal siau chhinai let sarab kaal sarab Thaur ek se lagat ho ||10||20||

Somewhere Thou bestowest the Boon and somewhere withdraw it with deceit. Thou at all times and at all the places Thou comest into view as the same. 10.20.

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸਵੱਯੇ ॥

tavai prasaadh || sava'ye ||

BY THY GRACE SWAYYAS

ਸ੍ਰਾਵਗ ਸੁੱਧ ਸਮੂਹ ਸਿਧਾਨ ਕੇ ਦੇਖਿ ਫਿਰਿਓ ਘਰ ਜੋਗ ਜਤੀ ਕੇ ॥

sraavag su'dh samooh sidhaan ke dhekh firio ghar jog jatee ke ||

I have seen during my tours pure Sravaks (Jaina and Buddhist monks),

group of adepts and abodes of ascetics and Yogi.

ਸੂਰ ਸੁਰਾਰਦਨ ਸੁੱਧ ਸੁਧਾਦਿਕ ਸੰਤ ਸਮੂਹ ਅਨੇਕ ਮਤੀ ਕੇ ॥

soor suraaradhan su'dh sudhaadhik sa(n)t samooh anek matee ke ||

Valiant heroes, demons killing gods, gods drinking nectar and assemblies of saints of various sects.

ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੇਸ ਕੋ ਦੇਖਿ ਰਹਿਓ ਮਤ ਕੋਊ ਨ ਦੇਖੀਅਤ ਪ੍ਰਾਨਪਤੀ ਕੇ ॥

saare hee dhes ko dhekh rahio mat kouoo na dhekheeat praanapatee ke ||

I have seen the disciplines of the religious systems of all the countries, but seen none of the Lord, the Master of my life.

ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਭਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੂ ਤੇ ਏਕ ਰਤੀ ਬਿਨੁ ਏਕ ਰਤੀ ਕੇ ॥੧॥੨੧॥

sree bhagavaan kee bhai kirapaa hoo te ek ratee bin ek ratee ke ||1||21||

They are worth nothing without an iota of the Grace of the Lord. 1.21.

ਮਾਤੇ ਮਤੰਗ ਜਰੇ ਜਰ ਸੰਗ ਅਨੂਪ ਉਤੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸਵਾਰੇ ॥

maate mata(n)g jare jar sa(n)g anoop uta(n)g sura(n)g savaare ||

With intoxicated elephants, studded with gold, incomparable and huge,

painted in bright colours.

ਕੋਟ ਤੁਰੰਗ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਕੂਦਤ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕੋ ਜਾਤ ਨਿਵਾਰੇ ॥

koT tura(n)g kura(n)g se koodhat paun ke gaun ko jaat nivaare ||

With millions of horses galloping like deer, moving faster than the wind.

ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੇ ਭੂਪ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਨਿਆਵਤ ਸੀਸ ਨ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥

bhaaree bhujaan ke bhoop bhalee bidh niaavat sees na jaat bichaare ||

With many kings indescribable, having long arms (of heavy allied forces), bowing their heads in fine array.

ਏਤੇ ਭਏ ਤੁ ਕਹਾ ਭਏ ਭੂਪਤਿ ਅੰਤ ਕੋ ਨਾਂਗੇ ਹੀ ਪਾਂਇ ਪਧਾਰੇ ॥੨॥੨੨॥

ete bhe ta kahaa bhe bhoopat a(n)t ko naa(n)ge hee paa(n)i padhaare ||2||22||

What matters if such mighty emperors were there, because they had to leave the world with bare feet.2.22.

ਜੀਤ ਫਿਰੈ ਸਭ ਦੇਸ ਦਿਸਾਨ ਕੋ ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥

jeet firai sabh dhes dhisaan ko baajat ddol miradha(n)g nagaare ||

With the beat of drums and trumpets if the emperor conquers all the

countries.

ਗੁੰਜਤ ਗੂੜ ਗਜਾਨ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਹਿੰਸਤ ਹੈਂ ਹਯਰਾਜ ਹਜਾਰੇ ॥

gu(n)jat gooR gajaan ke su(n)dhar hi(n)sat hai(n) hayaraaj hajaare ||

Along with many beautiful roaring elephants and thousands of neighing houses of best breed.

ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਕੇ ਭੂਪਤ ਕਉਨੁ ਗਨੈ ਨਹੀਂ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥

bhoot bhavi'kh bhavaan ke bhoopat kaun ganai nahee(n) jaat bichaare ||

Such like emperors of the past, present and future cannot be counted and ascertained.

ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਅੰਤ ਕਉ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥੩॥੨੩॥

sree pat sree bhagavaan bhaje bin a(n)t kau a(n)t ke dhaam sidhaare ||3||23||

But without remembering the Name of the Lord, they ultimately leave for their final abode. 3.23.

ਤੀਰਥ ਨਾਨ ਦਇਆ ਦਮ ਦਾਨ ਸੁ ਸੰਜਮ ਨੇਮ ਅਨੇਕ ਬਿਸੇਖੈ ॥

teerath naan dhiaa dham dhaan su sa(n)jam nem anek bisekhai ||

Taking bath at holy places, exercising mercy, controlling passions,

performing acts of charity, practicing austerity and many special rituals.

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਕੁਰਾਨ ਜമੀਨ ਜਮਾਨ ਸਬਾਨ ਕੇ ਪੇਖੈ ॥

bedh puraan kateb kuraan jameen jamaan sabaan ke pekhai ||

Studying of Vedas, Puranas and holy Quran and scanning all this world and the next world.

ਪਉਨ ਅਹਾਰ ਜਤੀ ਜਤ ਧਾਰ ਸਬੈ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਹਜਾਰ ਕ ਦੇਖੈ ॥

paun ahaar jatee jat dhaar sabai su bichaar hajaar k dhekhai ||

Subsisting only on air, practicing continence and meeting thousands of persons of all good thoughts.

ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਭੂਪਤਿ ਏਕ ਰਤੀ ਬਿਨੁ ਏਕ ਨ ਲੇਖੈ ॥੪॥੨੪॥

sree bhagavaan bhaje bin bhoopat ek ratee bin ek na lekhai ||4||24||

But O King! Without the remembrance of the Name of the Lord, all this is of no account, being without an iota of the Grace of the Lord. 4.24.

ਸੱੁਧ ਸਿਪਾਹ ਦੁਰੰਤ ਦੁਬਾਹ ਸੁ ਸਾਜ ਸਨਾਹ ਦੁਰਜਾਨ ਦਲੈਂਗੇ ॥

sa'udh sipaeh dhura(n)t dhubaeh su saaj sanaeh dhurajaan dhalai(n)ge ||

The trained soldiers, mightly and invincible, clad in coat of mail, who

would be able to crush the enemies.

ਭਾਰੀ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈਂ ਕਰ ਪਰਬਤ ਪੰਖ ਹਲੇ ਨ ਹਲੈਂਗੇ ॥

bhaaree gumaan bhare man mai(n) kar parabat pa(n)kh hale na halai(n)ge ||

With great ego in their mind that they would not be vanquished even if the mountains move with wings.

ਤੋਰਿ ਅਰੀਨ ਮਰੋਰਿ ਮਵਾਸਨ ਮਾਤੇ ਮਤੰਗਨ ਮਾਨ ਮਲੈਂਗੇ ॥

tor areen maror mavaasan maate mata(n)gan maan malai(n)ge ||

They would destroy the enemies, twist the rebels and smash the pride of intoxicated elephants.

ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨੁ ਤਿਆਗਿ ਜਹਾਨ ਨਿਦਾਨ ਚਲੈਂਗੇ ॥੫॥੨੫॥

sree pat sree bhagavaan kirapaa bin tiaag jahaan nidhaan chalai(n)ge ||5||25||

But without the Grace of the Lord-God, they would ultimately leave the world. 5.25.

ਬੀਰ ਅਪਾਰ ਬਡੇ ਬਰਿਆਰ ਅਬਿਚਾਰਹਿ ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਭਛੱਯਾ ॥

beer apaar badde bariaar abichaareh saar kee dhaar bhachha'yaa ||

Innumerable brave and mighty heroes, fearlessly facing the edge of the

sword.

ਤੋਰਤ ਦੇਸ ਮਲਿੰਦ ਮਵਾਸਨ ਮਾਤੇ ਗਜਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮਲੱਯਾ ॥

torat dhes mali(n)dh mavaasan maate gajaan ke maan mala'yaa ||

Conquering the countries, subjugating the rebels and crushing the pride of the intoxicated elephants.

ਗਾੜ੍ਹੇ ਗੜ੍ਹਾਨ ਕੋ ਤੋੜਨਹਾਰ ਸੁ ਬਾਤਨ ਹੀਂ ਚਕ ਚਾਰ ਲਵੱਯਾ ॥

gaaRhe gaRhaan ko toRanahaar su baatan hee(n) chak chaar lava'yaa ||

Capturing the strong forts and conquering all sides with mere threats.

ਸਾਹਿਬੁ ਸ੍ਰੀ ਸਭ ਕੋ ਸਿਰਨਾਇਕ ਜਾਚਕ ਅਨੇਕ ਸੁ ਏਕ ਦਿਵੱਯਾ ॥੬॥੨੬॥

saahib sree sabh ko siranaik jaachak anek su ek dhiva'yaa ||6||26||

The Lord God is the Cammander of all and is the only Donor, the beggars are many. 6.26.

ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਨਿਸਾਚਰ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਜਪੈਂਗੇ ॥

dhaanav dhev fani(n)dh nisaachar bhoot bhavikh bhavaan japai(n)ge ||

Demons, gods, huge serpents, ghosts, past, present and future would

repeat His Name.

ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਪਲ ਹੀ ਪਲ ਮੈ ਸਭ ਥਾਪ ਥਪੈਂਗੇ ॥

jeev jite jal mai thal mai pal hee pal mai sabh thaap thapai(n)ge ||

All the creatures in the sea and on land would increase and the heaps of sins would be destroyed.

ਪੁੰਨ ਪ੍ਰਤਾਪਨ ਬਾਢ ਜੈਤ ਧੁਨ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਹੁ ਪੁੰਜ ਖਪੈਂਗੇ ॥

pu(n)n prataapan baadd jait dhun paapan ke bahu pu(n)j khapai(n)ge ||

The praises of the glories of virtues would increase and the heaps of sins would be destroyed

ਸਾਧ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਫਿਰੈਂ ਜਗ ਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਅਵਿਲੋਕ ਚਪੈਂਗੇ ॥੭॥੨੭॥

saadh samooh prasa(n)n firai(n) jag satr sabhai avilok chapai(n)ge ||7||27||

All the saints would wander in the world with bliss and the enemies would be annoyed on seeing them.7.27.

ਮਾਨਵ ਇੰਦ੍ਰ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਨਰਾਧਪ ਜੌਨ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਕੋ ਰਾਜ ਕਰੈਂਗੇ ॥

maanav i(n)dhr gaji(n)dhr naraadhap jauan tiralok ko raaj karai(n)ge ||

King of men and elephants, emperors who would rule over the three

worlds.

ਕੋਟਿ ਇਸਨਾਨ ਗਜਾਦਿਕ ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਸੁਅੰਬਰ ਸਾਜ ਬਰੈਂਗੇ ॥

koT isanaan gajaadhik dhaan anek sua(n)bar saaj barai(n)ge ||

Who would perform millions of ablutions, give elephants and other animals in charity and arrange many svayyamuaras (self-marriage functions) for weddings.

ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੇਸਰ ਬਿਸਨ ਸਚੀਪਤਿ ਅੰਤ ਫਸੇ ਜਮ ਫਾਸ ਪਰੈਂਗੇ ॥

braham mahesar bisan sacheepat a(n)t fase jam faas parai(n)ge ||

Brahma, Shiva, Vishnu and Consort of Sachi (Indra) would ultimately fall in the noose of death.

ਜੇ ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਸ ਹੈਂ ਪਗ ਤੇ ਨਰ ਫੇਰ ਨ ਦੇਹ ਧਰੈਂਗੇ ॥੮॥੨੮॥

je nar sree pat ke pras hai(n) pag te nar fer na dheh dharai(n)ge ||8||28||

But those who fall at the feet of Lord-God, they would not appear again in physical form. 8.28.

ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਦੋਊ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦ ਕੈ ਬੈਠਿ ਰਹਿਓ ਬਕ ਧਿਆਨ ਲਗਾਇਓ ॥

kahaa bhayo jo dhouoo lochan moo(n)dh kai baiTh rahio bak dhiaan lagaio

||

Of what use it is if one sits and meditates like a crane with his eyes closed.

ਨ੍ਹਾਤ ਫਿਰਿਓ ਲੀਏ ਸਾਤ ਸਮੁਦ੍ਰਨਿ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਇਓ ॥

nhaat firio le'ee saat samudhran lok gayo paralok gavaio ||

If he takes bath at holy places upto the seventh sea, he loses this world and also the next world.

ਬਾਸ ਕੀਓ ਬਿਖਿਆਨ ਸੋਂ ਬੈਠ ਕੈ ਐਸੇ ਹੀ ਐਸੇ ਸੁ ਬੈਸ ਬਿਤਾਇਓ ॥

baas keeo bikhiaan so(n) baiTh kai aaise hee aaise su bais bitaio ||

He spends his life in such performing evil actions and wastes his life in such pursuits.

ਸਾਚੁ ਕਹੋਂ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਜਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਓ ਤਿਨ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਓ ॥੯॥੨੯॥

saach kaho(n) sun leh sabhai jin prem keeo tin hee prabh paio ||9||29||

I speak Truth, all should turn their ears towards it: he, who is absorbed in True Love, he would realize the Lord. 9.29.

ਕਾਹੂ ਲੈ ਪਾਹਨ ਪੂਜ ਧਰਯੋ ਸਿਰ ਕਾਹੂ ਲੈ ਲਿੰਗੁ ਗਰੇ ਲਟਕਾਇਓ ॥

kaahoo lai paahan pooj dharayo sir kaahoo lai li(n)g gare laTakaio ||

Someone worshipped stone and placed it on his head. Someone hung the

phallus (lingam) from his neck.

ਕਾਹੂ ਲਖਿਓ ਹਰਿ ਅਵਾਚੀ ਦਿਸਾ ਮਹਿ ਕਾਹੂ ਪਛਾਹ ਕੋ ਸੀਸੁ ਨਿਵਾਇਓ ॥

kaahoo lakhio har avaachee dhisaa meh kaahoo pachhaeh ko sees nivaio ||

Someone visualized God in the South and someone bowed his head towards the West.

ਕੋਊ ਬੁਤਾਨ ਕੋ ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਸੁ ਕੋਊ ਮ੍ਰਿਤਾਨ ਕੋ ਪੂਜਨ ਧਾਇਓ ॥

kouoo butaan ko poojat hai pas kouoo mritaan ko poojan dhaio ||

Some fool worships the idols and someone goes to worship the dead.

ਕੂਰ ਕ੍ਰਿਆ ਉਰਝਿਓ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਪਾਇਓ ॥੧੦॥੩੦॥

koor kriaa urajhio sabh hee jag sree bhagavaan ko bhedh na paio ||10||30||

The whole world is entangled in false rituals and has not known the secret

of Lord-God 10.30.

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tavai prasaadh || tomar chha(n)dh ||

BY THY GRACE. TOMAR STANZA

ਹਰਿ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ ॥

har janam maran biheen ||

The Lord is sans birth and death,

ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

dhas chaar chaar prabeen ||

He is skiful in all eighteen sciences.

ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

akala(n)k roop apaar ||

That unblemished Entity is Infinite,

ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਉਦਾਰ ॥੧॥੩੧॥

anachhi'j tej udhaar ||1||31||

His Benevolent Glory is Everlasting. 1.31.

ਅਨਭਿੱਜ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥

anabhi'j roop dhura(n)t ||

His Unaffected Entity is All-Pervasive,

ਸਭ ਜਗਤ ਭਗਤ ਮਹੰਤ ॥

sabh jagat bhagat maha(n)t ||

He is the Supreme Lord of the saints of all the world.

ਜਸ ਤਿਲਕ ਭੂਭ੍ਰਿਤ ਭਾਨੁ ॥

jas tilak bhoobhirat bhaan ||

He is the frontal mark of Glory and life-giver sun of the earth,

ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥੨॥੩੨॥

dhas chaar chaar nidhaan ||2||32||

He is the Treasure of eighteen sciences. 2.32.

ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

akala(n)k roop apaar ||

He the Unblemished Entity is Infinite,

ਸਭ ਲੋਕ ਸੋਕ ਬਿਦਾਰ ॥

sabh lok sok bidhaar ||

He is the destroyer of sufferings of all the worlds.

ਕਲ ਕਾਲ ਕਰਮ ਬਿਹੀਨ ॥

kal kaal karam biheen ||

He is without the rituals of Iron age,

ਸਭ ਕਰਮ ਧਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩॥੩੩॥

sabh karam dharam prabeen ||3||33||

He is an adept in all religious works. 3.33.

ਅਨਖੰਡ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥

anakha(n)dd atul prataap ||

His Glory is Indivisible and Inestimable,

ਸਭ ਥਾਪਿਓ ਜਿਹ ਥਾਪ ॥

sabh thaapio jeh thaap ||

He is the Establisher of all the institutions.

ਅਨਖੇਦ ਭੇਦ ਅਛੇਦ ॥

anakhedh bhedh achhedh ||

He is Indestructible with Imperishable mysteries,

ਮੁਖਚਾਰ ਗਾਵਤ ਬੇਦ ॥੪॥੩੪॥

mukhachaar gaavat bedh ||4||34||

And the four-handed Brahma sings the Vedas. 4.34.

ਜਿਹ ਨੇਤ ਨਿਗਮ ਕਹੰਤ ॥

jeh net nigam kaha(n)t ||

To Him the Nigam (Vedas) call “Neti” (Not this),

ਮੁਖਚਾਰ ਬਕਤ ਬਿਅੰਤ ॥

mukhachaar bakat bia(n)t ||

The four-handed Brahma Speak of Him as Unlimited.

ਅਨਭਿੱਜ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥

anabhi'j atul prataap ||

His Glory is Unaffected and Inestimable,

ਅਨਖੰਡ ਅਮਿਤ ਅਥਾਪ ॥੫॥੩੫॥

anakha(n)dd amit athaap ||5||35||

He is Undivided Unlimited and Un-established. 5.35.

ਜਿਹ ਕੀਨ ਜਗਤ ਪਸਾਰ ॥

jeh keen jagat pasaar ||

He who hath created the expanse of the world,

ਰਚਿਓ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ॥

rachio bichaar bichaar ||

He hath Created it in full Consciousness.

ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਅਖੰਡ ॥

ana(n)t roop akha(n)dd ||

His Infinite Form is Indivisible,

ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੬॥੩੬॥

atul prataap pracha(n)dd ||6||36||

His Immeasurable Glory is Powerful 6.36.

ਜਿਹ ਅੰਡ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥

jeh a(n)dd te brahama(n)dd ||

He who hath Created the universe from the Cosmic egg,

ਕੀਨੇ ਸੁ ਚੌਦਹ ਖੰਡ ॥

keene su chauadheh kha(n)dd ||

He hath Created the fourteen regions.

ਸਭ ਕੀਨ ਜਗਤ ਪਸਾਰ ॥

sabh keen jagat pasaar ||

He hath Created all the expanse of the world,

ਅਬਿਯਕਤ ਰੂਪ ਉਦਾਰ ॥੭॥੩੭॥

abiyakat roop udhaar ||7||37||

That Benevolent Lord is Unmanifested. 7.37.

ਜਿਹ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਾਰ ॥

jeh koT i(n)dhr nirapaar ||

He who hath Created millions of king Indras,

ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਬਿਚਾਰ ॥

kiee braham bisan bichaar ||

He hath Created many Brahmas and Vishnus after consideration.

ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ॥

kiee raam kirasan rasool ||

He hath Created many Ramas , Krishnas and Rasuls (Prophets),

ਬਿਨੁ ਭਗਤ ਕੋ ਨ ਕਬੂਲ ॥੮॥੩੮॥

bin bhagat ko na kabool ||8||38||

None of them is approved by the Lord without devotion. 8.38.

ਕਈ ਸਿੰਧ ਬਿੰਧ ਨਗਿੰਦ੍ਰ ॥

kiee si(n)dh bi(n)dh nagi(n)dhr ||

Created many oceans and mountains like Vindhyachal,

ਕਈ ਮੱਛ ਕੱਛ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ॥

kiee ma'chh ka'chh fani(n)dhr ||

Tortoise incarnations and Sheshanagas.

ਕਈ ਦੇਵ ਆਦਿ ਕੁਮਾਰ ॥

kiee dhev aadh kumaar ||

Created many gods , many fish incarnations and Adi Kumars.,

ਕਈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ॥੯॥੩੯॥

kiee kirasan bisan avataar ||9||39||

Sons of Brahma (Sanak Sanandan , Sanatan and Sant Kumar) , many

Krishnas and incarnations of Vishnu.9.39.

ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰ ॥

kiee i(n)dhr baar buhaar ||

Many Indras sweep at His door,

ਕਈ ਬੇਦ ਅਉ ਮੁਖਚਾਰ ॥

kiee bedh aau mukhachaar ||

Many Vedas and four-headed Brahmas are there.

ਕਈ ਰੁਦ੍ਰ ਛੁੱਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ॥

kiee rudhr chhu'dhr saroop ||

Many Rudras (Shivas) of ghastly appearance are there,

ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਨੂਪ ॥੧੦॥੪੦॥

kiee raam kirasan anoop ||10||40||

Many unique Ramas and Krishnas are there. 10.40.

ਕਈ ਕੋਕ ਕਾਬਿ ਭਣੰਤ ॥

kiee kok kaab bhana(n)t ||

Many poets compose poetry there,

ਕਈ ਬੇਦ ਭੇਦ ਕਹੰਤ ॥

kiee bedh bhedh kaha(n)t ||

Many speak of the distinction of the knowledge of Vedas.

ਕਈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਬਖਾਨ ॥

kiee saasatr si(n)mirat bakhaan ||

Many elucideate Shastras and Smritis,

ਕਹੂੰ ਕਥਤ ਹੀ ਸੁ ਪੁਰਾਨ ॥੧੧॥੪੧॥

kahoo(n) kathat hee su puraan ||11||41||

Many hold discourses of Puranas. 11.41.

ਕਈ ਅਗਨ ਹੋਤ੍ਰ ਕਰੰਤ ॥

kiee agan hotr kara(n)t ||

Many perform Agnihotras (fire-worship),

ਕਈ ਉਰਧ ਤਾਪ ਦੁਰੰਤ ॥

kiee uradh taap dhura(n)t ||

Many perform arduous austerities while standing.

ਕਈ ਉਰਧ ਬਾਹੁ ਸੰਨਿਆਸ ॥

kiee uradh baahu sa(n)niaas ||

Many are ascetics with raised arms and many are anchorities,

ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਭੇਸ ਉਦਾਸ ॥੧੨॥੪੨॥

kahoo(n) jog bhes udhaas ||12||42||

Many are in the garbs of Yogis and Udasis (stoics). 12.42.

ਕਹੂੰ ਨਿਵਲੀ ਕਰਮ ਕਰੰਤ ॥

kahoo(n) nivalee karam kara(n)t ||

Many perform Neoli rituals of Yogis of purging intestines,

ਕਹੂੰ ਪਉਨ ਅਹਾਰ ਦੁਰੰਤ ॥

kahoo(n) paun ahaar dhura(n)t ||

There are innumerable who subsist on air.

ਕਹੂੰ ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਅਪਾਰ ॥

kahoo(n) teerath dhaan apaar ||

Many offer great charities at pilgrim-stations. ,

ਕਹੂੰ ਜੱਗ ਕਰਮ ਉਦਾਰ ॥੧੩॥੪੩॥

kahoo(n) ja'g karam udhaar ||13||43||

Benevolent sacrificial rituals are performed 13.43.

ਕਹੂੰ ਅਗਨ ਹੋਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ॥

kahoo(n) agan hotr anoop ||

Somewhere exquisite fire-worship is arranged. ,

ਕਹੂੰ ਨਿਆਇ ਰਾਜ ਬਿਭੂਤ ॥

kahoo(n) niaai raaj bibhoot ||

Somewhere justice is done with emblem of royalty.

ਕਹੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰੀਤ ॥

kahoo(n) saasatr si(n)mirat reet ||

Somewhere ceremonies are performed in accordance with Shastras and

Smritis,

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤ ॥੧੪॥੪੪॥

kahoo(n) bedh siau bipreet ||14||44||

Somewhere the performance is antagonistic to Vedic injunctions. 14.44.

ਕਈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਫਿਰੰਤ ॥

kiee dhes dhes fira(n)t ||

Many wander in various countries,

ਕਈ ਏਕ ਠੌਰ ਇਸਥੰਤ ॥

kiee ek Thauar isatha(n)t ||

Many stay only at one place.

ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਜਲ ਮਹਿ ਜਾਪ ॥

kahoo(n) karat jal meh jaap ||

Somewhere the meditation is performed in water,

ਕਹੂੰ ਸਹਤ ਤਨ ਪਰ ਤਾਪ ॥੧੫॥੪੫॥

kahoo(n) sahat tan par taap ||15||45||

Somewhere heat is endured on the body.15.45.

ਕਹੂੰ ਬਾਸ ਬਨਹਿ ਕਰੰਤ ॥

kahoo(n) baas baneh kara(n)t ||

Somewhere some reside in the forest,

ਕਹੂੰ ਤਾਪ ਤਨਹਿ ਸਹੰਤ ॥

kahoo(n) taap taneh saha(n)t ||

Somewhere heat is endured on the body.

ਕਹੂੰ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਧਰਮ ਅਪਾਰ ॥

kahoo(n) girahasat dharam apaar ||

Somewhere many follow the householder’s path,

ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰੀਤ ਉਦਾਰ ॥੧੬॥੪੬॥

kahoo(n) raaj reet udhaar ||16||46||

Somewhere many followed.16.46.

ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਹਤ ਅਭਰਮ ॥

kahoo(n) rog rahat abharam ||

Somewhere people are without ailment and illusion,

ਕਹੂੰ ਕਰਮ ਕਰਤ ਅਕਰਮ ॥

kahoo(n) karam karat akaram ||

Somewhere forbidden actions are being done.

ਕਹੂੰ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ॥

kahoo(n) sekh braham saroop ||

Somewhere there are Sheikhs, somewhere there are Brahmins

ਕਹੂੰ ਨੀਤ ਰਾਜ ਅਨੂਪ ॥੧੭॥੪੭॥

kahoo(n) neet raaj anoop ||17||47||

Somewhere there is the prevalence of unique politics.17.47.

ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਸੋਗ ਬਿਹੀਨ ॥

kahoo(n) rog sog biheen ||

Somewhere someone is without suffering and ailment,

ਕਹੂੰ ਏਕ ਭਗਤ ਅਧੀਨ ॥

kahoo(n) ek bhagat adheen ||

Somewhere someone follows the path of devotion closely.

ਕਹੂੰ ਰੰਕ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥

kahoo(n) ra(n)k raaj kumaar ||

Somewhere someone is poor and someone a prince,

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਿਆਸ ਅਵਤਾਰ ॥੧੮॥੪੮॥

kahoo(n) bedh biaas avataar ||18||48||

Somewhere someone is incarnation of Ved Vyas. 18.48.

ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਰਟੰਤ ॥

kiee braham bedh raTa(n)t ||

Some Brahmins recite Vedas,

ਕਈ ਸੇਖ ਨਾਮ ਉਚਰੰਤ ॥

kiee sekh naam uchara(n)t ||

Some Sheikhs repeat the Name of the Lord.

ਬੈਰਾਗ ਕਹੂੰ ਸਨਿਆਸ ॥

bairaag kahoo(n) saniaas ||

Somewhere there is a follower of the path of Bairag (detachment) ,

ਕਹੂੰ ਫਿਰਤ ਰੂਪ ਉਦਾਸ ॥੧੯॥੪੯॥

kahoo(n) firat roop udhaas ||19||49||

And somewhere one follows the path of Sannyas (asceticism),somewhere

someone wanders as an Udasi (stoic).19.49.

ਸਭ ਕਰਮ ਫੋਕਟ ਜਾਨ ॥

sabh karam fokaT jaan ||

Know all the Karmas (actions) as useless,

ਸਭ ਧਰਮ ਨਿਹਫਲ ਮਾਨ ॥

sabh dharam nihafal maan ||

Consider all the religious paths of no value.

ਬਿਨ ਏਕ ਨਾਮ ਅਧਾਰ ॥

bin ek naam adhaar ||

Without the prop of the only Name of the Lord,

ਸਭ ਕਰਮ ਭਰਮ ਬਿਚਾਰ ॥੨੦॥੫੦॥

sabh karam bharam bichaar ||20||50||

All the Karmas be considered as illusion.20.50.

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਲਘੁ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥

tavai prasaadh || lagh niraaj chha(n)dh ||

BY THY GRACE. LAGHUU NIRAAJ STANZA

ਜਲੇ ਹਰੀ ॥

jale haree ||

The Lord is in water!

ਥਲੇ ਹਰੀ ॥

thale haree ||

The Lord is on land!

ਉਰੇ ਹਰੀ ॥

aure haree ||

The Lord is in the heart!

ਬਨੇ ਹਰੀ ॥੧॥੫੧॥

bane haree ||1||51||

The Lord is in the forests! 1. 51.

ਗਿਰੇ ਹਰੀ ॥

gire haree ||

The Lord is in the mountains!

ਗੁਫੇ ਹਰੀ ॥

gufe haree ||

The Lord is in the cave!

ਛਿਤੇ ਹਰੀ ॥

chhite haree ||

The Lord is in the earth!

ਨਭੇ ਹਰੀ ॥੨॥੫੨॥

nabhe haree ||2||52||

The Lord is in the sky! 2. 52.

ਈਹਾਂ ਹਰੀ ॥

e'eehaa(n) haree ||

The Lord is in here!

ਊਹਾਂ ਹਰੀ ॥

uoohaa(n) haree ||

The Lord is there!

ਜਿਮੀ ਹਰੀ ॥

jimee haree ||

The Lord is in the earth!

ਜਮਾ ਹਰੀ ॥੩॥੫੩॥

jamaa haree ||3||53||

The Lord is in the sky! 3. 53.

ਅਲੇਖ ਹਰੀ ॥

alekh haree ||

The Lord is Accountless!

ਅਭੇਖ ਹਰੀ ॥

abhekh haree ||

The Lord is guiseless!

ਅਦੋਖ ਹਰੀ ॥

adhokh haree ||

The Lord is blemishless!

ਅਦ੍ਵੈਖ ਹਰੀ ॥੪॥੫੪॥

adhavaikh haree ||4||54||

The Lord is without duality! 4. 54.

ਅਕਾਲ ਹਰੀ ॥

akaal haree ||

The Lord is timeless!

ਅਪਾਲ ਹਰੀ ॥

apaal haree ||

The Lord does not need to be nurtured!

ਅਛੇਦ ਹਰੀ ॥

achhedh haree ||

The Lord is Indestructible!

ਅਭੇਦ ਹਰੀ ॥੫॥੫੫॥

abhedh haree ||5||55||

The Lord's secrets cannot be known! 5. 55.

ਅਜੰਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥

aja(n)tr haree ||

The Lord is not in mystical digrams!

ਅਮੰਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥

ama(n)tr haree ||

The Lord is not in incantations!

ਸੁ ਤੇਜ ਹਰੀ ॥

s tej haree ||

The Lord is a bright light!

ਅਤੰਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥੬॥੫੬॥

ata(n)tr haree ||6||56||

The Lord is not in Tantras (magical formulas)! 6. 56.

ਅਜਾਤ ਹਰੀ ॥

ajaat haree ||

The Lord does not take birth!

ਅਪਾਤ ਹਰੀ ॥

apaat haree ||

The Lord does not experience death!

ਅਮਿਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥

amitr haree ||

The Lord is without any friend!

ਅਮਾਤ ਹਰੀ ॥੭॥੫੭॥

amaat haree ||7||57||

The Lord is without a mother! 7. 57.

ਅਰੋਗ ਹਰੀ ॥

arog haree ||

The Lord is without any ailment!

ਅਸੋਗ ਹਰੀ ॥

asog haree ||

The Lord is without grief!

ਅਭਰਮ ਹਰੀ ॥

abharam haree ||

The Lord is Illusionless!

ਅਕਰਮ ਹਰੀ ॥੮॥੫੮॥

akaram haree ||8||58||

The Lord is Actionless!! 8. 58.

ਅਜੈ ਹਰੀ ॥

ajai haree ||

The Lord is Unconquerable!

ਅਭੈ ਹਰੀ ॥

abhai haree ||

The Lord is Fearless!

ਅਭੇਦ ਹਰੀ ॥

abhedh haree ||

The Lord's secrets cannot be known!

ਅਛੇਦ ਹਰੀ ॥੯॥੫੯॥

achhedh haree ||9||59||

The Lord is Unassailable! 9. 59.

ਅਖੰਡ ਹਰੀ ॥

akha(n)dd haree ||

The Lord is Indivisible!

ਅਭੰਡ ਹਰੀ ॥

abha(n)dd haree ||

The Lord cannot be slandered!

ਅਡੰਡ ਹਰੀ ॥

adda(n)dd haree ||

The Lord cannot be punished!

ਪ੍ਰਚੰਡ ਹਰੀ ॥੧੦॥੬੦॥

pracha(n)dd haree ||10||60||

The Lord is Supremenly Glorious! 10. 60.

ਅਤੇਵ ਹਰੀ ॥

atev haree ||

The Lord is extremely Great!

ਅਭੇਵ ਹਰੀ ॥

abhev haree ||

The Lord's mystery cannot be known!

ਅਜੇਵ ਹਰੀ ॥

ajev haree ||

The Lord needs no food!

ਅਛੇਵ ਹਰੀ ॥੧੧॥੬੧॥

achhev haree ||11||61||

The Lord is Invincible! 11. 61.

ਭਜੋ ਹਰੀ ॥

bhajo haree ||

Meditate on the Lord!

ਥਪੋ ਹਰੀ ॥

thapo haree ||

Worship the Lord!

ਤਪੋ ਹਰੀ ॥

tapo haree ||

Perform devotion for the Lord!

ਜਪੋ ਹਰੀ ॥੧੨॥੬੨॥

japo haree ||12||62||

Repeat the Name of the lord! 12. 62.

ਜਲਸ ਤੁਹੀਂ ॥

jalas tuhee(n) ||

(Lord,) You are the water!

ਥਲਸ ਤੁਹੀਂ ॥

thalas tuhee(n) ||

(Lord,) You are the dry land!

ਨਦਿਸ ਤੁਹੀਂ ॥

nadhis tuhee(n) ||

(Lord,) You are the stream!

ਨਦਸ ਤੁਹੀਂ ॥੧੩॥੬੩॥

nadhas tuhee(n) ||13||63||

(Lord,) You are the ocean!

ਬ੍ਰਿਛਸ ਤੁਹੀਂ ॥

birachhas tuhee(n) ||

(Lord,) You are the tree!

ਪਤਸ ਤੁਹੀਂ ॥

patas tuhee(n) ||

(Lord,) You are the leaf!

ਛਿਤਸ ਤੁਹੀਂ ॥

chhitas tuhee(n) ||

(Lord,) You are the earth!

ਉਰਧਸ ਤੁਹੀਂ ॥੧੪॥੬੪॥

auradhas tuhee(n) ||14||64||

(Lord,) You are the sky! 14. 64.

ਭਜਸ ਤੁਅੰ ॥

bhajas tua(n) ||

(Lord,) I meditate on you!

ਭਜਸ ਤੁਅੰ ॥

bhajas tua(n) ||

(Lord,) I meditate on you!

ਰਟਸ ਤੁਅੰ ॥

raTas tua(n) ||

(Lord,) I repeat Your Name!

ਠਟਸ ਤੁਅੰ ॥੧੫॥੬੫॥

ThaTas tua(n) ||15||65||

(Lord,) I intuitively remember you! 15. 65.

ਜਿਮੀ ਤੁਹੀਂ ॥

jimee tuhee(n) ||

(Lord,) You are the earth!

ਜਮਾ ਤੁਹੀਂ ॥

jamaa tuhee(n) ||

(Lord,) You are the sky!

ਮਕੀ ਤੁਹੀਂ ॥

makee tuhee(n) ||

(Lord,) You are the Landlord!

ਮਕਾ ਤੁਹੀਂ ॥੧੬॥੬੬॥

makaa tuhee(n) ||16||66||

(Lord,) You are the house itself! 16. 66.

ਅਭੂ ਤੁਹੀਂ ॥

abhoo tuhee(n) ||

(Lord,) You are birthless!

ਅਭੈ ਤੁਹੀਂ ॥

abhai tuhee(n) ||

(Lord,) You are Fearless!

ਅਛੂ ਤੁਹੀਂ ॥

achhoo tuhee(n) ||

(Lord,) You are Untouchable!

ਅਛੈ ਤੁਹੀਂ ॥੧੭॥੬੭॥

achhai tuhee(n) ||17||67||

(Lord,) You are Invincible! 17. 67.

ਜਤਸ ਤੁਹੀਂ ॥

jatas tuhee(n) ||

(Lord,) You are the definition of celibacy!

ਬ੍ਰਤਸ ਤੁਹੀਂ ॥

bratas tuhee(n) ||

(Lord,) You are the means for a virtuous deed!

ਗਤਸ ਤੁਹੀਂ ॥

gatas tuhee(n) ||

(Lord,) You are salvation!

ਮਤਸ ਤੁਹੀਂ ॥੧੮॥੬੮॥

matas tuhee(n) ||18||68||

(Lord,) You are Redemption! 18. 68.

ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥

tuhee(n) tuhee(n) ||

(Lord,) You are! You are!

ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥

tuhee(n) tuhee(n) ||

(Lord,) You are! You are!

ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥

tuhee(n) tuhee(n) ||

(Lord,) You are! You are!

ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥੧੯॥੬੯॥

tuhee(n) tuhee(n) ||19||69||

(Lord,) You are! You are! 19. 69.

ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥

tuhee(n) tuhee(n) ||

(Lord,) You are! You are!

ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥

tuhee(n) tuhee(n) ||

(Lord,) You are! You are!

ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥

tuhee(n) tuhee(n) ||

(Lord,) You are! You are!

ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥੨੦॥੭੦॥

tuhee(n) tuhee(n) ||20||70||

(Lord,) You are! You are! 20. 70.

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥

tavai prasaadh || kabi't ||

BY THY GRACE KABITT

ਖੂਕ ਮਲਹਾਰੀ ਗਜ ਗਦਾਹਾ ਬਿਭੂਤਧਾਰੀ ਗਿਦੂਆ ਮਸਾਨ ਬਾਸ ਕਰਿਓ ਈ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥

khook malahaaree gaj gadhaahaa bibhootadhaaree gidhooaa masaan baas kario iee karat hai(n) ||

If the Lord is realized by eating filth, by besmearing the body with ashes and by residing in he cremation-ground, then the hog eats filth, the elephant and ass get their bodies filled with ashes and the bager resides in the cremation-ground.

ਘੁਘੂ ਮਟਬਾਸੀ ਲਗੇ ਡੋਲਤ ਉਦਾਸੀ ਮ੍ਰਿਗ ਤਰਵਰ ਸਦੀਵ ਮੋਨ ਸਾਧੇ ਈ ਮਰਤ ਹੈਂ ॥

ghughoo maTabaasee lage ddolat udhaasee mirag taravar sadheev mon saadhe iee marat hai(n) ||

If the Lord meets in the cloister of mendicants, by wandering like a stoic and abiding in silence, then the owl lives in the cloister of mendicants, the deer wanders like a stoic and the tree abides in silence till death.

ਬਿੰਦ ਕੇ ਸਧੱਯਾ ਤਾਹਿ ਹੀਜ ਕੀ ਬਡੱਯਾ ਦੇਤ ਬੰਦਰਾ ਸਦੀਵ ਪਾਇ ਨਾਗੇ ਈ ਫਿਰਤ ਹੈਂ ॥

bi(n)dh ke sadha'yaa taeh heej kee badda'yaa dhet ba(n)dharaa sadheev pai naage iee firat hai(n) ||

If the Lord is realized by restraining the emission of semen and by wandering with bare feet, then a eunuch may be eulogized for restraining

the emission of semen and the monkey always wanders with bare feet.

ਅੰਗਨਾ ਅਧੀਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਏਕ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਛੀਨ ਕੈਸੇ ਕੈ ਤਰਤ ਹੈਂ ॥੧॥੭੧॥

a(n)ganaa adheen kaam krodh mai prabeen ek giaan ke biheen chheen kaise kai tarat hai(n) ||1||71||

One who is under the control of a woman and whou is active in lust and anger and also who is ignorant of the Knowledge of the ONE LORD, how can such person ferry across the world-ocean? 1.71.

ਭੂਤ ਬਨਚਾਰੀ ਛਿਤ ਛਉਨਾ ਸਭੈ ਦੂਧਾਧਾਰੀ ਪਉਨ ਕੇ ਅਹਾਰੀ ਸੁ ਭੁਜੰਗ ਜਾਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥

bhoot banachaaree chhit chhaunaa sabhai dhoodhaadhaaree paun ke ahaaree su bhuja(n)g jaaneeat hai(n) ||

If the Lord is realized by wandering in the forest, by drinking only the milk and by subsisting on air, then the ghost wanders in the forest, all the infants live on milk and the serpents subsist on air.

ਤ੍ਰਿਣ ਕੇ ਭਛੱਯਾ ਧਨ ਲੋਭ ਕੇ ਤਜੱਯਾ ਤੇ ਤੋ ਗਊਅਨ ਕੇ ਜੱਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭੱਯਾ ਮਾਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥

tiran ke bhachha'yaa dhan lobh ke taja'yaa te to guooan ke ja'yaa birakhabha'yaa maaneeat hai(n) ||

If the Lord meets by eating grass and forsaking the gred of wealth, then the Bulls, the young ones of cows do that.

ਨਭ ਕੇ ਉਡੱਯਾ ਤਾਹਿ ਪੰਛੀ ਕੀ ਬਡੱਯਾ ਦੇਤ ਬਗੁਲਾ ਬਿੜਾਲ ਬ੍ਰਿਕ ਧਿਆਨੀ ਠਾਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥

nabh ke udda'yaa taeh pa(n)chhee kee badda'yaa dhet bagulaa biRaal birak dhiaanee Thaaneeat hai(n) ||

If the Lord is realized by flying in the sky and by closing the eyes in

meditation, then the birds fly in the sky and those who close their eyes in meditation are considered like crane, cat and wolf.

ਜੇਤੋ ਬਡੇ ਗਿਆਨੀ ਤਿਨੋ ਜਾਨੀ ਪੈ ਬਖਾਨੀ ਨਾਹਿ ਐਸੇ ਨ ਪ੍ਰਪੰਚ ਮਨਿ ਭੂਲਿ ਆਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥੨॥੭੨॥

jeto badde giaanee tino jaanee pai bakhaanee naeh aaise na prapa(n)ch man bhool aaneeat hai(n) ||2||72||

All the Knowers of Brahman know the reality of these imposters, but I have not related it never bring in your mind such deceitful thoughts even by mistake. 2.72.

ਭੂਮ ਕੇ ਬਸੱਯਾ ਤਾਹਿ ਭੂਚਰੀ ਕੈ ਜੱਯਾ ਕਹੈ ਨਭ ਕੇ ਉਡੱਯਾ ਸੋ ਚਿਰੱਯਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥

bhoom ke basa'yaa taeh bhoocharee kai ja'yaa kahai nabh ke udda'yaa so chira'yaa kai bakhaaneeaai ||

He who lives on the earth should be called the young one of white ant and those who fly in the sky may be called sparrows.

ਫਲ ਕੇ ਭਛੱਯਾ ਤਾਹਿ ਬਾਂਦਰੀ ਕੇ ਜੱਯਾ ਕਹੈ ਆਦਿਸ ਫਿਰੱਯਾ ਤੇ ਤੋ ਭੂਤ ਕੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥

fal ke bhachha'yaa taeh baa(n)dharee ke ja'yaa kahai aadhis fira'yaa te to bhoot kai pachhaaneeaai ||

They, who eat fruit may be called the young ones of monkeys, those who wander invisibly, may be considered as ghosts.

ਜਲ ਕੇ ਤਰੱਯਾ ਕੋ ਗੰਗੇਰੀ ਸੀ ਕਹਤ ਜਗ ਆਗ ਕੇ ਭਛੱਯਾ ਸੋ ਚਕੋਰ ਸਮ ਮਾਨੀਐ ॥

jal ke tara'yaa ko ga(n)geree see kahat jag aag ke bhachha'yaa so chakor sam maaneeaai ||

One, who swims on water is called water-fly by the world one, who eats

fire, may be considered like Chakor (redlegged partridge).

ਸੂਰਜ ਸਿਵੱਯਾ ਤਾਹਿ ਕੌਲ ਕੀ ਬਡਾਈ ਦੇਤ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸਿਵੱਯਾ ਕੌ ਕਵੀ ਕੈ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੩॥੭੩॥

sooraj siva'yaa taeh kaual kee baddaiee dhet cha(n)dhramaa siva'yaa kau kavee kai pahichaaneeaai ||3||73||

One who worships the sun, may be symbolized as lotus and one, who worships the moon may be recognized as water-lily (The lotus blooms on seeing the sun and the water-lily blossoms on seeing the moon). 3.73.

ਨਾਰਾਇਨ ਕੱਛ ਮੱਛ ਤਿੰਦੂਆ ਕਹਤ ਸਭ ਕਉਲ ਨਾਭ ਕਉਲ ਜਿਹ ਤਾਲ ਮੈਂ ਰਹਤੁ ਹੈਂ ॥

naarain ka'chh ma'chh ti(n)dhooaa kahat sabh kaul naabh kaul jeh taal mai(n) rahat hai(n) ||

If the Name of the Lord is Narayana (One whose house is in water), then Kachh (tortoise incarnation), Machh (fish incarnation) and Tandooaa (octopus) will be called Naryana and if the Name of the Lord is Kaul-Naabh (Navel-lotus), then the tank in which th

ਗੋਪੀ ਨਾਥ ਗੂਜਰ ਗੁਪਾਲ ਸਭੈ ਧੇਨਚਾਰੀ ਰਿਖੀਕੇਸ ਨਾਮ ਕੈ ਮਹੰਤ ਲਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥

gopee naath goojar gupaal sabhai dhenachaaree rikheekes naam kai maha(n)t laheeat hai(n) ||

If the Name of the Lord is Gopi Nath, then the Lord of Gopi is a cowherd if the Name of the Lord is GOPAL, the Sustainer of cows, then all the cowherds are Dhencharis (the Graziers of cows) if the Name of the Lord is Rikhikes, then there are several chief

ਮਾਧਵ ਭਵਰ ਔ ਅਟੇਰੂ ਕੋ ਕਨ੍ਹਯਾ ਨਾਮ ਕੰਸ ਕੇ ਬਧੱਯਾ ਜਮਦੂਤ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥

maadhav bhavar aau aTeroo ko kanhayaa naam ka(n)s ke badha'yaa

jamadhoot kaheeat hai(n) ||

If the Name of Lord is Madhva, then the black bee is also called Madhva if the Name of the Lord is Kanhaya, then the spider is also called Kanhaya if the Name of he Lord is the "Slayer of Kansa," then the messenger of Yama, who slayed Kansa, may be called

ਮੂੜ੍ਹ ਰੂੜ੍ਹ ਪੀਟਤ ਨ ਗੂੜ੍ਹਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਪਾਵੈ ਪੂਜਤ ਨ ਤਾਹਿ ਜਾ ਕੇ ਰਾਖੇ ਰਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥੪॥੭੪॥

mooRh rooRh peeTat na gooRhataa ko bhedh paavai poojat na taeh jaa ke raakhe raheeat hai(n) ||4||74||

The foolish people wail and weep. But do not know the profound secret, therefore they do not worship Him, who protects our life. 4.74.

ਬਿਸ੍ਵੈਪਾਲ ਜਗਤ ਕਾਲ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਬੈਰੀ ਸਾਲ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਪਾਲ ਜਮ ਜਾਲ ਤੇ ਰਹਤ ਹੈਂ ॥

bisavaipaal jagat kaal dheen dhiaal bairee saal sadhaa pratapaal jam jaal te rahat hai(n) ||

The Sustainer and Destroyer of the Universe is Benevolent towards the poor, tortures the enemies, preserves ever and is without the snare of death.

ਜੋਗੀ ਜਟਾਧਾਰੀ ਸਤੀ ਸਾਚੇ ਬਡੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਧਿਆਨ ਕਾਜ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਦੇਹ ਪੈ ਸਹਤ ਹੈਂ ॥

jogee jaTaadhaaree satee saache badde brahamachaaree dhiaan kaaj bhookh piaas dheh pai sahat hai(n) ||

The Yogis, hermits with matted locks, true donors and great celibates, for

a Sight of Him, endure hunger and thirst on their bodies.

ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ਜਲ ਹੋਮ ਪਾਵਕ ਪਵਨ ਹੋਮ ਅਧੋ ਮੁਖ ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੇ ਨ ਬਹਤ ਹੈਂ ॥

niaulee karam jal hom paavak pavan hom adho mukh ek pai Thaadde na bahat hai(n) ||

For a Sight of Him, the intestines are purged, offerings are made to water, fire and air, austerities are performed with face upside down and standing on a single foot.

ਮਾਨਵ ਫਨਿੰਦ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਨ ਪਾਵੈ ਭੇਦ ਬੇਦ ਔ ਕਤੇਬ ਨੇਤ ਨੇਤ ਕੈ ਕਹਤ ਹੈਂ ॥੫॥੭੫॥

maanav fani(n)dh dhev dhaanav na paavai bhedh bedh aau kateb net net kai kahat hai(n) ||5||75||

The men, Sheshanaga, gods and demons have not been able to know His Secret and the Vedas and Katebs (Semitic Scriptures) speak of Him as “Neti, Neti” (Not this, Not this) and Infinite. 5.75.

ਨਾਚਤ ਫਿਰਤ ਮੋਰ ਬਾਦਰ ਕਰਤ ਘੋਰ ਦਾਮਨੀ ਅਨੇਕ ਭਾਉ ਕਰਿਓ ਈ ਕਰਤ ਹੈ ॥

naachat firat mor baadhar karat ghor dhaamanee anek bhaau kario iee karat hai ||

If the Lord is realized by devotional dancing, then the peacocks dance with the thundering of the clouds and if the Lord gets pleased on seeing the devotion through friendliness, then the lightning performs it by various flashes.

ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਤੇ ਸੀਤਲ ਨ ਸੂਰਜ ਕੇ ਤਪਤ ਤੇਜ ਇੰਦ੍ਰ ਸੋ ਨ ਰਾਜਾ ਭਵ ਭੂਮ ਕੋ ਭਰਤ ਹੈ ॥

cha(n)dhramaa te seetal na sooraj ke tapat tej i(n)dhr so na raajaa bhav

bhoom ko bharat hai ||

If the Lord meets by adopting coolness and serenity, then there is none cooler than the moon if the Lord meets by the endurance of heat, then none is hotter than the sun, and if the Lord is realized by the munificence, then none is more munificent than In

ਸਿਵ ਸੇ ਤਪਸੀ ਆਦਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੇ ਨ ਬੇਦਚਾਰੀ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ ਸੀ ਤਪੱਸਿਆ ਨ ਅਨਤ ਹੈ ॥

siv se tapasee aadh brahamaa se na bedhachaaree sanat kumaar see tapa'siaa na anat hai ||

If the Lord is realised by the practice of austerities, then none is more austere than god Shiva if the Lord meets by the recitation of Vedas, then none is more conversant with the Vedas than the god Brahma: there is also no great performer of asceticism

ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਕਾਲ ਫਾਸ ਕੇ ਅਧੀਨ ਸਦਾ ਜੁੱਗਨ ਕੀ ਚਉਕਰੀ ਫਿਰਾਏ ਈ ਫਿਰਤ ਹੈ ॥੬॥੭੬॥

giaan ke biheen kaal faas ke adheen sadhaa ju'gan kee chaukaree firaae iee firat hai ||6||76||

The persons without the Knowledge of the Lord, entrapped in the snare of death always transmigrate in all the four ages. 6.76.

ਏਕ ਸਿਵ ਭਏ ਏਕ ਗਏ ਏਕ ਫੇਰ ਭਏ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ਭੀ ਅਨੇਕ ਹੈਂ ॥

ek siv bhe ek ge ek fer bhe raamacha(n)dhr kirasan ke avataar bhee anek hai(n) ||

There was one Shiva, who passed away and another one came into being

there are many incarnations of Ramchandra and Krishna.

ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਰੁ ਬਿਸਨ ਕੇਤੇ ਬੇਦ ਔ ਪੁਰਾਨ ਕੇਤੇ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਮੂਹਨ ਕੈ ਹੁਇ ਹੁਇ ਬਿਤਏ ਹੈਂ ॥

brahamaa ar bisan kete bedh aau puraan kete si(n)mirat samoohan kai hui hui bite hai(n) ||

There are many Brahmas and Vishnus, there are many Vedas and Puranas, there have been the authors of all the Smritis, who created their works and passed away.

ਮੋਨਦੀ ਮਦਾਰ ਕੇਤੇ ਅਸੁਨੀ ਕੁਮਾਰ ਕੇਤੇ ਅੰਸਾ ਅਵਤਾਰ ਕੇਤੇ ਕਾਲ ਬਸ ਭਏ ਹੈਂ ॥

monadhee madhaar kete asunee kumaar kete a(n)saa avataar kete kaal bas bhe hai(n) ||

Many religious leaders, many chieftains of clans, many Ashwani Kumars and many degrees of incarnations, they had all been subject to death.

ਪੀਰ ਔ ਪਿਕਾਂਬਰ ਕੇਤੇ ਗਨੇ ਨ ਪਰਤ ਏਤੇ ਭੂਮ ਹੀ ਤੇ ਹੁਇ ਕੈ ਫੇਰਿ ਭੂਮਿ ਹੀ ਮਿਲਏ ਹੈਂ ॥੭॥੭੭॥

peer aau pikaa(n)bar kete gane na parat ete bhoom hee te hui kai fer bhoom hee mile hai(n) ||7||77||

Many Muslim preceptors (Pirs) and Prophets, who cannot be count ed, they were born out of the earth, ultimately merged in the earth. 7.77.

ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਬਡੇ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਛਤ੍ਰ ਹੀ ਕੀ ਛਾਇਆ ਕਈ ਕੋਸ ਲੌ ਚਲਤ ਹੈਂ ॥

jogee jatee brahamachaaree badde badde chhatradhaaree chhatr hee kee chhaiaa kiee kos lau chalat hai(n) ||

The Yougis, celibates and students observing celibacy, many great

sovereigns, who walk several miles under the shade of canopy.

ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੇ ਦਾਬਤਿ ਫਿਰਤਿ ਦੇਸ ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੇ ਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦਲਤੁ ਹੈਂ ॥

badde badde raajan ke dhaabat firat dhes badde badde raajan ke dhrap ko dhalat hai(n) ||

Who conquer the countries of many great kings and bruise their ego.

ਮਾਨ ਸੇ ਮਹੀਪ ਔ ਦਿਲੀਪ ਕੈਸੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥

maan se maheep aau dhileep kaise chhatradhaaree baddo abhimaan bhuj dha(n)dd ko karat hai(n) ||

The Sovereign like Mandhata and the Canopied Sovereign like Dalip, who were proud of their mightly forces.

ਦਾਰਾ ਸੇ ਦਿਲੀਸਰ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਸੇ ਮਾਨਧਾਰੀ ਭੋਗ ਭੋਗ ਭੂਮਿ ਅੰਤ ਭੂਮਿ ਮੈ ਮਿਲਤ ਹੈਂ ॥੮॥੭੮॥

dhaaraa se dhileesar dhrujodhan se maanadhaaree bhog bhog bhoom a(n)t bhoom mai milat hai(n) ||8||78||

The emperor like Darius and the great egoist like Duryodhana, after enjoying the earthly pleasures, finally merged in the earth.8.78.

ਸਿਜਦੇ ਕਰੇ ਅਨੇਕ ਤੋਪਚੀ ਕਪਟ ਭੇਸ ਪੋਸਤੀ ਅਨੇਕ ਦਾ ਨਿਵਾਵਤ ਹੈ ਸੀਸ ਕੌ ॥

sijadhe kare anek topachee kapaT bhes posatee anek dhaa nivaavat hai sees kau ||

If the Lord is pleased by prostrating before Him, then the gunner full of deceit bows his head several times while igniting the gun and the addict

acts in the same manner in intoxication.

ਕਹਾ ਭਇਓ ਮੱਲ ਜੌ ਪੈ ਕਾਢਤ ਅਨੇਕ ਡੰਡ ਸੋ ਤੌ ਨ ਡੰਡੌਤ ਅਸਟਾਂਗ ਅਥਤੀਸ ਕੌ ॥

kahaa bhio ma'l jau pai kaaddat anek dda(n)dd so tau na dda(n)ddauat asaTaa(n)g athatees kau ||

What, then, if the wrestler bends his body several times during his rehearsal of exercises, but that is not the prostration of eight parts of the body.

ਕਹਾ ਭਇਓ ਰੋਗੀ ਜੌ ਪੈ ਡਾਰਿਓ ਰਹਿਓ ਉਰਧ ਮੁਖ ਮਨ ਤੇ ਨ ਮੂੰਡ ਨਿਹਰਾਇਓ ਆਦਿ ਈਸ ਕੌ ॥

kahaa bhio rogee jau pai ddaario rahio uradh mukh man te na moo(n)dd niharaio aadh iees kau ||

What, then, if the patient lies down with his face upwards, he has not bowed his head before the Primal Lord with single-mindedness.

ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਸਦਾ ਦਾਮਨਾ ਪ੍ਰਬੀਨ ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਪਾਵੈ ਜਗਦੀਸ ਕੌ ॥੯॥੭੯॥

kaamanaa adheen sadhaa dhaamanaa prabeen ek bhaavanaa biheen kaise paavai jagadhees kau ||9||79||

But one always subservient to desire and active in telling the beads of the rosary, and also without faith, how can he realize the Lord of the world? 9.79.

ਸੀਸ ਪਟਕਤ ਜਾ ਕੇ ਕਾਨ ਮੈ ਖਜੂਰਾ ਧਸੈ ਮੂੰਡ ਛਟਕਤ ਮਿਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਹੂੰ ਕੇ ਸੋਕ ਸੌ ॥

sees paTakat jaa ke kaan mai khajooraa dhasai moo(n)dd chhaTakat mitr putr hoo(n) ke sok sau ||

If the Lord is realized by knocking the head, then that person repeatedly

knocks his head, in whose ear the centipede enters and if the Lord meets by beating the head, then one beats his head in grief over the death of friends or sons.

ਆਕ ਕੋ ਚਰੱਯਾ ਫਲ ਫੂਲ ਕੋ ਭਛੱਯਾ ਸਦਾ ਬਨ ਕੌ ਭ੍ਰਮੱਯਾ ਔਰ ਦੂਸਰੋ ਨ ਬੋਕ ਸੌ ॥

aak ko chara'yaa fal fool ko bhachha'yaa sadhaa ban kau bhrama'yaa aauar dhoosaro na bok sau ||

If the Lord is realized by wandering in the forest, then there is none other like the he-goat, who grazes the akk (Calotropis Procera), eats the flowers and fruit and always wanders in the forest.

ਕਹਾ ਭਯੋ ਭੇਡ ਜਉ ਘਸੱਤ ਸੀਸ ਬ੍ਰਿਛੱਨ ਸੋਂ ਮਾਟੀ ਕੋ ਭਛੱਯਾ ਬੋਲ ਪੂਛ ਲੀਜੈ ਜੋਕ ਸੌ ॥

kahaa bhayo bhedd jau ghasa't sees birachha'n so(n) maaTee ko bhachha'yaa bol poochh leejai jok sau ||

If the Lord meets by rubbing the head with the trees in order to remove drowsiness, then the sheep always rubs its head with the trees and if the Lord meets by eating the earth, then you can ask the leech.

ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੈਂ ਪ੍ਰਬੀਨ ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਭੇਟੈ ਪਰਲੋਕ ਸੌ ॥੧੦॥੮੦॥

kaamanaa adheen kaam krodh mai(n) prabeen ek bhaavanaa biheen kaise bheTai paralok sau ||10||80||

How can one meet the Lord in the next world, who is subservient to desire, active in lust and anger and without faith? 10.80.

ਨਾਚਿਓ ਈ ਕਰਤ ਮੋਰ ਦਾਦਰ ਕਰਤ ਸੋਰ ਸਦਾ ਘਨਘੋਰ ਘਨ ਕਰਿਓ ਈ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥

naachio iee karat mor dhaadhar karat sor sadhaa ghanaghor ghan kario iee

karat hai(n) ||

If the Lord is realised by dancing and shouting, then pecock dances, the frog croaks and the clouds thunder.

ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੇ ਸਦਾ ਬਨ ਮੈ ਰਹਤ ਬ੍ਰਿਛ ਫੂਕ ਫੂਕ ਪਾਵ ਭੂਮ ਸ੍ਰਾਵਗ ਧਰਤ ਹੈਂ ॥

ek pai Thaadde sadhaa ban mai rahat birachh fook fook paav bhoom sraavag dharat hai(n) ||

If the Lord meets by standing on one leg, then the tree stands on one foot in the forest, and if the Lord meets on observing non-violence, then the Sravak (aina monk) places his feet very cautiously on the earth.

ਪਾਹਨ ਅਨੇਕ ਜੁਗ ਏਕ ਠਉਰ ਬਾਸੁ ਕਰੈ ਕਾਗ ਅਉਰ ਚੀਲ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਚਰਤ ਹੈਂ ॥

paahan anek jug ek Thaur baas karai kaag aaur cheel dhes dhes bicharat hai(n) ||

If the Lord is realised by not moving from one place or by wandering, then the stone remains at one place for many ages and the crow and kite continue wandering in several countries.

ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਮਹਾ ਦਾਨ ਮੈ ਨ ਹੂਜੈ ਲੀਨ ਭਾਵਨਾ ਯਕੀਨ ਦੀਨ ਕੈਸੇ ਕੈ ਤਰਤ ਹੈਂ ॥੧੧॥੮੧॥

giaan ke biheen mahaa dhaan mai na hoojai leen bhaavanaa yakeen dheen kaise kai tarat hai(n) ||11||81||

When a person without knowledge cannot merge in the Supreme Lorrd, then how can these devoid of trust and faith ferry across the world-

ocean?11.81.

ਜੈਸੇ ਏਕ ਸ੍ਵਾਂਗੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗੀਆ ਬੈਰਾਗੀ ਬਨੈ ਕਬਹੂੰ ਸਨਿਆਸ ਭੇਸ ਬਨ ਕੈ ਦਿਖਾਵਈ ॥

jaise ek savaiaa(n)gee kahoo(n) jogeeaa bairaagee banai kabahoo(n) saniaas bhes ban kai dhikhaaviee ||

Just as an actor sometimes becomes a Yogi, sometimes a Bairagi (recluse) and sometimes shows himself in the guise of a Sannyasi (mendicant).

ਕਹੂੰ ਪਉਨਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬੈਠੇ ਲਾਇ ਤਾਰੀ ਕਹੂੰ ਲੋਭ ਕੀ ਖੁਮਾਰੀ ਸੌਂ ਅਨੇਕ ਗੁਨ ਗਾਵਈ ॥

kahoo(n) paunahaaree kahoo(n) baiThe lai taaree kahoo(n) lobh kee khumaaree saua(n) anek gun gaaviee ||

Sometimes he becomes a person subsisting on air, sometimes sits observing abstract meditation and sometimes under the intoxication greed, sings praises of many kinds.

ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਪੈ ਲਗਾਵੈ ਬਾਰੀ ਕਹੂੰ ਡੰਡ ਧਾਰੀ ਹੁਇ ਕੈ ਲੋਗਨ ਭ੍ਰਮਾਵਈ ॥

kahoo(n) brahamachaaree kahoo(n) haath pai lagaavai baaree kahoo(n) dda(n)dd dhaaree hui kai logan bhramaaviee ||

Sometimes he becomes a Brahmchari (student observing celibacy), sometimes shows his promptness and sometimes becoming a staff-bearing hermit deludes the people.

ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਪਰਿਓ ਨਾਚਤ ਹੈ ਨਾਚਨ ਸੋਂ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਪਾਵਈ ॥੧੨॥੮੨॥

kaamanaa adheen pario naachat hai naachan so(n) giaan ke biheen kaise braham lok paaviee ||12||82||

He dances becoming subordinate to passions how will he be able to attain

an entry into Lord’s Abode without knowledge?.12.82.

ਪੰਚ ਬਾਰ ਗੀਦਰ ਪੁਕਾਰੇ ਪਰੇ ਸੀਤਕਾਲ ਕੁੰਚਰ ਔ ਗਦਹਾ ਅਨੇਕਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੀਂ ॥

pa(n)ch baar geedhar pukaare pare seetakaal ku(n)char aau gadhahaa anekadhaa prakaar hee(n) ||

If the jackal howls for five times, then either the winter sets in or there is famine, but nothing happens if the elephant trumpets and ass brays many times. (Similarly the actions of a knowledgeable person are fruitful and those of an ignorant one are fr

ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਪੈ ਕਲਵਤ੍ਰ ਲੀਓ ਕਾਂਸੀ ਬੀਚ ਚੀਰ ਚੀਰ ਚੋਰਟਾ ਕੁਠਾਰਨ ਸੋਂ ਮਾਰ ਹੀ ॥

kahaa bhayo jo pai kalavatr leeo kaa(n)see beech cheer cheer choraTaa kuThaaran so(n) maar hee ||

If one observes the ritual of sawing at Kashi, nothing will happen, because a chief is slayed and sawed several times with axes.

ਕਹਾ ਭਯੋ ਫਾਂਸੀ ਡਾਰਿ ਬੂਡਿਓ ਜੜ ਗੰਗ ਧਾਰਿ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫਾਂਸ ਠਗ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਡਾਰ ਹੀਂ ॥

kahaa bhayo faa(n)see ddaar booddio jaR ga(n)g dhaar ddaar ddaar faa(n)s Thag maar maar ddaar hee(n) ||

If a fool, with a noose around his neck, is drowned on the current of Ganges, nothing will happen, because several times the dacoits kill the wayfarer by putting the noose around his neck.

ਡੂਬੇ ਨਰਕ ਧਾਰ ਮੂੜ੍ਹ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਗਿਆਨ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਹੀਂ ॥੧੩॥੮੩॥

ddoobe narak dhaar mooRh giaan ke binaa bichaar bhaavanaa biheen

kaise giaan ko bichaar hee(n) ||13||83||

The fools have drowned in the current of hell without deliberations of knowledge, because how can a faithless person comprehend the concepts of knowledge?.13.83.

ਤਾਪ ਕੇ ਸਹੇ ਤੇ ਜੋ ਪੈ ਪਾਈਐ ਅਤਾਪ ਨਾਥ ਤਾਪਨਾ ਅਨੇਕ ਤਨ ਘਾਇਲ ਸਹਤ ਹੈਂ ॥

taap ke sahe te jo pai paieeaai ataap naath taapanaa anek tan ghail sahat hai(n) ||

If the Blissful Lord is realised by the endurance of sufferings, then a wounded person endures several types of sufferings on his body.

ਜਾਪ ਕੇ ਕੀਏ ਤੇ ਜੋ ਪੈ ਪਾਯਤ ਅਜਾਪ ਦੇਵ ਪੂਦਨਾ ਸਦੀਵ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਉਚਰਤ ਹੈਂ ॥

jaap ke ke'ee te jo pai paayat ajaap dhev poodhanaa sadheev tuhee(n) tuhee(n) ucharat hai(n) ||

If the unmutterable Lord can be realised by the repetition of His Name, then a small bird called pudana repeats “Tuhi, Tuhi” (Thou art everyting) all the time.

ਨਭ ਕੇ ਉਡੇ ਤੇ ਜੋ ਪੈ ਨਾਰਾਇਣ ਪਾਈਯਤ ਅਨਲ ਅਕਾਸ ਪੰਛੀ ਡੋਲਬੋ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥

nabh ke udde te jo pai naarain paieeyat anal akaas pa(n)chhee ddolabo karat hai(n) ||

If the Lord can be realised by flying in the sky, then the phonix always flies in the sky.

ਆਗ ਮੈ ਜਰੇ ਤੇ ਗਤਿ ਰਾਂਡ ਕੀ ਪਰਤ ਕਰ ਪਤਾਲ ਕੇ ਬਾਸੀ ਕਿਉ ਭੁਜੰਗ ਨ ਤਰਤ ਹੈਂ ॥੧੪॥੮੪॥

aag mai jare te gat raa(n)dd kee parat kar pataal ke baasee kiau bhuja(n)g

na tarat hai(n) ||14||84||

If the salvation is attained by burning oneself in fire, then the woman burning herself on the funeral pyre of her husband (Sati) should get salvation and if one achieves liberation by residing in a cave, then why the serpents residing in the nether-world

ਕੋਊ ਭਇਓ ਮੁੰਡੀਆ ਸੰਨਿਆਸੀ ਕੋਊ ਜੋਗੀ ਭਇਓ ਕੋਊ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕੋਊ ਜਤੀ ਅਨੁਮਾਨਬੋ ॥

kouoo bhio mu(n)ddeeaa sa(n)niaasee kouoo jogee bhio kouoo brahamachaaree kouoo jatee anumaanabo ||

Somebody became a Bairagi (recluse), somebody a Sannyasi (mendicant). Somebody a Yogi, somebody a Brahmchari (student observing celibacy) and someone is considered a celibate.

ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਕੋਊ ਰਾਫਜੀ ਇਮਾਮ ਸਾਫੀ ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤਿ ਸਬੈ ਏਕੈ ਪਹਿਚਾਨਬੋ ॥

hi(n)dhoo turak kouoo raafajee imaam saafee maanas kee jaat sabai ekai pahichaanabo ||

Someone is Hindu and someone a Muslim, then someone is Shia, and someone a Sunni, but all the human beings, as a species, are recognized as one and the same.

ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਸੋਈ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਓਈ ਦੂਸਰੋ ਨ ਭੇਦ ਕੋਈ ਭੂਲ ਭ੍ਰਮ ਮਾਨਬੋ ॥

karataa kareem soiee raajak raheem oiee dhoosaro na bhedh koiee bhool bhram maanabo ||

Karta (The Creator) and Karim (Merciful) is the same Lord, Razak (The Sustainer) and Rahim (Compassionate) is the same Lord, there is no other second, therefore consider this verbal distinguishing feature of Hindusim

and Islam as an error and an illusion.

ਏਕ ਹੀ ਕੀ ਸੇਵ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਗੁਰਦੇਵ ਏਕ ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ ਸਬੈ ਏਕੈ ਜੋਤ ਜਾਨਬੋ ॥੧੫॥੮੫॥

ek hee kee sev sabh hee ko gurdhev ek ek hee saroop sabai ekai jot jaanabo ||15||85||

Thus worship the One Lord, who is the common enlightener of all, who have been created in His Image and amongst all comprehend the same One Light. 15.85.

ਦੇਹਰਾ ਮਸੀਤ ਸੋਈ ਪੂਜਾ ਔ ਨਿਵਾਜ ਓਈ ਮਾਨਸ ਸਬੈ ਏਕ ਪੈ ਅਨੇਕ ਕੋ ਭ੍ਰਮਾਉ ਹੈ ॥

dheharaa maseet soiee poojaa aau nivaaj oiee maanas sabai ek pai anek ko bhramaau hai ||

The temple and the mosque are the same, there is no difference between a Hindu worship and Muslim prayer all the human beings are the same, but the illusion is of various types.

ਦੇਵਤਾ ਅਦੇਵ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦੂ ਨਿਆਰੇ ਨਿਆਰੇ ਦੇਸਨ ਕੇ ਭੇਸ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ ਹੈ ॥

dhevataa adhev ja'chh ga(n)dhrab turak hi(n)dhoo niaare niaare dhesan ke bhes ko prabhaau hai ||

The gods, demons, Yakshas, Gandharvas, Turks and Hindus… all these are due to the differences of the various garbs of different countries.

ਏਕੈ ਨੈਨ ਏਕੈ ਕਾਨ ਏਕੈ ਦੇਹ ਏਕੈ ਬਾਨ ਖਾਕ ਬਾਦ ਆਤਸ ਔ ਆਬ ਕੋ ਰਲਾਉ ਹੈ ॥

ekai nain ekai kaan ekai dheh ekai baan khaak baadh aatas aau aab ko ralaau hai ||

The eyes are the same, the ears the same, the bodies are the same and the

habits are the same, all the creation is the amalgam of earth, air, fire and water.

ਅਲਹ ਅਭੇਖ ਸੋਈ ਪੁਰਾਨ ਔ ਕੁਰਾਨ ਓਈ ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ ਸਭੈ ਏਕ ਹੀ ਬਨਾਉ ਹੈ ॥੧੬॥੮੬॥

aleh abhekh soiee puraan aau kuraan oiee ek hee saroop sabhai ek hee banaau hai ||16||86||

Allah of Muslims and Abhekh (Guiseless) of Hindus are the same, the Puranas of Hindus and the holy Quran of the Muslims depict the same reality all have been created in the image of the same Lord and have the same formation. 16.86.

ਜੈਸੇ ਏਕ ਆਗ ਤੇ ਕਨੂਕਾ ਕੋਟ ਆਗ ਉਠੇ ਨਿਆਰੇ ਨਿਆਰੇ ਹੁਇ ਕੈ ਫੇਰਿ ਆਗ ਮੈ ਮਿਲਾਹਿੰਗੇ ॥

jaise ek aag te kanookaa koT aag uThe niaare niaare hui kai fer aag mai milaahi(n)ge ||

Just as millions of sparks are created from the fire although they are different entities, they merge in the same fire.

ਜੈਸੇ ਏਕ ਧੂਰ ਤੇ ਅਨੇਕ ਧੂਰ ਪੂਰਤ ਹੈ ਧੂਰ ਕੇ ਕਨੂਕਾ ਫੇਰ ਧੂਰ ਹੀ ਸਮਾਹਿੰਗੇ ॥

jaise ek dhoor te anek dhoor poorat hai dhoor ke kanookaa fer dhoor hee samaahi(n)ge ||

Just as many creatures are born from dirt and eventually become dirt again.

ਜੈਸੇ ਏਕ ਨਦ ਤੇ ਤਰੰਗ ਕੋਟ ਉਪਜਤ ਹੈਂ ਪਾਨ ਕੇ ਤਰੰਗ ਸਬੈ ਪਾਨ ਹੀ ਕਹਾਹਿੰਗੇ ॥

jaise ek nadh te tara(n)g koT upajat hai(n) paan ke tara(n)g sabai paan hee

kahaahi(n)ge ||

Just as from of waves are created on the surface of the big rivers and all the waves are called water.

ਤੈਸੇ ਬਿਸ੍ਵ ਰੂਪ ਤੇ ਅਭੂਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁਇ ਤਾਹੀ ਤੇ ਉਪਜ ਸਬੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਸਮਾਹਿੰਗੇ ॥੧੭॥੮੭॥

taise bisavai roop te abhoot bhoot pragaT hui taahee te upaj sabai taahee mai samaahi(n)ge ||17||87||

Similarly the animate and inanimate objects come out of the Supreme Lord having been created from the same Lord, they merge in the same Lord. 17.87.

ਕੇਤੇ ਕੱਛ ਮੱਛ ਕੇਤੇ ਉਨ ਕਉ ਕਰਤ ਭੱਛ ਕੇਤੇ ਅੱਛ ਵੱਛ ਹੁਇ ਸਪੱਛ ਉਡ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥

kete ka'chh ma'chh kete un kau karat bha'chh kete a'chh va'chh hui sapa'chh udd jaahi(n)ge ||

There are many a tortoise and fish and there are many who devour them there are many a winged phoenix, who always continue flying.

ਕੇਤੇ ਨਭ ਬੀਚ ਅੱਛ ਪੱਛ ਕਉ ਕਰੈਂਗੇ ਭੱਛ ਕੇਤਕ ਪ੍ਰੱਤਛ ਹੁਇ ਪਚਾਇ ਖਾਇ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥

kete nabh beech a'chh pa'chh kau karai(n)ge bha'chh ketak pra'tachh hui pachai khai jaahi(n)ge ||

There are many who devour even the phonenix in the sky and there are many, who even eat and digest the materialized devourers.

ਜਲ ਕਹਾ ਥਲ ਕਹਾ ਗਗਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕਹਾ ਕਾਲ ਕੇ ਬਨਾਇ ਸਬੈ ਕਾਲ ਹੀ ਚਬਾਹਿੰਗੇ ॥

jal kahaa thal kahaa gagan ke gaun kahaa kaal ke banai sabai kaal hee

chabaahi(n)ge ||

Not only to speak of the residents of water, earth and wanders of the sky, all those created by god of death will ultimately be devoured (destroyed) by him.

ਤੇਜ ਜਿਉ ਅਤੇਜ ਮੈ ਅਤੇਜ ਜੈਸੇ ਤੇਜ ਲੀਨ ਤਾਹੀ ਤੇ ਉਪਜ ਸਬੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਸਮਾਹਿੰਗੇ ॥੧੮॥੮੮॥

tej jiau atej mai atej jaise tej leen taahee te upaj sabai taahee mai samaahi(n)ge ||18||88||

Just as the light merged in darkness and the darkness in the light all the created beings generated by the Lord will ultimately merge in Him. 18.88.

ਕੂਕਤ ਫਿਰਤ ਕੇਤੇ ਰੋਵਤ ਮਰਤ ਕੇਤੇ ਜਲ ਮੈਂ ਡੁਬਤ ਕੇਤੇ ਆਗ ਮੈਂ ਜਰਤ ਹੈਂ ॥

kookat firat kete rovat marat kete jal mai(n) ddubat kete aag mai(n) jarat hai(n) ||

Many cry out while wandering, many weep and many die many are drowned in water and many are burnt in fire.

ਕੇਤੇ ਗੰਗ ਬਾਸੀ ਕੇਤੇ ਮਦੀਨਾ ਮਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਕੇਤਕ ਉਦਾਸੀ ਕੇ ਭ੍ਰਮਾਏ ਈ ਫਿਰਤ ਹੈਂ ॥

kete ga(n)g baasee kete madheenaa makaa nivaasee ketak udhaasee ke bhramaae iee firat hai(n) ||

Many live on the banks of Ganges and many reside in Mecca and Medina, many becoming hermits, indulge in wanderings.

ਕਰਵਤ ਸਹਤ ਕੇਤੇ ਭੂਮਿ ਮੈ ਗਡਤ ਕੇਤੇ ਸੂਆ ਪੈ ਚੜ੍ਹਤ ਕੇਤੇ ਦੁਖ ਕਉ ਭਰਤ ਹੈਂ ॥

karavat sahat kete bhoom mai gaddat kete sooaa pai chaRhat kete dhukh

kau bharat hai(n) ||

Many endure the agony of sawing, many get buried in the earth, many are hanged on the gallows and many undergo great angulish.

ਗੈਨ ਮੈਂ ਉਡਤ ਕੇਤੇ ਜਲ ਮੈਂ ਰਹਤ ਕੇਤੇ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਜਕ ਜਾਰੇ ਈ ਮਰਤ ਹੈਂ ॥੧੯॥੮੯॥

gain mai(n) uddat kete jal mai(n) rahat kete giaan ke biheen jak jaare iee marat hai(n) ||19||89||

Many fly in the sky, many lives in water and many without knowledge. In their waywardness burn themselves to death. 19.89.

ਸੋਧ ਹਾਰੇ ਦੇਵਤਾ ਬਿਰੋਧ ਹਾਰੇ ਦਾਨੋ ਬਡੇ ਬੋਧ ਹਾਰੇ ਬੋਧਕ ਪ੍ਰਬੋਧ ਹਾਰੇ ਜਾਪਸੀ ॥

sodh haare dhevataa birodh haare dhaano badde bodh haare bodhak prabodh haare jaapasee ||

The gods got weary of making offerings of fragrances, the antagonistic demons have got weary, he knowledgeable sages have got weary and worshippers of good understanding have also got weary.

ਘਸ ਹਾਰੇ ਚੰਦਨ ਲਗਾਇ ਹਾਰੇ ਚੋਆ ਚਾਰੁ ਪੂਜ ਹਾਰੇ ਪਾਹਨ ਚਢਾਇ ਹਾਰੇ ਲਾਪਸੀ ॥

ghas haare cha(n)dhan lagai haare choaa chaar pooj haare paahan chaddai haare laapasee ||

Those who rub sandalwood have got tired, the appliers of fine scent (otto) have got tired, the image-worshippers have got tired and those making offerings of sweet curry, have also got tired.

ਗਾਹ ਹਾਰੇ ਗੋਰਨ ਮਨਾਇ ਹਾਰੇ ਮੜ੍ਹੀ ਮੱਟ ਲੀਪ ਹਾਰੇ ਭੀਤਨ ਲਗਾਇ ਹਾਰੇ ਛਾਪਸੀ ॥

gaeh haare goran manai haare maRhee ma'T leep haare bheetan lagai

haare chhaapasee ||

The visitors of graveyards have got tired, the worshippers of hermitages and monuments have got tired those who besmear the walls images have got tired and those who print with embossing seal have also got tired.

ਗਾਇ ਹਾਰੇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਜਾਏ ਹਾਰੇ ਕਿੰਨਰ ਸਭ ਪਚ ਹਾਰੇ ਪੰਡਤ ਤਪੰਤ ਹਾਰੇ ਤਾਪਸੀ ॥੨੦॥੯੦॥

gai haare ga(n)dhrab bajaae haare ki(n)nar sabh pach haare pa(n)ddat tapa(n)t haare taapasee ||20||90||

Gandharvas, the musicians of goods have got tired, Kinnars, the players of musical instruments have got tired, the Pundits have got highly weary and the ascetics observing austerities have also got tired. None of the above-mentioned people have been able

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

tavai prasaadh || bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BY THY GRACE. BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਨ ਰਾਗੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥

n raaga(n) na ra(n)ga(n) na roopa(n) na rekha(n) ||

The Lord is without an affection, without colour, without form and without

line.

ਨ ਮੋਹੰ ਨ ਕ੍ਰੋਹੰ ਨ ਦ੍ਰੋਹੰ ਨ ਦ੍ਵੈਖੰ ॥

n moha(n) na kroha(n) na dhroha(n) na dhavaikha(n) ||

He without attachment, without anger, without deceit and without malice.

ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਜਾਤੰ ॥

n karama(n) na bharama(n) na janama(n) na jaata(n) ||

He is actionless, illusionless, birthless and casteless.

ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੰ ਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਨ ਪਿੱਤੰ੍ਰ ਨ ਮਾਤੰ ॥੧॥੯੧॥

n mi'tra(n) na sa'tra(n) na pi'ta(n)r na maata(n) ||1||91||

He is sans friend, sans enemy, sans father and sans mother.1.91.

ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਧਾਮੰ ॥

n neha(n) na geha(n) na kaama(n) na dhaama(n) ||

He is without love, without home, without just and without home.

ਨ ਪੱੁਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੰ ਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਨ ਭਾਮੰ ॥

n pa'utra(n) na mi'tra(n) na sa'tra(n) na bhaama(n) ||

He is without son, without friend, without enemy and without wife.

ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਜੋਨੀ ਸਰੂਪੰ ॥

alekha(n) abhekha(n) ajonee saroopa(n) ||

He is accountless, guiseless, and Unborn entity.

ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਦਾ ਬੱੁਧ ਦਾ ਬ੍ਰਿੱਧ ਰੂਪੰ ॥੨॥੯੨॥

sadhaa si'dh dhaa ba'udh dhaa bira'dh roopa(n) ||2||92||

He is ever the Giver of Power and Intellect, He is most Beautiful. 2.92.

ਨਹੀਂ ਜਾਨ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥

nahee(n) jaan jaiee kachhoo roop rekha(n) ||

Nothing can be known about His Form and Mark.

ਕਹਾ ਬਾਸੁ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ ॥

kahaa baas taa ko firai kaun bhekha(n) ||

Where doth He live? In what Garb He moves?

ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੈ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥

kahaa naam taa kai kahaa kai kahaavai ||

What is His Name? Of what Place He is told?

ਕਹਾ ਕੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ॥੩॥੯੩॥

kahaa kai bakhaano kahe mo na aavai ||3||93||

How should He be described? Nothing can be said. 3.93.

ਨ ਰੋਗੰ ਨ ਸੋਗੰ ਨ ਮੋਹੰ ਨ ਮਾਤੰ ॥

n roga(n) na soga(n) na moha(n) na maata(n) ||

He is without ailment, without sorrow, without attachment and without

mother.

ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਜਾਤੰ ॥

n karama(n) na bharama(n) na janama(n) na jaata(n) ||

He is without work, without illusion, without birth and without caste.

ਅਦ੍ਵੈਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਜੋਨੀ ਸਰੂਪੇ ॥

adhavaikha(n) abhekha(n) ajonee saroope ||

He is without malice, without guise, and Unborn Entity.

ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ॥੪॥੯੪॥

namo ek roope namo ek roope ||4||94||

Salutation to Him of One Form, Salutation to Him of One Form. 4.94.

ਪਰੇਅੰ ਪਰਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥

parea(n) paraa param pragiaa prakaasee ||

Yonder and Yonder is He, the Supreme Lord, He is the Illuminator of

Intellect.

ਅਛੇਦੰ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥

achhedha(n) achhai aadh adhavai abinaasee ||

He is Invincible, Indestructible, the Primal, Non-dual and Eternal.

ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਪਾਤੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੰਗੇ ॥

n jaata(n) na paata(n) na roopa(n) na ra(n)ge ||

He is without caste, without line, without form and without colour.

ਨਮੋ ਆਦਿ ਅਭੰਗੇ ਨਮੋ ਆਦਿ ਅਭੰਗੇ ॥੫॥੯੫॥

namo aadh abha(n)ge namo aadh abha(n)ge ||5||95||

Salutation to Him, Who is Primal and Immortal Salutation to Him who is Primal and Immortal.5.95.

ਕਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੇ ਕੀਟ ਕੋਟੈ ਉਪਾਏ ॥

kite kirasan se keeT koTai upaae ||

He hath Created millions of Krishnas like worms.

ਉਸਾਰੇ ਗੜ੍ਹੇ ਫੇਰ ਮੇਟੇ ਬਨਾਏ ॥

ausaare gaRhe fer meTe banaae ||

He Created them, annihilated them, again destroyed them, still again

Created them.

ਅਗਾਧੇ ਅਭੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥

agaadhe abhai aadh adhavai abinaasee ||

He is Unfathomable, Fearless, Primal, Non-dual and Indestructible.

ਪਰੇਅੰ ਪਰਾ ਪਰਮ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੬॥੯੬॥

parea(n) paraa param pooran prakaasee ||6||96||

Yonder and Yonder is He, the supreme Lord, He is the Perfect Illuminator. 6.96.

ਨ ਆਧੰ ਨ ਬਿਆਧੰ ਅਗਾਧੰ ਸਰੂਪੇ ॥

n aadha(n) na biaadha(n) agaadha(n) saroope ||

He, the Unfathomable Entity is without the ailments of the mind and body.

ਅਖੰਡਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਦਿ ਅਛੈ ਬਿਭੂਤੇ ॥

akha(n)ddit prataap aadh achhai bibhoote ||

He the Lord of Indivisible Glory and Master of eternal wealth from the very

begínging.

ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਮਰਨੰ ਨ ਬਰਨੰ ਨ ਬਿਆਧੇ ॥

n janama(n) na marana(n) na barana(n) na biaadhe ||

He is without birth, without death, without colour and without ailment.

ਅਖੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਅਦੰਡੇ ਅਸਾਧੇ ॥੭॥੯੭॥

akha(n)dde pracha(n)dde adha(n)dde asaadhe ||7||97||

He is Partless, Mighty, Unpunishable and Incorrigible.7.97.

ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਸਨੇਹੰ ਸਨਾਥੇ ॥

n neha(n) na geha(n) saneha(n) sanaathe ||

He is without love, without home, without affection and without company.

ਉਦੰਡੇ ਅਮੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥

audha(n)dde ama(n)dde pracha(n)dde pramaathe ||

Unpunishable, non-thrustable, mighty and Omnipotent.

ਨ ਜਾਤੇ ਨ ਪਾਤੇ ਨ ਸੱਤ੍ਰੇ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੇ ॥

n jaate na paate na sa'tre na mi'tre ||

He is without caste, without line, without enemy and without friend.

ਸੁ ਭੂਤੇ ਭਵਿੱਖੇ ਭਵਾਨੇ ਅਚਿਤ੍ਰੇ ॥੮॥੯੮॥

s bhoote bhavi'khe bhavaane achitre ||8||98||

That Imageless Lord was in the past, is in the present and will be in the

future. 8.98.

ਨ ਰਾਯੰ ਨ ਰੰਕੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥

n raaya(n) na ra(n)ka(n) na roopa(n) na rekha(n) ||

He is neither the king, nor the poor, without form and without mark.

ਨ ਲੋਭੰ ਨ ਚੋਭੰ ਅਭੂਤੰ ਅਭੇਖੰ ॥

n lobha(n) na chobha(n) abhoota(n) abhekha(n) ||

He is without greed, without jealousy, without body and without guise.

ਨ ਸਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ॥

n satra(n) na mitra(n) na neha(n) na geha(n) ||

He is without enemy, without friend, without love and without home.

ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਨੇਹੰ ॥੯॥੯੯॥

sadhaiva(n) sadhaa sarab sarabatr saneha(n) ||9||99||

He always has love for all at all times. 9.99.

ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਕ੍ਰੋਧੰ ਨ ਲੋਭੰ ਨ ਮੋਹੰ ॥

n kaama(n) na krodha(n) na lobha(n) na moha(n) ||

He is without lust, without anger, without greed and without attachment.

ਅਜੋਨੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਜੋਹੰ ॥

ajonee achhai aadh adhavai ajoha(n) ||

He is Unborn, Invincible, the Primal, Non-dual and Imperceptible.

ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਮਰਨੰ ਨ ਬਰਨੰ ਨ ਬਿਆਧੰ ॥

n janama(n) na marana(n) na barana(n) na biaadha(n) ||

He is without birth, without death, without colour and without ailment.

ਨ ਰੋਗੰ ਨ ਸੋਗੰ ਅਭੈ ਨਿਰਬਿਖਾਧੰ ॥੧੦॥੧੦੦॥

n roga(n) na soga(n) abhai nirabikhaadha(n) ||10||100||

He is without malady, without sorrow, without Fear and without

hatred.10.100.

ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ਅਕਾਲੰ ॥

achhedha(n) abhedha(n) akarama(n) akaala(n) ||

He Invincible, Indiscriminate, Actionless and Timeles.

ਅਖੰਡੰ ਅਭੰਡੰ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਅਪਾਲੰ ॥

akha(n)dda(n) abha(n)dda(n) pracha(n)dda(n) apaala(n) ||

He is Indivisible, Indefamable, Mighty and Patronless.

ਨ ਤਾਤੰ ਨ ਮਾਤੰ ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਭਾਇਅੰ ॥

n taata(n) na maata(n) na jaata(n) na bhaia(n) ||

He is without father, without mother, without birth and without body.

ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਕਾਇਅੰ ॥੧੧॥੧੦੧॥

n neha(n) na geha(n) na karama(n) na kaia(n) ||11||101||

He is without love, without home, without karma and without body. 11.101.

ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਭੂਪੰ ਨ ਕਾਯੰ ਨ ਕਰਮੰ ॥

n roopa(n) na bhoopa(n) na kaaya(n) na karama(n) ||

He is without form, without hunger, without body and without action.

ਨ ਤ੍ਰਾਸੰ ਨ ਪ੍ਰਾਸੰ ਨ ਭੇਦੰ ਨ ਭਰਮੰ ॥

n traasa(n) na praasa(n) na bhedha(n) na bharama(n) ||

He is without suffering, without strife, without discrimination and without illusion.

ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ਸਰੂਪੇ ॥

sadhaiva(n) sadhaa si'dh bira'dha(n) saroope ||

He is Eternal, He is the Perfect and Oldest Entity.

ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ॥੧੨॥੧੦੨॥

namo ek roope namo ek roope ||12||102||

Salutation to the Lord of One Form, Salutation to the Lord of One Form. 12.102.

ਨਿਰੁਕਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਆਦਿ ਅਨੁਕਤੰ ਪ੍ਰਤਾਪੇ ॥

nirukata(n) prabhaa aadh anukata(n) prataape ||

His Glory is inexpressible, His Excellence from the very beginning cannot be described.

ਅਜੁਗਤੰ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਵਿਕਤੰ ਅਥਾਪੇ ॥

ajugata(n) achhai aadh avikata(n) athaape ||

Non-aligned, Unassailable and from the very beginning Unmanifested and

Unestablished.

ਬਿਭੁਗਤੰ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅੱਛੈ ਸਰੂਪੇ ॥

bibhugata(n) achhai aadh a'chhai saroope ||

He is the Enjoyer in diverse guises, invincible from the very beginning and an Unassailable Entity.

ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ॥੧੩॥੧੦੩॥

namo ek roope namo ek roope ||13||103||

Salutation to the Lord of One Form Salutation to the Lord of One

Form.13.103.

ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਸੋਕੰ ਨ ਸਾਕੰ ॥

n neha(n) na geha(n) na soka(n) na saaka(n) ||

He is without love, without home, without sorrow and without relations.

ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪੁਨੀਤੰ ਅਤਾਕੰ ॥

parea(n) pavitra(n) puneeta(n) ataaka(n) ||

He is in the Yond, He is Holy and Immaculate and He is Independent.

ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਪਾਤੰ ਨ ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਮੰਤ੍ਰੇ ॥

n jaata(n) na paata(n) na mitra(n) na ma(n)tre ||

He is without caste, without line, without friend and without adviser.

ਨਮੋ ਏਕ ਤੰਤ੍ਰੇ ਨਮੋ ਏਕ ਤੰਤ੍ਰੇ ॥੧੪॥੧੦੪॥

namo ek ta(n)tre namo ek ta(n)tre ||14||104||

Salutation to the One Lord in wrap and woof Salutation to the One Lord in wrap and woof. 14.104.

ਨ ਧਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਸਰਮੰ ਨ ਸਾਕੇ ॥

n dharama(n) na bharama(n) na sarama(n) na saake ||

He is without religion, without illusion, without shyness and without

relations.

ਨ ਬਰਮੰ ਨ ਚਰਮੰ ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਬਾਕੇ ॥

n barama(n) na charama(n) na karama(n) na baake ||

He is without coat of mail, without shield, without steps and without speech.

ਨ ਸਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਪੁਤ੍ਰੰ ਸਰੂਪੇ ॥

n satra(n) na mitra(n) na putra(n) saroope ||

He is without enemy, without friend and without countenance of a son.

ਨਮੋ ਆਦਿ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਆਦਿ ਰੂਪੇ ॥੧੫॥੧੦੫॥

namo aadh roope namo aadh roope ||15||105||

Salutation to that Primal entity Salutation to that Primal Entity.15.105.

ਕਹੂੰ ਕੰਜ ਕੇ ਮੰਜ ਕੇ ਭਰਮ ਭੂਲੇ ॥

kahoo(n) ka(n)j ke ma(n)j ke bharam bhoole ||

Somewhere as a black bee Thou art engaged in the delusion of fragrance

of the lotus!

ਕਹੂੰ ਰੰਕ ਕੇ ਰਾਜ ਕੇ ਧਰਮ ਅਲੂਲੇ ॥

kahoo(n) ra(n)k ke raaj ke dharam aloole ||

Somewhere Thou art describing the characteristics of a king and the poor!

ਕਹੂੰ ਦੇਸ ਕੇ ਭੇਸ ਕੇ ਧਰਮ ਧਾਮੇ ॥

kahoo(n) dhes ke bhes ke dharam dhaame ||

Somewhere Thou art the abode of virtues of various guises of the county!

ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਕੇ ਸਾਜ ਕੇ ਬਾਜ ਤਾਮੇ ॥੧੬॥੧੦੬॥

kahoo(n) raaj ke saaj ke baaj taame ||16||106||

Somewhere Thou art manifesting the mode of Tamas in a kingly mood! 16. 106

ਕਹੂੰ ਅਛ੍ਰ ਕੇ ਪਛ੍ਰ ਕੇ ਸਿੱਧ ਸਾਧੇ ॥

kahoo(n) achhr ke pachhr ke si'dh saadhe ||

Somewhere Thou art practicing for the realisation of powers through the

medium of learning and science!

ਕਹੂੰ ਸਿੱਧ ਕੇ ਬੁੱਧਿ ਕੇ ਬ੍ਰਿੱਧ ਲਾਧੇ ॥

kahoo(n) si'dh ke bu'dh ke bi'radh laadhe ||

Somewhere Thou art searching the secrets of Powers and Intellect!

ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਕੇ ਸੰਗਿ ਦੇਖੇ ॥

kahoo(n) a(n)g ke ra(n)g ke sa(n)g dhekhe ||

Somewhere Thou art seen in profound love of woman!

ਕਹੂੰ ਜੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਪੇਖੇ ॥੧੭॥੧੦੭॥

kahoo(n) ja(n)g ke ra(n)g ke ra(n)g pekhe ||17||107||

Somewhere Thou art seen in excitement of warfare! 17. 107

ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਕੇ ਹਰਮ ਜਾਨੇ ॥

kahoo(n) dharam ke karam ke haram jaane ||

Somewhere Thou art considered as the abode of the acts of piety!

ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਕੇ ਭਰਮ ਮਾਨੇ ॥

kahoo(n) dharam ke karam ke bharam maane ||

Somewhere Thou acceptest the ritualistic discipline as illusion!

ਕਹੂੰ ਚਾਰ ਚੇਸਟਾ ਕਹੂੰ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥

kahoo(n) chaar chesaTaa kahoo(n) chitr roopa(n) ||

Somewhere Thou makest grand efforts and somewhere Thou lookest like a picture!

ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਯਾ ਕਹੂੰ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ॥੧੮॥੧੦੮॥

kahoo(n) param pragayaa kahoo(n) sarab bhoopa(n) ||18||108||

Somewhere Thou art embodiment of fime intellect and somewhere Thou art the Sovereign of all! 18. 108

ਕਹੂੰ ਨੇਹ ਗ੍ਰੇਹੰ ਕਹੂੰ ਦੇਹ ਦੋਖੰ ॥

kahoo(n) neh greha(n) kahoo(n) dheh dhokha(n) ||

Somewhere Thou art an eclipse of love and somewhere Thou art physical ailment!

ਕਹੂੰ ਔਖਦੀ ਰੋਗ ਕੇ ਸੋਕ ਸੋਖੰ ॥

kahoo(n) aauakhadhee rog ke sok sokha(n) ||

Somewhere Thou art the medicine, drying up the grief of malady!

ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਬਿਦਯਾ ਕਹੂੰ ਦੈਤ ਬਾਨੀ ॥

kahoo(n) dhev bidhayaa kahoo(n) dhait baanee ||

Somewhere Thou art the learning of gods and somewhere Thou art the

speech of demons!

ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਗੰਧਰਬ ਕਿੰਨਰ ਕਹਾਨੀ ॥੧੯॥੧੦੯॥

kahoo(n) ja'chh ga(n)dharab ki(n)nar kahaanee ||19||109||

Somewhere Thou art the episode of Yaksha, Gandharva and Kinnar! 19. 109

ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਹੋ ॥

kahoo(n) raajasee saatakee taamasee ho ||

Somewhere Thou art Rajsic (full of activity), Sattvic (rhythmic) and Tamsic (full of morbidity)!

ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਬਿਦਜਾ ਧਰੇ ਤਾਪਸੀ ਹੋ ॥

kahoo(n) jog bidhayaa dhare taapasee ho ||

Somewhere Thou art an ascetic, practicing the learning of yoga!

ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਹਿਤਾ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਜੁਗਤੰ ॥

kahoo(n) rog rahitaa kahoo(n) jog jugata(n) ||

Somewhere Thou art the Remover of malady and somewhere Thou art

cohesive with Yoga!

ਕਹੂੰ ਭੂਮਿ ਕੀ ਭੁਗਤ ਮੈ ਭਰਮ ਭੁਗਤੰ ॥੨੦॥੧੧੦॥

kahoo(n) bhoom kee bhugat mai bharam bhugata(n) ||20||110||

Somewhere Thou art cohesive with Yoga , Somewhere Thou art deluded in enjoying the earthly rictuals! 20. 110

ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਕਹੂੰ ਦਾਨਵੀ ਹੋ ॥

kahoo(n) dhev ka(n)niaa kahoo(n) dhaanavee ho ||

Somewhere Thou art a daughter of gods and somewhere a daughter of demons!

ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਬਿਦਜਾ ਧਰੇ ਮਾਨਵੀ ਹੋ ॥

kahoo(n) ja'chh bidhayaa dhare maanavee ho ||

Somewhere a daughter of Yakshas, Vidyadhars and men!

ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੀ ਹੋ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆ ॥

kahoo(n) raajasee ho kahoo(n) raaj ka(n)niaa ||

Somewhere Thou art the queen and somewhere Thou art the princess!

ਕਹੂੰ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀ ਪ੍ਰਿਸਟ ਕੀ ਰਿਸਟ ਪੰਨਿਆ ॥੨੧॥੧੧੧॥

kahoo(n) sirasaT kee pirasaT kee risaT pa(n)niaa ||21||111||

Somewhere Thou art the superb daughter of the Nagas of netherworld! 21.

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਬਿਓਮ ਬਾਨੀ ॥

kahoo(n) bedh bi'dhiaa kahoo(n) biom baanee ||

Somewhere Thou art the learning of Vedas and somewhere the voice of heaven!

ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕੀ ਕਾਬਿ ਕੱਥੈ ਕਹਾਨੀ ॥

kahoo(n) kok kee kaab ka'thai kahaanee ||

Somewhere Thu art the discourse and story of general poets!

ਕਹੂੰ ਅਦ੍ਰ ਸਾਰੰ ਕਹੂੰ ਭਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥

kahoo(n) adhr saara(n) kahoo(n) bhadhr roopa(n) ||

Somewhere Thou art iron and somewhere Thou art splendid gold!

ਕਹੂੰ ਮੱਦ੍ਰ ਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਛਿਦ੍ਰ ਸਰੂਪੰ ॥੨੨॥੧੧੨॥

kahoo(n) ma'dhr baanee kahoo(n) chhidhr saroopa(n) ||22||112||

Somewhere Thou art sweet speech and somewhere Thou art sweet speech and somewhere Thou art critical and fault finding! 22. 112

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਕਾਬ ਰੂਪੰ ॥

kahoo(n) bedh bidhiaa kahoo(n) kaab roopa(n) ||

Somewhere Thou art the learning of the Vedas and somewhere Thou art

literature!

ਕਹੂੰ ਚੇਸਟਾ ਚਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਸਰੂਪੰ ॥

kahoo(n) chesaTaa chaar chitra(n) saroopa(n) ||

Somewhere Thou makest superb effort and somewhere Thou lookest like a picture!

ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੁਰਾਨ ਕੋ ਪਾਰ ਪਾਵੈ ॥

kahoo(n) param puraan ko paar paavai ||

Somewhere Thou comprehendest the tenets of holy Puranas!

ਕਹੂੰ ਬੈਠ ਕੁਰਾਨ ਕੇ ਗੀਤ ਗਾਵੈ ॥੨੩॥੧੧੩॥

kahoo(n) baiTh kuraan ke geet gaavai ||23||113||

And somewhere Thou singest the songs of sacred Quran! ! 23. 113

ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਖੰ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਧਰਮੰ ॥

kahoo(n) su'dh sekha(n) kahoo(n) braham dharama(n) ||

Somewhere Thou art a True Muslim and somewhere the adherent of the

religion of Brahmins!

ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਕਹੂੰ ਬਾਲ ਕਰਮੰ ॥

kahoo(n) biradh avasathaa kahoo(n) baal karama(n) ||

Somewhere Thou art in old age and somewhere actest as a child!

ਕਹੂੰ ਜੁਆ ਸਰੂਪੰ ਜਰਾ ਰਹਤ ਦੇਹੰ ॥

kahoo(n) juaa saroopa(n) jaraa rahat dheha(n) ||

Somewhere Thou art a youth sans an old body!

ਕਹੂੰ ਨੇਹ ਦੇਹੰ ਕਹੂੰ ਤਿਆਗ ਗ੍ਰੇਹੰ ॥੨੪॥੧੧੪॥

kahoo(n) neh dheha(n) kahoo(n) tiaag greha(n) ||24||114||

Somewhere Thou lovest the body and somewhere Thou forsakest Thy home! 24. 114

ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਭੋਗੰ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਾਗੰ ॥

kahoo(n) jog bhoga(n) kahoo(n) rog raaga(n) ||

Somewhere Thou art engrossed in Yoga and enjoyment and somewhere Thou art experiencing ailment and attachment!

ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਹਿਤਾ ਕਹੂੰ ਭੋਗ ਤਿਆਗੰ ॥

kahoo(n) rog rahitaa kahoo(n) bhog tiaaga(n) ||

Somewhere Thou art the Remover of ailment and somewhere Thou

Forsakest enjoyment!

ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰੀਤੰ ॥

kahoo(n) raaj saaja(n) kahoo(n) raaj reeta(n) ||

Somewhere Thou art in pomp of royalty and somewhere Thou art without kingship!

ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਗਿਆ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤੰ ॥੨੫॥੧੧੫॥

kahoo(n) pooran pragiaa kahoo(n) param preeta(n) ||25||115||

Somewhere Thou art perfect intellectual and somewhere Thou art

embodiment of Supreme Love! 25. 115

ਕਹੂੰ ਆਰਬੀ ਤੋਰਕੀ ਪਾਰਸੀ ਹੋ ॥

kahoo(n) aarabee torakee paarasee ho ||

Somewhere thou art Arabic, Somewhere Turkish, Somewhere Persian!

ਕਹੂੰ ਪਹਿਲਵੀ ਪਸ਼ਤਵੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਹੋ ॥

kahoo(n) pahilavee pashatavee sa(n)sakiratee ho ||

Somewhere Thou art Pathlavi, somewhere Pushto, somewhere Sankrit!

ਕਹੂੰ ਦੇਸ ਭਾਖ੍ਯਾ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ॥

kahoo(n) dhes bhaakhayaa kahoo(n) dhev baanee ||

Somewhere Thou art Arabic, somewhere Turkish, somewhere Persian

ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥੨੬॥੧੧੬॥

kahoo(n) raaj bidhiaa kahoo(n) raajadhaanee ||26||116||

Somewhere Thou art the State-learning and somewhere Thou art the State Capital!! 26. 116

ਕਹੂੰ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਰੰ ॥

kahoo(n) ma(n)tr bidhiaa kahoo(n) ta(n)tr saara(n) ||

Somewhere Thou art the instruction of mantras (spells) and somewhere

Thou art the essence of Tantras!

ਕਹੂੰ ਜੰਤ੍ਰ ਰੀਤੰ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥

kahoo(n) ja(n)tr reeta(n) kahoo(n) sasatr dhaara(n) ||

Somewhere Thou art the instruction of the method of Yantras and somewhere Thou art the wielder of arms!

ਕਹੂੰ ਹੋਮ ਪੂਜਾ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਅਰਚਾ ॥

kahoo(n) hom poojaa kahoo(n) dhev arachaa ||

Somewhere Thou art the learning of Homa (fire) worship, Thou art the instruction about offerings to gods!

ਕਹੂੰ ਪਿੰਗੁਲਾ ਚਾਰਣੀ ਗੀਤ ਚਰਚਾ ॥੨੭॥੧੧੭॥

kahoo(n) pi(n)gulaa chaaranee geet charachaa ||27||117||

Somewhere Thou art the instruction about Prosody, somewhere Thou art the instruction about the discussion regarding the songs of minstrels! 27. 117

ਕਹੂੰ ਬੀਨ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਗਾਨ ਗੀਤੰ ॥

kahoo(n) been bidhiaa kahoo(n) gaan geeta(n) ||

Somewhere Thou art the learning about lyre, somewhere about singing

song!

ਕਹੂੰ ਮਲੇਛ ਭਾਖਿਆ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤੰ ॥

kahoo(n) malechh bhaakhiaa kahoo(n) bedh reeta(n) ||

Somewhere Thou art the language of malechhas (barbarians), somewhere about the Vedic rituals!

ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਨਾਗ ਬਾਨੀ ॥

kahoo(n) nirat bidhiaa kahoo(n) naag baanee ||

Somewhere Thou art the learning of dancing, somewhere Thou art the language of Nagas (serpents)!

ਕਹੂੰ ਗਾਰੜੂ ਗੂੜ੍ਹ ਕੱਥੈਂ ਕਹਾਨੀ ॥੨੮॥੧੧੮॥

kahoo(n) gaaraRoo gooRh ka'thai(n) kahaanee ||28||118||

Somewhere Thou art Gararoo Mantra (that mantra, which effaces the snake poison) and somewhere Thou tallest the mysterious story (through astrology)! 28. 118

ਕਹੂੰ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਮੱਛਰਾ ਹੋ ॥

kahoo(n) a'chharaa pa'chharaa ma'chharaa ho ||

Somewhere Thou art the belle of this world, somewhere the apsara (nymph

of heaven) and somewhere the beautiful maid of nether-world!

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਿਦਿਆ ਅਭੂਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੋ ॥

kahoo(n) beer bidhiaa abhoota(n) prabhaa ho ||

Somewhere Thou art the learning about the art of warfare and somewhere Thou art the non-elemental beauty!

ਕਹੂੰ ਛੈਲ ਛਾਲਾ ਧਰੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

kahoo(n) chhail chhaalaa dhare chhatradhaaree ||

Somewhere Thou art the gallant youth, somewhere the ascetic on the deer-skin!

ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ਧਿਰਾਜਾਧਿਕਾਰੀ ॥੨੯॥੧੧੯॥

kahoo(n) raaj saaja(n) dhiraajaadhikaaree ||29||119||

Somewhere a king under the canopy, somewhere Thou art the ruling

sovereign authority! 29. 119

ਨਮੋ ਨਾਥ ਪੂਰੇ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਦਾਤਾ ॥

namo naath poore sadhaa si'dh dhaataa ||

I bow before Thee, O Perfect Lord! The Donor ever of miraculous powers!

ਅਛੇਦੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਬਿਧਾਤਾ ॥

achhedhee achhai aadh adhavai bidhaataa ||

Invincible, Unassailable, the Primal, Non-dual Providence!

ਨ ਤ੍ਰਸਤੰ ਨ ਗ੍ਰਸਤੰ ਸਮਸਤੰ ਸਰੂਪੇ ॥

n trasata(n) na grasata(n) samasata(n) saroope ||

Thou art Fearless, free from any bondage and Thou manifestest in all beings!

ਨਮਸਤੰ ਨਮਸਤੰ ਤੁਅਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ॥੩੦॥੧੨੦॥

namasata(n) namasata(n) tuasata(n) abhoote ||30||120||

I bow before Thee, I bow before Thee, O Wonderful Non-Elemental Lord!

30. 120

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

tavai prasaadh || paadhaRee chha(n)dh ||

BY THY GRACE PAADGARI STANZA!

ਅਬਜਕਤ ਤੇਜ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

abayakat tej anabhau prakaas ||

O Lord! Thou art Unmanifested Glory and Light of Knowledge!

ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ ॥

a'chhai saroop adhavai anaas ||

Thou art Unassailable Entity Non-dual and Indestructible!

ਅਨਤੁਟ ਤੇਜ ਅਨਖੁਟ ਭੰਡਾਰ ॥

anatuT tej anakhuT bha(n)ddaar ||

Thou art indivisible Glory and an Inexhaustible Store!

ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥੧॥੧੨੧॥

dhaataa dhura(n)t saraba(n) prakaar ||1||121||

Thou art the Infinite Donor of all kinds! 1. 121

ਅਨਭੂਤ ਤੇਜ ਅਨਛਿੱਜ ਗਾਤ ॥

anabhoot tej anachhi'j gaat ||

Thine is the Wonderful Glory and Indestructible Body!

ਕਰਤਾ ਸਦੀਵ ਹਰਤਾ ਸਨਾਤ ॥

karataa sadheev harataa sanaat ||

Thou art ever the Creator and Remover of Meanness!

ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਅਨਭੂਤ ਕਰਮ ॥

aasan addol anabhoot karam ||

Thy Seat is Stable and Thy actions are non-elemental!

ਦਾਤਾ ਦਇਆਲ ਅਨਭੂਤ ਧਰਮ ॥੨॥੧੨੨॥

dhaataa dhiaal anabhoot dharam ||2||122||

Thou art the Beneficent Donor and Thy religious discipline is Beyond the working of elements! 2. 122

ਜਿਹ ਸੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਨਹਿ ਜਨਮ ਜਾਤ ॥

jeh sa'tr mi'tr neh janam jaat ||

Thou art that Ultimate Reality which is without enemy friend birth and

caste !

ਜਿਹ ਪੁਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤ ਨਹੀਂ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮਾਤ ॥

jeh putr bhraat nahee(n) mi'tr maat ||

Which is without son brother friend and mother!

ਜਿਹ ਕਰਮ ਭਰਮ ਨਹੀਂ ਧਰਮ ਧਿਆਨ ॥

jeh karam bharam nahee(n) dharam dhiaan ||

Which is action less Illusion less and without any consideration of

religious disciplines !

ਜਿਹ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀਂ ਬਿਓਤ ਬਾਨ ॥੩॥੧੨੩॥

jeh neh geh nahee(n) biot baan ||3||123||

Which is without love home and beyond any thought-system! 3. 123

ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨਹੀਂ ਸੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ॥

jeh jaat paat nahee(n) sa'tr mi'tr ||

Which is without caste line enemy and friend!

ਜਿਹ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀਂ ਚਿਹਨ ਚਿੱਤ੍ਰ ॥

jeh neh geh nahee(n) chihan chi'tr ||

Which is without love home mark and picture!

ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਰਾਗ ਰੇਖ ॥

jeh ra(n)g roop nahee(n) raag rekh ||

Which is without caste line enemy and friend!

ਜਿਹ ਜਨਮ ਜਾਤਿ ਨਹੀਂ ਭਰਮ ਭੇਖ ॥੪॥੧੨੪॥

jeh janam jaat nahee(n) bharam bhekh ||4||124||

Which is without is without birth caste illusion and guise! 4. 124

ਜਿਹ ਕਰਮ ਭਰਮ ਨਹੀ ਜਾਤ ਪਾਤ ॥

jeh karam bharam nahee jaat paat ||

Which is without action delusion caste and lineage!

ਨਹੀ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀ ਪਿੱਤ੍ਰ ਮਾਤ ॥

nahee neh geh nahee pi'tr maat ||

Which is without love home father and mother!

ਜਿਹ ਨਾਮ ਥਾਮ ਨਹੀ ਬਰਗ ਬਿਆਧ ॥

jeh naam thaam nahee barag biaadh ||

Which is without name place and also without species of maladies!

ਜਿਹ ਰੋਗ ਸੋਗ ਨਹੀ ਸਤ੍ਰ ਸਾਧ ॥੫॥੧੨੫॥

jeh rog sog nahee satr saadh ||5||125||

Which is without ailment sorrow enemy and a saintly friend! 5. 125

ਜਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਵਾਸ ਨਹੀ ਦੇਹ ਨਾਸ ॥

jeh traas vaas nahee dheh naas ||

Which never remains in fear and whose body is Indestructible!

ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤ ਨਹੀ ਰੂਪ ਰਾਸਿ ॥

jeh aadh a(n)t nahee roop raas ||

Which has no beginning no end no form and no outlay!

ਜਿਹ ਰੋਗ ਸੋਗ ਨਹੀ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ॥

jeh rog sog nahee jog jugat ||

Which has no ailment sorrow and no device of Yoga!

ਜਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਆਸ ਨਹੀ ਭੂਮਿ ਭੁਗਤਿ ॥੬॥੧੨੬॥

jeh traas aas nahee bhoom bhugat ||6||126||

Which has no fear no hope and no earthly enjoyment! 6. 126

ਜਿਹ ਕਾਲ ਬਿਆਲ ਕਟਿਓ ਨ ਅੰਗ ॥

jeh kaal biaal kaTio na a(n)g ||

Thou art That whose bodily limb hath never been stung by the serpent of

death!

ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅਖੈ ਅਭੰਗ ॥

a'chhai saroop akhai abha(n)g ||

Who is Unassailable Entity and Who is Indestructible and Imperishable!

ਜਿਹ ਨੇਤ ਨੇਤ ਉਚਰੰਤ ਬੇਦ ॥

jeh net net uchara(n)t bedh ||

Whom the Vedas call ‘Neti Neti’ (Not this not this) and infinite!

ਜਿਹ ਅਲਖ ਰੂਪ ਕੱਥਤ ਕਤੇਬ ॥੭॥੧੨੭॥

jeh alakh roop ka'that kateb ||7||127||

Whom the Semitic Scriptures call Incompre-hensible! 7. 127

ਜਿਹ ਅਲਖ ਰੂਪ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ॥

jeh alakh roop aasan addol ||

Whose Form is Unknowable and Whose Seat is stable!

ਜਿਹ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਛੈ ਅਤੋਲ ॥

jeh amit tej achhai atol ||

Whose light is unlimited and who is Invincible and Unweighable!

ਜਿਹ ਧਿਆਨ ਕਾਜ ਮੁਨਿ ਜਨ ਅਨੰਤ ॥

jeh dhiaan kaaj mun jan ana(n)t ||

For Whose meditation and sight infinite sages !

ਕਈ ਕਲਪ ਜੋਗ ਸਾਧਤ ਦੁਰੰਤ ॥੮॥੧੨੮॥

kiee kalap jog saadhat dhura(n)t ||8||128||

Perform hard Yoga Practices for many kalpas (ages)! 8. 128

ਤਨ ਸੀਤ ਘਾਮ ਬਰਖਾ ਸਹੰਤ ॥

tan seet ghaam barakhaa saha(n)t ||

For Thy realization they endure cold heat and rain on their body!

ਕਈ ਕਲਪ ਏਕ ਆਸਨ ਬਿਤੰਤ ॥

kiee kalap ek aasan bita(n)t ||

For many ages they remain in the same posture!

ਕਈ ਜਤਨ ਜੋਗ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰਿ ॥

kiee jatan jog bi'dhiaa bichaar ||

They make many efforts and ruminate over the learning of Yoga!

ਸਾਧੰਤ ਤਦਪਿ ਪਾਵਤ ਨ ਪਾਰ ॥੯॥੧੨੯॥

saadha(n)t tadhap paavat na paar ||9||129||

They practice Yoga but still they cannot know Thy end! 9. 129

ਕਈ ਉਰਧ ਬਾਹ ਦੇਸਨ ਭ੍ਰਮੰਤ ॥

kiee uradh baeh dhesan bhrama(n)t ||

Many wander in several countries with raised arms!

ਕਈ ਉਰਧ ਮਧ ਪਾਵਕ ਝੁਲੰਤ ॥

kiee uradh madh paavak jhula(n)t ||

Many burn their bodies upside down!

ਕਈ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਉਚਰੰਤ ਬੇਦ ॥

kiee si(n)mrit saasatr uchara(n)t bedh ||

Many recite Smritis Shastras and Vedas!

ਕਈ ਕੋਕ ਕਾਬਿ ਕੱਥਤ ਕਤੇਬ ॥੧੦॥੧੩੦॥

kiee kok kaab ka'that kateb ||10||130||

Many go through Kok Shastras (pertaining to sex) other poetry books and

Semitic Scriptures! 10. 130

ਕਈ ਅਗਨ ਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਪਉਨ ਅਹਾਰ ॥

kiee agan hotr kiee paun ahaar ||

Many perform havan (fire-worship) and many subsist on air!

ਕਈ ਕਰਤ ਕੋਟ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਅਹਾਰ ॥

kiee karat koT mirat ko ahaar ||

Many a million eat clay!

ਕਈ ਕਰਤ ਸਾਕ ਪੈ ਪਤ੍ਰ ਭੱਛ ॥

kiee karat saak pai patr bha'chh ||

May people eat green leaves!

ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਦੇਵ ਹੋਵਤ ਪ੍ਰੱਤਛ ॥੧੧॥੧੩੧॥

nahee tadhap dhev hovat pra'tachh ||11||131||

Still the Lord does not manifest Himself to them! 11. 131

ਕਈ ਗੀਤ ਗਾਨ ਗੰਧਰਬ ਰੀਤ ॥

kiee geet gaan ga(n)dharab reet ||

There are many song-tunes and observances of Gandharvas!

ਕਈ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ॥

kiee bedh saasatr bidhiaa prateet ||

There are many who are absorbed in the learning of Vedas and Shastras!

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਜੱਗ ਆਦਿ ਕਰਮ ॥

kahoo(n) bedh reet ja'g aadh karam ||

Somewhere Yagyas (sacrifices) are performed according to the Vedic injunctions!

ਕਹੂੰ ਅਗਨ ਹੋਤ੍ਰ ਕਹੂੰ ਤੀਰਥ ਧਰਮ ॥੧੨॥੧੩੨॥

kahoo(n) agan hotr kahoo(n) teerath dharam ||12||132||

Somewhere havens are performed and somewhere at pilgrim-stations the befitting rituals are being followed! 12. 132

ਕਈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਭਾਖਾ ਰਟੰਤ ॥

kiee dhes dhes bhaakhaa raTa(n)t ||

Many speak languages of different countries!

ਕਈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹੰਤ ॥

kiee dhes dhes bidhiaa paRha(n)t ||

Many study the learning of various countries! Many study the learning of

various countries

ਕਈ ਕਰਤ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਬਿਚਾਰ ॥

kiee karat bhaa(n)t bhaa(n)tan bichaar ||

Many ruminate over several types of philosophies!

ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਤਾਸੁ ਪਾਯਤ ਨ ਪਾਰ ॥੧੩॥੧੩੩॥

nahee naik taas paayat na paar ||13||133||

Still they cannot comprehend even a little of the Lord! 13. 133

ਕਈ ਤੀਰਥ ਤੀਰਥ ਭਰਮਤ ਸੁ ਭਰਮ ॥

kiee teerath teerath bharamat su bharam ||

Many wander away on various pilgrim-stations in delusion!

ਕਈ ਅਗਨ ਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਦੇਵ ਕਰਮ ॥

kiee agan hotr kiee dhev karam ||

Some perform havens and some perform rituals to please gods!

ਕਈ ਕਰਤ ਬੀਰ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰ ॥

kiee karat beer bidhiaa bichaar ||

Some pay consideration to the learning of warfare!

ਨਹੀਂ ਤਦਪ ਤਾਸੁ ਪਾਯਤ ਨ ਪਾਰ ॥੧੪॥੧੩੪॥

nahee(n) tadhap taas paayat na paar ||14||134||

Still they cannot comprehend of the Lord! 14. 134

ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਧਰਮ ॥

kahoo(n) raaj reet kahoo(n) jog dharam ||

Somewhere royal discipline is being followed and somewhere the discipline of Yoga!

ਕਈ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਉਚਰਤ ਸੁ ਕਰਮ ॥

kiee si(n)mirat saasatr ucharat su karam ||

Many perform the recitation of Smritis and Shastras!

ਨਿਉਲੀ ਆਦਿ ਕਰਮ ਕਹੂੰ ਹਸਤ ਦਾਨ ॥

niaulee aadh karam kahoo(n) hasat dhaan ||

Somewhere Yogic Karmas including neoli (purgation of intestines) are being practiced and somewhere elephants are being given as gifts!

ਕਹੂੰ ਅਸ੍ਵਮੇਧ ਮਖ ਕੋ ਬਖਾਨ ॥੧੫॥੧੩੫॥

kahoo(n) asavaimedh makh ko bakhaan ||15||135||

Somewhere the horse sacrifices are being performed and their merits are

being related! 15. 135

ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰ ॥

kahoo(n) karat braham bidhiaa bichaar ||

Somewhere the Brahmins are holding discussions about Theology!

ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿੱਧ ਚਾਰ ॥

kahoo(n) jog reet kahoo(n) bira'dh chaar ||

Somewhere the Yogic methods are being practiced and somewhere the four stages of life are being followed!

ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਨ ॥

kahoo(n) karat ja'chh ga(n)dhrab gaan ||

Somewhere the Yaksha and Gandharvas sing!

ਕਹੂੰ ਧੂਪ ਦੀਪ ਕਹੂੰ ਅਰਘ ਦਾਨ ॥੧੬॥੧੩੬॥

kahoo(n) dhoop dheep kahoo(n) aragh dhaan ||16||136||

Somewhere the offerings of incense earthen lamps and libations are made! 16. 136

ਕਹੂੰ ਪਿਤ੍ਰ ਕਰਮ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ॥

kahoo(n) pitr karam kahoo(n) bedh reet ||

Somewhere karmas are performed for the manes and somewhere the

Vedic injunctions are followed!

ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਨਾਚ ਕਹੂੰ ਗਾਨ ਗੀਤ ॥

kahoo(n) nirat naach kahoo(n) gaan geet ||

Somewhere the dances are accomplished and somewhere songs are sung!

ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਉਚਾਰ ॥

kahoo(n) karat saasatr si(n)mirat uchaar ||

Somewhere the Shastras and Smritis are recited!

ਕਈ ਭਜਤ ਏਕ ਪਗ ਨਿਰਾਧਾਰ ॥੧੭॥੧੩੭॥

kiee bhajat ek pag niraadhaar ||17||137||

May pray stading on a single foot! 17. 137

ਕਈ ਨੇਹ ਦੇਹ ਕਈ ਗੇਹ ਵਾਸ ॥

kiee neh dheh kiee geh vaas ||

Many are attached to their bodies and many reside in their homes!

ਕਈ ਭ੍ਰਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਉਦਾਸ ॥

kiee bhramat dhes dhesan udhaas ||

Many wander in various countries as hermits!

ਕਈੀ ਜਲ ਨਿਵਾਸ ਕਈੀ ਅਗਨਿ ਤਾਪ ॥

kiee jal nivaas kiee agan taap ||

Many live in water and many endure the heat of fire!

ਕਈੀ ਜਪਤ ਉਰਧ ਲਟਕੰਤ ਜਾਪ ॥੧੮॥੧੩੮॥

kiee japat uradh laTaka(n)t jaap ||18||138||

Many worship the Lord with face upside down! 18. 138

ਕਈੀ ਕਰਤ ਜੋਗ ਕਲਪੰ ਪ੍ਰਜੰਤ ॥

kiee karat jog kalapa(n) praja(n)t ||

Many practice Yoga for various kalpas (ages)!

ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਪਾਯਤ ਨ ਅੰਤ ॥

nahee tadhap taas paayat na a(n)t ||

Still they cannot know the Lord’s end!

ਕਈੀ ਕਰਤ ਕੋਟ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰ ॥

kiee karat koT bi'dhiaa bichaar ||

Many a million indulge in the study of sciences!

ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਦਿਸਟਿ ਦੇਖੇ ਮੁਰਾਰ ॥੧੯॥੧੩੯॥

nahee tadhap dhisaT dhekhe muraar ||19||139||

Still they cannot behold the Sight of the Lord! 19. 139

ਬਿਨ ਭਗਤਿ ਸਕਤਿ ਨਹੀ ਪਰਤ ਪਾਨ ॥

bin bhagat sakat nahee parat paan ||

Without the power of devotion they cannot realise the Lord!

ਬਹੁ ਕਰਤ ਹੋਮ ਅਰੁ ਜੱਗ ਦਾਨ ॥

bahu karat hom ar ja'g dhaan ||

Though they perform havens hold Yagyas (sacrifices) and offer charities!

ਬਿਨੁ ਏਕ ਨਾਮੁ ਇਕ ਚਿੱਤ ਲੀਨ ॥

bin ek naam ik chi't leen ||

Without the single-minded absorption in he Lord’s Name !

ਫੋਕਟੋ ਸਰਬ ਧਰਮਾ ਬਿਹੀਨ ॥੨੦॥੧੪੦॥

fokaTo sarab dharamaa biheen ||20||140||

All the religious rituals are useless! 20. 140

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

tavai prasaadh || toTak chha(n)dh ||

BY THY GRACE TOTAK STANZA!

ਜਯ ਜੰਪਤ ਜੁੱਗਣ ਜੂਹ ਜੁਅੰ ॥

jay ja(n)pat ju'gan jooh jua(n) ||

Gather ye together and shout victory to that Lord!

ਭੈ ਕੰਪਹਿ ਮੇਰੁ ਪਯਾਲ ਭੁਅੰ ॥

bhai ka(n)peh mer payaal bhua(n) ||

In whose Fear tremble the heaven nether-world and the earth!

ਤਪ ਤਾਪਸ ਸਰਬ ਜਲੇ ਰੁ ਥਲੰ ॥

tap taapas sarab jale r thala(n) ||

For whose realization all the ascetics of water and land perform

austerities!

ਧੰਨਿ ਉਚਰਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਬੇਰ ਬਲੰ ॥੧॥੧੪੧॥

dha(n)n ucharat i(n)dhr kuber bala(n) ||1||141||

To Whom Indra Kuber and king Bal hail ! 1. 141

ਅਨਖੇਦ ਸਰੂਪ ਅਭੇਦ ਅਭਿਅੰ ॥

anakhedh saroop abhedh abhia(n) ||

He is Griefless Entity Indiscriminate and Fearless!

ਅਨਖੰਡ ਅਭੂਤ ਅਛੇਦ ਅਛਿਅੰ ॥

anakha(n)dd abhoot achhedh achhia(n) ||

He is Indivisible Elementless Invincible and Indestructible!

ਅਨਕਾਲ ਅਪਾਲ ਦਇਆਲ ਸੁਅੰ ॥

anakaal apaal dhiaal sua(n) ||

He is Deathless Patronless Beneficent and Self-Existent !

ਜਿਹ ਠਟੀਅੰ ਮੇਰ ਆਕਾਸ ਭੁਅੰ ॥੨॥੧੪੨॥

jeh ThaTeea(n) mer aakaas bhua(n) ||2||142||

Who hath established Sumeru Heaven and Earth! 2. 142

ਅਨਖੰਡ ਅਮੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨਰੰ ॥

anakha(n)dd ama(n)dd pracha(n)dd nara(n) ||

He is non-divisible non-stable and Mighty Purusha !

ਜਿਹ ਰਚੀਅੰ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਰੰ ॥

jeh racheea(n) dhev adhev bara(n) ||

Who hath Created great gods and demons!

ਸਭ ਕੀਨੀ ਦੀਨ ਜਮੀਨੁ ਜਮਾਂ ॥

sabh keenee dheen jameen jamaa(n) ||

Who hath Created both Earth and Sky!

ਜਿਹ ਰਚੀਅੰ ਸਰਬ ਮਕੀਨੁ ਮਕਾਂ ॥੩॥੧੪੩॥

jeh racheea(n) sarab makeen makaa(n) ||3||143||

Who hath Created all the Universe and the objects of the universe! 3. 143

ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖ ਰੁਖੰ ॥

jeh raag na roop na rekh rukha(n) ||

He has no affection for any form sign of face!

ਜਿਹ ਤਾਪ ਨ ਸ੍ਰਾਪ ਨ ਸੋਕ ਸੁਖੰ ॥

jeh taap na sraap na sok sukha(n) ||

He is without any effect of heat and curse and without grief and comfort!

ਜਿਹ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਭੁਯੰ ॥

jeh rog na sog na bhog bhuya(n) ||

He is without ailment sorrow enjoyment and fear!

ਜਿਹ ਖੇਦ ਨ ਭੇਦ ਨ ਛੇਦ ਛਯੰ ॥੪॥੧੪੪॥

jeh khedh na bhedh na chhedh chhaya(n) ||4||144||

He is without pain without contrast without jealousy without thirst! 4. 144

ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤਿ ਨ ਮਾਤ ਪਿਤੰ ॥

jeh jaat na paat na maat pita(n) ||

He is without caste without caste without lineage without mother and

father!

ਜਿਹ ਰਚੀਅੰ ਛਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰ ਛਿਤੰ ॥

jeh racheea(n) chhatree chhatr chhita(n) ||

He hast Created the Kshatriya warriors under royal canopies on the earth!

ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ ਨ ਰੋਗ ਭਣੰ ॥

jeh raag na rekh na rog bhana(n) ||

He is said to be without affection without lineage and ailment!

ਜਿਹ ਦ੍ਵੈਖ ਨ ਦਾਗ ਨ ਦੋਖ ਗਣੰ ॥੫॥੧੪੫॥

jeh dhavaikh na dhaag na dhokh gana(n) ||5||145||

He is considered without blemish stain and malice! 5. 145

ਜਿਹ ਅੰਡਹਿ ਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਰਚਿਓ ॥

jeh a(n)ddeh te brahima(n)dd rachio ||

He hath Created the Universe out of he Comic Egg!

ਦਿਸ ਚਾਰ ਕਰੀ ਨਵ ਖੰਡ ਸਚਿਓ ॥

dhis chaar karee nav kha(n)dd sachio ||

He hath Created forteen worlds and nine regions!

ਰਜ ਤਾਮਸ ਤੇਜ ਅਤੇਜ ਕੀਓ ॥

raj taamas tej atej keeo ||

He hath Created Rajas (activity) Tamas (morbidity) light and darkness!

ਅਨਭਉ ਪਦ ਆਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਲੀਓ ॥੬॥੧੪੬॥

anabhau padh aap pracha(n)dd leeo ||6||146||

And he Himself manifested His Mighty Resplendent Form! 6. 146

ਸ੍ਰਿਅ ਸਿੰਧੁਰ ਬਿੰਧ ਨਗਿੰਧ ਨਗੰ ॥

sria si(n)dhur bi(n)dh nagi(n)dh naga(n) ||

He Created the ocean Vindhyachal mountain and Sumeru mountain!

ਸ੍ਰਿਅ ਜੱਛ ਗੰਧਰਬ ਫਣਿੰਦ ਭੁਜੰ ॥

sria ja'chh ga(n)dharab fani(n)dh bhuja(n) ||

He Created Yakshas Gandharvas Sheshanagas and serpents!

ਰਚ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਅਭੇਵ ਨਰੰ ॥

rach dhev adhev abhev nara(n) ||

He created the Indiscriminate gods demons and men!

ਨਰਪਾਲ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਕਰਾਲ ਤ੍ਰਿਗੰ ॥੭॥੧੪੭॥

narapaal nirapaal karaal tiraga(n) ||7||147||

He Created kings and the great crawling and dredful beings! 7. 147

ਕਈ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਭੁਜੰਗ ਨਰੰ ॥

kiee keeT pata(n)g bhuja(n)g nara(n) ||

He Created many worms moths serpents and men!

ਰਚਿ ਅੰਡਜ ਸੇਤਜ ਉੱਤਭੁਜੰ ॥

rach a(n)ddaj setaj u'tabhuja(n) ||

He Created many beings of the divisions of creation including Andaja

Suetaja and Uddhihibhijja!

ਕੀਏ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਰਾਧ ਪਿਤੰ ॥

ke'ee dhev adhev saraadh pita(n) ||

He Created the gods demons Shradha (funeral rites) and manes!

ਅਨਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਗਤੰ ॥੮॥੧੪੮॥

anakha(n)dd prataap pracha(n)dd gata(n) ||8||148||

His Glory is Unassailable and His Gait is Supremely Speedy! 8. 148

ਪ੍ਰਭ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤਿ ਨ ਜੋਤਿ ਜੁਤੰ ॥

prabh jaat na paat na jot juta(n) ||

He is without caste and lineage and as Light He is united with all!

ਜਿਹ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਨ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਤੰ ॥

jeh taat na maat na bhraat suta(n) ||

He is without father mother brother and son!

ਜਿਹ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਭੁਅੰ ॥

jeh rog na sog na bhog bhua(n) ||

He is without ailment and sorrow He is not absorbed in enjoyments!

ਜਿਹ ਜੰਪਹਿ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਜੁਅੰ ॥੯॥੧੪੯॥

jeh ja(n)peh ki(n)nar ja'chh jua(n) ||9||149||

To him the Yakshas and Kinnars unitedly meditate! 9. 149

ਨਰ ਨਾਰਿ ਨਿਪੁੰਸਕ ਜਾਹਿ ਕੀਏ ॥

nar naar nipu(n)sak jaeh ke'ee ||

He hath Created men women and eunuchs!

ਗਣ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦੀਏ ॥

gan ki(n)nar ja'chh bhuja(n)g dhe'ee ||

He hath Created Yakshas Kinnars Ganas and serpents!

ਗਜਿ ਬਾਜਿ ਰਥਾਦਿਕ ਪਾਂਤਿ ਗਣੰ ॥

gaj baaj rathaadhik paa(n)t gana(n) ||

He hath Created elephants horses chariots etc including footmen!

ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਤੁਅੰ ॥੧੦॥੧੫੦॥

bhav bhoot bhavi'kh bhavaan tua(n) ||10||150||

O Lord! Thou hast also Created the Past Present and Future! 10. 150

ਜਿਹ ਅੰਡਜ ਸੇਤਜ ਜੇਰਰਜੰ ॥

jeh a(n)ddaj setaj jeraraja(n) ||

He hath Created all the Beings of the divisions of Creation including Andaja Svetaja and Jeruja!

ਰਚਿ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਜਲੰ ॥

rach bhoom akaas pataal jala(n) ||

He hath Created the Earth Sky nether-world and water!

ਰਚਿ ਪਾਵਕ ਪਉਣ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲੀ ॥

rach paavak paun pracha(n)dd balee ||

He hath Created the powerful elements like fire and air!

ਬਨ ਜਾਸੁ ਕੀਓ ਫਲ ਫੂਲ ਕਲੀ ॥੧੧॥੧੫੧॥

ban jaas keeo fal fool kalee ||11||151||

He hath Created the forest fruit flower and bud! 11. 151

ਭੂਅ ਮੇਰ ਅਕਾਸ ਨਿਵਾਸ ਛਿਤੰ ॥

bhooa mer akaas nivaas chhita(n) ||

He hath Created the Earth Sumeru mountain and the sky the Earth hath

been made the abode for living!

ਰਚਿ ਰੋਜ ਇਕਾਦਸ ਚੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤੰ ॥

rach roj ikaadhas cha(n)dhr birata(n) ||

The Muslim fasts and the Ekadashi fast hath been associated with the

moon!

ਦੁਤਿ ਚੰਦ ਦਿਨੀ ਸਹਿ ਦੀਪ ਦਈ ॥

dhut cha(n)dh dhinee seh dheep dhiee ||

The lamps of moon and sun have been Created!

ਜਿਹ ਪਾਵਕ ਪੌਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਈ ॥੧੨॥੧੫੨॥

jeh paavak pauan pracha(n)dd miee ||12||152||

And the Powerful elements of fire and air have been Created! 12. 152

ਜਿਹ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਏ ॥

jeh kha(n)dd akha(n)dd pracha(n)dd ke'ee ||

He hath Created the indivisible sky with Sun within it!

ਜਿਹ ਛਤ੍ਰ ਉਪਾਇ ਛਿਪਾਇ ਦੀਏ ॥

jeh chhatr upai chhipai dhe'ee ||

He hath Created the stars and concealed them within Sun's Light!

ਜਿਹ ਲੋਕ ਚਤੁਰ ਦਸ ਚਾਰ ਰਚੇ ॥

jeh lok chatur dhas chaar rache ||

He hath Created the fourteen beautiful worlds!

ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਚੇ ॥੧੩॥੧੫੩॥

gan ga(n)dhrab dhev adhev sache ||13||153||

And hath also Created Ganas Gandharvas gods and demons! 13. 153

ਅਨਧੂਤ ਅਭੂਤ ਅਛੂਤ ਮਤੰ ॥

anadhoot abhoot achhoot mata(n) ||

He is Immaculate Elementless with unpolluted intellect!

ਅਨਗਾਧ ਅਬਯਾਧ ਅਨਾਦਿ ਗਤੰ ॥

anagaadh abayaadh anaadh gata(n) ||

He is Unfathomable without malady and is active from Eternity!

ਅਨਖੇਦ ਅਭੇਦ ਅਛੇਦ ਨਰੰ ॥

anakhedh abhedh achhedh nara(n) ||

He is without anguish without difference and Unassailable Purusha!

ਜਿਹ ਚਾਰ ਚਤ੍ਰ ਦਿਸ ਚਕ੍ਰ ਫਿਰੰ ॥੧੪॥੧੫੪॥

jeh chaar chatr dhis chakr fira(n) ||14||154||

His discus rotes over all the fourteen worlds! 14. 154

ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ਰੁਗੰ ॥

jeh raag na ra(n)g na rekh ruga(n) ||

He is without affection colour and without any mark!

ਜਿਹ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਨ ਜੋਗ ਜੁਗੰ ॥

jeh sog na bhog na jog juga(n) ||

He is without sorrow enjoyment and association with Yoga!

ਭੂਅ ਭੰਜਨ ਗੰਜਨ ਆਦਿ ਸਿਰੰ ॥

bhooa bha(n)jan ga(n)jan aadh sira(n) ||

He is the Destroyer of the Earth and the Primal Creator!

ਜਿਹ ਬੰਦਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਰੰ ॥੧੫॥੧੫੫॥

jeh ba(n)dhat dhev adhev nara(n) ||15||155||

The gods demons and men all make obeisance to Him! 15. 155

ਗਣ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਰਚੇ ॥

gan ki(n)nar ja'chh bhuja(n)g rache ||

He Created Ganas Kinnars Yakshas and serpents!

ਮਣਿ ਮਾਣਿਕ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਸੁਚੇ ॥

man maanik motee laal suche ||

He Created the gems rubies pearls and jewels!

ਅਨਭੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਅਨਗੰਜ ਬ੍ਰਿਤੰ ॥

anabha(n)j prabhaa anaga(n)j birata(n) ||

His Glory is Unassailable and His account is Eternal!

ਜਿਹ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵਤ ਪੂਰ ਮਤੰ ॥੧੬॥੧੫੬॥

jeh paar na paavat poor mata(n) ||16||156||

No one of perfect wisdom could know His Limits! 16. 156

ਅਨਖੰਡ ਸਰੂਪ ਅਡੰਡ ਪ੍ਰਭਾ ॥

anakha(n)dd saroop adda(n)dd prabhaa ||

His is the Invincible Entity and His Glory is Unpunishable!

ਜੈ ਜੰਪਤ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਭਾ ॥

jai ja(n)pat bedh puraan sabhaa ||

All the Vedas and Puranas hail Him!

ਜਿਹ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਅਨੰਤ ਕਹੈ ॥

jeh bedh kateb ana(n)t kahai ||

The Vedas and Katebs (Semitic Scriptures) call Him Infinite!

ਜਿਹ ਭੂਤ ਅਭੂਤ ਨ ਭੇਦ ਲਹੈ ॥੧੭॥੧੫੭॥

jeh bhoot abhoot na bhedh lahai ||17||157||

The Gross and Subtle both could not know His Secret! 17. 157

ਜਿਹ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਜਪੈ ॥

jeh bedh puraan kateb japai ||

The Vedas Puranas and Katebs pray to Him!

ਸੁਤਸਿੰਧੁ ਅਧੋ ਮੁਖ ਤਾਪ ਤਪੈ ॥

sutasi(n)dh adho mukh taap tapai ||

The son of ocean ie moon with face upside down performs austerities for

His realization!

ਕਈੀ ਕਲਪਨ ਲੌ ਤਪ ਤਾਪ ਕਰੈ ॥

kiee kalapan lau tap taap karai ||

He performs austerities for many kalpas (ages) !

ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਪਾਨ ਪਰੈ ॥੧੮॥੧੫੮॥

nahee naik kirapaa nidh paan parai ||18||158||

Still the Merciful Lord is not realized by him even for a short while! 18. 158

ਜਿਹ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸਭੈ ਤਜਿ ਹੈ ॥

jeh fokaT dharam sabhai taj hai ||

Those who forsake all the fake religions !

ਇਕ ਚਿੱਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਕੋ ਜਪਿ ਹੈਂ ॥

eik chi't kirapaa nidh ko jap hai(n) ||

And meditate on the Merciful Lord single-mindedly !

ਤੇਊ ਯਾ ਭਵ ਸਾਗਰ ਕੋ ਤਰ ਹੈਂ ॥

teuoo yaa bhav saagar ko tar hai(n) ||

They ferry across this dreadful world-ocean !

ਭਵ ਭੂਲ ਨ ਦੇਹਿ ਪੁਨਰ ਧਰ ਹੈਂ ॥੧੯॥੧੫੯॥

bhav bhool na dheh punar dhar hai(n) ||19||159||

And never come again in human body even by mistake! 19. 159

ਇਕ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਕੋਟ ਬ੍ਰਤੀ ॥

eik naam binaa nahee koT bratee ||

Without One Lord’s Name one cannot be saved even by millions of fasts!

ਇਮ ਬੇਦ ਉਚਾਰਤ ਸਾਰਸੁਤੀ ॥

eim bedh uchaarat saarasutee ||

The Superb Shrutis (of the Vedas) declare thus!

ਜੋਊ ਵਾ ਰਸ ਕੇ ਚਸਕੇ ਰਸ ਹੈਂ ॥

jouoo vaa ras ke chasake ras hai(n) ||

Those who are absorbed with the ambrosia of the Name even by Mistake !

ਤੇਊ ਭੂਲ ਨ ਕਾਲ ਫੰਧਾ ਫਸਿ ਹੈਂ ॥੨੦॥੧੬੦॥

teuoo bhool na kaal fa(n)dhaa fas hai(n) ||20||160||

They will not be entrapped in he snare of death! 20. 160

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

tavai prasaadh || naraaj chha(n)dh ||

BY THY GRACE. NARAAJ STANZA

ਅਗੰਜ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈਂ ਅਭੰਜ ਭੰਜ ਜਾਨੀਐਂ ॥

aga(n)j aadh dhev hai(n) abha(n)j bha(n)j jaaneeaai(n) ||

The Primal Lord is Eternal, He may be comprehended as the breaker of the

Unbreakable.

ਅਭੂਤ ਭੂਤ ਹੈਂ ਸਦਾ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਮਾਨੀਐਂ ॥

abhoot bhoot hai(n) sadhaa aga(n)j ga(n)j maaneeaai(n) ||

He is ever both Gross and Subtle, He assails the Unassailable.

ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਹੈਂ ਸਦਾ ਅਭੇਵ ਭੇਵ ਨਾਥ ਹੈਂ ॥

adhev dhev hai(n) sadhaa abhev bhev naath hai(n) ||

He is both god and demon, He is the Lord of both covert and overt.

ਸਮਸਤ ਸਿੱਧ ਬ੍ਰਿਧਿ ਦਾ ਸਦੀਵ ਸਰਬ ਸਾਥ ਹੈਂ ॥੧॥੧੬੧॥

samasat si'dh biradh dhaa sadheev sarab saath hai(n) ||1||161||

He is the Donor of all powers and ever accompanies all. 1.161.

ਅਨਾਥ ਨਾਥ ਨਾਥ ਹੈਂ ਅਭੰਜ ਭੰਜ ਹੈਂ ਸਦਾ ॥

anaath naath naath hai(n) abha(n)j bha(n)j hai(n) sadhaa ||

He is the Patron of patronless and breaker of the Unbreakable.

ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਗੰਜ ਹੈਂ ਸਦੀਵ ਸਿੱਧ ਬ੍ਰਿਧਿ ਦਾ ॥

aga(n)j ga(n)j ga(n)j hai(n) sadheev si'dh biradh dhaa ||

He is the Donor of treasure to treasureless and also Giver of power.

ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐਂ ॥

anoop roop saroop hai(n) achhi'j tej maaneeaai(n) ||

His form is unique and His Glory be considered invincible.

ਸਦੀਵ ਸਿੱਧ ਬੁਧਿ ਦਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪੱਤ੍ਰ ਜਾਨੀਐਂ ॥੨॥੧੬੨॥

sadheev si'dh budh dhaa prataap pa'tr jaaneeaai(n) ||2||162||

He is the chastiser of powers and is the Splendour-incarnate. 2.162.

ਨ ਰਾਗ ਰੰਗ ਰੂਪ ਹੈਂ ਨ ਰੋਗ ਰਾਗ ਰੇਖ ਹੈਂ ॥

n raag ra(n)g roop hai(n) na rog raag rekh hai(n) ||

He is without affection, colour and form and without the ailment, attachment and sign.

ਅਦੋਖ ਅਦਾਗ ਅਦੱਗ ਹੈਂ ਅਭੂਤ ਅਭ੍ਰਮ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥

adhokh adhaag adha'g hai(n) abhoot abhram abhekh hai(n) ||

He is devoid of blemish, stain and traud, He is without element, illusion and guise.

ਨ ਤਾਤ ਮਾਤ ਜਾਤ ਹੈਂ ਨ ਪਾਤਿ ਚਿਹਨ ਬਰਨ ਹੈਂ ॥

n taat maat jaat hai(n) na paat chihan baran hai(n) ||

He is without father, mother and caste and He is without lineage, mark and

colour.

ਅਦੇਖ ਅਸੇਖ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ਸਦੀਵ ਬਿੱਸੁ ਭਰਨ ਹੈਂ ॥੩॥੧੬੩॥

adhekh asekh abhekh hai(n) sadheev bi's bharan hai(n) ||3||163||

He is Imperceptible, perfect and guiseless and is always the Sustainer of the Universe. 3.163.

ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਬਿਸੁਨਾਥ ਹੈਂ ਬਿਸੇਖ ਬਿਸ੍ਵ ਭਰਨ ਹੈਂ ॥

bisavai(n)bhar bisunaath hai(n) bisekh bisavai bharan hai(n) ||

He is the Creator and Master of the Universe and especially its Sustainer.

ਜਿਮੀ ਜਮਾਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸਦੀਵ ਕਰਮ ਭਰਮ ਹੈਂ ॥

jimee jamaan ke bikhai sadheev karam bharam hai(n) ||

Within the earth and the universe, He is always engaged in actions.

ਅਦ੍ਵੈਖ ਹੈਂ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ਅਲੇਖ ਨਾਥ ਜਾਨੀਐਂ ॥

adhavaikh hai(n) abhekh hai(n) alekh naath jaaneeaai(n) ||

He is without malice, without guise, and is known as the Accountless

Master.

ਸਦੀਵ ਸਰਬ ਠਉਰ ਮੈ ਬਿਸੇਖ ਆਨ ਮਾਨੀਐਂ ॥੪॥੧੬੪॥

sadheev sarab Thaur mai bisekh aan maaneeaai(n) ||4||164||

He may especially be considered abiding for ever in all the places. 4.164.

ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਸਿ ਆਵਈ ॥

n ja(n)tr mai na ta(n)tr mai na ma(n)tr bas aaviee ||

He is not within Yantras and tantras, He cannot be brought under control

through Mantras.

ਪੁਰਾਨ ਔ ਕੁਰਾਨ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕੈ ਬਤਾਵਈ ॥

puraan aau kuraan net net kai bataaviee ||

The Puranas and the Quran speak of Him as ‘Neti, Neti’ (infinite).

ਨ ਕਰਮ ਮੈ ਨ ਧਰਮ ਮੈ ਨ ਭਰਮ ਮੈ ਬਤਾਈਐ ॥

n karam mai na dharam mai na bharam mai bataieeaai ||

He cannot be told within any Karmas, religions and illusions.

ਅਗੰਜ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈ ਕਹੋ ਸੁ ਕੈਸ ਪਾਈਐ ॥੫॥੧੬੫॥

aga(n)j aadh dhev hai kaho su kais paieeaai ||5||165||

The Primal Lord is Indestructible, say, how can He be realized? 5.165.

ਜਿਮੀ ਜਮਾਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸਮਸਤਿ ਏਕ ਜੋਤਿ ਹੈ ॥

jimee jamaan ke bikhai samasat ek jot hai ||

Within all the earth and sky, there is only one Light.

ਨ ਘਾਟਿ ਹੈ ਨ ਬਾਢਿ ਹੈ ਨ ਘਾਟਿ ਬਾਢਿ ਹੋਤ ਹੈ ॥

n ghaaT hai na baadd hai na ghaaT baadd hot hai ||

Which neither decreases nor increases in any being, It never decreases or

increases.

ਨ ਹਾਨ ਹੈ ਨ ਬਾਨ ਹੈ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਜਾਨੀਐ ॥

n haan hai na baan hai samaan roop jaaneeaai ||

It is without decadence and without habit, it is known to have the same

form.

ਮਕੀਨ ਔ ਮਕਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥੬॥੧੬੬॥

makeen aau makaan apramaan tej maaneeaai ||6||166||

In all houses and places its unlimited brilliance is acknowledged. 6.166.

ਨ ਦੇਹ ਹੈ ਨ ਗੇਹ ਹੈ ਨ ਜਾਤਿ ਹੈ ਨ ਪਾਤਿ ਹੈ ॥

n dheh hai na geh hai na jaat hai na paat hai ||

He hath no body, no home, no caste and no lineage.

ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤਾਤ ਹੈ ਨ ਮਾਤ ਹੈ ॥

n ma(n)tr hai na mitr hai na taat hai na maat hai ||

He hath no minister, no friend, no father and no mother.

ਨ ਅੰਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਸੰਗ ਸਾਥ ਨੇਹ ਹੈ ॥

n a(n)g hai na ra(n)g hai na sa(n)g saath neh hai ||

He hath no limb, no colour, and hath no affection for a companion.

ਨ ਦੋਖ ਹੈ ਨ ਦਾਗ ਹੈ ਨ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਨ ਦੇਹ ਹੈ ॥੭॥੧੬੭॥

n dhokh hai na dhaag hai na dhavaikh hai na dheh hai ||7||167||

He hath no blemish, no stain, no malice and no body.7.167.

ਨ ਸਿੰਘ ਹੈ ਨ ਸਯਾਰ ਹੈ ਨ ਰਾਉ ਹੈ ਨ ਰੰਕ ਹੈ ॥

n si(n)gh hai na sayaar hai na raau hai na ra(n)k hai ||

He is neither a lion, nor a jackal, nor a king nor a poor.

ਨ ਮਾਨ ਹੈ ਨ ਮਉਤ ਹੈ ਨ ਸਾਕ ਹੈ ਨ ਸੰਕ ਹੈ ॥

n maan hai na maut hai na saak hai na sa(n)k hai ||

He egoless, deathless, kinless and doubtless.

ਨ ਜੱਛ ਹੈ ਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਹੈ ਨ ਨਰੁ ਹੈ ਨ ਨਾਰ ਹੈ ॥

n ja'chh hai na ga(n)dhrab hai na nar hai na naar hai ||

He is neither a Yaksha, nor a Gandharva, nor a man nor a woman.

ਨ ਚੋਰ ਹੈ ਨ ਸਾਹੁ ਹੈ ਨ ਸਾਹ ਕੋ ਕੁਮਾਰ ਹੈ ॥੮॥੧੬੮॥

n chor hai na saahu hai na saeh ko kumaar hai ||8||168||

He is neither a thief, nor a moneylender nor a prince.8.168.

ਨ ਨੇਹ ਹੈ ਨ ਗੇਹ ਹੈ ਨ ਦੇਹ ਕੋ ਬਨਾਉ ਹੈ ॥

n neh hai na geh hai na dheh ko banaau hai ||

He is without attachment, without home and without the formation of the

body.

ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿੱਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਲ ਕੋ ਮਿਲਾਉ ਹੈ ॥

n chhal hai na chhi'dhr hai na chhal ko milaau hai ||

He is without deceit, without blemish and without the blend of deceit.

ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈ ॥

n ta(n)tr hai na ma(n)tr hai na ja(n)tr ko saroop hai ||

He is neither Tantra , nor a mantra nor the form of Yantra.

ਨ ਰਾਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਰੇਖ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਹੈ ॥੯॥੧੬੯॥

n raag hai na ra(n)g hai na rekh hai na roop hai ||9||169||

He is without affection, without colour, without form and without lineage.

9.169.

ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਕੋ ਬਨਾਉ ਹੈ ॥

n ja(n)tr hai na ma(n)tr hai na ta(n)tr ko banaau hai ||

He is neither a Yantra, nor a Mantra nor the formation of a Tantra.

ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿੱਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਾਇਆ ਕੋ ਮਿਲਾਉ ਹੈ ॥

n chhal hai na chhi'dhr hai na chhaiaa ko milaau hai ||

He is without deceit, without blemish and without the blend of ignorance.

ਨ ਰਾਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਰੇਖ ਹੈ ॥

n raag hai na ra(n)g hai na roop hai na rekh hai ||

He is without affection, without colour, without form and without line.

ਨ ਕਰਮ ਹੈ ਨ ਧਰਮ ਹੈ ਅਜਨਮ ਹੈ ਅਭੇਖ ਹੈ ॥੧੦॥੧੭੦॥

n karam hai na dharam hai ajanam hai abhekh hai ||10||170||

He is actionless, religionless, birthless and guiseless. 10.170.

ਨ ਤਾਤ ਹੈ ਨ ਮਾਤ ਹੈ ਅਖਯਾਲ ਅਖੰਡ ਰੂਪ ਹੈ ॥

n taat hai na maat hai akhayaal akha(n)dd roop hai ||

He is without father, without nother, beyond thought and Indivisible Entity.

ਅਛੇਦ ਹੈ ਅਭੇਦ ਹੈ ਨ ਰੰਕ ਹੈ ਨ ਭੂਪ ਹੈ ॥

achhedh hai abhedh hai na ra(n)k hai na bhoop hai ||

He is Invincible and Indiscriminate He is neither a pauper nor a king.

ਪਰੇ ਹੈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਪੁਨੀਤ ਹੈ ਪੁਰਾਨ ਹੈ ॥

pare hai pavitr hai puneet hai puraan hai ||

He is in the Yond, He is Holy, Immaculate and Ancient.

ਅਗੰਜ ਹੈ ਅਭੰਜ ਹੈ ਕਰੀਮ ਹੈ ਕੁਰਾਨ ਹੈ ॥੧੧॥੧੭੧॥

aga(n)j hai abha(n)j hai kareem hai kuraan hai ||11||171||

He is Indestructible, Invincible, Merciful and Holy like Quran. 11.171.

ਅਕਾਲ ਹੈ ਅਪਾਲ ਹੈ ਖਿਆਲ ਹੈ ਅਖੰਡ ਹੈ ॥

akaal hai apaal hai khiaal hai akha(n)dd hai ||

He is Non-temporal, Patronless, a Concept and Indivisible.

ਨ ਰੋਗ ਹੈ ਨ ਸੋਗ ਹੈ ਨ ਭੇਦ ਹੈ ਨ ਭੰਡ ਹੈ ॥

n rog hai na sog hai na bhedh hai na bha(n)dd hai ||

He is without ailment, without sorrow, without contrast and without

slander.

ਨ ਅੰਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਸੰਗ ਹੈ ਨ ਸਾਥ ਹੈ ॥

n a(n)g hai na ra(n)g hai na sa(n)g hai na saath hai ||

He is limbless, colourless, comradeless and companionless.

ਪ੍ਰਿਆ ਹੈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਪੁਨੀਤ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਥ ਹੈ ॥੧੨॥੧੭੨॥

priaa hai pavitr hai puneet hai pramaath hai ||12||172||

He is Beloved, Sacred, Immaculate and the Subtle Truth. 12.172.

ਨ ਸੀਤ ਹੈ ਨ ਸੋਕ ਹੈ ਨ ਘ੍ਰਾਮ ਹੈ ਨ ਘਾਮ ਹੈ ॥

n seet hai na sok hai na ghraam hai na ghaam hai ||

He neither chilly, nor sorrowful, nor shade nor sunshine.

ਨ ਲੋਭ ਹੈ ਨ ਮੋਹ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਕਾਮ ਹੈ ॥

n lobh hai na moh hai na krodh hai na kaam hai ||

He is without greed, without attachment, without anger and without lust.

ਨ ਦੇਵ ਹੈ ਨ ਦੈਤ ਹੈ ਨ ਨਰ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈ ॥

n dhev hai na dhait hai na nar ko saroop hai ||

He is neither god nor demon nor in he form of a human being.

ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਕੀ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈ ॥੧੩॥੧੭੩॥

n chhal hai na chhidhr hai na chhidhr kee bibhoot hai ||13||173||

He is neither deceit nor blemish nor the substance of slander. 13.173.

ਨ ਕਾਮ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਲੋਭ ਹੈ ਨ ਮੋਹ ਹੈ ॥

n kaam hai na krodh hai na lobh hai na moh hai ||

He is without lust, anger, greed and attachment.

ਨ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਨ ਭੇਖ ਹੈ ਨ ਦੁਈ ਹੈ ਨ ਦ੍ਰੋਹ ਹੈ ॥

n dhavaikh hai na bhekh hai na dhuiee hai na dhroh hai ||

He is without malice, garb, duality and deception.

ਨ ਕਾਲ ਹੈ ਨ ਬਾਲ ਹੈ ਸਦੀਵ ਦਿਆਲ ਰੂਪ ਹੈ ॥

n kaal hai na baal hai sadheev dhiaal roop hai ||

He is deathless, childless and always Merciful Entity.

ਅਗੰਜ ਹੈ ਅਭੰਜ ਹੈ ਅਭਰਮ ਹੈ ਅਭੂਤ ਹੈ ॥੧੪॥੧੭੪॥

aga(n)j hai abha(n)j hai abharam hai abhoot hai ||14||174||

He is Indestructible, Invincible, Illusionless and Elementless. 14.174.

ਅਛੇਦ ਛੇਦ ਹੈ ਸਦਾ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਗੰਜ ਹੈ ॥

achhedh chhedh hai sadhaa aga(n)j ga(n)j ga(n)j hai ||

He always assails the unassailable, He is the Destroyer of the Indestructible.

ਅਭੂਤ ਭੇਖ ਹੈ ਬਲੀ ਅਰੂਪ ਰਾਗ ਰੰਗ ਹੈ ॥

abhoot bhekh hai balee aroop raag ra(n)g hai ||

His Elementless Garb is Powerful, He is the Original Form of Sound and Colour.

ਨ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਨ ਭੇਖ ਹੈ ਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਮ ਹੈ ॥

n dhavaikh hai na bhekh hai na kaam krodh karam hai ||

He is without malice, garb, lust anger and action.

ਨ ਜਾਤ ਹੈ ਨ ਪਾਤ ਹੈ ਨ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿਹਨ ਬਰਨ ਹੈ ॥੧੫॥੧੭੫॥

n jaat hai na paat hai na chi'tr chihan baran hai ||15||175||

He is without caste, lineage, picture, mark and colour.15.175.

ਬਿਅੰਤ ਹੈ ਅਨੰਤ ਹੈ ਅਨੰਤ ਤੇਜ ਜਾਨੀਐ ॥

bia(n)t hai ana(n)t hai ana(n)t tej jaaneeaai ||

He is Limitless, endless and be comprehended as consisting of endless

Glory.

ਅਭੂਮ ਅਭਿੱਜ ਹੈ ਸਦਾ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥

abhoom abhi'j hai sadhaa achhi'j tej maaneeaai ||

He is unearthly and unappeasable and be considered as consisting of unassailable Glory.

ਨ ਆਧ ਹੈ ਨ ਬਿਆਧ ਹੈ ਅਗਾਧ ਰੂਪ ਲੇਖੀਐ ॥

n aadh hai na biaadh hai agaadh roop lekheeaai ||

He is without the ailments of body and mind and be Known as the lord of Unfathomable form.

ਅਦੋਖ ਹੈ ਅਦਾਗ ਹੈ ਅਛੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪੇਖੀਐ ॥੧੬॥੧੭੬॥

adhokh hai adhaag hai achhai prataap pekheeaai ||16||176||

He is Without blemish and stain and be visualised as consisting of

Indestructible Glory .16.176

ਨ ਕਰਮ ਹੈ ਨ ਭਰਮ ਹੈ ਨ ਧਰਮ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ ਹੈ ॥

n karam hai na bharam hai na dharam ko prabhaau hai ||

He is beyond the impact of action, illusion and religion.

ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਰਲਾਉ ਹੈ ॥

n ja(n)tr hai na ta(n)tr hai na ma(n)tr ko ralaau hai ||

He is neither Yantra, nor Tantra nor a blend of slander.

ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਕੇ ਸਰੂਪ ਹੈ ॥

n chhal hai na chhidhr hai na chhidhr ke saroop hai ||

He is neither deceit, nor malice nor a form of slander.

ਅਭੰਗ ਹੈ ਅਨੰਗ ਹੈ ਅਗੰਜ ਸੀ ਬਿਭੂਤ ਹੈ ॥੧੭॥੧੭੭॥

abha(n)g hai ana(n)g hai aga(n)j see bibhoot hai ||17||177||

He is Indivisible, limbless and treasure of unending equipment.17.177.

ਨ ਕਾਮ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਲੋਭ ਮੋਹ ਕਾਰ ਹੈ ॥

n kaam hai na krodh hai na lobh moh kaar hai ||

He is without the activity of lust, anger, greed and attachment.

ਨ ਆਧ ਹੈ ਨ ਗਾਧ ਹੈ ਨ ਬਿਆਧ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ॥

n aadh hai na gaadh hai na biaadh ko bichaar hai ||

He, the Unfathomable Lord, is without the concepts of the ailments of the body and mind.

ਨ ਰੰਗ ਰਾਗ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਰੇਖ ਰਾਰ ਹੈ ॥

n ra(n)g raag roop hai na roop rekh raar hai ||

He is without affection for colour and form, He is without the dispute of

beauty and line.

ਨ ਹਾਉ ਹੈ ਨ ਭਾਉ ਹੈ ਨ ਦਾਉ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ ॥੧੮॥੧੭੮॥

n haau hai na bhaau hai na dhaau ko prakaar hai ||18||178||

He is without gesticulation and charm and any kind of deception. 18.178.

ਗਜਾਧਪੀ ਨਰਾਧਪੀ ਕਰੰਤ ਸੇਵ ਹੈ ਸਦਾ ॥

gajaadhapee naraadhapee kara(n)t sev hai sadhaa ||

Indra and Kuber are always at Thy service.

ਸਿਤਸੁਤੀ ਤਪਸਪਤੀ ਬਨਸਪਤੀ ਜਪਸ ਸਦਾ ॥

sitasutee tapasapatee banasapatee japas sadhaa ||

The moon, sun and Varuna ever repeat Thy Name.

ਅਗਸਤ ਆਦਿ ਜੇ ਬਡੇ ਤਪਸਪਤੀ ਬਿਸੇਖੀਐ ॥

agasat aadh je badde tapasapatee bisekheeaai ||

All the distinctive and great ascetics including Agastya etc

ਬਿਅੰਤ ਬਿਅੰਤ ਬਿਅੰਤ ਕੋ ਕਰੰਤ ਪਾਠ ਪੇਖੀਐ ॥੧੯॥੧੭੯॥

bia(n)t bia(n)t bia(n)t ko kara(n)t paaTh pekheeaai ||19||179||

See them reciting the Praises of the Infinite and Limitless Lord.19.179.

ਅਗਾਧ ਆਦਿ ਦੇਵਕੀ ਅਨਾਦ ਬਾਤ ਮਾਨੀਐ ॥

agaadh aadh dhevakee anaadh baat maaneeaai ||

The discourse of that Profound and Primal Lord is without beginning.

ਨ ਜਾਤ ਪਾਤ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੱਤ੍ਰ ਸਨੇਹ ਜਾਨੀਐ ॥

n jaat paat ma(n)tr mi'tr sa'tr saneh jaaneeaai ||

He hath no caste, lineage, adviser, friend, enemy and love.

ਸਦੀਵ ਸਰਬ ਲੋਕ ਕੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਖਿਆਲ ਮੈ ਰਹੈ ॥

sadheev sarab lok ko kirapaal khiaal mai rahai ||

I may always remain absorbed in the Beneficent Lord of all the worlds.

ਤੁਰੰਤ ਦ੍ਰੋਹ ਦੇਹ ਕੇ ਅਨੰਤ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਦਹੈ ॥੨੦॥੧੮੦॥

tura(n)t dhroh dheh ke ana(n)t bhaa(n)t so dhahai ||20||180||

That Lord removes immediately all the infinite agonies of the body. 20.180.

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

tavai prasaadh || rooaal chha(n)dh ||

BY THY GRACE. ROOALL STANZA

ਰੂਪ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ ਰੰਗ ਨ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ ॥

roop raag na rekh ra(n)g na janam maran biheen ||

He is without form, affection, mark and colour and also without birth and death.

ਆਦਿ ਨਾਥ ਅਗਾਧ ਪੁਰਖ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

aadh naath agaadh purakh su dharam karam prabeen ||

He is the Primal Master, Unfathomable and All-Pervading Lord and also adept in pious actions.

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਜਾ ਕੋ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥

ja(n)tr ma(n)tr na ta(n)tr jaa ko aadh purakh apaar ||

He is the Primal and Infinite Purusha without any Yantra, Mantra and Tantra.

ਹਸਤ ਕੀਟ ਬਿਖੈ ਬਸੈ ਸਭ ਠਉਰ ਮੈ ਨਿਰਧਾਰ ॥੧॥੧੮੧॥

hasat keeT bikhai basai sabh Thaur mai niradhaar ||1||181||

He abides in both the elephant and the ant, and be considered living at all

the places. 1.181.

ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਤਾਤ ਜਾ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮਾਤ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰ ॥

jaat paat na taat jaa ko ma(n)tr maat na mi'tr ||

He is without caste, lineage, father, mother, adviser and friend.

ਸਰਬ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਰਮਿਓ ਜਿਹ ਚਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨ ਚਿਤ੍ਰ ॥

sarab Thaur bikhai ramio jeh chakr chihan na chitr ||

He is All-Pervading, and without mark, sign and picture.

ਆਦਿ ਦੇਵ ਉਦਾਰ ਮੂਰਤਿ ਅਗਾਧ ਨਾਥ ਅਨੰਤ ॥

aadh dhev udhaar moorat agaadh naath ana(n)t ||

He is the Primal Lord, beneficent Entity, Unfathomable and Infinite Lord.

ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਨ ਜਾਨੀਐ ਅਬਿਖਾਦ ਦੇਵ ਦੁਰੰਤ ॥੨॥੧੮੨॥

aadh a(n)t na jaaneeaai abikhaadh dhev dhura(n)t ||2||182||

His Beginning and End are unknown and He is far away from

conflicts.2.182.

ਦੇਵ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਮਰਮ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ॥

dhev bhev na jaanahee jeh maram bedh kateb ||

His secrets are not known to gods and also the Vedas and Semitic texts.

ਸਨਕ ਔ ਸਨਕੇਸ ਨੰਦਨ ਪਾਵਹੀ ਨ ਹਸੇਬ ॥

sanak aau sanakes na(n)dhan paavahee na haseb ||

Sanak, Sanandan etc the Sons of Brahma could not know His secret in spite of their service.

ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਮੱਛ ਮਾਨਸ ਮੁਰਗ ਉਰਗ ਅਪਾਰ ॥

ja'chh ki(n)nar ma'chh maanas murag urag apaar ||

Also Yakshas, Kinnars, fishes, men and many beings and serpents of the

nether-world.

ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਪੁਕਾਰ ਹੀ ਸਿਵ ਸਕ੍ਰ ਔ ਮੁਖਚਾਰ ॥੩॥੧੮੩॥

net net pukaar hee siv sakr aau mukhachaar ||3||183||

The gods Shiva, Indra and Brahma repeat ‘Neti, Neti’ about Him.3.183.

ਸਰਬ ਸਪਤ ਪਤਾਰ ਕੇ ਤਰ ਜਾਪ ਹੀ ਜਿਹ ਜਾਪ ॥

sarab sapat pataar ke tar jaap hee jeh jaap ||

All the beings of the seven nether-worlds down below repeats His Name.

ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਗਾਧਿ ਤੇਜ ਅਨਾਦ ਮੂਰਤਿ ਅਤਾਪ ॥

aadh dhev agaadh tej anaadh moorat ataap ||

He is the Primal Lord of Unfathomable Glory, the Beginningless and Anguishless Entity.

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਆਵਈ ਕਰ ਤੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਕੀਨ ॥

ja(n)tr ma(n)tr na aaviee kar ta(n)tr ma(n)tr na keen ||

He cannot be overpowered by Yantras and Mantras, He never yielded

before Tantras and Mantras.

ਸਰਬ ਠਉਰ ਰਹਿਓ ਬਿਰਾਜ ਧਿਰਾਜ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪॥੧੮੪॥

sarab Thaur rahio biraaj dhiraaj raaj prabeen ||4||184||

That superb Sovereign is All-Pervading and Scans all.4.184.

ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਛੱਤ੍ਰੀਅਨ ਮਾਹਿ ॥

ja'chh ga(n)dhrab dhev dhaano na braham chha'treean maeh ||

He is neither in Yakshas, Gandharvas, gods and demons, nor in Brahmins and Kshatriyas.

ਬੈਸਨੰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਰਾਜੈ ਸੂਦ੍ਰ ਭੀ ਵਹ ਨਾਹਿ ॥

baisana(n) ke bikhai biraajai soodhr bhee veh naeh ||

He is neither in Vaishnavas nor in Shudras.

ਗੂੜ ਗਉਡ ਨ ਭੀਲ ਭੀਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇਖ ਸਰੂਪ ॥

gooR gaudd na bheel bheekar braham sekh saroop ||

He is neither in Rajputs, Gaurs and Bhils, nor in Brahmins and Sheikths.

ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਨ ਮੱਧ ਉਰਧ ਨ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਅਨੂਪ ॥੫॥੧੮੫॥

raat dhivas na ma'dh uradh na bhoom akaas anoop ||5||185||

He is neither within night and day He, the Unique Lord is also not within

earth, sky and nether-world.5.185.

ਜਾਤਿ ਜਨਮ ਨ ਕਾਲ ਕਰਮ ਨ ਧਰਮ ਕਰਮ ਬਿਹੀਨ ॥

jaat janam na kaal karam na dharam karam biheen ||

He is without caste, birth, death and action and also without the impact of religious rituals.

ਤੀਰਥ ਜਾਤ੍ਰ ਨ ਦੇਵ ਪੂਜਾ ਗੋਰ ਕੇ ਨ ਅਧੀਨ ॥

teerath jaatr na dhev poojaa gor ke na adheen ||

He is beyond the impact of pilgrimage, worship of deities and the sacrament of creation.

ਸਰਬ ਸਪਤ ਪਤਾਰ ਕੇ ਤਰ ਜਾਨੀਐ ਜਿਹ ਜੋਤ ॥

sarab sapat pataar ke tar jaaneeaai jeh jot ||

His Light Pervades in all the beings of the seven nether-worlds down below.

ਸੇਸ ਨਾਮ ਸਹੰਸ੍ਰ ਫਨ ਨਹਿ ਨੇਤ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ॥੬॥੧੮੬॥

ses naam saha(n)sr fan neh net pooran hot ||6||186||

The Sheshananga with his thousand hoods repeats His Names, but still

short of his efforts.6.186.

ਸੋਧਿ ਸੋਧਿ ਹਟੇ ਸਭੈ ਸੁਰ ਬਿਰੋਧ ਦਾਨਵ ਸਰਬ ॥

sodh sodh haTe sabhai sur birodh dhaanav sarab ||

All the gods and demons have grown tired in His search.

ਗਾਇ ਗਾਇ ਹਟੇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਵਾਇ ਕਿੰਨਰ ਗਰਬ ॥

gai gai haTe ga(n)dhrab gavai ki(n)nar garab ||

The ego of Gandharvas and Kinnars has been shattered by singing His Praises continuously.

ਪੜ੍ਹਤ ਪੜ੍ਹਤ ਥਕੇ ਮਹਾ ਕਬਿ ਗੜ੍ਹਤ ਗਾੜ੍ਹ ਅਨੰਤ ॥

paRhat paRhat thake mahaa kab gaRhat gaaRh ana(n)t ||

The great poets have become weary of reading and composing their innumerable epics.

ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਕਹਿਓ ਸਭੂ ਮਿਲਿ ਨਾਮ ਨਾਮ ਦੁਰੰਤ ॥੭॥੧੮੭॥

haar haar kahio sabhoo mil naam naam dhura(n)t ||7||187||

All have ultimately declared that the meditation on the Name of the Lord is

a very hard task. 7.187.

ਬੇਦ ਭੇਦ ਨ ਪਾਇਓ ਲਖਿਓ ਨ ਸੇਬ ਕਤੇਬ ॥

bedh bhedh na paio lakhio na seb kateb ||

The Vedas have not been able to know His mystery and the Semitic Scriptures could not comprehend His service.

ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਮੂੜ ਮਾਨੋ ਜਛ ਨ ਜਾਨੈ ਜੇਬ ॥

dhev dhaano mooR maano jachh na jaanai jeb ||

The gods, demons and men are foolish and the Yakshas do not know His Glory.

ਭੂਤ ਭੱਬ ਭਵਾਨ ਭੂਪਤ ਆਦਿ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ॥

bhoot bha'b bhavaan bhoopat aadh naath anaath ||

He is the king of past, present and future and Primal Master of the

Masterless.

ਅਗਨਿ ਬਾਇ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਸਰਬ ਠਉਰ ਨਿਵਾਸ ॥੮॥੧੮੮॥

agan bai jale thale meh sarab Thaur nivaas ||8||188||

He abides at all the places including fire, air, water and earth.8.188.

ਦੇਹ ਗੇਹ ਨ ਨੇਹ ਸਨੇਹ ਅਬੇਹ ਨਾਥ ਅਜੀਤ ॥

dheh geh na neh saneh abeh naath ajeet ||

He hath no affection for body or love for home, He is Invincible and Unconquerable Lord.

ਸਰਬ ਗੰਜਨ ਸਰਬ ਭੰਜਨ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੀਤ ॥

sarab ga(n)jan sarab bha(n)jan sarab te anabheet ||

He is Destroyer and defacer of all, He is without malice and Merciful to all.

ਸਰਬ ਕਰਤਾ ਸਰਬ ਹਰਤਾ ਸਰਬ ਦਯਾਲ ਅਦ੍ਵੈਖ ॥

sarab karataa sarab harataa sarab dhayaal adhavaiekh ||

He is Creator and Destroyer of all, He is without malice and Merciful to all.

ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨ ਬਰਨ ਜਾ ਕੋ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਭੇਖ ॥੯॥੧੮੯॥

cha'kr chihan na baran jaa ko jaat paat na bhekh ||9||189||

He is without mark, sign, and colour He is without caste, linege and

guise.9.189.

ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਰੰਗ ਜਾ ਕੋ ਰਾਗ ਰੂਪ ਨ ਰੰਗ ॥

roop rekh na ra(n)g jaa ko raag roop na ra(n)g ||

He is without form, line and colour, and hath no affection for sond and beauty.

ਸਰਬ ਲਾਇਕ ਸਰਬ ਘਾਇਕ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੰਗ ॥

sarab laik sarab ghaik sarab te anabha(n)g ||

He is capable to do everything, He is the Destroyer of all and cannot be vanquished by anyone.

ਸਰਬ ਦਾਤਾ ਸਰਬ ਗਜਾਤਾ ਸਰਬ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥

sarab dhaataa sarab gayaataa sarab ko pratipaal ||

He is the Donor, Knower and Sustainer of all.

ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਦਯਾਲ ਸੁਆਮੀ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਪਾਲ ॥੧੦॥੧੯੦॥

dheen ba(n)dh dhayaal suaamee aadh dhev apaal ||10||190||

He is the friend of the poor, He is the beneficent Lord and patronless

Primal Deity.10.190.

ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸਰਬ ਕੋ ਕਰਤਾਰ ॥

dheen ba(n)dh prabeen sree pat sarab ko karataar ||

He, the adept Lord of maya, is the friend of the lowly and Creator of all.

ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਨ ਚੱਕ੍ਰ ਜਾ ਕੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਕਾਰ ॥

baran chihan na cha'kr jaa ko cha'kr chihan akaar ||

He is without colour, mark and sign He is without mark, sing and form.

ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਗੋਤ੍ਰ ਗਾਥਾ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਬਰਨ ॥

jaat paat na gotr gaathaa roop rekh na baran ||

He is without caste , lineage and story of descent He is without form, line and colour.

ਸਰਬ ਦਾਤਾ ਸਰਬ ਗਯਾਤਾ ਸਰਬ ਭੂਅ ਕੋ ਭਰਨ ॥੧੧॥੧੯੧॥

sarab dhaataa sarab gayaataa sarab bhooa ko bharan ||11||191||

He is the Donor and Knower of all and the Sustainer of all the universe. 11.191.

ਦੁਸਟ ਗੰਜਨ ਸੱਤ੍ਰ ਭੰਜਨ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥

dhusaT ga(n)jan sa'tr bha(n)jan param purakh pramaath ||

He is the Destroyer of the tyrants and vanquisher of the enemies, and the

Omnipotent Supreme Purusha.

ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕਰਤਾ ਜਗਤ ਮੈ ਜਿਹ ਗਾਥ ॥

dhusaT harataa sirasaT karataa jagat mai jeh gaath ||

He is Vanquisher of the tyrants and the Creator of the universe, and His Story is being narrated in the whole world.

ਭੂਤ ਭਬਿ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਦੇਵ ਅਗੰਜ ॥

bhoot bhab bhavi'kh bhavaan pramaan dhev aga(n)j ||

He, the Invincible Lord, is the same in the Past, Present and Future.

ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਨਾਦਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਅਭੰਜ ॥੧੨॥੧੯੨॥

aadh a(n)t anaadh sree pat param purakh abha(n)j ||12||192||

He, the Lord of maya, the Immortal and unassailable Supreme Purusha, was there in the beginning and will be there at the end.12.192.

ਧਰਮ ਕੇ ਅਨਕਰਮ ਜੇਤਕ ਕੀਨ ਤਉਨ ਪਸਾਰ ॥

dharam ke anakaram jetak keen taun pasaar ||

He hath spread all the other religious practices.

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨਰ ਮੱਛ ਕੱਛ ਅਪਾਰ ॥

dhev adhev ga(n)dhrab ki(n)nar ma'chh ka'chh apaar ||

He hath Created innumerable gods, demons, Gandharvas, Kinnars, fish

incarnations and tortoise incarnations.

ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਮਾਨੀਐ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥

bhoom akaas jale thale meh maaneeaai jeh naam ||

His Name is reverently repeated by the beings on earth, in sky, in water and on land.

ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ਪੁਸਟ ਕਰਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਹਰਤਾ ਕਾਮ ॥੧੩॥੧੯੩॥

dhusaT harataa pusaT karataa sirasaT harataa kaam ||13||193||

His works include the decimation of tyrants, giving of strength (to the saints) and support to the world.13.193.

ਦੁਸਟ ਹਰਨਾ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕਰਨਾ ਦਿਆਲ ਲਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ॥

dhusaT haranaa sirasaT karanaa dhiaal laal gobi(n)dh ||

The Beloved Merciful Lord is the Vanquisher of the tyrants and the Creator

of the Universe.

ਮਿੱਤ੍ਰ ਪਾਲਕ ਸੱਤ੍ਰ ਘਾਲਕ ਦੀਨ ਦਜਾਲ ਮੁਕੰਦ ॥

mi'tr paalak sa'tr ghaalak dheen dhayaal muka(n)dh ||

He is the Sustainer of the friends and the slayer of the enemies.

ਅਘੌ ਦੰਡਣ ਦੁਸਟ ਖੰਡਣ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ॥

aghau dha(n)ddan dhusaT kha(n)ddan kaal hoo(n) ke kaal ||

He, the Merciful Lord of the lowely, He is the punisher of the sinners and destroyer of the tyrants He is the decimater even of death.

ਦੁਸਟ ਹਰਣੰ ਪੁਸਟ ਕਰਣੰ ਸਰਬ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥੧੪॥੧੯੪॥

dhusaT harana(n) pusaT karana(n) sarab ke pratipaal ||14||194||

He is the Vanquisher of the tyrants, giver of strength (to the saints) and the

Sustainer of all.14.194.

ਸਰਬ ਕਰਤਾ ਸਰਬ ਹਰਤਾ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਕਾਮ ॥

sarab karataa sarab harataa sarab te anakaam ||

He is the Creator and Destroyer of all and the fulfiller of the desires of all.

ਸਰਬ ਖੰਡਣ ਸਰਬ ਦੰਡਣ ਸਰਬ ਕੇ ਨਿਜ ਭਾਮ ॥

sarab kha(n)ddan sarab dha(n)ddan sarab ke nij bhaam ||

He is the Destroyer and Punisher of all and also their personal Abode.

ਸਰਬ ਭੁਗਤਾ ਸਰਬ ਜੁਗਤਾ ਸਰਬ ਕਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

sarab bhugataa sarab jugataa sarab karam prabeen ||

He is the enjoyer of all and is united with all, He is also an adept in all karmas (actions)

ਸਰਬ ਖੰਡਣ ਸਰਬ ਦੰਡਣ ਸਰਬ ਕਰਮ ਅਧੀਨ ॥੧੫॥੧੯੫॥

sarab kha(n)ddan sarab dha(n)ddan sarab karam adheen ||15||195||

He is the Destroyer and Punisher of all and keeps all the works under His control.15.195.

ਸਰਬ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਸਰਬ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥

sarab si(n)mritan sarab saasatran sarab bedh bichaar ||

He is not within the contemplation of all the Smritis, all the Shastras and all

the Vedas.

ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ਬਿਸ੍ਵ ਭਰਤਾ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

dhusaT harataa bisavai bharataa aadh roop apaar ||

He, the Infinite Primal Entity is the Vanquisher of the tyrants and the Sustainer of the universe.

ਦੁਸਟ ਦੰਡਣ ਪੁਸਟ ਖੰਡਣ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਖੰਡ ॥

dhusaT dha(n)ddan pusaT kha(n)ddan aadh dhev akha(n)dd ||

He, the Primal Indivisible Lord is the punisher of the tyrants and breaker of the ego of the mighty.

ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਜਪਤ ਜਾਪ ਅਮੰਡ ॥੧੬॥੧੯੬॥

bhoom akaas jale thale meh japat jaap ama(n)dd ||16||196||

The name of that Uninstalled Lord is being repeated by the beings of earth, sky, water and land.16.196.

ਸ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ਜੇਤੇ ਜਾਨੀਐ ਸਬਚਾਰ ॥

sirasaTaachaar bichaar jete jaaneeaai sabachaar ||

All the pious thoughts of the world known through the medium of

knowledge.

ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਪਾਰ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥

aadh dhev apaar sree pat dhusaT pusaT prahaar ||

They are all within that Infinite Primal Lord of maya, the Destroyer of mighty tyrants.

ਅੰਨ ਦਾਤਾ ਗਿਆਨ ਗਿਆਤਾ ਸਰਬ ਮਾਨ ਮਹਿੰਦ੍ਰ ॥

a(n)n dhaataa giaan giaataa sarab maan mahi(n)dhr ||

He is the Donor of Sustenance, the Knower of Knowledge and the Sovereign revered by all.

ਬੇਦ ਬਿਆਸ ਕਰੇ ਕਈ ਦਿਨ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ॥੧੭॥੧੯੭॥

bedh biaas kare kiee dhin koT i(n)dhr upi(n)dhr ||17||197||

He hath Created many Ved Vyas and millions of Indras and other gods.17.197.

ਜਨਮ ਜਾਤਾ ਕਰਮ ਗਿਆਤਾ ਧਰਮ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ॥

janam jaataa karam giaataa dharam chaar bichaar ||

He is the cause of birth and knower of actions and notions of beauteous

religious discipline.

ਬੇਦ ਭੇਵ ਨ ਪਾਵਈ ਸਿਵ ਰੁਦ੍ਰ ਔਰ ਮੁਖਚਾਰ ॥

bedh bhev na paaviee siv rudhr aauar mukhachaar ||

But the Vedas, Shiva, Rudra and Brahma could not Know His mystery and the secret of His notions.

ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਬਿਆਸ ਸਨਕ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ ॥

koT i(n)dhr upi(n)dhr biaas sanak sanat kumaar ||

Milions of Indras and other subordinate gods, Vyas, Sanak and Sanat Kumar.

ਗਾਇ ਗਾਇ ਥਕੇ ਸਭੈ ਗੁਨ ਚੱਕ੍ਰਤ ਭੇ ਮੁਖਚਾਰ ॥੧੮॥੧੯੮॥

gai gai thake sabhai gun cha'krat bhe mukhachaar ||18||198||

They and Brahma have got tired of singing His Praises in state of astonishment.18.198.

ਆਦਿ ਅੰਤ ਨ ਮਧ ਜਾ ਕੋ ਭੂਤ ਭੱਬ ਭਵਾਨ ॥

aadh a(n)t na madh jaa ko bhoot bha'b bhavaan ||

He is devoid of beginning, middle and end and also of past, present and

future.

ਸਤਿ ਦੁਆਪਰ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਕਲਿਜੁਗ ਚਤ੍ਰ ਕਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ॥

sat dhuaapar tirateeaa kalijug chatr kaal pradhaan ||

He is Supremely Pervasive in the four ages of Satyuga, Treta, Dvapara and Kaliyuga.

ਧਿਆਇ ਧਿਆਇ ਥਕੇ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਗਾਇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਅਪਾਰ ॥

dhiaai dhiaai thake mahaa mun gai ga(n)dhrab apaar ||

The great sages have got tired of meditating upon Him and also Infinite Gandharvas singing His Praises continuously.

ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਥਕੇ ਸਭੈ ਨਹੀਂ ਪਾਈਐ ਤਿਹ ਪਾਰ ॥੧੯॥੧੯੯॥

haar haar thake sabhai nahee(n) paieeaai teh paar ||19||199||

All have gone weary and accepted defeat, but none could know His end.19.199.

ਨਾਰਦ ਆਦਿਕ ਬੇਦ ਬਿਆਸਕ ਮੁਨਿ ਮਹਾਨ ਅਨੰਤ ॥

naaradh aadhik bedh biaasak mun mahaan ana(n)t ||

The sage Narada and other, Ved Vyas and other and innumerable great

sages

ਧਿਆਇ ਧਿਆਇ ਥਕੇ ਸਭੈ ਕਰ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਦੁਰੰਤ ॥

dhiaai dhiaai thake sabhai kar koT kasaT dhura(n)t ||

Practising millions of arduous hardships and meditations all have got tired.

ਗਾਇ ਗਾਇ ਥਕੇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਾਚ ਅਪੱਛਰ ਅਪਾਰ ॥

gai gai thake ga(n)dhrab naach apa'chhar apaar ||

Gandharvas have got tired by singing and countless Apsaras (heavenly damsels) by dancing.

ਸੋਧਿ ਸੋਧਿ ਥਕੇ ਮਹਾ ਸੁਰ ਪਾਇਓ ਨਹਿ ਪਾਰ ॥੨੦॥੨੦੦॥

sodh sodh thake mahaa sur paio neh paar ||20||200||

The great gods have got tired in their continuous search, but they could

not know His end.20.200.

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

tavai prasaadh || dhoharaa ||

BY THY GRACE. DOHRA (COUPLET)

ਏਕ ਸਮੈ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਉਚਰਿਓ ਮਤਿ ਸਿਉ ਬੈਨ ॥

ek samai sree aatamaa uchario mat siau bain ||

Once the Soul spoke these words to Intellect:

ਸਬ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਗਦੀਸ ਕੋ ਕਹੋ ਸਕਲ ਬਿਧਿ ਤੈਨ ॥੧॥੨੦੧॥

sab prataap jagadhees ko kaho sakal bidh tain ||1||201||

“Describe to me in every way all he Glory of the Lord of the world.” 1.201.

ਕੋ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਹੈ ਕਹਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ॥

ko aatamaa saroop hai kahaa sirasaT ko bichaar ||

What is the Nature of the Soul? What is the concept of the world?

ਕਉਨ ਧਰਮ ਕੋ ਕਰਮ ਹੈ ਕਹੋ ਸਕਲ ਬਿਸਥਾਰ ॥੨॥੨੦੨॥

kaun dharam ko karam hai kaho sakal bisathaar ||2||202||

What is the object of Dharma? Tell me all in detail.2.202.

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹ ਜੀਤਬ ਕਹ ਮਰਨ ਹੈ ਕਵਨ ਸੁਰਗ ਕਹ ਨਰਕ ॥

dhoharaa || keh jeetab keh maran hai kavan surag keh narak ||

What are birth and death? What are heaven and hell?

ਕੋ ਸੁਘੜਾ ਕੋ ਮੂੜਤਾ ਕਹਾ ਤਰਕ ਅਵਤਰਕ ॥੩॥੨੦੩॥

ko sughaRaa ko mooRataa kahaa tarak avatarak ||3||203||

What are wisdom and foolishness? What are logical and illogical? 3.203.

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਨਿੰਦਾ ਜਸ ਹੈ ਕਵਨ ਕਵਨ ਪਾਪ ਕਹ ਧਰਮ ॥

dhoharaa || ko ni(n)dhaa jas hai kavan kavan paap keh dharam ||

What are slander and praise? What are sin and rectitude?

ਕਵਨ ਜੋਗ ਕੋ ਭੋਗ ਹੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਅਪਕਰਮ ॥੪॥੨੦੪॥

kavan jog ko bhog hai kavan karam apakaram ||4||204||

What are enjoyment and ecstasy? What are virtue and vice? 4.204.

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹੋ ਸੁ ਸ੍ਰਮ ਕਾ ਸੋ ਕਹੈ ਦਮ ਕੋ ਕਹਾ ਕਹੰਤ ॥

dhoharaa || kaho su sram kaa so kahai dham ko kahaa kaha(n)t ||

What is called effort? And what shuld endurance be called?

ਕੋ ਸੂਰਾ ਦਾਤਾ ਕਵਨ ਕਹੋ ਤੰਤ ਕੋ ਮੰਤ ॥੫॥੨੦੫॥

ko sooraa dhaataa kavan kaho ta(n)t ko ma(n)t ||5||205||

Who is hero? And who is Donor? Tell me what are Tantra and Mantra?

5.205.

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਕਵਨ ਹਰਖ ਸੋਗ ਹੈ ਕਵਨ ॥

dhoharaa || kahaa ra(n)k raajaa kavan harakh sog hai kavan ||

Who are the pauper and the king? What are joy and sorrow?

ਕੋ ਰੋਗੀ ਰਾਗੀ ਕਵਨ ਕਹੋ ਤੱਤ ਮੁਹਿ ਤਵਨ ॥੬॥੨੦੬॥

ko rogee raagee kavan kaho ta't muh tavan ||6||206||

Who is ailing and who is attached? Tell me their substance. 6.206.

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਵਨ ਰਿਸਟ ਕੋ ਪੁਸਟ ਹੈ ਕਹਾ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕੋ ਚਾਰ ॥

dhoharaa || kavan risaT ko pusaT hai kahaa sirasaT ko chaar ||

Who are hale and hearty? What is the object of the creation of the world?

ਕਵਨ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕੋ ਭ੍ਰਿਸਟ ਹੈ ਕਹੋ ਸਕਲ ਬਿਸਥਾਰ ॥੭॥੨੦੭॥

kavan sirasaT ko bhirasaT hai kaho sakal bisathaar ||7||207||

Who is superb? And who is defiled? Tell me all in detail.7.207.

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਭਰਮ ਕੋ ਕਰਮ ਹੈ ਕਹਾ ਭਰਮ ਕੋ ਨਾਸ ॥

dhoharaa || kahaa bharam ko karam hai kahaa bharam ko naas ||

How an action is recompensed? How and illusion is destroyed?

ਕਹਾ ਚਿਤਨ ਕੀ ਚੇਸਟਾ ਕਹਾ ਅਚੇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੮॥੨੦੮॥

kahaa chitan kee chesaTaa kahaa achet prakaas ||8||208||

What are the cravings of the mind? And what is the carefree illumination? 8.208.

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਨੇਮ ਸੰਜਮ ਕਹਾ ਕਹਾ ਗਿਆਨ ਅਗਿਆਨ ॥

dhoharaa || kahaa nem sa(n)jam kahaa kahaa giaan agiaan ||

What are the observance and restraint? What are the knowledge and nescience

ਕੋ ਰੋਗੀ ਸੋਗੀ ਕਵਨ ਕਹਾ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨ ॥੯॥੨੦੯॥

ko rogee sogee kavan kahaa dharam kee haan ||9||209||

Who is ailing and who is sorrowful, and where does the downfall of Dharma occur? 9.209.

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਸੂਰਾ ਸੁੰਦਰ ਕਵਨ ਕਹਾ ਜੋਗ ਕੋ ਸਾਰ ॥

dhoharaa || ko sooraa su(n)dhar kavan kahaa jog ko saar ||

Who is hero and who is beautiful? What is the essence of Yoga?

ਕੋ ਦਾਤਾ ਗਿਆਨੀ ਕਵਨ ਕਹੋ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ॥੧੦॥੨੧੦॥

ko dhaataa giaanee kavan kaho bichaar abichaar ||10||210||

Who is the Donor and who is the Knower? Tell me the judicious and

injudicious.10.210.

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦੀਰਘ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tavai prasaadh || dheeragh tirabha(n)gee chha(n)dh ||

BY TH GRACE DIRAGH TRIBGANGI STANZA

ਦੁਰਜਨ ਦਲ ਦੰਡਣ ਅਸੁਰ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨਿ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥

dhurajan dhal dha(n)ddan asur biha(n)ddan dhusaT nika(n)dhan aadh birate ||

Thy Nature from the very beginning is to punish the multitudes of vicious people, to destroy the demons and to uproot the tyrants.

ਚਛਰਾਸੁਰ ਮਾਰਣਿ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣਿ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣਿ ਗੂੜ੍ਹ ਗਤੇ ॥

chachharaasur maaran patit udhaaran narak nivaaran gooRh gate ||

Thou hast profound discipline of killing the demon named Chachhyar, of liberating the sinners and saving them from hell.

ਅਛੈ ਅਖੰਡੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਖੰਡ ਉਦੰਡੇ ਅਲਖ ਮਤੇ ॥

achhai akha(n)dde tej pracha(n)dde kha(n)dd udha(n)dde alakh mate ||

Thy intellect is incomprehensible, Thou art Immortal, Indivisible, Supremely Glorious and Unpunishable Entity.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਨ ਛੱਤ੍ਰ ਛਿਤੇ ॥੧॥੨੧੧॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan ra(n)m kaparadhan chha'tr chhite

||1||211||

Hail, hail, the Canopy of the world, the slayer of Mahishasura, wearing the knot of elegant long hair on Thy head. 1.211.

ਆਸੁਰਿ ਬਿਹੰਡਨਿ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨਿ ਪੁਸਟ ਉਦੰਡਨਿ ਰੂਪ ਅਤੇ ॥

aasur biha(n)ddan dhusaT nika(n)dhan pusaT udha(n)ddan roop ate ||

O Supremely beautiful goddess! The slayer of demons, destroyer of tyrants and chastiser of the mighty.

ਚੰਡਾਸੁਰ ਚੰਡਨਿ ਮੁੰਡ ਬਿਹੰਡਨਿ ਧੂਮ੍ਰ ਬਿਧੁੰਸਨਿ ਮਹਿਖ ਮਤੇ ॥

cha(n)ddaasur cha(n)ddan mu(n)dd biha(n)ddan dhoomr bidhu(n)san mahikh mate ||

Punisher of the demon Chand, Slayer of the demon Mund, the killer of Dhumar Lochan and trampler of Mahishasura.

ਦਾਨਵੀਂ ਪ੍ਰਹਾਰਨਿ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਨਿ ਅਧਿਮ ਉਧਾਰਨਿ ਉਰਧ ਅਧੇ ॥

dhaanavee(n) prahaaran narak nivaaran adhim udhaaran uradh adhe ||

Destroyer of demons, Saviour from hell, and liberator of the sinners of upper and nether regions.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਨ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥੨॥੨੧੨॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan ra(n)m kaparadhan aadh birate ||2||212||

Hail, hail, O Slayer of Mahishasura, the Primal Power with elegant knot of

long hair on thy head. 2.212.

ਡਾਵਰੂ ਡਵੰਕੈ ਬਬਰ ਬਵੰਕੈ ਭੁਜਾ ਫਰੰਕੈ ਤੇਜ ਬਰੰ ॥

ddaavaroo ddava(n)kai babar bava(n)kai bhujaa fara(n)kai tej bara(n) ||

Thy tabor is played in the battlefield and Thy lion roars and with Thy strength and glory, Thy arms quiver.

ਲੰਕੁੜੀਆ ਫਾਧੈ ਆਯੁਧ ਬਾਂਧੈ ਸੈਨ ਬਿਮਰਦਨ ਕਾਲ ਅਸੁਰੰ ॥

la(n)kuReeaa faadhai aayudh baa(n)dhai sain bimaradhan kaal asura(n) ||

Furnished with armour, Thy soldiers take strides over the field, Thou art the slayer of armies and the death of the demons.

ਅਸਟਾਯੁਧ ਚਮਕੈ ਭੂਖਣ ਦਮਕੈ ਅਤਿਸਿਤ ਝਮਕੈ ਫੁੰਕ ਫਣੰ ॥

asaTaayudh chamakai bhookhan dhamakai atisit jhamakai fu(n)k fana(n) ||

The eight weapons glisten in Thy hands like ornaments Thou art gleaming like lighting and hissing like snakes.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਨ ਦੈਤ ਜਿਣੰ ॥੩॥੨੧੩॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan ra(n)m kaparadhan dhait jina(n) ||3||213||

Hail, hail, O slayer of Mahishasura, O Conqueror of demons with elegant

knot of long hair on Thy head.3.213.

ਚੰਡਾਸੁਰ ਚੰਡਣ ਮੁੰਡ ਬਿਮੁੰਡਣ ਖੰਡ ਅਖੰਡਣ ਖੂਨ ਖਿਤੇ ॥

cha(n)ddaasur cha(n)ddan mu(n)dd bimu(n)ddan kha(n)dd akha(n)ddan khoon khite ||

Punisher of the demon Chand, Slayer of the deomon Mund and, Breaker into pieces of the Unbreakable in the battlefield.

ਦਾਮਨੀ ਦਮੰਕਨਿ ਧੁਜਾ ਫਰੰਕਨਿ ਫਣੀ ਫੁੰਕਾਰਣਿ ਜੋਧ ਜਿਤੇ ॥

dhaamanee dhama(n)kan dhujaa fara(n)kan fanee fu(n)kaaran jodh jite ||

O Goddess! Thou flashest like lightning, Thy flags oscillate, Thy serpents hiss, O Conqueror of the warriors.

ਸਰ ਧਾਰ ਬਿਬਰਖਣਿ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਕਰਖਣਿ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਹਰਖਣਿ ਦੁਸ਼ਟ ਮਥੇ ॥

sar dhaar bibarakhan dhusaT prakarakhan pusaT praharakhan dhushaT mathe ||

Thou causest the rain of the arrows and makest the tyrants trampled in the battlefield Thou givest great delight to the Yoginin ‘pusit’, who drank the blood of Raktavija demon and destroyest the scoundrels.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਤਲ ਉਰਧ ਅਧੇ ॥੪॥੨੧੪॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan bhoom akaas tal uradh adhe ||4||214||

Hail, hail, O slayer of Mahishasura, pervading the earth, sky and nether-

worlds, both above and below.4.214.

ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਹਾਸਨਿ ਸੁ ਛਬਿ ਨਿਵਾਸਨਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਪ੍ਰਕਾਸਨਿ ਗੂੜ੍ਹ ਗਤੇ ॥

dhaamanee prahaasan su chhab nivaasan sirasaT prakaasan gooRh gate ||

Thou laughest like the flash of lightining, Thou abidest in winsome elegance, Thou givest birth to the world.

ਰਕਤਾਸੁਰ ਆਚਨ ਜੁਧ ਪ੍ਰਮਾਚਨ ਨ੍ਰਿਦੈ ਨਰਾਚਨ ਧਰਮ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥

rakataasur aachan judh pramaachan niradhai naraachan dharam birate ||

O Deity of profound principles, O Pious-natured Goddess, Thou art the devourer of the demon Raktavija, enhancer of the zeal for warfare and fearless dancer.

ਸ੍ਰੋਣੰਤ ਅਚਿੰਤੀ ਅਨਲ ਬਿਵੰਤੀ ਜੋਗ ਜਯੰਤੀ ਖੜਗ ਧਰੇ ॥

srona(n)t achi(n)tee anal biva(n)tee jog jaya(n)tee khaRag dhare ||

Thou art the drinker of blood, emitter of fire (from the mouth), the conqueror of Yoga and wielder of the Sword.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਪਾਪ ਬਿਨਾਸਨ ਧਰਮ ਕਰੇ ॥੫॥੨੧੫॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan paap binaasan dharam kare ||5||215||

Hail, hail, O Slayer of Mahishasura, the destroyer of sin and originator of

Dharma. 5.215.

ਅਘ ਓਘ ਨਿਵਾਰਣਿ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਜਾਰਣਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਬਾਰਣਿ ਸੱੁਧ ਮਤੇ ॥

agh ogh nivaaran dhusaT prajaaran sirasaT ubaaran sa'udh mate ||

Thou art the effacer of all the sins, the burner of the tyrants, Protector of the world and possessor of the world and possessor of pure intellect.

ਫਣੀਅਰ ਫੁੰਕਾਰਣਿ ਬਾਘ ਬੁਕਾਰਣਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਣਿ ਸਾਧ ਮਤੇ ॥

faneear fu(n)kaaran baagh bukaaran sasatr prahaaran saadh mate ||

The snakes hiss (on Thy neck), Thy vehicle, the lion roars, Thou operatest arms, but are of saintly disposition.

ਸੈਹਥੀ ਸਨਾਹਨਿ ਅਸਟ ਪ੍ਰਬਾਹਨਿ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹਨਿ ਤੇਜ ਅਤੁਲੰ ॥

saihathee sanaahan asaT prabaahan bol nibaahan tej atula(n) ||

Thou earnest arms like 'saihathi' in Thy eight long arms, Thou art True to Thy words and Thy Glory is Immeasurable

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਜਲੰ ॥੬॥੨੧੬॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan bhoom akaas pataal jala(n) ||6||216||

Hail, hail, O Slayer of Mahishasura! Pervading in earth, sky, nether-world

and water.6.216.

ਚਾਚਰ ਚਮਕਾਰਨ ਚਿਛੁਰ ਹਾਰਨ ਧੂਮ ਧੁਕਾਰਨ ਦ੍ਰਪ ਮਥੇ ॥

chaachar chamakaaran chichhur haaran dhoom dhukaaran dhrap mathe ||

Thou art the brandisher of the sword, vanquisher of the demon Chichhur. Carder of Dhumar Lochan like cotton and masher of ego.

ਦਾੜ੍ਹੀ ਪ੍ਰਦੰਤੇ ਜੋਗ ਜਯੰਤੇ ਮਨੁਜ ਮਥੰਤੇ ਗੂੜ੍ਹ ਕਥੇ ॥

dhaaRhee pradha(n)te jog jaya(n)te manuj matha(n)te gooRh kathe ||

Thy teeth are like grains of pomegranate, Thou art the conqueror of the Yoga, masher of men and Deity of profound principles.

ਕਰਮ ਪ੍ਰਣਾਸਣਿ ਚੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸਣਿ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਤੇਜਣਿ ਅਸਟ ਭੁਜੇ ॥

karam pranaasan cha(n)dh prakaasan sooraj pratejan asaT bhuje ||

O the Goddess of eight long arms! Thou art the destroyer of sinful actions with moonlike light and sunlike Glory.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸਨ ਧਰਮ ਧੁਜੇ ॥੭॥੨੧੭॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan bharam binaasan dharam dhuje ||7||217||

Hail, hail O Slayer of Mahishasura! Thou art the destroyer of illusion and

the banner of Dharma (righteousness).7.217.

ਘੁੰਘਰੂ ਘਮੰਕਣਿ ਸਸਤ੍ਰ ਝਮੰਕਣਿ ਫਣੀਅਰ ਫੁੰਕਾਰਣਿ ਧਰਮ ਧੁਜੇ ॥

ghu(n)gharoo ghama(n)kan sasatr jhama(n)kan faneear fu(n)kaaran dharam dhuje ||

O Goddess of the banner of Dharma! The bells of Thy anklets clink, Thy arms gleam and Thy serpents hiss.

ਅਸ ਟਾਟ ਪ੍ਰਹਾਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਨਿਵਾਸਨ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਨਾਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਗਤੇ ॥

as TaaT prahaasan sirasaT nivaasan dhusaT pranaasan cha'kr gate ||

O Deity of loud laughter! Thou abidest in the world, destroyest the tryants and movest in all directions.

ਕੇਸਰੀ ਪ੍ਰਵਾਹੇ ਸੱੁਧ ਸਨਾਹੇ ਅਗਮ ਅਥਾਹੇ ਏਕ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥

kesaree pravaahe sa'udh sanaahe agam athaahe ek birate ||

Thou hast the lion as Thy vehicle and art clad in pure armour, Thou art Unapproachable and Unfathomable and the Power of One Transcendent Lord.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਕੁਮਾਰਿ ਅਗਾਧ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥੮॥੨੧੮॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan aadh kumaar agaadh birate ||8||218||

Hail, hail, O Slayer of Mahishasura! The Primal Virgin of Inscrutable

reflection.8.218.

ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਬੰਦਨ ਦੁਸਟਿ ਨਿਕੰਦਨਿ ਭ੍ਰਿਸਟਿ ਬਿਨਾਸਨ ਮ੍ਰਿਤ ਮਥੇ ॥

sur nar mun ba(n)dhan dhusaT nika(n)dhan bhirasaT binaasan mirat mathe ||

All the gods, men and sages bow before Thee, O the masher of tyrants! Destroyer of the vicious and even the ruinous of Death.

ਕਾਵਰੂ ਕੁਮਾਰੇ ਅਧਮ ਉਧਾਰੇ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੇ ਆਦਿ ਕਥੇ ॥

kaavaroo kumaare adham udhaare narak nivaare aadh kathe ||

O Virgin Deity of Kamrup! Thou art the liberator of the lowly, Protector from death and called the Primal Entity.

ਕਿੰਕਣੀ ਪ੍ਰਸੋਹਣਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮੋਹਣਿ ਸਿੰਘਾਰੋਹਣਿ ਬਿਤਲ ਤਲੇ ॥

ki(n)kanee prasohan sur nar mohan si(n)ghaarohan bital tale ||

Thou hast a very beautiful, ornamental string round Thy waist, Thou hast bewitched gods and men, Thou mountest the lion and also pervadest the nether-world.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਸਭ ਠੌਰ ਨਿਵਾਸਨ ਬਾਇ ਪਤਾਲ ਅਕਾਸ ਅਨਲੇ ॥੯॥੨੧੯॥

jai jai hosee sabh Thauar nivaasan bai pataal akaas anale ||9||219||

Hail, hail, O All-Pervading Deity! Thou art there in air, nether-world, sky

and fire.9.219.

ਸੰਕਟੀ ਨਿਵਾਰਨਿ ਅਧਮ ਉਧਾਰਨਿ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਰਖਣਿ ਤੁੰਦ ਤਬੇ ॥

sa(n)kaTee nivaaran adham udhaaran tej prakarakhan tu(n)dh tabe ||

Thou art the remover of suffenings, liberator of the lowly, Supremely Glorious and hast irate disposition.

ਦੁਖ ਦੋਖ ਦਹੰਤੀ ਜ੍ਵਾਲ ਜਯੰਤੀ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਅਛੇ ॥

dhukh dhokh dhaha(n)tee javaiaal jaya(n)tee aadh anaadh agaadh achhe ||

Thou burnest the sufferings and blemisges, Thou art the conqueror of fire, Thou art the Primal, without beginning, Unfathomable and Unassailable.

ਸੁਧਤਾ ਸਮਰਪਨਿ ਤਰਕ ਬਿਤਰਕਨਿ ਤਪਤ ਪ੍ਰਤਾਪਨਿ ਜਪਤ ਜਿਵੇ ॥

sudhataa samarapan tarak bitarakan tapat prataapan japat jive ||

Thou blessest with punity, remover of reasonings, and giver of Glory to ascetics engaged in meditation.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕਰਖਣਿ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਗਾਧ ਅਭੇ ॥੧੦॥੨੨੦॥

jai jai hosee sasatr prakarakhan aadh aneel agaadh abhe ||10||220||

Hail, hail, O operator of arms! The Primal, Stainless, Unfathomable and Fearless Deity! 10.220.

ਚੰਚਲਾ ਚਖੰਗੀ ਅਲਕ ਭੁਜੰਗੀ ਤੁੰਦ ਤੁਰੰਗਣਿ ਤਿੱਛ ਸਰੇ ॥

cha(n)chalaa chakha(n)gee alak bhuja(n)gee tu(n)dh tura(n)gan ti'chh sare

||

Thou hast agile eyes and limbs, Thy hair are like snakes, Thou hast sharp and pointed arrows and Thou art like a nimble mare.

ਕਰ ਕਸਾ ਕੁਠਾਰੇ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੇ ਅਧਮ ਉਧਾਰੇ ਤੂਰ ਭੁਜੇ ॥

kar kasaa kuThaare narak nivaare adham udhaare toor bhuje ||

Thou art holding an axe in Thy hand , Thou O long-armed Deity! Protectest from hell and liberatest the sinners.

ਦਾਮਨੀ ਦਮੰਕੇ ਕੇਹਰ ਲੰਕੇ ਆਦਿ ਅਤੰਕੇ ਕ੍ਰੂਰ ਕਥੇ ॥

dhaamanee dhama(n)ke kehar la(n)ke aadh ata(n)ke kraoor kathe ||

Thou gleamest like lightning seated on the back of Thy lion, Thy frightful discourses create a sense of horror.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਰਕਤਾਸੁਰ ਖੰਡਨਿ ਸੁੰਭ ਚਕ੍ਰਤਨਿ ਸੁੰਭ ਮਥੇ ॥੧੧॥੨੨੧॥

jai jai hosee rakataasur kha(n)ddan su(n)bh chakratan su(n)bh mathe ||11||221||

Hail, hail, O Goddess! The slayer of Rakatvija demon, ripper of the deomon-king Nisumbh.11.221.

ਬਾਰਜ ਬਿਲੋਚਨਿ ਬ੍ਰਿਤਨ ਬਿਮੋਚਨਿ ਸੋਚ ਬਿਸੋਚਨਿ ਕਉਚ ਕਸੇ ॥

baaraj bilochan biratan bimochan soch bisochan kauch kase ||

Thou hast lotus-eyes, Thou art, O wearer of armour! The remover of

sufferings, griefs and anxieties.

ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਹਾਸੇ ਸੁਕ ਸਰ ਨਾਸੇ ਸ ੁਬ੍ਰਿਤ ਸੁਬਾਸੇ ਦੁਸਟ ਗ੍ਰਸੇ ॥

dhaamanee prahaase suk sar naase s ubirat subaase dhusaT grase ||

Thou hast laughter like lightning, and nostrils like parrot Thou hast superb conduct, and beautiful dress. Thou seizest the tyrants.

ਚੰਚਲਾ ਪ੍ਰਅੰਗੀ ਬੇਦ ਪ੍ਰਸੰਗੀ ਤੇਜ ਤੁਰੰਗੀ ਖੰਡ ਅਸੁਰੰ ॥

cha(n)chalaa pra(n)gee bedh prasa(n)gee tej tura(n)gee kha(n)dd asura(n) ||

Thou hast a winsome body like lightning, Thou art associated thematically with Vedas, O demon-destroying Deity! Thou hast very swift horses to ride upon.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਉਰਧੰ ॥੧੨॥੨੨੨॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan aadh anaadh agaadh uradha(n) ||12||222||

Hail, hail, O Slayer of Mahishasura, the Primal, beginningless, Unfathomable, the Uppermost Deity.12.222.

ਘੰਟਕਾ ਬਿਰਾਜੈ ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੈ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਭਾਜੈ ਸੁਨਤ ਸੁਰੰ ॥

gha(n)Takaa biraajai run jhun baajai bhram bhai bhaajai sunat sura(n) ||

Listening to the tune of the harmonious resounding of the bell (in Thy

camp), all the fears and illusions vanish away.

ਕੋਕਲ ਸੁਨ ਲਾਜੈ ਕਿਲਬਿਖ ਭਾਜੈ ਸੁਖ ਉਪਰਾਜੈ ਮਧ ਉਰੰ ॥

kokal sun laajai kilabikh bhaajai sukh uparaajai madh ura(n) ||

The nightingale, listening to the tune, feels inferior the sins are effaced and joy wells up in the heart.

ਦੁਰਜਨ ਦਲ ਦੱਝੈ ਮਨ ਤਨ ਰਿੱਝੈ ਸਭੈ ਨ ਭੱਜੈ ਰੋਹ ਰਣੰ ॥

dhurajan dhal dha'jhai man tan ri'jhai sabhai na bha'jai roh rana(n) ||

The forces of the enemies are scoched, their minds and bodies experience great suffening when Thou showest Thy anger in the battlefield, the forces cannot even run out of fear.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਚੰਡ ਚਕ੍ਰਤਨ ਆਦਿ ਗੁਰੰ ॥੧੩॥੨੨੩॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan cha(n)dd chakratan aadh gura(n) ||13||223||

Hail, hail, O slayer of Mahishasura, masher of the demon Chand and worshipped from the very beginning. 13.223.

ਚਾਚਰੀ ਪ੍ਰਜੋਧਨ ਦੁਸਟ ਬਿਰੋਧਨ ਰੋਸ ਅਰੋਧਨ ਕ੍ਰੂਰ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥

chaacharee prajodhan dhusaT birodhan ros arodhan kraoor birate ||

Thou hast superb arms and armour including sword, Thou art the enemy of tyrants, O Deity of frightful remperament: Thou stoppest only in great

anger.

ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਬਿਧੁੰਸਨ ਪ੍ਰਲੈ ਪ੍ਰਜੁੰਸਨ ਜਗ ਬਿਧੁੰਸਨ ਸੁਧ ਮਤੇ ॥

dhoomraachh bidhu(n)san pralai praju(n)san jag bidhu(n)san sudh mate ||

Thou art the destroyer of the demon Dhumar Lochan, Thou causest the final destruction and the devastation of the world Thou art the Deity of pure intellect.

ਜਾਲਪਾ ਜਯੰਤੀ ਸਤ੍ਰ ਮਥੰਤੀ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਦਾਹਨ ਗਾੜ੍ਹ ਮਤੇ ॥

jaalapaa jaya(n)tee satr matha(n)tee dhusaT pradhaahan gaaRh mate ||

Thou art the conqueror of Jalpa, the masherof enemies and thrower of tyrants in blaxe, O Deity of Profound intellect.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਗਤੇ ॥੧੪॥੨੨੪॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan aadh jugaadh agaadh gate ||14||224||

Hail, hail, O slayer of Mahishasura! Thou art the Primal and from the beginning of the ages, Thy discipline is Unfathomable. 14.224.

ਖਤ੍ਰੀਆਣਿ ਖਤੰਗੀ ਅਭੈ ਅਭੰਗੀ ਆਦਿ ਅਨੰਗੀ ਅਗਾਧਿ ਗਤੇ ॥

khatreeaan khata(n)gee abhai abha(n)gee aadh ana(n)gee agaadh gate ||

O Destroyer of Kshatriyas! Thou art Fearless, Unassailable, Primal, body-

less, the Deity of Unfathomable Glory.

ਬ੍ਰਿੜਲਾਛ ਬਿਹੰਡਣਿ ਚੱਛਰ ਦੰਡਣਿ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡਣਿ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥

biraRalaachh biha(n)ddan cha'chhar dha(n)ddan tej pracha(n)ddan aadh birate ||

Thou art the Primal Power, the killer of the demon bridal and Punisher of the demon Chichhar, and intensely Glorious.

ਸੁਰ ਨਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਣਿ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣਿ ਦੁਸਟ ਨਿਵਾਰਣਿ ਦੋਖ ਹਰੇ ॥

sur nar pratipaaran patit udhaaran dhusaT nivaaran dhokh hare ||

Thou art the Sustainer of gods and men, Saviour of sinners, vanquisher of tyrants and destroyer of blemishes.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨਿ ਬਿਸ੍ਵ ਬਿਧੁੰਸਨਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੇ ॥੧੫॥੨੨੫॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan bisavai bidhu(n)san sirasaT kare ||15||225||

Hail, hail, O slayer of Mahishasura! Thou art the Destroyer of the universe and Creator of the world. 15.225.

ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਉਨਤਨ ਨਾਸੇ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਅਤੁਲ ਬਲੇ ॥

dhaamanee prakaase unatan naase jot prakaase atul bale ||

Thou art lustrous like lightning, destroyer of the bodies (of demons), O

Deity of Immeasurable strength! Thy Light pervades.

ਦਾਨਵੀ ਪ੍ਰਕਰਖਣਿ ਸਰ ਵਰ ਵਰਖਣਿ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਧਰਖਣਿ ਬਿਤਲ ਤਲੇ ॥

dhaanavee prakarakhan sar var varakhan dhusaT pradharakhan bital tale ||

Thou art the masher of the forces of demons, with the rain of sharp arrows, Thou causest the tyrants to swoon and pervadest also in the nether-world.

ਅਸਟਾਇਧ ਬਾਹਣਿ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹਣਿ ਸੰਤ ਪਨਾਹਣਿ ਗੂੜ੍ਹ ਗਤੇ ॥

asaTaidh baahan bol nibaahan sa(n)t panaahan gooRh gate ||

Thou operatest all Thy eight weapons, Thou art True to Thy words, Thou art the support of the saints and hast profound discipline.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨਿ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥੧੬॥੨੨੬॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan aadh anaadh agaadh birate ||16||226||

Hail, hail, O slayer of Mahishasura! The Primal, beginningless Deity! Thou art of Unfathomabel disposition.16.226.

ਦੁਖ ਦੋਖ ਪੱ੍ਰਭਛਣਿ ਸੇਵਕ ਰੱਛਣਿ ਸੰਤ ਪ੍ਰੱਤਛਣਿ ਸੁੱਧ ਸਰੇ ॥

dhukh dhokh pa'rabhachhan sevak ra'chhan sa(n)t pra'tachhan su'dh sare ||

Thou art the consumer of sufferings and blemishes, protector of Thy

servants, giver of Thy glimpse to Thy saints, Thy shafts are very sharp.

ਸਾਰੰਗ ਸਨਾਹੇ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਦਾਹੇ ਅਰਿ ਦਲ ਗਾਹੇ ਦੋਖ ਹਰੇ ॥

saara(n)g sanaahe dhusaT pradhaahe ar dhal gaahe dhokh hare ||

Thou art the wearer of sword and armour, Thou causest to blaze the tyrants and tread on the forces of the enemies, Thou removest the blemishes.

ਗੰਜਨ ਗੁਮਾਨੇ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਵਾਨੇ ਸੰਤ ਜਮਾਨੇ ਆਦਿ ਅੰਤੇ ॥

ga(n)jan gumaane atul pravaane sa(n)t jamaane aadh a(n)te ||

Thou art worship by saints from beginning to end, Thou destroyest the egoist and hast immeasurable authority.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਸਾਧ ਪ੍ਰਦੱਛਣ ਦੁਸਟ ਹੰਤੇ ॥੧੭॥੨੨੭॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan saadh pradha'chhan dhusaT ha(n)te ||17||227||

Hail, hail, O slayer of Mahishasura! Thou manifestest Thyself to Thy sints and killest the tyrants.17.227.

ਕਾਰਣ ਕਰੀਲੀ ਗਰਬ ਗਹੀਲੀ ਜੋਤਿ ਜਤੀਲੀ ਤੁੰਦ ਮਤੇ ॥

kaaran kareelee garab gaheelee jot jateelee tu(n)dh mate ||

Thou art the cause of all causes, Thou art the chastiser of the egoists,

Thou art Light-incarnate having sharp intellect.

ਅਸਟਾਇਧ ਚਮਕਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਝਮਕਨਿ ਦਾਮਨਿ ਦਮਕਨਿ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥

asaTaidh chamakan sasatr jhamakan dhaaman dhamakan aadh birate ||

All of Thy eitht weapons gleam, when they wink, they glisten like lightning, O Primal Power.

ਡੁਕਡੁਕੀ ਦਮੰਕੈ ਬਾਘ ਬਬੰਕੈ ਭੁਜਾ ਫਰੰਕੈ ਸੱੁਧ ਗਤੇ ॥

ddukaddukee dhama(n)kai baagh baba(n)kai bhujaa fara(n)kai sa'udh gate ||

Thy tampourine is being struck, Thy lion is roaring, Thy arms are quivering, O the Deity of Pure discipline!

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਨਾਦਿ ਮਤੇ ॥੧੮॥੨੨੮॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan aadh jugaadh anaadh mate ||18||228||

Hail, hail, O Slayer of Mahishasura! O Intellect-incarnate Deity from the very beginning, beginning of the ages and even without any beginning.18.228.

ਚੱਛਰਾਸੁਰ ਮਾਰਣਿ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣਿ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣਿ ਏਕ ਭਟੇ ॥

cha'chharaasur maaran narak nivaaran patit udhaaran ek bhaTe ||

Thou art the killer of the demon Chichhar, O unique warrior, Thou art the

Protector from hell and the Liberator of the sinners.

ਪਾਪਾਨ ਬਿਹੰਡਨਿ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਚੰਡਨਿ ਖੰਡ ਅਖੰਡਨਿ ਕਾਲ ਕਟੇ ॥

paapaan biha(n)ddan dhusaT pracha(n)ddan kha(n)dd akha(n)ddan kaal kaTe ||

Thou art the Destroyer of the sins, punisher of the tyrants, breaker of the unbreakable and even the chopper of Death.

ਚੰਦ੍ਰਾਨਨ ਚਾਰੈ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੈ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੈ ਮੁੰਡ ਮਥੇ ॥

cha(n)dhraanan chaarai narak nivaarai patit udhaarai mu(n)dd mathe ||

Thy face is more winsome than moon, Thou art the Protector from hell and liberator of the sinners, O the masher of the demon Mund.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਧੂਮ੍ਰ ਬਿਧੁੰਸਨਿ ਆਦਿ ਕਥੇ ॥੧੯॥੨੨੯॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan dhoomr bidhu(n)san aadh kathe ||19||229||

Hail hail O Slayer of Mahishasura! O Destroyer of Dhumar Lochan, Thou hast been described as the Primal Deity. 19.229.

ਰਕਤਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਚੰਡ ਚਕਰਦਨ ਦਾਨਵ ਅਰਦਨ ਬਿੜਾਲ ਬਧੇ ॥

rakataasur maradhan cha(n)dd chakaradhan dhaanav aradhan biRaal badhe ||

O Stayer of the demon Rakatvija, O the masher of the demon Chand, O the

Destroyer of the demons and the killer of the demon Bridal.

ਸਰ ਧਾਰ ਬਿਬਰਖਣ ਦੁਰਜਨ ਧਰਖਣ ਅਤੁਲ ਅਮਰਖਣ ਧਰਮ ਧੁਜੇ ॥

sar dhaar bibarakhan dhurajan dharakhan atul amarakhan dharam dhuje ||

Thou causest the rain of shafts and also makest the vicious people to swoon, Thou art the Deity of Immeasurable ire and Protector of the banner of Dharma.

ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਬਿਧੁੰਸਨਿ ਸ੍ਰੋਣਤ ਚੁੰਸਨ ਸੁੰਭ ਨਪਾਤ ਨਿਸੁੰਭ ਮਥੇ ॥

dhoomraachh bidhu(n)san sronat chu(n)san su(n)bh napaat nisu(n)bh mathe ||

O Destroyer of the demon Dhumar Lochan, O the blood-drinker of Rakatvija, O the killer and masher of the demon-king Nisumbh.

ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਗਾਧ ਕਥੇ ॥੨੦॥੨੩੦॥

jai jai hosee mahikhaasur maradhan aadh aneel agaadh kathe ||20||230||

Hail, hail, O slayer of Mahishasura, described as Primal, Stainless and

Unfathomable. 20.230.

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

tavai prasaadh || paadhaRee chha(n)dh ||

BY THY GRACE PAADHARI STANZA

ਤੁਮ ਕਹੋ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਬਿਚਾਰ ॥

tum kaho dhev saraba(n) bichaar ||

I relate to thee all the thoughts, O Gurudeva (Or O Gurudeva)

ਜਿਮ ਕੀਓ ਆਪਿ ਕਰਤੇ ਪਸਾਰ ॥

jim keeo aap karate pasaar ||

Tell me all the musings) how the Creator created the expanse of the world?

ਜੱਦਪਿ ਅਭੂਤ ਅਨਭੈ ਅਨੰਤ ॥

ja'dhap abhoot anabhai ana(n)t ||

Although the Lord is Elementless, Fearless and Infinite, !

ਤਉ ਕਹੋ ਜਥਾ ਮਤ ਤ੍ਰੈਣ ਤੰਤ ॥੧॥੨੩੧॥

tau kaho jathaa mat train ta(n)t ||1||231||

Then how did He extend the texture of this world? 1.231.

ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਕਾਦਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥

karataa kareem kaadhar kirapaal ||

He is the Doer, Beneficent, Mighty and Merciful !

ਅਦ੍ਵੈ ਅਭੂਤ ਅਨਭੈ ਦਿਆਲ ॥

adhavai abhoot anabhai dhiaal ||

He is Non-dual, Non-Elemental, Fearless and Benign.

ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਦੁਖ ਦੋਖ ਰਹਤ ॥

dhaataa dhura(n)t dhukh dhokh rahat ||

He is the Donor, Endless and devoid of sufferings and blemishes.!

ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਸਭ ਬੇਦ ਕਹਤ ॥੨॥੨੩੨॥

jeh net net sabh bedh kahat ||2||232||

All the Vedas call Him ‘Neti, Neti’ (Not this, Not thisl….Infinite).2.232.

ਕਈ ਊਚ ਨੀਚ ਕੀਨੋ ਬਨਾਉ ॥

kiee uooch neech keeno banaau ||

He hath Created many beings in upper and lower regions.!

ਸਭ ਵਾਰ ਪਾਰ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ ॥

sabh vaar paar jaa ko prabhaau ||

His Glory is spread in all places here and there.

ਸਭ ਜੀਵ ਜੰਤ ਜਾਨੰਤ ਜਾਹਿ ॥

sabh jeev ja(n)t jaana(n)t jaeh ||

All the being and creatures know Him. O foolish mind!

ਮਨ ਮੂੜ ਕਿਉ ਨ ਸੇਵੰਤ ਤਾਹਿ ॥੩॥੨੩੩॥

man mooR kiau na seva(n)t taeh ||3||233||

Why dost thou not remember Him? 3.233.

ਕਈ ਮੂੜ੍ਹ ਪਾਤ੍ਰ ਪੂਜਾ ਕਰੰਤ ॥

kiee mooRh paatr poojaa kara(n)t ||

Many fools worship the leaves (of Tulsi plant). !

ਕਈ ਸਿੱਧ ਸਾਧੁ ਸੂਰਜ ਸਿਵੰਤ ॥

kiee si'dh saadh sooraj siva(n)t ||

Many adepts and saints adore the Sun.

ਕਈ ਪਲਟ ਸੂਰਜ ਸਿਜਦਾ ਕਰਾਇ ॥

kiee palaT sooraj sijadhaa karai ||

Many prostrate towards the west (opposite side of sunrise)!

ਪ੍ਰਭ ਏਕ ਰੂਪ ਦ੍ਵੈ ਕੈ ਲਖਾਇ ॥੪॥੨੩੪॥

prabh ek roop dhavai kai lakhai ||4||234||

They consider the Lord as dual, who is actually one!4. 234

ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨਭੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

anachhi'j tej anabhai prakaas ||

His Glory is Unassailable and His illumination is devoid of fear!

ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਅਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ ॥

dhaataa dhura(n)t adhavai anaas ||

He is Infinite Donor, Non-dual and Indestructible

ਸਭ ਰੋਗ ਸੋਗ ਤੇ ਰਹਤ ਰੂਪ ॥

sabh rog sog te rahat roop ||

He is an Entity devoid of all ailments and sorrows!

ਅਨਭੈ ਅਕਾਲ ਅਛੈ ਸਰੂਪ ॥੫॥੨੩੫॥

anabhai akaal achhai saroop ||5||235||

He is Fearless, Immortal and Invincible Entity!5. 235

ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਮਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥

karunaa nidhaan kaamal kirapaal ||

He is treasure of sympathy and perfectly Merciful!

ਦੂਖ ਦੋਖ ਹਰਤ ਦਾਤਾ ਦਿਆਲ ॥

dhookh dhokh harat dhaataa dhiaal ||

He the Donor and Merciful Lord removes all sufferings and blemishes

ਅੰਜਨ ਬਿਹੀਨ ਅਨਭੰਜ ਨਾਥ ॥

a(n)jan biheen anabha(n)j naath ||

He is without the impact of maya and is an Infrangible!

ਜਲ ਥਲ ਪ੍ਰਭਾਉ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਥ ॥੬॥੨੩੬॥

jal thal prabhaau sarabatr saath ||6||236||

Lord, His Glory pervades in water and on land and is the companion of

all!6. 236

ਜਿਹ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨਹੀ ਭੇਦ ਭਰਮ ॥

jeh jaat paat nahee bhedh bharam ||

He is without caste, lineage, contrast and illusion,!

ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨਹੀ ਏਕ ਧਰਮ ॥

jeh ra(n)g roop nahee ek dharam ||

He is without colour, form and special religious discipline

ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਦੋਊ ਏਕ ਸਾਰ ॥

jeh satr mitr dhouoo ek saar ||

For Him the enemies and friends are the same!

ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅਬਿਚਲ ਅਪਾਰ ॥੭॥੨੩੭॥

a'chhai saroop abichal apaar ||7||237||

His invincible form is Everlasting and Infinite!7. 237

ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੇਖ ॥

jaanee na jai jeh roop rekh ||

His form and mark cannot be known!

ਕਹਿ ਬਾਸੁ ਤਾਸੁ ਕਹਿ ਕਉਨੁ ਭੇਖ ॥

keh baas taas keh kaun bhekh ||

Where doth He live? And what is His garb?

ਕਹਿ ਨਾਮ ਤਾਸ ਹੈ ਕਵਨ ਜਾਤ ॥

keh naam taas hai kavan jaat ||

What is His Name? and what is His caste?

ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤ ॥੮॥੨੩੮॥

jeh satr mitr nahee putr bhraat ||8||238||

He is without any enemy, friend, son and brother!8. 238

ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਰਣ ਸਰੂਪ ॥

karunaa nidhaan kaaran saroop ||

He is the treasure of Mercy and the cause of all causes!

ਜਿਹ ਚਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨਹੀ ਰੰਗ ਰੂਪ ॥

jeh chakr chihan nahee ra(n)g roop ||

He hath no mark, sign, colour and form

ਜਿਹ ਖੇਦ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕਰਮ ਕਾਲ ॥

jeh khedh bhedh nahee karam kaal ||

He is without suffering, action and death!

ਸਭ ਜੀਵ ਜੰਤ ਕੀ ਕਰਤ ਪਾਲ ॥੯॥੨੩੯॥

sabh jeev ja(n)t kee karat paal ||9||239||

He is the Sustainer of all the beings and creatures!9. 239

ਉਰਧੰ ਬਿਰਹਤ ਸੁਧੰ ਸਰੂਪ ॥

auradha(n) birahat sudha(n) saroop ||

He is the loftiest, biggest and Perfect Entity!

ਬੱੁਧੰ ਅਪਾਲ ਜੱੁਧੰ ਅਨੂਪ ॥

ba'udha(n) apaal ja'udha(n) anoop ||

His intellect is boundless and is unique in warfare

ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨਹੀ ਰੰਗ ਰਾਗ ॥

jeh roop rekh nahee ra(n)g raag ||

He is without form, line, colour and affection!

ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨਭਿੱਜ ਅਦਾਗ ॥੧੦॥੨੪੦॥

anachhi'j tej anabhi'j adhaag ||10||240||

His Glory is Unassailable, Unappeasable and stainless!10. 240

ਜਲ ਥਲ ਮਹੀਪ ਬਨ ਤਨ ਦੁਰੰਤ ॥

jal thal maheep ban tan dhura(n)t ||

He is the king of waters and lands; He, the Infinite Lord pervades the

forests and the blades of grass!;

ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਚਰੰਤ ॥

jeh net net nis dhin uchara(n)t ||

He is called 'Neti, Neti' (Not this, Not this…Infinite) night and day

ਪਾਇਓ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਪੈਰ ਪਾਰ ॥

paio na jai jeh pair paar ||

His limits cannot be known!

ਦੀਨਾਨ ਦੋਖ ਦਹਿਤਾ ਉਦਾਰ ॥੧੧॥੨੪੧॥

dheenaan dhokh dhahitaa udhaar ||11||241||

He, the Generous Lord, burns the blemishes of the lowly!11. 241

ਕਈ ਕੋਟ ਇੰਦ੍ਰ ਜਿਹ ਪਾਨਿਹਾਰ ॥

kiee koT i(n)dhr jeh paanihaar ||

Millions of Indras are at His service!

ਕਈ ਕੋਟਿ ਰੱਦ੍ਰ ਜੁਗੀਆ ਦੁਆਰ ॥

kiee koT ra'dhr jugeeaa dhuaar ||

Millions of the Yogi Rudras (Shivas stand at His Gate)

ਕਈ ਬੇਦ ਬਿਆਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਨੰਤ ॥

kiee bedh biaas brahamaa ana(n)t ||

Many Ved Vyas and innumerable Brahmas!

ਜਿਹ ਨੇਤ ਨੇਤ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਚਰੰਤ ॥੧੨॥੨੪੨॥

jeh net net nis dhin uchara(n)t ||12||242||

Utter the words ‘Neti, Neti’ about Him, night and day!12. 242

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸ੍ਵੱਯੇ ॥

tavai prasaadh || savai'ye ||

BY THY GRACE. SWAYYAS

ਦੀਨਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਕਰੈ ਨਿਤ ਸੰਤ ਉਬਾਰਿ ਗਨੀਮਨ ਗਾਰੈ ॥

dheenan kee pratipaal karai nit sa(n)t ubaar ganeeman gaarai ||

He always Sustains the Lowly, protects the saints and destroys the enemies.

ਪੱਛ ਪਸੂ ਨਗ ਨਾਗ ਨਰਾਧਪ ਸਰਬ ਸਮੈ ਸਭ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰੈ ॥

pa'chh pasoo nag naag naraadhap sarab samai sabh ko pratipaarai ||

At all times he Sustains all, animals, birds, mountains (or trees), serpents

and men (kings of men).

ਪੋਖਤ ਹੈ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਪਲ ਮੈ ਕਲਿ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰਮ ਬਿਚਾਰੈ ॥

pokhat hai jal mai thal mai pal mai kal ke nahee(n) karam bichaarai ||

He Sustains in an instant all the beings living in water and on land and doth not ponder over their actions.

ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਦਇਆ ਨਿਧਿ ਦੋਖਨ ਦੇਖਤ ਹੈ ਪਰੁ ਦੇਤ ਨ ਹਾਰੈ ॥੧॥੨੪੩॥

dheen dhiaal dhiaa nidh dhokhan dhekhat hai par dhet na haarai ||1||243||

The Merciful Lord of the Lowly and the treasure of Mercy sees their blemishes, but doth not fail in His Bounty. 1.243.

ਦਾਹਤ ਹੈ ਦੁਖ ਦੋਖਨ ਕੌ ਦਲ ਦੁੱਜਨ ਕੇ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਡਾਰੈ ॥

dhaahat hai dhukh dhokhan kau dhal dhu'jan ke pal mai dhal ddaarai ||

He burns the sufferings and blemishes and in an instant mashes the forces of the vicious people.

ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪਹਾਰਨ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਸੰਭਾਰੈ ॥

kha(n)dd akha(n)dd pracha(n)dd pahaaran pooran prem kee preet sa(n)bhaarai ||

He even destroys them who are mighty and Glorious and assail the

unassailable and responds the devotion of perfect love.

ਪਾਰ ਨ ਪਾਇ ਸਕੈ ਪਦਮਾ ਪਤਿ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਅਭੇਦ ਉਚਾਰੈ ॥

paar na pai sakai padhamaa pat bedh kateb abhedh uchaarai ||

Even Vishnu cannot know His end and the Vedas and Katebs (Semitic Scriptures) call Him Indiscriminate.

ਰੋਜੀ ਹੀ ਰਾਜ ਬਿਲੋਕਤ ਰਾਜਕ ਰੋਖ ਰੂਹਾਨ ਕੀ ਰੋਜੀ ਨ ਟਾਰੈ ॥੨॥੨੪੪॥

rojee hee raaj bilokat raajak rokh roohaan kee rojee na Taarai ||2||244||

The Provider-Lord always sees our secrets, even then in anger He doth not stop His munificence.2.244.

ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਕੁਰੰਗ ਭੁਜੰਗਮ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਬਨਾਏ ॥

keeT pata(n)g kura(n)g bhuja(n)gam bhoot bhavi'kh bhavaan banaae ||

He Created in the past, creates in the present and shall create in the future the beings including insects, moths, deer and snakes.

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਖਪੇ ਅਹੰਮੇਵ ਨ ਭੇਵ ਲਖਿਓ ਭ੍ਰਮ ਸਿਉ ਭਰਮਾਏ ॥

dhev adhev khape aha(n)mev na bhev lakhio bhram siau bharamaae ||

The goods and demons have been consumed in ego, but could not know

the mystery of the Lord, being engrossed in delusion.

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਕੁਰਾਨ ਹਸੇਬ ਥਕੇ ਕਰ ਹਾਥ ਨ ਆਏ ॥

bedh puraan kateb kuraan haseb thake kar haath na aae ||

The Vedas, Puranas, Katebs and the Quran have tired of giving His account, but the Lord could not be comprehended.

ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭਾਉ ਬਿਨਾ ਪਤਿ ਸਿਉ ਕਿਨ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾ ਪਤਿ ਪਾਏ ॥੩॥੨੪੫॥

pooran prem prabhaau binaa pat siau kin sree padhamaa pat paae ||3||245||

Without the impact of perfect love, who hath realized Lord-God with grace? 3.245.

ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਅਗਾਧ ਅਦ੍ਵੈਖ ਸੁ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਅਭੈ ਹੈ ॥

aadh ana(n)t agaadh adhavaikh su bhoot bhavi'kh bhavaan abhai hai ||

The Primal, Infinite, Unfathomable Lord is without malice and is fearless in the past, present and future.

ਅੰਤਿ ਬਿਹੀਨ ਅਨਾਤਮ ਆਪ ਅਦਾਗ ਅਦੋਖ ਅਛਿੱਦ੍ਰ ਅਛੈ ਹੈ ॥

a(n)t biheen anaatam aap adhaag adhokh achhi'dhr achhai hai ||

He is endless, Himself Selfless, stainless, blemishless, flawless and

invincible.

ਲੋਗਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਭਰਤਾ ਪ੍ਰਭ ਵੈ ਹੈ ॥

logan ke karataa harataa jal mai thal mai bharataa prabh vai hai ||

He is the Creator and Destroyer of all in water and on land and also their Sustainer-Lord.

ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਦਇਆ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾ ਪਤਿ ਏਹੈ ॥੪॥੨੪੬॥

dheen dhiaal dhiaa kar sree pat su(n)dhar sree padhamaa pat ehai ||4||246||

He, the Lord of maya, is Compassionate to the Lowly, source of Mercy and most beautiful.4.246.

ਕਾਮ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਲੋਭ ਨ ਮੋਹ ਨ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਨ ਭੈ ਹੈ ॥

kaam na krodh na lobh na moh na rog na sog na bhog na bhai hai ||

He is without lust, anger, greed, attachment, ailment, sorrow, enjoyment and fear.

ਦੇਹ ਬਿਹੀਨ ਸਨੇਹ ਸਭੋ ਤਨ ਨੇਹ ਬਿਰਕਤ ਅਗੇਹ ਅਛੈ ਹੈ ॥

dheh biheen saneh sabho tan neh birakat ageh achhai hai ||

He is body-less, loving everybody but without worldly attachment,

invincible and cannot be held in grasp.

ਜਾਨ ਕੋ ਦੇਤ ਅਜਾਨ ਕੋ ਦੇਤ ਜਮੀਨ ਕੋ ਦੇਤ ਜਮਾਨ ਕੋ ਦੈ ਹੈ ॥

jaan ko dhet ajaan ko dhet jameen ko dhet jamaan ko dhai hai ||

He provides sustenance to all animate and inanimate beings and all those living on the earth and in the sky.

ਕਾਹੇ ਕੋ ਡੋਲਤ ਹੈ ਤੁਮਰੀ ਸੁਧ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾ ਪਤਿ ਲੈਹੈ ॥੫॥੨੪੭॥

kaahe ko ddolat hai tumaree sudh su(n)dhar sree padhamaa pat laihai ||5||247||

Why dost thou waver, O creature! The beautiful Lord of maya will take care

of thee. 5.247.

ਰੋਗਨ ਤੇ ਅਰ ਸੋਗਨ ਤੇ ਜਲ ਜੋਗਨ ਤੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਚਾਵੈ ॥

rogan te ar sogan te jal jogan te bahu bhaa(n)t bachaavai ||

He protects in many blows, but none doth inflict thy body.

ਸੱਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਚਲਾਵਤ ਘਾਵ ਤਊ ਤਨ ਏਕੁ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵੈ ॥

sa'tr anek chalaavat ghaav tuoo tan ek na laagan paavai ||

The enemy strikes many blows, but none doth inflict thy body.

ਰਾਖਤ ਹੈ ਅਪਨੋ ਕਰੁ ਦੈ ਕਰ ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਵੈ ॥

raakhat hai apano kar dhai kar paap sa(n)booh na bheTan paavai ||

When the Lord protects with his own hands, but none of the sins even comes near thee.

ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹ ਤੋ ਸੌਂ ਸੁ ਪੇਟ ਹੀ ਕੇ ਪਟ ਬੀਚ ਬਚਾਵੈ ॥੬॥੨੪੮॥

aauar kee baat kahaa keh to saua(n) su peT hee ke paT beech bachaavai ||6||248||

What else should I say unto you, He protects (the infant) even in the

membranes of the womb.6.248.

ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ਤੁਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਧਿਆਵੈਂ ॥

ja'chh bhuja(n)g su dhaanav dhev abhev tumai sabh hee kar dhiaavai(n) ||

The Yakshas, serpents, demons and gods meditate on Thee considering Thee as Indiscriminant.

ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਰਸਾਤਲ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸਭੈ ਸਿਰ ਨਿਆਵੈਂ ॥

bhoom akaas pataal rasaatal ja'chh bhuja(n)g sabhai sir niaavai(n) ||

The beings of the earth, Yakshas of the sky and the serpents of the nether-world bow their heads before thee.

ਪਾਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੂ ਕੋ ਨੇਤ ਹੀ ਨੇਤਹ ਬੇਦ ਬਤਾਵੈਂ ॥

pai sakai nahee paar prabhaa hoo ko net hee neteh bedh bataavai(n) ||

None could comprehend the limits of Thy Glory and even the Vedas declare Thee as ‘Neti, Neti’

ਖੋਜ ਥਕੇ ਸਭ ਹੀ ਖੁਜੀਆ ਸੁਰ ਹਾਰ ਪਰੇ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥੭॥੨੪੯॥

khoj thake sabh hee khujeeaa sur haar pare har haath na aavai ||7||249||

All the searchers have got tired in their search and none of them could

realize the Lord. 7.249.

ਨਾਰਦ ਸੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੇ ਰੁਮਨਾ ਰਿਖ ਸੇ ਸਭ ਹੂੰ ਮਿਲਿ ਗਾਇਓ ॥

naaradh se chaturaanan se rumanaa rikh se sabh hoo(n) mil gaio ||

Narada, Brahma and the sage Rumna all have together sung Thy Praises.

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਖਿਓ ਸਭ ਹਾਰ ਪਰੇ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਇਓ ॥

bedh kateb na bhedh lakhio sabh haar pare har haath na aaio ||

The Vedas and Katebs could not know His sectet all have got tired, but the Lord could not be realised.

ਪਾਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਾਰ ਉਮਾਪਤਿ ਸਿੱਧ ਸਨਾਥ ਸਨੰਤਨ ਧਿਆਇਓ ॥

pai sakai nahee paar umaapat si'dh sanaath sana(n)tan dhiaaio ||

Shiva also could not know His limits the adepts (Siddhas) alongwith Naths and Sanak etc. meditated upon Him.

ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈਂ ਜਿਹ ਕੋ ਅਮਿਤੋਜਿ ਸਭੈ ਜਗੁ ਛਾਇਓ ॥੮॥੨੫੦॥

dhiaan dharo teh ko man mai(n) jeh ko amitoj sabhai jag chhaio ||8||250||

Concentrate upon Him in thy mind, whose Unlimited Glory is spread in all

the world.8.250.

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਕੁਰਾਨ ਅਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਸਭੈ ਪਚ ਹਾਰੇ ॥

bedh puraan kateb kuraan abhedh nirapaan sabhai pach haare ||

The Vedas, Puranas, Katebs and the Quran and kings…all are tired and greatly afflicted by not knowing the Lord's mystery.

ਭੇਦ ਨ ਪਾਇ ਸਕਿਓ ਅਨਭੇਦ ਕੋ ਖੇਦਤ ਹੈ ਅਨਛੇਦ ਪੁਕਾਰੇ ॥

bhedh na pai sakio anabhedh ko khedhat hai anachhedh pukaare ||

They could not comprehend the mystery of the Indis-criminate Lord, being greatly aggrieved, they recite Name of the Unassailable Lord.

ਰਾਗ ਨ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖ ਨ ਰੰਗ ਨ ਸਾਕ ਨ ਸੋਗ ਨ ਸੰਗਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥

raag na roop na rekh na ra(n)g na saak na sog na sa(n)g tihaare ||

The Lord who is without affection, form, mark, colour, relative, and sorrow, abides with thee.

ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਅਭੇਖ ਅਦ੍ਵੈਖ ਜਪਿਓ ਤਿਨ ਹੀ ਕੁਲ ਤਾਰੇ ॥੯॥੨੫੧॥

aadh anaadh agaadh abhekh adhavaikh japio tin hee kul taare ||9||251||

Those who have remembered that Primal , beginningless, guiseless and

blemishless Lord, they have ferried across their whole clan.9.251

ਤੀਰਥ ਕੋਟ ਕੀਏ ਇਸਨਾਨ ਦੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਮਹਾ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰੇ ॥

teerath koT ke'ee isanaan dhe'ee bahu dhaan mahaa brat dhaare ||

Having taken bath at millions of pilgrim-stations, having given many gifts in charity and giving observed important fasts.

ਦੇਸ ਫਿਰਿਓ ਕਰ ਭੇਸ ਤਪੋਧਨ ਕੇਸ ਧਰੇ ਨ ਮਿਲੇ ਹਰਿ ਪਿਆਰੇ ॥

dhes firio kar bhes tapodhan kes dhare na mile har piaare ||

Having wandered in the garb of an ascetic in many countries and having worn matted hair, the beloved Lord could not be realised.

ਆਸਨ ਕੋਟ ਕਰੇ ਅਸਟਾਂਗ ਧਰੇ ਬਹੁ ਨਿਆਸ ਕਰੇ ਮੁਖ ਕਾਰੇ ॥

aasan koT kare asaTaa(n)g dhare bahu niaas kare mukh kaare ||

Adopting millions of postures and observing the eight steps of Yoga, touching the limbs while reciting the mantras and blackening the face.

ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਅਕਾਲ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦॥੨੫੨॥

dheen dhiaal akaal bhaje bin a(n)t ko a(n)t ke dhaam sidhaare ||10||252||

But without the remembrance of the Non-temporal and Merciful Lord of the

lowly, one will ultimately go to the abode of Yama. 10.252.

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥

tavai prasaadh || kabi't ||

BY THY GRACE KABITT

ਅਤ੍ਰ ਕੇ ਚਲੱਯਾ ਛਿਤ ਛਤ੍ਰ ਕੇ ਧਰੱਯਾ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀਓ ਕੇ ਛਲੱਯਾ ਮਹਾ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸਾਲ ਹੈਂ ॥

atr ke chala'yaa chhit chhatr ke dhara'yaa chhatr dhaareeo ke chhala'yaa mahaa satran ke saal hai(n) ||

He operates the weapons, beguiles the sovereigns of the earth having canopies over their heads and mashes the mighty enemies.

ਦਾਨ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਮਹਾ ਮਾਨ ਕੇ ਬਢੱਯਾ ਅਵਸਾਨ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਹੈਂ ਕਟੱਯਾ ਜਮ ਜਾਲ ਹੈਂ ॥

dhaan ke dhiva'yaa mahaa maan ke badda'yaa avasaan ke dhiva'yaa hai(n) kaTa'yaa jam jaal hai(n) ||

He is the Donor of gifts, He causes to enhance the great honour, He is the giver of encouragement for greater effort and is the cutter of the snare of death.

ਜੁੱਧ ਕੇ ਜਿਤੱਯਾ ਔ ਬਿਰੱੁਧ ਕੇ ਮਿਟੱਯਾ ਮਹਾਂ ਬੱੁਧਿ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਮਹਾਂ ਮਾਨਹੂੰ ਕੇ ਮਾਨ ਹੈਂ ॥

ju'dh ke jita'yaa aau bira'udh ke miTa'yaa mahaa(n) ba'udh ke dhiva'yaa mahaa(n) maanahoo(n) ke maan hai(n) ||

He is the conqueror of war and effacer of the opposition, He is giver of

great intellect and the Honour of the illustrious.

ਗਿਆਨ ਹੂੰ ਕੇ ਗਿਆਤਾ ਮਹਾਂ ਬੁੱਧਿਤਾ ਕੇ ਦਾਤਾ ਦੇਵ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਮਹਾ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੈਂ ॥੧॥੨੫੩॥

giaan hoo(n) ke giaataa mahaa(n) bu'dhitaa ke dhaataa dhev kaal hoo(n) ke kaal mahaa kaal hoo(n) ke kaal hai(n) ||1||253||

He is the knower of the knowledge, the giver-god of he supreme intellect He is the death of death and also the death of the supreme death (Maha Kal).1.253.

ਪੂਰਬੀ ਨ ਪਾਰ ਪਾਵੈਂ ਹਿੰਗੁਲਾ ਹਿਮਾਲੈ ਧਿਆਵੈਂ ਗੋਰ ਗਰਦੇਜੀ ਗੁਨ ਗਾਵੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਹੈਂ ॥

poorabee na paar paavai(n) hi(n)gulaa himaalai dhiaavai(n) gor garadhejee gun gaavai(n) tere naam hai(n) ||

The inhabitants of the east could not know Thy end, the people of Hingala and Himalaya mountains remember Thee, residents of Gor and Gardez sing he Praises of Thy Name.

ਜੋਗੀ ਜੋਗ ਸਾਧੈ ਪਉਨ ਸਾਧਨਾ ਕਿਤੇਕ ਬਾਧੈ ਆਰਬ ਕੇ ਆਰਬੀ ਅਰਾਧੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਹੈਂ ॥

jogee jog saadhai paun saadhanaa kitek baadhai aarab ke aarabee araadhai(n) tere naam hai(n) ||

The Yogis perform Yoga, many are absorbed in doing Pranayama and residents of Arabia remember Thy Name.

ਫਰਾ ਕੇ ਫਿਰੰਗੀ ਮਾਨੈਂ ਕੰਧਾਰੀ ਕੁਰੇਸੀ ਜਾਨੈਂ ਪਛਮ ਕੇ ਪੱਛਮੀ ਪਛਾਨੈਂ ਨਿਜ ਕਾਮ ਹੈਂ ॥

faraa ke fira(n)gee maanai(n) ka(n)dhaaree kuresee jaanai(n) pachham ke pa'chhamee pachhaanai(n) nij kaam hai(n) ||

The people of France and England revere Thee, the inhabitants of

Kandhaar and Quraishis know Thee the people of western side recognize their duty towards Thee.

ਮਰਹਟਾ ਮਘੇਲੇ ਤੇਰੀ ਮਨ ਸੋਂ ਤਪਸਿਆ ਕਰੈ ਦ੍ਰਿੜਵੈ ਤਿਲੰਗੀ ਪਹਚਾਨੇ ਧਰਮ ਧਾਮ ਹੈਂ ॥੨॥੨੫੪॥

marahaTaa maghele teree man so(n) tapasiaa karai dhiraRavai tila(n)gee pahachaane dharam dhaam hai(n) ||2||254||

The inhabitants of Maharashtra and Magadha perform austerities with profound affection the residents of Drawar and Tilang countries recognise Thee as the Abode of Dharma.2.254

ਬੰਗ ਕੇ ਬੰਗਾਲੀ ਫਿਰਹੰਗ ਕੇ ਫਿਰੰਗਾਵਾਲੀ ਦਿਲੀ ਕੇ ਦਿਲਵਾਲੀ ਤੇਰੀ ਆਗਿਆ ਮੈ ਚਲਤ ਹੈਂ ॥

ba(n)g ke ba(n)gaalee firaha(n)g ke fira(n)gaavaalee dhilee ke dhilavaalee teree aagiaa mai chalat hai(n) ||

The Bengalis of Bengal, the Phirangis of Phirangistan and Dilwalis of Delhi are the followers of Thy Command.

ਰੋਹ ਕੇ ਰੁਹੇਲੇ ਮਾਘ ਦੇਸ ਕੇ ਮਘੇਲੇ ਬੀਰ ਬੰਗਸੀ ਬੁੰਦੇਲੇ ਪਾਪ ਪੁੰਜ ਕੋ ਮਲਤ ਹੈਂ ॥

roh ke ruhele maagh dhes ke maghele beer ba(n)gasee bu(n)dhele paap pu(n)j ko malat hai(n) ||

The Rohelas of Rohu mountain, the Maghelas of Magadha, the heroic Bangasis of Bangas and the Bundhelas of Bundhelkhand destroy their sins in Thy devotion.

ਗੋਖਾ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ਚੀਨ ਮਚੀਨ ਕੇ ਸੀਸ ਨਜਾਵੈ ਤਿੱਬਤੀ ਧਿਆਇ ਦੋਖ ਦੇਹ ਕੋ ਦਲਤ ਹੈਂ ॥

gokhaa gun gaavai cheen macheen ke sees nayaavai ti'batee dhiaai dhokh

dheh ko dhalat hai(n) ||

Gorkhas sing Thy Praises, the residents of China and Manchuria bow their heads before Thee and the Tibetans destroy the sufferings of their bodies by remembering Thee.

ਜਿਨੈ ਤੋਹਿ ਧਿਆਇਓ ਤਿਨੈ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਾਇਓ ਸਰਬ ਧਨ ਧਾਮ ਫਲ ਫੂਲ ਸੋਂ ਫਲਤ ਹੈਂ ॥੩॥੨੫੫॥

jinai toh dhiaaio tinai pooran prataap paio sarab dhan dhaam fal fool so(n) falat hai(n) ||3||255||

Those who meditated on Thee, they obtained perfect Glory, they obtained perfect Glory, they prosper greatly with wealth, fruit and flowers in their homes.3.255.

ਦੇਵ ਦੇਵਤਾਨ ਕੌ ਸੁਰੇਸ ਦਾਨਵਾਨ ਕੌ ਮਹੇਸ ਗੰਗ ਧਾਨ ਕੌ ਅਭੇਸ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥

dhev dhevataan kau sures dhaanavaan kau mahes ga(n)g dhaan kau abhes kaheeat hai(n) ||

Thou art called Indra among gods, Shiva among the donors and also garbless though he wears the Ganges.

ਰੰਗ ਮੈ ਰੰਗੀਨ ਰਾਗ ਰੂਪ ਮੈਂ ਪ੍ਰਬੀਨ ਔਰ ਕਾਹੂ ਪੈ ਨ ਦੀਨ ਸਾਧ ਅਧੀਨ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥

ra(n)g mai ra(n)geen raag roop mai(n) prabeen aauar kaahoo pai na dheen saadh adheen kaheeat hai(n) ||

Thou art the brightness in colour, adept in sound and beauty, and not low before anybody, but obedient to the saint.

ਪਾਈਐ ਨ ਪਾਰ ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਮੈਂ ਅਪਾਰ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਉਦਾਰ ਹੈਂ ਅਪਾਰ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥

paieeaai na paar tej pu(n)j mai(n) apaar sarab bidhiaa ke udhaar hai(n)

apaar kaheeat hai(n) ||

One cannot know Thy limit, O Infinitely Glorious Lord! Thou art the Giver of all learning, therefore Thou art called Boundless.

ਹਾਥੀ ਕੀ ਪੁਕਾਰ ਪਲ ਪਾਛੈ ਪਹੁਚਤ ਤਾਹਿ ਚੀਟੀ ਕੀ ਚਿੰਘਾਰ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਸੁਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥੪॥੨੫੬॥

haathee kee pukaar pal paachhai pahuchat taeh cheeTee kee chi(n)ghaar pahile hee suneeat hai(n) ||4||256||

The cry of an elephant reaches Thee after some time, but the trumpet of an ant is heard by Thee before it.4.256

ਕੇਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਆਰ ਕੇਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮੁਖ ਚਾਰ ਕੇਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਕੇਤੇ ਰਾਮ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥

kete i(n)dhr dhuaar kete brahamaa mukh chaar kete kirasan avataar kete raam kaheeat hai(n) ||

There are many Indras, many four-headded Brahmas, many incarnations of Krishna and many called Ram at His Gate.

ਕੇਤੇ ਸਸਿ ਰਾਸੀ ਕੇਤੇ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਕੇਤੇ ਮੁੰਡੀਆ ਉਦਾਸੀ ਜੋਗ ਦੁਆਰ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥

kete sas raasee kete sooraj prakaasee kete mu(n)ddeeaa udhaasee jog dhuaar kaheeat hai(n) ||

There are many moons, many signs of Zodiac and many illuminating suns, there are many ascetics, stoics and Yogis consuming their bodies with austerity at His Gate.

ਕੇਤੇ ਮਹਾਦੀਨ ਕੇਤੇ ਬਿਆਸ ਸੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕੇਤੇ ਕੁਮੇਰ ਕੁਲੀਨ ਕੇਤੇ ਜਛ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥

kete mahaadheen kete biaas se prabeen kete kumer kuleen kete jachh

kaheeat hai(n) ||

There are many Muhammads, many adepts like Vyas, many Kumars (Kubers) and many belonging to high clans and many are called Yakshas.

ਕਰਤ ਹੈਂ ਬਿਚਾਰ ਪੈ ਨ ਪੂਰਨ ਕੋ ਪਾਵੈ ਪਾਰ ਤਾਹੀ ਤੇ ਅਪਾਰ ਨਿਰਾਧਾਰ ਲਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥੫॥੨੫੭॥

karat hai(n) bichaar pai na pooran ko paavai paar taahee te apaar niraadhaar laheeat hai(n) ||5||257||

All of them reflect upon Him, but none can know His limit, therefore they consider the Infinite Lord Supportless.5.257.

ਪੂਰਨ ਅਵਤਾਰ ਨਿਰਾਧਾਰ ਹੈ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਪਾਈਐ ਨ ਪਾਰ ਪੈ ਅਪਾਰ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥

pooran avataar niraadhaar hai na paaraavaar paieeaai na paar pai apaar kai bakhaaneeaai ||

He is Perfect Entity, Supportless and without Limits, His end is unknown, therefore He is described as Infinite.

ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪਰਮ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਮਹਾ ਰੂਪ ਹੂੰ ਕੇ ਰਾਸੀ ਹੈਂ ਅਨਾਸੀ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੀਐ ॥

adhavai abinaasee param pooran prakaasee mahaa roop hoo(n) ke raasee hai(n) anaasee kai kai maaneeaai ||

He is Non-dual, Immortal, Supreme, Perfectly Lustrous, Treasure of Supreme Beauty and deemed eternal.

ਜੰਤ੍ਰ ਹੂੰ ਨ ਜਾਤ ਜਾ ਕੀ ਬਾਪ ਹੂੰ ਨ ਮਾਇ ਤਾ ਕੀ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਸੁ ਛਟਾ ਕੈ ਅਨੁਮਾਨੀਐ ॥

ja(n)tr hoo(n) na jaat jaa kee baap hoo(n) na mai taa kee pooran prabhaa kee su chhaTaa kai anumaaneeaai ||

He is without Yantra (mystical diagram) and caste, without father and

mother and presumed as the splash of Perfect beauty.

ਤੇਜ ਹੂੰ ਕੋ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਕੋ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਕਿ ਮੋਹਨੀ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਨਿਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਐ ॥੬॥੨੫੮॥

tej hoo(n) ko ta(n)tr hai(n) k raajasee ko ja(n)tr hai(n) k mohanee ko ma(n)tr hai(n) nija(n)tr kai kai jaaneeaai ||6||258||

It cannot be said whether He is the Abode of Splendour of political mechanism or the incantaion of an enchantress or the inspiration of all of them. 6.258.

ਤੇਜ ਹੂੰ ਕੋ ਤਰੁ ਹੈਂ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਕੋ ਸਰੁ ਹੈਂ ਕਿ ਸ੍ੱੁਧਤਾ ਕੋ ਘਰੁ ਹੈਂ ਕਿ ਸਿੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਰੁ ਹੈਂ ॥

tej hoo(n) ko tar hai(n) k raajasee ko sar hai(n) k sa'udhataa ko ghar hai(n) k si'dhataa kee saar hai(n) ||

Is He the tree of Splendour? Is He the tank of activity? Is He the Abode of Purity? Is He the essence of Powers?

ਕਾਮਨਾ ਕੀ ਖਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸਾਧਨਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੈਂ ਬਿਰਕਤਤਾ ਕੀ ਬਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁੱਧਿ ਕੋ ਉਦਾਰ ਹੈਂ ॥

kaamanaa kee khaan hai(n) k saadhanaa kee saan hai(n) birakatataa kee baan hai(n) k bu'dh ko udhaar hai(n) ||

Is He the treasure of he fulfillment of desires? Is He the Glory of discipline? Is He the dignity of asceticism? Is He the master of generous intellect?

ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ਕਿ ਭੂਪਨ ਕੋ ਭੂਪ ਹੈਂ ਕਿ ਰੂਪ ਹੂੰ ਕੋ ਰੂਪ ਹੈਂ ਕੁਮਤਿ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰੁ ਹੈਂ ॥

su(n)dhar saroop hai(n) k bhoopan ko bhoop hai(n) k roop hoo(n) ko roop hai(n) kumat ko prahaar hai(n) ||

Doth He contain beautiful form? Is He the king of kings? Is He the beauty?

Is He the Destroyer of bad intellect?

ਦੀਨਨ ਕੋ ਦਾਤਾ ਹੈਂ ਗਨੀਮਨ ਕੋ ਗਾਰਕ ਹੈਂ ਸਾਧਨ ਕੋ ਰੱਛਕ ਹੈ ਗੁਨਨ ਕੋ ਪਹਾਰੁ ਹੈਂ ॥੭॥੨੫੯॥

dheenan ko dhaataa hai(n) ganeeman ko gaarak hai(n) saadhan ko ra'chhak hai gunan ko pahaar hai(n) ||7||259||

Is He the Donor of the poor? Is He the perisher of the enemies? Is he the Protector of the saints? Is He the mountain of qualities? 7.259.

ਸਿੱਧ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁਧਿ ਕੋ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈਂ ਕਿ ਕ੍ਰੁਧ ਕੋ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ਕਿ ਅੱਛੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈਂ ॥

si'dh ko saroop hai(n) k budh ko bibhoot hai(n) k krudh ko abhoot hai(n) k a'chhai abinaasee hai(n) ||

He is the salvation-incarnate, He is the wealth of intellect, He is the destroyer of anger, He is Unassailable and eternal.

ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਖੂਬੀ ਕੋ ਦਿਹੰਦਾ ਹੈਂ ਗਨੀਮ ਗਰਿੰਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਹੈਂ ॥

kaam ko kuni(n)dhaa hai(n) k khoobee ko dhiha(n)dhaa hai(n) ganeem gari(n)dhaa hai(n) k tej ko prakaasee hai(n) ||

He is the doer of errand and the giver of qualities. He is the perisher of enemies and igniter of fire.;

ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੋ ਕਾਲ ਹੈਂ ਕਿ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਸਾਲ ਹੈਂ ਕਿ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੋ ਪੋਖਤ ਹੈਂ ਕਿ ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਕੋ ਬਾਸੀ ਹੈਂ ॥

kaal hoo(n) ko kaal hai(n) k satran ko saal hai(n) k mitran ko pokhat hai(n) k biradhataa ko baasee hai(n) ||

He is the death of death and smasher of enemies; He is the Protector of

Friends and subduer of excellence.

ਜੋਗ ਹੂੰ ਕੋ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਕਿ ਤੇਜ ਹੂੰ ਕੋ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਕਿ ਮੋਹਨੀ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਕਿ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਹੈਂ ॥੮॥੨੬੦॥

jog hoo(n) ko ja(n)tr hai(n) k tej hoo(n) ko ta(n)tr hai(n) k mohanee ko ma(n)tr hai(n) k pooran prakaasee hai(n) ||8||260||

He is the mystical diagram of gaining control over Yoga, He is the mystical formula of overpowering glory; He is the incantation of bewitching the enchantress and perfect enlightener.8.260.

ਰੂਪ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁੱਧਿ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ਕਿ ਸਿੱਧਤਾ ਕੋ ਬਾਸ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁੱਧਿ ਹੂੰ ਕੋ ਘਰੁ ਹੈਂ ॥

roop ko nivaas hai(n) k bu'dh ko prakaas hai(n) k si'dhataa ko baas hai(n) k bu'dh hoo(n) ko ghar hai(n) ||

He is the Abode of Beauty and enlightener of intellect; He is the home of salvation and the dwelling of intelligence.

ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਹੈਂ ਨਿਰੰਜਨ ਅਭੇਵ ਹੈਂ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁੱਧਤਾ ਕੋ ਸਰੁ ਹੈਂ ॥

dhevan ko dhev hai(n) nira(n)jan abhev hai(n) adhevan ko dhev hai(n) k su'dhataa ko sar hai(n) ||

He is the god of gods and the Indiscriminate Transcendent Lord; He is the Deity of the demons and the tank of Purity.

ਜਾਨ ਕੋ ਬਚੱਯਾ ਹੈਂ ਇਮਾਨ ਕੋ ਦਿਵੱਯਾ ਹੈਂ ਜਮ ਜਾਲ ਕੋ ਕੱਟਯਾ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਮਨਾ ਕੋ ਕਰੁ ਹੈਂ ॥

jaan ko bacha'yaa hai(n) imaan ko dhiva'yaa hai(n) jam jaal ko ka'Tayaa hai(n) k kaamanaa ko kar hai(n) ||

He is the Saviour of life and giver of faith; He is the chopper of the god of

Death and the fulfiller of desires.

ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹੈਂ ਅਖੰਡਣ ਕੋ ਖੰਡ ਹੈਂ ਮਹੀਪਨ ਕੋ ਮੰਡ ਹੈਂ ਕਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈਂ ਨ ਨਰੁ ਹੈਂ ॥੯॥੨੬੧॥

tej ko pracha(n)dd hai(n) akha(n)ddan ko kha(n)dd hai(n) maheepan ko ma(n)dd hai(n) k isatree hai(n) na nar hai(n) ||9||261||

He is the intensifier of Glory and breaker of the unbreakable; He is the establisher of kings, but Himself He is neither male nor female.9.261.

ਬਿਸ੍ਵ ਕੋ ਭਰਨ ਹੈਂ ਕਿ ਅਪਦਾ ਕੋ ਹਰਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁਖ ਕੋ ਕਰਨ ਹੈਂ ਕਿ ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈਂ ॥

bisavai ko bharan hai(n) k apadhaa ko haran hai(n) k sukh ko karan hai(n) k tej ko prakaash hai(n) ||

He is the Sustainer of the Universe and remover of the trouble; He is the giver of comfort and igniter of the fire.

ਪਾਈਐ ਨ ਪਾਰ ਪਾਰਾਵਾਰ ਹੂੰ ਕੋ ਪਾਰ ਜਾਂ ਕੋ ਕੀਜਤ ਬਿਚਾਰ ਸੁਬਿਚਾਰ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ॥

paieeaai na paar paaraavaar hoo(n) ko paar jaa(n) ko keejat bichaar subichaar ko nivaas hai(n) ||

His limits and bounds cannot be known; if we reflect on Him, He is the Abode of all thoughts.

ਹਿੰਗੁਲਾ ਹਿਮਾਲੈ ਗਾਵੈ ਹਬਸੀ ਹੱਲਬੀ ਧਿਆਵੈ ਪੂਰਬੀ ਨ ਪਾਰ ਪਾਵੈ ਆਸਾ ਤੇ ਅਨਾਸ ਹੈਂ ॥

hi(n)gulaa himaalai gaavai habasee ha'labee dhiaavai poorabee na paar paavai aasaa te anaas hai(n) ||

The beings of Hingala and Himalaya sing His Praises; the people of Habash country and Halb city meditate on Him. The residents of the East

do not know His end and losing all hope they have become disappointed.

ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਮਹਾਦੇਵ ਹੂੰ ਕੇ ਦੇਵ ਹੈਂ ਨਿਰੰਜਨ ਅਭੇਵ ਨਾਥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸ ਹੈਂ ॥੧੦॥੨੬੨॥

dhevan ko dhev mahaadhev hoo(n) ke dhev hai(n) nira(n)jan abhev naath adhavai abinaas hai(n) ||10||262||

He is the god of gods and god of Supreme gods, He is Transcendent, Indiscriminate, Non-dual and Immortal Lord. 10.262.;

ਅੰਜਨ ਬਿਹੀਨ ਹੈਂ ਨਿਰੰਜਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸੇਵਕ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਟੱਯਾ ਜਮ ਜਾਲ ਕੇ ॥

a(n)jan biheen hai(n) nira(n)jan prabeen hai(n) k sevak adheen hai kaTa'yaa jam jaal ke ||

He is without the impact of maya, He is adept and Transcendent Lord; He is obedient to his servant and is the chopper of the snare of Yama (god of death).

ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ ਮਹਾਦੇਵ ਹੂੰ ਕੇ ਦੇਵਨਾਥ ਭੂਮ ਕੇ ਭੁਜੱਯਾ ਹੈ ਮੁਹੱਯਾ ਮਹਾ ਬਾਲ ਕੇ ॥

dhevan ke dhev mahaadhev hoo(n) ke dhevanaath bhoom ke bhuja'yaa hai muha'yaa mahaa baal ke ||

He is the god of gods and the Lord-God of the Supreme gods, He is Enjoyer of the earth and the Provider of the great power.;

ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾ ਸਾਜ ਹੂੰ ਕੇ ਸਾਜਾ ਮਹਾ ਜੋਗ ਹੂੰ ਕੇ ਜੋਗ ਹੈਂ ਧਰੱਯਾ ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਲ ਕੇ ॥

raajan ke raajaa mahaa saaj hoo(n) ke saajaa mahaa jog hoo(n) ke jog hai(n) dhara'yaa dhrum chhaal ke ||

He is the king of kings and the decoration of the supreme decorations, He

is the Supreme Yogi of the yogis wearing the bark of trees.;

ਕਾਮਨਾ ਕੇ ਕਰੁ ਹੈਂ ਕੁਬਿੱਧਿਤਾ ਕੋ ਹਰੁ ਹੈਂ ਕਿ ਸਿੱਧਤਾ ਕੇ ਸਾਥੀ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਲ ਹੈਂ ਕੁਚਾਲ ਕੇ ॥੧੧॥੨੬੩॥

kaamanaa ke kar hai(n) kubi'dhitaa ko har hai(n) k si'dhataa ke saathee hai(n) k kaal hai(n) kuchaal ke ||11||263||

He is the fulfiller of desire and remover of vicious intellect; He is the comrade of perfection and the destroyer of bad conduct.11.263.

ਛੀਰ ਕੈਸੀ ਛੀਰਾਵਧ ਛਾਛ ਕੈਸੀ ਛੱਤ੍ਰਾਨੇਰ ਛਪਾਕਰ ਕੈਸੀ ਛਬਿ ਕਾਲਇੰਦ੍ਰੀ ਕੇ ਕੂਲ ਕੈ ॥

chheer kaisee chheeraavadh chhaachh kaisee chha'traaner chhapaakar kaisee chhab kaali(n)dhree ke kool kai ||

Awadh is like milk and the town of Chhatraner is like buttermilk; the banks of Yamuna are beautiful like the brilliance of the moon.

ਹੰਸਨੀ ਸੀ ਸੀਹਾਰੂਮ ਹੀਰਾ ਸੀ ਹੁਸੈਨਾਬਾਦ ਗੰਗਾ ਕੈਸੀ ਧਾਰ ਚਲੀ ਸਾਤੋ ਸਿੰਧ ਰੂਲ ਕੈ ॥

ha(n)sanee see seehaaroom heeraa see husainaabaadh ga(n)gaa kaisee dhaar chalee saato si(n)dh rool kai ||

The country of rum is like the beautiful Hansani (damsel), the town of Husainabad is like a diamond; the winsome current of the Ganges make the seven seas diffident.

ਪਾਰਾ ਸੀ ਪਲਾਊਗਢ ਰੂਪਾ ਕੈਸੀ ਰਾਮਪੁਰ ਸੋਰਾ ਸੀ ਸੁਰੰਗਾਬਾਦ ਨੀਕੈ ਰਹੀ ਝੂਲ ਕੈ ॥

paaraa see palaauoogadd roopaa kaisee raamapur soraa see sura(n)gaabaadh neekai rahee jhool kai ||

Palayugarh is like mercury and Rampur is like siver; Surangabad is like

nitre (swinging elegantly).

ਚੰਪਾ ਸੀ ਚੰਦੇਰੀ ਕੋਟ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਚਾਂਦਾਗੜ੍ਹ ਕੀਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ਰਹੀ ਮਾਲਤੀ ਸੀ ਫੂਲ ਕੈ ॥੧੨॥੨੬੪॥

cha(n)paa see cha(n)dheree koT chaa(n)dhanee see chaa(n)dhaagaRh keerat tihaaree rahee maalatee see fool kai ||12||264||

Kot Chanderi is like Champa flower (Michelia Champacca), Chandagarh is like moonlight, but Thy Glory, O Lord! is like the beautiful flower of Malti (a creeper). 12.264.;

ਫਟਕ ਸੀ ਕੈਲਾਸ ਕਮਾਂਊਗੜ੍ਹ ਕਾਂਸੀਪੁਰ ਸੀਸਾ ਸੀ ਸੁਰੰਗਾਬਾਦਿ ਨੀਕੈ ਸੋਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥

faTak see kailaas kamaa(n)uoogaRh kaa(n)seepur seesaa see sura(n)gaabaadh neekai soheeat hai ||

The places like Kaiilash, Kumayun and Kashipur are clear like crystal, and Surangabad looks graceful like glass.;

ਹਿਮਾ ਸੀ ਹਿਮਾਲੈਹਰ ਹਾਰ ਸੀ ਹੱਲਬਾ ਨੇਰ ਹੰਸ ਕੈਸੀ ਹਾਜੀਪੁਰ ਦੇਖੇ ਮੋਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥

himaa see himaalaihar haar see ha'labaa ner ha(n)s kaisee haajeepur dhekhe moheeat hai ||

Himalaya bewitches the mind with whiteness of snow, Halbaner like milkyway and Hajipur like swan.;

ਚੰਦਨ ਸੀ ਚੰਪਾਵਤੀ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੀ ਚੰਦ੍ਰਾਗਿਰ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਚਾਂਦਗੜ੍ਹ ਜੌਨ ਜੋਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥

cha(n)dhan see cha(n)paavatee cha(n)dhramaa see cha(n)dhraagir chaa(n)dhanee see chaa(n)dhagaRh jauan joheeat hai ||

Champawati looks like sandalwood, Chandragiri like moon and

Chandagarh town like moonlight.;

ਗੰਗਾ ਸਮ ਗੰਗਧਾਰ ਬਕਾਨ ਸੀ ਬਲਿੰਦਾਵਾਦ ਕੀਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ਕੀ ਉਜੀਆਰੀ ਸੋਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥੧੩॥੨੬੫॥

ga(n)gaa sam ga(n)gadhaar bakaan see bali(n)dhaavaadh keerat tihaaree kee ujeeaaree soheeat hai ||13||265||

Gangadhar (Gandhar) seems like the Ganges and Bulandabad like a crane; all of them are the symbols of the splendour of Thy Praise.13.265.

ਫਰਾ ਸੀ ਫਿਰੰਗੀ ਫਰਾਸੀਸ ਕੇ ਦੁਰੰਗੀ ਮਕਰਾਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਦੰਗੀ ਤੇਰੇ ਗੀਤ ਗਾਈਅਤੁ ਹੈ ॥

faraa see fira(n)gee faraasees ke dhura(n)gee makaraan ke miradha(n)gee tere geet gaieeat hai ||

The Persians and the residents of Firangistan and France, people of two different colours and the Mridangis (inhabitants) of Makran sing the songs of Thy Praise.

ਭਖਰੀ ਕੰਧਾਰੀ ਗੋਰ ਗਖਰੀ ਗਰਦੇਜਾ ਚਾਰੀ ਪਉਨ ਕੇ ਅਹਾਰੀ ਤੇਰੋ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਅਤੁ ਹੈ ॥

bhakharee ka(n)dhaaree gor gakharee garadhejaa chaaree paun ke ahaaree tero naam dhiaaieeat hai ||

The people of Bhakkhar, Kandhar, Gakkhar and Arabia and others living only on air remember Thy Name.

ਪੂਰਬ ਪਲਾਊਂ ਕਾਮ ਰੂਪ ਔ ਕਮਾਊਂ ਸਰਬ ਠਉਰ ਮੈ ਬਿਰਾਜੈ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜਾਈਅਤੁ ਹੈ ॥

poorab palaauoo(n) kaam roop aau kamaauoo(n) sarab Thaur mai biraajai jahaa(n) jahaa(n) jaieeat hai ||

At all the places including Palayu in the East, Kamrup and Kumayun,

wherever we go, Thou art there.

ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੇ ਅਤਾਪੀ ਨਾਥ ਕੀਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ਕੋ ਨ ਪਾਰ ਪਾਈਅਤੁ ਹੈ ॥੧੪॥੨੬੬॥

pooran prataapee ja(n)tr ma(n)tr te ataapee naath keerat tihaaree ko na paar paieeat hai ||14||266||

Thou art perfectly Glorious, without any impact of Yantras and mantras, O

Lord! The limits of Thy Praise cannot be known.14.266.

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

tavai prasaadh || paadhaRee chha(n)dh ||

BY THY GRACE PAADHARI STANZA

ਅਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ॥

adhavai anaas aasan addol ||

He is Non-dual, Indestructible, and hath Steady Seat.!

ਅਦ੍ਵੈ ਅਨੰਤ ਉਪਮਾ ਅਤੋਲ ॥

adhavai ana(n)t upamaa atol ||

He is Non-dual, Endless and of Immeasurable (Unweighable) Praise

ਅਛੈ ਸਰੂਪ ਅਬਜਕਤ ਨਾਥ ॥

achhai saroop abayakat naath ||

He is Unassailable Entity and Unmanifested Lord,!

ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਸਰਬਾ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥੧॥੨੬੭॥

aajaan baahu sarabaa pramaath ||1||267||

He is the Motivator of gods and destroyer of all. 1. 267;

ਜਹ ਤਹ ਮਹੀਪ ਬਨ ਤਿਨ ਪ੍ਰਫੁਲ ॥

jeh teh maheep ban tin praful ||

He is the Sovereign here, there, everywhere; He blossoms in forests and blades of grass.!

ਸੋਭਾ ਬਸੰਤ ਜਹ ਤਹ ਪੱ੍ਰਡੁਲ ॥

sobhaa basa(n)t jeh teh pa'raddul ||

Like the Splendour of the spring He is scattered here and there

ਬਨ ਤਨ ਦੁਰੰਤ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਮਹਾਨ ॥

ban tan dhura(n)t khag mirag mahaan ||

He, the Infinite and Supreme Lord is within the forest, blade of grass, bird and deer. !

ਜਹ ਤਹ ਪ੍ਰਫੱੁਲ ਸੁੰਦਰ ਸੁਜਾਨ ॥੨॥੨੬੮॥

jeh teh prafa'ul su(n)dhar sujaan ||2||268||

He blossoms here, there and everywhere, the Beautiful and All-Knowing. 2.

ਫੁਲਤੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਲਹਿ ਲਹਿਤ ਮੌਰ ॥

fulata(n) prafu'l leh lahit mauar ||

The peacocks are delighted to see the blossoming flowers. !

ਸਿਰ ਢੁਰਹਿ ਜਾਨ ਮਨ ਮਥਹਿ ਚੌਰ ॥

sir ddureh jaan man matheh chauar ||

With bowed heads they are accepting the impact of Cupid

ਕੁਦਰਤ ਕਮਾਲ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹੀਮ ॥

kudharat kamaal raazak raheem ||

O Sustainer and Merciful Lord! Thy Nature is Marvellous, !

ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਮਲ ਕਰੀਮ ॥੩॥੨੬੯॥

karunaa nidhaan kaamal kareem ||3||269||

O the Treasure of Mercy, Perfect and Gracious Lord! 3. 269

ਜੰਹ ਤੰਹ ਬਿਲੋਕ ਤੰਹ ਤੰਹ ਪ੍ਰਸੋਹ ॥

ja(n)h ta(n)h bilok ta(n)h ta(n)h prasoh ||

Wherever I see, I feel Thy Touch there, O Motivator of gods.!

ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਮਿਤੋਜ ਮੋਹ ॥

aajaan baahu amitoj moh ||

Thy Unlimited Glory is bewitching the mind

ਰੋਸੰ ਬਿਰਹਤ ਕਰਣਾ ਨਿਧਾਨ ॥

rosa(n) birahat karanaa nidhaan ||

Thou art devoid of anger, O Treasure of Mercy! Thou blossomest here, there and everywhere, !

ਜੰਹ ਤੰਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਸੁੰਦਰ ਸੁਜਾਨ ॥੪॥੨੭੦॥

ja(n)h ta(n)h prafu'l su(n)dhar sujaan ||4||270||

O Beautiful and All-Knowing Lord! 4. 270

ਬਨ ਤ੍ਰਿਨ ਮਹੀਪ ਜਲ ਥਲ ਮਹਾਨ ॥

ban tin maheep jal thal mahaan ||

Thou art the king of forests and blades of grass, O Supreme Lorrd of

waters and land! !

ਜੰਹ ਤੰਹ ਪ੍ਰਸੋਹ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ॥

ja(n)h ta(n)h prasoh karunaa nidhaan ||

O the Treasure of Mercy, I feel Thy touch everywhere

ਜਗਮਗਤ ਤੇਜ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥

jagamagat tej pooran prataap ||

The Light is glittering, O perfectly Glorious Lord!!

ਅੰਬਰ ਜਿਮੀਨ ਜਿਹ ਜਪਤ ਜਾਪ ॥੫॥੨੭੧॥

a(n)bar jimeen jeh japat jaap ||5||271||

The Heaven and Earth are repeating Thy Name. 5. 271

ਸਾਤੋ ਅਕਾਸ ਸਾਤੋ ਪਤਾਰ ॥

saato akaas saato pataar ||

In all the seven Heavens and seven nether-worlds !

ਬਿਥਰਿਓ ਅਦਿਸਟ ਜਿਹ ਕਰਮ ਜਾਰਿ ॥ ਉਸਤਤ ਸੰਪੂਰਣੰ ॥

bithario adhisaT jeh karam jaar || usatat sa(n)poorana(n) ||

His net of karmas (actions) is invisibly spread. Praise is complete.

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ikOankaar satigur prasaadh ||

The Lord is One and He can be attained through the grace of the true Guru.

ਅਥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖ੍ਯਤੇ ॥

ath bachitr naaTak gra(n)th likhayate ||

Now the Granth (Book) entitled 'BACHITTAR NATAK' is composed.

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਬਾਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥

sree mukhabaak paatashaahee 10 ||

From the Holy Mouth of the Tenth King (Guru)

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

tavai prasaadh || dhoharaa ||

BY THY GRACE. DOHRA

ਨਮਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ ਕੋ ਕਰੋਂ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥

namasakaar sree khaRag ko karo(n) su hit chit lai ||

I salute the Glorious SWORD with all my heart's affection.

ਪੂਰਨ ਕਰੋਂ ਗਿਰੰਥ ਇਹੁ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੧॥

pooran karo(n) gira(n)th ih tum muh karahu sahai ||1||

I shall complete this Granth only if Thou Helpest me. I.

ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ॥

sree kaal jee kee usatat ||

The Eulogy of the Revered Death (KAL).

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਖਗ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡੰ ਖਲ ਦਲ ਖੰਡੰ ਅਤਿ ਰਣ ਮੰਡੰ ਬਰ ਬੰਡੰ ॥

khag kha(n)dd biha(n)dda(n) khal dhal kha(n)dda(n) at ran ma(n)dda(n) bar ba(n)dda(n) ||

The sword chops well, chops the forces of fools and this mighty one bedecks and glorifies the battlefield.

ਭੁਜ ਦੰਡ ਅਖੰਡੰ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਜੋਤਿ ਅਮੰਡੰ ਭਾਨ ਪ੍ਰਭੰ ॥

bhuj dha(n)dd akha(n)dda(n) tej pracha(n)dda(n) jot ama(n)dda(n) bhaan prabha(n) ||

It is the unbreakable staff of the arm, it has the powerful luster and its light

even bedims the radiance of the sum.

ਸੁਖ ਸੰਤਾ ਕਰਣੰ ਦੁਰਮਤਿ ਦਰਣੰ ਕਿਲਬਿਖ ਹਰਣੰ ਅਸਿ ਸਰਣੰ ॥

sukh sa(n)taa karana(n) dhuramat dharana(n) kilabikh harana(n) as sarana(n) ||

It brings happiness to the saints, mashing the vicious ones, it is the destroyer of sins and I and under its refuge.

ਜੈ ਜੈ ਜਗ ਕਾਰਣ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਬਾਰਣ ਮਮ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਣ ਜੈ ਤੇਗੰ ॥੨॥

jai jai jag kaaran sirasaT ubaaran mam pratipaaran jai tega(n) ||2||

Hail, hail to the cause of the world, saviour of the universe, it is my

preserver, I hail its victory. 2.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਸਦਾ ਏਕ ਜੋਤਯੰ ਅਜੂਨੀ ਸਰੂਪੰ ॥

sadhaa ek jotaya(n) ajoonee saroopa(n) ||

He, who is ever light-incarnate and birthless entity,

ਮਹਾ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥

mahaa dhev dheva(n) mahaa bhoop bhoopa(n) ||

Who is the god of chief gods, the king of chief kings

ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤਯੰ ਨਿਰੂਪੰ ਨ੍ਰਿਬਾਣੰ ॥

nira(n)kaar nitaya(n) niroopa(n) nirabaana(n) ||

Who is Formless, Eternal, Amorphous and Ultimate Bliss

ਕਲੰ ਕਾਰਣੇਯੰ ਨਮੋ ਖੜਗ ਪਾਣੰ ॥੩॥

kala(n) kaaraneya(n) namo khaRag paana(n) ||3||

Who is the Cause of all the Powers, I salute the wielder of the Sword. 3

ਨਿਰੰਕਾਰ ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰ ਨਿਤਜੰ ਨਿਰਾਲੰ ॥

nira(n)kaar nirabikaar nitaya(n) niraala(n) ||

He is Formless, Flawless, eternal and Non-aligned

ਨ ਬ੍ਰਿਧੰ ਬਿਸੇਖੰ ਨ ਤਰੁਨੰ ਨ ਬਾਲੰ ॥

n biradha(n) bisekha(n) na taruna(n) na baala(n) ||

He is neither distinctively old, nor young nor immature;

ਨ ਰੰਕੰ ਨ ਰਾਯੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥

n ra(n)ka(n) na raaya(n) na roopa(n) na rekha(n) ||

He is neither poor nor rich; He is Formless and Markless

ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ ਅਪਾਰੰ ਅਭੇਖੰ ॥੪॥

n ra(n)ga(n) na raaga(n) apaara(n) abhekha(n) ||4||

He is Colourless, Non-attached, Limitless and Guiseless. 4;

ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ ॥

n roopa(n) na rekha(n) na ra(n)ga(n) na raaga(n) ||

He is Formless, Signless, Colourless and Non-attached;

ਨ ਨਾਮੰ ਨ ਠਾਮੰ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਜਾਗੰ ॥

n naama(n) na Thaama(n) mahaa jot jaaga(n) ||

He is Nameless, Placeless; and a Radiating Great Effulgence

ਨ ਦ੍ਵੈਖੰ ਨ ਭੇਖੰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤ੍ਯੰ ॥

n dhavaikha(n) na bhekha(n) nira(n)kaar nitaya(n) ||

He is Blemishless, Guiseless, Formless and Eternal

ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਸੁ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥੫॥

mahaa jog joga(n) su parama(n) pavitaya(n) ||5||

He is a Superb Practising Yogi and a Supremely Holy Entity. 5

ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥

ajeya(n) abheya(n) anaama(n) aThaama(n) ||

He is unconquerable, Indistinguishable, Nameless and Placeless

ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਮਹਾ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥

mahaa jog joga(n) mahaa kaam kaama(n) ||

He is a Superb Practicing Yogi, He is the Supreme Ravisher

ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨਾਦੰ ॥

alekha(n) abhekha(n) aneela(n) anaadha(n) ||

He is Accountless, Garbless, Stainless and without Beginning

ਪਰੇਯੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਸਦਾ ਨ੍ਰਿਬਿਖਾਦੰ ॥੬॥

pareya(n) pavitra(n) sadhaa nirabikhaadha(n) ||6||

He is in the Yond, Immaculate and ever without Contention. 6

ਸੁ ਆਦੰ ਅਨਾਦੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨੰਤੰ ॥

s aadha(n) anaadha(n) aneela(n) ana(n)ta(n) ||

He is the Primal, Orignless, Stainless and Endless

ਅਦ੍ਵੈਖੰ ਅਭੇਖੰ ਮਹੇਸੰ ਮਹੰਤੰ ॥

adhavaikha(n) abhekha(n) mahesa(n) maha(n)ta(n) ||

He is Blemishless, Guiseless, Master of the earth and the destroyer of

Pride

ਨ ਰੋਖੰ ਨ ਸੋਖੰ ਨ ਦ੍ਰੋਹੰ ਨ ਮੋਹੰ ॥

n rokha(n) na sokha(n) na dhroha(n) na moha(n) ||

He is Ireless, Ever fresh, Deceitless and Non-attached

ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਕ੍ਰੋਧੰ ਅਜੋਨੀ ਅਜੋਹੰ ॥੭॥

n kaama(n) na krodha(n) ajonee ajoha(n) ||7||

He is Lustless, Angerless, Birthless and Sightless. 7

ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪੁਨੀਤੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥

parea(n) pavitra(n) puneeta(n) puraana(n) ||

He is in the Yond, Immaculate, Most Holy and Ancient

ਅਜੇਅੰ ਅਭੇਅੰ ਭਵਿਖ੍ਯੰ ਭਵਾਣੰ ॥

ajea(n) abhea(n) bhavikhaya(n) bhavaana(n) ||

He is Unconquerable, Indistinguishable, Will be in future and is always

Present

ਨ ਰੋਗੰ ਨ ਸੋਗੰ ਸੁ ਨਿਤਜੰ ਨਵੀਨੰ ॥

n roga(n) na soga(n) su nitaya(n) naveena(n) ||

He is without ailment and sorrow and is ever new

ਅਜਾਯੰ ਸਹਾਯੰ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਬੀਨੰ ॥੮॥

ajaaya(n) sahaaya(n) parama(n) prabeena(n) ||8||

He is Birthless, He is the Supporter and is Supremely dexterous. 8

ਸੁ ਭੂਤੰ ਭਵਿਖੰਜੰ ਭਵਾਨੰ ਭਵੇਯੰ ॥

s bhoota(n) bhavikhaya(n) bhavaana(n) bhaveya(n) ||

He Pervades in the Past, Future and Present

ਨਮੋ ਨ੍ਰਿਬਕਾਰੰ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿਜੁਰੇਅੰ ॥

namo nribakaara(n) namo nirajurea(n) ||

I Salute Him, Who is without vices and without ailments

ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ॥

namo dhev dheva(n) namo raaj raaja(n) ||

I Salute Him, Who is the god of gods and king of kings

ਨਿਰਾਲੰਬ ਨਿਤਜੰ ਸੁ ਰਾਜਾ ਧਿਰਾਜੰ ॥੯॥

niraala(n)b nitaya(n) su raajaa dhiraaja(n) ||9||

He is Supportless, Eternal and Greatest of Emperors. 9

ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਭੂਤੰ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ॥

alekha(n) abhekha(n) abhoota(n) adhavaikha(n) ||

He is Accountless, Guiseless, Elementless and Blemishless

ਨ ਰਾਗੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥

n raaga(n) na ra(n)ga(n) na roopa(n) na rekha(n) ||

He is without attachment, colour, form and mark

ਮਹਾ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ॥

mahaa dhev dheva(n) mahaa jog joga(n) ||

He is the Greatest of gods and the Supreme Yogi

ਮਹਾ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ਮਹਾ ਭੋਗ ਭੋਗੰ ॥੧੦॥

mahaa kaam kaama(n) mahaa bhog bhoga(n) ||10||

He is the Greatest of the rapturous and the greatest of the Ravishing. 10

ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਤਕੇਅੰ ॥

kahoo(n) raajasa(n) taamasa(n) saatakea(n) ||

Somewhere He bears the quality of rajas (activity), somewhere tamas

(morbidity) and somewhere sattva (rhythm)

ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਕੋ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਨਰੇਅੰ ॥

kahoo(n) naar ko roop dhaare narea(n) ||

Somewhere He takes the form of a woman and somewhere man

ਕਹੂੰ ਦੇਵੀਅੰ ਦੇਵਤੰ ਦਈਤ ਰੂਪੰ ॥

kahoo(n) dheveea(n) dhevata(n) dhieet roopa(n) ||

Somewhere He manifests Himself as a goddess, god and demon

ਕਹੂੰ ਰੂਪੰ ਅਨੇਕ ਧਾਰੇ ਅਨੂਪੰ ॥੧੧॥

kahoo(n) roopa(n) anek dhaare anoopa(n) ||11||

Somewhere He appears in several unique forms. 11

ਕਹੂੰ ਫੂਲ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੇ ਰਾਜ ਫੂਲੇ ॥

kahoo(n) fool havai kai bhale raaj foole ||

Somewhere He, taking the form of a flower, is rightly puffed up

ਕਹੂੰ ਭਵਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੂਲੇ ॥

kahoo(n) bhavar havai kai bhalee bhaa(n)t bhoole ||

Somewhere becoming a black bee, seems inebriated (for the flower)

ਕਹੂੰ ਪਉਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਹੇ ਬੇਗਿ ਐਸੇ ॥

kahoo(n) paun havai kai bahe beg aaise ||

Somewhere becoming the wind, moves with such speed,

ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੇ ਕਥੋਂ ਤਾਹਿ ਕੈਸੇ ॥੧੨॥

kahe mo na aave katho(n) taeh kaise ||12||

Which is indescribable, how can I elucidate it?. 12

ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜੇ ॥

kahoo(n) naadh havai kai bhalee bhaa(n)t baaje ||

Somewhere He become a musical instrument, which is played appropriately

ਕਹੂੰ ਪਾਰਧੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਧਰੇ ਬਾਨ ਰਾਜੇ ॥

kahoo(n) paaradhee havai kai dhare baan raaje ||

Somewhere He becomes a hunter who looks glorious with His arrow (in

His bow)

ਕਹੂੰ ਮ੍ਰਿਗ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮੋਹੇ ॥

kahoo(n) mirag havai kai bhalee bhaa(n)t mohe ||

Somewhere He becomes a deer and allures exquisitely

ਕਹੂੰ ਕਾਮੁਕੀ ਜਿਉ ਧਰੇ ਰੂਪ ਸੋਹੇ ॥੧੩॥

kahoo(n) kaamukee jiau dhare roop sohe ||13||

Somewhere He manifests Himself as Cupid’s wife, with impressive beauty.

ਨਹੀਂ ਜਾਨਿ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥

nahee(n) jaan jaiee kachhoo roop rekha(n) ||

His Form and Mark cannot be comprehended

ਕਹਾਂ ਬਾਸ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ ॥

kahaa(n) baas taa ko firai kaun bhekha(n) ||

Where doth He live and what guise doth He adopt?

ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥

kahaa naam taa ko kahaa kai kahaavai ||

What is His Name and how he is called?

ਕਹਾ ਮੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ॥੧੪॥

kahaa mai bakhaano kahe mo na aavai ||14||

How can I describle? He is Indescribable. 14

ਨ ਤਾ ਕੋ ਕੋਈ ਤਾਤ ਮਾਤੰ ਨ ਭਾਯੰ ॥

n taa ko koiee taat maata(n) na bhaaya(n) ||

He hath no father, mother and brother

ਨ ਪੁਤ੍ਰੰ ਨ ਪੌਤ੍ਰੰ ਨ ਦਾਯਾ ਨ ਦਾਯੰ ॥

n putra(n) na pauatra(n) na dhaayaa na dhaaya(n) ||

He hath no son, no grandson and no male and female nurses

ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਸੈਨੰ ਨ ਸਾਥੰ ॥

n neha(n) na geha(n) na saina(n) na saatha(n) ||

He hath no attachment, no home, no army and no companion

ਮਹਾ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ਮਹਾ ਨਾਥ ਨਾਥੰ ॥੧੫॥

mahaa raaj raaja(n) mahaa naath naatha(n) ||15||

He is the Great King of kings and Great Lord of lords. 15

ਪਰਮੰ ਪੁਰਾਨੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪਰੇਯੰ ॥

parama(n) puraana(n) pavitra(n) pareya(n) ||

He is Supreme, Ancient, Immaculate and in the Yond

ਅਨਾਦੰ ਅਨੀਲੰ ਅਸੰਭੰ ਅਜੇਯੰ ॥

anaadha(n) aneela(n) asa(n)bha(n) ajeya(n) ||

He is beginningless Stainless, Non-existent and Unconquerable

ਅਭੇਦੰ ਅਛੇਦੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਮਾਥੰ ॥

abhedha(n) achhedha(n) pavitra(n) pramaatha(n) ||

He is Indistinguishable, Indestructible, Holy and Paramount

ਮਹਾ ਦੀਨ ਦੀਨੰ ਮਹਾ ਨਾਥ ਨਾਥੰ ॥੧੬॥

mahaa dheen dheena(n) mahaa naath naatha(n) ||16||

He is the Most Humble of the meek and Great Lord of lords. 16

ਅਦਾਗੰ ਅਦੱਗੰ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ॥

adhaaga(n) adha'ga(n) alekha(n) abhekha(n) ||

He is Stainless, Imperishable, Accountless and Guiseless

ਅਨੰਤੰ ਅਨੀਲੰ ਅਰੂਪੰ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ॥

ana(n)ta(n) aneela(n) aroopa(n) adhavaikha(n) ||

He is Limitless, Blemishless, Formless and Maliceless

ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੇਜੰ ਮਹਾ ਜ੍ਵਾਲ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥

mahaa tej teja(n) mahaa javaiaal javaiaala(n) ||

He is the Most Effulgent of all lights and Supreme Conflagration of all fires

ਮਹਾ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਮਹਾ ਕਾਲ ਕਾਲੰ ॥੧੭॥

mahaa ma(n)tr ma(n)tra(n) mahaa kaal kaala(n) ||17||

He is the Supreme Spell of all incantations and Supreme embodiment of

Death over all such powers. 17

ਕਰੰ ਬਾਮ ਚਾਪਿਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਰਾਲੰ ॥

kara(n) baam chaapiya(n) kirapaana(n) karaala(n) ||

He holds the bow in His left hand and the terrible sword (in the right)

ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੇਜੰ ਬਿਰਾਜੈ ਬਿਸਾਲੰ ॥

mahaa tej teja(n) biraajai bisaala(n) ||

He is the Supreme Effulgence of all lights and sits in His Great Glory

ਮਹਾ ਦਾੜ੍ਹ ਦਾੜ੍ਹੰ ਸੁ ਸੋਹੰ ਅਪਾਰੰ ॥

mahaa dhaaRh dhaaRha(n) su soha(n) apaara(n) ||

He, of Infinite Splendour, is the masher of of the boar-incarnation with great grinder tooth

ਜਿਨੈ ਚਰਬੀਯੰ ਜੀਵ ਜੱਗਯੰ ਹਜਾਰੰ ॥੧੮॥

jinai charabeeya(n) jeev ja'gaya(n) hajaara(n) ||18||

He crushed and devoured thousands of the creatures of the world. 18

ਡਮਾਡੱਮ ਡਉਰੂ ਸਿਤਾ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥

ddamaadda'm ddauroo sitaa set chhatra(n) ||

The tabor (in the hand of Great Death (KAL) resounds and the black and

white canopy swings

ਹਾਹਾ ਹੂਹੂ ਹਾਸੰ ਝਮਾਝੱਮ ਅਤ੍ਰੰ ॥

haahaa hoohoo haasa(n) jhamaajha'm atra(n) ||

Loud laughter emanates from his mouth and the weapons (in his hands)

glisten

ਮਹਾ ਘੋਰ ਸਬਦੰ ਬਜੇ ਸੰਖ ਐਸੇ ॥

mahaa ghor sabadha(n) baje sa(n)kh aaise ||

His conch produces such a terrible sound

ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੇ ਕਾਲ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸੇ ॥੧੯॥

pralai kaal ke kaal kee javaiaal jaise ||19||

That appears like the blazing fire of the Death on doomsday. 19

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਘਣੰ ਘੰਟ ਬਾਜੰ ॥

ghana(n) gha(n)T baaja(n) ||

Many gongs resound and hearing their sound,!

ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੰ ॥

dhuna(n) megh laaja(n) ||

The clouds feel ashamed!

ਭਯੋ ਸੱਦ ਏਵੰ ॥

bhayo sa'dh eva(n) ||

Such a sound is produced that it appears!

ਹੜਿਓ ਨੀਰਧੇਵੰ ॥੨੦॥

haRio neeradheva(n) ||20||

Like the sound of the surging waves of the sea! 20

ਘੁਰੰ ਘੁੰਘਰੇਯੰ ॥

ghura(n) ghu(n)ghareya(n) ||

The small bells of the feet jingle,!

ਧੁਣੰ ਨੇਵਰੇਯੰ ॥

dhuna(n) nevareya(n) ||

And the anklets rattle!

ਮਹਾ ਨਾਦ ਨਾਦੰ ॥

mahaa naadh naadha(n) ||

Such sounds are peaceful sounds !

ਸੁਰੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੨੧॥

sura(n) nirabikhaadha(n) ||21||

Against the great resounding (of gongs)! 21

ਸਿਰੰ ਮਾਲ ਰਾਜੰ ॥

sira(n) maal raaja(n) ||

The rosary of heads glorified his neck, !

ਲਖੇ ਰੁਦ੍ਰ ਲਾਜੰ ॥

lakhe rudhr laaja(n) ||

Seeing which the god Shiva feels abashed!

ਸੁਭੰ ਚਾਰ ਚਿੱਤ੍ਰੰ ॥

subha(n) chaar chi'tra(n) ||

Such a beautiful image appears magnificent !

ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥੨੨॥

parama(n) pavitra(n) ||22||

And it is greatly holy! 22

ਮਹਾ ਗਰਜ ਗਰਜੰ ॥

mahaa garaj garaja(n) ||

He produces the very loud roar, !

ਸੁਨੈ ਦੂਤ ਲਰਜੰ ॥

sunai dhoot laraja(n) ||

Hearing which the messengers (of Yama) tremble!

ਸ੍ਰਵੰ ਸ੍ਰੋਣ ਸੋਹੰ ॥

srava(n) sron soha(n) ||

The blood oozes (from his rosary of skulls) glorifying his neck !

ਮਹਾ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥੨੩॥

mahaa maan moha(n) ||23||

And it is fascinating his great honour! 23

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA!

ਸ੍ਰਿਜੇ ਸੇਤਜੰ ਜੇਰਜੰ ਉਤਭੁਜੇਵੰ ॥

siraje setaja(n) jeraja(n) utabhujeva(n) ||

Thou hast created the Svetaja, Jeraju and Uddahhujja division of creation.

!

ਰਚੇ ਅੰਡਜੰ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਏਵੰ ॥

rache a(n)ddaja(n) kha(n)dd brahama(n)dd eva(n) ||

Like this Thou hast created the Andaja division and also the regions and universes!

ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਯੰ ਜਿਮੀ ਆਸਮਾਣੰ ॥

dhisaa bidhisaaya(n) jimee aasamaana(n) ||

Thou hast also created the directions, the indivcations, the earth and the

sky. !

ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਕਥਿਅੰ ਕੁਰਾਣੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥੨੪॥

chatur bedh kathia(n) kuraana(n) puraana(n) ||24||

Thou hast also related the four Vedas, the Quran and the Puranas! 24

ਰਚੇ ਰੈਣ ਦਿਵਸੰ ਥਪੇ ਸੂਰ ਚੰਦੰ ॥

rache rain dhivasa(n) thape soor cha(n)dha(n) ||

Thou hast created night and day and established the sun and moon. !

ਠਟੇ ਦਈਵ ਦਾਨੋ ਰਚੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ॥

ThaTe dhieev dhaano rache beer bira(n)dha(n) ||

Thou hast created gods and demons of the mighty Death hath subdued all!

ਕਰੀ ਲੋਹ ਕਲਮੰ ਲਿਖਿਓ ਲੇਖ ਮਾਥੰ ॥

karee loh kalama(n) likhio lekh maatha(n) ||

Thou hast created the pen to write on the tablet and hast recorded the writ

on the forehead. !

ਸਬੈ ਜੇਰ ਕੀਨੇ ਬਲੀ ਕਾਲ ਹਾਥੰ ॥੨੫॥

sabai jer keene balee kaal haatha(n) ||25||

The hand of the mighty Death hath subdued all! 25

ਕਈ ਮੇਟ ਡਾਰੇ ਉਸਾਰੇ ਬਨਾਏ ॥

kiee meT ddaare usaare banaae ||

He hath effaced many and then made (created) others.!

ਉਪਾਰੇ ਗੜੇ ਫੇਰ ਮੇਟੇ ਉਪਾਏ ॥

aupaare gaRe fer meTe upaae ||

He destroys the created ones and then creates after effacing!

ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾਲ ਜੂ ਕੀ ਕਿਨੂ ਨ ਪਛਾਨੀ ॥

kirayaa kaal joo kee kinoo na pachhaanee ||

None could comprehend the working of Death (KAL).!

ਘਨਿਯੋ ਪੈ ਬਿਹੈਹੈ ਘਨਿਯੋ ਪੈ ਬਿਹਾਨੀ ॥੨੬॥

ghaniyo pai bihaihai ghaniyo pai bihaanee ||26||

Many have experienced it and many will experience it! 26

ਕਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੇ ਕੀਟ ਕੋਟੈ ਬਨਾਏ ॥

kite kirasan se keeT koTai banaae ||

Somewhere He hath created millions of the servants like Krishna.!

ਕਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਮੇਟਿ ਡਾਰੇ ਉਪਾਏ ॥

kite raam se meT ddaare upaae ||

Somewhere He hath effaced and then created (many) like Rama!

ਮਹਾਦੀਨ ਕੇਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਮਾਂਝ ਹੂਏ ॥

mahaadheen kete pirathee maa(n)jh hooe ||

Many Muhammads had been on the earth. !

ਸਮੈ ਆਪਨੀ ਆਪਨੀ ਅੰਤ ਮੂਏ ॥੨੭॥

samai aapanee aapanee a(n)t mooe ||27||

They were born and then died in their own times! 27

ਜਿਤੇ ਅਉਲੀਆ ਅੰਬੀਆ ਹੋਇ ਬੀਤੇ ॥

jite aauleeaa a(n)beeaa hoi beete ||

All the Prophets and saints of the past were conquered by Death (KAL),!

ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਜੀਤਾ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥

titio kaal jeetaa na te kaal jeete ||

But none could conquer it (him)!

ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਇ ਬਿਸਨ ਆਏ ॥

jite raam se kirasan hui bisan aae ||

All the incarnations of Vishnu like Rama and Krishan were destroyed by KAL,!

ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਖਾਪਿਓ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਘਾਏ ॥੨੮॥

titio kaal khaapio na te kaal ghaae ||28||

But they could not destroy him! 28

ਜਿਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸੇ ਹੋਤ ਆਏ ॥

jite i(n)dhr se cha(n)dhr se hot aae ||

All the indras and Chandras (moons) who came into being were destroyed

by KAL,!

ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਖਾਪਾ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਘਾਏ ॥

titio kaal khaapaa na te kaal ghaae ||

But they could not destroy him!

ਜਿਤੇ ਔਲੀਆ ਅੰਬੀਆ ਗੌਸ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥

jite aaualeeaa a(n)beeaa gauas havaihai(n) ||

All those Prophets, saints and hermits, who came into being,!

ਸਭੈ ਕਾਲ ਕੇ ਅੰਤ ਦਾੜ੍ਹਾ ਤਲੈ ਹੈਂ ॥੨੯॥

sabhai kaal ke a(n)t dhaaRaa talai hai(n) ||29||

Were all ultimately crushed under the grinder tooth of KAL! 29

ਜਿਤੇ ਮਾਨਧਾਤਾਦਿ ਰਾਜਾ ਸੁਹਾਏ ॥

jite maanadhaataadh raajaa suhaae ||

All the glorious kings like Mandhata were all bound down !

ਸਭੈ ਬਾਂਧ ਕੈ ਕਾਲ ਜੇਲੈ ਚਲਾਏ ॥

sabhai baa(n)dh kai kaal jelai chalaae ||

And thrown in the noose of KAL!

ਜਿਨੈ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਉਚਾਰੋ ਉਬਾਰੇ ॥

jinai naam taa ko uchaaro ubaare ||

Those who have remembered the Name of the Lord, have been saved, !

ਬਿਨਾ ਸਾਮ ਤਾ ਕੀ ਲਖੇ ਕੋਟ ਮਾਰੇ ॥੩੦॥

binaa saam taa kee lakhe koT maare ||30||

Without coming under His refuge, millions are considered as having been

killed by KAL! 30

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

rasaaval chha(n)dh || tavai prasaadh ||

RASAAVAL STANZA BY THY GRACE

ਚਮੱਕਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥

chama'keh kirapaana(n) ||

The sword of KAL glistens

ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥

abhoota(n) bhayaana(n) ||

Which is Non-elemental and terrible.

ਧੁਨੰ ਨੇਵਰਾਣੰ ॥

dhuna(n) nevaraana(n) ||

While moving his anklets rattle

ਘੁਰੰ ਘੁੰਘਰਾਣੰ ॥੩੧॥

ghura(n) ghu(n)gharaana(n) ||31||

And the small bells jingle.31.

ਚਤੁਰ ਬਾਂਹ ਚਾਰੰ ॥

chatur baa(n)h chaara(n) ||

He hath four winsome arms and on his head

ਨਿਜੂਟੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥

nijooTa(n) sudhaara(n) ||

His long hair have been bound in a lovely knot.

ਗਦਾ ਪਾਸ ਸੋਹੰ ॥

gadhaa paas soha(n) ||

The mace with him appears splendid

ਜਮੰ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥੩੨॥

jama(n) maan moha(n) ||32||

Which fascinate the honour of Yama.32.

ਸੁਭੰ ਜੀਭ ਜੁਆਲੰ ॥

subha(n) jeebh juaala(n) ||

His tongue red like fire seems magnificent

ਸੁ ਦਾੜ੍ਹਾ ਕਰਾਲੰ ॥

s dhaaRhaa karaala(n) ||

And his grinder teeth are very frightening.

ਬਜੀ ਬੰਬ ਸੰਖੰ ॥

bajee ba(n)b sa(n)kha(n) ||

His conches and drums resound

ਉਠੇ ਨਾਦੰ ਬੰਖੰ ॥੩੩॥

auThe naadha(n) ba(n)kha(n) ||33||

Like the thundering sound of the sea. 33.

ਸੁਭੰ ਰੂਪ ਸਿਆਮੰ ॥

subha(n) roop siaama(n) ||

His dark form looks elegant

ਮਹਾ ਸੋਭ ਧਾਮੰ ॥

mahaa sobh dhaama(n) ||

And is the abode of Great Glory.

ਛਬੇ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰੰ ॥

chhabe chaar chitra(n) ||

On his face there are lovely delineations

ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥੩੪॥

parea(n) pavitra(n) ||34||

Which are superbly holy. 34.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ਸੁ ਸੁਭ੍ਰੰ ਬਿਰਾਜੰ ॥

sira(n) set chhatra(n) su subhra(n) biraaja(n) ||

On his head there swings the beautiful lustrous and white canopy

ਲਖੇ ਛੈਲ ਛਾਯਾ ਕਰੇ ਤੇਜ ਲਾਜੰ ॥

lakhe chhail chhaayaa kare tej laaja(n) ||

Seeing whose shadow and considering it winsome , the light feels

abashed.

ਬਿਸਾਲਲਾਲ ਨੈਨੰ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥

bisaalalaal naina(n) mahaaraaj soha(n) ||

The fleshy and red eyes of the God seem magnificent

ਢਿਗੰ ਅੰਸੁਮਾਲੰ ਹਸੰ ਕੋਟ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥੩੫॥

ddiga(n) a(n)sumaala(n) hasa(n) koT kroha(n) ||35||

Before whose light millions of suns appear irritated. 35.

ਕਹੂੰ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥

kahoo(n) roop dhaare mahaaraaj soha(n) ||

Somewhere He appears impressive in the semblance of a Great King

ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥

kahoo(n) dhev ka(n)niaan ke maan moha(n) ||

Somewhere He allures the minds of apsaras or the daughters of gods.

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ॥

kahoo(n) beer havai kai dhare baan paana(n) ||

Somewhere as a warrior He holds the bow in his hand

ਕਹੂੰ ਭੂਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਜਾਏ ਨਿਸਾਨੰ ॥੩੬॥

kahoo(n) bhoop havai kai bajaae nisaana(n) ||36||

Somewhere as a king he causes the resounding of his trumpets.36.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਧਨੁਰ ਬਾਨ ਧਾਰੇ ॥

dhanur baan dhaare ||

He seems bedecked beautifully

ਛਕੇ ਛੈਲ ਭਾਰੇ ॥

chhake chhail bhaare ||

Wielding his bow and arrows.

ਲਏ ਖੱਗ ਐਸੇ ॥

le kha'g aaise ||

He holds the sword

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥੩੭॥

mahaa(n) beer jaise ||37||

Like a great warrior. 37.

ਜੁਰੇ ਜੰਗ ਜੋਰੰ ॥

jure ja(n)g jora(n) ||

He is forcefully engaged in war

ਕਰੇ ਜੱੁਧ ਘੋਰੰ ॥

kare ja'udh ghora(n) ||

Fighting frightening battles.

ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਦਿਆਲੰ ॥

kirapaa nidh dhiaala(n) ||

He is the treasure of mercy

ਸਦਾਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥੩੮॥

sadhaaya(n) kirapaala(n) ||38||

And ever kind.38.

ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ॥

sadhaa ek roopa(n) ||

He is always the same (Kinds Lord)

ਸਭੈ ਲੋਕ ਭੂਪੰ ॥

sabhai lok bhoopa(n) ||

And the monarch of all.

ਅਜੇਅੰ ਅਜਾਯੰ ॥

ajea(n) ajaaya(n) ||

He is Unconquerable and birthless

ਸਰਣਿਅੰ ਸਹਾਯੰ ॥੩੯॥

sarania(n) sahaaya(n) ||39||

And helps those who come under His refuge.39.

ਤਪੈ ਖੱਗ ਪਾਨੰ ॥

tapai kha'g paana(n) ||

The sword shines in His hand

ਮਹਾਂ ਲੋਕ ਦਾਨੰ ॥

mahaa(n) lok dhaana(n) ||

And He is a Great Donor for the people.

ਭਵਿਖਿਅੰ ਭਵੇਅੰ ॥

bhavikhia(n) bhavea(n) ||

I salute the Supreme KAL

ਨਮੋ ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ ॥੪੦॥

namo nirajurea(n) ||40||

Who is unique in the present and shall be unique in future. 40.

ਮਧੋ ਮਾਨ ਮੁੰਡੰ ॥

madho maan mu(n)dda(n) ||

He is the effacer of the pride of the demon Madhu

ਸੁਭੰ ਰੁੰਡ ਝੁੰਡੰ ॥

subha(n) ru(n)dd jhu(n)dda(n) ||

And the destroyer of the demon Sumbh.

ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥

sira(n) set chha'tra(n) ||

He hath white canopy over His head

ਲਸੰ ਹਾਥ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥੪੧॥

lasa(n) haath a'tra(n) ||41||

And the weapons glisten in His hands.41.

ਸੁਣੇ ਨਾਦ ਭਾਰੀ ॥

sune naadh bhaaree ||

Hearing His loud voice

ਤ੍ਰਸੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

trase chhatradhaaree ||

The great monarchs are frightened.

ਦਿਸਾ ਬਸਤ੍ਰ ਰਾਜੰ ॥

dhisaa basatr raaja(n) ||

He wears elegantly the garments of directions

ਸੁਣੇ ਦੋਖ ਭਾਜੰ ॥੪੨॥

sune dhokh bhaaja(n) ||42||

And listening to His voice the sorrows run away. 42.

ਸੁਣੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥

sune ga'dh sa'dha(n) ||

Hearing His call

ਅਨੰਤੰ ਬਿਹੱਦੰ ॥

ana(n)ta(n) biha'dha(n) ||

The infinite happiness is attained.

ਘਟਾ ਜਾਣੁ ਸਿਆਮੰ ॥

ghaTaa jaan siaama(n) ||

He is Shyam in the form of clouds

ਦੁਤੰ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥੪੩॥

dhuta(n) abhiraama(n) ||43||

And appears beautiful and impressive.43.

ਚਤੁਰ ਬਾਹੁ ਚਾਰੰ ॥

chatur baahu chaara(n) ||

He hath four beautiful arms

ਕਰੀਟੰ ਸੁ ਧਾਰੰ ॥

kareeTa(n) su dhaara(n) ||

And is wearing crown on the head.

ਗਦਾ ਸੰਖ ਚੱਕ੍ਰੰ ॥

gadhaa sa(n)kh cha'kra(n) ||

The mace conch and disc glisten

ਦਿਪੈ ਕ੍ਰੂਰ ਬਕ੍ਰੰ ॥੪੪॥

dhipai kraoor bakra(n) ||44||

And seem frightful and resplendent. 44.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਰਾਜਿਅੰ ॥

anoop roop raajia(n) ||

The unique beauty appears graceful

ਨਿਹਾਰ ਕਾਮੁ ਲਾਜਿਅੰ ॥

nihaar kaam laajia(n) ||

And on seeing it the Cupid seems ashamed.

ਅਲੋਕ ਲੋਕ ਸੋਭਿਅੰ ॥

alok lok sobhia(n) ||

In the worlds it has supernatural radiance

ਬਿਲੋਕ ਲੋਕ ਲੋਭਿਅੰ ॥੪੫॥

bilok lok lobhia(n) ||45||

Seeting whichall the people are fascinated. 45.

ਚਮੱਕ ਚੰਦ੍ਰ ਸੀਸਿਯੰ ॥

chama'k cha(n)dhr seesiya(n) ||

The moon is bearning on his head

ਰਹਿਯੋ ਲਜਾਇ ਈਸਯੰ ॥

rahiyo lajai ieesaya(n) ||

Seeing which the god Shiva feels shy.

ਸੁ ਸੋਭ ਨਾਗ ਭੂਖਣੰ ॥

s sobh naag bhookhana(n) ||

The ornaments of Nagas bedeck his neck.

ਅਨੇਕ ਦੁਸਟ ਦੂਖਣੰ ॥੪੬॥

anek dhusaT dhookhana(n) ||46||

Which have the power of destruction for the tyrants. 46.

ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਧਾਰੀਅੰ ॥

kirapaan paan dhaareea(n) ||

He who wields the sword in his hand

ਕਰੋਰ ਪਾਪ ਟਾਰੀਅੰ ॥

karor paap Taareea(n) ||

He is the remover of millions of sins.

ਗਦਾ ਗ੍ਰਿਸਟ ਪਾਣਿਯੰ ॥

gadhaa girasaT paaniya(n) ||

He hath caught hold of the big mace

ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਤਾਣਿਅੰ ॥੪੭॥

kamaan baan taania(n) ||47||

And hath fitted the arrow in his stretched bow.47.

ਸਬਦ ਸੰਖ ਬੱਜਿਅੰ ॥

sabadh sa(n)kh ba'jia(n) ||

There is sound of the blowing conch

ਘਣੰਕਿ ਘੁੰਘਰ ਗੱਜਿਅੰ ॥

ghana(n)k ghu(n)ghar ga'jia(n) ||

And jingling of many small bells.

ਸਰਨਿ ਨਾਥ ਤੋਰੀਅੰ ॥

saran naath toreea(n) ||

O Lord I have come under Thy Refuge

ਉਬਾਰ ਲਾਜ ਮੋਰੀਅੰ ॥੪੮॥

aubaar laaj moreea(n) ||48||

Protect my honour.48.

ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਸੋਹੀਅੰ ॥

anek roop soheea(n) ||

Thou appearest impressive in various forms

ਬਿਸੇਖ ਦੇਵ ਮੋਹੀਅੰ ॥

bisekh dhev moheea(n) ||

And gods and are the treasure of the Grace alone.

ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਦੇਵਲੰ ॥

adhev dhev dhevala(n) ||

Thou art the worshipping temple of the demons

ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਕੇਵਲੰ ॥੪੯॥

kirapaa nidhaan kevala(n) ||49||

And gods and are the treasure of the Grace alone . 49.

ਸੁ ਆਦਿ ਅੰਤ ਏਕਿਅੰ ॥

s aadh a(n)t ekia(n) ||

He remain uniform from the beginning to end

ਧਰੇ ਸੁ ਰੂਪ ਅਨੇਕਿਅੰ ॥

dhare su roop anekia(n) ||

And hath adopted various forms.

ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਰਾਜਈ ॥

kirapaan paan raajiee ||

The sword appears impressive in his hand

ਬਿਲੋਕ ਪਾਪ ਭਾਜਈ ॥੫੦॥

bilok paap bhaajiee ||50||

Seeing which the sins run away.50.

ਅਲੰਕ੍ਰਿਤੰ ਸੁ ਦੇਹਯੰ ॥

ala(n)kirata(n) su dhehaya(n) ||

His body is bedecked with ornaments

ਤਨੋ ਮਨੋ ਕਿ ਮੋਹਯੰ ॥

tano mano k mohaya(n) ||

Which allures both body and mind.

ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਧਾਰਹੀ ॥

kamaan baan dhaarahee ||

The arrow is fitted in the bow

ਅਨੇਕ ਸੱਤ੍ਰੁ ਟਾਰਹੀ ॥੫੧॥

anek sa'tr Taarahee ||51||

Which causes many enemies to flee away.51.

ਘਮੱਕਿ ਘੁੰਘਰੰ ਸੁਰੰ ॥

ghama'k ghu(n)ghara(n) sura(n) ||

There is the jingling sound of the small bells

ਨਵੰ ਨਿਨਾਦ ਨੂਪਰੰ ॥

nava(n) ninaadh noopara(n) ||

And a new sound emanates from the anklets.

ਪ੍ਰਜ੍ਵਾਲ ਬਿੱਜੁਲੰ ਜ੍ਵਲੰ ॥

prajavaiaal bi'jula(n) javaila(n) ||

There is light like the blazing fire and lightning

ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਰਮ ਨਿਰਮਲੰ ॥੫੨॥

pavitr param niramala(n) ||52||

Which is highly holy and pure.52.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

toTak chha(n)dh || tavai prasaadh ||

TOTAK STANZA BY THY GRACE

ਨਵ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਮਲੰ ॥

nav nevar naadh sura(n) niramala(n) ||

Various kinds of pure tunes emanate from the anklets.

ਮੁਖ ਬਿੱਜੁਲ ਜ੍ਵਾਲ ਘਣੰ ਪ੍ਰਜੁਲੰ ॥

mukh bi'jul javaiaal ghana(n) prajula(n) ||

The face appears like the in blaze of lightning the dark clouds.

ਮਦਰਾ ਕਰ ਮੱਤ ਮਹਾ ਭਭਕੰ ॥

madharaa kar ma't mahaa bhabhaka(n) ||

His gait is like that of an elephant

ਬਨ ਮੈ ਮਨੋ ਬਾਘ ਬਚਾ ਬਬਕੰ ॥੫੩॥

ban mai mano baagh bachaa babaka(n) ||53||

Intoxicated with wine. His loud thunder appears like the roar of a cub in the

forest.53

ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਭਵੰ ॥

bhav bhoot bhavi'kh bhavaan bhava(n) ||

Thou art in the world in the past

ਕਲ ਕਾਰਣ ਉਬਾਰਣ ਏਕ ਤੁਵੰ ॥

kal kaaran ubaaran ek tuva(n) ||

Future and present. Thou art the ONLY ONE Saviour in the Iron age.

ਸਭ ਠੌਰ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿੱਤ ਨਯੰ ॥

sabh Thauar nira(n)tar ni't naya(n) ||

Thou art ever new continuously at all places.

ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਤੁਯੰ ਸੁ ਭਯੰ ॥੫੪॥

miradh ma(n)gal roop tuya(n) su bhaya(n) ||54||

Thou appearest impressive and sweet in Thy Blissful form.54.

ਦਿੜ ਦਾੜ੍ਹ ਕਰਾਲ ਦ੍ਵੈ ਸੇਤ ਉਧੰ ॥

dhiR dhaaRh karaal dhavai set udha(n) ||

Thou hast two grinder teeth. Terrible white and high

ਜਿਹ ਭਾਜਤ ਦੁਸਟ ਬਿਲੋਕ ਜੁਧੰ ॥

jeh bhaajat dhusaT bilok judha(n) ||

Seeing which the tyrants run away from the battlefield.

ਮਦ ਮਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਰਾਲ ਧਰੰ ॥

madh mat kirapaan karaal dhara(n) ||

Thou art inebriated holding the terrible sword in Thy hand

ਜਯ ਸੱਦ ਸੁਰਾਸੁਰਯੰ ਉਚਰੰ ॥੫੫॥

jay sa'dh suraasuraya(n) uchara(n) ||55||

. Both the gods and demons sing the eulogy of His victory.55.

ਨਵ ਕਿੰਕਣ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਹੂਅੰ ॥

nav ki(n)kan nevar naadh hooa(n) ||

When the united sound of the girdle bells and the anklets emantes

ਚਲ ਚਾਲ ਸਭਾਚਲ ਕੰਪ ਭੂਅੰ ॥

chal chaal sabhaachal ka(n)p bhooa(n) ||

Then all the mountains become restless like mercury and the earth

trembles.

ਘਣ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟਣ ਘੋਰ ਸੁਰੰ ॥

ghan ghu(n)ghar gha(n)Tan ghor sura(n) ||

When the constant jingling loud sound is heard

ਚਰ ਚਾਰ ਚਰਾਚਰਯੰ ਹੁਹਰੰ ॥੫੬॥

char chaar charaacharaya(n) huhara(n) ||56||

Then all the movable and immovable objects become restless.56.

ਚਲ ਚੌਦਹੂੰ ਚੱਕ੍ਰਨ ਚੱਕ੍ਰ ਫਿਰੰ ॥

chal chauadhahoo(n) cha'kran cha'kr fira(n) ||

Thy weapons are used in all the fourteen worlds alongwith Thy Command the empty ones.

ਬਢਵੰ ਘਟਵੰ ਹਰੀਅੰ ਸੁਭਰੰ ॥

baddava(n) ghaTava(n) hareea(n) subhara(n) ||

With which Thou causest deficiency in the augmented once and fill to the

brim

ਜਗ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲਯੰ ਥਲਯੰ ॥

jag jeev jite jalaya(n) thalaya(n) ||

All the creatures of the world on land and in water

ਅਸ ਕੋ ਜੁ ਤਵਾਇਸੁਅੰ ਮਲਯੰ ॥੫੭॥

as ko ju tavaisua(n) malaya(n) ||57||

Who is the amongst them who hath the audacity to refuse Thy Command?

57.

ਘਟ ਭਾਦਵ ਮਾਸ ਕੀ ਜਾਣ ਸੁਭੰ ॥

ghaT bhaadhav maas kee jaan subha(n) ||

Just as the dark cloud seem impressive in the month of Bhadon

ਤਨ ਸਾਵਰੇ ਰਾਵਰੇਅੰ ਹੁਲਸੰ ॥

tan saavare raavarea(n) hulasa(n) ||

In the same manner Thy dark body hath its glow.

ਰਦ ਪੰਗਤ ਦਾਮਨੀਅੰ ਦਮਕੰ ॥

radh pa(n)gat dhaamaneea(n) dhamaka(n) ||

The chain of Thy teeth glitters like lightning

ਘਟ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟ ਸੁਰੰ ਘਮਕੰ ॥੫੮॥

ghaT ghu(n)ghar gha(n)T sura(n) ghamaka(n) ||58||

The melody of the small bells and gongs is like the thunder of the clouds.

58.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਘਟਾ ਸਾਵਣੰ ਜਾਣ ਸਿਆਮੰ ਸੁਹਾਯੰ ॥

ghaTaa saavana(n) jaan siaama(n) suhaaya(n) ||

Thy beauty appears elegant like the dark clouds of the month of Sawan

ਮਣੀ ਨੀਲ ਨਗਯੰ ਲਖੰ ਸੀਸ ਨਯਾਯੰ ॥

manee neel nagaya(n) lakha(n) sees nayaaya(n) ||

Comprehending Thy beautiful form the mountain of blue gems hath bent its head.

ਮਹਾ ਸੁੰਦ੍ਰ ਸਿਆਮੰ ਮਹਾਂ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥

mahaa su(n)dhr siaama(n) mahaa(n) abhiraama(n) ||

The most beautiful black colour highly fascinates the mind

ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰੂਪੰ ਮਹਾਂ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥੫੯॥

mahaa(n) roop roopa(n) mahaa(n) kaam kaama(n) ||59||

Thou art the most beautiful of the beautiful once and the most passionate

of he passionate once.59.

ਫਿਰੈ ਚਕ੍ਰ ਚਉਦਹੂੰ ਪੁਰੀਅੰ ਮਧਿਆਣੰ ॥

firai chakr chaudhahoo(n) pureea(n) madhiaana(n) ||

The Order of KAL is prevalent in all the fourteen worlds.

ਇਸੋ ਕੌਨ ਬੀਯੰ ਫਿਰੈ ਆਇਸਾਣੰ ॥

eiso kauan beeya(n) firai aaisaana(n) ||

Who is the other one who hath the audacity to refuse His Order?

ਕਹੋ ਕੁੰਟ ਕੌਨੇ ਬਿਖੈ ਭਾਜ ਬਾਚੇ ॥

kaho ku(n)T kauane bikhai bhaaj baache ||

Tell me , in which direction you can flee and remain safe?

ਸਭੰ ਸੀਸ ਕੇ ਸੰਗ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਨਾਚੈ ॥੬੦॥

sabha(n) sees ke sa(n)g sree kaal naachai ||60||

Since the KAL dances over the heads of all.60.

ਕਰੇ ਕੋਟ ਕੋਊ ਧਰੈ ਕੋਟਿ ਓਟੰ ॥

kare koT kouoo dharai koT oTa(n) ||

Through one may erect millions of forts and may remain under their

protection

ਬਚੈਗੋ ਨ ਕਿਉਹੂੰ ਕਰੈ ਕਾਲ ਚੋਟੰ ॥

bachaigo na kiauhoo(n) karai kaal choTa(n) ||

Even then in the case of a blow of KAL he will not be saved in any way.

ਲਿਖੰ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਪੜ੍ਹੰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋਟੰ ॥

likha(n) ja(n)tr kete paRha(n) ma(n)tr koTa(n) ||

Though one may write many Yantras and recite millions of mantras

ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾਂ ਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥੬੧॥

binaa saran taa(n) kee nahee aauar oTa(n) ||61||

Even then he cannot be saved. No other shelter can save one without His refuge.61.

ਲਿਖੰ ਜੰਤ੍ਰ ਥਾਕੇ ਪੜ੍ਹੰ ਮੰਤ੍ਰ ਹਾਰੇ ॥

likha(n) ja(n)tr thaake paRha(n) ma(n)tr haare ||

The writers of Yantras have grown weary and the reciters of mantras have

accepted defeat.

ਕਰੇ ਕਾਲ ਤੇ ਅੰਤ ਲੈ ਕੈ ਬਿਚਾਰੇ ॥

kare kaal te a(n)t lai kai bichaare ||

But ultimately they all have been destroyed by KAL.

ਕਿਤਿਓ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਧੇ ਜੁ ਜਨਮੰ ਬਿਤਾਇਓ ॥

kitio ta(n)tr saadhe ju janama(n) bitaio ||

Many Tantras have been tamed and in such endeavours one hath wasted his birth.

ਭਏ ਫੋਕਟੰ ਕਾਜ ਏਕੈ ਨ ਆਇਓ ॥੬੨॥

bhe fokaTa(n) kaaj ekai na aaio ||62||

All have become useless and none hath proved useful.62.

ਕਿਤੇ ਨਾਸ ਮੂੰਦੇ ਭਏ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥

kite naas moo(n)dhe bhe brahamachaaree ||

Many have become Brahmacharis and have closed their nostrils (in their process of contemplation).

ਕਿਤੇ ਕੰਠ ਕੰਠੀ ਜਟਾ ਸੀਸ ਧਾਰੀ ॥

kite ka(n)Th ka(n)Thee jaTaa sees dhaaree ||

Many have worn Kanthi (necklace) on their necks and have matted hair on

their heads.

ਕਿਤੇ ਚੀਰ ਕਾਨੰ ਜੁਗੀਸੰ ਕਹਾਯੰ ॥

kite cheer kaana(n) jugeesa(n) kahaaya(n) ||

Many have got their ears perforated and caused others to call them great Yogis.

ਸਭੇ ਫੋਕਟੰ ਧਰਮ ਕਾਮੰ ਨ ਆਯੰ ॥੬੩॥

sabhe fokaTa(n) dharam kaama(n) na aaya(n) ||63||

All such religious observances were useless and none of them became

useful.63.

ਮਧੁ ਕੀਟਭੰ ਰਾਛਸੇਸੰ ਬਲੀਅੰ ॥

madh keeTabha(n) raachhasesa(n) baleea(n) ||

There had been mighty demon-kings like Madhu and Kaitabh

ਸਮੇ ਆਪਨੀ ਕਾਲ ਤੇਊ ਦਲੀਅੰ ॥

same aapanee kaal teuoo dhaleea(n) ||

The KAL crushed them on their turn.

ਭਏ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਸ੍ਰੋਣੰਤ ਬੀਜੰ ॥

bhe su(n)bh naisu(n)bh srona(n)t beeja(n) ||

Then there were Sumbah

ਤੇਊ ਕਾਲ ਕੀਨੇ ਪੁਰੇਜੰ ਪੁਰੇਜੰ ॥੬੪॥

teuoo kaal keene pureja(n) pureja(n) ||64||

Nisumbh and Sranavat Beef. They were also chopped into bits by KAL.64.

ਬਲੀ ਪ੍ਰਿਥੀਅੰ ਮਾਨਧਾਤਾ ਮਹੀਪੰ ॥

balee piratheea(n) maanadhaataa maheepa(n) ||

The mighty king Prithu and the great sovereign like Mandhata

ਜਿਨੈ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ਕੀਏ ਸਾਤ ਦੀਪੰ ॥

jinai rath cha'kr ke'ee saat dheepa(n) ||

Who had demarcated seven continents with his chariot-wheel.

ਭੁਜੰ ਭੀਮ ਭਰਥੰ ਜਗੰ ਜੀਤਿ ਡੰਡਜੰ ॥

bhuja(n) bheem bharatha(n) jaga(n) jeet dda(n)ddaya(n) ||

The king Bhim and the Bharat, who had conquered and brought the world under their control with the strength of arms

ਤਿਨੈ ਅੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਕੌ ਕਾਲ ਖੰਡਜੰ ॥੬੫॥

tinai a(n)t ke a(n)t kau kaal kha(n)ddaya(n) ||65||

. They were all destroyed by KAL when they were nearing their end.65.

ਜਿਨੈ ਦੀਪ ਦੀਪੰ ਦੁਹਾਈ ਫਿਰਾਈ ॥

jinai dheep dheepa(n) dhuhaiee firaiee ||

He who hath created the frightening dominance of His Name.

ਭੁਜਾ ਦੰਡ ਦੈ ਛੋਣਿ ਛੱਤ੍ਰੰ ਛਿਨਾਈ ॥

bhujaa dha(n)dd dhai chhon chha'tra(n) chhinaiee ||

He who had snatched the earth from the Kshatriyas with the strength of

staff-like arms.

ਕਰੇ ਜੱਗ ਕੋਟੰ ਜਸੰ ਅਨੇਕ ਲੀਤੇ ॥

kare ja'g koTa(n) jasa(n) anek leete ||

He who had performed millions of Yajnas (sacrifices) and erned multi-

faceted approbation.

ਵਹੈ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਲੀ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥੬੬॥

vahai beer ba(n)ke balee kaal jeete ||66||

Even that winsome warrior (Parasuram) hath been conquered by KAL.66.

ਕਈ ਕੋਟ ਲੀਨੇ ਜਿਨੈ ਦੁਰਗ ਢਾਹੇ ॥

kiee koT leene jinai dhurag ddaahe ||

Those who had conquered millions of forts and razed them.

ਕਿਤੇ ਸੂਰਬੀਰਾਨ ਕੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥

kite soorabeeraan ke sain gaahe ||

Those who had treaded the forces of innumerable warriors.

ਕਈ ਜੰਗ ਕੀਨੇ ਸੁ ਸਾਕੇ ਪਵਾਰੇ ॥

kiee ja(n)g keene su saake pavaare ||

Those who had indulged in many wars events and disputes

ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਗਿਰੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥੬੭॥

vahai dheen dhekhe gire kaal maare ||67||

I have seen them subdued and killed by KAL.67

ਜਿਨੈ ਪਾਤਸਾਹੀ ਕਰੀ ਕੋਟਿ ਜੁਗਯੰ ॥

jinai paatasaahee karee koT jugaya(n) ||

Those who had ruled for millions of ages

ਰਸੰ ਆਨ ਰੱਸੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੁਗਯੰ ॥

rasa(n) aan ra'sa(n) bhalee bhaa(n)t bhugaya(n) ||

And had enjoyed nicely the pleasures and vicious tastes.

ਵਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਪਾਵ ਨਾਗੇ ਪਧਾਰੇ ॥

vahai a(n)t ko paav naage padhaare ||

They had ultimately gone with naked feet. I have seen them having been

subdued

ਗਿਰੇ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਹਠੀ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥੬੮॥

gire dheen dhekhe haThee kaal maare ||68||

Fallen and killed by the persistent KAL.68.

ਜਿਨੈ ਖੰਡੀਐਂ ਦੰਡ ਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥

jinai kha(n)ddeea(n) dha(n)dd dhaara(n) apaara(n) ||

He who had destroyed many kings

ਕਰੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੂਰ ਚੇਰੇ ਦੁਆਰੰ ॥

kare cha(n)dhramaa soor chere dhuaara(n) ||

He who had enslaved the moon and the sun in his house.

ਜਿਨੈ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਜੀਤ ਕੈ ਛੋਡ ਡਾਰੇ ॥

jinai i(n)dhr se jeet kai chhodd ddaare ||

He (as Ravana) had conquered the god Indra in war

ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਗਿਰੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥੬੯॥

vahai dheen dhekhe gire kaal maare ||69||

And later released him. I have seen (him and Meghnad) being subdued

fallen and killed by KAL.69.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਹੂਏ ॥

jite raam hooe ||

All the Ramas who incarnated,

ਸਭੈ ਅੰਤ ਮੂਏ ॥

sabhai a(n)t mooe ||

Ultimately passed away.

ਜਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥

jite kirasan havaihai(n) ||

All the Krishnas, who had incarnated,

ਸਭੈ ਅੰਤ ਜੈਹੈਂ ॥੭੦॥

sabhai a(n)t jaihai(n) ||70||

Have all passed away.70.

ਜਿਤੇ ਦੇਵ ਹੋਸੀ ॥

jite dhev hosee ||

All the gods who will come into being in future,

ਸਭੈ ਅੰਤ ਜਾਸੀ ॥

sabhai a(n)t jaasee ||

They will all ultimately expire.

ਜਿਤੇ ਬੋਧ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥

jite bodh havaihai(n) ||

All the Buddhas, who came into being,

ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਛੈਹੈਂ ॥੭੧॥

sabhai a(n)t chhaihai(n) ||71||

Expired ultimately.71.

ਜਿਤੇ ਦੇਵ ਰਾਯੰ ॥

jite dhev raaya(n) ||

All the god-kings, who came into being,

ਸਭੈ ਅੰਤ ਜਾਯੰ ॥

sabhai a(n)t jaaya(n) ||

Ultimately passed away.

ਜਿਤੇ ਦਈਤ ਏਸੰ ॥

jite dhieet esa(n) ||

All the demon-kings, who came into being,

ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਲੇਸੰ ॥੭੨॥

titio kaal lesa(n) ||72||

They were all destroyed by KAL.72.

ਨਰਸਿੰਘਾਵਤਾਰੰ ॥

narasi(n)ghaavataara(n) ||

The incarnation Narsingh

ਵਹੈ ਕਾਲ ਮਾਰੰ ॥

vahai kaal maara(n) ||

Was also killed by KAL.

ਬਡੋ ਡੰਡ ਧਾਰੀ ॥

baddo dda(n)dd dhaaree ||

The incarnation with grinder teeth (i.e. Boar)

ਹਨਿਓ ਕਾਲ ਭਾਰੀ ॥੭੩॥

hanio kaal bhaaree ||73||

Was killed by mighty KAL.73.

ਦਿਜੰ ਬਾਵਨੇਯੰ ॥

dhija(n) baavaneya(n) ||

Vaman, the Brahmin incarnation,

ਹਨਿਓ ਕਾਲ ਤੇਯੰ ॥

hanio kaal teya(n) ||

Was killed by KAL.

ਮਹਾ ਮੱਛ ਮੁੰਡੰ ॥

mahaa ma'chh mu(n)dda(n) ||

The Fish incarnation of spatious mouth,

ਫਧਿਓ ਕਾਲ ਝੁੰਡੰ ॥੭੪॥

fadhio kaal jhu(n)dda(n) ||74||

Was entrapped by KAL.74.

ਜਿਤੇ ਹੋਇ ਬੀਤੇ ॥

jite hoi beete ||

All those who had come into being,

ਤਿਤੇ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥

tite kaal jeete ||

They were all conquered by KAL.

ਜਿਤੇ ਸਰਨਿ ਜੈਹੈਂ ॥

jite saran jaihai(n) ||

Those who will go under His Refuge,

ਤਿਤਿਓ ਰਾਖ ਲੈਹੈਂ ॥੭੫॥

titio raakh laihai(n) ||75||

They will all be saved by him.75.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਬਿਨਾ ਸਰਨਿ ਤਾਕੀ ਨ ਅਉਰੈ ਉਪਾਯੰ ॥

binaa saran taakee na aaurai upaaya(n) ||

Without coming under His Refuge, there is no other measure for protection,

ਕਹਾ ਦੇਵ ਦਈਤੰ ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਯੰ ॥

kahaa dhev dhieeta(n) kahaa ra(n)k raaya(n) ||

May be a god, demon, pauper or a king.

ਕਹਾ ਪਾਤਸਾਹੰ ਕਹਾ ਉਮਰਾਯੰ ॥

kahaa paatasaaha(n) kahaa umaraaya(n) ||

May be the Sovereign and may be the courtiers,

ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾ ਕੀ ਨ ਕੋਟੈ ਉਪਾਯੰ ॥੭੬॥

binaa saran taa kee na koTai upaaya(n) ||76||

Without coming under His shelter, millions of measures for protection will

be useless. 76.

ਜਿਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੰ ਸੁ ਦੁਨੀਅੰ ਉਪਾਯੰ ॥

jite jeev ja(n)ta(n) su dhuneea(n) upaaya(n) ||

All the creatures created by Him in the world

ਸਭੈ ਅੰਤ ਕਾਲੰ ਬਲੀ ਕਾਲ ਘਾਯੰ ॥

sabhai a(n)t kaala(n) balee kaal ghaaya(n) ||

Will ultimately be killed by the mighty KAL.

ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾ ਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥

binaa saran taa kee nahee aauar oTa(n) ||

There is no other protection without coming under His shelter,

ਲਿਖੇ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋਟੰ ॥੭੭॥

likhe ja(n)tr kete paRhe ma(n)tr koTa(n) ||77||

Even though many Yantras be written and millions of Mantras be

recited.77.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਜਿਤੇਕਿ ਰਾਜ ਰੰਕਯੰ ॥

jitek raaj ra(n)kaya(n) ||

All the kings and pupers who have come into being,

ਹਨੇ ਸੁ ਕਾਲ ਬੰਕਯੰ ॥

hane su kaal ba(n)kaya(n) ||

Are sure to be killed by KAL.

ਜਿਤੇਕਿ ਲੋਕ ਪਾਲਯੰ ॥

jitek lok paalaya(n) ||

All the Lokpals, who have come into being,

ਨਿਦਾਨ ਕਾਲ ਦਾਲਯੰ ॥੭੮॥

nidhaan kaal dhaalaya(n) ||78||

Will ultimately be mashed by KAL.78.

ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਜੇ ਜਪੈ ॥

kirapaan paan je japai ||

Those who meditate on the Supreme KAL,

ਅਨੰਤ ਥਾਟ ਤੇ ਥਾਪੈ ॥

ana(n)t thaaT te thaapai ||

The wielder of the sword, they firmly adopt innumerable measures for

protection.

ਜਿਤੇਕ ਕਾਲ ਧਯਾਇ ਹੈ ॥

jitek kaal dhayai hai ||

Those who remember KAL,

ਜਗਤ ਜੀਤ ਜਾਇ ਹੈ ॥੭੯॥

jagat jeet jai hai ||79||

They conquer the world and depart.79.

ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰਯੰ ॥

bachitr chaar chitraya(n) ||

That Supreme KAL is Supremely Pure,

ਪਰਮਯੰ ਪਵਿਤ੍ਰਯੰ ॥

paramaya(n) pavitraya(n) ||

Whose image is supernatural and winsome.

ਅਲੋਕ ਰੂਪ ਰਾਜਿਯੰ ॥

alok roop raajiya(n) ||

He is bedecked with supernatural beauty,

ਸੁਣੇ ਸੁ ਪਾਪ ਭਾਜਿਯੰ ॥੮੦॥

sune su paap bhaajiya(n) ||80||

All the sins flee on hearing His Name.80.

ਬਿਸਾਲ ਲਾਲ ਲੋਚਨੰ ॥

bisaal laal lochana(n) ||

He, who hath wide and red eyes,

ਬਿਅੰਤ ਪਾਪ ਮੋਚਨੰ ॥

bia(n)t paap mochana(n) ||

And who is the destroyer of innumerable sins.

ਚਮੱਕ ਚੰਦ੍ਰ ਚਾਰੀਅੰ ॥

chama'k cha(n)dhr chaareea(n) ||

The glitter of his face is more beautiful than that of the moon

ਅਘੀ ਅਨੇਕ ਤਾਰੀਅੰ ॥੮੧॥

aghee anek taareea(n) ||81||

And who hath caused many sinners to ferry across.81.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਜਿਤੇ ਲੋਕ ਪਾਲੰ ॥

jite lok paala(n) ||

All the Lokpals

ਤਿਤੇ ਜੇਰ ਕਾਲੰ ॥

tite jer kaala(n) ||

Are subservient to KAL.

ਜਿਤੇ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ॥

jite soor cha(n)dhra(n) ||

All the suns and moons and

ਕਹਾ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿੰਦ੍ਰੰ ॥੮੨॥

kahaa i(n)dhr bi(n)dhra(n) ||82||

Even Indra and Vaman (are subservient to KAL.82.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਫਿਰੈ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕਯੰ ਕਾਲ ਚਕ੍ਰੰ ॥

firai chauadhahoo(n) lokaya(n) kaal chakra(n) ||

All the fourteen worlds are under the Command of KAL.

ਸਭੈ ਨਾਥ ਨਾਥੇ ਭ੍ਰਮੰ ਭਉਂਹ ਬਕ੍ਰੰ ॥

sabhai naath naathe bhrama(n) bhau(n)h bakra(n) ||

He hath stringed all the Naths by turning about the slanting evebrows.

ਕਹਾ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਕਹਾ ਚੰਦ ਸੂਰੰ ॥

kahaa raam kirasana(n) kahaa cha(n)dh soora(n) ||

May be Rama and Krishna, may be the moon and sun,

ਸਭੈ ਹਾਥ ਬਾਧੇ ਖਰੇ ਕਾਲ ਹਜੂਰੰ ॥੮੩॥

sabhai haath baadhe khare kaal hajoora(n) ||83||

All are standing with folded hands in the presence of KAL.83.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA.

ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਜਾਗਤ ਯਾ ਜਗ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਹੈ ॥

kaal hee pai bhayo bhagavaan su jaagat yaa jag jaa kee kalaa hai ||

At the instance of KAL, Vishnu appeared, whose power is manifested through the world.

ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਵ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਜੁਗੀਆ ਹੈ ॥

kaal hee pai bhayo brahamaa siv kaal hee pai bhayo jugeeaa hai ||

At the instance of KAL, Brahma appeared and also at the instance of KAL the Yogi Shiva appeared.

ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਹੈ ॥

kaal hee pai suraasur ga(n)dhrab ja'chh bhuja(n)g dhisaa bidhisaa hai ||

At the instance of KAL, the gods, demons, Gandharvas, Yakshas, Bhujang, directions and indications have appeared.

ਔਰ ਸੁਕਾਲ ਸਭੈ ਬਸ ਕਾਲ ਕੇ ਏਕ ਹੀ ਕਾਲ ਅਕਾਲ ਸਦਾ ਹੈ ॥੮੪॥

aauar sukaal sabhai bas kaal ke ek hee kaal akaal sadhaa hai ||84||

All the other prevalent object are within KAL, only One supreme KAL is

ever Timeless and eternal.84.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਨਮੋ ਖੜਗਧਾਰੰ ॥

namo dhev dheva(n) namo khaRagadhaara(n) ||

Salutation to the God of gods and salutation to the wielder of sword,

ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥

sadhaa ek roopa(n) sadhaa nirabikaara(n) ||

Who is ever monomorphic and ever without vices.

ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਸਾਤਕੰ ਤਾਮਸੇਅੰ ॥

namo raajasa(n) saataka(n) taamasea(n) ||

Salutation to Him, who manifests the qualities of activity (rajas), rhythm

(sattava) and morbidity (tamas).

ਨਮੋ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ਨਮੋ ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ ॥੮੫॥

namo nirabikaara(n) namo nirajurea(n) ||85||

Salutation to Him who is without vices and who is without ailments. 85.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥

namo baan paana(n) ||

Salutation to Him, who wields the bow in his hands

ਨਮੋ ਨਿਰਭਯਾਣੰ ॥

namo nirabhayaana(n) ||

Salutation to Him, who is Fearless.

ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ॥

namo dhev dheva(n) ||

Salutation to Him, who is God of gods. Salutation to Him,

ਭਵਾਣੰ ਭਵੇਅੰ ॥੮੬॥

bhavaana(n) bhavea(n) ||86||

Who shall ever be within the world.86.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYYAT STANZA

ਨਮੋ ਖਗ ਖੰਡੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥

namo khag kha(n)dda(n) kirapaana(n) kaTaara(n) ||

Salutation to him, who wields spear, double-edged sword, sword and dagger,

ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥

sadhaa ek roopa(n) sadhaa nirabikaara(n) ||

Who is ever monomorphic and ever without vices.

ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਨਮੋ ਦੰਡ ਧਾਰਿਯੰ ॥

namo baan paana(n) namo dha(n)dd dhaariya(n) ||

Salutation to Him, who is the wielder of bow in His hands and who also

carries the staff,

ਜਿਨੈ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕ ਜੋਤੰ ਬਿਥਾਰਿਯੰ ॥੮੭॥

jinai chauadhahoo(n) lok jota(n) bithaariya(n) ||87||

Who hath spread His Light in all the fourteen worlds.87.

ਨਮਸਕਾਰਯੰ ਮੋਰ ਤੀਰੰ ਤੁਫੰਗੰ ॥

namasakaaraya(n) mor teera(n) tufa(n)ga(n) ||

I salute the arrow and the gun, I salute the lustrous sword,

ਨਮੋ ਖਗ ਅਦੱਗੰ ਅਭੇਯੰ ਅਭੰਗੰ ॥

namo khag adha'ga(n) abheya(n) abha(n)ga(n) ||

Which Is impenetratable and indestructible.

ਗਦਾਯੰ ਗ੍ਰਿਸਟੰ ਨਮੋ ਸੈਹਥੀਅੰ ॥

gadhaaya(n) girasaTa(n) namo saihatheea(n) ||

I salute the great mace and lance,

ਜਿਨੈ ਤੱੁਲੀਯੰ ਬੀਰ ਬੀਯੋ ਨ ਬੀਯੰ ॥੮੮॥

jinai ta'uleeya(n) beer beeyo na beeya(n) ||88||

Which have no equal or second in bravery.88.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਨਮੋ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥

namo cha'kr paana(n) ||

Salutation to Him, Who holds the disc in His hand,

ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥

abhoota(n) bhayaana(n) ||

He hath manifested Himself without elements.

ਨਮੋ ਉਗ੍ਰ ਦਾੜੰ ॥

namo ugr dhaaRa(n) ||

Salutation to Him, who hath sharp grinder teeth,

ਮਹਾ ਗ੍ਰਿਸਟ ਗਾੜੰ ॥੮੯॥

mahaa girasaT gaaRa(n) ||89||

Which are thick and strong.89.

ਨਮੋ ਤੀਰ ਤੋਪੰ ॥

namo teer topa(n) ||

Salutation to Him, who hath the arrows and the cannon,

ਜਿਨੈ ਸਤ੍ਰ ਘੋਪੰ ॥

jinai satr ghopa(n) ||

Who hath destroyed the enemies.

ਨਮੋ ਧੋਪ ਪੱਟੰ ॥

namo dhop pa'Ta(n) ||

Salutation to Him, Who holds the straight sword and the bayonet,

ਜਿਨੈ ਦੁਸਟ ਦੱਟੰ ॥੯੦॥

jinai dhusaT dha'Ta(n) ||90||

Who hath reporimanded the tyrants.90.

ਜਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮੰ ॥

jite sasatr naama(n) ||

I salute all the weapons of various names.

ਨਮਸਕਾਰ ਤਾਮੰ ॥

namasakaar taama(n) ||

I salute all the weapons of various names.

ਜਿਤੇ ਅਸਤ੍ਰ ਭੇਯੰ ॥

jite asatr bheya(n) ||

I salute all kinds of armour

ਨਮਸਕਾਰ ਤੇਯੰ ॥੯੧॥

namasakaar teya(n) ||91||

I salute all kinds of armour.91.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA.

ਮੇਰੁ ਕਰੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਤੋ ਸੋ ॥

mer karo tiran te muh jaeh gareeb nivaaj na dhoosar to so ||

There is no other support for the poor except Thee, who hath made me a mountain from a straw.

ਭੂਲ ਛਿਮੋ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭ ਆਪਨ ਭੂਲਨਹਾਰ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਮੋ ਸੋ ॥

bhool chhimo hamaree prabh aapan bhoolanahaar kahoo(n) kouoo mo so ||

O Lord! Forgive me for my mistakes, because who is there so much

blunderhead like me?

ਸੇਵ ਕਰੀ ਤੁਮਰੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਖੀਅਤ ਦ੍ਰਬ ਭਰੋ ਸੋ ॥

sev karee tumaree tin ke sabh hee gireh dhekheeat dhrab bharo so ||

Those who have served Thee, there seems wealth and self-confidence in all there homes.

ਯਾ ਕਲ ਮੈਂ ਸਭ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸੋ ॥੯੨॥

yaa kal mai(n) sabh kaal kirapaan ke bhaaree bhujaan ko bhaaree bharoso ||92||

In this Iron age, the supreme trust is only for KAL, Who is the Sword-incarnate and hath mighty arms.92.

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੇ ਕੋਟ ਨਿਸਾਚਰ ਜਾਹਿ ਛਿਨੇਕ ਬਿਖੈ ਹਨ ਡਾਰੇ ॥

su(n)bh nisu(n)bh se koT nisaachar jaeh chhinek bikhai han ddaare ||

He, who hath destroyed millions of demons like Sumbh and Nisumbh in and instant.

ਧੂਮਰਲੋਚਨ ਚੰਡ ਔ ਮੁੰਡ ਸੇ ਮਾਹਖ ਸੇ ਪਲ ਬੀਚ ਨਿਵਾਰੇ ॥

dhoomaralochan cha(n)dd aau mu(n)dd se maahakh se pal beech nivaare ||

Who hath annihilated in and instant the demons like Dhumarlochan,

Chand, Mund and Mahishasura.

ਚਾਮਰ ਸੇ ਰਣ ਚਿੱਛਰ ਸੇ ਰਕਤਿੱਛਰ ਸੇ ਝਟ ਦੈ ਝਝਕਾਰੇ ॥

chaamar se ran chi'chhar se rakati'chhar se jhaT dhai jhajhakaare ||

Who hath immediately thrashed and thrown down far away the demons like Chamar, Ranchichchhar and Rakat Beej.

ਐਸੋ ਸੁ ਸਾਹਿਬ ਪਾਇ ਕਹਾ ਪਰਵਾਹ ਰਹੀ ਇਹ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੇ ॥੯੩॥

aaiso su saahib pai kahaa paravaeh rahee ieh dhaas tihaare ||93||

On realizing the Lord like Thee, this servant of yours doth not care for anyone else.93.

ਮੁੰਡਹੁ ਸੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਸੇ ਮੁਰ ਸੇ ਅਘ ਸੇ ਜਿਨਿ ਕੋਟਿ ਦਲੇ ਹੈ ॥

mu(n)ddahu se madh keeTabh se mur se agh se jin koT dhale hai ||

He, Who hath mashed millions of demons like Mundakasura, Madhu, Kaitabh, Murs and Aghasura.

ਓਟ ਕਰੀ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜਿਨੈ ਰਣ ਚੋਟ ਪਰੀ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਟਲੇ ਹੈਂ ॥

oT karee kabahoo(n) na jinai ran choT paree pag dhavai na Tale hai(n) ||

And such heroes who never asked anyone for support in the battlefield

and had never turned back even two feet.

ਸਿੰਧੁ ਬਿਖੈ ਜੇ ਨ ਬੂਡੇ ਨਿਸਾਚਰ ਪਾਵਕ ਬਾਣ ਬਹੇ ਨ ਜਲੇ ਹੈਂ ॥

si(n)dh bikhai je na boodde nisaachar paavak baan bahe na jale hai(n) ||

And such demons, who could not be drowned even in the sea and there was no impact on them of the fireshafts.

ਤੇ ਅਸਿ ਤੋਰ ਬਿਲੋਕ ਅਲੋਕ ਸੁ ਲਾਜ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਹੈਂ ॥੯੪॥

te as tor bilok alok su laaj ko chhaadd kai bhaaj chale hai(n) ||94||

On seeing Thy Sword and forsaking their shyness, they are fleeing away.94.

ਰਾਵਣ ਸੇ ਮਹਰਾਵਣ ਸੇ ਘਟਕਾਨਹੁ ਸੇ ਪਲ ਬੀਚ ਪਛਾਰੇ ॥

raavan se maharaavan se ghaTakaanahu se pal beech pachhaare ||

Thou hast destroyed in and instant the warriors like Ravana, Kumbhkarna and Ghatksura.

ਬਾਰਿਦਨਾਦ ਅਕੰਪਨ ਸੇ ਜਗ ਜੰਗ ਜੁਰੇ ਜਿਨ ਸਿਉ ਜਮ ਹਾਰੇ ॥

baaridhanaadh aka(n)pan se jag ja(n)g jure jin siau jam haare ||

And like Meghnad, who could defeat even Yama in the war..

ਕੁੰਭ ਅਕੁੰਭ ਸੇ ਜੀਤ ਸਭੈ ਜਗ ਸਾਤ ਹੂੰ ਸਿੰਧ ਹਥੀਆਰ ਪਖਾਰੇ ॥

ku(n)bh aku(n)bh se jeet sabhai jag saat hoo(n) si(n)dh hatheeaar pakhaare

||

And the demons like Kumbh and Akumbh, who conquering all, washed away the blood from their weapons in seven seas, etc.

ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਅਕਟੇ ਬਿਕਟੇ ਸੁ ਕਟੇ ਕਰਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੯੫॥

je je hute akaTe bikaTe su kaTe kar kaal kirapaan ke maare ||95||

All of them died with the terrible sword of the mighty KAL.95.

ਜੋ ਕਹੂੰ ਕਾਲ ਤੇ ਭਾਜ ਕੇ ਬਾਚੀਅਤ ਤੋ ਕਿਹ ਕੁੰਟ ਕਹੋ ਭਜਿ ਜਈਐ ॥

jo kahoo(n) kaal te bhaaj ke baacheeat to keh ku(n)T kaho bhaj jieeaai ||

If one tries to flee and escape from KAL, then tell in which direction shall he flee?

ਆਗੇ ਹੂੰ ਕਾਲ ਧਰੇ ਅਸਿ ਗਾਜਤ ਛਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਨਸਿ ਅਈਐ ॥

aage hoo(n) kaal dhare as gaajat chhaajat hai jeh te nas ieeaai ||

Wherever one may go, even there he will perceive the well-seated thundering sword of KAL.

ਐਸੋ ਨ ਕੈ ਗਯੋ ਕੋਈ ਸੁ ਦਾਵ ਰੇ ਜਾਹਿ ਉਪਾਵ ਸੋ ਘਾਵ ਬਚਈਐ ॥

aaiso na kai gayo koiee su dhaav re jaeh upaav so ghaav bachieeaai ||

None hath been able to tell uptil now the measure, which, may be adopted

to save himself from the blow of KAL.

ਜਾ ਤੇ ਨ ਛੁਟੀਐ ਮੁੜ ਕਹੂੰ ਹਸਿ ਤਾ ਕੀ ਨ ਕਿਉ ਸਰਣਾਗਤਿ ਜਈਯੈ ॥੯੬॥

jaa te na chhuTeeaai muR kahoo(n) has taa kee na kiau saranaagat jieeyai ||96||

O foolish mind! The one from whom Thou cannot escape in any manner, why doth thee not go under His Refuge.96.

ਕ੍ਰਿਸਨ ਔ ਬਿਸਨ ਜਪੇ ਤੁਹਿ ਕੋਟਿਕ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਧਿਆਯੋ ॥

kirasan aau bisan jape tuh koTik raam raheem bhalee bidh dhiaayo ||

Thou hast meditated on millions of Krishnas, Vishnus, Ramas and Rahims.

ਬ੍ਰਹਮ ਜਪਿਓ ਅਰੁ ਸੰਭੁ ਥਪਿਓ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਹਿ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥

braham japio ar sa(n)bh thapio teh te tuh ko kinahoo(n) na bachaayo ||

Thou hast recited the name of Brahma and established Shivalingam, even then none could save thee.

ਕੋਟ ਕਰੀ ਤਪਸਾ ਦਿਨ ਕੋਟਿਕ ਕਾਹੰੂ ਨ ਕੌਡੀ ਕੋ ਕਾਮ ਕਢਾਯੋ ॥

koT karee tapasaa dhin koTik kaaha(n)oo na kauaddee ko kaam kaddaayo ||

Thou hast observed millions of austerities for millions of days, but thou couldst not be recompensed even for the value of a couldst not be

recompensed even for the value of a cowrie.

ਕਾਮਕੁ ਮੰਤ੍ਰ ਕਸੀਰੇ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਕਾਲ ਕੋ ਘਾਉ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥੯੭॥

kaamak ma(n)tr kaseere ke kaam na kaal ko ghaau kinahoo(n) na bachaayo ||97||

The Mantra recited for fulfillment of worldly desires doth not even bring the least gain and none of such Mantras can't save from the blow of KAL.97.

ਕਾਹੇ ਕੋ ਕੂਰ ਕਰੈ ਤਪਸਾ ਇਨ ਕੀ ਕੋਊ ਕੌਡੀ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਐਹੈ ॥

kaahe ko koor karai tapasaa in kee kouoo kauaddee ke kaam na aaihai ||

Why doth thou indulge in false austerities, because they will not bring in gain of even one cowrie.

ਤੋਹਿ ਬਚਾਇ ਸਕੈ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ਕੈ ਆਪਨ ਘਾਵ ਬਚਾਇ ਨ ਐਹੈ ॥

toh bachai sakai kahu kaise kai aapan ghaav bachai na aaihai ||

The cannot save themselves form the blow (of KAL), how can they protect thee?

ਕੋਪ ਕਰਾਲ ਕੀ ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ ਮੈ ਆਪ ਟੰਗਿਓ ਤਿਮ ਤੋਹਿ ਟੰਗੈਹੈ ॥

kop karaal kee paavak ku(n)dd mai aap Ta(n)gio tim toh Ta(n)gaihai ||

They are all hanging in the blazing fire of anger, therefore they will cause

thy hanging similarly.

ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਜੋ ਜੀਅ ਮੈਂ ਜੜ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨੁ ਕਾਮ ਨ ਐਹੈ ॥੯੮॥

chet re chet ajo jeea mai(n) jaR kaal kirapaa bin kaam na aaihai ||98||

O fool! Ruminate now in thy mind; none will be of any use to thee except the grace of KAL.98.

ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਤ ਹੈ ਨ ਮਹਾ ਪਸੁ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥

taeh pachhaanat hai na mahaa pas jaa ko prataap tiha(n) pur maahee ||

O foolish beast! Thou doth not recognize Him, Whose Glory hath spread over all the three worlds.

ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਰਮੇਸਰ ਕੈ ਜਿਹ ਕੇ ਪਰਸੈ ਪਰਲੋਕ ਪਰਾਹੀ ॥

poojat hai paramesar kai jeh ke parasai paralok paraahee ||

Thou worshippest those as God, by whose touch thou shalt be driven far away from the next world.

ਪਾਪ ਕਰੋ ਪਰਮਾਰਥ ਕੈ ਜਿਹ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਤਿ ਪਾਪ ਲਜਾਈ ॥

paap karo paramaarath kai jeh paapan te at paap lajaiee ||

Thou art committing such sins in th name of parmarath (the subtle truth)

that by committing them the Great sins may feel shy.

ਪਾਇ ਪਰੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਜੜ ਪਾਹਨ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਹੀ ॥੯੯॥

pai paro paramesar ke jaR paahan mai(n) paramesar naahee ||99||

O fool! Fall at the feet of Lord-God, the Lord is not within the stone-idols.99.

ਮੋਨ ਭਜੇ ਨਹੀ ਮਾਨ ਤਜੇ ਨਹੀ ਭੇਖ ਸਜੇ ਨਹੀ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਏ ॥

mon bhaje nahee maan taje nahee bhekh saje nahee moo(n)dd mu(n)ddaae ||

The Lord cannot be realized by observing silence, by forsaking pride, by adopting guises and by shaving the head.

ਕੰਠ ਨ ਕੰਠੀ ਕਠੋਰ ਧਰੇ ਨਹੀ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੇ ਜੂਟ ਸੁਹਾਏ ॥

ka(n)Th na ka(n)Thee kaThor dhare nahee sees jaTaan ke jooT suhaae ||

He cannot be realized by wearing Kanthi (a short necklace of small beads of different kinds made of wood or seeds worn by mendicants or ascetics) for severe austerities or Thy making a knot of matted hair on the head.

ਸਾਚੁ ਕਹੋਂ ਸੁਨ ਲੈ ਚਿਤ ਦੈ ਬਿਨੁ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕੀ ਸਾਮ ਸਿਧਾਏ ॥

saach kaho(n) sun lai chit dhai bin dheen dhiaal kee saam sidhaae ||

Listen attentively, I speak Turth, Thou shalt not achieve the target without

going under the Refuge of the LORD, Who is ever Merciful to the lowly.

ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯਤ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਨ ਭੀਜਤ ਲਾਂਡ ਕਟਾਏ ॥੧੦੦॥

preet kare prabh paayat hai kirapaal na bheejat laa(n)dd kaTaae ||100||

God can only be realized with LOVE, He is not pleased by circumcision.100.

ਕਾਗਦ ਦੀਪ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਰੁ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕੀ ਮਸੁ ਕੈ ਹੌਂ ॥

kaagadh dheep sabhai kar kai ar saat samu(n)dhran kee mas kai ho(n) ||

If all the continents are transformed into paper and all the seven seas into ink

ਕਾਟ ਬਨਾਸਪਤੀ ਸਗਰੀ ਲਿਖਬੇ ਹੂੰ ਕੇ ਲੇਖਨ ਕਾਜਿ ਬਨੈ ਹੌਂ ॥

kaaT banaasapatee sagaree likhabe hoo(n) ke lekhan kaaj banai ho(n) ||

By chopping all the vegetation the pen may be made for the sake of writing

ਸਾਰਸੁਤੀ ਬਕਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁਗਿ ਕੋਟਿ ਗਨੇਸ ਕੈ ਹਾਥਿ ਲਿਖੈ ਹੌਂ ॥

saarasutee bakataa kar kai jug koT ganes kai haath likhai ho(n) ||

If the goddess Saraswati be made the speaker (of eulogies) and Ganesha

be there to write with hands for millions of ages

ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਿਨਾ ਬਿਨਤੀ ਨ ਤਊ ਤੁਮ ਕੌ ਪ੍ਰਭੁ ਨੈਕ ਰਿਝੈ ਹੋਂ ॥੧੦੧॥

kaal kirapaan binaa binatee na tuoo tum kau prabh naik rijhai ho(n) ||101||

Even then, O God! O sword-incannate KAL! Without supplication, none can make Thee pleased even a little.101.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਏ ਸੰਪੂਰਨ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧॥ਅਫਜੂ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the sree kaal jee kee usatat piratham dhiaae sa(n)pooran subh masat ||1||afajoo||

Here ends the First Chapter of BACHITTAR NATAK entitled The Eulogy of

Sri KAL.'1.

ਕਵਿ ਬੰਸ ਵਰਣਨ ॥

kav ba(n)s varanan ||

AUTOBIOGRAPHY

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤੁਮਰੀ ਮਹਿਮਾ ਅਪਰ ਅਪਾਰਾ ॥

tumaree mahimaa apar apaaraa ||

O Lord! Thy Praise is Supreme and Infinite,

ਜਾ ਕਾ ਲਹਿਓ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਰਾ ॥

jaa kaa lahio na kinahoo(n) paaraa ||

None could comprehend its limits.

ਦੇਵ ਦੇਵ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥

dhev dhev raajan ke raajaa ||

O God of gods and King of kings,

ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥੧॥

dheen dhiaal gareeb nivaajaa ||1||

The Merciful Lord of the lowly and protector of the humble.1.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮੂਕ ਉਚਰੈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਪਿੰਗੁ ਗਿਰਨ ਚੜਿ ਜਾਇ ॥

mook ucharai saasatr khaT pi(n)g giran chaR jai ||

The dumb utters the six Shastras and the crippled climbs the mountain.

ਅੰਧ ਲਖੈ ਬਧਰੋ ਸੁਨੈ ਜੌ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਇ ॥੨॥

a(n)dh lakhai badharo sunai jau kaal kirapaa karai ||2||

The blind one sees and the deaf listens, if the KAL becomes Gracious.2.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕਹਾ ਬੱੁਧਿ ਪ੍ਰਭ ਤੁੱਛ ਹਮਾਰੀ ॥

kahaa ba'udh prabh tu'chh hamaaree ||

O God! My intellect is trifling.

ਬਰਨ ਸਕੈ ਮਹਿਮਾ ਜੁ ਤਿਹਾਰੀ ॥

baran sakai mahimaa ju tihaaree ||

How can it narrate Thy Praise?

ਹਮ ਨ ਸਕਤ ਕਰ ਸਿਫਤ ਤੁਮਾਰੀ ॥

ham na sakat kar sifat tumaaree ||

I cannot (have sufficient words to) praise Thee,

ਆਪ ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰੀ ॥੩॥

aap leh tum kathaa sudhaaree ||3||

Thou mayst Thyself improve this narration.3.

ਕਹਾ ਲਗੈ ਇਹ ਕੀਟ ਬਖਾਨੈ ॥

kahaa lagai ieh keeT bakhaanai ||

Upto what limit this insect can depict (Thy Praises)?

ਮਹਿਮਾ ਤੋਰ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨੈ ॥

mahimaa tor tuhee prabh jaanai ||

Thou mayst Thyself improve Thy Greatness.

ਪਿਤਾ ਜਨਮ ਜਿਮ ਪੂਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥

pitaa janam jim poot na paavai ||

Just as the son cannot say anything about the birth of his father

ਕਹਾ ਤਵਨ ਕਾ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥੪॥

kahaa tavan kaa bhedh bataavai ||4||

Then how can one unfold Thy mystery.4.

ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭਾ ਤੁਮੈ ਬਨਿ ਆਈ ॥

tumaree prabhaa tumai ban aaiee ||

Thy Greatness is Only Thine

ਅਉਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਤਾਈ ॥

aauran te nahee jaat bataiee ||

It cannot be described by others.

ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮ ਹੰੂ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨੋ ॥

tumaree kirapaa tum ha(n)oo prabh jaano ||

O Lord! Only Thou knowest Thy doings.

ਊਚ ਨੀਚ ਕਸ ਸਕਤ ਬਖਾਨੋ ॥੫॥

uooch neech kas sakat bakhaano ||5||

Who hast the power to elucidate Thy High of Low acts? 5.

ਸੇਸਨਾਗ ਸਿਰ ਸਹਸ ਬਨਾਈ ॥

sesanaag sir sahas banaiee ||

Thou hast made one thousand hoods of Sheshanaga

ਦ੍ਵੈ ਸਹੰਸ ਰਸਨਾਹੁ ਸੁਹਾਈ ॥

dhavai saha(n)s rasanaahu suhaiee ||

Which contain two thousand tongues.

ਰਟਤ ਅਬ ਲਗੇ ਨਾਮ ਅਪਾਰਾ ॥

raTat ab lage naam apaaraa ||

He is reciting till now Thy Infinite Names

ਤੁਮਰੋ ਤਊ ਨ ਪਾਵਤ ਪਾਰਾ ॥੬॥

tumaro tuoo na paavat paaraa ||6||

Even then he hath not know the end of Thy Names.6.

ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਹਾਂ ਕੋਊ ਕਹੈ ॥

tumaree kriaa kahaa(n) kouoo kahai ||

What can one say about Thy doings?

ਸਮਝਤ ਬਾਤ ਉਰਝ ਮਤਿ ਰਹੈ ॥

samajhat baat urajh mat rahai ||

One gets puzzled while understanding it.

ਸੂਛਮ ਰੂਪ ਨ ਬਰਨਾ ਜਾਈ ॥

soochham roop na baranaa jaiee ||

Thy subtle form is indescribable

ਬਿਰਧ ਸਰੂਪਹਿ ਕਹੋ ਬਨਾਈ ॥੭॥

biradh saroopeh kaho banaiee ||7||

(Therefore) I speak about Thy Immanent Form.7.

ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਜਬ ਗਹਿਹੌਂ ॥

tumaree prem bhagat jab gahihau ||

When I shall observe Thy loving Devotion

ਛੋਰ ਕਥਾ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਕਹਿਹੌਂ ॥

chhor kathaa sabh hee tab kahihau ||

I shall then describe all Thy anecdotes from the beginning.

ਅਬ ਮੈ ਕਹੋ ਸੁ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ॥

ab mai kaho su apanee kathaa ||

Now I narrate my own life-story

ਸੋਢੀ ਬੰਸ ਉਪਜਿਯਾ ਜਥਾ ॥੮॥

soddee ba(n)s upajiyaa jathaa ||8||

How the Sodhi clan came into being (in this world).8.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪ ਤੇ ਕਹੋ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥

piratham kathaa sa(n)chhep te kaho su hit chit lai ||

With the concentration of my mind, I narrate in brief my earlier story.

ਬਹੁਰ ਬਡੋ ਬਿਸਥਾਰ ਕੈ ਕਹਿਹੌਂ ਸਭੋ ਸੁਨਾਇ ॥੯॥

bahur baddo bisathaar kai kahihau sabho sunai ||9||

Then after that, I shall relate all in great detail.9.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਲ ਜਬ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥

piratham kaal jab karaa pasaaraa ||

In the beginning when KAL created the world

ਓਅੰਕਾਰ ਤੇ ਸ੍ਰਿਸਟ ਉਪਾਰਾ ॥

oa(n)kaar te sirasaT upaaraa ||

It was brought into being by Aumkara (the One Lord).

ਕਾਲਸੈਣ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਭਇਓ ਭੂਪਾ ॥

kaalasain pirathamai bhio bhoopaa ||

Kal sain was the first king

ਅਧਿਕ ਅਤੁਲ ਬਲਿ ਰੂਪ ਅਨੂਪਾ ॥੧੦॥

adhik atul bal roop anoopaa ||10||

Who was of immeasurable strength and supreme beauty.10.

ਕਾਲਕੇਤ ਦੂਸਰ ਭੂਅ ਭਯੋ ॥

kaalaket dhoosar bhooa bhayo ||

Kalket became the second king

ਕ੍ਰੂਰ ਬਰਸ ਤੀਸਰ ਜਗ ਠਯੋ ॥

kraoor baras teesar jag Thayo ||

And Kurabaras, the third.

ਕਾਲਧੁਜ ਚਤੁਰਥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਹੈ ॥

kaaladhuj chaturath nirap sohai ||

Kaldhuj was the fourth kin

ਜਿਹ ਤੇ ਭਇਓ ਜਗਤ ਸਭ ਕੋ ਹੈ ॥੧੧॥

jeh te bhio jagat sabh ko hai ||11||

From whom the whole world originated. 11.

ਸਹਸਰਾਛ ਜਾ ਕੇ ਸੁਭ ਸੋਹੈਂ ॥

sahasaraachh jaa ke subh sohai(n) ||

ਸਹਸ ਪਾਦ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਮੋ ਹੈਂ ॥

sahas paadh jaa ke tan mo hai(n) ||

He had a thousand eyes and thousand feet.

ਸੇਖਨਾਗ ਪਰ ਸੋਇਬੋ ਕਰੈ ॥

sekhanaag par soibo karai ||

He slept on Sheshanaga

ਜਗ ਤਹਿ ਸੇਖਸਾਇ ਉਚਰੈ ॥੧੨॥

jag teh sekhasai ucharai ||12||

Therefore he was called the master of Shesha.12.

ਏਕ ਸ੍ਰਵਣ ਤੇ ਮੈਲ ਨਿਕਾਰਾ ॥

ek sravan te mail nikaaraa ||

Out of the secretion from one of his ears

ਤਾ ਤੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਤਨ ਧਾਰਾ ॥

taa te madh keeTabh tan dhaaraa ||

Madhu and Kaitabh came into being.

ਦੁਤੀਯ ਕਾਨ ਤੇ ਮੈਲੁ ਨਿਕਾਰੀ ॥

dhuteey kaan te mail nikaaree ||

And from the secretion of the other ear

ਤਾ ਤੇ ਭਈ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ॥੧੩॥

taa te bhiee sirasaT ieh saaree ||13||

The whole world materialized.13.

ਤਿਨ ਕੋ ਕਾਲ ਬਹੁਰ ਬਧ ਕਰਾ ॥

tin ko kaal bahur badh karaa ||

After some period the Lord killed the demons (Madhu and Kaitabh).

ਤਿਨ ਕੋ ਮੇਦ ਸਮੁੰਦ ਮੋ ਪਰਾ ॥

tin ko medh samu(n)dh mo paraa ||

Their marrow flowed into the ocean.

ਚਿਕਨ ਤਾਸ ਜਲ ਪਰ ਤਿਰ ਰਹੀ ॥

chikan taas jal par tir rahee ||

The greasy substance floated thereon because of that medital (marrow)

ਮੇਧਾ ਨਾਮ ਤਬਹਿ ਤੇ ਕਹੀ ॥੧੪॥

medhaa naam tabeh te kahee ||14||

The earth was called medha (or medani).14.

ਸਾਧ ਕਰਮ ਜੇ ਪੁਰਖ ਕਮਾਵੈ ॥

saadh karam je purakh kamaavai ||

Because of virtuous actions

ਨਾਮ ਦੇਵਤਾ ਜਗਤ ਕਹਾਵੈ ॥

naam dhevataa jagat kahaavai ||

A purusha (person) is known as devta (god)

ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਕਰਹੀਂ ॥

kukirat karam je jag mai karahee(n) ||

And because of evil actions

ਨਾਮ ਅਸੁਰ ਤਿਨ ਕੋ ਸਭ ਧਰਹੀਂ ॥੧੫॥

naam asur tin ko sabh dharahee(n) ||15||

He is known as asura (demon).15.

ਬਹੁ ਬਿਥਾਰ ਕਹਾ ਲਗੈ ਬਖਾਨੀਅਤ ॥

bahu bithaar kahaa lagai bakhaaneeat ||

If everything is described in detail

ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਤਿ ਡਰੁ ਮਾਨੀਅਤ ॥

gra(n)th baddan te at ddar maaneeat ||

It is feared that the description will become voluminous.

ਤਿਨ ਤੇ ਹੋਤ ਬਹੁਤ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥

tin te hot bahut nirap aae ||

There were many kings after Kaldhuj

ਦੱਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਜਿਨ ਉਪਜਾਏ ॥੧੬॥

dha'chh prajaapat jin upajaae ||16||

Like Daksha Prajapati etc. 16.

ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਤਿਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ਕੰਨਿਆ ॥

dhas saha(n)sr teh gireh bhiee ka(n)niaa ||

Ten thousand daughters were born to them

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਕਹ ਲਗੈ ਨ ਅੰਨਿਆ ॥

jeh samaan keh lagai na a(n)niaa ||

Whose beauty was not matched by others.

ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਆ ਐਸੀ ਤਹ ਭਈ ॥

kaal kriaa aaisee teh bhiee ||

In due course all these daughters

ਤੇ ਸਭ ਬਿਆਹਿ ਨਰੇਸਨ ਦਈ ॥੧੭॥

te sabh biaaeh naresan dhiee ||17||

Were married with the kings.17.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਨਤਾ ਕਦਰੂ ਦਿਤਿ ਅਦਿਤਿ ਏ ਰਿਖ ਬਰੀ ਬਨਾਇ ॥

banataa kadharoo dhit adhit e rikh baree banai ||

Banita, Kadaru, Diti and Aditi became the wives of sages (rishis),

ਨਾਗ ਨਾਗਰਿਪੁ ਦੇਵ ਸਭ ਦਈਤ ਲਏ ਉਪਜਾਇ ॥੧੮॥

naag naagarip dhev sabh dhieet le upajai ||18||

And Nagas, their enemies (like Garuda), the gods and demons were born

to them.18.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਾ ਤੇ ਸੂਰਜ ਰੂਪ ਕੋ ਧਰਾ ॥

taa te sooraj roop ko dharaa ||

ਜਾ ਤੇ ਬੰਸ ਪ੍ਰਚੁਰ ਰਵਿ ਕਰਾ ॥

jaa te ba(n)s prachur rav karaa ||

From that (Aditi), the sun was born, from whom Suraj Vansh (the Sun dynasty) originated.

ਜੋ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹਿ ਨਾਮ ਸੁਨਾਊ ॥

jo tin ke keh naam sunaauoo ||

ਕਥਾ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊ ॥੧੯॥

kathaa baddan te adhik ddaraauoo ||19||

If I describe the names of the kings of this of this clan, I fear a great

extension of the story.19.

ਤਿਨ ਕੇ ਬੰਸ ਬਿਖੈ ਰਘੁ ਭਯੋ ॥

tin ke ba(n)s bikhai ragh bhayo ||

ਰਘੁਬੰਸਹਿ ਜਿਹ ਜਗਹਿ ਚਲਯੋ ॥

raghuba(n)seh jeh jageh chalayo ||

In this clan, there was a king named Raghu, who was the originator of

Raghuvansh (the clan of Raghu) in the world.

ਤਾ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਤ ਭਯੋ ਅਜ ਬਰ ॥

taa te putr hot bhayo aj bar ||

ਮਹਾ ਰਥੀ ਅਰ ਮਹਾ ਧਨੁਰ ਧਰ ॥੨੦॥

mahaa rathee ar mahaa dhanur dhar ||20||

He had a great son Aja, a mighty warrior and superb archer.20.

ਜਬ ਤਿਨ ਭੇਸ ਜੋਗ ਕੋ ਲਯੋ ॥

jab tin bhes jog ko layo ||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਦਸਰਥ ਕੋ ਦਯੋ ॥

raaj paaT dhasarath ko dhayo ||

When he renounced the world as a Yogi, he passed on his kingdom to his

son Dastratha.

ਹੋਤ ਭਯੋ ਵਹ ਮਹਾ ਧਨੁਰ ਧਰ ॥

hot bhayo veh mahaa dhanur dhar ||

ਤੀਨ ਤ੍ਰਿਆਨ ਬਰਾ ਜਿਹ ਰੁਚਿ ਕਰ ॥੨੧॥

teen triaan baraa jeh ruch kar ||21||

Who had been a great archer and had married three wives with pleasure.21.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਯੋ ਤਿਹ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰਾ ॥

piratham jayo teh raam kumaaraa ||

ਭਰਥ ਲੱਛਮਨ ਸਤ੍ਰਬਿਦਾਰਾ ॥

bharath la'chhaman satrabidhaaraa ||

The eldest one gave birth to Rama, the others gave birth to Bharat,

Lakshman and Shatrughan.

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਿਨ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥

bahut kaal tin raaj kamaayo ||

ਕਾਲ ਪਾਇ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੨॥

kaal pai surapureh sidhaayo ||22||

They ruled over their kingdom for a long time, after which they left for their

heavenly abode.22.

ਸੀਅ ਸੁਤ ਬਹੁਰ ਭਏ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ॥

seea sut bahur bhe dhui raajaa ||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਉਨਹੀ ਕਉ ਛਾਜਾ ॥

raaj paaT unahee kau chhaajaa ||

After that the two sons of Sita (and Rama) became the kings.

ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰਜਾ ਬਰੀ ਜਬ ॥

ma'dhr dhes esavairajaa baree jab ||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਜੱਗ ਕੀਏ ਤਬ ॥੨੩॥

bhaa(n)t bhaa(n)t ke ja'g ke'ee tab ||23||

They married the Punjabi princesses and performed various types of

sacrifices.23.

ਤਹੀ ਤਿਨੈ ਬਾਧੇ ਦੁਇ ਪੁਰਵਾ ॥

tahee tinai baadhe dhui puravaa ||

ਏਕ ਕਸੂਰ ਦੁਤੀਯ ਲਹੁਰਵਾ ॥

ek kasoor dhuteey lahuravaa ||

There they founded two cities, the one Kasur and the other Lahore.

ਅਧਿਕ ਪੁਰੀ ਤੇ ਦੋਊ ਬਿਰਾਜੀ ॥

adhik puree te dhouoo biraajee ||

ਨਿਰਖ ਲੰਕ ਅਮਰਾਵਤਿ ਲਾਜੀ ॥੨੪॥

nirakh la(n)k amaraavat laajee ||24||

Both the cities surpassed in beauty to that of Lanka and Amravati. 24.

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਿਨ ਰਾਜੁ ਕਮਾਯੋ ॥

bahut kaal tin raaj kamaayo ||

ਜਾਲ ਕਾਲ ਤੇ ਅੰਤ ਫਸਾਯੋ ॥

jaal kaal te a(n)t fasaayo ||

For a long time, both the brothers ruled over their kingdom and ultimately

they were bound down by the noose of death.

ਤਿਨ ਕੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਜੇ ਵਏ ॥

tin ke pu'tr pauatr je ve ||

ਰਾਜ ਕਰਤ ਇਹ ਜਗ ਕੋ ਭਏ ॥੨੫॥

raaj karat ieh jag ko bhe ||25||

After them their sons and grandson ruled over the world.25.

ਕਹਾ ਲਗੇ ਤੇ ਬਰਨ ਸੁਨਾਊਂ ॥

kahaa lage te baran sunaauoo(n) ||

ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਨ ਸੰਖ੍ਯਾ ਪਾਊਂ ॥

tin ke naam na sa(n)khayaa paauoo(n) ||

They were innumerable, therefore it is difficult to describe all.

ਹੋਤ ਚਹੂੰ ਜੁਗ ਮੈਂ ਜੇ ਆਏ ॥

hot chahoo(n) jug mai(n) je aae ||

ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਨ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥੨੬॥

tin ke naam na jaat ganaae ||26||

It is not possible to count the names of all those who ruled over their kingdoms in all the four ages.26.

ਜੌ ਅਬ ਤਉ ਕਿਰਪਾ ਬਲ ਪਾਊਂ ॥

jau ab tau kirapaa bal paauoo(n) ||

ਨਾਮ ਜਥਾ ਮਤਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਊਂ ॥

naam jathaa mat bhaakh sunaauoo(n) ||

If now you shower your grace upon me, I shall describe (a few) names, as I

know them.

ਕਾਲਕੇਤੁ ਅਰ ਕਾਲਰਾਇ ਭਨ ॥

kaalaket ar kaalarai bhan ||

ਜਿਨ ਤੇ ਭਏ ਪੁਤ੍ਰ ਘਰ ਅਨਗਨ ॥੨੭॥

jin te bhe putr ghar anagan ||27||

Kalket and Kal Rai had innumerable descendants.27.

ਕਾਲਕੇਤ ਭਯੋ ਬਲੀ ਅਪਾਰਾ ॥

kaalaket bhayo balee apaaraa ||

ਕਾਲਰਾਇ ਜਿਨਿ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥

kaalarai jin nagar nikaaraa ||

Kalket was a mighty warrior, who drove out Kal Rai from his city.

ਭਾਜ ਸਨੌਢ ਦੇਸ ਤੇ ਗਏ ॥

bhaaj sanauadd dhes te ge ||

ਤਹੀ ਭੂਪਜਾ ਬਿਆਹਤ ਭਏ ॥੨੮॥

tahee bhoopajaa biaahat bhe ||28||

Kal Rai settled in the country named Sanaudh and married the king's daughter.28.

ਤਿਹ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਜੋ ਧਾਮਾ ॥

teh te putr bhayo jo dhaamaa ||

ਸੋਢੀਰਾਇ ਧਰਾ ਤਿਹਿ ਨਾਮਾ ॥

soddeerai dharaa teh naamaa ||

A son was born to him, who was named Sodhi Rai.

ਵੰਸ ਸਨੌਢ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਥੀਆ ॥

va(n)s sanauadd taa dhin te theeaa ||

ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੁਰਖ ਜੂ ਕੀਆ ॥੨੯॥

param pavitr purakh joo keeaa ||29||

Sodhi Rai was the founder of Sanaudh dynasty by the Will of the Supreme

Purusha.29.

ਤਾਂ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਹੋਇ ਆਏ ॥

taa(n) te putr pauatr hoi aae ||

ਤੇ ਸੋਢੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕਹਾਏ ॥

te soddee sabh jagat kahaae ||

His sons and grandsons were called sodhis.

ਜਗ ਮੈ ਅਧਿਕ ਸੁ ਭਏ ਪ੍ਰਸਿੱਧਾ ॥

jag mai adhik su bhe prasi'dhaa ||

ਦਿਨ ਦਿਨ ਤਿਨ ਕੇ ਧਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿੱਧਾ ॥੩੦॥

dhin dhin tin ke dhan kee bira'dhaa ||30||

They became very famous in the world and gradually prospered in

wealth.30.

ਰਾਜ ਕਰਤ ਭਏ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥

raaj karat bhe bibidh prakaaraa ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥

dhes dhes ke jeet nirapaaraa ||

They ruled over the country in various ways and subdued kings of many countries.

ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤਿਹ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥

jahaa(n) tahaa(n) teh dharam chalaayo ||

ਅੱਤ੍ਰ ਪੱਤ੍ਰ ਕਹ ਸੀਸ ਢੁਰਾਯੋ ॥੩੧॥

a'tr pa'tr keh sees dduraayo ||31||

They extended their Dharma everywhere and had the royal canopy over

their head.31.

ਰਾਜਸੂਅ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕੀਏ ॥

raajasooa bahu baaran ke'ee ||

ਜੀਤ ਜੀਤ ਦੇਸੇਸ੍ਵਰ ਲੀਏ ॥

jeet jeet dhesesavair le'ee ||

They performed Rajasu sacrifice several times declaring themselves as supreme rulers, after conquering kings of various countries.

ਬਾਜਮੇਧ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕਰੇ ॥

baajamedh bahu baaran kare ||

ਸਕਲ ਕਲੂਖ ਨਿਜ ਕੁਲ ਕੇ ਹਰੇ ॥੩੨॥

sakal kalookh nij kul ke hare ||32||

They performed Bajmedh-sacrifice (horse—sacrifice) several times,

clearing their dynasty of all the blemishes.32.

ਬਹੁਤ ਬੰਸ ਮੈ ਬਢੋ ਬਿਖਾਧਾ ॥

bahut ba(n)s mai baddo bikhaadhaa ||

ਮੇਟ ਨ ਸਕਾ ਕੋਊ ਤਿਹ ਸਾਧਾ ॥

meT na sakaa kouoo teh saadhaa ||

After that there arose quarrels and differences within the dynasty, and

none could set the things right.

ਬਿਚਰੇ ਬੀਰ ਬਨੈਤ ਅਖੰਡਲ ॥

bichare beer banait akha(n)ddal ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਚਲੇ ਭਿਰਨ ਰਨ ਮੰਡਲ ॥੩੩॥

geh geh chale bhiran ran ma(n)ddal ||33||

The great warriors and archers moved towards the battlefield for a fight.33.

ਧਨ ਅਰ ਭੂਮਿ ਪੁਰਾਤਨ ਬੈਰਾ ॥

dhan ar bhoom puraatan bairaa ||

ਜਿਨ ਕਾ ਮੂਆ ਕਰਤ ਜਗ ਘੇਰਾ ॥

jin kaa mooaa karat jag gheraa ||

The world hath perished after quarrel on wealth and property from very

olden times.

ਮੋਹ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਪਸਾਰਾ ॥

moh baadh aha(n)kaar pasaaraa ||

ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਜੀਤਾ ਜਗ ਸਾਰਾ ॥੩੪॥

kaam krodh jeetaa jag saaraa ||34||

The attachment, ego and infights spread widely and the world was

conquered by lust and anger.34.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਧਨ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ਜਾ ਕਾ ਜਗਤੁ ਗੁਲਾਮੁ ॥

dha(n)n dha(n)n dhan ko bhaakheeaai jaa kaa jagat gulaam ||

The mammon may hailed, who hath the whole world as her slave.

ਸਭ ਨਿਰਖਤ ਯਾ ਕੌ ਫਿਰੈ ਸਭ ਚਲ ਕਰਤ ਸਲਾਮ ॥੩੫॥

sabh nirakhat yaa kau firai sabh chal karat salaam ||35||

All the world goes in search for her and all go to salute her.35.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI.

ਕਾਲ ਨ ਕੋਊ ਕਰਨ ਸੁਮਾਰਾ ॥

kaal na kouoo karan sumaaraa ||

ਬੈਰ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਪਸਾਰਾ ॥

bair baadh aha(n)kaar pasaaraa ||

None could remember KAL and there was only extension of enmity, strife ego.

ਲੋਭ ਮੂਲ ਇਹਿ ਜਗ ਕੋ ਹੂਆ ॥

lobh mool ieh jag ko hooaa ||

ਜਾ ਸੋ ਚਾਹਤ ਸਭੈ ਕੋ ਮੂਆ ॥੩੬॥

jaa so chaahat sabhai ko mooaa ||36||

Only greed become the base of the world, because of which everyone wants the other to die.36.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸੁਭ ਬੰਸ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ

॥੨॥ਅਫਜੂ॥੧੩੭॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the subh ba(n)s baranana(n) naam dhuteeaa dhiaai samaapat masat subh masat ||2||afajoo||137||

End of the Second Chapter of BACHITTAR NATAK entitled ‘The

Description of Ancestry’.2.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJJANG PRAYAAT STANZA

ਰਚਾ ਬੈਰ ਬਾਦੰ ਬਿਧਾਤੇ ਅਪਾਰੰ ॥

rachaa bair baadha(n) bidhaate apaara(n) ||

ਜਿਸੈ ਸਾਧ ਸਾਕਿਓ ਨ ਕੋਊ ਸੁਧਾਰੰ ॥

jisai saadh saakio na kouoo sudhaara(n) ||

The Providence created the great vices of enmity and strife, which could not be controlled by any reformer.

ਬਲੀ ਕਾਮਰਾਯੰ ਮਹਾ ਲੋਭ ਮੋਹੰ ॥

balee kaamaraaya(n) mahaa lobh moha(n) ||

ਗਯੋ ਕਉਨ ਬੀਰੰ ਸੁ ਯਾ ਤੇ ਅਲੋਹੰ ॥੧॥

gayo kaun beera(n) su yaa te aloha(n) ||1||

Which warrior could save himself from the blwos of mighty king lust and

the great courtiers creed and attachment? 1.

ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਕੈ ਆਪ ਮੱਧੰ ॥

tahaa(n) beer ba(n)ke bakai aap ma'dha(n) ||

ਉਠੇ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਲੈ ਮਚਾ ਜੁੱਧ ਸ‍ੱੁਧੰ ॥

auThe sasatr lai lai machaa ju'dh sa'udha(n) ||

There the youthful warriors are busy challenging shuts amongst themselves, they stand up with their weapons and are engaged in tough fight.

ਕਹੂੰ ਖੱਪਰੀ ਖੋਲ ਖੰਡੇ ਅਪਾਰੰ ॥

kahoo(n) kha'paree khol kha(n)dde apaara(n) ||

ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਡਉਰੂ ਡਕਾਰੰ ॥੨॥

nache beer baitaal ddauroo ddakaara(n) ||2||

In this fight, somewhere there are innumerable shafts, helmets and double-edged swords in use. The evil spirits and ghosts are dancing and the

tabors are resounding.2.

ਕਹੂੰ ਈਸ ਸੀਸੰ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥

kahoo(n) iees seesa(n) puaai ru(n)dd maala(n) ||

ਕਹੂੰ ਡਾਕ ਡਊਰੂ ਕਹੂੰ ਕੰਬਿਤਾਲੰ ॥

kahoo(n) ddaak ddauroo kahoo(n) ka(n)bitaala(n) ||

Somewhere the god Shiva is stringing the skulls in his rosary of skulls, somewhere the vampires and ghosts are shrieking joyfully.

ਚਵੀ ਚਾਵਡੀਅੰ ਕਿਲੰਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥

chavee chaavaddeea(n) kila(n)kaar ka(n)ka(n) ||

ਗੁਥੀ ਲੁੱਥ ਜੱੁਥੇ ਬਹੇ ਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥੩॥

guthee lu'th ja'uthe bahe beer ba(n)ka(n) ||3||

Somewhere the terrible goddess Chamunda is shouting and somewhere the vultures are shrieking. Somewhere the corpses of youthful warriors are

lying inter-lovked.3.

ਪਰੀ ਕੱੁਟ ਕੱੁਟੰ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੱੁਛੰ ॥

paree ka'uT ka'uTa(n) rule ta'chh ma'uchha(n) ||

ਰਹੇ ਹਾਥ ਡਾਰੇ ਉਭੈ ਉਰਧ ਮੱੁਛੰ ॥

rahe haath ddaare ubhai uradh ma'uchha(n) ||

There had been tough battle, because of which the chopped corpses are rolling in dush. Somewhere the dead warriors are lying uncared with their hands on their whiskers.

ਕਹੂੰ ਖੋਪਰੀ ਖੋਲ ਖਿੰਗੰ ਖਤੰਗੰ ॥

kahoo(n) khoparee khol khi(n)ga(n) khata(n)ga(n) ||

ਕਹੂੰ ਖਤ੍ਰੀਯੰ ਖੱਗ ਖੇਤੰ ਨਿਖੰਗੰ ॥੪॥

kahoo(n) khatreeya(n) kha'g kheta(n) nikha(n)ga(n) ||4||

Somewhere the skulls, helmets, bows and arrows are lying scattered. Somewhere the swords and quivers of the warriors are there in the

battlefield.4.

ਚਵੀ ਚਾਂਵਡੀ ਡਾਕਨੀ ਡਾਕ ਮਾਰੇ ॥

chavee chaa(n)vaddee ddaakanee ddaak maare ||

ਕਹੂੰ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤ ਭੈਰੋਂ ਬਕਾਰੇ ॥

kahoo(n) bhairavee bhoot bhairo(n) bakaare ||

Somewhere the vultures shriek and somewhere the vampire is belching.

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬੰਕੇ ਬਿਹਾਰੰ ॥

kahoo(n) beer baitaal ba(n)ke bihaara(n) ||

ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਹਸੈ ਮਾਸਹਾਰੰ ॥੫॥

kahoo(n) bhoot preta(n) hasai maasahaara(n) ||5||

Somewhere the evil spirits and ghosts are walking slantingly, somewhere

the ghosts, fiends and meateaters are laughing.5.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥

mahaa(n) beer ga'je ||

ਸੁਣੈ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥

sunai megh la'je ||

Hearing the thunder of mighty warriors, the clouds felt shy.

ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥

jha(n)ddaa ga'dd gaadde ||

ਮੰਡੇ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ॥੬॥

ma(n)dde ros baadde ||6||

Strong banners have been fixed and highly infuriated the heroes are

enaged in war.6.

ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥

kirapaana(n) kaTaara(n) ||

ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਧਾਰੰ ॥

bhire ros dhaara(n) ||

Holding their swords and daggers, they are fighting in great anger.

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥

mahaa(n) beer ba(n)ka(n) ||

ਭਿਰੇ ਭੂਮ ਹੰਕੰ ॥੭॥

bhire bhoom ha(n)ka(n) ||7||

The winsome great heroes, with their fighting, make the earth tremble.7.

ਮਚੇ ਸੂਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥

mache soor sasatra(n) ||

ਉਠੀ ਝਾਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥

auThee jhaar asatra(n) ||

The warriors are fighting with their weapons in great excitement, the weapons as well as the armour are glistening.

ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥

kirapaana(n) kaTaara(n) ||

ਪਰੀ ਲੋਹ ਮਾਰੰ ॥੮॥

paree loh maara(n) ||8||

There is the great steel-killing with weapons like swords and daggers.8.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

ਹੱਲਬੀ ਜੁਨੱਬੀ ਸਰੋਹੀ ਦੁਧਾਰੀ ॥

ha'labee juna'bee sarohee dhudhaaree ||

Various types of swords, the swords from Halab and Junab, Sarohi swords and the double-deged sword, knife, spear and dagger were struck with

great ire.

ਬਹੀ ਕੋਪ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੀ ॥

bahee kop kaatee kirapaana(n) kaTaaree ||

ਕਹੂੰ ਸੈਹਥੀਅੰ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਲੰ ॥

kahoo(n) saihatheea(n) kahoo(n) su'dh sela(n) ||

ਕਹੂੰ ਸੇਲ ਸਾਂਗੰ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥੯॥

kahoo(n) sel saa(n)ga(n) bhiee rel pela(n) ||9||

Somewhere the lancet and somewhere the pike only were used,

somewhere the lance and the dagger were being used violently.9.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਸਰੋਖ ਸੁਰ ਸਾਜਿਅੰ ॥

sarokh sur saajia(n) ||

ਬਿਸਾਰ ਸੰਕ ਬਾਜਿਅੰ ॥

bisaar sa(n)k baajia(n) ||

The warriors are fiercely adorned with weapons, with which tthey fight

forsaking all doubts.

ਨਿਸੰਕ ਸਸਤ੍ਰ ਮਾਰਹੀ ॥

nisa(n)k sasatr maarahee ||

ਉਤਾਰ ਅੰਗ ਡਾਰਹੀ ॥੧੦॥

autaar a(n)g ddaarahee ||10||

Without hesitation they strike the weapons and chop the limbs.10.

ਕਛੂ ਨ ਕਾਨ ਰਾਖਹੀਂ ॥

kachhoo na kaan raakhahee(n) ||

ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਭਾਖਹੀਂ ॥

s maar maar bhaakhahee(n) ||

They do not care at all and shout “kill, kill”.

ਸੁ ਹਾਂਕ ਹਾਠ ਰੇਲਯੰ ॥

s haa(n)k haaTh relaya(n) ||

ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਝੇਲਯੰ ॥੧੧॥

ana(n)t sasatr jhelaya(n) ||11||

They challenge and drive with force and endure the blows of many weapons.11.

ਹਜਾਰ ਹੂਰ ਅੰਬਰੰ ॥

hajaar hoor a(n)bara(n) ||

ਬਿਰੁਧ ਕੈ ਸੂ੍ਯੰਬਰੰ ॥

birudh kai savaiya(n)bara(n) ||

Thousand of houris (beautiful heavenly damsels) move in the sky; they move forward to marry the martyrs.

ਕਰੂਰ ਭਾਂਤ ਡੋਲਹੀ ॥

karoor bhaa(n)t ddolahee ||

ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਬੋਲਹੀ ॥੧੨॥

s maar maar bolahee ||12||

The warriors move in the battlefield in a frightful manner, and utter “kill,

kill” 12.

ਕਹੂੰ ਕਿ ਅੰਗ ਕੱਟੀਅੰ ॥

kahoo(n) k a(n)g ka'Teea(n) ||

ਕਹੂੰ ਸੁਰੋਹ ਪੱਟੀਅੰ ॥

kahoo(n) suroh pa'Teea(n) ||

The limbs of some warrior have been chopped and the hair of some have been uprooted.

ਕਹੂੰ ਸੁ ਮਾਸ ਮੁੱਛੀਅੰ ॥

kahoo(n) su maas mu'chheea(n) ||

ਗਿਰੇ ਸੁ ਤੱਛ ਮੁੱਛੀਅੰ ॥੧੩॥

gire su ta'chh mu'chheea(n) ||13||

The flesh of someone has been peeled and someone hath fallen after being

chopped.13.

ਢਮੱਕ ਢੋਲ ਢਾਲਯੰ ॥

ddama'k ddol ddaalaya(n) ||

ਹਰੋਲ ਹਾਲ ਚਾਲਯੰ ॥

harol haal chaalaya(n) ||

There is knocking sound of drums and shield. The frontline army hath been uprooted.

ਝਟਾਕ ਝਟ ਬਾਹੀਐਂ ॥

jhaTaak jhaT baaheea(n) ||

ਸੁ ਬੀਰ ਸੈਨ ਗਾਹੀਐਂ ॥੧੪॥

s beer sain gaaheea(n) ||14||

The warriors strike their weapons very quickly and trample over the heroic

army.14.

ਨਿਵੰ ਨਿਸਾਣ ਬਾਜਿਅੰ ॥

niva(n) nisaan baajia(n) ||

ਸੁ ਬੀਰ ਧੀਰ ਗਾਜਿਅੰ ॥

s beer dheer gaajia(n) ||

New trumpets resound and the mighty warriors with quality of forbearance, roar.

ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਾਣ ਬਾਹਹੀ ॥

kirapaan baan baahahee ||

ਅਜਾਤ ਅੰਗ ਲਾਹਹੀ ॥੧੫॥

ajaat a(n)g laahahee ||15||

They strike the swords and shoot the arrows and suddenly chop away the

limbs. 15.

ਬਿਰੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਰਾਜਿਯੰ ॥

biru'dh kru'dh raajiya(n) ||

ਨ ਚਾਰ ਪੈਰ ਭਾਜਿਯੰ ॥

n chaar pair bhaajiya(n) ||

Filled with anger, they move forward and do not go back even four feet.

ਸੰਭਾਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਾਜਹੀ ॥

sa(n)bhaar sasatr gaajahee ||

ਸੁ ਨਾਦ ਮੇਘ ਲਾਜਹੀ ॥੧੬॥

s naadh megh laajahee ||16||

They hold the weapons and challenge and hearing their thunder, the

clouds feel shy.16.

ਹਲੰਕ ਹਾਕ ਮਾਰਹੀ ॥

hala(n)k haak maarahee ||

ਸਰੱਕ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰਹੀ ॥

sara'k sasatr jhaarahee ||

They raise their heart-rending shouts and strike their weapons violently.

ਭਿਰੇ ਬਿਸਾਰਿ ਸੋਕਿਯੰ ॥

bhire bisaar sokiya(n) ||

ਸਿਧਾਰ ਦੇਵ ਲੋਕਿਯੰ ॥੧੭॥

sidhaar dhev lokiya(n) ||17||

They fight, forgetting all sorrows and several of them move towards

heaven.17.

ਰਿਸੇ ਬਿਰੁੱਧ ਬੀਰਯੰ ॥

rise biru'dh beeraya(n) ||

ਸੁ ਮਾਰਿ ਝਾਰਿ ਤੀਰਯੰ ॥

s maar jhaar teeraya(n) ||

The warriors filled with ire and moving forward shoot a volley of arrows.

ਸਬਦ ਸੰਖ ਬੱਜਿਯੰ ॥

sabadh sa(n)kh ba'jiya(n) ||

ਸੁ ਬੀਰ ਧੀਰ ਸੱਜਿਯੰ ॥੧੮॥

s beer dheer sa'jiya(n) ||18||

The conch is blown and in such a terrible time, the warriors get adorned

with patience. 18.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਤੁਰੀ ਸੰਖ ਬਾਜੇ ॥

turee sa(n)kh baaje ||

ਮਹਾ ਬੀਰ ਸਾਜੇ ॥

mahaa beer saaje ||

The trumpet and conch resound and the great warriors look impressive.

ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥

nache tu(n)dh taajee ||

ਮਚੇ ਸੂਰ ਗਾਜੀ ॥੧੯॥

mache soor gaajee ||19||

The swift-running horses dance and the brave warriors are excited.19.

ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ॥

jhimee tej tega(n) ||

ਮਨੋ ਬਿੱਜ ਬੇਗੰ ॥

mano bi'j bega(n) ||

The glistening sharp swords flash like lightning.

ਉਠੈ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥

auThai na'dh naadha(n) ||

ਧੁਨੰ ਨ੍ਰਿਬਿਖਾਦੰ ॥੨੦॥

dhuna(n) nirabikhaadha(n) ||20||

The sound of drums arises and is heard continuously. 20.

ਤੁਟੈ ਖੱਗ ਖੋਲੰ ॥

tuTai kha'g khola(n) ||

ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੋਲੰ ॥

mukha(n) maar bola(n) ||

Somewhere the double-edged swords and helmets lie broken, somewhere the warriors shout “kill, kill”.

ਧਕਾ ਧੀਕ ਧੱਕੰ ॥

dhakaa dheek dha'ka(n) ||

ਗਿਰੇ ਹੱਕ ਬੱਕੰ ॥੨੧॥

gire ha'k ba'ka(n) ||21||

Somewhere the warriors are forcefully knocked about and somewhere,

being puzzled, they have fallen down. 21.

ਦਲੰ ਦੀਹ ਗਾਹੰ ॥

dhala(n) dheeh gaaha(n) ||

ਅਧੋ ਅੰਗ ਲਾਹੰ ॥

adho a(n)g laaha(n) ||

The great army is being trampled and limbs are being chopped into halves.

ਪ੍ਰਯੋਘੰ ਪਰਹਾਰੰ ॥

prayogha(n) parahaara(n) ||

ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੨੨॥

bakai maar maara(n) ||22||

The long steel maces are struck and the shouts of “kill, kill” are raised.22.

ਨਦੀ ਰਕਤ ਪੂਰੰ ॥

nadhee rakat poora(n) ||

ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥

firee gain hoora(n) ||

The stream of blood is full and the houris walk over the sky.

ਗਜੈ ਗੈਣ ਕਾਲੀ ॥

gajai gain kaalee ||

ਹਸੀ ਖੱਪਰਾਲੀ ॥੨੩॥

hasee kha'paraalee ||23||

The goddess Kali is thundering in the sky and the vamps are laughing.23.

ਮਹਾ ਸੂਰ ਸੋਹੰ ॥

mahaa soor soha(n) ||

ਮੰਡੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥

ma(n)dde loh kroha(n) ||

The great warriors equipped with steel and filled with ire look impressive.

ਮਹਾਂ ਗਰਬ ਗਜਿਯੰ ॥

mahaa(n) garab gajiya(n) ||

ਧੁਨੰ ਮੇਘ ਲਜਿਯੰ ॥੨੪॥

dhuna(n) megh lajiya(n) ||24||

They roar with great pride and hearing them, the clouds feel shy.24.

ਛਕੇ ਲੋਹ ਛੱਕੰ ॥

chhake loh chha'ka(n) ||

ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੱਕੰ ॥

mukha(n) maar ba'ka(n) ||

The warriors are adorned with steel-weapons and shout “kill, kill”.

ਮੁਖੰ ਮੱੁਛ ਬੰਕੰ ॥

mukha(n) ma'uchh ba(n)ka(n) ||

ਭਿਰੇ ਛਾਡ ਸੰਕੰ ॥੨੫॥

bhire chhaadd sa(n)ka(n) ||25||

They have slanting whiskers on their faces and fight without caring for

their life. 25.

ਹਕੰ ਹਾਕ ਬਾਜੀ ॥

haka(n) haak baajee ||

ਘਿਰੀ ਸੈਣ ਸਾਜੀ ॥

ghiree sain saajee ||

There are shouts and the army hath laid the siege.

ਚਿਰੇ ਚਾਰ ਢੂਕੇ ॥

chire chaar ddooke ||

ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੨੬॥

mukha(n) maar kooke ||26||

In great anger the warriors rush from all sides shouting “kill, kill”.26.

ਰੁਕੇ ਸੂਰ ਸਾਂਗੰ ॥

ruke soor saa(n)ga(n) ||

ਮਨੋ ਸਿੰਧ ਗੰਗੰ ॥

mano si(n)dh ga(n)ga(n) ||

The warriors are meeting with their lances like the Ganges with the sea.

ਢਹੇ ਨਾਲ ਢੱਕੰ ॥

ddahe naal dda'ka(n) ||

ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕੜੱਕੰ ॥੨੭॥

kirapaana(n) kaRa'ka(n) ||27||

Many of them under cover of their shields even break the striking swords

with cracking sound.27.

ਹਕੰ ਹਾਕ ਬਾਜੀ ॥

haka(n) haak baajee ||

ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥

nache tu(n)dh taajee ||

There are shouts after shouts and the swift-running horses dance.

ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਗੇ ॥

rasa(n) rudhr paage ||

ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਜਾਗੇ ॥੨੮॥

bhire ros jaage ||28||

The warriors are highly ferocious and are fighting with the awakening of

anger.28.

ਗਿਰੇ ਸੁੱਧ ਸੇਲੰ ॥

gire su'dh sela(n) ||

ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥

bhiee rel pela(n) ||

The sharp lances have fallen down and there is great knocking.

ਪਲੰਹਾਰ ਨੱਚੇ ॥

pala(n)haar na'che ||

ਰਣੰ ਬੀਰ ਮੱਚੇ ॥੨੯॥

rana(n) beer ma'che ||29||

The eaters of flesh are dancing and the warriors are engaged in hot war.29.

ਹਸੇ ਮਾਸਹਾਰੀ ॥

hase maasahaaree ||

ਨਚੇ ਭੂਤ ਭਾਰੀ ॥

nache bhoot bhaaree ||

The flesh-eating creatures are laughing and the gangs of ghosts are dancing.

ਮਹਾ ਢੀਠ ਢੂਕੇ ॥

mahaa ddeeTh ddooke ||

ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੩੦॥

mukha(n) maar kooke ||30||

The persistent warriors are moving forward and shouting “kill, kill”.30.

ਗਜੈ ਗੈਣ ਦੇਵੀ ॥

gajai gain dhevee ||

ਮਹਾ ਅੰਸ ਭੇਵੀ ॥

mahaa a(n)s bhevee ||

That goddess hath roared in the sky, who hath been brought into being by

Supreme KAL.

ਭਲੇ ਭੂਤ ਨਾਚੰ ॥

bhale bhoot naacha(n) ||

ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚੰ ॥੩੧॥

rasa(n) rudhr raacha(n) ||31||

The ghosts are dancing excitedly and are saturated with great anger.31.

ਭਿਰੈ ਬੈਰ ਰੱੁਝੈ ॥

bhirai bair ra'ujhai ||

ਮਹਾ ਜੋਧ ਜੁੱਝੈ ॥

mahaa jodh ju'jhai ||

The warriors are fighting with each other because of enmity and the great

heroes are falling as martyras.

ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥

jha(n)ddaa ga'dd gaadde ||

ਬਜੇ ਬੈਰ ਬਾਢੇ ॥੩੨॥

baje bair baadde ||32||

Fixing their strong banner and with increased enemity they are shouting.32.

ਗਜੰ ਗਾਹ ਬਾਧੇ ॥

gaja(n) gaeh baadhe ||

ਧਨੁਰ ਬਾਣ ਸਾਧੇ ॥

dhanur baan saadhe ||

They have adorned their head with the ornament and have stretched their

bows in their hands.

ਬਹੇ ਆਪ ਮੱਧੰ ॥

bahe aap ma'dha(n) ||

ਗਿਰੇ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥੩੩॥

gire a'dh a'dha(n) ||33||

They shoot their arrows confronting the opponents, some of them fall down, having been chopped into halves.33.

ਗਜੰ ਬਾਜ ਜੱੁਝੇ ॥

gaja(n) baaj ja'ujhe ||

ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੱੁਝੇ ॥

balee bair ra'ujhe ||

The elephants and horses are lying dead and the warriors engaged in

enmity

ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥

nirabhai sasatr baahai(n) ||

ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥੩੪॥

aubhai jeet chaahai(n) ||34||

Fearlessly strike their weapons; both sides wish for their victory.34.

ਗਜੇ ਆਨਿ ਗਾਜੀ ॥

gaje aan gaajee ||

ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥

nache tu(n)dh taajee ||

The warriors are roaring and the swiftly-running horses dance.

ਹਕੰ ਹਾਕ ਬੱਜੀ ॥

haka(n) haak ba'jee ||

ਫਿਰੈ ਸੈਨ ਭੱਜੀ ॥੩੫॥

firai sain bha'jee ||35||

There are shouts and in this way the army is running about. 35.

ਮਦੰ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ॥

madha(n) ma't maate ||

ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ॥

rasa(n) rudhr raate ||

The warriors are intoxicated with wine and are absorbed in great rage.

ਗਜੰ ਜੂਹ ਸਾਜੇ ॥

gaja(n) jooh saaje ||

ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਬਾਜੇ ॥੩੬॥

bhire ros baaje ||36||

The group of elephants are adorned and the warriors are fighting with

increased anger. 36.

ਝਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ॥

jhamee tej tega(n) ||

ਘਣੰ ਬਿਜ ਬੇਗੰ ॥

ghana(n) bij bega(n) ||

The sharp swords glisten like the flash of lightning in the clouds.

ਬਹੈ ਬਾਰ ਬੈਰੀ ॥

bahai baar bairee ||

ਜਲੰ ਜਯੋ ਗੰਗੈਰੀ ॥੩੭॥

jala(n) jayo ga(n)gairee ||37||

The blows are struck on the enemy like the swift-moving water-insect.37.

ਅਪੋ ਆਪ ਬਾਹੰ ॥

apo aap baaha(n) ||

ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੰ ॥

aubhai jeet chaaha(n) ||

They strike weapons confronting each other; both sides wish for their

victory.

ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ॥

rasa(n) rudhr raate ||

ਮਹਾਂ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ॥੩੮॥

mahaa(n) ma't maate ||38||

They are absorbed in violent rage and are highly intoxicated.38.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥

mache beer beera(n) abhoota(n) bhayaana(n) ||

ਬਜੀ ਭੇਰ ਭੁੰਕਾਰ ਧੱੁਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥

bajee bher bhu(n)kaar dha'uke nisaana(n) ||

The warriors fighting with warriors are looking wonderfully frightening. The clattering sound of kettledrums is heard and there is also the thunder

of trumpets.

ਨਵੰ ਨੱਦ ਨੀਸਾਣ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥

nava(n) na'dh neesaan ga'je gaheera(n) ||

ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੩੯॥

firai ru(n)dd mu(n)dda(n) tana(n) ta'chh teera(n) ||39||

The serious tone of the new trumpets resounds. Somewhere the trunks, somewhere the heads, somewhere the bodies hewed by arrows are seen moving.39.

ਬਹੇ ਖੱਗ ਖੇਤੰ ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥

bahe kha'g kheta(n) khiaala(n) khata(n)ga(n) ||

ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਮਹਾ ਜੋਧ ਜੰਗੰ ॥

rule ta'chh mu'chha(n) mahaa jodh ja(n)ga(n) ||

The warriors strike their swords and care for their arrows in the battlefield.

The great heroes, chopped in the war are rolling in dust.

ਬੰਧੇ ਬੀਰ ਬਾਨਾ ਬਡੇ ਐਠਿ ਵਾਰੇ ॥

ba(n)dhe beer baanaa badde aaiTh vaare ||

ਘੁਮੈ ਲੋਹ ਘੁੱਟੰ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥੪੦॥

ghumai loh ghu'Ta(n) mano matavaare ||40||

The greatly proud warriors, having tied their quivers and equipped with armour move in the battlefield like the drunkards.40.

ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਸਮਰ ਸਾਰ ਬੱਜਿਯੰ ॥

auThee kooh jooha(n) samar saar ba'jiya(n) ||

ਕਿਧੋ ਅੰਤ ਕੇ ਕਾਲ ਕੋ ਮੇਘ ਗੱਜਿਯੰ ॥

kidho a(n)t ke kaal ko megh ga'jiya(n) ||

The weapons were struck and there was confusion all around, it seemed

that the clouds of doomsday were thundering.

ਭਈ ਤੀਰ ਭੀਰੰ ਕਮਾਣੰ ਕੱੜਕਿਯੰ ॥

bhiee teer bheera(n) kamaana(n) ka'Rakiya(n) ||

ਬਜੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਮੱਚਿਯੰ ॥੪੧॥

baje loh kroha(n) mahaa(n) ja(n)g ma'chiya(n) ||41||

Hearing the cracking sound bows, the warriors of great endurance are becoming cowards. The steel clatters in rage with steel nad the great war is in progress.41.

ਬਿਰੱਚੇ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਆਣੰ ॥

bira'che mahaa(n) ja(n)g jodhaa juaana(n) ||

ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖਤ੍ਰੀ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥

khule kha'g khatree abhoota(n) bhayaana(n) ||

The youthful warriors are moving in this great war, with naked swords the

fighters look wonderfully terrible.

ਬਲੀ ਜੁੱਝ ਰੱੁਝੈ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੱਤੇ ॥

balee ju'jh ra'ujhai rasa(n) rudhr ra'te ||

ਮਿਲੇ ਹੱਥ ਬੱਖੰ ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥੪੨॥

mile ha'th ba'kha(n) mahaa tej ta'te ||42||

Absorbed in violent rage, the brave warriors are engaged in war. The heroes with utmost enthusiasm are catching hold the waists of opponents in order to throw them down.42.

ਝਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ਸੁ ਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥

jhamee tej tega(n) su rosa(n) prahaara(n) ||

ਰੁਲੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥

rule ru(n)dd mu(n)dda(n) uThee sasatr jhaara(n) ||

The sharp swords glisten and are struck with great rage. Somewhere the trunks and heads are rolling in dust and with the collision of weapons, the

fire-sparks arise.

ਬਬਕੰਤ ਬੀਰੰ ਭਭਕੰਤ ਘਾਯੰ ॥

babaka(n)t beera(n) bhabhaka(n)t ghaaya(n) ||

ਮਨੋ ਜੁੱਧ ਇੰਦ੍ਰੰ ਜੁਟਿਓ ਬ੍ਰਿਤਰਾਯੰ ॥੪੩॥

mano ju'dh i(n)dhra(n) juTio birataraaya(n) ||43||

Somewhere the warriors are shouting and somewhere the blood is emerging out of the wounds. It appears that Indira and Britrasura are engaged in war 43.

ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮੱਚਿਯੰ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥

mahaa(n) ju'dh ma'chiya(n) mahaa(n) soor gaaje ||

ਆਪੋ ਆਪ ਮੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਸੋਂ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ॥

aapo aap mai(n) sasatr so(n) sasatr baaje ||

The terrible war is in progress in which the great heroes are thundering.

The weapons collide with the confronting weapons.

ਉਠੇ ਝਾਰ ਸਾਂਗੰ ਮਚੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥

auThe jhaar saa(n)ga(n) mache loh kroha(n) ||

ਮਨੋ ਖੇਲ ਬਾਸੰਤ ਮਾਹੰਤ ਸੋਹੰ ॥੪੪॥

mano khel baasa(n)t maaha(n)t soha(n) ||44||

The sparks of fire came out of the striking spears and in violent rage, the steel reigns supreme; it seems that good persons, looking impressive, are playing Holi.44.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਜਿਤੇ ਬੈਰ ਰੱੁਝੰ ॥

jite bair ra'ujha(n) ||

ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਜੱੁਝੰ ॥

tite a(n)t ja'ujha(n) ||

All the fighters engaged in war against their enemies, ultimately fell as

martyrs.

ਜਿਤੇ ਖੇਤਿ ਭਾਜੇ ॥

jite khet bhaaje ||

ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਲਾਜੇ ॥੪੫॥

tite a(n)t laaje ||45||

All those who have run away from the battlefield, they all feel ashamed at the end. 45.

ਤੁਟੇ ਦੇਹ ਬਰਮੰ ॥

tuTe dheh barama(n) ||

ਛੁਟੀ ਹਾਥ ਚਰਮੰ ॥

chhuTee haath charama(n) ||

The armours of the bodies are broken and the shields have fallen from the

hands.

ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਖੋਲੰ ॥

kahoo(n) khet khola(n) ||

ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਟੋਲੰ ॥੪੬॥

gire soor Tola(n) ||46||

Somewhere there are helmets scattered in the battlefield and somewhere the groups of warriors have fallen.46.

ਕਹੂੰ ਮੁੱਛ ਮੱੁਖੰ ॥

kahoo(n) mu'chh ma'ukha(n) ||

ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਖੰ ॥

kahoo(n) sasatr sa'kha(n) ||

Somewhere the faces with whiskers have fallen, somewhere only weapons

are lying.

ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਖੱਗੰ ॥

kahoo(n) khol kha'ga(n) ||

ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੱਗੰ ॥੪੭॥

kahoo(n) param pa'ga(n) ||47||

Somewhere there are scabbards and swords and somewhere there are only few lying in the field.47.

ਗਹੇ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ॥

gahe mu'chh ba(n)kee ||

ਮੰਡੇ ਆਨ ਹੰਕੀ ॥

ma(n)dde aan ha(n)kee ||

Holding their winsome whiskers, the proud warriors are somewhere

engaged in fighting.

ਢਕਾ ਢੱੁਕ ਢਾਲੰ ॥

ddakaa dda'uk ddaala(n) ||

ਉਠੇ ਹਾਲ ਚਾਲੰ ॥੪੮॥

auThe haal chaala(n) ||48||

Somewhere the weapons are being struck with great knocking on the shield, a great commotion has arisen (in the field). 48

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

khule kha'g khoonee mahaa(n) beer kheta(n) ||

ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲਯੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥

nache beer baitaalaya(n) bhoot preta(n) ||

The brave warriors are moving in the battlefield with naked swords,

smeared with blood, evil spirits, ghosts, fiends and goblins are dancing.

ਬਜੇ ਡੰਗ ਡਉਰੂ ਉਠੇ ਨਾਦ ਸੰਖੰ ॥

baje dda(n)g ddauroo uThe naadh sa(n)kha(n) ||

ਮਨੋ ਮੱਲ ਜੁੱਟੇ ਮਹਾਂ ਹੱਥ ਬੰਖੰ ॥੪੯॥

mano ma'l ju'Te mahaa(n) ha'th ba(n)kha(n) ||49||

The tabor and small drum resound and the sound of conches arises. It appears that the wrestlers, holding with their hands the waists of their opponents are trying to throw them down.49.

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPAI STANZA

ਜਿਨ ਸੂਰਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸਬਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਮੰਡਿਓ ॥

jin sooran sa(n)graam sabal saamuh havai ma(n)ddio ||

Those warriors who had begun the war confronted their opponents with

great strength.

ਤਿਨ ਸੁਭਟਨ ਤੇ ਏਕ ਕਾਲ ਕੋਊ ਜੀਅਤ ਨ ਛੱਡਿਓ ॥

tin subhaTan te ek kaal kouoo jeeat na chha'ddio ||

Out of those warriors the KAL had not left anyone alive.

ਸਬ ਖੱਤ੍ਰੀ ਖੱਗ ਖੰਡ ਖੇਤ ਭੂ ਮੰਡਪ ਆਹੁੱਟੇ ॥

sab kha'tree kha'g kha(n)dd khet bhoo ma(n)ddap aahu'Te ||

All the warriors had gathered in the battlefield holding their swords.

ਸਾਰ ਧਾਰ ਧਰ ਧੂਮ ਮੁਕਤ ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੱੁਟੇ ॥

saar dhaar dhar dhoom mukat ba(n)dhan te chha'uTe ||

Enduring the smokeless fire of the steel-edge, they have saved themselves from the bondages.

ਹ੍ਵੈ ਟੂਕ ਟੂਕ ਜੱੁਝੈ ਸਬੈ ਪਾਵ ਨ ਪਾਛੈ ਡਾਰੀਅੰ ॥

havai Took Took ja'ujhai sabai paav na paachhai ddaareea(n) ||

They have all been chopped and fallen as martyrs and none of them hath retraced his steps.

ਜੈਕਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁਧਾਰ ਹੁਅੰ ਬਾਸਿਵ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੀਅੰ ॥੫੦॥

jaikaar apaar sudhaar hua(n) baasiv lok sidhaareea(n) ||50||

Those who have gone like this to the abode of Indra, they are hailed with

utmost reverence in the world. 50.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਚਾ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

eeh bidh machaa ghor sa(n)graamaa ||

ਸਿਧਏ ਸੂਰ ਸੂਰਿ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥

sidhe soor soor ke dhaamaa ||

Suchlike horrible war blazed and the brave warriors left for their (heavenly) abode.

ਕਹਾ ਲਗੈ ਵਹ ਕਥੋਂ ਲਰਾਈ ॥

kahaa lagai veh katho(n) laraiee ||

ਆਪਨ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਈ ॥੫੧॥

aapan prabhaa na baranee jaiee ||51||

Upto which limit should I describe that war? I cannot describe it with my

own understanding.51.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਲਵੀ ਸਰਬ ਜੀਤੇ ਕੁਸੀ ਸਰਬ ਹਾਰੇ ॥

lavee sarab jeete kusee sarab haare ||

ਬਚੇ ਜੇ ਬਲੀ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੇ ਸਿਧਾਰੇ ॥

bache je balee praan lai ke sidhaare ||

(The descendants of Lava) have all been victorious and the (descendants of Kusha) were all defeated. The descendants of Kusha who remained alive, saved themselves by fleeing away.

ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪਠਿਯੰ ਕੀ੍ਯੋ ਕਾਸਿ ਬਾਸੰ ॥

chatur bedh paThiya(n) keeyo kaas baasa(n) ||

ਘਨੇ ਬਰਖ ਕੀਨੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਨਿਵਾਸੰ ॥੫੨॥

ghane barakh keene tahaa(n) hee nivaasa(n) ||52||

They went to Kashi and real all the four Vedas. They lived there for many

years.52.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਲਵੀ ਕੁਸ਼ੀ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩॥ਅਫਜੂ॥੧੮੯॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the lavee kushee ju'dh baranana(n) naam tirateeaa dhiaai samaapat masat subh masat ||3||afajoo||189||

End of the Third Chapter of BACHITTAR NATAK entitled The Description of the War of the Descendants of LAVA KUSHA.3.189.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਜਿਨੈ ਬੇਦ ਪਠਿਓ ਸੁ ਬੇਦੀ ਕਹਾਏ ॥

jinai bedh paThio su bedhee kahaae ||

ਤਿਨੈ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਨੀਕੇ ਚਲਾਏ ॥

tinai dharam ke karam neeke chalaae ||

Those who studied the Vedas, called Vedis (Bedis), they absorbed

themselves in good acts of righteousness.

ਪਠੇ ਕਾਗਦੰ ਮੱਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਸੁਧਾਰੰ ॥

paThe kaagadha(n) ma'dhr raajaa sudhaara(n) ||

ਆਪੋ ਆਪ ਮੋ ਬੈਰ ਭਾਵੰ ਬਿਸਾਰੰ ॥੧॥

aapo aap mo bair bhaava(n) bisaara(n) ||1||

The Sodhi king of Madra Desha (Punjab) sent letters to them, entreating them to forget the past enmities.1.

ਨ੍ਰਿਪੰ ਮੁਕਲਿਅੰ ਦੂਤ ਸੋ ਕਾਸਿ ਆਯੰ ॥

nirapa(n) mukalia(n) dhoot so kaas aaya(n) ||

ਸਬੈ ਬੇਦਿਯੰ ਭੇਦ ਭਾਖੇ ਸੁਨਾਯੰ ॥

sabai bedhiya(n) bhedh bhaakhe sunaaya(n) ||

The messengers sent by the king came to Kashi and gave the message to

all the Bedis.

ਸਬੈ ਬੇਦ ਪਾਠੀ ਚਲੇ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸੰ ॥

sabai bedh paaThee chale ma'dhr dhesa(n) ||

ਪ੍ਰਣਾਮੰ ਕੀਯੋ ਆਨ ਕੈ ਕੈ ਨਰੇਸੰ ॥੨॥

pranaama(n) keeyo aan kai kai naresa(n) ||2||

All the reciters of the Vedas came to Madra Desha and made obeisance to the king.2.

ਧੁਨੰ ਬੇਦ ਕੀ ਭੂਪ ਤਾਂ ਤੇ ਕਰਾਈ ॥

dhuna(n) bedh kee bhoop taa(n) te karaiee ||

ਸਬੈ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਸਭਾ ਬੀਚ ਭਾਈ ॥

sabai paas baiThe sabhaa beech bhaiee ||

The king caused them to recite the Vedas in the traditional manner and all

the brethren (both Sodhis and Pelis) sat tohether.

ਪੜ੍ਹੇ ਸਾਮ ਬੇਦੰ ਜੁਜਰ ਬੇਦ ਕੱਥੰ ॥

paRhe saam bedha(n) jujar bedh ka'tha(n) ||

ਰਿਗੰ ਬੇਦ ਪਠਿਯੰ ਕਰੇ ਭਾਵ ਹੱਥੰ ॥੩॥

riga(n) bedh paThiya(n) kare bhaav ha'tha(n) ||3||

Saam-Veda, Yajur-Veda and Rig-Ved were recited, the essence of the

sayings was imbibed (by the king and his clan).3.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਅਥਰ ਬੇਦ ਪੱਠਿਯੰ ॥

athar bedh pa'Thiya(n) ||

ਸੁਣੇ ਪਾਪ ਨੱਠਿਯੰ ॥

sune paap na'Thiya(n) ||

The sin-remover Atharva-Veda was recited.

ਰਹਾ ਰੀਝ ਰਾਜਾ ॥

rahaa reejh raajaa ||

ਦੀਯਾ ਸਰਬ ਸਾਜਾ ॥੪॥

dheeyaa sarab saajaa ||4||

The king was highly pleased and bequeathed his kingdom to Bedis.4.

ਲਯੋ ਬਨਬਾਸੰ ॥

layo banabaasa(n) ||

ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਨਾਸੰ ॥

mahaa(n) paap naasa(n) ||

He himself adopted the sin-destroyer Vanaprastha Ashrama.

ਰਿਖੰ ਭੇਸ ਕੀਯੰ ॥

rikha(n) bhes keeya(n) ||

ਤਿਸੈ ਰਾਜ ਦੀਯੰ ॥੫॥

tisai raaj dheeya(n) ||5||

He put on the garb of a sage (rishi) and gave his kingdom to the reciter

(Amrit Rai)5.

ਰਹੇ ਹੋਰਿ ਲੋਗੰ ॥

rahe hor loga(n) ||

ਤਜੇ ਸਰਬ ਸੋਗੰ ॥

taje sarab soga(n) ||

The people tried to the king to do so, but, he had abandoned all sorrows.

ਧਨੰ ਧਾਮ ਤਿਆਗੇ ॥

dhana(n) dhaam tiaage ||

ਪ੍ਰਭੰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਗੇ ॥੬॥

prabha(n) prem paage ||6||

And leaving his wealth and property, absorbed himself in divine love.6.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਬੇਦੀ ਭਏ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਾਜ ਕਹ ਪਾਇ ਕੈ ॥

bedhee bhe prasa(n)n raaj keh pai kai ||

ਦੇਤ ਭਯੋ ਬਰਦਾਨ ਹੀਐ ਹੁਲਸਾਇ ਕੈ ॥

dhet bhayo baradhaan heeaai hulasai kai ||

Having been bestowed the kingdom, the Bedis were very much pleased. With happy heart, he predicted this boon:

ਜਬ ਨਾਨਕ ਕਲਿ ਮੈ ਹਮ ਆਨ ਕਹਾਇਹੈਂ ॥

jab naanak kal mai ham aan kahaihai(n) ||

ਹੋ ਜਗਤ ਪੂਜ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਪਰਮ ਪਦ ਪਾਇਹੈਂ ॥੭॥

ho jagat pooj kar toh param padh paihai(n) ||7||

“When in the Iron age, I shall be called Nanak, you will attain the Supreme

State and be worshipped by the world.”7.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਲਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਬਨ ਗਏ ਬੇਦੀਅਨ ਕੀਨੋ ਰਾਜ ॥

lavee raaj dhe ban ge bedheean keeno raaj ||

The descendants of Lava, after handing over the kingdom, went to the

forest, and the Bedis (descendants of Kusha) began to rule.

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨਿ ਭੋਗੀਯੰ ਭੂਅ ਕਾ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥੮॥

bhaa(n)t bhaa(n)t tin bhogeeya(n) bhooa kaa sakal samaaj ||8||

They enjoyed all comforts of the earth in various ways.8.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤ੍ਰਿਤੀਅ ਬੇਦ ਸੁਨਬੋ ਤੁਮ ਕੀਆ ॥

tirateea bedh sunabo tum keeaa ||

ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਸੁਨਿ ਭੂਅ ਕੋ ਦੀਆ ॥

chatur bedh sun bhooa ko dheeaa ||

“O Sodhi king! You have listened to the recitation of three Vedas, and

while listening to the fourth, you gave away your kingdom.

ਤੀਨ ਜਨਮ ਹਮਹੂੰ ਜਬ ਧਰਿਹੈਂ ॥

teen janam hamahoo(n) jab dharihai(n) ||

“When I shall have taken three births"

ਚਉਥੇ ਜਨਮ ਗੁਰੂ ਤੁਹਿ ਕਰਿਹੈਂ ॥੯॥

chauthe janam guroo tuh karihai(n) ||9||

"You will be made the Guru in the fourth birth.”9.

ਉਤ ਰਾਜਾ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥

aut raajaa kaananeh sidhaayo ||

That (Sodhi) king left for the forest,

ਇਤ ਇਨ ਰਾਜ ਕਰਤ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

eit in raaj karat sukh paayo ||

and this (Bedi) king absorbed himself in royal pleasures.

ਕਹਾ ਲਗੇ ਕਰਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ॥

kahaa lage kar kathaa sunaauoo(n) ||

To what extent, I should narrate the story?

ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥੧੦॥

gra(n)th baddan te adhik ddaraauoo(n) ||10||

It is feared that this granth will become voluminous.10.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬੇਦ ਪਾਠ ਭੇਟ ਰਾਜ ਚਤੁਰਥ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ

॥੪॥ਅਫਜੂ॥੧੯੯॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the bedh paaTh bheT raaj chaturath dhiaai samaapat masat subh masat ||4||afajoo||199||

End of the Fourth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled “The Recitation of the Vedas and the Offering of Kingdom”.4.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਬਹੁਰ ਬਿਖਾਦ ਬਾਧਿਯੰ ॥

bahur bikhaadh baadhiya(n) ||

ਕਿਨੀ ਨ ਤਾਹਿ ਸਾਧਿਯੰ ॥

kinee na taeh saadhiya(n) ||

There arose again quarrels and enmities, there was none to defuse the

situation.

ਕਰੰਮ ਕਾਲ ਯੌਂ ਭਈ ॥

kara(n)m kaal yaua(n) bhiee ||

ਸੁ ਭੂਮਿ ਬੰਸ ਤੇ ਗਈ ॥੧॥

s bhoom ba(n)s te giee ||1||

In due course of time it actually happened that the Bedi caln lost its

kingdom.1.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਿਪ੍ਰ ਕਰਤ ਭਏ ਸੂਦ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤਿ ਛਤ੍ਰੀ ਬੈਸਨ ਕਰਮ ॥

bipr karat bhe soodhr birat chhatree baisan karam ||

The Vaishyas acted like Shudras and Kshatriyas like Vaishyas.

ਬੈਸ ਕਰਤ ਭਏ ਛਤ੍ਰਿ ਬ੍ਰਿਤਿ ਸੂਦ੍ਰ ਸੁ ਦਿਜ ਕੋ ਧਰਮ ॥੨॥

bais karat bhe chhatr birat soodhr su dhij ko dharam ||2||

The Vaishyas acted like Kshatriyas and Shudras like Brahmins.2.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬੀਸ ਗਾਾਵ ਤਿਨ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ॥

bees gaav tin ke reh ge ||

ਜਿਨ ਮੋ ਕਰਤ ਕ੍ਰਿਸਾਨੀ ਭਏ ॥

jin mo karat kirasaanee bhe ||

Only twenty villages were left with the Bedis, where they became

agriculturists.

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥

bahut kaal ieh bhaa(n)t bitaayo ||

ਜਨਮ ਸਮੈ ਨਾਨਕ ਕੋ ਆਯੋ ॥੩॥

janam samai naanak ko aayo ||3||

A long time passed like this till the birth of Nanak.3.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਿਨ ਬੇਦੀਅਨ ਕੀ ਕੁਲ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਗਟੇ ਨਾਨਕ ਰਾਇ ॥

tin bedheean kee kul bikhai pragaTe naanak rai ||

Nanak Rai took birth in the Bedi clan.

ਸਭ ਸਿੱਖਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦਏ ਜਹ ਤਹ ਭਏ ਸਹਾਇ ॥੪॥

sabh si'khan ko sukh dhe jeh teh bhe sahai ||4||

He brought comfort to all his disciples and helped them at all times.4.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਿਨ ਇਹ ਕਲ ਮੋ ਧਰਮੁ ਚਲਾਯੋ ॥

tin ieh kal mo dharam chalaayo ||

ਸਭ ਸਾਧਨ ਕੋ ਰਾਹੁ ਬਤਾਯੋ ॥

sabh saadhan ko raahu bataayo ||

Guru Nanak spread Dharma in the Iron age and put the seekers on the path.

ਜੋ ਤਾਂ ਕੇ ਮਾਰਗ ਮਹਿ ਆਏ ॥

jo taa(n) ke maarag meh aae ||

ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਪ ਸੰਤਾਏ ॥੫॥

te kabahoo(n) neh paap sa(n)taae ||5||

Those who followed the path propagated by him, were never harmed by

the vices.5.

ਜੇ ਜੇ ਪੰਥ ਤਵਨ ਕੇ ਪਰੇ ॥

je je pa(n)th tavan ke pare ||

ਪਾਪ ਤਾਪ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਹਰੇ ॥

paap taap tin ke prabh hare ||

All those who came within his fold, they were absolved of all their sins and troubles,

ਦੂਖ ਭੂਖ ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੰਤਾਏ ॥

dhookh bhookh kabahoo(n) na sa(n)taae ||

ਜਾਲ ਕਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਏ ॥੬॥

jaal kaal ke beech na aae ||6||

Their sorrows, their wants were vanished and even their transmigration

came to and end.6.

ਨਾਨਕ ਅੰਗਦ ਕੋ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥

naanak a(n)gadh ko bap dharaa ||

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰ ਇਹ ਜਗ ਮੋ ਕਰਾ ॥

dharam prachur ieh jag mo karaa ||

Nanak transformed himself to Angad and spread Dharma in the world.

ਅਮਰਦਾਸ ਪੁਨਿ ਨਾਮੁ ਕਹਾਯੋ ॥

amaradhaas pun naam kahaayo ||

ਜਨ ਦੀਪਕ ਤੇ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥੭॥

jan dheepak te dheep jagaayo ||7||

He was called Amar Das in the next transformation, a lamp was lit from the

lamp.7.

ਜਬ ਬਰਦਾਨ ਸਮੈ ਵਹੁ ਆਵਾ ॥

jab baradhaan samai vahu aavaa ||

ਰਾਮਦਾਸ ਤਬ ਗੁਰੂ ਕਹਾਵਾ ॥

raamadhaas tab guroo kahaavaa ||

When the opportune time came for the boon, then the Guru was called Ram Das.

ਤਿਹ ਬਰਦਾਨ ਪੁਰਾਤਨ ਦੀਆ ॥

teh baradhaan puraatan dheeaa ||

ਅਮਰਦਾਸ ਸੁਰਪੁਰਿ ਮਗੁ ਲੀਆ ॥੮॥

amaradhaas surapur mag leeaa ||8||

The old boon was bestowed upon him, when Amar Das departed for the

heavens.8.

ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਅੰਗਦਿ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥

sree naanak a(n)gadh kar maanaa ||

ਅਮਰਦਾਸ ਅੰਗਦ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥

amaradhaas a(n)gadh pahichaanaa ||

Sri Nanak was recognized in Angad, and Angad in Amar Das.

ਅਮਰਦਾਸ ਰਾਮਦਾਸ ਕਹਾਯੋ ॥

amaradhaas raamadhaas kahaayo ||

ਸਾਧਨਿ ਲਖਾ ਮੂੜ੍ਹ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੯॥

saadhan lakhaa mooRh neh paayo ||9||

Amar Das was called Ram Das, only the saints know it and the fools did

not.9.

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹੂੰ ਕਰ ਜਾਨਾ ॥

bhi(n)n bhi(n)n sabhahoo(n) kar jaanaa ||

ਏਕ ਰੂਪ ਕਿਨਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥

ek roop kinahoo(n) pahichaanaa ||

The people on the whole considered them as separate ones, but there were few who recognized them as one and the same.

ਜਿਨ ਜਾਨਾ ਤਿਨ ਹੀ ਸਿਧ ਪਾਈ ॥

jin jaanaa tin hee sidh paiee ||

ਬਿਨ ਸਮਝੇ ਸਿਧ ਹਾਥਿ ਨ ਆਈ ॥੧੦॥

bin samajhe sidh haath na aaiee ||10||

Those who recognized them as One, they were successful on the spiritual

plane. Without recognition there was no success.10.

ਰਾਮਦਾਸ ਹਰਿ ਸੋ ਮਿਲ ਗਏ ॥

raamadhaas har so mil ge ||

ਗੁਰਤਾ ਦੇਤ ਅਰਜਨਹਿ ਭਏ ॥

gurataa dhet arajaneh bhe ||

When Ramdas merged in the Lord, the Guruship was bestowed upon Arjan.

ਜਬ ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਭੁ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ॥

jab arajan prabh lok sidhaae ||

ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਤਿਹ ਠਾਂ ਠਹਿਰਾਏ ॥੧੧॥

harigobi(n)dh teh Thaa(n) Thahiraae ||11||

When Arjan left for the abode of the Lord, Hargobind was seated on this

throne.11.

ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਪ੍ਰਭ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥

harigobi(n)dh prabh lok sidhaare ||

ਹਰੀਰਾਇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਬੈਠਾਰੇ ॥

hareerai teh Thaa(n) baiThaare ||

When Hargobind left for the abode of the Lord, Har rai was seated in his place.

ਹਰੀਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਤ ਵਏ ॥

hareekirasan tin ke sut ve ||

ਤਿਨ ਤੇ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਭਏ ॥੧੨॥

tin te teg bahaadhar bhe ||12||

Har Krishan (the next Guru) was his son, after him, Tegh Bahadur became

the Guru.12.

ਤਿਲਕ ਜੰਞੂ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤਾ ਕਾ ॥

tilak ja(n)n(j)oo raakhaa prabh taa kaa ||

He protected the forehead mark (tilak) and sacred thread (of the Hindus),

ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਕਲੂ ਮਹਿ ਸਾਕਾ ॥

keeno baddo kaloo meh saakaa ||

which marked a great event in this age of Kaljug (era of sin).

ਸਾਧਨ ਹੇਤਿ ਇਤੀ ਜਿਨਿ ਕਰੀ ॥

saadhan het itee jin karee ||

For the sake of Saints,

ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰੁ ਸੀ ਨ ਉਚਰੀ ॥੧੩॥

sees dheeaa par see na ucharee ||13||

He laid down His head without even a sign of pain.

ਧਰਮ ਹੇਤ ਸਾਕਾ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ॥

dharam het saakaa jin keeaa ||

For the sake of Dharma (righteousness),

ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰ ਸਿਰਰੁ ਨ ਦੀਆ ॥

sees dheeaa par sirar na dheeaa ||

He sacrificed Himself. He laid down His head, remaining uncompromising in His principles.

ਨਾਟਕ ਚੇਟਕ ਕੀਏ ਕੁਕਾਜਾ ॥

naaTak cheTak ke'ee kukaajaa ||

The performance of miracles and malpractices...

ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਕਹ ਆਵਤ ਲਾਜਾ ॥੧੪॥

prabh logan keh aavat laajaa ||14||

... is condemned by the Saints of the Lord. (Sri Guru Tegh Bahadur Jee refused to show a miracle to avoid the death sentence).

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਠੀਕਰ ਫੋਰਿ ਦਿਲੀਸ ਸਿਰਿ ਪ੍ਰਭ ਪੁਰਿ ਕੀਯਾ ਪਯਾਨ ॥

Theekar for dhilees sir prabh pur keeyaa payaan ||

Breaking the potsherd of his body head of the king of Delhi (Aurangzeb),

He left for the abode of the Lord.

ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰੀ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਆਨ ॥੧੫॥

teg bahaadhar see kriaa karee na kinahoo(n) aan ||15||

None could perform such a feat as that of Tegh Bahadur.15.

ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਕੇ ਚਲਤ ਭਯੋ ਜਗਤ ਕੋ ਸੋਕ ॥

teg bahaadhar ke chalat bhayo jagat ko sok ||

The whole world bemoaned the departure of Tegh Bahadur.

ਹੈ ਹੈ ਹੈ ਸਭ ਜਗ ਭਯੋ ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਸੁਰ ਲੋਕ ॥੧੬॥

hai hai hai sabh jag bhayo jai jai jai sur lok ||16||

While the world lamented, the gods hailed his arrival in heavens.16.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਪੰਚਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ

॥੫॥ਅਫਜੂ॥੨੧੫॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the paatashaahee baranana(n) naam pa(n)chamo dhiaai samaapat masat subh masat ||5||afajoo||215||

End of the Fifth Chapter of BACHTTAR NATAK entitled ‘The Description of

the Spiritual Kings (Preceptors).5.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਬ ਮੈ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ਬਖਾਨੋ ॥

ab mai apanee kathaa bakhaano ||

Now I relate my own story as to how I was brought here,

ਤਪ ਸਾਧਤ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੁਹਿ ਆਨੋ ॥

tap saadhat jeh bidh muh aano ||

while I was absorbed in deep meditation.

ਹੇਮ ਕੁੰਟ ਪਰਬਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥

hem ku(n)T parabat hai jahaa(n) ||

The site was where Hemkunt mountain is.

ਸਪਤ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਤਹਾਂ ॥੧॥

sapat sira(n)g sobhit hai tahaa(n) ||1||

The site was the mountain named Hemkunt, with seven peaks, and looks

very impressive.1.

ਸਪਤ ਸ੍ਰਿੰਗ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ਕਹਾਵਾ ॥

sapat sira(n)g teh naam kahaavaa ||

That mountain is called Sapt Shring, the seven-peaked mountain.

ਪੰਡ ਰਾਜ ਜਹ ਜੋਗੁ ਕਮਾਵਾ ॥

pa(n)dd raaj jeh jog kamaavaa ||

This is where the Pandavas practiced Yoga.

ਤਹ ਹਮ ਅਧਿਕ ਤਪੱਸਿਆ ਸਾਧੀ ॥

teh ham adhik tapa'siaa saadhee ||

There, I performed self-discipline and rigorous meditation.

ਮਹਾਕਾਲ ਕਾਲਿਕਾ ਅਰਾਧੀ ॥੨॥

mahaakaal kaalikaa araadhee ||2||

I was absorbed in deep meditation on the Primal Power, the Supreme

Destroyer, Kal. 2.

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਤਪਸਿਆ ਭਯੋ ॥

eeh bidh karat tapasiaa bhayo ||

ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਏਕ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

dhavai te ek roop havai gayo ||

I became One with the Omnipotent Lord.

ਤਾਤ ਮਾਤ ਮੁਰ ਅਲਖ ਅਰਾਧਾ ॥

taat maat mur alakh araadhaa ||

My parents also meditated for union with the Incomprehensible Lord.

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧਾ ॥੩॥

bahu bidh jog saadhanaa saadhaa ||3||

And they performed many types of worship and meditation for union. 3.

ਤਿਨ ਜੋ ਕਰੀ ਅਲਖ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥

tin jo karee alakh kee sevaa ||

The service that they rendered the Incomprehensible Lord,

ਤਾ ਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰਸੰਨ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥

taa te bhe prasa(n)n gurdhevaa ||

caused the pleasure of the Supreme Guru.

ਤਿਨ ਪ੍ਰਭ ਜਬ ਆਇਸ ਮੁਹਿ ਦੀਆ ॥

tin prabh jab aais muh dheeaa ||

ਤਬ ਹਮ ਜਨਮ ਕਲੂ ਮਹਿ ਲੀਆ ॥੪॥

tab ham janam kaloo meh leeaa ||4||

I was born in this Age of Darkness. 4.

ਚਿਤ ਨ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਆਵਨ ਕਹ ॥

chit na bhayo hamaro aavan keh ||

I had no desire to come,

ਚੁਭੀ ਰਹੀ ਸ੍ਰੁਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨਨ ਮਹ ॥

chubhee rahee srut prabh charanan meh ||

I was totally absorbed in devotion at the Holy feet of the Lord.

ਜਿਉ ਤਿਉ ਪ੍ਰਭ ਹਮ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥

jiau tiau prabh ham ko samajhaayo ||

But the Lord made me understand His Will.

ਇਮ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਲੋਕਿ ਪਠਾਯੋ ॥੫॥

eim keh kai ieh lok paThaayo ||5||

Convincing me this way, he sent me to this world. 5.

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਾਚ ਇਸ ਕੀਟ ਪ੍ਰਤਿ ॥

akaal purakh baach is keeT prat ||

The Words of the Non-temporal Lord to this insect:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਪਹਿਲੇ ਹਮ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਬਨਾਈ ॥

jab pahile ham sirasaT banaiee ||

ਦਈਤ ਰਚੇ ਦੁਸਟ ਦੁਖਦਾਈ ॥

dhieet rache dhusaT dhukhadhaiee ||

When I created the world in the beginning, I created the ignominious and

dreadful Daityas.

ਤੇ ਭੁਜ ਬਲ ਬਵਰੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

te bhuj bal bavare havai ge ||

ਪੂਜਤ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਰਹਿ ਗਏ ॥੬॥

poojat param purakh reh ge ||6||

Who became mad with power and abandoned the worship of Supreme

Purusha.6.

ਤੇ ਹਮ ਤਮਕਿ ਤਨਕ ਮੋ ਖਾਪੇ ॥

te ham tamak tanak mo khaape ||

ਤਿਨ ਕੀ ਠਉਰ ਦੇਵਤਾ ਥਾਪੇ ॥

tin kee Thaur dhevataa thaape ||

I destroyed them in no time and created gods in their place.

ਤੇ ਭੀ ਬਲਿ ਪੂਜਾ ਉਰਝਾਏ ॥

te bhee bal poojaa urajhaae ||

ਆਪਨ ਹੀ ਪਰਮੇਸਰ ਕਹਾਏ ॥੭॥

aapan hee paramesar kahaae ||7||

They were also absorbed in the worship of power and called themselves

Omnipotent.7.

ਮਹਾਦੇਵ ਅਚੁੱਤ ਕਹਾਯੋ ॥

mahaadhev achu't kahaayo ||

ਬਿਸਨ ਆਪ ਹੀ ਕੋ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥

bisan aap hee ko Thahiraayo ||

Mahadeo (Shiva) was called Achyuta (blotless), Vishnu considered himself

the Supreme.

ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਪ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਬਖਾਨਾ ॥

brahamaa aap paarabraham bakhaanaa ||

ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਪ੍ਰਭੂ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨਾ ॥੮॥

prabh ko prabhoo na kinahoo(n) jaanaa ||8||

Brahma called himself Para Brahman, none could comprehend the Lord.8.

ਤਬ ਸਾਖੀ ਪ੍ਰਭ ਅਸਟ ਬਨਾਏ ॥

tab saakhee prabh asaT banaae ||

ਸਾਖ ਨਮਿਤ ਦੇਬੇ ਠਹਿਰਾਏ ॥

saakh namit dhebe Thahiraae ||

Then I created eight Sakshis in order to give evidence of my Entity.

ਤੇ ਕਹੈ ਕਰੋ ਹਮਾਰੀ ਪੂਜਾ ॥

te kahai karo hamaaree poojaa ||

ਹਮ ਬਿਨ ਅਵਰੁ ਨ ਠਾਕੁਰੁ ਦੂਜਾ ॥੯॥

ham bin avar na Thaakur dhoojaa ||9||

But they considered themselves all in all and asked the people to worship them.9.

ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੋ ਜਿਨ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥

param ta't ko jin na pachhaanaa ||

ਤਿਨ ਕਰਿ ਈਸਰ ਤਿਨ ਕਹੁ ਮਾਨਾ ॥

tin kar ieesar tin kahu maanaa ||

Those who did not comprehend the Lord, they were considered as Ishvara.

ਕੇਤੇ ਸੂਰ ਚੰਦ ਕਹੁ ਮਾਨੈ ॥

kete soor cha(n)dh kahu maanai ||

ਅਗਨਿ ਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਪਵਨ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੧੦॥

agan hotr kiee pavan pramaanai ||10||

Several people worshipped the sun and the moon and several others

worshipped Fire and Ait.10.

ਕਿਨਹੂੰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਹਨ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥

kinahoo(n) prabh paahan pahichaanaa ||

ਨ੍ਹਾਤ ਕਿਤੇ ਜਲ ਕਰਤ ਬਿਧਾਨਾ ॥

nhaat kite jal karat bidhaanaa ||

Several of them considered God as stone and several others bathed considering the Lordship of Water.

ਕੇਤਿਕ ਕਰਮ ਕਰਤ ਡਰਪਾਨਾ ॥

ketik karam karat ddarapaanaa ||

ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੋ ਧਰਮ ਪਛਾਨਾ ॥੧੧॥

dharam raaj ko dharam pachhaanaa ||11||

Considering Dharmaraja as the Supreme representative of Dharma, several

bore fear of him in their actions. 11.

ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਸਾਖ ਨਮਿਤ ਠਹਿਰਾਏ ॥

jo prabh saakh namit Thahiraae ||

ਤੇ ਹਿਆਂ ਆਇ ਪ੍ਰਭੂ ਕਹਵਾਏ ॥

te hiaa(n) aai prabhoo kahavaae ||

All those whom God established for the revelation of His Supremacy, they

themselves were called Supreme.

ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰ ਜਾਤੀ ਭੀ ॥

taa kee baat bisar jaatee bhee ||

ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਪਰਤ ਸੋਭ ਭੀ ॥੧੨॥

apanee apanee parat sobh bhee ||12||

They forgot the Lord in their race for supremacy. 12

ਜਬ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਨ ਤਿਨੈ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥

jab prabh ko na tinai pahichaanaa ||

ਤਬ ਹਰਿ ਇਨ ਮਨੁਛਨ ਠਹਿਰਾਨਾ ॥

tab har in manuchhan Thahiraanaa ||

When they did not comprehend the Lord, then I established human beings

in their place.

ਤੇ ਭੀ ਬਸਿ ਮਮਤਾ ਹੁਇ ਗਏ ॥

te bhee bas mamataa hui ge ||

ਪਰਮੇਸਰ ਪਾਹਨ ਠਹਿਰਏ ॥੧੩॥

paramesar paahan Thahire ||13||

They also were overpowered by ‘mineness’ and exhibited the Lord in

statues.13.

ਤਬ ਹਰਿ ਸਿੱਧ ਸਾਧ ਠਹਿਰਾਏ ॥

tab har si'dh saadh Thahiraae ||

ਤਿਨ ਭੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥

tin bhee param purakh nahee paae ||

Then I created Siddhas and sadhs, who also could not realize the Lord.

ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਤ ਭਯੋ ਜਗਿ ਸਿਆਨਾ ॥

je koiee hot bhayo jag siaanaa ||

ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨੋ ਪੰਥੁ ਚਲਾਨਾ ॥੧੪॥

tin tin apano pa(n)th chalaanaa ||14||

On whomsoever wisdom dawned, he started his own path. 14.

ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹ ਪਾਯੋ ॥

param purakh kinahoo(n) neh paayo ||

ਬੈਰ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਬਢਾਯੋ ॥

bair baadh aha(n)kaar baddaayo ||

None could realise the Supreme Lord, but instead spread strife, enmity and ego.

ਪੇਡ ਪਾਤ ਆਪਨ ਤੇ ਜਲੈ ॥

pedd paat aapan te jalai ||

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਪੰਥ ਨ ਕੋਊ ਚਲੈ ॥੧੫॥

prabh kai pa(n)th na kouoo chalai ||15||

The tree and the leaves began to burn, because of the inner fire.None

followed the path of the Lord.15.

ਜਿਨਿ ਜਿਨਿ ਤਨਿਕ ਸਿੱਧ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥

jin jin tanik si'dh ko paayo ||

ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨਾ ਰਾਹੁ ਚਲਾਯੋ ॥

tin tin apanaa raahu chalaayo ||

Whosoever attained a little spiritual power, he started his own path.

ਪਰਮੇਸਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥

paramesar na kinahoo(n) pahichaanaa ||

ਮਮ ਉਚਾਰਤੇ ਭਯੋ ਦਿਵਾਨਾ ॥੧੬॥

mam uchaarate bhayo dhivaanaa ||16||

None could comprehend the Lord, but instead became mad with ‘I-

ness’.16.

ਪਰਮ ਤੱਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥

param ta't kinahoo(n) na pachhaanaa ||

ਆਪ ਆਪ ਭੀਤਰਿ ਉਰਝਾਨਾ ॥

aap aap bheetar urajhaanaa ||

Nobody recognized the Supreme Essence, but was entangled within himself.

ਤਬ ਜੇ ਜੇ ਰਿਖਰਾਜ ਬਨਾਏ ॥

tab je je rikharaaj banaae ||

ਤਿਨ ਆਪਨ ਪੁਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਚਲਾਏ ॥੧੭॥

tin aapan pun si(n)mirat chalaae ||17||

All the great rishis (sages), who were then created, produced their own

Smritis.17.

ਜੇ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਭਏ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥

je si(n)mritan ke bhe anuraagee ||

ਤਿਨਿ ਤਿਨਿ ਕ੍ਰਿਆ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਤਿਆਗੀ ॥

tin tin kriaa braham kee tiaagee ||

All those who became followers of these smritis, they abandoned the path of the Lord.

ਜਿਨ ਮਨ ਹਰਿ ਚਰਨਨ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥

jin man har charanan Thahiraayo ||

ਸੋ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਰਾਹ ਨ ਆਯੋ ॥੧੮॥

so si(n)mritan ke raeh na aayo ||18||

Those who devoted themselves to the Feet of the Lord, they did not adopt

the path of the Smritis.18.

ਬ੍ਰਹਮਾ ਚਾਰ ਹੀ ਬੇਦ ਬਨਾਏ ॥

brahamaa chaar hee bedh banaae ||

ਸਰਬ ਲੋਕ ਤਿਹ ਕਰਮ ਚਲਾਏ ॥

sarab lok teh karam chalaae ||

Brahma composed all the four Vedas, all the people followed the injunctions contained in them.

ਜਿਨ ਕੀ ਲਿਵ ਹਰਿ ਚਰਨਨ ਲਾਗੀ ॥

jin kee liv har charanan laagee ||

ਤੇ ਬੇਦਨ ਤੇ ਭਏ ਤਿਆਗੀ ॥੧੯॥

te bedhan te bhe tiaagee ||19||

Those who were devoted to the Feet of the Lord, they abandoned the

Vedas.19.

ਜਿਨ ਮਤ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨ ਤਿਆਗੀ ॥

jin mat bedh kateban tiaagee ||

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਭੇ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥

paarabraham ke bhe anuraagee ||

Those who abandoned the path of the Vedas and Katebs, they became the

devotees of the Lord.

ਤਿਨ ਕੇ ਗੂੜ ਮੱਤ ਜੇ ਚਲਹੀ ॥

tin ke gooR ma't je chalahee ||

ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਦੁਖਨ ਸੋ ਦਲਹੀ ॥੨੦॥

bhaa(n)t anek dhukhan so dhalahee ||20||

Whosoever follows their path, he crushes various types of sufferings.20.

ਜੇ ਜੇ ਸਹਿਤ ਜਾਤਨ ਸੰਦੇਹਿ ॥

je je sahit jaatan sa(n)dheh ||

ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੰਗਿ ਨ ਛੋਡਤ ਨੇਹ ॥

prabh ke sa(n)g na chhoddat neh ||

Those who consider the castes illusory, they do not abandon the love of

the Lord.

ਤੇ ਤੇ ਪਰਮ ਪੁਰੀ ਕਹ ਜਾਹੀ ॥

te te param puree keh jaahee ||

ਤਿਨ ਹਰਿ ਸਿਉ ਅੰਤਰੁ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ ॥੨੧॥

tin har siau a(n)tar kachh naahee(n) ||21||

When they leave the world, they go to the abode of the Lord, and there is no difference between them and the Lord.21.

ਜੇ ਜੇ ਜੀਯ ਜਾਤਨ ਤੇ ਡਰੈ ॥

je je jeey jaatan te ddarai ||

ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਤਜਿ ਤਿਨ ਮਗ ਪਰੈ ॥

param purakh taj tin mag parai ||

Those who fear the castes and follow their path, abandoning the Supreme

Lord.

ਤੇ ਤੇ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਮੋ ਪਰਹੀ ॥

te te narak ku(n)dd mo parahee ||

ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਗ ਮੋ ਬਪੁ ਧਰਹੀ ॥੨੨॥

baar baar jag mo bap dharahee ||22||

They fall into hell and transmigrate again and again.22.

ਤਬ ਹਰਿ ਬਹੁਰਿ ਦੱਤ ਉਪਜਾਇਓ ॥

tab har bahur dha't upajaio ||

ਤਿਨ ਭੀ ਅਪਨਾ ਪੰਥੁ ਚਲਾਇਓ ॥

tin bhee apanaa pa(n)th chalaio ||

Then I created Dutt, who also started his own path.

ਕਰ ਮੋ ਨਖ ਸਿਰ ਜਟਾਂ ਸਵਾਰੀ ॥

kar mo nakh sir jaTaa(n) savaaree ||

ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੩॥

prabh kee kriaa na kachhoo bichaaree ||23||

His followers have long nails on their hands and matted hair on their heads . They did not understand the ways of the Lord.23

ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਗੋਰਖ ਕੌ ਉਪਰਾਜਾ ॥

pun har gorakh kau uparaajaa ||

ਸਿੱਖ ਕਰੇ ਤਿਨਹੂੰ ਬਡ ਰਾਜਾ ॥

si'kh kare tinaha(n)oo badd raajaa ||

Then I created Gorakh, who made great kings his disciples.

ਸ੍ਰਵਨ ਫਾਰਿ ਮੁਦ੍ਰਾ ਦੁਐ ਡਾਰੀ ॥

sravan faar mudhraa dhuaai ddaaree ||

ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰਿਤਿ ਰੀਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੪॥

har kee prat reet na bichaaree ||24||

His disciples wear rings in their ears and do not know the love of the

lord.24.

ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਰਾਮਾਨੰਦ ਕੋ ਕਰਾ ॥

pun har raamaana(n)dh ko karaa ||

ਭੇਸ ਬੈਰਾਗੀ ਕੋ ਜਿਨ ਧਰਾ ॥

bhes bairaagee ko jin dharaa ||

Then I created Ramanand, who adopted the path of Bairagi.

ਕੰਠੀ ਕੰਠਿ ਕਾਠ ਕੀ ਡਾਰੀ ॥

ka(n)Thee ka(n)Th kaaTh kee ddaaree ||

ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੫॥

prabh kee kriaa na kachhoo bichaaree ||25||

Around his neck he wore necklace of wooden beads and did not

comprehend the ways of the Lord.25.

ਜੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਉਪਜਾਏ ॥

je prabh param purakh upajaae ||

ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨੇ ਰਾਹ ਚਲਾਏ ॥

tin tin apane raeh chalaae ||

All the great Purushas created by me started their own paths.

ਮਹਾਦੀਨ ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਉਪਰਾਜਾ ॥

mahaadheen tab prabh uparaajaa ||

ਅਰਬ ਦੇਸ ਕੋ ਕੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥੨੬॥

arab dhes ko keeno raajaa ||26||

Then I created Muhammed, who was made the master of Arabia.26.

ਤਿਨ ਭੀ ਏਕੁ ਪੰਥੁ ਉਪਰਾਜਾ ॥

tin bhee ek pa(n)th uparaajaa ||

ਲਿੰਗ ਬਿਨਾ ਕੀਨੇ ਸਭ ਰਾਜਾ ॥

li(n)g binaa keene sabh raajaa ||

He started a religion and circumcised all the kings.

ਸਭ ਤੇ ਅਪਨਾ ਨਾਮੁ ਜਪਾਯੋ ॥

sabh te apanaa naam japaayo ||

ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਾਹੂੰ ਨ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥੨੭॥

sat naam kaahoo(n) na dhiraRaayo ||27||

He caused all to utter his name and did not give True Name of the Lord with firmness to anyone.27.

ਸਭ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਉਰਝਾਨਾ ॥

sabh apanee apanee urajhaanaa ||

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥

paarabraham kaahoo na pachhaanaa ||

Everyone placed his own interest first and foremost and did not

comprehend the Supreme Brahman.

ਤਪ ਸਾਧਤ ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

tap saadhat har moh bulaayo ||

ਇਮ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੨੮॥

eim keh kai ieh lok paThaayo ||28||

When I was busy in the austere devotion, the Lord called me and sent me

to this world with the following words.28.

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਾਚ ॥

akaal purakh baach ||

The Word of the Non-Temporal Lord:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਮੈ ਅਪਨਾ ਸੁਤ ਤੋਹਿ ਨਿਵਾਜਾ ॥

mai apanaa sut toh nivaajaa ||

ਪੰਥ ਪ੍ਰਚੁਰ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਸਾਜਾ ॥

pa(n)th prachur karabe kahu saajaa ||

I have adopted you as my son and hath created you for the propagation of

the path (Panth).

ਜਾਹਿ ਤਹਾਂ ਤੈ ਧਰਮੁ ਚਲਾਇ ॥

jaeh tahaa(n) tai dharam chalai ||

ਕਬੁਧਿ ਕਰਨ ਤੇ ਲੋਕ ਹਟਾਇ ॥੨੯॥

kabudh karan te lok haTai ||29||

“You go therefore for the spread of Dharma (righteousness) and cause people to retrace their steps from evil actions”.29.

ਕਬਿਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

kabibaach || dhoharaa ||

The World of the Poet: DOHRA

ਠਾਢ ਭਯੋ ਮੈ ਜੋਰਿ ਕਰ ਬਚਨ ਕਹਾ ਸਿਰ ਨਿਆਇ ॥

Thaadd bhayo mai jor kar bachan kahaa sir niaai ||

I stood up with folded hands and bowing down my head, I said:

ਪੰਥ ਚਲੈ ਤਬ ਜਗਤ ਮੈ ਜਬ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੩੦॥

pa(n)th chalai tab jagat mai jab tum karahu sahai ||30||

“The path (Panth) shall prevail only in the world, with THY

ASSISTANCE.”30.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਹ ਕਾਰਨਿ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥

eeh kaaran prabh moh paThaayo ||

For this reason the Lord sent me.

ਤਬ ਮੈ ਜਗਤ ਜਨਮ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥

tab mai jagat janam dhar aayo ||

And then I was born into this world.

ਜਿਮ ਤਿਨ ਕਹੀ ਤਿਨੈ ਤਿਮ ਕਹਿਹੋਂ ॥

jim tin kahee tinai tim kahiho(n) ||

Whatever the Lord said, I am repeating the same unto you.

ਅਉਰ ਕਿਸੂ ਤੇ ਬੈਰ ਨ ਗਹਿਹੋਂ ॥੩੧॥

aaur kisoo te bair na gahiho(n) ||31||

I do not bear enmity towards anyone. 31.

ਜੋ ਹਮ ਕੋ ਪਰਮੇਸਰ ਉਚਰਿਹੈਂ ॥

jo ham ko paramesar ucharihai(n) ||

Whosoever shall call me the Lord,

ਤੇ ਸਭ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਮਹਿ ਪਰਿਹੈਂ ॥

te sabh narak ku(n)dd meh parihai(n) ||

shall all fall into the pits of hell.

ਮੋ ਕੌਂ ਦਾਸ ਤਵਨ ਕਾ ਜਾਨੋ ॥

mo kau dhaas tavan kaa jaano ||

Consider me the servant of the Transcendent Lord.

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚ ਪਛਾਨੋ ॥੩੨॥

yaa mai bhedh na ra(n)ch pachhaano ||32||

Do not think of any difference between me and Him. 32.

ਮੈ ਹੋ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕੋ ਦਾਸਾ ॥

mai ho param purakh ko dhaasaa ||

I am the servant of the Supreme Being.

ਦੇਖਨ ਆਯੋ ਜਗਤ ਤਮਾਸਾ ॥

dhekhan aayo jagat tamaasaa ||

I have come to see the spectacle of the world.

ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਜਗਤਿ ਕਹਾ ਸੋ ਕਹਿਹੋਂ ॥

jo prabh jagat kahaa so kahiho(n) ||

Whatever the Lord of the world said,

ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਤੇ ਮੋਨ ਨ ਰਹਿਹੋਂ ॥੩੩॥

mirat lok te mon na rahiho(n) ||33||

I say the same unto you, I cannot remain silent in this abode of death. 33.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NAARAAJ CHHAND

ਕਹਿਓ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁ ਭਾਖਿ ਹੋਂ ॥

kahio prabhoo su bhaakh ho(n) ||

ਕਿਸੂ ਨ ਕਾਨ ਰਾਖਿ ਹੋਂ ॥

kisoo na kaan raakh ho(n) ||

I say only that which the Lord hath said, I do not yield to anyone else.

ਕਿਸੂ ਨ ਭੇਖ ਭੀਜ ਹੋਂ ॥

kisoo na bhekh bheej ho(n) ||

ਅਲੇਖ ਬੀਜ ਬੀਜ ਹੋਂ ॥੩੪॥

alekh beej beej ho(n) ||34||

I do not feel pleased with any particular garb, I sow the seed of God's

Name.34.

ਪਖਾਣ ਪੂਜ ਹੋਂ ਨਹੀਂ ॥

pakhaan pooj ho(n) nahee(n) ||

ਨ ਭੇਖ ਭੀਜ ਹੋ ਕਹੀਂ ॥

n bhekh bheej ho kahee(n) ||

I do not worship stones, nor I have any liking for a particular guise.

ਅਨੰਤ ਨਾਮੁ ਗਾਇ ਹੋਂ ॥

ana(n)t naam gai ho(n) ||

I sing the Name (of the Lord),

ਪਰੱਮ ਪੁਰਖ ਪਾਇ ਹੋਂ ॥੩੫॥

para'm purakh pai ho(n) ||35||

I sing infinite Names (of the Lord), and meet the Supreme Purusha.35.

ਜਟਾ ਨ ਸੀਸ ਧਾਰਿਹੋਂ ॥

jaTaa na sees dhaariho(n) ||

ਨ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਸੁਧਾਰਿਹੋਂ ॥

n mu(n)dhrakaa sudhaariho(n) ||

I do not wear matted hair on my head, nor do I put rings in my ears.

ਨ ਕਾਨਿ ਕਾਹੂੰ ਕੀ ਧਰੋ ॥

n kaan kaahoo(n) kee dharo ||

ਕਹਿਓ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁ ਮੈ ਕਰੋਂ ॥੩੬॥

kahio prabhoo su mai karo(n) ||36||

I do not pay attention to anyone else, all my actions are at the bidding of

the Lord.36.

ਭਜੋਂ ਸੁ ਏਕ ਨਾਮਯੰ ॥

bhajo(n) su ek naamaya(n) ||

ਜੁ ਕਾਮ ਸਰਬ ਠਾਮਯੰ ॥

j kaam sarab Thaamaya(n) ||

I recite only the Name of the Lord, which is useful at all places.

ਨ ਜਾਪ ਆਨ ਕੋ ਜਪੋ ॥

n jaap aan ko japo ||

ਨ ਅਉਰ ਥਾਪਨਾ ਥਪੋ ॥੩੭॥

n aaur thaapanaa thapo ||37||

I do not meditate on anyone else, nor do I seek assistance from any other

quarter.37.

ਬਿਅੰਤਿ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਹੋਂ ॥

bia(n)t naam dhiaai ho(n) ||

ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪਾਇ ਹੋਂ ॥

param jot pai ho(n) ||

I recite infinite Names and attain the Supreme light.

ਨ ਧਿਆਨ ਆਨ ਕੋ ਧਰੋਂ ॥

n dhiaan aan ko dharo(n) ||

ਨ ਨਾਮ ਆਨ ਉਚਰੋਂ ॥੩੮॥

n naam aan ucharo(n) ||38||

I do not meditate on anyone else, nor do I repeat the Name of anyone

else.38.

ਤਵੱਕ ਨਾਮ ਰੱਤਿਯੰ ॥

tava'k naam ra'tiya(n) ||

ਨ ਆਨ ਮਾਨ ਮੱਤਿਯੰ ॥

n aan maan ma'tiya(n) ||

I am absorbed only in the Name of the Lord, and honour none else.

ਪਰੱਮ ਧਿਆਨ ਧਾਰੀਯੰ ॥

para'm dhiaan dhaareeya(n) ||

ਅਨੰਤ ਪਾਪ ਟਾਰੀਯੰ ॥੩੯॥

ana(n)t paap Taareeya(n) ||39||

By meditating on the Supreme, I am absolved of infinite sins.39.

ਤੁਮੇਵ ਰੂਪ ਰਾਚਿਯੰ ॥

tumev roop raachiya(n) ||

ਨ ਆਨ ਦਾਨ ਮਾਚਿਯੰ ॥

n aan dhaan maachiya(n) ||

I am absorbed only in His Sight, and do not attend to any other charitable

action.

ਤਵੱਕ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿਯੰ ॥

tava'k naam uchaariya(n) ||

ਅਨੰਤ ਦੂਖ ਟਾਰੀਯੰ ॥੪੦॥

ana(n)t dhookh Taareeya(n) ||40||

By uttering only His Name, I am absolved of infinite sorrows.40.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਿਨ ਜਿਨ ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਧਿਆਇਆ ॥

jin jin naam tihaaro dhiaaiaa ||

Those who meditated on Your Name,

ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਹ ਨਿਕਟ ਨ ਆਇਆ ॥

dhookh paap teh nikaT na aaiaa ||

no sorrows and sins came near them.

ਜੇ ਜੇ ਅਉਰ ਧਿਆਨ ਕੋ ਧਰਹੀਂ ॥

je je aaur dhiaan ko dharahee(n) ||

Those who meditated on any other

ਬਹਿਸ ਬਹਿਸ ਬਾਦਨ ਤੇ ਮਰਹੀਂ ॥੪੧॥

bahis bahis baadhan te marahee(n) ||41||

died in futile discussions and quarrels in the end. ||41||

ਹਮ ਇਹ ਕਾਜ ਜਗਤ ਮੋ ਆਏ ॥

ham ieh kaaj jagat mo aae ||

I have come into the world for this purpose.

ਧਰਮ ਹੇਤ ਗੁਰਦੇਵ ਪਠਾਏ ॥

dharam het gurdhev paThaae ||

The Divine Guru sent me to propagate the righteous way of life.

ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਧਰਮ ਬਿਥਾਰੋ ॥

jahaa(n) tahaa(n) tum dharam bithaaro ||

In this way, You asked me to spread the righteous path,

ਦੁਸਟ ਦੋਖੀਅਨਿ ਪਕਰਿ ਪਛਾਰੋ ॥੪੨॥

dhusaT dhokheean pakar pachhaaro ||42||

and vanquish evil tyrants. ||42||

ਯਾਹੀ ਕਾਜ ਧਰਾ ਹਮ ਜਨਮੰ ॥

yaahee kaaj dharaa ham janama(n) ||

I have taken birth for this purpose.

ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਸਾਧੂ ਸਭ ਮਨ ਮੰ ॥

samajh leh saadhoo sabh man ma(n) ||

The saints should understand this in their minds.

ਧਰਮ ਚਲਾਵਨ ਸੰਤ ਉਬਾਰਨ ॥

dharam chalaavan sa(n)t ubaaran ||

To protect the saints and spread the true path.

ਦੁਸਟ ਸਭਨ ਕੋ ਮੂਲ ਉਪਾਰਨ ॥੪੩॥

dhusaT sabhan ko mool upaaran ||43||

To destroy all of the evil tyrants at their root. ||43||

ਜੇ ਜੇ ਭਏ ਪਹਿਲ ਅਵਤਾਰਾ ॥

je je bhe pahil avataaraa ||

Those earlier incarnations that manifested,

ਆਪੁ ਆਪੁ ਤਿਨ ਜਾਪੁ ਉਚਾਰਾ ॥

aap aap tin jaap uchaaraa ||

Caused others to meditate only on their own names.

ਪ੍ਰਭ ਦੋਖੀ ਕੋਈ ਨ ਬਿਦਾਰਾ ॥

prabh dhokhee koiee na bidhaaraa ||

Not one of them struck down the enemies of God,

ਧਰਮ ਕਰਨ ਕੋ ਰਾਹੁ ਨ ਡਾਰਾ ॥੪੪॥

dharam karan ko raahu na ddaaraa ||44||

Nor proselytized about the righteous path. ||44||

ਜੇ ਜੇ ਗਉਸ ਅੰਬੀਆ ਭਏ ॥

je je gaus a(n)beeaa bhe ||

The earlier prophets, ascetics, and wise-ones

ਮੈ ਮੈ ਕਰਤ ਜਗਤ ਤੇ ਗਏ ॥

mai mai karat jagat te ge ||

All were filled with ego and left this world.

ਮਹਾਪੁਰਖ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥

mahaapurakh kaahoo na pachhaanaa ||

Not one recognized the Supreme Being.

ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥੪੫॥

karam dharam ko kachhoo na jaanaa ||45||

Nor did they care for righteous deeds. ||45||

ਅਵਰਨ ਕੀ ਆਸਾ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥

avaran kee aasaa kichh naahee ||

Hope in any other is worthless.

ਏਕੈ ਆਸ ਧਰੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

ekai aas dharo man maahee ||

There is only one hope that should dwell in your mind.

ਆਨ ਆਸ ਉਪਜਤ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥

aan aas upajat kichh naahee ||

Hope in others will never be fruitful.

ਵਾ ਕੀ ਆਸ ਧਰੋਂ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੪੬॥

vaa kee aas dharo(n) man maahee ||46||

This is why, only one hope should dwell within your mind. ||46||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕੋਈ ਪੜ੍ਹਤ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਕੋਈ ਪੜ੍ਹਤ ਪੁਰਾਨ ॥

koiee paRhat kuraan ko koiee paRhat puraan ||

Someone studies the Quran and someone studies the Puranas.

ਕਾਲ ਨ ਸਕਤ ਬਚਾਇ ਕੈ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਨਿਦਾਨ ॥੪੭॥

kaal na sakat bachai kai fokaT dharam nidhaan ||47||

Mere reading cannot save one from death. Therefore such works are vain

and do not help at the time of death.47.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਿਲਿ ਪੜ੍ਹਤ ਕੁਰਾਨਾ ॥

kiee koT mil paRhat kuraanaa ||

ਬਾਚਤ ਕਿਤੇ ਪੁਰਾਨ ਅਜਾਨਾ ॥

baachat kite puraan ajaanaa ||

Millions of people recite the Quran and many study Puranas witout

understanding the crux.

ਅੰਤ ਕਾਲ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਆਵਾ ॥

a(n)t kaal koiee kaam na aavaa ||

ਦਾਵ ਕਾਲ ਕਾਹੂ ਨ ਬਚਾਵਾ ॥੪੮॥

dhaav kaal kaahoo na bachaavaa ||48||

It will be of no use at the time of death and none will be saved.48.

ਕਿਉ ਨ ਜਪੋ ਤਾ ਕੋ ਤੁਮ ਭਾਈ ॥

kiau na japo taa ko tum bhaiee ||

ਅੰਤ ਕਾਲ ਜੋ ਹੋਇ ਸਹਾਈ ॥

a(n)t kaal jo hoi sahaiee ||

O Brother! Why do you not meditate on Him, who will help you at the time

of death?

ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਲਖੋ ਕਰ ਭਰਮਾ ॥

fokaT dharam lakho kar bharamaa ||

ਇਨ ਤੇ ਸਰਤ ਨ ਕੋਈ ਕਰਮਾ ॥੪੯॥

ein te sarat na koiee karamaa ||49||

Consider the vain religions as illusory, because they do not serve our purpose (of life).49.

ਇਹ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭੁ ਹਮੈ ਬਨਾਯੋ ॥

eeh kaaran prabh hamai banaayo ||

ਭੇਦੁ ਭਾਖਿ ਇਹੁ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥

bhedh bhaakh ih lok paThaayo ||

For this reason the Lord created me and sent me in this world, telling me

the secret.

ਜੋ ਤਿਨ ਕਹਾ ਸੁ ਸਭਨ ਉਚਰੋਂ ॥

jo tin kahaa su sabhan ucharo(n) ||

ਡਿੰਭ ਵਿੰਭ ਕਛੁ ਨੈਕ ਨ ਕਰੋਂ ॥੫੦॥

ddi(n)bh vi(n)bh kachh naik na karo(n) ||50||

Whatever He told me, I say unto you, there is not even a little heresay in

it.50.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਨ ਜਟਾ ਮੁੰਡ ਧਾਰੋਂ ॥

n jaTaa moo(n)dd dhaaro(n) ||

ਨ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਸਵਾਰੋਂ ॥

n mu(n)dhrakaa savaaro(n) ||

I neither wear matted hair on the head nor bedeck myself with ear-rings.

ਜਪੋ ਤਾਸ ਨਾਮੰ ॥

japo taas naama(n) ||

ਸਰੈ ਸਰਬ ਕਾਮੰ ॥੫੧॥

sarai sarab kaama(n) ||51||

I meditate on the Name of the Lord, which helps me in all my errands.51.

ਨ ਨੈਨੰ ਮਿਚਾਊਂ ॥

n naina(n) michaauoo(n) ||

ਨ ਡਿੰਭੰ ਦਿਖਾਊਂ ॥

n ddi(n)bha(n) dhikhaauoo(n) ||

Neither I close my eyes, nor exhibit heresy.

ਨ ਕੁਕਰਮੰ ਕਮਾਊਂ ॥

n kukarama(n) kamaauoo(n) ||

ਨ ਭੇਖੀ ਕਹਾਊਂ ॥੫੨॥

n bhekhee kahaauoo(n) ||52||

Nor perform evil actions, nor cause others to call me a person in disguise.

52.

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜੇ ਜੇ ਭੇਖ ਸੁ ਤਨ ਮੈਂ ਧਾਰੈ ॥

je je bhekh su tan mai(n) dhaarai ||

ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਜਨ ਕਛੁ ਕੈ ਨ ਬਿਚਾਰੈ ॥

te prabh jan kachh kai na bichaarai ||

Those persons who adopt different guises are never liked by the men of God.

ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਸਭ ਜਨ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

samajh leh sabh jan man maahee ||

ਡਿੰਭਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥੫੩॥

ddi(n)bhan mai paramesur naahee ||53||

All of you may understanding this that God is absent form all these

guises.53.

ਜੇ ਜੇ ਕਰਮ ਕਰਿ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਹੀਂ ॥

je je karam kar ddi(n)bh dhikhaahee(n) ||

ਤਿਨ ਪਰ ਲੋਗਨ ਮੋ ਗਤਿ ਨਾਹੀਂ ॥

tin par logan mo gat naahee(n) ||

Those who exhibit various garbs through various actions, they never get release in the next world.

ਜੀਵਤ ਚਲਤ ਜਗਤ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥

jeevat chalat jagat ke kaajaa ||

ਸ੍ਵਾਂਗ ਦੇਖਿ ਕਰਿ ਪੂਜਤ ਰਾਜਾ ॥੫੪॥

savaiaa(n)g dhekh kar poojat raajaa ||54||

While alive, their worldly desires may be fulfilled and the king may be

pleased on seeing their mimicry.54.

ਸੁਆਂਗਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥

suaa(n)gan mai paramesur naahee ||

ਖੋਜ ਫਿਰੈ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਕਾਹੀ ॥

khoj firai sabh hee ko kaahee ||

The Lord-God is not present in such mimics, even all the places be searched by all.

ਅਪਨੋ ਮਨੁ ਕਰ ਮੋ ਜਿਹ ਆਨਾ ॥

apano man kar mo jeh aanaa ||

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਤਿਨੀ ਪਛਾਨਾ ॥੫੫॥

paarabraham ko tinee pachhaanaa ||55||

Only those who controlled their minds, recognized the Supreme

Brahman.55.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭੇਖ ਦਿਖਾਇ ਜਗਤ ਕੋ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਸਿ ਕੀਨ ॥

bhekh dhikhai jagat ko logan ko bas keen ||

Those who exhibit various guises in the world and win people on their

side.

ਅੰਤਿ ਕਾਲ ਕਾਤੀ ਕਟਿਓ ਬਾਸੁ ਨਰਕ ਮੋ ਲੀਨ ॥੫੬॥

a(n)t kaal kaatee kaTio baas narak mo leen ||56||

They will reside in hell, when the sword of death chops them. 56.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHUPAI

ਜੇ ਜੇ ਜਗ ਕੋ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਵੈ ॥

je je jag ko ddi(n)bh dhikhaavai ||

ਲੋਗਨ ਮੂੰਡ ਅਧਿਕ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥

logan moo(n)dd adhik sukh paavai ||

Those who exhibit different guises, find disciples and enjoy great

comforts.

ਨਾਸਾਂ ਮੂੰਦ ਕਰੇ ਪ੍ਰਣਾਮੰ ॥

naasaa(n) moo(n)dh kare pranaama(n) ||

ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਨ ਕਉਡੀ ਕਾਮੰ ॥੫੭॥

fokaT dharam na kauddee kaama(n) ||57||

Those who their nostrils and perform prostrations, their religious

discipline is vain and useless.57.

ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਜਿਤੇ ਜਗ ਕਰਹੀਂ ॥

fokaT dharam jite jag karahee(n) ||

ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਭੀਤਰ ਤੇ ਪਰਹੀਂ ॥

narak ku(n)dd bheetar te parahee(n) ||

All the followers of the futile path, fall into hell from within.

ਹਾਥ ਹਲਾਏ ਸੁਰਗ ਨ ਜਾਹੂ ॥

haath halaae surag na jaahoo ||

ਜੋ ਮਨੁ ਜੀਤ ਸਕਾ ਨਹੀਂ ਕਾਹੂ ॥੫੮॥

jo man jeet sakaa nahee(n) kaahoo ||58||

They cannot go to heavens with the movement of the hands, because they

could not control their minds in any way. 58.

ਕਬਿਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

kabibaach || dhoharaa ||

The Words of the Poet: DOHRA

ਜੋ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭ ਮੋ ਸੋ ਕਹਾ ਸੋ ਕਹਿਹੋਂ ਜਗ ਮਾਹਿ ॥

jo nij prabh mo so kahaa so kahiho(n) jag maeh ||

Whatever my Lord said to me, I say the same in the world.

ਜੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਧਿਆਇ ਹੈ ਅੰਤ ਸੁਰਗ ਕੋ ਜਾਹਿ ॥੫੯॥

jo teh prabh ko dhiaai hai a(n)t surag ko jaeh ||59||

Those who have meditated on the Lord, ultimately go to heaven.59.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਨ ਦੁਇ ਏਕ ਹੈ ਬਿਬ ਬਿਚਾਰ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥

har har jan dhui ek hai bib bichaar kachh naeh ||

The Lord and His devotees are one, there is no difference between them.

ਜਲ ਤੇ ਉਪਜ ਤਰੰਗ ਜਿਉ ਜਲ ਹੀ ਬਿਖੈ ਸਮਾਹਿ ॥੬੦॥

jal te upaj tara(n)g jiau jal hee bikhai samaeh ||60||

Just as the wave of water, arising in water, merges in water.60.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜੇ ਜੇ ਬਾਦਿ ਕਰਤ ਹੰਕਾਰਾ ॥

je je baadh karat ha(n)kaaraa ||

ਤਿਨ ਤੇ ਭਿੰਨ ਰਹਤ ਕਰਤਾਰਾ ॥

tin te bhi(n)n rahat karataaraa ||

Those who quarrel in ego, they are far removed from the Lord.

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਨਾਹੀਂ ॥

bedh kateb bikhai har naahee(n) ||

ਜਾਨ ਲੇਹੁ ਹਰਿਜਨ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥੬੧॥

jaan leh harijan man maahee(n) ||61||

O men of God! Understand this that the Lord doth not reside in Vedas and katebs. 61.

ਆਂਖ ਮੂੰਦਿ ਕੋਊ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਵੈ ॥

aa(n)kh moo(n)dh kouoo ddi(n)bh dhikhaavai ||

ਆਂਧਰ ਕੀ ਪਦਵੀ ਕਹਿ ਪਾਵੈ ॥

aa(n)dhar kee padhavee keh paavai ||

He, who exhibits heresy in closing his eyes, attains the state of blindness.

ਆਂਖਿ ਮੀਚ ਮਗ ਸੂਝ ਨ ਜਾਈ ॥

aa(n)kh meech mag soojh na jaiee ||

ਤਾਹਿ ਅਨੰਤ ਮਿਲੈ ਕਿਮ ਭਾਈ ॥੬੨॥

taeh ana(n)t milai kim bhaiee ||62||

By closing the eyes one cannot know the path, how can then, O brother!

He meet the Infinite Lord?62.

ਬਹੁ ਬਿਸਥਾਰ ਕਹ ਲਉ ਕੋਈ ਕਹੈ ॥

bahu bisathaar keh lau koiee kahai ||

ਸਮਝਤ ਬਾਤਿ ਥਕਤ ਹੁਐ ਰਹੈ ॥

samajhat baat thakat huaai rahai ||

To what extent, can the details be given? When one understands, he feels tired.

ਰਸਨਾ ਧਰੈ ਕਈ ਜੋ ਕੋਟਾ ॥

rasanaa dharai kiee jo koTaa ||

ਤਦਪਿ ਗਨਤ ਤਿਹ ਪਰਤ ਸੁ ਤੋਟਾ ॥੬੩॥

tadhap ganat teh parat su toTaa ||63||

If one is blessed with millions of tongues, even then he feels them short in

number, (while singing the Praises of the Lord)63.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬ ਆਇਸੁ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਭਯੋ ਜਨਮੁ ਧਰਾ ਜਗ ਆਇ ॥

jab aais prabh ko bhayo janam dharaa jag aai ||

When the Lord Willed, I was born on this earth.

ਅਬ ਮੈ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪ ਤੇ ਸਬਹੂੰ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੬੪॥

ab mai kathaa sa(n)chhep te sabahoo(n) kahat sunai ||64||

Now I shall narrate briefly my own story.64.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਮ ਆਗਿਆ ਕਾਲ ਜਗ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਨ ਨਾਮ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬॥ਅਫਜੂ॥੨੭੯॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the mam aagiaa kaal jag praves karan naam khasaTamo dhiaai samaapat sat subh masat ||6||afajoo||279||

End of the Sixth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled The Command of

Supreme KAL to Me for Coming into the World.6.279.

ਅਥ ਕਬਿ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥

ath kab janam kathana(n) ||

HERE BEGINS THE DESCRIPTION OF THE BIRTH OF THE POET.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਮੁਰ ਪਿਤ ਪੂਰਬ ਕੀਯਸਿ ਪਯਾਨਾ ॥

mur pit poorab keeyas payaanaa ||

My father (Guru Tegh Bahadur) proceeded towards the east.

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਤੀਰਥਿ ਨਾਨਾ ॥

bhaa(n)t bhaa(n)t ke teerath naanaa ||

He bathed at several places of pilgrimage.

ਜਬ ਹੀ ਜਾਤ ਤ੍ਰਿਬੇਣੀ ਭਏ ॥

jab hee jaat tirabenee bhe ||

When he went to Triveni (Prayag),

ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਦਿਨ ਕਰਤ ਬਿਤਏ ॥੧॥

pu(n)n dhaan dhin karat bite ||1||

he passed his days in acts of charity ||1||

ਤਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹਮਾਰਾ ਭਯੋ ॥

tahee prakaas hamaaraa bhayo ||

I was conceived there.

ਪਟਨਾ ਸਹਰ ਬਿਖੈ ਭਵ ਲਯੋ ॥

paTanaa sahar bikhai bhav layo ||

I took birth at Patna City.

ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਮ ਕੋ ਲੇ ਆਏ ॥

ma'dhr dhes ham ko le aae ||

When I was brought to Punjab,

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦਾਈਅਨਿ ਦੁਲਰਾਏ ॥੨॥

bhaa(n)t bhaa(n)t dhaieean dhularaae ||2||

I was nurtured by various nurses. ||2||

ਕੀਨੀ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਰੱਛਾ ॥

keenee anik bhaa(n)t tan ra'chhaa ||

I was given physical protection in various ways.

ਦੀਨੀ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਸਿੱਛਾ ॥

dheenee bhaa(n)t bhaa(n)t kee si'chhaa ||

And I was given various types of education.

ਜਬ ਹਮ ਧਰਮ ਕਰਮ ਮੋ ਆਏ ॥

jab ham dharam karam mo aae ||

When I began to understand the righteous path,

ਦੇਵ ਲੋਕ ਤਬ ਪਿਤਾ ਸਿਧਾਏ ॥੩॥

dhev lok tab pitaa sidhaae ||3||

my father departed for his heavenly abode ||3||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਬਿ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥ਅਫਜੂ॥੨੮੨॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kab janam kathana(n) naam sapatamo dhiaai samaapat masat subh masat ||7||afajoo||282||

End of the Seventh Chapter of BACHITTTAR NATAK entitled Description of

the Poet.7.282

ਅਥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ath raaj saaj kathana(n) ||

Here begins the Description of the Magnificence of Authority:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਰਾਜ ਸਾਜ ਹਮ ਪਰ ਜਬ ਆਯੋ ॥

raaj saaj ham par jab aayo ||

ਜਥਾ ਸਕਤ ਤਬ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥

jathaa sakat tab dharam chalaayo ||

When I obtained the position of responsibility, I performed the religious

acts to the best of my ability.

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਨ ਖੇਲ ਸਿਕਾਰਾ ॥

bhaa(n)t bhaa(n)t ban khel sikaaraa ||

ਮਾਰੇ ਰੀਛ ਰੋਝ ਝੰਖਾਰਾ ॥੧॥

maare reechh rojh jha(n)khaaraa ||1||

I went hunting various kinds of animals in the forest and killed bears,

nilgais (blue bulls) and elks.1.

ਦੇਸ ਚਾਲ ਹਮ ਤੇ ਪੁਨਿ ਭਈ ॥

dhes chaal ham te pun bhiee ||

ਸਹਰ ਪਾਂਵਟਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲਈ ॥

sahar paa(n)vaTaa kee sudh liee ||

Then I left my home and went to place named Paonta.

ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਤਟਿ ਕਰੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥

kaali(n)dhree taT kare bilaasaa ||

ਅਨਿਕ ਭਾਂਤ ਕੇ ਪੇਖ ਤਮਾਸਾ ॥੨॥

anik bhaa(n)t ke pekh tamaasaa ||2||

I enjoyed my stay on the banks of Kalindri (Yamuna) and saw amusement

of various kind2.

ਤਹ ਕੇ ਸਿੰਘ ਘਨੇ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥

teh ke si(n)gh ghane chun maare ||

ਰੋਝ ਰੀਛ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਿਦਾਰੇ ॥

rojh reechh bahu bhaa(n)t bidhaare ||

There I killed many lions, nilgais and bears.

ਫਤੇਸਾਹ ਕੋਪਾ ਤਬਿ ਰਾਜਾ ॥

fatesaeh kopaa tab raajaa ||

ਲੋਹ ਪਰਾ ਹਮ ਸੋ ਬਿਨੁ ਕਾਜਾ ॥੩॥

loh paraa ham so bin kaajaa ||3||

On this the king Fateh Shah become angry and fought with me without any

reason.3.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਤਹਾਂ ਸਾਹ ਸ੍ਰੀਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੋਪੇ ॥

tahaa(n) saeh sreesaeh sa(n)graam kope ||

ਪੰਚੋ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥

pa(n)cho beer ba(n)ke pirathee pai rope ||

There Sri Shah (Sango Shah) become enraged and all the five warriors stood firmly in the battlefield.

ਹਠੀ ਜੀਤਮੱਲੰ ਸੁ ਗਾਜੀ ਗੁਲਾਬੰ ॥

haThee jeetama'la(n) su gaajee gulaaba(n) ||

ਰਣੰ ਦੇਖੀਐ ਰੰਗ ਰੂਪੰ ਸਹਾਬੰ ॥੪॥

rana(n) dhekheeaai ra(n)g roopa(n) sahaaba(n) ||4||

Including the tenacious Jit Mal and the desparate hero Gulab, whose faces

were red with ire, in the field.4.

ਹਠਿਯੋ ਮਾਹਰੀਚੰਦਯੰ ਗੰਗਰਾਮੰ ॥

haThiyo maahareecha(n)dhaya(n) ga(n)garaama(n) ||

ਜਿਨੈ ਕਿਤਯੰ ਜਿਤੀਯੰ ਫੌਜ ਤਾਮੰ ॥

jinai kitaya(n) jiteeya(n) fauaj taama(n) ||

The persistent Mahari Chand and Ganga Ram, who had defeated lot of forces.

ਕੁਪੇ ਲਾਲਚੰਦੰ ਕੀਏ ਲਾਲ ਰੂਪੰ ॥

kupe laalacha(n)dha(n) ke'ee laal roopa(n) ||

ਜਿਨੈ ਗੱਜੀਯੰ ਗਰਬ ਸਿੰਘੰ ਅਨੂਪੰ ॥੫॥

jinai ga'jeeya(n) garab si(n)gha(n) anoopa(n) ||5||

Lal Chand was red with anger, who had shattered pride of several lion-like

heroes.5.

ਕੁਪਿਯੋ ਮਾਹਰੂ ਕਾਹਰੂ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥

kupiyo maaharoo kaaharoo roop dhaare ||

ਜਿਨੈ ਖਾਨ ਖਾਵੀਨਿਯੰ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥

jinai khaan khaaveeniya(n) khet maare ||

Maharu got enraged and with frightening expression killed brave Khans in the battlefield.

ਕੁਪਿਓ ਦੇਵਤੇਸੰ ਦਯਾਰਾਮ ਜੁੱਧੰ ॥

kupio dhevatesa(n) dhayaaraam ju'dha(n) ||

ਕੀਯੋ ਦ੍ਰੋਣ ਕੀ ਜਿਉ ਮਹਾ ਜੱੁਧ ਸੱੁਧੰ ॥੬॥

keeyo dhron kee jiau mahaa ja'udh sa'udha(n) ||6||

The godly Daya Ram, filled with great ire, fought very heroically in the field

like Dronacharya.6.

ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋਪੀਯੰ ਕੁਤਕੋ ਸੰਭਾਰੀ ॥

kirapaal kopeeya(n) kutako sa(n)bhaaree ||

ਹਠੀ ਖਾਨਹੱਯਾਤ ਕੇ ਸੀਸ ਝਾਰੀ ॥

haThee khaanaha'yaat ke sees jhaaree ||

Kirpal in rage, rushed with his mace and struck it on the head of the tenacious Hayaat Khan.

ਉੱਠੀ ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ ਕਢਾ ਮੇਝ ਜੋਰੰ ॥

au'Thee chhi'chh i'chha(n) kaddaa mejh jora(n) ||

ਮਨੋ ਮਾਖਨੰ ਮੱਟਕੀ ਕਾਨ੍ਹ ਫੋਰੰ ॥੭॥

mano maakhana(n) ma'Takee kaanh fora(n) ||7||

With all his might, he caused the marrow flow out of his head, which splashed like the butter spattering out of the pitcher of butter broken by

lord Krishan.7.

ਤਹਾ ਨੰਦਚੰਦੰ ਕੀਯੋ ਕੋਪੁ ਭਾਰੋ ॥

tahaa na(n)dhacha(n)dha(n) keeyo kop bhaaro ||

ਲਗਾਈ ਬਰੱਛੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥

lagaiee bara'chhee kirapaana(n) sa(n)bhaaro ||

Then Nand Chand, in fierce rage, wielding his sword struck it with force.

ਤੁਟੀ ਤੇਗ ਤ੍ਰਿੱਖੀ ਕਢੇ ਜਮਦੱਢੰ ॥

tuTee teg tira'khee kadde jamadha'dda(n) ||

ਹਠੀ ਰਾਖਯੰ ਲੱਜ ਬੰਸੰ ਸੱਨਢੰ ॥੮॥

haThee raakhaya(n) la'j ba(n)sa(n) sa'nadda(n) ||8||

But it broke. Then he drew his dagger and the tenacious warrior saved the

honour of the Sodhi clan.8.

ਤਹਾਂ ਮਾਤਲੇਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਕ੍ਰੱੁਧੰ ॥

tahaa(n) maataleya(n) kirapaala(n) kra'udha(n) ||

ਛਕਿਓ ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਰਯੋ ਜੱੁਧ ਸੱੁਧੰ ॥

chhakio chhobh chha'tree karayo ja'udh sa'udha(n) ||

Then the Maternal uncle Kirpal, in great ire, manifested the war-feats like a true Kshatriya.

ਸਹੇ ਦੇਹ ਆਪੰ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥

sahe dheh aapa(n) mahaa(n) beer baana(n) ||

ਕਰੋ ਖਾਨ ਬਾਨੀਨ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥੯॥

karo khaan baaneen khaalee palaana(n) ||9||

The great hero was struck by an arrow, but he caused the brave Khan to

fall from the saddle.9.

ਹਠਿਯੋ ਸਾਹਬੰਚੰਦ ਖੇਤੰ ਖਤ੍ਰਿਯਾਣੰ ॥

haThiyo saahaba(n)cha(n)dh kheta(n) khatirayaana(n) ||

ਹਨੇ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਸਾਨ ਭਾਨੰ ॥

hane khaan khoonee khuraasaan bhaana(n) ||

Sahib Chand, the valiant Kshatriya, killed a bloody Khan of Khorasan.

ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੇ ॥

tahaa(n) beer ba(n)ke bhalee bhaa(n)t maare ||

ਬਚੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੇ ਸਿਪਾਹੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦॥

bache praan lai ke sipaahee sidhaare ||10||

He slew several graceful warriors, with full force the soldiers who

survived, fled away in order to save their lives.10.

ਤਹਾਂ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੀਨੇ ਅਖਾਰੇ ॥

tahaa(n) saeh sa(n)graam keene akhaare ||

ਘਨੇ ਖੇਤ ਮੋ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਲਤਾਰੇ ॥

ghane khet mo khaan khoonee lataare ||

There (Sango) Shah exhibited his acts of bravery in the battlefield and trampled under feet many bloody Khans.

ਨ੍ਰਿਪੰ ਗੋਪਲਾਯੰ ਖਰੋ ਖੇਤ ਗਾਜੈ ॥

nirapa(n) gopalaaya(n) kharo khet gaajai ||

ਮ੍ਰਿਗਾ ਝੁੰਡ ਮੱਧਿਯੰ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਰਾਜੈ ॥੧੧॥

miragaa jhu(n)dd ma'dhiya(n) mano si(n)gh raajai ||11||

Gopal, the king of Guleria, stood firmly in the field and roared like a lion

amidst a herd of deers.11.

ਤਹਾਂ ਏਕ ਬੀਰੰ ਹਰੀ ਚੰਦ ਕੋਪ੍ਯੋ ॥

tahaa(n) ek beera(n) haree cha(n)dh kopayo ||

ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਖੇਤ ਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪ੍ਯੋ ॥

bhalee bhaa(n)t so khet mo paav ropayo ||

There in great fury, a warrior Hari Chand, very skillfully took position in the battlefield.

ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਤੀਰ ਤੀਖੇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

mahaa krodh kai teer teekhe prahaare ||

ਲਗੈ ਜੌਨ ਕੇ ਤਾਹਿ ਪਾਰੈ ਪਧਾਰੇ ॥੧੨॥

lagai jauan ke taeh paarai padhaare ||12||

He discharged sharp arrows in great rage and whosoever was struck, left

for the other world.12.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਹਰੀਚੰਦ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥

hareecha(n)dh kru'dha(n) ||

ਹਨੇ ਸੂਰ ਸੁੱਧੰ ॥

hane soor su'dha(n) ||

Hari Chand (Handooria) in great fury, killed significant heroes.

ਭਲੇ ਬਾਣ ਬਾਹੇ ॥

bhale baan baahe ||

ਬਡੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥੧੩॥

badde sain gaahe ||13||

He shot skillfully a volley of arrows and killed a lot of forces.13.

ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰਾਚੇ ॥

rasa(n) ru'dhr raache ||

ਮਹਾ ਲੋਹ ਮਾਚੇ ॥

mahaa loh maache ||

He was absorbed in dreadful feat of arms.

ਹਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥

hane sasatr dhaaree ||

ਲਿਟੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥੧੪॥

liTe bhoop bhaaree ||14||

Armed warriors were being killed and great kings were falling on the

ground.14.

ਤਬੈ ਜੀਤਮੱਲੰ ॥

tabai jeetama'la(n) ||

ਹਰੀਚੰਦ ਭੱਲੰ ॥

hareecha(n)dh bha'la(n) ||

ਹ੍ਰਿਦੈ ਐਂਚ ਮਾਰਿਓ ॥

hiradhai aai(n)ch maario ||

ਸੁ ਖੇਤੰ ਉਤਾਰਿਓ ॥੧੫॥

s kheta(n) utaario ||15||

Then Jit Mal aimed and struck Hari Chand down to the ground with his

spear.15.

ਲਗੇ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥

lage beer baana(n) ||

ਰਿਸਿਯੋ ਤੇਜਿ ਮਾਣੰ ॥

risiyo tej maana(n) ||

The warriors struck with arrows became red with blood.

ਸਮੁਹ ਬਾਜ ਡਾਰੇ ॥

samuh baaj ddaare ||

ਸੁਵਰਗੰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੬॥

suvaraga(n) sidhaare ||16||

Their horses feel and they left for heavens.16.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAAT STANZA

ਖੁਲੈ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਸਾਨ ਖੱਗੰ ॥

khulai khaan khoonee khuraasaan kha'ga(n) ||

ਪਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ਉਠੀ ਝਾਲ ਅੱਗੰ ॥

paree sasatr dhaara(n) uThee jhaal a'ga(n) ||

In the hands of blood-thirsty Khans, there were the Khorasan swords, whose sharp edges flashed like fire.

ਭਈ ਤੀਰ ਭੀਰੰ ਕਮਾਣੰ ਕੱੜਕੇ ॥

bhiee teer bheera(n) kamaana(n) ka'Rake ||

ਗਿਰੇ ਬਾਜ ਤਾਜੀ ਲਗੇ ਧੀਰ ਧੱਕੇ ॥੧੭॥

gire baaj taajee lage dheer dha'ke ||17||

The bows shooing out volleys of arrows twanged, the splendid horses fell

because of the heavy blows.17.

ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੱਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥

bajee bher bhu(n)kaar dhu'ke nagaare ||

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਕਾਰੇ ॥

dhuhoo(n) or te beer ba(n)ke bakaare ||

The trumpets sounded and the musical pipes were played, the brave warriors thundered from both sides.

ਕਰੇ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਸਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥

kare baahu aaghaat sasatra(n) prahaara(n) ||

ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਚਾਂਵਡੀ ਚੀਤਕਾਰੰ ॥੧੮॥

ddakee ddaakanee chaa(n)vaddee cheetakaara(n) ||18||

And with their strong arms struck (the enemy), the witches drank blood to

their fill and produced dreadful sounds.18.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਹਾ ਲਗੇ ਬਰਨਨ ਕਰੋਂ ਮਚਿਯੋ ਜੁਧੁ ਅਪਾਰ ॥

kahaa lage baranan karo(n) machiyo judh apaar ||

How far should I describe the great battle?

ਜੇ ਲੱੁਝੇ ਜੁੱਝੇ ਸਬੈ ਭੱਜੇ ਸੂਰ ਹਜਾਰ ॥੧੯॥

je la'ujhe ju'jhe sabai bha'je soor hajaar ||19||

Those fought attained martyrdom, thousands fled away. 19.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਭਜਿਯੋ ਸਾਹ ਪਹਾੜਤਾਜੀ ਤ੍ਰਿਪਾਯੰ ॥

bhajiyo saeh pahaaRataajee tirapaaya(n) ||

ਚਲਿਯੋ ਬੀਰੀਯਾ ਤੀਰੀਯਾ ਨ ਚਲਾਯੰ ॥

chaliyo beereeyaa teereeyaa na chalaaya(n) ||

The hill-chief spurred his horse and fled, the warriors went away without discharging their arrows.

ਜਸੋ ਡੱਢਵਾਲੰ ਮਧੁੱਕਰ ਸੁ ਸਾਹੰ ॥

jaso dda'ddavaala(n) madhu'kar su saaha(n) ||

ਭਜੇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕੇ ਸੁ ਸਾਰੀ ਸਿਪਾਹੰ ॥੨੦॥

bhaje sa(n)g lai ke su saaree sipaaha(n) ||20||

The chiefs of Jaswal and Dadhwal, who were fighting (in the field), left with all their soldiers.20.

ਚਕ੍ਰਿਤ ਚੋਪਿਯੋ ਚੰਦ ਗਾਜੀ ਚੰਦੇਲੰ ॥

chakirat chopiyo cha(n)dh gaajee cha(n)dhela(n) ||

ਹਠੀ ਹਰੀਚੰਦੰ ਗਹੇ ਹਾਥ ਸੇਲੰ ॥

haThee hareecha(n)dha(n) gahe haath sela(n) ||

The Raja of Chandel was perplexed, when the tenacious Hari Chand

caught hold of the spear in his hand.

ਕਰਿਓ ਸੁਆਮਿ ਧਰਮੰ ਮਹਾ ਰੋਸ ਰੁੱਝਿਯੰ ॥

kario suaam dharama(n) mahaa ros ru'jhiya(n) ||

He was filled with great fury, fulfilling his duty as a general

ਗਿਰਿਓ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਇਸੋ ਸੂਰ ਜੁੱਝਿਯੰ ॥੨੧॥

girio Took Took havai iso soor ju'jhiya(n) ||21||

Those who came in front of him, were cut into pieces and fell (in the field).21.

ਤਹਾ ਖਾਨ ਨੈਜਾਬਤੋ ਆਨ ਕੈ ਕੈ ॥

tahaa khaan naijaabato aan kai kai ||

ਹਨਿਓ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੌ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥

hanio saeh sa(n)graam kau sasatr lai kai ||

Then Najabat Khan came forward and struck Sango Shah with his

weapons.

ਕਿਤੈ ਖਾਨ ਬਾਨੀਨ ਹੂੰ ਅਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥

kitai khaan baaneen hoo(n) asatr jhaare ||

ਸਹੀ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸੁਰਗੰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੨੨॥

sahee saeh sa(n)graam suraga(n) sidhaare ||22||

Several skillful Khans fell on him with their arms and sent Shah Sangram

to heaven.22.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮਾਰਿ ਨਜਾਬਤ ਖਾਨ ਕੋ ਸੰਗੋ ਜੁਝੈ ਜੁਝਾਰ ॥

maar najaabat khaan ko sa(n)go jujhai jujhaar ||

The brave warrior Sago Shah fell down after killing Najbat Khan.

ਹਾ ਹਾ ਇਹ ਲੋਕੈ ਭਇਓ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਜੈਕਾਰ ॥੨੩॥

haa haa ieh lokai bhio surag lok jaikaar ||23||

There were lamentations in his world and rejoicing in heaven.23.

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

BHUJANG STANZA

ਲਖੇ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਜੁੱਝੇ ਜੁਝਾਰੰ ॥

lakhe saeh sa(n)graam ju'jhe jujhaara(n) ||

ਤਵੰ ਕੀਟ ਬਾਣੰ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥

tava(n) keeT baana(n) kamaana(n) sa(n)bhaara(n) ||

When this lowly person saw Shah Sangram falling (while fighting bravely) he held aloft his bow and arrows.

ਹਨਿਯੋ ਏਕ ਖਾਨੰ ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥

haniyo ek khaana(n) khiaala(n) khata(n)ga(n) ||

ਡਸਿਯੋ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਜਾਨੁ ਸਯਾਮੰ ਭੁਜੰਗੰ ॥੨੪॥

ddasiyo satr ko jaan sayaama(n) bhuja(n)ga(n) ||24||

He, fixing his gaze on a Khan, shot an arrow, which stung the enemy like a black cobra, who (the Khan) fell down.24.

ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮ ਸੋ ਬਾਣ ਦੂਜੋ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥

giriyo bhoom so baan dhoojo sa(n)bhaarayo ||

ਮੁਖੰ ਭੀਖਨੰ ਖਾਨ ਕੇ ਤਾਨਿ ਮਾਰਯੋ ॥

mukha(n) bheekhana(n) khaan ke taan maarayo ||

He drew out another arrow and aimed and shot it on the face of Bhikhan

Khan.

ਭਜਿਯੋ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਰਹਿਯੋ ਖੇਤ ਤਾਜੀ ॥

bhajiyo khaan khoonee rahiyo khet taajee ||

ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤੀਜੇ ਲਗੇ ਬਾਣ ਬਾਜੀ ॥੨੫॥

taje praan teeje lage baan baajee ||25||

The bloody Khan fled away leaving his horse in the field, who was killed with the third arrow.25.

ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਨਾ ਹਰੀਚੰਦੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

chhuTee moorachhanaa hareecha(n)dha(n) sa(n)bhaare ||

ਗਹੇ ਬਾਣ ਕਾਮਾਨ ਭੇ ਐਂਚ ਮਾਰੇ ॥

gahe baan kaamaan bhe aai(n)ch maare ||

After regaining consciousness from the swoon, Hari Chand shot his

arrows with unerring aim.

ਲਗੇ ਅੰਗ ਜਾ ਕੇ ਰਹੇ ਨ ਸੰਭਾਰੰ ॥

lage a(n)g jaa ke rahe na sa(n)bhaara(n) ||

ਤਨੰ ਤਿਆਗ ਤੇ ਦੇਵਲੋਕੰ ਪਧਾਰੰ ॥੨੬॥

tana(n) tiaag te dhevaloka(n) padhaara(n) ||26||

Whosoever was struck, fell down unconscious, and leaving his body, went to the heavenly abode.26.

ਦੁਯੰ ਬਾਨ ਖੈਂਚੇ ਇਕੰ ਬਾਰ ਮਾਰੇ ॥

dhuya(n) baan khai(n)che ika(n) baar maare ||

ਬਲੀ ਬੀਰ ਬਾਜੀਨ ਤਾਜੀ ਬਿਦਾਰੇ ॥

balee beer baajeen taajee bidhaare ||

He aimed and shot two arrows at the same time and did not care for the

selection of his target.

ਜਿਸੈ ਬਾਨ ਲਾਗੈ ਰਹੈ ਨ ਸੰਭਾਰੰ ॥

jisai baan laagai rahai na sa(n)bhaara(n) ||

ਤਨੰ ਬੇਧਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ਪਾਰੰ ਸਿਧਾਰੰ ॥੨੭॥

tana(n) bedh kai taeh paara(n) sidhaara(n) ||27||

Whosoever was struck and pierced by his arrow, went straight to the other world.27.

ਸਬੈ ਸ੍ਵਾਮਿ ਧਰਮੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

sabai savaiaam dharama(n) su beera(n) sa(n)bhaare ||

ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਬਕਾਰੇ ॥

ddakee ddaakanee bhoot preta(n) bakaare ||

The warriors remained true to their duty in the field, the witches and

ghosts drank blood to their fill and raised shrill voices.

ਹਸੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਔ ਸੁੱਧ ਸਿੱਧੰ ॥

hase beer baitaal aau su'dh si'dha(n) ||

ਚਵੀ ਚਾਵਡੀਯੰ ਉਡੀ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ॥੨੮॥

chavee chaavaddeeya(n) uddee gira'dh bira'dha(n) ||28||

The Birs (heroic spirits), Baitals (ghosts) and Siddhs (adepts) laughed, the witches were talking and huge kites were flying (for meat).28.

ਹਰੀਚੰਦ ਕੋਪੇ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥

hareecha(n)dh kope kamaana(n) sa(n)bhaara(n) ||

ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਜੀਯੰ ਤਾਣ ਬਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥

pratham baajeeya(n) taan baana(n) prahaara(n) ||

Hari Chand, filled with rage, drew out his bow, he aimed and shot his

arrow, which struck my horse.

ਦੁਤੀਯ ਤਾਕ ਕੈ ਤੀਰ ਮੋ ਕੌ ਚਲਾਯੰ ॥

dhuteey taak kai teer mo kau chalaaya(n) ||

ਰਖਿਓ ਦਈਵ ਮੈ ਕਾਨਿ ਛ੍ਵੈ ਕੈ ਸਿਧਾਯੰ ॥੨੯॥

rakhio dhieev mai kaan chhavai kai sidhaaya(n) ||29||

He aimed and shot the second arrow towards me, the Lord protected me,

his arrow only grazed my ear. 29.

ਤ੍ਰਿਤੀਯ ਬਾਣ ਮਾਰਿਯੋ ਸੁ ਪੇਟੀ ਮਝਾਰੰ ॥

tirateey baan maariyo su peTee majhaara(n) ||

ਬਿਧਿਅੰ ਚਿਲਕਤੰ ਦੁਆਲ ਪਾਰੰ ਪਧਾਰੰ ॥

bidhia(n) chilakata(n) dhuaal paara(n) padhaara(n) ||

His third arrow penetrated deep into the buckle of my waist-belt.

ਚੁਭੀ ਚਿੰਚ ਚਰਮੰ ਕਛੂ ਘਾਇ ਨ ਆਯੰ ॥

chubhee chi(n)ch charama(n) kachhoo ghai na aaya(n) ||

ਕਲੰ ਕੇਵਲੰ ਜਾਨ ਦਾਸੰ ਬਚਾਯੰ ॥੩੦॥

kala(n) kevala(n) jaan dhaasa(n) bachaaya(n) ||30||

Its edge touched the body, but did not caused a wound, the Lord saved his

servent.30.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਜਬੈ ਬਾਣ ਲਾਗਿਯੋ ॥

jabai baan laagiyo ||

ਤਬੈ ਰੋਸ ਜਾਗਿਯੋ ॥

tabai ros jaagiyo ||

When the edge of the arrow touched my body, it kindled my resentment.

ਕਰੰ ਲੈ ਕਮਾਣੰ ॥

kara(n) lai kamaana(n) ||

ਹਨੰ ਬਾਣ ਤਾਣੰ ॥੩੧॥

hana(n) baan taana(n) ||31||

I took the bow in my hand and aimed and shot the arrow.31.

ਸਬੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ॥

sabai beer dhaae ||

ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥

sarogha(n) chalaae ||

All the warriors fled, when a volley of arrow was showered.

ਤਬੈ ਤਾਕਿ ਬਾਣੰ ॥

tabai taak baana(n) ||

ਹਨ੍ਯੋ ਏਕ ਜੁਆਣੰ ॥੩੨॥

hanayo ek juaana(n) ||32||

Then I aimed the arrow on a warrior and killed him.32.

ਹਰੀਚੰਦ ਮਾਰੇ ॥

hareecha(n)dh maare ||

ਸੁ ਜੋਧਾ ਲਤਾਰੇ ॥

s jodhaa lataare ||

Hari Chand was killed and his brave soldiers were trampled.

ਸੁ ਕਾਰੋੜਰਾਯੰ ॥

s kaaroRaraaya(n) ||

ਵਹੈ ਕਾਲ ਘਾਯੰ ॥੩੩॥

vahai kaal ghaaya(n) ||33||

The chief of Kot Lehar was seized by death.33.

ਰਣੰ ਤਿਆਗਿ ਭਾਗੇ ॥

rana(n) tiaag bhaage ||

ਸਬੈ ਤ੍ਰਾਸ ਪਾਗੇ ॥

sabai traas paage ||

The hill-men fled from the battlefield, all were filled with fear.

ਭਈ ਜੀਤ ਮੇਰੀ ॥

bhiee jeet meree ||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲ ਕੇਰੀ ॥੩੪॥

kirapaa kaal keree ||34||

I gained victory through the favour of the Eternal Lord (KAL).34.

ਰਣੰ ਜੀਤਿ ਆਏ ॥

rana(n) jeet aae ||

ਜਯੰ ਗੀਤ ਗਾਏ ॥

jaya(n) geet gaae ||

We returned after victory and sang songs of triumph.

ਧਨੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥

dhana(n) dhaar barakhe ||

ਸਬੈ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥੩੫॥

sabai soor harakhe ||35||

I showered wealth on the warriors, who were full of rejoicings.35.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜੁਧ ਜੀਤ ਆਏ ਜਬੈ ਟਿਕੈ ਨ ਤਿਨ ਪੁਰ ਪਾਂਵ ॥

judh jeet aae jabai Tikai na tin pur paa(n)v ||

When I returned after victory, I did not remain at Paonta.

ਕਾਹਲੂਰ ਮੈ ਬਾਂਧਿਯੋ ਆਨ ਆਨੰਦਪੁਰ ਗਾਂਵ ॥੩੬॥

kaahaloor mai baa(n)dhiyo aan aana(n)dhapur gaa(n)v ||36||

I came to Kahlur and established the village Anandpur.36.

ਜੇ ਜੇ ਨਰ ਤਹ ਨ ਭਿਰੇ ਦੀਨੇ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰ ॥

je je nar teh na bhire dheene nagar nikaar ||

Those, who did not join the forces, were turned out from the town.

ਜੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਭਲੇ ਭਿਰੇ ਤਿਨੈ ਕਰੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ ॥੩੭॥

je teh Thaur bhale bhire tinai karee pratipaar ||37||

And those who fought bravely were patronized by me 37.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਏ ॥

bahut dhivas ieh bhaa(n)t bitaae ||

ਸੰਤ ਉਬਾਰ ਦੁਸਟ ਸਭ ਘਾਏ ॥

sa(n)t ubaar dhusaT sabh ghaae ||

Many days passed in this way, the saints were protected and the wicked persons were killed.

ਟਾਂਗ ਟਾਂਗ ਕਰਿ ਹਨੇ ਨਿਦਾਨਾ ॥

Taa(n)g Taa(n)g kar hane nidhaanaa ||

ਕੂਕਰ ਜਿਮਿ ਤਿਨ ਤਜੇ ਪਰਾਨਾ ॥੩੮॥

kookar jim tin taje paraanaa ||38||

The tyrants were hanged ultimately killed, they breathed their last like dogs.38.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਭੰਗਾਣੀ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ

॥੮॥ਅਫਜੂ॥੩੨੦॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the bha(n)gaanee ju'dh baranana(n) naam asaTamo dhiaai samaapat masat subh masat ||8||afajoo||320||

End of the Eighth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled ‘Description of the Battle of Bhangani.’8.320.

ਅਥ ਨਦਉਣ ਕਾ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ॥

ath nadhaun kaa ju'dh baranana(n) ||

Here begins the Description of the Battle of Nadaun:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥

bahut kaal ieh bhaa(n)t bitaayo ||

ਮੀਆਂ ਖਾਨ ਜੰਮੂ ਕਹ ਆਯੋ ॥

meeaa(n) khaan ja(n)moo keh aayo ||

Much time passed in this way, Mian Khan came (from Delhi) to Jammu (for

collection of revenue).

ਅਲਫ ਖਾਨ ਨਾਦੌਣ ਪਠਾਵਾ ॥

alaf khaan naadhauan paThaavaa ||

ਭੀਮਚੰਦ ਤਨ ਬੈਰ ਬਢਾਵਾ ॥੧॥

bheemacha(n)dh tan bair baddaavaa ||1||

He sent Alif Khan to Nadaun, who developed enmity towards Bhim Chand (the Chief of Kahlur).1.

ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਹਮੈ ਬੁਲਾਯੋ ॥

ju'dh kaaj nirap hamai bulaayo ||

ਆਪਿ ਤਵਨ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥

aap tavan kee or sidhaayo ||

Bhim Chnad called me for assistance and himself went to face (the

enemy).

ਤਿਨ ਕਠ ਗੜ ਨਵਰਸ ਪਰ ਬਾਂਧਯੋ ॥

tin kaTh gaR navaras par baa(n)dhayo ||

ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਨਰੇਸਨ ਸਾਧਯੋ ॥੨॥

teer tufa(n)g naresan saadhayo ||2||

Alif Khan prepared a wooden fort of the hill of Navras. The hill-chief also

prepared their arrows and guns.2.

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

BHUJANG STANZA

ਤਹਾ ਰਾਜ ਸਿੰਘੰ ਬਲੀ ਭੀਮਚੰਦੰ ॥

tahaa raaj si(n)gha(n) balee bheemacha(n)dha(n) ||

ਚੜਿਓ ਰਾਮ ਸਿੰਘੰ ਮਹਾ ਤੇਜ ਵੰਦੰ ॥

chaRio raam si(n)gha(n) mahaa tej va(n)dha(n) ||

With brave Bhim Chand, there were Raj Singh, illustrious Ram Singh,

ਸੁਖੰ ਦੇਵ ਗਾਜੀ ਜਸਾਰੋਟ ਰਾਜੰ ॥

sukha(n) dhev gaajee jasaaroT raaja(n) ||

ਚੜੇ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੀਨੇ ਕਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥੩॥

chaRe kru'dh keene kare sarab kaaja(n) ||3||

And Sukhdev Gaji of Jasrot, were full of fury and managed their affairs

with enthusiasm.3.

ਪ੍ਰਿਥੀਚੰਦ ਚਢਿਓ ਡਢੇ ਡਢਵਾਰੰ ॥

piratheecha(n)dh chaddio ddadde ddaddavaara(n) ||

ਚਲੇ ਸਿੱਧ ਹੁਐ ਕਾਰ ਰਾਜੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥

chale si'dh huaai kaar raaja(n) sudhaara(n) ||

There came also the brave Prithi Chand of Dadhwar after having made arrangements regarding the affairs of his state.

ਕਰੀ ਢੂਕ ਢੋਅੰ ਕਿਰਪਾਲਚੰਦੰ ॥

karee ddook ddoa(n) kirapaalacha(n)dha(n) ||

ਹਟਾਏ ਸਬੈ ਮਾਰਿ ਕੈ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ॥੪॥

haTaae sabai maar kai beer bira(n)dha(n) ||4||

Kirpal Chand (of Kanara) arrived with ammunition and drove back and

killed many of the warriors (of Bhim Chand).4.

ਦੁਤੀਯ ਢੋਅ ਢੂਕੇ ਵਹੈ ਮਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ॥

dhuteey ddoa ddooke vahai maar utaaree ||

ਖਰੇ ਦਾਂਤ ਪੀਸੈ ਛੁਭੈ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

khare dhaa(n)t peesai chhubhai chha'tradhaaree ||

When for the second time, the forces of Bhim Chand advanced, they were beaten back downwards to the great sorrow of (the allies of Bhim Chand),

ਉਤੈ ਵੈ ਖਰੇ ਬੀਰ ਬੰਬੈ ਬਜਾਵੈਂ ॥

autai vai khare beer ba(n)bai bajaavai(n) ||

ਤਰੇ ਭੂਪ ਠਾਂਢੇ ਬਡੋ ਸੋਕੁ ਪਾਵੈਂ ॥੫॥

tare bhoop Thaa(n)dde baddo sok paavai(n) ||5||

The warriors on the hill sounded trumpets, while the chiefs below were

filled with remorse.5.

ਤਬੈ ਭੀਮਚੰਦੰ ਕੀਯੋ ਕੋਪ ਆਪੰ ॥

tabai bheemacha(n)dha(n) keeyo kop aapa(n) ||

ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਮੁਖ ਜਾਪੰ ॥

hanoomaan ke ma(n)tr ko mukh jaapa(n) ||

Then Bhim Chand was filled with great ire and began to recite the incantations of Hanuman.

ਸਬੈ ਬੀਰ ਬੋਲੈ ਹਮੈ ਭੀ ਬੁਲਾਯੰ ॥

sabai beer bolai hamai bhee bulaaya(n) ||

ਤਬੈ ਢੋਅ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਨੀਕੈ ਸਿਧਾਯੰ ॥੬॥

tabai ddoa kai kai su neekai sidhaaya(n) ||6||

He called all his warriors and also called me. Then all assembled and

advanced for attack.6.

ਸਬੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਬੀਰ ਢੂਕੈ ॥

sabai kop kai kai mahaa beer ddookai ||

ਚਲੇ ਬਾਰਿਬੇ ਬਾਰ ਕੋ ਜਿਉ ਭਭੂਕੈ ॥

chale baaribe baar ko jiau bhabhookai ||

All the great warriors marched forward with great ire like a flame over a fence of dry weeds.

ਤਹਾ ਬਿਝੁੜਿਆਲੰ ਹਠਿਓ ਬੀਰ ਦਿਆਲੰ ॥

tahaa bijhuRiaala(n) haThio beer dhiaala(n) ||

ਉਠਿਓ ਸੈਨ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥੭॥

auThio sain lai sa(n)g saaree kirapaala(n) ||7||

Then on the other side, the valiant Raja Dayal of Bijharwal advanced with

Raja Kirpal, along with all his army.7.

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

madhubhaar chha(n)dh ||

MADHUBHAAR STANZA

ਕੱੁਪਿਓ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥

ka'upio kirapaal ||

ਨੱਚੇ ਮਰਾਲ ॥

na'che maraal ||

Kirpal Chand was in great fury. The horses danced.

ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ ॥

ba'je baja(n)t ||

ਕ੍ਰੂਰੰ ਅਨੰਤ ॥੮॥

kraoora(n) ana(n)t ||8||

And the pipes were played which presented a dreadful scene.8.

ਜੱਝੰਤ ਜੁਆਣ ॥

ja'jha(n)t juaan ||

ਬਾਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥

baahai kirapaan ||

The warriors foutht and struck their swords.

ਜੀਅ ਧਾਰ ਕ੍ਰੋਧ ॥

jeea dhaar krodh ||

ਛੱਡੇ ਸਰੋਘ ॥੯॥

chha'dde sarogh ||9||

With rage, they showered volley of arrows.9.

ਲੱੁਝੈ ਨਿਦਾਨ ॥

la'ujhai nidhaan ||

ਤੱਜੰਤ ਪ੍ਰਾਣ ॥

ta'ja(n)t praan ||

The fighting soldiers fell in the field and breathed their last.

ਗਿਰ ਪਰਤ ਭੂਮਿ ॥

gir parat bhoom ||

ਜਣੁ ਮੇਘ ਝੂਮ ॥੧੦॥

jan megh jhoom ||10||

They fell. Like thundering clouds on the earth.10.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAVAL STANZA

ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋਪਿਯੰ ॥

kirapaal kopiya(n) ||

ਹਠੀ ਪਾਵ ਰੋਪਿਯੰ ॥

haThee paav ropiya(n) ||

Kirpal Chand, in great anger, stood firmly in the field.

ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥

sarogha(n) chalaae ||

ਬਡੇ ਬੀਰ ਘਾਏ ॥੧੧॥

badde beer ghaae ||11||

With his volley of arrows, he killed great warriors.11.

ਹਣੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

hane chha'tradhaaree ||

ਲਿਟੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥

liTe bhoop bhaaree ||

He killed the chief, who lay dead on the ground.

ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥

mahaa(n) naadh baaje ||

ਭਲੇ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥੧੨॥

bhale soor gaaje ||12||

The trumpets sounded and the warriors thundered.12.

ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਕੱ੍ਰੁਧੰ ॥

kirapaala(n) ka'rudha(n) ||

ਕੀਯੋ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥

keeyo ju'dh su'dha(n) ||

Kirpal Chand, in great fury, made a great fight.

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥

mahaa(n) beer ga'je ||

ਮਹਾਂ ਸਾਰ ਬੱਜੇ ॥੧੩॥

mahaa(n) saar ba'je ||13||

Great heroes thundered, while using dreadful weapons.13.

ਕਰਿਯੋ ਜੱੁਧ ਚੰਡੰ ॥

kariyo ja'udh cha(n)dda(n) ||

ਸੁਣਿਯੋ ਨਾਵ ਖੰਡੰ ॥

suniyo naav kha(n)dda(n) ||

Such a heroic battle was fought that all the people of the world living in

nine quarters, knew it.

ਚਲਿਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੀ ॥

chaliyo sasatr baahee ||

ਰਜੌਤੀ ਨਿਬਾਹੀ ॥੧੪॥

rajauatee nibaahee ||14||

His weapons wrought havoc and he exhibited himself as a true rajput. ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਾਜਾ ਸਬੈ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਇ ॥

kop bhare raajaa sabai keeno ju'dh upai ||

All the chiefs of the allies, in great anger, entered the fray.

ਸੈਨ ਕਟੋਚਨ ਕੀ ਤਬੈ ਘੇਰ ਲਈ ਅਰਰਾਇ ॥੧੫॥

sain kaTochan kee tabai gher liee ararai ||15||

And besieged the army of Katoch. 15.

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

BHUJANG STANZA

ਚਲੇ ਨਾਂਗਲੂ ਪਾਂਗਲੂ ਵੇਦੜੋਲੰ ॥

chale naa(n)galoo paa(n)galoo vedhaRola(n) ||

ਜਸਵਾਰੇ ਗੁਲੇਰੇ ਚਲੇ ਬਾਂਧ ਟੋਲੰ ॥

jasavaare gulere chale baa(n)dh Tola(n) ||

The Rajputs of the tribes of Nanglua and Panglu advanced in groups alongwith the soldiers of Jaswar and Guler.

ਤਹਾਂ ਏਕ ਬਾਜਿਓ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਦਿਆਲੰ ॥

tahaa(n) ek baajio mahaa(n) beer dhiaala(n) ||

ਰਖੀ ਲਾਜ ਜੌਨੇ ਸਭੈ ਬਿਝੜਵਾਲੰ ॥੧੬॥

rakhee laaj jauane sabhai bijhaRavaala(n) ||16||

The greater warrior Dayal also joined and saved the honour of the people

of Bijharwal. 16.

ਤਵੰ ਕੀਟ ਤੌ ਲੌ ਤੁਫੰਗੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥

tava(n) keeT tau lau tufa(n)ga(n) sa(n)bhaaro ||

ਹ੍ਰਿਦੈ ਏਕ ਰਾਵੰਤ ਕੇ ਤੱਕਿ ਮਾਰੋ ॥

hiradhai ek raava(n)t ke ta'k maaro ||

Then this lowly person (the Guru himself) took up his gun and aimed unerringly at one of the chiefs.

ਗਿਰਿਓ ਝੂਮ ਭੂਮੈ ਕਰਿਯੋ ਜੁਧ ਸੁੱਧੰ ॥

girio jhoom bhoomai kariyo judh su'dha(n) ||

ਤਊ ਮਾਰਿ ਬੋਲਿਯੋ ਮਹਾ ਮਾਨਿ ਕ੍ਰੱਧੰ ॥੧੭॥

tuoo maar boliyo mahaa maan kru'dha(n) ||17||

He reeled and fell down on the ground in the battlefield, but even then he

thundered in anger.17.

ਤਜਿਯੋ ਤੁਪਕੰ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

tajiyo tupaka(n) baan paana(n) sa(n)bhaare ||

ਚਤੁਰ ਬਾਨਯੰ ਲੈ ਸੁ ਸੱਬਿਯੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

chatur baanaya(n) lai su sa'biya(n) prahaare ||

I then threw away the gun and took the arrows in my hand, I shot four of them.

ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਨ ਲੈ ਬਾਮ ਪਾਨੰ ਚਲਾਏ ॥

tirayo baan lai baam paana(n) chalaae ||

ਲਗੇ ਯਾ ਲਗੇ ਨਾ ਕਛੂ ਜਾਨਿ ਪਾਏ ॥੧੮॥

lage yaa lage naa kachhoo jaan paae ||18||

Another three I discharged with my left hand, whether they struck

anybody, I do not know. 18.

ਸੁ ਤਉ ਲਉ ਦਈਵ ਜੁਧ ਕੀਨੋ ਉਝਾਰੰ ॥

s tau lau dhieev judh keeno ujhaara(n) ||

ਤਿਨੈ ਖੇਦ ਕੈ ਬਾਰਿ ਕੇ ਬੀਚ ਡਾਰੰ ॥

tinai khedh kai baar ke beech ddaara(n) ||

Then the Lord brought the end of the fight and the enemy was driven out into the river.

ਪਰੀ ਮਾਰ ਬੁੰਗੰ ਛੁਟੀ ਬਾਣ ਗੋਲੀ ॥

paree maar bu(n)ga(n) chhuTee baan golee ||

ਮਨੋ ਸੂਰ ਬੈਠੇ ਭਲੀ ਖੇਲ ਹੋਲੀ ॥੧੯॥

mano soor baiThe bhalee khel holee ||19||

Form the hill the bullets and arrows were showered. It seemed that the sun

set down after playing a good holi.19.

ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਭੂਮੰ ਸਰੰ ਸਾਂਗ ਪੇਲੰ ॥

gire beer bhooma(n) sara(n) saa(n)g pela(n) ||

ਰੰਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਬਸਤ੍ਰੰ ਮਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੰ ॥

ra(n)ge srauan basatra(n) mano faag khela(n) ||

Pierced by arrows and spears, the warriors fell in the battlefield. Their clothes were dyed with blood, it seemed that they played holi.

ਲੀਯੋ ਜੀਤਿ ਬੈਰੀ ਕੀਆ ਆਨਿ ਡੇਰੰ ॥

leeyo jeet bairee keeaa aan ddera(n) ||

ਤੇਊ ਜਾਇ ਪਾਰੰ ਰਹੇ ਬਾਰਿ ਕੇਰੰ ॥੨੦॥

teuoo jai paara(n) rahe baar kera(n) ||20||

After conquering the enemy, they came for rest at heir place of

encampment, on the other side of the reiver. 20.

ਭਈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੁਬਾਰ ਕੇ ਅਰਧ ਜਾਮੰ ॥

bhiee raatr gubaar ke aradh jaama(n) ||

ਤਬੈ ਛੋਰਿਗੇ ਬਾਰ ਦੇਵੈ ਦਮਾਮੰ ॥

tabai chhorige baar dhevai dhamaama(n) ||

Sometime after midnight they left, while beating the drums.

ਸਬੈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤੀ ਉਦਿਓ ਦਿਉਸਰਾਣੰ ॥

sabai raatr beetee udhio dhiausaraana(n) ||

ਚਲੇ ਬੀਰ ਚਾਲਾਕ ਖੱਗੰ ਖਿਲਾਣੰ ॥੨੧॥

chale beer chaalaak kha'ga(n) khilaana(n) ||21||

When the whole night ended and the sun arose, the warriors outside

marched hastily, brandishing their spears.21.

ਭਜਿਓ ਅਲਫ ਖਾਨੰ ਨ ਖਾਨਾ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

bhajio alaf khaana(n) na khaanaa sa(n)bhaario ||

ਭਜੇ ਅਉਰ ਬੀਰੰ ਨ ਧੀਰੰ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

bhaje aaur beera(n) na dheera(n) bichaario ||

Alif Khan fled away, leaving back his belongings. All the other warriors fled away and did not stay anywhere.

ਨਦੀ ਪੈ ਦਿਨੰ ਅਸਟ ਕੀਨੇ ਮੁਕਾਮੰ ॥

nadhee pai dhina(n) asaT keene mukaama(n) ||

ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਦੇਖੇ ਸਬੈ ਰਾਜ ਧਾਮੰ ॥੨੨॥

bhalee bhaa(n)t dhekhe sabai raaj dhaama(n) ||22||

I remained there on the bank of the river for eight more days and visited

the palaces of all the chiefs.22.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਤ ਹਮ ਹੋਇ ਬਿਦਾ ਘਰ ਆਏ ॥

eit ham hoi bidhaa ghar aae ||

ਸੁਲਹ ਨਮਿਤ ਵੈ ਉਤਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥

suleh namit vai uteh sidhaae ||

Then I took leave and came home, they went there to settle the terms of

peace.

ਸੰਧਿ ਇਨੈ ਉਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕਈ ॥

sa(n)dh inai un kai sa(n)g kiee ||

ਹੇਤ ਕਥਾ ਪੂਰਨ ਇਤ ਭਈ ॥੨੩॥

het kathaa pooran it bhiee ||23||

Both the parties made and agreement, therefore the story ends here.23.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਆਲਸੂਨ ਕਹ ਮਾਰਿ ਕੈ ਇਹ ਦਿਸਿ ਕੀਓ ਪਿਯਾਨ ॥

aalasoon keh maar kai ieh dhis keeo piyaan ||

I came to this side after destroying alsun on my way

ਭਾਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਕਰੇ ਪੁਰ ਅਨੰਦ ਸੁਖ ਆਨ ॥੨੪॥

bhaat anekan ke kare pur ana(n)dh sukh aan ||24||

And enjoyed in various ways after reaching Anandpur.24.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਦੌਨ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਨੌਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ

॥੯॥ਅਫਜੂ॥੩੪੪॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the nadhauan ju'dh baranana(n) naam nauamo dhiaai samaapat masat subh masat ||9||afajoo||344||

End of Ninth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled 'Description of the battle of Nadaun.9.344.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬਹੁਤ ਬਰਖ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਏ ॥

bahut barakh ieh bhaa(n)t bitaae ||

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਚੋਰ ਸਬੈ ਗਹਿ ਘਾਏ ॥

chun chun chor sabai geh ghaae ||

Many years elapsed in this way, all the wicked persons (thieves) were

spotted, caught and killed.

ਕੇਤਕ ਭਾਜਿ ਸਹਿਰ ਤੇ ਗਏ ॥

ketak bhaaj sahir te ge ||

ਭੂਖ ਮਰਤ ਫਿਰਿ ਆਵਤ ਭਏ ॥੧॥

bhookh marat fir aavat bhe ||1||

Some of them fled away from the city, but came back on account of

starvation.1.

ਤਬ ਲੌ ਖਾਨ ਦਿਲਾਵਰ ਆਏ ॥

tab lau khaan dhilaavar aae ||

ਪੂਤ ਆਪਨ ਹਮ ਓਰ ਪਠਾਏ ॥

poot aapan ham or paThaae ||

Then Dilwar Khan (Governor of Lahore) sent his son against me.

ਦ੍ਵੈਕ ਘਰੀ ਬੀਤੀ ਨਿਸਿ ਜਬੈ ॥

dhavaik gharee beetee nis jabai ||

ਚੜਤ ਕਰੀ ਖਾਨਨ ਮਿਲਿ ਤਬੈ ॥੨॥

chaRat karee khaanan mil tabai ||2||

A few hours after nightfall, the Khans assembled and advanced for attack.2

ਜਬ ਦਲ ਪਾਰ ਨਦੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥

jab dhal paar nadhee ke aayo ||

ਆਨ ਆਲਮੈ ਹਮੈ ਜਗਾਯੋ ॥

aan aalamai hamai jagaayo ||

When their forces crossed the river, Alam (Singh) came and woke me up.

ਸੋਰੁ ਪਰਾ ਸਭ ਹੀ ਨਰ ਜਾਗੇ ॥

sor paraa sabh hee nar jaage ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬੀਰ ਰਿਸ ਪਾਗੇ ॥੩॥

geh geh sasatr beer ris paage ||3||

There was a great consternation and all the people got up. They took up their arms with valour and zeal.3.

ਛੂਟਨ ਲਗੀ ਤੁਫ਼ੰਗੈਂ ਤਬ ਹੀ ॥

chhooTan lagee tupha(n)gai(n) tab hee ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਰਿਸਾਨੇ ਸਬ ਹੀ ॥

geh geh sasatr risaane sab hee ||

The discharge of the volleys of shots from guns began immediately.

Everyone was in a rage, holding the arms in hand.

ਕ੍ਰੂਰ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥

kraoor bhaa(n)t tin karee pukaaraa ||

ਸੋਰੁ ਸੁਨਾ ਸਰਤਾ ਕੈ ਪਾਰਾ ॥੪॥

sor sunaa sarataa kai paaraa ||4||

They raised various dreadful shouts. The noise was heard on the other side of the river.4.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਬਜੀ ਭੇਰ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੰਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥

bajee bher bhu(n)kaar dhu(n)ke nagaare ||

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬੰਕੇ ਬਕਾਰੇ ॥

mahaa(n) beer baanait ba(n)ke bakaare ||

The bugles blew, the trumpets resounded, the great heroes entered the

fray, shouting loudly.

ਭਏ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਨੱਚੇ ਮਰਾਲੰ ॥

bhe baahu aaghaat na'che maraala(n) ||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧ ਕਾਲੀ ਗਰੱਜੀ ਕਰਾਲੰ ॥੫॥

kirapaa si(n)dh kaalee gara'jee karaala(n) ||5||

From both sides, the arms clattered with force and the horses danced, it seemed that the dreadful goddess Kali thundered in the battlefield.5.

ਨਦੀਯੰ ਲਖਿਯੋ ਕਾਲ ਰਾਤੰ੍ਰ ਸਮਾਨੰ ॥

nadheeya(n) lakhiyo kaal raata(n)r samaana(n) ||

ਕਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸੀਤ ਪਿੰਗੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥

kare sooramaa seet pi(n)ga(n) pramaana(n) ||

The river appeared like the night of death the severe chill cramped the

soldiers.

ਇਤੇ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ਭਏ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ॥

eite beer ga'je bhe naadh bhaare ||

ਭਜੇ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਬਿਨਾ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥੬॥

bhaje khaan khoonee binaa sasatr jhaare ||6||

The heroes form this (my) side thundred and the bloody Khans fled away

without using their weapons.6.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਨਿੱਲਜ ਖਾਨ ਭੱਜਿਓ ॥

ni'laj khaan bha'jio ||

ਕਿਨੀ ਨ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਜਿਓ ॥

kinee na sasatr sa'jio ||

The shameless Khans fled away and none of them wore the arms.

ਸੁ ਤਿਆਗ ਖੇਤ ਕੌ ਚਲੇ ॥

s tiaag khet kau chale ||

ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥੭॥

s beer beerahaa bhale ||7||

They left the battlefield though they pretended to be the valiant heroes.7.

ਚਲੇ ਤੁਰੇ ਤੁਰਾਇ ਕੈ ॥

chale ture turai kai ||

ਸਕੈ ਨ ਸਸਤ੍ਰ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥

sakai na sasatr uThai kai ||

They left on galloping horses and could not use the weapons.

ਨ ਲੈ ਹਥਿਆਰ ਗੱਜਹੀਂ ॥

n lai hathiaar ga'jahee(n) ||

ਨਿਹਾਰਿ ਨਾਰਿ ਲੱਜਹੀਂ ॥੮॥

nihaar naar la'jahee(n) ||8||

They did not shout loudly like valiant heroes and felt Ashamed on seeing

ladies.8.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਰਵਾ ਗਾਉਂ ਉਜਾਰ ਕੈ ਕਰੇ ਮੁਕਾਮ ਭਲਾਨ ॥

baravaa gaau(n) ujaar kai kare mukaam bhalaan ||

On the way they plundered the village Barwa and halted at Bhallon.

ਪ੍ਰਭ ਬਲ ਹਮੈ ਨ ਛੁਇ ਸਕੈ ਭਾਜਤ ਭਏ ਨਿਦਾਨ ॥੯॥

prabh bal hamai na chhui sakai bhaajat bhe nidhaan ||9||

They could not touch me because of the Grace of the Lord and fled away ultimately.9.

ਤਬ ਬਲ ਈਹਾ ਨ ਪਰ ਸਕੈ ਬਰਵਾ ਹਨਾ ਰਿਸਾਇ ॥

tab bal ieehaa na par sakai baravaa hanaa risai ||

Because of Thy Favour, O Lord! They could not do any harmahere, but filled with great anger, they destroyed the village Barwa.

ਸਾਲਿਨ ਰਸ ਜਿਮ ਬਾਨੀਯੋ ਰੋਰਨ ਖਾਤ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥

saalin ras jim baaneeyo roran khaat banai ||10||

Just as a Vishya (Bania), though desirous of tasting meat, cannot actually

have its relish, but instead prepares and eats the salted soup of parched wheat. 10.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਖਾਨਜਾਦੇ ਕੋ ਆਗਮਨ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਉਠ ਜੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦਸਮੋ ਧਿਆਇ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦॥ਅਫਜੂ॥੩੫੪॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the khaanajaadhe ko aagaman traasit uTh jaibo baranana(n) naam dhasamo dhiaai samaapat masat subh masat ||10||afajoo||354||

End of the Tenth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled 'Description of

the Expedition of Khanzada and his flight out of fear’.10.354.

ਹੁਸੈਨੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

husainee ju'dh kathana(n) ||

The Description of the Battle with HUSSAINI:

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਗਯੋ ਖਾਨਜਾਦਾ ਪਿਤਾ ਪਾਸ ਭੱਜੰ ॥

gayo khaanajaadhaa pitaa paas bha'ja(n) ||

ਸਕੈ ਜ੍ਵਾਬੁ ਦੈ ਨ ਹਨੇ ਸੂਰ ਲਜੰ ॥

sakai javaiaab dhai na hane soor laja(n) ||

The Khanzada fled to his father and being ashmed of his conduct, he could

not speak.

ਤਹਾ ਠੋਕ ਬਾਹਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਗਰੱਜਿਯੰ ॥

tahaa Thok baahaa(n) husainee gara'jiya(n) ||

ਸੂਰ ਲੈ ਕੈ ਸਿਲਾ ਸਾਜ ਸਜਿਯੰ ॥੧॥

soor lai kai silaa saaj sajiya(n) ||1||

Then Hussian thundered striking his arms and prepared for attack with all his brave warriors.1.

ਕਰਿਯੋ ਜੋਰ ਸੈਨੰ ਹੁਸੈਨੀ ਪਯਾਨੰ ॥

kariyo jor saina(n) husainee payaana(n) ||

ਪ੍ਰਥਮ ਕੂਟਿ ਕੈ ਲੂਟ ਲੀਨੇ ਅਵਾਨੰ ॥

pratham kooT kai looT leene avaana(n) ||

Hussain assembled all his forces and advanced. At first he plundered the

houses of the hill-people.

ਪੁਨਰ ਡਢਵਾਲੰ ਕੀਯੋ ਜੀਤਿ ਜੇਰੰ ॥

punar ddaddavaala(n) keeyo jeet jera(n) ||

ਕਰੇ ਬੰਦਿ ਕੈ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰਾਨ ਚੇਰੰ ॥੨॥

kare ba(n)dh kai raaj putraan chera(n) ||2||

Then he conquered the Raja of Dadhwal and brought him under

submission. The sons of the Raja were made slaves.2.

ਪੁਨਰਿ ਦੂਨਿ ਕੋ ਲੂਟ ਲੀਨੋ ਸੁਧਾਰੰ ॥

punar dhoon ko looT leeno sudhaara(n) ||

ਕੋਈ ਸਾਮੁਹੇ ਹ੍ਵੈ ਸਕਿਯੋ ਨ ਗਵਾਰੰ ॥

koiee saamuhe havai sakiyo na gavaara(n) ||

Then he plundered the Doon thoroughly, none could face the barbarian.

ਲੀਯੋ ਛੀਨ ਅੰਨੰ ਦਲੰ ਬਾਂਟਿ ਦੀਯੰ ॥

leeyo chheen a(n)na(n) dhala(n) baa(n)T dheeya(n) ||

ਮਹਾ ਮੂੜਿਯੰ ਕੁਤਸਤੰ ਕਾਜ ਕੀਯੰ ॥੩॥

mahaa mooRiya(n) kutasata(n) kaaj keeya(n) ||3||

He took away forcibly the foodgrains and distributed them (amongst the

soldiers), the big fool thus committed a very bad act.3.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤਤ ਭਏ ਕਰਤ ਉਸੈ ਉਤਪਾਤ ॥

kitak dhivas beetat bhe karat usai utapaat ||

ਗੁਆਲੇਰੀਅਨ ਕੀ ਪਰਤ ਭੀ ਆਨ ਮਿਲਨ ਕੀ ਬਾਤ ॥੪॥

guaalereean kee parat bhee aan milan kee baat ||4||

Some days passed in such acts, the turn of meeting the Raja of Guler came.4.

ਜੌ ਦਿਨ ਦੁਇਕ ਨ ਵੇ ਮਿਲਤ ਤਬ ਆਵਤ ਅਰਰਾਇ ॥

jau dhin dhuik na ve milat tab aavat ararai ||

ਕਾਲਿ ਤਿਨੂ ਕੇ ਘਰ ਬਿਖੈ ਡਾਰੀ ਕਲਹ ਬਨਾਇ ॥੫॥

kaal tinoo ke ghar bikhai ddaaree kaleh banai ||5||

If he had met (Hussain) for two days more, the enemy would have come here (towards me), but the Providence had thrown a device of discord

towards his house.5.

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਗੁਆਲੇਰੀਆ ਮਿਲਨ ਕਹੁ ਆਏ ॥

guaalereeaa milan kahu aae ||

ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਭੀ ਸੰਗਿ ਸਿਧਾਏ ॥

raam si(n)gh bhee sa(n)g sidhaae ||

The Raja of Guler came to meet Hussain and with him came Ram Singh.

ਚਤਰਥ ਆਨ ਮਿਲਤ ਭਏ ਜਾਮੰ ॥

chatarath aan milat bhe jaama(n) ||

ਫੂਟਿ ਗਈ ਲਖਿ ਨਜਰਿ ਗੁਲਾਮੰ ॥੬॥

fooT giee lakh najar gulaama(n) ||6||

They met Hussain after the four quarters of the days had passed. The slave

Hussian become blind in vanity.6.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜੈਸੇ ਰਵਿ ਕੇ ਤੇਜ ਤੇ ਰੇਤ ਅਧਿਕ ਤਪਤਾਇ ॥

jaise rav ke tej te ret adhik tapatai ||

ਰਵਿ ਬਲਿ ਛੁਦ੍ਰ ਨ ਜਾਨਈ ਆਪਨ ਹੀ ਗਰਬਾਇ ॥੭॥

rav bal chhudhr na jaaniee aapan hee garabai ||7||

Just as the sand becomes heated by the heat of the sun, the wretched

sand doth not know the might of the sun and become proud of itself.7.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤੈਸੇ ਹੀ ਫੂਲ ਗੁਲਾਮ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥

taise hee fool gulaam jaat bhayo ||

ਤਿਨੈ ਨ ਦ੍ਰਿਸਟ ਤਰੇ ਆਨਤ ਭਯੋ ॥

tinai na dhirasaT tare aanat bhayo ||

Slimilarly the slave Hussain was puffed up with ego, he did not care to notice them.

ਕਹਲੂਰੀਆ ਕਟੋਚ ਸੰਗਿ ਲਹਿ ॥

kahalooreeaa kaToch sa(n)g leh ||

ਜਾਨਾ ਆਨ ਨ ਮੋ ਸਰ ਮਹਿ ਮਹਿ ॥੮॥

jaanaa aan na mo sar meh meh ||8||

With the Rajas of Kahlur and Katoch on his side, he considered himself

peerless. 8.

ਤਿਨ ਜੋ ਧਨ ਆਨੋ ਸੋ ਸਾਥਾ ॥

tin jo dhan aano so saathaa ||

ਤੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹੁਸੈਨੀ ਹਾਥਾ ॥

te dhe rahe husainee haathaa ||

(The Raja of Guler and Ram Singh) offered money to Hussain, which they had brought with them.

ਦੇਤ ਲੇਤ ਆਪਨ ਕੁਰਰਾਨੇ ॥

dhet let aapan kuraraane ||

ਤੇ ਧਨਿ ਲੈ ਨਿਜਿ ਧਾਮ ਸਿਧਾਨੇ ॥੯॥

te dhan lai nij dhaam sidhaane ||9||

A dispute arose in giving and taking, therefore the Rajas returned to their

places with the money.9.

ਚੇਰੋ ਤਬੈ ਤੇਜ ਤਨ ਤਯੋ ॥

chero tabai tej tan tayo ||

ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਛੁ ਲਖਤ ਨ ਭਯੋ ॥

bhalaa buraa kachh lakhat na bhayo ||

Then Hussain was enraged and lost the power of discriminating between good and bad.

ਛੰਦ ਬੰਦ ਨਹ ਨੈਕੁ ਬਿਚਾਰਾ ॥

chha(n)dh ba(n)dh neh naik bichaaraa ||

ਜਾਤ ਭਯੋ ਦੇ ਤਬਹਿ ਨਗਾਰਾ ॥੧੦॥

jaat bhayo dhe tabeh nagaaraa ||10||

He made no other consideration and ordered the beating drum against the

Raja of Guler.10.

ਦਾਵ ਘਾਵ ਤਿਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕਰਾ ॥

dhaav ghaav tin naik na karaa ||

ਸਿੰਘਹਿ ਘੇਰਿ ਸਸਾ ਕਹੁ ਡਰਾ ॥

si(n)gheh gher sasaa kahu ddaraa ||

He did not think of any tactical consideration. The hare surrounded the lion for frightening him.

ਪੰਦ੍ਰਹ ਪਹਿਰ ਗਿਰਦ ਤਿਨ ਕੀਯੋ ॥

pa(n)dhreh pahir giradh tin keeyo ||

ਖਾਨ ਪਾਨ ਤਿਨ ਜਾਨ ਨ ਦੀਯੋ ॥੧੧॥

khaan paan tin jaan na dheeyo ||11||

He besieged him for fifteen pahars (about 45 hours) and did not allow the

items of food and drink to reach the state.11.

ਖਾਨ ਪਾਨ ਬਿਨ ਸੂਰਿ ਰਿਸਾਏ ॥

khaan paan bin soor risaae ||

ਸਾਮ ਕਰਨ ਹਿਤ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥

saam karan hit dhoot paThaae ||

Being without food and drink, the warriors were filled with ire, the Raja sent the messengers for the Purpose of making peace.

ਦਾਸ ਨਿਰਖ ਸੰਗਿ ਸੈਨ ਪਠਾਨੀ ॥

dhaas nirakh sa(n)g sain paThaanee ||

ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਤਿਨ ਕੀ ਨਹੀਂ ਮਾਨੀ ॥੧੨॥

fool gayo tin kee nahee(n) maanee ||12||

Seeing the Pathan forces around him, the slave Hussain lost his balance

and did not consider the request of the Raja.12.

ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਅਬ ਹੀ ਕੈ ਦੈਹੂ ॥

dhas saha(n)sr ab hee kai dhaihoo ||

ਨਾ ਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪਰ ਲੈਹੂ ॥

naa tar meech moo(n)dd par laihoo ||

He said, “Either give me ten thousand rupees immediately or take death on your head.”

ਸਿੰਘ ਸੰਗਤੀਆ ਤਹਾ ਪਠਾਏ ॥

si(n)gh sa(n)gateeaa tahaa paThaae ||

ਗੋਪਾਲੈ ਸੁ ਧਰਮੁ ਦੇ ਲਿਆਏ ॥੧੩॥

gopaalai su dharam dhe liaae ||13||

I had sent Sangatia Singh there for making peace (among the chief), he

brought Gopal on oath of God.13.

ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਉਨ ਕੀ ਬਨੀ ॥

tin kai sa(n)g na un kee banee ||

ਤਬ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚਿਤ ਮੋ ਇਹ ਗਨੀ ॥

tab kirapaal chit mo ieh ganee ||

But he could not reconcile with them then Kirpal thought within his mind:

ਐਸਿ ਘਾਤਿ ਫਿਰ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥

aais ghaat fir haath na aaihai ||

ਸਬਹੂੰ ਫੇਰ ਸਮੋ ਛਲਿ ਜੈਹੈ ॥੧੪॥

sabahoo(n) fer samo chhal jaihai ||14||

That such an opportunity will not be available again, because the circle of

time deceives everybody.14.

ਗੋਪਾਲੈ ਸੁ ਅਬੈ ਗਹਿ ਲੀਜੈ ॥

gopaalai su abai geh leejai ||

ਕੈਦ ਕੀਜੀਐ ਕੈ ਬਧ ਕੀਜੈ ॥

kaidh keejeeaai kai badh keejai ||

He decided to catch hold of Gopal immediately, either to imprision him or kill him.

ਤਨਕ ਭਨਕ ਜਬ ਤਿਨ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥

tanak bhanak jab tin sun paiee ||

ਨਿਜ ਦਲ ਜਾਤ ਭਯੋ ਭਟਰਾਈ ॥੧੫॥

nij dhal jaat bhayo bhaTaraiee ||15||

When Gopal got scent of the conspiracy, he escaped to his people

(forces).15.

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

madhubhaar chha(n)dh ||

MADHUBHAAR STANZA

ਜਬ ਗਯੋ ਗੁਪਾਲ ॥

jab gayo gupaal ||

ਕੱੁਪਿਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥

ka'upiyo kirapaal ||

When Gopal was gone, Kirpal was filled with anger.

ਹਿੰਮਤ ਹੁਸੈਨ ॥

hi(n)mat husain ||

ਜੁੰਮੈ ਲੁਝੈਨ ॥੧੬॥

ju(n)mai lujhain ||16||

Himmat and Hussain rushed for fighting in the field.16.

ਕਰਿ ਕੇ ਗੁਮਾਨ ॥

kar ke gumaan ||

ਜੁੰਮੈ ਜੁਆਨ ॥

ju(n)mai juaan ||

With great pride, more warriors followed.

ਬੱਜੇ ਤੱਬਲ ॥

ba'je ta'bal ||

ਦੁੰਦਭਿ ਦੱਬਲ ॥੧੭॥

dhu(n)dhabh dha'bal ||17||

The drums and trumpets resounded.17.

ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਣ ॥

ba'je nisaan ||

ਨੱਚੇ ਕਿਕਾਣ ॥

na'che kikaan ||

On the other side, the trumpets also resounded and the horses danced in the battlefield.

ਬਾਹੈ ਤੜਾਕ ॥

baahai taRaak ||

ਉੱਠੈ ਕੜਾਕ ॥੧੮॥

au'Thai kaRaak ||18||

The warriors enthusiastically strike their weapons, creating clattering

sound.18.

ਬੱਜੇ ਨਿਸੰਗ ॥

ba'je nisa(n)g ||

ਗੱਜੇ ਨਿਹੰਗ ॥

ga'je niha(n)g ||

The fearless warriors blow their horns and shout loudly.

ਛੁੱਟੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥

chhu'Tai kirapaan ||

ਲਿੱਟੈ ਜੁਆਨ ॥੧੯॥

li'Tai juaan ||19||

The swords are struck and the warriors are lying on the ground.19.

ਤੁੱਪਕ ਤੜਾਕ ॥

tu'pak taRaak ||

ਕੈਬਰ ਕੜਾਕ ॥

kaibar kaRaak ||

The guns, arrows, lances and axes create noises.

ਸੈਹਥੀ ਸੜਾਕ ॥

saihathee saRaak ||

ਛੌਹੀ ਛੜਾਕ ॥੨੦॥

chhauahee chhaRaak ||20||

The warriors shout.20.

ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥

ga'je su beer ||

ਬੱਜੇ ਗਹੀਰ ॥

ba'je gaheer ||

The heroes who stand firmly in the field, thunder.

ਬਿਚਰੇ ਨਿਹੰਗ ॥

bichare niha(n)g ||

ਜੈਸੇ ਪਲੰਗ ॥੨੧॥

jaise pala(n)g ||21||

The fighters move in the field like leopards.21.

ਹੁੰਕੇ ਕਿਕਾਣ ॥

hu(n)ke kikaan ||

ਧੁੰਕੇ ਨਿਸਾਣ ॥

dhu(n)ke nisaan ||

The horses neigh and the trumpets resound.

ਬਾਹੈ ਤੜਾਕ ॥

baahai taRaak ||

ਝੱਲੈ ਝੜਾਕ ॥੨੨॥

jha'lai jhaRaak ||22||

The warriors strike their weapons enthusiastically and also endure the

blows.22.

ਜੱੁਝੇ ਨਿਹੰਗ ॥

ja'ujhe niha(n)g ||

ਲਿੱਟੇ ਮਲੰਗ ॥

li'Te mala(n)g ||

The warriors falling as martyrs appear like the carefree intoxicated persons

lying down of the ground.

ਖੁਲ੍ਹੇ ਕਿਸਾਰ ॥

khulhe kisaar ||

ਜਨੁ ਜਟਾਧਾਰ ॥੨੩॥

jan jaTaadhaar ||23||

Their disheveled hair appear like the matted hair (of hermits).23.

ਸਜੇ ਰਜਿੰਦ੍ਰ ॥

saje raji(n)dhr ||

ਗਜੇ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ॥

gaje gaji(n)dhr ||

ਉੱਤਰੇ ਖਾਨ ॥

au'tare khaan ||

ਲੈ ਲੈ ਕਮਾਨ ॥੨੪॥

lai lai kamaan ||24||

The huge elephants are decorated and the warrior-chiefs descending from them and holding their bows, thunder in the field.24.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਕੁਪਿਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸੱਜਿ ਮਰਾਲੰ ਬਾਹ ਬਿਸਾਲੰ ਧਰਿ ਢਾਲੰ ॥

kupiyo kirapaala(n) sa'j maraala(n) baeh bisaala(n) dhar ddaala(n) ||

Kirpal Chand, in great ire, decorated his horse and he, the lond-armed warrior held his shield.

ਧਾਏ ਸਭ ਸੂਰੰ ਰੂਪ ਕਰੂਰੰ ਚਮਕਤ ਨੂਰੰ ਮੁਖ ਲਾਲੰ ॥

dhaae sabh soora(n) roop karoora(n) chamakat noora(n) mukh laala(n) ||

All the dreadful-looking warriors, with red and radiant faces were moving.

ਲੈ ਲੈ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ਬਾਣ ਕਮਾਣੰ ਸਜੇ ਜੁਆਨੰ ਤਨ ਤੱਤੰ ॥

lai lai su kirapaana(n) baan kamaana(n) saje juaana(n) tan ta'ta(n) ||

Holding their swords and decorated with bow and arrows, the youthful

warriors, full of heat

ਰਣਿ ਰੰਗ ਕਲੋਲੰ ਮਾਰਹੀ ਬੋਲੰ ਜਨ ਗਜ ਡੋਲੰ ਬਨ ਮਤੰ ॥੨੫॥

ran ra(n)g kalola(n) maarahee bola(n) jan gaj ddola(n) ban mata(n) ||25||

Are engaged in frolics in the battlefield and shouting “kill, kill” appear like intoxicated elephants in the forest.25.

ਭੁਯੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuya(n)g chha(n)dh ||

BHUYANG STAZA

ਤਬੈ ਕੋਪੀਯੰ ਕਾਂਗੜੇਸੰ ਕਟੋਚੰ ॥

tabai kopeeya(n) kaa(n)gaResa(n) kaTocha(n) ||

Then the Raja of Kangra (Kirpal Chand Katoch) was filled with anger.

ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਨੰ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸੋਚੰ ॥

mukha(n) rakat naina(n) taje sarab socha(n) ||

His face and eyes became red with rage and he freed himself from all other

thoughts.

ਉਤੇ ਉੱਠੀਯੰ ਖਾਨ ਖੇਤੰ ਖਤੰਗੰ ॥

aute u'Theeya(n) khaan kheta(n) khata(n)ga(n) ||

From another side, the Khans entered with arrows in their hands.

ਮਨੋ ਬਿਹਚਰੈ ਮਾਸ ਹੇਤੰ ਪਿਲੰਗੰ ॥੨੬॥

mano bihacharai maas heta(n) pila(n)ga(n) ||26||

It seemed that the leopards were roaming in search of flesh. ||26||

ਬਜੀ ਭੇਰ ਭੁੰਕਾਰ ਤੀਰੰ ਤੱੜਕੇ ॥

bajee bher bhu(n)kaar teera(n) ta'Rake ||

The kettledrums, the arrows and swords in action create their particular sounds.

ਮਿਲੇ ਹੱਥਿ ਬੱਖੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕੱੜਕੇ ॥

mile ha'th ba'kha(n) kirapaana(n) ka'Rake ||

The hands move towards the wounded waist.

ਬਜੇ ਜੰਗ ਨੀਸਾਣ ਕੱਥੇ ਕਥੀਰੰ ॥

baje ja(n)g neesaan ka'the katheera(n) ||

The trumpets resound in the field and the minstrels sing their heroic

ballads.

ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੨੭॥

firai ru(n)dd mu(n)dda(n) tana(n) ta'chh teera(n) ||27||

The bodies are pierced by arrows and the headless trunks are moving in the field. ||27||

ਉਠੈ ਟੋਪ ਟੂਕੰ ਗੁਰਜੈ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

auThai Top Tooka(n) gurajai prahaare ||

The blows of maces on helmets create knocking sounds.

ਰੁਲੇ ਲੱੁਥ ਜੁੱਥੰ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥

rule la'uth ju'tha(n) gire beer maare ||

The bodies of killed warriors are rolling in dust.

ਪਰੈ ਕੱਤੀਯੰ ਘਾਤ ਨਿਰਘਾਤ ਬੀਰੰ ॥

parai ka'teeya(n) ghaat niraghaat beera(n) ||

The swords are inflicting wounds on the bodies of heroes

ਫਿਰੈ ਰੰੁਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੨੮॥

firai ra(n)udd mu(n)dda(n) tana(n) ta'chh teera(n) ||28||

The bodies pierced by arrows and headless trunks are moving in the field

||28||

ਬਹੀ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਨਿਰਘਾਤ ਬਾਣੰ ॥

bahee baahu aaghaat niraghaat baana(n) ||

The arms are engaged in continuously shooting arrows.

ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਕੱੜਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥

auThe na'dh naadha(n) ka'Rake kirapaana(n) ||

The striking swords are creating grave clattering sounds.

ਛਕੇ ਛੋਭ ਛਤ੍ਰ ਤਜੈ ਬਾਣ ਰਾਜੀ ॥

chhake chhobh chhatr tajai baan raajee ||

The warriors, in great fury, are showering volleys of arrows.

ਬਹੇ ਜਾਹਿ ਖਾਲੀ ਫਿਰੈ ਛੂਛ ਤਾਜੀ ॥੨੯॥

bahe jaeh khaalee firai chhoochh taajee ||29||

Because of the shower of arrows, horses are roaming without riders. ||29||

ਜੁਟੇ ਆਪ ਮੈ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਜੁਝਾਰੇ ॥

juTe aap mai beer beera(n) jujhaare ||

The brave warriors are fighting with each other.

ਮਨੋ ਗੱਜ ਜੱੁਟੇ ਦੰਤਾਰੇ ਦੰਤਾਰੇ ॥

mano ga'j ja'uTe dha(n)taare dha(n)taare ||

They appear like the elephants with tusks fighting amongst themselves,

ਕਿਧੋ ਸਿੰਘ ਸੋ ਸਾਰਦੂਲੰ ਅਰੁੱਝੇ ॥

kidho si(n)gh so saaradhoola(n) aru'jhe ||

Or the tiger confronting the tiger.

ਤਿਸੀ ਭਾਂਤਿ ਕਿਰਪਾਲ ਗੋਪਾਲ ਜੁੱਝੇ ॥੩੦॥

tisee bhaa(n)t kirapaal gopaal ju'jhe ||30||

In a similar manner, Gopal Chand Guleria is fighting with Kirpal Chand (the

ally of Hussaini) ||30||

ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬੀਰੰ ॥

haree si(n)gh dhaayo tahaa(n) ek beera(n) ||

Then another warrior Hari Singh rushed into the field.

ਸਹੇ ਦੇਹ ਆਪੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਤੀਰੰ ॥

sahe dheh aapa(n) bhalee bhaa(n)t teera(n) ||

He received many arrows in his body.

ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

mahaa(n) kop kai beer bira(n)dha(n) sa(n)ghaare ||

In a great rage, he killed many soldiers.

ਬਡੋ ਜੁਧ ਕੈ ਦੇਵ ਲੋਕੰ ਪਧਾਰੇ ॥੩੧॥

baddo judh kai dhev loka(n) padhaare ||31||

After a great fight he departed for the heavenly abode ||31||

ਹਠਿਯੋ ਹਿੰਮਤੰ ਕਿੰਮਤੰ ਲੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ॥

haThiyo hi(n)mata(n) ki(n)mata(n) lai kirapaana(n) ||

The tenacious Himmat Singh and Kimmat Singh drew out their kirpans.

ਲਏ ਗੁਰਜ ਚੱਲੰ ਸੁ ਜਲਾਲਖਾਨੰ ॥

le guraj cha'la(n) su jalaalakhaana(n) ||

Jalal Khan joined with a mace.

ਹਠੇ ਸੂਰਮਾ ਮੱਤ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥

haThe sooramaa ma't jodhaa jujhaara(n) ||

The determined warriors fought, seemingly intoxicated.

ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੱੁਟੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੩੨॥

paree ku'T ka'uTa(n) uThee sasatr jhaara(n) ||32||

There were blows after blows and the sparks fell, when the weapons struck

each other ||32||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਜਸੰਵਾਲ ਧਾਏ ॥

jasa(n)vaal dhaae ||

ਤੁਰੰਗੰ ਨਚਾਏ ॥

tura(n)ga(n) nachaae ||

The Raja of Jaswal rushed forward on the galloping horse.

ਲਯੋ ਘੇਰ ਹੁਸੈਨੀ ॥

layo gher husainee ||

ਹਨਿਯੋ ਸਾਂਗ ਪੈਨੀ ॥੩੩॥

haniyo saa(n)g painee ||33||

He surrounded Hussain and struck his sharp lance at him.33.

ਤਿਨੂ ਬਾਣ ਬਾਹੇ ॥

tinoo baan baahe ||

ਬਡੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥

badde sain gaahe ||

He (Hussaini) discharged arrow and destroyed much of the army.

ਜਿਸੈ ਅੰਗਿ ਲਾਗਿਯੋ ॥

jisai a(n)g laagiyo ||

ਤਿਸੈ ਪ੍ਰਾਣ ਤ੍ਯਾਗਯੋ ॥੩੪॥

tisai praan tayaagayo ||34||

He, who is struck by the arrow on his chest, he breathes his last.34.

ਜਬੈ ਘਾਵ ਲਾਗਯੋ ॥

jabai ghaav laagayo ||

ਤਬੈ ਕੋਪ ਜਾਗਯੋ ॥

tabai kop jaagayo ||

Whenever one is wounded, he gets highly infuriated.

ਸੰਭਾਰੀ ਕਮਾਣੰ ॥

sa(n)bhaaree kamaana(n) ||

ਹਣੇ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥੩੫॥

hane beer baana(n) ||35||

Then, holding his bow, he kills the warriors with arrows. 35.

ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥

chahoo(n) or ddooke ||

ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥

mukha(n) maar kooke ||

The warriors advance from all the four sides and shout “kill, kill”.

ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥

nirabhai sasatr baahai(n) ||

ਦੋਊ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥੩੬॥

dhouoo jeet chaahai(n) ||36||

They strike their weapons fearlessly, both the sides wish for their

victory.36.

ਰਿਸੇ ਖਾਨਜਾਦੇ ॥

rise khaanajaadhe ||

ਮਹਾ ਮੱਦ ਮਾਦੇ ॥

mahaa ma'dh maadhe ||

The sons of Khans, in great ire and puffed up with great ego,

ਮਹਾ ਬਾਣ ਬਰਖੇ ॥

mahaa baan barakhe ||

ਸਭੈ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥੩੭॥

sabhai soor harakhe ||37||

Shower the rain of arrows all the warriors are filled with anger.37.

ਕਰੈ ਬਾਣ ਅਰਚਾ ॥

karai baan arachaa ||

ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥

dhanur bedh charachaa ||

There is spattering of arrows (in worship) and the bows seem engaged in Vedic discussion.

ਸੁ ਸਾਗੰ ਸਮ੍ਹਾਲੰ ॥

s saaga(n) samhaala(n) ||

ਕਰੈ ਤਉਨ ਠਾਮੰ ॥੩੮॥

karai taun Thaama(n) ||38||

Wherever the warrior wants to strike the blow, he strikes it.38.

ਬਲੀ ਬੀਰ ਰੁੱਝੇ ॥

balee beer ru'jhe ||

ਸਮੂਹ ਸਸਤ੍ਰ ਜੁੱਝੇ ॥

samooh sasatr ju'jhe ||

The brave fighters are busy in this task they are engaged in war with all

their wepons.

ਲਗੈ ਧੀਰ ਧੱਕੇ ॥

lagai dheer dha'ke ||

ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਝਨੱਕੇ ॥੩੯॥

kirapaana(n) jhana'ke ||39||

The warriors, with the quality of forbearance, are knocking forcefully and

their swords are clattering.39.

ਕੱੜਕੈ ਕਮਾਣੰ ॥

ka'Rakai kamaana(n) ||

ਝਣੱਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥

jhana'kai kirapaana(n) ||

The bows crackle and the swords clatter.

ਕੜੰਕਾਰ ਛੱੁਟੈ ॥

kaRa(n)kaar chha'uTai ||

ਝਣੰਕਾਰ ਉੱਠੈ ॥੪੦॥

jhana(n)kaar u'Thai ||40||

The arrows, when discharged, produce knocking sound, and the weapons

when struck, produce jingling sound.40.

ਹਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੈ ॥

haThee sasatr jhaarai ||

ਨ ਸੰਕਾ ਬਿਚਾਰੈ ॥

n sa(n)kaa bichaarai ||

The warriors are striking their weapons, they do not think of the impending

death.

ਕਰੈ ਤੀਰ ਮਾਰੰ ॥

karai teer maara(n) ||

ਫਿਰੈ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥੪੧॥

firai loh dhaara(n) ||41||

The arrows are being discharged and the swords are being struck. 41.

ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ ॥

nadhee srauan poora(n) ||

ਫਿਰੈ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥

firai gain hoora(n) ||

The stream of bloods is full, the houris (the heavenly damsels) are moving

in the sky.

ਉਭੇ ਖੇਤ ਪਾਲੰ ॥

aubhe khet paala(n) ||

ਬਕੇ ਬਿੱਕਰਾਲੰ ॥੪੨॥

bake bi'karaala(n) ||42||

On both sides, the warriors utter dreadful shouts.42.

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਤਹ ਹੜ ਹੜਾਇ ਹੱਸੇ ਮਸਾਣ ॥

teh haR haRai ha'se masaan ||

ਲਿੱਟੇ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਛੱੁਟੇ ਕਿਕਾਣ ॥

li'Te gaji(n)dhr chha'uTe kikaan ||

The ghosts are laughing loudly in the battlefield, the elephants are soiling

in dust and the horses are roaming without riders.

ਜੁੱਟੇ ਸੁ ਬੀਰ ਤਹ ਕੜਕ ਜੰਗ ॥

ju'Te su beer teh kaRak ja(n)g ||

ਛੁੱਟੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਵੁਠੇ ਖਤੰਗ ॥੪੩॥

chhu'Tee kirapaan vuThe khata(n)g ||43||

The warriors are fighting with one another and their weapons are creating knocking sounds. The swords are being struck and the arrows are being showered.43.

ਡਾਕਨਿ ਡਹਿਕ ਚਾਵਡਿ ਚਿਕਾਰ ॥

ddaakan ddahik chaavadd chikaar ||

ਕਾਕੰ ਕਹੱਕਿ ਬੱਜੇ ਦੁਧਾਰ ॥

kaaka(n) kaha'k ba'je dhudhaar ||

The vampires are shouting and the hagh are shrieking. The crows are

cawing loudly and the double-edged swords are clattering.

ਖੋਲੰ ਖੜੱਕਿ ਤੁਪਕਿ ਤੜਾਕਿ ॥

khola(n) khaRa'k tupak taRaak ||

ਸੈਥੰ ਸੜੱਕ ਧੱਕੰ ਧਹਾਕਿ ॥੪੪॥

saitha(n) saRa'k dha'ka(n) dhahaak ||44||

The helmets are being knocked at and the guns are booming. The daggers are clattering and there is violent pushing. 44.

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

BHUJANG STANZA

ਤਹਾ ਆਪ ਕੀਨੋ ਹੁਸੈਨੀ ਉਤਾਰੰ ॥

tahaa aap keeno husainee utaara(n) ||

ਸਭੂ ਹਾਥ ਬਾਣੰ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥

sabhoo haath baana(n) kamaana(n) sa(n)bhaara(n) ||

Then Hussain himself entered the fray, all the warriors took up bows and

arrows.

ਰੁਪੇ ਖਾਨਿ ਖੂਨੀ ਕਰੈ ਲਾਗ ਜੱੁਧੰ ॥

rupe khaan khoonee karai laag ja'udha(n) ||

ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ਭਰੇ ਸੂਰ ਕ੍ਰੱਧੰ ॥੪੫॥

mukha(n) rakat naina(n) bhare soor kru'dha(n) ||45||

The bloody Khans stood firmly and began to fight with faces and eyes red with ire.45.

ਜਗਿਯੋ ਜੰਗ ਜਾਲਮ ਸੁ ਜੋਧੰ ਜੁਝਾਰੰ ॥

jagiyo ja(n)g jaalam su jodha(n) jujhaara(n) ||

ਬਹੇ ਬਾਣ ਬਾਂਕੇ ਬਰੱਛੀ ਦੁਧਾਰੰ ॥

bahe baan baa(n)ke bara'chhee dhudhaara(n) ||

The terrible battle of valiant warriors began. The arrows, spears and

double-edged swords were used by the heroes.

ਮਿਲੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਮਹਾਂ ਧੀਰ ਬੰਕੇ ॥

mile beer beera(n) mahaa(n) dheer ba(n)ke ||

ਧਕਾ ਧਕਿ ਸੈਥੰ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ਝਨੰਕੇ ॥੪੬॥

dhakaa dhak saitha(n) kirapaana(n) jhana(n)ke ||46||

The warriors met being pushed forward and the swords are jingling.46.

ਭਏ ਢੋਲ ਢੰਕਾਰ ਨਾਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥

bhe ddol dda(n)kaar naadha(n) nafeera(n) ||

ਉਠੈ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਗੱਜੈ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥

auThai baahu aaghaat ga'jai su beera(n) ||

The drums and the fifes are resounding, the arms rise to strike blows and

the brave fighters are roaring.

ਨਵੰ ਨੱਦ ਨੀਸਾਨ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥

nava(n) na'dh neesaan ba'je apaara(n) ||

ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੪੭॥

rule ta'chh mu'chha(n) uThee sasatr jhaara(n) ||47||

The new trumpets resound in great numbers. The chopped heroes are rolling in dust and the sparks arise with the collision of weapons.47.

ਟਕਾ ਟੁੱਕ ਟੋਪੰ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥

Takaa Tu'k Topa(n) ddakaa ddu'k ddaala(n) ||

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬੰਕੇ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥

mahaa(n) beer baanait ba(n)ke bikraala(n) ||

The helmets and shield have been broken into bits and the great heroes

shooting arrows look terrible and not elegant.

ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲਯੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥

nache beer baitaalaya(n) bhoot preta(n) ||

ਨਚੀ ਡਾਕਿਣੀ ਜੋਗਣੀ ਉਰਧ ਹੇਤੰ ॥੪੮॥

nachee ddaakinee joganee uradh heta(n) ||48||

The heroic sprits, ghosts, fiends and goblins are dancing. The vampires, female demons and Shiva also are dancing.48.

ਛੁਟੀ ਜੋਗ ਤਾਰੀ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਜਾਗੇ ॥

chhuTee jog taaree mahaa(n) rudhr jaage ||

ਡਗਿਯੋ ਧਿਆਨ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਭੈ ਸਿੱਧ ਭਾਗੇ ॥

ddagiyo dhiaan brahama(n) sabhai si'dh bhaage ||

The Supreme Rudra hath awakened on coming out of the Yogic contemplation. The meditation of Brahma hath been interrupted and all the

Siddhas (adepts) in great fear have run away from their abodes.

ਹਸੇ ਕਿੰਨਰੰ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੇਯੰ ॥

hase ki(n)nara(n) ja'chh bi'dhiaa dhareya(n) ||

ਨਚੀ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਚਾਰਣੇਯੰ ॥੪੯॥

nachee a'chharaa pa'chharaa chaaraneya(n) ||49||

The Kinnaers, Yakshas and Vidyadhars are laughing and the wives of bards are dancing.49.

ਪਰਿਓ ਘੋਰ ਜੱੁਧੰ ਸੁ ਸੈਨਾ ਪਰਾਨੀ ॥

pario ghor ja'udha(n) su sainaa paraanee ||

ਤਹਾਂ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਮੰਡਿਓ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ॥

tahaa(n) khaa(n) husainee ma(n)ddio beer baanee ||

The fight was most terrible and the army fled away.] The great hero

Hussain stood firmly in the field.

ਉਤੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ਸੁ ਬੀਰੰ ਜਸ੍ਵਾਰੰ ॥

autai beer dhaae su beera(n) jasavaiaara(n) ||

ਸਬੈ ਬਿਉਤ ਡਾਰੇ ਬਗਾ ਸੇ ਅਸ੍ਵਾਰੰ ॥੫੦॥

sabai biaut ddaare bagaa se asavaiaara(n) ||50||

The heroes of Jaswal ran towards him. The horsemen were cut in the manner the cloth is cut (by the tailor).50.

ਤਹਾਂ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਰਹਿਓ ਏਕ ਠਾਢੰ ॥

tahaa(n) khaa(n) husainee rahio ek Thaadda(n) ||

ਮਨੋ ਜੱੁਧ ਖੰਭੰ ਰਣੰ ਭੂਮ ਗਾਡੰ ॥

mano ja'udh kha(n)bha(n) rana(n) bhoom gaadda(n) ||

There Hussain stood quite alone like the pole of a flagg fixed in the

ground.

ਜਿਸੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਬਾਣ ਮਾਰਿਓ ॥

jisai kop kai kai haThee baan maario ||

ਤਿਸੈ ਛੇਦ ਕੈ ਪੈਲ ਪਾਰੇ ਪਧਾਰਿਓ ॥੫੧॥

tisai chhedh kai pail paare padhaario ||51||

Wherever that tenacious warrior shot his arrow, it pierced though the body and went out. 51.

ਸਹੇ ਬਾਣ ਸੂਰੰ ਸਭੈ ਆਣ ਢੂਕੈ ॥

sahe baan soora(n) sabhai aan ddookai ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੈ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੂਕੈ ॥

chahoo(n) or tai maar hee maar kookai ||

The warriors who were struck by arrows came together against him. From

all the four sides, they shouted “kill, kill”.

ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਅਸਤ੍ਰ ਅਉ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥

bhalee bhaa(n)t so asatr aau sasatr jhaare ||

ਗਿਰੇ ਭਿਸਤ ਕੋ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥੫੨॥

gire bhisat ko khaa(n) husainee sidhaare ||52||

They carried and struck their weapons very ably. At last Hussain fell down

and left for heaven.52.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬੈ ਹੁਸੈਨੀ ਜੁਝਿਓ ਭਯੋ ਸੂਰ ਮਨ ਰੋਸੁ ॥

jabai husainee joojhio bhayo soor man ros ||

When Hussain was killed, the warriors were in great fury.

ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਅਵਰੇ ਸਭੈ ਉਠਿਓ ਕਟੋਚਨ ਜੋਸੁ ॥੫੩॥

bhaaj chale avare sabhai uThio kaTochan jos ||53||

All the others fled, but the forces of Katoch felt excited. 53.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕੋਪਿ ਕਟੋਚਿ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥

kop kaToch sabai mil dhaae ||

ਹਿੰਮਤਿ ਕਿੰਮਤਿ ਸਹਿਤ ਰਿਸਾਏ ॥

hi(n)mat ki(n)mat sahit risaae ||

All the soldiers of Katoch with great anger together with Himmat and

Kimmat.

ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਤਬ ਕੀਯਾ ਉਠਾਨਾ ॥

haree si(n)gh tab keeyaa uThaanaa ||

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨੇ ਪਖਰੀਯਾ ਜੁਆਨਾ ॥੫੪॥

chun chun hane pakhareeyaa juaanaa ||54||

Then Hari Singh, who came forward, killed many brave horsemen.54

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਤਬੈ ਕਟੋਚ ਕੋਪੀਅੰ ॥

tabai kaToch kopeea(n) ||

ਸੰਭਾਰ ਪਾਵ ਰੋਪੀਅੰ ॥

sa(n)bhaar paav ropeea(n) ||

Then the Raja of Katoch became furious and stood firmly in the field.

ਸਰੱਕ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰਹੀ ॥

sara'k sasatr jhaarahee ||

ਸੁ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਉਚਾਰਹੀ ॥੫੫॥

s maar maar uchaarahee ||55||

He used his weapons unerringly shouting death (for the enemy).55.

ਚੰਦੇਲ ਚੌਪੀਯੰ ਤਬੈ ॥

cha(n)dhel chauapeeya(n) tabai ||

ਰਿਸਾਤ ਧਾਤ ਭੇ ਸਬੈ ॥

risaat dhaat bhe sabai ||

(From the other side) the Raja of Chandel got enraged and attacked all in a

body with indignation.

ਜਿਤੇ ਗਏ ਸੁ ਮਾਰੀਯੰ ॥

jite ge su maareeya(n) ||

ਬਚੇ ਤਿਤੇ ਸਿਧਾਰੀਯੰ ॥੫੬॥

bache tite sidhaareeya(n) ||56||

Those who faced him were killed and those who remained behind, ran

away.56.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਾਤ ਸਵਾਰਨ ਕੈ ਸਹਿਤ ਜੂਝੇ ਸੰਗਤ ਰਾਇ ॥

saat savaaran kai sahit joojhe sa(n)gat rai ||

(Sangita Singh) died with his seven companions.

ਦਰਸੋ ਸੁਨਿ ਜੂਝੈ ਤਿਨੈ ਬਹੁਤ ਜੁਝਤ ਭਯੋ ਆਇ ॥੫੭॥

dharaso sun joojhai tinai bahut jujhat bhayo aai ||57||

When Darsho came to know of it, he also came in the field and died. 57.

ਹਿੰਮਤ ਹੂੰ ਉਤਰਿਯੋ ਤਹਾ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੰਝਾਰ ॥

hi(n)mat hoo(n) utariyo tahaa beer khet ma(n)jhaar ||

Then Himmat came in the battlefield.

ਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨਿ ਘਾਇ ਸਹਿ ਕੇਤਨਿ ਕੈ ਤਨਿ ਝਾਰ ॥੫੮॥

ketan ke tan ghai seh ketan kai tan jhaar ||58||

He received several wounds and struck his weapons on several others.58.

ਬਾਜ ਤਹਾਂ ਜੂਝਤ ਭਯੋ ਹਿੰਮਤ ਗਯੋ ਪਰਾਇ ॥

baaj tahaa(n) joojhat bhayo hi(n)mat gayo parai ||

His horse was killed there, but Himmat fled.

ਲੋਥ ਕ੍ਰਿਪਾਲਹਿ ਕੀ ਨਮਿਤ ਕੋਪਿ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥੫੯॥

loth kirapaaleh kee namit kop pare ararai ||59||

The warriors of Katoch came with great rage in order to take away the dead body of their Raja Kirpal.59.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੱੁਝੇ ॥

balee bair ra'ujhe ||

ਸਮੁਹਿ ਸਾਰ ਜੱੁਝੇ ॥

samuh saar ja'ujhe ||

The warriors are busy in wreaking vengeance, they become martyrs facing

the sword.

ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਗਾਜੀ ॥

kirapaa raam gaajee ||

ਲਰਿਓ ਸੈਨ ਭਾਜੀ ॥੬੦॥

lario sain bhaajee ||60||

The warrior Kirpa Ram fought so severely that all the army seems to be

running away. 60.

ਮਹਾ ਸੈਨ ਗਾਹੈਂ ॥

mahaa sain gaahai(n) ||

ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥

nirabhai sasatr baahai(n) ||

He tramples the big army and strikes his weapon fearlessly.

ਘਨਿਯੋ ਕਾਲ ਕੈ ਕੈ ॥

ghaniyo kaal kai kai ||

ਚਲੈ ਜੱਸ ਲੈ ਕੈ ॥੬੧॥

chalai ja's lai kai ||61||

After destroying many and receiving approbation, he hath left.61.

ਬਜੇ ਸੰਖ ਨਾਦੰ ॥

baje sa(n)kh naadha(n) ||

ਸੁਰੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥

sura(n) nirabikhaadha(n) ||

The conches and trumpets resound and their sound is heard constantly.

ਬਜੇ ਡੌਰ ਡੱਢੰ ॥

baje ddauar dda'dda(n) ||

ਹਠੇ ਸਸਤ੍ਰ ਕੱਢੰ ॥੬੨॥

haThe sasatr ka'dda(n) ||62||

The tabors and drums resound and the warriors are taking out their

weapons.62.

ਪਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥

paree bheer bhaaree ||

ਜੁਝੈ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥

jujhai chhatr dhaaree ||

There is overcrowding and the kings have fallen as martyrs.

ਮੁਖੰ ਮੱੁਛ ਬੰਕੰ ॥

mukha(n) ma'uchh ba(n)ka(n) ||

ਮੰਡੇ ਬੀਰ ਹੰਕੰ ॥੬੩॥

ma(n)dde beer ha(n)ka(n) ||63||

The warriors on whose faces there are winsome whiskers, they are

shouting very loudly.63.

ਮੁਖੰ ਮਾਰਿ ਬੋਲੈਂ ॥

mukha(n) maar bolai(n) ||

ਰਣੰ ਭੂਮਿ ਡੋਲੈਂ ॥

rana(n) bhoom ddolai(n) ||

From their mouths, they are shouting “kill. Kill”, and roam in the

battlefield.

ਹਥਿਆਰੰ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥

hathiaara(n) sa(n)bhaarai(n) ||

ਉਭੈ ਬਾਜ ਡਾਰੈਂ ॥੬੪॥

aubhai baaj ddaarai(n) ||64||

They hold their weapons and cause the horses of both sides to flee.64

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਰਣ ਜੁਝਤ ਕਿਰਪਾਲ ਕੇ ਨਾਚਤ ਭਯੋ ਗੁਪਾਲ ॥

ran jujhat kirapaal ke naachat bhayo gupaal ||

When Kirpal died in the battlefield, Gopal rejoiced.

ਸੈਨ ਸਭੈ ਸਿਰਦਾਰ ਦੈ ਭਾਜਤ ਭਈ ਬਿਹਾਲ ॥੬੫॥

sain sabhai siradhaar dhai bhaajat bhiee bihaal ||65||

All the army fled in disorder, when their leaders Hussain and Kirpal were

killed. 65.

ਖਾਨ ਹੁਸੈਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੇ ਹਿੰਮਤ ਰਣ ਜੁਝੰਤ ॥

khaan husain kirapaal ke hi(n)mat ran joojha(n)t ||

After the death of Hussain and Kirpal and the fall of Himmat

ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜੋਧਾ ਸਬੈ ਜਿਮ ਦੇ ਮੁਕਟ ਮਹੰਤ ॥੬੬॥

bhaaj chale jodhaa sabai jim dhe mukaT maha(n)t ||66||

All the warriors fled, just as people go away after giving authority to the Mahant.66.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਹ ਬਿਧ ਸਤ੍ਰੁਰ ਸਬੈ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥

eeh bidh satur sabai chun maare ||

ਗਿਰੇ ਆਪਨੇ ਸੂਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

gire aapane soor sa(n)bhaare ||

In this way, all the enemies were aimed and killed. After that they took care

of their dead.

ਤਹ ਘਾਇਲ ਹਿਮੰਤ ਕੱਹ ਲਹਾ ॥

teh ghail hima(n)t ka'h lahaa ||

ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਗੋਪਾਲ ਸਿਉਂ ਕਹਾ ॥੬੭॥

raam si(n)gh gopaal siau(n) kahaa ||67||

Then on seeing Himmat lying wounded, Ram Singh said to Gopal.67.

ਜਿਨ ਹਿੰਮਤ ਅਸ ਕਲਹ ਬਢਾਯੋ ॥

jin hi(n)mat as kaleh baddaayo ||

ਘਾਇਲ ਆਜ ਹਾਥ ਵਹ ਆਯੋ ॥

ghail aaj haath veh aayo ||

“That Himmat, who had been the root-cause of all the quarrels, hath now

fallen wounded in our hands.”

ਜਬ ਗੁਪਾਲ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥

jab gupaal aaise sun paavaa ||

ਮਾਰਿ ਦੀਓ ਜੀਅਤ ਨ ਉਠਾਵਾ ॥੬੮॥

maar dheeo jeeat na uThaavaa ||68||

When Gopal heard these words, he killed Himmat and did not allow him to get up alive. 68.

ਜੀਤ ਭਈ ਰਨ ਭਯੋ ਉਜਾਰਾ ॥

jeet bhiee ran bhayo ujaaraa ||

ਸਿਮ੍ਰਿਤ ਕਰਿ ਸਭ ਘਰੋ ਸਿਧਾਰਾ ॥

simirat kar sabh gharo sidhaaraa ||

The victory was gained and the battle ended. While remembering homes,

all went there.

ਰਾਖਿ ਲੀਯੋ ਹਮ ਕੋ ਜਗਰਾਈ ॥

raakh leeyo ham ko jagaraiee ||

ਲੋਹ ਘਟਾ ਅਨਤੈ ਬਰਸਾਈ ॥੬੯॥

loh ghaTaa anatai barasaiee ||69||

The Lord protected me from the cloud of battle, which rained elsewhere. 69.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਹੁਸੈਨੀ ਬਧ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹਿੰਮਤ ਸੰਗਤੀਆ ਬਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਗਿਆਰਮੋ ਧਿਆਇ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧॥ਅਫਜੂ॥੪੨੩॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the husainee badh kirapaal hi(n)mat sa(n)gateeaa badh baranana(n) naam giaaramo dhiaai samaapat masat subh masat ||11||afajoo||423||

End of Eleventh Chapter of BACHITTAR NATAK entitled Description of the Killing of Hussaini and also the Killing of Kirpal, Himmat and

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਪਾਰਾ ॥

ju'dh bhayo ieh bhaa(n)t apaaraa ||

ਤੁਰਕਨ ਕੋ ਮਾਰਿਓ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥

turakan ko maario siradhaaraa ||

In this way, the great battle was fought, when the leader of the Turks (Muslims) was killed.

ਰਿਸ ਤਨ ਖਾਨ ਦਿਲਾਵਰ ਤਏ ॥

ris tan khaan dhilaavar te ||

ਇਤੈ ਸਊਰ ਪਠਾਵਤ ਭਏ ॥੧॥

eitai suoor paThaavat bhe ||1||

On this Dilawar become very angry and sent a contingent of horsemen in

this direction.1.

ਉਤੈ ਪਠਿਓ ਉਨ ਸਿੰਘ ਜੁਝਾਰਾ ॥

autai paThio un si(n)gh jujhaaraa ||

ਤਿਹ ਭਲਾਨ ਤੇ ਖੇਦ ਨਿਕਾਰਾ ॥

teh bhalaan te khedh nikaaraa ||

From the other side, Jujhar Singh was sent, who drove out the enemy from Bhallan immediately.

ਇਤਿ ਗਜ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ ਦਲ ਜੋਰਾ ॥

eit gaj si(n)gh pa(n)maa dhal joraa ||

ਧਾਇ ਪਰੇ ਤਿਨ ਊਪਰ ਭੋਰਾ ॥੨॥

dhai pare tin uoopar bhoraa ||2||

On this side Gaj Singh and Pamma (Parmanand) assembled their forces

and fell upon them early in the morning.2.

ਉਤੈ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ਆਡਾ ॥

autai jujhaar si(n)gh bhayo aaddaa ||

ਜਿਮ ਰਨ ਖੰਭ ਭੂਮਿ ਰਨਿ ਗਾਡਾ ॥

jim ran kha(n)bh bhoom ran gaaddaa ||

On the other side Jujhar Singh stood firmly like a flagpost planted in the battlefield.

ਗਾਡਾ ਚਲੇ ਨ ਹਾਡਾ ਚਲਿ ਹੈ ॥

gaaddaa chale na haaddaa chal hai ||

ਸਾਮੁਹਿ ਸੇਲ ਸਮਰ ਮੋ ਝਲਿ ਹੈ ॥੩॥

saamuh sel samar mo jhal hai ||3||

Even the flagpost might be loosened, but the brave Rajput did not waver,

he received the blows without flinching.3.

ਬਾਟ ਚੜ੍ਹੈ ਦਲ ਦੋਊ ਜੁਝਾਰਾ ॥

baaT chaRhai dhal dhouoo jujhaaraa ||

ਉਤੈ ਚੰਦੇਲ ਇਤੈ ਜਸਵਾਰਾ ॥

autai cha(n)dhel itai jasavaaraa ||

The warriors of both armies moved in detachments, Raja of Chandel on

that side and Raja of Jaswar on this side.

ਮੰਡਿਓ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੋ ਜੱੁਧਾ ॥

ma(n)ddio beer khet mo ja'udhaa ||

ਉਪਜਿਉ ਸਮਰਸੂਰ ਮਨ ਕ੍ਰੱੁਧਾ ॥੪॥

aupajiau samarasoor man kra'udhaa ||4||

All the warriors were in great rage and the fight began in the battlefield.4.

ਕੋਪ ਭਰੇ ਦੋਊ ਦਿਸ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥

kop bhare dhouoo dhis bhaT bhaare ||

ਇਤੈ ਚੰਦੇਲ ਉਤੈ ਜਸਵਾਰੇ ॥

eitai cha(n)dhel utai jasavaare ||

The brave heroes of both the armies were in great anger, warriors of

Chandel on this side and warriors of Jaswar on the other.

ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬਜੇ ਅਪਾਰਾ ॥

ddol nagaare baje apaaraa ||

ਭੀਮ ਰੂਪ ਭੈਰੋ ਭਭਕਾਰਾ ॥੫॥

bheem roop bhairo bhabhakaaraa ||5||

Many drums and trumpets resounded, the terrible Bhairo (the god of war)

shouted.5.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਧੁਣੰ ਢੋਲ ਬੱਜੇ ॥

dhuna(n) ddol ba'je ||

ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗੱਜੇ ॥

mahaa(n) soor ga'je ||

Listening to the resounding voice of the drums, the warriors thunder.

ਕਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਵੰ ॥

kare sasatr ghaava(n) ||

ਚੜ੍ਹੇ ਚਿੱਤ ਚਾਵੰ ॥੬॥

chaRhe chi't chaava(n) ||6||

They inflict wounds with weapons, their minds filled with great zest.6.

ਨ੍ਰਿਭੈ ਬਾਜ ਡਾਰੈ ॥

nirabhai baaj ddaarai ||

ਪਰੱਘੈ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥

para'ghai prahaarai ||

Fearlessly, they cause their horses to run and strike the blows of axes.

ਕਰੇ ਤੇਗ ਘਾਯੰ ॥

kare teg ghaaya(n) ||

ਚੜ੍ਹੇ ਚਿੱਤ ਚਾਯੰ ॥੭॥

chaRhe chi't chaaya(n) ||7||

Many inflict wounds with their swords and the minds of all are very

enthusiastic.7.

ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥

bakai maar maara(n) ||

ਨ ਸੰਕਾ ਬਿਚਾਰੰ ॥

n sa(n)kaa bichaara(n) ||

From their mouths, they shout “kill, kill”, without any doubts.

ਰੁਲੈ ਤੱਛ ਮੱੁਛੰ ॥

rulai ta'chh ma'uchha(n) ||

ਕਰੈ ਸੁਰਗ ਇੱਛੰ ॥੮॥

karai surag i'chha(n) ||8||

The chopped warriors are rolling in dust and wish to go to heaven.8.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨੈਕ ਨ ਰਨ ਤੇ ਮੁਰਿ ਚਲੈਂ ਕਰੈ ਨਿਡਰ ਹ੍ਵੈ ਘਾਇ ॥

naik na ran te mur chalai(n) karai niddar havai ghai ||

They do not retrace their steps from the battlefield and inflict wounds fearlessly.

ਗਿਰ ਗਿਰ ਪਰੈ ਪਵੰਗ ਤੇ ਬਰੇਂ ਬਰੰਗਨ ਜਾਇ ॥੯॥

gir gir parai pava(n)g te bare(n) bara(n)gan jai ||9||

Those who fall from their horses, the heavenly damsels go to wed them.9.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਹ ਬਿਧਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

eeh bidh hot bhayo sa(n)graamaa ||

ਜੁਝੇ ਚੰਦ ਨਰਾਇਨ ਨਾਮਾ ॥

joojhe cha(n)dh narain naamaa ||

In this way, the battle continued on both sides (with great vigour).

Chandan Rai was killed.

ਤਬ ਜੁਝਾਰ ਏਕਲ ਹੀ ਧਯੋ ॥

tab jujhaar ekal hee dhayo ||

ਬੀਰਨ ਘੇਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਲਯੋ ॥੧੦॥

beeran gher dhaso dhis layo ||10||

Then Jujhar Singh continued the fight quite alone. He was surrounded

from all sides.10.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਧਸਿਯੋ ਕਟਕ ਮੈ ਝਟਕ ਦੈ ਕਛੂ ਨ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰ ॥

dhasiyo kaTak mai jhaTak dhai kachhoo na sa(n)k bichaar ||

He rushed into the army of the enemy without any hesitation.

ਗਾਹਤ ਭਯੋ ਸੁਭਟਨ ਬਡੇ ਬਾਹਤਿ ਭਯੋ ਹਥਿਆਰ ॥੧੧॥

gaahat bhayo subhaTan badde baahat bhayo hathiaar ||11||

And killed many soldiers, wielding his weapons very skillfully.11.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਹ ਬਿਧਿ ਘਣੇ ਘਰਨ ਕੋ ਗਾਰਾ ॥

eeh bidh ghane gharan ko gaaraa ||

In this way, he destroyed many homes.

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਕਰਿ ਹਥੀਯਾਰਾ ॥

bhaa(n)t bhaa(n)t ke kar hatheeyaaraa ||

He used various types of weapons.

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਬੀਰ ਪਖਰੀਆ ਮਾਰੇ ॥

chun chun beer pakhareeaa maare ||

He aimed and killed the brave horsemen.

ਅੰਤਿ ਦੇਵ ਪੁਰ ਆਪ ਪਧਾਰੇ ॥੧੨॥

a(n)t dhev pur aap padhaare ||12||

But at last he left for the heavenly abode himself. ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦ੍ਵਾਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ

॥੧੨॥ਅਫਜੂ॥੪੩੫॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the jujhaar si(n)gh judh baranana(n) naam dhavaiaadhasamo dhiaai samaapat masat subh masat ||12||afajoo||435||

End of the Twelfth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled Description of

the battle with Jujhar Singh. True, all is true. ||12|| Continues ||435||

ਸਹਜਾਦੇ ਕੋ ਆਗਮਨ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ॥

sahajaadhe ko aagaman madhr dhes ||

The arrival of Shahzada (the prince) in Madra Desha (Punjab):

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਬਧ ਭਯੋ ਜੁਝਾਰਾ ॥

eeh bidh so badh bhayo jujhaaraa ||

ਆਨ ਬਸੇ ਤਬ ਧਾਮ ਲੁਝਾਰਾ ॥

aan base tab dhaam lujhaaraa ||

In this way, when Jujhar Singh was killed, the soldiers returned to their

homes.

ਤਬ ਅਉਰੰਗ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਿਸਾਵਾ ॥

tab aaura(n)g man maeh risaavaa ||

ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਕੋ ਪੂਤ ਪਠਾਵਾ ॥੧॥

ma'dhr dhes ko poot paThaavaa ||1||

Then Aurangzeb became very angry and sent his son to Madr Desha

(Punjab).1.

ਤਿੱਹ ਆਵਤ ਸਭ ਲੋਕ ਡਰਾਨੇ ॥

ti'h aavat sabh lok ddaraane ||

ਬਡੇ ਬਡੇ ਗਿਰ ਹੇਰ ਲੁਕਾਨੇ ॥

badde badde gir her lukaane ||

On his arrival, all were frightened and hid themselves in big hills.

ਹਮਹੂੰ ਲੋਗਨ ਅਧਿਕ ਡਰਾਯੋ ॥

hamahoo(n) logan adhik ddaraayo ||

ਕਾਲ ਕਰਮ ਕੋ ਮਰਮ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨॥

kaal karam ko maram na paayo ||2||

The people tried to frighten me also, because they did not understand the

ways of Almighty.2.

ਕਿਤਕ ਲੋਕ ਤਜਿ ਸੰਗਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥

kitak lok taj sa(n)g sidhaare ||

ਜਾਇ ਬਸੇ ਗਿਰਵਰ ਜਹਿ ਭਾਰੇ ॥

jai base giravar jeh bhaare ||

Some people left us and took refuge in the big hills.

ਚਿਤ ਮੂਜੀਯਨ ਕੋ ਅਧਿਕ ਡਰਾਨਾ ॥

chit moojeeyan ko adhik ddaraanaa ||

ਤਿਨੈ ਉਬਾਰ ਨ ਅਪਨਾ ਜਾਨਾ ॥੩॥

tinai ubaar na apanaa jaanaa ||3||

The cowards were so much frightened that they did not consider their

safety with me.3.

ਤਬ ਅਉਰੰਗ ਜੀਅ ਮਾਂਝ ਰਿਸਾਏ ॥

tab aaura(n)g jeea maa(n)jh risaae ||

ਏਕ ਅਹਦੀਆ ਈਹਾਂ ਪਠਾਏ ॥

ek ahadheeaa ieehaa(n) paThaae ||

The son of Aurangzeb grew very angry and sent a subordinate in this

direction.

ਹਮ ਤੇ ਭਾਜਿ ਬਿਮੁਖ ਜੇ ਗਏ ॥

ham te bhaaj bimukh je ge ||

ਤਿਨ ਕੇ ਧਾਮ ਗਿਰਾਵਤ ਭਏ ॥੪॥

tin ke dhaam giraavat bhe ||4||

Those who had left me in distrust, their homes were demolished by him.4.

ਜੇ ਅਪਨੇ ਗੁਰ ਤੇ ਮੁਖ ਫਿਰਹੈਂ ॥

je apane gur te mukh firahai(n) ||

ਈਹਾਂ ਊਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਿਰਿਹੈਂ ॥

e'eehaa(n) uoohaa(n) tin ke gireh girihai(n) ||

Those who turn away their faces from the Guru, their houses are

demolished in this and the next world.

ਇਹਾਂ ਉਪਹਾਸ ਨ ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਾਸਾ ॥

eihaa(n) upahaas na sur pur baasaa ||

ਸਭ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਹੈ ਨਿਰਾਸਾ ॥੫॥

sabh baatan te rahai niraasaa ||5||

They are ridiculed here and also do not get an abode in heaven. They also remain disappointed in all things.5.

ਦੂਖ ਭੂਖ ਤਿਨ ਕੋ ਰਹੈ ਲਾਗੀ ॥

dhookh bhookh tin ko rahai laagee ||

ਸੰਤ ਸੇਵ ਤੇ ਜੋ ਹੈ ਤਿਆਗੀ ॥

sa(n)t sev te jo hai tiaagee ||

They are always inflicted by hunger and sorrow, those, who have forsaken

the service of the saints.

ਜਗਤ ਬਿਖੈ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਸਰਹੀਂ ॥

jagat bikhai koiee kaam na sarahee(n) ||

ਅੰਤਹਿ ਕੁੰਡ ਨਰਕ ਕੀ ਪਰਹੀਂ ॥੬॥

a(n)teh ku(n)dd narak kee parahee(n) ||6||

None of their wishes are fulfilled in the world and in the end, they abide in the fire of the abyss of hell.6.

ਤਿਨ ਕੋ ਸਦਾ ਜਗਤ ਉਪਹਾਸਾ ॥

tin ko sadhaa jagat upahaasaa ||

ਅੰਤਹਿ ਕੁੰਡ ਨਰਕ ਕੀ ਬਾਸਾ ॥

a(n)teh ku(n)dd narak kee baasaa ||

They are always ridiculed in the world and in the end, they abide in the fire

of the abyss of hell.

ਗੁਰ ਪਗ ਤੇ ਜੇ ਬੇਮੁਖ ਸਿਧਾਰੇ ॥

gur pag te je bemukh sidhaare ||

ਈਹਾਂ ਊਹਾ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕਾਰੇ ॥੭॥

e'eehaa(n) uoohaa tin ke mukh kaare ||7||

Those, who turn away their face from the feet of the Guru, their faces are blackened in this and the next world.7.

ਪੁਤ੍ਰ ਪਉਤ੍ਰ ਤਿਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਫਰੈਂ ॥

putr pautr tin ke nahee(n) farai(n) ||

ਦੁਖ ਦੈ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਮਰੈਂ ॥

dhukh dhai maat pitaa ko marai(n) ||

Their sons and grandsons do not prosper and they die, creating great

agony for their parents.

ਗੁਰ ਦੋਖੀ ਸਗ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪਾਵੈ ॥

gur dhokhee sag kee mrit paavai ||

ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਡਾਰੇ ਪਛੁਤਾਵੈ ॥੮॥

narak ku(n)dd ddaare pachhutaavai ||8||

The one, who hath malice of the Guru in his heart, dies the death of ad dog. He repents, when he is thrown in the abyss of hell.8.

ਬਾਬੇ ਕੇ ਬਾਬਰ ਕੇ ਦੋਊ ॥

baabe ke baabar ke dhouoo ||

ਆਪ ਕਰੇ ਪਰਮੇਸਰ ਸੋਊ ॥

aap kare paramesar souoo ||

The successors of both, Baba (Nanak) and Badur were created by God

Himself.

ਦੀਨ ਸਾਹ ਇਨ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥

dheen saeh in ko pahichaano ||

ਦੁਨੀ ਪੱਤਿ ਉਨ ਕੌ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥੯॥

dhunee pa't un kau anumaano ||9||

Recognise the former as the spiritual king and the later as temporal king.9.

ਜੋ ਬਾਬੇ ਕੋ ਦਾਮ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥

jo baabe ko dhaam na dhaihai(n) ||

ਤਿਨ ਤੇ ਗਹਿ ਬਾਬਰ ਕੇ ਲੈਹੈਂ ॥

tin te geh baabar ke laihai(n) ||

Those who do not deliver the Guru’s money, the successors of Babur shall

seize and take away forcibly from them.

ਦੈ ਦੈ ਤਿਨ ਕੌ ਬਡੀ ਸਜਾਇ ॥

dhai dhai tin kau baddee sajai ||

ਪੁਨਿ ਲੈਹੈਂ ਗ੍ਰਿਹ ਲੂਟ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥

pun laihai(n) gireh looT banai ||10||

They will be greatly punished and their houses will he plundered.10.

ਜਬ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ਬੇਮੁਖ ਬਿਨਾ ਧਨ ॥

jab havaihai(n) bemukh binaa dhan ||

ਤਬ ਚੜਿਹੈਂ ਸਿਖਨ ਕਹ ਮਾਂਗਨ ॥

tab chaRihai(n) sikhan keh maa(n)gan ||

Those impertinent persons will be without money, they will beg for it from

the Sikhs.

ਜੇ ਜੇ ਸਿਖ ਤਿਨੈ ਧਨ ਦੈਹੈਂ ॥

je je sikh tinai dhan dhaihai(n) ||

ਲੂਟ ਮਲੇਛ ਤਿਨੂ ਕੌ ਲੈਹੈਂ ॥੧੧॥

looT malechh tinoo kau laihai(n) ||11||

And those Sikhs, who will give them money, their houses will be plundered by the Malechhas (barbarians).11.

ਜਬ ਹੁਇ ਹੈ ਤਿਨ ਦਰਬ ਬਿਨਾਸਾ ॥

jab hui hai tin dharab binaasaa ||

ਤਬ ਧਰਿਹੈ ਨਿਜ ਗੁਰ ਕੀ ਆਸਾ ॥

tab dharihai nij gur kee aasaa ||

When their wealth will be destroyed, then they will keep hopes on their

Guru.

ਜਬ ਤੇ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਕੋ ਐਹੈਂ ॥

jab te gur dharasan ko aaihai(n) ||

ਤਬ ਤਿਨ ਕੋ ਗੁਰ ਮੁਖ ਨ ਲਗੈਹੈਂ ॥੧੨॥

tab tin ko gur mukh na lagaihai(n) ||12||

They will all come then to have a sight of the Guru, but the Guru will not receive them.12.

ਬਿਦਾ ਬਿਨਾ ਜੈਹੈਂ ਤਬ ਧਾਮੰ ॥

bidhaa binaa jaihai(n) tab dhaama(n) ||

ਸਰਿਹੈ ਕੋਈ ਨ ਤਿਨ ਕੋ ਕਾਮੰ ॥

sarihai koiee na tin ko kaama(n) ||

Then without seeking the permission of the Guru, they will return to their

homes, therefore none of their work will be fruitful.

ਗੁਰ ਦਰ ਢੋਈ ਨ ਪ੍ਰਭ ਪੁਰ ਵਾਸਾ ॥

gur dhar ddoiee na prabh pur vaasaa ||

ਦੁਹੂੰ ਠਉਰ ਤੇ ਰਹੇ ਨਿਰਾਸਾ ॥੧੩॥

dhuhoo(n) Thaur te rahe niraasaa ||13||

He, who doth not get the refuge at the house of the Guru, he doth not get an abode in the Court of the Lord. He remains disappointed at both the places, in this world as well as the next world.13.

ਜੇ ਜੇ ਗੁਰ ਚਰਨਨ ਰਤ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥

je je gur charanan rat havaihai(n) ||

ਤਿਨ ਕੋ ਕਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪੈਹੈਂ ॥

tin ko kasaT na dhekhan paihai(n) ||

Those, who are the devotees of Guru's feet, the sufferings cannot touch

them.

ਰਿਧ ਸਿਧ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹੀਂ ॥

ridh sidh tin ke gireh maahee(n) ||

ਪਾਪ ਤਾਪ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ ਨ ਛਾਹੀਂ ॥੧੪॥

paap taap chhavai sakai na chhaahee(n) ||14||

The wealth and prosperity always abide in their house and the sins and ailments cannot even come near their shadow.14.

ਤਿਹ ਮਲੇਛ ਛ੍ਵੈਹੈ ਨਹੀਂ ਛਾਹਾਂ ॥

teh malechh chhavaihai nahee(n) chhaahaa(n) ||

ਅਸਟ ਸਿਧ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਘਰਿ ਮਾਹਾਂ ॥

asaT sidh havai hai ghar maahaa(n) ||

The malechha (barbarian) cannot touch their shadow, the eight miraculous

powers in their house.

ਹਾਸ ਕਰਤ ਜੋ ਉਦਮ ਉਠੈਹੈਂ ॥

haas karat jo udham uThaihai(n) ||

ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਤਿਨ ਕੇ ਘਰਿ ਐਹੈਂ ॥੧੫॥

navo nidh tin ke ghar aaihai(n) ||15||

Even if they endeavour to reap gain by way of fun, the nine treasures come to their abode by themselves.15.

ਮਿਰਜਾ ਬੇਗ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਨਾਮੰ ॥

mirajaa beg huto teh naama(n) ||

ਜਿਨ ਢਾਹੇ ਬੇਮੁਖਨ ਕੇ ਧਾਮੰ ॥

jin ddaahe bemukhan ke dhaama(n) ||

Mirza Beg was the name of the officer, who demolished the houses of the

apostates.

ਸਭ ਸਨਮੁਖ ਗੁਰ ਆਪ ਬਚਾਏ ॥

sabh sanamukh gur aap bachaae ||

ਤਿਨ ਕੇ ਬਾਰ ਨ ਬਾਂਕਨ ਪਾਏ ॥੧੬॥

tin ke baar na baa(n)kan paae ||16||

Those who remained faithful, were protected by the Guru, not even a little

harm was done to them.16.

ਉਤ ਅਉਰੰਗ ਜੀਅ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥

aut aaura(n)g jeea adhik risaayo ||

ਚਾਰ ਅਹਦੀਯਨ ਅਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥

chaar ahadheeyan aaur paThaayo ||

There the son of Aurangzeb grew most angry, he sent four other officers.

ਜੇ ਬੇਮੁਖ ਤਾਂ ਤੇ ਬਚਿ ਆਏ ॥

je bemukh taa(n) te bach aae ||

ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੁਨਿ ਇਨੈ ਗਿਰਾਏ ॥੧੭॥

tin ke gireh pun inai giraae ||17||

Those apostates who had escaped (the punishment) earlier, there hoses

were demolished by the officers. 17.

ਜੇ ਤਜਿ ਭਜੇ ਹੁਤੇ ਗੁਰ ਆਨਾ ॥

je taj bhaje hute gur aanaa ||

ਤਿਨ ਪੁਨਿ ਗੁਰੂ ਅਹਦੀਅਹਿ ਜਾਨਾ ॥

tin pun guroo ahadhe'eeh jaanaa ||

Those who had fled form Anandpur forsaking the refuge of the Guru and considered are officers as their Guru.

ਮੂਤ੍ਰ ਡਾਰ ਤਿਨ ਸੀਸ ਮੁੰਡਾਏ ॥

mootr ddaar tin sees mu(n)ddaae ||

ਪਾਹੁਰਿ ਜਾਨਿ ਗ੍ਰਿਹਹਿ ਲੈ ਆਏ ॥੧੮॥

paahur jaan giraheh lai aae ||18||

Who have put the urine on their heads and shaved them, it appears that

they Guru, these officers enquired about their address from others.18.

ਜੇ ਜੇ ਭਾਜ ਹੁਤੇ ਬਿਨੁ ਆਇਸੁ ॥

je je bhaaj hute bin aais ||

ਕਹੋ ਅਹਦੀਅਹਿ ਕਿਨੈ ਬਤਾਇਸੁ ॥

kaho ahadhe'eeh kinai batais ||

Those who had fled from Anandpur without the permission of their Guru, these officers enquired about their address from others.

ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਕਰਿ ਸਹਿਰ ਫਿਰਾਏ ॥

moo(n)dd moo(n)dd kar sahir firaae ||

ਕਾਰ ਭੇਟ ਜਨੁ ਲੈਨ ਸਿਧਾਏ ॥੧੯॥

kaar bheT jan lain sidhaae ||19||

They have got their heads shaved and caused them to move throughout the city. It appears that they have been sent to collect the offerings by the

officers.19.

ਪਾਛੇ ਲਾਗਿ ਲਰਿਕਵਾ ਚਲੇ ॥

paachhe laag larikavaa chale ||

ਜਾਨੁਕ ਸਿੱਖ ਸਖਾ ਹੈਂ ਭਲੇ ॥

jaanuk si'kh sakhaa hai(n) bhale ||

The boys who are following them and jeering them, appear like their disciples and servants.

ਛਿੱਕੇ ਤੋਬਰਾ ਬਦਨ ਚੜਾਏ ॥

chhi'ke tobaraa badhan chaRaae ||

ਜਨੁ ਗ੍ਰਿਹ ਖਾਨ ਮਲੀਦਾ ਆਏ ॥੨੦॥

jan gireh khaan maleedhaa aae ||20||

The nose-bags containing turd of the horses, tied on their faces make them appear to have received for eating the sweetmeat from their

homes.20.

ਮਸਤਕ ਸੁਭੇ ਪਨਹੀਯਨ ਘਾਇ ॥

masatak subhe panaheeyan ghai ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਟੀਕਾ ਦਏ ਬਨਾਇ ॥

jan kar Teekaa dhe banai ||

The marks of the wounds on their foreheads, cussed by the beating with shoes, look like the frontal marks put by the officers (as Guru).

ਸੀਸ ਈਟ ਕੇ ਘਾਇ ਕਰੇਹੀ ॥

sees ieeT ke ghai karehee ||

ਜਨੁ ਤਿਨੁ ਭੇਟ ਪੁਰਾਤਨ ਦੇਹੀ ॥੨੧॥

jan tin bheT puraatan dhehee ||21||

The wounds on heads caused by the brick-hittings, appear like the

previous offering given to them.21.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਬਹੂੰ ਰਣ ਜੂਝਿਓ ਨਹੀ ਕਛੁ ਦੈ ਜਸੁ ਨਹਿ ਲੀਨ ॥

kabahoo(n) ran joojhio nahee kachh dhai jas neh leen ||

Those who have never participated in the war in the battlefield and also have not earned approbation by offering bride.

ਗਾਂਵ ਬਸਤ ਜਾਨਿਯੋ ਨਹੀ ਜਮ ਸੋ ਕਿਨ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥੨੨॥

gaa(n)v basat jaaniyo nahee jam so kin keh dheen ||22||

Who are not known by anybody as the residents of the village, it is, indeed, wonderful as to who hath given their address to Yama (the god of

death)?22.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAPAI

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨੋ ਭਯੋ ਉਪਹਾਸਾ ॥

eeh bidh tino bhayo upahaasaa ||

ਸਭ ਸੰਤਨ ਮਿਲਿ ਲਖਿਓ ਤਮਾਸਾ ॥

sabh sa(n)tan mil lakhio tamaasaa ||

In this way, the apostates received foul treatment. All the saints saw this

spectacle.

ਸੰਤਨ ਕਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਯੋ ॥

sa(n)tan kasaT na dhekhan paayo ||

ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਨਾਥ ਬਚਾਯੋ ॥੨੩॥

aap haath dhai naath bachaayo ||23||

No harm was done to them, the Lord saved them Himself.23.

ਚਾਰਣੀ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

chaaranee || dhoharaa ||

CHAARNI. DOHRA

ਜਿਸ ਨੋ ਸਾਜਨ ਰਾਖਸੀ ਦੁਸਮਨ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰ ॥

jis no saajan raakhasee dhusaman kavan bichaar ||

To whomsoever the Lord protects, the enemy can do nothing to him.

ਛ੍ਵੈ ਨ ਸਕੈ ਤਿਹ ਛਾਹਿ ਕੌ ਨਿਹਫਲ ਜਾਇ ਗਵਾਰ ॥੨੪॥

chhavai na sakai teh chhaeh kau nihafal jai gavaar ||24||

None can touch his shadow, the fool makes useless effort.24.

ਜੋ ਸਾਧੂ ਸਰਣੀ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰ ॥

jo saadhoo saranee pare tin ke kavan bichaar ||

Those who have taken refuge with the saints, what can be said about them?

ਦੰਤ ਜੀਭ ਜਿਮ ਰਾਖਿ ਹੈ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਸੰਘਾਰ ॥੨੫॥

dha(n)t jeebh jim raakh hai dhusaT arisaT sa(n)ghaar ||25||

God saves from the inimical and wicked persons by destroying them, just as the tongue is protected within the teeth.25.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੇ ਵ ਅਹਿਦੀਆ ਗਮਨ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਤ੍ਰੌਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ

ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩॥ਅਫਜੂ॥੪੬੦॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the shaahazaadhe v ahidheeaa gaman baranana(n) naam trauadhasamo dhiaai samaapat masat subh masat ||13||afajoo||460||

End of the Thirteenth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled ‘Description

of the Arrival of Shahzada (the Prince) and the Officers'.13.460

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਰਬ ਕਾਲ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰੇ ॥

sarab kaal sabh saadh ubaare ||

ਦੁਖੁ ਦੈ ਕੈ ਦੋਖੀ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥

dhukh dhai kai dhokhee sabh maare ||

At all times, the Lord protected all the saints and hath killed all the malicious persons, subjecting them to great agony.

ਅਦਭੁਤਿ ਗਤਿ ਭਗਤਨ ਦਿਖਰਾਈ ॥

adhabhut gat bhagatan dhikharaiee ||

ਸਭ ਸੰਕਟ ਤੇ ਲਏ ਬਚਾਈ ॥੧॥

sabh sa(n)kaT te le bachaiee ||1||

He hath exhibited His marvelous State to saints and hath saved them from

all sufferings.1.

ਸਭ ਸੰਕਟ ਤੇ ਸੰਤ ਬਚਾਏ ॥

sabh sa(n)kaT te sa(n)t bachaae ||

ਸਭ ਕੰਟਕ ਕੰਟਕ ਜਿਮ ਘਾਏ ॥

sabh ka(n)Tak ka(n)Tak jim ghaae ||

He hath saved His saints from all sufferings. He hath destroyed all the malevolent persons like the thorns.

ਦਾਸ ਜਾਨ ਮੁਹਿ ਕਰੀ ਸਹਾਇ ॥

dhaas jaan muh karee sahai ||

ਆਪ ਹਾਥੁ ਦੈ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ॥੨॥

aap haath dhai layo bachai ||2||

Considering me as His Servant, He hath helped me, and hath protected me

with His own hands.2.

ਅਬ ਜੋ ਜੋ ਮੈਂ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥

ab jo jo mai(n) lakhe tamaasaa ||

ਸੋ ਸੋ ਕਰੋ ਤੁਮੈ ਅਰਦਾਸਾ ॥

so so karo tumai aradhaasaa ||

All hose spectacles which have been visualized by me, I dedicate all of them to Thee.

ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਕਟਾਛ ਦਿਖੈਹੈ ॥

jo prabh kirapaa kaTaachh dhikhaihai ||

ਸੋ ਤਵ ਦਾਸ ਉਚਾਰਤ ਜੈਹੈ ॥੩॥

so tav dhaas uchaarat jaihai ||3||

If Thou castest Thy Merciful glance at me, then Thy Servant shall utter

all.3.

ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧ ਮੈ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥

jeh jeh bidh mai lakhe tamaasaa ||

ਚਾਹਤ ਤਿਨ ਕੋ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥

chaahat tin ko keeyo prakaasaa ||

The kinds of spectacles that I have seen, I want to enlighten (the world) about them.

ਜੋ ਜੋ ਜਨਮ ਪੂਰਬਲੇ ਹੇਰੇ ॥

jo jo janam poorabale here ||

ਕਹਿਹੋ ਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਤੇਰੇ ॥੪॥

kahiho su prabh paraakram tere ||4||

All the past lives that have peeped into, I shall speak about them with Thy

Power.4.

ਸਰਬ ਕਾਲ ਹੈ ਪਿਤਾ ਅਪਾਰਾ ॥

sarab kaal hai pitaa apaaraa ||

ਦੇਬਿ ਕਾਲਿਕਾ ਮਾਤ ਹਮਾਰਾ ॥

dheb kaalikaa maat hamaaraa ||

He, my Lord is Father and Destroyer of all, the goddess Kalika is my mother.

ਮਨੂਆ ਗੁਰ ਮੁਰਿ ਮਨਸਾ ਮਾਈ ॥

manooaa gur mur manasaa maiee ||

ਜਿਨਿ ਮੋ ਕੋ ਸੁਭ ਕ੍ਰਿਆ ਪੜ੍ਹਾਈ ॥੫॥

jin mo ko subh kriaa paRhaiee ||5||

The mind is my Guru and the discriminating intellect, the Guru's wife is my

mother, who hath taught me all about good deeds.5.

ਜਬ ਮਨਸਾ ਮਨ ਮਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥

jab manasaa man mayaa bichaaree ||

ਗੁਰੁ ਮਨੂਆ ਕਹ ਕਹਿਯੋ ਸੁਧਾਰੀ ॥

gur manooaa keh kahiyo sudhaaree ||

When I (as mind) reflected on the kindness of the discriminating intellect, the Guru\'s mind uttered his refined statement.

ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ ਪੁਰਾਤਨ ਲਹੇ ॥

je je charit puraatan lahe ||

ਤੇ ਤੇ ਅਬ ਚਹੀਅਤ ਹੈ ਕਹੇ ॥੬॥

te te ab chaheeat hai kahe ||6||

All the wonderful things that were comprehended by the ancient sages, I

want to speak about all of them.6.

ਸਰਬ ਕਾਲ ਕਰਣਾ ਤਬ ਭਰੇ ॥

sarab kaal karanaa tab bhare ||

ਸੇਵਕ ਜਾਨਿ ਦਯਾ ਰਸ ਢਰੇ ॥

sevak jaan dhayaa ras ddare ||

Then my Lord, Destroyer of all, was filled with kindness and considering me as His servant, He was gracefully pleased.

ਜੋ ਜੋ ਜਨਮ ਪੁਰਬਲੋ ਭਯੋ ॥

jo jo janam purabalo bhayo ||

ਸੋ ਸੋ ਸਭ ਸਿਮਰਣ ਕਰ ਦਯੋ ॥੭॥

so so sabh simaran kar dhayo ||7||

The births of all the incarnations in the previous ages, He hath caused me

to remember all of them.7.

ਮੋ ਕੌ ਇਤੀ ਹੁਤੀ ਕਹ ਸੁੱਧੰ ॥

mo kau itee hutee keh su'dha(n) ||

ਜਸ ਪ੍ਰਭ ਦਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਬੁੱਧੰ ॥

jas prabh dhiee kirapaa kar bu'dha(n) ||

How could I have all this information? The Lord mercifully gave such intellect.

ਸਰਬ ਕਾਲ ਤਬ ਭਏ ਦਇਆਲਾ ॥

sarab kaal tab bhe dhiaalaa ||

ਲੋਹ ਰਛ ਹਮ ਕੋ ਸਬ ਕਾਲਾ ॥੮॥

loh rachh ham ko sab kaalaa ||8||

My Lord, the Destroyer of all, then became Benevolent, At all times, I gave

the Protection of at that steel-incarnated Lord.8.

ਸਰਬ ਕਾਲ ਰੱਛਾ ਸਬ ਕਾਲ ॥

sarab kaal ra'chhaa sab kaal ||

ਲੋਹ ਰੱਛ ਸਰਬਦਾ ਬਿਸਾਲ ॥

loh ra'chh sarabadhaa bisaal ||

At all times, Lord, Destroyer of all, protects me. That All-Pervading Lord is my Protector like Steel.

ਢੀਠ ਭਯੋ ਤਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਲਖਾਈ ॥

ddeeTh bhayo tav kirapaa lakhaiee ||

ਐਂਡੋ ਫਿਰੇ ਸਭਨ ਭਯੋ ਰਾਈ ॥੯॥

aai(n)ddo fire sabhan bhayo raiee ||9||

Comprehending Thy Kindness, I have become fearless and in my pride, I

consider myself as the king of all. 9.

ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧ ਜਨਮਨ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥

jeh jeh bidh janaman sudh aaiee ||

ਤਿਮ ਤਿਮ ਕਹੇ ਗਿਰੰਥ ਬਨਾਈ ॥

tim tim kahe gira(n)th banaiee ||

The way in which I came to know about the births of incarnations, in the same manner, I have rendered them in books.

ਪ੍ਰਥਮੇ ਸਤਿਜੁਗ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਲਹਾ ॥

prathame satijug jeh bidh lahaa ||

ਪ੍ਰਥਮੇ ਦੇਬਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਕਹਾ ॥੧੦॥

prathame dheb charitr ko kahaa ||10||

The way, in which I came to know about Satyuga, I have narrated it in the

first poem of the miraculous feats of the goddess.10.

ਪਹਿਲੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥

pahile cha(n)ddee charitr banaayo ||

ਨਖ ਸਿਖ ਤੇ ਕ੍ਰਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥

nakh sikh te kram bhaakh sunaayo ||

The miraculous feats of goddess Chandi have been composed earlier, I have compsed (the same) in strict order from top to toe.

ਛੋਰ ਕਥਾ ਤਬ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਾਈ ॥

chhor kathaa tab pratham sunaiee ||

ਅਬ ਚਾਹਤ ਫਿਰਿ ਕਰੌਂ ਬਡਾਈ ॥੧੧॥

ab chaahat fir karo(n) baddaiee ||11||

In the beginning I composed a comprehensive discourse, but now I want again to compose an Eulogy.11.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਚੌਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪॥ਅਫਜੂ॥੪੭੧॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the sarab kaal kee benatee baranana(n) naam

chauadhasamo dhiaai samaapat masat subh masat ||14||afajoo||471||

End of Fourteenth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled ‘Description of

the Supplication to the Lord, Destroyer of All'||14||Continues||471||

ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥

cha(n)ddee charitr ||

NAME OF THE BANI.

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ikOankaar vaahiguroo jee kee fateh ||

The Lord is one and the Victory is of the Lord.

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਲਿਖ੍ਯਤੇ ॥

ath cha(n)ddee charitr ukat bilaas likhayate ||

New begin the extraordinary feats from the Life of Chandi:

ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

paatisaahee 10 ||

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਦਿ ਅਪਾਰ ਅਲੇਖ ਅਨੰਤ ਅਕਾਲ ਅਭੇਖ ਅਲੱਖ ਅਨਾਸਾ ॥

aadh apaar alekh ana(n)t akaal abhekh ala'kh anaasaa ||

The Lord is Primal, Infinite, Account less, Boundless, Deathless, Garbless, Incomprehensible and Eternal.

ਕੈ ਸਿਵ ਸਕਤ ਦਏ ਸ੍ਰੁਤਿ ਚਾਰ ਰਜੋ ਤਮ ਸੱਤ ਤਿਹੂ ਪੁਰ ਬਾਸਾ ॥

kai siv sakat dhe srut chaar rajo tam sa't tihoo pur baasaa ||

He created Shiva-Shakti, four Vedas and three modes of maya and pervades in three worlds.

ਦਿਉਸ ਨਿਸਾ ਸਸਿ ਸੂਰ ਕੈ ਦੀਪ ਸੁ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਰਚੀ ਪੰਚ ਤੱਤ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥

dhiaus nisaa sas soor kai dheep su sirasaT rachee pa(n)ch ta't prakaasaa ||

He created day and night, the lamps of sun and moon and the whole world with five elements.

ਬੈਰ ਬਢਾਇ ਲਰਾਇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਆਪਹਿ ਦੇਖਤ ਬੈਠ ਤਮਾਸਾ ॥੧॥

bair baddai larai suraasur aapeh dhekhat baiTh tamaasaa ||1||

He extended enmity and fight between the gods and demons and Himself

seated (on His Throne) scans it.1.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੋ ਕਛੁ ਮੋ ਪਰਿ ਹੋਇ ॥

kirapaa si(n)dh tumaree kirapaa jo kachh mo par hoi ||

O Ocean of Mercy, if Thy Grace is bestowed upon me:

ਰਚੋ ਚੰਡਕਾ ਕੀ ਕਥਾ ਬਾਣੀ ਸੁਭ ਸਭ ਹੋਇ ॥੨॥

racho cha(n)ddakaa kee kathaa baanee subh sabh hoi ||2||

I may compose the story of Chandika and my poetry be all good.2.

ਜੋਤ ਜਗਮਗੈ ਜਗਤਿ ਮੈ ਚੰਡ ਚਮੁੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

jot jagamagai jagat mai cha(n)dd chamu(n)dd pracha(n)dd ||

Thy light is shining in the world, O Powerful Chand-Chamunda!

ਭੁਜ ਦੰਡਨ ਦੰਡਨਿ ਅਸੁਰ ਮੰਡਨ ਭੁਇ ਨਵ ਖੰਡ ॥੩॥

bhuj dha(n)ddan dha(n)ddan asur ma(n)ddan bhui nav kha(n)dd ||3||

Thou art the Punisher of the demons with Thy strong arms and art the

Creator of the nine regions.3.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਾਰਨ ਲੋਕ ਉਧਾਰਨ ਭੂਮਹਿ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਚੰਡ ਤੁਹੀ ਹੈ ॥

taaran lok udhaaran bhoomeh dhait sa(n)ghaaran cha(n)dd tuhee hai ||

Thou art the same Chandika, who ferries across the people. Thou art the redeemer of the earth and destroyer of the demons.

ਕਾਰਨ ਈਸ ਕਲਾ ਕਮਲਾ ਹਰਿ ਅਦ੍ਰਸੁਤਾ ਜਹ ਦੇਖੇ ਉਹੀ ਹੈ ॥

kaaran iees kalaa kamalaa har adhrasutaa jeh dhekhe uhee hai ||

Thou art the cause of the Shakti of Shiva, Lakshmi of Vishnu and Parvati, the daughter of Himavan, wherever we see, Thou art there.

ਤਾਮਸਤਾ ਮਮਤਾ ਨਮਤਾ ਕਵਿਤਾ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਗੁਹੀ ਹੈ ॥

taamasataa mamataa namataa kavitaa kav ke man ma'dh guhee hai ||

Thou art Tams, the quality of morbidity, mineness and modesty. Thou art

poetry, latent in the mind of the poet.

ਕੀਨੋ ਹੈ ਕੰਚਨ ਲੋਹ ਜਗਤ੍ਰ ਮੈ ਪਾਰਸ ਮੂਰਤ ਜਾਇ ਛੁਹੀ ਹੈ ॥੪॥

keeno hai ka(n)chan loh jagatr mai paaras moorat jai chhuhee hai ||4||

Thou art the philosopher's stone in the world, which transforms the iron into gold that it touches.4.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪ੍ਰਮੁਦ ਕਰਨ ਸਭ ਭੈ ਹਰਨ ਨਾਮ ਚੰਡਕਾ ਜਾਸ ॥

pramudh karan sabh bhai haran naam cha(n)ddakaa jaas ||

She whose name is Chandika, delights and removes fear of all.

ਰਚੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਤੁਅ ਕਰੋ ਸਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੫॥

racho charitr bachitr tua karo sabu'dh prakaas ||5||

Illumine me with good intellect, so that I may compose Thy wonderful

deeds.5.

ਪੁਨਹਾ ॥

punahaa ||

PUNHA

ਆਇਸ ਅਬ ਜੋ ਹੋਇ ਗ੍ਰੰਥ ਤਉ ਮੈ ਰਚੌਂ ॥

aais ab jo hoi gra(n)th tau mai rachau ||

If I am permitted now, I shall compose my Granth (scripture).

ਰਤਨ ਪ੍ਰਮੁਦ ਕਰ ਬਚਨ ਚੀਨ ਤਾ ਮੈ ਗਚੌਂ ॥

ratan pramudh kar bachan cheen taa mai gachau ||

I shall find and set the delight-giving gem-like words.

ਭਾਖਾ ਸੁਭ ਸਭ ਕਰਹੋਂ ਧਰਿਹੋਂ ਕ੍ਰਿੱਤ ਮੈ ॥

bhaakhaa subh sabh karaho(n) dhariho(n) kira't mai ||

In this composition, I shall use the beautiful language

ਅਦਭੁਤ ਕਥਾ ਅਪਾਰ ਸਮਝ ਕਰਿ ਚਿੱਤ ਮੈ ॥੬॥

adhabhut kathaa apaar samajh kar chi't mai ||6||

And whatever I have thought in my mind, I shall narrate that wonderful

story.6.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤ੍ਰਾਸ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਹੁਇ ਕੈ ਉਦਾਸ ਅਵਾਸ ਕੋ ਤਿਆਗਿ ਬਸਿਓ ਬਨਰਾਈ ॥

traas kuTa(n)b ke hui kai udhaas avaas ko tiaag basio banaraiee ||

Dejected on account of the tragic happening in the family, he deserted his home and came to live in the forest.

ਨਾਮ ਸੁਰੱਥ ਮੁਨੀਸਰ ਬੇਖ ਸਮੇਤ ਸਮਾਦ ਸਮਾਧ ਲਗਾਈ ॥

naam sura'th muneesar bekh samet samaadh samaadh lagaiee ||

His name was Surath and adopting the garb of sages, he engaged himself in contemplation.

ਚੰਡ ਅਖੰਡ ਖੰਡੇ ਕਰ ਕੋਪ ਭਈ ਸੁਰ ਰੱਛਨ ਕੋ ਸਮੁਹਾਈ ॥

cha(n)dd akha(n)dd kha(n)dde kar kop bhiee sur ra'chhan ko samuhaiee ||

The goddess Chandika of perfect brilliance is there before all, She is the

destroyer of demons and Protector of gods.

ਬੂਝਹੁ ਜਾਇ ਤਿਨੈ ਤੁਮ ਸਾਧ ਅਗਾਧਿ ਕਥਾ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥੭॥

boojhahu jai tinai tum saadh agaadh kathaa keh bhaa(n)t sunaiee ||7||

The sage Surath asked his companion sage, “O hermit, help us comprehend now, what Chandi's marvelous story is about?”7.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਮੁਨੀਸੁਰੋ ਵਾਚ ॥

muneesuro vaach ||

The Great Sage said:

ਹਰਿ ਸੋਇ ਰਹੈ ਸਜ ਸੈਨ ਤਹਾ ॥

har soi rahai saj sain tahaa ||

ਜਲ ਜਾਲ ਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਜਹਾ ॥

jal jaal karaal bisaal jahaa ||

The Lord was sleeping on an adorned bed, within the terrible and vast

expanse of water.

ਭਯੋ ਨਾਭ ਸਰੋਜ ਤੇ ਬਿਸੁ ਕਰਤਾ ॥

bhayo naabh saroj te bis karataa ||

ਸ੍ਰੁਤ ਮੈਲ ਤੇ ਦੈਤ ਰਚੇ ਜੁਗਤਾ ॥੮॥

srut mail te dhait rache jugataa ||8||

From His navel-lotus Brahma was born, with some device, the demons were created from the dross of His ear.8.

ਮਧਿਕੈਟਭ ਨਾਮ ਧਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ॥

madhikaiTabh naam dhare tin ke ||

ਅਤਿ ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਭਏ ਜਿਨ ਕੇ ॥

at dheeragh dheh bhe jin ke ||

They were named as Madhu and Kaitabh, their bodies were enormously

great.

ਤਿਨ ਦੇਖ ਲੁਕੇਸ ਡਰਿਓ ਹੀਅ ਮੈ ॥

tin dhekh lukes ddario heea mai ||

ਜਗਮਾਤ ਕੋ ਧਿਆਨੁ ਧਰਯੋ ਜੀਅ ਮੈ ॥੯॥

jagamaat ko dhiaan dharayo jeea mai ||9||

Seeing them, Brahma became fearful, He contemplated in his mind on the universal mother.9.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਛੁਟੀ ਚੰਡ ਜਾਗੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰਿਓ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥

chhuTee cha(n)dd jaage braham kario ju'dh ko saaj ||

When the Lord Vishnu awoke from sleep, he made preparations for war.

ਦੈਤ ਸਭੈ ਘਟਿ ਜਾਹਿ ਜਿਉ ਬਢੈ ਦੇਵਤਨ ਰਾਜ ॥੧੦॥

dhait sabhai ghaT jaeh jiau baddai dhevatan raaj ||10||

So that the demons may decrease in number and the rule of gods be

increased.10.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੁੱਧ ਕਰਿਓ ਤਿਨ ਸੋਂ ਭਗਵੰਤ ਨ ਮਾਰ ਸਕੈ ਅਤਿ ਦੈਤ ਬਲੀ ਹੈ ॥

ju'dh kario tin so(n) bhagava(n)t na maar sakai at dhait balee hai ||

The Lord waged the war against the demons, but He could not kill them because they were very brave.

ਸਾਲ ਭਏ ਤਿਨ ਪੰਚ ਹਜਾਰ ਦੁਹੂੰ ਲਰਤੇ ਨਹਿ ਬਾਂਹ ਟਲੀ ਹੈ ॥

saal bhe tin pa(n)ch hajaar dhuhoo(n) larate neh baa(n)h Talee hai ||

It took five thousand years in fighting, but they were not tired.

ਦੈਤਨ ਰੀਝ ਕਹਿਓ ਬਰ ਮਾਂਗ ਕਹਿਓ ਹਰਿ ਸੀਸਨ ਦੇਹ ਭਲੀ ਹੈ ॥

dhaitan reejh kahio bar maa(n)g kahio har seesan dheh bhalee hai ||

Having been pleased with the power of the Lord, the demons asked the Lord to request for a boon, the Lord asked them to surrender their bodies.

ਧਾਰਿ ਉਰੂ ਪਰਿ ਚਕ੍ਰ ਸੋਂ ਕਾਟ ਕੈ ਜੋਤਿ ਲੈ ਆਪਨੈ ਅੰਗ ਮਲੀ ਹੈ ॥੧੧॥

dhaar uroo par chakr so(n) kaaT kai jot lai aapanai a(n)g malee hai ||11||

Putting them in his lap, the Lord cut off their heads and assimilated their

strength within Himself.11.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORATHA

ਦੇਵਨ ਥਾਪਿਓ ਰਾਜ ਮਧੁਕੈਟਭ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥

dhevan thaapio raaj madhukaiTabh ko maar kai ||

The Lord established the rule of gods after killing Madhu and Kaitabh.

ਦੀਨੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ਬੈਕੁੰਠ ਗਾਮੀ ਹਰਿ ਭਏ ॥੧੨॥

dheeno sakal samaaj baiku(n)Th gaamee har bhe ||12||

He gave all the paraphernalia to them and Himself went to Heaven.12.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਮਧਕੈਟਭ ਬਧਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਧਿਆਇ ॥੧॥

eit sree maaraka(n)dde puraane cha(n)ddee charitr ukat bilaas madhakaiTabh badheh pratham dhiaai ||1||

End of the First Chapter of ‘The Killing of Madhu and Kaitabh’ as described

in CHANDI CHARITRA UKATI of Markandeya Purana.1.

ਪੁਨਹਾ ॥

punahaa ||

PUNHA

ਬਹੁਰਿ ਭਇਓ ਮਹਖਾਸੁਰ ਤਿਨ ਤੋ ਕਿਆ ਕੀਆ ॥

bahur bhio mahakhaasur tin to kiaa keeaa ||

Then there appeared Mahishasura and whatever he did is as follows:

ਭੁਜਾ ਜੋਰ ਕਰਿ ਜੁੱਧ ਜੀਤ ਸਭ ਜਗੁ ਲੀਆ ॥

bhujaa jor kar ju'dh jeet sabh jag leeaa ||

With his armed strength, he conquered the whole world.

ਸੁਰ ਸਮੂਹ ਸੰਘਾਰੇ ਰਣਹਿ ਪਚਾਰ ਕੈ ॥

sur samooh sa(n)ghaare raneh pachaar kai ||

He challenged all the gods in the battlefield.

ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰ ਡਾਰੇ ਆਯੁਧ ਧਾਰ ਕੈ ॥੧੩॥

Took Took kar ddaare aayudh dhaar kai ||13||

And with his weapons he chopped them all.13.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੱੁਧ ਕਰਯੋ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਸੈਨ ਗਿਰਾਇਓ ॥

ja'udh karayo mahikhaasur dhaanav maar sabhai sur sain giraio ||

The demons-king Mahishasura waged the war and killed all the forces of gods.

ਕੈ ਕੈ ਦੁ ਟੂਕ ਦਏ ਅਰ ਖੇਤ ਮਹਾਂ ਬਰ ਬੰਡ ਮਹਾ ਰਨ ਪਾਇਓ ॥

kai kai dh Took dhe ar khet mahaa(n) bar ba(n)dd mahaa ran paio ||

He cut the mighty warriors into halves and threw them in the field, he waged such a terrible and fierce war.

ਸ੍ਰਉਣਤ ਰੰਗ ਸਨਿਓ ਨਿਸਰਿਓ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਇਓ ॥

sraunat ra(n)g sanio nisario jas iaa chhab ko man mai ieh aaio ||

Seeing him besmeared with the blood, it seems thus in the mind of the poet:

ਮਾਰਿ ਕੈ ਛਤ੍ਰਨਿ ਕੁੰਡ ਕੈ ਛੇਤ੍ਰ ਮੈ ਮਾਨਹੁ ਪੈਠਿ ਕੈ ਰਾਮ ਜੂ ਨ੍ਹਾਇਓ ॥੧੪॥

maar kai chhatran ku(n)dd kai chhetr mai maanahu paiTh kai raam joo nhaio ||14||

As if killing the Kashatriyas, Parshuram has bathed himself in their

blood.14.

ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਲੈ ਮਹਖਾਸੁਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਕਲਵਤ੍ਰ ਜਿਉ ਚੀਰ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥

savaiyaa|| lai mahakhaasur asatr su sasatr sabhai kalavatr jiau cheer kai ddaare ||

With his arms and weapons, Mahishasura sawed and threw the warriors as in a saw.

ਲੁੱਥ ਪੈ ਲੁੱਥ ਰਹੀ ਗੁੱਥ ਜੁੱਥ ਗਿਰੇ ਗਿਰ ਸੇ ਰਥ ਸੇਂਧਵ ਭਾਰੇ ॥

lu'th pai lu'th rahee gu'th ju'th gire gir se rath se(n)dhav bhaare ||

The corpse fell off the corpse and the big horses have fallen in flocks like mountains.

ਗੂਦ ਸਨੇ ਸਿਤ ਲੋਹੂ ਮੈ ਲਾਲ ਕਰਾਲ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਗਜ ਕਾਰੇ ॥

goodh sane sit lohoo mai laal karaal pare ran mai gaj kaare ||

The black elephants have fallen in the field alongwith white fat and red blood.

ਜਿਉ ਦਰਜੀ ਜਮ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਸੀਤ ਮੈ ਬਾਗੇ ਅਨੇਕ ਕਤਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੫॥

jiau dharajee jam mirat ke seet mai baage anek kataa kar ddaare ||15||

They all are lying dead as if the tailor, cutting the clothes makes their

heaps.15.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਸੁਰ ਸੰਗ ਸਬੈ ਸੁਰਪਾਲ ਸੁ ਕੋਪ ਕੇ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸੈਨ ਪੈ ਧਾਏ ॥

savaiyaa || lai sur sa(n)g sabai surapaal su kop ke satr kee sain pai dhaae ||

Indra taking all gods with him, invaded the forces of the enemy.

ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਰ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰ ਪਚਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥

dhai mukh ddaar le'ee karavaar hakaar pachaar prahaar lagaae ||

Covering the face with shield and holding the sword in hand, they attacked with loud shouts.

ਸ੍ਰਉਨ ਮੈ ਦੇਤ ਸੁਰੰਗ ਭਏ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਭਾਉ ਇਹੈ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥

sraun mai dhet sura(n)g bhe kav ne man bhaau ihai chhab paae ||

The demons are dyed with blood and it seems to the poet

ਰਾਮ ਮਨੋ ਰਨ ਜੀਤ ਕੈ ਭਾਲਕ ਦੈ ਸਿਰਪਾਉ ਸਭੈ ਪਹਰਾਏ ॥੧੬॥

raam mano ran jeet kai bhaalak dhai sirapaau sabhai paharaae ||16||

As if Rama after conquering the war is bestowing (the red coloured) robes of honour to all bears.16.

ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਲੋਟਤ ਹੈ ਧਰਨੀ ਬਿਲਲਾਤੇ ॥

ghail ghoomat hai ran mai ik loTat hai dharanee bilalaate ||

Many wounded warriors are rolling in the battlefield and many of them are

writing and crying on the ground.

ਦਉਰਤ ਬੀਚ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਕਾਇਰ ਹੈਂ ਡਰਪਾਤੇ ॥

dhaurat beech kaba(n)dh firai jeh dhekhat kair hai(n) ddarapaate ||

The trunks are also twirling there, seeing which the cowards are frightened.

ਇਯੋ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਜੁੱਧੁ ਕੀਯੋ ਤਬ ਜੰਬੁਕ ਗਿਰਝ ਭਏ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ॥

eiyo mahikhaasur ju'dh keeyo tab ja(n)buk girajh bhe ra(n)g raate ||

Mahishasura waged such a war that the jackals and vultures were highly pleased.

ਸ੍ਰੌਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੈ ਪਾਇ ਪਸਾਰ ਕੇ ਸੋਏ ਹੈਂ ਸੂਰ ਮਨੋ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥੧੭॥

srauan pravaeh mai pai pasaar ke soe hai(n) soor mano madh maate ||17||

And the heroes, being intoxicated, are lying prostrate in the stream of blood.17.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕੀਓ ਮਹਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਦੇਖਤ ਭਾਨ ਚਲੈ ਨਹੀਂ ਪੰਥਾ ॥

savaiyaa || ju'dh keeo mahakhaasur dhaanav dhekhat bhaan chalai nahee(n) pa(n)thaa ||

Seeing the fighting in the war of the demon Mahishasura, the sun is not

moving on its orbit.

ਸ੍ਰੌਨ ਸਮੂਹ ਚਲਿਓ ਲਖਿ ਕੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਭੂਲਿ ਗਏ ਸਭ ਗ੍ਰੰਥਾ ॥

srauan samooh chalio lakh kai chaturaanan bhool ge sabh gra(n)thaa ||

Brahma has also forgotten his texts on beholding the stream of blood.

ਮਾਸ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਝ ਰੜੈਂ ਚਟਸਾਰ ਪੜੈਂ ਜਿਮੁ ਬਾਰਕ ਸੰਥਾ ॥

maas nihaar kai girajh raRai(n) chaTasaar paRai(n) jim baarak sa(n)thaa ||

Seeing the flesh, the vultures are seated in such a way, as if the children are learning their lessons in school.

ਸਾਰਸੁਤੀ ਤਟ ਲੈ ਭਟ ਲੋਥ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲ ਕਿ ਸਿੱਧ ਬਨਾਵਤ ਕੰਥਾ ॥੧੮॥

saarasutee taT lai bhaT loth sira(n)gaal k si'dh banaavat ka(n)thaa ||18||

The jackals are pulling the corpses in the field in such a way as if the

Yogis, sitting on the banks of Sarswati are mending their patched quilts.18.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਗਨਤ ਮਾਰੇ ਗਨੈ ਕੋ ਭਜੈ ਜੁ ਸੁਰ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ॥

aganat maare ganai ko bhajai ju sur kar traas ||

Innumerable gods were killed and innumerable ran away in fear.

ਧਾਰਿ ਧਿਆਨ ਮਨ ਸਿਵਾ ਕੋ ਤਕੀ ਪੁਰੀ ਕੈਲਾਸ ॥੧੯॥

dhaar dhiaan man sivaa ko takee puree kailaas ||19||

All (the remaining) gods, meditating on Shiva, went towards Kailash mountain.19.

ਦੇਵਨ ਕੇ ਧਨ ਧਾਮ ਸਭ ਦੈਤਨ ਲੀਓ ਛਿਨਾਇ ॥

dhevan ke dhan dhaam sabh dhaitan leeo chhinai ||

The demons seized all the abodes and wealth of gods.

ਦਏ ਕਾਢ ਸੁਰ ਧਾਮ ਤੇ ਬਸੇ ਸਿਵ ਪੁਰੀ ਜਾਇ ॥੨੦॥

dhe kaadd sur dhaam te base siv puree jai ||20||

They drove them out of the city of gods, the gods then came to live in the

city of Shiva.20.

ਕਿਤਕਿ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਤਹਾਂ ਨਾਵਨ ਨਿਕਸੀ ਦੇਵ ॥

kitak dhivas beete tahaa(n) naavan nikasee dhev ||

After several days had passed by, the goddess came to bathe there

ਬਿਧ ਪੂਰਬ ਸਭ ਦੇਵਤਨ ਕਰੀ ਦੇਵ ਕੀ ਸੇਵ ॥੨੧॥

bidh poorab sabh dhevatan karee dhev kee sev ||21||

All the gods, according to the prescribed method, made obeisance to her.21.

ਰੇਖਤਾ ॥

rekhataa ||

REKHTA

ਕਰੀ ਹੈ ਹਕੀਕਤ ਮਲੂਮ ਖੁਦ ਦੇਵੀ ਸੇਤੀ ਲੀਆ ਮਹਖਾਸੁਰ ਹਮਾਰਾ ਛੀਨ ਧਾਮ ਹੈ ॥

karee hai hakeekat maloom khudh dhevee setee leeaa mahakhaasur hamaaraa chheen dhaam hai ||

The gods told the goddess the truth, stating that the demon-king Mahikhasur had seized all their homes.

ਕੀਜੈ ਸੋਈ ਬਾਤ ਮਾਤ ਤੁਮ ਕਉ ਸੁਹਾਤ ਸਭ ਸੇਵਕ ਕਦੀਮ ਤਕ ਆਏ ਤੇਰੀ ਸਾਮ ਹੈ ॥

keejai soiee baat maat tum kau suhaat sabh sevak kadheem tak aae teree

saam hai ||

They said, “O mother, Thou mayest do whatever pleasest Thee, we have all come to seek Thy refuge.

ਦੀਜੈ ਬਾਜ ਦੇਸ ਹਮੈ ਮੇਟੀਐ ਕਲੇਸ ਲੇਸ ਕੀਜੀਐ ਅਭੇਸ ਉਨੈ ਬਡੋ ਯਹ ਕਾਮ ਹੈ ॥

dheejai baaj dhes hamai meTeeaai kales les keejeeaai abhes unai baddo yeh kaam hai ||

“Please get us back our abodes, remove our suffering and make those demons garbles and wealthless. This is a very great task which can only be accomplished by Thee.

ਕੂਕਰ ਕੋ ਮਾਰਤ ਨ ਕੋਊ ਨਾਮ ਲੈ ਕੈ ਤਾਹਿ ਮਾਰਤ ਹੈ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ਖਾਵੰਦ ਕੋ ਨਾਮ ਹੈ ॥੨੨॥

kookar ko maarat na kouoo naam lai kai taeh maarat hai taa ko lai kai khaava(n)dh ko naam hai ||22||

“No one beats or talks ill to the dog, only his master is rebuked and

censured.”22.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਏ ਚੰਡਕਾ ਮਨ ਮੈਂ ਉਠੀ ਰਿਸਾਇ ॥

sunat bachan e cha(n)ddakaa man mai(n) uThee risai ||

Hearing These words, Chandika was filled with great rage in her mind.

ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਛੈ ਕਰਉ ਬਸਉ ਸਿਵਪੁਰੀ ਜਾਇ ॥੨੩॥

sabh dhaitan ko chhai karau basau sivapuree jai ||23||

She said, “I shall destroy all the demons, go and abide in the city of Shiva.23.

ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਜਬੈ ਚੰਡੀ ਕੀਓ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

dhaitan ke badh ko jabai cha(n)ddee keeo prakaas ||

When the idea of destroying the demons was given by Chandi

ਸਿੰਘ ਸੰਖ ਅਉ ਅਸਤ੍ਰ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਆਇਗੇ ਪਾਸ ॥੨੪॥

si(n)gh sa(n)kh aau asatr sabh sasatr aaige paas ||24||

The lion, conch and all other weapons and arms came themselves to

her.24.

ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਕਾਲ ਜਨਮੁ ਇਹ ਲੀਨ ॥

dhait sa(n)ghaaran ke namit kaal janam ieh leen ||

It seemed that Death itself had taken the birth to destroy the demons.

ਸਿੰਘ ਚੰਡ ਬਾਹਨ ਭਇਓ ਸਤ੍ਰਨ ਕਉ ਦੁਖੁ ਦੀਨ ॥੨੫॥

si(n)gh cha(n)dd baahan bhio satran kau dhukh dheen ||25||

The lion, who causes great suffering to the enemies, became the vehicle of the goddess Chandi.25.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦਾਰੁਨ ਦੀਰਘੁ ਦਿਗਜ ਸੇ ਬਲਿ ਸਿੰਘਹਿ ਕੇ ਬਲ ਸਿੰਘ ਧਰੇ ਹੈ ॥

dhaarun dheeragh dhigaj se bal si(n)gheh ke bal si(n)gh dhare hai ||

The terrible form of the lion is like an elephant, he is mighty like a big lion.

ਰੋਮ ਮਨੋ ਸਰ ਕਾਲਹਿ ਕੇ ਜਨ ਪਾਹਨ ਪੀਤ ਪੈ ਬ੍ਰਿਛ ਹਰੇ ਹੈ ॥

rom mano sar kaaleh ke jan paahan peet pai birachh hare hai ||

The hair of the lion are like arrows and appear as trees growing on a yellow

mountain.

ਮੇਰ ਕੇ ਮਧਿ ਮਨੋ ਜਮਨਾ ਲਰਿ ਕੇਤਕੀ ਪੁੰਜ ਪੈ ਭ੍ਰਿੰਗ ਢਰੇ ਹੈ ॥

mer ke madh mano jamanaa lar ketakee pu(n)j pai bhira(n)g ddare hai ||

The back-line of the lion looks like the current of Yamuna on the mountain, and the black hair on his body appear like the black bees on the flower of Ketki.

ਮਾਨੋ ਮਹਾ ਪ੍ਰਿਥ ਲੈ ਕੇ ਕਮਾਨ ਸੁ ਭੂਧਰ ਭੂਮ ਤੇ ਨਿਆਰੇ ਕਰੇ ਹੈ ॥੨੬॥

maano mahaa pirath lai ke kamaan su bhoodhar bhoom te niaare kare hai ||26||

Various sinewy limbs seem like the action of king Prithy of segregating the mountains from the earth by raising his bow and shootin with all his

might.26.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਘੰਟਾ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਅਸਿ ਸੰਖ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ॥

gha(n)Taa gadhaa tirasool as sa(n)kh saraasan baan ||

The gong, mace trident, sword, conch, bow and arrows

ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਕਰ ਮੈ ਲੀਏ ਜਨੁ ਗ੍ਰੀਖਮ ਰਿਤੁ ਭਾਨੁ ॥੨੭॥

chakr bakr kar mai le'ee jan greekham rit bhaan ||27||

Alongwith the terrible disc-the godess took all these weapons in her hands

they have created the atmosphere like summer’s sun.27.

ਚੰਡ ਕੋਪ ਕਰਿ ਚੰਡਿਕ ਾ ਏ ਆਯੁਧ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥

cha(n)dd kop kar cha(n)ddik aa e aayudh kar leen ||

In fierce rage, Chandika took the weapons in her hands

ਨਿਕਟਿ ਬਿਕਟਿ ਪੁਰ ਦੈਤ ਕੇ ਘੰਟਾ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੀਨ ॥੨੮॥

nikaT bikaT pur dhait ke gha(n)Taa kee dhun keen ||28||

And near the city of demons, raised the horrible sound of her gong.28.

ਸੁਨਿ ਘੰਟਾ ਕੇਹਰਿ ਸਬਦਿ ਅਸੁਰਨ ਅਸਿ ਰਨ ਲੀਨ ॥

sun gha(n)Taa kehar sabadh asuran as ran leen ||

Hearing the loud voice of the gong, and the lion-demons holding their

swords entered the battlefield.

ਚੜੇ ਕੋਪ ਕੈ ਜੂਥ ਹੁਇ ਜਤਨ ਜੁਧ ਕੋ ਕੀਨ ॥੨੯॥

chaRe kop kai jooth hui jatan judh ko keen ||29||

They came furiously in great numbers and began to wage the war.29.

ਪੈਤਾਲੀਸ ਪਦਮ ਅਸੁਰ ਸਜਯੋ ਕਟਕ ਚਤੁਰੰਗਿ ॥

paitaalees padham asur sajayo kaTak chatura(n)g ||

Forty-five padam army of the demons adorned with their four divisions.

ਕਛੁ ਬਾਏ ਕਛੁ ਦਾਹਨੈ ਕਛੁ ਭਟ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗਿ ॥੩੦॥

kachh baae kachh dhaahanai kachh bhaT nirap ke sa(n)g ||30||

Some on the left and some on the right and some warriors with the king.30.

ਭਏ ਇਕਠੇ ਦਲ ਪਦਮ ਦਸ ਪੰਦ੍ਰਹ ਅਰੁ ਬੀਸ ॥

bhe ikaThe dhal padham dhas pa(n)dhreh ar bees ||

All the army of forty-five padam was divided into ten, fifteen and twenty.

ਪੰਦ੍ਰਹ ਕੀਨੇ ਦਾਹਨੇ ਦਸ ਬਾਏ ਸੰਗਿ ਬੀਸ ॥੩੧॥

pa(n)dhreh keene dhaahane dhas baae sa(n)g bees ||31||

Fifteen on the right, ten of the left, followed by twenty with the king.31.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦਉਰ ਸਬੈ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਦੈਤ ਸੁ ਆਏ ਹੈ ਚੰਡ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਕਾਰੇ ॥

dhaur sabai ik baar hee dhait su aae hai cha(n)dd ke saamuhe kaare ||

All those black demons ran and stood before Chandika.

ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨਿ ਘਨੇ ਅਰੁ ਕੋਪ ਸੋ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

lai kar baan kamaanan taan ghane ar kop so si(n)gh prahaare ||

Taking arrows with extended bows, many enemies in great fury attacked the lion.

ਚੰਡ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਸਮੂਹ ਨਿਵਾਰੇ ॥

cha(n)dd sa(n)bhaar tabai karavaar hakaar kai satr samooh nivaare ||

Protecting herself from all attacks, and challenging all the enemies, Chandika dispelled them.

ਖਾਡਵ ਜਾਰਨ ਕੋ ਅਗਨੀ ਤਿਹ ਪਾਰਥ ਨੈ ਜਨੁ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥੩੨॥

khaaddav jaaran ko aganee teh paarath nai jan megh biddaare ||32||

Just as Arjuna had dispelled the clouds, which came to protect the

Khandav forest from being burnt by fire.32.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੈਤ ਕੋਪ ਇਕ ਸਾਮੁਹੇ ਗਇਓ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਿ ॥

dhait kop ik saamuhe gio tura(n)gam ddaar ||

One of the demons went on a galloping horse with rage

ਸਨਮੁਖ ਦੇਵੀ ਕੇ ਭਇਓ ਸਲਭ ਦੀਪ ਅਨੁਹਾਰ ॥੩੩॥

sanamukh dhevee ke bhio salabh dheep anuhaar ||33||

Went before the goddess like the moth before the lamp.33.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੀਰ ਬਲੀ ਸਿਰਦਾਰ ਦੈਈਤ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਮਿਯਾਨ ਤੇ ਖਗੁ ਨਿਕਾਰਿਓ ॥

beer balee siradhaar dhaieet su krodh kai miyaan te khag nikaario ||

That mighty chieftain of the demons took out his sword from the sheath in

great ire.

ਏਕ ਦਇਓ ਤਨਿ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੈ ਦੂਸਰ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਝਾਰਿਓ ॥

ek dhio tan cha(n)dd pracha(n)dd kai dhoosar kehar ke sir jhaario ||

He gave oneblow to Chandi and the second on the head of the lion.

ਚੰਡ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਬਲੁ ਧਾਰਿ ਲਇਓ ਗਹਿ ਨਾਰਿ ਧਰਾ ਪਰ ਮਾਰਿਓ ॥

cha(n)dd sa(n)bhaar tabai bal dhaar lio geh naar dharaa par maario ||

Chandi, protecting herself from all the blows, caught hold of the demon in her might arms and threw him on the ground

ਜਿਉ ਧੁਬੀਆ ਸਰਤਾ ਤਟਿ ਜਾਇ ਕੇ ਲੈ ਪਟ ਕੋ ਪਟ ਸਾਥ ਪਛਾਰਿਓ ॥੩੪॥

jiau dhubeeaa sarataa taT jai ke lai paT ko paT saath pachhaario ||34||

Just as the washerman beats the clothes in washing against a wooden plank on the bank of the stream.34.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੇਵੀ ਮਾਰਿਓ ਦੈਤ ਇਉ ਲਰਿਓ ਜੁ ਸਨਮੁਖ ਆਇ ॥

dhevee maario dhait iau lario ju sanamukh aai ||

In this way, the goddess killed the demon, who came and fought before

her.

ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਸੈਨ ਮੈ ਧਸੀ ਸੁ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ॥੩੫॥

pun satran kee sain mai dhasee su sa(n)kh bajai ||35||

Then she penetrated into the army of the enemies by blowing her conch.35.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਲੈ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਹਾ ਬਰਬੰਡ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥

lai kar cha(n)dd kuva(n)dd pracha(n)dd mahaa baraba(n)dd tabai ieh keeno ||

The mighty Chandika, taking the bow in her hand, in great rage, did this

ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਨਿਹਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਸਭੈ ਦਲ ਦੀਨੋ ॥

ek hee baar nihaar hakaar sudhaar bidhaar sabhai dhal dheeno ||

She scanned once all the army of the enemy and with terrible shout

destroyed it.

ਦੈਤ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਹਿ ਹਨੇ ਲਖਿ ਸ੍ਰੋਨ ਸਨੇ ਕਵਿ ਇਉ ਮਨੁ ਚੀਨੋ ॥

dhait ghane ran maeh hane lakh sron sane kav iau man cheeno ||

Seeing a large number of chopped and bleeding demons, the poet feels in his mind

ਜਿਉ ਖਗਰਾਜ ਬਡੋ ਅਹਿਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕੇ ਕਾਟਿ ਕਤਾ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥੩੬॥

jiau khagaraaj baddo ahiraaj samaaj ke kaaT kataa kar leeno ||36||

That Garuda had chopped the snakes into bits and thrown them helter-skelter.36.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੇਵੀ ਮਾਰੇ ਦੈਤ ਬਹੁ ਪ੍ਰਬਲ ਨਿਬਲ ਸੇ ਕੀਨ ॥

dhevee maare dhait bahu prabal nibal se keen ||

The goddess killed many demons and made the strong ones weak.

ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਿ ਕਰਿ ਕਰਨ ਮੈ ਚਮੂੰ ਚਾਲ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੩੭॥

sasatr dhaar kar karan mai chamoo(n) chaal kar dheen ||37||

Holding the weapons in her hand, she made the forces of the enemy run

away.37.

ਭਜੀ ਚਮੂੰ ਮਹਖਾਸੁਰੀ ਤਕੀ ਸਰਨਿ ਨਿਜ ਈਸ ॥

bhajee chamoo(n) mahakhaasuree takee saran nij iees ||

The army of Mahishasura ran away and sought the shelter of its king.

ਧਾਇ ਜਾਇ ਤਿਨ ਇਉ ਕਹਿਓ ਹਨਿਓ ਪਦਮ ਭਟ ਬੀਸ ॥੩੮॥

dhai jai tin iau kahio hanio padham bhaT bees ||38||

It told him after running that twenty padam of the forces had been killd.38.

ਸੁਨਿ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮੂੜ ਮਤਿ ਮਨ ਮੈ ਉਠਿਓ ਰਿਸਾਇ ॥

sun mahakhaasur mooR mat man mai uThio risai ||

Hearing this, the foolish Mahishasura was highly enraged.

ਆਗਿਆ ਦੀਨੀ ਸੈਨ ਕੋ ਘੇਰੋ ਦੇਵੀ ਜਾਇ ॥੩੯॥

aagiaa dheenee sain ko ghero dhevee jai ||39||

He ordered that the goddess be besiged.39.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਸੈਨਹਿ ਸੂਰ ਮਿਲੇ ਇਕੁ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

baat sunee prabh kee sabh saineh soor mile ik ma(n)tr kario hai ||

Listening to the words of their king, all the warriors together took this decision.

ਜਾਇ ਪਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਧਾਇ ਕੈ ਠਾਟ ਇਹੈ ਮਨ ਮਧਿ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

jai pare chahoo(n) or te dhai kai ThaaT ihai man madh kario hai ||

That with firm determination in the mind, the goddess be attacked from all the four directions.

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਦਲੁ ਇਉ ਬਿਹਰਿਓ ਹੈ ॥

maar hee maar pukaar pare as lai kar mai dhal iau bihario hai ||

With swords in their hands, and uttering loud shouts of “Kill, Kill”, the army of demons swarmed from all directions.

ਘੇਰਿ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡਿ ਸੁ ਚੰਦ ਮਨੋ ਪਰਵੇਖ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੪੦॥

gher liee chahoo(n) or te cha(n)dd su cha(n)dh mano paravekh pario hai ||40||

They all besieged Chandi from all the four sides, like the moon encircled amongst clouds.40.

ਦੇਖਿ ਚਮੂੰ ਮਹਖਾਸੁਰ ਕੀ ਕਰਿ ਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥

dhekh chamoo(n) mahakhaasur kee kar cha(n)dd kuva(n)dd pracha(n)dd

dhario hai ||

Scanning the army of Mahishasura, Chandika caught hold of her fierce bow.

ਦਛਨ ਬਾਮ ਚਲਾਇ ਘਨੇ ਸਰ ਕੋਪ ਭਯਾਨਕ ਜੁਧੁ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

dhachhan baam chalai ghane sar kop bhayaanak judh kario hai ||

With anger, she waged the terrible war by showering the rain of her innumerable shafts.

ਭੰਜਨ ਭੇ ਅਰਿ ਕੇ ਤਨ ਤੇ ਛੁਟ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਧਰਾਨਿ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥

bha(n)jan bhe ar ke tan te chhuT sraun samooh dharaan pario hai ||

By chopping the forces of the enemy, such a great quantity of blood fell on the ground.

ਆਠਵੋ ਸਿੰਧੁ ਪਚਾਯੋ ਹੁਤੋ ਮਨੋ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਬਿਧਿ ਨੇ ਉਗਰਿਓ ਹੈ ॥੪੧॥

aaThavo si(n)dh pachaayo huto mano yaa ran mai bidh ne ugario hai ||41||

As though the Lord-God hath created the eighth ocean alongwith already

created seven oceans.41.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕੋਪ ਭਈ ਅਰਿ ਦਲ ਬਿਖੈ ਚੰਡੀ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥

kop bhiee ar dhal bikhai cha(n)ddee chakr sa(n)bhaar ||

Chandi in great anger, holding up her disc, within the enemy's army

ਏਕ ਮਾਰਿ ਕੈ ਦ੍ਵੈ ਕੀਏ ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਕੀਨੇ ਚਾਰ ॥੪੨॥

ek maar kai dhavai ke'ee dhavai te keene chaar ||42||

She cut off the warriors into halves and quarters.42.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੋ ਜੁਧੁ ਕਰਿਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕਵਲਾਸ ਮੈ ਧਿਆਨ ਛੁਟਿਓ ਹਰਿ ਕਾ ॥

eeh bhaat ko judh kario sun kai kavalaas mai dhiaan chhuTio har kaa ||

Such a terrible war was waged that the profound contemplation of Shiva

was infringed.

ਪੁਨਿ ਚੰਡ ਸੰਭਾਰ ਉਭਾਰ ਗਦਾ ਧੁਨਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕਰਿਓ ਖਰਕਾ ॥

pun cha(n)dd sa(n)bhaar ubhaar gadhaa dhun sa(n)kh bajai kario kharakaa ||

Chandi then held up her mace and raised a violent sound by blowing her onch.

ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੇ ਪਰ ਚਕ੍ਰ ਪਰਿਓ ਛੁਟਿ ਐਸੇ ਬਹਿਓ ਕਰਿ ਕੇ ਬਰ ਕਾ ॥

sir satran ke par chakr pario chhuT aaise bahio kar ke bar kaa ||

The disc fell on the heads of the enemies, that disc went in such a way with the might of her hand

ਜਨੁ ਖੇਲ ਕੋ ਸਰਤਾ ਤਟਿ ਜਾਇ ਚਲਾਵਤ ਹੈ ਛਿਛਲੀ ਲਰਕਾ ॥੪੩॥

jan khel ko sarataa taT jai chalaavat hai chhichhalee larakaa ||43||

That it seemed that the children were throwing the potsherd so as swim on

the surface of the water.43.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਦੇਖ ਚਮੂੰ ਮਹਿਖਾਸੁਰੀ ਦੇਵੀ ਬਲਹਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥

dhekh chamoo(n) mahikhaasuree dhevee baleh sa(n)bhaar ||

Scanning the forces of Mahishasura, the goddess pulling up her strength,

ਕਛੁ ਸਿੰਘਹਿ ਕਛੁ ਚਕ੍ਰ ਸੋ ਡਾਰੇ ਸਭੈ ਸੰਘਾਰਿ ॥੪੪॥

kachh si(n)gheh kachh chakr so ddaare sabhai sa(n)ghaar ||44||

She destroyed all, killing some thorough her lion and some with her disc.44.,

ਇਕ ਭਾਜੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਗਏ ਕਹਿਓ ਹਤੀ ਸਭ ਸੈਨ ॥

eik bhaajai nirap pai ge kahio hatee sabh sain ||

One of the demons ran to the king and told him about the destruction of all the army.,

ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕੋਪਿਓ ਅਸੁਰ ਚੜਿ ਆਇਓ ਰਨ ਐਨ ॥੪੫॥

eiau sun kai kopio asur chaR aaio ran aain ||45||

Hearing this, Mahishasura become furious and marched towards the

battlefield. 45.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਜੁਝ ਪਰੀ ਸਭ ਸੈਨ ਲਖੀ ਜਬ ਤੌ ਮਹਖਾਸੁਰ ਖਗ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

joojh paree sabh sain lakhee jab tau mahakhaasur khag sa(n)bhaario ||

Knowing about the destruction of all his forces in the war, Mahishasura held up his sword.,

ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਭਇਆਨਕ ਭਾਲਕ ਜਿਉ ਭਭਕਾਰਿਓ ॥

cha(n)dd pracha(n)dd ke saamuh jai bhiaanak bhaalak jiau bhabhakaario ||

And going before the fierce Chandi, he began to roar like dreadful bear.,

ਮੁਗਦਰੁ ਲੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਸੁ ਕੈ ਬਰਿ ਤਾ ਤਨ ਊਪਰਿ ਡਾਰਿਓ ॥

mugadhar lai apane kar cha(n)dd su kai bar taa tan uoopar ddaario ||

Taking his heavy mace in his hand, he threw it on body of the goddess like an arrow.,

ਜਿਉ ਹਨੂਮਾਨ ਉਖਾਰਿ ਪਹਾਰ ਕੋ ਰਾਵਨ ਕੇ ਉਰ ਭੀਤਰ ਮਾਰਿਓ ॥੪੬॥

jiau hanoomaan ukhaar pahaar ko raavan ke ur bheetar maario ||46||

It seemed that Hanuman carrying a hillock, threw it on the chest of

Ravvana.46.,

ਫੇਰ ਸਰਾਸਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਬੀਰ ਹਨੇ ਤਿਨ ਪਾਨਿ ਨ ਮੰਗੇ ॥

fer saraasan ko geh kai kar beer hane tin paan na ma(n)ge ||

Then he held up bows and arrows in his hand , killed the warriors, who could not ask for water before dying.,

ਘਾਇਲ ਘੂਮ ਪਰੇ ਰਨ ਮਾਹਿ ਕਰਾਹਤ ਹੈ ਗਿਰ ਸੇ ਗਜ ਲੰਗੇ ॥

ghail ghoom pare ran maeh karaahat hai gir se gaj la(n)ge ||

The wounded warriors were moving in the field like lame elephants.,

ਸੂਰਨ ਕੇ ਤਨ ਕਉਚਨ ਸਾਥਿ ਪਰੇ ਧਰਿ ਭਾਉ ਉਠੇ ਤਹ ਚੰਗੇ ॥

sooran ke tan kauchan saath pare dhar bhaau uThe teh cha(n)ge ||

The bodies of the warriors were moving their armours were lying fried up on the ground.,

ਜਾਨੋ ਦਵਾ ਬਨ ਮਾਝ ਲਗੇ ਤਹ ਕੀਟਨ ਭਛ ਕੌ ਦਉਰੇ ਭੁਜੰਗੇ ॥੪੭॥

jaano dhavaa ban maajh lage teh keeTan bhachh kau dhaure bhuja(n)ge ||47||

As if the forest is on fire and the snakes are running to reed themselves on

the fast moving worms.47.,

ਕੋਪ ਭਰੀ ਰਨਿ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਪ੍ਰੇਰ ਕੇ ਸਿੰਘ ਧਸੀ ਰਨ ਮੈ ॥

kop bharee ran cha(n)dd pracha(n)dd su prer ke si(n)gh dhasee ran mai ||

Chandi in great ire penetrated into the war-arena with her lion.,

ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਲਾਲ ਕੀਏ ਅਰਿ ਖੇਤਿ ਲਗੀ ਬੜਵਾਨਲ ਜਿਉ ਬਨ ਮੈ ॥

karavaar lai laal ke'ee ar khet lagee baRavaanal jiau ban mai ||

Holding her sword in her hand, she dyed the battlefield in red as if the forest is on fire.,

ਤਬ ਘੇਰਿ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਦੈਤਨ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥

tab gher liee chahoo(n) or te dhaitan iau upamaa upajee man mai ||

When the demons besieged the goddess from all the four sides, the poet felt like this in his mind,

ਮਨੁ ਤੇ ਤਨੁ ਤੇਜੁ ਚਲਿਓ ਜਗ ਮਾਤ ਕੋ ਦਾਮਨਿ ਜਾਨ ਚਲੇ ਘਨ ਮੈ ॥੪੮॥

man te tan tej chalio jag maat ko dhaaman jaan chale ghan mai ||48||

That the body of the mother of the world moved swifter than her mind, she

appeared as lightning moving in the clouds.48.,

ਫੂਟ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਸਗਰੀ ਅਸਿ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਜਬੈ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥

fooT giee dhujanee sagaree as cha(n)dd pracha(n)dd jabai kar leeno ||

When the goddess held her sword in her hand, all the army of the demons cracked.,

ਦੈਤ ਮਰੈ ਨਹਿ ਬੇਖ ਕਰੈ ਬਹੁਤਉ ਬਰਬੰਡ ਮਹਾਬਲ ਕੀਨੋ ॥

dhait marai neh bekh karai bahutau baraba(n)dd mahaabal keeno ||

The demons were also very powerful, they did not die and instead were fighting in transformed forms.,

ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਇ ਦਇਓ ਕਰਿ ਤੇ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਮਾਰ ਜੁਦਾ ਕਰ ਦੀਨੋ ॥

chakr chalai dhio kar te sir satr ko maar judhaa kar dheeno ||

Chandi segregated the heads of the enemies by throwing her disc with her hands.,

ਸ੍ਰਉਨਤ ਧਾਰ ਚਲੀ ਨਭ ਕੋ ਜਨੁ ਸੂਰ ਕੋ ਰਾਮ ਜਲਾਜਲ ਦੀਨੋ ॥੪੯॥

sraunat dhaar chalee nabh ko jan soor ko raam jalaajal dheeno ||49||

Consequently the current of bloods flowed as if Rama was offering water

to the sun.49.,

ਸਬ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਤਿਹ ਖੇਤਿ ਮਹਾ ਬਰਬੰਡ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੈ ॥

sab soor sa(n)ghaar dhe teh khet mahaa baraba(n)dd paraakram kai ||

When that mighty goddess killed all the chivalrous demons with her power,

ਤਹ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਿੰਧੁ ਭਇਓ ਧਰਨੀ ਪਰਿ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਅਸਿ ਕੈ ਧਮ ਕੈ ॥

teh sraunat si(n)dh bhio dharanee par pu(n)j gire as kai dham kai ||

Then so much mass of blood fell on the earth that it became a sea of blood.,

ਜਗ ਮਾਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹਨੇ ਸੁਰ ਤਾਪ ਸੁ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਗਈ ਜਮ ਕੈ ॥

jag maat prataap hane sur taap su dhaanav sain giee jam kai ||

The mother of the world, with her power, removed the suffering of gods and the demons went to the abode of Yama.,

ਬਹੁਰੋ ਅਰਿ ਸਿੰਧੁਰ ਕੇ ਦਲ ਪੈਠ ਕੈ ਦਾਮਿਨਿ ਜਿਉ ਦੁਰਗਾ ਦਮਕੈ ॥੫੦॥

bahuro ar si(n)dhur ke dhal paiTh kai dhaamin jiau dhuragaa dhamakai ||50||

Then the goddess Durga glistened like lightning amongst the army of

elephants.50.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਜਬ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਾਰਿਓ ਸਬ ਦੈਤਨ ਕੋ ਰਾਜ ॥

jab mahakhaasur maario sab dhaitan ko raaj ||

When Mahishasura, the king of all deemons, was killed,

ਤਬ ਕਾਇਰ ਭਾਜੇ ਸਬੈ ਛਾਡਿਓ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥੫੧॥

tab kair bhaaje sabai chhaaddio sakal samaaj ||51||

Then all the cawards ran away leaving behind all paraphernalia.51.,

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT,

ਮਹਾਬੀਰ ਕਹਰੀ ਦੁਪਹਰੀ ਕੋ ਭਾਨੁ ਮਾਨੋ ਦੇਵਨ ਕੇ ਕਾਜ ਦੇਵੀ ਡਾਰਿਓ ਦੈਤ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥

mahaabeer kaharee dhupaharee ko bhaan maano dhevan ke kaaj dhevee ddaario dhait maar kai ||

Supremely heroic goddess, with the magnificence of the sun at noon,

killed the demon-king for the well-being of gods.,

ਅਉਰ ਦਲੁ ਭਾਜਿਓ ਜੈਸੇ ਪਉਨ ਹੂੰ ਤੇ ਭਾਜੇ ਮੇਘ ਇੰਦ੍ਰ ਦੀਨੋ ਰਾਜ ਬਲੁ ਆਪਨੋ ਸੋ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥

aaur dhal bhaajio jaise paun hoo(n) te bhaaje megh i(n)dhr dheeno raaj bal aapano so dhaar kai ||

The remaining demon-army ran helter-skelter in such a way, as the cloud speed away before the wind, the goddess with her prowess bestowed the kingdom on Indra.,

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸ ਡਾਰੈ ਹੈ ਸੁਰੇਸ ਪਾਇ ਕੀਨੋ ਅਭਖੇਕ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥

dhes dhes ke nares ddaarai hai sures pai keeno abhakhek sur ma(n)ddal bichaar kai ||

She caused sovereigns of many countries to bow in obeisance to Indra and his coronation ceremony was thoughtfully performed by the assembly of gods.,

ਈਹਾ ਭਈ ਗੁਪਤਿ ਪ੍ਰਗਟਿ ਜਾਇ ਤਹਾ ਭਈ ਜਹਾ ਬੈਠੇ ਹਰਿ ਹਰਿਅੰਬਰਿ ਕੋ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥੫੨॥

e'eehaa bhiee gupat pragaT jai tahaa bhiee jahaa baiThe har haria(n)bar ko ddaar kai ||52||

In this way, the goddess disappeared from here and manifested herself there, where the god Shiva was seated on the lion-skin.52.,

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਮਹਖਾਸੁਰ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ

ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨॥

eit sree maaraka(n)dde puraane sree cha(n)ddee charitr ukat bilaas mahakhaasur badheh naam dhuteeaa dhiaai samaapatam sat subham sat

||2||

End of the Second Chapter entitled ‘The Killing of Mahishasura’ as recorded in CHANDI CHARTRA UKATI BILAS of Markandeya Purana. 2.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਲੋਪ ਚੰਡਕਾ ਹੋਇ ਗਈ ਸੁਰਪਤਿ ਕੌ ਦੇ ਰਾਜ ॥

lop cha(n)ddakaa hoi giee surapat kau dhe raaj ||

In this way Chandika disappeared after bestowing the kingship on Indra.,

ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਅਭੇਖ ਕਰਿ ਕੀਨੇ ਸੰਤਨ ਕਾਜ ॥੫੩॥

dhaanav maar abhekh kar keene sa(n)tan kaaj ||53||

She killed the demons and destroyed them for the well-being of the

saints.53.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਹੈ ਮਹਾ ਮੁਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਤਪ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥

yaa te prasa(n)n bhe hai mahaa mun dhevan ke tap mai sukh paavai ||

The great sages became pleased and received comfort in meditating on the gods.,

ਜਗਜ ਕਰੈ ਇਕ ਬੇਦ ਰਰੈ ਭਵ ਤਾਪ ਹਰੈ ਮਿਲਿ ਧਿਆਨਹਿ ਲਾਵੈ ॥

jagay karai ik bedh rarai bhav taap harai mil dhiaaneh laavai ||

The sacrifices are being performed, the Vedas are being recited and for the removal of suffering, contemplation is being done together.,

ਝਾਲਰ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਰਬਾਬ ਲੀਏ ਸੁਰ ਸਾਜ ਮਿਲਾਵੈ ॥

jhaalar taal miradha(n)g upa(n)g rabaab le'ee sur saaj milaavai ||

The tunes of various musical instruments like cymbals big and small,

trumpet, kettledrum and Rabab are being made harmonies.,

ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਨ ਕਰੈ ਗਨਿ ਜਛ ਅਪਛਰ ਨਿਰਤ ਦਿਖਾਵੈ ॥੫੪॥

ki(n)nar ga(n)dhrab gaan karai gan jachh apachhar nirat dhikhaavai ||54||

Somewhere the Kinnars and Gandharvas are singing and somewhere the Ganas, Yakshas and Apsaras are dancing.54.,

ਸੰਖਨ ਕੀ ਧੁਨ ਘੰਟਨਿ ਕੀ ਕਰਿ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਵੈ ॥

sa(n)khan kee dhun gha(n)Tan kee kar foolan kee barakhaa barakhaavai ||

With the sound of conches and gongs, they are causing the rain of flowers.,

ਆਰਤੀ ਕੋਟਿ ਕਰੈ ਸੁਰ ਸੁੰਦਰਿ ਪੇਖ ਪੁਰੰਦਰ ਕੇ ਬਲਿ ਜਾਵੈ ॥

aaratee koT karai sur su(n)dhar pekh pura(n)dhar ke bal jaavai ||

Millions of gods fully decorated, are performing aarti (circumambulation) and seeing Indra, they show intense devotion.,

ਦਾਨਤ ਦਛਨ ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦਛਨ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅਛਤ ਲਾਵੈ ॥

dhaanat dhachhan dhai kai pradhachhan bhaal mai ku(n)kam achhat laavai ||

Giving gifts and performing circumambulation around Indra, they are

applying the frontal –mark of saffron and rice on their foreheads.,

ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਦੇਵਪੁਰੀ ਮਿਲ ਦੇਵਨ ਕੇ ਕੁਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥੫੫॥

hot kulaahal dhevapuree mil dhevan ke kul ma(n)gal gaavai ||55||

In all the city of gods, there is much excitement and the families of gods are singing songs of feliciations.55.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਐਸੇ ਚੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਦੇਵਨ ਬਢਿਓ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥

aaise cha(n)dd prataap te dhevan baddio prataap ||

In this way, through the Glory of Chandi, the splendour of gods increased.,

ਤੀਨ ਲੋਕ ਜੈ ਜੈ ਕਰੈ ਰਰੈ ਨਾਮੁ ਸਤਿ ਜਾਪ ॥੫੬॥

teen lok jai jai karai rarai naam sat jaap ||56||

All the there worlds are rejoicing and the sound of the recitation of True

Name is being heard.56.,

ਇਸੀ ਭਾਤਿ ਸੋ ਦੇਵਤਨ ਰਾਜ ਕੀਯੋ ਸੁਖ ਮਾਨਿ ॥

eisee bhaat so dhevatan raaj keeyo sukh maan ||

The gods ruled comfortably like this.,

ਬਹੁਰ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦੁਇ ਦੈਤ ਬਡੇ ਬਲਿਵਾਨ ॥੫੭॥

bahur su(n)bh naisu(n)bh dhui dhait badde balivaan ||57||

But after some time, two mighty demons named Sumbh and Nisumbh appeared.57.,

ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕ ਕੇ ਰਾਜ ਹਿਤ ਚੜਿ ਧਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ॥

ei(n)dhr lok ke raaj hit chaR dhaae nirap su(n)bh ||

For conquering the kingdom of Indra, the king Sumbh came forward,

ਸੈਨਾ ਚਤੁਰੰਗਨਿ ਰਚੀ ਪਾਇਕ ਰਥ ਹੈ ਕੁੰਭ ॥੫੮॥

sainaa chatura(n)gan rachee paik rath hai ku(n)bh ||58||

With his four types of army containing soldiers on foot, in chariots and on

elephants.58.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਪੁਰੀ ਧੁਨ ਕਾਨਿ ਸੁ ਸੰਕਿ ਪੁਰੰਦਰ ਮੂੰਦਤ ਪਉਰੈ ॥

baajat dda(n)k puree dhun kaan su sa(n)k pura(n)dhar moo(n)dhat paurai ||

Hearing the sound of the war-trumpets and getting dubious in mind, Indra the portals of his citadel.,

ਸੂਰ ਮੈ ਨਾਹਿ ਰਹੀ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਕੇ ਜੁਧ ਕੋ ਦੈਤ ਭਏ ਇਕ ਠਉਰੈ ॥

soor mai naeh rahee dhut dhekh ke judh ko dhait bhe ik Thaurai ||

Considering the hesitation of the warriors to come forward for fight, all the demos gathered together at one place.,

ਕਾਪ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਉਠੇ ਸਿਗਰੇ ਬਹੁ ਭਾਰ ਭਈ ਧਰਨੀ ਗਤਿ ਅਉਰੈ ॥

kaap samu(n)dhr uThe sigare bahu bhaar bhiee dharanee gat aaurai ||

Seeing their gathering, the oceans trembled and the movement of the earth

changed with heavy burden.,

ਮੇਰੁ ਹਲਿਓ ਦਹਲਿਓ ਸੁਰ ਲੋਕ ਜਬੈ ਦਲ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੇ ਦਉਰੈ ॥੫੯॥

mer halio dhahalio sur lok jabai dhal su(n)bh nisu(n)bh ke dhaurai ||59||

Seeing the forces of Sumbh and Nisumbh running. Sumeru mountain moved and the world of gods became agitated.59.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਕੇ ਤਬੈ ਗਏ ਸਕ੍ਰ ਪਹਿ ਧਾਇ ॥

dhev sabhai mil ke tabai ge sakr peh dhai ||

All the gods then went running to Indra.,

ਕਹਿਓ ਦੈਤ ਆਏ ਪ੍ਰਬਲ ਕੀਜੈ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥੬੦॥

kahio dhait aae prabal keejai kahaa upai ||60||

They asked him to take some steps because of the conquest of powerful demos.60.,

ਸੁਨਿ ਕੋਪਿਓ ਸੁਰਪਾਲ ਤਬ ਕੀਨੋ ਜੁਧ ਉਪਾਇ ॥

sun kopio surapaal tab keeno judh upai ||

Hearing this, the king of gods got furious and began to take steps for

waging war.,

ਸੇਖ ਦੇਵ ਗਨ ਜੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਲੀਏ ਬੁਲਾਇ ॥੬੧॥

sekh dhev gan je hute te sabh le'ee bulai ||61||

He called also all the remaining gods.61.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਕੋ ਜਗਦੀਸ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਜੁਧੁ ਠਟਾ ॥

bhoom ko bhaar utaaran ko jagadhees bichaar kai judh ThaTaa ||

The Lord of the world, in order to lighten the burden of the earth, brought about this war.,

ਗਰਜੈ ਮਦਮਤ ਕਰੀ ਬਦਰਾ ਬਗ ਪੰਤਿ ਲਸੈ ਜਨ ਦੰਤ ਗਟਾ ॥

garajai madhamat karee badharaa bag pa(n)t lasai jan dha(n)t gaTaa ||

This intoxicated elephants began to trumpet like the clouds and their tusks appeared like the queues of cranes.,

ਪਹਰੈ ਤਨਤ੍ਰਾਨ ਫਿਰੈ ਤਹ ਬੀਰ ਲੀਏ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਬਿਜੁ ਛਟਾ ॥

paharai tanatraan firai teh beer le'ee barachhee kar bij chhaTaa ||

Wearing their armour and holding daggers in their hands, the warriors

seemed like luster of lightning.,

ਦਲ ਦੈਤਨ ਕੋ ਅਰਿ ਦੇਵਨ ਪੈ ਉਮਡਿਓ ਮਾਨੋ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾ ॥੬੨॥

dhal dhaitan ko ar dhevan pai umaddio maano ghor ghama(n)dd ghaTaa ||62||

The forces of the demons were gushing out on the inimical gods like the

dark colours.62.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਸਗਲ ਦੈਤ ਇਕਠੇ ਭਏ ਕਰਿਯੋ ਜੁਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥

sagal dhait ikaThe bhe kariyo judh ko saaj ||

All the demons gathered together and prepared for the war.,

ਅਮਰਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜਾਇ ਕੈ ਘੇਰਿ ਲੀਓ ਸੁਰ ਰਾਜ ॥੬੩॥

amarapuree meh jai kai gher leeo sur raaj ||63||

They went to the city of goods and besieged Indra, the king of gods.63.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਖੋਲਿ ਕੈ ਦੁਆਰਾ ਕਿਵਾਰ ਸਭੈ ਨਿਕਸੀ ਅਸੁਰਾਰਿ ਕੀ ਸੈਨ ਚਲੀ ॥

khol kai dhuaaraa kivaar sabhai nikasee asuraar kee sain chalee ||

Opening all the gates and portals of the citadel, the army of Indra, the

enemy of demons marched outside.,

ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਆਨਿ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ ਲਖਿ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਪਤ੍ਰਿ ਜਿਉ ਸੈਨ ਹਲੀ ॥

ran mai tab aan ikatr bhe lakh satr kee patr jiau sain halee ||

All of them assembled in the battlefield and the army of the enemy, seeing the army of Indra, trembled like a leaf.,

ਦ੍ਰੁਮ ਦੀਰਘ ਜਿਉ ਗਜ ਬਾਜ ਹਲੇ ਰਥ ਪਾਇਕ ਜਿਉ ਫਲ ਫੂਲ ਕਲੀ ॥

dhrum dheeragh jiau gaj baaj hale rath paik jiau fal fool kalee ||

The elephants and horses tall trees and the warriors on foot and on chariots move like fruit, flowers and buds.,

ਦਲ ਸੁੰਭ ਕੋ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰਨ ਕੋ ਨਿਕਸਿਉ ਮਘਵਾ ਮਾਨੋ ਪਉਨ ਬਲੀ ॥੬੪॥

dhal su(n)bh ko megh biddaaran ko nikasiau maghavaa maano paun balee ||64||

In order to destroy the clouds-like forces of Sumbh, Indra came forward like mighty wind-god.64.,

ਇਹ ਕੋਪ ਪੁਰੰਦਰ ਦੇਵ ਚੜੇ ਉਤ ਜੁਧ ਕੋ ਸੁੰਭ ਚੜੇ ਰਨ ਮੈ ॥

eeh kop pura(n)dhar dhev chaRe ut judh ko su(n)bh chaRe ran mai ||

Indra came forward in great rage from this side and from the other side

Sumbh marched for war.,

ਕਰ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਹਿਰੇ ਤਨ ਤ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਤਨ ਮੈ ॥

kar baan kamaan kirapaan gadhaa pahire tan traan tabai tan mai ||

There are bows, arrows, swords, maces etc., in the hands of the warriors and they are wearing armour on their bodies.,

ਤਬ ਮਾਰ ਮਚੀ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨ ਰਹਿਓ ਭ੍ਰਮ ਸੂਰਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ॥

tab maar machee dhuhoo(n) oran te na rahio bhram sooran ke man mai ||

Undoubtedly horrible playing began from both sides.,

ਬਹੁ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿਝ ਚਲੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਤਿ ਮੋਦ ਬਢਿਓ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੬੫॥

bahu ja(n)buk girajh chalai sun kai at modh baddio siv ke gan mai ||65||

The jackals and vulture began to pour into the battlefield on hearing the terrible sounds and the joy increased amongst the Ganas of Shiva.65.,

ਰਾਜ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋਪ ਕੀਓ ਇਤਿ ਜੁਧ ਕੋ ਦੈਤ ਜੁਰੇ ਉਤ ਕੈਸੇ ॥

raaj pura(n)dhar kop keeo it judh ko dhait jure ut kaise ||

On this side, Indra is getting very furious and on the other side, all the

army of the demons hath assembled.,

ਸਿਆਮ ਘਟਾ ਘੁਮਰੀ ਘਨਘੋਰ ਕੈ ਘੇਰਿ ਲੀਓ ਹਰਿ ਕੋ ਰਵਿ ਤੈਸੇ ॥

siaam ghaTaa ghumaree ghanaghor kai gher leeo har ko rav taise ||

The army of demons appears like the sun-chariot of the Lord encircled by the dark thundering clouds.,

ਸਕ੍ਰ ਕਮਾਨ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗੇ ਸਰ ਫੋਕ ਲਸੈ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਐਸੇ ॥

sakr kamaan ke baan lage sar fok lasai ar ke ur aaise ||

The sharp edges of the arrows shot from the bow of Indra, poiercing the hearts of the enemies glisten.,

ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਕਰਾਰ ਮੈ ਚੋਂਚ ਪਸਾਰਿ ਰਹੇ ਸਿਸੁ ਸਾਰਕ ਜੈਸੇ ॥੬੬॥

maano pahaar karaar mai cho(n)ch pasaar rahe sis saarak jaise ||66||

Like the beaks of the young once of strokes spread in the caves of the mountains.66.,

ਬਾਨ ਲਗੇ ਲਖ ਸੁੰਭ ਦਈਤ ਧਸੇ ਰਨ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋ ॥

baan lage lakh su(n)bh dhieet dhase ran lai karavaaran ko ||

Seeing the king Sumbh pierced by the arrows, the demons-forces jumped

into the battlefield, drawing out their swords.,

ਰੰਗਭੂਮਿ ਮੈ ਸਤ੍ਰ ਗਿਰਾਇ ਦਏ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਬਹਿਓ ਅਸੁਰਾਨ ਕੋ ॥

ra(n)gabhoom mai satr girai dhe bahu sraun bahio asuraan ko ||

They slayed many enemies in the field and in this way good deal of the blood of the gods flowed.,

ਪ੍ਰਗਟੇ ਗਨ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿਝ ਪਿਸਾਚ ਸੁ ਯੌ ਰਨ ਭਾਤਿ ਪੁਕਾਰਨ ਕੋ ॥

pragaTe gan ja(n)buk girajh pisaach su yau ran bhaat pukaaran ko ||

Various types of ganas, jackals, vultures, ghosts etc., appearing in the battlefield, produced various sounds in such a way,

ਸੁ ਮਨੋ ਭਟ ਸਾਰਸੁਤੀ ਤਟਿ ਨਾਤ ਹੈ ਪੂਰਬ ਪਾਪ ਉਤਾਰਨ ਕੋ ॥੬੭॥

s mano bhaT saarasutee taT naat hai poorab paap utaaran ko ||67||

As though the warriors, at the time of taking bath in Saraswati river are removing various types of their sins.67.,

ਜੁਧ ਨਿਸੁੰਭ ਭਇਆਨ ਰਚਿਓ ਅਸ ਆਗੇ ਨ ਦਾਨਵ ਕਾਹੂ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

judh nisu(n)bh bhiaan rachio as aage na dhaanav kaahoo kario hai ||

Nisumbh then waged such a terrible war, as none of the demons had

waged earlier.,

ਲੋਥਨ ਊਪਰਿ ਲੋਥ ਪਰੀ ਤਹ ਗੀਧ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲਨਿ ਮਾਸੁ ਚਰਿਓ ਹੈ ॥

lothan uoopar loth paree teh geedh sira(n)gaalan maas chario hai ||

The corpses are amassed on corpses and their flesh is being eaten by jackals and vultures.,

ਗੂਦ ਬਹੈ ਸਿਰ ਕੇਸਨ ਤੇ ਸਿਤ ਪੁੰਜ ਪ੍ਰਵਾਹ ਧਰਾਨਿ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥

goodh bahai sir kesan te sit pu(n)j pravaeh dharaan pario hai ||

The white current of fat coming out of the heads is falling on the ground in this way,

ਮਾਨਹੁ ਜਟਾਧਰ ਕੀ ਜਟ ਤੇ ਜਨੁ ਰੋਸ ਕੈ ਗੰਗ ਕੋ ਨੀਰ ਢਰਿਓ ਹੈ ॥੬੮॥

maanahu jaTaadhar kee jaT te jan ros kai ga(n)g ko neer ddario hai ||68||

As if the current of Ganga hath gushed out of he hair of Shiva.68.,

ਬਾਰ ਸਿਵਾਰ ਭਏ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੁ ਫੇਨ ਜਿਉ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰੇ ਤਰਤਾ ॥

baar sivaar bhe teh Thaur su fen jiau chhatr fire tarataa ||

The hair of the heads are floating on water like scum and the canopies of

the kings like froth.,

ਕਰ ਅੰਗੁਲਕਾ ਸਫਰੀ ਤਲਫੈ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਭੁਜੰਗ ਕਰੇ ਕਰਤਾ ॥

kar a(n)gulakaa safaree talafai bhuj kaaT bhuja(n)g kare karataa ||

The gingers of hands are writhing like fish and the chopped arms seem like serpents.,

ਹਯ ਨਕ੍ਰ ਧੁਜਾ ਦ੍ਰੁਮ ਸ੍ਰਉਣਤ ਨੀਰ ਮੈ ਚਕ੍ਰ ਜਿਉ ਚਕ੍ਰ ਫਿਰੈ ਗਰਤਾ ॥

hay nakr dhujaa dhrum sraunat neer mai chakr jiau chakr firai garataa ||

Within the blood of the horses, chariots and wheels of chariots are rotating as in whirlpools of water.,

ਤਬ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਦਾਨਵ ਮਾਰ ਕਰੀ ਰਨ ਮੈ ਸਰਤਾ ॥੬੯॥

tab su(n)bh nisu(n)bh dhuhoo(n) mil dhaanav maar karee ran mai sarataa ||69||

Sumbh and Nisumbh waged such a furious war together which hath

caused the flow of the stream of blood in the field.69.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਸੁਰ ਹਾਰੈ ਜੀਤੈ ਅਸੁਰ ਲੀਨੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥

sur haarai jeetai asur leeno sakal samaaj ||

The gods were defeated and the demons were victorious who captured all the paraphernalia.,

ਦੀਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਭਜਾਇ ਕੈ ਮਹਾ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਸਾਜਿ ॥੭੦॥

dheeno i(n)dhr bhajai kai mahaa prabal dhal saaj ||70||

With the help of very powerful army, they caused the flight of Indra.70.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਛੀਨ ਭੰਡਾਰ ਲਇਓ ਹੈ ਕੁਬੇਰ ਤੇ ਸੇਸ ਹੂੰ ਤੇ ਮਨਿ ਮਾਲ ਛੁਡਾਈ ॥

chheen bha(n)ddaar lio hai kuber te ses hoo(n) te man maal chhuddaiee ||

The demons seized away the wealth from Kuber and the necklace of jewels

from Sheshanaga.,

ਜੀਤ ਲੁਕੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਗਨੇਸ ਜਲੇਸ ਦੀਓ ਹੈ ਭਜਾਈ ॥

jeet lukes dhines nises ganes jales dheeo hai bhajaiee ||

They conquered Brahma, Sun, Moon, Ganesh, Varuna etc., and caused them to run away.,

ਲੋਕ ਕੀਏ ਤਿਨ ਤੀਨਹੁ ਆਪਨੇ ਦੈਤ ਪਠੇ ਤਹ ਦੈ ਠਕੁਰਾਈ ॥

lok ke'ee tin teenahu aapane dhait paThe teh dhai Thakuraiee ||

They established their own kingdom after conquering all the three worlds.,

ਜਾਇ ਬਸੇ ਸੁਰ ਧਾਮ ਤੇਊ ਤਿਨ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੀ ਫੇਰੀ ਦੁਹਾਈ ॥੭੧॥

jai base sur dhaam teuoo tin su(n)bh nisu(n)bh kee feree dhuhaiee ||71||

All the demons went to abide in the cities of gods and proclamations were

made in the names of Sumbh and Nisumbh.71.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਖੇਤ ਜੀਤ ਦੈਤਨ ਲੀਓ ਗਏ ਦੇਵਤੇ ਭਾਜ ॥

khet jeet dhaitan leeo ge dhevate bhaaj ||

The demos conquered the war the gods ran away.,

ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਿਓ ਮਨ ਬਿਖੈ ਲੇਹੁ ਸਿਵਾ ਤੇ ਰਾਜ ॥੭੨॥

eihai bichaario man bikhai leh sivaa te raaj ||72||

The gods then ruminated in their mind that Shiva be propitiated for re-establishment of their rule.72.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਦੇਵ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਮਹੇਸ ਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜਾਇ ਬਸੇ ਹੈ ॥

dhev sures dhines nises mahes puree meh jai base hai ||

Indra, the king of gods, sun and moon all went to abide in the city of

Shiva.,

ਭੇਸ ਬੁਰੇ ਤਹਾ ਜਾਇ ਦੁਰੇ ਸਿਰ ਕੇਸ ਜੁਰੇ ਰਨ ਤੇ ਜੁ ਤ੍ਰਸੇ ਹੈ ॥

bhes bure tahaa jai dhure sir kes jure ran te ju trase hai ||

They were in bad shape and because of the fear of war, the hair on their heads became of the fear of war, the hair on their heads became matted and enlarged.,

ਹਾਲ ਬਿਹਾਲ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀ ਜਨੁ ਕਾਲ ਗ੍ਰਸੇ ਹੈ ॥

haal bihaal mahaa bikaraal sa(n)bhaal nahee jan kaal grase hai ||

They had not been able to control themselves and in straitened circumstances, they appeared to be seized by death.,

ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਅਤਿ ਆਰਤਵੰਤ ਦਰੀਨਿ ਧਸੇ ਹੈ ॥੭੩॥

baar hee baar pukaar karee at aaratava(n)t dhareen dhase hai ||73||

They seemed to be repeatedly calling for help and in great suffering lay concealed in caves.73.,

ਕਾਨ ਸੁਨੀ ਧੁਨਿ ਦੇਵਨ ਕੀ ਸਭ ਦਾਨਵ ਮਾਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥

kaan sunee dhun dhevan kee sabh dhaanav maaran ko pran keeno ||

When the most powerful Chandika heard the cries of gods with her own

ears, she avowed to kill all the demons.,

ਹੁਇ ਕੈ ਪ੍ਰਤਛ ਮਹਾ ਬਰ ਚੰਡਿ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧ ਹ੍ਵੈ ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਮਨ ਦੀਨੋ ॥

hui kai pratachh mahaa bar cha(n)dd su krudh havai judh bikhai man dheeno ||

The mighty goddess manifested herself and in great rage, she engrossed her mind in thoughts of war.,

ਭਾਲ ਕੋ ਫੋਰ ਕੈ ਕਾਲੀ ਭਈ ਲਖਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਕੋ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥

bhaal ko for kai kaalee bhiee lakh taa chhab ko kab ko man bheeno ||

At that juncture, the goddess Kali appeared by bursting. Her forehead, visualizing this it appeared to the poet’s mind,

ਦੈਤ ਸਮੂਹਿ ਬਿਨਾਸਨ ਕੋ ਜਮ ਰਾਜ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤ ਮਨੋ ਭਵ ਲੀਨੋ ॥੭੪॥

dhait samooh binaasan ko jam raaj te mirat mano bhav leeno ||74||

That in order to destroy all the demos, the death had incarnated in the form of Kali.74.,

ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਰੇ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਕੋਪ ਕੈ ਬਿਜੁਲ ਜਿਉ ਗਰਜੀ ਹੈ ॥

paan kirapaan dhare balavaan su kop kai bijul jiau garajee hai ||

That powerful goddess, taking the sword in her hand, in great ire,

thundered like lightning.,

ਮੇਰੁ ਸਮੇਤ ਹਲੇ ਗਰੂਏ ਗਿਰ ਸੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਧਰਾ ਲਰਜੀ ਹੈ ॥

mer samet hale garooe gir ses ke sees dharaa larajee hai ||

Hearing her thunder, the great mountains like Sumeru shook and the earth resting on the hood of Sheshnaga trembled.,

ਬ੍ਰਹਮ ਧਨੇਸ ਦਿਨੇਸ ਡਰਿਓ ਸੁਨ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਛਤੀਆ ਤਰਜੀ ਹੈ ॥

braham dhanes dhines ddario sun kai har kee chhateeaa tarajee hai ||

Brahma, Kuber, Sun etc., were frightened and the chest of Shiva throbbed.,

ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਲੀਏ ਕਰਿ ਕਾਲਿਕਾ ਕਾਲ ਹੀ ਜਿਉ ਅਰਜੀ ਹੈ ॥੭੫॥

cha(n)dd pracha(n)dd akha(n)dd le'ee kar kaalikaa kaal hee jiau arajee hai ||75||

Highly glorious Chandi, in her blanced state, creating Kalika like death,

spoke thus.75.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਨਿਰਖ ਚੰਡਕਾ ਤਾਸ ਕੋ ਤਬੈ ਬਚਨ ਇਹ ਕੀਨ ॥

nirakh cha(n)ddakaa taas ko tabai bachan ieh keen ||

Chandika, seeing her, thus spoke to her,

ਹੇ ਪੁਤ੍ਰੀ ਤੂੰ ਕਾਲਿਕਾ ਹੋਹੁ ਜੁ ਮੁਝ ਮੈ ਲੀਨ ॥੭੬॥

he putree too(n) kaalikaa hohu ju mujh mai leen ||76||

"O my daughter Kalika, merge in me."76.,

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਯਹ ਚੰਡਿ ਕੋ ਤਾ ਮਹਿ ਗਈ ਸਮਾਇ ॥

sunat bachan yeh cha(n)dd ko taa meh giee samai ||

Hearing these words of Chandi, she merged in her,

ਜਿਉ ਗੰਗਾ ਕੀ ਧਾਰ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਪੈਠੀ ਧਾਇ ॥੭੭॥

jiau ga(n)gaa kee dhaar mai jamunaa paiThee dhai ||77||

Like Yamuna falling into the current of Ganges.77.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਬੈਠ ਤਬੈ ਗਿਰਿਜਾ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਬੁਧਿ ਇਹੈ ਮਨ ਮਧਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

baiTh tabai girijaa ar dhevan budh ihai man madh bichaaree ||

Then the goddess Parvati together with the gods, reflected thus in their minds,

ਜੁਧ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਫੇਰ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਭੂਮਿ ਸਭੈ ਅਪਨੀ ਅਵਧਾਰੀ ॥

judh ke'ee bin fer firai neh bhoom sabhai apanee avadhaaree ||

That the demons are considering the earth as their own, it is futile to get it back without the war.,

ਇੰਦ੍ਰ ਕਹਿਓ ਅਬ ਢੀਲ ਬਨੇ ਨਹਿ ਮਾਤ ਸੁਨੋ ਯਹ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥

ei(n)dhr kahio ab ddeel bane neh maat suno yeh baat hamaaree ||

Indra said, “O mother, listen to my supplication, we should not delay any more.”,

ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਚਲੀ ਰਣਿ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭੁਜੰਗਨਿ ਕਾਰੀ ॥੭੮॥

dhaitan ke badh kaaj chalee ran cha(n)dd pracha(n)dd bhuja(n)gan kaaree ||78||

Then the mighty Chhandi like a terrible black she-serpent, moved into the

battlefield, in order to kill the demons.78.,

ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਖੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜਨ ਕੀ ਸੁਖਮਾ ਸਕੁਚੀ ਹੈ ॥

ka(n)chan se tan kha(n)jan se dhirag ka(n)jan kee sukhamaa sakuchee hai ||

The body of the goddess is like gold, and her eyes are like the eyes of mamola (wagtail), before which the beauty of lotus in feeling shy.,

ਲੈ ਕਰਤਾਰ ਸੁਧਾ ਕਰ ਮੈ ਮਧ ਮੂਰਤਿ ਸੀ ਅੰਗ ਅੰਗ ਰਚੀ ਹੈ ॥

lai karataar sudhaa kar mai madh moorat see a(n)g a(n)g rachee hai ||

It seems that the creator, taking ambrosia in His hand, hath created an entity, saturated with nectar in every limb.,

ਆਨਨ ਕੀ ਸਰ ਕੋ ਸਸਿ ਨਾਹਿਨ ਅਉਰ ਕਛੂ ਉਪਮਾ ਨ ਬਚੀ ਹੈ ॥

aanan kee sar ko sas naahin aaur kachhoo upamaa na bachee hai ||

The moon doth not present an appropriate comparison for the face of goddess, nothing else also cannot be compared.,

ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਕੇ ਚੰਡਿ ਬਿਰਾਜਤ ਮਾਨੋ ਸਿੰਘਾਸਨ ਬੈਠੀ ਸਚੀ ਹੈ ॥੭੯॥

sira(n)g sumer ke cha(n)dd biraajat maano si(n)ghaasan baiThee sachee hai ||79||

The goddess sitting on the summit of Sumeru appears like the queen of

Indra (Sachi) seated on her throne.79.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਐਸੇ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਕੇ ਸੋਭਤ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

aaise sira(n)g sumer ke sobhat cha(n)dd pracha(n)dd ||

The powerful Chandi looks splendid on the summit of Sumeru thus,

ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕਰਿ ਬਰ ਧਰੇ ਜਨ ਜਮ ਲੀਨੇ ਦੰਡ ॥੮੦॥

cha(n)dhrahaas kar bar dhare jan jam leene dha(n)dd ||80||

With the sword in her hand she seems like Yama carrying his club.80.,

ਕਿਸੀ ਕਾਜ ਕੋ ਦੈਤ ਇਕ ਆਇਓ ਹੈ ਤਿਹ ਠਾਇ ॥

kisee kaaj ko dhait ik aaio hai teh Thai ||

For unknown reason, one of the demons came to that site.,

ਨਿਰਖ ਰੂਪ ਬਰੁ ਚੰਡਿ ਕੋ ਗਿਰਿਓ ਮੂਰਛਾ ਖਾਹਿ ॥੮੧॥

nirakh roop bar cha(n)dd ko girio moorachhaa khaeh ||81||

When he saw the horrible form of Kali, he fell down unconscious.81.,

ਉਠਿ ਸੰਭਾਰਿ ਕਰ ਜੋਰ ਕੈ ਕਹੀ ਚੰਡ ਸੋ ਬਾਤ ॥

auTh sa(n)bhaar kar jor kai kahee cha(n)dd so baat ||

When he came to his senses, that demon, pulling himself up, said to the goddess,

ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁੰਭ ਕੋ ਭਾਤ ਹੌ ਕਹਜੋ ਬਚਨ ਸੁਕਚਾਤ ॥੮੨॥

nirapat su(n)bh ko bhaat hau kahayo bachan sukachaat ||82||

"I am the brother of king Sumbh," then the added with some hesitation,82

ਤੀਨ ਲੋਕ ਜਿਨਿ ਬਸਿ ਕੀਏ ਅਤਿ ਬਲ ਭੁਜਾ ਅਖੰਡ ॥

teen lok jin bas ke'ee at bal bhujaa akha(n)dd ||

"He hath brought under his control all the three worlds with his mighty

armed strength,

ਐਸੋ ਭੂਪਤਿ ਸੁੰਭ ਹੈ ਤਾਹਿ ਬਰੇ ਬਰਿ ਚੰਡ ॥੮੩॥

aaiso bhoopat su(n)bh hai taeh bare bar cha(n)dd ||83||

“Such is the king Sumbh, O Superb Chandi, marry him.”83.,

ਸੁਨਿ ਰਾਕਸ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਦੇਵੀ ਉੱਤਰ ਦੀਨ ॥

sun raakas kee baat ko dhevee u'tar dheen ||

Hearing the words of the demon, the goddess replied thus:,

ਜੁਧ ਕਰੈ ਬਿਨੁ ਨਹਿ ਬਰੋ ਸੁਨਹੁ ਦੈਤ ਮਤਹੀਨ ॥੮੪॥

judh karai bin neh baro sunahu dhait mataheen ||84||

“O foolish demon, I cannot marry him without waging the war.”84.,

ਇਹ ਸੁਨਿ ਦਾਨਵ ਚਪਲ ਗਤਿ ਗਇਓ ਸੁੰਭ ਕੇ ਪਾਸ ॥

eeh sun dhaanav chapal gat gio su(n)bh ke paas ||

Hearing this, that demon went to king Sumbh very swiftly,

ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਕਰ ਜੋਰ ਕੈ ਕਰੀ ਏਕ ਅਰਦਾਸ ॥੮੫॥

par pain kar jor kai karee ek aradhaas ||85||

And with folded hands, falling at his feet, he supplicated thus:85.,

ਅਉਰ ਰਤਨ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਤੁਅ ਤ੍ਰੀਆ ਰਤਨ ਤੇ ਹੀਨ ॥

aaur ratan nirap dhaam tua treeaa ratan te heen ||

“O king, Thou hast all other gems except the gem of wife,

ਬਧੂ ਏਕ ਬਨ ਮੈ ਬਸੈ ਤਿਹ ਤੁਮ ਬਰੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੮੬॥

badhoo ek ban mai basai teh tum baro prabeen ||86||

“One beautiful woman lives in the forest, O adept one, marry her.”86.,

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORATHA,

ਸੁਨੀ ਮਨੋਹਰਿ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਬੂਝਿਓ ਪੁਨਿ ਤਾਹਿ ਕੋ ॥

sunee manohar baat nirap boojhio pun taeh ko ||

When the king heard these bewitching words, he said,

ਮੋ ਸੋ ਕਹਿਯੈ ਭ੍ਰਾਤ ਬਰਨਨ ਤਾਹਿ ਸਰੀਰ ਕੋ ॥੮੭॥

mo so kahiyai bhraat baranan taeh sareer ko ||87||

“O brother, tell me, how she looks?”87.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਹਰਿ ਸੋ ਮੁਖ ਹੈ ਹਰਿਤੀ ਦੁਖ ਹੈ ਅਲਿਕੈ ਹਰ ਹਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹਰਿਨੀ ਹੈ ॥

har so mukh hai haritee dhukh hai alikai har haar prabhaa harinee hai ||

“Her face is like the moon, seeing which all the sufferings are effaced, her curly hair even steal the beauty of snakes.

ਲੋਚਨ ਹੈ ਹਰਿ ਸੇ ਸਰਸੇ ਹਰਿ ਸੇ ਭਰੁਟੇ ਹਰਿ ਸੀ ਬਰੁਨੀ ਹੈ ॥

lochan hai har se sarase har se bharuTe har see barunee hai ||

“Her eyes are like the blossomed lotus, her eyebrows are like bow and her eyelashes like arrows.

ਕੇਹਰਿ ਸੋ ਕਰਿਹਾ ਚਲਬੋ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਿਨੀ ਤਰਨੀ ਹੈ ॥

kehar so karihaa chalabo har pai har kee harinee taranee hai ||

“Her waist is slim like that of a lion, her gait is like that of an elephant and makes shyful the glory of the wife of Cupaid.,

ਹੈ ਕਰ ਮੈ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਰਿ ਰੂਪ ਕੀਏ ਹਰ ਕੀ ਧਰਨੀ ਹੈ ॥੮੮॥

hai kar mai har pai har so har roop ke'ee har kee dharanee hai ||88||

“She hath a sword in her hand and rides a lion, she is most magnificent

like the sun the wife of god Shiva.88.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT,

ਮੀਨ ਮੁਰਝਾਨੇ ਕੰਜ ਖੰਜਨ ਖਿਸਾਨੇ ਅਲਿ ਫਿਰਤ ਦਿਵਾਨੇ ਬਨਿ ਡੋਲੈ ਜਿਤ ਤਿਤ ਹੀ ॥

meen murajhaane ka(n)j kha(n)jan khisaane al firat dhivaane ban ddolai jit tit hee ||

“Seeing the playfulness of the eyes, the big fish becomes shy, the tenderness makes the lotus shyful and the beauty makes the wagtail coy, considering the face as lotus, the black bees in their madness wander hither and thither in the forest.

ਕੀਰ ਅਉ ਕਪੋਤ ਬਿੰਬ ਕੋਕਿਲਾ ਕਲਾਪੀ ਬਨਿ ਲੂਟੇ ਫੂਟੇ ਫਿਰੈ ਮਨਿ ਚੈਨ ਹੂੰ ਨ ਕਿਤ ਹੀ ॥

keer aau kapot bi(n)b kokilaa kalaapee ban looTe fooTe firai man chain hoo(n) na kit hee ||

“Seeing the nose, the parrots and looking at the neck, the pigeons and haring the voice, the nightingale consider themselves robbed, their mind feels comfort nowhere.,

ਦਾਰਿਮ ਦਰਕ ਗਇਓ ਪੇਖਿ ਦਸਨਨਿ ਪਾਤਿ ਰੂਪ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਾਤਿ ਜਗਿ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸਿਤ ਹੀ ॥

dhaarim dharak gio pekh dhasanan paat roop hee kee kraat jag fail rahee sit hee ||

“Seeing the row of teeth, the heart of pomegranate hath burst, the luster of

her beauty is spreading like moonshine in the world.

ਐਸੀ ਗੁਨ ਸਾਗਰ ਉਜਾਗਰ ਸੁ ਨਾਗਰਿ ਹੈ ਲੀਨੋ ਮਨ ਮੇਰੋ ਹਰਿ ਨੈਨ ਕੋਰਿ ਚਿਤ ਹੀ ॥੮੯॥

aaisee gun saagar ujaagar su naagar hai leeno man mero har nain kor chit hee ||89||

“That most beautiful damsel hath manifested herself and the ocean of suchlike qualities, she hath captivated my mind with the sharpness of her

eyes.”89.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਬਾਤ ਦੈਤ ਕੀ ਸੁੰਭ ਸੁਨਿ ਬੋਲਿਓ ਕਛੁ ਮੁਸਕਾਤ ॥

baat dhait kee su(n)bh sun bolio kachh musakaat ||

Hearing the words of the demon, the king Sumbh said smilingly,

ਚਤੁਰ ਦੂਤ ਕੋਊ ਭੇਜੀਏ ਲਖਿ ਆਵੈ ਤਿਹ ਘਾਤ ॥੯੦॥

chatur dhoot kouoo bheje'ee lakh aavai teh ghaat ||90||

“Some expert spy be sent there in order to know her ingenuity.”90.,

ਬਹੁਰਿ ਕਹੀ ਉਨ ਦੈਤ ਅਬ ਕੀਜੈ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ॥

bahur kahee un dhait ab keejai ek bichaar ||

That demon said again, “It may now be considered,

ਜੋ ਲਾਇਕ ਭਟ ਸੈਨ ਮੈ ਭੇਜਹੁ ਦੈ ਅਧਿਕਾਰ ॥੯੧॥

jo laik bhaT sain mai bhejahu dhai adhikaar ||91||

“To send the most efficient warrior in the army giving him authority.”91.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮਧਿ ਸਭਾ ਉਠਿ ਕੈ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਕਹਿਓ ਮਮ ਜਾਊ ॥

baiTho huto nirap madh sabhaa uTh kai kar jor kahio mam jaauoo ||

The king was seated in his court and there with folded hands (Dhumar Lochan) said, I will go,

ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਿਝਵਾਇ ਮਿਲਾਇ ਹੋ ਨਾਤੁਰਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲਿਆਊ ॥

baatan te rijhavai milai ho naatur kesan te geh liaauoo ||

“Firstly, I shall please her with talk, otherwise, I shall bring her, seizing her by her hair,

ਕ੍ਰੁਧ੍ਰ ਕਰੇ ਤਬ ਜੁਧੁ ਕਰੇ ਰਣਿ ਸ੍ਰਉਣਤ ਕੀ ਸਰਤਾਨ ਬਹਾਊ ॥

krudhr kare tab judh kare ran sraunat kee sarataan bahaauoo ||

“If she makes me furious, I shall wage the war with her and cause the steams of blood to flow in the battlefield,

ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਕਹੈ ਬਲ ਆਪਨੋ ਸ੍ਵਾਸਨ ਸਾਥ ਪਹਾਰ ਉਡਾਊ ॥੯੨॥

lochan dhoom kahai bal aapano savaiaasan saath pahaar uddaauoo ||92||

“I have so much strength that I can make the mountains fly with the

blowing of my breaths," said Dhumar Lochan.92.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਉਠੇ ਬੀਰ ਕੋ ਦੇਖ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕਹੀ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ॥

auThe beer ko dhekh kai su(n)bh kahee tum jaahu ||

Seeing that warrior getting up, Sumbh told him to go:,

ਰੀਝੈ ਆਵੈ ਆਨੀਓ ਖੀਝੇ ਜੁਧ ਕਰਾਹੁ ॥੯੩॥

reejhai aavai aaneeo kheejhe judh karaahu ||93||

"Bring her if she is pleased to come, if she is furious, then wage the war."93.,

ਤਹਾ ਧੂਮ੍ਰ ਲੋਚਨ ਚਲੇ ਚਤੁਰੰਗਨ ਦਲੁ ਸਾਜਿ ॥

tahaa dhoomr lochan chale chatura(n)gan dhal saaj ||

Then Dhumar Lochan went there after arranging the four parts of his army.,

ਗਿਰ ਘੇਰਿਓ ਘਨ ਘਟਾ ਜਿਉ ਗਰਜ ਗਰਜ ਗਜਰਾਜ ॥੯੪॥

gir gherio ghan ghaTaa jiau garaj garaj gajaraaj ||94||

Like dark clouds, he besieged the mountain (of the goddess), thundering

like the king of elephants.94.,

ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਗਿਰ ਰਾਜ ਤਟਿ ਊਚੇ ਕਹੀ ਪੁਕਾਰਿ ॥

dhoomr nain gir raaj taT uooche kahee pukaar ||

Dhumar Lochan then shouted loudly, standing on the base of the mountain,

ਕੈ ਬਰੁ ਸੁੰਭ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋ ਕੈ ਲਰ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥੯੫॥

kai bar su(n)bh nirapaal ko kai lar cha(n)dd sa(n)bhaar ||95||

“O Chandi, either marry the king Sumbh or wage the war.”95.,

ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁੰਨਤ ਹੀ ਸਿੰਘ ਭਈ ਅਸਵਾਰ ॥

rip ke bachan su(n)nat hee si(n)gh bhiee asavaar ||

Hearing the words of the enemy, the goddess mounted her lion.,

ਗਿਰ ਤੇ ਉਤਰੀ ਬੇਗ ਦੈ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਸਭ ਧਾਰਿ ॥੯੬॥

gir te utaree beg dhai kar aayudh sabh dhaar ||96||

She descended the mountain swiftly, holding the weapons in her

hands.96.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਕੋਪ ਕੈ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚੜੀ ਇਤ ਕ੍ਰੁਧੁ ਕੈ ਧੂਮ੍ਰ ਚੜੈ ਉਤ ਸੈਨੀ ॥

kop kai cha(n)dd pracha(n)dd chaRee it krudh kai dhoomr chaRai ut sainee ||

From that side, the powerful Chandi marched forward in great furry and from this side, the army of Dhumar Lochan moved forward.,

ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ ਦੇਵੀ ਲਈ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਪੈਨੀ ॥

baan kirapaanan maar machee tab dhevee liee barachhee kar painee ||

There were great slayings with shafts and swards, the goddess held up the sharp dagger in her hand.

ਦਉਰ ਦਈ ਅਰਿ ਕੇ ਮੁਖਿ ਮੈ ਕਟਿ ਓਠ ਦਏ ਜਿਮੁ ਲੋਹ ਕੌ ਛੈਨੀ ॥

dhaur dhiee ar ke mukh mai kaT oTh dhe jim loh kau chhainee ||

She ran forward and struck on the face of the enemy and cut his lips just

as the chisel cuts the iron.,

ਦਾਤ ਗੰਗਾ ਜਮੁਨਾ ਤਨ ਸਿਆਮ ਸੋ ਲੋਹੂ ਬਹਿਓ ਤਿਨ ਮਾਹਿ ਤ੍ਰਿਬੈਨੀ ॥੯੭॥

dhaat ga(n)gaa jamunaa tan siaam so lohoo bahio tin maeh tirabainee ||97||

The demon had black body and the teeth like Ganges and Yamuna, together with red blood, all the three colour have taken the form of Tribeni.97.,

ਘਾਉ ਲਗੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਧੂਮ੍ਰ ਸੁ ਕੈ ਬਲਿ ਆਪਨੋ ਖਗੁ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

ghaau lagai ris kai dhirag dhoomr su kai bal aapano khag sa(n)bhaario ||

Seeing himself wounded Dhumar Lochan, with great strength took control of his sword.,

ਬੀਸ ਪਚੀਸਕੁ ਵਾਰ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਪਗੁ ਨੈਕੁ ਨ ਹਾਰਿਓ ॥

bees pacheesak vaar kare tin kehar ko pag naik na haario ||

The demon struck twenty to twenty-five blows, but the lion did not take even one foot backward.,

ਧਾਇ ਗਦਾ ਗਹਿ ਫੇਰਿ ਕੈ ਫਉਜ ਕੋ ਘਾਉ ਸਿਵਾ ਸਿਰਿ ਦੈਤ ਕੇ ਮਾਰਿਓ ॥

dhai gadhaa geh for kai fauj ko ghaau sivaa sir dhait ke maario ||

Holding her mace the goddess splitting the army of the enemy, struck

such a blow on the head of the demon Dhumar Lochan,

ਸ੍ਰਿੰਗ ਧਰਾਧਰ ਊਪਰ ਕੋ ਜਨੁ ਕੋਪ ਪੁਰੰਦ੍ਰ ਨੈ ਬਜ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥੯੮॥

sira(n)g dharaadhar uoopar ko jan kop pura(n)dhr nai bajr prahaario ||98||

Just as Indra, in great fury, hath attacked a mountainous citadel with his weapon Vajra.98.,

ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਉਠੈ ਕਿਲਕਾਰ ਲਏ ਸੰਗ ਦੈਤਨ ਕੇ ਕੁਰਮਾ ॥

lochan dhoom uThai kilakaar le sa(n)g dhaitan ke kuramaa ||

Dhumar Locahn, shouting loudly and taking his forces with him,

ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਅਚਾਨਕ ਤਾਨਿ ਲਗਾਈ ਹੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮਾ ॥

geh paan kirapaan achaanak taan lagaiee hai kehar ke ur maa ||

Holding his sword in his hand, suddenly struck a blow on Lion’s body.,

ਹਰਿ ਚੰਡਿ ਲਇਓ ਬਰਿ ਕੈ ਕਰ ਤੇ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਕਟਿਓ ਅਸੁਰੰ ਪੁਰ ਮਾ ॥

har cha(n)dd lio bar kai kar te ar moo(n)dd kaTio asura(n) pur maa ||

Chandni, on the other hand , with her hand’s sword cut off the head of Dhumar Lochan, hurled it on the demons.,

ਮਾਨੋ ਆਂਧੀ ਬਹੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਛੂਟੀ ਖਜੂਰ ਤੇ ਟੂਟ ਪਰਿਓ ਖੁਰਮਾ ॥੯੯॥

maano aa(n)dhee bahe dharanee par chhooTee khajoor te TooT pario

khuramaa ||99||

Just as in a violent storm, the date falls far away, after breaking from the palm-tree.99.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਜਬ ਮਾਰਿਓ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰ ॥

dhoomr nain jab maario dhevee ieh parakaar ||

When the goddess killed Dhumar Lochan in this way,

ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਬਿਨੁ ਚੈਨ ਹੁਇ ਕੀਨੋ ਹਾਹਾਕਾਰ ॥੧੦੦॥

asur sain bin chain hui keeno haahaakaar ||100||

The army of the demons, being confounded, greatly lamented.100.,

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩॥

eit sree maaraka(n)dde puraane cha(n)ddee charitr ukat bilaas dhoomr nain badheh naam tirateeaa dhiaai samaapatam sat subham sat ||3||

End of the Third Chapter entitled ‘Slaying of Dhumar Lochan’ of CHANDI

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਸੋਰੁ ਸੁਨਿਓ ਜਬ ਦੈਤਨ ਕੋ ਤਬ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਚੀ ਅਖੀਆਂ ॥

sor sunio jab dhaitan ko tab cha(n)dd pracha(n)dd tachee akheeaa(n) ||

When the powerful Chandi heard the furore of the demons, her eyes bhecame red with anger.,

ਹਰ ਧਿਆਨ ਛੁਟਿਓ ਮੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਟੂਟਿ ਖਗੇਸ ਗਈ ਪਖੀਆਂ ॥

har dhiaan chhuTio mun ko sun kai dhun TooT khages giee pakheeaa(n) ||

The contemplation of Shiva was broken by the noise and being perturbed slackened the winged flight.,

ਦ੍ਰਿਗ ਜੁਆਲ ਬਢੀ ਬੜਵਾਨਲ ਜਿਉ ਕਵਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖੀਆਂ ॥

dhirag juaal baddee baRavaanal jiau kav ne upamaa teh kee lakheeaa(n) ||

With the fire from the eyes of the goddess, the army of the demons was reduced to ashes, the poet imagined this anloty.,

ਸਭੁ ਛਾਰ ਭਇਓ ਦਲੁ ਦਾਨਵ ਕੋ ਜਿਮੁ ਘੂਮਿ ਹਲਾਹਲ ਕੀ ਮਖੀਆਂ ॥੧੦੧॥

sabh chhaar bhio dhal dhaanav ko jim ghoom halaahal kee makheeaa(n)

||101||

All the demon-army was reduced to ashes just as the bees are destroyed

by the poisonous somoke.101.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਅਉਰ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਜਰੀ ਬਚਿਓ ਸੁ ਏਕੈ ਪ੍ਰੇਤੁ ॥

aaur sakal sainaa jaree bachio su ekai pret ||

All the other army was burnt except the single demon.,

ਚੰਡਿ ਬਚਾਇਓ ਜਾਨਿ ਕੈ ਅਉਰਨ ਮਾਰਨ ਹੇਤੁ ॥੧੦੨॥

cha(n)dd bachaio jaan kai aauran maaran het ||102||

Chandi had deliberately saved him in order to kill others.102.,

ਭਾਜਿ ਨਿਸਾਚਰ ਮੰਦ ਮਤਿ ਕਹੀ ਸੁੰਭ ਪਹਿ ਜਾਇ ॥

bhaaj nisaachar ma(n)dh mat kahee su(n)bh peh jai ||

The foolish demon ran away and told the king sumbh,

ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਡਾਰਿਓ ਚੰਡਿ ਖਪਾਇ ॥੧੦੩॥

dhoomr nain sainaa sahit ddaario cha(n)dd khapai ||103||

“Chandi hath destroyed Dhumar Lochan alongwith his army.103.,

ਸਕਲ ਕਟੇ ਭਟ ਕਟਕ ਕੇ ਪਾਇਕ ਰਥ ਹੈ ਕੁੰਭ ॥

sakal kaTe bhaT kaTak ke paik rath hai ku(n)bh ||

"All the warriors of the army, those on foot, on chariots, horses and elephants have been killed.",

ਯੌ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਅਚਰਜ ਹ੍ਵੈ ਕੋਪ ਕੀਓ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ॥੧੦੪॥

yau sun bachan acharaj havai kop keeo nirap su(n)bh ||104||

Hearing these words and in astonishment, the king Sumbh became furious.104.,

ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਦ੍ਵੈ ਦੈਤ ਤਬ ਲੀਨੇ ਸੁੰਭਿ ਹਕਾਰਿ ॥

cha(n)dd mu(n)dd dhavai dhait tab leene su(n)bh hakaar ||

Then the king called two demons Chand and Mund,

ਚਲਿ ਆਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭਾ ਮਹਿ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ਅਸਿ ਢਾਰ ॥੧੦੫॥

chal aae nirap sabhaa meh kar leene as ddaar ||105||

Who came in the king's court, holding sword and shield in their hands. 105.,

ਅਭਬੰਦਨ ਦੋਨੋ ਕੀਓ ਬੈਠਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰਿ ॥

abhaba(n)dhan dhono keeo baiThaae nirap teer ||

Both of them bowed in obeisance to the king, who asked them to sit near

him.,

ਪਾਨ ਦਏ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਦੋਨੋ ਮਮ ਬੀਰ ॥੧੦੬॥

paan dhe mukh te kahio tum dhono mam beer ||106||

And presenting them the seasoned and folded betel leaf, he uttered thus from his mouth, "Both of you are great heroes."106.

ਨਿਜ ਕਟ ਕੋ ਫੈਂਟਾ ਦਇਓ ਅਰੁ ਜਮਧਰ ਕਰਵਾਰ ॥

nij kaT ko fai(n)Taa dhio ar jamadhar karavaar ||

The king gave them his waist-girdle, dagger and sword (and said),

ਲਿਆਵਹੁ ਚੰਡੀ ਬਾਧ ਕੈ ਨਾਤਰ ਡਾਰੋ ਮਾਰ ॥੧੦੭॥

liaavahu cha(n)ddee baadh kai naatar ddaaro maar ||107||

"Arrest and bring Chandi otherwise kill her."107.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਕੋਪ ਚੜੇ ਰਨਿ ਚੰਡ ਅਉ ਮੁੰਡ ਸੁ ਲੈ ਚਤੁਰੰਗਨ ਸੈਨ ਭਲੀ ॥

kop chaRe ran cha(n)dd aau mu(n)dd su lai chatura(n)gan sain bhalee ||

Chand and Mund, with great ire, marched towards the battlefield, alongwith

four types of fine army.,

ਤਬ ਸੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਧਰਾ ਲਰਜੀ ਜਨੁ ਮਧਿ ਤਰੰਗਨਿ ਨਾਵ ਹਲੀ ॥

tab ses ke sees dharaa larajee jan madh tara(n)gan naav halee ||

At that time, the earth shook on the head of Sheshnaga like the boat in the stream.,

ਖੁਰ ਬਾਜਨ ਧੂਰ ਉਡੀ ਨਭਿ ਕੋ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਉਪਮਾ ਨ ਟਲੀ ॥

khur baajan dhoor uddee nabh ko kav ke man te upamaa na Talee ||

The dust which rose towards the sky with the hooves of the horses, the poet firmly imagined in his mind,

ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਨਿਵਾਰਨ ਕੋ ਧਰਨੀ ਮਨੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਲੋਕ ਚਲੀ ॥੧੦੮॥

bhav bhaar apaar nivaaran ko dharanee mano braham ke lok chalee ||108||

That the earth is going towards the city of God in order to supplicate for

the removal of its enormous burden.108.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਦੈਤਨ ਦੁਹੂੰ ਸਬਨ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲੁ ਲੀਨ ॥

cha(n)dd mu(n)dd dhaitan dhuhoo(n) saban prabal dhal leen ||

Both the demons Chand and Mund took a great army of warriors with them.,

ਨਿਕਟਿ ਜਾਇ ਗਿਰ ਘੇਰਿ ਕੈ ਮਹਾ ਕੁਲਾਹਲ ਕੀਨ ॥੧੦੯॥

nikaT jai gir gher kai mahaa kulaahal keen ||109||

On reaching near the mountain, they besieged it and raised great furore.109.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਜਬ ਕਾਨ ਸੁਨੀ ਧੁਨਿ ਦੈਤਨ ਕੀ ਤਬ ਕੋਪੁ ਕੀਓ ਗਿਰਜਾ ਮਨ ਮੈ ॥

jab kaan sunee dhun dhaitan kee tab kop keeo girajaa man mai ||

When the goddess heard the tumult of demons, she was filled with great

rage in her mind.,

ਚੜਿ ਸਿੰਘ ਸੁ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਚਲੀ ਸਭਿ ਆਯੁਧ ਧਾਰ ਤਬੈ ਤਨ ਮੈ ॥

chaR si(n)gh su sa(n)kh bajai chalee sabh aayudh dhaar tabai tan mai ||

She moved immediately, riding on her lion, blowing her conch and carrying all the weapons on her body.,

ਗਿਰ ਤੇ ਉਤਰੀ ਦਲ ਬੈਰਨ ਕੈ ਪਰ ਯੌ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥

gir te utaree dhal bairan kai par yau upamaa upajee man mai ||

She descended from the mountain on the forces of the enemy and the poet felt,

ਨਭ ਤੇ ਬਹਰੀ ਲਖਿ ਛੂਟ ਪਰੀ ਜਨੁ ਕੂਕ ਕੁਲੰਗਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੧੧੦॥

nabh te baharee lakh chhooT paree jan kook kula(n)gan ke gan mai ||110||

That the falcon hath swooped down from the sky on the flock of cranes and sparrows.110.,

ਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਇਕ ਤੇ ਦਸ ਸਉ ਤੇ ਸਹੰਸ ਤਹ ਬਾਢੇ ॥

cha(n)dd kuva(n)dd te baan chhuTe ik te dhas sau te saha(n)s teh baadde ||

One arrow shot from the bow of Chandi increases in number to ten, one

hundred and one thousand.,

ਲਛਕੁ ਹੁਇ ਕਰਿ ਜਾਇ ਲਗੇ ਤਨ ਦੈਤਨ ਮਾਝ ਰਹੇ ਗਡਿ ਗਾਢੇ ॥

lachhak hui kar jai lage tan dhaitan maajh rahe gadd gaadde ||

Then becomes one lakh and pierces its target of demons’ bodies and remain fixed there.,

ਕੋ ਕਵਿ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹ ਕਰੈ ਅਤਿਸੈ ਉਪਮਾ ਜੁ ਭਈ ਬਿਨੁ ਕਾਢੇ ॥

ko kav taeh saraeh karai atisai upamaa ju bhiee bin kaadde ||

Without extracting those arrows, which poet can praise them and make an appropriate comparison.,

ਫਾਗੁਨਿ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਭਏ ਜਨੁ ਪਾਤੁ ਬਿਹੀਨ ਰਹੇ ਤਰੁ ਠਾਢੇ ॥੧੧੧॥

faagun paun ke gaun bhe jan paat biheen rahe tar Thaadde ||111||

It appears that with the blowing of the wind of Phalgun, the trees are standing without the leaves.111.,

ਮੁੰਡ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਅੰਗ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

mu(n)dd liee karavaar hakaar kai kehar ke a(n)g a(n)g prahaare ||

The demon Mund held his sword and shouting loudly, the struck many

blows on the limbs of the lion.,

ਫਿਰ ਦਈ ਤਨ ਦਉਰ ਕੇ ਗਉਰਿ ਕੋ ਘਾਇਲ ਕੈ ਨਿਕਸੀ ਅੰਗ ਧਾਰੇ ॥

fir dhiee tan dhaur ke gaur ko ghail kai nikasee a(n)g dhaare ||

Then very swiftly, he gave a blow on the body of the goddess, wounding it and then drew the sword out.,

ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੀ ਥਹਰੈ ਕਰਿ ਦੈਤ ਕੇ ਕੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥

sraun bharee thaharai kar dhait ke ko upamaa kav aaur bichaare ||

Covered with blood, the sword in the hand of the demon is vibrating, what comparison the poet can give except,

ਪਾਨ ਗੁਮਾਨ ਸੋ ਖਾਇ ਅਘਾਇ ਮਨੋ ਜਮੁ ਆਪੁਨੀ ਜੀਭ ਨਿਹਾਰੇ ॥੧੧੨॥

paan gumaan so khai aghai mano jam aapunee jeebh nihaare ||112||

Yama, the god of death, after eating the betel leaf to his satisfaction, is proudly watching his protruded tongue.112.,

ਘਾਉ ਕੈ ਦੈਤ ਚਲਿਓ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਦੇਵੀ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਬਾਨ ਸੁ ਕਾਢੇ ॥

ghaau kai dhait chalio jab hee tab dhevee nikha(n)g te baan su kaadde ||

When the demon returned after wounding the goddess, she took out a

shaft from her quiver.,

ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਚ ਕਮਾਨ ਚਲਾਵਤ ਏਕ ਅਨੇਕ ਹੁਇ ਬਾਢੇ ॥

kaan pramaan lau khaich kamaan chalaavat ek anek hui baadde ||

She pulled the bow upto her ear and let go the arrow, which increased enormously in numbers.,

ਮੁੰਡ ਲੈ ਢਾਲ ਦਈ ਮੁਖ ਓਟਿ ਧਸੇ ਤਿਹ ਮਧਿ ਰਹੇ ਗਡਿ ਗਾਢੇ ॥

mu(n)dd lai ddaal dhiee mukh oT dhase teh madh rahe gadd gaadde ||

The demon Mund put his shield before face and the arrow are fixed in the shield.,

ਮਾਨਹੁ ਕੂਰਮ ਪੀਠ ਪੈ ਨੀਠ ਭਏ ਸਹਸ ਫਨਿ ਕੇ ਫਨ ਠਾਢੇ ॥੧੧੩॥

maanahu kooram peeTh pai neeTh bhe sahas fan ke fan Thaadde ||113||

It seemed that seated on the back of the Tortoise, the hoods of Sheshnaga are standing erect.113.,

ਸਿੰਘਹਿ ਪ੍ਰੇਰ ਕੈ ਆਗੈ ਭਈ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਬਰ ਚੰਡ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

si(n)gheh prer kai aagai bhiee kar mai as lai bar cha(n)dd sa(n)bhaario ||

Caressing the lion, the goddess moved forward and holding the sword in

hand, she sustained herself,

ਮਾਰਿ ਕੇ ਧੂਰਿ ਕੀਏ ਚਕਚੂਰ ਗਿਰੇ ਅਰਿ ਪੂਰ ਮਹਾ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥

maar ke dhoor ke'ee chakachoor gire ar poor mahaa ran paario ||

And began a terrible war, killing rolling in dust and mashing innumerable warriors of the enemy.,

ਫੇਰਿ ਕੇ ਘੇਰਿ ਲਇਓ ਰਨ ਮਾਹਿ ਸੁ ਮੁੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਮਾਰਿਓ ॥

fer ke gher lio ran maeh su mu(n)dd ko mu(n)dd judhaa kar maario ||

Taking back the lion, she encircled the enemy from the front and gave such a blow that the head of Mund was separated from his body,

ਐਸੇ ਪਰਿਓ ਧਰਿ ਊਪਰ ਜਾਇ ਜਿਉ ਬੇਲਹਿ ਤੇ ਕਦੂਆ ਕਟਿ ਡਾਰਿਓ ॥੧੧੪॥

aaise pario dhar uoopar jai jiau beleh te kadhooaa kaT ddaario ||114||

Which fell on the ground, like the pumpkin cut off from the creeper.114.,

ਸਿੰਘ ਚੜੀ ਮੁਖ ਸੰਖ ਬਜਾਵਤ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਤੜਤਾ ਦੁਤਿ ਮੰਡੀ ॥

si(n)gh chaRee mukh sa(n)kh bajaavat jiau ghan mai taRataa dhut ma(n)ddee ||

The goddess riding on the lion and blowing the conch with her mouth

seems like the lightning glistening among dark clouds.,

ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਇ ਗਿਰਾਇ ਦਇਓ ਅਰਿ ਭਾਜਤ ਦੈਤ ਬਡੇ ਬਰਬੰਡੀ ॥

chakr chalai girai dhio ar bhaajat dhait badde baraba(n)ddee ||

She killed the running superb mighty warriors with her disc.,

ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨਿ ਮਾਸ ਅਹਾਰ ਕਰੈ ਕਿਲਕਾਰ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਝੰਡੀ ॥

bhoot pisaachan maas ahaar karai kilakaar khilaar ke jha(n)ddee ||

The ghosts and goblins are eating the flesh of the dead, raising loud dhouts.,

ਮੁੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡ ਉਤਾਰ ਦਇਓ ਅਬ ਚੰਡ ਕੋ ਹਾਥ ਲਗਾਵਤ ਚੰਡੀ ॥੧੧੫॥

mu(n)dd ko mu(n)dd utaar dhio ab cha(n)dd ko haath lagaavat cha(n)ddee ||115||

Removing the head of Mund, now Chandi is preparing to deal with

Chand.115.,

ਮੁੰਡ ਮਹਾ ਰਨ ਮਧਿ ਹਨਿਓ ਫਿਰ ਕੈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥

mu(n)dd mahaa ran madh hanio fir kai bar cha(n)dd tabai ieh keeno ||

Killing Mund in the battlefield, the dagger of Chandi then did this,

ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਸਭ ਸੈਣ ਸੁ ਚੰਡਿਕਾ ਚੰਡ ਸੋ ਆਹਵ ਕੀਨੋ ॥

maar bidhaar dhiee sabh sain su cha(n)ddikaa cha(n)dd so aahav keeno ||

She killed and destroyed all the forces of the enemy confronting Chand in the war.,

ਲੈ ਬਰਛੀ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕੈ ਬਰੁ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥

lai barachhee kar mai ar ko sir kai bar maar judhaa kar dheeno ||

Taking her dagger in her hand, she struck it with great force on the head of the enemy and separated it from the body.,

ਲੈ ਕੇ ਮਹੇਸ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਨੇਸ ਕੋ ਰੁੰਡ ਕੀਓ ਜਨੁ ਮੁੰਡ ਬਿਹੀਨੋ ॥੧੧੬॥

lai ke mahes tirasool ganes ko ru(n)dd keeo jan mu(n)dd biheeno ||116||

It seemed that god Shiva hath separated the trunk of Ganesh from his head with his trident.116.,

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚੰਡਮੁੰਡ ਬਧਹਿ ਚਤ੍ਰਥ ਧਯਾਇ ॥੪॥

eit sree maaraka(n)dde puraane sree cha(n)ddee charitr cha(n)ddamu(n)dd

badheh chatrath dhayai ||4||

End of the Fourth Chapter entitled ‘Slaying of Chand Mund’ of SRI CHANDI CHARITRA in Markandeya Purana.4.,

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORATHA,

ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਕੋਟਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ਸੁੰਭ ਪੈ ॥

ghail ghoomat koT jai pukaare su(n)bh pai ||

Millions of demons, wounded and writhing went to supplicate before the

king Sumbh,

ਮਾਰੇ ਦੇਵੀ ਘੋਟਿ ਸੁਭਟ ਕਟਕ ਕੇ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ॥੧੧੭॥

maare dhevee ghoT subhaT kaTak ke bikaT at ||117||

That the goddess hath killed very great heroes, difficult to kill.117.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਰਾਜ ਗਾਤ ਕੇ ਬਾਤਿ ਇਹ ਕਹੀ ਜੁ ਤਾਹੀ ਠਉਰ ॥

raaj gaat ke baat ieh kahee ju taahee Thaur ||

The king said at the same place these words:,

ਮਰਿਹੋ ਜੀਅਤਿ ਨ ਛਾਡਿ ਹੋ ਕਹਿਓ ਸਤਿ ਨਹਿ ਅਉਰ ॥੧੧੮॥

mariho jeeat na chhaadd ho kahio sat neh aaur ||118||

“I am saying nothing else except the truth that I shall not let her live.”118.,

ਤੁੰਡ ਸੁੰਭ ਕੇ ਚੰਡਿਕਾ ਚਢਿ ਬੋਲੀ ਇਹ ਭਾਇ ॥

tu(n)dd su(n)bh ke cha(n)ddikaa chadd bolee ieh bhai ||

These words were uttered by Chandika herself, seated on the tongue of

Sumbh.,

ਮਾਨੋ ਆਪਨੀ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਲੀਨੋ ਅਸੁਰ ਬੁਲਾਇ ॥੧੧੯॥

maano aapanee mirat ko leeno asur bulai ||119||

It seemed that demon had invited himself his own death.119.,

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲ ਬੈਠਿ ਮੰਤ੍ਰ ਤਬ ਕੀਨ ॥

su(n)bh nisu(n)bh su dhuhoo(n) mil baiTh ma(n)tr tab keen ||

Both Sumbh and Nisumbh sat together and decided,

ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਸੁਭਟ ਬੀਰ ਚੁਨ ਲੀਨ ॥੧੨੦॥

sainaa sakal bulai kai subhaT beer chun leen ||120||

That the whole army be called and a Superb hero be selected for war with Chandi.120.,

ਰਕਤਬੀਜ ਕੋ ਭੇਜੀਏ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕਹੀ ਬਿਚਾਰ ॥

rakatabeej ko bheje'ee ma(n)tran kahee bichaar ||

The ministers advised that Raktavija be sent (for the purpose),

ਪਾਥਰ ਜਿਉ ਗਿਰਿ ਡਾਰ ਕੇ ਚੰਡਹਿ ਹਨੈ ਹਕਾਰਿ ॥੧੨੧॥

paathar jiau gir ddaar ke cha(n)ddeh hanai hakaar ||121||

He will kill Chandi by throwing her from the mountain like a stone after

challenging her.121.,

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORATHA,

ਭੇਜੋ ਕੋਊ ਦੂਤ ਗ੍ਰਹ ਤੇ ਲਿਆਵੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ॥

bhejo kouoo dhoot greh te liaavai taeh ko ||

Some messenger may be sent to call him from his home.,

ਜੀਤਿਓ ਜਿਨਿ ਪੁਰਹੂਤ ਭੁਜਬਲਿ ਜਾ ਕੇ ਅਮਿਤ ਹੈ ॥੧੨੨॥

jeetio jin purahoot bhujabal jaa ke amit hai ||122||

He had conquered Indra with his unlimited strength of arms. 122.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA.,

ਸ੍ਰੋਣਤ ਬਿੰਦ ਪੈ ਦੈਤ ਇਕੁ ਗਇਓ ਕਰੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥

sronat bi(n)dh pai dhait ik gio karee aradhaas ||

A demon went to the house of Raktavija and requested,

ਰਾਜ ਬੁਲਾਵਤ ਸਭਾ ਮੈ ਬੇਗ ਚਲੋ ਤਿਹ ਪਾਸਿ ॥੧੨੩॥

raaj bulaavat sabhaa mai beg chalo teh paas ||123||

"Thou hast been summoned in the royal court, appear before it very quickly."123.,

ਰਕਤ ਬੀਜ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਕੋ ਕੀਨੋ ਆਨਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥

rakat beej nirap su(n)bh ko keeno aan pranaam ||

Raktavija came and bowed in obeisance before the king.,

ਅਸੁਰ ਸਭਾ ਮਧਿ ਭਾਉ ਕਰਿ ਕਹਿਓ ਕਰਹੁ ਮਮ ਕਾਮ ॥੧੨੪॥

asur sabhaa madh bhaau kar kahio karahu mam kaam ||124||

With due veneration, he said in the court, "Tell me, what can I do?"124.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਸ੍ਰਉਣਤ ਬਿੰਦ ਕੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬੁਲਾਇ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥

sraunat bi(n)dh ko su(n)bh nisu(n)bh bulai baiThai kai aadhar keeno ||

Sumbh and Nisumbh called Raktavija in their presence and offered him a

seat with respect.,

ਦੈ ਸਿਰਤਾਜ ਬਡੇ ਗਜਰਾਜ ਸੁ ਬਾਜ ਦਏ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਲੀਨੋ ॥

dhai sirataaj badde gajaraaj su baaj dhe rijhavai kai leeno ||

He was the crown for his head and presented with elephants and horses, which he accepted with pleasure.,

ਪਾਨ ਲੈ ਦੈਤ ਕਹੀ ਇਹ ਚੰਡ ਕੋ ਰੁੰਡ ਕਰੋ ਅਬ ਮੁੰਡ ਬਿਹੀਨੋ ॥

paan lai dhait kahee ieh cha(n)dd ko ru(n)dd karo ab mu(n)dd biheeno ||

After taking the betel leaf, Raktavija said, “I shall immediately separate the head of Chandika from her trunk.”,

ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਤਿਨ ਮਧਿ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝ ਕੈ ਮੇਘ ਅਡੰਬਰ ਦੀਨੋ ॥੧੨੫॥

aaise kahio tin madh sabhaa nirap reejh kai megh adda(n)bar dheeno ||125||

When he said these words before the assembly, the king was pleased to

award him a dreadful thundering trumpet and a canopy.125.,

ਸ੍ਰੋਣਤ ਬਿੰਦ ਕੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਮਹਾ ਦਲੁ ਲੈ ਕੈ ॥

sronat bi(n)dh ko su(n)bh nisu(n)bh kahio tum jaahu mahaa dhal lai kai ||

Sumbh and Nisumbh said, “Now go and take with you a huge army,

ਛਾਰ ਕਰੋ ਗਰੂਏ ਗਿਰ ਰਾਜਹਿ ਚੰਡਿ ਪਚਾਰਿ ਹਨੋ ਬਲੁ ਕੈ ਕੈ ॥

chhaar karo garooe gir raajeh cha(n)dd pachaar hano bal kai kai ||

“Reduce the great mountain of the goddess to dust and with all your strength challenge and kill her.”,

ਕਾਨਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਰਿਸਾਤ ਚਲਿਓ ਚੜਿ ਉਪਰ ਗੈ ਕੈ ॥

kaanan mai nirap kee sunee baat risaat chalio chaR upar gai kai ||

Hearing the words of the king with own ears, Raktabvija riding on his elephant and in great fury, marched away.,

ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਤਛ ਹੋਇ ਅੰਤਿਕ ਦੰਤਿ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ਚਲਿਓ ਰਨਿ ਹੇਤ ਜੁ ਛੈ ਕੈ ॥੧੨੬॥

maano pratachh hoi a(n)tik dha(n)t ko lai kai chalio ran het ju chhai kai ||126||

It seemed that the Yama, manifesting himself is taking the demon to his

destruction by fighting in the battlefield.126.,

ਬੀਜ ਰਕਤ੍ਰ ਸੁ ਬੰਬ ਬਜਾਇ ਕੈ ਆਗੈ ਕੀਏ ਗਜ ਬਾਜ ਰਥਈਆ ॥

beej rakatr su ba(n)b bajai kai aagai ke'ee gaj baaj rathieeaa ||

The trumpet was sounded by Raktavija who sent forward his forces on elephants, horses and chariots.,

ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਮਹਾ ਬਲਿ ਦਾਨਵ ਮੇਰ ਕੋ ਪਾਇਨ ਸਾਥ ਮਥਈਆ ॥

ek te ek mahaa bal dhaanav mer ko pain saath mathieeaa ||

All those demons are very powerful, who can even crush Sumeru with their feet.,

ਦੇਖਿ ਤਿਨੇ ਸੁਭ ਅੰਗ ਸੁ ਦੀਰਘ ਕਉਚ ਸਜੇ ਕਟਿ ਬਾਧਿ ਭਥਈਆ ॥

dhekh tine subh a(n)g su dheeragh kauch saje kaT baadh bhathieeaa ||

Their bodies and limbs look very strong and large, on which they are wearing the armour, with quivers tied with their waists.,

ਲੀਨੇ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਮਾਨ ਕੈ ਸਾਥ ਲਏ ਜੋ ਸਥਈਆ ॥੧੨੭॥

leene kamaanan baan kirapaan samaan kai saath le jo sathieeaa ||127||

Raktavija is going with his companions wearing their weapons like bows,

arrows, swords etc. alongwith all other paraphernalia.127.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਰਕਤ ਬੀਜ ਦਲ ਸਾਜ ਕੈ ਉਤਰੇ ਤਟਿ ਗਿਰਿ ਰਾਜ ॥

rakat beej dhal saaj kai utare taT gir raaj ||

Raktavija, keeping his army in array, encamped at the base of sumeru.,

ਸ੍ਰਵਣਿ ਕੁਲਾਹਲ ਸੁਨਿ ਸਿਵਾ ਕਰਿਓ ਜੁਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥੧੨੮॥

sravan kulaahal sun sivaa kario judh ko saaj ||128||

Hearing their tumult with her ears, the goddess prepared for war.128.,

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORATHA,

ਹੁਇ ਸਿੰਘਹਿ ਅਸਵਾਰ ਗਾਜ ਗਾਜ ਕੈ ਚੰਡਿਕਾ ॥

hui si(n)gheh asavaar gaaj gaaj kai cha(n)ddikaa ||

Riding on her lion, Chandika, shouting ludly,

ਚਲੀ ਪ੍ਰਬਲ ਅਸਿ ਧਾਰਿ ਰਕਤਿ ਬੀਜ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ॥੧੨੯॥

chalee prabal as dhaar rakat beej ke badh namit ||129||

Marched holding her mightly sword in order to kill Raktvija.129.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਆਵਤ ਦੇਖ ਕੇ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੋ ਸ੍ਰੋਣਤਬਿੰਦ ਮਹਾ ਹਰਖਿਓ ਹੈ ॥

aavat dhekh ke cha(n)dd pracha(n)dd ko sronatabi(n)dh mahaa harakhio hai ||

Raktavija was very much pleased on seeing powerful Chandi coming.,

ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਸਤ੍ਰ ਧਸੈ ਰਨ ਮਧਿ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧ ਕੇ ਜੁਧਹਿ ਕੋ ਸਰਖਿਓ ਹੈ ॥

aage havai satr dhasai ran madh su krudh ke judheh ko sarakhio hai ||

He moved forward and penetrated into the forces of the enemy and in anger moved further for his demeanour.,

ਲੈ ਉਮਡਿਓ ਦਲੁ ਬਾਦਲੁ ਸੋ ਕਵਿ ਨੈ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਪਰਖਿਓ ਹੈ ॥

lai umaddio dhal baadhal so kav nai jas iaa chhab ko parakhio hai ||

He gushed forward with his army like clouds, the poet has imagined this

comparison for his demeanour.,

ਤੀਰ ਚਲੈ ਇਮ ਬੀਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਮੇਘ ਮਨੋ ਬਲੁ ਕੈ ਬਰਖਿਓ ਹੈ ॥੧੩੦॥

teer chalai im beeran ke bahu megh mano bal kai barakhio hai ||130||

The arrows of the warriors move as though enormous clouds are raining heavily.130.,

ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟਿ ਤੀਰ ਸਰੀਰਨ ਚੀਰ ਕੇ ਪਾਰਿ ਪਰਾਨੇ ॥

beeran ke kar te chhuT teer sareeran cheer ke paar paraane ||

The arrows shot by hands of the warriors, piercing the bodies of the enemies, cross to the other side.,

ਤੋਰ ਸਰਾਸਨ ਫੋਰ ਕੈ ਕਉਚਨ ਮੀਨਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਜਿਉ ਥਹਰਾਨੇ ॥

tor saraasan for kai kauchan meenan ke rip jiau thaharaane ||

Leaving the bows and piercing the armours, these arrows stand fixed like cranes, the enemies of fish.,

ਘਾਉ ਲਗੇ ਤਨ ਚੰਡਿ ਅਨੇਕ ਸੁ ਸ੍ਰਉਣ ਚਲਿਓ ਬਹਿ ਕੈ ਸਰਤਾਨੇ ॥

ghaau lage tan cha(n)dd anek su sraun chalio beh kai sarataane ||

Many wounds were inficted on the body of Chandi, form which the blood

flowed like a stream.,

ਮਾਨਹੁ ਫਾਰਿ ਪਹਾਰ ਹੂੰ ਕੋ ਸੁਤ ਤਛਕ ਕੇ ਨਿਕਸੇ ਕਰ ਬਾਨੇ ॥੧੩੧॥

maanahu faar pahaar hoo(n) ko sut tachhak ke nikase kar baane ||131||

It seemed that (instead of arrows), the snakes (sons of Takshak) have come out changing their garbs.131.,

ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟਿ ਤੀਰ ਸੁ ਚੰਡਿਕਾ ਸਿੰਘਨ ਜਿਉ ਭਭਕਾਰੀ ॥

beeran ke kar te chhuT teer su cha(n)ddikaa si(n)ghan jiau bhabhakaaree ||

When the arrows were shot by the hands of the warriors, Chadika roared like a lioness.,

ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਚਕ੍ਰ ਛੁਰੀ ਅਉ ਕਟਾਰੀ ॥

lai kar baan kamaan kirapaan gadhaa geh chakr chhuree aau kaTaaree ||

She held arrows, bow, sword, mace disc, carver and dagger in her hands.,

ਕਾਟ ਕੈ ਦਾਮਨ ਛੇਦ ਕੈ ਭੇਦ ਕੈ ਸਿੰਧੁਰ ਕੀ ਕਰੀ ਭਿੰਨ ਅੰਬਾਰੀ ॥

kaaT kai dhaaman chhedh kai bhedh kai si(n)dhur kee karee bhi(n)n

a(n)baaree ||

She destroyed the canopies, separated the palanquins from the elephants.,

ਮਾਨਹੁ ਆਗ ਲਗਾਇ ਹਨੂ ਗੜ ਲੰਕ ਅਵਾਸ ਕੀ ਡਾਰੀ ਅਟਾਰੀ ॥੧੩੨॥

maanahu aag lagai hanoo gaR la(n)k avaas kee ddaaree aTaaree ||132||

It seemed that Hanuman after setting Lanka on fire, has thrown down the loft of the palace of the citadel.132.,

ਤੋਰ ਕੈ ਮੋਰ ਕੈ ਦੈਤਨ ਕੇ ਮੁਖ ਘੋਰ ਕੇ ਚੰਡਿ ਮਹਾ ਅਸਿ ਲੀਨੋ ॥

tor kai mor kai dhaitan ke mukh ghor ke cha(n)dd mahaa as leeno ||

Chandi, taking her superb sword, twisted the faces of the demons with her blows.,

ਜੋਰ ਕੈ ਕੋਰ ਕੈ ਠੋਰ ਕੈ ਬੀਰ ਸੁ ਰਾਛਸ ਕੋ ਹਤਿ ਕੈ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥

jor kai kor kai Thor kai beer su raachhas ko hat kai teh dheeno ||

She destroyed those demons, who had obstructed her advance with their

strength, being arrayed in rows.,

ਖੋਰ ਕੈ ਤੋਰ ਕੈ ਬੋਰ ਕੈ ਦਾਨਵ ਲੈ ਤਿਨ ਕੇ ਕਰੇ ਹਾਡ ਚਬੀਨੋ ॥

khor kai tor kai bor kai dhaanav lai tin ke kare haadd chabeeno ||

Eroding the demons by creating fear, she ultimately crushed their bones.,

ਸ੍ਰੋਣ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰਿਓ ਜਿਉ ਦਵਾ ਹਰਿ ਸਾਗਰ ਕੋ ਜਲ ਜਿਉ ਰਿਖਿ ਪੀਨੋ ॥੧੩੩॥

sraun ko paan kario jiau dhavaa har saagar ko jal jiau rikh peeno ||133||

She drank the blood as Krishna quaffed fire and the sage agastya drank the water of ocean.133.,

ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਗਹਿ ਜੁਧ ਕਰਿਓ ਨ ਗਨੇ ਭਟ ਆਨੇ ॥

cha(n)dd pracha(n)dd kuva(n)dd kara(n) geh judh kario na gane bhaT aane ||

Chandi began the war very swiftly holding the bow in her hand, she killed the unaccountable number of demons.

ਮਾਰਿ ਦਈ ਸਭ ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਤਿਹ ਸ੍ਰੋਣਤ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿਝ ਅਘਾਨੇ ॥

maar dhiee sabh dhait chamoo(n) teh sraunat ja(n)buk girajh aghaane ||

She killed all the army of the demon Raktavija and with their blood, the

jackals and vultures satisfied their hunger.,

ਭਾਲ ਭਇਆਨਕ ਦੇਖਿ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਦਾਨਵ ਇਉ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਨੇ ॥

bhaal bhiaanak dhekh bhavaanee ko dhaanav iau ran chhaadd paraane ||

Seeing the dreadful face of the goddess, the demons ran away from the field like this.,

ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਪੀਪਰ ਕੇ ਜਿਉ ਪਾਤ ਉਡਾਨੇ ॥੧੩੪॥

paun ke gaun ke tej prataap te peepar ke jiau paat uddaane ||134||

Just as with the blowing of swift and forceful wind, the leaves of the fig tree (peepal) fly away.134.,

ਆਹਵ ਮੈ ਖਿਝ ਕੈ ਬਰ ਚੰਡ ਕਰੰ ਧਰ ਕੈ ਹਰਿ ਪੈ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥

aahav mai khijh kai bar cha(n)dd kara(n) dhar kai har pai ar maare ||

With great the mighty Chandika, holding the sword in her hand, destroyed the horses and the enemies.,

ਏਕਨ ਤੀਰਨ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਹਤਿ ਏਕਨ ਕੇ ਤਨ ਕੇਹਰਿ ਫਾਰੇ ॥

ekan teeran chakr gadhaa hat ekan ke tan kehar faare ||

Many were killed with arrows, disc and mace and the bodies of many were

torn by the lion.,

ਹੈ ਦਲ ਗੈ ਦਲ ਪੈਦਲ ਘਾਇ ਕੈ ਮਾਰ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥

hai dhal gai dhal paidhal ghai kai maar rathee birathee kar ddaare ||

She killed the forces on horses, elephants and on foot and wounding those on chariots hath rendered them without chariots.,

ਸਿੰਧੁਰ ਐਸੇ ਪਰੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਿਉ ਭੂਮ ਮੈ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਗਿਰ ਭਾਰੇ ॥੧੩੫॥

si(n)dhur aaise pare teh Thaur jiau bhoom mai jhoom gire gir bhaare ||135||

The elements lying on the ground at that place seem to have fallen like

mountains during the earthquake.135.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਰਕਤ ਬੀਜ ਕੀ ਚਮੂੰ ਸਭ ਭਾਗੀ ਕਰਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ॥

rakat beej kee chamoo(n) sabh bhaagee kar teh traas ||

All the army of Raktavija ran away in fear of the goddess.,

ਕਹਿਓ ਦੈਤ ਪੁਨਿ ਘੇਰ ਕੈ ਕਰੋ ਚੰਡਿ ਕੋ ਨਾਸ ॥੧੩੬॥

kahio dhait pun gher kai karo cha(n)dd ko naas ||136||

The demon brought them and said, “I shall destroy Chnadi.”136.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਕਾਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁ ਬੀਰ ਫਿਰੇ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਲੈ ॥

kaanan mai sun kai ieh baat su beer fire kar mai as lai lai ||

Hearing these words with ears, the warriors returned and holding their

swords in their hands,

ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੋ ਜੁਧੁ ਕਰਿਓ ਬਲਿ ਕੈ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

cha(n)dd pracha(n)dd so judh kario bal kai at hee man krudhat havai kai ||

And with great rage in their minds, with great force and swiftness, they began the war with the goddess.,

ਘਾਉ ਲਗੈ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਇਮ ਸ੍ਰਉਣ ਗਿਰਿਓ ਧਰਨੀ ਪਰੁ ਚੁਐ ਕੈ ॥

ghaau lagai tin ke tan mai im sraun girio dharanee par chuaai kai ||

The blood flowed out from their wounds and falls on the ground like the water in the cataract.,

ਆਗ ਲਗੇ ਜਿਮੁ ਕਾਨਨ ਮੈ ਤਨ ਤਿਉ ਰਹੀ ਬਾਨਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੧੩੭॥

aag lage jim kaanan mai tan tiau rahee baanan kee dhun havai kai ||137||

The sound of the arrows appears like the cracking sound produced by the fire burning the needs.137.,

ਆਇਸ ਪਾਇ ਕੈ ਦਾਨਵ ਕੋ ਦਲ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਿਓ ਹੈ ॥

aais pai kai dhaanav ko dhal cha(n)dd ke saamuhe aai ario hai ||

Hearing the command of Raktavija the army of the demons came and

resisted before the goddess.,

ਢਾਰ ਅਉ ਸਾਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਜੁਧ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

ddaar aau saag kirapaanan lai kar mai bar beeran judh kario hai ||

The warriors began to wage war holding their shields, swords and daggers in their hands.,

ਫੇਰ ਫਿਰੇ ਨਹਿ ਆਹਵ ਤੇ ਮਨ ਮਹਿ ਤਿਹ ਧੀਰਜ ਗਾਢੋ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥

fer fire neh aahav te man meh teh dheeraj gaaddo dhario hai ||

They did not hesitate to come and have plucked up their hearts firmly.,

ਰੋਕ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡਿ ਸੁ ਭਾਨ ਮਨੋ ਪਰਬੇਖ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੩੮॥

rok liee chahoo(n) or te cha(n)dd su bhaan mano parabekh pario hai ||138||

They withheld Chandi from all the four sides like the sun encircled by clouds from all directions.138.,

ਕੋਪ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਮਹਾ ਬਲ ਕੈ ਬਲਵੰਡ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

kop kai cha(n)dd pracha(n)dd kuva(n)dd mahaa bal kai balava(n)dd sa(n)bhaario ||

The powerful Chandi, in great rage, hath caught hold of her mighty bow

with great force.,

ਦਾਮਿਨਿ ਜਿਉ ਘਨ ਸੇ ਦਲ ਪੈਠਿ ਕੈ ਕੈ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਦਲੁ ਮਾਰਿਓ ॥

dhaamin jiau ghan se dhal paiTh kai kai puraje puraje dhal maario ||

Penetrating like lightning amongst the clouds-like enemy, she hath cut asunder the army of demons.,

ਬਾਨਨਿ ਸਾਥ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਅਰਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਭਾਉ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

baanan saath bidhaar dhe ar taa chhab ko kav bhaau bichaario ||

She hath destroyed the enemy with her arrows, the poet hath imagined it in this manner:

ਸੂਰਜ ਕੀ ਕਿਰਨੇ ਸਰਮਾਸਹਿ ਰੇਨ ਅਨੇਕ ਤਹਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਓ ॥੧੩੯॥

sooraj kee kirane saramaaseh ren anek tahaa kar ddaario ||139||

It seems that the arrows are moving like the radiant rays of the sun and the bits of the flesh of the demons are flying here and there like dust.139.,

ਚੰਡਿ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਦੈਤਨ ਕੀ ਹਤਿ ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

cha(n)dd chamoo(n) bahu dhaitan kee hat fer pracha(n)dd kuva(n)dd sa(n)bhaario ||

After killing the enormous army of the demons, Chandi hath swiftly held up

her bow.,

ਬਾਨਨ ਸੋ ਦਲ ਫੋਰ ਦਇਓ ਬਲ ਕੈ ਬਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਭਭਕਾਰਿਓ ॥

baanan so dhal for dhio bal kai bar si(n)gh mahaa bhabhakaario ||

She hath torn the forces with her arrows and the mighty lion hath also roared loudly.,

ਮਾਰ ਦਏ ਸਿਰਦਾਰ ਬਡੇ ਧਰਿ ਸ੍ਰਉਣ ਬਹਾਇ ਬਡੋ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥

maar dhe siradhaar badde dhar sraun bahai baddo ran paario ||

Many chieftains have been killed and the blood is flowing on the ground in this great war.,

ਏਕ ਕੇ ਸੀਸ ਦਇਓ ਧਨੁ ਯੌ ਜਨੁ ਕੋਪ ਕੈ ਗਾਜ ਨੇ ਮੰਡਪ ਮਾਰਿਓ ॥੧੪੦॥

ek ke sees dhio dhan yau jan kop kai gaaj ne ma(n)ddap maario ||140||

The head of one demon hath been kicked by the bow thrown away like the

lightning desecrating a palace.140.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਚੰਡਿ ਚਮੂੰ ਸਭ ਦੈਤ ਕੀ ਐਸੇ ਦਈ ਸੰਘਾਰਿ ॥

cha(n)dd chamoo(n) sabh dhait kee aaise dhiee sa(n)ghaar ||

Chandi destroyed al the army of the demons in this way,

ਪਉਨ ਪੂਤ ਜਿਉ ਲੰਕ ਕੋ ਡਾਰਿਓ ਬਾਗ ਉਖਾਰਿ ॥੧੪੧॥

paun poot jiau la(n)k ko ddaario baag ukhaar ||141||

Just as Hanuman, the son of wind-god, uprooted the garden of Lanka.141.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਗਾਜ ਕੈ ਚੰਡਿ ਮਹਾਬਲਿ ਮੇਘ ਸੀ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਅਰਿ ਪੈ ਸਰ ਡਾਰੇ ॥

gaaj kai cha(n)dd mahaabal megh see boo(n)dhan jiau ar pai sar ddaare ||

Very powerful Chandi, thundering like clouds, hath showered her arrows

on the enemy like rain-drops.,

ਦਾਮਿਨਿ ਸੋ ਖਗ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਅਧੰ ਧਰ ਕੈ ਧਰਿ ਮਾਰੇ ॥

dhaamin so khag lai kar mai bahu beer adha(n) dhar kai dhar maare ||

Taking the lightning-like sword in her hand, she hath cut into halves the trunks of the warriors and thrown them on the ground.,

ਘਾਇਲ ਘੂਮ ਪਰੇ ਤਿਹ ਇਉ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਕਵਿ ਯੌ ਅਨੁਸਾਰੇ ॥

ghail ghoom pare teh iau upamaa man mai kav yau anusaare ||

The wounded revolve and like this according to the imagination of the poet.,

ਸ੍ਰਉਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮਨੋ ਸਰਤਾ ਤਿਹ ਮਧਿ ਧਸੀ ਕਰਿ ਲੋਥ ਕਰਾਰੇ ॥੧੪੨॥

sraun pravaeh mano sarataa teh madh dhasee kar loth karaare ||142||

Within the flowing stream of blood are drowned the corpses formulating the banks (of the stream).142.,

ਐਸੇ ਪਰੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਬੀਰ ਸੁ ਕੈ ਕੈ ਦੁਖੰਡ ਜੁ ਚੰਡਿਹਿ ਡਾਰੇ ॥

aaise pare dharanee par beer su kai kai dhukha(n)dd ju cha(n)ddeh ddaare ||

In this way, the warriors cut into halves by Chandi, are lying on the

ground.,

ਲੋਥਨ ਉਪਰ ਲੋਥ ਗਿਰੀ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਣ ਚਲਿਓ ਜਨੁ ਕੋਟ ਪਨਾਰੇ ॥

lothan upar loth giree beh sraun chalio jan koT panaare ||

The corpse hath fallen on the corpses and the blood is flowing enormously as if millions of spouts are feeding the flow.,

ਲੈ ਕਰਿ ਬਿਯਾਲ ਸੋ ਬਿਯਾਲ ਬਜਾਵਤ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਯੌ ਮਨਿ ਧਾਰੇ ॥

lai kar biyaal so biyaal bajaavat so upamaa kav yau man dhaare ||

The elephants are bumped against the elephants and the poet imagines it like this,

ਮਾਨੋ ਮਹਾ ਪ੍ਰਲੈ ਬਹੇ ਪਉਨ ਸੋ ਆਪਸਿ ਮੈ ਭਿਰ ਹੈ ਗਿਰਿ ਭਾਰੇ ॥੧੪੩॥

maano mahaa prale bahe paun so aapas mai bhir hai gir bhaare ||143||

That with blowing of the wind each other.143.,

ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਦਾਰੁਨ ਕਾਮ ਕਰੇ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਸੋ ਅਰਿਣੀ ਹੈ ॥

lai kar mai as dhaarun kaam kare ran mai ar so arinee hai ||

Holding her terrible sword in her hand, Chandi hath begun her function

with powerful movement in the battlefield.,

ਸੂਰ ਹਨੇ ਬਲਿ ਕੈ ਬਲੁਵਾਨ ਸੁ ਸ੍ਰਉਨ ਚਲਿਓ ਬਹਿ ਬੈਤਰਨੀ ਹੈ ॥

soor hane bal kai baluvaan su sraun chalio beh baitaranee hai ||

With great force she hath killed many warriors and their flowing blood seems like Vaitarni stream.,

ਬਾਹ ਕਟੀ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਸੁੰਡ ਸੀ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਨੇ ਬਰਨੀ ਹੈ ॥

baeh kaTee adh beech te su(n)dd see so upamaa kav ne baranee hai ||

The arm like the trunk of the elephant hath been cut in the middle and the

poet hath depicted it like this,

ਆਪਸਿ ਮੈ ਲਰ ਕੈ ਸੁ ਮਨੋ ਗਿਰਿ ਤੇ ਗਿਰੀ ਸਰਪ ਕੀ ਦੁਇ ਘਰਨੀ ਹੈ ॥੧੪੪॥

aapas mai lar kai su mano gir te giree sarap kee dhui gharanee hai ||144||

That fighting with each other two she-serpents hath dropped doen.144.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਸਕਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਦੈਤ ਕੋ ਚੰਡੀ ਦਇਓ ਭਜਾਇ ॥

sakal prabal dhal dhait ko cha(n)ddee dhio bhajai ||

Chandi hath caused all the mighty army of the demons to run away.,

ਪਾਪ ਤਾਪ ਹਰਿ ਜਾਪ ਤੇ ਜੈਸੇ ਜਾਤ ਪਰਾਇ ॥੧੪੫॥

paap taap har jaap te jaise jaat parai ||145||

Just as with the remembrance of the Name of the Loard, the sins and

sufferings are removed.145.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਭਾਨੁ ਤੇ ਜਿਉ ਤਮ ਪਉਨ ਤੇ ਜਿਉ ਘਨੁ ਮੋਰ ਤੇ ਜਿਉ ਫਨਿ ਤਿਉ ਸੁਕਚਾਨੇ ॥

bhaan te jiau tam paun te jiau ghan mor te jiau fan tiau sukachaane ||

The demons were frightened from the goddess like the darkness from sun, like the clouds from the wind and the snake from the peacock.,

ਸੂਰ ਤੇ ਕਾਤੁਰੁ ਕੂਰ ਤੇ ਚਾਤੁਰੁ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਤੁਰ ਏਣਿ ਡਰਾਨੇ ॥

soor te kaatur koor te chaatur si(n)gh te saatur en ddaraane ||

Just like the cowards from the heroes, falsehood from the truth and the deer from the lion become fearful immediately.,

ਸੂਮ ਤੇ ਜਿਉ ਜਸੁ ਬਿਓਗ ਤੇ ਜਿਉ ਰਸੁ ਪੂਤ ਕਪੂਤ ਤੇ ਜਿਉ ਬੰਸੁ ਹਾਨੇ ॥

soom te jiau jas biog te jiau ras poot kapoot te jiau ba(n)s haane ||

Just as the praise from the miser, bliss from separation and the family from a bad son are destroyed.,

ਧਰਮ ਜਿਉ ਕ੍ਰੁਧ ਤੇ ਭਰਮ ਸੁਬੁਧ ਤੇ ਚੰਡ ਕੇ ਜੁਧ ਤੇ ਦੈਤ ਪਰਾਨੇ ॥੧੪੬॥

dharam jiau krudh te bharam subudh te cha(n)dd ke judh te dhait paraane

||146||

Just as the Dharma is destroyed with anger and intellect with illusion, similarly the war and in great anger ran forward.,

ਫੇਰ ਫਿਰੈ ਸਭ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਰਨ ਲੈ ਕਰਵਾਨ ਕ੍ਰੁਧ ਹੁਇ ਧਾਏ ॥

fer firai sabh judh ke kaaran lai karavaan krudh hui dhaae ||

The demons returned again for war and in great anger ran forward.,

ਏਕ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨ ਕੈ ਤੂਰਨ ਤੇਜ ਤੁਰੰਗ ਤੁਰਾਏ ॥

ek lai baan kamaanan taan kai tooran tej tura(n)g turaae ||

Some of them run their swift horses pulling their bows fitted with arrows.,

ਧੂਰਿ ਉਡੀ ਖੁਰ ਪੂਰਨ ਤੇ ਪਥ ਊਰਧ ਹੁਇ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਛਾਏ ॥

dhoor uddee khur pooran te path uooradh hui rav ma(n)ddal chhaae ||

The dust which hath been created by horses' hooves and hath gone upwards, hath covered the sun's sphere.,

ਮਾਨਹੁ ਫੇਰ ਰਚੇ ਬਿਧਿ ਲੋਕ ਧਰਾ ਖਟ ਆਠ ਅਕਾਸ ਬਨਾਏ ॥੧੪੭॥

maanahu fer rache bidh lok dharaa khaT aaTh akaas banaae ||147||

It seemed that Brahma hath created the fourteen worlds agin with six nether-words and eight skies (because the sphere of dust hath become the

eighth sky).147.,

ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਲੈ ਬਾਨਨਿ ਦੈਤਨ ਕੇ ਤਨ ਤੂਲਿ ਜਿਉ ਤੂੰਬੇ ॥

cha(n)dd pracha(n)dd kuva(n)dd lai baanan dhaitan ke tan tool jiau too(n)be ||

Chandi, taking her terrific bow, hath carded like cotton the bodies of the demons with her arrows.,

ਮਾਰ ਗਇੰਦ ਦਏ ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਦਾਨਵ ਮਾਨ ਗਇਓ ਉਡ ਪੂੰਬੇ ॥

maar gi(n)dh dhe karavaar lai dhaanav maan gio udd poo(n)be ||

She hath killed the elephants with her sword, because of which the pride of the demons hath flown away like the flakes of akk-plant.,

ਬੀਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੀ ਸਿਤ ਪਾਗ ਚਲੀ ਬਹਿ ਸ੍ਰੋਨਤ ਊਪਰ ਖੂੰਬੇ ॥

beeran ke sir kee sit paag chalee beh sronat uoopar khoo(n)be ||

The white turbans of the heads of warriors flowed in the blood-stream.,

ਮਾਨਹੁ ਸਾਰਸੁਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੈ ਸੂਰਨ ਕੇ ਜਸ ਕੈ ਉਠੇ ਬੂੰਬੇ ॥੧੪੮॥

maanahu saarasutee ke pravaeh mai sooran ke jas kai uThe boo(n)be ||148||

It seemed that the current of Saraswati, the bubbles of heroes’ praises are

flowing.148.,

ਦੇਤਨ ਸਾਥ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਿ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧ ਹ੍ਵੈ ਜੁਧੁ ਨਿਸੰਗ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

dhetan saath gadhaa geh haath su krudh havai judh nisa(n)g kario hai ||

The goddess, taking her mace in her hand, waged a ferocious war against the demons, in great anger.,

ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਮਾਰ ਤਬੈ ਦਲ ਛਾਰ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

paan kirapaan le balavaan su maar tabai dhal chhaar kario hai ||

Holding her sword in her hand, she mighty Chandika killed and reduced the army of demons to dust.,

ਪਾਗ ਸਮੇਤ ਗਿਰਿਓ ਸਿਰ ਏਕ ਕੋ ਭਾਉ ਇਹੇ ਕਬਿ ਤਾ ਕੋ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥

paag samet girio sir ek ko bhaau ihe kab taa ko dhario hai ||

Seeing one head falling with turban, the poet imagined,

ਪੂਰਨਿ ਪੁੰਨ ਪਏ ਨਭ ਤੇ ਸੁ ਮਨੋ ਭੁਅ ਟੂਟ ਨਛਤ੍ਰ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੪੯॥

pooran pu(n)n pe nabh te su mano bhua TooT nachhatr pario hai ||149||

That with the end of the of virtuous actions, a star hath fallen down of

earth from the sky.149.,

ਬਾਰਿਦ ਬਾਰਨ ਜਿਉ ਨਿਰਵਾਰਿ ਮਹਾ ਬਲ ਧਾਰਿ ਤਬੇ ਇਹ ਕੀਆ ॥

baaridh baaran jiau niravaar mahaa bal dhaar tabe ieh keeaa ||

Then the goddess, with her great strength, throwing the big elephants far away like clouds.,

ਪਾਨਿ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਸੰਘਾਰ ਸਨੇਹ ਤੇ ਸ੍ਰਉਨਤ ਪੀਆ ॥

paan lai baan kamaan ko taan sa(n)ghaar saneh te sraunat peeaa ||

Holding the arrows in her hand she pulled the bow destroying the demons and drank the blood with great interest.,

ਏਕ ਗਏ ਕੁਮਲਾਇ ਪਰਾਇ ਕੈ ਏਕਨ ਕੋ ਧਰਕਿਓ ਤਨਿ ਹੀਆ ॥

ek ge kumalai parai kai ekan ko dharakio tan heeaa ||

Seeing this and shriveling, some of the demons, being perturbed, have run away, with great heart-beat.,

ਚੰਡ ਕੇ ਬਾਨ ਕਿਧੋ ਕਰ ਭਾਨਹਿ ਦੇਖਿ ਕੈ ਦੈਤ ਗਈ ਦੁਤਿ ਦੀਆ ॥੧੫੦॥

cha(n)dd ke baan kidho kar bhaaneh dhekh kai dhait giee dhut dheeaa ||150||

Are the arrow of Chadi like the rays of the sun?, seeing which the light of

the demon-lamp hath become dim.150.,

ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਕੋਪ ਭਈ ਅਤਿ ਧਾਰ ਮਹਾ ਬਲ ਕੋ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥

lai kar mai as kop bhiee at dhaar mahaa bal ko ran paario ||

Holding her sword in her hand, she grew furious and with great force, waged a terrible war.,

ਦਉਰ ਕੈ ਠਉਰ ਹਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਏਕ ਗਇੰਦ੍ਰ ਬਡੋ ਰਨਿ ਮਾਰਿਓ ॥

dhaur kai Thaur hate bahu dhaanav ek gi(n)dhr baddo ran maario ||

Moving swiftly from her place, she killed many demons and destroyed a very big elephant in the battlefield.,

ਕਉਤਕਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਰਨ ਪੇਖਿ ਤਬੈ ਕਬਿ ਇਉ ਮਨ ਮਧਿ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

kautak taa chhab ko ran pekh tabai kab iau man madh bichaario ||

Seeing that elegant in the battlefield, the poet imagines,

ਸਾਗਰ ਬਾਧਨ ਕੇ ਸਮਏ ਨਲ ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਉਖਾਰ ਕੇ ਡਾਰਿਓ ॥੧੫੧॥

saagar baadhan ke same nal maano pahaar ukhaar ke ddaario ||151||

That in order to construct the bridge on the sea, Nal and Neel have thrown

the mountain after uprooting it. 151.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਮਾਰ ਜਬੈ ਸੈਨਾ ਲਈ ਤਬੈ ਦੈਤ ਇਹ ਕੀਨ ॥

maar jabai sainaa liee tabai dhait ieh keen ||

When his army was killed by Chandi, Raktavija did this:,

ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਧਿਬੇ ਕੋ ਮਨ ਦੀਨ ॥੧੫੨॥

sasatr dhaar kar cha(n)dd ke badhibe ko man dheen ||152||

He equipped himself with his weapons and thought of killing the goddess in his mind.152.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਬਾਹਨਿ ਸਿੰਘ ਭਇਆਨਕ ਰੂਪ ਲਖਿਓ ਸਭ ਦੈਤ ਮਹਾ ਡਰ ਪਾਇਓ ॥

baahan si(n)gh bhiaanak roop lakhio sabh dhait mahaa ddar paio ||

Seeing the dreadful form of Chandi (whose vehicle is the lion). All the

demons were filled with awe.,

ਸੰਖ ਲੀਏ ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ ਅਉ ਬਕ੍ਰ ਸਰਾਸਨ ਪਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇਓ ॥

sa(n)kh le'ee kar chakr aau bakr saraasan patr bachitr banaio ||

She manifested herself in queer form, holding the conch, disc and bow in her hand.,

ਧਾਇ ਭੁਜਾ ਬਲ ਆਪਨ ਹ੍ਵੈ ਹਮ ਸੋ ਤਿਨ ਯੌ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਇਓ ॥

dhai bhujaa bal aapan havai ham so tin yau at judh machaio ||

Rasktavija moved forward and knowing his superb strength, he challenged the goddess for a fight.,

ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਸ੍ਰਉਣਤ ਬਿੰਦ ਕਹੈ ਰਨਿ ਇਆਹੀ ਤੇ ਚੰਡਿਕਾ ਨਾਮ ਕਹਾਇਓ ॥੧੫੩॥

krodh kai sraunat bi(n)dh kahai ran iaahee te cha(n)ddikaa naam kahaio ||153||

And said, “Thou has named thyself as Chandika come forward to fight with me.”153.,

ਮਾਰਿ ਲਇਓ ਦਲਿ ਅਉਰ ਭਜਿਓ ਤਬ ਕੋਪ ਕੇ ਆਪਨ ਹੀ ਸੁ ਭਿਰਿਓ ਹੈ ॥

maar lio dhal aaur bhajio tab kop ke aapan hee su bhirio hai ||

When the army of Raktavija was was destroyed or ran away, then in great

fury, he himself came forward to fight.,

ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਸੋ ਜੁਧੁ ਕਰਿਓ ਅਸਿ ਹਾਥਿ ਛੁਟਿਓ ਮਨ ਨਾਹਿ ਗਿਰਿਓ ਹੈ ॥

cha(n)dd pracha(n)dd so judh kario as haath chhuTio man naeh girio hai ||

He fought a very fierce battle with Chandika and (while fighting) his sword fell down from his hand, but he did not lose heart.,

ਲੈ ਕੇ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਬਲ ਧਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੋਨ ਸਮੂਹ ਮੈ ਐਸੇ ਤਰਿਓ ਹੈ ॥

lai ke kuva(n)dd kara(n) bal dhaar kai sron samooh mai aaise tario hai ||

Taking the bow in hand and recouping his strength, he is swimming in the ocean of blood like this,

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਥਿਓ ਮਾਨੋ ਮੇਰ ਕੋ ਮਧਿ ਧਰਿਓ ਸੁ ਫਿਰਿਓ ਹੈ ॥੧੫੪॥

dhev adhev samu(n)dhr mathio maano mer ko madh dhario su firio hai ||154||

As though he wass the Sumeru mountain like the one used at the time of churning of ocean by the gods and demons.154.,

ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਜੁਧ ਕੇ ਦੈਤ ਬਲੀ ਨਦ ਸ੍ਰੋਨ ਕੋ ਤੈਰ ਕੇ ਪਾਰ ਪਧਾਰਿਓ ॥

krudh kai judh ke dhait balee nadh sron ko tair ke paar padhaario ||

The powerful demon waged the war with great anger and swam over and

crossed the ocean of blood.,

ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਅਉ ਢਾਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸਿੰਘ ਕੋ ਦਉਰ ਕੈ ਜਾਇ ਹਕਾਰਿਓ ॥

lai karavaar aau ddaar sa(n)bhaar kai si(n)gh ko dhaur kai jai hakaario ||

Holding his sword and controlling his shield, he ran forward and challenged the lion.,

ਆਵਤ ਪੇਖ ਕੈ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਤੇ ਬਾਨ ਲਗਿਓ ਤਨ ਮੂਰਛ ਪਾਰਿਓ ॥

aavat pekh kai cha(n)dd kuva(n)dd te baan lagio tan moorachh paario ||

Seeing his coming, Chandi shot an arrow from her bow, which caused the demon to become unconscious and fall down.,

ਰਾਮ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤਨ ਜਿਉ ਹਨੁਮਾਨ ਕੋ ਸੈਲ ਸਮੇਤ ਧਰਾ ਪਰ ਡਾਰਿਓ ॥੧੫੫॥

raam ke bhraatan jiau hanoomaan ko sail samet dharaa par ddaario ||155||

It seemed that the brother of Rama (Bharat) had caused Hanuman to fall down with he mountain.155.,

ਫੇਰ ਉਠਿਓ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਕੋ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਿਉ ਜੁਧ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

fer uThio kar lai karavaar ko cha(n)dd pracha(n)dd siau judh kario hai ||

The demon got up again and holding the sword in his hand he waged the

war with powerful Chandi.,

ਘਾਇਲ ਕੈ ਤਨ ਕੇਹਰ ਤੇ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਧਰਾਨਿ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥

ghail kai tan kehar te beh sraun samooh dharaan pario hai ||

He wounded the lion, whose blood flowed enormously and fell upon the earth.,

ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਬਰਨੀ ਮਨ ਕੀ ਹਰਨੀ ਤਿਹ ਨਾਉ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥

so upamaa kab ne baranee man kee haranee teh naau dhario hai ||

The poet hath described this scence in a very attractive manner.,

ਗੇਰੂ ਨਗੰ ਪਰ ਕੈ ਬਰਖਾ ਧਰਨੀ ਪਰਿ ਮਾਨਹੁ ਰੰਗ ਢਰਿਓ ਹੈ ॥੧੫੬॥

geroo naga(n) par kai barakhaa dharanee par maanahu ra(n)g ddario hai ||156||

According to him, the colour of the ochre-mountain is melting and falling on earth in the rainy season.156.,

ਸ੍ਰੋਣਤ ਬਿੰਦੁ ਸੋ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਜੁਧ ਕਰਿਓ ਰਨ ਮਧ ਰੁਹੇਲੀ ॥

sronat bi(n)dh so cha(n)dd pracha(n)dd su judh kario ran madh ruhelee ||

Filled with rage, Chandika waged a fierce war with Raktavija in the

battlefield.,

ਪੈ ਦਲ ਮੈ ਦਲ ਮੀਜ ਦਇਓ ਤਿਲ ਤੇ ਜਿਮੁ ਤੇਲ ਨਿਕਾਰਤ ਤੇਲੀ ॥

pai dhal mai dhal meej dhio til te jim tel nikaarat telee ||

She pressed the army of the demons in an instant, just as the oilman presses the oil from the sesame seed.,

ਸ੍ਰੋਉਣ ਪਰਿਓ ਧਰਨੀ ਪਰ ਚ੍ਵੈ ਰੰਗਰੇਜ ਕੀ ਰੇਨੀ ਜਿਉ ਫੂਟ ਕੈ ਫੈਲੀ ॥

sroaun pario dharanee par chavai ra(n)garej kee renee jiau fooT kai failee ||

The blood is dripping on the earth just as the dyer's colour-vessel cracks and the colour spreads.,

ਘਾਉ ਲਸੈ ਤਨ ਦੈਤ ਕੇ ਯੌ ਜਨੁ ਦੀਪਕ ਮਧਿ ਫਨੂਸ ਕੀ ਥੈਲੀ ॥੧੫੭॥

ghaau lasai tan dhait ke yau jan dheepak madh fanoos kee thailee ||157||

The wounds of the demons glitter like the lamps in the containers.157.,

ਸ੍ਰਉਣਤ ਬਿੰਦ ਕੋ ਸ੍ਰਉਣ ਪਰਿਓ ਧਰਿ ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਭਏ ਹੈ ॥

sraunat bi(n)dh ko sraun pario dhar sraunat bi(n)dh anek bhe hai ||

Wherever the blood of Raktavija fell, many Raktavijas rose up there.,

ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡਿ ਸੰਭਾਰਿ ਕੇ ਬਾਨਨ ਸਾਥਿ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਹੈ ॥

cha(n)dd pracha(n)dd kuva(n)dd sa(n)bhaar ke baanan saath sa(n)ghaar

dhe hai ||

Chandi caught hold of her ferocious bow and killed all of them with her arrows.,

ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਸਮਾਇ ਗਏ ਬਹੁਰੋ ਸੁ ਭਏ ਹਤਿ ਫੇਰਿ ਲਏ ਹੈ ॥

sraun samooh samai ge bahuro su bhe hat fer le hai ||

Through all the new born Raktavijas were killed, still more Raktavijas rose up, Chandi killed all of them.

ਬਾਰਿਦ ਧਾਰ ਪਰੈ ਧਰਨੀ ਮਾਨੋ ਬਿੰਬਰ ਹ੍ਵੈ ਮਿਟ ਕੈ ਜੁ ਗਏ ਹੈ ॥੧੫੮॥

baaridh dhaar parai dharanee maano bi(n)bar havai miT kai ju ge hai ||158||

They all die and are reborn like bubbles produced by rain and then immediately becoming extinct.158.,

ਜੇਤਕ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਬੂੰਦ ਗਿਰੈ ਰਨਿ ਤੇਤਕ ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥

jetak sraun kee boo(n)dh girai ran tetak sraunat bi(n)dh havai aaiee ||

As many drops of blood of Raktavija fall on the ground, so many Raktavijas come into being.,

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਈ ॥

maar hee maar pukaar hakaar kai cha(n)dd pracha(n)dd ke saamuh dhaiee

||

Shouting loudly “kill her, kill her”, those demons run before Chandi.,

ਪੇਖਿ ਕੈ ਕੌਤੁਕ ਤਾ ਛਿਨ ਮੈ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਠਹਰਾਈ ॥

pekh kai kauatuk taa chhin mai kav ne man mai upamaa Thaharaiee ||

Seeing this scene at that very moment, the poet imagined this comparison,

ਮਾਨਹੁ ਸੀਸ ਮਹਲ ਕੇ ਬੀਚ ਸੁ ਮੂਰਤਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਕੀ ਝਾਈ ॥੧੫੯॥

maanahu sees mahal ke beech su moorat ek anek kee jhaiee ||159||

That in the glass-palace only one figure multiplies itself and appears like this.159.,

ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਉਠੇ ਰਨਿ ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਜੁਧ ਕੋ ਫੇਰ ਜੁਟੈ ਹੈ ॥

sraunat bi(n)dh anek uThe ran krudh kai judh ko fer juTai hai ||

Many Raktavijas rise and in fury, wage the war.,

ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਸੁ ਭਾਨੁ ਕੀ ਅੰਸ ਸਮਾਨ ਛੁਟੈ ਹੈ ॥

cha(n)dd pracha(n)dd kamaan te baan su bhaan kee a(n)s samaan chhuTai hai ||

The arrows are shot from the ferocious bow of Chandi like the rays of the

sun.,

ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਸੁ ਭਏ ਫਿਰਿ ਲੈ ਮੁੰਗਰਾ ਜਿਮੁ ਧਾਨ ਕੁਟੈ ਹੈ ॥

maar bidhaar dhe su bhe fir lai mu(n)garaa jim dhaan kuTai hai ||

Chandi killed and destroyed them, but they rose up again, the goddess continued killing them like the paddy thrashed by the wooden pestle.

ਚੰਡ ਦਏ ਸਿਰ ਖੰਡ ਜੁਦੇ ਕਰਿ ਬਿਲਨ ਤੇ ਜਨ ਬਿਲ ਤੁਟੈ ਹੈ ॥੧੬੦॥

cha(n)dd dhe sir kha(n)dd judhe kar bilan te jan bil tuTai hai ||160||

Chandi hath separated their heads with her double-edged sword just as the fruit of marmelos breaks away from the tree.160.,

ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਭਏ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਸੁ ਐਸੇ ਉਠੇ ਹੈ ॥

sraunat bi(n)dh anek bhe as lai kar cha(n)dd su aaise uThe hai ||

Many Raktavijas rising up, with swords in their hands, moved towards Chandi like this. Such demons rising from the drops of blood in great numbers, shower the arrows like rain.,

ਬੂੰਦਨ ਤੇ ਉਠਿ ਕੈ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਬਾਨਨ ਬਾਰਿਦ ਜਾਨੁ ਵੁਠੇ ਹੈ ॥

boo(n)dhan te uTh kai bahu dhaanav baanan baaridh jaan vuThe hai ||

Such demons rising from the drops of blood in great numbers, shower the

arrows like rain.,

ਫੇਰਿ ਕੁਵੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਸੰਘਾਰ ਸੁਟੇ ਹੈ ॥

fer kuva(n)dd pracha(n)dd sa(n)bhaar kai baan prahaar sa(n)ghaar suTe hai ||

Chandi again took her ferocious bow in her hand shooting volley of arrows killed all of them.,

ਐਸੇ ਉਠੇ ਫਿਰਿ ਸ੍ਰਉਨ ਤੇ ਦੈਤ ਸੁ ਮਾਨਹੁ ਸੀਤ ਤੇ ਰੋਮ ਉਠੇ ਹੈ ॥੧੬੧॥

aaise uThe fir sraun te dhait su maanahu seet te rom uThe hai ||161||

The demons rise from the blood like the hair rising in cold season.161.,

ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦ ਭਏ ਇਕਠੇ ਬਰ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੇ ਘੇਰਿ ਲਇਓ ਹੈ ॥

sraunat bi(n)dh bhe ikaThe bar cha(n)dd pracha(n)dd ke gher lio hai ||

Many Raktavijas have gathered together and with force and swiftness, they have besieged Chandi.,

ਚੰਡਿ ਅਉ ਸਿੰਘ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲ ਕੈ ਸਬ ਦੈਤਨ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਦਇਓ ਹੈ ॥

cha(n)dd aau si(n)gh dhuhoo(n) mil kai sab dhaitan ko dhal maar dhio hai ||

Both the goddess and the lion together have killed all these forces of

demons.,

ਫੇਰਿ ਉਠੇ ਧੁਨਿ ਕੇ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਨਿ ਕੋ ਛੁਟਿ ਧਿਆਨੁ ਗਇਓ ਹੈ ॥

fer uThe dhun ke kar kai sun kai mun ko chhuT dhiaan gio hai ||

The demons rose up again and produced such a loud voice which broke the contemplation of the sages.,

ਭੂਲ ਗਏ ਸੁਰ ਕੇ ਅਸਵਾਨ ਗੁਮਾਨ ਨ ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦ ਗਇਓ ਹੈ ॥੧੬੨॥

bhool ge sur ke asavaan gumaan na sraunat bi(n)dh gio hai ||162||

All the efforts of goddess were lost, but the pride of Raktavija was not decreased.162.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਰਕਤਬੀਜ ਸੋ ਚੰਡਿਕਾ ਇਉ ਕੀਨੋ ਬਰ ਜੁਧੁ ॥

rakatabeej so cha(n)ddikaa iau keeno bar judh ||

In this way, Chandika foutht with raktavija,

ਅਗਨਤ ਭਏ ਦਾਨਵ ਤਬੈ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਇਓ ਕ੍ਰੁਧ ॥੧੬੩॥

aganat bhe dhaanav tabai kachh na basaio krudh ||163||

The demons became innumerable and the ire of the goddess was fruitless.

163.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਪੇਖਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਚੀ ਅਖੀਆ ॥

pekh dhaso dhis te bahu dhaanav cha(n)dd pracha(n)dd tachee akheeaa ||

The eyes of powerful Chandi became red with rage on seeing many demons on all the ten directions.,

ਤਬ ਲੈ ਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁ ਕਾਟ ਦਏ ਅਰਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕੀ ਜਿਉ ਪਖੀਆ ॥

tab lai ke kirapaan ju kaaT dhe ar fool gulaab kee jiau pakheeaa ||

She chopped with her sword all the enemies like the petals of roses.,

ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਛੀਟ ਪਰੀ ਤਨ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਨੇ ਲਖੀਆ ॥

sraun kee chheeT paree tan cha(n)dd ke so upamaa kav ne lakheeaa ||

One drop of blood fell on the body of the goddess, the poet hath imagined its comparison in this way,

ਜਨੁ ਕੰਚਨ ਮੰਦਿਰ ਮੈ ਜਰੀਆ ਜਰਿ ਲਾਲ ਮਨੀ ਜੁ ਬਨਾ ਰਖੀਆ ॥੧੬੪॥

jan ka(n)chan ma(n)dhir mai jareeaa jar laal manee ju banaa rakheeaa

||164||

In the temple of gold, the jeweler has got studded the red jewel in decoration.164.,

ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਜੁਧ ਕਰਿਓ ਬਹੁ ਚੰਡਿ ਨੇ ਏਤੋ ਕਰਿਓ ਮਧੁ ਸੋ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥

krudh kai judh kario bahu cha(n)dd ne eto kario madh so abinaasee ||

With anger, Chandi fought a longg war, the like of which had earlier been foutht by Vishnu with the demons Madhu.,

ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਕੋ ਨਿਜ ਭਾਲ ਤੇ ਜੁਆਲ ਕੀ ਲਾਟ ਨਿਕਾਸੀ ॥

dhaitan ke badh kaaran ko nij bhaal te juaal kee laaT nikaasee ||

In order to destroy the demons, the goddess hath drawn forth the flame of fire from her forehead.,

ਕਾਲੀ ਪ੍ਰਤਛ ਭਈ ਤਿਹ ਤੇ ਰਨਿ ਫੈਲ ਰਹੀ ਭਯ ਭੀਰੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੀ ॥

kaalee pratachh bhiee teh te ran fail rahee bhay bheer prabhaa see ||

From that flame, kali manifested herself and her glory spread like fear amongst cowards.,

ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਕੋ ਫੋਰਿ ਕੈ ਧਾਰ ਪਰੀ ਧਰਿ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਸੀ ॥੧੬੫॥

maanahu sira(n)g sumer ko for kai dhaar paree dhar pai jamunaa see ||165||

It seemed that breaking the peak of Sumeru, the of Yamuna hath fallen

down .165.,

ਮੇਰੁ ਹਲਿਓ ਦਹਲਿਓ ਸੁਰਲੋਕੁ ਦਸੋ ਦਿਸ ਭੂਧਰ ਭਾਜਤ ਭਾਰੀ ॥

mer halio dhahalio suralok dhaso dhis bhoodhar bhaajat bhaaree ||

The Sumeru shook and the heaven was terrified and the big mountains began to move speedily in all the ten directions.,

ਚਾਲਿ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਚਉਦਹਿ ਲੋਕ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮ ਭਇਓ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਭਾਰੀ ॥

chaal pario teh chaudheh lok mai braham bhio man mai bhram bhaaree ||

In all the fourteen worlds there was great commotion and a great illusion was created in the mind of Brahma.,

ਧਿਆਨ ਰਹਿਓ ਨ ਜਟੀ ਸੁ ਫਟੀ ਧਰਿ ਯੌ ਬਲਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਕਿਲਕਾਰੀ ॥

dhiaan rahio na jaTee su faTee dhar yau bal kai ran mai kilakaaree ||

The meditative state of Shiva was broken and the earth burst when with great force Kali shouted loudly.,

ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧਿ ਕਾਰਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕਾਲ ਸੀ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੀ ॥੧੬੬॥

dhaitan ke badh kaaran ko kar kaal see kaalee kirapaan sa(n)bhaaree ||166||

In order to kill the demons, Kali hath taken the deathlike sword in her

hand.166.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਚੰਡੀ ਕਾਲੀ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥

cha(n)ddee kaalee dhuhoo(n) mil keeno ihai bichaar ||

Chandi and Kali both together took this decision,

ਹਉ ਹਨਿ ਹੋ ਤੂ ਸ੍ਰਉਨ ਪੀ ਅਰਿ ਦਲਿ ਡਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ॥੧੬੭॥

hau han ho too sraun pee ar dhal ddaareh maar ||167||

"I shall kill the demons and thou drinkest their blood, in this way we shall kill all the enemies."167.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਕਾਲੀ ਅਉ ਕੇਹਰਿ ਸੰਗਿ ਲੈ ਚੰਡਿ ਸੁ ਘੇਰੇ ਸਬੈ ਬਨ ਜੈਸੇ ਦਵਾ ਪੈ ॥

kaalee aau kehar sa(n)g lai cha(n)dd su ghere sabai ban jaise dhavaa pai ||

Taking Kali and the lion with her, Chandi besieged all the Raktavijas like

the forest by the fire.,

ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨਨ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਦੈਤ ਜਰੈ ਜੈਸੇ ਈਟ ਅਵਾ ਪੈ ॥

cha(n)dd ke baanan tej prabhaav te dhait jarai jaise ieeT avaa pai ||

With the power of the arrows of Chandi, the demons were burnt like bricks in the kiln.,

ਕਾਲਿਕਾ ਸ੍ਰਉਨ ਪੀਓ ਤਿਨ ਕੋ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਮੈ ਲੀਯੋ ਭਾਉ ਭਵਾ ਪੈ ॥

kaalikaa sraun peeo tin ko kav ne man mai leeyo bhaau bhavaa pai ||

Kali drank their blood and the poet hath created this image regarding Kali.,

ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਨੀਰ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਪਰੋ ਹੈ ਤਵਾ ਪੈ ॥੧੬੮॥

maanahu si(n)dh ke neer sabai mil dhai kai jai paro hai tavaa pai ||168||

She accomplished the feat like the grand mythological opening in which the water of all the oceans merges.168.,

ਚੰਡਿ ਹਨੇ ਅਰੁ ਕਾਲਿਕਾ ਕੋਪ ਕੈ ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦਨ ਸੋ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥

cha(n)dd hane ar kaalikaa kop kai sraunat bi(n)dhan so ieh keeno ||

The demons were killed by Chnadi and Kali in great rage treated the

Raktavijas in this way,

ਖਗ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਤਬੈ ਕਿਲਕਾਰ ਬਿਦਾਰ ਸਭੈ ਦਲੁ ਦੀਨੋ ॥

khag sa(n)bhaar hakaar tabai kilakaar bidhaar sabhai dhal dheeno ||

She held her sword and challenging the demons and shouting loudly, she destroyed all the army.,

ਆਮਿਖ ਸ੍ਰੋਨ ਅਚਿਓ ਬਹੁ ਕਾਲਿਕਾ ਤਾ ਛਬਿ ਮੈ ਕਵਿ ਇਉ ਮਨਿ ਚੀਨੋ ॥

aamikh sron achio bahu kaalikaa taa chhab mai kav iau man cheeno ||

Kali ate and drank enormous quantity of flesh and blood, the poet hath depicted her glory like this:,

ਮਾਨੋ ਛੁਧਾਤਰੁ ਹੁਇ ਕੈ ਮਨੁਛ ਸੁ ਸਾਲਨ ਲਾਸਹਿ ਸੋ ਬਹੁ ਪੀਨੋ ॥੧੬੯॥

maano chhudhaatar hui kai manuchh su saalan laaseh so bahu peeno ||169||

As though afflicted with hunger, the human being hath eaten the salted

curry and drank the soup abundantly.169.,

ਜੁਧ ਰਕਤ੍ਰ ਬੀਜ ਕਰਿਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਸੁਰ ਦੇਖਤ ਸਾਰੇ ॥

judh rakatr beej kariyo dharanee par so sur dhekhat saare ||

The war that Raktavija waged on the earth, it was seen by all the gods.,

ਜੇਤਕ ਸ੍ਰੌਨ ਕੀ ਬੂੰਦ ਗਿਰੈ ਉਠਿ ਤੇਤਕ ਰੂਪ ਅਨੇਕਹਿ ਧਾਰੇ ॥

jetak srauan kee boo(n)dh girai uTh tetak roop anekeh dhaare ||

As many drops of blood fall, so many demons manifest and come forward.,

ਜੁਗਨਿ ਆਨਿ ਫਿਰੀ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸੀਸ ਜਟਾ ਕਰਿ ਖਪਰ ਭਾਰੇ ॥

jugan aan firee chahoo(n) or te sees jaTaa kar khapar bhaare ||

The vamps have reached from all sides, they have matted locks on their heads and bowls in their hands.

ਸ੍ਰੋਨਤ ਬੂੰਦ ਪਰੈ ਅਚਵੈ ਸਭ ਖਗ ਲੈ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੰਘਾਰੇ ॥੧੭੦॥

sronat boo(n)dh parai achavai sabh khag lai cha(n)dd pracha(n)dd sa(n)ghaare ||170||

They drink that drop of blood which falls in their bowls and taking the sword Chandi goes on killing very swiftly.170.,

ਕਾਲੀ ਅਉ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਦੈਤ ਸੋ ਜੁਧ ਨਿਸੰਗ ਸਜਿਓ ਹੈ ॥

kaalee aau cha(n)dd kuva(n)dd sa(n)bhaar kai dhait so judh nisa(n)g sajio

hai ||

Kali and Chandi, holding the bow, have begun the war unhesitatingly with the demons.,

ਮਾਰ ਮਹਾ ਰਨ ਮਧ ਭਈ ਪਹਰੇਕ ਲਉ ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਬਜਿਓ ਹੈ ॥

maar mahaa ran madh bhiee paharek lau saar so saar bajio hai ||

There was great killing in the battlefield, for one watch of the day, the steel rattled with the steel.

ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦ ਗਿਰਿਓ ਧਰਨੀ ਪਰ ਇਉ ਅਸਿ ਸੋ ਅਰਿ ਸੀਸ ਭਜਿਓ ਹੈ ॥

sraunat bi(n)dh girio dharanee par iau as so ar sees bhajio hai ||

Raktavija hath fallen on the ground and in this way the head of the enemy hath broken.,

ਮਾਨੋ ਅਤੀਤ ਕਰਿਯੋ ਚਿਤ ਕੇ ਧਨਵੰਤ ਸਭੈ ਨਿਜ ਮਾਲ ਤਜਿਓ ਹੈ ॥੧੭੧॥

maano ateet kariyo chit ke dhanava(n)t sabhai nij maal tajio hai ||171||

It seemed that the rich person hath detached himself from the riches and

hath forsaken all his wealth. 171.,

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORATHA,

ਚੰਡੀ ਦਇਓ ਬਿਦਾਰ ਸ੍ਰਉਨ ਪਾਨ ਕਾਲੀ ਕਰਿਓ ॥

cha(n)ddee dhio bidhaar sraun paan kaalee kario ||

Chandi hath destroyed (the demons) and Kali hath drunk their blood.,

ਛਿਨ ਮੈ ਡਾਰਿਓ ਮਾਰ ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦ ਦਾਨਵ ਮਹਾ ॥੧੭੨॥

chhin mai ddaario maar sraunat bi(n)dh dhaanav mahaa ||172||

In this way, both of them together , have killed the chief demon Raktavija in an instant.172.,

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਰਕਤ ਬੀਜ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਪੰਚਮੋ ਧਿਆਇ

ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੫॥

eit sree maaraka(n)dde puraane sree cha(n)ddee charitr ukat bilaas rakat beej badheh naam pa(n)chamo dhiaai samaapatam sat subham sat ||5||

End of the fifth Chapter entitled ‘Killing of Raktavija’ in SRI CHANDI

CHARITRA UKATI BILAS of Markandeya Purana.5.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਤੁਛ ਬਚੇ ਭਜ ਕੈ ਰਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥

tuchh bache bhaj kai ran tiaag kai su(n)bh nisu(n)bh pai jai pukaare ||

A small number of demons were saved by running away, they went to Sumbh and Nisumbh and requested him:

ਸ੍ਰਉਨਤ ਬੀਜ ਹਨਿਓ ਦੁਹ ਨੇ ਮਿਲਿ ਅਉਰ ਮਹਾ ਭਟ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰੇ ॥

sraunat beej hanio dhuh ne mil aaur mahaa bhaT maar bidhaare ||

"Both of them together have killed Raktavija and also have killed and destroyed many others.",

ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਉਨਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਤਬ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਕਰਿ ਖਗ ਸੰਭਾਰੇ ॥

eiau sun kai un ke mukh te tab bol uThio kar khag sa(n)bhaare ||

Hearing these words form their mouth, the king Sumbh spoke thus,

ਇਉ ਹਨਿ ਹੋ ਬਰ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਅਜਾ ਬਨ ਮੈ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਪਛਾਰੇ ॥੧੭੩॥

eiau han ho bar cha(n)dd pracha(n)dd ajaa ban mai jim si(n)gh pachhaare

||173||

"I shall kill the fierce Chandi thus going in front of her just as the lion knocks down a goat in the forest.173.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਸਕਲ ਕਟਕ ਕੇ ਭਟਨ ਕੋ ਦਇਓ ਜੁਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥

sakal kaTak ke bhaTan ko dhio judh ko saaj ||

He gave the material of war to all the warriors.,

ਸਸਤ੍ਰ ਪਹਰ ਕੈ ਇਉ ਕਹਿਓ ਹਨਿਹੋ ਚੰਡਹਿ ਆਜ ॥੧੭੪॥

sasatr pahar kai iau kahio haniho cha(n)ddeh aaj ||174||

He himself wore his arms and armour and said this:" I shall kill Chandi to-day."174.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਕੋਪ ਕੈ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਚਢੇ ਧੁਨਿ ਦੁੰਦਭਿ ਕੀ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਈ ॥

kop kai su(n)bh nisu(n)bh chadde dhun dhu(n)dhabh kee dhasahoo(n) dhis

dhaiee ||

In great rage, both Sumbh and Nisumbh marched forward for war, the trumpets sounded in all the ten directions.

ਪਾਇਕ ਅਗ੍ਰ ਭਏ ਮਧਿ ਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਸਾਜ ਕੈ ਪਾਤਿ ਬਨਾਈ ॥

paik agr bhe madh baaj rathee rath saaj kai paat banaiee ||

In front there were warriors on foot, in the middle the warriors on horses and behind them, the charioteers have arranged the chariots in rows.,

ਮਾਤੇ ਮਤੰਗ ਕੇ ਪੁੰਜਨ ਊਪਰਿ ਸੁੰਦਰ ਤੁੰਗ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਈ ॥

maate mata(n)g ke pu(n)jan uoopar su(n)dhar tu(n)g dhujaa faharaiee ||

On the palanquins of the intoxicated elephants, beautiful and lofty banners are flying.,

ਸਕ੍ਰ ਸੋ ਜੁਧ ਕੇ ਹੇਤ ਮਨੋ ਧਰਿ ਛਾਡਿ ਸਪਛ ਉਡੇ ਗਿਰਰਾਈ ॥੧੭੫॥

sakr so judh ke het mano dhar chhaadd sapachh udde giraraiee ||175||

It seems that in order to wage w war with Indra, the large winged mountain

are flying from the earth.175.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬਨਾਇ ਦਲੁ ਘੇਰਿ ਲਇਓ ਗਿਰਰਾਜ ॥

su(n)bh nisu(n)bh banai dhal gher lio giraraaj ||

Gathering their forces Sumbh and Nisumbh have besieged the mountain.,

ਕਵਚ ਅੰਗ ਕਸਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਉਠੇ ਸਿੰਘ ਜਿਉ ਗਾਜ ॥੧੭੬॥

kavach a(n)g kas kop kar uThe si(n)gh jiau gaaj ||176||

On their bodies they have tightened their armour and in rage they are roaring like lions.176.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁ ਬੀਰ ਬਲੀ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਆਏ ॥

su(n)bh nisu(n)bh su beer balee man kop bhare ran bhoomeh aae ||

The mighty demons Sumbh and Nisumbh, filled with rage, have entered

the battlefield.,

ਦੇਖਨ ਮੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਉਤੰਗ ਤੁਰਾ ਕਰਿ ਤੇਜ ਧਰਾ ਪਰ ਧਾਏ ॥

dhekhan mai subh a(n)g uta(n)g turaa kar tej dharaa par dhaae ||

They, whose limas are winsome and lofty, they are driving their swift horses on the earth.,

ਧੂਰ ਉਡੀ ਤਬ ਤਾ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੇ ਕਨਕਾ ਪਗ ਸੋ ਲਪਟਾਏ ॥

dhoor uddee tab taa chhin mai teh ke kanakaa pag so lapaTaae ||

The dust rose at that time, whose particles are embracing their feet.,

ਠਉਰ ਅਡੀਠ ਕੇ ਜੈ ਕਰਬੇ ਕਹਿ ਤੇਜਿ ਮਨੋ ਮਨ ਸੀਖਨ ਆਏ ॥੧੭੭॥

Thaur addeeTh ke jai karabe keh tej mano man seekhan aae ||177||

It seems that in order to conquer the invisible place, the mind in the form

of particles hath come to learn about swiftness from the hooves.177.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਚੰਡਿ ਕਾਲਿਕਾ ਸ੍ਰਵਨ ਮੈ ਤਨਿਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਲੀਨ ॥

cha(n)dd kaalikaa sravan mai tanik bhanak sun leen ||

Chandi and Kali both heard slight rumour with their ears.,

ਉਤਰਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਗਿਰ ਰਾਜ ਤੇ ਮਹਾ ਕੁਲਾਹਲਿ ਕੀਨ ॥੧੭੮॥

autar sira(n)g gir raaj te mahaa kulaahal keen ||178||

They came down from the top of Sumeru and raised a great furore.178.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਕੈ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੋ ਕੋਪ ਕਰਿਓ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਦਾਨੋ ॥

aavat dhekh kai cha(n)dd pracha(n)dd ko kop kario man mai at dhaano ||

Seeing the powerful Chandika coming towards him, the demon-king

Sumbh became very furious.,

ਨਾਸ ਕਰੋ ਇਹ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨੋ ॥

naas karo ieh ko chhin mai kar baan sa(n)bhaar baddo dhan taano ||

He wanted to kill her in and instant, therefore he fitted the arrow in the bow and pulled itt.,

ਕਾਲੀ ਕੇ ਬਕ੍ਰ ਬਿਲੋਕਨ ਤੇ ਸੁ ਉਠਿਓ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਜਿਉ ਜਮ ਜਾਨੋ ॥

kaalee ke bakr bilokan te su uThio man mai bhram jiau jam jaano ||

Seeing the face of Kali, misapprehension was created in his mind, the face of Kali seemed to him as the face of Yama.,

ਬਾਨ ਸਮੂਹ ਚਲਾਇ ਦਏ ਕਿਲਕਾਰ ਉਠਿਓ ਜੁ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਮਾਨੋ ॥੧੭੯॥

baan samooh chalai dhe kilakaar uThio ju pralai ghan maano ||179||

Still he shot all his arrows and thundered like the coulds of doomsday.179.,

ਬੈਰਨ ਕੇ ਘਨ ਸੇ ਦਲ ਪੈਠਿ ਲਇਓ ਕਰਿ ਮੈ ਧਨੁ ਸਾਇਕੁ ਐਸੇ ॥

bairan ke ghan se dhal paiTh lio kar mai dhan saik aaise ||

Entering the clouds-like army of the enemies, Chandi caughts hold of his

bows and arrows in her hand.,

ਸਿਆਮ ਪਹਾਰ ਸੇ ਦੈਤ ਹਨੇ ਤਮ ਜੈਸੇ ਹਰੇ ਰਵਿ ਕੀ ਕਿਰਨੈ ਸੇ ॥

siaam pahaar se dhait hane tam jaise hare rav kee kiranai se ||

She killed the black mountains like demons, just as the sun-rays destroy the darkness.,

ਭਾਜ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਡਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਕੋਊ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਛਬਿ ਕੈਸੇ ॥

bhaaj giee dhujanee ddar kai kab kouoo kahai teh kee chhab kaise ||

The army ran away out of fear, which hath been imagined by the poet like this:,

ਭੀਮ ਕੋ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰਿਓ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਕੈ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉਰਉ ਜੈਸੇ ॥੧੮੦॥

bheem ko sraun bhario mukh dhekh kai chhaadd chale ran kaurau jaise ||180||

As though seeing the mouth of Bhim filled with blood, Kaurvas have run away from the battlefield.180.,

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT,

ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਸੁੰਭ ਕੀ ਸੁ ਮਹਾਬੀਰ ਧੀਰ ਜੋਧੇ ਆਏ ਚੰਡਿ ਉਪਰ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਨੀ ਠਨੀ ॥

aagiaa pai su(n)bh kee su mahaabeer dheer jodhe aae cha(n)dd upar su

krodh kai banee Thanee ||

On receiving orders from king Sumbh, the warriors of great strength and composure, marched towards Chandi in great rage.,

ਚੰਡਿਕਾ ਲੈ ਬਾਨ ਅਉ ਕਮਾਨ ਕਾਲੀ ਕਿਰਪਾਨ ਛਿਨ ਮਧਿ ਕੈ ਕੈ ਬਲ ਸੁੰਭ ਕੀ ਹਨੀ ਅਨੀ ॥

cha(n)ddikaa lai baan aau kamaan kaalee kirapaan chhin madh kai kai bal su(n)bh kee hanee anee ||

Chandika taking her bow and arrow and Kali her sword, with great force destroyed the army in an instant.,

ਡਰਤ ਜਿ ਖੇਤ ਮਹਾ ਪ੍ਰੇਤ ਕੀਨੇ ਬਾਨਨ ਸੋ ਬਿਚਲ ਬਿਥਰ ਐਸੇ ਭਾਜਗੀ ਅਨੀ ਕਿਨੀ ॥

ddarat j khet mahaa pret keene baanan so bichal bithar aaise bhaajagee anee kinee ||

Many left the battlefield out of fear, many of them became corpses with arrows, routed from its place the army hath fled helter skelter like this:

ਜੈਸੇ ਬਾਰੂਥਲ ਮੈ ਸਬੂਹ ਬਹੇ ਪਉਨ ਹੂੰ ਕੇ ਧੂਰ ਉਡਿ ਚਲੇ ਹੁਇ ਕੇ ਕੋਟਿਕ ਕਨੀ ਕਨੀ ॥੧੮੧॥

jaise baaroothal mai sabooh bahe paun hoo(n) ke dhoor udd chale hui ke koTik kanee kanee ||181||

Just as in the desert, millions of the particles of dust, fly away before the

violent wind.181.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਖਗ ਲੈ ਕਾਲੀ ਅਉ ਚੰਡੀ ਕੁਵੰਡਿ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਦਾਨਵ ਇਉ ਦਬਟੇ ਹੈ ॥

khag lai kaalee aau cha(n)ddee kuva(n)dd bilok kai dhaanav iau dhabaTe hai ||

Kali, taking the double-edged sword and Chandi her bow, have threatened the forces of the enemy like this:,

ਕੇਤਕ ਚਾਬ ਗਈ ਮੁਖਿ ਕਾਲਿਕਾ ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਚੰਡਿ ਕਟੇ ਹੈ ॥

ketak chaab giee mukh kaalikaa ketin ke sir cha(n)dd kaTe hai ||

Many have been chewed by Kali with her mouth, and many have been beheaded by Chandi.,

ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਿੰਧੁ ਭਇਓ ਧਰ ਮੈ ਰਨ ਛਾਡ ਗਏ ਇਕ ਦੈਤ ਫਟੇ ਹੈ ॥

sraunat si(n)dh bhio dhar mai ran chhaadd ge ik dhait faTe hai ||

A sea of blood hath appeared on the earth, many warriors have left the

battlefield and many are lying wounded.

ਸੁੰਭ ਪੈ ਜਾਇ ਕਹੀ ਤਿਨ ਇਉ ਬਹੁ ਬੀਰ ਮਹਾ ਤਿਹ ਠਉਰ ਲਟੇ ਹੈ ॥੧੮੨॥

su(n)bh pai jai kahee tin iau bahu beer mahaa teh Thaur laTe hai ||182||

Those who have fled, they have told Sumbh like this: “Many heroes are

lying (dead in that place.”182.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਦੇਖਿ ਭਇਆਨਕ ਜੁਧ ਕੋ ਕੀਨੋ ਬਿਸਨੁ ਬਿਚਾਰ ॥

dhekh bhiaanak judh ko keeno bisan bichaar ||

Seeing such a violent war, Vishnu thought,

ਸਕਤਿ ਸਹਾਇਤ ਕੇ ਨਮਿਤ ਭੇਜੀ ਰਨਹਿ ਮੰਝਾਰ ॥੧੮੩॥

sakat sahait ke namit bhejee raneh ma(n)jhaar ||183||

And sent the powers for the help of the goddess in the battlefield.183.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਆਇਸ ਪਾਇ ਸਭੈ ਸਕਤੀ ਚਲਿ ਕੈ ਤਹਾ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪੈ ਆਈ ॥

aais pai sabhai sakatee chal kai tahaa cha(n)dd pracha(n)dd pai aaiee ||

As commanded by Vishnu, the powers of all the gods came for help for

powerful Chandi.,

ਦੇਵੀ ਕਹਿਓ ਤਿਨ ਕੋ ਕਰ ਆਦਰੁ ਆਈ ਭਲੇ ਜਨੁ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥

dhevee kahio tin ko kar aadhar aaiee bhale jan bol paThaiee ||

The goddess, in reverence, said to them: “Welcome, you have come as though I have called you.”,

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਵਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥

taa chhab kee upamaa at hee kav ne apane man mai lakh paiee ||

The poet hath imagined well in his mind the glory of that occasion.,

ਮਾਨਹੁ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਨਦੀ ਚਲਿ ਕੈ ਜਲ ਰਾਸਿ ਮੈ ਆਨਿ ਸਮਾਈ ॥੧੮੪॥

maanahu saavan maas nadhee chal kai jal raas mai aan samaiee ||184||

It seemed that the stream of Sawan (the rainy month) hath come and merged in the sea.184.,

ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਦਲ ਦੇਵਨ ਕੋ ਬਰ ਬੀਰ ਸੁ ਸਾਮੁਹੇ ਜੁਧ ਕੋ ਧਾਏ ॥

dhekh mahaa dhal dhevan ko bar beer su saamuhe judh ko dhaae ||

Seeing the great many of the demons, the warriors of the powers of gods

went in front of them for war.,

ਬਾਨਨਿ ਸਾਥਿ ਹਨੇ ਬਲੁ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਬਹੁ ਆਵਤ ਬੀਰ ਗਿਰਾਏ ॥

baanan saath hane bal kai ran mai bahu aavat beer giraae ||

With great force killed many with their arrows and caused the confronting warriors to lie dead in the battlefield.,

ਦਾੜਨ ਸਾਥਿ ਚਬਾਇ ਗਈ ਕਲਿ ਅਉਰ ਗਹੈ ਚਹੂੰ ਓਰਿ ਬਗਾਏ ॥

dhaaRan saath chabai giee kal aaur gahai chahoo(n) or bagaae ||

Kali chewed many with her molars, and had thrown asunder many of them in all the four directions.,

ਰਾਵਨ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਪਤਿ ਭਾਲਕ ਜਿਉ ਗਿਰਰਾਜ ਚਲਾਏ ॥੧੮੫॥

raavan so ris kai ran mai pat bhaalak jiau giraraaj chalaae ||185||

It seemed that while fighting with Ravana, in great fury, Jamwant had picked up and destroyed the great mountains.185.,

ਫੇਰ ਲੈ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਦੈਤਨ ਸੋ ਬਹੁ ਜੁਧ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

fer lai paan kirapaan sa(n)bhaar kai dhaitan so bahu judh kario hai ||

Then taking the sword in her hand, Kali hath waged a ferocious war with

the demons.,

ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਬਹੁ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਭਟ ਸ੍ਰਉਨ ਝਰਿਓ ਹੈ ॥

maar bidhaar sa(n)ghaar dhe bahu bhoom pare bhaT sraun jhario hai ||

She hath destroyed many, who are lying dead on the earth and the blood is oozing out of the corpses.,

ਗੂਦ ਬਹਿਓ ਅਰਿ ਸੀਸਨ ਤੇ ਕਵਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਭਾਉ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥

goodh bahio ar seesan te kav ne teh ko ieh bhaau dhario hai ||

The marrow, which is flowing from the heads of the enemies, the poet hath thought about it in this way:,

ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਕੇ ਸ੍ਰਿੰਗਹੁ ਤੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਆਨਿ ਤੁਸਾਰ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੮੬॥

maano pahaar ke sira(n)gahu te dharanee par aan tusaar pario hai ||186||

In seemed that slipping down from the peak of the mountain, the snow

hath fallen on the earth.186.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਭਾਗ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਸਭੈ ਰਹਿਓ ਨ ਕਛੂ ਉਪਾਉ ॥

bhaag giee dhujanee sabhai rahio na kachhoo upaau ||

When no other remedy was left, all the forces of the demons fled away.,

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭਹਿ ਸੋ ਕਹਿਓ ਦਲ ਲੈ ਤੁਮ ਹੂੰ ਜਾਉ ॥੧੮੭॥

su(n)bh nisu(n)bheh so kahio dhal lai tum hoo(n) jaau ||187||

At that time Sumbh said to Nisumbh: “Take the army and go to fight.”187.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਮਾਨ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕੋ ਬੋਲ ਨਿਸੁੰਭੁ ਚਲਿਓ ਦਲ ਸਾਜਿ ਮਹਾ ਬਲਿ ਐਸੇ ॥

maan kai su(n)bh ko bol nisu(n)bh chalio dhal saaj mahaa bal aaise ||

Obeying the orders of Sumbh, the mighty Nisumbh hath arrayed and

moved forward like this:,

ਭਾਰਥ ਜਿਉ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਪਾਰਥਿ ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਜੁਧ ਕਰਿਓ ਕਰਨੈ ਸੇ ॥

bhaarath jiau ran mai ris paarath krudh kai judh kario karanai se ||

Just as in the war of Mahabharata, Arjuna, filled with anger had fought with Karan.,

ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗੇ ਬਹੁ ਦੈਤ ਕਉ ਫੋਰਿ ਕੈ ਪਾਰ ਭਏ ਤਨ ਕੈਸੇ ॥

cha(n)dd ke baan lage bahu dhait kau for kai paar bhe tan kaise ||

The arrows of Chandi struck the demon in great number, which pierced and crossed the body, how?,

ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਕ੍ਰਿਸਾਨ ਕੇ ਖੇਤਿ ਉਗੇ ਮਨੋ ਧਾਨ ਕੇ ਅੰਕੁਰ ਜੈਸੇ ॥੧੮੮॥

saavan maas kirasaan ke khet uge mano dhaan ke a(n)kur jaise ||188||

Just as the young shoots of paddy in the field of a farmer in the rainy month of Sawan.188.,

ਬਾਨਨ ਸਾਥ ਗਿਰਾਇ ਦਏ ਬਹੁਰੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਇਉ ਰਨ ਕੀਨੋ ॥

baanan saath girai dhe bahuro as lai kar iau ran keeno ||

At first she caused the warriors to fall with her arrows, then taking her

sword in her hand she waged the war like this:,

ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਸਭ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਲੁ ਹੁਇ ਗਇਓ ਛੀਨੋ ॥

maar bidhaar dhiee dhujanee sabh dhaanav ko bal hui gio chheeno ||

She killed and destroyed the whole army, which resulted in the depletion of the strength of the demon.,

ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹਿ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤਹਾ ਕਵਿ ਨੇ ਜਸੁ ਇਉ ਮਨ ਚੀਨੋ ॥

sraun samooh pario teh Thaur tahaa kav ne jas iau man cheeno ||

At that place there is blood everywhere, the poet hath imagined its comparison like this:,

ਸਾਤ ਹੂੰ ਸਾਗਰ ਕੋ ਰਚਿ ਕੈ ਬਿਧਿ ਆਠਵੋ ਸਿੰਧੁ ਕਰਿਓ ਹੈ ਨਵੀਨੋ ॥੧੮੯॥

saat hoo(n) saagar ko rach kai bidh aaThavo si(n)dh kario hai naveeno ||189||

After creating the seven oceans, Brahma hath created this eighth new ocean of blood .189.,

ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧ ਭਈ ਰਨ ਮਧ ਲਰੀ ਹੈ ॥

lai kar mai as cha(n)dd pracha(n)dd su krudh bhiee ran madh laree hai ||

The power Chandi, taking the sword in her hand, is fighting in the

bettlefield with great ire.,

ਫੋਰ ਦਈ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਬਲੁ ਕੈ ਬਹੁ ਕਾਲਿਕਾ ਮਾਰਿ ਧਰੀ ਹੈ ॥

for dhiee chatura(n)g chamoo(n) bal kai bahu kaalikaa maar dharee hai ||

She hath destroyed four types of army and Kalika hath also killed many with great force.,

ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ ਭਇਆਨਕ ਇਉ ਅਸੁਰੰਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਕ੍ਰਾਤਿ ਹਰੀ ਹੈ ॥

roop dhikhai bhiaanak iau asura(n)pat bhraat kee kraat haree hai ||

Showing her frightening form, Kalika hath effaced the glory of the face of Nisumbh.,

ਸ੍ਰਉਨ ਸੋ ਲਾਲ ਭਈ ਧਰਨੀ ਸੁ ਮਨੋ ਅੰਗ ਸੂਹੀ ਕੀ ਸਾਰੀ ਕਰੀ ਹੈ ॥੧੯੦॥

sraun so laal bhiee dharanee su mano a(n)g soohee kee saaree karee hai ||190||

The earth hath become red with blood, it seems that the earth is wearing the red sari.190.

ਦੈਤ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਬਲਿ ਚੰਡਿ ਸੋ ਜੁਧ ਕੋ ਫੇਰਿ ਅਰੇ ਹੈ ॥

dhait sa(n)bhaar sabhai apano bal cha(n)dd so judh ko fer are hai ||

All the demons, recouping their strength are resisting Chandi again in

war.,

ਆਯੁਧ ਧਾਰਿ ਲਰੈ ਰਨ ਇਉ ਜਨੁ ਦੀਪਕ ਮਧਿ ਪਤੰਗ ਪਰੇ ਹੈ ॥

aayudh dhaar larai ran iau jan dheepak madh pata(n)g pare hai ||

Equipping themselves with their weapons they are fighting in the battlefield like the months surrounding the lamp.,

ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਰਨ ਮਧਿ ਦੁ ਟੂਕ ਕਰੇ ਹੈ ॥

cha(n)dd pracha(n)dd kuva(n)dd sa(n)bhaar sabhai ran madh dh Took kare hai ||

Holding her ferocious bow, she hath chopped the warriors into haloves in battlefield.,

ਮਾਨੋ ਮਹਾ ਬਨ ਮੈ ਬਰ ਬ੍ਰਿਛਨ ਕਾਟਿ ਕੈ ਬਾਢੀ ਜੁਦੇ ਕੈ ਧਰੇ ਹੈ ॥੧੯੧॥

maano mahaa ban mai bar birachhan kaaT kai baaddee judhe kai dhare hai ||191||

It seems trees and placed them separately.191.,

ਮਾਰ ਲਇਓ ਦਲੁ ਅਉਰ ਭਜਿਓ ਮਨ ਮੈ ਤਬ ਕੋਪ ਨਿਸੁੰਭ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

maar lio dhal aaur bhajio man mai tab kop nisu(n)bh kario hai ||

When some army was killed and some fled away, then Nisumbh became

very ferocious in his mind.,

ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਨਿ ਅਰਿਓ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਕਰਿਓ ਪਗੁ ਨਾਹਿ ਟਰਿਓ ਹੈ ॥

cha(n)dd ke saamuhe aan ario at judh kario pag naeh Tario hai ||

He stood firmly before Chandi and waged a violent war, he did not recede even one step.,

ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗਿਓ ਮੁਖ ਦੈਤ ਕੇ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਧਰਾਨਿ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥

cha(n)dd ke baan lagio mukh dhait ke sraun samooh dharaan pario hai ||

The arrows of Chandi struck the faces of demons and great deal of blood hath flown on the earth.,

ਮਾਨਹੁ ਰਾਹੁ ਗ੍ਰਸਿਓ ਨਭਿ ਭਾਨੁ ਸੁ ਸ੍ਰਉਨਤ ਕੋ ਅਤਿ ਬਉਨ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥੧੯੨॥

maanahu raahu grasio nabh bhaanu su sraunat ko at baun kario hai ||192||

It seems that Rahu hath caught hold of sun in the sky, resulting in the great carving of blood by the sun.192.,

ਸਾਗ ਸੰਭਾਰਿ ਕਰੰ ਬਲੁ ਧਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿ ਦਈ ਰਿਪੁ ਭਾਲ ਮੈ ਐਸੇ ॥

saag sa(n)bhaar kara(n) bal dhaar kai cha(n)dd dhiee rip bhaal mai aaise ||

Holding the spear in her hand, Chandi with great force thrust it into the

forehead of the enemy like this,,

ਜੋਰ ਕੈ ਫੋਰ ਗਈ ਸਿਰ ਤ੍ਰਾਨ ਕੋ ਪਾਰ ਭਈ ਪਟ ਫਾਰਿ ਅਨੈਸੇ ॥

jor kai for giee sir traan ko paar bhiee paT faar anaise ||

That it pierced the helmet like the cloth.,

ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਧਾਰ ਚਲੀ ਪਥ ਊਰਧ ਸੋ ਉਪਮਾ ਸੁ ਭਈ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ॥

sraun kee dhaar chalee path uooradh so upamaa su bhiee kahu kaise ||

The current of blood flowing out upwards, what comparison the poet hath imagined about it?,

ਮਾਨੋ ਮਹੇਸ ਕੇ ਤੀਸਰੇ ਨੈਨ ਕੀ ਜੋਤ ਉਦੋਤ ਭਈ ਖੁਲ ਤੈਸੇ ॥੧੯੩॥

maano mahes ke teesare nain kee jot udhot bhiee khul taise ||193||

With the opening of the third eye of Shiva, the light appeared like this current.193.,

ਦੈਤ ਨਿਕਾਸ ਕੈ ਸਾਗ ਵਹੈ ਬਲਿ ਕੈ ਤਬ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੇ ਦੀਨੀ ॥

dhait nikaas kai saag vahai bal kai tab cha(n)dd pracha(n)dd ke dheenee ||

The demon, with his strength, took out that spear and with the same

swiftness struck Chandi with it.,

ਜਾਇ ਲਗੀ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਨ ਪਰਿਓ ਅਤਿ ਹੀ ਛਬਿ ਕੀਨੀ ॥

jai lagee teh ke mukh mai beh sraun pario at hee chhab keenee ||

The spear struck the face of the goddess resulting in the flow of blood from her face, which created a splendid scene.,

ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋਈ ਕਹਿ ਦੀਨੀ ॥

eiau upamaa upajee man mai kab ne ieh bhaat soiee keh dheenee ||

The comparison which hath emerged in the mind of the poet, can be told like this:,

ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਗਲ ਦੀਪ ਕੀ ਨਾਰਿ ਗਰੇ ਮੈ ਤੰਬੋਰ ਕੀ ਪੀਕ ਨਵੀਨੀ ॥੧੯੪॥

maanahu si(n)gal dheep kee naar gare mai ta(n)bor kee peek naveenee ||194||

I seemed that in the throat of the most beautiful woman of Lanka, the saliva of the chewed betel leaf is being visulised.194.,

ਜੁਧੁ ਨਿਸੁੰਭ ਕਰਿਓ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਕੋ ਬਰਨੈ ॥

judh nisu(n)bh kario at hee jas iaa chhab ko kab ko baranai ||

Nisumbh hath waged a very fierce war which poet can describe its

splendour?,

ਨਹਿ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਰੁ ਦ੍ਰੋਨਜ ਭੀਮ ਨ ਅਰਜਨ ਅਉ ਕਰਨੈ ॥

neh bheekham dhron kirapaa ar dhronaj bheem na arajan aau karanai ||

Such a war hath not been fought by Bhishma, Dronacharya, Kripachrya, Bhima, Arjuna and Karana.,

ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਕੇ ਤਨ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਧਾਰ ਛੁਟੀ ਸੁ ਲਗੇ ਸਰ ਕੇ ਫਰਨੈ ॥

bahu dhaanav ke tan sraun kee dhaar chhuTee su lage sar ke faranai ||

The current of blood is flowing form the bodies of many demons, because they have been pierced by the arrows.,

ਜਨੁ ਰਾਤਿ ਕੈ ਦੂਰਿ ਬਿਭਾਸ ਦਸੋ ਦਿਸ ਫੈਲਿ ਚਲੀ ਰਵਿ ਕੀ ਕਿਰਨੈ ॥੧੯੫॥

jan raat kai dhoor bibhaas dhaso dhis fail chalee rav kee kiranai ||195||

It seems that in order to end the night, the sun-rays are scattering at dawn from all the ten directions.195.,

ਚੰਡਿ ਲੈ ਚਕ੍ਰ ਧਸੀ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਕ੍ਰੁਧ ਕੀਓ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ ॥

cha(n)dd lai chakr dhasee ran mai ris krudh keeo bahu dhaanav maare ||

Chandi penetrated in the battlefield with her disc and with anger in her she

killed many demons.,

ਫੇਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਲਹਿ ਕੈ ਚਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਸੈਨ ਹਤੀ ਲਲਕਾਰੇ ॥

fer gadhaa geh kai leh kai cheh kai rip sain hatee lalakaare ||

Then she caught hold of the mace and revolved it, it glistened then shouting loudly, she killed with it the army of the enemy.

ਲੈ ਕਰ ਖਗ ਅਦਗ ਮਹਾ ਸਿਰ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਹੁ ਭੂ ਪਰ ਝਾਰੇ ॥

lai kar khag adhag mahaa sir dhaitan ke bahu bhoo par jhaare ||

Taking her glittering sword in her land, she hath thrown and scattered the heads of great demons on the earth.,

ਰਾਮ ਕੇ ਜੁਧ ਸਮੇ ਹਨੂਮਾਨਿ ਜੁਆਨ ਮਨੋ ਗਰੂਏ ਗਿਰ ਡਾਰੇ ॥੧੯੬॥

raam ke judh same hanoomaan juaan mano garooe gir ddaare ||196||

It seems that in the war fought by Ram Chandra, the mighty Hanuman hath thrown down the great mountains.196.,

ਦਾਨਵ ਏਕ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਪਾਨਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਧਾਇਓ ॥

dhaanav ek baddo balavaan kirapaan lai paan hakaar kai dhaio ||

One very powerful demon, holding his sword in his hand and shouting

loudly came running.,

ਕਾਢ ਕੈ ਖਗ ਸੁ ਚੰਡਿਕਾ ਮਿਆਨ ਤੇ ਤਾ ਤਨ ਬੀਚ ਭਲੇ ਬਰਿ ਲਾਇਓ ॥

kaadd kai khag su cha(n)ddikaa miaan te taa tan beech bhale bar laio ||

Chandi, taking out her double-edged sword from the sheath, with great force struck the body of the demon.,

ਟੂਟ ਪਰਿਓ ਸਿਰ ਵਾ ਧਰਿ ਤੇ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨਿ ਆਇਓ ॥

TooT pario sir vaa dhar te jas iaa chhab ko kav ke man aaio ||

His head broke and fell on the earth, the poet hath imagined thus this comparison.,

ਊਚ ਧਰਾਧਰ ਊਪਰ ਤੇ ਗਿਰਿਓ ਕਾਕ ਕਰਾਲ ਭੁਜੰਗਮ ਖਾਇਓ ॥੧੯੭॥

uooch dharaadhar uoopar te girio kaak karaal bhuja(n)gam khaio ||197||

It seemed that a crow eaten by a dreadful snake hath fallen on the earth from the lofty mountain.197.,

ਬੀਰ ਨਿਸੁੰਭ ਕੋ ਦੈਤ ਬਲੀ ਇਕ ਪ੍ਰੇਰਿ ਤੁਰੰਗ ਗਇਓ ਰਨਿ ਸਾਮੁਹਿ ॥

beer nisu(n)bh ko dhait balee ik prer tura(n)g gio ran saamuh ||

One powerful demon-warrior of Nisumbh, speeding his horse, went in front

of the battlefield.,

ਦੇਖਤ ਧੀਰਜ ਨਾਹਿ ਰਹੈ ਅਬਿ ਕੋ ਸਮਰਥ ਹੈ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਾ ਮਹਿ ॥

dhekhat dheeraj naeh rahai ab ko samarath hai bikram jaa meh ||

On seeing him, one loses his composure, who is then so powerful as to try to go before this demon?

ਚੰਡਿ ਲੈ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਨੇ ਅਰਿ ਫੇਰਿ ਦਈ ਸਿਰ ਦਾਨਵ ਤਾ ਮਹਿ ॥

cha(n)dd lai paan kirapaan hane ar fer dhiee sir dhaanav taa meh ||

Chandi, taking her sword in her hand, hath killed many enemies, and at the same time, she struck on the head of this demon.,

ਮੁੰਡਹਿ ਤੁੰਡਹਿ ਰੁੰਡਹਿ ਚੀਰਿ ਪਲਾਨ ਕਿਕਾਨ ਧਸੀ ਬਸੁਧਾ ਮਹਿ ॥੧੯੮॥

mu(n)ddeh tu(n)ddeh ru(n)ddeh cheer palaan kikaan dhasee basudhaa meh ||198||

This sword piercing the head, the face, the trunk, the saddle and the horse hath thrust into the earth.198.,

ਇਉ ਜਬ ਦੈਤ ਹਤਿਓ ਬਰ ਚੰਡਿ ਸੁ ਅਉਰ ਚਲਿਓ ਰਨ ਮਧਿ ਪਚਾਰੇ ॥

eiau jab dhait hatio bar cha(n)dd su aaur chalio ran madh pachaare ||

When the powerful Chandi killed that demon in this way, then another

demon shouting loudly came forward in the battlefield.,

ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹਾਇ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਦੁ ਤੀਨਕ ਝਾਰੇ ॥

kehar ke samuhai risai kai dhai kai ghai dh teenak jhaare ||

Going in front of the lion and running in anger, he inflicted on him two-three wounds.,

ਚੰਡਿ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਸੀਸ ਦਈ ਬਲੁ ਧਾਰੇ ॥

cha(n)dd liee karavaar sa(n)bhaar hakaar kai sees dhiee bal dhaare ||

Chandi held up her sword and shouting loudly with great force, she struck it on the head of the demon.,

ਜਾਇ ਪਰਿਓ ਸਿਰ ਦੂਰ ਪਰਾਇ ਜਿਉ ਟੂਟਤ ਅੰਬੁ ਬਯਾਰ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੯੯॥

jai pario sir dhoor parai jiau TooTat a(n)b bayaar ke maare ||199||

His head fell far away like the mangoes by the violent wind.199.,

ਜਾਨਿ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਜੁਧੁ ਬਨਿਓ ਰਨਿ ਦੈਤ ਸਬੂਹ ਸਬੈ ਉਠਿ ਧਾਏ ॥

jaan nidhaan ko judh banio ran dhait sabooh sabai uTh dhaae ||

Consider the war at its peak, all the division of the army of demons are

running towards the battlefield.,

ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ ਕਾਇਰ ਛਾਡ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਏ ॥

saar so saar kee maar machee tab kair chhaadd kai khet paraae ||

The steel collided with steel and the cowards fled away andleft the battlefield.,

ਚੰਡਿ ਕੇ ਖਗ ਗਦਾ ਲਗਿ ਦਾਨਵ ਰੰਚਕ ਰੰਚਕ ਹੁਇ ਤਨ ਆਏ ॥

cha(n)dd ke khag gadhaa lag dhaanav ra(n)chak ra(n)chak hui tan aae ||

With the blows of the sword and mace of Chandi, the bodies of demons have fallen in fragments.,

ਮੂੰਗਰ ਲਾਇ ਹਲਾਇ ਮਨੋ ਤਰੁ ਕਾਛੀ ਨੇ ਪੇਡ ਤੇ ਤੂਤ ਗਿਰਾਏ ॥੨੦੦॥

moo(n)gar lai halai mano tar kaachhee ne pedd te toot giraae ||200||

It seems that the gardener hath shaken and even thrashed with wooden pestles, the mulberry tree hath caused the fall of its fruit.200.,

ਪੇਖਿ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਦੈਤਨ ਕੀ ਪੁਨਿ ਚੰਡਿਕਾ ਆਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

pekh chamoo(n) bahu dhaitan kee pun cha(n)ddikaa aapane sasatr sa(n)bhaare ||

Seeing still a large remaining army of the demons, Chandi held up her

weapons.,

ਬੀਰਨ ਕੇ ਤਨ ਚੀਰਿ ਪਚੀਰ ਸੇ ਦੈਤ ਹਕਾਰ ਪਛਾਰਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

beeran ke tan cheer pacheer se dhait hakaar pachhaar sa(n)ghaare ||

She ripped the sandalwood-like bodies of the warriors and challenging them, she knocked down and killed them..,

ਘਾਉ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਟੂਟ ਪਰੇ ਧਰ ਤੇ ਸਿਰ ਨਿਆਰੇ ॥

ghaau lage tin ko ran bhoom mai TooT pare dhar te sir niaare ||

They have been wounded in the battlefield and many have fallen with their heads severed from thir trunks.,

ਜੁਧ ਸਮੈ ਸੁਤ ਭਾਨ ਮਨੋ ਸਸਿ ਕੇ ਸਭ ਟੂਕ ਜੁਦੇ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥੨੦੧॥

judh samai sut bhaan mano sas ke sabh Took judhe kar ddaare ||201||

It seems that at the time of the war, Saturn hath chopped all the limbs of the moon and thrown them.201.,

ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਬੈ ਬਲ ਧਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਕਰੀ ਕਰਿ ॥

cha(n)dd pracha(n)dd tabai bal dhaar sa(n)bhaar liee karavaar karee kar ||

At that time, the powerful Chandi, pulling up her strength, held fast her

sword in her hand.,

ਕੋਪ ਦਈਅ ਨਿਸੁੰਭ ਕੇ ਸੀਸਿ ਬਹੀ ਇਹ ਭਾਤ ਰਹੀ ਤਰਵਾ ਤਰਿ ॥

kop dhieea nisu(n)bh ke sees bahee ieh bhaat rahee taravaa tar ||

In anger, she struck it on the head of Nisumbh, it struck in such a way that it crossed to the other end.,

ਕਉਨ ਸਰਾਹਿ ਕਰੈ ਕਹਿ ਤਾ ਛਿਨ ਸੋ ਬਿਬ ਹੋਇ ਪਰੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ॥

kaun saraeh karai keh taa chhin so bib hoi parai dharanee par ||

Who can appreciate such blow? At the came instant that demon hath fallen on the earth in two halves.,

ਮਾਨਹੁ ਸਾਰ ਕੀ ਤਾਰ ਲੈ ਹਾਥਿ ਚਲਾਈ ਹੈ ਸਾਬੁਨ ਕੋ ਸਬੁਨੀਗਰ ॥੨੦੨॥

maanahu saar kee taar lai haath chalaiee hai saabun ko sabuneegar ||202||

It seems that the soap-maker, taking the steel-wire in his hand, hath struck the soap with it.202.,

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਨਿਸੁੰਭ ਬਧਹਿ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥੬॥

eit sree maaraka(n)dde puraane cha(n)ddee charitr ukat bilaas nisu(n)bh badheh khasaTamo dhiaai samaapatam ||6||

End of the Sixth Chapter entitled ‘Slaying of Nisumbh’ in CHANDI

CHARITREA UKATI BILAS of Mardandeya Purana.6.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਜਬ ਨਿਸੁੰਭ ਰਨਿ ਮਾਰਿਓ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰ ॥

jab nisu(n)bh ran maario dhevee ieh parakaar ||

When the goddess killed Nisumbh in this way in the battlefield,

ਭਾਜਿ ਦੈਤ ਇਕ ਸੁੰਭ ਪੈ ਗਇਓ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਿ ॥੨੦੩॥

bhaaj dhait ik su(n)bh pai gio tura(n)gam ddaar ||203||

Then one of the demons went to Sumbh speedily on the horse.203.,

ਆਨਿ ਸੁੰਭ ਪੈ ਤਿਨ ਕਹੀ ਸਕਲ ਜੁਧ ਕੀ ਬਾਤ ॥

aan su(n)bh pai tin kahee sakal judh kee baat ||

He told Sumbh all that had happened in the war.,

ਤਬ ਭਾਜੇ ਦਾਨਵ ਸਭੈ ਮਾਰਿ ਲਇਓ ਤੁਅ ਭ੍ਰਾਤ ॥੨੦੪॥

tab bhaaje dhaanav sabhai maar lio tua bhraat ||204||

Telling him “When the goddess killed thy brother, then all the demons fled

away.”204.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਹਨਿਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇ ਚਿਤਿ ਛੋਭ ਸਮਾਇਓ ॥

su(n)bh nisu(n)bh hanio sun kai bar beeran ke chit chhobh samaio ||

When Sumbh heard about the death of Nisumbh, the anger of that mighty warrior knew no bounds.,

ਸਾਜਿ ਚੜਿਓ ਗਜ ਬਾਜ ਸਮਾਜ ਕੈ ਦਾਨਵ ਪੁੰਜ ਲੀਏ ਰਨ ਆਇਓ ॥

saaj chaRio gaj baaj samaaj kai dhaanav pu(n)j le'ee ran aaio ||

Filled with great fury, he bedecked all the paraphernalia of elephants and horses, and taking the divisions of his army, he entered the battlefield.,

ਭੂਮਿ ਭਇਆਨਕ ਲੋਥ ਪਰੀ ਲਖਿ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਮਹਾ ਬਿਸਮਾਇਓ ॥

bhoom bhiaanak loth paree lakh sraun samooh mahaa bisamaio ||

In that frightening field, seeing the corpses and the amassed blood, he was

greatly astonished.,

ਮਾਨਹੁ ਸਾਰਸੁਤੀ ਉਮਡੀ ਜਲੁ ਸਾਗਰ ਕੇ ਮਿਲਿਬੇ ਕਹੁ ਧਾਇਓ ॥੨੦੫॥

maanahu saarasutee umaddee jal saagar ke milibe kahu dhaio ||205||

It seemed that the surging Saraswati is running to meet the ocean.205.,

ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਸੁ ਕੇਹਰਿ ਕਾਲਿਕਾ ਅਉ ਸਕਤੀ ਮਿਲਿ ਜੁਧ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

cha(n)dd pracha(n)dd su kehar kaalikaa aau sakatee mil judh kario hai ||

The fierce Chandi, Lion Kalika other powers have waged a violent war together.,

ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਹਤੀ ਇਨਹੂੰ ਸਭ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ਹੈ ॥

dhaanav sain hatee inahoo(n) sabh iau keh kai man kop bhario hai ||

“They have killed all the army of the demons,” saying this the mind of Sumbh was filled with rage.,

ਬੰਧੁ ਕਬੰਧ ਪਰਿਓ ਅਵਲੋਕ ਕੈ ਸੋਕ ਕੈ ਪਾਇ ਨ ਆਗੈ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥

ba(n)dh kaba(n)dh pario avalok kai sok kai pai na aagai dhario hai ||

Seeing the trunk of the body of his brother on one side, and in deep

sorrow he could not move a step forward.,

ਧਾਇ ਸਕਿਓ ਨ ਭਇਓ ਭਇ ਭੀਤਹ ਚੀਤਹ ਮਾਨਹੁ ਲੰਗੁ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੨੦੬॥

dhai sakio na bhio bhi bheeteh cheeteh maanahu la(n)g pario hai ||206||

He was so much frightened that he could not speedily go forward, it seemed that the leopard had become lame.206.

ਫੇਰਿ ਕਹਿਓ ਦਲ ਕੋ ਜਬ ਸੁੰਭ ਸੁ ਮਾਨਿ ਚਲੇ ਤਬ ਦੈਤ ਘਨੇ ॥

fer kahio dhal ko jab su(n)bh su maan chale tab dhait ghane ||

When Sumbh commanded his army, many demons marched forward, obeying the orders.,

ਗਜਰਾਜ ਸੁ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਰਥੀ ਰਥੁ ਪਾਇਕ ਕਉਨ ਗਨੈ ॥

gajaraaj su baajan ke asavaar rathee rath paik kaun ganai ||

Who could count the riders of great elephants and horses, the chariots, warriors on chariots and warriors on foot?,

ਤਹਾ ਘੇਰ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡਿ ਮਹਾ ਤਨ ਕੇ ਤਨ ਦੀਹ ਬਨੈ ॥

tahaa gher liee chahoo(n) or te cha(n)dd mahaa tan ke tan dheeh banai ||

They, of very huge bodies, besieged Chandi from all the four sides.,

ਮਨੋ ਭਾਨੁ ਕੋ ਛਾਇ ਲਇਓ ਉਮਡੈ ਘਨ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾਨਿ ਸਨੈ ॥੨੦੭॥

mano bhaan ko chhai lio umaddai ghan ghor ghama(n)dd ghaTaan sanai

||207||

It seemed that the overflowing proud and thundering dark clouds have enshrouded the sun.207.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਚਹੂੰ ਓਰਿ ਘੇਰੋ ਪਰਿਓ ਤਬੈ ਚੰਡ ਇਹ ਕੀਨ ॥

chahoo(n) or ghero pario tabai cha(n)dd ieh keen ||

When Chadi was besieged from all the four sides, she did this:,

ਕਾਲੀ ਸੋ ਹਸਿ ਤਿਨ ਕਹੀ ਨੈਨ ਸੈਨ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੨੦੮॥

kaalee so has tin kahee nain sain kar dheen ||208||

She laughed and said to Kali, also hinting with her eyes.208.,

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT,

ਕੇਤੇ ਮਾਰਿ ਡਾਰੇ ਅਉ ਕੇਤਕ ਚਬਾਇ ਡਾਰੇ ਕੇਤਕ ਬਗਾਇ ਡਾਰੇ ਕਾਲੀ ਕੋਪ ਤਬ ਹੀ ॥

kete maar ddaare aau ketak chabai ddaare ketak bagai ddaare kaalee kop

tab hee ||

When Chandi hinted to Kali, she killed many, chewed many and threw many far away, in great rage.,

ਬਾਜ ਗਜ ਭਾਰੇ ਤੇ ਤੋ ਨਖਨ ਸੋ ਫਾਰਿ ਡਾਰੇ ਐਸੇ ਰਨ ਭੈਕਰ ਨ ਭਇਓ ਆਗੈ ਕਬ ਹੀ ॥

baaj gaj bhaare te to nakhan so faar ddaare aaise ran bhaikar na bhio aagai kab hee ||

She ripped with her nails, many big elephants and horses, such a war was waged that had not been waged before.

ਭਾਗੇ ਬਹੁ ਬੀਰ ਕਾਹੂੰ ਸੁਧ ਨ ਰਹੀ ਸਰੀਰ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪਰੀ ਮਰੇ ਆਪਸ ਮੈ ਦਬ ਹੀ ॥

bhaage bahu beer kaahoo(n) sudh na rahee sareer haal chaal paree mare aapas mai dhab hee ||

Many warriors ran away, none of them remained conscious about his body, there was so much uproar, and many of them died by mutual pressing.,

ਪੇਖਿ ਸੁਰ ਰਾਇ ਮਨਿ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਸੁਰ ਪੁੰਜਨ ਬੁਲਾਇ ਕਰੈ ਜੈਜੈਕਾਰ ਸਬ ਹੀ ॥੨੦੯॥

pekh sur rai man harakh baddai sur pu(n)jan bulai karai jaijaikaar sab hee ||209||

Seeing the demon being killed, Indra, the king of gods, was very much pleased in his mind and calling all the groups of gods, he hailed the vicory.209.,

ਕ੍ਰੋਧਮਾਨ ਭਇਓ ਕਹਿਓ ਰਾਜਾ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਐਸੋ ਜੁਧੁ ਕੀਨੋ ਕਾਲੀ ਡਾਰਿਯੋ ਬੀਰ ਮਾਰ ਕੈ ॥

krodhamaan bhio kahio raajaa sabh dhaitan ko aaiso judh keeno kaalee

ddaariyo beer maar kai ||

The king Sumbh became very furious and told all the demons: “That kali hath waged she hath killed and thrown down my warriors.”,

ਬਲ ਕੋ ਸੰਭਾਰਿ ਕਰਿ ਲੀਨੀ ਕਰਵਾਰ ਢਾਰ ਪੈਠੋ ਰਨ ਮਧਿ ਮਾਰੁ ਮਾਰੁ ਇਉ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥

bal ko sa(n)bhaar kar leenee karavaar ddaar paiTho ran madh maar maar iau uchaar kai ||

Recouping his power, Sumbh held his sword and shield in his hands and shouting “Kill, Kill”, he entered the battlefield.,

ਸਾਥ ਭਏ ਸੁੰਭ ਕੇ ਸੁ ਮਹਾ ਬੀਰ ਧੀਰ ਜੋਧੇ ਲੀਨੇ ਹਥਿਆਰ ਆਪ ਆਪਨੇ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥

saath bhe su(n)bh ke su mahaa beer dheer jodhe leene hathiaar aap aapane sa(n)bhaar kai ||

The great heroes and warriors of great composure, took their poser, accompanied Sumbh.,

ਐਸੇ ਚਲੇ ਦਾਨੋ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਛਪਾਨੋ ਮਾਨੋ ਸਲਭ ਉਡਾਨੋ ਪੁੰਜ ਪੰਖਨ ਸੁ ਧਾਰ ਕੈ ॥੨੧੦॥

aaise chale dhaano rav ma(n)ddal chhapaano maano salabh uddaano pu(n)j pa(n)khan su dhaar kai ||210||

The demons marched like the flying locust swarms in order to enshroud

the sun.210.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਲਖੈ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਬਾਹਨਿ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭ੍ਰਮਾਨੋ ॥

dhaanav sain lakhai balavaan su baahan cha(n)dd pracha(n)dd bhramaano ||

Seeing the powerful forces of the demons, Chandi revolved the lion’s face swiftly.,

ਚਕ੍ਰ ਅਲਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਬਘੂਰਨ ਛਤ੍ਰ ਨਹੀ ਸਮ ਅਉ ਖਰਸਾਨੋ ॥

chakr alaat kee baat baghooran chhatr nahee sam aau kharasaano ||

Even the disc, wind, canopy nd grindstone cannot revolve so swiftly.,

ਤਾਰਿਨ ਮਾਹਿ ਸੁ ਐਸੋ ਫਿਰਿਓ ਜਨ ਭਉਰ ਨਹੀ ਸਰਤਾਹਿ ਬਖਾਨੋ ॥

taarin maeh su aaiso firio jan bhaur nahee sarataeh bakhaano ||

The lion hath revolved in that battlefield in such a way that even the

whirlwind cannot compete with it.,

ਅਉਰ ਨਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੈ ਸੁ ਦੁਹੂੰ ਰੁਖ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਮਾਨੋ ॥੨੧੧॥

aaur nahee upamaa upajai su dhuhoo(n) rukh kehar ke mukh maano ||211||

The can be no other comparison except that the face of the lion may be considered on both the sides of his body.211.,

ਜੁਧੁ ਮਹਾ ਅਸੁਰੰਗਨਿ ਸਾਥਿ ਭਇਓ ਤਬ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਹਿ ਭਾਰੀ ॥

judh mahaa asura(n)gan saath bhio tab cha(n)dd pracha(n)ddeh bhaaree ||

At that time the powerful Chandi had fought a great war with huge gathering of demons.,

ਸੈਨ ਅਪਾਰ ਹਕਾਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਦਈ ਰਨਿ ਕਾਰੀ ॥

sain apaar hakaar sudhaar bidhaar sa(n)ghaar dhiee ran kaaree ||

Challenging the unaccountable army, chastening and awakening it, Kali had destroyed it in the battlefield.,

ਖੇਤ ਭਇਓ ਤਹਾ ਚਾਰ ਸਉ ਕੋਸ ਲਉ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਦੇਖਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

khet bhio tahaa chaar sau kos lau so upamaa kav dhekh bichaaree ||

The war was fought there upto four hundred kos and the poet hath

imagined it like this:,

ਪੂਰਨ ਏਕ ਘਰੀ ਨ ਪਰੀ ਜਿ ਗਿਰੇ ਧਰਿ ਪੈ ਥਰ ਜਿਉ ਪਤਝਾਰੀ ॥੨੧੨॥

pooran ek gharee na paree j gire dhar pai thar jiau patajhaaree ||212||

Only one ghari (small duration of time) was not complete, when the demons had fallen on the earth like the leaves (of trees) in autumn.212.,

ਮਾਰਿ ਚਮੂੰ ਚਤੁਰੰਗ ਲਈ ਤਬ ਲੀਨੋ ਹੈ ਸੁੰਭ ਚਮੁੰਡ ਕੋ ਆਗਾ ॥

maar chamoo(n) chatura(n)g liee tab leeno hai su(n)bh chamu(n)dd ko aagaa ||

When all the four divisions of army were killed, Sumbh marched forward to obstruct the advance of Chandi.,

ਚਾਲ ਪਰਿਓ ਅਵਨੀ ਸਿਗਰੀ ਹਰ ਜੂ ਹਰਿ ਆਸਨ ਤੇ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥

chaal pario avanee sigaree har joo har aasan te uTh bhaagaa ||

At that time the whole earth shook and Shiva rose and ran from his seat of contemplation.,

ਸੂਖ ਗਇਓ ਤ੍ਰਸ ਕੈ ਹਰਿ ਹਾਰਿ ਸੁ ਸੰਕਤਿ ਅੰਕ ਮਹਾ ਭਇਓ ਜਾਗਾ ॥

sookh gio tras kai har haar su sa(n)kat a(n)k mahaa bhio jaagaa ||

The necklace (snake) of Shiva’s throat had withered because of fear, it

trembled because of great fear in his heart.,

ਲਾਗ ਰਹਿਓ ਲਪਟਾਇ ਗਰੇ ਮਧਿ ਮਾਨਹੁ ਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਕੋ ਤਾਗਾ ॥੨੧੩॥

laag rahio lapaTai gare madh maanahu mu(n)dd kee maal ko taagaa ||213||

That snake clinging to Shiva’s throat appears like the string of the wreath of skulls.213.,

ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕਹਿਓ ਮੁਖਿ ਸੋ ਇਹ ਮੈ ਸਭ ਜਾਨੀ ॥

cha(n)dd ke saamuh aai kai su(n)bh kahio mukh so ieh mai sabh jaanee ||

Coming in front of Chandi, the demon Sumbh uttered from his mouth: “I have come to know all this.,

ਕਾਲੀ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਸਕਤੀ ਮਿਲਿ ਦੀਨੋ ਖਪਾਇ ਸਭੈ ਦਲੁ ਬਾਨੀ ॥

kaalee samet sabhai sakatee mil dheeno khapai sabhai dhal baanee ||

“Alongwith Kali and other powers thou hast destroyed all the parts of my army.”,

ਚੰਡਿ ਕਹਿਓ ਮੁਖ ਤੇ ਉਨ ਕੋ ਤੇਊ ਤਾ ਛਿਨ ਗਉਰ ਕੇ ਮਧਿ ਸਮਾਨੀ ॥

cha(n)dd kahio mukh te un ko teuoo taa chhin gaur ke madh samaanee ||

At that time Chandi uttered these words from her month to Kali and other powers: “Merge in me” and at the same instant they all merged in Chandi,

ਜਿਉ ਸਰਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੇ ਬੀਚ ਮਿਲੇ ਬਰਖਾ ਬਹੁ ਬੂੰਦਨ ਪਾਨੀ ॥੨੧੪॥

jiau sarataa ke pravaeh ke beech mile barakhaa bahu boo(n)dhan paanee

||214||

Like the rain-water in the current of the steam.214.,

ਕੈ ਬਲਿ ਚੰਡਿ ਮਹਾ ਰਨ ਮਧਿ ਸੁ ਲੈ ਜਮਦਾੜ ਕੀ ਤਾ ਪਰਿ ਲਾਈ ॥

kai bal cha(n)dd mahaa ran madh su lai jamadhaaR kee taa par laiee ||

In the war, Chnadi, taking the dagger, struck it with great force on the demon.,

ਬੈਠ ਗਈ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਤਿਹ ਸ੍ਰਉਨਤ ਜੁਗਨਿ ਪੂਰਿ ਅਘਾਈ ॥

baiTh giee ar ke ur mai teh sraunat jugan poor aghaiee ||

It penetrated into the breast of the enemy, the vamps were fully satisfied with his blood.

ਦੀਰਘ ਜੁਧ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਬੁਧਿ ਕਵੀਸ੍ਵਰ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਈ ॥

dheeragh judh bilok kai budh kaveesavair ke man mai ieh aaiee ||

Seeing that horrible war, the poet hath imagined it like this:,

ਲੋਥ ਪੈ ਲੋਥ ਗਈ ਪਰ ਇਉ ਸੁ ਮਨੋ ਸੁਰ ਲੋਗ ਕੀ ਸੀਢੀ ਬਨਾਈ ॥੨੧੫॥

loth pai loth giee par iau su mano sur log kee seeddee banaiee ||215||

The corpses falling on one another seem like a ladder of heaven made by

the warriors in the war.215.,

ਸੁੰਭ ਚਮੂੰ ਸੰਗ ਚੰਡਿਕਾ ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਜੁਧ ਅਨੇਕਨਿ ਵਾਰਿ ਮਚਿਓ ਹੈ ॥

su(n)bh chamoo(n) sa(n)g cha(n)ddikaa krudh kai judh anekan vaar machio hai ||

Chandi, with great rage, hath waged war several times with the forces of Sumbh.,

ਜੰਬੁਕ ਜੁਗਨਿ ਗ੍ਰਿਝ ਮਜੂਰ ਰਕਤ੍ਰ ਕੀ ਕੀਚ ਮੈ ਈਸ ਨਚਿਓ ਹੈ ॥

ja(n)buk jugan girajh majoor rakatr kee keech mai iees nachio hai ||

The jackals, vamps and vultures are like laborers and the dancer standing in the mud of flesh and blood is Shiva himself.,

ਲੁਥ ਪੈ ਲੁਥ ਸੁ ਭੀਤੈ ਭਈ ਸਿਤ ਗੂਦ ਅਉ ਮੇਦ ਲੈ ਤਾਹਿ ਗਚਿਓ ਹੈ ॥

luth pai luth su bheetai bhiee sit goodh aau medh lai taeh gachio hai ||

The corpses upon corpses have become a wall and the fat and marrow are the plaster (on that wall).,

ਭਉਨ ਰੰਗੀਨ ਬਨਾਇ ਮਨੋ ਕਰਿਮਾਵਿਸੁ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਚਿਓ ਹੈ ॥੨੧੬॥

bhaun ra(n)geen banai mano karimaavis chitr bachitr rachio hai ||216||

(This is not the battlefield) it appears that Vishwakarma, the builder of

beautiful mansions, hath created this wonderful portrait. 216.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਦੁੰਦ ਸੁ ਜੁਧ ਭਇਓ ਰਨ ਮੈ ਉਤ ਸੁੰਭ ਇਤੈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰੀ ॥

dhu(n)dh su judh bhio ran mai ut su(n)bh itai bar cha(n)dd sa(n)bhaaree ||

Ultimately there was battle only between the two, Sumbh from that side and Chandi from this side, sustained their power.,

ਘਾਇ ਅਨੇਕ ਭਏ ਦੁਹੂੰ ਕੈ ਤਨਿ ਪਉਰਖ ਗਯੋ ਸਭ ਦੈਤ ਕੋ ਹਾਰੀ ॥

ghai anek bhe dhuhoo(n) kai tan paurakh gayo sabh dhait ko haaree ||

Several wounds were infected on the bodies of bodies of both, but the demon lost all his power.,

ਹੀਨ ਭਈ ਬਲ ਤੇ ਭੁਜ ਕਾਪਤ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਐਸਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

heen bhiee bal te bhuj kaapat so upamaa kav aais bichaaree ||

The arms of the powerless demon tremble for which the poet hath

imagined this comparison.,

ਮਾਨਹੁ ਗਾਰੜੂ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਲਈ ਪੰਚ ਮੁਖੀ ਜੁਗ ਸਾਪਨਿ ਕਾਰੀ ॥੨੧੭॥

maanahu gaaraRoo ke bal te liee pa(n)ch mukhee jug saapan kaaree ||217||

It seemed that they are the black serpents of five mouths, which are hanging unconsciously with the power of snake-spell.217.,

ਕੋਪ ਭਈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਮਹਾ ਬਹੁ ਜੁਧੁ ਕਰਿਓ ਰਨ ਮੈ ਬਲ ਧਾਰੀ ॥

kop bhiee bar cha(n)dd mahaa bahu judh kario ran mai bal dhaaree ||

Very powerful Chandi became furious in the battlefield and with great force she fought the battle.,

ਲੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਹਾ ਬਲਵਾਨ ਪਚਾਰ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕੇ ਊਪਰ ਝਾਰੀ ॥

lai kai kirapaan mahaa balavaan pachaar kai su(n)bh ke uoopar jhaaree ||

Very powerful Chandi, taking her sword and shouting loudly, she struck it on Sumbh.,

ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਕੀ ਸਾਰ ਬਜੀ ਝਨਕਾਰ ਉਠੀ ਤਿਹ ਤੇ ਚਿਨਗਾਰੀ ॥

saar so saar kee saar bajee jhanakaar uThee teh te chinagaaree ||

The sword's edge collided with the sword's edge, from which there arose tinkling sound and sparks.,

ਮਾਨਹੁ ਭਾਦਵ ਮਾਸ ਕੀ ਰੈਨਿ ਲਸੈ ਪਟਬੀਜਨ ਕੀ ਚਮਕਾਰੀ ॥੨੧੮॥

maanahu bhaadhav maas kee rain lasai paTabeejan kee chamakaaree

||218||

It seemed that during the right of Bhandon (month), there is the glow of glow-worns.218.,

ਘਾਇਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਪਰਿਓ ਬਲ ਛੀਨ ਭਇਓ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਕੋ ਕੈਸੇ ॥

ghain te bahu sraun pario bal chheen bhio nirap su(n)bh ko kaise ||

Much blood flowed out of the would of the wounds of Sumbh, therefore he lost his power, how doth he look like?,

ਜੋਤਿ ਘਟੀ ਮੁਖ ਕੀ ਤਨ ਕੀ ਮਨੋ ਪੂਰਨ ਤੇ ਪਰਿਵਾ ਸਸਿ ਜੈਸੇ ॥

jot ghaTee mukh kee tan kee mano pooran te parivaa sas jaise ||

The glory of his face and the power of his body have depleted like the decrease in the light of the moon from full moon to the new moon.,

ਚੰਡਿ ਲਇਓ ਕਰਿ ਸੁੰਭ ਉਠਾਇ ਕਹਿਓ ਕਵਿ ਨੇ ਮੁਖਿ ਤੇ ਜਸੁ ਐਸੇ ॥

cha(n)dd lio kar su(n)bh uThai kahio kav ne mukh te jas aaise ||

Chandi picked up Sumbh in her hand, the poet hath imahined the comparison of this scene like this:,

ਰਛਕ ਗੋਧਨ ਕੇ ਹਿਤ ਕਾਨ੍ਹ ਉਠਾਇ ਲਇਓ ਗਿਰਿ ਗੋਧਨੁ ਜੈਸੇ ॥੨੧੯॥

rachhak godhan ke hit kaanreh uThai lio gir godhan jaise ||219||

It seemed that in order to protect the flock of cows, Krishna had lifted the

Govardhana mountain.219.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਕਰ ਤੇ ਗਿਰਿ ਧਰਨੀ ਪਰਿਓ ਧਰਿ ਤੇ ਗਇਓ ਅਕਾਸਿ ॥

kar te gir dharanee pario dhar te gio akaas ||

Sumbh fell from the hand or Chandi on the earth and from the earth it flew to the sky.,

ਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਗਈ ਚੰਡਿ ਤਿਹ ਪਾਸ ॥੨੨੦॥

su(n)bh sa(n)ghaaran ke namit giee cha(n)dd teh paas ||220||

In order to kill Sumbh, Chandi approached him.220.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਬੀਚ ਤਬੈ ਨਭ ਮੰਡਲ ਚੰਡਿਕਾ ਜੁਧ ਕਰਿਓ ਜਿਮ ਆਗੇ ਨ ਹੋਊ ॥

beech tabai nabh ma(n)ddal cha(n)ddikaa judh kario jim aage na houoo ||

Such a war was waged by Chandi in the sky, as had never been waged

before.,

ਸੂਰਜ ਚੰਦੁ ਨਿਛਤ੍ਰ ਸਚੀਪਤਿ ਅਉਰ ਸਭੈ ਸੁਰ ਪੇਖਤ ਸੋਊ ॥

sooraj cha(n)dh nichhatr sacheepat aaur sabhai sur pekhat souoo ||

The sun, moon, stars, Indra and all other gods saw that war.,

ਖੈਚ ਕੈ ਮੂੰਡ ਦਈ ਕਰਵਾਰ ਕੀ ਏਕ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕੀਏ ਤਬ ਦੋਊ ॥

khaich kai moo(n)dd dhiee karavaar kee ek ko maar ke'ee tab dhouoo ||

The goddess pulled out her sword and struck it on the neck of Sumbh, cutting his body into two parts.,

ਸੁੰਭ ਦੁ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਭੂਮਿ ਪਰਿਓ ਤਨ ਜਿਉ ਕਲਵਤ੍ਰ ਸੋ ਚੀਰਤ ਕੋਊ ॥੨੨੧॥

su(n)bh dh Took havai bhoom pario tan jiau kalavatr so cheerat kouoo ||221||

The body of Sumbh cut into two fell in such a way on the earth as the same

had been ripped by the saw.221.,

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA,

ਸੁੰਭ ਮਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿਕਾ ਉਠੀ ਸੁ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ॥

su(n)bh maar kai cha(n)ddikaa uThee su sa(n)kh bajai ||

After killing Sumbh, Chnadika rose to blow her conch.,

ਤਬ ਧੁਨਿ ਘੰਟਾ ਕੀ ਕਰੀ ਮਹਾ ਮੋਦ ਮਨਿ ਪਾਇ ॥੨੨੨॥

tab dhun gha(n)Taa kee karee mahaa modh man pai ||222||

Then she sounded the gong as a mark of Victory, with great delight in her mind.222.,

ਦੈਤ ਰਾਜ ਛਿਨ ਮੈ ਹਨਿਓ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰ ॥

dhait raaj chhin mai hanio dhevee ieh parakaar ||

The goddess killed the king of demons in this way in an instant.,

ਅਸਟ ਕਰਨ ਮਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਸੈਨਾ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥੨੨੩॥

asaT karan meh sasatr geh sainaa dhiee sa(n)ghaar ||223||

Holding her weapons in her eight hands, she destroyed the army of

demons. 223.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA,

ਚੰਡਿ ਕੇ ਕੋਪ ਨ ਓਪ ਰਹੀ ਰਨ ਮੈ ਅਸਿ ਧਾਰਿ ਭਈ ਸਮੁਹਾਈ ॥

cha(n)dd ke kop na op rahee ran mai as dhaar bhiee samuhaiee ||

When Chnadi appeared with her sword in the battlefield. None of the demons could withstand her ire.,

ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਦਏ ਤਬ ਭੂਪ ਬਿਨਾ ਕਰੈ ਕਉਨ ਲਰਾਈ ॥

maar bidhaar sa(n)ghaar dhe tab bhoop binaa karai kaun laraiee ||

She killed and destroyed all, who can then wage a war without the king?,

ਕਾਪ ਉਠੇ ਅਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਹੀਏ ਧਰਿ ਛਾਡਿ ਦਈ ਸਭ ਪਉਰਖਤਾਈ ॥

kaap uThe ar traas he'ee dhar chhaadd dhiee sabh paurakhataiee ||

The enemies trembled with fear in their hearts, they abandoned the pride of their heroism.,

ਦੈਤ ਚਲੈ ਤਜਿ ਖੇਤ ਇਉ ਜੈਸੇ ਬਡੇ ਗੁਨ ਲੋਭ ਤੇ ਜਾਤ ਪਰਾਹੀ ॥੨੨੪॥

dhait chalai taj khet iau jaise badde gun lobh te jaat paraahee ||224||

Then the demons leaving the battlefield, ran away like the good qualities

from the avarice.224.,

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਸੁੰਭ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਯ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥੭॥

eit sree maaraka(n)dde puraane cha(n)ddee charitre su(n)bh badheh naam sapatamo dhiaay sa(n)poorana(n) ||7||

End of the Seventh Chapter entitled ‘Slaying of Sumbh’ in CHANDI CHARITRA of Markandeya Purana.7.,

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA.,

ਭਾਜਿ ਗਇਓ ਮਘਵਾ ਜਿਨ ਕੇ ਡਰ ਬ੍ਰਹਮ ਤੇ ਆਦਿ ਸਭੈ ਭੈ ਭੀਤੇ ॥

bhaaj gio maghavaa jin ke ddar braham te aadh sabhai bhai bheete ||

With whose fear Indra had fied from heaven and Brahma and other gods, had been filled with fear.,

ਤੇਈ ਵੈ ਦੈਤ ਪਰਾਇ ਗਏ ਰਨਿ ਹਾਰ ਨਿਹਾਰ ਭਏ ਬਲੁ ਰੀਤੇ ॥

teiee vai dhait parai ge ran haar nihaar bhe bal reete ||

The same demons, seeing defeat in the battlefield, being devoid of their

power had run away.,

ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿਝ ਨਿਰਾਸ ਭਏ ਬਨ ਬਾਸ ਗਏ ਜੁਗ ਜਾਮਨ ਬੀਤੇ ॥

ja(n)buk girajh niraas bhe ban baas ge jug jaaman beete ||

The jackals and vultures, having been dejected, have returned to the forest, even the two watches of the day have not elapsed.

ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਇ ਸੁ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬਡੇ ਅਰਿ ਜੀਤੇ ॥੨੨੫॥

sa(n)t sahai sadhaa jag mai su su(n)bh nisu(n)bh badde ar jeete ||225||

The mother of the world (goddess), ever the protector of saints, hath conquered the great enemies Sumbh and Nisumbh.225.

ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਕ ਠਉਰ ਸੁ ਅਛਤ ਕੁੰਕਮ ਚੰਦਨ ਲੀਨੋ ॥

dhev sabhai mil kai ik Thaur su achhat ku(n)kam cha(n)dhan leeno ||

All the gods gathering at one place and taking rice, saffron and sandalwood.

ਤਛਨ ਲਛਨ ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦਛਨ ਟੀਕਾ ਸੁ ਚੰਡਿ ਕੇ ਭਾਲ ਮੈ ਦੀਨੋ ॥

tachhan lachhan dhai kai pradhachhan Teekaa su cha(n)dd ke bhaal mai dheeno ||

Lakhs of gods, circumambulating the goddess immeditately applied the

frontal mark (of victory) on her forehead.

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਉਪਜਯੋ ਤਹ ਭਾਵ ਇਹੈ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥

taa chhab ko upajayo teh bhaav ihai kav ne man mai lakh leeno ||

The glory of that event hath been imagined by the poet in his mind like this:

ਮਾਨਹੁ ਚੰਦ ਕੈ ਮੰਡਲ ਮੈ ਸੁਭ ਮੰਗਲ ਆਨਿ ਪ੍ਰਵੇਸਹਿ ਕੀਨੋ ॥੨੨੬॥

maanahu cha(n)dh kai ma(n)ddal mai subh ma(n)gal aan praveseh keeno ||226||

It seemed that in the sphere of the moon, the period of “propitious rejoicings” hath penetrated. 226.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KAVIT

ਮਿਲਿ ਕੇ ਸੁ ਦੇਵਨ ਬਡਾਈ ਕਰੀ ਕਾਲਿਕਾ ਕੀ ਏਹੋ ਜਗ ਮਾਤ ਤੈ ਤੋ ਕਟਿਓ ਬਡੋ ਪਾਪੁ ਹੈ ॥

mil ke su dhevan baddaiee karee kaalikaa kee eho jag maat tai to kaTio baddo paap hai ||

All the gods gathered and sang this Eulogy in praise of the goddess: “O

Universal mother, Thou hast effaced a very great sin

ਦੈਤਨ ਕੇ ਮਾਰ ਰਾਜ ਦੀਨੋ ਤੈ ਸੁਰੇਸ ਹੂੰ ਕੋ ਬਡੋ ਜਸੁ ਲੀਨੇ ਜਗਿ ਤੇਰੋ ਈ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਹੈ ॥

dhaitan ke maar raaj dheeno tai sures hoo(n) ko baddo jas leene jag tero iee prataap hai ||

“Thou hast bestowed on Indra the kingdom of heaven by killing the demons, Thou hast earned great repulations and Thy glory hath spread in the world.

ਦੇਤ ਹੈ ਅਸੀਸ ਦਿਜ ਰਾਜ ਰਿਖਿ ਬਾਰਿ ਬਾਰਿ ਤਹਾ ਹੀ ਪੜਿਓ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮ ਕਉਚ ਹੂੰ ਕੋ ਜਾਪ ਹੈ ॥

dhet hai asees dhij raaj rikh baar baar tahaa hee paRio hai braham kauch hoo(n) ko jaap hai ||

“All the sages, spiritual as well as royal bless Thee again and again, they have revited there the mantra called ‘Brahm-Kavach’ (the spiritual coat of mail).”

ਐਸੇ ਜਸੁ ਪੂਰ ਰਹਿਓ ਚੰਡਿਕਾ ਕੋ ਤੀਨ ਲੋਕਿ ਜੈਸੇ ਧਾਰ ਸਾਗਰ ਮੈ ਗੰਗਾ ਜੀ ਕੋ ਆਪੁ ਹੈ ॥੨੨੭॥

aaise jas poor rahio cha(n)ddikaa ko teen lok jaise dhaar saagar mai ga(n)gaa jee ko aap hai ||227||

The praise of Chandika pervades thus in all the three worlds like the

merging of the pure water of the ganges in the current of the ocean.227.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਸਭੈ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ਆਰਤੀ ਦੀਪ ਜਗਾਇਓ ॥

dheh asees sabhai sur naar sudhaar kai aaratee dheep jagaio ||

All the women of the gods bless the goddess and performing the aarti (the religious ceremony performed around the image of the deity) they have lighted the lamps.

ਫੂਲ ਸੁਗੰਧ ਸੁਅਛਤ ਦਛਨ ਜਛਨ ਜੀਤ ਕੋ ਗੀਤ ਸੁ ਗਾਇਓ ॥

fool suga(n)dh suachhat dhachhan jachhan jeet ko geet su gaio ||

They offer flowers, fragrance and rice and the women of Yakshas sing songs of victory.

ਧੂਪ ਜਗਾਇ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਸੁਨਾਇਓ ॥

dhoop jagai kai sa(n)kh bajai kai sees nivai kai bain sunaio ||

They burn the incence and blow the conch and supplicate bowing their

heads.

ਹੇ ਜਗ ਮਾਇ ਸਦਾ ਸੁਖ ਦਾਇ ਤੈ ਸੁੰਭ ਕੋ ਘਾਇ ਬਡੋ ਜਸੁ ਪਾਇਓ ॥੨੨੮॥

he jag mai sadhaa sukh dhai tai su(n)bh ko ghai baddo jas paio ||228||

“O Universal mother, ever Giver of the comfort, by killing Sumbh, Thou hast earned a great approhbation.”228.

ਸਕ੍ਰਹਿ ਸਾਜਿ ਸਮਾਜ ਦੈ ਚੰਡ ਸੁ ਮੋਦ ਮਹਾ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਈ ਹੈ ॥

sakreh saaj samaaj dhai cha(n)dd su modh mahaa man maeh riee hai ||

Giving all the royal paraphernalia to Indra, Chandi is very much pleased in her mind.

ਸੂਰ ਸਸੀ ਨਭਿ ਥਾਪ ਕੈ ਤੇਜੁ ਦੇ ਆਪ ਤਹਾ ਤੇ ਸੁ ਲੋਪ ਭਈ ਹੈ ॥

soor sasee nabh thaap kai tej dhe aap tahaa te su lop bhiee hai ||

Sabilising the sun and moon in the sky and making them glorious, she herself hath disappeared.

ਬੀਚ ਅਕਾਸ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬਢਿਓ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਤੇ ਨ ਗਈ ਹੈ ॥

beech akaas prakaas baddio teh kee upamaa man te na giee hai ||

The light of sun and moon hath increased in the sky, the powt hath not

forgotten its comparison from his mind.

ਧੂਰਿ ਕੈ ਪੂਰ ਮਲੀਨ ਹੁਤੋ ਰਵਿ ਮਾਨਹੁ ਚੰਡਿਕਾ ਓਪ ਦਈ ਹੈ ॥੨੨੯॥

dhoor kai poor maleen huto rav maanahu cha(n)ddikaa op dhiee hai ||229||

It seemed that the sun had become filthy with dust and the goddess Chandi hath given him the splendour.229.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KAVIT

ਪ੍ਰਥਮ ਮਧੁ ਕੈਟ ਮਦ ਮਥਨ ਮਹਿਖਾਸੁਰੈ ਮਾਨ ਮਰਦਨ ਕਰਨ ਤਰੁਨਿ ਬਰ ਬੰਡਕਾ ॥

pratham madh kaiT madh mathan mahikhaasurai maan maradhan karan tarun bar ba(n)ddakaa ||

She who is the destroyer of the pride of Madhu nad Kaitabh and then the ego of Mahishasura nad who is very active in granting the boon.

ਧੂਮ੍ਰ ਦ੍ਰਿਗ ਧਰਨਧਰਿ ਧੂਰਿ ਧਾਨੀ ਕਰਨ ਚੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਕੇ ਮੁੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡਕਾ ॥

dhoomr dhirag dharanadhar dhoor dhaanee karan cha(n)dd ar mu(n)dd ke mu(n)dd kha(n)dd kha(n)ddakaa ||

She who dashed the tumultuous Dhumar Lochan against the earth and

sliced the heads of Chand and Mund.

ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਹਰਨ ਰਕਤ ਭਛਨ ਕਰਨ ਦਰਨ ਅਨਸੁੰਭ ਰਨਿ ਰਾਰ ਰਿਸ ਮੰਡਕਾ ॥

rakat beeraj haran rakat bhachhan karan dharan anasu(n)bh ran raar ris ma(n)ddakaa ||

She who is the killer of Raktavija and drinker of his blood, masher of the enemies and beginner of the war with Nisumbh with great ire in the battlefield.

ਸੰਭ ਬਲੁ ਧਾਰ ਸੰਘਾਰ ਕਰਵਾਰ ਕਰਿ ਸਕਲ ਖਲੁ ਅਸੁਰ ਦਲੁ ਜੈਤ ਜੈ ਚੰਡਿਕਾ ॥੨੩੦॥

sa(n)bh bal dhaar sa(n)ghaar karavaar kar sakal khal asur dhal jait jai cha(n)ddikaa ||230||

She who is the destroyer of the powerful Sumbh with sword in her hand and is the conqueror of all the forces of foolish demons, HAIL, HAIL To THAT CHANDI.230.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰੁ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਟਰੋ ॥

dheh sivaa bar moh ihai subh karaman te kabahoo(n) na Taro ||

O Goddess, grant me this that I may not hesitate from performing good

actions.

ਨ ਡਰੋ ਅਰਿ ਸੋ ਜਬ ਜਾਇ ਲਰੋ ਨਿਸਚੈ ਕਰਿ ਅਪੁਨੀ ਜੀਤ ਕਰੋ ॥

n ddaro ar so jab jai laro nisachai kar apunee jeet karo ||

I may not fear the enemy, when I go to fight and assuredly I may become victorious.

ਅਰੁ ਸਿਖ ਹੌ ਆਪਨੇ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਇਹ ਲਾਲਚ ਹਉ ਗੁਨ ਤਉ ਉਚਰੋ ॥

ar sikh hau aapane hee man ko ieh laalach hau gun tau ucharo ||

And I may give this instruction to my mind and have this tempotration that I may ever utter Thy Praises.

ਜਬ ਆਵ ਕੀ ਅਉਧ ਨਿਦਾਨ ਬਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੂਝ ਮਰੋ ॥੨੩੧॥

jab aav kee aaudh nidhaan banai at hee ran mai tab joojh maro ||231||

That when the end of my life comes, I may die fighting in the battlefield.231.

ਚੰਡਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਵਿਤਨ ਮੈ ਬਰਨਿਓ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰਮਈ ਹੈ ॥

cha(n)dd charitr kavitan mai baranio sabh hee ras rudhramiee hai ||

I have narrated this Chandi Charitra in poetry, which is all full of Rudra

Rasa (sentiment of ragge).

ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਰਸਾਲ ਭਇਓ ਨਖ ਤੇ ਸਿਖ ਲਉ ਉਪਮਾ ਸੁ ਨਈ ਹੈ ॥

ek te ek rasaal bhio nakh te sikh lau upamaa su niee hai ||

The stanzas one and all, are beautifully composed, which contain new sillies from beginning to end.

ਕਉਤਕ ਹੇਤੁ ਕਰੀ ਕਵਿ ਨੇ ਸਤਿਸਯ ਕੀ ਕਥਾ ਇਹ ਪੂਰੀ ਭਈ ਹੈ ॥

kautak het karee kav ne satisay kee kathaa ieh pooree bhiee hai ||

The poet has composed it for the pleasure of his mind, and the discourse of seven hundred Saloks is completed here.

ਜਾਹਿ ਨਮਿਤ ਪੜੈ ਸੁਨਿ ਹੈ ਨਰ ਸੋ ਨਿਸਚੈ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਦਈ ਹੈ ॥੨੩੨॥

jaeh namit paRai sun hai nar so nisachai kar taeh dhiee hai ||232||

For whatever purpose a person ready it or listens to it, the hgoddess will

assuredly grant him that.232.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਗ੍ੰਥ ਸਤਿ ਸਇਆ ਕੋ ਕਰਿਓ ਜਾ ਸਮ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥

gra(n)th sat siaa ko kario jaa sam avar na koi ||

I have translated the book named Satsayya (a poem of seven hundred shalokas), which hath nothing equal to it.

ਜਿਹ ਨਮਿਤ ਕਵਿ ਨੇ ਕਹਿਓ ਸੁ ਦੇਹ ਚੰਡਿਕਾ ਸੋਇ ॥੨੩੩॥

jeh namit kav ne kahio su dheh cha(n)ddikaa soi ||233||

The purpose for which the poet hath comosed it, Chandi may grant him the same.233.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਦੇਵ ਸੁਰੇਸ ਸਹਿਤ ਜੈਕਾਰ ਸਬਦ ਕਰਾ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੮॥

eit sree maaraka(n)dde puraane sree cha(n)ddee charitre ukat bilaas dhev sures sahit jaikaar sabadh karaa asaTamo dhiaai samaapatam sat subham

sat ||8||

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ikOankaar vaahiguroo jee kee fateh ||

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

The Lord is one and the Victory is of the Lord.

ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਿਖਯਤੇ ॥

ath cha(n)ddee charitr likhayate ||

CHANDI CHARITRA IS NOW COMPOSED

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਮਹਿਖ ਦਈਤ ਸੂਰਯੰ ॥

mahikh dhieet sooraya(n) ||

ਬਢਿਯੋ ਸੋ ਲੋਹ ਪੂਰਯੰ ॥

baddiyo so loh pooraya(n) ||

He conquered Indra, the king of gods

ਸੁ ਦੇਵ ਰਾਜ ਜੀਤਯੰ ॥

s dhev raaj jeetaya(n) ||

ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਰਾਜ ਕੀਤਯੰ ॥੧॥

tiralok raaj keetaya(n) ||1||

And ruled over the three worlds.1.

ਭਜੇ ਸੁ ਦੇਵਤਾ ਤਬੈ ॥

bhaje su dhevataa tabai ||

At that time the gods ran away

ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਇ ਕੈ ਸਬੈ ॥

eikatr hoi kai sabai ||

And all of them gathered together.

ਮਹੇਸੁਰਾਚਲੰ ਬਸੇ ॥

mahesuraachala(n) base ||

They inhabited the Kailash mountain

ਬਿਸੇਖ ਚਿਤ ਮੋ ਤ੍ਰਸੇ ॥੨॥

bisekh chit mo trase ||2||

With great fear in their mind.2.

ਜੁਗੇਸ ਭੇਸ ਧਾਰ ਕੈ ॥

juges bhes dhaar kai ||

They disguised themselves as great Yogis

ਭਜੇ ਹਥਿਯਾਰ ਡਾਰ ਕੈ ॥

bhaje hathiyaar ddaar kai ||

And throwing their weapons, they all ran away.

ਪੁਕਾਰ ਆਰਤੰ ਚਲੈ ॥

pukaar aarata(n) chalai ||

Crying in great distress they walked.

ਬਿਸੂਰ ਸੂਰਮਾ ਭਲੇ ॥੩॥

bisoor sooramaa bhale ||3||

The fine heroes were in great agony.3.

ਬਰਖ ਕਿਤੇ ਤਹਾ ਰਹੇ ॥

barakh kite tahaa rahe ||

They lived there for may years

ਸੁ ਦੁਖ ਦੇਹ ਮੋ ਸਹੇ ॥

s dhukh dheh mo sahe ||

And endured many sufferings on their bodies.

ਜਗਤ੍ਰ ਮਾਤਿ ਧਿਆਇਯੰ ॥

jagatr maat dhiaaiya(n) ||

They mediated on the mother of the universe

ਸੁ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰ ਪਾਇਯੰ ॥੪॥

s jait patr paiya(n) ||4||

For conquering the demon Mahishasura.4.

ਪ੍ਰਸੰਨ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ॥

prasa(n)n dhevataa bhe ||

The gods wrere pleased

ਚਰੰਨ ਪੂਜਬੇ ਧਏ ॥

chara(n)n poojabe dhe ||

And sped to worship the feet of the goddess.

ਸਨੰਮੁਖਾਨ ਠਢੀਯੰ ॥

sana(n)mukhaan Thaddeeya(n) ||

They stood before her

ਪ੍ਰਣਾਮ ਪਾਠ ਪਢੀਯੰ ॥੫॥

pranaam paaTh paddeeya(n) ||5||

And recited her eulogy.5.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਤਬੈ ਦੇਵ ਧਾਏ ॥

tabai dhev dhaae ||

Then the gods ran towards the goddess

ਸਭੋ ਸੀਸ ਨਿਆਏ ॥

sabho sees niaae ||

With bowed heads.

ਸੁਮਨ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥

suman dhaar barakhe ||

The flowers were showered

ਸਬੈ ਸਾਧ ਹਰਖੇ ॥੬॥

sabai saadh harakhe ||6||

And all the saints (hods) were pleased.6.

ਕਰੀ ਦੇਬਿ ਅਰਚਾ ॥

karee dheb arachaa ||

The goddess was worshipped

ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥

braham bedh charachaa ||

With the recitation of Vesdas manifested by Brahma.

ਜਬੈ ਪਾਇ ਲਾਗੇ ॥

jabai pai laage ||

When they fell at the feet of the goddess

ਤਬੈ ਸੋਗ ਭਾਗੇ ॥੭॥

tabai sog bhaage ||7||

All their sufferings ended.7.

ਬਿਨੰਤੀ ਸੁਨਾਈ ॥

bina(n)tee sunaiee ||

They made their supplication,

ਭਵਾਨੀ ਰਿਝਾਈ ॥

bhavaanee rijhaiee ||

And pleased the goddess

ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥

sabai sasatr dhaaree ||

Who wore all her weapons,

ਕਰੀ ਸਿੰਘ ਸੁਆਰੀ ॥੮॥

karee si(n)gh suaaree ||8||

And mounted the lion.8.

ਕਰੇ ਘੰਟ ਨਾਦੰ ॥

kare gha(n)T naadha(n) ||

ਧੁਨੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥

dhuna(n) nirabikhaadha(n) ||

The songs resounded without interruption

ਸੁਨੋ ਦਈਤ ਰਾਜੰ ॥

suno dhieet raaja(n) ||

The sounds was heard by the demon-king,

ਸਜਿਯੋ ਜੁਧ ਸਾਜੰ ॥੯॥

sajiyo judh saaja(n) ||9||

Who made preparations for the war.9.

ਚੜਿਯੋ ਰਾਛਸੇਸੰ ॥

chaRiyo raachhasesa(n) ||

The demon-king marched forward

ਰਚੇ ਚਾਰ ਅਨੇਸੰ ॥

rache chaar anesa(n) ||

And appointed four generals

ਬਲੀ ਚਾਮਰੇਵੰ ॥

balee chaamareva(n) ||

One was Chamar, the second was Chichhur,

ਹਠੀ ਚਿਛੁਰੇਵੰ ॥੧੦॥

haThee chichhureva(n) ||10||

Both brave and persistent.10.

ਬਿੜਾਲਛ ਬੀਰੰ ॥

biRaalachh beera(n) ||

The third was the brave biralachh,

ਚੜੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥

chaRe beer dheera(n) ||

They were all mighty warriors and most tenacious.

ਬੜੇ ਇਖੁ ਧਾਰੀ ॥

baRe ikh dhaaree ||

They were great archers

ਘਟਾ ਜਾਨ ਕਾਰੀ ॥੧੧॥

ghaTaa jaan kaaree ||11||

And marched forward like dark clouds.11.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਾਨਿ ਜਿਤੇ ਰਾਛਸਨਿ ਮਿਲਿ ਛਾਡਤ ਭਏ ਅਪਾਰ ॥

baan jite raachhasan mil chhaaddat bhe apaar ||

The arrows showered by all the demons together in great numbers,

ਫੂਲਮਾਲ ਹੁਐ ਮਾਤ ਉਰਿ ਸੋਭੇ ਸਭੇ ਸੁਧਾਰ ॥੧੨॥

foolamaal huaai maat ur sobhe sabhe sudhaar ||12||

Became a garland the neck of the goddess (the universal mother),

bedecking it.12.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਜਿਤੇ ਦਾਨਵੌ ਬਾਨ ਪਾਨੀ ਚਲਾਏ ॥

jite dhaanavau baan paanee chalaae ||

All the shafts shot by the demons with their hands,

ਤਿਤੇ ਦੇਵਤਾ ਆਪਿ ਕਾਟੇ ਬਚਾਏ ॥

tite dhevataa aap kaaTe bachaae ||

Were intercepted by the goddess to protect herself.

ਕਿਤੇ ਢਾਲ ਢਾਹੇ ਕਿਤੇ ਪਾਸ ਪੇਲੇ ॥

kite ddaal ddaahe kite paas pele ||

Many were thrown on the ground with her shield and many were entrapped

within the baited trap.

ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਲੋਹੂ ਜਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੈ ॥੧੩॥

bhare basatr lohoo jano faag khelai ||13||

The clothes saturated with blood created an illusion of Holi.13.

ਦ੍ਰੁਗਾ ਹੂੰ ਕੀਯੰ ਖੇਤ ਧੁੰਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥

dhrugaa hoo(n) keeya(n) khet dhu(n)ke nagaare ||

The trumpets sounded and Durga began to wage war.

ਕਰੰ ਪਟਿਸੰ ਪਰਿਘ ਪਾਸੀ ਸੰਭਾਰੇ ॥

kara(n) paTisa(n) parigh paasee sa(n)bhaare ||

She had pattas, axes and baits in her hands

ਤਹਾ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲੇ ਸੰਭਾਰੈ ॥

tahaa gofanai guraj gole sa(n)bhaarai ||

She caught of pellet bow, mace and pellets.

ਹਠੀ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੈ ਕੈ ਪੁਕਾਰੈ ॥੧੪॥

haThee maar hee maar kai kai pukaarai ||14||

The persistent warriors were shouting “Kill, Kill”.14.

ਤਬੇ ਅਸਟ ਹਾਥੰ ਹਥਿਯਾਰੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

tabe asaT haatha(n) hathiyaara(n) sa(n)bhaare ||

The goddess held eight weapons in her eitht hands,

ਸਿਰੰ ਦਾਨਵੇਂਦ੍ਰਾਨ ਕੇ ਤਾਕਿ ਝਾਰੇ ॥

sira(n) dhaanaveaa(n)dhraan ke taak jhaare ||

And hit them on the heads of chief demons.

ਬਬਕਿਯੋ ਬਲੀ ਸਿੰਘ ਜੁਧੰ ਮਝਾਰੰ ॥

babakiyo balee si(n)gh judha(n) majhaara(n) ||

The demon-king rored like a lion in the battlefield,

ਕਰੇ ਖੰਡ ਖੰਡੰ ਸੁ ਜੋਧਾ ਅਪਾਰੰ ॥੧੫॥

kare kha(n)dd kha(n)dda(n) su jodhaa apaara(n) ||15||

And chopped into bits, many great warriors.15.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਤਬ ਦਾਨਵ ਰੋਸ ਭਰੇ ਸਬ ਹੀ ॥

tab dhaanav ros bhare sab hee ||

All the demons were filled with anger,

ਜਗ ਮਾਤ ਕੇ ਬਾਣ ਲਗੈ ਜਬ ਹੀ ॥

jag maat ke baan lagai jab hee ||

When the were pierced by the arrows of the Mother of the worls.

ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਸੁ ਬਲੀ ਹਰਖੇ ॥

bibidhaayudh lai su balee harakhe ||

Those brave warriors caught hold of their weapons with pleasure,

ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਜਿਯੋ ਬਿਸਖੰ ਬਰਖੇ ॥੧੬॥

ghan boo(n)dhan jiyo bisakha(n) barakhe ||16||

And began to shoot arrows like the rain-drops.16.

ਜਨੁ ਘੋਰ ਕੈ ਸਿਆਮ ਘਟਾ ਘੁਮਡੀ ॥

jan ghor kai siaam ghaTaa ghumaddee ||

Like the roaring and advancing dark clouds,

ਅਸੁਰੇਸ ਅਨੀਕਨਿ ਤ੍ਯੋ ਉਮਿਡੀ ॥

asures aneekan trayo umiddee ||

The forces of the demon-king marched forward.

ਜਗ ਮਾਤ ਬਿਰੂਥਨਿ ਮੋ ਧਸਿ ਕੈ ॥

jag maat biroothan mo dhas kai ||

The Mother of the world, penetrating into the armies of the enemy,

ਧਨੁ ਸਾਇਕ ਹਾਥ ਗਹਿਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ॥੧੭॥

dhan saik haath gahiyo has kai ||17||

She caught hold of the bow and arrows smilingly.17.

ਰਣ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰਾਇ ਦੀਏ ॥

ran ku(n)jar pu(n)j girai dhe'ee ||

She overthrew in the battlefield the herds of elephants,

ਇਕ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਦੁਖੰਡ ਕੀਏ ॥

eik kha(n)dd akha(n)dd dhukha(n)dd ke'ee ||

And chopped into halves some of them.

ਸਿਰ ਏਕਨਿ ਚੋਟ ਨਿਫੋਟ ਬਹੀ ॥

sir ekan choT nifoT bahee ||

On the heads of some of them she struck such a mighty blow,

ਤਰਵਾਰ ਹੁਐ ਤਰਵਾਰ ਰਹੀ ॥੧੮॥

taravaar huaai taravaar rahee ||18||

That the bodies were pierced from the heads to the foot-palm.

ਤਨ ਝਝਰ ਹੁਐ ਰਣ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥

tan jhajhar huaai ran bhoom gire ||

The decayed bodies fell in the battlefield

ਇਕ ਭਾਜ ਚਲੇ ਫਿਰ ਕੈ ਨ ਫਿਰੇ ॥

eik bhaaj chale fir kai na fire ||

Some ran away and did not return

ਇਕਿ ਹਾਥ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਆਨਿ ਬਹੇ ॥

eik haath hathiaar lai aan bahe ||

Some have caught hold of weapons and entered the battlefield

ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਗਿਰਿ ਖੇਤਿ ਰਹੇ ॥੧੯॥

lar kai mar kai gir khet rahe ||19||

And after fighting have died and fallen in the field.19.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਤਹਾ ਸੁ ਦੈਤ ਰਾਜਯੰ ॥

tahaa su dhait raajaya(n) ||

ਸਜੇ ਸੋ ਸਰਬ ਸਾਜਯੰ ॥

saje so sarab saajaya(n) ||

Then the demon-king gathered all the war-paraphernalis.

ਤੁਰੰਗ ਆਪ ਬਾਹੀਯੰ ॥

tura(n)g aap baaheeya(n) ||

ਬਧੰ ਸੁ ਮਾਤ ਚਾਹੀਯੰ ॥੨੦॥

badha(n) su maat chaaheeya(n) ||20||

He drove his horse forward and wanted to kill the Mother (goddess).20.

ਤਬੈ ਦ੍ਰੁਗਾ ਬਕਾਰਿ ਕੈ ॥

tabai dhrugaa bakaar kai ||

ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥

kamaan baan dhaar kai ||

Then the goddess Durga challenged him, taking up her bow and arrows

ਸੁ ਘਾਵ ਚਾਮਰੰ ਕੀਯੋ ॥

s ghaav chaamara(n) keeyo ||

ਉਤਾਰ ਹਸਤਿ ਤੇ ਦੀਯੋ ॥੨੧॥

autaar hasat te dheeyo ||21||

She wounded (one of) the generals named Chamar and threw him down on

the ground from his elephatnt.21

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਤਬੈ ਬੀਰ ਕੋਪੰ ਬਿੜਾਲਾਛ ਨਾਮੰ ॥

tabai beer kopa(n) biRaalaachh naama(n) ||

Then the hero named Biralachh was filled with ire.

ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਦੇਹੰ ਚਲੋ ਜੁਧ ਧਾਮੰ ॥

saje sasatr dheha(n) chalo judh dhaama(n) ||

He bedecked himself with weapons and walked towards the battlefield.

ਸਿਰੰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਆਨਿ ਘਾਯੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥

sira(n) si(n)gh ke aan ghaaya(n) prahaara(n) ||

He struck his weapon on the head of the lion and wounded him,

ਬਲੀ ਸਿੰਘ ਸੋ ਹਾਥ ਸੋ ਮਾਰਿ ਡਾਰੰ ॥੨੨॥

balee si(n)gh so haath so maar ddaara(n) ||22||

But the brave lion killed him with his hands.22.

ਬਿੜਾਲਾਛ ਮਾਰੇ ਸੁ ਪਿੰਗਾਛ ਧਾਏ ॥

biRaalaachh maare su pi(n)gaachh dhaae ||

When Biralachh was killed, Pinagachh ran forward

ਦ੍ਰੁਗਾ ਸਾਮੁਹੇ ਬੋਲ ਬਾਕੇ ਸੁਨਾਏ ॥

dhrugaa saamuhe bol baake sunaae ||

Going in front of Durga, he uttered some inronical words.

ਕਰੀ ਅਭ੍ਰ ਜਯੋ ਗਰਜ ਕੈ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥

karee abhr jayo garaj kai baan barakha(n) ||

Roaring like a cloud, he showered a volley of arrows

ਮਹਾ ਸੂਰ ਬੀਰੰ ਭਰੇ ਜੁਧ ਹਰਖੰ ॥੨੩॥

mahaa soor beera(n) bhare judh harakha(n) ||23||

That great hero was filled with pleasure in the battlefield.23.

ਤਬੈ ਦੇਵੀਅੰ ਪਾਣਿ ਬਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥

tabai dheveea(n) paan baana(n) sa(n)bhaara(n) ||

Then the goddess caught hold of her bow and arrows.

ਹਨਿਯੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਘਾਇ ਸੀਸੰ ਮਝਾਰੰ ॥

haniyo dhusaT ke ghai seesa(n) majhaara(n) ||

She wounded the tyrant on his head with her shaft

ਗਿਰਿਯੋ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ਗਏ ਪ੍ਰਾਣ ਛੁਟੰ ॥

giriyo jhoom bhooma(n) ge praan chhuTa(n) ||

Who swayed, fell down of the goround and breathed his last.

ਮਨੋ ਮੇਰ ਕੋ ਸਾਤਵੌ ਸ੍ਰਿੰਗ ਟੁਟੰ ॥੨੪॥

mano mer ko saatavau sira(n)g TuTa(n) ||24||

It seemed that the seventh peak of Sumeru mountain had fallen down.24.

ਗਿਰੈ ਬੀਰ ਪਿੰਗਾਛ ਦੇਬੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥

girai beer pi(n)gaachh dhebee sa(n)ghaare ||

When the warriors like Pingachh fell in the field,

ਚਲੇ ਅਉਰੁ ਬੀਰੰ ਹਥਿਆਰੰ ਉਘਾਰੇ ॥

chale aaur beera(n) hathiaara(n) ughaare ||

Other warriors holding their weapons marched forward.

ਤਬੈ ਰੋਸਿ ਦੇਬਿਯੰ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥

tabai ros dhebiya(n) sarogha(n) chalaae ||

Then the goddess in great ire shot many arrows,

ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਨ ਕੇ ਜੁਧ ਮਧੰ ਗਿਰਾਏ ॥੨੫॥

binaa praan ke judh madha(n) giraae ||25||

Which laid to rest many warriors in the battlefield.25.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜੇ ਜੇ ਸਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ ॥

je je satr saamuhe aae ||

ਸਬੈ ਦੇਵਤਾ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥

sabai dhevataa maar giraae ||

The enemies who came before the goddess, they were all killed by her.

ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਜਬੈ ਹਨਿ ਡਾਰੀ ॥

sainaa sakal jabai han ddaaree ||

ਆਸੁਰੇਸ ਕੋਪਾ ਅਹੰਕਾਰੀ ॥੨੬॥

aasures kopaa aha(n)kaaree ||26||

When all the army was thus effaced, then the egoistic demon-king was filled with rage.26.

ਆਪ ਜੁਧ ਤਬ ਕੀਆ ਭਵਾਨੀ ॥

aap judh tab keeaa bhavaanee ||

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨੈ ਪਖਰੀਆ ਬਾਨੀ ॥

chun chun hanai pakhareeaa baanee ||

Then the goddess Durga herself waged the war, and picked up and killed the warriors wearing armour.

ਕ੍ਰੋਧ ਜੁਆਲ ਮਸਤਕ ਤੇ ਬਿਗਸੀ ॥

krodh juaal masatak te bigasee ||

ਤਾ ਤੇ ਆਪ ਕਾਲਿਕਾ ਨਿਕਸੀ ॥੨੭॥

taa te aap kaalikaa nikasee ||27||

The flame of ire manifested itself from her forehead, which appeared in the

form of goddess kalka.27.

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

madhubhaar chha(n)dh ||

MADHUBHAAR STANZA

ਮੁਖਿ ਬਮਤ ਜੁਆਲ ॥

mukh bamat juaal ||

ਨਿਕਸੀ ਕਪਾਲਿ ॥

nikasee kapaal ||

The flames of fire come from her mouth and she herself came out from the

forehead (of Durga).

ਮਾਰੇ ਗਜੇਸ ॥

maare gajes ||

ਛੁਟੇ ਹੈਏਸ ॥੨੮॥

chhuTe haies ||28||

She killed the great elephants and the warriors on horseback.28.

ਛੁਟੰਤ ਬਾਣ ॥

chhuTa(n)t baan ||

ਝਮਕਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥

jhamakat kirapaan ||

The arrows are being shot and the swords are glistening.

ਸਾਗੰ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥

saaga(n) prahaar ||

ਖੇਲਤ ਧਮਾਰ ॥੨੯॥

khelat dhamaar ||29||

The daggers are being struck and it appears that the festival of Holi is

being celebrated.29.

ਬਾਹੈ ਨਿਸੰਗ ॥

baahai nisa(n)g ||

ਉੱਠੇ ਝੜੰਗ ॥

au'The jhaRa(n)g ||

The weapons are being use unhesitatingly, which create clattering sounds.

ਤੁਪਕ ਤੜਾਕ ॥

tupak taRaak ||

ਉਠਤ ਕੜਾਕ ॥੩੦॥

auThat kaRaak ||30||

The guns boom and produce roaring sounds. 30

ਬਰਕੰਤ ਮਾਇ ॥

baraka(n)t mai ||

ਭਭਕੰਤ ਘਾਇ ॥

bhabhaka(n)t ghai ||

The Mother (goddess) challenges and the wounds bust.

ਜੁਝੇ ਜੁਆਣ ॥

jujhe juaan ||

ਨਚੇ ਕਿਕਾਣ ॥੩੧॥

nache kikaan ||31||

The youthful warriors fight and the horses dance.31

ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥

rooaamal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਧਾਈਯੋ ਅਸੁਰੇਾਂਦ੍ਰ ਤਹਿ ਨਿਜ ਕੋਪ ਓਪ ਬਢਾਇ ॥

dhaieeyo asureaa(n)dhr teh nij kop op baddai ||

With increased anger, the demon-king sped forward.

ਸੰਗ ਲੈ ਚਤੁਰੰਗ ਸੈਨਾ ਸੁਧ ਸਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥

sa(n)g lai chatura(n)g sainaa sudh sasatr nachai ||

He had four kinds of forces with him, who cause the dance of sharp weapons.

ਦੇਬਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਗੈ ਗਿਰੈ ਰਣਿ ਰੁਝਿ ਜੁਝਿ ਜੁਆਣ ॥

dheb sasatr lagai girai ran rujh jujh juaan ||

Whosoever was struck by the weapons of the goddess, those fighting warriors fell in the field.

ਪੀਲਰਾਜ ਫਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਸੁਛ ਛੁਛ ਕਿਕਾਣ ॥੩੨॥

peelaraaj fire kahoo(n) ran suchh chhuchh kikaan ||32||

Somewhere the elephants and somewhere horses are roaming without riders in the battlefield.32.

ਚੀਰ ਚਾਮਰ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਬਾਜ ਰਾਜ ਅਨੇਕ ॥

cheer chaamar pu(n)j ku(n)jar baaj raaj anek ||

Somewhere clothes, turbans and fly-whisks are lying scattered and somewhere elephants, horses and chieftains are lying dead.

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੁਭੇ ਕਹੂੰ ਸਰਦਾਰ ਸੁਆਰ ਅਨੇਕ ॥

sasatr asatr subhe kahoo(n) saradhaar suaar anek ||

Somewhere generals and warriors with weapons and aromuts are lying

down.

ਤੇਗੁ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਤਬਰ ਕੁਹੁਕ ਬਾਨ ਅਨੰਤ ॥

teg teer tufa(n)g tabar kuhuk baan ana(n)t ||

Somewhere the sonund of arrows, swords, guns, axes and special shafts is being heard.

ਬੇਧਿ ਬੇਧਿ ਗਿਰੈ ਬਰਛਿਨ ਸੂਰ ਸੋਭਾਵੰਤ ॥੩੩॥

bedh bedh girai barachhin soor sobhaava(n)t ||33||

Somewhere the heroes pierced by the daggers have fallen gracefully.33.

ਗ੍ਰਿਧ ਬ੍ਰਿਧ ਉਡੇ ਤਹਾ ਫਿਕਰੰਤ ਸੁਆਨ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲ ॥

giradh biradh udde tahaa fikara(n)t suaan sira(n)gaal ||

Large-sized vultures are flying there, the dogs are barking and the jackals are howling.

ਮਤ ਦੰਤਿ ਸਪਛ ਪਬੈ ਕੰਕ ਬੰਕ ਰਸਾਲ ॥

mat dha(n)t sapachh pabai ka(n)k ba(n)k rasaal ||

The intoxicated elephants look like the winged mountains and the crows,

flying down to eat the flesh.

ਛੁਦ੍ਰ ਮੀਨ ਛੁਰੁੱਧ੍ਰਕਾ ਅਰੁ ਚਰਮ ਕਛਪ ਅਨੰਤ ॥

chhudhr meen chhuru'dhrakaa ar charam kachhap ana(n)t ||

Thhe swords on the bodies of the demons appear like small fish and the shields look like tortoises.

ਨਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਸੁ ਬਰਮ ਸੋਭਿਤ ਸ੍ਰੋਣ ਨੀਰ ਦੁਰੰਤ ॥੩੪॥

nakr bakr su baram sobhit sron neer dhura(n)t ||34||

On their bodies, the steel-armour looks elegant and the blood is flowing down like flood.34.

ਨਵ ਸੂਰ ਨਵਕਾ ਸੇ ਰਥੀ ਅਤਿਰਥੀ ਜਾਨੁ ਜਹਾਜ ॥

nav soor navakaa se rathee atirathee jaan jahaaj ||

The new young warriors appear like boats and thhe charioteers look like shimps.

ਲਾਦਿ ਲਾਦਿ ਮਨੋ ਚਲੇ ਧਨ ਧੀਰ ਬੀਰ ਸਲਾਜ ॥

laadh laadh mano chale dhan dheer beer salaaj ||

All this appears as if the traders loading their commodities are coyly

running out of the battlefield.

ਮੋਲੁ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ਚੁਕਾਤ ਦਲਾਲ ਖੇਤ ਖਤੰਗ ॥

mol beech firai chukaat dhalaal khet khata(n)g ||

The arrows of the battlefield are like the agents, who are busy in settling the account of the transaction.

ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵਜਨਿ ਝਾਰਿ ਦਿਰਬ ਨਿਖੰਗ ॥੩੫॥

gaeh gaeh fire favajan jhaar dhirab nikha(n)g ||35||

The armies are fastly moving in the field for settlement and emptying their treasure of quivers.35.

ਅੰਗ ਭੰਗ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਬਹੁਰੰਗ ਰੰਗਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ॥

a(n)g bha(n)g gire kahoo(n) bahura(n)g ra(n)git basatr ||

Some where multi-coloured garments and chopped limbs are lying.

ਚਰਮ ਬਰਮ ਸੁਭੰ ਕਹੂੰ ਰਣੰ ਸਸਤ੍ਰ ਰੁ ਅਸਤ੍ਰ ॥

charam baram subha(n) kahoo(n) rana(n) sasatr r asatr ||

Somewhere there are shields and armours and somewhere there only

weapons.

ਮੁੰਡ ਤੁੰਡ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਟੂਕ ਟਾਕ ਅਰੇਕ ॥

mu(n)dd tu(n)dd dhujaa pataakaa Took Taak arek ||

Somewhere there are heads, flags and ensigns scattered here and there.

ਜੂਝ ਜੂਝ ਪਰੇ ਸਬੈ ਅਰਿ ਬਾਚਿਯੋ ਨਹੀ ਏਕ ॥੩੬॥

joojh joojh pare sabai ar baachiyo nahee ek ||36||

In the battlefield all the enemies have fallen down while fighting and none

has been left alive.36.

ਕੋਪ ਕੈ ਮਹਿਖੇਸ ਦਾਨੋ ਧਾਈਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ॥

kop kai mahikhes dhaano dhaieeyo teh kaal ||

Then in great ire, the demon Mahishasura marched forward.

ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਸੂਰੋ ਰੂਪ ਕੈ ਬਿਕਰਾਲ ॥

asatr sasatr sa(n)bhaar sooro roop kai bikaraal ||

He appeared in a frightful form and held up all his weapons and arms.

ਕਾਲ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਲੈ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥

kaal paan kirapaan lai teh maariyo tatakaal ||

The goddess Kalka took her sword in her hand and killed him instantly.

ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਮਿਲੀ ਤਜ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰਿ ਉਤਾਲ ॥੩੭॥

jot jot bikhai milee taj brahamara(n)dhr utaal ||37||

His soul left Brahmrandhir (life-channel of Dasam Dyar) and merged in

Divine Light.37.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕਹ ਮਾਰ ਕਰਿ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਭੀ ਜਗ ਮਾਇ ॥

mahikhaasur keh maar kar prafulat bhee jag mai ||

After killing Mahishasura, the Mother of the world was greatly pleased.

ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਮਹਿਖੇ ਬਲੈ ਦੇਤ ਜਗਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੩੮॥

taa dhin te mahikhe balai dhet jagat sukh pai ||38||

And from that day the whole world gives the sacrifice of the animals for the attainment of peace.38.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਬਧਹ ਪ੍ਰਥਮ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨੰਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧॥

eit sree bachitr naaTake cha(n)ddee charitre mahikhaasur badheh pratham dhiaai sa(n)poorana(n)m sat subham sat ||1||

Here ends the First Chapter entitled ‘Killing of Mahishasura’ of Chandi

Charitra in BACHITTAR NATAK.1.

ਅਥ ਧੂਮ੍ਰਨੈਨ ਜੁਧ ਕਥਨ ॥

ath dhoomanain judh kathan ||

Here begins the description of the war with Dhumar Nain :

ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥

kulak chha(n)dh ||

KULAK STANZA

ਦੇਵ ਸੁ ਤਬ ਗਾਜੀਯ ॥

dhev su tab gaajeey ||

ਅਨਹਦ ਬਾਜੀਯ ॥

anahadh baajeey ||

Then the goddess roared and there was continuous intonation.

ਭਈ ਬਧਾਈ ॥

bhiee badhaiee ||

ਸਭ ਸੁਖਦਾਈ ॥੧॥੩੯॥

sabh sukhadhaiee ||1||39||

All were delighted and felt comfortable.1.39.

ਦੁੰਦਭ ਬਾਜੇ ॥

dhu(n)dhabh baaje ||

ਸਭ ਸੁਰ ਗਾਜੇ ॥

sabh sur gaaje ||

The trumpents sounded and all the gods shouted.

ਕਰਤ ਬਡਾਈ ॥

karat baddaiee ||

ਸੁਮਨ ਬ੍ਰਖਾਈ ॥੨॥੪੦॥

suman brakhaiee ||2||40||

They eulogise the godess and shower flowers on her. 2.40.

ਕੀਨੀ ਬਹੁ ਅਰਚਾ ॥

keenee bahu arachaa ||

ਜਸ ਧੁਨਿ ਚਰਚਾ ॥

jas dhun charachaa ||

They worshipped the goddess in various ways and sang her poraises.

ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ॥

pain laage ||

ਸਭ ਦੁਖ ਭਾਗੇ ॥੩॥੪੧॥

sabh dhukh bhaage ||3||41||

They have touhed her feet and all their sorrows have ended.3.41.

ਗਾਏ ਜੈ ਕਰਖਾ ॥

gaae jai karakhaa ||

ਪੁਹਪਨਿ ਬਰਖਾ ॥

puhapan barakhaa ||

They sang the songs of victory and showered flowers.

ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥

sees nivaae ||

ਸਭ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥੪॥੪੨॥

sabh sukh paae ||4||42||

They bowed their heads and obtained great comfort.4.42.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਲੋਪ ਚੰਡਿਕਾ ਜੁ ਭਈ ਦੈ ਦੇਵਨ ਕੋ ਰਾਜੁ ॥

lop cha(n)ddikaa joo bhiee dhai dhevan ko raaj ||

The goddess Chandi disappeared after bestowing kingdom on the gods.

ਬਹੁਰ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦੁਐ ਦੈਤ ਬੜੇ ਸਿਰਤਾਜ ॥੫॥੪੩॥

bahur su(n)bh naisu(n)bh dhuaai dhait baRe sirataaj ||5||43||

Then after some time, both the demons kings came to power.5.43.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਚੜੇ ਲੈ ਕੈ ਦਲ ॥

su(n)bh nisu(n)bh chaRe lai kai dhal ||

Both Sumbh and Nisumbh marched with their forces.

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲਿ ਥਲਿ ॥

ar anek jeete jin jal thal ||

They conquered many enemies in water and on land.

ਦੇਵ ਰਾਜ ਕੋ ਰਾਜ ਛਿਨਾਵਾ ॥

dhev raaj ko raaj chhinaavaa ||

They seized the kingdom of Indra, the king of gods.

ਸੇਸਿ ਮੁਕਟ ਮਨਿ ਭੇਟ ਪਠਾਵਾ ॥੬॥੪੪॥

ses mukaT man bheT paThaavaa ||6||44||

Sheshanaga sent his head-jewel as a gift.6.44.

ਛੀਨ ਲਯੋ ਅਲਕੇਸ ਭੰਡਾਰਾ ॥

chheen layo alakes bha(n)ddaaraa ||

They snatched the treasure of Kuber

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥

dhes dhes ke jeet nirapaaraa ||

And conquered the kings of various countries.

ਜਹਾ ਤਹਾ ਕਰ ਦੈਤ ਪਠਾਏ ॥

jahaa tahaa kar dhait paThaae ||

Wherever they sent their forces

ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤੇ ਫਿਰ ਆਏ ॥੭॥੪੫॥

dhes bidhes jeete fir aae ||7||45||

They returned after conquering many countries.7.45.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੇਵ ਸਬੈ ਤ੍ਰਾਸਤਿ ਭਏ ਮਨ ਮੋ ਕੀਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥

dhev sabai traasat bhe man mo keeyo bichaar ||

All the gods were filled with fear and thought in their mind

ਸਰਨ ਭਵਾਨੀ ਕੀ ਸਬੈ ਭਾਜਿ ਪਰੇ ਨਿਰਧਾਰ ॥੮॥੪੬॥

saran bhavaanee kee sabai bhaaj pare niradhaar ||8||46||

Being helpless, they all ran to come under the refuge of the goddess.8.46.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਦੇਵ ਭਾਜੀਅੰ ॥

s traas dhev bhaajeea(n) ||

ਬਸੇਖ ਲਾਜ ਲਾਜੀਅੰ ॥

basekh laaj laajeea(n) ||

The gods ran in great fear and felt ashamed with particular self-abasment.

ਬਿਸਿਖ ਕਾਰਮੰ ਕਸੇ ॥

bisikh kaarama(n) kase ||

ਸੁ ਦੇਵਿ ਲੋਕ ਮੋ ਬਸੇ ॥੯॥੪੭॥

s dhev lok mo base ||9||47||

They had fitted poisonous shafts in their bows and in this way they went ot reside in the city of goddess.9.47.

ਤਬੈ ਪ੍ਰਕੋਪ ਦੇਬਿ ਹੁਐ ॥

tabai prakop dheb huaai ||

ਚਲੀ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ॥

chalee su sasatr asatr lai ||

Then the goddess was filled with great rage and marched towards the battlefield with her weapons and arms.

ਸੁ ਮੁਦ ਪਾਨਿ ਪਾਨ ਕੈ ॥

s mudh paan paan kai ||

ਗਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਨਿ ਲੈ ॥੧੦॥੪੮॥

gajee kirapaan paan lai ||10||48||

She drank the nectar in ther delight and roared wihile taking the sword in

her hand.10.48.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਸੁਨੀ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ॥

sunee dhev baanee ||

ਚੜੀ ਸਿੰਘ ਰਾਨੀ ॥

chaRee si(n)gh raanee ||

Listening to the talk of the gods, the queen (goddess) munted the lion.

ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥

subha(n) sasatr dhaare ||

ਸਭੇ ਪਾਪ ਟਾਰੇ ॥੧੧॥੪੯॥

sabhe paap Taare ||11||49||

She had worn all her auspicious weapons and she is the one who effaces

all the sins.11.49.

ਕਰੋ ਨਦ ਨਾਦੰ ॥

karo nadh naadha(n) ||

ਮਹਾ ਮਦ ਮਾਦੰ ॥

mahaa madh maadha(n) ||

The goddess commanded that highly inebriating trumpets besounded.

ਭਯੋ ਸੰਖ ਸੋਰੰ ॥

bhayo sa(n)kh sora(n) ||

ਸੁਨਿਯੋ ਚਾਰ ਓਰੰ ॥੧੨॥੫੦॥

suniyo chaar ora(n) ||12||50||

Then the conches created great noise, which was heard. In all the four

directions.12.50.

ਉਤੇ ਦੈਤ ਧਾਏ ॥

aute dhait dhaae ||

ਬਡੀ ਸੈਨ ਲਿਆਏ ॥

baddee sain liaae ||

The demons marched forward and brought great forces.

ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥

mukha(n) rakat naina(n) ||

ਬਕੇ ਬੰਕ ਬੈਣੰ ॥੧੩॥੫੧॥

bake ba(n)k baina(n) ||13||51||

Their faces and eyes were red like blood and they shouted prickig

words.13.51.

ਚਵੰ ਚਾਰ ਢੂਕੇ ॥

chava(n) chaar ddooke ||

ਮੁਖੰ ਮਾਰੁ ਕੂਕੇ ॥

mukha(n) maar kooke ||

Four types of forces rushed and shouted from their mouths: “Kill, Kill”.

ਲਏ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥

le baan paana(n) ||

ਸੁ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੧੪॥੫੨॥

s kaatee kirapaana(n) ||14||52||

They took up in their hands the arrows, daggers and swords.14.52.

ਮੰਡੇ ਮਧ ਜੰਗੰ ॥

ma(n)dde madh ja(n)ga(n) ||

ਪ੍ਰਹਾਰੰ ਖਤੰਗੰ ॥

prahaara(n) khata(n)ga(n) ||

They are all active in warfare and shoot arrows.

ਕਰਉਤੀ ਕਟਾਰੰ ॥

karautee kaTaara(n) ||

ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੧੫॥੫੩॥

auThee sasatr jhaara(n) ||15||53||

The weapons like swods and daggers glisten.15.53.

ਮਹਾ ਬੀਰ ਢਾਏ ॥

mahaa beer ddaae ||

ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥

sarogha(n) chalaae ||

The great heroes rushed forward and many on them shot arrows.

ਕਰੈ ਬਾਰਿ ਬੈਰੀ ॥

karai baar bairee ||

ਫਿਰੇ ਜਜੋ ਗੰਗੈਰੀ ॥੧੬॥੫੪॥

fire jayo ga(n)gairee ||16||54||

They strike blows on the enemy with much swiftness like the watter-

bird.16.54.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਉਧਿਤ ਸਟਾਯੰ ਉਤੈ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥

audhit saTaaya(n) utai si(n)gh dhaayo ||

With elevated tail and full of rage the lion ran forward.

ਇਤੇ ਸੰਖ ਲੈ ਹਾਥਿ ਦੇਵੀ ਬਜਾਯੋ ॥

eite sa(n)kh lai haath dhevee bajaayo ||

There the goddess holding the conch in her hand, blew it.

ਪੁਰੀ ਚਉਦਹੂੰਯੰ ਰਹਿਯੋ ਨਾਦ ਪੂਰੰ ॥

puree chaudhahoo(n)ya(n) rahiyo naadh poora(n) ||

Its sound reverberated in all the fourteen regions.

ਚਮਕਿਯੋ ਮੁਖੰ ਜੁਧ ਕੇ ਮਧਿ ਨੂਰੰ ॥੧੭॥੫੫॥

chamakiyo mukha(n) judh ke madh noora(n) ||17||55||

The face of the goddess was filled with brightness in the battlefield.17.55.

ਤਬੈ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣੰ ਮਚਿਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥

tabai dhoomr naina(n) machiyo sasatr dhaaree ||

Then Dhumar Nain, the weapon-wielder, was greatly excited.

ਲਏ ਸੰਗ ਜੋਧਾ ਬਡੇ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥

le sa(n)g jodhaa badde beer bhaaree ||

He took many brave warriors with him.

ਲਯੋ ਬੇੜਿ ਪਬੰ ਕੀਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥

layo beR paba(n) keeyo naadh u'cha(n) ||

They besieged the mountain and began to shout at the top of their voice.

ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨਿ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁਚੰ ॥੧੮॥੫੬॥

sune garabhaneeaan ke garabh mucha(n) ||18||56||

Which when heard could destroy the pregnancy of women.18.56.

ਸੁਣਿਯੋ ਨਾਦ ਸ੍ਰਵਣੰ ਕੀਯੋ ਦੇਵਿ ਕੋਪੰ ॥

suniyo naadh sravana(n) keeyo dhev kopa(n) ||

When the goddess heard voice of the demon-chief, she was greatly

enraged.

ਸਜੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਧਰੇ ਸੀਸਿ ਟੋਪੰ ॥

saje charam barama(n) dhare sees Topa(n) ||

She bedecked herself with shield and armour and wore the steel-helmet on

her head.

ਭਈ ਸਿੰਘ ਸੁਆਰੰ ਕੀਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥

bhiee si(n)gh suaara(n) keeyo naadh u'cha(n) ||

She mounted the lion and shouted loudly.

ਸੁਨੇ ਦੀਹ ਦਾਨਵਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੁਚੰ ॥੧੯॥੫੭॥

sune dheeh dhaanavaan ke maan mucha(n) ||19||57||

Hearing her shouts, the pride of the demons was destroyed.19.57.

ਮਹਾ ਕੋਪਿ ਦੇਵੀ ਧਸੀ ਸੈਨ ਮਧੰ ॥

mahaa kop dhevee dhasee sain madha(n) ||

In great ire, the goddess penetrated into the demon-army.

ਕਰੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਤਹਾ ਅਧੁ ਅਧੰ ॥

kare beer ba(n)ke tahaa adh adha(n) ||

She chopped into halves the great heroes.

ਜਿਸੈ ਧਾਇ ਕੈ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

jisai dhai kai sool saithee prahaariyo ||

On whomsoever the goddess struck her blow with her trident and the

destructive weapon (Saihathi)

ਤਿਨੇ ਫੇਰਿ ਪਾਣੰ ਨ ਬਾਣੰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥੨੦॥੫੮॥

tine fer paana(n) na baana(n) sa(n)bhaariyo ||20||58||

He could not hold again his bow and arrows in his hands.20.58.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਜਿਸੈ ਬਾਣ ਮਾਰਜੋ ॥

jisai baan maarayo ||

ਤਿਸੈ ਮਾਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥

tisai maar ddaarayo ||

Whosover was shot with the arrow, he was killed instantly.

ਜਿਤੈ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥

jitai si(n)gh dhaayo ||

ਤਿਤੈ ਸੈਨ ਘਾਯੋ ॥੨੧॥੫੯॥

titai sain ghaayo ||21||59||

Wherever the lion rushed forward, he destroyed the army.21.59.

ਜਿਤੈ ਘਾਇ ਡਾਲੇ ॥

jitai ghai ddaale ||

ਤਿਤੈ ਘਾਰਿ ਘਾਲੇ ॥

titai ghaar ghaale ||

All those who were killed, they were thrown into caves.

ਸਮੁਹਿ ਸਤ੍ਰ ਆਯੋ ॥

samuh satr aayo ||

ਸੁ ਜਾਨੇ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੨॥੬੦॥

s jaane na paayo ||22||60||

The enemies who confronted coul not return alive.22.60.

ਜਿਤੇ ਜੁਝ ਰੁਝੇ ॥

jite jujh rujhe ||

ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਜੁਝੇ ॥

tite a(n)t jujhe ||

Those who were active in the battlefield, they were all decimated.

ਜਿਨੈ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਲੇ ॥

jinai sasatr ghaale ||

ਤਿਤੇ ਮਾਰ ਡਾਲੇ ॥੨੩॥੬੧॥

tite maar ddaale ||23||61||

Those who caught hold of weapons, they were all killed.23.61.

ਤਬੈ ਮਾਤ ਕਾਲੀ ॥

tabai maat kaalee ||

ਤਪੀ ਤੇਜ ਜੁਵਾਲੀ ॥

tapee tej juvaalee ||

Then the mother Kali flared up like the flaming fire.

ਜਿਸੈ ਘਾਵ ਡਾਰਿਯੋ ॥

jisai ghaav ddaariyo ||

ਸੁ ਸੁਰਗੰ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥੨੪॥੬੨॥

s suraga(n) sidhaariyo ||24||62||

To whomsoever she struck, he departed for heaven.24.62.

ਘਰੀ ਅਧ ਮਧੰ ॥

gharee adh madha(n) ||

ਹਨਿਯੋ ਸੈਨ ਸੁਧੰ ॥

haniyo sain sudha(n) ||

The whole army was destroyed within a very short time.

ਹਨਿਯੋ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣੰ ॥

haniyo dhoomr naina(n) ||

ਸੁਨਿਯੋ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੨੫॥੬੩॥

suniyo dhev gaina(n) ||25||63||

Dhumar Nain was killed and the gods heard about it in heaven.25.63.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭਜੀ ਬਿਰੂਥਨਿ ਦਾਨਵੀ ਗਈ ਭੂਪ ਕੇ ਪਾਸ ॥

bhajee biroothan dhaanavee giee bhoop ke paas ||

The demon forces ran towards their king.

ਧੁਮ੍ਰਨੈਣ ਕਾਲੀ ਹਨਿਯੋ ਭਜੀਯੋ ਸੈਨ ਨਿਰਾਸ ॥੨੬॥੬੪॥

dhoomranain kaalee haniyo bhajeeyo sain niraas ||26||64||

Intimating him that Kali had killed Dhumar Nain and the forces had fled in disappointment.26.64.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਧੂਮ੍ਰਨੈਨ ਬਧਤ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨॥

eit sree bachitr naaTake cha(n)ddee charitr dhoomranain badhat dhuteeaa dhiaai sa(n)pooranam sat subham sat ||2||

Here ends the Second Chapter entitled ‘Killing of Dhumar Nain’, which

forms part of Chandi Charitra of BACHITTAR NATAK.2.

ਅਥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ath cha(n)dd mu(n)dd judh kathana(n) ||

Now the battle with Chand and Mund is described:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਹ ਬਿਧ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰ ਕਰ ਧਵਲਾ ਚਲੀ ਅਵਾਸ ॥

eeh bidh dhait sa(n)ghaar kar dhavalaa chalee avaas ||

In this way, killing the demons, the goddess Durga went to her abode.

ਜੋ ਯਹ ਕਥਾ ਪੜੈ ਸੁਨੈ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਾਸ ॥੧॥੬੫॥

jo yeh kathaa paRai sunai ridh sidh gireh taas ||1||65||

He who read or listens to this discourse, he will attain in his house wealth

and miraculous powers.1.65.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਧੂਮ੍ਰਨੈਣ ਜਬ ਸੁਣੇ ਸੰਘਾਰੇ ॥

dhoomranain jab sune sa(n)ghaare ||

When it was learnt that Dhumar Nain had been killed,

ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਤਬ ਭੂਪਿ ਹਕਾਰੇ ॥

cha(n)dd mu(n)dd tab bhoop hakaare ||

The demon-king then called Chand and Mund.

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰ ਪਠਏ ਸਨਮਾਨਾ ॥

bahu bidh kar paThe sanamaanaa ||

They were sent after bestowing many honours on them.

ਹੈ ਗੈ ਪਤਿ ਦੀਏ ਰਥ ਨਾਨਾ ॥੨॥੬੬॥

hai gai pat dhe'ee rath naanaa ||2||66||

And also many gifts like horses, elephants and chariots.2.66.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਰਖਿ ਦੇਬੀਅਹਿ ਜੇ ਆਏ ॥

piratham nirakh dhebe'eeh je aae ||

Those who had earlier seen the goddess

ਤੇ ਧਵਲਾ ਗਿਰਿ ਓਰਿ ਪਠਾਏ ॥

te dhavalaa gir or paThaae ||

They were sent towards kailash mountain (as spies).

ਤਿਨ ਕੀ ਤਨਿਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

tin kee tanik bhanak sun paiee ||

When the goddess heard some rumour about them

ਨਿਸਿਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਮਾਈ ॥੩॥੬੭॥

nisiree sasatr asatr lai maiee ||3||67||

She then promptly came down with her weapons and armour.3.67.

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਚਲੇ ਤਹਾ ਰਣਿ ਰਾਛਸੇਾਂਦ੍ਰ ਅਨੇਕ ॥

saaj saaj chale tahaa ran raachhaseaa(n)dhr anek ||

Decorating their forces many demon-generals marched towards the battlefield.

ਅਰਧ ਮੁੰਡਿਤ ਮੁੰਡਿਤੇਕ ਜਟਾ ਧਰੇ ਸੁ ਅਰੇਕ ॥

aradh mu(n)ddit mu(n)dditek jaTaa dhare su arek ||

Many warriors are with half-shaven heads, many with fullshaven hads and many are with matted hair.

ਕੋਪਿ ਓਪੰ ਦੈ ਸਬੈ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥

kop opa(n) dhai sabai kar sasatr asatr nachai ||

All of them in great fury, are causing the dance of their weapons and armour.

ਧਾਇ ਧਾਇ ਕਰੈ ਪ੍ਰਹਾਰਨ ਤਿਛ ਤੇਗ ਕੰਪਾਇ ॥੪॥੬੮॥

dhai dhai karai prahaaran tichh teg ka(n)pai ||4||68||

They are running and striking blows, causing their sharp swords to shake and glitter. 4.68

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲਗੇ ਜਿਤੇ ਸਬ ਫੂਲ ਮਾਲ ਹੁਐ ਗਏ ॥

sasatr asatr lage jite sab fool maal huaai ge ||

All the blows of weapons and arms, which struck the goddess, they

appeared as garlands of flowers around her neck.

ਕੋਪ ਓਪ ਬਿਲੋਕਿ ਅਤਿਭੁਤ ਦਾਨਵੰ ਬਿਸਮੈ ਭਏ ॥

kop op bilok atibhut dhaanava(n) bisamai bhe ||

Seeing this all the demons were filled with anger and astonishment.

ਦਉਰ ਦਉਰ ਅਨੇਕ ਆਯੁਧ ਫੇਰਿ ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰਹੀ ॥

dhaur dhaur anek aayudh fer fer prahaarahee ||

Many of them, running ahead repeatedly strike blows with their weapons.

ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਗਿਰੈ ਅਰੇਕ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਹੀ ॥੫॥੬੯॥

joojh joojh girai arek su maar maar pukaarahee ||5||69||

And with shouts of “kill, kill”, they are fighting and falling down.5.69.

ਰੇਲਿ ਰੇਲਿ ਚਲੇ ਹਏਾਂਦ੍ਰਨ ਪੇਲਿ ਪੇਲਿ ਗਜੇਾਂਦ੍ਰ ॥

rel rel chale heaa(n)dhran pel pel gajeaa(n)dhr ||

The horse-rider generals are driving forward theh horses and the elephant-rider generals are goading their elephants.

ਝੇਲਿ ਝੇਲਿ ਅਨੰਤ ਆਯੁਧ ਹੇਲਿ ਹੇਲਿ ਰਿਪੇਾਂਦ੍ਰ ॥

jhel jhel ana(n)t aayudh hel hel ripeaa(n)dhr ||

Facing unlimited weapons, the enemies’ generals, enduring the blows, are

still making an assault.

ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਖਤੰਗ ॥

gaeh gaeh fire favajan baeh baeh khata(n)g ||

The armies crushing the warriors are marching forward and showering their arrows.

ਅੰਗ ਭੰਗ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਣਿ ਰੰਗ ਸੂਰ ਉਤੰਗ ॥੬॥੭੦॥

a(n)g bha(n)g gire kahoo(n) ran ra(n)g soor uta(n)g ||6||70||

Many heroic fighters, becoming limbless, have fallen down in the battlefield.6.70.

ਝਾਰਿ ਝਾਰਿ ਫਿਰੇ ਸਰੋਤਮ ਡਾਰਿ ਝਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥

jhaar jhaar fire sarotam ddaar jhaar kirapaan ||

Some where the shafts are falling like rain-showers and somewhere the swords are striking blows collectively.

ਸੈਲ ਸੇ ਰਣਿ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਸੂਰ ਸੀਸ ਬਖਾਨ ॥

sail se ran pu(n)j ku(n)jar soor sees bakhaan ||

The elephants seen together are like stony rocks and the heads of the

warriors appear like stones.

ਬਕ੍ਰ ਨਕ੍ਰ ਭੁਜਾ ਸੁ ਸੋਭਿਤ ਚਕ੍ਰ ਸੇ ਰਥ ਚਕ੍ਰ ॥

bakr nakr bhujaa su sobhit chakr se rath chakr ||

The crooked arms appear like octopus and the chariot wheels are like tortoises.

ਕੇਸ ਪਾਸਿ ਸਿਬਾਲ ਸੋਹਤ ਅਸਥ ਚੂਰ ਸਰਕ੍ਰ ॥੭॥੭੧॥

kes paas sibaal sohat asath choor sarakr ||7||71||

The hair seem like noose and scum and the crushed bones like sand.7.71.

ਸਜਿ ਸਜਿ ਚਲੇ ਹਥਿਆਰਨ ਗਜਿ ਗਜਿ ਗਜੇਾਂਦ੍ਰ ॥

saj saj chale hathiaaran gaj gaj gajeaa(n)dhr ||

The warriors have bedecked themselves with weapons and the elephants are roaring wihil moving forward.

ਬਜਿ ਬਜਿ ਸਬਜ ਬਾਜਨ ਭਜਿ ਭਜਿ ਹਏਾਂਦ੍ਰ ॥

baj baj sabaj baajan bhaj bhaj heaa(n)dhr ||

The horse-riding warriors are speedily moving with the sounds of various

types of musical instruments.

ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕੈ ਹਥੀਆਰ ਹਾਥਿ ਸੰਭਾਰ ॥

maar maar pukaar kai hatheeaar haath sa(n)bhaar ||

Holding their weapons in their hands, the heroes are shouting “kill, kill”.

ਧਾਇ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨਿਸਾਚ ਬਾਇ ਸੰਖ ਅਪਾਰ ॥੮॥੭੨॥

dhai dhai pare nisaach bai sa(n)kh apaar ||8||72||

Blowing many conches, the demons are running in the battlefield.8.72.

ਸੰਖ ਗੋਯਮੰ ਗਜੀਯੰ ਅਰੁ ਸਜੀਯੰ ਰਿਪੁਰਾਜ ॥

sa(n)kh goyama(n) gajeeya(n) ar sajeeya(n) ripuraaj ||

The conches and horns are being blown loudly and the generals of the

enemy are ready for war.

ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਿਤੇ ਤਜਿ ਲਾਜ ਬੀਰ ਨਿਲਾਜ ॥

bhaaj bhaaj chale kite taj laaj beer nilaaj ||

Somewhere the cowards, forsaking their shame, are running away.

ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਭੁੰਕੀਅੰ ਅਰੁ ਧੁੰਕੀਅੰ ਸੁ ਨਿਸਾਣ ॥

bheem bheree bhu(n)keea(n) ar dhu(n)keea(n) su nisaan ||

The sound of large-sized drums is being heard and the flags are fluttering.

ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਗਦਾਣ ॥੯॥੭੩॥

gaeh gaeh fire favajan baeh baeh gadhaan ||9||73||

The forces are roaming and striking their maces.9.73.

ਬੀਰ ਕੰਗਨੇ ਬੰਧਹੀ ਅਰੁ ਅਛਰੈ ਸਿਰ ਤੇਲੁ ॥

beer ka(n)gane ba(n)dhahee ar achharai sir tel ||

The heavenly maids are bedecking themselves and offering ornaments to the warriors.

ਬੀਰ ਬੀਨਿ ਬਰੇ ਬਰੰਗਨ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫੁਲੇਲ ॥

beer been bare bara(n)gan ddaar ddaar fulel ||

Selecting their heroes, the heavenly ladies are being bound with them in

wedlock by showrering the oil impregnated with the essence of flowers.

ਘਾਲਿ ਘਾਲਿ ਬਿਵਾਨ ਲੇਗੀ ਫੇਰਿ ਫੇਰਿ ਸੁ ਬੀਰ ॥

ghaal ghaal bivaan legee fer fer su beer ||

They have taken away the warriors with them in their vehicles.

ਕੂਦਿ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਤਹਾ ਤੇ ਝਾਗਿ ਝਾਗਿ ਸੁ ਤੀਰ ॥੧੦॥੭੪॥

koodh koodh pare tahaa te jhaag jhaag su teer ||10||74||

The heroes inebriated for fighting in thhe war, jump from the vehicles and being shot with arrows, fall down below.10.74

ਹਾਕਿ ਹਾਕਿ ਲਰੇ ਤਹਾ ਰਣਿ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਭਟੇਾਂਦ੍ਰ ॥

haak haak lare tahaa ran reejh reejh bhaTeaa(n)dhr ||

Delightfully shouting in the battlefield, the heroic generals have waged

war.

ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਲਯੋ ਜਿਨੈ ਕਈ ਬਾਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪੇਾਂਦ੍ਰ ॥

jeet jeet layo jinai kiee baar i(n)dhr upeaa(n)dhr ||

Who had several times conquered the king and other chieftains of gods.

ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਦਏ ਕਪਾਲੀ ਬਾਟਿ ਬਾਟਿ ਦਿਸਾਨ ॥

kaaT kaaT dhe kapaalee baaT baaT dhisaan ||

Whom Durga (Kapali) chpped and threw in various directions.

ਡਾਟਿ ਡਾਟਿ ਕਰਿ ਦਲੰ ਸੁਰ ਪਗੁ ਪਬ ਪਿਸਾਨ ॥੧੧॥੭੫॥

ddaaT ddaaT kar dhala(n) sur pag pab pisaan ||11||75||

And with those who had ground the mountains with the strength of their

hands and feet 11.75.

ਧਾਇ ਧਾਇ ਸੰਘਾਰੀਅਂ ਰਿਪੁ ਰਾਜ ਬਾਜ ਅਨੰਤ ॥

dhai dhai sa(n)ghaareea(n) rip raaj baaj ana(n)t ||

The enemies speedily marching agead are killing countless horses.

ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਸਰਤਾ ਉਠੀ ਰਣ ਮਧਿ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥

sron kee sarataa uThee ran madh roop dhura(n)t ||

And in the battlefield, the terrible stream of blood is flowing.

ਬਾਣ ਅਉਰ ਕਮਾਣ ਸੈਹਥੀ ਸੂਲ ਤਿਛ ਕੁਠਾਰ ॥

baan aaur kamaan saihathee sool tichh kuThaar ||

The weapons like bow and arrows, sword, trident and sharpo axe are being used.

ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਹਣੇ ਦੋਊ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਾਲਿ ਕ੍ਵਾਰ ॥੧੨॥੭੬॥

cha(n)dd mu(n)dd hane dhouoo kar kop kaal kravaar ||12||76||

The goddess Kali in great rage, struck down and killed both Chand and

Mund.12.76.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਮਾਰੇ ਦੋਊ ਕਾਲੀ ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਵਾਰਿ ॥

cha(n)dd mu(n)dd maare dhouoo kaalee kop kravaar ||

Kali in great rage, struck down both Chand and Mund and killed them.

ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਸੈਨਾ ਹੁਤੀ ਛਿਨ ਮੋ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥੧੩॥੭੭॥

aaur jitee sainaa hutee chhin mo dhiee sa(n)ghaar ||13||77||

And all the army, that was there, was destroyed in and instant.13.77.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਬਧਹ ਤ੍ਰਿਤਯੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤ ॥੩॥

eit sree bachitr naaTake cha(n)ddee charitre cha(n)dd mu(n)dd badheh tiratayo dhiaai sa(n)pooranam sat subham sat ||3||

Here ends the Third Chapter entitled ‘Killing of Chad and Mund’ of Chandi

Charitra in BACHITTAR NATAK.3.

ਅਥ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ath rakat beeraj judh kathana(n) ||

Now the war with Rakat Biraj is described:

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORATHA

ਸੁਨੀ ਭੂਪ ਇਮ ਗਾਥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਕਾਲੀ ਹਨੇ ॥

sunee bhoop im gaath cha(n)dd mu(n)dd kaalee hane ||

The demons-king heard this news that Kali had killed Chand and Mund.

ਬੈਠ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋ ਭ੍ਰਾਤ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਤ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਏ ॥੧॥੭੮॥

baiTh bhraat so bhraat ma(n)tr karat ieh bidh bhe ||1||78||

Then the brothers sat and decided in this manner: 1.78.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਰਕਤਬੀਜ ਤਪ ਭੂਪਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

rakatabeej tap bhoop bulaayo ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੇ ਤਹਾ ਪਠਾਯੋ ॥

amit dharab dhe tahaa paThaayo ||

Then the king called Rakat Beej and sent him after giving him enormous wealth.

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦਈ ਬਿਰੂਥਨ ਸੰਗਾ ॥

bahu bidh dhiee biroothan sa(n)gaa ||

ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥੨॥੭੯॥

hai gai rath paidhal chatura(n)gaa ||2||79||

He was also given various types of forces, which was fourfold: on horses,

on elephants, on chariots and on foot.2.79.

ਰਕਤਬੀਜ ਦੈ ਚਲਿਯੋ ਨਗਾਰਾ ॥

rakatabeej dhai chaliyo nagaaraa ||

ਦੇਵ ਲੋਗ ਲਉ ਸੁਨੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥

dhev log lau sunee pukaaraa ||

Rakat Beej marched after sounding his trumpet, which was heard even in the habitation of gods.

ਕੰਪੀ ਭੂਮਿ ਗਗਨ ਥਹਰਾਨਾ ॥

ka(n)pee bhoom gagan thaharaanaa ||

ਦੇਵਨ ਜੁਤਿ ਦਿਵਰਾਜ ਡਰਾਨਾ ॥੩॥੮੦॥

dhevan jut dhivaraaj ddaraanaa ||3||80||

The earth ttrembled and the sky vibrated, all the godds including the king

were filled with fear.3.80.

ਧਵਲਾ ਗਿਰਿ ਕੇ ਜਬ ਤਟ ਆਇ ॥

dhavalaa gir ke jab taT aai ||

ਢੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਏ ॥

dhu(n)dhabh ddol miradha(n)g bajaae ||

When they came near the Kailash mountain, they sounded trumpets, drums and tabours.

ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਾ ਕੁਲਾਹਲ ਕਾਨਾ ॥

jab hee sunaa kulaahal kaanaa ||

ਉਤਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਨਾਨਾ ॥੪॥੮੧॥

autaree sasatr asatr lai naanaa ||4||81||

When the gods heard the noises with their ears, the goddess Durga

descended the mountain, taking many weapons and arms.4.81.

ਛਹਬਰ ਲਾਇ ਬਰਖੀਯੰ ਬਾਣੰ ॥

chhahabar lai barakheeya(n) baana(n) ||

ਬਾਜ ਰਾਜ ਅਰੁ ਗਿਰੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥

baaj raaj ar gire kikaana(n) ||

The goddess showered arrows like incessant rain, which caused the horses and their riders fall down.

ਢਹਿ ਢਹਿ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥

ddeh ddeh pare subhaT siradhaaraa ||

ਜਨੁ ਕਰ ਕਟੈ ਬਿਰਛ ਸੰਗ ਆਰਾ ॥੫॥੮੨॥

jan kar kaTai birachh sa(n)g aaraa ||5||82||

Many warriors and their chieftainsfell, it seemed as if the trees had been

sawed.5.82.

ਜੇ ਜੇ ਸਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹੇ ਭਏ ॥

je je satr saamuhe bhe ||

ਬਹੁਰ ਜੀਅਤ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਨਹੀ ਗਏ ॥

bahur jeeat gireh ke nahee ge ||

Those enemies ho came in front of her, they could not again return to their homes alive.

ਜਿਹ ਪਰ ਪਰਤ ਭਈ ਤਰਵਾਰਾ ॥

jeh par parat bhiee taravaaraa ||

ਇਕਿ ਇਕਿ ਤੇ ਭਏ ਦੋ ਦੋ ਚਾਰਾ ॥੬॥੮੩॥

eik ik te bhe dho dho chaaraa ||6||83||

Those who were struck by the sword, they fell down in two halves or four

quarters.6.83.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ਸੁਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥

jhimee tej tega(n) surosa(n) prahaara(n) ||

The sword which she has struck in ire

ਖਿਮੀ ਦਾਮਿਨੀ ਜਾਣ ਭਾਦੋ ਮਝਾਰੰ ॥

khimee dhaaminee jaan bhaadho majhaara(n) ||

It hath hlistened like lightning in the month of Bhadon.

ਉਦੇ ਨਦ ਨਾਦੰ ਕੜਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥

audhe nadh naadha(n) kaRake kamaana(n) ||

The jingling sound of bows appears like the sound of flowing stream.

ਮਚਿਯੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥੭॥੮੪॥

machiyo loh kroha(n) abhoota(n) bhayaana(n) ||7||84||

And the steel-weapons have been struck in great anger, which appear

unique and frightening.7.84.

ਬਜੇ ਭੇਰਿ ਭੇਰੀ ਜੁਝਾਰੇ ਝਣੰਕੇ ॥

baje bher bheree jujhaare jhana(n)ke ||

The sound of drums rises in the battle and the warriors glisten their weapons.

ਪਰੀ ਕੁਟ ਕੁਟੰ ਲਗੇ ਧੀਰ ਧਕੇ ॥

paree kuT kuTa(n) lage dheer dhake ||

There is a great rush of blows and the men of endurance are experiencing

shocks.

ਚਵੀ ਚਾਵਡੀਯੰ ਨਫੀਰੰ ਰਣੰਕੰ ॥

chavee chaavaddeeya(n) nafeera(n) rana(n)ka(n) ||

The vultures shriek and the clarionets are being played.

ਮਨੋ ਬਿਚਰੰ ਬਾਘ ਬੰਕੇ ਬਬਕੰ ॥੮॥੮੫॥

mano bichara(n) baagh ba(n)ke babaka(n) ||8||85||

It appears that terrible tigers are roaring and roaming.8.85.

ਉਤੇ ਕੋਪੀਯੰ ਸ੍ਰੋਣਬਿੰਦੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥

aute kopeeya(n) sronabi(n)dha(n) su beera(n) ||

On the other side the demon warrior Rkat Beej was infuriated.

ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਆਨਿ ਤੀਰੰ ॥

prahaare bhalee bhaat so aan teera(n) ||

He shot his arrows very dexterously.

ਉਤੇ ਦਉਰ ਦੇਵੀ ਕਰਿਯੋ ਖਗ ਪਾਤੰ ॥

aute dhaur dhevee kariyo khag paata(n) ||

The goddess then speedily struck her sword.

ਗਰਿਯੋ ਮੂਰਛਾ ਹੁਐ ਭਯੋ ਜਾਨੁ ਘਾਤੰ ॥੯॥੮੬॥

gariyo moorachhaa huaai bhayo jaan ghaata(n) ||9||86||

Which cused the demon to fall senseless, it seemed that he has passed away.9.86.

ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਨਾਯੰ ਮਹਾਬੀਰ ਗਜਿਯੋ ॥

chhuTee moorachhanaaya(n) mahaabeer gajiyo ||

When he came to senses, the mighty hero roared.

ਘਰੀ ਚਾਰ ਲਉ ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਬਜਿਯੋ ॥

gharee chaar lau saar so saar bajiyo ||

For four gharis, the steel clasged with steel.

ਲਗੇ ਬਾਣ ਸ੍ਰੋਣੰ ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਜੁਧੇ ॥

lage baan srona(n) giriyo bhoom judhe ||

With the infliction of the arrow of the goddess, the blood of Rakat Beej began to fall on the ground.

ਉਠੇ ਬੀਰ ਤੇਤੇ ਕੀਏ ਨਾਦ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥੧੦॥੮੭॥

auThe beer tete ke'ee naadh krudha(n) ||10||87||

With innumerable drops of blood arose innumerable Rakat Beejas, who

began to shout with rage.10.87

ਉਠੇ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ਤਿਤੇ ਕਾਲ ਕੂਟੇ ॥

auThe beer jete tite kaal kooTe ||

All the warriors who arose, were destroyed by Kali.

ਪਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਕਹੂੰ ਗਾਤ ਟੂਟੇ ॥

pare charam barama(n) kahoo(n) gaat TooTe ||

Somewhere their shields, armour and wounded bodies are lying scattered

ਜਿਤੀ ਭੂਮਿ ਮਧੰ ਪਰੀ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥

jitee bhoom madha(n) paree sron dhaara(n) ||

With all the drops of blood that fall on the ground.

ਜਗੇ ਸੂਰ ਤੇਤੇ ਕੀਏ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੧੧॥੮੮॥

jage soor tete ke'ee maar maara(n) ||11||88||

The same number of warriors arise shouting “kill, kill”. 11.88.

ਪਰੀ ਕੁਟ ਕੁਟੰ ਰੁਲੇ ਤਛ ਮੁਛੰ ॥

paree kuT kuTa(n) rule tachh muchha(n) ||

There were struck blows after blows and the warriors being chopped are

rolling in dust.

ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡੰ ਕਹੂੰ ਮਾਸੁ ਮੁਛੰ ॥

kahoo(n) mu(n)dd tu(n)dda(n) kahoo(n) maas muchha(n) ||

Their heads, faces and pieces of flesh are lying scattered.

ਭਯੋ ਚਾਰ ਸੈ ਕੋਸ ਲਉ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

bhayo chaar sai kos lau beer kheta(n) ||

For four hundred kos, the battlefield was occupied by warriors.

ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦ੍ਰੰ ਬਿਚੇਤੰ ॥੧੨॥੮੯॥

bidhaare pare beer bira(n)dhra(n) bicheta(n) ||12||89||

Most of whom are lying dead or senseless.12.89.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥

chahoo(n) or ddooke ||

ਮੁਖੰ ਮਾਰੁ ਕੂਕੇ ॥

mukha(n) maar kooke ||

ਝੰਡਾ ਗਡ ਗਾਢੇ ॥

jha(n)ddaa gadd gaadde ||

ਮਚੇ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ॥੧੩॥੯੦॥

mache ros baadde ||13||90||

They have fixed firmly their banners and in excitement their rage is

increasing.13.90.

ਭਰੇ ਬੀਰ ਹਰਖੰ ॥

bhare beer harakha(n) ||

ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥

karee baan barakha(n) ||

The warriors filled with delight are showering their arrows.

ਚਵੰ ਚਾਰ ਢੁਕੇ ॥

chava(n) chaar dduke ||

ਪਛੇ ਆਹੁ ਰੁਕੇ ॥੧੪॥੯੧॥

pachhe aahu ruke ||14||91||

All the four types of forces are moving forward and staying in their

arens.14.91.

ਪਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥

paree sasatr jhaara(n) ||

ਚਲੀ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥

chalee sron dhaara(n) ||

With the use of all the weapons, the stream of blood began to flow.

ਉਠੇ ਬੀਰ ਮਾਨੀ ॥

auThe beer maanee ||

ਧਰੇ ਬਾਨ ਹਾਨੀ ॥੧੫॥੯੨॥

dhare baan haanee ||15||92||

The most honoured warriors arose with bow and arrows in their

hands.15.92.

ਮਹਾ ਰੋਸਿ ਗਜੇ ॥

mahaa ros gaje ||

ਤੁਰੀ ਨਾਦ ਬਜੇ ॥

turee naadh baje ||

They are raaring in great anger, and the clarionets and drums are being

played.

ਭਏ ਰੋਸ ਭਾਰੀ ॥

bhe ros bhaaree ||

ਮਚੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੧੬॥੯੩॥

mache chhatradhaaree ||16||93||

Filled with great fury, the wielders of canopies are much excited.16.93.

ਹਕੰ ਹਾਕ ਬਜੀ ॥

haka(n) haak bajee ||

ਫਿਰੈ ਸੈਣ ਭਜੀ ॥

firai sain bhajee ||

There are shouts after shouts and the forces are running hither and thither.

ਪਰਿਯੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥

pariyo loh kroha(n) ||

ਛਕੇ ਸੂਰ ਸੋਹੰ ॥੧੭॥੯੪॥

chhake soor soha(n) ||17||94||

With great ire, the steel is being used, and the inebriated warriors look glorious.17.94.

ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥

gire a(n)g bha(n)ga(n) ||

ਦਵੰ ਜਾਨੁ ਦੰਗੰ ॥

dhava(n) jaan dha(n)ga(n) ||

The warriors with chopped limbs have fallen and the red blood appears

like flaming fire.

ਕੜੰਕਾਰ ਛੁਟੇ ॥

kaRa(n)kaar chhuTe ||

ਝਣੰਕਾਰ ਉਠੇ ॥੧੮॥੯੫॥

jhana(n)kaar uThe ||18||95||

The jingling and the twanging sounds of weapons are being heard.18.95.

ਕਟਾ ਕਟ ਬਾਹੇ ॥

kaTaa kaT baahe ||

ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈ ॥

aubhai jeet chaahai ||

The weapons are being struck with clinking sound and both sides wan

their victory.

ਮਹਾ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥

mahaa madh maate ||

ਤਪੇ ਤੇਜ ਤਾਤੇ ॥੧੯॥੯੬॥

tape tej taate ||19||96||

Many are intoxicated with wine and in great fury, they appear highly

inflamed.19.96.

ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚੇ ॥

rasa(n) rudhr raache ||

ਉਭੈ ਜੁਧ ਮਾਚੇ ॥

aubhai judh maache ||

They are flushed with rage and are absorbed in waging war.

ਕਰੈ ਬਾਣ ਅਰਚਾ ॥

karai baan arachaa ||

ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੨੦॥੯੭॥

dhanur bedh charachaa ||20||97||

They offer arrows and are discussing archery.20.97.

ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ॥

mache beer beera(n) ||

ਉਠੀ ਝਾਰ ਤੀਰੰ ॥

auThee jhaar teera(n) ||

The heroes are absorbed in heroic feats and are rainiong the shafts.

ਗਲੋ ਗਡ ਫੋਰੈ ॥

galo gadd forai ||

ਨਹੀ ਨੈਨ ਮੋਰੈ ॥੨੧॥੯੮॥

nahee nain morai ||21||98||

They are penetrating into the warrior-stronghold and do not turn away their eyes from it.21.98.

ਸਮੁਹ ਸਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥

samuh sasatr barakhe ||

ਮਹਿਖੁਆਸੁ ਕਰਖੇ ॥

mahikhuaas karakhe ||

They are striking their weapons, facing the enemy and are pulling their

bow-strings.

ਕਰੈ ਤੀਰ ਮਾਰੰ ॥

karai teer maara(n) ||

ਬਹੈ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥੨੨॥੯੯॥

bahai loh dhaara(n) ||22||99||

They are showering the arrows and striking the sharp steel-arms.22.99.

ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ ॥

nadhee sron poora(n) ||

ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥

firee gain hoora(n) ||

The stream of blood has become full and the houris are roaming in the sky.

ਗਜੈ ਗੈਣਿ ਕਾਲੀ ॥

gajai gain kaalee ||

ਹਸੀ ਖਪਰਾਲੀ ॥੨੩॥੧੦੦॥

hasee khaparaalee ||23||100||

The goddess Kali is roaring in the firmament and the female demon of the begging bowl is laughing.23.100.

ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ॥

kahoo(n) baaj maare ||

ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਭਾਰੇ ॥

kahoo(n) soor bhaare ||

Somewhere there are dead horses and somewhere the fallen mighty warriors.

ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਟੂਟੈ ॥

kahoo(n) charam TooTai ||

ਫਿਰੇ ਗਜ ਫੂਟੈ ॥੨੪॥੧੦੧॥

fire gaj fooTai ||24||101||

Somewhere there are broken shields and somewhere the wounded

elephants are roaming.24.101.

ਕਹੂੰ ਬਰਮ ਬੇਧੇ ॥

kahoo(n) baram bedhe ||

ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਛੇਦੇ ॥

kahoo(n) charam chhedhe ||

Somewhere the armour is penetrated and the inflicted skein is being seen.

ਕਹੂੰ ਪੀਲ ਪਰਮੰ ॥

kahoo(n) peel parama(n) ||

ਕਟੇ ਬਾਜ ਬਰਮੰ ॥੨੫॥੧੦੨॥

kaTe baaj barama(n) ||25||102||

Somewhere there are chopped elephants and somewhere the saddles of

horses are seen cut down.25.102.

ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁਝੇ ॥

balee bair rujhe ||

ਸਮੁਹਿ ਸਾਰ ਜੁਝੇ ॥

samuh saar jujhe ||

The brave warriors are engaged in inimical acts, all of them are fightning with their weapons.

ਲਖੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

lakhe beer kheta(n) ||

ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨੬॥੧੦੩॥

nache bhoot preta(n) ||26||103||

Realising the presence of warriors in the battlefield, the ghosts and evil

spirits are dancing.26.103.

ਨਚੇ ਮਾਸਹਾਰੀ ॥

nache maasahaaree ||

ਹਸੇ ਬ੍ਯੋਮਚਾਰੀ ॥

hase brayomachaaree ||

The meat-eaters are dancing, those who roam in the sky, are laughing.

ਕਿਲਕ ਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥

kilak kaar ka(n)ka(n) ||

ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥੨੭॥੧੦੪॥

mache beer ba(n)ka(n) ||27||104||

The crows are cawing and the elegant warriors are intoxicated.27.104.

ਛੁਭੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

chhubhe chhatradhaaree ||

ਮਹਿਖੁਆਸ ਚਾਰੀ ॥

mahikhuaas chaaree ||

The wears of canopies are full of fury and from their bows shoot their arrows.

ਉਠੇ ਛਿਛ ਇਛੰ ॥

auThe chhichh ichha(n) ||

ਚਲੇ ਤੀਰ ਤਿਛੰ ॥੨੮॥੧੦੫॥

chale teer tichha(n) ||28||105||

They are desirous of their victory and thus are shooting their sharp shafts.28.105.

ਗਣੰ ਗਾਧ੍ਰਬੇਯੰ ॥

gana(n) gaadhrabeya(n) ||

ਚਰੰ ਚਾਰਣੇਸੰ ॥

chara(n) chaaranesa(n) ||

Ganas, Gandharvas, spies, minstrels and the Siddhas with miraculous

powers.

ਹਸੇ ਸਿਧ ਸਿਧੰ ॥

hase sidh sidha(n) ||

ਮਚੇ ਬੀਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥੨੯॥੧੦੬॥

mache beer krudha(n) ||29||106||

All of them laugh and the warriors are inebriatedwith rage.29.106.

ਡਕਾ ਡਕ ਡਾਕੈ ॥

ddakaa ddak ddaakai ||

ਹਕਾ ਹਕ ਹਾਕੈ ॥

hakaa hak haakai ||

The vampires are belching and the egoist warriors are shouting.

ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ॥

bhakaa bhu(n)k bheree ||

ਡਮਕ ਡਾਕ ਡੇਰੀ ॥੩੦॥੧੦੭॥

ddamak ddaak dderee ||30||107||

The drums are creating loud sound and there are clanging noises.30.107.

ਮਹਾ ਬੀਰ ਗਾਜੇ ॥

mahaa beer gaaje ||

ਨਵੰ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥

nava(n) naadh baaje ||

The mighty warriors are roaring and the new instruments are being sounded.

ਧਰਾ ਗੋਮ ਗਜੇ ॥

dharaa gom gaje ||

ਦ੍ਰੁਗਾ ਦੈਤ ਬਜੇ ॥੩੧॥੧੦੮॥

dhrugaa dhait baje ||31||108||

The trumpets are resounding and the forces of Durga and the demons are

fighting.31.108.

ਬਿਜੈ ਛੰਦ

bijai chha(n)dh

BIJAI STANZA

ਜੇਤਕ ਬਾਣ ਚਲੇ ਅਰਿ ਓਰ ਤੇ ਫੂਲ ਕੀ ਮਾਲ ਹੁਐ ਕੰਠਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥

jetak baan chale ar or te fool kee maal huaai ka(n)Th biraaje ||

All the arrows shot by the enemy bedeck as garlands of flowers around the neck of the goddess.

ਦਾਨਵ ਪੁੰਗਵ ਪੇਖਿ ਅਚੰਭਵ ਛੋਡਿ ਭਜੇ ਰਣ ਏਕ ਨ ਗਾਜੇ ॥

dhaanav pu(n)gav pekh acha(n)bhav chhodd bhaje ran ek na gaaje ||

Seeing this wonder the forces of the enemy have run away from the battlefield and none could stay there.

ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਭਰੇ ਸਭ ਸ੍ਰੋਣਤ ਪੈ ਗਨ ਤਾਜੇ ॥

ku(n)jar pu(n)j gire teh Thaur bhare sabh sronat pai gan taaje ||

Many elephants have fallen at that place alongwith many healthy steeds, all are smeared with blood.

ਜਾਨੁਕ ਨੀਰਧ ਮਧਿ ਛਪੇ ਭ੍ਰਮਿ ਭੂਧਰ ਕੇ ਭਯ ਤੇ ਨਗ ਭਾਜੇ ॥੩੨॥੧੦੯॥

jaanuk neeradh madh chhape bhram bhoodhar ke bhay te nag bhaaje

||32||109||

It appears that running away out of the fear of Indra, the mountains have hidden themselves in the sea.32.109.

ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ

manohar chha(n)dh

MANOHAR STANZA

ਸ੍ਰੀ ਜਗਮਾਤ ਕਮਾਨ ਲੈ ਹਾਥਿ ਪ੍ਰਮਾਥਨਿ ਸੰਖ ਪ੍ਰਜ੍ਰਯੋ ਜਬ ਜੁਧੰ ॥

sree jagamaat kamaan lai haath pramaathan sa(n)kh prajrayo jab judha(n) ||

When the Mother of Universe waged the war, holding her bow in her hand and blowing her conch

ਗਾਤਹ ਸੈਣ ਸੰਘਾਰਤ ਸੂਰ ਬਬਕਤਿ ਸਿੰਘ ਭ੍ਰਮਯੋ ਰਣਿ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥

gaateh sain sa(n)ghaarat soor babakat si(n)gh bhramayo ran krudha(n) ||

Her lion walked roaring in the field in great ire, crushing and destroying the forces of the enemy.

ਕਉਚਹਿ ਭੇਦਿ ਅਭੇਦਿਤ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਉਤੰਗ ਸੋ ਸੋਭਿਤ ਸੁਧੰ ॥

kaucheh bhedh abhedhit a(n)g sura(n)g uta(n)g so sobhit sudha(n) ||

He smashed the clinging helmets of soldiers and is basking in the blood of

their wounds.

ਮਾਨੋ ਬਿਸਾਲ ਬੜਵਾਨਲ ਜੁਆਲ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੇ ਮਧਿ ਬਿਰਾਜਤ ਉਧੰ ॥੩੩॥੧੧੦॥

maano bisaal baRavaanal juaal samudhr ke madh biraajat udha(n) ||33||110||

The rising flames of fire extended in midst of the ocean.33.110.

ਪੂਰ ਰਹੀ ਭਵਿ ਭੂਰ ਧਨੁਰ ਧੁਨਿ ਧੂਰ ਉਡੀ ਨਭ ਮੰਡਲ ਛਾਯੋ ॥

poor rahee bhav bhoor dhanur dhun dhoor uddee nabh ma(n)ddal chhaayo ||

The sound of the bow permeates the whole universe and the flying dust of the battlefield hath spread over the whole firmament.

ਨੂਰ ਭਰੇ ਮੁਖ ਮਾਰਿ ਗਿਰੇ ਰਣਿ ਹੂਰਨ ਹੇਰਿ ਹੀਯੋ ਹੁਲਸਾਯੋ ॥

noor bhare mukh maar gire ran hooran her heeyo hulasaayo ||

The brightened faces have fallen after receiving blows and seeing them, the hearts of the vampires have been pleased.

ਪੂਰਣ ਰੋਸ ਭਰੇ ਅਰਿ ਤੂਰਣ ਪੂਰਿ ਪਰੇ ਰਣ ਭੂਮਿ ਸੁਹਾਯੋ ॥

pooran ros bhare ar tooran poor pare ran bhoom suhaayo ||

The forces of the extremely infuriated enemies are elegantly stationed in

the whole battlefield

ਚੂਰ ਭਏ ਅਰਿ ਰੂਰੇ ਗਿਰੇ ਭਟ ਚੂਰਣ ਜਾਨੁਕ ਬੈਦ ਬਨਾਯੋ ॥੩੪॥੧੧੧॥

choor bhe ar roore gire bhaT chooran jaanuk baidh banaayo ||34||111||

Winsome and youthful warriors are falling in bits in this manner as though the apothecary after grinding the earth, hath prepared the digestive

medicine (Churan).34.111.

ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ

sa(n)geet bhuja(n)g prayaat chha(n)dh

SANGEET BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ਕੜਾਕੰ ॥

kaagaRadha(n) kaatee kaTaaree kaRaaka(n) ||

The sounds of the blows of the daggers and swords are being heard.

ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ਤੁਪਕੰ ਤੜਾਕੰ ॥

taagaRadha(n) teera(n) tupaka(n) taRaaka(n) ||

The sounds of the shafts and gunshots are being heard.

ਝਾਗੜਦੰ ਨਾਗੜਦੰ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ॥

jhaagaRadha(n) naagaRadha(n) baagaRadha(n) baaje ||

Various sounds of musical instruments are resounding.

ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ਮਹਾ ਗਜ ਗਾਜੇ ॥੩੫॥੧੧੨॥

gaagaRadha(n) gaajee mahaa gaj gaaje ||35||112||

The warriors are roaring and shouting loudly.35.112.

ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੰ ॥

saagaRadha(n) soora(n) kaagaRadha(n) kopa(n) ||

ਪਾਗੜਦੰ ਪਰਮੰ ਰਣੰ ਪਾਵ ਰੋਪੰ ॥

paagaRadha(n) parama(n) rana(n) paav ropa(n) ||

The great heroes have been struck.

ਸਾਗੜਦੰ ਸਸਤ੍ਰੰ ਝਾਗੜਦੰ ਝਾਰੈ ॥

saagaRadha(n) sasatra(n) jhaagaRadha(n) jhaarai ||

ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ਡਾਗੜਦੰ ਡਕਾਰੇ ॥੩੬॥੧੧੩॥

baagaRadha(n) beera(n) ddaagaRadha(n) ddakaare ||36||113||

And the brave fighters are belching.36.113.

ਚਾਗੜਦੰ ਚਉਪੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ॥

chaagaRadha(n) chaupe baagaRadha(n) beera(n) ||

ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਤਨੰ ਤਿਛ ਤੀਰੰ ॥

maagaRadha(n) maare tana(n) tichh teera(n) ||

The worriors seem pleased on shooting sharp arrows on the bodies.

ਗਾਗੜਦੰ ਗਜੇ ਸੁ ਬਜੇ ਗਹੀਰੈ ॥

gaagaRadha(n) gaje su baje gaheerai ||

ਕਾਗੜੰ ਕਵੀਯਾਨ ਕਥੈ ਕਥੀਰੈ ॥੩੭॥੧੧੪॥

kaagaRa(n) kaveeyaan kathai katheerai ||37||114||

There are loud shouts with porofound resoundings, and the poets describe

them in their verses.37.114.

ਦਾਗੜਦੰ ਦਾਨੋ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ॥

dhaagaRadha(n) dhaano bhaagaRadha(n) bhaaje ||

ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ਜਾਗੜਦੰ ਗਾਜੇ ॥

gaagaRadha(n) gaajee jaagaRadha(n) gaaje ||

The demons are running away and the heroes are shouting loudly.

ਛਾਗੜਦੰ ਛਉਹੀ ਛੁਰੇ ਪ੍ਰੇਛੜਾਕੇ ॥

chhaagaRadha(n) chhauhee chhure prechhaRaake ||

ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ਤੁਪਕੰ ਤੜਾਕੇ ॥੩੮॥੧੧੫॥

taagaRadha(n) teera(n) tupaka(n) taRaake ||38||115||

The sounds are produced by the striking axes and daggers. The arrows

and the guns are creating their own noses.38.115.

ਗਾਗੜਦੰ ਗੋਮਾਯ ਗਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥

gaagaRadha(n) gomaay gaje gaheera(n) ||

ਸਾਗੜਦੰ ਸੰਖੰ ਨਾਗੜਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥

saagaRadha(n) sa(n)kha(n) naagaRadha(n) nafeera(n) ||

The loud noise of drums and the resounding of conches and trumpets is being heard in the battlefield.

ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ਬਜੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

baagaRadha(n) baaje baje beer kheta(n) ||

ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੇ ਸੁ ਭੂਤੰ ਪਰੇਤੰ ॥੩੯॥੧੧੬॥

naagaRadha(n) naache su bhoota(n) pareta(n) ||39||116||

The musical instruments of the warriors are being played and the ghosts

and goblins are dancing.39.116.

ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥

taagaRadha(n) teera(n) baagaRadha(n) baana(n) ||

ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥

kaagaRadha(n) kaatee kaTaaree kirapaana(n) ||

The noises of the arrows and shafts, daggers and swords are being heard.

ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਦੰ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ॥

naagaRadha(n) naadha(n) baagaRadha(n) baaje ||

ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਜੇ ॥੪੦॥੧੧੭॥

saagaRadha(n) soora(n) raagaRadha(n) raaje ||40||117||

The music of the musical instruments and the drumming of the trumpets resounds and the warriors and chieftains are doing their job amidst such

resonance.40.117.

ਸਾਗੜਦੰ ਸੰਖੰ ਨਾਗੜਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥

saagaRadha(n) sa(n)kha(n) naagaRadha(n) nafeera(n) ||

ਗਾਗੜਦੰ ਗੋਮਾਯ ਗਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥

gaagaRadha(n) gomaay gaje gaheera(n) ||

The conches, clarionets and the drums resounded.

ਨਾਗੜਦੰ ਨਗਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ॥

naagaRadha(n) nagaare baagaRadha(n) baaje ||

ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਧਾ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੇ ॥੪੧॥੧੧੮॥

jaagaRadha(n) jodhaa gaagaRadha(n) gaaje ||41||118||

The trumpets and musical instruments produced their sounds and

alongwith their resonance, the warriors thundered.41.118.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਜਿਤੇਕੁ ਰੂਪ ਧਾਰੀਯੰ ॥

jitek roop dhaareeya(n) ||

ਤਿਤੇਕੁ ਦੇਬਿ ਮਾਰੀਯੰ ॥

titek dheb maareeya(n) ||

All the forms of demons created with the spilling of the blood of Rakat Beej on ground, were killed by the goddess.

ਜਿਤੇਕੇ ਰੂਪ ਧਾਰਹੀ ॥

jiteke roop dhaarahee ||

ਤਿਤਿਓ ਦ੍ਰੁਗਾ ਸੰਘਾਰਹੀ ॥੪੨॥੧੧੯॥

titio dhrugaa sa(n)ghaarahee ||42||119||

All the forms that are going to materialize, will also be destroyed by

Durga.42.119.

ਜਿਤੇਕੁ ਸਸਤ੍ਰ ਵਾ ਝਰੇ ॥

jitek sasatr vaa jhare ||

ਪ੍ਰਵਾਹ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਪਰੇ ॥

pravaeh sron ke pare ||

With the showering of weapons (on Rakat Beej), the currents of blood ooxed out (from the body of Rakat Beej).

ਜਿਤੀਕਿ ਬਿੰਦਕਾ ਗਿਰੈ ॥

jiteek bi(n)dhakaa girai ||

ਸੁ ਪਾਨ ਕਾਲਿਕਾ ਕਰੈ ॥੪੩॥੧੨੦॥

s paan kaalikaa karai ||43||120||

All the drops that fell (on the ground), the goddess Kali drank them

all.43.120.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਹੂਓ ਸ੍ਰੋਣ ਹੀਨੰ ॥

hooo sron heena(n) ||

ਭਯੋ ਅੰਗ ਛੀਨੰ ॥

bhayo a(n)g chheena(n) ||

The demon-chief Rakat Beej became bloodless and his limbs became very weak.

ਗਿਰਿਯੋ ਅੰਤਿ ਝੂਮੰ ॥

giriyo a(n)t jhooma(n) ||

ਮਨੋ ਮੇਘ ਭੂਮੰ ॥੪੪॥੧੨੧॥

mano megh bhooma(n) ||44||121||

Ultimatley he fell down on the ground wavering like the clound on he

earth.44.121.

ਸਬੇ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥

sabe dhev harakhe ||

ਸੁਮਨ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥

suman dhaar barakhe ||

All the gods were pleased (to see this) and they showered the flowers.

ਰਕਤ ਬਿੰਦ ਮਾਰੇ ॥

rakat bi(n)dh maare ||

ਸਬੈ ਸੰਤ ਉਬਾਰੇ ॥੪੫॥੧੨੨॥

sabai sa(n)t ubaare ||45||122||

Rakat Beej was killed and in this way the goddess saved the saints.45.122.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਬਧਹ ਚਤੁਰਥ ਧਿਆਯ ਸੰਪੂਰਨਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪॥

eit sree bachitr naaTake cha(n)ddee charitre rakat beeraj badheh chaturath dhiaay sa(n)pooranam sat subham sat ||4||

Thus the Fourth Chapter entitled “The Killing of Rakat Beej” of Chandi

Charitra of BACHITTAR is completed.4.

ਅਥ ਨਿਸੁੰਭ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ath nisu(n)bh judh kathana(n) ||

Now the battle with Nisumbh is described:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁਨਿਯੋ ਜਬੈ ਰਕਤਬੀਰਜ ਕੋ ਨਾਸ ॥

su(n)bh nisu(n)bh suniyo jabai rakatabeeraj ko naas ||

When Sumbh and Nisumbh heard about the destruction of Rakat Beej

ਆਪ ਚੜਤ ਭੈ ਜੋਰਿ ਦਲ ਸਜੇ ਪਰਸੁ ਅਰੁ ਪਾਸਿ ॥੧॥੧੨੩॥

aap chaRat bhai jor dhal saje paras ar paas ||1||123||

They marched forward themselves gathering their forces and bedecking

themselves with axes and nooses.1.123.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਚੜੇ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਸੂਰਾ ਅਪਾਰੰ ॥

chaRe su(n)bh naisu(n)bh sooraa apaara(n) ||

The mighty warriors Sumbh and Nisumbh began the invasion.

ਉਠੇ ਨਦ ਨਾਦੰ ਸੁ ਧਉਸਾ ਧੁਕਾਰੰ ॥

auThe nadh naadha(n) su dhausaa dhukaara(n) ||

The sound of musical instruments and trumpets resounded.

ਭਈ ਅਸਟ ਸੈ ਕੋਸ ਲਉ ਛਤ੍ਰ ਛਾਯੰ ॥

bhiee asaT sai kos lau chhatr chhaaya(n) ||

The shade of canopies spread over eight hundred kos.

ਭਜੇ ਚੰਦ ਸੂਰੰ ਡਰਿਯੋ ਦੇਵ ਰਾਯੰ ॥੨॥੧੨੪॥

bhaje cha(n)dh soora(n) ddariyo dhev raaya(n) ||2||124||

And the sun and moon sped away and Indra, the king of gods was

frightened.2.124.

ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ਢਕਾ ਢੁੰਕ ਢੋਲੰ ॥

bhakaa bhu(n)k bheree ddakaa ddu(n)k ddola(n) ||

The drum and the tabor reverberated.

ਫਟੀ ਨਖ ਸਿੰਘੰ ਮੁਖੰ ਡਢ ਕੋਲੰ ॥

faTee nakh si(n)gha(n) mukha(n) ddadd kola(n) ||

The earth splitted because of the roar of the lion and the attack of his nails.

ਡਮਾ ਡੰਮਿ ਡਉਰੂ ਡਕਾ ਡੁੰਕ ਡੰਕੰ ॥

ddamaa dda(n)m ddauroo ddakaa ddu(n)k dda(n)ka(n) ||

The sound of the trumpets and the tabors is being heard.

ਰੜੇ ਗ੍ਰਿਧ ਬ੍ਰਿਧੰ ਕਿਲਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥੩॥੧੨੫॥

raRe giradh biradha(n) kilakaar ka(n)ka(n) ||3||125||

And the huge vultures and crows are shrieking and flying .3.125.

ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉਠੀ ਰਹਿਯੋ ਗੈਨ ਪੂਰੰ ॥

khura(n) kheh uThee rahiyo gain poora(n) ||

The sky is filled with the dust risen by the hooves of the animals.

ਦਲੇ ਸਿੰਧੁ ਬਿਧੰ ਭਏ ਪਬ ਚੂਰੰ ॥

dhale si(n)dh bidha(n) bhe pab choora(n) ||

And these animals have broken into prices Vidhyachal mountain and other

small mounts.

ਸੁਣੋ ਸੋਰ ਕਾਲੀ ਗਹੈ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥

suno sor kaalee gahai sasatr paana(n) ||

The goddess Kali hearing the din, held her weapons in her hands.

ਕਿਲਕਾਰ ਜੇਮੀ ਹਨੇ ਜੰਗ ਜੁਆਣੰ ॥੪॥੧੨੬॥

kilakaar jemee hane ja(n)g juaana(n) ||4||126||

While roaring she ate up the limps of the killed youthful warriors.4.126.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਗਜੇ ਬੀਰ ਗਾਜੀ ॥

gaje beer gaajee ||

ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥

ture tu(n)dh taajee ||

The brave warriors are thundering and the horses are speedily moving.

ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੇ ॥

mahikhuaas karakhe ||

ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥੫॥੧੨੭॥

sara(n) dhaar barakhe ||5||127||

The bows are being pulled and the shafts are raining.5.127.

ਇਤੇ ਸਿੰਘ ਗਜਿਯੋ ॥

eite si(n)gh gajiyo ||

ਮਹਾ ਸੰਖ ਬਜਿਯੋ ॥

mahaa sa(n)kh bajiyo ||

From this side the lion hath roared and the conch hath been blown.

ਰਹਿਯੋ ਨਾਦ ਪੂਰੰ ॥

rahiyo naadh poora(n) ||

ਛੁਹੀ ਗੈਣਿ ਧੂਰੰ ॥੬॥੧੨੮॥

chhuhee gain dhoora(n) ||6||128||

Its sound is filling the atmosphere. The sky is filled with the dust risen from the battlefield.6.128.

ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜੇ ॥

sabai sasatr saaje ||

ਘਣੰ ਜੇਮ ਗਾਜੇ ॥

ghana(n) jem gaaje ||

The warriors have bedecked themselves with weapons and are thundering

like clouds.

ਚਲੇ ਤੇਜ ਤੈ ਕੈ ॥

chale tej tai kai ||

ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥੭॥੧੨੯॥

ana(n)t sasatr lai kai ||7||129||

They are furiously moving, carrying countless weapons.7.129.

ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥

chahoo(n) or ddooke ||

ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥

mukha(n) maar kooke ||

From all four sides the warriors are closing their ranks, shouting “kill, kill”.

ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਬਜੇ ॥

ana(n)t sasatr baje ||

ਮਹਾ ਬੀਰ ਗਜੇ ॥੮॥੧੩੦॥

mahaa beer gaje ||8||130||

The mighty warriors are thundering and countless weapons are striking blows.8.130.

ਮੁਖੰ ਨੈਣ ਰਕਤੰ ॥

mukha(n) nain rakata(n) ||

ਧਰੇ ਪਾਣਿ ਸਕਤੰ ॥

dhare paan sakata(n) ||

Carrying the powerful weapons in their hands, their faces and eyes are

becoming blood-red.

ਕੀਏ ਕ੍ਰੋਧ ਉਠੇ ॥

ke'ee krodh uThe ||

ਸਰੰ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬੁਠੇ ॥੯॥੧੩੧॥

sara(n) birasaT buThe ||9||131||

In great fury, they are marching and showering their arrows.9.131.

ਕਿਤੇ ਦੁਸਟ ਕੂਟੇ ॥

kite dhusaT kooTe ||

ਅਨੰਤਾਸਤ੍ਰ ਛੂਟੇ ॥

ana(n)taasatr chhooTe ||

Many of the tyrants have been killed and consequently countless weapons

are lying scattered hither and thither.

ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥

karee baan barakha(n) ||

ਭਰੀ ਦੇਬਿ ਹਰਖੰ ॥੧੦॥੧੩੨॥

bharee dheb harakha(n) ||10||132||

The goddess hath been pleased and is showering her arrows.10.132.

ਬੇਲੀ ਬਿੰਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥

belee bi(n)dhram chha(n)dh ||

BELI BINDRAM STANZA

ਕਹ ਕਹ ਸੁ ਕੂਕਤ ਕੰਕੀਯੰ ॥

keh keh su kookat ka(n)keeya(n) ||

ਬਹਿ ਬਹਤ ਬੀਰ ਸੁ ਬੰਕੀਯੰ ॥

beh bahat beer su ba(n)keeya(n) ||

The crows are uttering “caw, caw” and the blood of mighty heroes is

flowing.

ਲਹ ਲਹਤ ਬਾਣਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ ॥

leh lahat baan kirapaanaya(n) ||

ਗਹ ਗਹਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਸਾਣਯੰ ॥੧੧॥੧੩੩॥

geh gahat pret masaanaya(n) ||11||133||

The arrows and swords are waving in the wind and the ghosts and evil

spirits are catching the dead.11.133.

ਡਹ ਡਹਤ ਡਵਰ ਡਮੰਕਯੰ ॥

ddeh ddahat ddavar ddama(n)kaya(n) ||

ਲਹ ਲਹਤ ਤੇਗ ਤ੍ਰਮੰਕਯੰ ॥

leh lahat teg trama(n)kaya(n) ||

The tobors are resounding and the swords are glistening.

ਧ੍ਰਮ ਧ੍ਰਮਤ ਸਾਗ ਧਮੰਕਯੰ ॥

dhram dhramat saag dhama(n)kaya(n) ||

ਬਬਕੰਤ ਬੀਰ ਸੁ ਬੰਕਯੰ ॥੧੨॥੧੩੪॥

babaka(n)t beer su ba(n)kaya(n) ||12||134||

The sounds of striking daggers and the thundering of the warriors are

being heard.12.134.

ਛੁਟਕੰਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣਯੰ ॥

chhuTaka(n)t baan kamaanaya(n) ||

ਹਰਰੰਤ ਖੇਤ ਖਤ੍ਰਾਣਯੰ ॥

harara(n)t khet khatraanaya(n) ||

The arrows shot from the bows create surprises in the minds of the warriors.

ਡਹਕੰਤ ਡਾਮਰ ਡੰਕਣੀ ॥

ddahaka(n)t ddaamar dda(n)kanee ||

ਕਹ ਕਹਕ ਕੂਕਤ ਜੁਗਣੀ ॥੧੩॥੧੩੫॥

keh kahak kookat juganee ||13||135||

The vampires are fearing from the sound of the labor and the female

demons are wandering and laughing.13.135.

ਉਫਟੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤ ਛਿਛਯੰ ॥

aufaTa(n)t sronat chhichhaya(n) ||

ਬਰਖੰਤ ਸਾਇਕ ਤਿਛਯੰ ॥

barakha(n)t saik tichhaya(n) ||

Because of the rain of sharp arrows, the blood is splashing.

ਬਬਕੰਤ ਬੀਰ ਅਨੇਕਯੰ ॥

babaka(n)t beer anekaya(n) ||

ਫਿਕਰੰਤ ਸਿਆਰ ਬਸੇਖਯੰ ॥੧੪॥੧੩੬॥

fikara(n)t siaar basekhaya(n) ||14||136||

Many warriors are roaring and the jackals, in particular, being pleased, are

howling.14.136.

ਹਰਖੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤਿ ਰੰਗਣੀ ॥

harakha(n)t sronat ra(n)ganee ||

ਬਿਹਰੰਤ ਦੇਬਿ ਅਭੰਗਣੀ ॥

bihara(n)t dheb abha(n)ganee ||

The immortal Durga, the dyer with blood, is moving, pleased with her task.

ਬਬਕੰਤ ਕੇਹਰ ਡੋਲਹੀ ॥

babaka(n)t kehar ddolahee ||

ਰਣਿ ਅਭੰਗ ਕਲੋਲਹੀ ॥੧੫॥੧੩੭॥

ran abha(n)g kalolahee ||15||137||

The roaring lion is running and such is the continuous situation in the

battlefield.15.137.

ਢਮ ਢਮਤ ਢੋਲ ਢਮਕਯੰ ॥

ddam ddamat ddol ddamakaya(n) ||

ਧਮ ਧਮਤ ਸਾਗ ਧਮਕਯੰ ॥

dham dhamat saag dhamakaya(n) ||

The drums are resounding and the daggers are clanking.

ਬਹ ਬਹਤ ਕ੍ਰੁਧ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ ॥

beh bahat krudh kirapaanaya(n) ||

ਜੁਝੈਤ ਜੋਧ ਜੁਆਣਯੰ ॥੧੬॥੧੩੮॥

jujhait jodh juaanaya(n) ||16||138||

The fighting warriors, in great fury, are striking their swords.16.138.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭਜੀ ਚਮੂੰ ਸਬ ਦਾਨਵੀ ਸੁੰਭ ਨਿਰਖ ਨਿਜ ਨੈਣ ॥

bhajee chamoo(n) sab dhaanavee su(n)bh nirakh nij nain ||

Seeing with his own eyes the running demon-army

ਨਿਕਟ ਬਿਕਟ ਭਟ ਜੇ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੁਲਿਯੋ ਬੈਣ ॥੧੭॥੧੩੯॥

nikaT bikaT bhaT je hute tin prat buliyo bain ||17||139||

Sumbh spoke to the mighty warriors standing near him.17.139.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਨਿਸੁੰਭ ਸੁੰਭ ਕੋਪ ਕੈ ॥

nisu(n)bh su(n)bh kop kai ||

ਪਠਿਯੋ ਸੁ ਪਾਵ ਰੋਪ ਕੈ ॥

paThiyo su paav rop kai ||

Srriking his foot on the earth Sumbh sent Nisumbh saying

ਕਹਿਯੋ ਕਿ ਸੀਘ੍ਰ ਜਾਈਯੋ ॥

kahiyo k seeghr jaieeyo ||

ਦ੍ਰੁਗਾਹਿ ਬਾਧ ਲ੍ਯਾਈਯੋ ॥੧੮॥੧੪੦॥

dhrugaeh baadh layaieeyo ||18||140||

“Go immediately and bring Durga after binding her.”18.140.

ਚੜ੍ਯੋ ਸੁ ਸੈਣ ਸਜਿ ਕੈ ॥

chaRayo su sain saj kai ||

ਸਕੋਪ ਸੂਰ ਗਜਿ ਕੈ ॥

sakop soor gaj kai ||

Thundering and in great fury, he marched forward alongwith his army.

ਉਠੈ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜਿ ਕੈ ॥

auThai baja(n)tr baaj kai ||

ਚਲਿਯੋ ਸੁਰੇਸੁ ਭਾਜਿ ਕੈ ॥੧੯॥੧੪੧॥

chaliyo sures bhaaj kai ||19||141||

The trumpets were sounded, hearing which caused the king of gods run

away.19.141.

ਅਨੰਤ ਸੂਰ ਸੰਗਿ ਲੈ ॥

ana(n)t soor sa(n)g lai ||

ਚਲਿਯੋ ਸੁ ਦੁੰਦਭੀਨ ਦੈ ॥

chaliyo su dhu(n)dhabheen dhai ||

Beating his drums, he marched forward taking countless warriors with him.

ਹਕਾਰਿ ਸੂਰਮਾ ਭਰੇ ॥

hakaar sooramaa bhare ||

ਬਿਲੋਕਿ ਦੇਵਤਾ ਡਰੇ ॥੨੦॥੧੪੨॥

bilok dhevataa ddare ||20||142||

He called and gathered so many brave fighters, seeing whom the gods

were frightened.20.142.

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

madhubhaar chha(n)dh ||

MADHUBHAAR STANZA

ਕੰਪਿਯੋ ਸੁਰੇਸ ॥

ka(n)piyo sures ||

ਬੁਲਿਯੋ ਮਹੇਸ ॥

buliyo mahes ||

The king of gods trembled and reated all his painful circumstances to Lord Shiva.

ਕਿਨੋ ਬਿਚਾਰ ॥

kino bichaar ||

ਪੁਛੇ ਜੁਝਾਰ ॥੨੧॥੧੪੩॥

puchhe jujhaar ||21||143||

When he gave out all his feflections, Shiva asked him about the number of

his warriors.21.143.

ਕੀਜੈ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ॥

keejai su mitr ||

ਕਉਨੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥

kaune charitr ||

(He further asked him) to make friends all others through all possible

means

ਜਾਤੇ ਸੁ ਮਾਇ ॥

jaate su mai ||

ਜੀਤੈ ਬਨਾਇ ॥੨੨॥੧੪੪॥

jeetai banai ||22||144||

So that the victory of the mother of the world is assured.22.144.

ਸਕਤੈ ਨਿਕਾਰ ॥

sakatai nikaar ||

ਭੇਜੋ ਅਪਾਰ ॥

bhejo apaar ||

Bring out all your powers, and send them in the war

ਸਤ੍ਰੂਨ ਜਾਇ ॥

satran jai ||

ਹਨਿ ਹੈ ਰਿਸਾਇ ॥੨੩॥੧੪੫॥

han hai risai ||23||145||

So that they may go before enemies and in great rage destroy them.23.145.

ਸੋਈ ਕਾਮ ਕੀਨ ॥

soiee kaam keen ||

ਦੇਵਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

dhevan prabeen ||

The wise gods did as advised

ਸਕਤੈ ਨਿਕਾਰਿ ॥

sakatai nikaar ||

ਭੇਜੀ ਅਪਾਰ ॥੨੪॥੧੪੬॥

bhejee apaar ||24||146||

And sent their boundless powers from amoungst themselves to the

battlefield.24.146.

ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

biradh naraaj chha(n)dh ||

BIRADH NIRAAJ STANZA

ਚਲੀ ਸਕਤਿ ਸੀਘ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣਿ ਪਾਣਿ ਧਾਰ ਕੈ ॥

chalee sakat seeghr sree kirapaan paan dhaar kai ||

Immediately the powers wore the sword and went towards the arena of war

ਉਠੇ ਸੁ ਗ੍ਰਿਧ ਬ੍ਰਿਧ ਡਉਰ ਡਾਕਣੀ ਡਕਾਰ ਕੈ ॥

auThe su giradh biradh ddaur ddaakanee ddakaar kai ||

And with them ran the great vultures nd belching vampires.

ਹਸੇ ਸੁ ਰੰਗ ਕੰਕ ਬੰਕਯੰ ਕਬੰਧ ਅੰਧ ਉਠਹੀ ॥

hase su ra(n)g ka(n)k ba(n)kaya(n) kaba(n)dh a(n)dh uThahee ||

The terrible crows smiled and the blind headless bodies also moved.

ਬਿਸੇਖ ਦੇਵਤਾ ਰੁ ਬੀਰ ਬਾਣ ਧਾਰ ਬੁਠਹੀ ॥੨੫॥੧੪੭॥

bisekh dhevataa r beer baan dhaar buThahee ||25||147||

From this side, the gods and other heroes began to shower shafts.25.147.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਸਬੈ ਸਕਤਿ ਐ ਕੈ ॥

sabai sakat aai kai ||

ਚਲੀ ਸੀਸ ਨਿਐ ਕੈ ॥

chalee sees niaai kai ||

All the powers came and went back paying their obeisance.

ਮਹਾ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥

mahaa asatr dhaare ||

ਮਹਾ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥੨੬॥੧੪੮॥

mahaa beer maare ||26||148||

They wore terrible arms and killed many great warriors.26.148.

ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥

mukha(n) rakat naina(n) ||

ਬਕੈ ਬੰਕ ਬੈਣੰ ॥

bakai ba(n)k baina(n) ||

Their faces and eyes are reddened with blood and they are uttering

challenging words from their mouths.

ਧਰੇ ਅਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥

dhare asatr paana(n) ||

ਕਟਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੨੭॥੧੪੯॥

kaTaaree kirapaana(n) ||27||149||

They are holding arms, daggers and swords in their hands.27.149.

ਉਤੈ ਦੈਤ ਗਾਜੇ ॥

autai dhait gaaje ||

ਤੁਰੀ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥

turee naadh baaje ||

From the other side, the demons are thundering, and the trumpets are

resounding.

ਧਾਰੇ ਚਾਰ ਚਰਮੰ ॥

dhaare chaar charama(n) ||

ਸ੍ਰਜੇ ਕ੍ਰੂਰ ਬਰਮੰ ॥੨੮॥੧੫੦॥

sraje kraoor barama(n) ||28||150||

They are wearing cruel armour, holding winsome shields in their hands.28.150.

ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਰਜੇ ॥

chahoo(n) or garaje ||

ਸਬੈ ਦੇਵ ਲਰਜੇ ॥

sabai dhev laraje ||

They began to roar from all the four sides and hearing their voices, all the

gods trembled.

ਛੁਟੇ ਤਿਛ ਤੀਰੰ ॥

chhuTe tichh teera(n) ||

ਕਟੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥੨੯॥੧੫੧॥

kaTe chaur cheera(n) ||29||151||

The sharp arrows were shot and the garments and fly-whisks were torn.29.151.

ਰੁਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਤੇ ॥

rusa(n) rudhr rate ||

ਮਹਾ ਤੇਜ ਤਤੇ ॥

mahaa tej tate ||

Inebriated with extreme ferocity, the warriors are seen with brightened

faces.

ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥

karee baan barakha(n) ||

ਭਰੀ ਦੇਬਿ ਹਰਖੰ ॥੩੦॥੧੫੨॥

bharee dheb harakha(n) ||30||152||

The goddess Durga, being very much pleased, hath begun showering the rain of arrows.30.152.

ਇਤੇ ਦੇਬਿ ਮਾਰੈ ॥

eite dheb maarai ||

ਉਤੈ ਸਿੰਘੁ ਫਾਰੈ ॥

autai si(n)gh faarai ||

On this side, the goddess is busy in killing and on the other side the lion is

tearing up all.

ਗਣੰ ਗੂੜ ਗਰਜੈ ॥

gana(n) gooR garajai ||

ਸਬੈ ਦੈਤ ਲਰਜੇ ॥੩੧॥੧੫੩॥

sabai dhait laraje ||31||153||

Hearing the roars of the Ganas (attendants) of Shiva, the demons have

become frightened.31.153.

ਭਈ ਬਾਣ ਬਰਖਾ ॥

bhiee baan barakhaa ||

ਗਏ ਜੀਤਿ ਕਰਖਾ ॥

ge jeet karakhaa ||

There was rain of arrows and with this the goddess became victorious.

ਸਬੈ ਦੁਸਟ ਮਾਰੇ ॥

sabai dhusaT maare ||

ਮਈਯਾ ਸੰਤ ਉਬਾਰੇ ॥੩੨॥੧੫੪॥

mieeyaa sa(n)t ubaare ||32||154||

All the tyrants were killed by the goddess and the Mother saved the

saints.32.154.

ਨਿਸੁੰਭੰ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

nisu(n)bha(n) sa(n)ghaariyo ||

ਦਲੰ ਦੈਤ ਮਾਰਿਯੋ ॥

dhala(n) dhait maariyo ||

The goddess killed Nisumbh and destroyed the army of demons.

ਸਬੈ ਦੁਸਟ ਭਾਜੇ ॥

sabai dhusaT bhaaje ||

ਇਤੈ ਸਿੰਘ ਗਾਜੇ ॥੩੩॥੧੫੫॥

eitai si(n)gh gaaje ||33||155||

On this side the lion roared and form the other side all the demons

fled.33.155.

ਭਈ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾ ॥

bhiee puhap barakhaa ||

ਗਾਏ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥

gaae jeet karakhaa ||

On the victory of the army of gods, there was rain of flowers.

ਜਯੰ ਸੰਤ ਜੰਪੇ ॥

jaya(n) sa(n)t ja(n)pe ||

ਤ੍ਰਸੇ ਦੈਤ ਕੰਪੇ ॥੩੪॥੧੫੬॥

trase dhait ka(n)pe ||34||156||

The saints hailed it nd the demos trembled with fear.34.156.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਨਿਸੁੰਭ ਬਧਹ ਪੰਚਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੫॥

eit sree bachitr naaTake cha(n)ddee charitre nisu(n)bh badheh pa(n)chamo dhiaai sa(n)pooranam sat subham sat ||5||

Here ends the Fifth Chapter entitled ‘The Killing of Nisumbh’ of Chandi

Charitra in BACHITTAR NATAK.5.

ਅਥ ਸੁੰਭ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ath su(n)bh judh kathana(n) ||

Now the war with Sumbh is described:

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਲਘੁੰ ਭ੍ਰਾਤ ਜੁਝਿਯੋ ਸੁਨਿਯੋ ਸੁੰਭ ਰਾਯੰ ॥

laghu(n) bhraat jujhiyo suniyo su(n)bh raaya(n) ||

When Sumbh heard about the death of his younger brother

ਸਜੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਚੜਿਯੋ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥

sajai sasatr asatra(n) chaRiyo chaup chaaya(n) ||

He, in fury and excitement, marched forward to wage war, bedecking

himself with arms and amour.

ਭਯੋ ਨਾਦ ਉਚੰ ਰਹਿਯੋ ਪੂਰ ਗੈਣੰ ॥

bhayo naadh ucha(n) rahiyo poor gaina(n) ||

There was terrible sound which permeted in the firmament.

ਤ੍ਰਸੰ ਦੇਵਤਾ ਦੈਤ ਕੰਪਿਯੋ ਤ੍ਰਿਨੈਣੰ ॥੧॥੧੫੭॥

trasa(n) dhevataa dhait ka(n)piyo tiranaina(n) ||1||157||

Hearing this sound, the gods, demons and Shiva all trembled.1.157.

ਡਰਿਯੋ ਚਾਰ ਬਕਤ੍ਰੰ ਟਰਿਯੋ ਦੇਵ ਰਾਜੰ ॥

ddariyo chaar bakatra(n) Tariyo dhev raaja(n) ||

Brahma was fightened and the throne of Indra, the king of gods, wavered.

ਡਿਗੇ ਪਬ ਸਰਬੰ ਸ੍ਰਜੇ ਸੁਭ ਸਾਜੰ ॥

ddige pab saraba(n) sraje subh saaja(n) ||

Seeing the bedecked form of the demon-king, the mountains also began to

fall.

ਪਰੇ ਹੂਹ ਦੈ ਕੈ ਭਰੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥

pare hooh dhai kai bhare loh kroha(n) ||

Shriking and screaming in great ire the demons appear

ਮਨੋ ਮੇਰ ਕੋ ਸਾਤਵੋ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੋਹੰ ॥੨॥੧੫੮॥

mano mer ko saatavo sira(n)g soha(n) ||2||158||

Like the seventh peak of Sumeru mountain.2.158.

ਸਜਿਯੋ ਸੈਨ ਸੁਭੰ ਕੀਯੋ ਨਾਦ ਉਚੰ ॥

sajiyo sain subha(n) keeyo naadh ucha(n) ||

Bedecking himself, Sumbh raised a terrible sound

ਸੁਣੈ ਗਰਭਣੀਆਨ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁਚੰ ॥

sunai garabhaneeaan ke garabh mucha(n) ||

Hearing which the pregnancy of women was miscarried.

ਪਰਿਯੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥

pariyo loh kroha(n) uThee sasatr jhaara(n) ||

The furious warriors made continuous use of steel arms and the weapons

began to rain.

ਚਵੀ ਚਾਵਡੀ ਡਾਕਣੀਯੰ ਡਕਾਰੰ ॥੩॥੧੫੯॥

chavee chaavaddee ddaakaneeya(n) ddakaara(n) ||3||159||

The voices of vultures and vampires were heard in the battlefield.3.159.

ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥

bahe sasatr asatra(n) kaTe charam barama(n) ||

With the use of weapons and arms, the winsome armours were being cut

ਭਲੇ ਕੈ ਨਿਬਾਹਿਯੋ ਭਟੰ ਸੁਆਮਿ ਧਰਮੰ ॥

bhale kai nibaahiyo bhaTa(n) suaam dharama(n) ||

And the warriors performed their religious duties in a nice manner.

ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥

auThee kooh jooha(n) gire chaur cheera(n) ||

There was consternation in the whole battlefield and the canopies and garments began to fall.

ਰੁਲੇ ਤਛ ਮੁਛੰ ਪਰੀ ਗਛ ਤੀਰੰ ॥੪॥੧੬੦॥

rule tachh muchha(n) paree gachh teera(n) ||4||160||

The chopped bodies were being trodden in the dust and because of the

infliction of arrows, the warriors were becoming senseless.4.160.

ਗਿਰੇ ਅੰਕੁਸੰ ਬਾਰੁਣੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

gire a(n)kusa(n) baaruna(n) beer kheta(n) ||

The warriors fell in the battlefield along with the elephants and goads.

ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥

nache ka(n)dh heena(n) kaba(n)dha(n) acheta(n) ||

The headless trunks began to dance senselessly.

ਉਡੈ ਗ੍ਰਿਧ ਬ੍ਰਿਧੰ ਰੜੈ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ॥

auddai giradh biradha(n) raRai ka(n)k ba(n)ka(n) ||

The large-sized vultures began to fly and the crows with curved beaks

began to caw.

ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ਡਾਹ ਡੂਹ ਡੰਕੰ ॥੫॥੧੬੧॥

bhakaa bhu(n)k bheree ddaeh ddooh dda(n)ka(n) ||5||161||

The frightful sound of drums and the clatter of tabors was heard.5.161.

ਟਕਾ ਟੁਕ ਟੋਪੰ ਢਕਾ ਢੁਕ ਢਾਲੰ ॥

Takaa Tuk Topa(n) ddakaa dduk ddaala(n) ||

There was knocking of helmets and the sound of blows on the shields.

ਤਛਾ ਮੁਛ ਤੇਗੰ ਬਕੇ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥

tachhaa muchh tega(n) bake bikaraala(n) ||

The swords began to chop the bodies with terrible noises.

ਹਲਾ ਚਾਲ ਬੀਰੰ ਧਮਾ ਧੰਮਿ ਸਾਗੰ ॥

halaa chaal beera(n) dhamaa dha(n)m saaga(n) ||

The warriors were attacked continuously and the clatter of daggers was being heard.

ਪਰੀ ਹਾਲ ਹੂਲੰ ਸੁਣਿਯੋ ਲੋਗ ਨਾਗੰ ॥੬॥੧੬੨॥

paree haal hoola(n) suniyo log naaga(n) ||6||162||

There was such consternation that its noise was heard in the netherworld

by the Nagas.6.162.

ਡਕੀ ਡਾਗਣੀ ਜੋਗਣੀਯੰ ਬਿਤਾਲੰ ॥

ddakee ddaaganee joganeeya(n) bitaala(n) ||

The vampires, female demons, ghosts

ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਕਪਾਲੰ ॥

nache ka(n)dh heena(n) kaba(n)dha(n) kapaala(n) ||

Headless trunks and the kapalikas are dancing in the battlefield.

ਹਸੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਰਿਸ੍ਰਯੋ ਦਾਨਵੇਸੰ ॥

hase dhev saraba(n) risrayo dhaanavesa(n) ||

All the gods appear pleased and the demon-king is getting furious.

ਕਿਧੋ ਅਗਨਿ ਜੁਆਲੰ ਭਯੋ ਆਪ ਭੇਸੰ ॥੭॥੧੬੩॥

kidho agan juaala(n) bhayo aap bhesa(n) ||7||163||

It appears that the flame of fire is blazing.7.163.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਜੇਤਿਕੁ ਅਸੁਰ ਪਠਏ ਕੋਪੁ ਬਢਾਇ ॥

su(n)bhaasur jetik asur paThe kop baddai ||

All those demons, sent by Sumbh, I great fury

ਤੇ ਦੇਬੀ ਸੋਖਤ ਕਰੇ ਬੂੰਦ ਤਵਾ ਕੀ ਨਿਆਇ ॥੮॥੧੬੪॥

te dhebee sokhat kare boo(n)dh tavaa kee niaai ||8||164||

Were destroyed by the goddess like the water-drops on the hot iron-griddle.8.164.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਸੁ ਬੀਰ ਸੈਣ ਸਜਿ ਕੈ ॥

s beer sain saj kai ||

ਚੜਿਯੋ ਸੁ ਕੋਪ ਗਜਿ ਕੈ ॥

chaRiyo su kop gaj kai ||

He (demon-king) marched forward, in great fury, bedecking himself with an

army of warriors.

ਚਲਿਯੋ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕੈ ॥

chaliyo su sasatr dhaar kai ||

ਪੁਕਾਰ ਮਾਰੁ ਮਾਰ ਕੈ ॥੯॥੧੬੫॥

pukaar maar maar kai ||9||165||

He moved, wearing his weapons, with shouts of “kill, kill”.9.165.

ਸੰਗੀਤ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

sa(n)geet madhubhaar chha(n)dh ||

SANGEET MADHUBHAAE STANZA

ਕਾਗੜਦੰ ਕੜਾਕ ॥

kaagaRadha(n) kaRaak ||

ਤਾਗੜਦੰ ਤੜਾਕ ॥

taagaRadha(n) taRaak ||

There were sounds of clattering and twanging.

ਸਾਗੜਦੰ ਸੁ ਬੀਰ ॥

saagaRadha(n) su beer ||

ਗਾਗੜਦੰ ਗਹੀਰ ॥੧੦॥੧੬੬॥

gaagaRadha(n) gaheer ||10||166||

The warriors were shouting loudly and thundering profoundly.10.166.

ਨਾਗੜਦੰ ਨਿਸਾਣ ॥

naagaRadha(n) nisaan ||

ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਆਣ ॥

jaagaRadha(n) juaan ||

The resonance of trumpets was precipitating the youthful warriors.

ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਹੰਗ ॥

naagaRadhee niha(n)g ||

ਪਾਗੜਦੀ ਪਲੰਗ ॥੧੧॥੧੬੭॥

paagaRadhee pala(n)g ||11||167||

Those brave men were jumping and engaged in chivalrous acts. 11.167.

ਤਾਗੜਦੀ ਤਮਕਿ ॥

taagaRadhee tamak ||

ਲਾਗੜਦੀ ਲਹਕਿ ॥

laagaRadhee lahak ||

In great rage, the warriors showed signs of anger on their faces.

ਕਾਗੜਦੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥

kaagaRadha(n) kirapaan ||

ਬਾਹੈ ਜੁਆਣ ॥੧੨॥੧੬੮॥

baahai juaan ||12||168||

They were striking their swords.12.168.

ਖਾਗੜਦੀ ਖਤੰਗ ॥

khaagaRadhee khata(n)g ||

ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਹੰਗ ॥

naagaRadhee niha(n)g ||

The arrows shot by the warriors were blowing away

ਛਾਗੜਦੀ ਛੁਟੰਤ ॥

chhaagaRadhee chhuTa(n)t ||

ਆਗੜਦੀ ਉਡੰਤ ॥੧੩॥੧੬੯॥

aagaRadhee udda(n)t ||13||169||

And throwing down those coming in front of them.13.169.

ਪਾਗੜਦੀ ਪਵੰਗ ॥

paagaRadhee pava(n)g ||

ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭੰਗ ॥

saagaRadhee subha(n)g ||

ਜਾਗੜਦੀ ਜੁਆਣ ॥

jaagaRadhee juaan ||

ਝਾਗੜਦੀ ਜੁਝਾਣਿ ॥੧੪॥੧੭੦॥

jhaagaRadhee jujhaan ||14||170||

The winsome brave horse-riders were fighting courageously.14.170.

ਝਾਗੜਦੀ ਝੜੰਗ ॥

jhaagaRadhee jhaRa(n)g ||

ਕਾਗੜਦੀ ਕੜੰਗ ॥

kaagaRadhee kaRa(n)g ||

ਤਾਗੜਦੀ ਤੜਾਕ ॥

taagaRadhee taRaak ||

ਚਾਗੜਦੀ ਚਟਾਕ ॥੧੫॥੧੭੧॥

chaagaRadhee chaTaak ||15||171||

Several types of noise were spreading in the battlefield.15.171.

ਘਾਗੜਦੀ ਘਬਾਕ ॥

ghaagaRadhee ghabaak ||

ਭਾਗੜਦੀ ਭਭਾਕ ॥

bhaagaRadhee bhabhaak ||

The arms were being swung in the battlefield and the stream of blood was

flowing.

ਕਾਗੜਦੰ ਕਪਾਲਿ ॥

kaagaRadha(n) kapaal ||

ਨਚੀ ਬਿਕ੍ਰਾਲ ॥੧੬॥੧੭੨॥

nachee bikraal ||16||172||

Manifesting her frightful form, Kapali Durga was dancing.16.172.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਅਨੰਤ ਦੁਸਟ ਮਾਰੀਯੰ ॥

ana(n)t dhusaT maareeya(n) ||

ਬਿਅੰਤ ਸੋਕ ਟਾਰੀਯੰ ॥

bia(n)t sok Taareeya(n) ||

Killing the countless tyrants, Durga effaced many sufferings.

ਕਮੰਧ ਅੰਧ ਉਠੀਯੰ ॥

kama(n)dh a(n)dh uTheeya(n) ||

ਬਿਸੇਖ ਬਾਣ ਬੁਠੀਯੰ ॥੧੭॥੧੭੩॥

bisekh baan buTheeya(n) ||17||173||

The blinds trunks were rising and moving and they were being felled on

the ground with the shower of arrows.17.173.

ਕੜਕਾ ਕਰਮੁਕੰ ਉਧੰ ॥

kaRakaa karamuka(n) udha(n) ||

ਸੜਾਕ ਸੈਹਥੀ ਜੁਧੰ ॥

saRaak saihathee judha(n) ||

The sounds of working bows and striking daggers are being heard.

ਬਿਅੰਤ ਬਾਣਿ ਬਰਖਯੰ ॥

bia(n)t baan barakhaya(n) ||

ਬਿਸੇਖ ਬੀਰ ਪਰਖਯੰ ॥੧੮॥੧੭੪॥

bisekh beer parakhaya(n) ||18||174||

In this continuous shower of arrows the significantly honoured heroes

have been tasted.18.174.

ਸੰਗੀਤ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

sa(n)geet naraaj chha(n)dh ||

SANGEET NARAAJ STANZA

ਕੜਾ ਕੜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ ॥

kaRaa kaRee kirapaanaya(n) ||

ਜਟਾ ਜੁਟੀ ਜੁਆਣਯੰ ॥

jaTaa juTee juaanaya(n) ||

Alongwith the clattering of swords, the daggers are striking fastly.

ਸੁਬੀਰ ਜਾਗੜਦੰ ਜਗੇ ॥

subeer jaagaRadha(n) jage ||

ਲੜਾਕ ਲਾਗੜਦੰ ਪਗੇ ॥੧੯॥੧੭੫॥

laRaak laagaRadha(n) page ||19||175||

The heroic warriors have been inspired to face the fighters. 19.175.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਝਮੀ ਤੇਗ ਝਟੰ ॥

jhamee teg jhaTa(n) ||

ਛੁਰੀ ਛਿਪ੍ਰ ਛੁਟੰ ॥

chhuree chhipr chhuTa(n) ||

The striking swords are glistening and the daggers are striking fastly.

ਗੁਰੰ ਗੁਰਜ ਗਟੰ ॥

gura(n) guraj gaTa(n) ||

ਪਲੰਗੰ ਪਿਸਟੰ ॥੨੦॥੧੭੬॥

pala(n)ga(n) pisaTa(n) ||20||176||

The brave warriors are giving blows of maces on the back of the

lion.20.176.

ਕਿਤੇ ਸ੍ਰੋਣ ਚਟੰ ॥

kite sron chaTa(n) ||

ਕਿਤੇ ਸੀਸ ਫੁਟੰ ॥

kite sees fuTa(n) ||

Somewhere the blood is being drunk, somewhere the head is lying broken.

ਕਹੂੰ ਹੂਹ ਛੁਟੰ ॥

kahoo(n) hooh chhuTa(n) ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਉਠੰ ॥੨੧॥੧੭੭॥

kahoo(n) beer uTha(n) ||21||177||

Somewhere there is din and somewhere the heroes are rising again.21.177.

ਕਹੂੰ ਧੂਰਿ ਲੁਟੰ ॥

kahoo(n) dhoor luTa(n) ||

ਕਿਤੇ ਮਾਰ ਰਟੰ ॥

kite maar raTa(n) ||

Somewhere the warriors are lying in the dust, somewhere there is repetition of the shouts of “kill, kill”.

ਭਣੈ ਜਸ ਭਟੰ ॥

bhanai jas bhaTa(n) ||

ਕਿਤੇ ਪੇਟ ਫਟੰ ॥੨੨॥੧੭੮॥

kite peT faTa(n) ||22||178||

Somewhere the minstrels are eulogizing the warriors and somewhere warriors with wounded bellies are lying down.22.178.

ਭਜੇ ਛਤ੍ਰਿ ਥਟੰ ॥

bhaje chhatr thaTa(n) ||

ਕਿਤੇ ਖੂਨ ਖਟੰ ॥

kite khoon khaTa(n) ||

The bearers of canopies are running away and somewhere the blood is

being flowin.

ਕਿਤੇ ਦੁਸਟ ਦਟੰ ॥

kite dhusaT dhaTa(n) ||

ਫਿਰੇ ਜਜੋ ਹਰਟੰ ॥੨੩॥੧੭੯॥

fire jayo haraTa(n) ||23||179||

Somewhere the tyrants are being destroyed and the warriors are running

hither and thither like the Persian wheel.23.179.

ਸਜੇ ਸੂਰ ਸਾਰੇ ॥

saje soor saare ||

ਮਹਿਖੁਆਸ ਧਾਰੇ ॥

mahikhuaas dhaare ||

All the warriors are bedecked with the bow

ਲਏ ਖਗਆਰੇ ॥

le khagaare ||

ਮਹਾ ਰੋਹ ਵਾਰੇ ॥੨੪॥੧੮੦॥

mahaa roh vaare ||24||180||

And all of them are holding their swords like the dreadful saw.24.180.

ਸਹੀ ਰੂਪ ਕਾਰੇ ॥

sahee roop kaare ||

ਮਨੋ ਸਿੰਧੁ ਖਾਰੇ ॥

mano si(n)dh khaare ||

They are verily of dark complexion like the saltish sea.

ਕਈ ਬਾਰ ਗਾਰੇ ॥

kiee baar gaare ||

ਸੁ ਮਾਰੰ ਉਚਾਰੇ ॥੨੫॥੧੮੧॥

s maara(n) uchaare ||25||181||

Though they have been destroyed several times, but still they are shouting "kill, kill".25.181.

ਭਵਾਨੀ ਪਛਾਰੇ ॥

bhavaanee pachhaare ||

ਜਵਾ ਜੇਮਿ ਜਾਰੇ ॥

javaa jem jaare ||

Bhavani (Durga) hath destroyed all like the jawahan plant destroyed by the

continuous rain.

ਬਡੇਈ ਲੁਝਾਰੇ ॥

baddeiee lujhaare ||

ਹੁਤੇ ਜੇ ਹੀਏ ਵਾਰੇ ॥੨੬॥੧੮੨॥

hute je he'ee vaare ||26||182||

Many other brave demons have been crushed under her feet.26.182.

ਇਕੰ ਬਾਰ ਟਾਰੇ ॥

eika(n) baar Taare ||

ਠਮੰ ਠੋਕਿ ਠਾਰੇ ॥

Thama(n) Thok Thaare ||

The enemies have been destroyed in the first round and thrown away.
They have been struck on their bodies with weapons and made cool (by

death).

ਬਲੀ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ॥

balee maar ddaare ||

ਢਮਕੇ ਢਢਾਰੇ ॥੨੭॥੧੮੩॥

ddamake ddaddaare ||27||183||

Many mighty warriors have been killed and the sound of the drums is continuously being heard.27.183.

ਬਹੇ ਬਾਣਣਿਆਰੇ ॥

bahe baananiaare ||

ਕਿਤੈ ਤੀਰ ਤਾਰੇ ॥

kitai teer taare ||

Wonderful type of arrows have been shot and because of them many

fighters have expired.

ਲਖੇ ਹਾਥ ਬਾਰੇ ॥

lakhe haath baare ||

ਦਿਵਾਨੇ ਦਿਦਾਰੇ ॥੨੮॥੧੮੪॥

dhivaane dhidhaare ||28||184||

When the demon-warriors of great might saw the goddess in person, they

became senseless.28.184

ਹਣੇ ਭੂਮਿ ਪਾਰੇ ॥

hane bhoom paare ||

ਕਿਤੇ ਸਿੰਘ ਫਾਰੇ ॥

kite si(n)gh faare ||

Many brave fighters were torn by the lion and thrown on the ground.

ਕਿਤੇ ਆਪੁ ਬਾਰੇ ॥

kite aap baare ||

ਜਿਤੇ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥੨੯॥੧੮੫॥

jite dhait bhaare ||29||185||

And many huge demons were personally killed and destroyed by the

goddess.29.185.

ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਹਾਰੇ ॥

tite a(n)t haare ||

ਬਡੇਈ ਅੜਿਆਰੇ ॥

baddeiee aRiaare ||

Many real heroes who stuck fast before the goddess.

ਖਰੇਈ ਬਰਿਆਰੇ ॥

khareiee bariaare ||

ਕਰੂਰੰ ਕਰਾਰੇ ॥੩੦॥੧੮੬॥

karoora(n) karaare ||30||186||

And who were extremely hard-hearted and renowned for their

mercilessness ultimately ran away.30.186.

ਲਪਕੇ ਲਲਾਹੇ ॥

lapake lalaahe ||

ਅਰੀਲੇ ਅਰਿਆਰੇ ॥

areele ariaare ||

The egoist warriors with brightened faces who ran forward.

ਹਣੇ ਕਾਲ ਕਾਰੇ ॥

hane kaal kaare ||

ਭਜੇ ਰੋਹ ਵਾਰੇ ॥੩੧॥੧੮੭॥

bhaje roh vaare ||31||187||

And also the mighty and furious heroes were killed by the dreadful

death.31.187.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਜਾਰ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥

eeh bidh dhusaT prajaar kai sasatr asatr kar leen ||

In this way, destroying the tyrants, Durga again wore her weapons and

armour.

ਬਾਣ ਬੂੰਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਬਰਖ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਪੁਨਿ ਕੀਨ ॥੩੨॥੧੮੮॥

baan boo(n)dh pirathamai barakh si(n)gh naadh pun keen ||32||188||

At first she showered her arrows and then her lion roared heavily.32.188.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਸੁਣਿਯੋ ਸੁੰਭ ਰਾਯੰ ॥

suniyo su(n)bh raaya(n) ||

ਚੜਿਯੋ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥

chaRiyo chaup chaaya(n) ||

When the demon-king Sumbh heard all that had happened, he marched

forward in great excitement.

ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥

saje sasatr paana(n) ||

ਚੜੇ ਜੰਗਿ ਜੁਆਣੰ ॥੩੩॥੧੮੯॥

chaRe ja(n)g juaana(n) ||33||189||

His soldiers bedecked with weapons came forward to wage war.33.189.

ਲਗੈ ਢੋਲ ਢੰਕੇ ॥

lagai ddol dda(n)ke ||

ਕਮਾਣੰ ਕੜੰਕੇ ॥

kamaana(n) kaRa(n)ke ||

The sound created by drums, bows

ਭਏ ਨਦ ਨਾਦੰ ॥

bhe nadh naadha(n) ||

ਧੁਣੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੩੪॥੧੯੦॥

dhuna(n) nirabikhaadha(n) ||34||190||

And trumpets were continuously heard.34.190.

ਚਮਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥

chamakee kirapaana(n) ||

ਹਠੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥

haThe tej maana(n) ||

The swords of the persistent and renowned fighters glistened.

ਮਹਾਬੀਰ ਹੁੰਕੇ ॥

mahaabeer hu(n)ke ||

ਸੁ ਨੀਸਾਣ ਦ੍ਰੁੰਕੇ ॥੩੫॥੧੯੧॥

s neesaan dhru(n)ke ||35||191||

The great heroes raised loud shouts and the trumpets sounded.35.191.

ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਰਜੇ ॥

chahoo(n) or garaje ||

ਸਬੇ ਦੇਵ ਲਰਜੇ ॥

sabe dhev laraje ||

The demons thundered from all the four sides and the gods collectively

trembled.

ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥

sara(n) dhaar barakhe ||

ਮਈਯਾ ਪਾਣ ਪਰਖੇ ॥੩੬॥੧੯੨॥

mieeyaa paan parakhe ||36||192||

Showering her arrows Durga herself is testing the dtength of all.36.192.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜੇ ਲਏ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹੇ ਧਏ ॥

je le sasatr saamuhe dhe ||

ਤਿਤੇ ਨਿਧਨ ਕਹੁੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ॥

tite nidhan kahu(n) praapat bhe ||

All those demons, carrying their weapons, came in front of the goddess

were all subjected to death.

ਝਮਕਤ ਭਈ ਅਸਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

jhamakat bhiee asan kee dhaaraa ||

ਭਭਕੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੩੭॥੧੯੩॥

bhabhake ru(n)dd mu(n)dd bikaraaraa ||37||193||

The edges of the swords are glistening and the headless trunks, in dreadful forms are raising their voices.37.193.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਕਟੇ ਬਚਿਯੋ ਨ ਜੀਵਤ ਕੋਇ ॥

hai gai rath paidhal kaTe bachiyo na jeevat koi ||

The elephants, horses and warriors on foot were all chopped and none could survive.

ਤਬ ਆਪੇ ਨਿਕਸਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁੰਭ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੩੮॥੧੯੪॥

tab aape nikasiyo nirapat su(n)bh karai so hoi ||38||194||

Then the king Sumbh himself marched forward for war and on seeing him

it appears that whatever he desires, he will achive.38.194.

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPI

ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਇਤਿ ਦ੍ਰੁਗਾ ਬੁਲਾਈ ॥

siv dhootee it dhrugaa bulaiee ||

ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਨੀਕੈ ਸਮੁਝਾਈ ॥

kaan laag neekai samujhaiee ||

On this side, Durga after reflecting, called a female messenger of Shiva

and making her conscious gave this message in her ear:

ਸਿਵ ਕੋ ਭੇਜ ਦੀਜੀਐ ਤਹਾ ॥

siv ko bhej dheejeeaai tahaa ||

ਦੈਤ ਰਾਜ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ਜਹਾ ॥੩੯॥੧੯੫॥

dhait raaj isathit hai jahaa ||39||195||

“Send Lord Shiva to the place, where the demon-king is standing.”39.195.

ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਜਬ ਇਮ ਸੁਨ ਪਾਵਾ ॥

siv dhootee jab im sun paavaa ||

ਸਿਵਹਿੰ ਦੂਤ ਕਰਿ ਉਤੈ ਪਠਾਵਾ ॥

sivahi(n) dhoot kar utai paThaavaa ||

When the female messenger of Shiva heard this, she sent Shiva as a

messenger of Shiva

ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਨਾਮਾ ॥

siv dhootee taa te bhayo naamaa ||

ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਅਰੁ ਬਾਮਾ ॥੪੦॥੧੯੬॥

jaanat sakal purakh ar baamaa ||40||196||

Since that day, the name of Durga became" shiv- Duti" (the messenger of shiva), all men and women know this.40.196.

ਸਿਵ ਕਹੀ ਦੈਤ ਰਾਜ ਸੁਨਿ ਬਾਤਾ ॥

siv kahee dhait raaj sun baataa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਹੁ ਜਗਮਾਤਾ ॥

eeh bidh kahiyo tumahu jagamaataa ||

Shiva said to the demon-king, “Listen to my words, the mother of she

universe hath said this

ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੈ ਕੈ ਠਕੁਰਾਈ ॥

dhevan ke dhai kai Thakuraiee ||

ਕੈ ਮਾਡਹੁ ਹਮ ਸੰਗ ਲਰਾਈ ॥੪੧॥੧੯੭॥

kai maaddahu ham sa(n)g laraiee ||41||197||

“That either you return the kingdom to gods or wage the war with me.”41.197.

ਦੈਤ ਰਾਜ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥

dhait raaj ieh baat na maanee ||

ਆਪ ਚਲੇ ਜੁਝਨ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

aap chale joojhan abhimaanee ||

The demon-king Sumbh did not accept this proposal and in his pride,

marched forward for war.

ਗਰਜਤ ਕਾਲਿ ਕਾਲ ਜਯੋ ਜਹਾ ॥

garajat kaal kaal jayo jahaa ||

ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ਅਸੁਰ ਪਤਿ ਤਹਾ ॥੪੨॥੧੯੮॥

praapat bhayo asur pat tahaa ||42||198||

The place where Kali, like death, was thundering, that demon-king reached there.42.198.

ਚਮਕੀ ਤਹਾ ਅਸਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

chamakee tahaa asan kee dhaaraa ||

ਨਾਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰਾ ॥

naache bhoot pret baitaaraa ||

There the edges of sword glistened and the ghosts, goblins and evil spirits

began to dance.

ਫਰਕੇ ਅੰਧ ਕਬੰਧ ਅਚੇਤਾ ॥

farake a(n)dh kaba(n)dh achetaa ||

ਭਿਭਰੇ ਭਈਰਵ ਭੀਮ ਅਨੇਕਾ ॥੪੩॥੧੯੯॥

bhibhare bhieerav bheem anekaa ||43||199||

There the blind headless trunks came into motion senselessly. There many

Bhairavas and Bhimas began to roam.43.199.

ਤੁਰਹੀ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬਾਜੇ ॥

turahee ddol nagaare baaje ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਜੋਧਾ ਰਣਿ ਗਾਜੈ ॥

bhaat bhaat jodhaa ran gaajai ||

The clarionets, drums and trumpets sounded any many types.

ਢਡਿ ਡਫ ਡਮਰੁ ਡੁਗਡੁਗੀ ਘਨੀ ॥

ddadd ddaf ddamar ddugaddugee ghanee ||

ਨਾਇ ਨਫੀਰੀ ਜਾਤ ਨ ਗਨੀ ॥੪੪॥੨੦੦॥

nai nafeeree jaat na ganee ||44||200||

The tambourines, tabors etc., were played loudly and the musical instruments like Shahnai etc., were being played in such numbers that

they cannot be counted.44.200.

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

madhubhaar chha(n)dh ||

MADHUBHAAR STANZA

ਹੁੰਕੇ ਕਿਕਾਣ ॥

hu(n)ke kikaan ||

ਧੁੰਕੇ ਨਿਸਾਣ ॥

dhu(n)ke nisaan ||

The horses are neighing and the trumpets are resounding.

ਸਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥

saje su beer ||

ਗਜੇ ਗਹੀਰ ॥੪੫॥੨੦੧॥

gaje gaheer ||45||201||

The bedecked warriors are roaring profoundly.45.201.

ਝੁਕੇ ਨਿਝਕ ॥

jhuke nijhak ||

ਬਜੇ ਉਬਕ ॥

baje ubak ||

The heroes coming near unhesitatingly are striking blows and jumping.

ਸਜੇ ਸੁਬਾਹ ॥

saje subaeh ||

ਅਛੈ ਉਛਾਹ ॥੪੬॥੨੦੨॥

achhai uchhaeh ||46||202||

The smart warriors fight each other and the beautiful heroes are bedecking

themselves. The heavenly damsels (apsaras) are feeling inspired.46.202.

ਕਟੇ ਕਿਕਾਣ ॥

kaTe kikaan ||

ਫੁਟੈ ਚਵਾਣ ॥

fuTai chavaan ||

The horses are being chopped and the faces are being torn.

ਸੂਲੰ ਸੜਾਕ ॥

soola(n) saRaak ||

ਉਠੇ ਕੜਾਕ ॥੪੭॥੨੦੩॥

auThe kaRaak ||47||203||

The sound created by tridents are being heard. 47.203.

ਗਜੇ ਜੁਆਣ ॥

gaje juaan ||

ਬਜੇ ਨਿਸਾਣਿ ॥

baje nisaan ||

The trumpets are resounding and the youthful warriors are thundering.

ਸਜੇ ਰਜੇਾਂਦ੍ਰ ॥

saje rajeaa(n)dhr ||

ਗਜੇ ਗਜੇਾਂਦ੍ਰ ॥੪੮॥੨੦੪॥

gaje gajeaa(n)dhr ||48||204||

The kings and chieftains are bedecked and the elephants are

screeching.48.204.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਫਿਰੇ ਬਾਜੀਯੰ ਤਾਜੀਯੰ ਇਤ ਉਤੰ ॥

fire baajeeya(n) taajeeya(n) it uta(n) ||

The beautiful horses are roaming hither and thither.

ਗਜੇ ਬਾਰਣੰ ਦਾਰੁਣੰ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰੰ ॥

gaje baarana(n) dhaaruna(n) raaj putra(n) ||

The elephants of the princes are roaring dreadfully.

ਬਜੇ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਉਠੈ ਸੰਖ ਨਾਦੰ ॥

baje sa(n)kh bheree uThai sa(n)kh naadha(n) ||

The sound of conches and drums is rising.

ਰਣੰਕੈ ਨਫੀਰੀ ਧੁਣ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੪੯॥੨੦੫॥

rana(n)kai nafeeree dhun nirabikhaadha(n) ||49||205||

The clarionets are being played continuously.49.205.

ਕੜਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਸੜਕਾਰ ਸੇਲੰ ॥

kaRake kirapaana(n) saRakaar sela(n) ||

The swords and daggers are producing their sounds.

ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥

auThee kooh jooha(n) bhiee rel pela(n) ||

There is vehement run in the whole battlefield.

ਰੁਲੇ ਤਛ ਮੁਛੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥

rule tachh muchha(n) gire chaur cheera(n) ||

The bodies having been chopped and the garments and fly-whisks having been torn have fallen down.

ਕਹੂੰ ਹਥ ਮਥੰ ਕਹੂੰ ਬਰਮ ਬੀਰੰ ॥੫੦॥੨੦੬॥

kahoo(n) hath matha(n) kahoo(n) baram beera(n) ||50||206||

Somewhere the hands, somewhere the foreheads and somewhere the

armours are lying scattered.50.206.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁਝੇ ॥

balee bair rujhe ||

ਸਮੂਹ ਸਾਰ ਜੁਝੇ ॥

samooh saar jujhe ||

The mighty enemies are busy in fighting with all their weapons.

ਸੰਭਾਰੇ ਹਥੀਯਾਰੰ ॥

sa(n)bhaare hatheeyaara(n) ||

ਬਕੈ ਮਾਰੁ ਮਾਰੰ ॥੫੧॥੨੦੭॥

bakai maar maara(n) ||51||207||

Holding their arms, they are shouting “kill, kill”.51.207.

ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਜੇ ॥

sabai sasatr saje ||

ਮਹਾਬੀਰ ਗਜੇ ॥

mahaabeer gaje ||

Being completely dressed with their weapons the brave fighters are

roaring.

ਸਰੰ ਓਘ ਛੁਟੇ ॥

sara(n) ogh chhuTe ||

ਕੜੱਕਾਰੁ ਉਠੇ ॥੫੨॥੨੦੮॥

kaRa'kaar uThe ||52||208||

There has been a volley of arrows producing hissing sounds.52.208.

ਬਜੈ ਬਾਦ੍ਰਿਤੇਅੰ ॥

bajai baadhiratea(n) ||

ਹਸੈ ਗਾਧ੍ਰਬੇਅੰ ॥

hasai gaadhrabea(n) ||

Various types of musical instruments are being played and the

Gandharvas are laughing.

ਝੰਡਾ ਗਡ ਜੁਟੇ ॥

jha(n)ddaa gadd juTe ||

ਸਰੰ ਸੰਜ ਫੁਟੇ ॥੫੩॥੨੦੯॥

sara(n) sa(n)j fuTe ||53||209||

The warriors after fixing their banners firmly are busy in fighting and their

armours are being torn with arrows.53.209.

ਚਹੂੰ ਓਰ ਉਠੇ ॥

chahoo(n) or uThe ||

ਸਰੰ ਬ੍ਰਿਸਟ ਬੁਠੇ ॥

sara(n) birasaT buThe ||

From all the four sides, the arrows are being showered.

ਕਰੋਧੀ ਕਰਾਲੰ ॥

karodhee karaala(n) ||

ਬਕੈ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੫੪॥੨੧੦॥

bakai bikaraala(n) ||54||210||

The fierce and frightful warriors are busy in various types of prattle.54.210.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਕਿਤੇ ਕੁਠੀਆਂ ਬੁਠੀਆਂ ਬ੍ਰਿਸਟ ਬਾਣੰ ॥

kite kuTheea(n) buTheea(n) birasaT baana(n) ||

Somewhere the brave fighters are being chopped and somewhere the

arrows are being showered.

ਰਣੰ ਡੁਲੀਯੰ ਬਾਜ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥

rana(n) dduleeya(n) baaj khaalee palaana(n) ||

The horses without saddles are lying in dust in the battlefield.

ਜੁਝੇ ਜੋਧਿਯੰ ਬੀਰ ਦੇਵੰ ਅਦੇਵੰ ॥

jujhe jodhiya(n) beer dheva(n) adheva(n) ||

The warriors of gods and demons both are fighting against one another.

ਸਭੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜਾ ਮਨੋ ਸਾਤਨੇਵੰ ॥੫੫॥੨੧੧॥

sabhe sasatr saajaa mano saataneva(n) ||55||211||

It appears that the dreadful warriors are Bhisham Pitamahas.55.211.

ਗਜੇ ਗਜੀਯੰ ਸਰਬ ਸਜੇ ਪਵੰਗੰ ॥

gaje gajeeya(n) sarab saje pava(n)ga(n) ||

The decorated horses and elephants are thundering

ਜੁਧੰ ਜੁਟੀਯੰ ਜੋਧ ਛੁਟੇ ਖਤੰਗੰ ॥

judha(n) juTeeya(n) jodh chhuTe khata(n)ga(n) ||

And the arrows of brave warriors are being shot.

ਤੜਕੇ ਤਬਲੰ ਝੜੰਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥

taRake tabala(n) jhaRa(n)ke kirapaana(n) ||

The clatter of swords and the resounding of trumpets

ਸੜਕਾਰ ਸੇਲੰ ਰਣੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥੫੬॥੨੧੨॥

saRakaar sela(n) rana(n)ke nisaana(n) ||56||212||

Along the sounds of daggers and drums are being heard.56.212.

ਢਮਾ ਢਮ ਢੋਲੰ ਢਲਾ ਢੁਕ ਢਾਲੰ ॥

ddamaa ddam ddola(n) ddalaa dduk ddaala(n) ||

The sounds of drums and shields resound continuously

ਗਹਾ ਜੂਹ ਗਜੇ ਹਯੰ ਹਲਚਾਲੰ ॥

gahaa jooh gaje haya(n) halachaala(n) ||

And the horses running hither and thither have cused consternation.

ਸਟਾ ਸਟ ਸੈਲੰ ਖਹਾ ਖੂਨਿ ਖਗੰ ॥

saTaa saT saila(n) khahaa khoon khaga(n) ||

The daggers are being struck violently and the swords are besmeared with

blood.

ਤੁਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਉਠੇ ਨਾਲ ਅਗੰ ॥੫੭॥੨੧੩॥

tuTe charam barama(n) uThe naal aga(n) ||57||213||

Te armours on the bodies of the warriors are breaking and the limbs are coming out with them.57.213.

ਉਠੇ ਅਗਿ ਨਾਲੰ ਖਹੇ ਖੋਲ ਖਗੰ ॥

auThe ag naala(n) khahe khol khaga(n) ||

The blows of swords on the helmets create flames of fire.

ਨਿਸਾ ਮਾਵਸੀ ਜਾਣੁ ਮਾਸਾਣ ਜਗੰ ॥

nisaa maavasee jaan maasaan jaga(n) ||

And in the utter darkness that has spread, the ghosts and goblins considering it night, have awakened.

ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਡਾਮਰੂ ਡਉਰ ਡਕੰ ॥

ddakee ddaakanee ddaamaroo ddaur ddaka(n) ||

The vampires are belching and the tabors are being played.

ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਭੂਤੰ ਭਭਕੰ ॥੫੮॥੨੧੪॥

nache beer baitaal bhoota(n) bhabhaka(n) ||58||214||

And in accompaniment with their sound, the ghosts and evil spirits are

dancing.58.214.

ਬੇਲੀ ਬਿਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥

belee bidhram chha(n)dh ||

BELI BINDRAM STNZA

ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰ ਆਵਤ ਭੇ ਜਿਤੇ ॥

sarab sasatr aavat bhe jite ||

ਸਭ ਕਾਟਿ ਦੀਨ ਦ੍ਰੁਗਾ ਤਿਤੇ ॥

sabh kaaT dheen dhrugaa tite ||

All the blows being struck by the weapons have been annulled by the goddess Durga.

ਅਰਿ ਅਉਰ ਜੇਤਿਕੁ ਡਾਰੀਅੰ ॥

ar aaur jetik ddaareea(n) ||

ਤੇਉ ਕਾਟਿ ਭੂਮਿ ਉਤਾਰੀਅੰ ॥੫੯॥੨੧੫॥

teau kaaT bhoom utaareea(n) ||59||215||

Beside these all other blows, that are being struck, are being annulled and

the weapons are thrown on the ground by the goddess.59.215.

ਸਰ ਆਪ ਕਾਲੀ ਛੰਡੀਅੰ ॥

sar aap kaalee chha(n)ddeea(n) ||

ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਬਿਹੰਡੀਅੰ ॥

sarabaasatr satr biha(n)ddeea(n) ||

Kali herself made use of her weapons and made all the weapons of the demons ineffective.

ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਨ ਜਬੈ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

sasatr heen jabai nihaariyo ||

ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੬੦॥੨੧੬॥

jai sabadh dhevan uchaariyo ||60||216||

When the gods saw (Sumbh) without weapons, they began to hail the

goddess.60.216.

ਨਭਿ ਮਧਿ ਬਾਜਨ ਬਾਜਹੀ ॥

nabh madh baajan baajahee ||

ਅਵਿਲੋਕਿ ਦੇਵਾ ਗਾਜਹੀ ॥

avilok dhevaa gaajahee ||

The musical instruments were played in the firmament and no0w the gods

also began to raor.

ਲਖਿ ਦੇਵ ਬਾਰੰ ਬਾਰਹੀ ॥

lakh dhev baara(n) baarahee ||

ਜੈ ਸਬਦ ਸਰਬ ਪੁਕਾਰਹੀ ॥੬੧॥੨੧੭॥

jai sabadh sarab pukaarahee ||61||217||

The gods began to view repeatedly and raise shouts of victory.61.217.

ਰਣਿ ਕੋਪਿ ਕਾਲ ਕਰਾਲੀਯੰ ॥

ran kop kaal karaaleeya(n) ||

ਖਟ ਅੰਗ ਪਾਣਿ ਉਛਾਲੀਯੰ ॥

khaT a(n)g paan uchhaaleeya(n) ||

Now in great rage in the battlefield, the dreadful Kali raised six hands of

her arms powerfully

ਸਿਰਿ ਸੁੰਭ ਹਥ ਦੁਛੰਡੀਯੰ ॥

sir su(n)bh hath dhuchha(n)ddeeya(n) ||

ਇਕ ਚੋਟਿ ਦੁਸਟ ਬਿਹੰਡੀਯੰ ॥੬੨॥੨੧੮॥

eik choT dhusaT biha(n)ddeeya(n) ||62||218||

And struck them on the head of Sumbh and with one blow she destroyed the tyrant.62.218.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਿਮ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਕੋ ਹਨਾ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕੈ ਕਾਲਿ ॥

jim su(n)bhaasur ko hanaa adhik kop kai kaal ||

The manner in which, with extreme fury, Kali destroyed the demon-king

ਤ੍ਯੋ ਸਾਧਨ ਕੇ ਸਤ੍ਰ ਸਭ ਚਾਬਤ ਜਾਹ ਕਰਾਲ ॥੬੩॥੨੧੯॥

trayo saadhan ke satr sabh chaabat jaeh karaal ||63||219||

All the enemies of the saints are destroyed in the same manner.63.219.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਸੁੰਭ ਬਧਹ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਯ ਸੰਪੂਰਨਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੬॥

eit sree bachitr naaTake cha(n)ddee charitre su(n)bh badheh khasaTamo dhiaay sa(n)pooranam sat subham sat ||6||

Here ends the Sixth Chapter entitled ‘The Killing of Sumbh’ of Chandi

Charitra in BACHITTAR NATAK.6.

ਅਥ ਜੈਕਾਰ ਸਬਦ ਕਥਨੰ ॥

ath jaikaar sabadh kathana(n) ||

NOW THE WORDS OF VICTORY ARE RELATED:

ਬੇਲੀ ਬਿਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥

belee bidhram chha(n)dh ||

BELI BINDRAM STANZA

ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵ ਪੁਕਾਰ ਹੀ ॥

jai sabadh dhev pukaar hee ||

ਸਬ ਫੂਲਿ ਫੂਲਨ ਡਾਰ ਹੀ ॥

sab fool foolan ddaar hee ||

All the gods are hailing the victory of the goddess and showering the

flowers.

ਘਨਸਾਰ ਕੁੰਕਮ ਲਿਆਇ ਕੈ ॥

ghanasaar ku(n)kam liaai kai ||

ਟੀਕਾ ਦੀਯ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ॥੧॥੨੨੦॥

Teekaa dheey harakhai kai ||1||220||

They brought the saffron and with great delight they applied the mark on their foreheds.1.220.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਉਸਤਤਿ ਸਬ ਹੂੰ ਕਰੀ ਅਪਾਰਾ ॥

ausatat sab hoo(n) karee apaaraa ||

ਬ੍ਰਹਮ ਕਵਚ ਕੋ ਜਾਪ ਉਚਾਰਾ ॥

braham kavach ko jaap uchaaraa ||

All of them extremely eulogized the goddess and repeated the mantra

known as “Brahm-Kavach”.

ਸੰਤ ਸੰਬੂਹ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਭਏ ॥

sa(n)t sa(n)booh prafulat bhe ||

ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਾਸ ਹੁਐ ਗਏ ॥੨॥੨੨੧॥

dhusaT arisaT naas huaai ge ||2||221||

All the saints were pleased because the tyrants have been destroyed.2.221.

ਸਾਧਨ ਕੋ ਸੁਖ ਬਢੇ ਅਨੇਕਾ ॥

saadhan ko sukh badde anekaa ||

ਦਾਨਵ ਦੁਸਟ ਨ ਬਾਚਾ ਏਕਾ ॥

dhaanav dhusaT na baachaa ekaa ||

The comfort of the saints increased in many ways and not even one demon

could survive.

ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਈ ॥

sa(n)t sahai sadhaa jag maiee ||

ਜਹ ਤਹ ਸਾਧਨ ਹੋਇ ਸਹਾਈ ॥੩॥੨੨੨॥

jeh teh saadhan hoi sahaiee ||3||222||

The mother of the universe ever helps the saints and is helpful to them

everywhere.3.222.

ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ॥

dhevee joo kee usatat ||

Eulogy of the Goddess:

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ਧਰੀਯੰ ਜੁਆਲੰ ॥

namo jog javaiaala(n) dhareeya(n) juaala(n) ||

O Yoga-fire, Enlightener of the Earth! I salute Thee.

ਨਮੋ ਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਨਮੋ ਕਰੂਰ ਕਾਲੰ ॥

namo su(n)bh ha(n)tee namo karoor kaala(n) ||

O the Destroyer of Sumbh and dreadful manifestation of Death!

ਨਮੋ ਸ੍ਰੋਣ ਬੀਰਜਾਰਦਨੀ ਧੂਮ੍ਰ ਹੰਤੀ ॥

namo sron beerajaaradhanee dhoomr ha(n)tee ||

O the Destroyer of Dhumar Nain , O the Destroyer of Rakat Beej!

ਨਮੋ ਕਾਲਿਕਾ ਰੂਪ ਜੁਆਲਾ ਜਯੰਤੀ ॥੪॥੨੨੩॥

namo kaalikaa roop juaalaa jaya(n)tee ||4||223||

O Blazing like fire Kalika! I salute Thee.4.223.

ਨਮੋ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਭਹਾ ਜੋਤਿ ਰੂਪਾ ॥

namo a(n)bikaa ja(n)bhahaa jot roopaa ||

O Ambika! O Jambhaha (the killer of the demon Jambh) O manifestation of Light! I salute Thee.

ਨਮੋ ਚੰਡ ਮੁੰਡਾਰਦਨੀ ਭੂਪਿ ਭੂਪਾ ॥

namo cha(n)dd mu(n)ddaaradhanee bhoop bhoopaa ||

O the killer of Chand and Mund! O the Sovereign of Sovereigns! I salute Thee.

ਨਮੋ ਚਾਮਰੰ ਚੀਰਣੀ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥

namo chaamara(n) cheeranee chitr roopa(n) ||

O the sawer of the demon Chamar! O the one looking like a portrait! I

salute Thee.

ਨਮੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਿਯਾ ਬਿਰਾਜੈ ਅਨੂਪੰ ॥੫॥੨੨੪॥

namo param pragiyaa biraajai anoopa(n) ||5||224||

O the bearer of knowledge, unique one! I Salute Thee.5.224.

ਨਮੋ ਪਰਮ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮਾ ॥

namo param roopaa namo kraoor karamaa ||

O the supreme manifestation of the doer of dreadful actions! I salute thee.

ਨਮੋ ਰਾਜਸਾ ਸਾਤਕਾ ਪਰਮ ਬਰਮਾ ॥

namo raajasaa saatakaa param baramaa ||

O the bearer of the three modes of Rajas, Sattva and Tamas.

ਨਮੋ ਮਹਿਖ ਦਈਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕਰਣੀ ॥

namo mahikh dhieet ko a(n)t karanee ||

O the manifestation of supreme steel armour, O the destroyer of

Mahishasura.

ਨਮੋ ਤੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਇਰਣੀ ॥੬॥੨੨੫॥

namo tokhanee sokhanee sarab iranee ||6||225||

Destroyer of all, the killer of all! I salute Thee.6.225.

ਬਿੜਾਲਾਛ ਹੰਤੀ ਕਰੂਰਾਛ ਘਾਯਾ ॥

biRaalaachh ha(n)tee karooraachh ghaayaa ||

ਦਿਜਗਿ ਦਯਾਰਦਨੀਅੰ ਨਮੋ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥

dhijag dhayaaradhaneea(n) namo jog maayaa ||

O the killer of Biralachh, the destroyer of Karurachh.

ਨਮੋ ਭਈਰਵੀ ਭਾਰਗਵੀਅੰ ਭਵਾਨੀ ॥

namo bhieeravee bhaaragaveea(n) bhavaanee ||

O the one showing mercy on Brahma in her delight, O Yog Maya! I salute Thee.

ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ਧਰੀ ਸਰਬ ਮਾਨੀ ॥੭॥੨੨੬॥

namo jog javaiaala(n) dharee sarab maanee ||7||226||

O Bhairavi, Bhavani, Jalandhari and the Destiny through all! I salute

Thee.7.226.

ਅਧੀ ਉਰਧਵੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ਅਪਾਰੀ ॥

adhee uradhavee aap roopaa apaaree ||

Thou art seated everywhere, up and below.

ਰਮਾ ਰਸਟਰੀ ਕਾਮ ਰੂਪਾ ਕੁਮਾਰੀ ॥

ramaa rasaTaree kaam roopaa kumaaree ||

Thou art Lakshmi, Kamakhya and Kumar Kanya.

ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਈਰਵੀ ਭੀਮ ਰੂਪਾ ॥

bhavee bhaavanee bhieeravee bheem roopaa ||

Thou art Bhavani and manifestation of Bhairavi and Bhima,

ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾਯੰ ਅਨੂਪਾ ॥੮॥੨੨੭॥

namo hi(n)gulaa pi(n)gulaaya(n) anoopaa ||8||227||

Thou art seated at Hinglaj and Pinglaj, Thou art unique! I salute Thee.8.227.

ਨਮੋ ਜੁਧਨੀ ਕ੍ਰੁਧਨੀ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮਾ ॥

namo judhanee krudhanee kraoor karamaa ||

Thou art the performer of dreadful acts, while infuriated in the battlefield.

ਮਹਾ ਬੁਧਿਨੀ ਸਿਧਿਨੀ ਸੁਧ ਕਰਮਾ ॥

mahaa budhinee sidhinee sudh karamaa ||

Thou art most wise, master of powers and doer of pure deeds.

ਪਰੀ ਪਦਮਿਨੀ ਪਾਰਬਤੀ ਪਰਮ ਰੂਪਾ ॥

paree padhaminee paarabatee param roopaa ||

Thou art most beautiful like and apsara (heavenly damsel), Padmini and the goddess Parbati.

ਸਿਵੀ ਬਾਸਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਰਿਧ ਕੂਪਾ ॥੯॥੨੨੮॥

sivee baasavee braahamee ridh koopaa ||9||228||

Thou art the source of power of Shiva, the power of Indra and the power of

Brahma! I salute Thee.9.228.

ਮਿੜਾ ਮਾਰਜਨੀ ਸੂਰਤਵੀ ਮੋਹ ਕਰਤਾ ॥

miRaa maarajanee sooratavee moh karataa ||

Enchantress of the ghosts and goblins!

ਪਰਾ ਪਸਟਣੀ ਪਾਰਬਤੀ ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ॥

paraa pasaTanee paarabatee dhusaT haratаa ||

Thou art the greatest apsara, Parbati and the killer of tyrants.

ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਤੋਤਲਾਯੰ ॥

namo hi(n)gulaa pi(n)gulaa totalaaya(n) ||

Performer of gentle acts like children at the places like Hinglaj and Pinglaj.

ਨਮੋ ਕਾਰਤਿਕ੍ਯਾਨੀ ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾਯੰ ॥੧੦॥੨੨੯॥

namo kaaratikrayaanee sivaa seetalaaya(n) ||10||229||

Thou art the power of Kartikeya and Shiva etc.! I salute thee.10.229.

ਭਵੀ ਭਾਰਗਵੀਯੰ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥

bhavee bhaaragaveeya(n) namo sasatr paana(n) ||

O the power of Yama, O the power of Bhrigu and the the wielder of

weapons in Thy hands, I salute Thee.

ਨਮੋ ਅਸਤ੍ਰ ਧਰਤਾ ਨਮੋ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥

namo asatr dharataa namo tej maana(n) ||

Thou art the wearer of arms, most Glorious

ਜਯਾ ਅਜਯਾ ਚਰਮਣੀ ਚਾਵਡਾਯੰ ॥

jayaa ajayaa charamanee chaavaddaaya(n) ||

Unconquerable for ever and conqueror of all, bearer of elegant shield

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲਿਕਾਯੰ ਨਯੰ ਨਿਤਿ ਨਿਆਯੰ ॥੧੧॥੨੩੦॥

kirapaa kaalikaaya(n) naya(n) nit niaaya(n) ||11||230||

And performer of justice at all times, the Merciful Kalika! I salute thee.

11.230.

ਨਮੋ ਚਾਪਣੀ ਚਰਮਣੀ ਖੜਗ ਪਾਣੰ ॥

namo chaapanee charamanee khaRag paana(n) ||

O the wielder of bow, sword, shield and mace,

ਗਦਾ ਪਾਣਿਣੀ ਚਕ੍ਰਣੀ ਚਿਤ੍ਰ ਮਾਣੰ ॥

gadhaa paaninee chakranee chitr maana(n) ||

The user of the disc, and of the honoured portrait, I salute Thee.

ਨਮੋ ਸੂਲਣੀ ਸਹਥੀ ਪਾਣਿ ਮਾਤਾ ॥

namo soolanee sahathee paan maataa ||

Thou art the mother of the universe and wielder of trident and dagger.

ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਬਿਗਿਆਨ ਕੀ ਗਿਆਨ ਗਿਆਤਾ ॥੧੨॥੨੩੧॥

namo giaan bigiaan kee giaan giaataa ||12||231||

Thou art the knower of all the knowledge of all sciences! I salute Thee.12.231.

ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀਅੰ ਮ੍ਰਿੜਾਲੀ ॥

namo pokhanee sokhaneea(n) miraRaalee ||

Thou art the preserver and destroyer of all, science! Thou art the rider of

the dead.

ਨਮੋ ਦੁਸਟ ਦੋਖਾਰਦਨੀ ਰੂਪ ਕਾਲੀ ॥

namo dhusaT dhokhaaradhanee roop kaalee ||

Thou art the destroyer of tyrants in the manifestation of Kali, I salute Thee.

ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੁਆਲਾ ਨਮੋ ਕਾਰਤਿਕ੍ਯਾਨੀ ॥

namo jog juaalaa namo kaaratikrayaanee ||

O Yoga-fire! the power of Kartikeya

ਨਮੋ ਅੰਬਿਕਾ ਤੋਤਲਾ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥੧੩॥੨੩੨॥

namo a(n)bikaa totalaa sree bhavaanee ||13||232||

O Ambika! o Bhavani! I salute Thee.13.232.

ਨਮੋ ਦੋਖ ਦਾਹੀ ਨਮੋ ਦੁਖਜ ਹਰਤਾ ॥

namo dhokh dhaahee namo dhukhay harataa ||

O the effacer and destroyer of sorrows!

ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥

namo sasatranee asatranee karam karataa ||

O the wager of war with weapons and arms!

ਨਮੋ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਪਰਮ ਜੁਆਲਾ ॥

namo risaTanee pusaTanee param juaalaa ||

O most healthy! O Supreme fire!

ਨਮੋ ਤਾਰੁਣੀਅੰ ਨਮੋ ਬ੍ਰਿਧ ਬਾਲਾ ॥੧੪॥੨੩੩॥

namo taaruneea(n) namo biradh baalaa ||14||233||

O the supreme manifestation of young and old women! I salute

Thee.14.233.

ਨਮੋ ਸਿੰਘ ਬਾਹੀ ਨਮੋਦਾੜ ਗਾੜੰ ॥

namo si(n)gh baahee namodhaaR gaaRa(n) ||

O the one with dreadful teeth, the rider of the lion, I salute Thee.

ਨਮੋ ਖਗ ਦਗੰ ਝਮਾ ਝਮ ਬਾੜੰ ॥

namo khag dhaga(n) jhamaa jham baaRa(n) ||

Thou art the glistening sword, annulling the daggers.

ਨਮੋ ਰੂੜਿ ਗੂੜੰ ਨਮੋ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ॥

namo rooR gooRa(n) namo sarab biaapee ||

Thou art most prodfound, omnipresent,

ਨਮੋ ਨਿਤ ਨਾਰਾਇਣੀ ਦੁਸਟ ਖਾਪੀ ॥੧੫॥੨੩੪॥

namo nit naarainee dhusaT khaapee ||15||234||

Eternal and destroyer of tyrants! I salute Thee.15.234.

ਨਮੋ ਰਿਧਿ ਰੂਪੰ ਨਮੋ ਸਿਧ ਕਰਣੀ ॥

namo ridh roopa(n) namo sidh karanee ||

O the bestower of powers!

ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਭਰਣੀ ॥

namo pokhanee sokhanee sarab bharanee ||

Preserver of all and destroyer of all

ਨਮੋ ਆਰਜਨੀ ਮਾਰਜਨੀ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰੀ ॥

namo aarajanee maarajanee kaal raatree ||

The one of the pure forms like silver and dreadful like the dark night

ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ਧਰੀ ਸਰਬ ਦਾਤ੍ਰੀ ॥੧੬॥੨੩੫॥

namo jog javaiaala(n) dharee sarab dhaatree ||16||235||

Thou art the Yoga fire and the sickle for the tyrants! I salute Thee.16.235.

ਨਮੋ ਪਰਮ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰੀ ਧਰਮ ਕਰਣੀ ॥

namo param paramesavairee dharam karanee ||

O the power of righteousness of the Supreme Lord!

ਨਈ ਨਿਤ ਨਾਰਾਇਣੀ ਦੁਸਟ ਦਰਣੀ ॥

niee nit naarainee dhusaT dharanee ||

Thou art ever new, the destroyer of tyrants

ਛਲਾ ਆਛਲਾ ਈਸੁਰੀ ਜੋਗ ਜੁਆਲੀ ॥

chhalaa aachhalaa ieesuree jog juaalee ||

The deceiver of all, the yoga-fire of Shiva

ਨਮੋ ਬਰਮਣੀ ਚਰਮਣੀ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲੀ ॥੧੭॥੨੩੬॥

namo baramanee charamanee kraoor kaalee ||17||236||

The steel-armour for the saints and the dreadful Kali for the saints! I salute

Thee.17.236.

ਨਮੋ ਰੇਚਕਾ ਪੂਰਕਾ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧਿਆ ॥

namo rechakaa poorakaa praat sa(n)dhiaa ||

Thou art the breath-moving process and the early morning worship.

ਜਿਨੈ ਮੋਹ ਕੈ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਗ ਬੰਧਿਆ ॥

jinai moh kai chaudhahoo(n) log ba(n)dhiaa ||

Who has bound all the fourteen realms in the web of maya.

ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਸਰਬ ਅਸਤ੍ਰਾ ॥

namo a(n)janee ga(n)janee sarab asatraa ||

Thou art Anjani (mother of Hanuman), the crusher of the pride of all,

ਨਮੋ ਧਾਰਣੀ ਬਾਰਣੀ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰਾ ॥੧੮॥੨੩੭॥

namo dhaaranee baaranee sarab sasatraa ||18||237||

And the wielder and user of all the weapons! I salute Thee.18.237.

ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਦੁਸਟ ਗਰਬਾ ॥

namo a(n)janee ga(n)janee dhusaT garabaa ||

O Anjani! the masher of the pride of tyrants,

ਨਮੋ ਤੋਖਣੀ ਪੋਖਣੀ ਸੰਤ ਸਰਬਾ ॥

namo tokhanee pokhanee sa(n)t sarabaa ||

The sustainer and bestowed of pleasure to all the saints, I salute thee.

ਨਮੋ ਸਕਤਣੀ ਸੂਲਣੀ ਖੜਗ ਪਾਣੀ ॥

namo sakatanee soolanee khaRag paanee ||

O the manifestation of trident, wielder of sword in Thy hand

ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀਅੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੧੯॥੨੩੮॥

namo taaranee kaaraneea(n) kirapaanee ||19||238||

The deliverer of all, the cause of causes and the manifestation of the

sword! I salute Thee.19.238.

ਨਮੋ ਰੂਪ ਕਾਲੀ ਕਪਾਲੀ ਅਨੰਦੀ ॥

namo roop kaalee kapaalee ana(n)dhee ||

O Kali, with the begging bowl, and the besttower of bliss! I salute Thee.

ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰਣੀ ਭਾਨੁਵੀਅੰ ਗੁਬਿੰਦੀ ॥

namo cha(n)dhranee bhaanuveea(n) gubi(n)dhee ||

O one of the most beautiful forms like the sun-rays and moon-beams.

ਨਮੋ ਛੈਲ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਦੁਸਟ ਦਰਣੀ ॥

namo chhail roopaa namo dhusaT dharanee ||

The beauteous and the destroyer of the tyrants

ਨਮੋ ਕਾਰਣੀ ਤਾਰਣੀ ਸ੍ਰਿਸਟ ਭਰਣੀ ॥੨੦॥੨੩੯॥

namo kaaranee taaranee sirasaT bharanee ||20||239||

The sustainer of the world and the cause of all causes! I salute

Thee.20.239.

ਨਮੋ ਹਰਖਣੀ ਬਰਖਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਾ ॥

namo harakhanee barakhanee sasatr dhaaraa ||

O the one who showers her weapons in her pleasure,

ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀਯੰ ਅਪਾਰਾ ॥

namo taaranee kaaraneeya(n) apaaraa ||

Thou art the deliverer of all, I salute Thee.

ਨਮੋ ਜੋਗਣੀ ਭੋਗਣੀ ਪ੍ਰੰਮ ਪ੍ਰਗਿਯਾ ॥

namo joganee bhoganee pram pragiyaa ||

O goddess Durga, Thou art most wise, a Yogini

ਨਮੋ ਦੇਵ ਦਈਤਯਾਇਣੀ ਦੇਵਿ ਦੁਰਗਿਯਾ ॥੨੧॥੨੪੦॥

namo dhev dhieetayainee dhev dhuragiyaa ||21||240||

A goddess and a demoness, I salute Thee.21.240

ਨਮੋ ਘੋਰਿ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਚਾਰੁ ਨੈਣਾ ॥

namo ghor roopaa namo chaar nainaa ||

O the one of the dreadful forms and winsome eyes!

ਨਮੋ ਸੂਲਣੀ ਸੈਥਣੀ ਬਕ੍ਰ ਬੈਣਾ ॥

namo soolanee saithanee bakr bainaa ||

Thou art the wielder of trident and dagger and speaker of harsh words, I salute Thee.

ਨਮੋ ਬ੍ਰਿਧ ਬੁਧੰ ਕਰੀ ਜੋਗ ਜੁਆਲਾ ॥

namo biradh budha(n) karee jog juaalaa ||

O the blazer of Yoga-fire, the manifestation of supreme wisdom,

ਨਮੋ ਚੰਡ ਮੁੰਡੀ ਮ੍ਰਿੜਾ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲਾ ॥੨੨॥੨੪੧॥

namo cha(n)dd mu(n)ddee miraRaa kraoor kaalaa ||22||241||

The destroyer of Chand and Munda and performer of the heinous action of crushing their dead bodies! I salute Thee.22.241.

ਨਮੋ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟਾਰਦਨੀ ਛੇਮ ਕਰਣੀ ॥

namo dhusaT pusaTaaradhanee chhem karanee ||

Thou art the bestower of bliss by destroying the great sinners.

ਨਮੋ ਦਾੜ ਗਾੜਾ ਧਰੀ ਦੁਖ੍ਯ ਹਰਣੀ ॥

namo dhaaR gaaRaa dharee dhukhay haranee ||

Thou art the remover of the anguish of saints by destroying the tyrants

with Thy dreadful teeth.

ਨਮੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ॥

namo saasatr betaa namo sasatr gaamee ||

Thou art the knower of Shastras, knower of the use of weapons

ਨਮੋ ਜਛ ਬਿਦਿਆ ਧਰੀ ਪੂਰਣ ਕਾਮੀ ॥੨੩॥੨੪੨॥

namo jachh bidhiaa dharee pooran kaamee ||23||242||

Perfect in knowledge of Yakshas, and the fulfiller of the desires! I salute

Thee.23.242.

ਰਿਪੰ ਤਾਪਣੀ ਜਾਪਣੀ ਸਰਬ ਲੋਗਾ ॥

ripa(n) taapanee jaapanee sarab logaa ||

O the giver of suffering to the enemies, all the people worship Thee.

ਥਪੇ ਖਾਪਣੀ ਥਾਪਣੀ ਸਰਬ ਸੋਗਾ ॥

thape khaapanee thaapanee sarab sogaa ||

Thou art the creator of all interests and also their destroyer.

ਨਮੋ ਲੰਕੁੜੇਸੀ ਨਮੋ ਸਕਤਿ ਪਾਣੀ ॥

namo la(n)kuResee namo sakat paanee ||

Thou art the power of Hanuman

ਨਮੋ ਕਾਲਿਕਾ ਖੜਗ ਪਾਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੨੪॥੨੪੩॥

namo kaalikaa khaRag paanee kirapaanee ||24||243||

Thou art Kalika and manifestation of the sword and wielder of the power in Thy own hands! I salute thee.24.243.

ਨਮੋ ਲੰਕੁੜੈਸਾ ਨਮੋ ਨਾਗ੍ਰ ਕੋਟੀ ॥

namo la(n)kuRaisaa namo naagr koTee ||

O the masterly power of Hanuman! Thou art the goddess of Nagarkot

(Kangra)

ਨਮੋ ਕਾਮ ਰੂਪਾ ਕਮਿਛਿਆ ਕਰੋਟੀ ॥

namo kaam roopaa kamichhiaa karoTee ||

Thou art the manifestation of Kama (love). Thou art Kamakhya, the goddess.

ਨਮੋ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰੀ ਕਪਰਦੀ ਕਲਿਆਣੀ ॥

namo kaal raatree kaparadhee kaliaanee ||

And the bestower of bliss on al like kalratri (Kali)

ਮਹਾ ਰਿਧਣੀ ਸਿਧ ਦਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੨੫॥੨੪੪॥

mahaa ridhanee sidh dhaatee kirapaanee ||25||244||

O the bestower of the great miraculous powers and wealth and wielder of

the sword! I salute Thee.25.244.

ਨਮੋ ਚਤੁਰ ਬਾਹੀ ਨਮੋ ਅਸਟ ਬਾਹਾ ॥

namo chatur baahee namo asaT baahaa ||

O Goddess! thou art four-armed, eight-armed,

ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸਰਬ ਆਲਮ ਪਨਾਹਾ ॥

namo pokhanee sarab aalam panaahaa ||

And sustainer of the whole world.

ਨਮੋ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਭਹਾ ਕਾਰਤਕ੍ਰਯਾਨੀ ॥

namo a(n)bikaa ja(n)bhahaa kaaratakrayaanee ||

O Ambika! Thou art the killer of the demon Jambh, the power of Kartikeya

ਮ੍ਰਿੜਾਲੀ ਕਪਰਦੀ ਨਮੋ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥੨੬॥੨੪੫॥

miraRaalee kaparadhee namo sree bhavaanee ||26||245||

And the crusher of the dead, O Bhavani! I salute Thee.26.245.

ਨਮੋ ਦੇਵ ਅਰਦ੍ਯਾਰਦਨੀ ਦੁਸਟ ਹੰਤੀ ॥

namo dhev aradhrayaaradhanee dhusaT ha(n)tee ||

O the destroyer of the enemies of the gods,

ਸਿਤਾ ਅਸਿਤਾ ਰਾਜ ਕ੍ਰਾਤੀ ਅਨੰਤੀ ॥

sitaa asitaa raaj kraatee ana(n)tee ||

White-black and red-coloured.

ਜੁਆਲਾ ਜਯੰਤੀ ਅਲਾਸੀ ਅਨੰਦੀ ॥

juaalaa jaya(n)tee alaasee ana(n)dhee ||

O fire! the enchancer of bliss by conquering illusion.

ਨਮੋ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਹਰੀ ਸੀ ਮੁਕੰਦੀ ॥੨੭॥੨੪੬॥

namo paarabrahamee haree see muka(n)dhee ||27||246||

Thou art the maya of Unmanifested Brahman and the Shakti of Shiva! I salute Thee.27.246.

ਜਯੰਤੀ ਨਮੋ ਮੰਗਲਾ ਕਾਲਕਾਯੰ ॥

jaya(n)tee namo ma(n)galaa kaalakaaya(n) ||

Thou art the bestower of cheerfulness to all, the conqueror of all and the manifestation of Kal (death).

ਕਪਾਲੀ ਨਮੋ ਭਦ੍ਰਕਾਲੀ ਸਿਵਾਯੰ ॥

kapaalee namo bhadhrakaalee sivaaya(n) ||

O Kapali! (the goddess carrying begging bowl), Shiva-Shakti! (the power of

Shiva) and Bhadrakali!

ਦੁਗਾਯੰ ਛਿਮਾਯੰ ਨਮੋ ਧਾਤ੍ਰੀਏਯੰ ॥

dhugaaya(n) chhimaaya(n) namo dhaatre'eya(n) ||

Thou obtainest satisfaction by piercing Durga.

ਸੁਆਹਾ ਸੁਧਾਯੰ ਨਮੋ ਸੀਤਲੇਯੰ ॥੨੮॥੨੪੭॥

suaahaa sudhaaya(n) namo seetaleya(n) ||28||247||

Thou art pure fire-manifestation and also cold-incarnate, I salute Thee.28.247.

ਨਮੋ ਚਰਬਣੀ ਸਰਬ ਧਰਮੰ ਧੁਜਾਯੰ ॥

namo charabanee sarab dharama(n) dhujaaya(n) ||

O the masticator of the demons, the manifestation of the banners of all

religions

ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਅੰਬਿਕਾਯੰ ॥

namo hi(n)gulaa pi(n)gulaa a(n)bikaaya(n) ||

The source of the power of Hinglaj and Pinglaj, I salute Thee.

ਨਮੋ ਦੀਰਘ ਦਾੜਾ ਨਮੋ ਸਿਆਮ ਬਰਣੀ ॥

namo dheeragh dhaaRaa namo siaam baranee ||

O the one of the dreadful teeth, the black complexioned,

ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਦੈਤ ਦਰਣੀ ॥੨੯॥੨੪੮॥

namo a(n)janee ga(n)janee dhait dharanee ||29||248||

Anjani, the masher of demons! Salute Thee. 29.248.

ਨਮੋ ਅਰਧ ਚੰਦ੍ਰਾਇਣੀ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜੰ ॥

namo aradh cha(n)dhrainee cha(n)dhrachooRa(n) ||

O the adopter of half-moon and wearer of the moon as an ornament

ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਊਰਧਾ ਨਮੋ ਦਾੜ ਗੂੜੰ ॥

namo i(n)dhr uooradhaa namo dhaaR gooRa(n) ||

Thou hast the power of clouds and hast dreadful jaws.

ਸਸੰ ਸੇਖਰੀ ਚੰਦ੍ਰਭਾਲਾ ਭਵਾਨੀ ॥

sasa(n) sekharee cha(n)dhrabhaalaa bhavaanee ||

Thy forehead is like the moon, O Bhavani!

ਭਵੀ ਭੈਹਰੀ ਭੂਤਰਾਟੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥੩੦॥੨੪੯॥

bhavee bhaiharee bhootaraaTee kirapaanee ||30||249||

Thou art also Bhairavi and Bhutani, Thou art the wielder of the sword, I salute Thee.30.249.

ਕਲੀ ਕਾਰਣੀ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਕਮਛ੍ਯਾ ॥

kalee kaaranee karam karataa kamachhrayaa ||

O Kamakhya and Durga! Thou art the cause and deed of Kaliyuga (the iron age).

ਪਰੀ ਪਦਮਿਨੀ ਪੂਰਣੀ ਸਰਬ ਇਛ੍ਯਾ ॥

paree padhaminee pooranee sarab ichhayaa ||

Like Apsara (heavenly damsels) and the Padmini women, Thou art the

fulfiller of all desires.

ਜਯਾ ਜੋਗਣੀ ਜਗ ਕਰਤਾ ਜਯੰਤੀ ॥

jayaa joganee jag karataa jaya(n)tee ||

Thou art the conqueror Yogini of all and performer of Yajnas (sacrifices).

ਸੁਭਾ ਸੁਆਮਣੀ ਸ੍ਰਿਸਟਜਾ ਸਤ੍ਰੂਹੰਤੀ ॥੩੧॥੨੫੦॥

subhaa suaamanee sirasaTajaa satraooha(n)tee ||31||250||

Thou art the nature of all substances, Thou art the creator of the world and

the destroyer of the enemies.31.250.

ਪਵਿਤ੍ਰੀ ਪੁਨੀਤਾ ਪੁਰਾਣੀ ਪਰੇਯੰ ॥

pavitree puneetaa puraanee pareya(n) ||

Thou art pure, holy, ancient, great

ਪ੍ਰਭੀ ਪੂਰਣੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਅਜੈਯੰ ॥

prabhee pooranee paarabrahamee ajaiya(n) ||

Perfect, maya and unconquerable.

ਅਰੂਪੰ ਅਨੂਪੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥

aroopa(n) anoopa(n) anaama(n) aThaama(n) ||

Thou art formless, unique, nameless and abodeless.

ਅਭੀਅੰ ਅਜੀਤੰ ਮਹਾ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥੩੨॥੨੫੧॥

abheea(n) ajeeta(n) mahaa dharam dhaama(n) ||32||251||

Thou art fearless, unconquerable and treasure of the great Dharma.32.251.

ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ਸੁ ਧਰਮੰ ॥

achhedha(n) abhedha(n) akarama(n) su dharama(n) ||

Thou art indestructible, indistinguishable, deedless and Dhrma-incarnate.

ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੀ ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥

namo baan paanee dhare charam barama(n) ||

O the holder of the arrow in Thy hand and wearer of the armour, I salute Thee.

ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤ੍ਰਯੰ ॥

ajeya(n) abheya(n) nira(n)kaar nitraya(n) ||

Thou art unconquerable, indistinguishable, formless, eternal

ਨਿਰੂਪੰ ਨਿਰਬਾਣੰ ਨਮਿਤ੍ਰਯੰ ਅਕ੍ਰਿਤ੍ਰਯੰ ॥੩੩॥੨੫੨॥

niroopa(n) nirabaana(n) namitraya(n) akiratraya(n) ||33||252||

Shapeless and the cause of nirvana (salvation) and all the works.33.252.

ਗੁਰੀ ਗਉਰਜਾ ਕਾਮਗਾਮੀ ਗੁਪਾਲੀ ॥

guree gaurajaa kaamagaamee gupaalee ||

Thou art Parbati, fulfiller of the wishes, the power of Krishna

ਬਲੀ ਬੀਰਣੀ ਬਾਵਨਾ ਜਗ੍ਯਾ ਜੁਆਲੀ ॥

balee beeranee baavanaa jagrayaa juaalee ||

Most powerful, the power of Vamana and art like the fire of the Yajna

(sacrifice).

ਨਮੋ ਸਤ੍ਰ ਚਰਬਾਇਣੀ ਗਰਬ ਹਰਣੀ ॥

namo satr charabainee garab haranee ||

O the chewer of the enemies and masher of their pride

ਨਮੋ ਤੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਭਰਣੀ ॥੩੪॥੨੫੩॥

namo tokhanee sokhanee sarab bharanee ||34||253||

Sustainer and destroyer in Thy pleasure, I salute Thee.34.253.

ਪਿਲੰਗੀ ਪਵੰਗੀ ਨਮੋ ਚਰਚਿਤੰਗੀ ॥

pila(n)gee pava(n)gee namo charachita(n)gee ||

O the rider of the steed-like lion

ਨਮੋ ਭਾਵਨੀ ਭੂਤ ਹੰਤਾ ਭੜਿੰਗੀ ॥

namo bhaavanee bhoot ha(n)taa bhaRi(n)gee ||

O Bhavani of beautiful limbs! Thou art the destroyer of all engaged in the

war.

ਨਮੋ ਭੀਮਿ ਸਰੂਪਾ ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥

namo bheem saroopaa namo lok maataa ||

O the mother of the universe having large body!

ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਵਿਖ੍ਯਾਤ ਬਿਧਾਤਾ ॥੩੫॥੨੫੪॥

bhavee bhaavanee bhavikhrayaat bidhaataa ||35||254||

Thou art the power of Yama, the giver of the fruit of actions performed in the world, Thou art also the power of Brahma! I salute Thee.35.254.

ਪ੍ਰਭੀ ਪੂਰਣੀ ਪਰਮ ਰੂਪੰ ਪਵਿਤ੍ਰੀ ॥

prabhee pooranee param roopa(n) pavitree ||

O the most pure power of God!

ਪਰੀ ਪੋਖਣੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਗਇਤ੍ਰੀ ॥

paree pokhanee paarabrahamee gitree ||

Thou art the maya and Gayatri, sustaining all.

ਜਟੀ ਜੁਆਲ ਪਰਚੰਡ ਮੁੰਡੀ ਚਮੁੰਡੀ ॥

jaTee juaal paracha(n)dd mu(n)ddee chamu(n)ddee ||

Thou art Chamunda, the wearer of the necklace of head, Thou art also the

fire of the matted locks of Shiva

ਬਰੰਦਾਇਣੀ ਦੁਸਟ ਖੰਡੀ ਅਖੰਡੀ ॥੩੬॥੨੫੫॥

bara(n)dhainee dhusaT kha(n)ddee akha(n)ddee ||36||255||

Thou art the donor of boons and destroyer of tyrants, but Thou Thyself ever remain indivisible.36.255.

ਸਬੈ ਸੰਤ ਉਬਾਰੀ ਬਰੰ ਬ੍ਯੂਹ ਦਾਤਾ ॥

sabai sa(n)t ubaaree bara(n) brayooh dhaataa ||

O the Saviour of all the saints and the donor of boons to all

ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥

namo taaranee kaaranee lok maataa ||

The one who ferries across all over the terrible sea of life, the primary

cause of all causes, O Bhavani! The mother of the universe.

ਨਮਸਤਜੰ ਨਮਸਤਜੰ ਨਮਸਤਜੰ ਭਵਾਨੀ ॥

namasataya(n) namasataya(n) namasataya(n) bhavaanee ||

I salute Thee again and again, O the manifestation of the sword!

ਸਦਾ ਰਾਖ ਲੈ ਮੁਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥੩੭॥੨੫੬॥

sadhaa raakh lai muh kirapaa kai kirapaanee ||37||256||

Protect me ever with Thy Grace.37.256.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਯ ਸੰਪੂਰਨਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੭॥

eit sree bachitr naaTake cha(n)ddee charitre dhevee joo kee usatat baranana(n) naam sapatamo dhiaay sa(n)pooranam sat subham sat ||7||

Here ends the Seventh Chapter entitled ‘The Eulogy of the Goddess’ of

Chandi of Chandi Charitra in BACHITTAR NATAK.7.

ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਸਤਤ ਬਰਨਨੰ ॥

ath cha(n)ddee charitr usatat baranana(n) ||

Description of the Praise of Chandi Charitra:

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਭਰੈ ਜੋਗਣੀ ਪਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੰ ॥

bharai joganee patr chausaTh chaara(n) ||

The Yoginis have filled their beautiful vessels (with blood),

ਚਲੀ ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਡਕਾਰੰ ਡਕਾਰੰ ॥

chalee Thaam Thaama(n) ddakaara(n) ddakaara(n) ||

And are moving at various places here and there belching thereby.

ਭਰੇ ਨੇਹ ਗੇਹੰ ਗਏ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ॥

bhare neh geha(n) ge ka(n)k ba(n)ka(n) ||

The comely crows and vultures having liking for that place have also

departed for their homes,

ਰੁਲੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਅਹਾੜੰ ਨ੍ਰਿਸੰਕੰ ॥੧॥੨੫੭॥

rule soorabeera(n) ahaaRa(n) nirasa(n)ka(n) ||1||257||

And the warriors have been left to decay in the battlefield undoubtedly.1.257.

ਚਲੇ ਨਾਰਦਉ ਹਾਥਿ ਬੀਨਾ ਸੁਹਾਏ ॥

chale naaradhau haath beenaa suhaae ||

Narada is moving with vina in his hand,

ਬਨੇ ਬਾਰਦੀ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਬਜਾਏ ॥

bane baaradhee dda(n)k ddauroo bajaae ||

And Shiva, the rider of the Bull, playing his tabor, is looking elegant.

ਗਿਰੇ ਬਾਜਿ ਗਾਜੀ ਗਜੀ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

gire baaj gaajee gajee beer kheta(n) ||

In the battlefield, the thundering heroes have fallen alongwith the elephants and horses

ਰੁਲੇ ਤਛ ਮੁਛੰ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨॥੨੫੮॥

rule tachh muchha(n) nache bhoot preta(n) ||2||258||

And seeing the chopped heroes rolling in dust, the ghosts and goblins are

dancing.2.258.

ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਅਧੰ ਕਮਧੰ ॥

nache beer baitaal adha(n) kamadha(n) ||

The blind trunks and brave Batital are dancing and the fighting warriors alongwith the dancers,

ਬਧੇ ਬਧ ਗੋਪਾ ਗੁਲਿਤ੍ਰਾਣ ਬਧੰ ॥

badhe badh gopaa gulitraan badha(n) ||

With the small bells tied around waists have also been killed.

ਭਏ ਸਾਧੁ ਸੰਬੂਹ ਭੀਤੰ ਅਭੀਤੇ ॥

bhe saadh sa(n)booh bheeta(n) abheete ||

All the resolute assemblies of saints have become fearless.

ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ਭਲੇ ਸਤ੍ਰੁ ਜੀਤੇ ॥੩॥੨੫੯॥

namo lok maataa bhale satr jeete ||3||259||

O the mother of the people! Thou hast performed a nice task by conquering the enemies, I salute Thee.3.259.

ਪੜੇ ਮੂੜ ਯਾ ਕੋ ਧਨੰ ਧਾਮ ਬਾਢੇ ॥

paRe mooR yaa ko dhana(n) dhaam baadde ||

If any foolish person recites this (poem), his wealth and property will

increase here.

ਸੁਨੈ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਲਰੈ ਜੁਧ ਗਾਢੈ ॥

sunai soom sofee larai judh gaaddai ||

If anyone, not participating in the war, listens to it, he will be bestowed

with the power of fighting. (in battle).

ਜਗੈ ਰੈਣਿ ਜੋਗੀ ਜਪੈ ਜਾਪ ਯਾ ਕੋ ॥

jagai rain jogee japai jaap yaa ko ||

And that Yogi, who repeats it, keeping awake throughout the night,

ਧਰੈ ਪਰਮ ਜੋਗੰ ਲਹੈ ਸਿਧਤਾ ਕੋ ॥੪॥੨੬੦॥

dharai param joga(n) lahai sidhataa ko ||4||260||

He will attain supreme Yoga and miraculous powers.4.260.

ਪੜੈ ਯਾਹਿ ਬਿਦਯਾਰਥੀ ਬਿਦਯਾ ਹੇਤੰ ॥

paRai yaeh bidhayaarathee bidhayaa heta(n) ||

Any student, who reads it for the attainment of knowledge,

ਲਹੈ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰਾਨ ਕੋ ਮਦ ਚੇਤੰ ॥

lahai sarab saasatraan ko madh cheta(n) ||

He will become knowledgeable of all the Shastras.

ਜਪੈ ਜੋਗ ਸੰਨਯਾਸ ਬੈਰਾਗ ਕੋਈ ॥

japai jog sa(n)nayaas bairaag koiee ||

Anyone either a Yogi or a Sanyasi or a Vairagi, whosoever reads it.

ਤਿਸੈ ਸਰਬ ਪੁੰਨ੍ਯਾਨ ਕੋ ਪੁੰਨਿ ਹੋਈ ॥੫॥੨੬੧॥

tisai sarab pu(n)nrayaan ko pu(n)n hoiee ||5||261||

He will be blessed with all the virtues.5.261.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜੇ ਜੇ ਤੁਮਰੇ ਧਿਆਨ ਕੋ ਨਿਤ ਉਠਿ ਧਿਐਹੈ ਸੰਤ ॥

je je tumare dhiaan ko nit uTh dhiaaihai sa(n)t ||

All those saints, who will ever meditate on Thee

ਅੰਤ ਲਹੈਗੇ ਮੁਕਤਿ ਫਲੁ ਪਾਵਹਿਗੇ ਭਗਵੰਤ ॥੬॥੨੬੨॥

a(n)t lahaige mukat fal paavahige bhagava(n)t ||6||262||

They will attain salvation at the end and will realize the Lord.6.262.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਸਤਤਿ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਯ ਸੰਪੂਰਨਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੮॥

eit sree bachitr naaTake cha(n)ddee charitre cha(n)ddee charitr usatat baranana(n) naam asaTamo dhiaay sa(n)pooranam sat subham sat ||8||

Here ends the Eighth Chapter entitled ‘Description of the Praise of Chandi

Charitra' in BACHITTAR NATAK.8.

ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ॥

cha(n)ddee dhee vaar ||

NAME OF THE BANI.

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ikOankaar vaahiguroo jee kee fateh ||

There is one god and Victory is his.

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

May SRI BHAGAUTI JI (The Sword) be Helpful.

ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਕੀ ॥

vaar sree bhagautee jee kee ||

The Heroic Poem of Sri Bhagauti Ji

ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

paatisaahee 10 ||

(By) TheTenth King (Guru).

ਪਉੜੀ ॥

pauRee ||

PAURI

ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੌਤੀ ਸਿਮਰਿ ਕੈ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਲਈਂ ਧਿਆਇ ॥

piratham bhagauatee simar kai gur naanak liee(n) dhiaai ||

In the beginning I remember Bhagauti, the Lord (Whose symbol is the sword and then I remember Guru Nanak.

ਫਿਰ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਤੇ ਅਮਰਦਾਸੁ ਰਾਮਦਾਸੈ ਹੋਈਂ ਸਹਾਇ ॥

fir a(n)gadh gur te amaradhaas raamadhaasai hoiee(n) sahai ||

Then I remember Guru Angad, Guru Amar Das and Guru Ram Das, may they be helpful to me.

ਅਰਜਨ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਨੋ ਸਿਮਰੌ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਰਾਇ ॥

arajan harigobi(n)dh no simarau sree harirai ||

Then I remember Guru Arjan, Guru Hargobind and Guru Har Rai.

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਧਿਆਈਐ ਜਿਸੁ ਡਿਠੇ ਸਭਿ ਦੁਖਿ ਜਾਇ ॥

sree harikirashan dhiaaieeaai jis ddiThe sabh dhukh jai ||

(After them) I remember Guru Sri Har Kishan, by whose sight all the

sufferings vanish.

ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰਿਐ ਘਰਿ ਨਉ ਨਿਧਿ ਆਵੈ ਧਾਇ ॥

teg bahaadhar simariaai ghar nau nidh aavai dhai ||

Then I do remember Guru Tegh Bahadur, though whose Grace the nine treasures come running to my house.

ਸਭ ਥਾਈਂ ਹੋਇ ਸਹਾਇ ॥੧॥

sabh thaiee(n) hoi sahai ||1||

May they be helpful to me everywhere.1.

ਖੰਡਾ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਾਜ ਕੈ ਜਿਨ ਸਭ ਸੈਸਾਰੁ ਉਪਾਇਆ ॥

kha(n)ddaa pirathamai saaj kai jin sabh saisaar upaiaa ||

At first the Lord created the double-edged sword and then He created the whole world.

ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸ ਸਾਜਿ ਕੁਦਰਤਿ ਦਾ ਖੇਲੁ ਰਚਾਇ ਬਣਾਇਆ ॥

brahamaa bisan mahes saaj kudharat dhaa khel rachai banaiaa ||

He created Brahma, Vishnu and Shiva and then created the play of Nature.

ਸਿੰਧੁ ਪਰਬਤ ਮੇਦਨੀ ਬਿਨੁ ਥੰਮ੍ਹਾ ਗਗਨਿ ਰਹਾਇਆ ॥

si(n)dh parabat medhanee bin tha(n)mhaa gagan rahaiaa ||

He created the oceans, mountains and the earth made the sky stable

without columns.

ਸਿਰਜੇ ਦਾਨੋ ਦੇਵਤੇ ਤਿਨ ਅੰਦਰਿ ਬਾਦੁ ਰਚਾਇਆ ॥

siraje dhaano dhevate tin a(n)dhar baadh rachaiaa ||

He created the demons and gods and caused strife between them.

ਤੈ ਹੀ ਦੁਰਗਾ ਸਾਜਿ ਕੈ ਦੈਤਾ ਦਾ ਨਾਸੁ ਕਰਾਇਆ ॥

tai hee dhuragaa saaj kai dhaitaa dhaa naas karaiaa ||

O Lord! By creating Durga, Thou hast caused the destruction of demons.

ਤੈਥੋਂ ਹੀ ਬਲੁ ਰਾਮ ਲੈ ਨਾਲ ਬਾਣਾ ਦਹਸਿਰੁ ਘਾਇਆ ॥

taitho(n) hee bal raam lai naal baanaa dhahasir ghaiaa ||

Rama received power from Thee and he killed the ten-headed Ravana with arrows.

ਤੈਥੋਂ ਹੀ ਬਲੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਲੈ ਕੰਸੁ ਕੇਸੀ ਪਕੜਿ ਗਿਰਾਇਆ ॥

taitho(n) hee bal kirasan lai ka(n)s kesee pakaR giraiaa ||

Krishna received power from Thee and he threw down Kansa by catching his hair.

ਬਡੇ ਬਡੇ ਮੁਨਿ ਦੇਵਤੇ ਕਈ ਜੁਗ ਤਿਨੀ ਤਨੁ ਤਾਇਆ ॥

badde badde mun dhevate kiee jug tinee tan taiaa ||

The great sages and gods, even practising great austerities for several

ages

ਕਿਨੀ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥੨॥

kinee teraa a(n)t na paiaa ||2||

None could know Thy end.2.

ਸਾਧੂ ਸਤਜੁਗੁ ਬੀਤਿਆ ਅਧ ਸੀਲੀ ਤ੍ਰੇਤਾ ਆਇਆ ॥

saadhoo satajug beetiaa adh seelee tretaa aaiaa ||

The saintly Satyuga (the age of Truth) passed away and the Treta age of semi-righteousness came.

ਨੱਚੀ ਕਲ ਸਰੋਸਰੀ ਕਲ ਨਾਰਦ ਡਉਰੂ ਵਾਇਆ ॥

na'chee kal sarosaree kal naaradh ddauroo vaiaa ||

The discord danced over all the heads and Kal and Narad sounded their

tabor.

ਅਭਿਮਾਨੁ ਉਤਾਰਨ ਦੇਵਤਿਆਂ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਸੁੰਭ ਉਪਾਇਆ ॥

abhimaan utaaran dhevatiaa(n) mahikhaasur su(n)bh upaiaa ||

Mahishasura and Sumbh were created for removing the pride of the gods.

ਜੀਤਿ ਲਏ ਤਿਨਿ ਦੇਵਤੇ ਤਿਹ ਲੋਕੀ ਰਾਜੁ ਕਮਾਇਆ ॥

jeet le tin dhevate teh lokee raaj kamaiaa ||

They conquered the gods and ruled over the three worlds.

ਵੱਡਾ ਬੀਰ ਅਖਾਇ ਕੈ ਸਿਰ ਉਪਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ ॥

va'ddaa beer akhai kai sir upar chhatr firaiaa ||

He was called a great hero and had a canopy moving over his head.

ਦਿੱਤਾ ਇੰਦ੍ਰ ਨਿਕਾਲ ਕੈ ਤਿਨ ਗਿਰਿ ਕੈਲਾਸੁ ਤਕਾਇਆ ॥

dhi'taa i(n)dhur nikaal kai tin gir kailaas takaiaa ||

Indra was turned out of his kingdom and he looked towards the Kailash mountain.

ਡਰਿ ਕੈ ਹੱਥੋ ਦਾਨਵੀ ਦਿਲ ਅੰਦਰਿ ਤ੍ਰਾਸੁ ਵਧਾਇਆ ॥

ddar kai ha'tho dhaanavee dhil a(n)dhar traas vadhaiaa ||

Frightened by the demons, the element of fear grew enormously in his

heart

ਪਾਸ ਦੁਰਗਾ ਦੇ ਇੰਦ੍ਰ ਆਇਆ ॥੩॥

paas dhuragaa dhe i(n)dhur aaiaa ||3||

He came, therefore to Durga.3.

ਇਕ ਦਿਹਾੜੇ ਨਾਵਣ ਆਈ ਦੁਰਗਸਾਹ ॥

eik dhihaaRe naavan aaiee dhuragasaeh ||

One day Durga came for a bath.

ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਰਥਾ ਸੁਣਾਈ ਅਪਣੇ ਹਾਲ ਦੀ ॥

ei(n)dhr birathaa sunaiee apane haal dhee ||

Indra related to her the story agony:

ਛੀਨ ਲਈ ਠਕੁਰਾਈ ਸਾਤੇ ਦਾਨਵੀ ॥

chheen liee Thakuraiee saate dhaanavee ||

“The demons have seized from us our kingdom."

ਲੋਕੀ ਤਿਹੀ ਫਿਰਾਈ ਦੋਹੀ ਆਪਣੀ ॥

lokee tihee firaiee dhohee aapanee ||

“They have proclaimed their authority over all the three worlds."

ਬੈਠੇ ਵਾਇ ਵਧਾਈ ਤੇ ਅਮਰਾਵਤੀ ॥

baiThe vai vadhaiee te amaraavatee ||

“They have played musical instruments in their rejoicings in Amaravati,

the city of gods."

ਦਿੱਤੇ ਦੇਵ ਭਜਾਈ ਸਭਨਾ ਰਾਕਸਾਂ ॥

dhi'te dhev bhajaiee sabhanaa raakasaa(n) ||

“All the demons have caused the flight of the gods."

ਕਿਨੈ ਨ ਜਿੱਤਾ ਜਾਈ ਮੱਹਖੇ ਦੈਤ ਨੂੰ ॥

kinai na ji'taa jaiee ma'hakhe dhait noo(n) ||

“None hath gone and conquered Mahikha, the demon."

ਤੇਰੀ ਸਾਮ ਤਕਾਈ ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਸਾਹ ॥੪॥

teree saam takaiee dhevee dhuragasaeh ||4||

“O goddess Durga, I have come under Thy refuge.”4.

ਦੁਰਗਾ ਬੈਣ ਸੁਣੰਦੀ ਹੱਸੀ ਹੜਹੜਾਇ ॥

dhuragaa bain suna(n)dhee ha'see haRahaRai ||

Listening to these words (of Indra), Durga laughed heartily.

ਓਹੀ ਸੀਹੁ ਮੰਗਾਇਆ ਰਾਖਸ ਭੱਖਣਾ ॥

ohee seeh ma(n)gaiaa raakhas bha'khanaa ||

She sent for that lion, who was she devourer of demons.

ਚਿੰਤਾ ਕਰਹੁ ਨ ਕਾਈ ਦੇਵਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ॥

chi(n)taa karahu na kaiee dhevaa noo(n) aakhiaa ||

She said to gods, “Do not worry mother any more.”

ਰੋਹ ਹੋਈ ਮਹਾ ਮਾਈ ਰਾਕਸਿ ਮਾਰਣੇ ॥੫॥

roh hoiee mahaa maiee raakas maarane ||5||

For killing the demons, the great mother exhibited great fury.5.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਰਾਕਸਿ ਆਏ ਰੋਹਲੇ ਖੇਤਿ ਭਿੜਨ ਕੇ ਚਾਇ ॥

raakas aae rohale khet bhiRan ke chai ||

The infuriated demons came with the desire of fighting in the battlefield.

ਲਸ਼ਕਨਿ ਤੇਗਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਸੂਰਜੁ ਨਦਰਿ ਨ ਪਾਇ ॥੬॥

lashakan tegaa(n) barachheeaa(n) sooraj nadhar na pai ||6||

The swords and daggers glisten with such brilliance that the sun cannot

be seen.6.

ਪਉੜੀ ॥

pauRee ||

PAURI

ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਢੋਲ ਸੰਖ ਨਗਾਰੇ ਬਜੇ ॥

dhuhaa(n) ka(n)dhaaraa muh juRe ddol sa(n)kh nagaare baje ||

Both the armies faced each other and the drums, conches and trumpets sounded.

ਰਾਕਸਿ ਆਏ ਰੋਹਲੇ ਤਰਵਾਰੀ ਬਖਤਰ ਸੱਜੇ ॥

raakas aae rohale taravaaree bakhatar sa'je ||

The demons came in great rage, decorated with swords and armour.

ਜੱੁਟੇ ਸਉਹੇ ਜੱੁਧ ਨੰੂ ਇਕ ਜਾਤ ਨ ਜਾਣਨ ਭੱਜੇ ॥

ja'uTe sauhe ja'udh na(n) ik jaat na jaanan bha'je ||

The warriors were facing the war-front and none of them knows to retrace

his steps.

ਖੇਤ ਅੰਦਰਿ ਜੋਧੇ ਗੱਜੇ ॥੭॥

khet a(n)dhar jodhe ga'je ||7||

The brave fighters were roaring in the battlefield. ||7||

ਜੰਗ ਮੁਸਾਫਾ ਬੱਜਿਆ ਰਣਿ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਚਾਵਲੇ ॥

ja(n)g musaafaa ba'jiaa ran ghure nagaare chaavale ||

The war-trumpet sounded and the enthusiastic drums thundered in the battlefield.

ਝੂਲਣ ਨੇਜੇ ਬੈਰਕਾ ਨੀਸਾਣ ਲਸਨਿ ਲਸਾਵਲੇ ॥

jhoolan neje bairakaa neesaan lasan lasaavale ||

The lances swung and the lustrous tassels of the banners glistened.

ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਪਉਣ ਦੇ ਊਂਘਨ ਜਾਣੁ ਜਟਾਵਲੇ ॥

ddol nagaare paun dhe uoo(n)ghan jaan jaTaavale ||

The drums and trumpets echoed and the worriors were dozing like the drunkard with matted hair.

ਦੁਰਗਾ ਦਾਨੋ ਡਹੇ ਰਣ ਨਾਦ ਵੱਜਨ ਖੇਤੁ ਭੀਹਾਵਲੇ ॥

dhuragaa dhaano ddahe ran naadh va'jan khet bheehaavale ||

Durga and demons waged war in the battlefield where dreadful music is

being played.

ਬੀਰ ਪਰੋਤੇ ਬਰਛੀਇੰੇ ਜਣ ਡਾਲ ਚਮੱੁਟੇ ਆਵਲੇ ॥

beer parote barachhe'ee(n)e jan ddaal chama'uTe aavale ||

The brave fighters were pierced by daggers like the phylianthus emblica sticking with the bough.

ਇਕ ਵੱਢੇ ਤੇਗੀ ਤੜਫੀਅਨ ਮਦ ਪੀਤੇ ਲੋਟਨਿ ਬਾਵਲੇ ॥

eik va'dde tegee taRafeean madh peete loTan baavale ||

Some writhe being chopped by the sword like the rolling mad drunkards.

ਇਕ ਚੁਣ ਚੁਣ ਝਾੜਉ ਕਢੀਅਨ ਰੇਤ ਵਿਚੋ ਸੁਇਨਾ ਡਾਵਲੇ ॥

eik chun chun jhaaRau kaddeean ret vicho suinaa ddaavale ||

Some are picked up from the bushes like the process of panning out gold from the sand.

ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਤੀਰ ਵੱਗਨ ਖਰੇ ਉਤਾਵਲੇ ॥

gadhaa tirasoolaa(n) barachheeaa(n) teer va'gan khare utaavale ||

The maces, tridents, daggers and arrows are being struck with real hurry.

ਜਣ ਡਸੇ ਭੁਜੰਗਮ ਸਾਵਲੇ॥ ਮਰ ਜਾਵਨਿ ਬੀਰ ਰੁਹਾਵਲੇ ॥੮॥

jan ddase bhuja(n)gam saavale|| mar jaavan beer ruhaavale ||8||

It appears that black snakes are stinging and the furious heroes are dying.

||8||

ਦੇਖਣ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੂੰ ਰਣ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ॥

dhekhan cha(n)dd pracha(n)dd na(n)oo ran ghure nagaare ||

Seeing the intense glory of Chandi, the trumpets souded in the battlefield.

ਧਾਏ ਰਾਕਸਿ ਰੋਹਲੇ ਚਉਗਿਰਦੇ ਭਾਰੇ ॥

dhaae raakas rohale chaugiradhe bhaare ||

The highly furious demons ran on all four sides.

ਹਥੀਂ ਤੇਗਾਂ ਪਕੜਿ ਕੈ ਰਣ ਭਿੜੇ ਕਰਾਰੇ ॥

hathee(n) tegaa(n) pakaR kai ran bhiRe karaare ||

Holding their swords in their hands they fought very bravely in the

battlefield.

ਕਦੇ ਨ ਨੱਠੈ ਜੱੁਧ ਤੇ ਜੋਧੇ ਜੁਝਾਰੇ ॥

kadhe na na'Thai ja'udh te jodhe jujhaare ||

These militant fighters never ran away from war-arena.

ਦਿਲ ਵਿਚ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਪੁਕਾਰੇ ॥

dhil vich roh baddai kai maar maar pukaare ||

Highly infuriated they shouted “kill, kill” in their ranks.

ਮਾਰੇ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੈ ਬੀਰ ਖੇਤ ਉਤਾਰੇ ॥

maare cha(n)dd pracha(n)dd nai beer khet utaare ||

The intensely glorious Chandi killed the warriors and threw them in the field.

ਮਾਰੇ ਜਾਪਨ ਬਿਜੁਲੀ ਸਿਰਭਾਰਿ ਮੁਨਾਰੇ ॥੯॥

maare jaapan bijulee sirabhaar munaare ||9||

It appeared that the lightning had eradicated the minarets and thrown them

headlong.9.

ਚੋਟ ਪਈ ਦਮਾਮੇ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥

choT piee dhamaame dhalaa(n) mukaabalaa ||

The drum was beaten and the armies attacked each other.

ਦੇਵੀ ਦਸਤ ਨਚਾਈ ਸੀਹਣ ਸਾਰਦੀ ॥

dhevee dhasat nachaiee seehan saaradhee ||

The goddess caused the dancing of the lioness of steel (sword)

ਪੇਟਿ ਮਲੰਦੇ ਲਾਈ ਮਹਖੇ ਦੈਤ ਨੂੰ ॥

peT mala(n)dhe laiee mahakhe dhait na(n)oo ||

And gave a blow to the demon Mahisha who was rubbing his belly.

ਗੁਰਦੇ ਆਂਦਾ ਖਾਈ ਨਾਲੇ ਰੁਕੜੇ ॥

gurdhe aa(n)dhaa khaiee naale rukaRe ||

(The sword) pierced the kindneys, intestines and the ribs.

ਜੇਹੀ ਦਿਲ ਵਿਚ ਆਈ ਕਹੀ ਸੁਣਾਇ ਕੈ ॥

jehee dhil vich aaiee kahee sunai kai ||

Whatever hath come in my mind, I have related that.

ਚੋਟੀ ਜਾਣ ਦਿਖਾਈ ਤਾਰੇ ਧੂਮਕੇਤ ॥੧੦॥

choTee jaan dhikhaiee taare dhoomaket ||10||

It appears that Dhumketu (the shooting star) had displayed its top-knot.10.

ਚੋਟਾਂ ਪਵਨ ਨਗਾਰੇ ਅਣੀਆਂ ਜੱਟੀਆਂ ॥

choTaa(n) pavan nagaare aneeaa(n) ja'Teeaa(n) ||

The drums are being beaten and the armies are engaged in close fight with each other.

ਧੂਹ ਲਈਆਂ ਤਰਵਾਰੀ ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵੀ ॥

dhooh lieeaa(n) taravaaree dhevaa(n) dhaanavee ||

The gods and demons have drawn their swords.

ਵਾਹਨ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ਸੂਰੇ ਸੰਘਰੇ ॥

vaahan vaaro vaaree soore sa(n)ghare ||

And strike them again and again killing warriors.

ਵਗੈ ਰੱਤੁ ਝੁਲਾਰੀ ਜਿਉ ਗੇਰੂ ਬਾਬਤ੍ਰਾ ॥

vagai ra't jhulaaree jiau geroo baabatraa ||

The blood flows like waterfall in the same manner as the red ochre colour

is washed off from clothes.

ਦੇਖਨ ਬੈਠ ਅਟਾਰੀ ਨਾਰੀ ਰਾਕਸਾਂ ॥

dhekhan baiTh aTaaree naaree raakasaa(n) ||

The ladies of demons see the fight, while sitting in their lofts.

ਪਾਈ ਧੂਮ ਸਵਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨਵੀ ॥੧੧॥

paiee dhoom savaaree dhuragaa dhaanavee ||11||

The carriage of the goddess Durga hath raised a tumult amongst the

demons.11.

ਲੱਖ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਨ ਆਮ੍ਹੋ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ॥

la'kh nagaare va'jan aamho saamhane ||

A hundred thousand trumpets resound facing one another.

ਰਾਕਸ ਰਣੋ ਨ ਭੱਜਨ ਰੋਹੇ ਰੋਹਲੇ ॥

raakas rano na bha'jan rohe rohale ||

The highly infuriated demons do not flee from the battlefield.

ਸੀਹਾਂ ਵਾਂਗੂ ਗੱਜਣ ਸੱਭੇ ਸੂਰਮੇ ॥

seehaa(n) vaa(n)goo ga'jan sa'bhe soorame ||

All the warriors roar like lions.

ਤਣਿ ਤਣਿ ਕੈਬਰ ਛੱਡਨ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮਣੇ ॥੧੨॥

tan tan kaibar chha'ddan dhuragaa saamane ||12||

They stretch their bows and shoot the arrows in front it Durga.12.

ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਦੋਹਰੇ ਰਣ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ॥

ghure nagaare dhohare ran sa(n)galeeaale ||

The dual chained trumpets sounded in the battlefield.

ਧੂੜਿ ਲਪੇਟੇ ਧੂਹਰੇ ਸਿਰਦਾਰ ਜਟਾਲੇ ॥

dhooR lapeTe dhoohare siradhaar jaTaale ||

The demon chieftains having matted locks are enveloped in dust.

ਉਖਲੀਆਂ ਨਾਸਾ ਜਿਨਾ ਮੁਹਿ ਜਾਪਨ ਆਲੇ ॥

aukhaleeaa(n) naasaa jinaa muh jaapan aale ||

Their nostrils are like mortars and the mouths seem like niches.

ਧਾਏ ਦੇਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਬੀਰ ਮੱੁਛਲੀਆਲੇ ॥

dhaae dhevee saahamane beer ma'uchhaleeaale ||

The brave fighters bearing long moustaches ran in front of the goddess.

ਸੁਰਪਤ ਜੇਹੇ ਲੜ ਹਟੇ ਬੀਰ ਟਲੇ ਨ ਟਾਲੇ ॥

surapat jehe laR haTe beer Tale na Taale ||

The warriors like the king of gods (Indra) had become tired of fighting, but

the brave fighters could not be averted from their stand.

ਗੱਜੇ ਦੁਰਗਾ ਘੇਰਿ ਕੈ ਜਣੁ ਘਣੀਅਰੁ ਕਾਲੇ ॥੧੩॥

ga'je dhuragaa gher kai jan ghaneear kaale ||13||

They roared. On besieging Durga, like dark clouds.13.

ਚੋਟ ਪਈ ਖਰਚਾਮੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥

choT piee kharachaamee dhalaa(n) mukaabalaa ||

The drum, wrapped in donkey’s hide, was beaten and the armies attacked

each other.

ਘੇਰ ਲਈ ਵਰਿਆਮੀ ਦੁਰਗਾ ਆਇ ਕੈ ॥

gher liee variaamee dhuragaa aai kai ||

The brave demon-warriors besieged Durga.

ਰਾਖਸ ਵਡੇ ਅਲਾਮੀ ਭੱਜ ਨ ਜਾਣਦੇ ॥

raakhas vadde alaamee bha'j na jaanadhe ||

They are greatly knowledgeable in warfare and do not know running back.

ਅੰਤ ਹੋਏ ਸੁਰਗਾਮੀ ਮਾਰੇ ਦੇਵਤਾ ॥੧੪॥

a(n)t hoe suragaamee maare dhevataa ||14||

They ultimately went to heaven on being killed by the goddess.14.

ਅਗਣਤ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਭਿੜੰਦਿਆਂ ॥

aganat ghure nagaare dhalaa(n) bhiRa(n)dhiaa(n) ||

With the flaring up of fight between the armies, innumerable trumpets

sounded.

ਪਾਏ ਮਹਖਲ ਭਾਰੇ ਦੇਵਾ ਦਾਨਵਾਂ ॥

paae mahakhal bhaare dhevaa dhaanavaa(n) ||

The gods and demons both have raised great tumult like male buffalos.

ਵਾਹਨ ਫੱਟ ਕਰਾਰੇ ਰਾਕਸਿ ਰੋਹਲੇ ॥

vaahan fa'T karaare raakas rohale ||

The infuriated demons strike strong blows causing wounds.

ਜਾਪਣ ਤੇਗੀ ਆਰੇ ਮਿਆਨੋ ਧੂਹੀਆਂ ॥

jaapan tegee aare miaano dhooheeaa(n) ||

It appears that the sword pulled from the scabbards are like saws.

ਜੋਧੇ ਵਡੇ ਮੁਨਾਰੇ ਜਾਪਨ ਖੇਤ ਵਿਚਿ ॥

jodhe vadde munaare jaapan khet vich ||

The warriors look like high minarets in the battlefield.

ਦੇਵੀ ਆਪ ਸਵਾਰੇ ਪਬ ਜਵੇਹਣੇ ॥

dhevee aap savaare pab javehane ||

The goddess herself killed these mountain-like demons.

ਕਦੇ ਨ ਆਖਨ ਹਾਰੇ ਧਾਵਨ ਸਾਹਮਣੇ ॥

kadhe na aakhan haare dhaavan saahamane ||

They never uttered the word ‘defeat’ and ran in front of the goddess.

ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਸੰਘਾਰੇ ਰਾਖਸਿ ਖੜਗ ਲੈ ॥੧੫॥

dhuragaa sabh sa(n)ghaare raakhas khaRag lai ||15||

Durga, holding her sword, killed all the demons.15.

ਉਮਲ ਲੱਥੇ ਜੋਧੇ ਮਾਰੂ ਬੱਜਿਆ ॥

aumal la'the jodhe maaroo ba'jiaa ||

The fatal martial music sounded and the warriors came in the battlefield

with enthusiasm.

ਬੱਦਲ ਜਿਉ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਰਣ ਵਿਚਿ ਗੱਜਿਆ ॥

ba'dhal jiau mahikhaasur ran vich ga'jiaa ||

Mahishasura thundered in the field like the cloud

ਇੰਦ੍ਰ ਜੇਹਾ ਜੋਧਾ ਮੈਥਉ ਭੱਜਿਆ ॥

ei(n)dhr jehaa jodhaa maithau bha'jiaa ||

“The warrior like Indra fled from me

ਕਉਣ ਵਿਚਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਜਿਨ ਰਣੁ ਸਜਿਆ ॥੧੬॥

kaun vichaaree dhuragaa jin ran sajiaa ||16||

“Who is this wretched Durga, who hath come to srart war with me?”16.

ਵੱਜੇ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥

va'je ddol nagaare dhalaa(n) mukaabalaa ||

The drums and trumpets have sounded and the armies have attacked each

other.

ਤੀਰ ਫਿਰੈ ਰੈਬਾਰੇ ਆਮ੍ਹੋ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ॥

teer firai raibaare aamho saamhane ||

The arrows move opposite to each other guidingly.

ਅਗਣਤ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ਲਗਦੀ ਕੈਬਰੀ ॥

aganat beer sa(n)ghaare lagadhee kaibaree ||

With the infliction of arrows countless warriors have been killed.

ਡਿੱਗੇ ਜਾਣਿ ਮੁਨਾਰੇ ਮਾਰੈ ਬਿੱਜੁ ਦੇ ॥

ddi'ge jaan munaare maarai bi'j dhe ||

Falling like the minarets smote by lightning.

ਖੁੱਲੀ ਵਾਲੀ ਦੈਤ ਅਹਾੜੇ ਸਭੇ ਸੂਰਮੇ ॥

khu'lee vaalee dhait ahaaRe sabhe soorame ||

All the demon-fighters with untied hair shouted in agony.

ਸੱੁਤੇ ਜਾਣਿ ਜਟਾਰੇ ਭੰਗਾ ਖਾਇ ਕੈ ॥੧੭॥

sa'ute jaan jaTaare bha(n)gaa khai kai ||17||

It seems that the hermits with matted locks are sleeping after eating the

intoxicating hemps.17.

ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਨਾਲਿ ਧਉਸਾ ਭਾਰੀ ॥

dhuhaa(n) ka(n)dhaaraa(n) muh juRe naal dhausaa bhaaree ||

Both the armies are facing each other alongwith the resounding big trumpet.

ਕੜਕ ਉੱਠਿਆ ਫਉਜ ਤੇ ਵਡਾ ਅਹੰਕਾਰੀ ॥

kaRak u'Thiaa fauj te vaddaa aha(n)kaaree ||

The highly egoist warrior of the army thundered.

ਲੈ ਕੈ ਚਲਿਆ ਸੂਰਮੇ ਨਾਲਿ ਵਡੇ ਹਜਾਰੀ ॥

lai kai chaliaa soorame naal vadde hajaaree ||

He is moving towards the war-arena with thousands of mighty warriors.

ਮਿਆਨੋ ਖੰਡਾ ਧੂਹਿਆ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਭਾਰੀ ॥

miaano kha(n)ddaa dhoohiaa mahikhaasur bhaaree ||

Mahishasura pulled out his huge double-edged sword from his scabbard.

ਉੱਮਲ ਲੱਥੇ ਸੂਰਮੇ ਮਾਰ ਮਚੀ ਕਰਾਰੀ ॥

au'mal la'the soorame maar machee karaaree ||

The fighters entered the field enthusiastically and there occurred

formidable fighting.

ਜਾਪੇ ਚੱਲੇ ਰੱਤ ਦੇ ਸਲਲੇ ਜਟਧਾਰੀ ॥੧੮॥

jaape cha'le ra't dhe salale jaTadhaaree ||18||

It appears that the blood flows like the water (of Ganges) from the tangled hair of Shiva.18.

ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥

sa'T piee jamadhaanee dhalaa(n) mukaabalaa ||

When the trumpet, enveloped by the hide of the male buffalo, the vehicle of Yama, sounded, the armies attacked each other.

ਧੂਹਿ ਲਈ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ਦੁਰਗਾ ਮਿਆਨ ਤੇ ॥

dhooh liee kirapaanee dhuragaa miaan te ||

Durga pulled her sword from the scabbard.

ਚੰਡੀ ਰਾਕਸਿ ਖਾਣੀ ਵਾਹੀ ਦੈਤ ਨੂੰ ॥

cha(n)ddee raakas khaanee vaahee dhait noo(n) ||

She struck the demon with that Chandi, the devourer of demons (that is

the sword).

ਕੋਪਰ ਚੂਰ ਚਵਾਣੀ ਲੱਥੀ ਕਰਗ ਲੈ ॥

kopar choor chavaanee la'thee karag lai ||

It broke the skull and face into pieces and pierced through the skeleton.

ਪਾਖਰ ਤੁਰਾ ਪਲਾਣੀ ਰੜਕੀ ਧਰਤ ਜਾਇ ॥

paakhar turaa palaanee raRakee dharat jai ||

And it further pierced through the saddle and caparison of the horse, and struck on the earth supported by the Bull (Dhaul).

ਲੈਦੀ ਅਘਾ ਸਿਧਾਣੀ ਸਿੰਗਾਂ ਧਉਲ ਦਿਆਂ ॥

laidhee aghaa sidhaanee si(n)gaa(n) dhaul dhiaa(n) ||

It moved further and struck the horns of the Bull.

ਕੂਰਮ ਸਿਰ ਲਹਿਲਾਣੀ ਦੁਸਮਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥

kooram sir lahilaanee dhusaman maar kai ||

Then it struck on the Tortoise supporting the Bull and thus killing the enemy.

ਵੱਢੇ ਗਨ ਤਿਖਾਣੀ ਮੂਏ ਖੇਤ ਵਿਚ ॥

va'dde gan tikhaanee mooe khet vich ||

The demons are lying dead in the battlefield like the pieces of wood sawed

by the carpenter.

ਰਣ ਵਿਚ ਘੱਤੀ ਘਾਣੀ ਲੋਹੂ ਮਿਝ ਦੀ ॥

ran vich gha'tee ghaanee lohoo mijh dhee ||

The press of blood and marrow has been set in motion in the battlefield.

ਚਾਰੇ ਜੁਗ ਕਹਾਣੀ ਚੱਲਗ ਤੇਗ ਦੀ ॥

chaare jug kahaanee cha'lag teg dhee ||

The story of the sword will be related in all the four ages.

ਬਿਧਣ ਖੇਤ ਵਿਹਾਣੀ ਮਹਖੇ ਦੈਤ ਨੂੰ ॥੧੯॥

bidhan khet vihaanee mahakhe dhait noo(n) ||19||

On the demon Mahisha the period of agony occurred in the battlefield.19.

ਇਤੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਦੈਤ ਮਾਰੇ ਦੁਰਗਾ ਆਇਆ ॥

eitee mahakhaasur dhait maare dhuragaa aaiaa ||

In this way the demon Mahishasura was killed on the arrival of Durga.

ਚਉਦਹ ਲੋਕਾਂ ਰਾਣੀ ਸਿੰਘੁ ਨਚਾਇਆ ॥

chaudheh lokaa(n) raanee si(n)gh nachaiaa ||

The queen caused the lion to dance in the fourteen worlds.

ਮਾਰੇ ਬੀਰ ਜਟਾਣੀ ਦਲ ਵਿਚਿ ਅਗਲੇ ॥

maare beer jaTaanee dhal vich agale ||

She killed a great number of brave demons with matted locks in the battlefield.

ਮੰਗਨ ਨਾਹੀ ਪਾਣੀ ਦਲੀ ਹੰਕਾਰ ਕੈ ॥

ma(n)gan naahee paanee dhalee ha(n)kaar kai ||

Challenging the armies, these warriors do not even ask for water.

ਜਣ ਕਰੀ ਸਮਾਇ ਪਠਾਣੀ ਸੁਣਿ ਕੈ ਰਾਗੁ ਨੂੰ ॥

jan karee samai paThaanee sun kai raag noo(n) ||

It seems that listening to the music, the Pathans have realized the state of ecstasy.

ਰੱਤੂ ਦੇ ਹੜਵਾਣੀ ਚਲੇ ਬੀਰ ਖੇਤ ॥

ra'too dhe haRavaanee chale beer khet ||

The flood of the blood of the fighters is flowing.

ਪੀਤਾ ਫੁੱਲ ਇਆਣੀ ਘੁਮਨ ਸੂਰਮੇ ॥੨੦॥

peetaa fu'l iaanee ghuman soorame ||20||

The brave warriors are roaming as if they have ignorantly consumed the

intoxicating poppy.20.

ਹੋਈ ਅਲੋਪ ਭਵਾਨੀ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜੁ ਦੇ ॥

hoiee alop bhavaanee dhevaa(n) noo(n) raaj dhe ||

Bhavani (Durga) disappeard after bestowing kingdom on the gods.

ਈਸਰ ਦੀ ਬਰਦਾਨੀ ਹੋਈ ਜਿੱਤੁ ਦਿਨ ॥

e'eesar dhee baradhaanee hoiee ji't dhin ||

The day for which Shiva granted the boon.

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਗੁਮਾਨੀ ਜਨਮੇ ਸੂਰਮੇ ॥

su(n)bh nisu(n)bh gumaanee janame soorame ||

The proud warriors Sumbh and Nisumbh were born.

ਇੰਦ੍ਰ ਦੀ ਰਜਧਾਨੀ ਤੱਕੀ ਜਿੱਤਣੀ ॥੨੧॥

ei(n)dhr dhee rajadhaanee ta'kee ji'tanee ||21||

They planned to conquer the capital of Indra.21.

ਇੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਤੇ ਧਾਵਣਾ ਵਡ ਜੋਧੀ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ ॥

ei(n)dhrapuree te dhaavanaa vadd jodhee mataa pakaiaa ||

The great fighters decided to rush towards the kingdom of Indra.

ਸੰਜ ਪਟੇਲਾ ਪਾਖਰਾ ਭੇੜ ਸੰਦਾ ਸਾਜੁ ਬਣਾਇਆ ॥

sa(n)j paTelaa paakharaa bheR sa(n)dhaa saaj banaiaa ||

They began to prepare the war-material consisting of armour with belts and saddle-gear.

ਜੰਮੇ ਕਟਕ ਅਛੂਹਣੀ ਅਸਮਾਨੁ ਗਰਦੀ ਛਾਇਆ ॥

ja(n)me kaTak achhoohanee asamaan garadhee chhaiaa ||

An army of lakhs of warriors gathered and the dust rose to sky.

ਰੋਹ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸਿਧਾਇਆ ॥੨੨॥

roh su(n)bh nisu(n)bh sidhaiaa ||22||

Sumbh and Nisumbh, full of rage, have marched forward.22.

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਅਲਾਇਆ ਵਡ ਜੋਧੀ ਸੰਘਰੁ ਵਾਏ ॥

su(n)bh nisu(n)bh alaiaa vadd jodhee sa(n)ghar vaae ||

Sumbh and Nisumbh ordered the great warriors to sound the bugle of war.

ਰੋਹ ਦਿਖਾਲੀ ਦਿੱਤੀਆ ਵਰਿਆਮੀ ਤੁਰੇ ਨਚਾਏ ॥

roh dhikhaalee dhi'teeaa variaamee ture nachaae ||

Great fury was visulised and the brave fighters caused the horses to

dance.

ਘੁਰੇ ਦਮਾਮੇ ਦੋਹਰੇ ਜਮ ਬਾਹਣ ਜਿਉ ਅਰੜਾਏ ॥

ghure dhamaame dhohare jam baahan jiau araRaae ||

The double-trumpets sounded like the loud voice of the male buffalo, the

vehicle of Yama.

ਦੇਉ ਦਾਨੋ ਲੁੱਝਣ ਆਏ ॥੨੩॥

dheau dhaano lu'jhan aae ||23||

The gods and demons have gathered to fight.23.

ਦਾਨੋ ਦੇਉ ਅਨਾਗੀ ਸੰਘਰੁ ਰਚਿਆ ॥

dhaano dheau anaagee sa(n)ghar rachiaa ||

The demons and gods have started a continuous war.

ਫੱੁਲ ਖਿੜੇ ਜਣ ਬਾਗੀਂ ਬਾਣੇ ਜੋਧਿਆਂ ॥

fa'ul khiRe jan baagee(n) baane jodhiaa(n) ||

The garments of the warriors appear like flowers in the garden.

ਭੂਤਾਂ ਇੱਲਾਂ ਕਾਗੀਂ ਗੋਸਤ ਭਖਿਆ ॥

bhootaa(n) i'laa(n) kaagee(n) gosat bhakhiaa ||

The ghosts, vultures and crows have eaten the flesh.

ਹੁੰਮੜ ਧੁੰਮੜ ਜਾਗੀ ਘੱਤੀ ਸੂਰਿਆਂ ॥੨੪॥

hu(n)maR dhu(n)maR jaagee gha'tee sooriaa(n) ||24||

The brave fighters have begun to run about.24.

ਸੱਟ ਪਈ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥

sa'T piee nagaare dhalaa(n) mukaabalaa ||

The trumpet was beaten and the armies attack each other.

ਦਿਤੇ ਦੇਉ ਭਜਾਈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਰਾਕਸੀਂ ॥

dhite dheau bhajaiee mil kai raakasee(n) ||

The demons have gathered together and have caused the gods to flee.

ਲੋਕੀ ਤਿਹੀ ਫਿਰਾਈ ਦੋਹੀ ਆਪਣੀ ॥

lokee tihee firaiee dhohee aapanee ||

They exhibited their authority in the three worlds.

ਦੁਰਗਾ ਦੀ ਸਾਮ ਤਕਾਈ ਦੇਵਾਂ ਡਰਦਿਆਂ ॥

dhuragaa dhee saam takaiee dhevaa(n) ddaradhiaa(n) ||

The gods, having been frightened went under the refuge of Durga.

ਆਂਦੀ ਚੰਡਿ ਚੜਾਈ ਉਤੇ ਰਾਕਸਾਂ ॥੨੫॥

aa(n)dhee cha(n)dd chaRaiee ute raakasaa(n) ||25||

They caused the goddess Chandi to wage war with demons.25.

ਆਈ ਫੇਰ ਭਵਾਨੀ ਖਬਰੀ ਪਾਈਆਂ ॥

aaiee fer bhavaanee khabaree paieeaa(n) ||

The demons hear the news that the goddess Bhavani has come again.

ਦੈਤ ਵਡੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੋਏ ਏਕਠੇ ॥

dhait vadde abhimaanee hoe ekaThe ||

The highly egoist demons gathered together.

ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਗੁਮਾਨੀ ਰਾਇ ਬੁਲਾਇਆ ॥

lochan dhoom gumaanee rai bulaiaa ||

The king Sumbh sent for the egoist Lochan Dhum.

ਜਗ ਵਿਚ ਵਡਾ ਦਾਨੋ ਆਪ ਕਹਾਇਆ ॥

jag vich vaddaa dhaano aap kahaiaa ||

He caused himself to be called the great demon.

ਸੱਟ ਪਈ ਖਰਚਾਮੀ ਦੁਰਗਾ ਲਿਆਵਣੀ ॥੨੬॥

sa'T piee kharachaamee dhuragaa liaavanee ||26||

The drum enveloped with the hide of donkey was struck and it was

proclaimed that Durga would be brought.26.

ਕੜਕ ਉਠੀ ਰਣ ਚੰਡੀ ਫਉਜਾਂ ਦੇਖ ਕੈ ॥

kaRak uThee ran cha(n)ddee faujaa(n) dhekh kai ||

Seeing the armies in the battlefield, Chandi shouted loudly.

ਧੂਹਿ ਮਿਆਨੋ ਖੰਡਾ ਹੋਈ ਸਾਹਮਣੇ ॥

dhooh miaano kha(n)ddaa hoiee saahamane ||

She pulled her double-edged sword from her scabbard and came before

the enemy.

ਸਭੇ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ਧੂਮਰਨੈਣ ਦੇ ॥

sabhe beer sa(n)ghaare dhoomaranain dhe ||

She killed all the warriors of Dhumar Nain.

ਜਣ ਲੈ ਕਟੇ ਆਰੇ ਦਰਖਤ ਬਾਢੀਆਂ ॥੨੭॥

jan lai kaTe aare dharakhat baaddeeaa(n) ||27||

It seems that the carpenters have chopped the trees with the saw.27.

ਚੋਬੀਂ ਧਉਂਸ ਬਜਾਈ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥

chobee(n) dhau(n)s bajaiee dhalaa(n) mukaabalaa ||

The drummers sounded the drums and the armies attacked each other.

ਰੋਹ ਭਵਾਨੀ ਆਈ ਉਤੇ ਰਾਕਸਾਂ ॥

roh bhavaanee aaiee ute raakasaa(n) ||

The infuriated Bhavani lodged the attack over the demons.

ਖੱਬੈ ਦਸਤ ਨਚਾਈ ਸੀਹਣ ਸਾਰ ਦੀ ॥

kha'bai dhasat nachaiee seehan saar dhee ||

With her left hand, she caused the dance of the lionss of steel (sword).

ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਤਨ ਲਾਈ ਕੀਤੀ ਰੰਗੁਲੀ ॥

bahutiaa(n) dhe tan laiee keetee ra(n)gulee ||

She struck it on the bodies of many worriors and made it colourful.

ਭਾਈਆਂ ਮਾਰਨ ਭਾਈ ਦੁਰਗਾ ਜਾਣਿ ਕੈ ॥

bhaieeaa(n) maaran bhaiee dhuragaa jaan kai ||

The brothers kill brothers mistaking them for Durga.

ਰੋਹ ਹੋਇ ਚਲਾਈ ਰਾਕਸਿ ਰਾਇ ਨੰੂ ॥

roh hoi chalaiee raakas rai na(n)oo ||

Having been infuriated, she struck it on the king of the demons.

ਜਮ ਪੁਰ ਦੀਆ ਪਠਾਈ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਨੰੂ ॥

jam pur dheeaa paThaiee lochan dhoom na(n)oo ||

Lochan Dhum was sent to the city of Yama.

ਜਾਪੇ ਦਿੱਤੀ ਸਾਈ ਮਾਰਣ ਸੁੰਭ ਦੀ ॥੨੮॥

jaape dhi'tee saiee maaran su(n)bh dhee ||28||

It seems the she gave the advance money for the killing of Sumbh.28.

ਭੰਨੇ ਦੈਤ ਪੁਕਾਰੇ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਥੈ ॥

bha(n)ne dhait pukaare raaje su(n)bh thai ||

The demons ran to their king Sumbh and beseeched

ਲੋਚਨਧੂਮ ਸੰਘਾਰੇ ਸਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ॥

lochanadhoom sa(n)ghaare sane sipaaheeaa(n) ||

“Lochan Dhum has been killed alongwith his soldiers

ਚੁਣਿ ਚੁਣਿ ਜੋਧੇ ਮਾਰੇ ਅੰਦਰ ਖੇਤ ਦੈ ॥

chun chun jodhe maare a(n)dhar khet dhai ||

“She hath seleted the warriors and killed them in the battlefield

ਜਾਪਨ ਅੰਬਰਿ ਤਾਰੇ ਡਿੱਗਨਿ ਸੂਰਮੇ ॥

jaapan a(n)bar taare ddi'gan soorame ||

“It seems that the warriors have fallen like the stars from the sky

ਗਿਰੇ ਪਰਬਤ ਭਾਰੇ ਮਾਰੇ ਬਿੱਜੁ ਦੈ ॥

gire parabat bhaare maare bi'j dhai ||

“The huge mountains have fallen, having been smote by the lightning

ਦੈਤਾਂ ਦੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ਦਹਸਤ ਖਾਇ ਕੈ ॥

dhaitaa(n) dhe dhal haare dhahasat khai kai ||

“The forces of the demons have been defeated on becoming panicky

ਬਚੇ ਸੁ ਮਾਰੇ ਮਾਰੇ ਰਹਦੇ ਰਾਇ ਥੈ ॥੨੯॥

bache su maare maare rahadhe rai thai ||29||

“Those who were left have also been killed and the remaining have come

to the king.”29.

ਰੋਹ ਹੋਇ ਬੁਲਾਏ ਰਾਕਸਿ ਰਾਇ ਨੇ ॥

roh hoi bulaae raakas rai ne ||

Highly enraged, the king called the demons.

ਬੈਠੇ ਮਤਾ ਪਕਾਏ ਦੁਰਗਾ ਲਿਆਵਣੀ ॥

baiThe mataa pakaae dhuragaa liaavanee ||

They decided to capture Durga.

ਚੰਡ ਅਰ ਮੁੰਡ ਪਠਾਏ ਬਹੁਤਾ ਕਟਕੁ ਦੈ ॥

cha(n)dd ar mu(n)dd paThaae bahutaa kaTak dhai ||

Chand and Mund were sent with huge forces.

ਜਾਪੇ ਛੱਪਰ ਛਾਏ ਬਣੀਆ ਕੇਜਮਾ ॥

jaape chha'par chhaae baneeaa kejamaa ||

It seemed that the swords coming together were like the thatched roofs.

ਜੇਤੇ ਰਾਇ ਬੁਲਾਇ ਚੱਲੇ ਜੁੱਧ ਨੋ ॥

jete rai bulai cha'le ju'dh no ||

All those who were called, marched for war.

ਜਣ ਜਮ ਪੁਰ ਪਕੜ ਚਲਾਏ ਸਭੇ ਮਾਰਨੇ ॥੩੦॥

jan jam pur pakaR chalaae sabhe maarane ||30||

It appear that they were all caught and sent to the city of Yama for killing.30.

ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਵਾਏ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥

ddol nagaare vaae dhalaa(n) mukaabalaa ||

The drums and trumpets were sounded and the armies attacked each

other.

ਰੋਹ ਰੁਹੇਲੇ ਆਏ ਉਤੇ ਰਾਕਸਾਂ ॥

roh ruhele aae ute raakasaa(n) ||

The enraged warriors marched against the demons.

ਸਭਨੀ ਤੁਰੇ ਨਚਾਏ ਬਰਛੇ ਪਕੜਿ ਕੈ ॥

sabhanee ture nachaae barachhe pakaR kai ||

All of them holding their daggers, caused their horses to dance.

ਬਹੁਤੇ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ ॥

bahute maar giraae a(n)dhar khet dhai ||

Many were killed and thrown in the battlefield.

ਤੀਰੀ ਛਹਬਰ ਲਾਈ ਬੱੁਠੀ ਦੇਵਤਾ ॥੩੧॥

teeree chhahabar laiee ba'uThee dhevataa ||31||

The arrows shot by the goddess came in showers.31.

ਭੇਰੀ ਸੰਖ ਵਜਾਏ ਸੰਘਰਿ ਰੱਚਿਆ ॥

bheree sa(n)kh vajaae sa(n)ghar ra'chiaa ||

The drums and conches were sounded and the war began.

ਤਨਿ ਤਨਿ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ਦੁਰਗਾ ਧਨਖ ਲੈ ॥

tan tan teer chalaae dhuragaa dhanakh lai ||

Durga, taking her bow, stretched it again and again for shooting arrows.

ਜਿਨੀ ਦਸਤ ਉਠਾਏ ਰਹੇ ਨ ਜੀਵਦੇ ॥

jinee dhasat uThaae rahe na jeevadhe ||

Those who raised their hands against the goddess, did not survive.

ਚੰਡ ਅਰ ਮੁੰਡ ਖਪਾਏ ਦੋਨੋ ਦੇਵਤਾ ॥੩੨॥

cha(n)dd ar mu(n)dd khapaae dhono dhevataa ||32||

She destroyed both Chand and Mund.32.

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਰਿਸਾਏ ਮਾਰੇ ਦੈਤ ਸੁਣ ॥

su(n)bh nisu(n)bh risaae maare dhait sun ||

Sumbh and Nisumbh were highly enraged on hearing this killing.

ਜੋਧੇ ਸਭ ਬੁਲਾਏ ਆਪਣੇ ਮਜਲਸੀ ॥

jodhe sabh bulaae aapane majalasee ||

They called all the brave fighters, who were their advisers.

ਜਿਨੀ ਦੇਉ ਭਜਾਏ ਇੰਦ੍ਰ ਜੇਵਹੇ ॥

jinee dheau bhajaae i(n)dhr jevahe ||

Those who had caused the gods like Indra run away.

ਤੇਈ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ਪਲ ਵਿਚ ਦੇਵਤਾ ॥

teiee maar giraae pal vich dhevataa ||

The goddess killed them in an instant.

ਓਨੀ ਦਸਤੀ ਦਸਤ ਵਜਾਏ ਤਿਨਾ ਚਿਤ ਕਰਿ ॥

onee dhasatee dhasat vajaae tinaa chit kar ||

Keeping Chand Mund in their mind, they rubbed their hands in sorrow.

ਫਿਰ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਚਲਾਏ ਬੀੜੇ ਰਾਇ ਦੇ ॥

fir sranavat beej chalaae beeRe rai dhe ||

Then Sranwat Beej was prepared and sent by the king.

ਸੰਜ ਪਟੋਲਾ ਪਾਏ ਚਿਲਕਤ ਟੋਪੀਆਂ ॥

sa(n)j paTolaa paae chilakat Topeeaa(n) ||

He wore the armour with belts and the helmet which glistened.

ਲੁਝੱਣ ਨੋ ਅਰੜਾਏ ਰਾਕਸ ਰੋਹਲੇ ॥

lujha'n no araRaae raakas rohale ||

The infuriated demons shouted loudly for war.

ਕਦੇ ਨ ਕਿਨੇ ਹਟਾਏ ਜੱੁਧ ਮਚਾਇ ਕੈ ॥

kadhe na kine haTaae ja'udh machai kai ||

After waging war, none could get their retreat.

ਮਿਲ ਤੇਈ ਦਾਨੋ ਆਏ ਹੁਣ ਸੰਘਰਿ ਦੇਖਣਾ ॥੩੩॥

mil teiee dhaano aae hun sa(n)ghar dhekhanaa ||33||

Such demons have gathered together and come, now see the ensuing

war.33.

ਦੈਤੀ ਡੰਡ ਉਭਾਰੀ ਨੇੜੈ ਆਇ ਕੈ ॥

dhaitee dda(n)dd ubhaaree neRai aai kai ||

On coming near, the demons raised the din.

ਸਿੰਘ ਕਰੀ ਅਸਵਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਸੋਰ ਸੁਣ ॥

si(n)gh karee asavaaree dhuragaa sor sun ||

Hearing this clamour, Durga mounted her lion.

ਖੱਬੇ ਦਸਤ ਉਭਾਰੀ ਗਦਾ ਫਿਰਾਇ ਕੈ ॥

kha'be dhasat ubhaaree gadhaa firai kai ||

She twirled her mace, raising it with her left hand.

ਸੈਨਾ ਸਭ ਸੰਘਾਰੀ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਦੀ ॥

sainaa sabh sa(n)ghaaree sranavat beej dhee ||

She killed all the army of Sranwat Beej.

ਜਣ ਮਦ ਖਾਇ ਮਦਾਰੀ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ ॥

jan madh khai madhaaree ghooman soorame ||

It appears that the warriors were roaming like the drug addicts taking

drugs.

ਅਗਣਤ ਪਾਉ ਪਸਾਰੀ ਰੁਲੇ ਅਹਾੜ ਵਿਚਿ ॥

aganat paau pasaaree rule ahaaR vich ||

Innumerable warriors are lying neglected in the battlefield, stretching their

legs.

ਜਾਪੇ ਖੇਡ ਖਿਡਾਰੀ ਸੁੱਤੇ ਫਾਗ ਨੰੂ ॥੩੪॥

jaape khedd khiddaaree su'te faag na(n)oo ||34||

It seems that the revelers playing Holi are sleeping.34.

ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਹਕਾਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੂਰਮੇ ॥

sranavat beej hakaare rahi(n)dhe soorame ||

Sranwat Beej called all the remaining warriors.

ਜੋਧੇ ਜੇਡ ਮੁਨਾਰੇ ਦਿੱਸਣ ਖੇਤ ਵਿਚਿ ॥

jodhe jedd munaare dhi'san khet vich ||

They seem like minarets in the battlefield.

ਸਭਨੀ ਦਸਤ ਉਭਾਰੇ ਤੇਗਾਂ ਧੂਹਿ ਕੈ ॥

sabhanee dhasat ubhaare tegaa(n) dhooh kai ||

All of them pulling their swords, raised their hands.

ਮਾਰੋ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੇ ਆਏ ਸਾਹਮਣੇ ॥

maaro maar pukaare aae saahamane ||

They came in front shouting “kill, kill”.

ਸੰਜਾਤੇ ਠਣਿਕਾਰੇ ਤੇਗੀਂ ਉੱਭਰੇ ॥

sa(n)jaate Thanikaare tegee(n) u'bhare ||

With the striking of swords on the armour, the clatter arises.

ਘਾੜ ਘੜਨਿ ਠਠਿਆਰੇ ਜਾਣਿ ਬਣਾਇ ਕੈ ॥੩੫॥

ghaaR ghaRan ThaThiaare jaan banai kai ||35||

It seems that the tinkers are fashioning the vessels with the blows of hammer.35.

ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥

sa'T piee jamadhaanee dhalaa(n) mukaabalaa ||

When the trumpet enveloped by the hide of the male buffalo, the vehicle of

Yama, sounded, the armies attacked each other.

ਘੂਮਰ ਬਰਗ ਸਤਾਣੀ ਦਲ ਵਿਚਿ ਘੱਤਿਓ ॥

ghoomar barag sataanee dhal vich gha'tio ||

(The goddess) was the cause of flight and consternation in the battlefield.

ਸਣੇ ਤੁਰਾ ਪਲਾਣੀ ਡਿੱਗਣ ਸੂਰਮੇ ॥

sane turaa palaanee ddi'gan soorame ||

The warriors fall alongwith their horses and saddles.

ਉਠਿ ਉਠਿ ਮੰਗਣਿ ਪਾਣੀ ਘਾਇਲ ਘੂਮਦੇ ॥

auTh uTh ma(n)gan paanee ghail ghoomadhe ||

The wounded ones arise and ask for water while roaming.

ਏਵਡੁ ਮਾਰਿ ਵਿਹਾਣੀ ਉਪਰ ਰਾਕਸਾਂ ॥

evadd maar vihaanee upar raakasaa(n) ||

Such a great calamity fell on the demons.

ਬਿੱਜਲ ਜਿਉ ਝਰਲਾਣੀ ਉੱਠੀ ਦੇਵਤਾ ॥੩੬॥

bi'jal jiau jharalaanee u'Thee dhevataa ||36||

From this side the goddess rose like thundering lightning.36.

ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਉਭਾਰੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥

chobee dhaus ubhaaree dhalaa(n) mukaabalaa ||

The drummer sounded the trumpet and the armies attacked each other.

ਸਭੋ ਸੈਨਾ ਮਾਰੀ ਪਲ ਵਿਚਿ ਦਾਨਵੀ ॥

sabho sainaa maaree pal vich dhaanavee ||

All the army of the demons was killed in an instant.

ਦੁਰਗਾ ਦਾਨੋ ਮਾਰੇ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥

dhuragaa dhaano maare roh baddai kai ||

Highly infuriated, Durga killed the demons.

ਸਿਰ ਵਿਚ ਤੇਗ ਵਗਾਈ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਦੇ ॥੩੭॥

sir vich teg vagaiee sranavat beej dhe ||37||

She struck the sword on the head of Sranwat Beej.37.

ਅਗਣਤ ਦਾਨੋ ਭਾਰੇ ਹੋਏ ਲੋਹੂਆ ॥

aganat dhaano bhaare hoe lohooaa ||

Innumerable mighty demons were steeped in blood.

ਜੋਧੇ ਜੇਡ ਮੁਨਾਰੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ ॥

jodhe jedd munaare a(n)dhar khet dhai ||

Those minarets-like demons in the battlefield

ਦੁਰਗਾ ਨੋ ਲਲਕਾਰੇ ਆਏ ਸਾਹਮਣੇ ॥

dhuragaa no lalakaare aae saahamane ||

They challenged Durga and came in front of her.

ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਸੰਘਾਰੇ ਰਾਕਸ ਆਂਵਦੇ ॥

dhuragaa sabh sa(n)ghaare raakas aa(n)vadhe ||

Durga killed all the coming demons.

ਰਤੂ ਦੇ ਪਰਨਾਲੇ ਤਿਨ ਤੇ ਭੁਇ ਪਏ ॥

ratoo dhe paranaale tin te bhui pe ||

From their bodies the drains of blood fell on the ground.

ਉੱਠੇ ਕਾਰਣਿਆਰੇ ਰਾਕਸ ਹੜਹੜਾਇ ॥੩੮॥

au'The kaaraniaare raakas haRahaRai ||38||

Some of the active demons arise out of them laughingly.38.

ਧਗਾ ਸੰਗਲੀਆਲੀ ਸੰਘਰ ਵਾਇਆ ॥

dhagaa sa(n)galeeaalee sa(n)ghar vaiaa ||

The enchained trumpets and bugles sounded.

ਬਰਛੀ ਬੁੰਬਲੀਆਲੀ ਸੂਰੇ ਸੰਘਰੇ ॥

barachhee bu(n)baleeaalee soore sa(n)ghare ||

The warriors fought with daggers bedecked with tassels.

ਭੇੜਿ ਮਚਿਆ ਬੀਰਾਲੀ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨਵੀਂ ॥

bheR machiaa beeraalee dhuragaa dhaanavee(n) ||

The war of bravery was waged between Durga and demos.

ਮਾਰ ਮਚੀ ਮੁਹਰਾਲੀ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ ॥

maar machee muharaalee a(n)dhar khet dhai ||

There had been extreme destruction in the battlefield.

ਜਣ ਨਟ ਲੱਥੇ ਛਾਲੀ ਢੋਲਿ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥

jan naT la'the chhaalee ddol bajai kai ||

It appears that the actors, sounding their drum, have jumped into the war-arena.

ਲੋਹੂ ਫਾਥੀ ਜਾਲੀ ਲੋਥੀ ਜਮਧੜੀ ॥

lohoo faathee jaalee lothee jamadhaRee ||

The dagger penetrated in the corpse seems like a blood stained fish

entrapped in the net.

ਘਣ ਵਿਚਿ ਜਿਉ ਛੰਛਾਲੀ ਤੇਗਾਂ ਹੱਸੀਆਂ ॥

ghan vich jiau chha(n)chhaalee tegaa(n) ha'seeaa(n) ||

The swords glistened like the lightning in the clouds.

ਘੁੰਮਰਿਆਰ ਸਿਆਲੀ ਬਣੀਆਂ ਕੇਜਮਾਂ ॥੩੯॥

ghu(n)mariaar siaalee baneeaa(n) kejamaa(n) ||39||

The swords have covered (the battlefield) like the winter-fog.39.

ਧਗਾ ਸੂਲੀ ਬਜਾਈਆਂ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥

dhagaa soolee bajaieeaa(n) dhalaa(n) mukaabalaa ||

The trumpets were sounded with the beating of drum-stick and the armies

attacked each other.

ਧੂਹਿ ਮਿਆਨੋ ਲਈਆਂ ਜੁਆਨੀ ਸੂਰਮੀ ॥

dhooh miaano lieeaa(n) juaanee sooramee ||

The youthful warriors pulled out their swords from their scabbards.

ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਬਧਾਈਆਂ ਅਗਣਤ ਸੂਰਤਾਂ ॥

sranavat beej badhaieeaa(n) aganat sooorataa(n) ||

Sranwat Beej increased himself into innumerable forms.

ਦੁਰਗਾ ਸਉਹੇਂ ਆਈਆਂ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥

dhuragaa sauhe(n) aaieeaa(n) roh baddai kai ||

Which came in front of Durga, highly enraged.

ਸਭਨੀ ਆਣ ਵਗਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਧੂਹਿ ਕੈ ॥

sabhanee aan vagaieeaa(n) tegaa(n) dhooh kai ||

All of them pulled out their swords and struck.

ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਬਚਾਈਆਂ ਢਾਲ ਸੰਭਾਲ ਕੈ ॥

dhuragaa sabh bachaieeaa(n) ddaal sa(n)bhaal kai ||

Durga saved herself from all, holding her shield carefully.

ਦੇਵੀ ਆਪ ਚਲਾਈਆਂ ਤਕਿ ਤਕਿ ਦਾਨਵੀ ॥

dhevee aap chalaieeaa(n) tak tak dhaanavee ||

The goddess herself then struck her sword looking carefully toward the demons.

ਲੋਹੂ ਨਾਲਿ ਡੁਬਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਨੰਗੀਆਂ ॥

lohoo naal ddubaieeaa(n) tegaa(n) na(n)geeaa(n) ||

She steeped her naked swords in blood.

ਸਾਰਸੁਤੀ ਜਨੁ ਨਾਈਆਂ ਮਿਲ ਕੈ ਦੇਵੀਆਂ ॥

saarasutee jan naieeaa(n) mil kai dheveeaa(n) ||

It appeared that the goddesses gathering together, took their bath in river Saraswati.

ਸਭੇ ਮਾਰ ਗਿਰਾਈਆਂ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ ॥

sabhe maar giraieeaa(n) a(n)dhar khet dhai ||

The goddess hath killed and thrown on the ground in the battlefield (all the

forms of Sranwat Beej).

ਤਿੱਦੂੰ ਫੇਰਿ ਸਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੂਰਤਾਂ ॥੪੦॥

ti'dhoo(n) fer savaieeaa(n) hoieeaa(n) sooratas(n) ||40||

Immediately then the forms again increased greatly.40.

ਸੂਰੀ ਸੰਘਰਿ ਰਚਿਆ ਢੋਲ ਸੰਖ ਨਗਾਰੇ ਵਾਇ ਕੈ ॥

sooree sa(n)ghar rachiaa ddol sa(n)kh nagaare vai kai ||

Sounding their drums, conches and trumpets, the warriors have begun the war.

ਚੰਡ ਚਿਤਾਰੀ ਕਾਲਕਾ ਮਨਿ ਬਾਹਲਾ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥

cha(n)dd chitaaree kaalakaa man baahalaa ros baddai kai ||

Chandi, being highly enraged, remembered Kali in her mind.

ਨਿਕਲੀ ਮੱਥਾ ਫੋੜਿ ਕੈ ਜਨ ਫਤੇ ਨੀਸਾਣ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥

nikalee ma'thaa foR kai jan fate neesaan bajai kai ||

She came out shattering the forehead of Chandi, sounding the trumpet and flying flag of victory.

ਜਾਗ ਸੁ ਜੰਮੀ ਜੁਧ ਨੋ ਜਰਵਾਣਾ ਜਣੁ ਮਰੜਾਇ ਕੈ ॥

jaag su ja(n)mee judh no jaravaanaa jan maraRai kai ||

On manifesting herself, she marched for war, like Bir Bhadra manifesting

from Shiva.

ਦਲ ਵਿਚਿ ਘੇਰਾ ਘੱਤਿਆ ਜਣ ਸੀਂਹ ਤੁਰਿਆ ਗਣਿਣਾਇ ਕੈ ॥

dhal vich gheraa gha'tiaa jan see(n)h turiaa ganinai kai ||

The battlefield was surrounded by her and she seemed moving like a roaring lion.

ਆਪ ਵਿਸੂਲਾ ਹੋਇਆ ਤਿਹੁ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਖੁਨਸਾਇ ਕੈ ॥

aap visoolaa hoiaa tih lokaa(n) te khunasai kai ||

(The demon-king) himself was in great anguish, while exhibiting his anger over the three worlds.

ਰੋਹ ਸਿਧਾਇਆਂ ਚਕ੍ਰ ਪਾਨ ਕਰ ਨਿੰਦਾ ਖੜਗ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥

roh sidhaiaa(n) chakr paan kar ni(n)dhaa khaRag uThai kai ||

Durga, being enraged, hath marched, holding her disc in her hand and raising her sword.

ਅਗੈ ਰਾਕਸ ਬੈਠੇ ਰੋਹਲੇ ਤੀਰੀ ਤੇਗੀ ਛਹਬਰ ਲਾਇ ਕੈ ॥

agai raakas baiThe rohale teeree tegee chhahabar lai kai ||

There before her there were infuriated demons, she caught and knocked

down the demons.

ਪਕੜ ਪਛਾੜੇ ਰਾਕਸਾਂ ਦਲ ਦੈਤਾਂ ਅੰਦਰਿ ਜਾਇ ਕੈ ॥

pakaR pachhaaRe raakasaa(n) dhal dhaitaa(n) a(n)dhar jai kai ||

Going within the forces of demons, she caught and knocked down the demons.

ਬਹੁ ਕੇਸੀ ਪਕੜਿ ਪਛਾੜਿਅਨਿ ਤਿਨ ਅੰਦਰਿ ਧੂਮ ਰਚਾਇ ਕੈ ॥

bahu kesee pakaR pachhaaRian tin a(n)dhar dhoom rachai kai ||

She threw down by catching them from their hair and raising a tumult among their forces.

ਬਡੇ ਬਡੇ ਚੁਣ ਸੂਰਮੇ ਗਹਿ ਕੋਟੀ ਦਏ ਚਲਾਇ ਕੈ ॥

badde badde chun soorame geh koTee dhe chalai kai ||

She picked up mighty fighters by catching them with the corner of her bow

and throwing them

ਰਣ ਕਾਲੀ ਗੁੱਸਾ ਖਾਇ ਕੈ ॥੪੧॥

ran kaalee gu'saa khai kai ||41||

In her fury, Kali hath done this in the battlefield.41.

ਦੁਹਾ ਕੰਧਾਰਾ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਅਣੀਆਰਾ ਚੋਈਆਂ ॥

dhuhaa ka(n)dhaaraa mueh juRe aneeaaraa choieeaa(n) ||

Both the armies are facing each other and the blood is dripping from the

tips of arrows.

ਧੂਹਿ ਕਿਰਪਾਣਾਂ ਤਿੱਖੀਆ ਨਾਲ ਲੋਹੂ ਧੋਈਆਂ ॥

dhooh kirapaanaa(n) ti'kheeaa naal lohoo dhoieeaa(n) ||

Pulling the sharp swords, they have been washed with blood.

ਹੂਰਾਂ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਨੰੂ ਘਤਿ ਘੇਿਰ ਖਲੋਈਆਂ ॥

hooraa(n) sranavat beej na(n)oo ghat ghir khaloieeaa(n) ||

The heavenly damsels (houris), surrounding Sranwat Beej, are standing

ਲਾੜਾ ਵੇਖਣਿ ਲਾੜੀਆਂ ਚਉਗਿਰਦੈ ਹੋਈਆਂ ॥੪੨॥

laaRaa vekhan laaReeaa(n) chaugiradhai hoieeaa(n) ||42||

Like the brides surrounding the bridegroom in order to see him.42.

ਚੋਬੀ ਧਉਸੀ ਪਾਈਆਂ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥

chobee dhausee paieeaa(n) dhalaa(n) mukaabalaa ||

The drummer beat the trumpet and armies attacked each other.

ਦਸਤੀ ਧੂਹ ਨਚਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਤਿਖੀਆਂ ॥

dhasatee dhooh nachaieeaa(n) tegaa(n) tikheeaa(n) ||

ਸੂਰਿਆਂ ਦੇ ਤਨ ਲਾਈਆਂ ਗੋਸ਼ਤ ਗਿੱਧੀਆਂ ॥

sooriaa(n) dhe tan laieeaa(n) goshat gi'dheeaa(n) ||

With their hands they pulled the naked sword and caused their dance.

ਬਿੱਧਣ ਰਾਤੀ ਆਈਆਂ ਮਰਦਾਂ ਘੋੜਿਆਂ ॥

bi'dhan raatee aaieeaa(n) maradhaa(n) ghoRiaa(n) ||

These devourers of meat were struck on the bodies of the warriors.

ਜੋਗਣੀਆਂ ਮਿਲਿ ਧਾਈਆਂ ਲੋਹੂ ਭੱਖਣਾ ॥

joganeeaa(n) mil dhaieeaa(n) lohoo bha'khanaa ||

The nights of agony have come for the men and horses.

ਫਉਜਾਂ ਮਾਰਿ ਹਟਾਈਅਥ ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵਾਂ ॥

faujaa(n) maar haTaieeath dhevaa(n) dhaanavaa(n) ||

The Yoginis have come together speedily in order to drink the blood.

ਭਜਦੀ ਕਥਾ ਸੁਣਾਈਆਂ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਥੈ ॥

bhajadhee kathaa sunaieeaa(n) raaje su(n)bh thai ||

They told the story of their repulsion before the king Sumbh.

ਭੁਈਂ ਨ ਪਉਣੈ ਪਾਈਆਂ ਬੂੰਦਾ ਰਕਤ ਦੀਆਂ ॥

bhuiee(n) na paunai paieeaa(n) boo(n)dhaa rakat dheeaa(n) ||

The drops of blood (of Sranwat Beej) could not fall on the earth.

ਕਾਲੀ ਖੇਤ ਖਪਾਈਆਂ ਸਭੈ ਸੂਰਤਾਂ ॥

kaalee khet khapaieeaa(n) sabhai sooorataa(n) ||

Kali destroyed all the manifestations of (Sranwat Beej) in the battlefield.

ਬਹੁਤੀ ਸਿਰੀ ਵਿਹਾਈਆਂ ਘੜੀਆਂ ਕਾਲ ਕੀਆ ॥

bahutee siree vihaieeaa(n) ghaReeaa(n) kaal keeaa ||

The last moments of death came over the heads of many fighters.

ਜਾਣਿ ਨ ਜਾਏ ਮਾਈਆਂ ਜੂਝੇ ਸੂਰਮੇ ॥੪੩॥

jaan na jaae maieeaa(n) joojhe soorame ||43||

The brave fighters could not even be recognized by their mothers, who

gave birth to them.43.

ਸੁੰਭ ਸੁਣੀ ਕਰਹਾਲੀ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਦੀ ॥

su(n)bh sunee karahaalee sranavat beej dhee ||

Sumbh heard the bad news about the death of Sranwat Beej

ਰਣ ਵਿਚਿ ਕਿਨੈ ਨ ਝਾਲੀ ਦੁਰਗਾ ਆਂਵਦੀ ॥

ran vich kinai na jhaalee dhuragaa aa(n)vadhee ||

And that none could withstand the marching Durga in the battlefield.

ਬਹੁਤੇ ਬੀਰ ਜਟਾਲੀ ਉਠੇ ਆਖਿ ਕੈ ॥

bahute beer jaTaalee uThe aakh kai ||

Many brave fighters with matted hair got up saing

ਚੋਟਾ ਪਾਨ ਤਬਾਲੀ ਜਾਸਨ ਜੁੱਧ ਨੰੂ ॥

choTaa paan tabaalee jaasan ju'dh na(n)oo ||

That drummers should sound the drums because they would go for war.

ਥਰਿ ਥਰਿ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਚਾਲੀ ਦਲਾਂ ਚੜੰਦਿਆਂ ॥

thar thar pirathamee chaalee dhalaa(n) chaRa(n)dhiaa(n) ||

When the armies marched, the earth trembled

ਨਾਉ ਜਿਵੇ ਹੈ ਹਾਲੀ ਸਹੁ ਦਰੀਆਉ ਵਿਚਿ ॥

naau jive hai haalee sahu dhareeaau vich ||

Like the shaking boat, which is still in the river.

ਧੂੜਿ ਉਤਾਹਾਂ ਘਾਲੀ ਛੜੀ ਤੁਰੰਗਮਾਂ ॥

dhooR utaahaa(n) ghaalee chhaRee tura(n)gamaa(n) ||

The dust arose with the hooves of the horses

ਜਾਣਿ ਪੁਕਾਰੂ ਚਾਲੀ ਧਰਤੀ ਇੰਦ੍ਰ ਥੈ ॥੪੪॥

jaan pukaaroo chaalee dharatee i(n)dhr thai ||44||

And it seemed that the earth is going to Indra for a complaint.44.

ਆਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਆਹਰੀਆਂ ਸੈਣ ਸੂਰਿਆਂ ਸਾਜੀ ॥

aahar miliaa aahareeaa(n) sain sooriaa(n) saajee ||

The willing workers got engaged in work and as warriors they equipped the army.

ਚੱਲੇ ਸਉਹੇ ਦੁਰਗਸਾਹ ਜਣ ਕਾਬੈ ਹਾਜੀ ॥

cha'le sauhe dhuragasaeh jan kaabai haajee ||

They marched in front of Durga, like pilgrims going for Haj to Kaabah

(Mecca).

ਤੀਰੀ ਤੇਗੀ ਜਮਧੜੀ ਰਣਿ ਵੰਡੀ ਭਾਜੀ ॥

teeree tegee jamadhaRee ran va(n)ddee bhaajee ||

They are inviting the warriors in the battlefield through the medium of arrows, swords and daggers.

ਇਕ ਘਾਇਲ ਘੁਮਨਿ ਸੂਰਮੇ ਜਣੁ ਮਕਤਬ ਕਾਜੀ ॥

eik ghail ghuman soorame jan makatab kaajee ||

Some wounded warriors are swinging like the Quadis in the school, reciting the holy Quran.

ਇਕ ਬੀਰ ਪਰੋਤੇ ਬਰਛੀਏ ਜਿਉ ਝੁਕ ਪਉਨ ਨਿਵਾਜੀ ॥

eik beer parote barachhe'ee jiau jhuk paun nivaajee ||

Some brave fighters are pierced by daggers and lining like a devout

Muslim performing prayer.

ਇਕ ਦੁਰਗਾ ਸਉਹੇ ਖੁਨਸ ਕੈ ਖੁਣਸਾਇਨ ਤਾਜੀ ॥

eik dhuragaa sauhe khunas kai khunasain taajee ||

Some go in front of Durga in great fury by inciting their malicious horses.

ਇਕ ਧਾਵਨ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਜਿਉ ਭੁਖਿਆਏ ਪਾਜੀ ॥

eik dhaavan dhuragaa saamhane jiau bhukhiaae paajee ||

Some run in front of Durga like the hungry scoundrels

ਕਦੇ ਨ ਰੱਜੇ ਜੁਝ ਤੇ ਰਜਿ ਹੋਏ ਰਾਜੀ ॥੪੫॥

kadhe na ra'je jujh te raj hoe raajee ||45||

Who had never been satisfied in the war, but now they are satiated and pleased.45.

ਬੱਜੇ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ਸੰਘਰ ਡੋਹਰੇ ॥

ba'je sa(n)galeeaale sa(n)ghar ddohare ||

The enchained double trumpets sounded.

ਡਹੇ ਜੁ ਖੇਤ ਜਟਾਲੇ ਹਾਠਾਂ ਜੋੜਿ ਕੈ ॥

ddahe ju khet jaTaale haaThaa(n) joR kai ||

Gathering together in ranks, the warriors with matted hair are engaged in

war in the battlefield.

ਨੇਜੇ ਬੰਬਲੀਆਲੇ ਦਿੱਸਨ ਓਰੜੇ ॥

neje ba(n)baleeaale dhi'san oraRe ||

The lances bedecked with tassels seem leaning

ਚੱਲੇ ਜਾਣ ਜਟਾਲੇ ਨਾਵਣ ਗੰਗ ਨੂੰ ॥੪੬॥

cha'le jaan jaTaale naavan ga(n)g noo(n) ||46||

Like the hermits with matted locks going towards the Ganges for taking a

bath.46.

ਦੁਰਗਾ ਅਤੈ ਦਾਨਵੀ ਸੂਲ ਹੋਈਆਂ ਕੰਗਾ ॥

dhuragaa atai dhaanavee sool hoieeaa(n) ka(n)gaa ||

The forces of Durga and demons are piercing each other like sharp thorns.

ਵਾਛੜ ਘੱਤੀ ਸੂਰਿਆਂ ਵਿਚ ਖੇਤ ਖਤੰਗਾਂ ॥

vaachhaR gha'tee sooriaa(n) vich khet khata(n)gaa(n) ||

The warriors showered arrows in the battlefield.

ਧੂਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਾ ਤਿੱਖੀਆਂ ਬਢ ਲਾਹਨਿ ਅੰਗਾਂ ॥

dhooh kirapaanaa ti'kheeaa(n) badd laahan a(n)gaa(n) ||

Pulling their sharp swords, they chop the limbs.

ਪਹਲਾ ਦਲਾਂ ਮਿਲੰਦਿਆਂ ਭੇੜੁ ਪਾਇਆ ਨਿਹੰਗਾਂ ॥੪੭॥

pahalaa dhalaa(n) mila(n)dhiaa(n) bheR paiaa niha(n)gaa(n) ||47||

When the forces met, at first there was war with swords.47.

ਓਰੜ ਫਉਜਾਂ ਆਈਆਂ ਬੀਰ ਚੜੇ ਕੰਧਾਰੀ ॥

oraR faujaa(n) aaieeaa(n) beer chaRe ka(n)dhaaree ||

The forces came in great numbers and the ranks of warriors marched

forward

ਸੜਕ ਮਿਆਨੋ ਕਢੀਆਂ ਤਿੱਖੀਆ ਤਰਵਾਰੀ ॥

saRak miaano kaddeeaa(n) ti'kheeaa taravaaree ||

They pulled their sharp swords from their scabbards.

ਕੜਕ ਉਠੇ ਰਣ ਮੱਚਿਆ ਵੱਡੇ ਹੰਕਾਰੀ ॥

kaRak uThe ran ma'chiaa va'dde ha(n)kaaree ||

With the blazing of the war, the great egoist warriors shouted loudly.

ਸਿਰ ਧੜ ਬਾਹਾਂ ਗਨ ਲੇ ਫੁਲ ਜੇਹੈ ਬਾੜੀ ॥

sir dhaR baahaa(n) gan le ful jehai baaRee ||

The pieces of head, trunk and arms look like garden-flowers.

ਜਾਪੇ ਕਟੇ ਬਾਢੀਆਂ ਰੁਖ ਚੰਦਨਿ ਆਰੀ ॥੪੮॥

jaape kaTe baaddeeaa(n) rukh cha(n)dhan aaree ||48||

And (the bodies) appear like the trees of sandalwood cut and sawed by the carpenters.48.

ਦੁਹਾ ਕੰਧਾਰਾ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਜਾ ਸੱਟ ਪਈ ਖਰਵਾਰ ਕਉ ॥

dhuhaa ka(n)dhaaraa muh juRe jaa sa'T piee kharavaar kau ||

When the trumpet, enveloped by the hide of a donkey, was beaten, both

the forces faced each other.

ਤਕ ਤਕ ਕੈਬਰਿ ਦੁਰਗਸਾਹ ਤਕ ਮਾਰੇ ਭਲੇ ਜੁਝਾਰ ਕਉ ॥

tak tak kaibar dhuragasaeh tak maare bhale jujhaar kau ||

Looking at the warriors, Durga pointedly shot her arrows on the brave fighters.

ਪੈਦਲ ਮਾਰੇ ਹਾਥੀਆਂ ਸੰਗਿ ਰਥ ਗਿਰੇ ਅਸਵਾਰ ਕਉ ॥

paidhal maare haatheeaa(n) sa(n)g rath gire asavaar kau ||

The warriors on foot were killed, the elephants were killed alongwith the fall of the chariots and horse- riders.

ਸੋਹਨ ਸੰਜਾ ਬਾਗੜਾ ਜਣੁ ਲੱਗੇ ਫੱੁਲ ਅਨਾਰ ਕਉ ॥

sohan sa(n)jaa baagaRaa jan la'ge fa'ul anaar kau ||

The tips of arrows penetrated in the armour like the flowers on

pomegranate-plants.

ਗੱੁਸੇ ਆਈ ਕਾਲਕਾ ਹਥਿ ਸੱਜੇ ਲੈ ਤਲਵਾਰ ਕਉ ॥

ga'use aaiee kaalakaa hath sa'je lai talavaar kau ||

The goddess Kali got enraged, holding her sword in her right hand

ਏਦੂ ਪਾਰਉ ਓਤ ਪਾਰ ਹਰਨਾਕਸਿ ਕਈ ਹਜਾਰ ਕਉ ॥

edhoo paarau ot paar haranaakas kiee hajaar kau ||

She destroyed several thousand demons (Hiranayakashipus) from this end of the field to the other end.

ਜਿਣ ਇੱਕਾ ਰਹੀ ਕੰਧਾਰ ਕਉ ॥

jin i'kaa rahee ka(n)dhaar kau ||

The only one is conquering the army

ਸਦ ਰਹਮਤ ਤੇਰੇ ਵਾਰ ਕਉ ॥੪੯॥

sadh rahamat tere vaar kau ||49||

O goddess! Hail, hail to Thy blow.49.

ਦੁਹਾ ਕੰਧਾਰਾ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣ ਕਉ ॥

dhuhaa ka(n)dhaaraa muh juRe sa'T piee jamadhaan kau ||

The trumpet, enveloped by the hide of the male buffalo, the vehicle of

Yama, was beaten and both the armies faced each other.

ਤਦ ਖਿੰਗ ਨਸੁੰਭ ਨਚਾਇਆ ਡਾਲਿ ਉਪਰਿ ਬਰਗਸਤਾਣ ਕਉ ॥

tadh khi(n)g nasu(n)bh nachaiaa ddaal upar baragasataan kau ||

Then Nisumbh caused the horse to dance, putting on his back the saddle-armour.

ਫੜੀ ਬਿਲੰਦ ਮੰਗਾਇਓਸੁ ਫਰਮਾਇਸ ਕਰਿ ਮੁਲਤਾਨ ਕਉ ॥

faRee bila(n)dh ma(n)gaiaus faramais kar mulataan kau ||

She held the big bow, which was caused to be brought on order form Musltan.

ਗੱੁਸੇ ਆਈ ਸਾਹਮਣੇ ਰਣ ਅੰਦਰਿ ਘੱਤਣ ਘਾਣ ਕਉ ॥

ga'use aaiee saahamane ran a(n)dhar gha'tan ghaan kau ||

In her fury, she came in front in order to fill the battlefield with the mud of blood and fat.

ਅਗੈ ਤੇਗ ਵਗਾਈ ਦੁਰਗਸਾਹ ਬਢ ਸੁੰਭਨ ਬਹੀ ਪਲਾਣ ਕਉ ॥

agai teg vagaiee dhuragasaeh badd su(n)bhan bahee palaan kau ||

Durga struck the sword in front of her, cutting the demon-king, penetrated

through the horse-saddle.

ਰੜਕੀ ਜਾਇ ਕੈ ਧਰਤ ਕਉ ਬੱਢ ਪਾਖਰ ਬੱਢ ਕਿਕਾਣ ਕਉ ॥

raRakee jai kai dharat kau ba'dd paakhar ba'dd kikaan kau ||

Then it penetrated further and struck the earth after cutting the saddle-armour and the horse.

ਬੀਰ ਪਲਾਣੋ ਡਿੱਗਿਆ ਕਰਿ ਸਿਜਦਾ ਸੁੰਭ ਸੁਜਾਣ ਕਉ ॥

beer palaano ddi'giaa kar sijadhaa su(n)bh sujaan kau ||

The great hero (Nisumbh) fell down from the horse-saddle, offering

salutation to the wise Sumbh.

ਸਾਬਾਸ ਸਲੋਣੇ ਖਾਨ ਕਉ ॥

saabaas salone khaan kau ||

Hail, hail, to the winsome chieftain (Khan).

ਸਦ ਸਾਬਾਸ ਤੇਰੇ ਤਾਣ ਕਉ ॥

sadh saabaas tere taan kau ||

Hail, hail, ever to thy strength.

ਤਾਰੀਫਾਂ ਪਾਨ ਚਬਾਨ ਕਉ ॥

taareefaa(n) paan chabaan kau ||

Praises are offered for the chewing of betel.

ਸਦ ਰਹਮਤ ਕੈਫਾਂ ਖਾਣ ਕਉ ॥

sadh rahamat kaifaa(n) khaan kau ||

Hail, hail to thy addiction.

ਸਦ ਰਹਮਤ ਤੁਰੇ ਨਚਾਣ ਕਉ ॥੫੦॥

sadh rahamat ture nachaan kau ||50||

Hail hail, to thy horse-control.50.

ਦੁਰਗਾ ਅਤੈ ਦਾਨਵੀ ਗਹ ਸੰਘਰਿ ਕੱਥੇ ॥

dhuragaa atai dhaanavee geh sa(n)ghar ka'the ||

Durga and demons sounded their trumpets, in the remarkable war.

ਓਰੜ ਉੱਠੇ ਸੂਰਮੇ ਆ ਡਾਹੇ ਮੱਥੇ ॥

oraR u'The soorame aa ddaahe ma'the ||

The warriors arose in great numbers and have come to fight.

ਕੱਟ ਤੁਫੰਗੀ ਕੈਬਰੀ ਦਲ ਗਾਹਿ ਨਿੱਕਥੇ ॥

ka'T tufa(n)gee kaibaree dhal gaeh ni'kathe ||

They have come to tread through the forces in order to destroy (the enemy) with guns and arrows.

ਦੇਖਣਿ ਜੰਗ ਫਰੇਸ਼ਤੇ ਅਸਮਾਨੋ ਲੱਥੇ ॥੫੧॥

dhekhan ja(n)g fareshate asamaano la'the ||51||

The angels come down (to the earth) from the sky in order to see the war.51.

ਦੁਹਾ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹ ਜੁੜੇ ਦਲ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ॥

dhuhaa ka(n)dhaaraa(n) muh juRe dhal ghure nagaare ||

The trumpets have sounded in the army and both the forces face each

other.

ਓਰੜ ਆਏ ਸੂਰਮੇ ਸਿਰਦਾਰ ਅਣਿਆਰੇ ॥

oraR aae soorame siradhaar aniaare ||

The chief and brave warriors swayed in the field.

ਲੈ ਕੇ ਤੇਗਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਹਥਿਆਰ ਉਭਾਰੇ ॥

lai ke tegaa(n) barachheeaa(n) hathiaar ubhaare ||

They raised their weapons including the swords and daggers.

ਟੋਪ ਪਟੇਲਾ ਪਾਖਰਾਂ ਗਲਿ ਸੰਜ ਸਵਾਰੇ ॥

Top paTelaa paakharaa(n) gal sa(n)j savaare ||

They have bedecked themselves with helmets on their heads, and armour around their necks alongwith their horse-sddles with belts.

ਲੈ ਕੇ ਬਰਛੀ ਦੁਰਗਸਾਹ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ ॥

lai ke barachhee dhuragasaeh bahu dhaanav maare ||

Durga holding her dagger, killed many demons.

ਚੜੇ ਰਥੀ ਗਜ ਘੋੜਿਈ ਮਾਰ ਭੁਇ ਤੇ ਡਾਰੇ ॥

chaRe rathee gaj ghoRiee maar bhui te ddaare ||

She killed and threw those on the round who were riding chariots,

elephants and horses.

ਜਾਣ ਹਲਵਾਈ ਸੀਖ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹ ਵੜੇ ਉਤਾਰੇ ॥੫੨॥

jaan halavaiee seekh naal vi(n)nh vaRe utaare ||52||

It appear that the confectioner has cooked small round cakes of grounded pulse, piercing them with a spike.52.

ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਨਾਲ ਧਉਸਾ ਭਾਰੀ ॥

dhuhaa(n) ka(n)dhaaraa(n) muh juRe naal dhausaa bhaaree ||

Alongwith the sounding of the large trumpet, both the forces faced each other.

ਲਈ ਭਗਉਤੀ ਦੁਰਗਸਾਹ ਵਰ ਜਾਗਨ ਭਾਰੀ ॥

liee bhagautee dhuragasaeh var jaagan bhaaree ||

Durga held out her sword, appearing like great lustrous fire

ਲਾਈ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਨੋ ਰਤੁ ਪੀਐ ਪਿਆਰੀ ॥

laiee raaje su(n)bh no rat peeaai piaaree ||

She struck it on the king Sumbh and this lovely weapon drinks blood.

ਸੁੰਭ ਪਲਾਣੋ ਡਿੱਗਿਆ ਉਪਮਾ ਬੀਚਾਰੀ ॥

su(n)bh palaano ddi'giaa upamaa beechaaree ||

Sumbh fell down from the saddle for which the following simile hath been

thought.

ਡੁਬ ਰਤੁ ਨਾਲਹੁ ਨਿਕਲੀ ਬਰਛੀ ਦੁਧਾਰੀ ॥

ddub rat naalahu nikalee barachhee dhudhaaree ||

That the double-edged dagger, smeared with blood, which hath come out (from the body of Sumbh)

ਜਾਣ ਰਜਾਦੀ ਉਤਰੀ ਪੈਨ ਸੂਹੀ ਸਾਰੀ ॥੫੩॥

jaan rajaadhee utaree pain soohee saaree ||53||

Seems like a princess coming down from her loft, wearing the red sari.53.

ਦੁਰਗਾ ਅਤੈ ਦਾਨਵੀ ਭੇੜ ਪਇਆ ਸਬਾਹੀਂ ॥

dhuragaa atai dhaanavee bheR piaa sabaahee(n) ||

The war between Durga and the demons started early in the morning.

ਸਸਤ੍ਰ ਪਜੂਤੇ ਦੁਰਗਸਾਹ ਗਹ ਸਭਨੀਂ ਬਾਹੀਂ ॥

sasatr pajoote dhuragasaeh geh sabhanee(n) baahee(n) ||

Durga held her weapons firmly in all her arms.

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਿਆ ਵਥ ਜੇ ਹੈ ਸਾਹੀਂ ॥

su(n)bh nisu(n)bh sa(n)ghaariaa vath je hai saahee(n) ||

She killed both Sumbh and Nisumbh, who were the masters of all the

materials.

ਫਉਜਾਂ ਰਾਕਸਿਆਰੀਆਂ ਵੇਖ ਰੋਵਨਿ ਧਾਹੀਂ ॥

faujaa(n) raakasiaareeaa(n) vekh rovan dhaahee(n) ||

Seeing this, the helpless forces of the demons, weep bitterly.

ਮੁਹਿ ਕੜੂਚੇ ਘਾਹ ਦੇ ਛੱਡ ਘੋੜੇ ਰਾਹੀਂ ॥

muh kaRooche ghaeh dhe chha'dd ghoRe raahee(n) ||

Accepting their defeat (by putting the straws of grass in their mouth), and

leaving their horses in the way

ਭਜਦੇ ਹੋਇ ਮਾਰੀਅਨ ਮੁੜ ਝਾਕਨ ਨਾਹੀਂ ॥੫੪॥

bhajadhe hoi maareean muR jhaakan naahee(n) ||54||

They are being killed, while fleeing, without looking back.54.

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਪਠਾਇਆ ਜਮ ਦੇ ਧਾਮ ਨੋ ॥

su(n)bh nisu(n)bh paThaiaa jam dhe dhaam no ||

Sumbh and Nisumbh were dispatched to the abode of Yama

ਇੰਦ੍ਰ ਸੱਦ ਬੁਲਾਇਆ ਰਾਜ ਅਭਿਸ਼ੇਖਨੋ ॥

ei(n)dhr sa'dh bulaiaa raaj abhishekhano ||

And Indra was called for crowning him.

ਸਿਰ ਪਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ ਰਾਜੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੈ ॥

sir par chhatr firaiaa raaje i(n)dhr dhai ||

The canopy was held up over the head of king Indra.

ਚਉਦਹ ਲੋਕਾਂ ਛਾਇਆ ਜਸੁ ਜਗਮਾਤ ਦਾ ॥

chaudheh lokaa(n) chhaiaa jas jagamaat dhaa ||

The praise of the mother of the universe spread over all the fourteen

worlds.

ਦੁਰਗਾ ਪਾਠ ਬਣਾਇਆ ਸਭੇ ਪਉੜੀਆਂ ॥

dhuragaa paaTh banaiaa sabhe pauReeaa(n) ||

All the Pauris (stanza) of this DURGA PATH (The text about the exploits of

Durga) have been composed

ਫੇਰ ਨ ਜੂਨੀ ਆਇਆ ਜਿਨ ਇਹ ਗਾਇਆ ॥੫੫॥

fer na joonee aaiaa jin ieh gaiaa ||55||

And that person who sings it, will not take birth again.55.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਗਾ ਕੀ ਵਾਰ ਸਮਾਪਤੰ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥

eit sree dhuragaa kee vaar samaapata(n) sat subham sat ||

ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ॥

giaan prabodh ||

NAME OF THE BANI.

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ikOankaar satiguraprasaadh ||

The Lord is one, He can be realized by the grace of the True Guru.

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let the Lord (The Primal Lord, who known as Sri Bhagauti Ji—The Primal

Mother) be helpful.

ਅਥ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖ੍ਯਤੇ ॥

ath giaan prabodh gra(n)th likhayate ||

Thus the book named GYAN PRABODH (Unforldment of Knowledge) is being written.

ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

paatisaahee 10 ||

Gyan Prabodh of Tenth Sovereign (Guru).

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA BY THY GRACE.

ਨਮੋ ਨਾਥ ਪੂਰੇ ਸਦਾ ਸਿਧ ਕਰਮੰ ॥

namo naath poore sadhaa sidh karama(n) ||

Salutation to Thee, O Perfectt Lord! Thou art the Doer of Perfect Karmas

(actions).

ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ਸਦਾ ਏਕ ਧਰਮੰ ॥

achhedhee abhedhee sadhaa ek dharama(n) ||

Thou art Unassailable, Indiscriminate and ever of One Discipline.

ਕਲੰਕੰ ਬਿਨਾ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਸਰੂਪੇ ॥

kala(n)ka(n) binaa nihakala(n)kee saroope ||

Thou art without blemishes, O Unblemished entity.

ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਖੇਦੰ ਅਨੂਪੇ ॥੧॥

achhedha(n) abhedha(n) akhedha(n) anoope ||1||

Invvincible, Unmysterious, Unharmed and Unequalled Lord.1.

ਨਮੋ ਲੋਕ ਲੋਕੇਸ੍ਵਰੰ ਲੋਕ ਨਾਥੇ ॥

namo lok lokesavaira(n) lok naathe ||

Salutation to Thee, O the Lord of people and Master of all.

ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਥੰ ਅਨਾਥੇ ॥

sadhaiva(n) sadhaa sarab saatha(n) anaathe ||

Thou art ever the Comrade and Lord of the patronless.

ਨੋਮ ਏਕ ਰੂਪੰ ਅਨੇਕੰ ਸਰੂਪੇ ॥

nom ek roopa(n) aneka(n) saroope ||

Salutation to Thee, O One Lord pervading in many forms.

ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਹੰ ਸਦਾ ਸਰਬ ਭੂਪੇ ॥੨॥

sadhaa sarab saaha(n) sadhaa sarab bhoope ||2||

Always the king of all and always the monarch of all.2.

ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥

achhedha(n) abhedha(n) anaama(n) aThaama(n) ||

Thou art unassailable, indiscriminate, without Name and place.

ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਸਿਧਦਾ ਬੁਧਿ ਧਾਮੰ ॥

sadhaa sarabadhaa sidhadhaa budh dhaama(n) ||

Thou art the Master of all powers and the home of intellect,

ਅਜੰਤ੍ਰੰ ਅਮੰਤ੍ਰੰ ਅਕੰਤ੍ਰੰ ਅਭਰੰਮੰ ॥

aja(n)tra(n) ama(n)tra(n) aka(n)tra(n) abhara(n)ma(n) ||

Thou art neither in yantras, nor in mantras, nor in other activities nor in

any religious discipline.

ਅਖੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਛੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ॥੩॥

akhedha(n) abhedha(n) achhedha(n) akarama(n) ||3||

Thou art without suffering. without mystery, without destruction and

without action.3.

ਅਗਾਧੇ ਅਬਾਧੇ ਅਗੰਤੰ ਅਨੰਤੰ ॥

agaadhe abaadhe aga(n)ta(n) ana(n)ta(n) ||

Thou art unfathomable, unattached, inaccessible and endless.

ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਭੂਤੰ ਅਗੰਤੰ ॥

alekha(n) abhekha(n) abhoota(n) aga(n)ta(n) ||

Thou art accountless, guiseless, elementless and innumerable.

ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਪਾਤੰ ॥

n ra(n)ga(n) na roopa(n) na jaata(n) na paata(n) ||

Thou art without colour, form, caste and lineage.

ਨ ਸਤ੍ਰੋ ਨ ਮਿਤ੍ਰੋ ਨ ਪੁਤ੍ਰੋ ਨ ਮਾਤੰ ॥੪॥

n satro na mitro na putro na maata(n) ||4||

Thou art without enemy, friend, son and mother.4.

ਅਭੂਤੰ ਅਭੰਗੰ ਅਭਿਖੰ ਭਵਾਨੰ ॥

abhoota(n) abha(n)ga(n) abhikha(n) bhavaana(n) ||

Thou art element less, indivisible, want less and only Thyself.

ਪਰੇਯੰ ਪੁਨੀਤੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥

pareya(n) puneeta(n) pavitra(n) pradhaana(n) ||

Thou art beyond everything. Thou art holy, immaculate and supreme.

ਅਗੰਜੇ ਅਭੰਜੇ ਅਕਾਮੰ ਅਕਰਮੰ ॥

aga(n)je abha(n)je akaama(n) akarama(n) ||

Thou art invincible, indivisible, without desires and actions.

ਅਨੰਤੇ ਬਿਅੰਤੇ ਅਭੂਮੇ ਅਭਰਮੰ ॥੫॥

ana(n)te bia(n)te abhoome abharama(n) ||5||

Thou art endless, boundless, all-pervasive and illusionless.5.

ਨਹੀ ਜਾਨ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥

nahee jaan jaiee kachhoo roop rekha(n) ||

His form and mark cannot be comprehended at all.

ਕਹਾ ਬਾਸੁ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ ॥

kahaa baas taa ko firai kaun bhekha(n) ||

Where doth He live? and in what guise He moves?

ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥

kahaa naam taa ko kahaa kai kahaavai ||

What is His Name? and how is He called?

ਕਹਾ ਮੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੈ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ॥੬॥

kahaa mai bakhaano kahai mai na aavai ||6||

What should I say? I lack expression.6.

ਅਜੋਨੀ ਅਜੈ ਪਰਮ ਰੂਪੀ ਪ੍ਰਧਾਨੈ ॥

ajonee ajai param roopee pradhaanai ||

He is Unborn, Unconquerable, Most beautiful and Supreme.

ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ਅਰੂਪੀ ਮਹਾਨੈ ॥

achhedhee abhedhee aroopee mahaanai ||

He is Unassailable, Indiscriminate, Formless and Unmatchable.

ਅਸਾਧੇ ਅਗਾਧੇ ਅਗੰਜੁਲ ਗਨੀਮੇ ॥

asaadhe agaadhe aga(n)jul ganeeme ||

He is Incorrigible, Unfathomable, and Indestructible by enemies.

ਅਰੰਜੁਲ ਅਰਾਧੇ ਰਹਾਕੁਲ ਰਹੀਮੇ ॥੭॥

ara(n)jul araadhe rahaakul raheeme ||7||

He, who rememberest Thee, Thou makest him griefless, He is the Deliverer

and Merciful Lord.7.

ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਸਿਧਦਾ ਬੁਧਿ ਦਾਤਾ ॥

sadhaa sarabadhaa sidhadhaa budh dhaataa ||

He is ever the Giver of Power and intellect to all.

ਨਮੋ ਲੋਕ ਲੋਕੇਸ੍ਵਰੰ ਲੋਕ ਗ੍ਯਾਤਾ ॥

namo lok lokesavaira(n) lok gayaataa ||

Salutations to Him, the Knower of the secrets of the people and their Lord.

ਅਛੇਦੀ ਅਭੈ ਆਦਿ ਰੂਪੰ ਅਨੰਤੰ ॥

achhedhee abhai aadh roopa(n) ana(n)ta(n) ||

He is unassailable, fearless, the Primal Entity and Boundless.

ਅਛੇਦੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਦੁਰੰਤੰ ॥੮॥

achhedhee achhai aadh adhavai dhura(n)ta(n) ||8||

He is unassailable, invincible, PrimE6268:E6298al, non-dual and very

difficult to realise.8.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਅਨੰਤ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈ ॥

ana(n)t aadh dhev hai ||

He is Boundless and Primal Lord

ਬਿਅੰਤ ਭਰਮ ਭੇਵ ਹੈ ॥

bia(n)t bharam bhev hai ||

He is endless and Indiscriminate from illusion.

ਅਗਾਧਿ ਬਿਆਧਿ ਨਾਸ ਹੈ ॥

agaadh biaadh naas hai ||

He is Unfathomable and Destroyer of ailments

ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਸ ਹੈ ॥੧॥੯॥

sadhaiv sarab paas hai ||1||9||

He is always with everyone.1.9.

ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪ ਹੈ ॥

bachitr chitr chaap hai ||

His painting is marvelous

ਅਖੰਡ ਦੁਸਟ ਖਾਪ ਹੈ ॥

akha(n)dd dhusaT khaap hai ||

He is Indivisible and Destroyer on tyrants.

ਅਭੇਦ ਆਦਿ ਕਾਲ ਹੈ ॥

abhedh aadh kaal hai ||

ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਲ ਹੈ ॥੨॥੧੦॥

sadhaiv sarab paal hai ||2||10||

He is Indiscriminate from the very beginning and always sustains all.2.10.

ਅਖੰਡ ਚੰਡ ਰੂਪ ਹੈ ॥

akha(n)dd cha(n)dd roop hai ||

He is Indivisible and hast terrible form

ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਰਬ ਸੂਪ ਹੈ ॥

pracha(n)dd sarab sraoop hai ||

His Powerful Entity manifests all.

ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੈ ॥

kaal hoo(n) ke kaal hai ||

ਸਦੈਵ ਰਛਪਾਲ ਹੈ ॥੩॥੧੧॥

sadhaiv rachhapaal hai ||3||11||

He is the death of death and is also always the Protector.3.11.

ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਆਲ ਰੂਪ ਹੈ ॥

kirapaal dhiaal roop hai ||

ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਭੂਪ ਹੈ ॥

sadhaiv sarab bhoop hai ||

He is the Kind and Merciful entity and is ever the Sovereign of all.

ਅਨੰਤ ਸਰਬ ਆਸ ਹੈ ॥

ana(n)t sarab aas hai ||

He is boundless and fulfiller of the hopes of all

ਪਰੇਵ ਪਰਮ ਪਾਸ ਹੈ ॥੪॥੧੨॥

parev param paas hai ||4||12||

He is very far away and also very near.4.12.

ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਹੈ ॥

adhirasaT a(n)tr dhiaan hai ||

He is Invisible but abides in inner meditation

ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਮਾਨ ਹੈ ॥

sadhaiv sarab maan hai ||

He is always honoured by all.

ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਾਲ ਹੀਨ ਹੈ ॥

kirapaal kaal heen hai ||

ਸਦੈਵ ਸਾਧ ਅਧੀਨ ਹੈ ॥੫॥੧੩॥

sadhaiv saadh adheen hai ||5||13||

He is Merciful and Eternal and is always honoured by all.5.13.

ਭਜਸ ਤੁਯੰ ॥

bhajas tuya(n) ||

Therefore I meditate on Thee,

ਭਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਰਹਾਉ ॥

bhajas tuya(n) || rahaau ||

I meditate on Thee. PAUSE.

ਅਗਾਧਿ ਬਿਆਧਿ ਨਾਸਨੰ ॥

agaadh biaadh naasana(n) ||

He is Unfathomable and destroyer of ailment

ਪਰੇਯੰ ਪਰਮ ਉਪਾਸਨੰ ॥

pareya(n) param upaasana(n) ||

He is far beyond and supremely aborable.

ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਲੋਕ ਮਾਨ ਹੈ ॥

tirakaal lok maan hai ||

He is worshipped by all in the past, present and future

ਸਦੈਵ ਪੁਰਖ ਪਰਧਾਨ ਹੈ ॥੬॥੧੪॥

sadhaiv purakh paradhaan hai ||6||14||

He is always the Supreme Purusha. 6. 14.

ਤਥਸ ਤੁਯੰ ॥

tathas tuya(n) ||

Thou art of such attributes

ਤਥਸ ਤੁਯੰ ॥ ਰਹਾਉ ॥

tathas tuya(n) || rahaau ||

Thou art of such attributes. PAUSE.

ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਆਲ ਕਰਮ ਹੈ ॥

kirapaal dhiaal karam hai ||

He, the merciful Lord performs actions of kindness

ਅਗੰਜ ਭੰਜ ਭਰਮ ਹੈ ॥

aga(n)j bha(n)j bharam hai ||

He is invincible and destroys illusions.

ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਲੋਕ ਪਾਲ ਹੈ ॥

tirakaal lok paal hai ||

ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਦਿਆਲ ਹੈ ॥੭॥੧੫॥

sadhaiv sarab dhiaal hai ||7||15||

He is the Sustainer of people in past, present and future and is always

compassionate towards all.7.15.

ਜਪਸ ਤੁਯੰ ॥

japas tuya(n) ||

Therefore I repeat Thy Name,

ਜਪਸ ਤੁਯੰ ॥ ਰਹਾਉ ॥

japas tuya(n) || rahaau ||

I repeat Thy Name. PAUSE.

ਮਹਾਨ ਮੋਨ ਮਾਨ ਹੈ ॥

mahaan mon maan hai ||

He is Supreme in remaining peaceful

ਪਰੇਵ ਪਰਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ॥

parev param pradhaan hai ||

He is far beyond, superb and supreme.

ਪੁਰਾਨ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਸਨੰ ॥

puraan pret naasana(n) ||

ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਸਨੰ ॥੮॥੧੬॥

sadhaiv sarab paasana(n) ||8||16||

He is the destroyer of ghosts since ancient times and always abides with

all.8.16.

ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਮੰਡਲੀ ॥

pracha(n)dd akha(n)dd ma(n)ddalee ||

ਉਦੰਡ ਰਾਜ ਸੁ ਥਲੀ ॥

audha(n)dd raaj su thalee ||

The assembly is mighty and indivisible, Thy rule is fearless.

ਜਗੰਤ ਜੋਤਿ ਜੁਆਲਕਾ ॥

jaga(n)t jot juaalakaa ||

ਜਲੰਤ ਦੀਪ ਮਾਲਕਾ ॥੯॥੧੭॥

jala(n)t dheep maalakaa ||9||17||

The flame of Thy fire is illumined like the row of lamps.9.17.

ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਆਲ ਲੋਚਨੰ ॥

kirapaal dhiaal lochana(n) ||

ਮੰਚਕ ਬਾਣ ਮੋਚਨੰ ॥

ma(n)chak baan mochana(n) ||

The eyes of the Merciful and Kind Lord humiliate the arrows of Cupaid.

ਸਿਰੰ ਕਰੀਟ ਧਾਰੀਯੰ ॥

sira(n) kareeT dhaareeya(n) ||

ਦਿਨੇਸ ਕ੍ਰਿਤ ਹਾਰੀਯੰ ॥੧੦॥੧੮॥

dhines kirat haareeya(n) ||10||18||

Thou art wearing such crown on Thy head which debases the pride of

sum.10.18.

ਬਿਸਾਲ ਲਾਲ ਲੋਚਨੰ ॥

bisaal laal lochana(n) ||

ਮਨੋਜ ਮਾਨ ਮੋਚਨੰ ॥

manoj maan mochana(n) ||

Thy wide and red eyes destroy the pride of Cupid.

ਸੁਭੰਤ ਸੀਸ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ॥

subha(n)t sees su prabhaa ||

ਚਕ੍ਰਤ ਚਾਰੁ ਚੰਦ੍ਰਕਾ ॥੧੧॥੧੯॥

chakrat chaar cha(n)dhrakaa ||11||19||

The brilliance of the flame of Thy fire puzzles brightness of Thy

Kingdom.11.19

ਜਗੰਤ ਜੋਤ ਜੁਆਲਕਾ ॥

jaga(n)t jot juaalakaa ||

ਛਕੰਤ ਰਾਜ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ॥

chhaka(n)t raaj su prabhaa ||

The illumination of the flame of Thy fire puzzles brightness of Thy

Kingdom.

ਜਗੰਤ ਜੋਤਿ ਜੈਤਸੀ ॥

jaga(n)t jot jaitasee ||

ਬਦੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਈਸੁਰੀ ॥੧੨॥੨੦॥

badha(n)t kirat ieesuree ||12||20||

Even Durga praises the brilliance of that conquering light.12.20.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

TRIBHANGI STANZA : BY THY GRACE

ਅਨਕਾਦ ਸਰੂਪੰ ਅਮਿਤ ਬਿਭੂਤੰ ਅਚਲ ਸਰੂਪੰ ਬਿਸੁ ਕਰਣੰ ॥

anakaadh saroopa(n) amit bibhoota(n) achal saroopa(n) bis karana(n) ||

He is without distress from the very beginning, Master of Unlimited wealth, an immovable Entity and Creator of the Universe.

ਜਗ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ਆਦਿ ਅਨਾਸੰ ਅਮਿਤ ਅਗਾਸੰ ਸਰਬ ਭਰਣੰ ॥

jag jot prakaasa(n) aadh anaasa(n) amit agaasa(n) sarab bharana(n) ||

There is illumination of His Light in the world He is indestructible from the

very beginning He, of Boundless Heaven, is the Sustainer of all.

ਅਨਗੰਜ ਅਕਾਲੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੰ ਦੀਨ ਦਿਆਲੰ ਸੁਭ ਕਰਣੰ ॥

anaga(n)j akaala(n) bis pratipaala(n) dheen dhiaala(n) subh karana(n) ||

He is Invincible, Deathless, Sustainer of the Universe, Merciful Lord of the lowely and Performer of Good actions.

ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੰ ਅਨਹਦ ਰੂਪੰ ਅਮਿਤ ਬਿਭੂਤੰ ਤਵ ਸਰਣੰ ॥੧॥੨੧॥

aana(n)dh saroopa(n) anahadh roopa(n) amit bibhoota(n) tav sarana(n) ||1||21||

He is Blissful Entity, and Unlimited Entity of Boundless wealth, I am in Thy refuge.1.21.

ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਭਰਣੰ ਜਗਤ ਪ੍ਰਕਰਣੰ ਅਧਰਣ ਧਰਣੰ ਸਿਸਟ ਕਰੰ ॥

bisavai(n)bhar bharana(n) jagat prakarana(n) adharan dharana(n) sisaT kara(n) ||

Thou art the Sustainer of the Universe, the Creator of the world, the Support of the helpless and the author of macrocosm.

ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਮਿਤ ਬਿਭੂਤੀ ਤੇਜ ਬਰੰ ॥

aana(n)dh saroopee anahadh roopee amit bibhootee tej bara(n) ||

Thou art Blissful and Unlimited Entity, of Unlimited wealth and of Supreme

magnificence.

ਅਨਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪੰ ਸਭ ਜਗ ਥਾਪੰ ਅਲਖ ਅਤਾਪੰ ਬਿਸੁ ਕਰੰ ॥

anakha(n)dd prataapa(n) sabh jag thaapa(n) alakh ataapa(n) bis kara(n) ||

Thy Glory is indivisible, Thou art the establisher of the whole world, Incomprehensible, without suffering and Creator of the world.

ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਸਰਬ ਉਦਾਸੀ ਏਕ ਹਰੰ ॥੨॥੨੨॥

adhavai abinaasee tej prakaasee sarab udhaasee ek hara(n) ||2||22||

Thou art Non-dual, indestructible, Illuminator of Thy Light, Detached from all and the only Lord.2.22.

ਅਨਖੰਡ ਅਮੰਡੰ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਜੋਤਿ ਉਦੰਡੰ ਅਮਿਤ ਮਤੰ ॥

anakha(n)dd ama(n)dda(n) tej pracha(n)dda(n) jot udha(n)dda(n) amit mata(n) ||

Thou art indivisible, Unestablished, of Supreme Splendour and Light, and of Boundless intellect.

ਅਨਭੈ ਅਨਗਾਧੰ ਅਲਖ ਅਬਾਧੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥

anabhai anagaadha(n) alakh abaadha(n) bis prasaadha(n) amit gata(n) ||

Thou art Fearless, Unfathomable, Incomprehensible, Unttached, Keeper of

the Universe under discipline and of infinite movement.

ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਚਲ ਬਿਭੂਤੀ ਭਵ ਤਰਣੰ ॥

aana(n)dh saroopee anahadh roopee achal bibhootee bhav tarana(n) ||

Thou art Blissful and Unlimited Entity, of stable wealth and the causer of swimming across the dreadful world-ocean.

ਅਨਗਾਧਿ ਅਬਾਧੰ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਸਰਬ ਅਰਾਧੰ ਤਵ ਸਰਣੰ ॥੩॥੨੩॥

anagaadh abaadha(n) jagat prasaadha(n) sarab araadha(n) tav sarana(n) ||3||23||

Thou art the unfathomable, Unattached, Keeper of the world under discipline and meditated upon by all I am in Thy refuge.3.23.

ਅਕਲੰਕ ਅਬਾਧੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਜਗਤ ਅਰਾਧੰ ਭਵ ਨਾਸੰ ॥

akala(n)k abaadha(n) bis prasaadha(n) jagat araadha(n) bhav naasa(n) ||

Thou art Unblemished, Unattached, Keeper of the Universe under discipline, remembered by the world and destroyer of fear.

ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਭਰਣੰ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣੰ ਪਤਤ ਉਧਰਣੰ ਸਭ ਸਾਥੰ ॥

bisavai(n)bhar bharana(n) kilavikh harana(n) patat udharana(n) sabh saatha(n) ||

Thou art the Sustainer of the universe, destroyer of sins, redeemer of the

sinners and be comrade of all.

ਅਨਾਥਨ ਨਾਥੇ ਅਕ੍ਰਿਤ ਅਗਾਥੇ ਅਮਿਤ ਅਨਾਥੇ ਦੁਖ ਹਰਣੰ ॥

anaathan naathe akirat agaathe amit anaathe dhukh harana(n) ||

Thou art the Master of the masterless, Uncreated, Undescribed, Unlimited, Patronless and remover of sufferings.

ਅਗੰਜ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਜਗਤ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਤੁਯ ਸਰਣੰ ॥੪॥੨੪॥

aga(n)j abinaasee jot prakaasee jagat pranaasee tuy sarana(n) ||4||24||

Thou art Invincible, Indestructible, Illuminator of Light, the destroyer of the

world, I am in Thy refuge.4.24.

ਕਲਸ ॥

kalas ||

ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਜਗ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥

amit tej jag jot prakaasee ||

Thou art of Unlimited brilliance and Thy Light hath illumined the world

ਆਦਿ ਅਛੇਦ ਅਭੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥

aadh achhedh abhai abinaasee ||

Thou art Primal, Unassailable, Fearless and Indestructible.

ਪਰਮ ਤਤ ਪਰਮਾਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥

param tat paramaarath prakaasee ||

Thou art the Supreme Essence and enlightener of the path of subtle Truth

ਆਦਿ ਸਰੂਪ ਅਖੰਡ ਉਦਾਸੀ ॥੫॥੨੫॥

aadh saroop akha(n)dd udhaasee ||5||25||

Thou art Primal entity, Indivisible and Unattached.5.25.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਅਖੰਡ ਉਦਾਸੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਆਦਿ ਅਨਾਸੀ ਬਿਸ੍ਵ ਕਰੰ ॥

akha(n)dd udhaasee param prakaasee aadh anaasee bisavai kara(n) ||

Thou art Indivisible, Unattached, the Supreme Enlightener, Primal, Indestructible and Creator of the universe.

ਜਗਤਾਵਲ ਕਰਤਾ ਜਗਤ ਪ੍ਰਹਰਤਾ ਸਭ ਜਗ ਭਰਤਾ ਸਿਧ ਭਰੰ ॥

jagataaval karataa jagat praharataa sabh jag bharataa sidh bhara(n) ||

Thou art the creator, destroyer and Sustainer of the world and the Treasure of Powers.

ਅਛੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਰੂਪ ਸੁ ਰਾਸੀ ਸਰਬ ਛਿਤੰ ॥

achhai abinaasee tej prakaasee roop su raasee sarab chhita(n) ||

Thou art Unassailable, Indestructible, Illuminator of the Light, and the outlay of beauty of all the earth.

ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਲਖ ਬਿਭੂਤੀ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥੬॥੨੬॥

aana(n)dh saroopee anahadh roopee alakh bibhootee amit gata(n) ||6||26||

Thou art Blissful and Unlimited Entity, Incomprehensible wealth and of

Unlimited movement.6.26.

ਕਲਸ ॥

kalas ||

ਆਦਿ ਅਭੈ ਅਨਗਾਧਿ ਸਰੂਪੰ ॥

aadh abhai anagaadh saroopa(n) ||

Thou art Primal, fearless and Unfathomable Entity

ਰਾਗ ਰੰਗਿ ਜਿਹ ਰੇਖ ਨ ਰੂਪੰ ॥

raag ra(n)g jeh rekh na roopa(n) ||

Thou art without affection, colour, mark and form.

ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵਤ ਕਹੂੰ ਭੂਪੰ ॥

ra(n)k bhayo raavat kahoo(n) bhoopa(n) ||

Somewhere Thou art pauper, somewhere chieftain and somwerher king.

ਕਹੂੰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸਰਤਾ ਕਹੂੰ ਕੂਪੰ ॥੭॥੨੭॥

kahoo(n) samu(n)dhr sarataa kahoo(n) koopa(n) ||7||27||

Somewhere Thou art ocean, somewhere stream and somewhere a

well.7.27.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਸਰਤਾ ਕਹੂੰ ਕੂਪੰ ਸਮੁਦ ਸਰੂਪੰ ਅਲਖ ਬਿਭੂਤੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥

sarataa kahoo(n) koopa(n) samudh saroopa(n) alakh bibhoota(n) amit gata(n) ||

Somewhere Thou art in the form of stream, somewhere well and somewhere Ocean Thou art of Incomprehensible wealth and Unlimited movement.

ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਤੇਜ ਸੁਰਾਸੀ ਅਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥

adhavai abinaasee param prakaasee tej suraasee akirat kirata(n) ||

Thou art Non-dual, Indestructible, Illuminator of thy light, the outlay of splendour and Creator of the Uncreated.

ਜਿਹ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖੰ ਅਲਖ ਅਭੇਖੰ ਅਮਿਤ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ਸਰਬ ਮਈ ॥

jeh roop na rekha(n) alakh abhekha(n) amit adhavaikha(n) sarab miee ||

Thou art without form and mark, Thou art Incomprehensible, Guiseless,

Unlimited, Unblemished, manifesting all forms.

ਸਭ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣੰ ਪਤਿਤ ਉਧਰਣੰ ਅਸਰਣਿ ਸਰਣੰ ਏਕ ਦਈ ॥੮॥੨੮॥

sabh kilavikh harana(n) patit udharana(n) asaran sarana(n) ek dhiee ||8||28||

Thou art the remover of sins, the redeemer of sinners and the only Motivator of keeping the patronless under refuge.8.28.

ਕਲਸ ॥

kalas ||

ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਸਾਰੰਗ ਕਰ ਧਰਣੰ ॥

aajaan baahu saara(n)g kar dharana(n) ||

Thou hast long arms uptil Thy Kness, thou holdest the bow in Thy hand.

ਅਮਿਤ ਜੋਤਿ ਜਗ ਜੋਤ ਪ੍ਰਕਰਣੰ ॥

amit jot jag jot prakarana(n) ||

Thou hast unlimited light, Thou art the illuminator of light in the world.

ਖੜਗ ਪਾਣ ਖਲ ਦਲ ਬਲ ਹਰਣੰ ॥

khaRag paan khal dhal bal harana(n) ||

Thou art the bearer of sword in Thy hand and remover of the strength of

the forces of foolish tyrants.

ਮਹਾਬਾਹੁ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਭਰਣੰ ॥੯॥੨੯॥

mahaabaahu bisavai(n)bhar bharana(n) ||9||29||

Thou art the Most Powerful and Sustainer of the Universe.9.29.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਖਲ ਦਲ ਬਲ ਹਰਣੰ ਦੁਸਟ ਬਿਦਰਣੰ ਅਸਰਣ ਸਰਣੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥

khal dhal bal harana(n) dhusaT bidharana(n) asaran sarana(n) amit gata(n) ||

Thou art the remover of the strength of the forces of foolish tyrants and causest fear fear amongst them Thou art the Keeper of patroness under Thy refuge and hast Unlimited movement.

ਚੰਚਲ ਚਖ ਚਾਰਣ ਮਛ ਬਿਡਾਰਣ ਪਾਪ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਅਮਿਤ ਮਤੰ ॥

cha(n)chal chakh chaaran machh biddaaran paap prahaaran amit mata(n) ||

Thy mercurial eyes even undo the movement of the fishes Thou art the

destroyer of sins and hast Unlimited intellect.

ਆਜਾਨ ਸੁ ਬਾਹੰ ਸਾਹਨ ਸਾਹੰ ਮਹਿਮਾ ਮਾਹੰ ਸਰਬ ਮਈ ॥

aajaan su baaha(n) saahan saaha(n) mahimaa maaha(n) sarab miee ||

Thou hast long arms upto the Knees and art the king of kings, Thy Praise Pervades all likewise.

ਜਲ ਥਲ ਬਨ ਰਹਿਤਾ ਬਨ ਤ੍ਰਿਨਿ ਕਹਿਤਾ ਖਲ ਦਲਿ ਦਹਿਤਾ ਸੁ ਨਰਿ ਸਹੀ ॥੧੦॥੩੦॥

jal thal ban rahitaa ban tiran kahitaa khal dhal dhahitaa su nar sahee ||10||30||

Thou abidest in waters, on land and in forests, Thou art praised by forest and blades of grass O Supreme Purusha! Thou art the consumer of the

forces of foolish tyrants.10.30.

ਕਲਸ ॥

kalas ||

ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਦਲ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨ ॥

at balisaT dhal dhusaT nika(n)dhan ||

Thou art Most Powerful and Destroyer of the forces of the tyrants.

ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਗਲ ਜਗ ਬੰਦਨ ॥

amit prataap sagal jag ba(n)dhan ||

Thy Glory is unlimited and all the world bows before Thee.

ਸੋਹਤ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰ ਕਰ ਚੰਦਨ ॥

sohat chaar chitr kar cha(n)dhan ||

The beautiful painting appears good-looking like the moon.

ਪਾਪ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਦੁਸਟ ਦਲ ਦੰਡਨ ॥੧੧॥੩੧॥

paap prahaaran dhusaT dhal dha(n)ddan ||11||31||

Thou art the Destroyer of sins Punisher of the forces of the tyrants.11.31.

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHAPAI STANZA

ਬੇਦ ਭੇਦ ਨਹੀ ਲਖੈ ਬ੍ਰਹਮ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨਹੀ ਬੁਝੈ ॥

bedh bhedh nahee lakhai braham brahamaa nahee bujhai ||

The Vedas and even Brahma do not know the secret of Brahman.

ਬਿਆਸ ਪਰਾਸੁਰ ਸੁਕ ਸਨਾਦਿ ਸਿਵ ਅੰਤੁ ਨ ਸੁਝੈ ॥

biaas paraasur suk sanaadh siv a(n)t na sujhai ||

Vyas, Parashar, Sukhedev, Sanak etc., and Shiva do not know His Limits.

ਸਨਤਿ ਕੁਆਰ ਸਨਕਾਦਿ ਸਰਬ ਜਉ ਸਮਾ ਨ ਪਾਵਹਿ ॥

sanat kuaar sanakaadh sarab jau samaa na paaveh ||

Sanat Kumar, Sanak etc., all of them do not comprehend the time.

ਲਖ ਲਖਮੀ ਲਖ ਬਿਸਨ ਕਿਸਨ ਕਈ ਨੇਤ ਬਤਾਵਹਿ ॥

lakh lakhamee lakh bisan kisan kiee net bataaveh ||

Lakhs of Lakshmis and Vishnus and many Krishnas call Him “NETI”.

ਅਸੰਭ ਰੂਪ ਅਨਭੈ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਜਲਿ ਥਲਿ ਕਰਣ ॥

asa(n)bh roop anabhai prabhaa at balisaT jal thal karan ||

He is an Unborn Entity, His Glory is manifested through knowledge, He is most powerful and cause of the creation of water and land.

ਅਚੁਤ ਅਨੰਤ ਅਦ੍ਵੈ ਅਮਿਤ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਤਵ ਸਰਣ ॥੧॥੩੨॥

achut ana(n)t adhavai amit naath nira(n)jan tav saran ||1||32||

He is imperishable, boundless, Non-dual, Unlimited and the Transcendent Lord, I am in Thy Refuge. 1 .32

ਅਚੁਤ ਅਭੈ ਅਭੇਦ ਅਮਿਤ ਆਖੰਡ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥

achut abhai abhedh amit aakha(n)dd atul bal ||

He is imperishable, boundless, Non-dual, Unlimited, Indivisible, and hath Unweighable Strenght.

ਅਟਲ ਅਨੰਤ ਅਨਾਦਿ ਅਖੈ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ॥

aTal ana(n)t anaadh akhai akha(n)dd prabal dhal ||

He is Eternal, Infinite, Beginningless, Indivisible, and Master of Mighty forces.

ਅਮਿਤ ਅਮਿਤ ਅਨਤੋਲ ਅਭੂ ਅਨਭੇਦ ਅਭੰਜਨ ॥

amit amit anatol abhoo anabhedh abha(n)jan ||

He is Limits Boundless, Unweighable, elementless, indiscriminated and

Invincible.

ਅਨਬਿਕਾਰ ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨ ਰੰਜਨ ॥

anabikaar aatam saroop sur nar mun ra(n)jan ||

He is Spiritual Entity without vices, pleasing to gods, men and sages.

ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ਅਨਭੈ ਸਦਾ ਮੁਨ ਜਨ ਗਨ ਬੰਦਤ ਚਰਨ ॥

abikaar roop anabhai sadhaa mun jan gan ba(n)dhat charan ||

He is and Entity without vices, always Fearless, the assemblies of sages and men bow at His Feet.

ਭਵ ਭਰਨ ਕਰਨ ਦੁਖ ਦੋਖ ਹਰਨ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਹਰਨ ॥੨॥੩੩॥

bhav bharan karan dhukh dhokh haran at prataap bhram bhai haran ||2||33||

He pervades the world, removes the sufferings and blemishes, Supremely

Glorious and effacer of illusions and fears.2.33.

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

chhapai chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

CHHAPAI STANZA : BY THY GRACE

ਮੁਖ ਮੰਡਲ ਪਰ ਲਸਤ ਜੋਤਿ ਉਦੋਤ ਅਮਿਤ ਗਤਿ ॥

mukh ma(n)ddal par lasat jot udhot amit gat ||

On his facial sphere glistens the brilliant light of infinite movement.

ਜਟਤ ਜੋਤ ਜਗਮਗਤ ਲਜਤ ਲਖ ਕੋਟਿ ਨਿਖਤਿ ਪਤਿ ॥

jaTat jot jagamagat lajat lakh koT nikhat pat ||

Such is the setting and illumination of that Light that lakhs and millions of moon feel shy before it.

ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਚਉਚਕ੍ਰ ਕਰਿ ਧਰਿ ॥

chakravaratee chakravai chakrat chauchakr kar dhar ||

He carries the four corners of the world on His hand and thus the universal

monarchs are amazed.

ਪਦਮ ਨਾਥ ਪਦਮਾਛ ਨਵਲ ਨਾਰਾਇਣ ਨਰਿਹਰਿ ॥

padham naath padhamaachh naval naarain narihar ||

The Ever-new Lord with lotus-eyes, He is the Lord of men.

ਕਾਲਖ ਬਿਹੰਡਣ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨ ਬੰਦਤ ਚਰਣ ॥

kaalakh biha(n)ddan kilavikh haran sur nar mun ba(n)dhat charan ||

Remover of darkness and destroyer of sins, all the gods, men and sages bow at His Feet.

ਖੰਡਣ ਅਖੰਡ ਮੰਡਣ ਅਭੈ ਨਮੋ ਨਾਥ ਭਉ ਭੈ ਹਰਣ ॥੩॥੩੪॥

kha(n)ddan akha(n)dd ma(n)ddan abhai namo naath bhau bhai haran ||3||34||

He is breaker of the unbreakable He is the establisher on the Fearless

position Salutation to Thee, O Lord, the remover of fear.3.34.

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPAI STANZA

ਨਮੋ ਨਾਥ ਨ੍ਰਿਦਾਇਕ ਨਮੋ ਨਿਮ ਰੂਪ ਨਿਰੰਜਨ ॥

namo naath niradhaik namo nim roop nira(n)jan ||

Salutation to Him the Merciful Donor Lord! Salutation to Him, the Transcendent and Modest Lord!

ਅਗੰਜਾਣ ਅਗੰਜਣ ਅਭੰਜ ਅਨਭੇਦ ਅਭੰਜਨ ॥

aga(n)jaan aga(n)jan abha(n)j anabhedh abha(n)jan ||

The Destroyer of Indestructible, Invincible, Indiscriminate and Imperishable Lord.

ਅਛੈ ਅਖੈ ਅਬਿਕਾਰ ਅਭੈ ਅਨਭਿਜ ਅਭੇਦਨ ॥

achhai akhai abikaar abhai anabhij abhedhan ||

Inassailable, Incorruptible, Devoid of vices, Fearless, unattached and

Undistinguishable Lord.

ਅਖੈਦਾਨ ਖੇਦਨ ਅਖਿਜ ਅਨਛਿਦ੍ਰ ਅਛੇਦਨ ॥

akhaidhaan khedhan akhij anachhidhr achhedhan ||

Affliction of the Unafflicted, Blissful without blemish and the Unassailable.

ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਸਾਰੰਗਧਰ ਖੜਗਪਾਣ ਦੁਰਜਨ ਦਲਣ ॥

aajaan baahu saara(n)gadhar khaRagapaan dhurajan dhalan ||

The Lord with long arms upto knees, wearer of the bow and the sword for vanquishing the enemies.

ਨਰ ਵਰ ਨਰੇਸ ਨਾਇਕ ਨ੍ਰਿਪਣਿ ਨਮੋ ਨਵਲ ਜਲ ਥਲ ਰਵਣਿ ॥੪॥੩੫॥

nar var nares naik nirapan namo naval jal thal ravan ||4||35||

The Sovereign of good people, hero and Master of armies Salutation to Him who Pervades water and lands.4.35.

ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਦੁਖ ਹਰਣ ਦੁਰਮਤ ਹੰਤਾ ਦੁਖ ਖੰਡਣ ॥

dheen dhayaal dhukh haran dhuramat ha(n)taa dhukh kha(n)ddan ||

He is the Merciful Lord of the lowly, destroyer of suffering, and vicious

intellect and the refuter of suffering.

ਮਹਾ ਮੋਨ ਮਨ ਹਰਨ ਮਦਨ ਮੂਰਤ ਮਹਿ ਮੰਡਨ ॥

mahaa mon man haran madhan moorat meh ma(n)ddan ||

He is greatly peaceful, captivator of the heart, alluring like Cupid and Creator of the world.

ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਬਿਕਾਰ ਅਖੈ ਆਭੰਜ ਅਮਿਤ ਬਲ ॥

amit tej abikaar akhai aabha(n)j amit bal ||

He is the Lord of Limitless Glory, without vices, indestructible, Invincible having Boundless Power.

ਨਿਰਭੰਜ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ ਨਿਰਜੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਜਲ ਥਲ ॥

nirabha(n)j nirabhau niravair nirajur nirap jal thal ||

He is Unbreakable, without fear and enmity, without malice and the monarch of waters and lands.

ਅਛੈ ਸਰੂਪ ਅਛੂ ਅਛਿਤ ਅਛੈ ਅਛਾਨ ਅਛਰ ॥

achhai saroop achhoo achhit achhai achhaan achhar ||

He is unassailable Entity, Untouchable, Eternal, Imperishable, Unhidden

and without deception.

ਅਦ੍ਵੈ ਸਰੂਪ ਅਦ੍ਵਿਯ ਅਮਰ ਅਭਿਬੰਦਤ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ॥੫॥੩੬॥

adhavai saroop adhaviaiy amar abhiba(n)dhat sur nar asur ||5||36||

He is Non-dual Entity, Unique, Immortal and is deeply abored by gods, men

and demons.5.36.

ਕੁਲ ਕਲੰਕ ਕਰਿ ਹੀਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਾਗਰ ਕਰੁਣਾ ਕਰ ॥

kul kala(n)k kar heen kirapaa saagar karunaa kar ||

He is the ocean and source of Mercy and remover of blemishes from all.

ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਸਮਰਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀ ਸੂਰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਧਰ ॥

karan kaaran samarath kirapaa kee soorat kirat dhar ||

He is the cause of causes, Powerful, Merciful Entity and prop of creation.

ਕਾਲ ਕਰਮ ਕਰ ਹੀਨ ਕ੍ਰਿਆ ਜਿਹ ਕੋਇ ਨ ਬੁਝੈ ॥

kaal karam kar heen kriaa jeh koi na bujhai ||

He is the destroyer of the actions of death and none knows His doning.

ਕਹਾ ਕਹੈ ਕਹਿ ਕਰੈ ਕਹਾ ਕਾਲਨ ਕੈ ਸੁਝੈ ॥

kahaa kahai keh karai kahaa kaalan kai sujhai ||

What doth he say and do? What facts doth reveal Him?

ਕੰਜਲਕ ਨੈਨ ਕੰਬੁ ਗ੍ਰੀਵਹਿ ਕਟਿ ਕੇਹਰ ਕੁੰਜਰ ਗਵਨ ॥

ka(n)jalak nain ka(n)boo greeveh kaT kehar ku(n)jar gavan ||

His eyes are like lotus, neck like conchshell, waist like lion and gait like

elephant.

ਕਦਲੀ ਕੁਰੰਕ ਕਰਪੂਰ ਗਤ ਬਿਨ ਅਕਾਲ ਦੁਜੋ ਕਵਨ ॥੬॥੩੭॥

kadhalee kura(n)k karapoor gat bin akaal dhujo kavan ||6||37||

Legs like banana, swiftness like deer and fragrance like camphor, O non-temporal Lord! Who else can be without thee with such attributes?6.37.

ਅਲਖ ਰੂਪ ਅਲੇਖ ਅਬੈ ਅਨਭੂਤ ਅਭੰਜਨ ॥

alakh roop alekh abai anabhoot abha(n)jan ||

He is an Incomprehensible Entity, accountless, valueless, elementless and Unbreakable.

ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਬਿਕਾਰ ਅਜੈ ਅਨਗਾਧ ਅਗੰਜਨ ॥

aadh purakh abikaar ajai anagaadh aga(n)jan ||

He is the Primal Purusha, without vices, Unconquerable, Unfathomable

and Invincible.

ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਸਰੂਪ ਨਿਰ ਦ੍ਵੈਖ ਨਿਰੰਜਨ ॥

nirabikaar nirajur saroop nir dhavaikh nira(n)jan ||

He is without vices, Unmalicious Entity, Unblemished and transcendent.

ਅਭੰਜਾਨ ਭੰਜਨ ਅਨਭੇਦ ਅਨਭੂਤ ਅਭੰਜਨ ॥

abha(n)jaan bha(n)jan anabhedh anabhoot abha(n)jan ||

He is the Breaker of the Unbreakable, Indiscriminate, Elementless and Infrangible.

ਸਾਹਾਨ ਸਾਹ ਸੁੰਦਰ ਸੁਮਤ ਬਡ ਸਰੂਪ ਬਡਵੈ ਬਖਤ ॥

saahaan saeh su(n)dhar sumat badd saroop baddavai bakhat ||

He is the king of kings, Beautiful, of propitious intellect, of handsome countenance and Most Fortunate.

ਕੋਟਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭੂਅ ਭਾਨ ਜਿਮ ਤਪਤ ਤੇਜ ਇਸਥਿਤ ਤਖਤ ॥੭॥੩੮॥

koTak prataap bhooa bhaan jim tapat tej isathit takhat ||7||38||

He is seated on His throne with the effulgence of millions of earthly

suns.7.38.

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

chhapai chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

CHHAPAI STANZA : BY THY GRACE

ਚਕ੍ਰਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਚਉਕੁੰਟ ਚਵਗਨ ॥

chakrat chaar chakravai chakrat chauku(n)T chavagan ||

Visualizing the Beauty of the Universal monarch all the four directions seem stunned.

ਕੋਟ ਸੂਰ ਸਮ ਤੇਜ ਤੇਜ ਨਹੀ ਦੂਨ ਚਵਗਨ ॥

koT soor sam tej tej nahee dhoon chavagan ||

He hath the light of millions of suns, nay, even the light is two four times.

ਕੋਟ ਚੰਦ ਚਕ ਪਰੈ ਤੁਲ ਨਹੀ ਤੇਜ ਬਿਚਾਰਤ ॥

koT cha(n)dh chak parai tul nahee tej bichaarat ||

A million moons are astonished to fine their light very dim as compared to

His Light.

ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਬ੍ਰਹਮ ਭੇਦ ਨਹਿ ਬੇਦ ਉਚਾਰਤ ॥

biaas paraasar braham bhedh neh bedh uchaarat ||

Vyas, Parshar, Brahma and Vedas cannot describe His mystery.

ਸਾਹਾਨ ਸਾਹ ਸਾਹਿਬ ਸੁਘਰਿ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੁੰਦਰ ਸਬਲ ॥

saahaan saeh saahib sughar at prataap su(n)dhar sabal ||

He is the king of kings, the Lord of Wisdom, Supremely Glorious, Beautiful and Powerful.

ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਸਬਲ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਛੈ ਅਛਲ ॥੮॥੩੯॥

raajaan raaj saahib sabal amit tej achhai achhal ||8||39||

He is the monarch of monarchs, the Lord of the Mighty having Unlimited Splendour, Unassailable and without deceprion.8.39.

ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

kabit || tavaiprasaadh ||

KABIT : BY THY GRACE

ਗਹਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਗਾਹ ਕੈ ਕੈ ਗਾਈਅਤੁ ਛੇਦਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛੇਦ ਕੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥

gahio jo na jai so agaeh kai kai gaieeat chhedhio jo na jai so achhedh kai

pachhaaneeaai ||

He, who cannot be grasped, He is called Inaccessible and He, who cannot be assailed is recognized as unassailable.

ਗੰਜਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਗੰਜ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਅਤੁ ਭੰਜਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਭੰਜ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੀਐ ॥

ga(n)jio jo na jai so aga(n)j kai kai jaaneeat bha(n)jio jo na jai so abha(n)j kai kai maaneeaai ||

He who cannot be destroyed is known as indestructible and He, who cannot be divided in considered as indivisible.

ਸਾਧਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਸਾਧਿ ਕੈ ਕੈ ਸਾਧ ਕਰ ਛਲਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛਲ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

saadhio jo na jai so asaadh kai kai saadh kar chhalio jo na jai so achhal kai pramaaneeaai ||

He, who cannot be disciplined, may be called incorrigible and He, who cannot be deceived is considered as Undeceivable.

ਮੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਮੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੁ ਮਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਐ ॥੧॥੪੦॥

ma(n)tr mai na aavai so ama(n)tr kai kai maan man ja(n)tr mai na aavai so aja(n)tr kai kai jaaneeaai ||1||40||

He, who is without the impact of mantras (incantations) may be considered as Unspellable and He, who is without the impact of Yantras (mystical diagrams) may be known as Unmagical.1.40.

ਜਾਤ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜਾਤ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨ ਜੀਅ ਪਾਤ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਪਾਤ ਕੈ ਬੁਲਾਈਐ ॥

jaat mai na aavai so ajaat kai kai jaan jeea paat mai na aavai so apaat kai

bulaieeaai ||

Consider Him as casteless in Thy mind, Who is devoid of caste, call Him lineageless who is devoid of lineage.

ਭੇਦ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਭੇਦ ਕੈ ਕੈ ਭਾਖੀਅਤੁ ਛੇਦਯੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛੇਦ ਕੈ ਸੁਨਾਈਐ ॥

bhedh mai na aavai so abhedh kai kai bhaakheeat chhedhayo jo na jai so achhedh kai sunaieeaai ||

He may be called as Indiscriminate, who is devoid of discriminations He, who cannot be assailed, may be spoken as Unassailable.

ਖੰਡਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਖੰਡ ਜੂ ਕੋ ਖਿਆਲੁ ਕੀਜੈ ਖਿਆਲ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਗਮੁ ਤਾ ਕੋ ਸਦਾ ਖਾਈਐ ॥

kha(n)ddio jo na jai so akha(n)dd joo ko khiaal keejai khiaal mai na aavai gam taa ko sadhaa khaieeaai ||

He, who cannot be divided, may be considered as indivisible He, who cannot be grasped in thought, always makes us sorrowful.

ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਅਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਪੀਅਤੁ ਧਿਆਨ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਤਾ ਕੋ ਧਿਆਨੁ ਕੀਜੈ ਧਿਆਈਐ ॥੨॥੪੧॥

ja(n)tr mai na aavai aja(n)tr kai kai jaapeeat dhiaan mai na aavai taa ko dhiaan keejai dhiaaieeaai ||2||41||

He, who is without the impact of mystical diagrams, may be muttered as Unmagical He who doth not come in contemplation, may be contemplated upon and meditated.2.41.

ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਛਤ੍ਰੀਪਤਿ ਛੈਲ ਰੂਪ ਛਿਤਨਾਥ ਛੌਣੀ ਕਰ ਛਾਇਆ ਬਰ ਛਤ੍ਰੀਪਤ ਗਾਈਐ ॥

chhatradhaaree chhatreepat chhail roop chhitanaath chhauanee kar

chhaiaa bar chhatreepat gaieeaai ||

He is sung as the canopied monarch, the Lord of canopies, a winsome entity, the Master and Creator of the earth and the superb support.

ਬਿਸ੍ਵ ਨਾਥ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਬੇਦਨਾਥ ਬਾਲਾਕਰ ਬਾਜੀਗਰਿ ਬਾਨਧਾਰੀ ਬੰਧ ਨ ਬਤਾਈਐ ॥

bisavai naath bisavai(n)bhar bedhanaath baalaakar baajeegar baanadhaaree ba(n)dh na bataieeaai ||

He is the Lord Sustainer of the Universe, Master of Vedas depicted as Lord having discipline.

ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ਦੂਧਾਧਾਰੀ ਬਿਦਿਆਧਰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਧਿਆਨ ਕੋ ਲਗਾਵੈ ਨੈਕ ਧਿਆਨ ਹੂੰ ਨ ਪਾਈਐ ॥

niaulee karam dhoodhaadhaaree bidhiaadhar brahamachaaree dhiaan ko lagaavai naik dhiaan hoo(n) na paieeaai ||

The Yogis performing Neoli Karma (cleansing of intestines), those subsisting only on milk, learned and celibates, all meditate upon Him, but without an iota of getting His comprehension.

ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾਰਾਜਨ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਐਸੋ ਰਾਜ ਛੋਡਿ ਅਉਰ ਦੂਜਾ ਕਉਨ ਧਿਆਈਐ ॥੩॥੪੨॥

raajan ke raajaa mahaaraajan ke mahaaraajaa aaiso raaj chhodd aaur dhoojaa kaun dhiaaieeaai ||3||42||

He is the king of kings and emperor of emperors, Who else should be meditated upon, forsaking such a Supreme monarch?.3.42.

ਜੁਧ ਕੇ ਜਿਤਈਆ ਰੰਗ ਭੂਮ ਕੇ ਭਵਈਆ ਭਾਰ ਭੂਮ ਕੇ ਮਿਟਈਆ ਨਾਥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਗਾਈਐ ॥

judh ke jitieeaa ra(n)g bhoom ke bhavieeaa bhaar bhoom ke miTieeaa

naath teen lok gaieeaai ||

His Name is sung in all the three worlds, who is the conqueror of wars, the mover on the stage and the effacer of the burden of earth.

ਕਾਹੂ ਕੇ ਤਨਈਆ ਹੈ ਨ ਮਈਆ ਜਾ ਕੇ ਭਈਆ ਕੋਊ ਛਉਨੀ ਹੂ ਕੇ ਛਈਆ ਛੋਡ ਕਾ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤ ਲਾਈਐ ॥

kaahoo ke tanieeaa hai na mieeaa jaa ke bhieeaa kouoo chhaunee hoo ke chhieeaa chhodd kaa siau preet laieeaai ||

He hath neither a son, nor mother non brother He is the Support of the earth, forsaking such Lord whom should we love?

ਸਾਧਨਾ ਸਧਈਆ ਧੂਲ ਧਾਨੀ ਕੇ ਧੁਜਈਆ ਧੋਮ ਧਾਰ ਕੇ ਧਰਈਆ ਧਿਆਨ ਤਾ ਕੋ ਸਦਾ ਲਾਈਐ ॥

saadhanaa sadhieeaa dhool dhaanee ke dhujieeaa dhom dhaar ke dharieeaa dhiaan taa ko sadhaa laieeaai ||

We should always meditate upon Him who is instrumental in all accomplishments, establisher of the earth and Support of the sky.

ਆਉ ਕੇ ਬਢਈਆ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਜਪਈਆ ਅਉਰ ਕਾਮ ਕੇ ਕਰਈਆ ਛੋਡ ਅਉਰ ਕਉਨ ਧਿਆਈਐ

॥੪॥੪੩॥

aau ke baddieeaa ek naam ke japieeaa aaur kaam ke karieeaa chhodd aaur kaun dhiaaieeaai ||4||43||

When should we meditate upon forsaking the Lord who prolongs the age of our life, who causes the Name to be repeated and all other works to be

done?4.43.

ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਖੈਰ ਖੂਬੀ ਕੋ ਦਿਹੰਦਾ ਗਜ ਗਾਜੀ ਕੋ ਗਜਿੰਦਾ ਸੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਕੈ ਬਤਾਈਐ ॥

kaam ko kuni(n)dhaa khair khoobee ko dhiha(n)dhaa gaj gaajee ko gaji(n)dhaa so kuni(n)dhaa kai bataieeaai ||

He is called the creator, who completes all the errands, who gives the comfort and honour and who is the destroyer of warriors stout like elephants.

ਚਾਮ ਕੇ ਚਲਿੰਦਾ ਘਾਉ ਘਾਮ ਤੇ ਬਚਿੰਦਾ ਛਤ੍ਰ ਛੈਨੀ ਕੇ ਛਲਿੰਦਾ ਸੋ ਦਿਹੰਦਾ ਕੈ ਮਨਾਈਐ ॥

chaam ke chali(n)dhaa ghaau ghaam te bachi(n)dhaa chhatr chhainee ke chhali(n)dhaa so dhiha(n)dhaa kai manaieeaai ||

He is the wielder of bow, the Protector from all types of afflictions, Deceiver of the universal monarchs and Donor of everything without asking. He should be worshipped with diligence.

ਜਰ ਕੇ ਦਿਹੰਦਾ ਜਾਨ ਮਾਨ ਕੋ ਜਨਿੰਦਾ ਜੋਤ ਜੇਬ ਕੋ ਗਜਿੰਦਾ ਜਾਨ ਮਾਨ ਜਾਨ ਗਾਈਐ ॥

jar ke dhiha(n)dhaa jaan maan ko jani(n)dhaa jot jeb ko gaji(n)dhaa jaan maan jaan gaieeaai ||

He is the Giver of wealth, Knower of life and honour and sorter of light and reputation His Praises should be sung.

ਦੋਖ ਕੇ ਦਲਿੰਦਾ ਦੀਨ ਦਾਨਸ ਦਿਹੰਦਾ ਦੋਖ ਦੁਰਜਨ ਦਲਿੰਦਾ ਧਿਆਇ ਦੂਜੋ ਕਉਨ ਧਿਆਈਐ ॥੫॥੪੪॥

dhokh ke dhali(n)dhaa dheen dhaanas dhiha(n)dhaa dhokh dhurajan dhali(n)dhaa dhiaai dhoojo kaun dhiaaieeaai ||5||44||

He is the effacer of blemishes, the giver of religious discipline and wisdom

and the destroyer of vicious people. Whom else should we remember?5.44.

ਸਾਲਿਸ ਸਹਿੰਦਾ ਸਿਧਤਾਈ ਕੋ ਸਧਿੰਦਾ ਅੰਗ ਅੰਗ ਮੈ ਅਵਿੰਦਾ ਏਕੁ ਏਕੋ ਨਾਥ ਜਾਨੀਐ ॥

saalis sahi(n)dhaa sidhataiee ko sadhi(n)dhaa a(n)g a(n)g mai avi(n)dhaa ek eko naath jaaneeaai ||

He endures everything peacefully, He is engrossed in attainment of perfection, and He is the Only Lord who pervades in all limbs.

ਕਾਲਖ ਕਟਿੰਦਾ ਖੁਰਾਸਾਨ ਕੋ ਖੁਨਿੰਦਾ ਗ੍ਰਬ ਗਾਫਲ ਗਿਲਿੰਦਾ ਗੋਲ ਗੰਜਖ ਬਖਾਨੀਐ ॥

kaalakh kaTi(n)dhaa khuraasaan ko khuni(n)dhaa grab gaafal gili(n)dhaa gol ga(n)jakh bakhaaneeaai ||

He is the remover of darkness, the masher of the Pathans of Khorasan, perisher of the egoists and idlers, He is described as the destroyer of people full of vices.

ਗਾਲਬ ਗਰੰਦਾ ਜੀਤ ਤੇਜ ਕੇ ਦਿਹੰਦਾ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪ ਕੇ ਚਲਿੰਦਾ ਛੋਡ ਅਉਰ ਕਉਨ ਆਨੀਐ ॥

gaalab gara(n)dhaa jeet tej ke dhiha(n)dhaa chitr chaap ke chali(n)dhaa chhodd aaur kaun aaneeaai ||

Whom should we worship except the Lord who is the Vanquisher of the Conquerors, giver of the Glory of conquest and who shoots the miraculous arrows from His bow.

ਸਤਤਾ ਦਿਹੰਦਾ ਸਤਤਾਈ ਕੋ ਸੁਖਿੰਦਾ ਕਰਮ ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਛੋਡ ਦੂਜਾ ਕਉਨ ਮਾਨੀਐ ॥੬॥੪੫॥

satataa dhiha(n)dhaa satataiee ko sukhi(n)dhaa karam kaam ko

kuni(n)dhaa chhodd dhoojaa kaun maaneeaai ||6||45||

Whom else should we adore except him who is the Giver of Truth and Drier of falsehood and performer of Graceful acts?6.45.

ਜੋਤ ਕੋ ਜਗਿੰਦਾ ਜੰਗੇ ਜਾਫਰੀ ਦਿਹੰਦਾ ਮਿਤ੍ਰ ਮਾਰੀ ਕੇ ਮਲਿੰਦਾ ਪੈ ਕੁਨਿੰਦਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥

jot ko jagi(n)dhaa ja(n)ge jaafaree dhiha(n)dhaa mitr maaree ke mali(n)dhaa pai kuni(n)dhaa kai bakhaaneeaai ||

He is the Enlightener of the light, Giver of the victory in wars and is known as the Destroyer of the murderer of the friends.

ਪਾਲਕ ਪੁਨਿੰਦਾ ਪਰਮ ਪਾਰਸੀ ਪ੍ਰਗਿੰਦਾ ਰੰਗ ਰਾਗ ਕੇ ਸੁਨਿੰਦਾ ਪੈ ਅਨੰਦਾ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥

paalak puni(n)dhaa param paarasee pragi(n)dhaa ra(n)g raag ke suni(n)dhaa pai ana(n)dhaa tej maaneeaai ||

He is the Sustainer, Giver of shelter, Far-sighted and knower, He is considered as listener of entertaining modes of music and full of blissful splendour.

ਜਾਪ ਕੇ ਜਪਿੰਦਾ ਖੈਰ ਖੂਬੀ ਕੇ ਦਹਿੰਦਾ ਖੂਨ ਮਾਫ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਹੈ ਅਭਿਜ ਰੂਪ ਠਾਨੀਐ ॥

jaap ke japi(n)dhaa khair khoobee ke dhahi(n)dhaa khoon maaf ko kuni(n)dhaa hai abhij roop Thaaneeaai ||

He is cause of the repetition of His Name and Giver of peace and hounour He is the forgiver of the blemishes and is considered as Unattached.

ਆਰਜਾ ਦਹਿੰਦਾ ਰੰਗ ਰਾਗ ਕੋ ਬਿਢੰਦਾ ਦੁਸਟ ਦ੍ਰੋਹ ਕੇ ਦਲਿੰਦਾ ਛੋਡ ਦੂਜੋ ਕੌਨ ਮਾਨੀਐ ॥੭॥੪੬॥

aarajaa dhahi(n)dhaa ra(n)g raag ko bidda(n)dhaa dhusaT dhroh ke

dhali(n)dhaa chhodd dhoojo kauan maaneeaai ||7||46||

He is the prolonger of life, the Promoter of the entertainments of music and the masher of tyrants and malevolent, whom else should we then ADORE? 7.46.

ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਹ ਸਿਧਤਾ ਸਰੂਪ ਤਾਹ ਬੁਧਤਾ ਬਿਭੂਤ ਜਾਹ ਸਿਧਤਾ ਸੁਭਾਉ ਹੈ ॥

aatamaa pradhaan jaeh sidhataa saroop taeh budhataa bibhoot jaeh sidhataa subhaau hai ||

His Self is Supreme, He is Power-incarnate, His wealth is His Intellect and His Nature is that of a Redeemer.

ਰਾਗ ਭੀ ਨ ਰੰਗ ਤਾਹਿ ਰੂਪ ਭੀ ਨ ਰੇਖ ਜਾਹਿ ਅੰਗ ਭੀ ਸੁਰੰਗ ਤਾਹ ਰੰਗ ਕੇ ਸੁਭਾਉ ਹੈ ॥

raag bhee na ra(n)g taeh roop bhee na rekh jaeh a(n)g bhee sura(n)g taeh ra(n)g ke subhaau hai ||

He is without affection, colour, form and mark, still He hath beautiful limbs and His Nature is that of Love.

ਚਿਤ੍ਰ ਸੋ ਬਚਿਤ੍ਰ ਹੈ ਪਰਮਤਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਹੂੰ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਬਿਭੂਤ ਕੋ ਉਪਾਉ ਹੈ ॥

chitr so bachitr hai paramataa pavitr hai su mitr hoo(n) ke mitr hai bibhoot ko upaau hai ||

His painting of the universe is Wonderful and Supremely Spotless He is friend of friends and Supreme Donor of wealth.

ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਨ ਕੇ ਸਾਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨ ਕੋ ਰਾਜੁ ਹੈ ਕਿ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਾਉ ਹੈ ॥੮॥੪੭॥

dhevan ke dhev hai k saahan ke saeh hai k raajan ko raaj hai k raavan ko

raau hai ||8||47||

He is the god of gods monarch of monarch He is the king of kings and

chieftain of the chiefs.8.47.

ਬਹਿਰ ਤਵੀਲ ਛੰਦ ॥ ਪਸਚਮੀ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

bahir taveel chha(n)dh || pasachamee || tavaiprasaadh ||

BAHIR TAVEEL STANZA, PASCHAMI, BY THY GRACE

ਕਿ ਅਗੰਜਸ ॥

k aga(n)jas ||

That Lord is Indestructible

ਕਿ ਅਭੰਜਸ ॥

k abha(n)jas ||

That Lord is Indivisible.

ਕਿ ਅਰੂਪਸ ॥

k aroopas ||

That Lord is Formless

ਕਿ ਅਰੰਜਸ ॥੧॥੪੮॥

k ara(n)jas ||1||48||

That Lord is Griefless.1.48.

ਕਿ ਅਛੇਦਸ ॥

k achhedhas ||

That Lord is Unassailable

ਕਿ ਅਭੇਦਸ ॥

k abhedhas ||

That Lord is Indiscriminate.

ਕਿ ਅਨਾਮਸ ॥

k anaamas ||

That Lord is Nameless

ਕਿ ਅਕਾਮਸ ॥੨॥੪੯॥

k akaamas ||2||49||

That Lord is Desireless.2.49.

ਕਿ ਅਭੇਖਸ ॥

k abhekhas ||

That Lord is Guiseless

ਕਿ ਅਲੇਖਸ ॥

k alekhas ||

That Lord is Accountless.

ਕਿ ਅਨਾਦਸ ॥

k anaadhas ||

That Lord is Beginningless

ਕਿ ਅਗਾਧਸ ॥੩॥੫੦॥

k agaadhas ||3||50||

That Lord is Unfathomable.3.50.

ਕਿ ਅਰੂਪਸ ॥

k aroopas ||

That Lord is Formless

ਕਿ ਅਭੂਤਸ ॥

k abhootas ||

That Lord is Elementless.

ਕਿ ਅਦਾਗਸ ॥

k adhaagas ||

That Lord is Stainless

ਕਿ ਅਰਾਗਸ ॥੪॥੫੧॥

k araagas ||4||51||

That Lord is Affectionless.4.51.

ਕਿ ਅਭੇਦਸ ॥

k abhedhas ||

That Lord is Indiscriminate

ਕਿ ਅਛੇਦਸ ॥

k achhedhas ||

That Lord is Unassailbale.

ਕਿ ਅਛਾਦਸ ॥

k achhaadhas ||

That Lord is Unveiled

ਕਿ ਅਗਾਧਸ ॥੫॥੫੨॥

k agaadhas ||5||52||

That Lord is Unfathomable.5.52.

ਕਿ ਅਗੰਜਸ ॥

k aga(n)jas ||

That Lord Is Indestructible

ਕਿ ਅਭੰਜਸ ॥

k abha(n)jas ||

That Lord is Unbrakable.

ਕਿ ਅਭੇਦਸ ॥

k abhedhas ||

That Lord is Indestructible

ਕਿ ਅਛੇਦਸ ॥੬॥੫੩॥

k achhedhas ||6||53||

That Lord is Unassailable.6.53.

ਕਿ ਅਸੇਅਸ ॥

k aseas ||

That Lord is devoid of service

ਕਿ ਅਧੇਅਸ ॥

k adheas ||

That Lord is devoid of contemplation.

ਕਿ ਅਗੰਜਸ ॥

k aga(n)jas ||

That Lord is Indestructible

ਕਿ ਇਕੰਜਸ ॥੭॥੫੪॥

k ika(n)jas ||7||54||

That Lord is Supreme Essence.7.54.

ਕਿ ਉਕਾਰਸ ॥

k ukaaras ||

That Lord is Immanent

ਕਿ ਨਿਕਾਰਸ ॥

k nikaaras ||

That Lord is Transcendent.

ਕਿ ਅਖੰਜਸ ॥

k akha(n)jas ||

That Lord is Unannoyable

ਕਿ ਅਭੰਜਸ ॥੮॥੫੫॥

k abha(n)jas ||8||55||

That Lord is Unbreakable.8.55.

ਕਿ ਅਘਾਤਸ ॥

k aghaatas ||

That Lord is without deception

ਕਿ ਅਕਿਆਤਸ ॥

k akiaatas ||

That Lord is the Sustainer.

ਕਿ ਅਚਲਸ ॥

k achalas ||

That Lord is motionless

ਕਿ ਅਛਲਸ ॥੯॥੫੬॥

k achhalas ||9||56||

That Lord is fraudless.9.56.

ਕਿ ਅਜਾਤਸ ॥

k ajaatas ||

That Lord is Unborn

ਕਿ ਅਝਾਤਸ ॥

k ajhaatas ||

That Lord is invisible.

ਕਿ ਅਛਲਸ ॥

k achhalas ||

That Lord is Fraudless

ਕਿ ਅਟਲਸ ॥੧੦॥੫੭॥

k aTalas ||10||57||

That Lord is Eternal.10.57.

ਅਟਾਟਸਚ ॥

aTaaTasach ||

That Lord is not Crooked

ਅਡਾਟਸਚ ॥

addaaTasach ||

That Lord is not admonishable.

ਅਡੰਗਸਚ ॥

adda(n)gasach ||

That Lord cannot be stung

ਅਣੰਗਸਚ ॥੧੧॥੫੮॥

ana(n)gasach ||11||58||

That Lord is Limbless.11.58.

ਅਤਾਨਸਚ ॥

ataanasach ||

That Lord is not affected by might (or musical tunes)

ਅਥਾਨਸਚ ॥

athaanasach ||

That Lord is not affected by Site.

ਅਦੰਗਸਚ ॥

adha(n)gasach ||

That Lord is not affected by Strife

ਅਨੰਗਸਚ ॥੧੨॥੫੯॥

ana(n)gasach ||12||59||

That Lord is not affected by senses.12.59.

ਅਪਾਰਸਚ ॥

apaarasach ||

That Lord is infinite

ਅਠਾਰਸਚ ॥

aThaarasach ||

That Lord is Supreme.

ਅਬੇਅਸਤੁ ॥

abeasat ||

That Lord cannot be chopped

ਅਭੇਅਸਤ ॥੧੩॥੬੦॥

abheasat ||13||60||

That Lord is Fearless.13.60.

ਅਮਾਨਸਚ ॥

amaanasach ||

That Lord is without ego

ਅਹਾਨਸਚ ॥

ahaanasach ||

That Lord is without loss.

ਅੜੰਗਸਚ ॥

aRa(n)gasach ||

That Lord cannot be absorbed in senses

ਅਤ੍ਰੰਗਸਚ ॥੧੪॥੬੧॥

atra(n)gasach ||14||61||

That Lord is unaffected by the waves.14.61.

ਅਰਾਮਸਚ ॥

araamasach ||

That Lord is Peaceful

ਅਲਾਮਸਚ ॥

alaamasach ||

That Lord is Perfect in Learning.

ਅਜੋਧਸਚ ॥

ajodhasach ||

That is not effected by the Potent warriors

ਅਵੋਜਸਚ ॥੧੫॥੬੨॥

avojasach ||15||62||

That Lord Unconquerable.15.62.

ਅਸੇਅਸਤੁ ॥

aseasat ||

That Lord is full of all above- mentioned attributes

ਅਭੇਅਸਤੁ ॥

abheasat ||

That Lord is Fearless(Or garbless).

ਆਅੰਗਸਤੁ ॥

aa(n)gasat ||

That Lord is in male body

ਇਅੰਗਸਤੁ ॥੧੬॥੬੩॥

eia(n)gasat ||16||63||

That Lord is also in female body.16.63.

ਉਕਾਰਸਤੁ ॥

aukaarasat ||

That Lord is Aumkar (the One and only one)

ਅਕਾਰਸਤੁ ॥

akaarasat ||

That Lord is Akar i.e. Pervasive in all forms.

ਅਖੰਡਸਤੁ ॥

akha(n)ddasat ||

That Lord is Indivisible

ਅਡੰਗਸਤੁ ॥੧੭॥੬੪॥

adda(n)gasat ||17||64||

That Lord is beyond all devices.17.64.

ਕਿ ਅਤਾਪਹਿ ॥

k ataapeh ||

That Lord is without suffering

ਕਿ ਅਥਾਪਹਿ ॥

k athaapeh ||

That Lord cannot be established.

ਕਿ ਅੰਦਗਹਿ ॥

k a(n)dhageh ||

That Lord is not affected by strife

ਕਿ ਅਨੰਗਹਿ ॥੧੮॥੬੫॥

k ana(n)geh ||18||65||

That Lord is Formless.18.65.

ਕਿ ਅਤਾਪਹਿ ॥

k ataapeh ||

That Lord is without ailments

ਕਿ ਅਥਾਪਹਿ ॥

k athaapeh ||

That Lord cannot be established.

ਕਿ ਅਨੀਲਹਿ ॥

k aneeleh ||

That Lord cannot be enumerated

ਕਿ ਸੁਨੀਲਹਿ ॥੧੯॥੬੬॥

k suneeleh ||19||66||

That Lord reckons everything Himself.19.66.

ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

aradh naraaj chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

ARDH NARAAJ STANZA: BY THY GRACE

ਸਜਸ ਤੁਯੰ ॥

sajas tuya(n) ||

O Lord! Thou art Praiseworthy

ਧਜਸ ਤੁਯੰ ॥

dhajas tuya(n) ||

Thou art the Banner of Honuor.

ਅਲਸ ਤੁਯੰ ॥

alas tuya(n) ||

Thou art All-Pervading

ਇਕਸ ਤੁਯੰ ॥੧॥੬੭॥

eikas tuya(n) ||1||67||

Thou art the ONLY ONE.1.67.

ਜਲਸ ਤੁਯੰ ॥

jalas tuya(n) ||

Thou art in water

ਥਲਸ ਤੁਯੰ ॥

thalas tuya(n) ||

Thou art on Land.

ਪੁਰਸ ਤੁਯੰ ॥

puras tuya(n) ||

Thou art in the city

ਬਨਸ ਤੁਯੰ ॥੨॥੬੮॥

banas tuya(n) ||2||68||

Thou art in the forest.2.68.

ਗੁਰਸ ਤੁਯੰ ॥

guras tuya(n) ||

Thou art the Guru

ਗੁਫਸ ਤੁਯੰ ॥

gufas tuya(n) ||

Art in caves.

ਨਿਰਸ ਤੁਯੰ ॥

niras tuya(n) ||

Thou art without sap

ਨਿਦਸ ਤੁਯੰ ॥੩॥੬੯॥

nidhas tuya(n) ||3||69||

Thou art Indescribable.3.69.

ਰਵਸ ਤੁਯੰ ॥

ravas tuya(n) ||

Thou art the sun

ਸਸਸ ਤੁਯੰ ॥

sasas tuya(n) ||

Thou art the moon.

ਰਜਸ ਤੁਯੰ ॥

rajas tuya(n) ||

Thou art activity

ਤਮਸ ਤੁਯੰ ॥੪॥੭੦॥

tamas tuya(n) ||4||70||

Thou art morbidity.4.70.

ਧਨਸ ਤੁਯੰ ॥

dhanas tuya(n) ||

Thou art the wealth

ਮਨਸ ਤੁਯੰ ॥

manas tuya(n) ||

Thou art the mind.

ਬ੍ਰਿਛਸ ਤੁਯੰ ॥

birachhas tuya(n) ||

Thou art the tree

ਬਨਸ ਤੁਯੰ ॥੫॥੭੧॥

banas tuya(n) ||5||71||

Thou art the vegetation.5.71.

ਮਤਸ ਤੁਯੰ ॥

matas tuya(n) ||

Thou art the intellect

ਗਤਸ ਤੁਯੰ ॥

gatas tuya(n) ||

Thou art the salvation.

ਬ੍ਰਤਸ ਤੁਯੰ ॥

bratas tuya(n) ||

Thou art the fast

ਚਿਤਸ ਤੁਯੰ ॥੬॥੭੨॥

chitas tuya(n) ||6||72||

Thou art the consciousness.6.72.

ਪਿਤਸ ਤੁਯੰ ॥

pitas tuya(n) ||

Thou art the father

ਸੁਤਸ ਤੁਯੰ ॥

sutas tuya(n) ||

Thou art the son.

ਮਤਸ ਤੁਯੰ ॥

matas tuya(n) ||

Thou art the mother

ਗਤਸ ਤੁਯੰ ॥੭॥੭੩॥

gatas tuya(n) ||7||73||

Thou art the liberation.7.73.

ਨਰਸ ਤੁਯੰ ॥

naras tuya(n) ||

Thou art the man

ਤ੍ਰਿਯਸ ਤੁਯੰ ॥

tirayas tuya(n) ||

Thou art the woman.

ਪਿਤਸ ਤੁਯੰ ॥

pitas tuya(n) ||

Thou art the Beloved

ਬ੍ਰਿਦਸ ਤੁਯੰ ॥੮॥੭੪॥

biradhas tuya(n) ||8||74||

Thou art the Dharma (Piety).8.74.

ਹਰਸ ਤੁਯੰ ॥

haras tuya(n) ||

Thou art the Destroyer

ਕਰਸ ਤੁਯੰ ॥

karas tuya(n) ||

Thou art the Doer.

ਛਲਸ ਤੁਯੰ ॥

chhalas tuya(n) ||

Thou art the deception

ਬਲਸ ਤੁਯੰ ॥੯॥੭੫॥

balas tuya(n) ||9||75||

Thou art the Power.9.75.

ਉਡਸ ਤੁਯੰ ॥

auddas tuya(n) ||

Thou art the stars

ਪੁਡਸ ਤੁਯੰ ॥

puddas tuya(n) ||

Thou art the sky.

ਗਡਸ ਤੁਯੰ ॥

gaddas tuya(n) ||

Thou art the mountain

ਦਧਸ ਤੁਯੰ ॥੧੦॥੭੬॥

dhadhas tuya(n) ||10||76||

Thou art the ocean.10.76.

ਰਵਸ ਤੁਯੰ ॥

ravas tuya(n) ||

Thou art the sun

ਛਪਸ ਤੁਯੰ ॥

chhapas tuya(n) ||

Thou art the sunshine.

ਗਰਬਸ ਤੁਯੰ ॥

garabas tuya(n) ||

Thou art the pride

ਦਿਰਬਸ ਤੁਯੰ ॥੧੧॥੭੭॥

dhirabas tuya(n) ||11||77||

Thou art the wealth.11.77.

ਜੈਅਸ ਤੁਯੰ ॥

jaias tuya(n) ||

Thou art the conqueror

ਖੈਅਸ ਤੁਯੰ ॥

khaias tuya(n) ||

Thou art the Destroyer.

ਪੈਅਸ ਤੁਯੰ ॥

paias tuya(n) ||

Thou art the semen

ਤ੍ਰੈਅਸ ਤੁਯੰ ॥੧੨॥੭੮॥

traias tuya(n) ||12||78||

Thou art the woman.12.78.

ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

niraaj chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

NARRAJ STNZA BY THY GRACE

ਚਕੰਤ ਚਾਰ ਚੰਦ੍ਰਕਾ ॥

chaka(n)t chaar cha(n)dhrakaa ||

Thy winsome luster astonishes the moonlight

ਸੁਭੰਤ ਰਾਜ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ॥

subha(n)t raaj su prabhaa ||

Thy royal Glory looks splendid.

ਦਵੰਤ ਦੁਸਟ ਮੰਡਲੀ ॥

dhava(n)t dhusaT ma(n)ddalee ||

The clique of tyrants is suppressed

ਸੁਭੰਤ ਰਾਜ ਸੁ ਥਲੀ ॥੧॥੭੯॥

subha(n)t raaj su thalee ||1||79||

Such is the glamour of Thy metropolis (world).1.79.

ਚਲੰਤ ਚੰਡ ਮੰਡਕਾ ॥

chala(n)t cha(n)dd ma(n)ddakaa ||

Moving like Chandika (Goddess) in the battlefield

ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਦੁਪਲਾ ॥

akha(n)dd kha(n)dd dhupalaa ||

Thou destroyest in an instant seemingly imperishable warriors.

ਖਿਵੰਤ ਬਿਜੁ ਜ੍ਵਾਲਕਾ ॥

khiva(n)t bij javaiaalakaa ||

Thou movest like the fire of lightning

ਅਨੰਤ ਗਦਿ ਬਿਦਸਾ ॥੨॥੮੦॥

ana(n)t gadh bidhasaa ||2||80||

O Infinite Lord! Thy Thorne is visualized in all directions.2.80.

ਲਸੰਤ ਭਾਵ ਉਜਲੰ ॥

lasa(n)t bhaav ujala(n) ||

Thy Pure emotions gleam

ਦਲੰਤ ਦੁਖ ਦੁ ਦਲੰ ॥

dhala(n)t dhukh dh dhala(n) ||

And destroy the forces of suffering.

ਪਵੰਗ ਪਾਤ ਸੋਹੀਯੰ ॥

pava(n)g paat soheeya(n) ||

The row of Thy horses looks graceful

ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਾਜ ਲੋਹੀਯੰ ॥੩॥੮੧॥

samu(n)dhr baaj loheeya(n) ||3||81||

Seeing which the horse of the Ocean gets angry.3.81.

ਨਿਨੰਦ ਗੇਦ ਬ੍ਰਿਦਯੰ ॥

nina(n)dh gedh biradhaya(n) ||

Thou art radiant like the great ball of the Sun

ਅਖੇਦ ਨਾਦ ਦੁਧਰੰ ॥

akhedh naadh dhudhara(n) ||

Beyond the tunes of worldly joys.

ਅਠਟ ਬਟ ਬਟਕੰ ॥

aThaT baT baTaka(n) ||

Thou art everlasting like the Bunyan-seed

ਅਘਟ ਅਨਟ ਸੁਖਲੰ ॥੪॥੮੨॥

aghaT anaT sukhala(n) ||4||82||

And art Blissful ever perfectly.4.82.

ਅਖੁਟ ਤੁਟ ਦ੍ਰਿਬਕੰ ॥

akhuT tuT dhirabaka(n) ||

The Treasure of Thy wealth is inexhaustible

ਅਜੁਟ ਛੁਟ ਸੁਛਕੰ ॥

ajuT chhuT suchhaka(n) ||

O Immaculate Lord! Thou art not united with anyone.

ਅਘੁਟ ਤੁਟ ਆਸਨੰ ॥

aghuT tuT aasana(n) ||

Thy seat is eternal

ਅਲੇਖ ਅਭੇਖ ਅਨਾਸਨੰ ॥੫॥੮੩॥

alekh abhekh anaasana(n) ||5||83||

Thou art accountless, guiseless and Imperishable.5.83.

ਸੁਭੰਤ ਦੰਤ ਪਦੁਕੰ ॥

subha(n)t dha(n)t padhuka(n) ||

The row of thy teeth looks graceful

ਜਲੰਤ ਸਾਮ ਸੁ ਘਟੰ ॥

jala(n)t saam su ghaTa(n) ||

Seeing which the dark clouds feel jealous.

ਸੁਭੰਤ ਛੁਦ੍ਰ ਘੰਟਕਾ ॥

subha(n)t chhudhr gha(n)Takaa ||

The small bells look elegant in the string round Thy waist

ਜਲੰਤ ਭਾਰ ਕਛਟਾ ॥੬॥੮੪॥

jala(n)t bhaar kachhaTaa ||6||84||

Seeing Thy effulgence the splendour of the Sun feels jealous.6.84.

ਸਿਰੀਸੁ ਸੀਸ ਸੁਭੀਯੰ ॥

sirees sees subheeya(n) ||

The crest on Thy head seems splendid

ਘਟਾਕ ਬਾਨ ਉਭੀਯੰ ॥

ghaTaak baan ubheeya(n) ||

Like the shaft high up in the clouds.

ਸੁਭੰਤ ਸੀਸ ਸਿਧਰੰ ॥

subha(n)t sees sidhara(n) ||

The Crown on Thy head looks elegant

ਜਲੰਤ ਸਿਧਰੀ ਨਰੰ ॥੭॥੮੫॥

jala(n)t sidharee nara(n) ||7||85||

Seeing which the moon feels shy.7.85.

ਚਲੰਤ ਦੰਤ ਪਤਕੰ ॥

chala(n)t dha(n)t pataka(n) ||

The rows of demons are moving

ਭਜੰਤ ਦੇਖਿ ਦੁਦਲੰ ॥

bhaja(n)t dhekh dhudhala(n) ||

And both the armies are running.

ਤਜੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਕੰ ॥

taja(n)t sasatr asatraka(n) ||

When Thou usest Thy arms and weapons

ਚਲੰਤ ਚਕ੍ਰ ਚਉਦਿਸੰ ॥੮॥੮੬॥

chala(n)t chakr chaudhisa(n) ||8||86||

And Thy disc moves in all the four directions.8.86.

ਅਗੰਮ ਤੇਜ ਸੋਭੀਯੰ ॥

aga(n)m tej sobheeya(n) ||

Thy Inaccesible Glory looks elegant

ਰਿਖੀਸ ਈਸ ਲੋਭੀਯੰ ॥

rikhees iees lobheeya(n) ||

Therefore the great sages and Shiva are covetous to have Thy Sight.

ਅਨੇਕ ਬਾਰ ਧਿਆਵਹੀ ॥

anek baar dhiaavahee ||

They remember Thy Name many times

ਨ ਤਤ੍ਰ ਪਾਰ ਪਾਵਹੀ ॥੯॥੮੭॥

n tatr paar paavahee ||9||87||

Even then they have not been able go know Thy limits.9.87.

ਅਧੋ ਸੁ ਧੂਮ ਧੂਮਹੀ ॥

adho su dhoom dhoomahee ||

Many with faces upside down light the fire

ਅਘੂਰ ਨੇਤ੍ਰ ਘੂਮਹੀ ॥

aghoor netr ghoomahee ||

Many ascetics roam forsaking their sleep.

ਸੁ ਪੰਚ ਅਗਨ ਸਾਧੀਯੰ ॥

s pa(n)ch agan saadheeya(n) ||

Many perform austerity of five fires

ਨ ਤਾਮ ਪਾਰ ਲਾਧੀਯੰ ॥੧੦॥੮੮॥

n taam paar laadheeya(n) ||10||88||

Even they have not been able to know thy limits.10.88.

ਨਿਵਲ ਆਦਿ ਕਰਮਣੰ ॥

nival aadh karamana(n) ||

The performance of Neoli Karma (cleansing of intestines): the innumerable

religious acts of giving charities

ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਧਰਮਣੰ ॥

ana(n)t dhaan dharamana(n) ||

ਅਨੰਤ ਤੀਰਥ ਬਾਸਨੰ ॥

ana(n)t teerath baasana(n) ||

Abiding at pilgrim-stations for numberless times

ਨ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਸਮੰ ॥੧੧॥੮੯॥

n ek naam ke sama(n) ||11||89||

All these acts do not equal do not equal the merit of the remembrance of

the Name of One Lord.11.89.

ਅਨੰਤ ਜਗਜ ਕਰਮਣੰ ॥

ana(n)t jagay karamana(n) ||

The performance of innumerable acts of sacrifices

ਗਜਾਦਿ ਆਦਿ ਧਰਮਣੰ ॥

gajaadh aadh dharamana(n) ||

The performance of the religious act of giving elephants etc. in charity

ਅਨੇਕ ਦੇਸ ਭਰਮਣੰ ॥

anek dhes bharamana(n) ||

Wandering in many countries

ਨ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਸਮੰ ॥੧੨॥੯੦॥

n ek naam ke sama(n) ||12||90||

All these acts do not equal the merit of the remembrance of the Name of

One Lord.12.90.

ਇਕੰਤ ਕੁੰਟ ਬਾਸਨੰ ॥

eika(n)t ku(n)T baasana(n) ||

Dwelling in solitary confinement

ਭ੍ਰਮੰਤ ਕੋਟਕੰ ਬਨੰ ॥

bhrama(n)t koTaka(n) bana(n) ||

Wandering in millions of forests

ਉਚਾਟਨਾਦ ਕਰਮਣੰ ॥

auchaaTanaadh karamana(n) ||

Becoming unattached many recite mantras

ਅਨੇਕ ਉਦਾਸ ਭਰਮਣੰ ॥੧੩॥੯੧॥

anek udhaas bharamana(n) ||13||91||

Many roam like hermits.13.91.

ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਆਸਨੰ ॥

anek bhekh aasana(n) ||

Many move in various guises and adopt several postures

ਕਰੋਰ ਕੋਟਕੰ ਬ੍ਰਤੰ ॥

karor koTaka(n) brata(n) ||

Millions hold million types of fasts.

ਦਿਸਾ ਦਿਸਾ ਭ੍ਰਮੇਸਨੰ ॥

dhisaa dhisaa bhramesana(n) ||

One may roam in many directions

ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਪੇਖਨੰ ॥੧੪॥੯੨॥

anek bhekh pekhana(n) ||14||92||

He may observe many types of guises.14.92.

ਕਰੋਰ ਕੋਟ ਦਾਨਕੰ ॥

karor koT dhaanaka(n) ||

One may perform m,illions of types of charities

ਅਨੇਕ ਜਗਜ ਕ੍ਰਤਬਿਯੰ ॥

anek jagay kratabiya(n) ||

He may perform many types of sacrifices and actions.

ਸਨਜਾਸ ਆਦਿ ਧਰਮਣੰ ॥

sanayaas aadh dharamana(n) ||

One may adopt the religious garb of mendicant

ਉਦਾਸ ਨਾਮ ਕਰਮਣੰ ॥੧੫॥੯੩॥

audhaas naam karamana(n) ||15||93||

He may perform many rituals of a hermit. 15.93.

ਅਨੇਕ ਪਾਠ ਪਾਠਨੰ ॥

anek paaTh paaThana(n) ||

One may read the religious texts continuously

ਅਨੰਤ ਠਾਟ ਠਾਟਨੰ ॥

ana(n)t ThaaT ThaaTana(n) ||

He may perform many ostentations.

ਨ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਸਮੰ ॥

n ek naam ke sama(n) ||

None of them equals the Name of One Lord

ਸਮਸਤ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕੇ ਭ੍ਰਮੰ ॥੧੬॥੯੪॥

samasat sirasaT ke bhrama(n) ||16||94||

They are all an illusion like the world.16.94.

ਜਗਾਦਿ ਆਦਿ ਧਰਮਣੰ ॥

jagaadh aadh dharamana(n) ||

One may perform the religious acts of the ancient ages

ਬੈਰਾਗ ਆਦਿ ਕਰਮਣੰ ॥

bairaag aadh karamana(n) ||

He may perform the ascetic and monastic works.

ਦਯਾਦਿ ਆਦਿ ਕਾਮਣੰ ॥

dhayaadh aadh kaamana(n) ||

He may perform the works of mercy etc., and magic

ਅਨਾਦ ਸੰਜਮੰ ਬ੍ਰਿਦੰ ॥੧੭॥੯੫॥

anaadh sa(n)jama(n) biradha(n) ||17||95||

They are all wworks of great restraint, prevalent from times

immemorial.17.95.

ਅਨੇਕ ਦੇਸ ਭਰਮਣੰ ॥

anek dhes bharamana(n) ||

One may wander in many countries

ਕਰੋਰ ਦਾਨ ਸੰਜਮੰ ॥

karor dhaan sa(n)jama(n) ||

He may adopt the discipline of giving million of charities.

ਅਨੇਕ ਗੀਤ ਗਿਆਨਨੰ ॥

anek geet giaanana(n) ||

Many songs of knowledge are sung

ਅਨੰਤ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨਨੰ ॥੧੮॥੯੬॥

ana(n)t giaan dhiaanana(n) ||18||96||

He may be proficient in innumerable types of knowledge and

contemplation.18.96.

ਅਨੰਤ ਗਿਆਨ ਸੁਤਮੰ ॥

ana(n)t giaan sutama(n) ||

Those who are superb by achieving millions of types of knowledge

ਅਨੇਕ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁ ਬ੍ਰਿਤੰ ॥

anek kirat su birata(n) ||

They are also observing many good actions.

ਬਿਆਸ ਨਾਰਦ ਆਦਕੰ ॥

biaas naaradh aadhaka(n) ||

Like Vyas, Narad etc.,

ਸੁ ਬ੍ਰਹਮੁ ਮਰਮ ਨਹਿ ਲਹੰ ॥੧੯॥੯੭॥

s braham maram neh laha(n) ||19||97||

they even have not been able to know the secret of a Brahman.19.97.

ਕਰੋਰ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਣੰ ॥

karor ja(n)tr ma(n)trana(n) ||

Though millions of yantras and mantras may be practiced

ਅਨੰਤ ਤੰਤ੍ਰਣੰ ਬਣੰ ॥

ana(n)t ta(n)trana(n) bana(n) ||

And innumerable Tantras may be made.

ਬਸੇਖ ਬ੍ਯਾਸ ਨਾਸਨੰ ॥

basekh bayaas naasana(n) ||

One may even sit on the seat of Vyas

ਅਨੰਤ ਨ੍ਯਾਸ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥੨੦॥੯੮॥

ana(n)t nayaas praasana(n) ||20||98||

And forsake many types of food.20.98.

ਜਪੰਤ ਦੇਵ ਦੈਤਨੰ ॥

japa(n)t dhev dhaitana(n) ||

All the gods and demons remember Him

ਥਪੰਤ ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ॥

thapa(n)t jachh ga(n)dhraba(n) ||

All the Yakshas and Gandharvas worship Him.

ਬਦੰਤ ਬਿਦਣੋਧਰੰ ॥

badha(n)t bidhanodhara(n) ||

The Visyadhars sing His Prises

ਗਣੰਤ ਸੇਸ ਉਰਗਣੰ ॥੨੧॥੯੯॥

gana(n)t ses uragana(n) ||21||99||

The reamaing categories including Nagas remember His Name.21.99.

ਜਪੰਤ ਪਾਰਵਾਰਯੰ ॥

japa(n)t paaravaaraya(n) ||

He is remembered by all in this and other worlds

ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸਪਤ ਧਾਰਯੰ ॥

samu(n)dhr sapat dhaaraya(n) ||

He hath put the seven oceans at their places.

ਜਣੰਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰਣੰ ॥

jana(n)t chaar chakrana(n) ||

He is known in all the four directions

ਧ੍ਰਮੰਤ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰਣੰ ॥੨੨॥੧੦੦॥

dhrama(n)t chakr bakrana(n) ||22||100||

The wheel of His Discipline keeps moving.22.100.

ਜਪੰਤ ਪੰਨਗੰ ਨਕੰ ॥

japa(n)t pa(n)naga(n) naka(n) ||

He is remembered by serpents and octopus

ਬਰੰ ਨਰੰ ਬਨਸਪਤੰ ॥

bara(n) nara(n) banasapata(n) ||

The vegetation narrates His Praises.

ਅਕਾਸ ਉਰਬੀਅੰ ਜਲੰ ॥

akaas urabeea(n) jala(n) ||

The beings of sky, earth and water remember Him

ਜਪੰਤ ਜੀਵ ਜਲ ਥਲੰ ॥੨੩॥੧੦੧॥

japa(n)t jeev jal thala(n) ||23||101||

The beings in water and on land repeat His Name.23.101.

ਸੋ ਕੋਟ ਚਕ੍ਰ ਬਕਤ੍ਰਣੰ ॥

so koT chakr bakatrana(n) ||

Millions of four-headed Brahmas

ਬਦੰਤ ਬੇਦ ਚਤ੍ਰਕੰ ॥

badha(n)t bedh chatraka(n) ||

Recite the four Vedas.

ਅਸੰਭ ਅਸੰਭ ਮਾਨੀਐ ॥

asa(n)bh asa(n)bh maaneeaai ||

Millions of Shiva worship that Wonderful Entity

ਕਰੋਰ ਬਿਸਨ ਠਾਨੀਐ ॥੨੪॥੧੦੨॥

karor bisan Thaaneeaai ||24||102||

Millions of Vishnus adore Him.24.102.

ਅਨੰਤ ਸੁਰਸੁਤੀ ਸਤੀ ॥

ana(n)t surasutee satee ||

Innumerable Sarswatis goddess and Satis (Parvati-goddess)

ਬਦੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਈਸੁਰੀ ॥

badha(n)t kirat ieesuree ||

And Lakshmis goddess and Satis (Parvati-goddess) and Lakshmis

goddess sing His Praises.

ਅਨੰਤ ਅਨੰਤ ਭਾਖੀਐ ॥

ana(n)t ana(n)t bhaakheeaai ||

Innumerable Sheshanaga eulogize Him

ਅਨੰਤ ਅੰਤ ਲਾਖੀਐ ॥੨੫॥੧੦੩॥

ana(n)t a(n)t laakheeaai ||25||103||

That Lord is comprehended as infinite ultimeately.25.103.

ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

biradh naraaj chha(n)dh ||

BRIDH NARAAJ STANZA

ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਬਿਆਧਿ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਕੋ ਮਨਾਈਐ ॥

anaadh agaadh biaadh aadh anaadh ko manaieeaai ||

He is Beginningless, Unfathomable and Source of all beings that Beginningless Lord be worshipped.

ਅਗੰਜ ਅਭੰਜ ਅਰੰਜ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਕਉ ਧਿਆਈਐ ॥

aga(n)j abha(n)j ara(n)j aga(n)j ga(n)j kau dhiaaieeaai ||

He is Indestructible, Unbreakable, griefless and Inexhaustible teasure, He

should be meditated upon.

ਅਲੇਖ ਅਭੇਖ ਅਦ੍ਵੈਖ ਅਰੇਖ ਅਸੇਖ ਕੋ ਪਛਾਨੀਐ ॥

alekh abhekh adhavaikh arekh asekh ko pachhaaneeaai ||

He is accountless, guiseless, without blemish, without mark nd without a remander, He should be recognized.

ਨ ਭੂਲ ਜੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਭਰਮ ਭੇਖ ਠਾਨੀਐ ॥੧॥੧੦੪॥

n bhool ja(n)tr ta(n)tr ma(n)tr bharam bhekh Thaaneeaai ||1||104||

Even by mistake He should not be considered in Yantras, tantrasa, mantras, illusions and guises.1.104.

ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਲਾਲ ਅਕਾਲ ਅਪਾਲ ਦਇਆਲ ਕੋ ਉਚਾਰੀਐ ॥

kirapaal laal akaal apaal dhiaal ko uchaareeaai ||

The Name of that Lord be uttered who is Merciful, Beloved, deathless,

Patronless and Compassionate.

ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਧਰਮ ਭਰਮ ਕਰਮ ਮੈ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥

adharam karam dharam bharam karam mai bichaareeaai ||

We should reflect upon Him in all works whether irreligious, or fallacious.

ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਧਿਆਨ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨਵਾਨ ਪੇਖੀਐ ॥

ana(n)t dhaan dhiaan giaan dhiaanavaan pekheeaai ||

We should visualize Him in Infinite charities, in contemplation, in knowledge and in those who contemplate.

ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੇ ਬਿਨਾ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਲੇਖੀਐ ॥੨॥੧੦੫॥

adharam karam ke binaa su dharam karam lekheeaai ||2||105||

Forsaking the irreligious Karms, we should comprehend the Karms that are religious and spiritual.2.105.

ਬ੍ਰਤਾਦਿ ਦਾਨ ਸੰਜਮਾਦਿ ਤੀਰਥ ਦੇਵ ਕਰਮਣੰ ॥

brataadh dhaan sa(n)jamaadh teerath dhev karamana(n) ||

The Karmas which come in the categories of fasts etc., charities, restraints

etc., bathing at pilgrim-stations and worship of gods

ਹੈ ਆਦਿ ਕੁੰਜਮੇਦ ਰਾਜਸੂ ਬਿਨਾ ਨ ਭਰਮਣੰ ॥

hai aadh ku(n)jamedh raajasoo binaa na bharamana(n) ||

Which are to be performed without illusion including the horse-sacrifice, elephant-sacrifice and Rajsu sacrifice performed by a universal monarch

ਨਿਵਲ ਆਦਿ ਕਰਮ ਭੇਖ ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਮਾਨੀਐ ॥

nival aadh karam bhekh anek bhekh maaneeaai ||

And the Neoli Karma of Yogis (cleansing of intestines) etc., may all be considered as Karmas of various sects and guises.

ਅਦੇਖ ਭੇਖ ਕੇ ਬਿਨਾ ਸੁ ਕਰਮ ਭਰਮ ਜਾਨੀਐ ॥੩॥੧੦੬॥

adhekh bhekh ke binaa su karam bharam jaaneeaai ||3||106||

In the absence of the pure Karmas related to the Invisible Lord, all the other Karmas he considered as illusion and hyposcrisy.3.106.

ਅਜਾਤ ਪਾਤ ਅਮਾਤ ਤਾਤ ਅਜਾਤ ਸਿਧ ਹੈ ਸਦਾ ॥

ajaat paat amaat taat ajaat sidh hai sadhaa ||

He is without caste and lineage, without mother and father He is Unborn

and ever perfect.

ਅਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਪਉਤ੍ਰ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਸਰਬਦਾ ॥

asatr mitr putr pautr jatr tatr sarabadhaa ||

He is without enemy and friend, without son and grandson and He is always everywhere.

ਅਖੰਡ ਮੰਡ ਚੰਡ ਉਦੰਡ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਭਾਖੀਐ ॥

akha(n)dd ma(n)dd cha(n)dd udha(n)dd akha(n)dd kha(n)dd bhaakheeaai ||

He is Supremely Glorious and is called the crusher and breaker of the Unbreakable.

ਨ ਰੂਪ ਰੰਗ ਰੇਖ ਅਲੇਖ ਭੇਖ ਮੈ ਨ ਰਾਖੀਐ ॥੪॥੧੦੭॥

n roop ra(n)g rekh alekh bhekh mai na raakheeaai ||4||107||

He cannot be placed in the garb of form, colour, mark and calculation.4.107.

ਅਨੰਤ ਤੀਰਥ ਆਦਿ ਆਸਨਾਦਿ ਨਾਰਦ ਆਸਨੰ ॥

ana(n)t teerath aadh aasanaadh naaradh aasana(n) ||

Bathing at innumerable pilgrim-stations etc., adopting various postures

etc., following the discipline of worship according to Narad Pancharatra

ਬੈਰਾਗ ਅਉ ਸੰਨਿਆਸ ਅਉ ਅਨਾਦਿ ਜੋਗ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥

bairaag aau sa(n)niaas aau anaadh jog praasana(n) ||

Adoption of Vairagya (monasticism and asceticlism) and Sannyas (renunciation) and observing yogic discipline of olden times:

ਅਨਾਦਿ ਤੀਰਥ ਸੰਜਮਾਦਿ ਬਰਤ ਨੇਮ ਪੇਖੀਐ ॥

anaadh teerath sa(n)jamaadh barat nem pekheeaai ||

Visiting ancient pilgrim-stations and observing restraints etc., fasts and other rules

ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਕੇ ਬਿਨਾ ਸਮਸਤ ਭਰਮ ਲੇਖੀਐ ॥੫॥੧੦੮॥

anaadh agaadh ke binaa samasat bharam lekheeaai ||5||108||

Without the Beginningless and Unfathomable Lord, all the above Karmas

be considered as illusion.5.108.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਦਇਆਦਿ ਆਦਿ ਧਰਮੰ ॥

dhiaadh aadh dharama(n) ||

The religious discipline like Mercy etc.,

ਸੰਨਿਆਸ ਆਦਿ ਕਰਮੰ ॥

sa(n)niaas aadh karama(n) ||

The Karmas like Sannyas (renunciation) etc.,

ਗਜਾਦਿ ਆਦਿ ਦਾਨੰ ॥

gajaadh aadh dhaana(n) ||

The Charities of elephants etc.,

ਹਯਾਦਿ ਆਦਿ ਥਾਨੰ ॥੧॥੧੦੯॥

hayaadh aadh thaana(n) ||1||109||

The places of sacrifice of horses etc.,1.109.

ਸੁਵਰਨ ਆਦਿ ਦਾਨੰ ॥

suvaran aadh dhaana(n) ||

The charities like gold etc.,

ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਆਦਿ ਇਸਨਾਨੰ ॥

samu(n)dhr aadh isanaana(n) ||

The bath in the sea etc.,

ਬਿਸੁਵਾਦਿ ਆਦਿ ਭਰਮੰ ॥

bisuvaadh aadh bharama(n) ||

Wanderings in the universe etc.,

ਬਿਰਕਤਾਦਿ ਆਦਿ ਕਰਮੰ ॥੨॥੧੧੦॥

birakataadh aadh karama(n) ||2||110||

The works of austerities etc.,2.110.

ਨਿਵਲ ਆਦਿ ਕਰਣੰ ॥

nival aadh karana(n) ||

The Karma like Neoli (cleansing of intestines) etc.,

ਸੁ ਨੀਲ ਆਦਿ ਬਰਣੰ ॥

s neel aadh barana(n) ||

Wearing of blue clothes etc.,

ਅਨੀਲ ਆਦਿ ਧਿਆਨੰ ॥

aneel aadh dhiaana(n) ||

Contemplation of Colourless etc.,

ਜਪਤ ਤਤ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥੩॥੧੧੧॥

japat tat pradhaana(n) ||3||111||

The Supreme Essence is the Remembrance of the Name.3.111.

ਅਮਿਤਕਾਦਿ ਭਗਤੰ ॥

amitakaadh bhagata(n) ||

O Lord! The types of Thy devotion are unlimited,

ਅਵਿਕਤਾਦਿ ਬ੍ਰਕਤੰ ॥

avikataadh brakata(n) ||

Thy affection is unmanifested.

ਪ੍ਰਛਸਤੁਵਾ ਪ੍ਰਜਾਪੰ ॥

prachhasatuvaa prajaapa(n) ||

Thou becomest apparent to the seeker

ਪ੍ਰਭਗਤਾ ਅਥਾਪੰ ॥੪॥੧੧੨॥

prabhagataa athaapa(n) ||4||112||

Thou art Unestablished by devotions.4.112.

ਸੁ ਭਗਤਾਦਿ ਕਰਣੰ ॥

s bhagataadh karana(n) ||

Thou art the doer of all the works of Thy devotees

ਅਜਗਤੁਆ ਪ੍ਰਹਰਣੰ ॥

ajagatuaa praharana(n) ||

Thou art the destroyer of the sinners.

ਬਿਰਕਤੁਆ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ॥

birakatuaa prakaasa(n) ||

Thou art the illuminator of detachment

ਅਵਿਗਤੁਆ ਪ੍ਰਣਾਸੰ ॥੫॥੧੧੩॥

avigatuaa pranaasa(n) ||5||113||

Thou art the destroyer of tyranny.5.113.

ਸਮਸਤੁਆ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥

samasatuaa pradhaana(n) ||

Thou art the Sumpreme Authority over all

ਧੁਜਸਤੁਆ ਧਰਾਨੰ ॥

dhujasatuaa dharaana(n) ||

Thou art the axle of the banner.

ਅਵਿਕਤੁਆ ਅਭੰਗੰ ॥

avikatuaa abha(n)ga(n) ||

Thou art ever Unassailable

ਇਕਸਤੁਆ ਅਨੰਗੰ ॥੬॥੧੧੪॥

eikasatuaa ana(n)ga(n) ||6||114||

Thou art the only one Formless Lord.6.114.

ਉਅਸਤੁਆ ਅਕਾਰੰ ॥

auasatuaa akaara(n) ||

Thou Thyself manifestest Thy Forms

ਕ੍ਰਿਪਸਤੁਆ ਕ੍ਰਿਪਾਰੰ ॥

kirapasatuaa kirapaara(n) ||

Thou art Merciful to the deserving.

ਖਿਤਸਤੁਆ ਅਖੰਡੰ ॥

khitasatuaa akha(n)dda(n) ||

Thou pervadest the earth indivisibly

ਗਤਸਤੁਆ ਅਗੰਡੰ ॥੭॥੧੧੫॥

gatasatuaa aga(n)dda(n) ||7||115||

Thou canst not be attached with anything.7.115.

ਘਰਸਤੁਆ ਘਰਾਨੰ ॥

gharasatuaa gharaana(n) ||

Thou art the superb Abode among abodes

ਙ੍ਰਿਅਸਤੁਆ ਙ੍ਰਿਹਾਲੰ ॥

n(g)riasatuaa n(g)irahaala(n) ||

Thou art the householder among householders.

ਚਿਤਸਤੁਆ ਅਤਾਪੰ ॥

chitasatuaa ataapa(n) ||

Thou art conscious Entity devoid of ailments

ਛਿਤਸਤੁਆ ਅਛਾਪੰ ॥੮॥੧੧੬॥

chhitasatuaa achhaapa(n) ||8||116||

Thou art there on the eath but hidden.8.116.

ਜਿਤਸਤੁਆ ਅਜਾਪੰ ॥

jitasatuaa ajaapa(n) ||

Thou art conqueror and without effect on muttering

ਝਿਕਸਤੁਆ ਅਝਾਪੰ ॥

jhikasatuaa ajhaapa(n) ||

Thou art Fearless and Invisible.

ਇਕਸਤੁਆ ਅਨੇਕੰ ॥

eikasatuaa aneka(n) ||

Thou art the Only One amongst many :

ਟੁਟਸਤੁਆ ਅਟੇਟੰ ॥੯॥੧੧੭॥

TuTasatuaa aTeTa(n) ||9||117||

Thou art ever indivisble.9.117

ਠਟਸਤੁਆ ਅਠਾਟੰ ॥

ThaTasatuaa aThaaTa(n) ||

Thou art beyond all ostentations

ਡਟਸਤੁਆ ਅਡਾਟੰ ॥

ddaTasatuaa addaaTa(n) ||

Thou art far away from all pressures.

ਢਟਸਤੁਆ ਅਢਾਪੰ ॥

ddaTasatuaa addaapa(n) ||

Thou canst not be vanquished by anyone

ਣਕਸਤੁਆ ਅਣਾਪੰ ॥੧੦॥੧੧੮॥

nakasatuaa anaapa(n) ||10||118||

Thy limits canst not be measured by anyone.10.118.

ਤਪਸਤੁਆ ਅਤਾਪੰ ॥

tapasatuaa ataapa(n) ||

Thou art beyond all ailments and agonies

ਥਪਸਤੁਆ ਅਥਾਪੰ ॥

thapasatuaa athaapa(n) ||

Thou canst not established.

ਦਲਸਤੁਆਦਿ ਦੋਖੰ ॥

dhalasatuaadh dhokha(n) ||

Thou art the masher of all blemishes from the beginning

ਨਹਿਸਤੁਆ ਅਨੋਖੰ ॥੧੧॥੧੧੯॥

nahisatuaa anokha(n) ||11||119||

There is none other so extraordinary as Thou.11.119.

ਅਪਕਤੁਆ ਅਪਾਨੰ ॥

apakatuaa apaana(n) ||

Thou art Most Holy

ਫਲਕਤੁਆ ਫਲਾਨੰ ॥

falakatuaa falaana(n) ||

Thou promptest the flourishing of the world.

ਬਦਕਤੁਆ ਬਿਸੇਖੰ ॥

badhakatuaa bisekha(n) ||

Distinctively Thou art Supporting

ਭਜਸਤੁਆ ਅਭੇਖੰ ॥੧੨॥੧੨੦॥

bhajasatuaa abhekha(n) ||12||120||

O guideless Lord! Thou art worshipped by all.12.120.

ਮਤਸਤੁਆ ਫਲਾਨੰ ॥

matasatuaa falaana(n) ||

Thou art the sap in flowers and fruits

ਹਰਿਕਤੁਆ ਹਿਰਦਾਨੰ ॥

harikatuaa hiradhaana(n) ||

Thou art the inspirer in the hearts.

ਅੜਕਤੁਆ ਅੜੰਗੰ ॥

aRakatuaa aRa(n)ga(n) ||

Thou art the one to resist among the resistant

ਤ੍ਰਿਕਸਤੁਆ ਤ੍ਰਿਭੰਗੰ ॥੧੩॥੧੨੧॥

tirakasatuaa tirabha(n)ga(n) ||13||121||

Thou art the destroyer of the three worlds (or modes).13.121.

ਰੰਗਸਤੁਆ ਅਰੰਗੰ ॥

ra(n)gasatuaa ara(n)ga(n) ||

Thou art the colour as well as devoid of colour

ਲਵਸਤੁਆ ਅਲੰਗੰ ॥

lavasatuaa ala(n)ga(n) ||

Thou art the beauty as well as the lover of beauty.

ਯਕਸਤੁਆ ਯਕਾਪੰ ॥

yakasatuaa yakaapa(n) ||

Thou art the Only One and ONLY ONE like Thyself

ਇਕਸਤੁਆ ਇਕਾਪੰ ॥੧੪॥੧੨੨॥

eikasatuaa ikaapa(n) ||14||122||

Thou art the Only One now and shall be the Only One in future.14.122.

ਵਦਿਸਤੁਆ ਵਰਦਾਨੰ ॥

vadhisatuaa varadhaana(n) ||

Thou art described as the Donor of boons

ਯਕਸਤੁਆ ਇਕਾਨੰ ॥

yakasatuaa ikaana(n) ||

Thou art the Only One, the Only One.

ਲਵਸਤੁਆ ਅਲੇਖੰ ॥

lavasatuaa alekha(n) ||

Thou art affectionate and accountless

ਰਰਿਸਤੁਆ ਅਰੇਖੰ ॥੧੫॥੧੨੩॥

rarisatuaa arekha(n) ||15||123||

Thou art depicted as markless.15.123.

ਤ੍ਰਿਅਸਤੁਆ ਤ੍ਰਿਭੰਗੇ ॥

triasatuaa tirabha(n)ge ||

Thou art in the three worlds and also the destroyer of three modes

ਹਰਿਸਤੁਆ ਹਰੰਗੇ ॥

harisatuaa hara(n)ge ||

O Lord! Thou art in every colour.

ਮਹਿਸਤੁਆ ਮਹੇਸੰ ॥

mahisatuaa mahesa(n) ||

Thou art the earth and also the Lord of the earth.

ਭਜਸਤੁਆ ਅਭੇਸੰ ॥੧੬॥੧੨੪॥

bhajasatuaa abhesa(n) ||16||124||

O Guiseless Lord! All adore Thee.16.124.

ਬਰਸਤੁਆ ਬਰਾਨੰ ॥

barasatuaa baraana(n) ||

Thou art the Suprb of the eminent ones.

ਪਲਸਤੁਆ ਫਲਾਨੰ ॥

palasatuaa falaana(n) ||

Thou art the Giver of reward in an instant.

ਨਰਸਤੁਆ ਨਰੇਸੰ ॥

narasatuaa naresa(n) ||

Thou art the Sovereign of men.

ਦਲਸਤੁਸਾ ਦਲੇਸੰ ॥੧੭॥੧੨੫॥

dhalasatusaa dhalesa(n) ||17||125||

Thou art the destroyer of the Masters of the armies.17.125.

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

paadhaRee chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

PAADHRAI STANZA BY THY GRACE

ਦਿਨ ਅਜਬ ਏਕ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ॥

dhin ajab ek aatamaa raam ||

ਅਨਭਉ ਸਰੂਪ ਅਨਹਦ ਅਕਾਮ ॥

anabhau saroop anahadh akaam ||

On a day the curious soul (asked): The infinite and Desire less Lord, the

Intuitive Entity.

ਅਨਛਿਜ ਤੇਜ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ॥

anachhij tej aajaan baahu ||

Of everlasting Glory and long-armed

ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੁ ॥੧॥੧੨੬॥

raajaan raaj saahaan saahu ||1||126||

The King of kings and Emperor of emperors.1.126.

ਉਚਰਿਓ ਆਤਮਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੰਗ ॥

auchario aatamaa paramaatamaa sa(n)g ||

The soul said to the Higher Soul

ਉਤਭੁਜ ਸਰੂਪ ਅਬਿਗਤ ਅਭੰਗ ॥

autabhuj saroop abigat abha(n)g ||

The Germinating Entity, Unmanifested and Invincible

ਇਹ ਕਉਨ ਆਹਿ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ॥

eeh kaun aaeh aatamaa saroop ||

ਜਿਹ ਅਮਿਤ ਤੇਜਿ ਅਤਿਭੁਤਿ ਬਿਭੂਤਿ ॥੨॥੧੨੭॥

jeh amit tej atibhut bibhoot ||2||127||

“What is this Soul Entity? Which hath indelible glory and which is of queer

substance.”2.127.

ਪਰਾਤਮਾ ਬਾਚ ॥

paraatamaa baach ||

The Higher Soul said:

ਯਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਆਹਿ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ॥

yeh braham aaeh aatamaa raam ||

“This Soul is itself Brahman

ਜਿਹ ਅਮਿਤ ਤੇਜਿ ਅਬਿਗਤ ਅਕਾਮ ॥

jeh amit tej abigat akaam ||

” Who is of Everlasting Glory and is Unmanisfested and Desireless.

ਜਿਹ ਭੇਦ ਭਰਮ ਨਹੀ ਕਰਮ ਕਾਲ ॥

jeh bhedh bharam nahee karam kaal ||

Who is indiscriminate, actionless and deathless

ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਸਰਬਾ ਦਿਆਲ ॥੩॥੧੨੮॥

jeh satr mitr sarabaa dhiaal ||3||128||

Who hath no enemy and friend and is Merciful towards all.3.1228.

ਡੋਬਿਯੋ ਨ ਡੁਬੈ ਸੋਖਿਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥

ddobiyo na ddubai sokhiyo na jai ||

It is neither drowned nor soaked

ਕਟਿਯੋ ਨ ਕਟੈ ਨ ਬਾਰਿਯੋ ਬਰਾਇ ॥

kaTiyo na kaTai na baariyo barai ||

It can neither be chopped nor burnt.

ਛਿਜੈ ਨ ਨੈਕ ਸਤ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤ ॥

chhijai na naik sat sasatr paat ||

It cannot be assailed by the blow of weapon

ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਜਾਤ ਪਾਤ ॥੪॥੧੨੯॥

jeh satr mitr nahee jaat paat ||4||129||

It hath neither an enemy nor a friend, neither caste not lineage.4.129.

ਸਤ੍ਰ ਸਹੰਸ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਘਾਇ ॥

satr saha(n)s sat sat praghai ||

ਛਿਜੈ ਨ ਨੈਕ ਖੰਡਿਓ ਨ ਜਾਇ ॥

chhijai na naik kha(n)ddio na jai ||

By the blow of thousands of enemies, It is neither wasted away nor fragmented.

ਨਹੀ ਜਰੈ ਨੈਕ ਪਾਵਕ ਮੰਝਾਰ ॥

nahee jarai naik paavak ma(n)jhaar ||

ਬੋਰੈ ਨ ਸਿੰਧ ਸੋਖੈ ਨ ਬ੍ਯਾਰ ॥੫॥੧੩੦॥

borai na si(n)dh sokhai na brayaar ||5||130||

It is not burnt even in the fire. It is neither drowned in the sea nor soaked by the air.5.130.

ਇਕ ਕਰਯੋ ਪ੍ਰਸਨ ਆਤਮਾ ਦੇਵ ॥

eik karayo prasan aatamaa dhev ||

ਅਨਭੰਗ ਰੂਪ ਅਨਿਭਉ ਅਭੇਵ ॥

anabha(n)g roop anibhau abhev ||

Then the Soul questioned the Lord thus : “O Lord! Thou art Invincible,

Intuitive and Indiscriminate Entity

ਯਹਿ ਚਤੁਰ ਵਰਗ ਸੰਸਾਰ ਦਾਨ ॥

yeh chatur varag sa(n)saar dhaan ||

"This world mentions four categories of Charities

ਕਿਹੁ ਚਤੁਰ ਵਰਗ ਕਿਜੈ ਵਖਿਆਨ ॥੬॥੧੩੧॥

kih chatur varag kijai vakhiaan ||6||131||

Which are these categories, tell me Graciously."6.131.

ਇਕ ਰਾਜੁ ਧਰਮ ਇਕ ਦਾਨ ਧਰਮ ॥

eik raaj dharam ik dhaan dharam ||

One is political discipline, one is ascetic's discipline

ਇਕ ਭੋਗ ਧਰਮ ਇਕ ਮੋਛ ਕਰਮ ॥

eik bhog dharam ik mochh karam ||

One is householder's discipline, one is ascetic's discipline.

ਇਕ ਚਤੁਰ ਵਰਗ ਸਭ ਜਗ ਭਣੰਤ ॥

eik chatur varag sabh jag bhana(n)t ||

All the world knows this one of four categories

ਸੇ ਆਤਮਾਹ ਪਰਾਤਮਾ ਪੁਛੰਤ ॥੭॥੧੩੨॥

se aatamaeh paraatamaa puchha(n)t ||7||132||

That Soul makes enquiries from the Lord.7.132.

ਇਕ ਰਾਜ ਧਰਮ ਇਕ ਧਰਮ ਦਾਨ ॥

eik raaj dharam ik dharam dhaan ||

One is political discipline and one is religious discipline

ਇਕ ਭੋਗ ਧਰਮ ਇਕ ਮੋਛਵਾਨ ॥

eik bhog dharam ik mochhavaan ||

One is householder's discipline, one is ascetic's discipline .

ਤੁਮ ਕਹੋ ਚਤ੍ਰ ਚਤ੍ਰੈ ਬਿਚਾਰ ॥

tum kaho chatr chatrai bichaar ||

Tell me Graciously Thy thoughts about all the four:

ਜੇ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਭਏ ਜੁਗ ਅਪਾਰ ॥੮॥੧੩੩॥

je tirakaal bhe jug apaar ||8||133||

And also tell me their originators in long ages in three epochs.8.133.

ਬਰਨੰਨ ਕਰੋ ਤੁਮ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦਾਨ ॥

barana(n)n karo tum piratham dhaan ||

Describe to me the first discipline

ਜਿਮ ਦਾਨ ਧਰਮ ਕਿੰਨੇ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ॥

jim dhaan dharam ki(n)ne nirapaan ||

How this religious discipline was observed by the kings.

ਸਤਿਜੁਗ ਕਰਮ ਸੁਰ ਦਾਨ ਦੰਤ ॥

satijug karam sur dhaan dha(n)t ||

In Satyuga charities were given by performing virtuous actions

ਭੂਮਾਦਿ ਦਾਨ ਕੀਨੇ ਅਕੰਥ ॥੯॥੧੩੪॥

bhoomaadh dhaan keene aka(n)th ||9||134||

Indescribable charities of lands etc , were given.9.134.

ਤ੍ਰੈ ਜੁਗ ਮਹੀਪ ਬਰਨੇ ਨ ਜਾਤ ॥

trai jug maheep barane na jaat ||

ਗਾਥਾ ਅਨੰਤ ਉਪਮਾ ਅਗਾਤ ॥

gaathaa ana(n)t upamaa agaat ||

It is difficult to describe the king of three ages, their story is endless and

the Praise indescribable.

ਜੋ ਕੀਏ ਜਗਤ ਮੈ ਜਗ ਧਰਮ ॥

jo ke'ee jagat mai jag dharam ||

ਬਰਨੇ ਨ ਜਾਹਿ ਤੇ ਅਮਿਤ ਕਰਮ ॥੧੦॥੧੩੫॥

barane na jaeh te amit karam ||10||135||

By performing sacrifices, the religious discipline unlimited action.10.135.

ਕਲਜੁਗ ਤੇ ਆਦਿ ਜੋ ਭਏ ਮਹੀਪ ॥

kalajug te aadh jo bhe maheep ||

ਇਹਿ ਭਰਥ ਖੰਡਿ ਮਹਿ ਜੰਬੁ ਦੀਪ ॥

eeh bharath kha(n)dd meh ja(n)boo dheep ||

The kings that reigned before Kaliyuga, in the Jambu Dvipa in the Bharat

Khand.

ਤ੍ਵ ਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਰਣੌਂ ਸੁ ਤ੍ਰੈਣ ॥

tavai bal prataap baranau su train ||

ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟ੍ਰ ਭੂ ਭਰਥ ਏਣ ॥੧੧॥੧੩੬॥

raajaa yudhisaTr bhoo bharath en ||11||136||

I describe them with Thy Strength and Glory, The king Yadhishtra was the unblemished Sustainer of the earth.11.136.

ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਜਿਹ ਚਤੁਰ ਖੰਡ ॥

kha(n)dde akha(n)dd jeh chatur kha(n)dd ||

ਕੈਰੌਂ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

kairau kurakhetr maare pracha(n)dd ||

He (Yadhishtra) broke the unbreakable ones in the four khands (regions),

He destroyed the Kauravas with great might in the war of Kurukshetra.

ਜਿਹ ਚਤੁਰ ਕੁੰਡ ਜਿਤਿਯੋ ਦੁਬਾਰ ॥

jeh chatur ku(n)dd jitiyo dhubaar ||

ਅਰਜਨ ਭੀਮਾਦਿ ਭ੍ਰਾਤਾ ਜੁਝਾਰ ॥੧੨॥੧੩੭॥

arajan bheemaadh bhraataa jujhaar ||12||137||

He conquered twice all the four directions. The mighty warriors like Arjuna and Bhim were his brothers.12.137.

ਅਰਜਨ ਪਠਿਯੋ ਉਤਰ ਦਿਸਾਨ ॥

arajan paThiyo utar dhisaan ||

ਭੀਮਹਿ ਕਰਾਇ ਪੂਰਬ ਪਯਾਨ ॥

bheemeh karai poorab payaan ||

He sent Arjuna toward the North for conquest, Bhim went for conquest to

the east.

ਸਹਿਦੇਵ ਪਠਿਯੋ ਦਛਣ ਸੁਦੇਸ ॥

sahidhev paThiyo dhachhan sudhes ||

ਨੁਕਲਹਿ ਪਠਾਇ ਪਛਮ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥੧੩॥੧੩੮॥

nukaleh paThai pachham praves ||13||138||

Sahdev was sent to the country in the South, Nakul was sent to the West.13.138.

ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਖੰਡਿਯੋ ਖਤ੍ਰਾਣ ॥

ma(n)dde maheep kha(n)ddiyo khatraan ||

ਜਿਤੇ ਅਜੀਤ ਮੰਡੇ ਮਹਾਨ ॥

jite ajeet ma(n)dde mahaan ||

The Kshatriya kings were mashed and destroyed. In the Great war the

unconquerable were conquered.

ਖੰਡਿਯੋ ਸੁ ਉਤ੍ਰ ਖੁਰਾਸਾਨ ਦੇਸ ॥

kha(n)ddiyo su utr khuraasaan dhes ||

ਦਛਨ ਪੂਰਬ ਜੀਤੇ ਨਰੇਸ ॥੧੪॥੧੩੯॥

dhachhan poorab jeete nares ||14||139||

The Khorasan country in the North was destroyed, The kings of the South and East were conquered.14.139.

ਖਗ ਖੰਡ ਖੰਡ ਜੀਤੇ ਮਹੀਪ ॥

khag kha(n)dd kha(n)dd jeete maheep ||

ਬਜਿਯੋ ਨਿਸਾਨ ਇਹ ਜੰਬੂਦੀਪ ॥

bajiyo nisaan ieh ja(n)boodheep ||

The kings of all the regions were defeated with the might of sword. In this

Jambu Dvipa the trumpet (of Yudhishtra sounded.

ਇਕ ਠਉਰ ਕੀਏ ਸਬ ਦੇਸ ਰਾਉ ॥

eik Thaur ke'ee sab dhes raau ||

ਮਖ ਰਾਜਸੂਅ ਕੋ ਕੀਓ ਚਾਉ ॥੧੫॥੧੪੦॥

makh raajasooa ko keeo chaau ||15||140||

He gathered together the kings of various countries at one place. He expressed his wish for th performance of Rajsu sacrifice.15.140.

ਸਬ ਦੇਸ ਦੇਸ ਪਠੇ ਸੁ ਪਤ੍ਰ ॥

sab dhes dhes paThe su patr ||

ਜਿਤ ਜਿਤ ਗੁਨਾਢ ਕੀਏ ਇਕਤ੍ਰ ॥

jit jit gunaadd ke'ee ikatr ||

He sent letters to all countries. All the qualified Brahmins were gathered

together.

ਮਖ ਰਾਜਸੂਅ ਕੋ ਕੀਯੋ ਅਰੰਭ ॥

makh raajasooa ko keeyo ara(n)bh ||

ਨ੍ਰਿਪ ਬਹੁਤ ਬੁਲਾਇ ਜਿਤੇ ਅਸੰਭ ॥੧੬॥੧੪੧॥

nirap bahut bulai jite asa(n)bh ||16||141||

The performance of Rajsu sacrifice was started. Many of the conquered

kings were called.16.141.

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਬੁਲਾਇ ਰਿਤਜ ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬੁਲਾਇ ॥

koT koT bulai ritaj koT braham bulai ||

Million of ritual-conscious Brahmins were called.

ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਬਨਾਇ ਬਿੰਜਨ ਭੋਗੀਅਹਿ ਬਹੁ ਭਾਇ ॥

koT koT banai bi(n)jan bhoge'eeh bahu bhai ||

Million of different foods were prepared which were enjoyed with relish.

ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਸਮਗ੍ਰਕਾ ਕਹੂੰ ਲਾਗ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥

jatr tatr samagrakaa kahoo(n) laag hai niraparai ||

Many chief Sovereigns were busy in collecting required materials.

ਰਾਜਸੂਇ ਕਰਹਿ ਲਗੇ ਸਭ ਧਰਮ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਇ ॥੧॥੧੪੨॥

raajasooi kareh lage sabh dharam ko chit chai ||1||142||

Thus, the Rajsu sacrifice began to be performed with religious zeal.1.142.

ਏਕ ਏਕ ਸੁਵਰਨ ਕੋ ਦਿਜ ਏਕ ਦੀਜੈ ਭਾਰ ॥

ek ek suvaran ko dhij ek dheejai bhaar ||

The orders were given for giving one load of gold to each Brahmin.

ਏਕ ਸਉ ਗਜ ਏਕ ਸਉ ਰਥਿ ਦੁਇ ਸਹੰਸ੍ਰ ਤੁਖਾਰ ॥

ek sau gaj ek sau rath dhui saha(n)sr tukhaar ||

One hundred elephants, one hundred chariots and two thousand horses

ਸਹੰਸ ਚਤੁਰ ਸੁਵਰਨ ਸਿੰਗੀ ਮਹਿਖ ਦਾਨ ਅਪਾਰ ॥

saha(n)s chatur suvaran si(n)gee mahikh dhaan apaar ||

And also four thousand cow with gilded horns and innumerable buffalos in

charity

ਏਕ ਏਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਉਤਾਰ ॥੨॥੧੪੩॥

ek ekeh dheejeeaai sun raaj raaj aautaar ||2||143||

Listen O Chief of the Kings, give these gifts to each Brahmin.2.143.

ਸੁਵਰਨ ਦਾਨ ਸੁ ਦਾਨ ਰੁਕਮ ਦਾਨ ਸੁ ਤਾਬ੍ਰ ਦਾਨ ਅਨੰਤ ॥

suvaran dhaan su dhaan rukam dhaan su taabr dhaan ana(n)t ||

Innumerable articles like gold, silver and copper were given in charity.

ਅੰਨ ਦਾਨ ਅਨੰਤ ਦੀਜਤ ਦੇਖ ਦੀਨ ਦੁਰੰਤ ॥

a(n)n dhaan ana(n)t dheejat dhekh dheen dhura(n)t ||

Innumerable alms of grain were given to many gathered poor people.

ਬਸਤ੍ਰ ਦਾਨ ਪਟੰਬ੍ਰ ਦਾਨ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਦਾਨ ਦਿਜੰਤ ॥

basatr dhaan paTa(n)br dhaan su sasatr dhaan dhija(n)t ||

Other items given in charity were the common clothes, silken clothes and

weapons.

ਭੂਪ ਭਿਛਕ ਹੁਇ ਗਏ ਸਬ ਦੇਸ ਦੇਸ ਦੁਰੰਤ ॥੩॥੧੪੪॥

bhoop bhichhak hui ge sab dhes dhes dhura(n)t ||3||144||

The beggars from many countries became well-off.3.144.

ਚਤ੍ਰ ਕੋਸ ਬਨਾਹਿ ਕੁੰਡਕ ਸਹਸ੍ਰ ਲਾਇ ਪਰਨਾਰ ॥

chatr kos banaeh ku(n)ddak sahasr lai paranaar ||

The fire-altar extended upto four kos and had one thousand drains.

ਸਹੰਸ੍ਰ ਹੋਮ ਕਰੈ ਲਗੈ ਦਿਜ ਬੇਦ ਬਿਆਸ ਅਉਤਾਰ ॥

saha(n)sr hom karai lagai dhij bedh biaas aautaar ||

One thousand Brahmins, considered incarnations of Ved Vyas, began the performance of sacrifice.

ਹਸਤ ਸੁੰਡ ਪ੍ਰਮਾਨ ਘ੍ਰਿਤ ਕੀ ਪਰਤ ਧਾਰ ਅਪਾਰ ॥

hasat su(n)dd pramaan ghirat kee parat dhaar apaar ||

The continuous current of clarified butter of the size of elephant’s trunk fell

in the pit.

ਹੋਤ ਭਸਮ ਅਨੇਕ ਬਿੰਜਨ ਲਪਟ ਝਪਟ ਕਰਾਲ ॥੪॥੧੪੫॥

hot bhasam anek bi(n)jan lapaT jhapaT karaal ||4||145||

Many materials were reduced to ashes by the dreadful flame.4.145.

ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੀ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੋ ਲੈ ਬਾਰ ॥

mritakaa sabh teerath kee sabh teerath ko lai baar ||

The earth and water of all the pilgrim-stations was broutht.

ਕਾਸਟਕਾ ਸਭ ਦੇਸ ਕੀ ਸਭ ਦੇਸ ਕੀ ਜਿਉਨਾਰ ॥

kaasaTakaa sabh dhes kee sabh dhes kee jiaunaar ||

Also the fuel-wood and food-materials from all countries

ਭਾਤ ਭਾਤਨ ਕੇ ਮਹਾ ਰਸ ਹੋਮੀਐ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ॥

bhaat bhaatan ke mahaa ras homeeaai teh maeh ||

Various kids of tasteful foods were burnt in the alftar.

ਦੇਖ ਚਕ੍ਰਤ ਰਹੈ ਦਿਜੰਬਰ ਰੀਝ ਹੀ ਨਰ ਨਾਹ ॥੫॥੧੪੬॥

dhekh chakrat rahai dhija(n)bar reejh hee nar naeh ||5||146||

Seeing which the superb Brahmins were astonished and the kings

pleased.5.146.

ਭਾਤ ਭਾਤ ਅਨੇਕ ਬਿਜੰਨ ਹੋਮੀਐ ਤਿਹ ਆਨ ॥

bhaat bhaat anek bija(n)n homeeaai teh aan ||

Many and various types of foods were burnt in the altar.

ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪੜੈ ਚਤ੍ਰ ਸਭ ਬਿਪ ਬਯਾਸ ਸਮਾਨ ॥

chatur bedh paRai chatr sabh bip bayaas samaan ||

On all the four sides the learned Brahmins were reciting the four Vedas, like Vyas.

ਭਾਤ ਭਾਤ ਅਨੇਕ ਭੂਪਤ ਦੇਤ ਦਾਨ ਅਨੰਤ ॥

bhaat bhaat anek bhoopat dhet dhaan ana(n)t ||

Many kings were giving innumerable types of gifts in charity.

ਭੂਮ ਭੂਰ ਉਠੀ ਜਯਤ ਧੁਨ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਦੁਰੰਤ ॥੬॥੧੪੭॥

bhoom bhoor uThee jayat dhun jatr tatr dhura(n)t ||6||147||

Here, there and everywhere on the earth infinite strain of victory was sounded.6.147.

ਜੀਤ ਜੀਤ ਮਵਾਸ ਆਸਨ ਅਰਬ ਖਰਬ ਛਿਨਾਇ ॥

jeet jeet mavaas aasan arab kharab chhinai ||

Counquering the rebel kings and seizing the unaccountable wealth and

precious things

ਆਨਿ ਆਨਿ ਦੀਏ ਦਿਜਾਨਨ ਜਗ ਮੈ ਕੁਰ ਰਾਇ ॥

aan aan dhe'ee dhijaanan jag mai kur rai ||

(Yusdhishtra) the king of Kuru country brought that wealth and distributed among the Brahmins.

ਭਾਤ ਭਾਤ ਅਨੇਕ ਧੂਪ ਸੁ ਧੂਪੀਐ ਤਿਹ ਆਨ ॥

bhaat bhaat anek dhoop su dhoopeeaai teh aan ||

Many types of fragrant materials were ignited there.

ਭਾਤ ਭਾਤ ਉਠੀ ਜਯ ਧੁਨਿ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਦਿਸਾਨ ॥੭॥੧੪੮॥

bhaat bhaat uThee jay dhun jatr tatr dhisaan ||7||148||

Here, there and everywhere in all directions many types of the strains of victory were sounded.7.148.

ਜਰਾਸੰਧਹ ਮਾਰ ਕੈ ਪੁਨਿ ਕੈਰਵਾ ਹਥਿ ਪਾਇ ॥

jaraasa(n)dheh maar kai pun kairavaa hath pai ||

After slaying Jarasandh and then conquering the Kauravas,

ਰਾਜਸੂਇ ਕੀਓ ਬਡੋ ਮਖਿ ਕਿਸਨ ਕੇ ਮਤਿ ਭਾਇ ॥

raajasooi keeo baddo makh kisan ke mat bhai ||

Yudhishtra performed the great Rajsu sacrifice in consultation with

Krishna.

ਰਾਜਸੂਇ ਸੁ ਕੈ ਕਿਤੇ ਦਿਨ ਜੀਤ ਸਤ੍ਰ ਅਨੰਤ ॥

raajasooi su kai kite dhin jeet satr ana(n)t ||

Conquering innumerable enemies, for many days, he performed the Rajsu sacrifice.

ਬਾਜਮੇਧ ਅਰੰਭ ਕੀਨੋ ਬੇਦ ਬ੍ਯਾਸ ਮਤੰਤ ॥੮॥੧੪੯॥

baajamedh ara(n)bh keeno bedh bayaas mata(n)t ||8||149||

Then, with the advice of Ved Vyas, he began the performance of horse-

sacrifice.8.149.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਗ ਸਮਾਪਤਿਹ ॥

piratham jag samaapateh ||

Here ends the First Sacrifice.

ਸ੍ਰੀ ਬਰਣ ਬਧਹ ॥

sree baran badheh ||

The Slaying of Sri Baran:

ਚੰਦ੍ਰ ਬਰਣੇ ਸੁਕਰਨਿ ਸਿਯਾਮ ਸੁਵਰਨ ਪੂਛ ਸਮਾਨ ॥

cha(n)dhr barane sukaran siyaam suvaran poochh samaan ||

(The Sacrificial horse) is of white colour, black ears having golden tail

ਰਤਨ ਤੁੰਗ ਉਤੰਗ ਬਾਜਤ ਉਚ ਸ੍ਰਵਾਹ ਸਮਾਨ ॥

ratan tu(n)g uta(n)g baajat uch sravaeh samaan ||

With eyes high and wide and lofty neck like Unhchyishravas

ਨਿਰਤ ਕਰਤ ਚਲੈ ਧਰਾ ਪਰਿ ਕਾਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭਾਇ ॥

nirat karat chalai dharaa par kaam roop prabhai ||

He walks on the earth with dancing pose, glorious in beauty like Cupid.

ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਛਕੈ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝਿ ਇਉ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥੯॥੧੫੦॥

dhekh dhekh chhakai sabhai nirap reejh iau niraparai ||9||150||

On seeing him all the kings are pleased and also (Yudhishtra) the king of king.9.150.

ਬੀਣ ਬੇਣ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਾਜਤ ਬਾਸੁਰੀ ਸੁਰਨਾਇ ॥

been ben miradha(n)g baajat baasuree suranai ||

Vina, Ven Mridang, Bansuri and Bheri are being played.

ਮੁਰਜ ਤੂਰ ਮੁਚੰਗ ਮੰਦਲ ਚੰਗ ਬੰਗ ਸਨਾਇ ॥

muraj toor mucha(n)g ma(n)dhal cha(n)g ba(n)g sanai ||

Innumerable Muj, Toor, Murchang, Mandal, Changbeg and sarnaaee

ਢੋਲ ਢੋਲਕ ਖੰਜਕਾ ਡਫ ਝਾਝ ਕੋਟ ਬਜੰਤ ॥

ddol ddolak kha(n)jakaa ddaf jhaajh koT baja(n)t ||

Dhol, Dholak, Khanjari, Daph and Jhaanjh are also being played.

ਜੰਗ ਘੁੰਘਰੂ ਟਲਕਾ ਉਪਜੰਤ ਰਾਗ ਅਨੰਤ ॥੧੦॥੧੫੧॥

ja(n)g ghu(n)gharoo Talakaa upaja(n)t raag ana(n)t ||10||151||

Big bell and small bells resound and innumerable modes of music are

created.10.151.

ਅਮਿਤ ਸਬਦ ਬਜੰਤ੍ਰ ਭੇਰਿ ਹਰੰਤ ਬਾਜ ਅਪਾਰ ॥

amit sabadh baja(n)tr bher hara(n)t baaj apaar ||

Kettledrums when played produce unlimited sound and innumerable horses neigh.

ਜਾਤ ਜਉਨ ਦਿਸਾਨ ਕੇ ਪਛ ਲਾਗ ਹੀ ਸਿਰਦਾਰ ॥

jaat jaun dhisaan ke pachh laag hee siradhaar ||

Wherever the horse named Sri Barn goes, the army chiefs follow him.

ਜਉਨ ਬਾਧ ਤੁਰੰਗ ਜੁਝਤ ਜੀਤੀਐ ਕਰਿ ਜੁਧ ॥

jaun baadh tura(n)g joojhat jeeteeaai kar judh ||

Whosoever chains the horse, they fight with him and conquer him.

ਆਨ ਜੌਨ ਮਿਲੈ ਬਚੈ ਨਹਿ ਮਾਰੀਐ ਕਰਿ ਕ੍ਰੁਧ ॥੧੧॥੧੫੨॥

aan jauan milai bachai neh maareeaai kar krudh ||11||152||

He who receives them, he is saved, otherwise one who confronts, is

violently killed.11.152.

ਹੈਯ ਫੇਰ ਚਾਰ ਦਿਸਾਨ ਮੈ ਸਭ ਜੀਤ ਕੈ ਛਿਤਪਾਲ ॥

haiy fer chaar dhisaan mai sabh jeet kai chhitapaal ||

All the king were conquered by sending the horse in all the four directions.

ਬਾਜਮੇਧ ਕਰਿਯੋ ਸਪੂਰਨ ਅਮਿਤ ਜਗ ਰਿਸਾਲ ॥

baajamedh kariyo sapooran amit jag risaal ||

The horse-sacrifice was thus completed, it is very great and marvelous in the world.

ਭਾਤ ਭਾਤ ਅਨੇਕ ਦਾਨ ਸੁ ਦੀਜੀਅਹਿ ਦਿਜਰਾਜ ॥

bhaat bhaat anek dhaan su dheeje'eeh dhijaraaj ||

Various types of materials were given to the Brahmins in charity.

ਭਾਤ ਭਾਤ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਬਾਜਿਯੋ ਗਜਰਾਜ ॥੧੨॥੧੫੩॥

bhaat bhaat paTa(n)baraadhik baajiyo gajaraaj ||12||153||

Also many types of silken clothes, horses and great elephant.12.153.

ਅਨੇਕ ਦਾਨ ਦੀਏ ਦਿਜਾਨਨ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਅਪਾਰ ॥

anek dhaan dhe'ee dhijaanan amit dharab apaar ||

Many gifts and unaccountable wealth was given in charity to innumerable

Brahmins.

ਹੀਰ ਚੀਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿ ਸੁਵਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਭਾਰ ॥

heer cheer paTa(n)baraadh suvaran ke bahu bhaar ||

Including diamonds, common clothes, silken clothes and many loads of gold.

ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਤ੍ਰਸੇ ਸਬੈ ਥਰਹਰਿਓ ਸੁਨਿ ਗਿਰਰਾਇ ॥

dhusaT pusaT trase sabai tharahario sun girarai ||

All the great enemies were horrified and even Sumeru, the king of mountain trembled on listening the details of charity.

ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਨ ਦੈ ਦ੍ਵਿਜੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਟ ਬਾਟ ਲੁਟਾਇ ॥੧੩॥੧੫੪॥

kaaT kaaT na dhai dhaviaijai nirap baaT baaT luTai ||13||154||

Fearing that the Chief Sovereign may not cut him into bits and then distribute the bits.13.154.

ਫੇਰ ਕੈ ਸਭ ਦੇਸ ਮੈ ਹਯ ਮਾਰਿਓ ਮਖ ਜਾਇ ॥

fer kai sabh dhes mai hay maario makh jai ||

Moving it throughout the country, the horse was ultimately killed in the

sacrificial place

ਕਾਟਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬੈ ਪਲ ਕੈ ਕਰੈ ਚਤੁ ਭਾਇ ॥

kaaT kai teh ko tabai pal kai karai chat bhai ||

Then it was cut into four pieces (parts).

ਏਕ ਬਿਪ੍ਰਨ ਏਕ ਛਤ੍ਰਨ ਏਕ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਦੀਨ ॥

ek bipran ek chhatran ek isatiran dheen ||

One part was given to the Brahmins, one to Kshatriyas and one to women.

ਚਤ੍ਰ ਅੰਸ ਬਚਿਯੋ ਜੁ ਤਾ ਤੇ ਹੋਮ ਮੈ ਵਹਿ ਕੀਨ ॥੧੪॥੧੫੫॥

chatr a(n)s bachiyo ju taa te hom mai veh keen ||14||155||

The remaining fourth part was burnt in the fire-altar.14.155.

ਪੰਚ ਸੈ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੁ ਰਾਜ ਕੈ ਇਹ ਦੀਪ ॥

pa(n)ch sai barakh pramaan su raaj kai ieh dheep ||

After ruling this Dvipa for five hundred years.

ਅੰਤ ਜਾਇ ਗਿਰੇ ਰਸਾਤਲ ਪੰਡ ਪੁਤ੍ਰ ਮਹੀਪ ॥

a(n)t jai gire rasaatal pa(n)dd putr maheep ||

These sons of king Pandu ultimately fell in the himalayas (neither-world).

ਭੂਮ ਭਰਤ ਭਏ ਪਰੀਛਤ ਪਰਮ ਰੂਪ ਮਹਾਨ ॥

bhoom bharat bhe pareechhat param roop mahaan ||

After them Parikshat, who was most beautiful and mighty, (their grandson, the son of Abhimanya) became the king of Bharat.

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਉਦਾਰ ਦਾਨ ਅਛਿਜ ਤੇਜ ਨਿਧਾਨ ॥੧੫॥੧੫੬॥

amit roop udhaar dhaan achhij tej nidhaan ||15||156||

He was man of boundless charm, a generous donor and a treasure of invincible glory.15.156.

ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਪੋਥੀ ਦੁਤੀਆ ਜਗ ਸਮਾਪਤੰ ॥

sree giaan prabodh pothee dhuteeaa jag samaapata(n) ||

This is the end of the Second Sacrifice in the book entitled SRI GYAN

PRABODH.

ਅਥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ath raajaa preechhat ko raaj kathana(n) ||

Here begins the Description of the Rule of the King Parikshat :

ਰੁਆਲ ਛੰਦ ॥

ruaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਏਕ ਦਿਵਸ ਪਰੀਛਤਹਿ ਮਿਲਿ ਕੀਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮਹਾਨ ॥

ek dhivas pareechhateh mil keeyo ma(n)tr mahaan ||

One day the King Parikshat consulted his ministers

ਗਜਾਮੇਧ ਸੁ ਜਗ ਕੋ ਕਿਉ ਕੀਜੀਐ ਸਵਧਾਨ ॥

gajaamedh su jag ko kiau keejeeaai savadhaan ||

As to how the elephant sacrifice be performed methodically?

ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਓ ਬਿਚਾਰ ॥

bol bol su mitr ma(n)tran ma(n)tr keeo bichaar ||

The friends and the ministers who spoke gave the idea

ਸੇਤ ਦੰਤ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ਬਹੁ ਜੁਗਤ ਸੌ ਅਬਿਚਾਰ ॥੧॥੧੫੭॥

set dha(n)t ma(n)gai kai bahu jugat sau abichaar ||1||157||

That abandoning all other thoughts, the elephant of white teeth be sent for.1.157.

ਜਗ ਮੰਡਲ ਕੋ ਰਚਿਯੋ ਤਹਿ ਕੋਟ ਅਸਟ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

jag ma(n)ddal ko rachiyo teh koT asaT pramaan ||

The sacrificial altar was constructed within eight kos

ਅਸਟ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ਰਿਤੁਜੁ ਅਸਟ ਲਛ ਦਿਜਾਨ ॥

asaT saha(n)sr bulai rituj asaT lachh dhijaan ||

Eight thousand ritual-performing and eight lakh other Brahmins

ਭਾਤ ਭਾਤ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਹਾ ਅਸਟ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪ੍ਰਨਾਰ ॥

bhaat bhaat banai kai tahaa asaT saha(n)sr pranaar ||

Eight thousand drain of various types were prepared.

ਹਸਤ ਸੁੰਡ ਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾ ਮਹਿ ਹੋਮੀਐ ਘ੍ਰਿਤ ਧਾਰ ॥੨॥੧੫੮॥

hasat su(n)dd pramaan taa meh homeeaai ghirat dhaar ||2||158||

Through which the continuous current of the clarified butter of the size of

the elephant-trunk flowed.2.158.

ਦੇਸ ਦੇਸ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਤ ਭਾਤ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥

dhes dhes bulai kai bahu bhaat bhaat nirapaal ||

Various types of kings from various countries were called.

ਭਾਤ ਭਾਤਨ ਕੇ ਦੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਮਾਨ ਰਸਾਲ ॥

bhaat bhaatan ke dhe'ee bahu dhaan maan rasaal ||

They were given many gifts of various types with honour,

ਹੀਰ ਚੀਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਬਾਜ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥

heer cheer paTa(n)baraadhik baaj aau gajaraaj ||

Including diamonds, silken clothers etc., horses and big elephants.

ਸਾਜ ਸਾਜ ਸਬੈ ਦੀਏ ਬਹੁ ਰਾਜ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ॥੩॥੧੫੯॥

saaj saaj sabai dhe'ee bahu raaj kau niraparaaj ||3||159||

The great Sovereign gave all the things highly decorated to the

kings.3.159.

ਐਸਿ ਭਾਤਿ ਕੀਓ ਤਹਾ ਬਹੁ ਬਰਖ ਲਉ ਤਿਹ ਰਾਜ ॥

aais bhaat keeo tahaa bahu barakh lau teh raaj ||

In this way he ruled there for many years.

ਕਰਨ ਦੇਵ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਅਰ ਜੀਤ ਕੈ ਬਹੁ ਸਾਜ ॥

karan dhev pramaan lau ar jeet kai bahu saaj ||

Many eminent enemies like the king Karan were conquered alongwith many of their precious belongings.

ਏਕ ਦਿਵਸ ਚੜਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਸੈਲ ਕਾਜ ਅਖੇਟ ॥

ek dhivas chaRio nirap bar sail kaaj akheT ||

On one day the king went on a merry-making trip and hunting.

ਦੇਖ ਮ੍ਰਿਗ ਭਇਓ ਤਹਾ ਮੁਨਰਾਜ ਸਿਉ ਭਈ ਭੇਟ ॥੪॥੧੬੦॥

dhekh mirag bhio tahaa munaraaj siau bhiee bheT ||4||160||

He saw and pursued a deer and met a great sage.4.160.

ਪੈਡ ਯਾਹਿ ਗਯੋ ਨਹੀ ਮ੍ਰਿਗ ਰੇ ਰਖੀਸਰ ਬੋਲ ॥

paidd yaeh gayo nahee mirag re rakheesar bol ||

(He said to the sage) “O great sage! Please speak, did the deer go this way

?”

ਉਤ੍ਰ ਭੂਪਹਿ ਨ ਦੀਓ ਮੁਨਿ ਆਖਿ ਭੀ ਇਕ ਖੋਲ ॥

autr bhoopeh na dheeo mun aakh bhee ik khol ||

The sage did not open his eye nor gave any answer to the king,

ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜਿਹ ਅਗ੍ਰ ਤਾਹ ਉਠਾਇ ॥

mritak sarap nihaar kai jeh agr taeh uThai ||

Seeing a dead snake, (the king) raised it with the tip of his bow

ਤਉਨ ਕੇ ਗਰ ਡਾਰ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥੫॥੧੬੧॥

taun ke gar ddaar kai nirap jaat bhayo niraparai ||5||161||

Put it around the neck of the sage then the Great Sovereign went away.5.161.

ਆਖ ਉਘਾਰ ਲਖੈ ਕਹਾ ਮੁਨ ਸਰਪ ਦੇਖ ਡਰਾਨ ॥

aakh ughaar lakhai kahaa mun sarap dhekh ddaraan ||

What did the sage see on opening his eyes? He was frightened to see the snake (around his neck).

ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਤ ਭਯੋ ਤਹਾ ਦਿਜ ਰਕਤ ਨੇਤ੍ਰ ਚੁਚਾਨ ॥

krodh karat bhayo tahaa dhij rakat netr chuchaan ||

There he became very angry and the blood oozed out form the eyes of the

Brahmin.

ਜਉਨ ਮੋ ਗਰਿ ਡਾਰਿ ਗਿਓ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਹੈ ਅਹਿਰਾਇ ॥

jaun mo gar ddaar gio teh kaaT hai ahirai ||

(He said:) "He, who hath put this snake around my neck, he will be bitten by the king of snakes

ਸਪਤ ਦਿਵਸਨ ਮੈ ਮਰੈ ਯਹਿ ਸਤਿ ਸ੍ਰਾਪ ਸਦਾਇ ॥੬॥੧੬੨॥

sapat dhivasan mai marai yeh sat sraap sadhai ||6||162||

"He will die within seven days. This curse of mine will ever be rure."6.162.

ਸ੍ਰਾਪ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਡਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਦ੍ਰ ਏਕ ਉਸਾਰ ॥

sraap ko sun kai ddariyo nirap ma(n)dhr ek usaar ||

Coming to know about the curse, the king was frightened. He got and Abode constructed.

ਮਧਿ ਗੰਗ ਰਚਿਯੋ ਧਉਲਹਰਿ ਛੁਇ ਸਕੈ ਨ ਬਿਆਰ ॥

madh ga(n)g rachiyo dhaulahar chhui sakai na biaar ||

That palace was constructed within the Ganges, which could not even be

touched by air

ਸਰਪ ਕੀ ਤਹ ਗੰਮਤਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਹੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥

sarap kee teh ga(n)mataa ko kaaT hai teh jai ||

How could the snake reach there and bite the king?

ਕਾਲ ਪਾਇ ਕਟਯੋ ਤਬੈ ਤਹਿ ਆਨ ਕੈ ਅਹਿਰਾਇ ॥੭॥੧੬੩॥

kaal pai kaTayo tabai teh aan kai ahirai ||7||163||

But within the due time, the king snakes came there and bit (the king).7.163.

ਸਾਠ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਦੁਇ ਮਾਸ ਯੌ ਦਿਨ ਚਾਰ ॥

saaTh barakh pramaan lau dhui maas yau dhin chaar ||

(The king Parikshat) ruled for sixty years, two months and four days.

ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਰਲੀ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕੀ ਕਰਤਾਰ ॥

jot jot bikhai ralee nirap raaj kee karataar ||

Then the light of the soul of the king Parikshat merged in the light of the

Creator.

ਭੂਮ ਭਰਥ ਭਏ ਤਬੈ ਜਨਮੇਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥

bhoom bharath bhe tabai janamej raaj mahaan ||

Then the great king Janmeja become the Sustainer of the earth.

ਸੂਰਬੀਰ ਹਠੀ ਤਪੀ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥੮॥੧੬੪॥

soorabeer haThee tapee dhas chaar chaar nidhaan ||8||164||

He was a great hero, headstrong, ascetic and adept in eighteen learinings.8.164.

ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਸਮਾਪਤੰ ਭਏ ਰਾਜਾ ਜਨਮੇਜਾ ਰਾਜ ਪਾਵਤ ਭਏ ॥

eit raajaa preechhat samaapata(n) bhe raajaa janamejaa raaj paavat bhe ||

The end of the Episode of King Parikshat.The Rule of King Janmeja begins

:

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਰਾਜ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪਾਇ ਕੈ ਜਨਮੇਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥

raaj ko gireh pai kai janamej raaj mahaan ||

Born in the house of a king, the great king Jammeja

ਸੂਰਬੀਰ ਹਠੀ ਤਪੀ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥

soorabeer haThee tapee dhas chaar chaar nidhaan ||

Was a great hero, headstrong, ascetic and adept in eighteen learnings.

ਪਿਤਰ ਕੇ ਬਧ ਕੋਪ ਤੇ ਸਬ ਬਿਪ੍ਰ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥

pitar ke badh kop te sab bipr leen bulai ||

Being enraged at the death of his father, he called all the Brahmins

ਸਰਪ ਮੇਧ ਕਰਿਯੋ ਲਗੇ ਮਖ ਧਰਮ ਕੇ ਚਿਤ ਚਾਇ ॥੧॥੧੬੫॥

sarap medh kariyo lage makh dharam ke chit chai ||1||165||

And engaged himself in the performance of the snake-sacrifice in the zest

of his mind for Dharma.1.165.

ਏਕ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਮਖ ਕੁੰਡ ਕੀਨ ਬਨਾਇ ॥

ek kos pramaan lau makh ku(n)dd keen banai ||

The sacrificial pit was constructed within one kos.

ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤ ਕਰਨੈ ਲਗੇ ਤਹਿ ਹੋਮ ਬਿਪ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥

ma(n)tr sakat karanai lage teh hom bipr banai ||

After preparing the fire-altar, the Brahmins began to recite mantras methodically.

ਆਨ ਆਨ ਗਿਰੈ ਲਗੇ ਤਹਿ ਸਰਪ ਕੋਟ ਅਪਾਰ ॥

aan aan girai lage teh sarap koT apaar ||

Millions and innumerable serpents came to fall there in the fire.

ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਠੀ ਜੈਤ ਧੁਨ ਭੂਮ ਭੂਰ ਉਦਾਰ ॥੨॥੧੬੬॥

jatr tatr uThee jait dhun bhoom bhoor udhaar ||2||166||

Here, there and everywhere resounded the strain of victory of the pious king.2.166.

ਹਸਤ ਏਕ ਦੂ ਹਸਤ ਤੀਨ ਚਉ ਹਸਤ ਪੰਚ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

hasat ek dhoo hasat teen chau hasat pa(n)ch pramaan ||

The snakes measuring one arm’s length, two arms’ length, and there, four

and five arms’ length

ਬੀਸ ਹਾਥ ਇਕੀਸ ਹਾਥ ਪਚੀਸ ਹਾਥ ਸਮਾਨ ॥

bees haath ikees haath pachees haath samaan ||

Twenty arms’ length, twenty one arms length and twenty-five length

ਤੀਸ ਹਾਥ ਬਤੀਸ ਹਾਥ ਛਤੀਸ ਹਾਥ ਗਿਰਾਹਿ ॥

tees haath batees haath chhatees haath giraeh ||

Thirty arms’ length, thirty-two arms’ length and thirty-six arms’ length fell

ਆਨ ਆਨ ਗਿਰੈ ਤਹਾ ਸਭ ਭਸਮ ਭੂਤ ਹੋਇ ਜਾਇ ॥੩॥੧੬੭॥

aan aan girai tahaa sabh bhasam bhoot hoi jai ||3||167||

And began to fall there all and reduced to ashes.3.167.

ਏਕ ਸੌ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਦੋ ਸੌ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

ek sau hasat pramaan dho sau hasat pramaan ||

Those measuring one hindered arms’ length and two hundred arms’ length

ਤੀਨ ਸੌ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਚਤ੍ਰ ਸੈ ਸੁ ਸਮਾਨ ॥

teen sau hasat pramaan chatr sai su samaan ||

Three hundred arms’ length and four hundred arms length

ਪਾਚ ਸੈ ਖਟ ਸੈ ਲਗੇ ਤਹਿ ਬੀਚ ਆਨ ਗਿਰੰਤ ॥

paach sai khaT sai lage teh beech aan gira(n)t ||

Five hundred and six hundred arms' length began to fall there within the fire-pit

ਸਹੰਸ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਸਭ ਹੋਮ ਹੋਤ ਅਨੰਤ ॥੪॥੧੬੮॥

saha(n)s hasat pramaan lau sabh hom hot ana(n)t ||4||168||

Even upto one thousand arms' length and all innumerable ones were burnt and (thus reduced to ashes).4.168.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਰਚਿਯੋ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਬਡੋ ਜਗ ਰਾਜੰ ॥

rachiyo sarap medha(n) baddo jag raaja(n) ||

Sovereign (Jammeja) is performing the serpent-sacrifice.

ਕਰੈ ਬਿਪ ਹੋਮੈ ਸਰੈ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥

karai bip homai sarai sarab kaaja(n) ||

The Brahmins are busy in performing Home ritual whose merit is setting

everything right.

ਦਹੇ ਸਰਬ ਸਰਪੰ ਅਨੰਤੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥

dhahe sarab sarapa(n) ana(n)ta(n) prakaara(n) ||

Innumerable types of snakes are being burnt in the pit.

ਭੁਜੈ ਭੋਗ ਅਨੰਤੰ ਜੁਗੈ ਰਾਜ ਦੁਆਰੰ ॥੧॥੧੬੯॥

bhujai bhog ana(n)ta(n) jugai raaj dhuaara(n) ||1||169||

Innumerable cobras, drawn by the mantras at the gate of the king. Have been burnt.1.169.

ਕਿਤੇ ਅਸਟ ਹਸਤੰ ਸਤੰ ਪ੍ਰਾਇ ਨਾਰੰ ॥

kite asaT hasata(n) sata(n) prai naara(n) ||

Many snakes of about eight arms’ length and about seven arms’ length,

with necks

ਕਿਤੇ ਦੁਆਦਿਸੇ ਹਸਤ ਲੌ ਪਰਮ ਭਾਰੰ ॥

kite dhuaadhise hasat lau param bhaara(n) ||

Many weighty serpents of twelve arms' length

ਕਿਤੇ ਦ੍ਵੈ ਸਹੰਸ੍ਰ ਕਿਤੇ ਜੋਜਨੇਕੰ ॥

kite dhavai saha(n)sr kite jojaneka(n) ||

Many of two thousand arms' length and many of one Yojana length

ਗਿਰੇ ਹੋਮ ਕੁੰਡੰ ਅਪਾਰੰ ਅਚੇਤੰ ॥੨॥੧੭੦॥

gire hom ku(n)dda(n) apaara(n) acheta(n) ||2||170||

They all fell in the fire-altar pit unconsciously.2.170.

ਕਿਤੇ ਜੋਜਨੇ ਦੁਇ ਕਿਤੇ ਤੀਨ ਜੋਜਨ ॥

kite jojane dhui kite teen jojan ||

Many serpents of two Yajana length and many of three Yajanas

ਕਿਤੇ ਚਾਰ ਜੋਜਨ ਦਹੇ ਭੂਮ ਭੋਗਨ ॥

kite chaar jojan dhahe bhoom bhogan ||

Many of four Yajanas length, all these serpents of the earth were burnt

ਕਿਤੇ ਮੁਸਟ ਅੰਗੁਸਟ ਗ੍ਰਿਸਟੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥

kite musaT a(n)gusaT girasaTa(n) pramaana(n) ||

Many of the size of a fist and a thumb and the length of a span

ਕਿਤੇ ਡੇਢੁ ਗਿਸਟੇ ਅੰਗੁਸਟੰ ਅਰਧਾਨੰ ॥੩॥੧੭੧॥

kite ddedd gisaTe a(n)gusaTa(n) aradhaana(n) ||3||171||

And many of the length of one and a half span and many of the size of half a thumb were burnt.3.171.

ਕਿਤੇ ਚਾਰ ਜੋਜਨ ਲਉ ਚਾਰ ਕੋਸੰ ॥

kite chaar jojan lau chaar kosa(n) ||

Many serpents from the length of four Yajanas upto four kos,

ਛੁਐ ਘ੍ਰਿਤ ਜੈਸੇ ਕਰੈ ਅਗਨ ਹੋਮੰ ॥

chhuaai ghirat jaise karai agan homa(n) ||

Were burnt in the altar-fire, as though the fire was touching the clarified

butter.

ਫਣੰ ਫਟਕੈ ਫੇਣਕਾ ਫੰਤਕਾਰੰ ॥

fana(n) faTakai fenakaa fa(n)takaara(n) ||

While burning, the snakes fluttered their hoods, frothed and hissed.

ਛੁਟੈ ਲਪਟ ਜ੍ਵਾਲਾ ਬਸੈ ਬਿਖਧਾਰੰ ॥੪॥੧੭੨॥

chhuTai lapaT javaiaalaa basai bikhadhaara(n) ||4||172||

When they fell in the fire, the flame flared up.4.172.

ਕਿਤੇ ਸਪਤ ਜੋਜਨ ਲੌ ਕੋਸ ਅਸਟੰ ॥

kite sapat jojan lau kos asaTa(n) ||

Many serpents from the length of seven upto eight Kos,

ਕਿਤੇ ਅਸਟ ਜੋਜਨ ਮਹਾ ਪਰਮ ਪੁਸਟੰ ॥

kite asaT jojan mahaa param pusaTa(n) ||

Many of the length of eight Yojanas and very fat

ਭਯੋ ਘੋਰ ਬਧੰ ਜਰੇ ਕੋਟ ਨਾਗੰ ॥

bhayo ghor badha(n) jare koT naaga(n) ||

Millions of snakes were thus burnt and there was great killing.

ਭਜਯੋ ਤਛਕੰ ਭਛਕੰ ਜੇਮ ਕਾਗੰ ॥੫॥੧੭੩॥

bhajayo tachhaka(n) bhachhaka(n) jem kaaga(n) ||5||173||

Takshak, the king of snakes ran away like the crow from the falcon for fear of being eaten.5.173.

ਕੁਲੰ ਕੋਟ ਹੋਮੈ ਬਿਖੈ ਵਹਿਣ ਕੁੰਡੰ ॥

kula(n) koT homai bikhai vahin ku(n)dda(n) ||

Millions of serpents of his clan were burnt in the fire-altar.

ਬਚੇ ਬਾਧ ਡਾਰੇ ਘਨੇ ਕੁੰਡ ਝੁੰਡੰ ॥

bache baadh ddaare ghane ku(n)dd jhu(n)dda(n) ||

Those who were saved, were bound down and collectively thrown in the fire-pit.

ਭਜਯੋ ਨਾਗ ਰਾਜੰ ਤਕ੍ਯੋ ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕੰ ॥

bhajayo naag raaja(n) takrayo i(n)dhr loka(n) ||

The king of Nagas ran away and took sheleter in the world of Indra.

ਜਰਯੋ ਬੈਦ ਮੰਤ੍ਰੰ ਭਰਯੋ ਸਕ੍ਰ ਸੋਕੰ ॥੬॥੧੭੪॥

jarayo baidh ma(n)tra(n) bharayo sakr soka(n) ||6||174||

With the power of Vedic mantras, the Abode of Indra also began to broil

and with this, Indra was in great agony.6.174.

ਬਧਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮ ਮਧੰ ॥

badhayo ma(n)tr ja(n)tra(n) girayo bhoom madha(n) ||

Bound by mantras and tantras, (Takshak) ultimately fell on the earth.

ਅੜਿਓ ਆਸਤੀਕੰ ਮਹਾ ਬਿਪ੍ਰ ਸਿਧੰ ॥

aRio aasateeka(n) mahaa bipr sidha(n) ||

At that the great adept Brahmin Aasteek resisted the orders of the king.

ਭਿੜ੍ਯੋ ਭੇੜ ਭੂਪੰ ਝਿਣ੍ਯੋ ਝੇੜ ਝਾੜੰ ॥

bhiRrayo bheR bhoopa(n) jhinrayo jheR jhaaRa(n) ||

He quarreled with the king and in the strife felt offended

ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਉਠਯੋ ਤਣੀ ਤੋੜ ਤਾੜੰ ॥੭॥੧੭੫॥

mahaa krodh uThayo tanee toR taaRa(n) ||7||175||

And rose in great anger, breaking the strings of his clothes.7.175.

ਤਜਯੋ ਸ੍ਰਪ ਮੇਧੰ ਭਜਯੋ ਏਕ ਨਾਥੰ ॥

tajayo srap medha(n) bhajayo ek naatha(n) ||

He asked the king to forsake the serpent-sacrifice and meditate on the One

Lord

ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੰਤ੍ਰ ਸੂਝੈ ਸਬੈ ਸ੍ਰਿਸਟ ਸਾਜੰ ॥

kirapaa ma(n)tr soojhai sabai sirasaT saaja(n) ||

With whose Grace all the mantras and materials of the world come to our

mind.

ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਬਿਦਜਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥

sunahu raaj saradhool bidhayaa nidhaana(n) ||

“O the Lion-like monarch and the treasure of learning!

ਤਪੈ ਤੇਜ ਸਾਵੰਤ ਜੁਆਲਾ ਸਮਾਨੰ ॥੮॥੧੭੬॥

tapai tej saava(n)t juaalaa samaana(n) ||8||176||

“Thy Glory will shine like sun and blaze like fire.8.176.

ਮਹੀ ਮਾਹ ਰੂਪੰ ਤਪੈ ਤੇਜ ਭਾਨੰ ॥

mahee maeh roopa(n) tapai tej bhaana(n) ||

“Thy beauty on the earth shall be moonlike and thy splendour sunlike

ਦਸੰ ਚਾਰ ਚਉਦਾਹ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥

dhasa(n) chaar chaudhaeh bidhiaa nidhaana(n) ||

“Thou shall be treasure of fourteen learnings.

ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਸਾਸਤ੍ਰਗ ਸਾਰੰਗ ਪਾਨੰ ॥

sunahu raaj saasatrag saara(n)g paana(n) ||

“Listen, O wielder of the bow and the monarch with knowledge of the

Shastras!

ਤਜਹੁ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਦਿਜੈ ਮੋਹਿ ਦਾਨੰ ॥੯॥੧੭੭॥

tajahu sarap medha(n) dhijai moh dhaana(n) ||9||177||

“Bestow on me this gifts of abandoning the serpents-sacrifice.9.177.

ਤਜਹੁ ਜੋ ਨ ਸਰਪੰ ਜਰੋ ਅਗਨ ਆਪੰ ॥

tajahu jo na sarapa(n) jaro agan aapa(n) ||

“If thou dost not abandon this gift of abandoning the serpent-sacrifice, I shall burn myself in the fire

ਕਰੋ ਦਗਧ ਤੋ ਕੌ ਦਿਵੌ ਐਸ ਸ੍ਰਾਪੰ ॥

karo dhagadh to kau dhivau aais sraapa(n) ||

“Or by giving such curse I shall reduce thee to ashes

ਹਣ੍ਯੋ ਪੇਟ ਮਧੰ ਛੁਰੀ ਜਮਦਾੜੰ ॥

hanayo peT madha(n) chhuree jamadhaaRa(n) ||

“Or I shall pierce my belly with the sharp dagger

ਲਗੇ ਪਾਪ ਤੋ ਕੋ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਗਾੜੰ ॥੧੦॥੧੭੮॥

lage paap to ko sunahu raaj gaaRa(n) ||10||178||

“Listen! O king! thou shalt be causing a great sin for thyself of Brahmin-

killing."10.178.

ਸੁਨੇ ਬਿਪ ਬੋਲੰ ਉਠਿਯੋ ਆਪ ਰਾਜੰ ॥

sune bip bola(n) uThiyo aap raaja(n) ||

Hearing these words of the Brahmin, the king stood up.

ਤਜਿਯੋ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਪਿਤਾ ਬੈਰ ਕਾਜੰ ॥

tajiyo sarap medha(n) pitaa bair kaaja(n) ||

He abandoned the serpent-sacrifice and enmity for the death of his father.

ਬੁਲਯੋ ਬਯਾਸ ਪਾਸੰ ਕਰਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥

bulayo bayaas paasa(n) kariyo ma(n)tr chaara(n) ||

He called Vyas near him and began consultations.

ਮਹਾ ਬੇਦ ਬਿਆਕਰਣ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥੧੧॥੧੭੯॥

mahaa bedh biaakaran bidhiaa bichaara(n) ||11||179||

Vyas was the great scholar of Vedas and the learning of Grammar.11.179.

ਸੁਨੀ ਪੁਤ੍ਰਕਾ ਦੁਇ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਾਸਿ ਰਾਜੰ ॥

sunee putrakaa dhui giraha(n) kaas raaja(n) ||

The king had heard that she king of Kashi had two daughter

ਮਹਾ ਸੁੰਦਰੀ ਰੂਪ ਸੋਭਾ ਸਮਾਜੰ ॥

mahaa su(n)dharee roop sobhaa samaaja(n) ||

Who were most beautiful and splendour of society.

ਜਿਨਿਉ ਜਾਇ ਤਾ ਕੋ ਹਣੋ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟੰ ॥

jiniau jai taa ko hano dhusaT pusaTa(n) ||

He wanted to go there in order to conquer them after killing the mighty

tyrant.

ਕਰਿਯੋ ਧਿਆਨ ਤਾਨੇ ਲਦੇ ਭਾਰ ਉਸਟੰ ॥੧੨॥੧੮੦॥

kariyo dhiaan taane ladhe bhaar usaTa(n) ||12||180||

He then left (for that city) with loaded camel.12.180.

ਚਲੀ ਸੈਨ ਸੂਕਰ ਪਰਾਚੀ ਦਿਸਾਨੰ ॥

chalee sain sookar paraachee dhisaana(n) ||

The army moved towards the east like swift wind.

ਚੜੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਹਠੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਨੰ ॥

chaRe beer dheera(n) haThe sasatr paana(n) ||

With many heroes, enduring the resolute and weapon-wielders,

ਦੁਰਿਯੋ ਜਾਇ ਦੁਰਗ ਸੁ ਬਾਰਾਣਸੀਸੰ ॥

dhuriyo jai dhurag su baaraanaseesa(n) ||

The king of Kashi concealed himself in his ciadel,

ਘੇਰ੍ਯੋ ਜਾਇ ਫਉਜੰ ਭਜਿਓ ਏਕ ਈਸੰ ॥੧੩॥੧੮੧॥

gherayo jai fauja(n) bhajio ek ieesa(n) ||13||181||

Which was besieged by the army of Janmeja he meditated only on

Shiva.13.181.

ਮਚਿਯੋ ਜੁਧ ਸੁਧੰ ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥

machiyo judh sudha(n) bahe sasatr ghaata(n) ||

The war began in full swing, there were many slayings with weapons

ਗਿਰੇ ਅਧੁ ਵਧੰ ਸਨਧੰ ਬਿਪਾਤੰ ॥

gire adh vadha(n) sanadha(n) bipaata(n) ||

And the heroes, cut into bits, fell in the field.

ਗਿਰੇ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਰਜਾਣੰ ॥

gire heer cheera(n) su beera(n) rajaana(n) ||

The warriors experienced bloodbath and fell with their clothes filled with blood.

ਕਟੈ ਅਧੁ ਅਧੰ ਛੁਟੇ ਰੁਦ੍ਰ ਧਯਾਨੰ ॥੧੪॥੧੮੨॥

kaTai adh adha(n) chhuTe rudhr dhayaana(n) ||14||182||

They were chopped into halves the contemplation of Shva was

interrupted.14.182.

ਗਿਰੇ ਖੇਤ੍ਰ ਖਤ੍ਰਾਣ ਖਤ੍ਰੀ ਖਤ੍ਰਾਣੰ ॥

gire khetr khatraan khatree khatraana(n) ||

Many Kshatriyas of reputation fell in the battlefield.

ਬਜੀ ਭੇਰ ਭੁੰਕਾਰ ਧ੍ਰੁਕਿਆ ਨਿਸਾਣੰ ॥

bajee bher bhu(n)kaar dhrukiaa nisaana(n) ||

The dreadful sound of kettledrums and trumpets resounded.

ਕਰੇ ਪੈਜਵਾਰੰ ਪ੍ਰਚਾਰੈ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥

kare paijavaara(n) prachaarai su beera(n) ||

The heroic warriors were shouting and making pledges, and also striking

blows.

ਫਿਰੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਣੰ ਤਛ ਤੀਰੰ ॥੧੫॥੧੮੩॥

fire ru(n)dd mu(n)dda(n) tana(n) tachh teera(n) ||15||183||

The trunks and heads, and bodies pierced by arrows were roaming.15.183.

ਬਿਭੇ ਦੰਤ ਵਰਮੰ ਪ੍ਰਛੇਦੈ ਤਨਾਨੰ ॥

bibhe dha(n)t varama(n) prachhedhai tanaana(n) ||

The shafts were penetrating into the steel-armour

ਕਰੇ ਮਰਦਨੰ ਅਰਦਨੰ ਮਰਦਮਾਨੰ ॥

kare maradhana(n) aradhana(n) maradhamaana(n) ||

And the heroic warriors were destroying the pride of others.

ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਛੁਟੇ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥

kaTe charam barama(n) chhuTe chaur chaara(n) ||

The bodies and armour were being cut and the flywhicks were being

trampled

ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਛੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥੧੬॥੧੮੪॥

gire beer dheera(n) chhuTe sasatr dhaara(n) ||16||184||

And with the blows of weapons, the bold warriors were falling.16.184.

ਜਿਣ੍ਯੋ ਕਾਸਕੀਸੰ ਹਣ੍ਯੋ ਸਰਬ ਸੈਨੰ ॥

jinrayo kaasakeesa(n) hanayo sarab saina(n) ||

The king of Kashi was conquered and all his forces were destroyed.

ਬਰੀ ਪੁਤ੍ਰਕਾ ਤਾਹ ਕੰਪ੍ਯੋ ਤ੍ਰਿਨੈਨੰ ॥

baree putrakaa taeh ka(n)payo tiranaina(n) ||

Both his daughters were wedded by Janmeja, seeing which Shiva, the three-eyed god, trembled.

ਭਇਓ ਮੇਲ ਗੇਲੰ ਮਿਲੇ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ॥

bhio mel gela(n) mile raaj raaja(n) ||

Both the kings then became friendly the conquered kingdom was returned,

ਭਈ ਮਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥੧੭॥੧੮੫॥

bhiee mitr chaara(n) sare sarab kaaja(n) ||17||185||

Friendship developed between both the kings and all their works were

settled appropriately.17.185.

ਮਿਲੀ ਰਾਜ ਦਾਜੰ ਸੁ ਦਾਸੀ ਅਨੂਪੰ ॥

milee raaj dhaaja(n) su dhaasee anoopa(n) ||

The King janmeja received a unique maid-servant in his dowry,

ਮਹਾ ਬਿੱਦਜਵੰਤੀ ਅਪਾਰੰ ਸਰੂਪੰ ॥

mahaa bi'dhayava(n)tee apaara(n) saroopa(n) ||

Who was very learned and supremely beautiful.

ਮਿਲੇ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਕਿਤੇ ਸਿਆਉ ਕਰਨੰ ॥

mile heer cheera(n) kite siaau karana(n) ||

He also received diamonds, garments and horses of black ears

ਮਿਲੇ ਮਤ ਦੰਤੀ ਕਿਤੇ ਸੇਤ ਬਰਨੰ ॥੧੮॥੧੮੬॥

mile mat dha(n)tee kite set barana(n) ||18||186||

He also got many wanton white-coloured elephants with tusks.18.186.

ਕਰਜੋ ਬਯਾਹ ਰਾਜਾ ਭਇਓ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨੰ ॥

karayo bayaeh raajaa bhio su prasa(n)na(n) ||

On his marriage, the king became very happy.

ਭਲੀ ਭਾਤ ਪੋਖੇ ਦਿਜੰ ਸਰਬ ਅੰਨੰ ॥

bhalee bhaat pokhe dhija(n) sarab a(n)na(n) ||

All the Brahmin were satisfied with the grant of all types of corn.

ਕਰੇ ਭਾਤਿ ਭਾਤੰ ਮਹਾ ਗਜ ਦਾਨੰ ॥

kare bhaat bhaata(n) mahaa gaj dhaana(n) ||

The king gave in charity various of elephants.

ਭਏ ਦੋਇ ਪੁਤ੍ਰੰ ਮਹਾ ਰੂਪ ਮਾਨੰ ॥੧੯॥੧੮੭॥

bhe dhoi putra(n) mahaa roop maana(n) ||19||187||

From both his wives, two very beautiful sons were born.19.187.

ਲਖੀ ਰੂਪਵੰਤੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾਸੀ ॥

lakhee roopava(n)tee mahaaraaj dhaasee ||

(One day) the king saw the winsome maid-servant.

ਮਨੋ ਚੀਰ ਕੈ ਚਾਰ ਚੰਦ੍ਰਾ ਨਿਕਾਸੀ ॥

mano cheer kai chaar cha(n)dhraa nikaasee ||

He felt as if the moonlight hath penetrated out of the moon.

ਲਹੈ ਚੰਚਲਾ ਚਾਰ ਬਿਦਿਆ ਲਤਾ ਸੀ ॥

lahai cha(n)chalaa chaar bidhiaa lataa see ||

He considered her as beautiful lightning and as creeper of learning

ਕਿਧੌ ਕੰਜਕੀ ਮਾਝ ਸੋਭਾ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੨੦॥੧੮੮॥

kidhau ka(n)jakee maajh sobhaa prakaasee ||20||188||

Or the inner glory of the lotus hath manifested itself.20.188.

ਕਿਧੌ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ਲਖੈ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੀ ॥

kidhau fool maalaa lakhai cha(n)dhramaa see ||

It seemd as if she was a garland of flowers or the moon itself

ਕਿਧੌ ਪਦਮਨੀ ਮੈ ਬਨੀ ਮਾਲਤੀ ਸੀ ॥

kidhau padhamanee mai banee maalatee see ||

It may be the flower of Malti or it may be Padmini,

ਕਿਧੌ ਪੁਹਪ ਧੰਨਿਆ ਫੁਲੀ ਰਾਇਬੇਲੰ ॥

kidhau puhap dha(n)niaa fulee raibela(n) ||

Or it may be Rati (the wife of god of love) or it may be the superb creeper

of flowers.

ਤਜੈ ਅੰਗ ਤੇ ਬਾਸੁ ਚੰਪਾ ਫੁਲੇਲੰ ॥੨੧॥੧੮੯॥

tajai a(n)g te baas cha(n)paa fulela(n) ||21||189||

The fragrance of the flowers of champa (Michelia champacca) was

emanating from her limbs.21.189.

ਕਿਧੌ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਪ੍ਰਿਥੀ ਲੋਕ ਡੋਲੈ ॥

kidhau dhev ka(n)niaa pirathee lok ddolai ||

It seemed as if a heavenly damsel was roaming on the earth,

ਕਿਧੌ ਜਛਨੀ ਕਿਨ੍ਰਨੀ ਸਿਉ ਕਲੋਲੈ ॥

kidhau jachhanee kinranee siau kalolai ||

Or a Yaksha or Kinnar woman was busy in her frolics,

ਕਿਧੌ ਰੁਦ੍ਰ ਬੀਜੰ ਫਿਰੈ ਮਧਿ ਬਾਲੰ ॥

kidhau rudhr beeja(n) firai madh baala(n) ||

Or the semen of god Shiva had strayed in the form of young damsel,

ਕਿਧੌ ਪਤ੍ਰ ਪਾਨੰ ਨਚੈ ਕਉਲ ਨਾਲੰ ॥੨੨॥੧੯੦॥

kidhau patr paana(n) nachai kaul naala(n) ||22||190||

Or the drops of water were dancing on the lotus leaf.22.190.

ਕਿਧੌ ਰਾਗਮਾਲਾ ਰਚੀ ਰੰਗ ਰੂਪੰ ॥

kidhau raagamaalaa rachee ra(n)g roopa(n) ||

It seemed as if a wreath of musical modes was presenting itself in colour

and form

ਕਿਧੌ ਇਸਤ੍ਰਿ ਰਾਜਾ ਰਚੀ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥

kidhau isatr raajaa rachee bhoop bhoopa(n) ||

Or the Lord, king of kings, had created her as the Sovereign of beautiful women

ਕਿਧੌ ਨਾਗ ਕੰਨਿਆ ਕਿਧੌ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ॥

kidhau naag ka(n)niaa kidhau baasavee hai ||

Or she was the daughter of a Naga or Basve, the wife of Sheshanaga

ਕਿਧੌ ਸੰਖਨੀ ਚਿਤ੍ਰਨੀ ਪਦਮਨੀ ਹੈ ॥੨੩॥੧੯੧॥

kidhau sa(n)khanee chitranee padhamanee hai ||23||191||

Or she was the charming replica of Sankhani, Chitrani or Padmini (9 types

of women).23.191.

ਲਸੈ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥

lasai chitr roopa(n) bachitra(n) apaara(n) ||

Her wonderful and infinite beauty glistened like a painting.

ਮਹਾ ਰੂਪਵੰਤੀ ਮਹਾ ਜੋਬਨਾਰੰ ॥

mahaa roopava(n)tee mahaa jobanaara(n) ||

She was most elegant and most youthful.

ਮਹਾ ਗਿਆਨਵੰਤੀ ਸੁ ਬਿਗਿਆਨ ਕਰਮੰ ॥

mahaa giaanava(n)tee su bigiaan karama(n) ||

She was most knowledgeable and adept in scientific works.

ਪੜੇ ਕੰਠਿ ਬਿਦਿਆ ਸੁ ਬਿਦਿਆਦਿ ਧਰਮੰ ॥੨੪॥੧੯੨॥

paRe ka(n)Th bidhiaa su bidhiaadh dharama(n) ||24||192||

She had all learning at her finger ends and was thus an adept in the

discipline.24.192.

ਲਖੀ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆਨ ਤੇ ਰੂਪਵੰਤੀ ॥

lakhee raaj ka(n)niaan te roopava(n)tee ||

The king considered her more winsome than the light of fire.

ਲਸੈ ਜੋਤ ਜ੍ਵਾਲਾ ਅਪਾਰੰ ਅਨੰਤੀ ॥

lasai jot javaiaalaa apaara(n) ana(n)tee ||

The light of her face shone enormously than the light of fire.

ਲਖ੍ਯੋ ਤਾਹਿ ਜਨਮੇਜਏ ਆਪ ਰਾਜੰ ॥

lakhayo taeh janameje aap raaja(n) ||

The king Janmeja himself considered her like this,

ਕਰੇ ਪਰਮ ਭੋਗੰ ਦੀਏ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥੨੫॥੧੯੩॥

kare param bhoga(n) dhe'ee sarab saaja(n) ||25||193||

Therefore he ardently copulated with her and gave her all the royal paraphernalia.25.193.

ਬਢਿਓ ਨੇਹੁ ਤਾ ਸੋ ਤਜੀ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆ ॥

baddio neh taa so tajee raaj ka(n)niaa ||

The king was greatly in love with her he abandoned the king’s daughters

(queens)

ਹੁਤੀ ਸਿਸਟ ਕੀ ਦਿਸਟ ਮਹਿ ਪੁਸਟ ਧੰਨਿਆ ॥

hutee sisaT kee dhisaT meh pusaT dha(n)niaa ||

Who were considered eminent and fortunate in the sight of the world.

ਭਇਓ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰੰ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥

bhio ek putra(n) mahaa sasatr dhaaree ||

A son, a great weapon-wielder was born to him

ਦਸੰ ਚਾਰ ਚਉਦਾਹ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੬॥੧੯੪॥

dhasa(n) chaar chaudhaeh bidhiaa bichaaree ||26||194||

He became adept in fourteen learnings.26.194.

ਧਰਿਓ ਅਸਮੇਧੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾਮੰ ॥

dhario asamedha(n) piratham putr naama(n) ||

The king named his first son as ASMEDH,

ਭਇਓ ਅਸਮੇਧਾਨ ਦੂਜੋ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥

bhio asamedhaan dhoojo pradhaana(n) ||

And named his second son as ASMEDHAN.

ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਰਾਖਯੋ ਰਜੀ ਪੁਤ੍ਰ ਸੂਰੰ ॥

ajai si(n)gh raakhayo rajee putr soora(n) ||

The maid-servant's son was named AJAI SINGH,

ਮਹਾ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਮਹਾ ਜਸ ਪੂਰੰ ॥੨੭॥੧੯੫॥

mahaa ja(n)g jodhaa mahaa jas poora(n) ||27||195||

Who was a great hero, a great warrior and greatly renowned.27.195.

ਭਇਓ ਤਨ ਦੁਰੁਸਤੰ ਬਲਿਸਟੰ ਮਹਾਨੰ ॥

bhio tan dhurusata(n) balisaTa(n) mahaana(n) ||

He was a person of healthy body and great strength.

ਮਹਾਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥

mahaaja(n)g jodhaa su sasatra(n) pradhaana(n) ||

He was a great warrior in the battlefield and adept in warfare.

ਹਣੈ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟੰ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥

hanai dhusaT pusaTa(n) mahaa sasatr dhaara(n) ||

He killed prominent tyrants with his sharp-edged weapons.

ਬਡੇ ਸਤ੍ਰ ਜੀਤੇ ਜਿਵੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥੨੮॥੧੯੬॥

badde satr jeete jive raavanaara(n) ||28||196||

He conquered many enemies like Lord Rama, the killer of Ranana.28.196.

ਚੜਿਓ ਏਕ ਦਿਵਸੰ ਅਖੇਟੰ ਨਰੇਸੰ ॥

chaRio ek dhivasa(n) akheTa(n) naresa(n) ||

One day the King Janmeja went hunting.

ਲਖੇ ਮ੍ਰਿਗ ਧਾਯੋ ਗਯੋ ਅਉਰ ਦੇਸੰ ॥

lakhe mirag dhaayo gayo aaur dhesa(n) ||

Seeing a deer, he pursued him and went to another country.

ਸ੍ਰਮਿਓ ਪਰਮ ਬਾਟੰ ਤਕਿਯੋ ਏਕ ਤਾਲੰ ॥

sramio param baaTa(n) takiyo ek taala(n) ||

After the long and arduous journey, the king was tired when he saw a

tank,

ਤਹਾ ਦਉਰ ਕੈ ਪੀਨ ਪਾਨੰ ਉਤਾਲੰ ॥੨੯॥੧੯੭॥

tahaa dhaur kai peen paana(n) utaala(n) ||29||197||

He ran there quickly to drink water.29.197.

ਕਰਿਓ ਰਾਜ ਸੈਨੰ ਕਢਿਓ ਬਾਰ ਬਾਜੰ ॥

kario raaj saina(n) kaddio baar baaja(n) ||

Then the king went to sleep. (the destiny) caused a horse to come out of

water.

ਤਕੀ ਬਾਜਨੀ ਰੂਪ ਰਾਜੰ ਸਮਾਜੰ ॥

takee baajanee roop raaja(n) samaaja(n) ||

He saw the beautiful royal mare.

ਲਗਯੋ ਆਨ ਤਾ ਕੋ ਰਹਯੋ ਤਾਹਿ ਗਰਭੰ ॥

lagayo aan taa ko rahayo taeh garabha(n) ||

He copulated with her and made her pregnant.

ਭਇਓ ਸਿਯਾਮ ਕਰਣੰ ਸੁ ਬਾਜੀ ਅਦਰਬੰ ॥੩੦॥੧੯੮॥

bhio siyaam karana(n) su baajee adharaba(n) ||30||198||

From her an invaluable horse of black ears was born.30.198.

ਕਰਿਯੋ ਬਾਜ ਮੇਧੰ ਬਡੋ ਜਗ ਰਾਜਾ ॥

kariyo baaj medha(n) baddo jag raajaa ||

The king Janmeja began his great horse-sacrifice.

ਜਿਣੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜਾ ॥

jine sarab bhoopa(n) sare sarab kaajaa ||

He conquered all the kings and all his errands were set right.

ਗਡ੍ਯੋ ਜਗ ਥੰਭੰ ਕਰਿਯੋ ਹੋਮ ਕੁੰਡੰ ॥

gaddrayo jag tha(n)bha(n) kariyo hom ku(n)dda(n) ||

The columns of the sacrificial place were fixed and the sacrificial altar was constructed.

ਭਲੀ ਭਾਤ ਪੋਖੇ ਬਲੀ ਬਿਪ੍ਰ ਝੁੰਡੰ ॥੩੧॥੧੯੯॥

bhalee bhaat pokhe balee bipr jhu(n)dda(n) ||31||199||

He satisfied nicely the assembly of the Brahmins giving wealth in

charity.31.199.

ਦਏ ਕੋਟ ਦਾਨੰ ਪਕੇ ਪਰਮ ਪਾਕੰ ॥

dhe koT dhaana(n) pake param paaka(n) ||

Millins of gifts were given in charity and pure foods were served.

ਕਲੂ ਮਧਿ ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਧਰਮ ਸਾਕੰ ॥

kaloo madh keeno baddo dharam saaka(n) ||

The king performed a great event of Dharma in the Kaliyuga.

ਲਗੀ ਦੇਖਨੇ ਆਪ ਜਿਉ ਰਾਜ ਬਾਲਾ ॥

lagee dhekhane aap jiau raaj baalaa ||

As the queen began to scan all this,

ਮਹਾ ਰੂਪਵੰਤੀ ਮਹਾ ਜੁਆਲ ਆਲਾ ॥੩੨॥੨੦੦॥

mahaa roopava(n)tee mahaa juaal aalaa ||32||200||

She the most beautiful and abode of Supreme glory.32.200.

ਉਡਯੋ ਪਉਨ ਕੇ ਬੇਗ ਸਿਯੋ ਅਗ੍ਰ ਪਤ੍ਰੰ ॥

auddayo paun ke beg siyo agr patra(n) ||

The frontal garment of the queen flew away by the gust of wind.

ਹਸੇ ਦੇਖ ਨਗਨੰ ਤ੍ਰੀਯੰ ਬਿਪ੍ਰ ਛਤ੍ਰੰ ॥

hase dhekh nagana(n) treeya(n) bipr chhatra(n) ||

The Brahmins and Kshatriyas (in the assembly) seeing the nakedness of the queen laughed.

ਭਇਓ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਗਹੇ ਬਿਪ੍ਰ ਸਰਬੰ ॥

bhio kop raajaa gahe bipr saraba(n) ||

The king in great fury caught hold of all the Brahmins.

ਦਹੇ ਖੀਰ ਖੰਡੰ ਬਡੇ ਪਰਮ ਗਰਬੰ ॥੩੩॥੨੦੧॥

dhahe kheer kha(n)dda(n) badde param garaba(n) ||33||201||

All the highly proud great Pundits were burnt with hot mixture of milk and

sugar.33.201.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਧਿ ਕੈ ਸਰਬ ਮੂੰਡੇ ਮੁੰਡਾਏ ॥

piratham baadh kai sarab moo(n)dde mu(n)ddaae ||

Firstly all the Brahmins were bound down and their heads were shaved.

ਪੁਨਰ ਏਡੂਆ ਸੀਸ ਤਾ ਕੇ ਟਿਕਾਏ ॥

punar eddooaa sees taa ke Tikaae ||

Then the pads were placed on the top of their heads.

ਪੁਨਰ ਤਪਤ ਕੈ ਖੀਰ ਕੇ ਮਧਿ ਡਾਰਿਓ ॥

punar tapat kai kheer ke madh ddaario ||

Then the boiling milk was poured (within the pads).

ਇਮੰ ਸਰਬ ਬਿਪ੍ਰਾਨ ਕਉ ਜਾਰਿ ਮਾਰਿਓ ॥੩੪॥੨੦੨॥

eima(n) sarab bipraan kau jaar maario ||34||202||

And thus all the Brahmins were burnt and killed.34.202.

ਕਿਤੇ ਬਾਧਿ ਕੈ ਬਿਪ੍ਰ ਬਾਚੇ ਦਿਵਾਰੰ ॥

kite baadh kai bipr baache dhivaara(n) ||

Many Brahmins were entombed in the walls

ਕਿਤੇ ਬਾਧ ਫਾਸੀ ਦੀਏ ਬਿਪ੍ਰ ਭਾਰੰ ॥

kite baadh faasee dhe'ee bipr bhaara(n) ||

Many eminent Brahmins were hanged

ਕਿਤੇ ਬਾਰਿ ਬੋਰੇ ਕਿਤੇ ਅਗਨਿ ਜਾਰੇ ॥

kite baar bore kite agan jaare ||

Many were drowned in water and many were bound in fire

ਕਿਤੇ ਅਧਿ ਚੀਰੇ ਕਿਤੇ ਬਾਧ ਫਾਰੇ ॥੩੫॥੨੦੩॥

kite adh cheere kite baadh faare ||35||203||

Many were sawed into halves and many were bound and their bellies wre torn.35.203.

ਲਗਿਯੋ ਦੋਖ ਭੂਪੰ ਬਢਿਯੋ ਕੁਸਟ ਦੇਹੀ ॥

lagiyo dhokh bhoopa(n) baddiyo kusaT dhehee ||

The king then suffered from the blemish of Brahmin-killing and his body

was inflicted by leprosy.

ਸਭੇ ਬਿਪ੍ਰ ਬੋਲੇ ਕਰਿਯੋ ਰਾਜ ਨੇਹੀ ॥

sabhe bipr bole kariyo raaj nehee ||

He called all other Brahmins and treated them with love.

ਕਹੋ ਕਉਨ ਸੋ ਬੈਠਿ ਕੀਜੈ ਬਿਚਾਰੰ ॥

kaho kaun so baiTh keejai bichaara(n) ||

He asked them to sit and contemplate as to how,

ਦਹੈ ਦੇਹ ਦੋਖੰ ਮਿਟੈ ਪਾਪ ਭਾਰੰ ॥੩੬॥੨੦੪॥

dhahai dheh dhokha(n) miTai paap bhaara(n) ||36||204||

The suffering of the body and the great sin can be removed.36.204.

ਬੋਲੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰੰ ਸਬੈ ਬਿਪ੍ਰ ਆਏ ॥

bole raaj dhuaara(n) sabai bipr aae ||

All the invited Brahmins came to the royal court.

ਬਡੇ ਬਿਆਸ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੇ ਬੁਲਾਏ ॥

badde biaas te aadh lai ke bulaae ||

The eminent like Vyas and other were called.

ਦੇਖੈ ਲਾਗ ਸਾਸਤ੍ਰੰ ਬੋਲੇ ਬਿਪ੍ਰ ਸਰਬੰ ॥

dhekhai laag saasatra(n) bole bipr saraba(n) ||

After scanning the Shastras, all the Brahmins said,

ਕਰਿਯੋ ਬਿਪ੍ਰਮੇਧੰ ਬਢਿਓ ਭੂਪ ਗਰਬੰ ॥੩੭॥੨੦੫॥

kariyo bipramedha(n) baddio bhoop garaba(n) ||37||205||

“The ego of the king hath increased and because of this conceit, he

mashed the Brahmins.37.205.

ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥

sunahu raaj saradhool bidhiaa nidhaana(n) ||

“Listen, O Supreme monarch, the treasure of learning

ਕਰਿਯੋ ਬਿਪ੍ਰ ਮੇਧੰ ਸੁ ਜਗੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥

kariyo bipr medha(n) su jaga(n) pramaana(n) ||

“Thou didst mash the Brahmins during the sacrifice

ਭਇਓ ਅਕਸਮੰਤ੍ਰੰ ਕਹਿਓ ਨਾਹਿ ਕਉਨੈ ॥

bhio akasama(n)tra(n) kahio naeh kaunai ||

“All this happened suddenly, no one directed thee for this

ਕਰੀ ਜਉਨ ਹੋਤੀ ਭਈ ਬਾਤ ਤਉਨੈ ॥੩੮॥੨੦੬॥

karee jaun hotee bhiee baat taunai ||38||206||

“All this hath been got done by the Providence, such happening had been

recorded earlier.”38.206.

ਸੁਨਹੁ ਬਿਆਸ ਤੇ ਪਰਬ ਅਸਟੰ ਦਸਾਨੰ ॥

sunahu biaas te parab asaTa(n) dhasaana(n) ||

“O King! Listen from Vyas eighteen Parvas (parts) of Mahabharata

ਦਹੈ ਦੇਹ ਤੇ ਕੁਸਟ ਸਰਬੰ ਨ੍ਰਿਪਾਨੰ ॥

dhahai dheh te kusaT saraba(n) nirapaana(n) ||

“Then all the ailment of leprosy will be removed from thy body.”

ਬੋਲੈ ਬਿਪ੍ਰ ਬਿਆਸੰ ਸੁਨੈ ਲਾਗ ਪਰਬੰ ॥

bolai bipr biaasa(n) sunai laag paraba(n) ||

The eminent Brahmin Vyas was then called and the king began to listen to

the Parvas (of Mahabharata).

ਪਰਿਯੋ ਭੂਪ ਪਾਇਨ ਤਜੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ॥੩੯॥੨੦੭॥

pariyo bhoop pain taje sarab garaba(n) ||39||207||

The king fell at the feet of Vyas forsaking all pride.39.207.

ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥

sunahu raaj saradhool bidhiaa nidhaana(n) ||

(Vyas said J Listen, O Supreme monarch! the treasure of learning

ਹੂਓ ਭਰਥ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਰਘੁਰਾਨੰ ॥

hooo bharath ke ba(n)s mai raghuraana(n) ||

In the linege of Bharat, there was a king named Raghu

ਭਇਓ ਤਉਨ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ॥

bhio taun ke ba(n)s mai raam raajaa ||

In his line, there was the king Rama

ਦੀਜੈ ਛਤ੍ਰ ਦਾਨੰ ਨਿਧਾਨੰ ਬਿਰਾਜਾ ॥੪੦॥੨੦੮॥

dheejai chhatr dhaana(n) nidhaana(n) biraajaa ||40||208||

Who gave the gift of life to the kashatriyas from the wrath of Parasurama

and also the treasures and comfortable living.40.208.

ਭਇਓ ਤਉਨ ਕੀ ਜਦ ਮੈ ਜਦੁ ਰਾਜੰ ॥

bhio taun kee jadh mai jadh raaja(n) ||

In his clan, there was a king named Yadu

ਦਸੰ ਚਾਰ ਚੌਦਹ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਸਮਾਜੰ ॥

dhasa(n) chaar chauadheh su bidhiaa samaaja(n) ||

Who was erudite in all fourteen learnings

ਭਇਓ ਤਉਨ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਸੰਤਨੇਅੰ ॥

bhio taun ke ba(n)s mai sa(n)tanea(n) ||

In his family, there was a king named Santanu

ਭਏ ਤਾਹਿ ਕੇ ਕਉਰਓ ਪਾਡਵੇਅੰ ॥੪੧॥੨੦੯॥

bhe taeh ke kauro paaddavea(n) ||41||209||

In his line, there were then Kaurvas and Pandavas.41.209.

ਭਏ ਤਉਨ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰੰ ॥

bhe taun ke ba(n)s mai dhirataraasaTara(n) ||

In his family, there was Dhritrashtra,

ਮਹਾ ਜੁਧ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਬੋਧਾ ਮਹਾ ਸੁਤ੍ਰੰ ॥

mahaa judh jodhaa prabodhaa mahaa sutra(n) ||

Who was a great hero in wars and a teacher of great enemies.

ਭਏ ਤਉਨ ਕੇ ਕਉਰਵੰ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ॥

bhe taun ke kaurava(n) kraoor karama(n) ||

In his house there were Kauravas of vicious Karmas,

ਕੀਓ ਛਤ੍ਰਣੰ ਜੈਨ ਕੁਲ ਛੈਣ ਕਰਮੰ ॥੪੨॥੨੧੦॥

keeo chhatrana(n) jain kul chhain karama(n) ||42||210||

Who worked as a chisel (destroyer) for the clan of Kshatriyas.42.210.

ਕੀਓ ਭੀਖਮੇ ਅਗ੍ਰ ਸੈਨਾ ਸਮਾਜੰ ॥

keeo bheekhame agr sainaa samaaja(n) ||

They made Bhishama the General of their forces

ਭਇਓ ਕ੍ਰੁਧ ਜੁਧੰ ਸਮੂਹ ਪੰਡੁ ਰਾਜੰ ॥

bhio krudh judha(n) samuh pa(n)dd raaja(n) ||

In great fury they waged their war against the sons of Pandu.

ਤਹਾ ਗਰਜਿਯੋ ਅਰਜਨੰ ਪਰਮ ਬੀਰੰ ॥

tahaa garajiyo arajana(n) param beera(n) ||

In that war, the Supreme hereo Arjuna roared.

ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਗਿਆਤਾ ਤਜੇ ਪਰਮ ਤੀਰੰ ॥੪੩॥੨੧੧॥

dhanur bedh giaataa taje param teera(n) ||43||211||

He was an adept in archery and shot his shafts superbly.43.211.

ਤਜੀ ਬੀਰ ਬਾਨਾ ਵਰੀ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

tajee beer baanaa varee beer kheta(n) ||

The great hero Arjuna shot his chain of arrows in the field (with such skill),

ਹਣਿਓ ਭੀਖਮੰ ਸਭੈ ਸੈਨਾ ਸਮੇਤੰ ॥

hanio bheekhama(n) sabhai sainaa sameta(n) ||

That he killed Bhishama and destroyed al his forces.

ਦਈ ਬਾਣ ਸਿਜਾ ਗਰੇ ਭੀਖਮੈਣੰ ॥

dhiee baan sijaa gare bheekhamaina(n) ||

He gave Bhishama the bed of arrows, on which he lay down.

ਜਯੰ ਪਤ੍ਰ ਪਾਇਓ ਸੁਖੰ ਪਾਡਵੇਣੰ ॥੪੪॥੨੧੨॥

jaya(n) patr paio sukha(n) paaddavena(n) ||44||212||

The great Pandava (Arjuna) attained the victory comfortably.44.212.

ਭਏ ਦ੍ਰੋਣ ਸੈਨਾਪਤੀ ਸੈਨਪਾਲੰ ॥

bhe dhron sainaapatee sainapaala(n) ||

The second general of Kauravas and master of their forces was

Daronacharya.

ਭਇਓ ਘੋਰ ਜੁਧੰ ਤਹਾ ਤਉਨ ਕਾਲੰ ॥

bhio ghor judha(n) tahaa taun kaala(n) ||

There at that time a horrible war was waged.

ਹਣਿਓ ਧ੍ਰਿਸਟ ਦੋਨੰ ਤਜੇ ਦ੍ਰੋਣ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥

hanio dhirasaT dhona(n) taje dhron praana(n) ||

Dhrishtadyumna killed Dronacharya, who breathed his last.

ਕਰਿਓ ਜੁਧ ਤੇ ਦੇਵਲੋਕੰ ਪਿਆਣੰ ॥੪੫॥੨੧੩॥

kario judh te dhevaloka(n) piaana(n) ||45||213||

Dying in the battlefield, he went to heaven.45.213.

ਭਏ ਕਰਣ ਸੈਨਾਪਤੀ ਛਤ੍ਰਪਾਲੰ ॥

bhe karan sainaapatee chhatrapaala(n) ||

Karan became the third General of the Kaurva army,

ਮਚਜੋ ਜੁਧ ਕ੍ਰੁਧੰ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥

machayo judh krudha(n) mahaa bikaraala(n) ||

Who in great fury waged a terrible war.

ਹਣਿਓ ਤਾਹਿ ਪੰਥੰ ਸਦੰ ਸੀਸੁ ਕਪਿਓ ॥

hanio taeh pa(n)tha(n) sadha(n) sees kapio ||

He was killed by Partha (Arjuna) and immediately cut off his head.

ਗਿਰਿਓ ਤਉਣ ਯੁਧਿਸਟਰੰ ਰਾਜੁ ਥਪਿਓ ॥੪੬॥੨੧੪॥

girio taun yudhisaTara(n) raaj thapio ||46||214||

After his fall (death), the rule of Yudhishtra was firmly established.46.214.

ਭਏ ਸੈਣਪਾਲੰ ਬਲੀ ਸੂਲ ਸਲ੍ਯੰ ॥

bhe sainapaala(n) balee sool salraya(n) ||

Then the brave warrior Salaya became the general of Kauravas.

ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਕੁਟਿਓ ਬਲੀ ਪੰਚ ਦਲ੍ਯੰ ॥

bhalee bhaat kuTio balee pa(n)ch dhalraya(n) ||

He beat the brave Pandava foces fiercely,

ਪੁਨਰ ਹਸਤ ਯੁਧਿਸਟਰੰ ਸਕਤ ਬੇਧੰ ॥

punar hasat yudhisaTara(n) sakat bedha(n) ||

And wounded the elephant of Yudhistra with his dagger.

ਗਿਰਿਯੋ ਜੁਧ ਭੂਪੰ ਬਲੀ ਭੂਪ ਬੇਧੰ ॥੪੭॥੨੧੫॥

giriyo judh bhoopa(n) balee bhoop bedha(n) ||47||215||

Because of this Yudhistra fell down, but he killed the brave Salaya.47.215.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਲ ਰਾਜਾ ਜਉਨੈ ਦਿਨ ਜੂਝਾ ॥

sal raajaa jaunai dhin joojhaa ||

ਕਉਰਉ ਹਾਰ ਤਵਨ ਤੇ ਸੂਝਾ ॥

kaurau haar tavan te soojhaa ||

The day on which the king Salya died in fighting, the Kauravas felt their

impending defeat.

ਜੂਝਤ ਸਲ ਭਇਓ ਅਸਤਾਮਾ ॥

joojhat sal bhio asataamaa ||

ਕੂਟਿਓ ਕੋਟ ਕਟਕੁ ਇਕ ਜਾਮਾ ॥੧॥੨੧੬॥

kooTio koT kaTak ik jaamaa ||1||216||

When Salya died, Ashvathama become the general, he beat violently millions of forces for one watch.1.216.

ਧ੍ਰਿਸਟ ਦੋਨੁ ਮਾਰਿਓ ਅਤਿਰਥੀ ॥

dhirasaT dhon maario atirathee ||

ਪਾਡਵ ਸੈਨ ਭਲੇ ਕਰਿ ਮਥੀ ॥

paaddav sain bhale kar mathee ||

He killed the expert charioteer Dharishtadyumna, and mashed the Pandava

forces nicely.

ਪਾਡਵ ਕੇ ਪਾਚੋ ਸੁਤ ਮਾਰੇ ॥

paaddav ke paacho sut maare ||

ਦੁਆਪੁਰ ਮੈ ਬਡ ਕੀਨ ਅਖਾਰੇ ॥੨॥੨੧੭॥

dhuaapur mai badd keen akhaare ||2||217||

He also killed thefive sons of Pandavas, he fought very great waars in Dvapar age.2.217.

ਕਉਰਉ ਰਾਜ ਕੀਓ ਤਬ ਜੁਧਾ ॥

kaurau raaj keeo tab judhaa ||

ਭੀਮ ਸੰਗਿ ਹੁਇ ਕੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥

bheem sa(n)g hui kai at krudhaa ||

Then Duryodhana, the king of Kauravas waged the war, against Bhim in

great fury.

ਜੁਧ ਕਰਤ ਕਬਹੂ ਨਹੀ ਹਾਰਾ ॥

judh karat kabahoo nahee haaraa ||

ਕਾਲ ਬਲੀ ਤਿਹ ਆਨ ਸੰਘਾਰਾ ॥੩॥੨੧੮॥

kaal balee teh aan sa(n)ghaaraa ||3||218||

He was never defeated while fighting, but the mighty death came and killed him.3.218.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਤਹਾ ਭੀਮ ਕੁਰਰਾਜ ਸਿਉ ਜੁਧ ਮਚਿਓ ॥

tahaa bheem kuraraaj siau judh machio ||

There the fierce war of Duryodhana began with Bhim,

ਛੁਟੀ ਬ੍ਰਹਮ ਤਾਰੀ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਨਚਿਓ ॥

chhuTee braham taaree mahaa rudhr nachio ||

Because of which the meditation of Shiva was shattered and that great

gods began to dance.

ਉਠੈ ਸਬਦ ਨਿਰਘਾਤ ਆਘਾਤ ਬੀਰੰ ॥

auThai sabadh niraghaat aaghaat beera(n) ||

Because of the blows of warriors terrible sound arose

ਭਏ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਣੰ ਤਛ ਤੀਰੰ ॥੧॥੨੧੯॥

bhe ru(n)dd mu(n)dda(n) tana(n) tachh teera(n) ||1||219||

The bodies were pierced by arrows and the heads were separated from pierced by arrows and the heads were separated from the trunks.1.219.

ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥

gire beer eka(n) aneka(n) prakaara(n) ||

Fighting in various ways, many warriors fell in the field

ਗਿਰੇ ਅਧ ਅਧੰ ਛੁਧੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥

gire adh adha(n) chhudha(n) sasatr dhaara(n) ||

Many had fallen in halves who had been hungry of the sharp edges of

weapons.

ਕਟੇ ਕਉਰਵੰ ਦੁਰ ਸਿੰਦੂਰ ਖੇਤੰ ॥

kaTe kaurava(n) dhur si(n)dhoor kheta(n) ||

The intoxicated elephants of Kauravas had been chopped in the field.

ਨਚੇ ਗਿਧ ਆਵਧ ਸਾਵੰਤ ਖੇਤੰ ॥੨॥੨੨੦॥

nache gidh aavadh saava(n)t kheta(n) ||2||220||

Seeing the brave warriors wields weapons in the field, the vultures were feeling pleased.2.220.

ਬਲੀ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜੁਝੈ ਬਿਰਾਜੈ ॥

balee ma(n)ddalaakaar joojhai biraajai ||

The warriors were fighting in the battlefield in enclosures.

ਹਸੈ ਗਰਜ ਠੋਕੈ ਭੁਜਾ ਹਰ ਦੁ ਗਾਜੈ ॥

hasai garaj Thokai bhujaa har dh gaajai ||

They laughed, roared and patted their arms, they challenged from both

sides.

ਦਿਖਾਵੇ ਬਲੀ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਥਾਨੈ ॥

dhikhaave balee ma(n)ddalaakaar thaanai ||

They were standing and showing feats of bravery in enclosures.

ਉਭਾਰੈ ਭੁਜਾ ਅਉ ਫਟਾਕੈ ਗਜਾਨੈ ॥੩॥੨੨੧॥

aubhaarai bhujaa aau faTaakai gajaanai ||3||221||

They swayed their arms and were producing terrible sounds with the

blows of their maces.3.221.

ਸੁਭੇ ਸਵਰਨ ਕੇ ਪਤ੍ਰ ਬਾਧੇ ਗਜਾ ਮੈ ॥

subhe savaran ke patr baadhe gajaa mai ||

The sheets of gold covering the maces looked splendid.

ਭਈ ਅਗਨਿ ਸੋਭਾ ਲਖੀ ਕੈ ਧੁਜਾ ਮੈ ॥

bhiee agan sobhaa lakhee kai dhujaa mai ||

Their glory exhibited the blaze of fire at their tops.

ਭਿੜਾ ਮੈ ਭ੍ਰਮੈ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਬਾਹੈ ॥

bhiRaa mai bhramai ma(n)ddalaakaar baahai ||

The warriors moved in the field and rotated their discs.

ਅਪੋ ਆਪ ਸੈ ਨੇਕਿ ਘਾਇੰ ਸਰਾਹੈ ॥੪॥੨੨੨॥

apo aap sai nek ghai(n) saraahai ||4||222||

They appreciated those on their sides who inflicted deep wounds.4.222.

ਤਹਾ ਭੀਮ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈ ॥

tahaa bheem bhaaree bhujaa sasatr baahai ||

There the great warrior Bhim used his weapons with his arms.

ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਕੈ ਕੈ ਭਲੇ ਸੈਨ ਗਾਹੈ ॥

bhalee bhaat kai kai bhale sain gaahai ||

He was trampling the armies nicely.

ਉਤੈ ਕਉਰਪਾਲੰ ਧਰੈ ਛਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥

autai kaurapaala(n) dharai chhatr dharama(n) ||

On the other side Yudhishtar was bound by Kshatriya discipline,

ਕਰੈ ਚਿਤ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਬਾਚਿਤ੍ਰ ਕਰਮੰ ॥੫॥੨੨੩॥

karai chit paavitr baachitr karama(n) ||5||223||

And was performing wonderful and holy Karmas.5.223.

ਸਭੈ ਬਾਜੁਵੰਦੰ ਛਕੈ ਭੂਪਨਾਣੰ ॥

sabhai baajuva(n)dha(n) chhakai bhoopanaana(n) ||

All of them looked elegant with ornaments like armlets.

ਲਸੈ ਮੁਤਕਾ ਚਾਰ ਦੁਮਲਿਅੰ ਹਾਣੰ ॥

lasai mutakaa chaar dhumalia(n) haana(n) ||

Their necklaces of gems glistened and their turbans looked graceful on the

heads of both the warriors of the same age.

ਦੋਊ ਮੀਰ ਧੀਰੰ ਦੋਊ ਪਰਮ ਓਜੰ ॥

dhouoo meer dheera(n) dhouoo param oja(n) ||

Both the Chiefs were men of great strength and composure.

ਦੋਊ ਮਾਨਧਾਤਾ ਮਹੀਪੰ ਕਿ ਭੋਜੰ ॥੬॥੨੨੪॥

dhouoo maanadhaataa maheepa(n) k bhoja(n) ||6||224||

Both were either king Mandhata or king Bhoj.6.224.

ਦੋਊ ਬੀਰ ਬਾਨਾ ਬਧੈ ਅਧ ਅਧੰ ॥

dhouoo beer baanaa badhai adh adha(n) ||

Both the warriors had tightened their tearing shafts.

ਦੋਊ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਮਹਾ ਜੁਧ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥

dhouoo sasatr dhaaree mahaa judh krudha(n) ||

Both the weapon-wielding warriors began to wage war in great fury.

ਦੋਊ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ਦੋਊ ਜਾਨ ਬਾਹੰ ॥

dhouoo kraoor karama(n) dhouoo jaan baaha(n) ||

Both the heroes of violent actions had long arms like gods.

ਦੋਊ ਹਦਿ ਹਿੰਦੂਨ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੰ ॥੭॥੨੨੫॥

dhouoo hadh hi(n)dhoon saahaan saaha(n) ||7||225||

Both were great kings with extraordinary knowledge of Hindusim.7.225.

ਦੋਊ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ਦੋਊ ਪਰਮ ਦਾਨੰ ॥

dhouoo sasatr dhaara(n) dhouoo param dhaana(n) ||

Both were weapon-wielders and supreme donors.

ਦੋਊ ਢਾਲ ਢੀਚਾਲ ਹਿੰਦੂ ਹਿੰਦਾਨੰ ॥

dhouoo ddaal ddeechaal hi(n)dhoo hi(n)dhaana(n) ||

Both were Indians and capable of protecting themselves with their shields.

ਦੋਊ ਸਸਤ੍ਰ ਵਰਤੀ ਦੋਊ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥

dhouoo sasatr varatee dhouoo chhatr dhaaree ||

Both were the users of their arms and were kings with canopies.

ਦੋਊ ਪਰਮ ਜੋਧਾ ਮਹਾ ਜੁਧਕਾਰੀ ॥੮॥੨੨੬॥

dhouoo param jodhaa mahaa judhakaaree ||8||226||

Both were Supreme warriors and great fighters.8.226.

ਦੋਊ ਖੰਡ ਖੰਡੀ ਦੋਊ ਮੰਡ ਮੰਡੰ ॥

dhouoo kha(n)dd kha(n)ddee dhouoo ma(n)dd ma(n)dda(n) ||

Both were the destroyers of their enemies and also their establishers.

ਦੋਊ ਜੋਧ ਜੈਤਵਾਰੁ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ॥

dhouoo jodh jaitavaar jodhaa pracha(n)dda(n) ||

Both were the terrible conquerors of the great heroes.

ਦੋਊ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ਦੋਊ ਬਾਹ ਸਾਹੰ ॥

dhouoo beer baanee dhouoo baeh saaha(n) ||

Both the warriors were adept in shooting arrows and had mighty arms.

ਦੋਊ ਸੂਰ ਸੈਨੰ ਦੋਊ ਸੂਰ ਮਾਹੰ ॥੯॥੨੨੭॥

dhouoo soor saina(n) dhouoo soor maaha(n) ||9||227||

Both the heroes were the sun and moon of their forces.9.227.

ਦੋਊ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਦੋਊ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ॥

dhouoo chakravaratee dhouoo sasatr betaa ||

Both were the warriors universal monarchs and had knowledge of warfare.

ਦੋਊ ਜੰਗ ਜੋਧੀ ਦੋਊ ਜੰਗ ਜੇਤਾ ॥

dhouoo ja(n)g jodhee dhouoo ja(n)g jetaa ||

Both were the warriors of war and conquerors of war.

ਦੋਊ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਤੀ ਦੋਊ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪੰ ॥

dhouoo chitr jotee dhouoo chitr chaapa(n) ||

Both were marvelously beautiful carrying beautiful bows.

ਦੋਊ ਚਿਤ੍ਰ ਵਰਮਾ ਦੋਊ ਦੁਸਟ ਤਾਪੰ ॥੧੦॥੨੨੮॥

dhouoo chitr varamaa dhouoo dhusaT taapa(n) ||10||228||

Both were clad in armour and were the destroyers of enemies.10.228.

ਦੋਊ ਖੰਡ ਖੰਡੀ ਦੋਊ ਮੰਡ ਮੰਡੰ ॥

dhouoo kha(n)dd kha(n)ddee dhouoo ma(n)dd ma(n)dda(n) ||

Both were the destroyers of the enemies with their double-edged swords

and were also their establishers.

ਦੋਊ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਤੀ ਸੁ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ॥

dhouoo chitr jotee su jodhaa pracha(n)dda(n) ||

Both were Glory-incarnate and mighty heroes.

ਦੋਊ ਮਤ ਬਾਰੁੰਨ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਮਾਨੰ ॥

dhouoo mat baaru(n)n bikram samaana(n) ||

Both were intoxicate elephants and like king Vikrama.

ਦੋਊ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਦੋਊ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਨੰ ॥੧੧॥੨੨੯॥

dhouoo sasatr betaa dhouoo sasatr paana(n) ||11||229||

Both were adepts in warfare and had weapons in their hands.11.229.

ਦੋਊ ਪਰਮ ਜੋਧੇ ਦੋਊ ਕ੍ਰੁਧਵਾਨੰ ॥

dhouoo param jodhe dhouoo krudhavaana(n) ||

Both were Supreme warriors full of rage.

ਦੋਊ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਦੋਊ ਰੂਪ ਖਾਨੰ ॥

dhouoo sasatr betaa dhouoo roop khaana(n) ||

Both were adepts in warfare and were the source of beauty.

ਦੋਊ ਛਤ੍ਰਪਾਲੰ ਦੋਊ ਛਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥

dhouoo chhatrapaala(n) dhouoo chhatr dharama(n) ||

Both were Sustainers of Kshatriyas and followed the discipline of

Kshatriyas.

ਦੋਊ ਜੁਧ ਜੋਧਾ ਦੋਊ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ॥੧੨॥੨੩੦॥

dhouoo judh jodhaa dhouoo kraoor karama(n) ||12||230||

Both were the heroes of war and men of violent actions.12.230.

ਦੋਊ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜੁਝੇ ਬਿਰਾਜੈ ॥

dhouoo ma(n)ddalaakaar joojhe biraajai ||

Both were standing and fighting in enclosures.

ਹਥੈ ਹਰ ਦੁ ਠੋਕੈ ਭੁਜਾ ਪਾਇ ਗਾਜੈ ॥

hathai har dh Thokai bhujaa pai gaajai ||

Both struck their arms with their hands and shouted loudly.

ਦੋਊ ਖਤ੍ਰਹਾਣੰ ਦੋਊ ਖਤ੍ਰ ਖੰਡੰ ॥

dhouoo khatrahaana(n) dhouoo khatr kha(n)dda(n) ||

Both had Kshatriya discipline but both were the destroyers of Kshatriyas.

ਦੋਊ ਖਗ ਪਾਣੰ ਦੋਊ ਛੇਤ੍ਰ ਮੰਡੰ ॥੧੩॥੨੩੧॥

dhouoo khag paana(n) dhouoo chhetr ma(n)dda(n) ||13||231||

Both had swords in their hands and both were the adornments of th

battlefield.13.231.

ਦੋਊ ਚਿਤ੍ਰਜੋਤੀ ਦੋਊ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰੰ ॥

dhouoo chitrajotee dhouoo chaar bichaara(n) ||

Both were Beauty-incarnate and had lofty thoughts.

ਦੋਊ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਖੰਡਾ ਅਬਾਰੰ ॥

dhouoo ma(n)ddalaakaar kha(n)ddaa abaara(n) ||

Both were operating their double-adged swords in their enclosures.

ਦੋਊ ਖਗ ਖੂਨੀ ਦੋਊ ਖਤ੍ਰਹਾਣੰ ॥

dhouoo khag khoonee dhouoo khatrahaana(n) ||

Both had their swords smeared with blood and both worked against

Kshatriya discipline.

ਦੋਊ ਖਤ੍ਰਖੇਤਾ ਦੋਊ ਛਤ੍ਰਪਾਣੰ ॥੧੪॥੨੩੨॥

dhouoo khatrakhetaa dhouoo chhatrapaana(n) ||14||232||

Both were capable of risking their life in the battlefield.14.232.

ਦੋਊ ਬੀਰ ਬਿਬ ਆਸਤ ਧਾਰੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥

dhouoo beer bib aasat dhaare nihaare ||

Both the heroes had their weapons in their hands.

ਰਹੇ ਬ੍ਯੋਮ ਮੈ ਭੂਪ ਗਉਨੈ ਹਕਾਰੇ ॥

rahe bayom mai bhoop gaunai hakaare ||

It seemed as if the spirits of the dead kings moving the sky were calling them.

ਹਕਾ ਹਕ ਲਾਗੀ ਧਨੰ ਧੰਨ ਜੰਪ੍ਯੋ ॥

hakaa hak laagee dhana(n) dha(n)n ja(n)prayo ||

They were shouting seeing their heroism, they were praising them with the words “Well done, bravo!”

ਚਕ੍ਰਯੋ ਜਛ ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਲੋਕ ਕੰਪ੍ਯੋ ॥੧੫॥੨੩੩॥

chakrayo jachh raaja(n) pirathee lok ka(n)payo ||15||233||

The king of Yakshas seeing their bravery was astonished and the earth

was trembling.15.233.

ਹਨਿਓ ਰਾਜ ਦੁਰਜੋਧਨੰ ਜੁਧ ਭੂਮੰ ॥

hanio raaj dhurajodhana(n) judh bhooma(n) ||

(Ultimately) the king Duryodhana was killed in the battlefield.

ਭਜੇ ਸਭੈ ਜੋਧਾ ਚਲੀ ਧਾਮ ਧੂਮੰ ॥

bhaje sabhai jodhaa chalee dhaam dhooma(n) ||

All the noisy warriors ran helter-skelter.

ਕਰਿਯੋ ਰਾਜ ਨਿਹਕੰਟਕੰ ਕਉਰਪਾਲੰ ॥

kariyo raaj nihaka(n)Taka(n) kaurapaala(n) ||

(After that) Pandavas ruled over the family of Kauravas unconcerned.

ਪੁਨਰ ਜਾਇ ਕੈ ਮਝਿ ਸਿਝੈ ਹਿਵਾਲੰ ॥੧੬॥੨੩੪॥

punar jai kai majh sijhai hivaala(n) ||16||234||

Then they went to Himalaya mountains.16.234.

ਤਹਾ ਏਕ ਗੰਧ੍ਰਬ ਸਿਉ ਜੁਧ ਮਚਯੋ ॥

tahaa ek ga(n)dhrab siau judh machayo ||

At that time a war was waged with a Gandharva.

ਤਹਾ ਭੂਰਪਾਲੰ ਧੂਰਾ ਰੰਗੁ ਰਚਯੋ ॥

tahaa bhoorapaala(n) dhooraa ra(n)g rachayo ||

There that Gandharva adopted a wonderful garb.

ਤਹਾ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਭੀਮ ਹਸਤੀ ਚਲਾਏ ॥

tahaa satr ke bheem hasatee chalaae ||

Bhima threw there the elephants of the enemy upwards.

ਫਿਰੇ ਮਧਿ ਗੈਣੰ ਅਜਉ ਲਉ ਨ ਆਏ ॥੧੭॥੨੩੫॥

fire madh gaina(n) ajau lau na aae ||17||235||

Which are still moving in the sky and have not returned as yet.17.235.

ਸੁਨੈ ਬੈਨ ਕਉ ਭੂਪ ਇਉ ਐਠ ਨਾਕੰ ॥

sunai bain kau bhoop iau aaiTh naaka(n) ||

Hearing these words, the king Janmeja turned his nose in such a manner,

ਕਰਿਯੋ ਹਾਸ ਮੰਦੈ ਬੁਲਯੋ ਏਮ ਬਾਕੰ ॥

kariyo haas ma(n)dhai bulayo em baaka(n) ||

And laughed contemptuously as though the utterance about the elephants

was not true.

ਰਹਿਯੋ ਨਾਕ ਮੈ ਕੁਸਟ ਛਤ੍ਰੀ ਸਵਾਨੰ ॥

rahiyo naak mai kusaT chhatree savaana(n) ||

With this disbelief the thirty-sixth part of leprosy remained in his nose,

ਭਈ ਤਉਨ ਹੀ ਰੋਗ ਤੇ ਭੂਪ ਹਾਨੰ ॥੧੮॥੨੩੬॥

bhiee taun hee rog te bhoop haana(n) ||18||236||

And with this ailment, the king passed away.18.236.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਮ ਚਉਰਾਸੀ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥

eim chauraasee barakh pramaana(n) ||

In this way for eighty-four years,

ਸਪਤ ਮਾਹ ਚਉਬੀਸ ਦਿਨਾਨੰ ॥

sapat maeh chaubees dhinaana(n) ||

Seven months and twenty-four days,

ਰਾਜ ਕੀਓ ਜਨਮੇਜਾ ਰਾਜਾ ॥

raaj keeo janamejaa raajaa ||

The king Janmeja remained the ruler

ਕਾਲ ਨੀਸਾਨੁ ਬਹੁਰਿ ਸਿਰਿ ਗਾਜਾ ॥੧੯॥੨੩੭॥

kaal neesaan bahur sir gaajaa ||19||237||

Then, the trumpet of Death sounded over his head.19.237.

ਇਤਿ ਜਨਮੇਜਾ ਸਮਾਪਤ ਭਇਆ ॥

eit janamejaa samaapat bhiaa ||

Thus the king Janmeja breathed his last.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਸੁਮੇਧ ਅਰੁ ਅਸਮੇਦਹਾਰਾ ॥

asumedh ar asamedhahaaraa ||

Asumedh and Asumedhan (the sons of Janmeja),

ਮਹਾ ਸੂਰ ਸਤਵਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥

mahaa soor satavaan apaaraa ||

Were great heroes and truthful (princes).

ਮਹਾ ਬੀਰ ਬਰਿਆਰ ਧਨੁਖ ਧਰ ॥

mahaa beer bariaar dhanukh dhar ||

They were very brave, mighty and archers.

ਗਾਵਤ ਕੀਰਤ ਦੇਸ ਸਭ ਘਰ ਘਰ ॥੧॥੨੩੮॥

gaavat keerat dhes sabh ghar ghar ||1||238||

Their praises were sung in every home in the country.1.238.

ਮਹਾ ਬੀਰ ਅਰੁ ਮਹਾ ਧਨੁਖ ਧਰ ॥

mahaa beer ar mahaa dhanukh dhar ||

They were supreme warriors and supreme archers.

ਕਾਪਤ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜਾ ਕੇ ਡਰ ॥

kaapat teen lok jaa ke ddar ||

Because of their fear, the three worlds trembled.

ਬਡ ਮਹੀਪ ਅਰੁ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪਾ ॥

badd maheep ar akha(n)dd prataapaa ||

They were kings of indivisible glory.

ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਜਾਪਤ ਜਗ ਜਾਪਾ ॥੨॥੨੩੯॥

amit tej jaapat jag jaapaa ||2||239||

They were persons of unlimited splendour and the whole world remembered them.2.239.

ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਉਤ ਸੂਰ ਮਹਾਨਾ ॥

ajai si(n)gh ut soor mahaanaa ||

On the other hand, Ajai Singh was a superb hero,

ਬਡ ਮਹੀਪ ਦਸ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥

badd maheep dhas chaar nidhaanaa ||

Who was a great monarch and adept in fourteen learnings.

ਅਨਬਿਕਾਰ ਅਨਤੋਲ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥

anabikaar anatol atul bal ||

He was without any vices, he was incomparable and of unweighable

minght,

ਅਰ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲਮਲ ॥੩॥੨੪੦॥

ar anek jeete jin dhalamal ||3||240||

Who conqured many enemies and mashed them.3.240.

ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅਨੇਕਾ ॥

jin jeete sa(n)graam anekaa ||

He was the conqueror of many wars.

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਧਰਿ ਛਾਡਨ ਏਕਾ ॥

sasatr asatr dhar chhaaddan ekaa ||

None of the weapon-wielders could escape him.

ਮਹਾ ਸੂਰ ਗੁਨਵਾਨ ਮਹਾਨਾ ॥

mahaa soor gunavaan mahaanaa ||

He was a great hero, possessing great qualities

ਮਾਨਤ ਲੋਕ ਸਗਲ ਜਿਹ ਆਨਾ ॥੪॥੨੪੧॥

maanat lok sagal jeh aanaa ||4||241||

And all the world venerated him.4.241.

ਮਰਨ ਕਾਲ ਜਨਮੇਜੇ ਰਾਜਾ ॥

maran kaal janameje raajaa ||

At the time of death, the king janmeja,

ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਓ ਮੰਤ੍ਰੀਨ ਸਮਾਜਾ ॥

ma(n)tr keeo ma(n)treen samaajaa ||

Consulted his council of ministers,

ਰਾਜ ਤਿਲਕ ਭੂਪਤ ਅਭਖੇਖਾ ॥

raaj tilak bhoopat abhakhekhaa ||

As to whom should the kingship be awarded?

ਨਿਰਖਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਤ ਕੀ ਰੇਖਾ ॥੫॥੨੪੨॥

nirakhat bhe nirapat kee rekhaa ||5||242||

They looked for the mark of kingship.5.242.

ਇਨ ਮਹਿ ਰਾਜ ਕਵਨ ਕਉ ਦੀਜੈ ॥

ein meh raaj kavan kau dheejai ||

Out of these three who should be given the kingship?

ਕਉਨ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸੁਤ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪੁ ਕੀਜੈ ॥

kaun nirapat sut kau nirap keejai ||

Which son of the king should be made the king?

ਰਜੀਆ ਪੂਤ ਨ ਰਾਜ ਕੀ ਜੋਗਾ ॥

rajeeaa poot na raaj kee jogaa ||

The son of the maid-servant is not entitled to be the king

ਯਾਹਿ ਕੇ ਜੋਗ ਨ ਰਾਜ ਕੇ ਭੋਗਾ ॥੬॥੨੪੩॥

yaeh ke jog na raaj ke bhogaa ||6||243||

The enjoyments of kingship are not meant for him.6.243.

ਅਸ੍ਵਮੇਦ ਕਹੁ ਦੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥

asavaimedh kahu dheeno raajaa ||

(The eldest son) Asumedh was made the king,

ਜੈ ਪਤਿ ਭਾਖੵੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜਾ ॥

jai pat bhaakhayo sakal samaajaa ||

And all the people cheered him as king.

ਜਨਮੇਜਾ ਕੀ ਸੁਗਤਿ ਕਰਾਈ ॥

janamejaa kee sugat karaiee ||

The funeral rites of Janmeja were performed.

ਅਸ੍ਵਮੇਦ ਕੈ ਵਜੀ ਵਧਾਈ ॥੭॥੨੪੪॥

asavaimedh kai vajee vadhaiee ||7||244||

There were great rejoicings in the house of Asumedh.7.244.

ਦੂਸਰ ਭਾਇ ਹੁਤੋ ਜੋ ਏਕਾ ॥

dhoosar bhai huto jo ekaa ||

Another one brother that the king had,

ਰਤਨ ਦੀਏ ਤਿਹ ਦਰਬ ਅਨੇਕਾ ॥

ratan dhe'ee teh dharab anekaa ||

Was given enormous wealth and precious articles.

ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੈ ਅਪਨਾ ਠਹਰਾਇਓ ॥

ma(n)tree kai apanaa Thaharaio ||

He was also made one of the ministers,

ਦੂਸਰ ਠਉਰ ਤਿਸਹਿ ਬੈਠਾਇਓ ॥੮॥੨੪੫॥

dhoosar Thaur tiseh baiThaio ||8||245||

And placed him at another position.8.245.

ਤੀਸਰ ਜੋ ਰਜੀਆ ਸੁਤ ਰਹਾ ॥

teesar jo rajeeaa sut rahaa ||

The third one, who was the son of maid-servant.

ਸੈਨਪਾਲ ਤਾ ਕੋ ਪੁਨ ਕਹਾ ॥

sainapaal taa ko pun kahaa ||

He was given the position of army-general

ਬਖਸੀ ਕਰਿ ਤਾਕੌ ਠਹਰਾਇਓ ॥

bakhasee kar taakau Thaharaio ||

He was made the Bakhshi

ਸਬ ਦਲ ਕੋ ਤਿਹ ਕਾਮੁ ਚਲਾਇਓ ॥੯॥੨੪੬॥

sab dhal ko teh kaam chalaio ||9||246||

And he administered all the work of the forces.9.246.

ਰਾਜੁ ਪਾਇ ਸਭਹੂ ਸੁਖ ਪਾਇਓ ॥

raaj pai sabhahoo sukh paio ||

(All the brothers) were happy on getting their positions in kingdom.

ਭੂਪਤ ਕਉ ਨਾਚਬ ਸੁਖ ਆਇਓ ॥

bhoopat kau naachab sukh aaio ||

The king felt great pleasure in seeing dances.

ਤੇਰਹ ਸੈ ਚੌਸਠ ਮਰਦੰਗਾ ॥

tereh sai chauasaTh maradha(n)gaa ||

There were thirteen hundred and sixty-four Mridangs,

ਬਾਜਤ ਹੈ ਕਈ ਕੋਟ ਉਪੰਗਾ ॥੧੦॥੨੪੭॥

baajat hai kiee koT upa(n)gaa ||10||247||

And millions of other musical instruments resounded in his

presence.10.247.

ਦੂਸਰ ਭਾਇ ਭਏ ਮਦ ਅੰਧਾ ॥

dhoosar bhai bhe madh a(n)dhaa ||

The second brother took to heavy drinding.

ਦੇਖਤ ਨਾਚਤ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧਾ ॥

dhekhat naachat lai suga(n)dhaa ||

He was fond of applying perfumes and seeing dances.

ਰਾਜ ਸਾਜ ਦੁਹਹੂੰ ਤੇ ਭੂਲਾ ॥

raaj saaj dhuhahoo(n) te bhoolaa ||

Both the brothers forgot to perform the royal responsibilities,

ਵਾਹੀ ਕੈ ਜਾਇ ਛਤ੍ਰ ਸਿਰ ਝੂਲਾ ॥੧੧॥੨੪੮॥

vaahee kai jai chhatr sir jhoolaa ||11||248||

And the canopy of royalty was held on the head of the third one.11.248.

ਕਰਤ ਕਰਤ ਬਹੁ ਦਿਨ ਅਸ ਰਾਜਾ ॥

karat karat bahu dhin as raajaa ||

After the passage of many days in the kingdom like this,

ਉਨ ਦੁਹੂੰ ਭੂਲਿਓ ਰਾਜ ਸਮਾਜਾ ॥

aun dhuhoo(n) bhoolio raaj samaajaa ||

Both the brothers forgot the royal responsibilities.

ਮਦ ਕਰਿ ਅੰਧ ਭਏ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥

madh kar a(n)dh bhe dhouoo bhraataa ||

Both the brother became blind with heavy drinking,

ਰਾਜ ਕਰਨ ਕੀ ਬਿਸਰੀ ਬਾਤਾ ॥੧੨॥੨੪੯॥

raaj karan kee bisaree baataa ||12||249||

And forgot everything about kingdom.12.249.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਿਹ ਚਾਹੇ ਤਾ ਕੋ ਹਨੇ ਜੋ ਬਾਛੈ ਸੋ ਲੇਇ ॥

jeh chaahe taa ko hane jo baachhai so lei ||

Whomsoever (Ajai Singh) wants he kills him, whatever he desires, he gets.

ਜਿਹ ਰਾਖੈ ਸੋਈ ਰਹੈ ਜਿਹ ਜਾਨੈ ਤਿਹ ਦੇਇ ॥੧੩॥੨੫੦॥

jeh raakhai soiee rahai jeh jaanai teh dhei ||13||250||

Whomsoever he protects, he remains safe, and whosoever he considers

protagonist, he bestows on him the desired position.13.250.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPI

ਐਸੀ ਭਾਤ ਕੀਨੋ ਇਹ ਜਬ ਹੀ ॥

aaisee bhaat keeno ieh jab hee ||

When he began such a treatment,

ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਕ ਸਭ ਬਸ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥

prajaa lok sabh bas bhe tab hee ||

All the subject with this, came under his control

ਅਉ ਬਸਿ ਹੋਇ ਗਏ ਨੇਬ ਖਵਾਸਾ ॥

aau bas hoi ge neb khavaasaa ||

And the chieftains and other prominent persons came under his control,

ਜੋ ਰਾਖਤ ਥੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਆਸਾ ॥੧॥੨੫੧॥

jo raakhat the nirap kee aasaa ||1||251||

Who had earlier owned allegiance to the king.1.251.

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹੂੰ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਜਾਨਾ ॥

ek dhivas tihoo(n) bhraat sujaanaa ||

One day all the three sagacious brothers,

ਮੰਡਸ ਚੌਪਰ ਖੇਲ ਖਿਲਾਨਾ ॥

ma(n)ddas chauapar khel khilaanaa ||

Began to play chess.

ਦਾਉ ਸਮੈ ਕਛੁ ਰਿਸਕ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

dhaau samai kachh risak bichaario ||

When the dice was thrown, (one of the two real brothers) thought in

indignation,

ਅਜੈ ਸੁਨਤ ਇਹ ਭਾਤ ਉਚਾਰਿਓ ॥੨॥੨੫੨॥

ajai sunat ieh bhaat uchaario ||2||252||

And uttered these words, while Ajai listened.2.252.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਹਾ ਕਰੈ ਦਾ ਕਹ ਪਰੈ ਕਹ ਯਹ ਬਾਧੈ ਸੂਤ ॥

kahaa karai dhaa keh parai keh yeh baadhai soot ||

Let us see, what he does how doth he throw the dice   how shalt he keep the propriety of conduct?

ਕਹਾ ਸਤ੍ਰੁ ਯਾ ਤੇ ਮਰੈ ਜੋ ਰਜੀਆ ਕਾ ਪੂਤ ॥੩॥੨੫੩॥

kahaa satr yaa te marai jo rajeeaa kaa poot ||3||253||

How shalt the enemy be killed by him, who himself is the son of maid-

servant?3.253.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPI

ਯਹੈ ਆਜ ਹਮ ਖੇਲ ਬਿਚਾਰੀ ॥

yahai aaj ham khel bichaaree ||

We have thought about this game to-day.

ਸੋ ਭਾਖਤ ਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਪੁਕਾਰੀ ॥

so bhaakhat hai pragaT pukaaree ||

That we utter apparently.

ਏਕਹਿ ਰਤਨ ਰਾਜ ਧਨੁ ਲੀਨਾ ॥

ekeh ratan raaj dhan leenaa ||

One of them took the gems of the kingdom.

ਦੁਤੀਐ ਅਸ੍ਵ ਉਸਟ ਗਜ ਲੀਨਾ ॥੧॥੨੫੪॥

dhuteeaai asavai usaT gaj leenaa ||1||254||

The second one took horses, camels and elephants.1.254.

ਕੁਅਰੈ ਬਾਟ ਸੈਨ ਸਭ ਲੀਆ ॥

kuarai baaT sain sabh leeaa ||

The princes distributed all the forces.

ਤੀਨਹੁ ਬਾਟ ਤੀਨ ਕਰ ਕੀਆ ॥

teenahu baaT teen kar keeaa ||

The divided the army in three parts.

ਪਾਸਾ ਢਾਰ ਧਰੈ ਕਸ ਦਾਵਾ ॥

paasaa ddaar dharai kas dhaavaa ||

They thought, how the dice be cast and the rouse be played?

ਕਹਾ ਖੇਲ ਧੌ ਕਰੈ ਕਰਾਵਾ ॥੨॥੨੫੫॥

kahaa khel dhau karai karaavaa ||2||255||

How the game and trick be played?2.255.

ਚਉਪਰ ਖੇਲ ਪਰੀ ਤਿਹ ਮਾਹਾ ॥

chaupar khel paree teh maahaa ||

The game of dice was began to watch the play.

ਦੇਖਤ ਊਚ ਨੀਚ ਨਰ ਨਾਹਾ ॥

dhekhat uooch neech nar naahaa ||

The high and low all began to watch the play

ਜ੍ਵਾਲਾ ਰੂਪ ਸੁਪਰਧਾ ਬਾਢੀ ॥

javaiaalaa roop suparadhaa baaddee ||

The fire of jealousy increased in their hearts,

ਭੂਪਨ ਫਿਰਤ ਸੰਘਾਰਤ ਕਾਢੀ ॥੩॥੨੫੬॥

bhoopan firat sa(n)ghaarat kaaddee ||3||256||

Which is said to be the destroyer of the kings.3.256.

ਤਿਨ ਕੈ ਬੀਚ ਪਰੀ ਅਸ ਖੇਲਾ ॥

tin kai beech paree as khelaa ||

The game was played thus amongst them,

ਕਟਨ ਸੁ ਹਿਤ ਭਇਓ ਮਿਟਨ ਦੁਹੇਲਾ ॥

kaTan su hit bhiau miTan dhuhelaa ||

That they reached the stage of destroying one another and it was difficult

to pacify them.

ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਰਤਨ ਦ੍ਰਿਬ ਬਹੁ ਲਾਯੋ ॥

pirathamai ratan dhirab bahu laayo ||

In the beginning the princes put the gems and wealth to stake

ਬਸਤ੍ਰ ਬਾਜ ਗਜ ਬਹੁਤ ਹਰਾਯੋ ॥੪॥੨੫੭॥

basatr baaj gaj bahut haraayo ||4||257||

Then they bet the clothes, horses and elephants, they lost all.4.257.

ਦੁਹੂੰਅਨ ਬੀਚ ਸੁਪਰਧਾ ਬਾਢਾ ॥

dhuhoo(n)an beech suparadhaa baaddaa ||

The wrangling increased on both the sides.

ਦੁਹ ਦਿਸ ਉਠੇ ਸੁਭਟ ਅਸ ਕਾਢਾ ॥

dhuh dhis uThe subhaT as kaaddaa ||

On both the sides, the warriors drew their swords

ਚਮਕਹਿ ਕਹੂੰ ਅਸਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

chamakeh kahoo(n) asan kee dhaaraa ||

The sharp edges of the swords glistened,

ਬਿਛ ਗਈ ਲੋਥ ਅਨੇਕ ਅਪਾਰਾ ॥੫॥੨੫੮॥

bichh giee loth anek apaaraa ||5||258||

And many corpses lay scattered there.5.258.

ਜੁਗਨ ਦੈਤ ਫਿਰਹਿ ਹਰਿਖਾਨੇ ॥

jugan dhait fireh harikhaane ||

The vamps and demons wandered with pleasure

ਗੀਧ ਸਿਵਾ ਬੋਲਹਿ ਅਭਿਮਾਨੇ ॥

geedh sivaa boleh abhimaane ||

The vultures and ganas of Shiva manifested their pride through their gay

voices.

ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚਹਿ ਅਰੁ ਗਾਵਹਿ ॥

bhoot pret naacheh ar gaaveh ||

The ghosts and goblins danced and sang.

ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਸਬਦ ਬੈਤਾਲ ਸੁਨਾਵਹਿ ॥੬॥੨੫੯॥

kahoo(n) kahoo(n) sabadh baitaal sunaaveh ||6||259||

Somewhere the Baitals raised their voice.6.259.

ਚਮਕਤ ਕਹੂੰ ਖਗਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

chamakat kahoo(n) khagan kee dhaaraa ||

Somewhere the sharp edges of the swords gleamed.

ਬਿਥ ਗਏ ਰੁੰਡ ਭਸੁੰਡ ਅਪਾਰਾ ॥

bith ge ru(n)dd bhasu(n)dd apaaraa ||

The heads of warriors and trunks of elephants lay scattered on the earth.

ਚਿੰਸਤ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਗਜ ਮਾਤੇ ॥

chi(n)sat kahoo(n) gire gaj maate ||

Somewhere the intoxicated elephants were trumpeting after having fallen.

ਸੋਵਤ ਕਹੂੰ ਸੁਭਟ ਰਣ ਤਾਤੇ ॥੭॥੨੬੦॥

sovat kahoo(n) subhaT ran taate ||7||260||

Somewhere the furious warriors in the battlefield rolled down.7.260.

ਹਿੰਸਤ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਹੈ ਘਾਏ ॥

hi(n)sat kahoo(n) gire hai ghaae ||

Somewhere the wounded horses have fallen and are neighing.

ਸੋਵਤ ਕ੍ਰੂਰ ਸਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥

sovat kraoor salok paThaae ||

Somewhere the terrible warriors are lying down they have been sent.

ਕਟਿ ਗਏ ਕਹੂੰ ਕਉਚ ਅਰੁ ਚਰਮਾ ॥

kaT ge kahoo(n) kauch ar charamaa ||

Someone’s armour was cut down and someone’s was broken.

ਕਟਿ ਗਏ ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੇ ਬਰਮਾ ॥੮॥੨੬੧॥

kaT ge gaj baajan ke baramaa ||8||261||

Somewhere the armours of elephants and horses were cut down.8.261.

ਜੁਗਨ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਕਿਲਕਾਰੀ ॥

jugan dhet kahoo(n) kilakaaree ||

Somewhere the vamps were raising joyful shrieks

ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥

naachat bhoot bajaavat taaree ||

Somewhere the ghosts were dancing, while clapping their hands

ਬਾਵਨ ਬੀਰ ਫਿਰੈ ਚਹੂੰ ਓਰਾ ॥

baavan beer firai chahoo(n) oraa ||

The fifty-two heroic spirits were wandering in all the four directions

ਬਾਜਤ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਸਿਦਉਰਾ ॥੯॥੨੬੨॥

baajat maaroo raag sidhauraa ||9||262||

Maru musical mode was being played.9.262.

ਰਣ ਅਸ ਕਾਲ ਜਲਧ ਜਿਮ ਗਾਜਾ ॥

ran as kaal jaladh jim gaajaa ||

The war was waged so violently as if the ocean was thundering

ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਭੀਰ ਭੈ ਭਾਜਾ ॥

bhoot pisaach bheer bhai bhaajaa ||

The gathering of ghosts and goblins ran away in great feat.

ਰਣ ਮਾਰੂ ਇਹ ਦਿਸ ਤੇ ਬਾਜ, ਯੋ ॥

ran maaroo ieh dhis te baajayo ||

The Maru Raga was played from this side,

ਕਾਇਰੁ ਹੁਤੋ ਸੋ ਭੀ ਨਹਿ ਭਾਜ, ਯੋ ॥੧੦॥੨੬੩॥

kair huto so bhee neh bhaajayo ||10||263||

Which made even the cowards so courageous that they did not run away

form the battlefield.10.263.

ਰਹਿ ਗਈ ਸੂਰਨ ਖਗ ਕੀ ਟੇਕਾ ॥

reh giee sooran khag kee Tekaa ||

The support of the sword remained only with the warriors.

ਕਟਿ ਗਏ ਸੁੰਡ ਭਸੁੰਡ ਅਨੇਕਾ ॥

kaT ge su(n)dd bhasu(n)dd anekaa ||

The trunks of many elephants were chopped off.

ਨਾਚਤ ਜੋਗਨ ਕਹੂੰ ਬਿਤਾਰਾ ॥

naachat jogan kahoo(n) bitaaraa ||

Somewhere the vamps and Baitals danced.

ਧਾਵਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੧੧॥੨੬੪॥

dhaavat bhoot pret bikaraaraa ||11||264||

Somewhere the terrible ghosts and goblins were running here and

there.11.264.

ਧਾਵਤ ਅਧ ਕਮਧ ਅਨੇਕਾ ॥

dhaavat adh kamadh anekaa ||

Many trunks cut into halves were running.

ਮੰਡਿ ਰਹੇ ਰਾਵਤ ਗਡਿ ਟੇਕਾ ॥

ma(n)dd rahe raavat gadd Tekaa ||

The princes were fighting and were stabilizing their positions.

ਅਨਹਦ ਰਾਗ ਅਨਾਹਦ ਬਾਜਾ ॥

anahadh raag anaahadh baajaa ||

The musical modes were played with such intensity,

ਕਾਇਰੁ ਹੁਤਾ ਵਹੈ ਨਹੀ ਭਾਜਾ ॥੧੨॥੨੬੫॥

kair hutaa vahai nahee bhaajaa ||12||265||

That even the cowards did not run away from the field.12.265.

ਮੰਦਰ ਤੂਰ ਕਰੂਰ ਕਰੋਰਾ ॥

ma(n)dhar toor karoor karoraa ||

Million of drums and musical instruments sounded.

ਗਾਜ ਸਰਾਵਤ ਰਾਗ ਸੰਦੋਰਾ ॥

gaaj saraavat raag sa(n)dhoraa ||

The elephants also joined this music with their trumpets.

ਝਮਕਸਿ ਦਾਮਨ ਜਿਮ ਕਰਵਾਰਾ ॥

jhamakas dhaaman jim karavaaraa ||

The swords gleamed like lightning,

ਬਰਸਤ ਬਾਨਨ ਮੇਘ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥੨੬੬॥

barasat baanan megh apaaraa ||13||266||

And the shafts came like rain from clouds.13.266.

ਘੂਮਹਿ ਘਾਇਲ ਲੋਹ ਚੁਚਾਤੇ ॥

ghoomeh ghail loh chuchaate ||

The wounded warriors with dripping blood revolved,

ਖੇਲ ਬਸੰਤ ਮਨੋ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥

khel basa(n)t mano madh maate ||

As if the intoxicated persons are playing Holi.

ਗਿਰ ਗਏ ਕਹੂੰ ਜਿਰਹ ਅਰੁ ਜੁਆਨਾ ॥

gir ge kahoo(n) jireh ar juaanaa ||

Somewhere the armour and the warriors had fallen

ਗਰਜਨ ਗਿਧ ਪੁਕਾਰਤ ਸੁਆਨਾ ॥੧੪॥੨੬੭॥

garajan gidh pukaarat suaanaa ||14||267||

Somewhere the vultures shrieked and the dogs barked.14.267.

ਉਨ ਦਲ ਦੁਹੂੰ ਭਾਇਨ ਕੋ ਭਾਜਾ ॥

aun dhal dhuhoo(n) bhain ko bhaajaa ||

The forces of both the brothers ran helter and skelter.

ਠਾਢ ਨ ਸਕਿਯੋ ਰੰਕੁ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥

Thaadd na sakiyo ra(n)k ar raajaa ||

No pauper and king could stand there (before Ajai Singh).

ਤਕਿਓ ਓਡਛਾ ਦੇਸੁ ਬਿਚਛਨ ॥

takio oddachhaa dhes bichachhan ||

The running kings with their forces entered the beautiful country of Orissa,

ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਲਕ ਸੁਭ ਲਛਨ ॥੧੫॥੨੬੮॥

raajaa nirapat tilak subh lachhan ||15||268||

Whose king ‘Tilak’ was a person of good qualities.15.268.

ਮਦ ਕਰਿ ਮਤ ਭਏ ਜੇ ਰਾਜਾ ॥

madh kar mat bhe je raajaa ||

The kings who get intoxicated with wine,

ਤਿਨ ਕੇ ਗਏ ਐਸ ਹੀ ਕਾਜਾ ॥

tin ke ge aais hee kaajaa ||

All their errands are destroyed like this.

ਛੀਨ ਛਾਨ ਛਿਤ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ॥

chheen chhaan chhit chhatr firaayo ||

(Ajai Singh) sezed the kingdom and held the canopy on his head.

ਮਹਾਰਾਜ ਆਪਹੀ ਕਹਾਯੋ ॥੧੬॥੨੬੯॥

mahaaraaj aapahee kahaayo ||16||269||

He caused himself to be called Maharaja.16.269.

ਆਗੇ ਚਲੇ ਅਸ੍ਵਮੇਧ ਹਾਰਾ ॥

aage chale asavaimedh haaraa ||

The defeated Asumedh was running in front,

ਧਵਹਿ ਪਾਛੇ ਫਉਜ ਅਪਾਰਾ ॥

dhaveh paachhe fauj apaaraa ||

And the great army was pursuing him.

ਗੇ ਜਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤ ਤਿਲਕ ਮਹਾਰਾਜਾ ॥

ge jeh nirapat tilak mahaaraajaa ||

Asumedh went to the kingdom of Maharaja Tilak,

ਰਾਜ ਪਾਟ ਵਾਹੂ ਕਉ ਛਾਜਾ ॥੧੭॥੨੭੦॥

raaj paaT vaahoo kau chhaajaa ||17||270||

Who was a most appropriate king.17.270.

ਤਹਾ ਇਕ ਆਹਿ ਸਨਉਢੀ ਬ੍ਰਹਮਨ ॥

tahaa ik aaeh sanauddee brahaman ||

There lived a Sanaudhi Brahmin.

ਪੰਡਤ ਬਡੇ ਮਹਾ ਬਡ ਗੁਨ ਜਨ ॥

pa(n)ddat badde mahaa badd gun jan ||

He was a very great Pundit and had many great qualities.

ਭੂਪਹਿ ਕੋ ਗੁਰ ਸਭਹੂ ਕੀ ਪੂਜਾ ॥

bhoopeh ko gur sabhahu kee poojaa ||

He was the preceptor of the king and all worshiped him.

ਤਿਹ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਮਾਨਹਿ ਦੂਜਾ ॥੧੮॥੨੭੧॥

teh bin avar na maaneh dhoojaa ||18||271||

None other was abored there.18.271.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਨੀ ਕਰਹਿ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥

kahoo(n) braham baanee kareh bedh charachaa ||

Somewhere there was the recitation of Upnishads and somewhere there

was discussion about the Vedas.

ਕਹੂੰ ਬਿਪ੍ਰ ਬੈਠੇ ਕਰਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਅਰਚਾ ॥

kahoo(n) bipr baiThe kareh braham arachaa ||

Somewhere the Brahmins were seated together and worshipping Brahman

ਤਹਾ ਬਿਪ੍ਰ ਸਨੌਢ ਤੇ ਏਕ ਲਛਨ ॥

tahaa bipr sanauadd te ek lachhan ||

There the Sanaudh Brahmin lived with such qualifications:

ਕਰੈ ਬਕਲ ਬਸਤ੍ਰੰ ਫਿਰੈ ਬਾਇ ਭਛਨ ॥੧॥੨੭੨॥

karai bakal basatra(n) firai bai bhachhan ||1||272||

He wore the clothes of the leaves and bark of birch tree and moved around

subsisting only on air.1.272.

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਸਿਯਾਮੰ ਸੁਰੰ ਸਾਥ ਗਾਵੈ ॥

kahoo(n) bedh siyaama(n) sura(n) saath gaavai ||

Somewhere the hymns of Sam Veda were sung melodiously

ਕਹੂੰ ਜੁਜਰ ਬੇਦੰ ਪੜੇ ਮਾਨ ਪਾਵੈ ॥

kahoo(n) jujar bedha(n) paRe maan paavai ||

Somewhere the Yajur Veda was being recited and honours were received

ਕਹੂੰ ਰਿਗੰ ਬਾਚੈ ਮਹਾ ਅਰਥ ਬੇਦੰ ॥

kahoo(n) riga(n) baachai mahaa arath bedha(n) ||

Somewhere the Rig Veda was being read and somewhere the Atharva Veda

ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਿਛਾ ਕਹੂੰ ਬਿਸਨ ਭੇਦੰ ॥੨॥੨੭੩॥

kahoo(n) braham sichhaa kahoo(n) bisan bhedha(n) ||2||273||

Somewhere there was the discourse about Brahm Sutras and somewhere

there was discussion about the mysteries of Vishnu.2.273.

ਕਹੂੰ ਅਸਟ ਦ੍ਵੈ ਅਵਤਾਰ ਕਥੈ ਕਥਾਣੰ ॥

kahoo(n) asaT dhavai avataar kathai kathaana(n) ||

Somewhere the discourse about the ten incarnations was being delivered.

ਦਸੰ ਚਾਰ ਚਉਦਾਹ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥

dhasa(n) chaar chaudhaeh bidhiaa nidhaana(n) ||

There were persons adept in fourteen learinings.

ਤਹਾ ਪੰਡਤੰ ਬਿਪ੍ਰ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਬੀਨੰ ॥

tahaa pa(n)ddata(n) bipr parama(n) prabeena(n) ||

There were three very learned Brahmins,

ਰਹੇ ਏਕ ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਬਿਹੀਨੰ ॥੩॥੨੭੪॥

rahe ek aasa(n) niraasa(n) biheena(n) ||3||274||

Who were unattached with the world and had faith only in One Lord.3.274.

ਕਹੂੰ ਕੋਕਸਾਰੰ ਪੜੈ ਨੀਤ ਧਰਮੰ ॥

kahoo(n) kokasaara(n) paRai neet dharama(n) ||

Somewhere Koksar and somewhere Dharam-Niti was being read

ਕਹੂੰ ਨਜਾਇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੜੈ ਛਤ੍ਰ ਕਰਮੰ ॥

kahoo(n) nayai saasatr paRai chhatr karama(n) ||

Somewhere the Nyaya Shastra and somewhere Kshatriya-Dharma was being studies

ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਦਿਆ ਪੜੈ ਬਜੋਮ ਬਾਨੀ ॥

kahoo(n) braham bidhiaa paRai bayom baanee ||

Somewhere Theology and somewhere astronomy was being studied

ਕਹੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਪਾਠਿ ਪਠਿਐ ਪਿੜਾਨੀ ॥੪॥੨੭੫॥

kahoo(n) prem siau paaTh paThiaai piRaanee ||4||275||

Somewhere the Eulogy of war-goddess was being sung with devotion.4.275.

ਕਹੂੰ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤੰ ਨਾਗ ਭਾਖਾ ਉਚਾਰਹਿ ॥

kahoo(n) praakirata(n) naag bhaakhaa uchaareh ||

Somewhere the Prakrit language and somewhere the Naga language was being studied

ਕਹੂੰ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤ ਬਜੋਮ ਬਾਨੀ ਬਿਚਾਰਹਿ ॥

kahoo(n) sahasakirat bayom baanee bichaareh ||

Somewhere Sahaskriti and somewhere Sanskrit (or astrology) was being

discussed

ਕਹੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸੰਗੀਤ ਮੈ ਗੀਤ ਗਾਵੈ ॥

kahoo(n) saasatr sa(n)geet mai geet gaavai ||

Somewhere songs were sung from Sangeet Shastra

ਕਹੂੰ ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਿਦਿਆ ਬਤਾਵੈ ॥੫॥੨੭੬॥

kahoo(n) jachh ga(n)dhrab bidhiaa bataavai ||5||276||

Somewhere the differences in the learnings of Yakshas and gandhavas were being elucidated.5.276.

ਕਹੂੰ ਨਿਆਇ ਮੀਮਾਸਕਾ ਤਰਕ ਸਾਸਤ੍ਰੰ ॥

kahoo(n) niaai meemaasakaa tarak saasatra(n) ||

Somewhere Nyaya Shastra, somewhere Mimansa Shasta and somewhere

Tarak Shastra (logic) were studied

ਕਹੂੰ ਅਗਨਿ ਬਾਣੀ ਪੜੈ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥

kahoo(n) agan baanee paRai braham asatra(n) ||

Somewhere the manyras of fire-shafts and Brahm-astras were recited

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਪਾਤੰਜਲੈ ਸੇਖ ਕਾਨੰ ॥

kahoo(n) bedh paata(n)jalai sekh kaana(n) ||

Somewhere Yoga Shastra and somewhere Samkhya Shastra was read

ਪੜੈ ਚਕ੍ਰ ਚਵਦਾਹ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥੬॥੨੭੭॥

paRai chakr chavadhaeh bidhiaa nidhaana(n) ||6||277||

The cycle of the treasure of fourteen learnings was studied.6.277.

ਕਹੂੰ ਭਾਖ ਬਾਚੈ ਕਹੂੰ ਕੋਮਦੀਅੰ ॥

kahoo(n) bhaakh baachai kahoo(n) komadheea(n) ||

Somewhere Maha Bhashaya of Patanjalli and somewhere the Komudi of Panini was studied

ਕਹੂੰ ਸਿਧਕਾ ਚੰਦ੍ਰਕਾ ਸਾਰਸੁਤੀਯੰ ॥

kahoo(n) sidhakaa cha(n)dhrakaa saarasuteeya(n) ||

Somewhere Siddhant Komudi, somewhere Chandrika and somewhere

Sarsut were read

ਕਹੂੰ ਬ੍ਯਾਕਰਣ ਬੈਸਿਕਾਲਾਪ ਕਥੇ ॥

kahoo(n) bayaakaran baisikaalaap kathe ||

Somewhere other grammatical works including that of Vaisheshika were discussed

ਕਹੂੰ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਆ ਕਾਸਕਾ ਸਰਬ ਮਥੇ ॥੭॥੨੭੮॥

kahoo(n) praakriaa kaasakaa sarab mathe ||7||278||

Somewhere Kasika commentaries on Panini Grammar Prakriya were being

churned.7.278.

ਕਹੂੰ ਬੈਠ ਮਾਨੋਰਮਾ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਚੈ ॥

kahoo(n) baiTh maanoramaa gra(n)th baachai ||

Somewhere someone studied the book Manorama

ਕਹੂੰ ਗਾਇ ਸੰਗੀਤ ਮੈ ਗੀਤ ਨਾਚੇ ॥

kahoo(n) gai sa(n)geet mai geet naache ||

Somewhere someone sang in musical mode and danced

ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੈ ॥

kahoo(n) sasatr kee sarab bidhiaa bichaarai ||

Somewhere someone ruminated on the learning of all weapons

ਕਹੂੰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਬਾਚੈ ਸੋਕ ਟਾਰੈ ॥੮॥੨੭੯॥

kahoo(n) asatr bidhiaa baachai sok Taarai ||8||279||

Somewhere someone was removing anxiety by studying the science of

warfare. 8.279.

ਕਹੂ ਗਦਾ ਕੋ ਜੁਧ ਕੈ ਕੈ ਦਿਖਾਵੈ ॥

kahoo gadhaa ko judh kai kai dhikhaavai ||

Somewhere someone exhibited the war-fighting of maces

ਕਹੂੰ ਖੜਗ ਬਿਦਿਆ ਜੁਝੈ ਮਾਨ ਪਾਵੈ ॥

kahoo(n) khaRag bidhiaa jujhai maan paavai ||

Somewhere someone received the award in sword-fighting

ਕਹੂੰ ਬਾਕ ਬਿਦਿਆਹਿ ਛੋਰੰ ਪ੍ਰਬਾਨੰ ॥

kahoo(n) baak bidhiaaeh chhora(n) prabaana(n) ||

Somewhere mature scholars held discourses on rhetorics

ਕਹੂੰ ਜਲਤੁਰੰ ਬਾਕ ਬਿਦਿਆ ਬਖਾਨੰ ॥੯॥੨੮੦॥

kahoo(n) jalatura(n) baak bidhiaa bakhaana(n) ||9||280||

Somewhere the art of swimming and Syntax were discussed.9.280.

ਕਹੂੰ ਬੈਠ ਕੇ ਗਾਰੜੀ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਚੈ ॥

kahoo(n) baiTh ke gaaraRee gra(n)th baachai ||

Somewhere Garuda Purna was being studied

ਕਹੂੰ ਸਾਭਵੀ ਰਾਸ ਭਾਖਾ ਸੁ ਰਾਚੈ ॥

kahoo(n) saabhavee raas bhaakhaa su raachai ||

Somewhere the eulogies of Shiva were being composed in Prakrit

ਕਹੂੰ ਜਾਮਨੀ ਤੋਰਕੀ ਬੀਰ ਬਿਦਿਆ ॥

kahoo(n) jaamanee torakee beer bidhiaa ||

Somewhere Greek, Arabic and language of heroic spirits was being learnt

ਕਹੂੰ ਪਾਰਸੀ ਕੌਚ ਬਿਦਿਆ ਅਭਿਦਿਆ ॥੧੦॥੨੮੧॥

kahoo(n) paarasee kauach bidhiaa abhidhiaa ||10||281||

Somewhere Persian and new art of warfare were being studied.10.281.

ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਕੀ ਘਾਉ ਬਿਦਿਆ ਬਤੈਗੋ ॥

kahoo(n) sasatr kee ghaau bidhiaa bataigo ||

Somewhere someone was elucidating the treatment of weapon-wounds

ਕਹੂੰ ਅਸਤ੍ਰ ਕੋ ਪਾਤਕਾ ਪੈ ਚਲੈਗੋ ॥

kahoo(n) asatr ko paatakaa pai chalaigo ||

Somewhere the targets were being shot at with arms

ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਕੀ ਚਾਰ ਬਿਦਿਆ ਬਤਾਵੈ ॥

kahoo(n) charam kee chaar bidhiaa bataavai ||

Somewhere the skilful use of the shield was being described

ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਦਿਆ ਕਰੈ ਦਰਬ ਪਾਵੈ ॥੧੧॥੨੮੨॥

kahoo(n) braham bidhiaa karai dharab paavai ||11||282||

Somewhere someone was delivering discourse on Vedanta and receiving monetary award.11.282.

ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਭੇਦੰ ॥

kahoo(n) nirat bidhiaa kahoo(n) naadh bhedha(n) ||

Somewhere the art of dancing and the mystery of sound was being described

ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੌਰਾਨ ਕਥੈ ਕਤੇਬੰ ॥

kahoo(n) param pauaraan kathai kateba(n) ||

Somewhere discourses were being held on Puranas and Semitic texts

ਸਭੈ ਅਛਰ ਬਿਦਿਆ ਸਭੈ ਦੇਸ ਬਾਨੀ ॥

sabhai achhar bidhiaa sabhai dhes baanee ||

Somewhere alphabets and languages of various countries,Were being

taugh

ਸਭੈ ਦੇਸ ਪੂਜਾ ਸਮਸਤੋ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ॥੧੨॥੨੮੩॥

sabhai dhes poojaa samasato pradhaanee ||12||283||

Somewhere the significance was being attached to the worship practiced in various countries.12.283.

ਕਹੰ ਸਿੰਘਨੀ ਦੂਧ ਬਛੇ ਚੁੰਘਾਵੈ ॥

kaha(n) si(n)ghanee dhoodh bachhe chu(n)ghaavai ||

Somewhere the lioness was causing her milk to be sucked by the calves

ਕਹੂੰ ਸਿੰਘ ਲੈ ਸੰਗ ਗਊਆ ਚਰਾਵੈ ॥

kahoo(n) si(n)gh lai sa(n)g guooaa charaavai ||

Somewhere the lion was grazing a herd of cows,

ਫਿਰੈ ਸਰਪ ਨ੍ਰਿਕ੍ਰੁਧ ਤੌਨਿ ਸਥਲਾਨੰ ॥

firai sarap nirakrudh tauan sathalaana(n) ||

At that place the snake was creeping without ire

ਕਹੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰੀ ਸਤ੍ਰ ਕਥੈ ਕਥਾਨੰ ॥੧੩॥੨੮੪॥

kahoo(n) saasatree satr kathai kathaana(n) ||13||284||

Somewhere the learned Pundit was praising the enemy in his

discourse.13.284.

ਤਥਾ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰੰ ਤਥਾ ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰੰ ॥

tathaa satr mitra(n) tathaa mitr satra(n) ||

The enemy and the friend and the enemy are alike

ਜਥਾ ਏਕ ਛਤ੍ਰੀ ਤਥਾ ਪਰਮ ਛਤ੍ਰੰ ॥

jathaa ek chhatree tathaa param chhatra(n) ||

An ordinary Kshatriya and a universal are alike.

ਤਹਾ ਗਯੋ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਸੂਰਾ ਸੁਕ੍ਰੁਧੰ ॥

tahaa gayo ajai si(n)gh sooraa sukrudha(n) ||

In that place of (of Sanaudhi Brahmin) went the warrior Ajai Singh in great

rage,

ਹਨਿਯੋ ਅਸਮੇਧੰ ਕਰਿਓ ਪਰਮ ਜੁਧੰ ॥੧੪॥੨੮੫॥

haniyo asamedha(n) kario param judha(n) ||14||285||

Who wanted to kill Asumedh in a fierce war.14.285.

ਰਜੀਆ ਪੁਤ੍ਰ ਦਿਖਿਯੋ ਡਰੇ ਦੋਇ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥

rajeeaa putr dhikhiyo ddare dhoi bhraata(n) ||

Both the brothers were frightened on seeing the son of the maid-servant.

ਗਹੀ ਸਰਣ ਬਿਪ੍ਰੰ ਬੁਲਿਯੋ ਏਵ ਬਾਤੰ ॥

gahee saran bipra(n) buliyo ev baata(n) ||

They took shelter of the Brahmin and said:

ਗੁਵਾ ਹੇਮ ਸਰਬੰ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰਾਨ ਦਾਨੰ ॥

guvaa hem saraba(n) mile praan dhaana(n) ||

“Save our life, thou shalt receive the gift of cows and gold from the lord

ਸਰਨੰ ਸਰਨੰ ਸਰਨੰ ਗੁਰਾਨੰ ॥੧੫॥੨੮੬॥

sarana(n) sarana(n) sarana(n) guraana(n) ||15||286||

“O Guru, we are in thy shelter, we are in thy shelter, we are in thy

sgelter."15.286.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਭੂਪਤ ਤਹ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥

tab bhoopat teh dhoot paThaae ||

The king (Ajai Singh) sent his messengers (to king Tilak) and (Sanaudhi

Brahmin).

ਤ੍ਰਿਪਤ ਸਕਲ ਦਿਜ ਕੀਏ ਰਿਝਾਏ ॥

tirapat sakal dhij ke'ee rijhaae ||

Who satisfied all the incoming Brahmin.

ਅਸਮੇਧ ਅਰੁ ਅਸੁਮੇਦ ਹਾਰਾ ॥

asamedh ar asumedh haaraa ||

(These messengers saidJ “Asumedh and Asumedhan,

ਭਾਜ ਪਰੇ ਘਰ ਤਾਕ ਤਿਹਾਰਾ ॥੧॥੨੮੭॥

bhaaj pare ghar taak tihaaraa ||1||287||

“Have run and hid themselves in thy home.1.287.

ਕੈ ਦਿਜ ਬਾਧ ਦੇਹੁ ਦੁਐ ਮੋਹੂ ॥

kai dhij baadh dheh dhuaai mohoo ||

“O Brahmin, either bind and deliver them to us

ਨਾਤਰ ਧਰੋ ਦੁਜਨਵਾ ਤੋਹੂ ॥

naatar dharo dhujanavaa tohoo ||

“O thou shalt be considered like them

ਕਰਿਓ ਨ ਪੂਜਾ ਦੇਉ ਨ ਦਾਨਾ ॥

kario na poojaa dheau na dhaanaa ||

“Thou shalt neither be worshipped nor any gift be given to thee

ਤੋ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਵੋ ਦਿਜ ਨਾਨਾ ॥੨॥੨੮੮॥

to ko dhukh dhevo dhij naanaa ||2||288||

“Thou shalt then be given various types of sufferings.2.288.

ਕਹਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਇ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥

kahaa mritak dhui ka(n)Th lagaae ||

“Why hast thou hugged these two dead ones to thy bosom?

ਦੇਹੁ ਹਮੈ ਤੁਮ ਕਹਾ ਲਜਾਏ ॥

dheh hamai tum kahaa lajaae ||

“Give them back to us Why art thou hesitating?

ਜਉ ਦੁਐ ਏ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਨ ਮੋਹੂ ॥

jau dhuaai e tum dheh na mohoo ||

“If thou dost not return both of them to me,

ਤਉ ਹਮ ਸਿਖ ਨ ਹੋਇ ਹੈ ਤੋਹੂ ॥੩॥੨੮੯॥

tau ham sikh na hoi hai tohoo ||3||289||

“Then we shall not be thy disciples.”3.289.

ਤਬ ਦਿਜ ਪ੍ਰਾਤ ਕੀਓ ਇਸਨਾਨਾ ॥

tab dhij praat keeo isanaanaa ||

Then the Sanaudhi Brahmin got up early in the morning and took bath.

ਦੇਵ ਪਿਤ੍ਰ ਤੋਖੇ ਬਿਧ ਨਾਨਾ ॥

dhev pitr tokhe bidh naanaa ||

He worshipped in various ways the gods and manes.

ਚੰਦਨ ਕੁੰਕਮ ਖੋਰ ਲਗਾਏ ॥

cha(n)dhan ku(n)kam khor lagaae ||

Then he put the frontal marks of sandal and saffron on his forehead.

ਚਲ ਕਰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈ ਆਏ ॥੪॥੨੯੦॥

chal kar raaj sabhaa mai aae ||4||290||

After that he walked upto his court.4.290.

ਦਿਜੋ ਬਾਚ ॥

dhijo baach ||

The Brahmin said:

ਹਮਰੀ ਵੈ ਨ ਪਰੈ ਦੁਐ ਡੀਠਾ ॥

hamaree vai na parai dhuaai ddeeThaa ||

“Neither have I seen both of them,

ਹਮਰੀ ਆਇ ਪਰੈ ਨਹੀ ਪੀਠਾ ॥

hamaree aai parai nahee peeThaa ||

“Nor have they taken shelter.

ਝੂਠ ਕਹਿਯੋ ਜਿਨ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥

jhooTh kahiyo jin toh sunaiee ||

“Whosoever has given thee news about them, he hath told a lie,

ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਈ ॥੧॥੨੯੧॥

mahaaraaj raajan ke raiee ||1||291||

“O Emperor, the king of kings.1.291.

ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥

mahaaraaj raajan ke raajaa ||

“O Emperor, the king of kings,

ਨਾਇਕ ਅਖਲ ਧਰਣ ਸਿਰ ਤਾਜਾ ॥

naik akhal dharan sir taajaa ||

“O the hero of all the universe and Master of the earth

ਹਮ ਬੈਠੇ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਅਸੀਸਾ ॥

ham baiThe tum dheh aseesaa ||

“While sitting here, I am giving blessings to thee,

ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਰਾਜਨ ਕੇ ਈਸਾ ॥੨॥੨੯੨॥

tum raajaa raajan ke ieesaa ||2||292||

“Thou , O monarch, art the Lord of the kings.”2.292.

ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥

raajaa baach ||

The king said:

ਭਲਾ ਚਹੋ ਆਪਨ ਜੋ ਸਬਹੀ ॥

bhalaa chaho aapan jo sabahee ||

“If thou art thy own well-wisher,

ਵੈ ਦੁਇ ਬਾਧ ਦੇਹੁ ਮੁਹਿ ਅਬਹੀ ॥

vai dhui baadh dheh muh abahee ||

"Bind both of them and give them immediately to me

ਸਬਹੀ ਕਰੋ ਅਗਨ ਕਾ ਭੂਜਾ ॥

sabahee karo agan kaa bhoojaa ||

"I shall make all of them the food of fire,

ਤੁਮਰੀ ਕਰਉ ਪਿਤਾ ਜਿਉ ਪੂਜਾ ॥੩॥੨੯੩॥

tumaree karau pitaa jiau poojaa ||3||293||

"And worship thee as my father."3.293.

ਜੋ ਨ ਪਰੈ ਵੈ ਭਾਜ ਤਿਹਾਰੇ ॥

jo na parai vai bhaaj tihaare ||

"If they have not run and concealed themselves in thy house,

ਕਹੇ ਲਗੋ ਤੁਮ ਆਜ ਹਮਾਰੇ ॥

kahe lago tum aaj hamaare ||

"Then thou obeyest me today

ਹਮ ਤੁਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿੰਜਨਾਦ ਬਨਾਵੈ ॥

ham tum ko bira(n)janaadh banaavai ||

"I shall prepare very tasteful food for thee,

ਹਮ ਤੁਮ ਵੈ ਤੀਨੋ ਮਿਲ ਖਾਵੈ ॥੪॥੨੯੪॥

ham tum vai teeno mil khaavai ||4||294||

"Which they, thou and me, all shall eat together."4.294.

ਦਿਜ ਸੁਨ ਬਾਤ ਚਲੇ ਸਭ ਧਾਮਾ ॥

dhij sun baat chale sabh dhaamaa ||

Hearing these words of the king, all the Brahmins went to their homes,

ਪੂਛੇ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਪੂਤ ਪਿਤਾਮਾ ॥

poochhe bhraat supoot pitaamaa ||

And asked their brothers, sons and elders:

ਬਾਧ ਦੇਹੁ ਤਉ ਛੂਟੇ ਧਰਮਾ ॥

baadh dheh tau chhooTe dharamaa ||

"If they are bound and given, then we lose our Dharma,

ਭੋਜ ਭੁਜੇ ਤਉ ਛੂਟੇ ਕਰਮਾ ॥੫॥੨੯੫॥

bhoj bhuje tau chhooTe karamaa ||5||295||

"If we eat their food, then we pollute our Karmas."5.295.

ਯਹਿ ਰਜੀਆ ਕਾ ਪੁਤ ਮਹਾਬਲ ॥

yeh rajeeaa kaa put mahaabal ||

“This son of the maid-servant is a mighty warriors,

ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਛਤ੍ਰੀ ਗਨ ਦਲਮਲ ॥

jin jeete chhatree gan dhalamal ||

“Who hath conquered and mashed the Kshatriya forces.

ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਆਪਨ ਬਲ ਲੀਨਾ ॥

chhatraapan aapan bal leenaa ||

“He hath acquired his kingdom with his own might,

ਇਨ ਕੋ ਕਾਢਿ ਧਰਨ ਤੇ ਦੀਨਾ ॥੬॥੨੯੬॥

ein ko kaadd dharan te dheenaa ||6||296||

“And hath ousted them from his bundaries.”6.296.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਇਮ ਬਾਤ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤੇ ਸੁਨਿਯੰ ॥

eim baat jabai nirap te suniya(n) ||

When they heard the king saying in this manner,

ਗ੍ਰਹ ਬੈਠ ਸਬੈ ਦਿਜ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਯੰ ॥

greh baiTh sabai dhij ma(n)tr keeya(n) ||

All the Brahmins sat in their houses and decided,

ਅਜ ਸੈਨ ਅਜੈ ਭਟ ਦਾਸ ਸੁਤੰ ॥

aj sain ajai bhaT dhaas suta(n) ||

That this son of maid-servant is unconquerable hero and his army is

unconquerable.

ਅਤ ਦੁਹਕਰ ਕੁਤਸਿਤ ਕ੍ਰੂਰ ਮਤੰ ॥੭॥੨੯੭॥

at dhuhakar kutasit kraoor mata(n) ||7||297||

He is very stern and a man of vicious intellect and actions.7.297.

ਮਿਲ ਖਾਇ ਤਉ ਖੋਵੈ ਜਨਮ ਜਗੰ ॥

mil khai tau khovai janam jaga(n) ||

If we eat in his company, then we lose our birth in the world

ਨਹਿ ਖਾਤ ਤੁ ਜਾਤ ਹੈ ਕਾਲ ਮਗੰ ॥

neh khaat ta jaat hai kaal maga(n) ||

If we do not eat, then we will have to go in the jaws of death.

ਮਿਲ ਮਿਤ੍ਰ ਸੁ ਕੀਜੈ ਕਉਨ ਮਤੰ ॥

mil mitr su keejai kaun mata(n) ||

After assembling we should take such decision,

ਜਿਹ ਭਾਤ ਰਹੇ ਜਗ ਆਜ ਪਤੰ ॥੮॥੨੯੮॥

jeh bhaat rahe jag aaj pata(n) ||8||298||

With which we keep up our honour in the world.8.298.

ਸੁਨ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ਮਤੰ ॥

sun raajan raaj mahaan mata(n) ||

After taking decision, they said to the king : “O king of great intellect,

listen,

ਅਨਭੀਤ ਅਜੀਤ ਸਮਸਤ ਛਿਤੰ ॥

anabheet ajeet samasat chhita(n) ||

“Thou art fearless and unconquerable monarch on the whole earth

ਅਨਗਾਹ ਅਥਾਹ ਅਨੰਤ ਦਲੰ ॥

anagaeh athaeh ana(n)t dhala(n) ||

“Thou art unfathomable, bottomless and master of innumerable forces

ਅਨਭੰਗ ਅਗੰਜ ਮਹਾ ਪ੍ਰਬਲੰ ॥੯॥੨੯੯॥

anabha(n)g aga(n)j mahaa prabala(n) ||9||299||

“Thou art invincible, unassailable and Soverrign of Supreme might.9.299.

ਇਹ ਠਉਰ ਨ ਛਤ੍ਰੀ ਏਕ ਨਰੰ ॥

eeh Thaur na chhatree ek nara(n) ||

“There is not even one Kshatriya in this place.

ਸੁਨ ਸਾਚੁ ਮਹਾ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਬਰੰ ॥

sun saach mahaa niraparaaj bara(n) ||

“O great and superb monarch, listen to his truth.”

ਕਹਿਕੈ ਦਿਜ ਸਉ ਉਠਿ ਜਾਤ ਭਏ ॥

kahikai dhij sau uTh jaat bhe ||

Uttering these words, the Brahmins got up and went away

ਵੇਹ ਆਨਿ ਜਸੂਸ ਬਤਾਇ ਦਏ ॥੧੦॥੩੦੦॥

veh aan jasoos batai dhe ||10||300||

But the spies gave the news (of the presence of his brothers there).10.300.

ਤਹਾ ਸਿੰਘ ਅਜੈ ਮਨਿ ਰੋਸ ਬਢੀ ॥

tahaa si(n)gh ajai man ros baddee ||

Then the anger increased in the mind of Ajai Singh.

ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਮੂੰ ਚਤੁਰੰਗ ਚਢੀ ॥

kar kop chamoo(n) chatura(n)g chaddee ||

In great rage, he ordered his forces of four types to move forward.

ਤਹ ਜਾਇ ਪਰੀ ਜਹ ਖਤ੍ਰ ਬਰੰ ॥

teh jai paree jeh khatr bara(n) ||

The army reached there where both the superb Kshatriyas were stationed.

ਬਹੁ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਦਿਜ ਸਾਮ ਘਰੰ ॥੧੧॥੩੦੧॥

bahu koodh pare dhij saam ghara(n) ||11||301||

They jumped from the roof of the house into the abode of Sanaudhi Brahmin to take shelter.11.301.

ਦਿਜ ਮੰਡਲ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰੁ ਕੀਯੋ ॥

dhij ma(n)ddal baiTh bichaar keeyo ||

The assembly of Brahmins met and reflected on the issue.

ਸਬ ਹੀ ਦਿਜ ਮੰਡਲ ਗੋਦ ਲੀਯੋ ॥

sab hee dhij ma(n)ddal godh leeyo ||

The whole assembly affectionately kept the two in their midst.

ਕਹੁ ਕਉਨ ਸੁ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰੈ ॥

kahu kaun su baiTh bichaar karai ||

They ruminated over the issue as to what measures be taken?

ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ ਰਹੈ ਨਹੀ ਏਊ ਮਰੈ ॥੧੨॥੩੦੨॥

nirap saath rahai nahee euoo marai ||12||302||

So that they may not offend the king and also save the two

refugees.12.302.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੀ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਸਭੈ ॥

eeh bhaat kahee teh taeh sabhai ||

When they said these words, then all of them desired:

ਤੁਮ ਤੋਰ ਜਨੇਵਨ ਦੇਹੁ ਅਬੈ ॥

tum tor janevan dheh abai ||

"Break the secred threads immediately."

ਜੋਊ ਮਾਨਿ ਕਹਿਯੋ ਸੋਈ ਲੇਤ ਭਏ ॥

jouoo maan kahiyo soiee let bhe ||

Those who accepted it, they became without the thread.

ਤੇਊ ਬੈਸ ਹੁਇ ਬਾਣਜ ਕਰਤ ਭਏ ॥੧੩॥੩੦੩॥

teuoo bais hui baanaj karat bhe ||13||303||

They became Vaishyas and took trade as their occupation.13.303.

ਜਿਹ ਤੋਰ ਜਨੇਊ ਨ ਕੀਨ ਹਠੰ ॥

jeh tor janeuoo na keen haTha(n) ||

Those who did not dare to break the thread doggedly

ਤਿਨ ਸਿਉ ਉਨ ਭੋਜੁ ਕੀਓ ਇਕਠੰ ॥

tin siau un bhoj keeo ikaTha(n) ||

The two refugee kings dined together with them.

ਫਿਰ ਜਾਇ ਜਸੂਸਹਿ ਐਸ ਕਹਿਓ ॥

fir jai jasooseh aais kahio ||

Them the spies went and told (the king Ajai Singh),

ਇਨ ਮੈ ਉਨ ਮੈ ਇਕ ਭੇਦੁ ਰਹਿਓ ॥੧੪॥੩੦੪॥

ein mai un mai ik bhedh rahio ||14||304||

There is one difference between the former and the latter.14.304.

ਪੁਨਿ ਬੋਲਿ ਉਠਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਦਿਜੰ ॥

pun bol uThiyo nirap sarab dhija(n) ||

Then the king (Ajai Singh) addressed all his Brahmins:

ਨਹਿ ਛਤ੍ਰਤੁ ਦੇਹੁ ਸੁਤਾਹਿ ਤੁਅੰ ॥

neh chhatrat dheh sutaeh tua(n) ||

“If there is no Kshatriya amongst them, then give your daughters in

marriage to them.”

ਮਰਿਗੇ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਮਨੋ ਸਬ ਹੀ ॥

marige sun baat mano sab hee ||

Hearing these words none replied as though they were dead.

ਉਠਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਤ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥੧੫॥੩੦੫॥

auTh kai gireh jaat bhe tab hee ||15||305||

Then they got up and went away to their homes.15.305.

ਸਭ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰਨ ਮੰਤ੍ਰ ਲਗੇ ॥

sabh baiTh bichaaran ma(n)tr lage ||

Then all gathered to take a decision.

ਸਭ ਸੋਕ ਕੇ ਸਾਗਰ ਬੀਚ ਡੁਬੇ ॥

sabh sok ke saagar beech ddube ||

All of them seemed to have been drowned in the ocean of sorrow.

ਵਹਿ ਬਾਧ ਬਹਿਠ ਅਤਿ ਤੇਊ ਹਠੰ ॥

veh baadh bahiTh at teuoo haTha(n) ||

He (Ajai Singh) wants to bind his brothers and the Brahmins were full of

persistence,

ਹਮ ਏ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਚਲੈ ਇਕਠੰ ॥੧੬॥੩੦੬॥

ham e dhouoo bhraat chalai ikaTha(n) ||16||306||

We shall all side together with the brothers.’16.306.

ਹਠ ਕੀਨ ਦਿਜੈ ਤਿਨ ਲੀਨ ਸੁਤਾ ॥

haTh keen dhijai tin leen sutaa ||

The Sanaudh Brahmin persisted in not returning the refugee brothers, then

the king Ajai Singh married his daughter.

ਅਤਿ ਰੂਪ ਮਹਾ ਛਬਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਭਾ ॥

at roop mahaa chhab param prabhaa ||

She was very beautiful, winsome and glorious.

ਤ੍ਰਿਯੋ ਪੇਟ ਸਨੌਢ ਤੇ ਪੂਤ ਭਏ ॥

tirayo peT sanauadd te poot bhe ||

The sons born of that Sanaudh woman,

ਵਹਿ ਜਾਤਿ ਸਨੌਢ ਕਹਾਤ ਭਏ ॥੧੭॥੩੦੭॥

veh jaat sanauadd kahaat bhe ||17||307||

Were called Sanaudh.17.307.

ਸੁਤ ਅਉਰਨ ਕੇ ਉਹ ਠਾ ਜੁ ਅਹੈ ॥

sut aauran ke uh Thaa ju ahai ||

The sons of other kshatryas, who lived at that place,

ਉਤ ਛਤ੍ਰੀਅ ਜਾਤਿ ਅਨੇਕ ਭਏ ॥

aut chhatreea jaat anek bhe ||

They became Kshatriyas of many junior ccastes.

ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੋ ਮਿਲਿ ਜਾਤੁ ਭਏ ॥

nirap ke sa(n)g jo mil jaat bhe ||

Those Brahmins who ate together with the king.

ਨਰ ਸੋ ਰਜਪੂਤ ਕਹਾਤ ਭਏ ॥੧੮॥੩੦੮॥

nar so rajapoot kahaat bhe ||18||308||

They were called Rajputs.18.308.

ਤਿਨ ਜੀਤ ਬਿਜੈ ਕਹੁ ਰਾਉ ਚੜ੍ਯੋ ॥

tin jeet bijai kahu raau chaRayo ||

After conquering them, the king (Ajai Singh) moved to gain further

conquests.

ਅਤਿ ਤੇਜੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਬਢ੍ਯੋ ॥

at tej pracha(n)dd prataap baddayo ||

His glory and magnificence increased enormously.

ਜੋਊ ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਅਰੁ ਸਾਕ ਦਏ ॥

jouoo aan mile ar saak dhe ||

Those who surrendered before him and married their daughters to him,

ਨਰ ਤੇ ਰਜਪੂਤ ਕਹਾਤ ਭਏ ॥੧੯॥੩੦੯॥

nar te rajapoot kahaat bhe ||19||309||

They were also called Rajputs.19.309.

ਜਿਨ ਸਾਕ ਦਏ ਨਹਿ ਰਾਰਿ ਬਢੀ ॥

jin saak dhe neh raar baddee ||

Those who did not marry their daughters, the wrangle increased with them.

ਤਿਨ ਕੀ ਇਨ ਲੈ ਜੜ ਮੂਲ ਕਢੀ ॥

tin kee in lai jaR mool kaddee ||

He (the king) completely uprooted them.

ਦਲ ਤੇ ਬਲ ਤੇ ਧਨ ਟੂਟਿ ਗਏ ॥

dhal te bal te dhan TooT ge ||

The armies, might and wealth were finished.

ਵਹਿ ਲਾਗਤ ਬਾਨਜ ਕਰਮ ਭਏ ॥੨੦॥੩੧੦॥

veh laagat baanaj karam bhe ||20||310||

And they adopted the occupation of traders.20.310.

ਜੋਊ ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਨਹਿ ਜੋਰਿ ਲਰੇ ॥

jouoo aan mile neh jor lare ||

Those who did not surrender and fought violently,

ਵਹਿ ਬਾਧ ਮਹਾਗਨਿ ਹੋਮ ਕਰੇ ॥

veh baadh mahaagan hom kare ||

Their bodies were bound and reduced to ashes in big fires.

ਅਨਗੰਧ ਜਰੇ ਮਹਾ ਕੁੰਡ ਅਨਲੰ ॥

anaga(n)dh jare mahaa ku(n)dd anala(n) ||

They were burnt in the fire-altar-pit uninformed.

ਭਇਓ ਛਤ੍ਰੀਅ ਮੇਧੁ ਮਹਾ ਪ੍ਰਬਲੰ ॥੨੧॥੩੧੧॥

bhio chhatreea medh mahaa prabala(n) ||21||311||

Thus there was a very great sacrifice of Kshatriyas.21.311.

ਇਤਿ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਕਾ ਰਾਜ ਸੰਪੂਰਨ ਭਇਆ ॥

eit ajai si(n)gh kaa raaj sa(n)pooran bhiaa ||

Here ends the complete Description of the Rule of Ajai Singh.

ਜਗਰਾਜ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

jagaraaj || tomar chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

The King Jag: TOMAR STANZA BY THY GRACE

ਬਿਆਸੀ ਬਰਖ ਪਰਮਾਨ ॥

biaasee barakh paramaan ||

ਦਿਨ ਦੋਇ ਮਾਸ ਅਸਟਾਨ ॥

dhin dhoi maas asaTaan ||

For eighty-two years, eight months and two days,

ਬਹੁ ਰਾਜੁ ਭਾਗ ਕਮਾਇ ॥

bahu raaj bhaag kamai ||

ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥੧॥੩੧੨॥

pun nirap ko niraparai ||1||312||

Ruled very prosperously the king of kings (Ajai Singh).1.312.

ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥

sun raaj raaj mahaan ||

ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨ ॥

dhas chaar chaar nidhaan ||

Listen, the king of great kingdom, who was treasure of fourteen learnings

ਦਸ ਦੋਇ ਦੁਆਦਸ ਮੰਤ ॥

dhas dhoi dhuaadhas ma(n)t ||

ਧਰਨੀ ਧਰਾਨ ਮਹੰਤਿ ॥੨॥੩੧੩॥

dharanee dharaan maha(n)t ||2||313||

Who recited the mantra of twelve letters and was the Supreme Sovereign

on the earth.2.313.

ਪੁਨਿ ਭਯੋ ਉਦੋਤ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥

pun bhayo udhot nirapaal ||

ਰਸ ਰਤਿ ਰੂਪ ਰਸਾਲ ॥

ras rat roop rasaal ||

Then the great king Jag took birth, who was very beautiful and affectionate

ਅਤਿ ਭਾਨ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

at bhaan tej pracha(n)dd ||

ਅਨਖੰਡ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੩॥੩੧੪॥

anakha(n)dd tej pracha(n)dd ||3||314||

Who was highly lustrous than the sun, His great effulgence was

indestructible.3.314.

ਤਿਨਿ ਬੋਲਿ ਬਿਪ੍ਰ ਮਹਾਨ ॥

tin bol bipr mahaan ||

ਪਸੁ ਮੇਧ ਜਗ ਰਚਾਨ ॥

pas medh jag rachaan ||

He called all the great Brahmins. In order to perform the animal sacrifice,

ਦਿਜ ਪ੍ਰਾਗ ਜੋਤ ਬੁਲਾਇ ॥

dhij praag jot bulai ||

ਅਪਿ ਕਾਮਰੂਪ ਕਹਾਇ ॥੪॥੩੧੫॥

ap kaamaroop kahai ||4||315||

He called very leaned Brahmins, who called themselves very beautiful like

Cupid.4.315.

ਦਿਜ ਕਾਮਰੂਪ ਅਨੇਕ ॥

dhij kaamaroop anek ||

ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਲੀਨ ਬਿਸੇਖ ॥

nirap bol leen bisekh ||

Many Brahmin beautiful like Cuaid were especially invited by the king.

ਸਭ ਜੀਅ ਜਗ ਅਪਾਰ ॥

sabh jeea jag apaar ||

ਮਖ ਹੋਮ ਕੀਨ ਅਬਿਚਾਰ ॥੫॥੩੧੬॥

makh hom keen abichaar ||5||316||

Innumerable animals of the world, were caught and burnt in altar-pit

thoughtlessly.5.316.

ਪਸੁ ਏਕ ਪੈ ਦਸ ਬਾਰ ॥

pas ek pai dhas baar ||

ਪੜਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਅਬਿਚਾਰ ॥

paR bedh ma(n)tr abichaar ||

Ten times on one animal, the Vedic mantra was recited thoughtlessly.

ਅਬਿ ਮਧਿ ਹੋਮ ਕਰਾਇ ॥

ab madh hom karai ||

ਧਨੁ ਭੂਪ ਤੇ ਬਹੁ ਪਾਇ ॥੬॥੩੧੭॥

dhan bhoop te bahu pai ||6||317||

The animal was burnt in the altar-pit, for which much wealth was received

from the king.6.317.

ਪਸੁ ਮੇਘ ਜਗ ਕਰਾਇ ॥

pas megh jag karai ||

ਬਹੁ ਭਾਤ ਰਾਜੁ ਸੁਹਾਇ ॥

bahu bhaat raaj suhai ||

By performing animal-sacrifice, the kingdom prospered in many ways.

ਬਰਖ ਅਸੀਹ ਅਸਟ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

barakh aseeh asaT pramaan ||

ਦੁਇ ਮਾਸ ਰਾਜੁ ਕਮਾਨ ॥੭॥੩੧੮॥

dhui maas raaj kamaan ||7||318||

For eighty-eight years and two months, the monarch ruled the

kingdom.7.318.

ਪੁਨ ਕਠਨ ਕਾਲ ਕਰਵਾਲ ॥

pun kaThan kaal karavaal ||

ਜਗ ਜਾਰੀਆ ਜਿਹ ਜੁਵਾਲ ॥

jag jaareeaa jeh juvaal ||

Then the terrible sword of death, whose flame hath burnt the world

ਵਹਿ ਖੰਡੀਆ ਅਨਖੰਡ ॥

veh kha(n)ddeeaa anakha(n)dd ||

ਅਨਖੰਡ ਰਾਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੮॥੩੧੯॥

anakha(n)dd raaj pracha(n)dd ||8||319||

Broke the unbreakable king, whose rule was entirely glorious.8.319.

ਇਤਿ ਪੰਚਮੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥

eit pa(n)chamo raaj samaapatam sat subham sat ||

Here ends the Description of the Benign Rule of the Fifth King.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

tomar chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

TOMAR STANZA BY THY GRACE

ਪੁਨ ਭਏ ਮੁਨੀ ਛਿਤ ਰਾਇ ॥

pun bhe munee chhit rai ||

Then Muni became the king of the earth

ਇਹ ਲੋਕ ਕੇਹਰਿ ਰਾਇ ॥

eeh lok kehar rai ||

The Lion-King of this world.

ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਖੰਡ ॥

ar jeet jeet akha(n)dd ||

By conquering the unbreakable enemies,

ਮਹਿ ਕੀਨ ਰਾਜੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧॥੩੨੦॥

meh keen raaj pracha(n)dd ||1||320||

He ruled gloriously over the earth.1.320.

ਅਰਿ ਘਾਇ ਘਾਇ ਅਨੇਕ ॥

ar ghai ghai anek ||

He killed many enemies,

ਰਿਪੁ ਛਾਡੀਯੋ ਨਹੀਂ ਏਕ ॥

rip chhaaddeeyo nahee(n) ek ||

And did not leave even one of them alive.

ਅਨਖੰਡ ਰਾਜੁ ਕਮਾਇ ॥

anakha(n)dd raaj kamai ||

He then ruled uninterrupted.

ਛਿਤ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥੨॥੩੨੧॥

chhit chheen chhatr firai ||2||321||

He sized other lands and held the canopy over his head.2.321.

ਅਨਖੰਡ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

anakha(n)dd roop apaar ||

He was person of superb and perfect beauty

ਅਨਮੰਡ ਰਾਜ ਜੁਝਾਰ ॥

anama(n)dd raaj jujhaar ||

An impetuous warrior-king

ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

abikaar roop pracha(n)dd ||

Glory-incarnate and devoid-king

ਅਨਖੰਡ ਰਾਜ ਅਮੰਡ ॥੩॥੩੨੨॥

anakha(n)dd raaj ama(n)dd ||3||322||

The Sovereign of undivided and imperishable kingdom.3.322.

ਬਹੁ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥

bahu jeet jeet nirapaal ||

Conquering many kings,

ਬਹੁ ਛਾਡਿ ਕੈ ਸਰ ਜਾਲ ॥

bahu chhaadd kai sar jaal ||

And shooting many arrows,

ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਅਨੰਤ ॥

ar maar maar ana(n)t ||

Killing innumerable enemies,

ਛਿਤ ਕੀਨ ਰਾਜ ਦੁਰੰਤ ॥੪॥੩੨੩॥

chhit keen raaj dhura(n)t ||4||323||

He established immeasurable kingdom on the earth.4.323.

ਬਹੁ ਰਾਜ ਭਾਗ ਕਮਾਇ ॥

bahu raaj bhaag kamai ||

Ruling the prosperous kingdom for a long time,

ਇਮ ਬੋਲੀਓ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥

eim boleeo niraparai ||

The king of kings said thus

ਇਕ ਕੀਜੀਐ ਮਖਸਾਲ ॥

eik keejeeaai makhasaal ||

"Prepare and altar for sacrifice,

ਦਿਜ ਬੋਲਿ ਲੇਹੁ ਉਤਾਲ ॥੫॥੩੨੪॥

dhij bol leh utaal ||5||324||

"And call the Brahmins quickly."5.324.

ਦਿਜ ਬੋਲਿ ਲੀਨ ਅਨੇਕ ॥

dhij bol leen anek ||

Many Brahmins were then invited.

ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡੀਓ ਨਹੀ ਏਕ ॥

gireh chhaaddeeo nahee ek ||

None of them was left at his home.

ਮਿਲਿ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥

mil ma(n)tr keen bichaar ||

The consulation with ministers and Brahmins began.

ਮਤਿ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥੬॥੩੨੫॥

mat mitr ma(n)tr uchaar ||6||325||

The sagacious friend and ministers began to recite mantras.6.325.

ਤਬ ਬੋਲਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਇ ॥

tab bolio nirap rai ||

Then the king of king said,

ਕਰਿ ਜਗ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਇ ॥

kar jag ko chit chai ||

“There is incentive in my mind for a sacrifice

ਕਿਵ ਕੀਜੀਐ ਮਖਸਾਲ ॥

kiv keejeeaai makhasaal ||

“What type of sacrificial altar be prepared?

ਕਹੁ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਉਤਾਲ ॥੭॥੩੨੬॥

kahu ma(n)tr mitr utaal ||7||326||

“O my friends, tell me quickly.”7.326.

ਤਬ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੀਨ ॥

tab ma(n)tr mitran keen ||

Then the friends consulted one another.

ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਯਉ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥

nirap sa(n)g yau keh dheen ||

They told the king like this:

ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਉਦਾਰ ॥

sun raaj raaj udhaar ||

O generous monarch, listen,

ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਅਪਾਰ ॥੮॥੩੨੭॥

dhas chaar chaar apaar ||8||327||

“Thou art very sagacious in all the fourteen worlds.8.327.

ਸਤਿਜੁਗ ਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਇ ॥

satijug mai sun rai ||

“Listen, O king, in Satyuga,

ਮਖ ਕੀਨ ਚੰਡ ਬਨਾਇ ॥

makh keen cha(n)dd banai ||

“The goddess Chandi had performed the sacrifice

ਅਰਿ ਮਾਰ ਕੈ ਮਹਿਖੇਸ ॥

ar maar kai mahikhes ||

“By killing the enemy, the demon Mahishasura,

ਬਹੁ ਤੋਖ ਕੀਨ ਪਸੇਸ ॥੯॥੩੨੮॥

bahu tokh keen pases ||9||328||

“She had pleased Shiva greatly”9.328.

ਮਹਿਖੇਸ ਕਉ ਰਣ ਘਾਇ ॥

mahikhes kau ran ghai ||

After killing Mahishasura in the battlefield,

ਸਿਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥

sir i(n)dhr chhatr firai ||

The canopy was held over the head of Indra.

ਕਰਿ ਤੋਖ ਜੋਗਨਿ ਸਰਬ ॥

kar tokh jogan sarab ||

She had pleased all the vamps,

ਕਰਿ ਦੂਰ ਦਾਨਵ ਗਰਬ ॥੧੦॥੩੨੯॥

kar dhoor dhaanav garab ||10||329||

And effaced the pride of the demons.10.329.

ਮਹਿਖੇਸ ਕਉ ਰਣਿ ਜੀਤਿ ॥

mahikhes kau ran jeet ||

After conquering Mahishasura in the battlefield.

ਦਿਜ ਦੇਵ ਕੀਨ ਅਭੀਤ ॥

dhij dhev keen abheet ||

She had made the Brahmins and gods fearless

ਤ੍ਰਿਦਸੇਸ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥

tiradhases leen bulai ||

She called the god Indra,

ਛਿਤ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥੧੧॥੩੩੦॥

chhit chheen chhatr firai ||11||330||

And seizing the earth from Mahishasura, she held the canopy over his

head.11.330.

ਮੁਖਚਾਰ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥

mukhachaar leen bulai ||

She called the four-headed Brahma,

ਚਿਤ ਚਉਪ ਸਿਉ ਜਗ ਮਾਇ ॥

chit chaup siau jag mai ||

With her heart’s desire, she (the mother of the world),

ਕਰਿ ਜਗ ਕੋ ਆਰੰਭ ॥

kar jag ko aara(n)bh ||

Began the performance of the sacrifice

ਅਨਖੰਡ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੨॥੩੩੧॥

anakha(n)dd tej pracha(n)dd ||12||331||

She had indivisible and powerful glory.12.331.

ਤਬ ਬੋਲੀਯੋ ਮੁਖ ਚਾਰ ॥

tab boleeyo mukh chaar ||

Then the four-headed Brahma spoke,

ਸੁਨਿ ਚੰਡਿ ਚੰਡ ਜੁਹਾਰ ॥

sun cha(n)dd cha(n)dd juhaar ||

“Listen, O Chandi, I bow in obeisance to thee,

ਜਿਮ ਹੋਇ ਆਇਸ ਮੋਹਿ ॥

jim hoi aais moh ||

“Just as thou hast asked me,

ਤਿਮ ਭਾਖਊ ਮਤ ਤੋਹਿ ॥੧੩॥੩੩੨॥

tim bhaakhuoo mat toh ||13||332||

“In the same way, I advise thee.”13.322.

ਜਗ ਜੀਅ ਜੰਤ ਅਪਾਰ ॥

jag jeea ja(n)t apaar ||

The innumerable beings and creatures of the world,

ਨਿਜ ਲੀਨ ਦੇਵ ਹਕਾਰ ॥

nij leen dhev hakaar ||

The goddess herself called them to come,

ਅਰਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਪਲ ਖੰਡ ॥

ar kaaT kai pal kha(n)dd ||

And within her enemies she cut them in an instant.

ਪੜਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਉਦੰਡ ॥੧੪॥੩੩੩॥

paR bedh ma(n)tr udha(n)dd ||14||333||

With her loud voice she recited the Vedic mantras and performed the sacrifice.14.333.

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

rooaal chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

ROOAAL STANZA BY THE GRACE

ਬੋਲਿ ਬਿਪਨ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰਨ ਜਗ ਕੀਨ ਅਪਾਰ ॥

bol bipan ma(n)tr mitran jag keen apaar ||

The Brahmins began the performance of the sacrifice by the recitation of

auspicious mantras

ਇੰਦ੍ਰ ਅਉਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ਬੋਲਿ ਕੈ ਮੁਖ ਚਾਰ ॥

ei(n)dhr aaur upi(n)dhr lai kai bol kai mukh chaar ||

Brahma, Indra and other gods were also invited.

ਕਉਨ ਭਾਤਨ ਕੀਜੀਐ ਅਬ ਜਗ ਕੋ ਆਰੰਭ ॥

kaun bhaatan keejeeaai ab jag ko aara(n)bh ||

“In what way, the sacrifice be began now?” the king asked again,

ਆਜ ਮੋਹਿ ਉਚਾਰੀਐ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਅਸੰਭ ॥੧॥੩੩੪॥

aaj moh uchaareeaai sun mitr ma(n)tr asa(n)bh ||1||334||

“O friends, give me to-day, thy advice in this impossible errand.”1.334.

ਮਾਸ ਕੇ ਪਲ ਕਾਟਿ ਕੈ ਪੜਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ॥

maas ke pal kaaT kai paR bedh ma(n)tr apaar ||

The friend advised that the flesh chopped into bits alongwith the recitation of mantras,

ਅਗਨਿ ਭੀਤਰ ਹੋਮੀਐ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਬਿਚਾਰ ॥

agan bheetar homeeaai sun raaj raaj abichaar ||

Be burnt in the sacrificial fire the king was asked to listen and act without

any other thoughts

ਛੇਦਿ ਚਿਛੁਰ ਬਿੜਾਰਾਸੁਰ ਧੂਲਿ ਕਰਣਿ ਖਪਾਇ ॥

chhedh chichhur biRaaraasur dhool karan khapai ||

The goddess had killed the demons named Chithar and Biraal and destroyed Dhoolkaran

ਮਾਰ ਦਾਨਵ ਕਉ ਕਰਿਓ ਮਖ ਦੈਤ ਮੇਧ ਬਨਾਇ ॥੨॥੩੩੫॥

maar dhaanav kau kario makh dhait medh banai ||2||335||

After killing the demons she performed the demon-sacrifice.2.335.

ਤੈਸ ਹੀ ਮਖ ਕੀਜੀਐ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

tais hee makh keejeeaai sun raaj raaj pracha(n)dd ||

“Listen, O most Glorious Sovereign, thou shouldst perform the sacrifice in that way

ਜੀਤਿ ਦਾਨਵ ਦੇਸ ਕੇ ਬਲਵਾਨ ਪੁਰਖ ਅਖੰਡ ॥

jeet dhaanav dhes ke balavaan purakh akha(n)dd ||

“O mighty and perfect Lord, therefore conquer all the demons of the

country

ਤੈਸ ਹੀ ਮਖ ਮਾਰ ਕੈ ਸਿਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥

tais hee makh maar kai sir i(n)dhr chhatr firai ||

“Just as the goddess having killed the demons, held the canopy over the

head of Indra,

ਜੈਸ ਸੁਰ ਸੁਖੁ ਪਾਇਓ ਤਿਵ ਸੰਤ ਹੋਹੁ ਸਹਾਇ ॥੩॥੩੩੬॥

jais sur sukh paio tiv sa(n)t hoh sahai ||3||336||

“And made all the gods happy, similarly Thou mayst help the saints.”3.336.

ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਸੰਪੂਰਨ ॥

giaan prabodh sa(n)pooran ||

ਚੌਬੀਸ ਅਵਤਾਰ ॥

chauabees avataar ||

(VISNU’S TWENTY-FOUR INCARNATIONS.

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ikOankaar satiguraprasaadh ||

The Lord One and the Victory is of the Lord.

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

ਅਥ ਚਉਬੀਸ ਅਉਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath chaubees aautaar kathana(n) ||

(VISNU'S TWENTY-FOUR INCARNATIONS.

ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

paatisaahee 10 ||

By the Tenth King (Guru).

ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚੌਪਈ ॥

tavaiprasaadh || chauapiee ||

BY THY GRACE CHAUPAI

ਅਬ ਚਉਬੀਸ ਉਚਰੌਂ ਅਵਤਾਰਾ ॥

ab chaubees ucharau avataaraa ||

Now I describe the wonderful performance of twenty-four incarnations.

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਕਾ ਲਖਾ ਅਖਾਰਾ ॥

jeh bidh tin kaa lakhaa akhaaraa ||

In the way I visualized the same

ਸੁਨੀਅਹੁ ਸੰਤ ਸਬੈ ਚਿਤ ਲਾਈ ॥

suneeahu sa(n)t sabai chit laiee ||

O saints listen to it attentively.

ਬਰਨਤ ਸਯਾਮ ਜਥਾਮਤਿ ਭਾਈ ॥੧॥

baranat sayaam jathaamat bhaiee ||1||

The poet Shyam is narrating it according or his own under-standing.1.

ਜਬ ਜਬ ਹੋਤਿ ਅਰਿਸਟਿ ਅਪਾਰਾ ॥

jab jab hot arisaT apaaraa ||

Whenever numerous tyrants take birth,

ਤਬ ਤਬ ਦੇਹ ਧਰਤ ਅਵਤਾਰਾ ॥

tab tab dheh dharat avataaraa ||

Then the Lord manifests himself in physical form

ਕਾਲ ਸਬਨ ਕੋ ਪੇਖਿ ਤਮਾਸਾ ॥

kaal saban ko pekh tamaasaa ||

The KAL (Destroyer Lord) scans the play of all,

ਅੰਤਹਕਾਲ ਕਰਤ ਹੈ ਨਾਸਾ ॥੨॥

a(n)tahakaal karat hai naasaa ||2||

And ultimately destroys all.2.

ਕਾਲ ਸਭਨ ਕਾ ਕਰਤ ਪਸਾਰਾ ॥

kaal sabhan kaa karat pasaaraa ||

The KAL (Destroyer Lord) causes the expansion of all

ਅੰਤ ਕਾਲਿ ਸੋਈ ਖਾਪਨਿਹਾਰਾ ॥

a(n)t kaal soiee khaapanihaaraa ||

The same Temporal Lord ultimately destroys all

ਆਪਨ ਰੂਪ ਅਨੰਤਨ ਧਰਹੀ ॥

aapan roop ana(n)tan dharahee ||

He manifests Himself in innumerable forms,

ਆਪਹਿ ਮਧਿ ਲੀਨ ਪੁਨਿ ਕਰਹੀ ॥੩॥

aapeh madh leen pun karahee ||3||

And Himself merges all within Hmself.3.

ਇਨ ਮਹਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸੁ ਦਸ ਅਵਤਾਰਾ ॥

ein meh sirasaT su dhas avataaraa ||

In this creation is included the world and the ten incarnations

ਜਿਨ ਮਹਿ ਰਮਿਆ ਰਾਮੁ ਹਮਾਰਾ ॥

jin meh ramiaa raam hamaaraa ||

Within them pervades our Lord

ਅਨਤ ਚਤੁਰਦਸ ਗਨਿ ਅਵਤਾਰੁ ॥

anat chaturadhas gan avataar ||

Besides ten, other fourteen incarnations are also reckoned

ਕਹੋ ਜੁ ਤਿਨ ਤਿਨ ਕੀਏ ਅਖਾਰੁ ॥੪॥

kaho ju tin tin ke'ee akhaar ||4||

And I describe the performance of all them.4.

ਕਾਲ ਆਪਨੋ ਨਾਮ ਛਪਾਈ ॥

kaal aapano naam chhapaiee ||

The KAL (Temporal Lord) conceals his name,

ਅਵਰਨ ਕੇ ਸਿਰਿ ਦੇ ਬੁਰਿਆਈ ॥

avaran ke sir dhe buriaaiee ||

And imposes the villainy over the head of others

ਆਪਨ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ ਜਗ ਤੇ ॥

aapan rahat niraalam jag te ||

He Himself remains detached from the world,

ਜਾਨ ਲਏ ਜਾ ਨਾਮੈ ਤਬ ਤੇ ॥੫॥

jaan le jaa naamai tab te ||5||

I know this fact from the very beginning (ancient times).5.

ਆਪ ਰਚੇ ਆਪੇ ਕਲ ਘਾਏ ॥

aap rache aape kal ghaae ||

He creates Himself and destroys Himself

ਅਵਰਨ ਕੇ ਦੇ ਮੂੰਡਿ ਹਤਾਏ ॥

avaran ke dhe moo(n)dd hataae ||

But He imposes the responsibility on the head of others

ਆਪ ਨਿਰਾਲਮ ਰਹਾ ਨ ਪਾਯਾ ॥

aap niraalam rahaa na paayaa ||

He Himself remains detached and Beyond Everything

ਤਾ ਤੇ ਨਾਮ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯਾ ॥੬॥

taa te naam bia(n)t kahaayaa ||6||

Therefore, He is called ‘Infinite’.6.

ਜੋ ਚਉਬੀਸ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥

jo chaubees avataar kahaae ||

Those who are called twenty-four incarnations

ਤਿਨ ਭੀ ਤੁਮ ਪ੍ਰਭ ਤਨਿਕ ਨ ਪਾਏ ॥

tin bhee tum prabh tanik na paae ||

O Lord! they even could not realise thee in a small measure

ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਭਰਮੇ ਭਵਰਾਯੰ ॥

sabh hee jag bharame bhavaraaya(n) ||

They became kings of the world and got deluded

ਤਾ ਤੇ ਨਾਮ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯੰ ॥੭॥

taa te naam bia(n)t kahaaya(n) ||7||

Therefore they were called by innumerable names.7.

ਸਭ ਹੀ ਛਲਤ ਨ ਆਪ ਛਲਾਯਾ ॥

sabh hee chhalat na aap chhalaayaa ||

O Lord! Thou hast been deluding others, but could not be deluded by

others

ਤਾ ਤੇ ਛਲੀਆ ਆਪ ਕਹਾਯਾ ॥

taa te chhaleeaa aap kahaayaa ||

Therefore Thou art called ‘Crafty’

ਸੰਤਨ ਦੁਖੀ ਨਿਰਖਿ ਅਕੁਲਾਵੈ ॥

sa(n)tan dhukhee nirakh akulaavai ||

Thou becomest agitated on seeing the saints in agony,

ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਤਾ ਤੇ ਕਹਲਾਵੈ ॥੮॥

dheen ba(n)dh taa te kahalaavai ||8||

Therefore Thou art also called ‘the fiend of the humble’.8.

ਅੰਤਿ ਕਰਤ ਸਭ ਜਗ ਕੋ ਕਾਲਾ ॥

a(n)t karat sabh jag ko kaalaa ||

At time Thou destroyest the universe

ਨਾਮੁ ਕਾਲ ਤਾ ਤੇ ਜਗ ਡਾਲਾ ॥

naam kaal taa te jag ddaalaa ||

Therefore the world hath named you KAL (the Destroyer Lord)

ਸਮੈ ਸੰਤ ਪਰ ਹੋਤ ਸਹਾਈ ॥

samai sa(n)t par hot sahaiee ||

Thou hast been helping all the saints

ਤਾ ਤੇ ਸੰਖ੍ਯਾ ਸੰਤ ਸੁਨਾਈ ॥੯॥

taa te sa(n)khayaa sa(n)t sunaiee ||9||

Therefore the saints have reckoned Thy incarnations.9.

ਨਿਰਖਿ ਦੀਨ ਪਰ ਹੋਤ ਦਿਆਰਾ ॥

nirakh dheen par hot dhiaaraa ||

Seeing Thy mercifulness towards the lowly

ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਹਮ ਤਬੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥

dheen ba(n)dh ham tabai bichaaraa ||

Thy name ‘Deen Bandhu’ (the helper of the lowly) hath been thought out

ਸੰਤਨ ਪਰ ਕਰੁਣਾ ਰਸੁ ਢਰਈ ॥

sa(n)tan par karunaa ras ddariee ||

Thou art Compassionate towards the saints

ਕਰੁਣਾਨਿਧਿ ਜਗ ਤਬੈ ਉਚਰਈ ॥੧੦॥

karunaanidh jag tabai uchariee ||10||

Therefore the world calls Thee ‘Karuna-nidhi’ (the Tresure of mercy).10.

ਸੰਕਟ ਹਰਤ ਸਾਧਵਨ ਸਦਾ ॥

sa(n)kaT harat saadhavan sadhaa ||

Thou ever removest the distress of the saints

ਸੰਕਟ ਹਰਨ ਨਾਮੁ ਭਯੋ ਤਦਾ ॥

sa(n)kaT haran naam bhayo tadhaa ||

Therefore Thou art named ‘Sankat-haran’, the remover of the distresses

ਦੁਖ ਦਾਹਤ ਸੰਤਨ ਕੇ ਆਯੋ ॥

dhukh dhaahat sa(n)tan ke aayo ||

Thou hast been destroying the sufferings of the saints

ਦੁਖਦਾਹਨ ਪ੍ਰਭ ਤਦਿਨ ਕਹਾਯੋ ॥੧੧॥

dhukhadhaahan prabh tadhin kahaayo ||11||

Therefore Thou art called ‘Dukh-dahan’ (the destroyer of sufferings.11.

ਰਹਾ ਅਨੰਤ ਅੰਤ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥

rahaa ana(n)t a(n)t nahee paayo ||

Thou art Infinite and none could know Thy limits

ਯਾ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯੋ ॥

yaa te naam bia(n)t kahaayo ||

Therefore thou art called ‘Breant’ (the Boundless Lord)

ਜਗ ਮੋ ਰੂਪ ਸਭਨ ਕੈ ਧਰਤਾ ॥

jag mo roop sabhan kai dharataa ||

Thou createst the forms of all in the world

ਯਾ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਖਨੀਯਤ ਕਰਤਾ ॥੧੨॥

yaa te naam bakhaneeyat karataa ||12||

Therefore thou art called Creator.12.

ਕਿਨਹੂੰ ਕਹੂੰ ਨ ਤਾਹਿ ਲਖਾਯੋ ॥

kinahoo(n) kahoo(n) na taeh lakhaayo ||

None hath been able to comprehend Thee,

ਇਹ ਕਰਿ ਨਾਮ ਅਲਖ ਕਹਾਯੋ ॥

eeh kar naam alakh kahaayo ||

Therefore thou hast been called ‘Alakh’ (Incompre-hensible)

ਜੋਨਿ ਜਗਤ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਆਯਾ ॥

jon jagat mai kabahoo(n) na aayaa ||

Thou dost not take birth in the world

ਯਾ ਤੇ ਸਭੋ ਅਜੋਨ ਬਤਾਯਾ ॥੧੩॥

yaa te sabho ajon bataayaa ||13||

Therefore all called Thee ‘Ajon’ (Unborn).13.

ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸਬ ਹੀ ਪਚਿ ਹਾਰੇ ॥

brahamaadhik sab hee pach haare ||

Brahma and others have got tired in knowing Thy end

ਬਿਸਨ ਮਹੇਸਵਰ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੇ ॥

bisan mahesavar kaun bichaare ||

Who are the helpless gods Vishnu and Shiva?

ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਿਨਿ ਕਰੇ ਬਿਚਾਰਾ ॥

cha(n)dh soor jin kare bichaaraa ||

The sun and moon also meditate on Thee

ਤਾ ਤੇ ਜਨੀਯਤ ਹੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥੧੪॥

taa te janeeyat hai karataaraa ||14||

Therefore Thou art known as the Creator.14.

ਸਦਾ ਅਭੇਖ ਅਭੇਖੀ ਰਹਈ ॥

sadhaa abhekh abhekhee rahiee ||

Thou art ever guiseless, and shall be guiseless

ਤਾ ਤੇ ਜਗਤ ਅਭੇਖੀ ਕਹਈ ॥

taa te jagat abhekhee kahiee ||

Therefore the world calls Thee ‘Abhekhi’ (Guiseless)

ਅਲਖ ਰੂਪ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥

alakh roop kinahoo(n) neh jaanaa ||

None knows Thy Invisible form

ਤਿਹ ਕਰ ਜਾਤ ਅਲੇਖ ਬਖਾਨਾ ॥੧੫॥

teh kar jaat alekh bakhaanaa ||15||

Therefore Thou art described as ‘Alekh’ (Incompre-hensible).15.

ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥

roop anoop saroop apaaraa ||

Thy beauty is unique and Thy forms are Innumerable

ਭੇਖ ਅਭੇਖ ਸਭਨ ਤੇ ਨਿਆਰਾ ॥

bhekh abhekh sabhan te niaaraa ||

Thou art distinctly separate from all guise and not committed to any faith

or idea

ਦਾਇਕ ਸਭੋ ਅਜਾਚੀ ਸਭ ਤੇ ॥

dhaik sabho ajaachee sabh te ||

Thou art the Universal Donor and Thou Thyself dost not beg

ਜਾਨ ਲਯੋ ਕਰਤਾ ਹਮ ਤਬ ਤੇ ॥੧੬॥

jaan layo karataa ham tab te ||16||

Therefore I have known Thee as the Creator.16.

ਲਗਨ ਸਗਨ ਤੇ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ ॥

lagan sagan te rahat niraalam ||

Thou art not influenced by any omen or auspicious time

ਹੈ ਯਹ ਕਥਾ ਜਗਤ ਮੈ ਮਾਲਮ ॥

hai yeh kathaa jagat mai maalam ||

This fact is known to all the world

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰ ਨ ਰਿਝਾਯਾ ॥

ja(n)tr ma(n)tr ta(n)tr na rijhaayaa ||

None of the Yantras, Mantras and Tantras please Thee

ਭੇਖ ਕਰਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯਾ ॥੧੭॥

bhekh karat kinahoo(n) neh paayaa ||17||

And none could realise Thee by adopting different guises.17.

ਜਗ ਆਪਨ ਆਪਨ ਉਰਝਾਨਾ ॥

jag aapan aapan urajhaanaa ||

All the world is engaged in its own interests

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥

paarabraham kaahoo(n) na pachhaanaa ||

And none comprehends the Transcendental Brahman

ਇਕ ਮੜੀਅਨ ਕਬਰਨ ਵੇ ਜਾਹੀ ॥

eik maReean kabaran ve jaahee ||

For Thy realization many go to the cremation ground and graveyards

ਦੁਹੂੰਅਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਹੀ ॥੧੮॥

dhuhoo(n)an mai paramesar naahee ||18||

But the Lord is not there in both of them.18.

ਏ ਦੋਊ ਮੋਹ ਬਾਦ ਮੋ ਪਚੇ ॥

e dhouoo moh baadh mo pache ||

Both of them (the Hindus and Muslims) are destroying themselves in attachments and in vain discussions and disputes

ਤਿਨ ਤੇ ਨਾਥ ਨਿਰਾਲੇ ਬਚੇ ॥

tin te naath niraale bache ||

But O Lord! Thou art distinctly separate from both of them

ਜਾ ਤੇ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਭ੍ਰਮ ਉਰ ਕਾ ॥

jaa te chhooT gayo bhram ur kaa ||

He, with whose realization, the illusion of the mind is removed

ਤਿਹ ਆਗੈ ਹਿੰਦੂ ਕਿਆ ਤੁਰਕਾ ॥੧੯॥

teh aagai hi(n)dhoo kiaa turakaa ||19||

Before that Lord, none is a Hindu of a Muslim.19.

ਇਕ ਤਸਬੀ ਇਕ ਮਾਲਾ ਧਰਹੀ ॥

eik tasabee ik maalaa dharahee ||

One of them wears a Tasbi (the rosary of Muslims) and the other one wears

Mala (the rosary of a Hindu)

ਏਕ ਕੁਰਾਨ ਪੁਰਾਨ ਉਚਰਹੀ ॥

ek kuraan puraan ucharahee ||

One of them recites the Quran and the other one reads Puranas

ਕਰਤ ਬਿਰੁਧ ਗਏ ਮਰਿ ਮੂੜਾ ॥

karat birudh ge mar mooRaa ||

The adherents of both the religions are foolishly dying in opposing each

other,

ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਰੰਗੁ ਨ ਲਾਗਾ ਗੂੜਾ ॥੨੦॥

prabh ko ra(n)g na laagaa gooRaa ||20||

And none of them is dyed in the love of the Lord.20.

ਜੋ ਜੋ ਰੰਗ ਏਕ ਕੇ ਰਾਚੇ ॥

jo jo ra(n)g ek ke raache ||

Those who are imbued in the love of the Lord,

ਤੇ ਤੇ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਨਾਚੇ ॥

te te lok laaj taj naache ||

They forsake their shyness and dance in ecstasy

ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਜਿਨਿ ਏਕੁ ਪਛਾਨਾ ॥

aadh purakh jin ek pachhaanaa ||

Those who have recognized that Primal Purusha,

ਦੁਤੀਆ ਭਾਵ ਨ ਮਨ ਮਹਿ ਆਨਾ ॥੨੧॥

dhuteeaa bhaav na man meh aanaa ||21||

The duality is destroyed form their hearts.21.

ਜੋ ਜੋ ਭਾਵ ਦੁਤਿਯ ਮਹਿ ਰਾਚੇ ॥

jo jo bhaav dhutiy meh raache ||

Those who are absorbed in duality,

ਤੇ ਤੇ ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਤੇ ਬਾਚੇ ॥

te te meet milan te baache ||

They are far away from the union of the Lord. Their supreme friend

ਏਕ ਪੁਰਖ ਜਿਨਿ ਨੈਕੁ ਪਛਾਨਾ ॥

ek purakh jin naik pachhaanaa ||

They who have recognized the Supreme Purusha even a little,

ਤਿਨ ਹੀ ਪਰਮ ਤਤ ਕਹ ਜਾਨਾ ॥੨੨॥

tin hee param tat keh jaanaa ||22||

They have Comprehended Him as the Supreme Essence.22.

ਜੋਗੀ ਸੰਨਿਆਸੀ ਹੈ ਜੇਤੇ ॥

jogee sa(n)niaasee hai jete ||

All the Yogis and Sannyasis

ਮੁੰਡੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨ ਗਨ ਕੇਤੇ ॥

mu(n)ddeeaa musalamaan gan kete ||

All the ascetics and monks with shaven heads and Muslims

ਭੇਖ ਧਰੇ ਲੂਟਤ ਸੰਸਾਰਾ ॥

bhekh dhare looTat sa(n)saaraa ||

They are all plundering the world in different guises

ਛਪਤ ਸਾਧੁ ਜਿਹ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰਾ ॥੨੩॥

chhapat saadh jeh naam aadhaaraa ||23||

The real saints whose prop is the Name of the Lord, they hide

themselved.23.

ਪੇਟ ਹੇਤੁ ਨਰ ਡਿੰਭੁ ਦਿਖਾਹੀ ॥

peT het nar ddi(n)bh dhikhaahee ||

The people of he world, exhibit here in order to fill their bellies,

ਡਿੰਭ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਪਈਯਤ ਨਾਹੀ ॥

ddi(n)bh kare bin pieeyat naahee ||

Because without heresy, they do not gain money

ਜਿਨ ਨਰ ਏਕ ਪੁਰਖ ਕਹ ਧਿਆਯੋ ॥

jin nar ek purakh keh dhiaayo ||

The person, who hath meditated only on the Supreme Purusha,

ਤਿਨ ਕਰਿ ਡਿੰਭ ਨ ਕਿਸੀ ਦਿਖਾਯੋ ॥੨੪॥

tin kar ddi(n)bh na kisee dhikhaayo ||24||

He hath never exhibited an act of heresy to anyone.24.

ਡਿੰਭ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ॥

ddi(n)bh kare bin haath na aavai ||

One’s interest remain unfulfilled without heresy

ਕੋਊ ਨ ਕਾਹੂੰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥

kouoo na kaahoo(n) sees nivaavai ||

And none bows down his head before anyone without interest

ਜੋ ਇਹੁ ਪੇਟ ਨ ਕਾਹੂੰ ਹੋਤਾ ॥

jo ih peT na kaahoo(n) hotaa ||

If the belly been not attached with anyone,

ਰਾਵ ਰੰਕ ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਕਹਤਾ ॥੨੫॥

raav ra(n)k kaahoo(n) ko kahataa ||25||

Then there would have not been any king or pauper in this world.25.

ਜਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕ ਵਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥

jin prabh ek vahai Thaharaayo ||

Those who have recognized only God as the Lord of all,

ਤਿਨ ਕਰ ਡਿੰਭ ਨ ਕਿਸੂ ਦਿਖਾਯੋ ॥

tin kar ddi(n)bh na kisoo dhikhaayo ||

They have never exhibited any heresy to anyone

ਸੀਸ ਦੀਯੋ ਉਨ ਸਿਰਰ ਨ ਦੀਨਾ ॥

sees dheeyo un sirar na dheenaa ||

Such a person gets his head chopped off but never his creed

ਰੰਚ ਸਮਾਨ ਦੇਹ ਕਰਿ ਚੀਨਾ ॥੨੬॥

ra(n)ch samaan dheh kar cheenaa ||26||

And such person considers his body equivalent only to a particle of dust.26.

ਕਾਨ ਛੇਦ ਜੋਗੀ ਕਹਵਾਯੋ ॥

kaan chhedh jogee kahavaayo ||

One is called a Yogi on perforating his ears

ਅਤਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕਰ ਬਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥

at prapa(n)ch kar baneh sidhaayo ||

And goes to the forest, performing many deceitful acts

ਏਕ ਨਾਮੁ ਕੋ ਤਤੁ ਨ ਲਯੋ ॥

ek naam ko tat na layo ||

But the person who hath not absorbed the essence of the Name in his

heart,

ਬਨ ਕੋ ਭਯੋ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਭਯੋ ॥੨੭॥

ban ko bhayo na gireh ko bhayo ||27||

He neither belongs to the forest nor his home.27.

ਕਹਾ ਲਗੈ ਕਬਿ ਕਥੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥

kahaa lagai kab kathai bichaaraa ||

Upto what extent this poor can describe?

ਰਸਨਾ ਏਕ ਨ ਪਇਯਤ ਪਾਰਾ ॥

rasanaa ek na piyat paaraa ||

Because one person cannot know the mystery of the Infinite Lord

ਜਿਹਬਾ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਕੋਊ ਧਰੈ ॥

jihabaa koT koT kouoo dharai ||

Undoubtedly, if one may have millions of tongues,

ਗੁਣ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤ੍ਵੈ ਪਾਰ ਨ ਪਰੈ ॥੨੮॥

gun samu(n)dhr tavai paar na parai ||28||

Even then the ocean of Thy Attributes cannot be fathomed.28.

ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਲ ਸਭ ਜਗ ਕੋ ਤਾਤਾ ॥

pratham kaal sabh jag ko taataa ||

First of all the Lord as KAL is the primal farther of the whole universe

ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਤੇਜ ਬਿਖਜਾਤਾ ॥

taa te bhayo tej bikhayaataa ||

And from him emanated the Powerful Lustre

ਸੋਈ ਭਵਾਨੀ ਨਾਮੁ ਕਹਾਈ ॥

soiee bhavaanee naam kahaiee ||

The same Lord was considered as Bhavani,

ਜਿਨਿ ਸਿਗਰੀ ਯਹ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈ ॥੨੯॥

jin sigaree yeh sirasaT upaiee ||29||

Who created the whole world.29.

ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਓਅੰਕਾਰ ਤਿਨਿ ਕਹਾ ॥

pirathame oa(n)kaar tin kahaa ||

First of all, He uttered ‘Oankar’:

ਸੋ ਧੁਨਿ ਪੂਰ ਜਗਤ ਮੋ ਰਹਾ ॥

so dhun poor jagat mo rahaa ||

And the sound of “Onkar’ Pervanded the whole world,

ਤਾ ਤੇ ਜਗਤ ਭਯੋ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥

taa te jagat bhayo bisathaaraa ||

There was expansion of the whole world,

ਪੁਰਖੁ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਜਬ ਦੁਹੂ ਬਿਚਾਰਾ ॥੩੦॥

purakh prakirat jab dhuhoo bichaaraa ||30||

From the union of Purusha and Prakriti.30.

ਜਗਤ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਸਭ ਜਨੀਯਤ ॥

jagat bhayo taa te sabh janeeyat ||

The world was created and from that time, everyone knows it as world

ਚਾਰ ਖਾਨਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਨੀਯਤ ॥

chaar khaan kar pragaT bakhaneeyat ||

Four divisions of creation became manifest and as such they were

described

ਸਕਤਿ ਇਤੀ ਨਹੀ ਬਰਨ ਸੁਨਾਊ ॥

sakat itee nahee baran sunaauoo ||

I have no power to give their description,

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰਿ ਨਾਮ ਬਤਾਉ ॥੩੧॥

bhi(n)n bhi(n)n kar naam bataau ||31||

And tell their names separately.31.

ਬਲੀ ਅਬਲੀ ਦੋਊ ਉਪਜਾਏ ॥

balee abalee dhouoo upajaae ||

That Lord created both the powerful and the weak

ਊਚ ਨੀਚ ਕਰਿ ਭਿੰਨ ਦਿਖਾਏ ॥

uooch neech kar bhi(n)n dhikhaae ||

They were shown distinctly as high and low

ਬਪੁ ਧਰਿ ਕਾਲ ਬਲੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥

bap dhar kaal balee balavaanaa ||

The powerful KAL, adopting the physical form,

ਆਪਹਿ ਰੂਪ ਧਰਤ ਭਯੋ ਨਾਨਾ ॥੩੨॥

aapeh roop dharat bhayo naanaa ||32||

Manifested Himself in numerous forms.32.

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਜਿਮੁ ਦੇਹ ਧਰਾਏ ॥

bhi(n)n bhi(n)n jim dheh dharaae ||

According as the Lord adopted different forms,

ਤਿਮੁ ਤਿਮੁ ਕਰ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥

tim tim kar avataar kahaae ||

In the same manner, he became renowned as different incarnations

ਪਰਮ ਰੂਪ ਜੋ ਏਕ ਕਹਾਯੋ ॥

param roop jo ek kahaayo ||

But whatever is the Supreme form of the Lord

ਅੰਤਿ ਸਭੋ ਤਿਹ ਮਧਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥੩੩॥

a(n)t sabho teh madh milaayo ||33||

Ultimately all merged in Him.33.

ਜਿਤਿਕ ਜਗਤਿ ਕੈ ਜੀਵ ਬਖਾਨੋ ॥

jitik jagat kai jeev bakhaano ||

Consider all the beings in the world,

ਏਕ ਜੋਤਿ ਸਭ ਹੀ ਮਹਿ ਜਾਨੋ ॥

ek jot sabh hee meh jaano ||

Ad the illumination of the same Light,

ਕਾਲ ਰੂਪ ਭਗਵਾਨ ਭਨੈਬੋ ॥

kaal roop bhagavaan bhanaibo ||

The Lord, Who is known as KAL

ਤਾ ਮਹਿ ਲੀਨ ਜਗਤਿ ਸਭ ਹ੍ਵੈਬੋ ॥੩੪॥

taa meh leen jagat sabh havaibo ||34||

All the world will merge in Him.34.

ਜੋ ਕਿਛੁ ਦਿਸਟਿ ਅਗੋਚਰ ਆਵਤ ॥

jo kichh dhisaT agochar aavat ||

Whatever appears inconceivable to us,

ਤਾ ਕਹੁ ਮਨ ਮਾਯਾ ਠਹਰਾਵਤ ॥

taa kahu man maayaa Thaharaavat ||

The mind gives it the name of Maya

ਏਕਹਿ ਆਪ ਸਭਨ ਮੋ ਬਿਆਪਾ ॥

ekeh aap sabhan mo biaapaa ||

Only one lord pervades all

ਸਭ ਕੋਈ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰ ਥਾਪਾ ॥੩੫॥

sabh koiee bhi(n)n bhi(n)n kar thaapaa ||35||

But appears to everyone as distinctly separate accofding to his

discernment.35.

ਸਭ ਹੀ ਮਹਿ ਰਮ ਰਹਿਯੋ ਅਲੇਖਾ ॥

sabh hee meh ram rahiyo alekhaa ||

That inconceivable Lord pervades all

ਮਾਗਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤੇ ਲੇਖਾ ॥

maagat bhi(n)n bhi(n)n te lekhaa ||

And all the beings beg from him according to their writ

ਜਿਨ ਨਰ ਏਕ ਵਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥

jin nar ek vahai Thaharaayo ||

He, who hath comprehended the Lord as One,

ਤਿਨ ਹੀ ਪਰਮ ਤਤੁ ਕਹੁ ਪਾਯੋ ॥੩੬॥

tin hee param tat kahu paayo ||36||

Only he hath realized the Supreme Essence.36.

ਏਕਹ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪਾ ॥

ekeh roop anoop saroopaa ||

That One Lord hath a hath a Unique Beauty and Form

ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵ ਕਹੂੰ ਭੂਪਾ ॥

ra(n)k bhayo raav kahoo(n) bhoopaa ||

And he Himself is somewhere a king and somewhere a pauper

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹਨ ਉਰਝਾਯੋ ॥

bhi(n)n bhi(n)n sabhahan urajhaayo ||

He hath involved all through various means

ਸਭ ਤੇ ਜੁਦੋ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥੩੭॥

sabh te judho na kinahu(n) paayo ||37||

But he Himself is separate from all and none could know His mystey.37.

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹੂੰ ਉਪਜਾਯੋ ॥

bhi(n)n bhi(n)n sabhahoo(n) upajaayo ||

He hath created all in separate forms

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰਿ ਤਿਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥

bhi(n)n bhi(n)n kar tino khapaayo ||

And He Himself destroys all

ਆਪ ਕਿਸੂ ਕੋ ਦੋਸ ਨ ਲੀਨਾ ॥

aap kisoo ko dhos na leenaa ||

He doth not take any blame on His own Head

ਅਉਰਨ ਸਿਰ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀਨਾ ॥੩੮॥

aauran sir buriaaiee dheenaa ||38||

And fixes the responsibility of vicious acts on others.38.

ਅਥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਛ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath pratham machh avataar kathana(n) ||

Now begins the description of the first Machh Incarnation

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸੰਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ॥

sa(n)khaasur dhaanav pun bhayo ||

Once there was born a demon named Shankhasura

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੈ ਜਗ ਕੋ ਦੁਖ ਦਯੋ ॥

bahu bidh kai jag ko dhukh dhayo ||

Who, in many ways, distressed the world

ਮਛ ਅਵਤਾਰ ਆਪਿ ਪੁਨਿ ਧਰਾ ॥

machh avataar aap pun dharaa ||

Then the Lord manifested Himself as Machh (Fish) incarnation,

ਆਪਨ ਜਾਪੁ ਆਪ ਮੋ ਕਰਾ ॥੩੯॥

aapan jaap aap mo karaa ||39||

Who repeated His Own name Himself.39.

ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਤੁਛ ਮੀਨ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥

pirathamai tuchh meen bap dharaa ||

At first he Lord manifested Himself as small fish,

ਪੈਠਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਝਕਝੋਰਨ ਕਰਾ ॥

paiTh samu(n)dhr jhakajhoran karaa ||

And shook the ocean violenty

ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਰਤ ਭਯੋ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥

pun pun karat bhayo bisathaaraa ||

Then He enlarged his body,

ਸੰਖਾਸੁਰਿ ਤਬ ਕੋਪ ਬਿਚਾਰਾ ॥੪੦॥

sa(n)khaasur tab kop bichaaraa ||40||

Seeing which Shankhasura got greatly enraged.40.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਤਬੈ ਕੋਪ ਗਰਜਿਯੋ ਬਲੀ ਸੰਖ ਬੀਰੰ ॥

tabai kop garajiyo balee sa(n)kh beera(n) ||

ਧਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸਜੇ ਲੋਹ ਚੀਰੰ ॥

dhare sasatr asatra(n) saje loh cheera(n) ||

Then in great anger, the mighty Shankhasura thundered and wore his

armour bedecking himself with weapons and arms

ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪਾਤੰ ਕੀਯੋ ਸਿੰਧੁ ਮਧੰ ॥

chatur bedh paata(n) keeyo si(n)dh madha(n) ||

ਤ੍ਰਸ੍ਰਯੋ ਅਸਟ ਨੈਣੰ ਕਰਿਯੋ ਜਾਪੁ ਸੁਧੰ ॥੪੧॥

trasrayo asaT naina(n) kariyo jaap sudha(n) ||41||

He threw the fore Vedas in the ocean, which frightened the eitht-eyed Brahma and caused him to remember the Lord.41.

ਤਬੈ ਸੰਭਰੇ ਦੀਨ ਹੇਤੰ ਦਿਆਲੰ ॥

tabai sa(n)bhare dheen heta(n) dhiaala(n) ||

ਧਰੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥

dhare loh kroha(n) kirapaa kai kirapaala(n) ||

Then the Lord, the well-wisher of both (the Vedas as well as Brahma) ws

filled with kindness and highly enraged, He wore His steel-armour.

ਮਹਾ ਅਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ਕਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥

mahaa asatr paata(n) kare sasatr ghaata(n) ||

ਟਰੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਗਿਰੇ ਲੋਕ ਸਾਤੰ ॥੪੨॥

Tare dhev saraba(n) gire lok saata(n) ||42||

The bows of weapons were struck alongwith arms causing destruction. All the gods in groups moved away from their seats and the seven worlds trembled because of this horrible war.42.

ਭਏ ਅਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥

bhe atr ghaata(n) gire chaur cheera(n) ||

ਰੁਲੇ ਤਛ ਮੁਛੰ ਉਠੇ ਤਿਛ ਤੀਰੰ ॥

rule tachh muchha(n) uThe tichh teera(n) ||

With the blows of arms, the fly-whisks and the garments behan to fall and

with the volley of arrows, the chopped bodies began to fall on the ground.

ਗਿਰੇ ਸੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਰਣੰ ਭੀਮ ਰੂਪੰ ॥

gire su(n)dd mu(n)dda(n) rana(n) bheem roopa(n) ||

The chopped trunks and heads of huge elephants began to fall

ਮਨੋ ਖੇਲ ਪਉਢੇ ਹਠੀ ਫਾਗੁ ਜੂਪੰ ॥੪੩॥

mano khel paudde haThee faag joopa(n) ||43||

It appeared that the group of persistent youths was playing Holi.43.

ਬਹੇ ਖਗਯੰ ਖੇਤ ਖਿੰਗੰ ਸੁ ਧੀਰੰ ॥

bahe khagaya(n) khet khi(n)ga(n) su dheera(n) ||

The sword and daggers of the warriors with the power of endurance have been struck

ਸੁਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਜਾਨ ਸੋ ਸੂਰਬੀਰੰ ॥

subhai sasatr sa(n)jaan so soorabeera(n) ||

And the brave fighters are bedecked with weapons and armours.

ਗਿਰੇ ਗਉਰਿ ਗਾਜੀ ਖੁਲੇ ਹਥ ਬਥੰ ॥

gire gaur gaajee khule hath batha(n) ||

The mighty heroes have fallen down with empty hands and seeing all this

spectacle,

ਨਚਿਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰੰ ਨਚੇ ਮਛ ਮਥੰ ॥੪੪॥

nachiyo rudhr rudhra(n) nache machh matha(n) ||44||

The god Shiva is busy in another dance and on the other side, the Machh incarnation, being pleased, is stirring the ocean.44.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਮਹਾ ਬੀਰ ਗਜੇ ॥

mahaa beer gaje ||

Bedecked with auspicious weapons,

ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਸਜੇ ॥

subha(n) sasatr saje ||

The brave fighters are thundering and seeing the killing of huge and

mighty warriors like elephants,

ਬਧੇ ਗਜ ਗਾਹੰ ॥

badhe gaj gaaha(n) ||

The heavenly damsels, being passed with their feats,

ਸੁ ਹੂਰੰ ਉਛਾਹੰ ॥੪੫॥

s hoora(n) uchhaaha(n) ||45||

Are waiting in heaven, in order to wed them.45.

ਢਲਾ ਢੁਕ ਢਾਲੰ ॥

ddalaa dduk ddaala(n) ||

The noises of the knocking on the shields and

ਝਮੀ ਤੇਗ ਕਾਲੰ ॥

jhamee teg kaala(n) ||

The blows of the swords are being heard,

ਕਟਾ ਕਾਟ ਬਾਹੈ ॥

kaTaa kaaT baahai ||

The daggers are being struck with clattering sound,

ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈ ॥੪੬॥

aubhai jeet chaahai ||46||

And both the side are desirous of their victory.46.

ਮੁਖੰ ਮੁਛ ਬੰਕੀ ॥

mukha(n) muchh ba(n)kee ||

ਤਮੰ ਤੇਗ ਅਤੰਕੀ ॥

tama(n) teg ata(n)kee ||

The whickers on the faces and terrible swords in the hands of the warriors look impressive,

ਫਿਰੈ ਗਉਰ ਗਾਜੀ ॥

firai gaur gaajee ||

ਨਚੈ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥੪੭॥

nachai tu(n)dh taajee ||47||

The mighty warriors are wandering in the battlefield and supremely swift

horses are dancing.47.

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਭਰਿਯੋ ਰੋਸ ਸੰਖਾਸੁਰੰ ਦੇਖ ਸੈਣੰ ॥

bhariyo ros sa(n)khaasura(n) dhekh saina(n) ||

On seeing the army, Shankhasura was highly enraged,

ਤਪੇ ਬੀਰ ਬਕਤ੍ਰੰ ਕੀਏ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥

tape beer bakatra(n) ke'ee rakat naina(n) ||

Other heroes also blazing with anger began to shout loudly, with their eyes

reddened with blood.

ਭੁਜਾ ਠੋਕ ਭੂਪੰ ਕਰਿਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥

bhujaa Thok bhoopa(n) kariyo naadh u'cha(n) ||

The king Shankhasura, knocking his arms, raised a terrible thunder and

ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁਚੰ ॥੪੮॥

sune garabhaneeaan ke garabh mucha(n) ||48||

Hearing his frightening sound, the pregnancy of women was miscarried.48.

ਲਗੇ ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਦਮਾਮੰ ਦਮੰਕੇ ॥

lage Thaam Thaama(n) dhamaama(n) dhama(n)ke ||

All resisted at their place and the trumpets began to resound violently,

ਖੁਲੇ ਖੇਤ ਮੋ ਖਗ ਖੂਨੀ ਖਿਮੰਕੇ ॥

khule khet mo khag khoonee khima(n)ke ||

He bloody daggers coming out (from) the scabbards) glistened in the

battlefield.

ਭਏ ਕ੍ਰੂਰ ਭਾਤੰ ਕਮਾਣੰ ਕੜਕੇ ॥

bhe kraoor bhaata(n) kamaana(n) kaRake ||

The voice of the cracking of the cruel bows were heard and

ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਭੂਤੰ ਭੁੜਕੇ ॥੪੯॥

nache beer baitaal bhoota(n) bhuRake ||49||

The ghosts and goblins began to dance furiously.49.

ਗਿਰਿਯੋ ਆਯੁਧੰ ਸਾਯੁਧੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

giriyo aayudha(n) saayudha(n) beer kheta(n) ||

The warriors began to fall in the battlefield alongwith their weapons, and

ਨਚੇ ਕੰਧਹੀਣੰ ਕਮਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥

nache ka(n)dhaheena(n) kamadha(n) acheta(n) ||

The headless trunks began to dance unconsciously in the war.

ਖੁਲੇ ਖਗ ਖੂਨੀ ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥

khule khag khoonee khiaala(n) khata(n)ga(n) ||

The bloody daggers and sharp arrow were struck,

ਭਜੇ ਕਾਤਰੰ ਸੂਰ ਬਜੇ ਨਿਹੰਗੰ ॥੫੦॥

bhaje kaatara(n) soor baje niha(n)ga(n) ||50||

The trumpets began to resound violently and the warriors began to run hither and thither.50.

ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਗਿਰਿਯੋ ਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥

kaTe charam barama(n) giriyo satr sasatra(n) ||

ਭਕੈ ਭੈ ਭਰੇ ਭੂਤ ਭੂਮੰ ਨ੍ਰਿਸਤ੍ਰੰ ॥

bhakai bhai bhare bhoot bhooma(n) nirasatra(n) ||

ਰਣੰ ਰੰਗ ਰਤੇ ਸਭੀ ਰੰਗ ਭੂਮੰ ॥

rana(n) ra(n)g rate sabhee ra(n)g bhooma(n) ||

ਗਿਰੇ ਜੁਧ ਮਧੰ ਬਲੀ ਝੂਮਿ ਝੂਮੰ ॥੫੧॥

gire judh madha(n) balee jhoom jhooma(n) ||51||

All were dyed in the dye of war and the mighty warriors began to fall in the

battlefield swinging and reeling.51

ਭਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁਧੰ ਰਣੰ ਸੰਖ ਮਛੰ ॥

bhayo dhu(n)dh judha(n) rana(n) sa(n)kh machha(n) ||

ਮਨੋ ਦੋ ਗਿਰੰ ਜੁਧ ਜੁਟੇ ਸਪਛੰ ॥

mano dho gira(n) judh juTe sapachha(n) ||

Such a horrible battle was fought between Shankhasura and Machh. It appeared clearly that two mountains were waging war with each other.

ਕਟੇ ਮਾਸ ਟੁਕੰ ਭਖੇ ਗਿਧਿ ਬ੍ਰਿਧੰ ॥

kaTe maas Tuka(n) bhakhe gidh biradha(n) ||

ਹਸੈ ਜੋਗਣੀ ਚਉਸਠਾ ਸੂਰ ਸੁਧੰ ॥੫੨॥

hasai joganee chausaThaa soor sudha(n) ||52||

The bits of flesh began to fall, which were devoured by huge vultures, and the sixty-four vampires (Yoginis) began to laugh on seeing this terrible

war.52.

ਕੀਯੋ ਉਧਾਰ ਬੇਦੰ ਹਤੇ ਸੰਖਬੀਰੰ ॥

keeyo udhaar bedha(n) hate sa(n)khabeera(n) ||

ਤਜ੍ਯੋ ਮਛ ਰੂਪੰ ਸਜ੍ਯੋ ਸੁੰਦ੍ਰ ਚੀਰ ॥

tajayo machh roopa(n) sajayo su(n)dhr cheer ||

After killing Shankhasura, the Machh (fish) incarnation redeemed the Vedas and Lord, forsaking the Fish-form, bedecked himself with winsome garments.

ਸਬੈ ਦੇਵ ਥਾਪੇ ਕੀਯੋ ਦੁਸਟ ਨਾਸੰ ॥

sabai dhev thaape keeyo dhusaT naasa(n) ||

ਟਰੇ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ਭਰੇ ਜੀਵ ਤ੍ਰਾਸੰ ॥੫੩॥

Tare sarab dhaano bhare jeev traasa(n) ||53||

After destroying the tyrants, the Lord established again all the gods, and

demons frightening the creatures were destroyed.53.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਸੰਖਾਸੁਰ ਮਾਰੇ ਬੇਦ ਉਧਾਰੇ ਸਤ੍ਰ ਸੰਘਾਰੇ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥

sa(n)khaasur maare bedh udhaare satr sa(n)ghaare jas leeno ||

The Lord received great approbation of killing the demon Shankhasura, redeeming the Vedas and destroying the enemies.

ਦੇਵੇ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ਰਾਜ ਬਿਠਾਯੋ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ਸੁਖ ਦੀਨੋ ॥

dheve su bulaayo raaj biThaayo chhatr firaayo sukh dheeno ||

He called Indra, the king of gods and blessed him with royalty and its comforts.

ਕੋਟੰ ਬਜੇ ਬਾਜੇ ਅਮਰੇਸੁਰ ਗਾਜੇ ਸੁਭ ਘਰਿ ਸਾਜੇ ਸੋਕ ਹਰੇ ॥

koTa(n) baje baaje amaresur gaaje subh ghar saaje sok hare ||

Millions of musical instruments began to resound, the gods began to play the tune of bliss and the sorrows of every house were destroyed.

ਦੈ ਕੋਟਕ ਦਛਨਾ ਕ੍ਰੋਰ ਪ੍ਰਦਛਨਾ ਆਨਿ ਸੁ ਮਛ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰੇ ॥੫੪॥

dhai koTak dhachhanaa kror pradhachhanaa aan su machh ke pai pare

||54||

All the gods bowed in respect at the feet of Fish incarnation presenting various types of gifts and making millions of circumambulations.54.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਛ ਪ੍ਰਥਮ ਅਵਤਾਰ ਸੰਖਾਸੁਰ ਬਧਹ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the machh pratham avataar sa(n)khaasur badheh samaapatam sat subham sat ||1||

End of the description of the first Machh (fish) Incarnation and Killing of

Shankhasura in BACHITTAR NATAK.

ਅਥ ਕਛ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath kachh avataar kathana(n) ||

Now begins the description of Kachh (Tortoise) Incarnation:

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਕਿਤੋ ਕਾਲ ਬੀਤਯੋ ਕਰਿਯੋ ਦੇਵ ਰਾਜੰ ॥

kito kaal beetayo kariyo dhev raaja(n) ||

ਭਰੇ ਰਾਜ ਧਾਮੰ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥

bhare raaj dhaama(n) subha(n) sarab saaja(n) ||

Indra, the king of gods, ruled for a long time and his palaces were full of all

materials of comfort

ਗਜੰ ਬਾਜ ਬੀਣੰ ਬਿਨਾ ਰਤਨ ਭੂਪੰ ॥

gaja(n) baaj beena(n) binaa ratan bhoopa(n) ||

ਕਰਿਯੋ ਬਿਸਨ ਬੀਚਾਰ ਚਿਤੰ ਅਨੂਪੰ ॥੧॥

kariyo bisan beechaar chita(n) anoopa(n) ||1||

But once Vishnu reflected upon a unique idea in his mind that this king is without elephants, horses and jewels (therefore something should be done in this direction).1.

ਸਬੈ ਦੇਵ ਏਕਤ੍ਰ ਕੀਨੇ ਪੁਰਿੰਦ੍ਰੰ ॥

sabai dhev ekatr keene puri(n)dhra(n) ||

ਸਸੰ ਸੂਰਜੰ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ਉਪਿੰਦ੍ਰੰ ॥

sasa(n) sooraja(n) aadh lai kai upi(n)dhra(n) ||

Indra gathered together all the gods including Chandra. Surya and

Upendra.

ਹੁਤੇ ਦਈਤ ਜੇ ਲੋਕ ਮਧ੍ਰਯੰ ਹੰਕਾਰੀ ॥

hute dhieet je lok madhraya(n) ha(n)kaaree ||

ਭਏ ਏਕਠੇ ਭ੍ਰਾਤਿ ਭਾਵੰ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨॥

bhe ekaThe bhraat bhaava(n) bichaaree ||2||

Considering this gathering as some stratagem against them, the proud demons also gathered together.2.

ਬਦਯੋ ਅਰਧੁ ਅਰਧੰ ਦੁਹੂੰ ਬਾਟਿ ਲੀਬੋ ॥

badhayo aradh aradha(n) dhuhoo(n) baaT leebo ||

ਸਬੋ ਬਾਤ ਮਾਨੀ ਯਹੇ ਕਾਮ ਕੀਬੋ ॥

sabo baat maanee yahe kaam keebo ||

Now both the groups decided that whatever shall be attained, the same shall be distributed equally. All of them agreed on this proposal and the

work was begun

ਕਰੋ ਮਥਨੀ ਕੂਟ ਮੰਦ੍ਰਾਚਲੇਯੰ ॥

karo mathanee kooT ma(n)dhraachaleya(n) ||

ਤਕ੍ਰਯੋ ਛੀਰ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰ ਦੇਅੰ ਅਦੇਯੰ ॥੩॥

takrayo chheer saamu(n)dhr dhea(n) adheya(n) ||3||

Both the gods and demons settled the programme of churning the milk-ocean, making churning-stick of the Mandrachal mountain.3.

ਕਰੀ ਮਥਕਾ ਬਾਸਕੰ ਸਿੰਧ ਮਧੰ ॥

karee mathakaa baasaka(n) si(n)dh madha(n) ||

ਮਥੈ ਲਾਗ ਦੋਊ ਭਏ ਅਧੁ ਅਧੰ ॥

mathai laag dhouoo bhe adh adha(n) ||

The serpent Vasuki was made the rope of the churning-stick and dividing

the participants equally, both the ends of the rope were held tighty.

ਸਿਰੰ ਦੈਤ ਲਾਗੇ ਗਹੀ ਪੁਛ ਦੇਵੰ ॥

sira(n) dhait laage gahee puchh dheva(n) ||

ਮਥ੍ਯੋ ਛੀਰ ਸਿੰਧੰ ਮਨੋ ਮਾਟਕੇਵੰ ॥੪॥

mathrayo chheer si(n)dha(n) mano maaTakeva(n) ||4||

The demons caught hold of the side of the head and the gods the tail, they began to churn like the curd in a vessel.4.

ਇਸੋ ਕਉਣ ਬੀਯੋ ਧਰੇ ਭਾਰੁ ਪਬੰ ॥

eiso kaun beeyo dhare bhaar paba(n) ||

ਉਠੇ ਕਾਪ ਬੀਰੰ ਦਿਤ੍ਯਾਦਿਤ੍ਯ ਸਬੰ ॥

auThe kaap beera(n) dhitrayaadhitray saba(n) ||

Now they reflected on this idea as to who can be the mighty hero, who can endure the load of the mountain (because a base was required for the purpose)? Hearing this Ditya, Aditya etc., the heroes shuddered, faltering

in absurd prattle.

ਤਬੈ ਆਪ ਹੀ ਬਿਸਨ ਮੰਤ੍ਰੰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

tabai aap hee bisan ma(n)tra(n) bichaariyo ||

ਤਰੇ ਪਰਬਤੰ ਕਛਪੰ ਰੂਪ ਧਾਰਿਯੋ ॥੫॥

tare parabata(n) kachhapa(n) roop dhaariyo ||5||

Then observing this difficulty of both the gods and demons, Vishnu himself thought about it and transforming himself in the form of Kachh (tortoise), seated himself at the base of the mountain.5.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਛ ਦੁਤੀਆ ਅਉਤਾਰ ਬਰਨਨੰ ਸੰਪੂਰਨਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kachh dhuteeaa aautaar baranana(n) sa(n)pooranam sat subham sat ||2||

End of the description of the second Kachh (tortoise), incarnation in BACHITTAR NATAK.2.

ਅਥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਥਨ ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਕਥਨੰ ॥

ath chheer samu(n)dhr mathan chaudheh ratan kathana(n) ||

Now begins the description of the Churing of the Milkocean and the

Fourteen Jewels:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Shri Bhagauti Ji (The Primal Power) be helpful.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਮਿਲਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਸਿੰਧੁ ਮਥਿਯੋ ॥

mil dhev adhevan si(n)dh mathiyo ||

ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਵਿਤਨ ਮਧਿ ਕਥਿਯੋ ॥

kab sayaam kavitan madh kathiyo ||

Both the gods and demons unitedly churned the ocean, which hath been

narrated in verse by the poet Shyam.

ਤਬ ਰਤਨ ਚਤੁਰਦਸ ਯੋ ਨਿਕਸੇ ॥

tab ratan chaturadhas yo nikase ||

ਅਸਿਤਾ ਨਿਸਿ ਮੋ ਸਸਿ ਸੇ ਬਿਗਸੇ ॥੧॥

asitaa nis mo sas se bigase ||1||

Then the fourteen jewels, in their splendour emanated from the sea, just as the moon looks elegant during the night.1.

ਅਮਰਾਤਕ ਸੀਸ ਕੀ ਓਰ ਹੁਅੰ ॥

amaraatak sees kee or hooa(n) ||

ਮਿਲਿ ਪੂਛ ਗਹੀ ਦਿਸਿ ਦੇਵ ਦੁਅੰ ॥

mil poochh gahee dhis dhev dhooa(n) ||

The demons caught Vasuki from the side of the head and the gods from

the side of the tail.

ਰਤਨੰ ਨਿਕਸੇ ਬਿਗਸੇ ਸਸਿ ਸੇ ॥

ratana(n) nikase bigase sas se ||

ਜਨੁ ਘੂਟਨ ਲੇਤ ਅਮੀ ਰਸ ਕੇ ॥੨॥

jan ghooTan let amee ras ke ||2||

On seeing the jewels emanating from the sea, they became pleased as though they had drunk the ambrosia.2.

ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਧਨੁ ਸਾਇਕ ਸੁਧ ਸਿਤੰ ॥

nikasrayo dhan saik sudh sita(n) ||

ਮਦ ਪਾਨ ਕਢ੍ਯੋ ਘਟ ਮਦ੍ਯ ਮਤੰ ॥

madh paan kaddayo ghaT madhray mata(n) ||

The bow and of purely white colour came out, and those intoxicated ones

brought out from the ocean a pitcher of honey.

ਗਜ ਬਾਜ ਸੁਧਾ ਲਛਮੀ ਨਿਕਸੀ ॥

gaj baaj sudhaa lachhamee nikasee ||

ਘਨ ਮੋ ਮਨੋ ਬਿੰਦੁਲਤਾ ਬਿਗਸੀ ॥੩॥

ghan mo mano bi(n)dhulataa bigasee ||3||

The elephant, horse, nectar and Lakshmi came out and looked splendid like the flash of lightning from the clouds.3.

ਕਲਪਾ ਦ੍ਰੁਮ ਮਾਹੁਰ ਅਉ ਰੰਭਾ ॥

kalapaa dhrum maahur aau ra(n)bhaa ||

ਜਿਹ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਲਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ॥

jeh moh rahai lakh i(n)dhr sabhaa ||

After Kalapdrum (Elysian, wish-fulfilling tree) and poison, the heavenly damsel Rambha came out, seeing whom, the people of Indrs’s court

allured.

ਮਨਿ ਕੌਸਤੁਭ ਚੰਦ ਸੁ ਰੂਪ ਸੁਭੰ ॥

man kauasatubh cha(n)dh su roop subha(n) ||

ਜਿਹ ਭਜਤ ਦੈਤ ਬਿਲੋਕ ਜੁਧੰ ॥੪॥

jeh bhajat dhait bilok judha(n) ||4||

The Kaustubh jewel and the moon also came out, which are remembered by the demons in the battlefield.4.

ਨਿਕਸੀ ਗਵਰਾਜ ਸੁ ਧੇਨੁ ਭਲੀ ॥

nikasee gavaraaj su dhen bhalee ||

ਜਿਹ ਛੀਨਿ ਲਯੋ ਸਹਸਾਸਤ੍ਰ ਬਲੀ ॥

jeh chheen layo sahasaasatr balee ||

Kamadhenu (the wish-fulfilling cow) also came out which was seized by

the mighty Sahasrajun.

ਗਨਿ ਰਤਨ ਗਨਉ ਉਪ ਰਤਨ ਅਬੈ ॥

gan ratan ganau up ratan abai ||

ਤੁਮ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਚਿਤ ਲਾਇ ਸਬੈ ॥੫॥

tum sa(n)t suno chit lai sabai ||5||

After reckoning the jewels, now I mention the minor jewels, O saints listen to me attentively.5.

ਗਨਿ ਜੋਕ ਹਰੀਤਕੀ ਓਰ ਮਧੰ ॥

gan jok hareetakee or madha(n) ||

ਜਨ ਪੰਚ ਸੁ ਨਾਮਯ ਸੰਖ ਸੁਭੰ ॥

jan pa(n)ch su naamay sa(n)kh subha(n) ||

These minor jewels are leech, myrobalan, honey, conch (panchjanay),

ruta, hemp, discus and mace

ਸਸਿ ਬੇਲ ਬਿਜਿਯਾ ਅਰੁ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ॥

sas bel bijiyaa ar chakr gadhaa ||

ਜੁਵਰਾਜ ਬਿਰਾਜਤ ਪਾਨਿ ਸਦਾ ॥੬॥

juvaraaj biraajat paan sadhaa ||6||

The later two look impressive in the hands of princes always.6.

ਧਨੁ ਸਾਰੰਗ ਨੰਦਗ ਖਗ ਭਣੰ ॥

dhan saara(n)g na(n)dhag khag bhana(n) ||

ਜਿਨ ਖੰਡਿ ਕਰੇ ਗਨ ਦਈਤ ਰਣੰ ॥

jin kha(n)dd kare gan dhieet rana(n) ||

The bow and arrow, the bull Nandi and the dagger (which had destroyed

the demons) came out of the ocean.

ਸਿਵ ਸੂਲ ਬੜਵਾਨਲ ਕਪਿਲ ਮੁਨੰ ॥

siv sool baRavaanal kapil muna(n) ||

ਤਿ ਧਨੰਤਰ ਚਉਦਸਵੋ ਰਤਨੰ ॥੭॥

t dhana(n)tar chaudhasavo ratana(n) ||7||

The trident of Shiva, Barvanal (the fire), Kapil Muni and Dhanwantri came out as the fourteenth jewel.7.

ਗਨਿ ਰਤਨ ਉਪਰਤਨ ਔ ਧਾਤ ਗਨੋ ॥

gan ratan uparatan aau dhaat gano ||

ਕਹਿ ਧਾਤ ਸਬੈ ਉਪਧਾਤ ਭਨੋ ॥

keh dhaat sabai upadhaat bhano ||

After counting the greater and minor jewels, now I count the metals and afterwards I shall count the lesser metals.

ਸਬ ਨਾਮ ਜਥਾਮਤਿ ਸਜਾਮ ਧਰੋ ॥

sab naam jathaamat sayaam dharo ||

All these names have been reckoned by the poet Shyam according to his

own understanding

ਘਟ ਜਾਨ ਕਵੀ ਜਿਨਿ ਨਿੰਦ ਕਰੋ ॥੮॥

ghaT jaan kavee jin ni(n)dh karo ||8||

Considering them in small number, poets requested not to slander me.8.

ਪ੍ਰਿਥਮੋ ਗਨਿ ਲੋਹ ਸਿਕਾ ਸ੍ਵਰਨੰ ॥

pirathamo gan loh sikaa savairana(n) ||

ਚਤੁਰਥ ਭਨ ਧਾਤ ਸਿਤੰ ਰੁਕਮੰ ॥

chaturath bhan dhaat sita(n) rukama(n) ||

First of tall I reckon iron, lead and gold alongwith the fourth white metal silver

ਬਹੁਰੋ ਕਥਿ ਤਾਬਰ ਕਲੀ ਪਿਤਰੰ ॥

bahuro kath taabar kalee pitara(n) ||

ਕਥਿ ਅਸਟਮ ਜਿਸਤੁ ਹੈ ਧਾਤ ਧਰੰ ॥੯॥

kath asaTam jisat hai dhaat dhara(n) ||9||

Then mentioning copper, tin and brass, I consider the eighth metal as zinc,

which is found within the earth.9.

ਉਪਧਾਤ ਕਥਨੰ ॥

aupadhaat kathana(n) ||

Updhat Description:

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਸੁਰਮੰ ਸਿੰਗਰਫ ਹਰਤਾਲ ਗਣੰ ॥

surama(n) si(n)garaf harataal gana(n) ||

ਚਤੁਰਥ ਤਿਹ ਸਿੰਬਲਖਾਰ ਭਣੰ ॥

chaturath teh si(n)balakhaar bhana(n) ||

Now I describe the minor metals they are : antimony, cinnabar, yellow

orpiment, bombax,

ਮ੍ਰਿਤ ਸੰਖ ਮਨਾਸਿਲ ਅਭ੍ਰਕਯੰ ॥

mirat sa(n)kh manaasil abhrakaya(n) ||

ਭਨਿ ਅਸਟਮ ਲੋਣ ਰਸੰ ਲਵਣੰ ॥੧੦॥

bhan asaTam lon rasa(n) lavana(n) ||10||

Potash, conchshell, mica, artemesia and calomel.10.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਧਾਤੁ ਉਪਧਾਤ ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਸੋਹੂੰ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥

dhaat upadhaat jathaa sakat sohoo(n) kahee banai ||

These metals, minor metals have been described by me according to my

own understanding.

ਖਾਨਨ ਮਹਿ ਭੀ ਹੋਤ ਹੈ ਕੋਈ ਕਹੂੰ ਕਮਾਇ ॥੧੧॥

khaanan meh bhee hot hai koiee kahoo(n) kamai ||11||

He, who desires to have them, can get them.11.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਰਤਨ ਉਪਰਤਨ ਨਿਕਾਸੇ ਤਬਹੀ ॥

ratan uparatan nikaase tabahee ||

ਧਾਤ ਉਪਧਾਤ ਦਿਰਬ ਮੋ ਸਬ ਹੀ ॥

dhaat upadhaat dhirab mo sab hee ||

As the major and minor jewels, the major and minor metals came out

ਤਿਹ ਤਬ ਹੀ ਬਿਸਨਹਿ ਹਿਰ ਲਯੋ ॥

teh tab hee bisaneh hir layo ||

ਅਵਰਨਿ ਬਾਟ ਅਵਰ ਨਹਿ ਦਯੋ ॥੧੨॥

avaran baaT avar neh dhayo ||12||

They were taken away by Vishnu and distributed the remaining things amongst all.12.

ਸਾਰੰਗ ਸਰ ਅਸਿ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਲੀਅ ॥

saara(n)g sar as chakr gadhaa leea ||

ਪਾਚਾਮਰ ਲੈ ਨਾਦ ਅਧਿਕ ਕੀਅ ॥

paachaamar lai naadh adhik keea ||

He took away himself the bow and arrows, the sword, the discus, the mace and the (Panchjanay) conch etc.

ਸੂਲ ਪਿਨਾਕ ਬਿਸਹ ਕਰਿ ਲੀਨਾ ॥

sool pinaak biseh kar leenaa ||

ਸੋ ਲੈ ਮਹਾਦੇਵ ਕਉ ਦੀਨਾ ॥੧੩॥

so lai mahaadhev kau dheenaa ||13||

And taking the trident, the cow named Pinak and Poison in his hands, gave

them to Shva.13.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਦੀਯੋ ਇੰਦ੍ਰ ਐਰਾਵਤੰ ਬਾਜ ਸੂਰੰ ॥

dheeyo i(n)dhr aairaavata(n) baaj soora(n) ||

ਉਠੇ ਦੀਹ ਦਾਨੋ ਜੁਧੰ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥

auThe dheeh dhaano judha(n) loh poora(n) ||

The elephants named Airavat was given to Indra and the horse to the sun

seeing which the demons, in great fury,Marched to wage war.

ਅਨੀ ਦਾਨਵੀ ਦੇਖਿ ਉਠੀ ਅਪਾਰੰ ॥

anee dhaanavee dhekh uThee apaara(n) ||

ਤਬੈ ਬਿਸਨ ਜੂ ਚਿਤਿ ਕੀਨੀ ਬਿਚਾਰੰ ॥੧੪॥

tabai bisan joo chit keenee bichaara(n) ||14||

Seeing the advancing army of the demons, Vishnu thought in his mind.14.

ਅਥ ਨਰ ਨਾਰਾਇਣ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath nar naarain avataar kathana(n) ||

Here begins the description of the incarnations named Nar and Narayan:

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਨਰੰ ਅਉਰ ਨਾਰਾਇਣੰ ਰੂਪ ਧਾਰੀ ॥

nara(n) aaur naaraina(n) roop dhaaree ||

ਭਯੋ ਸਾਮੁਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸੰਭਾਰੀ ॥

bhayo saamuhe sasatr asatra(n) sa(n)bhaaree ||

Manifesting himself as Nar and Narayan, Vishnu, managing his weapons and arms, came in front of the demon-forces.

ਭਟੰ ਐਠਿ ਫੈਂਟੇ ਭੁਜੰ ਠੋਕਿ ਭੂਪੰ ॥

bhaTa(n) aaiTh fai(n)Te bhuja(n) Thok bhoopa(n) ||

The warriors tied their garments tightly and the kings beat their arms

ਬਜੇ ਸੂਲ ਸੇਲੰ ਭਏ ਆਪ ਰੂਪੰ ॥੧੫॥

baje sool sela(n) bhe aap roopa(n) ||15||

It, that war, the tridents and the spears began to collide with each other.15.

ਪਰਿਯੋ ਆਪ ਮੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਅਪਾਰੰ ॥

pariyo aap mo loh kroha(n) apaara(n) ||

ਧਰਿਯੋ ਐਸ ਕੈ ਬਿਸਨੁ ਤ੍ਰਿਤੀਆਵਤਾਰੰ ॥

dhariyo aais kai bisan tirateeaavataara(n) ||

In great anger. The blows of the steel-arms began to rain and at this

juncture Vishnu manifested his third incarnation.

ਨਰੰ ਏਕੁ ਨਾਰਾਇਣੰ ਦੁਐ ਸਰੂਪੰ ॥

nara(n) ek naaraina(n) dhuaai saroopa(n) ||

ਦਿਪੈ ਜੋਤਿ ਸਉਦਰ ਜੁ ਧਾਰੇ ਅਨੂਪੰ ॥੧੬॥

dhipai jot saudhar ju dhaare anoopa(n) ||16||

Nar and Narayan both had similar forms and their effulgence assumed unparalleled Lustre.16.

ਉਠੈ ਟੂਕ ਕੋਪੰ ਗੁਰਜੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

auThai Took kopa(n) guraja(n) prahaare ||

ਜੁਟੇ ਜੰਗ ਕੋ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੇ ॥

juTe ja(n)g ko ja(n)g jodhaa jujhaare ||

Wearing their helmets the warriors are striking their blows with maces and

the mighty heroes are engrossed in the war.

ਉਡੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਛੁਹੀ ਐਨ ਗੈਨੰ ॥

auddee dhoor poora(n) chhuhee aain gaina(n) ||

ਡਿਗੇ ਦੇਵਤਾ ਦੈਤ ਕੰਪਿਯੋ ਤ੍ਰਿਨੈਨੰ ॥੧੭॥

ddige dhevataa dhait ka(n)piyo tiranaina(n) ||17||

The dust hath both the gods and demons, having gone astray, were falling and even the three-eyed god Shiva trembled.17.

ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥

gire beer eka(n) aneka(n) prakaara(n) ||

ਸੁਭੈ ਜੰਗ ਮੋ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥

subhai ja(n)g mo ja(n)g jodhaa jujhaara(n) ||

Many types of warriors fell in the field and the great fighters looked

impressive in the war.

ਪਰੀ ਤਛ ਮੁਛੰ ਸਭੈ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥

paree tachh muchha(n) sabhai a(n)g bha(n)ga(n) ||

ਮਨੋ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਪੌਢੇ ਮਲੰਗੰ ॥੧੮॥

mano paan kai bha(n)g pauadde mala(n)ga(n) ||18||

The brave fighters, being chopped into bits, began to fall and it appeared that the wrestlers are lying intoxicated after drinking hemp.18.

ਦਿਸਾ ਮਉ ਨ ਆਈ ਅਨੀ ਦੈਤ ਰਾਜੰ ॥

dhisaa mau na aaiee anee dhait raaja(n) ||

ਭਜੈ ਸਰਬ ਦੇਵੰ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥

bhajai sarab dheva(n) taje sarab saaja(n) ||

More forces of demons came from another direction, seeing which the

gods, leaving all their paraphernalia, ran away.

ਗਿਰੇ ਸੰਜ ਪੁੰਜ ਸਿਰੰ ਬਾਹੁ ਬੀਰੰ ॥

gire sa(n)j pu(n)j sira(n) baahu beera(n) ||

ਸੁਭੈ ਬਾਨ ਜਿਉ ਚੇਤਿ ਪੁਹਪੰ ਕਰੀਰੰ ॥੧੯॥

subhai baan jiau chet puhapa(n) kareera(n) ||19||

The limbs began to fall in great numbers and the arrows looked auspicious in the manner of the flowers of capparis in the month of the Chaitra.19.

ਜਬੈ ਜੰਗ ਹਾਰਿਯੋ ਕੀਯੋ ਬਿਸਨ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥

jabai ja(n)g haariyo keeyo bisan ma(n)tra(n) ||

ਭਯੋ ਅੰਤ੍ਰਧਯਾਨੰ ਕਰਿਯੋ ਜਾਨੁ ਤੰਤੰ ॥

bhayo a(n)tradhayaana(n) kariyo jaan ta(n)ta(n) ||

The gods were defeated in the war and Vishnu, thinking over it

disappeared, with the help of Tantric science.

ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਰੂਪ ਧਾਰਿਯੋ ਅਨੂਪੰ ॥

mahaa mohanee roop dhaariyo anoopa(n) ||

ਛਕੇ ਦੇਖਿ ਦੋਊ ਦਿਤਿਯਾਦਿਤਿ ਭੂਪੰ ॥੨੦॥

chhake dhekh dhouoo dhitiyaadhit bhoopa(n) ||20||

Then he manifested himself in the unique form of Maha-Mohini, seeing whom, the chief of the demons and gods were highly pleased.20.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਰ ਨਾਰਾਇਨ ਅਵਤਾਰ ਚਤੁਰਥ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥੪॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the nar naarain avataar chaturath sa(n)poorana(n) ||4||

End of the description of the third incarnation of NAR and the fourth

incarnation of NARAYAN in BACHITTAR NATAK.3.4.

ਅਥ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath mahaa mohanee avataar kathana(n) ||

Now begins the description of Maha Mohini Incarnation:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhagauti Ji (The Primal Lord) be helpful.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਰੂਪ ਧਾਰਿਯੋ ਅਪਾਰੰ ॥

mahaa mohanee roop dhaariyo apaara(n) ||

Vishnu transformed himself into form of Maha Mohini

ਰਹੇ ਮੋਹਿ ਕੈ ਦਿਤਿ ਆਦਿਤਿਯਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥

rahe moh kai dhit aadhitiyaa kumaara(n) ||

Seeing which both and the demons were allured.

ਛਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਜੋਗੰ ਰਹੇ ਰੀਝ ਸਰਬੰ ॥

chhake prem joga(n) rahe reejh saraba(n) ||

All of them wanted to please her and thought of sharing her love

ਤਜੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਦੀਯੋ ਛੋਰ ਗਰਬੰ ॥੧॥

tajai sasatr asatra(n) dheeyo chhor garaba(n) ||1||

And all abandoned their weapons and also their prride.1.

ਫੰਧੇ ਪ੍ਰੇਮ ਫਾਧੰ ਭਯੋ ਕੋਪ ਹੀਣੰ ॥

fa(n)dhe prem faadha(n) bhayo kop heena(n) ||

All of them, having been entrapped in her noose of love, forsook their anger,

ਲਗੈ ਨੈਨ ਬੈਨੰ ਧਯੋ ਪਾਨਿ ਪੀਣੰ ॥

lagai nain baina(n) dhayo paan peena(n) ||

And rushed towards her in order to relish the wantonness of her eyes and

the sweetness of her words

ਗਿਰੇ ਝੂੰਮਿ ਭੂਮੰ ਛੁਟੇ ਜਾਨ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥

gire jhoo(n)m bhooma(n) chhuTe jaan praana(n) ||

All of them, while swinging, fell on the earth as though they were lifeless

ਸਭੈ ਚੇਤ ਹੀਣੰ ਲਗੇ ਜਾਨ ਬਾਣੰ ॥੨॥

sabhai chet heena(n) lage jaan baana(n) ||2||

All become without consciousness as though they were hit by the arrows.2.

ਲਖੇ ਚੇਤਹੀਣੰ ਭਏ ਸੂਰ ਸਰਬੰ ॥

lakhe chetaheena(n) bhe soor saraba(n) ||

ਛੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸਭੈ ਅਰਬ ਖਰਬੰ ॥

chhuTe sasatr asatra(n) sabhai arab kharaba(n) ||

Seeing all of the without consciousness, the weapons and arms were discharged by the gods

ਭਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਜੋਗੰ ਲਗੇ ਨੈਨ ਐਸੇ ॥

bhayo prem joga(n) lage nain aaise ||

The demons began to die and felt that they were considered worthy of love

for Mohini.

ਮਨੋ ਫਾਧਿ ਫਾਧੇ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥੩॥

mano faadh faadhe mirageeraaj jaise ||3||

They appeared like the lion entrapped in a snare.3.

ਜਿਨੈ ਰਤਨ ਬਾਟੇ ਤੁਮਊ ਤਾਹਿ ਜਾਨੋ ॥

jinai ratan baaTe tumuoo taeh jaano ||

ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਤੇ ਬਾਤ ਥੋਰੀ ਬਖਾਨੋ ॥

kathaa biradh te baat thoree bakhaano ||

You know the story of thee distribution of the jewels

ਸਬੈ ਪਾਤਿ ਪਾਤੰ ਬਹਿਠੈ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥

sabai paat paata(n) bahiThai su beera(n) ||

Therefore for fear of the increase in narration, I relate it only in brief

ਕਟੰ ਪੇਚ ਛੋਰੇ ਤਜੇ ਤੇਗ ਤੀਰੰ ॥੪॥

kaTa(n) pech chhore taje teg teera(n) ||4||

All the warriors, loosening the waist-garments and forsaking the sword,

sat in a line.4.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਭ ਜਗ ਕੋ ਜੁ ਧਨੰਤਰਿ ਦੀਆ ॥

sabh jag ko ju dhana(n)tar dheeaa ||

ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛੁ ਲਛਮੀ ਕਰਿ ਲੀਆ ॥

kalap birachh lachhamee kar leeaa ||

Dhanwantri was given for the world and the wish-fulfilling tree and Lakshmi were given to gods.

ਸਿਵ ਮਾਹੁਰ ਰੰਭਾ ਸਭ ਲੋਕਨ ॥

siv maahur ra(n)bhaa sabh lokan ||

Shiva was given the poison and Rambha, the heavenly damsel, was given

to al other people

ਸੁਖ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਸਭ ਸੋਕਨ ॥੫॥

sukh karataa harataa sabh sokan ||5||

She was the giver of all comforts and the destroyer of sufferings.5.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਸਿ ਕ੍ਰਿਸ ਕੇ ਕਰਬੇ ਨਮਿਤ ਮਨਿ ਲਛਮੀ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥

sas kiras ke karabe namit man lachhamee kar leen ||

Maha Mohini took the moon in his own hand for giving it to someone and also the gem and Laksmi for keeping it with herself

ਉਰਿ ਰਾਖੀ ਤਿਹ ਤੇ ਚਮਕ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਈ ਦੀਨ ॥੬॥

aur raakhee teh te chamak pragaT dhikhaiee dheen ||6||

She concealed the gem and Lakshmi for keeping it with herself

ਗਾਇ ਰਿਖੀਸਨ ਕਉ ਦਈ ਕਹ ਲਉ ਕਰੋ ਬਿਚਾਰ ॥

gai rikheesan kau dhiee keh lau karo bichaar ||

The wish-fulfilling cow was given to the sages how far can I describe all

these things

ਸਾਸਤ੍ਰ ਸੋਧ ਕਬੀਅਨ ਮੁਖਨ ਲੀਜਹੁ ਪੂਛਿ ਸੁਧਾਰ ॥੭॥

saasatr sodh kabeean mukhan leejahu poochh sudhaar ||7||

You may improve (their description) by reflecting on the Shastras and asking the poets.7.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਰਹੇ ਰੀਝ ਐਸੇ ਸਬੈ ਦੇਵ ਦਾਨੰ ॥

rahe reejh aaise sabai dhev dhaana(n) ||

ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਜ ਜੈਸੇ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਕਾਨੰ ॥

miragee raaj jaise sune naadh kaana(n) ||

Both the gods and demons were swinging like the king of deer, who gets

absorbed in the sound of music.

ਬਟੇ ਰਤਨ ਸਰਬੰ ਗਈ ਛੂਟ ਰਾਰੰ ॥

baTe ratan saraba(n) giee chhooT raara(n) ||

ਧਰਿਯੋ ਐਸ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨੁ ਪੰਚਮ ਵਤਾਰੰ ॥੮॥

dhariyo aais sree bisan pa(n)cham vataara(n) ||8||

All the jewels were distributed and the dispute ended in this way, the fifth incarnation of the Vishnu became apparent.8.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਹਾਮੋਹਨੀ ਪੰਚਮੋ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੫॥

eit sree bachitr naaTake gra(n)the mahaamohanee pa(n)chamo avataar samaapatam sat subham sat ||5||

End of the description of the fifth incarnation MAHA MOHNI in BACHITTAR

NATAK.5.

ਅਥ ਬੈਰਾਹ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath bairaeh avataar kathana(n) ||

Now begins the description of the Boar Incarnation:

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਦਯੋ ਬਾਟ ਮਦਿਯੰ ਅਮਦਿਯੰ ਭਗਵਾਨੰ ॥

dhayo baaT madhiya(n) amadhiya(n) bhagavaana(n) ||

ਗਏ ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਸਬੈ ਦੇਵ ਦਾਨੰ ॥

ge Thaam Thaama(n) sabai dhev dhaana(n) ||

In this way, the god Vishnu distributed the honey and ambrosia and all

gods and demons went away to their places.

ਪੁਨਰ ਦ੍ਰੋਹ ਬਢਿਯੋ ਸੁ ਆਪੰ ਮਝਾਰੰ ॥

punar dhroh baddiyo su aapa(n) majhaara(n) ||

ਭਜੇ ਦੇਵਤਾ ਦਈਤ ਜਿਤੇ ਜੁਝਾਰੰ ॥੧॥

bhaje dhevataa dhieet jite jujhaara(n) ||1||

Again the enmity grew between both of them and the war was waged in

which the gods fled and could not withstand the demons.1.

ਹਿਰਿਨ੍ਯਯੋ ਹਿਰਿੰਨਾਛਸੰ ਦੋਇ ਬੀਰੰ ॥

hirinrayo hiri(n)naachhasa(n) dhoi beera(n) ||

Hiranayaksha and Hiranayakashipu, both the demon brothers,

ਸਬੈ ਲੋਗ ਕੈ ਜੀਤ ਲੀਨੇ ਗਹੀਰੰ ॥

sabai log kai jeet leene gaheera(n) ||

Conquered the tresures of the worlds

ਜਲੰ ਬਾ ਥਲੇਯੰ ਕੀਯੋ ਰਾਜ ਸਰਬੰ ॥

jala(n) baa thaleya(n) keeyo raaj saraba(n) ||

They ruled over all the places in water and on land

ਭੁਜਾ ਦੇਖਿ ਭਾਰੀ ਬਢਿਯੋ ਤਾਹਿ ਗਰਬੰ ॥੨॥

bhujaa dhekh bhaaree baddiyo taeh garaba(n) ||2||

And seeing their own great physical strength, their pride knew no bounds.2.

ਚਹੈ ਜੁਧ ਮੋ ਸੋ ਕਰੇ ਆਨਿ ਕੋਊ ॥

chahai judh mo so kare aan kouoo ||

They wanted that some brave warriors may come forward to fight with

them

ਬਲੀ ਹੋਏ ਵਾ ਸੋ ਭਿਰੇ ਆਨਿ ਸੋਊ ॥

balee hoe vaa so bhire aan souoo ||

But only he could march against them, who could be greatly stronger than them.

ਚੜਿਯੋ ਮੇਰ ਸ੍ਰਿੰਗ ਪਗੰ ਗੁਸਟ ਸੰਗੰ ॥

chaRiyo mer sira(n)g paga(n) gusaT sa(n)ga(n) ||

They climbed to the top of the Sumeru mountain and with the blows of their maces,

ਹਰੇ ਬੇਦ ਭੂਮੰ ਕੀਏ ਸਰਬ ਭੰਗੰ ॥੩॥

hare bedh bhooma(n) ke'ee sarab bha(n)ga(n) ||3||

They took away the Vedas and the earth forcibly and caused the

destruction of all natural principles.3.

ਧਸੀ ਭੂਮਿ ਬੇਦੰ ਰਹੀ ਹੁਐ ਪਤਾਰੰ ॥

dhasee bhoom bedha(n) rahee huaai pataara(n) ||

They earth went deep into the nether-world

ਧਰਿਯੋ ਬਿਸਨ ਤਉ ਦਾੜ ਗਾੜਾਵਤਾਰੰ ॥

dhariyo bisan tau dhaaR gaaRaavataara(n) ||

Then Vishnu manifested himself in the form of a Boar of terrible and cruel teeth.

ਧਸ੍ਯੋ ਨੀਰ ਮਧੰ ਕੀਯੋ ਊਚ ਨਾਦੰ ॥

dhasrayo neer madha(n) keeyo uooch naadha(n) ||

He penetrated into water and raised a thunderous shout,

ਰਹੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਧੁਨੰ ਨਿਰਬਖਾਦੰ ॥੪॥

rahee dhoor poora(n) dhuna(n) nirabakhaadha(n) ||4||

Which spread equally throughout the universe.4.

ਬਜੇ ਡਾਕ ਡਉਰੂ ਦੋਊ ਬੀਰ ਜਾਗੇ ॥

baje ddaak ddauroo dhouoo beer jaage ||

Hearing this terrible shout and the resounding of the trumpets, both the

brave demons awakened

ਸੁਣੇ ਨਾਦਿ ਬੰਕੇ ਮਹਾ ਭੀਰ ਭਾਗੇ ॥

sune naadh ba(n)ke mahaa bheer bhaage ||

Listening to their thundering voice, the cowards ran away

ਝਮੀ ਤੇਗ ਤੇਜੰ ਸਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥

jhamee teg teja(n) sarosa(n) prahaara(n) ||

The war began and the clattering of the glistening swords and the sound of the furious blows was heard

ਖਿਵੀ ਦਾਮਿਨੀ ਜਾਣੁ ਭਾਦੋ ਮਝਾਰੰ ॥੫॥

khivee dhaaminee jaan bhaadho majhaara(n) ||5||

The luster of the swords looked like the flash of lightning in the month of Bhadon.5.

ਮੁਖੰ ਮੁਛ ਬੰਕੀ ਬਕੈ ਸੂਰ ਬੀਰੰ ॥

mukha(n) muchh ba(n)kee bakai soor beera(n) ||

ਤੜੰਕਾਰ ਤੇਗੰ ਸੜੰਕਾਰ ਤੀਰੰ ॥

taRa(n)kaar tega(n) saRa(n)kaar teera(n) ||

The warriors of winsome whiskers are shouting and the sounds of the

blows of the swords and arrows are being heard

ਧਮਕਾਰ ਸਾਗੰ ਖੜਕਾਰ ਖਗੰ ॥

dhamakaar saaga(n) khaRakaar khaga(n) ||

ਟੁਟੇ ਟੂਕ ਟੋਪੰ ਉਠੇ ਨਾਲ ਅਗੰ ॥੬॥

TuTe Took Topa(n) uThe naal aga(n) ||6||

With the knocking and falling and the sparks are coming out from them.6.

ਉਠੇ ਨਦ ਨਾਦੰ ਢਮਕਾਰ ਢੋਲੰ ॥

auThe nadh naadha(n) ddamakaar ddola(n) ||

ਢਲੰਕਾਰ ਢਾਲੰ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੋਲੰ ॥

ddala(n)kaar ddaala(n) mukha(n) maar bola(n) ||

With the resounding of trumpets and knocking sound on the shields, the

utterance of “kill kill” coming from the mouth is being heard

ਖਹੇ ਖਗ ਖੂਨੀ ਖੁਲੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

khahe khag khoonee khule beer kheta(n) ||

ਨਚੇ ਕੰਧਿ ਹੀਣੰ ਕਮਧੰ ਨ੍ਰਿਚੇਤੰ ॥੭॥

nache ka(n)dh heena(n) kamadha(n) niracheta(n) ||7||

The bloody daggers of the warriors have come out in the battlefield and

the headless trunks are dancing in an unconscious state.7.

ਭਰੇ ਜੋਗਣੀ ਪਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੀ ॥

bhare joganee patr chausaTh chaaree ||

ਨਚੀ ਖੋਲਿ ਸੀਸੰ ਬਕੀ ਬਿਕਰਾਰੀ ॥

nachee khol seesa(n) bakee bikaraaree ||

The sixty-four female evil spirit (Yoginis) have filled their bowls with blood

ਹਸੈ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥

hasai bhoot preta(n) mahaa bikaraala(n) ||

ਬਜੇ ਡਾਕ ਡਉਰੂ ਕਰੂਰੰ ਕਰਾਲੰ ॥੮॥

baje ddaak ddauroo karoora(n) karaala(n) ||8||

And loosening their matted hair, they are raising their terrible sound, the most awful ghosts and fiends are laughing and the shrieking sound of the

hideous vampires is being heard.8.

ਪ੍ਰਹਾਰੰਤ ਮੁਸਟੰ ਕਰੈ ਪਾਵ ਘਾਤੰ ॥

prahaara(n)t musaTa(n) karai paav ghaata(n) ||

ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੰ ਡਹੇ ਗਜ ਮਾਤੰ ॥

mano si(n)gh si(n)gha(n) ddahe gaj maata(n) ||

The warriors are giving the blows of their fists and feet in this way as if the thundering lions have furiously attacked one another

ਛੁਟੀ ਈਸ ਤਾੜੀ ਡਗਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਧਿਆਨੰ ॥

chhuTee iees taaRee ddagiyo braham dhiaana(n) ||

Hearing the terrible sound of the war, the attention of gods Shiva and

Brahma hath distracted

ਭਜਜੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਾਪ ਭਾਨੰ ਮਧਜਾਨੰ ॥੯॥

bhajayo cha(n)dhramaa kaap bhaana(n) madhayaana(n) ||9||

The moon also trembled and the noonday sun also fled in fear.9.

ਜਲੇ ਬਾ ਥਲੇਯੰ ਥਲੰ ਤਥ ਨੀਰੰ ॥

jale baa thaleya(n) thala(n) tath neera(n) ||

ਕਿਧੋ ਸੰਧਿਯੰ ਬਾਣ ਰਘੁ ਇੰਦ੍ਰ ਬੀਰੰ ॥

kidho sa(n)dhiya(n) baan ragh i(n)dhr beera(n) ||

There was water everywhere upward and downward and in this atmosphere Vishnu took aim of his arrows on his targets

ਕਰੈ ਦੈਤ ਆਘਾਤ ਮੁਸਟੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥

karai dhait aaghaat musaTa(n) prahaara(n) ||

ਮਨੋ ਚੋਟ ਬਾਹੈ ਘਰਿਯਾਰੀ ਘਰਿਯਾਰੰ ॥੧੦॥

mano choT baahai ghariyaaree ghariyaara(n) ||10||

The demons were collectively giving terrible blows of their fists in the way,

like a crocodile aiming his blows on another crocodile.10.

ਬਜੇ ਡੰਗ ਬੰਕੇ ਸੁ ਕ੍ਰੂਰੰ ਕਰਾਰੇ ॥

baje dda(n)g ba(n)ke su kraoora(n) karaare ||

ਮਨੋ ਗਜ ਜੁਟੇ ਦੰਤਾਰੇ ਦੰਤਾਰੇ ॥

mano gaj juTe dha(n)taare dha(n)taare ||

The trumpets resounded and the mighty and terrible warriors fought with each other in this way, as if the elephants with long tusks are fighting with each other.

ਢਮੰਕਾਰ ਢੋਲੰ ਰਣੰਕੇ ਨਫੀਰੰ ॥

ddama(n)kaar ddola(n) rana(n)ke nafeera(n) ||

ਸੜਕਾਰ ਸਾਗੰ ਤੜਕਾਰ ਤੀਰੰ ॥੧੧॥

saRakaar saaga(n) taRakaar teera(n) ||11||

The sound of the drums and horns was being heard and there was also the

clattering of the daggers and the crackling of the arrows.11.

ਦਿਨੰ ਅਸਟ ਜੁਧੰ ਭਯੋ ਅਸਟ ਰੈਣੰ ॥

dhina(n) asaT judha(n) bhayo asaT raina(n) ||

ਡਗੀ ਭੂਮਿ ਸਰਬੰ ਉਠਿਯੋ ਕਾਪ ਗੈਣੰ ॥

ddagee bhoom saraba(n) uThiyo kaap gaina(n) ||

The war was waged for eight days and eight nights, in which the earth and the sky trembled.

ਰਣੰ ਰੰਗ ਰਤੇ ਸਭੈ ਰੰਗ ਭੂਮੰ ॥

rana(n) ra(n)g rate sabhai ra(n)g bhooma(n) ||

ਹਣ੍ਯੋ ਬਿਸਨ ਸਤ੍ਰੰ ਗਿਰਿਯੋ ਅੰਤਿ ਝੂਮੰ ॥੧੨॥

hanayo bisan satra(n) giriyo a(n)t jhooma(n) ||12||

All the warriors appeared absorbed in warfare in the battle-field, and

Vishnu caused the death and fall of the enemy.12.

ਧਰੇ ਦਾੜ ਅਗ੍ਰੰ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਤਬੰ ॥

dhare dhaaR agra(n) chatur bedh taba(n) ||

ਹਠੀ ਦੁਸਟਿ ਜਿਤੇ ਭਜੇ ਦੈਤ ਸਬੰ ॥

haThee dhusaT jite bhaje dhait saba(n) ||

Then he placed all the four Vedas on the protruding part of his teeth and caused the death and fall of the persistent inimical demons

ਦਈ ਬ੍ਰਹਮ ਆਗਿਆ ਧੁਨੰ ਬੇਦ ਕੀਯੰ ॥

dhiee braham aagiaa dhuna(n) bedh keeya(n) ||

ਸਬੈ ਸੰਤਨੰ ਤਾਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਯੰ ॥੧੩॥

sabai sa(n)tana(n) taan ko sukh dheeya(n) ||13||

Vishnu commanded Brahma and he created the Dhanur-veda for the

happiness of all the saints.13.

ਧਰਿਯੋ ਖਸਟਮੰ ਬਿਸਨ ਐਸਾਵਤਾਰੰ ॥

dhariyo khasaTama(n) bisan aaisaavataara(n) ||

In this way, the sixth partial incarnation of the Visnu manifested himself,

ਸਬੈ ਦੁਸਟ ਜਿਤੈ ਕੀਯੋ ਬੇਦ ਉਧਾਰੰ ॥

sabai dhusaT jitai keeyo bedh udhaara(n) ||

Who destroyed the enemies and protected the Vedas

ਥਟਿਯੋ ਧਰਮ ਰਾਜੰ ਜਿਤੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ॥

thaTiyo dharam raaja(n) jite dhev saraba(n) ||

There was the victory of Dharma (righteousness) and the gods collectively were Victorious,

ਉਤਾਰਿਯੋ ਭਲੀ ਭਾਤ ਸੋ ਤਾਹਿ ਗਰਬੰ ॥੧੪॥

autaariyo bhalee bhaat so taeh garaba(n) ||14||

And they caused to remove the pride of all in a right way.14.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬੈਰਾਹ ਖਸਟਮ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੬॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the bairaeh khasaTam avataar samaapatam sat subham sat ||6||

End of the description of the sixth BOAR INCARNATION in BACHITTAR

NATAK.6.

ਅਥ ਨਰਸਿੰਘ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath narasi(n)gh avataar kathana(n) ||

Now begins the description of Narsingh Incarnation:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Shri Bhagauti Ji (The Primal Lord) be helpful.

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PADHRI STANZA

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੀਯੋ ਦਿਵਰਾਜ ਰਾਜ ॥

eeh bhaat keeyo dhivaraaj raaj ||

ਭੰਡਾਰ ਭਰੇ ਸੁਭ ਸਰਬ ਸਾਜ ॥

bha(n)ddaar bhare subh sarab saaj ||

In this way, Indra, the king of gods ruled and filled the granaries of

materials through all modes

ਜਬ ਦੇਵਤਾਨ ਬਢਿਯੋ ਗਰੂਰ ॥

jab dhevataan baddiyo garoor ||

ਬਲਵੰਤ ਦੈਤ ਉਠੇ ਕਰੂਰ ॥੧॥

balava(n)t dhait uThe karoor ||1||

When the pride of the gods grew enormously, then in order to shelve their pride, the hard-hearted mighty demons rose again.1.

ਲਿਨੋ ਛਿਨਾਇ ਦਿਵਰਾਜ ਰਾਜ ॥

lino chhinai dhivaraaj raaj ||

ਬਾਜਿਤ੍ਰ ਨੇਕ ਉਠੇ ਸੁ ਬਾਜਿ ॥

baajitr nek uThe su baaj ||

The kingdom of Indra was seized and this proclamation was made on all

sides with the accompaniment of many musical instruments,

ਇਹ ਭਾਤਿ ਜਗਤਿ ਦੋਹੀ ਫਿਰਾਇ ॥

eeh bhaat jagat dhohee firai ||

ਜਲੰ ਬਾ ਥਲੇਅੰ ਹਿਰਿਨਾਛ ਰਾਇ ॥੨॥

jala(n) baa thalea(n) hirinaachh rai ||2||

That Hiranayakashipu is the emperor at all the places.2.

ਇਕ ਦਯੋਸ ਗਯੋ ਨਿਜ ਨਾਰਿ ਤੀਰ ॥

eik dhayos gayo nij naar teer ||

ਸਜਿ ਸੁਧ ਸਾਜ ਨਿਜ ਅੰਗਿ ਬੀਰ ॥

saj sudh saaj nij a(n)g beer ||

One day, this mighty ruler, bedecking himself, went to his wife,

ਕਿਹ ਭਾਤਿ ਸ੍ਰਿਤ੍ਰਿਯ ਮੋ ਭਯੋ ਨਿਰੁਕਤ ॥

keh bhaat savaitiray mo bhayo nirukat ||

ਤਬ ਭਯੋ ਦੁਸਟ ਕੋ ਬੀਰਜ ਮੁਕਤ ॥੩॥

tab bhayo dhusaT ko beeraj mukat ||3||

And absorbed himself with her so intensely that at the time of his intercourse, his semen was discharged.3.

ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਭਗਤ ਲੀਨੋ ਵਤਾਰ ॥

prahalaadh bhagat leeno vataar ||

ਸਬ ਕਰਨਿ ਕਾਜ ਸੰਤਨ ਉਧਾਰ ॥

sab karan kaaj sa(n)tan udhaar ||

From that semen Prahlad was born in order to help nad protect the saints.

ਚਟਸਾਰ ਪੜਨਿ ਸਉਪਯੋ ਨ੍ਰਿਪਾਲਿ ॥

chaTasaar paRan saupayo nirapaal ||

ਪਟੀਯਹਿ ਕਹਿਯੋ ਲਿਖਿ ਦੈ ਗੁਪਾਲ ॥੪॥

paTeeyeh kahiyo likh dhai gupaal ||4||

When the king sent him to school for education, he asked his teacher to

write the Name of Lord-God on his tablet.4.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਇਕਿ ਦਿਵਸ ਗਯੋ ਚਟਸਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥

eik dhivas gayo chaTasaar nirapa(n) ||

ਚਿਤਿ ਚੌਕ ਰਹਿਯੋ ਸੁਭਿ ਦੇਖਿ ਸੁਤੰ ॥

chit chauak rahiyo subh dhekh suta(n) ||

One day the king went to the school and seeing his son, he was startled.

ਜੋ ਪੜਿਯੋ ਦਿਜ ਤੇ ਸੁਨ ਤਾਹਿ ਰੜੋ ॥

jo paRiyo dhij te sun taeh raRo ||

ਨਿਰਭੈ ਸਿਸੁ ਨਾਮੁ ਗੁਪਾਲ ਪੜੋ ॥੫॥

nirabhai sis naam gupaal paRo ||5||

When the king asked, the child told whatever he had learnt and fearlessly

began to read the Name of Lord-God.5.

ਸੁਨਿ ਨਾਮੁ ਗੁਪਾਲ ਰਿਸ੍ਯੋ ਅਸੁਰੰ ॥

sun naam gupaal risrayo asura(n) ||

ਬਿਨੁ ਮੋਹਿ ਸੁ ਕਉਨੁ ਭਜੋ ਦੁਸਰੰ ॥

bin moh su kaun bhajo dhusara(n) ||

On hearing the Name of Lord-God, the demon became furious and said, “Who else is there except me on whom you are meditating?”

ਜੀਯ ਮਾਹਿ ਧਰੋ ਸਿਸੁ ਯਾਹਿ ਹਨੋ ॥

jeey maeh dharo sis yaeh hano ||

ਜੜ ਕਿਉ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਨਾਮ ਭਨੋ ॥੬॥

jaR kiau bhagavaan ko naam bhano ||6||

He decided to kill this student and said, “O fool why are you repeating the

name of Lord-God?”6.

ਜਲ ਅਉਰ ਥਲੰ ਇਕ ਬੀਰ ਮਨੰ ॥

jal aaur thala(n) ik beer mana(n) ||

ਇਹ ਕਾਹਿ ਗੁਪਾਲ ਕੋ ਨਾਮੁ ਭਨੰ ॥

eeh kaeh gupaal ko naam bhana(n) ||

“Only Hiranayakashipu is considered the mithty-one in water and on land ,

then why are you repeating the name of Lord-God”?

ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਬਾਧਤ ਥੰਮ ਭਏ ॥

tab hee teh baadhat tha(n)m bhe ||

ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨਨ ਦਾਨਵ ਬੈਨ ਧਏ ॥੭॥

sun sravanan dhaanav bain dhe ||7||

Then, as commanded by the king, the demons tied him with the column.7.

ਗਹਿ ਮੂੜ ਚਲੇ ਸਿਸੁ ਮਾਰਨ ਕੋ ॥

geh mooR chale sis maaran ko ||

ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਬ ਗੁਪਾਲ ਉਬਾਰਨ ਕੋ ॥

nikasrayo b gupaal ubaaran ko ||

When those foolish persons advanced to kill this student, the Lord

manifested Himself at the same time in order to protect His disciple.

ਚਕਚਉਧ ਰਹੇ ਜਨ ਦੇਖਿ ਸਬੈ ॥

chakachaudh rahe jan dhekh sabai ||

ਨਿਕਸ੍ਰਯੋ ਹਰਿ ਫਾਰਿ ਕਿਵਾਰ ਜਬੈ ॥੮॥

nikasrayo har faar kivaar jabai ||8||

Al those who saw the Lord at that time were astonished, the Lord had manifested Himself by tearing off the doors.8

ਲਖਿ ਦੇਵ ਦਿਵਾਰ ਸਬੈ ਥਹਰੇ ॥

lakh dhev dhivaar sabai thahare ||

ਅਵਿਲੋਕਿ ਚਰਾਚਰ ਹੂੰਹਿ ਹਿਰੇ ॥

avilok charaachar hoo(n)h hire ||

Seeing Him, all the gods and demons trembled and all the animate and

inanimate objects became fearful in their bearts

ਗਰਜੇ ਨਰਸਿੰਘ ਨਰਾਤ ਕਰੰ ॥

garaje narasi(n)gh naraat kara(n) ||

ਦ੍ਰਿਗ ਰਤ ਕੀਏ ਮੁਖ ਸ੍ਰੋਣ ਭਰੰ ॥੯॥

dhirag rat ke'ee mukh sron bhara(n) ||9||

The Lord in the form of Narsingh (man-lion), with red eyes and the mouth

filled with blood, thundered dreadfully.9.

ਲਖਿ ਦਾਨਵ ਭਾਜ ਚਲੇ ਸਬ ਹੀ ॥

lakh dhaanav bhaaj chale sab hee ||

ਗਰਜਿਯੋ ਨਰਸਿੰਘ ਰਣੰ ਜਬ ਹੀ ॥

garajiyo narasi(n)gh rana(n) jab hee ||

Seeing this and hearing the thunder of Narsingh all the demons fled

ਇਕ ਭੂਪਤਿ ਠਾਢਿ ਰਹਿਯੋ ਰਣ ਮੈ ॥

eik bhoopat Thaadd rahiyo ran mai ||

ਗਹਿ ਹਾਥਿ ਗਦਾ ਨਿਰਭੈ ਮਨ ਮੈ ॥੧੦॥

geh haath gadhaa nirabhai man mai ||10||

Only the Emperor, fearlessly holding his mace in his hand, stood firmly in

that battlefield.10.

ਲਰਜੇ ਸਬ ਸੂਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ਗਰਜੇ ॥

laraje sab soor nirapa(n) garaje ||

ਸਮੁਹਾਤ ਭਏ ਭਟ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ॥

samuhaat bhe bhaT kehar ke ||

When the Emperor roared loudly, then all the brave warriors trembled and all those warriors came forward in groups before that lion.

ਜੁ ਗਏ ਸਮੁਹੇ ਛਿਤ ਤੈ ਪਟਕੇ ॥

j ge samuhe chhit tai paTake ||

ਰਣਿ ਭੈ ਰਣਧੀਰ ਬਟਾ ਨਟ ਕੇ ॥੧੧॥

ran bhai ranadheer baTaa naT ke ||11||

All those who went in front of Narsingh, He caught hold of all those

warriors like a juggler and knocked them down of the ground.11.

ਬਬਕੇ ਰਣਧੀਰ ਸੁ ਬੀਰ ਘਣੇ ॥

babake ranadheer su beer ghane ||

ਰਹਿਗੇ ਮਨੋ ਕਿੰਸਕ ਸ੍ਰੋਣ ਸਣੇ ॥

rahige mano ki(n)sak sron sane ||

The warriors shouted loudly at one another and saturated with blood began to fall.

ਉਮਗੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਰਿਪੁ ਯੌ ॥

aumage chahoo(n) oran te rip yau ||

ਬਰਸਾਤਿ ਬਹਾਰਨ ਅਭ੍ਰਨ ਜਿਯੋ ॥੧੨॥

barasaat bahaaran abhran jiyo ||12||

The enemies advanced from all the four sides with such intensity like the

clouds in the rainy season.12.

ਬਰਖੈ ਸਰ ਸੁਧ ਸਿਲਾ ਸਿਤਿਯੰ ॥

barakhai sar sudh silaa sitiya(n) ||

ਉਮਡੇ ਬਰਬੀਰ ਦਸੋ ਦਿਸਿਯੰ ॥

aumadde barabeer dhaso dhisiya(n) ||

Advancing from all the ten directions, the warriors began to shower the arrows and stones

ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੁ ਬਾਣ ਜੁਧੰ ॥

chamaka(n)t kirapaan su baan judha(n) ||

ਫਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਜਨੁ ਬੀਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥੧੩॥

fahara(n)t dhujaa jan beer krudha(n) ||13||

The swords and arrows glistened in the war-field and the brave fighters began to flutter their flags.13.

ਹਹਰੰਤ ਹਠੀ ਬਰਖੰਤ ਸਰੰ ॥

hahara(n)t haThee barakha(n)t sara(n) ||

The persistent warriors with loud shouts are showering a volley of arrows

in this way,

ਜਨੁ ਸਾਵਨ ਮੇਘ ਬੁਠਿਯੋ ਦੁਸਰੰ ॥

jan saavan megh buThiyo dhusara(n) ||

As if it is the second cloudburst in the mont of Swan

ਫਰਹੰਤ ਧੁਜਾ ਹਹਰੰਤ ਹਯੰ ॥

faraha(n)t dhujaa hahara(n)t haya(n) ||

The flags are fluttering and the horses are neighing

ਉਪਜਿਯੋ ਜੀਅ ਦਾਨਵ ਰਾਇ ਭਯੰ ॥੧੪॥

aupajiyo jeea dhaanav rai bhaya(n) ||14||

And seeing all this scene, the heart of the demon-king was filled with

fear.14.

ਹਿਹਨਾਤ ਹਯੰ ਗਰਜੰਤ ਗਜੰ ॥

hihanaat haya(n) garaja(n)t gaja(n) ||

The horses are neighing and the elephants are roaring

ਭਟ ਬਾਹ ਕਟੀ ਜਨੁ ਇੰਦ੍ਰ ਧੁਜੰ ॥

bhaT baeh kaTee jan i(n)dhr dhuja(n) ||

The chopped long arms of the warriors look like the flag of Indra

ਤਰਫੰਤ ਭਟੰ ਗਰਜੰ ਗਜੰ ॥

tarafa(n)t bhaTa(n) garaja(n) gaja(n) ||

The warriors are writhing and the elephants are roaring in such a way,

ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਸਾਵਣ ਮੇਘ ਲਜੰ ॥੧੫॥

sun kai dhun saavan megh laja(n) ||15||

That the clouds of the month of Sawan are feeling shy.15.

ਬਿਚਲ੍ਯੋ ਪਗ ਦ੍ਵੈਕੁ ਫਿਰਿਯੋ ਪੁਨਿ ਜਿਯੋ ॥

bichalrayo pag dhavaik firiyo pun jiyo ||

As soon as the horse of Hiranayakashipu turned a little, he himself

deviated and retraced two steps

ਕਰਿ ਪੁੰਛ ਲਗੇ ਅਹਿ ਕ੍ਰੁਧਤ ਜਿਯੋ ॥

kar pu(n)chh lage eh krudhat jiyo ||

But still he was infuriated in the manner of the snake who gets infuriated when its tail is crushed by a foot

ਰਣਰੰਗ ਸਮੈ ਮੁਖ ਯੋ ਚਮਕ੍ਯੋ ॥

ranara(n)g samai mukh yo chamakayo ||

His face was shining in the battlefield,

ਲਖਿ ਸੂਰ ਸਰੋਰਹੁ ਸੋ ਦਮਕ੍ਰਯੋ ॥੧੬॥

lakh soor sarorahu so dhamakrayo ||16||

Like the blossoming of the lotus on seeing the sun.16.

ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗਨ ਐਸ ਭਯੋ ॥

ran ra(n)g tura(n)gan aais bhayo ||

ਸਿਵ ਧਿਆਨ ਛੁਟ੍ਰਯੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਗਿਰਿਯੋ ॥

siv dhiaan chhuTrayo brahama(n)dd giriyo ||

The horses are moving in so much intoxication and creating noise that the attention of Shiva was dissolved, And it seemed that the universe had

been displaced

ਸਰ ਸੇਲ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਐਸ ਬਹੇ ॥

sar sel silaa sit aais bahe ||

ਨਭ ਅਉਰ ਧਰਾ ਦੋਊ ਪੂਰਿ ਰਹੇ ॥੧੭॥

nabh aaur dharaa dhouoo poor rahe ||17||

The arrows, daggers and stones were flying and filling both the earth and the sky.17.

ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਖਿ ਦੋਊ ਹਰਖੇ ॥

gan ga(n)dhrab dhekh dhouoo harakhe ||

ਪੁਹਪਾਵਲਿ ਦੇਵ ਸਭੈ ਬਰਖੇ ॥

puhapaaval dhev sabhai barakhe ||

The Ganas and Gandharvas, seeing both, were pleased and the gods

showered flowers.

ਮਿਲ ਗੇ ਭਟ ਆਪ ਬਿਖੈ ਦੋਊ ਯੋ ॥

mil ge bhaT aap bikhai dhouoo yo ||

ਸਿਸ ਖੇਲਤ ਰੈਣਿ ਹੁਡੂਹੁਡ ਜਿਯੋ ॥੧੮॥

sis khelat rain huddoohudd jiyo ||18||

Two warriors were fighting with each other like the children competing with one another in their play during the night.18.

ਬੇਲੀ ਬਿੰਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥

belee bira(n)dham chha(n)dh ||

BELI BINDRAM STANZA

ਰਣਧੀਰ ਬੀਰ ਸੁ ਗਜਹੀ ॥

ranadheer beer su gajahee ||

ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸੁ ਲਜਹੀ ॥

lakh dhev adhev su lajahee ||

The warriors are thundering in the war and seeing them both the gods and

demons are feeling shy

ਇਕ ਸੂਰ ਘਾਇਲ ਘੂੰਮਹੀ ॥

eik soor ghail ghoo(n)mahee ||

ਜਨੁ ਧੂਮਿ ਅਧੋਮੁਖ ਧੂਮਹੀ ॥੧੯॥

jan dhoom adhomukh dhoomahee ||19||

The brave fighters, who have been wounded, are roaming and it appears

that the smoke is flying upwards.19.

ਭਟ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੀ ॥

bhaT ek anek prakaar hee ||

ਜੁਝੇ ਅਜੁਝ ਜੁਝਾਰ ਹੀ ॥

jujhe ajujh jujhaar hee ||

The brave fighters of many types are fighting bravely with one another.

ਫਹਰੰਤ ਬੈਰਕ ਬਾਣਯੰ ॥

fahara(n)t bairak baanaya(n) ||

ਥਹਰੰਤ ਜੋਧ ਕਿਕਾਣਯੰ ॥੨੦॥

thahara(n)t jodh kikaanaya(n) ||20||

The lances and arrows are being hurled and the horses of the warriors are

advancing hesitantly.20.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਹਿਰਣਾਤ ਕੋਟ ਕਿਕਾਨ ॥

hiranaat koT kikaan ||

ਬਰਖੰਤ ਸੇਲ ਜੁਆਨ ॥

barakha(n)t sel juaan ||

Millions of horses are neighing and the warriors are showering arrows

ਛੁਟਕੰਤ ਸਾਇਕ ਸੁਧ ॥

chhuTaka(n)t saik sudh ||

ਮਚਿਯੋ ਅਨੂਪਮ ਜੁਧ ॥੨੧॥

machiyo anoopam judh ||21||

The bows have slipped and fallen from the hands and in this way the

terrible and unique war is being waged.21.

ਭਟ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥

bhaT ek anek prakaar ||

ਜੁਝੇ ਅਨੰਤ ਸ੍ਵਾਰ ॥

jujhe ana(n)t savaiaar ||

Many types of warriors and innumerable horsemen are fighting with one another

ਬਾਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਨਿਸੰਗ ॥

baahai kirapaan nisa(n)g ||

ਮਚਿਯੋ ਅਪੂਰਬ ਜੰਗ ॥੨੨॥

machiyo apoorab ja(n)g ||22||

They are striking their swords without any suspicion and in this way, a

unique war is going on.22.

ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥

dhodhak chha(n)dh ||

DODHAK STANZA

ਬਾਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੁ ਬਾਣ ਭਟ ਗਣ ॥

baeh kirapaan su baan bhaT gan ||

ਅੰਤਿ ਗਿਰੈ ਪੁਨਿ ਜੂਝਿ ਮਹਾ ਰਣਿ ॥

a(n)t girai pun joojh mahaa ran ||

After striking their swords and arrows, the brave fighters ultimately fell down during that great war.

ਘਾਇ ਲਗੈ ਇਮ ਘਾਇਲ ਝੂਲੈ ॥

ghai lagai im ghail jhoolai ||

ਫਾਗੁਨਿ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਸੇ ਫੂਲੈ ॥੨੩॥

faagun a(n)t basa(n)t se foolai ||23||

The wounded warriors are swinging like the blossomed spring at the end

of the month of Phagun.23.

ਬਾਹਿ ਕਟੀ ਭਟ ਏਕਨ ਐਸੀ ॥

baeh kaTee bhaT ekan aaisee ||

ਸੁੰਡ ਮਨੋ ਗਜ ਰਾਜਨ ਜੈਸੀ ॥

su(n)dd mano gaj raajan jaisee ||

Somewhere the chopped arms of the warriors appear like the trunks of the elephants

ਸੋਹਤ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥

sohat ek anek prakaara(n) ||

ਫੂਲ ਖਿਲੇ ਜਨੁ ਮਧਿ ਫੁਲਵਾਰੰ ॥੨੪॥

fool khile jan madh fulavaara(n) ||24||

The brave fighters appear beautiful like the flowers blooming in the

garden.24.

ਸ੍ਰੋਣ ਰੰਗੇ ਅਰਿ ਏਕ ਅਨੇਕੰ ॥

sron ra(n)ge ar ek aneka(n) ||

ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਨੁ ਕਿੰਸਕ ਨੇਕੰ ॥

fool rahe jan ki(n)sak neka(n) ||

The enemies were dyed with blood like many types of blooming flowers.

ਧਾਵਤ ਘਾਵ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥

dhaavat ghaav kirapaan prahaara(n) ||

ਜਾਨੁ ਕਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਤਛ ਦਿਖਾਰੰ ॥੨੫॥

jaan k kop pratachh dhikhaara(n) ||25||

After having been wounded with swords the brave soldiers were roaming

like the manifestation of anger itself.25.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਜੁਝਿ ਗਿਰੇ ਅਰਿ ਏਕ ਅਨੇਕੰ ॥

joojh gire ar ek aneka(n) ||

ਘਾਇ ਲਗੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਬਿਸੇਖੰ ॥

ghai lage bisa(n)bhaar bisekha(n) ||

Many enemies fell down fighting and Narsingh, the incarnation of Vishnu also received many wounds.

ਕਾਟਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਏਕਹਿ ਵਾਰੰ ॥

kaaT gire bhaT ekeh vaara(n) ||

ਸਾਬੁਨ ਜਾਨੁ ਗਈ ਬਹਿ ਤਾਰੰ ॥੨੬॥

saabun jaan giee beh taara(n) ||26||

The chopped bits of the warriors were flowing in the stream of blood like

the bubbles of foam.26.

ਪੂਰ ਪਰੇ ਭਏ ਚੂਰ ਸਿਪਾਹੀ ॥

poor pare bhe choor sipaahee ||

ਸੁਆਮਿ ਕੇ ਕਾਜ ਕੀ ਲਾਜ ਨਿਬਾਹੀ ॥

suaam ke kaaj kee laaj nibaahee ||

The fighting soldiers, having been cut into bits, fell down, but none of them put to disrepute the dignity of their master.

ਬਾਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਨ ਬਾਣ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥

baeh kirapaanan baan su beera(n) ||

ਅੰਤਿ ਭਜੇ ਭਯ ਮਾਨਿ ਅਧੀਰੰ ॥੨੭॥

a(n)t bhaje bhay maan adheera(n) ||27||

Showing the blows of the swords and arrows, the warriors fled away

ultimately in great fear.27.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਜਾਗਿ ਚਲੈ ਰਣ ਕੋ ਸਬ ਬੀਰਾ ॥

tayaag chalai ran ko sab beeraa ||

ਲਾਜ ਬਿਸਰ ਗਈ ਭਏ ਅਧੀਰਾ ॥

laaj bisar giee bhe adheeraa ||

All the warriors, abandoning their shyness and getting impatient left the battlefield and ran away.

ਹਿਰਿਨਾਛਸ ਤਬ ਆਪੁ ਰਿਸਾਨਾ ॥

hirinaachhas tab aap risaanaa ||

ਬਾਧਿ ਚਲਯੋ ਰਣ ਕੋ ਕਰਿ ਗਾਨਾ ॥੨੮॥

baadh chalayo ran ko kar gaanaa ||28||

Seeing this, Hirnayakashipu himself in great ire, moved forward for waging

war.28.

ਭਰਿਯੋ ਰੋਸ ਨਰਸਿੰਘ ਸਰੂਪੰ ॥

bhariyo ros narasi(n)gh saroopa(n) ||

ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਸਮੁਹੇ ਰਣਿ ਭੂਪੰ ॥

aavat dhekh samuhe ran bhoopa(n) ||

Seeing the Emperor coming towards him, Narsingh also got infuriated.

ਨਿਜ ਘਾਵਨ ਕੋ ਰੋਸ ਨ ਮਾਨਾ ॥

nij ghaavan ko ros na maanaa ||

ਨਿਰਖਿ ਸੇਵਕਹਿ ਦੁਖੀ ਰਿਸਾਨਾ ॥੨੯॥

nirakh sevakeh dhukhee risaanaa ||29||

He did not care for his wounds, because he was in extreme agony of

seeing the suffering on his devotees.29.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਕੰਪਾਈ ਸਟਾ ਸਿੰਘ ਗਰਜ੍ਯੋ ਕ੍ਰੂਰੰ ॥

ka(n)paiee saTaa si(n)gh garajayo kraoora(n) ||

ਉਡ੍ਯੋ ਹੇਰਿ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਮੁਖਿ ਨੂਰੰ ॥

auddayo her beeraan ke mukh noora(n) ||

Giving a jeck to his neck, Narsingh raised a terrible thunder and listening to his thunder, the faces of the heroes turned pale.

ਉਠ੍ਯੋ ਨਾਦ ਬੰਕੇ ਛੁਹੀ ਗੈਣਿ ਰਜੰ ॥

auThayo naadh ba(n)ke chhuhee gain raja(n) ||

ਹਸੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਭਏ ਦੈਤ ਲਜੰ ॥੩੦॥

hase dhev saraba(n) bhe dhait laja(n) ||30||

Because of that dreadful sound, the earth trembled and its dust touched the sky. All the gods began to smile and the heads of the demons bowed

down with shame.30.

ਮਚਜੰ ਦੁੰਦ ਜੁਧੰ ਮਚੇ ਦੁਇ ਜੁਆਣੰ ॥

machaya(n) dhu(n)dh judha(n) mache dhui juaana(n) ||

ਤੜੰਕਾਰ ਤੇਗੰ ਕੜਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥

taRa(n)kaar tega(n) kaRake kamaana(n) ||

The dreadful war of both the heroic fighters got ablazed, and the clattering sound of the sword and the cracking sound of the bows was heard.

ਭਿਰਿਯੋ ਕੋਪ ਕੈ ਦਾਨਵੰ ਸੁਲਤਾਨੰ ॥

bhiriyo kop kai dhaanava(n) sulataana(n) ||

ਹੜੰ ਸ੍ਰੋਣ ਚਲੇ ਮਧੰ ਮੁਲਤਾਣੰ ॥੩੧॥

haRa(n) sron chale madha(n) mulataana(n) ||31||

The demon-king fought in great fury and there was a flood of blood in the

battlefield.31.

ਕੜਕਾਰ ਤੇਗੰ ਤੜਕਾਰ ਤੀਰੰ ॥

kaRakaar tega(n) taRakaar teera(n) ||

ਭਏ ਟੂਕ ਟੂਕੰ ਰਣੰ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥

bhe Took Tooka(n) rana(n) beer dheera(n) ||

With the clattering of swords and the crackling noise of the arrows, the mighty and the enduring heroes were chopped into bits

ਬਜੇ ਸੰਖ ਭੂਰੰ ਸੁ ਢੋਲੰ ਢਮੰਕੇ ॥

baje sa(n)kh bhoora(n) su ddola(n) ddama(n)ke ||

ਰੜੰ ਕੰਕ ਬੰਕੇ ਡਹੈ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ॥੩੨॥

raRa(n) ka(n)k ba(n)ke ddahai beer ba(n)ke ||32||

The conches, clarionets and drums resounded and the wanton soldiers,

riding on the sharp horses stood firmly in the battlefield.32.

ਭਜੇ ਬਾਜਿ ਗਾਜੀ ਸਿਪਾਹੀ ਅਨੇਕੰ ॥

bhaje baaj gaajee sipaahee aneka(n) ||

ਰਹੇ ਠਾਢਿ ਭੂਪਾਲ ਆਗੇ ਨ ਏਕੰ ॥

rahe Thaadd bhoopaal aage na eka(n) ||

Many a warrior riding on the horses and elephants fled away and none of the chiefs could stand against Narsingh.

ਫਿਰਿਯੋ ਸਿੰਘ ਸੂਰੰ ਸੁ ਕ੍ਰੂਰੰ ਕਰਾਲੰ ॥

firiyo si(n)gh soora(n) su kraoora(n) karaala(n) ||

ਕੰਪਾਈ ਸਟਾ ਪੂਛ ਫੇਰੀ ਬਿਸਾਲੰ ॥੩੩॥

ka(n)paiee saTaa poochh feree bisaala(n) ||33||

That terrible and dreadful Narsingh moved in the battlefield and began to

stir his neck and wag his tail.33.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਗਰਜਤ ਰਣਿ ਨਰਸਿੰਘ ਕੇ ਭਜੇ ਸੂਰ ਅਨੇਕ ॥

garajat ran narasi(n)gh ke bhaje soor anek ||

ਏਕ ਟਿਕਿਯੋ ਹਿਰਿਨਾਛ ਤਹ ਅਵਰ ਨ ਜੋਧਾ ਏਕੁ ॥੩੪॥

ek Tikiyo hirinaachh teh avar na jodhaa ek ||34||

Many warriors fled on the thunder of Narsingh and none could stand in

battlefield except Hiranayakashipu.34.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਮੁਸਟ ਜੁਧ ਜੁੱਟੇ ਭਟ ਦੋਊ ॥

musaT judh ju'Te bhaT dhouoo ||

ਤੀਸਰ ਤਾਹਿ ਨ ਪੇਖੀਅਤ ਕੋਊ ॥

teesar taeh na pekheeat kouoo ||

The war with fists of both the warriors began and none other except those two could be seen in the battlefield.

ਭਏ ਦੁਹੁਨ ਕੇ ਰਾਤੇ ਨੈਣਾ ॥

bhe dhuhun ke raate nainaa ||

ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਤਮਾਸੇ ਗੈਣਾ ॥੩੫॥

dhekhat dhev tamaase gainaa ||35||

The eyes of both had become red and all the groups of gods were seeing

this performance form the sky.35.

ਅਸਟ ਦਿਵਸ ਅਸਟੇ ਨਿਸਿ ਜੁਧਾ ॥

asaT dhivas asaTe nis judhaa ||

ਕੀਨੋ ਦੁਹੂੰ ਭਟਨ ਮਿਲਿ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥

keeno dhuhoo(n) bhaTan mil krudhaa ||

For eight days and eight nights both these brave heroes, furiously, waged the dreadful war.

ਬਹੁਰੋ ਅਸੁਰ ਕਿਛੁ ਕੁ ਮੁਰਝਾਨਾ ॥

bahuro asur kichh k murajhaanaa ||

ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਜਨੁ ਬ੍ਰਿਛ ਪੁਰਾਨਾ ॥੩੬॥

giriyo bhoom jan birachh puraanaa ||36||

After this, the demon-king felt weakness and fell down on the earth like an

old tree.36.

ਸੀਚਿ ਬਾਰਿ ਪੁਨਿ ਤਾਹਿ ਜਗਾਯੋ ॥

seech baar pun taeh jagaayo ||

ਜਗੋ ਮੂਰਛਨਾ ਪੁਨਿ ਜੀਯ ਆਯੋ ॥

jago moorachhanaa pun jeey aayo ||

Narsingh sprinkled ambrosia and woke him up from the unconscious state and he become alert after coming out of the state of unconsciousness.

ਬਹੁਰੋ ਭਿਰੇ ਸੂਰ ਦੋਈ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥

bahuro bhire soor dhoiee krudhaa ||

ਮੰਡਿਯੋ ਬਹੁਰਿ ਆਪ ਮਹਿ ਜੁਧਾ ॥੩੭॥

ma(n)ddiyo bahur aap meh judhaa ||37||

Both the heroes began to fight again furiously and a dreadful war began

again.37.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਹਲਾ ਚਾਲ ਕੈ ਕੈ ਪੁਨਰ ਬੀਰ ਢੂਕੇ ॥

halaa chaal kai kai punar beer ddooke ||

ਮਚਿਯੋ ਜੁਧ ਜਿਯੋ ਕਰਨ ਸੰਗੰ ਘੜੂਕੇ ॥

machiyo judh jiyo karan sa(n)ga(n) ghaRooke ||

After challenging each other, both the heroes began to fight again, and a dreadful war ensued between them for gaining victory over the other.

ਨਖੰ ਪਾਤ ਦੋਊ ਕਰੇ ਦੈਤ ਘਾਤੰ ॥

nakha(n) paat dhouoo kare dhait ghaata(n) ||

ਮਨੋ ਗਜ ਜੁਟੇ ਬਨੰ ਮਸਤਿ ਮਾਤੰ ॥੩੮॥

mano gaj juTe bana(n) masat maata(n) ||38||

Both of them were giving destructive blows to one another with their nails and appeared like two intoxicated elephants fighting each other in the

forest.38.

ਪੁਨਰ ਨਰਸਿੰਘੰ ਧਰਾ ਤਾਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

punar narasi(n)gha(n) dharaa taeh maariyo ||

ਪੁਰਾਨੋ ਪਲਾਸੀ ਮਨੋ ਬਾਇ ਡਾਰਿਯੋ ॥

puraano palaasee mano bai ddaariyo ||

Narsingh again threw Hiranayakashipu on the earth just as the old Palas

tree (Butea frondosa) falls down on the earth with a gust of wind.

ਹਨਜੋ ਦੇਖਿ ਦੁਸਟੰ ਭਈ ਪੁਹਪ ਬਰਖੰ ॥

hanayo dhekh dhusaTa(n) bhiee puhap barakha(n) ||

ਕੀਏ ਦੇਵਤਿਯੋ ਆਨ ਕੈ ਜੀਤ ਕਰਖੰ ॥੩੯॥

ke'ee dhevatiyo aan kai jeet karakha(n) ||39||

Seeing that tyrants hath died, sang many types of songs of victory.39.

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਕੀਨੋ ਨਰਸਿੰਘ ਦੁਸਟੰ ਸੰਘਾਰ ॥

keeno narasi(n)gh dhusaTa(n) sa(n)ghaar ||

ਧਰਿਯੋ ਸੁ ਬਿਸਨ ਸਪਤਮ ਵਤਾਰ ॥

dhariyo su bisan sapatam vataar ||

Narsingh destroyed the tyrant and in this way Vishnu manifested his

seventh incarnation.

ਲਿਨੋ ਸੁ ਭਗਤ ਅਪਨੋ ਛਿਨਾਇ ॥

lino su bhagat apano chhinai ||

ਸਬ ਸਿਸਟਿ ਧਰਮ ਕਰਮਨ ਚਲਾਇ ॥੪੦॥

sab sisaT dharam karaman chalai ||40||

He protected his devotee and spread righteousness on the earth.40.

ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛਤ੍ਰ ਫੇਰਿ ॥

prahalaadh kariyo nirap chhatr fer ||

ਦੀਨੋ ਸੰਘਾਰ ਸਬ ਇਮ ਅੰਧੇਰ ॥

dheeno sa(n)ghaar sab im a(n)dher ||

The canopy was swung over the head of Prahlad and he was made a king, and in this way, the demons, who were darkness-incarnate, were

destroyed.

ਸਬ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਦਿਨੇ ਖਪਾਇ ॥

sab dhusaT arisaT dhine khapai ||

ਪੁਨਿ ਲਈ ਜੋਤਿ ਜੋਤਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥੪੧॥

pun liee jot joteh milai ||41||

Destroying all the tyrants and vicious people, Narsingh merged his light in the Supreme Light.41.

ਸਭ ਦੁਸਟ ਮਾਰਿ ਕੀਨੇ ਅਭੇਖ ॥

sabh dhusaT maar keene abhekh ||

By killing them, all the tyrants were put to shame,

ਪੁਨ ਮਿਲ੍ਯੋ ਜਾਇ ਭੀਤਰ ਅਲੇਖ ॥

pun milayo jai bheetar alekh ||

And that Imperceptible Lord-God merged again in His Own Self.

ਕਬਿ ਜਥਾਮਤਿ ਕਥ੍ਯੋ ਬਿਚਾਰੁ ॥

kab jathaamat kathayo bichaar ||

The poet, according to his own understanding, after reflection, hath

uttered the above-mentioned saying,

ਇਮ ਧਰਿਯੋ ਬਿਸਨੁ ਸਪਤਮ ਵਤਾਰ ॥੪੨॥

eim dhariyo bisan sapatam vataar ||42||

That in this way, Vishnu manifested himself in his seventh incarnation.42.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਰਸਿੰਘ ਸਪਤਮੋ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੭॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the narasi(n)gh sapatamo avataar samaatam

sat subham sat ||7||

End of the description of the seventh incarnation of NARSINGH.7.

ਅਥ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨੰ ॥

ath baavan avataar barana(n) ||

Now begins the description of Bawan (Vaman) Incarnation:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhagauti Ji (The Primal Lord) be helpfrul.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਭਏ ਦਿਵਸ ਕੇਤੈ ਨਰਸਿੰਘਾਵਤਾਰੰ ॥

bhe dhivas ketai narasi(n)ghaavataara(n) ||

ਪੁਨਰ ਭੂਮਿ ਮੋ ਪਾਪਾ ਬਾਢ੍ਯੋ ਅਪਾਰੰ ॥

punar bhoom mo paapaa baaddayo apaara(n) ||

After passing away of the epoch of Narsingh incarnation, the sins began to

grow in intensity on the earth again.

ਕਰੇ ਲਾਗ ਜਗੰ ਪੁਨਰ ਦੈਤ ਦਾਨੰ ॥

kare laag jaga(n) punar dhait dhaana(n) ||

ਬਲਿ ਰਾਜ ਕੀ ਦੇਹਿ ਬਢਿਯੋ ਗੁਮਾਨੰ ॥੧॥

bal raaj kee dheh baddiyo gumaana(n) ||1||

The demons began to perform Yajnsas (sacrificial rituals) again and the king Bali became proud of his greatness.1.

ਨ ਪਾਵੈ ਬਲੰ ਦੇਵਤਾ ਜਗ ਬਾਸੰ ॥

n paavai bala(n) dhevataa jag baasa(n) ||

ਭਈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਿਨਾਸੰ ॥

bhiee i(n)dhr kee raajadhaanee binaasa(n) ||

There was no position of gods in the Yajnas of king Bali and the capital of

Indra was also destroyed.

ਕਰੀ ਜੋਗ ਅਰਾਧਨਾ ਸਰਬ ਦੇਵੰ ॥

karee jog araadhanaa sarab dheva(n) ||

ਪ੍ਰਸੰਨੰ ਭਏ ਕਾਲ ਪੁਰਖੰ ਅਭੇਵੰ ॥੨॥

prasa(n)na(n) bhe kaal purakha(n) abheva(n) ||2||

In great agony, all the gods meditated on the Lord, by which the Supreme Destroyer Purusha was pleased.2.

ਦੀਯੋ ਆਇਸੰ ਕਾਲਪੁਰਖੰ ਅਪਾਰੰ ॥

dheeyo aaisa(n) kaalapurakha(n) apaara(n) ||

ਧਰੋ ਬਾਵਨਾ ਬਿਸਨੁ ਅਸਟਮ ਵਤਾਰੰ ॥

dharo baavanaa bisan asaTam vataara(n) ||

The Non-temporal Lord asked Vishnu out of all gods to assume his eighth

manifestation in the form of Vaman incarnation.

ਲਈ ਬਿਸਨੁ ਆਗਿਆ ਚਲਿਯੋ ਧਾਇ ਐਸੇ ॥

liee bisan aagiaa chaliyo dhai aaise ||

ਲਹਿਯੋ ਦਾਰਦੀ ਭੂਪ ਭੰਡਾਰ ਜੈਸੇ ॥੩॥

lahiyo dhaaradhee bhoop bha(n)ddaar jaise ||3||

Vishnu after seeking permission of the Lord, moved like a servant at the

command of a king.3.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਸਰੂਪ ਛੋਟ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥

saroop chhoT dhaar kai ||

ਚਲਿਯੋ ਤਹਾ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥

chaliyo tahaa bichaar kai ||

ਸਭਾ ਨਰੇਸ ਜਾਨਯੋ ॥

sabhaa nares jaanayo ||

ਤਹੀ ਸੁ ਪਾਵ ਠਾਨ੍ਯੋ ॥੪॥

tahee su paav Thaanrayo ||4||

He transformed himself ad a dwarf and after some reflection, he moved

towards the court of the king Bali, where, on reaching, he stood firmly.4.

ਸੁ ਬੇਦ ਚਾਰ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥

s bedh chaar uchaar kai ||

ਸੁਣ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪੰ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥

sunayo nirapa(n) sudhaar kai ||

This Brahmin recited all the four Vedas, which the king listened to attentively.

ਬੁਲਾਇ ਬਿਪੁ ਕੋ ਲਯੋ ॥

bulai bip ko layo ||

ਮਲਯਾਗਰ ਮੂੜਕਾ ਦਯੋ ॥੫॥

malayaagar mooRakaa dhayo ||5||

The king Bali then called the Brahmin and got him seated respectfully on a

seat of sandalwood.5.

ਪਦਾਰਘ ਦੀਪ ਦਾਨ ਦੈ ॥

padhaaragh dheep dhaan dhai ||

ਪ੍ਰਦਛਨਾ ਅਨੇਕ ਕੈ ॥

pradhachhanaa anek kai ||

The king quaffed the water, with which the feet of the Brahmin had been washed and offered charities.

ਕਰੋਰਿ ਦਛਨਾ ਦਈ ॥

karor dhachhanaa dhiee ||

ਨ ਹਾਥਿ ਬਿਪ ਨੈ ਲਈ ॥੬॥

n haath bip nai liee ||6||

Then he circumambulated around the Brahmin several times, after that the king offered millions of charities, but the Brahmin did not touch anything

with his hand.6.

ਕਹਿਯੋ ਨ ਮੋਰ ਕਾਜ ਹੈ ॥

kahiyo na mor kaaj hai ||

ਮਿਥਜਾ ਇਹ ਤੋਰ ਸਾਜ ਹੈ ॥

mithayaa ieh tor saaj hai ||

The Brahmin said that all those things were of no use to him and all the ostentations offered by the king were false.

ਅਢਾਇ ਪਾਵ ਭੂਮਿ ਦੈ ॥

addai paav bhoom dhai ||

ਬਸੇਖ ਪੂਰ ਕੀਰਤਿ ਲੈ ॥੭॥

basekh poor keerat lai ||7||

He then asked him to give only two and a half steps of the earth and

accept the special eulogy.7.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਦਿਜ ਐਸ ਬਖਾਨੀ ਬਾਨੀ ॥

jab dhij aais bakhaanee baanee ||

ਭੂਪਤਿ ਸਹਤ ਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ਰਾਨੀ ॥

bhoopat sahat na jaanayo raanee ||

When the Brahmin uttered these words, the king along with the queen could not understand its import.

ਪੈਰ ਅਢਾਇ ਭੂੰਮਿ ਦੇ ਕਹੀ ॥

pair addai bhoo(n)m dhe kahee ||

ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ ਬਾਤ ਦਿਜੋਤਮ ਗਹੀ ॥੮॥

dhiraR kar baat dhijotam gahee ||8||

That Brahmin again said the same thing with determination that he had

asked only for two and a half steps of the earth.8.

ਦਿਜਬਰ ਸੁਕ੍ਰ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰਾ ॥

dhijabar sukr huto nirap teeraa ||

ਜਾਨ ਗਯੋ ਸਭ ਭੇਦੁ ਵਜੀਰਾ ॥

jaan gayo sabh bhedh vajeeraa ||

Shukracharya, the preceptor of the king was with him at that time, and he alongwith all the ministers comprehended the mystery of asking only for earth.

ਜਿਯੋ ਜਿਯੋ ਦੇਨ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੈ ॥

jiyo jiyo dhen pirathavee nirap kahai ||

ਤਿਮੁ ਤਿਮੁ ਨਾਹਿ ਪੁਰੋਹਿਤ ਗਹੈ ॥੯॥

tim tim naeh purohit gahai ||9||

As many times the king orders for the donation of the earth, for so many

times the preceptor Shukracharya asks him not to agree to it.9.

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਨ ਧਰਾ ਮਨੁ ਕੀਨਾ ॥

jab nirap dhen dharaa man keenaa ||

ਤਬ ਹੀ ਉਤਰ ਸੁਕ੍ਰ ਇਮ ਦੀਨਾ ॥

tab hee utar sukr im dheenaa ||

But when the king made up his mind firmly to give the required earth as alms, then Shukracharya giving his reply said this to the king,

ਲਘੁ ਦਿਜ ਯਾਹਿ ਨ ਭੂਪ ਪਛਾਨੋ ॥

lagh dhij yaeh na bhoop pachhaano ||

ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ਇਸੀ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ॥੧੦॥

bisan avataar isee kar maano ||10||

"O king! do not consider him a small-sized Brahmin, consider him only as

an incarnation of Vishnu.”10.

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਦਾਨਵ ਸਭ ਹਸੇ ॥

sunat bachan dhaanav sabh hase ||

ਉਚਰਤ ਸੁਕ੍ਰ ਕਹਾ ਘਰਿ ਬਸੇ ॥

aucharat sukr kahaa ghar base ||

Hearing this, all the demons laughed and said: “Shukracharya is only thinking of useless thing,”

ਸਸਿਕ ਸਮਾਨ ਨ ਦਿਜ ਮਹਿ ਮਾਸਾ ॥

sasik samaan na dhij meh maasaa ||

ਕਸ ਕਰਹੈ ਇਹ ਜਗ ਬਿਨਾਸਾ ॥੧੧॥

kas karahai ieh jag binaasaa ||11||

“The Brahmin, whose body does not contain the flesh more than a rabbit,

how can he destroy the world?”11.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੁਕ੍ਰੋਬਾਚ ॥

sukrobaach ||

Shukracharya said :

ਜਿਮ ਚਿਨਗਾਰੀ ਅਗਨਿ ਕੀ ਗਿਰਤ ਸਘਨ ਬਨ ਮਾਹਿ ॥

jim chinagaaree agan kee girat saghan ban maeh ||

“The manner in which only a spark of fire, falling down, grows immensely

in stature

ਅਧਿਕ ਤਨਿਕ ਤੇ ਹੋਤ ਹੈ ਤਿਮ ਦਿਜਬਰ ਨਰ ਨਾਹਿ ॥੧੨॥

adhik tanik te hot hai tim dhijabar nar naeh ||12||

“Likewise this small-sized Brahmin is not a man.”12.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਹਸਿ ਭੂਪਤਿ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥

has bhoopat ieh baat bakhaanee ||

ਸੁਨਹੋ ਸੁਕ੍ਰ ਤੁਮ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥

sunaho sukr tum baat na jaanee ||

The king Bali, laughingly, said these words to Shukracharya: “O Shukracharya! You are not comprehending it, I shall not regain such an

occasion,

ਫੁਨਿ ਇਹ ਸਮੋ ਸਭੋ ਛਲ ਜੈ ਹੈ ॥

fun ieh samo sabho chhal jai hai ||

ਹਰਿ ਸੋ ਫੇਰਿ ਨ ਭਿਛਕ ਐ ਹੈ ॥੧੩॥

har so fer na bhichhak aai hai ||13||

“Because I shall not be able to get such a God-like beggar again.”13.

ਮਨ ਮਹਿ ਬਾਤ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥

man meh baat ihai Thaharaiee ||

ਮਨ ਮੋ ਧਰੀ ਨ ਕਿਸੂ ਬਤਾਈ ॥

man mo dharee na kisoo bataiee ||

The King decided this general notion in his mind, but perceptibly he did

not divulge it to anyone.

ਭ੍ਰਿਤ ਤੇ ਮਾਗ ਕਮੰਡਲ ਏਸਾ ॥

bhirat te maag kama(n)ddal esaa ||

ਲਗਯੋ ਦਾਨ ਤਿਹ ਦੇਨ ਨਰੇਸਾ ॥੧੪॥

lagayo dhaan teh dhen naresaa ||14||

He asked the medicant to give his pot, in order to enact such a base deed.14.

ਸੁਕ੍ਰ ਬਾਤ ਮਨ ਮੋ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

sukr baat man mo pahichaanee ||

ਭੇਦ ਨ ਲਹਤ ਭੂਪ ਅਗਿਆਨੀ ॥

bhedh na lahat bhoop agiaanee ||

Shukracharya understood the notion of the mind of the King, but the

ignorant King could not comprehend it.

ਧਾਰਿ ਮਕਰਿ ਕੇ ਜਾਰ ਸਰੂਪਾ ॥

dhaar makar ke jaar saroopaa ||

ਪੈਠਿਯੋ ਮਧ ਕਮੰਡਲ ਭੂਪਾ ॥੧੫॥

paiThiyo madh kama(n)ddal bhoopaa ||15||

Shukracharya transformed himself into a small fish and seated himself in the mendicant’s pot.15.

ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਪਾਨਿ ਸੁਰਾਹੀ ਲਈ ॥

nirap bar paan suraahee liee ||

ਦਾਨ ਸਮੈ ਦਿਜਬਰ ਕੀ ਭਈ ॥

dhaan samai dhijabar kee bhiee ||

The King took the mendicant’s pot in his hand and the time forgiving alms

to the Brahmin arrived.

ਦਾਨ ਹੇਤ ਜਬ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥

dhaan het jab haath chalaayo ||

ਨਿਕਸ ਨੀਰ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਨ ਆਯੋ ॥੧੬॥

nikas neer kar taeh na aayo ||16||

When the King in order to give alms took some water in his hand, no water

came out of the pot.16.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਚਮਕਯੋ ਤਬੈ ਦਿਜਰਾਜ ॥

chamakayo tabai dhijaraaj ||

ਕਰੀਐ ਨ੍ਰਿਪੇਸੁ ਇਲਾਜ ॥

kareeaai nirapes ilaaj ||

Then the Brahmin became furious and told the King to check up the por.

ਤਿਨਕਾ ਮਿਲੈ ਇਹ ਬੀਚਿ ॥

tinakaa milai ieh beech ||

ਇਕ ਚਛ ਹੁਐ ਹੈ ਨੀਚ ॥੧੭॥

eik chachh huaai hai neech ||17||

The pipe of the pot was searched with a straw and with this search one eye

of Shukracharya was lost.17.

ਤਿਨੁਕਾ ਨ੍ਰਿਪਤ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥

tinukaa nirapat kar leen ||

ਭੀਤਰ ਕਮੰਡਲ ਦੀਨ ॥

bheetar kama(n)ddal dheen ||

The King took the straw in his hand and revolved it within the pot.

ਸੁਕ੍ਰ ਆਖਿ ਲਗੀਆ ਜਾਇ ॥

sukr aakh lageeaa jai ||

ਇਕ ਚਛ ਭਯੋ ਦਿਜ ਰਾਇ ॥੧੮॥

eik chachh bhayo dhij rai ||18||

It pierced the eye of Shukrachraya and thus one eye of the preceptor

Shukraccharya was lost.18.

ਨੇਤ੍ਰ ਤੇ ਜੁ ਗਿਰਿਯੋ ਨੀਰ ॥

netr te ju giriyo neer ||

ਸੋਈ ਲੀਯੋ ਕਰਿ ਦਿਜ ਬੀਰ ॥

soiee leeyo kar dhij beer ||

The water that oozed out from the eye of Shukracharya, the King took it in his hand.

ਕਰਿ ਨੀਰ ਚੁਵਨ ਨ ਦੀਨ ॥

kar neer chuvan na dheen ||

ਇਮ ਸੁਆਮਿ ਕਾਰਜ ਕੀਨ ॥੧੯॥

eim suaam kaaraj keen ||19||

Shukracharya did not allow the water to leak and in this way, tried to

protect his master from destruction.19.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਚਛ ਨੀਰ ਕਰ ਭੀਤਰ ਪਰਾ ॥

chachh neer kar bheetar paraa ||

ਵਹੈ ਸੰਕਲਪ ਦਿਜਹ ਕਰਿ ਧਰਾ ॥

vahai sa(n)kalap dhijeh kar dharaa ||

When the water (from the eye) oozed out on the hand of the King, he gave it as alms, notionally, on the hand of the Brahmin.

ਐਸ ਤਬੈ ਨਿਜ ਦੇਹ ਬਢਾਯੋ ॥

aais tabai nij dheh baddaayo ||

ਲੋਕ ਛੇਦਿ ਪਰਲੋਕਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੦॥

lok chhedh paralok sidhaayo ||20||

After this the dwarf expanded his body, which became so huge that it

touched the heavens after penetrating through this world.20.

ਨਿਰਖ ਲੋਗ ਅਦਭੁਤ ਬਿਸਮਏ ॥

nirakh log adhabhut bisame ||

ਦਾਨਵ ਪੇਖਿ ਮੂਰਛਨ ਭਏ ॥

dhaanav pekh moorachhan bhe ||

Seeing this, al the people were wonder-struck and visualizing such a huge form of Vishnu, the demons became unconscious.

ਪਾਵ ਪਤਾਰ ਛੁਯੋ ਸਿਰ ਕਾਸਾ ॥

paav pataar chhuyo sir kaasaa ||

ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਏ ਲਖਿ ਲੋਕ ਤਮਾਸਾ ॥੨੧॥

chakirat bhe lakh lok tamaasaa ||21||

The feet of Vishnu touched the nether-worlds and the head touched the

heavens all were non-plussed on seeing this.21.

ਏਕੈ ਪਾਵ ਪਤਾਰਹਿ ਛੂਆ ॥

ekai paav pataareh chhooaa ||

ਦੂਸਰ ਪਾਵ ਗਗਨ ਲਉ ਹੂਆ ॥

dhoosar paav gagan lau hooaa ||

With one step, he measured the nether-world and with the second step he measured the heavens.

ਭਿਦਿਯੋ ਅੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਅਪਾਰਾ ॥

bhidhiyo a(n)dd brahama(n)dd apaaraa ||

ਤਿਹ ਤੇ ਗਿਰੀ ਗੰਗ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥੨੨॥

teh te giree ga(n)g kee dhaaraa ||22||

In this way, Vishnu touched the whole universe and the current of Ganges

began to flow down from the whole universe.22.

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭੂਪ ਅਚੰਭਵ ਲਹਾ ॥

eeh bidh bhoop acha(n)bhav lahaa ||

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੁਐ ਰਹਾ ॥

man kram bachan chakirat huaai rahaa ||

In this way, the king was also astonished and remained puzzled in mind, word and deeds.

ਸੁ ਕੁਛ ਭਯੋ ਜੋਊ ਸੁਕ੍ਰਿ ਉਚਾਰਾ ॥

s kuchh bhayo jouoo sukr uchaaraa ||

ਸੋਈ ਅਖੀਯਨ ਹਮ ਆਜ ਨਿਹਾਰਾ ॥੨੩॥

soiee akheeyan ham aaj nihaaraa ||23||

Whatever Shukracharya had said, the same had happened and he himself

had seen all this with his own eyes on that day.23.

ਅਰਧਿ ਦੇਹਿ ਅਪਨੋ ਮਿਨਿ ਦੀਨਾ ॥

aradh dheh apano min dheenaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਜਸੁ ਲੀਨਾ ॥

eeh bidh kai bhoopat jas leenaa ||

For the remaining half a step, the king Bali got his own body measured and earned approbation.

ਜਬ ਲਉ ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਕੋ ਨੀਰਾ ॥

jab lau ga(n)g jamun ko neeraa ||

ਤਬ ਲਉ ਚਲੀ ਕਥਾ ਜਗਿ ਧੀਰਾ ॥੨੪॥

tab lau chalee kathaa jag dheeraa ||24||

As long as there is water in the Ganges and Yamuna, till that time the story

of his time the story of this enduring king will be narrated.24.

ਬਿਸਨ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਪ੍ਰਤਛ ਹੁਐ ਕਹਾ ॥

bisan prasa(n)n pratachh huaai kahaa ||

Vishnu was then pleased and manifesting himself said

ਚੋਬਦਾਰੁ ਦੁਆਰੇ ਹੁਐ ਰਹਾ ॥

chobadhaar dhuaare huaai rahaa ||

“O king I shall be a watchmen and servant at your gate myself

ਕਹਿਯੋ ਚਲੇ ਤਬ ਲਗੈ ਕਹਾਨੀ ॥

kahiyo chale tab lagai kahaanee ||

ਜਬ ਲਗ ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਕੋ ਪਾਨੀ ॥੨੫॥

jab lag ga(n)g jamun ko paanee ||25||

And as long as there will be water in the Ganges and Yamuna, the story of

your charity will be narrate.25.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਹ ਸਾਧਨ ਸੰਕਟ ਪਰੈ ਤਹ ਤਹ ਭਏ ਸਹਾਇ ॥

jeh saadhan sa(n)kaT parai teh teh bhe sahai ||

Wherever the saints are in distress, the Non-temporal Lord comes there for help.

ਦੁਆਰਪਾਲ ਹੁਐ ਦਰਿ ਬਸੇ ਭਗਤ ਹੇਤ ਹਰਿਰਾਇ ॥੨੬॥

dhuaarapaal huaai dhar base bhagat het harirai ||26||

The Lord, coming under the control of His devotee, became his gate-

keeper.26.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਸਟਮ ਅਵਤਾਰ ਬਿਸਨ ਅਸ ਧਰਾ ॥

asaTam avataar bisan as dharaa ||

ਸਾਧਨ ਸਬੈ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਕਰਾ ॥

saadhan sabai krataarath karaa ||

In this way, Vishnu, manifesting himself as the eighth incarnation, gratified all the saints.

ਅਬ ਨਵਮੋ ਬਰਨੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥

ab navamo barano avataaraa ||

ਸੁਨਹੁ ਸੰਤ ਚਿਤ ਲਾਇ ਸੁ ਧਾਰਾ ॥੨੭॥

sunahu sa(n)t chit lai su dhaaraa ||27||

Now I describe the ninth incarnation, which may please be listened to and

understood correctly by all the saints..27.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਾਵਨ ਅਸਟਮੋ ਅਵਤਾਰ ਬਲਿ ਛਲਨ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੮॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the baavan asaTamo avataar bal chhalan samaapatam sat subham sat ||8||

End of the description of VAMAN, the eighth incarnation of Vishnu and the

deception of the king BALI in BACHITTAR NATAK.8.

ਅਥ ਪਰਸਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath parasaraam avataar kathana(n) ||

Now begins the description of Parashuram Incarnation:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhagauti Ji (The Primal Lord) be helpful.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਪੁਨਿ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨ ਭਏ ਬਿਤੀਤਾ ॥

pun ketik dhin bhe biteetaa ||

ਛਤ੍ਰਨਿ ਸਕਲ ਧਰਾ ਕਹੁ ਜੀਤਾ ॥

chhatran sakal dharaa kahu jeetaa ||

Then a long period of time elapsed and the Kshatriyas conquered all the

earth.

ਅਧਿਕ ਜਗਤ ਮਹਿ ਊਚ ਜਨਾਯੋ ॥

adhik jagat meh uooch janaayo ||

ਬਾਸਵ ਬਲਿ ਕਹੂੰ ਲੈਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧॥

baasav bal kahoo(n) lain na paayo ||1||

They considered themselves as the most high and their strength became

unlimited.1.

ਬਿਆਕੁਲ ਸਕਲ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ॥

biaakul sakal dhevataa bhe ||

ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਸਭੁ ਬਾਸਵ ਪੈ ਗਏ ॥

mil kar sabh baasav pai ge ||

Realising this all the gods were worried and went to Indra and said:

ਛਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਧਰੇ ਸਭੁ ਅਸੁਰਨ ॥

chhatree roop dhare sabh asuran ||

ਆਵਤ ਕਹਾ ਭੂਪ ਤੁਮਰੇ ਮਨਿ ॥੨॥

aavat kahaa bhoop tumare man ||2||

"All the demons have transformed themselves as Kshatriyas, O King! Now

tell us your view about it.”2.

ਸਬ ਦੇਵਨ ਮਿਲਿ ਕਰਿਯੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥

sab dhevan mil kariyo bichaaraa ||

ਛੀਰਸਮੁਦ੍ਰ ਕਹੁ ਚਲੇ ਸੁਧਾਰਾ ॥

chheerasamudhr kahu chale sudhaaraa ||

All the gods together reflected on this issued and went towards the milk-ocean.

ਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥

kaal purakh kee karee baddaiee ||

ਇਮ ਆਗਿਆ ਤਹ ਤੈ ਤਿਨਿ ਆਈ ॥੩॥

eim aagiaa teh tai tin aaiee ||3||

There they eulogized KAL, the destroyer Lord and received the following

message.3.

ਦਿਜ ਜਮਦਗਨਿ ਜਗਤ ਮੋ ਸੋਹਤ ॥

dhij jamadhagan jagat mo sohat ||

ਨਿਤ ਉਠਿ ਕਰਤ ਅਘਨ ਓਘਨ ਹਤ ॥

nit uTh karat aghan oghan hat ||

The Destroyer Lord said, “ A sage named Yamadagni abides on the earth, who always gets up to destroy the sins by his virtuous deeds.

ਤਹ ਤੁਮ ਧਰੋ ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰਾ ॥

teh tum dharo bisan avataaraa ||

ਹਨਹੁ ਸਕ੍ਰ ਕੇ ਸਤ੍ਰ ਸੁਧਾਰਾ ॥੪॥

hanahu sakr ke satr sudhaaraa ||4||

“O Vishnu, manifested yourself in his house and destroy the enemies of

Indira."4.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਜਯੋ ਜਾਮਦਗਨੰ ਦਿਜੰ ਆਵਤਾਰੀ ॥

jayo jaamadhagana(n) dhija(n) aavataaree ||

ਭਯੋ ਰੇਣੁਕਾ ਤੇ ਕਵਾਚੀ ਕੁਠਾਰੀ ॥

bhayo renukaa te kavaachee kuThaaree ||

Hail, hail to the incarnation-like sage Yamadagni, through whose wife Renuka was born the wearer of armour and carrier of axe (that is Parashurama)

ਧਰਿਯੋ ਛਤ੍ਰੀਯਾ ਪਾਤ ਕੋ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥

dhariyo chhatreeyaa paat ko kaal roopa(n) ||

ਹਨਯੋ ਜਾਇ ਜਉਨੈ ਸਹੰਸਾਸਤ੍ਰ ਭੂਪੰ ॥੫॥

hanayo jai jaunai saha(n)saasatr bhoopa(n) ||5||

He manifested himself as death for the Kshatriyas and destroyed the king

named Sahasrabadhu.5.

ਕਹਾ ਗੰਮ ਏਤੀ ਕਥਾ ਸਰਬ ਭਾਖਉ ॥

kahaa ga(n)m etee kathaa sarab bhaakhau ||

ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਤੇ ਥੋਰੀਐ ਬਾਤ ਰਾਖਉ ॥

kathaa biradh te thoreeaai baat raakhau ||

I have not the requisite wisdom to describe the whole story, therefore fearing lest it may not become voluminous, I say it very briefly:

ਭਰੇ ਗਰਬ ਛਤ੍ਰੀ ਨਰੇਸੰ ਅਪਾਰੰ ॥

bhare garab chhatree naresa(n) apaara(n) ||

ਤਿਨੈ ਨਾਸ ਕੋ ਪਾਣਿ ਧਾਰਿਯੋ ਕੁਠਾਰੰ ॥੬॥

tinai naas ko paan dhaariyo kuThaara(n) ||6||

The Kshatriya king had been intoxicated with pride and in order to destroy

them, Parashurama held up the axe in his hand.6.

ਹੁਤੀ ਨੰਦਨੀ ਸਿੰਧ ਜਾ ਕੀ ਸੁਪੁਤ੍ਰੀ ॥

hutee na(n)dhanee si(n)dh jaa kee suputree ||

ਤਿਸੈ ਮਾਗ ਹਾਰਿਯੋ ਸਹੰਸਾਸਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰੀ ॥

tisai maag haariyo saha(n)saasatr chhatree ||

Nandini, the wish-fulfilling cow like the daughter of Yamadagni and the Kshatriya Sahasrabahu had got tired in begging it from the sage.

ਲੀਯੋ ਛੀਨ ਗਾਯੰ ਹਤਿਯੋ ਰਾਮ ਤਾਤੰ ॥

leeyo chheen gaaya(n) hatiyo raam taata(n) ||

ਤਿਸੀ ਬੈਰ ਕੀਨੇ ਸਬੈ ਭੂਪ ਪਾਤੰ ॥੭॥

tisee bair keene sabai bhoop paata(n) ||7||

Ultimately, he snatched away the cow and killed Yamadagni and in order to

wreak his vengeance, Parashurama destroyed all the Kshatriya kings.7.

ਗਈ ਬਾਲ ਤਾ ਤੇ ਲੀਯੋ ਸੋਧ ਤਾ ਕੋ ॥

giee baal taa te leeyo sodh taa ko ||

ਹਨਿਯੋ ਤਾਤ ਮੇਰੋ ਕਹੋ ਨਾਮੁ ਵਾ ਕੋ ॥

haniyo taat mero kaho naam vaa ko ||

Form the very childhood Parashurama had been quite inquisitive in his mind about the identity of the killer of his father

ਸਹੰਸਾਸਤ੍ਰ ਭੂਪੰ ਸੁਣਿਯੋ ਸ੍ਰਉਣ ਨਾਮੰ ॥

saha(n)saasatr bhoopa(n) suniyo sraun naama(n) ||

ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਚਲਿਯੋ ਤਉਨ ਠਾਮੰ ॥੮॥

gahe sasatr asatra(n) chaliyo taun Thaama(n) ||8||

And when he came to know that it was the king Sahasrabahu, he moved

towards his place with his arms and weapons.8.

ਕਹੋ ਰਾਜ ਮੇਰੋ ਹਨਿਯੋ ਤਾਤ ਕੈਸੇ ॥

kaho raaj mero haniyo taat kaise ||

Parashurama said to the king, “O king how have you killed my father?"

ਅਬੈ ਜੁਧ ਜੀਤੋ ਹਨੋ ਤੋਹਿ ਤੈਸੇ ॥

abai judh jeeto hano toh taise ||

"Now I want to wage war with you in order to kill you”

ਕਹਾ ਮੂੜ ਬੈਠੋ ਸੁ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥

kahaa mooR baiTho su asatra(n) sa(n)bhaaro ||

ਚਲੋ ਭਾਜ ਨਾ ਤੋ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਡਾਰੋ ॥੯॥

chalo bhaaj naa to sabai sasatr ddaaro ||9||

He also said, “O fool, hold your weapons, otherwise forsaking them, run

away from this place."9.

ਸੁਣੇ ਬੋਲ ਬੰਕੇ ਭਰਿਯੋ ਭੂਪ ਕੋਪੰ ॥

sune bol ba(n)ke bhariyo bhoop kopa(n) ||

ਉਠਿਯੋ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਲੈ ਪਾਣਿ ਧੋਪੰ ॥

auThiyo raaj saradhool lai paan dhopa(n) ||

Hearing these ironical words, the king was filled with fury and holding his weapons in his hands, got up like a lion.

ਹਠਿਯੋ ਖੇਤਿ ਖੂਨੀ ਦਿਜੰ ਖੇਤ੍ਰ ਹਾਯੋ ॥

haThiyo khet khoonee dhija(n) khetr haayo ||

ਚਹੇ ਆਜ ਹੀ ਜੁਧ ਮੋ ਸੋ ਮਚਾਯੋ ॥੧੦॥

chahe aaj hee judh mo so machaayo ||10||

He came to the arena of battle with determination, knowing that the Brahmin Parashurama was desirous of fighting with him on the same

day.10.

ਧਏ ਸੂਰ ਸਰਬੰ ਸੁਨੇ ਬੈਨ ਰਾਜੰ ॥

dhe soor saraba(n) sune bain raaja(n) ||

ਚੜਿਯੋ ਕ੍ਰੁਧ ਜੁਧੰ ਸ੍ਰਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥

chaRiyo krudh judha(n) sraje sarab saaja(n) ||

Hearing the furious words of the king, his warriors in great ire, decorating themselves (with their weapon) marched forward

ਗਦਾ ਸੈਹਥੀ ਸੂਲ ਸੇਲੰ ਸੰਭਾਰੀ ॥

gadhaa saihathee sool sela(n) sa(n)bhaaree ||

ਚਲੇ ਜੁਧ ਕਾਜੰ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੧੧॥

chale judh kaaja(n) badde chhatradhaaree ||11||

Holding firmly on to their tridents, lances, maces etc., the great canopied

kings moved forward for waging war.11.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥

kirapaan paan dhaar kai ||

ਚਲੇ ਬਲੀ ਪੁਕਾਰਿ ਕੈ ॥

chale balee pukaar kai ||

Holding their swords in their hands, the mighty warriors marched forward

with loud shouts

ਸੁ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਭਾਖਹੀ ॥

s maar maar bhaakhahee ||

ਸਰੋਘ ਸ੍ਰੋਣ ਚਾਖਹੀ ॥੧੨॥

sarogh sron chaakhahee ||12||

They uttered “kill, kill” and their arrows were drinking blood.12.

ਸੰਜੋਇ ਸੈਹਥੀਨ ਲੈ ॥

sa(n)joi saihatheen lai ||

ਚੜੇ ਸੁ ਬੀਰ ਰੋਸ ਕੈ ॥

chaRe su beer ros kai ||

Wearing their armour and holding their daggers, the warriors in great ire

moved forward.

ਚਟਾਕ ਚਾਬਕੰ ਉਠੇ ॥

chaTaak chaabaka(n) uThe ||

ਸਹੰਸ੍ਰ ਸਾਇਕੰ ਬੁਠੈ ॥੧੩॥

saha(n)sr saika(n) buThai ||13||

The blows of whips horses produced knocking sounds and thousands of

arrows flew out (from the bows).13.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਭਏ ਏਕ ਠਉਰੇ ॥

bhe ek Thaure ||

ਸਬੈ ਸੂਰ ਦਉਰੇ ॥

sabai soor dhaure ||

All the warriors ran and gathered at one place.

ਲਯੋ ਘੇਰਿ ਰਾਮੰ ॥

layo gher raama(n) ||

ਘਟਾ ਸੂਰ ਸਜਾਮੰ ॥੧੪॥

ghaTaa soor sayaama(n) ||14||

And the besieged Parashurama, just as the clouds besiege the sun.14.

ਕਮਾਣੰ ਕੜੰਕੇ ॥

kamaana(n) kaRa(n)ke ||

ਭਏ ਨਾਦ ਬੰਕੇ ॥

bhe naadh ba(n)ke ||

With the crackling of bows a queer sound was produced,

ਘਟਾ ਜਾਨਿ ਸਿਆਹੰ ॥

ghaTaa jaan siaaha(n) ||

ਚੜਿਓ ਤਿਉ ਸਿਪਾਹੰ ॥੧੫॥

chaRio tiau sipaaha(n) ||15||

And the army swarmed like the dark clouds.15.

ਭਏ ਨਾਦ ਬੰਕੇ ॥

bhe naadh ba(n)ke ||

ਸੁ ਸੇਲੰ ਧਮੰਕੇ ॥

s sela(n) dhama(n)ke ||

With the clattering of the daggers, a queer sound was produced,

ਗਜਾ ਜੂਹ ਗਜੇ ॥

gajaa jooh gaje ||

ਸੁਭੰ ਸੰਜ ਸਜੇ ॥੧੬॥

subha(n) sa(n)j saje ||16||

The elephants began to roar in groups and bedecked with armour, the

warriors seemed impressive.16.

ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥

chahoo(n) or ddooke ||

ਗਜੰ ਜੂਹ ਝੂਕੇ ॥

gaja(n) jooh jhooke ||

Gathering from all the four sides, the groups of elephants began a fight.

ਸਰੰ ਬ੍ਯੂਹ ਛੂਟੇ ॥

sara(n) brayooh chhooTe ||

ਰਿਪੰ ਸੀਸ ਫੂਟੇ ॥੧੭॥

ripa(n) sees fooTe ||17||

The volleys of arrows were shot and the heads of the kings were shattered.

17.

ਉਠੇ ਨਾਦ ਭਾਰੀ ॥

auThe naadh bhaaree ||

ਰਿਸੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

rise chhatradhaaree ||

The frightful sound emanated and all the kings got infuriated.

ਘਿਰਿਯੋ ਰਾਮ ਸੈਨੰ ॥

ghiriyo raam saina(n) ||

ਸਿਵੰ ਜੇਮ ਮੈਨੰ ॥੧੮॥

siva(n) jem maina(n) ||18||

Parashurama was besieged by the army like Shiva encircled by the forces

of Cupid.18.

ਰਣੰ ਰੰਗ ਰਤੇ ॥

rana(n) ra(n)g rate ||

ਤ੍ਰਸੇ ਤੇਜ ਤਤੇ ॥

trase tej tate ||

All being absorbed and dyed with the dye of war, feared the glory of others.

ਉਠੀ ਸੈਣ ਧੂਰੰ ॥

auThee sain dhoora(n) ||

ਰਹਿਯੋ ਗੈਣ ਪੂਰੰ ॥੧੯॥

rahiyo gain poora(n) ||19||

So much dust arose by (the movement of the) army that the sky was filled

with dust.19.

ਘਣੇ ਢੋਲ ਬਜੇ ॥

ghane ddol baje ||

ਮਹਾ ਬੀਰ ਗਜੇ ॥

mahaa beer gaje ||

The drums resounded violently and the mighty warriors began to roar.

ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਛੁਟੇ ॥

mano si(n)gh chhuTe ||

ਹਿਮੰ ਬੀਰ ਜੁਟੇ ॥੨੦॥

hima(n) beer juTe ||20||

The warriors were fighting each other like the freely roaming lions.20.

ਕਰੈ ਮਾਰਿ ਮਾਰੰ ॥

karai maar maara(n) ||

ਬਕੈ ਬਿਕਰਾਰੰ ॥

bakai bikaraara(n) ||

With the shouts of “kill, kill”, the warriors were uttering dreadful words.

ਗਿਰੈ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥

girai a(n)g bha(n)ga(n) ||

ਦਵੰ ਜਾਨ ਦੰਗੰ ॥੨੧॥

dhava(n) jaan dha(n)ga(n) ||21||

The chopped limbs of the warriors are falling and it appeared that there is fire on all the four sides.21.

ਗਏ ਛੂਟ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥

ge chhooT asatra(n) ||

ਭਜੈ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਅਸਤ੍ਰੰ ॥

bhajai havai nriasatra(n) ||

The weapons began to fall from the hands and the warriors began to run

away empty-handed.

ਖਿਲੈ ਸਾਰ ਬਾਜੀ ॥

khilai saar baajee ||

ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥੨੨॥

ture tu(n)dh taajee ||22||

The horses were neighing and were running hither and thither with swiftness.22.

ਭੁਜਾ ਠੋਕਿ ਬੀਰੰ ॥

bhujaa Thok beera(n) ||

ਕਰੇ ਘਾਇ ਤੀਰੰ ॥

kare ghai teera(n) ||

The warriors are wounding the enemy by showering their arrows they

were also patting their arms.

ਨੇਜੇ ਗਡ ਗਾਢੇ ॥

neje gadd gaadde ||

ਮਚੇ ਬੈਰ ਬਾਢੇ ॥੨੩॥

mache bair baadde ||23||

The warriors by planting their daggers, increasing their inimical intentions, are waging a terrible war. 23

ਘਣੈ ਘਾਇ ਪੇਲੇ ॥

ghanai ghai pele ||

ਮਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੇ ॥

mano faag khele ||

Many wounds are being inflicted and the wounded warriors appear to be

playing Holi

ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖਾ ॥

karee baan barakhaa ||

ਭਏ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥੨੪॥

bhe jeet karakhaa ||24||

Showering their arrows, all are desirous of the victory.24.

ਗਿਰੇ ਅੰਤ ਘੂਮੰ ॥

gire a(n)t ghooma(n) ||

ਮਨੋ ਬ੍ਰਿਛ ਝੂਮੰ ॥

mano birachh jhooma(n) ||

ਟੂਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥

TooTe sasatr asatra(n) ||

ਭਜੇ ਹੁਐ ਨਿਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੨੫॥

bhaje huaai nir asatra(n) ||25||

The warriors are roaming and falling like the swinging, after the breaking of their weapons and becoming trees armless, the warriors sped away.25.

ਜਿਤੇ ਸਤ੍ਰ ਆਏ ॥

jite satr aae ||

ਤਿਤੇ ਰਾਮ ਘਾਏ ॥

tite raam ghaae ||

ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਸਰਬੰ ॥

chale bhaaj saraba(n) ||

ਭਯੋ ਦੂਰ ਗਰਬੰ ॥੨੬॥

bhayo dhoor garaba(n) ||26||

All the enemies who came in front of him, Parashurama killed them all.

Ultimately all of them ran away and their pride was shattered.26.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ਚਲਿਯੋ ਆਪ ਭੂਪੰ ॥

mahaa sasatr dhaare chaliyo aap bhoopa(n) ||

ਲਏ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਕੀਏ ਆਪ ਰੂਪੰ ॥

le sarab sainaa ke'ee aap roopa(n) ||

Wearing his important weapons, the king himself, taking the mighty warriors with him, marched forward to wage the war.

ਅਨੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਛੋਰੇ ਭਯੋ ਜੁਧੁ ਮਾਨੰ ॥

ana(n)t asatr chhore bhayo judh maana(n) ||

ਪ੍ਰਭਾ ਕਾਲ ਮਾਨੋ ਸਭੈ ਰਸਮਿ ਭਾਨੰ ॥੨੭॥

prabhaa kaal maano sabhai rasam bhaana(n) ||27||

Forsaking his innumerable weapons, he waged a terrible war. The king

himself seemed like the rising sun at dawn.27.

ਭੁਜਾ ਠੋਕਿ ਭੂਪੰ ਕੀਯੋ ਜੁਧ ਐਸੇ ॥

bhujaa Thok bhoopa(n) keeyo judh aaise ||

ਮਨੋ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥

mano beer birataraasure i(n)dhr jaise ||

Patting his arms, the king firmly waged the war, like the war waged by Vrittasura with Indra

ਸਬੈ ਕਾਟ ਰਾਮੰ ਕੀਯੋ ਬਾਹਿ ਹੀਨੰ ॥

sabai kaaT raama(n) keeyo baeh heena(n) ||

ਹਤੀ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਭਯੋ ਗਰਬ ਛੀਨੰ ॥੨੮॥

hatee sarab sainaa bhayo garab chheena(n) ||28||

Parashurama made him armless by chopping away all his arms, and

shattered his pride by destroying all his army.28.

ਗਹਿਯੋ ਰਾਮ ਪਾਣੰ ਕੁਠਾਰੰ ਕਰਾਲੰ ॥

gahiyo raam paana(n) kuThaara(n) karaala(n) ||

ਕਟੀ ਸੁੰਡ ਸੀ ਰਾਜਿ ਬਾਹੰ ਬਿਸਾਲੰ ॥

kaTee su(n)dd see raaj baaha(n) bisaala(n) ||

Parashurama held up his dreadful axe in his hand and chopped the arm of king like the trunk of the elephant.

ਭਏ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਕਰੰ ਕਾਲ ਹੀਣੰ ॥

bhe a(n)g bha(n)ga(n) kara(n) kaal heena(n) ||

ਗਯੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਭਈ ਸੈਣ ਛੀਣੰ ॥੨੯॥

gayo garab saraba(n) bhiee sain chheena(n) ||29||

In this way becoming limbless, the whole army of the king was destroyed

and his ego was shattered.29.

ਰਹਿਯੋ ਅੰਤ ਖੇਤੰ ਅਚੇਤੰ ਨਰੇਸੰ ॥

rahiyo a(n)t kheta(n) acheta(n) naresa(n) ||

ਬਚੇ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ਗਏ ਭਾਜ ਦੇਸੰ ॥

bache beer jete ge bhaaj dhesa(n) ||

Ultimatley, becoming unconscious the king fell down in the battlefield, and all his warriors, who remained alive, fled away to their own countries.

ਲਈ ਛੀਨ ਛਉਨੀ ਕਰੈ ਛਤ੍ਰਿ ਘਾਤੰ ॥

liee chheen chhaunee karai chhatr ghaata(n) ||

ਚਿਰੰਕਾਲ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ਲੋਕ ਮਾਤੰ ॥੩੦॥

chira(n)kaal poojaa karee lok maata(n) ||30||

Parashurama seized his capital and destroyed the Kshatriyas and for a

long time, the people worshipped him.30.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਲਈ ਛੀਨ ਛਉਨੀ ਕਰੈ ਬਿਪ ਭੂਪੰ ॥

liee chheen chhaunee karai bip bhoopa(n) ||

ਹਰੀ ਫੇਰਿ ਛਤ੍ਰਿਨ ਦਿਜੰ ਜੀਤਿ ਜੂਪੰ ॥

haree fer chhatiran dhija(n) jeet joopa(n) ||

After seizing the capital, Parashurama made a Brahmin the king, but again the Kshatriyas, conquering all the Brahmins, snatched their city.

ਦਿਜੰ ਆਰਤੰ ਤੀਰ ਰਾਮੰ ਪੁਕਾਰੰ ॥

dhija(n) aarata(n) teer raama(n) pukaara(n) ||

ਚਲਿਯੋ ਰੋਸ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਲੀਨੇ ਕੁਠਾਰੰ ॥੩੧॥

chaliyo ros sree raam leene kuThaara(n) ||31||

The Brahmin, in great agony called Parashurama, who, holding his axe,

moved with great fury.31.

ਸੁਨਜੋ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ਹਠੀ ਰਾਮ ਆਏ ॥

sunayo sarab bhoopa(n) haThee raam aae ||

ਸਭੰ ਜੁਧੁ ਕੋ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਬਨਾਏ ॥

sabha(n) judh ko sasatr asatra(n) banaae ||

When all the kings heard that taking a vow of killing Kshatriyas, the persistent Parashurama had arrived, then all of them prepared for war, taking all their weapons.

ਚੜੇ ਚਉਪ ਕੈ ਕੈ ਕੀਏ ਜੁਧ ਐਸੇ ॥

chaRe chaup kai kai ke'ee judh aaise ||

ਮਨੋ ਰਾਮ ਸੋ ਰਾਵਣੰ ਲੰਕ ਜੈਸੇ ॥੩੨॥

mano raam so raavana(n) la(n)k jaise ||32||

In great ire, all of them came to wage the war like Rana and Ravana in Sri

Lanka.32.

ਲਗੇ ਸਸਤ੍ਰੰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਲਖੇ ਰਾਮ ਅੰਗੰ ॥

lage sasatra(n) asatra(n) lakhe raam a(n)ga(n) ||

ਗਹੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਕੀਏ ਸਤ੍ਰ ਭੰਗੰ ॥

gahe baan paana(n) ke'ee satr bha(n)ga(n) ||

When Parashurama saw that he was being attacked with arms and weapons, then he took the arrows in hand and killed his enemies

ਭੁਜਾ ਹੀਣ ਏਕੰ ਸਿਰੰ ਹੀਣ ਕੇਤੇ ॥

bhujaa heen eka(n) sira(n) heen kete ||

ਸਬੈ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਗਏ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ॥੩੩॥

sabai maar ddaare ge beer jete ||33||

Many warriors became armless and many became headless. All those

warriors who went in front of Parashurama, he killed all of the,.33.

ਕਰੀ ਛਤ੍ਰਹੀਣ ਛਿਤੰ ਕੀਸ ਬਾਰੰ ॥

karee chhatraheen chhita(n) kees baara(n) ||

ਹਣੇ ਐਸ ਹੀ ਭੂਪ ਸਰਬੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥

hane aais hee bhoop saraba(n) sudhaara(n) ||

He caused the earth to become without Kshatriyas for twenty-one times and in this way, he destroyed all the kings and their base

ਕਥਾ ਸਰਬ ਜਉ ਛੋਰ ਤੇ ਲੈ ਸੁਨਾਉ ॥

kathaa sarab jau chhor te lai sunaau ||

ਹ੍ਰਿਦੈ ਗ੍ਰੰਥ ਕੇ ਬਾਢਬੇ ਤੇ ਡਰਾਉ ॥੩੪॥

hiradhai gra(n)th ke baaddabe te ddaraau ||34||

And if I describe the complete story from one end to the other, then I fear

that the book will become very voluminous.34.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕਰਿ ਜਗ ਮੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਖਾਰਾ ॥

kar jag mo ieh bhaat akhaaraa ||

ਨਵਮ ਵਤਾਰ ਬਿਸਨ ਇਮ ਧਾਰਾ ॥

navam vataar bisan im dhaaraa ||

In this way, Vishnu manifested for the ninth time in order to enact the wonderful play.

ਅਬ ਬਰਨੋ ਦਸਮੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥

ab barano dhasamo avataaraa ||

ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਾ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ ॥੩੫॥

sa(n)t janaa kaa praan adhaaraa ||35||

Now I describe the tenth incarnation, who is the support of the life-breath

of the saints.35.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਨਵਮੋ ਅਵਤਾਰ ਪਰਸਰਾਮ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੯॥

eit sree bachitr naaTake navamo avataar parasaraam samaapatam sat subham sat ||9||

End of the description of the ninth incarnation PARASHURAMA in

BACHITTAR NATAK.9.

ਅਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath brahamaa avataar kathana(n) ||

Now begins the description of Brahma Incarnation:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhagauti Ji (The Primal Lord) be helpful.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਬ ਉਚਰੋ ਮੈ ਕਥਾ ਚਿਰਾਨੀ ॥

ab ucharo mai kathaa chiraanee ||

ਜਿਮ ਉਪਜਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਗਿਆਨੀ ॥

jim upajayo brahamaa sur giaanee ||

Now I describe that ancient story as to how the knowledgeable Brahma

was bron.

ਚਤੁਰਾਨਨ ਅਘ ਓਘਨ ਹਰਤਾ ॥

chaturaanan agh oghan harataa ||

ਉਪਜਯੋ ਸਕਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਕਰਤਾ ॥੧॥

aupajayo sakal sirasaT ko karataa ||1||

The four-headed Brahma was born as the destroyer of sins and the creator of all the universe.1.

ਜਬ ਜਬ ਬੇਦ ਨਾਸ ਹੋਇ ਜਾਹੀ ॥

jab jab bedh naas hoi jaahee ||

ਤਬ ਤਬ ਪੁਨਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਗਟਾਹੀ ॥

tab tab pun brahamaa pragaTaahee ||

Whenever the knowledge of Vedas is destroyed, Brahma is then

manifested.

ਤਾ ਤੇ ਬਿਸਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥

taa te bisan braham bap dharaa ||

ਚਤੁਰਾਨਨ ਕਰ ਜਗਤ ਉਚਰਾ ॥੨॥

chaturaanan kar jagat ucharaa ||2||

For this purpose Vishnu manifested himself ad Brahma and he was known as “Chaturanan” (four-faced) in the world.2.

ਜਬ ਹੀ ਬਿਸਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥

jab hee bisan braham bap dharaa ||

ਤਬ ਸਬ ਬੇਦ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗਿ ਕਰਾ ॥

tab sab bedh prachur jag karaa ||

When Vishnu manifested himself as Brahma, he propagated the doctrines

of the Vedas in the world.

ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਕਲ ਬਨਾਏ ॥

saasatr si(n)mirat sakal banaae ||

ਜੀਵ ਜਗਤ ਕੇ ਪੰਥਿ ਲਗਾਏ ॥੩॥

jeev jagat ke pa(n)th lagaae ||3||

He composed Shastras, Smritis and gave a life-discipline to the beings of the world.3.

ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਅਘਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ॥

je je hute aghan ke karataa ||

ਤੇ ਤੇ ਭਏ ਪਾਪ ਤੇ ਹਰਤਾ ॥

te te bhe paap te harataa ||

Those people who were there to perform sinful action, after getting the

knowledge. From the Vedas, they became the remover of sins.

ਪਾਪ ਕਰਮੁ ਕਹ ਪ੍ਰਗਟਿ ਦਿਖਾਏ ॥

paap karam keh pragaT dhikhaae ||

ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬ ਜੀਵ ਚਲਾਏ ॥੪॥

dharam karam sab jeev chalaae ||4||

The sinful actions were explained and all the beings became absorbed in the actions of Dharma (righteousness).4.

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਤਾਰਾ ॥

eeh bidh bhayo braham avataaraa ||

ਸਬ ਪਾਪਨ ਕੋ ਮੇਟਨਹਾਰਾ ॥

sab paapan ko meTanahaaraa ||

In this way, the Brahma incarnation manifested, who is the remover of all

sins.

ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਕੁ ਸਬ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ॥

prajaa lok sab pa(n)th chalaae ||

ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਸਬੈ ਹਟਾਏ ॥੫॥

paap karam te sabai haTaae ||5||

All the subjects began to tread the path of Dharma and abandoned the sinful actions.5.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਜਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰ ਧਰਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਤਾਰ ॥

eeh bidh prajaa pavitr kar dhariyo braham avataar ||

In this way, the Brahma incarnation manifested for purifying he subjects

ਧਰਮ ਕਰਮ ਲਾਗੇ ਸਬੈ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਹ ਡਾਰਿ ॥੬॥

dharam karam laage sabai paap karam keh ddaar ||6||

And all the beings began to perform the righteous actions, forsaking the

sinful action.6.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਦਸਮ ਅਵਤਾਰ ਬਿਸਨ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ॥

dhasam avataar bisan ko brahamaa ||

ਧਰਿਯੋ ਜਗਤਿ ਭੀਤਰਿ ਸੁਭ ਕਰਮਾ ॥

dhariyo jagat bheetar subh karamaa ||

The tenth incarnation of Vishnu is Brahma, who established the righteous actions in the world.

ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਮਹਿ ਭੇਦੁ ਨ ਲਹੀਐ ॥

braham bisan meh bhedh na laheeaai ||

ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਭੀਤਰ ਇਮ ਕਹੀਐ ॥੭॥

saasatr si(n)mirat bheetar im kaheeaai ||7||

It hath been said in Shastras and Smrities that there is no difference

between Brahma and Vishnu.7.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦਸਮੋ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੦॥

eit sree bachitr naaTake brahamaa dhasamo avataar samaapatam sat subham sat ||10||

End of the description of the tenth incarnation BRAHMA in BACHITTAR

NATAK.10.

ਅਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨਨੰ ॥

ath rudhr avataar baranana(n) ||

Now begins the description of Rudra Incarnation:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhagauti Ji (The Primal Lord) be helpful.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਸਬ ਹੀ ਜਨ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਲਗੇ ॥

sab hee jan dharam ke karam lage ||

ਤਜਿ ਜੋਗ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਗੇ ॥

taj jog kee reet kee preet bhage ||

All the people absorbed themselves in the works of Dharma, but the time

came when the discipline of Yoga and Bhakti (devotion) was abandoned

ਜਬ ਧਰਮ ਚਲੇ ਤਬ ਜੀਉ ਬਢੇ ॥

jab dharam chale tab jeeau badde ||

ਜਨੁ ਕੋਟਿ ਸਰੂਪ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮੁ ਗਢੇ ॥੧॥

jan koT saroop ke braham gadde ||1||

When the path of Dharma is adopted, all the souls get pleased and practising equality, they visualize One Brahman within all.1.

ਜਗ ਜੀਵਨ ਭਾਰ ਭਰੀ ਧਰਣੀ ॥

jag jeevan bhaar bharee dharanee ||

ਦੁਖ ਆਕੁਲ ਜਾਤ ਨਹੀ ਬਰਣੀ ॥

dhukh aakul jaat nahee baranee ||

This earth was pressed under the lord of sufferings of the people of the

world and it was impossible to describe its anguish and agony

ਧਰ ਰੂਪ ਗਊ ਦਧ ਸਿੰਧ ਗਈ ॥

dhar roop guoo dhadh si(n)dh giee ||

ਜਗਨਾਇਕ ਪੈ ਦੁਖੁ ਰੋਤ ਭਈ ॥੨॥

jaganaik pai dhukh rot bhiee ||2||

Then the earth transformed itself into a cow and weeping bitterly, she reached the milk-ocean before the Non-temporal Lord.2.

ਹਸਿ ਕਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥

has kaal prasa(n)n bhe tab hee ||

ਦੁਖ ਸ੍ਰਉਨਨ ਭੂਮਿ ਸੁਨਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥

dhukh sraunan bhoom suniyo jab hee ||

When the Lord heard with His own ears the sufferings of the earth, then

the Destroyer Lord was pleased and laughed

ਢਿਗ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਇ ਲਯੋ ਅਪਨੇ ॥

ddig bisan bulai layo apane ||

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁਪਨੇ ॥੩॥

eeh bhaat kahiyo teh ko supane ||3||

He called Vishnu in His presence and said to him in this way.3.

ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਰੁਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ਧਰੋ ॥

s kahiyo tum rudhr saroop dharo ||

ਜਗ ਜੀਵਨ ਕੋ ਚਲਿ ਨਾਸ ਕਰੋ ॥

jag jeevan ko chal naas karo ||

The destroyer Lord asked Vishnu to manifest himself as Rudra in order to

destroy the beings of the world

ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਰੁਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ਧਰਿਯੋ ॥

tab hee teh rudhr saroop dhariyo ||

ਜਗ ਜੰਤ ਸੰਘਾਰ ਕੇ ਜੋਗ ਕਰਿਯੋ ॥੪॥

jag ja(n)t sa(n)ghaar ke jog kariyo ||4||

Then Vishnu manifested himself as Rudra and destroying the beings of the world, he established Yoga.4.

ਕਹਿ ਹੌਂ ਸਿਵ ਜੈਸਕ ਜੁਧ ਕੀਏ ॥

keh ho(n) siv jaisak judh ke'ee ||

ਸੁਖ ਸੰਤਨ ਕੋ ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਦੀਏ ॥

sukh sa(n)tan ko jeh bhaat dhe'ee ||

I shall describe now as to how Shiva waged wars and gave comfort to the

saints

ਗਨਿਯੋ ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਬਰੀ ਗਿਰਜਾ ॥

ganiyo jeh bhaat baree girajaa ||

ਜਗਜੀਤ ਸੁਯੰਬਰ ਮੋ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ॥੫॥

jagajeet suya(n)bar mo su prabhaa ||5||

I shall also tell how he wedded Parbati after conquering her in the Swayyamvara (self-selection of a husband from amongst the suitors).5.

ਜਿਮ ਅੰਧਕ ਸੋ ਹਰਿ ਜੁਧੁ ਕਰਿਯੋ ॥

jim a(n)dhak so har judh kariyo ||

ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਮਨੋਜ ਕੋ ਮਾਨ ਹਰਿਯੋ ॥

jeh bhaat manoj ko maan hariyo ||

How Shiva waged a war against Andgakasura? How is effaced the pride of

Cupid?

ਦਲ ਦੈਤ ਦਲੇ ਕਰ ਕੋਪ ਜਿਮੰ ॥

dhal dhait dhale kar kop jima(n) ||

ਕਹਿਹੋ ਸਬ ਛੋਰਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤਿਮੰ ॥੬॥

kahiho sab chhor prasa(n)g tima(n) ||6||

Getting furious, how he mashed the gathering of demons? I shall describe all these anecdotes.6.

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PADHAARI STANZA

ਜਬ ਹੋਤ ਧਰਨ ਭਾਰਾਕਰਾਤ ॥

jab hot dharan bhaaraakaraat ||

ਤਬ ਪਰਤ ਨਾਹਿ ਤਿਹ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਾਤਿ ॥

tab parat naeh teh hiradhai saat ||

When the earth is pressed by the load of sins, then she cannot have peace

in her heart.

ਤਬ ਦਧ ਸਮੁੰਦ੍ਰਿ ਕਰਈ ਪੁਕਾਰ ॥

tab dhadh samu(n)dhr kariee pukaar ||

ਤਬ ਧਰਤ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰਾਵਤਾਰ ॥੭॥

tab dharat bisan rudhraavataar ||7||

Then she goes and shouts loudly in the milk-ocean and the Rudra incarnation of Vishnu is manifested.7.

ਤਬ ਕਰਤ ਸਕਲ ਦਾਨਵ ਸੰਘਾਰ ॥

tab karat sakal dhaanav sa(n)ghaar ||

ਕਰਿ ਦਨੁਜ ਪ੍ਰਲਵ ਸੰਤਨ ਉਧਾਰ ॥

kar dhanuj pralav sa(n)tan udhaar ||

After manifestation, Rudra destroys the demons and crushing them, he

protects the saints.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਕਲ ਕਰਿ ਦੁਸਟ ਨਾਸ ॥

eeh bhaat sakal kar dhusaT naas ||

ਪੁਨਿ ਕਰਤਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਭਗਵਾਨ ਬਾਸ ॥੮॥

pun karat hiradhai bhagavaan baas ||8||

In this way, destroying all the tyrants, he then abides in the heart of his devotees.8.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਤ੍ਰਿਪੁਰੈ ਇਕ ਦੈਤ ਬਢਿਯੋ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥

tirapurai ik dhait baddiyo tirapura(n) ||

ਜਿਹ ਤੇਜ ਤਪੈ ਰਵਿ ਜਿਉ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥

jeh tej tapai rav jiau tirapura(n) ||

In Trupura State lived a three-eyed demons, whose glory was equal to the

glory of the Sun, which spread over the three worlds.

ਬਰਦਾਇ ਮਹਾਸੁਰ ਐਸ ਭਯੋ ॥

baradhai mahaasur aais bhayo ||

ਜਿਨਿ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਜੀਤ ਲਯੋ ॥੯॥

jin lok chaturadhas jeet layo ||9||

After receiving the boon, that demons become so powerful that he conquered all the fourteen regions of the universe.9.

ਜੋਊ ਏਕ ਹੀ ਬਾਣ ਹਣੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥

jouoo ek hee baan hane tirapura(n) ||

ਸੋਊ ਨਾਸ ਕਰੈ ਤਿਹ ਦੈਤ ਦੁਰੰ ॥

souoo naas karai teh dhait dhura(n) ||

(That demon had this boon) that anyone who had the power to kill him with

one arrow, he only could kill that terrible demon.

ਅਸ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਕਬਿ ਤਾਹਿ ਗਨੈ ॥

as ko pragaTiyo kab taeh ganai ||

ਇਕ ਬਾਣ ਹੀ ਸੋ ਪੁਰ ਤੀਨ ਹਨੈ ॥੧੦॥

eik baan hee so pur teen hanai ||10||

The poet now wants to describe that mighty warrior who could kill that three-eyed demon with one arrow.10.

ਸਿਵ ਧਾਇ ਚਲਿਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਨ ਕੋ ॥

siv dhai chaliyo teh maaran ko ||

ਜਗ ਕੇ ਸਬ ਜੀਵ ਉਧਾਰਨ ਕੋ ॥

jag ke sab jeev udhaaran ko ||

For the protection of the beings of the world and the killing of that demon,

the god Shiva moved forward.

ਕਰਿ ਕੋਪਿ ਤਜਿਯੋ ਸਿਤ ਸੁਧ ਸਰੰ ॥

kar kop tajiyo sit sudh sara(n) ||

ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਨਾਸ ਕੀਯੋ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥੧੧॥

eik baar hee naas keeyo tirapura(n) ||11||

In great fury, shot one arrow and only with arrow, he destroyed that demon of Tripura, named Tripura.11.

ਲਖਿ ਕਉਤੁਕ ਸਾਧ ਸਬੈ ਹਰਖੇ ॥

lakh kautuk saadh sabai harakhe ||

ਸੁਮਨੰ ਬਰਖਾ ਨਭ ਤੇ ਬਰਖੇ ॥

sumana(n) barakhaa nabh te barakhe ||

Seeing this performance all the saints were pleased and gods showered

flowers form heaven.

ਧੁਨਿ ਪੂਰ ਰਹੀ ਜਯ ਸਦ ਹੂਅੰ ॥

dhun poor rahee jay sadh hooa(n) ||

ਗਿਰਿ ਹੇਮ ਹਲਾਚਲ ਕੰਪ ਭੂਅੰ ॥੧੨॥

gir hem halaachal ka(n)p bhooa(n) ||12||

The sound of "hail, hail" resound, there was consternation on Himalaya

mountain and the earth tembled.12.

ਦਿਨ ਕੇਤਕ ਬੀਤ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ॥

dhin ketak beet ge jab hee ||

ਅਸੁਰੰਧਕ ਬੀਰ ਬੀਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥

asura(n)dhak beer beeyo tab hee ||

After a long time, another demons named Andhakasura came on the scene

ਤਬ ਬੈਲਿ ਚੜ੍ਹਿਯੋ ਗਹਿ ਸੂਲ ਸਿਵੰ ॥

tab bail chaRiyo geh sool siva(n) ||

ਸੁਰ ਚਉਕਿ ਚਲੇ ਹਰਿ ਕੋਪ ਕਿਵੰ ॥੧੩॥

sur chauk chale har kop kiva(n) ||13||

Mounting his bull and holding his trident, Shiva moved forward (to

chastise him). Seeing his terrible form, the gods were also startled.13.

ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਛ ਸਬੈ ਉਰਗੰ ॥

gan ga(n)dhrab jachh sabai uraga(n) ||

ਬਰਦਾਨ ਦਯੋ ਸਿਵ ਕੋ ਦੁਰਗੰ ॥

baradhaan dhayo siv ko dhuraga(n) ||

Shiva marched forward alongwith Ganas, Gandharavas, Yakshas and Nagas and Durga also granted boon to him.

ਹਨਿਹੋ ਨਿਰਖੰਤ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁਰੰ ॥

haniho nirakha(n)t muraar sura(n) ||

ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਹਨਿਯੋ ਜਿਮ ਕੈ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥੧੪॥

tirapuraar haniyo jim kai tirapura(n) ||14||

The gods began to see that Shiva would kill Andhakasura in the same way

as he had killed the demon Tripura.14.

ਉਹ ਓਰਿ ਚੜੇ ਦਲ ਲੈ ਦੁਜਨੰ ॥

auh or chaRe dhal lai dhujana(n) ||

ਇਹ ਓਰ ਰਿਸ੍ਯੋ ਗਹਿ ਸੂਲ ਸਿਵੰ ॥

eeh or risrayo geh sool siva(n) ||

Form the other side that demons of vicious intellect started. From this side in great fury and holding the trident in his hand, Shiva moved.

ਰਣ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ਰਣਧੀਰ ਰਣੰ ॥

ran ra(n)g ra(n)ge ranadheer rana(n) ||

ਜਨ ਸੋਭਤ ਪਾਵਕ ਜੁਆਲ ਬਣੰ ॥੧੫॥

jan sobhat paavak juaal bana(n) ||15||

Intoxicated with war-tactics, the mighty warriors presented the scene like

the blazing flames of fire in the forst.15.

ਦਨੁ ਦੇਵ ਦੋਊ ਰਣ ਰੰਗ ਰਚੇ ॥

dhan dhev dhouoo ran ra(n)g rache ||

ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਮਚੇ ॥

geh sasatr sabai ras rudhr mache ||

Both the demons and gods became absorbed in the war and bedecking themselves with weapons all the warriors enjoyed the relish of anger.

ਸਰ ਛਾਡਤ ਬੀਰ ਦੋਊ ਹਰਖੈ ॥

sar chhaaddat beer dhouoo harakhai ||

ਜਨੁ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਸੈ ਬਰਖੈ ॥੧੬॥

jan a(n)t pralai ghan sai barakhai ||16||

The warriors of both the sides enjoyed the shooting of arrows and the

arrows are being showered like the raining of clouds on the doomsday.16.

ਰੁਆਮਲ ਛੰਦ ॥

ruaamal chha(n)dh ||

RUAAMAL STANZA

ਘਾਇ ਖਾਇ ਭਜੇ ਸੁਰਾਰਦਨ ਕੋਪੁ ਓਪ ਮਿਟਾਇ ॥

ghai khai bhaje suraaradhan kop op miTai ||

ਅੰਧਿ ਕੰਧਿ ਫਿਰਿਯੋ ਤਬੈ ਜਯ ਦੁੰਦਭੀਨ ਬਜਾਇ ॥

a(n)dh ka(n)dh firiyo tabai jay dhu(n)dhabheen bajai ||

The demons being wounded and becoming weak began to run away and at that time, Andhakasura, resounding his drums turned and moved towards the battlefield.

ਸੂਲ ਸੈਹਥਿ ਪਰਿਘ ਪਟਸਿ ਬਾਣ ਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥

sool saihath parigh paTas baan ogh prahaar ||

The blows were struck with tridents, swords, arrows and other weapons

and arms and the warriors swung and fell

ਪੇਲਿ ਪੇਲਿ ਗਿਰੇ ਸੁ ਬੀਰਨ ਖੇਲ ਜਾਨੁ ਧਮਾਰ ॥੧੭॥

pel pel gire su beeran khel jaan dhamaar ||17||

It seemed that there was a programme of dance and amorous pastime.17.

ਸੇਲ ਰੇਲ ਭਈ ਤਹਾ ਅਰੁ ਤੇਗ ਤੀਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥

sel rel bhiee tahaa ar teg teer prahaar ||

ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਹਥਿਯਾਰ ॥

gaeh gaeh fire favajan baeh baeh hathiyaar ||

With the blows of swords and arrows, there was consternation in the battlefield and striking their weapons, the warriors were stirring up the armies.

ਅੰਗ ਭੰਗ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਸਰਬੰਗ ਸ੍ਰੋਨਤ ਪੂਰ ॥

a(n)g bha(n)g pare kahoo(n) saraba(n)g sronat poor ||

Somewhere the limbless fighters and somewhere the complete bodies are

immersed in blood

ਏਕ ਏਕ ਬਰੀ ਅਨੇਕਨ ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਸੁ ਹੂਰ ॥੧੮॥

ek ek baree anekan her her su hoor ||18||

The warriors who had attained martyrdom, are wedding the heavenly damsels, after making search for them.18.

ਚਉਰ ਚੀਰ ਰਥੀ ਰਥੋਤਮ ਬਾਜ ਰਾਜ ਅਨੰਤ ॥

chaur cheer rathee rathotam baaj raaj ana(n)t ||

ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਸਰਤਾ ਉਠੀ ਸੁ ਬਿਅੰਤ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥

sron kee sarataa uThee su bia(n)t roop dhura(n)t ||

The garments, chariots, the chariot-riders and many horses are lying hither and thither and a dreadful stream of blood is flowing in the battlefield.

ਸਾਜ ਬਾਜ ਕਟੇ ਕਹੂੰ ਗਜ ਰਾਜ ਤਾਜ ਅਨੇਕ ॥

saaj baaj kaTe kahoo(n) gaj raaj taaj anek ||

Somewhere the bedecked horses and elephants are lying chopped and

ਉਸਟਿ ਪੁਸਟਿ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਿਪੁ ਬਾਚੀਯੰ ਨਹੀ ਏਕੁ ॥੧੯॥

ausaT pusaT gire kahoo(n) rip baacheeya(n) nahee ek ||19||

Somewhere there are heaps of warriors lying down not a single enemy

hath remained alive.19.

ਛਾਡਿ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਤਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਜ ਬਾਜ ਅਨੰਤ ॥

chhaadd chhaadd chale tahaa nirap saaj baaj ana(n)t ||

ਗਾਜ ਗਾਜ ਹਨੇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਸੂਰਬੀਰ ਦੁਰੰਤ ॥

gaaj gaaj hane sadhaa siv soorabeer dhura(n)t ||

The kings have abandoned their bedecked horses and elephants and gone away and the god Shiva, shouting very loudly, hath destroyed the mighty warriors.

ਭਾਜ ਭਾਜ ਚਲੇ ਹਠੀ ਹਥਿਆਰ ਹਾਥਿ ਬਿਸਾਰਿ ॥

bhaaj bhaaj chale haThee hathiaar haath bisaar ||

ਬਾਣ ਪਾਣ ਕਮਾਣ ਛਾਡਿ ਸੁ ਚਰਮ ਬਰਮ ਬਿਸਾਰਿ ॥੨੦॥

baan paan kamaan chhaadd su charam baram bisaar ||20||

The brave fighters have also abandoned their weapons and gone away,

after leaving behind their bows and arrows and steel-armors.20.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

ਜਿਤੇ ਕੁ ਸੂਰ ਧਾਈਯੰ ॥

jite k soor dhaieeya(n) ||

ਤਿਤੇਕੁ ਰੁਦ੍ਰ ਘਾਈਯੰ ॥

titek rudhr ghaieeya(n) ||

ਜਿਤੇ ਕੁ ਅਉਰ ਧਾਵਹੀ ॥

jite k aaur dhaavahee ||

ਤਿਤਿਯੋ ਮਹੇਸ ਘਾਵਹੀ ॥੨੧॥

titiyo mahes ghaavahee ||21||

All the warriors who go in front of him, Rudra destroys them all, those who

will advance, will also be destroyed by Shiva.21.

ਕਬੰਧ ਅੰਧ ਉਠਹੀ ॥

kaba(n)dh a(n)dh uThahee ||

ਬਸੇਖ ਬਾਣ ਬੁਠਹੀ ॥

basekh baan buThahee ||

The blind (headless) trunks are rising in the battlefield and casting special showers of arrows.

ਪਿਨਾਕ ਪਾਣਿ ਤੇ ਹਣੇ ॥

pinaak paan te hane ||

ਅਨੰਤ ਸੂਰਮਾ ਬਣੇ ॥੨੨॥

ana(n)t sooramaa bane ||22||

Innumerable warriors, shooting arrows from their bows are exhibiting

proof of their bravery.22.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਸਿਲਹ ਸੰਜਿ ਸਜੇ ॥

sileh sa(n)j saje ||

ਚਹੂੰ ਓਰਿ ਗਜੇ ॥

chahoo(n) or gaje ||

Bedecked with the steel-armour, the warriors are thundering on all the four

sides.

ਮਹਾ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ॥

mahaa beer ba(n)ke ||

ਮਿਟੈ ਨਾਹਿ ਡੰਕੇ ॥੨੩॥

miTai naeh dda(n)ke ||23||

The wanton mighty heroes are irresistible.23.

ਬਜੇ ਘੋਰਿ ਬਾਜੰ ॥

baje ghor baaja(n) ||

ਸਜੇ ਸੂਰ ਸਾਜੰ ॥

saje soor saaja(n) ||

The horrible sound of musical instruments is being heard and the

bedecked warriors are being seen.

ਘਣੰ ਜੇਮ ਗਜੇ ॥

ghana(n) jem gaje ||

ਮਹਿਖੁਆਸ ਸਜੇ ॥੨੪॥

mahikhuaas saje ||24||

The bows are crackling like the thundering of the clouds.24.

ਮਹਿਖੁਆਸ ਧਾਰੀ ॥

mahikhuaas dhaaree ||

ਚਲੇ ਬਿਯੋਮਚਾਰੀ ॥

chale biyomachaaree ||

The gods, holding their bows, are also moving,

ਸੁਭੰ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥

subha(n) soor harakhe ||

ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥੨੫॥

sara(n) dhaar barakhe ||25||

And all the brave fighters, being pleased, are showering their arrows.25.

ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥

dhare baan paana(n) ||

ਚੜੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥

chaRe tej maana(n) ||

Holding their bows in their hands, excessively glorious and proud warriors have marched forward,

ਕਟਾ ਕਟਿ ਬਾਹੈ ॥

kaTaa kaT baahai ||

ਅਧੋ ਅੰਗ ਲਾਹੈ ॥੨੬॥

adho a(n)g laahai ||26||

And with the clattering of their weapons, the bodies of the enemies are

being chopped into two parts.26.

ਰਿਸੇ ਰੋਸਿ ਰੁਦ੍ਰੰ ॥

rise ros rudhra(n) ||

ਚਲੈ ਭਾਜ ਛੁਦ੍ਰੰ ॥

chalai bhaaj chhudhra(n) ||

Seeing the fury of Rudra, the weak demons are running away.

ਮਹਾ ਬੀਰ ਗਜੇ ॥

mahaa beer gaje ||

ਸਿਲਹ ਸੰਜਿ ਸਜੇ ॥੨੭॥

sileh sa(n)j saje ||27||

Bedecked with their armour, they mighty warriors are thundering.27.

ਲਏ ਸਕਤਿ ਪਾਣੰ ॥

le sakat paana(n) ||

ਚੜੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥

chaRe tej maana(n) ||

Holding the Shakti (his power) in his hands the supremely glorious Shiva,

ਗਣੰ ਗਾੜ ਗਾਜੇ ॥

gana(n) gaaR gaaje ||

ਰਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਜੇ ॥੨੮॥

rana(n) rudhr raaje ||28||

Thundering dreadfully, is absorbed in war, and is looking impressive.28.

ਭਭੰਕੰਤ ਘਾਯੰ ॥

bhabha(n)ka(n)t ghaaya(n) ||

ਲਰੇ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥

lare chaup chaaya(n) ||

The blood is oozing out of the wounds and all the fighters are fighting with

enthusiasm.

ਡਕੀ ਡਾਕਣੀਯੰ ॥

ddakee ddaakaneeya(n) ||

ਰੜੈ ਕਾਕਣੀਯੰ ॥੨੯॥

raRai kaakaneeya(n) ||29||

The vampires are pleased and the horses etc, are rolling in dust.29.

ਭਯੰ ਰੋਸ ਰੁਦ੍ਰੰ ॥

bhaya(n) ros rudhra(n) ||

ਹਣੈ ਦੈਤ ਛੁਦ੍ਰੰ ॥

hanai dhait chhudhra(n) ||

Rudra, in great fury, hath destroyed the demons,

ਕਟੇ ਅਧੁ ਅਧੰ ॥

kaTe adh adha(n) ||

ਭਈ ਸੈਣ ਬਧੰ ॥੩੦॥

bhiee sain badha(n) ||30||

And hath chopped their bodies into bits and killed the army.30.

ਰਿਸਿਯੋ ਸੂਲ ਪਾਣੰ ॥

risiyo sool paana(n) ||

ਹਣੈ ਦੈਤ ਭਾਣੰ ॥

hanai dhait bhaana(n) ||

Shiva, the holder of the trident, is in extreme anger and he hath destroyed

the demons.

ਸਰੰ ਓਘ ਛੁਟੇ ॥

sara(n) ogh chhuTe ||

ਘਣੰ ਜੇਮ ਟੁਟੇ ॥੩੧॥

ghana(n) jem TuTe ||31||

The arrows are being showered like the raining clouds.31.

ਰਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਗਜੇ ॥

rana(n) rudhr gaje ||

ਤਬੈ ਦੈਤ ਭਜੇ ॥

tabai dhait bhaje ||

When Rudra thundered in the battlefield, then all the demons ran away.

ਤਜੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਰਬੰ ॥

tajai sasatr saraba(n) ||

ਮਿਟਿਓ ਦੇਹ ਗਰਬੰ ॥੩੨॥

miTio dheh garaba(n) ||32||

All of them abandoned their weapons and the pride of all was shattered.32.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਧਾਯੋ ਤਬੈ ਅੰਧਕ ਬਲਵਾਨਾ ॥

dhaayo tabai a(n)dhak balavaanaa ||

ਸੰਗ ਲੈ ਸੈਨ ਦਾਨਵੀ ਨਾਨਾ ॥

sa(n)g lai sain dhaanavee naanaa ||

At that time, the mighty Andhakasura, alongwith the army of demons sped

towards the fornt.

ਅਮਿਤ ਬਾਣ ਨੰਦੀ ਕਹੁ ਮਾਰੇ ॥

amit baan na(n)dhee kahu maare ||

ਬੇਧਿ ਅੰਗ ਕਹ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥੩੩॥

bedh a(n)g keh paar padhaare ||33||

He discharged many arrows on Nandi, which penetrated through his limbs.33.

ਜਬ ਹੀ ਬਾਣ ਲਗੇ ਬਾਹਣ ਤਨਿ ॥

jab hee baan lage baahan tan ||

ਰੋਸ ਜਗਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਮਨਿ ॥

ros jagiyo tab hee siv ke man ||

When the god Shiva saw the infliction of the arrows on his vehicle, then he

became violently furious.

ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਕਰਿ ਬਿਸਖ ਚਲਾਏ ॥

adhik ros kar bisakh chalaae ||

ਭੂਮਿ ਅਕਾਸਿ ਛਿਨਕ ਮਹਿ ਛਾਏ ॥੩੪॥

bhoom akaas chhinak meh chhaae ||34||

With great ire, he discharge his poisonous arrows, which spread over the

earth and sky in an instant.34.

ਬਾਣਾਵਲੀ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬ ਸਾਜੀ ॥

baanaavalee rudhr jab saajee ||

ਤਬ ਹੀ ਸੈਣ ਦਾਨਵੀ ਭਾਜੀ ॥

tab hee sain dhaanavee bhaajee ||

When Rudra shot his arrows, the army of demons sped away.

ਤਬ ਅੰਧਕ ਸਿਵ ਸਾਮੁਹੁ ਧਾਯੋ ॥

tab a(n)dhak siv saamuh dhaayo ||

ਦੁੰਦ ਜੁਧੁ ਰਣ ਮਧਿ ਮਚਾਯੋ ॥੩੫॥

dhu(n)dh judh ran madh machaayo ||35||

Then Andhakasura came in front of Shiva, a dreadful war ensured.35.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਬੀਸ ਬਾਣ ਤਿਨ ਸਿਵਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥

bees baan tin siveh prahaare kop kar ||

ਲਗੇ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਗਾਤ ਗਏ ਓਹ ਘਾਨਿ ਕਰ ॥

lage rudhr ke gaat ge oh ghaan kar ||

The demons, highly infuriated, discharged twenty arrows on Shiva, which struck the body of Shiva and wounded it.

ਗਹਿ ਪਿਨਾਕ ਕਹ ਪਾਨਿ ਪਿਨਾਕੀ ਧਾਇਓ ॥

geh pinaak keh paan pinaakee dhaio ||

ਹੋ ਤੁਮੁਲ ਜੁਧੁ ਦੁਹੂੰਅਨ ਰਣ ਮਧਿ ਮਚਾਇਓ ॥੩੬॥

ho tumul judh dhuhoo(n)an ran madh machaio ||36||

Shiva also ran forward, holding his bow in his hand and a fearful war

began between them.36.

ਤਾੜਿ ਸਤ੍ਰੁ ਕਹ ਬਹੁਰਿ ਪਿਨਾਕੀ ਕੋਪੁ ਹੁਐ ॥

taaR satr keh bahur pinaakee kop huaai ||

ਹਣੈ ਦੁਸਟ ਕਹੁ ਬਾਣ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਕਾਢ ਦੁਐ ॥

hanai dhusaT kahu baan nikha(n)g te kaadd dhuaai ||

Then Shiva took out tow arrow from his quiver, and aiming them at the tyrant, he discharged them in great anger.

ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਭੀਤਰਿ ਸਿਰਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

giriyo bhoom bheetar sir satr prahaariyo ||

The arrows struck the head of the enemy and he fell down on the earth

ਹੋ ਜਨਕੁ ਗਾਜ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬੁਰਜ ਕਹੁ ਮਾਰਿਯੋ ॥੩੭॥

ho janak gaaj kar kop buraj kahu maariyo ||37||

He fell like a column falling flat on the ground having been hit by

lightning.37.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਘਟਿ ਏਕ ਬਿਖੈ ਰਿਪੁ ਚੇਤ ਭਯੋ ॥

ghaT ek bikhai rip chet bhayo ||

ਧਨੁ ਬਾਣ ਬਲੀ ਪੁਨਿ ਪਾਣਿ ਲਯੋ ॥

dhan baan balee pun paan layo ||

After one ghari (about 24 mintues), the enemy (Andhakasura) regained his senses and that mighty warrior again took bow and arrows in his hands.

ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਵੰਡ ਕਰੇ ਕਰਖ੍ਯੰ ॥

kar kop kava(n)dd kare karakhraya(n) ||

ਸਰ ਧਾਰ ਬਲੀ ਘਨ ਜਿਯੋ ਬਰਖ੍ਯੋ ॥੩੮॥

sar dhaar balee ghan jiyo barakhrayo ||38||

The bow was pulled in his hands in great anger and a volley of arrows was

showered like rain.38.

ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਲੀ ਬਰਖ੍ਯੋ ਬਿਸਖੰ ॥

kar kop balee barakhrayo bisakha(n) ||

ਇਹ ਓਰ ਲਗੈ ਨਿਸਰੇ ਦੁਸਰੰ ॥

eeh or lagai nisare dhusara(n) ||

In great ire, that mighty warrior began to discharge and shower his distinctively powerful arrows, which struck on one side came out from the other side.

ਤਬ ਕੋਪ ਕਰੰ ਸਿਵ ਸੂਲ ਲੀਯੋ ॥

tab kop kara(n) siv sool leeyo ||

ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰੁ ਕਾਟਿ ਦੁਖੰਡ ਕੀਯੋ ॥੩੯॥

ar ko sir kaaT dhukha(n)dd keeyo ||39||

Then greatly infuriated, Shiva took the trident in his hand, and cut the head of the enemy into two parts.39.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਪਿਨਾਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਹਿ ਅੰਧਕ ਬਧਹਿ ਰੁਦ੍ਰੋਸਤਤਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੧੦॥

eit sree bachitr naaTake pinaak praba(n)dheh a(n)dhak badheh rudhrosatat dhayai samaapatam sat subham sat ||10||

End of the description of the killing of the demon ANDHAK and the Eulogy

of SHIVA in BACHITTAR NATAK.

ਅਥ ਗਉਰ ਬਧਹ ਕਥਨੰ ॥

ath gaur badheh kathana(n) ||

Now begins the description of the killing of Parbati:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhagauti ji (The Primal Lord) be helpful.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਸੁਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥

sur raaj prasa(n)n bhe tab hee ||

ਅਰਿ ਅੰਧਕ ਨਾਸ ਸੁਨਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥

ar a(n)dhak naas suniyo jab hee ||

When Indra heard about the destruction of Andhakasura he was very much

pleased.

ਇਮ ਕੈ ਦਿਨ ਕੇਤਕ ਬੀਤ ਗਏ ॥

eim kai dhin ketak beet ge ||

ਸਿਵ ਧਾਮਿ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਜਾਤ ਭਏ ॥੧॥

siv dhaam satakirat jaat bhe ||1||

In this way, may days elapsed and Shiva also went to Indra's place.1.

ਤਬ ਰੁਦ੍ਰ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਧਰਿਯੋ ॥

tab rudhr bhayaanak roop dhariyo ||

ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਹਰੰ ਹਥਿਯਾਰ ਹਰਿਯੋ ॥

har her hara(n) hathiyaar hariyo ||

Then Rudra manifested himself in a dreadful form seeing Shiva, Indra

discharged his wapons.

ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੋਪ ਅਖੰਡ ਕੀਯੋ ॥

tab hee siv kop akha(n)dd keeyo ||

ਇਕ ਜਨਮ ਅੰਗਾਰ ਅਪਾਰ ਲੀਯੋ ॥੨॥

eik janam a(n)gaar apaar leeyo ||2||

Then Shiva was highly infuriated and blazed like a live charcoal.2.

ਤਿਹ ਤੇਜ ਜਰੇ ਜਗ ਜੀਵ ਸਬੈ ॥

teh tej jare jag jeev sabai ||

ਤਿਹ ਡਾਰ ਦਯੋ ਮਧਿ ਸਿੰਧੁ ਤਬੈ ॥

teh ddaar dhayo madh si(n)dh tabai ||

With that blaze, all the beings of the world began to burn. Then Shiva in

order to pacify his anger threw his weapon and anger into the sea

ਸੋਊ ਡਾਰ ਦਯੋ ਸਿੰਧੁ ਮਹਿ ਨ ਗਯੋ ॥

souoo ddaar dhayo si(n)dh meh na gayo ||

ਤਿਹ ਆਨਿ ਜਲੰਧਰ ਰੂਪ ਲਯੋ ॥੩॥

teh aan jala(n)dhar roop layo ||3||

But it could not be drowned and manifested itself in the from of the demon Jalandhar.3.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਅਸੁਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥

eeh bidh bhayo asur balavaanaa ||

ਲਯੋ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਲੂਟ ਖਜਾਨਾ ॥

layo kuber ko looT khajaanaa ||

In this way, this demon grew in strength excessively and he also looted the

treasure of Kuber.

ਪਕਰ ਸਮਸ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੁ ਰੁਵਾਯੋ ॥

pakar samas te braham ruvaayo ||

ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤਿ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰ ਢੁਰਾਯੋ ॥੪॥

ei(n)dhr jeet sir chhatr dduraayo ||4||

He caught Brahma and caused him to weep, and conquering Indra, He seized his canopy and swung over his head.4.

ਜੀਤਿ ਦੇਵਤਾ ਪਾਇ ਲਗਾਏ ॥

jeet dhevataa pai lagaae ||

ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਸਨੁ ਨਿਜ ਪੁਰੀ ਬਸਾਏ ॥

rudhr bisan nij puree basaae ||

After conquering the gods, he caused them to fall at his feet and forced

Vishnu and Shiva to abide only within their own cities.I

ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਆਨਿ ਰਾਖੇ ਗ੍ਰਿਹ ॥

chaudheh ratan aan raakhe gireh ||

ਜਹਾ ਤਹਾ ਬੈਠਾਏ ਨਵ ਗ੍ਰਹ ॥੫॥

jahaa tahaa baiThaae nav greh ||5||

He gathered all the fourteen jewels in his own house and fixed the polaces

on nine planets at his will.5.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜੀਤਿ ਬਸਾਏ ਨਿਜ ਪੁਰੀ ਅਸੁਰ ਸਕਲ ਅਸੁਰਾਰ ॥

jeet basaae nij puree asur sakal asuraar ||

The demon-king, conquering all, caused them to live in his own territory.

ਪੂਜਾ ਕਰੀ ਮਹੇਸ ਕੀ ਗਿਰਿ ਕੈਲਾਸ ਮਧਾਰ ॥੬॥

poojaa karee mahes kee gir kailaas madhaar ||6||

The gods went to Kailash mountain and worshipped him.6.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਧ੍ਯਾਨ ਬਿਧਾਨ ਕਰੇ ਬਹੁ ਭਾਤਾ ॥

dhrayaan bidhaan kare bahu bhaataa ||

ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਅਧਿਕ ਦਿਨ ਰਾਤਾ ॥

sevaa karee adhik dhin raataa ||

They performed various types of mediation, worship and service day and service day and night for a long time.

ਐਸ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਕਾਲ ਬਿਤਾਯੋ ॥

aais bhaat teh kaal bitaayo ||

ਅਬ ਪ੍ਰਸੰਗਿ ਸਿਵ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥੭॥

ab prasa(n)g siv uoopar aayo ||7||

Now everything depended on the support of Shiva.7.

ਭੂਤਰਾਟ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥

bhootaraaT ko nirakh atul bal ||

ਕਾਪਤ ਭਏ ਅਨਿਕ ਅਰਿ ਜਲ ਥਲ ॥

kaapat bhe anik ar jal thal ||

All the enemies on water and land trembled, seeing the innumerable forces

of Shiva, the lord of ghosts.

ਦਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਹੋਤ ਨ੍ਰਿਪਤ ਬਰ ॥

dhachh prajaapat hot nirapat bar ||

ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥੮॥

dhas saha(n)sr dhuhitaa taa ke ghar ||8||

Out of all the kings, the king Daksha was most respected, who had ten thousand daughters in his home.8.

ਤਿਨ ਇਕ ਬਾਰ ਸੁਯੰਬਰ ਕੀਯਾ ॥

tin ik baar suya(n)bar keeyaa ||

ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦੁਹਿਤਾਇਸ ਦੀਯਾ ॥

dhas saha(n)sr dhuhitais dheeyaa ||

Once that king held a swayyamvara at his place and permitted his ten

thousand daughters.

ਜੋ ਬਰੁ ਰੁਚੇ ਬਰਹੁ ਅਬ ਸੋਈ ॥

jo bar ruche barahu ab soiee ||

ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਹੋਇ ਕੋਈ ॥੯॥

uooch neech raajaa hoi koiee ||9||

To wed according to their interest forsaking all thought of high and low in society.9.

ਜੋ ਜੋ ਜਿਸੈ ਰੁਚਾ ਤਿਨਿ ਬਰਾ ॥

jo jo jisai ruchaa tin baraa ||

ਸਬ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨਹੀ ਜਾਤ ਉਚਰਾ ॥

sab prasa(n)g nahee jaat ucharaa ||

Each one of them wed whomsoever she liked, but all such anecdotes

cannot be described

ਜੋ ਬਿਰਤਾਤ ਕਹਿ ਛੋਰਿ ਸੁਨਾਊ ॥

jo birataat keh chhor sunaauoo ||

ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧਿ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊ ॥੧੦॥

kathaa biradh te adhik ddaraauoo ||10||

It all of them are narrated in detail, then there will always be the fear of increasing the volume.10.

ਚਾਰ ਸੁਤਾ ਕਸਪ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥

chaar sutaa kasap keh dheenee ||

ਕੇਤਕ ਬਜਾਹ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲੀਨੀ ॥

ketak bayaeh cha(n)dhramaa leenee ||

Four daughters were given to the sage Kashyap, and many of the

daughters married the god Chandrama (moon).

ਕੇਤਕ ਗਈ ਅਉਰ ਦੇਸਨ ਮਹਿ ॥

ketak giee aaur dhesan meh ||

ਬਰਿਯੋ ਗਉਰਜਾ ਏਕ ਰੁਦ੍ਰ ਕਹਿ ॥੧੧॥

bariyo gaurajaa ek rudhr keh ||11||

Many of them went to foreign countries, but Guri (Parvait) named and married Shiva.11.

ਜਬ ਹੀ ਬਜਾਹ ਰੁਦ੍ਰ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਨੀ ॥

jab hee bayaeh rudhr gireh aanee ||

ਚਲੀ ਜਗ ਕੀ ਬਹੁਰਿ ਕਹਾਨੀ ॥

chalee jag kee bahur kahaanee ||

When, after wedding, Parvati reached the home of Shiva (Rudra), the many

types of narratives became prevalent.

ਸਬ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥

sab dhuhitaa teh bol paThaiee ||

ਲੀਨੋ ਸੰਗਿ ਭਤਾਰਨ ਆਈ ॥੧੨॥

leeno sa(n)g bhataaran aaiee ||12||

The king called all his daughters and all of them came to their father's home alongwith their husband.12.

ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਪਰਦੇਸਾ ॥

je je hute dhes paradhesaa ||

ਜਾਤ ਭਏ ਸਸੁਰਾਰਿ ਨਰੇਸਾ ॥

jaat bhe sasuraar naresaa ||

All the kings within and outside the country, began to reach at the house

of their father-in-law.

ਨਿਰਖਿ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਅਉਰ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥

nirakh rudhr ko aaur prakaaraa ||

ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਭੂਪਤਿ ਤਾਹਿ ਚਿਤਾਰਾ ॥੧੩॥

kinahoo(n) na bhoopat taeh chitaaraa ||13||

Considering the queer dressing habits of Rudra, no one could think of him.13.

ਨਹਨ ਗਉਰਜਾ ਦਛ ਬੁਲਾਈ ॥

nahan gaurajaa dhachh bulaiee ||

ਸੁਨਿ ਨਾਰਦ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਿਸਾਈ ॥

sun naaradh te hiradhai risaiee ||

The king Daksha did not invite Gauri then Gauri heard about it from the

mouth of Narad, she got extremely angry in her mind.

ਬਿਨ ਬੋਲੇ ਪਿਤ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ॥

bin bole pit ke gireh giee ||

ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇਜ ਤਨ ਤਈ ॥੧੪॥

anik prakaar tej tan tiee ||14||

She went to her father’s house without telling anybody, and her body and mind were emotionally blazing.14.

ਜਗ ਕੁੰਡ ਮਹਿ ਪਰੀ ਉਛਰ ਕਰਿ ॥

jag ku(n)dd meh paree uchhar kar ||

ਸਤ ਪ੍ਰਤਾਪਿ ਪਾਵਕ ਭਈ ਸੀਤਰਿ ॥

sat prataap paavak bhiee seetar ||

Being extremely infuriated, she plunged into the sacrificial pit, and

because of her dignified demeanour, the fire cooled down.

ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥

jog agan kahu bahur prakaasaa ||

ਤਾ ਤਨ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥੧੫॥

taa tan keeyo praan ko naasaa ||15||

But Sati (Parvati) lighted her Yoga-fire and with that fire, her body was destroyed.15.

ਆਇ ਨਾਰਦ ਇਮ ਸਿਵਹਿ ਜਤਾਈ ॥

aai naaradh im siveh jataiee ||

ਕਹਾ ਬੈਠਿ ਹੋ ਭਾਗ ਚੜਾਈ ॥

kahaa baiTh ho bhaag chaRaiee ||

Narad, on the other side, came to Shiva and said, “Why art thou sitting here, having been intoxicated with hemp (and there Guari hath burnt

herself alive)?"

ਛੂਟਿਯੋ ਧਿਆਨ ਕੋਪੁ ਜੀਯ ਜਾਗਾ ॥

chhooTiyo dhiaan kop jeey jaagaa ||

ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਤਹ ਕੋ ਉਠ ਭਾਗਾ ॥੧੬॥

geh tirasool teh ko uTh bhaagaa ||16||

Hearing this, Shiva's meditation was shattered and his heart was filled with rage he held up his trident and ran towards that side.16.

ਜਬ ਹੀ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਥਲੈ ॥

jab hee jaat bhayo teh thalai ||

ਲਯੋ ਉਠਾਇ ਸੂਲ ਕਰਿ ਬਲੈ ॥

layo uThai sool kar balai ||

When Shiva reached the place where Sati had burnt herself, he caught his

trident also very firmly.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਨ ਕਰੇ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

bhaat bhaat tin kare prahaaraa ||

ਸਕਲ ਬਿਧੁੰਸ ਜਗ ਕਰ ਡਾਰਾ ॥੧੭॥

sakal bidhu(n)s jag kar ddaaraa ||17||

With blows of various types, he destroyed the merit of the whole Yajna

(sacrifice).17.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥

bhaat bhaat tan bhoop sa(n)ghaare ||

ਇਕ ਇਕ ਤੇ ਕਰ ਦੁਇ ਦੁਇ ਡਾਰੇ ॥

eik ik te kar dhui dhui ddaare ||

He destroyed many kings and chopped their bodies into bits.

ਜਾ ਕਹੁ ਪਹੁੰਚਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

jaa kahu pahu(n)ch tirasool prahaaraa ||

ਤਾ ਕਹੁ ਮਾਰ ਠਉਰ ਹੀ ਡਾਰਾ ॥੧੮॥

taa kahu maar Thaur hee ddaaraa ||18||

On whomsoever the blow of the trident struck, he died there and then.18.

ਜਗ ਕੁੰਡ ਨਿਰਖਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥

jag ku(n)dd nirakhat bhayo jab hee ||

ਜੂਟ ਜਟਾਨ ਉਖਾਰਸ ਤਬ ਹੀ ॥

jooT jaTaan ukhaaras tab hee ||

When Shiva looked into the sacrificial pit and saw he burnt body of Gauri, he began to pluck his matted hair.

ਬੀਰਭਦ੍ਰ ਤਬ ਕੀਆ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥

beerabhadhr tab keeaa prakaasaa ||

ਉਪਜਤ ਕਰੋ ਨਰੇਸਨ ਨਾਸਾ ॥੧੯॥

aupajat karo naresan naasaa ||19||

At that time, Virbhandra manifested himself there and after his manifestation, he began to destroy the kings.19.

ਕੇਤਕ ਕਰੇ ਖੰਡ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥

ketak kare kha(n)dd nirapat bar ||

ਕੇਤਕ ਪਠੈ ਦਏ ਜਮ ਕੇ ਘਰਿ ॥

ketak paThai dhe jam ke ghar ||

He chopped several kings into part and sent several of them to the abode

of Yama.

ਕੇਤਕ ਗਿਰੇ ਧਰਣਿ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥

ketak gire dharan bikaraaraa ||

ਜਨੁ ਸਰਤਾ ਕੇ ਗਿਰੇ ਕਰਾਰਾ ॥੨੦॥

jan sarataa ke gire karaaraa ||20||

Just as with the flooding of the stream, the banks are eroded further, likewise many terrible warriors began to fall on the earth.20.

ਤਬ ਲਉ ਸਿਵਹ ਚੇਤਨਾ ਆਈ ॥

tab lau siveh chetanaa aaiee ||

ਗਹਿ ਪਿਨਾਕ ਕਹੁ ਪਰੋ ਰਿਸਾਈ ॥

geh pinaak kahu paro risaiee ||

At that time, Shiva regained his senses and fell on the enemy with his bow

in his hand.

ਜਾ ਕੈ ਤਾਨਿ ਬਾਣ ਤਨ ਮਾਰਾ ॥

jaa kai taan baan tan maaraa ||

ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤਿਨ ਪਾਨਿ ਨੁਚਾਰਾ ॥੨੧॥

praan taje tin paan nuchaaraa ||21||

Whomsoever Shiva struck his arrow by pulling his bow, he breathed his last there and then.21.

ਡਮਾ ਡਮ ਡਉਰੂ ਬਹੁ ਬਾਜੇ ॥

ddamaa ddam ddauroo bahu baaje ||

ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਦਸਊ ਦਿਸਿ ਗਾਜੈ ॥

bhoot pret dhasuoo dhis gaajai ||

The tabors began to resound and in all the ten directions, the ghosts and

fiends began to roar.

ਝਿਮ ਝਿਮ ਕਰਤ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

jhim jhim karat asin kee dhaaraa ||

ਨਾਚੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੨੨॥

naache ru(n)dd mu(n)dd bikaraaraa ||22||

The swords glittered and their blows were showered and the headless trunks began to dance on all the four sides.22.

ਬਜੇ ਢੋਲ ਸਨਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥

baje ddol sanai nagaare ||

ਜੁਟੈ ਜੰਗ ਕੋ ਜੋਧ ਜੁਝਾਰੇ ॥

juTai ja(n)g ko jodh jujhaare ||

The trumpets and drums resounded and their sound was heard the

warriors fought bravely in the war.

ਖਹਿ ਖਹਿ ਮਰੇ ਅਪਰ ਰਿਸ ਬਢੇ ॥

kheh kheh mare apar ris badde ||

ਬਹੁਰਿ ਨ ਦੇਖੀਯਤ ਤਾਜੀਅਨ ਚਢੇ ॥੨੩॥

bahur na dhekheeyat taajeean chadde ||23||

They collided with one another, being filled with great anger, and they were never seen again, riding on their horses.23.

ਜਾ ਪਰ ਮੁਸਟ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

jaa par musaT tirasool prahaaraa ||

ਤਾਕਹੁ ਠਉਰ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਾ ॥

taakahu Thaur maar hee ddaaraa ||

On whomsoever, there was the blow of the trident, held in the fist of Shiva,

he was killed there and then,

ਐਸੋ ਭਯੋ ਬੀਰ ਘਮਸਾਨਾ ॥

aaiso bhayo beer ghamasaanaa ||

ਭਕ ਭਕਾਇ ਤਹ ਜਗੇ ਮਸਾਨਾ ॥੨੪॥

bhak bhakai teh jage masaanaa ||24||

Virbhadra foutht such a fierce fight, that in great confusion, the ghosts and

fiends were awakened.24.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤੀਰ ਤਬਰ ਬਰਛੀ ਬਿਛੂਅ ਬਰਸੇ ਬਿਸਖ ਅਨੇਕ ॥

teer tabar barachhee bichhooa barase bisakh anek ||

The arrows, daggers, lances and other types of weapons were showered,

ਸਬ ਸੂਰਾ ਜੂਝਤ ਭਏ ਸਾਬਤ ਬਚਾ ਨ ਏਕ ॥੨੫॥

sab sooraa joojhat bhe saabat bachaa na ek ||25||

And all the warriors fell as martyrs and none remained alive.25.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਨਰੇਸ ਦੁਖੰਡਾ ॥

kaT kaT mare nares dhukha(n)ddaa ||

ਬਾਇ ਹਨੇ ਗਿਰਿ ਗੇ ਜਨੁ ਝੰਡਾ ॥

bai hane gir ge jan jha(n)ddaa ||

The kings, chopped into bits, were lying the cluster of trees fallen down by the blow of wind.

ਸੂਲ ਸੰਭਾਰਿ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬ ਪਰਿਯੋ ॥

sool sa(n)bhaar rudhr jab pariyo ||

ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਕਰਿਯੋ ॥੨੬॥

chitr bachitr ayodhan kariyo ||26||

When Rudra, holding his trident wrought the destruction, then the scence

of that place looked very queer.26.

ਭਾਜ ਭਾਜ ਤਬ ਚਲੇ ਨਰੇਸਾ ॥

bhaaj bhaaj tab chale naresaa ||

ਜਗ ਬਿਸਾਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ਦੇਸਾ ॥

jag bisaar sa(n)bhaariyo dhesaa ||

Then the kings, forgetting the Yajna, began to run away to their countries.

ਜਬ ਰਣ ਰੁਦ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰ ਹੁਐ ਧਾਏ ॥

jab ran rudhr rudhr huaai dhaae ||

ਭਾਜਤ ਭੂਪ ਨ ਬਾਚਨ ਪਾਏ ॥੨੭॥

bhaajat bhoop na baachan paae ||27||

When Rudra pursued them as fury-incarnate, then none of the running

kings could survive.27.

ਤਬ ਸਬ ਭਰੇ ਤੇਜ ਤਨੁ ਰਾਜਾ ॥

tab sab bhare tej tan raajaa ||

ਬਾਜਨ ਲਗੇ ਅਨੰਤਨ ਬਾਜਾ ॥

baajan lage ana(n)tan baajaa ||

Then all the kings, becoming alert, were highly activated and the musical instruments resounded from all the sides.

ਮਚਿਯੋ ਬਹੁਰਿ ਘੋਰਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

machiyo bahur ghor sa(n)graamaa ||

ਜਮ ਕੋ ਭਰਾ ਛਿਨਕ ਮਹਿ ਧਾਮਾ ॥੨੮॥

jam ko bharaa chhinak meh dhaamaa ||28||

Then the war become more intense and the house of Yama began to be

filled with the dead.28.

ਭੂਪਤ ਫਿਰੇ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਰਨ ॥

bhoopat fire judh ke kaaran ||

ਲੈ ਲੈ ਬਾਨਿ ਪਾਨਿ ਹਥੀਯਾਰਨ ॥

lai lai baan paan hatheeyaaran ||

The kings returned with several kinds of arrows and weapons for waging

the war.

ਧਾਇ ਧਾਇ ਅਰਿ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

dhai dhai ar karat prahaaraa ||

ਜਨ ਕਰ ਚੋਟ ਪਰਤ ਘਰੀਯਾਰਾ ॥੨੯॥

jan kar choT parat ghareeyaaraa ||29||

They began to strike blows speedily like the strokes on the gong.29.

ਖੰਡ ਖੰਡ ਰਣਿ ਗਿਰੇ ਅਖੰਡਾ ॥

kha(n)dd kha(n)dd ran gire akha(n)ddaa ||

ਕਾਪਿਯੋ ਖੰਡ ਨਵੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ ॥

kaapiyo kha(n)dd nave brahama(n)ddaa ||

The mighty warriors began to fall as bits and the nine regions of the world

trembled.

ਛਾਡਿ ਛਾਡਿ ਅਸਿ ਗਿਰੇ ਨਰੇਸਾ ॥

chhaadd chhaadd as gire naresaa ||

ਮਚਿਯੋ ਜੁਧੁ ਸੁਯੰਬਰ ਜੈਸਾ ॥੩੦॥

machiyo judh suya(n)bar jaisaa ||30||

Forsaking their swords, the kings began to fall down and there was dreadful scene in the battlefield.30.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਅਰੁਝੇ ਕਿਕਾਣੀ ॥

arujhe kikaanee ||

ਧਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੀ ॥

dhare sasatr paanee ||

The warriors riding on the horses, coming down, began to roam, holding

their weapons

ਪਰੀ ਮਾਰ ਬਾਣੀ ॥

paree maar baanee ||

ਕੜਕੇ ਕਮਾਣੀ ॥੩੧॥

kaRake kamaanee ||31||

The arrows were discharged and the bows crackled.31.

ਝੜਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥

jhaRake kirapaanee ||

ਧਰੇ ਧੂਲ ਧਾਣੀ ॥

dhare dhool dhaanee ||

The sword began to fall and the dust rose from the earth upwards.

ਚੜੇ ਬਾਨ ਸਾਣੀ ॥

chaRe baan saanee ||

ਰਟੈ ਏਕ ਪਾਣੀ ॥੩੨॥

raTai ek paanee ||32||

On one side, the sharp arrows are being discharged and on the other side people are repeating request for water.32.

ਚਵੀ ਚਾਵਡਾਣੀ ॥

chavee chaavaddaanee ||

ਜੁਟੇ ਹਾਣੁ ਹਾਣੀ ॥

juTe haan haanee ||

The vultures are swooping down and the warriors equal in strength are

fighting.

ਹਸੀ ਦੇਵ ਰਾਣੀ ॥

hasee dhev raanee ||

ਝਮਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੩੩॥

jhamake kirapaanee ||33||

Durga is laughing and the glittering swords are being struck.33.

ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

biradh naraaj chha(n)dh ||

BRIDH NARAAJ STANZA

ਸੁ ਮਾਰੁ ਮਾਰ ਸੂਰਮਾ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਚਲੇ ॥

s maar maar sooramaa pukaar maar ke chale ||

ਅਨੰਤ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਗਣੋ ਬਿਅੰਤ ਬੀਰਹਾ ਦਲੇ ॥

ana(n)t rudhr ke gano bia(n)t beerahaa dhale ||

The brave fighters marched forward with their shouts of “kill, kill”. And

form this side, the ganas of Rudra destroyed innumerable warriors.

ਘਮੰਡ ਘੋਰ ਸਾਵਣੀ ਅਘੋਰ ਜਿਉ ਘਟਾ ਉਠੀ ॥

ghama(n)dd ghor saavanee aghor jiau ghaTaa uThee ||

ਅਨੰਤ ਬੂੰਦ ਬਾਣ ਧਾਰ ਸੁਧ ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਬੁਠੀ ॥੩੪॥

ana(n)t boo(n)dh baan dhaar sudh krudh kai buThee ||34||

The furious arrows are being showered like the drops from the visible rising dark thundering clouds in the month of Sawan.34.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਬਿਅੰਤ ਸੂਰ ਧਾਵਹੀ ॥

bia(n)t soor dhaavahee ||

ਸੁ ਮਾਰੁ ਮਾਰੁ ਘਾਵਹੀ ॥

s maar maar ghaavahee ||

Many warriors are running forward and with their blows are wounding the

enemies.

ਅਘਾਇ ਘਾਇ ਉਠ ਹੀ ॥

aghai ghai uTh hee ||

ਅਨੇਕ ਬਾਣ ਬੁਠਹੀ ॥੩੫॥

anek baan buThahee ||35||

Many warriors, being wounded, are roaming and showering arrows.35.

ਅਨੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਸਜ ਕੈ ॥

ana(n)t asatr saj kai ||

ਚਲੈ ਸੁ ਬੀਰ ਗਜ ਕੈ ॥

chalai su beer gaj kai ||

Bedecked with several arms, the warriors are marching forward and

thundering

ਨਿਰਭੈ ਹਥਿਯਾਰ ਝਾਰ ਹੀ ॥

nirabhai hathiyaar jhaar hee ||

ਸੁ ਮਾਰੁ ਮਾਰ ਉਚਾਰਹੀ ॥੩੬॥

s maar maar uchaarahee ||36||

And striking their blows fearlessly, are shouting “kill, kill”.36.

ਘਮੰਡ ਘੋਰ ਜਿਉ ਘਟਾ ॥

ghama(n)dd ghor jiau ghaTaa ||

ਚਲੇ ਬਨਾਹਿ ਤਿਉ ਥਟਾ ॥

chale banaeh tiau thaTaa ||

Preparing themselves like the thundering dark clouds, the brave fighters

are marching forward.

ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸੂਰ ਸੋਭਹੀ ॥

s sasatr soor sobhahee ||

ਸੁਤਾ ਸੁਰਾਨ ਲੋਭਹੀ ॥੩੭॥

sutaa suraan lobhahee ||37||

Bedecked with weapons, they are looking so beautiful that the daughters of the gods are getting allured by them.37.

ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਨ ਕੈ ਬਰੈ ॥

s beer been kai barai ||

ਸੁਰੇਸ ਲੋਗਿ ਬਿਚਰੈ ॥

sures log bicharai ||

They are very selective in wedding the warriors and all the heroes are moving about and looking impressive in the battlefield like Indra, the king

of gods.

ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਭੂਪ ਜੇ ਭਜੇ ॥

s traas bhoop je bhaje ||

ਸੁ ਦੇਵ ਪੁਤ੍ਰਕਾ ਤਜੇ ॥੩੮॥

s dhev putrakaa taje ||38||

All those kings, who are frightened, they have been abandoned by the daughters of the gods.38.

ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

biradh naraaj chha(n)dh ||

BRIDH NARAAJ STANZA

ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸਜ ਕੈ ਪਰੇ ਹੁਕਾਰ ਕੈ ਹਠੀ ॥

s sasatr asatr saj kai pare hukaar kai haThee ||

ਬਿਲੋਕਿ ਰੁਦ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਬਨਾਇ ਸੈਣ ਏਕਠੀ ॥

bilok rudhr rudhr ko banai sain ekaThee ||

The warriors thundering dreadfully and bedecked with arms and weapons fell (on the enemy) and seeing the anger of Rudra, they gathered all the

forces.

ਅਨੰਤ ਘੋਰ ਸਾਵਣੀ ਦੁਰੰਤ ਜਿਯੋ ਉਠੀ ਘਟਾ ॥

ana(n)t ghor saavanee dhura(n)t jiyo uThee ghaTaa ||

ਸੁ ਸੋਭ ਸੂਰਮਾ ਨਚੈ ਸੁ ਛੀਨਿ ਛਤ੍ਰ ਕੀ ਛਟਾ ॥੩੯॥

s sobh sooramaa nachai su chheen chhatr kee chhaTaa ||39||

They gathered quickly like the rising and thundering clouds of Sawan and gathering the glory of heaven in themselves, began to dance, being highly intoxicated.39.

ਕੰਪਾਇ ਖਗ ਪਾਣ ਮੋ ਤ੍ਰਪਾਇ ਤਾਜੀਯਨ ਤਹਾ ॥

ka(n)pai khag paan mo trapai taajeeyan tahaa ||

ਜੁਆਨ ਆਨ ਕੇ ਪਰੇ ਸੁ ਰੁਦ੍ਰ ਠਾਢਿਬੋ ਜਹਾ ॥

juaan aan ke pare su rudhr Thaaddibo jahaa ||

Holding their swords in their hands and galloping their horses, the mighty

youthful warriors stopped there, where Rudra was standing.

ਬਿਅੰਤ ਬਾਣ ਸੈਹਥੀ ਪ੍ਰਹਾਰ ਆਨ ਕੇ ਕਰੈ ॥

bia(n)t baan saihathee prahaar aan ke karai ||

ਧਕੇਲਿ ਰੇਲਿ ਲੈ ਚਲੈ ਪਛੇਲ ਪਾਵ ਨ ਟਰੈ ॥੪੦॥

dhakel rel lai chalai pachhel paav na Tarai ||40||

The brave fighters began to inflict blows with many types of arrows and weapons and forcibly moved forward, without retracing their steps.40.

ਸੜਕ ਸੂਲ ਸੈਹਥੀ ਤੜਕ ਤੇਗ ਤੀਰਯੰ ॥

saRak sool saihathee taRak teg teeraya(n) ||

ਬਬਕ ਬਾਘ ਜਿਯੋ ਬਲੀ ਭਭਕ ਘਾਇ ਬੀਰਯੰ ॥

babak baagh jiyo balee bhabhak ghai beeraya(n) ||

The clattering of daggers and sword is being heard the warriors are

wounding one another, roaring like lions.

ਅਘਾਇ ਘਾਇ ਕੇ ਗਿਰੇ ਪਛੇਲ ਪਾਵ ਨ ਟਰੇ ॥

aghai ghai ke gire pachhel paav na Tare ||

ਸੁ ਬੀਨ ਬੀਨ ਅਛਰੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਦੀਨ ਹੁਐ ਬਰੇ ॥੪੧॥

s been been achharai prabeen dheen huaai bare ||41||

On getting wounded the warriors are falling down, but are not retracing

their steps.41.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੁਝਿ ਗਿਰਿਯੋ ਸਭ ਸਾਥਾ ॥

eeh bidh joojh giriyo sabh saathaa ||

ਰਹਿ ਗਯੋ ਦਛ ਅਕੇਲ ਅਨਾਥਾ ॥

reh gayo dhachh akel anaathaa ||

In this way, all his companions fell down and Daksha was only left behind.

ਬਚੇ ਬੀਰ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਇਸੁ ॥

bache beer te bahur bulais ||

ਪਹਰਿ ਕਵਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇਸੁ ॥੪੨॥

pahar kavach dhu(n)dhabhee bajais ||42||

He called again his remaining fighters and wearing his armour, he caused

the resounding of the musical instrument.42.

ਆਪਨ ਚਲਾ ਜੁਧ ਕਹੁ ਰਾਜਾ ॥

aapan chalaa judh kahu raajaa ||

ਜੋਰ ਕਰੋਰ ਅਯੋਧਨ ਸਾਜਾ ॥

jor karor ayodhan saajaa ||

The king Daksha, moved forward, with the strength of the innumerable warriors.

ਛੂਟਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਅਪਾਰਾ ॥

chhooTat baan kamaan apaaraa ||

ਜਨੁ ਦਿਨ ਤੇ ਹੁਐ ਗਯੋ ਅੰਧਾਰਾ ॥੪੩॥

jan dhin te huaai gayo a(n)dhaaraa ||43||

Innumerable arrows were discharged from his bow and such a scene was

crated that there was darkness during the day.43.

ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਮਸਾਣ ਹਕਾਰੇ ॥

bhoot paret masaan hakaare ||

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਡਉਰੂ ਡਮਕਾਰੇ ॥

dhuhoo(n) or ddauroo ddamakaare ||

The ghosts and friends began to shout and the tabors resounded from both the sides.

ਮਹਾ ਘੋਰ ਮਚਿਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

mahaa ghor machiyo sa(n)graamaa ||

ਜੈਸਕ ਲੰਕਿ ਰਾਵਣ ਅਰੁ ਰਾਮਾ ॥੪੪॥

jaisak la(n)k raavan ar raamaa ||44||

A fierce fighting ensued and it appeared that the war was going on

between Rama and Ravana in Sri Lanka.44.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਭਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪੰ ਧਰਿਯੋ ਸੂਲ ਪਾਣੰ ॥

bhayo rudhr kopa(n) dhariyo sool paana(n) ||

ਕਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸਰਬ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥

kare sooramaa sarab khaalee palaana(n) ||

In great ire, Rudra held his trident in his hand and vacating the saddles of many horses, he killed many warriors.

ਉਤੇ ਏਕ ਦਛੰ ਇਤੈ ਰੁਦ੍ਰ ਏਕੰ ॥

aute ek dhachha(n) itai rudhr eka(n) ||

ਕਰਿਯੋ ਕੋਪ ਕੈ ਜੁਧ ਭਾਤੰ ਅਨੇਕੰ ॥੪੫॥

kariyo kop kai judh bhaata(n) aneka(n) ||45||

On the other side Daksha was alone on this side, Rudra was also alone

both of them highly infuriated, waged the war in many ways.45.

ਗਿਰਿਯੋ ਜਾਨੁ ਕੂਟਸਥਲੀ ਬ੍ਰਿਛ ਮੂਲੰ ॥

giriyo jaan kooTasathalee birachh moola(n) ||

ਗਿਰਿਯੋ ਦਛ ਤੈਸੇ ਕਟਿਯੋ ਸੀਸ ਸੂਲੰ ॥

giriyo dhachh taise kaTiyo sees soola(n) ||

Rudra chopped the head Daksha with his trident and he fell down like an uprooted tree.

ਪਰਿਯੋ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ਭਯੋ ਦੇਹ ਘਾਤੰ ॥

pariyo raaj raaja(n) bhayo dheh ghaata(n) ||

ਹਨਿਯੋ ਜਾਨ ਬਜ੍ਰੰ ਭਯੋ ਪਬ ਪਾਤੰ ॥੪੬॥

haniyo jaan bajra(n) bhayo pab paata(n) ||46||

Daksha, the king of kings, fell down after his head was cut and he looked like the fallen mountain, whose wings had been cut by Indra with his

weapon Vajra.46.

ਗਯੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਭਜੋ ਸੂਰਬੀਰੰ ॥

gayo garab saraba(n) bhajo soorabeera(n) ||

ਚਲਿਯੋ ਭਾਜ ਅੰਤਹਪੁਰ ਹੁਐ ਅਧੀਰੰ ॥

chaliyo bhaaj a(n)tahapur huaai adheera(n) ||

All the pride of Daksha was shattered and the mighty Rudra destroyed him completely.

ਗਰੇ ਡਾਰ ਅੰਚਰ ਪਰੈ ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਯੋ ॥

gare ddaar a(n)char parai rudhr paayo ||

ਅਹੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਸਹਾਯੰ ॥੪੭॥

aho rudhr keejai kirapaa kai sahaaya(n) ||47||

Then Rudra, getting impatient, speedily came to Antaipura, where everyone came with the cloth around his neck and falling at his feet said,

"O Rudra be merciful to us, protect and help us".47.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਹਮ ਤੁਮਰੋ ਹਰਿ ਓਜ ਨ ਜਾਨਾ ॥

ham tumaro har oj na jaanaa ||

ਤੁਮ ਹੋ ਮਹਾ ਤਪੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥

tum ho mahaa tapee balavaanaa ||

"O Shiva we have not recognized thee, you are supremely mighty and an ascetic."

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਭਏ ਰੁਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥

sunat bachan bhe rudhr kirapaalaa ||

ਅਜਾ ਸੀਸ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਰਿ ਉਤਾਲਾ ॥੪੮॥

ajaa sees nirap jor utaalaa ||48||

Hearing these words, Rudra become gracious and he caused Daksha to

become alive again and get up.48.

ਰੁਦ੍ਰ ਕਾਲ ਕੋ ਧਰਾ ਧਿਆਨਾ ॥

rudhr kaal ko dharaa dhiaanaa ||

ਬਹੁਰਿ ਜੀਯਾਇ ਨਰੇਸ ਉਠਾਨਾ ॥

bahur jeeyai nares uThaanaa ||

Then Rudra meditated upon the Lord and restored the life of all other kings.

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਪਤਿ ਸਕਲ ਜੀਯਾਏ ॥

raaj sutaa pat sakal jeeyaae ||

ਕਉਤਕ ਨਿਰਖਿ ਸੰਤ ਤ੍ਰਿਪਤਾਏ ॥੪੯॥

kautak nirakh sa(n)t tirapataae ||49||

He restored the life of the husband of all the princesses and seeing this

wonderful performance, all the saints were extremely peeased.49.

ਨਾਰਿ ਹੀਨ ਸਿਵ ਕਾਮ ਖਿਝਾਯੋ ॥

naar heen siv kaam khijhaayo ||

ਤਾ ਤੇ ਸੁੰਭ ਘਨੋ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

taa te su(n)bh ghano dhukh paayo ||

The god of love troubled greatly the god Shiva, who was without his consort, with which Shiva remained in great agony.

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕੈ ਕਾਮ ਜਰਾਯਸ ॥

adhik kop kai kaam jaraayas ||

ਬਿਤਨ ਨਾਮ ਤਿਹ ਤਦਿਨ ਕਹਾਯਸ ॥੫੦॥

bitan naam teh tadhin kahaayas ||50||

Being extremely vexed, once in great fury, Shiva reduced Kamdev (the god of love) to ashes and from that day this god was called Anang (body-less).50.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਰੁਦ੍ਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਛ ਬਧਹੀ ਰੁਦ੍ਰ ਮਹਾਤਮੇ ਗਉਰ ਬਧਹ ਗਿਆਰਵੋ ਅਵਤਾਰ

ਸੰਪੂਰਣਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੧॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the rudhr praba(n)dh dhachh badhahee rudhr mahaatame gaur badheh giaaravo avataar sa(n)pooranam sat subham sat ||11||

End of the description of the Killing of Daksha, the greatness of rudra and

the Killing of Gauri (Parvati) in the Rudra incarnation.11.

ਅਥ ਜਲੰਧਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath jala(n)dhar avataar kathana(n) ||

Now begins the description of Jalandhar incarnation:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhagauti Ji (The Primal Lord) be helpful.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਵਹੁ ਜੋ ਜਰੀ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥

vahu jo jaree rudhr kee dhaaraa ||

ਤਿਨਿ ਹਿਮ ਗਿਰਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਲਿਯ ਅਵਤਾਰਾ ॥

tin him gir gireh liy avataaraa ||

After having been burnt and died, the wife of Rudra was born in the house

of Himalaya.

ਛੁਟੀ ਬਾਲਤਾ ਜਬ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥

chhuTee baalataa jab sudh aaiee ||

ਬਹੁਰੋ ਮਿਲੀ ਨਾਥ ਕਹੁ ਜਾਈ ॥੧॥

bahuro milee naath kahu jaiee ||1||

After the end of her childhood, when she attained the age of puberty, she was again united with her Lord Shiva.1.

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮਿਲੀ ਰਾਮ ਸੋ ਸੀਤਾ ॥

jeh bidh milee raam so seetaa ||

ਜੈਸਕ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਤਨ ਗੀਤਾ ॥

jaisak chatur bedh tan geetaa ||

Just as Sita, on meeting Rama, became one with him just as Gita and

Vedic ideology are one

ਜੈਸੇ ਮਿਲਤ ਸਿੰਧ ਤਨ ਗੰਗਾ ॥

jaise milat si(n)dh tan ga(n)gaa ||

ਤਿਯੋ ਮਿਲਿ ਗਈ ਰੁਦ੍ਰ ਕੈ ਸੰਗਾ ॥੨॥

tiyo mil giee rudhr kai sa(n)gaa ||2||

Just as, on meeting the sea, the Ganges becomes one with the sea, in the same manner, Parvati and Shiva became one.2.

ਜਬ ਤਿਹ ਬਜਾਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਘਰਿ ਆਨਾ ॥

jab teh bayaeh rudhr ghar aanaa ||

ਨਿਰਖਿ ਜਲੰਧਰ ਤਾਹਿ ਲੁਭਾਨਾ ॥

nirakh jala(n)dhar taeh lubhaanaa ||

When, after wedding, Rudra brought her to his home, the demon Jalandhar

was allured on seeing her

ਦੂਤ ਏਕ ਤਹ ਦੀਯ ਪਠਾਈ ॥

dhoot ek teh dheey paThaiee ||

ਲਿਆਉ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਨਾਰਿ ਛਿਨਾਈ ॥੩॥

liaau rudhr te naar chhinaiee ||3||

He sent a messenger , saying this: “Go and bring that women, after seizing

her from Rudra.”3.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਲੰਧੁਰ ਬਾਚ ॥

jala(n)dhur baach ||

Jalandhar said :

ਕੈ ਸਿਵ ਨਾਰਿ ਸੀਗਾਰ ਕੈ ਮਮ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਹ ਪਠਾਇ ॥

kai siv naar seegaar kai mam gireh dheh paThai ||

ਨਾਤਰ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਲਰਹੁ ਮੁਰਿ ਆਇ ॥੪॥

naatar sool sa(n)bhaar ke sa(n)g larahu mur aai ||4||

Jalandhar told his messenger to say this to Shiva : “O Shiva, either send your bedecked wife to me, or hold up your trident and wage war with

me."4.

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕਥਾ ਭਈ ਇਹ ਦਿਸ ਇਹ ਭਾਤਾ ॥

kathaa bhiee ieh dhis ieh bhaataa ||

ਅਬ ਕਹੋ ਬਿਸਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥

ab kaho bisan treeyaa kee baataa ||

How this story occurred? In this context, I relate the story of the wife of Vishnu :

ਬ੍ਰਿੰਦਾਰਿਕ ਦਿਨ ਏਕ ਪਕਾਏ ॥

bira(n)dhaarik dhin ek pakaae ||

ਦੈਤ ਸਭਾ ਤੇ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਏ ॥੫॥

dhait sabhaa te bisan bulaae ||5||

One day, he cooked the brinjals in her home and at the same time, Vishnu

was called by the assembly of demons, where he went.5.

ਆਇ ਗਯੋ ਤਹ ਨਾਰਦ ਰਿਖਿ ਬਰ ॥

aai gayo teh naaradh rikh bar ||

ਬਿਸਨ ਨਾਰਿ ਕੇ ਧਾਮਿ ਛੁਧਾਤੁਰ ॥

bisan naar ke dhaam chhudhaatur ||

At the same time, the great sage Narada reached the house of Vishnu and he was very hungry.

ਬੈਗਨ ਨਿਰਖਿ ਅਧਿਕ ਲਲਚਾਯੋ ॥

baigan nirakh adhik lalachaayo ||

ਮਾਗ ਰਹਿਯੋ ਪਰ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥੬॥

maag rahiyo par haath na aayo ||6||

Seeing the cooked vegetable of brinjals, his mind was tempted, but he did

not get it even on asking for it.6.

ਨਾਥ ਹੇਤੁ ਮੈ ਭੋਜ ਪਕਾਯੋ ॥

naath het mai bhoj pakaayo ||

ਮਨੁਛ ਪਠੈ ਕਰ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥

manuchh paThai kar bisan bulaayo ||

The wife of Vishnu said that she had prepared that food for her lord, therefore it was not possible for her to give it, (she also said:) "I have sent a messenger to call him and the may be coming."

ਨਾਰਦ ਖਾਇ ਜੂਠ ਹੋਇ ਜੈ ਹੈ ॥

naaradh khai jooTh hoi jai hai ||

ਪੀਅ ਕੋਪਿਤ ਹਮਰੇ ਪਰ ਹੁਐ ਹੈ ॥੭॥

peea kopit hamare par huaai hai ||7||

The wife of Vishnu thought that if Narada partook it the food would

become impure and her lord wound be angry with.7.

ਨਾਰਦ ਬਾਚ ॥

naaradh baach ||

Narada said :

ਮਾਗ ਥਕਿਯੋ ਮੁਨਿ ਭੋਜ ਨ ਦੀਆ ॥

maag thakiyo mun bhoj na dheeaa ||

ਅਧਿਕ ਰੋਸੁ ਮੁਨਿ ਬਰਿ ਤਬ ਕੀਆ ॥

adhik ros mun bar tab keeaa ||

“The sage had been repeatedly asking for the food, but you did not give it to him.”

ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਨਾਮ ਰਾਛਸੀ ਬਪੁ ਧਰਿ ॥

bira(n)dhaa naam raachhasee bap dhar ||

ਤ੍ਰੀਆ ਹੁਐ ਬਸੋ ਜਲੰਧਰ ਕੇ ਘਰਿ ॥੮॥

treeaa huaai baso jala(n)dhar ke ghar ||8||

The sage flew into rage and said : “You will live in the house of the demon

Jalandhar as wife named Varinda, after getting her body.”8.

ਦੇ ਕਰ ਸ੍ਰਾਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ਰਿਖਿ ਬਰ ॥

dhe kar sraap jaat bhayo rikh bar ||

ਆਵਤ ਭਯੋ ਬਿਸਨ ਤਾ ਕੇ ਘਰਿ ॥

aavat bhayo bisan taa ke ghar ||

No sooner than the sage departed after cursing her, Vishnu reached his home:

ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਾਪ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥

sunat sraap at hee dhukh paayo ||

ਬਿਹਸ ਬਚਨ ਤ੍ਰੀਯ ਸੰਗਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੯॥

bihas bachan treey sa(n)g sunaayo ||9||

Hearing about the curse, he was greatly agonised and his wife smilingly

confirmed (what the sage had said).9.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤ੍ਰੀਯ ਕੀ ਛਾਯਾ ਲੈ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਰਚੀ ਬਨਾਇ ॥

treey kee chhaayaa lai tabai biradhaa rachee banai ||

Then Vishnu created Varinda from the shadow of his wife.

ਧੂਮ੍ਰਕੇਸ ਦਾਨਵ ਸਦਨਿ ਜਨਮ ਧਰਤ ਭਈ ਜਾਇ ॥੧੦॥

dhoomrakes dhaanav sadhan janam dharat bhiee jai ||10||

She took birth on the earth in the house of the demon Dhumarkesh.10.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜੈਸਕ ਰਹਤ ਕਮਲ ਜਲ ਭੀਤਰ ॥

jaisak rahat kamal jal bheetar ||

ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਸੀ ਜਲੰਧਰ ਕੇ ਘਰਿ ॥

pun nirap basee jala(n)dhar ke ghar ||

Just as the lotus-leaf in water remains unaffected by the drops of water, in the same manner, Varinda lived in the house of Jalandhar as his wife.

ਤਿਹ ਨਿਮਿਤ ਜਲੰਧਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥

teh nimit jala(n)dhar avataaraa ||

ਧਰ ਹੈ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਮੁਰਾਰਾ ॥੧੧॥

dhar hai roop anoop muraaraa ||11||

And for her Vishnu manifested himself as Jalandhar and in this way, Vishnu assumed a unique form.11.

ਕਥਾ ਐਸ ਇਹ ਦਿਸ ਮੋ ਭਈ ॥

kathaa aais ieh dhis mo bhiee ||

ਅਬ ਚਲਿ ਬਾਤ ਰੁਦ੍ਰ ਪਰ ਗਈ ॥

ab chal baat rudhr par giee ||

In this way, the story heath taken a new turn and now it hath halted on

Rudra.

ਮਾਗੀ ਨਾਰਿ ਨ ਦੀਨੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ॥

maagee naar na dheenee rudhraa ||

ਤਾ ਤੇ ਕੋਪ ਅਸੁਰ ਪਤਿ ਛੁਦ੍ਰਾ ॥੧੨॥

taa te kop asur pat chhudhraa ||12||

The demon Jalandhar asked for his wife from Ruda and Rudra did not oblige him, therefore the king of demons flew into rage instantly.12.

ਬਜੇ ਢੋਲ ਨਫੀਰਿ ਨਗਾਰੇ ॥

baje ddol nafeer nagaare ||

ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਾ ਡਮਰੂ ਡਮਕਾਰੇ ॥

dhuhoo(n) dhisaa ddamaroo ddamakaare ||

The trumpets and drums resounded on all the four sides and the knocking

sound of tabors was heard from all the four directions.

ਮਾਚਤ ਭਯੋ ਲੋਹ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥

maachat bhayo loh bikaraaraa ||

ਝਮਕਤ ਖਗ ਅਦਗ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥

jhamakat khag adhag apaaraa ||13||

The steel collided with the steel dreadfully and the daggers glittered with infinite beauty.13.

ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰਤ ਸੁਭਟ ਰਣ ਮਾਹੀ ॥

gir gir parat subhaT ran maahee ||

ਧੁਕ ਧੁਕ ਉਠਤ ਮਸਾਣ ਤਹਾਹੀ ॥

dhuk dhuk uThat masaan tahaahee ||

The warriors began to fall in the battlefield and the ghosts and fiends

began to run on all the four sides.

ਗਜੀ ਰਥੀ ਬਾਜੀ ਪੈਦਲ ਰਨਿ ॥

gajee rathee baajee paidhal ran ||

ਜੁਝਿ ਗਿਰੇ ਰਣ ਕੀ ਛਿਤਿ ਅਨਗਣ ॥੧੪॥

joojh gire ran kee chhit anagan ||14||

The innumerable riders of elephants, chariots and horses began to fall as martyrs in the battlefield.14.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਬਿਰਚੇ ਰਣਬੀਰ ਸੁਧੀਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥

birache ranabeer sudheer krudha(n) ||

ਮਚਿਯੋ ਤਿਹ ਦਾਰੁਣ ਭੂਮਿ ਜੁਧੰ ॥

machiyo teh dhaarun bhoom judha(n) ||

The warriors moved in the battlefield in great anger and a dreadful war

began.

ਹਹਰੰਤ ਹਯੰ ਗਰਜੰਤ ਗਜੰ ॥

hahara(n)t haya(n) garaja(n)t gaja(n) ||

ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਸਾਵਣ ਮੇਘ ਲਜੰ ॥੧੫॥

sun kai dhun saavan megh laja(n) ||15||

Hearing the neighing of horses and the trumpeting of the elephants, the clouds of Sawan felt shy.15.

ਬਰਖੈ ਰਣਿ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਖਗੰ ॥

barakhai ran baan kamaan khaga(n) ||

ਤਹ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜੁਧ ਜਗੰ ॥

teh ghor bhayaanak judh jaga(n) ||

The arrows and the swords were showered in the war and in this may this

war was a dreadful and horrible war.

ਗਿਰ ਜਾਤ ਭਟੰ ਹਹਰੰਤ ਹਠੀ ॥

gir jaat bhaTa(n) hahara(n)t haThee ||

ਉਮਗੀ ਰਿਪੁ ਸੈਨ ਕੀਏ ਇਕਠੀ ॥੧੬॥

aumagee rip sain ke'ee ikaThee ||16||

The warriors fall, but in their persistence, they raise dreadful sound. In this way, the forces of the enemy, gathered quickly from all the four sides in the battlefield.16.

ਚਹੂੰ ਓਰ ਘਿਰਿਯੋ ਸਰ ਸੋਧਿ ਸਿਵੰ ॥

chahoo(n) or ghiriyo sar sodh siva(n) ||

ਕਰਿ ਕੋਪ ਘਨੋ ਅਸੁਰਾਰ ਇਵੰ ॥

kar kop ghano asuraar iva(n) ||

Having been besieged from all four sides, held his arrow and flew into rage

over the demons.

ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਇਮ ਬਾਣ ਬਹੇ ॥

dhuhoo(n) oran te im baan bahe ||

ਨਭ ਅਉਰ ਧਰਾ ਦੋਊ ਛਾਇ ਰਹੇ ॥੧੭॥

nabh aaur dharaa dhouoo chhai rahe ||17||

The arrows were showered so intensely from both the sides, that there was shade on the earth and over the sky.17.

ਗਿਰਗੇ ਤਹ ਟੋਪਨ ਟੂਕ ਘਨੇ ॥

girage teh Topan Took ghane ||

ਰਹਗੇ ਜਨੁ ਕਿੰਸਕ ਸ੍ਰੋਣ ਸਨੇ ॥

rahage jan ki(n)sak sron sane ||

The helmets broke and fell in eh battlefield like the flowers saturated with

blood.

ਰਣ ਹੇਰਿ ਅਗੰਮ ਅਨੂਪ ਹਰੰ ॥

ran her aga(n)m anoop hara(n) ||

ਜੀਯ ਮੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰੰ ॥੧੮॥

jeey mo ieh bhaat bichaar kara(n) ||18||

The unapproachable and unique Shiva thought over in this way in his mind.18.

ਜੀਯ ਮੋ ਸਿਵ ਦੇਖਿ ਰਹਾ ਚਕ ਕੈ ॥

jeey mo siv dhekh rahaa chak kai ||

ਦਲ ਦੈਤਨ ਮਧਿ ਪਰਾ ਹਕ ਕੈ ॥

dhal dhaitan madh paraa hak kai ||

And perplexed in his heart, Shiva, shouting loudly, jumped into the forces

of the demons.

ਰਣਿ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰੰ ॥

ran sool sa(n)bhaar prahaar kara(n) ||

ਸੁਣ ਕੇ ਧੁਨਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਡਰੰ ॥੧੯॥

sun ke dhun dhev adhev ddara(n) ||19||

Holding his trident, he began to strike blows and hearing the sound of his blows, both the gods and demons were all filled with fear.19.

ਜੀਯ ਮੋ ਸਿਵ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰਾ ਜਬ ਹੀ ॥

jeey mo siv dhayaan dharaa jab hee ||

ਕਲਿ ਕਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥

kal kaal prasa(n)n bhe tab hee ||

When Shiva meditated in his mind on the non-temporal Lord, the Lord was

pleased at the same time.

ਕਹਿਯੋ ਬਿਸਨ ਜਲੰਧਰ ਰੂਪ ਧਰੋ ॥

kahiyo bisan jala(n)dhar roop dharo ||

ਪੁਨਿ ਜਾਇ ਰਿਪੇਸ ਕੋ ਨਾਸ ਕਰੋ ॥੨੦॥

pun jai ripes ko naas karo ||20||

Vishnu was ordered to manifest himself as Jalndhar and in this way destroy the king of enemies.20.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਦਈ ਕਾਲ ਆਗਿਆ ਧਰਿਯੋ ਬਿਸਨ ਰੂਪੰ ॥

dhiee kaal aagiaa dhariyo bisan roopa(n) ||

ਸਜੇ ਸਾਜ ਸਰਬੰ ਬਨਿਯੋ ਜਾਨ ਭੂਪੰ ॥

saje saaj saraba(n) baniyo jaan bhoopa(n) ||

The Destroyer Lord commanded and Vishnu manifested himself in the

form of Jalandhar, and bedecked in all manner, he appeared as a kiing.

ਕਰਿਯੋ ਨਾਥ ਯੋ ਆਪ ਨਾਰੰ ਉਧਾਰੰ ॥

kariyo naath yo aap naara(n) udhaara(n) ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਾਜ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਸਤੀ ਸਤ ਟਾਰੰ ॥੨੧॥

tirayaa raaj bira(n)dhaa satee sat Taara(n) ||21||

Vishnu manifested himself in this form in order to protect his wife, and in this way, he defiled the chastity of the extremely chaste Varinda.21.

ਤਜਿਯੋ ਦੇਹਿ ਦੈਤੰ ਭਈ ਬਿਸਨੁ ਨਾਰੰ ॥

tajiyo dheh dhaita(n) bhiee bisan naara(n) ||

ਧਰਿਯੋ ਦੁਆਦਸਮੋ ਬਿਸਨੁ ਦਈਤਾਵਤਾਰੰ ॥

dhariyo dhuaadhasamo bisan dhieetaavataara(n) ||

Abandoning the body of demoness, Varinda again manifested herself as Lakshmi, the wife of Vishnu and in this way Vishnu assumed the twelfth

incarnation in the form of a demon.

ਪੁਨਰ ਜੁਧੁ ਸਜਿਯੋ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥

punar judh sajiyo gahe sasatr paana(n) ||

ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਮੋ ਸੂਰ ਸੋਭੇ ਬਿਮਾਣੰ ॥੨੨॥

gire bhoom mo soor sobhe bimaana(n) ||22||

The war continued again and the warriors held their weapons in their hands the brave fighters began to fall in the battlefield and also the air-vehicles came down in order to take away the dead warriors from the battlefield.22.

ਮਿਟਿਯੋ ਸਤਿ ਨਾਰੰ ਕਟਿਯੋ ਸੈਨ ਸਰਬੰ ॥

miTiyo sat naara(n) kaTiyo sain saraba(n) ||

ਮਿਟਿਯੋ ਭੂਪ ਜਾਲੰਧਰੰ ਦੇਹ ਗਰਬੰ ॥

miTiyo bhoop jaala(n)dhara(n) dheh garaba(n) ||

On this side, the chastity of woman was defiled and on that side all the

army was chopped. By this the pride of Jalandhar was shattered.

ਪੁਨਰ ਜੁਧ ਸਜਿਯੋ ਹਠੇ ਤੇਜ ਹੀਣੰ ॥

punar judh sajiyo haThe tej heena(n) ||

ਭਜੇ ਛਾਡ ਕੈ ਸੰਗ ਸਾਥੀ ਅਧੀਣੰ ॥੨੩॥

bhaje chhaadd kai sa(n)g saathee adheena(n) ||23||

But still weak king continued the fight and all his companions and subordinates ran away from the battlefield.23.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਦੁਹੂੰ ਜੁਧੁ ਕੀਨਾ ਰਣ ਮਾਹੀ ॥

dhuhoo(n) judh keenaa ran maahee ||

ਤੀਸਰ ਅਵਰੁ ਤਹਾ ਕੋ ਨਾਹੀ ॥

teesar avar tahaa ko naahee ||

Both Shiva and Jalandhar fought and there was none other in the

battlefield.

ਕੇਤਕ ਮਾਸ ਮਚਿਯੋ ਤਹ ਜੁਧਾ ॥

ketak maas machiyo teh judhaa ||

ਜਾਲੰਧਰ ਹੁਐ ਸਿਵ ਪੁਰ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥੨੪॥

jaala(n)dhar huaai siv pur krudhaa ||24||

The war continued of several month and Jalndhar was filled with great fury for (the action of) Shiva.24.

ਤਬ ਸਿਵ ਧਿਆਨ ਸਕਤਿ ਕੌ ਧਰਾ ॥

tab siv dhiaan sakat kau dharaa ||

ਤਾ ਤੇ ਸਕਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕਰਾ ॥

taa te sakat kirapaa kar karaa ||

Then Shiva meditated upon the Shakti (power) and the Power (Shakti) was

Gracious towards him.

ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥

taa te bhayo rudhr balavaanaa ||

ਮੰਡਿਯੋ ਜੁਧੁ ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੨੫॥

ma(n)ddiyo judh bahur bidh naanaa ||25||

Now, Rudra getting mightier than before began to wage wr.25.

ਉਤ ਹਰਿ ਲਯੋ ਨਾਰਿ ਰਿਪ ਸਤ ਹਰਿ ॥

aut har layo naar rip sat har ||

ਇਤ ਸਿਵ ਭਯੋ ਤੇਜ ਦੇਬੀ ਕਰਿ ॥

eit siv bhayo tej dhebee kar ||

On that side, Vishnu had defiled the chastity of woman, and on this side, Shiva also, having received the effulgence form the goddess, became

more powerful.

ਛਿਨ ਮੋ ਕੀਯੋ ਅਸੁਰ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥

chhin mo keeyo asur ko naasaa ||

ਨਿਰਖਿ ਰੀਝ ਭਟ ਰਹੇ ਤਮਾਸਾ ॥੨੬॥

nirakh reejh bhaT rahe tamaasaa ||26||

Therefore he destroyed the demon Jalandhar in and instant seeing this scene, all were pleased.26.

ਜਲੰਧਰੀ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਨਾਮਾ ॥

jala(n)dharee taa dhin te naamaa ||

ਜਪਹੁ ਚੰਡਿਕਾ ਕੋ ਸਬ ਜਾਮਾ ॥

japahu cha(n)ddikaa ko sab jaamaa ||

Those who repeat the Name of Chandika, they know that from that day,

Chnadika came to be known as Jalandhari.

ਤਾ ਤੇ ਹੋਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਰੀਰਾ ॥

taa te hot pavitr sareeraa ||

ਜਿਮ ਨ੍ਹਾਏ ਜਲ ਗੰਗ ਗਹੀਰਾ ॥੨੭॥

jim nhaae jal ga(n)g gaheeraa ||27||

By repeating her name, the body becomes pure like taking bath in the Ganges. ||27||

ਤਾ ਤੇ ਕਹੀ ਨ ਰੁਦ੍ਰ ਕਹਾਨੀ ॥

taa te kahee na rudhr kahaanee ||

ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਕੀ ਚਿੰਤ ਪਛਾਨੀ ॥

gra(n)th baddan kee chi(n)t pachhaanee ||

Keeping in mind the fear of making the book voluminous, I have not

narrated the complete story of Rudra.

ਤਾ ਤੇ ਕਥਾ ਥੋਰਿ ਹੀ ਭਾਸੀ ॥

taa te kathaa thor hee bhaasee ||

ਨਿਰਖਿ ਭੂਲਿ ਕਬਿ ਕਰੋ ਨ ਹਾਸੀ ॥੨੮॥

nirakh bhool kab karo na haasee ||28||

This story has only been narrated in brief on knowing this, kindly do not jeer at me.28.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਜਲੰਧਰ ਅਵਤਾਰ ਬਾਰ੍ਹਵਾ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੨॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the jala(n)dhar avataar baarrahavaa

samaapatam sat subham sat ||12||

End of the description of the twelfth i.e. JALANDHAR Incarnation.12.

ਅਥ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath bisan avataar kathana(n) ||

Now begins the description of the thirteenth i.e. VISHNU Incarnatiion:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhagauti Ji (The Primal Power) be helpful.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਬ ਮੈ ਗਨੋ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰਾ ॥

ab mai gano bisan avataaraa ||

ਜੈਸਿਕ ਧਰਿਯੋ ਸਰੂਪ ਮੁਰਾਰਾ ॥

jaisik dhariyo saroop muraaraa ||

Now I enumerate the incarnations of Vishnu as to what type of

incarnations he adopted.

ਬਿਆਕੁਲ ਹੋਤ ਧਰਨਿ ਜਬ ਭਾਰਾ ॥

biaakul hot dharan jab bhaaraa ||

ਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਪਹਿ ਕਰਤ ਪੁਕਾਰਾ ॥੧॥

kaal purakh peh karat pukaaraa ||1||

When the earth is distempered with the load of sins, then she manifested her anguish before the Destroyer Lord.1.

ਅਸੁਰ ਦੇਵਤਨ ਦੇਤਿ ਭਜਾਈ ॥

asur dhevatan dhet bhajaiee ||

ਛੀਨ ਲੇਤ ਭੂਅ ਕੀ ਠਕੁਰਾਈ ॥

chheen let bhooa kee Thakuraiee ||

When the demons cause the gods to run away and seize their kingdom

from them,

ਕਰਤ ਪੁਕਾਰ ਧਰਣਿ ਭਰਿ ਭਾਰਾ ॥

karat pukaar dharan bhar bhaaraa ||

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਹੋਤ ਕ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥੨॥

kaal purakh tab hot kirapaaraa ||2||

Then the earth, pressed under the load of sins, calls for help, and then the destroyer Lord becomes kind.2.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਬ ਦੇਵਨ ਕੋ ਅੰਸ ਲੈ ਤਤੁ ਆਪਨ ਠਹਰਾਇ ॥

sab dhevan ko a(n)s lai tat aapan Thaharai ||

ਬਿਸਨੁ ਰੂਪ ਧਾਰ ਤਤ ਦਿਨ ਗ੍ਰਿਹਿ ਅਦਿਤ ਕੈ ਆਇ ॥੩॥

bisan roop dhaar tat dhin gireh adhit kai aai ||3||

Then taking the elements of all the gods and principally merging himself in it, Vishnu manifest himself in different forms and takes birth in the clan of

Aditi.3.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਨ ਹਰਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੋ ਭਾਰਾ ॥

aan harat pirathavee ko bhaaraa ||

Incarnating himself in this way, he lifts the burden of Earth.

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਅਸੁਰਨ ਕਰਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥

bahu bidh asuran karat sa(n)ghaaraa ||

And destroys demons in various ways.

ਭੂਮਿ ਭਾਰ ਹਰਿ ਸੁਰ ਪੁਰਿ ਜਾਈ ॥

bhoom bhaar har sur pur jaiee ||

After removing Earth's burden, he goes to the abode of the gods again.

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਮੋ ਰਹਤ ਸਮਾਈ ॥੪॥

kaal purakh mo rahat samaiee ||4||

He merges himself in the destroyer God. ||4||

ਸਕਲ ਕਥਾ ਜਉ ਛੋਰਿ ਸੁਨਾਊ ॥

sakal kathaa jau chhor sunaauoo ||

If I relate all these stories in detail,

ਬਿਸਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਹਤ ਸ੍ਰਮ ਪਾਊ ॥

bisan praba(n)dh kahat sram paauoo ||

then people will call this the book of Vishnu.

ਤਾ ਤੇ ਥੋਰੀਐ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥

taa te thoreeaai kathaa prakaasee ||

Therefore, I will narrate it in brief.

ਰੋਗ ਸੋਗ ਤੇ ਰਾਖੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥੫॥

rog sog te raakh abinaasee ||5||

O Great Actor, protect me from illness and suffering. ||5||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਤੇਰ੍ਹਵਾ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤ ॥੧੩॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the terrahavaa bisan avataar samaapatam sat

subham sat ||13||

End of the description of the thirteenth incarnation (Vishnu). ||13||

ਅਥ ਮਧੁ ਕੈਟਬ ਬਧਨ ਕਥਨੰ ॥

ath madh kaiTab badhan kathana(n) ||

Now begins the description of the killing of Madhu and Kaitabh :

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhagauti Ji (The Primal Lord) be helpful.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਦੇਹਿ ਮੋ ਕੋਟਿਕ ਬਿਸਨ ਮਹੇਸ ॥

kaal purakh kee dheh mo koTik bisan mahes ||

In the body of the Immanent Lord, million of Vishnus and Shivas abide.

ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਤੇ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕ੍ਰੋਰਿ ਜਲੇਸ ॥੧॥

koT i(n)dhr brahamaa kite rav sas kror jales ||1||

Million of Indras, Brahmas, Suryas, Chandras and Varunas are present thre

in His divine body.1.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸ੍ਰਮਿਤ ਬਿਸਨੁ ਤਹ ਰਹਤ ਸਮਾਈ ॥

sramit bisan teh rahat samaiee ||

ਸਿੰਧੁ ਬਿੰਧੁ ਜਹ ਗਨਿਯੋ ਨ ਜਾਈ ॥

si(n)dh bi(n)dh jeh ganiyo na jaiee ||

Fatigued by his work, Vishnu remains merged in Him and within that Immanent Lord, there are unaccountable oceans and worlds.

ਸੇਸਨਾਗਿ ਸੇ ਕੋਟਿਕ ਤਹਾ ॥

sesanaag se koTik tahaa ||

ਸੋਵਤ ਸੈਨ ਸਰਪ ਕੀ ਜਹਾ ॥੨॥

sovat sain sarap kee jahaa ||2||

The bed of Great serpent, on which that Immanent Lord sleeps, millions of

Sheshanagas appear graceful near it.2.

ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੀਸ ਤਬ ਧਰ ਤਨ ਜੰਗਾ ॥

saha(n)sr sees tab dhar tan ja(n)gaa ||

ਸਹੰਸ੍ਰ ਪਾਵ ਕਰ ਸਹੰਸ ਅਭੰਗਾ ॥

saha(n)sr paav kar saha(n)s abha(n)gaa ||

He hath thousands of heads, trunks and legs He hath thousands of hands

and feet, He, the Invincible Lord

ਸਹੰਸਰਾਛ ਸੋਭਤ ਹੈ ਤਾ ਕੇ ॥

saha(n)saraachh sobhat hai taa ke ||

ਲਛਮੀ ਪਾਵ ਪਲੋਸਤ ਵਾ ਕੇ ॥੩॥

lachhamee paav palosat vaa ke ||3||

He hath thousands of eyes and al types of excellences kiss his feet.3.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ਜਾ ਦਿਨ ਜਗਤ ਮੁਰਾਰਿ ॥

madh keeTabh ke badh namit jaa dhin jagat muraar ||

The day on which Vishnu manifested himself for the killing of Madhu and

Kaitabh,

ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹੈ ਚੌਦਸਵੋ ਅਵਤਾਰ ॥੪॥

s kab sayaam taa ko kahai chauadhasavo avataar ||4||

The poet Shyam knows him as fourteenth incarnation.4.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸ੍ਰਵਣ ਮੈਲ ਤੇ ਅਸੁਰ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ॥

sravan mail te asur prakaasat ||

ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਨੁ ਦੁਤੀਯ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ॥

cha(n)dh soor jan dhuteey prabhaasat ||

From the dross of the ear, the demons were born and were considered

glorious like Chandra and Surya.

ਮਾਯਾ ਤਜਤ ਬਿਸਨੁ ਕਹੁ ਤਬ ਹੀ ॥

maayaa tajat bisan kahu tab hee ||

ਕਰਤ ਉਪਾਧਿ ਅਸੁਰ ਮਿਲਿ ਜਬ ਹੀ ॥੫॥

karat upaadh asur mil jab hee ||5||

With the orders of the Immanent Lord, Vishnu abandoned maya and

manifested himself at that time, when these demons indulged in riots.5.

ਤਿਨ ਸੋ ਕਰਤ ਬਿਸਨੁ ਘਮਸਾਨਾ ॥

tin so karat bisan ghamasaanaa ||

ਬਰਖ ਹਜਾਰ ਪੰਚ ਪਰਮਾਨਾ ॥

barakh hajaar pa(n)ch paramaanaa ||

Vishnu waged ferocious war with them for five thousand years .

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਹੋਤ ਸਹਾਈ ॥

kaal purakh tab hot sahaiee ||

ਦੁਹੂੰਅਨਿ ਹਨਤ ਕ੍ਰੋਧ ਉਪਜਾਈ ॥੬॥

dhuhoo(n)an hanat krodh upajaiee ||6||

The Immanent Lord then helped Vishnu and in great fury, he destroyed

both the demons.6.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਧਾਰਤ ਹੈ ਐਸੋ ਬਿਸਨੁ ਚੌਦਸਵੋ ਅਵਤਾਰ ॥

dhaarat hai aaiso bisan chauadhasavo avataar ||

ਸੰਤ ਸੰਬੂਹਨਿ ਸੁਖ ਨਮਿਤ ਦਾਨਵ ਦੁਹੂੰ ਸੰਘਾਰ ॥੭॥

sa(n)t sa(n)boohan sukh namit dhaanav dhuhoo(n) sa(n)ghaar ||7||

In this way, Vishnu manifested himself as the fourteenth incarnation and in order to give comfort to the saints, he destroyed both these demons.7.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਬਧਹ ਚਤਰਦਸਵੋ ਅਵਤਾਰ ਬਿਸਨੁ ਸਮਾਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੧੪॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the madh kaiTabh badheh chataradhasavo

avataar bisan samaatam sat subham sat ||14||

End of the description of the fourteenth incarnation.14.

ਅਥ ਅਰਿਹੰਤ ਦੇਵ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath ariha(n)t dhev avataar kathana(n) ||

Now begins the description of the incarnation named Arhant Dev :

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhaguti Ji (The Primal Lord) be helpful.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਜਬ ਦਾਨਵ ਕਰਤ ਪਾਸਾਰਾ ॥

jab jab dhaanav karat paasaaraa ||

ਤਬ ਤਬ ਬਿਸਨੁ ਕਰਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥

tab tab bisan karat sa(n)ghaaraa ||

Whenever the demons extend their rule, then Vishnu comes to destroy

them.

ਸਕਲ ਅਸੁਰ ਇਕਠੇ ਤਹਾ ਭਏ ॥

sakal asur ikaThe tahaa bhe ||

ਸੁਰ ਅਰਿ ਗੁਰੁ ਮੰਦਰਿ ਚਲਿ ਗਏ ॥੧॥

sur ar gur ma(n)dhar chal ge ||1||

Once all the demons gathered together (seeing them) the gods and their preceptors went to their abodes.1.

ਸਬਹੂੰ ਮਿਲਿ ਅਸ ਕਰਿਯੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥

sabahoo(n) mil as kariyo bichaaraa ||

ਦਈਤਨ ਕਰਤ ਘਾਤ ਅਸੁਰਾਰਾ ॥

dhieetan karat ghaat asuraaraa ||

All the demons gathered together and thought out (over this issue), that

Vishnu always destroys the demons

ਤਾ ਤੇ ਐਸ ਕਰੌ ਕਿਛੁ ਘਾਤਾ ॥

taa te aais karau kichh ghaataa ||

ਜਾ ਤੇ ਬਨੇ ਹਮਾਰੀ ਬਾਤਾ ॥੨॥

jaa te bane hamaaree baataa ||2||

And now they should devise some plan, to settle the issue.2.

ਦਈਤ ਗੁਰੂ ਇਮ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ॥

dhieet guroo im bachan bakhaanaa ||

ਤੁਮ ਦਾਨਵੋ ਨ ਭੇਦ ਪਛਾਨਾ ॥

tum dhaanavo na bhedh pachhaanaa ||

The preceptor of the demons (Shukracharya) said, “O demons, you have

not understood this mystery till now

ਵੇ ਮਿਲਿ ਜਗ ਕਰਤ ਬਹੁ ਭਾਤਾ ॥

ve mil jag karat bahu bhaataa ||

ਕੁਸਲ ਹੋਤ ਤਾ ਤੇ ਦਿਨ ਰਾਤਾ ॥੩॥

kusal hot taa te dhin raataa ||3||

"The gods gather together and perform Yajnas (sacrifices), therefore thay always remain happy.3.

ਤੁਮ ਹੂੰ ਕਰੋ ਜਗ ਆਰੰਭਨ ॥

tum hoo(n) karo jag aara(n)bhan ||

ਬਿਜੈ ਹੋਇ ਤੁਮਰੀ ਤਾ ਤੇ ਰਣ ॥

bijai hoi tumaree taa te ran ||

You should also perform sacrifices, and then you will be victorious in the

battlefield.

ਜਗ ਅਰੰਭਜ ਦਾਨਵਨ ਕਰਾ ॥

jag ara(n)bhay dhaanavan karaa ||

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੁਰਪੁਰਿ ਥਰਹਰਾ ॥੪॥

bachan sunat surapur tharaharaa ||4||

"You should then began the performance of a Yajna, and hearing about it , the people of the region of gods became fearful.4.

ਬਿਸਨੁ ਬੋਲ ਕਰਿ ਕਰੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥

bisan bol kar karo bichaaraa ||

ਅਬ ਕਛੁ ਕਰੋ ਮੰਤ੍ਰ ਅਸੁਰਾਰਾ ॥

ab kachh karo ma(n)tr asuraaraa ||

All the gods went to meet Vishnu and said, " O destroyer of demons take

some steps now.”

ਬਿਸਨੁ ਨਵੀਨ ਕਹਿਯੋ ਬਪੁ ਧਰਿਹੋ ॥

bisan naveen kahiyo bap dhariho ||

ਜਗ ਬਿਘਨ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਕਰਿਹੋ ॥੫॥

jag bighan asuran ko kariho ||5||

Vishnu said, “I shall manifest myself in a new body, and destroy the Yajna of the demons.”5.

ਬਿਸਨੁ ਅਧਿਕ ਕੀਨੋ ਇਸਨਾਨਾ ॥

bisan adhik keeno isanaanaa ||

ਦੀਨੇ ਅਮਿਤ ਦਿਜਨ ਕਹੁ ਦਾਨਾ ॥

dheene amit dhijan kahu dhaanaa ||

Vishnu then took bath at various pilgrim-stations, and distributed

unlimited alms to the Brahmins.

ਮਨ ਮੋ ਕਵਲਾ ਸ੍ਰਿਜੋ ਗਜਾਨਾ ॥

man mo kavalaa sirajo gayaanaa ||

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਰਜੋ ਧਜਾਨਾ ॥੬॥

kaal purakh ko dharayo dhayaanaa ||6||

Brahma, born out of the heart-lotus of Vishnu, propagated the divine knowledge, and Vishnu mediated on the Immanent Lord.6.

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਭਏ ਦਇਆਲਾ ॥

kaal purakh tab bhe dhiaalaa ||

ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਹ ਬਚਨ ਰਿਸਾਲਾ ॥

dhaas jaan keh bachan risaalaa ||

The Immanent Lord, then became Merciful and addressed his servant

Vishnu with sweet words,

ਧਰੁ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਕੋ ਰੂਪਾ ॥

dhar araha(n)t dhev ko roopaa ||

ਨਾਸ ਕਰੋ ਅਸੁਰਨ ਕੇ ਭੂਪਾ ॥੭॥

naas karo asuran ke bhoopaa ||7||

“O Vishnu, manifest yourself in the forms of Arhant, and destroy the kings

of the demons.”7.

ਬਿਸਨੁ ਦੇਵ ਆਗਿਆ ਜਬ ਪਾਈ ॥

bisan dhev aagiaa jab paiee ||

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥

kaal purakh kee karee baddaiee ||

Vishnu, after receiving the orders of the Immanent Lord, eulogized him.

ਭੂ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥

bhoo araha(n)t dhev ban aayo ||

ਆਨਿ ਅਉਰ ਹੀ ਪੰਥ ਚਲਾਯੋ ॥੮॥

aan aaur hee pa(n)th chalaayo ||8||

He manifested himself as Arhant Dev on the earth and started a new

religion.8.

ਜਬ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਭਯੋ ਗੁਰੁ ਆਈ ॥

jab asuran ko bhayo gur aaiee ||

ਬਹੁਤ ਭਾਤਿ ਨਿਜ ਮਤਹਿ ਚਲਾਈ ॥

bahut bhaat nij mateh chalaiee ||

When he became the preceptor of the demons, he started different kinds of sects.

ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਉਪਰਾਜਨ ਕੀਆ ॥

sraavag mat uparaajan keeaa ||

ਸੰਤ ਸਬੂਹਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਆ ॥੯॥

sa(n)t saboohan ko sukh dheeaa ||9||

One of the sects he started was Shravak sect (Jainism) and bestowed

supreme comfort to the saints.9.

ਸਬਹੂੰ ਹਾਥਿ ਮੋਚਨਾ ਦੀਏ ॥

sabahoo(n) haath mochanaa dhe'ee ||

ਸਿਖਾ ਹੀਣ ਦਾਨਵ ਬਹੁ ਕੀਏ ॥

sikhaa heen dhaanav bahu ke'ee ||

He caused all to hold the forceps for plucking hair and in this way he made many demons devoid of the lock of hair on the crown of the head.

ਸਿਖਾ ਹੀਣ ਕੋਈ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਫੁਰੈ ॥

sikhaa heen koiee ma(n)tr na furai ||

ਜੋ ਕੋਈ ਜਪੈ ਉਲਟ ਤਿਹ ਪਰੈ ॥੧੦॥

jo koiee japai ulaT teh parai ||10||

Those without hair or without the lock of hair on the crown of their heads could not remember any mantra and if anyone repeated the mantra, there

was negative influence of the mantra on him.10.

ਬਹੁਰਿ ਜਗ ਕੋ ਕਰਬ ਮਿਟਾਯੋ ॥

bahur jag ko karab miTaayo ||

ਜੀਅ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਸਬਹੂੰ ਹਟਾਯੋ ॥

jeea hi(n)saa te sabahoo(n) haTaayo ||

Then he ended the performance of Yajnas and made all indifferent to the idea of violence on beings.

ਬਿਨੁ ਹਿੰਸਾ ਕੀਅ ਜਗ ਨ ਹੋਈ ॥

bin hi(n)saa keea jag na hoiee ||

ਤਾ ਤੇ ਜਗ ਕਰੇ ਨ ਕੋਈ ॥੧੧॥

taa te jag kare na koiee ||11||

There can be no Yajna without the violence on beings, therefore no one

performed Yajna now.11.

ਯਾ ਤੇ ਭਯੋ ਜਗਨ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥

yaa te bhayo jagan ko naasaa ||

ਜੋ ਜੀਯ ਹਨੈ ਹੋਇ ਉਪਹਾਸਾ ॥

jo jeey hanai hoi upahaasaa ||

In this way, the practice of performing Yajnas was destroyed and anyone who used to kill beings, he was ridiculed.

ਜੀਅ ਮਰੇ ਬਿਨੁ ਜਗ ਨ ਹੋਈ ॥

jeea mare bin jag na hoiee ||

ਜਗ ਕਰੈ ਪਾਵੈ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥੧੨॥

jag karai paavai nahee koiee ||12||

There could be no Yajna without the killing of beings and if one performed

a Yajna, he availed no merit.12.

ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੀਯੋ ਸਭਨ ਉਪਦੇਸਾ ॥

eeh bidh dheeyo sabhan upadhesaa ||

ਜਗ ਸਕੈ ਕੋ ਕਰ ਨ ਨਰੇਸਾ ॥

jag sakai ko kar na naresaa ||

The Arhant incarnation, instructed all in way, that no king could perform a Yajna.

ਅਪੰਥ ਪੰਥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਲਾਯਾ ॥

apa(n)th pa(n)th sabh logan laayaa ||

ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋਊ ਕਰਨ ਨ ਪਾਯਾ ॥੧੩॥

dharam karam kouoo karan na paayaa ||13||

Everyone was put on a wrong path and no one was performing the action

of Dharma.13.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅੰਨਿ ਅੰਨਿ ਤੇ ਹੋਤੁ ਜਿਯੋ ਘਾਸਿ ਘਾਸਿ ਤੇ ਹੋਇ ॥

a(n)n a(n)n te hot jiyo ghaas ghaas te hoi ||

Just as corn is produced from corn, grass from grass

ਤੈਸੇ ਮਨੁਛ ਮਨੁਛ ਤੇ ਅਵਰੁ ਨ ਕਰਤਾ ਕੋਇ ॥੧੪॥

taise manuchh manuchh te avar na karataa koi ||14||

In the same way the man from man (thus there is no creator-Ishvara). ||14||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਐਸ ਗਿਆਨ ਸਬਹੂਨ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥

aais giaan sabahoon dhiraRaayo ||

ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋਊ ਕਰਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥

dharam karam kouoo karan na paayo ||

Such a knowledge was given to all that none performed the action of Dharma.

ਇਹ ਬ੍ਰਿਤ ਬੀਚ ਸਭੋ ਚਿਤ ਦੀਨਾ ॥

eeh birat beech sabho chit dheenaa ||

ਅਸੁਰ ਬੰਸ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਛੀਨਾ ॥੧੫॥

asur ba(n)s taa te bhayo chheenaa ||15||

Everyone's mind was absorbed in such things and in this way, the clan of demons became weak.15.

ਨ੍ਹਾਵਨ ਦੈਤ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਈ ॥

nrahaavan dhait na paavai koiee ||

ਬਿਨੁ ਇਸਨਾਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨ ਹੋਈ ॥

bin isanaan pavitr na hoiee ||

Such rules were propagated, that no demon could take a bath now, and

without taking bath no one could become pure.

ਬਿਨੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੋਈ ਫੁਰੇ ਨ ਮੰਤ੍ਰਾ ॥

bin pavitr koiee fure na ma(n)traa ||

ਨਿਫਲ ਭਏ ਤਾ ਤੇ ਸਭ ਜੰਤ੍ਰਾ ॥੧੬॥

nifal bhe taa te sabh ja(n)traa ||16||

Without becoming pure, no mantra could be recited and this way, all the actions became fruitless.16.

ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬਰਖ ਕੀਅ ਰਾਜਾ ॥

dhas saha(n)sr barakh keea raajaa ||

ਸਭ ਜਗ ਮੋ ਮਤ ਐਸੁ ਪਰਾਜਾ ॥

sabh jag mo mat aais paraajaa ||

In this way, Arhant ruled for ten thousand years and propagated his

religion throughout the world.

ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬ ਹੀ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ॥

dharam karam sab hee miT gayo ||

ਤਾ ਤੇ ਛੀਨ ਅਸੁਰ ਕੁਲ ਭਯੋ ॥੧੭॥

taa te chheen asur kul bhayo ||17||

The actions of Dharma ended in the word and in this way, the clan of demons became weak.17.

ਦੇਵ ਰਾਇ ਜੀਅ ਮੋ ਭਲੁ ਮਾਨਾ ॥

dhev rai jeea mo bhal maanaa ||

ਬਡਾ ਕਰਮੁ ਅਬ ਬਿਸਨੁ ਕਰਾਨਾ ॥

baddaa karam ab bisan karaanaa ||

Indra, the king of gods, liked all this very much in his mind that Vishnu had

done such a great thing for them.

ਆਨੰਦ ਬਢਾ ਸੋਕ ਮਿਟ ਗਯੋ ॥

aana(n)dh baddaa sok miT gayo ||

ਘਰਿ ਘਰਿ ਸਬਹੂੰ ਬਧਾਵਾ ਭਯੋ ॥੧੮॥

ghar ghar sabahoo(n) badhaavaa bhayo ||18||

All of them forsaking grief, were filled with joy and the songs of happiness were sung in every home.18.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਿਸਨ ਐਸ ਉਪਦੇਸ ਦੈ ਸਬ ਹੂੰ ਧਰਮ ਛੁਟਾਇ ॥

bisan aais upadhes dhai sab hoo(n) dharam chhuTai ||

ਅਮਰਾਵਤਿ ਸੁਰ ਨਗਰ ਮੋ ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਾਜਿਯੋ ਜਾਇ ॥੧੯॥

amaraavat sur nagar mo bahur biraajiyo jai ||19||

Instructing in this way, Vishnu caused all to abandon the acions of Dharma

and went back again to heavens.19.

ਸ੍ਰਾਵਗੇਸ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿ ਦੈਤ ਕੁਪੰਥ ਸਬ ਡਾਰਿ ॥

sraavages ko roop dhar dhait kupa(n)th sab ddaar ||

Assuming the status of supreme preceptor of Sharvakas and engrossing the demons on the wrong path,

ਪੰਦ੍ਰਵੇਂ ਅਵਤਾਰ ਇਮ ਧਾਰਤ ਭਯੋ ਮੁਰਾਰਿ ॥੨੦॥

pa(n)dhraveaa(n) avataar im dhaarat bhayo muraar ||20||

Vishnu manifested himself as the fifteenth incarnation in this way. ||20||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਅਰਹੰਤ ਪਦ੍ਰਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੫॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the araha(n)t padhrasavo(n) avataar samaapatam sat subham sat ||15||

End of the description of ARHANT, the fifteenth incarnation in BACHITTAR

NATAK.15.

ਅਥ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath man raajaa avataar kathana(n) ||

Now begins the description of the incarnation named King Manu:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhagauti Ji (The Primal Lord) be helpful.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI.

ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਸਬ ਹੀ ਜਨ ਲਾਗੇ ॥

sraavag mat sab hee jan laage ||

ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬ ਹੀ ਤਜਿ ਭਾਗੇ ॥

dharam karam sab hee taj bhaage ||

All the people were absorbed in Shravak Religion (Jainism) and all

abandoned the action of Dharma.

ਤਜਾਗ ਦਈ ਸਬਹੂੰ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥

tayaag dhiee sabahoo(n) har sevaa ||

ਕੋਇ ਨ ਮਾਨਤ ਭੇ ਗੁਰ ਦੇਵਾ ॥੧॥

koi na maanat bhe gur dhevaa ||1||

All of them forsook the service of the Lord and none worshipped the Supreme preceptor (the Immanent Lord).1.

ਸਾਧ ਅਸਾਧ ਸਬੈ ਹੁਐ ਗਏ ॥

saadh asaadh sabai huaai ge ||

ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬ ਹੂੰ ਤਜਿ ਦਏ ॥

dharam karam sab hoo(n) taj dhe ||

The saints became devoid of saintliness and all abandoned the action of

Dharma

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਗਜਾ ਤਬ ਦੀਨੀ ॥

kaal purakh aagayaa tab dheenee ||

ਬਿਸਨੁ ਚੰਦ ਸੋਈ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ॥੨॥

bisan cha(n)dh soiee bidh keenee ||2||

Then the Immanent Lord ordered Vishnu, who did as commanded.2.

ਮਨੁ ਹ੍ਵੈ ਰਾਜ ਵਤਾਰ ਅਵਤਰਾ ॥

man havai raaj vataar avataraa ||

ਮਨੁ ਸਿਮਿਰਿਤਹਿ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗਿ ਕਰਾ ॥

man simiriteh prachur jag karaa ||

Vishnu manifested himself as king Manu and propagated Manu Smriti in

the world.

ਸਕਲ ਕੁਪੰਥੀ ਪੰਥਿ ਚਲਾਏ ॥

sakal kupa(n)thee pa(n)th chalaae ||

ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਲੋਗ ਹਟਾਏ ॥੩॥

paap karam te log haTaae ||3||

He brought all the corrupt persons on the right path and cused the people to become devoid of sinful actions.3.

ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ॥

raaj avataar bhayo man raajaa ||

ਸਰਬ ਹੀ ਸਿਰਜੇ ਧਰਮ ਕੇ ਸਾਜਾ ॥

sarab hee siraje dharam ke saajaa ||

Vishnu incarnated himself as the king Manu and established all the actions

of Dgarma.

ਪਾਪ ਕਰਾ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਮਾਰਾ ॥

paap karaa taa ko geh maaraa ||

ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਕਹੁ ਮਾਰਗਿ ਡਾਰਾ ॥੪॥

sakal prajaa kahu maarag ddaaraa ||4||

If anyone committed a sin, he was now killed and in this way, the king made all his subjects to tread on the right path.4.

ਪਾਪ ਕਰਾ ਜਾ ਹੀ ਤਹ ਮਾਰਸ ॥

paap karaa jaa hee teh maaras ||

ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਕਹੁ ਧਰਮ ਸਿਖਾਰਸ ॥

sakal prajaa kahu dharam sikhaaras ||

The sinner was killed instantly and all the subjects were given instructions

on Dharma.

ਨਾਮ ਦਾਨ ਸਬਹੂਨ ਸਿਖਾਰਾ ॥

naam dhaan sabahoon sikhaaraa ||

ਸ੍ਰਾਵਗ ਪੰਥ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥੫॥

sraavag pa(n)th dhoor kar ddaaraa ||5||

Now all attained the instructions about the Name of the Lord and about virtuous actions like charity etc. And in this way, the king got abandoned the discipline of Sharavaks.5.

ਜੇ ਜੇ ਭਾਜਿ ਦੂਰ ਕਹੁ ਗਏ ॥

je je bhaaj dhoor kahu ge ||

ਸ੍ਰਾਵਗ ਧਰਮਿ ਸੋਊ ਰਹਿ ਗਏ ॥

sraavag dharam souoo reh ge ||

The people who had run away from the kingdom of the king Manu, they

only remained adherents of Sharavak Religion.

ਅਉਰ ਪ੍ਰਜਾ ਸਬ ਮਾਰਗਿ ਲਾਈ ॥

aaur prajaa sab maarag laiee ||

ਕੁਪੰਥ ਪੰਥ ਤੇ ਸੁਪੰਥ ਚਲਾਈ ॥੬॥

kupa(n)th pa(n)th te supa(n)th chalaiee ||6||

All the remaining subjects followed the path of Dharma and abandoning the wrong path, acquired the path of Dharma.6.

ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ॥

raaj avataar bhayo man raajaa ||

ਕਰਮ ਧਰਮ ਜਗ ਮੋ ਭਲੁ ਸਾਜਾ ॥

karam dharam jag mo bhal saajaa ||

The king Manu was the incarnation of Vishnu and he propagated in the

right manner the actions of Dharma.

ਸਕਲ ਕੁਪੰਥੀ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ॥

sakal kupa(n)thee pa(n)th chalaae ||

ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਧਰਮ ਲਗਾਏ ॥੭॥

paap karam te dharam lagaae ||7||

He put all the followers of wrong values on the right path an brought the people towards Dharma, who were absorbed then in sinful action.7.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪੰਥ ਕੁਪੰਥੀ ਸਬ ਲਗੇ ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਭਯੋ ਦੂਰ ॥

pa(n)th kupa(n)thee sab lage sraavag mat bhayo dhoor ||

All those who tread on the wrong paths, began to follow the right path and

in this way, the Sharvak Religion receded far away.

ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਜਗਤ ਮੋ ਰਹਿਯੋ ਸੁਜਸੁ ਭਰਪੂਰ ॥੮॥

man raajaa ko jagat mo rahiyo sujas bharapoor ||8||

For this work, the king Manu was highly venerated in the whole world.8.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਅਵਤਾਰ ਸੋਲ੍ਹਵਾ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੬॥

eit sree bachitr naaTake gra(n)the man raajaa avataar solrahavaa samaapatam sat subham sat ||16||

For this work, the king Manu was MANU, the sixteenth incarnation in

BACHITTAR BATAK.16.

ਅਥ ਧਨੰਤਰ ਬੈਦ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath dhana(n)tar baidh avataar kathana(n) ||

Now begins the description of the incarnation named Dhanantar Vaid:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhagauti Ji (The Primal Lord) be helpful.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਭ ਧਨਵੰਤ ਭਏ ਜਗ ਲੋਗਾ ॥

sabh dhanava(n)t bhe jag logaa ||

ਏਕ ਨ ਰਹਾ ਤਿਨੋ ਤਨ ਸੋਗਾ ॥

ek na rahaa tino tan sogaa ||

The people of all the world grew wealthy and there remained no anxiety on

their body and mind.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਭੱਛਤ ਪਕਵਾਨਾ ॥

bhaat bhaat bha'chhat pakavaanaa ||

ਉਪਜਤ ਰੋਗ ਦੇਹ ਤਿਨ ਨਾਨਾ ॥੧॥

aupajat rog dheh tin naanaa ||1||

They began to eat various kinds of foods and consequentsly they suffered form various kinds of ailments.1.

ਰੋਗਾਕੁਲ ਸਭ ਹੀ ਭਏ ਲੋਗਾ ॥

rogaakul sabh hee bhe logaa ||

ਉਪਜਾ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਸੋਗਾ ॥

aupajaa adhik prajaa ko sogaa ||

All the people got worried about their ailments and the subjects became

extremely distressed.

ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥

param purakh kee karee baddaiee ||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਤਿਨ ਪਰ ਹਰਿ ਰਾਈ ॥੨॥

kirapaa karee tin par har raiee ||2||

All of them snag the praises of the Immanent Lord and He become Gracious towards all.2.

ਬਿਸਨ ਚੰਦ ਕੋ ਕਹਾ ਬੁਲਾਈ ॥

bisan cha(n)dh ko kahaa bulaiee ||

ਧਰ ਅਵਤਾਰ ਧਨੰਤਰ ਜਾਈ ॥

dhar avataar dhana(n)tar jaiee ||

Vishnu was called by the Supreme Lord and ordered to manifest himself in

the form of Dhanwantar.

ਆਯੁਰਬੇਦ ਕੋ ਕਰੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥

aayurabedh ko karo prakaasaa ||

ਰੋਗ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਕਰਿਯਹੁ ਨਾਸਾ ॥੩॥

rog prajaa ko kariyahu naasaa ||3||

He also told him to spread Ayurveda and destroy the ailments of the subjects.3.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਾ ਤੇ ਦੇਵ ਇਕਤ੍ਰ ਹੁਐ ਮਥਯੋ ਸਮੁੰਦ੍ਰਹਿ ਜਾਇ ॥

taa te dhev ikatr huaai mathayo samu(n)dhreh jai ||

Then all the gods gathered and churned the ocean,

ਰੋਗ ਬਿਨਾਸਨ ਪ੍ਰਜਾ ਹਿਤ ਕਢਯੋ ਧਨੰਤਰ ਰਾਇ ॥੪॥

rog binaasan prajaa hit kaddayo dhana(n)tar rai ||4||

And for the welfare of the subjects and destruction of their ailments, they

acquired Dhanantar from the ocean.4.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਯੁਰਬੇਦ ਤਿਨ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥

aayurabedh tin keeyo prakaasaa ||

ਜਗ ਕੇ ਰੋਗ ਕਰੇ ਸਬ ਨਾਸਾ ॥

jag ke rog kare sab naasaa ||

He spread Ayurveda and destroyed the ailments from the whole world.

ਬਈਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਵਾ ॥

bieedh saasatr kahu pragaT dhikhaavaa ||

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਅਉਖਧੀ ਬਤਾਵਾ ॥੫॥

bhi(n)n bhi(n)n aaukhadhee bataavaa ||5||

He disclosed the Vaidic Shastra and brought it before the people and

described various medicines.5.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਰੋਗ ਰਹਤ ਕਰ ਅਉਖਧੀ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿਯੋ ਜਹਾਨ ॥

rog rahat kar aaukhadhee sabh hee kariyo jahaan ||

Administering the medicines to all the world, he made the world devoid of ailments,

ਕਾਲ ਪਾਇ ਤੱਛਕ ਹਨਿਯੋ ਸੁਰ ਪੁਰ ਕੀਯੋ ਪਯਾਨ ॥੬॥

kaal pai ta'chhak haniyo sur pur keeyo payaan ||6||

And departed for heaven after having been stung by Takshak (the king of snakes).6.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਧਨੰਤ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਸਤਾਰਵਾ ॥੧੭॥ ਸੁਭਮ ਸਤ ॥

eit sree bachitr naaTake dhana(n)tr avataar sataaravaa ||17|| subham sat ||

End of the description of the seventeenth incarnation named DHANANTAR

in BACHITTAR NATAK. ||17||

ਅਥ ਸੂਰਜ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath sooraj avataar kathana(n) ||

Now begins the description of the Suraj (Sun) Incarnation:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhagauti Ji (The Primal Lord) be helpful.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬਹੁਰਿ ਬਢੇ ਦਿਤਿ ਪੁਤ੍ਰ ਅਤੁਲਿ ਬਲਿ ॥

bahur badde dhit putr atul bal ||

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲਿ ਥਲਿ ॥

ar anek jeete jin jal thal ||

The might of demos, the sons of Diti, increased very much and they

conquered many enemies in water and on land.

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਆਗਯਾ ਪਾਈ ॥

kaal purakh kee aagayaa paiee ||

ਰਵਿ ਅਵਤਾਰ ਧਰਿਯੋ ਹਰਿ ਰਾਈ ॥੧॥

rav avataar dhariyo har raiee ||1||

Receiving the command of the Immanent Lord, Vishnu manifested himself as Suraj incarnation.1.

ਜੇ ਜੇ ਹੋਤ ਅਸੁਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥

je je hot asur balavaanaa ||

ਰਵਿ ਮਾਰਤ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥

rav maarat tin ko bidh naanaa ||

Wherever the demons become Lord, Vishnu manifested himself as Suraj

incarnation kills them in different ways.

ਅੰਧਕਾਰ ਧਰਨੀ ਤੇ ਹਰੇ ॥

a(n)dhakaar dharanee te hare ||

ਪ੍ਰਜਾ ਕਾਜ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਉਠਿ ਪਰੇ ॥੨॥

prajaa kaaj gireh ke uTh pare ||2||

The sun destroyed the darkness from the earth and in order to give comfort to the subjects, he used to roam hither and thither.2.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਬਿਸਾਰਿ ਆਲਸੰ ਸਭੈ ਪ੍ਰਭਾਤ ਲੋਗ ਜਾਗਹੀਂ ॥

bisaar aalasa(n) sabhai prabhaat log jaagahee(n) ||

ਅਨੰਤ ਜਾਪ ਕੋ ਜਪੈਂ ਬਿਅੰਤ ਧਯਾਨ ਪਾਗਹੀਂ ॥

ana(n)t jaap ko japai(n) bia(n)t dhayaan paagahee(n) ||

(Seeing the Sun,) all the people abandoned idleness and woke up at dawn and meditating on the Omnipresent Lord, used to repeat His Name in

various ways.

ਦੁਰੰਤ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰੈਂ ਅਥਾਪ ਥਾਪ ਥਾਪਹੀਂ ॥

dhura(n)t karam ko karai(n) athaap thaap thaapahee(n) ||

ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਸੰਧਿਯਾਨ ਕੈ ਅਜਾਪ ਜਾਪ ਜਾਪਹੀ ॥੩॥

gaitree sa(n)dhiyaan kai ajaap jaap jaapahee ||3||

Working on difficult jobs, they used to stablise in their mind the Uninstallable Lord and used to recite the Gyatri and Sandhya.3.

ਸੁ ਦੇਵ ਕਰਮ ਆਦਿ ਲੈ ਪ੍ਰਭਾਤ ਜਾਗ ਕੈ ਕਰੈਂ ॥

s dhev karam aadh lai prabhaat jaag kai karai(n) ||

ਸੁ ਜੱਗ ਧੂਪ ਦੀਪ ਹੋਮ ਬੇਦ ਬਿਯਾਕਰਨ ਰਰੈਂ ॥

s ja'g dhoop dheep hom bedh biyaakaran rarai(n) ||

All the people, repeating the name of the Lord, used to perform godly deeds and also reflected on the Vedas and Vyakarna etc. alongwith the

burning of incense, lighting the earthen lamps and performing Yajnas.

ਸੁ ਪਿਤ੍ਰ ਕਰਮ ਹੈਂ ਜਿਤੇ ਸੋ ਬ੍ਰਿਤਬ੍ਰਿਤ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥

s pitr karam hai(n) jite so biratabirat ko karai(n) ||

ਜੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਉਚਰੰਤ ਸੁ ਧਰਮ ਧਯਾਨ ਕੋ ਧਰੈਂ ॥੪॥

j saasatr simirat uchara(n)t su dharam dhayaan ko dharai(n) ||4||

They used to perform rituals for the manes according to their power and used to concentrate on virtuous actions alongwith the recitation of Shastras, Smritis etc.4.

ਅਰਧ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥

aradh niraaj chha(n)dh ||

ARDH NIRAAJ STANZA

ਸੁ ਧੂੰਮ ਧੂੰਮ ਹੀ ॥

s dhoo(n)m dhoo(n)m hee ||

ਕਰੰਤ ਸੈਨ ਭੂੰਮ ਹੀ ॥

kara(n)t sain bhoo(n)m hee ||

The smoke of Yajnas was visible on all the four sides and all the people

slept on the earth.

ਬਿਅੰਤ ਧਯਾਨ ਧਯਾਵਹੀਂ ॥

bia(n)t dhayaan dhayaavahee(n) ||

ਦੁਰੰਤ ਠਉਰ ਪਾਵਹੀਂ ॥੫॥

dhura(n)t Thaur paavahee(n) ||5||

Performing mediation and worship in many ways, they used to work for the growth of distant places.5.

ਅਨੰਤ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਰੈਂ ॥

ana(n)t ma(n)tr ucharai(n) ||

ਸੁ ਜੋਗ ਜਾਪਨਾ ਕਰੈਂ ॥

s jog jaapanaa karai(n) ||

Reciting many mantras, the people performed Yogic discipline and

repeated the Name.

ਨ੍ਰਿਬਾਨ ਪੁਰਖ ਧਯਾਵਹੀਂ ॥

nirabaan purakh dhayaavahee(n) ||

ਬਿਮਾਨ ਅੰਤਿ ਪਾਵਹੀਂ ॥੬॥

bimaan a(n)t paavahee(n) ||6||

They meditated on the Detached Supreme Purusha and ultimately they acquired the air-vehicles for transportation to heaven.6.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਮ ਬੀਤਯੋ ਕਰਤ ਧਰਮੁ ਅਰੁ ਦਾਨ ॥

bahut kaal im beetayo karat dharam ar dhaan ||

ਬਹੁਰਿ ਅਸੁਰਿ ਬਢਿਯੋ ਪ੍ਰਬਲ ਦੀਰਘੁ ਕਾਇ ਦਤੁ ਮਾਨ ॥੭॥

bahur asur baddiyo prabal dheeragh kai dhat maan ||7||

In this way a good deal of time elapsed in performing religious and charitable actions and then a powerful demon named deeraghkaya was

born.7.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬਾਣ ਪ੍ਰਜੰਤ ਬਢਤ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਤਨ ॥

baan praja(n)t baddat nitaprat tan ||

ਨਿਸ ਦਿਨ ਘਾਤ ਕਰਤ ਦਿਜ ਦੇਵਨ ॥

nis dhin ghaat karat dhij dhevan ||

His body increased in length everyday by the length of an arrow and he destroyed the gods and twice-born night and day.

ਦੀਰਘੁ ਕਾਇਐ ਸੋ ਰਿਪੁ ਭਯੋ ॥

dheeragh kaiaai so rip bhayo ||

ਰਵਿ ਰਥ ਹਟਕ ਚਲਨ ਤੇ ਗਯੋ ॥੮॥

rav rath haTak chalan te gayo ||8||

On the birth of the enemy like deeraghkaya, even the chariot of the sun

hesitated to move.8.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਹਟਕ ਚਲਤ ਰਥੁ ਭਯੋ ਭਾਨ ਕੋਪਿਯੋ ਤਬੈ ॥

haTak chalat rath bhayo bhaan kopiyo tabai ||

ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਚਲਿਯੋ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਭੈ ॥

asatr sasatr lai chaliyo sa(n)g lai dhal sabhai ||

When the chariot of the sun stopped moving, the sun, then in great fury, marched forward alongwith his arms, weapons and forces.

ਮੰਡਯੋ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਹਾ ਰਣ ਜਾਇ ਕੈ ॥

ma(n)ddayo bibidh prakaar tahaa ran jai kai ||

ਹੋ ਨਿਰਖ ਦੇਵ ਅਰੁ ਦੈਤ ਰਹੇ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੯॥

ho nirakh dhev ar dhait rahe urajhai kai ||9||

He started various types of war seeing which both gods and demons,

experienced a dilemma.9.

ਗਹਿ ਗਹਿ ਪਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਦੁਬਹੀਯਾ ਰਣ ਭਿਰੇ ॥

geh geh paan kirapaan dhubaheeyaa ran bhire ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰੇ ਨ ਪਗ ਪਾਛੇ ਫਿਰੇ ॥

Took Took huaai gire na pag paachhe fire ||

Holding their swords in their hands, the warriors of both the side, fought with one another in the battlefield. They fell, having been chopped into bits, but still they did not retrace their steps.

ਅੰਗਨਿ ਸੋਭੇ ਘਾਇ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਬਢੇ ॥

a(n)gan sobhe ghai prabhaa at hee badde ||

ਹੋ ਬਸਤ੍ਰ ਮਨੋ ਛਿਟਕਾਇ ਜਨੇਤੀ ਸੇ ਚਢੇ ॥੧੦॥

ho basatr mano chhiTakai janetee se chadde ||10||

Having been wounded, their increased still further and they appeared like the members of the marriage party walking and exhibiting their

dressers.10.

ਅਨੁਭਵ ਛੰਦ ॥

anubhav chha(n)dh ||

ANBHAV STANZA

ਅਨਹਦ ਬੱਜੇ ॥

anahadh ba'je ||

ਧੁਣ ਘਣ ਲੱਜੇ ॥

dhun ghan la'je ||

Hearing the resounding of the trumpets, the clouds are feeling shy.

ਘਣ ਹਣ ਘੋਰੰ ॥

ghan han ghora(n) ||

ਜਣ ਬਣ ਮੋਰੰ ॥੧੧॥

jan ban mora(n) ||11||

The army is swelling forward like the clouds, from all the four side, and it

appears that there is a large gathering of peacocks in the forest.11.

ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਛੰਦ ॥

madhur dhun chha(n)dh ||

MADHUR DHUN STANZA

ਢਲ ਹਲ ਢਾਲੰ ॥

ddal hal ddaala(n) ||

ਜਿਮ ਗੁਲ ਲਾਲੰ ॥

jim gul laala(n) ||

The luster of the shields appears like the red roses.

ਖੜ ਭੜ ਬੀਰੰ ॥

khaR bhaR beera(n) ||

ਤੜ ਸੜ ਤੀਰੰ ॥੧੨॥

taR saR teera(n) ||12||

The movement of warriors and the shooting of arrows are creating

different distinct sounded.12.

ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੇ ॥

run jhun baaje ||

ਜਣ ਘਣ ਗਾਜੇ ॥

jan ghan gaaje ||

Such a sound is being heard in the battlefield as if the clouds are thundering.

ਢੰਮਕ ਢੋਲੰ ॥

dda(n)mak ddola(n) ||

ਖੜ ਰੜ ਖੋਲੰ ॥੧੩॥

khaR raR khola(n) ||13||

The resounding of the drums and the sound of the empty quivers is also

being hard.13.

ਥਰ ਹਰ ਕੰਪੈ ॥

thar har ka(n)pai ||

ਹਰਿ ਹਰਿ ਜੰਪੈ ॥

har har ja(n)pai ||

The warriors are battled and seeing the dreadful war, they are mediating

upon the Lord-God.

ਰਣ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥

ran ra(n)g ra'te ||

ਜਣ ਗਣ ਮਤੇ ॥੧੪॥

jan gan mate ||14||

All are absorbed in the war and are submerged in the thoughts of war.14.

ਥਰਕਤ ਸੂਰੰ ॥

tharakat soora(n) ||

ਨਿਰਖਤ ਹੂਰੰ ॥

nirakhat hoora(n) ||

The brave fighters are moving hither and thither and the heavenly damsels

are looking at them.

ਸਰਬਰ ਛੁੱਟੇ ॥

sarabar chhu'Te ||

ਕਟ ਭਟ ਲੁਟੇ ॥੧੫॥

kaT bhaT luTe ||15||

The heroes have abandoned everything and having been chopped several

warriors have played with their lives.15.

ਚਮਕਤ ਬਾਣੰ ॥

chamakat baana(n) ||

ਫੁਰਹ ਨਿਸਾਣੰ ॥

fureh nisaana(n) ||

The arrows are glittering and the flags are flying

ਚਟ ਪਟ ਜੂਟੇ ॥

chaT paT jooTe ||

ਅਰ ਉਰ ਫੂਟੇ ॥੧੬॥

ar ur fooTe ||16||

The warriors are fighting face to face very quickly and the blood is oozing

out of their chests.16.

ਨਰ ਬਰ ਗੱਜੇ ॥

nar bar ga'je ||

ਸਰ ਬਰ ਸੱਜੇ ॥

sar bar sa'je ||

Bedecked with the arrows, the brave warriors are roaring

ਸਿਲਹ ਸੰਜੋਯੰ ॥

sileh sa(n)joya(n) ||

ਸੁਰ ਪੁਰ ਪੋਯੰ ॥੧੭॥

sur pur poya(n) ||17||

They are ornamented with steel armours and are moving towards

heaven.17.

ਸਰਬਰ ਛੂਟੇ ॥

sarabar chhooTe ||

ਅਰ ਉਰ ਫੂਟੇ ॥

ar ur fooTe ||

When the superior arrows are discharged, the chests of the enemies are wounded.

ਚਟ ਪਟ ਚਰਮੰ ॥

chaT paT charama(n) ||

ਫਟ ਫੁਟ ਬਰਮੰ ॥੧੮॥

faT fuT barama(n) ||18||

The shields being cut are producing knocking sound and the armours are

being torn.18.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਦਿਨੇਸ ਬਾਣ ਪਾਣ ਲੈ ਰਿਪੇਸ ਤਾਕ ਧਾਈਯੰ ॥

dhines baan paan lai ripes taak dhaieeya(n) ||

ਅਨੰਤ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਸੁੱਧੁ ਭੂਮ ਮੈ ਮਚਾਈਯੰ ॥

ana(n)t ju'dh kru'dh su'dh bhoom mai machaieeya(n) ||

Taking his arrow in his hand, Suraj ran towards the enemy Deeraghkaya and in great ire began a dreadful war.

ਕਿਤੇਕ ਭਾਜ ਚਾਲੀਯੰ ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ ਕੋ ਗਏ ॥

kitek bhaaj chaaleeya(n) sures log ko ge ||

ਨਿਸੰਤ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ਅਨੰਤ ਸੂਰਮਾ ਲਏ ॥੧੯॥

nisa(n)t jeet jeet kai ana(n)t sooramaa le ||19||

Many people came running under the refuge of gods, and Suraj, who ends

the night, conquered many warriors.19.

ਸਮੱਟ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹੇ ਸਰੱਕ ਸੂਰ ਝਾੜਹੀਂ ॥

sama'T sel saamuhe sara'k soor jhaaRahee(n) ||

ਬਬੱਕ ਬਾਘ ਜਯੋਂ ਬਲੀ ਹਲੱਕ ਹਾਕ ਮਾਰਹੀਂ ॥

baba'k baagh jayo(n) balee hala'k haak maarahee(n) ||

The warriors are striking the daggers, holding them tightly and coming face to face and the brave fighters are challenging one another, roaring like the lions.

ਅਭੰਗ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹ੍ਵੈ ਉਤੰਗ ਜੰਗ ਮੋ ਗਿਰੇ ॥

abha(n)g a(n)g bha(n)g havai uta(n)g ja(n)g mo gire ||

ਸੁਰੰਗ ਸੂਰਮਾ ਸਭੈ ਨਿਸੰਗ ਜਾਨ ਕੈ ਅਰੈ ॥੨੦॥

sura(n)g sooramaa sabhai nisa(n)g jaan kai arai ||20||

The firm limbs, after swinging continuously, are falling down and the brave and beautiful fighters, fearlessly coming face to face with others are

clashing.20.

ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

aradh naraaj chha(n)dh ||

ARDH NARAAJ STANZA

ਨਵੰ ਨਿਸਾਣ ਬਾਜੀਯੰ ॥

nava(n) nisaan baajeeya(n) ||

ਘਟਾ ਘਮੰਡ ਲਾਜੀਯੰ ॥

ghaTaa ghama(n)dd laajeeya(n) ||

Listening to the resonance of the trumpets, the clouds are feeling shy.

ਤਬੱਲ ਤੁੰਦਰੰ ਬਜੇ ॥

taba'l tu(n)dhara(n) baje ||

ਸੁਣੰਤ ਸੂਰਮਾ ਗਜੇ ॥੨੧॥

suna(n)t sooramaa gaje ||21||

The fastened trumpets have resounded and haring their sound, the

warriors are thundering.21.

ਸੁ ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਕੈ ਪਰੈਂ ॥

s joojh joojh kai parai(n) ||

ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ ਬਿਚਰੈਂ ॥

sures log bicharai(n) ||

Fighting ferociously, the gods and their kings are moving (here and there).

ਚੜੈ ਬਿਵਾਨ ਸੋਭਹੀ ॥

chaRai bivaan sobhahee ||

ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਲੋਭਹੀ ॥੨੨॥

adhev dhev lobhahee ||22||

They are roaming by mountain on air-vehicles and the harts of the gods

and demons both are feeling envious.22.

ਬੇਲੀ ਬਿੰਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥

belee bi(n)dhram chha(n)dh ||

BELI BINDRAM STANZA

ਡਹ ਡਹ ਸੁ ਡਾਮਰ ਡੰਕਣੀ ॥

ddeh ddeh su ddaamar dda(n)kanee ||

ਕਹ ਕਹ ਸੁ ਕੂਕਤ ਜੋਗਣੀ ॥

keh keh su kookat joganee ||

The sound of he tabors of vampires and the cries of the Yoginis are being heard.

ਝਮ ਝਮਕ ਸਾਗ ਝਮੱਕੀਯੰ ॥

jham jhamak saag jhama'keeya(n) ||

ਰਣ ਗਾਜ ਬਾਜ ਉਥੱਕੀਯੰ ॥੨੩॥

ran gaaj baaj utha'keeya(n) ||23||

The daggers are glistening and glittering and the elephants and horses are

jumping in the battlefield.23.

ਢਮ ਢਮਕ ਢੋਲ ਢਮੱਕੀਯੰ ॥

ddam ddamak ddol ddama'keeya(n) ||

ਝਲ ਝਲਕ ਤੇਗ ਝਲੱਕੀਯੰ ॥

jhal jhalak teg jhala'keeya(n) ||

The resonance of drum is being heard and the luster of swords is glimmering.

ਜਟ ਛੋਰ ਰੁਦ੍ਰ ਤਹ ਨੱਚੀਯੰ ॥

jaT chhor rudhr teh na'cheeya(n) ||

ਬਿਕ੍ਰਾਰ ਮਾਰ ਤਹ ਮੱਚੀਯੰ ॥੨੪॥

bikraar maar teh ma'cheeya(n) ||24||

Rudra is also dancing there with his loosened matted hair and a dreadful

war is being waged there.24.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਉਥਕੇ ਰਣ ਬੀਰਣ ਬਾਜ ਬਰੰ ॥

authake ran beeran baaj bara(n) ||

ਝਮਕੀ ਘਣ ਬਿੱਜੁ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਰੰ ॥

jhamakee ghan bi'j kirapaan kara(n) ||

The winsome horses of the warriors are jumping in the war and the sword are glistening in their hands like the flash of lightning in the clouds.

ਲਹਕੇ ਰਣ ਧੀਰਣ ਬਾਣ ਉਰੰ ॥

lahake ran dheeran baan ura(n) ||

ਰੰਗ ਸ੍ਰੋਣਤ ਰੱਤ ਕਢੇ ਦੁਸਰੰ ॥੨੫॥

ra(n)g sronat ra't kadde dhusara(n) ||25||

The arrows are seen penetrated in the waist of the warriors and they are

taking out the blood of one antoher.25.

ਫਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਥਹਰੰਤ ਭਟੰ ॥

fahara(n)t dhujaa thahara(n)t bhaTa(n) ||

ਨਿਰਖੰਤ ਲਜੀ ਛਬਿ ਸਯਾਮ ਘਟੰ ॥

nirakha(n)t lajee chhab sayaam ghaTa(n) ||

The flags are fluttering and the brave fighters have become fearful, seeing the glitter of the arrows and the swords, the lightning in the dark clouds is also feeling shy

ਚਮਕੰਤ ਸੁ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਰਣੰ ॥

chamaka(n)t su baan kirapaan rana(n) ||

ਜਿਮ ਕਉਂਧਿਤ ਸਾਵਣ ਬਿੱਜੁ ਘਣੰ ॥੨੬॥

jim kauaa(n)dhit saavan bi'j ghana(n) ||26||

And this scene looks like the flash of lightning in the thundering clouds of

the month of Sawan.26.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਤੇ ਮੈ ਡਰੋ ਕਹਾ ਕਰੋ ਬਖ੍ਯਾਨ ॥

kathaa biradh te mai ddaro kahaa karo bakhayaan ||

How far should I narrate the story for fear of lengthening the same

ਨਿਸਾਹੰਤ ਅਸੁਰੇਸ ਸੋ ਸਰ ਤੇ ਭਯੋ ਨਿਦਾਨ ॥੨੭॥

nisaaha(n)t asures so sar te bhayo nidhaan ||27||

Ultimately the arrows of Suraj became the reason for the end of that demon.27.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਸੂਰਜ ਅਵਤਾਰ ਅਸਟ ਦਸਮੋ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤ ॥੧੮॥

eit sree bachitr naaTake sooraj avataar asaT dhasamo avataar samaapat ||18||

End of the description of the Eighteenth Incarnation SURAJ in BACHITTAR

NATAK.18.

ਅਥ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath cha(n)dhr avataar kathana(n) ||

Now begins the description of Chandra Incarnation:

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

Let Sri Bhaguti Ji (The Primal Lord) be helpful.

ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥

dhodhak chha(n)dh ||

DODHAK STANZA

ਫੇਰਿ ਗਨੋ ਨਿਸਰਾਜ ਬਿਚਾਰਾ ॥

fer gano nisaraaj bichaaraa ||

ਜੈਸ ਧਰਯੋ ਅਵਤਾਰ ਮੁਰਾਰਾ ॥

jais dharayo avataar muraaraa ||

Now I think about Chandrama, how did Vishnu manifest as Chandra

incarnation?

ਬਾਤ ਪੁਰਾਤਨ ਭਾਖ ਸੁਨਾਊਂ ॥

baat puraatan bhaakh sunaauooaa(n) ||

ਜਾ ਤੇ ਕਬ ਕੁਲ ਸਰਬ ਰਿਝਾਊਂ ॥੧॥

jaa te kab kul sarab rijhaauooaa(n) ||1||

I an narriating a very ancient story, hearing which all the poets will be pleased.1.

ਦੋਧਕ ॥

dhodhak ||

DODHAK STANZA

ਨੈਕ ਕ੍ਰਿਸਾ ਕਹੁ ਠਉਰ ਨ ਹੋਈ ॥

naik kirasaa kahu Thaur na hoiee ||

ਭੂਖਨ ਲੋਗ ਮਰੈ ਸਭ ਕੋਈ ॥

bhookhan log marai sabh koiee ||

There was not even a little farming anywhere and the people were dying

with hunger.

ਅੰਧਿ ਨਿਸਾ ਦਿਨ ਭਾਨੁ ਜਰਾਵੈ ॥

a(n)dh nisaa dhin bhaan jaraavai ||

ਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ ਕਹੂੰ ਹੋਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨॥

taa te kiras kahoo(n) hon na paavai ||2||

The nights were full of darkness and during the day the sun blazed, therefore nothing grew anywhere.2.

ਲੋਗ ਸਭੈ ਇਹ ਤੇ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥

log sabhai ieh te akulaane ||

ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜਿਮ ਪਾਤ ਪੁਰਾਨੇ ॥

bhaaj chale jim paat puraane ||

For this reason all the beings were agitated and they were destroyed like

the old leaves.

ਭਾਤ ਹੀ ਭਾਤ ਕਰੇ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥

bhaat hee bhaat kare har sevaa ||

ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥੩॥

taa te prasa(n)n bhe gurdhevaa ||3||

Everyone worshipped, adored and served in various ways and the Supreme Preceptor (i.e. the Lord) was pleased.3.

ਨਾਰਿ ਨ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਨਿਜ ਨਾਥੰ ॥

naar na sev karai(n) nij naatha(n) ||

ਲੀਨੇ ਹੀ ਰੋਸੁ ਫਿਰੈਂ ਜੀਅ ਸਾਥੰ ॥

leene hee ros firai(n) jeea saatha(n) ||

(This was the situation at that time) that the wife did no service to her

husband and ever remained displeased with him.

ਕਾਮਨਿ ਕਾਮੁ ਕਹੂੰ ਨ ਸੰਤਾਵੈ ॥

kaaman kaam kahoo(n) na sa(n)taavai ||

ਕਾਮ ਬਿਨਾ ਕੋਊ ਕਾਮੁ ਨ ਭਾਵੈ ॥੪॥

kaam binaa kouoo kaam na bhaavai ||4||

The lust did not overpower the wives and in the absence of sexual instinct,

all the works for the growth of the world had ended.4.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਪੂਜੇ ਨ ਕੋ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਾਥ ॥

pooje na ko treeyaa naath ||

ਐਂਠੀ ਫਿਰੈ ਜੀਅ ਸਾਥ ॥

aai(n)Thee firai jeea saath ||

No wife worshipped her husband and always remained in her pride.

ਦੁਖੁ ਵੈ ਨ ਤਿਨ ਕਹੁ ਕਾਮ ॥

dhukh vai na tin kahu kaam ||

ਤਾ ਤੇ ਨ ਬਿਨਵਤ ਬਾਮ ॥੫॥

taa te na binavat baam ||5||

She had no grief and did not suffer because of the sexual instinct,

therefore, there was no desire for supplication in them.5.

ਕਰ ਹੈ ਨ ਪਤਿ ਕੀ ਸੇਵ ॥

kar hai na pat kee sev ||

ਪੂਜੈ ਨ ਗੁਰ ਗੁਰਦੇਵ ॥

poojai na gur gurdhev ||

Neither she served her husband, nor worshipped and abored the

preceptors.

ਧਰ ਹੈਂ ਨ ਹਰਿ ਕੋ ਧਯਾਨ ॥

dhar hai(n) na har ko dhayaan ||

ਕਰਿ ਹੈਂ ਨ ਨਿਤ ਇਸਨਾਨ ॥੬॥

kar hai(n) na nit isanaan ||6||

Neither she meditated on Lord-God nor she ever took bath.6.

ਤਬ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬੁਲਾਇ ॥

tab kaal purakh bulai ||

ਬਿਸਨੈ ਕਹਯੋ ਸਮਝਾਇ ॥

bisanai kahayo samajhai ||

Then the Immanent Lord called Vishnu and giving instruction to him, told,

him that,

ਸਸਿ ਕੋ ਧਰਿਹੁ ਅਵਤਾਰ ॥

sas ko dharih avataar ||

ਨਹੀ ਆਨ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰ ॥੭॥

nahee aan baat bichaar ||7||

Without taking any other thing into consideration, he should manifest

himself as Chandra incarnation.7.

ਤਬ ਬਿਸਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ॥

tab bisan sees nivai ||

ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥

kar jor kahee banai ||

Then Vishnu bowing his head said with folded hands,

ਧਰਿਹੋਂ ਦਿਨਾਤ ਵਤਾਰ ॥

dhariho(n) dhinaat vataar ||

ਜਿਤ ਹੋਇ ਜਗਤ ਕੁਮਾਰ ॥੮॥

jit hoi jagat kumaar ||8||

"I shall assume the form of Chandra incarnation, so that the beauty may

prosper in the world.8.

ਤਬ ਮਹਾ ਤੇਜ ਮੁਰਾਰ ॥

tab mahaa tej muraar ||

ਧਰਿਯੋ ਸੁ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥

dhariyo su cha(n)dhr avataar ||

Then the extremely glorious Vishnu manifested himself as Chandra

(incarnation),

ਤਨ ਕੈ ਮਦਨ ਕੋ ਬਾਨ ॥

tan kai madhan ko baan ||

ਮਾਰਿਯੋ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕਹ ਤਾਨ ॥੯॥

maariyo treeyan keh taan ||9||

And he shot continuously the arrows of the god of love towards women.9.

ਤਾ ਤੇ ਭਈ ਤ੍ਰੀਯ ਦੀਨ ॥

taa te bhiee treey dheen ||

ਸਭ ਗਰਬ ਹੁਐ ਗਯੋ ਛੀਨ ॥

sabh garab huaai gayo chheen ||

Because of this the women became modest and all their pride was

shattered.

ਲਾਗੀ ਕਰਨ ਪਤਿ ਸੇਵ ॥

laagee karan pat sev ||

ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਦੇਵ ॥੧੦॥

yaa te prasa(n)n bhe dhev ||10||

They again began to perform service to their husbands and by this all the

gods were pleased.10.

ਬਹੁ ਕ੍ਰਿਸਾ ਲਾਗੀ ਹੋਨ ॥

bahu kirasaa laagee hon ||

ਲਖ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਜੌਨ ॥

lakh cha(n)dhramaa kee jauan ||

Seeing Chandra, people began to do farming to a large extent.

ਸਭ ਭਏ ਸਿਧ ਬਿਚਾਰ ॥

sabh bhe sidh bichaar ||

ਇਮ ਭਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥੧੧॥

eim bhayo cha(n)dhr avataar ||11||

All the thoughts-out works were accomplished, in this manner, Chandra

incarnation came into being.11.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI.

ਇਮ ਹਰਿ ਧਰਾ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥

eim har dharaa cha(n)dhr avataaraa ||

ਬਢਿਯੋ ਗਰਬ ਲਹਿ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥

baddiyo garab leh roop apaaraa ||

In this way Vishnu manifested himself as Chandra incarnation, but Chandra also became egoistic about his own beauty

ਆਨ ਕਿਸੂ ਕਹੁ ਚਿਤ ਨ ਲਿਆਯੋ ॥

aan kisoo kahu chit na liaayo ||

ਤਾ ਤੇ ਤਾਹਿ ਕਲੰਕ ਲਗਾਯੋ ॥੧੨॥

taa te taeh kala(n)k lagaayo ||12||

He also abandoned the meditation of any other, therefore he was also

blemished.12.

ਭਜਤ ਭਯੋ ਅੰਬਰ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥

bhajat bhayo a(n)bar kee dhaaraa ||

ਤਾ ਤੇ ਕੀਯ ਮੁਨ ਰੋਸ ਅਪਾਰਾ ॥

taa te keey mun ros apaaraa ||

He was engrossed with the wife of the sage (Gautam), which made th sage highly infuriated in his mind

ਕਿਸਨਾਰਜੁਨ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥

kisanaarajun mirag charam chalaayo ||

ਤਿਹ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਕਲੰਕ ਲਗਾਯੋ ॥੧੩॥

teh kar taeh kala(n)k lagaayo ||13||

The sage struck him with his deer-skin, which created a mark on his body

and he was thus blemished.13.

ਸ੍ਰਾਪ ਲਗਯੋ ਤਾ ਕੋ ਮੁਨਿ ਸੰਦਾ ॥

sraap lagayo taa ko mun sa(n)dhaa ||

ਘਟਤ ਬਢਤ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਚੰਦਾ ॥

ghaTat baddat taa dhin te cha(n)dhaa ||

With the curse of the sage he keeps on decreasing and increasing

ਲਜਿਤ ਅਧਿਕ ਹਿਰਦੇ ਮੋ ਭਯੋ ॥

lajit adhik hiradhe mo bhayo ||

ਗਰਬ ਅਖਰਬ ਦੂਰ ਹੁਐ ਗਯੋ ॥੧੪॥

garab akharab dhoor huaai gayo ||14||

Because of this event, he felt extremely ashamed and his pride was

extremely shattered.14.

ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਬਹੁਰੁ ਤਿਹ ਕਾਲਾ ॥

tapasaa karee bahur teh kaalaa ||

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪੁਨ ਭਯੋ ਦਿਆਲਾ ॥

kaal purakh pun bhayo dhiaalaa ||

He then performed austerities for a long time, by which the Immanent Lord became merciful towards him

ਛਈ ਰੋਗ ਤਿਹ ਸਕਲ ਬਿਨਾਸਾ ॥

chhiee rog teh sakal binaasaa ||

ਭਯੋ ਸੂਰ ਤੇ ਊਚ ਨਿਵਾਸਾ ॥੧੫॥

bhayo soor te uooch nivaasaa ||15||

His destructive ailment decayed and by the Grace of the Supreme

Immanent Lord, he attained a higher status than the Sun.15.

ਇਤਿ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਉਨੀਸਵੋਂ ॥੧੯॥ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥

eit cha(n)dhr avataar uneesavo(n) ||19|| subham sat ||

End of the description of the Nineteenth Incarnation i.e. CHANDRA. 19.

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ikOankaar vaahiguroo jee kee fateh ||

The Lord is One and the Victory is of the Lord.

ਅਥ ਬੀਸਵਾ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath beesavaa raam avataar kathana(n) ||

Now begins the description about Ram, the twentieth Incarnation:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਬ ਮੈ ਕਹੋ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰਾ ॥

ab mai kaho raam avataaraa ||

ਜੈਸ ਜਗਤ ਮੋ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥

jais jagat mo karaa pasaaraa ||

Now I describe the incarnation Ram how he exhibited his performance in the world.

ਬਹੁਤੁ ਕਾਲ ਬੀਤਤ ਭਯੋ ਜਬੈ ॥

bahut kaal beetat bhayo jabai ||

ਅਸੁਰਨ ਬੰਸ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਤਬੈ ॥੧॥

asuran ba(n)s pragaT bhayo tabai ||1||

After a long time the family of demons raised its head again.1.

ਅਸੁਰ ਲਗੇ ਬਹੁ ਕਰੈ ਬਿਖਾਧਾ ॥

asur lage bahu karai bikhaadhaa ||

ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਤਿਨੈ ਤਨਕ ਮੈ ਸਾਧਾ ॥

kinahoo(n) na tinai tanak mai saadhaa ||

The demons began to perform vicious actions and no one could chastise

them.

ਸਕਲ ਦੇਵ ਇਕਠੇ ਤਬ ਭਏ ॥

sakal dhev ikaThe tab bhe ||

ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਗਏ ॥੨॥

chheer samu(n)dhr jeh tho teh ge ||2||

The all the gods assembled and went to the milk-ocean.2.

ਬਹੁ ਚਿਰ ਬਸਤ ਭਏ ਤਿਹ ਠਾਮਾ ॥

bahu chir basat bhe teh Thaamaa ||

ਬਿਸਨ ਸਹਿਤ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਹ ਨਾਮਾ ॥

bisan sahit brahamaa jeh naamaa ||

There they stayed foe a long time with Vishnu and Brahma.

ਬਾਰ ਬਾਰ ਹੀ ਦੁਖਤ ਪੁਕਾਰਤ ॥

baar baar hee dhukhat pukaarat ||

ਕਾਨ ਪਰੀ ਕਲ ਕੇ ਧੁਨਿ ਆਰਤ ॥੩॥

kaan paree kal ke dhun aarat ||3||

They cried out in anguish many times and ultimately their consternation

was heard by the Lord.3.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਬਿਸਨਾਦਕ ਦੇਵ ਲੇਖ ਬਿਮਨੰ ॥

bisanaadhak dhev lekh bimana(n) ||

ਮ੍ਰਿਦ ਹਾਸ ਕਰੀ ਕਰ ਕਾਲ ਧੁਨੰ ॥

miradh haas karee kar kaal dhuna(n) ||

By the Destroyer Being, who smiled and audibly said to Vishnu:

ਅਵਤਾਰ ਧਰੋ ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੰ ॥

avataar dharo raghunaath hara(n) ||

"Manifest yourself as Raghunath (Ram)."

ਚਿਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋ ਅਵਧੰ ॥੪॥

chir raaj karo sukh so avadha(n) ||4||

"Rule over Oudh for a long time.” ||4||

ਬਿਸਨੇਸ ਧੁਣੰ ਸੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਮੁਖੰ ॥

bisanes dhuna(n) sun braham mukha(n) ||

Vishnu heard this command from the mouth of the Destroyer Being (and

did as ordered).

ਅਬ ਸੁੱਧ ਚਲੀ ਰਘੁਬੰਸ ਕਥੰ ॥

ab su'dh chalee raghuba(n)s katha(n) ||

Now begins the story of the Raghu clan.

ਜੁ ਪੈ ਛੋਰ ਕਥਾ ਕਵਿ ਯਾਹ ਰਢੈ ॥

j pai chhor kathaa kav yaeh raddai ||

The poet narrates this story from the beginning.

ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਇਕ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢੈ ॥੫॥

ein baatan ko ik gra(n)th baddai ||5||

And with these words the Granth will be enlarged. ||5||

ਤਿਹ ਤੇ ਕਹੀ ਥੋਰੀਐ ਬੀਨ ਕਥਾ ॥

teh te kahee thoreeaai been kathaa ||

Therefore, I compose this significant story in brief.

ਬਲਿ ਤ੍ਵੈ ਉਪਜੀ ਬੁਧ ਮੱਧਿ ਜਥਾ ॥

bal tavai upajee budh ma'dh jathaa ||

According to the intellect given to me by You.

ਜਹ ਭੂਲਿ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਲਹੀਯੋ ॥

jeh bhool bhiee ham te laheeyo ||

I am accountable for any lapses on my part.

ਸੁ ਕਬੋ ਤਹ ਅੱਛ੍ਰ ਬਨਾ ਕਹੀਯੋ ॥੬॥

s kabo teh a'chhr banaa kaheeyo ||6||

Therefore, I pray that You help me compose this poem with eloquent lettering. ||6||

ਰਘੁ ਰਾਜ ਭਯੋ ਰਘੁ ਬੰਸ ਮਣੰ ॥

ragh raaj bhayo ragh ba(n)s mana(n) ||

The Raghu king looked very impressive; like a gem in the necklace of the

Raghu clan.

ਜਿਹ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ਪੁਰ ਅਉਧ ਘਣੰ ॥

jeh raaj karayo pur aaudh ghana(n) ||

He ruled over Oudh for a long time.

ਸੋਊ ਕਾਲ ਜਿਣਯੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਜਬੰ ॥

souoo kaal jinayo niraparaaj jaba(n) ||

When Death won over the great king,

ਭੂਅ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ਅਜ ਰਾਜ ਤਬੰ ॥੭॥

bhooa raaj karayo aj raaj taba(n) ||7||

Then his son, King Aj ruled over the earth. ||7||

ਅਜ ਰਾਜ ਹਣਯੋ ਜਬ ਕਾਲ ਬਲੀ ॥

aj raaj hanayo jab kaal balee ||

ਸੁ ਨ੍ਰਿਪਤ ਕਥਾ ਦਸਰਥ ਚਲੀ ॥

s nirapat kathaa dhasarath chalee ||

When the king Aj was destroyed by the mighty destroyer Lord, then the

story of Raghu clan moved forward through king Dasrath.

ਚਿਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋਂ ਅਵਧੰ ॥

chir raaj karo sukh so(n) avadha(n) ||

ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰ ਬਿਹਾਰ ਬਣੰ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥੮॥

mirag maar bihaar bana(n) su prabha(n) ||8||

He passed his days in the forest hunting deer. ||8||

ਜਗ ਧਰਮ ਕਥਾ ਪ੍ਰਚੁਰੀ ਤਬ ਤੇ ॥

jag dharam kathaa prachuree tab te ||

Discussion on the righteous way of life was extensively propagated,

ਸੁਮਿਤ੍ਰੇਸ ਮਹੀਪ ਭਯੋ ਜਬ ਤੇ ॥

sumitres maheep bhayo jab te ||

When Dasrath, the Lord of Sumitra, became the king.

ਦਿਨ ਰੈਣ ਬਨੈਸਨ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ॥

dhin rain banaisan beech firai ||

The king wandered through the jungles day and night.

ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ ਕਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਨੇਤ ਹਰੈ ॥੯॥

mirag raaj karee mirag net harai ||9||

He regularly hunted tigers, elephants and deer. ||9||

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਥਾ ਉਹ ਠੌਰ ਭਈ ॥

eeh bhaat kathaa uh Thauar bhiee ||

In this way, the story of Oudh advances.

ਅਬ ਰਾਮ ਜਯਾ ਪਰ ਬਾਤ ਗਈ ॥

ab raam jayaa par baat giee ||

and now the part of the mother of Ram comes before us.

ਕੁਹੜਾਮ ਜਹਾ ਸੁਨੀਐ ਸਹਰੰ ॥

kuhaRaam jahaa suneeaai sahara(n) ||

There was a brave king in the city of Kuhram.

ਤਹ ਕੌਸਲ ਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਬਰੰ ॥੧੦॥

teh kauasal raaj nirapes bara(n) ||10||

In the kingdom of Kaushal. ||10||

ਉਪਜੀ ਤਹ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਕੁਸਲੰ ॥

aupajee teh dhaam sutaa kusala(n) ||

In his home, a beautiful daughter named Kaushalya was born.

ਜਿਹ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸਿ ਅੰਗ ਕਲੰ ॥

jeh jeet liee sas a(n)g kala(n) ||

She conquered all the beauty of the moon.

ਜਬ ਹੀ ਸੁਧਿ ਪਾਇ ਸੁਯੰਬ੍ਰ ਕਰਿਓ ॥

jab hee sudh pai suya(n)br kario ||

When she grew of age, in the ancient ceremony of Swayamvara,

ਅਵਧੇਸ ਨਰੇਸਹਿ ਚੀਨ ਬਰਿਓ ॥੧੧॥

avadhes nareseh cheen bario ||11||

She selected and married Dasrath, the king of Oudh. ||11||

ਪੁਨਿ ਸੈਨ ਸਮਿੱਤ੍ਰ ਨਰੇਸ ਬਰੰ ॥

pun sain sami'tr nares bara(n) ||

The mighty and glorious king Sumitra,

ਜਿਹ ਜੁਧ ਲਯੋ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਰੰ ॥

jeh judh layo ma'dhr dhes hara(n) ||

who was the conqueror of the Madra nation.

ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਤਿਹ ਧਾਮ ਭਈ ਦੁਹਿਤਾ ॥

sumitraa teh dhaam bhiee dhuhitaa ||

He had a daughter named Sumitra in his home.

ਜਿਹ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸ ਸੂਰ ਪ੍ਰਭਾ ॥੧੨॥

jeh jeet liee sas soor prabhaa ||12||

She was more beautiful than the sun and moon. ||12||

ਸੋਊ ਬਾਰਿ ਸਬੁੱਧ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ॥

souoo baar sabu'dh bhiee jab hee ||

When she grew of age,

ਅਵਧੇਸਹ ਚੀਨ ਬਰਿਓ ਤਬ ਹੀ ॥

avadheseh cheen bario tab hee ||

she also married the king of Oudh.

ਗਨ ਯਾਹ ਭਯੋ ਕਸਟੁਆਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥

gan yaeh bhayo kasaTuaar nirapa(n) ||

The same story happened with the king of Kekeya,

ਜਿਹ ਕੇਕਈ ਧਾਮ ਸੁ ਤਾਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥੧੩॥

jeh kekiee dhaam su taas prabha(n) ||13||

who had a glorious daughter named Kaikeyi. ||13||

ਇਨ ਤੇ ਗ੍ਰਹ ਮੋ ਸੁਤ ਜਉਨ ਥੀਓ ॥

ein te greh mo sut jaun theeo ||

(When Dasaratha expressed his desire to marry Kaikeyi, the king, her father, said) From her your son who will be born (will be entitled to the

kingdom as heir).

ਤਬ ਬੈਠ ਨਰੇਸ ਬਿਚਾਰ ਕੀਓ ॥

tab baiTh nares bichaar keeo ||

Dasrath considered this fact.

ਤਬ ਕੇਕਈ ਨਾਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰੀ ॥

tab kekiee naar bichaar karee ||

After deep consideration, he took Kaikeyi as his wife.

ਜਿਹ ਤੇ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਸੋਭ ਧਰੀ ॥੧੪॥

jeh te sas sooraj sobh dharee ||14||

She, from which the moon and the sun were adorned. ||14||

ਤਿਹ ਬਯਾਹਤ ਮਾਗ ਲਏ ਦੁ ਬਰੰ ॥

teh bayaahat maag le dh bara(n) ||

On being married she asked for two gifts from the king (Dasrath).

ਜਿਹ ਤੇ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਰੰ ॥

jeh te avadhes ke praan hara(n) ||

On being married she asked for two boons from the king, which ultimately

resulted in his death.

ਸਮਝੀ ਨ ਨਰੇਸਰ ਬਾਤ ਹੀਏ ॥

samajhee na naresar baat he'ee ||

ਤਬ ਹੀ ਤਹ ਕੋ ਬਰ ਦੋਇ ਦੀਏ ॥੧੫॥

tab hee teh ko bar dhoi dhe'ee ||15||

At that time, the king could not understand the mystery (of the boons) and gave his consent for them.15.

ਪੁਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਜੁੱਧ ਪਰੋ ॥

pun dhev adhevan ju'dh paro ||

ਜਹ ਜੁੱਧ ਘਣੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪ ਕਰੋ ॥

jeh ju'dh ghano nirap aap karo ||

Then once a war was waged between the gods and demons, in which the

king gave a tough fight from the side of gods.

ਹਤ ਸਾਰਥੀ ਸਯੰਦਨ ਨਾਰ ਹਕਿਯੋ ॥

hat saarathee saya(n)dhan naar hakiyo ||

ਯਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਚਕਿਯੋ ॥੧੬॥

yeh kauatak dhekh nares chakiyo ||16||

Seeing this, the king was amazed. ||16||

ਪੁਨ ਰੀਝ ਦਏ ਦੋਊ ਤੀਅ ਬਰੰ ॥

pun reejh dhe dhouoo teea bara(n) ||

The king was so pleased, he gave her two more gifts.

ਚਿਤ ਮੋ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਛੂ ਨ ਕਰੰ ॥

chit mo su bichaar kachhoo na kara(n) ||

He did not have any distrust in his mind.

ਕਹੀ ਨਾਟਕ ਮੱਧ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਥਾ ॥

kahee naaTak ma'dh charitr kathaa ||

This story was originally told in the Dramas of Hanuman and the

Ramayana.

ਜਯ ਦੀਨ ਸੁਰੇਸ ਨਰੇਸ ਜਥਾ ॥੧੭॥

jay dheen sures nares jathaa ||17||

Detailing how king Dasrath helped Indra, the king of deities, to victory. ||17||

ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਅਨੇਕ ਅਨੇਕ ਬਿਧੰ ॥

ar jeet anek anek bidha(n) ||

Conquering many many enemies,

ਸਭ ਕਾਜ ਨਰੇਸ੍ਵਰ ਕੀਨ ਸਿਧੰ ॥

sabh kaaj naresavair keen sidha(n) ||

The king fulfilled his heart’s desires.

ਦਿਨ ਰੈਣ ਬਿਹਾਰਤ ਮੱਧਿ ਬਣੰ ॥

dhin rain bihaarat ma'dh bana(n) ||

Day and night the king was in the jungles.

ਜਲ ਲੈਨ ਦਿਜਾਇ ਤਹਾ ਸ੍ਰਵਣੰ ॥੧੮॥

jal lain dhijai tahaa sravana(n) ||18||

One day, a Brahmin named Sharvan Kumar was searching there for water.

||18||

ਪਿਤ ਮਾਤ ਤਜੇ ਦੋਊ ਅੰਧ ਭੂਯੰ ॥

pit maat taje dhouoo a(n)dh bhooya(n) ||

Leaving his blind parents on the ground,

ਗਹਿ ਪਾਤ੍ਰ ਚਲਿਯੋ ਜਲੁ ਲੈਨ ਸੁਯੰ ॥

geh paatr chaliyo jal lain suya(n) ||

The son had come for water, holding a pitcher in his hand.

ਮੁਨਿ ਨੋ ਦਿਤ ਕਾਲ ਸਿਧਾਰ ਤਹਾ ॥

mun no dhit kaal sidhaar tahaa ||

That Brahmin sage was sent there by Death.

ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠ ਪਤਊਵਨ ਬਾਧ ਜਹਾ ॥੧੯॥

nirap baiTh patuoovan baadh jahaa ||19||

To the place where the king was resting in a tent. ||19||

ਭਭਕੰਤ ਘਟੰ ਅਤਿ ਨਾਦਿ ਹੁਅੰ ॥

bhabhaka(n)t ghaTa(n) at naadh hua(n) ||

The pitcher filling with water made a sound.

ਧੁਨਿ ਕਾਨ ਪਰੀ ਅਜ ਰਾਜ ਸੁਅੰ ॥

dhun kaan paree aj raaj sua(n) ||

The sound filled the king's ears.

ਗਹਿ ਪਾਣ ਸੁ ਬਾਣਹਿ ਤਾਨ ਧਨੰ ॥

geh paan su baaneh taan dhana(n) ||

The king loaded the arrow in the bow and pulled the bowstring back.

ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਣ ਦਿਜੰ ਸਰ ਸੁੱਧ ਹਨੰ ॥੨੦॥

mirag jaan dhija(n) sar su'dh hana(n) ||20||

Thinking the Brahmin was a deer, he shot the arrow and killed him. ||20||

ਗਿਰ ਗਯੋ ਸੁ ਲਗੇ ਸਰ ਸੁੱਧ ਮੁਨੰ ॥

gir gayo su lage sar su'dh muna(n) ||

On being struck by the arrow, the ascetic fell down.

ਨਿਸਰੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਹਕਾਰ ਧੁਨੰ ॥

nisaree mukh te hahakaar dhuna(n) ||

A yelp came from his mouth.

ਮ੍ਰਿਗਨਾਤ ਕਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਲਹੈ ॥

miraganaat kahaa nirap jai lahai ||

The king went to find the spot where the deer had died.

ਦਿਜ ਦੇਖ ਦੋਊ ਕਰ ਦਾਤ ਗਹੈ ॥੨੧॥

dhij dhekh dhouoo kar dhaat gahai ||21||

But on seeing the Brahmin, he pressed his hands to his cheeks (literally teeth, in surprise). ||21||

ਸਰਵਣ ਬਾਚਿ ॥

saravan baach ||

Speech of Shravan :

ਕਛੁ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੇ ਤਿਹ ਮੱਧ ਤਨੰ ॥

kachh praan rahe teh ma'dh tana(n) ||

ਨਿਕਰੰਤ ਕਹਾ ਜੀਅ ਬਿੱਪ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥

nikara(n)t kahaa jeea bi'pr nirapa(n) ||

There were still some life-breath in the body of Shravan. In his final life-

breaths, the Brahmin said to the kind:

ਮੁਰ ਤਾਤ ਰੁ ਮਾਤ ਨ੍ਰਿਚੱਛ ਪਰੇ ॥

mur taat r maat niracha'chh pare ||

ਤਿਹ ਪਾਨ ਪਿਆਇ ਨ੍ਰਿਪਾਧ ਮਰੇ ॥੨੨॥

teh paan piaai nirapaadh mare ||22||

“My mother and father are blind and are lying on that side. You go there and make them drink water, so that I may die peacefully.”22.

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PADDHRAI STANZA

ਬਿਨ ਚੱਛ ਭੂਪ ਦੋਊ ਤਾਤ ਮਾਤ ॥

bin cha'chh bhoop dhouoo taat maat ||

ਤਿਨ ਦੇਹ ਪਾਨ ਤੁਹ ਕਹੌਂ ਬਾਤ ॥

tin dheh paan tuh kahaua(n) baat ||

“O king! both my parents are without sight, listen to me and give them

water.

ਮਮ ਕਥਾ ਨ ਤਿਨ ਕਹੀਯੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

mam kathaa na tin kaheeyo prabeen ||

ਸੁਨਿ ਮਰਯੋ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇਊ ਹੋਹਿ ਛੀਨ ॥੨੩॥

sun marayo putr teuoo hoh chheen ||23||

“Do not say anything me to them, otherwise they will die in extreme agony.”23.

ਇਹ ਭਾਤ ਜਬੈ ਦਿਜ ਕਹੈ ਬੈਨ ॥

eeh bhaat jabai dhij kahai bain ||

ਜਲ ਸੁਨਤ ਭੂਪ ਚੁਐ ਚਲੇ ਨੈਨ ॥

jal sunat bhoop chuaai chale nain ||

When Shravan Kumar said these words to the king about giving (to his

blind parents) then tears gushed out of his eyes.

ਧ੍ਰਿਗ ਮੋਹ ਜਿਨ ਸੁ ਕੀਨੋ ਕੁਕਰਮ ॥

dhirag moh jin su keeno kukaram ||

ਹਤਿ ਭਯੋ ਰਾਜ ਅਰੁ ਗਯੋ ਧਰਮ ॥੨੪॥

hat bhayo raaj ar gayo dharam ||24||

The king said, “It is a disgrace for me that I have done such a deed, my royal merit has been destroyed and I am devoid of Dharma.”24.

ਜਬ ਲਯੋ ਭੂਪ ਤਿਹ ਸਰ ਨਿਕਾਰ ॥

jab layo bhoop teh sar nikaar ||

ਤਬ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮੁਨ ਬਰ ਉਦਾਰ ॥

tab taje praan mun bar udhaar ||

When the king pulled out Shravan from the pool, then that ascetic breathed

his last.

ਪੁਨ ਭਯੋ ਰਾਵ ਮਨ ਮੈ ਉਦਾਸ ॥

pun bhayo raav man mai udhaas ||

ਗ੍ਰਿਹ ਪਲਟ ਜਾਨ ਕੀ ਤਜੀ ਆਸ ॥੨੫॥

gireh palaT jaan kee tajee aas ||25||

Then the king became very sad and abandoned the idea of returning to his home.25.

ਜੀਅ ਠਟੀ ਕਿ ਧਾਰੋ ਜੋਗ ਭੇਸ ॥

jeea ThaTee k dhaaro jog bhes ||

ਕਹੂੰ ਬਸੌ ਜਾਇ ਬਨਿ ਤਿਆਗਿ ਦੇਸ ॥

kahoo(n) basau jai ban tiaag dhes ||

He thought in his mind that he may wear the garb of Yogi and abide in the

forest forsaking his royal duties.

ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੋਰ ਯਹ ਰਾਜ ਸਾਜ ॥

keh kaaj mor yeh raaj saaj ||

ਦਿਜ ਮਾਰਿ ਕੀਯੋ ਜਿਨ ਅਸ ਕੁਕਾਜ ॥੨੬॥

dhij maar keeyo jin as kukaaj ||26||

My royal duties are now meaningless for me, when I have committed a bad deed by killing a Brahmin. ||26||

ਇਹ ਭਾਤ ਕਹੀ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

eeh bhaat kahee pun nirap prabeen ||

ਸਭ ਜਗਤਿ ਕਾਲ ਕਰਮੈ ਅਧੀਨ ॥

sabh jagat kaal karamai adheen ||

The king then uttered these words, ‘I have brought under my control the

situations of all the world, but now what hath been committed by me?

ਅਬ ਕਰੋ ਕਛੂ ਐਸੋ ਉਪਾਇ ॥

ab karo kachhoo aaiso upai ||

ਜਾ ਤੇ ਸੁ ਬਚੈ ਤਿਹ ਤਾਤ ਮਾਇ ॥੨੭॥

jaa te su bachai teh taat mai ||27||

'Now I should take such measures, that may cause his parents to survive.'27.

ਭਰਿ ਲਯੋ ਕੁੰਭ ਸਿਰ ਪੈ ਉਠਾਇ ॥

bhar layo ku(n)bh sir pai uThai ||

ਤੱਹ ਗਯੋ ਜਹਾ ਦਿਜ ਤਾਤ ਮਾਇ ॥

ta'h gayo jahaa dhij taat mai ||

The king filled the pitcher with water and lifted it on his head and reached

at the spot, where the parents of Shravan had been lying.

ਜਬ ਗਯੋ ਨਿਕਟ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁ ਧਾਰ ॥

jab gayo nikaT tin ke su dhaar ||

ਤਬ ਲਖੀ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਪਾਵ ਚਾਰ ॥੨੮॥

tab lakhee dhuhoo(n) teh paav chaar ||28||

When the king reached near them with very slow steps, then they heard

the voice of the moving footsteps.28.

ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥

dhij baach raajaa so(n) ||

The speech of the Brahmin addressed to the King :

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PADDHRAI STANZA

ਕੱਹ ਕਹੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਾਗੀ ਅਵਾਰ ॥

ka'h kaho putr laagee avaar ||

ਸੁਨਿ ਰਹਿਓ ਮੋਨ ਭੂਪਤ ਉਦਾਰ ॥

sun rahio mon bhoopat udhaar ||

“O Son! Tell us the reason for so much delay. “Hearing these words the

large-hearted king remained silent.

ਫਿਰਿ ਕਹਯੋ ਕਾਹਿ ਬੋਲਤ ਨ ਪੂਤ ॥

fir kahayo kaeh bolat na poot ||

ਚੁਪ ਰਹੇ ਰਾਜ ਲਹਿ ਕੈ ਕਸੂਤ ॥੨੯॥

chup rahe raaj leh kai kasoot ||29||

They again said, “O son! Why do you not speak?” The king, fearing his reply to be unfavorable, again remained silent.29.

ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਓ ਪਾਨ ਤਿਹ ਪਾਨ ਜਾਇ ॥

nirap dheeo paan teh paan jai ||

ਚਕਿ ਰਹੇ ਅੰਧ ਤਿਹ ਕਰ ਛੁਹਾਇ ॥

chak rahe a(n)dh teh kar chhuhai ||

Coming near them, the king gave them water then on touching his hand

those blind persons, .

ਕਰ ਕੋਪ ਕਹਿਯੋ ਤੂ ਆਹਿ ਕੋਇ ॥

kar kop kahiyo too aaeh koi ||

ਇਮ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਨ੍ਰਿਪ ਦਯੋ ਰੋਇ ॥੩੦॥

eim sunat sabadh nirap dhayo roi ||30||

Getting bewildered, asked angrily about his identity. Hearing these words,

the king began to weep.30

ਰਾਜਾ ਬਾਚ ਦਿਜ ਸੋਂ ॥

raajaa baach dhij so(n) ||

The speech of the King addressed to the Brahmin:

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PADDHRAI STANZA

ਹੱਉ ਪੁਤ੍ਰ ਘਾਤ ਤਵ ਬ੍ਰਹਮਣੇਸ ॥

ha'au putr ghaat tav brahamanes ||

ਜਿਹ ਹਨਿਯੋ ਸ੍ਰਵਣ ਤਵ ਸੁਤ ਸੁਦੇਸ ॥

jeh haniyo sravan tav sut sudhes ||

“O eminent Brahmin! I am the killer of your son, I am the one who hast

killed your son.”

ਮੈ ਪਰਯੋ ਸਰਣ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥

mai parayo saran dhasarath rai ||

ਚਾਹੋ ਸੁ ਕਰੋ ਮੋਹਿ ਬਿੱਪ ਆਇ ॥੩੧॥

chaaho su karo moh bi'p aai ||31||

“I am Dasrath, seeking your refuge, O Brahmin! Do to me whatever you wish.31.

ਰਾਖੈ ਤੁ ਰਾਖੁ ਮਾਰੈ ਤੁ ਮਾਰੁ ॥

raakhai ta raakh maarai ta maar ||

ਮੈ ਪਰੋ ਸਰਣ ਤੁਮਰੈ ਦੁਆਰਿ ॥

mai paro saran tumarai dhuaar ||

“If you want, you may protect me, otherwise kill me, I am under your

shelter, I am here before you.”

ਤਬ ਕਹੀ ਕਿਨੋ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥

tab kahee kino dhasarath rai ||

ਬਹੁ ਕਾਸਟ ਅਗਨ ਦ੍ਵੈ ਦੇਇ ਮੰਗਾਇ ॥੩੨॥

bahu kaasaT agan dhavai dhei ma(n)gai ||32||

Then the king Dasrath, on their bidding, asked some attendant to bring good deal of wood for burning.32.

ਤਬ ਲੀਯੋ ਅਧਿਕ ਕਾਸਟ ਮੰਗਾਇ ॥

tab leeyo adhik kaasaT ma(n)gai ||

ਚੜ ਬੈਠੇ ਤਹਾ ਸਲ੍ਰਹ੍ਰਹ ਕਉ ਬਨਾਇ ॥

chaR baiThe tahaa salrahreh kau banai ||

A great load of wood was brought, and they (the blind parents) got

prepared the funeral pyres and sat on them.

ਚਹੂੰ ਓਰ ਦਈ ਜੁਆਲਾ ਜਗਾਇ ॥

chahoo(n) or dhiee juaalaa jagai ||

ਦਿਜ ਜਾਨ ਗਈ ਪਾਵਕ ਸਿਰਾਇ ॥੩੩॥

dhij jaan giee paavak sirai ||33||

The fire was lighted on all the four sides and in this way those Brahmins caused the end of their lives.33.

ਤਬ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਤਨ ਤੇ ਉਪ੍ਰਾਜ ॥

tab jog agan tan te upraaj ||

ਦੁਹੂੰ ਮਰਨ ਜਰਨ ਕੋ ਸਜਿਯੋ ਸਾਜ ॥

dhuhoo(n) maran jaran ko sajiyo saaj ||

They created the fire of Yoga form their bodies and wanted to be reduced

to ashes.

ਤੇ ਭਸਮ ਭਏ ਤਿਹ ਬੀਚ ਆਪ ॥

te bhasam bhe teh beech aap ||

ਤਿਹ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਯੋ ਸ੍ਰਾਪ ॥੩੪॥

teh kop dhuhoo(n) nirap dheeyo sraap ||34||

Both of them reduced themselves to ashes and in their final hour cursed

the king in great anger.34.

ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥

dhij baach raajaa so(n) ||

The speech of the Brahmin addressed to the King :

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PADDHRAI STANZA

ਜਿਮ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਮ ਸੁਤਿ ਬਿਛੋਹਿ ॥

jim taje praan ham sut bichhoh ||

ਤਿਮ ਲਗੋ ਸ੍ਰਾਪ ਸੁਨ ਭੂਪ ਤੋਹਿ ॥

tim lago sraap sun bhoop toh ||

“O king! The manner in which we are breathing our last, you will also

experience the same situation.”

ਇਮ ਭਾਖ ਜਰਯੋ ਦਿਜ ਸਹਿਤ ਨਾਰਿ ॥

eim bhaakh jarayo dhij sahit naar ||

ਤਜ ਦੇਹ ਕੀਯੋ ਸੁਰਪੁਰ ਬਿਹਾਰ ॥੩੫॥

taj dheh keeyo surapur bihaar ||35||

Saying this, the Brahmin was burnt to ashes alongwith his wife and went

to heaven.35.

ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥

raajaa baach ||

The speech of the king:

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PADDHRAI STANZA

ਤਬ ਚਹੀ ਭੂਪ ਹਉਾਂ ਜਰੋਂ ਆਜ ॥

tab chahee bhoop hauaa(n) jaro(n) aaj ||

ਕੈ ਅਤਿਥਿ ਹੋਊਾਂ ਤਜ ਰਾਜ ਸਾਜ ॥

kai atith houooaa(n) taj raaj saaj ||

Then the king expressed this wish that either he would burn himself that

day or forsaking his kingdom, he would go to the forest,

ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜੈ ਕੈ ਕਰਹੋਂ ਉਚਾਰ ॥

kai greh jai kai karaho(n) uchaar ||

ਮੈ ਦਿਜ ਆਯੋ ਨਿਜ ਕਰ ਸੰਘਾਰ ॥੩੬॥

mai dhij aayo nij kar sa(n)ghaar ||36||

'What will I say at home? That I am coming back after killing the Brahmin

with my own hand! 36.

ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ॥

dhev baanee baach ||

Speech of gods :

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PADDHRAI STANZA

ਤਬ ਭਈ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਬਨਾਇ ॥

tab bhiee dhev baanee banai ||

ਜਿਨ ਕਰੋ ਦੁੱਖ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥

jin karo dhu'kh dhasarath rai ||

Then there was an utterance from heavens: “O Dasrath! Do not be sad

ਤਵ ਧਾਮ ਹੋਹਿਗੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਸਨ ॥

tav dhaam hohige putr bisan ||

ਸਭ ਕਾਜ ਆਜ ਸਿਧ ਭਏ ਜਿਸਨ ॥੩੭॥

sabh kaaj aaj sidh bhe jisan ||37||

“Vishnu will take birth as son in your home and through him, the impact of the sinful deed of this day will end.37.

ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸੁ ਨਾਮ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ॥

havai hai su naam raamaavataar ||

ਕਰ ਹੈ ਸੁ ਸਕਲ ਜਗ ਕੋ ਉਧਾਰ ॥

kar hai su sakal jag ko udhaar ||

“He will be famous by the name of Ramavtar and he will redeem the whole world

ਕਰ ਹੈ ਸੁ ਤਨਕ ਮੈ ਦੁਸਟ ਨਾਸ ॥

kar hai su tanak mai dhusaT naas ||

ਇਹ ਭਾਤ ਕੀਰਤ ਕਰ ਹੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੩੮॥

eeh bhaat keerat kar hai prakaas ||38||

“He will destroy the tyrants in an instant and in this way his fame will

spread on all the four sides.”38.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਨਚਿੰਤ ਭੂਪ ਚਿੰਤ ਧਾਮ ਰਾਮ ਰਾਇ ਆਇ ਹੈਂ ॥

nachi(n)t bhoop chi(n)t dhaam raam rai aai hai(n) ||

“O king! Forsake all anxiety and go to your home, the king Ram will come

to your home

ਦੁਰੰਤ ਦੁਸਟ ਜੀਤ ਕੈ ਸੁ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਇ ਹੈਂ ॥

dhura(n)t dhusaT jeet kai su jait pa'tr pai hai(n) ||

On conquering the tyrants he will botain the deed of victory from all

ਅਖਰਬ ਗਰਬ ਜੇ ਭਰੇ ਸੁ ਸਰਬ ਗਰਬ ਘਾਲ ਹੈਂ ॥

akharab garab je bhare su sarab garab ghaal hai(n) ||

“He will shatter the pride of egoists

ਫਿਰਾਇ ਛੱਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪੈ ਛਤੀਸ ਛੋਣ ਪਾਲ ਹੈਂ ॥੩੯॥

firai chha'tr sees pai chhatees chhon paal hai(n) ||39||

Having royal canopy over his head, he will sustain all.39.

ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੈ ਅਡੰਡ ਡੰਡ ਦੰਡ ਹੈਂ ॥

akha(n)dd kha(n)dd kha(n)dd kai adda(n)dd dda(n)dd dha(n)dd hai(n) ||

“He will repudiate the mighty ones and punish those, whom none has been able to punish upto this day

ਅਜੀਤ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ਬਿਸੇਖ ਰਾਜ ਮੰਡ ਹੈਂ ॥

ajeet jeet jeet kai bisekh raaj ma(n)dd hai(n) ||

He will extend his domains by conquering the unconquerable and

removing all the blemishes

ਕਲੰਕ ਦੂਰ ਕੈ ਸਭੈ ਨਿਸੰਕ ਲੰਕ ਘਾਇ ਹੈਂ ॥

kala(n)k dhoor kai sabhai nisa(n)k la(n)k ghai hai(n) ||

ਸੁ ਜੀਤ ਬਾਹ ਬੀਸ ਗਰਬ ਈਸ ਕੋ ਮਿਟਾਇ ਹੈਂ ॥੪੦॥

s jeet baeh bees garab iees ko miTai hai(n) ||40||

“He will definitely conquer Lanka and conquering Ravana, he will shatter his pride.40.

ਸਿਧਾਰ ਭੂਪ ਧਾਮ ਕੋ ਇਤੋ ਨ ਸੋਕ ਕੋ ਧਰੋ ॥

sidhaar bhoop dhaam ko ito na sok ko dharo ||

ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪ ਛੋਣ ਕੇ ਅਰੰਭ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰੋ ॥

bulai bi'p chhon ke ara(n)bh ja'g ko karo ||

“O king! Go to your home forsaking the anxiety and begin the Yajna by

calling the Brahmins.”

ਸੁਣੰਤ ਬੈਣ ਰਾਵ ਰਾਜਧਾਨੀਐ ਸਿਧਾਰੀਅੰ ॥

suna(n)t bain raav raajadhaaneeaai sidhaareea(n) ||

ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਬਸਿਸਟ ਰਾਜਸੁਇ ਕੋ ਸੁਧਾਰੀਅੰ ॥੪੧॥

bulai kai basisaT raajasooi ko sudhaareea(n) ||41||

Hearing these words, the king came to his capital and calling the sage Vasishtha, he determined to perform the Rajsuya Yajna.41.

ਅਨੇਕ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸ ਬੋਲ ਕੈ ਲਏ ॥

anek dhes dhes ke nares bol kai le ||

ਦਿਜੇਸ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੇ ਛਿਤੇਸ ਧਾਮ ਆ ਗਏ ॥

dhijes bes bes ke chhites dhaam aa ge ||

He invited the kings of many countries and also the Brahmin of different

garbs reached there.

ਅਨੇਕ ਭਾਤ ਮਾਨ ਕੈ ਦਿਵਾਨ ਬੋਲ ਕੈ ਲਏ ॥

anek bhaat maan kai dhivaan bol kai le ||

ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੋ ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ ਭਏ ॥੪੨॥

s ja'g raajasooi ko ara(n)bh taa dhinaa bhe ||42||

The king honoured all in many ways and the Rajsuya Yajna began.42.

ਸੁ ਪਾਦਿ ਅਰਘ ਆਸਨੰ ਅਨੇਕ ਧੂਪ ਦੀਪ ਕੈ ॥

s paadh aragh aasana(n) anek dhoop dheep kai ||

ਪਖਾਰਿ ਪਾਇ ਬ੍ਰਹਮਣੰ ਪ੍ਰਦੱਛਣਾ ਬਿਸੇਖ ਦੈ ॥

pakhaar pai brahamana(n) pradha'chhanaa bisekh dhai ||

Washing the feet of Brahmins and giving them their seats and buring the incenses and earthen lampas, the king circumambulated the Brahmins in a

special manner.

ਕਰੋਰ ਕੋਰ ਦੱਛਨਾ ਦਿਜੇਕ ਏਕ ਕਉ ਦਈ ॥

karor kor dha'chhanaa dhijek ek kau dhiee ||

ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀ ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ ਭਈ ॥੪੩॥

s ja'g raajasooi kee ara(n)bh taa dhinaa bhiee ||43||

He gave millions of coins to each Brahmin as religious gift and in this way, the Rajsuya Yajna begin.43.

ਨਟੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਅਨੇਕ ਗੀਤ ਗਾਵਹੀ ॥

naTes dhes dhes ke anek geet gaavahee ||

ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਲੈ ਬਿਸੇਖ ਸੋਭ ਪਾਵਹੀ ॥

ana(n)t dhaan maan lai bisekh sobh paavahee ||

The comedians and minstrels from various countries began to sing songs and obtaining various kinds of honours they were well-seated in a special

manner.

ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਲੋਗ ਜੇ ਭਏ ਸੁ ਜਾਤ ਕਉਨ ਤੇ ਕਹੇ ॥

prasa(n)n log je bhe su jaat kaun te kahe ||

ਬਿਮਾਨ ਆਸਮਾਨ ਕੇ ਪਛਾਨ ਮੋਨ ਹੁਐ ਰਹੇ ॥੪੪॥

bimaan aasamaan ke pachhaan mon huaai rahe ||44||

The pleasure of the people is indescribable and there were so many air-vehicles in the sky that they could not be recognized.44.

ਹੁਤੀ ਜਿਤੀ ਅਪੱਛਰਾ ਚਲੀ ਸੁਵਰਗ ਛੋਰ ਕੈ ॥

hutee jitee apa'chharaa chalee suvarag chhor kai ||

ਬਿਸੇਖ ਹਾਇ ਭਾਇ ਕੈ ਨਚੰਤ ਅੰਗ ਮੋਰ ਕੈ ॥

bisekh hai bhai kai nacha(n)t a(n)g mor kai ||

The heavenly damsels, leaving the heaven, were turning their limbs in

special postures and dancing.

ਬਿਅੰਤ ਭੂਪ ਰੀਝਹੀ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਵਹੀਂ ॥

bia(n)t bhoop reejhahee ana(n)t dhaan paavahee(n) ||

ਬਿਲੋਕਿ ਅੱਛਰਾਨ ਕੋ ਅਪੱਛਰਾ ਲਜਾਵਹੀਂ ॥੪੫॥

bilok a'chharaan ko apa'chharaa lajaavahee(n) ||45||

Many kings, in their pleasure were giving charities and seeing their beautiful queens, the heavenly damsel were feeling shy.45.

ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਦੈ ਬੁਲਾਇ ਸੂਰਮਾ ਲਏ ॥

ana(n)t dhaan maan dhai bulai sooramaa le ||

ਦੁਰੰਤ ਸੈਨ ਸੰਗ ਦੈ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਪਠੈ ਦਏ ॥

dhura(n)t sain sa(n)g dhai dhaso dhisaa paThai dhe ||

Bestowing various types of gifts and honours, the king called many mighty

heroes and sent them in all the ten directions alongwith he tough forces.

ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਪਾਇ ਪਾਰੀਅੰ ॥

nares dhes dhes ke nirapes pai paareea(n) ||

ਮਹੇਸ ਜੀਤ ਕੈ ਸਭੈ ਸੁ ਛਤ੍ਰਪਤ੍ਰ ਢਾਰੀਅੰ ॥੪੬॥

mahes jeet kai sabhai su chhatrapatr ddaareea(n) ||46||

They conquered the kings of many countries and made them subservient to Dasrath and in this why, conquering the kings of the whole world, brought them before the Sovereign Dasrath.46.

ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥

rooaamal chha(n)dh ||

ROOAAMAL STANZA

ਜੀਤ ਜੀਤ ਨ੍ਰਿਪੰ ਨਰੇਸੁਰ ਸੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ॥

jeet jeet nirapa(n) naresur sa'tr mi'tr bulai ||

ਬਿਪ੍ਰ ਆਦਿ ਬਿਸਿਸਟ ਤੇ ਲੈ ਕੈ ਸਭੈ ਰਿਖਰਾਇ ॥

bipr aadh bisisaT te lai kai sabhai rikharai ||

After conquering the kinds, the king Dasrath called together the enemies

as well as friends, the sages like Vashisht and the Brahmins.

ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੁੱਧ ਕਰੇ ਘਨੇ ਅਵਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਸੁਦੇਸ ॥

kru'dh ju'dh kare ghane avagaeh gaeh sudhes ||

ਆਨ ਆਨ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗੀਅਂ ਅਵਨੇਸ ॥੪੭॥

aan aan avadhes ke pag laageea(n) avanes ||47||

Those who did not accept his supremacy, in great fury, he destroyed them and in this way the kings of all the earth became subservient to the king of Oudh.47.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿਨ ਦੈ ਲਏ ਸਨਮਾਨ ਆਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥

bhaat bhaatin dhai le sanamaan aan nirapaal ||

ਅਰਬ ਖਰਬਨ ਦਰਬ ਦੈ ਗਜ ਰਾਜ ਬਾਜ ਬਿਸਾਲ ॥

arab kharaban dharab dhai gaj raaj baaj bisaal ||

All the kings were honoured in various ways they were given the wealth,

elephants and horses equivalent to millions and billions of gold coin.

ਹੀਰ ਚੀਰਨ ਕੋ ਸਕੈ ਗਨ ਜਟਤ ਜੀਨ ਜਰਾਇ ॥

heer cheeran ko sakai gan jaTat jeen jarai ||

ਭਾਉ ਭੂਖਨ ਕੋ ਕਹੈ ਬਿਧ ਤੇ ਨ ਜਾਤ ਬਤਾਇ ॥੪੮॥

bhaau bhookhan ko kahai bidh te na jaat batai ||48||

The garments studded with diamonds and the saddles of horses studded with gems cannot be enumerated and even Brahma cannot describe the grandeur of the ornaments.48.

ਪਸਮ ਬਸਤ੍ਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਦੀਏ ਭੂਪਨ ਭੂਪ ॥

pasam basatr paTa(n)baraadhik dhe'ee bhoopan bhoop ||

ਰੂਪ ਅਰੂਪ ਸਰੂਪ ਸੋਭਿਤ ਕਉਨ ਇੰਦ੍ਰ ਕਰੂਪੁ ॥

roop aroop saroop sobhit kaun i(n)dhr karoop ||

The woolen and silken garments were given by the king and seeing the

beauty of all the people it seemed that even Indra was ugly before them.

ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਤ੍ਰਸੈ ਸਭੈ ਥਰਹਰਯੋ ਸੁਨਿ ਗਿਰਰਾਇ ॥

dhusaT pusaT trasai sabhai tharaharayo sun girarai ||

ਕਾਟਿ ਕਾਟਿਨ ਦੈ ਮੁਝੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਟਿ ਬਾਟਿ ਲੁਟਾਇ ॥੪੯॥

kaaT kaaTin dhai mujhai nirap baaT baaT luTai ||49||

All the tyrants were frightened and even the Sumeru mountain trembled with fear that the king may not chop him and distribute his bits to the participants.49.

ਬੇਦ ਧੁਨਿ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭੈ ਦਿਜ ਕੀਅਸ ਜੱਗ ਅਰੰਭ ॥

bedh dhun kar kai sabhai dhij keeas ja'g ara(n)bh ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬੁਲਾਇ ਹੋਮਤ ਰਿੱਤ ਜਾਨ ਅਸੰਭ ॥

bhaat bhaat bulai homat ri't jaan asa(n)bh ||

All the Brahmins started the Yajna by reciting the Vedic performed the

havan (fire-worship) in accordance with the mantras.

ਅਧਿਕ ਮੁਨਿਬਰ ਜਉ ਕੀਯੋ ਬਿਧ ਪੂਰਬ ਹੋਮ ਬਨਾਇ ॥

adhik munibar jau keeyo bidh poorab hom banai ||

ਜਗ ਕੁੰਡਹੁ ਤੇ ਉਠੇ ਤਬ ਜਗ ਪੁਰਖ ਅਕੁਲਾਇ ॥੫੦॥

jag ku(n)ddahu te uThe tab jag purakh akulai ||50||

When many sages and hermits performed the havan in appropriate manner, then from the sacrificial pit arose the agitated sacrificial purushas.50.

ਖੀਰ ਪਾਤ੍ਰ ਕਢਾਇ ਲੈ ਕਰਿ ਦੀਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਆਨ ॥

kheer paatr kaddai lai kar dheen nirap ke aan ||

ਭੂਪ ਪਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਯੋ ਜਿਮੁ ਦਾਰਦੀ ਲੈ ਦਾਨ ॥

bhoop pai prasa(n)n bhayo jim dhaaradhee lai dhaan ||

They had a milkpot in their hands, which they gave to the king. The kiing Dasrath was so much pleased on obtaining it, just as a pauper is pleased

on receiving a gift.

ਚਤ੍ਰ ਭਾਗ ਕਰਯੋ ਤਿਸੈ ਨਿਜ ਪਾਨ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥

chatr bhaag karayo tisai nij paan lai niraparai ||

ਏਕ ਏਕ ਦਯੋ ਦੁਹੂ ਤ੍ਰੀਅ ਏਕ ਕੋ ਦੁਇ ਭਾਇ ॥੫੧॥

ek ek dhayo dhuhoo treea ek ko dhui bhai ||51||

The king divided it into four parts with his own hands and gave one part each to two queen and two parts to the third one.51.

ਗਰਭਵੰਤ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਛੀਰ ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਨ ॥

garabhava(n)t bhiee tirayo tiray chheer ko kar paan ||

ਤਾਹਿ ਰਾਖਤ ਭੀ ਭਲੋ ਦਸ ਦੋਇ ਮਾਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

taeh raakhat bhee bhalo dhas dhoi maas pramaan ||

The queens on drinking that milk, became pregnant and remained as such

for twelve months.

ਮਾਸ ਤ੍ਰਿਉਦਸਮੋ ਚਢਯੋ ਤਬ ਸੰਤਨ ਹੇਤ ਉਧਾਰ ॥

maas triaudhasamo chaddayo tab sa(n)tan het udhaar ||

ਰਾਵਣਾਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਜਗ ਆਨ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ॥੫੨॥

raavanaar pragaT bhe jag aan raam avataar ||52||

At the beginning of the thirteenth month, Ram, the enemy of Ravan incarnated for the protection of the saints.52.

ਭਰਥ ਲਛਮਨ ਸਤ੍ਰੁਘਨ ਪੁਨਿ ਭਏ ਤੀਨ ਕੁਮਾਰ ॥

bharath lachhaman satrughan pun bhe teen kumaar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿਨ ਬਾਜੀਯੰ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਬਾਜਨ ਦੁਆਰ ॥

bhaat bhaatin baajeeya(n) nirap raaj baajan dhuaar ||

Then the three princes named Bharat, Lakshman and Shatrughan were born and various kinds of musical instruments were played at the gate of

Dasrath's palace.

ਪਾਇ ਲਾਗ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪਨ ਦੀਨ ਦਾਨ ਦੁਰੰਤਿ ॥

pai laag bulai bi'pan dheen dhaan dhura(n)t ||

ਸੱਤ੍ਰ ਨਾਸਤ ਹੋਹਿਗੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਹੈਂ ਸਭ ਸੰਤ ॥੫੩॥

sa'tr naasat hohige sukh pai hai(n) sabh sa(n)t ||53||

Bowing at the feet of Brahmins, he gave them innumerable gifts and all the people felt that now the enemies will be destroyed nad the saints will attain peace and comfort.53.

ਲਾਲ ਜਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸਟ ਰਿਖਬਰ ਬਾਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ॥

laal jaal pravesaT rikhabar baaj raaj samaaj ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਦਿਜ ਪਤਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ॥

bhaat bhaatin dhet bhayo dhij patan ko niraparaaj ||

Wearing the necklaces of diamonds and jewels, the sages are extending th royal glory and the king is presenting documents to the twice-born (dvijas)

for gold and silver.

ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਭੀਤਰ ਠਉਰ ਠਉਰ ਮਹੰਤ ॥

dhes aaur bidhes bheetar Thaur Thaur maha(n)t ||

ਨਾਚ ਨਾਚ ਉਠੇ ਸਭੈ ਜਨੁ ਆਜ ਲਾਗ ਬਸੰਤ ॥੫੪॥

naach naach uThe sabhai jan aaj laag basa(n)t ||54||

The chieftains of various places are exhibiting their delight and all the people are dancing like the frolicsome people in the spring season.54.

ਕਿੰਕਣੀਨ ਕੇ ਜਾਲ ਭੂਖਤਿ ਬਾਜ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥

ki(n)kaneen ke jaal bhookhat baaj aau gajaraaj ||

ਸਾਜ ਸਾਜ ਦਏ ਦਿਜੇਸਨ ਆਜ ਕਉਸਲ ਰਾਜ ॥

saaj saaj dhe dhijesan aaj kausal raaj ||

The network of bells is seen decorate on the elephants and horses nd such-like elephants and horses have been presented by the kings to

Dasrath, the husband of Kaushalya.

ਰੰਕ ਰਾਜ ਭਏ ਘਨੇ ਤਹ ਰੰਕ ਰਾਜਨ ਜੈਸ ॥

ra(n)k raaj bhe ghane teh ra(n)k raajan jais ||

ਰਾਮ ਜਨਮਤ ਭਯੋ ਉਤਸਵ ਅਉਧ ਪੁਰ ਮੈ ਐਸ ॥੫੫॥

raam janamat bhayo utasav aaudh pur mai aais ||55||

There has been festival in Ayodhya on the birth of ram that the beggars laden with gifts have become kinglike.55.

ਦੁੰਦਭ ਅਉਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਤੂਰ ਤੁਰੰਗ ਤਾਨ ਅਨੇਕ ॥

dhu(n)dhabh aaur miradha(n)g toor tura(n)g taan anek ||

ਬੀਨ ਬੀਨ ਬਜੰਤ ਛੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਬਿਸੇਖ ॥

been been baja(n)t chheen prabeen been bisekh ||

The tunes of drums and clarionets are being heard alongwith the sound of

flutes and lyres.

ਝਾਝ ਬਾਰ ਤਰੰਗ ਤੁਰਹੀ ਭੇਰਨਾਦਿ ਨਿਯਾਨ ॥

jhaajh baar tara(n)g turahee bheranaadh niyaan ||

ਮੋਹਿ ਮੋਹਿ ਗਿਰੇ ਧਰਾ ਪਰ ਸਰਬ ਬਯੋਮ ਬਿਵਾਨ ॥੫੬॥

moh moh gire dharaa par sarab bayom bivaan ||56||

The sound of bells, walrus and kettledrums are audible and these sound are so attaractive that the air-vehicles of gods, being impressed are coming down to the earth.56.

ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸਨ ਹੋਤ ਮੰਗਲਚਾਰ ॥

ja'tr ta'tr bidhes dhesan hot ma(n)galachaar ||

ਬੈਠਿ ਬੈਠਿ ਕਰੈ ਲਗੇ ਸਬ ਬਿਪ੍ਰ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥

baiTh baiTh karai lage sab bipr bedh bichaar ||

Here, there and everywhere the songs of praise are being sung and the

Brahmins have begun the discussion on Vedas.

ਧੂਪ ਦੀਪ ਮਹੀਪ ਗ੍ਰੇਹ ਸਨੇਹ ਦੇਤ ਬਨਾਇ ॥

dhoop dheep maheep greh saneh dhet banai ||

ਫੂਲਿ ਫੂਲਿ ਫਿਰੈ ਸਭੈ ਗਣ ਦੇਵ ਦੇਵਨ ਰਾਇ ॥੫੭॥

fool fool firai sabhai gan dhev dhevan rai ||57||

Because of the incense and earthen lamps, the palace of the king has become so impressive that Indra alongwith gods are moving hither and thither in their delight.57.

ਆਜ ਕਾਜ ਭਏ ਸਬੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬੋਲਤ ਬੈਨ ॥

aaj kaaj bhe sabai ieh bhaat bolat bain ||

ਭੂੰਮ ਭੂਰ ਉਠੀ ਜਯਤ ਧੁਨ ਬਾਜ ਬਾਜਤ ਗੈਨ ॥

bhoo(n)m bhoor uThee jayat dhun baaj baajat gain ||

All the people are saying that on that day all their wishes have been fulfilled. The earth is filled with shouts of victory and the musical

instruments are being played in the sky.

ਐਨ ਐਨ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਸਭ ਬਾਟ ਬੰਦਨਵਾਰ ॥

aain aain dhujaa badhee sabh baaT ba(n)dhanavaar ||

ਲੀਪ ਲੀਪ ਧਰੇ ਮੱਲਯਾਗਰ ਹਾਟ ਪਾਟ ਬਜਾਰ ॥੫੮॥

leep leep dhare ma'layaagar haaT paaT bajaar ||58||

There are small flags at all the places, there are greetings on all the paths and all shops and bazaars have been plastered with sandalwood.58.

ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਤੁਰੰਗ ਕੰਚਨ ਦੇਤ ਦੀਨਨ ਦਾਨ ॥

saaj saaj tura(n)g ka(n)chan dhet dheenan dhaan ||

ਮਸਤ ਹਸਤਿ ਦਏ ਅਨੇਕਨ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਰਦ ਸਮਾਨ ॥

masat hasat dhe anekan i(n)dhr dhuradh samaan ||

The poor people are being given the horses decorated with gold, and many intoxicated elephants like Airavat (the elephant of Indra) are being given in

charity.

ਕਿੰਕਣੀ ਕੇ ਜਾਲ ਭੂਖਤ ਦਏ ਸਯੰਦਨ ਸੁੱਧ ॥

ki(n)kanee ke jaal bhookhat dhe saya(n)dhan su'dh ||

ਗਾਇਨਨ ਕੇ ਪੁਰ ਮਨੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਆਵਤ ਬੁੱਧ ॥੫੯॥

gainan ke pur mano ieh bhaat aavat bu'dh ||59||

The horses studded with bells are being given as gifts it appears that in the city of singers, the prudence is coming by itself.59.

ਬਾਜ ਸਾਜ ਦਏ ਇਤੇ ਜਿਹ ਪਾਈਐ ਨਹੀ ਪਾਰ ॥

baaj saaj dhe ite jeh paieeaai nahee paar ||

ਦਯੋਸ ਦਯੋਸ ਬਢੈ ਲਗਯੋ ਰਨਧੀਰ ਰਾਮਵਤਾਰ ॥

dhayos dhayos baddai lagayo ranadheer raamavataar ||

The innumerable horses and elephants were given as gifts by the king on

one hand and Ram began to grow day by day on the other hand.

ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਸਭੈ ਬਿਧ ਦੀਨ ਤਾਹਿ ਸੁਧਾਰ ॥

sasatr saasatran kee sabhai bidh dheen taeh sudhaar ||

ਅਸਟ ਦਯੋਸਨ ਮੋ ਗਏ ਲੈ ਸਰਬ ਰਾਮਕੁਮਾਰ ॥੬੦॥

asaT dhayosan mo ge lai sarab raamakumaar ||60||

He was taught all the required wisdom of the arms and religious texts and Ram learned everything within eight days (i.e. a very short period).60.

ਬਾਨ ਪਾਨ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਿਹਰੰਤ ਸਰਜੂ ਤੀਰ ॥

baan paan kamaan lai bihara(n)t sarajoo teer ||

ਪੀਤ ਪੀਤ ਪਿਛੋਰ ਕਾਰਨ ਧੀਰ ਚਾਰਹੁੰ ਬੀਰ ॥

peet peet pichhor kaaran dheer chaarahu(n) beer ||

They began to roam on the banks of the Saryu river and all the four brother

collected the yellow leaves and butterflies.

ਬੇਖ ਬੇਖ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਬਿਹਰੰਤ ਬਾਲਕ ਸੰਗ ॥

bekh bekh nirapaan ke bihara(n)t baalak sa(n)g ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਨ ਕੇ ਧਰੇ ਤਨ ਚੀਰ ਰੰਗ ਤਰੰਗ ॥੬੧॥

bhaat bhaatan ke dhare tan cheer ra(n)g tara(n)g ||61||

Seeing all the princes moving together, eh waves of Saryu exhibited many coloured garments.61.

ਐਸਿ ਬਾਤ ਭਈ ਇਤੈ ਉਹ ਓਰ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ॥

aais baat bhiee itai uh or bisavaiaamitr ||

ਜੱਗ ਕੋ ਸੁ ਕਰਿਯੋ ਅਰੰਭਨ ਤੋਖਨਾਰਥ ਪਿਤ੍ਰ ॥

ja'g ko su kariyo ara(n)bhan tokhanaarath pitr ||

All this was going on this side and on the other side Vishwamitra began a

Yajna for the worship of his manes.

ਹੋਮ ਕੀ ਲੈ ਬਾਸਨਾ ਉਠ ਧਾਤ ਦੈਤ ਦੁਰੰਤ ॥

hom kee lai baasanaa uTh dhaat dhait dhura(n)t ||

ਲੂਟ ਖਾਤ ਸਬੈ ਸਮਗਰੀ ਮਾਰ ਕੂਟਿ ਮਹੰਤ ॥੬੨॥

looT khaat sabai samagaree maar kooT maha(n)t ||62||

Attracted by the incense of fire-worship (Havana), the demons would come to the sacrificial pit and would eat the materials of Yajna, snatching it from the performer.62.

ਲੂਟ ਖਾਤਹ ਵਿਖਯ ਜੇ ਤਿਨ ਪੈ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਇ ॥

looT khaateh vikhay je tin pai kachhoo na basai ||

ਤਾਕ ਅਉਧਹ ਆਇਯੋ ਤਬ ਰੋਸ ਕੈ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ॥

taak aaudheh aaiyo tab ros kai mun rai ||

Seeing the loot of the materials of the fire-worship and feeling himself

helpless, the great sage Vishwamitra came to Ayodhya in great anger.

ਆਇ ਭੂਪਤ ਕੱਉ ਕਹਾ ਸੁਤ ਦੇਹੁ ਮੋ ਕਉ ਰਾਮ ॥

aai bhoopat ka'au kahaa sut dheh mo kau raam ||

ਨਾਤ੍ਰ ਤੋ ਕੱਉ ਭਸਮ ਕਰਿ ਹੱਉ ਆਜ ਹੀ ਇਹ ਠਾਮ ॥੬੩॥

naatr to ka'au bhasam kar ha'au aaj hee ieh Thaam ||63||

On reaching (Ayodhya) he said to the king. "Give me your son Ram for a few days, otherwise I shall reduce you to ashes on this very spot."63.

ਕੋਪ ਦੇਖਿ ਮੁਨੀਸ ਕੱਉ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਤਾ ਸੰਗ ਦੀਨ ॥

kop dhekh munees ka'au nirap poot taa sa(n)g dheen ||

ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਕੱਉ ਚਲਯੋ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

ja'g ma(n)ddal ka'au chalayo lai taeh sa(n)g prabeen ||

Visualising the fury of the sage, the king asked his son to accompany him

and the sage accompanied by Ram went to begin the Yajna again.

ਏਕ ਮਾਰਗ ਦੂਰ ਹੈ ਇਕ ਨੀਅਰ ਹੈ ਸੁਨਿ ਰਾਮ ॥

ek maarag dhoor hai ik neear hai sun raam ||

ਰਾਹ ਮਾਰਤ ਰਾਛਸੀ ਜਿਹ ਤਾਰਕਾ ਗਨਿ ਨਾਮ ॥੬੪॥

raeh maarat raachhasee jeh taarakaa gan naam ||64||

The sage said, “O Ram! listen, there are two routes, on the one the Yajna-spot is far away and on the other it is quit near, but on the later route there lives a demoness named Taraka, who kills the wayfares.64.

ਜਉਨ ਮਾਰਗ ਤੀਰ ਹੈ ਤਿਹ ਰਾਹ ਚਾਲਹੁ ਆਜ ॥

jaun maarag teer hai teh raeh chaalahu aaj ||

ਚਿੱਤ ਚਿੰਤ ਨ ਕੀਜੀਐ ਦਿਵ ਦੇਵ ਕੇ ਹੈਂ ਕਾਜ ॥

chi't chi(n)t na keejeeaai dhiv dhev ke hai(n) kaaj ||

Ram said, “Let us go by the small-distance-route, abandoning the anxiety,

this work of killing the demons is the work of the gods.”

ਬਾਟਿ ਚਾਪੈ ਜਾਤ ਹੈਂ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰ ਆਨ ॥

baaT chaapai jaat hai(n) tab lau nisaachar aan ||

ਜਾਹੁਗੇ ਕਤ ਰਾਮ ਕਹਿ ਮਗਿ ਰੋਕਿਯੋ ਤਜਿ ਕਾਨ ॥੬੫॥

jaahuge kat raam keh mag rokiyo taj kaan ||65||

They began to move on that route and at the same time the demoness came and laid obstruction on the path saying, “O ram! how will you proceed and save yourself?”65.

ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਨਿਸਾਚਰੀ ਗਹਿ ਲੀਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ॥

dhekh raam nisaacharee geh leen baan kamaan ||

ਭਾਲ ਮਧ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ਸੁਰ ਤਾਨਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

bhaal madh prahaariyo sur taan kaan pramaan ||

On seeing the demoness Tarka, ram held his bow and arrows in his hand,

and pulling the cow discharged the arrow on her head.

ਬਾਨ ਲਾਗਤ ਹੀ ਗਿਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰੁ ਦੇਹਿ ਬਿਸਾਲ ॥

baan laagat hee giree bisa(n)bhaar dheh bisaal ||

ਹਾਥਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਭਯੋ ਪਾਪਨੀ ਕੋ ਕਾਲ ॥੬੬॥

haath sree raghunaath ke bhayo paapanee ko kaal ||66||

On being struck by the arrow, the heavy body of the demoness fell down and in this way, he end of the sinner came at the hands of Ram.66.

ਐਸ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਕਰ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਮੰਡ ॥

aais taeh sa(n)ghaar kai kar ja'g ma(n)ddal ma(n)dd ||

ਆਇਗੇ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰ ਦੀਹ ਦੇਇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

aaige tab lau nisaachar dheeh dhei pracha(n)dd ||

In this way, after killing the demoness, when the Yajna was started, two

large-sized demons, Marich and Subahu, appeared there.

ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਸਭੈ ਰਿਖ ਠਾਢ ਭੇ ਹਠਿ ਰਾਮ ॥

bhaaj bhaaj chale sabhai rikh Thaadd bhe haTh raam ||

ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਰਿਯੋ ਤਿਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੋਰਹ ਜਾਮ ॥੬੭॥

ju'dh kru'dh kariyo tihoo(n) teh Thaur soreh jaam ||67||

Seeing them, all the sages ran away and only Ram persistently stood there and the war of those three was waged continuously for sixteen watches.67.

ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਦਾਨਵ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥

maar maar pukaar dhaanav sasatr asatr sa(n)bhaar ||

ਬਾਨ ਪਾਨ ਕਮਾਨ ਕੱਉ ਧਰਿ ਤਬਰ ਤਿੱਛ ਕੁਠਾਰਿ ॥

baan paan kamaan ka'au dhar tabar ti'chh kuThaar ||

Holding firmly their arms and weapons, the demons began to shout “kill,

kill” they caught hold of their axes, bows and arrows in their hands.

ਘੋਰਿ ਘੋਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਨਹਿ ਸੂਰਬੀਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥

ghor ghor dhaso dhisaa neh soorabeer pramaath ||

ਆਇ ਕੈ ਜੂਝੇ ਸਬੈ ਰਣ ਰਾਮ ਏਕਲ ਸਾਥ ॥੬੮॥

aai kai joojhe sabai ran raam ekal saath ||68||

From all the ten directions, the demon warriors rushed forth for fighting only with Ram.68.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਰਣੰ ਪੇਖਿ ਰਾਮੰ ॥

rana(n) pekh raama(n) ||

ਧੁਜੰ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥

dhuja(n) dharam dhaama(n) ||

Seeing Ram, the Dharma-incarnate, in the battlefield and uttering various

shouts from their mouth,

ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥

chahoo(n) or ddooke ||

ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੬੯॥

mukha(n) maar kooke ||69||

The demons rushed forth all the four directions and gathered together.69.

ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥

baje ghor baaje ||

ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੇ ॥

dhuna(n) megh laaje ||

The musical instruments resounded violently and hearing their sounds, he

clouds felt shy.

ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾੜੇ ॥

jha(n)ddaa ga'dd gaaRe ||

ਮੰਡੇ ਬੈਰ ਬਾੜੇ ॥੭੦॥

ma(n)dde bair baaRe ||70||

Fixing their banners on the earth the demons, filled with enmity began to

wage war.70.

ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥

kaRa'ke kamaana(n) ||

ਝੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥

jhaRa'ke kirapaana(n) ||

The bows clattered and the swords struck.

ਢਲਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੈ ॥

ddalaa ddu'k ddaalai ||

ਚਲੀ ਪੀਤ ਪਾਲੈ ॥੭੧॥

chalee peet paalai ||71||

There was great knocking on the shields and the swords falling on them

performed the rite of love.71.

ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥

rana(n) ra(n)g ra'te ||

ਮਨੋ ਮੱਲ ਮੱਤੇ ॥

mano ma'l ma'te ||

All the warriors were absorbed in the war so much like the werestlers in th

wrestling arena.

ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥

sara(n) dhaar barakhe ||

ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੈ ॥੭੨॥

mahikhuaas karakhai ||72||

The arrows were showered and there was the crackling of the bows.72.

ਕਰੀ ਬਾਨ ਬਰਖਾ ॥

karee baan barakhaa ||

ਸੁਣੇ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥

sune jeet karakhaa ||

Wishing for their victory, the demons showered their arrows.

ਸੁਬਾਹੰ ਮਰੀਚੰ ॥

subaaha(n) mareecha(n) ||

ਚਲੇ ਬਾਛ ਮੀਚੰ ॥੭੩॥

chale baachh meecha(n) ||73||

Sabahu and Marich, knocking their teeth in fury, marched forward.73.

ਇਕੈ ਬਾਰ ਟੂਟੇ ॥

eikai baar TooTe ||

ਮਨੋ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥

mano baaj chhooTe ||

Both of them together pounced upon like a falcon, and,

ਲਯੋ ਘੋਰਿ ਰਾਮੰ ॥

layo ghor raama(n) ||

ਸਸੰ ਜੇਮ ਕਾਮੰ ॥੭੪॥

sasa(n) jem kaama(n) ||74||

They surrounded ram like the Cupid (Kamdev), surrounding the moon.74.

ਘਿਰਯੋ ਦੈਤ ਸੈਣੰ ॥

ghirayo dhait saina(n) ||

ਜਿਮੰ ਰੁਦ੍ਰ ਮੈਣੰ ॥

jima(n) rudhr maina(n) ||

Ram was surrounded by the forces of demons like Shiva by the forces of

Cupid (Kamdev).

ਰੁਕੇ ਰਾਮ ਜੰਗੰ ॥

ruke raam ja(n)ga(n) ||

ਮਨੋ ਸਿੰਧ ਗੰਗੰ ॥੭੫॥

mano si(n)dh ga(n)ga(n) ||75||

Ram tarried there for war like Ganges on meeting the ocean.75.

ਰਣੰ ਰਾਮ ਬੱਜੇ ॥

rana(n) raam ba'je ||

ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥

dhuna(n) megh la'je ||

Ram shouted so loudly in the war that the clouds felt shy

ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥

rule ta'chh mu'chha(n) ||

ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸ੍ਵੱਛੰ ॥੭੬॥

gire soor savai'chha(n) ||76||

The warriors rolled in dust and mighty heroes fell on the earth.76.

ਚਲੈ ਐਂਠ ਮੁੱਛੈਂ ॥

chalai aai(n)Th mu'chhai(n) ||

ਕਹਾ ਰਾਮ ਪੁੱਛੈਂ ॥

kahaa raam pu'chhai(n) ||

Subadhu and Marich began to search for Ram, while twisting their whiskers,

ਅਬੈ ਹਾਥਿ ਲਾਗੇ ॥

abai haath laage ||

ਕਹਾ ਜਾਹੁ ਭਾਗੈ ॥੭੭॥

kahaa jaahu bhaagai ||77||

And said, “Where will he go and save himself, we will catch him just

now.”77.

ਰਿਪੰ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ॥

ripa(n) pekh raama(n) ||

ਹਠਿਯੋ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥

haThiyo dharam dhaama(n) ||

Seeing the enemies Ram became persistent and serious,

ਕਰੈ ਨੈਣ ਰਾਤੰ ॥

karai nain raata(n) ||

ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਗਯਾਤੰ ॥੭੮॥

dhanur bedh gayaata(n) ||78||

And the eyes of that knower of the science of archery, reddened.78.

ਧਨੰ ਉਗ੍ਰ ਕਰਖਿਯੋ ॥

dhana(n) ugr karakhiyo ||

ਸਰੰਧਾਰ ਬਰਖਿਯੋ ॥

sara(n)dhaar barakhiyo ||

The bow of Ram raised a terrible sound and showered a volley of arrows.

ਹਣੀ ਸੱਤ੍ਰ ਸੈਣੰ ॥

hanee sa'tr saina(n) ||

ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੭੯॥

hase dhev gaina(n) ||79||

The armies of the enemy were being destroyed, seeing which the gods

smiled in heaven.79.

ਭਜੀ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥

bhajee sarab saina(n) ||

ਲਖੀ ਮ੍ਰੀਚ ਨੈਣੰ ॥

lakhee mreech naina(n) ||

Marich saw his army running away,

ਫਿਰਿਯੋ ਰੋਸ ਪ੍ਰੇਰਿਯੋ ॥

firiyo ros preriyo ||

ਮਨੋ ਸਾਪ ਛੇੜਯੋ ॥੮੦॥

mano saap chheRayo ||80||

And challenged his forces in great ire like the rage of a snake.80.

ਹਨਿਯੋ ਰਾਮ ਬਾਣੰ ॥

haniyo raam baana(n) ||

ਕਰਿਯੋ ਸਿੰਧ ਪਯਾਣੰ ॥

kariyo si(n)dh payaana(n) ||

Ram discharge his arrow towards Marich, who ran towards the sea.

ਤਜਿਯੋ ਰਾਜ ਦੇਸੰ ॥

tajiyo raaj dhesa(n) ||

ਲਿਯੋ ਜੋਗ ਭੇਸੰ ॥੮੧॥

liyo jog bhesa(n) ||81||

He adopted the garb of a Yogi, abandoning his kingdom and country.81.

ਸੁ ਬਸਤ੍ਰੰ ਉਤਾਰੇ ॥

s basatra(n) utaare ||

ਭਗਵੇ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥

bhagave basatr dhaare ||

He wore the garments of a Yogi on forsaking the beautiful royal dress,

ਬਸਯੋ ਲੰਕ ਬਾਗੰ ॥

basayo la(n)k baaga(n) ||

ਪੁਨਰ ਦ੍ਰੋਹ ਤਿਆਗੰ ॥੮੨॥

punar dhroh tiaaga(n) ||82||

And abandoning all inimical ideas, he began to live in a cottage in

Lanka.82.

ਸਰੋਸੰ ਸੁਬਾਹੰ ॥

sarosa(n) subaaha(n) ||

ਚੜਯੋ ਲੈ ਸਿਪਾਹੰ ॥

chaRayo lai sipaaha(n) ||

Subahu marched forward alongwith his soldiers in great rage,]

ਠਟਯੋ ਆਣ ਜੁਧੰ ॥

ThaTayo aan judha(n) ||

ਭਯੋ ਨਾਦ ਉੱਧੰ ॥੮੩॥

bhayo naadh u'dha(n) ||83||

And in the war of arrows, he also heard the terrible sound.83.

ਸੁਭੰ ਸੈਣ ਸਾਜੀ ॥

subha(n) sain saajee ||

ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥

ture tu(n)dh taajee ||

In the bedecked forces, very swift horses began to run

ਗਜਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ ॥

gajaa jooh ga'je ||

ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥੮੪॥

dhuna(n) megh la'je ||84||

The elephants roared in all the for directions and in front of their roars, the thunder of clouds appeared very dull.84.

ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥

ddakaa ddu'k ddaala(n) ||

ਸੁਭੀ ਪੀਤ ਲਾਲੰ ॥

subhee peet laala(n) ||

The knocking on the shields was audible and the yellow and red shields

looked impressive.

ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਉੱਠੇ ॥

gahe sasatr u'The ||

ਸਰੰਧਾਰ ਬੁੱਠੇ ॥੮੫॥

sara(n)dhaar bu'The ||85||

The warriors began to rise holding their weapons in their hands, and there was a continuous flow of shafts.85.

ਬਹੈ ਅਗਨ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥

bahai agan asatra(n) ||

ਛੁਟੇ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥

chhuTe sarab sasatra(n) ||

The fire-shafts were discharged and the weapons began to fall form the

hands of the warriors .

ਰੰਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਐਸੇ ॥

ra(n)ge sron aaise ||

ਚੜੇ ਬਯਾਹ ਜੈਸੇ ॥੮੬॥

chaRe bayaeh jaise ||86||

The brave fighters saturated with blood appeared like the participants in a marriage party wearing red garments.86.

ਘਣੈ ਘਾਇ ਘੁਮੇ ॥

ghanai ghai ghoome ||

ਮਦੀ ਜੈਸ ਝੂਮੇ ॥

madhee jais jhoome ||

Many wounded people are roaming like a drunkard swinging in

intoxication.

ਗਹੇ ਬੀਰ ਐਸੇ ॥

gahe beer aaise ||

ਫੁਲੈ ਫੂਲ ਜੈਸੇ ॥੮੭॥

fulai fool jaise ||87||

The warriors have caught hold of each other like a flower meeting the other

flower joyfully.87.

ਹਠਿਯੋ ਦਾਨਵੇਸੰ ॥

haThiyo dhaanavesa(n) ||

ਭਯੋ ਆਪ ਭੇਸੰ ॥

bhayo aap bhesa(n) ||

The demon-king was killed and he attained his real form.

ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥

baje ghor baaje ||

ਧੁਣੰ ਅੱਭ੍ਰ ਲਾਜੇ ॥੮੮॥

dhuna(n) a'bhr laaje ||88||

The musical instruments were played and listening to their sound, the

clouds felt.88.

ਰਥੀ ਨਾਗ ਕੂਟੇ ॥

rathee naag kooTe ||

ਫਿਰੈਂ ਬਾਜ ਛੂਟੈ ॥

firai(n) baaj chhooTai ||

Many charioteers were killed and the horses began to roam in the battlefield unclaimed.

ਭਯੋ ਜੁੱਧ ਭਾਰੀ ॥

bhayo ju'dh bhaaree ||

ਛੁਟੀ ਰੁਦ੍ਰ ਤਾਰੀ ॥੮੯॥

chhuTee rudhr taaree ||89||

This war was so dreadful that even the meditation of Shiva was

ruptured.89.

ਬਜੇ ਘੰਟ ਭੇਰੀ ॥

baje gha(n)T bheree ||

ਡਹੇ ਡਾਮ ਡੇਰੀ ॥

ddahe ddaam dderee ||

The resounding of the gongs, drums and tabors began.

ਰਣੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥

rana(n)ke nisaana(n) ||

ਕਣੰਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥੯੦॥

kana(n)chhe kikaana(n) ||90||

The trumpets were sounded and the horses neighed.90.

ਧਹਾ ਧੂਹ ਧੋਪੰ ॥

dhahaa dhooh dhopa(n) ||

ਟਕਾ ਟੂਕ ਟੋਪੰ ॥

Takaa Took Topa(n) ||

Various sounds arose in the battlefield and there were knocking on the helmets.

ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥

kaTe charam barama(n) ||

ਪਲਿਯੋ ਛੱਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥੯੧॥

paliyo chha'tr dharama(n) ||91||

The armours on the bodies were chopped and the heroes followed the

discipline of Kshatriyas.91.

ਭਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੰ ॥

bhayo dhu(n)dh ju'dha(n) ||

ਭਰਯੋ ਰਾਮ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥

bharayo raam kru'dha(n) ||

Ram was highly infuriated on seeing the continuance of the terrible war.

ਕਟੀ ਦੁਸਟ ਬਾਹੰ ॥

kaTee dhusaT baaha(n) ||

ਸੰਘਾਰਯੋ ਸੁਬਾਹੰ ॥੯੨॥

sa(n)ghaarayo subaaha(n) ||92||

He chopped the arms of Subahu and killed him.92.

ਤ੍ਰਸੈ ਦੈਤ ਭਾਜੇ ॥

trasai dhait bhaaje ||

ਰਣੰ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ॥

rana(n) raam gaaje ||

On seeing this, the frightened demons ran away and Ram thundered in the

battlefield.

ਭੁਅੰ ਭਾਰ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥

bhua(n) bhaar utaariyo ||

ਰਿਖੀਸੰ ਉਬਾਰਿਯੋ ॥੯੩॥

rikheesa(n) ubaariyo ||93||

Ram lightened the burden of the earth and protected the sages.93.

ਸਭੈ ਸਾਧ ਹਰਖੇ ॥

sabhai saadh harakhe ||

ਭਏ ਜੀਤ ਕਰਖੇ ॥

bhe jeet karakhe ||

All the saints were pleased over the victory.

ਕਰੈ ਦੇਵ ਅਰਚਾ ॥

karai dhev arachaa ||

ਰਰੈ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੯੪॥

rarai bedh charachaa ||94||

The gods were worshipped and the discussion on Vedas began.94.

ਭਯੋ ਜੱਗ ਪੂਰੰ ॥

bhayo ja'g poora(n) ||

ਗਏ ਪਾਪ ਦੂਰੰ ॥

ge paap dhoora(n) ||

The Yajna (of Vishwamitra) was complete and all the sins were destroyed.

ਸੁਰੰ ਸਰਬ ਹਰਖੇ ॥

sura(n) sarab harakhe ||

ਧਨੰਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥੯੫॥

dhana(n)dhaar barakhe ||95||

On seeing this, the gods were pleased and began to shower flowers.95.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਕਥਾ ਸੁਬਾਹ ਮਰੀਚ ਬਧਹ ਜਗਯ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨੰ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the raamaavataare kathaa subaeh mareech badheh jagay sa(n)pooran karana(n) samaapatam ||

End of the description of the story of the Killing of MARICH and SUBAHU and also the Completion of Yajna in Rama Avtar in BACHITTAR NATAK.

ਅਥ ਸੀਤਾ ਸੁਯੰਬਰ ਕਥਨੰ ॥

ath seetaa suya(n)bar kathana(n) ||

Now begins the description of the Swayyamvara of Sita :

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਰਚਯੋ ਸੁਯੰਬਰ ਸੀਤਾ ॥

rachayo suya(n)bar seetaa ||

ਮਹਾ ਸੁੱਧ ਗੀਤਾ ॥

mahaa su'dh geetaa ||

The day of the Swayyamvara of Sita was fixed, who was extremely pure

like Gita.

ਬਿਧੰ ਚਾਰ ਬੈਣੀ ॥

bidha(n) chaar bainee ||

ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਜ ਨੈਣੀ ॥੯੬॥

miragee raaj nainee ||96||

Her words were winsome like those of the nightingale. She had eyes like

the eyes of the king of deer.96.

ਸੁਣਯੋ ਮੋਨਨੇਸੰ ॥

sunayo monanesa(n) ||

ਚਤੁਰ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ॥

chatur chaar dhesa(n) ||

The chief sage Vishwamitra had heard about it.

ਲਯੋ ਸੰਗ ਰਾਮੰ ॥

layo sa(n)g raama(n) ||

ਚਲਯੋ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥੯੭॥

chalayo dharam dhaama(n) ||97||

He took with his Ram, the wise and beautiful Youngman of the country and

went (to Jankpuri), the abode of righteousness.97.

ਸੁਨੋ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ॥

suno raam piaare ||

ਚਲੋ ਸਾਥ ਹਮਾਰੇ ॥

chalo saath hamaare ||

“O dear Ram, listen, accompany me there

ਸੀਆ ਸੁਯੰਬਰ ਕੀਨੋ ॥

seeaa suya(n)bar keeno ||

ਨ੍ਰਿਪੰ ਬੋਲ ਲੀਨੋ ॥੯੮॥

nirapa(n) bol leeno ||98||

“The Swayyamvara of Sita has been fixed and the king (Janak) has called

us.98.

ਤਹਾ ਪ੍ਰਾਤ ਜੱਈਐ ॥

tahaa praat ja'ieeaai ||

ਸੀਆ ਜੀਤ ਲੱਈਐ ॥

seeaa jeet la'ieeaai ||

“We may go there at day-dawn and conquer Sita

ਕਹੀ ਮਾਨ ਮੇਰੀ ॥

kahee maan meree ||

ਬਨੀ ਬਾਤ ਤੇਰੀ ॥੯੯॥

banee baat teree ||99||

“Obey my saying, now it is upto you.99.

ਬਲੀ ਪਾਨ ਬਾਕੇ ॥

balee paan baake ||

ਨਿਪਾਤੋ ਪਿਨਾਕੇ ॥

nipaato pinaake ||

“With your beautiful and strong hands, break the bow

ਸੀਆ ਜੀਤ ਆਨੋ ॥

seeaa jeet aano ||

ਹਨੋ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ॥੧੦੦॥

hano sarab dhaano ||100||

“Conquer and bring Sita and destroy all the demons.”100.

ਚਲੇ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ॥

chale raam sa(n)ga(n) ||

ਸੁਹਾਏ ਨਿਖੰਗੰ ॥

suhaae nikha(n)ga(n) ||

He (the sage) went with Ram and the quiver (of Ram) seemed impressive.

ਭਏ ਜਾਇ ਠਾਢੇ ॥

bhe jai Thaadde ||

ਮਹਾ ਮੋਦ ਬਾਢੇ ॥੧੦੧॥

mahaa modh baadde ||101||

They went an stood there, their delight extended extremely.101.

ਪੁਰੰ ਨਾਰ ਦੇਖੈ ॥

pura(n) naar dhekhai ||

ਸਹੀ ਕਾਮ ਲੇਖੈ ॥

sahee kaam lekhai ||

The women of the city look (toward Ram), they considered him Kamdev

(Cupid) in reality.

ਰਿਪੰ ਸੱਤ੍ਰ ਜਾਨੈ ॥

ripa(n) sa'tr jaanai ||

ਸਿਧੰ ਸਾਧ ਮਾਨੈ ॥੧੦੨॥

sidha(n) saadh maanai ||102||

The inimical participants comprehend him as an enemy and the saintly

persons consider him a saint.102.

ਸਿਸੰ ਬਾਲ ਰੂਪੰ ॥

sisa(n) baal roopa(n) ||

ਲਹਯੋ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥

lahayo bhoop bhoopa(n) ||

For children he is a boy, the kings consider him a king.

ਤਪਯੋ ਪਉਨ ਹਾਰੀ ॥

tapayo paun haaree ||

ਭਰੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੧੦੩॥

bhara(n) sasatr dhaaree ||103||

The ascetics look towards him as Shiva, with sustenance of air, and the

bard considers him a weapons-wielder.103.

ਨਿਸਾ ਚੰਦ ਜਾਨਯੋ ॥

nisaa cha(n)dh jaanayo ||

ਦਿਨੰ ਭਾਨ ਮਾਨਯੋ ॥

dhina(n) bhaan maanayo ||

For the night he is the moon and for day he is the sun.

ਗਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੇਖਯੋ ॥

gana(n) rudhr rekhayo ||

ਸੁਰੰ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਖਯੋ ॥੧੦੪॥

sura(n) i(n)dhr dhekhayo ||104||

The Ganas marked him as Rudra and the gods saw him as Indra.104.

ਸ੍ਰੁਤੰ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਯੋ ॥

sruta(n) braham jaanayo ||

ਦਿਜੰ ਬਯਾਸ ਮਾਨਯੋ ॥

dhija(n) bayaas maanayo ||

The Vedas comprehended him as Brahman, the Brahmins considered him as Vyas.

ਹਰੀ ਬਿਸਨ ਲੇਖੇ ॥

haree bisan lekhe ||

ਸੀਆ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥੧੦੫॥

seeaa raam dhekhe ||105||

Vishnu visualized him as the Immanent Lord, and Sita sees him as

Ram.105.

ਸੀਆ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ॥

seeaa pekh raama(n) ||

ਬਿਧੀ ਬਾਣ ਕਾਮੰ ॥

bidhee baan kaama(n) ||

Sita looks towards him as Ram, being pierced by Cupid’s arrow.

ਗਿਰੀ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ॥

giree jhoom bhooma(n) ||

ਮਦੀ ਜਾਣੁ ਘੂਮੰ ॥੧੦੬॥

madhee jaan ghooma(n) ||106||

She fell down swinging on the earth like a roaming drunkeard.106.

ਉਠੀ ਚੇਤ ਐਸੇ ॥

auThee chet aaise ||

ਮਹਾਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥

mahaabeer jaise ||

She gained consciousness and arose like a great warrior.

ਰਹੀ ਨੈਨ ਜੋਰੀ ॥

rahee nain joree ||

ਸਸੰ ਜਿਉ ਚਕੋਰੀ ॥੧੦੭॥

sasa(n) jiau chakoree ||107||

She kept her eyes concentrated like that off a Chakori (a hill bird) on the

moon.107.

ਰਹੇ ਮੋਹ ਦੋਨੋ ॥

rahe moh dhono ||

ਟਰੇ ਨਾਹਿ ਕੋਨੋ ॥

Tare naeh kono ||

Both were attached to each other and none on them faltered.

ਰਹੇ ਠਾਢ ਐਸੇ ॥

rahe Thaadd aaise ||

ਰਣੰ ਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥੧੦੮॥

rana(n) beer jaise ||108||

They stood firmly like the warrior in the battlefield.108.

ਪਠੇ ਕੋਟ ਦੂਤੰ ॥

paThe koT dhoota(n) ||

ਚਲੇ ਪਉਨ ਪੂਤੰ ॥

chale paun poota(n) ||

The messengers were sent in the fort who went swiftly like Hanuman, the

son of wind-god.

ਕੁਵੰਡਾਨ ਡਾਰੇ ॥

kuva(n)ddaan ddaare ||

ਨਰੇਸੋ ਦਿਖਾਰੇ ॥੧੦੯॥

nareso dhikhaare ||109||

The saw was placed after showing it to the gathered kings.109.

ਲਯੋ ਰਾਮ ਪਾਨੰ ॥

layo raam paana(n) ||

ਭਰਯੋ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ॥

bharayo beer maana(n) ||

Ram took it in his hand, the hero (Ram) was filled with pride.

ਹਸਯੋ ਐਚ ਲੀਨੋ ॥

hasayo aaich leeno ||

ਉਭੈ ਟੂਕ ਕੀਨੋ ॥੧੧੦॥

aubhai Took keeno ||110||

He pulled it smilingly and broke it into two parts.110.

ਸਭੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥

sabhai dhev harakhe ||

ਘਨੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ॥

ghana(n) puhap barakhe ||

All the gods were pleased and a loot of flowers were showered.

ਲਜਾਨੇ ਨਰੇਸੰ ॥

lajaane naresa(n) ||

ਚਲੇ ਆਪ ਦੇਸੰ ॥੧੧੧॥

chale aap dhesa(n) ||111||

Other kings felt shy and went back to their countries.111.

ਤਬੈ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆ ॥

tabai raaj ka(n)niaa ||

ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਧੰਨਿਆ ॥

tihoo(n) lok dha(n)niaa ||

Then the princess, the most fortunate in three worlds.

ਧਰੇ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ॥

dhare fool maalaa ||

ਬਰਿਯੋ ਰਾਮ ਬਾਲਾ ॥੧੧੨॥

bariyo raam baalaa ||112||

Garlanded Ram and wedded him as her spouse.112.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJNAG PRAYYAT STANZA

ਕਿਧੌਂ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਕਿਧੌਂ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ॥

kidhau dhev ka(n)niaa kidhau baasavee hai ||

ਕਿਧੌ ਜੱਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਨਾਗਨੀ ਹੈ ॥

kidhau ja'chhanee ki(n)nranee naaganee hai ||

Sita appeared like the daughter of a god or Indra, daughter of a Naga, daughter of a Yaksha or daughter of a Kinnar.

ਕਿਧੌ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਦੈਤ ਜਾ ਦੇਵਤਾ ਸੀ ॥

kidhau ga(n)dhrabee dhait jaa dhevataa see ||

ਕਿਧੌ ਸੂਰਜਾ ਸੁਧ ਸੋਧੀ ਸੁਧਾ ਸੀ ॥੧੧੩॥

kidhau soorajaa sudh sodhee sudhaa see ||113||

She looked like the daughter of a Gandharva, daughter of a demon or goddess. She appeared like the daughter of Sum or like the ambrosial light of the Moon.113.

ਕਿਧੌ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਹੈ ॥

kidhau ja'chh bi'dhiaa dharee ga(n)dhrabee hai ||

ਕਿਧੌ ਰਾਗਨੀ ਭਾਗ ਪੂਰੇ ਰਚੀ ਹੈ ॥

kidhau raaganee bhaag poore rachee hai ||

She appeared like a Gandharva woman, having obtained the learning of

Yakshas or a complete creation of a Ragini (musical mode).

ਕਿਧੌਂ ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਕਾ ਹੈ ॥

kidhau suvaran kee chitr kee pu'trakaa hai ||

ਕਿਧੌਂ ਕਾਮ ਕੀ ਕਾਮਨੀ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੧੧੪॥

kidhau kaam kee kaamanee kee prabhaa hai ||114||

She looked like a golden puppet or the glory of a beautiful lady, full of passion.114.

ਕਿਧੌਂ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਕਾ ਸੀ ਬਨੀ ਹੈ ॥

kidhau chi'tr kee pu'trakaa see banee hai ||

ਕਿਧੌਂ ਸੰਖਨੀ ਚਿੱਤ੍ਰਨੀ ਪਦਮਨੀ ਹੈ ॥

kidhau sa(n)khanee chi'tranee padhamanee hai ||

She appeared like a puppet exquisite a Padmini (different gradations of a

woman).

ਕਿਧੌਂ ਰਾਗ ਪੂਰੇ ਭਰੀ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ॥

kidhau raag poore bharee raag maalaa ||

ਬਰੀ ਰਾਮ ਤੈਸੀ ਸੀਆ ਆਜ ਬਾਲਾ ॥੧੧੫॥

baree raam taisee seeaa aaj baalaa ||115||

She looked like Ragmala, studded completely with Ragas (musical modes),

and Ram wedded such a beautiful Sita.115.

ਛਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੋਨੋ ਲਗੇ ਨੈਨ ਐਸੇ ॥

chhake prem dhono lage nain aaise ||

ਮਨੋ ਫਾਧ ਫਾਧੈ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥

mano faadh faadhai mirageeraaj jaise ||

Having been absorbed in love for each other.

ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ਕਟੰ ਦੇਸ ਛੀਣੰ ॥

bidhu(n) baak bainee kaTa(n) dhes chheena(n) ||

ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਮੰ ਸੁਨੈਣੰ ਪ੍ਰਬੀਣੰ ॥੧੧੬॥

ra(n)ge ra(n)g raama(n) sunaina(n) prabeena(n) ||116||

Sita of sweet speech and slim waist and visually absorbed with Ram, is

looking exquisitely beautiful.116.

ਜਿਣੀ ਰਾਮ ਸੀਤਾ ਸੁਣੀ ਸ੍ਰਉਣ ਰਾਮੰ ॥

jinee raam seetaa sunee sraun raama(n) ||

ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਰਿਸਯੋ ਤਉਨ ਜਾਮੰ ॥

gahe sasatr asatra(n) risayo taun jaama(n) ||

When Parashuram heard this that Ram hath conquered Sita, he at that time, in great ire, held up his arms and weapons.

ਕਹਾ ਜਾਤ ਭਾਖਿਯੋ ਰਹੋ ਰਾਮ ਠਾਢੇ ॥

kahaa jaat bhaakhiyo raho raam Thaadde ||

ਲਖੋ ਆਜ ਕੈਸੇ ਭਏ ਬੀਰ ਗਾਢੇ ॥੧੧੭॥

lakho aaj kaise bhe beer gaadde ||117||

He asked Ram to stop there and challenged him saying."I shall now see,

what type of hero thou art.”117.

ਭਾਖਾ ਪਿੰਗਲ ਦੀ ॥

bhaakhaa pi(n)gal dhee ||

Bhakha Pingal Di (The language of prosody):

ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥

su(n)dharee chha(n)dh ||

SUNDARI STANZA

ਭਟ ਹੁੰਕੇ ਧੁੰਕੇ ਬੰਕਾਰੇ ॥

bhaT hu(n)ke dhu(n)ke ba(n)kaare ||

ਰਣ ਬੱਜੇ ਗੱਜੇ ਨੱਗਾਰੇ ॥

ran ba'je ga'je na'gaare ||

The warriors raised loud shouts and the terrible trumpets resounded.

ਰਣ ਹੁੱਲ ਕਲੋਲੰ ਹੁੱਲਾਲੰ ॥

ran hu'l kalola(n) hu'laala(n) ||

ਢਲ ਹੱਲੰ ਢੱਲੰ ਉੱਛਾਲੰ ॥੧੧੮॥

ddal ha'la(n) dda'la(n) u'chhaala(n) ||118||

There were war-cries in the battlefield and the warriors, being pleased began to hurl their shields up and down.118.

ਰਣ ਉੱਠੇ ਕੁੱਠੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥

ran u'The ku'The mu'chhaale ||

ਸਰ ਛੁੱਟੇ ਜੁੱਟੇ ਭੀਹਾਲੇ ॥

sar chhu'Te ju'Te bheehaale ||

The warriors with twined whiskers gathered together for war and fought with each other discharging dreadful shower of arrows.

ਰਤੁ ਡਿੱਗੇ ਭਿੱਗੇ ਜੋਧਾਣੰ ॥

rat ddi'ge bhi'ge jodhaana(n) ||

ਕਣਣੰਛੇ ਕੱਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥੧੧੯॥

kanana(n)chhe ka'chhe kikaana(n) ||119||

The fighters drenched with blood began to fell and the horses were being

crushed in the battlefield.119.

ਭੀਖਣੀਯੰ ਭੇਰੀ ਭੁੰਕਾਰੰ ॥

bheekhaneeya(n) bheree bhu(n)kaara(n) ||

ਝਲ ਲੰਕੇ ਖੰਡੇ ਦੁੱਧਾਰੰ ॥

jhal la(n)ke kha(n)dde dhu'dhaara(n) ||

The sound of the drums of Yoginis was being heard and the double-edged daggers glistened.

ਜੁੱਧੰ ਜੁੱਝਾਰੰ ਬੁੱਬਾੜੇ ॥

ju'dha(n) ju'jhaara(n) bu'baaRe ||

ਰੁੱਲੀਏ ਪਖਰੀਏ ਆਹਾੜੇ ॥੧੨੦॥

ru'le'ee pakhare'e aahaaRe ||120||

The warriors were mumbling and falling as martyrs and the heroes wearing

armours were rolling in dust.120.

ਬੱਕੇ ਬੱਬਾੜੇ ਬੰਕਾਰੰ ॥

ba'ke ba'baaRe ba(n)kaara(n) ||

ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਜੁਝਾਰੰ ॥

na'che pa'khare'e jujhaara(n) ||

The brave fighters thundered and the warriors wearing steel armours, being intoxicated, began to dance.

ਬੱਜੇ ਸੰਗਲੀਏ ਭੀਹਾਲੇ ॥

ba'je sa(n)gale'ee bheehaale ||

ਰਣ ਰੱਤੇ ਮੱਤੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥੧੨੧॥

ran ra'te ma'te mu'chhaale ||121||

The terrible trumpets resounded and the warriors with dreadful whiskers

began to fight in the war.121.

ਉਛਲੀਏ ਕੱਛੀ ਕੱਛਾਲੇ ॥

auchhale'ee ka'chhee ka'chhaale ||

ਉੱਡੇ ਜਣੁ ਪੱਬੰ ਪੱਛਾਲੇ ॥

au'dde jan pa'ba(n) pa'chhaale ||

The warriors were fighting with each other while twisting their whiskers.

The chopping heroes were jumping like the winged mountains.

ਜੁੱਟੇ ਭਟ ਛੁੱਟੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥

ju'Te bhaT chhu'Te mu'chhaale ||

ਰੁਲੀਏ ਆਹਾੜੰ ਪਖਰਾਲੇ ॥੧੨੨॥

rule'ee aahaaRa(n) pakharaale ||122||

The brave soldiers wearing armours are lying down on the earh.122.

ਬੱਜੇ ਸੰਧੂਰੰ ਨੱਗਾਰੇ ॥

ba'je sa(n)dhoora(n) na'gaare ||

ਕੱਛੇ ਕੱਛੀਲੇ ਲੁੱਝਾਰੇ ॥

ka'chhe ka'chheele lu'jhaare ||

The trumpets resounded upto distant places and the horses began to run

hither and thither.

ਗਣ ਹੂਰੰ ਪੂਰੰ ਗੈਣਾਯੰ ॥

gan hoora(n) poora(n) gainaaya(n) ||

ਅੰਜਨਯੰ ਅੰਜੇ ਨੈਣਾਯੰ ॥੧੨੩॥

a(n)janaya(n) a(n)je nainaaya(n) ||123||

The heavenly damsels began to roam in the sky and bedecking themselves and putting collyrium in their eyes they began to see the war.123.

ਰਣ ਣੱਕੇ ਨਾਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ॥

ran na'ke naadha(n) naafeera(n) ||

ਬੱਬਾੜੇ ਬੀਰੰ ਹਾਬੀਰੰ ॥

ba'baaRe beera(n) haabeera(n) ||

The thundering musical instruments were played in the war and the brave

soldiers roared.

ਉੱਘੇ ਜਣੁ ਨੇਜੇ ਜੱਟਾਲੇ ॥

au'ghe jan neje ja'Taale ||

ਛੁੱਟੇ ਸਿਲ ਸਿਤਿਯੰ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥੧੨੪॥

chhu'Te sil sitiya(n) mu'chhaale ||124||

The warriors holding their spears in their hands began to strike them, the

arms and weapons of the warriors were put to use.124.

ਭਟ ਡਿੱਗੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ॥

bhaT ddi'ge ghaaya(n) a'ghaaya(n) ||

ਤਨ ਸੁੱਭੇ ਅੱਧੇ ਅੱਧਾਯੰ ॥

tan su'bhe a'dhe a'dhaaya(n) ||

The wounded warriors fell down and their bodies were chopped.

ਦਲ ਗੱਜੇ ਬੱਜੇ ਨੀਸਾਣੰ ॥

dhal ga'je ba'je neesaana(n) ||

ਚੰਚਲੀਏ ਤਾਜੀ ਚੀਹਾਣੰ ॥੧੨੫॥

cha(n)chale'ee taajee cheehaana(n) ||125||

The armies thundered and the trumpets resounded, the restless horses

neighed in the battlefield.125.

ਚਵ ਦਿਸਯੰ ਚਿੰਕੀ ਚਾਵੰਡੈ ॥

chav dhisaya(n) chi(n)kee chaava(n)ddai ||

ਖੰਡੇ ਖੰਡੇ ਕੈ ਆਖੰਡੈ ॥

kha(n)dde kha(n)dde kai aakha(n)ddai ||

The vultures shrieked on all the four sides and they began to reduce already chopped bodies into bits.

ਰਣ ੜੰਕੇ ਗਿੱਧੰ ਉੱਧਾਣੰ ॥

ran Ra(n)ke gi'dha(n) u'dhaana(n) ||

ਜੈ ਜੰਪੈ ਸਿੰਧੰ ਸੁੱਧਾਣੰ ॥੧੨੬॥

jai ja(n)pai si(n)dha(n) su'dhaana(n) ||126||

In the jungle of that battlefield they began to play with the bits of flesh and

the adepts and yogis wished for victory.126.

ਫੁੱਲੇ ਜਣੁ ਕਿੰਸਕ ਬਾਸੰਤੰ ॥

fu'le jan ki(n)sak baasa(n)ta(n) ||

ਰਣ ਰੱਤੇ ਸੂਰਾ ਸਾਮੰਤੰ ॥

ran ra'te sooraa saama(n)ta(n) ||

Just as the flowers blossom in the spring, in the same manner are seen the mighty warriors fighting in the war.

ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਸੁੰਡੀ ਸੁੰਡਾਣੰ ॥

ddi'ge ran su(n)ddee su(n)ddaana(n) ||

ਧਰ ਭੂਰੰ ਪੂਰੰ ਮੁੰਡਾਣੰ ॥੧੨੭॥

dhar bhoora(n) poora(n) mu(n)ddaana(n) ||127||

The trunks of the elephants began to fell in the battlefield and the whole

earth was filled with hacked heads.127.

ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਛੰਦ ॥

madhur dhun chha(n)dh ||

MADHUR DHUN STANZA

ਤਰ ਭਰ ਰਾਮੰ ॥

tar bhar raama(n) ||

ਪਰਹਰ ਕਾਮੰ ॥

parahar kaama(n) ||

Parashuram, who had abandoned his desires created a sensation in all the

four directions,

ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ॥

dhar bar dheera(n) ||

ਪਰਹਰਿ ਤੀਰੰ ॥੧੨੮॥

parahar teera(n) ||128||

And began to discharge arrows like the brave fighers.128.

ਦਰ ਬਰ ਗਯਾਨੰ ॥

dhar bar gayaana(n) ||

ਪਰ ਹਰਿ ਧਯਾਨੰ ॥

par har dhayaana(n) ||

Observing his fury, the men of wisdom, meditated on the Lord,

ਥਰਹਰ ਕੰਪੈ ॥

tharahar ka(n)pai ||

ਹਰਿ ਹਰਿ ਜੰਪੈ ॥੧੨੯॥

har har ja(n)pai ||129||

And began to repeat the name of Lord, trembling with fear.129.

ਕ੍ਰੋਧੰ ਗਲਿਤੰ ॥

krodha(n) galita(n) ||

ਬੋਧੰ ਦਲਿਤੰ ॥

bodha(n) dhalita(n) ||

Agonised by extreme rage, the intellect was destroyed.

ਕਰ ਸਰ ਸਰਤਾ ॥

kar sar sarataa ||

ਧਰਮਰ ਹਰਤਾ ॥੧੩੦॥

dharamar harataa ||130||

A stream of arrows flowed from his hands and with them the life-breath of

opponents was removed.130.

ਸਰਬਰ ਪਾਣੰ ॥

sarabar paana(n) ||

ਧਰ ਕਰ ਮਾਣੰ ॥

dhar kar maana(n) ||

Holding their arrows in their hand s and filled with pride,

ਅਰ ਉਰ ਸਾਲੀ ॥

ar ur saalee ||

ਧਰ ਉਰਿ ਮਾਲੀ ॥੧੩੧॥

dhar ur maalee ||131||

The warriors are imposing them in the hearts of the enemies like the

hoeing of the earth by the gardener.131.

ਕਰ ਬਰ ਕੋਪੰ ॥

kar bar kopa(n) ||

ਥਰਹਰ ਧੋਪੰ ॥

tharahar dhopa(n) ||

All tremble on account of the fury by the warriors and because of their

activities in respect of warfare.

ਗਰ ਬਰ ਕਰਣੰ ॥

gar bar karana(n) ||

ਘਰ ਬਰ ਹਰਣੰ ॥੧੩੨॥

ghar bar harana(n) ||132||

The masters of the horses were being destroyed.132.

ਛਰ ਹਰ ਅੰਗੰ ॥

chhar har a(n)ga(n) ||

ਚਰ ਖਰ ਸੰਗੰ ॥

char khar sa(n)ga(n) ||

Every limb of the warriors was pierced by arrows,

ਜਰ ਬਰ ਜਾਮੰ ॥

jar bar jaama(n) ||

ਝਰ ਹਰ ਰਾਮੰ ॥੧੩੩॥

jhar har raama(n) ||133||

And Parashuram began to shower a volley of his arms.133.

ਟਰ ਧਰਿ ਜਾਯੰ ॥

Tar dhar jaaya(n) ||

ਠਰ ਹਰਿ ਪਾਯੰ ॥

Thar har paaya(n) ||

He who advances to that side goes straight to the feet of the Lord (i.e. he is

killed).

ਢਰ ਹਰ ਢਾਲੰ ॥

ddar har ddaala(n) ||

ਥਰਹਰ ਕਾਲੰ ॥੧੩੪॥

tharahar kaala(n) ||134||

Hearing the knocks on the shields, the god of death came down.134.

ਅਰ ਬਰ ਦਰਣੰ ॥

ar bar dharana(n) ||

ਨਰ ਬਰ ਹਰਣੰ ॥

nar bar harana(n) ||

The superb enemies were killed and the eminent men were destroyed.

ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ॥

dhar bar dheera(n) ||

ਫਰ ਹਰ ਤੀਰੰ ॥੧੩੫॥

far har teera(n) ||135||

On the bodies of the enduring warriors, the arrows waved.135.

ਬਰ ਨਰ ਦਰਣੰ ॥

bar nar dharana(n) ||

ਭਰ ਹਰ ਕਰਣੰ ॥

bhar har karana(n) ||

The eminent persons were destroyed and the remaining sped away.

ਹਰ ਹਰ ਰੜਤਾ ॥

har har raRataa ||

ਬਰ ਹਰ ਗੜਤਾ ॥੧੩੬॥

bar har gaRataa ||136||

The repeated Shiva's name and created confusion.136.

ਸਰਬਰ ਹਰਤਾ ॥

sarabar harataa ||

ਚਰਮਰਿ ਧਰਤਾ ॥

charamar dharataa ||

Parashuram, the wielder of axe,

ਬਰਮਰਿ ਪਾਣੰ ॥

baramar paana(n) ||

ਕਰਬਰ ਜਾਣੰ ॥੧੩੭॥

karabar jaana(n) ||137||

Had power of to destroy all in the war, his arms were long.137.

ਹਰਬਰਿ ਹਾਰੰ ॥

harabar haara(n) ||

ਕਰ ਬਰ ਬਾਰੰ ॥

kar bar baara(n) ||

The brave fighters struck blows and the rosary of skulls on the neck of

Shiva looked impressive.

ਗੜਬੜ ਰਾਮੰ ॥

gaddabadd raama(n) ||

ਗੜਬੜ ਧਾਮੰ ॥੧੩੮॥

gaRabaR dhaama(n) ||138||

Ram stood firmly and within the whole place, there was turmoil.138.

ਚਰਪਟ ਛੀਗਾ ਕੇ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥

charapaT chheegaa ke aadh kirat chha(n)dh ||

CHARPAT CHHIGA KE AAD KRIT STANZA

ਖੱਗ ਖ੍ਯਾਤਾ ॥

kha'g khayaataa ||

ਗ੍ਯਾਨ ਗ੍ਯਾਤਾ ॥

gayaan gayaataa ||

In the use of the sword the noteworthy and greatly wise persons are being

seen.

ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਰਮਾ ॥

chi'tr baramaa ||

ਚਾਰ ਚਰਮਾ ॥੧੩੯॥

chaar charamaa ||139||

Those with beautiful bodies are wearing armours which seen like

portraits.139.

ਸਾਸਤ੍ਰੰ ਗਯਾਤਾ ॥

saasatra(n) gayaataa ||

ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਯਾਤਾ ॥

sasatra(n) khayaataa ||

Those who are specialists in arm and scholars of Shastras

ਚਿਤ੍ਰੰ ਜੋਧੀ ॥

chitra(n) jodhee ||

ਜੁੱਧੰ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥੧੪੦॥

ju'dha(n) krodhee ||140||

And also the famous warriors are busy in warfare in great rage.140.

ਬੀਰੰ ਬਰਣੰ ॥

beera(n) barana(n) ||

ਭੀਰੰ ਭਰਣੰ ॥

bheera(n) bharana(n) ||

The eminent warriors are filling others with fear

ਸਤ੍ਰੰ ਹਰਤਾ ॥

satra(n) harataa ||

ਅੱਤ੍ਰੰ ਧਰਤਾ ॥੧੪੧॥

a'tra(n) dharataa ||141||

Wearing their arms they are destroying the enemies.141.

ਬਰਮੰ ਬੇਧੀ ॥

barama(n) bedhee ||

ਚਰਮੰ ਛੇਦੀ ॥

charama(n) chhedhee ||

The brave fighters piercing the armours are boring the bodies

ਛੱਤ੍ਰੰ ਹੰਤਾ ॥

chha'tra(n) ha(n)taa ||

ਅੱਤ੍ਰੰ ਗੰਤਾ ॥੧੪੨॥

a'tra(n) ga(n)taa ||142||

With the use of arms, the canopies of the kings are being destroyed.142.

ਜੁਧੰ ਧਾਮੀ ॥

judha(n) dhaamee ||

ਬੁਧੰ ਗਾਮੀ ॥

budha(n) gaamee ||

Those who marched towards the battlefield,

ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਯਾਤਾ ॥

sasatra(n) khayaataa ||

ਅਸਤ੍ਰੰ ਗਯਾਤਾ ॥੧੪੩॥

asatra(n) gayaataa ||143||

They know the secrets of arms and wepons.143.

ਜੁੱਧਾ ਮਾਲੀ ॥

ju'dhaa maalee ||

ਕੀਰਤ ਸਾਲੀ ॥

keerat saalee ||

The warriors wandered in the battlefield like the gardeners of the forest who prune the plants, they began to destroy the reputation of the heroes.

ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ॥

dharama(n) dhaama(n) ||

ਰੂਪੰ ਰਾਮੰ ॥੧੪੪॥

roopa(n) raama(n) ||144||

In that battlefield the beautiful Ram, who is the abode of righteousness is

looking glorious.144.

ਧੀਰੰ ਧਰਤਾ ॥

dheera(n) dharataa ||

ਬੀਰੰ ਹਰਤਾ ॥

beera(n) harataa ||

He is a hero with the quality of forbearance, he is the destroyer of warriors

ਜੁੱਧੰ ਜੇਤਾ ॥

ju'dha(n) jetaa ||

ਸਸਤ੍ਰੰ ਨੇਤਾ ॥੧੪੫॥

sasatra(n) netaa ||145||

Conqueror of war and eminently specialist in the use of weapons.145.

ਦੁਰਦੰ ਗਾਮੀ ॥

dhuradha(n) gaamee ||

ਧਰਮੰ ਧਾਮੀ ॥

dharama(n) dhaamee ||

He has the gait of an elephant and an abode of Dharma

ਜੋਗੰ ਜ੍ਵਾਲੀ ॥

joga(n) javaiaalee ||

ਜੋਤੰ ਮਾਲੀ ॥੧੪੬॥

jota(n) maalee ||146||

He is the master of yoga-fire and protector of the supreme light.146.

ਪਰਸੁਰਾਮ ਬਾਚ ॥

parasuraam baach ||

The Speech of Parachuram :

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤੂਣਿ ਕਸੇ ਕਟ ਚਾਪ ਧਰੇ ਕਰ ਕੋਪ ਕਹੀ ਦਿਜ ਰਾਮ ਅਹੋ ॥

toon kase kaT chaap dhare kar kop kahee dhij raam aho ||

Wearnig his bow and quiver, the Brahmin Parshuram in great rage said to Ram :

ਗ੍ਰਹ ਤੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ ਕੋ ਸੀਅ ਜਾਤ ਹਰੇ ਤੁਮ ਕਉਨ ਕਹੋ ॥

greh tor saraasan sa(n)kar ko seea jaat hare tum kaun kaho ||

“O the breaker of the bow of Shiva and the conqueror of Sita, who ate you?

ਬਿਨ ਸਾਚ ਕਹੇ ਨੇਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੇ ਜਿਨਿ ਕੰਠ ਕੁਠਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਸਹੋ ॥

bin saach kahe nehee praan bache jin ka(n)Th kuThaar kee dhaar saho ||

“Tell me the truth otherwise you will not he able to save yourself and you will have to bear the blow of the sharp edge of my axe on your neck.

ਘਰ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਤਜ ਰਾਮ ਰਣੰ ਜਿਨਿ ਜੂਝਿ ਮਰੋ ਪਲ ਠਾਢ ਰਹੋ ॥੧੪੭॥

ghar jaahu chale taj raam rana(n) jin joojh maro pal Thaadd raho ||147||

“It will be appropriate, if you leave the war-arena and run away to your home, otherwise if you stay here for another instant, you will have to

die.”147.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਵਿਲੋਕ ਮੁਝੈ ਹਠਿ ਏਕ ਬਲੀ ਨਹੀ ਠਾਢ ਰਹੈਂਗੇ ॥

jaanat ho avilok mujhai haTh ek balee nahee Thaadd rahai(n)ge ||

“You know that no mighty warrior can stay here firmly on seeing me

ਤਾਤਿ ਗਹਯੋ ਜਿਨ ਕੋ ਤ੍ਰਿਣ ਦਾਤਨ ਤੇਨ ਕਹਾ ਰਣ ਆਜ ਗਹੈਂਗੇ ॥

taat gahayo jin ko tiran dhaatan ten kahaa ran aaj gahai(n)ge ||

“Those whose fathers and grandfathers held the blades of grass within their teeth on seeing me (i.e. they accepted defeat) what type of war will they wage with me now?

ਬੰਬ ਬਜੇ ਰਣ ਖੰਡ ਗਡੇ ਗਹਿ ਹਾਥ ਹਥਿਆਰ ਕਹੂੰ ਉਮਹੈਂਗੇ ॥

ba(n)b baje ran kha(n)dd gadde geh haath hathiaar kahoo(n) umahai(n)ge ||

“Even if there is waged a terrible war how can they be bold enough now to march forward for war by taking hold of their weapons again?

ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਦੁਰੈਬੇ ਕਉ ਰਾਮ ਕਹੋ ਕਹਾ ਠਾਮ ਲਹੈਂਗੇ ॥੧੪੮॥

bhoom akaas pataal dhuraibe kau raam kaho kahaa Thaam lahai(n)ge

||148||

“Then tell me, O Ram, where will you find a place one earth, sky or netherworld to hide yourself?”148.

ਕਬਿ ਬਾਚ ॥

kab baach ||

Speech of the Poet:

ਯੌ ਜਬ ਬੈਨ ਸੁਨੇ ਅਰਿ ਕੇ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ ਬਲਕਾਨੇ ॥

yau jab bain sune ar ke tab sree raghubeer balee balakaane ||

Hearing these words of the enemy (Parashuram), Ram looked like a mighty hero.

ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਲੌ ਗਰਵੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦੋਊ ਥਹਰਾਨੇ ॥

saat samu(n)dhran lau garave gir bhoom akaas dhouoo thaharaane ||

Visualising the serene posture of Ram, exhibiting the serenity of seven seas, the mountains, Sky and the whole world trembled.

ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਨ ਕੇ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਡਰ ਮਾਨੇ ॥

ja'chh bhuja(n)g dhisaa bidhisaan ke dhaanav dhev dhuhoo(n) ddar maane ||

The Yakshas, Nagas, gods gods demons of all the four directions were

frightened.

ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੇ ਹਾਥ ਕਹੋ ਰਿਸ ਕੈ ਕਿਹ ਪੈ ਸਰ ਤਾਨੇ ॥੧੪੯॥

sree raghunaath kamaan le haath kaho ris kai keh pai sar taane ||149||

Getting hold of his bow in his hand, Ram said to Parashuram, “On whom you have stretched this arrow in anger?”149.

ਪਰਸੁ ਰਾਮ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋ ॥

paras raam baach raam so ||

Speech of Parashuram addressed to Ram :

ਜੇਤਕ ਬੈਨ ਕਹੇ ਸੁ ਕਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੁ ਪੈ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥

jetak bain kahe su kahe ju pai fer kahe ta pai jeet na jaiho ||

“O Ram! whatever you have said, you have said and now if you say anything further, then you will not remain alive

ਹਾਥਿ ਹਥਿਆਰ ਗਹੇ ਸੁ ਗਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਗਹੇ ਤੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਨ ਲੈਹੋ ॥

haath hathiaar gahe su gahe ju pai fer gahe ta pai fer na laiho ||

“The weapon that you had to wield, you have wielded and if you try to

wield anything more, your effort will be of no avail.”

ਰਾਮ ਰਿਸੈ ਰਣ ਮੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੋ ਭਜਿ ਕੈ ਕਤ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈਹੋ ॥

raam risai ran mai raghubeer kaho bhaj kai kat praan bachaiho ||

Then getting furious Parashuram said to Ram, “Say, where will you run away now from war and how will you save your life?

ਤੋਰ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ ਕੋ ਹਰਿ ਸੀਅ ਚਲੇ ਘਰਿ ਜਾਨ ਨ ਪੈਹੋ ॥੧੫੦॥

tor saraasan sa(n)kar ko har seea chale ghar jaan na paiho ||150||

“O Ram! breaking the bow of Shiva and now wedding Sita you will not be able to reach your home.”150.

ਰਾਮ ਬਾਚ ਪਰਸੁਰਾਮ ਸੋ ॥

raam baach parasuraam so ||

Speech of Ram addressed to Parashuram:

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੋਲ ਕਹੇ ਸੁ ਸਹੇ ਦਿਸ ਜੂ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੇ ਪੈ ਪ੍ਰਾਨ ਖ੍ਵੈਹੋ ॥

bol kahe su sahe dhis joo ju pai fer kahe te pai praan khavaiho ||

“O Brahmin! you have already said whatever you wanted to say and if you

say anything more now, you will have to risk your life.

ਬੋਲਤ ਐਂਠ ਕਹਾ ਸਠ ਜਿਉ ਸਭ ਦਾਤ ਤੁਰਾਇ ਅਬੈ ਘਰਿ ਜੈਹੋ ॥

bolat aai(n)Th kahaa saTh jiau sabh dhaat turai abai ghar jaiho ||

“O fool! why do you speak with such pride, you will have to go now to your home after getting your teeth broken and after receiving good tharashin.

ਧੀਰ ਤਬੈ ਲਹਿਹੈ ਤੁਮ ਕੱਉ ਜਦ ਭੀਰ ਪਰੀ ਇਕ ਤੀਰ ਚਲੈਹੋ ॥

dheer tabai lahihai tum ka'au jadh bheer paree ik teer chalaiho ||

“I am seeing you with patience if I consider it necessary, then I shall have to discharge only one arrow.

ਬਾਤ ਸੰਭਾਰ ਕਹੋ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਫਲਿ ਪੈਹੋ ॥੧੫੧॥

baat sa(n)bhaar kaho mukh te in baatan ko ab hee fal paiho ||151||

“Therefore talk with restraint, otherwise you will receive the reward for

such talk just now.”151.

ਪਰਸੁ ਰਾਮ ਬਾਚ ॥

paras raam baach ||

Speech of Parashuram :

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਉ ਤੁਮ ਸਾਚ ਲਖੋ ਮਨ ਮੈ ਪ੍ਰਭ ਜਉ ਤੁਮ ਰਾਮ ਵਤਾਰ ਕਹਾਓ ॥

tau tum saach lakho man mai prabh jau tum raam vataar kahaao ||

“You should then deem it true that if you are called Ramvtar,

ਰੁਦ੍ਰ ਕੁਵੰਡ ਬਿਹੰਡੀਯ ਜਿਉ ਕਰਿ ਤਿਉ ਅਪਨੋ ਬਲ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਓ ॥

rudhr kuva(n)dd biha(n)ddeey jiau kar tiau apano bal moh dhikhaao ||

“Then the way you have broken the bow of Shiva, show me your strength in the same way

ਤਉ ਹੀ ਗਦਾ ਕਰ ਸਾਰੰਗ ਚਕ੍ਰ ਲਤਾ ਭ੍ਰਿਗਾ ਕੀ ਉਰ ਮੱਧ ਸੁਹਾਓ ॥

tau hee gadhaa kar saara(n)g chakr lataa bhiragaa kee ur ma'dh suhaao ||

“Show me your mace, discus, bow and also the mark of the stroke of the

foot of sage Bhrigu.

ਮੇਰੋ ਉਤਾਰ ਕੁਵੰਡ ਮਹਾਬਲ ਮੋਹੂ ਕੱਉ ਆਜ ਚੜਾਇ ਦਿਖਾਓ ॥੧੫੨॥

mero utaar kuva(n)dd mahaabal mohoo ka'au aaj chaRai dhikhaao ||152||

“Alongwith this dismount my mighty bow and pull its string.”152.

ਕਬਿ ਬਾਚ ॥

kab baach ||

Speech of the Poet :

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਨ ਸੂਰ ਕੁਵੰਡ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਹਸਿ ਕੈ ॥

sree raghubeer siroman soor kuva(n)dd layo kar mai has kai ||

Ram, the supreme hero took the bow in his hand smilingly

ਲੀਅ ਚਾਪ ਚਟਾਕ ਚੜਾਇ ਬਲੀ ਖਟ ਟੂਕ ਕਰਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਸਿ ਕੈ ॥

leea chaap chaTaak chaRai balee khaT Took karayo chhin mai kas kai ||

Pulled its string and tightening the arrow, broke it into two pieces.

ਨਭ ਕੀ ਗਤਿ ਤਾਹਿ ਹਤੀ ਸਰ ਸੋ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਬਾਤ ਰਹੀ ਬਸਿ ਕੈ ॥

nabh kee gat taeh hatee sar so adh beech hee baat rahee bas kai ||

On breaking, the bow produced such a dreadful sound as if the arrow had struck the chest of the sky which gad burst.

ਨ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨਟ ਕੇ ਬਟ ਜਯੋਂ ਭਵ ਪਾਸ ਨਿਸੰਗਿ ਰਹੈ ਫਸਿ ਕੈ ॥੧੫੩॥

n basaat kachhoo naT ke baT jayo(n) bhav paas nisa(n)g rahai fas kai ||153||

The manner in which the dancer jumps on the rope, in the same way the whole universe shook on the breaking of the bow and remained entangled

within the two pieces of the bow.153.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੁੱਧ ਜਯਤ ॥੨॥

eit sree raam ju'dh jayat ||2||

End of the description of Ram’s victory in war.2.

ਅਥ ਅਉਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥

ath aaudh praves kathana(n) ||

Now begins the description of the Entry in Oudh :

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੇਟ ਭੁਜਾ ਭਰਿ ਅੰਕਿ ਭਲੇ ਭਰਿ ਨੈਨ ਦੋਊ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਰਾਈ ॥

bheT bhujaa bhar a(n)k bhale bhar nain dhouoo nirakhe raghuraiee ||

With tears of joy in both his eyes and meeting affectionately with his people Ram entered Ayodhya.

ਗੁੰਜਤ ਭ੍ਰਿੰਗ ਕਪੋਲਨ ਊਪਰ ਨਾਗ ਲਵੰਗ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥

gu(n)jat bhira(n)g kapolan uoopar naag lava(n)g rahe liv laiee ||

The black bees were humming on the cheeks and the braids of long hair of

Sita were hanging like the Nagas looking towards her face.

ਕੰਜ ਕੁਰੰਗ ਕਲਾ ਨਿਧ ਕੇਹਰਿ ਕੋਕਿਲ ਹੇਰ ਹੀਏ ਹਹਰਾਈ ॥

ka(n)j kura(n)g kalaa nidh kehar kokil her he'ee haharaiee ||

The lotus, deer, moon, lioness and nightingale were perplexed in their minds and seeing her (eyes, agility, beauty, courage and sweet voice respectively).

ਬਾਲ ਲਖੈਂ ਛਬਿ ਖਾਟ ਪਰੈਂ ਨਹਿ ਬਾਟ ਚਲੈ ਨਿਰਖੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥੧੫੪॥

baal lakhai(n) chhab khaaT parai(n) neh baaT chalai nirakhe adhikaiee ||154||

The children, seeing her beauty, also were falling unconscious and the travelers abandoning their path, were looking at her.154.

ਸੀਅ ਰਹੀ ਮੁਰਛਾਇ ਮਨੈ ਰਨਿ ਰਾਮ ਕਹਾ ਮਨ ਬਾਤ ਧਰੈਂਗੇ ॥

seea rahee murachhai manai ran raam kahaa man baat dharai(n)ge ||

Sita was getting worried on reflecting whether Ram will agree with her sayings or not

ਤੋਰਿ ਸਰਾਸਨਿ ਸੰਕਰ ਕੋ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਬਰਿਓ ਤਿਮ ਅਉਰ ਬਰੈਂਗੇ ॥

tor saraasan sa(n)kar ko jim moh bario tim aaur barai(n)ge ||

And also whether it can happen that Ram may wed another woman like

wedding me on breaking the bow of Shiva.

ਦੂਸਰ ਬਯਾਹ ਬਧੂ ਅਬ ਹੀ ਮਨ ਤੇ ਮੁਹਿ ਨਾਥ ਬਿਸਾਰ ਡਰੈਂਗੇ ॥

dhoosar bayaeh badhoo ab hee man te muh naath bisaar ddarai(n)ge ||

If he thinks another marriage in his mind, then her Lord on forgetting her, will fill her life definitely with unrest.

ਦੇਖਤ ਹੌ ਨਿਜ ਭਾਗ ਭਲੇ ਬਿਧ ਆਜ ਕਹਾ ਇਹ ਠੌਰ ਕਰੈਂਗੇ ॥੧੫੫॥

dhekhat hau nij bhaag bhale bidh aaj kahaa ieh Thauar karai(n)ge ||155||

Let us see that is recorded in my fate and what he will do in future?155.

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਰਾਮ ਜਿਤੇ ਦਿਜ ਕਉ ਅਪਨੇ ਦਲ ਆਇ ਬਜਾਇ ਬਧਾਈ ॥

tau hee lau raam jite dhij kau apane dhal aai bajai badhaiee ||

At that same time, the groups of Brahmins came forward and began and thither in joy.

ਭੱਗੁਲ ਲੋਕ ਫਿਰੈ ਸਭ ਹੀ ਰਣ ਮੋ ਲਖਿ ਰਾਘਵ ਕੀ ਅਧਕਾਈ ॥

bha'gul lok firai sabh hee ran mo lakh raaghav kee adhakaiee ||

Hearing about the victory of Ram in the war, all the people ran hither and

thither in joy.

ਸੀਅ ਰਹੀ ਰਨ ਰਾਮ ਜਿਤੇ ਅਵਧੇਸਰ ਬਾਤ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

seea rahee ran raam jite avadhesar baat jabai sun paiee ||

When Dasrath came to know that after conquering Sita, Ram has also conquered the war,

ਫੂਲਿ ਗਜੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਧਨ ਕੇ ਘਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ॥੧੫੬॥

fool gayo at hee man mai dhan ke ghan kee barakhaa barakhaiee ||156||

Then his delight knew no bounds and he showered the wealth like the rain of clouds.156.

ਬੰਦਨਵਾਰ ਬਧੀ ਸਭ ਹੀ ਦਰ ਚੰਦਨ ਸੌ ਛਿਰਕੇ ਗ੍ਰਹ ਸਾਰੇ ॥

ba(n)dhanavaar badhee sabh hee dhar cha(n)dhan sau chhirake greh saare ||

The doors of all the subjects were bedecked with greetings and the sandalwood was sprinkled over all the houses.

ਕੇਸਰ ਡਾਰਿ ਬਰਾਤਨ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਹੁਇ ਪੁਰਹੂਤ ਪਧਾਰੇ ॥

kesar ddaar baraatan pai sabh hee jan hui purahoot padhaare ||

Saffron was sprinkled over all the companions (of Ram) and it seemed that

Indra was entering his city.

ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮੁਚੰਗ ਪਖਾਵਜ ਨਾਚਤ ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਿ ਅਖਾਰੇ ॥

baajat taal mucha(n)g pakhaavaj naachat koTan koT akhaare ||

The drums and other musical instruments resounded and the dances of various kinds were arranged.

ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਸਭ ਹੀ ਅਗੂਆ ਸੁਤ ਕੱਉ ਪਿਤੁ ਲੈ ਪੁਰ ਅਉਧ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੫੭॥

aan mile sabh hee agooaa sut ka'au pit lai pur aaudh sidhaare ||157||

All the people advanced to meet Ram and the father Dasrath took his son

with him and reached Oudhpuri (in his palaces).157.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਭਹੂ ਮਿਲਿ ਗਿਲ ਕੀਯੋ ਉਛਾਹਾ ॥

sabhahoo mil gil keeyo uchhaahaa ||

ਪੂਤ ਤਿਹੂੰ ਕਉ ਰਚਯੋ ਬਿਯਾਹਾ ॥

poot tihoo(n) kau rachayo biyaahaa ||

With great enthusiasm the marriage of the three remaining sons was fixed.

ਰਾਮ ਸੀਆ ਬਰ ਕੈ ਘਰਿ ਆਏ ॥

raam seeaa bar kai ghar aae ||

ਦੇਸ ਬਿਦੇਸਨ ਹੋਤ ਬਧਾਏ ॥੧੫੮॥

dhes bidhesan hot badhaae ||158||

After the marriage of Ram and Sita, the congratulatory messages were

received from various countries, when they returned to their home.158.

ਜਹ ਤਹ ਹੋਤ ਉਛਾਹ ਅਪਾਰੂ ॥

jeh teh hot uchhaeh apaaroo ||

ਤਿਹੂੰ ਸੁਤਨ ਕੋ ਬਯਾਹ ਬਿਚਾਰੂ ॥

tihoo(n) sutan ko bayaeh bichaaroo ||

There was atmosphere of zest on all sides and the arrangements were being made for the celebration of the marriage of three sons.

ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਪਾਰੰ ॥

baajat taal miradha(n)g apaara(n) ||

ਨਾਚਤ ਕੋਟਨ ਕੋਟ ਅਖਾਰੰ ॥੧੫੯॥

naachat koTan koT akhaara(n) ||159||

On all sides the drums resounded in various tunes and many companies of

dancers began to dance.159.

ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੀਰ ਪਖਰੀਆ ਚਲੇ ॥

ban ban beer pakhareeaa chale ||

ਜੋਬਨਵੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਭਲੇ ॥

jobanava(n)t sipaahee bhale ||

The warriors decorated with armours and the youthful soldiers marched forward.

ਭਏ ਜਾਇ ਇਸਥਤ ਨ੍ਰਿਪ ਦਰ ਪਰ ॥

bhe jai isathat nirap dhar par ||

ਮਹਾਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾ ਧਨੁਰਧਰ ॥੧੬੦॥

mahaarathee ar mahaa dhanuradhar ||160||

All these great charioteers and archers came and stood at the gate of the

king Dasrath.160.

ਬਾਜਤ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਅਪਾਰੰ ॥

baajat ja(n)g mucha(n)g apaara(n) ||

ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਧਾਰੰ ॥

ddol miradha(n)g sura(n)g sudhaara(n) ||

Many types of musical instruments resounded and the melodious sounds of the drums were heard.

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚੰਚਲਾ ਨਾਰੀ ॥

gaavat geet cha(n)chalaa naaree ||

ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥੧੬੧॥

nain nachai bajaavat taaree ||161||

The energetic women began to sing and reveal their joy by dancing their

eyes and clapping their hands.161.

ਭਿੱਛਕਨ ਹਵਸ ਨ ਧਨ ਕੀ ਰਹੀ ॥

bhi'chhakan havas na dhan kee rahee ||

ਦਾਨ ਸ੍ਵਰਨ ਸਰਤਾ ਹੁਇ ਬਹੀ ॥

dhaan savairan sarataa hui bahee ||

The beggars had no more desire for wealth because the gift of gold flowed like a stream.

ਏਕ ਬਾਤ ਮਾਗਨ ਕੱਉ ਆਵੈ ॥

ek baat maagan ka'au aavai ||

ਬੀਸਕ ਬਾਤ ਘਰੈ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੧੬੨॥

beesak baat gharai lai jaavai ||162||

Anyone who asked for one thing, he would return to his home with twenty

things.162.

ਬਨਿ ਬਨਿ ਚਲਤ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥

ban ban chalat bhe raghuna(n)dhan ||

ਫੂਲੇ ਪੁਹਪ ਬਸੰਤ ਜਾਨੁ ਬਨ ॥

foole puhap basa(n)t jaan ban ||

The sons of king Dasrath playing in the forests appeared like the flowers bloomed in spring season.

ਸੋਭਤ ਕੇਸਰ ਅੰਗਿ ਡਰਾਯੋ ॥

sobhat kesar a(n)g ddaraayo ||

ਆਨੰਦ ਹੀਏ ਉਛਰ ਜਨ ਆਯੋ ॥੧੬੩॥

aana(n)dh he'ee uchhar jan aayo ||163||

The saffron sprinkled on the limbs appeared like the bliss gushing forth

form the heart.163.

ਸਾਜਤ ਭਏ ਅਮਿਤ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥

saajat bhe amit chatura(n)gaa ||

ਉਮਡ ਚਲਤ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਗੰਗਾ ॥

aumadd chalat jeh bidh kar ga(n)gaa ||

They are gathering their limitless fourfold army like the gushing forth of the Ganges.

ਭਲ ਭਲ ਕੁਅਰ ਚੜੇ ਸਜ ਸੈਨਾ ॥

bhal bhal kuar chaRe saj sainaa ||

ਕੋਟਕ ਚੜੇ ਸੂਰ ਜਨੁ ਗੈਨਾ ॥੧੬੪॥

koTak chaRe soor jan gainaa ||164||

With their armed forces the princes appear glorious like millions of suns in

the sky.164.

ਭਰਥ ਸਹਿਤ ਸੋਭਤ ਸਭ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥

bharath sahit sobhat sabh bhraataa ||

ਕਹਿ ਨ ਪਰਤ ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੁ ਬਾਤਾ ॥

keh na parat mukh te kachh baataa ||

All the brothers along with Bharat seem in such splendour which cannot be described.

ਮਾਤਨ ਮਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਤ ਮੋਹੈਂ ॥

maatan man su(n)dhar sut mohai(n) ||

ਜਨੁ ਦਿਤ ਗ੍ਰਹ ਰਵਿ ਸਸ ਦੋਊ ਸੋਹੈਂ ॥੧੬੫॥

jan dhit greh rav sas dhouoo sohai(n) ||165||

The beautiful princes are alluring the minds of their mothers and appear like the sun and moon born in the house of Diti, increasing its

magnificence.165.

ਇਹ ਬਿਧ ਕੈ ਸਜ ਸੁੱਧ ਬਰਾਤਾ ॥

eeh bidh kai saj su'dh baraataa ||

ਕਛੁ ਨ ਪਰਤ ਕਹਿ ਤਿਨ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥

kachh na parat keh tin kee baataa ||

In this way the beautiful wedding parties were emblished. Which are indescribable

ਬਾਢਤ ਕਹਤ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਤਨ ਕਰ ॥

baaddat kahat gra(n)th baatan kar ||

ਬਿਦਾ ਹੋਨ ਸਿਸ ਚਲੇ ਤਾਤ ਘਰ ॥੧੬੬॥

bidhaa hon sis chale taat ghar ||166||

By saying all this the volume of the book will be increased And all these children moved towards the place of their father for getting his permission

to depart.166.

ਆਇ ਪਿਤਾ ਕਹੁ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ॥

aai pitaa kahu keen pranaamaa ||

ਜੋਰਿ ਪਾਨ ਠਾਢੇ ਬਨਿ ਧਾਮਾ ॥

jor paan Thaadde ban dhaamaa ||

They ll came and bowed before their father and stood there with folded hands.

ਨਿਰਖਿ ਪੁਤ੍ਰ ਆਨੰਦ ਮਨ ਭਰੇ ॥

nirakh putr aana(n)dh man bhare ||

ਦਾਨ ਬਹੁਤ ਬਿੱਪਨ ਕਹ ਕਰੇ ॥੧੬੭॥

dhaan bahut bi'pan keh kare ||167||

The king was filled with joy on seeing his sons and he gave many things in

charity to the Brahmins.167.

ਤਾਤ ਮਾਤ ਲੈ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥

taat maat lai ka(n)Th lagaae ||

ਜਨ ਦੁਇ ਰਤਨ ਨਿਰਧਨੀ ਪਾਏ ॥

jan dhui ratan niradhanee paae ||

Hugging their children to their bosom the parents felt great pleasure like a poor man on acquiring the gems.

ਬਿਦਾ ਮਾਗ ਜਬ ਗਏ ਰਾਮ ਘਰ ॥

bidhaa maag jab ge raam ghar ||

ਸੀਸ ਰਹੇ ਧਰਿ ਚਰਨ ਕਮਲ ਪਰ ॥੧੬੮॥

sees rahe dhar charan kamal par ||168||

After taking permission for departure they reached the place of Ram and

bowed their on his feet.168.

ਕਬਿੱਤ ॥

kabi't ||

KABIT

ਰਾਮ ਬਿਦਾ ਕਰੇ ਸਿਰ ਚੂਮਯੋ ਪਾਨ ਪੀਠ ਧਰੇ ਆਨੰਦ ਸੋ ਭਰੇ ਲੈ ਤੰਬੋਰ ਆਗੇ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥

raam bidhaa kare sir choomayo paan peeTh dhare aana(n)dh so bhare lai ta(n)bor aage dhare hai(n) ||

Ram kissed the heads of all and placed his hand on their back with love, He presented with betel leaf etc. and affectionately bade them farewell.

ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਤੀਨੋ ਭਾਈ ਯੌ ਚਲਤ ਭਏ ਮਾਨੋ ਸੂਰ ਚੰਦ ਕੋਟਿ ਆਨ ਅਵਤਰੇ ਹੈਂ ॥

dhu(n)dhabhee bajai teeno bhaiee yau chalat bhe maano soor cha(n)dh koT aan avatare hai(n) ||

Playing on the drums and the musical instruments all the people moved as if millions of suns and moons have manifested on the earth.

ਕੇਸਰ ਸੋ ਭੀਜੇ ਪਟ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਐਸੀ ਭਾਤ ਮਾਨੋ ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੇ ਸੁਹਾਗ ਭਾਗ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥

kesar so bheeje paT sobhaa dhet aaisee bhaat maano roop raag ke suhaag bhaag bhare hai(n) ||

The garments saturated with saffron are looking splendid as if the beauty

itself has materialized.

ਰਾਜਾ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਐਸੇ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਕਾਮਜੂ ਨੇ ਕੋਟਿਕ ਕਲਿਯੋਰਾ ਕੈਧੌ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥੧੬੯॥

raajaa avadhes ke kumaar aaise sobhaa dhet kaamajoo ne koTik kaliyoraa kaidhau kare hai(n) ||169||

The princes of Dasrath the king of Oudh, appear splendid like the god of love alongwith his arts.169.

ਕਬਿੱਤ ॥

kabi't ||

KABIT

ਅਉਧ ਤੇ ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਲੀਨੇ ਸੰਗਿ ਸੂਰ ਭਲੇ ਰਨ ਤੇ ਨ ਟਲੇ ਪਲੇ ਸੋਭਾ ਹੂੰ ਕੇ ਧਾਮ ਕੇ ॥

aaudh te nisar chale leene sa(n)g soor bhale ran te na Tale pale sobhaa hoo(n) ke dhaam ke ||

All have moved out of Oudhpuri and all of them taken along with them the winsome warriors, who never retrace their steps in war.

ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਉਰ ਹਾਰ ਸੋਭਤ ਅਪਾਰ ਤੀਨੋ ਲੋਗ ਮੱਧ ਕੀ ਮੁਹੱਯਾ ਸਭ ਬਾਮ ਕੇ ॥

su(n)dhar kumaar ur haar sobhat apaar teeno log ma'dh kee muha'yaa sabh baam ke ||

They are beautiful princes, bedecked with necklaces around their necks.

They are all going to bring their wedded women.

ਦੁਰਜਨ ਦਲੱਯਾ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਕੇ ਜਿਤੱਯਾ ਤੀਨੋ ਰਾਮ ਜੂ ਕੇ ਭੱਯਾ ਹੈਂ ਚਹੱਯਾ ਹਰ ਨਾਮ ਕੇ ॥

dhurajan dhala'yaa teeno lok ke jita'yaa teeno raam joo ke bha'yaa hai(n) chaha'yaa har naam ke ||

They are all the mashers of the tyrants, capable of conquering the three worlds, lovers of the name of the Lord and brothers of Ram.

ਬੁੱਧ ਕੇ ਉਦਾਰ ਹੈਂ ਸਿੰਗਾਰ ਅਵਤਾਰ ਦਾਨ ਸੀਲ ਕੇ ਪਹਾਰ ਕੈ ਕੁਮਾਰ ਬਨੇ ਕਾਮ ਕੇ ॥੧੭੦॥

bu'dh ke udhaar hai(n) si(n)gaar avataar dhaan seel ke pahaar kai kumaar bane kaam ke ||170||

They are magnanimous in wisdom, the incarnation of embellishment, the mountain of munificence and are just like Ram.170.

ਅਸ੍ਵ ਬਰਨਨੰ ॥

asavai baranana(n) ||

The description of horses :

ਕਬਿੱਤੁ ॥

kabi't ||

KABIT

ਨਾਗਰਾ ਕੇ ਨੈਨ ਹੈਂ ਕਿ ਚਾਤਰਾ ਕੇ ਬੈਨ ਹੈਂ ਬਘੂਲਾ ਮਾਨੋ ਗੈਨ ਕੈਸੇ ਤੈਸੇ ਥਹਰਤ ਹੈਂ ॥

naagaraa ke nain hai(n) k chaataraa ke bain hai(n) baghoolaa maano gain

kaise taise thaharat hai(n) ||

The horses, restless like the eyes of a women, swift like the swift utterances of a shrewd person an mercurial like the crane rising up in the sky, are vibrating hither and thither.

ਨ੍ਰਿਤਕਾ ਕੇ ਪਾਉ ਹੈਂ ਕਿ ਜੂਪ ਕੈਸੇ ਦਾਉ ਹੈਂ ਕਿ ਛਲ ਕੋ ਦਿਖਾਉ ਕੋਊ ਤੈਸੇ ਬਿਹਰਤ ਹੈਂ ॥

niratakaa ke paau hai(n) k joop kaise dhaau hai(n) k chhal ko dhikhaau kouoo taise biharat hai(n) ||

They are swift like the feet of a dancer, they are the tactics of throwing the dice or even some hallucination.

ਹਾਕੇ ਬਾਜ ਬੀਰ ਹੈਂ ਤੁਫੰਗ ਕੈਸੇ ਤੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਅੰਜਨੀ ਕੇ ਧੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਧੁਜਾ ਸੇ ਫਹਰਤ ਹੈਂ ॥

haake baaj beer hai(n) tufa(n)g kaise teer hai(n) k a(n)janee ke dheer hai(n) k dhujaa se faharat hai(n) ||

These brave horses are swift like arrow and gunshot, shrewd and mighty like Hanuman, the son of Anjani they are roaming like the fluttering banners.

ਲਹਰੈਂ ਅਨੰਗ ਕੀ ਤਰੰਗ ਜੈਸੇ ਗੰਗ ਕੀ ਅਨੰਗ ਕੈਸੇ ਅੰਗ ਜਯੋਂ ਨ ਕਹੂੰ ਠਹਰਤ ਹੈਂ ॥੧੭੧॥

laharai(n) ana(n)g kee tara(n)g jaise ga(n)g kee ana(n)g kaise a(n)g jayo(n) na kahoo(n) Thaharat hai(n) ||171||

These horses are like the intense emotions of the god of love, or the swift waves of the Ganges. They have beautiful limbs like the limbs of cupid and

are not stable at any one place.171.

ਨਿਸਾ ਨਿਸਨਾਥਿ ਜਾਨੈ ਦਿਨ ਦਿਨਪਤਿ ਮਾਨੈ ਭਿੱਛਕਨ ਦਾਤਾ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ਮਹਾ ਦਾਨ ਹੈਂ ॥

nisaa nisanaath jaanai dhin dhinapat maanai bhi'chhakan dhaataa kai pramaane mahaa dhaan hai(n) ||

All the princes are being considered as moon by the night and sun by the day, they are known as great donors for the beggars, the ailments consider them as medicine.

ਅਉਖਧੀ ਕੇ ਰੋਗਨ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਜੋਗਨ ਸਮੀਪ ਕੈ ਬਿਯੋਗਨ ਮਹੇਸ ਮਹਾ ਮਾਨ ਹੈਂ ॥

aaukhadhee ke rogan ana(n)t roop jogan sameep kai biyogan mahes mahaa maan hai(n) ||

When they, consisting of endless beauty are nearby, them there is suspicion about their impending separation. They are all most honourable like Shiva.

ਸੱਤ੍ਰੈ ਖੱਗ ਖਯਾਤਾ ਸਿਸ ਰੂਪਨ ਕੇ ਮਾਤਾ ਮਹਾ ਗਯਾਨੀ ਗਯਾਨ ਗਯਾਤਾ ਕੈ ਬਿਧਾਤਾ ਕੈ ਸਮਾਨ ਹੈਂ ॥

sa'trai kha'g khayaataa sis roopan ke maataa mahaa gayaanee gayaan gayaataa kai bidhaataa kai samaan hai(n) ||

They are famous swordsmen, childlike for their mothers, the supreme knowledgeable for great sages, they appear apparently like probvidence.

ਗਨਨ ਗਨੇਸ ਮਾਨੈ ਸੁਰਨ ਸੁਰੇਸ ਜਾਨੈ ਜੈਸੇ ਪੇਖੈ ਤੈਸੇ ਈ ਲਖੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈਂ ॥੧੭੨॥

ganan ganes maanai suran sures jaanai jaise pekhai taise iee lakhe biraajamaan hai(n) ||172||

All the Ganas consider them as Ganesh and all the gods as Indra. The sum

and substance is this that they manifest themselves in the same form as one thinks about.172.

ਸੁਧਾ ਸੌ ਸੁਧਾਰੇ ਰੂਪ ਸੋਭਤ ਉਜਿਯਾਰੇ ਕਿਧੌ ਸਾਚੇ ਬੀਚ ਢਾਰੇ ਮਹਾ ਸੋਭਾ ਕੈ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥

sudhaa sau sudhaare roop sobhat ujiyaare kidhau saache beech ddaare mahaa sobhaa kai sudhaar kai ||

Having bathed in ambrosia and the manifestation of beauty and glory, these very winsome princes appear as having been created in special mould.

ਕਿਧੌ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਕੇ ਮੋਹਬੇ ਨਮਿੱਤ ਬੀਰ ਬਿਧਨਾ ਬਨਾਏ ਮਹਾ ਬਿਧ ਸੋ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥

kidhau mahaa mohanee ke mohabe nami't beer bidhanaa banaae mahaa bidh so bichaar kai ||

It seems that in order to allure some most beautiful damsel the providence created these great heroes in a special way.

ਕਿਧੌ ਦੇਵ ਦੈਤਨ ਬਿਬਾਦ ਛਾਡ ਬਡੇ ਚਿਰ ਮਥ ਕੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਛੀਰ ਲੀਨੇ ਹੈ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ॥

kidhau dhev dhaitan bibaadh chhaadd badde chir math kai samu(n)dhr chheer leene hai nikaar kai ||

They appear as having been taken out as gems by churning the ocean by the gods and demons on abandoning their disputes.

ਕਿਧੌ ਬਿਸ੍ਵਨਾਥ ਜੂ ਬਨਾਏ ਨਿਜ ਪੇਖਬੇ ਕਉ ਅਉਰ ਨ ਸਕਤ ਐਸੀ ਸੂਰਤੈ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥੧੭੩॥

kidhau bisavainaath joo banaae nij pekhabe kau aaur na sakat aaisee sooratai sudhaar kai ||173||

Or it seems that the Lord of the universe made improvement in the

creation of their faces himself for having their continuous sight.173.

ਸੀਮ ਤਜਿ ਆਪਨੀ ਬਿਰਾਨੇ ਦੇਸ ਲਾਘ ਲਾਘ ਰਾਜਾ ਮਿਥਲੇਸ ਕੇ ਪਹੂਚੇ ਦੇਸ ਆਨ ਕੈ ॥

seem taj aapanee biraane dhes laagh laagh raajaa mithales ke pahooche dhes aan kai ||

Crossing the frontier of their kingdom and passing through other countries, all these princes reached the abode of king Janak of Mithila.

ਤੁਰਹੀ ਅਨੰਤ ਬਾਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਅਪਾਰ ਗਾਜੈ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਾਜਨ ਬਜਾਏ ਜੋਰ ਜਾਨ ਕੈ ॥

turahee ana(n)t baajai dhu(n)dhabhee apaar gaajai bhaat bhaat baajan bajaae jor jaan kai ||

On reaching there they caused the high-pitch resonance of the drums and other musical instruments.

ਆਗੈ ਆਨਿ ਤੀਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਠ ਲਾਇ ਲੀਨੇ ਰੀਤ ਰੂੜ ਸਭੈ ਕੀਨੇ ਬੈਠੇ ਬੇਦ ਕੈ ਬਿਧਾਨ ਕੈ ॥

aagai aan teenai nirap ka(n)Th lai leene reet rooR sabhai keene baiThe bedh kai bidhaan kai ||

The king came forward and hugged the all three to his bosom, all the Vedic rites were performed.

ਬਰਿਖਯੋ ਧਨ ਕੀ ਧਾਰ ਪਾਇਯਤ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਭਿੱਛਕ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਾਰ ਐਸੇ ਪਾਇ ਦਾਨ ਕੈ ॥੧੭੪॥

barikhayo dhan kee dhaar paiyat na paaraavaar bhi'chhak bhe nirapaar aaise pai dhaan kai ||174||

There was continuous chartable flow of wealth and on acquiring the alsm,

the beggars became king-like.174.

ਬਾਨੇ ਫਹਰਾਨੇ ਘਹਰਾਨੇ ਦੁੰਦਭ ਅਰਰਾਨੇ ਜਨਕ ਪੁਰੀ ਕੌ ਨੀਅਰਾਨੇ ਬੀਰ ਜਾਇ ਕੈ ॥

baane faharaane ghaharaane dhu(n)dhabh araraane janak puree kau neearaane beer jai kai ||

The banners were unfurled and the drums resounded, the brave heroes began to shout loudly on reaching Janakpuri.

ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਢਾਰੈ ਕਹੂੰ ਚਾਰਣ ਉਚਾਰੈ ਕਹੂੰ ਭਾਟ ਜੁ ਪੁਕਾਰੈ ਛੰਦ ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

kahoo(n) chaur ddaarai kahoo(n) chaaran uchaarai kahoo(n) bhaaT ju pukaarai chha(n)dh su(n)dhar banai kai ||

Somewhere the whisks are being swung, somewhere the minstrels are singing eulogies and somewhere the poets are reciting their beautiful stanza.

ਕਹੂੰ ਬੀਨ ਬਾਜੈ ਕੋਊ ਬਾਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸਾਜੈ ਦੇਖੇ ਕਾਮ ਲਾਜੈ ਰਹੇ ਭਿੱਛਕ ਅਘਾਇ ਕੈ ॥

kahoo(n) been baajai kouoo baasuree miradha(n)g saajai dhekhe kaam laajai rahe bhi'chhak aghai kai ||

Somewhere the lyre is being played, somewhere flutes, drum and other musical instruments. On seeing all this the god of love is feeling shy and so mush charity was donated that the beggars feel satisfied.

ਰੰਕ ਤੇ ਸੁ ਰਾਜਾ ਭਏ ਆਸਿਖ ਅਸੇਖ ਦਏ ਮਾਗਤ ਨ ਭਏ ਫੇਰ ਐਸੋ ਦਾਨ ਪਾਇ ਕੈ ॥੧੭੫॥

ra(n)k te su raajaa bhe aasikh asekh dhe maagat na bhe fer aaiso dhaan pai kai ||175||

The poor became king-like and began to give blessings after receiving

alms, no tendency for begging was left.175.

ਆਨ ਕੈ ਜਨਕ ਲੀਨੋ ਕੰਠ ਸੋ ਲਗਾਇ ਤਿਹੂੰ ਆਦਰ ਦੁਰੰਤ ਕੈ ਅਨੰਤ ਭਾਤਿ ਲਏ ਹੈਂ ॥

aan kai janak leeno ka(n)Th so lagai tihoo(n) aadhar dhura(n)t kai ana(n)t bhaat le hai(n) ||

Janak came and hugged all the three to his bosom and honoured them in various ways.

ਬੇਦ ਕੇ ਬਿਧਾਨ ਕੈ ਕੈ ਬਯਾਸ ਤੇ ਬਧਾਈ ਬੇਦ ਏਕ ਏਕ ਬਿਪ੍ਰ ਕਉ ਬਿਸੇਖ ਸ੍ਵਰਨ ਦਏ ਹੈਂ ॥

bedh ke bidhaan kai kai bayaas te badhaiee bedh ek ek bipr kau bisekh savairan dhe hai(n) ||

The Vedic discipline was observed and the Brahmins recited the congratulatory Vedic mantras.

ਰਾਜਕੁਆਰ ਸਭੈ ਪਹਿਰਾਇ ਸਿਰਪਾਇਨ ਤੇ ਮੋਤੀਮਾਨ ਕਰਕੇ ਬਰਖ ਮੇਘ ਗਏ ਹੈਂ ॥

raajakuaar sabhai pahirai sirapain te moteemaan karake barakh megh ge hai(n) ||

The king gave the gift of gold to each Brahmin, the princes were given presents and there was shower of gems.

ਦੰਤੀ ਸ੍ਵੇਤ ਦੀਨੇ ਕੇਤੇ ਸਿੰਧਲੀ ਤੁਰੇ ਨਵੀਨੇ ਰਾਜਾ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਤੀਨੋ ਬਯਾਹ ਕੈ ਪਠਏ ਹੈਂ ॥੧੭੬॥

dha(n)tee savaiet dheene kete si(n)dhalee ture naveene raajaa ke kumaar teeno bayaeh kai paThe hai(n) ||176||

The white elephants and the brisk horses of Sindhu were presented to the princes, in this way all the three princes moved black after their

wedding.176.

ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥

dhodhak chha(n)dh ||

DODHAK STANZA

ਬਿਯਾਹ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪਬਾਲੰ ॥

biyaeh sutaa nirap kee nirapabaala(n) ||

ਮਾਗ ਬਿਦਾ ਮੁਖਿ ਲੀਨ ਉਤਾਲੰ ॥

maag bidhaa mukh leen utaala(n) ||

After marrying the daughter of King Janak, the princes soon asked for permission to depart.

ਸਾਜਨ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਸੰਜੁਤ ॥

saajan baaj chale gaj sa(n)jut ||

ਏਸਨਏਸ ਨਰੇਸਨ ਕੇ ਜੁਤ ॥੧੭੭॥

esanes naresan ke jut ||177||

This group of kings accompanied by elephants and horses, having many

desires in their mind, started (for back journey).177.

ਦਾਜ ਸੁਮਾਰ ਸਕੈ ਕਰ ਕਉਨੈ ॥

dhaaj sumaar sakai kar kaunai ||

ਬੀਨ ਸਕੈ ਬਿਧਨਾ ਨਹੀ ਤਉਨੈ ॥

been sakai bidhanaa nahee taunai ||

The dowry was given in such a great measure that even the Brahmins could not keep the same collectively.

ਬੇਸਨ ਬੇਸਨ ਬਾਜ ਮਹਾ ਮਤ ॥

besan besan baaj mahaa mat ||

ਭੇਸਨ ਭੇਸ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ॥੧੭੮॥

bhesan bhes chale gaj ga'jat ||178||

Many types of horses and the thundering elephants in many garbs started

moving.178.

ਬਾਜਤ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਕੇ ਗਨ ॥

baajat naadh nafeeran ke gan ||

ਗਾਜਤ ਸੂਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ਮਹਾ ਮਨ ॥

gaajat soor pramaath mahaa man ||

The sound of fifes resounded and the mighty warriors thundered.

ਅਉਧ ਪੁਰੀ ਨੀਅਰਾਨ ਰਹੀ ਜਬ ॥

aaudh puree neearaan rahee jab ||

ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦ ਤਹੀ ਤਬ ॥੧੭੯॥

praapat bhe raghuna(n)dh tahee tab ||179||

When Oudhpuri was nearby, then all were welcomed by Ram.179.

ਮਾਤਨ ਵਾਰਿ ਪੀਯੋ ਜਲ ਪਾਨੰ ॥

maatan vaar peeyo jal paana(n) ||

ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਰਹੇ ਛਬਿ ਮਾਨੰ ॥

dhekh nares rahe chhab maana(n) ||

The mother drank water after its propitiatory offering to princes and the King Dasrath was highly pleased in his mind seeing this splendour.

ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਲਾਇ ਲਏ ਉਰ ॥

bhoop bilokat lai le ur ||

ਨਾਚਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਏ ਪੁਰਿ ॥੧੮੦॥

naachat gaavat geet bhe pur ||180||

On seeing the princes, the king hugged them to his bosom and all the people entered the city while dancing and singing.180.

ਭੂਪਜ ਬਯਾਹ ਜਬੈ ਗ੍ਰਹ ਆਏ ॥

bhoopaj bayaeh jabai greh aae ||

ਬਾਜਤ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਧਾਏ ॥

baajat bhaat anek badhaae ||

When the princes came home after their marriage, then many kinds of

congratulatory songs were sung.

ਤਾਤ ਬਸਿਸਟ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਏ ॥

taat basisaT sumitr bulaae ||

ਅਉਰ ਅਨੇਕ ਤਹਾ ਰਿਖਿ ਆਏ ॥੧੮੧॥

aaur anek tahaa rikh aae ||181||

Dasrath called Vasishtha and Sumantra and with them came several other sages.181.

ਘੋਰ ਉਠੀ ਘਹਰਾਇ ਘਟਾ ਤਬ ॥

ghor uThee ghaharai ghaTaa tab ||

ਚਾਰੋ ਦਿਸ ਦਿਗ ਦਾਹ ਲਖਿਯੋ ਸਭ ॥

chaaro dhis dhig dhaeh lakhiyo sabh ||

At that time the clouds gathered on all the four sides and all saw

apparently the flames of fire in all the four directions.

ਮੰਤ੍ਰੀ ਮਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥

ma(n)tree mitr sabhai akulaane ||

ਭੂਪਤਿ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤ ਬਖਾਨੇ ॥੧੮੨॥

bhoopat so ieh bhaat bakhaane ||182||

On seeing this all the ministers and friends became worried and request the king in the following manner.182.

ਹੋਤ ਉਤਪਾਤ ਬਡੇ ਸੁਣ ਰਾਜਨ ॥

hot utapaat badde sun raajan ||

ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੋ ਰਿਖ ਜੋਰ ਸਮਾਜਨ ॥

ma(n)tr karo rikh jor samaajan ||

"O King! There are many cases of providential wrath, tumult on all the four

sides, therefore give thought to them by calling all the sages and advisers.

ਬੋਲਹੁ ਬਿੱਪ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕੀਜੈ ॥

bolahu bi'p bila(n)b na keejai ||

ਹੈ ਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ॥੧੮੩॥

hai kirat ja'g ara(n)bhan keejai ||183||

“Call the Brahmins without delay and begin Krit Yajna.183.

ਆਇਸ ਰਾਜ ਦਯੋ ਤਤਕਾਲਹ ॥

aais raaj dhayo tatakaaleh ||

ਮੰਤ੍ਰ ਸੁ ਮਿੱਤ੍ਰਹ ਬੁੱਧ ਬਿਸਾਲਹ ॥

ma(n)tr su mi'treh bu'dh bisaaleh ||

“O King! give instant orders for starting the Krit Yajna without delay,

ਹੈ ਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ॥

hai kirat ja'g ara(n)bhan keejai ||

ਆਇਸ ਬੇਗ ਨਰੇਸ ਕਰੀਜੈ ॥੧੮੪॥

aais beg nares kareejai ||184||

“In view of the great wisdom of friends and ministers.”184.

ਬੋਲਿ ਬਡੇ ਰਿਖ ਲੀਨ ਮਹਾ ਦਿਜ ॥

bol badde rikh leen mahaa dhij ||

ਹੈ ਤਿਨ ਬੋਲ ਲਯੋ ਜੁਤ ਰਿਤਜ ॥

hai tin bol layo jut ritaj ||

The king called he eminent sages and great friends soon.

ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ ਖੁਦਿਯੋ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ॥

paavak ku(n)dd khudhiyo teh aausar ||

ਗਾਡਿਯ ਖੰਭ ਤਹਾ ਧਰਮੰ ਧਰ ॥੧੮੫॥

gaaddiy kha(n)bh tahaa dharama(n) dhar ||185||

The sacrificial pit was dug up there and a pillar of righteousness was

established.185.

ਛੋਰਿ ਲਯੋ ਹਯਸਾਰਹ ਤੇ ਹਯ ॥

chhor layo hayasaareh te hay ||

ਅਸਿਤ ਕਰਨ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ਕੇਕਯ ॥

asit karan prabhaasat kekay ||

A horse was let off from the stable so that ending the glory of other king they may be conquered.

ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਨਰੇਸ ਦਏ ਸੰਗਿ ॥

dhesan dhes nares dhe sa(n)g ||

ਸੁੰਦਰ ਸੂਰ ਸੁਰੰਗ ਸੁਭੈ ਅੰਗ ॥੧੮੬॥

su(n)dhar soor sura(n)g subhai a(n)g ||186||

The kings several countries were sent alongwith the horse and all of them

were persons of beauteous limbs and the enhancer of glory.186.

ਸਮਾਨਕਾ ਛੰਦ ॥

samaanakaa chha(n)dh ||

SAMAANKA STANZA

ਨਰੇਸ ਸੰਗਿ ਕੈ ਦਏ ॥

nares sa(n)g kai dhe ||

ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਲਏ ॥

prabeen been kai le ||

The king Dasrath made selection of other efficient kings and sent them with the horse.

ਸਨੱਧਬੱਧ ਹੁਇ ਚਲੇ ॥

sana'dhaba'dh hui chale ||

ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਰ ਹਾ ਭਲੇ ॥੧੮੭॥

s beer beer haa bhale ||187||

They went having been completely embellished. These brave men were of

very gentle demeanour.187.

ਬਿਦੇਸ ਦੇਸ ਗਾਹ ਕੈ ॥

bidhes dhes gaeh kai ||

ਅਦਾਹ ਠਉਰ ਦਾਹ ਕੈ ॥

adhaeh Thaur dhaeh kai ||

They roamed in several countries, both inland and foreign and at all the places they destroyed (the pride of) all with the blaze of their glory.

ਫਿਰਾਇ ਬਾਜ ਰਾਜ ਕੱਉ ॥

firai baaj raaj ka'au ||

ਸੁਧਾਰ ਰਾਜ ਕਾਜ ਕੱਉ ॥੧੮੮॥

sudhaar raaj kaaj ka'au ||188||

They caused their horse to revolve on all the four sides and in this way

they enhanced the royal prestige of king Dasrath.188.

ਨਰੇਸ ਪਾਇ ਲਾਗੀਯੰ ॥

nares pai laageeya(n) ||

ਦੁਰੰਤ ਦੋਖ ਭਾਗੀਯੰ ॥

dhura(n)t dhokh bhaageeya(n) ||

Many kings bowed at his feet and he removed all their agonies.

ਸੁ ਪੂਰ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰਯੋ ॥

s poor ja'g ko karayo ||

ਨਰੇਸ ਤ੍ਰਾਸ ਕਉ ਹਰਿਯੋ ॥੧੮੯॥

nares traas kau hariyo ||189||

He completed his Yajna and in this way destroyed the anguish of his

subjects.189.

ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਇ ਕੈ ॥

ana(n)t dhaan pai kai ||

ਚਲੇ ਦਿਜੰ ਅਘਾਇ ਕੈ ॥

chale dhija(n) aghai kai ||

Receiving the gifts of many kinds the Brahmins pleased and satisfied in

their mind they moved back to their places.

ਦੁਰੰਤ ਆਸਿਖੈਂ ਰੜੈਂ ॥

dhura(n)t aasikhai(n) raRai(n) ||

ਰਿਚਾ ਸੁ ਬੇਦ ਕੀ ਪੜੈਂ ॥੧੯੦॥

richaa su bedh kee paRai(n) ||190||

Giving the blessing of various kinds and singing the Vedic mantras.190.

ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ॥

nares dhes dhes ke ||

ਸੁਭੰਤ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੇ ॥

subha(n)t bes bes ke ||

The kings of the inland and foreign countries decorate themselves in

various garbs,

ਬਿਸੇਖ ਸੂਰ ਸੋਭਹੀਂ ॥

bisekh soor sobhahee(n) ||

ਸੁਸੀਲ ਨਾਰਿ ਲੋਭਹੀਂ ॥੧੯੧॥

suseel naar lobhahee(n) ||191||

And noticing the significant glory of the warriors, the beautiful and cultured women were allured towards them.191.

ਬਜੰਤ੍ਰ ਕੋਟ ਬਾਜਹੀਂ ॥

baja(n)tr koT baajahee(n) ||

ਸਨਾਇ ਭੇਰ ਸਾਜਹੀਂ ॥

sanai bher saajahee(n) ||

Millions of musical instruments were played and all the bedecked persons

were full of love.

ਬਨਾਇ ਦੇਵਤਾ ਧਰੈਂ ॥

banai dhevataa dharai(n) ||

ਸਮਾਨ ਜਾਇ ਪਾ ਪਰੈਂ ॥੧੯੨॥

samaan jai paa parai(n) ||192||

The idols of gods were established and all were bowing with respect to the gods, expressing their gratitude.192.

ਕਰੈ ਡੰਡਉਤ ਪਾ ਪਰੈਂ ॥

karai dda(n)ddaut paa parai(n) ||

ਬਿਸੇਖ ਭਾਵਨਾ ਧਰੈਂ ॥

bisekh bhaavanaa dharai(n) ||

All the people prostrated and bowed at the feet of gods and were assuming

significant emotions in their minds.

ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਜਾਪੀਐ ॥

s ma(n)tr ja(n)tr jaapeeaai ||

ਦੁਰੰਤ ਥਾਪ ਥਾਪੀਐ ॥੧੯੩॥

dhura(n)t thaap thaapeeaai ||193||

Therefore was recitation of mantras and yantras and the idols of Ganas

were being fixed.193.

ਨਚਾਤ ਚਾਰੁ ਮੰਗਨਾ ॥

nachaat chaar ma(n)ganaa ||

ਸੁ ਜਾਨ ਦੇਵ ਅੰਗਨਾ ॥

s jaan dhev a(n)ganaa ||

Beautiful women and heavenly damsels began to dance.

ਕਮੀ ਨ ਕਉਨ ਕਾਜ ਕੀ ॥

kamee na kaun kaaj kee ||

ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਮਰਾਜ ਕੀ ॥੧੯੪॥

prabhaav raamaraaj kee ||194||

In this way there was the sway of Ram Rajya and there was no dearth of

anything.194.

ਸਾਰਸੁਤੀ ਛੰਦ ॥

saarasutee chha(n)dh ||

SARSWATI STANZA

ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਿਖਵੰਤ ਹੈਂ ਦਿਜ ਏਕ ॥

dhes dhesan kee kriaa sikhava(n)t hai(n) dhij ek ||

On one side the Brahmins are teaching about the activities of various countries,

ਬਾਨ ਅਉਰ ਕਮਾਨ ਕੀ ਬਿਧ ਦੇਤ ਆਨਿ ਅਨੇਕ ॥

baan aaur kamaan kee bidh dhet aan anek ||

And on the other side the methods of archery are being reveled.

ਭਾਤ ਭਾਤਨ ਸੋਂ ਪੜਾਵਤ ਬਾਰ ਨਾਰਿ ਸਿੰਗਾਰ ॥

bhaat bhaatan so(n) paRaavat baar naar si(n)gaar ||

Instructions are being given about various types of the embellishments of women.

ਕੋਕ ਕਾਬਯ ਪੜੈ ਕਹੂੰ ਬਯਾਕਰਨ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥੧੯੫॥

kok kaabay paRai kahoo(n) bayaakaran bedh bichaar ||195||

The art of love, poetry, grammar and Vedic learning are being taught side

by side.195.

ਰਾਮ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਰਘੁਬੰਸ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ॥

raam param pavitr hai raghuba(n)s ke avataar ||

The incarnation of Ram of the clan of Raghu is extremely pure.

ਦੁਸਟ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸੰਘਾਰਕ ਸੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰ ॥

dhusaT dhaitan ke sa(n)ghaarak sa(n)t praan adhaar ||

He is the destroyer of tyrants and demons and is thus the support of the life-breath of the saints.

ਦੇਸਿ ਦੇਸਿ ਨਰੇਸ ਜੀਤ ਅਸੇਸ ਕੀਨ ਗੁਲਾਮ ॥

dhes dhes nares jeet ases keen gulaam ||

He has subordinate the king of various countries by conquering them,

ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਜੈ ਪੱਤ੍ਰ ਕੀ ਸਭ ਧਾਮ ॥੧੯੬॥

ja'tr ta'tr dhujaa badhee jai pa'tr kee sabh dhaam ||196||

And his banners of victory are fluttering here, there and everywhere.196.

ਬਾਟਿ ਤੀਨ ਦਿਸਾ ਤਿਹੂੰ ਸੁਤ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਾਮ ॥

baaT teen dhisaa tihoo(n) sut raajadhaanee raam ||

The king gave his three sons the kingdoms of three directions and gave

Ram the kingdom of his capital Ayodhya,

ਬੋਲ ਰਾਜ ਬਿਸਿਸਟ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ਕੇਤਕ ਜਾਮ ॥

bol raaj bisisaT keen bichaar ketak jaam ||

After discussing for a long time with Vasishtha,

ਸਾਜ ਰਾਘਵ ਰਾਜ ਕੇ ਘਟ ਪੂਰਿ ਰਾਖਸਿ ਏਕ ॥

saaj raaghav raaj ke ghaT poor raakhas ek ||

There lived a demoness in the house of Dasrath in disguise,

ਆਂਬ੍ਰ ਮਉਲਨ ਦੀਸੁ ਉਦਕੰ ਅਉਰ ਪੁਹਪ ਅਨੇਕ ॥੧੯੭॥

aa(n)br maulan dhees udhaka(n) aaur puhap anek ||197||

Who had asked for all this activity the fructifying mango dust, pure water

of the stream and many flowers.197.

ਥਾਰ ਚਾਰ ਅਪਾਰ ਕੁੰਕਮ ਚੰਦਨਾਦਿ ਅਨੰਤ ॥

thaar chaar apaar ku(n)kam cha(n)dhanaadh ana(n)t ||

Four adorned slavers containing saffron, sandalwood etc.,

ਰਾਜ ਸਾਜ ਧਰੇ ਸਭੈ ਤਹ ਆਨ ਆਨ ਦੁਰੰਤ ॥

raaj saaj dhare sabhai teh aan aan dhura(n)t ||

Were kept with the king for the fulfillment of this function.

ਮੰਥਰਾ ਇਕ ਗਾਧ੍ਰਬੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਠੀ ਤਿਹ ਕਾਲ ॥

ma(n)tharaa ik gaadhrabee brahamaa paThee teh kaal ||

At the same time Brahma sent a Gandharva woman named Manthra to the place,

ਬਾਜ ਸਾਜ ਸਣੈ ਚੜੀ ਸਭ ਸੁਭ੍ਰ ਧਉਲ ਉਤਾਲ ॥੧੯੮॥

baaj saaj sanai chaRee sabh subhr dhaul utaal ||198||

Who embellished with all kinds of arts and wearing white garments started very quickly.198.

ਬੇਣ ਬੀਣ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਾਦ ਸੁਣੇ ਰਹੀ ਚਕ ਬਾਲ ॥

ben been mradha(n)g baadh sune rahee chak baal ||

She was surprised to listen to the sound of lyre, drum and other musical

instruments,

ਰਾਮਰਾਜ ਉਠੀ ਜਯਤ ਧੁਨਿ ਭੂਮਿ ਭੂਰ ਬਿਸਾਲ ॥

raamaraaj uThee jayat dhun bhoom bhoor bisaal ||

And also saw on that wide plain the sound hailing the victory of ram Rajya was being heard.

ਜਾਤ ਹੀ ਸੰਗਿ ਕੇਕਈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬੋਲੀ ਬਾਤਿ ॥

jaat hee sa(n)g kekiee ieh bhaat bolee baat ||

Going near Kaikeyi she addressed her in this way :

ਹਾਥ ਬਾਤ ਛੁਟੀ ਚਲੀ ਬਰ ਮਾਗ ਹੈਂ ਕਿਹ ਰਾਤਿ ॥੧੯੯॥

haath baat chhuTee chalee bar maag hai(n) keh raat ||199||

“When the opportunity will go out of hand, then for whom you will ask for

the boons?”199.

ਕੇਕਈ ਇਮ ਜਉ ਸੁਨੀ ਭਈ ਦੁੱਖਤਾ ਸਰਬੰਗ ॥

kekiee im jau sunee bhiee dhu'khataa saraba(n)g ||

When Kaikeye heard all the account, she was completely full of anguish,

ਝੂਮ ਭੂਮ ਗਿਰੀ ਮ੍ਰਿਗੀ ਜਿਮ ਲਾਗ ਬਣ ਸੁਰੰਗ ॥

jhoom bhoom giree miragee jim laag ban sura(n)g ||

And fell down unconscious on the earth like the doe pierced by an arrow.

ਜਾਤ ਹੀ ਅਵਧੇਸ ਕੱਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬੋਲੀ ਬੈਨ ॥

jaat hee avadhes ka'au ieh bhaat bolee bain ||

Going in the presence of king of Oudh, she said this :

ਦੀਜੀਏ ਬਰ ਭੂਪ ਮੋ ਕਉ ਜੋ ਕਹੇ ਦੁਇ ਦੈਨ ॥੨੦੦॥

dheeje'ee bar bhoop mo kau jo kahe dhui dhain ||200||

“O king! You had promised to grant me two boons, grant them to me just

now.200.

ਰਾਮ ਕੋ ਬਨ ਦੀਜੀਐ ਮਮ ਪੂਤ ਕਉ ਨਿਜ ਰਾਜ ॥

raam ko ban dheejeeaai mam poot kau nij raaj ||

“Give exile to Ram and your kingdom, wealth, whisk an canopy-everything.

ਰਾਜ ਸਾਜ ਸੁ ਸੰਪਦਾ ਦੋਊ ਚਉਰ ਛੱਤ੍ਰ ਸਮਾਜ ॥

raaj saaj su sa(n)padhaa dhouoo chaur chha'tr samaaj ||

Give him (Bharat) the kingdom, wealth, whisk and canopy-everything

ਦੇਸ ਅਉਰਿ ਬਿਦੇਸ ਕੀ ਠਕੁਰਾਇ ਦੈ ਸਭ ਮੋਹਿ ॥

dhes aaur bidhes kee Thakurai dhai sabh moh ||

“When you will grant me the ruling power over the inland and foreign countries,

ਸੱਤ ਸੀਲ ਸਤੀ ਜਤ ਬ੍ਰਤ ਤਉ ਪਛਾਨੋ ਤੋਹਿ ॥੨੦੧॥

sa't seel satee jat brat tau pachhaano toh ||201||

“Then I shall consider you the observer of truthfulness and recognizer of righteousness.”201.

ਪਾਪਨੀ ਬਨ ਰਾਮ ਕੋ ਪੈ ਹੈਂ ਕਹਾ ਜਸ ਕਾਢ ॥

paapanee ban raam ko pai hai(n) kahaa jas kaadd ||

The king replied, “O sinful woman! What approbation you will gain by

sending Ram to the forest?

ਭਸਮ ਆਨਨ ਤੇ ਗਈ ਕਹਿ ਕੈ ਸਕੇ ਅਸਿ ਬਾਢ ॥

bhasam aanan te giee keh kai sake as baadd ||

“By such surpassing utterance of yours the ash of magnificence on my forehead has flown down with the upcoming perspiration.”

ਕੋਪ ਭੂਪ ਕੁਅੰਡ ਲੈ ਤੁਹਿ ਕਾਟੀਐ ਇਹ ਕਾਲ ॥

kop bhoop kua(n)dd lai tuh kaaTeeaai ieh kaal ||

The king taking his bow in his hand said this angrily, “I would have

chopped and thrown you just now,

ਨਾਸ ਤੋਰਨ ਕੀਜੀਐ ਤਕ ਛਾਡੀਐ ਤੁਹਿ ਬਾਲ ॥੨੦੨॥

naas toran keejeeaai tak chhaaddeeaai tuh baal ||202||

“And destroyed you, but I let you go because you are a woman.”202.

ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਛੰਦ ॥

nag saroopee chha(n)dh ||

NAG SWAROOPI STANZA

ਨਰ ਦੇਵ ਦੇਵ ਰਾਮ ਹੈ ॥

nar dhev dhev raam hai ||

ਅਭੇਵ ਧਰਮ ਧਾਮ ਹੈ ॥

abhev dharam dhaam hai ||

“The superb god amongst men is Ram who is certainly the abode of

Dhrma,

ਅਬੁੱਧ ਨਾਰਿ ਤੈ ਮਨੈ ॥

abu'dh naar tai manai ||

ਬਿਸੁੱਧ ਬਾਤ ਕੋ ਭਨੈ ॥੨੦੩॥

bisu'dh baat ko bhanai ||203||

“O foolish woman! why are you uttering such contrary words?203.

ਅਗਾਧਿ ਦੇਵ ਅਨੰਤ ਹੈ ॥

agaadh dhev ana(n)t hai ||

ਅਭੂਤ ਸੋਭਵੰਤ ਹੈ ॥

abhoot sobhava(n)t hai ||

“He is unfathomable and infinite god and is highly seated beyond all

elements.

ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਰਮ ਕਾਰਣੰ ॥

kirapaal karam kaarana(n) ||

ਬਿਹਾਲ ਦਿਆਲ ਤਾਰਣੰ ॥੨੦੪॥

bihaal dhiaal taarana(n) ||204||

“He is merciful and kind towards all and mercifully gives support to helpless and ferries them across.204.

ਅਨੇਕ ਸੰਤ ਤਾਰਣੰ ॥

anek sa(n)t taarana(n) ||

ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਕਾਰਣੰ ॥

adhev dhev kaarana(n) ||

“He is the saviour of many saints and is the basic cause of the gods and

demons.

ਸੁਰੇਸ ਭਾਇ ਰੂਪਣੰ ॥

sures bhai roopana(n) ||

ਸਮਿੱਧ੍ਰ ਸਿੱਧ ਕੂਪਣੰ ॥੨੦੫॥

sami'dhr si'dh koopana(n) ||205||

“He is also the king of gods and is the store of all powers.”205.

ਬਰੰ ਨਰੇਸ ਦੀਜੀਐ ॥

bara(n) nares dheejeeaai ||

ਕਹੇ ਸੁ ਪੂਰ ਕੀਜੀਐ ॥

kahe su poor keejeeaai ||

The queen said, “O king! Grant me the boons and fulfil thy sayins.

ਨ ਸੰਕ ਰਾਜ ਧਾਰੀਐ ॥

n sa(n)k raaj dhaareeaai ||

ਨ ਬੋਲ ਬੋਲ ਹਾਰੀਐ ॥੨੦੬॥

n bol bol haareeaai ||206||

“Adandon the position of duality from your mind and do not fail in your

promise.”206.

ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਅੱਧਾ ਛੰਦ ॥

nag saroopee a'dhaa chha(n)dh ||

NAG SWAROOPI ARDH STANZA

ਨ ਲਾਜੀਐ ॥

n laajeeaai ||

ਨ ਭਾਜੀਐ ॥

n bhaajeeaai ||

ਰਘੁਏਸ ਕੋ ॥

raghues ko ||

ਬਨੇਸ ਕੋ ॥੨੦੭॥

banes ko ||207||

“O king! Do not hesitate and run away from your promise, give exile to

Ram.207.

ਬਿਦਾ ਕਰੋ ॥

bidhaa karo ||

ਧਰਾ ਹਰੋ ॥

dharaa haro ||

ਨ ਭਾਜੀਐ ॥

n bhaajeeaai ||

ਬਿਰਾਜੀਐ ॥੨੦੮॥

biraajeeaai ||208||

“Bid farewell to Ram and take back the proposed rule from him. Don’t run

away from your promise and be seated peacefully.208.

ਬਸਿਸਟ ਕੋ ॥

basisaT ko ||

ਦਿਜਿਸਟ ਕੋ ॥

dhijisaT ko ||

ਬੁਲਾਈਐ ॥

bulaieeaai ||

ਪਠਾਈਐ ॥੨੦੯॥

paThaieeaai ||209||

“O king! Cal Vasishtha and the royal priest and send Ram to the

forest.”209.

ਨਰੇਸ ਜੀ ॥

nares jee ||

ਉਸੇਸ ਲੀ ॥

auses lee ||

ਘੁਮੇ ਘਿਰੇ ॥

ghume ghire ||

ਧਰਾ ਗਿਰੇ ॥੨੧੦॥

dharaa gire ||210||

The king heaved a long sigh, moved hither and thither and then fell

down.210.

ਸੁਚੇਤ ਭੇ ॥

suchet bhe ||

ਅਚੇਤ ਤੇ ॥

achet te ||

ਉਸਾਸ ਲੈ ॥

ausaas lai ||

ਉਦਾਸ ਹ੍ਵੈ ॥੨੧੧॥

audhaas havai ||211||

The king again came to his senses from the stupor and grievously heaved

a long breath.211.

ਉਗਾਧ ਛੰਦ ॥

augaadh chha(n)dh ||

UGAADH STANZA

ਸਬਾਰ ਨੈਣੰ ॥

sabaar naina(n) ||

ਉਦਾਸ ਬੈਣੰ ॥

audhaas baina(n) ||

With tears in his eyes and anguish in his utterance,

ਕਹਿਯੋ ਕੁਨਾਰੀ ॥

kahiyo kunaaree ||

ਕੁਬ੍ਰਿੱਤ ਕਾਰੀ ॥੨੧੨॥

kubira't kaaree ||212||

The kin said to Kaikeyi, “You are a mean and evil woman.212.

ਕਲੰਕ ਰੂਪਾ ॥

kala(n)k roopaa ||

ਕੁਵ੍ਰਿਤ ਕੂਪਾ ॥

kuvirat koopaa ||

"You are a blemish on womankind and a store of vices.

ਨਿਲੱਜ ਨੈਣੀ ॥

nila'j nainee ||

ਕੁਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥੨੧੩॥

kubaak bainee ||213||

"You have no shame in your eyes and your words are ignominious.213.

ਕਲੰਕ ਕਰਣੀ ॥

kala(n)k karanee ||

ਸਮ੍ਰਿੱਧ ਹਰਣੀ ॥

samira'dh haranee ||

“You are evil woman and are the destroyer of enhancement.

ਅਕ੍ਰਿੱਤ ਕਰਮਾ ॥

akira't karamaa ||

ਨਿਲੱਜ ਧਰਮਾ ॥੨੧੪॥

nila'j dharamaa ||214||

“You are performer of evil deeds and shameless in your Dharma.214.

ਅਲੱਜ ਧਾਮੰ ॥

ala'j dhaama(n) ||

ਨਿਲੱਜ ਬਾਮੰ ॥

nila'j baama(n) ||

“You are the abode of shamelessness and a woman forsaking hesitation

(shyness).

ਅਸੋਭ ਕਰਣੀ ॥

asobh karanee ||

ਸਸੋਭ ਹਰਣੀ ॥੨੧੫॥

sasobh haranee ||215||

“You are the performer of misdeeds and destroyer of glory.215.

ਨਿਲੱਜ ਨਾਰੀ ॥

nila'j naaree ||

ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ ॥

kukaram kaaree ||

“O shameless woman! you are the doer of evil acts,

ਅਧਰਮ ਰੂਪਾ ॥

adharam roopaa ||

ਅਕੱਜ ਕੂਪਾ ॥੨੧੬॥

aka'j koopaa ||216||

“Impiety-incarnate and store of vicious works.216.

ਪਹਪਿਟਆਰੀ ॥

pahapiTaaree ||

ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ ॥

kukaram kaaree ||

“O the basket of sins! evil-doer,

ਮਰੈ ਨ ਮਰਣੀ ॥

marai na maranee ||

ਅਕਾਜ ਕਰਣੀ ॥੨੧੭॥

akaaj karanee ||217||

“You do not die even we wish you to die, you are the performer of

misdeeds.”217.

ਕੇਕਈ ਬਾਚ ॥

kekiee baach ||

The Speech of Kaikeyi:

ਨਰੇਸ ਮਾਨੋ ॥

nares maano ||

ਕਹਯੋ ਪਛਾਨੋ ॥

kahayo pachhaano ||

“O king! Accept my saying and remember your words

ਬਦਯੋ ਸੁ ਦੇਹੁ ॥

badhayo su dhehoo ||

ਬਰੰ ਦੁ ਮੋਹੁ ॥੨੧੮॥

bara(n) dh mohoo ||218||

“Whatever you have promised, grant me two boons according to that.218.

ਚਿਤਾਰ ਲੀਜੈ ॥

chitaar leejai ||

ਕਹਯੋ ਸੁ ਦੀਜੈ ॥

kahayo su dheejai ||

“Remember rightly and give whatever you have said.

ਨ ਧਰਮ ਹਾਰੋ ॥

n dharam haaro ||

ਨ ਭਰਮ ਟਾਰੋ ॥੨੧੯॥

n bharam Taaro ||219||

“Do not forsake your Dharma and do not shatter my trust.219.

ਬੁਲੈ ਬਸਿਸਟੈ ॥

bulai basisaTai ||

ਅਪੂਰਬ ਇਸਟੈ ॥

apoorab isaTai ||

“Call Vasishtha, your unique spiritual head,

ਕਹੀ ਸੀਏਸੈ ॥

kahee se'eesai ||

ਨਿਕਾਰ ਦੇਸੈ ॥੨੨੦॥

nikaar dhesai ||220||

“Order the husband of Sita for his exile.220.

ਬਿਲਮ ਨ ਕੀਜੈ ॥

bilam na keejai ||

ਸੁ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ॥

s maan leejai ||

“Do not cuase any delay in the task and accept my saying

ਰਿਖੇਸ ਰਾਮੰ ॥

rikhes raama(n) ||

ਨਿਕਾਰ ਧਾਮੰ ॥੨੨੧॥

nikaar dhaama(n) ||221||

"Making Ram a sage, turn him out of the home "221.

ਰਹੇ ਨ ਇਆਨੀ ॥

rahe na iaanee ||

ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥

bhiee dhivaanee ||

(The poet says) She was stubborn like a child and verged on madness.

ਚੁਪੈ ਨ ਬਉਰੀ ॥

chupai na bauree ||

ਬਕੈਤ ਡਉਰੀ ॥੨੨੨॥

bakait ddauree ||222||

She did not keep silent and was continuously speaking.222.

ਧ੍ਰਿਗੰਸ ਰੂਪਾ ॥

dhiraga(n)s roopaa ||

ਨਿਖੇਧ ਕੂਪਾ ॥

nikhedh koopaa ||

She was worthy of reproach and store of man acts.

ਦ੍ਰੁਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥

dhrubaak bainee ||

ਨਰੇਸ ਛੈਣੀ ॥੨੨੩॥

nares chhainee ||223||

She was evil-tongued queen and the cause of weakening the strength of

the king.223.

ਨਿਕਾਰ ਰਾਮੰ ॥

nikaar raama(n) ||

ਅਧਾਰ ਧਾਮੰ ॥

adhaar dhaama(n) ||

She got the ouster of Ram, who was the pillar (support) of the house

ਹਤਯੋ ਨਿਜੇਸੰ ॥

hatayo nijesa(n) ||

ਕੁਕਰਮ ਭੇਸੰ ॥੨੨੪॥

kukaram bhesa(n) ||224||

And in this way she performed the evil act of killing her husband.224.

ਉਗਾਥਾ ਛੰਦ ॥

augaathaa chha(n)dh ||

UGAATHA STANZA

ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥

aji't ji'te abaeh baahe ||

ਅਖੰਡ ਖੰਡੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ॥

akha(n)dd kha(n)dde adhaeh dhaahe ||

(The poet says that the woman) conquered the unconquered, destroyed the indestructible, broke the unbreakable and (with her blaze) reduced to ashes the indeclinable.

ਅਭੰਡ ਭੰਡੇ ਅਡੰਗ ਡੰਗੇ ॥

abha(n)dd bha(n)dde adda(n)g dda(n)ge ||

ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ॥੨੨੫॥

amu(n)n mu(n)ne abha(n)g bha(n)ge ||225||

She has slandered him who cannot be calumniated, she has given him a blow who cannot be farmed. She has deceived them who is beyond

deception and has disjointed the compact one.225.

ਅਕਰਮ ਕਰਮੰ ਅਲੱਖ ਲੱਖੇ ॥

akaram karama(n) ala'kh la'khe ||

ਅਡੰਡ ਡੰਡੇ ਅਭੱਖ ਭੱਖੇ ॥

adda(n)dd dda(n)dde abha'kh bha'khe ||

She has engrossed the detached one in action and her vision is so sharp that she can see providence. She can cause the unpunishable to be punished and uneatable to be eaten.

ਅਥਾਹ ਥਾਹੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ॥

athaeh thaahe adhaeh dhaahe ||

ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥੨੨੬॥

abha(n)g bha(n)ge abaeh baahe ||226||

She has fathomed the unfathomable and has destroyed the indestructible. She has destroyed the indestructible and has moved the immovable as her

vehicles.226.

ਅਭਿੱਜ ਭਿੱਜੇ ਅਜਾਲ ਜਾਲੇ ॥

abhi'j bhi'je ajaal jaale ||

ਅਖਾਪ ਖਾਪੇ ਅਚਾਲ ਚਾਲੇ ॥

akhaap khaape achaal chaale ||

She has dyed the dried one, blazed the incombustible. She has destroyed the indestructible and has moved the immovable.

ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਡੰਡ ਡਾਡੇ ॥

abhi(n)n bhi(n)ne adda(n)dd ddaadde ||

ਅਕਿੱਤ ਕਿੱਤੇ ਅਮੁੰਡ ਮਾਡੇ ॥੨੨੭॥

aki't ki'te amu(n)dd maadde ||227||

She has disjoined the compact one and has punished the unpunishable. She can do whatever is not to be done and can corroborate the

irrefutable.227.

ਅਛਿੱਦ ਛਿੱਦੇ ਅਦੱਗ ਦਾਗੇ ॥

achhi'dh chhi'dhe adha'g dhaage ||

ਅਚੋਰ ਚੋਰੇ ਅਠੱਗ ਠਾਗੇ ॥

achor chore aTha'g Thaage ||

She has blemished the unblemishabel and has stained the pure one she as made thieves and thus the persons who are never deceptive

ਅਭਿੱਦ ਭਿੱਦੇ ਅਫੋੜ ਫੋੜੇ ॥

abhi'dh bhi'dhe afoR foRe ||

ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ॥੨੨੮॥

aka'j ka'je ajoR joRe ||228||

She has discriminated the indiscriminate and has broken the unbreakable.

She has covered the naked ones and united the disjointed.228.

ਅਦੱਗ ਦੱਗੇ ਅਮੋੜ ਮੋੜੇ ॥

adha'g dha'ge amoR moRe ||

ਅਖਿੱਚ ਖਿੱਚੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ॥

akhi'ch khi'che ajoR joRe ||

She has burnt the incombustible and can bend the unbendable. She has pulled the pulled the annullable and has untited the disjointed.

ਅਕੱਢ ਕੱਢੇ ਅਸਾਧ ਸਾਧੇ ॥

aka'dd ka'dde asaadh saadhe ||

ਅਫੱਟ ਫੱਟੇ ਅਫਾਧ ਫਾਧੇ ॥੨੨੯॥

afa'T fa'Te afaadh faadhe ||229||

She has taken out those which can never be taken our and fashioned the unfashionable, she has wounded the unconquerable and has entrapped

those who cannot be entrapped.229.

ਅਧੰਧ ਧੰਧੇ ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ॥

adha(n)dh dha(n)dhe aka'j ka'je ||

ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਭੱਜ ਭੱਜੇ ॥

abhi(n)n bhi(n)ne abha'j bha'je ||

She performs all forbidden works and she protects all vicious acts. She creates the sense of friendship in detached ones and the stable one run away when they face her.

ਅਛੇੜ ਛੇੜੇ ਅਲੱਧ ਲੱਧੇ ॥

achheR chheRe ala'dh la'dhe ||

ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬੱਧ ਬੱਧੇ ॥੨੩੦॥

aji't ji'te aba'dh ba'dhe ||230||

She teases the peaceful person and reveals a very mysterious one, she

conquers the unconquerable and kills those cannot be killed.230.

ਅਚੀਰ ਚੀਰ ਅਤੋੜ ਤਾੜੇ ॥

acheer cheer atoR taaRe ||

ਅਠੱਟ ਠੱਟੇ ਅਪਾੜ ਪਾੜੇ ॥

aTha'T Tha'Te apaaR paaRe ||

She rips and breaks the hardest one, she establishes the unestablished and tears that which can’t be torn

ਅਧੱਕ ਧੱਕੇ ਅਪੰਗ ਪੰਗੇ ॥

adha'k dha'ke apa(n)g pa(n)ge ||

ਅਜੁੱਧ ਜੁੱਧੇ ਅਜੰਗ ਜੰਗੇ ॥੨੩੧॥

aju'dh ju'dhe aja(n)g ja(n)ge ||231||

She drives the immobile and makes a leper of a healthy person, she engages herself in battle with mighty ones an with whomsoever supremely strong person she fights, she lays obstructions in their art of war and

finishes.231.

ਅਕੁੱਟ ਕੁੱਟੇ ਅਘੁੱਟ ਘਾਏ ॥

aku'T ku'Te aghu'T ghaae ||

ਅਚੂਰ ਚੂਰੇ ਅਦਾਵ ਦਾਏ ॥

achoor choore adhaav dhaae ||

She has defeated the mighty ones and injured the invincible, she crushes those who cannot be crushed, she deceives the undeceivable

ਅਭੀਰ ਭੀਰੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ॥

abheer bheere abha(n)g bha(n)ge ||

ਅਟੁੱਕ ਟੁੱਕੇ ਅਕੰਗ ਕੰਗੇ ॥੨੩੨॥

aTu'k Tu'ke aka(n)g ka(n)ge ||232||

She frightens the fearless and destroys the indestructible, she break the

unbreakable and turns into lepers those of healthy bodies.232.

ਅਖਿੱਦ ਖੇਦੇ ਅਢਾਹ ਢਾਹੇ ॥

akhi'dh khedhe addaeh ddaahe ||

ਅਗੰਜ ਗੰਜੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥

aga(n)j ga(n)je abaeh baahe ||

She routs those who take a stand and pulls down those who are firm and stable she breaks the unbreakable and ride over many, making them her slaves,

ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਹੇਹ ਹੇਹੇ ॥

amu(n)n mu(n)ne aheh hehe ||

ਵਿਰਚੰਨ ਨਾਰੀ ਤ ਸੁੱਖ ਕੇਹੇ ॥੨੩੩॥

viracha(n)n naaree ta su'kh kehe ||233||

She deceives those who are undeceivable and makes the chaste ones licentious the house in which the woman has the apprehension, how can

there be peace?233.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੇਕਈ ਹਠ ਗਹਯੋ ਬਰ ਮਾਗਨ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥

eeh bidh kekiee haTh gahayo bar maagan nirap teer ||

In this way Kaikeyi persisted in her demand for boons from the king

ਅਤਿ ਆਤਰ ਕਿਆ ਕਹਿ ਸਕੈ ਬਿਧਯੋ ਕਾਮ ਕੇ ਤੀਰ ॥੨੩੪॥

at aatar kiaa keh sakai bidhayo kaam ke teer ||234||

The king became greatly agitated but because of the attachment with the winsome wife and under the impact of the god of love (Kamdev), he could

not say anything.234.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪਰ ਪਾਇਨ ਰਹੇ ਮੋਰੇ ਬਚਨ ਅਨੇਕ ॥

bahu bidh par pain rahe more bachan anek ||

ਗਹਿਅਉ ਹਠਿ ਅਬਲਾ ਰਹੀ ਮਾਨਯੋ ਬਚਨ ਨ ਏਕ ॥੨੩੫॥

gahiaau haTh abalaa rahee maanayo bachan na ek ||235||

The king in many ways holding the feet of the queen to back out from his promise, but that woman, showing her weakness (of fair sex) persisted in her demand and did not accept any request of the king.235.

ਬਰ ਦਯੋ ਮੈ ਛੋਰੇ ਨਹੀ ਤੈਂ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥

bar dhayo mai chhore nahee tai(n) kar koT upai ||

ਘਰ ਮੋ ਸੁਤ ਕਉ ਦੀਜੀਐ ਬਨਬਾਸੈ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੩੬॥

ghar mo sut kau dheejeeaai banabaasai raghurai ||236||

“I shall not leave you without getting the boons, though you may make

millions of efforts. Give the kingdom to my son and exile Ram.”236.

ਭੂਪ ਧਰਨਿ ਬਿਨ ਬੁੱਧਿ ਗਿਰਯੋ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਨ ॥

bhoop dharan bin bu'dh girayo sunat bachan tiray kaan ||

ਜਿਮ ਮ੍ਰਿਗੇਸ ਬਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਧਯੋ ਬਧ ਕਰਿ ਬਾਨ ॥੨੩੭॥

jim mirages ban ke bikhai badhayo badh kar baan ||237||

Hearing these words of his wife, the king became unconscious and fell down on the earth like a lion pierced by arrow in the forest.237.

ਤਰਫਰਾਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰਯੋ ਸੁਨਿ ਬਨ ਰਾਮ ਉਚਾਰ ॥

tarafaraat pirathavee parayo sun ban raam uchaar ||

ਪਲਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤਯਾਗੇ ਤਜਤ ਮੱਧਿ ਸਫਰਿ ਸਰ ਬਾਰ ॥੨੩੮॥

palak praan tayaage tajat ma'dh safar sar baar ||238||

Hearing about the exile or ram the king writhed and fell down on the earth

like the pining of the fish out of water and breathing her last.238.

ਰਾਮ ਨਾਮ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਣਯੋ ਉਠਿ ਥਿਰ ਭਯੋ ਸੁਚੇਤ ॥

raam naam sravanan sunayo uTh thir bhayo suchet ||

ਜਨੁ ਰਣ ਸੁਭਟ ਗਿਰਯੋ ਉਠਯੋ ਗਹਿ ਅਸ ਨਿਡਰ ਸੁਚੇਤ ॥੨੩੯॥

jan ran subhaT girayo uThayo geh as niddar suchet ||239||

Hearing again the name of Ram the king came to his senses and stood up like a warrior becoming unconscious and falling in war and standing up again holding his sword after becoming conscious.239.

ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਸਹੋ ਧਰਮ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਇ ॥

praan patan nirap bar saho dharam na chhoraa jai ||

ਦੈਨ ਕਹੇ ਜੋ ਬਰ ਹੁਤੇ ਤਨ ਜੁਤ ਦਏ ਉਠਾਇ ॥੨੪੦॥

dhain kahe jo bar hute tan jut dhe uThai ||240||

The king accepted death rather than abandonment of his Dharma and the

boons which he had promised, he granted them and exiled Ram.240.

ਕੇਕਈ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪੋ ਬਾਚ ॥

kekiee baach nirapo baach ||

The speeches of Kaikeyi and the King.

ਬਸਿਸਟ ਸੋਂ ॥

basisaT so(n) ||

Addressed to Vasihthea :

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਰਾਮ ਪਯਾਨੋ ਬਨ ਕਰੈ ਭਰਥ ਕਰੈ ਠਕੁਰਾਇ ॥

raam payaano ban karai bharath karai Thakurai ||

“Exile Ram and give the kingdom to Bharat

ਬਰਖ ਚਤਰ ਦਸ ਕੇ ਬਿਤੇ ਫਿਰਿ ਰਾਜਾ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੪੧॥

barakh chatar dhas ke bite fir raajaa raghurai ||241||

After fourteen year Ram will again become the king.”241.

ਕਹੀ ਬਸਿਸਟ ਸੁਧਾਰ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬਰ ਸੋ ਜਾਇ ॥

kahee basisaT sudhaar kar sree raghubar so jai ||

Vasishtha said the same thing to Ram in an improved way,

ਬਰਖ ਚਤੁਰਦਸ ਭਰਥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੪੨॥

barakh chaturadhas bharath nirap pun nirap sree raghurai ||242||

That for fourteen years Bharat shall rule and after that you will be the king.242.

ਸੁਨਿ ਬਸਿਸਟ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਣ ਰਘੁਪਤਿ ਫਿਰੇ ਸਸੋਗ ॥

sun basisaT ko bach sravan raghupat fire sasog ||

Listening to the words of Vasishtha, Ram (Raghuvir) left with a sad heart,

ਉਤ ਦਸਰਥ ਤਨ ਕੋ ਤਜਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਯੋਗ ॥੨੪੩॥

aut dhasarath tan ko tajayo sree raghubeer biyog ||243||

And on this side the king. Not enduring the separation of Ram, breathed

his last.243.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਵਤ ਰਘੁਰਾਇ ਸਭੁ ਧਨ ਦੀਯੋ ਲੁਟਾਇ ਕੈ ॥

greh aavat raghurai sabh dhan dheeyo luTai kai ||

On reaching his place Ram gave all his wealth in charity,

ਕਟਿ ਤਰਕਸੀ ਸੁਹਾਇ ਬੋਲਤ ਭੇ ਸੀਅ ਸੋ ਬਚਨ ॥੨੪੪॥

kaT tarakasee suhai bolat bhe seea so bachan ||244||

And binding his quiver to his waist he said to Sita 244

ਸੁਨਿ ਸੀਅ ਸੁਜਸ ਸੁਜਾਨ ਰਹੌ ਕੌਸੱਲਿਆ ਤੀਰ ਤੁਮ ॥

sun seea sujas sujaan rahau kauasa'liaa teer tum ||

“O wise Sita! You stay with Kaushalya.

ਰਾਜ ਕਰਉ ਫਿਰਿ ਆਨ ਤੋਹਿ ਸਹਿਤ ਬਨਬਾਸ ਬਸਿ ॥੨੪੫॥

raaj karau fir aan toh sahit banabaas bas ||245||

“And I shall rule again alongwith you after exile.”245.

ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥

seetaa baach raam so(n) ||

Speech of Sita addressed to Ram :

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਮੈ ਨ ਤਜੋ ਪੀਅ ਸੰਗਿ ਕੈਸੋਈ ਦੁਖ ਜੀਅ ਪੈ ਪਰੋ ॥

mai na tajo peea sa(n)g kaisoiee dhukh jeea pai paro ||

"I cannot forsake the company of my beloved even if I have to undergo a great suffering.

ਤਨਕ ਨ ਮੋਰਉ ਅੰਗਿ ਅੰਗਿ ਤੇ ਹੋਇ ਅਨੰਗ ਕਿਨ ॥੨੪੬॥

tanak na morau a(n)g a(n)g te hoi ana(n)g kin ||246||

"For this, undoubtedly, if my limbs are chopped, I shall not turn back a

little and shall not deem it and anguish.”246.

ਰਾਮ ਬਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥

raam baach seetaa prat ||

Speech of Ram addressed to Sita :

ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥

manohar chha(n)dh ||

MANOHAR STANZA

ਜਉ ਨ ਰਹਉ ਸਸੁਰਾਰ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਤੋਹਿ ਪਠੈ ਦਿਉ ॥

jau na rahau sasuraar kirasodhar jaeh pitaa gireh toh paThai dhiau ||

“O lady of slim waist! If you do not like to stay with your in-laws, then I shall send you to your father’s house,

ਨੈਕ ਸੇ ਭਾਨਨ ਤੇ ਹਮ ਕੱਉ ਜੋਈ ਠਾਟ ਕਹੋ ਸੋਈ ਗਾਠ ਗਿਠੈ ਦਿਉ ॥

naik se bhaanan te ham ka'au joiee ThaaT kaho soiee gaaTh giThai dhiau ||

“And I shall make the arrangements that you like, there shall be no objection on my part

ਜੇ ਕਿਛੁ ਚਾਹ ਕਰੋ ਧਨ ਕੀ ਟੁਕ ਮੋਹ ਕਹੋ ਸਭ ਤੋਹਿ ਉਠੈ ਦਿਉ ॥

je kichh chaeh karo dhan kee Tuk moh kaho sabh toh uThai dhiau ||

“If you want to have some wealth, then tell me clearly, I shall give you

wealth according to your wishes

ਕੇਤਕ ਅਉਧ ਕੋ ਰਾਜ ਸਲੋਚਨ ਰੰਕ ਕੋ ਲੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲੁਟੈ ਦਿਉ ॥੨੪੭॥

ketak aaudh ko raaj salochan ra(n)k ko la(n)k nisa(n)k luTai dhiau ||247||

“O lady of beautiful eyes! There is only a time factor. If you agree, I shall give in charity to the poor a city full of riches like the city of Lanka.247.

ਘੋਰ ਸੀਆ ਬਨ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਕਹੋ ਹਮ ਸੋਂ ਕਸ ਤੈ ਨਿਬਹੈ ਹੈ ॥

ghor seeaa ban too(n) su kumaar kaho ham so(n) kas tai nibahai hai ||

“O Sita! The forest life is full of troubles and you are a princess you may tell me, how will you carry on there?

ਗੁੰਜਤ ਸਿੰਘ ਡਕਾਰਤ ਕੋਲ ਭਯਾਨਕ ਭੀਲ ਲਖੈ ਭ੍ਰਮ ਐਹੈ ॥

gu(n)jat si(n)gh ddakaarat kol bhayaanak bheel lakhai bhram aaihai ||

“The lions roar there, there are dreadful Kauls, Bhils, seeing whom one is frightened.

ਸੁੰਕਤ ਸਾਪ ਬਕਾਰਤ ਬਾਘ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਮਹਾ ਦੁਖ ਪੈਹੈ ॥

su(n)kat saap bakaarat baagh bhakaarat bhoot mahaa dhukh paihai ||

“The serpents hiss there, the tiger thunder and there are also extremely agonizing ghosts and fiends.

ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਰਚੀ ਕਰਤਾਰ ਬਿਚਾਰ ਚਲੇ ਤੁਹਿ ਕਿਉਂ ਬਨਿ ਐਹੈ ॥੨੪੮॥

too(n) su kumaar rachee karataar bichaar chale tuh kiauaa(n) ban aaihai

||248||

“The Lord had made you a delicate one, think for a little while, why should you go to the forest?”248.

ਸੀਤਾ ਵਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥

seetaa vaach raam so(n) ||

Speech of Sita addressed to Ram :

ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥

manohar chha(n)dh ||

MANOHAR STANZA

ਸੂਲ ਸਹੋਂ ਤਨ ਸੂਕ ਰਹੋਂ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਹੋਂ ਸਿਰ ਸੂਲ ਸਹੋਂਗੀ ॥

sool saho(n) tan sook raho(n) par see na kaho(n) sir sool saho(n)gee ||

“If the thorns sting and the body pines away, I shall endure the hardship of the thorn on my head.

ਬਾਘ ਬੁਕਾਰ ਫਨੀਨ ਫੁਕਾਰ ਸੁ ਸੀਸ ਗਿਰੋ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਹੋਂਗੀ ॥

baagh bukaar faneen fukaar su sees giro par see na kaho(n)gee ||

”If the tigers and serpents fall on my head, even then I shall not utter ‘oh’

or ‘alas’.

ਬਾਸ ਕਹਾ ਬਨਬਾਸ ਭਲੋ ਨਹੀ ਪਾਸ ਤਜੋ ਪੀਯ ਪਾਇ ਗਹੋਂਗੀ ॥

baas kahaa banabaas bhalo nahee paas tajo peey pai gaho(n)gee ||

“For me the exile in the forest is good for me than the palace, O beloved! bow at your feet.

ਹਾਸ ਕਹਾ ਇਹ ਉਦਾਸ ਸਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਸ ਰਹੋ ਪਰ ਮੈ ਨ ਰਹੋਂਗੀ ॥੨੪੯॥

haas kahaa ieh udhaas samai gireh aas raho par mai na raho(n)gee ||249||

“Do not joke with me at this sad hour, I shall have hope and return to our home if I shall be with you, but I shall not live here without you.”249.

ਰਾਮ ਬਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥

raam baach seetaa prat ||

Speech of ram addressed to Sita :

ਰਾਸ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਬਾਸ ਕਰੋ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਸੁ ਕੀ ਸੇਵ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥

raas kaho tuh baas karo gireh saas kee sev bhalee bidh keejai ||

“O Sita! I am telling you the truth that you will be able to serve your

mother-inlaw nicely while living in your home.

ਕਾਲ ਹੀ ਬਾਸ ਬਨੈ ਮ੍ਰਿਗ ਲੋਚਨਿ ਰਾਜ ਕਰੋਂ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥

kaal hee baas banai mirag lochan raaj karo(n) tum so sun leejai ||

"O doe-eyed! The time will pass away quickly, I shall rule alongwith you.

ਜੌ ਨ ਲਗੈ ਜੀਯ ਅਉਧ ਸੁਭਾਨਨਿ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਚ ਭਨੀਜੈ ॥

jau na lagai jeey aaudh subhaanan jaeh pitaa gireh saach bhaneejai ||

"If indeed, your mind does does not feel at home in Oudh, O winsome-faced! You go to your father's house.

ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਗਡੀ ਜੀਯ ਜਾਤ ਸਿਧਾਤ ਬਨੈ ਮੁਹਿ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥੨੫੦॥

taat kee baat gaddee jeey jaat sidhaat banai muh aais dheejai ||250||

"In my mind the instruction of my father abides, therefore you permit me to

go to go to the forest.”250.

ਲਛਮਣ ਬਾਚ ॥

lachhaman baach ||

Speech of Lakshman :

ਬਾਤ ਇਤੈ ਇਹੁ ਭਾਤ ਭਈ ਸੁਨਿ ਆਇਗੇ ਭ੍ਰਾਤ ਸਰਾਸਨ ਲੀਨੇ ॥

baat itai ih bhaat bhiee sun aaige bhraat saraasan leene ||

ਕਉਨ ਕੁਪੂਤ ਭਯੋ ਕੁਲ ਮੈ ਜਿਨ ਰਾਮਹਿ ਬਾਸ ਬਨੈ ਕਹੁ ਦੀਨੇ ॥

kaun kupoot bhayo kul mai jin raameh baas banai kahu dheene ||

This talk was going on when hearing it, Lakshman came with his bow in his hand and said, “Who can be that undutiful son in our clan who has asked for exile of Ram?

ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਬਧਿਯੋ ਬਸ ਕਾਮਨਿ ਕੂਰ ਕੁਚਾਲ ਮਹਾ ਮਤਿ ਹੀਨੇ ॥

kaam ke baan badhiyo bas kaaman koor kuchaal mahaa mat heene ||

ਰਾਡ ਕੁਭਾਡ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਿਯੋ ਕਪਿ ਨਾਚਤ ਨਾਚ ਛਰੀ ਜਿਮ ਚੀਨੇ ॥੨੫੧॥

raadd kubhaadd ke haath bikiyo kap naachat naach chharee jim cheene

||251||

"This foolish person (king) pierced by the arrows of the god of love, entrapped in cruel misconduct, under the impact of a foolish woman is dancing like a monkey understanding the sign of a stick.251.

ਕਾਮ ਕੋ ਡੰਡ ਲੀਏ ਕਰ ਕੇਕਈ ਬਾਨਰ ਜਿਉ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਚ ਨਚਾਵੈ ॥

kaam ko dda(n)dd le'ee kar kekiee baanar jiau nirap naach nachaavai ||

ਐਠਨ ਐਠ ਅਮੈਠ ਲੀਏ ਢਿਗ ਬੈਠ ਸੂਆ ਜਿਮ ਪਾਠ ਪੜਾਵੈ ॥

aaiThan aaiTh amaiTh le'ee ddig baiTh sooaa jim paaTh paRaavai ||

"Taking the stick of lust in her hand Kaikeyi is causing the king to dance like a monkey that proud woman has caught hold of the king and sitting with him she is teaching him lessons like a parrot.

ਸਉਤਨ ਸੀਸ ਹ੍ਵੈ ਈਸਕ ਈਸ ਪ੍ਰਿਥੀਸ ਜਿਉ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਚਲਾਵੈ ॥

sautan sees havai ieesak iees pirathees jiau chaam ke dhaam chalaavai ||

ਕੂਰ ਕੁਜਾਤ ਕੁਪੰਥ ਦੁਰਾਨਨ ਲੋਗ ਗਏ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਵੈ ॥੨੫੨॥

koor kujaat kupa(n)th dhuraanan log ge paralok gavaavai ||252||

This woman is riding over the heads of her co-wives like a god of hods and for a short while is making current the coins of leather like the king (i.e. she is behaving to her liking). This cruel, inferior, ill-disciplined and ill-

mouthed woman has not onl

ਲੋਗ ਕੁਟੇਵ ਲਗੇ ਉਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਵ ਤਜੇ ਮੁਹਿ ਕਯੋ ਬਨ ਐਹੈ ॥

log kuTev lage un kee prabh paav taje muh kayo ban aaihai ||

ਜਉ ਹਟ ਬੈਠ ਰਹੋ ਘਰਿ ਮੋ ਜਸ ਕਯੋ ਚਲਿਹੈ ਰਘੁਬੰਸ ਲਜੈਹੈ ॥

jau haT baiTh raho ghar mo jas kayo chalihai raghuba(n)s lajaihai ||

"The people have begun to talk ill of both the king and the queen, how can I live by forsaking the feet of Ram, therefore I shall also go to the forests

ਕਾਲ ਹੀ ਕਾਲ ਉਚਾਰਤ ਕਾਲ ਗਯੋ ਇਹ ਕਾਲ ਸਭੋ ਛਲ ਜੈਹੈ ॥

kaal hee kaal uchaarat kaal gayo ieh kaal sabho chhal jaihai ||

ਧਾਮ ਰਹੋ ਨਹੀ ਸਾਚ ਕਹੋਂ ਇਹ ਘਾਤ ਗਈ ਫਿਰ ਹਾਥਿ ਨ ਐਹੈ ॥੨੫੩॥

dhaam raho nahee saach kaho(n) ieh ghaat giee fir haath na aaihai ||253||

"The whole time has passed in seeking an opportunity to serve ram and in this way the time will deceive all. I am telling the truth that I shall not stay

at home and if this opportunity of service is lost, then I cannot avail it."253.

ਚਾਪ ਧਰੈ ਕਰ ਚਾਰ ਕੁ ਤੀਰ ਤੁਨੀਰ ਕਸੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ਸੁਹਾਏ ॥

chaap dharai kar chaar k teer tuneer kase dhouoo beer suhaae ||

ਆਵਧ ਰਾਜ ਤ੍ਰੀਯਾ ਜਿਹ ਸੋਭਤ ਹੋਨ ਬਿਦਾ ਤਿਹ ਤੀਰ ਸਿਧਾਏ ॥

aavadh raaj treeyaa jeh sobhat hon bidhaa teh teer sidhaae ||

Holding the bow in one hand and tightening the quiver and holding three-four arrows in the other hand both the brothers are looking impressive the side on which the

ਪਾਇ ਪਰੇ ਭਰ ਨੈਨ ਰਹੇ ਭਰ ਮਾਤ ਭਲੀ ਬਿਧ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥

pai pare bhar nain rahe bhar maat bhalee bidh ka(n)Th lagaae ||

ਬੋਲੇ ਤੇ ਪੂਤ ਨ ਆਵਤ ਧਾਮਿ ਬੁਲਾਇ ਲਿਓ ਆਪਨ ਤੇ ਕਿਮੁ ਆਏ ॥੨੫੪॥

bole te poot na aavat dhaam bulai liau aapan te kim aae ||254||

They bowed before the mothers who hugging them with their bosoms said, "O son! you come with great hesitation when you are called but how you

have come today yourself."254.

ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥

raam baach maataa prat ||

Speech of Ram addressed to the Mother :

ਤਾਤ ਦਯੋ ਬਨਬਾਸ ਹਮੈ ਤੁਮ ਦੇਹ ਰਜਾਇ ਅਬੈ ਤਹ ਜਾਊ ॥

taat dhayo banabaas hamai tum dheh rajai abai teh jaauoo ||

ਕੰਟਕ ਕਾਨ ਬੇਹੜ ਗਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੇ ਫਿਰ ਆਊ ॥

ka(n)Tak kaan behaR gaeh tirayodhas barakh bite fir aauoo ||

"The father has exiled me and now you permit us to depart for the forest, I shall come back on the fourteenth year after roaming in the forest stuffed with thorns for thirteen years.

ਜੀਤ ਰਹੇ ਤੁ ਮਿਲੋ ਫਿਰਿ ਮਾਤ ਮਰੇ ਗਏ ਭੂਲਿ ਪਰੀ ਬਖਸਾਊ ॥

jeet rahe ta milo fir maat mare ge bhool paree bakhasaauoo ||

ਭੂਪਹ ਕੈ ਅਰਿਣੀ ਬਰ ਤੇ ਬਸ ਕੇ ਬਲ ਮੋ ਫਿਰਿ ਰਾਜ ਕਮਾਊ ॥੨੫੫॥

bhoopeh kai arinee bar te bas ke bal mo fir raaj kamaauoo ||255||

"O mother! if I live, we shall meet again and if I die then for that purpose I

have come to request you for forgiveness of my mistakes. On account of the boons granted by the king after residing in the forest, I shall rule again.”255.

ਮਾਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥

maataa baach raam so(n) ||

Speech of the Mother addressed to Ram:

ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥

manohar chha(n)dh ||

MANOHAR STANZA

ਮਾਤ ਸੁਨੀ ਇਹ ਬਾਤ ਜਬੈ ਤਬ ਰੋਵਤ ਹੀ ਸੁਤ ਕੇ ਉਰ ਲਾਗੀ ॥

maat sunee ieh baat jabai tab rovat hee sut ke ur laagee ||

ਹਾ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਣ ਰਾਮ ਚਲੇ ਬਨ ਕਉ ਮੁਹਿ ਕੱਉ ਕਤ ਤਿਆਗੀ ॥

haa raghubeer siroman raam chale ban kau muh ka'au kat tiaagee ||

When the mother heard these words, she clung to the neck of her son and said, “Alas, O Ram the superb person of Raghu clan! why are you going to

the forest, leaving me here?”

ਨੀਰ ਬਿਨਾ ਜਿਮ ਮੀਨ ਦਸਾ ਤਿਮ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਗਈ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥

neer binaa jim meen dhasaa tim bhookh piaas giee sabh bhaagee ||

ਝੂਮ ਝਰਾਕ ਝਰੀ ਝਟ ਬਾਲ ਬਿਸਾਲ ਦਵਾ ਉਨ ਕੀ ਉਰ ਲਾਗੀ ॥੨੫੬॥

jhoom jharaak jharee jhaT baal bisaal dhavaa un kee ur laagee ||256||

The position which is felt by the fish on forsaking water, who was in the same condition and all her hunger and thurst ended, she fell unconscious with a jerk and her heart felt scorching blaze.256.

ਜੀਵਤ ਪੂਤ ਤਵਾਨਨ ਪੇਖ ਸੀਆ ਤੁਮਰੀ ਦੁਤ ਦੇਖ ਅਘਾਤੀ ॥

jeevat poot tavaanan pekh seeaa tumaree dhut dhekh aghaatee ||

ਚੀਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰਜ ਕੀ ਛਬ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਸਾਰ ਹੀਏ ਹਰਖਾਤੀ ॥

cheen sumitraj kee chhab ko sabh sok bisaar he'ee harakhaatee ||

“O son! I live only on seeing your face and Sita also remains pleased on visualizing your divinity, on seeing the beauty of Lakshman, Sumitra

remains pleased, forgetting all her sorrows.”

ਕੇਕਈ ਆਦਿਕ ਸਉਤਨ ਕੱਉ ਲਖਿ ਭਉਹ ਚੜਾਇ ਸਦਾ ਗਰਬਾਤੀ ॥

kekiee aadhik sautan ka'au lakh bhauh chaRai sadhaa garabaatee ||

ਤਾਕਹੁ ਤਾਤ ਅਨਾਥ ਜਿਉ ਆਜ ਚਲੇ ਬਨ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬਿਲਲਾਤੀ ॥੨੫੭॥

taakahu taat anaath jiau aaj chale ban ko taj kai bilalaatee ||257||

These queens seeing Kaikeyi and other co-wives, and expressing their contempt, felt pride on account of their self-respect, felt pride on account of their self-respect, but see, today their sons are going to the forest, leaving them weeping like orphans,

ਹੋਰ ਰਹੇ ਜਨ ਕੋਰ ਕਈ ਮਿਲਿ ਜੋਰ ਰਹੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥

hor rahe jan kor kiee mil jor rahe kar ek na maanee ||

ਲੱਛਨ ਮਾਤ ਕੇ ਧਾਮ ਬਿਦਾ ਕਹੁ ਜਾਤ ਭਏ ਜੀਅ ਮੋ ਇਹ ਠਾਨੀ ॥

la'chhan maat ke dhaam bidhaa kahu jaat bhe jeea mo ieh Thaanee ||

There were many other people also who collectively laid emphasis on not allowing Ram to leave for the forest, but he did not agree with anyone. Lakshman also went to the palace of her mother in order to bid farewell to

her.

ਸੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਪਪਾਤ ਧਰਾ ਪਰ ਘਾਤ ਭਲੀ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥

so sun baat papaat dharaa par ghaat bhalee ieh baat bakhaanee ||

ਜਾਨੁਕ ਸੇਲ ਸੁਮਾਰ ਲਗੇ ਛਿਤ ਸੋਵਤ ਸੂਰ ਵਡੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੨੫੮॥

jaanuk sel sumaar lage chhit sovat soor vadde abhimaanee ||258||

He said to his mother, The earth is full of sinful acts and this is the opportune time to live with Ram." After hearing such words his mother fell down like the great and proud warrior who falls down with the blow of the spear and sleeps.258.

ਕਉਨ ਕੁਜਾਤ ਕੁਕਾਜ ਕੀਯੋ ਜਿਨ ਰਾਘਵ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤ ਬਖਾਨਯੋ ॥

kaun kujaat kukaaj keeyo jin raaghav ko ieh bhaat bakhaanayo ||

ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਗਵਾਇ ਦੁਰਾਨਨ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰ ਤਹਾ ਸੁਖ ਮਾਨਯੋ ॥

lok alok gavai dhuraanan bhoop sa(n)ghaar tahaa sukh maanayo ||

"Which mean person has done this deed and said such things to Ram? He has lost his merit in this and the next world and who killing the king, has

thought about the acquisition of supreme comfort.

ਭਰਮ ਗਯੋ ਉਡ ਕਰਮ ਕਰਯੋ ਘਟ ਧਰਮ ਕੋ ਤਿਆਗਿ ਅਧਰਮ ਪ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥

bharam gayo udd karam karayo ghaT dharam ko tiaag adharam pramaanayo ||

ਨਾਕ ਕਟੀ ਨਿਰਲਾਜ ਨਿਸਾਚਰ ਨਾਹ ਨਿਪਾਤਤ ਨੇਹੁ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥੨੫੯॥

naak kaTee niralaaj nisaachar naeh nipaatat neh na maanayo ||259||

The trust and rightful acts have flown away from the world and authentically there remains only the impiety. This demoness has put the clan to disgrace and she does not feel sorrow on the death of her

husband.”259.

ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਬਾਚ ॥

sumitraa baach ||

Speech of Sumitra, Addressed to Lakshman :

ਦਾਸ ਕੋ ਭਾਵ ਧਰੇ ਰਹੀਯੋ ਸੁਤ ਮਾਤ ਸਰੂਪ ਸੀਆ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥

dhaas ko bhaav dhare raheeyo sut maat saroop seeaa pahichaano ||

ਤਾਤ ਕੀ ਤੁੱਲਿ ਸੀਆਪਤਿ ਕੱਉ ਕਰਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਹੀ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ॥

taat kee tu'l seeaapat ka'au kar kai ieh baat sahee kar maano ||

“O son! always live like a servant (with your brother) and consider Sita as your mother and her husband Ram as your father and always keep these rightful facts in your mind.

ਜੇਤਕ ਕਾਨਨ ਕੇ ਦੁਖ ਹੈ ਸਭ ਸੋ ਸੁਖ ਕੈ ਤਨ ਪੈ ਅਨਮਾਨੋ ॥

jetak kaanan ke dhukh hai sabh so sukh kai tan pai anamaano ||

ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਗਹੇ ਰਹੀਯੋ ਬਨ ਕੈ ਘਰ ਕੋ ਘਰ ਕੈ ਬਨੁ ਜਾਨੋ ॥੨੬੦॥

raam ke pai gahe raheeyo ban kai ghar ko ghar kai ban jaano ||260||

“Endure all the troubles of the forest as comfort-like. Think always of the

feet of Ram and consider the forest as home and the home as forest.”260.

ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਚਲੇ ਬਨ ਕੱਉ ਸੰਗਿ ਭ੍ਰਾਤਿ ਸੁਹਾਯੋ ॥

raajeev lochan raam kumaar chale ban ka'au sa(n)g bhraat suhaayo ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਛੱਤ੍ਰ ਸਚੀਪਤ ਚੱਉਕੇ ਚਕੇ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢਾਯੋ ॥

dhev adhev nichha'tr sacheepat cha'auke chake man modh baddaayo ||

The lotus-eyed Ram moved alongwith his brother to the forest, on seeing this the gods were startled and the demons wondered,

ਆਨਨ ਬਿੰਬ ਪਰਯੋ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਫੈਲਿ ਰਹਿਯੋ ਫਿਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥

aanan bi(n)b parayo basudhaa par fail rahiyo fir haath na aayo ||

ਬੀਚ ਅਕਾਸ ਨਿਵਾਸ ਕੀਯੋ ਤਿਨ ਤਾਹੀ ਤੇ ਨਾਮ ਮਯੰਕ ਕਹਾਯੋ ॥੨੬੧॥

beech akaas nivaas keeyo tin taahee te naam maya(n)k kahaayo ||261||

And visualizing the end of demons Indra felt highly pleased, the moon also being pleased began to spread his reflection on the earth and being a

resident within the sky, he became famous with the name of “Mayank.’261.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪਿਤ ਆਗਿਆ ਤੇ ਬਨ ਚਲੇ ਤਜਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ॥

pit aagiaa te ban chale taj greh raam kumaar ||

ਸੰਗ ਸੀਆ ਮ੍ਰਿਗ ਲੋਚਨੀ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਪਾਰ ॥੨੬੨॥

sa(n)g seeaa mirag lochanee jaa kee prabhaa apaar ||262||

With the permission of his father, Ram left his home and went with the

doe-eyed Sita who is infinitely glorious. ||262||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਬਨਬਾਸ ਦੀਬੋ ॥

eit sree raam banabaas dheebo ||

End of the description of Exile of Ram.

ਅਥ ਬਨਬਾਸ ਕਥਨੰ ॥

ath banabaas kathana(n) ||

Now begins the description of the Exile:

ਸੀਤਾ ਅਨੁਮਾਨ ਬਾਚ ॥

seetaa anumaan baach ||

Speect about the charm of Sita:

ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥

bijai chha(n)dh ||

BIJAI STANZA

ਚੰਦ ਕੀ ਅੰਸ ਚਕੋਰਨ ਕੈ ਕਰਿ ਮੋਰਨ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਅਨਮਾਨੀ ॥

cha(n)dh kee a(n)s chakoran kai kar moran bi'dhulataa anamaanee ||

She was looking like moon to chakors and lightning in clouds to the

peacocks.

ਮੱਤ ਗਇੰਦਨ ਇੰਦ੍ਰ ਬਧੂ ਭੁਨਸਾਰ ਛਟਾ ਰਵਿ ਕੀ ਜੀਅ ਜਾਨੀ ॥

ma't gi(n)dhan i(n)dhr badhoo bhunasaar chhaTaa rav kee jeea jaanee ||

She appeared as power-incarnate and the beauty of the sun at dawn to the intoxicated elephants.

ਦੇਵਨ ਦੋਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਅਰ ਦੇਵਨ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰ ਮਾਨੀ ॥

dhevan dhokhan kee harataa ar dhevan kaal kirayaa kar maanee ||

To the gods she seemed like the destroyer of sufferings and the performer of the religious activities of all kinds.

ਦੇਸਨ ਸਿੰਧ ਦਿਸੇਸਨ ਬ੍ਰਿੰਧ ਜੋਗੇਸਨ ਗੰਗ ਕੈ ਰੰਗ ਪਛਾਨੀ ॥੨੬੩॥

dhesan si(n)dh dhisesan bira(n)dh jogesan ga(n)g kai ra(n)g pachhaanee ||263||

She appeared as the ocean to the earth, all-pervading to all the directions

and pure like Ganges to the Yogis.263.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਉਤ ਰਘੁਬਰ ਬਨ ਕੋ ਚਲੇ ਸੀਅ ਸਹਿਤ ਤਜਿ ਗ੍ਰੇਹ ॥

aut raghubar ban ko chale seea sahit taj greh ||

On that side leaving home alongwith Sita, Ram went to the foest,

ਇਤੈ ਦਸਾ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਈ ਸਕਲ ਸਾਧ ਸੁਨਿ ਲੇਹ ॥੨੬੪॥

eitai dhasaa jeh bidh bhiee sakal saadh sun leh ||264||

And on this side in Ayodhyapuri whatever happened, the saints may listen

to that.264.

ਮਾਤਾ ਬਾਚ ॥

maataa baach ||

Speech of the Mother :

ਕਬਿੱਤ ॥

kabi't ||

KABIT

ਸਭੈ ਸੁਖ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਗਾੜੋ ਦੁਖ ਦੇਤ ਭਏ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਜੂ ਕੱਉ ਕੈ ਕੈ ਆਜ ਪਾਤ ਹੋ ॥

sabhai sukh lai ke ge gaaRo dhukh dhet bhe raajaa dhasarath joo ka'au kai kai aaj paat ho ||

They had taken all the comforts with them and giving us great agony, they have left us to see also the agony of the death of king Dasrath.

ਅਜ ਹੂੰ ਨ ਛੀਜੈ ਬਾਤ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ਰਾਜ ਕੀਜੈ ਕਹੋ ਕਾਜ ਕਉਨ ਕੌ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਰੋਣ ਨਾਤ ਹੋ ॥

aj hoo(n) na chheejai baat maan leejai raaj keejai kaho kaaj kaun kau hamaare sron naat ho ||

The king ram, seeing and listening to all this, is not softening, O Ram! accept now whatever we say, please tell, who is the survivor Lord here?

ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਧਾਰੌਂ ਸਾਜ ਸਾਧਨ ਕੈ ਕੀਜੈ ਕਾਜ ਕਹੋ ਰਘੁਰਾਜ ਆਜ ਕਾਹੇ ਕੱਉ ਸਿਧਾਤ ਹੋ ॥

raajasee ke dhaarau saaj saadhan kai keejai kaaj kaho raghuraaj aaj kaahe

ka'au sidhaat ho ||

O Ram! take the reins of kingdom and do all the work. Tell us, why are you going now?

ਤਾਪਸੀ ਕੇ ਭੇਸ ਕੀਨੇ ਜਾਨਕੀ ਕੌਂ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ਮੇਰੇ ਬਨਬਾਸੀ ਮੋ ਉਦਾਸੀ ਦੀਏ ਜਾਤ ਹੋ ॥੨੬੫॥

taapasee ke bhes keene jaanakee kau sa(n)g leene mere banabaasee mo udhaasee dhe'ee jaat ho ||265||

O exiled Ram in the garb of an ascetic and taking Janaki (Sita) with you, why are you giving me sadness?265.

ਕਾਰੇ ਕਾਰੇ ਕਰਿ ਬੇਸ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੌਂ ਛੋਰਿ ਦੇਸ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਕੈ ਭੇਸ ਸਾਥਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੌ ॥

kaare kaare kar bes raajaa joo kau chhor dhes taapasee ko kai bhes saath hee sidhaar hau ||

I shall also put on the black garb leaving the country of the king, and becoming an ascetic, I shall accompany you.

ਕੁਲ ਹੂੰ ਕੀ ਕਾਨ ਛੋਰੋਂ ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਸਾਜ ਤੋਰੋਂ ਸੰਗਿ ਤੇ ਨ ਮੋਰੋਂ ਮੁਖ ਐਸੋ ਕੈ ਬਿਚਾਰਿ ਹੌ ॥

kul hoo(n) kee kaan chhoro(n) raajasee ke saaj toro(n) sa(n)g te na moro(n) mukh aaiso kai bichaar hau ||

I shall leave the family practice and abandon the royal splendour, but shall not turn my face away from you.

ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਕਾਨ ਧਾਰੌ ਸਾਰੇ ਮੁਖ ਪੈ ਬਿਭੂਤਿ ਡਾਰੌਂ ਹਠਿ ਕੋ ਨ ਹਾਰੌਂ ਪੂਤ ਰਾਜ ਸਾਜ ਜਾਰਿ ਹੌਂ ॥

mu(n)dhraa kaan dhaarau saare mukh pai bibhoot ddaaraua(n) haTh ko na haaraua(n) poot raaj saaj jaar haua(n) ||

I shall wear the rings in the ear and smear the ashes over my body. I shall

live in persistence, O my son! I shall forsake all the royal paraphernalia.

ਜੁਗੀਆ ਕੋ ਕੀਨੋ ਬੇਸ ਕਉਸਲ ਕੇ ਛੋਰ ਦੇਸ ਰਾਜਾ ਰਾਮਚੰਦ ਜੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੌਂ ॥੨੬੬॥

jugeeaa ko keeno bes kausal ke chhor dhes raajaa raamacha(n)dh joo ke sa(n)g hee sidhaar haua(n) ||266||

I shall adopt the garb of a yogi, and leaving Kaushal (country), I shall go

with the king Ram.266.

ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥

apoorab chha(n)dh ||

APOORAV STANZA

ਕਾਨਨੇ ਗੇ ਰਾਮ ॥

kaanane ge raam ||

ਧਰਮ ਕਰਮੰ ਧਾਮ ॥

dharam karama(n) dhaam ||

ਲੱਛਨੈ ਲੈ ਸੰਗਿ ॥

la'chhanai lai sa(n)g ||

ਜਾਨਕੀ ਸੁਭੰਗਿ ॥੨੬੭॥

jaanakee subha(n)g ||267||

Ram, the abode of religious action, went to the forest alongwith Lakshman

and Janaki (Sita).267.

ਤਾਤ ਤਿਆਗੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥

taat tiaage praan ||

ਉੱਤਰੇ ਬਯੋਮਾਨ ॥

au'tare bayomaan ||

ਬਿੱਚਰੇ ਬਿਚਾਰ ॥

bi'chare bichaar ||

ਮੰਤ੍ਰੀਯੰ ਅਪਾਰ ॥੨੬੮॥

ma(n)treeya(n) apaar ||268||

On that side the father breathed his last and left for heaven in and air-

vehicle of gods. On this side, the ministers reflected on the situation.268.

ਬੈਠਯੋ ਬਸਿਸਟਿ ॥

baiThayo basisaT ||

ਸਰਬ ਬਿੱਪ ਇਸਟ ॥

sarab bi'p isaT ||

ਮੁਕੱਲਿਯੋ ਕਾਗਦ ॥

muka'liyo kaagadh ||

ਪੱਠਏ ਮਾਗਧ ॥੨੬੯॥

pa'The maagadh ||269||

The advice of vasishtha, the eminent Brahmin amongst all the Brahmins,

was accepted. A letter was written and sent to Magadh.269.

ਸੰਕੜੇਸਾ ਵੰਤ ॥

sa(n)kaResaa va(n)t ||

ਮੱਤਏ ਮੱਤੰਤ ॥

ma'te ma'ta(n)t ||

ਮੁੱਕਲੇ ਕੇ ਦੂਤ ॥

mu'kale ke dhoot ||

ਪਉਨ ਕੇ ਸੇ ਪੂਤ ॥੨੭੦॥

paun ke se poot ||270||

A very brief discussion was held and several fast-moving messengers like

Hanuman were sent.270.

ਅਸਟਨ ਦਯੰਲਾਖ ॥

asaTan dhaya(n)laakh ||

ਦੂਤ ਗੇ ਚਰਬਾਖ ॥

dhoot ge charabaakh ||

ਭਰਤ ਆਗੇ ਜਹਾ ॥

bharat aage jahaa ||

ਜਾਤ ਭੇ ਤੇ ਤਹਾ ॥੨੭੧॥

jaat bhe te tahaa ||271||

Ten messengers, who were specialist in their task, were searched and sent

to the place where Bharat resided.271.

ਉਚਰੇ ਸੰਦੇਸ ॥

auchare sa(n)dhes ||

ਊਰਧ ਗੇ ਅਉਧੇਸ ॥

uooradh ge aaudhes ||

ਪੱਤ੍ਰ ਬਾਚੇ ਭਲੇ ॥

pa'tr baache bhale ||

ਲਾਗ ਸੰਗੰ ਚਲੇ ॥੨੭੨॥

laag sa(n)ga(n) chale ||272||

Those messengers delivered the message and told that the king Dasrath

had died, Bharat read the letter and accompanied them.272.

ਕੋਪ ਜੀਯੰ ਜਗਯੋ ॥

kop jeeya(n) jagayo ||

ਧਰਮ ਭਰਮੰ ਭਗਯੋ ॥

dharam bharama(n) bhagayo ||

ਕਾਸਮੀਰੰ ਤਜਯੋ ॥

kaasameera(n) tajayo ||

ਰਾਮ ਰਾਮੰ ਭਜਯੋ ॥੨੭੩॥

raam raama(n) bhajayo ||273||

The anger blazed in his mind and the sense of Dharma and respect disappeared from it. They left Kashmir (and started on return journey) and

began to remember the Lord.273.

ਪੁੱਜਏ ਅਵੱਧ ॥

pu'je ava'dh ||

ਸੂਰਮਾ ਸਨੱਧ ॥

sooramaa sana'dh ||

ਹੇਰਿਓ ਅਉਧੇਸ ॥

herio aaudhes ||

ਮ੍ਰਿਤਕੰ ਕੇ ਭੇਸ ॥੨੭੪॥

mritaka(n) ke bhes ||274||

The brave hero Bharat reached Oudh and saw the king Dasrath as

dead.274.

ਭਰਥ ਬਾਚ ਕੇਕਈ ਸੋਂ ॥

bharath baach kekiee so(n) ||

Speech of Bharat addressed to Kaikeyi :

ਲਖਯੋ ਕਸੂਤ ॥

lakhayo kasoot ||

ਬੁੱਲਯੋ ਸਪੂਤ ॥

bu'layo sapoot ||

ਧ੍ਰਿਗ ਮਈਯਾ ਤੋਹਿ ॥

dhirag mieeyaa toh ||

ਲਜਿ ਲਾਈਯਾ ਮੋਹਿ ॥੨੭੫॥

laj laieeyaa moh ||275||

“O mother! when you saw that the worst had happened and then you

called your son you must be reproached, I feel ashamed. 275.

ਕਾ ਕਰਯੋ ਕੁਕਾਜ ॥

kaa karayo kukaaj ||

ਕਯੋ ਜੀਐ ਨਿਲਾਜ ॥

kayo jeeaai nilaaj ||

ਮੋਹਿ ਜੈਬੇ ਤਹੀ ॥

moh jaibe tahee ||

ਰਾਮ ਹੈ ਗੇ ਜਹੀ ॥੨੭੬॥

raam hai ge jahee ||276||

How is it that you lost all sense of shame ? That you have done such a bad

deed; I shall go now where Ram has gone. '276.

ਕੁਸਮ ਬਚਿਤ੍ਰ ਛੰਦ ॥

kusam bachitr chha(n)dh ||

KUSMA BACCHITAR STANZA

ਤਿਨ ਬਨਬਾਸੀ ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੈ ॥

tin banabaasee raghubar jaanai ||

ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਮ ਕਰ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮਾਨੈ ॥

dhukh sukh sam kar sukh dhukh maanai ||

"The people residing in the forest, know Raghuvir Ram and consider his suffering and comfort as their own.

ਬਲਕਲ ਧਰ ਕਰ ਅਬ ਬਨ ਜੈਹੈਂ ॥

balakal dhar kar ab ban jaihai(n) ||

ਰਘੁਪਤ ਸੰਗ ਹਮ ਬਨ ਫਲ ਖੈਹੈਂ ॥੨੭੭॥

raghupat sa(n)g ham ban fal khaihai(n) ||277||

"Now I shall wear the rind of the tree and go to the forest and shall eat the

forest fruit with ram.”277.

ਇਮ ਕਹਾ ਬਚਨਾ ਘਰ ਬਰ ਛੋਰੇ ॥

eim kahaa bachanaa ghar bar chhore ||

ਬਲਕਲ ਧਰਿ ਤਨ ਭੂਖਨ ਤੋਰੇ ॥

balakal dhar tan bhookhan tore ||

Saying this Bharat left his home and breaking the ornaments he threw them away and wore the bark-peel.

ਅਵਧਿਸ ਜਾਰੇ ਅਵਧਹਿ ਛਾਡਯੋ ॥

avadhis jaare avadheh chhaaddayo ||

ਰਘੁਪਤਿ ਪਗ ਤਰ ਕਰ ਘਰ ਮਾਡਿਯੋ ॥੨੭੮॥

raghupat pag tar kar ghar maaddiyo ||278||

He performed the death ceremony of king Dasrath and left Oudh and

concentrated on abiding at the feet of Ram.278.

ਲਖਿ ਜਲ ਥਲ ਕਹ ਤਜਿ ਕੁਲ ਧਾਏ ॥

lakh jal thal keh taj kul dhaae ||

ਮਨੁ ਮਨ ਸੰਗਿ ਲੈ ਤਿਹ ਠਾ ਆਏ ॥

man man sa(n)g lai teh Thaa aae ||

The forest-dwellers, seeing the strong army of Bharat, came alongwith the sages and reached the place where Ram was staying.

ਲਖਿ ਬਲ ਰਾਮੰ ਖਲ ਦਲ ਭੀਰੰ ॥

lakh bal raama(n) khal dhal bheera(n) ||

ਗਹਿ ਧਨ ਪਾਣੰ ਸਿਤ ਧਰ ਤੀਰੰ ॥੨੭੯॥

geh dhan paana(n) sit dhar teera(n) ||279||

Seeing the strong force ram thought that some tyrants had come to attack,

therefore he held the bow and arrows in his hands.279.

ਗਹਿ ਧਨੁ ਰਾਮੰ ਸਰ ਬਰ ਪੂਰੰ ॥

geh dhan raama(n) sar bar poora(n) ||

ਅਰਬਰ ਥਹਰੇ ਖਲ ਦਲ ਸੂਰੰ ॥

arabar thahare khal dhal soora(n) ||

Ram taking his bow in his hand began to discharge arrow and seeing this Indra, sun etc. trembled with fear.

ਨਰ ਬਰ ਹਰਖੇ ਘਰ ਘਰ ਅਮਰੰ ॥

nar bar harakhe ghar ghar amara(n) ||

ਅਮਰਰਿ ਧਰਕੇ ਲਹਿ ਕਰਿ ਸਮਰੰ ॥੨੮੦॥

amarar dharake leh kar samara(n) ||280||

Seeing this the forest-dwellers felt pleased in their dwelling places, but the

gods of Amarpura seeing this battle became anxious.280.

ਤਬ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਭਰਥਰ ਜਾਨੀ ॥

tab chit apane bharathar jaanee ||

ਰਨ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਰਘੁਬਰ ਮਾਨੀ ॥

ran ra(n)g raate raghubar maanee ||

Then Bharat reflected in his mind that ram was thinking of starting the battle,

ਦਲ ਬਲ ਤਜਿ ਕਰਿ ਇਕਲੇ ਨਿਸਰੇ ॥

dhal bal taj kar ikale nisare ||

ਰਘੁਬਰ ਨਿਰਖੇ ਸਭ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ॥੨੮੧॥

raghubar nirakhe sabh dhukh bisare ||281||

Therefore he left all his forces, went forward alone and seeing Ram all his

sufferings ended.281.

ਦ੍ਰਿਗ ਜਬ ਨਿਰਖੇ ਭਟ ਮਣ ਰਾਮੰ ॥

dhirag jab nirakhe bhaT man raama(n) ||

ਸਿਰ ਧਰ ਟੇਕਯੰ ਤਜ ਕਰ ਕਾਮੰ ॥

sir dhar Tekaya(n) taj kar kaama(n) ||

When Bharat saw with his own eyes the mighty Ram, then abandoning all his desires, Bharat prostrated before him.

ਇਮ ਗਤਿ ਲਖਿ ਕਰ ਰਘੁਪਤਿ ਜਾਨੀ ॥

eim gat lakh kar raghupat jaanee ||

ਭਰਥਰ ਆਏ ਤਜਿ ਰਜਧਾਨੀ ॥੨੮੨॥

bharathar aae taj rajadhaanee ||282||

Seeing this, Ram realized that it was Bharat who had come leaving his

capital.282.

ਰਿਪਹਾ ਨਿਰਖੇ ਭਰਥਰ ਜਾਨੇ ॥

ripahaa nirakhe bharathar jaane ||

ਅਵਧਿਸ ਮੂਏ ਤਿਨ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ॥

avadhis mooe tin maan maane ||

Seeing Shatrughan and Bharat, Ram recognized them and it came into the mind of ram and Lakshman that king Dasrath had left this world

ਰਘੁਬਰ ਲਛਮਨ ਪਰਹਰ ਬਾਨੰ ॥

raghubar lachhaman parahar baana(n) ||

ਗਿਰ ਤਰ ਆਏ ਤਜ ਅਭਿਮਾਨੰ ॥੨੮੩॥

gir tar aae taj abhimaana(n) ||283||

They abandoned their arrow and effacing their displeasure came down

from the mountain.283.

ਦਲ ਬਲ ਤਜਿ ਕਰਿ ਮਿਲਿ ਗਲ ਰੋਏ ॥

dhal bal taj kar mil gal roe ||

ਦੁਖ ਕਸਿ ਬਿਧਿ ਦੀਆ ਸੁਖ ਸਭ ਖੋਏ ॥

dhukh kas bidh dheeaa sukh sabh khoe ||

Leaving the army aside they hugged each other and wept. The providence had given such agony that they had lost all comforts.

ਅਬ ਘਰ ਚਲੀਏ ਰਘੁਬਰ ਮੇਰੇ ॥

ab ghar chale'ee raghubar mere ||

ਤਜਿ ਹਠਿ ਲਾਗੇ ਸਭ ਪਗ ਤੇਰੇ ॥੨੮੪॥

taj haTh laage sabh pag tere ||284||

Bharat said, “O Rahguvir, abandon your persistence and return to your home, because for this very reason all the people had fallen at your

feet.”284.

ਰਾਮ ਬਾਚ ਭਰਥ ਸੋਂ ॥

raam baach bharath so(n) ||

Speech of Ram addressed to Bharat :

ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦ ॥

ka(n)Th abhookhan chha(n)dh ||

KANTH AABHUSHAN STANZA

ਭਰਥ ਕੁਮਾਰ ਨ ਅਉਹਠ ਕੀਜੈ ॥

bharath kumaar na aauhaTh keejai ||

ਜਾਹ ਘਰੈ ਨ ਹਮੈ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ॥

jaeh gharai na hamai dhukh dheejai ||

“O Bharat! do not be obstinate, go to your home, do not give me more

anguish by staying here

ਰਾਜ ਕਹਯੋ ਜੁ ਹਮੈ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥

raaj kahayo ju hamai ham maanee ||

ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਸੈ ਬਨ ਧਾਨੀ ॥੨੮੫॥

tirayodhas barakh basai ban dhaanee ||285||

“Whatever permission has been given to me, I am acting according to that and accordingly I shall remain in the forest for thirteen years (and return in

the fourteenth year).285.

ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੈ ਫਿਰਿ ਐਹੈਂ ॥

tirayodhas barakh bitai fir aaihai(n) ||

ਰਾਜ ਸੰਘਾਸਨ ਛੱਤ੍ਰ ਸੁਹੈਹੈਂ ॥

raaj sa(n)ghaasan chha'tr suhaihai(n) ||

“I shall return after thirteen years and sit on the throne under a canopy.

ਜਾਹੁ ਘਰੈ ਸਿਖ ਮਾਨ ਹਮਾਰੀ ॥

jaahu gharai sikh maan hamaaree ||

ਰੋਵਤ ਤੋਰਿ ਉਤੈ ਮਹਤਾਰੀ ॥੨੮੬॥

rovat tor utai mahataaree ||286||

“Listen to my instruction and return home, your mothers must be weeping

there."286.

ਭਰਥ ਬਾਚ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ॥

bharath baach raam prat ||

Speech of Bharat addressed to Ram :

ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦ ॥

ka(n)Th abhookhan chha(n)dh ||

KANTH AABHUSHAN STANZA

ਜਾਉ ਕਹਾ ਪਗ ਭੇਟ ਕਹਉ ਤੁਹ ॥

jaau kahaa pag bheT kahau tuh ||

ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਰਾਮ ਕਹੋ ਮੁਹ ॥

laaj na laagat raam kaho muh ||

"O Ram! where should I go now after touching your feet? Shall I not be

ashmed?

ਮੈ ਅਤਿ ਦੀਨ ਮਲੀਨ ਬਿਨਾ ਗਤ ॥

mai at dheen maleen binaa gat ||

ਰਾਖ ਲੈ ਰਾਜ ਬਿਖੈ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ ॥੨੮੭॥

raakh lai raaj bikhai charanaamirat ||287||

“I am extremely low, dirty and motionless. O Ram! manage your kingdom and glorify it with your ambrosial feet.”287.

ਚੱਛ ਬਿਹੀਨ ਸੁੱਪਛ ਜਿਮੰ ਕਰ ॥

cha'chh biheen su'pachh jima(n) kar ||

ਤਿਉ ਪ੍ਰਭ ਤੀਰ ਗਿਰਯੋ ਪਗ ਭਰਥਰ ॥

tiau prabh teer girayo pag bharathar ||

Just as a bird become sightless fells down, in the same way Bharat fell

down before Ram.

ਅੰਕ ਰਹੇ ਗਹ ਰਾਮ ਤਿਸੈ ਤਬ ॥

a(n)k rahe geh raam tisai tab ||

ਰੋਇ ਮਿਲੇ ਲਛਨਾਦਿ ਭੱਯਾ ਸਭ ॥੨੮੮॥

roi mile lachhanaadh bha'yaa sabh ||288||

At the same time Ram hugged him to his bosom and there Lakshman and all the brother wept.288.

ਪਾਨਿ ਪੀਆਇ ਜਗਾਇ ਸੁ ਬੀਰਹ ॥

paan peeaai jagai su beereh ||

ਫੇਰਿ ਕਹਯੋ ਹਸ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰਹ ॥

fer kahayo has sree raghubeereh ||

The brave Bharat was brought to his senses by giving water. Ram again

said smilingly :

ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਗਏ ਫਿਰਿ ਐਹੈ ॥

tirayodhas barakh ge fir aaihai ||

ਜਾਹੁ ਹਮੈ ਕਛੁ ਕਾਜ ਕਿਵੈਹੈ ॥੨੮੯॥

jaahu hamai kachh kaaj kivaihai ||289||

"After the elapse of thirteen years we shall return, now you go back because I have to fulfil some tasks in the forest."289.

ਚੀਨ ਗਏ ਚਤੁਰਾ ਚਿਤ ਮੋ ਸਭ ॥

cheen ge chaturaa chit mo sabh ||

ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ ਅਸ ਕੈ ਜਬ ॥

sree raghubeer kahee as kai jab ||

When Ram said this, then all the people understood its substance (that he

had to kill the demons in the forest).

ਮਾਤ ਸਮੋਧ ਸੁ ਪਾਵਰਿ ਲੀਨੀ ॥

maat samodh su paavar leenee ||

ਅਉਰ ਬਸੇ ਪੁਰ ਅਉਧ ਨ ਚੀਨੀ ॥੨੯੦॥

aaur base pur aaudh na cheenee ||290||

Submitting reverently to the instructions of Ram and with pleased mind Bharat took the sandals of Ram and forgetting the recognition of Ayodhya, he began to live out of its limits.290.

ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਧਰੇ ਬਰ ॥

sees jaTaan ko jooT dhare bar ||

ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਦੀਯੋ ਪਉਵਾ ਪਰ ॥

raaj samaaj dheeyo puoovaa par ||

Wearing matted hair on his head he dedicated all the royal task to those

sandals.

ਰਾਜ ਕਰੇ ਦਿਨੁ ਹੋਤ ਉਜਿਆਰੈ ॥

raaj kare dhin hot ujiaarai ||

ਰੈਨਿ ਭਏ ਰਘੁਰਾਜ ਸੰਭਾਰੈ ॥੨੯੧॥

rain bhe raghuraaj sa(n)bhaarai ||291||

During the day he used to fulfil his royal duties with the support of those sandals and during the night he protected them.291.

ਜੱਜਰ ਭਯੋ ਝੁਰ ਝੰਝਰ ਜਿਉ ਤਨ ॥

ja'jar bhayo jhur jha(n)jhar jiau tan ||

ਰਾਖਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਿਖੈ ਮਨ ॥

raakhat sree raghuraaj bikhai man ||

The body of Bharat withered and become decrepit, but still he always kept

the memory of Ram in his mind.

ਬੈਰਿਨ ਕੇ ਰਨ ਬਿੰਦ ਨਿਕੰਦਤ ॥

bairin ke ran bi(n)dh nika(n)dhat ||

ਭਾਖਤ ਕੰਠਿ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦਤ ॥੨੯੨॥

bhaakhat ka(n)Th abhookhan chha(n)dhat ||292||

Alongwith this he destroyed the groups of enemies and instead of

ornaments he wore rosaries as necklaces.292.

ਝੂਲਾ ਛੰਦ ॥

jhoolaa chha(n)dh ||

JHOOLA STANZA

ਇਤੈ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥

eitai raam raaja(n) ||

ਕਰੈ ਦੇਵ ਕਾਜੰ ॥

karai dhev kaaja(n) ||

ਧਰੋ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ॥

dharo baan paana(n) ||

ਭਰੈ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ॥੨੯੩॥

bharai beer maana(n) ||293||

On this side the king ram is doing the duties of gods by killing the demons

he looks like a mighty hero by taking the bow in his hand.293.

ਜਹਾ ਸਾਲ ਭਾਰੇ ॥

jahaa saal bhaare ||

ਦ੍ਰੁਮੰ ਤਾਲ ਨਯਾਰੇ ॥

dhruma(n) taal nayaare ||

ਛੁਏ ਸੁਰਗ ਲੋਕੰ ॥

chhue surag loka(n) ||

ਹਰੈ ਜਾਤ ਸੋਕੰ ॥੨੯੪॥

harai jaat soka(n) ||294||

Where there were the trees of saal in the forest alongwith other trees and tans etc. its glory seemed heaven-like and was destroyer of all

sorrows.294.

ਤਹਾ ਰਾਮ ਪੈਠੇ ॥

tahaa raam paiThe ||

ਮਹਾਬੀਰ ਐਠੇ ॥

mahaabeer aaiThe ||

ਲੀਏ ਸੰਗਿ ਸੀਤਾ ॥

le'ee sa(n)g seetaa ||

ਮਹਾ ਸੁਭ੍ਰ ਗੀਤਾ ॥੨੯੫॥

mahaa subhr geetaa ||295||

Ram stayed at that spot and looked like a mighty warrior, Sita was with him

who was like a divine song.295.

ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥

bidhu(n) baak bainee ||

ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਜ ਨੈਣੀ ॥

miragee raaj nainee ||

ਕਟੰ ਛੀਨ ਦੇ ਸੀ ॥

kaTa(n) chheen dhe see ||

ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਸੀ ॥੨੯੬॥

paree padhamanee see ||296||

She was a lady of sweet speech and her eyes were like the queen of deer, she had a slim and she looked like a fairy, a Padmini (amongst

women).296.

ਝੂਲਨਾ ਛੰਦ ॥

jhoolanaa chha(n)dh ||

JHOOLANA STANZA

ਚੜੈ ਪਾਨ ਬਾਨੀ ਧਰੇ ਸਾਨ ਮਾਨੋ ਚਛਾ ਬਾਨ ਸੋਹੈ ਦੋਊ ਰਾਮ ਰਾਨੀ ॥

chaRai paan baanee dhare saan maano chachhaa baan sohai dhouoo raam raanee ||

Ram looks glorious with the sharp arrows in his hands and Sita, the queen of Ram appears elegant with the beautiful arrows of her eyes.

ਫਿਰੈ ਖਿਆਲ ਸੋ ਏਕ ਹਵਾਲ ਸੇਤੀ ਛੁਟੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇਤੀ ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਧਾਨੀ ॥

firai khiaal so ek havaal setee chhuTe i(n)dhr setee mano i(n)dhr dhaanee ||

She roams with Ram, being absorbed into such thoughts as if having been ousted from his capital Indra was staggering hither and thither.

ਮਨੋ ਨਾਗ ਬਾਕੇ ਲਜੀ ਆਬ ਫਾਕੈ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਸੁਹਾਬ ਸੌ ਰਾਮ ਬਾਰੇ ॥

mano naag baake lajee aab faakai ra(n)ge ra(n)g suhaab sau raam baare ||

The loose hair of her braids, causing shyness to the glory of nagas, are becoming a sacrifice to Ram.

ਮ੍ਰਿਗਾ ਦੇਖਿ ਮੋਹੇ ਲਖੇ ਮੀਨ ਰੋਹੇ ਜਿਨੈ ਨੈਕ ਚੀਨੇ ਤਿਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਵਾਰੇ ॥੨੯੭॥

miragaa dhekh mohe lakhe meen rohe jinai naik cheene tino praan vaare

||297||

The deers looking at her are allured by her, the fishes looking at her beauty are feeling jealous of her he, whoever had seen her, had sacrified himself for her.297.

ਸੁਨੇ ਕੂਕ ਕੇ ਕੋਕਲਾ ਕੋਪ ਕੀਨੇ ਮੁਖੰ ਦੇਖ ਕੈ ਚੰਦ ਦਾਰੇਰ ਖਾਈ ॥

sune kook ke kokalaa kop keene mukha(n) dhekh kai cha(n)dh dhaarer khaiee ||

The nightingale, listening to her speech, is getting angry on account of jealousy and the moon looking at her face is feeling shy like women,

ਲਖੇ ਨੈਨ ਬਾਕੇ ਮਨੈ ਮੀਨ ਮੋਹੈ ਲਖੇ ਜਾਤ ਕੇ ਸੂਰ ਕੀ ਜੋਤਿ ਛਾਈ ॥

lakhe nain baake manai meen mohai lakhe jaat ke soor kee jot chhaiee ||

The fish is allured by seeing her eyes and her beauty seems like the extension of sunlight.

ਮਨੋ ਫੂਲ ਫੂਲੇ ਲਗੇ ਨੈਨ ਝੂਲੇ ਲਖੇ ਲੋਗ ਭੂਲੇ ਬਨੇ ਜੋਰ ਐਸੇ ॥

mano fool foole lage nain jhoole lakhe log bhoole bane jor aaise ||

Seeing her eyes they appear like the blossomed lotus and all the people in the forest are extremely enchanted by her beauty.

ਲਖੇ ਨੈਨ ਥਾਰੇ ਬਿਧੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਸਾਰਾਬ ਸੁਹਾਬ ਜੈਸੇ ॥੨੯੮॥

lakhe nain thaare bidhe raam piaare ra(n)ge ra(n)g saaraab suhaab jaise ||298||

O Sita! seeing your intoxicated eyes Ram himself seems pierced by

them.298.

ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਮਯੰ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ਮਕਬੂਲਿ ਗੁੱਲਾਬ ਕੇ ਫੂਲ ਸੋਹੈਂ ॥

ra(n)ge ra(n)g raate maya(n) ma't maate makabool gu'laab ke fool sohai(n) ||

Your eyes are intoxicated, having been dyed in your love and it seems that they are lovely roses.

ਨਰਗਸ ਨੇ ਦੇਖ ਕੈ ਨਾਕ ਐਂਠਾ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਕੇ ਦੇਖਤੈਂ ਮਾਨ ਮੋਹੈਂ ॥

naragas ne dhekh kai naak aai(n)Thaa mirageeraaj ke dhekhatai(n) maan mohai(n) ||

The narcissus flowers are expressing contempt with jealousy and the does on seeing her are feeling blow at their self-respect,

ਸਬੋ ਰੋਜ ਸਰਾਬ ਨੇ ਸੋਰ ਲਾਇਆ ਪ੍ਰਜਾ ਆਮ ਜਾਹਾਨ ਕੇ ਪੇਖ ਵਾਰੇ ॥

sabo roj saraab ne sor laiaa prajaa aam jaahaan ke pekh vaare ||

The wine in spite of all its strength is not feeling itself equivalent to thhe ardent passion of Sita in the whole world,

ਭਵਾ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਕੀ ਭਾਤ ਪਿਆਰੀਨਿ ਕਮਾਨ ਹੀ ਨੈਨ ਕੇ ਬਾਨ ਮਾਰੇ ॥੨੯੯॥

bhavaa taan kamaan kee bhaat piaareen kamaan hee nain ke baan maare ||299||

Her eyebrows are lovely like the bow and from those eyebrows she is

discharging the arrows of her eyes.299.

ਕਬਿੱਤ ॥

kabi't ||

KABIT

ਊਚੇ ਦ੍ਰੁਮ ਸਾਲ ਜਹਾ ਲਾਬੇ ਬਟ ਤਾਲ ਤਹਾ ਐਸੀ ਠਉਰ ਤਪ ਕੱਉ ਪਧਾਰੈ ਐਸੋ ਕਉਨ ਹੈ ॥

uooche dhrum saal jahaa laabe baT taal tahaa aaisee Thaur tap ka'au padhaarai aaiso kaun hai ||

Where there are high saal trees and Banyan trees and the large tanks, who is the person who performs austerities

ਜਾ ਕੀ ਛਬ ਦੇਖ ਦੁਤ ਖਾਡਵ ਕੀ ਫੀਕੀ ਲਾਗੈ ਆਭਾ ਤਕੀ ਨੰਦਨ ਬਿਲੋਕ ਭਜੇ ਮੌਨ ਹੈ ॥

jaa kee chhab dhekh dhut khaaddav kee feekee laagai aabhaa takee na(n)dhan bilok bhaje mauan hai ||

And seeing whose beauty, the beauty of Pandavas seems devoid of radiance and the forests of heaven feel it better to keep silent on observing his beauty?

ਤਾਰਨ ਕੀ ਕਹਾ ਨੈਕ ਨਭ ਨ ਨਿਹਰਾਯੋ ਜਾਇ ਸੂਰਜ ਕੀ ਜੋਤ ਤਹਾ ਚੰਦ੍ਰਕੀ ਨ ਜਉਨ ਹੈ ॥

taaran kee kahaa naik nabh na niharaayo jai sooraj kee jot tahaa cha(n)dhrakee na jaun hai ||

There is so much dense shade there that not to speak of the stars, the sky

is also not seen there, the light of the sun and moon does not reach there.

ਦੇਵ ਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ਕੋਊ ਦੈਤ ਨ ਬਿਹਾਰਯੋ ਤਹਾ ਪੰਛੀ ਕੀ ਨ ਗੰਮ ਜਹਾ ਚੀਟੀ ਕੋ ਨ ਗਉਨ ਹੈ ॥੩੦੦॥

dhev na nihaarayo kouoo dhait na bihaarayo tahaa pa(n)chhee kee na ga(n)m jahaa cheeTee ko na gaun hai ||300||

No god or demon lives and the birds and even an ant has no access

there.300.

ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥

apoorab chha(n)dh ||

APOORAV STANZA

ਲਖੀਏ ਅਲੱਖ ॥

lakhe'ee ala'kh ||

ਤਕੀਏ ਸੁਭੱਛ ॥

take'ee subha'chh ||

ਧਾਯੋ ਬਿਰਾਧ ॥

dhaayo biraadh ||

ਬੰਕੜਯੋ ਬਿਬਾਦ ॥੩੦੧॥

ba(n)kaRayo bibaadh ||301||

Seeing the ignorant persons)Ram-Laksman) as good food, a demon named Viradh came forwards and in this way there came a calamitous

situation in their peaceful lives.301.

ਲਖੀਅੰ ਅਵੱਧ ॥

lakheea(n) ava'dh ||

ਸੰਬਹਯੋ ਸਨੱਧ ॥

sa(n)bahayo sana'dh ||

ਸੰਮਲੇ ਹਥਿਆਰ ॥

sa(n)male hathiaar ||

ਉਰੜੇ ਲੁਝਾਰ ॥੩੦੨॥

auraRe lujhaar ||302||

Ram saw him and holding his wapons he went towards him keeping

control of their weapons both the warriors began their battle.302.

ਚਿਕੜੀ ਚਾਵੰਡ ॥

chikaRee chaava(n)dd ||

ਸੰਮੁਹੇ ਸਾਵੰਤ ॥

sa(n)muhe saava(n)t ||

ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ॥

sa'je'ee su'baeh ||

ਅੱਛਰੋ ਉਛਾਹ ॥੩੦੩॥

a'chharo uchhaeh ||303||

The vultures shirked and the warriors faced each other. They were

bedecked nicely and there was unending zeal in them.303.

ਪੱਖਰੇ ਪਵੰਗ ॥

pa'khare pava(n)g ||

ਮੋਹਲੇ ਮਤੰਗ ॥

mohale mata(n)g ||

ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਾਰ ॥

chaavaddee chi(n)kaar ||

ਉਝਰੇ ਲੁਝਾਰ ॥੩੦੪॥

aujhare lujhaar ||304||

There were horses and intoxicated elephants bedecked with armours. The shrieks of the vultures were heard and the warriors were seen entangled

with each other.304.

ਸਿੰਧਰੇ ਸੰਧੂਰ ॥

si(n)dhare sa(n)dhoor ||

ਬੱਜਏ ਤੰਦੂਰ ॥

ba'je ta(n)dhoor ||

ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ॥

sa'je'ee su'baeh ||

ਅੱਛਰੋ ਉਛਾਹ ॥੩੦੫॥

a'chharo uchhaeh ||305||

The elephants serene like sea were there and the trumpets were resounding, the long-armed warriors with unparalleled enthusiasm looked

impressive.305.

ਬਿੱਝੁੜੇ ਉਝਾੜ ॥

bi'jhuRe ujhaaR ||

ਸੰਮਲੇ ਸੁਮਾਰ ॥

sa(n)male sumaar ||

The warriors who never fell began to fall and also regain their control

ਹਾਹਲੇ ਹੰਕਾਰ ॥

haahale ha(n)kaar ||

ਅੰਕੜੇ ਅੰਗਾਰ ॥੩੦੬॥

a(n)kaRe a(n)gaar ||306||

There were egoistic attacks from all the four sides and the warriors blazed

like embers.306.

ਸੰਮਲੇ ਲੁੱਝਾਰ ॥

sa(n)male lu'jhaar ||

ਛੁੱਟਕੇ ਬਿਸਿਯਾਰ ॥

chhu'Take bisiyaar ||

ਹਾਹਲੇਹੰ ਬੀਰ ॥

haahaleha(n) beer ||

ਸੰਘਰੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥੩੦੭॥

sa(n)ghare su beer ||307||

The warriors were keeping their control and the weapons began to slip

away from their hands like serpents.307.

ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

anoop naraaj chha(n)dh ||

ANOOP NARAAJ STANZA

ਗਜੰ ਗਜੇ ਹਯੰ ਹਲੇ ਹਲਾ ਹਲੀ ਹਲੋ ਹਲੰ ॥

gaja(n) gaje haya(n) hale halaa halee halo hala(n) ||

ਬਬੱਜ ਸਿੰਧਰੇ ਸੁਰੰ ਛੁਟੰਤ ਬਾਣ ਕੇਵਲੰ ॥

baba'j si(n)dhare sura(n) chhuTa(n)t baan kevala(n) ||

The horses began to move and elephant roared, there was confusion on all the four-sides, the musical instruments resounded and the harmonious sound of the discharge of arrows was heard

ਪਪੱਕ ਪੱਖਰੇ ਤੁਰੇ ਭਭੱਖ ਘਾਇ ਨਿਰਮਲੰ ॥

papa'k pa'khare ture bhabha'kh ghai niramala(n) ||

ਪਲੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਅਮੱਥ ਜੁੱਥ ਉੱਥਲੰ ॥੩੦੮॥

palu'th lu'th bi'tharee ama'th ju'th u'thala(n) ||308||

The horses vied with one another in speed and the pure blood gushed out

of the wounds. In the turmoil of the war, the corpses rolling in dust, scattered hither and thither.308.

ਅਜੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਮਿਲੰਤ ਹੱਥ ਬੱਖਯੰ ॥

aju'th lu'th bi'tharee mila(n)t ha'th ba'khaya(n) ||

ਅਘੁੱਮ ਘਾਇ ਘੁੱਮ ਏ ਬਬੱਕ ਬੀਰ ਦੁੱਧਰੰ ॥

aghu'm ghai ghu'm e baba'k beer dhu'dhara(n) ||

Because of the blows of the sword being stuck on the waists, the corpses were scattered and the warriors, turning with difficulty, began to strike bows with double-edged dagger.

ਕਿਲੰ ਕਰੰਤ ਖੱਪਰੀ ਪਿਪੰਤ ਸ੍ਰੋਣ ਪਾਣਯੰ ॥

kila(n) kara(n)t kha'paree pipa(n)t sron paanaya(n) ||

The Yoginis while shrieking, and taking the blood in their hands began to drink it

ਹਹੱਕ ਭੈਰਵੰ ਸ੍ਰੁਤੰ ਉਠੰਤ ਜੁੱਧ ਜ੍ਵਾਲਯੰ ॥੩੦੯॥

haha'k bhairava(n) sruta(n) uTha(n)t ju'dh javaiaalaya(n) ||309||

The Bhairvas roamed themselves in the field and the fires of war

blazed.309.

ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਤੀ ਫਿਰੰ ਰੜੰਤ ਗਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧਣੰ ॥

fika(n)t fi(n)katee fira(n) raRa(n)t gi'dh bira'dhana(n) ||

The jackals and big vultures roamed in the battlefield hither and thither

ਡਹੱਕ ਡਾਮਰੀ ਉਠੰ ਬਕਾਰ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ॥

ddaha'k ddaamaree uTha(n) bakaar beer baitala(n) ||

The vampires bellowed and the Baitals (ghosts) raised their shrill voice.

ਖਹੱਤ ਖੱਗ ਖੱਤ੍ਰੀਯੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ ਉੱਜਲੰ ॥

khaha't kha'g kha'treeya(n) khima(n)t dhaar u'jala(n) ||

ਘਣੰਕ ਜਾਣ ਸਾਵਲੰ ਲਸੰਤ ਬੇਗ ਬਿੱਜੁਲੰ ॥੩੧੦॥

ghana(n)k jaan saavala(n) lasa(n)t beg bi'jula(n) ||310||

The white-edged dagger in the hands of the Kshatriyas (Ram and Lakshman) was well-placed in their hands like the lightning in the dark

clouds.310.

ਪਿਪੰਤ ਸ੍ਰੋਣ ਖੱਪਰੀ ਭਖੰਤ ਮਾਸ ਚਾਵਡੰ ॥

pipa(n)t sron kha'paree bhakha(n)t maas chaavadda(n) ||

ਹਕਾਰ ਵੀਰ ਸੰਭਿੜੈ ਲੁਝਾਰ ਧਾਰ ਦੁੱਧਰੰ ॥

hakaar veer sa(n)bhiRai lujhaar dhaar dhu'dhara(n) ||

The Yoginis with the bowls were drinking blood and the kites were eating flesh, the warriors keeping control of their double-edged spears were fighting, while shouting at their companions.

ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ਪਰੇ ਸਹੰਤ ਅੰਗ ਭਾਰਯੰ ॥

pukaar maar kai pare saha(n)t a(n)g bhaaraya(n) ||

ਬਿਹਾਰ ਦੇਵ ਮੰਡਲੰ ਕਟੰਤ ਖੱਗ ਧਾਰਯੰ ॥੩੧੧॥

bihaar dhev ma(n)ddala(n) kaTa(n)t kha'g dhaaraya(n) ||311||

They were shouting “kill, kill” and bearing the burden of their weapons, some warriors were there in the cities of gods (i.e. they had died) and

some are chopping other warriors.311.

ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਾਰ ਪੈਜ ਕੈ ਖੁਮਾਰਿ ਘਾਇ ਘੂਮਹੀ ॥

prachaar vaar paij kai khumaar ghai ghoomahee ||

ਤਪੀ ਮਨੋ ਅਧੋ ਮੁਖੰ ਸੁ ਧੂਮ ਆਗ ਧੂਮ ਹੀ ॥

tapee mano adho mukha(n) su dhoom aag dhoom hee ||

The warriors, hurling their blows, were roaming in intoxication like the ascetics performing austerities and swinging with their faces bent downward over the smoke

ਤੁਟੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗਯੰ ਬਹੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰਯੰ ॥

tuTa(n)t a(n)g bha(n)gaya(n) baha(n)t asatr dhaaraya(n) ||

ਉਠੰਤ ਛਿੱਛ ਇੱਛਯੰ ਪਿਪੰਤ ਮਾਸ ਹਾਰਯੰ ॥੩੧੨॥

auTha(n)t chhi'chh i'chhaya(n) pipa(n)t maas haaraya(n) ||312||

There is flow of arms and the broken limbs were falling down, the waves of

the desire of victory are rising and the chopped flesh is falling.312.

ਅਘੋਰ ਘਾਇ ਅੱਘਏ ਕਟੇ ਪਰੇ ਸੁ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥

aghor ghai a'ghe kaTe pare su praasana(n) ||

ਘੁਮੰਤ ਜਾਣ ਰਾਵਲੰ ਲਗੇ ਸੁ ਸਿੱਧ ਆਸਣੰ ॥

ghuma(n)t jaan raavala(n) lage su si'dh aasana(n) ||

The Aghori (Sadhus) seem pleased in eating the chopped limbs and the Siddhas and Rawalpanthis, the devourers of flesh and blood have taken seats with postures

ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਇ ਬਕੰਤ ਮਾਰ ਮਾਰਯੰ ॥

para(n)t a(n)g bha(n)g hui baka(n)t maar maaraya(n) ||

ਬਦੰਤ ਜਾਣ ਬੰਦੀਯੰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਅਪਾਰਯੰ ॥੩੧੩॥

badha(n)t jaan ba(n)dheeya(n) sukirat kirat apaaraya(n) ||313||

Shouting “kill, kill” the warriors are falling with broken limbs and because

of their bravery, they are being greeted.313.

ਬਜੰਤ ਤਾਲ ਤੰਬੁਰੰ ਬਿਸੇਖ ਬੀਨ ਬੇਣਯੰ ॥

baja(n)t taal ta(n)boora(n) bisekh been benaya(n) ||

ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਝਾਲਨਾ ਫਿਰੰ ਸਨਾਇ ਭੇਰ ਭੈ ਕਰੰ ॥

miradha(n)g jhaalanaa fira(n) sanai bher bhai kara(n) ||

The special sound obstructing the blows on the shields is being heard, the mixed sound of the harp, flute, drum, kettle-drum etc. is creating a dreadful atmosphere.

ਉਠੰਤ ਨਾਦਿ ਨਿਰਮਲੰ ਤੁਟੰਤ ਤਾਲ ਤੱਥਿਯੰ ॥

auTha(n)t naadh niramala(n) tuTa(n)t taal ta'thiya(n) ||

ਬਦੰਤ ਕਿੱਤ ਬੰਦੀਅੰ ਕਬਿੰਦ੍ਰ ਕਾਬਯ ਕੱਥਿਯੰ ॥੩੧੪॥

badha(n)t ki't ba(n)dheea(n) kabi(n)dhr kaabay ka'thiya(n) ||314||

The beautiful sounds also rearing the tunes of the blows of different kinds of weapons are arising in the battlefield, somewhere the servitors are busy

in prayers and somewhere the poets are reciting their compositions.314.

ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਮਾਲਯੰ ਖਹੰਤ ਖੱਗ ਖੇਤਯੰ ॥

ddala(n)t ddaal maalaya(n) khaha(n)t kha'g khetaya(n) ||

ਚਲੰਤ ਬਾਣ ਤੀਛਣੰ ਅਨੰਤ ਅੰਤ ਕੰਕਯੰ ॥

chala(n)t baan teechhana(n) ana(n)t a(n)t ka(n)kaya(n) ||

The sound of obstructing the shields and the sound of the striking swords are being heard and the sharp arrows destroying innumerable people are being discharged

ਸਿਮੱਟਿ ਸਾਗ ਸੁੰਕੜੰ ਸਟੱਕ ਸੂਲ ਸੇਲਯੰ ॥

sima'T saag su(n)kaRa(n) saTa'k sool selaya(n) ||

ਰੁਲੰਤ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡਯੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲ ਅੱਝਲੰ ॥੩੧੫॥

rula(n)t ru(n)dd mu(n)ddaya(n) jhala(n)t jhaal a'jhala(n) ||315||

The daggers and spears are producing rustling sound and the chopped

dead heads, having rolled in dust, are scattered here and there.315.

ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ਬਹੰਤ ਦਾਰੁਣੰ ਰਣੰ ॥

bachi'tr chi'trata(n) sara(n) baha(n)t dhaaruna(n) rana(n) ||

ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਅੱਢਲੰ ਢੁਲੰਤ ਚਾਰੁ ਚਾਮਰੰ ॥

ddala(n)t ddaal a'ddala(n) ddula(n)t chaar chaamara(n) ||

The peculiar types of arrows, drawing pictures are being discharged in the battlefield and the knocking of the spears in the battlefield and the knocking of the spears in the shields is being heard.

ਦਲੰਤ ਨਿਰਦਲੋ ਦਲੰ ਪਪਾਤ ਭੂਤਲੰ ਦਿਤੰ ॥

dhala(n)t niradhalo dhala(n) papaat bhootala(n) dhita(n) ||

ਉਠੰਤ ਗੱਦਿ ਸੱਦਯੰ ਨਿਨੱਦਿ ਨੱਦਿ ਦੁੱਭਰੰ ॥੩੧੬॥

auTha(n)t ga'dh sa'dhaya(n) nina'dh na'dh dhu'bhara(n) ||316||

The armies are being mashed and the earth is getting hot (because of the hot blood), the dreadful sound is being heard continuously form all four

sides.316.

ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠੀ ਕਿਲੰਕ ਖੇਚਰੀ ਕਰੰ ॥

bhara(n)t pa'tr chausaThee kila(n)k khecharee kara(n) ||

ਫਿਰੰਤ ਹੂਰ ਪੂਰਯੰ ਬਰੰਤ ਦੁੱਧਰੰ ਨਰੰ ॥

fira(n)t hoor pooraya(n) bara(n)t dhu'dhara(n) nara(n) ||

Sixty-four Yoginis, shouting loudly, are filling their pots with colour and the heavenly damsels are moving on the earth in order to wed the great horses

ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਗੋਧਯੰ ਸੁ ਸੋਭ ਅੰਗੁਲੰ ਤ੍ਰਿਣੰ ॥

sana'dh ba'dh godhaya(n) su sobh a(n)gula(n) tirana(n) ||

ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਭ੍ਰਮੰ ਭਖੰਤ ਆਮਿਖੰ ਰਣੰ ॥੩੧੭॥

ddaka(n)t ddaakanee bhrama(n) bhakha(n)t aamikha(n) rana(n) ||317||

The heroes, bedecking themselves are wearing armours on their hands and the vampires are roaring in the battlefield, eating flesh and

bellowing.317.

ਕਿਲੰਕ ਦੇਵੀਯੰ ਕਰੰਡ ਹੱਕ ਡਾਮਰੂ ਸੁਰੰ ॥

kila(n)k dheveeya(n) kara(n)dd ha'k ddaamaroo sura(n) ||

ਕੜੱਕ ਕੱਤੀਯੰ ਉਠੰ ਪਰੰਤ ਧੂਰ ਪੱਖਰੰ ॥

kaRa'k ka'teeya(n) uTha(n) para(n)t dhoor pa'khara(n) ||

The loud voice of the goddess Kali, who drinks blood, and the sound of tabor are being heard, the dreadful laughter is being heard in the battlefield and the dust settled on armours is also being seen

ਬਬੱਜਿ ਸਿੰਧਰੇ ਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤ ਸੂਲ ਸੈਹਥੀਯੰ ॥

baba'j si(n)dhare sura(n) niraghaat sool saihatheeya(n) ||

ਭਭੱਜਿ ਕਾਤਰੋ ਰਣੰ ਨਿਲੱਜ ਭੱਜ ਭੂ ਭਰੰ ॥੩੧੮॥

bhabha'j kaataro rana(n) nila'j bha'j bhoo bhara(n) ||318||

The elephants and horses are creating noise on being struck with the blows of sword and abandoning their shyness and being helpless, they are

running away from the war.318.

ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਨਿਧੰ ਜੁਝੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁੱਧੰ ॥

s sasatr asatr sa(n)nidha(n) jujha(n)t jodhano ju'dha(n) ||

ਅਰੁੱਝ ਪੰਕ ਲੱਜਣੰ ਕਰੰਤ ਦ੍ਰੋਹ ਕੇਵਲੰ ॥

aru'jh pa(n)k la'jana(n) kara(n)t dhroh kevala(n) ||

Having been bedecked with arms and weapons the warriors are busy in war and not being stuck in the mud of shyness they are waging war

ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਐ ਉਠੰਤ ਮਾਸ ਕਰਦਮੰ ॥

para(n)t a(n)g bha(n)g huaai uTha(n)t maas karadhama(n) ||

ਖਿਲੰਤ ਜਾਣੁ ਕਦਵੰ ਸੁ ਮੱਝ ਕਾਨ੍ਹ ਗੋਪਿਕੰ ॥੩੧੯॥

khila(n)t jaan kadhava(n) su ma'jh kaanreh gopika(n) ||319||

Being filled with ire, the limbs and the bits of flesh of the warriors are falling on the earth like Krishna playing amongst Gopis by throwing up the

ball from this to that side.319.

ਡਹੱਕ ਡਉਰ ਡਾਕਣੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲ ਰੋਸੁਰੰ ॥

ddaha'k ddaur ddaakana(n) jhala(n)t jhaal rosura(n) ||

ਨਿਨੱਦ ਨਾਦ ਨਾਫਿਰੰ ਬਜੰਤ ਭੇਰਿ ਭੀਖਣੰ ॥

nina'dh naadh naafira(n) baja(n)t bher bheekhana(n) ||

The tabors and famous gestures of the vampires are being seen and the dreadful sound of drums and fifes is being heard.

ਘੁਰੰਤ ਘੋਰ ਦੁੰਦਭੀ ਕਰੰਤ ਕਾਨਰੇ ਸੁਰੰ ॥

ghura(n)t ghor dhu(n)dhabhee kara(n)t kaanare sura(n) ||

ਕਰੰਤ ਝਾਝਰੋ ਝੜੰ ਬਜੰਤ ਬਾਸੁਰੀ ਬਰੰ ॥੩੨੦॥

kara(n)t jhaajharo jhaRa(n) baja(n)t baasuree bara(n) ||320||

The terrible sound of big drums is being heard in the ears. The jingling of anklets and the sweet voice of flutes are also being heard in the

battlefield.320.

ਨਚੰਤ ਬਾਜ ਤੀਛਣੰ ਚਲੰਤ ਚਾਚਰੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥

nacha(n)t baaj teechhana(n) chala(n)t chaacharee kirata(n) ||

ਲਿਖੰਤ ਲੀਕ ਉਰਬੀਅੰ ਸੁਭੰਤ ਕੁੰਡਲੀ ਕਰੰ ॥

likha(n)t leek urabeea(n) subha(n)t ku(n)ddalee kara(n) ||

The swift horses are dancing and moving swiftly and with their gait they are creating coiled marks on the earth.

ਉਡੰਤ ਧੂਰ ਭੂਰਿਯੰ ਖੁਰੀਨ ਨਿਰਦਲੀ ਨਭੰ ॥

audda(n)t dhoor bhooriya(n) khureen niradhalee nabha(n) ||

ਪਰੰਤ ਭੂਰ ਭਉਰਣੰ ਸੁ ਭਉਰ ਠਉਰ ਜਿਉ ਜਲੰ ॥੩੨੧॥

para(n)t bhoor bhaurana(n) su bhaur Thaur jiau jala(n) ||321||

Because of the sound of their hoofs, the dust is rising upto the sky and

seems like the whirlpool in water.321.

ਭਜੰਤ ਧੀਰ ਬੀਰਣੰ ਚਲੰਤ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ॥

bhaja(n)t dheer beerana(n) chala(n)t maan praan lai ||

ਦਲੰਤ ਪੰਤ ਦੰਤੀਯੰ ਭਜੰਤ ਹਾਰ ਮਾਨ ਕੈ ॥

dhala(n)t pa(n)t dha(n)teeya(n) bhaja(n)t haar maan kai ||

The enduring warriors are fleeing with their honour and life-breath and the lines of the elephants have been destroyed

ਮਿਲੰਤ ਦਾਤ ਘਾਸ ਲੈ ਰਰੱਛ ਸਬਦ ਉਚਰੰ ॥

mila(n)t dhaat ghaas lai rara'chh sabadh uchara(n) ||

ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵੰ ਜੁਝਯੋ ਸੁ ਹੱਥਿ ਰਾਮ ਨਿਰਮਲੰ ॥੩੨੨॥

biraadh dhaanava(n) jujhayo su ha'th raam niramala(n) ||322||

The demons inimical to Ram, taking the blades of grass in their teeth, have uttered the words “Protect us” and in this way the demons named Viradh

has been killed.322.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕਥਾ ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵ ਬਧਹ ॥

eit sree bachitr naaTake raamavataar kathaa biraadh dhaanav badheh ||

End of the description of killing of the demon VIRADH in Ramavtar in BACHITTAR NATAK.

ਅਥ ਬਨ ਮੋ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥

ath ban mo praves kathana(n) ||

Now begins the description regarding entry in the forest :

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਾਰ ਬਿਰਾਧ ਕਉ ਬਨ ਮੇ ਧਸੇ ਨਿਸੰਗ ॥

eeh bidh maar biraadh kau ban me dhase nisa(n)g ||

In this way killing Viradh, Ram and Lakshman penetrated further into the forest.

ਸੁ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਿਯੋ ਰਘੁਬਰ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੩੨੩॥

s kab sayaam ieh bidh kahiyo raghubar ju'dh prasa(n)g ||323||

The poet Shyam has described this incident in the above-mentioned

way.323.

ਸੁਖਦਾ ਛੰਦ ॥

sukhadhaa chha(n)dh ||

SUKHDA STANZA

ਰਿਖ ਅਗਸਤ ਧਾਮ ॥

rikh agasat dhaam ||

ਗਏ ਰਾਜ ਰਾਮ ॥

ge raaj raam ||

ਧੁਜ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥

dhuj dharam dhaam ||

ਸੀਆ ਸਹਿਤ ਬਾਮ ॥੩੨੪॥

seeaa sahit baam ||324||

The king Ram went to the went to the hermitage of the sage Agastya and

Sita was with him, who is the abode of Dharma.324.

ਲਖਿ ਰਾਮ ਬੀਰ ॥

lakh raam beer ||

ਰਿਖ ਦੀਨ ਤੀਰ ॥

rikh dheen teer ||

ਰਿਪ ਸਰਬ ਚੀਰ ॥

rip sarab cheer ||

ਹਰਿ ਸਰਬ ਪੀਰ ॥੩੨੫॥

har sarab peer ||325||

Seeing the great hero Ram, the sage advised him to kill all the enemies and

remove the anguish of all the people.325.

ਰਿਖਿ ਬਿਦਾ ਕੀਨ ॥

rikh bidhaa keen ||

ਆਸਿਖਾ ਦੀਨ ॥

aasikhaa dheen ||

ਦੁਤ ਰਾਮ ਚੀਨ ॥

dhut raam cheen ||

ਮੁਨਿ ਮਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩੨੬॥

mun man prabeen ||326||

In this way giving his blessing, the sage recognizing the beauty and power

of Ram dexterously in his mind, bade him farewell.326.

ਪ੍ਰਭ ਭ੍ਰਾਤ ਸੰਗਿ ॥

prabh bhraat sa(n)g ||

ਸੀਅ ਸੰਗ ਸੁਰੰਗ ॥

seea sa(n)g sura(n)g ||

ਤਜਿ ਚਿੰਤ ਅੰਗ ॥

taj chi(n)t a(n)g ||

ਧਸ ਬਨ ਨਿਸੰਗ ॥੩੨੭॥

dhas ban nisa(n)g ||327||

Ram, alongwith his winsome wife Sita and his brother moved fearlessly in

the dense forest, forsaking all his anxieties.327.

ਧਰਿ ਬਾਨ ਪਾਨ ॥

dhar baan paan ||

ਕਟਿ ਕਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥

kaT kas kirapaan ||

ਭੁਜ ਬਰ ਅਜਾਨ ॥

bhuj bar ajaan ||

ਚਲ ਤੀਰਥ ਨਾਨ ॥੩੨੮॥

chal teerath naan ||328||

With his sword tied by the waist and holding the arrows in him hand, the

long-armed heroes started for the bath at pilgrim-stations.328.

ਗੋਦਾਵਰਿ ਤੀਰ ॥

godhaavar teer ||

ਗਏ ਸਹਿਤ ਬੀਰ ॥

ge sahit beer ||

ਤਜ ਰਾਮ ਚੀਰ ॥

taj raam cheer ||

ਕੀਅ ਸੁਚ ਸਰੀਰ ॥੩੨੯॥

keea such sareer ||329||

He reached on the bank of Godavari alongwith his heroic brother and there

Ram put off his clothes and took a bath, thus cleansing his body.329.-

ਲਖਿ ਰਾਮ ਰੂਪ ॥

lakh raam roop ||

ਅਤਿਭੁਤ ਅਨੂਪ ॥

atibhut anoop ||

ਜਹ ਹੁਤੀ ਸੂਪ ॥

jeh hutee soop ||

ਤਹ ਗਏ ਭੂਪ ॥੩੩੦॥

teh ge bhoop ||330||

Ram had a marvellous body, when he came out after bath, on seeing his

beauty the official of the place went to the royal lady Surapanakha.330.

ਕਹੀ ਤਾਹਿ ਧਾਤਿ ॥

kahee taeh dhaat ||

ਸੁਨਿ ਸੂਪ ਬਾਤਿ ॥

sun soop baat ||

ਦੁਐ ਅਤਿਥ ਨਾਤ ॥

dhuaai atith naat ||

ਲਹਿ ਅਨੂਪ ਗਾਤ ॥੩੩੧॥

leh anoop gaat ||331||

They said to her, “Please listen to us O royal lady! two strangers of unique

bodies have come to our kingeom.”331.

ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥

su(n)dharee chha(n)dh ||

SUNDARI STANZA

ਸੂਪਨਖਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨੀ ਜਬ ॥

soopanakhaa ieh bhaat sunee jab ||

ਧਾਇ ਚਲੀ ਅਬਿਲੰਬ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਬ ॥

dhai chalee abila(n)b tirayaa tab ||

When Surapanakha heard these words, she immediately started and reaching there,

ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਕਲੇਵਰ ਜਾਨੈ ॥

kaam saroop kalevar jaanai ||

ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਨੈ ॥੩੩੨॥

roop anoop tihoo(n) pur maanai ||332||

She considered all of them as Cupid-incarnate and believed in her mind

that no one equaled them in beauty.332.

ਧਾਇ ਕਹ੍ਯੋ ਰਘੁਰਾਇ ਭਏ ਤਿੱਹ ॥

dhai kahayo raghurai bhe ti'h ||

ਜੈਸ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ਕਹੈ ਨ ਕੋਊ ਕਿੱਹ ॥

jais niralaaj kahai na kouoo ki'h ||

Coming before Ram, without feeling ashamed, she said :

ਹਉ ਅਟਕੀ ਤੁਮਰੀ ਛਬਿ ਕੇ ਬਰ ॥

hau aTakee tumaree chhab ke bar ||

ਰੰਗ ਰੰਗੀ ਰੰਗਏ ਦ੍ਰਿਗ ਦੂਪਰ ॥੩੩੩॥

ra(n)g ra(n)gee ra(n)ge dhirag dhoopar ||333||

“I have halted here because of your beauty and my mind is dyed with the

dye of your intoxicated eyes.”333.

ਰਾਮ ਬਾਚ ॥

raam baach ||

Speech of Ram

ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥

su(n)dharee chha(n)dh ||

SUNDARI STANZA

ਜਾਹ ਤਹਾ ਜਹ ਭ੍ਰਾਤਿ ਹਮਾਰੇ ॥

jaeh tahaa jeh bhraat hamaare ||

ਵੈ ਰਿਝਹੈ ਲਖ ਨੈਨ ਤਿਹਾਰੇ ॥

vai rijhahai lakh nain tihaare ||

“You go to the place of my brother who will be bewitched on seeing your

beautiful eyes

ਸੰਗ ਸੀਆ ਅਵਿਲੋਕ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰ ॥

sa(n)g seeaa avilok kirasodhar ||

ਕੈਸੇ ਕੈ ਰਾਖ ਸਕੋ ਤੁਮ ਕੱਉ ਘਰਿ ॥੩੩੪॥

kaise kai raakh sako tum ka'au ghar ||334||

“You can see that with me there is Sita of beautiful waist and in such a situation how can I keep you in my house.334.

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਹ ਮੋਹ ਤਜਯੋ ਮਨ ॥

maat pitaa keh moh tajayo man ||

ਸੰਗ ਫਿਰੀ ਹਮਰੇ ਬਨ ਹੀ ਬਨ ॥

sa(n)g firee hamare ban hee ban ||

“She has abandoned the attachment towards her parents and is roaming

with me in the forest

ਤਾਹਿ ਤਜੌਂ ਕਸ ਕੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰ ॥

taeh tajau kas kai sun su(n)dhar ||

ਜਾਹੁ ਤਹਾ ਜਹਾ ਭ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰਿ ॥੩੩੫॥

jaahu tahaa jahaa bhraat kirasodhar ||335||

"O beautiful lady! How can I forsake her, you go there where my brother is sitting."335.

ਜਾਤ ਭਈ ਸੁਨ ਬੈਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹ ॥

jaat bhiee sun bain tirayaa teh ||

ਬੈਠ ਹੁਤੇ ਰਣਧੀਰ ਜਤੀ ਜਹ ॥

baiTh hute ranadheer jatee jeh ||

Hearing these words of Ram, that lady Surpanakha went there were

Lakshman was sitting.

ਸੋ ਨ ਬਰੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ਤਬ ॥

so na barai at ros bharee tab ||

ਨਾਕ ਕਟਾਇ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ॥੩੩੬॥

naak kaTai giee gireh ko sabh ||336||

When he also refused to wed her, then she was filled with great rage and went to her home after getting her nose chopped.336.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਸੂਪਨਖਾ ਕੋ ਨਾਕ ਕਾਟਬੋ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੫॥

eit sree bachitr naaTake raam avataar kathaa soopanakhaa ko naak kaaTabo dhayai samaapatam sat subham sat ||5||

End of the chapter regarding the Chopping of the Nose of Surapanakha in the story of Rama Incarnation in BACHITTAR NATAK.

ਅਥ ਖਰਦੂਖਨ ਦਈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ath kharadhookhan dhieet ju'dh kathana(n) ||

The beginning of the description of the battle with the demons Khar and

Dusman :

ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥

su(n)dharee chha(n)dh ||

SUNDARI STANZA

ਰਾਵਨ ਤੀਰ ਰੁਰੋਤ ਭਈ ਜਬ ॥

raavan teer rurot bhiee jab ||

ਰੋਸ ਭਰੇ ਦਨੁ ਬੰਸ ਬਲੀ ਸਭ ॥

ros bhare dhan ba(n)s balee sabh ||

When Surapanakha went weeping near Ravana, then the whole demon-clan was filled with fury.

ਲੰਕਸ ਧੀਰ ਬਜੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥

la(n)kas dheer bajeer bulaae ||

ਦੂਖਨ ਔ ਖਰ ਦਈਤ ਪਠਾਏ ॥੩੩੭॥

dhookhan aau khar dhieet paThaae ||337||

The king of Lanka called his ministers for consultations and sent two

demons Khar and Dushan for killing ram etc. 337.

ਸਾਜ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹ ਦੁਰੰ ਗਤ ॥

saaj sanaeh subaeh dhura(n) gat ||

ਬਾਜਤ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ॥

baajat baaj chale gaj ga'jat ||

Wearing their armours all the long-armed warriors marched forward with the resounding of musical instruments and the roaring of elephants.

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕੇ ॥

maar hee maar dhaso dhis kooke ||

ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟ ਜਯੋਂ ਘੁਰ ਢੂਕੇ ॥੩੩੮॥

saavan kee ghaT jayo(n) ghur ddooke ||338||

There was noise of “kill, kill” from all the four sides and the army gushed

forward like the clouds of the month of sawan.338.

ਗੱਜਤ ਹੈ ਰਣਬੀਰ ਮਹਾ ਮਨ ॥

ga'jat hai ranabeer mahaa man ||

ਤੱਜਤ ਹੈਂ ਨਹੀ ਭੂਮਿ ਅਯੋਧਨ ॥

ta'jat hai(n) nahee bhoom ayodhan ||

The mighty warriors thundered and stood firmly on the ground.

ਛਾਜਤ ਹੈ ਚਖ ਸ੍ਰੋਣਤ ਸੋ ਸਰ ॥

chhaajat hai chakh sronat so sar ||

ਨਾਦਿ ਕਰੈਂ ਕਿਲਕਾਰ ਭਯੰਕਰ ॥੩੩੯॥

naadh karai(n) kilakaar bhaya(n)kar ||339||

The pools of blood flourished and the warriors raised terrible shrieks.339.

ਤਾਰਕਾ ਛੰਦ ॥

taarakaa chha(n)dh ||

TAARKAA STANZA

ਰਨਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਿਰੱਚਹਿਗੇ ॥

ran raaj kumaar bira'chahige ||

ਸਰ ਸੇਲ ਸਰਾਸਨ ਨੱਚਹਿਗੇ ॥

sar sel saraasan na'chahige ||

When the princes will begin the battle, there will be the dance of lances and shafts.

ਸੁ ਬਿਰੁੱਧ ਅਵੱਧਿ ਸੁ ਗਾਜਹਿਗੇ ॥

s biru'dh ava'dh su gaajahige ||

ਰਣ ਰੰਗਹਿ ਰਾਮ ਬਿਰਾਜਹਿਗੇ ॥੩੪੦॥

ran ra(n)geh raam biraajahige ||340||

The warriors will roar on seeing the opposing forces and Ram will be

absorbed in the fighting mood.340.

ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੈਗੇ ॥

sar ogh progh prahaaraige ||

ਰਣਿ ਰੰਗ ਅਭੀਤ ਬਿਹਾਰੈਗੇ ॥

ran ra(n)g abheet bihaaraige ||

There will be showers of arrows and the fighters will roam in the battlefield fearlessly.

ਸਰ ਸੂਲ ਸਨਾਹਰਿ ਛੁੱਟਹਿਗੇ ॥

sar sool sanaahar chhu'Tahige ||

ਦਿਤ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪਰਾ ਪਰ ਲੁੱਟਹਿਗੇ ॥੩੪੧॥

dhit pu'tr paraa par lu'Tahige ||341||

The tridents and arrows will be struck and the sons of demons will roll in

dust.341.

ਸਰ ਸੰਕ ਅਸੰਕਤ ਬਾਹਹਿਗੇ ॥

sar sa(n)k asa(n)kat baahahige ||

ਬਿਨੁ ਭੀਤ ਭਯਾ ਦਲ ਦਾਹਹਿਗੇ ॥

bin bheet bhayaa dhal dhaahahige ||

They will discharge arrows undoubtedly and destroy the forces of the enemy.

ਛਿਤਿ ਲੁੱਥ ਬਿਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰਹਿਗੇ ॥

chhit lu'th bilu'th bithaarahige ||

ਤਰੁ ਸਣੈ ਸਮੂਲ ਉਪਾਰਹਿਗੇ ॥੩੪੨॥

tar sanai samool upaarahige ||342||

The corpses will be scattered on the earth and the great warriors will

uproot the trees.342.

ਨਵ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਬਾਜਤ ਭੇ ॥

nav naadh nafeeran baajat bhe ||

ਗਲ ਗੱਜਿ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗ ਫਿਰੇ ॥

gal ga'j haThee ran ra(n)g fire ||

The musical notes of fifes were played and the persistent warriors began to roar like lions and roam in the fields.

ਲਗਿ ਬਾਨ ਸਨਾਹ ਦੁਸਾਰ ਕਢੇ ॥

lag baan sanaeh dhusaar kadde ||

ਸੁਅ ਤੱਛਕ ਕੇ ਜਨੁ ਰੂਪ ਮਢੇ ॥੩੪੩॥

sooa ta'chhak ke jan roop madde ||343||

The shafts were being taken out from quivers and the serpent-like arrows

were struck like the messengers of death.343.

ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਸਨਾਹਰਿ ਝਾਰਤ ਹੈ ॥

bin sa(n)k sanaahar jhaarat hai ||

ਰਣਬੀਰ ਨਵੀਰ ਪ੍ਰਚਾਰਤ ਹੈ ॥

ranabeer naveer prachaarat hai ||

The warriors are spraying arrows fearlessly and are challenging one another.

ਸਰ ਸੁੱਧ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਛੋਰਤ ਹੈ ॥

sar su'dh silaa sit chhorat hai ||

ਜੀਅ ਰੋਸ ਹਲਾਹਲ ਘੋਰਤ ਹੈ ॥੩੪੪॥

jeea ros halaahal ghorat hai ||344||

They are discharging shafts and stones and are drinking in the gearts the

poison of indignation.344.

ਰਨ ਧੀਰ ਅਯੋਧਨੁ ਲੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥

ran dheer ayodhan lu'jhat hai(n) ||

ਰਦ ਪੀਸ ਭਲੋ ਕਰ ਜੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥

radh pees bhalo kar ju'jhat hai(n) ||

The conquering warriors have fought with one another in the battle and are fighting furiously.

ਰਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈਂ ॥

ran dhev adhev nihaarat hai(n) ||

ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦਿ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈਂ ॥੩੪੫॥

jay sa'dh nina'dh pukaarat hai(n) ||345||

Both the gods and demons are viewing the battle and are raising the

sound of victory.345.

ਗਣ ਗਿੱਧਣ ਬ੍ਰਿੱਧ ਰੜੰਤ ਨਭੰ ॥

gan gi'dhan bira'dh raRa(n)t nabha(n) ||

ਕਿਲਕੰਤ ਸੁ ਡਾਕਣ ਉੱਚ ਸੁਰੰ ॥

kilaka(n)t su ddaakan u'ch sura(n) ||

The Ganas and large vultures are roaming in the sky and the vampires are shrieking violently.

ਭ੍ਰਮ ਛਾਡ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਭੂਅੰ ॥

bhram chhaadd bhakaarat bhoot bhooa(n) ||

ਰਣ ਰੰਗ ਬਿਹਾਰਤ ਭ੍ਰਾਤ ਦੂਅੰ ॥੩੪੬॥

ran ra(n)g bihaarat bhraat dhooa(n) ||346||

The ghosts are laughing fearlessly and both the brother Ram and

Lakshman are looking at this continued fight.346.

ਖਰਦੂਖਣ ਮਾਰ ਬਿਹਾਇ ਦਏ ॥

kharadhookhan maar bihai dhe ||

ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਭਏ ॥

jay sa'dh nina'dh biha'dh bhe ||

Ram caused both Khar and Dushan flow down in the stream of death after killing them. The victory was greatly hailed from all the four sides.

ਸੁਰ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖੇ ॥

sur foolan kee barakhaa barakhe ||

ਰਣ ਧੀਰ ਅਧੀਰ ਦੋਊ ਪਰਖੇ ॥੩੪੭॥

ran dheer adheer dhouoo parakhe ||347||

The gods showered the flowers and enjoyed the sight of both the victorious warriors Ram and Lakshman.347.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਖਰ ਦੂਖਣ ਦਈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ॥੬॥

eit sree bachitr naaTake raam avataar kathaa khar dhookhan dhieet

badheh dhiaai samaapatam sat ||6||

End of the story of the killing of KHAR and DUSHMAN in Ramvatar in BACHITTAR NATAK.

ਅਥ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ॥

ath seetaa haran kathana(n) ||

Now begins the description of the abduction of Sita :

ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥

manohar chha(n)dh ||

MANOHAR STANZA

ਰਾਵਣ ਨੀਚ ਮਰੀਚ ਹੂੰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਗਏ ਬੱਧ ਬੀਰ ਸੁਨੈਹੈ ॥

raavan neech mareech hoo(n) ke gireh beech ge ba'dh beer sunaihai ||

Hearing about the killing of Khar and Dushan the vile Ravan went to the house of Marich.

ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਹਿ ਹਥਿਆਰ ਗਹੇ ਰਿਸ ਮਾਰ ਮਨੈ ਦਸ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਹੈ ॥

beesahoo(n) baeh hathiaar gahe ris maar manai dhas sees dhunai hai ||

He held his weapons in all his twenty hands and was furiously muzzling

his ten heads.

ਨਾਕ ਕਟਯੋ ਜਿਨ ਸੂਪਨਖਾ ਕਹਤਉ ਤਿਹ ਕੋ ਦੁਖ ਦੋਖ ਲਗੈ ਹੈ ॥

naak kaTayo jin soopanakhaa kahatau teh ko dhukh dhokh lagai hai ||

He said, “Those who have chopped the nose of Surapankha, their such action has agonised me

ਰਾਵਲ ਕੋ ਬਨੁ ਕੈ ਪਲ ਮੋ ਛਲ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਘਰਨੀ ਧਰਿ ਲਯੈ ਹੈ ॥੩੪੮॥

raaval ko ban kai pal mo chhal kai teh kee gharanee dhar layai hai ||348||

“I shall steal their wife in the garb of a Yogi form the forest in your

company.”348.

ਮਰੀਚ ਬਾਚ ॥

mareech baach ||

Speech of Marich :

ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥

manohar chha(n)dh ||

MANOHAR STANZA

ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ਕੀਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਮੋਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਹ ਆਏ ॥

naath anaath sanaath keeyo kar kai at mor kirapaa keh aae ||

“O my Lord! You had been very kind to came to my place.

ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਅਟੀ ਬਿਕਟੀ ਪ੍ਰਭ ਆਜ ਸਭੈ ਘਰ ਬਾਰ ਸੁਹਾਏ ॥

bhaun bha(n)ddaar aTee bikaTee prabh aaj sabhai ghar baar suhaae ||

“My stores are overflowing on your arrival, O my Lord!

ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਜੋਰ ਕਰਉ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਨਾਥ ਬੁਰੋ ਮਤ ਮਾਨੋ ॥

dhavai kar jor karau binatee sun kai nirapanaath buro mat maano ||

“But with folded hands I request and kindly do not mind,

ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਹੀ ਅਵਤਾਰ ਤਿਨੈ ਤੁਮ ਮਾਨਸ ਕੈ ਨ ਪਛਾਨੋ ॥੨੪੯॥

sree raghubeer sahee avataar tinai tum maanas kai na pachhaano ||249||

"That is my supplication that Ram is in reality an incarnation, do not consider him as a man like yourself."349.

ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਸਭ ਅੰਗ ਜਰਯੋ ਮੁਖ ਰੱਤ ਕਰਯੋ ਜੁਗ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥

ros bharayo sabh a(n)g jarayo mukh ra't karayo jug nain tachaae ||

Hearing these words, Ravan was filled with anger and his limbs began to burn, his face turned red and his eyes expanded with anger.

ਤੈ ਨ ਲਗੈ ਹਮਰੇ ਸਠ ਬੋਲਨ ਮਾਨਸ ਦੁਐ ਅਵਤਾਰ ਗਨਾਏ ॥

tai na lagai hamare saTh bolan maanas dhuaai avataar ganaae ||

He said, "O fool! what are you speaking before me and considering those two men as incarnations

ਮਾਤ ਕੀ ਏਕ ਹੀ ਬਾਤ ਕਹੇ ਤਜਿ ਤਾਤ ਘ੍ਰਿਣਾ ਬਨਬਾਸ ਨਿਕਾਰੇ ॥

maat kee ek hee baat kahe taj taat ghiranaa banabaas nikaare ||

"Their mother spoke only once and their father indignantly sent them to the forest

ਤੇ ਦੋਊ ਦੀਨ ਅਧੀਨ ਜੁਗੀਯਾ ਕਸ ਕੈ ਭਿਰਹੈਂ ਸੰਗ ਆਨ ਹਮਾਰੇ ॥੩੫੦॥

te dhouoo dheen adheen jugeeyaa kas kai bhirahai(n) sa(n)g aan hamaare ||350||

"Both of them are lowly and helpless, how will they be able to fight against

me.350.

ਜਉ ਨਹੀ ਜਾਤ ਤਹਾ ਕਹ ਤੈ ਸਠਿ ਤੋਰ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਪਟੈ ਹੌ ॥

jau nahee jaat tahaa keh tai saTh tor jaTaan ko jooT paTai hau ||

“O fool! if I had not come to ask you for going there, I would have uprooted and thrown your matted hair,

ਕੰਚਨ ਕੋਟ ਕੇ ਊਪਰ ਤੇ ਡਰ ਤੋਹਿ ਨਦੀਸਰ ਬੀਚ ਡੁਬੈ ਹੌ ॥

ka(n)chan koT ke uoopar te ddar toh nadheesar beech ddubai hau ||

“And from the top of this golden citadel I would have thrown you in the sea and get you drowned.”

ਚਿੱਤ ਚਿਰਾਤ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨ ਰਿਸਾਤ ਚਲਯੋ ਮੁਨ ਘਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥

chi't chiraat basaat kachhoo na risaat chalayo mun ghaat pachhaanee ||

Hearing these world and pining in his mind and in anger, realizing the gravity of the occasion, Marich left that place

ਰਾਵਨ ਨੀਚ ਕੀ ਮੀਚ ਅਧੋਗਤ ਰਾਘਵ ਪਾਨ ਪੁਰੀ ਸੁਰਿ ਮਾਨੀ ॥੩੫੧॥

raavan neech kee meech adhogat raaghav paan puree sur maanee ||351||

He felt that the death and decadence of the vile Ravan is certain at the

hands of Ram.351.

ਕੰਚਨ ਕੋ ਹਰਨਾ ਬਨ ਕੇ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ ਜਹ ਥੋ ਤਹ ਆਯੋ ॥

ka(n)chan ko haranaa ban ke raghubeer balee jeh tho teh aayo ||

He transformed himself into a golden deer and reached at the abode of Ram.

ਰਾਵਨ ਹ੍ਵੈ ਉਤ ਕੇ ਜੁਗੀਆ ਸੀਅ ਲੈਨ ਚਲਯੋ ਜਨੁ ਮੀਚ ਚਲਾਯੋ ॥

raavan havai ut ke jugeeaa seea lain chalayo jan meech chalaayo ||

On the other side Ravana put on the garb of a Yogi and went to abduct Sita, it seemed that death was driving him there.

ਸੀਅ ਬਿਲੋਕ ਕੁਰੰਕ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭ ਤੀਰ ਉਚਾਰੀ ॥

seea bilok kura(n)k prabhaa keh moh rahee prabh teer uchaaree ||

Seeing the beauty of the golden deer, Sita came near Ram and said :

ਆਨ ਦਿਜੈ ਹਮ ਕੱਉ ਮ੍ਰਿਗ ਵਾਸੁਨ ਸ੍ਰੀ ਅਵਧੇਸ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ ॥੩੫੨॥

aan dhijai ham ka'au mirag vaasun sree avadhes muka(n)dh muraaree ||352||

“O the king of Oudh and the destroyer of demons! Go and bring that deer

for me.”352.

ਰਾਮ ਬਾਚ ॥

raam baach ||

Speech of Ram :

ਸੀਅ ਮ੍ਰਿਗਾ ਕਹੂੰ ਕੰਚਨ ਕੋ ਨਹਿ ਕਾਨ ਸੁਨਯੋ ਬਿਧਿ ਨੈ ਨ ਬਨਾਯੋ ॥

seea miragaa kahoo(n) ka(n)chan ko neh kaan sunayo bidh nai na banaayo ||

“O Sita! no one had heard about the golden deer and even the Lord hath not created it

ਬੀਸ ਬਿਸਵੇ ਛਲ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਜਿਹ ਆਨ ਤੁਮੈ ਡਹਕਾਯੋ ॥

bees bisave chhal dhaanav ko ban mai jeh aan tumai ddahakaayo ||

“This is certainly the deceit of some demon, who has caused this

deception in you.”

ਪਿਆਰੀ ਕੋ ਆਇਸ ਮੇਟ ਸਕੈ ਨ ਬਿਲੋਕ ਸੀਆ ਕਹੁ ਆਤੁਰ ਭਾਰੀ ॥

piaaree ko aais meT sakai na bilok seeaa kahu aatur bhaaree ||

Seeing the affliction of Sita, Ram could not put aside her wish

ਬਾਧ ਨਿਖੰਗ ਚਲੇ ਕਟਿ ਸੌ ਕਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਈਹਾ ਕਰਿਜੈ ਰਖਵਾਰੀ ॥੩੫੩॥

baadh nikha(n)g chale kaT sau keh bhraat ieehaa karijai rakhavaaree ||353||

He tied his quiver and left for bringing the golden deer, leaving behind Lakshman for Sita’s protection.353.

ਓਟ ਥਕਯੋ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਨਿਦਾਨ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥

oT thakayo kar koT nisaachar sree raghubeer nidhaan sa(n)ghaarayo ||

The demon Marich tried to put Ram in uncertainty by running away at a high speed, but ultimately he was tired and Ram killed him.

ਹੇ ਲਹੁ ਬੀਰ ਉਬਾਰ ਲੈ ਮੋਕਹ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥

he lahu beer ubaar lai mokeh yau keh kai pun raam pukaarayo ||

But at the time of death he shouted loudly in the voice of Ram, “O Brother,

save me.”

ਜਾਨਕੀ ਬੋਲ ਕੁਬੋਲ ਸੁਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਓਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰ ਪਠਾਯੋ ॥

jaanakee bol kubol sunayo tab hee teh or sumi'tr paThaayo ||

When Sita heard this frightening cry, she sent the mighty Lakshman to that side,

ਰੇਖ ਕਮਾਨ ਕੀ ਕਾਢ ਮਹਾਬਲ ਜਾਤ ਭਏ ਇਤ ਰਾਵਨ ਆਯੋ ॥੩੫੪॥

rekh kamaan kee kaadd mahaabal jaat bhe it raavan aayo ||354||

Who before leaving drew a line there and then Ravana came in.354.

ਭੇਖ ਅਲੇਖ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਾਵਣ ਜਾਤ ਭਏ ਸੀਅ ਕੇ ਢਿਗ ਯੌਂ ॥

bhekh alekh uchaar kai raavan jaat bhe seea ke ddig yau ||

Wearing the garb of a Yogi and uttering the traditional invocation for alms,

Ravan went near Sita,

ਅਵਿਲੋਕ ਧਨੀ ਧਨਵਾਨ ਬਡੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਮਗ ਮੋ ਠਗ ਜਯੋ ॥

avilok dhanee dhanavaan baddo teh jai milai mag mo Thag jayo ||

Like a thug visiting a wealthy person and said,

ਕਛੁ ਦੇਹੁ ਭਿਛਾ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨ ਹਮੈ ਇਹ ਰੇਖ ਮਿਟਾਇ ਹਮੈ ਅਬ ਹੀ ॥

kachh dheh bhichhaa mirag nain hamai ieh rekh miTai hamai ab hee ||

"O doe-eyed, cross this line and give me some alms,"

ਬਿਨੁ ਰੇਖ ਭਈ ਅਵਿਲੋਕ ਲਈ ਹਰਿ ਸੀਅ ਉਡਯੋ ਨਭਿ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ॥੩੫੫॥

bin rekh bhiee avilok liee har seea uddayo nabh kau tab hee ||355||

And when Ravan saw Sita crossing the line, he seized her and began to fly towards the sky.355.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮ ਵਤਾਰ ਕਥਾ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit sree bachitr naaTak raam vataar kathaa seetaa haran dhiaai samaapatam ||

End of the chapter entitled 'Abduction of Sita' in Ramavtar in BACHITTAR

NATAK.

ਅਥ ਸੀਤਾ ਖੋਜਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ath seetaa khojabo kathana(n) ||

Now begin the description about the search for Sita :

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੀ ਸੀਅ ਹੇਰ ਮਨੰ ॥

raghunaath haree seea her mana(n) ||

ਗਹਿ ਬਾਨ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਸੱਜਿ ਧਨੰ ॥

geh baan silaa sit sa'j dhana(n) ||

When Ram visualized in his mind about the abduction of Sita, he caught

hold of his bow and arrows in his hand and sat down on a white rock.

ਚਹੂੰ ਓਰ ਸੁਧਾਰ ਨਿਹਾਰ ਫਿਰੇ ॥

chahoo(n) or sudhaar nihaar fire ||

ਛਿਤ ਊਪਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਗਿਰੇ ॥੩੫੬॥

chhit uoopar sree raghuraaj gire ||356||

He saw once again on all the four sides, but ultimately he fell down on the earth in disappontment.356.

ਲਘੁ ਬੀਰ ਉਠਾਇ ਸੁ ਅੰਕ ਭਰੇ ॥

lagh beer uThai su a(n)k bhare ||

ਮੁਖ ਪੋਛ ਤਬੈ ਬਚਨਾ ਉਚਰੇ ॥

mukh pochh tabai bachanaa uchare ||

His younger brother clasped him and raised him and said while cleansing

his face :

ਕਸ ਅਧੀਰ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭ ਧੀਰ ਧਰੋ ॥

kas adheer pare prabh dheer dharo ||

ਸੀਅ ਜਾਇ ਕਹਾ ਤਿਹ ਸੋਧ ਕਰੋ ॥੩੫੭॥

seea jai kahaa teh sodh karo ||357||

“O my Lord! Do not be impatient, keep your composure. Ruminate on the fact where Sita has gone.?”357.

ਉਠ ਠਾਢਿ ਭਏ ਫਿਰਿ ਭੂਮ ਗਿਰੇ ॥

auTh Thaadd bhe fir bhoom gire ||

ਪਹਰੇਕਕ ਲਉ ਫਿਰ ਪ੍ਰਾਨ ਫਿਰੇ ॥

paharekak lau fir praan fire ||

Ram got up but again swooned and came to consciousness again after

some time.

ਤਨ ਚੇਤ ਸੁਚੇਤ ਉਠੇ ਹਰਿ ਯੌਂ ॥

tan chet suchet uThe har yaua(n) ||

ਰਣ ਮੰਡਲ ਮੱਧਿ ਗਿਰਯੋ ਭਟ ਜਯੋਂ ॥੩੫੮॥

ran ma(n)ddal ma'dh girayo bhaT jayo(n) ||358||

He got up from the earth like a warrior slowly regaining consciousness in the battlefield.358.

ਛਹੂੰ ਓਰ ਪੁਕਾਰ ਬਕਾਰ ਥਕੇ ॥

chhahoo(n) or pukaar bakaar thake ||

ਲਘੁ ਭ੍ਰਾਤ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਝਥੇ ॥

lagh bhraat bahu bhaat jhathe ||

He grew tired on shouting on all the four sides and experienced great

anguish alongwith his younger brother.

ਉਠ ਕੈ ਪੁਨ ਪ੍ਰਾਤ ਇਸਨਾਨ ਗਏ ॥

auTh kai pun praat isanaan ge ||

ਜਲ ਜੰਤ ਸਭੈ ਜਰਿ ਛਾਰਿ ਭਏ ॥੩੫੯॥

jal ja(n)t sabhai jar chhaar bhe ||359||

He went to take bath early in the morning and with the impact of the heat of his agony, all the creatures in the water were burnt down and reduced to ashes.359.

ਬਿਰਹੀ ਜਿਹ ਓਰ ਸੁ ਦਿਸਟ ਧਰੈ ॥

birahee jeh or su dhisaT dharai ||

ਫਲ ਫੂਲ ਪਲਾਸ ਅਕਾਸ ਜਰੈ ॥

fal fool palaas akaas jarai ||

The direction to which Ram saw in his state separation from his beloved, all the flowers and fruit as well us the trees of Palas and the sky burnt with

the heat of his vision.

ਕਰ ਸੌ ਧਰ ਜਉਨ ਛੁਅੰਤ ਭਈ ॥

kar sau dhar jaun chhua(n)t bhiee ||

ਕਚ ਬਾਸਨ ਜਯੋਂ ਪਕ ਫੂਟ ਗਈ ॥੩੬੦॥

kach baasan jayo(n) pak fooT giee ||360||

Whenever he touched the earth with his hands, the earth cracked like a brittle vessel with his touch.360.

ਜਿਹ ਭੂਮ ਥਲੀ ਪਰ ਰਾਮ ਫਿਰੇ ॥

jeh bhoom thalee par raam fire ||

ਦਵ ਜਯੋਂ ਜਲ ਪਾਤ ਪਲਾਸ ਗਿਰੇ ॥

dhav jayo(n) jal paat palaas gire ||

The ground on which Ram rested, the Palas trees (on that ground) were

burnt down and reduced to ashes like the grass.

ਟੁਟ ਆਸੁ ਆਰਣ ਨੈਨ ਝਰੀ ॥

TuT aasoo aaran nain jharee ||

ਮਨੋ ਤਾਤ ਤਵਾ ਪਰ ਬੂੰਦ ਪਰੀ ॥੩੬੧॥

mano taat tavaa par boo(n)dh paree ||361||

The continuous flow of his tears evaporated on falling down on the earth like the drops of water falling on the got plate.361.

ਤਨ ਰਾਘਵ ਭੇਟ ਸਮੀਰ ਜਰੀ ॥

tan raaghav bheT sameer jaree ||

ਤਜ ਧੀਰ ਸਰੋਵਰ ਸਾਝ ਦੁਰੀ ॥

taj dheer sarovar saajh dhuree ||

Even the cold mind burnt when it touched his body and controlling its

coolness and forsaking its patience, it merged into the pool of water

ਨਹਿ ਤੱਤ੍ਰ ਥਲੀ ਸਤ ਪੱਤ੍ਰ ਰਹੇ ॥

neh ta'tr thalee sat pa'tr rahe ||

ਜਲ ਜੰਤ ਪਰਤ੍ਰਿਨ ਪਤ੍ਰ ਦਹੇ ॥੩੬੨॥

jal ja(n)t paratiran patr dhahe ||362||

Even there the leaves of lotus could not survive and the creatures of water, grass, leaves etc. all were reduced to ashes with the geat of the state of separation of Ram.362.

ਇਤ ਢੂੰਢ ਬਨੇ ਰਘੁਨਾਥ ਫਿਰੇ ॥

eit ddoo(n)dd bane raghunaath fire ||

ਉਤ ਰਾਵਨ ਆਨ ਜਟਾਯੁ ਘਿਰੇ ॥

aut raavan aan jaTaay ghire ||

On this side Ram was roaming in the forest in search of Sita, on the other

side Ravana was surrounded by Jatayu.

ਰਣ ਛੋਰ ਹਠੀ ਪਗ ਦੁਐ ਨ ਭਜਯੋ ॥

ran chhor haThee pag dhuaai na bhajayo ||

ਉਡ ਪੱਛ ਗਏ ਪੈ ਨ ਪੱਛ ਤਜਯੋ ॥੩੬੩॥

audd pa'chh ge pai na pa'chh tajayo ||363||

The persistent Jatayu did not yield in its fierce fighting even though its wings were chopped.363.

ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥

geetaa maalatee chha(n)dh ||

GEETA MALTI STANZA

ਪਛਰਾਜ ਰਾਵਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ਰਘੁਰਾਜ ਸੀਤਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥

pachharaaj raavan maar kai raghuraaj seeteh lai gayo ||

Ravana took away Sita after killing Jatayu,

ਨਭਿ ਓਰ ਖੋਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸੁ ਜਟਾਉ ਸੀਅ ਸੰਦੇਸ ਦਯੋ ॥

nabh or khor nihaar kai su jaTaau seea sa(n)dhes dhayo ||

This message was communicated by Jatayu, when Ram saw towards the

sky.

ਤਬ ਜਾਨ ਰਾਮ ਗਏ ਬਲੀ ਸੀਅ ਸੱਤ ਰਾਵਨ ਹੀ ਹਰੀ ॥

tab jaan raam ge balee seea sa't raavan hee haree ||

On meeting Jatayu Ram came to know for certain that Ravana had abducted Sita.

ਹਨਵੰਤ ਮਾਰਗ ਮੋ ਮਿਲੇ ਤਬ ਮਿੱਤ੍ਰਤਾ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੀ ॥੩੬੪॥

hanava(n)t maarag mo mile tab mi'trataa taa so(n) karee ||364||

Roaming on the paths (of the forest) Ram met Hanuman and they both

became friends.364.

ਤਿਨ ਆਨ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੇ ਕਪਿਰਾਜ ਪਾਇਨ ਡਾਰਯੋ ॥

tin aan sree raghuraaj ke kapiraaj pain ddaarayo ||

Hanuman brought Sugriva the king of monkeys to fall at the feet of Ram.

ਤਿਨ ਬੈਠ ਗੈਠ ਇਕੈਠ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥

tin baiTh gaiTh ikaiTh havai ieh bhaat ma(n)tr bichaarayo ||

And all of them unitedly held consultation amongst themselves,

ਕਪਿ ਬੀਰ ਧੀਰ ਸਧੀਰ ਕੇ ਭਟ ਮੰਤ੍ਰ ਬੀਰ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥

kap beer dheer sadheer ke bhaT ma(n)tr beer bichaar kai ||

All the ministers sat down and gave their personal views.

ਅਪਨਾਇ ਸੁਗ੍ਰਿਵ ਕਉ ਚਲੁ ਕਪਿਰਾਜ ਬਾਲ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥੩੬੫॥

apanai sugirav kau chal kapiraaj baal sa(n)ghaar kai ||365||

Ram killed Bali, the king of monkeys and made Sugriva his permanent

ally.365.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਾਲ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥੮॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the baal badheh dhiaai samaapatam ||8||

End of the chapter entitled Killing of Bali' in BACHITTAR NATAK.

ਅਥ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋਧ ਕੋ ਪਠੈਬੋ ॥

ath hanoomaan sodh ko paThaibo ||

Now begins the description of sending of Hanuman in search of Sita :

ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥

geetaa maalatee chha(n)dh ||

GEETA MALTI STANZA

ਦਲ ਬਾਟ ਚਾਰ ਦਿਸਾ ਪਠਯੋ ਹਨਵੰਤ ਲੰਕ ਪਠੈ ਦਏ ॥

dhal baaT chaar dhisaa paThayo hanava(n)t la(n)k paThai dhe ||

The army of monkeys was divided into four parts and sent in all the four directions and Hanuman was sent to Lanka.

ਲੈ ਮੁਦ੍ਰਕਾ ਲਖ ਬਾਰਿਧੈ ਜਹ ਸੀ ਹੁਤੀ ਤਹ ਜਾਤ ਭੇ ॥

lai mudhrakaa lakh baaridhai jeh see hutee teh jaat bhe ||

Hanuman took the ring (of Rama) and immediately went and crossed the

sea, he reached the place where Sita was kept (by Ravana).

ਪੁਰ ਜਾਰਿ ਅੱਛ ਕੁਮਾਰ ਛੈ ਬਨ ਟਾਰਿ ਕੈ ਫਿਰ ਆਇਯੋ ॥

pur jaar a'chh kumaar chhai ban Taar kai fir aaiyo ||

Destroying Lanka, killing Akshay Kumar and devastating Ashok Vatika, Hanuman came back,

ਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰ ਜੋ ਅਮਰਾਰਿ ਕੋ ਸਭ ਰਾਮ ਤੀਰ ਜਤਾਇਯੋ ॥੩੬੬॥

kirat chaar jo amaraar ko sabh raam teer jataiyo ||366||

And presented before Ram the creations of Ravana, the ememy of

gods.366.

ਦਲ ਜੋਰ ਕੋਰ ਕਰੋਰ ਲੈ ਬਡ ਘੋਰ ਤੋਰ ਸਭੈ ਚਲੇ ॥

dhal jor kor karor lai badd ghor tor sabhai chale ||

Now combining all the forces they all proceeded (with millions of fighters),

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਲਛਮਨ ਅਉਰ ਸੂਰ ਭਲੇ ਭਲੇ ॥

raamacha(n)dhr sugreev lachhaman aaur soor bhale bhale ||

And there were mighty warriors like Ram, Sugriva, Lakshman,

ਜਾਮਵੰਤ ਸੁਖੈਨ ਨੀਲ ਹਣਵੰਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ॥

jaamava(n)t sukhain neel hanava(n)t a(n)gadh kesaree ||

Jamvant, Sukhen, Neel, Hanuman, Angad etc. in their army.

ਕਪਿ ਪੂਤ ਜੂਥ ਪਜੂਥ ਲੈ ਉਮਡੇ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਕੈ ਝਰੀ ॥੩੬੭॥

kap poot jooth pajooth lai umadde chahoo(n) dhis kai jharee ||367||

The swarms of troops of the sons of monkeys, gushed forward like clouds from all the four directions.367.

ਪਾਟਿ ਬਾਰਿਧ ਰਾਜ ਕਉ ਕਰਿ ਬਾਟਿ ਲਾਘ ਗਏ ਜਬੈ ॥

paaT baaridh raaj kau kar baaT laagh ge jabai ||

When after splitting the sea and forming a passage they all crossed the

sea.

ਦੂਤ ਦਈਤਨ ਕੇ ਹੁਤੇ ਤਬ ਦਉਰ ਰਾਵਨ ਪੈ ਗਏ ॥

dhoot dhieetan ke hute tab dhaur raavan pai ge ||

Then the messengers of Ravana fled towards him to convey the news.

ਰਨ ਸਾਜ ਬਾਜ ਸਭੈ ਕਰੋ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਮਨ ਮਾਨੀਐ ॥

ran saaj baaj sabhai karo ik benatee man maaneeaai ||

They request him to get ready for war.

ਗੜ ਲੰਕ ਬੰਕ ਸੰਭਾਰੀਐ ਰਘੁਬੀਰ ਆਗਮ ਜਾਨੀਐ ॥੩੬੮॥

gaR la(n)k ba(n)k sa(n)bhaareeaai raghubeer aagam jaaneeaai ||368||

And protect the beautiful city of Lanka from the entry of Ram.368.

ਧੂਮ੍ਰ ਅੱਛ ਸੁ ਜਾਬਮਾਲ ਬੁਲਾਇ ਵੀਰ ਪਠੈ ਦਏ ॥

dhoomr a'chh su jaabamaal bulai veer paThai dhe ||

Ravana called Dhumraksha and Jambumali and sent them for war.

ਸੋਰ ਕੋਰ ਕ੍ਰੋਰ ਕੈ ਜਹਾ ਰਾਮ ਥੇ ਤਹਾ ਜਾਤ ਭੇ ॥

sor kor kror kai jahaa raam the tahaa jaat bhe ||

Both them shouting terribly reached near Ram.

ਰੋਸ ਕੈ ਹਨਵੰਤ ਥਾ ਪਗ ਰੋਪ ਪਾਵ ਪ੍ਰਹਾਰੀਯੰ ॥

ros kai hanava(n)t thaa pag rop paav prahaareeya(n) ||

Hanuman in great rage firmly stood on the earth on one foot,

ਜੁਝਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਬਲੀ ਸੁਰ ਲੋਕ ਮਾਝਿ ਬਿਹਾਰੀਯੰ ॥੩੬੯॥

joojh bhoom girayo balee sur lok maajh bihaareeya(n) ||369||

And attacked violently with his second foot with which the mighty Dhumraksha fell down and died.369.

ਜਾਬਮਾਲ ਭਿਰੇ ਕਛੂ ਪੁਨ ਮਾਰਿ ਐਸੇ ਈ ਕੈ ਲਏ ॥

jaabamaal bhire kachhoo pun maar aaise iee kai le ||

Then Jambumali fought in the war but he was also killed in the same manner

ਭਾਜ ਕੀਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਲੰਕ ਸੰਦੇਸ ਰਾਵਨ ਸੋ ਦਏ ॥

bhaaj keen praves la(n)k sa(n)dhes raavan so dhe ||

The demons accompanying him sped towards Lanka to give the news to Ravana,

ਧੂਮਰਾਛ ਸੁ ਜਾਬਮਾਲ ਦੁਹਹੂੰ ਰਾਘਵ ਜੂ ਹਰਿਓ ॥

dhoomaraachh su jaabamaal dhuhahoo(n) raaghav joo hario ||

That both Dhumraksha and Jambumali had been killed at the hands of

Rama.

ਹੈ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਹੀਏ ਸੁਭ ਮੰਤ੍ਰ ਆਵਤ ਸੋ ਕਰੋ ॥੩੭੦॥

hai kachhoo prabh ke he'ee subh ma(n)tr aavat so karo ||370||

They requested him, "O Lord! now whatever please you, take any other measure."370.

ਪੇਖ ਤੀਰ ਅਕੰਪਨੈ ਦਲ ਸੰਗਿ ਦੈ ਸੁ ਪਠੈ ਦਯੋ ॥

pekh teer aka(n)panai dhal sa(n)g dhai su paThai dhayo ||

Seeing Akampan near him, Ravana sent him alongwith the forces.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਨਿਨੱਦ ਸੱਦ ਪੁਰੀ ਭਯੋ ॥

bhaat bhaat baje baja(n)tr nina'dh sa'dh puree bhayo ||

On his departure, many kinds of musical instruments were played, which resounded in the whole city of Lanka.

ਸੁਰ ਰਾਇ ਆਦਿ ਪ੍ਰਹਸਤ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

sur rai aadh prahasat te ieh bhaat ma(n)tr bichaariyo ||

The ministers including Prahasta held consultation

ਸੀਅ ਦੇ ਮਿਲੋ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਕਸ ਰੋਸ ਰਾਵ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥੩੭੧॥

seea dhe milo raghuraaj ko kas ros raav sa(n)bhaariyo ||371||

And thought that Ravana should return Sita to Ram and not offend him

more.371.

ਛਪਯ ਛੰਦ ॥

chhapay chha(n)dh ||

CHHAPAI STANZA

ਝਲ ਹਲੰਤ ਤਰਵਾਰ ਬਜਤ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਮਹਾ ਧੁਨ ॥

jhal hala(n)t taravaar bajat baaja(n)tr mahaa dhun ||

The sound of musical instruments and the striking sound of the swords resounded,

ਖੜ ਹੜੰਤ ਖਹ ਖੋਲ ਧਯਾਨ ਤਜਿ ਪਰਤ ਚਵਧ ਮੁਨ ॥

khaR haRa(n)t kheh khol dhayaan taj parat chavadh mun ||

And the meditation of the ascetics was distracted by the horrible voices of the battlefield.

ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈ ਇੱਕ ਤਨ ਇੱਕ ਅਰੁੱਝੈ ॥

ei'k i'k lai chalai i'k tan i'k aru'jhai ||

The warriors came forward after one another and began to fight one to

one.

ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਪਰ ਗਈ ਹੱਥਿ ਅਰ ਮੁੱਖ ਨ ਸੁੱਝੈ ॥

a(n)dh dhu(n)dh par giee ha'th ar mu'kh na su'jhai ||

There was such a terrible destruction that nothing could be recognized,

ਸੁਮੁਹੇ ਸੂਰ ਸਾਵੰਤ ਸਭ ਫਉਜ ਰਾਜ ਅੰਗਦ ਸਮਰ ॥

sumuhe soor saava(n)t sabh fauj raaj a(n)gadh samar ||

The mighty forces alongwith Angad are being seen,

ਜੈ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਹੂਅ ਧਨੁ ਜੰਪਤ ਸੁਰਪੁਰ ਅਮਰ ॥੩੭੨॥

jai sa'dh nina'dh biha'dh hooa dhan ja(n)pat surapur amar ||372||

And the hails of victory began to resound in the sky.372.

ਇਤ ਅੰਗਦ ਯੁਵਰਾਜ ਦੁਤੀਅ ਦਿਸ ਬੀਰ ਅਕੰਪਨ ॥

eit a(n)gadh yuvaraaj dhuteea dhis beer aka(n)pan ||

On this side the crown prince Angad and on that side the mighty Akampan,

ਕਰਤ ਬ੍ਰਿਸਟ ਸਰ ਧਾਰ ਤਜਤ ਨਹੀ ਨੈਕ ਅਯੋਧਨ ॥

karat birasaT sar dhaar tajat nahee naik ayodhan ||

Are not feeling tired of showering their arrows.

ਹੱਥ ਬੱਥ ਮਿਲ ਗਈ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਅਹਾੜੰ ॥

ha'th ba'th mil giee lu'th bi'tharee ahaaRa(n) ||

The hands are meeting hands and the corpses are lying scattered,

ਘੁੱਮੇ ਘਾਇ ਅਘਾਇ ਬੀਰ ਬੰਕੜੇ ਬਬਾੜੰ ॥

ghu'me ghai aghai beer ba(n)kaRe babaaRa(n) ||

The brave fighters are roaming and killing one another after challenging them.

ਪਿੱਖਤ ਬੈਠ ਬਿਬਾਣ ਬਰ ਧੰਨ ਧੰਨ ਜੰਪਤ ਅਮਰ ॥

pi'khat baiTh bibaan bar dha(n)n dha(n)n ja(n)pat amar ||

The gods are hailing them while sitting in their air-vehicles.

ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖਯ ਭਵਾਨ ਮੋ ਅਬ ਲਗ ਲਖਯੋ ਨ ਅਸ ਸਮਰ ॥੩੭੩॥

bhav bhoot bhavi'khay bhavaan mo ab lag lakhayo na as samar ||373||

They are saying that they have never seen such-like horrible war earlier.373.

ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਪਿਖੀਅਹ ਕਹੂੰ ਭਕ ਰੁੰਡ ਪਰੇ ਧਰ ॥

kahoo(n) mu(n)dd pikhe'eeh kahoo(n) bhak ru(n)dd pare dhar ||

Somewhere the heads are being seen and somewhere the headless trunks

are visible

ਕਿਤਹੀ ਜਾਘ ਤਰਫੰਤ ਕਹੂੰ ਉਛਰੰਤ ਸੁ ਛਬ ਕਰ ॥

kitahee jaagh tarafa(n)t kahoo(n) uchhara(n)t su chhab kar ||

Somewhere the legs are writhing and jumping

ਭਰਤ ਪੱਤ੍ਰ ਖੇਚਰੰ ਕਹੂੰ ਚਾਵੰਡ ਚਿਕਾਰੈਂ ॥

bharat pa'tr khechara(n) kahoo(n) chaava(n)dd chikaarai(n) ||

Somewhere the vampires are filling their vessels with blood

ਕਿਲਕਤ ਕਤਹ ਮਸਾਨ ਕਹੂੰ ਭੈਰਵ ਭਭਕਾਰੈਂ ॥

kilakat kateh masaan kahoo(n) bhairav bhabhakaarai(n) ||

Somewhere the shrieks of vultures are being heard

ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਜੈ ਕਪਿ ਕੀ ਭਈ ਹਣਯੋ ਅਸੁਰ ਰਾਵਣ ਤਣਾ ॥

eeh bhaat bijai kap kee bhiee hanayo asur raavan tanaa ||

Somewhere the ghosts are shouting violently and somewhere the Bhairavas are laughing.

ਭੈ ਦੱਗ ਅਦੱਗ ਭੱਗੇ ਹਠੀ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਰ ਦਾਤਨ ਤ੍ਰਿਣਾ ॥੩੭੪॥

bhai dha'g adha'g bha'ge haThee geh geh kar dhaatan tiranaa ||374||

In this way there was victory of Angad and he killed Akampan, the son of Ravana. On his death the frightened demons fled with the blades of grass

in their mouths.374.

ਉਤੈ ਦੂਤ ਰਾਵਣੈ ਜਾਇ ਹਤ ਬੀਰ ਸੁਣਾਯੋ ॥

autai dhoot raavanai jai hat beer sunaayo ||

On that side the messengers gave the news of the death of Akampan to Ravana,

ਇਤ ਕਪਿਪਤ ਅਰੁ ਰਾਮ ਦੂਤ ਅੰਗਦਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥

eit kapipat ar raam dhoot a(n)gadheh paThaayo ||

And on this side Angand the lord of monkeys was sent as envoy of Ram to

Ravna.

ਕਹੀ ਕੱਥ ਤਿਹ ਸੱਥ ਗੱਥ ਕਰਿ ਤੱਥ ਸੁਨਾਯੋ ॥

kahee ka'th teh sa'th ga'th kar ta'th sunaayo ||

He was sent to tell all the facts to Ravna

ਮਿਲਹੁ ਦੇਹੁ ਜਾਨਕੀ ਕਾਲ ਨਾਤਰ ਤੁਹਿ ਆਯੋ ॥

milahu dheh jaanakee kaal naatar tuh aayo ||

And also advise him to return Sita in order to stall his death.

ਪਗ ਭੇਟ ਚਲਤ ਭਯੋ ਬਾਲ ਸੁਤ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਨ ਰਘੁਬਰ ਧਰੇ ॥

pag bheT chalat bhayo baal sut pirasaT paan raghubar dhare ||

Angad, the son of Bali, went on his errand after touching the feet of Ram,

ਭਰ ਅੰਕ ਪੁਲਕਤ ਨ ਸਪਜਿਯੋ ਭਾਤ ਅਨਿਕ ਆਸਿਖ ਕਰੇ ॥੩੭੫॥

bhar a(n)k pulakat na sapajiyo bhaat anik aasikh kare ||375||

Who bade him farewell by patting on his back and expressing many types

of benedictions.375.

ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਸੰਬਾਦ ॥

prat u'tar sa(n)baadh ||

Responsive Dialogue :

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPAI STANZA

ਦੇਹ ਸੀਆ ਦਸਕੰਧ ਛਾਹਿ ਨਹੀ ਦੇਖਨ ਪੈਹੋ ॥

dheh seeaa dhasaka(n)dh chhaeh nahee dhekhan paiho ||

Angad says, “O ten-headed Ravana! Return Sita, you will not be able to see her shadow (i.e. you will be killed).

ਲੰਕ ਛੀਨ ਲੀਜੀਐ ਲੰਕ ਲਖਿ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥

la(n)k chheen leejeeaai la(n)k lakh jeet na jaiho ||

Ravana says, “None can conquer me ever after the seixure of Lanka.”

ਕ੍ਰੁੱਧ ਬਿਖੈ ਜਿਨ ਘੋਰੁ ਪਿਖ ਕਸ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈ ਹੈ ॥

kru'dh bikhai jin ghor pikh kas ju'dh machai hai ||

Angad says again, “Your intellect has been spoiled by your rage, how will

you be able to wage the war.”

ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜ ਮ੍ਰਿਗ ਸਯਾਰ ਖਵੈ ਹੈ ॥

raam sahit kap kaTak aaj mirag sayaar khavai hai ||

Ravana replies, “I shall cause even today all the army of monkeys alongwith Ram to be devoured by the animals and jackals.”

ਜਿਨ ਕਰ ਸੁ ਗਰਬੁ ਸੁਣ ਮੂੜ ਮਤ ਗਰਬ ਗਵਾਇ ਘਨੇਰ ਘਰ ॥

jin kar su garab sun mooR mat garab gavai ghaner ghar ||

Angad says, “O Ravana, do not be egoistic, this ego has destroyed many houses.”

ਬਸ ਕਰੇ ਸਰਬ ਘਰ ਗਰਬ ਹਮ ਏ ਕਿਨ ਮਹਿ ਦ੍ਵੈ ਦੀਨ ਨਰ ॥੩੭੬॥

bas kare sarab ghar garab ham e kin meh dhavai dheen nar ||376||

Ravana replies. “I am proud because I have brought under control all with my own power, then what power these two human beings Ram and

Lakshman can wield."376.

ਰਾਵਨ ਬਾਚ ਅੰਗਦ ਸੋ ॥

raavan baach a(n)gadh so ||

Speech of Ravana addressed to Angad :

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPAI STANZA

ਅਗਨ ਪਾਕ ਕਹ ਕਰੈ ਪਵਨ ਮੁਰ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰੈ ॥

agan paak keh karai pavan mur baar buhaarai ||

The god of fire is my cook and the god of wind is my sweeper,

ਚਵਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਧਰੈ ਸੂਰ ਛੱਤ੍ਰਹਿ ਸਿਰ ਢਾਰੈ ॥

chavar cha(n)dhramaa dharai soor chha'treh sir ddaarai ||

The moon-god swings the fly-whisk over my head and the sun-god wields the canopy over my head

ਮਦ ਲਛਮੀ ਪਿਆਵੰਤ ਬੇਦ ਮੁਖ ਬ੍ਰਹਮੁ ਉਚਾਰਤ ॥

madh lachhamee piaava(n)t bedh mukh braham uchaarat ||

Lakshmi, the goddess of wealth, serves drinks to me and Brahma recites

the Vedic mantras for me.

ਬਰਨ ਬਾਰ ਨਿਤ ਭਰੇ ਔਰ ਕੁਲੁਦੇਵ ਜੁਹਾਰਤ ॥

baran baar nit bhare aauar kuludhev juhaarat ||

Varuna is my water-carrier and pays obeisance in front of my family-god

ਨਿਜ ਕਹਤਿ ਸੁ ਬਲ ਦਾਨਵ ਪ੍ਰਬਲ ਦੇਤ ਧਨੁਦਿ ਜਛ ਮੋਹਿ ਕਰ ॥

nij kahat su bal dhaanav prabal dhet dhanudh jachh moh kar ||

This is my whole power-formation, besides them all the demon-forces are with me, for which reason the Yakshas etc. gladly present present all types of their wealth to me.

ਵੇ ਜੁੱਧ ਜੀਤ ਤੇ ਜਾਹਿਗੇ ਕਹਾ ਦੋਇ ਤੇ ਦੀਨ ਨਰ ॥੩੭੭॥

ve ju'dh jeet te jaahige kahaa dhoi te dheen nar ||377||

The person about whom you are talking, both of them are very low and helpless men, how shall then they win the war?377.

ਕਹਿ ਹਾਰਯੋ ਕਪਿ ਕੋਟਿ ਦਈਤ ਪਤਿ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥

keh haarayo kap koT dhieet pat ek na maanee ||

Angad, the monkey-chief, advice Ravana several times, but he did not

accept his advice.

ਉਠਤ ਪਾਵ ਰੁਪਿਯੋ ਸਭਾ ਮਧਿ ਸੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

auThat paav rupiyo sabhaa madh so abhimaanee ||

When he got up, he firmly planted his foot in the assembly and challenged them to remove his foot (from the floor)

ਥਕੇ ਸਕਲ ਅਸੁਰਾਰ ਪਾਵ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਉਚੱਕਯੋ ॥

thake sakal asuraar paav kinahoo(n) na ucha'kayo ||

None of the demons could do that and accepted defeat

ਗਿਰੇ ਧਰਨ ਮੁਰਛਾਇ ਬਿਮਨ ਦਾਨਵ ਦਲ ਥੱਕਯੋ ॥

gire dharan murachhai biman dhaanav dhal tha'kayo ||

Many of them fell down unconscious because of their spent-up strength.

ਲੈ ਚਲਯੋ ਬਭੀਛਨ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹ ਬਾਲ ਪੁਤ੍ਰ ਧੂਸਰ ਬਰਨ ॥

lai chalayo babheechhan bhraat teh baal putr dhoosar baran ||

That earthen-coloured Angad left the court of Ravana alongwith Vibhishan.

ਭਟ ਹਟਕ ਬਿਕਟ ਤਿਹ ਨਾ ਸਕੇ ਚਲਿ ਆਯੋ ਜਿਤ ਰਾਮ ਰਨ ॥੩੭੮॥

bhaT haTak bikaT teh naa sake chal aayo jit raam ran ||378||

When the demons tried to obstruct him, he routed and destroyed them and

winning the battle in favour of Ram, he came to him.378.

ਕਹਿ ਬੁਲਯੋ ਲੰਕੇਸ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ॥

keh bulayo la(n)kes taeh prabh raajeev lochan ||

Angad said on reaching, “O lotus-eyed Ram! the king of Lanka has called you for war.”

ਕੁਟਲ ਅਲਕ ਮੁਖ ਛਕੇ ਸਕਲ ਸੰਤਨ ਦੁਖ ਮੋਚਨ ॥

kuTal alak mukh chhake sakal sa(n)tan dhukh mochan ||

At that time some curly locks of hair were walking and looking at the beauty of his anguished face

ਕੁਪੈ ਸਰਬ ਕਪਿਰਾਜ ਬਿਜੈ ਪਹਲੀ ਰਣ ਚੱਖੀ ॥

kupai sarab kapiraaj bijai pahalee ran cha'khee ||

The monkeys who had been victorious over Ravana earlier, were highly

enraged on listening to the word of Angad about Ravana.

ਫਿਰੈ ਲੰਕ ਗੜਿ ਘੇਰਿ ਦਿਸਾ ਦੱਛਣੀ ਪਰੱਖੀ ॥

firai la(n)k gaR gher dhisaa dha'chhanee para'khee ||

They marched towards the South in order to advance towards Lanka.

ਪ੍ਰਭ ਕਰੈ ਬਭੀਛਨ ਲੰਕਪਤਿ ਸੁਣੀ ਬਾਤਿ ਰਾਵਣ ਘਰਣਿ ॥

prabh karai babheechhan la(n)kapat sunee baat raavan gharan ||

When, on this side Mandodari, the wife of Ravana, learnt about the scheme

of Ram for making Vibhishana the king of Lanka,

ਸੁੱਧਿ ਸੱਤ ਤੱਬਿ ਬਿਸਰਤ ਭਈ ਗਿਰੀ ਧਰਣ ਪਰ ਹੁਐ ਬਿਮਣ ॥੩੭੯॥

su'dh sa't ta'b bisarat bhiee giree dharan par huaai biman ||379||

She fell down unconscious on the earth.379.

ਮਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥

madhodharee baach ||

The Speech of Mandodari :

ਉਟੰਙਣ ਛੰਦ ॥

auTa(n)n(g)n chha(n)dh ||

UTANGAN STANZA

ਸੂਰਬੀਰਾ ਸਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੇ ਭਾਜ ਕੰਤਾ ਸੁਣੇ ਰਾਮ ਆਏ ॥

soorabeeraa saje ghor baaje baje bhaaj ka(n)taa sune raam aae ||

The warriors are decorating themselves and the horrible battle-drums are resounding, O my husband! You may flee for your safety because Ram has arrived

ਬਾਲ ਮਾਰਯੋ ਬਲੀ ਸਿੰਧ ਪਾਟਯੋ ਜਿਨੈ ਤਾਹਿ ਸੌ ਬੈਰਿ ਕੈਸੇ ਰਚਾਏ ॥

baal maarayo balee si(n)dh paaTayo jinai taeh sau bair kaise rachaae ||

He who has killed Bali, who has splitted the sea and created the passage,

why have you created enmity with him?

ਬਯਾਧ ਜੀਤਯੋ ਜਿਨੈ ਜੰਭ ਮਾਰਯੋ ਉਨੈ ਰਾਮ ਅਉਤਾਰ ਸੋਈ ਸੁਹਾਏ ॥

bayaadh jeetayo jinai ja(n)bh maarayo unai raam aautaar soiee suhaae ||

He, who has killed Byadh and Jambasur, it is the same power, which has manifested itself as Ram

ਦੇ ਮਿਲੋ ਜਾਨਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਸਿਆਨ ਕੀ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਕਾਹੇ ਚਲਾਏ ॥੩੮੦॥

dhe milo jaanakee baat hai siaan kee chaam ke dhaam kaahe chalaae ||380||

Return Sita to him and see him, this is the only wise thing, do not try to introduce the coins of leather.380.

ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥

raavan baach ||

Speech of Ravana :

ਬਯੂਹ ਸੈਨਾ ਸਜੋ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੋ ਕੋਟਿ ਜੋਧਾ ਗਜੋ ਆਨ ਨੇਰੇ ॥

bayooh sainaa sajo ghor baaje bajo koT jodhaa gajo aan nere ||

Even if there is siege of army on all the four sides and there may be the resonance of horrible sound of war-drums and millions of warriors may

roar near me

ਸਾਜ ਸੰਜੋਅ ਸੰਬੂਹ ਸੈਨਾ ਸਭੈ ਆਜ ਮਾਰੋ ਤਰੈ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤੇਰੇ ॥

saaj sa(n)joa sa(n)booh sainaa sabhai aaj maaro tarai dhirasaT tere ||

Even then I shall, on wearing my armours, destroy them within your sight

ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤੋ ਕਰੋ ਜੱਛ ਰੀਤੋ ਧਨੰ ਨਾਰਿ ਸੀਤਾ ਬਰੰ ਜੀਤ ਜੁੱਧੈ ॥

ei(n)dhr jeeto karo ja'chh reeto dhana(n) naar seetaa bara(n) jeet ju'dhai ||

I shall conquer Indra and loot all she treasure of Yaksha and after winning the war, I shall wed Sita.

ਸੁਰਗ ਪਾਤਾਲ ਆਕਾਸ ਜੁਆਲਾ ਜਰੈ ਬਾਚਿ ਹੈ ਰਾਮ ਕਾ ਮੋਰ ਕ੍ਰੁੱਧੈ ॥੩੮੧॥

surag paataal aakaas juaalaa jarai baach hai raam kaa mor kraoo'dhai ||381||

If with the fire of my fury, when the sky, netherworld and heaven burn, then

how Ram will remain safe before me?381.

ਮਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥

madhodharee baach ||

Speech of Mandodari :

ਤਾਰਕਾ ਜਾਤ ਹੀ ਘਾਤ ਕੀਨੀ ਜਿਨੈ ਅਉਰ ਸੁਬਾਹ ਮਾਰੀਚ ਮਾਰੇ ॥

taarakaa jaat hee ghaat keenee jinai aaur subaeh maareech maare ||

He who has killed Taraka, Subahu and Marich,

ਬ੍ਯਾਧ ਬੱਧਯੋ ਖਰੰਦੂਖਣੰ ਖੇਤ ਥੈ ਏਕ ਹੀ ਬਾਣ ਸੋਂ ਬਾਲ ਮਾਰੇ ॥

bayaadh ba'dhayo khara(n)dhookhana(n) khet thai ek hee baan so(n) baal maare ||

And also killed Viradh and Khar-Dushan, and killed Bali with one arrow

ਧੁਮ੍ਰ ਅੱਛਾਦ ਅਉ ਜਾਬੁਮਾਲੀ ਬਲੀ ਪ੍ਰਾਣ ਹੀਣੰ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਜੈ ਕੈ ॥

dhumr a'chhaadh aau jaabumaalee balee praan heena(n) karayo ju'dh jai kai ||

He who has destroyed Dhumraksha and Jambumali in the war,

ਮਾਰਿਹੈਂ ਤੋਹਿ ਯੌ ਸਯਾਰ ਕੇ ਸਿੰਘ ਜਯੋ ਲੇਹਿਗੇ ਲੰਕ ਕੋ ਡੰਕ ਦੈ ਕੈ ॥੩੮੨॥

maarihai(n) toh yau sayaar ke si(n)gh jayo lehige la(n)k ko dda(n)k dhai kai

||382||

He will conquer you by challenging you and kill you like a lion killing a jackal.382.

ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥

raavan baach ||

Speech of Ravana :

ਚਉਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ਕਰੰ ਛੱਤ੍ਰ ਸੂਰੰ ਧਰੰ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਰੰ ਦੁਆਰ ਮੇਰੇ ॥

chaur cha(n)dhra(n) kara(n) chha'tr soora(n) dhara(n) bedh brahamaa rara(n) dhuaar mere ||

The moon waves the fly-whisk over my head, the sun catches hold of my canopy and Brahma recites Vedas at my gate

ਪਾਕ ਪਾਵਕ ਕਰੰ ਨੀਰ ਬਰਣੰ ਭਰੰ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆਧਰੰ ਕੀਨ ਚੇਰੇ ॥

paak paavak kara(n) neer barana(n) bhara(n) ja'chh bi'dhiaadhara(n) keen chere ||

The god of fire prepares my food, the god Varuna brings water for me and the Yakshas teach various sciences

ਅਰਬ ਖਰਬੰ ਪੁਰੰ ਚਰਬ ਸਰਬੰ ਕਰੇ ਦੇਖੁ ਕੈਸੇ ਕਰੌ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

arab kharaba(n) pura(n) charab saraba(n) kare dhekh kaise karau beer kheta(n) ||

I have enjoyed the comforts of millions of heavens, you may see how I kill

the warriors

ਚਿੰਕ ਹੈ ਚਾਵਡਾ ਫਿੰਕ ਹੈ ਫਿੱਕਰੀ ਨਾਚ ਹੈ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੩੮੩॥

chi(n)k hai chaavaddaa fi(n)k hai fi'karee naach hai beer baitaal preta(n) ||383||

I shall wage such a horrible war that the vultures will become happy, the vampires will roam and the ghosts and fiends will dance.383.

ਮਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥

madhodharee baach ||

Speech of Mandodari :

ਤਾਸ ਨੇਜੇ ਢੁਲੈ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੈ ਰਾਮ ਲੀਨੇ ਦਲੈ ਆਨ ਢੂਕੇ ॥

taas neje ddulai ghor baaje bajai raam leene dhalai aan ddooke ||

Look there, the swinging lances are visible, the terrible instruments are resounding and Ram has arrived with his mighty forces

ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਚਿੰਕਾਰ ਅਪਾਰੰ ਕਰੰ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਕੂਕੇ ॥

baanaree poot chi(n)kaar apaara(n) kara(n) maar maara(n) chahoo(n) or kooke ||

The sound of “kill, kill” is emanating form the army of monkeys from all the

four sides

ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜੈ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਗਜੈ ਬਾਨ ਚਾਪੈ ਚਲੈ ਨਾਹਿ ਜਉ ਲੌ ॥

bheem bheree bajai ja(n)g jodhaa gajai baan chaapai chalai naeh jau lau ||

O Ravana! till the time the war-drums resound and the thundering warriors discharge their arrows

ਬਾਤ ਕੋ ਮਾਨੀਐ ਘਾਤੁ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ਰਾਵਰੀ ਦੇਹ ਕੀ ਸਾਤ ਤਉ ਲੌ ॥੩੮੪॥

baat ko maaneeaai ghaat pahichaaneeaai raavaree dheh kee saat tau lau ||384||

Recognising the opportunity before that, accept my saying for the protection of your body (and leave the idea of war).384.

ਘਾਟ ਘਾਟੈ ਰੁਕੌ ਬਾਟ ਬਾਟੈ ਤੁਪੋ ਐਂਠ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਰਾਮ ਆਏ ॥

ghaaT ghaaTai rukau baaT baaTai tupo aai(n)Th baiThe kahaa raam aae ||

Obstruct the movement of the armies on the sea-shore and other routes, because now ram has arrived,

ਖੋਰ ਹਰਾਮ ਹਰੀਫ ਕੀ ਆਂਖ ਤੈ ਚਾਮ ਕੇ ਜਾਤ ਕੈਸੇ ਚਲਾਏ ॥

khor haraam hareef kee aa(n)kh tai chaam ke jaat kaise chalaae ||

Do all the work by removing the veil of heresy form your eyes and do not

become self-willed.

ਹੋਇਗੋ ਖੁਆਰ ਬਿਸੀਆਰ ਖਾਨਾ ਤੁਰਾ ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਜਉ ਲੌ ਨ ਗਜਿ ਹੈ ॥

hoigo khuaar biseeaar khaanaa turaa baanaree poot jau lau na gaj hai ||

If you remain in distress, your family will be destroyed you can feel yourself protected till the army of monkeys does not begin its violent thunderings

ਲੰਕ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਕੋਟਿ ਕੇ ਫਾਧ ਕੈ ਆਸੁਰੀ ਪੂਤ ਲੈ ਘਾਸਿ ਭਜਿ ਹੈ ॥੩੮੫॥

la(n)k ko chhaadd kai koT ke faadh kai aasuree poot lai ghaas bhaj hai ||385||

After that all the son demos will flee, after jumping over the walls of th citadel and pressing the blades of grass in their mouths.385.

ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥

raavan baach ||

Speech of Ravana :

ਬਾਵਰੀ ਰਾਡ ਕਿਆ ਭਾਡਿ ਬਾਤੈ ਬਕੈ ਰੰਕ ਸੇ ਰਾਮ ਕਾ ਛੋਡ ਰਾਸਾ ॥

baavaree raadd kiaa bhaadd baatai bakai ra(n)k se raam kaa chhodd

raasaa ||

O foolish prostitute! why do you prattle Stop the praises of Ram

ਕਾਢਹੋ ਬਾਸਿ ਦੈ ਬਾਨ ਬਾਜੀਗਰੀ ਦੇਖਿਹੋ ਆਜ ਤਾ ਕੋ ਤਮਾਸਾ ॥

kaaddaho baas dhai baan baajeegaree dhekhiho aaj taa ko tamaasaa ||

He will only discharge very small arrows like incense-stick towards me, I shall see this sport today.

ਬੀਸ ਬਾਹੇ ਧਰੰ ਸੀਸ ਦਸਯੰ ਸਿਰੰ ਸੈਣ ਸੰਬੂਹ ਹੈ ਸੰਗਿ ਮੇਰੇ ॥

bees baahe dhara(n) sees dhasaya(n) sira(n) sain sa(n)booh hai sa(n)g mere ||

I have twenty arms and ten heads and all the forces are with me

ਭਾਜ ਜੈ ਹੈ ਕਹਾ ਬਾਟਿ ਪੈਹੈਂ ਊਹਾ ਮਾਰਿਹੌਂ ਬਾਜ ਜੈਸੇ ਬਟੇਰੇ ॥੩੮੬॥

bhaaj jai hai kahaa baaT paihai(n) uoohaa maarihau baaj jaise baTere ||386||

Ram will not even get passage for running away, wherever I shall find him, I shall kill him there like a flacon killing a quil.386.

ਏਕ ਏਕੰ ਹਿਰੈਂ ਝੂਮ ਝੂਮੰ ਮਰੈਂ ਆਪੁ ਆਪੰ ਗਿਰੈਂ ਹਾਕੁ ਮਾਰੇ ॥

ek eka(n) hirai(n) jhoom jhooma(n) marai(n) aap aapa(n) girai(n) haak maare ||

I shall search for each one and kill him, and all of them will fall down on

listening to my challenge

ਲਾਗ ਜੈਹੱਉ ਤਹਾ ਭਾਜ ਜੈਹੈ ਜਹਾ ਫੂਲ ਜੈਹੈ ਕਹਾ ਤੈ ਉਬਾਰੇ ॥

laag jaiha'au tahaa bhaaj jaihai jahaa fool jaihai kahaa tai ubaare ||

Wherever they will run to, shall pursue them and reach there, they shall not be able to conceal themselves.

ਸਾਜ ਬਾਜੇ ਸਭੈ ਆਜ ਲੈਹੱਉਾਂ ਤਿਨੈ ਰਾਜ ਕੈਸੋ ਕਰੈ ਕਾਜ ਮੋ ਸੋ ॥

saaj baaje sabhai aaj laiha'auaa(n) tinai raaj kaiso karai kaaj mo so ||

After bedecking myself, I shall catch them today and my whole work will be accomplished by my men.

ਬਾਨਰੰ ਛੈ ਕਰੋ ਰਾਮ ਲੱਛੈ ਹਰੋ ਜੀਤ ਹੌ ਹੋਡ ਤਉ ਤਾਨ ਤੋ ਸੋ ॥੩੮੭॥

baanara(n) chhai karo raam la'chhai haro jeet hau hodd tau taan to so ||387||

I shall destroy the army of monkeys, I shall kill ram and Lakshman and after conquering them I shall break to pieces your arrogance.387.

ਕੋਟਿ ਬਾਤੈ ਗੁਨੀ ਏਕ ਕੈ ਨਾ ਸੁਨੀ ਕੋਪਿ ਮੁੰਡੀ ਧੁਨੀ ਪੁੱਤ ਪੱਠੈ ॥

koT baatai gunee ek kai naa sunee kop mu(n)ddee dhunee pu't pa'Thai ||

Many things were said but Ravana paid a deaf ear to them and highly

infuriated, he sent his sons to war-arena

ਏਕ ਨਾਰਾਤ ਦੇਵਾਤ ਦੂਜੋ ਬਲੀ ਭੂਮ ਕੰਪੀ ਰਣੰਬੀਰ ਉੱਠੈ ॥

ek naaraat dhevaat dhoojo balee bhoom ka(n)pee rana(n)beer u'Thai ||

One of them was Narant and the other Devant, they were mighty warriors, on seeing whom the earth trembled,

ਸਾਰ ਭਾਰੰ ਪਰੇ ਧਾਰ ਧਾਰੰ ਬਜੀ ਕ੍ਰੋਹ ਕੈ ਲੋਹ ਕੀ ਛਿੱਟ ਛੁੱਟੈਂ ॥

saar bhaara(n) pare dhaar dhaara(n) bajee kroh kai loh kee chhi'T chhu'Tai(n) ||

The steel struck with steel and with the shower of arrows, there was splash of blood

ਰੁੰਡ ਧੁਕਧੁਕ ਪਰੈ ਘਾਇ ਭਕਭਕ ਕਰੈ ਬਿੱਥਰੀ ਜੁੱਥ ਸੋ ਲੁੱਥ ਲੁੱਟੈਂ ॥੩੮੮॥

ru(n)dd dhukadhuk parai ghai bhakabhak karai bi'tharee ju'th so lu'th lu'Tai(n) ||388||

The headless trunks writhed, the blood gushed out of the wounds and the corpses were scattered here and there.388.

ਪੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣ ਭਰੈ ਸੱਦ ਦੇਵੀ ਕਰੈ ਨੱਦ ਭੈਰੋ ਰਰੈ ਗੀਤ ਗਾਵੈ ॥

pa'tr ju'gan bharai sa'dh dhevee karai na'dh bhairo rarai geet gaavai ||

The Yoginis filled their bowls with blood and began to call out for the

goddess kali, Bhairavas began to sing songs with terrible sounds.

ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਲ ਬੀਰੰ ਬਲੀ ਮਾਸ ਅਹਾਰ ਤਾਰੀ ਬਜਾਵੈ ॥

bhoot aau pret baitaal beera(n) balee maas ahaar taaree bajaavai ||

The ghosts, fiends and other flesh-eaters clapped their hands

ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਅਉ ਸਰਬ ਬਿੱਦਿਆਧਰੰ ਮੱਧਿ ਆਕਾਸ ਭਯੋ ਸੱਦ ਦੇਵੰ ॥

ja'chh ga(n)dhrab aau sarab bi'dhiaadhara(n) ma'dh aakaas bhayo sa'dh dheva(n) ||

The Yakshas, Gandharvas and gods specialist in all science moved in the sky

ਲੁੱਥ ਬਿਦੁੱਥਰੀ ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੀ ਮੱਚੀਯੰ ਜੁੱਧ ਅਨੂਪ ਅਤੇਵੰ ॥੩੮੯॥

lu'th bidhu'tharee hooh kooha(n) bharee ma'cheeya(n) ju'dh anoop ateva(n) ||389||

The corpses were scattered and on all the four sides the atmosphere was filled with terrible din and in this way the terrible war made a unique

advancement.389.

ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

sa(n)geet chhapai chha(n)dh ||

SANGEET CHHAPAI STANZA

ਕਾਗੜਦੀ ਕੁੱਪਯੋ ਕਪਿ ਕਟਕ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜਨ ਰਣ ਬੱਜਿਯ ॥

kaagaRadhee ku'payo kap kaTak baagaRadhee baajan ran ba'jiy ||

The army of monkeys got infuriated and the terrible war instruments resounded

ਤਾਗੜਦੀ ਤੇਗ ਝਲਹਲੀ ਗਾਗੜਦੀ ਜੋਧਾ ਗਲ ਗੱਜਿਯ ॥

taagaRadhee teg jhalahalee gaagaRadhee jodhaa gal ga'jiy ||

There was the glitter of the swords and the warriors thundered like lions

ਸਾਗੜਦੀ ਸੂਰ ਸੰਮੁਹੇ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਨੱਚਯੋ ॥

saagaRadhee soor sa(n)muhe naagaRadhee naaradh mun na'chayo ||

Seeing the warriors fighting with each other the sage Narad danced with joy

ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਆਗੜਦੀ ਆਰਣ ਰੰਗ ਰੱਚਯੋ ॥

baagaRadhee beer baitaal aagaRadhee aaran ra(n)g ra'chayo ||

The stampede of the brave fiends became violent and alongwith it the war

also grew in intensity

ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਨੱਚੇ ਸਮਰ ਫਾਗੜਦੀ ਫੁੰਕ ਫਣੀਅਰ ਕਰੈਂ ॥

sa(n)saagaRadhee subhaT na'che samar faagaRadhee fu(n)k faneear karai(n) ||

The warriors danced in the battlefield and the blood flowed from their bodies like the flow of poison from the thousands of hoods of Sheshanaga and they began to play holi

ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਮਟੈ ਸੁੰਕੜੈ ਫਣਪਤਿ ਫਣਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਧਰੈਂ ॥੩੯੦॥

sa(n)saagaRadhee samaTai su(n)kaRai fanapat fan fir fir dharai(n) ||390||

The warriors sometimes recede like the hoods of serpents and sometimes strike while advancing forward.390.

ਫਾਗੜਦੀ ਫੁੰਕ ਫਿੰਕਰੀ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣ ਗਿੱਧ ਰੜੱਕੈ ॥

faagaRadhee fu(n)k fi(n)karee raagaRadhee ran gi'dh raRa'kai ||

There are splashes of blood on all the four side and there seems to be a show of holi the vultures are seen in the battlefield

ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰੀ ਭਾਗੜਦੀ ਭਟ ਘਾਇ ਭਭੱਕੈ ॥

laagaRadhee lu'th bi'thuree bhaagaRadhee bhaT ghai bhabha'kai ||

The corpses are lying scattered and the blood is gushing out of the bodies

of the warriors

ਬਾਗੜਦੀ ਬਰੱਖਤ ਬਾਣ ਝਾਗੜਦੀ ਝਲਮਲਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥

baagaRadhee bara'khat baan jhaagaRadhee jhalamalat kirapaana(n) ||

There is shower of the arrows and the glimmer of the swords is visible

ਗਾਗੜਦੀ ਗੱਜ ਸੰਜਰੈ ਕਾਗੜਦੀ ਕੱਛੇ ਕਿੰਕਾਣੰ ॥

gaagaRadhee ga'j sa(n)jarai kaagaRadhee ka'chhe ki(n)kaana(n) ||

The elephants are thundering and the horses are running amuck

ਬੰਬਾਗੜਦੀ ਬਹਤ ਬੀਰਨ ਸਿਰਨ ਤਾਗੜਦੀ ਤਮਕਿ ਤੇਗੰ ਕੜੀਅ ॥

ba(n)baagaRadhee bahat beeran siran taagaRadhee tamak tega(n) kaReea ||

The heads of the warriors are flowing in the stream of blood and there is glitter of the swords,

ਝੰਝਾਗੜਦੀ ਝੜਕ ਦੈ ਝੜ ਸਮੈ ਝਲਮਲ ਝੁਕਿ ਬਿੱਜੁਲ ਝੜੀਅ ॥੩੯੧॥

jha(n)jhaagaRadhee jhaRak dhai jhaR samai jhalamal jhuk bi'jul jhaReea

||391||

Which are falling with sound like the lightning from the sky.391.

ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਰਾਤਕ ਗਿਰਤ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵਾਤਕ ਧਾਯੋ ॥

naagaRadhee naaraatak girat dhaagaRadhee dhevaatak dhaayo ||

When Narantak fell down, Devantak ran forward,

ਜਾਗੜਦੀ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਤੁਮਲ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥

jaagaRadhee ju'dh kar tumal saagaRadhee suralok sidhaayo ||

And fighting bravely left for heven

ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵ ਰਹਸੰਤ ਆਗੜਦੀ ਆਸੁਰਣ ਰਣ ਸੋਗੰ ॥

dhaagaRadhee dhev rahasa(n)t aagaRadhee aasuran ran soga(n) ||

On seeing this the gods were filled with joy and there was anguish in the army of demos

ਸਾਗੜਦੀ ਸਿੱਧ ਸਰ ਸੰਤ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਚਤ ਤਜਿ ਜੋਗੰ ॥

saagaRadhee si'dh sar sa(n)t naagaRadhee naachat taj joga(n) ||

The Siddhas (adepts) and saints, forsaking their Yoga contemplation, began to dance

ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖਯਾਹ ਭਏ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਖਲ ਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਪ ਡਾਰਤ ਅਮਰ ॥

kha(n)khaagaRadhee khayaeh bhe praapat khal paagaRadhee puhap

ddaarat amar ||

There was destruction of the army of demons and the gods showered flowers,

ਜੰਜਾਗੜਦੀ ਸਕਲ ਜੈ ਜੈ ਜਪੈ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਨਾਰ ਨਰ ॥੩੯੨॥

ja(n)jaagaRadhee sakal jai jai japai saagaRadhee surapureh naar nar ||392||

And the males and females of the city of gods hailed the victory.392.

ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਵਣਹਿ ਸੁਨਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਦੋਊ ਸੁਤ ਰਣ ਜੁੱਝੇ ॥

raagaRadhee raavaneh sunayo saagaRadhee dhouoo sut ran ju'jhe ||

Ravana also heard that both his sons, and many other warriors had died while fighting

ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬਹੁ ਗਿਰੇ ਆਗੜਦੀ ਆਹਵਹਿ ਅਰੁੱਝੇ ॥

baagaRadhee beer bahu gire aagaRadhee aahaveh aru'jhe ||

The corpses lie scattered in the battlefield and the vultures, while tearing

away the flesh, are shrieking

ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰੀ ਚਾਗੜਦੀ ਚਾਵੰਡ ਚਿੰਕਾਰੰ ॥

laagaRadhee lu'th bi'thuree chaagaRadhee chaava(n)dd chi(n)kaara(n) ||

The streams of blood have flowed in the battlefield,

ਨਾਗੜਦੀ ਨੱਦ ਭਏ ਗੱਦ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਲੀ ਕਿਲਕਾਰੰ ॥

naagaRadhee na'dh bhe ga'dh kaagaRadhee kaalee kilakaara(n) ||

And the goddess Kali is raising horrible shots

ਭੰਭਾਗੜਦੀ ਭਯੰਕਰ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਜਾਗੜਦੀ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣ ਜੁਰੀਅ ॥

bha(n)bhaagaRadhee bhaya(n)kar ju'dh bhayo jaagaRadhee jooh ju'gan jureea ||

There has been a frightening war and the Yoginis, having gathered for drinking blood,

ਕੰਕਾਗੜਦੀ ਕਿਲੱਕਤ ਕੁਹਰ ਕਰ ਪਾਗੜਦੀ ਪੱਤ੍ਰ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੀਅ ॥੩੯੩॥

ka(n)kaagaRadhee kila'kat kuhar kar paagaRadhee pa'tr sronat bhareea

||393||

And having filled their bowls, they are shrieking violently.393.

ਇਤਿ ਦੇਵਾਤਕ ਨਰਾਤਕ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ॥੯॥

eit dhevaatak naraatak badheh dhiaai samaapatam sat ||9||

End of the chapter entitled ‘The Killin of Devantak Narantak’.

ਅਥ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ath prahasat ju'dh kathana(n) ||

Now begins the description of the war with Prahasta :

ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

sa(n)geet chhapai chha(n)dh ||

SANGEET CHHAPAI STANZA

ਪਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਪਠਿਯੋ ਦਾਗੜਦੀ ਦੈਕੈ ਦਲ ਅਨਗਨ ॥

paagaRadhee prahasat paThiyo dhaagaRadhee dhaikai dhal anagan ||

ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪ ਭੂਅ ਉਠੀ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜੀਯ ਖੁਰੀਅਨ ਤਨ ॥

kaagaRadhee ka(n)p bhooa uThee baagaRadhee baajeey khureean tan ||

Then Ravana sent innumerable soldiers with Prahasta for waging the war

and the earth trembled under the impact of horses hoofs.

ਨਾਗੜਦੀ ਨੀਲ ਤਿਹ ਝਿਣਯੋ ਭਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਛਾੜੀਅ ॥

naagaRadhee neel teh jhinayo bhaagaRadhee geh bhoom pachhaaReea ||

ਸਾਗੜਦੀ ਸਮਰ ਹਹਕਾਰ ਦਾਗੜਦੀ ਦਾਨਵ ਦਲ ਭਾਰੀਅ ॥

saagaRadhee samar hahakaar dhaagaRadhee dhaanav dhal bhaareea ||

Neel entangled himself with him and threw him on the ground and there was great lamentation in the demon forces.

ਘੰਘਾਗੜਦੀ ਘਾਇ ਭਕਭਕ ਕਰਤ ਰਾਗੜਦੀ ਰੁਹਿਰ ਰਣ ਰੰਗ ਬਹਿ ॥

gha(n)ghaagaRadhee ghai bhakabhak karat raagaRadhee ruhir ran ra(n)g beh ||

ਜੰਜਾਗੜਦੀ ਜੁਯਹ ਜੁੱਗਣ ਜਪੈ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਕ ਕਰ ਕਰਕਕਹ ॥੩੯੪॥

ja(n)jaagaRadhee juyeh ju'gan japai kaagaRadhee kaak kar karakakeh ||394||

The wounds were inflicted from which the blood oozed out and flowed. The gatherings of Yoginis began to recite (their mantras) and the cawing of the

crows was heard.394.

ਫਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁਝੰਤ ਲਾਗੜਦੀ ਲੈ ਚਲਯੋ ਅੱਪ ਦਲ ॥

faagaRadhee prahasat jujha(n)t laagaRadhee lai chalayo a'p dhal ||

ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਮਿ ਭੜਹੜੀ ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪੀ ਦੋਈ ਜਲ ਥਲ ॥

bhaagaRadhee bhoom bhaRahaRee kaagaRadhee ka(n)pee dhoiee jal thal ||

Fighting very bravely alongwith his forces, Prahasta advance forward and with his movement the earth and the water felt a sensation

ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਦ ਨਿੱਹ ਨੱਦ ਭਾਗੜਦੀ ਰਣ ਭੇਰਿ ਭਯੰਕਰ ॥

naagaRadhee naadh ni'h na'dh bhaagaRadhee ran bher bhaya(n)kar ||

There was dreadful sound and the dreadful resonance of drums was heard

ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਗ ਝਲਹਲਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਮਕੰਤ ਚਲਤ ਸਰ ॥

saagaRadhee saag jhalahalat chaagaRadhee chamaka(n)t chalat sar ||

The lances glittered and the shining arrows were discharged

ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖੇਤਿ ਖੜਗ ਖਿਮਕਤ ਖਹਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਟਕ ਚਿਨਗੈਂ ਕਢੈ ॥

kha(n)khaagaRadhee khet khaRag khimakat khahat chaagaRadhee chaTak

chinagai(n) kaddai ||

There was rattling of spears and with their blows on the shields the sparks arose

ਠੰਠਾਗੜਦੀ ਠਾਟ ਠੱਟ ਕਰ ਮਨੋ ਠਾਗੜਦੀ ਠਣਕ ਠਠਿਅਰ ਗਢੈ ॥੩੯੫॥

Tha(n)ThaagaRadhee ThaaT Tha'T kar mano ThaagaRadhee Thanak ThaThiar gaddai ||395||

Such a knocking sound was heard the sparks arose such a knocking sound was heard as though a tinker was fashioning a utensil.395.

ਢਾਗੜਦੀ ਢਾਲ ਉਛਲਹਿ ਬਾਗੜਦੀ ਰਣ ਬੀਰ ਬਬੱਕਹਿ ॥

ddaagaRadhee ddaal uchhaleh baagaRadhee ran beer baba'keh ||

The shields sprang up and the warriors began to shout at each other with one tone

ਆਗੜਦੀ ਇਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇਕ ਕਹੁ ਇਕ ਉਚੱਕਹਿ ॥

aagaRadhee ik lai chalai(n) ik kahu ik ucha'keh ||

The weapons were struck and they rose high and then fell down.

ਤਾਗੜਦੀ ਤਾਲ ਤੰਬੂਰੰ ਬਾਗੜਦੀ ਰਣ ਬੀਨ ਸੁ ਬੱਜੈ ॥

taagaRadhee taal ta(n)boora(n) baagaRadhee ran been su ba'jai ||

It appeared that the stringed musical instruments and lyers were played in

one tune

ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਖ ਕੇ ਸਬਦ ਗਾਗੜਦੀ ਗੈਵਰ ਗਲ ਗੱਜੈ ॥

saagaRadhee sa(n)kh ke sabadh gaagaRadhee gaivar gal ga'jai ||

The sound of the conches thundered all around

ਧੰਧਾਗੜਦੀ ਧਰਣਿ ਧੜ ਧੁਕਿ ਪਰਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਕਤ ਚਿਤ ਮਹਿ ਅਮਰ ॥

dha(n)dhaagaRadhee dharan dhaR dhuk parat chaagaRadhee chakat chit meh amar ||

ਪੰਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਜਾਗੜਦੀ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਰ ॥੩੯੬॥

pa(n)paagaRadhee puhap barakhaa karat jaagaRadhee ja'chh ga(n)dhrab bar ||396||

The heart of he beat and seeing the dreadfulness of war the gods also wondered and the Yakshas, Gandharvas etc. began to shower flowers.396.

ਝਾਗੜਦੀ ਝੁੱਝ ਭਟ ਗਿਰੈਂ ਮਾਗੜਦੀ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰੈ ॥

jhaagaRadhee jhu'jh bhaT girai(n) maagaRadhee mukh maar uchaarai ||

The warriors even falling down began to shout “Kill, Kill” from their

mouths

ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਜ ਪੰਜਰੇ ਘਾਗੜਦੀ ਘਣੀਅਰ ਜਣੁ ਕਾਰੈ ॥

saagaRadhee sa(n)j pa(n)jare ghaagaRadhee ghaneear jan kaarai ||

Wearing their gauzy armours they appeared like the waving dark clouds

ਤਾਗੜਦੀ ਤੀਰ ਬਰਖੰਤ ਗਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਗਦਾ ਗਰਿਸਟੰ ॥

taagaRadhee teer barakha(n)t gaagaRadhee geh gadhaa garisaTa(n) ||

ਮਾਗੜਦੀ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਖ ਜਪੈ ਆਗੜਦੀ ਅੱਛਰ ਬਰ ਇਸਟੰ ॥

maagaRadhee ma(n)tr mukh japai aagaRadhee a'chhar bar isaTa(n) ||

There was shower of maces and arrows and the heavenly damsels began to recite mantras in order to wed their dear warriors.

ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਦਾ ਸਿਵ ਸਿਮਰ ਕਰ ਜਾਗੜਦੀ ਜੁਝ ਜੋਧਾ ਮਰਤ ॥

sa(n)saagaRadhee sadhaa siv simar kar jaagaRadhee joojh jodhaa marat ||

ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਸਨਮੁਖ ਗਿਰਤ ਆਗੜਦੀ ਅਪੱਛਰਨ ਕਹ ਬਰਤ ॥੩੯੭॥

sa(n)saagaRadhee subhaT sanamukh girat aagaRadhee apa'chharan keh barat ||397||

The heroes remembered Shiva and died while fighting and on their falling

down the heavenly damsels advanced to wed them.397.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਇਤੈ ਉੱਚਰੇ ਰਾਮ ਲੰਕੇਸ ਬੈਣੰ ॥

eitai u'chare raam la(n)kes baina(n) ||

ਉਤੈ ਦੇਵ ਦੇਖੈ ਚੜੈ ਰਥ ਗੈਣੰ ॥

autai dhev dhekhai chaRai rath gaina(n) ||

On this side there is dialogue between Ram and Ravana and on the other side the gods mounted on their chariots in the sky are looking at this scene.

ਕਹੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥

kaho ek eka(n) aneka(n) prakaara(n) ||

ਮਿਲੇ ਜੁੱਧ ਜੇਤੇ ਸਮੰਤੰ ਲੁੱਝਾਰੰ ॥੩੯੮॥

mile ju'dh jete sama(n)ta(n) lu'jhaara(n) ||398||

All those warriors who are fighting in the battlefield, they can be described

one by one in various ways.398.

ਬਭੀਛਣ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋ ॥

babheechhan baach raam so ||

Speech of Vibhishana addressed to Ram :

ਧੁੰਨੰ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜਾ ਕੋ ਬਿਰਾਜੈ ॥

dhu(n)na(n) ma(n)ddalaakaar jaa ko biraajai ||

ਸਿਰੰ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ਸਿਤੰ ਛੱਤ੍ਰ ਛਾਜੈ ॥

sira(n) jait pa'tra(n) sita(n) chha'tr chhaajai ||

He, who has the spherical bow and on whose head the white canopy is rotating like a letter of victory

ਰਥੰ ਬਿਸਟਤੰ ਬਯਾਘ੍ਰ ਚਰਮੰ ਅਭੀਤੰ ॥

ratha(n) bisaTata(n) bayaaghr charama(n) abheeta(n) ||

ਤਿਸੈ ਨਾਥ ਜਾਨੋ ਹਠੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤੰ ॥੩੯੯॥

tisai naath jaano haThee i(n)dhr jeeta(n) ||399||

And who is sitting on the lion-skin fearlessly in the chariot, O Lord, he is

the persistent Inderjit (Meghand).399.

ਨਹੈ ਪਿੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜੇਨ ਸੋਭੈਂ ॥

nahai pi(n)g baajee ratha(n) jen sobhai(n) ||

ਮਹਾ ਕਾਇ ਪੇਖੇ ਸਭੈ ਦੇਵ ਛੋਭੈਂ ॥

mahaa kai pekhe sabhai dhev chhobhai(n) ||

He, with whose chariot there are brown horses and seeing whose broad body even the gods become fearful

ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਧਨੰ ਪਾਲ ਦੇਵੰ ॥

hare sarab garaba(n) dhana(n) paal dheva(n) ||

ਮਹਾਕਾਇ ਨਾਮਾ ਮਹਾਬੀਰ ਜੇਵੰ ॥੪੦੦॥

mahaakai naamaa mahaabeer jeva(n) ||400||

And who has mashed the pride of all the gods, he is known as broad-

bodies Kumbhkaran.400.

ਲਗੇ ਮਯੂਰ ਬਰਣੰ ਰਥੰ ਜੇਨ ਬਾਜੀ ॥

lage mayoor barana(n) ratha(n) jen baajee ||

ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਤਜੈ ਬਾਣ ਰਾਜੀ ॥

bakai maar maara(n) tajai baan raajee ||

The chariot with which the peacock-coloured horses are harnessed and who is showering arrows alongwith his shouts of “Kill, Kill”,

ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕਰ ਮਹੋਦਰ ਬਖਾਨੋ ॥

mahaa ju'dh ko kar mahodhar bakhaano ||

ਤਿਸੈ ਜੁੱਧ ਕਰਤਾ ਬਡੋ ਰਾਮ ਜਾਨੋ ॥੪੦੧॥

tisai ju'dh karataa baddo raam jaano ||401||

O Ram! his name is Mahodar and should be considered a very great

warrior.401.

ਲਗੇ ਮੁਖਕੰ ਬਰਣ ਬਾਜੀ ਰਥੇਸੰ ॥

lage mukhaka(n) baran baajee rathesa(n) ||

ਹਸੈ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕੋ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ॥

hasai paun ke gaun ko chaar dhesa(n) ||

The chariot with which the white horses like the face are harnessed, and who, in gait, put the wind to shame

ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਕਿਧੋ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥

dhare baan paana(n) kidho kaal roopa(n) ||

ਤਿਸੈ ਰਾਮ ਜਾਨੋ ਸਹੀ ਦਈਤ ਭੂਪੰ ॥੪੦੨॥

tisai raam jaano sahee dhieet bhoopa(n) ||402||

And who seems like death (KAL), catching hold of his arrows in his hand,

O Ram! consider him as Ravana, the king of demons.402.

ਫਿਰੈ ਮੋਰ ਪੁੱਛੰ ਢੁਰੈ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥

firai mor pu'chha(n) ddurai chaur chaara(n) ||

ਰੜੈ ਕਿੱਤ ਬੰਦੀ ਅਨੰਤੰ ਅਪਾਰੰ ॥

raRai ki't ba(n)dhee ana(n)ta(n) apaara(n) ||

He, on whom the fly-whisk of the feathers of a peacock is being waved and before whom many people many people are standing in the posture of salutation

ਰਥੰ ਸੁਵਰਣ ਕੀ ਕਿੰਕਣੀ ਚਾਰ ਸੋਹੈ ॥

ratha(n) suvaran kee ki(n)kanee chaar sohai ||

ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਮਹਾ ਤੇਜ ਮੋਹੈ ॥੪੦੩॥

lakhe dhev ka(n)niaa mahaa tej mohai ||403||

He whose chariot the small bells of gold seem impressive and seeing

whom the daughter of gods are getting enamoured.403.

ਛਕੈ ਮੱਧ ਜਾ ਕੀ ਧੁਜਾ ਸਾਰਦੂਲੰ ॥

chhakai ma'dh jaa kee dhujaa saaradhoola(n) ||

ਇਹੈ ਦਈਤ ਰਾਜੰ ਦੁਰੰ ਦ੍ਰੋਹ ਮੂਲੰ ॥

eihai dhieet raaja(n) dhura(n) dhroh moola(n) ||

In the centre of whose banner there is the sign of a lion, he is Ravana, the king of demons and has ill-will for Ram in his mind

ਲਸੈ ਕ੍ਰੀਟ ਸੀਸੰ ਕਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਭਾ ਕੋ ॥

lasai kreeT seesa(n) kasai cha(n)dhr bhaa ko ||

ਰਮਾ ਨਾਥ ਚੀਨੋ ਦਸੰ ਗ੍ਰੀਵ ਤਾ ਕੋ ॥੪੦੪॥

ramaa naath cheeno dhasa(n) greev taa ko ||404||

He on whose crown there are the moon and the sun, O all-filling Lord!

Recognise him, is the ten-headed Ravana.404.

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥

dhuhoo(n) or ba'je baja(n)tra(n) apaara(n) ||

ਮਚੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥

mache soorabeera(n) mahaa sasatr dhaara(n) ||

Many instruments began to resound form both sides and the warriors began to shower the current of great weapons.

ਕਰੈ ਅੱਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ਨਿਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥

karai a'tr paata(n) nipaata(n)t soora(n) ||

ਉਠੇ ਮੱਧ ਜੁੱਧੰ ਕਮੱਧੰ ਕਰੂਰੰ ॥੪੦੫॥

auThe ma'dh ju'dha(n) kama'dha(n) karoora(n) ||405||

The arms were struck and the warriors fell and in this war the terrible

headless trunks arose and moved.405

ਗਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਭਸੁੰਡੰ ਅਪਾਰੰ ॥

girai ru(n)dd mu(n)dda(n) bhasu(n)dda(n) apaara(n) ||

ਰੁਲੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਸਮੰਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ॥

rule a(n)g bha(n)ga(n) sama(n)ta(n) lujhaara(n) ||

The trunks, the heads and the trunks of elephants began to fall, and the chopped limas of the groups of warriors rolled in dust

ਪਰੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥

paree kooh jooha(n) uThe ga'dh sa'dha(n) ||

ਜਕੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਛਕੇ ਜਾਣ ਮੱਦੰ ॥੪੦੬॥

jake soorabeera(n) chhake jaan ma'dha(n) ||406||

There were terrible and shouts in the battlefield and it appeared tehat

having been intoxicated the warriors were swinging.406.

ਗਿਰੇ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਅਘੂਮੇਤਿ ਘਾਯੰ ॥

gire jhoom bhooma(n) aghoomet ghaaya(n) ||

ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਚੜੇ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥

auThe ga'dh sa'dha(n) chaRe chaup chaaya(n) ||

The wounded groups of warriors are swinging and being bewildered on falling on the earth and with double zeal they are getting up and striking with their maces.

ਜੁਝੈ ਬੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥

jujhai beer eka(n) aneka(n) prakaara(n) ||

ਕਟੇ ਅੰਗ ਜੰਗੰ ਰਟੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੪੦੭॥

kaTe a(n)g ja(n)ga(n) raTai(n) maar maara(n) ||407||

The warriors have begun the war in many way, the chopped limbs are

falling, even then the warriors are shouting “Kill, Kill”.407.

ਛੁਟੈ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਉਠੈਂ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥

chhuTai baan paana(n) uThai(n) ga'dh sa'dha(n) ||

ਰੁਲੇ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਬਿਹੱਦੰ ॥

rule jhoom bhooma(n) su beera(n) biha'dha(n) ||

A dreadful sound is created with the discharge of arrows and the large-bodies warriors’ fall on the ground while swinging

ਨਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ਤਤੱਥਈ ਤਤੱਥਿਯੰ ॥

nache ja(n)g ra(n)ga(n) tata'thiee tata'thiya(n) ||

ਛੁਟੈ ਬਾਨ ਰਾਜੀ ਫਿਰੈ ਛੂਛ ਹੱਥਿਯੰ ॥੪੦੮॥

chhuTai baan raajee firai chhoochh ha'thiya(n) ||408||

All are dancing to the tune of music in the fighting and many are roaming hither and thither, becoming empty-handed with the discharge of

arrows.408.

ਗਿਰੇ ਅੰਕੁਸੰ ਬਾਰਣੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

gire a(n)kusa(n) baarana(n) beer kheta(n) ||

ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥

nache ka(n)dh heena(n) kaba(n)dha(n) acheta(n) ||

The lances destroying the warriors are falling down and the unconscious headless trunks are dancing in the battlefield

ਭਰੈਂ ਖੇਚਰੀ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੀ ॥

bharai(n) khecharee pa'tr chausaTh chaaree ||

ਚਲੇ ਸਰਬ ਆਨੰਦਿ ਹੁਐ ਮਾਸਹਾਰੀ ॥੪੦੯॥

chale sarab aana(n)dh huaai maasahaaree ||409||

The sixty-eight Yoginis have filled their bowls with blood and all the flesh-

eaters are roaming with great joy 409.

ਗਿਰੇ ਬੰਕੁੜੇ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਸੁਦੇਸੰ ॥

gire ba(n)kuRe beer baajee sudhesa(n) ||

ਪਰੇ ਪੀਲਵਾਨੰ ਛੁਟੇ ਚਾਰ ਕੇਸੰ ॥

pare peelavaana(n) chhuTe chaar kesa(n) ||

The foppish warriors and beautiful horses are falling and on the other side the drivers of elephants are lying down with their disheveled hair.

ਕਰੈ ਪੈਜ ਵਾਰੰ ਪ੍ਰਚਾਰੰਤ ਬੀਰੰ ॥

karai paij vaara(n) prachaara(n)t beera(n) ||

ਉਠੈ ਸ੍ਰੋਣਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ਹਮੀਰੰ ॥੪੧੦॥

auThai sronadhaara(n) apaara(n) hameera(n) ||410||

The brave fighters are striking blows on their enemy with full strength, on

account of which there is continuous flow of the blood.410.

ਛੁਟੈਂ ਚਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰਤ ਬਾਣੰ ॥

chhuTai(n) chaar chitra(n) bachitra(n)t baana(n) ||

ਚਲੇ ਬੈਠ ਕੈ ਸੂਰਬੀਰੰ ਬਿਮਾਣੰ ॥

chale baiTh kai soorabeera(n) bimaana(n) ||

Queer type of arrows, making beautiful paintings, are moving fastly while piercing the bodies and alongwith it the warriors are flying away in the air-vehicles of death.

ਗਿਰੇ ਬਾਰੁਣੰ ਬਿੱਥਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ॥

gire baaruna(n) bi'tharee lu'th ju'tha(n) ||

ਖੁਲੇ ਸੁਰਗ ਦੁਆਰੰ ਗਏ ਵੀਰ ਅਛੁੱਥੰ ॥੪੧੧॥

khule surag dhuaara(n) ge veer achhu'tha(n) ||411||

Because of the falling arrows, the clusters of corpses re lying scattered

and the gates of haven have opened for the brave warriors.411.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਤ ਸੈਨਾ ਭਈ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ॥

eeh bidh hat sainaa bhiee raavan raam biru'dh ||

ਲੰਕ ਬੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯੋ ਦਸਸਿਰ ਮਹਾ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ॥੪੧੨॥

la(n)k ba(n)k praapat bhayo dhasasir mahaa sakru'dh ||412||

In this way, the army opposing Ram was killed and Ravana, sitting in the

beautiful citadel of Lanka got highly infuriated.412.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਤਬੈ ਮੁੱਕਲੇ ਦੂਤ ਲੰਕੇਸ ਅੱਪੰ ॥

tabai mu'kale dhoot la(n)kes a'pa(n) ||

ਮਨੰ ਬਚ ਕਰਮੰ ਸਿਵੰ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ॥

mana(n) bach karama(n) siva(n) jaap ja'pa(n) ||

Then, remembering the name of Shiva through his mind, speech and action, Ranana, the king of Lanka, sent his messengers to Kumbhkaran.

ਸਭੈ ਮੰਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਸਮੈ ਅੰਤ ਕਾਲੰ ॥

sabhai ma(n)tr heena(n) samai a(n)t kaala(n) ||

ਭਜੋ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਸੁ ਕਾਲੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥੪੧੩॥

bhajo ek chi'ta(n) su kaala(n) kirapaala(n) ||413||

All of them were without the strength of mantra and knowing about their impending end, they were remembering the one Beneficent Immanent

Lord.413.

ਰਥੀ ਪਾਇਕੰ ਦੰਤ ਪੰਤੀ ਅਨੰਤੰ ॥

rathee paika(n) dha(n)t pa(n)tee ana(n)ta(n) ||

ਚਲੇ ਪੱਖਰੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਸੁ ਭੰਤੰ ॥

chale pa'khare baaj raaja(n) su bha(n)ta(n) ||

The warriors on foot, on horses, on elephants and in chariots, wearing their armours, marched forward

ਧਸੇ ਨਾਸਕਾ ਸ੍ਰੋਣ ਮੱਝੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥

dhase naasakaa sron ma'jha(n) su beera(n) ||

ਬੱਜੇ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਨਫੀਰੰ ॥੪੧੪॥

ba'je kaanrahare dda(n)k ddauroo nafeera(n) ||414||

They all penetrated into the nose and of Kumbhkaran and began to play

their tabors and other musical instruments.414.

ਬਜੈ ਲਾਗ ਬਾਦੰ ਨਿਨਾਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ॥

bajai laag baadha(n) ninaadha(n)t veera(n) ||

ਉਠੈ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥

auThai ga'dh sa'dha(n) nina'dha(n) nafeera(n) ||

The warriors played their musical instruments which resounded at high pitch.

ਭਏ ਆਕੁਲੰ ਬਿਆਕਲੰ ਛੋਰਿ ਭਾਗਿਅੰ ॥

bhe aakula(n) biaakala(n) chhor bhaagia(n) ||

ਬਲੀ ਕੁੰਭਕਾਨੰ ਤਊ ਨਾਹਿ ਜਾਗਿਅੰ ॥੪੧੫॥

balee ku(n)bhakaana(n) tuoo naeh jaagia(n) ||415||

All of them, like children, fled in a state of perplexity, but even then the

mighty Kumbhkaran did not awake.415.

ਚਲੇ ਛਾਡਿ ਕੈ ਆਸ ਪਾਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ॥

chale chhaadd kai aas paasa(n) niraasa(n) ||

ਭਏ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਜਾਗਬੇ ਤੇ ਉਦਾਸੰ ॥

bhe bhraat ke jaagabe te udhaasa(n) ||

Finding themselves helpless in not being able to awaken Kumbhkaran, all of them felt disappointed and started going away and become anxious on becoming unsuccessful in their endeavour

ਤਬੈ ਦੇਵਕੰਨਿਆ ਕਰਿਯੋ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ॥

tabai dhevaka(n)niaa kariyo geet gaana(n) ||

ਉਠਯੋ ਦੇਵ ਦੋਖੀ ਗਦਾ ਲੀਸ ਪਾਨੰ ॥੪੧੬॥

auThayo dhev dhokhee gadhaa lees paana(n) ||416||

Then the daughters of gods i.e. Kumbhkaran awoke and took his mace in

his hand.416.

ਕਰੋ ਲੰਕ ਦੇਸੰ ਪ੍ਰਵੇਸੰਤਿ ਸੂਰੰ ॥

karo la(n)k dhesa(n) pravesa(n)t soora(n) ||

ਬਲੀ ਬੀਸ ਬਾਹੰ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਪੂਰੰ ॥

balee bees baaha(n) mahaa sasatr poora(n) ||

That mighty warrior entered Lanka, where there was the mighty hero Ravana of twenty arms, bedecked with great weapons.

ਕਾਰੈ ਲਾਗ ਮੰਤ੍ਰੰ ਕੁਮੰਤ੍ਰੰ ਬਿਚਾਰੰ ॥

kaarai laag ma(n)tra(n) kuma(n)tra(n) bichaara(n) ||

ਇਤੈ ਉਚਰੇ ਬੈਨ ਭ੍ਰਾਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ॥੪੧੭॥

eitai uchare bain bhraata(n) lujhaara(n) ||417||

They all held consultation together and talked to one another about the

war.417.

ਜਲੰ ਗਾਗਰੀ ਸਪਤ ਸਾਹੰਸ੍ਰ ਪੂਰੰ ॥

jala(n) gaagaree sapat saaha(n)sr poora(n) ||

ਮੁਖੰ ਪੁੱਛ ਲਯੋ ਕੁੰਭਕਾਨੰ ਕਰੂਰੰ ॥

mukha(n) pu'chh layo ku(n)bhakaana(n) karoora(n) ||

Kumbhkaran used seven thousand metallic pitchers of water to cleanse his face

ਕੀਯੋ ਮਾਸਹਾਰੰ ਮਹਾ ਮੱਦਯ ਪਾਨੰ ॥

keeyo maasahaara(n) mahaa ma'dhay paana(n) ||

ਉਠਯੋ ਲੈ ਗਦਾ ਕੋ ਭਰਯੋ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ॥੪੧੮॥

auThayo lai gadhaa ko bharayo veer maana(n) ||418||

He ate flesh to his fill and drank wine excessively. After all this that proud

warrior got up with his mace and marched forware.418.

ਭਜੀ ਬਾਨਰੀ ਪੇਖ ਸੈਨਾ ਅਪਾਰੰ ॥

bhajee baanaree pekh sainaa apaara(n) ||

ਤ੍ਰਸੇ ਜੂਥ ਪੈ ਜੂਥ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥

trase jooth pai jooth jodhaa jujhaara(n) ||

Seeing him the innumerable army of monkeys fled away and many groups of gods became frightful

ਉਠੈ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ॥

auThai ga'dh sa'dha(n) nina'dha(n)t veera(n) ||

ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੪੧੯॥

firai ru(n)dd mu(n)dda(n) tana(n) ta'chh teera(n) ||419||

The terrible shouts of the warriors were heard and the truncated bodies

pared by the arrows were seen moving.419.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਗਿਰੈ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡੰ ਭਸੁੰਡੰ ਗਜਾਨੰ ॥

girai mu(n)dd tu(n)dda(n) bhasu(n)dda(n) gajaana(n) ||

ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਸੁ ਝੁੰਡੰ ਨਿਸਾਨੰ ॥

firai ru(n)dd mu(n)dda(n) su jhu(n)dda(n) nisaana(n) ||

The chopped trunks of the elephants are falling down and the torn banners are swinging hither and thither

ਰੜੈ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਸੱਸੰਕੰਤ ਜੋਧੰ ॥

raRai ka(n)k ba(n)ka(n) sa'sa(n)ka(n)t jodha(n) ||

ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਮਿਲੇ ਸੈਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥੪੨੦॥

auThee kooh jooha(n) mile sain krodha(n) ||420||

The beautiful horses are rolling down and are warriors are sobbing in the

battlefield, there is terrible lamination in the whole field.420.

ਝਿਮੀ ਤੇਗ ਤੇਜੰ ਸਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥

jhimee teg teja(n) sarosa(n) prahaara(n) ||

ਖਿਮੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣੁ ਭਾਦੋ ਮਝਾਰੰ ॥

khimee dhaamanee jaan bhaadho majhaara(n) ||

There are fast knocking of the blows, exhibiting the glitter of swords and it seems that the lightning is flashing in the month of Bhason

ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਕਸੇ ਸੂਰਵੀਰੰ ॥

hase ka(n)k ba(n)ka(n) kase sooraveera(n) ||

ਢਲੀ ਢਾਲ ਮਾਲੰ ਸੁਭੇ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੪੨੧॥

ddalee ddaal maala(n) subhe ta'chh teera(n) ||421||

The beautiful horses carrying warriors as neighing and the rosary of

shields alongwith the sharp shafts look impressive.421.

ਬਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥

biraaj chha(n)dh ||

BIRAAJ STANZA

ਹੱਕ ਦੇਬੀ ਕਰੰ ॥

ha'k dhebee kara(n) ||

ਸੱਦ ਭੈਰੋ ਰਰੰ ॥

sa'dh bhairo rara(n) ||

A terrible war began in order in order to appease the goddess Kali

ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਰੰ ॥

chaavaddee chi(n)kara(n) ||

ਡਾਕਣੀ ਡਿੰਕਰੰ ॥੪੨੨॥

ddaakanee ddi(n)kara(n) ||422||

And the Bhairvas began to shout the vultures shrieked and the vampires

belched.422.

ਪੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣ ਭਰੰ ॥

pa'tr ju'gan bhara(n) ||

ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਥਰੰ ॥

lu'th bi'thuthara(n) ||

The bowls of Yoginis were being filled and the corpses scattered

ਸੰਮੁਹੇ ਸੰਘਰੰ ॥

sa(n)muhe sa(n)ghara(n) ||

ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੰ ॥੪੨੩॥

hooh kooha(n) bhara(n) ||423||

The clusters were destroyed and there was tumult all around.423.

ਅੱਛਰੀ ਉਛਰੰ ॥

a'chharee uchhara(n) ||

ਸਿੰਧੁਰੈ ਸਿੰਧਰੰ ॥

si(n)dhurai si(n)dhara(n) ||

The heavenly damsels began to dance and the bugles sounded

ਮਾਰ ਮਾਰੁੱਚਰੰ ॥

maar maaru'chara(n) ||

ਬੱਜ ਗੱਜੇ ਸੁਰੰ ॥੪੨੪॥

ba'j ga'je sura(n) ||424||

, The shouts of “Kill, Kill” and the rustling of arrows were heard.424.

ਉੱਝਰੇ ਲੁੱਝਰੰ ॥

au'jhare lu'jhara(n) ||

ਝੁੱਮਰੇ ਜੁੱਝਰੰ ॥

jhu'mare ju'jhara(n) ||

The warriors got entangled with one another and the fighters gushed

forward

ਬੱਜੀਯੰ ਡੰਮਰੰ ॥

ba'jeeya(n) dda(n)mara(n) ||

ਤਾਲਣੋ ਤੁੰਬਰੰ ॥੪੨੫॥

taalano tu(n)bara(n) ||425||

The tabors and other musical instruments were played in the

battlefield.425.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਪਰੀ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥

paree maar maara(n) ||

ਮੰਡੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥

ma(n)dde sasatr dhaara(n) ||

There were blows of arms and the edges of the weapons were sharpened

ਰਟੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥

raTai maar maara(n) ||

ਤੁਟੈ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ॥੪੨੬॥

tuTai kha'g dhaara(n) ||426||

The warriors repeated the shouts of "kill, kill" and the edge of the spears

began to break.426.

ਉਠੈ ਛਿੱਛ ਅਪਾਰੰ ॥

auThai chhi'chh apaara(n) ||

ਬਹੈ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥

bahai sron dhaara(n) ||

There was continuous flow of blood and it also spattered

ਹਸੈ ਮਾਸਹਾਰੰ ॥

hasai maasahaara(n) ||

ਪੀਐ ਸ੍ਰੋਣ ਸਯਾਰੰ ॥੪੨੭॥

peeaai sron sayaara(n) ||427||

The flesh-eaters smiled and the jackals drank blood.427.

ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥

gire chaur chaara(n) ||

ਭਜੇ ਏਕ ਹਾਰੰ ॥

bhaje ek haara(n) ||

The beautiful fly-whiskers fell and on one side the defeated warriors ran away

ਰਟੈ ਏਕ ਮਾਰੰ ॥

raTai ek maara(n) ||

ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸੁਆਰੰ ॥੪੨੮॥

gire soor suaara(n) ||428||

Then were repetitions of the shouts of “Kill, Kill” on the other side and the horse-riders fell.428.

ਚਲੇ ਏਕ ਸੁਆਰੰ ॥

chale ek suaara(n) ||

ਪਰੇ ਏਕ ਬਾਰੰ ॥

pare ek baara(n) ||

On one side the horse-riders started moving and altogether made and

attack.

ਬਡੋ ਜੁੱਧ ਪਾਰੰ ॥

baddo ju'dh paara(n) ||

ਨਿਕਾਰੇ ਹਥਯਾਰੰ ॥੪੨੯॥

nikaare hathayaara(n) ||429||

They drew out their weapons and began o wage a terrible war.429.

ਕਰੈ ਏਕ ਵਾਰੰ ॥

karai ek vaara(n) ||

ਲਸੈ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ॥

lasai kha'g dhaara(n) ||

The striking sharp edges of the swords look impressive, the knocking on

the shields and

ਉਠੈ ਅੰਗਿਆਰੰ ॥

auThai a(n)giaara(n) ||

ਲਖੈ ਬਯੋਮ ਚਾਰੰ ॥੪੩੦॥

lakhai bayom chaara(n) ||430||

The collision of the swords create sparks, which are being seen by the gods from the sky.430.

ਸੁ ਪੈਜੰ ਪਚਾਰੰ ॥

s paija(n) pachaara(n) ||

ਮੰਡੇ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥

ma(n)dde asatr dhaara(n) ||

He, on whom the warriors attack, they thrust on him the sharp edges of

their arms,

ਕਰੇਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥

kareaa(n) maar maara(n) ||

ਇਕੇ ਕੰਪ ਚਾਰੰ ॥੪੩੧॥

eike ka(n)p chaara(n) ||431||

The shout of “Kill, Kill” is being raised and the warriors trembling with rage look impressive.431.

ਮਹਾ ਬੀਰ ਜੁੱਟੈਂ ॥

mahaa beer ju'Tai(n) ||

ਸਰੰ ਸੰਜ ਫੁੱਟੈਂ ॥

sara(n) sa(n)j fu'Tai(n) ||

The great warriors have fought with one another and the armours are

being torn by the arrows

ਤੜੰਕਾਰ ਛੁੱਟੈਂ ॥

taRa(n)kaar chhu'Tai(n) ||

ਝੜੰਕਾਰ ਉੱਠੈਂ ॥੪੩੨॥

jhaRa(n)kaar u'Thai(n) ||432||

The arrows are being discharged with crackling sound and the tinkling sound is being heard.432.

ਸਰੰਧਾਰ ਬੁੱਠੈਂ ॥

sara(n)dhaar bu'Thai(n) ||

ਜੁਗੰ ਜੁੱਧ ਜੁੱਠੈਂ ॥

juga(n) ju'dh ju'Thai(n) ||

There is shower of arrows and it appears that the whole world is absorbed

in the war

ਰਣੰ ਰੋਸੁ ਰੁੱਠੈਂ ॥

rana(n) ros ru'Thai(n) ||

ਇਕੰ ਏਕ ਕੁੱਠੈਂ ॥੪੩੩॥

eika(n) ek ku'Thai(n) ||433||

The warriors are knocking their blows in fury over one another and are chopping (the limbs).433.

ਢਲੀ ਢਾਲ ਉੱਠੈਂ ॥

ddalee ddaal u'Thai(n) ||

ਅਰੰ ਫਉਜ ਫੁੱਟੈਂ ॥

ara(n) fauj fu'Tai(n) ||

The fallen shields are being picked up and the forces of the enemy are

being torn asunder

ਕਿ ਨੇਜੇ ਪਲੱਟੈ ॥

k neje pala'Tai ||

ਚਮਤਕਾਰ ਉੱਠੈ ॥੪੩੪॥

chamatakaar u'Thai ||434||

The lances are overturning and being used miraculously.434.

ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਲੁੱਠੈਂ ॥

kite bhoom lu'Thai(n) ||

ਗਿਰੇ ਏਕ ਉੱਠੈਂ ॥

gire ek u'Thai(n) ||

Many people are lying down on the earth and many of those fallen down

are getting up and

ਰਣੰ ਫੇਰਿ ਜੁੱਟੈਂ ॥

rana(n) fer ju'Tai(n) ||

ਬਹੇ ਤੇਗ ਤੁੱਟੈਂ ॥੪੩੫॥

bahe teg tu'Tai(n) ||435||

Being absorbed in the war, are excessively knocking and breaking their swords.435.

ਮਚੇ ਵੀਰ ਵੀਰੰ ॥

mache veer veera(n) ||

ਧਰੇ ਵੀਰ ਚੀਰੰ ॥

dhare veer cheera(n) ||

The warriors are fighting with warriors and are ripping them with their

weapons

ਕਰੈ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥

karai sasatr paata(n) ||

ਉਠੈ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥੪੩੬॥

auThai asatr ghaata(n) ||436||

They are causing the weapons to fall down and inflicting wounds with their arms.436.

ਇਤੈਂ ਬਾਨ ਰਾਜੰ ॥

eitai(n) baan raaja(n) ||

ਉਤੈ ਕੁੰਭ ਕਾਜੰ ॥

autai ku(n)bh kaaja(n) ||

On this side the arrows are being discharged and on that side Kumbhkaran

is doing his job of destroying the army,

ਕਰਯੋ ਸਾਲ ਪਾਤੰ ॥

karayo saal paata(n) ||

ਗਿਰਯੋ ਵੀਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥੪੩੭॥

girayo veer bhraata(n) ||437||

But in the end that brother of Ravana fell down like the tree of saal.437.

ਦੋਊ ਜਾਘ ਫੂਟੀ ॥

dhouoo jaagh fooTee ||

ਰਤੰ ਧਾਰ ਛੂਟੀ ॥

rata(n) dhaar chhooTee ||

ਗਿਰੇ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥

gire raam dhekhe ||

ਬਡੇ ਦੁਸਟ ਲੇਖੇ ॥੪੩੮॥

badde dhusaT lekhe ||438||

ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥

karee baan barakha(n) ||

ਭਰਯੋ ਸੈਨ ਹਰਖੰ ॥

bharayo sain harakha(n) ||

Both his legs cracked and from them came out the continuous flow of

blood.

ਹਣੇ ਬਾਣ ਤਾਣੰ ॥

hane baan taana(n) ||

ਝਿਣਯੋ ਕੁੰਭਕਾਣੰ ॥੪੩੯॥

jhinayo ku(n)bhakaana(n) ||439||

Ram saw and shot an arrow, which killed Kumbhkaran.439.

ਭਏ ਦੇਵ ਹਰਖੰ ॥

bhe dhev harakha(n) ||

ਕਰੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖੰ ॥

karee puhap barakha(n) ||

In their joy she gods showered floweres. When Ranvana the king of Lanka,

ਸੁਣ੍ਯੋ ਲੰਕ ਨਾਥੰ ॥

sunayo la(n)k naatha(n) ||

ਹਣੇ ਭੂਮ ਮਾਥੰ ॥੪੪੦॥

hane bhoom maatha(n) ||440||

Heard this news, he, in great anguish, threw his head on the earth.440.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕੁੰਭਕਰਨ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ॥

eit sree bachitr naaTake raamavataar ku(n)bhakaran badheh dhayai samaapatam sat ||

End on the chapter entitled ‘The Killing of Kumbhkaran’ in Ramavtar in

ਅਥ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ath tiramu(n)dd ju'dh kathana(n) ||

Now begins the description of the war with Trimund :

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਪਠਯੋ ਤੀਨ ਮੁੰਡੰ ॥

paThayo teen mu(n)dda(n) ||

ਚਲਯੋ ਸੈਨ ਝੁੰਡੰ ॥

chalayo sain jhu(n)dda(n) ||

Now Ravana sent the demon Trimund who marched at the head of the

army

ਕ੍ਰਿਤੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ॥

kiratee chitr jodhee ||

ਮੰਡੇ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥੪੪੧॥

ma(n)dde param krodhee ||441||

That warriors was unique like a portrait and a demon of supreme fury.441.

ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥

bakai(n) maar maara(n) ||

ਤਜੈ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥

tajai baan dhaara(n) ||

He shouted “Kill, Kill” and discharged a current of arrows,

ਹਨੂਮੰਤ ਕੋਪੇ ॥

hanooma(n)t kope ||

ਰਣੰ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥੪੪੨॥

rana(n) pai rope ||442||

With great rage Hanuman stood with a firm foot in the battlefield.442.

ਅਸੰ ਛੀਨ ਲੀਨੋ ॥

asa(n) chheen leeno ||

ਤਿਸੀ ਕੰਠਿ ਦੀਨੋ ॥

tisee ka(n)Th dheeno ||

Hanuman seized the sword of that demon and with the same he gave a blow on his neck.

ਹਨਯੋ ਖਸਟ ਨੈਣੰ ॥

hanayo khasaT naina(n) ||

ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੪੪੩॥

hase dhev gaina(n) ||443||

That six-eyed demon was killed, seeing whom the gods smiled in the

sky.443.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਵਤਾਰ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਬਧਹ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ॥

eit sree bachitr naaTak raamavataar tiramu(n)dd badheh dhayai samaapatam sat ||

End on the chapter entitled 'The Killing of Trimund' in Ramavtar in BACHITTAR NATAK.

ਅਥ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ath mahodhar ma(n)tree ju'dh kathana(n) ||

Now begin the description of the war with the minister Mahodar :

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਸੁਣ੍ਯੋ ਲੰਕ ਨਾਥੰ ॥

sunayo la(n)k naatha(n) ||

ਧੁਣੇ ਸਰਬ ਮਾਥੰ ॥

dhune sarab maatha(n) ||

When Ravana heard the news about the destruction of his warriors he held

his forehead in extreme anguish.

ਕਰਯੋ ਮੱਦ ਪਾਣੰ ॥

karayo ma'dh paana(n) ||

ਭਰੇ ਬੀਰ ਮਾਣੰ ॥੪੪੪॥

bhare beer maana(n) ||444||

(In order to forget his agony), he in his pride drank wine.444.

ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੈਂ ॥

mahikhuaas karakhai(n) ||

ਸਰੰਧਾਰ ਬਰਖੈਂ ॥

sara(n)dhaar barakhai(n) ||

There was sound of the pulling of bows and the arrows were being

showered,

ਮਹੋਦ੍ਰਾਦਿ ਵੀਰੰ ॥

mahodhraadh veera(n) ||

ਹਠੇ ਖੱਗ ਧੀਰੰ ॥੪੪੫॥

haThe kha'g dheera(n) ||445||

The persistent warriors like Mahodar held their swords and stood firmly with forbearance.445.

ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥

mohanee chha(n)dh ||

MOHINI STANZA

ਢਲ ਹੱਲ ਸੁਢੱਲੀ ਢੋਲਾਣੰ ॥

ddal ha'l sudda'lee ddolaana(n) ||

ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ ਕਲੋਲਾਣੰ ॥

ran ra(n)g abha(n)g kalolaana(n) ||

The shields sounded like drums and there was being heard the agitated

atmosphere of the war

ਭਰਣੰਕ ਸੁ ਨੱਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ॥

bharana(n)k su na'dha(n) naafeera(n) ||

ਬਰਣੰਕਸੁ ਬੱਜੇ ਮੱਜੀਰੰ ॥੪੪੬॥

barana(n)kas ba'je ma'jeera(n) ||446||

The sound of fifes filled a all the four directions and small cymbals of different colors rang.446.

ਭਰਣੰਕਸੁ ਭੇਰੀ ਘੋਰਾਣੰ ॥

bharana(n)kas bheree ghoraana(n) ||

ਜਣੁ ਸਾਵਣ ਭਾਦੋ ਮੋਰਾਣੰ ॥

jan saavan bhaadho moraana(n) ||

The kettledrums sounded like the resonance of the group of peacocks on

seeing the clouds in the month of Sawan

ਉੱਛਲੀਏ ਪ੍ਰਖਰੇ ਪਾਵੰਗੰ ॥

au'chhale'ee prakhare paava(n)ga(n) ||

ਮੱਚੇ ਜੁੱਝਾਰੇ ਜੋਧੰਗੰ ॥੪੪੭॥

ma'che ju'jhaare jodha(n)ga(n) ||447||

The armoured horse jumped and the warriors were absorbed in war.447.

ਸਿੰਧੁਰੀਏ ਸੁੰਡੀ ਦੰਤਾਲੇ ॥

si(n)dhure'e su(n)ddee dha(n)taale ||

ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥

na'che pa'khare'e mu'chhaale ||

The elephants having trunks and tusks got intoxicated and the warriors of

frightful whiskers danced

ਓਰੜੀਏ ਸਰਬੰ ਸੈਣਾਯੰ ॥

oraRe'e saraba(n) sainaaya(n) ||

ਦੇਖੰਤ ਸੁ ਦੇਵੰ ਗੈਣਾਯੰ ॥੪੪੮॥

dhekha(n)t su dheva(n) gainaaya(n) ||448||

There was movement of all the forces and the gobs saw them from the sky.448.

ਝੱਲੈ ਅਵਝੜੀਯੰ ਉੱਝਾੜੰ ॥

jha'lai avajhaReeya(n) u'jhaaRa(n) ||

ਰਣ ਉਠੈ ਬੈਹੈਂ ਬੱਬਾੜੰ ॥

ran uThai baihai(n) ba'baaRa(n) ||

The blows of very stern warriors are being endured the fighters are falling

in the battlefield and are flowing in the stream of blood

ਘੈ ਘੁੱਮੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ॥

ghai ghu'me ghaaya(n) a'ghaaya(n) ||

ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਅੱਧੋ ਅੱਧਾਯੰ ॥੪੪੯॥

bhooa ddi'ge a'dho a'dhaaya(n) ||449||

The wounded warriors are wandering circularly and are falling on the earth with downward faces.449.

ਰਿਸ ਮੰਡੈ ਛੰਡੈ ਅਉ ਛੰਡੈ ॥

ris ma(n)ddai chha(n)ddai aau chha(n)ddai ||

ਹਠਿ ਹੱਸੈ ਕੱਸੈ ਕੋ ਅੰਡੈ ॥

haTh ha'sai ka'sai ko a(n)ddai ||

In great fury they are killing others and are going on killing the persistent

warriors are tightening their weapons smilingly

ਰਿਸ ਬਾਹੈਂ ਗਾਹੈਂ ਜੋਧਾਣੰ ॥

ris baahai(n) gaahai(n) jodhaana(n) ||

ਰਣ ਹੋਹੈਂ ਜੋਹੈਂ ਕ੍ਰੋਧਾਣੰ ॥੪੫੦॥

ran hohai(n) johai(n) krodhaana(n) ||450||

And being enraged are churning the fighters and are raising the ire of others.450.

ਰਣ ਗੱਜੈ ਸੱਜੈ ਸਸਤ੍ਰਾਣੰ ॥

ran ga'jai sa'jai sasatraana(n) ||

ਧਨੁ ਕਰਖੈਂ ਬਰਖੈਂ ਅਸਤ੍ਰਾਣੰ ॥

dhan karakhai(n) barakhai(n) asatraana(n) ||

The warriors bedecked with weapons in the war are thundering and the

arrows are being showered by repeatedly pulling their bows.

ਦਲ ਗਾਹੈ ਬਾਹੈ ਹਥਿਯਾਰੰ ॥

dhal gaahai baahai hathiyaara(n) ||

ਰਣ ਰੁੱਝੈ ਲੁੰਝੈ ਲੁੱਝਾਰੰ ॥੪੫੧॥

ran ru'jhai lu(n)jhai lu'jhaara(n) ||451||

The brave heroes are destroying the forces by striking their weapons and are engaged in continuous fighting.451.

ਭਟ ਭੇਦੇ ਛੇਦੇ ਬਰਮਾਯੰ ॥

bhaT bhedhe chhedhe baramaaya(n) ||

ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਚਉਰੰ ਚਰਮਾਯੰ ॥

bhooa ddi'ge chaura(n) charamaaya(n) ||

The warriors are being faced and killed and they are falling on the ground

with armours and fly-whisks

ਉੱਘੇ ਜਣ ਨੇਜੇ ਮਤਵਾਲੇ ॥

au'ghe jan neje matavaale ||

ਚੱਲੇ ਜਯੋਂ ਰਾਵਲ ਜੱਟਾਲੇ ॥੪੫੨॥

cha'le jayo(n) raaval ja'Taale ||452||

The brave fighters are moving with their long lances like the Yogis of Raval Panth wearing matted locks.452.

ਹੱਠੇ ਤਰਵਰੀਏ ਹੰਕਾਰੰ ॥

ha'The taravare'e ha(n)kaara(n) ||

ਮੰਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਸੂਰਾਰੰ ॥

ma(n)che pa'khare'e sooraara(n) ||

The egoist sword-bearers are showing persistence and the armoured

warriors are fighting

ਅੱਕੁੜਿਯੰ ਵੀਰੰ ਐਠਾਲੇ ॥

a'kuRiya(n) veera(n) aaiThaale ||

ਤਨ ਸੋਹੇ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪੱਤ੍ਰਾਲੇ ॥੪੫੩॥

tan sohe pa'tree pa'traale ||453||

The magnificent heroes are exhibiting pride and on their bodies the armours of steel-strips look impressive.453.

ਨਵ ਨਾਮਕ ਛੰਦ ॥

nav naamak chha(n)dh ||

NAV NAAMAK STANZA

ਤਰਭਰ ਪਰ ਸਰ ॥

tarabhar par sar ||

ਨਿਰਖਤ ਸੁਰ ਨਰ ॥

nirakhat sur nar ||

The brave fighters are seen writhing, to whom all the gods and men are

looking it seems that the abode of Indra,

ਹਰ ਪੁਰ ਪੁਰ ਸੁਰ ॥

har pur pur sur ||

ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਰ ॥੪੫੪॥

nirakhat bar nar ||454||

Filled with ghosts, fiends and ganas, has become the dwelling place of

Shiva all the people are looking at this scene.454.

ਬਰਖਤ ਸਰ ਬਰ ॥

barakhat sar bar ||

ਕਰਖਤ ਧਨੁ ਕਰਿ ॥

karakhat dhan kar ||

There is shower of arrows and the bows are being pulled

ਪਰਹਰ ਪੁਰ ਕਰ ॥

parahar pur kar ||

ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਰ ॥੪੫੫॥

nirakhat bar nar ||455||

People are leaving the city and this scene is being viewed by all.455.

ਸਰ ਬਰ ਧਰ ਕਰ ॥

sar bar dhar kar ||

ਪਰਹਰ ਪੁਰ ਸਰ ॥

parahar pur sar ||

The people are leaving the city very quickly, they are testing their own endurance and

ਪਰਖਤ ਉਰ ਨਰ ॥

parakhat ur nar ||

ਨਿਸਰਤ ਉਰ ਧਰ ॥੪੫੬॥

nisarat ur dhar ||456||

Are leaving keeping their desire within their hearts.456.

ਉਝਰਤ ਜੁਝ ਕਰ ॥

aujharat jujh kar ||

ਬਿਝੁਰਤ ਜੁਝ ਨਰ ॥

bijhurat jujh nar ||

The warriors are entangled among themselves and all are fighting with one

another,

ਹਰਖਤ ਮਸਹਰ ॥

harakhat masahar ||

ਬਰਖਤ ਸਿਤ ਸਰ ॥੪੫੭॥

barakhat sit sar ||457||

Some people are getting delighted and showering their arrows.457.

ਝੁਰ ਝਰ ਕਰ ਕਰ ॥

jhur jhar kar kar ||

ਡਰਿ ਡਰਿ ਧਰ ਹਰ ॥

ddar ddar dhar har ||

People who are afraid in their minds, are meditating on Shiva and

ਹਰ ਬਰ ਧਰ ਕਰ ॥

har bar dhar kar ||

ਬਿਹਰਤ ਉਠ ਨਰ ॥੪੫੮॥

biharat uTh nar ||458||

Remembering Shiva for their for their protection, they are trembling.458.

ਉਚਰਤ ਜਸ ਨਰ ॥

aucharat jas nar ||

ਬਿਚਰਤ ਧਸਿ ਨਰ ॥

bicharat dhas nar ||

As soon as the sound rises, people go into their houses and

ਥਰਕਤ ਨਰ ਹਰ ॥

tharakat nar har ||

ਬਰਖਤ ਭੁਅ ਪਰ ॥੪੫੯॥

barakhat bhua par ||459||

The warriors here are falling on the earth, moving like man-lion

incarnation.459.

ਤਿਲਕੜੀਆ ਛੰਦ ॥

tilakaReeaa chha(n)dh ||

TILKARIYA STANZA

ਚਟਾਕ ਚੋਟੈ ॥

chaTaak choTai ||

ਅਟਾਕ ਓਟੈ ॥

aTaak oTai ||

The blows of the swords are causing knocking sounds on the shields and the warriors are saving themselves from the shields

ਝੜਾਕ ਝਾੜੈ ॥

jhaRaak jhaaRai ||

ਤੜਾਕ ਤਾੜੈ ॥੪੬੦॥

taRaak taaRai ||460||

The weapons are being struck and (the warriors) are being killed by

making them targets.460.

ਫਿਰੰਤ ਹੂਰੰ ॥

fira(n)t hoora(n) ||

ਬਰੰਤ ਸੂਰੰ ॥

bara(n)t soora(n) ||

ਰਣੰਤ ਜੋਹੰ ॥

rana(n)t joha(n) ||

ਉਠੰਤ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥੪੬੧॥

auTha(n)t kroha(n) ||461||

The heavenly damsels are moving in the battlefield and wedding the warriors, they are seeing the war and the warriors, who are desirous of

obtaining them, are getting immensely infuriated.461.

ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ॥

bhara(n)t pa'tra(n) ||

ਤੁਟੰਤ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥

tuTa(n)t a'tra(n) ||

ਝੜੰਤ ਅਗਨੰ ॥

jhaRa(n)t agana(n) ||

ਜਲੰਤ ਜਗਨੰ ॥੪੬੨॥

jala(n)t jagana(n) ||462||

The bowls are being filled with blood, the arms are breaking, the sparks of

fire are looking like glow-worms.462.

ਤੁਟੰਤ ਖੋਲੰ ॥

tuTa(n)t khola(n) ||

ਜੁਟੰਤ ਟੋਲੰ ॥

juTa(n)t Tola(n) ||

ਖਿਮੰਤ ਖੱਗੰ ॥

khima(n)t kha'ga(n) ||

ਉਠੰਤ ਅੱਗੰ ॥੪੬੩॥

auTha(n)t a'ga(n) ||463||

The warriors are fighting, the armours are breaking, the spears are falling

on the shields and the sparks are rising.463.

ਚਲੰਤ ਬਾਣੰ ॥

chala(n)t baana(n) ||

ਰੁਕੰ ਦਿਸਾਣੰ ॥

ruka(n) dhisaana(n) ||

ਪਪਾਤ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥

papaat sasatra(n) ||

ਅਘਾਤ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੪੬੪॥

aghaat asatra(n) ||464||

With the discharge of arrows, the directions have turned, there are blows

and the sparks are rising.464.

ਖਹੰਤ ਖੱਤ੍ਰੀ ॥

khaha(n)t kha'tree ||

ਭਿਰੰਤ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥

bhira(n)t a'tree ||

ਬੁਠੰਤ ਬਾਣੰ ॥

buTha(n)t baana(n) ||

ਖਿਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੪੬੫॥

khivai kirapaana(n) ||465||

The Kshatriyas, getting hold of arms in their hands, are fighting, they are

discharging arrows and striking with swords.465.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਲੁੱਥ ਜੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰ ਰਹੀ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ॥

lu'th ju'th bi'thur rahee raavan raam biru'dh ||

ਹਤਯੋ ਮਹੋਦਰ ਦੇਖ ਕਰ ਹਰਿ ਅਰਿ ਫਿਰਯੋ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥੪੬੬॥

hatayo mahodhar dhekh kar har ar firayo su kru'dh ||466||

In this war between Ram and Ravana the clusters of corpses scattered here and there and seeing Mahodar being killed Inderjit (Meghand) marched forward.466.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ॥

eit sree bachitr naaTake raamavataar mahodhar ma(n)tree badheh dhiaai samaapatam sat ||

End of the chapter entitled ‘The Killing of Mahodar Mantri’ in Ramavtar in

BACHITTAR NATAK.

ਅਥ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ath i(n)dhrajeet ju'dh kathana(n) ||

Now begins the description of war with Inderjit :

ਸਿਰਖਿੰਡੀ ਛੰਦ ॥

sirakhi(n)ddee chha(n)dh ||

SIRKHINDI STANZA

ਜੁੱਟੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਧੱਗਾ ਵੱਜੀਆਂ ॥

ju'Te veer ju'jhaare dha'gaa va'jeeaa(n) ||

ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਕਰਾਰੇ ਦਲਾ ਮੁਸਾਹਦਾ ॥

ba'je naadh karaare dhalaa musaahadhaa ||

The trumpets sounded and the warriors faced one another and both the

armies, prepared for war while thundering

ਲੁੱਝੇ ਕਾਰਣਯਾਰੇ ਸੰਘਰ ਸੂਰਮੇ ॥

lu'jhe kaaranayaare sa(n)ghar soorame ||

ਵੁੱਠੇ ਜਾਣੁ ਡਰਾਰੇ ਘਣੀਅਰ ਕੈਬਰੀ ॥੪੬੭॥

vu'The jaan ddaraare ghaneear kaibaree ||467||

They who performed very difficult tasks, fought with one another and the arrows were discharged like the frightful flying serpents.467.

ਵੱਜੇ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ਹਾਠਾ ਜੁੱਟੀਆਂ ॥

va'je sa(n)galeeaale haaThaa ju'Teeaa(n) ||

ਖੇਤ ਬਹੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ਕਹਰ ਤਤਾਰਚੇ ॥

khet bahe mu'chhaale kahar tataarache ||

The big chained trumpets sounded and the rows of soldiers began to fight with one another, the long-whiskered and tyrannical warriors marched

forward

ਡਿੱਗੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਹੂੰਗਾ ਫੁੱਟੀਆਂ ॥

ddi'ge veer ju'jhaare hoo(n)gaa fu'Teeaa(n) ||

ਬੱਕੇ ਜਾਣ ਮਤਵਾਲੇ ਭੰਗਾ ਖਾਇ ਕੈ ॥੪੬੮॥

ba'ke jaan matavaale bha(n)gaa khai kai ||468||

Alongwith them the powerful fighters began to sob on falling in the battlefield.The warriors being intoxicated are shouting like someone shrieking in inebriation after eating hemp. 468

ਓਰੜਏ ਹੰਕਾਰੀ ਧੱਗਾ ਵਾਇ ਕੈ ॥

oraRe ha(n)kaaree dha'gaa vai kai ||

ਵਾਹਿ ਫਿਰੇ ਤਰਵਾਰੀ ਸੂਰੇ ਸੂਰਿਆਂ ॥

vaeh fire taravaaree soore sooriaa(n) ||

The proud warriors marched forward after causing the resonance of big

trumpets and began to strike blows with their swords.

ਵੱਗੈ ਰਤੁ ਝੁਲਾਰੀ ਝਾੜੀ ਕੈਬਰੀ ॥

va'gai rat jhulaaree jhaaRee kaibaree ||

ਪਾਈ ਧੂੰਮ ਲੁਝਾਰੀ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਦੀ ॥੪੬੯॥

paiee dhoo(n)m lujhaaree raavan raam dhee ||469||

With the shower of arrows a continuous stream of blood flowed and this war of Ram and Ravana became famours on all the four sides.469.

ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਵਜਾਈ ਸੰਘੁਰ ਮੱਚਿਆ ॥

chobee dhaus vajaiee sa(n)ghur ma'chiaa ||

ਬਾਹਿ ਫਿਰੈ ਵੈਰਾਈ ਤੁਰੇ ਤਤਾਰਚੇ ॥

baeh firai vairaiee ture tataarache ||

With the sounding of trumpets a terrible war began and the enemies

wandered here and there on the fast-moving steeds

ਹੂਰਾ ਚਿੱਤ ਵਧਾਈ ਅੰਬਰ ਪੂਰਿਆ ॥

hooraa chi't vadhaiee a(n)bar pooriaa ||

ਜੋਧਿਯਾ ਦੇਖਣ ਤਾਈ ਹੂਲੇ ਹੋਈਆਂ ॥੪੭੦॥

jodhiyaa dhekhan taiee hoole hoieeaa(n) ||470||

There on the sky the heavenly damsels gathered together with the zeal of wedding the brave warriors and came nearer in order to see them waging

the war.470.

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਇੰਦ੍ਰਾਰ ਵੀਰ ਕੁੱਪਯੋ ਕਰਾਲ ॥

ei(n)dhraar veer ku'payo karaal ||

ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਣ ਗਹਿ ਧਨੁ ਬਿਸਾਲ ॥

mukata(n)t baan geh dhan bisaal ||

Inderjit in great fury, holding his wide bow, began to discharge arrows

ਥਰਕੰਤ ਲੁੱਥ ਫਰਕੰਤ ਬਾਹ ॥

tharaka(n)t lu'th faraka(n)t baeh ||

ਜੁੱਝੰਤ ਸੂਰ ਅੱਛਰੈ ਉਛਾਹ ॥੪੭੧॥

ju'jha(n)t soor a'chharai uchhaeh ||471||

The corpses writhed and the arms of the warriors fluttered the warriors

began to fight and the heavenly damsels were filled with joy.471.

ਚਮਕੰਤ ਚੱਕ੍ਰ ਸਰਖੰਤ ਸੇਲ ॥

chamaka(n)t cha'kr sarakha(n)t sel ||

ਜੁੱਮੇ ਜਟਾਲ ਜਣ ਗੰਗ ਮੇਲ ॥

ju'me jaTaal jan ga(n)g mel ||

The discs glittered, the lances moved and the fighters with matted hair sped up to fight as if they are going to take a bath in the Ganges.

ਸੰਘਰੇ ਸੂਰ ਆਘਾਇ ਘਾਇ ॥

sa(n)ghare soor aaghai ghai ||

ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਚੜ ਚਉਪ ਚਾਇ ॥੪੭੨॥

barakha(n)t baan chaR chaup chai ||472||

The wounded warriors were killed and on the other hand the warriors

began to shower arrows with fourfold zeal.472.

ਸੱਮੁਲੇ ਸੂਰ ਆਰੁਹੇ ਜੰਗ ॥

sa'mule soor aaruhe ja(n)g ||

ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਬਿਖ ਧਰ ਸੁਰੰਗ ॥

barakha(n)t baan bikh dhar sura(n)g ||

The frightful warriors entangled in war are showering arrows like poisonous serpents

ਨਭਿ ਹ੍ਵੈ ਅਲੋਪ ਸਰ ਬਰਖ ਧਾਰ ॥

nabh havai alop sar barakh dhaar ||

ਸਭ ਊਚ ਨੀਚ ਕਿੰਨੇ ਸੁਮਾਰ ॥੪੭੩॥

sabh uooch neech ki(n)ne sumaar ||473||

With the shower of arrows the sky is not visible and there in no

differentiation between high and low.473.

ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

sabh sasatr asatr bi'dhiaa prabeen ||

ਸਰ ਧਾਰ ਬਰਖ ਸਰਦਾਰ ਚੀਨ ॥

sar dhaar barakh saradhaar cheen ||

All the warriors specialize in the science of weaponry and locating the general they are showering arrows on them

ਰਘੁਰਾਜ ਆਦਿ ਮੋਹੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥

raghuraaj aadh mohe su beer ||

ਦਲ ਸਹਿਤ ਭੂਮ ਡਿੱਗੇ ਅਧੀਰ ॥੪੭੪॥

dhal sahit bhoom ddi'ge adheer ||474||

Even Ram, the king of Raghu clan was beguiled and fell on the earth

alongwith his army.474.

ਤਬ ਕਹੀ ਦੂਤ ਰਾਵਣਹਿ ਜਾਇ ॥

tab kahee dhoot raavaneh jai ||

ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜੁ ਜੀਤਯੋ ਬਨਾਇ ॥

kap kaTak aaj jeetayo banai ||

Then the messengers went to give the news to Ravana that the forces of monkeys have been defeated

ਸੀਅ ਭਜਹੁ ਆਜੁ ਹੁਐ ਕੈ ਨਿਚੀਤ ॥

seea bhajahu aaj huaai kai nicheet ||

ਸੰਘਰੇ ਰਾਮ ਰਣ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ॥੪੭੫॥

sa(n)ghare raam ran i(n)dhrajeet ||475||

And he could certainly wed Sita on that day because Inderjit has killed ram

in the war.475.

ਤਬ ਕਹੇ ਬੈਣ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਬੁਲਾਇ ॥

tab kahe bain tirajaTee bulai ||

ਰਣ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਸੀਤਹਿ ਦਿਖਾਇ ॥

ran mritak raam seeteh dhikhai ||

Then Ravana called the demoness named Trajata and asked her to show the dead Ram to Sita

ਲੈ ਗਈ ਨਾਥ ਜਹਿ ਗਿਰੇ ਖੇਤ ॥

lai giee naath jeh gire khet ||

ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰ ਸਿੰਘ ਜਯੋ ਸੁਪਤ ਅਚੇਤ ॥੪੭੬॥

mirag maar si(n)gh jayo supat achet ||476||

She rook away Sita from that place with her tantric power to the place where ram was sleeping in unconscious state like a lion after killing the

deer.476.

ਸੀਅ ਨਿਰਖ ਨਾਥ ਮਨ ਮਹਿ ਰਿਸਾਨ ॥

seea nirakh naath man meh risaan ||

ਦਸ ਅਉਰ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥

dhas aaur chaar bi'dhiaa nidhaan ||

Seeing Ram in such a state, the mind of Sita was filled with extreme agony because Ram was the store-house of fourteen arts and it was impossible to make her believe in such an event

ਪੜ ਨਾਗ ਮੰਤ੍ਰ ਸੰਘਰੀ ਪਾਸ ॥

paR naag ma(n)tr sa(n)gharee paas ||

ਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਜਯਾਇ ਚਿਤ ਭਯੋ ਹੁਲਾਸ ॥੪੭੭॥

pat bhraat jayai chit bhayo hulaas ||477||

Sita went near Ram reciting Nagmantra and reviving both Ram and

Lakshman her mind was filled with joy.477.

ਸੀਅ ਗਈ ਜਗੇ ਅੰਗਰਾਇ ਰਾਮ ॥

seea giee jage a(n)garai raam ||

ਦਲ ਸਹਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਜੁਤ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥

dhal sahit bhraat jut dharam dhaam ||

When Sita went back, Ram woke up alongwith his brother and forces.

ਬੱਜੇ ਸੁ ਨਾਦਿ ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥

ba'je su naadh ga'je su beer ||

ਸੱਜੇ ਹਥਿਯਾਰ ਭੱਜੇ ਅਧੀਰ ॥੪੭੮॥

sa'je hathiyaar bha'je adheer ||478||

The brave fighters thundered bedecking themselves with weapons and the great warriors with power of endurance began to run away from the

battlefield.478.

ਸੰਮੁਲੇ ਸੂਰ ਸਰ ਬਰਖ ਜੁੱਧ ॥

sa(n)mule soor sar barakh ju'dh ||

ਹਨ ਸਾਲ ਤਾਲ ਬਿਕ੍ਰਾਲ ਕ੍ਰੂੱਧ ॥

han saal taal bikraal kraoo'dh ||

The warriors with frightful prowess began to shower arrows in the war and being highly infuriated began to destroy even the trees

ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧ ਸੁਰ ਮੇਘ ਧਰਣ ॥

taj ju'dh su'dh sur megh dharan ||

ਥਲ ਗਯੋ ਨਕੁੰਭਲਾ ਹੋਮ ਕਰਣ ॥੪੭੯॥

thal gayo naku(n)bhalaa hom karan ||479||

At this time Inderjit Mehgnad forsook the war-arena and returned to

perform the Hom Yajna (Sacrifice).479.

ਲਘ ਬੀਰ ਤੀਰ ਲੰਕੇਸ ਆਨ ॥

lagh beer teer la(n)kes aan ||

ਇਮ ਕਹੈ ਬੈਣ ਤਜ ਭ੍ਰਾਤ ਕਾਨ ॥

eim kahai bain taj bhraat kaan ||

Coming near the younger brother Vibhishan said that,

ਆਇ ਹੈ ਸੱਤ੍ਰ ਇਹ ਘਾਤ ਹਾਥ ॥

aai hai sa'tr ieh ghaat haath ||

ਇੰਦ੍ਰਾਰ ਬੀਰ ਅਰਬਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥੪੮੦॥

ei(n)dhraar beer arabar pramaath ||480||

At that time his supreme enemy and the mighty warrior Inderjit is wwithing

your ambush.480.

ਨਿਜ ਮਾਸ ਕਾਟ ਕਰ ਕਰਤ ਹੋਮ ॥

nij maas kaaT kar karat hom ||

ਥਰਹਰਤ ਭੂੰਮਿ ਅਰ ਚਕਤ ਬਯੋਮ ॥

tharaharat bhoo(n)m ar chakat bayom ||

He is performing havana (sacrifice) by chopping his flesh, with which the whole earth is trembling and the sky is wondering.

ਤਹ ਗਯੋ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤਾ ਨਿਸੰਗਿ ॥

teh gayo raam bhraataa nisa(n)g ||

ਕਰ ਧਰੇ ਧਨੁਖ ਕਟ ਕਸਿ ਨਿਖੰਗ ॥੪੮੧॥

kar dhare dhanukh kaT kas nikha(n)g ||481||

Hearing this, Lakshman went there fearlessly with bow in his hand and

quiver tied to his back.481.

ਚਿੰਤੀ ਸੁ ਚਿਤ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

chi(n)tee su chit dhevee pracha(n)dd ||

ਅਰ ਹਣਯੋ ਬਾਣ ਕੀਨੋ ਦੁਖੰਡ ॥

ar hanayo baan keeno dhukha(n)dd ||

Inderjit began to recite for the manifestation of the goddess and Lakshman discharged his arrows and killed Inderjit into two halves.

ਰਿਪ ਫਿਰੇ ਮਾਰ ਦੁੰਦਭ ਬਜਾਇ ॥

rip fire maar dhu(n)dhabh bajai ||

ਉਤ ਭਜੇ ਦਈਤ ਦਲਪਤਿ ਜੁਝਾਇ ॥੪੮੨॥

aut bhaje dhieet dhalapat jujhai ||482||

Lakshman returned with his forces, playing on the drum and on the other side the demons ran away on seeing their general dead.482.

ਇਤਿ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ॥

eit i(n)dhrajeet badheh dhiaai samaapatam sat ||

End of the chapter entitled “The Killing of Inderjit’ in Ramavtar in

BACHITTAR NATAK.

ਅਥ ਅਤਕਾਇ ਦਈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ath atakai dhieet ju'dh kathana(n) ||

Now begins the description of the war with the demon Atkaaye :

ਸੰਗੀਤ ਪਧਿਸਟਕਾ ਛੰਦ ॥

sa(n)geet padhisaTakaa chha(n)dh ||

SANGEET PADHISTAKA STANZA

ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪ ਕੈ ਦਈਤ ਰਾਜ ॥

kaagaRadha(n)g kop kai dhieet raaj ||

ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਜਯੋ ਸਾਜ ॥

jaagaRadha(n)g ju'dh ko sajayo saaj ||

The demon-king in great fury, began the war,

ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬੁੱਲੇ ਅਨੰਤ ॥

baagaRadha(n)g beer bu'le ana(n)t ||

ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਰੋਹੇ ਦੁਰੰਤ ॥੪੮੩॥

raagaRadha(n)g ros rohe dhura(n)t ||483||

Calling his innumerable warriors, full of resentment and very wrathful.483.

ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਮ ਬਾਜੀ ਬੁਲੰਤ ॥

paagaRadha(n)g param baajee bula(n)t ||

ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੱਤ੍ਰ ਨਟ ਜਯੋਂ ਕੁਦੰਤ ॥

chaagaRadha(n)g cha'tr naT jayo(n) kudha(n)t ||

Very swift-moving horses were brought who jumped hither and thither like and actor

ਕਾਗੜਦੰਗ ਕ੍ਰੂਰ ਕੱਢੇ ਹਥਿਆਰ ॥

kaagaRadha(n)g kraoor ka'dde hathiaar ||

ਆਗੜਦੰਗ ਆਨ ਬੱਜੇ ਜੁਝਾਰ ॥੪੮੪॥

aagaRadha(n)g aan ba'je jujhaar ||484||

Taking out their frightening weapons, the warriors began to fight with one

another.484.

ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮ ਸੈਨਾ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥

raagaRadha(n)g raam sainaa su kru'dh ||

ਜਾਗੜਦੰਗ ਜ੍ਵਾਨ ਜੁਝੰਤ ਜੁੱਧ ॥

jaagaRadha(n)g javaiaan jujha(n)t ju'dh ||

On this side, the warriors in the army of Ram, started fighting in great rage

ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਸਾਣ ਨਵ ਸੈਨ ਸਾਜ ॥

naagaRadha(n)g nisaan nav sain saaj ||

ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੂੜ ਮਕਰਾਛ ਗਾਜ ॥੪੮੫॥

maagaRadha(n)g mooR makaraachh gaaj ||485||

The foolish Makrachh thundered, carrying his new banner.485.

ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਅਤਕਾਇ ਵੀਰ ॥

aagaRadha(n)g ek atakai veer ||

ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਕੀਨੇ ਗਹੀਰ ॥

raagaRadha(n)g ros keene gaheer ||

There was one demon named Atkaaye in the demon forces who rushed with serious fury

ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਹੁੱਕੇ ਅਨੇਕ ॥

aagaRadha(n)g ek hu'ke anek ||

ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਿੰਧ ਬੇਲਾ ਬਿਬੇਕ ॥੪੮੬॥

saagaRadha(n)g si(n)dh belaa bibek ||486||

Many warriors confronted him and began to fight with discriminating

intellect.486.

ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰ ਛੁਟੈ ਅਪਾਰ ॥

taagaRadha(n)g teer chhuTai apaar ||

ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੂੰਦ ਬਨ ਦਲ ਅਨੁਚਾਰ ॥

baagaRadha(n)g boo(n)dh ban dhal anuchaar ||

There was huge shower of arrows which fell like rain-drops

ਆਗੜਦੰਗ ਅਰਬ ਟੀਡੀ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

aagaRadha(n)g arab Teeddee pramaan ||

ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਾਰ ਚੀਟੀ ਸਮਾਨ ॥੪੮੭॥

chaagaRadha(n)g chaar cheeTee samaan ||487||

The army looked like locusts and array of ants.487.

ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬਾਹੁੜੇ ਨੇਖ ॥

baagaRadha(n)g beer baahuRe nekh ||

ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਅਤਕਾਇ ਦੇਖ ॥

jaagaRadha(n)g ju'dh atakai dhekh ||

The warriors reached near Atkaaye in order to see him fighting.

ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਵ ਜੈ ਜੈ ਕਹੰਤ ॥

dhaagaRadha(n)g dhev jai jai kaha(n)t ||

ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਪ ਧਨ ਧਨ ਭਨੰਤ ॥੪੮੮॥

bhaagaRadha(n)g bhoop dhan dhan bhana(n)t ||488||

The gods hailed him and the king uttered “Bravo, Bravo!”.488.

ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਹਕ ਕਾਲੀ ਕਰਾਲ ॥

kaagaRadha(n)g kahak kaalee karaal ||

ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣ ਬਿਸਾਲ ॥

jaagaRadha(n)g jooh ju'gan bisaal ||

The terrible goddess Kali began to shout and great number of Yoginis

roamed in the battlefield.

ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਅਨੰਤ ॥

bhaagaRadha(n)g bhoot bhairo ana(n)t ||

ਸਾਗੜਦੰਗ ਸ੍ਰੋਣ ਪਾਣੰ ਕਰੰਤ ॥੪੮੯॥

saagaRadha(n)g sron paana(n) kara(n)t ||489||

Innumerable Bhairvas and ghosts began to drink blood.489.

ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਉਰ ਡਾਕਣ ਡਹੱਕ ॥

ddaagaRadha(n)g ddaur ddaakan ddaha'k ||

ਕਾਗੜਦੰਗ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਕੰ ਕਹੱਕ ॥

kaagaRadha(n)g kraoor kaaka(n) kaha'k ||

The tabors of vampires sounded and the inauspicious crows began to caw

ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਤ੍ਰ ਚਾਵਡੀ ਚਿਕਾਰ ॥

chaagaRadha(n)g chatr chaavaddee chikaar ||

ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਡਾਰਤ ਧਮਾਰ ॥੪੯੦॥

bhaagaRadha(n)g bhoot ddaarat dhamaar ||490||

On all the four sides there were heard and seen shrieks of vultures and

leapings and hopping of ghosts and fiends.490.

ਹੋਹਾ ਛੰਦ ॥

hohaa chha(n)dh ||

HOHA STANZA

ਟੁਟੇ ਪਰੇ ॥

TuTe pare ||

ਨਵੇ ਮੁਰੇ ॥

nave mure ||

ਅਸੰ ਧਰੇ ॥

asa(n) dhare ||

ਰਿਸੰ ਭਰੇ ॥੪੯੧॥

risa(n) bhare ||491||

The warriors felt weakness and then regained strength and in rage caught

hold of their swords.491.

ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥

chhuTe sara(n) ||

ਚਕਿਯੋ ਹਰੰ ॥

chakiyo hara(n) ||

ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ॥

rukee dhisa(n) ||

ਚਪੇ ਕਿਸੰ ॥੪੯੨॥

chape kisa(n) ||492||

Seeing the discharge of arrows the clouds wondered because of the

arrows all the sides were hindered.492.

ਛੁਟੰ ਸਰੰ ॥

chhuTa(n) sara(n) ||

ਰਿਸੰ ਭਰੰ ॥

risa(n) bhara(n) ||

ਗਿਰੈ ਭਟੰ ॥

girai bhaTa(n) ||

ਜਿਮੰ ਅਟੰ ॥੪੯੩॥

jima(n) aTa(n) ||493||

The arrows are being discharged in fury and the warriors are falling on the

earth like the earth like the effacement of the through ones.493.

ਘੁਮੇ ਘਯੰ ॥

ghume ghaya(n) ||

ਭਰੇ ਭਯੰ ॥

bhare bhaya(n) ||

ਚਪੇ ਚਲੇ ॥

chape chale ||

ਭਟੰ ਭਲੇ ॥੪੯੪॥

bhaTa(n) bhale ||494||

The frightened warriors, while wandering, are being wounded and great

heroes are flying fast.494.

ਰਟੈਂ ਹਰੰ ॥

raTai(n) hara(n) ||

ਰਿਸੰ ਜਰੰ ॥

risa(n) jara(n) ||

ਰੁਪੈ ਰਣੰ ॥

rupai rana(n) ||

ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੰ ॥੪੯੫॥

ghume brana(n) ||495||

They are reciting the name of Shiva in order to kill the enemies with jealousy in their mind and they are tighting in the field wandering with

fear.495.

ਗਿਰੈਂ ਧਰੰ ॥

girai(n) dhara(n) ||

ਹੁਲੈਂ ਨਰੰ ॥

hulai(n) nara(n) ||

The people are getting delighted with the falling of demons on the earth

ਸਰੰ ਤਛੇ ॥

sara(n) tachhe ||

ਕਛੰ ਕਛੇ ॥੪੯੬॥

kachha(n) kachhe ||496||

The arrows are penetrating into the demons and the warriors are being

crushed.496.

ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੰ ॥

ghume brana(n) ||

ਭ੍ਰਮੇ ਰਣੰ ॥

bhrame rana(n) ||

The wounded warriors are wandering and writhing in the battlefield

ਲਜੰ ਫਸੇ ॥

laja(n) fase ||

ਕਟੰ ਕਸੇ ॥੪੯੭॥

kaTa(n) kase ||497||

They are feeling shy in being entrapped, having been girdled.497.

ਧੁਕੇ ਧਕੰ ॥

dhuke dhaka(n) ||

ਟੁਕੇ ਟਕੰ ॥

Tuke Taka(n) ||

ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥

chhuTe sara(n) ||

ਰੁਕੇ ਦਿਸੰ ॥੪੯੮॥

ruke dhisa(n) ||498||

The throbbing of the hearts continues, the arrows are being discharged intermittently and the directions are being hindered.498.

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPAI STANZA

ਇੱਕ ਇੱਕ ਆਰੁਹੇ ਇੱਕ ਇੱਕਨ ਕਹੱ ਤੱਕੈ ॥

ei'k i'k aaruhe i'k i'kan kaha' ta'kai ||

The warriors excelling one another are coming and looking at each other

one by one

ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈ ਇੱਕ ਕਹ ਇੱਕ ਉਚੱਕੈ ॥

ei'k i'k lai chalai i'k keh i'k ucha'kai ||

They are moving with each one and are being startle by each one

ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਰ ਬਰਖ ਇੱਕ ਧਨ ਕਰਖ ਰੋਸ ਭਰ ॥

ei'k i'k sar barakh i'k dhan karakh ros bhar ||

On one side they are discharging arrows and on the other they are pulling their bows in rage

ਇੱਕ ਇੱਕ ਤਰਫੰਤ ਇੱਕ ਭਵ ਸਿੰਧ ਗਏ ਤਰਿ ॥

ei'k i'k tarafa(n)t i'k bhav si(n)dh ge tar ||

On one side the fighters are writing and on the other side the dead ones are ferrying across the world-ocean

ਰਣਿ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਾਵੰਤ ਭਿੜੈਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਹੁਐ ਬਿੱਝੜੇ ॥

ran i'k i'k saava(n)t bhiRai(n) i'k i'k huaai bi'jhaRe ||

The warriors excelling one another have fought and died

ਨਰ ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਸਸਤ੍ਰਣ ਭਿੜੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਅਵਝੜ ਝੜੇ ॥੪੯੯॥

nar i'k anik sasatran bhiRe i'k i'k avajhaR jhaRe ||499||

All the warriors are alike, but the weapons are many and these weapons

are striking blows on the soldiers like rain.499.

ਇੱਕ ਜੁਝ ਭਟ ਗਿਰੈਂ ਇੱਕ ਬਬਕੰਤ ਮੱਧ ਰਣ ॥

ei'k joojh bhaT girai(n) i'k babaka(n)t ma'dh ran ||

On one side the warriors have fallen and on the other they are shouting

ਇੱਕ ਦੇਵਪੁਰ ਬਸੈ ਇੱਕ ਭਜ ਚਲਤ ਖਾਇ ਬ੍ਰਣ ॥

ei'k dhevapur basai i'k bhaj chalat khai bran ||

On one side they have entered the city of gods and on the other, having been wounded, they have sped away

ਇੱਕ ਜੁੱਝ ਉੱਝੜੇ ਇੱਕ ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਨ ਕਸਿ ॥

ei'k ju'jh u'jhaRe i'k mukata(n)t baan kas ||

Some are fighting in the war firmly and on the other side they are falling down having been chopped like trees

ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਬ੍ਰਣ ਝਲੈਂ ਇੱਕ ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਨ ਕਸਿ ॥

ei'k anik bran jhalai(n) i'k mukata(n)t baan kas ||

On one side many wounded are being endured and on the other the arrows are being discharged with full strength

ਰਣ ਭੂੰਮ ਘੂਮ ਸਾਵੰਤ ਮੰਡੈ ਦੀਰਘੁ ਕਾਇ ਲਛਮਣ ਪ੍ਰਬਲ ॥

ran bhoo(n)m ghoom saava(n)t ma(n)ddai dheeragh kai lachhaman prabal

||

Diraghkaya and Lakshman have wounded and created such a situation in the battlefield,

ਥਿਰ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਛ ਉਪਵਨ ਕਿਧੋ ਉੱਤਰ ਦਿਸ ਦੁਐ ਅਚਲ ॥੫੦੦॥

thir rahe birachh upavan kidho u'tar dhis dhuaai achal ||500||

As if they are large trees in a forest or eternal and immovable pole-stars in

the north.500.

ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥

ajabaa chha(n)dh ||

AJBA STANZA

ਜੁੱਟੇ ਬੀਰੰ ॥

ju'Te beera(n) ||

ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥

chhu'Te teera(n) ||

ਢੁੱਕੀ ਢਾਲੰ ॥

ddu'kee ddaala(n) ||

ਕ੍ਰੋਹੇ ਕਾਲੰ ॥੫੦੧॥

krohe kaala(n) ||501||

The warriors fought, the arrows were discharged, there was knocking on

the shields and the death-like warriors were infuriated.501.

ਢੰਕੇ ਢੋਲੰ ॥

dda(n)ke ddola(n) ||

ਬੰਕੇ ਬੋਲੰ ॥

ba(n)ke bola(n) ||

ਕੱਛੇ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥

ka'chhe sasatra(n) ||

ਅੱਛੇ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੫੦੨॥

a'chhe asatra(n) ||502||

The drums sounded, the blows of the swords were heard and the weapons

and arrows were struck.502.

ਕ੍ਰੋਧੰ ਗਲਿਤੰ ॥

krodha(n) galita(n) ||

ਬੋਧੰ ਦਲਿਤੰ ॥

bodha(n) dhalita(n) ||

ਗੱਜੈ ਵੀਰੰ ॥

ga'jai veera(n) ||

ਤੱਜੈ ਤੀਰੰ ॥੫੦੩॥

ta'jai teera(n) ||503||

Highly infuriated and with great understanding, the forces are being

mashed, the warriors are thundering and showering arrows.503.

ਰੱਤੇ ਨੈਣੰ ॥

ra'te naina(n) ||

ਮੱਤੇ ਬੈਣੰ ॥

ma'te baina(n) ||

ਲੁੱਝੈ ਸੂਰੰ ॥

lu'jhai soora(n) ||

ਸੁੱਝੈ ਹੂਰੰ ॥੫੦੪॥

su'jhai hoora(n) ||504||

The warriors with red eyes are shouting, having been intoxicated they are

fighting and the heavenly damsels are looking at them.504.

ਲੱਗੈਂ ਤੀਰੰ ॥

la'gai(n) teera(n) ||

ਭੱਗੈਂ ਵੀਰੰ ॥

bha'gai(n) veera(n) ||

ਰੋਸੰ ਰੁੱਝੈ ॥

rosa(n) ru'jhai ||

ਅੱਸਤ੍ਰੰ ਜੁੱਝੈ ॥੫੦੫॥

a'satra(n) ju'jhai ||505||

Having been pierced by arrows, the warriors are fleeing and (some) are

fighting with arms, being highly enraged.505.

ਝੁੱਮੇ ਸੂਰੰ ॥

jhu'me soora(n) ||

ਘੁੱਮੇ ਹੂਰੰ ॥

ghu'me hoora(n) ||

ਚੱਕੈਂ ਚਾਰੰ ॥

cha'kai(n) chaara(n) ||

ਬੱਕੈਂ ਮਾਰੰ ॥੫੦੬॥

ba'kai(n) maara(n) ||506||

The warriors are swinging and the heavenly damsels, while wandering, are looking at them and are wondering on listening to their shouts of “Kill,

Kill”.506.

ਭਿੱਦੇ ਬਰਮੰ ॥

bhi'dhe barama(n) ||

ਛਿੱਦੇ ਚਰਮੰ ॥

chhi'dhe charama(n) ||

The weapons, coming into contact with armours, are piercing the bodies

ਤੁੱਟੈ ਖੱਗੰ ॥

tu'Tai kha'ga(n) ||

ਉੱਠੈ ਅੰਗੰ ॥੫੦੭॥

au'Thai a(n)ga(n) ||507||

The spars are breaking and the sparks of fire are coming out from

them.507.

ਨੱਚੇ ਤਾਜੀ ॥

na'che taajee ||

ਗੱਜੇ ਗਾਜੀ ॥

ga'je gaajee ||

The horses are dancing and the warriors are thundering

ਡਿੱਗੇ ਵੀਰੰ ॥

ddi'ge veera(n) ||

ਤੱਜੇ ਤੀਰੰ ॥੫੦੮॥

ta'je teera(n) ||508||

They are falling while discharging the arrows.508.

ਝੁੱਮੇਆਂ ਸੂਰੰ ॥

jhu'meaa(n) soora(n) ||

ਘੁੱਮੀ ਹੂਰੰ ॥

ghu'mee hoora(n) ||

ਕੱਛੇ ਬਾਣੰ ॥

ka'chhe baana(n) ||

ਮੱਤੇ ਮਾਣੰ ॥੫੦੯॥

ma'te maana(n) ||509||

Seeing the heavenly damsels moving, the warriors are swinging and, being

intoxicated, are discharging arrows.509.

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਤਹ ਭਯੋ ਘੋਰ ਆਹਵ ਅਪਾਰ ॥

teh bhayo ghor aahav apaar ||

ਰਣ ਭੂੰਮਿ ਝੂਮਿ ਜੁੱਝੇ ਜੁਝਾਰ ॥

ran bhoo(n)m jhoom ju'jhe jujhaar ||

In this way, the war ensued and many warriors fell in the field

ਇਤ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਕਾਇ ਉੱਤ ॥

eit raam bhraat atakai u't ||

ਰਿਸ ਜੁੱਝ ਉੱਝਰੇ ਰਾਜ ਪੁੱਤ ॥੫੧੦॥

ris ju'jh u'jhare raaj pu't ||510||

On one side there is Lakshman, brother of Ram and on the other there is the demon Atkaaye and both these princes are fighting with each

other.510.

ਤਬ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਕੀਨ ਰੋਸ ॥

tab raam bhraat at keen ros ||

ਜਿਮ ਪਰਤ ਅਗਨ ਘ੍ਰਿਤ ਕਰਤ ਜੋਸ ॥

jim parat agan ghirat karat jos ||

Then Lakshman became highly infuriated and increased it with zeal like the fire blazing fiercely when the ghee is poured over it

ਗਹਿ ਬਾਣ ਪਾਣ ਤੱਜੇ ਅਨੰਤ ॥

geh baan paan ta'je ana(n)t ||

ਜਿਮ ਜੇਠ ਸੂਰ ਕਿਰਣੈ ਦੁਰੰਤ ॥੫੧੧॥

jim jeTh soor kiranai dhura(n)t ||511||

He discharged the scorching arrows like the terrible sunrays of eh month

of Jyestha.511.

ਬ੍ਰਣ ਆਪ ਮੱਧ ਬਾਹਤ ਅਨੇਕ ॥

bran aap ma'dh baahat anek ||

ਬਰਣੈ ਨ ਜਾਹਿ ਕਹਿ ਏਕ ਏਕ ॥

baranai na jaeh keh ek ek ||

Getting himself wounded he discharged so many arrows which are indescribable

ਉੱਝਰੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਣ ਜੁਝਾਰ ॥

au'jhare veer ju'jhan jujhaar ||

ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵ ਭਾਖਤ ਪੁਕਾਰ ॥੫੧੨॥

jai sabadh dhev bhaakhat pukaar ||512||

These brave fighters are absorbed in fight and on the other hand, the gods

are raising the sound of victory.512.

ਰਿਪੁ ਕਰਯੋ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਬਿਹੀਨ ॥

rip karayo sa'satr asatra(n) biheen ||

ਬਹੁ ਸੱਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

bahu sa'satr saasatr bi'dhiaa prabeen ||

Ultimately Lakshman deprived Atkaaye, the specialist in many sciences of weapons and arms, of his weapons and arms

ਹੱਯ ਮੁਕਟ ਸੂਤ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਗਵਾਰ ॥

ha'y mukaT soot bin bhayo gavaar ||

ਕਛੁ ਚਪੇ ਚੋਰ ਜਿਮ ਬਲ ਸੰਭਾਰ ॥੫੧੩॥

kachh chape chor jim bal sa(n)bhaar ||513||

He was deprived of his horse, crown and garments and he tried ot conceal

himself like a thief mustering his strength.513.

ਰਿਪੁ ਹਣੇ ਬਾਣ ਬੱਜ੍ਰਵ ਘਾਤ ॥

rip hane baan ba'jrav ghaat ||

ਸਮ ਚਲੇ ਕਾਲ ਕੀ ਜੁਆਲ ਤਾਤ ॥

sam chale kaal kee juaal taat ||

He discharged arrows causing destruction like Indra’s Vajra and they were striking like the advancing fire of death

ਤਬ ਕੁਪਯੋ ਵੀਰ ਅਤਕਾਇ ਐਸ ॥

tab kupayo veer atakai aais ||

ਜਨ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੋ ਮੇਘ ਜੈਸ ॥੫੧੪॥

jan pralai kaal ko megh jais ||514||

The hero Atkaaye become highly infuriated like the clouds of

doomsday.514.

ਇਮ ਕਰਨ ਲਾਗ ਲਪਟੈਂ ਲਬਾਰ ॥

eim karan laag lapaTai(n) labaar ||

ਜਿਮ ਜੁੱਬਣ ਹੀਣ ਲਪਟਾਇ ਨਾਰ ॥

jim ju'ban heen lapaTai naar ||

He began to prattle like a man without the energy of a youth, clinging to a woman without satisfying her,

ਜਿਮ ਦੰਤ ਰਹਤ ਗਹ ਸ੍ਵਾਨ ਸਸਕ ॥

jim dha(n)t rahat geh savaiaan sasak ||

ਜਿਮ ਗਏ ਬੈਸ ਬਲ ਬੀਰਜ ਰਸਕ ॥੫੧੫॥

jim ge bais bal beeraj rasak ||515||

Or like a teethless dog on catching a rabbit whom he can do no harm, or

like a libertine without the semen.515.

ਜਿਮ ਦਰਬ ਹੀਣ ਕਛੁ ਕਰਿ ਬਪਾਰ ॥

jim dharab heen kachh kar bapaar ||

ਜਣ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਣ ਰੁੱਝਯੋ ਜੁਝਾਰ ॥

jan sasatr heen ru'jhayo jujhaar ||

Atkaaye was in such a situation which is experienced by a trader without

money or a warriors without weapons.

ਜਿਮ ਰੂਪ ਹੀਣ ਬੇਸਯਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥

jim roop heen besayaa prabhaav ||

ਜਣ ਬਾਜ ਹੀਣ ਰਥ ਕੋ ਚਲਾਵ ॥੫੧੬॥

jan baaj heen rath ko chalaav ||516||

He looked like and ugly prostitute or a chariot without horses.516.

ਤਬ ਤਮਕ ਤੇਗ ਲਛਮਣ ਉਦਾਰ ॥

tab tamak teg lachhaman udhaar ||

ਤਹ ਹਣਯੋ ਸੀਸ ਕਿੱਨੋ ਦੁਫਾਰ ॥

teh hanayo sees ki'no dhufaar ||

Then the benevolent Lakshman stuck his sharp-edged sword and chopped

the demon into two halves.

ਤਬ ਗਿਰਯੋ ਬੀਰ ਅਤਿਕਾਇ ਏਕ ॥

tab girayo beer atikai ek ||

ਲਖ ਤਾਹਿ ਸੂਰ ਭੱਜੇ ਅਨੇਕ ॥੫੧੭॥

lakh taeh soor bha'je anek ||517||

That warriors named Atkaaye fell in the battlefield and on seeing him (falling) many warriors fled away.517.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਅਤਕਾਇ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ॥੧੪॥

eit sree bachitr naaTake raamavataar atakai badheh dhiaai samaapatam sat ||14||

End of the chapter entitled ‘Killing of Atkaaye’ in Ramavtar in BACHITTAR

NATAK.

ਅਥ ਮਕਰਾਛ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ath makaraachh ju'dh kathana(n) ||

Now begins the description of the war with Makrachh :

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PAADHRI STANZA

ਤਬ ਰੁਕਯੋ ਸੈਨ ਮਕਰਾਛ ਆਨ ॥

tab rukayo sain makaraachh aan ||

ਕਹ ਜਾਹੁ ਰਾਮ ਨਹੀ ਪੈਹੋ ਜਾਨ ॥

keh jaahu raam nahee paiho jaan ||

After that Makrachh joined the army and said. “O Ram! You cannot save

yourself now

ਜਿਨ ਹਤਯੋ ਤਾਤ ਰਣ ਮੋ ਅਖੰਡ ॥

jin hatayo taat ran mo akha(n)dd ||

ਸੋ ਲਰੋ ਆਨ ਮੋ ਸੌਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੫੧੮॥

so laro aan mo so(n) pracha(n)dd ||518||

He who has killed my father, that mighty warriors should come forward and wage war with me.”518.

ਇਮ ਸੁਨਿ ਕੁਬੈਣ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ॥

eim sun kubain raamaavataar ||

ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕੋਪਯੋ ਜੁਝਾਰ ॥

geh sasatr asatr kopayo jujhaar ||

Ram heard these crooked words and in great rage he held his weapons

and arms in his hands

ਬਹੁ ਤਾਣ ਬਾਣ ਤਿਹ ਹਣੇ ਅੰਗ ॥

bahu taan baan teh hane a(n)g ||

ਮਕਰਾਛ ਮਾਰਿ ਡਾਰਯੋ ਨਿਸੰਗ ॥੫੧੯॥

makaraachh maar ddaarayo nisa(n)g ||519||

He pulled (his bow) discharged his arrows, and fearlessly killed Makrachh.519.

ਜਬ ਹਤੇ ਬੀਰ ਅਰ ਹਣੀ ਸੈਨ ॥

jab hate beer ar hanee sain ||

ਤਬ ਭਜੌ ਸੂਰ ਹੁਐ ਕਰ ਨਿਚੈਨ ॥

tab bhajau soor huaai kar nichain ||

When this hero and his army were killed, then all the warriors, becoming

weaponsless, ran away (from the filed)

ਤਬ ਕੁੰਭ ਔਰ ਅਨਕੁੰਭ ਆਨ ॥

tab ku(n)bh aauar anaku(n)bh aan ||

ਦਲ ਰੁੱਕਯੋ ਰਾਮ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕਾਨ ॥੫੨੦॥

dhal ru'kayo raam ko tayaag kaan ||520||

After that Kumbh and Ankumbh came forward and obstructed the army of

Ram.520.

ਇਤਿ ਮਰਾਛ ਬਧਹ ॥

eit maraachh badheh ||

ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥

ajabaa chha(n)dh ||

AJBA STANZA

ਤ੍ਰੱਪੇ ਤਾਜੀ ॥

tra'pe taajee ||

ਗੱਜੇ ਗਾਜੀ ॥

ga'je gaajee ||

ਸੱਜੇ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥

sa'je sasatra(n) ||

ਕੱਛੇ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੫੨੧॥

ka'chhe asatra(n) ||521||

The horses jumped, the warriors thundered and began to strike blows, being bedecked with weapons and arms.521.

ਤੁੱਟੇ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥

tu'Te traana(n) ||

ਛੁੱਟੇ ਬਾਣੰ ॥

chhu'Te baana(n) ||

ਰੁੱਪੇ ਬੀਰੰ ॥

ru'pe beera(n) ||

ਬੁੱਠੇ ਤੀਰੰ ॥੫੨੨॥

bu'The teera(n) ||522||

The bows broke, the arrows were discharged, the warriors became firm

and the shafts were showered.522.

ਘੁੱਮੇ ਘਾਯੰ ॥

ghu'me ghaaya(n) ||

ਜੁੱਮੇ ਚਾਯੰ ॥

ju'me chaaya(n) ||

ਰੱਜੇ ਰੋਸੰ ॥

ra'je rosa(n) ||

ਤੱਜੇ ਹੋਸੰ ॥੫੨੩॥

ta'je hosa(n) ||523||

The warriors wandered after getting wounded and their zeal grew, with

fury, they began to lose their senses.523.

ਕੱਜੇ ਸੰਜੰ ॥

ka'je sa(n)ja(n) ||

ਪੂਰੇ ਪੰਜੰ ॥

poore pa(n)ja(n) ||

ਜੁੱਝੇ ਖੇਤੰ ॥

ju'jhe kheta(n) ||

ਡਿੱਗੇ ਚੇਤੰ ॥੫੨੪॥

ddi'ge cheta(n) ||524||

The warriors covered with armours, began to fight in the battlefield and fell

down unconscious.524.

ਘੇਰੀ ਲੰਕੰ ॥

gheree la(n)ka(n) ||

ਬੀਰੰ ਬੰਕੰ ॥

beera(n) ba(n)ka(n) ||

The foppish warriors besieged Lanka

ਭੱਜੀ ਸੈਣੰ ॥

bha'jee saina(n) ||

ਲੱਜੀ ਨੈਣੰ ॥੫੨੫॥

la'jee naina(n) ||525||

The demons army sped away feeling ashamed.525.

ਡਿੱਗੇ ਸੂਰੰ ॥

ddi'ge soora(n) ||

ਭਿੱਗੇ ਨੂਰੰ ॥

bhi'ge noora(n) ||

The brave fighters fell and their faces shone

ਬਯਾਹੈਂ ਹੂਰੰ ॥

bayaahai(n) hoora(n) ||

ਕਾਮੰ ਪੂਰੰ ॥੫੨੬॥

kaama(n) poora(n) ||526||

They wedded the heavenly damsels and fulfilled their wishes.526.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਮਕਰਾਛ ਕੁੰਭ ਅਨਕੁੰਭ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ॥

eit sree bachitr naaTake raamavataar makaraachh ku(n)bh anaku(n)bh badheh dhayai samaapatam sat ||

End of the chapter entitled ‘Killing of Makrachh, Kumbh and Ankumbh’ in

Ramavtar in BACHITTAR NATAK.

ਅਥ ਰਾਵਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ath raavan ju'dh kathana(n) ||

Now begins the description of the war with Ravna :

ਹੋਹਾ ਛੰਦ ॥

hohaa chha(n)dh ||

HOHA STANZA

ਸੁਣਯੋ ਇੱਸੰ ॥

sunayo i'sa(n) ||

ਜਿਣਯੋ ਕਿੱਸੰ ॥

jinayo ki'sa(n) ||

ਚੱਪਯੋ ਚਿੱਤੰ ॥

cha'payo chi'ta(n) ||

ਬੁੱਲਯੋ ਬਿੱਤੰ ॥੫੨੭॥

bu'layo bi'ta(n) ||527||

Ravna heard about the victory (of Ram), he being highly infuriated in his mind, began to shout violently.527.

ਘਿਰਿਯੋ ਗੜੰ ॥

ghiriyo gaRa(n) ||

ਰਿਸੰ ਬੜੰ ॥

risa(n) baRa(n) ||

ਭਜੀ ਤ੍ਰਿਯੰ ॥

bhajee tiraya(n) ||

ਭ੍ਰਮੀ ਭਯੰ ॥੫੨੮॥

bhramee bhaya(n) ||528||

Seeing his citadel besieged his ire grew more and he saw women running

away in fear.528.

ਭ੍ਰਮੀ ਤਬੈ ॥

bhramee tabai ||

ਭਜੀ ਸਭੈ ॥

bhajee sabhai ||

ਤ੍ਰਿਯੰ ਇਸੰ ॥

tiraya(n) isa(n) ||

ਗਹਯੋ ਕਿਸੰ ॥੫੨੯॥

gahayo kisa(n) ||529||

All the women are running away in illusion and Ravana obstructed them

catching their hair.529.

ਕਰੈਂ ਹਹੰ ॥

karai(n) haha(n) ||

ਅਹੋ ਦਯੰ ॥

aho dhaya(n) ||

ਕਰੋ ਗਈ ॥

karo giee ||

ਛਮੋ ਭਈ ॥੫੩੦॥

chhamo bhiee ||530||

They were lamenting profusely and praying to God and were asking for

forgiveness for their sins.530.

ਸੁਣੀ ਸ੍ਰੁੱਤੰ ॥

sunee sru'ta(n) ||

ਧੁਣੰ ਉਤੰ ॥

dhuna(n) uta(n) ||

ਉਠਯੋ ਹਠੀ ॥

auThayo haThee ||

ਜਿਮੰ ਭਠੀ ॥੫੩੧॥

jima(n) bhaThee ||531||

That persistent Ravana got up on listening to such sounds and it seemed

that a fire cauldron was blazing.531.

ਕਛਯੋ ਨਰੰ ॥

kachhayo nara(n) ||

ਤਜੇ ਸਰੰ ॥

taje sara(n) ||

ਹਣੇ ਕਿਸੰ ॥

hane kisa(n) ||

ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ॥੫੩੨॥

rukee dhisa(n) ||532||

He began to kill the human army and with his arrows all the directions

were obstructed.532.

ਤ੍ਰਿਣਣਿਣ ਛੰਦ ॥

tirananin chha(n)dh ||

TRINANIN STANZA

ਤ੍ਰਿਣਣਿਣ ਤੀਰੰ ॥

tirananin teera(n) ||

ਬ੍ਰਿਣਣਿਣ ਬੀਰੰ ॥

birananin beera(n) ||

The arrows were discharged and the warriors were wounded.

ਡ੍ਰਣਣਣ ਢਾਲੰ ॥

ddrananan ddaala(n) ||

ਜ੍ਰਣਣਣ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੫੩੩॥

jrananan javaiaala(n) ||533||

The shields were slipping down and the fires blazed.533.

ਖ੍ਰੱਣੱਣ ਖੋਲੰ ॥

khrananan khola(n) ||

ਬ੍ਰੱਣੱਣ ਬੋਲੰ ॥

brananan bola(n) ||

ਕ੍ਰੱਣੱਣ ਰੋਸੰ ॥

krananan rosa(n) ||

ਜ੍ਰੱਣੱਣ ਜੋਸੰ ॥੫੩੪॥

jrananan josa(n) ||534||

The helmets were knocked and the wounds were caused, the warriors were

infuriated and their zeal grew.534.

ਬ੍ਰਣਣਣ ਬਾਜੀ ॥

brananan baajee ||

ਤ੍ਰਿਣਣਣ ਤਾਜੀ ॥

tirananan taajee ||

ਜ੍ਰਣਣਣ ਜੂਝੇ ॥

jrananan joojhe ||

ਲ੍ਰਣਣਣ ਲੂਝੇ ॥੫੩੫॥

lrananan loojhe ||535||

The fast-moving horses began to run and the warriors obtained salvation

after severe fighting.535.

ਹਰਣਣ ਹਾਥੀ ॥

haranan haathee ||

ਸਰਣਣ ਸਾਥੀ ॥

saranan saathee ||

The elephants ran like deer and the warriors took refuge with their

comrades

ਭਰਣੰ ਭਾਜੇ ॥

bharanan bhaaje ||

ਲਰਣੰ ਲਾਜੇ ॥੫੩੬॥

laranan laaje ||536||

The enemies ran and felt shy of fighting.536.

ਚਰਣੰ ਚਰਮੰ ॥

charanan charama(n) ||

ਬਰਣੰ ਬਰਮੰ ॥

baranan barama(n) ||

ਕਰਣੰ ਕਾਟੇ ॥

karanan kaaTe ||

ਬਰਣਣ ਬਾਟੇ ॥੫੩੭॥

baranan baaTe ||537||

The bodies and the armours were cut, the ears and eyes were amputated.537.

ਮਰਣਣ ਮਾਰੇ ॥

maranan maare ||

ਤਰਣਣ ਤਾਰੇ ॥

taranan taare ||

ਜਰਣਣ ਜੀਤਾ ॥

jaranan jeetaa ||

ਸਰਣਣ ਸੀਤਾ ॥੫੩੮॥

saranan seetaa ||538||

The warriors breathed their last and ferried across the world-ocean, some

were burnt in the fire of ire and took rufuge.538.

ਗਰਣਣ ਗੈਣੰ ॥

garanan gaina(n) ||

ਅਰਣਣ ਐਣੰ ॥

aranan aaina(n) ||

The gods moved in their air-vehicles and saw the scene

ਹਰਣਣ ਹੂਰੰ ॥

haranan hoora(n) ||

ਪਰਣਣ ਪੂਰੰ ॥੫੩੯॥

paranan poora(n) ||539||

The heavenly damsels wandered and began to wed the warriors.539.

ਬਰਣਣ ਬਾਜੇ ॥

baranan baaje ||

ਗਰਣਣ ਗਾਜੇ ॥

garanan gaaje ||

Various types of musical instruments resounded and the elephants

thundered

ਸਰਣਣ ਸੁੱਝੇ ॥

saranan su'jhe ||

ਜਰਣਣ ਜੁੱਝੇ ॥੫੪੦॥

jaranan ju'jhe ||540||

The warriors took refuge while some began to fight.,540.

ਤ੍ਰਿਗਤਾ ਛੰਦ ॥

tiragataa chha(n)dh ||

TRIGTAA STANZA

ਤੱਤ ਤੀਰੰ ॥

ta't teera(n) ||

ਬੱਬ ਬੀਰੰ ॥

ba'b beera(n) ||

ਢੱਲ ਢਾਲੰ ॥

dda'l ddaala(n) ||

ਜੱਜ ਜੁਆਲੰ ॥੫੪੧॥

ja'j juaala(n) ||541||

The arrows began to kill warriors and the fire came out of the shelds.541.

ਤੱਜ ਤਾਜੀ ॥

ta'j taajee ||

ਗੱਗ ਗਾਜੀ ॥

ga'g gaajee ||

The horses began to run and the warriors began to roar

ਮੱਮ ਮਾਰੇ ॥

ma'm maare ||

ਤੱਤ ਤਾਰੇ ॥੫੪੨॥

ta't taare ||542||

They began to kill one another and ferry across the worls-ocean.542.

ਜੱਜ ਜੀਤੇ ॥

ja'j jeete ||

ਲੱਲ ਲੀਤੇ ॥

la'l leete ||

After gaining victory in war, the enemies were being made allies,

ਤੱਤ ਤੋਰੇ ॥

ta't tore ||

ਛੱਛ ਛੋਰੇ ॥੫੪੩॥

chha'chh chhore ||543||

The cleavage was caused amongst the warriors and they were also being

forsaken.543.

ਰੱਰ ਰਾਜੰ ॥

ra'r raaja(n) ||

ਗੱਗ ਗਾਜੰ ॥

ga'g gaaja(n) ||

ਧੱਧ ਧਾਯੰ ॥

dha'dh dhaaya(n) ||

ਚੱਚ ਚਾਯੰ ॥੫੪੪॥

cha'ch chaaya(n) ||544||

The king Ravana thundered violently and with great zeal marched

forward.544.

ਡੱਡ ਡਿੱਗੇ ॥

dda'dd ddi'ge ||

ਭੱਭ ਭਿੱਗੇ ॥

bha'bh bhi'ge ||

ਸੱਸ ਸ੍ਰੋਣੰ ॥

sa's srona(n) ||

ਤੱਤ ਤੋਣੰ ॥੫੪੫॥

ta't tona(n) ||545||

The warriors began to fall after being saturated with blood and th blood

was flowing like water.545.

ਸੱਸ ਸਾਧੈਂ ॥

sa's saadhai(n) ||

ਬੱਬ ਬਾਧੈਂ ॥

ba'b baadhai(n) ||

There is lot of discipline and lot of obstruction

ਅੱਅ ਅੰਗੰ ॥

a'a a(n)ga(n) ||

ਜੱਜ ਜੰਗੰ ॥੫੪੬॥

ja'j ja(n)ga(n) ||546||

The limbs are being chopped in the war. 546

ਕੱਕ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥

ka'k krodha(n) ||

ਜੱਜ ਜੋਧੰ ॥

ja'j jodha(n) ||

There is lot of discipline and lot of obstruction

ਘੱਘ ਘਾਏ ॥

gha'gh ghaae ||

ਧੱਧ ਧਾਏ ॥੫੪੭॥

dha'dh dhaae ||547||

The limbs are being chopped in the war.547.

ਹੱਹ ਹੂਰੰ ॥

ha'h hoora(n) ||

ਪੱਪ ਪੂਰੰ ॥

pa'p poora(n) ||

ਗੱਗ ਗੈਣੰ ॥

ga'g gaina(n) ||

ਅੱਅ ਐਣੰ ॥੫੪੮॥

a'a aaina(n) ||548||

The sky is becoming full of heavenly damsels.548.

ਬੱਬ ਬਾਣੰ ॥

ba'b baana(n) ||

ਤੱਤ ਤਾਣੰ ॥

ta't taana(n) ||

ਛੱਛ ਛੋਰੈਂ ॥

chha'chh chhorai(n) ||

ਜੱਜ ਜੋਰੈਂ ॥੫੪੯॥

ja'j jorai(n) ||549||

The warriors are pulling bows and discharging arrows.549.

ਬੱਬ ਬਾਜੇ ॥

ba'b baaje ||

ਗੱਗ ਗਾਜੇ ॥

ga'g gaaje ||

ਭੱਭ ਭੂਮੰ ॥

bha'bh bhooma(n) ||

ਝੱਝ ਝੂਮੰ ॥੫੫੦॥

jha'jh jhooma(n) ||550||

The musical instruments are resounding, the warriors are thundering and

are falling on the ground after swinging.550.

ਅਨਾਦ ਛੰਦ ॥

anaadh chha(n)dh ||

ANAAD STANZA

ਚੱਲੇ ਬਾਣ ਰੁੱਕੇ ਗੈਣ ॥

cha'le baan ru'ke gain ||

ਮੱਤੇ ਸੂਰ ਰੱਤੇ ਨੈਣ ॥

ma'te soor ra'te nain ||

The sky is torn with arrows and the eyes of the warriors are getting red

ਢੱਕੇ ਢੋਲ ਢੁੱਕੀ ਢਾਲ ॥

dda'ke ddol ddu'kee ddaal ||

ਛੁੱਟੈ ਬਾਨ ਉੱਠੈ ਜ੍ਵਾਲ ॥੫੫੧॥

chhu'Tai baan u'Thai javaiaal ||551||

The knocking on the shields is being heard and the rising flames re being

seen.551.

ਭਿੱਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਡਿੱਗੇ ਸੂਰ ॥

bhi'ge sron ddi'ge soor ||

ਝੁੱਮੇ ਭੂਮ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰ ॥

jhu'me bhoom ghu'mee hoor ||

The warriors saturated with blood, are falling down on the earth and the

heavenly damsels are roaming

ਬੱਜੇ ਸੰਖ ਸੱਦੰ ਗੱਦ ॥

ba'je sa(n)kh sa'dha(n) ga'dh ||

ਤਾਲੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਨੱਦ ॥੫੫੨॥

taala(n) sa(n)kh bheree na'dh ||552||

The sky is filled with the sounds of conches, other tunes and drums.552.

ਤੁੱਟੇ ਤ੍ਰਣ ਫੁੱਟੇ ਅੰਗ ॥

tu'Te tran fu'Te a(n)g ||

ਜੁੱਝੇ ਵੀਰ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗ ॥

ju'jhe veer ru'jhe ja(n)g ||

The armours of the warriors have been torn and they are fighting in the war

ਮੱਚੇ ਸੂਰ ਨੱਚੀ ਹੂਰ ॥

ma'che soor na'chee hoor ||

ਮੱਤੀ ਧੁਮ ਭੂਮੀ ਪੂਰ ॥੫੫੩॥

ma'tee dhum bhoomee poor ||553||

The brave fighters are confronting one another and the heavenly damsels are dancing there is talk of war on the earth.553.

ਉੱਠੇ ਅੱਧ ਬੱਧ ਕਮੱਧ ॥

au'The a'dh ba'dh kama'dh ||

ਪੱਖਰ ਰਾਗ ਖੋਲ ਸਨੱਧ ॥

pa'khar raag khol sana'dh ||

The headless trunks arose in the war and were opening their gauzy armour

ਛੱਕੇ ਛੋਭ ਛੁੱਟੇ ਕੇਸ ॥

chha'ke chhobh chhu'Te kes ||

ਸੰਘਰ ਸੂਰ ਸਿੰਘਨ ਭੇਸ ॥੫੫੪॥

sa(n)ghar soor si(n)ghan bhes ||554||

With garbs like lions the warriors are highly infuriated and their hair have

loosened.554.

ਟੁੱਟਰ ਟੀਕ ਟੁੱਟੇ ਟੋਪ ॥

Tu'Tar Teek Tu'Te Top ||

ਭੱਗੇ ਭੂਪ ਭੰਨੀ ਧੋਪ ॥

bha'ge bhoop bha(n)nee dhop ||

The helmets have broken and the kings have fled away

ਘੁੱਮੇ ਘਾਇ ਝੂਮੀ ਭੂਮ ॥

ghu'me ghai jhoomee bhoom ||

ਅਉਝੜ ਝਾੜ ਧੂਮੰ ਧੂਮ ॥੫੫੫॥

aaujhaR jhaaR dhooma(n) dhoom ||555||

The warriors, having been wounded, are falling on the earth after swinging

and with a bang they are falling.555.

ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਬਾਦ ਅਪਾਰ ॥

ba'je naadh baadh apaar ||

ਸੱਜੇ ਸੂਰ ਵੀਰ ਜੁਝਾਰ ॥

sa'je soor veer jujhaar ||

The large trumpets have resounded and the bedecked warriors are being seen

ਜੁੱਝੇ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਖੇਤ ॥

ju'jhe Took Took havai khet ||

ਮੱਤੇ ਮੱਦ ਜਾਣ ਅਚੇਤ ॥੫੫੬॥

ma'te ma'dh jaan achet ||556||

They are dying in the war being chopped in bits and being intoxicated in

war-frenzy, they are becoming unconscious.556.

ਛੁੱਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਅਨੰਤ ॥

chhu'Te sasatr asatr ana(n)t ||

ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਭੂਮ ਦੁਰੰਤ ॥

ra(n)ge ra(n)g bhoom dhura(n)t ||

Innumerable weapons and arms are being used and the earth is coloured with blood upto a great distance

ਖੁੱਲੇ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਹਥਿਆਰ ॥

khu'le a(n)dh dhu(n)dh hathiaar ||

ਬੱਕੇ ਸੂਰ ਵੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ॥੫੫੭॥

ba'ke soor veer bikraar ||557||

The weapons are being struck indiscreetly and the terrible warriors are

shouting.557.

ਬਿਥੁਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥ ਅਨੇਕ ॥

bithuree lu'th ju'th anek ||

ਮੱਚੇ ਕੋਟਿ ਭੱਗੇ ਏਕ ॥

ma'che koT bha'ge ek ||

The clusters of corpses are lying scattered the warriors are engrossed in a horrible war on one side and on the other, some of them are running away.

ਹੱਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਸਾਣ ॥

ha'se bhoot pret masaan ||

ਲੁੱਝੇ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥੫੫੮॥

lu'jhe ju'jh ru'jh kirapaan ||558||

The ghosts and friends are laughing in the cemeteries and here the brave

fighters are fighting after receiving blows of swords.558.

ਬਹੜਾ ਛੰਦ ॥

bahaRaa chha(n)dh ||

BAHRAA STANZA

ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਕਰ ਰਾਜ ਪਖਰੀਆ ਧਾਵਹੀ ॥

adhik ros kar raaj pakhareeaa dhaavahee ||

ਰਾਮ ਰਾਮ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਪੁਕਾਰਤ ਆਵਹੀ ॥

raam raam bin sa(n)k pukaarat aavahee ||

The demon warriors wearing armours, march forward in great fury, but on reaching within the forces of Ram, they become like followers of Ram and begin to shout the name of Ram

ਰੁੱਝ ਜੁੱਝ ਝੜ ਪੜਤ ਭਯਾਨਕ ਭੂਮ ਪਰ ॥

ru'jh ju'jh jhaR paRat bhayaanak bhoom par ||

ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਹਾਥ ਗਏ ਭਵਸਿੰਧ ਤਰ ॥੫੫੯॥

raamacha(n)dhr ke haath ge bhavasi(n)dh tar ||559||

While fighting they fall down on the earth in a dreadful posture and ferring

across the world-ocean at the hands of Ram.559.

ਸਿਮਟ ਸਾਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਸਮੁਹ ਹੁਐ ਜੁਝਹੀ ॥

simaT saag sa(n)grahai samuh huaai joojhahee ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰਤ ਨ ਘਰ ਕਹ ਬੂਝਹੀ ॥

Took Took huaai girat na ghar keh boojhahee ||

After revolving and holding the lance the warriors come forward and fight and fall down on being chopped into bits

ਖੰਡ ਖੰਡ ਹੁਐ ਗਿਰਤ ਖੰਡ ਧਨ ਖੰਡ ਰਨ ॥

kha(n)dd kha(n)dd huaai girat kha(n)dd dhan kha(n)dd ran ||

ਤਨਕ ਤਨਕ ਲਗ ਜਾਹਿ ਅਸਨ ਕੀ ਧਾਰ ਤਨ ॥੫੬੦॥

tanak tanak lag jaeh asan kee dhaar tan ||560||

On receiving only the small blows of the edge of swords the brave fighters

fall down in numerous part.560.

ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ॥

sa(n)geet bahaRaa chha(n)dh ||

SANGEET BAHRA STANZA

ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਤਾਗੜਦੀ ਰਣ ਤੁਰੀ ਨਚਾਵਹਿ ॥

saagaRadhee saag sa(n)grahai taagaRadhee ran turee nachaaveh ||

ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਸਿਧਾਵਹਿ ॥

jhaagaRadhee jhoom gir bhoom saagaRadhee surapureh sidhaaveh ||

Holding the lances the warriors are causing them to dance in the war and after swinging and falling on the earth, they are leaving for the abode of gods

ਆਗੜਦੀ ਅੰਗ ਹੁਐ ਭੰਗ ਆਗੜਦੀ ਆਹਵ ਮਹਿ ਡਿਗਹੀ ॥

aagaRadhee a(n)g huaai bha(n)g aagaRadhee aahav meh ddigahee ||

ਹੋ ਬਾਗੜਦੀ ਵੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ਸਾਗੜਦੀ ਸ੍ਰੋਣਤ ਤਨ ਭਿਗਹੀ ॥੫੬੧॥

ho baagaRadhee veer bikraar saagaRadhee sronat tan bhigahee ||561||

The brave fighters are falling with chopped limbs in the battlefield and their

dreadful bodies are saturated with blood.561.

ਰਾਗੜਦੀ ਰੋਸ ਰਿਪ ਰਾਜ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥

raagaRadhee ros rip raaj laagaRadhee lachhaman pai dhaayo ||

ਕਾਗੜਦੀ ਕ੍ਰੋਧ ਤਨ ਕੁੜਯੋ ਪਾਗੜਦੀ ਹੁਐ ਪਵਨ ਸਿਧਾਯੋ ॥

kaagaRadhee krodh tan kuRayo paagaRadhee huaai pavan sidhaayo ||

The enemy-king Ravana fell in great fury on lakshman and went towards him with wind speed and great ire

ਆਗੜਦੀ ਅਨੁਜ ਉਰ ਤਾਤ ਘਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥

aagaRadhee anuj ur taat ghaagaRadhee geh ghai prahaarayo ||

ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮਿ ਭੂਅ ਗਿਰਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਤ ਬੈਰ ਉਤਾਰਯੋ ॥੫੬੨॥

jhaagaRadhee jhoom bhooa girayo saagaRadhee sut bair utaarayo ||562||

He inflicted a wound on the heart of Lakshman and in this way wreaking vengeance on him for the killing of his son, he cused the fall of

Lakshman.562.

ਚਾਗੜਦੀ ਚਿੰਕ ਚਾਵਡੀ ਡਾਗੜਦੀ ਡਾਕਣ ਡੱਕਾਰੀ ॥

chaagaRadhee chi(n)k chaavaddee ddaagaRadhee ddaakan dda'kaaree ||

The vultures shriked and the vampires belched

ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਤ ਭਰ ਹਰੇ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣ ਰੋਸ ਪ੍ਰਜਾਰੀ ॥

bhaagaRadhee bhoot bhar hare raagaRadhee ran ros prajaaree ||

Burning in this fire of fury in the battlefield the ghosts and others were filled with joy

ਮਾਗੜਦੀ ਮੂਰਛਾ ਭਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਰਣ ਜੁਝਯੋ ॥

maagaRadhee moorachhaa bhayo laagaRadhee lachhaman ran jujhayo ||

Lakshman while fighting in the field became unconscious and Ram,

ਜਾਗੜਦੀ ਜਾਣ ਜੁਝਿ ਗਯੋ ਰਾਗੜਦੀ ਰਘੁਪਤ ਇਮ ਬੁਝਯੋ ॥੫੬੩॥

jaagaRadhee jaan jujh gayo raagaRadhee raghupat im bujhayo ||563||

The king of Raghava clan, considering him dead, became pale.563.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਲਛਮਨ ਮੂਰਛਨਾ ਭਵੇਤ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ॥

eit sree bachitr naaTake raamavataar lachhaman moorachhanaa bhavet dhiaai samaapatam sat ||

End of the chapter entitled ‘Lakshman becoming Unconscious’ in Ramvtar

in BACHITTAR NATAK.

ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ॥

sa(n)geet bahaRaa chha(n)dh ||

SANGEET BAHRAA STANZA

ਕਾਗੜਦੀ ਕਟਕ ਕਪਿ ਭਜਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਜੁੱਝਯੋ ਜਬ ॥

kaagaRadhee kaTak kap bhajayo laagaRadhee lachhaman ju'jhayo jab ||

ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਮ ਰਿਸ ਭਰਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭ ॥

raagaRadhee raam ris bharayo saagaRadhee geh asatr sasatr sabh ||

The force of monkeys ran helter-skelter when Lakshman fell down and catching hold of his weapons and arms in his hand Ram was highly infuriated

ਧਾਗੜਦੀ ਧਉਲ ਧੜ ਹੜਯੋ ਕਾਗੜਦੀ ਕੋੜੰਭ ਕੜੱਕਯੋ ॥

dhaagaRadhee dhaul dhaR haRayo kaagaRadhee koRa(n)bh kaRa'kayo ||

ਭਾਗੜਦੀ ਭੂੰਮਿ ਭੜਹੜੀ ਪਾਗੜਦੀ ਜਨ ਪਲੈ ਪਲੱਟਯੋ ॥੫੬੪॥

bhaagaRadhee bhoo(n)m bhaRahaRee paagaRadhee jan palai pala'Tayo

||564||

With the clattering sound of the weapons of Ram, the Bull, the support of

the earth trembled and the earth shook as if the doomsday had arrived.564.

ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

aradh naraaj chha(n)dh ||

ARDH NARAAJ STANZA

ਕਢੀ ਸੁ ਤੇਗ ਦੁੱਧਰੰ ॥

kaddee su teg dhu'dhara(n) ||

ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸੁੱਭਰੰ ॥

anoop roop su'bhara(n) ||

The double-edged swords came out and Ram seemed greatly impressive

ਭਕਾਰ ਭੇਰ ਭੈ ਕਰੰ ॥

bhakaar bher bhai kara(n) ||

ਬਕਾਰ ਬੰਦਣੋ ਬਰੰ ॥੫੬੫॥

bakaar ba(n)dhano bara(n) ||565||

The sound of the kettle-drums was heard and the imprisoned people began

to cry.565.

ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ॥

bachitr chitrata(n) sara(n) ||

ਤਜੰਤ ਤੀਖਣੋ ਨਰੰ ॥

taja(n)t teekhano nara(n) ||

ਪਰੰਤ ਜੁਝਤੰ ਭਟੰ ॥

para(n)t joojhata(n) bhaTa(n) ||

ਜਣੰਕਿ ਸਾਵਣੰ ਘਟੰ ॥੫੬੬॥

jana(n)k saavana(n) ghaTa(n) ||566||

A queer scene was created and the forces of men and monkey fell on the demon forces with sharp nails like the rising clouds of the month of

Sawan.566.

ਘੁਮੰਤ ਅਘ ਓਘਯੰ ॥

ghuma(n)t agh oghaya(n) ||

ਬਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇਜਯੰ ॥

badha(n)t bakatr tejaya(n) ||

The warriors are roaming on all the four sides for the destruction of sins and are challenging one another

ਚਲੰਤ ਤਯਾਗਤੇ ਤਨੰ ॥

chala(n)t tayaagate tana(n) ||

ਭਣੰਤ ਦੇਵਤਾ ਧਨੰ ॥੫੬੭॥

bhana(n)t dhevataa dhana(n) ||567||

The brave fighters are leaving their bodies the gods are shouting “Bravo,

Bravo".567.

ਛੁਟੰਤ ਤੀਰ ਤੀਖਣੰ ॥

chhuTa(n)t teer teekhana(n) ||

ਬਜੰਤ ਭੇਰ ਭੀਖਣੰ ॥

baja(n)t bher bheekhana(n) ||

The sharp arrows are being discharged and the terrible kettle-drums are

resounding

ਉਠੰਤ ਗੱਦ ਸੱਦਣੰ ॥

auTha(n)t ga'dh sa'dhana(n) ||

ਮਸੱਤ ਜਾਣ ਮੱਦਣੰ ॥੫੬੮॥

masa't jaan ma'dhana(n) ||568||

The intoxicating sounds are being heard from all the four sides.568.

ਕਰੰਤ ਚਾਚਰੋ ਚਰੰ ॥

kara(n)t chaacharo chara(n) ||

ਨਚੰਤ ਨਿਰਤਣੋ ਹਰੰ ॥

nacha(n)t niratano hara(n) ||

ਪੁਅੰਤ ਪਾਰਬਤੀ ਸਿਰੰ ॥

pua(n)t paarabatee sira(n) ||

ਹਸੰਤ ਪ੍ਰੇਤਣੀ ਫਿਰੰ ॥੫੬੯॥

hasa(n)t pretanee fira(n) ||569||

Shiva and his Ganas (attendants) are seen dancing and it seems that the female ghosts are laughing and bowing their heads before Parvati.569.

ਅਨੂਪ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥

anoop niraaj chha(n)dh ||

ANOOP NIRAAJ STANZA

ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ॥

ddaka(n)t ddaakanee ddula(n) ||

ਭ੍ਰਮੰਤ ਬਾਜ ਕੁੰਡਲੰ ॥

bhrama(n)t baaj ku(n)ddala(n) ||

The vampires are roaming and the horses are moving creating a circular

spectacle

ਰੜੰਤ ਬੰਦਿਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥

raRa(n)t ba(n)dhino kirata(n) ||

ਬਦੰਤ ਮਾਗਯੋ ਜਯੰ ॥੫੭੦॥

badha(n)t maagayo jaya(n) ||570||

The warriors are being made prisoners and are hailing.570.

ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਉੱਢਲੰ ॥

ddala(n)t ddaal u'ddala(n) ||

ਖਿਮੰਤ ਤੇਗ ਨਿਰਮਲੰ ॥

khima(n)t teg niramala(n) ||

ਚਲੰਤ ਰਾਜਵੰ ਸਰੰ ॥

chala(n)t raajava(n) sara(n) ||

ਪਪਾਤ ਉਰਵੀਅੰ ਨਰੰ ॥੫੭੧॥

papaat uraveea(n) nara(n) ||571||

There are knockings of the blows of the swords on the shields and with the arrows being discharged by the kings the humans and monkeys are falling on the earth.571.

ਭਜੰਤ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ॥

bhaja(n)t aasuree suta(n) ||

ਕਿਲੰਕ ਬਾਨਰੀ ਪੁਤੰ ॥

kila(n)k baanaree puta(n) ||

On the other side the monkeys are shrieking

ਬਜੰਤ ਤੀਰ ਤੁੱਪਕੰ ॥

baja(n)t teer tu'paka(n) ||

ਉਠੰਤ ਦਾਰੁਣੋ ਸੁਰੰ ॥੫੭੨॥

auTha(n)t dhaaruno sura(n) ||572||

On account of what the demons are fleeing   the sounds of arrows and

other weapons are creating the terrible and tumultuous resonance.572.

ਭਭੱਕ ਭੂਤ ਭੈ ਕਰੰ ॥

bhabha'k bhoot bhai kara(n) ||

ਚਚੱਕ ਚਉਦਣੋ ਚਕੰ ॥

chacha'k chaudhano chaka(n) ||

The groups of ghosts are feeling frightened and perplexed

ਤਤੱਖ ਪੱਖਰੰ ਤੁਰੇ ॥

tata'kh pa'khara(n) ture ||

ਬਜੇ ਨਿਨੱਦ ਸਿੰਧੁਰੇ ॥੫੭੩॥

baje nina'dh si(n)dhure ||573||

The armoured horses and roaring elephants are moving in the

battlefield.573.

ਉਠੰਤ ਭੈ ਕਰੀ ਸਰੰ ॥

auTha(n)t bhai karee sara(n) ||

ਮਚੰਤ ਜੋਧਣੇ ਜੁਧੰ ॥

macha(n)t jodhane judha(n) ||

The gods are also becoming fearful on seeing the terrible war of the

warriors

ਖਿਮੰਤ ਉੱਜਲੀਅਸੰ ॥

khima(n)t u'jaleeasa(n) ||

ਬਬਰਖ ਤੀਖਣੋ ਸਰੰ ॥੫੭੪॥

babarakh teekhano sara(n) ||574||

The white swords and sharp arrows are being showered.574.

ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

sa(n)geet bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

SANGEET BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਝਯੋ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥

jaagaRadha(n)g ju'jhayo bhaagaRadha(n)g bhraata(n) ||

ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਤੰ ॥

raagaRadha(n)g raama(n) taagaRadha(n)g taata(n) ||

Ram saw his brother Lakshman fighting,

ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੋਰੇ ॥

baagaRadha(n)g baana(n) chhaagaRadha(n)g chhore ||

ਆਗੜਦੰਗ ਆਕਾਸ ਤੇ ਜਾਨ ਓਰੇ ॥੫੭੫॥

aagaRadha(n)g aakaas te jaan ore ||575||

And he discharged the arrows touching the sky.575.

ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੀ ਬਾਣ ਕਾਟੇ ॥

baagaRadha(n)g baajee rathee baan kaaTe ||

ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਗਜੀ ਵੀਰ ਡਾਟੇ ॥

gaagaRadha(n)g gaajee gajee veer ddaaTe ||

These arrows chopped the riders on chariots and horses, but still the

warriors stood firmly in the field

ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥

maagaRadha(n)g maare saagaRadha(n)g soora(n) ||

ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਯਾਹੈਂ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ॥੫੭੬॥

baagaRadha(n)g bayaahai(n) haagaRadha(n)g hoora(n) ||576||

Ram killed the brave fighters who were wedded by the heavenly

damsels.576.

ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੀਤਾ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ॥

jaagaRadha(n)g jeetaa khaagaRadha(n)g kheta(n) ||

ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਗੇ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੇਤੰ ॥

bhaagaRadha(n)g bhaage kaagaRadha(n)g keta(n) ||

In this way the war was conquered and in this war many warriors fled away

ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰਾਨੁ ਜੁੰਆਨ ਪੇਖਾ ॥

saagaRadha(n)g sooraan ju(n)aan pekhaa ||

ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰਾਨਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਖਾ ॥੫੭੭॥

paagaRadha(n)g praanaan te praan lekhaa ||577||

Wherever the brave fighters saw one another, they cleared the account

only on sacrificing their lives.577.

ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਿੰਤੰ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰਾਜੀ ॥

chaagaRadha(n)g chi(n)ta(n) paagaRadha(n)g praajee ||

ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੈਨਾ ਲਾਗੜਦੰਗ ਲਾਜੀ ॥

saagaRadha(n)g sainaa laagaRadha(n)g laajee ||

The army felt ashamed on remembering the defeat

ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ॥

saagaRadha(n)g sugreev te aadh lai kai ||

ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੈ ਕੈ ॥੫੭੮॥

kaagaRadha(n)g kope taagaRadha(n)g tai kai ||578||

Sugriva and others got highly enraged.578.

ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਨੂ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪਾ ॥

haagaRadha(n)g hanoo kaagaRadha(n)g kopaa ||

ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰਾ ਨਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪਾ ॥

baagaRadha(n)g beeraa namo paav ropaa ||

Hanuman was also greatly infuriated and he stood firmly in the battlefield

ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਾਰੇ ॥

saagaRadha(n)g soora(n) haagaRadha(n)g haare ||

ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੈ ਕੈ ਹਨੂ ਤਉ ਪੁਕਾਰੇ ॥੫੭੯॥

taagaRadha(n)g tai kai hanoo tau pukaare ||579||

All those who fought with him suffered defeat and for this reason Hanuman is called the "killer of all".579.

ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਨਹੋ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ॥

saagaRadha(n)g sunaho raagaRadha(n)g raama(n) ||

ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੀਜੇ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਾਨੰ ॥

dhaagaRadha(n)g dheeje paagaRadha(n)g paana(n) ||

Hanuman said to Ram, "Kindly stretch your hand towards me and bless

me,

ਪਾਗੜਦੰਗ ਪੀਠੰ ਠਾਗੜਦੰਗ ਠੋਕੋ ॥

paagaRadha(n)g peeTha(n) ThaagaRadha(n)g Thoko ||

ਹਰੋ ਆਜ ਪਾਨੰ ਸੁਰੰ ਮੋਹ ਲੋਕੋ ॥੫੮੦॥

haro aaj paana(n) sura(n) moh loko ||580||

"By patting me on my back and I shall conquer all the abodes of gods today."580.

ਆਗੜਦੰਗ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਅਉ ਉਡਾਨੋ ॥

aagaRadha(n)g aaise kahayo aau uddaano ||

ਗਾਗੜਦੰਗ ਗੈਨੰ ਮਿਲਯੋ ਮੱਧ ਮਾਨੋ ॥

gaagaRadha(n)g gaina(n) milayo ma'dh maano ||

Uttering these words Hanuman flew and it seemed that he had become one

with the sky.

ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ਆਗੜਦੰਗ ਆਸੰ ॥

raagaRadha(n)g raama(n) aagaRadha(n)g aasa(n) ||

ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੈਠੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਰਾਸੰ ॥੫੮੧॥

baagaRadha(n)g baiThe naagaRadha(n)g niraasa(n) ||581||

Ram sat down disappointed, keeping the hope in his mind.581.

ਆਗੜਦੰਗ ਆਗੇ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਊ ॥

aagaRadha(n)g aage kaagaRadha(n)g kouoo ||

ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੋਊ ॥

maagaRadha(n)g maare saagaRadha(n)g souoo ||

Whosoever came in front of Hanuman, he killed him,

ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਕੀ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਲੰ ॥

naagaRadha(n)g naakee taagaRadha(n)g taala(n) ||

ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿਸਾਲੰ ॥੫੮੨॥

maagaRadha(n)g maare baagaRadha(n)g bisaala(n) ||582||

And thus killing (the forces) he reached on the bank of a tank.582.

ਆਗੜਦੰਗ ਏਕੰ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦਾਨੋ ॥

aagaRadha(n)g eka(n) dhaagaRadha(n)g dhaano ||

ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੀਰਾ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੁਰਾਨੋ ॥

chaagaRadha(n)g cheeraa dhaagaRadha(n)g dhuraano ||

There a terrible-looking demon was hiding

ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੋਖੀ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੂਟੀ ॥

dhaagaRadha(n)g dhokhee baagaRadha(n)g booTee ||

ਆਗੜਦੰਗ ਹੈ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਜੂਟੀ ॥੫੮੩॥

aagaRadha(n)g hai ek te ek jooTee ||583||

And at the same place Hanuman saw many herbs clustered with one

another.583.

ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਉਕਾ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਨਵੰਤਾ ॥

chaagaRadha(n)g chaukaa haagaRadha(n)g hanava(n)taa ||

ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੋਧਾ ਮਹਾ ਤੇਜ ਮੰਤਾ ॥

jaagaRadha(n)g jodhaa mahaa tej ma(n)taa ||

The highly radiant Hanuman, seeing this, was perturbed and felt confused about the herb to be taken away

ਆਗੜਦੰਗ ਉਖਾਰਾ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਹਾਰੰ ॥

aagaRadha(n)g ukhaaraa paagaRadha(n)g pahaara(n) ||

ਆਗੜਦੰਗ ਲੈ ਅਉਖਧੀ ਕੋ ਸਿਧਾਰੰ ॥੫੮੪॥

aagaRadha(n)g lai aaukhadhee ko sidhaara(n) ||584||

He uprooted the whole mountain and returned with the medicinal

herbs.584.

ਆਗੜਦੰਗ ਆਏ ਜਹਾ ਰਾਮ ਖੇਤੰ ॥

aagaRadha(n)g aae jahaa raam kheta(n) ||

ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ ਜਹਾ ਤੇ ਅਚੇਤੰ ॥

baagaRadha(n)g beera(n) jahaa te acheta(n) ||

He reached that battlefield with the mountain where Lakshman was lying unconscious

ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿਸੱਲਯਾ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੁੱਖੰ ॥

baagaRadha(n)g bisa'layaa maagaRadha(n)g mu'kha(n) ||

ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਾਰੀ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁੱਖੰ ॥੫੮੫॥

ddaagaRadha(n)g ddaaree saagaRadha(n)g su'kha(n) ||585||

The apothecary Sushan put the required herb in the month of

Lakshman.585.

ਜਾਗੜਦੰਗ ਜਾਗੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥

jaagaRadha(n)g jaage saagaRadha(n)g soora(n) ||

ਘਾਗੜਦੰਗ ਘੁੱਮੀ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ॥

ghaagaRadha(n)g ghu'mee haagaRadha(n)g hoora(n) ||

The mighty warrior Lakshman regained his senses and the roaming

heavenly damsels went back

ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਟੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਦੰ ॥

chhaagaRadha(n)g chhooTe naagaRadha(n)g naadha(n) ||

ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਦੰ ॥੫੮੬॥

baagaRadha(n)g baaje naagaRadha(n)g naadha(n) ||586||

The great trumpets resounded in the battlefield.586.

ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਟੇ ॥

taagaRadha(n)g teera(n) chhaagaRadha(n)g chhooTe ||

ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁਟੇ ॥

gaagaRadha(n)g gaajee jaagaRadha(n)g juTe ||

The arrows were discharged and the warriors began to fight again with one

another.

ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੋਏ ॥

khaagaRadha(n)g kheta(n) saagaRadha(n)g soe ||

ਪਾਗੜਦੰਗ ਤੇ ਪਾਕ ਸਾਹੀਦ ਹੋਏ ॥੫੮੭॥

paagaRadha(n)g te paak saaheedh hoe ||587||

The brave fighters dying in the battlefield became true martyrs.587.

ਕਲਸ ॥

kalas ||

KALAS

ਮੱਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰੰ ॥

ma'che soorabeer bikraara(n) ||

ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰੰ ॥

na'che bhoot pret baitaara(n) ||

The terrible warriors were absorbed in fighting the ghosts, fiends and

Baitals began to dance

ਝਮਝਮ ਲਸਤ ਕੋਟਿ ਕਰਵਾਰੰ ॥

jhamajham lasat koT karavaara(n) ||

ਝਲਹਲੰਤ ਉੱਜਲ ਅਸਿ ਧਾਰੰ ॥੫੮੮॥

jhalahala(n)t u'jal as dhaara(n) ||588||

The blows were struck with many hands creating knocking sounds and the

white edges of the swords glittered.588.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਉੱਜਲ ਅਸ ਧਾਰੰ ਲਸਤ ਅਪਾਰੰ ਕਰਣ ਲੁਝਾਰੰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥

au'jal as dhaara(n) lasat apaara(n) karan lujhaara(n) chhab dhaara(n) ||

The white edges of the swords, increasing splendour, looked impressive

ਸੋਭਿਤ ਜਿਮੁ ਆਰੰ ਅਤ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਸੁ ਬਧ ਸੁਧਾਰੰ ਅਰ ਗਾਰੰ ॥

sobhit jim aara(n) at chhab dhaara(n) su badh sudhaara(n) ar gaara(n) ||

These sword are the destroyers of the enemies and appear like saws

ਜੈਪੱਤ੍ਰੰ ਦਾਤੀ ਮਦਿਣੰ ਮਾਤੀ ਸ੍ਰੋਣੰ ਰਾਤੀ ਜੈ ਕਰਣੰ ॥

jaipa'tra(n) dhaatee madhina(n) maatee srona(n) raatee jai karana(n) ||

They frighten the enemy by granting victory, by bathing in the blood,

ਦੁੱਜਨ ਦਲ ਹੰਤੀ ਅਛਲ ਜਯੰਤੀ ਕਿਲਵਿਖ ਹੰਤੀ ਭੈ ਹਰਣੰ ॥੫੮੯॥

dhu'jan dhal ha(n)tee achhal jaya(n)tee kilavikh ha(n)tee bhai harana(n)

||589||

By destroying the intoxicated tyrants and by perishing all the vices.589.

ਕਲਸ ॥

kalas ||

KALAS

ਭਰਹਰੰਤ ਭੱਜਤ ਰਣ ਸੂਰੰ ॥

bharahara(n)t bha'jat ran soora(n) ||

ਥਰਹਰ ਕਰਤ ਲੋਹ ਤਨ ਪੂਰੰ ॥

tharahar karat loh tan poora(n) ||

There was consternation, the warriors ran and their bodies wearing armour

trembled

ਤੜਭੜ ਬਜੈਂ ਤਬਲ ਅਰੁ ਤੂਰੰ ॥

taRabhaR bajai(n) tabal ar toora(n) ||

ਘੁੱਮੀ ਪੇਖ ਸੁਭਟ ਰਨ ਹੂਰੰ ॥੫੯੦॥

ghu'mee pekh subhaT ran hoora(n) ||590||

The trumpets resounded violently in the war and seeing the mighty warriors the heavenly damsels advanced towards them again.590.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਘੁੰਮੀ ਰਣ ਹੂਰੰ ਨਭ ਝੜ ਪੂਰੰ ਲਖ ਲਖ ਸੂਰੰ ਮਨ ਮੋਹੀ ॥

ghu(n)mee ran hoora(n) nabh jhaR poora(n) lakh lakh soora(n) man mohee ||

Returning from heaven the damsels moved towards the warriors and

enchanted their mind

ਆਰੁਣ ਤਨ ਬਾਣੰ ਛਬ ਅਪ੍ਰਮਾਣੰ ਅਤਿਦੁਤ ਖਾਣੰ ਤਨ ਸੋਹੀ ॥

aarun tan baana(n) chhab apramaana(n) atidhut khaana(n) tan sohee ||

Their bodies were red like the arrows saturated with blood and their beauty was unparalleled

ਕਾਛਨੀ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੰ ਲਜਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖ ਰੂਪੰ ॥

kaachhanee sura(n)ga(n) chhab a(n)g a(n)ga(n) lajat ana(n)ga(n) lakh roopa(n) ||

Seeing the beauty of these heavenly damsels, who were wearing elegantly coloured raiments, t

ਸਾਇਕ ਦ੍ਰਿਗ ਹਰਣੀ ਕੁਮਤ ਪ੍ਰਜਰਣੀ ਬਰਬਰ ਬਰਣੀ ਬੁਧ ਕੂਪੰ ॥੫੯੧॥

saik dhirag haranee kumat prajaranee barabar baranee budh koopa(n) ||591||

He cupid was felling shy and these were the intellingent heavenly damsels,

doe-eyed, destroyers of bad intellect and wedders of mighty warriors.591.

ਕਲਸ ॥

kalas ||

KALAS

ਕਮਲ ਬਦਨ ਸਾਇਕ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ॥

kamal badhan saik mirag nainee ||

ਰੂਪ ਰਾਸ ਸੁੰਦਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ॥

roop raas su(n)dhar pik bainee ||

Their faces were like lotus, eyes like deer and utterance like nightingale, these heavenly damsels were stores of elegance

ਮ੍ਰਿਗਪਤ ਕਟ ਛਾਜਤ ਗਜ ਗੈਣੀ ॥

miragapat kaT chhaajat gaj gainee ||

ਨੈਨ ਕਟਾਛ ਮਨਹਿ ਹਰ ਲੈਣੀ ॥੫੯੨॥

nain kaTaachh maneh har lainee ||592||

With gait of elephants, with slim waists of lion and were captivators of

mind with the side glances of their eyes.592.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਸੁੰਦਰ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਸੁਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ਚਿਤ ਹਰ ਲੈਣੀ ਗਜ ਗੈਣੰ ॥

su(n)dhar mirag nainee sur pik bainee chit har lainee gaj gaina(n) ||

They have splendid eyes, their utterance is sweet like nightingale and they captivate the mind like the gait of the elephant

ਮਾਧੁਰ ਬਿਧਿ ਬਦਨੀ ਸੁਬੁੱਧਿਨ ਸਦਨੀ ਕੁਮਤਿਨ ਕਦਨੀ ਛਬਿ ਮੈਣੰ ॥

maadhur bidh badhanee subu'dhin sadhanee kumatin kadhanee chhab maina(n) ||

They are all-pervading, have charming faces, with elegance of the god of love, they are the store-house of good intellect, the destroyer of evil intellect,

ਅੰਗਕਾ ਸੁਰੰਗੀ ਨਟਵਰ ਰੰਗੀ ਝਾਝ ਉਤੰਗੀ ਪਗ ਧਾਰੰ ॥

a(n)gakaa sura(n)gee naTavar ra(n)gee jhaajh uta(n)gee pag dhaara(n) ||

Have godly limbs they stand slantingly on one side, wear anklets in their

feet,

ਬੇਸਰ ਗਜਰਾਰੰ ਪਹੂਚ ਅਪਾਰੰ ਕਚਿ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਆਹਾਰੰ ॥੫੯੩॥

besar gajaraara(n) pahooch apaara(n) kach ghu(n)gharaara(n) aahaara(n) ||593||

Ivory-ornament in their nose and have black curly hair.593.

ਕਲਸ ॥

kalas ||

KALAS

ਚਿਬਕ ਚਾਰ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥

chibak chaar su(n)dhar chhab dhaara(n) ||

ਠਉਰ ਠਉਰ ਮੁਕਤਨ ਕੇ ਹਾਰੰ ॥

Thaur Thaur mukatan ke haara(n) ||

These heavenly damsels of elegant cheeks and unique beauty, have

wreaths of gems on various parts of their bodies

ਕਰ ਕੰਗਨ ਪਹੁਚੀ ਉਜਿਆਰੰ ॥

kar ka(n)gan pahuchee ujiaara(n) ||

ਨਿਰਖ ਮਦਨ ਦੁਤ ਹੋਤ ਸੁ ਮਾਰੰ ॥੫੯੪॥

nirakh madhan dhut hot su maara(n) ||594||

The bracelets of their hands are spreading brightness and seeing such elegance the beauty of the god of love is getting dim.594.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਸੋਭਿਤ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਕਚ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਰਸਨ ਰਸਾਰੰ ਉਜਿਆਰੰ ॥

sobhit chhab dhaara(n) kach ghu(n)gharaara(n) rasan rasaara(n) ujiaara(n) ||

ਪਹੁੰਚੀ ਗਜਰਾਰੰ ਸੁਬਿਧ ਸੁਧਾਰੰ ਮੁਕਤ ਨਿਹਾਰੰ ਉਰ ਧਾਰੰ ॥

pahu(n)chee gajaraara(n) subidh sudhaara(n) mukat nihaara(n) ur

dhaara(n) ||

With black hair sweet speech they appear very impressive and moving freely, they are roaming within the jostling of the elephants.

ਸੋਹਤ ਚਖ ਚਾਰੰ ਰੰਗ ਰੰਗਾਰੰ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ਅਤਿ ਆਂਜੇ ॥

sohat chakh chaara(n) ra(n)g ra(n)gaara(n) bibidh prakaara(n) at aa(n)je ||

ਬਿਖ ਧਰ ਮ੍ਰਿਗ ਜੈਸੇ ਜਲ ਜਨ ਵੈਸੇ ਸਸੀਅਰ ਜੈਸੇ ਸਰ ਮਾਜੇ ॥੫੯੫॥

bikh dhar mirag jaise jal jan vaise saseear jaise sar maaje ||595||

With antimony in their eyes and dyed in various coulurs they look splendid with their beautiful eyes. In this way, their eyes, assaulting like poisonous serpents, but innocent like deer, they are winsome like lotus and

moon.595.

ਕਲਸ ॥

kalas ||

KALAS

ਭਯੋ ਮੂੜ ਰਾਵਣ ਰਣ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥

bhayo mooR raavan ran kru'dha(n) ||

ਮੱਚਿਓ ਆਨ ਤੁਮੱਲ ਜਬ ਜੁੱਧੰ ॥

ma'chio aan tuma'l jab ju'dha(n) ||

The foolish Ravana was highly infuriated in the war when the terrible war began amidst violent resonance,

ਜੁਝੇ ਸਕਲ ਸੁਰਮਾ ਸੁੱਧੰ ॥

joojhe sakal sooramaa su'dha(n) ||

ਅਰ ਦਲ ਮੱਧਿ ਸਬਦ ਕਰ ਉੱਧੰ ॥੫੯੬॥

ar dhal ma'dh sabadh kar u'dha(n) ||596||

All the warriors began to fight and roam shouting violently among the

enemy forces.596.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਧਾਯੋ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ਸੁਭਟ ਬਿਰੁੱਧੰ ਗਲਿਤ ਸੁਬੁੱਧੰ ਗਹਿ ਬਾਣੰ ॥

dhaayo kar kru'dha(n) subhaT biru'dha(n) galit subu'dha(n) geh baana(n) ||

That demon of vicious intellect, holding arrows in his hand and highly enraged marched forward to wage a war.

ਕੀਨੋ ਰਣ ਸੁੱਧੰ ਨਚਤ ਕਬੁੱਧੰ ਅਤ ਧੁਨ ਉੱਧੰ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ॥

keeno ran su'dha(n) nachat kabu'dha(n) at dhun u'dha(n) dhan taana(n) ||

He fought a terrible war and amidst the pulled up bows in the battlefield, the headless trunks began to dance.

ਧਾਏ ਰਜਵਾਰੇ ਦੁੱਧਰ ਹਕਾਰੇ ਸੁ ਬ੍ਰਣ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਕਰ ਕੋਪੰ ॥

dhaae rajavaare dhu'dhar hakaare su bran prahaare kar kopa(n) ||

The king moved forward while challenging and inflicting wounds on the

warriors, they were in great ire

ਘਾਇਨ ਤਨ ਰੱਜੇ ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜੇ ਜਨੁ ਹਰ ਗੱਜੇ ਪਗ ਰੋਪੰ ॥੫੯੭॥

ghain tan ra'je dh pag na bha'je jan har ga'je pag ropa(n) ||597||

The wounds were inflicted on the bodies of the fighters, but still they are

not fleeing and thundering like clouds, they are firmly standing and fighti

ਕਲਸ ॥

kalas ||

KALAS

ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਸਾਵਤ ਰਨ ਜੂਟੇ ॥

adhik ros saavat ran jooTe ||

With the increase of indignation the warriors attacked each other and

ਬਖਤਰ ਟੋਪ ਜਿਰੈ ਸਭ ਫੂਟੇ ॥

bakhatar Top jirai sabh fooTe ||

The armours and helmets were shattered,

ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਸਾਇਕ ਜਨ ਛੂਟੇ ॥

nisar chale saik jan chhooTe ||

The arrows were discharged from bows and

ਜਨਿਕ ਸਿਚਾਨ ਮਾਸ ਲਖ ਟੂਟੇ ॥੪੯੮॥

janik sichaan maas lakh TooTe ||498||

The bits of flesh fell on being chopped form the bodies of the enemies.598.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਸਾਇਕ ਜਣੁ ਛੂਟੇ ਤਿਮ ਅਰਿ ਜੁਟੇ ਬਖਤਰ ਫੂਟੇ ਜੇਬ ਜਿਰੇ ॥

saik jan chhooTe tim ar jooTe bakhatar fooTe jeb jire ||

As soon as the arrows are discharged, the enemies in still greather numbers gather and prepare to fight even with the shattered armour

ਮਸਹਰ ਭੁਖਿਆਏ ਤਿਮੁ ਅਰਿ ਧਾਏ ਸੱਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇਨ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇਾਂ ॥

masahar bhukhiaae tim ar dhaae sa'satr nachain fer fireaa(n) ||

They move forward and run like a hungry person here and there they are roaming hither and thither, striking their weapons.

ਸਨਮੁਖਿ ਰਣ ਗਾਜੈਂ ਕਿਮਹੂੰ ਨ ਭਾਜੈਂ ਲਖ ਸੁਰ ਲਾਜੈਂ ਰਣ ਰੰਗੰ ॥

sanamukh ran gaajai(n) kimahoo(n) na bhaajai(n) lakh sur laajai(n) ran ra(n)ga(n) ||

They fight face to face and don not run away seeing them waging war even the gods feel shy.

ਜੈ ਜੈ ਧੁਨ ਕਰਹੀ ਪੁਹਪਨ ਡਰਹੀ ਸੁ ਬਿਧਿ ਉਚਰਹੀ ਜੈ ਜੰਗੰ ॥੫੯੯॥

jai jai dhun karahee puhapan ddarahee su bidh ucharahee jai ja(n)ga(n) ||599||

The gods seeing the terrible war shower flowers with the sound of ‘hail,

hail they also hail the fight in the war arena.599.

ਕਲਸ ॥

kalas ||

KALAS

ਮੁਖ ਤੰਬੋਰ ਅਰੁ ਰੰਗ ਸੁਰੰਗੰ ॥

mukh ta(n)bor ar ra(n)g sura(n)ga(n) ||

ਨਿਡਰ ਭ੍ਰਮੰਤ ਭੂੰਮਿ ਉਹ ਜੰਗੰ ॥

niddar bhrama(n)t bhoo(n)m uh ja(n)ga(n) ||

There is betel in the mouth of Ravana an the colour of his body is red, he is

moving fearlessly in the battlefield

ਲਿਪਤ ਮਲੈ ਘਨਸਾਰ ਸੁਰੰਗੰ ॥

lipat malai ghanasaar sura(n)ga(n) ||

He has plastered his body with sandalwood

ਰੂਪ ਭਾਨ ਗਤਿਵਾਨ ਉਤੰਗੰ ॥੬੦੦॥

roop bhaan gativaan uta(n)ga(n) ||600||

He is bright like the sun and is moving with a superior gait.600.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਤਨ ਸੁਭਤ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੰ ਲਜਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖ ਨੈਣੰ ॥

tan subhat sura(n)ga(n) chhab a(n)g a(n)ga(n) lajat ana(n)ga(n) lakh naina(n) ||

ਸੋਭਿਤ ਕਚਕਾਰੇ ਅਤ ਘੁੰਘਰਾਰੇ ਰਸਨ ਰਸਾਰੇ ਮ੍ਰਿਦ ਬੈਣੰ ॥

sobhit kachakaare at ghu(n)gharaare rasan rasaare miradh baina(n) ||

Seeing his winsome body and elegant limbs, the god of love is feeling shy,

he has back curly hair and sweet speech

ਮੁਖਿ ਛਕਤ ਸੁਬਾਸੰ ਦਿਨਸ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ਜਨੁ ਸਸ ਭਾਸੰ ਤਸ ਸੋਭੰ ॥

mukh chhakat subaasa(n) dhinas prakaasa(n) jan sas bhaasa(n) tas sobha(n) ||

His face is fragranted and appears shining like sun and glorifying like moon.

ਰੀਝਤ ਚਖ ਚਾਰੰ ਸੁਰਪੁਰ ਪਯਾਰੰ ਦੇਵ ਦਿਵਾਰੰ ਲਖਿ ਲੋਭੰ ॥੬੦੧॥

reejhat chakh chaara(n) surapur payaara(n) dhev dhivaara(n) lakh lobha(n) ||601||

On seeing him all feel delighted and the people of the abode of gods also

do not hesitate to see him.601.

ਕਲਸ ॥

kalas ||

KALAS

ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਏਕੰ ਕਰ ਧਾਰੀ ॥

cha(n)dhrahaas eka(n) kar dhaaree ||

In one of his hands there was the sword named Chandrahaas

ਦੁਤੀਆ ਧੋਪੁ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥

dhuteeaa dhop geh tiratee kaTaaree ||

In the second hand was another arm named Dhop and in the third hand there was spear

ਚਤ੍ਰਥ ਹਾਥ ਸੈਹਥੀ ਉਜਿਆਰੀ ॥

chatrath haath saihathee ujiaaree ||

In his fourth hand there was a weapons named Saihathi having sharp glimmer,

ਗੋਫਨ ਗੁਰਜ ਕਰਤ ਚਮਕਾਰੀ ॥੬੦੨॥

gofan guraj karat chamakaaree ||602||

In his fifth hand and sixth hand there was a glittering mace and a weapon

named Gophan.602.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਸਤਏ ਅਸ ਭਾਰੀ ਗਦਹਿ ਉਭਾਰੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਸੁਧਾਰੀ ਛੁਰਕਾਰੀ ॥

sate as bhaaree gadheh ubhaaree tirasool sudhaaree chhurakaaree ||

In his seventh hand there was another heavy and swollen mace and

ਜੰਬੂਵਾ ਅਰ ਬਾਨੰ ਸੁ ਕਸਿ ਕਮਾਨੰ ਚਰਮ ਅਪ੍ਰਮਾਨੰ ਧਰ ਭਾਰੀ ॥

ja(n)boovaa ar baana(n) su kas kamaana(n) charam apramaana(n) dhar bhaaree ||

In other hands there were trident, pincers, arrows, bow etc. as weapons and arms.

ਪੰਦ੍ਰਏ ਗਲੋਲੰ ਪਾਸ ਅਮੋਲੰ ਪਰਸ ਅਡੋਲੰ ਹਥਿ ਨਾਲੰ ॥

pa(n)dhre galola(n) paas amola(n) paras addola(n) hath naala(n) ||

In his fifteenth hand there were an arm-like pellet bow and weapons named Pharsa.

ਬਿਛੂਆ ਪਹਰਾਯੰ ਪਟਾ ਭ੍ਰਮਾਯੰ ਜਿਮ ਜਮ ਧਾਯੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੬੦੩॥

bichhooaa paharaaya(n) paTaa bhramaaya(n) jim jam dhaaya(n)

bikaraala(n) ||603||

He had worn in his hands steel-hooked weapons shaped like tiger's claws

and he was roaming like dreadful Yama.603.

ਕਲਸ ॥

kalas ||

KALAS

ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਮੁਖ ਏਕ ਉਚਾਰੰ ॥

siv siv siv mukh ek uchaara(n) ||

He was repeating the name of Shiva from one face,

ਦੁਤੀਅ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਨਕੀ ਨਿਹਾਰੰ ॥

dhuteea prabhaa jaanakee nihaara(n) ||

From the second he was looking at the beauty of Sita

ਤ੍ਰਿਤੀਅ ਝੁੰਡ ਸਭ ਸੁਭਟ ਪਚਾਰੰ ॥

tirateea jhu(n)dd sabh subhaT pachaara(n) ||

From the third he was seeing his own warriors and

ਚਤ੍ਰਥ ਕਰਤ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰੰ ॥੬੦੪॥

chatrath karat maar hee maara(n) ||604||

From the fourth he was shouting “Kill, Kill”.604.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਪਚਏ ਹਨਵੰਤੰ ਲਖ ਦੁਤ ਮੰਤੰ ਸੁ ਬਲ ਦੁਰੰਤੰ ਤਜਿ ਕਲਿਣੰ ॥

pache hanava(n)ta(n) lakh dhut ma(n)ta(n) su bal dhura(n)ta(n) taj kalina(n) ||

ਛਠਏ ਲਖਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ਤਕਤ ਪਪਾਤੰ ਲਗਤ ਨ ਘਾਤੰ ਜੀਅ ਜਲਿਣੰ ॥

chhaThe lakh bhraata(n) takat papaata(n) lagat na ghaata(n) jeea jalina(n) ||

From his fifth face he was looking at Hanuman and repeating the mantra at great speed and was trying to pull his strength. From his sixth head he was seeing his fallen brother Kumbhkarn and his heart was burning.

ਸਤਏ ਲਖਿ ਰਘੁਪਤਿ ਕਪ ਦਲ ਅਧਪਤਿ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਮਤ ਜੁਤ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥

sate lakh raghupat kap dhal adhapat subhaT bikaT mat jut bhraata(n) ||

ਅਠਿਓ ਸਿਰਿ ਢੋਰੈਂ ਨਵਮਿ ਨਿਹੋਰੈਂ ਦਸਯਨ ਬੋਰੈਂ ਰਿਸ ਰਾਤੰ ॥੬੦੫॥

aThio sir ddorai(n) navam nihorai(n) dhasayan borai(n) ris raata(n) ||605||

From his seventh head he was seeing Ram and the army of monkeys and other mighty warriors. He was shaking his eight head and surveying everything from his ninth head and he was getting highly infuriated with

rage.605.

ਚੌਬੋਲਾ ਛੰਦ ॥

chauabolaa chha(n)dh ||

CHABOLA STANZA

ਧਾਏ ਮਹਾ ਬੀਰ ਸਾਧੇ ਸਿਤੰ ਤੀਰ ਕਾਛੇ ਰਣੰ ਚੀਰ ਬਾਨਾ ਸੁਹਾਏ ॥

dhaae mahaa beer saadhe sita(n) teer kaachhe rana(n) cheer baanaa suhaae ||

Settling their whit arrows the mighty warriors moved with beautiful dress on their bodies

ਰਵਾ ਕਰਦ ਮਰਕਬ ਯਲੋ ਤੇਜ ਇਮ ਸਭ ਚੂੰ ਤੁੰਦ ਅਜਦ ਹੋਓ ਮਿਆ ਜੰਗਾਹੇ ॥

ravaa karadh marakab yalo tej im sabh choo(n) tu(n)dh ajadh hoo miaa ja(n)gaahe ||

Their were very swift-moving and were exhibiting complete quickness in the battlefield

ਭਿੜੇ ਆਇ ਈਹਾ ਬੁਲੇ ਬੈਣ ਕੀਹਾ ਕਰੇਾਂ ਘਾਇ ਜੀਹਾ ਭਿੜੇ ਭੇੜ ਭੱਜੇ ॥

bhiRe aai ieehaa bule bain keehaa kareaa(n) ghai jeehaa bhiRe bheR bha'je ||

Sometimes they fight on this side and challenging on the other and

whenever they strike the blows, the enemies flee

ਪੀਯੋ ਪੋਸਤਾਨੇ ਭਛੋ ਰਾਬੜੀਨੇ ਕਹਾ ਛੈਅਣੀ ਰੋਧਣੀਨੇ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥੬੦੬॥

peeyo posataane bhachho raabaReene kahaa chhaianee rodhaneene nihaarai(n) ||606||

They appear like one intoxicated on eating hemp and roaming hither and thither.606.

ਗਾਜੇ ਮਹਾ ਸੂਰ ਘੁਮੀ ਰਣੰ ਹੂਰ ਭਰਮੀ ਨਭੰ ਪੂਰ ਬੇਖੰ ਅਨੂਪੰ ॥

gaaje mahaa soor ghumee rana(n) hoor bharamee nabha(n) poor bekha(n) anoopa(n) ||

ਵਲੇ ਵੱਲ ਸਾਈ ਜੀਵੀ ਜੁਗਾ ਤਾਈ ਤੈਂਡੇ ਘੋਲੀ ਜਾਈ ਅਲਾਵੀਤ ਐਸੇ ॥

vale va'l saiee jeevee jugaa taiee tai(n)dde gholee jaiee alaaveet aaise ||

The warriors roared and the heavenly damsels roamed in the sky in order to see the unique war. They prayed that this warrior waging the dreadful

war should live for ages

ਲਗੋ ਲਾਰ ਥਾਨੇ ਬਰੋ ਰਾਜ ਮਾਨੇ ਕਹੋ ਅਉਰ ਕਾਨੇ ਹਠੀ ਛਾਡ ਥੇਸੋ ॥

lago laar thaane baro raaj maane kaho aaur kaane haThee chhaadd theso ||

ਬਰੋ ਆਨ ਮੋ ਕੋ ਭਜੋ ਆਨ ਤੋ ਕੋ ਚਲੋ ਦੇਵ ਲੋਕੋ ਤਜੋ ਬੇਗ ਲੰਕਾ ॥੬੦੭॥

baro aan mo ko bhajo aan to ko chalo dhev loko tajo beg la(n)kaa ||607||

And should firmly enjoy his rule. O warriors! forsake this Lanka and come to wed us and depart for heaven.607.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅਨੰਤਤੁਕਾ ॥

ana(n)tatukaa ||

(OF INNUMERABLE VERSES)

ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਤਜ ਹੋਸ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

ros bharayo taj hos nisaachar sree raghuraaj ko ghai prahaare ||

Ravana, abandoning his senses, became very furious and attacked

Ramchander,

ਜੋਸ ਬਡੋ ਕਰ ਕਉਸਲਿਸੰ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਤੇ ਸਰ ਕਾਟ ਉਤਾਰੇ ॥

jos baddo kar kausalisa(n) adh beech hee te sar kaaT utaare ||

The king of Raghu clan on this side Ram intercepted midway his arrows

ਫੇਰ ਬਡੋ ਕਰ ਰੋਸ ਦਿਵਾਰਦਨ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ਕਪਿ ਪੁੰਜ ਸੰਘਾਰੈ ॥

fer baddo kar ros dhivaaradhan dhai parai(n) kap pu(n)j sa(n)ghaarai ||

ਪੱਟਸ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰ ਸੰਗੜੀਏ ਜੰਬੁਵੇ ਜਮਦਾੜ ਚਲਾਵੈ ॥੬੦੮॥

pa'Tas loh hathee par sa(n)gaRe'e ja(n)buve jamadhaaR chalaavai ||608||

Then he began to destroy collectively the army of monkeys and struck

various types of terrible arms.608.

ਚੌਬੋਲਾ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

chauabolaa savaiyaa ||

CHABOLA SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਠਾਟ ਘਨੀ ਰਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

sree raghuraaj saraasan lai ris ThaaT ghanee ran baan prahaare ||

ਬੀਰਨ ਮਾਰ ਦੁਸਾਰ ਗਏ ਸਰ ਅੰਬਰ ਤੇ ਬਰਸੇ ਜਨ ਓਰੇ ॥

beeran maar dhusaar ge sar a(n)bar te barase jan ore ||

Ram took his bow in his hand and in great ire, discharged many arrows which killed the warriors and penetrating on the other side, came in shower again from the sky.

ਬਾਜ ਗਜੀ ਰਥ ਸਾਜ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਸੁ ਕਉਨ ਗਨਾਵੈ ॥

baaj gajee rath saaj gire dhar patr anek su kaun ganaavai ||

ਫਾਗਨ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੇ ਬਨ ਪੱਤ੍ਰਨ ਤੇ ਜਨ ਪੱਤ੍ਰ ਉਡਾਨੇ ॥੬੦੯॥

faagan paun pracha(n)dd bahe ban pa'tran te jan pa'tr uddaane ||609||

Innumerable elephants, horses and chariots fell in the battlefield and it

appeared that with the flow of the violent wind the leaves are seen flying.609.

ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥

savaiyaa chha(n)dh ||

SWAYYA STANZA

ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੌ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

ros bharayo ran mau raghunaath su raavan ko bahu baan prahaare ||

ਸ੍ਰੋਣਨ ਨੈਕ ਲਗਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਫੋਰ ਜਿਰੈ ਤਨ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥

sronan naik lagayo tin ke tan for jirai tan paar padhaare ||

On being enraged, Ram discharged many arrows on Ravana and those arrows saturated slightly with blood, penetrated through the body to the other side

ਬਾਜ ਗਜੀ ਰਥ ਰਾਜ ਰਥੀ ਰਣ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

baaj gajee rath raaj rathee ran bhoom gire ieh bhaat sa(n)ghaare ||

ਜਾਨੋ ਬਸੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਕਦਲੀ ਦਲ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ॥੬੧੦॥

jaano basa(n)t ke a(n)t samai kadhalee dhal paun pracha(n)dd ukhaare

||610||

The elephants, horses, chariots and charioteers fell down in the battlefield after having been chopped like the trees of banana uprooted and thrown around by the violent wind at the end of spring.610.

ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰ ਕੋਪ ਬਨੇਚਰ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਰੋਸ ਜਗਯੋ ॥

dhai pare kar kop banechar hai tin ke jeea ros jagayo ||

ਕਿਲਕਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂੰ ਘਾਰਣ ਛਾਡਿ ਹਠੀ ਨਹਿ ਏਕ ਭਗਯੋ ॥

kilakaar pukaar pare chahoo(n) ghaaran chhaadd haThee neh ek bhagayo ||

The forces of monkeys also fell on the enemy, having been greatly enraged in the heart and gushed forward from all the four sides, shouting violently without retreating form its position.

ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਉਤ ਤੇ ਦਲ ਰਾਵਨ ਕੋ ਉਮਗਯੋ ॥

geh baan kamaan gadhaa barachhee ut te dhal raavan ko umagayo ||

ਭਟ ਜੁਝਿ ਅਰੁਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰਣੀ ਦਿਜਰਾਜ ਭ੍ਰਮਯੋ ਸਿਵ ਧਯਾਨ ਡਿਗਯੋ ॥੬੧੧॥

bhaT joojh aroojh gire dharanee dhijaraaj bhramayo siv dhayaan ddigayo ||611||

From the other side, the army of Ravana rushed forward taking its weapons and arms like arrows, bows, maces, fell in such a way that the moon taking its course got illusioned and the contemplation of Shiva was

obstructed.611.

ਜੁਝਿ ਅਰੁਝਿ ਗਿਰੇ ਭਟਵਾ ਤਨ ਘਾਇਨ ਘਾਇ ਘਨੇ ਭਿਭਰਾਨੇ ॥

joojh aroojh gire bhaTavaa tan ghain ghai ghane bhibharaane ||

ਜੰਬੁਕ ਗਿੱਧ ਪਿਸਾਚ ਨਿਸਾਚਰ ਫੂਲ ਫਿਰੇ ਰਨ ਮੌ ਰਹਸਾਨੇ ॥

ja(n)buk gi'dh pisaach nisaachar fool fire ran mau rahasaane ||

After receiving wounds on the body, the warriors swung and began to fall and the jackals, vultures, ghosts and fiends were delighted in mind.

ਕਾਪ ਉਠੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਦਿਗਪਾਲਨ ਫੇਰ ਪ੍ਰਲੈ ਅਨੁਮਾਨੇ ॥

kaap uThee su dhisaa bidhisaa dhigapaalan fer pralai anumaane ||

All the directions trembled on seeing the terrible war and the digpals (supervisors and directors) guessed the arrival of doomsday

ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਉਦਾਸ ਭਏ ਗਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਭ੍ਰਮੇ ਭਹਰਾਨੇ ॥੬੧੨॥

bhoom akaas udhaas bhe gan dhev adhev bhrame bhaharaane ||612||

The earth and sky became anxious and seeing the dreadfulness of the war

the gods and demons were both bewildered.612.

ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੋ ਰਿਸ ਸੌ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

raavan ros bharayo ran mo ris sau sar ogh progh prahaare ||

Being highly infuriated in mind Ravana began to discharge arrows collectively and

ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਸਭ ਓਰ ਰੁਕੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥

bhoom akaas dhisaa bidhisaa sabh or ruke neh jaat nihaare ||

With his arrows the earth, sky and all directions were torn asunder

ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੌ ਛੁਭ ਕੈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਨਿਵਾਰੇ ॥

sree raghuraaj saraasan lai chhin mau chhubh kai sar pu(n)j nivaare ||

On this side Ram was enraged for and instant and destroyed the collective discharging of all those arrows and

ਜਾਨਕ ਭਾਨ ਉਦੈ ਨਿਸ ਕਉ ਲਖਿ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਤਪ ਤੇਜ ਪਧਾਰੇ ॥੬੧੩॥

jaanak bhaan udhai nis kau lakh kai sabh hee tap tej padhaare ||613||

The darkness that had spread on account of arrows, got cleared by the

spread of the sunshine again on all the four sides.613.

ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਮੋ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ ॥

ros bhare ran mo raghunaath kamaan lai baan anek chalaae ||

Filled with anger Ram discharged many arrows and

ਬਾਜ ਗਜੀ ਗਜਰਾਜ ਘਨੇ ਰਥ ਰਾਜ ਬਨੇ ਕਰਿ ਰੋਸ ਉਡਾਏ ॥

baaj gajee gajaraaj ghane rath raaj bane kar ros uddaae ||

Caused the elephants, horses and charioteers to fly away

ਜੇ ਦੁਖ ਦੇਹ ਕਟੇ ਸੀਅ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਰਨ ਆਜ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਿਖਾਏ ॥

je dhukh dheh kaTe seea ke hit te ran aaj prata'kh dhikhaae ||

The way in which the anguish of Sita could be removed and she could be set free,

ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਘਨੋ ਰਨ ਘਾਲ ਘਨੋ ਘਰ ਘਾਏ ॥੬੧੪॥

raajeev lochan raam kumaar ghano ran ghaal ghano ghar ghaae ||614||

Ram made today all such efforts and that lotus-eyed one caused the

desertion of many homes with his terrible warfare.614.

ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਗਰਜਯੋ ਰਨ ਮੋ ਲਹਿ ਕੈ ਸਭ ਸੈਨ ਭਜਾਨਯੋ ॥

raavan ros bharayo garajayo ran mo leh kai sabh sain bhajaanayo ||

Ravana thundered in rage and causing his army to rush forward,

ਆਪ ਹੀ ਹਾਕ ਹਥਿਯਾਰ ਹਠੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋ ਰਣ ਠਾਨਯੋ ॥

aap hee haak hathiyaar haThee geh sree raghuna(n)dhan so ran Thaanayo ||

Shouting loudly and holding his weapons in his hands, he came straight

towards Ram and fought with him

ਚਾਬਕ ਮਾਰ ਕੁਦਾਇ ਤੁਰੰਗਨ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥

chaabak maar kudhai tura(n)gan jai parayo kachh traas na maanayo ||

He caused his horses to gallop fearlessly by whipping them.

ਬਾਨਨ ਤੇ ਬਿਧੁ ਬਾਹਨ ਤੇ ਮਨ ਮਾਰਤ ਕੋ ਰਥ ਛੋਰਿ ਸਿਧਾਨਯੋ ॥੬੧੫॥

baanan te bidh baahan te man maarat ko rath chhor sidhaanayo ||615||

He left his chariot I order to kill Ram with his arrows and came forward.615.

ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕੇ ਜਬ ਛੋਰ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ਉਡਾਨੇ ॥

sree raghuna(n)dhan kee bhuj ke jab chhor saraasan baan uddaane ||

When the arrows were discharged form the hands of Ram the earth,

ਭੂੰਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਚਹੂੰ ਚਕ ਪੂਰ ਰਹੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਪਛਾਨੇ ॥

bhoo(n)m akaas pataar chahoo(n) chak poor rahe nahee jaat pachhaane ||

Sky, netherworld and four directions could hardly be recognized

ਤੋਰ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੇ ਤਨ ਆਹ ਕਰੀ ਨਹੀ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥

tor sanaeh subaahan ke tan aaeh karee nahee paar paraane ||

Those arrows, piercing through the armours of warriors and killing them

without the utterance of a sigh,

ਛੋਦ ਕਰੋਟਨ ਓਟਨ ਕੋਟ ਅਟਾਨਮੋ ਜਾਨਕੀ ਬਾਨ ਪਛਾਨੇ ॥੬੧੬॥

chhodh karoTan oTan koT aTaanamo jaanakee baan pachhaane ||616||

They penetrated to the other side, when the arrows fell after piercing the steel-armours, Sita realized that these arrows were discharged by Ram.616.

ਸ੍ਰੀ ਅਸੁਰਾਰਦਨ ਕੇ ਕਰ ਕੋ ਜਿਨ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਬਿਖੈ ਤਨ ਚਾਖਯੋ ॥

sree asuraaradhan ke kar ko jin ek hee baan bikhai tan chaakhayo ||

ਭਾਜ ਸਰਯੋ ਨ ਭਿਰਯੋ ਹਠ ਕੈ ਭਟ ਏਕ ਹੀ ਘਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਰਾਖਯੋ ॥

bhaaj sarayo na bhirayo haTh kai bhaT ek hee ghai dharaa par raakhayo ||

He, who was struck by arrows of Ram, that warrior could neither run away

from that place nor could fight but fell dead on the ground.

ਛੇਦ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੋ ਸਰ ਓਟਨ ਕੋਟ ਕਰੋਟਨ ਨਾਖਯੋ ॥

chhedh sanaeh subaahan ko sar oTan koT karoTan naakhayo ||

ਸੁਆਰ ਜੁਝਾਰ ਅਪਾਰ ਹਠੀ ਰਨ ਹਾਰ ਗਿਰੇ ਧਰ ਹਾਇ ਨ ਭਾਖਯੋ ॥੬੧੭॥

suaar jujhaar apaar haThee ran haar gire dhar hai na bhaakhayo ||617||

The arrows of Ram pierced through the armour of warriors and then mighty fighters fell down on the earth without uttering a sign.617.

ਆਨ ਅਰੇ ਸੁ ਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਨੇ ॥

aan are su mare sabh hee bhaT jeet bache ran chhaadd paraane ||

Ravana called all his warriors, but those remaining fighters fled away

ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੇ ਜਿਤੀਯਾ ਰਨ ਕੋਟ ਹਤੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਜਾਨੇ ॥

dhev adhevan ke jiteeyaa ran koT hate kar ek na jaane ||

Ravna killed millions of gods and demons, but it made no difference in the

battlefield.

ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੋ ਲਖ ਤੇਜ ਸੰਬੂਹ ਸਭੈ ਭਹਰਾਨੇ ॥

sree raghuraaj praakram ko lakh tej sa(n)booh sabhai bhaharaane ||

Seeing the power of Ram the illustrious persons were perturbed and

ਓਟਨ ਕੂਦ ਕਰੋਟਨ ਫਾਧ ਸੁ ਲੰਕਹਿ ਛਾਡਿ ਬਿਲੰਕ ਸਿਧਾਨੇ ॥੬੧੮॥

oTan koodh karoTan faadh su la(n)keh chhaadd bila(n)k sidhaane ||618||

Jumping over the walls of the citadel, they ran away.618.

ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੋ ਗਹਿ ਬੀਸ ਹੂੰ ਬਾਹਿ ਹਥਯਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

raavan ros bharayo ran mo geh bees hoo(n) baeh hathayaar prahaare ||

ਭੂੰਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਚਕਿ ਚਾਰ ਰੁਕੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥

bhoo(n)m akaas dhisaa bidhisaa chak chaar ruke nahee jaat nihaare ||

In great fury Ravana attacked with weapons from all the twenty arms and

with his blows the earth, sky and all the four directions became invisible

ਫੋਕਨ ਤੈ ਫਲ ਤੈ ਮੱਧ ਤੈ ਅਧ ਤੈ ਬਧ ਕੈ ਰਣ ਮੰਡਲ ਡਾਰੇ ॥

fokan tai fal tai ma'dh tai adh tai badh kai ran ma(n)ddal ddaare ||

ਛੰਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਰ ਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਰਘੁਰਾਜ ਉਤਾਰੇ ॥੬੧੯॥

chha(n)tr dhujaa bar baaj rathee rath kaaT sabhai raghuraaj utaare ||619||

Ram threw away the enemies from the war-arena, chopping them easily like a fruit. Ram chopped and threw all the canopies, banners, horses and charioteers belonging to Ravana.619.

ਰਾਵਨ ਚਉਪ ਚਲਯੋ ਚਪ ਕੈ ਨਿਜ ਬਾਜ ਬਿਹੀਨ ਜਬੈ ਰਥ ਜਾਨਯੋ ॥

raavan chaup chalayo chap kai nij baaj biheen jabai rath jaanayo ||

ਢਾਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋ ਰਨ ਠਾਨਯੋ ॥

ddaal tirasool gadhaa barachhee geh sree raghuna(n)dhan so ran Thaanayo ||

When Ravana saw his chariot deprived of the horses, he marched forward quickly and holding his shield, trident mace and spear in his hands he

fought with Ram.

ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਲਲਕਾਰ ਹਠੀ ਕਪ ਪੁੰਜਨ ਕੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥

dhai parayo lalakaar haThee kap pu(n)jan ko kachh traas na maanayo ||

The persistent Ravana, without any fear of the forces of the monkeys

ਅੰਗਦ ਆਦਿ ਹਨਵੰਤ ਤੇ ਲੈ ਭਟ ਕੋਟ ਹੁਤੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥੬੨੦॥

a(n)gadh aadh hanava(n)t te lai bhaT koT hute kar ek na jaanayo ||620||

Moved forward fearlessly, shouting violently. There were many warriors those like Angad, Hanuman etc., but he did not fear anyone.620.

ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਘੁਰਾਜ ਜਬੈ ਰਣ ਮੰਡਲ ਆਵਤ ਮੱਧਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥

raavan ko raghuraaj jabai ran ma(n)ddal aavat ma'dh nihaarayo ||

ਬੀਸ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਸਾਇਕ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪੁ ਬਡੋ ਉਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥

bees silaa sit saik lai kar kop baddo ur ma'dh prahaarayo ||

When the king of Raghava clan saw Ravna coming forward, he (Ram)

attacked him by discharging his twenty arrows like slabs on his chest.

ਭੇਦ ਚਲੇ ਮਰਮ ਸੱਥਲ ਕੋ ਸਰ ਸ੍ਰੋਣ ਨਦੀ ਸਰ ਬੀਚ ਪਖਾਰਯੋ ॥

bhedh chale maram sa'thal ko sar sron nadhee sar beech pakhaarayo ||

ਆਗੇ ਹੀ ਰੇਂਗ ਚਲਯੋ ਹਠਿ ਕੈ ਭਟ ਧਾਮ ਕੋ ਭੂਲ ਨ ਨਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥੬੨੧॥

aage hee reaa(n)g chalayo haTh kai bhaT dhaam ko bhool na naam uchaarayo ||621||

These arrows penetrated through his vital parts and he bathed in the stream of blood. Ravana fell down and crawled forward, he forgot even the location of his house.621.

ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੌ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕੈ ॥

ros bharayo ran mau raghunaath su paan ke beech saraasan lai kai ||

ਪਾਚਕ ਪਾਇ ਹਟਾਇ ਦਯੋ ਤਿਹ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਹਿ ਬਿਨਾ ਓਹ ਕੈ ਕੈ ॥

paachak pai haTai dhayo teh beesahoo(n) baeh binaa oh kai kai ||

Ram, the king of Raghava clan, in great fury, taking his bow in his hand

and taking five steps backward, chopped all his twenty arms

ਦੈ ਦਸ ਬਾਨ ਬਿਮਾਨ ਦਸੋ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਏ ਸਿਵ ਲੋਕ ਪਠੈ ਕੈ ॥

dhai dhas baan bimaan dhaso sir kaaT dhe siv lok paThai kai ||

With ten arrows be chopped his ten heads for dispatching them to the abode of Shiva

ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਰਯੋ ਸੀਅ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਜਨੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਜੈ ਕੈ ॥੬੨੨॥

sree raghuraaj barayo seea ko bahuro jan ju'dh suya(n)bar jai kai ||622||

After the war Ram wedded Sita again as if he had conquered her in the ceremony of Swayyamvara.622.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਦਸ ਸਿਰ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ॥

eit sree bachitr naaTake raamavataar dhas sir badheh dhiaai samaapatam sat ||

End of the chapter entitled ‘Killing of the Ten-headed (Ravana) in Ramavtar in BACHITTAR NATAK.

ਅਥ ਮਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ॥

ath madhodharee samodh babheechhan ko la(n)k raaj dheebo ||

Now begins the description of contemporaneous knowledge to Mandodari

and the bestowal of the kingdom of Lanka to Vibhishana:

ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਕਥਨੰ ॥

seetaa milabo kathana(n) ||

Description of the Union with Sita :

ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥

savaiyaa chha(n)dh ||

SWAYYA STANZA

ਇੰਦ੍ਰ ਡਰਾਕੁਲ ਥੋ ਜਿੱਹ ਕੇ ਡਰ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਹੁਤੋ ਭਯ ਭੀਤੋ ॥

ei(n)dhr ddaraakul tho ji'h ke ddar sooraj cha(n)dhr huto bhay bheeto ||

ਲੂਟ ਲਯੋ ਧਨ ਜਉਨ ਧਨੇਸ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੁਤੋ ਚਿਤ ਮੋਨਨਿ ਚੀਤੋ ॥

looT layo dhan jaun dhanes ko braham huto chit monan cheeto ||

He, from whom Indra, moon and sun felt baffled, he who had plundered the stores of Kuber and he before whom Brahma kept silent

ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਭੂਪ ਅਨੇਕ ਲਰੈ ਇਨ ਸੌ ਫਿਰਿ ਕੈ ਗ੍ਰਹ ਜਾਤ ਨ ਜੀਤੋ ॥

ei(n)dhr se bhoop anek larai in sau fir kai greh jaat na jeeto ||

He with whom many beings like Indra fought, but who could not be

conquered

ਸੋ ਰਨ ਆਜ ਭਲੈਂ ਰਘੁਰਾਜ ਸੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਕੈ ਸੀਅ ਜੀਤੋ ॥੬੨੩॥

so ran aaj bhalai(n) raghuraaj su ju'dh suya(n)bar kai seea jeeto ||623||

Conquering him today in the battlefield, Ram also conquered Sita as in the

ceremony of Svayyamvara.623.

ਅਲਕਾ ਛੰਦ ॥

alakaa chha(n)dh ||

ALKA STANZA

ਚਟਪਟ ਸੈਣੰ ਖਟਪਟ ਭਾਜੇ ॥

chaTapaT saina(n) khaTapaT bhaaje ||

ਝਟਪਟ ਜੁੱਝਯੋ ਲਖ ਰਣ ਰਾਜੇ ॥

jhaTapaT ju'jhayo lakh ran raaje ||

The forces ran quickly and began to fight, the warriors ran speedily and

ਸਟਪਟ ਭਾਜੇ ਅਟਪਟ ਸੂਰੰ ॥

saTapaT bhaaje aTapaT soora(n) ||

ਝਟਪਟ ਬਿਸਰੀ ਘਟ ਪਟ ਹੂਰੰ ॥੬੨੪॥

jhaTapaT bisaree ghaT paT hoora(n) ||624||

They forgot their thoughts about the heavenly damsels.624.

ਚਟਪਟ ਪੈਠੇ ਖਟਪਟ ਲੰਕੰ ॥

chaTapaT paiThe khaTapaT la(n)ka(n) ||

ਰਣ ਤਜ ਸੂਰੰ ਸਰ ਧਰ ਬੰਕੰ ॥

ran taj soora(n) sar dhar ba(n)ka(n) ||

The warriors abandoning the field and the arrows entered Lanka

ਝਲਹਲ ਬਾਰੰ ਨਰਬਰ ਨੈਣੰ ॥

jhalahal baara(n) narabar naina(n) ||

ਧਕਿ ਧਕਿ ਉਚਰੇ ਭਕਿ ਭਕਿ ਬੈਣੰ ॥੬੨੫॥

dhak dhak uchare bhak bhak baina(n) ||625||

Seeing Ram with their own eyes they raised utterances of lamentation.625.

ਨਰ ਬਰ ਰਾਮੰ ਬਰਨਰ ਮਾਰੋ ॥

nar bar raama(n) baranar maaro ||

ਝਟਪਟ ਬਾਹੰ ਕਟਿ ਕਟਿ ਡਾਰੋ ॥

jhaTapaT baaha(n) kaT kaT ddaaro ||

The superb Ram killed all of them and chopped their arms

ਤਬ ਸਭ ਭਾਜੇ ਰਖ ਰਖ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥

tab sabh bhaaje rakh rakh praana(n) ||

ਖਟਪਟ ਮਾਰੇ ਝਟਪਟ ਬਾਣੰ ॥੬੨੬॥

khaTapaT maare jhaTapaT baana(n) ||626||

Then all (others) saving themselves, fled away and Ram showered arrows

on those running fighters.626.

ਚਟਪਟ ਰਾਨੀ ਸਟਪਟ ਧਾਈ ॥

chaTapaT raanee saTapaT dhaiee ||

ਰਟਪਟ ਰੋਵਤ ਅਟਪਟ ਆਈ ॥

raTapaT rovat aTapaT aaiee ||

All the queen ran weeping instantly and came to fall at the feet of Ram

ਚਟਪਟ ਲਾਗੀ ਅਟਪਟ ਪਾਯੰ ॥

chaTapaT laagee aTapaT paaya(n) ||

ਨਰਬਰ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਬਰ ਰਾਯੰ ॥੬੨੭॥

narabar nirakhe raghubar raaya(n) ||627||

Ram saw all the spectacle.627.

ਚਟਪਟ ਲੋਟੈਂ ਅਟਪਟ ਧਰਣੀ ॥

chaTapaT loTai(n) aTapaT dharanee ||

ਕਸਿ ਕਸਿ ਰੋਵੈਂ ਬਰਨਰ ਬਰਣੀ ॥

kas kas rovai(n) baranar baranee ||

The queens rolled on the earth and began to weep and lament in various ways

ਪਟਪਟ ਡਾਰੈਂ ਅਟਪਟ ਕੇਸੰ ॥

paTapaT ddaarai(n) aTapaT kesa(n) ||

ਬਟ ਹਰਿ ਕੂਕੈਂ ਨਟ ਵਰ ਭੇਸੰ ॥੬੨੮॥

baT har kookai(n) naT var bhesa(n) ||628||

They pulled their hair and garments and cried and shrieked in various

ways.628.

ਚਟਪਟ ਚੀਰੰ ਅਟਪਟ ਪਾਰੈਂ ॥

chaTapaT cheera(n) aTapaT paarai(n) ||

ਧਰ ਕਰ ਧੂਮੰ ਸਰਬਰ ਡਾਰੈਂ ॥

dhar kar dhooma(n) sarabar ddaarai(n) ||

They began to tear their raiments and put the dust on their heads

ਸਟਪਟ ਲੋਟੈਂ ਖਟਪਟ ਭੂਮੰ ॥

saTapaT loTai(n) khaTapaT bhooma(n) ||

ਝਟਪਟ ਝੂਰੈਂ ਘਰਹਰ ਘੂਮੰ ॥੬੨੯॥

jhaTapaT jhoorai(n) gharahar ghooma(n) ||629||

They in great sorrow cried, threw themselves down and rolled.629.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਜਬੈ ਰਾਮ ਦੇਖੈ ॥

jabai raam dhekhai ||

ਮਹਾ ਰੂਪ ਲੇਖੈ ॥

mahaa roop lekhai ||

ਰਹੀ ਨਯਾਇ ਸੀਸੰ ॥

rahee nayai seesa(n) ||

ਸਭੈ ਨਾਰ ਈਸੰ ॥੬੩੦॥

sabhai naar ieesa(n) ||630||

When all of them saw the most beautiful Ram, they bowed their heads and

stood before him.630.

ਲਖੈਂ ਰੂਪ ਮੋਹੀ ॥

lakhai(n) roop mohee ||

ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੇਹੀ ॥

firee raam dhehee ||

They were allured to see the beauty of Ram

ਦਈ ਤਾਹਿ ਲੰਕਾ ॥

dhiee taeh la(n)kaa ||

ਜਿਮੰ ਰਾਜ ਟੰਕਾ ॥੬੩੧॥

jima(n) raaj Ta(n)kaa ||631||

There was talk about Ram on all the four sides and they all gave Ram the

kingdom of Lanka like the tax-payer setting tax with the authority.631.

ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟ ਭੀਨੇ ॥

kirapaa dhirasaT bheene ||

ਤਰੇ ਨੇਤ੍ਰ ਕੀਨੇ ॥

tare netr keene ||

Ram bowed down his eyes filled with grace

ਝਰੈ ਬਾਰ ਐਸੇ ॥

jharai baar aaise ||

ਮਹਾ ਮੇਘ ਜੈਸੇ ॥੬੩੨॥

mahaa megh jaise ||632||

Seeing him, the tears of joy flowed down from the eyes of people like the

rain falling from the clouds.632.

ਛਕੀ ਪੇਖ ਨਾਰੀ ॥

chhakee pekh naaree ||

ਸਰੰ ਕਾਮ ਮਾਰੀ ॥

sara(n) kaam maaree ||

ਬਿਧੀ ਰੂਪ ਰਾਮੰ ॥

bidhee roop raama(n) ||

ਮਹਾ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥੬੩੩॥

mahaa dharam dhaama(n) ||633||

The woman allured by lust, were delighted to see Ram and they all ended

their identity in Ram, the abode of Dharma. 633.

ਤਜੀ ਨਾਥ ਪ੍ਰੀਤੰ ॥

tajee naath preeta(n) ||

ਚੁਭੇ ਰਾਮ ਚੀਤੰ ॥

chubhe raam cheeta(n) ||

ਰਹੀ ਜੋਰ ਨੈਣੰ ॥

rahee jor naina(n) ||

ਕਹੈਂ ਮੱਦ ਬੈਣੰ ॥੬੩੪॥

kahai(n) ma'dh baina(n) ||634||

They all absorbed their minds in Ram, forsaking the love of their husbands and looking towards him resolutely, they began to talk with one

another.634.

ਸੀਆ ਨਾਥ ਨੀਕੇ ॥

seeaa naath neeke ||

ਹਰੈਂ ਹਾਰ ਜੀਕੇ ॥

harai(n) haar jeeke ||

Ram, the Lord of Sita, is winsome and abductor of the mind

ਲਏ ਜਾਤ ਚਿੱਤੰ ॥

le jaat chi'ta(n) ||

ਮਨੋ ਚੋਰ ਬਿੱਤੰ ॥੬੩੫॥

mano chor bi'ta(n) ||635||

He is stealing the conscious mind like a thief.635.

ਸਭੈ ਪਾਇ ਲਾਗੋ ॥

sabhai pai laago ||

ਪਤੰ ਦ੍ਰੋਹ ਤਯਾਗੋ ॥

pata(n) dhroh tayaago ||

All the wives of Ravana were told to abandon the sorrow of their husband

and touch the feet of Ram

ਲਗੀ ਧਾਇ ਪਾਯੰ ॥

lagee dhai paaya(n) ||

ਸਭੈ ਨਾਰਿ ਆਯੰ ॥੬੩੬॥

sabhai naar aaya(n) ||636||

All of them came forward and fell on his feet.636.

ਮਹਾ ਰੂਪ ਜਾਨੇ ॥

mahaa roop jaane ||

ਚਿਤੰ ਚੋਰ ਮਾਨੇ ॥

chita(n) chor maane ||

The most beautiful Ram recognized their feelings

ਚੁਭੇ ਚਿੱਤ੍ਰ ਐਸੇ ॥

chubhe chi'tr aaise ||

ਸਿਤੰ ਸਾਇ ਕੈਸੇ ॥੬੩੭॥

sita(n) sai kaise ||637||

He absorbed himself in the minds of all and all of them pursued him like shadow.637.

ਲਗੋ ਹੇਮ ਰੂਪੰ ॥

lago hem roopa(n) ||

ਸਭੈ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥

sabhai bhoop bhoopa(n) ||

Ram appeared to them in golden hue and looked like king of all kings

ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਨੈਣੰ ॥

ra(n)ge ra(n)g naina(n) ||

ਛਕੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੬੩੮॥

chhake dhev gaina(n) ||638||

The eyes of all were dyed in his love and the gods were delighted to see

him from the sky.638.

ਜਿਨੈ ਏਕ ਬਾਰੰ ॥

jinai ek baara(n) ||

ਲਖੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥

lakhe raavanaara(n) ||

ਰਹੀ ਮੋਹਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

rahee mohat havai kai ||

ਲੁਭੀ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ॥੬੩੯॥

lubhee dhekh kai kai ||639||

He, who saw Ram even once, she was completely allured.639.

ਛਕੀ ਰੂਪ ਰਾਮੰ ॥

chhakee roop raama(n) ||

ਗਏ ਭੂਲ ਧਾਮੰ ॥

ge bhool dhaama(n) ||

ਕਰਯੋ ਰਾਮ ਬੋਧੰ ॥

karayo raam bodha(n) ||

ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਜੋਧੰ ॥੬੪੦॥

mahaa ju'dh jodha(n) ||640||

She forgot the consciousness of all else seeing the beauty of Ram and

began to talk to supremely mighty Ram.640.

ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਦੋਦਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ॥

raam baach madhodharee prat ||

The speech of Ram addressed to Mandodari :

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਨਾਰੀ ॥

suno raaj naaree ||

ਕਹਾ ਭੂਲ ਹਮਾਰੀ ॥

kahaa bhool hamaaree ||

ਚਿਤੰ ਚਿੱਤ ਕੀਜੈ ॥

chita(n) chi't keejai ||

ਪੁਨਰ ਦੋਸ ਦੀਜੈ ॥੬੪੧॥

punar dhos dheejai ||641||

“O queen! I have not committed a mistake in killing your husband, think rightly in your mind about it and the blame me.641.

ਮਿਲੈ ਮੋਹਿ ਸੀਤਾ ॥

milai moh seetaa ||

ਚਲੈ ਧਰਮ ਗੀਤਾ ॥

chalai dharam geetaa ||

“I should get my Sita back, so that the work of righteousness may move forward

ਪਠਯੋ ਪਉਨ ਪੂਤੰ ॥

paThayo paun poota(n) ||

ਹੁਤੋ ਅੱਗ੍ਰ ਦੂਤੰ ॥੬੪੨॥

huto a'gr dhoota(n) ||642||

” (Saying in this way) Ram sent Hanuman, she son of wind-god, like an

envoy (in advance).642.

ਚਲਯੋ ਧਾਇ ਕੈ ਕੈ ॥

chalayo dhai kai kai ||

ਸੀਆ ਸੋਧ ਲੈ ਕੈ ॥

seeaa sodh lai kai ||

ਹੁਤੀ ਬਾਗ ਮਾਹੀ ॥

hutee baag maahee ||

ਤਰੇ ਬ੍ਰਿਛ ਛਾਹੀ ॥੬੪੩॥

tare birachh chhaahee ||643||

Searching for Sita, he reached there, where she was sitting in the garden

under a tree.643.

ਪਰਯੋ ਜਾਇ ਪਾਯੰ ॥

parayo jai paaya(n) ||

ਸੁਨੋ ਸੀਅ ਮਾਯੰ ॥

suno seea maaya(n) ||

ਰਿਪੰ ਰਾਮ ਮਾਰੇ ॥

ripa(n) raam maare ||

ਖਰੇ ਤੋਹਿ ਦੁਆਰੇ ॥੬੪੪॥

khare toh dhuaare ||644||

Hanuman, falling at the feet of Sita, said, “O mother Sita! Ram has killed

the enemy (Ravana) and now he is standing at your door.644.

ਚਲੋ ਬੇਗ ਸੀਤਾ ॥

chalo beg seetaa ||

ਜਹਾ ਰਾਮ ਜੀਤਾ ॥

jahaa raam jeetaa ||

ਸਭੈ ਸੱਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ॥

sabhai sa'tr maare ||

ਭੂਅੰ ਭਾਰ ਉਤਾਰੇ ॥੬੪੫॥

bhooa(n) bhaar utaare ||645||

“O mother Sita! go to the place of Ram quickly, where he has won and

lightened the burden of the earth by killing all the enemie.”645.

ਚਲੀ ਮੋਦ ਕੈ ਕੈ ॥

chalee modh kai kai ||

ਹਨੂ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥

hanoo sa(n)g lai kai ||

ਸੀਆ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥

seeaa raam dhekhe ||

ਉਹੀ ਰੂਪ ਲੇਖੇ ॥੬੪੬॥

auhee roop lekhe ||646||

Being highly pleased Sita accompanied Hanuman, she saw Ram and found

Ram retaining his precious beauty.646.

ਲਗੀ ਆਨ ਪਾਯੰ ॥

lagee aan paaya(n) ||

ਲਖੀ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ॥

lakhee raam raaya(n) ||

ਕਹਯੋ ਕਉਲ ਨੈਨੀ ॥

kahayo kaul nainee ||

ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਨੀ ॥੬੪੭॥

bidhu(n) baak bainee ||647||

Sita fell at the feet of Ram who saw towards her and addressed to that lady

of lotus eyes and sweet speech 647

ਧਸੋ ਅੱਗ ਮੱਧੰ ॥

dhaso a'g ma'dha(n) ||

ਤਬੈ ਹੋਇ ਸੁੱਧੰ ॥

tabai hoi su'dha(n) ||

ਲਈ ਮਾਨ ਸੀਸੰ ॥

liee maan seesa(n) ||

ਰਚਯੋ ਪਾਵਕੀਸੰ ॥੬੪੮॥

rachayo paavakeesa(n) ||648||

“O Sita! enter the fire, so that you may become pure.” She agreed and

prepared a pyre of fire.648.

ਗਈ ਪੈਠ ਐਸੇ ॥

giee paiTh aaise ||

ਘਨੰ ਬਿੱਜ ਜੈਸੇ ॥

ghana(n) bi'j jaise ||

She merged in the fire like the lightning seen in the clouds

ਸ੍ਰੁਤੰ ਜੇਮ ਗੀਤਾ ॥

sruta(n) jem geetaa ||

ਮਿਲੀ ਤੇਮ ਸੀਤਾ ॥੬੪੯॥

milee tem seetaa ||649||

She became one with fire like Gita with Shrutis (recorded texts).649.

ਧਸੀ ਜਾਇ ਕੈ ਕੈ ॥

dhasee jai kai kai ||

ਕਢੀ ਕੁੰਦਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

kaddee ku(n)dhan havai kai ||

She entered the fire and came out like pure gold

ਗਰੈ ਰਾਮ ਲਾਈ ॥

garai raam laiee ||

ਕਬੰ ਕ੍ਰਿਤ ਗਾਈ ॥੬੫੦॥

kaba(n) kirat gaiee ||650||

Ram hold her to his bosom and the poets sang in praise about this fact.650.

ਸਭੋ ਸਾਧ ਮਾਨੀ ॥

sabho saadh maanee ||

ਤਿਹੂ ਲੋਗ ਜਾਨੀ ॥

tihoo log jaanee ||

All the saints accepted this type of fire-test and the beings of the three

worlds accepted this fact

ਬਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜੇ ॥

baje jeet baaje ||

ਤਬੈ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ॥੬੫੧॥

tabai raam gaaje ||651||

The musical instruments of victory were played and Ram also thundered in

great joy.651.

ਲਈ ਜੀਤ ਸੀਤਾ ॥

liee jeet seetaa ||

ਮਹਾ ਸੁਭ੍ਰ ਗੀਤਾ ॥

mahaa subhr geetaa ||

The pure SIta was conquered like a superbly auspicious song

ਸਭੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥

sabhai dhev harakhe ||

ਨਭੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ॥੬੫੨॥

nabha(n) puhap barakhe ||652||

All the gods began to shower flowers from the sky.652.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕਾ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਮਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਕੀਬੋ ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੮॥

eit sree bachitr naaTake raamavataar babheechhan ko la(n)kaa ko raaj dheebo madhodharee samodh keebo seetaa milabo dhayai samaapata(n)

||18||

End of the chapter entitled The Bestowal of Kingdom on Vibhishan, Imparting of Contemporaneous Knowledge to Mandodari and the Union

with Sita’ in Ramavtar in BACHITTAR NATAK.

ਅਥ ਅਉਧਪੁਰੀ ਕੋ ਚਲਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ath aaudhapuree ko chalabo kathana(n) ||

Now begins the description of the entry into Ayodhya :

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਤਬੈ ਪੁਹਪੁ ਪੈ ਕੈ ॥

tabai puhap pai kai ||

ਚੜੇ ਜੁੱਧ ਜੈ ਕੈ ॥

chaRe ju'dh jai kai ||

Gaining victory in war, then Ram mounted on the air-vehicle Pushpak

ਸਭੈ ਸੂਰ ਗਾਜੈ ॥

sabhai soor gaajai ||

ਜਯੰ ਗੀਤ ਬਾਜੇ ॥੬੫੩॥

jaya(n) geet baaje ||653||

All the warriors roared in great joy and the musical instruments of victory resounded.653.

ਚਲੇ ਮੋਦ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

chale modh havai kai ||

ਕਪੀ ਬਾਹਨ ਲੈ ਕੈ ॥

kapee baahan lai kai ||

ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਪੇਖੀ ॥

puree aaudh pekhee ||

ਸ੍ਰੁਤੰ ਸੁਰਗ ਲੇਖੀ ॥੬੫੪॥

sruta(n) surag lekhee ||654||

The monkeys in great delight caused the air-vehicle to fly and they saw

Avadhpuri, beautiful like heaven.654.

ਮਕਰਾ ਛੰਦ ॥

makaraa chha(n)dh ||

MAKRA STANZA

ਸੀਅ ਲੈ ਸੀਏਸ ਆਏ ॥

seea lai se'ees aae ||

ਮੰਗਲ ਸੁ ਚਾਰ ਗਾਏ ॥

ma(n)gal su chaar gaae ||

Ram has come and brought Sita with him and

ਆਨੰਦ ਹੀਏ ਬਢਾਏ ॥

aana(n)dh he'ee baddaae ||

ਸਹਰੋ ਅਵਧ ਜਹਾ ਰੇ ॥੬੫੫॥

saharo avadh jahaa re ||655||

There are rejoicings in the city the joy is growing in the heart of

Avadh.655.

ਧਾਈ ਲੁਗਾਈ ਆਵੈ ॥

dhaiee lugaiee aavai ||

ਭੀਰੋ ਨ ਬਾਰ ਪਾਵੈ ॥

bheero na baar paavai ||

ਆਕਲ ਖਰੇ ਉਘਾਵੈ ॥

aakal khare ughaavai ||

ਭਾਖੈਂ ਢੋਲਨ ਕਹਾ ਰੇ ॥੬੫੬॥

bhaakhai(n) ddolan kahaa re ||656||

The women are coming at speed, there is endless crowd, all are standing

amazed and asking, “Where is our Lord Ram?”656.

ਜੁਲਫੈ ਅਨੂਪ ਜਾ ਕੀ ॥

julafai anoop jaa kee ||

ਨਾਗਨ ਕਿ ਸਿਆਹ ਬਾਕੀ ॥

naagan k siaaeh baakee ||

“He, whose hair are unique and black like serpents

ਅਧਭੁਤ ਅਦਾਇ ਤਾ ਕੀ ॥

adhabhut adhai taa kee ||

ਐਸੋ ਢੋਲਨ ਕਹਾ ਹੈ ॥੬੫੭॥

aaiso ddolan kahaa hai ||657||

He whose thinking is wonderful, where is that dear Ram?657.

ਸਰਵੋਸ ਹੀ ਚਮਨਰਾ ॥

saravos hee chamanaraa ||

ਪਰ ਚੁਸਤ ਜਾ ਵਤਨਰਾ ॥

par chusat jaa vatanaraa ||

“He who is ever in blossom like garden and ever thoughtful about his

kingdom

ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥

jin dhil haraa hamaaraa ||

ਵਹ ਮਨ ਹਰਨ ਕਹਾ ਹੈ ॥੬੫੮॥

veh man haran kahaa hai ||658||

He, who hath stolen our mind, where is that Ram.658.

ਚਿਤ ਕੋ ਚੁਰਾਇ ਲੀਨਾ ॥

chit ko churai leenaa ||

ਜਾਲਮ ਫਿਰਾਕ ਦੀਨਾ ॥

jaalam firaak dheenaa ||

ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥

jin dhil haraa hamaaraa ||

ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾ ਹੈ ॥੬੫੯॥

veh gul chihar kahaa hai ||659||

“He, who hath stolen our heart and given as separation from him, were is that flower-faced and alluring Ram?659.

ਕੋਊ ਬਤਾਇ ਦੈ ਰੇ ॥

kouoo batai dhai re ||

ਚਾਹੋ ਸੁ ਆਨ ਲੈ ਰੇ ॥

chaaho su aan lai re ||

ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥

jin dhil haraa hamaaraa ||

ਵਹ ਮਨ ਹਰਨ ਕਹਾ ਹੈ ॥੬੬੦॥

veh man haran kahaa hai ||660||

“Someone may tell us and take whatever he wants from us, but he should

tell us where is that alluring Ram?660.

ਮਾਤੇ ਮਨੋ ਅਮਲ ਕੇ ॥

maate mano amal ke ||

ਹਰੀਆ ਕਿ ਜਾ ਵਤਨ ਕੇ ॥

hareeaa k jaa vatan ke ||

ਆਲਮ ਕੁਸਾਇ ਖੂਬੀ ॥

aalam kusai khoobee ||

ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾ ਹੈ ॥੬੬੧॥

veh gul chihar kahaa hai ||661||

"He accepted the orders of his father like a drunkard accepting every word of the giver of intoxicant and he left his country. Where is he, the beauty-

incarnation of the world and rose-faced?661.

ਜਾਲਮ ਅਦਾਇ ਲੀਏ ॥

jaalam adhai le'ee ||

ਖੰਜਨ ਖਿਸਾਨ ਕੀਏ ॥

kha(n)jan khisaan ke'ee ||

ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥

jin dhil haraa hamaaraa ||

ਵਹ ਮਹਬਦਨ ਕਹਾ ਹੈ ॥੬੬੨॥

veh mahabadhan kahaa hai ||662||

“The wagtail (birds) were envious of his cruel gestures, he who hath

allured our mind, where is that Ram of blossomed face?662.

ਜਾਲਮ ਅਦਾਏ ਲੀਨੇ ॥

jaalam adhaae leene ||

ਜਾਨੁਕ ਸਰਾਬ ਪੀਨੇ ॥

jaanuk saraab peene ||

“His gestures were the gestures of an intoxicated person

ਰੁਖਸਰ ਜਹਾਨ ਤਾਬਾ ॥

rukhasar jahaan taabaa ||

ਵਹ ਗੁਲਬਦਨ ਕਹਾ ਹੈ ॥੬੬੩॥

veh gulabadhan kahaa hai ||663||

All the world is obedient to his personality someone may tell where is that

flower-faced Ram?663.

ਜਾਲਮ ਜਮਾਲ ਖੂਬੀ ॥

jaalam jamaal khoobee ||

ਰੋਸਨ ਦਿਮਾਗ ਅਖਸਰ ॥

rosan dhimaag akhasar ||

“The splendour of this face was significant and he was perfect in intellect

ਪੁਰ ਚੁਸਤ ਜਾ ਜਿਗਰ ਰਾ ॥

pur chusat jaa jigar raa ||

ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾ ਹੈ ॥੬੬੪॥

veh gul chihar kahaa hai ||664||

He, who is a vessel full of the wine of heart’s love, where is that flower

faced Ram?664.

ਬਾਲਮ ਬਿਦੇਸ ਆਏ ॥

baalam bidhes aae ||

ਜੀਤੇ ਜੁਆਨ ਜਾਲਮ ॥

jeete juaan jaalam ||

“After conquering the tyrants the beloved Ram has come back from distant

lands

ਕਾਮਲ ਕਮਾਲ ਸੂਰਤ ॥

kaamal kamaal soorat ||

ਵਰ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾ ਹੈ ॥੬੬੫॥

var gul chihar kahaa hai ||665||

Where is he, the perfect one in all arts and who hath flower-like face?665.

ਰੋਸਨ ਜਹਾਨ ਖੂਬੀ ॥

rosan jahaan khoobee ||

ਜਾਹਰ ਕਲੀਮ ਹਫਤ ਜਿ ॥

jaahar kaleem hafat j ||

“His qualities are known all over the world and he is famous in the seven

regions of the world

ਆਲਮ ਖੁਸਾਇ ਜਲਵਾ ॥

aalam khusai jalavaa ||

ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾ ਹੈ ॥੬੬੬॥

veh gul chihar kahaa hai ||666||

He whose light hath spread throughout the world, where is that flower-

faced Ram?666.

ਜੀਤੇ ਬਜੰਗ ਜਾਲਮ ॥

jeete baja(n)g jaalam ||

ਕੀਨ ਖਤੰਗ ਪਰਰਾ ॥

keen khata(n)g pararaa ||

“He who conquered the tyrants with the blows of his arrows

ਪੁਹਪਕ ਬਿਬਾਨ ਬੈਠੇ ॥

puhapak bibaan baiThe ||

ਸੀਤਾ ਰਵਨ ਕਹਾ ਹੈ ॥੬੬੭॥

seetaa ravan kahaa hai ||667||

Where is he who mouth the air-vehicle Pushapak and accompanies

Sita?667.

ਮਾਦਰ ਖੁਸਾਲ ਖਾਤਰ ॥

maadhar khusaal khaatar ||

ਕੀਨੇ ਹਜਾਰ ਛਾਵਰ ॥

keene hajaar chhaavar ||

ਮਾਤੁਰ ਸਿਤਾ ਬਧਾਈ ॥

maatur sitaa badhaiee ||

ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾ ਹੈ ॥੬੬੮॥

veh gul chihar kahaa hai ||668||

“He who sacrificed thousands of his joys in order to please his mother, where is he? The mother Sita may also be congratulate today, but

someone may tell us where is that flower-faced Ram?"668.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਸੀਤਾ ਅਯੁਧਿਆ ਆਗਮ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree raam avataar seetaa ayudhiaa aagam naam dhiaai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled 'The Entry of Sita in Ayodhya' in Ramvatar.

ਅਥ ਮਾਤਾ ਮਿਲਣੰ ॥

ath maataa milana(n) ||

Now begins the description of the Meeting with the Mother :

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASSVAL STANZA

ਸੁਨੇ ਰਾਮ ਆਏ ॥

sune raam aae ||

ਸਭੈ ਲੋਗ ਧਾਏ ॥

sabhai log dhaae ||

When the people heard that Ram had returned, then all the people ran and

fell at his feet

ਲਗੇ ਆਨ ਪਾਯੰ ॥

lage aan paaya(n) ||

ਮਿਲੇ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ॥੬੬੯॥

mile raam raaya(n) ||669||

Ram met all of them.669.

ਕੋਊ ਚਉਰ ਢਾਰੈਂ ॥

kouoo chaur ddaarai(n) ||

ਕੋਊ ਪਾਨ ਖੁਆਰੈਂ ॥

kouoo paan khuaarai(n) ||

Someone swung she fly-whisk, someone offered the betel

ਪਰੇ ਮਾਤ ਪਾਯੰ ॥

pare maat paaya(n) ||

ਲਏ ਕੰਠ ਲਾਯੰ ॥੬੭੦॥

le ka(n)Th laaya(n) ||670||

Ram fell at the feet of his mother and his mothers hugged him to their

bosom.670.

ਮਿਲੈ ਕੰਠ ਰੋਵੈਂ ॥

milai ka(n)Th rovai(n) ||

ਮਨੋ ਸੋਕ ਧੋਵੈਂ ॥

mano sok dhovai(n) ||

On being hugged he was weeping in order to wash away all his suffering

ਕਰੈਂ ਬੀਰ ਬਾਤੈਂ ॥

karai(n) beer baatai(n) ||

ਸੁਨੇ ਸਰਬ ਮਾਤੈਂ ॥੬੭੧॥

sune sarab maatai(n) ||671||

The brave Ram began to talk and all the mothers listened.671.

ਮਿਲੈ ਲੱਛ ਮਾਤੰ ॥

milai la'chh maata(n) ||

ਪਰੇ ਪਾਇ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥

pare pai bhraata(n) ||

ਕਰਿਯੋ ਦਾਨ ਏਤੋ ॥

kariyo dhaan eto ||

ਗਨੈ ਕਉਨ ਕੇਤੋ ॥੬੭੨॥

ganai kaun keto ||672||

Then he met the mother of Lakshman and the brother Bharat and Shatrughan touched his feet. On account of the joy of union, unaccountable charity was given.672.

ਮਿਲੇ ਭਰਥ ਮਾਤੰ ॥

mile bharath maata(n) ||

ਕਹੀ ਸਰਬ ਬਾਤੰ ॥

kahee sarab baata(n) ||

Then Ram met the mother of Bharat and told her all that happened with

him

ਧਨੰ ਮਾਤ ਤੋ ਕੋ ॥

dhana(n) maat to ko ||

ਅਰਿਣੀ ਕੀਨ ਮੋ ਕੋ ॥੬੭੩॥

arinee keen mo ko ||673||

Ram said, “O mother, I am thankful to you because you have made me free

from indebtedness.673.

ਕਹਾ ਦੋਸ ਤੇਰੈ ॥

kahaa dhos terai ||

ਲਿਖੀ ਲੇਖ ਮੇਰੈ ॥

likhee lekh merai ||

ਹੁਨੀ ਹੋ ਸੁ ਹੋਈ ॥

hunee ho su hoiee ||

ਕਹੈ ਕਉਨ ਕੋਈ ॥੬੭੪॥

kahai kaun koiee ||674||

“You are not to be blamed for this, because it was recorded in my destiny,

whatever happens, has to happen, none can describe it.”674.

ਕਰੋ ਬੋਧ ਮਾਤੰ ॥

karo bodh maata(n) ||

ਮਿਲਯੋ ਫੇਰਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥

milayo fer bhraata(n) ||

ਸੁਨਯੋ ਭਰਥ ਧਾਏ ॥

sunayo bharath dhaae ||

ਪਗੰ ਸੀਸ ਲਾਏ ॥੬੭੫॥

paga(n) sees laae ||675||

He pacified his mother in this way and then he met his brother Bharat. Bharat on hearing his arrival ran towards him and touched his head with

the feet of Ram.675.

ਭਰੇ ਰਾਮ ਅੰਕੰ ॥

bhare raam a(n)ka(n) ||

ਮਿਟੀ ਸਰਬ ਸੰਕੰ ॥

miTee sarab sa(n)ka(n) ||

Ram hugged him to his bosom and cleared all the doubts

ਮਿਲਯੰ ਸੱਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ॥

milaya(n) sa'tr ha(n)taa ||

ਸਰੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥੬੭੬॥

sara(n) saasatr ga(n)taa ||676||

Then he met Shatrugan, who had expert knowledge of weapons and

Shastras.676.

ਜਟੰ ਧੂਰ ਝਾਰੀ ॥

jaTa(n) dhoor jhaaree ||

ਪਗੰ ਰਾਮ ਰਾਰੀ ॥

paga(n) raam raaree ||

ਕਰੀ ਰਾਜ ਅਰਚਾ ॥

karee raaj arachaa ||

ਦਿਜੰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੬੭੭॥

dhija(n) bedh charachaa ||677||

The brothers cleansed the dust from the feet and matted hair of Ram. They

worlshipped him in royal way and the Brahmins recited the Vedas.677.

ਕਰੈਂ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ॥

karai(n) geet gaana(n) ||

ਭਰੇ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ॥

bhare veer maana(n) ||

ਦੀਯੰ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥

dheeya(n) raam raaja(n) ||

ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥੬੭੮॥

sare sarab kaaja(n) ||678||

All the brothers sang full of love. Ram was made the king and all the works

were completed in this way.678.

ਬੁਲੈ ਬਿੱਪ ਲੀਨੇ ॥

bulai bi'p leene ||

ਸ੍ਰੁੱਤੋਚਾਰ ਕੀਨੇ ॥

sru'tochaar keene ||

The Brahmins were called in and with the recitation of Vedic mantras Ram was enthroned

ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ॥

bhe raam raajaa ||

ਬਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜਾ ॥੬੭੯॥

baje jeet baajaa ||679||

On all the four sides resounded the musical instruments denoting

victory.679.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬੁਲਾਏ ॥

chahoo(n) cha'k ke chha'tradhaaree bulaae ||

ਧਰੇ ਅੱਤ੍ਰ ਨੀਕੇ ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਆਏ ॥

dhare a'tr neeke puree aaudh aae ||

The sovereigns were called from all the four directions and they all reached Avadhpuri

ਗਹੇ ਰਾਮ ਪਾਯੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੈ ਕੈ ॥

gahe raam paaya(n) param preet kai kai ||

ਮਿਲੇ ਚੱਤ੍ਰ ਦੇਸੀ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈ ਕੈ ॥੬੮੦॥

mile cha'tr dhesee baddee bheT dhai kai ||680||

They all fell at the feet of Ram, exhibiting their supreme love and met him

with great presents.680.

ਦਏ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਚੀਨੰਤ ਦੇਸੰ ॥

dhe cheen maacheen cheena(n)t dhesa(n) ||

ਮਹਾ ਸੁੰਦ੍ਰੀ ਚੇਰਕਾ ਚਾਰ ਕੇਸੰ ॥

mahaa su(n)dhree cherakaa chaar kesa(n) ||

The kings presented gifts from various and beautiful maidens of elegant

hair.

ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੇਕੰ ॥

mana(n) maanaka(n) heer cheera(n) aneka(n) ||

ਕੀਏ ਖੇਜ ਪੱਈਯੈ ਕਹੂੰ ਏਕ ਏਕੰ ॥੬੮੧॥

ke'ee khej pa'ieeyai kahoo(n) ek eka(n) ||681||

They also presented rare gems. Jewels and garments 681.

ਮਨੰ ਮੁੱਤੀਯੰ ਮਾਨਕੰ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ॥

mana(n) mu'teeya(n) maanaka(n) baaj raaja(n) ||

ਦਏ ਦੰਤਪੰਤੀ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥

dhe dha(n)tapa(n)tee saje sarab saaja(n) ||

They presented winsome horses, jewels, gems, pearls as well as elephants

ਰਥੰ ਬੇਸਟੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥

ratha(n) besaTa(n) heer cheera(n) ana(n)ta(n) ||

ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਬੱਧ ਰੱਧੰ ਦੁਰੰਤੰ ॥੬੮੨॥

mana(n) maanaka(n) ba'dh ra'dha(n) dhura(n)ta(n) ||682||

The chariots, diamonds, raiments and invaluable precious stones were also presented.682.

ਕਿਤੇ ਸ੍ਵੇਤ ਐਰਾਵਤੰ ਤੁੱਲਿ ਦੰਤੀ ॥

kite savaiet aairaavata(n) tu'l dha(n)tee ||

ਦਏ ਮੁੱਤਯੰ ਸਾਜ ਸੱਜੇ ਸੁਪੰਤੀ ॥

dhe mu'taya(n) saaj sa'je supa(n)tee ||

Somewhere the whit elephants bedecked with gems are being presented

ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਜਰੀ ਜੀਨ ਸੰਗੰ ॥

kite baaj raaja(n) jaree jeen sa(n)ga(n) ||

ਨਚੈ ਨੱਟ ਮਾਨੋ ਮਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥੬੮੩॥

nachai na'T maano mache ja(n)g ra(n)ga(n) ||683||

Somewhere the horses tightened with brocaded thick cloth are dancing

exhibiting a spectacle of war. 683.

ਕਿਤੇ ਪੱਖਰੇ ਪੀਲ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਮਾਣੰ ॥

kite pa'khare peel raajaa pramaana(n) ||

ਦਏ ਬਾਜ ਰਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀ ਨ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥

dhe baaj raajee siraajee nirapaana(n) ||

ਦਈ ਰਕਤ ਨੀਲੰ ਮਣੀ ਰੰਗ ਰੰਗੰ ॥

dhiee rakat neela(n) manee ra(n)g ra(n)ga(n) ||

ਲਖਯੋ ਰਾਮ ਕੋ ਅੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਅਭੰਗੰ ॥੬੮੪॥

lakhayo raam ko a'tr dhaaree abha(n)ga(n) ||684||

The kings, who presented multi-coloured red and blue gems, had a sight of

Ram, the wielder of weapons and arms.684.

ਕਿਤੇ ਪਸਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਸ੍ਵਰਣ ਬਰਣੰ ॥

kite pasam paaTa(n)bara(n) savairan barana(n) ||

ਮਿਲੇ ਭੇਟ ਲੈ ਭਾਤਿ ਭਾਤੰ ਅਭਰਣੰ ॥

mile bheT lai bhaat bhaata(n) abharana(n) ||

Somewhere the kings are meeting Ram with golden colored silken raiments and various types of ornaments

ਕਿਤੇ ਪਰਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਭਾਨ ਤੇਜੰ ॥

kite param paaTa(n)bara(n) bhaan teja(n) ||

ਦਏ ਸੀਅ ਧਾਮੰ ਸਭੋ ਭੋਜ ਭੋਜੰ ॥੬੮੫॥

dhe seea dhaama(n) sabho bhoj bhoja(n) ||685||

Somewhere the garments shining like sun are being sent to the abode of

Sita.685.

ਕਿਤੇ ਭੂਖਣੰ ਭਾਨ ਤੇਜੰ ਅਨੰਤੰ ॥

kite bhookhana(n) bhaan teja(n) ana(n)ta(n) ||

ਪਠੇ ਜਾਨਕੀ ਭੇਟ ਦੈ ਦੈ ਦੁਰੰਤੰ ॥

paThe jaanakee bheT dhai dhai dhura(n)ta(n) ||

Somewhere the ornaments shining like sun are being sent to Sita

ਘਨੇ ਰਾਮ ਮਾਤਾਨ ਕੀ ਭੇਟ ਭੇਜੇ ॥

ghane raam maataan kee bheT bheje ||

ਹਰੇ ਚਿੱਤ ਕੇ ਜਾਹਿ ਹੇਰੇ ਕਲੇਜੇ ॥੬੮੬॥

hare chi't ke jaeh here kaleje ||686||

Many ornaments and garments were sent to the mothers of Ram, seeing

which many became covetous in their hearts.686.

ਘਮੰ ਚਕ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰੰ ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥

ghama(n) chakr cha'kra(n) firee raam dhohee ||

ਮਨੋ ਬਯੋਤ ਬਾਗੋ ਤਿਮੰ ਸੀਅ ਸੋਹੀ ॥

mano bayot baago tima(n) seea sohee ||

On all the four sides, revolving the canopies, declarations were made regarding Ram and SIta also looked splendid like a decorated garden.

ਪਠੈ ਛੱਤ੍ਰ ਦੈ ਦੈ ਛਿਤੰ ਛੋਣ ਧਾਰੀ ॥

paThai chha'tr dhai dhai chhita(n) chhon dhaaree ||

ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਕਰੇ ਪੁਰਬ ਭਾਰੀ ॥੬੮੭॥

hare sarab garaba(n) kare purab bhaaree ||687||

The kings were sent to far off places with to canopy of Ram, they smashed

the pride of all and arranged festivities.687.

ਕਟਯੋ ਕਾਲ ਏਵੰ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥

kaTayo kaal eva(n) bhe raam raaja(n) ||

ਫਿਰੀ ਆਨ ਰਾਮੰ ਸਿਰੰ ਸਰਬ ਰਾਜੰ ॥

firee aan raama(n) sira(n) sarab raaja(n) ||

In this way sufficient time elapsed in Ram’s kingdom and Ram began to rule magnificently

ਫਿਰਿਯੋ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰੰ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥

firiyo jait patra(n) sira(n) set chha'tra(n) ||

ਕਰੇ ਰਾਜ ਆਗਿਆ ਧਰੈ ਬੀਰ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥੬੮੮॥

kare raaj aagiaa dharai beer a'tra(n) ||688||

Letters of victory were sent to all sides and under a white canopy and

commanding Ram looked greatly impressive.688.

ਦਯੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥

dhayo ek eka(n) aneka(n) prakaara(n) ||

ਲਖੇ ਸਰਬ ਲੋਕੰ ਸਹੀ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥

lakhe sarab loka(n) sahee raavanaara(n) ||

Everyone was given wealth in various ways and the people saw the real personality of Ram.

ਸਹੀ ਬਿਸਨ ਦੇਵਾਰਦਨ ਦ੍ਰੋਹ ਹਰਤਾ ॥

sahee bisan dhevaaradhan dhroh harataa ||

ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਜਾਨਯੋ ਸੀਆ ਨਾਥ ਭਰਤਾ ॥੬੮੯॥

chahoo(n) cha'k jaanayo seeaa naath bharataa ||689||

He was known on all four direction as the destroyer of the rebels of Vishnu

and the lord of Sita.689.

ਸਹੀ ਬਿਸਨ ਅਉਤਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਜਾਨਯੋ ॥

sahee bisan aautaar kai taeh jaanayo ||

ਸਭੋ ਲੋਕ ਖ੍ਯਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ਪਛਾਨਯੋ ॥

sabho lok khayaataa bidhaataa pachhaanayo ||

Everyone considered him as an incarnation of Vishnu and he was famous among the people as the Lord.

ਫਿਰੀ ਚਾਰ ਚੱਕ੍ਰੰ ਚਤੁਰ ਚੱਕ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥

firee chaar cha'kra(n) chatur cha'kr dhaara(n) ||

ਭਯੋ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਭੂਅੰ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥੬੯੦॥

bhayo cha'kravaratee bhooa(n) raavanaara(n) ||690||

In all the four directions the current of Ram’s praise flowed as he , the

enemy of Ravana, was known as the Supreme Soverign.690.

ਲਖ੍ਯੋ ਪਰਮ ਜੋਗਿੰਦ੍ਰਣੋ ਜੋਗ ਰੂਪੰ ॥

lakhayo param jogi(n)dhrano jog roopa(n) ||

ਮਹਾਦੇਵ ਦੇਵੰ ਲਖ੍ਯੋ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥

mahaadhev dheva(n) lakhayo bhoop bhoopa(n) ||

He looked like a supreme Yogi amongst Yogis, great god anong gods and a supreme sovereign amongst kings.

ਮਹਾ ਸੱਤ੍ਰ ਸੱਤ੍ਰੰ ਮਹਾ ਸਾਧ ਸਾਧੰ ॥

mahaa sa'tr sa'tra(n) mahaa saadh saadha(n) ||

He was considered the great enemy of enemies and supreme saint amongst saints

ਮਹਾ ਰੂਪ ਰੂਪੰ ਲਖ੍ਯੋ ਬ੍ਯਾਧ ਬਾਧੰ ॥੬੯੧॥

mahaa roop roopa(n) lakhayo bayaadh baadha(n) ||691||

He was an extremely elegant personality who was the destroyer of all

ailments.691.

ਤ੍ਰੀਯੰ ਦੇਵ ਤੁੱਲੰ ਨਰੰ ਨਾਰ ਨਾਹੰ ॥

treeya(n) dhev tu'la(n) nara(n) naar naaha(n) ||

He was like god for women and like a sovereign for men

ਮਹਾ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ਮਹਾ ਬਾਹ ਬਾਹੰ ॥

mahaa jodh jodha(n) mahaa baeh baaha(n) ||

He was a supreme warrior amongst warriors amongst warriors and a great

wielder of weapons amongst the weapons-wielders.

ਸ੍ਰੁਤੰ ਬੇਦ ਕਰਤਾ ਗਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥

sruta(n) bedh karataa gana(n) rudhr roopa(n) ||

He was the creator of Vedas and Shiva for his devotees (ganas).

ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਮਹਾ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥੬੯੨॥

mahaa jog joga(n) mahaa bhoop bhoopa(n) ||692||

Among Yogis he was the great Yogi and of the Kings, the great King.692.

ਪਰੰ ਪਾਰਗੰਤਾ ਸਿਵੰ ਸਿੱਧ ਰੂਪੰ ॥

para(n) paaraga(n)taa siva(n) si'dh roopa(n) ||

ਬੁਧੰ ਬੁੱਧਿ ਦਾਤਾ ਰਿਧੰ ਰਿੱਧ ਕੂਪੰ ॥

budha(n) bu'dh dhaataa ridha(n) ri'dh koopa(n) ||

He was the giver of salvation, blissful, adept-like, giver of intellect and the

store-house of wealth of powers

ਜਹਾ ਭਾਵ ਕੈ ਜੇਣ ਜੈਸੋ ਬਿਚਾਰੇ ॥

jahaa bhaav kai jen jaiso bichaare ||

ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਸੌ ਤਉਨ ਤੈਸੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥੬੯੩॥

tisee roop sau taun taise nihaare ||693||

With whatever feeling one looked towards him, he saw him in that form.693.

ਸਭੋ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਲਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥

sabho sasatradhaaree lahe sasatr ga(n)taa ||

ਦੁਰੇ ਦੇਵ ਦ੍ਰੋਹੀ ਲਖੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹੰਤਾ ॥

dhure dhev dhrohee lakhe praan ha(n)taa ||

All the weapon-wielders saw him as a specialist in weapon-warfare and all the demons who were spiteful towards gods, visualsing him as destroyer

of life, hid themselves

ਜਿਸੀ ਭਾਵ ਸੋ ਜਉਨ ਜੈਸੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥

jisee bhaav so jaun jaise bichaare ||

ਤਿਸੀ ਰੰਗ ਕੈ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥੬੯੪॥

tisee ra(n)g kai kaachh kaachhe nihaare ||694||

With whatever feeling one thought of him, Ram seemed to him in the same colour.694.

ਅਨੰਤ ਤੁਕਾ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ana(n)t tukaa bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

ANANT-TUKA BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਕਿਤੋ ਕਾਲ ਬੀਤਿਓ ਭਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥

kito kaal beetio bhayo raam raaja(n) ||

ਸਭੈ ਸੱਤ੍ਰ ਜੀਤੇ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ॥

sabhai sa'tr jeete mahaa ju'dh maalee ||

A good deal of time passed during the reign of Ram and all the enemies

were conquered after great wars

ਫਿਰਯੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਮੱਧ ਰਾਮੰ ॥

firayo cha'kr chaaro dhisaa ma'dh raama(n) ||

ਭਯੋ ਨਾਮ ਤਾ ਤੇ ਮਹਾ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ॥੬੯੫॥

bhayo naam taa te mahaa cha'kravaratee ||695||

Ram’s influence spread in all the four directions and he became the

Supreme Soverign.695.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਸਭੈ ਬਿੱਪ ਆਗਸਤ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ॥

sabhai bi'p aagasat te aadh lai kai ||

ਭ੍ਰਿਗੰ ਅੰਗੁਰਾ ਬਿਆਸ ਤੇ ਲੈ ਬਿਸਿਸਟੰ ॥

bhiraga(n) a(n)guraa biaas te lai bisisaTa(n) ||

All the sages including Agastya, Bhring, Angira, Vyasa, Vasishtha,

ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਅਉ ਬਾਲਮੀਕੰ ਸੁ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥

bisavaiaamitr aau baalameeka(n) su a'tra(n) ||

ਦੁਰਬਾਸਾ ਸਭੈ ਕਸਪ ਤੇ ਆਦ ਲੈ ਕੈ ॥੬੯੬॥

dhurabaasaa sabhai kasap te aadh lai kai ||696||

Along with Vishvamitra, Valmiki, Durvasa, Kashyap and Atri came to

him.696.

ਜਬੈ ਰਾਮ ਦੇਖੈ ਸਭੈ ਬਿੱਪ ਆਏ ॥

jabhai raam dhekhai sabhai bi'p aae ||

ਪਰਯੋ ਧਾਇ ਪਾਯੰ ਸੀਆ ਨਾਥ ਜਗਤੰ ॥

parayo dhai paaya(n) seeaa naath jagata(n) ||

When Ram saw all the Brahmins coming to him, then Ram, the Lord of Sita and the world ran to touch their feet.

ਦਯੋ ਆਸਨੰ ਅਰਘੁ ਪਾਦ ਰਘੁ ਤੇਣੰ ॥

dhayo aasana(n) aragh paadh ragh tena(n) ||

ਦਈ ਆਸਿਖੰ ਮੌਨਨੇਸੰ ਪ੍ਰਸਿੰਨਯੰ ॥੬੯੭॥

dhiee aasikha(n) mauananesa(n) prasi(n)naya(n) ||697||

He gave them seats, washes their feet and all the great sages blessed him

with delight.697.

ਭਈ ਰਿਖ ਰਾਮੰ ਬਡੀ ਗਿਆਨ ਚਰਚਾ ॥

bhiee rikh raama(n) baddee giaan charachaa ||

ਕਹੋ ਸਰਬ ਜੌਪੈ ਬਢੈ ਏਕ ਗ੍ਰੰਥਾ ॥

kaho sarab jauapai baddai ek gra(n)thaa ||

Great discussions pertaining to divine knowledge were held between the sages and ram and if all of it is described, this granth (book) will become voluminous.

ਬਿਦਾ ਬਿੱਪ੍ਰ ਕੀਨੇ ਘਨੀ ਦੱਛਨਾ ਦੈ ॥

bidhaa bi'pr keene ghanee dha'chhanaa dhai ||

ਚਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਮਹਾ ਚਿੱਤ ਹਰਖੰ ॥੬੯੮॥

chale dhes dhesa(n) mahaa chi't harakha(n) ||698||

All the sages were bestowed with suitable presents on bidding farewell to

them who went away to their places happily.698.

ਇਹੀ ਬੀਚ ਆਯੋ ਮ੍ਰਿਤੰ ਸੂਨ ਬਿੱਪੰ ॥

eihee beech aayo mrita(n) soon bi'pa(n) ||

ਜੀਐ ਬਾਲ ਆਜੈ ਨਹੀ ਤੋਹਿ ਸ੍ਰਾਪੰ ॥

jeeaai baal aajai nahee toh sraapa(n) ||

During this period a sage came with the corpse of his dead son and said to Ram, “If my child is not revived, I shall curse you.”

ਸਭੈ ਰਾਮ ਜਾਨੀ ਚਿਤੰ ਤਾਹਿ ਬਾਤਾ ॥

sabhai raam jaanee chita(n) taeh baataa ||

ਦਿਸੰ ਬਾਰਣੀ ਤੇ ਬਿਬਾਣੰ ਹਕਾਰਯੋ ॥੬੯੯॥

dhisa(n) baaranee te bibaana(n) hakaarayo ||699||

Ram ruminated about it in his mind and started towards the westerly

direction in his air-vehicle.699.

ਹੁਤੋ ਏਕ ਸੂਦ੍ਰੰ ਦਿਸਾ ਉਤ੍ਰ ਮੱਧੰ ॥

huto ek soodhra(n) dhisaa utr ma'dha(n) ||

ਝੁਲੈ ਕੂਪ ਮੱਧੰ ਪਰਯੋ ਔਧ ਮੁੱਖੰ ॥

jhulai koop ma'dha(n) parayo aauadh mu'kha(n) ||

In the north-western direction a Shudra was hanging overturned in a well

ਮਹਾ ਉਗ੍ਰ ਤੇ ਜਾਪ ਪਸਯਾਤ ਉਗ੍ਰੰ ॥

mahaa ugr te jaap pasayaat ugra(n) ||

ਹਨਯੋ ਤਾਹਿ ਰਾਮੰ ਅਸੰ ਆਪ ਹੱਥੰ ॥੭੦੦॥

hanayo taeh raama(n) asa(n) aap ha'tha(n) ||700||

He was performing a penance Ram killed him with his own hand.700.

ਜੀਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਤ੍ਰੰ ਹਰਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਸੋਗੰ ॥

jeeyo braham putra(n) harayo braham soga(n) ||

ਬਢੀ ਕੀਰਤ ਰਾਮੰ ਚਤੁਰ ਕੁੰਟ ਮੱਧੰ ॥

baddee keerat raama(n) chatur ku(n)T ma'dha(n) ||

The son of Brahmin regained his life and his agony ended. The praise of Ram spread in all the four directions.

ਕਰਯੋ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਲਉ ਰਾਜ ਅਉਧੰ ॥

karayo dhas saha(n)sr lau raaj aaudha(n) ||

ਫਿਰੀ ਚਕ੍ਰ ਚਾਰੋ ਬਿਖੈ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥੭੦੧॥

firee chakr chaaro bikhai raam dhohee ||701||

In this way Ram was eulogized all over and the ruled over his kingdom for ten thousand years.701.

ਜਿਣੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਤ ਰਾਮੰ ॥

jine dhes dhesa(n) naresa(n) ta raama(n) ||

ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਜਾਨਯੋ ॥

mahaa ju'dh jetaa tihoo(n) lok jaanayo ||

Ram conquered the kings of various countries and he was considered a

great conqueror in the three worlds.

ਦਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਅੱਤ੍ਰੰ ਮਹਾਭ੍ਰਾਤ ਭਰਥੰ ॥

dhayo ma(n)tree a'tra(n) mahaabhraat bharatha(n) ||

ਕੀਯੋ ਸੈਨ ਨਾਥੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥੭੦੨॥

keeyo sain naatha(n) sumitraa kumaara(n) ||702||

He made Bharat his ministers and made Lakshman and Shatrughan, the

sons of Sumitra, his generals.702.

ਮ੍ਰਿਤਗਤ ਛੰਦ ॥

mritagat chha(n)dh ||

MRITGAT STANZA

ਸੁਮਤਿ ਮਹਾ ਰਿਖ ਰਘੁਬਰ ॥

sumat mahaa rikh raghubar ||

ਦੁੰਦਭ ਬਾਜਤਿ ਦਰ ਦਰ ॥

dhu(n)dhabh baajat dhar dhar ||

The drum is resounding on the door of the great sage Raghuvir (Ram),

ਜਗ ਕੀਅਸ ਧੁਨ ਘਰ ਘਰ ॥

jag keeas dhun ghar ghar ||

ਪੂਰ ਰਹੀ ਧੁਨ ਸੁਰਪੁਰ ॥੭੦੩॥

poor rahee dhun surapur ||703||

And in the whole world, in all houses and in the abode of gods, he was

hailed.703.

ਸੁਢਰ ਮਹਾ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥

suddar mahaa raghuna(n)dhan ||

ਜਗਪਤ ਮੁਨ ਗਨ ਬੰਦਨ ॥

jagapat mun gan ba(n)dhan ||

Being known with the name of Raghunandan, ram is the lord os the world and is worshipped by the sages..

ਧਰਧਰ ਲੌ ਨਰ ਚੀਨੇ ॥

dharadhar lau nar cheene ||

ਸੁਖ ਦੈ ਦੁਖ ਬਿਨ ਕੀਨੇ ॥੭੦੪॥

sukh dhai dhukh bin keene ||704||

He identified the people on the earth and comforted them, removing their

agony.704.

ਅਰ ਹਰ ਨਰ ਕਰ ਜਾਨੇ ॥

ar har nar kar jaane ||

ਦੁਖ ਹਰ ਸੁਖ ਕਰ ਮਾਨੇ ॥

dhukh har sukh kar maane ||

All the people considered him as the destroyer of enemies, remover of sufferings and the giver of comforts

ਪੁਰ ਧਰ ਨਰ ਬਰਸੇ ਹੈ ॥

pur dhar nar barase hai ||

ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਅਭੈ ਹੈ ॥੭੦੫॥

roop anoop abhai hai ||705||

All the city of Ayodhya is living in comfort because of his unique

personality and the fearless blessings.705.

ਅਨਕਾ ਛੰਦ ॥

anakaa chha(n)dh ||

ANKA STANZA

ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ ॥

prabhoo hai ||

ਅਜੂ ਹੈ ॥

ajoo hai ||

ਅਜੈ ਹੈ ॥

ajai hai ||

ਅਭੈ ਹੈ ॥੭੦੬॥

abhai hai ||706||

That Ram is God, Infinite, Unconquerable and Fearless.706.

ਅਜਾ ਹੈ ॥

ajaa hai ||

ਅਤਾ ਹੈ ॥

ataa hai ||

ਅਲੈ ਹੈ ॥

alai hai ||

ਅਜੈ ਹੈ ॥੭੦੭॥

ajai hai ||707||

He is the Lord of nature, he is Purusha, he is the whole world and higher

Brahman.707.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਬੁਲਯੋ ਚਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥

bulayo chatr bhraata(n) sumitraa kumaara(n) ||

ਕਰਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਤਿਸੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥

karayo maathuresa(n) tise raavanaara(n) ||

One day Ram sent for the son of Sumitra and said to him :

ਤਹਾ ਏਕ ਦਈਤੰ ਲਵੰ ਉਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ॥

tahaa ek dhieeta(n) lava(n) ugr teja(n) ||

ਦਯੋ ਤਾਹਿ ਅੱਪੰ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਭੇਜੰ ॥੭੦੮॥

dhayo taeh a'pa(n) siva(n) sool bheja(n) ||708||

In a distant land there lives a huge demon named Lavan, who has got the

trident of Shiva,708.

ਪਠਯੋ ਤੀਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਦੀਯੋ ਏਕ ਰਾਮੰ ॥

paThayo teer ma(n)tra(n) dheeyo ek raama(n) ||

ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ਮਹਾ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥

mahaa ju'dh maalee mahaa dharam dhaama(n) ||

Ram gave him an arrow after reciting a mantra which was a great weapon from Ram, the abode of Dharma.

ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਜਵੈ ਸੱਤ੍ਰ ਜਾਨਯੋ ॥

siva(n) sool heena(n) javai sa'tr jaanayo ||

ਤਬੈ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੈ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਠਾਨਯੋ ॥੭੦੯॥

tabai sa(n)g taa kai mahaa ju'dh Thaanayo ||709||

Ram said to him “When you see the enemy without the trident of Shiva,

then wage a war with him.”709.

ਲਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਤੀਰੰ ਚਲਯੋ ਨਿਆਇ ਸੀਸੰ ॥

layo ma(n)tr teera(n) chalayo niaai seesa(n) ||

ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਚਲਯੋ ਜਾਣ ਈਸੰ ॥

tirapur ju'dh jetaa chalayo jaan ieesa(n) ||

Shatrughan taking that charmed arrows and bowing his head started for his errand and it seemed that he was going as conquerer of the three worlds

ਲਖਯੋ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਰਿਪੰ ਜਉਣ ਕਾਲੰ ॥

lakhayo sool heena(n) ripa(n) jaun kaala(n) ||

ਤਬੈ ਕੋਪ ਮੰਡਯੋ ਰਣੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੭੧੦॥

tabai kop ma(n)ddayo rana(n) bikaraala(n) ||710||

When he saw the enemy without the trident of Shiva, then finding an

opportunity, he furiously began to wage war with him.710.

ਭਜੈ ਘਾਇ ਖਾਯੰ ਅਗਾਯੰਤ ਸੂਰੰ ॥

bhajai ghai khaaya(n) agaaya(n)t soora(n) ||

ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਘੁਮੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥

hase ka(n)k ba(n)ka(n) ghumee gain hoora(n) ||

After getting wounded the warriors began to run away and the crows began to caw o seeing the corpse. The heavenly damsels began to wander in the sky

ੳਠੇ ਟੋਪ ਟੁੱਕੰ ਕਮਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

auThe Top Tu'ka(n) kamaana(n) prahaare ||

ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੱਜੇ ਮਹਾ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥੭੧੧॥

rana(n) ros ra'je mahaa chha'tr dhaare ||711||

The helmets broke with the blow of arrows and the great sovereigns were

highly enraged in the battlefield.711.

ਫਿਰਯੋ ਅਪ ਦਈਤੰ ਮਹਾ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ॥

firayo ap dhieeta(n) mahaa ros kai kai ||

ਹਣੇ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤੰ ਵਹੈ ਬਾਣ ਲੈ ਕੈ ॥

hane raam bhraata(n) vahai baan lai kai ||

That demon in great rage revolved and showered a volley of arrows on the brother of Ram

ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਹੇਤੰ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਅੱਪੰ ॥

ripa(n) naas heta(n) dheeyo raam a'pa(n) ||

ਹਣਿਯੋ ਤਾਹਿ ਸੀਸੰ ਦ੍ਰੁਗਾ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ॥੭੧੨॥

haniyo taeh seesa(n) dhrugaa jaap ja'pa(n) ||712||

The arrows which was given by Ram for the destruction of the enemy,

Shatrughan discharged it on the demon, repeating the name of Durga.712.

ਗਿਰਯੋ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਅਘੂਮਯੋ ਅਰਿ ਘਾਯੰ ॥

girayo jhoom bhooma(n) aghoomayo ar ghaaya(n) ||

ਹਣ੍ਯੋ ਸਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ਤਿਸੈ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥

hanayo satr ha(n)taa tisai chaup chaaya(n) ||

The enemy received a wounded and while revolving, he fell down on the earth and he was killed by Shatrughan

ਗਣੰ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ਪ੍ਰਬਰਖੰਤ ਫੂਲੰ ॥

gana(n) dhev harakhe prabarakha(n)t foola(n) ||

The gods were overjoyed in the sky and began to shower floweres

ਹਤਯੋ ਦੈਤ ਦ੍ਰੋਹੀ ਮਿਟਯੋ ਸਰਬ ਸੂਲੰ ॥੭੧੩॥

hatayo dhait dhrohee miTayo sarab soola(n) ||713||

With the killing of this malignant demon, all their agony ended.713.

ਲਵੰ ਨਾਸੁਰੈਯੰ ਲਵੰ ਕੀਨ ਨਾਸੰ ॥

lava(n) naasuraiya(n) lava(n) keen naasa(n) ||

All the saints were delighted with the destruction of the demon named

Lavan

ਸਭੈ ਸੰਤ ਹਰਖੇ ਰਿਪੰ ਭੇ ਉਦਾਸੰ ॥

sabhai sa(n)t harakhe ripa(n) bhe udhaasa(n) ||

The enemies became depressed,

ਭਜੈ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਲੈ ਤਜਯੋ ਨਗਰ ਬਾਸੰ ॥

bhajai praan lai lai tajayo nagar baasa(n) ||

And fled away after forsaking the city

ਕਰਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਪੁਰੀਵਾ ਨਵਾਸੰ ॥੭੧੪॥

karayo maathuresa(n) pureevaa navaasa(n) ||714||

Shatrughan stayed in the city of Mathura.714.

ਭਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਲਵੰਨਾਸ੍ਰ ਹੰਤਾ ॥

bhayo maathuresa(n) lava(n)naasr ha(n)taa ||

ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥

sabhai sasatr gaamee subha(n) sasatr ga(n)taa ||

After destroying Lavan, Shatrughan ruled over Mathura and all the

weapon-wielders gave the blessings of good wishes to him.

ਭਏ ਦੁਸਟ ਦੂਰੰ ਕਰੂਰੰ ਸੁ ਠਾਮੰ ॥

bhe dhusaT dhoora(n) karoora(n) su Thaama(n) ||

ਕਰਯੋ ਰਾਜ ਤੈਸੋ ਜਿਮੰ ਅਉਧ ਰਾਮੰ ॥੭੧੫॥

karayo raaj taiso jima(n) aaudh raama(n) ||715||

He ended all the tyrants and ruled over Mathura like Ram ruling over Avadh.715.

ਕਰਿਯੋ ਦੁਸਟ ਨਾਸੰ ਪਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥

kariyo dhusaT naasa(n) papaata(n)t soora(n) ||

ਉਠੀ ਜੈ ਧੁਨੰ ਪੁਰ ਰਹੀ ਲੋਗ ਪੂਰੰ ॥

auThee jai dhuna(n) pur rahee log poora(n) ||

On destroying the tyrant, the people of all directions hailed Shatrughan

his fame spread in all the directions nicely

ਗਈ ਪਾਰ ਸਿੰਧੰ ਸੁ ਬਿੰਧੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥

giee paar si(n)dha(n) su bi(n)dha(n) prahaara(n) ||

ਸੁਨਿਯੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੰ ਲਵੰ ਲਾਵਣਾਰੰ ॥੭੧੬॥

suniyo cha'kr chaara(n) lava(n) laavanaara(n) ||716||

And the people came to know with great zeal that demon Lavan had been

killed.716.

ਅਥ ਸੀਤਾ ਕੋ ਬਨਬਾਸ ਦੀਬੋ ॥

ath seetaa ko banabaas dheebo ||

Now begins the description about the Exile of Sita :

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

It happened then like this and on this side Ram said to Sita with love:

ਭਈ ਏਮ ਤਉਨੈ ਇਤੈ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥

bhiee em taunai itai raavanaara(n) ||

ਕਹੀ ਜਾਨਕੀ ਸੋ ਸੁਕੱਥੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥

kahee jaanakee so suka'tha(n) sudhaara(n) ||

ਰਚੇ ਏਕ ਬਾਗੰ ਅਭਿਰਾਮੰ ਸੁ ਸੋਭੰ ॥

rache ek baaga(n) abhiraama(n) su sobha(n) ||

ਲਖੇ ਨੰਦਨੰ ਜਉਨ ਕੀ ਕ੍ਰਾਤ ਛੋਭੰ ॥੭੧੭॥

lakhe na(n)dhana(n) jaun kee kraat chhobha(n) ||717||

“A forest may be created, seeing which the brightness of Nandan forest (of heaven) be dimmed.”717.

ਸੁਨੀ ਏਮ ਬਾਨੀ ਸੀਆ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥

sunee em baanee seeaa dharam dhaama(n) ||

ਰਚਿਯੋ ਏਕ ਬਾਗੰ ਮਹਾ ਅਭਰਾਮੰ ॥

rachiyo ek baaga(n) mahaa abharaama(n) ||

Listening to the orders of Ram, the abode of Dharma, a very beautiful garden was created

ਮਣੀ ਭੂਖਿਤੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥

manee bhookhita(n) heer cheera(n) ana(n)ta(n) ||

ਲਖੇ ਇੰਦ੍ਰ ਪੱਥੰ ਲਜੇ ਸ੍ਰੋਭ ਵੰਤੰ ॥੭੧੮॥

lakhe i(n)dhr pa'tha(n) laje srobh va(n)ta(n) ||718||

That garden looked like one bedecked with gems and diamonds and before

which the forest of Indra felt shy.718.

ਮਣੀ ਮਾਲ ਬਜ੍ਰੰ ਸਸੋਭਾਇ ਮਾਨੰ ॥

manee maal bajra(n) sasobhai maana(n) ||

ਸਭੈ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਦੁਤੀ ਸੁਰਗ ਜਾਨੰ ॥

sabhai dhev dheva(n) dhutee surag jaana(n) ||

It was thus decorated with jewels, wreaths and diamonds that all the gods

had considered it as a second heaven.

ਗਏ ਰਾਮ ਤਾ ਮੋ ਸੀਆ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥

ge raam taa mo seeaa sa(n)g leene ||

ਕਿਤੀ ਕੋਟ ਸੁੰਦਰੀ ਸਭੈ ਸੰਗਿ ਕੀਨੇ ॥੭੧੯॥

kitee koT su(n)dharee sabhai sa(n)g keene ||719||

Ram Chander went to abide there with Sita and many beautiful women.719.

ਰਚਯੋ ਏਕ ਮੰਦ੍ਰੰ ਮਹਾ ਸੁਭ੍ਰ ਠਾਮੰ ॥

rachayo ek ma(n)dhra(n) mahaa subhr Thaama(n) ||

ਕਰਯੋ ਰਾਮ ਸੈਨੰ ਤਹਾ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥

karayo raam saina(n) tahaa dharam dhaama(n) ||

A beautiful palace was built there where Ram, the abode of Dharma,

ਕਰੀ ਕੇਲ ਖੇਲੰ ਸੁ ਬੇਲੰ ਸੁ ਭੋਗੰ ॥

karee kel khela(n) su bela(n) su bhoga(n) ||

ਹੁਤੋ ਜਉਨ ਕਾਲੰ ਸਮੈ ਜੈਸ ਜੋਗੰ ॥੭੨੦॥

huto jaun kaala(n) samai jais joga(n) ||720||

Used to sleep and enjoyed at different times in various ways.720.

ਰਹਯੋ ਸੀਅ ਗਰਭੰ ਸੁਨਯੋ ਸਰਬ ਬਾਮੰ ॥

rahayo seea garabha(n) sunayo sarab baama(n) ||

ਕਹੇ ਏਮ ਸੀਤਾ ਪੁਨਰ ਬੈਨ ਰਾਮੰ ॥

kahe em seetaa punar bain raama(n) ||

After sometimes all the women heard that Sita was pregnant, then Sita said

to Ram :

ਫਿਰਯੋ ਬਾਗ ਬਾਗੰ ਬਿਦਾ ਨਾਥ ਦੀਜੈ ॥

firayo baag baaga(n) bidhaa naath dheejai ||

ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਕੀਜੈ ॥੭੨੧॥

suno praan piaare ihai kaaj keejai ||721||

“I have wandered enough in this forest, O my lord, bid me farewell.721.

ਦੀਯੌ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥

dheeyau raam sa(n)ga(n) sumitraa kumaara(n) ||

ਦਈ ਜਾਨਕੀ ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ਸੁਧਾਰੰ ॥

dhiee jaanakee sa(n)g taa ke sudhaara(n) ||

Ram sent Sita alongwith Lakshman

ਜਹਾ ਘੋਰ ਸਾਲੰ ਤਮਾਲੰ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥

jahaa ghor saala(n) tamaala(n) bikraala(n) ||

ਤਹਾ ਸੀਅ ਕੋ ਛੋਰ ਆਇਯੋ ਉਤਾਲੰ ॥੭੨੨॥

tahaa seea ko chhor aaiyo utaala(n) ||722||

Lakshman left her in the Vihar forest, where there were lawful trees of saal and tamaal.722.

ਬਨੰ ਨਿਰਜਨੰ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ਅਪਾਰੰ ॥

bana(n) nirajana(n) dhekh kai kai apaara(n) ||

ਬਨੰਬਾਸ ਜਾਨਯੋ ਦਯੋ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥

bana(n)baas jaanayo dhayo raavanaara(n) ||

Finding herself in a desolate forest, Sita understood that Ram had exiled her

ਰੁਰੋਦੰ ਸੁਰ ਉੱਚੰ ਪਪਾਤੰਤ ਪ੍ਰਾਨੰ ॥

rurodha(n) sur u'cha(n) papaata(n)t praana(n) ||

ਰਣੰ ਜੇਮ ਵੀਰੰ ਲਗੇ ਮਰਮ ਬਾਨੰ ॥੭੨੩॥

rana(n) jem veera(n) lage maram baana(n) ||723||

There she began to weep in a fatal sound in a loud voice like a warrior

being shot by an arrow on the secret parts.723.

ਸੁਨੀ ਬਾਲਮੀਕੰ ਸ੍ਰੁਤੰ ਦੀਨ ਬਾਨੀ ॥

sunee baalameeka(n) sruta(n) dheen baanee ||

ਚਲਯੋ ਕਉਕ ਚਿੱਤੰ ਤਜੀ ਮੋਨ ਧਾਨੀ ॥

chalayo kauk chi'ta(n) tajee mon dhaanee ||

The sage Valmiki heard this voice and forsaking his silence and shouting in wonder went towards Sita

ਸੀਆ ਸੰਗਿ ਲੀਨੇ ਗਯੋ ਧਾਮ ਆਪੰ ॥

seeaa sa(n)g leene gayo dhaam aapa(n) ||

ਮਨੋ ਬੱਚ ਕਰਮੰ ਦੁਰਗਾ ਜਾਪ ਜਾਪੰ ॥੭੨੪॥

mano ba'ch karama(n) dhuragaa jaap jaapa(n) ||724||

He returned to his home alongwith Sita repeating the name of Sruga with

mind, speech and action.724.

ਭਯੋ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰੰ ਤਹਾ ਜਾਨਕੀ ਤੈ ॥

bhayo ek pu'tra(n) tahaa jaanakee tai ||

ਮਨੋ ਰਾਮ ਕੀਨੋ ਦੁਤੀ ਰਾਮ ਤੇ ਲੈ ॥

mano raam keeno dhutee raam te lai ||

Sita bore a son there who was just a replica of Ram

ਵਹੈ ਚਾਰ ਚਿਹਨੰ ਵਹੈ ਉੱਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ॥

vahai chaar chihana(n) vahai u'gr teja(n) ||

ਮਨੋ ਅੱਪ ਅੰਸੰ ਦੁਤੀ ਕਾਢਿ ਭੇਜੰ ॥੭੨੫॥

mano a'p a(n)sa(n) dhutee kaadd bheja(n) ||725||

He had the same colour, mask and splendour and it seemed that Ram had

taken out his part and given to him.725.

ਦੀਯੋ ਏਕ ਪਾਲੰ ਸੁ ਬਾਲੰ ਰਿਖੀਸੰ ॥

dheeyo ek paala(n) su baala(n) rikheesa(n) ||

ਲਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ਕਿਧੋ ਦਯੋਸ ਈਸੰ ॥

lasai cha(n)dhr roopa(n) kidho dhayos ieesa(n) ||

The great sage brought up that boy who was moonlike and lookede like the sun during the day.

ਗਯੋ ਏਕ ਦਿਵਸੰ ਰਿਖੀ ਸੰਧਿਯਾਨੰ ॥

gayo ek dhivasa(n) rikhee sa(n)dhiyaana(n) ||

ਲਯੋ ਬਾਲ ਸੰਗੰ ਗਈ ਸੀਅ ਨਾਨੰ ॥੭੨੬॥

layo baal sa(n)ga(n) giee seea naana(n) ||726||

One day the sage went for Sandhya-worship and Sita taking the boy with

her went to take a bath.726.

ਰਹੀ ਜਾਤ ਸੀਤਾ ਮਹਾ ਮੋਨ ਜਾਗੇ ॥

rahee jaat seetaa mahaa mon jaage ||

ਬਿਨਾ ਬਾਲ ਪਾਲੰ ਲਖਯੋ ਸੋਕੁ ਪਾਗੇ ॥

binaa baal paala(n) lakhayo sok paage ||

When the sage came out of his contemplation after the departure of Sita, he became anxious on not seeing the boy

ਕੁਸਾ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ਰਚਯੋ ਏਕ ਬਾਲੰ ॥

kusaa haath lai kai rachayo ek baala(n) ||

ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਰੰਗੰ ਅਨੂਪੰ ਉਤਾਲੰ ॥੭੨੭॥

tisee roop ra(n)ga(n) anoopa(n) utaala(n) ||727||

He created another boy quickly of the same colour and form like the first

boy out of the Kusha grass held by him in his hand.727.

ਫਿਰੀ ਨਾਇ ਸੀਤਾ ਕਹਾ ਆਨ ਦੇਖਯੋ ॥

firee nai seetaa kahaa aan dhekhayo ||

ਉਹੀ ਰੂਪ ਬਾਲੰ ਸੁਪਾਲੰ ਬਸੇਖਯੋ ॥

auhee roop baala(n) supaala(n) basekhayo ||

When Sita came back, she saw another boy of the same form seated there Sita said :

ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੋਨ ਰਾਜੰ ਘਨੀ ਜਾਨ ਕੀਨੋ ॥

kirapaa mon raaja(n) ghanee jaan keeno ||

ਦੁਤੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨ ਦੀਨੋ ॥੭੨੮॥

dhutee pu'tr taa te kirapaa jaan dheeno ||728||

“O great sage, you had been highly graceful towards me and given me she gift of two sons gracefully.”728.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਦੁਇ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪੰਨੇ ਧਯਾਇ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੧॥

eit sree bachitr naaTake raamavataar dhui putr utapa(n)ne dhayai dhayai

samaapata(n) ||21||

End of the chapter entitled ‘The Birth of two Sons’ in Ramavtar in BACHITTAR NATAK.21.

ਅਥ ਜਗ੍ਯ੍ਯਾਰੰਭ ਕਥਨੰ ॥

ath jagrayrayaara(n)bh kathana(n) ||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਉਤੈ ਬਾਲ ਪਾਲੈ ਇਤੈ ਅਉਧ ਰਾਜੰ ॥

autai baal paalai itai aaudh raaja(n) ||

ਬੁਲੇ ਬਿੱਪ ਜਗਯੰ ਤਜਯੋ ਏਕ ਬਾਜੰ ॥

bule bi'p jagaya(n) tajayo ek baaja(n) ||

On that side the boys were brought up and on this side Ram, the king of

Avadh called the Brahmins and performed a Yajna

ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਹੰਤਾ ਦਯੋ ਸੰਗ ਤਾ ਕੈ ॥

ripa(n) naas ha(n)taa dhayo sa(n)g taa kai ||

ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੀਨੇ ਚਲਯੋ ਸੰਗ ਵਾ ਕੈ ॥੭੨੯॥

baddee fauj leene chalayo sa(n)g vaa kai ||729||

And for this purpose he let off a horse, Shatrughan went with that horse with a huge army.729.

ਫਿਰਯੋ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸਾਣ ਬਾਜੰ ॥

firayo dhes dhesa(n) naresaan baaja(n) ||

ਕਿਨੀ ਨਾਹਿ ਬਾਧਯੋ ਮਿਲੇ ਆਨ ਰਾਜੰ ॥

kinee naeh baadhayo mile aan raaja(n) ||

That horse reached in the territories of various kings, but none of them

tied it

ਮਹਾ ਉਗ੍ਰ ਧਨਿਯਾ ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੈ ਕੈ ॥

mahaa ugr dhaniyaa baddee fauj lai kai ||

ਪਰੇ ਆਨ ਪਾਯੰ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈ ਕੈ ॥੭੩੦॥

pare aan paaya(n) baddee bheT dhai kai ||730||

The great kings alongwith their great forces fell at the feet of Shatrughan with presence.730.

ਦਿਸਾ ਚਾਰ ਜੀਤੀ ਫਿਰਯੋ ਫੇਰਿ ਬਾਜੀ ॥

dhisaa chaar jeetee firayo fer baajee ||

ਗਯੋ ਬਾਲਮੀਕੰ ਰਿਖਿਸਥਾਨ ਤਾਜੀ ॥

gayo baalameeka(n) rikhisathaan taajee ||

Wandering in the four direction the horse also reached the hermitage of

the sage Valmiki

ਜਬੈ ਭਾਲ ਪਤ੍ਰੰ ਲਵੰ ਛੋਰ ਬਾਚਯੋ ॥

jabai bhaal patra(n) lava(n) chhor baachayo ||

ਬਡੋ ਉਗ੍ਰਧੰਨਯਾ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚਯੋ ॥੭੩੧॥

baddo ugradha(n)nayaa rasa(n) rudhr raachayo ||731||

Where Lava and his companions read the letter written on the head of the horse, they in great fury looked like Rudra.731.

ਬ੍ਰਿਛੰ ਬਾਜ ਬਾਧਯੋ ਲਖਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥

birachha(n) baaj baadhayo lakhayo sasatr dhaaree ||

ਬਡੋ ਨਾਦ ਕੈ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਪੁਕਾਰੀ ॥

baddo naadh kai sarab sainaa pukaaree ||

They tied the horse with a tree and the whole army of Shatrughan saw it,

the warriors of the army shouted :

ਕਹਾ ਜਾਤ ਰੇ ਬਾਲ ਲੀਨੇ ਤੁਰੰਗੰ ॥

kahaa jaat re baal leene tura(n)ga(n) ||

ਤਜੋ ਨਾਹਿ ਯਾ ਕੋ ਸਜੋ ਆਨ ਜੰਗੰ ॥੭੩੨॥

tajo naeh yaa ko sajo aan ja(n)ga(n) ||732||

“O boy! where are you taking this horse? Either leave it or wage a war with us. “732.

ਸੁਣਯੋ ਨਾਮ ਜੁੱਧੰ ਜਬੈ ਸ੍ਰਉਣ ਸੂਰੰ ॥

sunayo naam ju'dha(n) jabai sraun soora(n) ||

ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਸਉਡੀ ਮਹਾ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥

mahaa sasatr sauddee mahaa loh poora(n) ||

When those weapon-wielders heard the name of war, they showered

arrows extensively

ਹਠੇ ਬੀਰ ਹਾਠੈ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥

haThe beer haaThai sabhai sasatr lai kai ||

ਪਰਯੋ ਮੱਧਿ ਸੈਣੰ ਬਡੋ ਨਾਦਿ ਕੈ ਕੈ ॥੭੩੩॥

parayo ma'dh saina(n) baddo naadh kai kai ||733||

All the warriors began to fight with persistence, holding their weapons, and here Lava jumped into the army raising a frightening thundering sound.733.

ਭਲੀ ਭਾਤ ਮਾਰੈ ਪਚਾਰੇ ਸੁ ਸੂਰੰ ॥

bhalee bhaat maarai pachaare su soora(n) ||

ਗਿਰੇ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਰਹੀ ਧੂਰ ਪੂਰੰ ॥

gire ju'dh jodhaa rahee dhoor poora(n) ||

Many warriors were killed, they fell down on the earth and the dust arose

on all the four sides

ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ਅਪਾਰੰਤ ਵੀਰੰ ॥

auThee sasatr jhaara(n) apaara(n)t veera(n) ||

ਭ੍ਰਮੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੭੩੪॥

bhrame ru(n)dd mu(n)dd tana(n) ta'chh teera(n) ||734||

The warriors began to shower blows of their weapons and the trunks and

heads of the warriors began to fly hither and thither.734.

ਗਿਰੇ ਲੁੱਥ ਪੱਥੰ ਸੁ ਜੁੱਥਤ ਬਾਜੀ ॥

gire lu'th pa'tha(n) su ju'that baajee ||

ਭ੍ਰਮੈ ਛੂਛ ਹਾਥੀ ਬਿਨਾ ਸੁਆਰ ਤਾਜੀ ॥

bhramai chhoochh haathee binaa suaar taajee ||

The path was filled with the corpses of the horses and the elephants,

ਗਿਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਬਿਅੱਸਤ੍ਰੰਤ ਸੂਰੰ ॥

gire sasatr heena(n) bia'satra(n)t soora(n) ||

ਹਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਭ੍ਰਮੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥੭੩੫॥

hase bhoot preta(n) bhramee gain hoora(n) ||735||

And horses began to run without drivers, the warriors fell being deprived of weapons and the ghosts, fiends and the heavenly damsels began to

wander smilingly.735.

ਘਣੰ ਘੋਰ ਨੀਸਾਣ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥

ghana(n) ghor neesaan ba'je apaara(n) ||

ਖਹੇ ਵੀਰ ਧੀਰੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥

khahe veer dheera(n) uThee sasatr jhaara(n) ||

The trumpets resounded violently, the warriors began to fight and the blows of weapons were showered

ਛਲੇ ਚਾਰ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਚਿੱਤ੍ਰੰਤ ਬਾਣੰ ॥

chhale chaar chitra(n) bachi'tra(n)t baana(n) ||

ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੱਜੇ ਮਹਾ ਤੇਜਵਾਣੰ ॥੭੩੬॥

rana(n) ros ra'je mahaa tejavaana(n) ||736||

The arrows were discharged creating wondrous type of paintings and the

mighty warriors moved in the battlefield being highly infuriated.736.

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥

chaacharee chha(n)dh ||

CHAACHARI STANZA

ਉਠਾਈ ॥

auThaiee ||

ਦਿਖਾਈ ॥

dhikhaiee ||

ਨਚਾਈ ॥

nachaiee ||

ਚਲਾਈ ॥੭੩੭॥

chalaiee ||737||

The sword arose, seemed, danced and was struck.737.

ਭ੍ਰਮਾਈ ॥

bhramaiee ||

ਦਿਖਾਈ ॥

dhikhaiee ||

ਕੰਪਾਈ ॥

ka(n)paiee ||

ਚਖਾਈ ॥੭੩੮॥

chakhaiee ||738||

An illusion was created the sword was shown again and the blow was

struck tremblingly.738.

ਕਟਾਰੀ ॥

kaTaaree ||

ਅਪਾਰੀ ॥

apaaree ||

ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥

prahaaree ||

ਸੁਨਾਰੀ ॥੭੩੯॥

sunaaree ||739||

Blows were struck with various.739.

ਪਚਾਰੀ ॥

pachaaree ||

ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥

prahaaree ||

ਹਕਾਰੀ ॥

hakaaree ||

ਕਟਾਰੀ ॥੭੪੦॥

kaTaaree ||740||

The swords were drawn, the warriors challenged and the blows wre struck

with spears.740.

ਉਠਾਏ ॥

auThaae ||

ਗਿਰਾਏ ॥

giraae ||

ਭਗਾਏ ॥

bhagaae ||

ਦਿਖਾਏ ॥੭੪੧॥

dhikhaae ||741||

The warriors were raised, caused to fall and run and shown the way . 741.

ਚਲਾਏ ॥

chalaae ||

ਪਚਾਏ ॥

pachaae ||

ਤ੍ਰਸਾਏ ॥

trasaae ||

ਚੁਟਆਏ ॥੭੪੨॥

chuTaae ||742||

The warriors were discharged, endured and the warriors were made

fearful.742.

ਇਤਿ ਲਵ ਬਾਧਵੋ ਸਤ੍ਰੁਘਣ ਬਧਹਿ ਸਮਾਪਤ ॥

eit lav baadhavo satrughan badheh samaapat ||

ਅਥ ਲਛਮਨ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ath lachhaman judh kathana(n) ||

ਅਣਕਾ ਛੰਦ ॥

anakaa chha(n)dh ||

ANKA STANZA

ਜਬ ਸਰ ਲਾਗੇ ॥

jab sar laage ||

ਤਬ ਸਭ ਭਾਗੇ ॥

tab sabh bhaage ||

ਦਲਪਤਿ ਮਾਰੇ ॥

dhalapat maare ||

ਭਟ ਭਟਕਾਰੇ ॥੭੪੩॥

bhaT bhaTakaare ||743||

When the arrows struck, then all ran away the generals were killed and the

warriors ran hither and thither.743.

ਹਯ ਤਜ ਭਾਗੇ ॥

hay taj bhaage ||

ਰਘੁਬਰ ਆਗੇ ॥

raghubar aage ||

ਬਹੁ ਬਿਧ ਰੋਵੈਂ ॥

bahu bidh rovai(n) ||

ਸਮੁਹਿ ਨ ਜੋਵੈਂ ॥੭੪੪॥

samuh na jovai(n) ||744||

Leaving their horses, they ran towards Ram and lamenting in various

ways, they had no courage to come face to face.744.

ਲਵ ਅਰ ਮਾਰੇ ॥

lav ar maare ||

ਤਵ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥

tav dhal haare ||

(The soldiers said to Ram :) “Lava, killing the enemies, has defeated your army

ਦ੍ਵੈ ਸਿਸ ਜੀਤੇ ॥

dhavai sis jeete ||

ਨਹ ਭਯ ਭੀਤੇ ॥੭੪੫॥

neh bhay bheete ||745||

Those two boys are fearlessly waging the war and have gained

victory,”745.

ਲਛਮਨ ਭੇਜਾ ॥

lachhaman bhejaa ||

ਬਹੁ ਦਲ ਲੇਜਾ ॥

bahu dhal lejaa ||

Ram asked Lakshman to take a huge army and sent him

ਜਿਨ ਸਿਸ ਮਾਰੂ ॥

jin sis maaroo ||

ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰੂ ॥੭੪੬॥

moh dhikhaaroo ||746||

He said to him, “Do not kill those boys, but catch hold of them and show

them to me."746.

ਸੁਣ ਲਹੁ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥

sun lahu bhraata(n) ||

ਰਘੁਬਰ ਬਾਤੰ ॥

raghubar baata(n) ||

ਸਜਿ ਦਲ ਚੱਲਯੋ ॥

saj dhal cha'layo ||

ਜਲ ਥਲ ਹੱਲਯੋ ॥੭੪੭॥

jal thal ha'layo ||747||

Hearing the words of Raghuvir, Lakshman started, decorating his forces

and sharing the waters and the planes.747.

ਉਠ ਦਲ ਧੂਰੰ ॥

auTh dhal dhoora(n) ||

ਨਭ ਝੜ ਪੂਰੰ ॥

nabh jhaR poora(n) ||

ਚਹੂ ਦਿਸ ਢੂਕੇ ॥

chahoo dhis ddooke ||

ਹਰਿ ਹਰਿ ਕੂਕੇ ॥੭੪੮॥

har har kooke ||748||

The sky was filled with dust because of the movement of army, all the soldiers rushed forth from all the four directions and began to remember

the name of the Lord.748.

ਬਰਖਤ ਬਾਣੰ ॥

barakhat baana(n) ||

ਥਿਰਕਤ ਜੁਆਣੰ ॥

thirakat juaana(n) ||

ਲਹ ਲਹ ਧੁਜਣੰ ॥

leh leh dhujana(n) ||

ਖਹਖਹ ਭੁਜਣੰ ॥੭੪੯॥

khahakheh bhujana(n) ||749||

The staggering soldiers began to shower arrows, the banners waved and

the arms fought with one another.749.

ਹਸਿ ਹਸਿ ਢੂਕੇ ॥

has has ddooke ||

ਕਸਿ ਕਸਿ ਕੂਕੇ ॥

kas kas kooke ||

ਸੁਣ ਸੁਣ ਬਾਲੰ ॥

sun sun baala(n) ||

ਹਠਿ ਤਜ ਉਤਾਲੰ ॥੭੫੦॥

haTh taj utaala(n) ||750||

Coming near smilingly they shouted loudly, “O boys! forsake your

persistence quickly.”750.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਹਮ ਨਹੀ ਤਯਾਗਤ ਬਾਜ ਬਰ ਸੁਨਿ ਲਛਮਨਾ ਕੁਮਾਰ ॥

ham nahee tayaagat baaj bar sun lachhamanaa kumaar ||

ਅਪਨੋ ਭਰ ਬਲ ਜੁੱਧ ਕਰ ਅਬ ਹੀ ਸੰਕ ਬਿਸਾਰ ॥੭੫੧॥

apano bhar bal ju'dh kar ab hee sa(n)k bisaar ||751||

The boys said, “O Lakshman! we shall not unfasten the horse, abandoning

all your doubts you come forward to fight with all your might.”751.

ਅਣਕਾ ਛੰਦ ॥

anakaa chha(n)dh ||

ANKA STANZA

ਲਛਮਨ ਗੱਜਯੋ ॥

lachhaman ga'jayo ||

ਬਡ ਧਨ ਸੱਜਯੋ ॥

badd dhan sa'jayo ||

ਬਹੁ ਸਰ ਛੋਰੇ ॥

bahu sar chhore ||

ਜਣੁ ਘਣ ਓਰੇ ॥੭੫੨॥

jan ghan ore ||752||

Catching hold of his very huge bow Lakshman thundering like clouds,

showered a volley of arrows.752.

ਉਤ ਦਿਵ ਦੇਖੈਂ ॥

aut dhiv dhekhai(n) ||

ਧਨੁ ਧਨੁ ਲੇਖੈਂ ॥

dhan dhan lekhai(n) ||

ਇਤ ਸਰ ਛੋਰੇ ॥

eit sar chhore ||

ਮਸ ਕਣ ਤੂਟੈਂ ॥੭੫੩॥

mas kan tooTai(n) ||753||

From the other side the gods are seeing the war and the sound of “Bravo, Bravo” is being heard. On this side the arrows are being discharged and

bits of flesh are being chopped.753.

ਭਟ ਬਰ ਗਾਜੈਂ ॥

bhaT bar gaajai(n) ||

ਦੁੰਦਭ ਬਾਜੈਂ ॥

dhu(n)dhabh baajai(n) ||

ਸਰਬਰ ਛੋਰੈਂ ॥

sarabar chhorai(n) ||

ਮੁਖ ਨਹ ਮੋਰੈਂ ॥੭੫੪॥

mukh neh morai(n) ||754||

The warriors are thundering, the drums are resounding, the arrows are

being discharge, but still they are not retreating from the war-arena.754.

ਲछमन ਬਾਚ ਸਿਸ ਸੋ ॥

lachhaman baach sis so ||

The speech of Lakshman addressed to the boys :

ਅਣਕਾ ਛੰਦ ॥

anakaa chha(n)dh ||

ANKA STANZA

ਸ੍ਰਿਣ ਸ੍ਰਿਣ ਲਰਕਾ ॥

siran siran larakaa ||

ਜਿਨ ਕਰੁ ਕਰਖਾ ॥

jin kar karakhaa ||

ਦੇ ਮਿਲਿ ਘੋਰਾ ॥

dhe mil ghoraa ||

ਤੁਹਿ ਬਲ ਥੋਰਾ ॥੭੫੫॥

tuh bal thoraa ||755||

“O boys! listen and do not wage the war, meet me while bringing the horse, because you have inadequate strength.755.

ਹਠ ਤਜਿ ਅੱਈਐ ॥

haTh taj a'ieeaai ||

ਜਿਨ ਸਮੁਹੱਈਐ ॥

jin samuha'ieeaai ||

ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਮੋ ਕੋ ॥

mil mil mo ko ||

ਡਰ ਨਹੀਂ ਤੋ ਕੋ ॥੭੫੬॥

ddar nahee(n) to ko ||756||

“Come after forsaking your persistence and do not confront me, have no

fear, come and meet me.”756.

ਸਿਸ ਨਹੀ ਮਾਨੀ ॥

sis nahee maanee ||

ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

at abhimaanee ||

ਗਹਿ ਧਨੁ ਗੱਜਯੋ ॥

geh dhan ga'jayo ||

ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜਯੋ ॥੭੫੭॥

dh pag na bha'jayo ||757||

The boys did not agree because they were proud their strength, they caught hold of their bows and roared and did not retrace even two

steps.757.

ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥

ajabaa chha(n)dh ||

AJBA STANZA

ਰੁੱਧੇ ਰਣ ਭਾਈ ॥

ru'dhe ran bhaiee ||

ਸਰ ਝੜਿ ਲਾਈ ॥

sar jhaR laiee ||

ਬਰਖੇ ਬਾਣੰ ॥

barakhe baana(n) ||

ਪਰਖੇ ਜੁਆਣੰ ॥੭੫੮॥

parakhe juaana(n) ||758||

Both the brother were absorbed in war and showering their arrows, they

tested the strength of the soldiers.758.

ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਮੱਧੰ ॥

ddi'ge ran ma'dha(n) ||

ਅੱਧੋ ਅੱਧੰ ॥

a'dho a'dha(n) ||

ਕੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥

ka'Te a(n)ga(n) ||

ਰੁੱਝੈ ਜੰਗੰ ॥੭੫੯॥

ru'jhai ja(n)ga(n) ||759||

The warriors fell in the battlefield being chopped into bits, and the limbs of

the fighting soldiers were cut.759.

ਬਾਣਨ ਝੜ ਲਾਯੋ ॥

baanan jhaR laayo ||

ਸਰਬ ਰਸਾਯੋ ॥

sarab rasaayo ||

The pools of blood waved with the shower of arrows

ਬਹੁ ਅਰ ਮਾਰੇ ॥

bahu ar maare ||

ਡੀਲ ਡਰਾਰੇ ॥੭੬੦॥

ddeel ddaraare ||760||

Many enemies were killed and many were filled with fear.760.

ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਭੂਮੰ ॥

ddi'ge ran bhooma(n) ||

ਨਰਬਰ ਘੂਮੰ ॥

narabar ghooma(n) ||

The superb warriors began to fall in the battlefield while swinging

ਰੱਜੇ ਰਣ ਘਾਯੰ ॥

ra'je ran ghaaya(n) ||

ਚੱਕੇ ਚਾਯੰ ॥੭੬੧॥

cha'ke chaaya(n) ||761||

The wounds on the bodies were inflicted but still there was no dearth of

zeal in them.761.

ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥

apoorab chha(n)dh ||

APOORAB STANZA

ਗਣੇ ਕੇਤੇ ॥

gane kete ||

ਹਣੇ ਜੇਤੇ ॥

hane jete ||

ਕਈ ਮਾਰੇ ॥

kiee maare ||

ਕਿਤੇ ਹਾਰੇ ॥੭੬੨॥

kite haare ||762||

The number of died is unaccountable, how many of them were killed and

how many of them were defeated.762.

ਸਭੈ ਭਾਜੇ ॥

sabhai bhaaje ||

ਚਿਤੰ ਲਾਜੇ ॥

chita(n) laaje ||

ਭਜੇ ਭੈ ਕੈ ॥

bhaje bhai kai ||

ਜੀਯੰ ਲੈ ਕੈ ॥੭੬੩॥

jeeya(n) lai kai ||763||

Feeling ashamed in their mind all ran away and absorbed in fear they went

away, saving their lives.763.

ਫਿਰੇ ਜੇਤੇ ॥

fire jete ||

ਹਣੇ ਕੇਤੇ ॥

hane kete ||

ਕਿਤੇ ਘਾਏ ॥

kite ghaae ||

ਕਿਤੇ ਧਾਏ ॥੭੬੪॥

kite dhaae ||764||

Those who returned, were killed, many were wounded and many fled

away.764.

ਸਿਸੰ ਜੀਤੇ ॥

sisa(n) jeete ||

ਭਟੰ ਭੀਤੇ ॥

bhaTa(n) bheete ||

ਮਹਾ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥

mahaa kru'dha(n) ||

ਕੀਯੋ ਜੁੱਧੰ ॥੭੬੫॥

keeyo ju'dha(n) ||765||

The boys were victorious and the warriors were frightened, they being

highly infuriated waged the war.765.

ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥

dhouoo bhraataa ||

ਖਗੰ ਖ੍ਯਾਤਾ ॥

khaga(n) khayaataa ||

ਮਹਾ ਜੋਧੰ ॥

mahaa jodha(n) ||

ਮੰਡੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥੭੬੬॥

ma(n)dde krodha(n) ||766||

Both the brothers who were specialists in swordsmanship, in great fury

were engrossed in great war.766.

ਤਜੇ ਬਾਣੰ ॥

taje baana(n) ||

ਧਨੰ ਤਾਣੰ ॥

dhana(n) taana(n) ||

ਮਚੇ ਬੀਰੰ ॥

mache beera(n) ||

ਭਜੇ ਭੀਰੰ ॥੭੬੭॥

bhaje bheera(n) ||767||

They pulled their bows and discharged the armour and seeing these

warriors absorbed in a terrible war, the clusters of forces fled away.767.

ਕਟੇ ਅੰਗੰ ॥

kaTe a(n)ga(n) ||

ਭਜੇ ਜੰਗੰ ॥

bhaje ja(n)ga(n) ||

ਰਣੰ ਰੁੱਝੇ ॥

rana(n) ru'jhe ||

ਨਰੰ ਜੁੱਝੇ ॥੭੬੮॥

nara(n) ju'jhe ||768||

After getting their limbs chopped, the warriors fled away and the remaining

ones fought in the war.768.

ਭਜੀ ਸੈਨੰ ॥

bhajee saina(n) ||

ਬਿਨਾ ਚੈਨੰ ॥

binaa chaina(n) ||

ਲਛਨ ਬੀਰੰ ॥

lachhan beera(n) ||

ਫਿਰਯੋ ਧੀਰੰ ॥੭੬੯॥

firayo dheera(n) ||769||

The army, being confounded, fled away, then Laksman retuned with

composure.769.

ਇਕੈ ਬਾਣੰ ॥

eikai baana(n) ||

ਰਿਪੰ ਤਾਣੰ ॥

ripa(n) taana(n) ||

ਹਣ੍ਯੋ ਭਾਲੰ ॥

hanayo bhaala(n) ||

ਗਿਰ੍ਯੋ ਤਾਲੰ ॥੭੭੦॥

girayo taala(n) ||770||

Lava, stretching his bow, discharge and arrow toward the enemy, which struck Lakshman on the forehead and he fell like a tree.770.

ਇਤਿ ਲਛਮਨ ਬਧਹਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit lachhaman badheh samaapata(n) ||

End of the chapter entitled ‘Killing of Lakshman’ in Ramvtar in BACHITTAR

NATAK.

ਅਥ ਭਰਥ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ath bharath judh kathana(n) ||

ਅੜੂਹਾ ਛੰਦ ॥

aRoohaa chha(n)dh ||

AROOHAA STANZA

ਭਾਗ ਗਯੋ ਦਲ ਤ੍ਰਾਮ ਕੈ ਕੈ ॥

bhaag gayo dhal traam kai kai ||

ਲਛਮਣੰ ਰਣ ਭੂਮ ਦੈ ਕੈ ॥

lachhamana(n) ran bhoom dhai kai ||

Making a sacrifice of Lakshman in the war, his army, being frightened fled

away

ਖਲੇ ਰਾਮਚੰਦ ਹੁਤੇ ਜਹਾ ॥

khale raamacha(n)dh hute jahaa ||

ਭਟ ਭਾਜ ਭੱਗ ਲਗੇ ਤਹਾ ॥੭੭੧॥

bhaT bhaaj bha'g lage tahaa ||771||

Te warriors reached the place where Ram was standing.771.

ਜਬ ਜਾਇ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨੈ ॥

jab jai baat kahee unai ||

ਬਹੁ ਭਾਤ ਸੋਕ ਦਯੋ ਤਿਨੈ ॥

bahu bhaat sok dhayo tinai ||

When all the events were related to him, he was in great anguish

ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਮੋਨ ਰਹੈ ਬਲੀ ॥

sun bain mon rahai balee ||

ਜਨ ਚਿੱਤ੍ਰ ਪਾਹਨ ਕੀ ਖਲੀ ॥੭੭੨॥

jan chi'tr paahan kee khalee ||772||

Hearing their word the mighty sovereign remained silent like a portrait, becoming like a stone-slab.772.

ਪੁਨ ਬੈਠ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥

pun baiTh ma(n)tr bichaarayo ||

ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਭਰਥ ਉਚਾਰਯੋ ॥

tum jaahu bharath uchaarayo ||

Then sitting down, he held consultations and addressing Bharat, he asked him to go, saying,

ਮੁਨ ਬਾਲ ਦ੍ਵੈ ਜਿਨ ਮਾਰੀਯੋ ॥

mun baal dhavai jin maareeyo ||

ਧਰਿ ਆਨ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰੀਯੋ ॥੭੭੩॥

dhar aan moh dhikhaareeyo ||773||

“Do not kill the boys of the sages, but bring them and show them to

me.”773.

ਸਜ ਸੈਨ ਭਰਥ ਚਲੇ ਤਹਾ ॥

saj sain bharath chale tahaa ||

ਰਣ ਬਾਲ ਬੀਰ ਮੰਡੇ ਜਹਾ ॥

ran baal beer ma(n)dde jahaa ||

Bharat decorating his army marched to the place where the boys were standing ready (for war)

ਬਹੁ ਭਾਤ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰਹੀ ॥

bahu bhaat beer sa(n)ghaarahee ||

ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰੋਘ ਪ੍ਰਹਾਰਹੀ ॥੭੭੪॥

sar ogh progh prahaarahee ||774||

They were ready to kill the warriors by striking blows with many types of

arrows.774.

ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਔਰ ਭਭੀਛਨੰ ॥

sugreev aauar bhabheechhana(n) ||

ਹਨਵੰਤ ਅੰਗਦ ਰੀਛਨੰ ॥

hanava(n)t a(n)gadh reechhana(n) ||

Alongwith Sugriva, Vibhishan, Hanuman, Angad, Jambvant,

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

bahu bhaat sain banai kai ||

ਤਿਨ ਪੈ ਚਲਯੋ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ॥੭੭੫॥

tin pai chalayo samuhai kai ||775||

And with their various types of forces, Bharat went forward towards the

brave boys.775.

ਰਣ ਭੂਮਿ ਭਰਥ ਗਏ ਜਬੈ ॥

ran bhoom bharath ge jabai ||

ਮੁਨ ਬਾਲ ਦੋਇ ਲਖੇ ਤਬੈ ॥

mun baal dhoi lakhe tabai ||

When Bharat reached the battlefield, he saw both the boys of sages

ਦੁਇ ਕਾਕ ਪੱਛਾ ਸੋਭਹੀ ॥

dhui kaak pa'chhaa sobhahee ||

ਲਖਿ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਲੋਭਹੀ ॥੭੭੬॥

lakh dhev dhaano lobhahee ||776||

Both boys looked impressive and both the gods and demons were allured

on seeing them.776.

ਭਰਥ ਬਾਚ ਲਵ ਸੋ ॥

bharath baach lav so ||

Speech of Bharat addressed to Lava :

ਅਕੜਾ ਛੰਦ ॥

akaRaa chha(n)dh ||

AKRAA STANZA

ਮੁਨਿ ਬਾਲ ਛਾਡਹੁ ਗਰਬ ॥

mun baal chhaaddahu garab ||

ਮਿਲਿ ਆਨ ਮੋਹੂ ਸਰਬ ॥

mil aan mohoo sarab ||

“O boys of the sages! forsake your pride, come and meet me

ਲੈ ਜਾਹਿ ਰਾਘਵ ਤੀਰ ॥

lai jaeh raaghav teer ||

ਤੁਹਿ ਨੈਕ ਦੈ ਕੈ ਚੀਰ ॥੭੭੭॥

tuh naik dhai kai cheer ||777||

"I shall dress you and take you to (Raghava) Ram."777.

ਸੁਨਤੇ ਭਰੇ ਸਿਸ ਮਾਨ ॥

sunate bhare sis maan ||

ਕਰ ਕੋਪ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ॥

kar kop taan kamaan ||

Hearing these words the boys were filled with pride and being enraged

they pulled their bows

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਸਾਇਕ ਛੋਰਿ ॥

bahu bhaat saik chhor ||

ਜਨ ਅਭ੍ਰ ਸਾਵਣ ਓਰ ॥੭੭੮॥

jan abhr saavan or ||778||

They discharged many arrows like the clouds of the month of Sawan.778.

ਲਾਗੇ ਸੁ ਸਾਇਕ ਅੰਗ ॥

laage su saik a(n)g ||

ਗਿਰਗੇ ਸੁ ਬਾਹ ਉਤੰਗ ॥

girage su baeh uta(n)g ||

Those, whom those arrows struck, fell down and overturned

ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗ ਸੁਬਾਹ ॥

kahoo(n) a(n)g bha(n)g subaeh ||

ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਚੀਰ ਸਨਾਹ ॥੭੭੯॥

kahoo(n) chaur cheer sanaeh ||779||

Somewhere those arrows chopped the limbs and somewhere they penetrated through the fly-whisk and armour.779.

ਕਹੂੰ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰ ਕਮਾਨ ॥

kahoo(n) chi'tr chaar kamaan ||

ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਜੋਧਨ ਬਾਨ ॥

kahoo(n) a(n)g jodhan baan ||

Somewhere they created portraits on coming out of the beautiful bows and somewhere they pierced the limbs of the warriors

ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਘਾਇ ਭਭੱਕ ॥

kahoo(n) a(n)g ghai bhabha'k ||

ਕਹੂੰ ਸ੍ਰੋਣ ਸਰਤ ਛਲੱਕ ॥੭੮੦॥

kahoo(n) sron sarat chhala'k ||780||

Somewhere the wound of the limbs burst open and somewhere the stream

of blood overflowed.780.

ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਭਕੰਤ ॥

kahoo(n) bhoot pret bhaka(n)t ||

ਸੁ ਕਹੂੰ ਕਮੱਧ ਉਠੰਤ ॥

s kahoo(n) kama'dh uTha(n)t ||

Somewhere the ghosts and fiends shouted and somewhere the headless trunks began to rise in the battlefield

ਕਹੂੰ ਨਾਚ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ॥

kahoo(n) naach beer baitaal ||

ਸੋ ਬਮਤ ਡਾਕਨਿ ਜੁਆਲ ॥੭੮੧॥

so bamat ddaakan juaal ||781||

Somewhere the brave Baitals danced and somewhere the Vampires raised

flames of fire.781.

ਰਣ ਘਾਇ ਘਾਏ ਵੀਰ ॥

ran ghai ghaae veer ||

ਸਭ ਸ੍ਰੋਣ ਭੀਗੇ ਚੀਰ ॥

sabh sron bheege cheer ||

The garments of warriors were saturated with blood, on being wounded in the battlefield

ਇਕ ਬੀਰ ਭਾਜਿ ਚਲੰਤ ॥

eik beer bhaaj chala(n)t ||

ਇਕ ਆਨ ਜੁੱਧ ਜੁਟੰਤ ॥੭੮੨॥

eik aan ju'dh juTa(n)t ||782||

On one side the warriors are running away and on the other side they are

coming and fighting in the war.782.

ਇਕ ਐਂਚ ਐਂਚ ਕਮਾਨ ॥

eik aai(n)ch aai(n)ch kamaan ||

ਤਕ ਵੀਰ ਮਾਰਤ ਬਾਨ ॥

tak veer maarat baan ||

On one side, the warriors are stretching their bows and discharging arrows

ਇਕ ਭਾਜ ਭਾਜ ਮਰੰਤ ॥

eik bhaaj bhaaj mara(n)t ||

ਨਹੀ ਸੁਰਗ ਤਉਨ ਬਸੰਤ ॥੭੮੩॥

nahee surag taun basa(n)t ||783||

On the other side they are running away and brathing their last, but not

getting a place in the heaven.783.

ਗਜ ਰਾਜ ਬਾਜ ਅਨੇਕ ॥

gaj raaj baaj anek ||

ਜੁੱਝੇ ਨ ਬਾਚਾ ਏਕ ॥

ju'jhe na baachaa ek ||

Many elephants and horses died and not even one was saved

ਤਬ ਆਨ ਲੰਕਾ ਨਾਥ ॥

tab aan la(n)kaa naath ||

ਜੁੱਝਯੋ ਸਿਸਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੭੮੪॥

ju'jhayo sisan ke saath ||784||

Then Vibhishan, the Lord of Lanka, fought with the boys.784.

ਬਹੋੜਾ ਛੰਦ ॥

bahoRaa chha(n)dh ||

BAHORA STANZA

ਲੰਕੇਸ ਕੇ ਉਰ ਮੋ ਤਕ ਬਾਨ ॥

la(n)kes ke ur mo tak baan ||

ਮਾਰਯੋ ਰਾਮ ਸਿਸਤ ਜਿ ਕਾਨ ॥

maarayo raam sisat j kaan ||

The sons of Ram pulling their bows shot an arrow in the heart of the king of Lanka

ਤਬ ਗਿਰਯੋ ਦਾਨਵ ਸੁ ਭੂਮਿ ਮੱਧ ॥

tab girayo dhaanav su bhoom ma'dh ||

ਤਿਹ ਬਿਸੁਧ ਜਾਣ ਨਹੀ ਕੀਯੋ ਬੱਧ ॥੭੮੫॥

teh bisudh jaan nahee keeyo ba'dh ||785||

That demon fell down on the earth and considering him unconscious, the

boys did not kill him.785.

ਤਬ ਰੁਕਯੋ ਤਾਸ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਆਨ ॥

tab rukayo taas sugreev aan ||

ਕਹਾ ਜਾਤ ਬਾਲ ਨਹੀ ਪੈਸ ਜਾਨ ॥

kahaa jaat baal nahee pais jaan ||

Then Sugriva came and stopped there and said, “O boys! where are you going? You cannot get away and remain safe.”

ਤਬ ਹਣਯੋ ਬਾਣ ਤਿਹ ਭਾਲ ਤੱਕ ॥

tab hanayo baan teh bhaal ta'k ||

ਤਿਹ ਲਗਯੋ ਭਾਲ ਮੋ ਰਹਯੋ ਚੱਕ ॥੭੮੬॥

teh lagayo bhaal mo rahayo cha'k ||786||

Then the boys of the sage made a target of his forehead and shot his arrow which struck his forehead and feeling the sharpness of the arrow, he

became actionless.786.

ਚਪ ਚਲੀ ਸੈਣ ਕਪਣੀ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥

chap chalee sain kapanee su kru'dh ||

ਨਲ ਨੀਲ ਹਨੂ ਅੰਗਦ ਸੁ ਜੁੱਧ ॥

nal neel hanoo a(n)gadh su ju'dh ||

On seeing this the whole army was pressed and in great fury, they began to fight alongwith Nal, Neel, Hanuman and Angad

ਤਬ ਤੀਨ ਤੀਨ ਲੈ ਬਾਲ ਬਾਨ ॥

tab teen teen lai baal baan ||

ਤਿਹ ਹਣੋ ਭਾਲ ਮੋ ਰੋਸ ਠਾਨ ॥੭੮੭॥

teh hano bhaal mo ros Thaan ||787||

Then the boys took three arrows each and shot them on the foreheads of

all.787.

ਜੋ ਗਏ ਸੂਰ ਸੋ ਰਹੇ ਖੇਤ ॥

jo ge soor so rahe khet ||

ਜੋ ਬਚੇ ਭਾਜ ਤੇ ਹੁਇ ਅਚੇਤ ॥

jo bache bhaaj te hui achet ||

Those who remained in the field, they embraced death an those who survived lost their senses and ran away

ਤਬ ਤਕਿ ਤਕਿ ਸਿਸ ਕੱਸਿ ਬਾਣ ॥

tab tak tak sis ka's baan ||

ਦਲ ਹਤਯੋ ਰਾਘਵੀ ਤੱਜਿ ਕਾਣਿ ॥੭੮੮॥

dhal hatayo raaghavee ta'j kaan ||788||

Then those boys tightly shot their arrows on their arrows on their targets

and destroyed fearlessly the forces of Ram.788.

ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

anoop naraaj chha(n)dh ||

ANOOP NIRAAJ STANZA

ਸੁ ਕੋਪਿ ਦੇਖਿ ਕੈ ਬਲੰ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਰਾਘਵੀ ਸਿਸੰ ॥

s kop dhekh kai bala(n) su kru'dh raaghavee sisa(n) ||

ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤ ਸਰੰ ਬਬਰਖ ਬਰਖਣੋ ਰਣੰ ॥

bachi'tr chi'trat sara(n) babarakh barakhano rana(n) ||

Seeing the strength and rage of the boys (sons) of Ram and visualizing that volley of arrows in that wonderful type of war,

ਭਭੱਜਿ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਭੇਕਰੀ ਧੁਨੰ ॥

bhabha'j aasuree suta(n) uTha(n)t bhekaree dhuna(n) ||

ਭ੍ਰਮੰਤ ਕੁੰਡਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਪਪੀੜ ਦਾਰਣੰ ਸਰੰ ॥੭੮੯॥

bhrama(n)t ku(n)ddalee kirata(n) papeeR dhaarana(n) sara(n) ||789||

The army of demons, raising terrible sound, fled away and wandered

circularly.789.

ਘੁਮੰਤ ਘਾਇਲੋ ਘਣੰ ਤਤੱਛ ਬਾਣਣੋ ਬਰੰ ॥

ghuma(n)t ghailo ghana(n) tata'chh baanano bara(n) ||

ਭਭੱਜ ਕਾਤਰੋ ਕਿਤੰ ਗਜੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁੱਧੰ ॥

bhabha'j kaataro kita(n) gaja(n)t jodhano ju'dha(n) ||

Many wounded warriors after being shot by sharp arrows began to wander and many warriors began to wander and many warriors began to roar and many of them becoming helpless breathed their last

ਚਲੰਤ ਤੀਛਣੋ ਅਸੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ ਉੱਜਲੰ ॥

chala(n)t teechhano asa(n) khima(n)t dhaar u'jala(n) ||

ਪਪਾਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ਹਨੂ ਵ ਸੁਗ੍ਰਿਵੰ ਬਲੰ ॥੭੯੦॥

papaat a(n)gadh kesaree hanoo v sugirava(n) bala(n) ||790||

The sharp sword of white edges were struck in the battlefield, the strength

of Angad, Hanuman, Sugriva etc. began to wean away.790.

ਗਿਰੰਤ ਆਮੁਰੰ ਰਣੰ ਭਭਰਮ ਆਸੁਰੀ ਸਿਸੰ ॥

gira(n)t aamura(n) rana(n) bhabharam aasuree sisa(n) ||

ਤਜੰਤ ਸੁਆਮਣੋ ਘਰੰ ਭਜੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇ ਭਟੰ ॥

taja(n)t suaamano ghara(n) bhaja(n)t praan le bhaTa(n) ||

ਉਠੰਤ ਅੰਧ ਧੁੰਧਣੋ ਕਬੰਧ ਬੰਧਤੰ ਕਟੰ ॥

auTha(n)t a(n)dh dhu(n)dhano kaba(n)dh ba(n)dhata(n) kaTa(n) ||

ਲਗੰਤ ਬਾਣਾਣੋ ਬਰੰ ਗਿਰੰਤ ਭੂਮਿ ਅਹਵਯੰ ॥੭੯੧॥

laga(n)t baanaano bara(n) gira(n)t bhoom ahavaya(n) ||791||

ਪਪਾਤ ਬ੍ਰਿਛਣੰ ਧਰੰ ਬਬੇਗ ਮਾਰ ਤੁੱਜਣੰ ॥

papaat birachhana(n) dhara(n) babeg maar tu'jana(n) ||

ਭਰੰਤ ਧੂਰ ਭੂਰਣੰ ਬਮੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ਮੁਖੰ ॥

bhara(n)t dhoor bhoorana(n) bama(n)t sronata(n) mukha(n) ||

The warriors being shot by arrows quickly began to fall on the earth, the dust clung to their bodies and the blood oozed out from their mouths

ਚਿਕਾਰ ਚਾਵਡੀ ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਫਿਰੰ ॥

chikaar chaavaddee nabha(n) fika(n)t fi(n)karee fira(n) ||

ਭਕਾਰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੰ ਡਿਕਾਰ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ॥੭੯੨॥

bhakaar bhoot pretana(n) ddikaar ddaakanee ddula(n) ||792||

The vultures shrieked and roamed circularly in the sky , the ghosts and fiends began to shout in the battlefield and the vampires roamed while belching. 792.

ਗਿਰੈ ਧਰੰ ਧੁਰੰ ਧਰੰ ਧਰਾ ਧਰੰ ਧਰੰ ਜਿਵੰ ॥

girai dhara(n) dhura(n) dhara(n) dharaa dhara(n) dhara(n) jiva(n) ||

ਭਭੱਜਿ ਸ੍ਰਉਣਤੰ ਤਣੈ ਉਠੰਤ ਭੈ ਕਰੀ ਧੁਨੰ ॥

bhabha'j sraunata(n) tanai uTha(n)t bhai karee dhuna(n) ||

The warriors, on whatever side of the earth they were, began to fal, the blood flowed from the bodies of the fleeing warriors and there were terrible

shouts

ਉਠੰਤ ਗੱਦ ਸੱਦਣੰ ਨਨੱਦ ਨਿਫਿਰੰ ਰਣੰ ॥

auTha(n)t ga'dh sa'dhana(n) nana'dh nifira(n) rana(n) ||

ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਘੁਮੰਤ ਜੋਧਣੋ ਬ੍ਰਣੰ ॥੭੯੩॥

babarakh saika(n) sita(n) ghuma(n)t jodhano brana(n) ||793||

The resonance of fifes filled the battlefield and the clusters of warriors showering the arrows and being inflicted with wounds began to wander.793.

ਭਜੰਤ ਭੈ ਧਰੰ ਭਟੰ ਬਿਲੋਕ ਭਰਥਣੋ ਰਣੰ ॥

bhaja(n)t bhai dhara(n) bhaTa(n) bilok bharathano rana(n) ||

ਚਲਯੋ ਚਿਰਾਇ ਕੈ ਚਪੀ ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੋ ਸਿਤੰ ॥

chalayo chirai kai chapee babarakh saiko sita(n) ||

Seeing the war of Bharat, many warriors began to run away fearfully. On

this side, in great fury, Bharat began to shower arrows.

ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਸਾਇਕੰ ਸਿਸੰ ਬਬੱਧ ਭਾਲਣੋ ਭਟੰ ॥

s kru'dh saika(n) sisa(n) baba'dh bhaalano bhaTa(n) ||

ਪਪਾਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀਯੰ ਹਠੀ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰ ਮੰਗਤੰ ॥੭੯੪॥

papaat pirathaveeya(n) haThee mamoh aasr ma(n)gata(n) ||794||

The sons of the sage in great ire showered a volley of arrows and caused Bharat to fall on the earth.794.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਭਰਥ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTake raamaavataare bharath badheh dhiaai

samaapata(n) ||

ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ

anoop naraaj chha(n)dh

ANOOP NIRAAJ STANZA

ਭਭੱਜਿ ਭੀਤਣੋ ਭਟੰ ਤਤੱਜਿ ਭਰਥਣੋ ਭੂਅੰ ॥

bhabha'j bheetano bhaTa(n) tata'j bharathano bhooa(n) ||

ਗਿਰੰਤ ਲੁੱਥਤੰ ਉਠੰ ਰੁਰੋਦ ਰਾਘਵੰ ਤਟੰ ॥

gira(n)t lu'thata(n) uTha(n) rurodh raaghava(n) taTa(n) ||

The warriors fled leaving Bharat fallen on the earth and rising and falling

over corpses they came to Ram.

ਜੁਝੇ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਭਰਥਣੋ ਸੁਣੰਤ ਜਾਨਕੀ ਪਤੰ ॥

jujhe su bhraat bharathano suna(n)t jaanakee pata(n) ||

ਪਪਾਤ ਭੂਮਿਣੋ ਤਲੰ ਅਪੀੜ ਪੀੜਤੰ ਦੁਖੰ ॥੭੯੫॥

papaat bhoomino tala(n) apeeR peeRata(n) dhukha(n) ||795||

When Ram came to Know of the death of Bharat, then highly anguished with sorrows he fell down of the earth.795.

ਸਸੱਜ ਜੋਧਣੰ ਜੁਧੀ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਬੱਧਣੋ ਬਰੰ ॥

sasa'j jodhana(n) judhee su kru'dh ba'dhano bara(n) ||

ਤਤੱਜਿ ਜੱਗ ਮੰਡਲੰ ਅਦੰਡ ਦੰਡਣੋ ਨਰੰ ॥

tata'j ja'g ma(n)ddala(n) adha(n)dd dha(n)ddano nara(n) ||

Ram himself started for war in great fury after decorating his army of

warriors in order to kill the brave fighters and punish the unpunished

ਸੁ ਗੱਜ ਬੱਜ ਬਾਜਣੋ ਉਠੰਤ ਭੈ ਧਰੀ ਸੁਰੰ ॥

s ga'j ba'j baajano uTha(n)t bhai dharee sura(n) ||

ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਖੈ ਦਲੰ ਸਬੱਧ ਜੋਧਣੋ ਬਰੰ ॥੭੯੬॥

sana'dh ba'dh khai dhala(n) saba'dh jodhano bara(n) ||796||

Hearing the voices of the elephants and the horses, the gods also became fearful and in this army there were several heroes who could destroy the bedecked forces.796.

ਚਚੱਕ ਚਾਵਡੀ ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਧਰੰ ॥

chacha'k chaavaddee nabha(n) fika(n)t fi(n)karee dhara(n) ||

ਭਖੰਤ ਮਾਸ ਹਾਰਣੰ ਬਮੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ਦੁਰਗਯੰ ॥

bhakha(n)t maas haarana(n) bama(n)t javaiaal dhuragaya(n) ||

Roaming in he sky, the vultures began to move on the earth, the goddess

Durga, appeared showering innumerable fires and eating the flesh.

ਪੁਅੰਤ ਪਾਰਬਤੀ ਸਿਰੰ ਨਚੰਤ ਈਸਣੋ ਰਣੰ ॥

pua(n)t paarabatee sira(n) nacha(n)t ieesano rana(n) ||

ਭਕੰਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੋ ਬਕੰਤ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ॥੭੯੭॥

bhaka(n)t bhoot pretano baka(n)t beer baitala(n) ||797||

It seemed that Shiva, the lord of Parvati, was engaged in Tandava dance in the battlefield. The heinous shouts of ghosts, fiends and brave Vaitals are

being heard.797.

ਤਿਲਕਾ ਛੰਦ ॥

tilakaa chha(n)dh ||

TILKA STANZA

ਜੁੱਟੇ ਵੀਰੰ ॥

ju'Te veera(n) ||

ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥

chhu'Te teera(n) ||

ਫੁੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥

fu'Te a(n)ga(n) ||

ਤੁੱਟੇ ਤੰਗੰ ॥੭੯੮॥

tu'Te ta(n)ga(n) ||798||

The warriors began to fight, the arrows were showered, the limbs were

chopped and the saddles of the horses were torn.798.

ਭੱਗੇ ਵੀਰੰ ॥

bha'ge veera(n) ||

ਲੱਗੇ ਤੀਰੰ ॥

la'ge teera(n) ||

ਪਿੱਖੇ ਰਾਮੰ ॥

pi'khe raama(n) ||

ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ॥੭੯੯॥

dharama(n) dhaama(n) ||799||

The warriors began to run on being shot by arrows the sbode of Dharma

(Ram) saw all this.799.

ਜੁੱਝੇ ਜੋਧੰ ॥

ju'jhe jodha(n) ||

ਮੱਚੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥

ma'che krodha(n) ||

ਬੰਧੋ ਬਾਲੰ ॥

ba(n)dho baala(n) ||

ਬੀਰ ਉਤਾਲੰ ॥੮੦੦॥

beer utaala(n) ||800||

Being enraged the warriors began to fight and said, “Arrest and bind these

boys quickly.”800.

ਢੁੱਕੇ ਫੇਰ ॥

ddu'ke fer ||

ਲਿੱਨੇ ਘੇਰ ॥

li'ne gher ||

ਵੀਰੈਂ ਬਾਲ ॥

veerai(n) baal ||

ਜਿਉ ਦ੍ਵੈਕਾਲ ॥੮੦੧॥

jiau dhavaikaal ||801||

The soldiers rushed forth and besieged both the death-like radiant

boy.801.

ਤੱਜੀ ਕਾਣ ॥

ta'jee kaan ||

ਮਾਰੇ ਬਾਣ ॥

maare baan ||

ਡਿੱਗੇ ਵੀਰ ॥

ddi'ge veer ||

ਭੱਗੇ ਧੀਰ ॥੮੦੨॥

bha'ge dheer ||802||

The boys fearlessly discharged arrows with which the warriors fell and

very enduring ones fled away.802.

ਕੱਟੇ ਅੰਗ ॥

ka'Te a(n)g ||

ਡਿੱਗੇ ਜੰਗ ॥

ddi'ge ja(n)g ||

ਸੁੱਧੰ ਸੂਰ ॥

su'dha(n) soor ||

ਭਿੱਨੇ ਨੂਰ ॥੮੦੩॥

bhi'ne noor ||803||

The warriors of chopped limbs fell in the field, they were looking extremely

magnificent.803.

ਲੱਖੈ ਨਾਹਿ ॥

la'khai naeh ||

ਭੱਗੇ ਜਾਹਿ ॥

bha'ge jaeh ||

ਤੱਜੇ ਰਾਮ ॥

ta'je raam ||

ਧਰਮੰ ਧਾਮ ॥੮੦੪॥

dharama(n) dhaam ||804||

They are running away without seeing anything they are leaving even

Ram, the abode of Dharma.804.

ਅਉਰੈ ਭੇਸ ॥

aaurai bhes ||

ਖੁੱਲੇ ਕੇਸ ॥

khu'le kes ||

ਸਸਤ੍ਰੰ ਛੋਰ ॥

sasatra(n) chhor ||

ਦੈ ਦੈ ਕੋਰ ॥੮੦੫॥

dhai dhai kor ||805||

The warriors, disguising themselves, loosening their hair and forsaking

their weapons, are running away by the sides of the battlefield.805.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਨ ਜੋਧਾ ਹਰੈ ਪਰਯੋ ਜੁੱਧ ਦੁਐ ਜਾਮ ॥

dhuhoo(n) dhisan jodhaa harai parayo ju'dh dhuaai jaam ||

The warriors of both sides were killed and for two pehars (about six houts)

the war continued

ਜੂਝ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਗਈ ਰਹਿਗੇ ਏਕਲ ਰਾਮ ॥੮੦੬॥

joojh sakal sainaa giee rahige ekal raam ||806||

All the forces of Ram were killed and now he survived alone.806.

ਤਿਹੂ ਭ੍ਰਾਤ ਬਿਨੁ ਭੈ ਹਨਯੋ ਅਰ ਸਭ ਦਲਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥

tihoo bhraat bin bhai hanayo ar sabh dhaleh sa(n)ghaar ||

Lava and Kusha killed the three brothers and

ਲਵ ਅਰੁ ਕੁਸ ਜੂਝਨ ਨਿਮਿਤ ਲੀਨੋ ਰਾਮ ਹਕਾਰ ॥੮੦੭॥

lav ar kus joojhan nimit leeno raam hakaar ||807||

Their forces fearlessly and now they challenged Ram.807.

ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਜੁਝਾਇ ਕੈ ਕਤਿ ਬੈਠੇ ਛਪ ਜਾਇ ॥

sainaa sakal jujhai kai kat baiThe chhap jai ||

The boys (of the sage) said to Ram, “O, the King of Kaushal!

ਅਬ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮਹੂੰ ਲਰੋ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਕਉਸਲ ਰਾਇ ॥੮੦੮॥

ab ham so tumahoo(n) laro sun sun kausal rai ||808||

You have got all your army killed and where are you hiding now? Now

come and fight with us.”808.

ਨਿਰਖ ਬਾਲ ਨਿਜ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭ ਕਹੇ ਬੈਨ ਮੁਸਕਾਇ ॥

nirakh baal nij roop prabh kahe bain musakai ||

ਕਵਨ ਤਾਤ ਬਾਲਕ ਤੁਮੈ ਕਵਨ ਤਿਹਾਰੀ ਮਾਇ ॥੮੦੯॥

kavan taat baalak tumai kavan tihaaree mai ||809||

Seeing the children as his own replica, Ram asked smilingly, “O boys! who

are your parents?"809.

ਅਕਰਾ ਛੰਦ ॥

akaraa chha(n)dh ||

AKRAA STANZA

ਮਿਥਲਾ ਪੁਰ ਰਾਜਾ ॥

mithalaa pur raajaa ||

ਜਨਕ ਸੁਭਾਜਾ ॥

janak subhaajaa ||

ਤਿਹ ਸਿਸ ਸੀਤਾ ॥

teh sis seetaa ||

ਅਤਿ ਸੁਭ ਗੀਤਾ ॥੮੧੦॥

at subh geetaa ||810||

"Sita, the daughter of the king Janak of Mithilapur is beautiful like a

propitious song 810

ਸੋ ਬਨਿ ਆਏ ॥

so ban aae ||

ਤਿਹ ਹਮ ਜਾਏ ॥

teh ham jaae ||

ਹੈਂ ਦੁਇ ਭਾਈ ॥

hai(n) dhui bhaiee ||

ਸੁਨਿ ਰਘੁਰਾਈ ॥੮੧੧॥

sun raghuraiee ||811||

“O the king of Raghu clan! she has come to the forest and given birth to us

and we are two brothers.”811.

ਸੁਨਿ ਸੀਅ ਰਾਨੀ ॥

sun seea raanee ||

ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੀ ॥

raghubar jaanee ||

ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

chit pahichaanee ||

ਮੁਖ ਨ ਬਖਾਨੀ ॥੮੧੨॥

mukh na bakhaanee ||812||

When Sita heard and came to know about Ram, she then, even recognizing

him, did not utter a word from her mouth.812.

ਤਿਹ ਸਿਸ ਮਾਨਯੋ ॥

teh sis maanayo ||

ਅਤਿ ਬਲ ਜਾਨਯੋ ॥

at bal jaanayo ||

ਹਠਿ ਰਣ ਕੀਨੋ ॥

haTh ran keeno ||

ਕਹ ਨਹੀ ਦੀਨੋ ॥੮੧੩॥

keh nahee dheeno ||813||

She forbade her sons and told them, "Ram is extremely mighty, you are persistently waging a war against him." Saying this even Sita did not say

the whole thing.813.

ਕਸਿ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥

kas sar maare ||

ਸਿਸ ਨਹੀ ਹਾਰੇ ॥

sis nahee haare ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਾਣੰ ॥

bahu bidh baana(n) ||

ਅਤਿ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ॥੮੧੪॥

at dhan taana(n) ||814||

Those boys did not retreat and accept defeat and discharged their arrows

with full force after stretching their bows.814.

ਅੰਗ ਅੰਗ ਬੇਧੇ ॥

a(n)g a(n)g bedhe ||

ਸਭ ਤਨ ਛੇਦੇ ॥

sabh tan chhedhe ||

ਸਭ ਦਲ ਸੂਝੇ ॥

sabh dhal soojhe ||

ਰਘੁਬਰ ਜੂਝੇ ॥੮੧੫॥

raghubar joojhe ||815||

Al the limbs of Ram were pierced and his whole body eroded, the whole

army came to know this that Ram had passed away.815.

ਜਬ ਪ੍ਰਭ ਮਾਰੇ ॥

jab prabh maare ||

ਸਭ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥

sabh dhal haare ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਾਗੇ ॥

bahu bidh bhaage ||

ਦੁਐ ਸਿਸ ਆਗੇ ॥੮੧੬॥

dhuaai sis aage ||816||

When Ram passed away, then the whole army began to flee accordingly in

front of those two boys.816.

ਫਿਰਿ ਨ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥

fir na nihaarai(n) ||

ਪ੍ਰਭੂ ਨ ਚਿਤਾਰੈਂ ॥

prabhoo na chitaarai(n) ||

ਗ੍ਰਹ ਦਿਸਿ ਲੀਨਾ ॥

greh dhis leenaa ||

ਅਸ ਰਣ ਕੀਨਾ ॥੮੧੭॥

as ran keenaa ||817||

They were not even turning around to see Ram, and being helpless they

fled away to whichever side they could.817.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਦੁਹੂੰ ਬਾਲ ਅਯੋਧਨ ਦੇਖਾ ॥

tab dhuhoo(n) baal ayodhan dhekhaa ||

ਮਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀੜਾ ਬਨਿ ਪੇਖਾ ॥

mano rudhr keeRaa ban pekhaa ||

Then both the boys without any anxiety, looked towards the battlefield like Rudra surveying the forest

ਕਾਟਿ ਧੁਜਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿੱਛ ਸਵਾਰੇ ॥

kaaT dhujan ke bira'chh savaare ||

ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਅਨੂਪ ਉਤਾਰੇ ॥੮੧੮॥

bhookhan a(n)g anoop utaare ||818||

The banners were cut and attached to the trees and the unique ornaments

of the soldiers were removed from their limbs and thrown away.818.

ਮੂਰਛ ਭਏ ਸਭ ਲਏ ਉਠਈ ॥

moorachh bhe sabh le uThiee ||

ਬਾਜ ਸਹਿਤ ਤਹ ਗੇ ਜਹ ਮਾਈ ॥

baaj sahit teh ge jeh maiee ||

Those who were unconscious, the boys raised them and reached the place alongwith the horses, where Sita was sitting

ਦੇਖਿ ਸੀਆ ਪਤਿ ਮੁਖ ਰੋ ਦੀਨਾ ॥

dhekh seeaa pat mukh ro dheenaa ||

ਕਹਯੋ ਪੂਤ ਬਿਧਵਾ ਮੁਹਿ ਕੀਨਾ ॥੮੧੯॥

kahayo poot bidhavaa muh keenaa ||819||

Seeing her dead husband Sita said, “O sons! you have made me a

widow.”819.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਲਵ ਬਾਜ ਬਾਧਵੇ ਰਾਮ ਬਧਹ ॥

eit sree bachitr naaTake raamavataar lav baaj baadhave raam badheh ||

ਅਥ ਸੀਤਾ ਨੇ ਸਭ ਜੀਵਾਏ ਕਥਨੰ ॥

ath seetaa ne sabh jeevaae kathana(n) ||

The description of the Revival of all by Sita :

ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸੋ ॥

seetaa baach putran so ||

The description of the Revival of all by Sita :

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਬ ਮੋ ਕਉ ਕਾਸਟ ਦੇ ਆਨਾ ॥

ab mo kau kaasaT dhe aanaa ||

ਜਰਉ ਲਾਗਿ ਪਹਿ ਹੋਊਾਂ ਮਸਾਨਾ ॥

jarau laag peh houooaa(n) masaanaa ||

"Bring wood for me so that I may get myself reduced to ashes with my husband."

ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਰੋਏ ॥

sun mun raaj bahut bidh roe ||

ਇਨ ਬਾਲਨ ਹਮਰੇ ਸੁਖ ਖੋਏ ॥੮੨੦॥

ein baalan hamare sukh khoe ||820||

Hearing this the great sage (Valmiki) lamented greatly and said, "These boys have destroyed all our comforts."820.

ਜਬ ਸੀਤਾ ਤਨ ਚਹਾ ਕਿ ਕਾਢੂੰ ॥

jab seetaa tan chahaa k kaaddoo(n) ||

ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਉਪਰਾਜ ਸੁ ਛਾਡੂੰ ॥

jog agan uparaaj su chhaaddoo(n) ||

When Sita said this that she would forsake her body by emanating the

Yoga-fire from his own body,

ਤਬ ਇਮ ਭਈ ਗਗਨ ਤੇ ਬਾਨੀ ॥

tab im bhiee gagan te baanee ||

ਕਹਾ ਭਈ ਸੀਤਾ ਤੈ ਇਯਾਨੀ ॥੮੨੧॥

kahaa bhiee seetaa tai iyaanee ||821||

Then there was heard this speech from heaven, “O Sita, why are you

acting childlike.”821.

ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ ॥

aroopaa chha(n)dh ||

AROOPA STANZA

ਸੁਨੀ ਬਾਨੀ ॥

sunee baanee ||

ਸੀਆ ਰਾਨੀ ॥

seeaa raanee ||

ਲਯੋ ਆਨੀ ॥

layo aanee ||

ਕਰੈ ਪਾਨੀ ॥੮੨੨॥

karai paanee ||822||

Sita heard the speech and took water in her hand.822.

ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥

seetaa baach man mai ||

Address of Sita to her mind :

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਉ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮਨ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਅਉਰ ॥

jau man bach karaman sahit raam binaa nahee aaur ||

If in my mind, speech and action someone else except Ram had not been

there at any time,

ਤਉ ਏ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਜੀਐ ਕਹਯੋ ਸੀਆ ਤਿਹ ਠਉਰ ॥੮੨੩॥

tau e raam sahit jeeaai kahayo seeaa teh Thaur ||823||

Then at this time all the dead alogwith Ram may be reanimated.823.

ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ ॥

aroopaa chha(n)dh ||

AROOPA STANZA

ਸਭੈ ਜਾਗੇ ॥

sabhai jaage ||

ਭ੍ਰਮੰ ਭਾਗੇ ॥

bhrama(n) bhaage ||

ਹਠੰ ਤਯਾਗੇ ॥

haTha(n) tayaage ||

ਪਗੰ ਲਾਗੇ ॥੮੨੪॥

paga(n) laage ||824||

All the dead were reanimated, the illusion of all was removed and all leaving their persistence fell at the feet of SIta.824.

ਸੀਆ ਆਨੀ ॥

seeaa aanee ||

ਜਗੰ ਰਾਨੀ ॥

jaga(n) raanee ||

ਧਰਮ ਧਾਨੀ ॥

dharam dhaanee ||

ਸਤੀ ਮਾਨੀ ॥੮੨੫॥

satee maanee ||825||

Sita was accepted as queen of the world and a sati, the source of

Dharma.825.

ਮਨੰ ਭਾਈ ॥

mana(n) bhaiee ||

ਉਰੰ ਲਾਈ ॥

aura(n) laiee ||

ਸਤੀ ਜਾਨੀ ॥

satee jaanee ||

ਮਨੈ ਮਾਨੀ ॥੮੨੬॥

manai maanee ||826||

Ram loved her and considering her a sati, he hugged her to his bosom.826.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸੀਅਹਿ ਸਮੋਧ ਕਰਿ ਚਲੇ ਅਜੁਧਿਆ ਦੇਸ ॥

bahu bidh se'eeh samodh kar chale ajudhiaa dhes ||

ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਊ ਪੁਤ੍ਰਨਿ ਸਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਨਰੇਸ ॥੮੨੭॥

lav kus dhouoo putran sahit sree raghubeer nares ||827||

Instructing Sita in many ways and taking Lava and Kusha with him Raghuvir Ram started for Ajodhya.827.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬਹੁਤੁ ਭਾਤਿ ਕਰ ਸਿਸਨ ਸਮੋਧਾ ॥

bahut bhaat kar sisan samodhaa ||

ਸੀਯ ਰਘੁਬੀਰ ਚਲੇ ਪੁਰਿ ਅਉਧਾ ॥

seey raghubeer chale pur aaudhaa ||

The children were also instructed in many ways and Sita and ram moved

towards Oudh.

ਅਨਿਕ ਬੇਖ ਸੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੁਹਾਏ ॥

anik bekh se sasatr suhaae ||

ਜਾਨਤ ਤੀਨ ਰਾਮ ਬਨ ਆਏ ॥੮੨੮॥

jaanat teen raam ban aae ||828||

All the there were carrying weapons in different styles and it seemed that three Rams were walking.828.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰੇ ਤਿਹੂ ਭਿਰਾਤਨ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਜੀਬੋ ॥

eit sree bachitr naaTake raamavataare tihoo bhiraatan sainaa sahit jeebo ||

End of the chapter entitled The Reanimation of the Three Brothers

alongwith their forces in Ramavtar in BACHITTAR NATAK.

ਸੀਤਾ ਦੁਹੂ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸਹਿਤ ਪੁਰੀ ਅਵਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥

seetaa dhuhoo putran sahit puree avadh praves kathana(n) ||

The description of the Entry of Sita alongwith her two sons in Oudhpuri :

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਿਹੂੰ ਮਾਤ ਕੰਠਨ ਸੋ ਲਾਏ ॥

tihoo(n) maat ka(n)Than so laae ||

ਦੋਊ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਏ ॥

dhouoo putr pain lapaTaae ||

All the three mothers hugged all of them to their bosoms and Lava and

Kusha came forward to touch their feet

ਬਹੁਰ ਆਨਿ ਸੀਤਾ ਪਗ ਪਰੀ ॥

bahur aan seetaa pag paree ||

ਮਿਟ ਗਈ ਤਹੀਂ ਦੁਖਨ ਕੀ ਘਰੀ ॥੮੨੯॥

miT giee tahee(n) dhukhan kee gharee ||829||

Sita also touched their feet and it appeared that the time of suffering had

ended.829lkh,

ਬਾਜ ਮੇਧ ਪੂਰਨ ਕੀਅ ਜੱਗਾ ॥

baaj medh pooran keea ja'gaa ||

ਕਉਸਲੇਸ ਰਘੁਬੀਰ ਅਭੱਗਾ ॥

kausales raghubeer abha'gaa ||

Raghuvir Ram completed the Ashavamedha Yajna (horse-sacrifice)

ਗ੍ਰਿਹ ਸਪੂਤ ਦੋ ਪੂਤ ਸੁਹਾਏ ॥

gireh sapoot dho poot suhaae ||

ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤ ਗ੍ਰਹ ਆਏ ॥੮੩੦॥

dhes bidhes jeet greh aae ||830||

And in his house, his two sons seemed very impressive who had come

back home after conquering many countries.830.

ਜੇਤਿਕ ਕਹੇ ਸੁ ਜੱਗ ਬਿਧਾਨਾ ॥

jetik kahe su ja'g bidhaanaa ||

ਬਿਧ ਪੂਰਬ ਕੀਨੇ ਤੇ ਨਾਨਾ ॥

bidh poorab keene te naanaa ||

All the rituals of Yajna were performed according to Vedic rites, s

ਏਕ ਘਾਟ ਸਤ ਕੀਨੇ ਜੱਗਾ ॥

ek ghaaT sat keene ja'gaa ||

ਚਟ ਪਟ ਚਕ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਠਿ ਭੱਗਾ ॥੮੩੧॥

chaT paT chakr i(n)dhr uTh bha'gaa ||831||

Even Yajnas were performed at one place, seeing which Indra wondered

and fled away.831.

ਰਾਜਸੁਇ ਕੀਨੇ ਦਸ ਬਾਰਾ ॥

raajasui keene dhas baaraa ||

ਬਾਜ ਮੇਧਿ ਇੱਕੀਸ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥

baaj medh i'kees prakaaraa ||

Ten Rajsu Yajnas and twenty-one kinds of Ashvamedha Yajna were performed.

ਗਵਾਲੰਭ ਅਜਮੇਧ ਅਨੇਕਾ ॥

gavaala(n)bh ajamedh anekaa ||

ਭੂਮਿ ਮੱਧ ਕਰਮ ਕੀਏ ਅਨੇਕਾ ॥੮੩੨॥

bhoom ma'dh karam ke'ee anekaa ||832||

Go-medh, Ajmedh and Bhoop-medh several types of Yajnas were

performed.832.

ਨਾਗਮੇਧ ਖਟ ਜੱਗ ਕਰਾਏ ॥

naagamedh khaT ja'g karaae ||

ਜਉਨ ਕਰੇ ਜਨਮੇ ਜਯ ਪਾਏ ॥

jaun kare janame jay paae ||

Six Nagmedh Yajnas were performed which bring victory in life

ਅਉਰੈ ਗਨਤ ਕਹਾ ਲਗ ਜਾਊਂ ॥

aaurai ganat kahaa lag jaauooaa(n) ||

ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਹੀਏ ਡਰਾਊਂ ॥੮੩੩॥

gra(n)th baddan te he'ee ddaraauooaa(n) ||833||

To what extent I should enumerate them because there is fear of the

Granth becoming voluminous.833.

ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥

dhas saha(n)sr dhas barakh pramaanaa ||

ਰਾਜ ਕਰਾ ਪੁਰ ਅਉਧ ਨਿਧਾਨਾ ॥

raaj karaa pur aaudh nidhaanaa ||

Ram ruled in Avadphpuri for ten thousand and ten years,

ਤਬ ਲਉ ਕਾਲ ਦਸਾ ਨੀਅਰਾਈ ॥

tab lau kaal dhasaa neearaiee ||

ਰਘੁਬਰ ਸਿਰਿ ਮ੍ਰਿਤ ਡੰਕ ਬਜਾਈ ॥੮੩੪॥

raghubar sir mirat dda(n)k bajaiee ||834||

Then according to time schedule, the death beat its drum.834.

ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਹ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥

namasakaar teh bibidh prakaaraa ||

ਜਿਨ ਜਗ ਜੀਤ ਕਰਯੋ ਬਸ ਸਾਰਾ ॥

jin jag jeet karayo bas saaraa ||

I bow before death in various ways, which has conquered the whole world and keeping it under its control.

ਸਭਹਨ ਸੀਸ ਡੰਕ ਤਿਹ ਬਾਜਾ ॥

sabhahan sees dda(n)k teh baajaa ||

ਜੀਤ ਨ ਸਕਾ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥੮੩੫॥

jeet na sakaa ra(n)k ar raajaa ||835||

The drum of death beats on everyone's head and no king or pauper had

been able to conquer it.835.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜੇ ਤਿਨ ਕੀ ਸਰਨੀ ਪਰੇ ਕਰ ਦੈ ਲਏ ਬਚਾਇ ॥

je tin kee saranee pare kar dhai le bachai ||

ਜੌ ਨਹੀ ਕੋਊ ਬਾਚਿਆ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਰਘੁਰਾਇ ॥੮੩੬॥

jau nahee kouoo baachiaa kisan bisan raghurai ||836||

He, who came under its refuge, it saved him and he, who did not go under its refuge, he could not be saved whether he was Krishna or Vishnu or

Ram.836.

ਚੌਪਈ ਛੰਦ ॥

chauapiee chha(n)dh ||

CHAUPAI STANZA

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੋ ਰਾਜ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥

bahu bidh karo raaj ko saajaa ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤੇ ਰਾਜਾ ॥

dhes dhes ke jeete raajaa ||

ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਦੰਡ ਸਭੇਦਾ ॥

saam dhaam ar dha(n)dd sabhedhaa ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਹੁਤੀ ਸਾਸਨਾ ਬੇਦਾ ॥੮੩੭॥

jeh bidh hutee saasanaa bedhaa ||837||

Performing his royal duties in many ways and practising Sama, Dama, Dand and Bhed and other methods of administration, Ram conquered

other kings of many countries.837.

ਬਰਨ ਬਰਨ ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਤ ਲਾਏ ॥

baran baran apanee kirat laae ||

ਚਾਰ ਚਾਰ ਹੀ ਬਰਨ ਚਲਾਏ ॥

chaar chaar hee baran chalaae ||

He caused every caste to do its duties and set in motion Varnashram Dharma

ਛਤ੍ਰੀ ਕਰੈਂ ਬਿੱਪ੍ਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥

chhatree karai(n) bi'pr kee sevaa ||

ਬੈਸ ਲਖੈ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਹ ਦੇਵਾ ॥੮੩੮॥

bais lakhai chha'tree keh dhevaa ||838||

Kshatriyas began to serve the Brahmin and the Vaishyas considered the

Kshatriyas as gods.838.

ਸੂਦ੍ਰ ਸਭਨ ਕੀ ਸੇਵ ਕਮਾਵੈ ॥

soodhr sabhan kee sev kamaavai ||

ਜਹ ਕੋਈ ਕਹੈ ਤਹੀ ਵਹ ਧਾਵੈ ॥

jeh koiee kahai tahee veh dhaavai ||

The Shudras began to serve all and they went wherever they were sent

ਜੈਸਕ ਹੁਤੀ ਬੇਦ ਸਾਸਨਾ ॥

jaisak hutee bedh saasanaa ||

ਨਿਕਸਾ ਤੈਸ ਰਾਮ ਕੀ ਰਸਨਾ ॥੮੩੯॥

nikasaa tais raam kee rasanaa ||839||

Ram always talked from his mouth about practicing administration

according to Vedas.839.

ਰਾਵਣਾਦਿ ਰਣਿ ਹਾਕ ਸੰਘਾਰੇ ॥

raavanaadh ran haak sa(n)ghaare ||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੇਵਕ ਗਣ ਤਾਰੇ ॥

bhaat bhaat sevak gan taare ||

ਲੰਕਾ ਦਈ ਟੰਕ ਜਨੁ ਦੀਨੋ ॥

la(n)kaa dhiee Ta(n)k jan dheeno ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਜਗਤ ਮੈ ਕੀਨੋ ॥੮੪੦॥

eeh bidh raaj jagat mai keeno ||840||

Ram ruled by killing the tyrants like Ravana, by emancipating different

devotees and attendants (ganas) and by collecting the taxes of Lanka.840.

ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ॥

dhoharaa chha(n)dh ||

DOHRA STANZA

ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਲਉ ਰਾਮ ਜੀ ਰਾਜ ਕਰਾ ਅਰ ਟਾਲ ॥

bahu barakhan lau raam jee raaj karaa ar Taal ||

ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਕਹ ਫੋਰ ਕੈ ਭਯੋ ਕਉਸਲਿਆ ਕਾਲ ॥੮੪੧॥

brahamara(n)dhr keh for kai bhayo kausaliaa kaal ||841||

In this way, Ram ruled for a long time and on one day Kaushalya breathed

her last on the bursting of her nerve Brahm-Randhra.841.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜੈਸ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇ ਹੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥

jais mritak ke hute prakaaraa ||

ਤੈਸੇਈ ਕਰੇ ਬੇਦ ਅਨੁਸਾਰਾ ॥

taiseiee kare bedh anusaaraa ||

The ritual which is performed on the death of someone, the same was performed according to the Vedas

ਰਾਮ ਸਪੂਤ ਜਾਹਿੰ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥

raam sapoot jaahi(n) ghar maahee ||

ਤਾਕਹੁ ਤੋਟ ਕੋਊ ਕਹ ਨਾਹੀ ॥੮੪੨॥

taakahu toT kouoo keh naahee ||842||

The benign son Ram went to the home (and himself being an incarnation)

he had no shortage of any type.842.

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਭ ਮਾਤਾ ॥

bahu bidh gat keenee prabh maataa ||

ਤਬ ਲਉ ਭਈ ਕੈਕਈ ਸਾਤਾ ॥

tab lau bhiee kaikiee saataa ||

Many rituals were performed for the salvation of the mother and by that

time Kaikeyi had also passed away.

ਤਾ ਕੇ ਮਰਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਮਰੀ ॥

taa ke marat sumitraa maree ||

ਦੇਖਹੁ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਆ ਕਸ ਕਰੀ ॥੮੪੩॥

dhekhahu kaal kriaa kas karee ||843||

After her death, look at the doing of KAL (death). Sumitra also died.843.

ਏਕ ਦਿਵਸ ਜਾਨਕਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸਿਖਾ ॥

ek dhivas jaanak tiray sikhaa ||

ਭੀਤ ਭਏ ਰਾਵਣ ਕਹ ਲਿਖਾ ॥

bheet bhe raavan keh likhaa ||

One day explaining to women, Sita drew the portrait of Ravana on the wall,

ਜਬ ਰਘੁਬਰ ਤਿਹ ਆਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥

jab raghubar teh aan nihaaraa ||

ਕਛੁਕ ਕੋਪ ਇਮ ਬਚਨ ਉਚਾਰਾ ॥੮੪੪॥

kachhuk kop im bachan uchaaraa ||844||

When Ram saw this, he said somewhat angrily.844.

ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥

raam baach man mai ||

Speed of Ram in his mind :

ਯਾ ਕੋ ਕਛੁ ਰਾਵਨ ਸੋ ਹੋਤਾ ॥

yaa ko kachh raavan so hotaa ||

ਤਾ ਤੇ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਕੈ ਦੇਖਾ ॥

taa te chi'tr chitrakai dhekhaa ||

She (Sita) must have had some love for Ravana, that is the reason why she

is looking at his portrait drawn by her

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੀਤਾ ਭਈ ਰੋਖਾ ॥

bachan sunat seetaa bhiee rokhaa ||

ਪ੍ਰਭ ਮੁਹਿ ਅਜਹੂੰ ਲਗਾਵਤ ਦੋਖਾ ॥੮੪੫॥

prabh muh ajahoo(n) lagaavat dhokhaa ||845||

Sita became angry on hearing these words and said that even then Ram had been accusing her.845.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਉ ਮੇਰੇ ਬਚ ਕਰਮ ਕਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਸਤ ਰਘੁਰਾਇ ॥

jau mere bach karam kar hiradhai basat raghurai ||

“If Ram the king Raghu clan abides ever in my heart, in my speech and

action then,

ਪ੍ਰਿਥੀ ਪੈਂਡ ਮੁਹਿ ਦੀਜੀਐ ਲੀਜੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥੮੪੬॥

pirathee pai(n)dd muh dheejeeaai leejai moh milai ||846||

O mother earth! you give me some place and merge me in yourself.”846.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਧਰਨੀ ਫਟ ਗਈ ॥

sunat bachan dharanee faT giee ||

ਲੋਪ ਸੀਆ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਭਈ ॥

lop seeaa teh bheetar bhiee ||

Hearing these words the earth tore asunder and Sita merged in it

ਚੱਕ੍ਰਤ ਰਹੇ ਨਿਰਖ ਰਘੁਰਾਈ ॥

cha'krat rahe nirakh raghuraiee ||

ਰਾਜ ਕਰਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥੮੪੭॥

raaj karan kee aas chukaiee ||847||

Seeing this Ram wondered and in this suffering he ended all hope of ruling.847.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਹ ਜਗੁ ਧੂਅਰੋ ਧਉਲਹਰਿ ਕਿਹ ਕੇ ਆਯੋ ਕਾਮ ॥

eeh jag dhooaro dhaulahar keh ke aayo kaam ||

This world is the palace of smoke which had been of no value to anyone

ਰਘੁਬਰ ਬਿਨੁ ਸੀਅ ਨਾ ਜੀਐ ਸੀਅ ਬਿਨ ਜੀਐ ਨ ਰਾਮ ॥੮੪੮॥

raghubar bin seea naa jeeaai seea bin jeeaai na raam ||848||

Sita could not live without Ram and it is impossible for Ram to remain alive

without Sita.848.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਦੁਆਰੇ ਕਹਯੋ ਬੈਠ ਲਛਮਨਾ ॥

dhuaare kahayo baiTh lachhamanaa ||

ਪੈਠ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ਜਨਾ ॥

paiTh na kouoo paavai janaa ||

ਅੰਤਹਿ ਪੁਰਹਿ ਆਪ ਪਗੁ ਧਾਰਾ ॥

a(n)teh pureh aap pag dhaaraa ||

ਦੇਹਿ ਛੋਰਿ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰਾ ॥੮੪੯॥

dheh chhor mirat lok sidhaaraa ||849||

Ram said to Lakshman, “You sit on the gate and do not let anyone to come in.” Ram himself went into the palace and abandoning his body left this

abode of death.849.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇੰਦ੍ਰ ਮਤੀ ਹਿਤ ਅਜ ਨ੍ਰਿਪਤ ਜਿਮ ਗ੍ਰਿਹ ਤਜ ਲੀਅ ਜੋਗ ॥

ei(n)dhr matee hit aj nirapat jim gireh taj leea jog ||

ਤਿਮ ਰਘੁਬਰ ਤਨ ਕੋ ਤਜਾ ਸ੍ਰੀ ਜਾਨਕੀ ਬਿਯੋਗ ॥੮੫੦॥

tim raghubar tan ko tajaa sree jaanakee biyog ||850||

The way in which the king Aja had accepted Yoga for Indumati and left his home, in the same manner, Ram abandoned his body on having been separated from Sita.850.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਵਤਾਰੇ ਸੀਤਾ ਕੇ ਹੇਤ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਸੇ ਗਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak raamavataare seetaa ke het mirat lok se ge dhiaai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled ‘Forsaking the abode of Death for Sita’ in

ਅਥ ਤੀਨੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਿਤ ਮਰਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ath teeno bhraataa treean sahit marabo kathana(n) ||

The description of the Death of the Three Brothers alongwith their wives :

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਰਉਰ ਪਰੀ ਸਗਰੇ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥

raur paree sagare pur maahee ||

ਕਾਹੂੰ ਰਹੀ ਕਛੂ ਸੁਧ ਨਾਹੀ ॥

kaahoo(n) rahee kachhoo sudh naahee ||

There was great tumult in the whole city and none of the residents was in

his senses

ਨਰ ਨਾਰੀ ਡੋਲਤ ਦੁਖਿਆਰੇ ॥

nar naaree ddolat dhukhiaare ||

ਜਾਨੁਕ ਗਿਰੇ ਜੂਝਿ ਜੁਝਿਆਰੇ ॥੮੫੧॥

jaanuk gire joojh jujhiaare ||851||

The men and women staggered like the warriors writhing after falling during fight in the battlefield.851.

ਸਗਰ ਨਗਰ ਮਹਿ ਪਰ ਗਈ ਰਉਰਾ ॥

sagar nagar meh par giee rauraa ||

ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਗਿਰੇ ਹਸਤ ਅਰੁ ਘੋਰਾ ॥

bayaakul gire hasat ar ghoraa ||

There was uproar throughout the city and the elephants and horses also

began to fall, being worried, what type of sport has been played by Ram?

ਨਰ ਨਾਰੀ ਮਨ ਰਹਤ ਉਦਾਸਾ ॥

nar naaree man rahat udhaasaa ||

ਕਹਾ ਰਾਮ ਕਰ ਗਏ ਤਮਾਸਾ ॥੮੫੨॥

kahaa raam kar ge tamaasaa ||852||

Thinking about this thing the men and women remained under

depression.852.

ਭਰਥਊ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਜੀ ॥

bharathuoo jog saadhanaa saajee ||

ਜੋਗ ਅਗਨ ਤਨ ਤੇ ਉਪਰਾਜੀ ॥

jog agan tan te uparaajee ||

Bharat also produced Yoga fire in his body by practising Yoga and

ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਝਟ ਦੈ ਕਰ ਫੋਰਾ ॥

brahamara(n)dhr jhaT dhai kar foraa ||

ਪ੍ਰਭ ਸੌ ਚਲਤ ਅੰਗ ਨਹੀ ਮੋਰਾ ॥੮੫੩॥

prabh sau chalat a(n)g nahee moraa ||853||

With a jerk got his Brahmrandhra burst and definitely went towards

Ram.853.

ਸਕਲ ਜੋਗ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਧਾਨਾ ॥

sakal jog ke ke'ee bidhaanaa ||

ਲਛਮਨ ਤਜੇ ਤੈਸ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥

lachhaman taje tais hee praanaa ||

Lakshman alos did this, practicing all types of Yoga he gave up his life.

ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਲਵ ਅਰਿ ਫੁਨ ਫੂਟਾ ॥

brahamara(n)dhr lav ar fun fooTaa ||

ਪ੍ਰਭ ਚਰਨਨ ਤਰ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਖੂਟਾ ॥੮੫੪॥

prabh charanan tar praan nikhooTaa ||854||

Then the Brahmrandhra of Shatrughan also burst and he breathed his last

to be at the feet of the Lord.854.

ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਊ ਤਹਾ ਚਲ ਗਏ ॥

lav kus dhouoo tahaa chal ge ||

ਰਘੁਬਰ ਸੀਅਹਿ ਜਰਾਵਤ ਭਏ ॥

raghubar se'eeh jaraavat bhe ||

Lava and Kusha both came forward and performed the funeral rites of Ram and Sita

ਅਰ ਪਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੂੰ ਕਹ ਦਹਾ ॥

ar pit bhraat tihoo(n) keh dhahaa ||

ਰਾਜ ਛਤ੍ਰ ਲਵ ਕੇ ਸਿਰ ਰਹਾ ॥੮੫੫॥

raaj chhatr lav ke sir rahaa ||855||

They also performed the funeral rites of the brothers of their father and in

this way Lava assumed the royal canopy over his head.855.

ਤਿਹੂੰਅਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹ ਆਈ ॥

tihoo(n)an kee isatree teh aaiee ||

ਸੰਗਿ ਸਤੀ ਹ੍ਵੈ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਈ ॥

sa(n)g satee havai surag sidhaiee ||

The wives of the three brothers came there and they also became Satis and left for the heavenly abode.

ਲਵ ਸਿਰ ਧਰਾ ਰਾਜ ਕਾ ਸਾਜਾ ॥

lav sir dharaa raaj kaa saajaa ||

ਤਿਹੂੰਅਨ ਤਿਹੂੰ ਕੁੰਟ ਕੀਅ ਰਾਜਾ ॥੮੫੬॥

tihoo(n)an tihoo(n) ku(n)T keea raajaa ||856||

Lava assumed the kingship and made the three (cousins) the kings of

three directions.856.

ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਆਪੁ ਕੁਸ ਲੀਆ ॥

au'tar dhes aap kus leeaa ||

ਭਰਥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਹ ਪੂਰਬ ਦੀਆ ॥

bharath pu'tr keh poorab dheeaa ||

ਦੱਛਨ ਦੀਅ ਲੱਛਨ ਕੇ ਬਾਲਾ ॥

dha'chhan dheea la'chhan ke baalaa ||

ਪੱਛਮ ਸੱਤ੍ਰੁਘਨ ਸੁਤ ਬੈਠਾਲਾ ॥੮੫੭॥

pa'chham sa'trughan sut baiThaalaa ||857||

Kusha himself ruled over the north, the son of Bharat was given the kingship of the south and the son of Shatrughan the kingship of the

west.857.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਰਾਮ ਕਥਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ਅਟਲ ਸਭ ਕੋਈ ਭਾਖਤ ਨੇਤ ॥

raam kathaa jug jug aTal sabh koiee bhaakhat net ||

ਸੁਰਗ ਬਾਸ ਰਘੁਬਰ ਕਰਾ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਮੇਤ ॥੮੫੮॥

surag baas raghubar karaa sagaree puree samet ||858||

The story of Ram remain immortal throughout the ages and in this way Ram went to abide in heaven alongwith (all the resident of) the city.858.

ਇਤਿ ਰਾਮ ਭਿਰਾਤ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਿਤ ਸੁਰਗ ਗਏ ਅਰ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਹਿਤ ਸੁਰਗ ਗਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit raam bhiraat treean sahit surag ge ar sagaree puree sahit surag ge dhiaai samaapatam ||

End of the chapter entitled ‘Ram went to Heaven alongwith brothers and their wives He went alongwith all the residents of the city’ in Ramavtar in

BACHITTAR NATAK.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਸੁਨੈ ਅਰੁ ਗਾਵੈ ॥

jo ieh kathaa sunai ar gaavai ||

ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਹ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥

dhookh paap teh nikaT na aavai ||

ਬਿਸਨ ਭਗਤਿ ਕੀ ਏ ਫਲ ਹੋਈ ॥

bisan bhagat kee e fal hoiee ||

ਆਧਿ ਬਯਾਧਿ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਇ ॥੮੫੯॥

aadh bayaadh chhavai sakai na koi ||859||

He, who will listen to this story and sing it, he will be free from the sufferings and sins. The reward of the devotion to Vishnu (and his

incarnation Ram) that no ailment of any kind will touch him.859.

ਸੰਮਤ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸਹਸ ਪਚਾਵਨ ॥

sa(n)mat sa'treh sahas pachaavan ||

This Granth (book) has been complete (and improved)

ਹਾੜ ਵਦੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸੁਖ ਦਾਵਨ ॥

haaR vadhee pirathamai sukh dhaavan ||

In Vadi first in the month of Asaarh in the year

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ॥

tavai prasaadh kar gra(n)th sudhaaraa ||

Seventeen hundred and fifty-five

ਭੂਲ ਪਰੀ ਲਹੁ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰਾ ॥੮੬੦॥

bhool paree lahu leh sudhaaraa ||860||

If there has remained any error in it, then kindly correct it.860.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨੇਤ੍ਰ ਤੁੰਗ ਕੇ ਚਰਨ ਤਰ ਸਤਦ੍ਰੱਵ ਤੀਰ ਤਰੰਗ ॥

netr tu(n)g ke charan tar satadhra'v teer tara(n)g ||

ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ ਪੂਰਨ ਕੀਯੋ ਰਘੁਬਰ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੮੬੧॥

sree bhagavat pooran keeyo raghubar kathaa prasa(n)g ||861||

The story of Raghuvir Ram was complete by the Grace of God on the bank of Sutlej in the valley of the mountain.861.

ਸਾਧ ਅਸਾਧ ਜਾਨੋ ਨਹੀ ਬਾਦ ਸੁਬਾਦ ਬਿਬਾਦਿ ॥

saadh asaadh jaano nahee baadh subaadh bibaadh ||

The saint be not considered as unsaintly ever and the debate as

controversial ever

ਗ੍ਰੰਥ ਸਕਲ ਪੂਰਣ ਕੀਯੋ ਭਗਵਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥੮੬੨॥

gra(n)th sakal pooran keeyo bhagavat kirapaa prasaadh ||862||

This whole Granth (book) has been completed by the Grace of God.862.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪਾਇ ਗਹੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਤਬ ਤੇ ਕੋਊ ਆਂਖ ਤਰੇ ਨਹੀ ਆਨਯੋ ॥

pai gahe jab te tumare tab te kouoo aa(n)kh tare nahee aanayo ||

O God! the day when I caught hold of your feet, I do not bring anyone else under my sight

ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਅਨੇਕ ਕਹੈਂ ਮਤ ਏਕ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥

raam raheem puraan kuraan anek kahai(n) mat ek na maanayo ||

None other is liked by me now the Puranas and the Quran try to know Thee by the names of Ram and Rahim and talk about you through several

stories,

ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਭੈ ਬਹੁ ਭੇਦ ਕਹੈ ਹਮ ਏਕ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥

si(n)mirat saasatr bedh sabhai bahu bhedh kahai ham ek na jaanayo ||

The Simritis, Shastras and Vedas describe several mysteries of yours, but I do not agree with any of them.

ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਿ ਮੈ ਨ ਕਹਯੋ ਸਭ ਤੋਹਿ ਬਖਾਨਯੋ ॥੮੬੩॥

sree asipaan kirapaa tumaree kar mai na kahayo sabh toh bakhaanayo ||863||

O sword-wielder God! This all has been described by Thy Grace, what power can I have to write all this?.863.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਗਲ ਦੁਆਰ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਗਹਯੋ ਤੁਹਾਰੋ ਦੁਆਰ ॥

sagal dhuaar kau chhaadd kai gahayo tuhaaro dhuaar ||

O Lord! I have forsaken all other doors and have caught hold of only Thy

door.

ਬਾਹਿ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਅਸਿ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਤੁਹਾਰ ॥੮੬੪॥

baeh gahe kee laaj as gobi(n)dh dhaas tuhaar ||864||

O Lord! Thou has caught hold of my arm. I, Govind, am Thy serf, kindly

take (care of me and) protect my honour.864.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਇਣ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥

eit sree raamain samaapatam sat subham sat ||

BENIGN END OF THE RAMAYANA.

ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ॥

kirasanaavataar ||

CHAUBIS AVTAR(Contd.)

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ ॥

ikOankaar vaahiguroo jee kee fateh ||

The Lord is one and the Victory is of the Lord.

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree akaal purakh jee sahai ||

The Lord is one and the Victory is of the Lord.

ਅਥ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ਇਕੀਸਮੋ ਕਥਨੰ ॥

ath kirasanaavataar ikeesamo kathana(n) ||

Now begins the description of KRISHNA INCARNATION, the twenty-first

incarnation

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਬ ਬਰਣੋ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੂ ॥

ab barano kirasanaa avataaroo ||

ਜੈਸ ਭਾਤਿ ਬਪੁ ਧਰਿਯੋ ਮੁਰਾਰੂ ॥

jais bhaat bap dhariyo muraaroo ||

No I describe the Krishna incarnation as to how he assumed the physical

form

ਪਰਮ ਪਾਪ ਤੇ ਭੂਮਿ ਡਰਾਨੀ ॥

param paap te bhoom ddaraanee ||

ਡਗਮਗਾਤ ਬਿਧ ਤੀਰਿ ਸਿਧਾਨੀ ॥੧॥

ddagamagaat bidh teer sidhaanee ||1||

The earth, with unsteady gait, reached near the Lord.1.

ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਯੋ ਛੀਰ ਨਿਧਿ ਜਹਾ ॥

brahamaa gayo chheer nidh jahaa ||

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਇਸਥਿਤ ਥੇ ਤਹਾ ॥

kaal purakh isathit the tahaa ||

Amidst the milk-ocean, where the Immanent Lord was seated, Brahma

reached there

ਕਹਿਯੋ ਬਿਸਨੁ ਕਹੁ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਈ ॥

kahiyo bisan kahu nikaT bulaiee ||

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਧਰਹੁ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥੨॥

kirasan avataar dharahu tum jaiee ||2||

The Lord called Vishnu near Him and said, “You go to the earth and assume the form of Krishna incarnation.2.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਚਨ ਤੇ ਸੰਤਨ ਹੇਤ ਸਹਾਇ ॥

kaal purakh ke bachan te sa(n)tan het sahai ||

ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਨਮੁ ਧਰੋ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੩॥

mathuraa ma(n)ddal ke bikhai janam dharo har rai ||3||

Vishnu took birth in Mathura area for the welfare of saints, on receiving the

orders of the Loard.3.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜੇ ਜੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਏ ॥

je je kirasan charitr dhikhaae ||

ਦਸਮ ਬੀਚ ਸਭ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ ॥

dhasam beech sabh bhaakh sunaae ||

The sportive plays exhibited by Krishna, have been described in the tenth skandh

ਗਯਾਰਾ ਸਹਸ ਬਾਨਵੇ ਛੰਦਾ ॥

gayaaraa sahas baanave chha(n)dhaa ||

ਕਹੇ ਦਸਮ ਪੁਰ ਬੈਠਿ ਅਨੰਦਾ ॥੪॥

kahe dhasam pur baiTh ana(n)dhaa ||4||

There are eleven thousand and ninety-two stanzas in respect of Krishna

incarnation in the tenth skandh.4.

ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਥਨੰ ॥

ath dhevee joo kee usatat kathana(n) ||

Now begins the description in praise of the goddess

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਪੈ ਤੁ ਸਭੈ ਸਗਨੰ ਗੁਨ ਹੀ ਧਰਿ ਹੋਂ ॥

hoi kirapaa tumaree ham pai ta sabhai sagana(n) gun hee dhar ho(n) ||

On receiving Thy Grace, I shall assume all the virtues

ਜੀਅ ਧਾਰਿ ਬਿਚਾਰ ਤਬੈ ਬਰ ਬੁਧਿ ਮਹਾ ਅਗਨੰ ਗੁਨ ਕੋ ਹਰਿ ਹੋਂ ॥

jeea dhaar bichaar tabai bar budh mahaa agana(n) gun ko har ho(n) ||

I shall destroy all the vices, ruminating on Thy attributes in my mind

ਬਿਨੁ ਚੰਡਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਬਹੂੰ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਅਛਰ ਹਉ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥

bin cha(n)dd kirapaa tumaree kabahoo(n) mukh te nahee achhar hau kar

ho(n) ||

O Chandi! I cannot utter a syllable from my mouth without Thy Grace

ਤੁਮਰੋ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਕਿਧੋ ਤੁਲਹਾ ਜਿਮ ਬਾਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਤਰਿ ਹੋਂ ॥੫॥

tumaro kar naam kidho tulahaa jim baak samu(n)dhr bikhai tar ho(n) ||5||

I can ferry across the ocean of Poesy, on only the boat of Thy Name.5.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਰੇ ਮਨ ਭਜ ਤੂੰ ਸਾਰਦਾ ਅਨਗਨ ਗੁਨ ਹੈ ਜਾਹਿ ॥

re man bhaj too(n) saaradhaa anagan gun hai jaeh ||

O mind! Remember the goddess Sharda of innumerable qualities

ਰਚੌ ਗ੍ਰੰਥ ਇਹ ਭਾਗਵਤ ਜਉ ਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਹਿ ॥੬॥

rachau gra(n)th ieh bhaagavat jau vai kirapaa karaeh ||6||

And if she be kind, I may compose this Granth (based on) Bhagavata.6.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਸੰਕਟ ਹਰਨ ਸਭ ਸਿਧਿ ਕੀ ਕਰਨ ਚੰਡ ਤਾਰਨ ਤਰਨ ਅਰੁ ਲੋਚਨ ਬਿਸਾਲ ਹੈ ॥

sa(n)kaT haran sabh sidh kee karan cha(n)dd taaran taran ar lochan bisaal hai ||

The large-eyed Chandika is the remover of all sufferings, the donor of powers and support of the helpless in ferrying across the fearful ocean of the world

ਆਦਿ ਜਾ ਕੈ ਆਹਮ ਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਸਰਨਿ ਉਬਾਰਨ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਹੈ ॥

aadh jaa kai aaham hai a(n)t ko na paaraavaar saran ubaaran karan pratipaal hai ||

It is difficult to know her beginning and end, she emancipates and sustains him, who takes refuge in her,

ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰਨ ਅਨਿਕ ਦੁਖ ਜਾਰਨ ਸੋ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਛਡਾਏ ਜਮ ਜਾਲ ਹੈ ॥

asur sa(n)ghaaran anik dhukh jaaran so patit udhaaran chhaddaae jam jaal hai ||

She destroys the demons, finishes various types of desires and saves from the noose of death

ਦੇਵੀ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਸੁਬੁਧਿ ਹੂ ਕੀ ਦਾਇਕ ਸੁ ਦੇਹ ਬਰੁ ਪਾਇਕ ਬਨਾਵੈ ਗ੍ਰੰਥ ਹਾਲ ਹੈ ॥੭॥

dhevee bar laik subudh hoo kee dhaik su dheh bar paik banaavai gra(n)th haal hai ||7||

The same goddess is capable of bestowing the boon and good intellect by

her Grace this Granth can be composed.7.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅਦ੍ਰ ਸੁਤਾ ਹੂੰ ਕੀ ਜੋ ਤਨਯਾ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕੀ ਮਰਤਾ ਫੁਨਿ ਜੋਊ ॥

adhr sutaa hoo(n) kee jo tanayaa mahikhaasur kee marataa fun jouoo ||

She, who is the daughter of the mountain and the destroyer of Mahishasura

ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜਹਿ ਕੀ ਦਵੈਯਾ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭਹਿ ਦੋਊ ॥

ei(n)dhr ko raajeh kee dhavaiyaa karataa badh su(n)bh nisu(n)bheh dhouoo ||

She, who is the bestower of the kingdom on India by killing Sumbh and Nisumbh

ਜੋ ਜਪ ਕੈ ਇਹ ਸੇਵ ਕਰੈ ਬਰੁ ਕੋ ਸੁ ਲਹੈ ਮਨ ਇਛਤ ਸੋਊ ॥

jo jap kai ieh sev karai bar ko su lahai man ichhat souoo ||

He, who remembers and serves her, he receives the reward to his heart’s

desire,

ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਉਹ ਕੀ ਸਮਤੁਲ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ ॥੮॥

lok bikhai uh kee samatul gareeb nivaaj na dhoosar kouoo ||8||

And in the whole world, none other is the supporter of the poor like her.8.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree dhevee joo kee usatat samaapata(n) ||

End of the praise of the goddess,

ਅਥ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਹਿ ਪੁਕਾਰਤ ਭਈ ॥

ath pirathamee brahamaa peh pukaarat bhiee ||

Earth’s prayer to Brahma:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦਈਤਨ ਕੇ ਭਰ ਤੇ ਡਰ ਤੇ ਜੁ ਭਈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬਹੁ ਭਾਰਹਿੰ ਭਾਰੀ ॥

dhieetan ke bhar te ddar te ju bhiee pirathamee bahu bhaarahi(n) bhaaree ||

ਗਾਇ ਕੋ ਰੂਪੁ ਤਬੈ ਧਰ ਕੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਿਖਿ ਪੈ ਚਲਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ ॥

gai ko roop tabai dhar kai brahamaa rikh pai chal jai pukaaree ||

When the earth was overburdened by the weight and fear of the demons, she assumed the form of a cow and went to the sage Brahma

ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਹਮ ਹੂੰ ਮਿਲਿ ਜਾਹਿ ਤਹਾ ਜਹ ਹੈ ਬ੍ਰਤਿਧਾਰੀ ॥

braham kahiyo tum hoo(n) ham hoo(n) mil jaeh tahaa jeh hai bratidhaaree ||

ਜਾਇ ਕਰੈ ਬਿਨਤੀ ਤਿਹ ਕੀ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁਨੋ ਇਹ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥੯॥

jai karai binatee teh kee raghunaath suno ieh baat hamaaree ||9||

Brahma said, “We two will go to the supreme Vishnu in order to request him to listen to our supplication.”9.

ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਅਗ੍ਰ ਸਭੈ ਧਰ ਕੈ ਸੁ ਤਹਾ ਕੋ ਚਲੇ ਤਨ ਕੇ ਤਨੀਆ ॥

braham ko agr sabhai dhar kai su tahaa ko chale tan ke taneeaa ||

All the powerful people went there under the leadership of Brahma

ਤਬ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਰੋਵਤ ਤਾ ਮੁਨਿ ਜਯੋ ਹਨੀਆ ॥

tab jai pukaar karee teh saamuh rovat taa mun jayo haneeaa ||

The sages and others began to weep before the supreme Vishnu as if

someone had beaten them

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਯੌ ਗਨੀਆ ॥

taa chhab kee at hee upamaa kab ne man bheetar yau ganeeaa ||

The poet mentioning the beauty of that spectacle says that those people appeared

ਜਿਮ ਲੂਟੇ ਤੈ ਅਗ੍ਰਜ ਚਉਧਰੀ ਕੈ ਕੁਟਵਾਰ ਪੈ ਕੂਕਤ ਹੈ ਬਨੀਆ ॥੧੦॥

jim looTe tai agraj chaudharee kai kuTavaar pai kookat hai baneeaa ||10||

Like a trader crying before a police officer having been plundered at the instance of the headman.10.

ਲੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਸੈਨ ਸਭੈ ਤਹ ਦਉਰਿ ਗਏ ਜਹ ਸਾਗਰ ਭਾਰੀ ॥

lai brahamaa sur sain sabhai teh dhaur ge jeh saagar bhaaree ||

ਗਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਪੁਨੇ ਲਖਿ ਬਾਰ ਨਿਵਾਰ ਪਖਾਰੀ ॥

gai pranaam karo tin ko apune lakh baar nivaar pakhaaree ||

Brahma reached the milk-ocean alongwith the gods and the forces and

washed the feet of the supreme Vishnu with water

ਪਾਇ ਪਰੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਾਹਿ ਕੇ ਦੇਖਿ ਬਿਮਾਨ ਤਹਾ ਬ੍ਰਤਿਧਾਰੀ ॥

pai pare chaturaanan taeh ke dhekh bimaan tahaa bratidhaaree ||

ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਹੁ ਜਾਹੁ ਅਵਤਾਰ ਲੈ ਮੈ ਜਰ ਦੈਤਨ ਮਾਰੀ ॥੧੧॥

braham kahiyo brahamaa kahu jaahu avataar lai mai jar dhaitan maaree ||11||

Seeing that supreme Immanent Lord, the four-headed Brahma fell at his feet whereupon the Lord said, “You may leave, I shall incarnate and destroy the demons.”11.

ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸਬੈ ਮਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਹਰਖਾਨੇ ॥

sraunan mai sun braham kee baat sabai man dhevan ke harakhaane ||

ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਪਨ ਲੋਕ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਕਰ ਮਾਨੇ ॥

kai kai pranaam chale gireh aapan lok sabhai apune kar maane ||

Listening to the words of the Lord, all the gods were pleased and went

back to their places after paying their obeisance to him

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥

taa chhab ko jas uch mahaa kab ne apune man mai pahichaane ||

ਗੋਧਨ ਭਾਤਿ ਗਯੋ ਸਭ ਲੋਕ ਮਨੋ ਸੁਰ ਜਾਇ ਬਹੋਰ ਕੈ ਆਨੇ ॥੧੨॥

godhan bhaat gayo sabh lok mano sur jai bahor kai aane ||12||

Visualising that spectacle the poet said that they were going back like a

herd of cows.12.

ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚ ॥

brahamaa baach ||

Speech of the lord:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਫਿਰਿ ਹਰਿ ਇਹ ਆਗਿਆ ਦਈ ਦੇਵਨ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ॥

fir har ieh aagiaa dhiee dhevan sakal bulai ||

ਜਾਇ ਰੂਪ ਤੁਮ ਹੂੰ ਧਰੋ ਹਉ ਹੂੰ ਧਰਿ ਹੌ ਆਇ ॥੧੩॥

jai roop tum hoo(n) dharo hau hoo(n) dhar hau aai ||13||

Then the Lord called all the gods and ordered them to incarnate before

him.13.

ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਦੇਵਤਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਨ ॥

baat sunee jab dhevatan koT pranaam ju keen ||

ਆਪ ਸਮੇਤ ਸੁ ਧਾਮੀਐ ਲੀਨੇ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ॥੧੪॥

aap samet su dhaameeaai leene roop naveen ||14||

When the gods heard this, they bowed and assumed the new forms of cowherds alongwith their wives.14.

ਰੂਪ ਧਰੇ ਸਭ ਸੁਰਨ ਯੌ ਭੂਮਿ ਮਾਹਿ ਇਹ ਭਾਇ ॥

roop dhare sabh suran yau bhoom maeh ieh bhai ||

ਅਬ ਲੀਲਾ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵਕੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੋ ਸੁਨਾਇ ॥੧੫॥

ab leelaa sree dhevakee mukh te kaho sunai ||15||

In this way, all the gods assumed new forms on the earth and now I narrate

the story of Devaki.15.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ਹ੍ਵੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bisan avataar havaibo baranana(n) samaapata(n) ||

End of the description about the decision of Vishnu to incarnate.

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥

ath dhevakee ko janam kathana(n) ||

Now begins the description about the Birth of Devaki

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੀ ਕੰਨਿਕਾ ਨਾਮ ਦੇਵਕੀ ਤਾਸ ॥

augrasain kee ka(n)nikaa naam dhevakee taas ||

ਸੋਮਵਾਰ ਦਿਨ ਜਠਰ ਤੇ ਕੀਨੋ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੧੬॥

somavaar dhin jaThar te keeno taeh prakaas ||16||

The birth of the daughter of Ugrasain named Devaki took place on

Monday.16.

ਇਤਿ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit dhevakee ko janam baranana(n) piratham dhiaai samaapatam ||

End of the first Chapter regarding the description about the Birth of Devaki.

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਰੁ ਢੂੰਢਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ath dhevakee ko bar ddoo(n)ddabo kathana(n) ||

Now Begins the description about the search of the match for Devaki

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬੈ ਭਈ ਵਹਿ ਕੰਨਿਕਾ ਸੁੰਦਰ ਬਰ ਕੈ ਜੋਗੁ ॥

jabai bhiee veh ka(n)nikaa su(n)dhar bar kai jog ||

ਰਾਜ ਕਹੀ ਬਰ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਢੂੰਢਹੁ ਅਪਨਾ ਲੋਗ ॥੧੭॥

raaj kahee bar ke nimit ddoo(n)ddahu apanaa log ||17||

When that beautiful girl reached the marriageable age, then the king asked

his men to search for a suitable match for her.17.

ਦੂਤ ਪਠੇ ਤਿਨ ਜਾਇ ਕੈ ਨਿਰਖ੍ਯੋ ਹੈ ਬਸੁਦੇਵ ॥

dhoot paThe tin jai kai nirakhrayo hai basudhev ||

ਮਦਨ ਬਦਨ ਸੁਖ ਕੋ ਸਦਨੁ ਲਖੈ ਤਤ ਕੋ ਭੇਵ ॥੧੮॥

madhan badhan sukh ko sadhan lakhai tat ko bhev ||18||

The consul was sent, who approved the selection of Vasudev, whose face was like cupid and who was the abode of all comforts and master of discriminating intellect.18.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਦੀਨੋ ਹੈ ਤਿਲਕੁ ਜਾਇ ਭਾਲਿ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਕੇ ਡਾਰਿਯੋ ਨਾਰੀਏਰ ਗੋਦ ਮਾਹਿ ਦੈ ਅਸੀਸ ਕੌ ॥

dheeno hai tilak jai bhaal basudhev joo ke ddaariyo naare'er godh maeh dhai asees kau ||

Putting a cocoanut in the lap of Vasudev and blessing him, a frontal mark was put on his forehead

ਦੀਨੀ ਹੈ ਬਡਾਈ ਪੈ ਮਿਠਾਈ ਹੂੰ ਤੇ ਮੀਠੀ ਸਭ ਜਨ ਮਨਿ ਭਾਈ ਅਉਰ ਈਸਨ ਕੇ ਈਸ ਕੌ ॥

dheenee hai baddaiee pai miThaiee hoo(n) te meeThee sabh jan man

bhaiee aaur ieesan ke iees kau ||

He eulogized him, sweeter than the sweetmeats, which was even liked by the Lord

ਮਨ ਜੁ ਪੈ ਆਈ ਸੋ ਤੋ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਨਾਈ ਤਾ ਕੀ ਸੋਭਾ ਸਭ ਭਾਈ ਮਨ ਮਧ ਘਰਨੀਸ ਕੋ ॥

man ju pai aaiee so to keh kai sunaiee taa kee sobhaa sabh bhaiee man madh gharanees ko ||

Coming home, he fully appreciated him before the women of the house

ਸਾਰੇ ਜਗ ਗਾਈ ਜਿਨਿ ਸੋਭਾ ਜਾ ਕੀ ਗਾਈ ਸੋ ਤੋ ਏਕ ਲੋਕ ਕਹਾ ਲੋਕ ਭੇਦੇ ਬੀਸ ਤੀਸ ਕੋ ॥੧੯॥

saare jag gaiee jin sobhaa jaa kee gaiee so to ek lok kahaa lok bhedhe bees tees ko ||19||

His praises were sung in the whole world, which echoed not only in this world but also penetrated into twenty thirty other regions.19.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕੰਸ ਬਾਸਦੇਵੈ ਤਬੈ ਜੋਰਿਓ ਬਜਾਹ ਸਮਾਜ ॥

ka(n)s baasadhevai tabai jorio bayaeh samaaj ||

On this side Kansa and on that side Vasudev made arrangements for the

marriage

ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਸਭ ਧਰਨਿ ਮੈ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ ਬਾਜ ॥੨੦॥

prasa(n)n bhe sabh dharan mai baajan laage baaj ||20||

All the people of the world were filled with joy and the musical instruments were played.20.

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥

ath dhevakee ko bayaeh kathana(n) ||

Description of the Marriage of Devaki

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਸਨਿ ਦਿਜਨ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਤਰਿ ਤਾ ਕੋ ਨਵਾਇ ਲੈ ਜਾਇ ਬੈਠਾਯੋ ॥

aasan dhijan ko dhar kai tar taa ko navai lai jai baiThaayo ||

ਕੁੰਕਮ ਕੋ ਘਸ ਕੈ ਕਰਿ ਪੁਰੋਹਿਤ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸਿਉ ਤਿਹ ਲਾਯੋ ॥

ku(n)kam ko ghas kai kar purohit bedhan kee dhun siau teh laayo ||

The seats were presented to Brahmins respectfully, who, reciting Vedic

mantras and rubbing saffron etc. applied it on the forehead of Vasudev

ਡਾਰਤ ਫੂਲ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤਿ ਅਛਤ ਮੰਗਲਚਾਰ ਭਇਓ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥

ddaarat fool pa(n)chaamirat achhat ma(n)galachaar bhio man bhaayo ||

ਭਾਟ ਕਲਾਵੰਤ ਅਉਰ ਗੁਨੀ ਸਭ ਲੈ ਬਖਸੀਸ ਮਹਾ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥੨੧॥

bhaaT kalaava(n)t aaur gunee sabh lai bakhasees mahaa jas gaayo ||21||

They mixed also the flowers and panchamrit and sang songs of praise. On this occasion the ministrels, artists and talented persons eulogized them and received awards.21.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਰੀਤਿ ਬਰਾਤਿਨ ਦੁਲਹ ਕੀ ਬਾਸੁਦੇਵ ਸਭ ਕੀਨ ॥

reet baraatin dhuleh kee baasudhev sabh keen ||

ਤਬੈ ਕਾਜ ਚਲਬੇ ਨਿਮਿਤ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਮਨੁ ਦੀਨ ॥੨੨॥

tabai kaaj chalabe nimit mathuraa mai man dheen ||22||

Vasudev made all the preparations for wedding and made arrangements

for going to Mathura.22.

ਬਾਸਦੇਵ ਕੋ ਆਗਮਨ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਸੁਨਿ ਲੀਨ ॥

baasadhev ko aagaman ugrasain sun leen ||

ਚਮੂੰ ਸਬੈ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਭੇਜਿ ਅਗਾਊ ਦੀਨ ॥੨੩॥

chamoo sabai chatura(n)ganee bhej agaauoo dheen ||23||

When Ugarsain came to know of the arrival of Vasudev, he sent his four types of forces to welcome him, in advance.23.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਪਸ ਮੈ ਮਿਲਬੇ ਹਿਤ ਕਉ ਦਲ ਸਾਜ ਚਲੇ ਧੁਜਨੀ ਪਤਿ ਐਸੇ ॥

aapas mai milabe hit kau dhal saaj chale dhujanee pat aaise ||

ਲਾਲ ਕਰੇ ਪਟ ਪੈ ਡਰ ਕੇਸਰ ਰੰਗ ਭਰੇ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਪਤਿ ਕੈਸੇ ॥

laal kare paT pai ddar kesar ra(n)g bhare pratinaa pat kaise ||

The forces of both sides moved for mutual union all of them had tied red

turbans and they looked very impressive filled with joy and gaiety

ਰੰਚਕ ਤਾ ਛਬਿ ਢੂੰਢਿ ਲਈ ਕਬਿ ਨੈ ਮਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਭੀਤਰ ਮੈ ਸੇ ॥

ra(n)chak taa chhab ddoo(n)dd liee kab nai man ke fun bheetar mai se ||

ਦੇਖਨ ਕਉਤਕਿ ਬਿਆਹਹਿ ਕੋ ਨਿਕਸੇ ਇਹੁ ਕੁੰਕੁਮ ਆਨੰਦ ਜੈਸੇ ॥੨੪॥

dhekhan kautak biaaheh ko nikase ih ku(n)kum aana(n)dh jaise ||24||

The poet briefly mentioning that beauty says that they seemed like the beds of saffron coming out of their abode in order to see this delightful spectacle of the wedding.24.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕੰਸ ਅਉਰ ਬਸੁਦੇਵ ਜੁ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਅੰਗ ॥

ka(n)s aaur basudhev joo aapas mai mil a(n)g ||

ਤਬੈ ਬਹੁਰਿ ਦੇਵਨ ਲਗੇ ਗਾਰੀ ਰੰਗਾ ਰੰਗ ॥੨੫॥

tabai bahur dhevan lage gaaree ra(n)gaa ra(n)g ||25||

Kansa and Vasudev hugged each other to his bosom and then began to

shower gifts of various types of colourful satires.25.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਦੁੰਦਭਿ ਤਬੈ ਬਜਾਇ ਆਏ ਜੋ ਮਥੁਰਾ ਨਿਕਟਿ ॥

dhu(n)dhabh tabai bajai aae jo mathuraa nikaT ||

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਨਿਰਖਾਇ ਹਰਖ ਭਇਓ ਹਰਿਖਾਇ ਕੈ ॥੨੬॥

taa chhab ko nirakhai harakh bhio harikhai kai ||26||

Beating their drums, they came near Mathura and all the people were

pleased to see their elegance.26.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਵਤ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਰੂਪ ਸਜੇ ਅਪੁਨੇ ਤਨਿ ਨਾਰੀ ॥

aavat ko sun kai basudheveh roop saje apune tan naaree ||

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲਿ ਦਿਵਾਵਤਿ ਆਵਤ ਨਾਗਰਿ ਗਾਰੀ ॥

gaavat geet bajaavat taal dhivaavat aavat naagar gaaree ||

Hearing the arrival of Vasudev, all the bedecked women began to sing in tune and showered satires on the coming marriage party

ਕੋਠਨ ਪੈ ਨਿਰਖੈ ਚੜਿ ਤਾਸਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੀਅ ਧਾਰੀ ॥

koThan pai nirakhai chaR taasan taa chhab kee upamaa jeea dhaaree ||

ਬੈਠਿ ਬਿਵਾਨ ਕੁਟੰਬ ਸਮੇਤ ਸੁ ਦੇਖਤ ਦੇਵਨ ਕੀ ਮਹਤਾਰੀ ॥੨੭॥

baiTh bivaan kuTa(n)b samet su dhekhat dhevan kee mahataaree ||27||

The poet, mentioning the beauty of the women seeing from their roofs said that they appeared like the mothers of the gods seeing the marriage party

from their airvehicles.27.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਬਾਸੁਦੇਵ ਆਇਓ ਰਾਜੈ ਮੰਡਲ ਬਨਾਇਓ ਮਨਿ ਮਹਾ ਸੁਖ ਪਾਇਓ ਤਾ ਕੋ ਆਨਨ ਨਿਰਖ ਕੈ ॥

baasudhev aaio raajai ma(n)ddal banaio man mahaa sukh paio taa ko aanan nirakh kai ||

On the arrival of Vasudev, the king got the pavilion constructed, and he was very much pleased on seeing his beautiful face

ਸੁਗੰਧਿ ਲਗਾਯੋ ਰਾਗ ਗਾਇਨਨ ਗਾਯੋ ਤਿਸੈ ਬਹੁਤ ਦਿਵਾਯੋ ਬਰ ਲਿਆਯੋ ਜੋ ਪਰਖ ਕੈ ॥

suga(n)dh lagaayo raag gainan gaayo tisai bahut dhivaayo bar liaayo jo parakh kai ||

The fragrances were sprinkled on all the songs were sung and consul who had approved the selection, was greatly awarded

ਛਾਤੀ ਹਾਥ ਲਾਯੋ ਸੀਸ ਨਿਆਯੋ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬੈ ਆਦਰ ਪਠਾਯੋ ਪੂਜ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖ ਕੈ ॥

chhaatee haath laayo sees niaayo ugrasain tabai aadhar paThaayo pooj man mai harakh kai ||

Ugarsain worshipped the match by putting his hand on his breast, joyfully

bowing his head and getting pleased in his mind

ਭਯੋ ਜਨੁ ਮੰਗਨ ਨ ਭੂਮਿ ਪਰ ਬਾਦਰ ਸੋ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਗਯੋ ਕੰਚਨ ਬਰਖ ਕੈ ॥੨੮॥

bhayo jan ma(n)gan na bhoom par baadhar so raajaa ugrasain gayo ka(n)chan barakh kai ||28||

At this time the king Ugarsain appeared like the heavenly cloud showering gold, he gave in charity innumerable gold coins to the beggars.28.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬ ਕੰਸ ਕੋ ਲਯੋ ਹਜੂਰਿ ਬੁਲਾਇ ॥

augrasain tab ka(n)s ko layo hajoor bulai ||

ਕਹਿਓ ਸਾਥ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕੈ ਦੇਹੁ ਭੰਡਾਰੁ ਖੁਲਾਇ ॥੨੯॥

kahio saath tum jai kai dheh bha(n)ddaar khulai ||29||

Then Ugarsain called Kansa near him and said, “Go and open the doors of

the stores for charity.”29.

ਅਉਰ ਸਮਗਰੀ ਅੰਨ ਕੀ ਲੈ ਜਾ ਤਾ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥

aaur samagaree a(n)n kee lai jaa taa ke paas ||

ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮੁ ਤਾ ਕੋ ਤਬੈ ਇਉ ਕਰਿਯੋ ਅਰਦਾਸਿ ॥੩੦॥

kar pranaam taa ko tabai iau kariyo aradhaas ||30||

Bringing the materials like corn etc. and bowing down, he requested Vasudev thus.30.

ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰ ਕੋ ਬਜਾਹ ਹੈ ਕੰਸਹਿ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥

kaal raatr ko bayaeh hai ka(n)seh kahee sunai ||

ਬਾਸੁਦੇਵ ਪੁਰੋਹਿਤ ਕਹੀ ਭਲੀ ਜੁ ਤੁਮੈ ਸੁਹਾਇ ॥੩੧॥

baasudhev purohit kahee bhalee ju tumai suhai ||31||

Kansa said, “The marriage has been fixed for the night of Amavas (the dark night) ” on this the priest of Vasudev gave his acceptance saying “as

you please”.31.

ਕੰਸ ਕਹਿਓ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਤਬ ਸਬੈ ਬਾਤ ਕੋ ਭੇਵ ॥

ka(n)s kahio kar jor tab sabai baat ko bhev ||

ਸਾਧਿ ਸਾਧਿ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿਯੋ ਅਸ ਮਾਨੀ ਬਸੁਦੇਵ ॥੩੨॥

saadh saadh pa(n)ddit kahiyo as maanee basudhev ||32||

Then coming on this side, Kansa with folded hands related all the happenings and when the Pundits came to know that the people of vasudev had accepted the date and time of wedding, then all gave their

blessings to him within their minds.32.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰਾਤਿ ਬਿਤੀਤ ਭਈ ਅਰ ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਈ ਫਿਰਿ ਰਾਤਿ ਤਬੈ ਚੜਿ ਆਏ ॥

raat biteet bhiee ar praat bhiee fir raat tabai chaR aae ||

ਛਾਡਿ ਦਏ ਹਥਿ ਫੂਲ ਹਜਾਰ ਦੋ ਊਭੁਚ ਪ੍ਰਯੋਧਰ ਐਸਿ ਫਿਰਾਏ ॥

chhaadd dhe hath fool hajaar dho uoobhuch prayodhar aais firaae ||

The night passed, the day dawned and again the night fell and then during that night, the fireworks were displayed, scattering the colour of thousands of flowers

ਅਉਰ ਹਵਾਈ ਚਲੀ ਨਭ ਕੋ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥

aaur havaiee chalee nabh ko upamaa tin kee kab sayaam sunaae ||

ਦੇਖਹਿ ਕਉਤਕ ਦੇਵ ਸਬੈ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨੋ ਕਾਗਦ ਕੋਟਿ ਪਠਾਏ ॥੩੩॥

dhekheh kautak dhev sabai teh te mano kaagadh koT paThaae ||33||

Seeing the flying fireworks in the sky, the poet Shyam says this

figuratively that it appear to him that the gods were flying the citadels of paper in the sky, seeing this miracle.33.

ਲੈ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਅਗ੍ਰ ਪੁਰੋਹਿਤ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਚਲਿ ਧਾਮ ਗਏ ਹੈ ॥

lai basudhev ko agr purohit ka(n)seh ke chal dhaam ge hai ||

ਆਗੇ ਤੇ ਨਾਰਿ ਭਈ ਇਕ ਲੇਹਿਸ ਗਾਗਰ ਪੰਡਿਤ ਡਾਰਿ ਦਏ ਹੈ ॥

aage te naar bhiee ik lehis gaagar pa(n)ddit ddaar dhe hai ||

The priests taking Vasudev with them, are going towards the home of Kansa and seeing a beautiful woman in front of them, the Pundits caused her metallic pitcher to fall

ਡਾਰਿ ਦਏ ਲਡੂਆ ਗਹਿ ਝਾਟਨਿ ਤਾ ਕੋ ਸੋਊ ਵੇ ਤੋ ਭਛ ਗਏ ਹੈ ॥

ddaar dhe laddooaa geh jhaaTan taa ko souoo ve to bhachh ge hai ||

ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁ ਅਨੇਕਿਕ ਹਾਸ ਭਏ ਹੈ ॥੩੪॥

jaadhav ba(n)s dhuhoo(n) dhis te sun kai su anekik haas bhe hai ||34||

From which the sweetmeats have fallen out with a jerk they have taken up and eaten these sweetmeats   knowing all about it, both the sides of

Yadava clan have been ridiculed in various ways.34.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਗਾਵਤ ਬਜਾਵਤ ਸੁ ਗਾਰਨ ਦਿਵਾਖਤ ਆਵਤ ਸੁਹਾਵਤ ਹੈ ਮੰਦ ਮੰਦ ਗਾਵਤੀ ॥

gaavat bajaavat su gaaran dhivaakhat aavat suhaavat hai ma(n)dh ma(n)dh gaavatee ||

The women singing and playing their musical instruments and chanting their satirical songs look very impressive

ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਕਟਿ ਅਉ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾ ਕੇ ਗਜ ਕੈਸੀ ਚਾਲ ਮਨ ਭਾਵਤ ਸੁ ਆਵਤੀ ॥

kehar see kaT aau kura(n)gan se dhirag jaa ke gaj kaisee chaal man bhaavat su aavatee ||

They have slim waist like lions, eyes like does and gait like elephants.

ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਚਉਕਿ ਕਰੇ ਲਾਲਨ ਕੇ ਖਾਰੇ ਧਰੇ ਬੈਠੇ ਤਬੈ ਦੋਊ ਦੂਲਹਿ ਦੁਲਹੀ ਸੁਹਾਵਤੀ ॥

motin ke chauk kare laalan ke khaare dhare baiThe tabai dhouoo dhooleh dhulahee suhaavatee ||

Within the square of gems and on the seats of diamonds and jewels, the

bride and bridegroom both look splendid

ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੀਨੀ ਬਹੁ ਦਛਨਾ ਦਿਜਨ ਦੀਨੀ ਲੀਨੀ ਸਾਤ ਭਾਵਰੈ ਜੋ ਭਾਵਤੇ ਸੋਭਾਵਤੀ ॥੩੫॥

bedhan kee dhun keenee bahu dhachhanaa dhijan dheenee leenee saat bhaavarai jo bhaavate sobhaavatee ||35||

Within the chanting of Vedic mantras and giving and taking of religious gifts, the marriage ceremony was completed with seven matrimonial rounds by God's will. 35.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਰਾਤਿ ਭਏ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਕੀਨੋ ਤਹਾ ਬਿਲਾਸ ॥

raat bhe basudhev joo keeno tahaa bilaas ||

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਤਬੈ ਗਇਓ ਸਸੁਰ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥੩੬॥

praat bhe uTh kai tabai gio sasur ke paas ||36||

During the night Vasudev stayed at some place and getting up in the

morning, he went to meet his father-in-law Ugarsain.36.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਾਜ ਸਮੇਤ ਦਏ ਗਜ ਆਯੁਤ ਸੁ ਅਉਰ ਦਏ ਤ੍ਰਿਗੁਣੀ ਰਥਨਾਰੇ ॥

saaj samet dhe gaj aayut su aaur dhe tiragunee rathanaare ||

ਲਛ ਭਟੰ ਦਸ ਲਛ ਤੁਰੰਗਮ ਊਟ ਅਨੇਕ ਭਰੇ ਜਰ ਭਾਰੇ ॥

lachh bhaTa(n) dhas lachh tura(n)gam uooT anek bhare jar bhaare ||

Bedecked elephants and horses and threefold chariots were given (in marriage), one lakh warriors, ten lakhs of horses and many camels laden with gold were given

ਛਤੀਸ ਕੋਟ ਦਏ ਦਲ ਪੈਦਲ ਸੰਗਿ ਕਿਧੋ ਤਿਨ ਕੇ ਰਖਵਾਰੇ ॥

chhatees koT dhe dhal paidhal sa(n)g kidho tin ke rakhavaare ||

ਕੰਸ ਤਬੈ ਤਿਹ ਰਾਖਨ ਕਉ ਮਨੋ ਆਪ ਭਏ ਰਥ ਕੇ ਹਕਵਾਰੇ ॥੩੭॥

ka(n)s tabai teh raakhan kau mano aap bhe rath ke hakavaare ||37||

Thirty-six crores of soldiers on foot were given, who seemed to be given

for the protection of all and Kansa himself became the charioteer of Devaki and Vasudev and for the protection of all.37.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕੰਸ ਲਵਾਏ ਜਾਤ ਤਿਨਿ ਸਕਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਸਾਜਿ ॥

ka(n)s lavaae jaat tin sakal prabal dhal saaj ||

ਆਗੇ ਤੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨੀ ਬਿਧ ਕੀ ਅਸੁਭ ਅਵਾਜ ॥੩੮॥

aage te sravanan sunee bidh kee asubh avaaj ||38||

When Kansa was going with all the forces, he heard, on going forward, an

invisible and inauspicious voice.38.

ਨਭਿ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ਕੰਸ ਸੋ ॥

nabh baanee baach ka(n)s so ||

The heavenly speech addressed to Kansa:

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਦੁਖ ਕੋ ਹਰਿਨ ਬਿਧ ਸਿਧਿ ਕੇ ਕਰਨ ਰੂਪ ਮੰਗਲ ਧਰਨ ਐਸੋ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥

dhukh ko harin bidh sidh ke karan roop ma(n)gal dharan aaiso kahiyo hai uchaar kai ||

The Lord, remover of suffering, performer of austerities for great powers and bestower of prosperity, said through the heavenly speech,

ਲੀਏ ਕਹਾ ਜਾਤ ਤੇਰੋ ਕਾਲ ਹੈ ਰੇ ਮੂੜ ਮਤਿ ਆਠਵੋ ਗਰਭ ਯਾ ਕੋ ਤੋ ਕੋ ਡਾਰੈ ਮਾਰਿ ਹੈ ॥

le'ee kahaa jaat tero kaal hai re mooR mat aaThavo garabh yaa ko to ko ddaarai maar hai ||

"O fool! where are you taking your death? The eighth son of this (Devaki) will be the cause of your death

ਅਚਰਜ ਮਾਨ ਲੀਨੋ ਮਨ ਮੈ ਬਿਚਾਰ ਇਹ ਕਾਢ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਡਾਰੋ ਇਨ ਹੀ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ॥

acharaj maan leeno man mai bichaar ieh kaadd kai kirapaan ddaaro in hee

sa(n)ghaar kai ||

Being greatly astonished Kansa ruminated in his mind whether they be killed by taking out the sword

ਜਾਹਿੰਗੇ ਛਪਾਇ ਕੈ ਸੁ ਜਾਨੀ ਕੰਸ ਮਨ ਮਾਹਿ ਇਹੈ ਬਾਤ ਭਲੀ ਡਾਰੋ ਜਰ ਹੀ ਉਖਾਰਿ ਕੈ ॥੩੯॥

jaahi(n)ge chhapai kai su jaanee ka(n)s man maeh ihai baat bhalee ddaaro jar hee ukhaar kai ||39||

Till what time, this fact will be kept concealed? And he will be able to save himself? Therefore, he will be within his right to destroy instantly this very root of fear.39.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕੰਸ ਦੋਹੂੰ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ਲੀਨੋ ਖੜਗ ਨਿਕਾਰਿ ॥

ka(n)s dhohoo(n) ke badh namit leeno khaRag nikaar ||

ਬਾਸੁਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਡਰੇ ਦੋਊ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥੪੦॥

baasudhev ar dhevakee ddare dhouoo nar naar ||40||

Kansa took out his sword in order to kill both of them and seeing this both

husband and wife were frightened.40.

ਬਾਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਕੰਸ ਸੋ ॥

baasudhev baach ka(n)s so ||

Speech of Vasudev addressed to Kansa:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਾਸਦੇਵ ਡਰੁ ਮਾਨ ਕੈ ਤਾ ਸੋ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥

baasadhev ddar maan kai taa so kahee sunai ||

ਜੋ ਯਾ ਹੀ ਤੇ ਜਨਮ ਹੈ ਮਾਰਹੁ ਤਾਕਹੁ ਰਾਇ ॥੪੧॥

jo yaa hee te janam hai maarahu taakahu rai ||41||

Absorbed in fear, Vasudev said to Kansa, “Do not kill Devaki, but O king!

whosoever will be born to her, you may kill him.”41.

ਕੰਸ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥

ka(n)s baach man mai ||

Speech of Kansa in his mind:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪੁਤ੍ਰ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੌ ਮਤਿ ਇਹ ਜਾਇ ਛਪਾਇ ॥

putr het ke bhaav sau mat ieh jai chhapai ||

ਬੰਦੀਖਾਨੈ ਦੇਉ ਇਨ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰੀ ਰਾਇ ॥੪੨॥

ba(n)dheekhaanai dheau in ihai bichaaree rai ||42||

May it not happen that under the impact of her affection for her son, she may hide offspring from me, therefore I feel that they may be

imprisoned.42.

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਕੈਦ ਕੀਬੋ ॥

ath dhevakee basudhev kaidh keebo ||

Description about the Imprisonment of Devaki and Vasudev

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਡਾਰਿ ਜੰਜੀਰ ਲਏ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਪੈ ਫਿਰਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥

ddaar ja(n)jeer le tin pain pai fir kai mathuraa meh aayo ||

ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਲੋਗ ਕਥਾ ਅਤਿ ਨਾਮ ਬੁਰੋ ਜਗ ਮੈ ਨਿਕਰਾਯੋ ॥

so sun kai sabh log kathaa at naam buro jag mai nikaraayo ||

Putting chains in their feet Kansa brought them back to Mathura and when

the people came to know about it, they greatly talked ill of Kansa

ਆਨਿ ਰਖੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਪਨ ਮੈ ਰਖਵਾਰੀ ਕੋ ਸੇਵਕ ਲੋਗ ਬੈਠਾਯੋ ॥

aan rakhai gireh aapan mai rakhavaaree ko sevak log baiThaayo ||

ਆਨਿ ਬਡੇਨ ਕੀ ਛਾਡਿ ਦਈ ਕੁਲ ਭੀਤਰ ਆਪਨੋ ਰਾਹ ਚਲਾਯੋ ॥੪੩॥

aan badden kee chhaadd dhiee kul bheetar aapano raeh chalaayo ||43||

Kansa dept them imprisoned in his own house and forsaking the traditions of his elders, he engaged servants to keep a watch over them and bound them to submit to his orders, remaining fully under his control.43.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਦੋਹਰਾ ॥

kabiyo baach dhoharaa ||

Speech of the poet: DOHRA

ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਜਬੈ ਕੰਸ ਰਾਜ ਉਤਪਾਤ ॥

kitak dhivas beete jabai ka(n)s raaj utapaat ||

ਤਬੈ ਕਥਾ ਅਉਰੈ ਚਲੀ ਕਰਮ ਰੇਖ ਕੀ ਬਾਤ ॥੪੪॥

tabai kathaa aaurai chalee karam rekh kee baat ||44||

Many days passed during the tyrannical rule of Kansa and in this way,

according to the line of fate, the story took a new turn.44.

ਪ੍ਰਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥

pratham putr dhevakee ke janam kathana(n) ||

Description of the birth of the first son of Devaki

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪੁਤ੍ਰ ਭਇਓ ਦੇਵਕੀ ਕੈ ਕੀਰਤਿ ਮਤ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ॥

putr bhio dhevakee kai keerat mat teh naam ||

ਬਾਸੁਦੇਵ ਲੈ ਤਾਹਿ ਕੌ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੈ ਧਾਮ ॥੪੫॥

baasudhev lai taeh kau gayo ka(n)s kai dhaam ||45||

The first son named Kiratmat was born to Devaki and Vasudev took him to

the house of Kansa.45.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਲੈ ਕਰਿ ਤਾਤ ਕੋ ਤਾਤ ਚਲਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਦਰ ਊਪਰ ਆਇਓ ॥

lai kar taat ko taat chaliyo jab hee nirap kai dhar uoopar aaio ||

ਜਾਇ ਕਹਿਯੋ ਦਰਵਾਨਨ ਸੋ ਤਿਨ ਬੋਲਿ ਕੈ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਜਨਾਇਓ ॥

jai kahiyo dharavaanan so tin bol kai bheetar jai janaio ||

When the father reached the gate of the palace, he asked the gatekeeper to inform Kansa about it

ਕੰਸ ਕਰੀ ਕਰੁਨਾ ਸਿਸੁ ਦੇਖਿ ਕਹਿਓ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਕੋ ਬਖਸਾਇਓ ॥

ka(n)s karee karunaa sis dhekh kahio ham hoo(n) tum ko bakhasaio ||

ਫੇਰ ਚਲਿਓ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਬਸੁਦੇਵ ਤਊ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨ ਸੁਖੁ ਪਾਇਓ ॥੪੬॥

fer chalio gireh ko basudhev tuoo man mai kachh na sukh paio ||46||

Seeing the baby and taking pity Kansa said, “I have forgiven you.” Vasudev started back to his house, but there was no cheerfulness in his

mind.46.

ਬਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥

basudhev baach man mai ||

Speech of Vasudev in his mind:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਾਸੁਦੇਵ ਮਨ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥

baasudhev man aapane keeno ihai bichaar ||

ਕੰਸ ਮੂੜ ਦੁਰਮਤਿ ਬਡੋ ਯਾ ਕੌ ਡਰਿ ਹੈ ਮਾਰਿ ॥੪੭॥

ka(n)s mooR dhuramat baddo yaa kau ddar hai maar ||47||

Vasudev thought in his mind that Kansa was a man of vicious intellect,

with fear, he will definitely kill the infant.47.

ਨਾਰਦ ਰਿਖਿ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥

naaradh rikh baach ka(n)s prat ||

Speech of the sage Narada address to Kansa:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਬ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ਕੰਸ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਰਾਇ ॥

tab mun aayo ka(n)s gireh kahee baat sun rai ||

ਅਸਟ ਲੀਕ ਕਰ ਕੈ ਗਨੀ ਦੀਨੋ ਭੇਦ ਬਤਾਇ ॥੪੮॥

asaT leek kar kai ganee dheeno bhedh batai ||48||

Then the sage Narada came to Kansa and drawing eight lines before him,

he told him some mysterious things.48.

ਅਥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਸੌ ਕੰਸ ਬਾਚ ॥

ath bhiratan sau ka(n)s baach ||

Speech of Kansa address to his servants:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਨਾਰਦ ਕੀ ਇਹ ਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮਾਹਿ ਭਈ ਹੈ ॥

baat sunee jab naaradh kee ieh to nirap ke man maeh bhiee hai ||

ਮਾਰਹੁ ਜਾਇ ਇਸੈ ਅਬ ਹੀ ਕਰਿ ਭ੍ਰਿਤਨ ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨ ਦਈ ਹੈ ॥

maarahu jai isai ab hee kar bhiratan nain kee sain dhiee hai ||

When the king listened to the speech of Narada, it went deeper into his

mind he told his servants with signs to kill the infant immediately

ਦਉਰਿ ਗਏ ਤਿਹ ਆਇਸੁ ਮਾਨ ਕੈ ਬਾਤ ਇਹੈ ਚਲਿ ਲੋਗ ਗਈ ਹੈ ॥

dhaur ge teh aais maan kai baat ihai chal log giee hai ||

ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਘਨ ਜਿਉ ਬਪੁ ਜੀਵਹਿ ਤੇ ਕਰਿ ਭਿੰਨ ਲਈ ਹੈ ॥੪੯॥

paathar pai han kai ghan jiau bap jeeveh te kar bhi(n)n liee hai ||49||

Receiving his order all (the servants) ran away and they dashed the baby

against a store like a hammer, separated the soul from the body.49.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧਹਿ ॥

piratham putr badheh ||

Killing of the first son

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅਉਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਉ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਮਹਾ ਮਤਿ ਹੀਨੋ ॥

aaur bhayo sut jo teh ke gireh tau nirap ka(n)s mahaa mat heeno ||

ਸੇਵਕ ਭੇਜ ਦਏ ਤਿਨ ਲਿਆਇ ਕੈ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਫੁਨਿ ਦੀਨੋ ॥

sevak bhej dhe tin liaai kai paathar pai han kai fun dheeno ||

Another son who was born to Devaki and Vasudev, who was also killed on the orders of Kans of vicious intellenct, by his servants by dashing him on

the store the dead body was given back to the parents

ਸੋਰ ਪਰਿਯੋ ਸਬ ਹੀ ਪੁਰ ਮੈ ਕਬਿ ਨੈ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਇਉ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥

sor pariyo sab hee pur mai kab nai teh ko jas iau lakh leeno ||

ਇੰਦ੍ਰ ਮੂਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੫੦॥

ei(n)dhr mooo sun kai ran mai mil kai sur ma(n)ddal rodhan keeno ||50||

Hearing about this heinous crime, there was great uproar in the whole city and this tumult appeared to the poet like the cries of gods on the death of Indra.50.

ਅਉਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਮ ਧਰਿਓ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਨ ਹੂੰ ਜੈ ॥

aaur bhayo sut jo teh ke gireh naam dhario teh ko tin hoo(n) jai ||

ਮਾਰ ਦਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਡਾਰਿਓ ਖੂੰਜੈ ॥

maar dhayo sun kai nirap ka(n)s su paathar pai han ddaario khoo(n)jai ||

Another son was born in their house who was named Jaya, but he was

also dashed against the stone by the king Kansa

ਸੀਸ ਕੇ ਬਾਰ ਉਖਾਰਤ ਦੇਵਕੀ ਰੋਦਨ ਚੋਰਨ ਤੈ ਘਰਿ ਗੂੰਜੈ ॥

sees ke baar ukhaarat dhevakee rodhan choran tai ghar goo(n)jai ||

ਜਿਉ ਰੁਤਿ ਅੰਤੁ ਬਸੰਤ ਸਮੈ ਨਭਿ ਕੋ ਜਿਮ ਜਾਤ ਪੁਕਾਰਤ ਕੂੰਜੈ ॥੫੧॥

jiau rut a(n)t basa(n)t samai nabh ko jim jaat pukaarat koo(n)jai ||51||

Devaki began to pull out the hair of her head and began to cry like the bird called Karauncha in the sky in the spring season.51.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਚਉਥੋ ਪੁਤ੍ਰ ਭਇਓ ਸੋ ਭੀ ਕੰਸ ਮਾਰ ਦਇਓ ਤਿਹ ਸੋਕ ਬੜਵਾ ਕੀ ਲਾਟੈ ਮਨ ਮੈ ਜਗਤ ਹੈ ॥

chautho putr bhio so bhee ka(n)s maar dhio teh sok baRavaa kee laaTai man mai jagat hai ||

The fourth son was born and he was also killed by Kansa the flames of sorrow blazed in the hearts of Devaki and Vasudev

ਪਰੀ ਹੈਗੀ ਦਾਸੀ ਮਹਾ ਮੋਹ ਹੂੰ ਕੀ ਫਾਸੀ ਬੀਚ ਗਈ ਮਿਟ ਸੋਭਾ ਪੈ ਉਦਾਸੀ ਹੀ ਪਗਤ ਹੈ ॥

paree haigee dhaasee mahaa moh hoo(n) kee faasee beech giee miT

sobhaa pai udhaasee hee pagat hai ||

All the beauty of Devaki was finished by the noose of great attachment around her neck and she was drowned in great anguish

ਕੈਧੋ ਤੁਮ ਨਾਥ ਹ੍ਵੈ ਸਨਾਥ ਹਮ ਹੂੰ ਪੈ ਹੂੰਜੈ ਪਤਿ ਕੀ ਨ ਗਤਿ ਔਰ ਤਨ ਕੀ ਨ ਗਤਿ ਹੈ ॥

kaidho tum naath havai sanaath ham hoo(n) pai hoo(n)jai pat kee na gat aauar tan kee na gat hai ||

She says, “O my God! what type of Lord Thou art and what type of protected people we are? We have neither received any honour nor have got any physical protection

ਭਈ ਉਪਹਾਸੀ ਦੇਹ ਪੂਤਨ ਬਿਨਾਸੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਰੀ ਹਾਸੀ ਨ ਹਮੈ ਗਾਸੀ ਸੀ ਲਗਤ ਹੈ ॥੫੨॥

bhiee upahaasee dheh pootan binaasee abinaasee teree haasee na hamai gaasee see lagat hai ||52||

Because of the death of our son, we are also being ridiculed, O Immortal

Lord! such a cruel joke by you is sharply stinging us like an arrow.”52.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪਾਚਵੋ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਥਰ ਸੋ ਹਨਿ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥

paachavo putr bhayo sun ka(n)s su paathar so han maar dhayo hai ||

ਸ੍ਵਾਸ ਗਯੋ ਨਭਿ ਕੇ ਮਗ ਮੈ ਤਨ ਤਾ ਕੋ ਕਿਧੌਂ ਜਮੁਨਾ ਮੈ ਗਯੋ ਹੈ ॥

savaiaas gayo nabh ke mag mai tan taa ko kidhau jamunaa mai gayo hai ||

Hearing about the birth of fifth son, Kansa also killed him by dashing him against the store the soul of the infant went to heaven and his body was merged in the flowing current

ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੋਨਨ ਦੇਵਕੀ ਸੋਕ ਸੋ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਲਯੋ ਹੈ ॥

so sun kai pun sronan dhevakee sok so saas usaas layo hai ||

ਮੋਹ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਾ ਦਿਨ ਮੈ ਮਨੋ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੋਹ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥੫੩॥

moh bhayo at taa dhin mai mano yaahee te moh prakaas bhayo hai ||53||

Hearing this, Devaki began to sigh and because of the attachment she

experienced such a great anguish that she appeared to have given birth to the attachment itself.53.

ਦੇਵਕੀ ਬੇਨਤੀ ਬਾਚ ॥

dhevakee benatee baach ||

Speech regarding the supplication of Devaki:

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਪੁਤ੍ਰ ਭਇਓ ਛਠੋ ਬੰਸ ਸੋ ਭੀ ਮਾਰਿ ਡਾਰਿਓ ਕੰਸ ਦੇਵਕੀ ਪੁਕਾਰੀ ਨਾਥ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ ॥

putr bhio chhaTho ba(n)s so bhee maar ddaario ka(n)s dhevakee pukaaree naath baat sun leejeeaai ||

ਕੀਜੀਐ ਅਨਾਥ ਨ ਸਨਾਥ ਮੇਰੇ ਦੀਨਾਨਾਥ ਹਮੈ ਮਾਰ ਦੀਜੀਐ ਕਿ ਯਾ ਕੋ ਮਾਰ ਦੀਜੀਐ ॥

keejeeaai anaath na sanaath mere dheenaanaath hamai maar dheejeeaai k yaa ko maar dheejeeaai ||

When the sixth son was also killed by Kansa, Devaki prayed thus to God, “O Master of the lowly! either kill us or kill Kansa

ਕੰਸ ਬਡੋ ਪਾਪੀ ਜਾ ਕੋ ਲੋਭ ਭਯੋ ਜਾਪੀ ਸੋਈ ਕੀਜੀਐ ਹਮਾਰੀ ਦਸਾ ਜਾ ਤੇ ਸੁਖੀ ਜੀਜੀਐ ॥

ka(n)s baddo paapee jaa ko lobh bhayo jaapee soiee keejeeaai hamaaree

dhasaa jaa te sukhee jeejeeaai ||

ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਅਸਵਾਰੀ ਗਜ ਵਾਰੀ ਕਰੋ ਲਾਈਐ ਨ ਢੀਲ ਅਬ ਦੋ ਮੈ ਏਕ ਕੀਜੀਐ ॥੫੪॥

sronan mai sun asavaaree gaj vaaree karo laieeaai na ddeel ab dho mai ek keejeeaai ||54||

“Kansa is a great sinner, whom the people consider as their king and whom they remember O Lord! Put him in the same condition as Thou hast put us I have heard that Thou didst save the life of the elephant do not

delay now, be kind to do any one of t

ਇਤਿ ਛਠਵੋਂ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧਹ ॥

eit chhaThavo(n) putr badheh ||

End of the description regarding the killing of the sixth son.

ਅਥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਜਨਮ ॥

ath balabhadhr janam ||

Now begins the description about the Birth of Balbhadra

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਭਯੋ ਗਰਭਾਤਰ ਤੌ ਦੁਹੰ ਬੈਠਿ ਕੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

jo balabhadhr bhayo garabhaatar tau dhuha(n) baiTh kai ma(n)tr kario hai ||

ਤਾ ਹੀ ਤੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਜੋਰ ਸੋ ਕਾਢਿ ਕੈ ਰੋਹਿਨੀ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥

taa hee te ma(n)tr ke jor so kaadd kai rohinee ke ur beech dhario hai ||

When balbhadra was conceived, Devaki and Vasudev sat to hold consultations and with the power of mantras, he was transferred from the

womb of Devaki to the womb of Rohini

ਕੰਸ ਕਦਾਚ ਹਨੇ ਸਿਸੁ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨ ਮੈ ਬਸੁਦੇਵ ਡਰਿਓ ਹੈ ॥

ka(n)s kadhaach hane sis ko teh te man mai basudhev ddario hai ||

ਸੇਖ ਮਨੋ ਜਗ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਗ ਭੀਤਰ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥੫੫॥

sekh mano jag dhekhan ko jag bheetar roop naveen kario hai ||55||

Thinking that Kansa may also kill him, Vasudev was frightened. It seemed that Sheshanaga had assumed a new form in order to see the world.55.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਸਾਧ ਦੋ ਬਿਸਨੁ ਕਿਸਨ ਪਤਿ ਜਾਸੁ ॥

kirasan kirasan kar saadh dho bisan kisan pat jaas ||

ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸ੍ਵ ਤਰਬੇ ਨਿਮਿਤ ਤਨ ਮੈ ਕਰਿਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੫੬॥

kirasan bisavai tarabe nimit tan mai kariyo prakaas ||56||

Both Devaki and Vasudev, began to remember Vishnu, the lord of Lakshmi with extreme saintliness and here Vishnu entered and enlightened the

body of Devaki in order to redeem the world darkened by vices.56.

ਅਥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਨਮ ॥

ath kirasan janam ||

Now begins the description about the Birth of Krishna

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੰਖ ਗਦਾ ਕਰਿ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਧਰੇ ਤਨਿ ਕਉਚ ਬਡੇ ਬਡਭਾਗੀ ॥

sa(n)kh gadhaa kar aaur tirasool dhare tan kauch badde baddabhaagee ||

ਨੰਦ ਗਹੈ ਕਰਿ ਸਾਰੰਗ ਸਾਰੰਗ ਪੀਤ ਧਰੈ ਪਟ ਪੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥

na(n)dh gahai kar saara(n)g saara(n)g peet dharai paT pai anuraagee ||

Vishnu appeared in the womb of sleeping Devaki (in the form of Krishna) in yellow dress, wearing armour on body and holding conch, mace, trident,

sword and bow in his hands

ਸੋਈ ਹੁਤੀ ਜਨਮਿਉ ਇਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੈ ਡਰਪੈ ਮਨ ਮੈ ਉਠਿ ਜਾਗੀ ॥

soiee hutee janamiau ieh ke gireh kai ddarapai man mai uTh jaagee ||

ਦੇਵਕੀ ਪੁਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨਿਯੋ ਲਖਿਓ ਹਰਿ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸੁ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥੫੭॥

dhevakee putr na jaaniyo lakhio har kai kai pranaam su pain laagee ||57||

Devaki was terrified, she awoke and sat down she did not know that a son had been born to her seeing Vishnu apparently, she bowed at his feet.57.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਲਖਿਓ ਦੇਵਕੀ ਹਰਿ ਮਨੈ ਲਖਿਓ ਨ ਕਰਿ ਕਰਿ ਤਾਤ ॥

lakhio dhevakee har manai lakhio na kar kar taat ||

ਲਖਿਓ ਜਾਨ ਕਰਿ ਮੋਹਿ ਕੀ ਤਾਨੀ ਤਾਨਿ ਕਨਾਤ ॥੫੮॥

lakhio jaan kar moh kee taanee taan kanaat ||58||

Devaki did not consider him as a son, but saw him in the form of God, still,

being a mother, her attachment grew.58.

ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਨਮ ਜਬ ਹੀ ਭਇਓ ਦੇਵਨ ਭਇਓ ਹੁਲਾਸ ॥

kirasan janam jab hee bhio dhevan bhio hulaas ||

ਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਅਬ ਨਾਸ ਹੋਹਿੰ ਹਮ ਕੋ ਹੋਇ ਬਿਲਾਸ ॥੫੯॥

satr sabai ab naas hohi(n) ham ko hoi bilaas ||59||

As soon as Krishna was born, the gods were filled with joy and thought that then the enemies would be destroyed and them they would be overjoyed.59.

ਆਨੰਦ ਸੋ ਸਬ ਦੇਵਤਨ ਸੁਮਨ ਦੀਨ ਬਰਖਾਇ ॥

aana(n)dh so sab dhevatan suman dheen barakhai ||

ਸੋਕ ਹਰਨ ਦੁਸਟਨ ਦਲਨ ਪ੍ਰਗਟੇ ਜਗ ਮੋ ਆਇ ॥੬੦॥

sok haran dhusaTan dhalan pragaTe jag mo aai ||60||

Filled with delight, the gods showered flowers and believed that Vishnu, the destroyer of sorrows and tyrants had manifested himself in the

world.60.

ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਭਯੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਦੇਵਕੀ ਕਾਨਿ ॥

jai jai kaar bhayo jabai sunee dhevakee kaan ||

ਤ੍ਰਾਸਤਿ ਹੁਇ ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਸੋਰ ਕਰੈ ਕੋ ਆਨਿ ॥੬੧॥

traasat hui man mai kahiyo sor karai ko aan ||61||

When Devaki heard the hailings with her own ears, then she with fear began to think as to who was creating noise.61.

ਬਾਸੁਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

baasudhev ar dhevakee ma(n)tr karai man maeh ||

ਕੰਸ ਕਸਾਈ ਜਾਨ ਕੈ ਹੀਐ ਅਧਿਕ ਡਰਪਾਹਿ ॥੬੨॥

ka(n)s kasaiee jaan kai heeaai adhik ddarapaeh ||62||

Vasudev and Devaki began to think between themselves and considering

Kansa as a butcher, their hearts were filled with great fear.62.

ਇਤਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit kirasan janam baranana(n) samaapata(n) ||

End of the description about the Birth of Krishna.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿਓ ਦੁਹਹੂੰ ਮਿਲਿ ਮਾਰਿ ਡਰੈ ਇਹ ਕੋ ਮਤਿ ਰਾਜਾ ॥

ma(n)tr bichaar kario dhuhahoo(n) mil maar ddarai ieh ko mat raajaa ||

ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਘਰਿ ਆਇ ਹਉ ਡਾਰਿ ਕੈ ਠਾਟ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਜਾ ॥

na(n)dheh ke ghar aai hau ddaar kai ThaaT ihee man mai tin saajaa ||

Both of them thought that the king may not also kill this son, they decided

to leave him in the house of Nand

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਓ ਮਨ ਮੈ ਨ ਡਰੋ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਨਿਸੰਕ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜਾ ॥

kaanreh kahio man mai na ddaro tum jaahu nisa(n)k bajaavat baajaa ||

ਮਾਯਾ ਕੀ ਖੈਂਚਿ ਕਨਾਤ ਲਈ ਧਰ ਬਾਲਕ ਸਊਰਭ ਆਪਿ ਬਿਰਾਜਾ ॥੬੩॥

maayaa kee khai(n)ch kanaat liee dhar baalak suoorabh aap biraajaa ||63||

Krishna said, “Do not be fearful and go without any suspicion,” saying this Krishna spread his deceptive show (Yoga-maya) in all the four directions and sat himself in the form of a beautiful child.63.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਬੈ ਤਿਨ ਗ੍ਰਿਹਿ ਭਯੋ ਬਾਸੁਦੇਵ ਇਹ ਕੀਨ ॥

kirasan jabai tin gireh bhayo baasudhev ieh keen ||

ਦਸ ਹਜਾਰ ਗਾਈ ਭਲੀ ਮਨੈ ਮਨਸਿ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੬੪॥

dhas hajaar gaiee bhalee manai manas kar dheen ||64||

On the birth of Krishna, Vasudev, in his mind, gave in charity ten thousand

cows for the protection of Krishna.64.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਛੂਟਿ ਕਿਵਾਰ ਗਏ ਘਰਿ ਕੇ ਦਰਿ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਰ ਕੇ ਚਲਤੇ ॥

chhooT kivaar ge ghar ke dhar ke nirap ke bar ke chalate ||

ਹਰਖੇ ਸਰਖੇ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੇ ਪਗ ਜਾਇ ਛੁਹਿਓ ਜਮਨਾ ਜਲ ਤੇ ॥

harakhe sarakhe basudheveh ke pag jai chhuhio jamanaa jal te ||

When Vasudev started, the doors of the house opened, his feet began to move further and went to enter Yamuna the water of Yamuna came forward to see Krishna

ਹਰਿ ਦੇਖਨ ਕੌ ਹਰਿ ਅਉ ਬਢ ਕੇ ਹਰਿ ਦਉਰ ਗਏ ਤਨ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ॥

har dhekhan kau har aau badd ke har dhaur ge tan ke bal te ||

ਕਾਜ ਇਹੀ ਕਹਿ ਦੋਊ ਗਏ ਜੁ ਖਿਝੈ ਬਹੁ ਪਾਪਨ ਕੀ ਮਲ ਤੇ ॥੬੫॥

kaaj ihee keh dhouoo ge ju khijhai bahu paapan kee mal te ||65||

Sheshanaga powerfully ran forward, he spread his hoods and waved them

like fly-whisk and alongwith it the waters of Yamuna and Sheshanaga both conveyed to Krishna about the increasing dirt of sin in the world.65.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਬੈ ਚੜਤੀ ਕਰੀ ਫੇਰਿਓ ਮਾਯਾ ਜਾਲ ॥

kirasan jabai chaRatee karee ferio maayaa jaal ||

ਅਸੁਰ ਜਿਤੇ ਚਉਕੀ ਹੁਤੇ ਸੋਇ ਗਏ ਤਤਕਾਲ ॥੬੬॥

asur jite chaukee hute soi ge tatakaal ||66||

When Vasudev began to walk taking Krishna with him, Krishna spread his deceptive show (maya), on account of which the demons, who were there

as watchmen went to sleep.66.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਬਸੁਦੇਵ ਸੁ ਪਾਇ ਜਬੈ ਜਮੁਨਾ ਮਧਿ ਠਾਨੋ ॥

ka(n)seh ke ddar te basudhev su pai jabai jamunaa madh Thaano ||

ਮਾਨ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੁਰਾਤਨ ਕੋ ਜਲ ਪਾਇਨ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਉਠਾਨੋ ॥

maan kai preet puraatan ko jal pain bheTan kaaj uThaano ||

Because of the fear of Kansa, when Vasudev put his feet in Yamuna it surged up to touch the feet of Krishna

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥

taa chhab ko jas uch mahaa kab ne apane man mai pahichaano ||

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਜਾਨ ਕਿਧੋ ਪਤਿ ਹੈ ਇਹ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਤਿਹ ਭੇਟਤ ਮਾਨੋ ॥੬੭॥

kaanreh ko jaan kidho pat hai ieh kai jamunaa teh bheTat maano ||67||

Recognising in its mind some old affection the poet felt thus about the high praise of that elegance that considering Krishna her Lord, Yamuna

rose up to touch his feet.67.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬੈ ਜਸੋਦਾ ਸੁਇ ਗਈ ਮਾਯਾ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

jabai jasodhaa sui giee maayaa keeyo prakaas ||

ਡਾਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਹ ਪੈ ਸੁਤਾ ਲੀਨੀ ਹੈ ਕਰਿ ਤਾਸ ॥੬੮॥

ddaar kirasan teh pai sutaa leenee hai kar taas ||68||

On this side when Yashoda went to sleep and Yoga-maya (deceptive show) appeared in her womb putting Krishna by the side of Yashoda, Vasudev

picked up her daughter and started backwards.68.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਾਯਾ ਕੋ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਸੁਦੇਵ ਸੁ ਸੀਘ੍ਰ ਚਲਿਯੋ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹੀ ॥

maayaa ko lai kar mai basudhev su seeghr chaliyo apune gireh maahee ||

Taking Maya in his hands, Vasudev quickly went to his house and

ਸੋਇ ਗਏ ਪਰ ਦੁਆਰ ਸਬੈ ਘਰ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਕੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥

soi ge par dhuaar sabai ghar baahar bheetar kee sudh naahee ||

At that time all the people were sleeping and none had the consciousness about the happenings inside and outside

ਦੇਵਕੀ ਤੀਰ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਤੇ ਮਿਲਗੇ ਪਟ ਆਪਸਿ ਮਾਹੀ ॥

dhevakee teer gayo jab hee sabh te milage paT aapas maahee ||

When Vasudev came near Devaki, the doors closed themselves

ਬਾਲਿ ਉਠੀ ਜਬ ਰੋਦਨ ਕੈ ਜਗ ਕੈ ਸੁਧਿ ਜਾਇ ਕਰੀ ਨਰ ਨਾਹੀ ॥੬੯॥

baal uThee jab rodhan kai jag kai sudh jai karee nar naahee ||69||

When the servants heard the cries of the female infant, they informed the

king.69.

ਰੋਇ ਉਠੀ ਵਹ ਬਾਲਿ ਜਬੈ ਤਬ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਲੀ ਧੁਨਿ ਹੋਰੈ ॥

roi uThee veh baal jabai tab sronan mai sun lee dhun horai ||

When that female infant wept, then all the people heard her cries,

ਧਾਇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹ ਕੇ ਘਰਿ ਜਾਇ ਕਹਿਯੋ ਜਨਮਿਯੋ ਰਿਪੁ ਤੋਰੈ ॥

dhai ge nirap ka(n)seh ke ghar jai kahiyo janamiyo rip torai ||

The servants ran to inform the king, they told him that his enemy had taken birth

ਲੈ ਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਚਲਿ ਜਾਇ ਗਹੀ ਕਰ ਤੈ ਕਰਿ ਜੋਰੈ ॥

lai ke kirapaan gayo teh ke chal jai gahee kar tai kar jorai ||

Holding fast his sword in both his hands Kansa went there

ਦੇਖਹੁ ਬਾਤ ਮਹਾ ਜੜ ਕੀ ਅਬ ਆਦਿਕ ਕੇ ਬਿਖ ਚਾਬਤ ਭੋਰੈ ॥੭੦॥

dhekhahu baat mahaa jaR kee ab aadhik ke bikh chaabat bhorai ||70||

Look at the vicious action of this great fool, who himself is going to drink

the poison i.e. he himself is preparing for his own death.70.

ਲਾਇ ਰਹੀ ਉਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥

lai rahee ur so teh ko mukh te kahiyo baat suno matavaare ||

Devaki had hugged the female infant to her bosom she said,

ਪੁਤ੍ਰ ਹਨੇ ਮਮ ਪਾਵਕ ਸੇ ਛਠ ਹੀ ਤੁਮ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥

putr hane mam paavak se chhaTh hee tum paathar pai han ddaare ||

“O fool! listen to me, you have already killed my radiant sons by dashing them against the stones”

ਛੀਨ ਕੈ ਕੰਸ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭੀ ਪਟਕੇ ਇਹ ਕੈ ਅਬ ਨਾਰੇ ॥

chheen kai ka(n)s kahiyo mukh te ieh bhee paTake ieh kai ab naare ||

Hearing these words Kansa immediately seized the infant and said, “Now, I shall also kill her by dashing her.”

ਦਾਮਿਨੀ ਹ੍ਵੈ ਲਹਕੀ ਨਭ ਮੈ ਜਬ ਰਾਖ ਲਈ ਵਹ ਰਾਖਨਹਾਰੇ ॥੭੧॥

dhaaminee havai lahakee nabh mai jab raakh liee veh raakhanahaare ||71||

When Kansa did all that, then this infant, who was protected by the Lord,

went as lightning in the sky and flased.71.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨਿ ਕਰਿ ਬਜੋਤ ਵਾ ਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਚਾਕਰਨ ਕਹਿਓ ਮਾਰ ਡਾਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਹੈ ॥

kai kai krodh man kar bayot vaa ke maarabe kee chaakaran kahio maar ddaaro nirap baat hai ||

Kansa said to his servants in great fury and after great consideration, “I order you to kill her

ਕਰ ਮੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ਬਨਾਇ ਭਾਰੇ ਪਾਥਰ ਪੈ ਰਾਜ ਕਾਜ ਰਾਖਬੇ ਕੋ ਕਛੁ ਨਹੀ ਪਾਤ ਹੈ ॥

kar mo uThai kai banai bhaare paathar pai raaj kaaj raakhabe ko kachh nahee paat hai ||

” Holding her in dashed against a huge stone

ਆਪਨੋ ਸੋ ਬਲ ਕਰਿ ਰਾਖੈ ਇਹ ਭਲੀ ਭਾਤ ਸ੍ਵਛੰਦ ਬੰਦ ਕੈ ਕੈ ਛੂਟ ਇਹ ਜਾਤ ਹੈ ॥

aapano so bal kar raakhai ieh bhalee bhaat savaichha(n)dh ba(n)dh kai kai chhooT ieh jaat hai ||

But inspite of being held in such strong hands, she herself was slipping

away and spattering

ਮਾਯਾ ਕੋ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸੁ ਸਭਨ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ਸੁ ਐਸੇ ਉਡੀ ਬਾਰਾ ਜੈਸੇ ਪਾਰਾ ਉਡਿ ਜਾਤ ਹੈ ॥੭੨॥

maayaa ko baddai kai su sabhan sunai kai su aaise uddee baaraa jaise paaraa udd jaat hai ||72||

Because of the impact of maya, she splashed like mercury, causing everyone to listen to her voice.72.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਠ ਭੁਜਾ ਕਰਿ ਕੈ ਅਪਨੀ ਸਭਨੋ ਕਰ ਮੈ ਬਰ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥

aaTh bhujaa kar kai apanee sabhano kar mai bar aayudh leene ||

This maya manifested herself assuming eight arms and holding her weapons in her hands

ਜਵਾਲ ਨਿਕਾਸ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਰਿਪੁ ਅਉਰ ਭਯੋ ਤੁਮਰੋ ਮਤਿ ਹੀਨੇ ॥

javaal nikaas kahee mukh te rip aaur bhayo tumaro mat heene ||

The flames of fire were coming out of her mouth, she said, “O foolish

Kansa! your enemy has taken birth at another place”

ਦਾਮਿਨਿ ਸੀ ਲਹਕੈ ਨਭਿ ਮੈ ਡਰ ਕੈ ਫਟਗੇ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰਨ ਸੀਨੇ ॥

dhaamin see lahakai nabh mai ddar kai faTage teh satran seene ||

Saying this much, and crating fear in the hearts of the enemies,

ਮਾਰ ਡਰੈ ਇਹ ਹੂੰ ਹਮ ਹੂੰ ਸਭ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨੈ ਅਤਿ ਦੈਤਨ ਕੀਨੇ ॥੭੩॥

maar ddarai ieh hoo(n) ham hoo(n) sabh traas manai at dhaitan keene ||73||

She began to wave like lightning in the sky and all the demons became fearful thinking that she may kill all of them.73.

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਛੋਰਬੋ ॥

ath dhevakee basudhev chhorabo ||

Now begins the description of the Liberation of Devaki and Vasudev

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਇਹ ਕੀ ਜੁ ਸ੍ਰੋਨਨ ਨਿੰਦਤ ਦੇਵਨ ਕੋ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥

baat sunee ieh kee ju sronan ni(n)dhat dhevan ko ghar aayo ||

When Kansa heard all this with his own ears, then he, the standerer of gods, came to his house he thought that he had uselessly killed the sons

of his sister

ਝੂਠ ਹਨੇ ਹਮ ਪੈ ਭਗਨੀ ਸੁਤ ਜਾਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥

jhooTh hane ham pai bhaganee sut jai kai pain sees nivaayo ||

Thinking this, he bowed down his head on the feet of his sister

ਗਜਾਨ ਕਥਾ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬਹੁ ਦੇਵਕੀ ਔ ਬਸੁਦੇਵ ਰਿਝਾਯੋ ॥

gayaan kathaa kar kai at hee bahu dhevakee aau basudhev rijhaayo ||

Talking to them at length he delighted birth Devaki and Vasudev

ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਬੁਲਾਇ ਲੁਹਾਰ ਕੋ ਲੋਹ ਅਉ ਮੋਹ ਕੋ ਫਾਧ ਕਟਾਯੋ ॥੭੪॥

havai kai prasa(n)n bulai luhaar ko loh aau moh ko faadh kaTaayo ||74||

Having been pleased himself, he called the ironsmith, he got the chains of Devaki and Vasudev cut and freed them.74.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਛੋਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare dhevakee basudhev ko chhorabo baranana(n) samaapata(n) ||

End of the description about the Liberation of Devaki and Vasudev in

Krishna Avatara in Bachittar Natak.

ਕੰਸ ਮੰਤ੍ਰੀਨ ਸੋ ਬਿਚਾਰ ਕਰਤ ਭਯਾ ॥

ka(n)s ma(n)treen so bichaar karat bhayaa ||

Consultations of Kansa with his Ministers

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ਕੇ ਕੀਨੋ ਕੰਸ ਬਿਚਾਰ ॥

ma(n)tree sakal bulai ke keeno ka(n)s bichaar ||

ਬਾਲਕ ਜੋ ਮਮ ਦੇਸ ਮੈ ਸੋ ਸਭ ਡਾਰੋ ਮਾਰ ॥੭੫॥

baalak jo mam dhes mai so sabh ddaaro maar ||75||

Calling all his Ministers and holding consultations with them, Kansa said,

“All the infants in my country be killed.”75.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭਾਗਵਤ ਕੀ ਯਹ ਸੁਧ ਕਥਾ ਬਹੁ ਬਾਤ ਭਰੇ ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

bhaagavat kee yeh sudh kathaa bahu baat bhare bhalee bhaat uchaaree ||

This chaste story of Bhagvata has been described very aptly and

ਬਾਕੀ ਕਹੋ ਫੁਨਿ ਅਉਰ ਕਥਾ ਕੋ ਸੁਭ ਰੂਪ ਧਰਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮਧਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥

baakee kaho fun aaur kathaa ko subh roop dhariyo biraj madh muraaree ||

Now I am narrating only from that one in Braja country Vishnu had assumed the form of Murari

ਦੇਵ ਸਭੈ ਹਰਖੇ ਸੁਨਿ ਭੂਮਹਿ ਅਉਰ ਮਨੈ ਹਰਖੈ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥

dhev sabhai harakhe sun bhoomeh aaur manai harakhai nar naaree ||

Seeing whom the gods as well as the men and women of the earth were filled with joy,

ਮੰਗਲ ਹੋਹਿ ਘਰਾ ਘਰ ਮੈ ਉਤਰਿਯੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਅਵਤਾਰੀ ॥੭੬॥

ma(n)gal hoh gharaa ghar mai utariyo avataaran ko avataaree ||76||

Seeing this incarnation of incarnations, there were rejoicings in every

house.76.

ਜਾਗ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਜਬ ਹੀ ਪਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਦੇਨ ਲਗੀ ਹੁਨੀਆ ਹੈ ॥

jaag uThee jasudhaa jab hee pikh putreh dhen lagee huneeaa hai ||

When Yashoda awoke, she became extremely happy on seeing the son,

ਪੰਡਿਤਨ ਕੋ ਅਰੁ ਗਾਇਨ ਕੋ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੀਓ ਸਭ ਹੀ ਗੁਨੀਆ ਹੈ ॥

pa(n)dditan ko ar gain ko bahu dhaan dheeo sabh hee guneeaa hai ||

She bestowed charities in abundance on the Pundits, singers and talented persons

ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਭਾਮਿਨ ਓਢ ਕੈ ਲਾਲ ਚਲੀ ਚੁਨੀਆ ਹੈ ॥

putr bhayo sun kai birajabhaamin odd kai laal chalee chuneeaa hai ||

Knowing about the birth of a son to Yashoda, the women of Braja moved out of their houses wearing red head-cloths

ਜਿਉ ਮਿਲ ਕੈ ਘਨ ਕੇ ਦਿਨ ਮੈ ਉਡ ਕੈ ਸੁ ਚਲੀ ਜੁ ਮਨੋ ਮੁਨੀਆ ਹੈ ॥੭੭॥

jiau mil kai ghan ke dhin mai udd kai su chalee ju mano muneeaa hai ||77||

It seemed that within the clouds, the gems are moving scattered hither and

thither.77.

ਨੰਦ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥

na(n)dh baach ka(n)s prat ||

Speech of Vasudev addressed to Kansa:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨੰਦ ਮਹਰ ਲੈ ਭੇਟ ਕੌ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥

na(n)dh mahar lai bheT kau gayo ka(n)s ke paas ||

ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹੈ ਜਾਇ ਕਹੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥੭੮॥

putr bhayo hamare girahai jai kahee aradhaas ||78||

The chiefrain Nand to meet Kansa alongwith some people that a son a son

had been born in his house.78.

ਬਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਨੰਦ ਸੋ ॥

basudhev baach na(n)dh so ||

Speech of Kansa addressed to Nand:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohra

ਨੰਦ ਚਲਿਓ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਬਸੁਦੇਵ ॥

na(n)dh chalio gireh ko jabai sunee baat basudhev ||

ਭੈ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਬਡੋ ਸੁਨੋ ਗੋਪ ਪਤਿ ਭੇਵ ॥੭੯॥

bhai havai hai tum ko baddo suno gop pat bhev ||79||

When Vasudev heard about the return (journey) of Nand, then he said to Nand, the chief of Gopas (milkmen,) “You should be extremely fearful”

(because Kansa had ordered the killing of all the boys).79.

ਕੰਸ ਬਾਚ ਬਕੀ ਸੋ ॥

ka(n)s baach bakee so ||

Speech of Kansa addressed to Bakasur:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੰਸ ਕਹੈ ਬਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਇਹ ਆਜ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾਜ ਹਮਾਰੋ ॥

ka(n)s kahai bakee baat suno ieh aaj karo tum kaaj hamaaro ||

Kansa said to Bakasur, “Listen to me and do this work of mine

ਬਾਰਕ ਜੇ ਜਨਮੇ ਇਹ ਦੇਸ ਮੈ ਤਾਹਿ ਕੌ ਜਾਇ ਕੈ ਸੀਘ੍ਰ ਸੰਘਾਰੋ ॥

baarak je janame ieh dhes mai taeh kau jai kai seeghr sa(n)ghaaro ||

All the boys who are born in this country, you may destroy them immediately

ਕਾਲ ਵਹੈ ਹਮਰੋ ਕਹੀਐ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਡਰਿਯੋ ਹੀਅਰਾ ਮਮ ਭਾਰੋ ॥

kaal vahai hamaro kaheeaai teh traas ddariyo heearaa mam bhaaro ||

One of these boys will be the cause of my death, therefore my heart is

greatly fearful.” Kansa was worried,

ਹਾਲ ਬਿਹਾਲ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ਮਨੋ ਤਨ ਮੈ ਜੁ ਡਸਿਓ ਅਹਿ ਕਾਰੋ ॥੮੦॥

haal bihaal bhayo teh kaal mano tan mai ju ddasio eh kaaro ||80||

Thinking in this way it seemed that the black serpent had stung him.80.

ਪੂਤਨਾ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥

pootanaa baach ka(n)s prat ||

Speech of Putana addressed to Kansa:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਹ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਬ ਪੂਤਨਾ ਕਹੀ ਕੰਸ ਸੋ ਬਾਤ ॥

eeh sun kai tab pootanaa kahee ka(n)s so baat ||

ਬਰਮਾ ਜਾਏ ਸਬ ਹਨੋ ਮਿਟੇ ਤਿਹਾਰੋ ਤਾਤ ॥੮੧॥

baramaa jaae sab hano miTe tihaaro taat ||81||

Hearing this, Putna said to Kansa,” I shall go and kill all the children and

thus all your suffering will end.”81.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਉਠੀ ਤਬ ਬੋਲਿ ਸੁ ਘੋਲਿ ਮਿਠਾ ਲਪਟੌ ਥਨ ਮੈ ॥

sees nivai uThee tab bol su ghol miThaa lapaTau than mai ||

ਬਾਲ ਜੁ ਪਾਨ ਕਰੇ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤਾਹਿ ਮਸਾਨ ਕਰੋਂ ਛਿਨ ਮੈ ॥

baal ju paan kare taje praanan taeh masaan karo(n) chhin mai ||

Saying this and bowing her head she got up and applied the sweet poison to her teats, so that whichever child will suck her teat, he may die in an instant.

ਬੁਧਿ ਤਾਨ ਸੁਜਾਨ ਕਹਿਯੋ ਸਤਿ ਮਾਨ ਸੁ ਆਇ ਹੌਂ ਟੋਰ ਕੈ ਤਾ ਹਨਿ ਮੈ ॥

budh taan sujaan kahiyo sat maan su aai haua(n) Tor kai taa han mai ||

ਨਿਰਭਉ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕਰੋ ਨਗਰੀ ਸਗਰੀ ਜਿਨ ਸੋਚ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ॥੮੨॥

nirabhau nirap raaj karo nagaree sagaree jin soch karo man mai ||82||

“O intelligent, wise and truthful king! We all have come in your service,

rule fearlessly and remove all anxieties.”82.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਦੋਹਰਾ ॥

kabiyo baach dhoharaa ||

Speech of the poet:

ਅਤਿ ਪਾਪਨ ਜਗੰਨਾਥ ਪਰ ਬੀੜਾ ਲੀਯੋ ਉਠਾਇ ॥

at paapan jaga(n)naath par beeRaa leeyo uThai ||

ਕਪਟ ਰੂਪ ਸੋਰਹ ਸਜੇ ਗੋਕੁਲ ਪਹੁੰਚੀ ਜਾਇ ॥੮੩॥

kapaT roop soreh saje gokul pahu(n)chee jai ||83||

That sinful woman resolved to kill Krishna, the Lord of the world and completely embellishing herself and wearing a deceptive garb, she

reached Gokul.83.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਜਰ ਨੈਨਿ ਦੀਏ ਮਨ ਮੋਹਤ ਈਗੁਰ ਕੀ ਬਿੰਦੁਰੀ ਜੁ ਬਿਰਾਜੈ ॥

kaajar nain dhe'ee man mohat ieegur kee bi(n)dhuree ju biraajai ||

ਟਾਡ ਭੁਜਾਨ ਬਨ੍ਹੀ ਕਟਿ ਕੇਹਿਰ ਪਾਇਨ ਨੂਪਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥

Taadd bhujaan banrahee kaT kehir pain noopar kee dhun baajai ||

She had put antimony in her eyes and a round mark on her forehead, her arms were beautiful, the waist was slim like a lion and there was sound of anklets from her feet

ਹਾਰ ਗਰੇ ਮੁਕਤਾਹਲ ਕੇ ਗਈ ਨੰਦ ਦੁਆਰਹਿ ਕੰਸ ਕੈ ਕਾਜੈ ॥

haar gare mukataahal ke giee na(n)dh dhuaareh ka(n)s kai kaajai ||

Wearing a necklace of gems, she reached at the door of Nand in order to

perform the task assigned by Kansa

ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਬਸੀ ਸਭ ਹੀ ਤਨ ਆਨਨ ਮੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਲਾਜੈ ॥੮੪॥

baas subaas basee sabh hee tan aanan mai sas koTik laajai ||84||

The fragrance emanating from her body spread in all the four directions and seeing her face even the moon felt shy.84.

ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ਪੂਤਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥

jasudhaa baach pootanaa prat ||

Speech of Yashoda addressed to Putana:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਹੁ ਆਦਰ ਕਰਿ ਪੂਛਿਓ ਜਸੁਮਤਿ ਬਚਨ ਰਸਾਲ ॥

bahu aadhar kar poochhio jasumat bachan rasaal ||

ਆਸਨ ਪੈ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਕਹਿਓ ਬਾਤ ਕਹੁ ਬਾਲ ॥੮੫॥

aasan pai baiThai kai kahio baat kahu baal ||85||

Yashoda gave her respect and asked about her welfare and giving her a

seat, she began to talk to her.85.

ਪੂਤਨਾ ਬਾਚ ਜਸੋਧਾ ਸੋ ॥

pootanaa baach jasodhaa so ||

Speech of Putana addressed to Yashoda:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮਹਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਸੁਤ ਸੁਨਿਓ ਜਨਮਿਓ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥

mahar tihaare sut sunio janamio roop anoop ||

ਮੋ ਗੋਦੀ ਦੈ ਦੂਧ ਕੋ ਹੋਵੈ ਸਭ ਕੋ ਭੂਪ ॥੮੬॥

mo godhee dhai dhoodh ko hovai sabh ko bhoop ||86||

“O mother! I have come to know that you have given birth to a unique child, give him to me so that I may cause him to drink my milk, because

this promising child will become the emperor of all.”86.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਗੋਦ ਦਯੋ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਤਾ ਕੇ ਸੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਤਬ ਹੀ ਉਨਿ ਲੀਨੋ ॥

godh dhayo jasudhaa tab taa ke su a(n)t samai tab hee un leeno ||

Then Yashoda put Krishna in her lap and in this way Putana called her own end

ਭਾਗ ਬਡੇ ਦੁਰ ਬੁਧਨਿ ਕੇ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੌ ਜਿਨਿ ਅਸਥਨ ਦੀਨੋ ॥

bhaag badde dhur budhan ke bhagavaaneh kau jin asathan dheeno ||

That woman of vicious intellect had been very fortunate because she made the Lord to drink milk from her teats

ਛੀਰ ਰਕਤ੍ਰ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ ਐਚ ਲਏ ਮੁਖ ਮੋ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥

chheer rakatr su taahee ke praan su aaich le mukh mo ieh keeno ||

ਜਿਉ ਗਗੜੀ ਤੁਮਰੀ ਤਨ ਲਾਇ ਕੈ ਤੇਲ ਲਏ ਤੁਚ ਛਾਡ ਕੈ ਪੀਨੋ ॥੮੭॥

jiau gagaRee tumaree tan lai kai tel le tuch chhaadd kai peeno ||87||

Krishna sucked her blood (instead of milk) with his mouth alongwith his

life-force like the pressing and filtering the oil from the colocynth.87.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪਾਪ ਕਰਿਓ ਬਹੁ ਪੂਤਨਾ ਜਾ ਸੋ ਨਰਕ ਡਰਾਇ ॥

paap kario bahu pootanaa jaa so narak ddarai ||

ਅੰਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੈ ਬਸੀ ਬਿਕੁੰਠਹਿ ਜਾਇ ॥੮੮॥

a(n)t kahiyo har chhaadd dhai basee biku(n)Theh jai ||88||

Putana committed such a great sin, which may even frighten the hell, while dying she said, “O Krishna! Leave me,” and saying this much she went to heaven.88.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਹਿ ਛਿ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਭਈ ਪੁਖਰਾ ਜਿਮ ਪੇਟ ਮੁਖੋ ਨਲੂਆਰੇ ॥

dheh chh kos pramaan bhiee pukharaa jim peT mukho nalooaare ||

The body of Putana grew as long as six kos her belly looked like a tank

and face like a gutter

ਡੰਡ ਦੁਕੂਲ ਭਏ ਤਿਹ ਕੇ ਜਨੁ ਬਾਰ ਸਿਬਾਲ ਤੇ ਸੇਖ ਪੂਆਰੇ ॥

dda(n)dd dhukool bhe teh ke jan baar sibaal te sekh pooaare ||

Her arms were like the two banks of the tank and hair like the scum spread on the tank

ਸੀਸ ਸੁਮੇਰ ਕੋ ਸਿ੍ੰਗ ਭਯੋ ਤਿਹ ਆਖਨ ਮੈ ਪਰਗੇ ਖਡੂਆਰੇ ॥

sees sumer ko sira(n)g bhayo teh aakhan mai parage khaddooaare ||

Her head became like the top of the Sumeru mountain and there appeared great pits in place of her eyes

ਸਾਹ ਕੇ ਕੋਟ ਮੈ ਤੋਪ ਲਗੀ ਬਿਬ ਗੋਲਨ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਗਲੂਆਰੇ ॥੮੯॥

saeh ke koT mai top lagee bib golan ke havai galooaare ||89||

Within the pits of her eyes, the eyeballs appeared like the canons fixed in

the fort of king.89.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਸਥਨ ਮੁਖ ਲੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਸੋਇ ਗਏ ॥

asathan mukh lai kirasan teh uoopar soi ge ||

ਧਾਇ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਭ ਗੋਦ ਉਠਾਇ ਲਏ ॥੯੦॥

dhai tabai biraj lok sabh godh uThai le ||90||

Krishna went to sleep with the teat of Putana in his mouth and the residents of Braja woke him up.90.

ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਤਨ ਏਕਠੋ ਕੀਯੋਬ ਤਾ ਕੋ ਢੇਰ ॥

kaaT kaaT tan ekaTho keeyob taa ko dder ||

ਦੇ ਈਧਨ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਬਾਰਤ ਲਗੀ ਨ ਬੇਰ ॥੯੧॥

dhe ieedhan chahu(n) or te baarat lagee na ber ||91||

The people gathered the parts of the body of Putna and got burnt by

putting fule on all the four sides.91.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਬ ਹੀ ਨੰਦ ਆਇ ਹੈ ਗੋਕੁਲ ਮੈ ਲਈ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਮਹਾ ਬਿਸਮਾਨਿਓ ॥

jab hee na(n)dh aai hai gokul mai liee baas subaas mahaa bisamaanio ||

When Nand came to Gokul and knowing all that had happened, he was extremely wonder-struck

ਲੋਕ ਸਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬਿਰਤਾਤ ਕਹਿਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਨਿਓ ॥

lok sabai biraj ko birataat kahio sun kai man mai ddar paanio ||

When the people told him the saga of Putna, then he also was filled with fear in his mind

ਸਾਚ ਕਹੀ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਮੋ ਪਹਿ ਸੋ ਪਰਤਛਿ ਭਈ ਹਮ ਜਾਨਿਓ ॥

saach kahee basudheveh mo peh so paratachh bhiee ham jaanio ||

He began to think about the waning given to him by Vasudev, which was

true and he was seeing the same apparently

ਤਾ ਦਿਨ ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਦੀਯੋ ਸਭ ਬਿਪ੍ਰਨ ਬੇਦ ਅਸੀਸ ਬਖਾਨਿਓ ॥੯੨॥

taa dhin dhaan anek dheeyo sabh bipran bedh asees bakhaanio ||92||

On that day Nand gave charity to Brahmins in various ways, who gave him many blessings.92.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਾਲ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਉਤਰਿਓ ਦਯਾਸਿੰਧੁ ਕਰਤਾਰ ॥

baal roop havai utario dhayaasi(n)dh karataar ||

ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਧਾਰੀ ਪੂਤਨਾ ਭੂਮਿ ਉਤਾਰਿਯੋ ਭਾਰੁ ॥੯੩॥

piratham udhaaree pootanaa bhoom utaariyo bhaar ||93||

The Lord, ocean of mercy has incarnated in the form of a child and in the first place he has liberated the earth from the bufden of Putna.93.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੂਤਨਾ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥

eit sree dhasam saka(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the pootanaa

badheh dhiaai samaapatam sat subham sat ||

End of the chapter entitled “Killing of Putna” based on Dasham Sakandh Purana in Bachittar Natak.

ਅਥ ਨਾਮ ਕਰਣ ਕਥਨੰ ॥

ath naam karan kathana(n) ||

Now begins the description of Naming Ceremony

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਾਸੁਦੇਵ ਗਰਗ ਕੋ ਨਿਕਟਿ ਲੈ ਕਹੀ ਜੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਇ ॥

baasudhev garag ko nikaT lai kahee ju taeh sunai ||

ਗੋਕੁਲ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਭਵਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ॥੯੪॥

gokul na(n)dheh ke bhavan kirapaa karo tum jai ||94||

Then Vasudev requested the family-preceptor Garg to kindly go to Gokul in

the house of Nand.94.

ਉਤੈ ਤਾਤ ਹਮਰੇ ਤਹਾ ਨਾਮ ਕਰਨ ਕਰਿ ਦੇਹੁ ॥

autai taat hamare tahaa naam karan kar dheh ||

ਹਮ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਨਹੀ ਜਾਨਹੀ ਅਉਰ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ॥੯੫॥

ham tum bin nahee jaanahee aaur sraun sun leh ||95||

My son is there, kindly perform the naming ceremony and take care that no one else knows his secret except you and me.95.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੇਗ ਚਲਿਯੋ ਦਿਜ ਗੋਕੁਲ ਕੋ ਬਸੁਦੇਵ ਮਹਾਨ ਕਹੀ ਸੋਈ ਮਾਨੀ ॥

beg chaliyo dhij gokul ko basudhev mahaan kahee soiee maanee ||

ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਤਬ ਹੀ ਬਹੁ ਆਦਰ ਤਾਹਿ ਕਰਿਯੋ ਨੰਦ ਰਾਨੀ ॥

na(n)dh ke dhaam gayo tab hee bahu aadhar taeh kariyo na(n)dh raanee ||

Accepting the saying of Vasudev, the Brahmin Garg quickly started for Gokul and reached the house of Nand, where he was warmly received by

the wife of Nand.

ਨਾਮੁ ਸੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਹਿਓ ਇਹ ਕੋ ਕਰਿ ਮਾਨ ਲਈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥

naamu su kirasan kahio ieh ko kar maan liee ieh baat bakhaanee ||

The Brahmin gave the name Krishna to the boy, which was accepted by all, then he, studying the date and time of the birth of the boy, pointed out the coming mysterious events in the life of the boy.96.

ਲਾਇ ਲਗੰਨ ਨਛਤ੍ਰਨ ਸੋਧਿ ਕਹੀ ਸਮਝਾਇ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ॥੯੬॥

lai laga(n)n nachhatran sodh kahee samajhai akath kahaanee ||96||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਧਰਿਯੋ ਗਰਗਹਿ ਮਨੈ ਬਿਚਾਰਿ ॥

kirasan naam taa ko dhariyo garageh manai bichaar ||

ਸਿਆਮ ਪਲੋਟੈ ਪਾਇ ਜਿਹ ਇਹ ਸਮ ਮਨੋ ਮੁਰਾਰਿ ॥੯੭॥

siaam paloTai pai jeh ieh sam mano muraar ||97||

Garg thought out in his mind and gave the name of Krishna to the boy and

when the boy raised his feet, it seemed to the Pundit that he was similar to that of Vishnu.97.

ਸੁਕਲ ਬਰਨ ਸਤਿਜੁਗਿ ਭਏ ਪੀਤ ਬਰਨ ਤ੍ਰੇਤਾਇ ॥

sukal baran satijug bhe peet baran tretai ||

ਪੀਤ ਬਰਨ ਪਟ ਸਿਆਮ ਤਨ ਨਰ ਨਾਹਨਿ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥੯੮॥

peet baran paT siaam tan nar naahan ke naeh ||98||

The black colour is the symbol of Satyuga and the yellow of Treta, but wearing the yellow clothes and having the body of dark colour, both of these are not the characteristics of ordinary men.98.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅੰਨ੍ਰਯ ਦਯੋ ਗਰਗੈ ਜਬ ਨੰਦਹਿ ਤਉ ਉਠਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਆਯੋ ॥

a(n)nray dhayo garagai jab na(n)dheh tau uTh kai jamunaa taT aayo ||

When Nand presented the alms of corn to Garg, he, taking all, came to the

banks of Yamuna in order to cook food

ਨ੍ਹਾਇ ਕਟੈ ਕਰਿ ਕੈ ਧੁਤੀਆ ਹਰਿ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਭੋਗ ਲਗਾਯੋ ॥

nrahai kaTai kar kai dhuteeaa har ko ar dhevan bhog lagaayo ||

After taking bath, he offered food to gods and the Lord while he was remembering the Lord, Krishna

ਆਇ ਗਏ ਨੰਦ ਲਾਲ ਤਬੈ ਕਰ ਸੋ ਗਹਿ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਪਾਯੋ ॥

aai ge na(n)dh laal tabai kar so geh kai apune mukh paayo ||

The son of Nand reached there and taking the food from the hand of Garg, he ate it

ਚਕ੍ਰਤ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਪੇਖਿ ਤਬੈ ਤਿਹ ਅੰਨ੍ਰਯ ਸਭੈ ਇਨ ਭੀਟਿ ਗਵਾਯੋ ॥੯੯॥

chakrat havai gayo pekh tabai teh a(n)nray sabhai in bheeT gavaayo ||99||

The Brahmin, in wonder, began to see this and think that this boy with his

touch had soiled his food.99.

ਫੇਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਤੇ ਨਹਿ ਬਾਲਕ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹੈ ॥

fer bichaar kariyo man mai ieh te neh baalak pai har jee hai ||

ਮਾਨਸ ਪੰਚ ਭੂ ਆਤਮ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋ ਕਰਤਾ ਸਰਜੀ ਹੈ ॥

maanas pa(n)ch bhoo aatam ko mil kai tin so karataa sarajee hai ||

Then the Pundit though in his mind, how can he be a boy?, this is some illusion. The creator has created this world with the unison of the mind, five elements and the soul

ਯਾਦ ਕਰੀ ਮਮਤਾ ਇਹ ਕਾਰਨ ਮਧ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰੈ ਕਰਜੀ ਹੈ ॥

yaadh karee mamataa ieh kaaran madh ko dhoor karai karajee hai ||

I had been merely remembering Nand Lal and this will be my illusion

ਮੂੰਦ ਲਈ ਤਿਹ ਕੀ ਮਤਿ ਯੌ ਪਟ ਸੌ ਤਨ ਢਾਪਤ ਜਿਉ ਦਰਜੀ ਹੈ ॥੧੦੦॥

moo(n)dh liee teh kee mat yau paT sau tan ddaapat jiau dharajee hai ||100||

That Brahmin could not recognize and his intellect closed down just as the

tailor covers the body with a cloth.100.

ਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਬਾਰ ਭਯੋ ਜਬ ਤੋ ਮਨਿ ਬਾਮਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

na(n)dh kumaar tirabaar bhayo jab to man baaman krodh kario hai ||

When the same thing happened thrice, the Brahmin's mind was filled with rage

ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਜਸੁਦਾ ਹਰਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਉਰ ਆਪਨੇ ਲਾਇ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥

maat khijhee jasudhaa har ko geh kai ur aapane lai dhario hai ||

The mother Yashoda cried at such saying and she hugged Krishna to her bosom

ਬੋਲ ਉਠੇ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਇਹ ਦੋਸ ਨ ਹੈ ਮੁਹਿ ਯਾਦ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

bol uThe bhagavaan tabai ieh dhos na hai muh yaadh kario hai ||

Then Krishna said that he was not to be blamed for this, this Brahmin is only to be blamed.

ਪੰਡਿਤ ਜਾਨ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਉਠ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਪਾਇ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੦੧॥

pa(n)ddit jaan liee man mai uTh kai teh ke tab pai pario hai ||101||

He remembered me thrice for eating food and I have gone there hearing this, the Brahmin realised in his mind and getting up, he touched the feet

of Krishna.101.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨੰਦ ਦਾਨ ਤਾ ਕੌ ਦਯੋ ਕਹ ਲਉ ਕਹੋ ਸੁਨਾਇ ॥

na(n)dh dhaan taa kau dhayo keh lau kaho sunai ||

The charity given by Nand to the Brahmin cannot be described

ਗਰਗ ਆਪਨੇ ਘਰਿ ਚਲਿਯੋ ਮਹਾ ਪ੍ਰਮੁਦ ਮਨਿ ਪਾਇ ॥੧੦੨॥

garag aapane ghar chaliyo mahaa pramudh man pai ||102||

With happy mind, Garg went to his home.102.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਨਾਮਕਰਨ ਬਰਨਨੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare naamakaran

baranana(n) ||

End of the description of Naming ceremony in Bachittar Natak.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਪਲਨਾ ਪਰ ਝੂਲਤ ਹੈ ਤਬ ਕੈਸੇ ॥

baalak roop dhare har jee palanaa par jhoolat hai tab kaise ||

ਮਾਤ ਲਡਾਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਕੌ ਔ ਝੁਲਾਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਮੋਹਿਤ ਕੈਸੇ ॥

maat laddaavat hai teh kau aau jhulaavat hai kar mohit kaise ||

Krishna is swinging in the cradle in the form of a boy and his mother is

oscillating him with affection

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਫੁਨਿ ਐਸੇ ॥

taa chhab kee upamaa at hee kab sayaam kahee mukh te fun aaise ||

ਭੂਮਿ ਦੁਖੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਨੁ ਪਾਲਤ ਹੈ ਰਿਪੁ ਦੈਤਨ ਜੈਸੇ ॥੧੦੩॥

bhoom dhukhee man mai at hee jan paalat hai rip dhaitan jaise ||103||

The poet has described the simile of this beautiful scene in this way, just as the earth sustains both friends and foes equally, in the same way, the mother Yashoda, knowing fully well the possibilities of the difficulties in bringing up Krishna, is susta

ਭੂਖ ਲਗੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤਬ ਪੈ ਜਸੁਧਾ ਥਨ ਕੌ ਤਿਨਿ ਚਾਹਿਯੋ ॥

bhookh lagee jab hee har ko tab pai jasudhaa than kau tin chaahiyo ||

When Krishna became hungry, he wanted to drink his mother Yashoda’s

milk

ਮਾਤ ਉਠੀ ਨ ਭਯੋ ਮਨ ਕ੍ਰੁਧ ਤਬੈ ਪਗ ਸੋ ਮਹਿ ਗੋਡ ਕੈ ਬਾਹਿਯੋ ॥

maat uThee na bhayo man krudh tabai pag so meh godd kai baahiyo ||

He moved his foot with force, the mother got up without getting angry

ਤੇਲ ਧਰਿਓ ਅਰੁ ਘੀਉ ਭਰਿਓ ਛੁਟਿ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਜਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਸਰਾਹਿਯੋ ॥

tel dhario ar gheeau bhario chhuT bhoom pariyo jas sayaam saraahiyo ||

This vessels full of oil and ghee fell down from her hands on the earth

ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਮਧ ਪੁਰੀ ਧਰਨੀ ਕੋ ਮਨੋ ਸਭ ਸੋਕ ਸੁ ਲਾਹਿਯੋ ॥੧੦੪॥

hot kulaahal madh puree dharanee ko mano sabh sok su laahiyo ||104||

The poet Shyam visualized this scene in his imagination on the other hand, hearing about the killing of Putna, there was great tumult in Braja country and the suffering of the earth ended.104.

ਧਾਇ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਅਪਨੇ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥

dhai ge biraj lok sabai har jee tin apane ka(n)Th lagaae ||

All the people of Braja came running and everyone of them hugged

Krishna

ਅਉਰ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਭਾਤਨ ਭਾਤਨ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥

aaur sabhai biraj lok badhoo mil bhaatan bhaatan ma(n)gal gaae ||

The women of Braja country began to sing songs of joy of various types

ਭੂਮਿ ਹਲੀ ਨਭ ਯੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਬਾਰਨ ਭੇਦ ਯੌ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ ॥

bhoom halee nabh yo ieh kautak baaran bhedh yau bhaakh sunaae ||

ਚਕ੍ਰਤ ਬਾਤ ਭਏ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਚ ਨ ਲਾਏ ॥੧੦੫॥

chakrat baat bhe sun kai apane man mai tin saach na laae ||105||

The earth shook and the children began to relate various stories about the killing of Putana, hearing which all marveled in their minds and hesitated

to accept this true episode.105.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਸਿਰ ਸਾਥ ਛੁਹਾਇ ਕੈ ਅਉਰ ਸਭੈ ਤਿਨ ਅੰਗਨ ਕੋ ॥

kaaneh ke sir saath chhuhai kai aaur sabhai tin a(n)gan ko ||

ਅਰੁ ਲੋਕ ਬੁਲਾਇ ਸਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੈ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਤਿਨ ਮੰਗਨ ਕੋ ॥

ar lok bulai sabai biraj kai bahu dhaan dhayo tin ma(n)gan ko ||

Inviting all the people of Braja, Nand and Yashod gave good deal of alms by touching them with the head and other limbs of Krishna

ਅਰੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਪਟ ਰੰਗਨ ਰੰਗਨ ਕੋ ॥

ar dhaan dhayo sabh hee gireh ko kar kai paT ra(n)gan ra(n)gan ko ||

The charity of clothes etc. was given to many beggars

ਇਹ ਸਾਜ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਰੁ ਅਉਰ ਦਯੋ ਦੁਖ ਭੰਗਨ ਕੋ ॥੧੦੬॥

eeh saaj banai dhayo tin ko ar aaur dhayo dhukh bha(n)gan ko ||106||

In this way many gifts of charity were presented in order to remove the

sufferings of all.106.

ਕੰਸ ਬਾਚ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋ ॥

ka(n)s baach tiranaavarat so ||

Speech of Kansa addressed to Tranavrata:

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਜਬੈ ਪੂਤਨਾ ਹਨੀ ਸੁਨੀ ਗੋਕੁਲ ਬਿਖੈ ॥

jabai pootanaa hanee sunee gokul bikhai ||

ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਜਾਹੁ ਤਾ ਕੋ ਤਿਖੈ ॥

tiranaavarat so kahiyo jaahu taa ko tikhai ||

ਨੰਦ ਬਾਲ ਕੋ ਮਾਰੋ ਐਸੇ ਪਟਕਿ ਕੈ ॥

na(n)dh baal ko maaro aaise paTak kai ||

ਹੋ ਪਾਥਰ ਜਾਣੁ ਚਲਾਈਐ ਕਰ ਸੋ ਝਟਕਿ ਕੈ ॥੧੦੭॥

ho paathar jaan chalaieeaai kar so jhaTak kai ||107||

When kansa came to know that Putana had been killed in Gokul, he said to Tranvrata, “You go there and kill the son of Nand by dashing him like a stone with a jerk.107.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੰਸਹਿ ਕੈ ਤਸਲੀਮ ਚਲਿਯੋ ਹੈ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੀਘਰ ਦੈ ਗੋਕੁਲ ਆਯੋ ॥

ka(n)seh kai tasaleem chaliyo hai tiranaavarat seeghar dhai gokul aayo ||

ਬਉਡਰ ਕੋ ਤਬ ਰੂਪ ਧਰਿਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਕੈ ਬਲ ਪਉਨ ਬਹਾਯੋ ॥

bauddar ko tab roop dhariyo dharanee par kai bal paun bahaayo ||

Bowing before Kansa, Tranavrata quickly reached Gokul and transformed

himself into a duststorm and began to blow with a great speed

ਆਗਮ ਜਾਨ ਕੈ ਭਾਰੀ ਭਯੋ ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਤਬੈ ਵਹ ਭੂਮਿ ਪਰਾਯੋ ॥

aagam jaan kai bhaaree bhayo har maar tabai veh bhoom paraayo ||

ਪੂਰ ਭਏ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਕੈ ਲੋਕਨ ਲੈ ਹਰਿ ਕੋ ਨਭਿ ਕੇ ਮਗ ਧਾਯੋ ॥੧੦੮॥

poor bhe dhirag moo(n)dh kai lokan lai har ko nabh ke mag dhaayo ||108||

Krishna became extremely weighty and colliding against him, Tranavrata fell down on the earth, but still when the eyes of the people were filled with dust and closed down, he flew in the sky taking Krishna with him.108.

ਜਉ ਹਰਿ ਜੀ ਨਭਿ ਬੀਚ ਗਯੋ ਕਰ ਤਉ ਅਪਨੇ ਬਲ ਕੋ ਤਨ ਚਟਾ ॥

jau har jee nabh beech gayo kar tau apane bal ko tan chaTaa ||

When he reached high in the sky alongwith Krishna, because of the beating of Krishna his power began to decline

ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਮਿਲਿ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਤਬ ਰਾਛਸ ਫਟਾ ॥

roop bhayaanak ko dhar kai mil judh kariyo tab raachhas faTaa ||

Manifesting himself in a dreadful form Krishna fought a battle with that

demon and wounded him

ਫੇਰਿ ਸੰਭਾਰ ਦਸੋ ਨਖ ਆਪਨੇ ਕੈ ਕੈ ਤੁਰਾ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਕਟਾ ॥

fer sa(n)bhaar dhaso nakh aapane kai kai turaa sir satr ko kaTaa ||

Then with his own hands and with the ten nails, he chopped the head of the enemy

ਰੁੰਡ ਗਿਰਿਯੋ ਜਨੁ ਪੇਡਿ ਗਿਰਿਯੋ ਇਮ ਮੁੰਡ ਪਰਿਯੋ ਜਨੁ ਡਾਰ ਤੇ ਖਟਾ ॥੧੦੯॥

ru(n)dd giriyo jan pedd giriyo im mu(n)dd pariyo jan ddaar te khaTaa ||109||

The trunk of Tranavrata fell on the earth like a tree and his head fell like a lemon falling down from a bough.109.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਬਧਹ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare tiranaavarat badheh samaapatam ||

End of the description of the Killing of Tranavrata in Krishna Avatara in

Bachittar Natak.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਜਨ ਗੋਕੁਲ ਕੇ ਬਹੁ ਆਜਿਜ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਢੂੰਡਾਯੋ ॥

kaanreh binaa jan gokul ke bahu aajij hoi ikatr ddoo(n)ddaayo ||

The people of Gokul felt helpless without Krishna, they gathered together

and went in search for him

ਦੁਆਦਸ ਕੋਸ ਪੈ ਜਾਇ ਪਰਿਯੋ ਹੁਤੋ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਪੈ ਮਿਲਿ ਪਾਯੋ ॥

dhuaadhas kos pai jai pariyo huto khojat khojat pai mil paayo ||

During search, he was found at a distance of twelve kos

ਲਾਇ ਲੀਯੋ ਹੀਯ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥

lai leeyo heey so sabh hee tab hee mil kai un ma(n)gal gaayo ||

All the people hugged him and sang songs of joy

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧੧੦॥

taa chhab ko jas uch mahaa kab ne mukh te im bhaakh sunaayo ||110||

That scene has been described thus by the great poet,110

ਦੈਤ ਕੋ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਦੇਖ ਕੈ ਗੋਪ ਸਭੌ ਮਨ ਮੈ ਡਰੁ ਕੀਆ ॥

dhait ko roop bhayaanak dhekh kai gop sabhau man mai ddar keeaa ||

Seeing the dreadful form of the demon, all the gopas were frightened

ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਹੈ ਗਨਤੀ ਸੁਰ ਰਾਜਹਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਫਾਟਤ ਹੀਆ ॥

maanas kee keh hai ganatee sur raajeh ko pikh faaTat heeaa ||

What go say of men, even Indra, the king of gods, seeing the body of the

demon, was filled with fear

ਐਸੋ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ਸਰੂਪ ਤਿਸੈ ਹਰਿ ਨੇ ਛਿਨ ਮੈ ਹਨਿ ਲੀਆ ॥

aaiso mahaa bikaraal saroop tisai har ne chhin mai han leeaa ||

Krishna killed this terrible demon in an instant

ਆਇ ਸੁਨਿਓ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਬਿਰਤਾਤ ਸਭੈ ਕਹਿ ਦੀਆ ॥੧੧੧॥

aai sunio apune gireh mai teh ko birataat sabhai keh dheeaa ||111||

Then he returned to his home and all the inhabitants talked amongst themselves about all this event.111.

ਦੈ ਬਹੁ ਬਿਪਨ ਕੋ ਤਬ ਦਾਨ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੁਤ ਸੋ ਫੁਨਿ ਮਾਈ ॥

dhai bahu bipan ko tab dhaan su khelat hai sut so fun maiee ||

ਅੰਗੁਲ ਕੈ ਮੁਖ ਸਾਮੁਹਿ ਹੋਤ ਹੀ ਲੇਤ ਭਲੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਸਕਾਈ ॥

a(n)gul kai mukh saamuh hot hee let bhale har jee musakaiee ||

After bestowing great deal of gifts in charity to the Brahmins, the mother Yashoda plays again with her child Krishna, who keeping his finer on his

lips gradually smiles mildly

ਆਨੰਦ ਹੋਤ ਮਹਾ ਜਸੁਦਾ ਮਨਿ ਅਉਰ ਕਹਾ ਕਹੋ ਤੋਹਿ ਬਡਾਈ ॥

aana(n)dh hot mahaa jasudhaa man aaur kahaa kaho toh baddaiee ||

The mother Yashoda feels great joy and her happiness cannot be described

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਪੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਤਨ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਈ ॥੧੧੨॥

taa chhab kee upamaa at pai kab ke man mai tan te at bhaiee ||112||

This scene extremely allured the mind of the poet also.112.

ਅਥ ਸਾਰੀ ਬਿਸ੍ਵ ਮੁਖ ਮੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਜਸੋਧਾ ਕੋ ਦਿਖਾਈ ॥

ath saaree bisavai mukh mo kirasan jee jasodhaa ko dhikhaiee ||

Now Krishna shows the whole universe from his mouth to Yashoda.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੋਹਿ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੌ ਲਗੀ ਫੇਰਿ ਖਿਲਾਵਨ ਮਾਈ ॥

moh baddai mahaa man mai har kau lagee fer khilaavan maiee ||

With the increased attachment in her mind, the mother Yashoda again

began to play with her son

ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨ ਮਧ ਬਿਚਾਰਿ ਸਿਤਾਬ ਲਈ ਮੁਖਿ ਮਾਹਿ ਜੰਭਾਈ ॥

tau har jee man madh bichaar sitaab liee mukh maeh ja(n)bhaiee ||

Then Krishna ruminating in his mind quickly yawned

ਚਕ੍ਰਤ ਹੋਇ ਰਹੀ ਜਸੁਧਾ ਮਨ ਮਧਿ ਭਈ ਤਿਹ ਕੇ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥

chakrat hoi rahee jasudhaa man madh bhiee teh ke dhuchitaiee ||

She was non-plussed and queer type of suspicion arose in her mind

ਮਾਇ ਸੁ ਢਾਪਿ ਲਈ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਬਿਸਨ ਮਯਾ ਤਿਨ ਜੋ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥੧੧੩॥

mai su ddaap liee tab hee sabh bisan mayaa tin jo lakh paiee ||113||

She moved forward and with her own hand covered the mouth of hr son and in this way, she saw the maya of Vishnu.113.

ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਘੁੰਟੂਆ ਘਰ ਭੀਤਰ ਮਾਤ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਚੰਗੀ ॥

kaanreh chale ghu(n)Tooaa ghar bheetar maat karai upamaa teh cha(n)gee ||

Krishna began to crawl on his knees in the house and mother felt delight in

using various similies about him

ਲਾਲਨ ਕੀ ਮਨਿ ਲਾਲ ਕਿਧੌ ਨੰਦ ਧੇਨ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸਭ ਸੰਗੀ ॥

laalan kee man laal kidhau na(n)dh dhen sabhai teh ke sabh sa(n)gee ||

The cows of Nand walked behind the marks of the feet of the companions of Krishna

ਲਾਲ ਭਈ ਜਸੁਦਾ ਪਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰਹਿੰ ਜਿਉ ਘਨਿ ਮੈ ਚਮਕੈ ਦੁਤਿ ਰੰਗੀ ॥

laal bhiee jasudhaa pikh putrahi(n) jiau ghan mai chamakai dhut ra(n)gee ||

The mother Yashoda, seeing this, flashed in delight like the lightning amonth the clouds and

ਕਿਉ ਨਹਿ ਹੋਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਸੁ ਮਾਤ ਭਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਾਤ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ॥੧੧੪॥

kiau neh hovai prasa(n)nay su maat bhayo jin ke gireh taat tirabha(n)gee ||114||

Why should that mother be not happy, in whose house a son like Krishna

had taken birth.114.

ਰਾਹਿ ਸਿਖਾਵਨ ਕਾਜ ਗਡੀਹਰਿ ਗੋਪ ਮਨੋ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁ ਬਨਾਯੋ ॥

raeh sikhaavan kaaj gaddeehar gop mano mil kai su banaayo ||

In order to give training in walking to Krishna,

ਕਾਨਹਿ ਕੋ ਤਿਹ ਉਪਰ ਬਿਠਾਇ ਕੈ ਆਪਨੇ ਆਙਨ ਬੀਚ ਧਵਾਯੋ ॥

kaaneh ko teh upar biThai kai aapane aan(g)n beech dhavaayo ||

All the gopas together made a cart for children and causing Krishna to sit

in that cart, they wheeled it

ਫੇਰਿ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਜਸੁਦਾ ਉਰ ਮੋ ਗਹਿ ਕੈ ਪਯ ਪਾਨ ਕਰਾਯੋ ॥

fer uThai layo jasudhaa ur mo geh kai pay paan karaayo ||

Then Yashoda taking him in her lap, made him to suck her milk and

ਸੋਇ ਰਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੧੫॥

soi rahe har jee tab hee kab ne apune man mai sukh paayo ||115||

When he slept, the poet considered it supreme bliss.115.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬ ਹੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਛੁਟ ਗਈ ਹਰੀ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ ॥

jab hee ni(n)dhraa chhuT giee haree uThe tatakaal ||

ਖੇਲ ਖਿਲਾਵਨ ਸੋ ਕਰਿਯੋ ਲੋਚਨ ਜਾਹਿ ਬਿਸਾਲ ॥੧੧੬॥

khel khilaavan so kariyo lochan jaeh bisaal ||116||

When he awoke from sleep, Krishna quickly got up and through signs of

his eyes, he insisted on playing.116.

ਇਸੀ ਭਾਤਿ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਖੇਲ ਕਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮਾਹਿ ॥

eisee bhaat so kirasan jee khel kare biraj maeh ||

ਅਬ ਪਗ ਚਲਤਿਯੋ ਕੀ ਕਥਾ ਕਹੋਂ ਸੁਨੋ ਨਰ ਨਾਹਿ ॥੧੧੭॥

ab pag chalatiyo kee kathaa kaho(n) suno nar naeh ||117||

In this way, Krishna played various typed of plays in Braja and now I describe the story of his walking on feet.117.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਬਲ ਕੈ ਪਗ ਮੈ ॥

saal biteet bhayo jab hee tab kaanreh bhayo bal kai pag mai ||

ਜਸੁ ਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਪਿਖਿ ਧਾਵਤ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਕੋ ਮਗ ਮੈ ॥

jas maat prasa(n)nay bhiee man mai pikh dhaavat putreh ko mag mai ||

After one year, Krishna began to walk on his strengthened feet, Yashoda was greatly pleased and in order to keep her son before her eyes, she

walked behind him

ਬਾਤ ਕਰੀ ਇਹ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਪ੍ਰਭਾ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸੁ ਸਭੈ ਜਗ ਮੈ ॥

baat karee ieh gopin so prabhaa fail rahee su sabhai jag mai ||

ਜਨੁ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤਿ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਸਬ ਧਾਇ ਧਸੀ ਹਰਿ ਕੈ ਨਗ ਮੈ ॥੧੧੮॥

jan su(n)dharataa at maanukh ko sab dhai dhasee har kai nag mai ||118||

She told about Krishna’s walking to all the gopis and the fame of Krishna spread throughout the world. The beautiful ladies also came to see Krishna bringing with them butter etc.118.

ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਮਿਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਖੇਲ ਮਚਾਵਤ ਹੈ ॥

gopin so mil kai har jee jamunaa taT khel machaavat hai ||

ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਹੈ ਖਗ ਬੋਲਤ ਹੈ ਜਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈ ਤਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈ ॥

jim bolat hai khag bolat hai jim dhaavat hai tim dhaavat hai ||

Krishna plays with children of gopas on the banks of Yamuna and imitates

the voices of birds he imitates their gait also

ਫਿਰਿ ਬੈਠਿ ਬਰੇਤਨ ਮਧ ਮਨੋ ਹਰਿ ਸੋ ਵਹ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ॥

fir baiTh baretan madh mano har so veh taal bajaavat hai ||

ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਸੁਭ ਗੀਤ ਭਲੇ ਮੁਖ ਗਾਵਤ ਹੈ ॥੧੧੯॥

kab sayaam kahai tin kee upamaa subh geet bhale mukh gaavat hai ||119||

Then sitting on the sand, all the children clap their hands and the poet Shyam says that all of them sing songs from their beautiful mouths.119.

ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਪੈ ਮਿਲਿ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ॥

ku(n)jan mai jamunaa taT pai mil gopin so har khelat hai ||

Krishna plays in the company of gopa children in the alleys on the banks of Yamuna and

ਤਰਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਸਿਗਰੀ ਜਮੁਨਾ ਹਟਿ ਮਧਿ ਬਰੇਤਨ ਪੇਲਤ ਹੈ ॥

tar kai tab hee sigaree jamunaa haT madh baretan pelat hai ||

Swimming the whole of the river, he lies down on the sand on the other

side

ਫਿਰਿ ਕੂਦਤ ਹੈ ਜੁ ਮਨੋ ਨਟ ਜਿਉ ਜਲ ਕੋ ਹਿਰਦੇ ਸੰਗਿ ਰੇਲਤ ਹੈ ॥

fir koodhat hai ju mano naT jiau jal ko hiradhe sa(n)g relat hai ||

Then he jumps like a juggler with all the children he rips the waters with his breast

ਫਿਰਿ ਹ੍ਵੈ ਹੁਡੂਆ ਲਰਕੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸਿਰ ਮੇਲਤ ਹੈ ॥੧੨੦॥

fir havai huddooaa larake dhuhoo(n) or te aapas mai sir melat hai ||120||

Then fighting like sheep among themselves and smite their head against the head of another one.120.

ਆਇ ਜਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਪਨੇ ਖਾਇ ਕੈ ਭੋਜਨ ਖੇਲਨ ਲਾਗੇ ॥

aai jabai har jee gireh aapane khai kai bhojan khelan laage ||

When Krishna comes to his home, then after taking food, he goes to play again

ਮਾਤ ਕਹੈ ਨ ਰਹੈ ਘਰਿ ਭੀਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਉਠਿ ਭਾਗੇ ॥

maat kahai na rahai ghar bheetar baahar ko tab hee uTh bhaage ||

The mother asks him to stay at home, but inspite of saying, he does not

stay within his home and gets up and runs outside

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਬੀਥਿਨ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥

sayaam kahai tin kee upamaa biraj ke pat beethin mai anuraage ||

The poet Shyam says that Krishna, the Lord of Braja, loves the streets of Braja and

ਖੇਲ ਮਚਾਇ ਦਯੋ ਲੁਕ ਮੀਚਨ ਗੋਪ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੇ ਰਸਿ ਪਾਗੇ ॥੧੨੧॥

khel machai dhayo luk meechan gop sabhai teh ke ras paage ||121||

He is fully absorbed in the game of hide and seek with other gopa children.121.

ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਹਰਿ ਬਾਰਨ ਸੋ ॥

khelat hai jamunaa taT pai man aana(n)dh kai har baaran so ||

Playing on the banks of Yamuna, Krishna enjoys with other gopa children

ਚੜਿ ਰੂਖ ਚਲਾਵਤ ਸੋਟ ਕਿਧੋ ਸੋਊ ਧਾਇ ਕੈ ਲਿਆਵੈ ਗੁਆਰਨ ਕੋ ॥

chaR rookh chalaavat soT kidho souoo dhai kai liaavai guaaran ko ||

Climbing on the tree, he throws his club and then seeks it and brings it

from amongst the milkmaids

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਲਖੀ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨੋ ਮਧਿ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਨ ਸੋ ॥

kab sayaam lakhee tin kee upamaa mano madh ana(n)t apaaran so ||

The poet Shyam says while mentioning this simile that in order to see this splendour,

ਬਲ ਜਾਤ ਸਬੈ ਮੁਨਿ ਦੇਖਨ ਕੌ ਕਰਿ ਕੈ ਬਹੁ ਜੋਗ ਹਜਾਰਨ ਸੋ ॥੧੨੨॥

bal jaat sabai mun dhekhan kau kar kai bahu jog hajaaran so ||122||

The sages engaged in various disciplines of yoga are also getting sacrificed.122.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਖੇਲਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare gopin so khelabo baranana(n) ||

End of the eighth chapter entitled “Description of the plays with gopa

children” in Krishna Avatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਮਾਖਨ ਚੁਰਾਇ ਖੈਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ath maakhan churai khaibo kathana(n) ||

Now begins the description of stealing and eating butter

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਖੇਲਨ ਕੇ ਮਿਸ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਘਰਿ ਭੀਤਰ ਪੈਠਿ ਕੈ ਮਾਖਨ ਖਾਵੈ ॥

khelan ke mis pai har jee ghar bheetar paiTh kai maakhan khaavai ||

ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਤਬੈ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਖੁਲਾਵੈ ॥

nainan sain tabai kar kai sabh gopin ko tab hee su khulaavai ||

With the pretence of playing Krishna is eating butter within the house and with the signs of his eyes, he is calling other gopa children asking them to

eat

ਬਾਕੀ ਬਚਿਯੋ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨਰ ਕੇ ਮੁਖ ਭੀਤਰਿ ਪਾਵੈ ॥

baakee bachiyo apane kar lai kar baanar ke mukh bheetar paavai ||

They are offering the remaining butter to monkeys causing them to eat

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਇਹ ਕੈ ਬਿਧਿ ਗੋਪਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਖਿਝਾਵੈ ॥੧੨੩॥

sayaam kahai teh kee upamaa ieh kai bidh gopin kaanreh khijhaavai ||123||

The poet Shyam says that in this way Krishna is annoying the gopis.123.

ਖਾਇ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਮਾਖਨ ਤਉ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ ॥

khai gayo har jee jab maakhan tau gupeeaa sabh jai pukaaree ||

When Krishna ate all the butter, the gopis cried and

ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਪਤਿ ਕੀ ਪਤਨੀ ਤੁਮ ਡਾਰ ਦਈ ਦਧਿ ਕੀ ਸਭ ਖਾਰੀ ॥

baat suno pat kee patanee tum ddaar dhiee dhadh kee sabh khaaree ||

Said to Nand’s wife Yashoda that Krishna had caused all the vessels to fall

down

ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਹਮ ਚੋਰ ਕੈ ਰਾਖਤ ਹੈ ਚੜਿ ਊਚ ਅਟਾਰੀ ॥

kaaneh ke ddar te ham chor kai raakhat hai chaR uooch aTaaree ||

"Because of the fear of Krishna, we keep the butter at a higher place,

ਊਖਲ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਮਨਹਾ ਪਰ ਖਾਤ ਹੈ ਲੰਗਰ ਦੈ ਕਰਿ ਗਾਰੀ ॥੧੨੪॥

uookhal ko dhar kai manahaa par khaat hai la(n)gar dhai kar gaaree ||124||

But still he, with the support of mortars, gets high up and abusing us eats the butter alongwith other children."124.

ਹੋਤ ਨਹੀ ਜਿਹ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਦਧਿ ਦੈ ਕਰਿ ਗਾਰਨ ਸੋਰ ਕਰੈ ਹੈ ॥

hot nahee jeh ke ghar mai dhadh dhai kar gaaran sor karai hai ||

"O Yashoda! The person in whose house they do not get butter, there they raising noises, call bad names

ਜੋ ਲਰਕਾ ਜਨਿ ਕੈ ਖਿਝ ਹੈ ਜਨ ਤੋ ਮਿਲਿ ਸੋਟਨ ਸਾਥ ਮਰੈ ਹੈ ॥

jo larakaa jan kai khijh hai jan to mil soTan saath marai hai ||

If someone gets angry with them, considering them as boys, they then

beat him with their clubs

ਆਇ ਪਰੈ ਜੁ ਤ੍ਰੀਆ ਤਿਹ ਪੈ ਸਿਰ ਕੇ ਤਿਹ ਬਾਰ ਉਖਾਰ ਡਰੈ ਹੈ ॥

aai parai ju treeaa teh pai sir ke teh baar ukhaar ddarai hai ||

“Besides this if some woman comes and tries to reprimand them, then they all pull down her hair and

ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਜਸੁਦਾ ਸੁਤ ਕੀ ਸੁ ਬਿਨਾ ਉਤਪਾਤ ਨ ਕਾਨ੍ਹ ਟਰੈ ਹੈ ॥੧੨੫॥

baat suno jasudhaa sut kee su binaa utapaat na kaanreh Tarai hai ||125||

O Yashoda! Listen to the behavious of your son, he does not comply

without conflict.”125.

ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਜਸੁਦਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਖਿਝੀ ਹੈ ॥

baat sunee jab gopin kee jasudhaa tab hee man maeh khijhee hai ||

Hearing the words of the gopis, Yashoda became angry in her mind,

ਆਇ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਪਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਕੌ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਿਝੀ ਹੈ ॥

aai gayo har jee tab hee pikh putreh kau man maeh rijhee hai ||

But when Krishna came home, she was delighted to see him

ਬੋਲ ਉਠੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਤਬੈ ਇਹ ਗਵਾਰ ਖਿਝਾਵਨ ਮੋਹਿ ਗਿਝੀ ਹੈ ॥

bol uThe na(n)dh laal tabai ieh gavaar khijhaavan moh gijhee hai ||

ਮਾਤ ਕਹਾ ਦਧਿ ਦੋਸੁ ਲਗਾਵਤ ਮਾਰ ਬਿਨਾ ਇਹ ਨਾਹਿ ਸਿਝੀ ਹੈ ॥੧੨੬॥

maat kahaa dhadh dhos lagaavat maar binaa ieh naeh sijhee hai ||126||

Krishna said on coming, “These milkmaids annoy me very much, they are

blaming me only for curd, they will not get right without beating.”126.

ਮਾਤ ਕਹਿਯੋ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੋ ਕਹੁ ਕਿਉ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਗੋਪੀ ॥

maat kahiyo apane sut ko kahu kiau kar toh khijhaavat gopee ||

ਮਾਤ ਸੌ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੁਤ ਯੌ ਕਰਿ ਸੋ ਗਹਿ ਭਾਗਤ ਹੈ ਮੁਹਿ ਟੋਪੀ ॥

maat sau baat kahee sut yau kar so geh bhaagat hai muh Topee ||

The mother asked the son, “Alright son! Tell me, hoe do these gopis annoy you?” Then the son said to the mother, “They all run away with my cap,

ਡਾਰ ਕੈ ਨਾਸ ਬਿਖੈ ਅੰਗੁਰੀ ਸਿਰਿ ਮਾਰਤ ਹੈ ਮੁਝ ਕੋ ਵਹ ਥੋਪੀ ॥

ddaar kai naas bikhai a(n)guree sir maarat hai mujh ko veh thopee ||

ਨਾਕ ਘਸਾਇ ਹਸਾਇ ਉਨੈ ਫਿਰਿ ਲੇਤ ਤਬੈ ਵਹ ਦੇਤ ਹੈ ਟੋਪੀ ॥੧੨੭॥

naak ghasai hasai unai fir let tabai veh dhet hai Topee ||127||

“They close my nose, strike my head and then return my cap after getting

my nose rubbed and after making mockery of me.”127.

ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ॥

jasudhaa baach gopin so ||

Speech of Yashoda addressed to gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਉਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਿਉ ਸੁਤ ਮੋਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਹਉ ਰੀ ॥

maat khijhee un gopin ko tum kiau sut moh khijhaavat hau ree ||

ਬੋਲਤ ਹੋ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਮਰੇ ਧਨ ਹੈ ਦਧਿ ਦਾਮ ਸੁ ਗਉ ਰੀ ॥

bolat ho apane mukh te hamare dhan hai dhadh dhaam su gau ree ||

The mother Yashoda said angrily to those gopis, “Why do you annoy my child? You are bragging with your mouth that the curd, cow and wealth is only in your house and none other has got them

ਮੂੜ ਅਹੀਰ ਨ ਜਾਨਤ ਹੈ ਬਢਿ ਬੋਲਤ ਹੋ ਸੁ ਰਹੋ ਤੁਮ ਠਉ ਰੀ ॥

mooR aheer na jaanat hai badd bolat ho su raho tum Thau ree ||

“O foolish milkmaids! you continue to speak without thinking, stay here

and I shall set you right

ਕਾਨਹਿ ਸਾਧ ਬਿਨਾ ਅਪਰਾਧਹਿ ਬੋਲਹਿਂਗੀ ਜੁ ਭਈ ਕਛੁ ਬਉਰੀ ॥੧੨੮॥

kaaneh saadh binaa aparaadheh bolahiaa(n)gee ju bhiee kachh bauree ||128||

Krishna is very simple, if you will say anything to him without any fault, you will be considered mad."128.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਿਨਤੀ ਕੈ ਜਸੁਦਾ ਤਬੈ ਦੋਊ ਦਏ ਮਿਲਾਇ ॥

binatee kai jasudhaa tabai dhouoo dhe milai ||

Then Yashoda instructed both Krishna and gopis and caused peace for both the parties

ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਗਾਰੈ ਸੇਰ ਦਧਿ ਲੇਹੁ ਮਨ ਕੁ ਤੁਮ ਆਇ ॥੧੨੯॥

kaanreh bigaarai ser dhadh leh man k tum aai ||129||

She said to gopis, "If Krishna soils one seer of your milk, you come and

take a maund from me.”129.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਜਸੋਧਾ ਸੋ ॥

gopee baach jasodhaa so ||

Speech of gopis addressed to Yashoda:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਬ ਗੋਪੀ ਮਿਲਿ ਯੋ ਕਹੀ ਮੋਹਨ ਜੀਵੈ ਤੋਹਿ ॥

tab gopee mil yo kahee mohan jeevai toh ||

ਯਾਹਿ ਦੇਹਿ ਹਮ ਖਾਨ ਦਧਿ ਸਭ ਮਨਿ ਕਰੈ ਨ ਕ੍ਰੋਹਿ ॥੧੩੦॥

yaeh dheh ham khaan dhadh sabh man karai na kroh ||130||

Then the gopis said, “O mother Yashoda! your dear son may live for ages, we ourselves shall give him a mine of milk and shall never have an ill-thought in our mind.”130.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮਾਖਨ ਚੁਰੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare maakhan churaibo

baranana(n) ||

End of “The Description about the Stealing of Butter” in Krishna Avatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਜਸੁਧਾ ਕੋ ਬਿਸਵ ਸਾਰੀ ਮੁਖ ਪਸਾਰਿ ਦਿਖੈਬੋ ॥

ath jasudhaa ko bisav saaree mukh pasaar dhikhaibo ||

Now fully opening his mouth Krishna shows the whole universe to his mother Yashoda

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਗੋਪੀ ਗਈ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਤਬ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ ਇਕ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥

gopee giee apune gireh mai tab te har jee ik khel machaiee ||

When the gopis went to their own homes, then Krishna exhibited a new show

ਸੰਗਿ ਲਯੋ ਅਪੁਨੇ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਦੇਖਤ ਤਾ ਮਿਟੀਆ ਇਨ ਖਾਈ ॥

sa(n)g layo apune musalee dhar dhekhat taa miTeeaa in khaiee ||

He took Balram with him and began to play, during the play Balram noticed

that Krishna is eating clay

ਭੋਜਨ ਖਾਨਹਿ ਕੋ ਤਜਿ ਖੇਲੈ ਸੁ ਗੁਵਾਰ ਚਲੇ ਘਰ ਕੋ ਸਭ ਧਾਈ ॥

bhojan khaaneh ko taj khelai su guvaar chale ghar ko sabh dhaiee ||

He took Balram with him and began to play, during the play Balram noticed that Krishna is eating clay

ਜਾਇ ਹਲੀ ਸੁ ਕਹਿਓ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਬਾਤ ਵਹੈ ਤਿਨ ਖੋਲਿ ਸੁਨਾਈ ॥੧੩੧॥

jai halee su kahio jasudhaa peh baat vahai tin khol sunaiee ||131||

When leaving the play all the children of milkmen came to their homes in order to have meal, then Balram silently told mother Yashoda about Krishna eating clay.131.

ਮਾਤ ਗਹਿਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸੁਤ ਕੋ ਤਬ ਲੈ ਛਿਟੀਆ ਤਨ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

maat gahiyo ris kai sut ko tab lai chhiTeeaa tan taeh prahaariyo ||

The mother angrily caught hold of Krishna and taking the stick, began to beat him

ਤਉ ਮਨ ਮਧਿ ਡਰਿਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਜਸੁਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥

tau man madh ddariyo har jee jasudhaa jasudhaa kar kai ju pukaariyo ||

Then Krishna got afraid in his mind and cried, “Yashoda mother! Yashoda

mother!”

ਦੇਖਹੁ ਆਇ ਸਬੈ ਮੁਹਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਤ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਤਾਤ ਪਸਾਰਿਯੋ ॥

dhekhahu aai sabai muh ko mukh maat kahiyo tab taat pasaariyo ||

The mother said, “All of you may come and see in his mouth

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਆਨਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਧਰ ਮੂਰਤਿ ਬਿਸਵ ਦਿਖਾਰਿਯੋ ॥੧੩੨॥

sayaam kahai tin aanan mai sabh hee dhar moorat bisav dhikhaariyo ||132||

” When the mother asked him to show his mouth, Krishna opened his mouth the poet says that Krishna at the same time showed the whole universe to them in his mouth.132.

ਸਿੰਧੁ ਧਰਾਧਰ ਅਉ ਧਰਨੀ ਸਭ ਥਾ ਬਲਿ ਕੋ ਪੁਰਿ ਅਉ ਪੁਰਿ ਨਾਗਨਿ ॥

si(n)dh dharaadhar aau dharanee sabh thaa bal ko pur aau pur naagan ||

He showed the ocean, the earth, the nether-world and the region of Nagas

ਅਉਰ ਸਭੈ ਨਿਰਖੇ ਤਿਹ ਮੈ ਪੁਰ ਬੇਦ ਪੜੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਨਿਤਾ ਗਨਿ ॥

aaur sabhai nirakhe teh mai pur bedh paRai brahamaa ganitaa gan ||

The reciters of Vedas were seen warming themselves with Brahm-fire

ਰਿਧਿ ਅਉ ਸਿਧਿ ਅਉ ਆਪਨੇ ਦੇਖ ਕੈ ਜਾਨਿ ਅਭੇਵ ਲਗੀ ਪਗ ਲਾਗਨ ॥

ridh aau sidh aau aapane dhekh kai jaan abhev lagee pag laagan ||

Seeing the powers, wealth and herself, the mother Yashoda realizing that

Krishna was beyond all mysteries, began to touch his feet

ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਚੱਛਨ ਸੋ ਸਭ ਦੇਖ ਲਯੋ ਜੁ ਬਡੀ ਬਡਿਭਾਗਨਿ ॥੧੩੩॥

sayaam kahai tin cha'chhan so sabh dhekh layo ju baddee baddibhaagan ||133||

The poet says that those who saw this spectacle with their own eyes, they are very fortunate.133.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜੇਰਜ ਸੇਤਜ ਉਤਭੁਜਾ ਦੇਖੇ ਤਿਨ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥

jeraj setaj utabhujaa dhekhe tin teh jai ||

The mother saw the beings of all the divisions of creation in the mouth of Krishna

ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਵ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ਧਾਇ ॥੧੩੪॥

putr bhaav ko dhoor kar pain laagee dhai ||134||

Forsaking the notion of sonship, she began to touch the feet of Krishna.134.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮਾਤ ਜਸੁਦਾ ਕਉ ਮੁਖ ਪਸਾਰਿ ਬਿਸ੍ਵ ਰੂਪ ਦਿਖੈਬੋ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare maat jasudhaa kau

mukh pasaar bisavai roop dhikhaibo ||

End of the description entitled “Showing the whole universe, to mother Yashoda, fully opening his mouth” in Krishna Avatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਤਰੁ ਤੋਰਿ ਜੁਮਲਾਰਜੁਨ ਤਾਰਬੋ ॥

ath tar tor jumalaarajun taarabo ||

Now begins the description of the salvation of Yamlarjuna on breaking off the trees

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਫੇਰਿ ਉਠੀ ਜਸੁਦਾ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਤਾ ਕੀ ਕਰੀ ਬਹੁ ਭਾਤ ਬਡਾਈ ॥

fer uThee jasudhaa par pain taa kee karee bahu bhaat baddaiee ||

Then Yashoda got up from the feet of Krishna and she eulogized Krishna in many ways

ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਹੋਇ ਅਜਾਨ ਕਹਿਓ ਮਮ ਮਾਈ ॥

he jag ke pat he karunaa nidh hoi ajaan kahio mam maiee ||

“O Lord! Thou art the master of the world and the ocean of mercy, I had

considered myself the mother in ignorance

ਸਾਰੇ ਛਿਮੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਅਉਗਨ ਹੁਇ ਮਤਿਮੰਦਿ ਕਰੀ ਜੁ ਢਿਠਾਈ ॥

saare chhimo hamaro tum aaugan hui matima(n)dh karee ju ddiThaiee ||

“I am of low intellect, forgive all my vices

ਮੀਟ ਲਯੋ ਮੁਖ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਹ ਪੈ ਮਮਤਾ ਡਰਿ ਬਾਤ ਛਿਪਾਈ ॥੧੩੫॥

meeT layo mukh tau har jee teh pai mamataa ddar baat chhipaiee ||135||

” Then Hari (Krishna) closed his mouth and concealed this fact under the impact of affection.135.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਕਰੁਨਾ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ਇਮ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਖੇਲਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਤੋਰਿ ਲਿਆਏ ਗੋਪ ਬਨ ਸੌ ॥

karunaa kai jasudhaa kahiyo hai im gopin so khelabe ke kaaj tor liaae gop ban sau ||

ਬਾਰਕੋ ਕੇ ਕਹੇ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਆਪਨੇ ਮੈ ਸਯਾਮ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ਤਨ ਲਾਗੀ ਛੂਛਕਨ ਸੌ ॥

baarako ke kahe kar krodh man aapane mai sayaam ko prahaar tan laagee

chhoochhakan sau ||

Yashoda very kindly allowed Krishna to go and play in the forest alongwith the children of gopas, but on complaint of other children the mother began to beat Krishna again with sticks

ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਲਾਸਨ ਕੌ ਰੋਵੈ ਸੁਤ ਰੋਵੈ ਮਾਤ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮਹਾ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਮਨ ਸੌ ॥

dhekh dhekh laasan kau rovai sut rovai maat kahai kab sayaam mahaa moh kar man sau ||

Then seeing the marks of sticks on the body of Krishna, the mother, in attachment, began to weep

ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਸਭੋ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਕਹਾ ਚਲੀ ਸਾਮੁਹੇ ਨ ਬੋਲੀਐ ਰੀ ਐਸੇ ਸਾਧੁ ਜਨ ਸੌ ॥੧੩੬॥

raam raam keh sabho maarabe kee kahaa chalee saamuhe na boleeaai ree aaise saadh jan sau ||136||

The poet Shyam says that beating of such a saintly personality cannot be

thought about, one should not even get angry before him.136.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਖੀਰ ਬਿਲੋਵਨ ਕੌ ਉਠੀ ਜਸੁਦਾ ਹਰਿ ਕੀ ਮਾਇ ॥

kheer bilovan kau uThee jasudhaa har kee mai ||

The mother Yashoda has got up to churn the curd

ਮੁਖ ਤੇ ਗਾਵੈ ਪੂਤ ਗੁਨ ਮਹਿਮਾ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੩੭॥

mukh te gaavai poot gun mahimaa kahee na jai ||137||

She is uttering a eulogy of her son from her mouth and his praise cannot

be described.137.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਏਕ ਸਮੈ ਜਸੁਧਾ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਖੀਰ ਮਥੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ਮਧਾਨੀ ॥

ek samai jasudhaa sa(n)g gopin kheer mathe kar lai kai madhaanee ||

Once Yashoda was churning the curd alongwith the gopis

ਊਪਰ ਕੋ ਕਟਿ ਸੌ ਕਸਿ ਕੈ ਪਟਰੋ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨੀ ॥

uoopar ko kaT sau kas kai paTaro man mai har jot samaanee ||

She had tied her waist and she was meditating on Krishna

ਘੰਟਕਾ ਛੁਦ੍ਰ ਕਸੀ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਜੁ ਕਹਾਨੀ ॥

gha(n)Takaa chhudhr kasee teh uoopar sayaam kahee teh kee ju kahaanee ||

There were small bells tightened over the girdle

ਦਾਨ ਔ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੈ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਗਾਵਤ ਬਾਨੀ ॥੧੩੮॥

dhaan aau praakram kee sudh kai mukh tai har kee subh gaavat baanee ||138||

The poet Shyam says that the charity and the glory of austerity cannot be

described   the mother, in delight, is singing the songs about Krishna from her mouth.138.

ਖੀਰ ਭਰਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕੁਚਿ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਜਾਗੇ ॥

kheer bhariyo jab hee teh ko kuch tau har jee tab hee fun jaage ||

When the teats of mother Yashoda were filled with milk, then Krishna awoke

ਪਯ ਸੁ ਪਿਆਵਹੁ ਹੇ ਜਸੁਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਜੀ ਇਹ ਹੀ ਰਸਿ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥

pay su piaavahu he jasudhaa prabh jee ieh hee ras mai anuraage ||

She began to give him milk and Krishna was absorbed in that pleasure

ਦੂਧ ਫਟਿਯੋ ਹੁਇ ਬਾਸਨ ਤੇ ਤਬ ਧਾਇ ਚਲੀ ਇਹ ਰੋਵਨ ਲਾਗੇ ॥

dhoodh faTiyo hui baasan te tab dhai chalee ieh rovan laage ||

On the other side, the milk in the vessel turned sour, thinking about that vessel, the mother went to see it, then Krishna began to weep

ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿਓ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਪੈ ਘਰਿ ਤੇ ਉਠਿ ਬਾਹਰਿ ਭਾਗੇ ॥੧੩੯॥

krodh kario man mai biraj ke pat pai ghar te uTh baahar bhaage ||139||

He (the king of Braja) got so much angry that he ran out from the

house.139.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨੈ ਘਰਿ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਜਾਇ ॥

krodh bhare har jee manai ghar te baahar jai ||

ਸੰਗ ਸਖਾ ਲੈ ਕਪਿ ਸਭੈ ਆਏ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥੧੪੦॥

sa(n)g sakhaa lai kap sabhai aae sain banai ||140||

Krishna, in rage, went out of the house, taking the gopa children and monkeys with him, he formulated an army and then returned.140.

ਪਾਥਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰੈ ਦੀਨੋ ਮਟੁ ਸੁ ਭਗਾਇ ॥

paathar ko geh kai karai dheeno maTu su bhagai ||

All of them broke the pitchers of milk by pelting stones on them and the

milk flowed on all the four sides

ਖੀਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਬਹਿ ਚਲਿਯੋ ਅਉ ਪੀਨੋ ਹਰਿ ਧਾਇ ॥੧੪੧॥

kheer dhaso dhis beh chaliyo aau peeno har dhai ||141||

Krishna and his companions drank the milk to their fill.141.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਦਾ ਦਧਿ ਕੋ ਮਿਲਿ ਲੂਟਨ ਲਾਏ ॥

sain banai bhalo har jee jasudhaa dhadh ko mil looTan laae ||

In this way, formulating an army, Krishna began to plunder the milk of Yashoda

ਹਾਥਨ ਮੈ ਗਹਿ ਕੈ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕੈ ਬਲ ਕੋ ਚਹੂੰ ਓਰਿ ਬਗਾਏ ॥

haathan mai geh kai sabh baasan kai bal ko chahoo(n) or bagaae ||

Catching the vessels in their hands, they began to throw them hither and

thither

ਫੂਟ ਗਏ ਵਹ ਫੈਲ ਪਰਿਓ ਦਧਿ ਭਾਵ ਇਹੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨਿ ਆਏ ॥

fooT ge veh fail pario dhadh bhaav ihai kab ke man aae ||

ਕੰਸ ਕੋ ਮੀਝ ਨਿਕਾਰਨ ਕੋ ਅਗੂਆ ਜਨੁ ਆਗਮ ਕਾਨ੍ਹ ਜਨਾਏ ॥੧੪੨॥

ka(n)s ko meejh nikaaran ko agooaa jan aagam kaanreh janaae ||142||

Seeing the milk and curd spread here and there, this idea has come into the mind of the poet that the spread of milk is a sign in advance of the bursting of the marrow from the cracked skull.142.

ਫੋਰ ਦਏ ਤਿਨ ਜੋ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਜਸੁਦਾ ਤਬ ਧਾਈ ॥

for dhe tin jo sabh baasan krodh bharee jasudhaa tab dhaiee ||

When all the vessels were broken by Krishna, then Yashoda ran with rage

ਫਾਧਿ ਚੜੇ ਕਪਿ ਰੂਖਨ ਰੂਖਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੈਨ ਭਗਾਈ ॥

faadh chaRe kap rookhan rookhan gavaiaaran gavaiaaran sain bhagaiee ||

The monkeys ascended the trees and the army of gopa children was made

to run away by signs by Krishna

ਦਉਰਤ ਦਉਰਿ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ਆਪਨੀ ਮਾਤ ਹਰਾਈ ॥

dhaurat dhaur tabai har jee basudhaa par aapanee maat haraiee ||

Krishna kept running and his mother was exhausted

ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੈ ਪਤਿ ਊਖਲ ਸੋ ਫੁਨਿ ਦੇਹਿ ਬੰਧਾਈ ॥੧੪੩॥

sayaam kahai fir kai biraj kai pat uookhal so fun dheh ba(n)dhaiee ||143||

The poet Shyam says that when Krishna was caught, he the Lord of Braja was tied with the ukhal (large wooden mortar).143.

ਦਉਰਿ ਗਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਦਾ ਜਬ ਬਾਧਿ ਰਹੀ ਰਸੀਆ ਨਹੀ ਮਾਵੈ ॥

dhaur gahe har jee jasudhaa jab baadh rahee raseeaa nahee maavai ||

When Yashoda ran to catch Krishna and toed him, he began to cry

ਕੈ ਇਕਠੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਰਸੀਆ ਸਭ ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਕਛੁ ਥਾਹਿ ਨ ਪਾਵੈ ॥

kai ikaThee biraj kee raseeaa sabh jor rahee kachh thaeh na paavai ||

The mother gathered together the roes of Braja, but Krishna could not be

bound down

ਫੇਰਿ ਬੰਧਾਇ ਭਏ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਊਖਲ ਸੋ ਧਰਿ ਊਪਰ ਧਾਵੈ ॥

fer ba(n)dhai bhe biraj ke pat uookhal so dhar uoopar dhaavai ||

Ultimately, he was tied with ukhal and began to roll on the earth

ਸਾਧ ਉਧਾਰਨ ਕੋ ਜੁਮਲਾਰਜੁਨ ਤਾਹਿਾਂ ਨਿਮਿਤ ਕਿਧੋ ਵਹ ਜਾਵੈ ॥੧੪੪॥

saadh udhaaran ko jumalaarajun taahiaa(n) nimit kidho veh jaavai ||144||

This was being done only for the salvation of Yamlajuna.144.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਘੀਸਤਿ ਘੀਸਤਿ ਉਖਲਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਉਧਾਰਤ ਸਾਧ ॥

gheesat gheesat ukhaleh kaanreh udhaarat saadh ||

ਨਿਕਟਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਗਏ ਜਾਨਨਹਾਰ ਅਗਾਧ ॥੧੪੫॥

nikaT tabai tin ke ge jaananahaar agaadh ||145||

Dragging the ukhal behind him, Krishna began to emancipate the saints,

He, the unfathomable Lord went near them.145.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਊਖਲ ਕਾਨ੍ਹ ਅਰਾਇ ਕਿਧੌ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਤਰੁ ਤੋਰ ਦਏ ਹੈ ॥

uookhal kaanreh arai kidhau bal kai tan ko tar tor dhe hai ||

Krishna entangled ukhal with the trees and uprooted them with force of his body

ਤਉ ਨਿਕਸੇ ਤਿਨ ਤੇ ਜੁਮਲਾਰਜਨ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਰ ਲੋਕ ਗਏ ਹੈ ॥

tau nikase tin te jumalaarajan kai binatee sur lok ge hai ||

There appeared Yamlarjuna from underneath the trees and after bowing before Krishna, he went to heaven

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਏ ਹੈ ॥

taa chhab ko jas uch mahaa kab ke man mai ieh bhaat bhe hai ||

ਨਾਗਨ ਕੇ ਪੁਰਿ ਤੇ ਮਧੁ ਕੇ ਮਟ ਕੈ ਮਤਿ ਕੀ ਲਜੁ ਐਚ ਲਏ ਹੈ ॥੧੪੬॥

naagan ke pur te madh ke maT kai mat kee laj aaich le hai ||146||

The beauty of this spectacle has attracted so much the great poet tht it

seemed that he has obtained the pitcher of honey, pulled down from the region of Nagas.146.

ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਜਾਇ ਤਬੈ ਜਸੁਦਾ ਪਹਿ ਆਖੀ ॥

kautak dhekh sabhai biraj ke jan jai tabai jasudhaa peh aakhee ||

ਤੋਰ ਦਏ ਤਨ ਕੋ ਬਲ ਕੈ ਤਰ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਸਾਖੀ ॥

tor dhe tan ko bal kai tar bhaat bhalee har kee subh saakhee ||

Seeing this wonderful spectacle, the people of Braja came running to Yashoda and told her that Krishna had uprooted the trees with the force of his body

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖੀ ॥

taa chhab kee upamaa at hee kab ne apune mukh te im bhaakhee ||

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਭਹਰਾਇ ਤਿਤੈ ਉਡੇ ਜਿਉ ਧਰ ਤੇ ਉਡ ਜਾਤ ਹੈ ਮਾਖੀ ॥੧੪੭॥

fer kahee bhaharai titai udde jiau dhar te udd jaat hai maakhee ||147||

Describing that winsome scene, the poet has said that the mother was

overwhelmed and she flew like a fly to see Krishna.147.

ਦੂਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਸਿਵ ਮੂਰਤਿ ਹੈ ਨਿਜ ਸੋ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਦਇਯਾ ॥

dhootan ke badh ko siv moorat hai nij so karataa sukh dhiyaa ||

Krishna is like Shiva for the killing of demons

ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਹੈ ਕਰਤਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਇਯਾ ॥

logan ko barataa harataa dhukh hai karataa musaleedhar bhiyaa ||

He is the Creator, the Giver of comforts, the Remover of sufferings of the people and the brother of Balram

ਡਾਰ ਦਈ ਮਮਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਬੋਲ ਉਠੀ ਇਹ ਹੈ ਮਮ ਜਾਇਯਾ ॥

ddaar dhiee mamataa har jee tab bol uThee ieh hai mam jaiyaa ||

ਖੇਲ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਬਿਧਿ ਜੋ ਜਨਮਯੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪੂਤ ਕਨਇਯਾ ॥੧੪੮॥

khel banai dhayo ham ko bidh jo janamayo gireh poot kaniyaa ||148||

The mother, under the impact of attachment, called him as her son and said that this is the sport of God that a son like Krishna had taken birth in her house.148.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਤਰੁ ਤੋਰ ਜਮਲਾਰਜਨ ਉਧਾਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

eit sree bachitr naaTake gra(n)the kirasanaavataare tar tor jamalaarajan

udhaarabo baranana(n) ||

End of the description of the “Salvation of Yamlarjuna by uprooting the trees” in Krishna Avatara in Bachittar Natak.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤੋਰਿ ਦਏ ਤਰੁ ਜੋ ਤਿਹ ਹੀ ਤਬ ਗੋਪਨ ਬੂਢਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥

tor dhe tar jo teh hee tab gopan booddan ma(n)tr bichaaro ||

ਗੋਕੁਲ ਕੋ ਤਜੀਐ ਚਲੀਐ ਬ੍ਰਿਜ ਹ੍ਵੈ ਈਹਾ ਭਾਵ ਤੇ ਭਾਵਨ ਭਾਰੋ ॥

gokul ko tajeeaai chaleeaai biraj havai ieehaa bhaav te bhaavan bhaaro ||

When the trees were uprooted, all the gopas decided after consultation that then they should leave Gokul and live in Braja, because it had become

difficult to live in Gokul

ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਦਾ ਅਰੁ ਨੰਦਹਿ ਬਜੋਤ ਭਲੋ ਮਨ ਮਧਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥

baat sunee jasudhaa ar na(n)dheh bayot bhalo man madh bichaaro ||

ਅਉਰ ਭਲੀ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁ ਬਚੇ ਸੁਤ ਸਜਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥੧੪੯॥

aaur bhalee ieh te na kachhoo jeh te su bache sut sayaam hamaaro ||149||

Hearing about such a decision, Yashoda and Nand also decided that there was no other suitable place except Braja for the protection of their son.149.

ਘਾਸਿ ਭਲੋ ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਹ ਭਲੀ ਜਮੁਨਾ ਢਿਗ ਹੈ ਨਗ ਹੈ ਤਟਿ ਜਾ ਕੇ ॥

ghaas bhalo dhrum chhaeh bhalee jamunaa ddig hai nag hai taT jaa ke ||

The grass, the shade of trees, the bank of Yamuna and the mountain are all there

ਕੋਟਿ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਤਿਹ ਤੇ ਜਗ ਮੈ ਸਮਤੁਲਿ ਨਹੀ ਕਛੁ ਤਾ ਕੇ ॥

koT jharai jharanaa teh te jag mai samatul nahee kachh taa ke ||

There are many cataracts there and there is no other place like it in the

world

ਬੋਲਤ ਹੈ ਪਿਕ ਕੋਕਿਲ ਮੋਰ ਕਿਧੌ ਘਨ ਮੈ ਚਹੁੰ ਓਰਨ ਵਾ ਕੇ ॥

bolat hai pik kokil mor kidhau ghan mai chahu(n) oran vaa ke ||

ਬੇਗ ਚਲੋ ਤੁਮ ਗੋਕੁਲ ਕੋ ਤਜਿ ਪੁੰਨ ਹਜਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਗਾ ਕੇ ॥੧੫੦॥

beg chalo tum gokul ko taj pu(n)n hajaar abai tum gaa ke ||150||

There the voice of peococks and nightingales is heard on all four sides, therefore we should leave Gokul immediately and go to Braja in order to earn the merit of thousands of virtuous actions.150.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨੰਦ ਸਭੈ ਗੋਪਨ ਸਨੈ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਠਉਰ ॥

na(n)dh sabhai gopan sanai baat kahee ieh Thaur ||

ਤਜਿ ਗੋਕੁਲ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਚਲੇ ਇਹ ਤੇ ਭਲੀ ਨ ਅਉਰ ॥੧੫੧॥

taj gokul biraj ko chale ieh te bhalee na aaur ||151||

Nand said this to all the gopas that they should then leave Gokul for Braja,

because there is no other good place like it.151.

ਲਟਪਟ ਬਾਧੇ ਉਠਿ ਚਲੇ ਆਏ ਜਬ ਬ੍ਰਿਜਿ ਹੀਰ ॥

laTapaT baadhe uTh chale aae jab biraj heer ||

All of them tied their good quickly and came to Braja

ਦੇਖਿਓ ਅਪਨੇ ਨੈਨ ਭਰਿ ਬਹਿਤੋ ਜਮੁਨਾ ਤੀਰ ॥੧੫੨॥

dhekhio apane nain bhar bahito jamunaa teer ||152||

There they saw the flowing waters of Yamuna.152.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਇਸ ਪਾਇ ਕੈ ਨੰਦਹਿ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਭਲੇ ਰਥ ਸਾਜੇ ॥

aais pai kai na(n)dheh ko sabh gopan jai bhale rath saaje ||

ਬੈਠਿ ਸਭੈ ਤਿਨ ਪੈ ਤਿਰੀਆ ਸੰਗਿ ਗਾਵਤ ਜਾਤ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜੇ ॥

baiTh sabhai tin pai tireeaa sa(n)g gaavat jaat bajaavat baaje ||

With the concurrence of Nand, all the gopas decorated their chariots, the women sat in them and they started with the resonance of their musical

instruments

ਹੇਮ ਕੋ ਦਾਨੁ ਕਰੈ ਜੁ ਦੋਊ ਹਰਿ ਗੋਦ ਲਏ ਜਸੁਦਾ ਇਮ ਰਾਜੈ ॥

hem ko dhaan karai ju dhouoo har godh le jasudhaa im raajai ||

Yashoda looks impressive with Krishna in her lap

ਕੈਧਉ ਸੈਲ ਸੁਤਾ ਗਿਰਿ ਭੀਤਰ ਊਚ ਮਨੋ ਮਨਿ ਨੀਲ ਬਿਰਾਜੈ ॥੧੫੩॥

kaidhau sail sutaa gir bheetar uooch mano man neel biraajai ||153||

It seems that she has obtained this good reward after offering gold in charity   Yashoda seems like a rock in the mountain and Krishna in her lap appears like a sapphire.153.

ਗੋਪ ਗਏ ਤਜਿ ਗੋਕੁਲ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥

gop ge taj gokul ko biraj aapane aapane dderan aae ||

The gopas forsaking Gokul came to their abodes in Braja

ਡਾਰ ਦਈ ਲਸੀਆ ਅਰੁ ਅਛਤ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥

ddaar dhiee laseeaa ar achhat baahar bheetar dhoop jagaae ||

They sprinkled buttermild and fragrances and burnt incenses within their

houses and outside

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਊਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ ॥

taa chhab ko jas uooch mahaa kab nai mukh te im bhaakh sunaae ||

ਰਾਜ ਬਿਭੀਛਨ ਦੈ ਕਿਧੌ ਲੰਕ ਕੋ ਰਾਮ ਜੀ ਧਾਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਾਏ ॥੧੫੪॥

raaj bibheechhan dhai kidhau la(n)k ko raam jee dhaam pavitr karaae ||154||

The great poet has said about this beautiful scene that it seemed to him that after bestowing the kingdom of Lanka on Vibhishana, Ram had

purified Lanka again.154.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਦੋਹਰਾ ॥

kabiyo baach dhoharaa ||

Speech of the poet: DOHRA

ਗੋਪ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਬੈਠੇ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥

gop sabhai biraj pur bikhai baiThe harakh baddai ||

ਅਬ ਮੈ ਲੀਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੋ ਸੁਨਾਇ ॥੧੫੫॥

ab mai leelaa kirasan kee mukh te kaho sunai ||155||

All the gopas were delighted to be in Braja and now I narrate the wonderful

sports of Krishna.155.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਾਤ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਜਬ ਸਾਲ ਲਗੇ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਾਵਨ ਗਊਆ ॥

saat biteet bhe jab saal lage tab kaanreh charaavan guooaa ||

ਪਾਤ ਬਜਾਵਤ ਔ ਮੁਰਲੀ ਮਿਲਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਲਰਕਊਆ ॥

paat bajaavat aau muralee mil gaavat geet sabhai larakuooaa ||

After seven years Krishna began to graze cows, he produced tunes by combining the leaves of the papal tree and all the boys began to sing on the tune of the flute

ਗੋਪਨ ਲੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਤਾੜਤ ਹੈ ਸਭ ਕੋ ਮਨ ਭਊਆ ॥

gopan lai gireh aavat dhaavat taaRat hai sabh ko man bhuooaa ||

He used to bring the gopa boys in his home and also caused fear in them

and threatened them at his will

ਦੂਧ ਪਿਆਵਤ ਹੈ ਜਸੁਦਾ ਰਿਝ ਕੈ ਹਰਿ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜੁ ਨਚਊਆ ॥੧੫੬॥

dhoodh piaavat hai jasudhaa rijh kai har khel karai ju nachuooaa ||156||

The mother Yashoda on getting pleased and seeing them dancing she served milk to all of them.156.

ਰੂਖ ਗਏ ਗਿਰ ਕੈ ਧਸਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦੈਤ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜੋ ॥

rookh ge gir kai dhas kai sa(n)g dhait chalai dhayo har jee jo ||

The trees of Braja began to fall and with this the demons were also redeemed

ਫੂਲ ਗਿਰੇ ਨਭ ਮੰਡਲ ਤੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਨੈ ਸੁ ਕਰੀ ਜੋ ॥

fool gire nabh ma(n)ddal te upamaa teh kee kab nai su karee jo ||

Seeing this the flowers were showered from the sky the poets gave

various similes regarding this scene

ਧਨਿ ਹੀ ਧਨਿ ਭਯੋ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕਨਿ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰੁ ਅਬੈ ਘਟ ਕੀਜੋ ॥

dhan hee dhan bhayo tihoo(n) lokan bhoom ko bhaar abai ghaT keejo ||

ਸ੍ਯਾਮ ਕਥਾ ਸੁ ਕਹੀ ਇਸ ਕੀ ਚਿਤ ਦੈ ਕਬਿ ਪੈ ਇਹ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨੀਜੋ ॥੧੫੭॥

sayaam kathaa su kahee is kee chit dhai kab pai ieh ko ju suneejo ||157||

The voices of “Bravo, Brovo” were heard in the three worlds and there were supplications “O Lord! Lighten the burden of the earth.” Listen to this story attentively, as described by the poet Shyam.157.

ਕਉਤਕਿ ਦੇਖਿ ਸਭੇ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਡੇਰਨ ਡੇਰਨ ਜਾਇ ਕਹੀ ਹੈ ॥

kautak dhekh sabhe biraj baalak dderan dderan jai kahee hai ||

Seeing this wonderful sport, the boys of Braja, visiting every home, have

related it

ਦਾਨੋ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਦਾ ਗਰਿ ਆਨੰਦ ਕੇ ਮਧਿ ਬਾਤ ਡਹੀ ਹੈ ॥

dhaano kee baat sunee jasudhaa gar aana(n)dh ke madh baat ddahee hai ||

Listening about the killing of demons, Yashoda was pleased in her mind

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਰਤਾ ਜਿਉ ਕਹੀ ਹੈ ॥

taa chhab kee at hee upamaa kab ne mukh te sarataa jiau kahee hai ||

Whatever description the poet has given through the flow of his composition, the same has become famous in all the four directions

ਫੈਲਿ ਪਰਿਯੋ ਸੁ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੌ ਗਨਤੀ ਮਨ ਕੀ ਇਹ ਮਧਿ ਬਹੀ ਹੈ ॥੧੫੮॥

fail pariyo su dhaso dhis kau ganatee man kee ieh madh bahee hai ||158||

There was the flowing current of joy in the mind of the mother

Yashoda.158.

ਅਥ ਬਕੀ ਦੈਤ ਕੋ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ath bakee dhait ko badh kathana(n) ||

Now begins the description of the killing of the demon Bakasura

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੈਤ ਹਨ੍ਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰਉਨਨਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਬਕ ਕੋ ਸੁਨਿ ਲਈਯੈ ॥

dhait hanayo sun kai nirap sraunan baat kahee bak ko sun lieeyai ||

ਹੋਇ ਤਯਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਤੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲਿ ਜਈਯੈ ॥

hoi tayaar abai tum to taj kai mathuraa biraj ma(n)ddal jieeyai ||

Hearing about the killing of demons, the king Kansa said to Bakasura, “Now you abandon Mathura and go to Braja.”

ਕੈ ਤਸਲੀਮ ਚਲਿਯੋ ਤਹ ਕੌ ਚਬਿ ਡਾਰਤ ਹੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਈਯੈ ॥

kai tasaleem chaliyo teh kau chab ddaarat ho musaleedhar bhieeyai ||

He bowed and stated on saying this. “I am going there, when you are

sending me

ਕੰਸ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਉਹਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਰੇ ਉਹਿ ਕੋ ਛਲ ਸੋ ਹਨਿ ਦਈਯੈ ॥੧੫੯॥

ka(n)s kahee has kai uh ko sun re uh ko chhal so han dhieeyai ||159||

” Kansa said smiling, “You will now kill him (Krishna) through deception.”159.

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਚ ਗਏ ਬਨ ਕੈ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥

praat bhe bachhare sa(n)g lai kar beech ge ban kai giradhaaree ||

As the day dawned, Krishna (Girdhari) took the cows and calfs to the forest

ਫੇਰਿ ਗਏ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਪੈ ਬਛਰੇ ਜਲ ਸੁਧ ਅਚੈ ਨਹਿ ਖਾਰੀ ॥

fer ge jamunaa taT pai bachhare jal sudh achai neh khaaree ||

Then he went to the bank of Yamuna, where the calves drank pure (and not

saltish) water

ਆਇ ਗਯੋ ਉਤ ਦੈਤ ਬਕਾਸੁਰ ਦੇਖਨ ਮਹਿਾਂ ਭਯਾਨਕ ਭਾਰੀ ॥

aai gayo ut dhait bakaasur dhekhan mahiaa(n) bhayaanak bhaaree ||

At that time there came a dreadful-looking demon named Badasura

ਲੀਲ ਲਏ ਸਭ ਹ੍ਵੈ ਬਗੁਲਾ ਫਿਰਿ ਛੋਰਿ ਗਏ ਹਰਿ ਜੋਰ ਗਜਾਰੀ ॥੧੬੦॥

leel le sabh havai bagulaa fir chhor ge har jor gajaaree ||160||

He transformed himself into a heron and gulped all the cattle, whom Krishna had left there.160.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਗਨਿ ਰੂਪ ਤਬ ਕ੍ਰਿਸਨ ਧਰਿ ਕੰਠਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਜਾਲ ॥

agan roop tab kirasan dhar ka(n)Th dhayo teh jaal ||

ਗਹਿ ਸੁ ਮੁਕਤਿ ਠਾਨਤ ਭਯੋ ਉਗਲ ਡਰਿਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥੧੬੧॥

geh su mukat Thaanat bhayo ugal ddariyo tatakaal ||161||

Then Vishnu assuming the form of fire, burnt his throat and Bakasura

considering his end near, out of fear, vomited them all.161.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਚੋਟ ਕਰੀ ਉਨ ਜੋ ਇਹ ਪੈ ਇਨ ਤੇ ਬਲ ਕੈ ਉਹਿ ਚੋਚ ਗਹੀ ਹੈ ॥

choT karee un jo ieh pai in te bal kai uh choch gahee hai ||

ਚੀਰ ਦਈ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਸਰਤਾ ਇਕ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਾਥ ਬਹੀ ਹੈ ॥

cheer dhiee bal kai tan ko sarataa ik sraunat saath bahee hai ||

When Bakasura hit them, then Krishna caught his beak with force and ripped him, a stream of blood began to flow

ਅਉਰ ਕਹਾ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਹੀ ਜੁ ਕਛੁ ਮਨ ਮਧਿ ਲਹੀ ਹੈ ॥

aaur kahaa upamaa teh kee su kahee ju kachh man madh lahee hai ||

What more should I describe this spectacle

ਜੋਤਿ ਰਲੀ ਤਿਹ ਮੈ ਇਮ ਜਿਉ ਦਿਨ ਮੈ ਦੁਤਿ ਦੀਪ ਸਮਾਇ ਰਹੀ ਹੈ ॥੧੬੨॥

jot ralee teh mai im jiau dhin mai dhut dheep samai rahee hai ||162||

The soul of that demon merged in God like the light of the stars merging in

the light of the day.162.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਜਬੈ ਦੈਤ ਆਯੋ ਮਹਾ ਮੁਖਿ ਚਵਰਾਯੋ ਜਬ ਜਾਨਿ ਹਰਿ ਪਾਯੋ ਮਨ ਕੀਨੋ ਵਾ ਕੇ ਨਾਸ ਕੋ ॥

jabai dhait aayo mahaa mukh chavaraayo jab jaan har paayo man keeno vaa ke naas ko ||

When the demon came and opened his mouth, then Krishna thought about his destruction

ਸਿੰਧ ਸੁਤਾ ਪਤਿ ਨੈ ਉਖਾਰ ਡਾਰੀ ਚੋਚ ਵਾ ਕੀ ਬਲੀ ਮਾਰ ਡਾਰਿਯੋ ਮਹਾਬਲੀ ਨਾਮ ਜਾਸ ਕੋ ॥

si(n)dh sutaa pat nai ukhaar ddaaree choch vaa kee balee maar ddaariyo mahaabalee naam jaas ko ||

Krishna, who is worshipped by gods and adepts disjoined his beak and killed the mighty demon

ਭੂਮਿ ਗਿਰ ਪਰਿਯੋ ਹ੍ਵੈ ਦੁਟੂਕ ਮਹਾ ਮੁਖਿ ਵਾ ਕੋ ਤਾਕੀ ਛਬਿ ਕਹਿਬੇ ਕੋ ਭਯੋ ਮਨ ਦਾਸ ਕੋ ॥

bhoom gir pariyo havai dhuTook mahaa mukh vaa ko taakee chhab kahibe

ko bhayo man dhaas ko ||

He fell on the earth in two halves and the poet felt inspired to relate it

ਖੇਲਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਬਾਲਕ ਜਿਉ ਲੈ ਕੈ ਕਰ ਮਧਿ ਚੀਰ ਡਾਰੈ ਲਾਬੇ ਘਾਸ ਕੋ ॥੧੬੩॥

khelabe ke kaaj ban beech ge baalak jiau lai kai kar madh cheer ddaarai laabe ghaas ko ||163||

It seemed that the children having gone to play in the forest cleaved the

long grass through the middle.163.

ਇਤਿ ਬਕਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

eit bakaasur dhait badheh ||

End of the killing of the Demon Bakasura.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੰਗ ਲਏ ਬਛੁਰੇ ਅਰੁ ਗੋਪ ਸੁ ਸਾਝਿ ਪਰੀ ਹਰਿ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥

sa(n)g le bachhure ar gop su saajh paree har dderan aae ||

ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਮਹਾ ਮਨ ਮੈ ਮਨ ਭਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਗਾਏ ॥

hoi prasa(n)n mahaa man mai man bhaavat geet sabho mil gaae ||

Krishna returned to his home in the evening alongwith the calves and the

gopa boys and everyone was delighted and sang songs of joy

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਨਾਏ ॥

taa chhab ko jas uch mahaa kab nai mukh te ieh bhaat banaae ||

ਦੇਵਨ ਦੇਵ ਹਨਯੋ ਧਰ ਪੈ ਛਲਿ ਕੈ ਤਰਿ ਅਉਰਨ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨਾਏ ॥੧੬੪॥

dhevan dhev hanayo dhar pai chhal kai tar aauran ko ju sunaae ||164||

The poet has figuratively described this spectacle saying that Krishna killed deceptively the demon who had come to kill him through

deception.164.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਤਿ ॥

kaanreh ju baach gopan prat ||

Speech of Krishna addressed to gopas:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਇਹ ਗੋਪਨ ਕਉ ਫੁਨਿ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਜਾਵੈ ॥

fer kahee ieh gopan kau fun praat bhe sabh hee mil jaavai ||

Krishna said to gopas again that they would go again early next morning

ਅੰਨੁ ਅਚੌ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੋ ਜਿਨਿ ਮਧਿ ਮਹਾਬਨ ਕੇ ਮਿਲਿ ਖਾਵੈ ॥

a(n)n achau apane gireh mo jin madh mahaaban ke mil khaavai ||

They should take some eatables with them from their homes, which they would eat together in the forest

ਬੀਚ ਤਰੈ ਹਮ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਮਨ ਭਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗਾਵੈ ॥

beech tarai ham pai jamunaa man bhaavat geet sabhai mil gaavai ||

They should take some eatables with them from their homes, which they

would eat together in the forest

ਨਾਚਹਿਗੇ ਅਰੁ ਕੂਦਹਿਗੇ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਵੈ ॥੧੬੫॥

naachahige ar koodhahige geh kai kar mai muralee su bajaavai ||165||

They would swim Yamuna and go the other bank, dance and jump the3re and play their flutes.165.

ਮਾਨ ਲਯੋ ਸਭਨੋ ਵਹ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਾਤ ਭਈ ਜਬ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਨੀ ॥

maan layo sabhano veh gopan praat bhiee jab rain bihaanee ||

All the gopas agreed on this arrangement

ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਇ ਉਠਿਓ ਮੁਰਲੀ ਸਭ ਜਾਗ ਉਠੇ ਤਬ ਗਾਇ ਛਿਰਾਨੀ ॥

kaanreh bajai uThio muralee sabh jaag uThe tab gai chhiraanee ||

When the night passed and the day dawned, Krishna played on his flute and all the gopas awoke and released the cows

ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਕਿਧੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਿਆਮ ਪਿਰਾਨੀ ॥

ek bajaavat hai dhrum paat kidho upamaa kab siaam piraanee ||

Some of them, twisting the leaves began to play on them like musical

instruments

ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਇਨ ਕੋ ਪੁਰਹੂਤ ਬਧੂ ਸੁਰ ਲੋਕਿ ਖਿਸਾਨੀ ॥੧੬੬॥

kautuk dhekh mahaa in ko purahoot badhoo sur lok khisaanee ||166||

The poet Shyam says that seeing this wonderful spectacle, the wives of Indra felt embarrassed in heaven.166.

ਗੇਰੀ ਕੇ ਚਿਤ੍ਰ ਲਗਾਇ ਤਨੈ ਸਿਰ ਪੰਖ ਧਰਿਯੋ ਭਗਵਾਨ ਕਲਾਪੀ ॥

geree ke chitr lagai tanai sir pa(n)kh dhariyo bhagavaan kalaapee ||

Krishna applied the red ochre to his body and fixed the feather of the peocock on his head

ਲਾਇ ਤਨੈ ਹਰਿ ਤਾ ਮੁਰਲੀ ਮੁਖਿ ਲੋਕ ਭਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਜਾਪੀ ॥

lai tanai har taa muralee mukh lok bhayo jeh ko sabh jaapee ||

He put his green flute on his lips and his face, adored by the whole world

looked splendid

ਫੂਲ ਗੁਛੇ ਸਿਰਿ ਖੋਸ ਲਏ ਤਰਿ ਰੂਖ ਖਰੋ ਧਰਨੀ ਜਿਨਿ ਥਾਪੀ ॥

fool guchhe sir khos le tar rookh kharo dharanee jin thaapee ||

ਖੇਲਿ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੌ ਅਰੁ ਕੋਊ ਨਹੀ ਹੁਇ ਆਪ ਹੀ ਆਪੀ ॥੧੬੭॥

khel dhikhaavat hai jag kau ar kouoo nahee hui aap hee aapee ||167||

He bedecked his head with the bunches of flowers and that Creator of the world, standing under a tree, is showing to the world His play, which was

comprehended only by Him.167.

ਕੰਸ ਬਾਚ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋ ॥

ka(n)s baach ma(n)treean so ||

Speech of Kansa addressed to his ministers:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬ ਬਕ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹਨਿਓ ਕੰਸ ਸੁਨ੍ਯੋ ਤਬ ਸ੍ਰਉਨਿ ॥

jab bak lai har jee hanio ka(n)s sunayo tab sraun ||

ਕਰਿ ਇਕਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਕਹਿਓ ਤਹਾ ਭੇਜੀਏ ਕਉਨ ॥੧੬੮॥

kar ikatr ma(n)treh kahio tahaa bheje'ee kaun ||168||

When Kansa heard about the killing of Bakasura, then he called his

ministers and held consultations regarding the demon to be sent nest.168.

ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥

ma(n)tree baach ka(n)s prat ||

Speech of the ministers addressed to Kansa:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰਿਨਿ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਕੋ ਕਹੁ ਜਾਵੈ ॥

baiTh bichaar kariyo nirap ma(n)tiran dhait aghaasur ko kahu jaavai ||

ਮਾਰਗੁ ਰੋਕ ਰਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰਿ ਪੰਨਗ ਰੂਪ ਮਹਾ ਮੁਖ ਬਾਵੈ ॥

maarag rok rahai tin ko dhar pa(n)nag roop mahaa mukh baavai ||

The king Kansa, after holding consultations with his ministers asked Aghasura to go to Braja, so that he may assume the form of dreadful snake and lie down in the way

ਆਇ ਪਰੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਸਨੈ ਚਬਿ ਜਾਵੈ ॥

aai parai har jee jab hee tab hee sabh gavaiaar sanai chab jaavai ||

And when Krishna comes to that side, he may chew him alongwith the

gopas

ਆਇ ਹੈ ਖਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਕਿ ਨਾਤੁਰ ਆਪਨੋ ਜੀਉ ਗਵਾਵੈ ॥੧੬੯॥

aai hai khai tinai sun ka(n)s k naatur aapano jeeau gavaavai ||169||

Either Aghasura should come back after chewing them or failing in this endeavour, he should be killed by Kansa.169.

ਅਥ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਆਗਮਨ ॥

ath aghaasur dhait aagaman ||

Now begins the description regarding the arrival of the demon Aghasura

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਅਘ ਕੰਸਿ ਗਯੋ ਤਹ ਪੰਨਗ ਰੂਪ ਮਹਾ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥

jaeh kahiyo agh ka(n)s gayo teh pa(n)nag roop mahaa dhar aayo ||

ਭ੍ਰਾਤ ਹਨ੍ਯੋ ਭਗਨੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਧ ਕੇ ਮਨਿ ਕ੍ਰੁਧ ਤਹਾ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥

bhraat hanayo bhaganee sun kai badh ke man krudh tahaa kahu dhaayo ||

As commanded by Kansa, Aghasura assumed the form of a dreadful snake and went (for his errand) and hearing about the killing of his brother

bakasura and his sister Putna, he was also highly infuriated

ਬੈਠਿ ਰਹਿਓ ਤਿਨ ਕੈ ਮਗ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਮਹਾ ਮੁਖ ਬਾਯੋ ॥

baiTh rahio tin kai mag mai har ke badh kaaj mahaa mukh baayo ||

He sat down in the way, opening widely his dreadful mouth, keeping in his mind, his errand of killing Krishna

ਦੇਖਤ ਤਾਹਿੰ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਖੇਲ ਕਹਾ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੧੭੦॥

dhekhat taahi(n) sabhai biraj baalak khel kahaa man mai lakh paayo ||170||

Seeing him, all the boys of Braja, considered it a play and none could

know his real objective.170.

ਸਭ ਗੋਪਨ ਬਾਚ ਆਪਸਿ ਮੈ ॥

sabh gopan baach aapas mai ||

Speech of all the gopas amongst themselves:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੋਊ ਕਹੈ ਗਿਰਿ ਮਧਿ ਗੁਫਾ ਇਹ ਕੋਊ ਇਕਤ੍ਰ ਕਹੈ ਅੰਧਿਆਰੋ ॥

kouoo kahai gir madh gufaa ieh kouoo ikatr kahai a(n)dhiaaro ||

Someone said that it is a cave within the mountain

ਬਾਲਕ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਰਾਛਸ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਪੰਨਗ ਭਾਰੋ ॥

baalak kouoo kahai ieh raachhas kouoo kahai ieh pa(n)nag bhaaro ||

Someone said that there was the abode of darkness someone said that it was a demon and some said that it was a huge snake

ਜਾਇ ਕਹੈ ਇਕ ਨਾਹਿ ਕਹੈ ਇਕ ਬਿਓਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਧਾਰੋ ॥

jai kahai ik naeh kahai ik biot ihee man mai tin dhaaro ||

Some of them expressed a desire to go into it and some of them refused to

go and in this way, the discussion continued

ਏਕ ਕਹੈ ਚਲੋ ਭਉ ਨ ਕਛੂ ਸੁ ਬਚਾਵ ਕਰੇ ਘਨਸਜਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥੧੭੧॥

ek kahai chalo bhau na kachhoo su bachaav kare ghanasayaam hamaaro ||171||

Then one of them said, “Go into it fearlessly, Krishna will protect us.”171.

ਹੇਰਿ ਹਰੈ ਤਿਹ ਮਧਿ ਧਸੇ ਮੁਖ ਨ ਉਨਿ ਰਾਛਸ ਮੀਚ ਲਯੋ ਹੈ ॥

her harai teh madh dhase mukh na un raachhas meech layo hai ||

They called Krishna and all of them entered in it and that demon closed his mouth

ਸਜਾਮ ਜੂ ਆਵੈ ਜਬੈ ਮਮ ਮੀਟ ਹੋ ਬਿਓਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮਧਿ ਕਯੋ ਹੈ ॥

sayaam joo aavai jabai mam meeT ho biot ihee man madh kayo hai ||

He had already thought about it that as Krishna would enter, he would close his mouth

ਕਾਨ੍ਹ ਗਏ ਤਬ ਮੀਟ ਲਯੋ ਮੁਖ ਦੇਵਨ ਤੋ ਹਹਕਾਰੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥

kaanreh ge tab meeT layo mukh dhevan to hahakaar bhayo hai ||

When Krishna went in, he closed his mouth and there was great

lamentation amongst the gods

ਜੀਵਨ ਮੂਰਿ ਹੁਤੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਸੋਊ ਅਘਾਸੁਰ ਚਾਬਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੭੨॥

jeevan moor hutee hamaree ab souoo aghaasur chaab gayo hai ||172||

All of them began to say that he was the only support o their life and he was also chewed by Aghasura.172.

ਦੇਹਿ ਬਢਾਇ ਬਡੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖ ਰੋਕ ਲਯੋ ਉਹ ਰਾਛਸ ਹੀ ਕੋ ॥

dheh baddai baddo har jee mukh rok layo uh raachhas hee ko ||

Krishna prevented the full closure of the mouth of the demon by extending his body

ਰੋਕ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਲੁ ਸਾਸ ਬਢਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਉਹ ਜੀ ਕੋ ॥

rok le sabh hee kar kai bal saas baddiyo tab hee uh jee ko ||

Krishna obstructed the whole way with his force and hands and thus the

breath of Aghasura began to be puffed up

ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਪ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਬਿਨੁ ਭ੍ਰਾਤ ਬਕੀ ਕੋ ॥

kaanreh bidhaar dhayo teh ko sir praan bhayo bin bhraat bakee ko ||

Krishna tore away his head and this brother of Bakasura breathed his last

ਗੂਦ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਕੋ ਇਮ ਜਿਉ ਸਵਦਾਗਰ ਕੋ ਟੂਟਿ ਗਯੋ ਮਟੁ ਘੀ ਕੋ ॥੧੭੩॥

goodh pario teh ko im jiau savadhaagar ko TooT gayo maT ghee ko ||173||

The marrow of his head came out like the breaking of the pitcher of ghee of some trader.173.

ਰਾਹ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨਿਕਸੇ ਹਰਿ ਗਵਾਰ ਸਭੈ ਨਿਕਸੇ ਤਿਹ ਨਾਰੇ ॥

raeh bhayo tab hee nikase har gavaar sabhai nikase teh naare ||

In this way, when the passage was created, Krishna came out alongwith his gopa friends from the head of the demon

ਦੇਵ ਤਬੈ ਹਰਖੇ ਮਨ ਮੈ ਪਿਖਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਚਿਓ ਹਰਿ ਪੰਨਗ ਭਾਰੇ ॥

dhev tabai harakhe man mai pikh kaanreh bachio har pa(n)nag bhaare ||

All the gods were overjoyed to see Krishna surviving from the attack of the

huge serpent

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਬੈ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬ੍ਰਹਮ ਸਭੋ ਮੁਖ ਬੇਦ ਉਚਾਰੇ ॥

gaavat geet sabai gan ga(n)dhrab braham sabho mukh bedh uchaare ||

The ganas and gandarvas began to sing songs and Brahma began to recite Vedas

ਆਨੰਦ ਸਜਾਮ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਨਗ ਰਛਕ ਜੀਤਿ ਚਲੇ ਘਰਿ ਭਾਰੇ ॥੧੭੪॥

aana(n)dh sayaam bhayo man mai nag rachhak jeet chale ghar bhaare ||174||

There was happiness in the minds of all, and Krishna and his companions, the conquerors of the Naga, started for their home.174.

ਕਾਨ੍ਹ ਕਢਿਯੋ ਸਿਰਿ ਕੇ ਮਗਿ ਹ੍ਵੈ ਨ ਕਢਿਯੋ ਮੁਖ ਕੇ ਮਗੁ ਜੋਰ ਅੜੀ ਕੇ ॥

kaanreh kaddiyo sir ke mag havai na kaddiyo mukh ke mag jor aRee ke ||

Krishna came out from the head of the demon and not from his mouth,

saturated with blood

ਸ੍ਰਉਨ ਭਰਿਯੋ ਇਮ ਠਾਢਿ ਭਯੋ ਪਹਰੇ ਪਟ ਜਿਉ ਮੁਨਿ ਸਿੰ੍ਗਮੜੀ ਕੇ ॥

sraun bhariyo im Thaadd bhayo pahare paT jiau mun sira(n)gamaRee ke ||

All were standing like a sage clad in red ochre clothes

ਏਕ ਕਹੀ ਇਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਫੁਨਿ ਅਉ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮਧਿ ਬੜੀ ਕੇ ॥

ek kahee ieh kee upamaa fun aau kab ke man madh baRee ke ||

The poet has also given a simile for this spectacle

ਢੋਵਤ ਈਟ ਗੁਆਰ ਸਨੈ ਹਰਿ ਦਉਰਿ ਚੜੇ ਜਨੁ ਸੀਸ ਗੜੀ ਕੇ ॥੧੭੫॥

ddovat ieeT guaar sanai har dhaur chaRe jan sees gaRee ke ||175||

It seemed that the gopas had become red by carrying on heads the bricks

and Krishna had run and stood on the top of the citadel.175.

ਇਤਿ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

eit aghaasur dhait badheh ||

End of “The killing of the demon Aghasura.”

ਅਥ ਬਛਰੇ ਗਵਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚੁਰੈਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ath bachhare gavaar brahamaa churaibo kathana(n) ||

Now begins the description of the calves and gopas stolen by Brahma

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰਾਛਸ ਮਾਰਿ ਗਏ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਜਾਇ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਅੰਨ ਮੰਗਾਯੋ ॥

raachhas maar ge jamunaa taT jai sabho mil a(n)n ma(n)gaayo ||

After killing the demon, all went to the bank of Yamuna and put the articles of meal together

ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਵਾਰ ਪਰਿਓ ਮੁਰਲੀ ਕਟਿ ਖੋਸ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

kaanreh pravaar pario muralee kaT khos liee man mai sukh paayo ||

All the boys gathered around Krishna putting his flute in his waist,

Krishna felt great delight

ਕੈ ਛਮਕਾ ਬਰਖੈ ਛਟਕਾ ਕਰ ਬਾਮ ਹੂੰ ਸੋ ਸਭ ਹੂੰ ਵਹ ਖਾਯੋ ॥

kai chhamakaa barakhai chhaTakaa kar baam hoo(n) so sabh hoo(n) veh khaayo ||

All the boys gathered around Krishna putting his flute in his waist, Krishna felt great delight

ਮੀਠ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਰ ਕੈ ਗਤਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੭੬॥

meeTh lage teh kee upamaa kar kai gat kai har ke mukh paayo ||176||

They immediately seasoned the food and began to eat it quickly with their left hand and put the tasty food in the mouth of Krishna.176.

ਕੋਊ ਡਰੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖਿ ਗ੍ਰਾਸ ਠਗਾਇ ਕੋਊ ਅਪਨੇ ਮੁਖਿ ਡਾਰੇ ॥

kouoo ddarai har ke mukh graas Thagai kouoo apane mukh ddaare ||

Someone, being frightened, began to put the morsels in the mouth of Krishna and someone causing Krishna to eat the food,

ਹੋਇ ਗਏ ਤਨਮੈ ਕਛੁ ਨਾਮਕ ਖੇਲ ਕਰੋ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਰੇ ॥

hoi ge tanamai kachh naamak khel karo sa(n)g kaanrahar kaare ||

Began to put the morsels in his own mouth in this way all began to play

with Krishna

ਤਾ ਛਿਨ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਕਠੇ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁ ਕੁਟੀ ਮਧਿ ਡਾਰੇ ॥

taa chhin lai bachhare brahamaa ikaThe kar kai su kuTee madh ddaare ||

At the same time, Brahma gathered together their calves and closed them in a cottage

ਢੂੰਢਿ ਫਿਰੇ ਨ ਲਹੇ ਸੁ ਕਰੈ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗ੍ਵਾਰ ਨਏ ਕਰਤਾਰੇ ॥੧੭੭॥

ddoo(n)dd fire na lahe su karai bachhare ar gavaiaar ne karataare ||177||

All of them went in search of their calves, but when not any gopa and calf could be found the Lord (Krishna) created new calves and gopas.177.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬੈ ਹਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਹੈ ਤਬ ਹਰਿ ਜੀ ਤਤਕਾਲੁ ॥

jabai hare brahamaa ihai tab har jee tatakaal ||

ਕਿਧੋ ਬਨਾਏ ਛਿਨਕੁ ਮੈ ਬਛਰੇ ਸੰਗਿ ਗਵਾਲ ॥੧੭੮॥

kidho banaae chhinak mai bachhare sa(n)g gavaal ||178||

When Brahma did all this stealing, then at the same instant Krishna

created the calves alongwith gopas.178.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰੂਪ ਉਹੀ ਪਟ ਕੇ ਰੰਗ ਹੈ ਵਹ ਰੰਗ ਵਹੈ ਸਬ ਹੀ ਬਛਰਾ ਕੋ ॥

roop uhee paT ke ra(n)g hai veh ra(n)g vahai sab hee bachharaa ko ||

The same forms the same garments and exactly the same colour of the calves,

ਸਾਝਿ ਪਰੀ ਸੋ ਗਏ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੋਈ ਲਖੈ ਇਤਨੋ ਬਲ ਕਾ ਕੋ ॥

saajh paree so ge har jee greh koiee lakhai itano bal kaa ko ||

When evening fell, Krishna returned to his home who is there to adjudge his power?

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁ ਲਖੇ ਨ ਲਖੇ ਇਕ ਆਦਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਮਨੀ ਮਨ ਜਾ ਕੋ ॥

maat pitaa su lakhe na lakhe ik aadh ko naam manee man jaa ko ||

Brahma thought that the parents would, seeing all this,

ਬਾਤ ਇਹੀ ਸਮਝੀ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਹੈ ਅਬ ਖੇਲ ਸਮਾਪਤਿ ਵਾ ਕੋ ॥੧੭੯॥

baat ihee samajhee man mai ieh hai ab khel samaapat vaa ko ||179||

Understand the whole thing and the game of Krishna would now be

finished.179.

ਚੂਮ ਲਯੋ ਜਸੁਦਾ ਸੁਤ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਇ ਉਠੇ ਮੁਰਲੀ ਤੋ ॥

choom layo jasudhaa sut ko sir kaanreh bajai uThe muralee to ||

When Krishna played on his flute, Yashoda kissed his head and

ਬਾਲ ਲਖੇ ਅਪੁਨੋ ਨ ਕਿਨੀ ਜਨ ਗੋ ਦਵਰੀ ਤਿਹ ਸੋ ਹਿਤ ਕੀਤੋ ॥

baal lakhe apuno na kinee jan go dhavaree teh so hit keeto ||

None other paid attention to his boy they all loved Krishna

ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਨਹਿ ਹੋਤ ਇਤੇ ਸੁ ਕਹੂੰ ਕਿਮ ਬੀਤੋ ॥

hot kulaahal pai biraj mai neh hot ite su kahoo(n) kim beeto ||

Whatever tumult is there in Braja, such a tumult is not there at any other place it is not being known how the time is passing

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਨੇ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਲੇਹ ਬਲਾਇ ਬਧੁ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀਤੋ ॥੧੮੦॥

gaavat geet sane har gavaiaaran leh balai badh biraj keeto ||180||

Krishna began to sing songs with gopis alongwith the newly married women.180.

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠ ਕੈ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰ ਬਛੇ ॥

praat bhe har jee uTh kai ban beech ge sa(n)g lai kar bachhe ||

When the day dawned, Krishna again went to the forest taking the calves

with him

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਫਿਰਾਵਤ ਹੈ ਛਟਕਾ ਗਹਿ ਗਵਾਰ ਸਭੈ ਕਰਿ ਹਛੇ ॥

gaavat geet firaavat hai chhaTakaa geh gavaar sabhai kar hachhe ||

He saw there all the gopa boys singing songs and twirling their clubs

ਖੇਲਤ ਖੇਲਤ ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਸੁ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਗਿਰਿ ਕੋ ਉਠਿ ਗਛੇ ॥

khelat khelat na(n)dh ko na(n)dh su aap hee te gir ko uTh gachhe ||

Continuing the play, Krishna went towards the mountain

ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਖੇਦ ਗਹੈ ਹਮ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਨਾਹਨਿ ਨਛੇ ॥੧੮੧॥

kouoo kahai ieh khedh gahai ham kouoo kahai ieh naahan nachhe ||181||

Someone said that Krishna was angry with them and someone said tht he was unwell.181.

ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਸਨੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸੰਗਿ ਪੈ ਸਭ ਗਾਈ ॥

hoi ikatr sanai har gavaiaaran lai apune sa(n)g pai sabh gaiee ||

Krishna moved on with the boys and the cows

ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਤੇ ਮਨ ਮੋਹਿ ਬਢਾਇ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਈ ॥

dhekh tinai gir ke sir te man moh baddai sabhai uTh dhaiee ||

Seeing them on the top of the mountain all ran towards them gopas also

went towards them

ਗੋਪ ਗਏ ਤਿਨ ਪੈ ਚਲ ਕੈ ਜਬ ਜਾਤ ਪਿਖੀ ਤਿਨ ਨੈਨਨ ਮਾਈ ॥

gop ge tin pai chal kai jab jaat pikhee tin nainan maiee ||

Yashoda also saw this spectacle Krishna was standing there in anger without moving

ਰੋਹ ਭਰੇ ਸੁ ਖਰੇ ਨ ਟਰੇ ਸੁਤ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਕਹੁ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥੧੮੨॥

roh bhare su khare na Tare sut na(n)dheh ke kahu baat sunaiee ||182||

And all these people told many things to Krishna.182.

ਨੰਦ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਿ ॥

na(n)dh baach kaanreh prat ||

Speech of Nand addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਿਉ ਸੁਤ ਗਊਅਨ ਲਿਆਇ ਇਹਾ ਇਹ ਤੈ ਹਮਰੋ ਸਭ ਹੀ ਦਧਿ ਖੋਯੋ ॥

kiau sut guooan liaai ihaa ieh tai hamaro sabh hee dhadh khoyo ||

“O son! why have you brought the cows here? In this way, the production

of milk for us has declined

ਚੂੰਘ ਗਏ ਬਛਰਾ ਇਨ ਕੇ ਇਹ ਤੇ ਹਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਹੋਯੋ ॥

choo(n)gh ge bachharaa in ke ieh te hamare man mai bhram hoyo ||

All the calves have drunk their milk and this illusion persists in our mind”

ਕਾਨ੍ਹ ਫਰੇਬ ਕਰਿਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਮਨ ਮੋਹ ਮਹਾ ਤਿਨ ਕੇ ਜੁ ਕਰੋਯੋ ॥

kaanreh fareb kariyo tin so man moh mahaa tin ke ju karoyo ||

Krishna did not tell them anything and in this way, he increased their feeling of attachment

ਬਾਰਿ ਭਯੋ ਤਤ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨੋ ਤਿਹ ਮੈ ਜਲ ਸੀਤਲ ਮੋਹ ਸਮੋਯੋ ॥੧੮੩॥

baar bhayo tat krodh mano teh mai jal seetal moh samoyo ||183||

Seeing the form of Krishna, the anger of all cooled down like water.183.

ਮੋਹਿ ਬਢਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਨਹਿ ਛੋਡਿ ਸਕੈ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੋਊ ॥

moh baddiyo tin ke man mai neh chhodd sakai apane sut kouoo ||

The affection increased in the minds of all, because no one of them could

abandon his son

ਗਊਅਨ ਛੋਡਿ ਸਕੈ ਬਛਰੇ ਇਤਨੋ ਮਨ ਮੋਹ ਕਰੈ ਤਬ ਸੋਊ ॥

guooan chhodd sakai bachhare itano man moh karai tab souoo ||

The affection of cows and calves could be forsaken

ਪੈ ਗਰੂਏ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗੇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਤਿਨ ਚਉਕਿ ਹਲੀ ਇਹਿ ਬਾਤ ਲਖੋਊ ॥

pai garooe gireh ge sa(n)g lai tin chauk halee ieh baat lakhouoo ||

In the way, gradually, remembering all these things all went to their homes

ਦੇਵ ਡਰੀ ਮਮਤਾ ਇਨ ਪੈ ਕਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਹੋਊ ॥੧੮੪॥

dhev ddaree mamataa in pai k charitr kidho har ko ieh houoo ||184||

Seeing all this Yashoda was also frightened and thought that possible this was some miracle of Krishna.184.

ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਇਓ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਦਿਨ ਕਉਨੈ ॥

saal biteet bhio jab hee har jee ban beech ge dhin kaunai ||

ਦੇਖਨ ਕਉਤਕ ਕੌ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੀਘ੍ਰ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਗਉਨੈ ॥

dhekhan kautak kau chaturaanan seeghr bhayo teh ko uTh gaunai ||

After the lapse of several years, once Krishna went to the forest, Brahma

also reached there in order to see his wonderful play

ਗ੍ਵਾਰ ਵਹੈ ਬਛੁਰੇ ਸੰਗਿ ਹੈ ਵਹ ਚਕ੍ਰਿਤ ਜਾਇ ਗਇਓ ਹੁਇ ਤਉਨੈ ॥

gavaiaar vahai bachhure sa(n)g hai veh chakirat jai gio hui taunai ||

He was astonished to see the same gopa children and calves that he had stolen

ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਡਰ ਕੈ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਆਇ ਕੈ ਆਨੰਦ ਦੁੰਦਭਿ ਛਉਨੈ ॥੧੮੫॥

dhekh tinai ddar kai par pain aai kai aana(n)dh dhu(n)dhabh chhaunai ||185||

Seeing all this, Brahma fell at the feet of Krishna, in fear and in bliss he

began to play musical instruments denting rejoicings.185.

ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਪ੍ਰਤਿ ॥

brahamaa baach kaanreh joo prat ||

Speech of Brahma addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹੇ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਿ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਅਚੁਤ ਹੇ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥

he karunaa nidh he jag ke pat achut he binatee sun leejai ||

"O Lord of the world! Treasure of Mercy! Immortal Lord! Listen to my request

ਚੂਕ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥

chook bhiee ham te tumaree teh te aparaadh chhimaapan keejai ||

I have erred, kindly forgive me for this fault"

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਇਹ ਬਾਤ ਛਿਮੀ ਹਮ ਨ ਬਿਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਾਡਿ ਕੈ ਪੀਜੈ ॥

kaanreh kahee ieh baat chhimee ham na bikh a(n)mirat chhaadd kai peejai ||

Krishna said, "I have forgiven, but abandoning the nectary, the poison

should not be taken

ਲਿਆਉ ਕਹਿਓਨ ਲਿਆਇ ਹੋਂ ਜਾਹ ਸਿਤਾਬ ਅਈਯੋ ਨਹੀ ਢੀਲ ਕਰੀਜੈ ॥੧੮੬॥

liaau kahion liaai ho(n) jaeh sitaab ieeyo nahee ddeel kareejai ||186||

Go and bring all the men and animals without delay."186.

ਲੈ ਬਛਰੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤਬ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਚਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥

lai bachharai brahamaa tab hee chhin mai chal kai har jee peh aayo ||

Brahma brought all the calves and gopas in an instant

ਕਾਨ੍ਹ ਮਿਲੇ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਤਬੈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਹੰਰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

kaanreh mile jab hee sabh gavaiaar tabai man mai tin ha(n)r sukh paayo ||

When all the gopa boys met Krishna, all were greatly pleased

ਲੋਪ ਭਯੋ ਸੰਗਿ ਕੇ ਬਛਰੇ ਤਬ ਭੇਦ ਕਿਨੀ ਲਖਿ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥

lop bhayo sa(n)g ke bachhare tab bhedh kinee lakh jaan na paayo ||

With this, al the calves made by the maya of Krishna, disappeared, but

none could know this mystery

ਬਾਲ ਬੁਝੀ ਨ ਕਿਨੀ ਉਠਿ ਬੋਲਿ ਸੁ ਲਿਆਉ ਵਹੈ ਹਮ ਜੋ ਮਿਲਿ ਖਾਯੋ ॥੧੮੭॥

baal bujhee na kinee uTh bol su liaau vahai ham jo mil khaayo ||187||

Whatever you have brought, we all may eat it together."187.

ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਅੰਨ ਅਚਿਯੋ ਸਭਨੋ ਜੁ ਪੁਰਾਨੋ ॥

hoi ikatr kidho biraj baalak a(n)n achiyo sabhano ju puraano ||

The boys of Braja gathered together all the old food and began to eat it

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਮ ਨਾਗ ਹਨਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਖੇਲ ਕਿਨੀ ਨਹਿ ਜਾਨੋ ॥

kaanreh kahee ham naag hanayo har ko ieh khel kinee neh jaano ||

Krishna said, "I have killed the Naga (serpent), but none could know about this play

ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਹਾ ਮਨ ਮੈ ਗਰੜਾਧੁਜ ਕੋ ਕਰਿ ਰਛਕ ਮਾਨੋ ॥

hoi prasa(n)n mahaa man mai garaRaadhuj ko kar rachhak maano ||

They were all pleased considering the garuda (blue jay) as their protector

ਦਾਨ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਜੀਅ ਕੋ ਇਹ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨੋ ॥੧੮੮॥

dhaan dhayo ham ko jeea ko ieh maat pitaa peh jai bakhaano ||188||

And Krishna said, "You may tell this at your home that Lord has protected

our life.”188.

ਇਤਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਛਰੇ ਆਨ ਪਾਇ ਪਰਾ ॥

eit brahamaa bachhare aan pai paraa ||

End of the description of “Coming of Brahma alongwith the calves and

falling at the feet of Krishna."

ਅਥ ਧੇਨਕ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ath dhenak dhait badh kathana(n) ||

Now begins the description of the killing of the demon named Dhenuka

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਾਰਹ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਤੁ ਲਗੇ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਾਵਨ ਗਾਈ ॥

baareh saal biteet bhe ta lage tab kaanreh charaavan gaiee ||

Krishna went to graze the cows till the age of twelve

ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਿਯੋ ਇਹ ਕੋ ਕਹ ਕੈ ਇਹ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹਤ ਦਾਈ ॥

su(n)dhar roop baniyo ieh ko keh kai ieh taeh saraahat dhaiee ||

His form was extremely beautiful and everyone praised him

ਗ੍ਵਾਰ ਸਨੈ ਬਨ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥

gavaiaar sanai ban beech firai kab nai upamaa teh kee lakh paiee ||

His form was extremely beautiful and everyone praised him

ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਬਧ ਕੇ ਹਿਤ ਕੋ ਜਨੁ ਬਾਲ ਚਮੂੰ ਭਗਵਾਨਿ ਬਨਾਈ ॥੧੮੯॥

ka(n)seh ke badh ke hit ko jan baal chamoo(n) bhagavaan banaiee ||189||

Seeing Krishna in the forest with gopa boys the poet says that the Lord has prepared the army for killing Kansa.189.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਕਮਲ ਸੋ ਆਨਨ ਕੁਰੰਗ ਤਾ ਕੇ ਬਾਕੇ ਨੈਨ ਕਟਿ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਬਾਹੈ ਐਨ ਹੈ ॥

kamal so aanan kura(n)g taa ke baake nain kaT sam kehar miranaal baahai aain hai ||

His face is like lotus, the eyes are winsome, his waist is like iron and his arms are long like lotus-stalk

ਕੋਕਿਲ ਸੋ ਕੰਠ ਕੀਰ ਨਾਸਕਾ ਧਨੁਖ ਭਉ ਹੈ ਬਾਨੀ ਸੁਰ ਸਰ ਜਾਹਿ ਲਾਗੈ ਨਹਿ ਚੈਨ ਹੈ ॥

kokil so ka(n)Th keer naasakaa dhanukh bhau hai baanee sur sar jaeh laagai neh chain hai ||

His throat is sweet like that of a nightingale, the nostrils are like that of the parrot, the eyebrows like a bow and the speech pure like ganges

ਤ੍ਰੀਅਨਿ ਕੋ ਮੋਹਤਿ ਫਿਰਤਿ ਗ੍ਰਾਮ ਆਸ ਪਾਸ ਬ੍ਰਿਹਨ ਕੇ ਦਾਹਬੇ ਕੋ ਜੈਸੇ ਪਤਿ ਰੈਨ ਹੈ ॥

treean ko mohat firat graam aas paas birahan ke dhaahabe ko jaise pat rain

hai ||

On alluring the women, he moves in the neighbouring villages like the moon, moving in the sky, exciting the love-sick ladies

ਪੁਨਿ ਮੰਦਿ ਮਤਿ ਲੋਕ ਕਛੁ ਜਾਨਤ ਨ ਭੇਦ ਯਾ ਕੋ ਏਤੇ ਪਰ ਕਹੈ ਚਰਵਾਰੋ ਸਯਾਮ ਧੇਨ ਹੈ ॥੧੯੦॥

pun ma(n)dh mat lok kachh jaanat na bhedh yaa ko ete par kahai charavaaro sayaam dhen hai ||190||

The men of low intellect, not knowing this secret call Krishna of supreme

qualities as mere cow-grazer.190.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

gopee baach kaanreh joo so ||

Speech of gopis addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸ੍ਯਾਮੈ ॥

hoi ikatr badhoo biraj kee sabh baat kahai mukh te ieh sayaamai ||

ਆਨਨ ਚੰਦ ਬਨੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਰਾਤਿ ਦਿਨਾ ਬਸਤੋ ਸੁ ਹਿਯਾ ਮੈ ॥

aanan cha(n)dh bane mirag se dhirag raat dhinaa basato su hiyaa mai ||

All the women of Braja, gathering together, talk among themselves that though his face is dark, his countenance is like moon, eyes are like doe, he

ever abides in our heart day and night

ਬਾਤ ਨਹੀ ਅਰਿ ਪੈ ਇਹ ਕੀ ਬਿਰਤਾਤ ਲਖਿਯੋ ਹਮ ਜਾਨ ਜੀਯਾ ਮੈ ॥

baat nahee ar pai ieh kee birataat lakhiyo ham jaan jeeyaa mai ||

ਕੈ ਡਰਪੈ ਹਰ ਕੇ ਹਰਿ ਕੋ ਛਪਿ ਮੈਨ ਰਹਿਯੋ ਅਬ ਲਉ ਤਨ ਯਾ ਮੈ ॥੧੯੧॥

kai ddarapai har ke har ko chhap main rahiyo ab lau tan yaa mai ||191||

O friend! knowing about him, the fear emanates in the heart and it appears

that the god of love resides in the body of Krishna.191.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੰਗ ਹਲੀ ਹਰਿ ਜੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਕਹੀ ਸਭ ਤੀਰ ਸੁਨੋ ਇਹ ਭਈਯਾ ॥

sa(n)g halee har jee sabh gavaiaar kahee sabh teer suno ieh bhieeyaa ||

All the gopis went with Krishna and said to him.

ਰੂਪ ਧਰੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਇਹੈ ਗਤਿ ਕੀ ਸੁਰ ਗਈਯਾ ॥

roop dharo avataaran ko tum baat ihai gat kee sur gieeyaa ||

“You are going to manifest yourself as an incarnation none can know your

greatnes"

ਨ ਹਮਰੋ ਅਬ ਕੋ ਇਹ ਰੂਪ ਸਬੈ ਜਗ ਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖ ਪਈਯਾ ॥

n hamaro ab ko ieh roop sabai jag mai kinahoo(n) lakh pieeyaa ||

Krishna said, "Nobody will come to know about my personality,

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜੋਊ ਹੋਇ ਭਲੋ ਮਨ ਕੋ ਪਰਚਈਯਾ ॥੧੯੨॥

kaanreh kahiyo ham khel karai jouoo hoi bhalo man ko parachieeyaa ||192||

I just exhibit all my plays only to amuse the mind."192.

ਤਾਲ ਭਲੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥

taal bhale teh Thaur bikhai sabh hee jan ke man ke sukhadhaiee ||

There were beautiful tanks at that place, which created place in the mind and

ਸੇਤ ਸਰੋਵਰ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਮੈ ਸਰਮਾ ਸਸਿ ਸੀ ਦਮਕਾਈ ॥

set sarovar hai at hee tin mai saramaa sas see dhamakaiee ||

Among them there was one tank gleaming with beautiful white flowers,

ਮਧਿ ਬਰੇਤਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥

madh baretan kee upamaa kab nai mukh te im bhaakh sunaiee ||

A mound was seen bulging out within that tank and seeing the white

flowers it seemed to the poet that the earth,

ਲੋਚਨ ਸਉ ਕਰਿ ਕੈ ਬਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨਿ ਆਈ ॥੧੯੩॥

lochan sau kar kai basudhaa har ke ieh kautak dhekhan aaiee ||193||

With hundreds of eyes, has come to see the wonderful play of Krishna.193.

ਰੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਨ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥

roop biraajat hai at hee jin ko pikh kai man aana(n)dh baadde ||

Krishna has an extremely beautiful form, seeing which the bliss increases

ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਬਨੈ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਡੇ ਸਰ ਗਾਢੇ ॥

khelat kaanreh firai teh jai banai jeh Thaur badde sar gaadde ||

Krishna plays in the forest at those places, where there are deep tanks

ਗਵਾਲ ਹਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਰਾਜਤ ਦੇਖਿ ਦੁਖੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਕਾਢੇ ॥

gavaal halee har ke sa(n)g raajat dhekh dhukhee man ko dhukh kaadde ||

Krishna plays in the forest at those places, where there are deep tanks

ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਿ ਧਰਾ ਹਰਖੀ ਤਿਹ ਤੇ ਤਰੁ ਰੋਮ ਭਏ ਤਨਿ ਠਾਢੇ ॥੧੯੪॥

kautuk dhekh dharaa harakhee teh te tar rom bhe tan Thaadde ||194||

The gopa boys look impressive with Krishna and seeing them, the suffering of grievous hearts is removed, observing the wonderful play of Krishna, the earth also became pleased and the trees, the symbols of the

hair of the earth, also feel coolness on seei

ਕਾਨ੍ਹ ਤਰੈ ਤਰੁ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਿਯੋ ਤਨ ਕੋ ਕਰਿ ਐਡਾ ॥

kaanreh tarai tar ke muralee su bajai uThiyo tan ko kar aaiddaa ||

ਮੋਹ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਖਗ ਅਉ ਹਰਿ ਜਛ ਸਭੈ ਅਰਨਾ ਅਰੁ ਗੈਡਾ ॥

moh rahee jamunaa khag aau har jachh sabhai aranaa ar gaiddaa ||

Standing aslant under a tree Krishna plays on his flute and all are allured including Yamuna, birds, serpents, yakshas and wild animals

ਪੰਡਿਤ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨ ਕੈ ਅਰੁ ਮੋਹਿ ਗਏ ਸੁਨ ਕੈ ਜਨ ਜੈਡਾ ॥

pa(n)ddit moh rahe sun kai ar moh ge sun kai jan jaiddaa ||

He, who heard the voice of the flute, whether he was a Pundit or an ordinary person, he was fascinated

ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਇਹ ਨਾਹਿਨ ਰਾਗਨ ਪੈਡਾ ॥੧੯੫॥

baat kahee kab nai mukh te muralee ieh naahin raagan paiddaa ||195||

The poet says that it is not the flute, it appears that it is a long path of male

and female musical modes.195.

ਆਨਨ ਦੇਖਿ ਧਰਾ ਹਰਿ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਲਲਚਾਨੀ ॥

aanan dhekh dharaa har ko apane man mai at hee lalachaanee ||

The earth, seeing the beautiful face of Krishna is enamoured of him in her mind and

ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਿਯੋ ਇਹ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਅਤਿ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਨੀ ॥

su(n)dhar roop baniyo ieh ko teh te piratamaa at te at bhaanee ||

Thinks that because of his beautiful form, his figure is extremely radiant

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਜੋ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

sayaam kahee upamaa teh kee apune man mai fun jo pahichaanee ||

Speaking out his mind, the poet Shyam gives this simile that the earth,

ਰੰਗਨ ਕੇ ਪਟ ਲੈ ਤਨ ਪੈ ਜੁ ਮਨੋ ਇਹ ਕੀ ਹੁਇਬੇ ਪਟਰਾਨੀ ॥੧੯੬॥

ra(n)gan ke paT lai tan pai ju mano ieh kee huibe paTaraanee ||196||

Clad in the garments of various colours in imagining herself becoming the

chief queen of Krishna.196.

ਗੋਪ ਬਾਚ ॥

gop baach ||

Speech of the gopas:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਗ੍ਵਾਰ ਕਹੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਪੈ ਇਕ ਤਾਲ ਬਡੋ ਤਿਹ ਪੈ ਫਲ ਹਛੇ ॥

gavaiaar kahee binatee har pai ik taal baddo teh pai fal hachhe ||

One day the gopas requested Krishna saying that there is a tank, where

there are planted many fruit trees

ਲਾਇਕ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਕੀ ਕਰੂਆ ਜਹ ਦਾਖ ਦਸੋ ਦਿਸ ਗੁਛੇ ॥

laik hai tumare mukh kee karooaa jeh dhaakh dhaso dhis guchhe ||

Adding that the bunches of wine there are very fit to be eaten by him

ਧੇਨੁਕ ਦੈਤ ਬਡੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੋ ਹਨਿ ਲੋਗਨ ਕੇ ਉਨ ਰਛੇ ॥

dhenuk dhait baddo teh jai kidho han logan ke un rachhe ||

But there lives a demon named Denuka, who kills the people

ਪੁਤ੍ਰ ਮਨੋ ਮਧਰੇਾਂਦ ਪ੍ਰਭਾਤਿ ਤਿਨੈ ਉਠਿ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਵਹ ਭਛੇ ॥੧੯੭॥

putr mano madhareaa(n)dh prabhaat tinai uTh praat samai veh bhachhe ||197||

The same demon protects that tank he catches the sons of the people at

night and getting up at dawn, he devours them.197.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥

kaanreh baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾਇ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਹ ਤਾਲ ਵਹੈ ਅਰੁ ਹੈ ਫਲ ਨੀਕੇ ॥

jai kahee tin ko har jee jeh taal vahai ar hai fal neeke ||

Krishna told all his companions that the fruit of that tank are really good

ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਸੁ ਤੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਨਹਿ ਹੈ ਫੁਨਿ ਫੀਕੇ ॥

bol uThio mukh te musalee su to a(n)mirat ke neh hai fun feeke ||

Balram also said at that time that the nectar is insipid before them

ਮਾਰ ਹੈ ਦੈਤ ਤਹਾ ਚਲ ਕੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾਹਿ ਨਭੈ ਦੁਖ ਜੀ ਕੇ ॥

maar hai dhait tahaa chal kai jeh te sur jaeh nabhai dhukh jee ke ||

Let us go there and kill the demon, so that the suffering of the gods in

heaven (sky) be removed.

ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਚਲੇ ਤਹ ਕੋ ਮਿਲਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਸਭੈ ਮੁਰਲੀ ਕੇ ॥੧੯੮॥

hoi prasa(n)n chale teh ko mil sa(n)kh bajai sabhai muralee ke ||198||

In this way, all being pleased and playing on their flutes and conches proceeded to that side.198.

ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਤਹਾ ਹਰਿ ਜੀ ਜੁ ਗਏ ਮਿਲ ਕੈ ਤਟ ਪੈ ਸਰ ਭਾਰੇ ॥

hoi prasa(n)n tahaa har jee ju ge mil kai taT pai sar bhaare ||

Krishna, being pleased, accompanying all, went towards the bank of that tank

ਕੈ ਬਲ ਤੋ ਮੁਸਲੀ ਤਨ ਕੋ ਤਰੁ ਤੇ ਫਰ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਧਰਿ ਡਾਰੇ ॥

kai bal to musalee tan ko tar te far boo(n)dhan jiau dhar ddaare ||

Balram knocked off the fruit of that tree which fell like the drops on the earth

ਧੇਨਕ ਕ੍ਰੋਧ ਮਹਾ ਕਰ ਕੈ ਦੋਊ ਪਾਇ ਹ੍ਰਿਦੇ ਤਿਹ ਸਾਥ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

dhenak krodh mahaa kar kai dhouoo pai hiradhe teh saath prahaare ||

With great rage, the demon Dhenuka struck with both feet together on his

chest,

ਗੋਡਨ ਤੇ ਗਹਿ ਫੈਕ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜਿਉ ਸਿਰ ਤੇ ਗਹਿ ਕੂਕਰ ਮਾਰੇ ॥੧੯੯॥

goddan te geh faik dhayo har jiau sir te geh kookar maare ||199||

But Krishna, catching his legs, threw him like a dog.199.

ਕ੍ਰੋਧ ਭਈ ਧੁਜਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪਤਿ ਜਾਨ ਹਤਿਓ ਇਨ ਊਪਰਿ ਆਈ ॥

krodh bhiee dhujanee teh kee pat jaan hatio in uoopar aaiee ||

Then the army of that demon, considering their general as killed,

ਗਾਇ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿਓ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਖੁਰ ਸੋ ਧਰਿ ਧੂਰਿ ਉਚਾਈ ॥

gai ko roop dhario sabh hee tab hee khur so dhar dhoor uchaiee ||

Assumed the form of cows and in great fury, raising dust, attacked them

ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਬਲਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਚਤੁਰੰਗ ਦਸੋ ਦਿਸ ਬੀਚ ਬਗਾਈ ॥

kaanreh halee bal kai tab hee chatura(n)g dhaso dhis beech bagaiee ||

Krishna and mighty Haldhar caused that four-typed army fly away in all the ten directions

ਲੈ ਕਿਰਸਾਨ ਮਨੋ ਤੰਗੁਲੀ ਖਲ ਦਾਨਨ ਜਯੋ ਨਭ ਬੀਚਿ ਉਡਾਈ ॥੨੦੦॥

lai kirasaan mano ta(n)gulee khal dhaanan jayo nabh beech uddaiee ||200||

Like a farmer causes the chaff to fly away at the threshing floor, while

separating it from the grain.200.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਧੇਨਕ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

eit sree dhasam sika(n)dhe puraane bachitr naaTak kirasanaavataare dhenak dhait badheh ||

End of the description of “The killing of the demon Dhenuka” in Krishna Avatara in Bachittar Natak (as related in Dasham Skand Purana).

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੈਤ ਹਨ੍ਯੋ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਸੁਨਿ ਦੇਵ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡਾਈ ॥

dhait hanayo chatura(n)g chamoo(n) sun dhev karai mil kaanreh baddaiee ||

Hearing about the destruction of the four-typed army of demons, the gods eulogised Krishna

ਭਛ ਸਭੈ ਫਲ ਗਵਾਰ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਧੂਰ ਪਰੀ ਮੁਖ ਪੈ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥

bhachh sabhai fal gavaar chale gireh dhoor paree mukh pai chhab chhaiee

||

All the gopa boys started back eating fruit and raising dust

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਣਾਈ ॥

taa chhab kee upamaa at hee kab ne mukh te im bhaakh sunaiee ||

The poet has described that scene like this,

ਧਾਵਤ ਘੋਰਨ ਕੀ ਪਗ ਕੀ ਰਜ ਛਾਇ ਲਏ ਰਵਿ ਸੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥੨੦੧॥

dhaavat ghoran kee pag kee raj chhai le rav see chhab paiee ||201||

That the dust raised by the hoofs of the horses reached the sun.201.

ਸੈਨ ਸਨੈ ਹਨਿ ਦੈਤ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗੋਪ ਗਏ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਆਈ ॥

sain sanai han dhait gayo gireh gop ge gupeeaa sabh aaiee ||

Destroying the demons alongwith the army, gopas, gopis and Krishna

came back to their homes

ਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੀ ਜੁ ਕਰੈ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਬਡਾਈ ॥

maat prasa(n)n bhiee man mai teh kee ju karai bahu bhaat baddaiee ||

The mothers were pleased and began to praise all in various ways

ਚਾਵਰ ਦੂਧ ਕਰਿਯੋ ਖਾਹਿਬੇ ਕਹੁ ਖਾਇ ਬਹੂ ਤਿਹ ਦੇਹ ਬਧਾਈ ॥

chaavar dhoodh kariyo khaahibe kahu khai bahoo teh dheh badhaiee ||

All were getting strengthened by eating rice and milk

ਹੋਇ ਬਡੀ ਤੁਮਰੀ ਚੁਟੀਆ ਇਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਚਾਈ ॥੨੦੨॥

hoi baddee tumaree chuTeeaa ieh te fun baat sabhai mil chaiee ||202||

The mothers said to the gopis, “In this way, the top-knots of all the people will become long and thick.”202.

ਭੋਜਨ ਕੈ ਟਿਕ ਗੇ ਹਰਿ ਜੀ ਪਲਕਾ ਪਰ ਅਉਰ ਕਰੈ ਜੁ ਕਹਾਨੀ ॥

bhojan kai Tik ge har jee palakaa par aaur karai ju kahaanee ||

Krishna slept after taking meal and dreamt that after drinking good deal of

water,

ਰਾਜ ਗਯੋ ਤਰਨੋ ਮਗੁ ਰੈਨ ਲਹਿਯੋ ਸੁ ਲਗਿਯੋ ਵਹ ਪੀਅਨ ਪਾਨੀ ॥

raaj gayo tarano mag rain lahiyo su lagiyo veh peean paanee ||

His belly had been greatly filled

ਰਾਤਿ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਭਰਿਭੈ ਤਿਨ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੀ ਅਪਨੇ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥

raat paree tab hee bharibhai tin sraun sunee apane ieh baanee ||

When the night advanced further, he heard a frightening sound, which asked him to go away from that place

ਜਾਹੁ ਕਹਿਯੋ ਤਿਨ ਤਉ ਹਰਿ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਇ ਮਿਲਿਯੋ ਅਪਨੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥੨੦੩॥

jaahu kahiyo tin tau har gayo gireh jai miliyo apanee paTaraanee ||203||

Krishna came away from that place and reached his home and met his mother.203.

ਸੋਇ ਗਏ ਹਰਿ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਫਿਰਿ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬਨ ਗੇ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥

soi ge har praat bhe fir lai bachhare ban ge giradhaaree ||

Krishna went to sleep and went again to the forest early in the morning,

taking away his calves

ਮਧਿ ਭਏ ਰਵਿ ਕੇ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਧਾਇ ਗਏ ਜਹ ਥੋ ਸਰ ਭਾਰੀ ॥

madh bhe rav ke jamunaa taT dhai ge jeh tho sar bhaaree ||

At noon, he reached a place, where there was a very big tank

ਗੋ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗੋਪ ਸਭੈ ਗਿਰਗੇ ਸਭ ਪ੍ਰਾਨ ਡਸੇ ਜਬ ਕਾਰੀ ॥

go bachhare ar gop sabhai girage sabh praan ddase jab kaaree ||

There the Kali serpent stung all the cows, calves and the gopa boys and they all fell down dead

ਧਾਇ ਕਹਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਪ੍ਰਭ ਪੈ ਸਭ ਸੈਨ ਸਖਾ ਤੁਮਰੀ ਹਰਿ ਮਾਰੀ ॥੨੦੪॥

dhai kahiyo musalee prabh pai sabh sain sakhaa tumaree har maaree ||204||

Seeing this Balram said to Krishna, “Run away, all your army of the boys

has been killed by the snake.”204.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਿਤਵੀ ਤਿਨੈ ਜੀਵ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ ॥

kirapaa dhirasaT chitavee tinai jeev uThe tatakaal ||

ਗਊ ਸਭੈ ਅਰੁ ਸੁਤ ਤਿਨੈ ਅਉ ਫੁਨਿ ਸਭੈ ਗੁਪਾਲ ॥੨੦੫॥

guoo sabhai ar sut tinai aau fun sabhai gupaal ||205||

Krishna looked towards all with his graceful glance and all the cows and gopa boys came back to life instantly.205.

ਉਠਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ਤਬੈ ਕਰਹਿਂ ਬਡਾਈ ਸੋਇ ॥

auTh pain laage tabai karahi(n) baddaiee soi ||

ਜੀਅ ਦਾਨ ਹਮ ਕੋ ਦਯੋ ਇਹ ਤੇ ਬਡੋ ਨ ਕੋਇ ॥੨੦੬॥

jeea dhaan ham ko dhayo ieh te baddo na koi ||206||

All got up and toughed his feet, saying, “O Giver of life to us! none is

greater than you.”206

ਅਥ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਾਥਬੋ ॥

ath kaalee naag naathabo ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਗੋਪ ਜਾਨ ਕੈ ਆਪਨੇ ਕੀਨੇ ਮਨੈ ਬਿਚਾਰ ॥

gop jaan kai aapane keene manai bichaar ||

ਦੁਸਟ ਨਾਗ ਸਰ ਮੈ ਬਸੇ ਤਾ ਕੋ ਲੇਉ ਨਿਕਾਰ ॥੨੦੭॥

dhusaT naag sar mai base taa ko leau nikaar ||207||

Krishna held consultations with the gopa boys that the tyrant Naga (Kali)

lives in that tank and it should be ejected.”207.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਉਚ ਕਦੰਮਹਿ ਕੋ ਤਰੁ ਥੋ ਤਿਹ ਪੈ ਚੜਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੂਦ ਪਰਿਓ ॥

uooch kadha(n)meh ko tar tho teh pai chaR kai har koodh pario ||

Ascending the Kadamb-tree, Krishna jumped in the tank from its height

ਤਿਨ ਸੰਕ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਫੁਨਿ ਧੀਰਜ ਗਾਢ ਧਰਿਯੋ ਨ ਟਰਿਓ ॥

tin sa(n)k karee man mai na kachhoo fun dheeraj gaadd dhariyo na Tario ||

He did not fear even a little and moved patiently

ਮਨੁਖੋਸਤ ਲੌ ਜਲ ਉਚ ਭਯੋ ਨਿਕਸਿਯੋ ਤਬ ਨਾਗ ਬਡੋ ਨ ਡਰਿਯੋ ॥

manukhosat lau jal uch bhayo nikasiyo tab naag baddo na ddariyo ||

The water arose to sevenfold height of man and from that, the Naga

appeared but Krishna even then was not frightened at all

ਪਟ ਪੀਤ ਧਰੇ ਤਨ ਪੈ ਨਰ ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਬਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ॥੨੦੮॥

paT peet dhare tan pai nar dhekh mahaa bal kai tin judh kariyo ||208||

When the Naga saw a man riding upon him, he began to fight.208.

ਬਾਧ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਸੋ ਕਰ ਕ੍ਰੁਧ ਕਿਧੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਕਾਟੇ ॥

baadh layo har ko tan so kar krudh kidho teh ko tan kaaTe ||

He intertwined Krishna, who in great furyu, chopped its body

ਢੀਲੋ ਰਹਿਯੋ ਹੁਇ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਿਖਿ ਯਾ ਰਨ ਕੇ ਹੀਯਰੇ ਫੁਨਿ ਫਾਟੇ ॥

ddeelo rahiyo hui pai har jee pikh yaa ran ke heeyare fun faaTe ||

The grasp of the snake on Krishna loosened, but the viewers held great fear in their hearts

ਰੋਵਤ ਆਵਤ ਹੈ ਪਤਨੀ ਬ੍ਰਿਜ ਠੋਕਤ ਮੂੰਡ ਉਖਾਰਤ ਝਾਟੇ ॥

rovat aavat hai patanee biraj Thokat moo(n)dd ukhaarat jhaaTe ||

The ladies of the Braja village started moving towards that side pulling their hair and carding their heads,

ਆਇ ਹੈ ਮਾਰ ਉਸੈ ਨਹੀ ਰੋਵਹੁ ਨੰਦ ਇਹੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਨ ਡਾਟੇ ॥੨੦੯॥

aai hai maar usai nahee rovahu na(n)dh ihai keh kai in ddaaTe ||209||

But Nand reprimanded them saying, “Do not weep, O people! Krishna will

return only on killing him.”209.

ਕਾਨ੍ਹਹਿ ਲਪੇਟ ਬਡੋ ਵਹ ਪੰਨਗ ਫੂਕਤ ਹੈ ਕਰਿ ਕ੍ਰੁਧਹਿ ਕੈਸੇ ॥

kaanreh lapeT baddo veh pa(n)nag fookat hai kar krudheh kaise ||

Intertwining Krishna, that huge snake began to hiss in great rage

ਜਿਉ ਧਨ ਪਾਤ੍ਰ ਗਏ ਧਨ ਤੇ ਅਤਿ ਝੂਰਤ ਲੇਤ ਉਸਾਸਨ ਤੈਸੇ ॥

jiau dhan paatr ge dhan te at jhoorat let usaasan taise ||

The serpent was hissing like a moneylender sighing on the loss of his cash-box

ਬੋਲਤ ਜਿਉ ਧਮੀਆ ਹਰਿ ਮੈ ਸੁਰ ਕੈ ਮਧਿ ਸਵਾਸ ਭਰੇ ਵਹ ਐਸੇ ॥

bolat jiau dhameeaa har mai sur kai madh savaas bhare veh aaise ||

ਭੂਭਰ ਬੀਚ ਪਰੇ ਜਲ ਜਿਉ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਮਹਾ ਧੁਨਿ ਜੈਸੇ ॥੨੧੦॥

bhoobhar beech pare jal jiau teh te fun hot mahaa dhun jaise ||210||

That snake was breathing like a resounding drum or his voice was like that

of a great whirlpool in water.210.

ਚਕ੍ਰਤ ਹੋਇ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਮਾਰ ਲਏ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਨਾਗੈ ॥

chakrat hoi rahe biraj baalak maar le har jee ieh naagai ||

ਦਛਨ ਤੀਅ ਭੁਜਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਹ ਮਤਿ ਲਗੈ ਦੁਖ ਅਉ ਸੁਖ ਭਾਗੈ ॥

dhachhan teea bhujaa geh kai ieh mat lagai dhukh aau sukh bhaagai ||

The boys of Braja were seeing all this in wonder and catching the arms of one another, they were thinking that Krishna should kill the snake in any way

ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਲਯੋ ਇਹ ਆਗੈ ॥

khojat khojat sabhai biraj ke jan kautak dhekh layo ieh aagai ||

ਸਯਾਮਹਿ ਸਯਾਮ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕਾਟਤ ਜਿਉ ਰੁਚ ਕੈ ਨਰ ਖਾਵਤ ਸਾਗੈ ॥੨੧੧॥

sayaameh sayaam baddo eh kaaTat jiau ruch kai nar khaavat saagai ||211||

All the men and women of Braja were seeing this wonderful spectacle and on this side black snake was biting Krishna like a person eating his food

with relish.211.

ਰੋਵਨ ਲਾਗ ਜਬੈ ਜਸੁਦਾ ਚੁਪ ਤਾਹਿ ਕਰਾਵਤ ਪੈ ਜੁ ਅਲੀ ਹੈ ॥

rovan laag jabai jasudhaa chup taeh karaavat pai ju alee hai ||

ਦੈਤ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਅਉਰ ਬਕੀ ਵ ਬਕਾਸੁਰ ਹਨੇ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਹੈ ॥

dhait tiranaavrat aaur bakee v bakaasur hane ieh kaanreh balee hai ||

When Yashoda also began to weep, her friends consoled her saying, “Don’t be anxious at all, Krishna has killed demons like Tranavrata, Baki and Bakasura etc. Krishna is extremely powerful

ਆਇ ਹੈ ਮਾਰ ਅਬੈ ਇਹ ਸਾਪਹਿ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਇਹ ਭਾਤ ਹਲੀ ਹੈ ॥

aai hai maar abai ieh saapeh bol uThio ieh bhaat halee hai ||

ਤੋਰ ਡਰੈ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਕੇ ਫਨਿ ਪੈ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਜੋਰ ਛਲੀ ਹੈ ॥੨੧੨॥

tor ddarai sabh hee ieh ke fan pai karunaa nidh jor chhalee hai ||212||

“He will come back after killing the snake,” on the other side, Krishna

destroyed all the hoods of that snake with his power.212.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Swayya

ਜਾਨਿ ਦੁਖੀ ਅਪਨ੍ਯੋ ਜਨ ਕੌ ਅਪਨੋ ਤਨ ਤਾ ਤੈ ਛਡਾਇ ਲਯੋ ਹੈ ॥

jaan dhukhee apanrayo jan kau apano tan taa tai chhaddai layo hai ||

Seeing all his people in great distress, standing on the bank,

ਬਕਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕ ਬਡੋ ਵਹ ਪੰਨਗ ਪੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕ੍ਰੁਧ ਭਯੋ ਹੈ ॥

bakatr bilok baddo veh pa(n)nag pai man bheetar krudh bhayo hai ||

Krishna got his body released from the entanglement of the snake, seeing

this that dreadful snake got furious

ਸਉ ਫਨ ਕੋ ਸੁ ਫੁਲਾਇ ਉਚਾਇ ਕੈ ਸਾਮੁਹਿ ਤਾਹਿ ਕੇ ਧਾਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥

sau fan ko su fulai uchai kai saamuh taeh ke dhai gayo hai ||

He again spread his hood, came running inn front of Krishna

ਕੂਦ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਬਚਾਇ ਕੈ ਦਾਵਹਿ ਉਪਰਿ ਮਾਥ ਜੁ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੧੩॥

koodh kai kaanreh bachai kai dhaaveh upar maath ju Thaaddo bhayo hai ||213||

Krishna, saving himself from the ambush, jumped and stood with his feet on the forehead of the serpent.213.

ਕੂਦਤ ਹੈ ਚੜਿ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਸ੍ਰਉਨ ਸੰਬੂਹ ਚਲੈ ਸਿਰ ਤਾ ਤੇ ॥

koodhat hai chaR sir uoopar sraun sa(n)booh chalai sir taa te ||

Ascending on the head of that snake, Krishna began to jump and the currents of the hot blood began to flow from the head (of the serpent)

ਪ੍ਰਾਨ ਲਗੇ ਛੁਟਨੇ ਜਬ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈਨ ਗਈ ਉਡ ਕੈ ਮੁਖਰਾ ਤੇ ॥

praan lage chhuTane jab hee chhin main giee udd kai mukharaa te ||

When that serpent was about to breathe his last, all the luster of his being

ended

ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਬਲਿ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਸਰ ਤੀਰ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਬਹੁ ਭਾਤੇ ॥

tau har jee bal kai tan ko sar teer nikaas layo bahu bhaate ||

Then Krishna dragged the serpent to the bank of the river with his power

ਜਾਤ ਬਡੋ ਸਰ ਤੀਰ ਬਹਿਯੋ ਰਸਰੇ ਬੰਧ ਖੈਚਤ ਹੈ ਚਹੂੰ ਘਾਤੇ ॥੨੧੪॥

jaat baddo sar teer bahiyo rasare ba(n)dh khaichat hai chahoo(n) ghaate ||214||

That Naga was pulled towards the bank and on tying ropes from all the

four sides, he was dragged out.214.

ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kaalee naag kee tirayo baach ||

Speech of the wife of the serpent Kali:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਉ ਤਿਹ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਤ ਅੰਜੁਲ ਜੋਰ ਕੈ ਯੌ ਘਿਘਯਾਵੈ ॥

tau teh kee tirayaa sabh hee sut a(n)jul jor kai yau ghighayaavai ||

ਰਛ ਕਰੋ ਇਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਪੈ ਬਰੁ ਦਾਨ ਇਹੈ ਹਮ ਪਾਵੈ ॥

rachh karo ieh kee har jee tum pai bar dhaan ihai ham paavai ||

Then the wives of the snake, while weeping, said, with folded hands, “O Lord! grant us the boon of the protection of this snake

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇਤ ਵਹੈ ਹਮ ਲਿਆਵਤ ਬਿਖ ਦਈ ਵਹ ਹੀ ਹਮ ਲਿਆਵੈ ॥

a(n)mirat dhet vahai ham liaavat bikh dhiee veh hee ham liaavai ||

“O Lord! if you give ambrosia to us, we adopt the same and if you give the

poison, that also is adopted by us

ਦੋਸ ਨਹੀ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਕੋ ਕਛੁ ਬਾਤ ਕਹੈ ਅਰੁ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥੨੧੫॥

dhos nahee hamare pat ko kachh baat kahai ar sees jhukaavai ||215||

There is no fault of our husband in this," saying this much they bowed their heads.215.

ਤ੍ਰਾਸ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਕਰਿ ਭਾਗਿ ਸਰਾ ਮਧਿ ਆਇ ਛਪੇ ਥੇ ॥

traas baddo eh ke rip ko kar bhaag saraa madh aai chhape the ||

"We people had great fear of garuda (blue jay) and we had concealed ourselves in this pool

ਗਰਬੁ ਬਡੋ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਮੈ ਅਬ ਜਾਨਿ ਹਮੈ ਹਰਿ ਨਾਹਿ ਜਪੇ ਥੇ ॥

garab baddo hamare pat mai ab jaan hamai har naeh jape the ||

Our husband had definitely some pride and he has not remembered the Lord

ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਤੈ ਦਸ ਰਾਵਨ ਸੀਸ ਕਪੇ ਥੇ ॥

he jag ke pat he karunaa nidh tai dhas raavan sees kape the ||

"O Lord our foolish husband did not know that it were you who had chopped all the ten heads of Ravana

ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਜਨੀ ਨ ਕਛੂ ਪਰਵਾਰ ਸਨੈ ਹਮ ਇਉ ਹੀ ਖਪੇ ਥੇ ॥੨੧੬॥

moorakh baat janee na kachhoo paravaar sanai ham iau hee khape the

||216||

We all had destroyed ourselves, our family in vain, on being agitaed.”216.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਕਾਲੀ ਸੋ ॥

kaanreh baach kaalee so ||

Speech of Krishna addressed to the family of the serpent Kali:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਤਬ ਇਉ ਹਰਿ ਜੀ ਅਬ ਛਾਡਤ ਹਉ ਤੁਮ ਦਛਨਿ ਜਈਯੋ ॥

bol uThio tab iau har jee ab chhaaddat hau tum dhachhan jieeyo ||

Then Krishna said, “Now I release you all, you go away towards the south

ਰੰਚਕ ਨ ਬਸੀਯੋ ਸਰ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਤ ਲੈ ਸੰਗ ਬਾਟਹਿ ਪਈਯੋ ॥

ra(n)chak na baseeyo sar mai sabh hee sut lai sa(n)g baaTeh pieeyo ||

Do not abide ever in this pool, all of you may go away now alongwith your

children.

ਸੀਘ੍ਰਤਾ ਐਸੀ ਕਰੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਿਰੀਆ ਲਈਯੋ ਅਰੁ ਨਾਮੁ ਸੁ ਲਈਯੋ ॥

seeghrataa aaisee karo tum hoo(n) tireeaa lieeyo ar naamu su lieeyo ||

"All of you, taking your women with you leave immediately and remember the name of the Lord."

ਛੋਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਨਾਗ ਬਡੋ ਥਕਿ ਜਾਇ ਕੈ ਮਧਿ ਬਰੇਤਨ ਪਈਯੋ ॥੨੧੭॥

chhodd dhayo har naag baddo thak jai kai madh baretan pieeyo ||217||

In this way, Krishna released Kali and being tired he lay down on the

sand.217.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹੇਰਿ ਬਡੋ ਹਰਿ ਭੈ ਵਹ ਪੰਨਗ ਪੈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥

her baddo har bhai veh pa(n)nag pai apane gireh ko uTh bhaagaa ||

ਬਾਰੂ ਕੇ ਮਧਿ ਗਯੋ ਪਰ ਕੈ ਜਨ ਸੋਇ ਰਹਿਯੋ ਸੁਖ ਕੈ ਨਿਸਿ ਜਾਗਾ ॥

baaroo ke madh gayo par kai jan soi rahiyo sukh kai nis jaagaa ||

Krishna saw that huge snake got up and moved back to its own place and lying on the sand wanted to sleep comfortably as though he had remained

awake for several nights

ਗਰਬ ਗਯੋ ਗਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਨ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਸੋ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥

garab gayo gir kai teh ko ran kai har ke ras so anuraagaa ||

His pride had been smashed and he was absorbed in the love of the Lord

ਲੇਟ ਰਹਿਓ ਕਰ ਕੇ ਉਪਮਾ ਇਹ ਡਾਰਿ ਚਲੇ ਕਿਰਸਾਨ ਸੁਹਾਗਾ ॥੨੧੮॥

leT rahio kar ke upamaa ieh ddaar chale kirasaan suhaagaa ||218||

He began to praise the Lord and lay down there like the unused manure left in the field by the farmer.218.

ਸੁਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਉਹ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਓ ॥

sudh bhiee jab hee uh ko tab hee uTh kai har pain laagio ||

When the consciousness of the snake returned, he fell at the feet of Krishna

ਪਉਢਿ ਰਹਿਓ ਥਕ ਕੈ ਸੁਨਿ ਮੋ ਪਤਿ ਪਾਇ ਲਗਿਓ ਜਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਜਾਗਿਓ ॥

paudd rahio thak kai sun mo pat pai lagio jab hee fun jaagio ||

“O Lord! Being tired, I had slept and on waking, I have come to touch your

feet.”

ਦੀ ਧਰਿ ਮੋਰਿ ਸੁ ਨੈਕੁ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਿਓ ॥

dhee dhar mor su naik bikhai tum kaanreh kahee teh ko uTh bhaagio ||

ਦੇਖਿ ਲਤਾ ਤੁਮ ਕਉ ਨ ਬਧੈ ਮਮ ਬਾਹਨ ਮੋ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਿਓ ॥੨੧੯॥

dhekh lataa tum kau na badhai mam baahan mo ras mo anuraagio ||219||

Krishna said, ”Whatever I have said, you act on it and observe the Dharma (discipline) and O women! Undoubtedly my vehicle Garuda was desirous of killing him, but still I have not killed him.”219.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਿਕਾਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare kaalee naag nikaarabo baranana(n) ||

End of the description of “The Ejection of the Serpent Kali’ in Krishna

Avatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਦਾਨ ਦੀਬੋ ॥

ath dhaan dheebo ||

Now begins the description of the bestowal of charity

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਨਾਗਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਕੈ ਗਰੜਧ੍ਵਜ ਆਇ ਮਿਲਿਓ ਅਪੁਨੇ ਪਰਵਾਰੈ ॥

naag bidhaa kar kai garaRadhavaij aai milio apune paravaarai ||

Bidding farewell to Naga, Krishna came to his family

ਧਾਇ ਮਿਲਿਓ ਗਰੇ ਤਾਹਿ ਹਲੀ ਅਰੁ ਮਾਤ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੈ ॥

dhai milio gare taeh halee ar maat milee teh dhookh nivaarai ||

Balram came running to him, his mother met him and the sorrow of everyone ended

ਸ੍ਰਿੰਗ ਧਰੇ ਹਰਿ ਧੇਨ ਹਜਾਰ ਤਬੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਵਾਰੈ ॥

sira(n)g dhare har dhen hajaar tabai teh ke sir uoopar vaarai ||

At the same time, one thousand golden-horned cows, sacrificing them on

Krishna, were given in charity

ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੋਹ ਬਢਾਇ ਬਹੁ ਪੁੰਨ ਕੈ ਬਾਮਨ ਕੋ ਦੈ ਡਾਰੈ ॥੨੨੦॥

sayaam kahai man moh baddai bahu pu(n)n kai baaman ko dhai ddaarai ||220||

The poet Shyam says that in this way, extending their extreme attachment in mind, this charity was given to Brahmins.220.

ਲਾਲ ਮਨੀ ਅਰੁ ਨਾਗ ਬਡੇ ਨਗ ਦੇਤ ਜਵਾਹਰ ਤੀਛਨ ਘੋਰੇ ॥

laal manee ar naag badde nag dhet javaahar teechhan ghore ||

ਪੁਹਕਰ ਅਉ ਬਿਰਜੇ ਚੁਨਿ ਕੈ ਜਰਬਾਫ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈ ਦਿਜ ਜੋਰੇ ॥

puhakar aau biraje chun kai jarabaaf dhivaavat hai dhij jore ||

Red gems, pearls, jewels and horses were given in charity, many types of

brocaded garments were given to Brahmins

ਮੋਤਿਨਿ ਹਾਰ ਹੀਰੇ ਅਰੁ ਮਾਨਿਕ ਦੇਵਤ ਹੈ ਭਰਿ ਪਾਨਨ ਬੋਰੇ ॥

motin haar heere ar maanik dhevat hai bhar paanan bore ||

ਕੰਚਨ ਰੋਕਿਨ ਕੇ ਗਹਨੇ ਗੜਿ ਦੇਤ ਕਹੈ ਸੁ ਬਚੇ ਸੁਤ ਮੋਰੇ ॥੨੨੧॥

ka(n)chan rokin ke gahane gaR dhet kahai su bache sut more ||221||

The bags filled with necklaces of diamonds, jewels and gems were given and giving the golden ornaments, the mother Yashoda prays that her son

be protected.221.

ਅਥ ਦਾਵਾਨਲ ਕਥਨੰ ॥

ath dhaavaanal kathana(n) ||

Now begins the description of the forest-fire

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਰੈਨ ਪਰੇ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਸੋਏ ॥

hoi prasa(n)n sabhe biraj ke jan rain pare ghar bheetar soe ||

All the people of Braja, being pleased, slept in their homes at night

ਆਗ ਲਗੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਮਧਿ ਜਾਗ ਤਬੈ ਤਿਹ ਤੇ ਡਰਿ ਰੋਏ ॥

aag lagee su dhisaa bidhisaa madh jaag tabai teh te ddar roe ||

The fire broke out at night in all directions and all became afraid

ਰਛ ਕਰੈ ਹਮਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਚਿਤਿ ਬਿਚਾਰਿ ਤਹਾ ਕਹੁ ਹੋਏ ॥

rachh karai hamaree har jee ieh chit bichaar tahaa kahu hoe ||

All of them thought that they would be protected by Krishna

ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਮੀਚ ਲਯੋ ਇਤਨੈ ਸੁ ਤਊ ਦੁਖ ਖੋਏ ॥੨੨੨॥

dhirag baat kahee karunaa nidh meech layo itanai su tuoo dhukh khoe ||222||

Krishna told them to close their eyes, so that all their sufferings may end.222.

ਮੀਚ ਲਏ ਦ੍ਰਿਗ ਜਉ ਸਭ ਹੀ ਨਰ ਪਾਨ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਹਰਿਦੌ ਤਉ ॥

meech le dhirag jau sabh hee nar paan kariyo har jee haridhau tau ||

As soon as all the people closed their eyes, Krishna drank the whole fire

ਦੋਖ ਮਿਟਾਇ ਦਯੋ ਪੁਰ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਹਨਿ ਦਯੋ ਭਉ ॥

dhokh miTai dhayo pur ko sabh hee jan ke man ko han dhayo bhau ||

He removed all their sufferings and fears

ਚਿੰਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਜਿਨ ਕੋ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਦੂਰ ਕਰੈ ਖਉ ॥

chi(n)t kachhoo neh hai teh ko jin ko karunaanidh dhoor karai khau ||

ਦੂਰ ਕਰੀ ਤਪਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਨੁ ਡਾਰ ਦਯੋ ਜਲ ਕੋ ਛਲ ਕੈ ਰਉ ॥੨੨੩॥

dhoor karee tapataa teh kee jan ddaar dhayo jal ko chhal kai rau ||223||

They whose agony is removed by Krishna, how can they remain anxious for anything? The heat of all was cooled don as if they were cooled by

washing in the waves of water.223.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਆਖੈ ਮਿਟਵਾਇ ਮਹਾ ਬਪੁ ਕੋ ਬਢਾਇ ਅਤਿ ਸੁਖ ਮਨਿ ਪਾਇ ਆਗਿ ਖਾਇ ਗਯੋ ਸਾਵਰਾ ॥

aakhai miTavai mahaa bap ko baddai at sukh man pai aag khai gayo saavaraa ||

By getting the eyes of the people closed and expanding his body in endless pleasure, Krishna devoured all the fire

ਲੋਕਨ ਕੀ ਰਛਨ ਕੇ ਕਾਜ ਕਰੁਨਾ ਕੇ ਨਿਧਿ ਮਹਾ ਛਲ ਕਰਿ ਕੈ ਬਚਾਇ ਲਯੋ ਗਾਵਰਾ ॥

lokan kee rachhan ke kaaj karunaa ke nidh mahaa chhal kar kai bachai layo gaavaraa ||

For the protection of the people, the benevolent Lord, through great deception has saved the city.

ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਿਨ ਕਾਮ ਕਰਿਓ ਦੁਖੁ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਫੁਨਿ ਫੈਲ ਰਹਿਓ ਦਸੋ ਦਿਸ ਨਾਵਰਾ ॥

kahai kab sayaam tin kaam kario dhukh kar taa ko fun fail rahio dhaso dhis

naavaraa ||

ਦਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ਸਾਥ ਦਾਤਨ ਚਬਾਇ ਸੋ ਤੋ ਗਯੋ ਹੈ ਪਚਾਇ ਜੈਸੇ ਖੇਲੇ ਸਾਗ ਬਾਵਰਾ ॥੨੨੪॥

dhisaT bachai saath dhaatan chabai so to gayo hai pachai jaise khele saag baavaraa ||224||

The poet Shyam says that Krishna did a very difficult task and with this his name spread in all the ten directions and all this work was done like a juggler, who chews and digests all, keeping himself out of sight.224.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦਾਵਾਨਲ ਤੇ ਬਚੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

eit sree kirasanaavataare dhaavaanal te bachaibo baranana(n) ||

End of the description regarding the protection from forest-fire in

Krishnavatara.

ਅਥ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਹੋਲੀ ਖੇਲਬੋ ॥

ath gopin so holee khelabo ||

Now begins the description of playing Holi with the gopas

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਾਘ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਰੁਤਿ ਫਾਗੁਨ ਆਇ ਗਈ ਸਭ ਖੇਲਤ ਹੋਰੀ ॥

maagh biteet bhe rut faagun aai giee sabh khelat horee ||

After the month of Magh, in the season of Phagun, all began to play Holi

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਭਰੂਆ ਮਿਲਿ ਹੋਰੀ ॥

gaavat geet bajaavat taal kahai mukh te bharooaa mil horee ||

All the people gathered together in couples and sang songs with the playing of musical instruments

ਡਾਰਤ ਹੈ ਅਲਿਤਾ ਬਨਿਤਾ ਛਟਿਕਾ ਸੰਗਿ ਮਾਰਤ ਬੈਸਨ ਥੋਰੀ ॥

ddaarat hai alitaa banitaa chhaTikaa sa(n)g maarat baisan thoree ||

Various colours were splashed on women and the women beat the men

with staffs (with affection)

ਖੇਲਤ ਸਜਾਮ ਧਮਾਰ ਅਨੂਪ ਮਹਾ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸਾਵਲ ਗੋਰੀ ॥੨੨੫॥

khelat sayaam dhamaar anoop mahaa mil su(n)dhar saaval goree ||225||

The poet Shyam says that Krishna and beautiful damsels are together playing this tumultuous Holi.225.

ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਭਏ ਰੁਤਿ ਗ੍ਰੀਖਮ ਆਇ ਗਈ ਹਰ ਖੇਲ ਮਚਾਇਓ ॥

a(n)t basa(n)t bhe rut greekham aai giee har khel machaio ||

When the spring season ended, and with the beginning of the summer, Krishna began to play Holi with pomp and show

ਆਵਹੁ ਮਿਕ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਭਏ ਧਨਠੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

aavahu mik dhuhoo(n) dhis te tum kaanreh bhe dhanaThee sukh paayo ||

The people poured in from both sides and were pleased to see Krishna as their leader

ਦੈਤ ਪ੍ਰਲੰਬ ਬਡੋ ਕਪਟੀ ਤਬ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਰਿਯੋ ਨ ਜਨਾਯੋ ॥

dhait prala(n)b baddo kapaTee tab baalak roop dhariyo na janaayo ||

In all this tumult, a demon named Pralamb assuming the appearance of a

youth came and mixed with other youths

ਕੰਧ ਚੜਾਇ ਹਲੀ ਕੋ ਉਡਿਓ ਤਿਨਿ ਮੂਕਨ ਸੋ ਧਰਿ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੨੬॥

ka(n)dh chaRai halee ko uddio tin mookan so dhar maar giraayo ||226||

He carried Krishna on his shoulder and flew Krihsna caused the fall of that demon with his fists.226.

ਕੇਸਵ ਰਾਮ ਭਏ ਧਨਠੀ ਮਿਕ ਬਾਲ ਕਏ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਪਿਆਰੇ ॥

kesav raam bhe dhanaThee mik baal ke tab hee sabh piaare ||

Krishna became the leader and began to play with lovely boys

ਦੈਤ ਮਿਕਿਯੋ ਸੁਤ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਿ ਜਿਤ੍ਯੋ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਹਾਰੇ ॥

dhait mikiyo sut na(n)dheh ke sa(n)g khel jitayo musalee har haare ||

The demon also became the playmate of Krishna and in that play Balram won and Krishna was defeated

ਆਵ ਚੜੋ ਨ ਚੜਿਓ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਕੇ ਬਪੁ ਕੋ ਪਗ ਧਾਰੇ ॥

aav chaRo na chaRio su kahiyo in pai teh ke bap ko pag dhaare ||

Then Krishna asked Haldhar to mount on the body of that demon

ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਬੀਰ ਬਡੋ ਉਨ ਮੂਕਨ ਮਾਰੇ ॥੨੨੭॥

maar girai dhayo dharanee par beer baddo un mookan maare ||227||

Balram put his foot on his body and causing his fall, he threw him (on the

ground) and with his fists killed him.227.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪ੍ਰਲੰਬ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

eit sree bachitr naaTake kirasanaavataare prala(n)b dhait badheh ||

End of the killing of the demon Palamb in Krishnavatar in Bachittar Natak.

ਅਥ ਲੁਕ ਮੀਚਨ ਖੇਲ ਕਥਨੰ ॥

ath luk meechan khel kathana(n) ||

Now begins the description of the play of ‘Hide and Seek’

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਲੰਬ ਲਯੋ ਮੁਸਲੀ ਜਬ ਯਾਦ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਗਾਈ ॥

maar prala(n)b layo musalee jab yaadh karee har jee tab gaiee ||

Haldhar killed the demon Pralamb and called Krishna

ਚੂਮਨ ਲਾਗ ਤਬੈ ਬਛਰਾ ਮੁਖ ਧੇਨ ਵਹੈ ਉਨ ਕੀ ਅਰੁ ਮਾਈ ॥

chooman laag tabai bachharaa mukh dhen vahai un kee ar maiee ||

Then Krishna kissed the faces of cows and calves

ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਤਬੈ ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਤਉ ਲੁਕ ਮੀਚਨ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥

hoi prasa(n)nay tabai karunaanidh tau luk meechan khel machaiee ||

Being pleased, the treasure of mercy (Krishna) began the play of “Hide and Seed

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਬਹੁ ਭਾਤਿਨ ਭਾਈ ॥੨੨੮॥

taa chhab kee at hee upamaa kab ke man mai bahu bhaatin bhaiee ||228||

” This spectacle has been described by the poet in various ways.228.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਬੈਠਿ ਕਰਿ ਗ੍ਵਾਰ ਆਖੈ ਮੀਚੈ ਏਕ ਗ੍ਵਾਰ ਹੂੰ ਕੀ ਛੋਰਿ ਦੇਤ ਤਾ ਕੋ ਸੋ ਤੋ ਅਉਰੋ ਗਹੈ ਧਾਇ ਕੈ ॥

baiTh kar gavaiaar aakhai meechai ek gavaiaar hoo(n) kee chhor dhet taa ko so to aauro gahai dhai kai ||

One gopa boy closed the eyes of another boy and leaving him, he closes the eyes of another one

ਆਖੈ ਮੂੰਦਤ ਹੈ ਤਬ ਓਹੀ ਗੋਪ ਹੂੰ ਕੀ ਫੇਰਿ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਜੋ ਛੁਐ ਕਰ ਸਾਥ ਜਾਇ ਕੈ ॥

aakhai moo(n)dhat hai tab ohee gop hoo(n) kee fer jaa ke tan ko jo chhuaai kar saath jai kai ||

Then that boy closes the eyes of that boy who had been closing the eyes

and whose body has been touched with hands

ਤਹ ਤੋ ਛਲ ਬਲ ਕੈ ਪਲਾਵੈ ਹਾਥਿ ਆਵੈ ਨਹੀ ਤਉ ਮਿਟਾਵੈ ਆਖੈ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਸੋ ਤੋ ਆਇ ਕੈ ॥

teh to chhal bal kai palaavai haath aavai nahee tau miTaavai aakhai aap hee te so to aai kai ||

Then with deception, he tries not to be touched with hand

ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਾ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਨ ਲਖੀ ਜਾਇ ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਖੇਲੈ ਕਾਨ੍ਹ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨੨੯॥

kahai kab sayaam taa kee mahimaa na lakhee jai aaisee bhaat khelai kaanreh mahaa sukh pai kai ||229||

In this way, the poet says that the praise of this cannot be described and

Krishna is receiving endless pleasure in this play.229.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅੰਤ ਭਏ ਰੁਤਿ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੀ ਰੁਤਿ ਪਾਵਸ ਆਇ ਗਈ ਸੁਖਦਾਈ ॥

a(n)t bhe rut greekham kee rut paavas aai giee sukhadhaiee ||

The summer season ended and the comfort-giving rainy season came

ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਬਨ ਬੀਥਿਨ ਮੈ ਸੰਗਿ ਲੈ ਬਛਰੇ ਤਿਨ ਕੀ ਅਰੁ ਮਾਈ ॥

kaanreh firai ban beethin mai sa(n)g lai bachhare tin kee ar maiee ||

Krishna is wandering with his cows and calves in the forests and caves

ਬੈਠਿ ਤਬੈ ਫਿਰਿ ਮਧ ਗੁਫਾ ਗਿਰਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਨੁ ਭਾਈ ॥

baiTh tabai fir madh gufaa gir gaavat geet sabhai man bhaiee ||

And singing the songs liked by him

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥੨੩੦॥

taa chhab kee at hee upamaa kab ne mukh te im bhaakh sunaiee ||230||

The poet has described this spectacle in this way.230.

ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਅਉ ਗੁਜਰੀ ਲਲਤਾ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਦੀਪਕ ਗਾਵੈ ॥

soraTh saara(n)g aau gujaree lalataa ar bhairav dheepak gaavai ||

ਟੋਡੀ ਅਉ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਲਾਪਤ ਗੌਡ ਅਉ ਸੁਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਸੁਨਾਵੈ ॥

Toddee aau megh malrahaar alaapat gauadd aau sudh malrahaar sunaavai ||

All of them are causing one another to listen to the musical modes of Sorath, Sarang, Gujri, Lalit, Bhairava, Deepak, Todi, Megh-Malha, Gaund and Shudh Malhar

ਜੈਤਸਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਉ ਪਰਜ ਸੁ ਰਾਗਸਿਰੀ ਠਟ ਪਾਵੈ ॥

jaitasaree ar maalasiree aau paraj su raagasiree ThaT paavai ||

All are singing there Jaitsri, Malsri and Sri Raga

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੰਗ ਕੋਟਕ ਰਾਗ ਬਜਾਵੈ ॥੨੩੧॥

sayaam kahai har jee rijh kai muralee sa(n)g koTak raag bajaavai ||231||

The poet Shyam says that Krishna, in pleasure, is playing several musical

modes on his flute.231.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਲਲਤ ਧਨਾਸਰੀ ਬਜਾਵਹਿ ਸੰਗਿ ਬਾਸੁਰੀ ਕਿਦਾਰਾ ਔਰ ਮਾਲਵਾ ਬਿਹਾਗੜਾ ਅਉ ਗੂਜਰੀ ॥

lalat dhanaasaree bajaaveh sa(n)g baasuree kidhaaraa aauar maalavaa bihaagaRaa aau goojaree ||

Krishna is playing on his flute the musical modes named Lalit, Dhansari, Kedara, Malwa, Bihagara, Gujri

ਮਾਰੂ ਅਉ ਪਰਜ ਔਰ ਕਾਨੜਾ ਕਲਿਆਨ ਸੁਭ ਕੁਕਭ ਬਿਲਾਵਲੁ ਸੁਨੈ ਤੇ ਆਵੈ ਮੂਜਰੀ ॥

maaroo aau paraj aauar kaanaRaa kaliaan subh kukabh bilaaval sunai te aavai moojaree ||

, Maru, Kanra, Kalyan, Megh and Bilawal

ਭੈਰਵ ਪਲਾਸੀ ਭੀਮ ਦੀਪਕ ਸੁ ਗਉਰੀ ਨਟ ਠਾਢੋ ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਇ ਮੈ ਸੁ ਗਾਵੈ ਕਾਨ੍ਹ ਪੂਜਰੀ ॥

bhairav palaasee bheem dheepak su gauree naT Thaaddo dhrum chhai mai su gaavai kaanreh poojaree ||

And standing under the tree, he is playing the musical modes of Bhairava,

Bhim Palasi, Deepak and Gauri

ਤਾ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤਿਆਗਿ ਤਾ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਨੈਨੀ ਫਿਰਤ ਸੁ ਬਨਿ ਬਨਿ ਊਜਰੀ ॥੨੩੨॥

taa te gireh tiaag taa kee sun dhun sronan mai miraganainee firat su ban ban uoojaree ||232||

Hearing the sound of these modes, leaving their homes the doe-eyed women are running hither and thither.232.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੀਤ ਭਈ ਰੁਤਿ ਕਾਤਿਕ ਕੀ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਚੜਿਓ ਜਲ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਥੋਰੋ ॥

seet bhiee rut kaatik kee mun dhev chaRio jal havai gayo thoro ||

The winter has come and with the arrival of the month of Kartik, the water became less

ਕਾਨ੍ਹ ਕਨੀਰੇ ਕੇ ਫੂਲ ਧਰੇ ਅਰੁ ਗਾਵਤ ਬੇਨ ਬਜਾਵਤ ਭੋਰੋ ॥

kaanreh kaneere ke fool dhare ar gaavat ben bajaavat bhoro ||

Krishna bedecking himself with the flowers of Kaner, is playing on his flute

early in the morning

ਸਯਾਮ ਕਿਧੋ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮਧਿ ਬਿਚਾਰੁ ਕਬਿਤੁ ਸੁ ਜੋਰੋ ॥

sayaam kidho upamaa teh kee man madh bichaar kabitu su joro ||

The poet Shyam says that remembering that simile, he is composing the Kabit stanza in his mind and

ਮੈਨ ਉਠਿਯੋ ਜਗਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੈ ਤਨਿ ਲੇਤ ਹੈ ਪੇਚ ਮਨੋ ਅਹਿ ਤੋਰੋ ॥੨੩੩॥

main uThiyo jag kai tin kai tan let hai pech mano eh toro ||233||

Describing that the god of love has awakened in the body of all women and rolling like a snake.233.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥

gopee baach ||

Speech of the Gopi:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੋਲਤ ਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਗਵਾਰਿਨ ਪੁੰਨਿ ਕਰਿਓ ਇਨ ਹੂੰ ਅਤਿ ਮਾਈ ॥

bolat hai mukh te sabh gavaarin pu(n)n kario in hoo(n) at maiee ||

“O mother! This flute has performed many austerities, abstinences and

baths at pilgrim-stations

ਜਗਜ ਕਰਿਯੋ ਕਿ ਕਰਿਯੋ ਤਪ ਤੀਰਥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੇ ਇਨ ਕੈ ਸਿਛ ਪਾਈ ॥

jagay kariyo k kariyo tap teerath ga(n)dhrab te in kai sichh paiee ||

It has received instructions from Gandharvas

ਕੈ ਕਿ ਪੜੀ ਸਿਤਬਾਨਹੁ ਤੇ ਕਿ ਕਿਧੋ ਚਤੁਰਾਨਨਿ ਆਪ ਬਨਾਈ ॥

kai k paRee sitabaanahu te k kidho chaturaanan aap banaiee ||

“It has been instructed by the god of love and Brahma has made it himself

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਇਹ ਤੇ ਹਰਿ ਓਠਨ ਸਾਥ ਲਗਾਈ ॥੨੩੪॥

sayaam kahai upamaa teh kee ieh te har oThan saath lagaiee ||234||

This is the reason that Krishna has touchéd it with his lips.”234.

ਸੁਤ ਨੰਦ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਗਨੋ ॥

sut na(n)dh bajaavat hai muralee upamaa teh kee kab sayaam gano ||

ਤਿਹ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਮੋਹ ਰਹੇ ਮੁਨਿ ਰੀਝਤ ਹੈ ਸੁ ਜਨੋ ਰੁ ਕਨੋ ॥

teh kee dhun ko sun moh rahe mun reejhat hai su jano r kano ||

Krishna, the son of Nand, is playing on his flute and the poet Shyam says that hearing the sound of the flute, the sages and the beings of the forest

are getting pleased

ਤਨ ਕਾਮ ਭਰੀ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਨ ਜਵਾਬ ਭਨੋ ॥

tan kaam bharee gupeeaa sabh hee mukh te ieh bhaatan javaab bhano ||

ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਲਾਬ ਕੋ ਫੂਲ ਭਯੋ ਇਹ ਨਾਲਿ ਗੁਲਾਬ ਚੁਆਤ ਮਨੋ ॥੨੩੫॥

mukh kaanreh gulaab ko fool bhayo ieh naal gulaab chuaat mano ||235||

The bodies of the gopis have been filled with lust and they are saying that the mouth of Krishna is like a rose and the voice of the flute seems like the essence of the rose dripping down.235.

ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਕੌ ਮ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਪਸਾਰ ਗੇ ਖਗ ਪੈ ਪਖਾ ॥

moh rahe sun kai dhun kau mirag moh pasaar ge khag pai pakhaa ||

ਨੀਰ ਬਹਿਓ ਜਮੁਨਾ ਉਲਟੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਰ ਖੋਲ ਰੇ ਚਖਾ ॥

neer bahio jamunaa ulaTo pikh kai teh ko nar khol re chakhaa ||

Hearing the voice of the flute, the fish, dear and bird all are infatuated, “O people! Open your eyes and see that the water of Yamuna is flowing in the

opposite direction

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਛੁਰਾ ਮੁਖ ਸੋ ਕਛੁ ਨ ਚੁਗੈ ਕਖਾ ॥

sayaam kahai tin ko sun kai bachhuraa mukh so kachh na chugai kakhaa ||

The poet says that hearing the flute, the calves have stopped eating grass

ਛੋਡਿ ਚਲੀ ਪਤਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਤਾਰਕ ਹ੍ਵੈ ਜਿਮ ਡਾਰਤ ਲਖਾ ॥੨੩੬॥

chhodd chalee patanee apane pat taarak havai jim ddaarat lakhaa ||236||

The wife has left her husband like a Sannyasi leaving his home and wealth.236.

ਕੋਕਿਲ ਕੀਰ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇਹਰਿ ਮੈਨ ਰਹਿਯੋ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਮਤਵਾਰੋ ॥

kokil keer kura(n)gan kehar main rahiyo havai kai matavaaro ||

The nightingales, parrots and deer etc., all have been absorbed in the anguish of lust

ਰੀਝ ਰਹੇ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਆਨਨ ਪੈ ਇਹ ਤੈ ਸਸਿ ਹਾਰੋ ॥

reejh rahe sabh hee pur ke jan aanan pai ieh tai sas haaro ||

All the people of the city are getting pleased and saying that the moon

seems bedimmed before the face of Krishna

ਅਉ ਇਹ ਕੀ ਮੁਰਲੀ ਜੁ ਬਜੈ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਰਾਗ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਵਾਰੋ ॥

aau ieh kee muralee ju bajai teh uoopar raag sabhai fun vaaro ||

All the musical modes are sacrificing themselves before the tune of the flute

ਨਾਰਦ ਜਾਤ ਥਕੈ ਇਹ ਤੈ ਬੰਸੁਰੀ ਜੁ ਬਜਾਵਤ ਕਾਨਰ ਕਾਰੋ ॥੨੩੭॥

naaradh jaat thakai ieh tai ba(n)suree ju bajaavat kaanar kaaro ||237||

The sage Narad, stopping the playing of his lyre, has been listening to the flute of the black Krishna and has got tired.237.

ਲੋਚਨ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਨਾਕ ਕਿਧੋ ਸੁਕ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਹੈ ॥

lochan hai mirag ke kaT kehar naak kidho suk so teh ko hai ||

ਗ੍ਰੀਵ ਕਪੋਤ ਸੀ ਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਅਧਰਾ ਪੀਅ ਸੇ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਜੋ ਹੈ ॥

greev kapot see hai teh kee adharaa peeaa se har moorat jo hai ||

His (Krishna’s) eyes are like those of the doe, the waist is like that of the lion, the nose is like that of the parrot, the neck like that of the pigeon and

lips (adhar) are like ambrosia

ਕੋਕਿਲ ਅਉ ਪਿਕ ਸੇ ਬਚਨਾਮ੍ਰਿਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋਹੈ ॥

kokil aau pik se bachanaamirat sayaam kahai kab su(n)dhar sohai ||

His speech is sweet like the nightingale and the peacock

ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਲਜ ਕੈ ਅਬ ਬੋਲਤ ਮੂਰਤਿ ਲੈਨ ਕਰੈ ਖਗ ਰੋਹੈ ॥੨੩੮॥

pai ieh te laj kai ab bolat moorat lain karai khag rohai ||238||

These sweetly-speaking beings are now feeling shy of the sound of the flute and are getting jealous in their mids.238.

ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਨ ਲੇਤ ਹੈ ਤਾਬ ਸਹਾਬ ਕੋ ਆਬ ਹ੍ਵੈ ਦੇਖਿ ਖਿਸਾਨੋ ॥

fool gulaab na let hai taab sahaab ko aab havai dhekh khisaano ||

The rose insipid before his beauty and the red and elegant colour is feeling

embarrassed before his comeliness

ਪੈ ਕਮਲਾ ਦਲ ਨਰਗਸ ਕੋ ਗੁਲ ਲਜਤ ਹ੍ਵੈ ਫੁਨਿ ਦੇਖਤ ਤਾਨੋ ॥

pai kamalaa dhal naragas ko gul lajat havai fun dhekhat taano ||

The lotus and narcissus are feeling shy before his charm

ਸ੍ਯਾਮ ਕਿਧੋ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਬਰਤਾ ਗਨਿ ਕੈ ਕਬਿਤਾ ਇਹ ਠਾਨੋ ॥

sayaam kidho apune man mai barataa gan kai kabitaa ieh Thaano ||

ਦੇਖਨ ਕੋ ਇਨ ਕੇ ਸਮ ਪੂਰਬ ਪਛਮ ਡੋਲੈ ਲਹੈ ਨਹਿ ਆਨੋ ॥੨੩੯॥

dhekhan ko in ke sam poorab pachham ddolai lahai neh aano ||239||

The poet Shyam appears indecisive in his mind about his beauty and says that he has not been able to find a winsome person like Krishna though he has roamed from east to west in order to see one like him.239.

ਮੰਘਰ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਪੂਜਤ ਚੰਡਿ ਪਤੇ ਹਰਿ ਕਾਜੈ ॥

ma(n)ghar mai sabh hee gupeeaa mil poojat cha(n)dd pate har kaajai ||

In the month of Maghar all the gopis worship Durga wishing for Krishna as

their husband

ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੇ ਜਮੁਨਾ ਮਧਿ ਨ੍ਹ੍ਹਾਵਤ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਜਲਜੰ ਮੁਖ ਲਾਜੈ ॥

praat same jamunaa madh nrahaavat dhekh tinai jalaja(n) mukh laajai ||

Early in the morning, they take bath in Yamuna and seeing them, the lotus flowers feel shy

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਜੁਰਿ ਬਾਹਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਥਾ ਇਹ ਸਾਜੈ ॥

gaavat geet bilaaval mai jur baahan sayaam kathaa ieh saajai ||

Catching the arms of one another, they sing the songs in Bilawal Raga and relate the story of Krishna

ਅੰਗਿ ਅਨੰਗ ਬਢਿਓ ਤਿਨ ਕੇ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਹ ਲਾਜ ਕੋ ਭਾਜਨ ਭਾਜੈ ॥੨੪੦॥

a(n)g ana(n)g baddio tin ke pikh kai jeh laaj ko bhaajan bhaajai ||240||

The god of love is increasing its hold on their limbs and seeing all of them

even modesty is feeling shy.240.

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਗੋਪਿਨ ਉਜਲ ਕਾਰੀ ॥

gaavat geet bilaaval mai sabh hee mil gopin ujal kaaree ||

ਕਾਨਰ ਕੋ ਭਰਤਾ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਬਾਛਤ ਹੈ ਪਤਲੀ ਅਰੁ ਭਾਰੀ ॥

kaanar ko bharataa karabe kahu baachhat hai patalee ar bhaaree ||

All the black and white gopis are singing songs and all the slim and heavy gopis are wishing for Krishna as their husband

ਸ੍ਯਾਮ ਕਰੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੌ ਪਿਖਿ ਜੋਤਿ ਕਲਾ ਸਸਿ ਕੀ ਫੁਨਿ ਹਾਰੀ ॥

sayaam karai tin ke mukh kau pikh jot kalaa sas kee fun haaree ||

ਨ੍ਹਾਵਤ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਜਨੁ ਫੂਲ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥੨੪੧॥

nrahaavat hai jamunaa jal mai jan fool rahee gireh mai fulavaaree ||241||

Seeing their faces, the supernatural powers of the moon seem to have lost their brightness and taking their bath in Yamuna, they appear like a

splendid garden in the house.241.

ਨ੍ਹਾਵਤ ਹੈ ਗੁਪੀਆ ਜਲ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਹਉਲ ਨ ਕੋ ॥

nrahaavat hai gupeeaa jal mai tin ke man mai fun haul na ko ||

All the gopis are bathing fearlessly

ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੌ ਇਕ ਠਉਲਨ ਕੋ ॥

gun gaavat taal bajaavat hai teh jai kidhau ik Thaulan ko ||

They are singing songs of Krishna and playing the tunes and they are all gathered in a group

ਮੁਖਿ ਤੇ ਉਚਰੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਭੈ ਇਤਨੋ ਸੁਖ ਨ ਹਰਿ ਧਉਲਨ ਕੋ ॥

mukh te ucharai ieh bhaat sabhai itano sukh na har dhaulan ko ||

They are all saying that such comfort is even not in the palaces of Indra

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਸਹੀ ਇਕ ਬਨਿਓ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਕਉਲਨ ਕੋ ॥੨੪੨॥

kab sayaam biraajat hai at sahee ik banio sar su(n)dhar kaulan ko ||242||

The poet says that they all look splendid like a tank full of lotus

flowers.242.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋ ॥

gopee baach dhevee joo so ||

Speech of gopis addressed to the goddess:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਕਰ ਜੋ ਮਿਟੀਆ ਤਿਹ ਥਾਪ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜੁ ਭਵਾਨੀ ॥

lai apune kar jo miTeeaa teh thaap kahai mukh te ju bhavaanee ||

ਪਾਇ ਪਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਸੋ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮੁ ਕਹੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥

pai parai teh ke hit so kar koT pranaam kahai ieh baanee ||

Taking clay in their hands and installing the image of the goddess and

bowing their heads at her feet, all of them are saying,

ਪੂਜਤ ਹੈ ਇਹ ਤੇ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਵਹੈ ਜੀਅ ਮੈ ਹਮ ਠਾਨੀ ॥

poojat hai ieh te ham to tum dheh vahai jeea mai ham Thaanee ||

ਹ੍ਵੈ ਹਮਰੋ ਭਰਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖਿ ਸੁੰਦਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸਾਨੀ ॥੨੪੩॥

havai hamaro bharataa har jee mukh su(n)dhar hai jeh ko sas saanee ||243||

“O goddess! we worship you for bestowing the boon according t our heart’s desire, so that our husband be of the moonlike face of Krishna.243.

ਭਾਲਿ ਲਗਾਵਤ ਕੇਸਰ ਅਛਤ ਚੰਦਨ ਲਾਵਤ ਹੈ ਸਿਤ ਕੈ ॥

bhaal lagaavat kesar achhat cha(n)dhan laavat hai sit kai ||

ਫੁਨਿ ਡਾਰਤ ਫੂਲ ਉਡਾਵਤ ਹੈ ਮਖੀਆ ਤਿਹ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ॥

fun ddaarat fool uddaavat hai makheeaa teh kee at hee hit kai ||

They apply saffron, akshat and sandal on the forehead of the god of love, then showering flowers, they fan him affectionately

ਪਟ ਧੂਪ ਪਚਾਮ੍ਰਿਤ ਦਛਨਾ ਪਾਨ ਪ੍ਰਦਛਨਾ ਦੇਤ ਮਹਾ ਚਿਤ ਕੈ ॥

paT dhoop pachaamirat dhachhanaa paan pradhachhanaa dhet mahaa chit

kai ||

ਬਰਬੇ ਕਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਉ ਕਰੈ ਮਿਤ ਹੋ ਸੋਊ ਤਾਤ ਕਿਧੌ ਕਿਤ ਕੈ ॥੨੪੪॥

barabe kahu kaanreh upaau karai mit ho souoo taat kidhau kit kai ||244||

They are offering garments, incense, Panchamrit, religious gifts and circumambulation and they, making effort to wed Krishna, say that there may be some friend, who may fulfill the wish of our mind.244.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋ ॥

gopee baach dhevee joo so ||

Speech of gopis addressed to the goddess:

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਦੈਤਨ ਸੰਘਾਰਨੀ ਪਤਿਤ ਲੋਕ ਤਾਰਨੀ ਸੁ ਸੰਕਟ ਨਿਵਾਰਨੀ ਕਿ ਐਸੀ ਤੂੰ ਸਕਤਿ ਹੈ ॥

dhaitan sa(n)ghaaranee patit lok taaranee su sa(n)kaT nivaaranee k aaisee

too(n) sakat hai ||

ਬੇਦਨ ਉਧਾਰਨੀ ਸੁਰੇਂਦ੍ਰ ਰਾਜ ਕਾਰਨੀ ਪੈ ਗਉਰਜਾ ਕੀ ਜਾਗੈ ਜੋਤਿ ਅਉਰ ਜਾਨ ਕਤ ਹੈ ॥

bedhan udhaaranee sureaa(n)dhr raaj kaaranee pai gaurajaa kee jaagai jot aaur jaan kat hai ||

"O goddess! Thou art the power, who destroys the demons, ferries across the sinners from this world and removes the sufferings, thou are the redeemer of the Vedas, Giver of the kingdom to Indra the shining light of Gauri

ਧੂਅ ਮੈ ਨ ਧਰਾ ਮੈ ਨ ਧਿਆਨ ਧਾਰੀ ਮੈ ਪੈ ਕਛੂ ਜੈਸੇ ਤੇਰੇ ਜੋਤਿ ਬੀਚ ਆਨਨ ਛਕਤਿ ਹੈ ॥

dhooa mai na dharaa mai na dhiaan dhaaree mai pai kachhoo jaise tere jot beech aanan chhakat hai ||

"There is no other light like Thee on the earth and in the sky

ਦਿਨਸ ਦਿਨੇਸ ਮੈ ਦਿਵਾਨ ਮੈ ਸੁਰੇਸ ਮੈ ਸੁਪਤ ਮਹੇਸ ਜੋਤਿ ਤੇਰੀ ਐ ਜਗਤਿ ਹੈ ॥੨੪੫॥

dhinas dhines mai dhivaan mai sures mai supat mahes jot teree aai jagat hai ||245||

Thou art in the sun, moon, stars, Indra and Shiva etc. glowing as light in all."245.

ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ਸਭ ਗੋਪੀ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬਿਨਤੀ ਹਮਾਰੀ ਇਹ ਚੰਡਿਕਾ ॥

binatee karat sabh gopee kar jor jor sun leh binatee hamaaree ieh

cha(n)ddikaa ||

ਸੁਰ ਤੈ ਉਬਾਰੇ ਕੋਟਿ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡ ਡਾਰੇ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੀ ਖੰਡਿਕਾ ॥

sur tai ubaare koT patit udhaare cha(n)dd mu(n)dd mu(n)dd ddaare su(n)bh nisu(n)bh kee kha(n)ddikaa ||

All the gopis are praying with folded hands, “O Chandi! Listen to our prayer, because you have redeemed also the gods, ferried across millions of sinners and destroyed Chand, Mund, Sumbh and Nisumbh

ਦੀਜੈ ਮਾਗਿਯੋ ਦਾਨ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਤਛ ਕਹੈ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ਪੂਜੇ ਹਮ ਤੁਮੈ ਨਾਹੀ ਪੁਜੈ ਸੁਤ ਗੰਡਕਾ ॥

dheejai maagiyo dhaan havai pratachh kahai meree maiee pooje ham tumai naahee pujai sut ga(n)ddakaa ||

“O mother! Bestow on us the boon asked for

ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਤਾ ਕੋ ਕਹਿਓ ਸੀਘ੍ਰ ਮਾਨ ਦੀਨੋ ਵਹੈ ਬਰ ਦਾਨ ਫੁਨਿ ਰਾਨਿਨ ਕੀ ਮੰਡਿਕਾ ॥੨੪੬॥

havai kar prasa(n)nay taa ko kahio seeghr maan dheeno vahai bar dhaan fun raanin kee ma(n)ddikaa ||246||

We are worshipping you and Shaligram, the son of Gandak river, because you had been pleased to accept his saying therefore bestow on us the

boon.”246.

ਦੇਵੀ ਜੀ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ॥

dhevee jee baach gopin so ||

Speech of the goddess addressed to the gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹ੍ਵੈ ਭਰਤਾ ਅਬ ਸੋ ਤੁਮਰੋ ਹਰਿ ਦਾਨ ਇਹੇ ਦੁਰਗਾ ਤਿਨ ਦੀਨਾ ॥

havai bharataa ab so tumaro har dhaan ihe dhuragaa tin dheenaa ||

“Your husband will be Krishna.” Saying thus, Durga bestowed boon on them

ਸੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਬੈ ਉਠਿ ਕੀਨਾ ॥

so dhun sraunan mai sun kai tin koT pranaam tabai uTh keenaa ||

Hearing these words, all of them got up and bowed before the goddess

millions of times

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਚੀਨਾ ॥

taa chhab ko jas uch mahaa kab ne apane man mai fun cheenaa ||

ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਮਨੁ ਕਾਨਰ ਮੈ ਅਉ ਜੋ ਪੈ ਰਸ ਕਾਨਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭੀਨਾ ॥੨੪੭॥

hai in ko man kaanar mai aau jo pai ras kaanar ke sa(n)g bheenaa ||247||

The poet has considered in his mind this spectacle in this way that they all have been dyed in the love of Krishna and absorbed in him.247.

ਪਾਇ ਪਰੀ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਭਾਤਿ ਕਰੀ ਬਹੁ ਤਾਹਿ ਬਡਾਈ ॥

pai paree teh ke tab hee sabh bhaat karee bahu taeh baddaiee ||

All the gopis falling at the feet of the goddess began to eulogise her in various ways

ਹੈ ਜਗ ਕੀ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਹੈ ਸਭ ਤੂ ਗਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮਾਈ ॥

hai jag kee karataa harataa dhukh hai sabh too gan ga(n)dhrab maiee ||

“O the mother of the world! You are the remover of the suffering of all the

world, you are the mother of ganas and gandharvas,”

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥

taa chhab kee at hee upamaa kab ne mukh te im bhaakh sunaiee ||

ਲਾਲ ਭਈ ਤਬ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਫੁਨਿ ਬਾਤ ਜਬੈ ਮਨ ਬਾਛਤ ਪਾਈ ॥੨੪੮॥

laal bhiee tab hee gupeeaa fun baat jabai man baachhat paiee ||248||

The poet says that on realizing Krishna as their husband, the faces of all the gopis were filled with happiness and shyness and became red.248.

ਲੈ ਬਰਦਾਨ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨਿ ਡੇਰਨ ਆਈ ॥

lai baradhaan sabhai gupeeaa at aana(n)dh kai man dderan aaiee ||

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲ ਕੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਸੁ ਦੇਤ ਬਧਾਈ ॥

gaavat geet sabhai mil kai ik havai kai prasa(n)nay su dhet badhaiee ||

The gopis returned to their homes, being pleased, on receiving the desired boon and began to congratulate one another and exhibited their joy by

singing songs

ਪਾਤਨ ਸਾਥ ਖਰੀ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਗਾਈ ॥

paatan saath kharee tin kee upamaa kab ne mukh te im gaiee ||

ਮਾਨਹੁ ਪਾਇ ਨਿਸਾਪਤਿ ਕੋ ਸਰ ਮਧਿ ਖਿਰੀ ਕਵੀਆ ਧੁਰ ਤਾਈ ॥੨੪੯॥

maanahu pai nisaapat ko sar madh khiree kaveeaa dhur taiee ||249||

They are standing in a queue in this way as if the blossoming lotus-buds are standing in the tank and viewing the moon.249.

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਜਮਨਾ ਜਲ ਮੈ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ॥

praat bhe jamanaa jal mai mil dhai giee sabh hee gupeeaa ||

Early in the morning all the gopis went towards yamuna

ਮਿਲਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚਲੀ ਤਿਹ ਜਾ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਭਾਮਿਨ ਮੈ ਕੁਪੀਆ ॥

mil gaavat geet chalee teh jaa kar aana(n)dh bhaamin mai kupeeaa ||

They were singing songs and seeing them in bliss, ‘the bliss’ also seemed

to be in anger

ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਤਿਹ ਜਾ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਕੋ ਫੁਨਿ ਜਾ ਜੁ ਪੀਆ ॥

tab hee fun kaanreh chale teh jaa jamunaa jal ko fun jaa ju peeaa ||

ਸੋਊ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੇ ਨਹਿ ਬੋਲਹੁ ਰੀ ਕਰਿ ਹੋ ਚੁਪੀਆ ॥੨੫੦॥

souoo dhekh tabai bhagavaan kahe neh bolahu ree kar ho chupeeaa ||250||

Then Krishna also went towards Yamuna and seeing the gopis, he said to them, “Why do you not speak? And why are you keeping silent?”250.

ਅਥ ਚੀਰ ਚਰਨ ਕਥਨੰ ॥

ath cheer charan kathana(n) ||

Now begins the description about the removal of clothes

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਨ੍ਹਾਵਨਿ ਲਾਗਿ ਜਬੈ ਗੁਪੀਆ ਤਬ ਲੈ ਪਟ ਕਾਨ ਚਰਿਯੋ ਤਰੁ ਊਪੈ ॥

nrahaavan laag jabai gupeeaa tab lai paT kaan chariyo tar uoopai ||

When the gopis began to take bath, Krishna ascended the tree taking away

their clothes

ਤਉ ਮੁਸਕਯਾਨ ਲਗੀ ਮਧਿ ਆਪਨ ਕੋਇ ਪੁਕਾਰ ਕਰੇ ਹਰਿ ਜੂ ਪੈ ॥

tau musakayaan lagee madh aapan koi pukaar kare har joo pai ||

The gopis smiled and some of them shouted and said to him:

ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਛਲ ਸੋ ਤੁਮ ਸੋ ਠਗ ਨਾਹਿ ਕਿਧੋ ਕੋਊ ਭੂ ਪੈ ॥

cheer hare hamare chhal so tum so Thag naeh kidho kouoo bhoo pai ||

“You have fraudulently stolen our clothes, there is no other thug like you

ਹਾਥਨ ਸਾਥ ਸੁ ਸਾਰੀ ਹਰੀ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਥ ਹਰੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਰੂਪੈ ॥੨੫੧॥

haathan saath su saaree haree dhirag saath haro hamaro tum roopai ||251||

You have taken away our clothes with your hands and you are capturing

our beauty with your eyes.”251.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ ਜੂ ਸੋ ॥

gopee baach kaan joo so ||

Speech of the gopis addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿਖੇ ਤੁਮ ਬਾਤ ਭਲੀ ਹੈ ॥

sayaam kahiyo mukh te gupeeaa ieh kaanreh sikhe tum baat bhalee hai ||

Gopis said, “O Krishna! you have learnt this good (for nothing) job

ਨੰਦ ਕੀ ਓਰ ਪਿਖੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਦਿਖੋ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਓਰ ਕਿ ਨਾਮ ਹਲੀ ਹੈ ॥

na(n)dh kee or pikho tum hoo(n) dhikho bhraat kee or k naam halee hai ||

You may see towards Nand, see towards you brother Balram

ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਛਲ ਸੋ ਸੁਨਿ ਮਾਰਿ ਡਰੈ ਤੁਹਿ ਕੰਸ ਬਲੀ ਹੈ ॥

cheer hare hamare chhal so sun maar ddarai tuh ka(n)s balee hai ||

When Kansa will know of it that you have stolen our clothes, then that

mighty one will kill you

ਕੋ ਮਰ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋਰ ਡਰੈ ਜਿਮ ਕਉਲ ਕਲੀ ਹੈ ॥੨੫੨॥

ko mar hai ham ko tumaro nirap tor ddarai jim kaul kalee hai ||252||

None will say anything to us the king will pluck you like the lotus.”252.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਸੋ ॥

kaanreh baach gopee so ||

Speech of Krishna addressed to gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਦਿਓ ਪਟ ਹਉ ਨਿਕਰਿਯੋ ਬਿਨੁ ਤੋ ਕੋ ॥

kaanreh kahee tin ko ieh baat na dhio paT hau nikariyo bin to ko ||

Krishna said, “I shall not return your clothes till you come out

ਕਿਉ ਜਲ ਬੀਚ ਰਹੀ ਛਪ ਕੈ ਤਨ ਕਾਹਿ ਕਟਾਵਤ ਹੋ ਪਹਿ ਜੋਕੋ ॥

kiau jal beech rahee chhap kai tan kaeh kaTaavat ho peh joko ||

Why all of you are hiding in water and getting your bodies bitten by the

leeches?

ਨਾਮ ਬਤਾਵਤ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਹਿ ਕਛੂ ਡਰੁ ਮੋ ਕੋ ॥

naam bataavat ho nirap ko teh ko fun naeh kachhoo ddar mo ko ||

The king, whom you are naming, I have not an iota of fear from him

ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਤਪ ਕੀ ਅਗਨੀ ਮਧਿ ਈਧਨ ਜਿਉ ਉਹਿ ਝੋਕੋ ॥੨੫੩॥

kesan te geh kai tap kee aganee madh ieedhan jiau uh jhoko ||253||

I shall dash him (on the ground) by catching him by hair like the faggot thrown in fire."253.

ਰੂਖਿ ਚਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜਬ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਤਾ ਸੋ ॥

rookh chare har jee rijh kai mukh te jab baat kahee ieh taa so ||

ਤਉ ਰਿਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨ ਹੂੰ ਇਹ ਜਾਇ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੋ ॥

tau ris baat kahee un hoo(n) ieh jai kahai tuh maat pitaa so ||

Saying this, Krishna ascended further on the tree in anger, the gopis, then,

being enraged, said, “We shall tell your parents,”

ਜਾਇ ਕਹੋ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਮਨ ਹੈ ਤੁਮਰੋ ਕਹਬੇ ਕਹੁ ਜਾ ਸੋ ॥

jai kaho ieh kaanreh kahee man hai tumaro kahabe kahu jaa so ||

Krishna said, “Go and say about it to anyone whom you want to say

ਜੋ ਸੁਨਿ ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਤੋ ਹਮ ਹੂੰ ਸਮਝੈ ਫੁਨਿ ਵਾ ਸੋ ॥੨੫੪॥

jo sun kouoo kahai ham ko ieh to ham hoo(n) samajhai fun vaa so ||254||

I know that your mind is not so bold to say anything to anyone if anyone says anything to me, I shall deal with him accordingly.”254.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥

kaanreh baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਉ ਬਿਨਾ ਨਿਕਰੈ ਨਹਿ ਚੀਰ ਕਹਿਯੋ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਪਿਆਰੀ ॥

dheau binaa nikarai neh cheer kahiyo has kaanreh suno tum piaaree ||

“O dear ones! I shall not give back the clothes without you getting out of

water

ਸੀਤ ਸਹੋ ਜਲ ਮੈ ਤੁਮ ਨਾਹਕ ਬਾਹਰਿ ਆਵਹੋ ਗੋਰੀ ਅਉ ਕਾਰੀ ॥

seet saho jal mai tum naahak baahar aavaho goree aau kaaree ||

You are uselessly enduring cold in the water

ਦੇ ਅਪੁਨੇ ਅਗੂਆ ਪਿਛੂਆ ਕਰ ਬਾਰਿ ਤਜੋ ਪਤਲੀ ਅਰੁ ਭਾਰੀ ॥

dhe apune agooaa pichhooaa kar baar tajo patalee ar bhaaree ||

"O white, black, slim and heavy gopis! why are you coming out keeping your hands in front and at the back?

ਯੌ ਨਹਿ ਦੇਉ ਕਹਿਓ ਹਰਿ ਜੀ ਤਸਲੀਮ ਕਰੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਹਮਾਰੀ ॥੨੫੫॥

yau neh dheau kahio har jee tasaleem karo kar jor hamaaree ||255||

You ask with folded hands, otherwise, I shall not give you clothes."255.

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਸੋ ਰਿਝ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਮੇਰੀ ॥

fer kahee har jee tin so rijh kai ieh baat suno tum meree ||

Then Krishna said in slight anger, "Listen to my words, forsake your

shyness,

ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮਰੋ ਕਰ ਲਾਜ ਕੀ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਤੁਮ ਬੇਰੀ ॥

jor pranaam karo hamaro kar laaj kee kaaT sabhai tum beree ||

Come out of water and bow before me with folded hands

ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਮੁਹਿ ਮਾਨਹੁ ਸੀਘ੍ਰ ਕਿਧੋ ਇਹ ਹੇ ਰੀ ॥

baar hee baar kahiyo tum so muh maanahu seeghr kidho ieh he ree ||

“I am telling you again and again to accept whatever I say quickly,

otherwise I shall go and tell everybody

ਨਾਤੁਰ ਜਾਇ ਕਹੋ ਸਭ ਹੀ ਪਹਿ ਸਉਹ ਲਗੈ ਫੁਨਿ ਠਾਕੁਰ ਕੇਰੀ ॥੨੫੬॥

naatur jai kaho sabh hee peh sauh lagai fun Thaakur keree ||256||

I am swearing by my Lord accept whatever I say."256.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

gopee baach kaanreh so ||

Speech of gopis addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕਹੋ ਤਿਨ ਹੀ ਪਹਿ ਤੋ ਹਮ ਬਾਤ ਬਨਾਵਹਿ ਐਸੇ ॥

jo tum jai kaho tin hee peh to ham baat banaaveh aaise ||

ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਦਈ ਬਾਰਿ ਤੇ ਨਿਆਰੀ ਕਢੈ ਹਮ ਕੈਸੇ ॥

cheer hare hamare har jee dhiee baar te niaaree kaddai ham kaise ||

"If you go and say anything, we shall also say like this that Krishna had

stolen our clothes, how could we come out of water?

ਭੇਦ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤੋਹਿ ਕਰੈ ਸਰਮਿੰਦਤ ਵੈਸੇ ॥

bhedh kahai sabh hee jasudhaa peh toh karai sarami(n)dhat vaise ||

ਜਿਉ ਨਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਰੀਯਾ ਹੂੰ ਸੁ ਮਾਰਤ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਜੈਸੇ ॥੨੫੭॥

jiau nar ko geh kai tireeyaa hoo(n) su maarat laatan mookan jaise ||257||

“We shall tell everything to mother Yashoda and make you feel ashamed

like the one having received good thrashing from women.”257.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥

kaanreh baach ||

Speech of Krishna:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਬ ਇਹ ਹਰੀ ਕਾਹਿ ਬੰਧਾਵਤ ਮੋਹਿ ॥

baat kahee tab ieh haree kaeh ba(n)dhaavat moh ||

Krishna said, “You are entangling me uselessly

ਨਮਸਕਾਰ ਜੋ ਨ ਕਰੋ ਮੋਹਿ ਦੁਹਾਈ ਤੋਹਿ ॥੨੫੮॥

namasakaar jo na karo moh dhuhaiee toh ||258||

If youdo not bow before me, then I swear against you.”258.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥

gopee baach ||

Speech of the gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਹੋ ਹਮ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਤ ਕਹਾ ਜਦੁਰਾਇ ਦੁਹਾਈ ॥

kaeh khijhaavat ho ham ko ar dhet kahaa jadhurai dhuhaiee ||

ਜਾ ਬਿਧਿ ਕਾਰਨ ਬਾਤ ਬਨਾਵਤ ਸੋ ਬਿਧਿ ਹਮ ਹੂੰ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥

jaa bidh kaaran baat banaavat so bidh ham hoo(n) lakh paiee ||

The gopis said, “O Krishna! why are you annoying us and swearing on us? The purpose for which you are doing all this, we have also understood it

ਭੇਦ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮ ਨਾਹਕ ਬਾਤ ਇਹੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਹਿ ਆਈ ॥

bhedh karo ham so tum naahak baat ihai man mai tuh aaiee ||

ਸਉਹ ਲਗੈ ਹਮ ਠਾਕੁਰ ਕੀ ਜੁ ਰਹੈ ਤੁਮਰੀ ਬਿਨੁ ਮਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥੨੫੯॥

sauh lagai ham Thaakur kee ju rahai tumaree bin maat sunaiee ||259||

“When you have the same idea in your mind (that you want to possess all of us), then why are you quarrelling with us uselessly? We swear by the

Lord that we shall not say anything about it to you mother.”259.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੁਪੀਆ ਸੋ ॥

kaanreh baach gupeeaa so ||

Speech of Krishna addressed to gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਾ ਸੁਨਿ ਹੈ ਤਬ ਕਾ ਕਰਿ ਹੈ ਹਮਰੋ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥

maa sun hai tab kaa kar hai hamaro sun leh sabhai biraj naaree ||

“What the mother will say on hearing about me? But alongwith it, all the women of Braja will know about it

ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਮੂੜਨ ਕੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਬਾਰੀ ॥

baat kahee tum mooRan kee ham jaanat hai tum ho sabh baaree ||

I know that you are greatly foolish, therefore you are talking foolishly”

ਸੀਖਤ ਹੋ ਰਸ ਰੀਤਿ ਅਬੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤੁਮ ਹੋ ਮੁਹਿ ਪਿਆਰੀ ॥

seekhat ho ras reet abai ieh kaanreh kahee tum ho muh piaaree ||

Krishna added, “You do not know as yet the mode of amorous pastime

(Ras-Lila), but all of you are dear to me

ਖੇਲਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਹਮ ਹੂੰ ਜੁ ਹਰੀ ਛਲ ਕੈ ਤੁਮ ਸੁੰਦਰ ਸਾਰੀ ॥੨੯੦॥

khelan kaaran ko ham hoo(n) ju haree chhal kai tum su(n)dhar saaree

||260||

I have stolen your clothes for the amorous play with you.”260.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥

gopee baach ||

Speech of gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਇਸੀ ਮਨੁ ਏ ਪਟ ਦੈਹੋ ॥

fer kahee mukh te im gopin baat isee man e paT dhaiho ||

Then gopis talking amongst themselves, said to Krishna

ਸਉਹ ਕਰੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੀ ਜਸੁਧਾ ਨੰਦ ਕੀ ਹਮ ਕੋ ਡਰ ਕੈਹੋ ॥

sauh karo musaleedhar kee jasudhaa na(n)dh kee ham ko ddar kaiho ||

“We swear by Balram and Yashoda, please do not annoy us

ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਚਾਰਿ ਪਿਖੋ ਮਨ ਮੈ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਤੁਮ ਨ ਕਿਛੁ ਪੈਹੋ ॥

kaanreh bichaar pikho man mai in baatan te tum na kichh paiho ||

“O Krishna! think in your mind, you will not gain anything in this

ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਜਲ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਸਭੈ ਤੁਹਿ ਜੈਹੋ ॥੨੬੧॥

dheh kahiyo jal mai ham ko ieh dheh asees sabhai tuh jaiho ||261||

You hand over the clothes to us in water, we all shall bless you.”261.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥

gopee baach ||

Speech of the gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਗੋਪਨ ਨੇਹ ਲਗੈ ਹਰਿ ਜੀ ਨਹਿ ਜੋਰੀ ॥

fer kahee mukh te mil gopan neh lagai har jee neh joree ||

Then the gopis said to Krishna, “The love is not observed by force

ਨੈਨਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਸੋਊ ਨੇਹੁ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸਾਵਲ ਗੋਰੀ ॥

nainan saath lagai souoo neh kahai mukh te ieh saaval goree ||

The love that is created on seeing with eyes is the actual love.”

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਰਸ ਰੀਤਿ ਕਹੋ ਮਮ ਹੋਰੀ ॥

kaanreh kahee has kai ieh baat suno ras reet kaho mam horee ||

Krishna said smilingly, “See, do not make me understand the mode of amorous pastime

ਆਖਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਟਕਵਾ ਫੁਨਿ ਹਾਥਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਸੁਭ ਸੋਰੀ ॥੨੬੨॥

aakhan saath lagai Takavaa fun haathan saath lagai subh soree ||262||

With the support of eyes, the love is then performed with hands.”262.

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖਿ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਹਮਰੇ ਪਟ ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਨੰਦ ਲਾਲਾ ॥

fer kahee mukh te gupeeaa hamare paT dheh kahiyo na(n)dh laalaa ||

The gopis said again, “O son of Nand! give us the clothes, we are good women

ਫੇਰਿ ਇਸਨਾਨ ਕਰੈ ਨ ਇਹਾ ਕਹਿ ਹੈ ਹਮਿ ਲੋਗਨ ਆਛਨ ਬਾਲਾ ॥

fer isanaan karai na ihaa keh hai ham logan aachhan baalaa ||

We will never come to have bath here.”

ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਬਾਹਰ ਹ੍ਵੈ ਜਲ ਤੇ ਤਤਕਾਲਾ ॥

jor pranaam karo ham ko kar baahar havai jal te tatakaalaa ||

Krishna replied, “Alright come out of the water immediately and bow

before me,”

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖਿ ਤੈ ਕਰਿ ਹੋ ਨਹੀ ਢੀਲ ਦੇਉ ਪਟ ਹਾਲਾ ॥੨੬੩॥

kaanreh kahee has kai mukh tai kar ho nahee ddeel dheau paT haalaa ||263||

He added smilingly, “Be quick, I shall give you the clothes just now.”263

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮੰਤ੍ਰ ਸਭਨ ਮਿਲਿ ਇਹ ਕਰਿਯੋ ਜਲ ਕੋ ਤਜਿ ਸਭ ਨਾਰਿ ॥

ma(n)tr sabhan mil ieh kariyo jal ko taj sabh naar ||

ਕਾਨਰ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਕਰੋ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥੨੬੪॥

kaanar kee binatee karo keeno ihai bichaar ||264||

All of them decided, “Alright, let us go out of water and then request

Krishna."264.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੈ ਅਗੂਆ ਪਿਛੂਆ ਅਪੁਨੇ ਕਰ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਜਲ ਤਿਆਗਿ ਖਰੀ ਹੈ ॥

dhai agooaa pichhooaa apune kar pai sabh hee jal tiaag kharee hai ||

All the them came out of water, concealing their secret parts with their hands

ਕਾਨ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰੀ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਅਉ ਬਿਨਤੀ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਕਰੀ ਹੈ ॥

kaan ke pai paree bahu baaran aau binatee bahu bhaat karee hai ||

They fell at the feet of Krishna and requested him in various ways

ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੀ ਸਰ੍ਹੀਆ ਤੁਮ ਜੋ ਕਰਿ ਕੈ ਛਲ ਸਾਥ ਹਰੀ ਹੈ ॥

dheh kahiyo hamaree sarraheeaa tum jo kar kai chhal saath haree hai ||

And asked him to return the stolen clothes

ਜੇ ਕਹਿ ਹੋ ਮਨਿ ਹੈ ਹਮ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸਭ ਸੀਤਹਿ ਸਾਥ ਠਰੀ ਹੈ ॥੨੬੫॥

je keh ho man hai ham so at hee sabh seeteh saath Tharee hai ||265||

"We have said, whatever was in our mind give us the clothes quickly, we

are shivering with cold.”265.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥

kaanreh baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਕਹਿ ਹੈ ਹਮ ਜੋ ਤੁਮ ਸੋ ਮਨ ਹੋ ॥

kaanreh kahee has baat tinai keh hai ham jo tum so man ho ||

Krishna said, “See, whatever I shall say now, all of you will have to accept that

ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਚੂਮਨ ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਚੁਮ ਹੈ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਹੂੰ ਗਨਿ ਹੋ ॥

sabh hee mukh chooman dheh kahiyo chum hai ham hoo(n) tum hoo(n) gan ho ||

Let me kiss the faces of all I shall kiss and you count, all of you

ਅਰੁ ਤੋਰਨ ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਕੁਚ ਨਾਤਰ ਹਉ ਤੁਮ ਕੋ ਹਨਿ ਹੋ ॥

ar toran dheh kahiyo sabh hee kuch naatar hau tum ko han ho ||

“Let me touch the nipple of your breasts, otherwise I shall behave more

badly with you

ਤਬ ਹੀ ਪਟ ਦੇਉ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਸਤਿ ਕੈ ਜਨਿ ਹੋ ॥੨੬੬॥

tab hee paT dheau sabhai tumare ieh jhooTh nahee sat kai jan ho ||266||

I am speaking truth that I shall give you the clothes only after doing all this."266.

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ ਸੁਨਿ ਰੀ ਇਕ ਬਾਤ ਕਹੋ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥

fer kahee mukh te har jee sun ree ik baat kaho sa(n)g tere ||

ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਕਰ ਸੋ ਤੁਮ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥

jor pranaam karo kar so tum kaam karaa upajee jeea mere ||

Krishna said again, "Listen to one thing of mine and bow before me with folded hands because all of you abide now in my heart like the supernatural powers of the god of love

ਤੌ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਜਬ ਘਾਤ ਬਨੀ ਸੁਭ ਠਉਰ ਅਕੇਰੇ ॥

tau ham baat kahee tum so jab ghaat banee subh Thaur akere ||

"I have said this to all of you for doing it, seeing the proper occasion and

solitude for it

ਦਾਨ ਲਹੈ ਜੀਅ ਕੋ ਹਮ ਹੂੰ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤੁਮਰੋ ਤਨ ਹੇਰੇ ॥੨੬੭॥

dhaan lahai jeea ko ham hoo(n) has kaanreh kahee tumaro tan here ||267||

My heart has become satisfied on seeing you and receiving the donation of beauty from all of you.”267.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਦੋਹਰਾ ॥

kabiyo baach dhoharaa ||

Speech of the poet: DOHRA

ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਗੋਪੀ ਸਭੈ ਦੇਖਿਯੋ ਨੈਨ ਨਚਾਤ ॥

kaanreh jabai gopee sabhai dhekhiyo nain nachaat ||

ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਕਹਨੇ ਲਗੀ ਸਭੈ ਸੁਧਾ ਸੀ ਬਾਤ ॥੨੬੮॥

havai prasa(n)n kahane lagee sabhai sudhaa see baat ||268||

When Krishna saw towards the gopis, causing the dance of his eyes, then

all of them being pleased, began to utter sweet words like ambrosia.268.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

gopee baach kaanreh so ||

Speech of gopis addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨ੍ਹ ਬਹਿਕ੍ਰਮ ਥੋਰੀ ਤੁਮੈ ਖੇਲਹੁ ਨ ਅਪਨੋ ਘਰ ਕਾਹੋ ॥

kaanreh bahikram thoree tumai khelahu na apano ghar kaaho ||

"O Krishna! already you have less understanding, you may play now in your own home

ਨੰਦ ਸੁਨੈ ਜਸੁਧਾ ਤਪਤੈ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਭਏ ਹਰਕਾ ਹੋ ॥

na(n)dh sunai jasudhaa tapatai teh te tum kaanreh bhe harakaa ho ||

When Nand and Yashoda will listen, then you will feel more inferior with

shame

ਨੇਹੁੰ ਲਗੈ ਨਹ ਜੋਰ ਭਏ ਤੁਮ ਨੇਹੁ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਬਰ ਕਾਹੋ ॥

nehu(n) lagai neh jor bhe tum neh lagaavat ho bar kaaho ||

ਲੇਹੁ ਕਹਾ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਸ ਜਾਨਤ ਕਾ ਅਜਹੂੰ ਲਰਕਾ ਹੋ ॥੨੬੯॥

leh kahaa in baatan te ras jaanat kaa ajahoo(n) larakaa ho ||269||

"The love cannot be done with force, why are you doing all that? You cannot fell pleasure in such things now, because you are still a boy."269.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਕਮਲ ਸੇ ਆਨਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਨੇਤ੍ਰਨ ਸੋ ਤਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਮੈ ਸਾਰੇ ਭਾਵਨ ਸੋ ਭਰੀਆ ॥

kamal se aanan kura(n)gan se netran so tan kee prabhaa mai saare bhaavan so bhareeaa ||

ਰਾਜਤ ਹੈ ਗੁਪੀਆ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਚਰ੍ਹੈ ਤੇ ਜਿਉ ਬਿਰਾਜੈ ਸੇਤ ਹਰੀਆ ॥

raajat hai gupeeaa prasa(n)n bhiee aaisee bhaat cha(n)dhramaa charrahai

te jiau biraajai set hareeaa ||

The gopis with lotus-like faces, doe-like eyes and with lustrous bodies filled with emotions looked impressive like the green and white colours on the rising of the moon

ਰਸ ਹੀ ਕੀ ਬਾਤੈ ਰਸ ਰੀਤਿ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੂੰ ਮੈ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸਾਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਖਰੀਆ ॥

ras hee kee baatai ras reet hee ke prem hoo(n) mai kahai kab sayaam saath kaanreh joo ke khareeaa ||

They are standing with Krishna, while talking about dancing and amorous pastime

ਮਦਨ ਕੇ ਹਾਰਨ ਬਨਾਇਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਮਾਨੋ ਹਿਤ ਕੈ ਪਰੋਵਤ ਹੈ ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਲਰੀਆ ॥੨੭੦॥

madhan ke haaran banaibe ke kaaj maano hit kai parovat hai motin kee lareeaa ||270||

They are standing like the ones standing for braiding the necklace of gems

in order to vest the god of love.270.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਹੇ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਤਨ ਕੇ ਧਨੁ ਭਉਹੈ ॥

kaahe ko kaanreh joo kaam ke baan lagaavat ho tan ke dhan bhauhai ||

ਕਾਹੇ ਕਉ ਨੇਹੁ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਮੁਸਕਾਵਤ ਹੋ ਚਲਿ ਆਵਤ ਸਉਹੈ ॥

kaahe kau neh lagaavat ho musakaavat ho chal aavat sauhai ||

“O Krishna! why are you discharging the arrows of the god of love from the bow of your eyebrows? Why are you advancing towards us with increased love smilingly?

ਕਾਹੇ ਕਉ ਪਾਗ ਧਰੋ ਤਿਰਛੀ ਅਰੁ ਕਾਹੇ ਭਰੋ ਤਿਰਛੀ ਤੁਮ ਗਉਹੈ ॥

kaahe kau paag dharo tirachhee ar kaahe bharo tirachhee tum gauhai ||

ਕਾਹੇ ਰਿਝਾਵਤ ਹੌ ਮਨ ਭਾਵਤ ਆਹਿ ਦਿਵਵਾਤ ਹੈ ਹਮ ਸਉਹੈ ॥੨੭੧॥

kaahe rijhaavat hau man bhaavat aaeh dhivavaat hai ham sauhai ||271||

“Why do you wear slanting turban and why do you walk slantingly also?

Why are you bewitching us all? O Captivating one! you appear to us very fine, though you had sworn about it.”271.

ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਜਬ ਸ੍ਰਉਨਨ ਰੀਝ ਹਸੀ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਮੈ ॥

baat sunee har kee jab sraunan reejh hasee sabh hee biraj baamai ||

ਠਾਢੀ ਭਈ ਤਰੁ ਤੀਰ ਤਬੈ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ ਚਲ ਕੈ ਗਜ ਗਾਮੈ ॥

Thaaddee bhiee tar teer tabai harooe harooe chal kai gaj gaamai ||

When the women of Braja heard the words of Krishna, they got pleased in their minds and gradually, they having the gait of the elephant, came under that tree, on which Krishna was sitting

ਬੇਰਿ ਬਨੇ ਤਿਨ ਨੇਤ੍ਰਨ ਕੇ ਜਨੁ ਮੈਨ ਬਨਾਇ ਧਰੇ ਇਹ ਦਾਮੈ ॥

ber bane tin netran ke jan main banai dhare ieh dhaamai ||

Their eyes began to see Krishna constantly they appeared like the llighting of lust

ਸ੍ਯਾਮ ਰਸਾਤੁਰ ਪੇਖਤ ਯੌ ਜਿਮ ਟੂਟਤ ਬਾਜ ਛੁਧਾ ਜੁਤ ਤਾਮੈ ॥੨੭੨॥

sayaam rasaatur pekhat yau jim TooTat baaj chhudhaa jut taamai ||272||

Krishna, greatly agitated, seeing those women, fell upon them like a

hungry falcon.272.

ਕਾਮ ਸੇ ਰੂਪ ਕਲਾਨਿਧਿ ਸੇ ਮੁਖ ਕੀਰ ਸੇ ਨਾਕ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ ॥

kaam se roop kalaanidh se mukh keer se naak kura(n)g se nainan ||

ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਦਾਰਿਮ ਦਾਤ ਕਪੋਤ ਸੇ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨਨ ॥

ka(n)chan se tan dhaarim dhaat kapot se ka(n)Th su kokil bainan ||

Those gopis had the beauty of the god of love, faces like moon, noses like parrot, eyes like doe, bodies like gold, teeth like pomegranate, necks like pigeons and sweet speech like nightingales

ਕਾਨ੍ਹ ਲਗਿਯੋ ਕਹਨੇ ਤਿਨ ਸੋ ਹਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸਹਾਇਕ ਧੈਨਨ ॥

kaanreh lagiyo kahane tin so has kai kab sayaam sahaik dhainan ||

ਮੋਹਿ ਲਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮਨੁ ਮੇਰੋ ਸੁ ਭਉਹ ਨਚਾਇ ਤੁਮੈ ਸੰਗ ਸੈਨਨ ॥੨੭੩॥

moh layo sabh hee man mero su bhauh nachai tumai sa(n)g sainan ||273||

Krishna said to them smilingly, “You people have enchanted my mind by

your signs and by causing the dance of your eyebrows.273.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੇ ਰਸ ਕੇ ਹਿਰੀਆ ਸਬ ਹੀ ਜਲ ਬੀਚ ਅਚਾਨਕ ਹੇਰੀ ॥

kaanreh badde ras ke hireeaa sab hee jal beech achaanak heree ||

ਸਉਹ ਤੁਮੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹੁ ਬਾਤ ਕਿਸਾਰਥ ਕੌ ਇਹ ਜਾ ਹਮ ਘੇਰੀ ॥

sauh tumai jasudhaa kahu baat kisaarath kau ieh jaa ham gheree ||

Krishna appeared like a man of taste to them and they clung to him, they said . “You must swear by Yashoda that you will not tell anyone that you

had enticed us like that

ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹਮਰੇ ਪਟ ਹੋਹਿਾਂ ਸਭੈ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਚੇਰੀ ॥

dheh kahiyo sabh hee hamare paT hohiaa(n) sabhai tumaree ham cheree ||

They added, “We are your slaves kindly return our clothes

ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈ ਤੁਮ ਕੋ ਅਤਿ ਲਾਜ ਕਰੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹਮ ਤੇਰੀ ॥੨੭੪॥

kaise pranaam karai tum ko at laaj karai har jee ham teree ||274||

O Krishna, how should we bow before you? we are feeling very shy.”274.

ਪਾਪ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਪਟ ਅਉ ਤਰੁ ਪੈ ਚੜਿ ਸੀਤ ਸਹਾ ਹੈ ॥

paap kariyo har kai tumare paT aau tar pai chaR seet sahaa hai ||

“I have stolen your clothes and now you are enduring more cold uselessly

ਜੋ ਹਮ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਢੂੰਢਤ ਢੂੰਢ ਲਹਾ ਹੈ ॥

jo ham prem chhake at hee tum ko ham ddoo(n)ddat ddoo(n)dd lahaa hai ||

I am absorbed in your love and I have found you today after a great search

ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਸਉਹ ਲਗੈ ਤੁਮ ਮੇਰੀ ਹਹਾ ਹੈ ॥

jor pranaam karo ham ko kar sauh lagai tum meree hahaa hai ||

“Bow before me with folded hands I tell you on oath that from today you

are mine,

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਸੁਭ ਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹਾ ਹੈ ॥੨੭੫॥

kaanreh kahee has baat suno subh chaar bhiee ta bichaar kahaa hai ||275||

“Krishna said smilingly, “Listen, everything has occurred on your coming

out of water, why are you absorbed in more thoughts now uselessly."275.

ਸੰਕ ਕਰੋ ਹਮ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਅਰੁ ਲਾਜ ਕਛੂ ਜੀਅ ਮੈ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥

sa(n)k karo ham te na kachhoo ar laaj kachhoo jeea mai nahee keejai ||

"Do not feel shy from me and also do not have any doubt about me

ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਦਾਸਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

jor pranaam karo ham ko kar dhaasan kee binatee sun leejai ||

I am your servant accepting my request, bow before me with folded hands

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋ ਤੁਮਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਦੇਖਤ ਜੀਜੈ ॥

kaanreh kahee has kai tin so tumare mirag se dhirag dhekhat jeejai ||

Krishna said further, "I live only on seeing your doe-like eyes

ਡੇਰਨ ਨਾਹਿ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਕਛੂ ਨਾਹਿਨ ਛੀਜੈ ॥੨੭੬॥

dderan naeh kahai tumare ieh te tumaro kachhoo naahin chheejai ||276||

Do not delay, you will not lose anything by this."276.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਪਟ ਨ ਦਏ ਤਬ ਗੋਪੀ ਸਭ ਹਾਰਿ ॥

kaanreh jabai paT na dhe tab gopee sabh haar ||

ਕਾਨ੍ਹਿ ਕਹੈ ਸੋ ਕੀਜੀਐ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥੨੭੭॥

kaanreh kahai so keejeeaai keeno ihai bichaar ||277||

When Krishna did not return the clothes, then accepting defeat, the gopis decided to do whatever Krishna said.277.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰ ਆਪਸ ਮੈ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥

jor pranaam karo har ko kar aapas mai keh kai musakaanee ||

ਸ੍ਯਾਮ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥

sayaam lagee kahane mukh te sabh hee gupeeaa mil a(n)mirat baanee ||

All of them smiling among themselves and uttering sweet words, began to

bow before Krishna

ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਪੈ ਕਰੁ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥

hoh prasa(n)nay kahiyo ham pai kar baat kahee tum so ham maanee ||

ਅੰਤਰ ਨਾਹਿ ਰਹਿਯੋ ਇਹ ਜਾ ਅਬ ਸੋਊ ਭਲੀ ਤੁਮ ਜੋ ਮਨਿ ਭਾਨੀ ॥੨੭੮॥

a(n)tar naeh rahiyo ieh jaa ab souoo bhalee tum jo man bhaanee ||278||

"O Krishna! now be pleased with us, whatsoever you want, we acceded to that, Now there is no difference between you and us whatever pleases you, is good for us."278.

ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਬਨੀ ਬਰਛੀ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਤੇਰੇ ॥

kaam ke baan banee barachhee bharuTe dhan se dhirag su(n)dhar tere ||

"Your eyebrows are like a bow, from which the arrows of lust are coming out and striking us like the dagger

ਆਨਨ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਅਲਕੈ ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਮਨ ਰੰਚਕ ਹੇਰੇ ॥

aanan hai sas so alakai har moh rahai man ra(n)chak here ||

The eyes are extremely beautiful, the face is like moon and the hair like a

she-serpent even if we see you a little, the mind gets infatuated

ਤਉ ਤੁਮ ਸਾਥ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਜਬ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥

tau tum saath karee binatee jab kaam karaa upajee jeea mere ||

Krishna said, "When the lust has arisen in my mind, therefore I had requested you all

ਚੁੰਬਨ ਦੇਹੁ ਕਹਿਓ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਸਉਹ ਹਮੈ ਕਹਿ ਹੈ ਨਹਿ ਡੇਰੇ ॥੨੭੯॥

chu(n)ban dheh kahio sabh hee mukh sauh hamai keh hai neh ddere ||279||

Let me kiss your faces and I swear that I shall not tell anything at home."279.

ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਮਾਨ ਲਈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹੈ ॥

hoi prasa(n)nay sabhai gupeeaa mil maan liee jouoo kaanreh kahee hai ||

ਜੋਰਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਜੀਅ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਸਰਿਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ ਹੈ ॥

jor hulaas baddiyo jeea mai ginatee saritaa mag neh bahee hai ||

The gopis accepted with pleasure all, that Krishna said the current of joy

increased in their mind and the stream of love flowed

ਸੰਕ ਛੁਟੀ ਦੁਹੂੰ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਤੋ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥

sa(n)k chhuTee dhuhoo(n) ke man te has kai har to ieh baat kahee hai ||

ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਹੂੰ ਹਮ ਕੋ ਨਿਧਿ ਆਨੰਦ ਆਜ ਲਹੀ ਹੈ ॥੨੮੦॥

baat suno hamaree tum hoo(n) ham ko nidh aana(n)dh aaj lahee hai ||280||

The shyness disappeared from both sides and Krishna also said smilingly,

“I have obtained today the store of happiness.”280.

ਤਉ ਫਿਰਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਪਿਖਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥

tau fir baat kahee un hoo(n) sun ree har joo pikh baat kahee ||

The gopis said amongst themselves, “See, what Krishna has said

ਸੁਨਿ ਜੋਰ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਓ ਜੀਅ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਸਰਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ ॥

sun jor hulaas baddio jeea mai ginatee sarataa mag neh bahee ||

” Hearing the words of Krishna, the stream of love gushed up further

ਅਬ ਸੰਕ ਛੁਟੀ ਇਨ ਕੈ ਮਨ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥

ab sa(n)k chhuTee in kai man kee tab hee has kai ieh baat kahee ||

ਅਬ ਸਤਿ ਭਯੋ ਹਮ ਕੌ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਮਾਤ ਸਦਾ ਇਹ ਸਤਿ ਸਹੀ ॥੨੮੧॥

ab sat bhayo ham kau dhuragaa bar maat sadhaa ieh sat sahee ||281||

Now from their minds all the suspicions were removed and they all said smilingly, “The boon bestowed by the mother Durga, has evidently manifested in reality before us.”281.

ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਕਰ ਕੇਲ ਤਿਨੋ ਸੰਗਿ ਪੈ ਪਟ ਦੇ ਕਰਿ ਛੋਰ ਦਈ ਹੈ ॥

kaanreh tabai kar kel tino sa(n)g pai paT dhe kar chhor dhiee hai ||

Krishna performed amorous play with all of them and then giving them

their clothes, he released all of them

ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਤਬੈ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਚੰਡਿ ਸਰਾਹਤ ਧਾਮ ਗਈ ਹੈ ॥

hoi ikatr tabai gupeeaa sabh cha(n)dd saraahat dhaam giee hai ||

All the gopis, adoring the mother Durga, went to their homes

ਆਨੰਦ ਅਤਿ ਸੁ ਬਢਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਚੀਨ ਲਈ ਹੈ ॥

aana(n)dh at su baddiyo tin ke jeea so upamaa kab cheen liee hai ||

ਜਿਉ ਅਤਿ ਮੇਘ ਪਰੈ ਧਰਿ ਪੈ ਧਰਿ ਜਯੋ ਸਬਜੀ ਸੁਭ ਰੰਗ ਭਈ ਹੈ ॥੨੮੨॥

jiau at megh parai dhar pai dhar jayo sabajee subh ra(n)g bhiee hai ||282||

The happiness grew in their hearts to the extreme like the growth of green

grass on the earth after the rain.282.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥

gopee baach ||

Speech of the gopis:

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਧੰਨਿ ਚੰਡਿਕਾ ਮਾਤ ਹਮੈ ਬਰੁ ਇਹ ਦਯੋ ॥

dha(n)n cha(n)ddikaa maat hamai bar ieh dhayo ||

ਧੰਨਿ ਦਿਯੋਸ ਹੈ ਆਜ ਕਾਨ੍ਹ ਹਮ ਮਿਤ ਭਯੋ ॥

dha(n)n dhiyos hai aaj kaanreh ham mit bhayo ||

Bravo to mother Durga, who bestowed this boon on us and bravo to this

day today, in which Krishna has become our friend.

ਦੁਰਗਾ ਅਬ ਇਹ ਕਿਰਪਾ ਹਮ ਪਰ ਕੀਜੀਐ ॥

dhuragaa ab ieh kirapaa ham par keejeeaai ||

ਹੋ ਕਾਨਰ ਕੋ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਸੁ ਦੇਖਨ ਦੀਜੀਐ ॥੨੮੩॥

ho kaanar ko bahu dhivas su dhekhan dheejeeaai ||283||

“Mother Durga! now be graceful to us so that on other days also we may

get opportunity of meeting Krishna.”283.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋ ॥

gopee baach dhevee joo so ||

Speech of the gopis addressed to the goddess:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਚੰਡਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ ਪੈ ਕਰੀਐ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੋਇ ਕਨਈਯਾ ॥

cha(n)dd kirapaa ham pai kareeaai hamaro at preetam hoi kanieeyaa ||

“O Chandi! be graceful to us so that Krishna may remain our beloved

ਪਾਇ ਪਰੇ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹ ਮਿਲੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਈਯਾ ॥

pai pare ham hoo(n) tumare ham kaanreh milai musaleedhar bhieeyaa ||

We fall at thy feet that Krishna may meet us as our beloved and Balram as our Brother

ਯਾਹੀ ਤੇ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਨਾਮ ਕਿਧੋ ਤੁਮਰੋ ਸਭ ਹੀ ਜੁਗ ਗਈਯਾ ॥

yaahee te dhait sa(n)ghaaran naam kidho tumaro sabh hee jug gieeyaa ||

Therefore, O mother! Thy name is sung all over the world as the destroyer

of demons

ਤਉ ਹਮ ਪਾਇ ਪਰੀ ਤੁਮਰੇ ਜਬ ਹੀ ਤੁਮ ਤੇ ਇਹ ਪੈ ਬਰ ਪਈਯਾ ॥੨੮੪॥

tau ham pai paree tumare jab hee tum te ieh pai bar pieeyaa ||284||

We shall fall at thy feet again, when this boon will be bestowed upon us."284.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਦੈਤਨ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤ ਸਾਧ ਸੇਵਕ ਕੀ ਬਰਤਾ ਤੂ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਆਦਿ ਅੰਤ ਹੂੰ ਕੀ ਕਰਤਾ ॥

dhaitan kee mirat saadh sevak kee barataa too kahai kab sayaam aadh a(n)t hoo(n) kee karataa ||

The poet Shyam says, "O goddess! Thou art the death of the demons and

ਦੀਜੈ ਬਰਦਾਨ ਮੋਹਿ ਕਰਤ ਬਿਨੰਤੀ ਤੋਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਰੁ ਦੀਜੈ ਦੋਖ ਦਾਰਦ ਕੀ ਹਰਤਾ ॥

dheejai baradhaan moh karat bina(n)tee toh kaanreh bar dheejai dhokh dhaaradh kee harataa ||

Lover of the saints and the creator of the beginning and the end

ਤੂ ਹੀ ਪਾਰਬਤੀ ਅਸਟ ਭੁਜੀ ਤੁਹੀ ਦੇਵੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਛੁਧਾ ਤੁਹੀ ਪੇਟ ਹੂੰ ਕੀ ਭਰਤਾ ॥

too hee paarabatee asaT bhujee tuhee dhevee tuhee tuhee roop chhudhaa

tuhee peT hoo(n) kee bharataa ||

“Thou art Parvati, the eight-armed goddess, extremely beautiful and the sustainer of the hungry

ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਲਾਲ ਤੁਹੀ ਸੇਤ ਰੂਪ ਪੀਤ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਧਰਾ ਕੋ ਹੈ ਤੁਹੀ ਆਪ ਕਰਤਾ ॥੨੮੫॥

tuhee roop laal tuhee set roop peet tuhee tuhee roop dharaa ko hai tuhee aap karataa ||285||

Thou art the red, white and yellow colour and Thou art the manifestation and creator of the earth.”285

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਾਹਨਿ ਸਿੰਘ ਭੁਜਾ ਅਸਟਾ ਜਿਹ ਚਕ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਕਰ ਮੈ ॥

baahan si(n)gh bhujaa asaTaa jeh chakr tirasool gadhaa kar mai ||

“The lion is Thy vehicle O eight-armed goddess! The disc, the trident and

the mace are in you hands

ਬਰਛੀ ਸਰ ਢਾਲ ਕਮਾਨ ਨਿਖੰਗ ਧਰੇ ਕਟਿ ਜੋ ਬਰ ਹੈ ਬਰਮੈ ॥

barachhee sar ddaal kamaan nikha(n)g dhare kaT jo bar hai baramai ||

There are dagger, arrows shield, bow also and the quiver in the waist

ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਸੇਵ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੀ ਚਿਤ ਦੈ ਤਿਹ ਮੈ ਹਿਤੁ ਕੈ ਹਰਿ ਮੈ ॥

gupeeaa sabh sev karai teh kee chit dhai teh mai hit kai har mai ||

"All the gopis are worshipping the goddess, with desire for Krishna in their minds

ਪੁਨਿ ਅਛਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪ ਜਗਾਵਤ ਹਾਰ ਡਰੈ ਗਰ ਮੈ ॥੨੮੬॥

pun achhat dhoop pa(n)chaamirat dheep jagaavat haar ddarai gar mai ||286||

They are offering fragrance, incense and Panchamrit and lighting the earthen lamps, they are putting the garlands of flowers around her neck.286

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਤੋਹੀ ਕੋ ਸੁਨੈ ਹੈ ਜਾਪ ਤੇਰੋ ਹੀ ਜਪੈ ਹੈ ਧਿਆਨ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਰੈ ਹੈ ਨ ਜਪੈ ਹੈ ਕਾਹੂੰ ਆਨ ਕੋ ॥

tohee ko sunai hai jaap tero hee japai hai dhiaan tero hee dharai hai na

japai hai kaahoo(n) aan ko ||

"O mother! we are causing Thee to listen, we are repeating Thy Name, and we are not remembering anyone else

ਤੇਰੋ ਗੁਨ ਗੈ ਹੈ ਹਮ ਤੇਰੇ ਹੀ ਕਹੈ ਹੈ ਫੂਲ ਤੋਹੀ ਪੈ ਡਰੈ ਹੈ ਸਭ ਰਾਖੈ ਤੇਰੇ ਮਾਨ ਕੋ ॥

tero gun gai hai ham tere hee kahai hai fool tohee pai ddarai hai sabh raakhai tere maan ko ||

We are singing Thy praises and we are offering flowers to honour Thee

ਜੈਸੇ ਬਰੁ ਦੀਨੋ ਹਮੈ ਹੋਇ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਪਾਛੈ ਤੈਸੇ ਬਰ ਦੀਜੈ ਹਮੈ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁਰ ਗਜਾਨ ਕੋ ॥

jaise bar dheeno hamai hoi kai prasa(n)n paachhai taise bar dheejai hamai kaanreh sur gayaan ko ||

The type of boon bestowed by Thee earlier on us, likewise bestow another boon regarding Krishna

ਦੀਜੀਐ ਬਿਭੂਤਿ ਕੈ ਬਨਾਸਪਤੀ ਦੀਜੈ ਕੈਧੋ ਮਾਲਾ ਦੀਜੈ ਮੋਤਿਨ ਕੈ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਦੀਜੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ॥੨੮੭॥

dheejeeaai bibhoot kai banaasapatee dheejai kaidho maalaa dheejai motin kai mu(n)dhraa dheejai kaanreh ko ||287||

If Krishna cannot be given to us, then give us ashes (for smearing our body), a Kanthi (necklace) to be put around our neck and rings for our ear

so that we m

ਦੇਵੀ ਬਾਚ ॥

dhevee baach ||

Speech of the goddess:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤੋ ਹਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਦੁਰਗਾ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਕੋ ਹਰਿ ਕੋ ਬਰੁ ਦੈ ਹੈ ॥

to has baat kahee dhuragaa ham to tum ko har ko bar dhai hai ||

Then Durga said smilingly, “I have bestowed the boon of Krishna on all of you

ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਮ ਸਤ ਕਹਿਯੋ ਨਹੀ ਝੂਠ ਕਹੈ ਹੈ ॥

hoh prasa(n)n sabhai man mai tum sat kahiyo nahee jhooTh kahai hai ||

All of you may remain pleased, because I have spoken the truth and not told a lie

ਕਾਨਹਿ ਕੋ ਸੁਖ ਹੋ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਸੋ ਸੁਖ ਸੋ ਅਖੀਆ ਭਰਿ ਲੈ ਹੈ ॥

kaaneh ko sukh ho tum ko ham so sukh so akheeaa bhar lai hai ||

“Krishna will be a comfort for you and seeing you n comfort, my eyes shall

be filled with comfort

ਜਾਹੁ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਤੁਮ ਡੇਰਨ ਕਾਲ੍ਹ ਵਹੈ ਬਰੁ ਕੋ ਤੁਮ ਪੈ ਹੈ ॥੨੮੮॥

jaahu kahiyo sabh hee tum dderan kaalreh vahai bar ko tum pai hai ||288||

You may all go to your homes and Krishna will wed all of you.”288.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਦੋਹਰਾ ॥

kabiyo baach dhoharaa ||

Speech of the poet: DOHRA

ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਸਭ ਬ੍ਰਿਜ ਬਧੂ ਤਿਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ॥

havai prasa(n)nay sabh biraj badhoo teh ko sees nivai ||

ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਕਰਿ ਬੇਨਤੀ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹਨ ਕੌ ਧਾਇ ॥੨੮੯॥

par pain kar benatee chalee girahan kau dhai ||289||

All the young women of Braja, getting pleased and bowing their heads and

touching the feet of the goddess, went to their own homes.289.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਪਸ ਮੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਚਲਿ ਧਾਮ ਗਈ ਹਰਖਾਨੀ ॥

aapas mai kar jor sabhai gupeeaa chal dhaam giee harakhaanee ||

All the gopis, catching the hands of one another, went to their homes, with happiness in their minds

ਰੀਝ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਸਜਾਮ ਚਲੀ ਕਹਤੀ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥

reejh dhayo ham ko dhuragaa bar sayaam chalee kahatee ieh baanee ||

They were all saying this, that Durga, having been pleased, has bestowed on all of us Krishna as our bridegroom

ਆਨੰਦ ਮਤ ਭਰੀ ਮਦ ਸੋ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਧਾਮਨ ਕੋ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥

aana(n)dh mat bharee madh so sabh su(n)dhar dhaaman ko nijakaanee ||

And filled with this delilght, all those beautiful ladies reached their homes,

ਦਾਨ ਦਯੋ ਦਿਜਹੂੰ ਬਹੁਤਿਯੋ ਮਨ ਇਛਤ ਹੈ ਹਰਿ ਹੋ ਹਮ ਜਾਨੀ ॥੨੯੦॥

dhaan dhayo dhijahoo(n) bahutiyo man ichhat hai har ho ham jaanee ||290||

They gave abundance of charity to Brahmins, because they had obtained

their Krishna, as desired by their heart.290.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਮੈ ਭਲੈ ਇਕ ਘਾਤ ਸਿਉ ਹ੍ਵੈ ਇਕਤ੍ਰ ਸਭ ਬਾਲ ॥

samai bhalai ik ghaat siau havai ikatr sabh baal ||

ਅੰਗ ਸਭੈ ਗਿਨਨੈ ਲਗੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਾਤ ਰਸਾਲ ॥੨੯੧॥

a(n)g sabhai ginanai lagee kar kai baat rasaal ||291||

On one occasion, all the girls (gopis) talking together sweetly began to describe various limbs of Krishna.291.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ਕਹੈ ਸੁਭ ਨਾਕ ਬਨਿਯੋ ਹੈ ॥

kouoo kahai har ko mukh su(n)dhar kouoo kahai subh naak baniyo hai ||

Someone says that the face of Krishna is captivating someone says that

the nostril of Krishna is winsome

ਕੋਊ ਕਹੈ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋ ਰਿਝਿ ਕਾਹੂ ਗਨਿਯੋ ਹੈ ॥

kouoo kahai kaT kehar see tan ka(n)chan so rijh kaahoo ganiyo hai ||

Someone says with pleasure that the waist of Krishna is like a lion and some says that the body of Krishna is made of gold

ਨੈਨ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਕੋਊ ਗਨੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨਿਯੋ ਹੈ ॥

nain kura(n)g se kouoo ganai jas taa chhab ko kab sayaam bhaniyo hai ||

ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਿਮ ਜੀਵ ਬਨਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਤਿਮ ਕਾਨ੍ਹ ਮਨਿਯੋ ਹੈ ॥੨੯੨॥

logan mai jim jeev baniyo tin ke tan mai tim kaanreh maniyo hai ||292||

Someone gives the simile of doe for the eyes and the poet Shyam says that like the soul pervading the bodies of the human being, Krishna pervades in the minds of all the gopis.292.

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਪੇਖਿ ਕਲਾਨਿਧਿ ਸੌ ਮੁਖ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਰਾ ॥

kaanreh ko pekh kalaanidh sau mukh reejh rahee sabh hee biraj baaraa ||

Seeing the face of Krishna like the moon, all the girls of Braja are getting

pleased

ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਭਗਵਾਨ ਉਤੇ ਇਨਹੂੰ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਚੇਟਕ ਡਾਰਾ ॥

moh rahe bhagavaan ute inahoo(n) dhuragaa bar cheTak ddaaraa ||

On this side Krishna is allured by all the gopis and on this other side, because of the boon bestowed by Durga, gopis are feeling impatient

ਕਾਨਿ ਟਿਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਅਉਰ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਾ ॥

kaan Tikai gireh aaur bikhai teh ko at hee jas sayaam uchaaraa ||

ਜੀਵ ਇਕਤ੍ਰ ਰਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਇਮ ਟੂਟ ਗਏ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਕੀ ਤਾਰਾ ॥੨੯੩॥

jeev ikatr rahai tin ko im TooT ge jiau miranaal kee taaraa ||293||

In order to increase the impatient of the gopis, stays in some other house for some time, then the hearts of all the gopis cracked like the easy

cracking of the chords of the tube of lotus.293.

ਨੇਹੁ ਲਗਿਯੋ ਇਨ ਕੋ ਹਰਿ ਸੌ ਅਰੁ ਨੇਹੁ ਲਗਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਨ ਨਾਰੇ ॥

neh lagiyo in ko har sau ar neh lagiyo har ko in naare ||

The mutual love of Krishna and gopis continued increasing

ਚੈਨ ਪਰੈ ਦੁਹ ਕੋ ਨਹਿ ਦ੍ਵੈ ਪਲ ਨ੍ਹਾਵਨ ਜਾਵਤ ਹੋਤ ਸਵਾਰੇ ॥

chain parai dhuh ko neh dhavai pal nrahaavan jaavat hot savaare ||

Both sides are feeling restless and go to take bath several times

ਸ੍ਯਾਮ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਇਨੈ ਬਸਿ ਦੈਤਨ ਕੇ ਜਿਹ ਤੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥

sayaam bhe bhagavaan inai bas dhaitan ke jeh te dhal haare ||

Krishna, who had defeated the forces of demons earlier, has now come under the control of gopis

ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੌ ਦਿਨ ਥੋਰਨ ਮੈ ਅਬ ਕੰਸ ਪਛਾਰੇ ॥੨੯੪॥

khel dhikhaavat hai jag kau dhin thoran mai ab ka(n)s pachhaare ||294||

Now is exhibiting his amorous play to the world and after a few days, he

will overthrow Kansa.294.

ਉਤ ਜਾਗਤ ਸਜਾਮ ਇਤੈ ਗੁਪੀਆ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਿਤ ਕੈ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੇ ॥

aut jaagat sayaam itai gupeeaa kab sayaam kahai hit kai sa(n)g taa ke ||

ਰੀਝ ਰਹੀ ਤਿਹ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਪਿਖਿ ਨੈਨਨ ਸੋ ਫੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਬਾਕੇ ॥

reejh rahee teh pai sabh hee pikh nainan so fun kaanrahar baake ||

The poet Shyam says that on one side the gopis are keeping awake and on the other side, Krishna does not get a wink of sleep at night, they are pleased to see Krishna with their eyes

ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਨ ਪਰੈ ਇਨ ਕੋ ਕਲਿ ਕਾਮ ਬਢਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਵਾ ਕੇ ॥

prem chhakee na parai in ko kal kaam baddiyo at hee tan vaa ke ||

They are not satisfied merely with love and the lust is increasing in their bodies

ਖੇਲਹਿ ਪ੍ਰਾਤਹਿ ਕਾਲ ਭਏ ਹਮ ਨਾਹਿ ਲਖੈ ਹਮ ਕੈ ਜਨ ਗਾ ਕੇ ॥੨੯੫॥

kheleh praateh kaal bhe ham naeh lakhai ham kai jan gaa ke ||295||

While playing with Krishna, the day dawns and they are not conscious

about it.295.

ਪ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਚੁਹਲਾਤ ਚਿਰੀ ਜਲਜਾਤ ਖਿਰੇ ਬਨ ਗਾਇ ਛਿਰਾਨੀ ॥

praat bhayo chuhalaat chiree jalajaat khire ban gai chhiraanee ||

The day dawned and the sparrows began to chirp

ਗੋਪ ਜਗੇ ਪਤਿ ਗੋਪ ਜਗਿਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜਗੀ ਅਰੁ ਗੋਪਨਿ ਰਾਨੀ ॥

gop jage pat gop jagiyo kab sayaam jagee ar gopan raanee ||

The cows were driven to the forest the gopas have awakened, Nand has awakened a d the mother Yashoda has also awakened

ਜਾਗ ਉਠੇ ਤਬ ਹੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਜਾਗਿ ਉਠਿਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਮਾਨੀ ॥

jaag uThe tab hee karunaanidh jaag uThiyo musaleedhar maanee ||

Krishna also awoke and Balram also awoke

ਗੋਪ ਗਏ ਉਤ ਨ੍ਹਹਾਨ ਕਰੈ ਇਤ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਗੁਪੀਆ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥੨੯੬॥

gop ge ut nrahaan karai it kaanreh chale gupeeaa nijakaanee ||296||

On that side, the gopas went to take bath and on this side Krishna went to

gopis.296.

ਬਾਤ ਕਹੈ ਰਸ ਕੀ ਹਸ ਕੈ ਨਹਿ ਅਉਰ ਕਥਾ ਰਸ ਕੀ ਕੋਊ ਭਾਖੈ ॥

baat kahai ras kee has kai neh aaur kathaa ras kee kouoo bhaakhai ||

The gopis are smilingly busy in amorous talk

ਚੰਚਲ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਕੇ ਅਪੁਨੇ ਦ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਤਿਨੈ ਬਤੀਆ ਇਹ ਆਖੈ ॥

cha(n)chal sreepat ke apune dhirag moh tinai bateeaa ieh aakhai ||

Alluring the agile Krishna with their eyes gopis say like this

ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ਹੋ ਰਸ ਕੀ ਰਸ ਜਾਨਤ ਸੋ ਨਰ ਜੋ ਰਸ ਗਾਖੈ ॥

baat na jaanat ho ras kee ras jaanat so nar jo ras gaakhai ||

“We do not know anything about any other, but this much is surely known to us that he, who drinks the sap, only knows the worth of sap

ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੜੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੜੈ ਰਸ ਰੀਤਿਨ ਚੀਤ ਸੁਨੋ ਸੋਈ ਚਾਖੈ ॥੨੯੭॥

preet paRai kar preet kaRai ras reetin cheet suno soiee chaakhai ||297||

The depth in love comes only when one falls in love and one feels pleasure

in talking about the essence.297.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

gopee baach kaanreh so ||

Speech of gopis addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੀਤ ਕਹੋ ਰਸ ਰੀਤਿ ਸਬੈ ਹਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਈ ਸੁਨਬੇ ਬਤੀਆ ਕੀ ॥

meet kaho ras reet sabai ham preet bhiee sunabe bateeaa kee ||

“O friend! we went to listen about the essence

ਅਉਰ ਭਈ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨਿ ਕੀ ਤੁਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਈ ਹਮਰੀ ਛਤੀਆ ਕੀ ॥

aaur bhiee tuh dhekhan kee tum preet bhiee hamaree chhateeaa kee ||

Make us understand the mode of realising the essence we want to see you

and you love the nipples of our teats

ਰੀਝਿ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਸਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਇਸੀ ਗਤੀਆ ਕੀ ॥

reejh lagee kahane mukh te has su(n)dhar baat isee gateeaa kee ||

ਨੇਹ ਲਗਿਯੋ ਹਰਿ ਸੋ ਭਈ ਮੋਛਨ ਹੋਤਿ ਇਤੀ ਗਤਿ ਹੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਆ ਕੀ ॥੨੯੮॥

neh lagiyo har so bhiee mochhan hot itee gat hai su treeaa kee ||298||

The gopis talk such-like things with Krishna and such is the condition of those women that they are becoming unconscious-like in the love of Krishna.298.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਚੀਰ ਹਰਨ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree dhasam saka(n)dh bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare cheer haran dhiaai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Stealing of Clothes” in Krishna Avatara (based on Dasham Skandh) in Bachittar Natak.

ਅਥ ਬਿਪਨ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਪ ਪਠੈਬੋ ॥

ath bipan gireh gop paThaibo ||

Now beings the description regarding the sending of gopas to the houses

of Brahmins

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕੈ ਕ੍ਰੀੜਾ ਇਨ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਇਸਨਾਨੁ ॥

kai kreeRaa in so kirasan kai jamunaa isanaan ||

ਬਹੁਰ ਸਜਾਮ ਬਨ ਕੋ ਗਏ ਗਊ ਸੁ ਤ੍ਰਿਨਨ ਚਰਾਨ ॥੨੯੯॥

bahur sayaam ban ko ge guoo su tiranan charaan ||299||

After voluptuous play with the gopis and taking bath Krishna went to the forest to graze the cows.299.

ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਰਾਹਤ ਤਰਨ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਆਗੇ ਗਏ ॥

kirasan saraahat taran ko ban mai aage ge ||

ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰ ਜੇਤੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਭੂਖਿ ਭਏ ॥੩੦੦॥

sa(n)g gavaiaar jete hute te sabh bhookh bhe ||300||

Praising the beautiful women, Krishna went further and the gopa boys who

were with him, became hungry.300.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪਤ੍ਰ ਭਲੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਭ ਫੂਲ ਭਲੇ ਫਲ ਹੈ ਸੁਭ ਸੋਭ ਸੁਹਾਈ ॥

patr bhale tin ke subh fool bhale fal hai subh sobh suhaiee ||

The leaves of those trees are good,

ਭੂਖ ਲਗੇ ਘਰ ਕੋ ਉਮਗੇ ਪੈ ਬਿਰਾਜਨ ਕੋ ਸੁਖਦਾ ਪਰਛਾਈ ॥

bhookh lage ghar ko umage pai biraajan ko sukhadhaa parachhaiee ||

Their flowers, fruit and shade are all good at the time of coming home,

ਕਾਨ੍ਹ ਤਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੋ ਮੁਖ ਸਾਥ ਬਜਾਈ ॥

kaanreh tarai teh ke muralee geh kai kar mo mukh saath bajaiee ||

Krishna played on his flute under those trees

ਠਾਢਿ ਰਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਪਉਨ ਘਰੀ ਇਕ ਥਕਤ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਉਰਝਾਈ ॥੩੦੧॥

Thaadd rahiyo sun paun gharee ik thakat rahee jamunaa urajhaiee ||301||

Hearing the voice of his flute, the wind seemed to stop blowing for a while

and Yamuna also got entangled.301.

ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਜੈਤਸਿਰੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਬਾਜਤ ਹੈ ਅਰੁ ਗਉਰੀ ॥

maalasiree ar jaitasiree subh saara(n)g baajat hai ar gauree ||

ਸੋਰਠਿ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਮੀਠੀ ਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਨਹ ਕਉਰੀ ॥

soraTh sudh malaar bilaaval meeThee hai a(n)mirat te neh kauree ||

Krishna plays on his flute the musical modes like Malshri, Jaitshri, Sarang, Gauri, Sorath, Shuddh Malhar and the Bilawal which is sweet like nectar

ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਸਭ ਬਉਰੀ ॥

kaanreh bajaavat hai muralee sun hot suree asuree sabh bauree ||

Hearing these Ragas, the heavenly damsels and the wives of demons all are getting fascinated

ਆਇ ਗਈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁਨਿ ਪੈ ਤਰੁਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮੁ ਦਉਰੀ ॥੩੦੨॥

aai giee birakhabhaan sutaa sun pai tarunee haranee jim dhauree ||302||

Hearing the voice of the flute, Radha, the daughter of Brishbhan is coming

running like a doe.302.

ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰ ਨਾਥ ਸੁਨੋ ਹਮ ਭੂਖ ਲਗੀ ਹੈ ॥

jor pranaam kariyo har ko kar naath suno ham bhookh lagee hai ||

Radha said with folded hands, “O Lord! I am hungry

ਦੂਰ ਹੈ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਘਰ ਖੇਲਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧ ਭਗੀ ਹੈ ॥

dhoor hai sabh gopin ke ghar khelan kee sabh sudh bhagee hai ||

The milk has remained back in all the houses of the gopas and while playing, I forgot everything

ਡੋਲਤ ਸੰਗ ਲਗੇ ਤੁਮਰੇ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਪਗੀ ਹੈ ॥

ddolat sa(n)g lage tumare ham kaanreh tabai sun baat pagee hai ||

“I am wandering alongwith you

ਜਾਹੁ ਕਹਿਯੋ ਮਥਰਾ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿਪਨ ਸਤਿ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਬਾਤ ਠਗੀ ਹੈ ॥੩੦੩॥

jaahu kahiyo matharaa gireh bipan sat kahiyo neh baat Thagee hai ||303||

” When Krishna heard this, the told all to go into the houses of Brahmins in Mathura (and bring something to eat) I am speaking truth to you, there is

not an iota of falsehood in it.”303.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥

kaanreh baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੰਸ ਪੁਰੀ ਇਹ ਹੈ ਤਹ ਜਈਐ ॥

fer kahee har jee sabh gopan ka(n)s puree ieh hai teh jieeaai ||

ਜਗ ਕੋ ਮੰਡਲ ਬਿਪਨ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪੂਛਤ ਪੂਛਤ ਢੂੰਢ ਸੁ ਲਈਐ ॥

jag ko ma(n)ddal bipan ko gireh poochhat poochhat ddoo(n)dd su lieeaai ||

Krishna said to all the gopas, “Go to Mathura, the city of Kansa and ask

about the Brahmins, who perform Yajnas

ਅੰਜੁਲ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਤਉ ਫਿਰ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕਈਐ ॥

a(n)jul jor sabhai par pain tau fir kai binatee ieh kieeaai ||

ਖਾਨ ਕੇ ਕਾਰਨ ਭੋਜਨ ਮਾਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹੈ ਸੁ ਸੁਨਈਐ ॥੩੦੪॥

khaan ke kaaran bhojan maagat kaanreh chhudhaatur hai su sunieeaai ||304||

“Request them with folded hands and falling at their feet, that Krishna is hungry and is asking for food.”304.

ਮਾਨ ਲਈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਚਲੇ ॥

maan liee jouoo kaanreh kahee par pain sees nivai chale ||

ਚਲਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੰਸ ਬਿਖੈ ਜੋ ਗਏ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬਿਪਨ ਕੇ ਸਭ ਗੋਪ ਭਲੇ ॥

chal kai pur ka(n)s bikhai jo ge gireh bipan ke sabh gop bhale ||

Gopas accepted the saying of Krishna and bowing their heads, they all

went away and reached the houses of Brahmins

ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਫੁਨਿ ਭੋਜਨ ਮਾਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਖਲੇ ॥

kar koT pranaam karee binatee fun bhojan maagat kaanreh khale ||

The gopas bowed before them and in the guise of Krishna, they asked for food

ਅਬ ਦੇਖਹੁ ਚਾਤੁਰਤਾ ਇਨ ਕੀ ਧਰਿ ਬਾਲਕ ਮੂਰਤਿ ਬਿਪ ਛਲੇ ॥੩੦੫॥

ab dhekhahu chaaturataa in kee dhar baalak moorat bip chhale ||305||

Now see their cleverness that they are cheating all the Brahmins in the

guise of Krishna.305.

ਬਿਪ੍ਰ ਬਾਚ ॥

bipr baach ||

Speech of the Brahmins:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੋਪ ਭਰੇ ਦਿਜ ਬੋਲ ਉਠੇ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮ ਭੋਜਨ ਮਾਗਨ ਆਏ ॥

kop bhare dhij bol uThe ham te tum bhojan maagan aae ||

The Brahmins spoke in anger, “You people have come to ask us for food

ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਸਠ ਅਉ ਮੁਸਲੀ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਸਠ ਸੇ ਲਖ ਪਾਏ ॥

kaanreh baddo saTh aau musalee hamahoo(n) tumahoo(n) saTh se lakh

paae ||

Krishna and Balram are very foolish do you consider all of us as fools?

ਪੇਟ ਭਰੈ ਅਪਨੋ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਆਨਤ ਤੰਦੁਲ ਮਾਗਿ ਪਰਾਏ ॥

peT bharai apano tab hee jab aanat ta(n)dhul maag paraae ||

ਏਤੇ ਪੈ ਖਾਨ ਕੋ ਮਾਗਤ ਹੈ ਇਹ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਅਤਿ ਬਿਪ ਰਿਸਾਏ ॥੩੦੬॥

ete pai khaan ko maagat hai ieh yau keh kai at bip risaae ||306||

“We merely fill our bellies by begging for rice, you have come to beg from us.” saying these words the Brahmins expressed their anger.306.

ਬਿਪਨ ਭੋਜਨ ਜਉ ਨ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਪ ਚਲੇ ਸੁ ਖਿਸਾਨੇ ॥

bipan bhojan jau na dhayo tab hee gireh gop chale su khisaane ||

ਕੰਸ ਪੁਰੀ ਤਜ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿਪਨ ਨਾਖਿ ਚਲੇ ਜਮੁਨਾ ਨਿਜਕਾਨੇ ॥

ka(n)s puree taj kai gireh bipan naakh chale jamunaa nijakaane ||

When the Brahmins did not give anything for eating, then getting embarrassed all the gopas left Mathura and came back to Krishna on the

bank of Yamuna

ਬੋਲਿ ਉਠਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਸੰਗਿ ਅੰਨ੍ਰਯ ਬਿਨਾ ਜਬ ਆਵਤ ਜਾਨੇ ॥

bol uThiyo musalee kirasana(n) sa(n)g a(n)nray binaa jab aavat jaane ||

ਦੇਖਹੁ ਲੈਨ ਕੋ ਆਵਤ ਥੇ ਦਿਜ ਦੇਨ ਕੀ ਬੇਰ ਕੋ ਦੂਰ ਪਰਾਨੇ ॥੩੦੭॥

dhekhahu lain ko aavat the dhij dhen kee ber ko dhoor paraane ||307||

Seeing them coming without food, Krishna and Balram said, “The Brahmins come to us at the time of need, but run away when we ask for something.”307.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਬਡੇ ਹੈ ਕੁਮਤੀ ਅਉ ਕੁਜਤੀ ਕੂਰ ਕਾਇਰ ਹੈ ਬਡੇ ਹੈ ਕਮੂਤ ਅਉ ਕੁਜਾਤਿ ਬਡੇ ਜਗ ਮੈ ॥

badde hai kumatee aau kujatee koor kair hai badde hai kamoot aau kujaat badde jag mai ||

These Brahmins are morally vicious, cruel, coward, very mean and very inferior

ਬਡੇ ਚੋਰ ਚੂਹਰੇ ਚਪਾਤੀ ਲੀਏ ਤਜੈ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ਅਤਿ ਜਾਰੀ ਬਟਪਾਰੀ ਅਉਰ ਮਗ ਮੈ ॥

badde chor choohare chapaatee le'ee tajai praan karai at jaaree

baTapaaree aaur mag mai ||

These Brahmins, doing actions like thieves and scavengers, ever sacrifice their lives for bread they can act like impostors and plunderers on the paths

ਬੈਠੇ ਹੈ ਅਜਾਨ ਮਾਨੋ ਕਹੀਅਤ ਹੈ ਸਯਾਨੇ ਕਛੂ ਜਾਨੇ ਨ ਗਿਆਨ ਸਉ ਕੁਰੰਗ ਬਾਧੇ ਪਗ ਮੈ ॥

baiThe hai ajaan maano kaheeat hai sayaane kachhoo jaane na giaan sau kura(n)g baadhe pag mai ||

They sit down like ignorant people they are clever from within and

ਬਡੈ ਹੈ ਕੁਛੈਲ ਪੈ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਛੈਲ ਐਸੇ ਫਿਰਤ ਨਗਰ ਜੈਸੇ ਫਿਰੈ ਢੋਰ ਵਗ ਮੈ ॥੩੦੮॥

baddai hai kuchhail pai kahaavat hai chhail aaise firat nagar jaise firai ddor vag mai ||308||

Though they have very little knowledge, they run hither and thither with great speed like dear they are very ugly, but call themselves beautiful and

roam in the city unobstructed like animals.308.

ਮੁਸਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

musalee baach kaanreh so ||

Speech of Balram addressed to Krishna

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਇਸੁ ਹੋਇ ਤਉ ਖੈਚ ਹਲਾ ਸੰਗ ਮੂਸਲ ਸੋ ਮਥੁਰਾ ਸਭ ਫਾਟੋ ॥

aais hoi tau khaich halaa sa(n)g moosal so mathuraa sabh faaTo ||

“O Krishna! If you say, then I can tear Mathura into two halves with the blow of my mace if you say, then I will catch the Brahmins

ਬਿਪਨ ਜਾਇ ਕਹੋ ਪਕਰੋ ਕਹੋ ਮਾਰਿ ਡਰੋ ਕਹੋ ਰੰਚਕ ਡਾਟੋ ॥

bipan jai kaho pakaro kaho maar ddaro kaho ra(n)chak ddaaTo ||

If you say, I will kill them and if you say, I will rebuke them a little and then release them

ਅਉਰ ਕਹੋ ਤੋ ਉਖਾਰਿ ਪੁਰੀ ਬਲੁ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਸਾਟੋ ॥

aaur kaho to ukhaar puree bal kai apune jamunaa meh saaTo ||

“If you say then I will uproot the whole city of Mathura with my power and

throw it away in Yamuna

ਸੰਕਤ ਹੋ ਤੁਮ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਹਉ ਇਕਲੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟੋ ॥੩੦੯॥

sa(n)kat ho tum te jadhurai na hau ikalo ar ko sir kaaTo ||309||

I have some fear from you, otherwise O Yadava king! I can destroy all the enemies alone."309.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥

kaanreh baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕ੍ਰੋਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਸੰਗ ਬਾਲਕ ਬਾਨੀ ॥

krodh chhimaapan kai musalee har fer kahee sa(n)g baalak baanee ||

ਬਿਪ ਗੁਰੂ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਸਮਝਾਇ ਕਹੀ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਾਨੀ ॥

bip guroo sabh hee jag ke samajhai kahee ieh kaanreh kahaanee ||

"O Balram! One may be forgiven for anger," saying this Krishan addressed

the gopa boys, “The Brahmin is the Guru of the whole world

ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਗਏ ਫਿਰ ਕੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹਿ ਕੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥

aais maan ge fir kai ju hutee nirap ka(n)seh kee rajadhaanee ||

ਖੈਬੇ ਕੋ ਭੋਜਨ ਮਾਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਬਿਪ ਮਨੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੩੧੦॥

khaibe ko bhojan maagat kaanreh kahiyo neh bip manee abhimaanee ||310||

(But it seems wonderful) that the gopas obeyed and went again to ask for food and reached the capital of the king, but even on naming Krishna, the proud Brahmin did not give anything.310.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਬਿਪਨ ਦੁਬਾਰ ਰਿਸਿ ਉਤਰ ਦਯੋ ਨ ਕਛੂ ਖੈਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਦਯੋ ॥

kaanreh joo ke gavaiaaran ko bipan dhubaar ris utar dhayo na kachhoo khaibe ko kachhoo dhayo ||

Getting angry again at the gopa boys of Krishna, the Brahmins replied, but

did not give anything to eat

ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਾਏ ਗੋਪ ਆਏ ਹਰਿ ਜੂ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਐਸੇ ਉਤਰ ਤਿਨੈ ਦਯੋ ॥

tab hee risaae gop aae har joo ke paas kar kai pranaam aaise utar tinai dhayo ||

Then they, being displeased, came back to Krishna and said on bowing their heads,

ਮੋਨ ਸਾਧਿ ਬੈਠਿ ਰਹੈ ਖੈਬੇ ਕੋ ਨ ਦੇਤ ਕਛੂ ਤਬੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ਜਬੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ॥

mon saadh baiTh rahai khaibe ko na dhet kachhoo tabai fir aai jabai krodh man mai bhayo ||

"The Brahmins, on seeing us, have kept silent and have not given anything to eat therefore we are enraged

ਅਤਿ ਹੀ ਛੁਧਾਤੁਰ ਭਏ ਹੈ ਹਮ ਦੀਨਾਨਾਥ ਕੀਜੀਐ ਉਪਾਵ ਨ ਤੋ ਬਲ ਤਨ ਕੋ ਗਯੋ ॥੩੧੧॥

at hee chhudhaatur bhe hai ham dheenaanaath keejeeaai upaav na to bal tan ko gayo ||311||

O the Lord of the lowly! we are extremely hungry, take some step for us

the strength of our body has extremely declined.”311.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਗਰੜਧ੍ਵਜ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਛੁਧਵਾਨ ਕਹਿਯੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਹ ਕਾਮ ਕਰਿਉ ਰੇ ॥

garaRadhavaij dhekh tinai chhudhavaan kahiyo mil kai ieh kaam kariau re ||

ਜਾਹੁ ਕਹਿਯੋ ਉਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਬਿਪ ਬਡੇ ਮਤਿ ਕੇ ਅਤਿ ਬਉਰੇ ॥

jaahu kahiyo un kee patanee peh bip badde mat ke at baure ||

Seeing them very hungry, Krishna said, “You may do this: go to the wives of Brahmins, these Brahmins have low intellect

ਜਗਿ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕਾਰਨ ਕੋ ਅਰੁ ਹੋਮ ਕਰੈ ਜਪੁ ਅਉ ਸਤੁ ਸਉ ਰੇ ॥

jag karai jeh kaaran ko ar hom karai jap aau sat sau re ||

ਤਾਹੀ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ ਕਹੈ ਮਿਸਟਾਨ ਕੈ ਖਾਨ ਕੋ ਕਉਰੇ ॥੩੧੨॥

taahee ko bhedh na jaanat mooR kahai misaTaan kai khaan ko kaure ||312||

“The reason for which they perform Yajnas and havans, these fools do not

know its significance and are turning the sweet into bitter one.”312.

ਸਭ ਗੋਪ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਚਲੇ ਚਲ ਕੇ ਫਿਰਿ ਬਿਪਨ ਕੇ ਘਰਿ ਆਏ ॥

sabh gop nivai kai sees chale chal ke fir bipan ke ghar aae ||

Gopas bowing their heads went again and reached the homes of Brahmins

ਜਾਏ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਛੁਧਵਾਨ ਜਤਾਏ ॥

jaae tabai tin kee patanee peh kaanreh tabai chhudhavaan jataae ||

They said to the Brahmins’ wives: “Krishna is very hungry.”

ਤਉ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਠਾਢਿ ਭਈ ਉਠਿ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥

tau sun baat sabhai patanee dhij Thaadd bhiee uTh aana(n)dh paae ||

ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਆਨੰਦ ਕੈ ਦੁਖ ਦੂਰਿ ਨਸਾਏ ॥੩੧੩॥

dhai chalee har ke milabe kahu aana(n)dh kai dhukh dhoor nasaae ||313||

The wives were pleased to listen about Krishna and getting up, ran to meet him in order to remove their sufferings.313.

ਬਿਪਨ ਕੀ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਧਾਈ ॥

bipan kee barajee na rahee tiray kaanrahar ke milabe kahu dhaiee ||

The wives did not stop, though they were forbidden by the Brahmins and

ran to meet Krishna

ਏਕ ਪਰੀ ਉਠਿ ਮਾਰਗ ਮੈ ਇਕ ਦੇਹ ਰਹੀ ਜੀਅ ਦੇਹ ਪੁਜਾਈ ॥

ek paree uTh maarag mai ik dheh rahee jeea dheh pujaiee ||

Someone fell in the way and someone, on getting up, ran again and saving her life came to Krishna

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥

taa chhab kee at hee upamaa kab nai mukh te im bhaakh sunaiee ||

ਜੋਰ ਸਿਉ ਜਯੋ ਬਹਤੀ ਸਰਤਾ ਨ ਰਹੈ ਹਟਕੀ ਭੁਸ ਭੀਤ ਬਨਾਈ ॥੩੧੪॥

jor siau jayo bahatee sarataa na rahai haTakee bhus bheet banaiee ||314||

This spectacle has been described by the poet thus: that the women moved with great speed like the stream breaking through the closure of straw.314.

ਧਾਇ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਬਿਪਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਬਡਭਾਗਨ ॥

dhai sabhai har ke milabe kahu bipan kee patanee baddabhaagan ||

Very fortunate wives of Brahmins went to meet Krishna

ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗਨ ॥

cha(n)dhramukhee mirag se dhiraganee kab sayaam chalee har ke pag

laagan ||

They advanced to touch the feet of Krishna, they are moon-faced and doe-eyed

ਹੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਸਭੇ ਜਿਨ ਕੇ ਨ ਸਕੈ ਜਿਨ ਕੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਨਤਾ ਗਨ ॥

hai subh a(n)g sabhe jin ke na sakai jin kee brahamaa ganataa gan ||

Their limbs are beautiful and they are so many in numbers that even Brahma cannot count them

ਭਉਨਨ ਤੇ ਸਭ ਇਉ ਨਿਕਰੀ ਜਿਮੁ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹੇ ਨਿਕਰੈ ਬਹੁ ਨਾਗਨ ॥੩੧੫॥

bhaunan te sabh iau nikaree jim ma(n)tr paRrahe nikarai bahu naagan ||315||

They have come out of their houses like the female serpents under the

control of mantras.315.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਹਰਿ ਕੋ ਆਨਨ ਦੇਖ ਕੈ ਭਈ ਸਭਨ ਕੋ ਚੈਨ ॥

har ko aanan dhekh kai bhiee sabhan ko chain ||

ਨਿਕਟ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਪਾਇ ਕੈ ਪਰਤ ਚੈਨ ਪਰ ਮੈਨ ॥੩੧੬॥

nikaT tirayaa ko pai kai parat chain par main ||316||

They all obtained comfort on seeing the face of Krishna and seeing the women nearby, the god of love also shared that comfort.316.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੋਮਲ ਕੰਜ ਸੇ ਫੂਲ ਰਹੇ ਦ੍ਰਿਗ ਮੋਰ ਕੇ ਪੰਖ ਸਿਰ ਊਪਰ ਸੋਹੈ ॥

komal ka(n)j se fool rahe dhirag mor ke pa(n)kh sir uoopar sohai ||

His eyes are like the delicate lotus-flower and on his head, the peocock

feathers look impressive

ਹੈ ਬਰਨੀ ਸਰ ਸੀ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਕੋਹੈ ॥

hai baranee sar see bharuTe dhan aanan pai sas koTik kohai ||

His eyebrows have increased the splendour of his face like millions of moons

ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੇ ਜਿਹ ਕੋ ਪਖਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥

mitr kee baat kahaa kaheeye jeh ko pakh kai rip ko man mohai ||

What to say about this friend Krishna, the enemy is also fascinated on seeing him.

ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਸਿਵ ਕੇ ਰਿਪੁ ਆਪ ਦਯੋ ਬਿਧਨਾ ਰਸ ਯਾਹਿ ਨਿਚੋਹੈ ॥੩੧੭॥

maanahu lai siv ke rip aap dhayo bidhanaa ras yaeh nichohai ||317||

It seems that the god of love has himself, rinsing the whole essence, presented it before Krishna.317.

ਗਵਾਰਿ ਕੇ ਹਾਥ ਪੈ ਹਾਥ ਧਰੇ ਹਰਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਰੁ ਕੇ ਤਰਿ ਠਾਢੇ ॥

gavaar ke haath pai haath dhare har sayaam kahai tar ke tar Thaadde ||

Placing his hands on the hands of the gopa boys, Krishna is standing

under a tree

ਪਾਟ ਕੋ ਪਾਟ ਧਰੇ ਪੀਯਰੋ ਉਰਿ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥

paaT ko paaT dhare peeyaro ur dhekh jisai at aana(n)dh baadde ||

He is wearing the yellow garments, seeing which the pleasure has increased in the mind

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਜਿਉ ਚੁਨਿ ਲੀ ਤਿਸ ਕੋ ਚੁਨਿ ਕਾਢੈ ॥

taa chhab kee at hee upamaa kab jiau chun lee tis ko chun kaaddai ||

The poet has described this spectacle in this way:

ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰੁਤਿ ਮੈ ਚਪਲਾ ਚਮਕੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਗਾਢੇ ॥੩੧੮॥

maanahu paavas kee rut mai chapalaa chamakee ghan saavan gaadde ||318||

It seems that the lightning is flashing from the dark clouds.318.

ਲੋਚਨ ਕਾਨ੍ਹ ਨਿਹਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦਿਜ ਰੂਪ ਕੈ ਪਾਨ ਮਹਾ ਮਤ ਹੂਈ ॥

lochan kaanreh nihaar tirayaa dhij roop kai paan mahaa mat hooiee ||

Seeing the eyes of Krishna, the wives of Brahmins were intoxicated with

his beauty

ਹੋਇ ਗਈ ਤਨ ਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਯੌ ਉਡਗੀ ਜਿਮੁ ਪਉਨ ਸੋ ਰੂਈ ॥

hoi giee tan mai gireh kee sudh yau uddagee jim paun so rooiee ||

They forgot about their houses whose memory flew away like cotton before the wind

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਯੌ ਭਰਕੀ ਜਿਮੁ ਤੇਲ ਸੋ ਧੂਈ ॥

sayaam kahai tin ko birahaagan yau bharakee jim tel so dhooiee ||

The fire of the separation blazed in them like the fire when the oil is poured on it

ਜਿਉ ਟੁਕਰਾ ਪਿਖਿ ਚੁੰਬਕ ਡੋਲਤ ਬੀਚ ਮਨੋ ਜਲ ਲੋਹ ਕੀ ਸੂਈ ॥੩੧੯॥

jiau Tukaraa pikh chu(n)bak ddolat beech mano jal loh kee sooiee ||319||

Their condition was like the iron on seeing the magnet or like the iron-

needle which gets extremely desirous of meeting magnet.319

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦਿਜ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਿਯੋ ਦੁਖ ਦੂਰ ਭਏ ਹੈ ॥

kaanreh ke roop nihaar tirayaa dhij prem baddiyo dhukh dhoor bhe hai ||

ਭੀਖਮ ਮਾਤ ਕੋ ਜਯੋ ਪਰਸੇ ਛਿਨ ਮੈ ਸਭ ਪਾਪ ਬਿਲਾਇ ਗਏ ਹੈ ॥

bheekham maat ko jayo parase chhin mai sabh paap bilai ge hai ||

Seeing Krishna, the suffering of the wives of Brahmis was cast away and their love was greatly increased, just as the agony of Bhishma was removed on touching the feet of his mother

ਆਨਨ ਦੇਖਿ ਕੇ ਸ੍ਯਾਮ ਘਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਸਿਯੋ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਲਏ ਹੈ ॥

aanan dhekh ke sayaam ghano chit beech basiyo dhirag moo(n)dh le hai ||

ਜਿਉ ਧਨਵਾਨ ਮਨੋ ਧਨ ਕੋ ਧਰਿ ਅੰਦਰ ਧਾਮ ਕਿਵਾਰ ਦਏ ਹੈ ॥੩੨੦॥

jiau dhanavaan mano dhan ko dhar a(n)dhar dhaam kivaar dhe hai ||320||

The women on seeing the face of Krishna, absorbed it in their mind and

closed their eyes like the wealthy person closing his cash in his safe.320.

ਸੁਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਤਨ ਮੈ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਵਹੁ ॥

sudh bhiee jab hee tan mai tab kaanreh kahee has kai gireh jaavahu ||

ਬਿਪਨ ਬੀਚ ਕਹੈ ਰਹੀਯੋ ਦਿਨ ਰੈਨ ਸਭੇ ਹਮਰੈ ਗੁਨ ਗਾਵਹੁ ॥

bipan beech kahai raheeyo dhin rain sabhe hamarai gun gaavahu ||

When those women regained some of their consciousness, then Krishna smilingly said to them, “Now you return to your homes, live with the Brahmins and remember me day and night

ਹੋਇ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ਤੁਮੈ ਜਮ ਕੀ ਹਿਤ ਕੈ ਹਮ ਸੋ ਜੁ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵਹੁ ॥

hoi na traas tumai jam kee hit kai ham so ju dhiaan lagaavahu ||

ਜੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਕਰੋ ਇਹ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਹੀ ਮੁਕਤਾ ਫਲੁ ਪਾਵਹੁ ॥੩੨੧॥

jo tum baat karo ieh hee tab hee sab hee mukataa fal paavahu ||321||

When you will remember me, you will not fear Yama (death) and in this

way, you will attain salvation.321.

ਦਿਜਨ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥

dhijan tirayo baach ||

Speech of the wives of Brahmins:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਕੀ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹਮ ਸੰਗ ਨ ਛਾਡਤ ਕਾਨ੍ਹ ਤੁਮਾਰੋ ॥

patanee dhij kee ieh baat kahee ham sa(n)g na chhaaddat kaanreh tumaaro ||

ਸੰਗ ਫਿਰੈ ਤੁਮਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਚਲੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੌ ਬ੍ਰਿਜ ਜੋਊ ਸਿਧਾਰੋ ॥

sa(n)g firai tumare dhin rain chalai biraj kau biraj jouoo sidhaaro ||

“We are the wives of Brahmins, but O Krishna! we will not abandon you, we shall stay with you day and night and if you go to Braja, then we all

shall accompany you there

ਲਾਗ ਰਹਿਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨ ਜਾਤ ਨਹੀ ਮਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥

laag rahiyo tum so hamaro man jaat nahee man dhaam hamaaro ||

Our mind has merged in you and there is no desire now of returning home

ਪੂਰਨ ਜੋਗ ਕੋ ਪਾਇ ਜੁਗੀਸ੍ਵਰ ਆਨਤ ਨ ਧਨ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੋ ॥੩੨੨॥

pooran jog ko pai jugeesavair aanat na dhan beech sa(n)bhaaro ||322||

He, who becomes a Yogi completely and leaves his home, he does not take

care of his home and wealth again.322.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥

kaanreh baach ||

Speech of Krishna

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੈ ਪਿਖਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਤੁਮ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੋ ॥

sree bhagavaan tinai pikh prem kahiyo mukh te tum dhaam sidhaaro ||

ਜਾਇ ਸਭੈ ਪਤਿ ਆਪਨ ਆਪਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਉਧਾਰੋ ॥

jai sabhai pat aapan aapan kaanreh kathaa keh taeh udhaaro ||

Seeing them with affection, Krishna asked them to go home and also told

them to redeem their husbands by relating to them the story of Krishna

ਪੁਤ੍ਰਨ ਪਉਤ੍ਰਨ ਪਤਿਨ ਸੋ ਇਹ ਕੈ ਚਰਚਾ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖੁ ਟਾਰੋ ॥

putran pautran patin so ieh kai charachaa sabh hee dhukh Taaro ||

ਗੰਧ ਮਲਿਯਾਗਰ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਰੂਖਨ ਕੋ ਕਰਿ ਚੰਦਨ ਡਾਰੋ ॥੩੨੩॥

ga(n)dh maliyaagar sayaam ko naam lai rookhan ko kar cha(n)dhan ddaaro ||323||

He asked them to remove the sufferings of sons, grandsons and husbands with this discussion and repeating the name 'Krishna', the giver of the fragrance of sandalwood, fill the other trees with this fragrance.323.

ਮਾਨ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਕੀ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਬਤੀਆ ॥

maan liee patanee dhij kee sam a(n)mirat kaanreh kahee bateeaa ||

ਜਿਤਨੋ ਹਰਿ ਯਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਿਯੋ ਤਿਤਨੋ ਨਹਿ ਹੋਤ ਕਛੂ ਜਤੀਆ ॥

jitano har yaa upadhes kariyo titano neh hot kachhoo jateeaa ||

Listening to the ambrosial words of Krishna, the wives of Brahmins agreed and the instructions given by Krishna to them cannot be given in the same

volume by any celibate

ਚਰਚਾ ਜਬ ਜਾ ਉਨ ਸੋ ਇਨ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ਉਨ ਕੀ ਭਈ ਯਾ ਗਤੀਆ ॥

charachaa jab jaa un so in kee tab hee un kee bhiee yaa gateeaa ||

ਇਨ ਸ੍ਯਾਹ ਭਏ ਮੁਖ ਯੌ ਜੁਵਤੀ ਮੁਖ ਲਾਲ ਭਏ ਵਹ ਜਿਉ ਰਤੀਆ ॥੩੨੪॥

ein srayaeh bhe mukh yau juvatee mukh laal bhe veh jiau rateeaa ||324||

When they discussed bout Krishna with their husbands, it led to this situation that their faces turned black and the faces of these ladies became red with the essence of love.324.

ਚਰਚਾ ਸੁਨਿ ਬਿਪ ਜੁ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਪਛੁਤਾਵਨ ਲਾਗੇ ॥

charachaa sun bip ju treean so mil kai sabh hee pachhutaavan laage ||

ਬੇਦਨ ਕੌ ਹਮ ਕੌ ਸਭ ਕੌ ਧ੍ਰਿਗ ਗੋਪ ਗਏ ਮੰਗ ਕੈ ਹਮ ਆਗੈ ॥

bedhan kau ham kau sabh kau dhirag gop ge ma(n)g kai ham aagai ||

All the Brahmins repented on listening to the discussion of their wives and said, “We alongwith the knowledge of our Vedas be cursed that the gopas came to beg from us and went away

ਮਾਨ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਬੂਡੇ ਹੁਤੇ ਹਮ ਚੂਕ ਗਯੋ ਅਉਸਰ ਤਉ ਹਮ ਜਾਗੇ ॥

maan samu(n)dhr mai boodde hute ham chook gayo aausar tau ham jaage

||

We remained immersed in the sea of pride and awoke only on losing the opportunity

ਪੈ ਜਿਨ ਕੀ ਇਹ ਹੈ ਪਤਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਹੈ ਹਮ ਹੂੰ ਬਡਭਾਗੇ ॥੩੨੫॥

pai jin kee ieh hai patanee teh te fun hai ham hoo(n) baddabhaage ||325||

Now we are fortunate only that our women dyed in the love of Krishna are our wives.”325.

ਮਾਨਿ ਸਭੈ ਦਿਜ ਆਪਨ ਕੋ ਧ੍ਰਿਗ ਫੇਰਿ ਕਰੀ ਮਿਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡਾਈ ॥

maan sabhai dhij aapan ko dhirag fer karee mil kaanreh baddaiee ||

ਲੋਕਨ ਕੋ ਸਭ ਕੇ ਪਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹਮੈ ਕਹਿ ਬੇਦਨ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥

lokan ko sabh ke pat kaanreh hamai keh bedhan baat sunaiee ||

The Brahmins cursing themselves eulogised Krishna and said, “TheVedas

tell us that Krishna is the Lord of all the worlds

ਤੌਂ ਨ ਗਏ ਉਨ ਕੇ ਹਮ ਪਾਸਿ ਡਰੇ ਜੁ ਮਰੇ ਹਮ ਕਉ ਹਮ ਰਾਈ ॥

tau na ge un ke ham paas ddare ju mare ham kau ham raiee ||

ਸਤਿ ਲਖਿਯੋ ਤੁਮ ਕਉ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਹਮ ਸਤ ਕਹੀ ਨ ਬਨਾਈ ॥੩੨੬॥

sat lakhiyo tum kau bhagavaan kahee ham sat kahee na banaiee ||326||

We did not go to him out of the fear of Kansa, who may kill us, but O women! you have recognized that Lord in His Real Form."326.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਪੂਤਨਾ ਸੰਘਾਰੀ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਕੀ ਬਿਦਾਰੀ ਦੇਹ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਹੂੰ ਕੀ ਸਿਰੀ ਜਾਹਿ ਫਾਰੀ ਹੈ ॥

pootanaa sa(n)ghaaree tiranaavrat kee bidhaaree dheh dhait aghaasur hoo(n) kee siree jaeh faaree hai ||

ਸਿਲਾ ਜਾਹਿ ਤਾਰੀ ਬਕ ਹੂੰ ਕੀ ਚੋਚ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਐਸੇ ਭੂਮਿ ਪਾਰੀ ਜੈਸੇ ਆਰੀ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਹੈ ॥

silaa jaeh taaree bak hoo(n) kee choch cheer ddaaree aaise bhoom paaree

jaise aaree cheer ddaaree hai ||

Krishna, who killed Putana, who destroyed the body of Tranavrata who shattered the head of Aghasura, who redeemed Ahalya in the form o Ram and ripped the beak of Bakasura as if it was cleaved by a saw

ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਦੈਤਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਜਿਨ ਮਾਰੀ ਅਰੁ ਆਪਨੋ ਬਿਭੀਛਨ ਕੋ ਦੀਨੀ ਲੰਕਾ ਸਾਰੀ ਹੈ ॥

raam havai kai dhaitan kee sainaa jin maaree ar aapano bibheechhan ko dheenee la(n)kaa saaree hai ||

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਦਿਜਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਉਧਾਰੀ ਅਵਤਾਰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਧ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਉਧਾਰੀ ਹੈ ॥੩੨੭॥

aaisee bhaat dhijan kee patanee udhaaree avataar lai ke saadh jaise pirathamee udhaaree hai ||327||

He, who as Ram destroyed the army of demons and himself donated the complete kingdom of Lanka to Vibhishana, the same Krishna incarnating and redeeming the earth, also redeemed the wives of Brahmins.327.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਿਪਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਜ ਕਹਿਯੋ ਦਿਜ ਅਉਰ ਕਹੀਜੈ ॥

bipan kee tiray kee sun kai kab raaj kahiyo dhij aaur kaheejai ||

Listening to the words of their wives, the Brahmins asked them to relate

more

ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਅਤਿ ਰੋਚਨ ਜੀਯ ਬਿਚਾਰ ਕਹੋ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਜੀਜੈ ॥

kaanreh kathaa at rochan jeey bichaar kaho jeh te fun jeejai ||

The story of Krishna is very interesting, repeat it after giving it more thought, so that the life-breath is instilled in us.

ਤੌ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਮੁਸਕਾਇ ਪਹਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਜੈ ॥

tau has baat kahee musakai pahalai nirap taeh pranaam ju keejai ||

ਤੌ ਭਗਵਾਨ ਕਥਾ ਅਤਿ ਰੋਚਨ ਦੈ ਚਿਤ ਪੈ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥੩੨੮॥

tau bhagavaan kathaa at rochan dhai chit pai ham te sun leejai ||328||

Those women said smilingly, “Bow before that sovereign Krishna in the beginning and then listen to his interesting story.”328.

ਸਾਲਨ ਅਉ ਅਖਨੀ ਬਿਰੀਆ ਜੁਜ ਤਾਹਰੀ ਅਉਰ ਪੁਲਾਵ ਘਨੇ ॥

saalan aau akhanee bireeaa juj taaharee aaur pulaav ghane ||

ਨੁਗਦੀ ਅਰੁ ਸੇਵਕੀਆ ਚਿਰਵੇ ਲਡੂਆ ਅਰੁ ਸੂਤ ਭਲੇ ਜੁ ਬਨੇ ॥

nugadhee ar sevakeeaa chirave laddooaa ar soot bhale ju bane ||

The meat roasted and cooked in various ways, dish of rice-soup-meat and

spice etc., sweetmeat in the form of drops with a coating of sugar, noodles, preparation of soaked rice perched and beaten in a mortar, laddoo (sweet meat)

ਫੁਨਿ ਖੀਰ ਦਹੀ ਅਰੁ ਦੂਧ ਕੇ ਸਾਥ ਬਰੇ ਬਹੁ ਅਉਰ ਨ ਜਾਤ ਗਨੇ ॥

fun kheer dhahee ar dhoodh ke saath bare bahu aaur na jaat gane ||

ਇਹ ਖਾਇ ਚਲਿਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਸ੍ਯਾਮ ਕਬੀਸੁਰ ਭਾਵ ਭਨੇ ॥੩੨੯॥

eeh khai chaliyo bhagavaan giraha(n) kahu sayaam kabeesur bhaav bhane ||329||

Preparation of rice, milk and sugar boiled together, curd, milk etc., after eating all these, Krishna went towards his home.329.

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਰੜਧ੍ਵਜ ਜੀਯ ਮੈ ਆਨੰਦ ਪੈ ਕੈ ॥

gaavat geet chale gireh ko garaRadhavaij jeey mai aana(n)dh pai kai ||

ਸੋਭਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹਲੀ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਅਉ ਸੇਤ ਚਲਿਯੋ ਉਨਸੈ ਕੈ ॥

sobhat sayaam ke sa(n)g halee ghan sayaam aau set chaliyo unasai kai ||

Singing songs and greatly pleased, Krishna went towards his home, Haldhar (Balram) was with him and this couple of white and black looked

impressive

ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਿਯੋ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥

kaanreh tabai has kai muralee su bajai uThiyo apane kar lai kai ||

Then Krishna smilingly took his flute in his hand and began to play upon it

ਠਾਢ ਭਈ ਜਮੁਨਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਪਉਨ ਰਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਉਰਝੈ ਕੈ ॥੩੩੦॥

Thaadd bhiee jamunaa sun kai dhun paun rahiyo sun kai urajhai kai ||330||

Hearing its sound, even the water of Yamuna stopped and the blowing wind also in a fix.330.

ਰਾਮਕਲੀ ਅਰੁ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬਾਜਤ ਗਉਰੀ ॥

raamakalee ar soraTh saara(n)g maalasiree ar baajat gauree ||

ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਗੌਂਡ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਬਸੈ ਸੁਭ ਠਉਰੀ ॥

jaitasiree ar gauadd malaar bilaaval raag basai subh Thauree ||

The musical modes like Ramkali, Sorath, Sarang, Malshri, Gauri, Jaitshri,

Gaund, Malhar, Bilawal etc were played on the flute

ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਹੈ ਗਨਤੀ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਧੁਨਿ ਬਉਰੀ ॥

maanas kee keh hai ganatee sun hot suree asuree dhun bauree ||

ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਤਰੁਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਆਵਤ ਦਉਰੀ ॥੩੩੧॥

so sun kai dhun sraunan mai tarunee haranee jim aavat dhauree ||331||

Leave side men, even the heavenly damsels and female demons, became mad on hearing the sound of the flute are coming with speed like the does.331

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਬਾਜਤ ਬਸੰਤ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਹਿੰਡੋਲ ਰਾਗ ਬਾਜਤ ਹੈ ਲਲਤਾ ਕੇ ਸਾਥ ਹ੍ਵੈ ਧਨਾਸਰੀ ॥

baajat basa(n)t ar bhairav hi(n)ddol raag baajat hai lalataa ke saath havai dhanaasaree ||

Krishna is playing on his flute in the forest, creating a joyous atmosphere,

ਮਾਲਵਾ ਕਲਜਾਨ ਅਰੁ ਮਾਲਕਉਸ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਨ ਮੈ ਬਜਾਵੈ ਕਾਨ੍ਹ ਮੰਗਲ ਨਿਵਾਸਰੀ ॥

maalavaa kalayaan ar maalakaus maaroo raag ban mai bajaavai kaanreh

ma(n)gal nivaasaree ||

With the musical modes like Vasant, Bhairava, Hindol, Lalit, dhansari, Malwa, Kalyan Malkaus, Maru etc.

ਸੁਰੀ ਅਰੁ ਆਸੁਰੀ ਅਉ ਪੰਨਗੀ ਜੇ ਹੁਤੀ ਤਹਾ ਧੁਨਿ ਕੇ ਸੁਨਤ ਪੈ ਨ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਜਾਸੁ ਰੀ ॥

suree ar aasuree aau pa(n)nagee je hutee tahaa dhun ke sunat pai na rahee sudh jaas ree ||

Hearing the tune, the young damsels of gods, demons and Nagas are forgetting the consciousness of their bodies

ਕਹੈ ਇਉ ਦਾਸਰੀ ਸੁ ਐਸੀ ਬਾਜੀ ਬਾਸੁਰੀ ਸੁ ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਯਾ ਮੈ ਸਭ ਰਾਗ ਕੋ ਨਿਵਾਸੁ ਰੀ ॥੩੩੨॥

kahai iau dhaasaree su aaisee baajee baasuree su mere jaane yaa mai sabh raag ko nivaas ree ||332||

They are all saying that the flute is being played in the manner as if the male and female musical modes are living on all the four sides.332.

ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਾਨ ਬੇਦ ਕਹਤ ਬਖਾਨ ਯਾ ਕੀ ਬੀਚ ਤੀਨ ਲੋਕ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹੈ ਸੁ ਬਾਸੁ ਰੀ ॥

karunaa nidhaan bedh kahat bakhaan yaa kee beech teen lok fail rahee hai su baas ree ||

The sound of the flute of that treasure of mercy (Krishna) whose elucidation is also found in the Vedas, is spreading in all the three worlds,

ਦੇਵਨ ਕੀ ਕੰਨਿਆ ਤਾ ਕੀ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਧਾਈ ਧਾਈ ਆਵੈ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁਰਗ ਬਾਸੁ ਰੀ ॥

dhevan kee ka(n)niaa taa kee sun sun sraunan mai dhaiee dhaiee aavai taj kai surag baas ree ||

Hearing its voice, the daughters of gods leaving their abode are coming

with the speed

ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੋ ਨਿਹਾਰ ਕਹਿਯੋ ਰਚਿਯੋ ਹੈ ਬਿਧਾਤਾ ਇਹ ਰਾਗਨ ਕੋ ਬਾਸੁ ਰੀ ॥

havai kar prasa(n)nay roop raag ko nihaar kahiyo rachiyo hai bidhaataa ieh raagan ko baas ree ||

They are saying that the providence has created these musical modes for the flute itself

ਰੀਝੇ ਸਭ ਗਨ ਉਡਗਨ ਭੇ ਮਗਨ ਜਬ ਬਨ ਉਪਬਨ ਮੈ ਬਜਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਸੁਰੀ ॥੩੩੩॥

reejhe sabh gan uddagan bhe magan jab ban upaban mai bajaiee kaanreh baasuree ||333||

All the ganas and stars have become pleased when Krishna played on his

flute in the forests and gardens.333.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨਿ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥

kaanreh bajaavat hai muralee at aana(n)dh kai man dderan aae ||

ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਕੂਦਤ ਆਵਤ ਗੋਪ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥

taal bajaavat koodhat aavat gop sabho mil ma(n)gal gaae ||

Being extremely pleased, Krishna comes home and plays on his flute and all the gopas come springing and singing in consonance with the tune

ਆਪਨ ਹ੍ਵੈ ਧਨਠੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੋ ਪਹਿ ਤੇ ਬਹੁ ਨਾਚ ਨਚਾਏ ॥

aapan havai dhanaThee bhagavaan tino peh te bahu naach nachaae ||

The Lord (Krishna) himself inspires them and cause them to dance in various ways

ਰੈਨ ਪਰੀ ਤਬ ਆਪਨ ਆਪਨ ਸੋਇ ਰਹੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥੩੩੪॥

rain paree tab aapan aapan soi rahe gireh aana(n)dh paae ||334||

When the night falls, all of them being highly pleased go to their homes

and sleep.334.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਿਪਨ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੋ ਚਿਤ ਹਰਿ ਭੋਜਨ ਲੇਇ ਉਧਾਰ ਕਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

eit sree dhasam sika(n)dhe bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare bipan kee treeyan ko chit har bhojan lei udhaar karabo baranana(n) ||

ਅਥ ਗੋਵਰਧਨ ਗਿਰਿ ਕਰ ਪਰ ਧਾਰਬੋ ॥

ath govaradhan gir kar par dhaarabo ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਸੀ ਭਾਤਿ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਕੀਨੇ ਦਿਵਸ ਬਿਤੀਤ ॥

eisee bhaat so kirasan jee keene dhivas biteet ||

In this way Krishna passed a long time when the day of Indra-worship

arrived,

ਹਰਿ ਪੂਜਾ ਕੋ ਦਿਨੁ ਅਯੋ ਗੋਪ ਬਿਚਾਰੀ ਚੀਤਿ ॥੩੩੫॥

har poojaa ko dhin ayo gop bichaaree cheet ||335||

The gopas held consultations with one another.335.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਯੋ ਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੋ ਦਯੋਸ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥

aayo hai i(n)dhr kee poojaa ko dhayos sabho mil gopin baat uchaaree ||

All the gopas said that the day of Indra-worship has arrived

ਭੋਜਨ ਭਾਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੋ ਰੁ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਕਰੋ ਜਾਇ ਤਯਾਰੀ ॥

bhojan bhaat anekan ko r pa(n)chaamirat kee karo jai tayaaree ||

We should prepare various types of foods and Panchamrit

ਨੰਦ ਕਹਿਯੋ ਜਬ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਬਿਧਿ ਅਉਰ ਚਿਤੀ ਮਨ ਬੀਚ ਮੁਰਾਰੀ ॥

na(n)dh kahiyo jab gopin so bidh aaur chitee man beech muraaree ||

When Nand said all this to gopas then Krishna reflected something else in

his mind

ਕੋ ਬਪੁਰਾ ਮਘਵਾ ਹਮਰੀ ਸਮ ਪੂਜਨ ਜਾਤ ਜਹਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥੩੩੬॥

ko bapuraa maghavaa hamaree sam poojan jaat jahaa biraj naaree ||336||

Who is this Indra for whose the women of Braja are going, equalizing him with me?336.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੋਲਿਯੋ ਕਾਨ੍ਹ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਤਾਤ ਕਾਹੇ ਕੇ ਨਵਿਤ ਕੋ ਸਾਮ੍ਰਿਗੀ ਤੈ ਬਨਾਈ ਹੈ ॥

eeh bidh boliyo kaanreh karunaa nidhaan taat kaahe ke navit ko saamiragee tai banaiee hai ||

ਕਹਿਯੋ ਐਸੇ ਨੰਦ ਜੋ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀਪਤਿ ਭਾਖੀਅਤ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬਨਾਈ ਹਰਿ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਨਾਈ ਹੈ ॥

kahiyo aaise na(n)dh jo tiralokeepat bhaakheeat taahee ko banaiee har keh kai sunaiee hai ||

Krishna, the ocean of mercy said, “O dear father! For whom all these things have been prepared?” Nand said to Krishan, “He, who is the Lord of

the three worlds, for that Indra all these things have been made

ਕਾਹੇ ਕੇ ਨਵਿਤ ਕਹਿਯੋ ਬਾਰਿਦ ਤ੍ਰਿਨਨ ਕਾਜ ਗਊਅਨ ਕੀ ਰਛ ਕਰੀ ਅਉ ਹੋਤ ਆਈ ਹੈ ॥

kaahe ke navit kahiyo baaridh tiranan kaaj guooan kee rachh karee aau hot aaiee hai ||

We do all this for rain and grass, with which our cows have always remained protected

ਕਹਿਯੋ ਭਗਵਾਨ ਏਤੋ ਲੋਗ ਹੈ ਅਜਾਨ ਬ੍ਰਿਜ ਈਸਰ ਤੇ ਹੋਤ ਨਹੀ ਮਘਵਾ ਤੇ ਗਾਈ ਹੈ ॥੩੩੭॥

kahiyo bhagavaan eto log hai ajaan biraj ieesar te hot nahee maghavaa te gaiee hai ||337||

” Then Krishna said, “These people are ignorant, they do not know that if

the loft of Braja cannot protect the, how then Indra will do it?”337.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥

kaanreh baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹੈ ਨਹੀ ਮੇਘੁ ਸੁਰਪਤਿ ਹਾਥਿ ਸੁ ਤਾਤ ਸੁਨੋ ਅਰੁ ਲੋਕ ਸਭੈ ਰੇ ॥

hai nahee megh surapat haath su taat suno ar lok sabhai re ||

“O dear father and other people! Listen, the cloud is not in the hand of

Indra

ਭੰਜਨ ਭਉ ਅਨਭੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਦੇਤ ਸਭੈ ਜਨ ਕੋ ਅਰੁ ਲੈ ਰੇ ॥

bha(n)jan bhau anabhai bhagavaan su dhet sabhai jan ko ar lai re ||

Only one Lord, who is fearless, gives everything to all

ਕਿਉ ਮਘਵਾ ਤੁਮ ਪੂਜਨ ਜਾਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੇਵ ਹਿਤੰ ਚਿਤ ਕੈ ਰੇ ॥

kiau maghavaa tum poojan jaat karo tum sev hita(n) chit kai re ||

ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਬਾਤਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕੋ ਫਲ ਦੈ ਰੇ ॥੩੩੮॥

dhrayaan dharo sabh hee mil kai sabh baatan ko tum ko fal dhai re ||338||

“Why do you hold this worship for Indra with affection? Remember the Lord, getting together, He will reward you for this.338.

ਬਾਸਵ ਜਗ੍ਯਨ ਕੈ ਬਸਿ ਮੇਘ ਕਿਧੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਹ ਬਾਤ ਉਚਾਰੈ ॥

baasav jagrayan kai bas megh kidho brahamaa ieh baat uchaarai ||

“Indra is under the control of Yajnas, Brahma has also said so

ਲੋਗਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਸੂਰਜ ਮੈ ਹੁਇ ਕੈ ਜਲ ਡਾਰੈ ॥

logan ke pratipaaran ko har sooraj mai hui kai jal ddaarai ||

In order to sustain the people, the Lord causes rain through the medium of

the sun

ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਤ ਜੀਵਨ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕਉਤੁਕ ਹ੍ਵੈ ਸਿਵ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰੈ ॥

kautuk dhekhat jeevan ko pikh kautuk havai siv taeh sa(n)ghaarai ||

"He himself sees the play of the beings and within this play Shiva destroys them

ਹੈ ਵਹ ਏਕ ਕਿਧੋ ਸਰਤਾ ਸਮ ਬਾਹਨ ਕੇ ਜਮ ਬਾਹੇ ਬਿਥਾਰੈ ॥੩੩੯॥

hai veh ek kidho sarataa sam baahan ke jam baahe bithaarai ||339||

That Supreme essence is like a stream and all the various types of smaller

streams have emanated from it.339.

ਪਾਥਰ ਪੈ ਜਲ ਪੈ ਨਗ ਪੈ ਤਰ ਪੈ ਧਰ ਪੈ ਅਰੁ ਅਉਰ ਨਰੀ ਹੈ ॥

paathar pai jal pai nag pai tar pai dhar pai ar aaur naree hai ||

“That Lord (Murari and Hari) abides in stone, water,

ਦੇਵਨ ਪੈ ਅਰੁ ਦੈਤਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਉ ਮੁਰਾਰਿ ਹਰੀ ਹੈ ॥

dhevan pai ar dhaitan pai kab sayaam kahai aau muraar haree hai ||

Mountain, tree, earth, men, gods and demons

ਪਛਨ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜਨ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਪੈ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਖਰੀ ਹੈ ॥

pachhan pai miragaraajan pai mirag ke gan pai fun hot kharee hai ||

“The same Lord in reality, abides in birds, dear and lions

ਭੇਦ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸਭੈ ਇਨਹੂੰ ਇਹ ਕੀ ਕਹਾ ਪੂਜ ਕਰੀ ਹੈ ॥੩੪੦॥

bhedh kahiyo ieh baat sabhai inahoo(n) ieh kee kahaa pooj karee hai ||340||

I tell you all this secret that instead of worshipping all the gods separately,

worship on the Lord-God.”340.

ਤਬ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਨੰਦ ਪੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲਈਯੈ ॥

tab hee has kai har baat kahee na(n)dh pai hamaree binatee sun lieeyai ||

Krishna then said smilingly to Nand, "Lesting to a request of mine

ਪੂਜਹੁ ਬਿਪਨ ਕੋ ਮੁਖ ਗਊਅਨ ਪੂਜਨ ਜਾ ਗਿਰਿ ਹੈ ਤਹ ਜਈਯੈ ॥

poojahu bipan ko mukh guooan poojan jaa gir hai teh jieeyai ||

You may worship Brahmins, cows and the mountain,

ਗਊਅਨ ਕੋ ਪਯ ਪੀਜਤ ਹੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਚੜ੍ਹਿਐ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਪਈਯੈ ॥

guooan ko pay peejat hai gir ke chaRrahiaai man aana(n)dh pieeyai ||

ਦਾਨ ਦਏ ਤਿਨ ਕੇ ਜਸੁ ਹਯਾਂ ਪਰਲੋਕ ਗਏ ਜੁ ਦਯੋ ਸੋਊ ਖਈਯੈ ॥੩੪੧॥

dhaan dhe tin ke jas hayaa(n) paralok ge ju dhayo souoo khieeyai ||341||

Because we drink the milk of cows and on mountain, we feel happy; on giving alms to the Brahmins, we get renow here and also comfort in the

next world.341.

ਤਬ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਪਿਤ ਸੋ ਇਕ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁ ਕਹੋ ਮਮ ਤੋ ਸੋ ॥

tab hee bhagavaan kahee pit so ik baat suno ta kaho mam to so ||

ਪੂਜਹੁ ਜਾਇ ਸਬੈ ਗਿਰਿ ਕੌ ਤੁਮ ਇੰਦ੍ਰ ਕਰੈ ਕੁਪਿ ਕਿਆ ਫੁਨਿ ਤੋ ਸੋ ॥

poojahu jai sabai gir kau tum i(n)dhr karai kup kiaa fun to so ||

Then Krishna said this also to his father, "Go and worship the mountain, Indra will not be angry

ਮੋ ਸੋ ਸੁਪੂਤ ਭਯੋ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮਾਰਿ ਡਰੋ ਮਘਵਾ ਸੰਗਿ ਝੋਸੋ ॥

mo so supoot bhayo tumare gireh maar ddaro maghavaa sa(n)g jhoso ||

"I am a good son in your house, I shall kill Indra

ਰਹਸਿ ਕਹੀ ਪਿਤ ਪਾਰਥ ਕੀ ਤਜਿ ਹੈ ਇਹ ਜਾ ਹਮਰੀ ਅਨ ਮੋ ਸੋ ॥੩੪੨॥

rahas kahee pit paarath kee taj hai ieh jaa hamaree an mo so ||342||

O dear father! I tell you this secret worship the mountain and forsake the

worship of Indra."342.

ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਜੁ ਨੰਦ ਸੁਨੀ ਸਭ ਬਾਤ ਭਲੀ ਸਿਰ ਊਪਰ ਬਾਧੀ ॥

taat kee baat ju na(n)dh sunee sabh baat bhalee sir uoopar baadhee ||

When Nand heard the words of his son, he resolved to act on it

ਬਾਕੋ ਕੀ ਕੈ ਮੁਰਵੀ ਤਨ ਕੈ ਧਨੁ ਤੀਛਨ ਮਤ ਮਹਾ ਸਰ ਸਾਧੀ ॥

baako kee kai muravee tan kai dhan teechhan mat mahaa sar saadhee ||

The arrow of sharp intellect penetrated in his mind

ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਤਿਯੋ ਇਹ ਬਾਤ ਕਬੁਧਿ ਗੀ ਛੂਟਿ ਚਿਰੀ ਜਿਹ ਫਾਧੀ ॥

sraunan mai sunatiyo ieh baat kabudh gee chhooT chiree jeh faadhee ||

Listening to the words of Krishna, the depravity was forsaken like the flying away of a caught sparrow

ਮੋਹਿ ਕੀ ਬਾਰਿਦ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਗਿਆਨ ਨਿਵਾਰ ਦਈ ਉਮਡੀ ਜਨੁ ਆਂਧੀ ॥੩੪੩॥

moh kee baaridh havai kar giaan nivaar dhiee umaddee jan aa(n)dhee

||343||

The clouds of attachment flew away with the storm of knowledge.343.

ਨੰਦ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਗੋਪ ਲਏ ਹਰਿ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਸਿਰ ਊਪਰ ਲੀਆ ॥

na(n)dh bulai kai gop le har aais maan sir uoopar leeaa ||

ਪੂਜਹੁ ਗਊਅਨ ਅਉ ਮੁਖ ਬਿਪਨ ਭਈਅਨ ਸੋ ਇਹ ਆਇਸੁ ਕੀਆ ॥

poojahu guooan aau mukh bipan bhieean so ieh aais keeaa ||

Agreeing with Krishna, Nand called all the gopas and said, “Worship the Brahmins and the cows,”

ਫੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਤਉ ਕਹਿਯੋ ਤੋ ਸੋ ਗਜਾਨ ਭਲੋ ਮਨ ਮੈ ਸਮਝੀਆ ॥

fer kahiyo ham tau kahiyo to so gayaan bhalo man mai samajheeaa ||

He said again, “I am saying this thing to you, because I have clearly understood it

ਚਿਤ ਦਯੋ ਸਭਨੋ ਹਮ ਸੋ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਪਤਿ ਚਿਤਨ ਕੀਆ ॥੩੪੪॥

chit dhayo sabhano ham so tih logan ko pat chitan keeaa ||344||

I have till today worshipped all others and not meditated upon the Lord of

the three worlds.”344.

ਗੋਪ ਚਲੇ ਉਠ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਆਇਸੁ ਪਾਈ ॥

gop chale uTh kai gireh ko biraj ke pat ko fun aais paiee ||

ਅਛਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪਕ ਪੂਜਨ ਕੀ ਸਭ ਭਾਤਿ ਬਨਾਈ ॥

achhat dhoop pa(n)chaamirat dheepak poojan kee sabh bhaat banaiee ||

The gopas went away with the permission of Nand, the lord of Braja and prepared for the worship bringing the fragrances, incense, Panchamrit, earthern lamps etc.

ਲੈ ਕੁਰਬੇ ਅਪਨੈ ਸਭ ਸੰਗਿ ਚਲੇ ਗਿਰਿ ਕੌ ਸਭ ਢੋਲ ਬਜਾਈ ॥

lai kurabe apanai sabh sa(n)g chale gir kau sabh ddol bajaiee ||

Taking their families alongwith them and beating their drum, they all went towards the mountain

ਨੰਦ ਚਲਿਯੋ ਜਸੁਧਾਊ ਚਲੀ ਭਗਵਾਨ ਚਲੇ ਮੁਸਲੀ ਸੰਗਿ ਭਾਈ ॥੩੪੫॥

na(n)dh chaliyo jasudhaauoo chalee bhagavaan chale musalee sa(n)g

bhaiee ||345||

Nand, Yashoda, Krishna and Balram also went.345.

ਨੰਦ ਚਲਿਯੋ ਕੁਰਬੇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕਰਿ ਤੀਰ ਜਬੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥

na(n)dh chaliyo kurabe sa(n)g lai kar teer jabai gir ke chal aayo ||

ਗਊਅਨ ਘਾਸ ਚਰਾਇਤ ਸੋ ਬਹੁ ਬਿਪਨ ਖੀਰ ਆਹਾਰ ਖਵਾਯੋ ॥

guooan ghaas charait so bahu bipan kheer aahaar khavaayo ||

Nand went with his family and when they came near the mountain they gave food to their cows and rice boiled with milk and sugar etc. to the Brahmins

ਆਪ ਪਰੋਸਨ ਲਾਗ ਜਦੁਪਤਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

aap parosan laag jadhupat gop sabhai man mai sukh paayo ||

When Krishna himself began to serve food, all the gopas were pleased

ਬਾਰ ਚੜਾਇ ਲਏ ਰਥ ਪੈ ਚਲ ਕੈ ਇਹ ਕਉਤਕ ਅਉਰ ਬਨਾਯੋ ॥੩੪੬॥

baar chaRai le rath pai chal kai ieh kautak aaur banaayo ||346||

Krishna asked all the boys to ascend his chariot and began a new amorous

play.”346.

ਕਉਤਕ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਜਦੁਪਤਿ ਸੁਰਤਿ ਏਕ ਧਰੀ ਗਿਰ ਬਾਕੀ ॥

kautak ek bichaar jadhupat soorat ek dharee gir baakee ||

Keeping the new amorous play in his mind, Krishna transformed the figure of one of the boys into a mountain

ਸ੍ਰਿੰਗ ਬਨਾਇ ਧਰੀ ਨਗ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਹ ਗਮ੍ਯ ਨ ਕਾ ਕੀ ॥

sira(n)g banai dharee nag kai kab sayaam kahai jeh gamray na kaa kee ||

He created the horns (on the head) of that boy and made him a symbol of a high mountain, where none can reach

ਭੋਜਨ ਪਾਤ ਪ੍ਰਤਛਿ ਕਿਧੋ ਵਹ ਬਾਤ ਲਖੀ ਨ ਪਰੈ ਕਛੁ ਵਾ ਕੀ ॥

bhojan paat pratachh kidho veh baat lakhee na parai kachh vaa kee ||

Now that mountain like boy began to eat food apparently

ਕਉਤਕ ਏਕ ਲਖੈ ਭਗਵਾਨ ਅਉ ਜੋ ਪਿਖਵੈ ਅਟਕੈ ਮਤਿ ਤਾ ਕੀ ॥੩੪੭॥

kautak ek lakhai bhagavaan aau jo pikhavai aTakai mat taa kee ||347||

The Lord (Krishna) himself began to see this spectacle and whosoever was

seeing this spectacle, his thoughts only concentrated on him.347.

ਤੌ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਹਸਿ ਕੈ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਸੰਗਿ ਭਾਖੀ ॥

tau bhagavaan tabai has kai sam a(n)mirat baat tinai sa(n)g bhaakhee ||

ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਦਯੋ ਹਮਰੋ ਗਿਰਿ ਲੋਕ ਸਭੈ ਪਿਖਵੋ ਤੁਮ ਆਖੀ ॥

bhojan khaat dhayo hamaro gir lok sabhai pikhavo tum aakhee ||

Then the Lord (Krishna) said smilingly, “All of you many see that the mountain is eating food given by me

ਹੋਇ ਰਹੇ ਬਿਸਮੈ ਸਭ ਗੋਪ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਬ ਸਾਖੀ ॥

hoi rahe bisamai sabh gop sunee har ke mukh te jab saakhee ||

All the gopas listening to this from the mouth of Krishna wondered

ਗਿਆਨ ਜਨਾਵਰ ਕੀ ਲਈ ਬਾਜ ਹ੍ਵੈ ਗਵਾਰਨ ਕਾਨ੍ਹ ਦਈ ਜਬ ਚਾਖੀ ॥੩੪੮॥

giaan janaavar kee liee baaj havai gavaaran kaanreh dhiee jab chaakhee ||348||

When the gopis came to know about this amorous play of Krishna, they

were also enlightened.348.

ਅੰਜੁਲ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈ ਹਰਿ ਆਗੇ ॥

a(n)jul jor sabhai biraj ke jan koT pranaam karai har aage ||

All began to bow before Krishna with folded hands

ਭੂਲ ਗਈ ਸਭ ਕੋ ਮਘਵਾ ਸੁਧਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗੇ ॥

bhool giee sabh ko maghavaa sudh kaanreh hee ke ras bheetar paage ||

Everyone forgot Indra and were dyed in the love of Krishna

ਸੋਵਤ ਥੇ ਜੁ ਪਰੇ ਬਿਖ ਮੈ ਸਭ ਧਯਾਨ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਜਾਗੇ ॥

sovat the ju pare bikh mai sabh dhayaan lage har ke jan jaage ||

ਅਉਰ ਗਈ ਸੁਧ ਭੂਲ ਸਭੋ ਇਕ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥੩੪੯॥

aaur giee sudh bhool sabho ik kaanreh hee ke ras mai anuraage ||349||

Those who were sleeping, having indulged in evil deeds, they all awoke and began to meditate on the Lord. They forgot all other consciousness

and were absorbed in Krishna.349.

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਸਭ ਕੋ ਹਸਿ ਕੇ ਮਿਲਿ ਧਾਮਿ ਚਲੋ ਜੋਊ ਹੈ ਹਰਤਾ ਅਘ ॥

kaanreh kahee sabh ko has ke mil dhaam chalo jouoo hai harataa agh ||

ਨੰਦ ਚਲਿਯੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਚਲਿਯੋ ਜਸੁਧਾ ਊ ਚਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਿਨਾਨਘ ॥

na(n)dh chaliyo balabhadhr chaliyo jasudhaa uoo chalee na(n)dh laal binaanagh ||

Krishna, who is the destroyer of the sins of all, said smilingly to all, “All of you may go home,” Yashoda, Nand, Krishna and Balbhadra, all becoming sinless, went to their homes

ਪੂਜ ਜਬੈ ਇਨਹੂੰ ਨ ਕਰੀ ਤਬ ਹੀ ਕੁਪਿਓ ਇਨ ਪੈ ਧਰਤਾ ਪ੍ਰਘ ॥

pooj jabai inahoo(n) na karee tab hee kupio in pai dharataa pragh ||

When they not worship Indra, he became furious and bore his Vajra

ਬੇਦਨ ਮਧ ਕਹੀ ਇਨਿ ਭੀਮ ਤੇ ਮਾਰਿ ਡਰਿਯੋ ਛਲ ਸੋ ਪਤਵਾ ਮਘ ॥੩੫੦॥

bedhan madh kahee in bheem te maar ddariyo chhal so patavaa magh

||350||

There is a detailed description of Indra's power and deceit in Vedass.350.

ਭੂ ਸੁਤ ਸੋ ਲਰ ਕੈ ਜਿਨ ਹੂੰ ਨਵਸਾਤ ਛੁਡਾਇ ਲਈ ਬਰਮੰਙਾ ॥

bhoo sut so lar kai jin hoo(n) navasaat chhuddai liee barama(n)n(g)aa ||

Krishna, who fighting with Bhumasura, saved sixteen thousand women,

ਆਦਿ ਸਤਜੁਗ ਕੇ ਮੁਰ ਕੇ ਗੜ ਤੋਰਿ ਦਏ ਸਭ ਜਿਉ ਕਚ ਬੰਙਾ ॥

aadh satajug ke mur ke gaR tor dhe sabh jiau kach ba(n)n(g)aa ||

Who in Satyuga had shattered the citadels like the bangled of glass,

ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਹਾਰ ਇਹੀ ਜੁਗ ਸੰਙਾ ॥

hai karataa sabh hee jag ko ar dhevan haar ihee jug sa(n)n(g)aa ||

He is virtually the Creator and the Sustainer of the whole universe

ਲੋਕਨ ਕੋ ਪਤਿ ਸੋ ਮਤਿ ਮੰਦ ਬਿਬਾਦ ਕਰੈ ਮਘਵਾ ਮਤਿ ਲੰਙਾ ॥੩੫੧॥

lokan ko pat so mat ma(n)dh bibaadh karai maghavaa mat la(n)n(g)aa

||351||

Indra of low intellect, is trying to quarrel with him.351.

ਗੋਪਨ ਸੋ ਖਿਝ ਕੈ ਮਘਵਾ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਕੋਪ ਰਚੇ ॥

gopan so khijh kai maghavaa taj kai man aana(n)dh kop rache ||

Annoyed with the gopas and forsaking his peace of mind, being in great fury,

ਸੰਗਿ ਮੇਘਨ ਜਾਇ ਕਹੀ ਬਰਖੋ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਰਸ ਬੀਰ ਹੀ ਮਧ ਗਚੇ ॥

sa(n)g meghan jai kahee barakho biraj pai ras beer hee madh gache ||

Indra asked the clouds, “All of you may go, shower with full force the rain on Braja

ਕਰੀਯੋ ਬਰਖਾ ਇਤਨੀ ਉਨ ਪੈ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਨ ਏਕ ਬਚੇ ॥

kareeyo barakhaa itanee un pai jeh te fun gop na ek bache ||

“Shower so much rain, that not even one gopa may survive and all the brothers,

ਸਭ ਭੈਨਨ ਭ੍ਰਾਤਨ ਤਾਤਨ ਪਊਤ੍ਰਨ ਤਊਅਨ ਮਾਰਹੁ ਸਾਥ ਚਚੇ ॥੩੫੨॥

sabh bhainan bhraatan taatan puootran tuooan maarahu saath chache

||352||

Sisters, fathers, sons, grandsons and uncles all may perish.”352.

ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਭ ਮੇਘਨ ਕਾਛ ਸੁ ਕਾਛੇ ॥

aais maan pura(n)dhar ko apane sabh meghan kaachh su kaachhe ||

Getting the orders of Indra, all the clouds started towards Braja for besieging and devastating Braja

ਧਾਇ ਚਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਘਨ ਆਛੇ ॥

dhai chale biraj ke marabe kahu gher dhaso dhis te ghan aachhe ||

They went to kill the cows and calves,

ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਰੁ ਬਾਰਿ ਭਰੇ ਬਧਬੇ ਕਉ ਚਲੇ ਚਰੀਆ ਜੋਊ ਬਾਛੇ ॥

kop bhare ar baar bhare badhabe kau chale chareeaa jouoo baachhe ||

Having been filled with water and rage

ਛਿਪ੍ਰ ਚਲੇ ਕਰਬੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਰਜ ਛੋਡਿ ਚਲੇ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤ ਪਾਛੇ ॥੩੫੩॥

chhipr chale karabe nirap kaaraj chhodd chale banitaa sut paachhe ||353||

They left their wives and children behind and quickly left for performing

the duty assigned to them by Indra.353

ਦੈਤ ਸੰਖਾਸੁਰ ਕੇ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਰੂਪੁ ਧਰਿਯੋ ਜਲ ਮੈ ਜਿਨਿ ਮਛਾ ॥

dhait sa(n)khaasur ke marabe kahu roop dhariyo jal mai jin machhaa ||

He, who assumed the form of Matsya for killing the demon Shankhasur,

ਸਿੰਧੁ ਮਥਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਸੁਰਾਸੁਰ ਮੇਰੁ ਤਰੈ ਭਯੋ ਕਛਪ ਹਛਾ ॥

si(n)dh mathiyo jab hee asuraasur mer tarai bhayo kachhap hachhaa ||

Who seated himself as Kachh (tortoise) under the Sumeru mountain at the time of churning the ocean,

ਸੋ ਅਬ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਇਹ ਠਉਰਿ ਚਰਾਵਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਸਭ ਬਛਾ ॥

so ab kaanreh bhayo ieh Thaur charaavat hai biraj ke sabh bachhaa ||

ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਜੀਵਨ ਰਛਾ ॥੩੫੪॥

khel dhikhaavat hai jag ko ieh hai karataa sabh jeevan rachhaa ||354||

The same Krishna is now grazing the cows and calves of Braja and in this

way, protecting the lives of all and exhibiting the amorous play to all.354.

ਆਇਸ ਮਾਨਿ ਸਭੈ ਮਘਵਾ ਹਰਿ ਕੇ ਪੁਰ ਘੇਰਿ ਘਨੇ ਘਨ ਗਾਜੈ ॥

aais maan sabhai maghavaa har ke pur gher ghane ghan gaajai ||

Obeying the orders of Indra, the clouds thundered on besieging the city,,

ਦਾਮਿਨਿ ਜਿਉ ਗਰਜੈ ਜਨੁ ਰਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਰਾਵਨ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੈ ॥

dhaamin jiau garajai jan raam ke saamuh raavan dhu(n)dhabh baajai ||

, The lighting was crackling like the trumpets of Ravana resounding before Ram,

ਸੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਗੋਪ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੋ ਡਰ ਕੈ ਉਠਿ ਭਾਜੈ ॥

so dhun sraunan mai sun gop dhaso dhis ko ddar kai uTh bhaajai ||

, The lighting was crackling like the trumpets of Ravana resounding before Ram,

ਆਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਸਭ ਪਾਇਨ ਆਪਨ ਜੀਵ ਸਹਾਇਕ ਕਾਜੈ ॥੩੫੫॥

aai pare har ke sabh pain aapan jeev sahaik kaajai ||355||

Hearing this sound, gopas ran in all the ten directions and came and fell at

the feet of Krishna asking for help.355.,,

ਮੇਘਨ ਕੋ ਡਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਗੋਪ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ਦੁਖੁ ਮਾਝਾ ॥

meghan ko ddar kai har saamuh gop pukaarat hai dhukh maajhaa ||

Hearing this sound, gopas ran in all the ten directions and came and fell at the feet of Krishna asking for help.355.,,

ਰਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਬ੍ਰਿਸਟ ਭਈ ਦਿਨ ਅਉ ਸਤ ਸਾਝਾ ॥

rachh karo hamaree karunaanidh birasaT bhiee dhin aau sat saajhaa ||

Fearing the clouds, all he gopas, crying in agony before Krishna are saying, “O Treasure of Mercy! it is raining heavily for the last seven days and nights, kindly protect us,,

ਏਕ ਬਚੀ ਨ ਗਊ ਪੁਰ ਕੀ ਮਰਗੀ ਦੁਧਰੀ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਬਾਝਾ ॥

ek bachee na guoo pur kee maragee dhudharee bachhare ar baajhaa ||

“The milching cows, calves and even the barren cows have not survived, all have died,,

ਅਗ੍ਰਜ ਸਜਾਮ ਕੇ ਰੋਵਤ ਇਉ ਜਿਮ ਹੀਰ ਬਿਨਾ ਪਿਖਏ ਪਤਿ ਰਾਝਾ ॥੩੫੬॥

agraj sayaam ke rovat iau jim heer binaa pikhe pat raajhaa ||356||

,,” They all began to weep before Krishna like the lover Ranjha without his

beloved Heer.356.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT,,

ਕਾਲੀ ਨਾਥ ਕੇਸੀ ਰਿਪੁ ਕਉਲ ਨੈਨ ਕਉਲ ਨਾਭਿ ਕਮਲਾ ਕੇ ਪਤਿ ਇਹ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੀਜੀਯੈ ॥

kaalee naath kesee rip kaul nain kaul naabh kamalaa ke pat ieh binatee suneejeeyai ||

O enemy of the serpent Kali and the demon Keshi! O Lotus-eyed! Lotus-nucleus! And husband of Lakshmi! Listen to our request,,

ਕਾਮ ਰੂਪ ਕੰਸ ਕੇ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ਕਾਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਮਿਨੀ ਕੇ ਕਾਮ ਕੇ ਨਿਵਾਰੀ ਕਾਮ ਕੀਜੀਯੈ ॥

kaam roop ka(n)s ke prahaaree kaajakaaree prabh kaaminee ke kaam ke nivaaree kaam keejeeyai ||

You are beautiful like the god of love, the destroyer of Kansa, the Lord doing all deeds and satisfier of all the wishes,kindly do our work also,

ਕਉਲਾਸਨ ਪਤਿ ਕੁੰਭਕਾਨ ਕੇ ਮਰਈਯਾ ਕਾਲਨੇਮਿ ਕੇ ਬਧਈਯਾ ਐਸੀ ਕੀਜੈ ਜਾ ਤੇ ਜੀਜੀਯੈ ॥

kaulaasan pat ku(n)bhakaan ke marieeyaa kaalanem ke badhieeyaa aaisee keejai jaa te jeejeeyai ||

“You are the husband of Lakshmi, the killer of Kumbhasura and destroyer

of the demon named Kalnemi

ਕਾਰਮਾ ਹਰਨ ਕਾਜ ਸਾਧਨ ਕਰਤ ਤੁਮ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਦਾਸਨ ਅਰਜ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਯੈ ॥੩੫੭॥

kaaramaa haran kaaj saadhan karat tum kirapaanidh dhaasan araj sun leejeeyai ||357||

Do such a work for us, so that we may survive, O Lord! you are the terminator of desired and accomplisher of all works, kindly listen to our request."357.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੂੰਦਨ ਤੀਰਨ ਸੀ ਸਭ ਹੀ ਕੁਪ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪੁਰ ਪੈ ਜਬ ਪਈਯਾ ॥

boo(n)dhan teeran see sabh hee kup kai biraj ke pur pai jab pieeyaa ||

ਸੋਊ ਸਹੀ ਨ ਗਈ ਕਿਹ ਪੈ ਸਭ ਧਾਮਨ ਬੇਧਿ ਧਰਾ ਲਗਿ ਗਈਯਾ ॥

souoo sahee na giee keh pai sabh dhaaman bedh dharaa lag gieeyaa ||

The drops of rain fell on the earth of Braja in fury like the arrows, which could not be endured by anyone, because they were reaching the earth,

piercing through the houses

ਸੋ ਪਿਖਿ ਗੋਪਨ ਨੈਨਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਕੇ ਅਗੂਆ ਪਹੁਚਈਯਾ ॥

so pikh gopan nainan so binatee har ke agooaa pahuchieeyaa ||

ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਰਛ ਕਰੋ ਉਠਿ ਸਈਯਾ ॥੩੫੮॥

kop bhariyo ham pai maghavaa hamaree tum rachh karo uTh sieeyaa ||358||

Gopas saw this with their own eyes and conveyed this news to Krishna, “O Krishna! Indra has got angry with us, kindly protect us.”358.

ਦੀਸਤ ਹੈ ਨ ਕਹੂੰ ਅਰਣੋਦਿਤ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਘਨ ਆਵੈ ॥

dheesat hai na kahoo(n) aranodhit gher dhaso dhis te ghan aavai ||

The clouds are coming, being surrounded from all the ten directions and the sun is not visible anywhere

ਕੋਪ ਭਰੇ ਜਨੁ ਕੇਹਰਿ ਗਾਜਤ ਦਾਮਿਨਿ ਦਾਤ ਨਿਕਾਸਿ ਡਰਾਵੈ ॥

kop bhare jan kehar gaajat dhaamin dhaat nikaas ddaraavai ||

The clouds are thundering like lion and lighting is frightening by showing

its teeth

ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਪੈ ਸੁਨੀਯੈ ਹਰਿ ਜੋ ਤੁਮ ਭਾਵੈ ॥

gopan jai karee binatee har pai suneeyai har jo tum bhaavai ||

Gopas went to Krishna and requested, “O Krishna, whatever pleaseyou, you may do the same because the lion must confront the lion and

ਸਿੰਘ ਕੇ ਦੇਖਤ ਸਿੰਘਨ ਸ੍ਰਯਾਰ ਕਹੈ ਕੁਪ ਕੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਵੈ ॥੩੫੯॥

si(n)gh ke dhekhat si(n)ghan srayaar kahai kup kai jam lok paThaavai ||359||

In great anger should not cause the jackals to reach the abode of Yama.359.

ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਮਰੇ ਪੁਰ ਮੈ ਬਹੁ ਮੇਘਨ ਕੇ ਇਹ ਠਾਟ ਠਟੇ ॥

kop bhare hamare pur mai bahu meghan ke ieh ThaaT ThaTe ||

“In great fury, the clusters of clouds have come down on our city

ਜਿਹ ਕੋ ਗਜ ਬਾਹਨ ਲੋਕ ਕਹੈ ਜਿਨਿ ਪਬਨ ਕੇ ਪਰ ਕੋਪ ਕਟੇ ॥

jeh ko gaj baahan lok kahai jin paban ke par kop kaTe ||

They have all been sent by that Indra, who rides upon the elephant named

Airavata and who has chopped the wings of the mountains,

ਤੁਮ ਹੋ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਤੁਮ ਹੀ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਕਾਟਿ ਸਟੇ ॥

tum ho karataa sabh hee jag ke tum hee sir raavan kaaT saTe ||

“But you are the Creator of all the world and you had cut the heads of Ravana

ਤੁਮ ਸਿਯੋ ਫੁਨਿ ਦੇਖਿਤ ਗੋਪਨ ਕੋ ਘਨ ਘੋਰਿ ਡਰਾਵਤ ਕੋਪ ਲਟੇ ॥੩੬੦॥

tum siyo fun dhekhit gopan ko ghan ghor ddaraavat kop laTe ||360||

The fires of ire are frightening all, but who is more well-wisher than you for gopas?360.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਸੁਨਿ ਲੋਕ ਤੁਮੈ ਫੁਨਿ ਜਾਮ ਸੁ ਜਾਪ ਕਰੈ ਤੁਹ ਆਠੋ ॥

kaanreh baddo sun lok tumai fun jaam su jaap karai tuh aaTho ||

“O Krishna! You are the seniormost and the people repeat your Name all

the time

ਨੀਰ ਹੁਤਾਸਨ ਭੂਮਿ ਧਰਾਧਰ ਥਾਪਿ ਕਰਿਯੋ ਤੁਮ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਠੋ ॥

neer hutaasan bhoom dharaadhar thaap kariyo tum hee prabh kaaTho ||

You have installed the sovereigns, fire, earth, mountain and trees etc.,

ਬੇਦ ਦਏ ਕਰ ਕੈ ਤੁਮ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ਛਿਨ ਤਾਤ ਭਯੋ ਜਬ ਘਾਠੋ ॥

bedh dhe kar kai tum hee jag mai chhin taat bhayo jab ghaaTho ||

"Whenever there had been destruction of knowledge in the world, it were you, who gave the knowledge of the Vedas to the people

ਸਿੰਧੁ ਮਥਿਯੋ ਤੁਮ ਹੀ ਤ੍ਰੀਯ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਦੀਨ ਸੁਰਾਸੁਰ ਅਮ੍ਰਿਤ ਬਾਟੋ ॥੩੬੧॥

si(n)dh mathiyo tum hee treey havai kar dheen suraasur amirat baaTo ||361||

You churned the ocean and assuming the form of Mohini, you distributed

ambrosia amongst the gods and demons."361.

ਗੋਪਨ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਬਿਨੁ ਤੈ ਹਮਰੋ ਕੋਊ ਅਉਰ ਨ ਆਡਾ ॥

gopan fer kahee mukh te bin tai hamaro kouoo aaur na aaddaa ||

Gopas said again, "O Krishna! there is no support for us except you

ਮੇਘਨ ਮਾਰਿ ਬਿਥਾਰ ਡਰੋ ਕੁਪਿ ਬਾਲਕ ਮੂਰਤਿ ਜਿਉ ਤੁਮ ਗਾਡਾ ॥

meghan maar bithaar ddaro kup baalak moorat jiau tum gaaddaa ||

We are frightened by the destruction of the clouds like the child fearing a

dreadful portrait

ਮੇਘਨ ਕੋ ਪਿਖਿ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਬਹੁਤੁ ਡਰੈ ਫੁਨਿ ਜੀਉ ਅਸਾਡਾ ॥

meghan ko pikh roop bhayaanak bahut ddarai fun jeeau asaaddaa ||

“Our heart is getting very fearful on seeing the horrible form of the clouds

ਕਾਨ੍ਹ ਅਬੈ ਪੁਸਤੀਨ ਹ੍ਵੈ ਆਪ ਉਤਾਰ ਡਰੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਜਾਡਾ ॥੩੬੨॥

kaanreh abai pusateen havai aap utaar ddaro sabh gopan jaaddaa ||362||

O Krishna! get ready to remove the suffering of the gopas.”362.

ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਆਵੈ ॥

aais pai pura(n)dhar ko ghanaghor ghaTaa chahoo(n) or te aavai ||

ਕੈ ਕਰ ਕ੍ਰੁਧ ਕਿਧੋ ਮਨ ਮਧਿ ਬ੍ਰਿਜ ਊਪਰ ਆਨ ਕੈ ਬਹੁ ਬਲ ਪਾਵੈ ॥

kai kar krudh kidho man madh biraj uoopar aan kai bahu bal paavai ||

Under the orders of Indra, the dark clouds are surrounding from all the four directions and coming over Braja and being enraged in mind are

powerfully exhibiting their force

ਅਉ ਅਤਿ ਹੀ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ਬਹੁ ਬੂੰਦਨ ਤੀਰਨ ਸੀ ਬਰਖਾਵੈ ॥

aau at hee chapalaa chamakai bahu boo(n)dhan teeran see barakhaavai ||

The lighting is flashing and the drops of water are raining like arrows

ਗੋਪ ਕਹੈ ਹਮ ਤੇ ਭਈ ਚੂਕ ਸੁ ਯਾ ਤੇ ਹਮੈ ਗਰਜੈ ਔ ਡਰਾਵੈ ॥੩੬੩॥

gop kahai ham te bhiee chook su yaa te hamai garajai aau ddaraavai ||363||

The gopas said, “We have erred in not worshipping Indra, therefore the clouds are thundering.”363.

ਆਜ ਭਯੋ ਉਤਪਾਤ ਬਡੋ ਡਰੁ ਸਮਾਨਿ ਸਭੈ ਹਰਿ ਪਾਸ ਪੁਕਾਰੇ ॥

aaj bhayo utapaat baddo ddar samaan sabhai har paas pukaare ||

A great crime has been committed today, therefore all, having been frightened and crying for Krishna, said,

ਕੋਪ ਕਰਿਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਬਰਖੇ ਘਨ ਭਾਰੇ ॥

kop kariyo ham pai maghavaa teh te biraj pai barakhe ghan bhaare ||

“Indra has become angry with us, therefore it is raining cats and dogs over

Braja

ਭਛਿ ਭਖਿਯੋ ਇਹ ਕੋ ਤੁਮ ਹੂ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੋਪਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

bhachh bhakhiyo ieh ko tum hoo teh te biraj ke jan kop sa(n)ghaare ||

“You have eaten the material brought over Indra’s worship, therefore, in great rage, he is destroying the people Braja

ਰਛਕ ਹੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਤੁਮ ਰਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਰਖਵਾਰੇ ॥੩੬੪॥

rachhak ho sabh hee jag ke tum rachh karo hamaree rakhavaare ||364||

O Lord! You are the protector of all, therefore protect us also.364.

ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਅਬੈ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਇਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਾਢੋ ॥

hoi kirapaal abai bhagavaan kirapaa kar kai in ko tum kaaddo ||

“O Lord! kindly save us from these clouds

ਕੋਪ ਕਰਿਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਦਿਨ ਸਾਤ ਇਹਾ ਬਰਖਿਯੋ ਘਨ ਗਾਢੋ ॥

kop kariyo ham pai maghavaa dhin saat ihaa barakhiyo ghan gaaddo ||

Indra has become angry with us and for the last seven day, there had been

heavy raining here

ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਇਨਿ ਰਛਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢੋ ॥

bhraat balee in rachhan ko tab hee kar kop bhayo uTh Thaaddo ||

ਜੀਵ ਗਯੋ ਘਟ ਮੇਘਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੋ ॥੩੬੫॥

jeev gayo ghaT meghan ko sabh gopan ke man aana(n)dh baaddo ||365||

Then getting infuriated, Balram got up for their protection and seeing him arising, on one side, the clouds became fearful and on the other side, there was increase of joy in the mind of gopas.365.

ਗੋਪਨ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਜਾਣੇ ॥

gopan kee sun kai binatee har gop sabhai apane kar jaane ||

Hearing the request of the gopas, Krishna called all the gopas with the

signs of his hand

ਮੇਘਨ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲਿਯੋ ਉਠਿ ਕੈ ਕਰਤਾ ਜੋਊ ਤਾਣੇ ॥

meghan ke badhabe kahu kaanreh chaliyo uTh kai karataa jouoo taane ||

The powerful Krishna moved for killing the clouds

ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਣੇ ॥

taa chhab ke jas uch mahaa kab ne apane man mai pahichaane ||

ਇਉ ਚਲ ਗਯੋ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਿਖਿ ਆਇ ਹੈ ਜਾਨ ਕਿਧੋ ਮੂਹਿ ਡਾਣੇ ॥੩੬੬॥

eiau chal gayo jim si(n)gh miragee pikh aai hai jaan kidho mooh ddaane ||366||

The poet considering this spectacle in his mind, says, “Krishna moved like

a roaring lion, seeing the deer, with his mouth wide open.”366.

ਮੇਘਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਚਲਿਯੋ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਰਸ ਭੀਤਰ ਰਤਾ ॥

meghan ke badh kaaj chaliyo bhagavaan kidho ras bheetar rataa ||

With great ire, Krishna moved to destroy the clouds

ਰਾਮ ਭਯੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮਧਿ ਮਰਿਯੋ ਤਿਨ ਰਾਵਨ ਕੈ ਰਨ ਅਤਾ ॥

raam bhayo jug teesar madh mariyo tin raavan kai ran ataa ||

He had destroyed Ravana in Treta age as Ram

ਅਉਧ ਕੇ ਬੀਚ ਬਧੂ ਬਰਬੇ ਕਹੁ ਕੋਪ ਕੈ ਬੈਲ ਨਥੇ ਜਿਹ ਸਤਾ ॥

aaudh ke beech badhoo barabe kahu kop kai bail nathe jeh sataa ||

He had powerfully ruled Oudh alongwith Sita

ਗੋਪਨ ਗੋਧਨ ਰਛਨ ਕਾਜ ਤੁਰਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਗਜ ਜਿਉ ਮਦ ਮਤਾ ॥੩੬੭॥

gopan godhan rachhan kaaj turiyo teh ko gaj jiau madh mataa ||367||

The same Krishna moved today for the protection of gopas and cows like an intoxicated elephant.367.

ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰਛ ਸੁ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਰ ਪੂਟ ਲਯੋ ਨਗ ਕੋ ਪਹਿ ਹਥਾ ॥

karabe kahu rachh su gopan kee bar pooT layo nag ko peh hathaa ||

For the protection of gopas, Krishna, greatly infuriated, uprooted the

mountain and placed it on his hand

ਤਨ ਕੋ ਨ ਕਰਿਯੋ ਬਲ ਰੰਚਕ ਤਾਹ ਕਰਿਯੋ ਜੁ ਹੁਤੋ ਕਰ ਬੀਚ ਜਥਾ ॥

tan ko na kariyo bal ra(n)chak taeh kariyo ju huto kar beech jathaa ||

While doing this, he did not use even an iota of his power

ਨ ਚਲੀ ਤਿਨ ਕੀ ਕਿਛੁ ਗੋਪਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਗਜ ਜਾਹਿ ਰਥਾ ॥

n chalee tin kee kichh gopan pai kab sayaam kahai gaj jaeh rathaa ||

No force of Indra could work on gopas and he, in embarrassment and with down-cast face,

ਮੁਖਿ ਨਯਾਇ ਖਿਸਾਇ ਚਲਿਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈ ਇਹ ਬੀਚ ਚਲੀ ਜਗ ਕੇ ਸੁ ਕਥਾ ॥੩੬੮॥

mukh nayai khisai chaliyo gireh pai ieh beech chalee jag ke su kathaa ||368||

He went towards his home, the story of the glory of Krishna became prevalent in the whole world.368.

ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਬਡੋ ਸੁਖ ਕੰਦ ਰਿਪੁ ਆਰ ਸੁਰੰਦ ਸਬੁਧਿ ਬਿਸਾਰਦ ॥

na(n)dh ko na(n)dh baddo sukh ka(n)dh rip aar sura(n)dh sabudh bisaaradh ||

Krishna, the son of Nand, is the giver of comfort to all, enemy of Indra, and

master of true intellect

ਆਨਨ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੁ ਮੰਦ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜਪੈ ਜਿਹ ਨਾਰਦ ॥

aanan cha(n)dh prabhaa kahu ma(n)dh kahai kab sayaam japai jeh naaradh ||

The face of the Lord, who is perfect in all arts, ever gives its mild light like the moon the poet Shyam says that the sage Narada also remembers him,

ਤਾ ਗਿਰਿ ਕੋਪ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਦਾਰਦ ॥

taa gir kop uThai layo jouoo saadhan ko harataa dhukh dhaaradh ||

The same Krishna, being highly infuriated, carried the mountain and there was no effect of the clouds on the people below and

ਮੇਘ ਪਰੇ ਉਪਰਿਯੋ ਨ ਕਛੂ ਪਛਤਾਇ ਗਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਬਾਰਦ ॥੩੬੯॥

megh pare upariyo na kachhoo pachhatai ge gireh ko uTh baaradh ||369||

In this way, repenting, the clouds returned to their homes.369.

ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰਿ ਲਯੋ ਕਰ ਮੋ ਗਿਰਿ ਏਕ ਪਰੀ ਨਹੀ ਬੂੰਦ ਸੁ ਪਾਨੀ ॥

kaanreh upaar layo kar mo gir ek paree nahee boo(n)dh su paanee ||

Krishna uprooted the mountain and placed it on his hand and not even one

drop of water fell on the earth

ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਮਘਵਾ ਜੁ ਭਯੋ ਮੁਹਿ ਸਾਨੀ ॥

fer kahee has kai mukh te har ko maghavaa ju bhayo muh saanee ||

Then Krishna said smilingly, “Who is this Indra who will confront me?

ਮਾਰਿ ਡਰਿਯੋ ਮੁਰ ਮੈ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਮਾਰਿਯੋ ਹਮੈ ਮਘਵਾ ਪਤਿ ਮਾਨੀ ॥

maar ddariyo mur mai madh keeTabh maariyo hamai maghavaa pat maanee ||

“I had killed Madhu and Kaitabh also and this Indra had come to kill me

ਗੋਪਨ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਸੋਊ ਫੈਲ ਪਰੀ ਜਗ ਬੀਚ ਕਹਾਨੀ ॥੩੭੦॥

gopan mai bhagavaan kahee souoo fail paree jag beech kahaanee ||370||

In this way, whatever words were uttered by the Lord (Krishna) amongst gopas, they spread throughout the world like a story.370.

ਗੋਪਨ ਕੀ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰਛ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਕੋਪੇ ॥

gopan kee karabe kahu rachh satakirat pai har jee jab kope ||

ਇਉ ਗਿਰਿ ਕੇ ਤਰਿ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਮਨੋ ਰੁਪ ਕੈ ਪਗ ਕੇਹਰਿ ਰੋਪੇ ॥

eiau gir ke tar bhayo uTh Thaadd mano rup kai pag kehar rope ||

When Krishna became angry on Indra for the protection of gopas, then he

fell down and got up like the one whose foot slips away

ਜਿਉ ਜੁਗ ਅੰਤ ਮੈ ਅੰਤਕ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਜੀਵਨ ਕੇ ਸਭ ਕੇ ਉਰਿ ਘੋਪੇ ॥

jiau jug a(n)t mai a(n)tak havai kar jeevan ke sabh ke ur ghope ||

At the end of the age, all the world of beings terminated and then a new world arises gradually

ਜਿਉ ਜਨ ਕੋ ਮਨ ਹੋਤ ਹੈ ਲੋਪ ਤਿਸੀ ਬਿਧਿ ਮੇਘ ਭਏ ਸਭ ਲੋਪੇ ॥੩੭੧॥

jiau jan ko man hot hai lop tisee bidh megh bhe sabh lope ||371||

Just as the mind of an ordinary man sometimes falls down and sometimes rises very high, in the same manner, all the clouds disappeared.371.

ਹੋਇ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਊਪਰ ਕੋਪ ਸੁ ਰਾਖ ਲਈ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ ॥

hoi satakirat uoopar kop su raakh liee sabh gop dhafaa ||

Lowering the prestige of Indra, Krishna saved the gopas and the animals from destruction

ਤਿਨਿ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਨਿ ਦੈਤ ਕਰੇ ਸਭ ਏਕ ਗਫਾ ॥

tin megh bidhaar dhe chhin mai jin dhait kare sabh ek gafaa ||

Just as a demon devours a being at one time only, in the same manner, all

the clouds were destroyed in an instant

ਕਰਿ ਕਉਤੁਕ ਪੈ ਰਿਪੁ ਟਾਰ ਦਏ ਬਿਨੁ ਹੀ ਧਰਏ ਸਰ ਸਜਾਮ ਜਫਾ ॥

kar kautuk pai rip Taar dhe bin hee dhare sar sayaam jafaa ||

ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਕਰਬੈ ਕਹੁ ਰਛ ਸੁ ਸਕ੍ਰਨ ਲੀਨ ਲਪੇਟ ਸਫਾ ॥੩੭੨॥

sabh gopan kee karabai kahu rachh su sakran leen lapeT safaa ||372||

With his amorous play, Krishna routed all his enemies and all the people began to kill Krishna and in this way, Indra folded up his maya for the protection of gopas.372.

ਜੁ ਲਈ ਸਭ ਮੇਘ ਲਪੇਟ ਸਫਾ ਅਰੁ ਲੀਨੋ ਹੈ ਪਬ ਉਪਾਰ ਜਬੈ ॥

j liee sabh megh lapeT safaa ar leeno hai pab upaar jabai ||

ਇਹ ਰੰਚਕ ਸੋ ਇਹ ਹੈ ਗਰੂਓ ਗਿਰਿ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨਿ ਬੀਚ ਸਬੈ ॥

eeh ra(n)chak so ieh hai garooo gir chi(n)t karee man beech sabai ||

When the clouds went away and Krishna uprooted the mountain, then

removing his anxiety from his mind that mountain seemed very light to him

ਇਹ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਹੈ ਦਿਵਿਯਾ ਜੀਯ ਦਾਨ ਅਬੈ ॥

eeh dhaitan ko marataa karataa sukh hai dhiviyaa jeey dhaan abai ||

Krishna is the destroyer of the demons, giver of the comforts and the donor of the life-force

ਇਹ ਕੋ ਤੁਮ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਹੀ ਨਹਿ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਤੁਮ ਅਉਰ ਕਬੈ ॥੩੭੩॥

eeh ko tum dhayaan dharo sabh hee neh dhayaan dharo tum aaur kabai ||373||

All the people should meditate on him, forsaking all meditations on others.373.

ਸਭ ਮੇਘ ਗਏ ਘਟ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਹਰਖੇ ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ॥

sabh megh ge ghaT ke jab hee tab hee harakhe fun gop sabhai ||

ਇਹ ਭਾਤਿ ਲਗੇ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਦਯੋ ਹਮ ਦਾਨ ਅਭੈ ॥

eeh bhaat lage kahane mukh te bhagavaan dhayo ham dhaan abhai ||

When the clouds dwindled away, then all the gopas were pleased and said,

“The Lord (Krishna) has given us fearlessness

ਮਘਵਾ ਜੁ ਕਰੀ ਕੁਪਿ ਦਉਰ ਹਮੂ ਪਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਬੇਰ ਲਭੈ ॥

maghavaa ju karee kup dhaur hamoo par so teh ko nahee ber labhai ||

Indra had attacked us in his fury, but he is invisible now and

ਅਬ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਹੈ ਘਟ ਬਾਦਰ ਏਕ ਨ ਦੀਸਤ ਬੀਚ ਨਭੈ ॥੩੭੪॥

ab kaanreh prataap te hai ghaT baadhar ek na dheesat beech nabhai ||374||

Through the glory of Krishna, there is not even one cloud in the sky.374.

ਗੋਪ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਬਰ ਹੈ ਬਲ ਮੈ ॥

gop kahai sabh hee mukh te ieh kaanreh balee bar hai bal mai ||

All the gopas said, “Krishna is extremely powerful

ਜਿਨਿ ਕੂਦਿ ਕਿਲੇ ਸਤ ਮੋਰ ਮਰਿਯੋ ਜਿਨਿ ਜੁਧ ਸੰਖਾਸੁਰ ਸੋ ਜਲ ਮੈ ॥

jin koodh kile sat mor mariyo jin judh sa(n)khaasur so jal mai ||

He, who killed Mur by jumping in the fort and Shankhasura in water

ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਫੈਲ ਰਹਿਯੋ ਜਲ ਅਉ ਥਲ ਮੈ ॥

eeh hai karataa sabh hee jag ko ar fail rahiyo jal aau thal mai ||

ਸੋਊ ਆਇ ਪ੍ਰਤਛਿ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜੋਊ ਜੋਗ ਜੁਤੋ ਰਹੈ ਓਝਲ ਮੈ ॥੩੭੫॥

souoo aai pratachh bhayo biraj mai jouoo jog juto rahai ojhal mai ||375||

He is the Creator of the whole world and pervades on the plains and in waters, He, who was felt imperceptible earlier, He has come now in Braja apparently.375.

ਮੋਰ ਮਰਿਯੋ ਜਿਨਿ ਕੂਦ ਕਿਲੈ ਸਤ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਜਿਹ ਸੈਨ ਮਰੀ ॥

mor mariyo jin koodh kilai sat sa(n)dh jaraa jeh sain maree ||

ਨਰਾਕਸੁਰ ਜਾਹਿ ਕਰਿਯੋ ਰਕਸੀ ਬਿਰਥੀ ਗਜ ਕੀ ਜਿਹ ਰਛ ਕਰੀ ॥

naraakasur jaeh kariyo rakasee birathee gaj kee jeh rachh karee ||

He, who killed the demon Mur, by jumping in the fort, and who destroyed the army of Jarasandh, who destroyed Narakasura and who protected the elephant from octopus

ਜਿਹ ਰਾਖਿ ਲਈ ਪਤਿ ਪੈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸਿਲ ਜਾ ਲਗਤਿਉ ਪਗ ਪਾਰਿ ਪਰੀ ॥

jeh raakh liee pat pai dhrupatee sil jaa lagatiau pag paar paree ||

ਅਤਿ ਕੋਪਤ ਮੇਘਨ ਅਉ ਮਘਵਾ ਇਹ ਰਾਖ ਲਈ ਨੰਦ ਲਾਲਿ ਧਰੀ ॥੩੭੬॥

at kopat meghan aau maghavaa ieh raakh liee na(n)dh laal dharee ||376||

He, who protected the honour of Daropati and with whose touch, Ahalya, who had been transformed into a stone, was saved, the same Krishna

protected us from extremely enraged clouds and Indra.376.

ਮਘਵਾ ਜਿਹ ਫੇਰਿ ਦਈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਜਿਹ ਦੈਤੁ ਮਰੇ ਇਹ ਕਾਨ ਬਲੀ ॥

maghavaa jeh fer dhiee pratanaa jeh dhait mare ieh kaan balee ||

He, who caused Indra to run away, who killed Putana and other demons, he is Krishna

ਜਿਹ ਕੋ ਜਨ ਨਾਮ ਜਪੈ ਮਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਹੈ ਬੀਰ ਹਲੀ ॥

jeh ko jan naam japai man mai jeh ko fun bhraat hai beer halee ||

He also is Krishna, whose name is remembered by all in the mind and whose brother is the brave Haldhar

ਜਿਹ ਤੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਪਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਕੁਪ ਤੇ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਟਲੀ ॥

jeh te sabh gopan kee bipataa har ke kup te chhin maeh Talee ||

Because of the Krishna, the trouble of gopas was finished in an instant and this is the praise of the same Lord,

ਤਿਹ ਕੋ ਲਖ ਕੈ ਉਪਮਾ ਭਗਵਾਨ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁਤ ਕਉਲ ਕਲੀ ॥੩੭੭॥

teh ko lakh kai upamaa bhagavaan karai jeh kee sut kaul kalee ||377||

Who transforms ordinary buds into bit lotus-flowers and raises very high

an ordinary man.377.

ਕਾਨ ਉਪਾਰ ਲਯੋ ਗਰੂਓ ਗਿਰਿ ਧਾਮਿ ਖਿਸਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ॥

kaan upaar layo garooo gir dhaam khisai gayo maghavaa ||

On this side, Krishna carried the Goverdhan mountain, on the other side Indra,

ਸੋ ਉਪਜਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜੋਊ ਤੀਸਰ ਜੁਗ ਭਯੋ ਰਘੁਵਾ ॥

so upajiyo biraj bhoom bikhai jouoo teesar jug bhayo raghuvaa ||

Feeling ashamed in his mind, said that He, who was Ram in Treta age, has now incarnated in Braja

ਅਬ ਕਉਤੁਕਿ ਲੋਕ ਦਿਖਾਵਨ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਫੁਨਿ ਰੂਪ ਧਰਿਯੋ ਲਘੁਵਾ ॥

ab kautuk lok dhikhaavan ko jag mai fun roop dhariyo laghuvaa ||

And in order to show to the world his amorous play, he has assumed the short-statured form of man

ਥਨ ਐਚ ਹਨੀ ਛਿਨ ਮੈ ਪੁਤਨਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਹਰੇ ਅਘਵਾ ॥੩੭੮॥

than aaich hanee chhin mai putanaa har naam ke let hare aghavaa ||378||

He killed Putana in an instant by pulling her teat and also destroyed the

demon Aghasura in an instant.378.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਿਨਿ ਗੋਪਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕਾਟਿ ਸਟੇ ॥

kaanreh balee pragaTiyo biraj mai jin gopan ke dhukh kaaT saTe ||

The mighty Krishna was born in Braja, who removed all the sufferings of gopas

ਸੁਖ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਤਬ ਹੀ ਦੁਖ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸੁਨਿ ਨਾਮੁ ਘਟੇ ॥

sukh saadhan ke pragaTe tab hee dhukh dhaitan ke sun naam ghaTe ||

On his manifestation, the comforts of the saints increased and the sufferings being created by the demons were lessened

ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਬਲਿ ਕੋ ਅਰੁ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ਲੋਕ ਬਟੇ ॥

eeh hai karataa sabh hee jag ko bal ko ar i(n)dhreh lok baTe ||

He is the Creator of the whole world and is the dispeller of the pride of Bali

and Indra

ਤਿਹ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਤੇ ਲਟ ਜਾਤ ਸਭੈ ਤਨ ਦੋਖ ਲਟੇ ॥੩੭੯॥

teh naam ke let kidho mukh te laT jaat sabhai tan dhokh laTe ||379||

By repeating His Name, the clusters of the sufferings are destroyed.379.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਪੁਤਨਾ ਜਿਨਿ ਮਾਰਿ ਡਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਪਠੀ ॥

kaanreh balee pragaTiyo putanaa jin maar ddaree nirap ka(n)s paThee ||

The mighty Krishna killed Putana, who was sent by Kansa

ਇਨ ਹੀ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਡਰਿਯੋ ਸੁ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਪੈ ਜਨਿ ਸੋ ਇਹ ਥਿਤ ਛਠੀ ॥

ein hee rip maar ddariyo su tiranaavrat pai jan so ieh thit chhaThee ||

He also killed the enemy named Tranavrata

ਸਭ ਜਾਪੁ ਜਪੈ ਇਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਅਤਿ ਹਠੀ ॥

sabh jaap japai ieh ko man mai sabh gop kahai ieh at haThee ||

All should remember Him and the gopas also say that He is very persistent

ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਫੁਨਿ ਮੇਘਨ ਕੀ ਇਨਹੂ ਕਰਿ ਦੀ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਮਠੀ ॥੩੮੦॥

at hee pratinaa fun meghan kee inahoo kar dhee chhin maeh maThee ||380||

He fulfils the task, which he takes up in his hand the same Krishna also

colled down the power of the clouds.380.

ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਦੂਰਿ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਗਡੈ ॥

gop kahai ieh saadhan ke dhukh dhoor karai man maeh gaddai ||

The gopas say that he has established himself in the mind of all on remonving the sufferings of the saints

ਇਹ ਹੈ ਬਲਵਾਨ ਬਡੋ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਸੋਊ ਕੋ ਇਹ ਸੋ ਛਿਨ ਆਇ ਅਡੈ ॥

eeh hai balavaan baddo pragaTiyo souoo ko ieh so chhin aai addai ||

He is extremely potent, and there is none who can confront him

ਸਭ ਲੋਕ ਕਹੈ ਫੁਨਿ ਜਾਪਤ ਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਡੈ ॥

sabh lok kahai fun jaapat yaa kab sayaam kahai bhagavaan baddai ||

All repeat His Name, the poet Shyam says, that the Lord (Krishna) is the gretest of all

ਤਿਨ ਮੋਛ ਲਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਰਰਾ ਕੁ ਜਡੈ ॥੩੮੧॥

tin mochh lahee chhin mai ieh te jin ke man mai jararaa k jaddai ||381||

He, who saw him slightly with his mind, he was assuredly allured by his

power and beauty in an instant.381.

ਮੇਘ ਗਏ ਪਛੁਤਾਇ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥

megh ge pachhutai giraha(n) kahu gopin ko man aana(n)dh baadde ||

The clouds on repenting and the gopas on being pleased went away to their homes

ਹ੍ਵੈ ਇਕਠੇ ਸੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਆਇ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰ ਠਾਢੇ ॥

havai ikaThe su chale gireh ko sabh aai bhe gireh bheetar Thaadde ||

All the gopas gathered in a house,

ਆਇ ਲਗੇ ਕਹਿਨੇ ਤ੍ਰੀਯ ਸੋ ਇਨ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਮਘਵਾ ਕੁਪਿ ਕਾਢੇ ॥

aai lage kahine treey so in hee chhin mai maghavaa kup kaadde ||

And said to their wives, “This Krishna, in great rage, caused Indra to run away in an instant

ਸਤਿ ਲਹਿਯੋ ਭਗਵਾਨ ਹਮੈ ਇਨ ਹੀ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਕਾਢੇ ॥੩੮੨॥

sat lahiyo bhagavaan hamai in hee hamare sabh hee dhukh kaadde ||382||

We are telling the truth it is only through His Grace that our sufferings

have been destroyed."382.

ਕੋਪ ਭਰੇ ਪਤਿ ਲੋਕਹ ਕੇ ਦਲ ਆਬ ਰਖੇ ਠਟਿ ਸਾਜ ਅਣੇ ॥

kop bhare pat lokeh ke dhal aab rakhe ThaT saaj ane ||

ਭਗਵਾਨ ਜੁ ਠਾਢ ਭਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਗਿਰਿ ਪੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕੁਛ ਹੂੰ ਨ ਗਣੇ ॥

bhagavaan joo Thaadd bhayo kar lai gir pai kar kai kuchh hoo(n) na gane ||

The gopas said again, "The armies of the clouds of the infuriated Indra showered heavy rain and the Lord (Krishna) carrying the mountains on his hand, stood fearlessly

ਅਤਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਿਧੌ ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਣੇ ॥

at taa chhab ke jas uch mahaa kab sayaam kidhau ieh bhaat bhane ||

ਜਿਮੁ ਬੀਰ ਬਡੋ ਕਰਿ ਸਿਪਰ ਲੈ ਕਛੁ ਕੈ ਨ ਗਨੇ ਪੁਨਿ ਤੀਰ ਘਣੇ ॥੩੮੩॥

jim beer baddo kar sipar lai kachh kai na gane pun teer ghane ||383||

The poet Shyam has said about this spectacle that Krishna was standing

like a warrior with his shield, not caring for the rain of arrows.383.

ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੋ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਗਡੈ ॥

gop kahai ieh saadhan ko dhukh dhoor karai man maeh gaddai ||

The gopas said, “He has removed the suffering of the saints and He abides in the minds of all

ਇਹ ਹੈ ਬਲਵਾਨ ਬਡੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਸੋਊ ਕੋ ਇਹ ਸੋ ਛਿਨ ਆਇ ਅਡੈ ॥

eeh hai balavaan baddo pragaTio souoo ko ieh so chhin aai addai ||

He has manifested Himself in an extremely mighty form and there is none to resist Him

ਸਭ ਲੋਗ ਕਹੈ ਫੁਨਿ ਖਾਪਤ ਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਡੈ ॥

sabh log kahai fun khaapat yaa kab sayaam kahai bhagavaan baddai ||

ਤਿਹ ਮੋਛ ਲਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਰਰਾ ਕੁ ਜਡੈ ॥੩੮੪॥

teh mochh lahee chhin mai ieh te jin ke man mai jararaa k jaddai ||384||

He, whose mind was slightly absorbed in Him, he was assuredly allured by

his power and beauty.384.

ਕਰਿ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰ ਦਏ ਮਘਵਾ ਦਲ ਕਾਨ੍ਹ੍ਹਹ ਬਡੇ ਬਲਬੀਰ ਬ੍ਰਤੀ ॥

kar kop nivaar dhe maghavaa dhal kaanrahreh badde balabeer bratee ||

ਜਿਮ ਕੋਪਿ ਜਲੰਧਰਿ ਈਸਿ ਮਰਿਯੋ ਜਿਮ ਚੰਡਿ ਚਮੁੰਡਹਿ ਸੈਨ ਹਤੀ ॥

jim kop jala(n)dhar iees mariyo jim cha(n)dd chamu(n)ddeh sain hatee ||

The mighty Krishna caused the army of Indra to run away, just as Shiva had destroyed Jalandhar and the Goddess had annihilated the army of chand and Mund

ਪਛੁਤਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨ ਰਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪਤਿ ਏਕ ਰਤੀ ॥

pachhutai gayo maghavaa gireh ko na rahee teh kee pat ek ratee ||

Indra went back to his home repenting and he lost all his self-respect

ਇਕ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਹਰਿ ਜੀ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਨਿਵਾਰਤ ਕੋਪਿ ਜਤੀ ॥੩੮੫॥

eik megh bidhaar dhe har jee jim moh nivaarat kop jatee ||385||

Krishna destroyed the clouds like a great celibate, quickly destroying his

attachment.385.

ਕੁਪ ਕੈ ਤਿਨਿ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਜਿਨਿ ਰਾਖ ਲਯੋ ਜਲ ਭੀਤਰ ਹਾਥੀ ॥

kup kai tin megh bidhaar dhe jin raakh layo jal bheetar haathee ||

The Lord who protected the elephant in the water, the same, in fury, destroyed the clouds

ਜਾਹਿ ਸਿਲਾ ਲਗਿ ਪਾਇ ਤਰੀ ਜਿਹ ਰਾਖਿ ਲਈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸੁ ਅਨਾਥੀ ॥

jaeh silaa lag pai taree jeh raakh liee dhrupatee su anaathee ||

He, who with the touch of his foot, ferried across Durga-like Ahalya, he, who protected Daropati

ਬੈਰ ਕਰੈ ਜੋਊ ਪੈ ਇਹ ਸੋ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਤਾਹਿ ਅਸਾਥੀ ॥

bair karai jouoo pai ieh so sabh gop kahai ieh taeh asaathee ||

ਜੋ ਹਿਤ ਸੋ ਚਿਤ ਕੈ ਇਹ ਕੀ ਫੁਨਿ ਸੇਵ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਸਾਥੀ ॥੩੮੬॥

jo hit so chit kai ieh kee fun sev karai teh ko ieh saathee ||386||

Whosoever will be inimical towards that Krishna, the gopas said that he will not be with them and whosoever will serve Him with love and full mind, He will be on his side.386.

ਮੇਘਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਦਲ ਖਾਤਿਰ ਊਪਰਿ ਨ ਕਛੂ ਆਂਦਾ ॥

meghan ko tab hee kirasana(n) dhal khaatir uoopar na kachhoo aa(n)dhaa

||

The clouds could do no harm to the army of Krishna

ਕੋਪ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਘਵਾ ਨ ਚਲਿਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਛੁ ਤਾਹਿ ਬਸਾਦਾ ॥

kop kariyo at hee maghavaa na chaliyo teh so kachh taeh basaadhaa ||

Though Indra was highly infuriated, but whatever was in his control, he could not cast any impact

ਜੋਰ ਚਲੈ ਕਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਹਿ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਜਿਸ ਕੋ ਜਗੁ ਬਾਦਾ ॥

jor chalai keh ko teh so keh hai sabh hee jis ko jag baadhaa ||

Who can then have power (or use force) over Him in whose service there is the whole world

ਮੂੰਡ ਨਿਵਾਇ ਮਨੈ ਦੁਖ ਪਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਉਠਿ ਧਾਮਿ ਖਿਸਾਦਾ ॥੩੮੭॥

moo(n)dd nivai manai dhukh pai gayo maghavaa uTh dhaam khisaadhaa ||387||

Therefore, with bowed head and sorrowful mind, in great embarrassment, Indra went away to his home.387.

ਸਕ੍ਰ ਗਯੋ ਪਛੁਤਾਹਿ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਫੋਰ ਦਈ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹਹਿ ਅਨੀ ॥

sakr gayo pachhutaeh giraha(n) kahu for dhiee jab kaanreh anee ||

When Krishna smashed the pride of Indra, then he, repenting, went to his

home

ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਸੁ ਕਛੂ ਹਰਿ ਕੈ ਨਹਿ ਏਕ ਗਨੀ ॥

barakhaa kar kop karee biraj pai su kachhoo har kai neh ek ganee ||

He, in great rage, showered heavy rain on Braja, but Krishna did not consider it of any significance

ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਿਧੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਨੀ ॥

fun taa chhab kee at hee upamaa kab sayaam kidho ieh bhaat bhanee ||

ਪਛਤਾਇ ਗਯੋ ਪਤਿ ਲੋਕਨ ਕੋ ਜਿਮ ਲੂਟ ਲਯੋ ਅਹਿ ਸੀਸ ਮਨੀ ॥੩੮੮॥

pachhatai gayo pat lokan ko jim looT layo eh sees manee ||388||

The poet Shyam has said regarding his going away that he went repenting, like a serpent losing his glory after getting its jewel (Mani) plundered.388.

ਜਾਹਿ ਨ ਜਾਨਤ ਭੇਦ ਮੁਨੀ ਮਨਿ ਭਾ ਇਹ ਜਾਪਨ ਕੋ ਇਹ ਜਾਪੀ ॥

jaeh na jaanat bhedh munee man bhaa ieh jaapan ko ieh jaapee ||

ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਬਲਿ ਕੋ ਇਨ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਧਰਾ ਸਭ ਥਾਪੀ ॥

raaj dhayo in hee bal ko in hee kab sayaam dharaa sabh thaapee ||

He, whose secret is not known to the sages and whose mystery cannot be

realised through the repetition of all kinds of mantras, the same Krishna gave kingship to Bali and installed the earth

ਮਾਰਤ ਹੈ ਦਿਨ ਥੋਰਨ ਮੈ ਰਿਪੁ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ॥

maarat hai dhin thoran mai rip gop kahai ieh kaanrahreh prataapee ||

ਕਾਰਨ ਯਾਹਿ ਧਰੀ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਪਾਪੀ ॥੩੮੯॥

kaaran yaeh dharee ieh moorat maaran ko jag ke sabh paapee ||389||

The gopas said that within a few days, this glorious Krishna will destroy all the enemies, because he has incarnated only to kill the tyrants of the world.389.

ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਸੋ ਛਲ ਪੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਚੋਰਿ ਲਏ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ ॥

kar kai jeh so chhal pai chaturaanan chor le sabh gop dhafaa ||

ਤਿਨ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਰਾਖਿ ਰਹਿਓ ਵਹ ਬੀਚ ਖਫਾ ॥

tin kautak dhekhan kaaran ko fun raakh rahio veh beech khafaa ||

He, from whom Brahma had concealed the gopas through deception and in

order to see his amorous play, he was hidden in a cave

ਕਾਨ ਬਿਨਾ ਕੁਪਏ ਉਹ ਸੋ ਸੁ ਕਰੇ ਬਿਨ ਹੀ ਸਰ ਦੀਨ ਜਫਾ ॥

kaan binaa kupe uh so su kare bin hee sar dheen jafaa ||

ਛਿਨ ਮਧਿ ਬਨਾਇ ਲਏ ਬਛਰੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਉਨ ਹੀ ਸੀ ਸਫਾ ॥੩੯੦॥

chhin madh banai le bachhare sabh gopan kee un hee see safaa ||390||

Krishna, without getting angry with him also, had astonished and puzzled him and had created the replics of those gopas and calves.390.

ਕਾਨ ਉਪਾਰਿ ਧਰਿਓ ਕਰ ਪੈ ਗਿਰਿ ਤਾ ਤਰਿ ਗੋਪ ਨਿਕਾਰਿ ਸਬੈ ॥

kaan upaar dhario kar pai gir taa tar gop nikaar sabai ||

When Krishna uprooted and carried the mountain, he called all the gopas under the same

ਬਕਈ ਬਕ ਅਉਰ ਗਡਾਸੁਰ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਬੀਰ ਬਧੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਤਬੈ ॥

bakiee bak aaur gaddaasur tiranaavrat beer badhe chhin beech tabai ||

The same Krishna had killed the brave demons like Bakasura, Gajasura,

Tranavrata etc.

ਜਿਨ ਕਾਲੀ ਕੋ ਨਾਥ ਲਯੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਧਿਆਨ ਨ ਛਾਡਹੁ ਵਾਹਿ ਕਬੈ ॥

jin kaalee ko naath layo chhin bheetar dhiaan na chhaaddahu vaeh kabai ||

He, who stringed the serpent Kali, his meditation be never forgotton from the mind

ਸਭ ਸੰਤ ਸੁਨੀ ਸੁਭ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਇਕ ਅਉਰ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੩੯੧॥

sabh sa(n)t sunee subh kaanreh kathaa ik aaur kathaa sun leh abai ||391||

All the saints heard the auspicious story of Krishna now listen to another

story.391.

ਗੋਪ ਬਾਚ ਨੰਦ ਜੂ ਸੋ ॥

gop baach na(n)dh joo so ||

Speech of the gopas addressed to Nand:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਨੰਦ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਕਾਨ੍ਹ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਸਬੈ ॥

na(n)dh ke agraj kaanreh paraakram gopan jai kahiyo su sabai ||

ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਯਾਹਿ ਬਧਿਯੋ ਉਡਿ ਬੀਚ ਨਭੈ ॥

dhait aghaasur aaur tiranaavrat yaeh badhiyo udd beech nabhai ||

The gopas went to Nand and told him about the strength and glory of Krishna. They told him that Krishna had flown into the sky and killed the

demons named Aghasura and Tranvrata

ਫੁਨਿ ਮਾਰਿ ਡਰੀ ਬਕਈ ਸਭ ਗੋਪਨ ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਅਭੈ ॥

fun maar ddaree bakiee sabh gopan dhaan dhayo ieh kaanreh abhai ||

Then he killed Bakasura and made gopas fearless

ਸੁਨੀਐ ਪਤਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ ਕਰੋ ਕੋਊ ਪੈ ਇਹ ਸੋ ਸੁਤ ਨਾਹਿ ਲਭੈ ॥੩੯੨॥

suneeaai pat koT upaav karo kouoo pai ieh so sut naeh labhai ||392||

“O the Lord of gopas! though great effort may be made, still such a son cannot be obtained.392.

ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੀਐ ਪਤਿ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕੋ ਰਣਗਾਮੀ ॥

gopan kee binatee suneeaai pat dhiaan dharai ieh ko ranagaamee ||

“O Nand! We are saying this that the warriors meditate on this Krishna

ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕੋ ਮੁਨਿ ਈਸਰ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕਾਇਰ ਕਾਮੀ ॥

dhiaan dharai ieh ko mun ieesar dhiaan dharai ieh kair kaamee ||

Even the sages, Shive, ordinary individuals, lustful persons etc. also

meditate on him

ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਕੋ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਇਹ ਦੇਖਨ ਬਾਮੀ ॥

dhiaan dharai ieh ko su tirayaa sabh dhiaan dharai ieh dhekhan baamee ||

“All the women meditate on him

ਸਤਿ ਲਖਿਯੋ ਹਮ ਕੈ ਕਰਤਾ ਜਗ ਸਤਿ ਕਹਿਯੋ ਮਤ ਕੈ ਨਹਿ ਖਾਮੀ ॥੩੯੩॥

sat lakhiyo ham kai karataa jag sat kahiyo mat kai neh khaamee ||393||

The world acknowledges him as the Creator, which is quite true, there is

no flaw in it.”393.

ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਪੁਤਨਾ ਇਨ ਮਾਰੀ ॥

hai bhagavaan balee pragaTiyo sabh gop kahai putanaa in maaree ||

“This mighty Lord has destroyed Putana

ਰਾਜ ਬਿਭੀਛਨ ਯਾਹਿ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਕੁਪਿ ਰਾਵਨ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰੀ ॥

raaj bibheechhan yaeh dhayo in hee kup raavan dhait sa(n)ghaaree ||

He killed Ravana and gave the kingdom to Vibhishana

ਰਛ ਕਰੀ ਪ੍ਰਲਾਦਹਿ ਕੀ ਇਨ ਹੀ ਹਰਨਾਖਸ ਕੀ ਉਰ ਫਾਰੀ ॥

rachh karee pralaadheh kee in hee haranaakhas kee ur faaree ||

He protected Prahalada by bursting open the belly of Hiranayakashipu

ਨੰਦ ਸੁਨੋ ਪਤਿ ਲੋਕਨ ਕੈ ਇਨ ਹੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਦੇਹ ਉਬਾਰੀ ॥੩੯੪॥

na(n)dh suno pat lokan kai in hee hamaree ab dheh ubaaree ||394||

O Nand, the lord of the people! listen, He had now saved us.”394.

ਹੈ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਤਰ ਹੈ ਕਰਤਾ ਇਹ ਲੀਲਾ ॥

hai sabh logan ko karataa biraj bheetar hai karataa ieh leelaa ||

“He is the Creater of all the people

ਸਿਖਜਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਿ ਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਤਨ ਹੀਲਾ ॥

sikhayan ko barataa har hai ieh saadhan ko harataa tan heelaa ||

On this side, the whole of Braja was fearful and he was engaged in his amorous play Krishna is the fast of the disciples and he is also the effort in the saint’s body

ਰਾਖ ਲਈ ਇਨ ਹੀ ਸੀਅ ਕੀ ਪਤਿ ਰਾਖਿ ਲਈ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਰਥ ਸੀਲਾ ॥

raakh liee in hee seea kee pat raakh liee tiray paarath seelaa ||

“He protected the high character of Sita and Daropati

ਗੋਪ ਕਹੈ ਪਤਿ ਸੋ ਸੁਨੀਐ ਇਹ ਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਬਰ ਬੀਰ ਹਠੀਲਾ ॥੩੯੫॥

gop kahai pat so suneeaai ieh hai kirasana(n) bar beer haTheelaa ||395||

“O Nand! the performer of all these works is this persistent Krishna.”395.

ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ ਚਕਏ ਗਿਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਜੀ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਬਨਿ ਜਾਵੈ ॥

dhin beet ge chake gir ke har jee bachhare sa(n)g lai ban jaavai ||

“Many days elapsed after the event of carrying the mountain

ਜਿਉ ਧਰ ਮੂਰਤਿ ਘਾਸੁ ਚੁਗੈ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥

jiau dhar moorat ghaas chugai bhagavaan mahaa man mai sukh paavai ||

Now Krishna began to go to the forest alongwith the calves seeing the cows grazing there, the Lord (Krishna) remined absorbed in bliss in his

mind

ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪੁਨੇ ਕਰ ਮੈ ਕਰਿ ਭਾਵ ਘਨੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥

lai muralee apune kar mai kar bhaav ghane hit saath bajaavai ||

ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਜੁ ਸੁਨੈ ਪਤਨੀ ਸੁਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੩੯੬॥

moh rahai ju sunai patanee sur moh rahai dhun jo sun paavai ||396||

“Taking up his flute in his hand, he played on it having filled with intensive emotion, everyone who listened to the sound of the flute, including the heavenly damsels, got allured.396.

ਕੁਪ ਕੈ ਜਿਨਿ ਬਾਲਿ ਮਰਿਓ ਛਿਨ ਮੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੀ ਜਿਨਿ ਸੈਨ ਮਰੀ ਹੈ ॥

kup kai jin baal mario chhin mai ar raavan kee jin sain maree hai ||

“He, who killed Bali in rage and destroyed the army of Ravana

ਜਾਹਿ ਬਿਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਲੰਕ ਕਰੀ ਹੈ ॥

jaeh bibheechhan raaj dhayo chhin mai jeh kee teh la(n)k karee hai ||

He, who gave the kingdom (of Landa) to Vibhishana and made him the

Lord of Lanka in an instant

ਮੁਰ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਘਟਿਕਾਨ ਕਰੀ ਰਿਪੁ ਜਾ ਸੀਅ ਕੀ ਜੀਯ ਪੀਰ ਹਰੀ ਹੈ ॥

mur maar dhayo ghaTikaan karee rip jaa seea kee jeey peer haree hai ||

ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਗਊਅਨ ਕੈ ਮਿਸ ਖੇਲ ਕਰੀ ਹੈ ॥੩੯੭॥

so biraj bhoom bikhai bhagavaan su guooan kai mis khel karee hai ||397||

"He, who killed the demon named Sura and killing the enemy, removed the suffering of Sita, the same Lord, having taken birth in Braja, is playing with his cows.397.

ਜਾਹਿ ਸਹੰਸ੍ਰ ਫਨੀ ਤਨ ਊਪਰਿ ਸੋਇ ਕਰੀ ਜਲ ਭੀਤਰ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥

jaeh saha(n)sr fanee tan uoopar soi karee jal bheetar kreeRaa ||

"He, who plays in the waters, being seated on Sheshanaga of thousands of

heads

ਜਾਹਿ ਬਿਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਜਾਹਿ ਦਈ ਕੁਪਿ ਰਾਵਨ ਪੀੜਾ ॥

jaeh bibheechhan raaj dhayo ar jaeh dhiee kup raavan peeRaa ||

He, who in greatire, agonized Ravana and gave kingdom to Vibhishana

ਜਾਹਿ ਦਯੋ ਕਰ ਕੈ ਜਗ ਭੀਤਰ ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਅਉ ਗਜ ਕੀੜਾ ॥

jaeh dhayo kar kai jag bheetar jeev charaachar aau gaj keeRaa ||

“He, who mercifully gave life-breath to the movable and immovable beings and to the elephants and worms in the whole world

ਖੇਲਤ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜਿਨਿ ਕੀਲ ਸੁਰਾਸੁਰ ਬੀਚ ਝਗੀੜਾ ॥੩੯੮॥

khelat so biraj bhoom bikhai jin keel suraasur beech jhageeRaa ||398||

He is the same Lord, who is playing in Braja and who has ever seen the war between the gods and demons.398.

ਬੀਰ ਬਡੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਦਿਕ ਜਾਹਿ ਮਰਾਇ ਡਰੇ ਰਨਿ ਛਤ੍ਰੀ ॥

beer badde dhurajodhan aadhik jaeh marai ddare ran chhatree ||

“He, from whom, Duryodhana and other great warriors fear in the

battlefield

ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਰਿਸੈ ਕਰਿ ਰਾਜਨ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਬਰ ਅਤ੍ਰੀ ॥

jaeh mariyo sisupaal risai kar raajan mai kirasana(n) bar atree ||

He, who, in great rage, killed Shishupala, the same mighty hero is this Krishna

ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗਊਅਨ ਮੈ ਜੋਊ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸਤ੍ਰੀ ॥

khelat hai souoo guooan mai jouoo hai jag ko karataa badh satree ||

“The same Krishna is playing with his cows and the same Krishna is the killer of enemies and the creator of the whole world

ਆਗਿ ਸੋ ਧੂਮ੍ਰ ਲਪੇਟਤ ਜਿਉ ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਇਹ ਛਤ੍ਰੀ ॥੩੯੯॥

aag so dhoomr lapeTat jiau fun gop kahaavat hai ieh chhatree ||399||

And the same Krishna shines like a spark of fire amidst the smoke and calls himself a gopa, being a Kshatriya.399.

ਕਰ ਜੁਧ ਮਰੇ ਇਕਲੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਰਾਜੁ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਜਿਹ ਦੀਆ ॥

kar judh mare ikale madh keeTabh raaj satakirat ko jeh dheeaa ||

“Engaged in war with him, the demons Madhu and Kaitabh were killed and

it was he, who gave kingdom toe Indra

ਕੁੰਭਕਰਨ ਮਰਿਯੋ ਜਿਨਿ ਹੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਬਧ ਕੀਆ ॥

ku(n)bhakaran mariyo jin hai ar raavan ko chhin mai badh keeaa ||

Kumbhkarna also died, fighting with him and he killed Ravana in an instant

ਰਾਜੁ ਬਿਭੀਛਨ ਦੇ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਅਉਧਿ ਚਲਿਯੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸੀਆ ॥

raaj bibheechhan dhe kar aana(n)dh aaudh chaliyo sa(n)g lai kar seeaa ||

“It was he who after giving kingdom to Vibhishana and taking Sita with him,

ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਸੋ ਅਵਤਾਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਅਬ ਲੀਆ ॥੪੦੦॥

paapan ke badh kaaran so avataar bikhai biraj ke ab leeaa ||400||

Went towards Avadh and now he has incarnated in Braja in order to kill the sinners.”400.

ਜੋ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਕਰੀ ਗੋਪਨ ਤਉ ਪਤਿ ਗੋਪਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥

jo upamaa har kee karee gopan tau pat gopan baat kahee hai ||

The way in which the gopas praised Krishna, in the same way, Nand, the

Lord of gopas said,

ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਬਲੁ ਆਇ ਕਹਿਯੋ ਗਰਗੈ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਬਾਤ ਸਹੀ ਹੈ ॥

jo ieh ko bal aai kahiyo garagai ham so souoo baat sahee hai ||

“The description, that you have given about the might of Krishna, is quite correct

ਪੂਤੁ ਕਹਿਯੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਦਿਜ ਤਾਹਿ ਮਿਲਿਯੋ ਫੁਨਿ ਮਾਨਿ ਇਹੀ ਹੈ ॥

poot kahiyo basudheveh ko dhij taeh miliyo fun maan ihee hai ||

“Purohit (the priest) has called him the son of Vasudev and this is his good fortune

ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਮਾਰਨ ਆਯੋ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੀ ਦੇਹ ਗਈ ਨ ਰਹੀ ਹੈ ॥੪੦੧॥

jo ieh ko fun maaran aayo su taahee kee dheh giee na rahee hai ||401||

He, who came to kill him, he himself was destroyed physically.”401.

ਅਥ ਇੰਦ੍ਰ ਆਇ ਦਰਸਨ ਕੀਆ ਅਰੁ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਯਾ ॥

ath i(n)dhr aai dharasan keeaa ar benatee karat bhayaa ||

Now begins the description of Indra’s coming to see Krishna and

supplicate to him

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦਿਨ ਏਕ ਗਏ ਬਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮਘਵਾ ਤਜਿ ਮਾਨ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥

dhin ek ge ban ko har jee maghavaa taj maan haree peh aayo ||

One day, when Krishna went to the forest, then casting away his pride,

ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਖਸਾਵਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਤਰਿ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥

paapan ke bakhasaavan ko har ke tar pain sees nivaayo ||

Indra came to him and bowed his head at the feet of Krishna for

forgiveness of his sins

ਅਉਰ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਤੋ ਭਗਵਾਨ ਰਿਝਾਯੋ ॥

aaur karee binatee har kee at hee teh to bhagavaan rijhaayo ||

He prayed to Krishna and pleased him by saying, “O Lord! I have erred

ਚੂਕ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਸਕ੍ਰ ਸੁ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਕੌ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੪੦੨॥

chook bhiee ham te kahiyo sakr su kai har jee tum kau neh paayo ||402||

I have not been able to know Thy end.402.

ਤੂ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਤੂ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਹੈ ॥

too jag ko karataa karunaanidh too sabh logan ko karataa hai ||

“O Treasure of mercy! Thou art the Creator of the world

ਤੂ ਮੁਰ ਕੋ ਮਰੀਯਾ ਰਿਪੁ ਰਾਵਨ ਭੂਰਿਸਿਲਾ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕੋ ਭਰਤਾ ਹੈ ॥

too mur ko mareeyaa rip raavan bhoorisilaa treeyaa ko bharataa hai ||

Thou art the killer of the demon Mur and also Ravana and the Saviour of

the chaste Ahalya

ਤੂ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਅਰੁ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਹਰਤਾ ਹੈ ॥

too sabh dhevan ko pat hai ar saadhan ke dhukh ko harataa hai ||

“Thou art the Lort of all gods and the remover of the sufferings of saints

ਜੋ ਤੁਮਰੀ ਕਛੁ ਭੂਲ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਤੂ ਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ ਹੈ ॥੪੦੩॥

jo tumaree kachh bhool karai teh ke fun too tan ko marataa hai ||403||

O Lord! He, who defies Thee, Thou art his destroyer.”403.

ਸੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਕੀ ਉਪਮਾ ਤਬ ਕਾਮ ਸੁ ਧੇਨ ਗਊ ਚਲਿ ਆਈ ॥

sun kaanreh satakirat kee upamaa tab kaam su dhen guoo chal aaiee ||

When Krishna and Indra were engaged in talk, there came Kamadhenu, the

cow

ਆਇ ਕਰੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਭਾਤਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਡਾਈ ॥

aai karee upamaa har kee bahu bhaatin so kab sayaam baddaiee ||

The poet Shyam says that she eulogised Krishna in various ways

ਗਾਵਤ ਹੀ ਗੁਨ ਕਾਨਰ ਕੇ ਇਕ ਕਿੰਕਰ ਆਇ ਗਈ ਹਰਿ ਪਾਈ ॥

gaavat hee gun kaanar ke ik ki(n)kar aai giee har paiee ||

She realised the Lord by praising Krishna

ਸ੍ਯਾਮ ਕਰੋ ਉਪਮਾ ਕਹਿਯੋ ਪਤਿ ਸੋ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਭਾਤਿਨ ਭਾਈ ॥੪੦੪॥

sayaam karo upamaa kahiyo pat so upamaa bahu bhaatin bhaiee ||404||

The poet says that her approbation allured the mind in several ways.404.

ਕਾਨਰ ਕੇ ਪਗ ਪੂਜਨ ਕੋ ਸਭ ਦੇਵਪੁਰੀ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁਰ ਆਏ ॥

kaanar ke pag poojan ko sabh dhevapuree taj kai sur aae ||

All the gods left heaven and came there in order to bow at the feet of

Krishna

ਪਾਇ ਪਰੇ ਇਕ ਪੂਜਤ ਭੇ ਇਕ ਨਾਚ ਉਠੇ ਇਕ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥

pai pare ik poojat bhe ik naach uThe ik ma(n)gal gaae ||

Someone is touching His feet and someone is singing songs and dancing

ਸੇਵ ਕਰੈ ਹਰਿ ਕੀ ਹਿਤ ਕੈ ਕਰਿ ਆਵਤ ਕੇਸਰ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥

sev karai har kee hit kai kar aavat kesar dhoop jagaae ||

Someone is coming for performing the service of burning saffron, incense and wick

ਦੈਤਨ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਜਗ ਮੈ ਸੁਰ ਫੇਰਿ ਬਸਾਏ ॥੪੦੫॥

dhaitan ko badh kai bhagavaan mano jag mai sur fer basaae ||405||

It seems that the Lord (Krishna) had made earth, the abode for gods in

order to destroy the demons from the world.405.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੇਵ ਸਕ੍ਰ ਆਦਿਕ ਸਭੈ ਸਭ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨਿ ਮਾਨ ॥

dhev sakr aadhik sabhai sabh taj kai man maan ||

ਹ੍ਵੈ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰਨੈ ਲਗੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਉਸਤਤੀ ਬਾਨਿ ॥੪੦੬॥

havai ikatr karanai lage kirasan usatatee baan ||406||

The gods including Indra gathered together in order to eulogise Krishna, forgetting their pride.406.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੇ ਲਾਜ ਕੇ ਜਹਾਜ ਦੋਊ ਦੇਖੀਅਤ ਬਾਰਿ ਭਰੇ ਅਭ੍ਰਨ ਕੀ ਆਭਾ ਕੋ ਧਰਤ ਹੈ ॥

prem bhare laaj ke jahaaj dhouoo dhekheeat baar bhare abhran kee aabhaa ko dharat hai ||

The eyes of Krishna are like the ship of love and assume the elegance of

all the ornaments

ਸੀਲ ਕੇ ਹੈ ਸਿੰਧੁ ਗੁਨ ਸਾਗਰ ਉਜਾਗਰ ਕੇ ਨਾਗਰ ਨਵਲ ਨੈਨ ਦੋਖਨ ਹਰਤ ਹੈ ॥

seel ke hai si(n)dh gun saagar ujaagar ke naagar naval nain dhokhan harat hai ||

They are the ocean of gentleness, sea of attributes and remover of the sufferings of people

ਸਤ੍ਰਨ ਸੰਘਾਰੀ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਅਵਤਾਰੀ ਜੂ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕੋ ਦੇਹ ਦੂਖ ਦੂਰ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈ ॥

satran sa(n)ghaaree ieh kaanreh avataaree joo ke saadhan ko dheh dhookh dhoor ko karat hai ||

The eyes of Krishna are killers of the enemies and the effacer of the sufferings of the saints

ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਕ ਏ ਜਗ ਕੇ ਉਧਾਰਕ ਹੈ ਦੇਖ ਕੈ ਦੁਸਟ ਜਿਹ ਜੀਯ ਤੇ ਜਰਤ ਹੈ ॥੪੦੭॥

mitr pratipaarak e jag ke udhaarak hai dhekh kai dhusaT jeh jeey te jarat hai ||407||

Krishna is the sustainer of friends and the Benevolent Saviour of the

world, seeing whom, the tyrants are agonised in their hearts.407.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸਭੈ ਸੁਰ ਆਇਸੁ ਲੈ ਚਲ ਧਾਮਿ ਗਏ ਹੈ ॥

kaanreh ko sees nivai sabhai sur aais lai chal dhaam ge hai ||

All the gods, taking permission of Krishna, bowed their heads and went back to their abodes

ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਧਰਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਤੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਯਾਦ ਭਏ ਹੈ ॥

gobi(n)dh naam dhariyo har ko ieh tai man aana(n)dh yaadh bhe hai ||

In their delight, they have named Krishna as ‘Govind’

ਰਾਤਿ ਪਰੇ ਚਲਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਡੇਰਨਿ ਆਪਨ ਬੀਚ ਅਏ ਹੈ ॥

raat pare chal kai bhagavaan su dderan aapan beech ae hai ||

When the night fell, Krishna also returned to his home

ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਏ ਜਗ ਕੇ ਦਿਖਬੇ ਕਹੁ ਕੀਨ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲ ਨਏ ਹੈ ॥੪੦੮॥

praat bhe jag ke dhikhabe kahu keen su su(n)dhar khel ne hai ||408||

Early next morning, he prepared for the new and elegant sport for his

amorous play for the world.408.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਭੂਲ ਬਖਸਾਵਨ ਨਾਮ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare i(n)dhr bhool bakhasaavan naam baranana(n) dhiaai samaapatam ||

End of the description of “The Request of Indra for Forgiveness” in Krishna Avatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਨੰਦ ਕੋ ਬਰੁਨ ਬਾਧ ਕਰਿ ਲੈ ਗਏ ॥

ath na(n)dh ko barun baadh kar lai ge ||

Now begins the description of the arrest of Nand by Varuna

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਨਿਸਿ ਏਕ ਦ੍ਵਾਦਸਿ ਕੇ ਹਰਿ ਤਾਤ ਚਲਿਯੋ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਨ੍ਹਾਵਨ ਕਾਜੈ ॥

nis ek dhavaiaadhas ke har taat chaliyo jamunaa meh nrahaavan kaajai ||

On the twelfth lunar night, the father of Krishna went to take a bath in

Yamuna

ਆਹਿ ਪਰਿਓ ਜਲ ਮੈ ਬਰੁਨੰ ਗਜ ਕੋਪਿ ਗਹਿਯੋ ਸਭ ਜੋਰਿ ਸਮਾਜੈ ॥

aaeh pario jal mai baruna(n) gaj kop gahiyo sabh jor samaajai ||

He took off his clothes and entered the water the attendants of Varuna got infuriated

ਬਾਧ ਚਲੇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਬਰੁਨੰ ਪਹਿ ਕਾਨਰ ਕੇ ਬਿਨੁ ਹੀ ਕੁਪਿ ਗਾਜੈ ॥

baadh chale sa(n)g lai baruna(n) peh kaanar ke bin hee kup gaajai ||

ਜਾਇ ਕੈ ਠਾਢਿ ਕਰਿਓ ਜਬ ਹੀ ਪਹਿਚਾਨ ਲਯੋ ਦਰੀਆਵਨ ਰਾਜੈ ॥੪੦੯॥

jai kai Thaadd kario jab hee pahichaan layo dhareeaavan raajai ||409||

They arrested Nand and proceeded to take him to Varuna, thundering in rage and when they presented him before Varuna, he was recognized by

Varuna, the king of the river.409.

ਨੰਦ ਬਿਨਾ ਪੁਰਿ ਸੁੰਨ ਭਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਹਿ ਆਏ ॥

na(n)dh binaa pur su(n)n bhayo sabh hee mil kai har jee peh aae ||

In the absence of Nand, the whole city was deserted

ਆਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੇ ਪਰ ਪਾਇਨ ਨੰਦ ਤ੍ਰਿਯਾਦਿਕ ਤੇ ਘਿਘਿਆਏ ॥

aai pranaam kare par pain na(n)dh tirayaadhik te ghighiaae ||

All the residents went together to meet Krishna all of them bowed before him and touched his feet and all the women and others beseeched him earnestly

ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਤਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਆਇ ਰਿਝਾਏ ॥

kai bahu bhaatan so binatee kar kai bhagavaan ko aai rijhaae ||

They prayed before him in many ways and pleased him

ਮੋ ਪਤਿ ਆਜ ਗਏ ਉਠ ਕੈ ਹਮ ਢੂੰਢਿ ਰਹੇ ਕਹੂੰਐ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥੪੧੦॥

mo pat aaj ge uTh kai ham ddoo(n)dd rahe kahoo(n)aai nahee paae ||410||

They said, “We have tried to find out Nand (at many places), but have not

been able to locate him."410.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥

kaanreh baach ||

Speech of Krishna:

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਾਤ ਕਹਿਓ ਹਸਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤਾਤ ਲਿਆਵਨ ਕੌ ਹਮ ਜੈ ਹੈ ॥

taat kahio has kai jasudhaa peh taat liaavan kau ham jai hai ||

ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸੁ ਸਾਤਹਿ ਜਾਇ ਜਹੀ ਤਹ ਜਾਹੀ ਤੇ ਲਿਯੈ ਹੈ ॥

saat akaas pataal su saateh jai jahee teh jaahee te liyai hai ||

Krishna said smilingly to Yashoda, "I shall go to bring my father and bring him back, searching all the seven skies and seven nether-worlds, wherever he is

ਜੌ ਮਰ ਗਿਓ ਤਉ ਜਾ ਜਮ ਕੇ ਪੁਰਿ ਅਯੁਧ ਲੈ ਕੁਪਿ ਭਾਰਥ ਕੈ ਹੈ ॥

jau mar gio tau jaa jam ke pur ayudh lai kup bhaarath kai hai ||

If he has passed away, then I shall fight with Yama, the god of death and

bring him back

ਨੰਦ ਕੋ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇ ਹਉ ਹਉ ਕਿਹ ਜਾਇ ਰਮੇ ਤਊ ਜਾਨ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥੪੧੧॥

na(n)dh ko aan milai hau hau keh jai rame tuoo jaan na dhai hai ||411||

He will not go away like this."411.

ਗੋਪ ਪ੍ਰਨਾਮ ਗਏ ਕਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤੋ ਹਸਿ ਕੈ ਇਮ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥

gop pranaam ge kar kai gireh to has kai im kaanreh kahiyo hai ||

All the gopas went home after bowing before him and Krishna said smilingly, "I am speaking truth

ਗੋਪਨ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਮਿਲ ਹੋਂ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਫੁਨ ਸਤਿ ਲਹਿਯੋ ਹੈ ॥

gopan ke pat ko mil ho(n) ieh jhooTh nahee fun sat lahiyo hai ||

I shall cause all of you to meet Nand, the Lord of gopas there is not even a little falsehood it, I am speaking the truth

ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਹਰਿ ਦੂਰਿ ਬਹਿਓ ਹੈ ॥

gopan ke man ko at hee dhukh baat sune har dhoor bahio hai ||

ਛਾਡਿ ਅਧੀਰਜ ਦੀਨ ਸਭੋ ਫੁਨਿ ਧੀਰਜ ਕੋ ਮਨ ਗਾਢ ਗਹਿਓ ਹੈ ॥੪੧੨॥

chhaadd adheeraj dheen sabho fun dheeraj ko man gaadd gahio hai ||412||

The anguish of the mind of gpopas was removed on hearing the words of

Krishna and without losing patience, they went away.412.

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠ ਕੈ ਜਲ ਬੀਚ ਧਸਿਓ ਬਰਨੰ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥

praat bhe har jee uTh kai jal beech dhasio barana(n) peh aayo ||

ਆਇ ਕੈ ਠਾਢਿ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਨਦੀਆ ਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਯੋ ॥

aai kai Thaadd bhayo jab hee nadheeaa pat pain so lapaTaayo ||

Early in the morning, Hari (Krishna) entered the water and reached before Varuna, who at the same time, clung to the feet of Krishna and said with choked throat:

ਭ੍ਰਿਤਨ ਮੋ ਅਜਨੇ ਤੁਮ ਤਾਤ ਅਨਿਓ ਬੰਧ ਕੇ ਕਹਿ ਕੈ ਘਿਘਿਆਯੋ ॥

bhiratan mo ajane tum taat anio ba(n)dh ke keh kai ghighiaayo ||

"My attendants have arrested and brought your father

ਕਾਨ੍ਹ ਛਿਮਾਪਨ ਦੋਖ ਕਰੋ ਇਹ ਭੇਦ ਹਮੈ ਲਖ ਕੈ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥੪੧੩॥

kaanreh chhimaapan dhokh karo ieh bhedh hamai lakh kai nahee paayo

||413||

O Krishna! please forgive my fault, I did not know about it."413.

ਜਿਨਿ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨ ਰੀਝਿ ਦਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਿਨਿ ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਿਓ ਹੈ ॥

jin raaj bhabheechhan reejh dhayo ris kai jin raavan khet mario hai ||

He, who gave kingdom to Vibhishana and in great rage, killed Ravana in the battlefield

ਜਾਹਿ ਮਰਿਓ ਮੁਰ ਨਾਮ ਅਘਾਸੁਰ ਪੈ ਬਲਿ ਕੋ ਛਲ ਸੋ ਜੁ ਛਲਿਓ ਹੈ ॥

jaeh mario mur naam aghaasur pai bal ko chhal so ju chhalio hai ||

He, who killed mUr and Aghasura and duped the king Bali

ਜਾਹਿ ਜਲੰਧਰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਿਹ ਮੂਰਤਿ ਕੈ ਸਤ ਜਾਹਿ ਟਰਿਯੋ ਹੈ ॥

jaeh jala(n)dhar kee tiray ko teh moorat kai sat jaeh Tariyo hai ||

ਧੰਨ ਹੈ ਭਾਗ ਕਿਧੋ ਹਮਰੇ ਤਿਹ ਕੋ ਹਮ ਪੇਖਬਿ ਆਜੁ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥੪੧੪॥

dha(n)n hai bhaag kidho hamare teh ko ham pekhab aaj kario hai ||414||

He, who tarnished the honour of the wife of Jalandhar, I am seeing today

that Krishna (the incarnation of Vishnu), I am very fortunate.414.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪਾਇਨ ਪਰ ਕੈ ਬਰਨਿ ਜੁ ਦਯੋ ਨੰਦ ਕਉ ਸਾਥਿ ॥

pain par kai baran joo dhayo na(n)dh kau saath ||

Falling at the feet of Krishna, Varuna sent Nand to him

ਕਹਿਯੋ ਭਾਗ ਮੁਹਿ ਧੰਨਿ ਹੈ ਚਲੈ ਪੁਸਤਕਨ ਗਾਥ ॥੪੧੫॥

kahiyo bhaag muh dha(n)n hai chalai pusatakan gaath ||415||

He said, “O Krishna! I am fortunate, this story will be related in books.”415.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਾਤ ਕੋ ਸਾਥ ਲਯੋ ਭਗਵਾਨ ਚਲਿਯੋ ਪੁਰ ਕੋ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਭੀਨੋ ॥

taat ko saath layo bhagavaan chaliyo pur ko man aana(n)dh bheeno ||

Taking his father with him and very much pleased, Krishna moved towards

his city

ਬਾਹਰਿ ਲੋਕ ਮਿਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਣਾਮ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੀਨੋ ॥

baahar lok mile biraj ke kar kaanreh pranaam praakram keeno ||

The people of Braja met him on the outskirts, who bowed before Krishna and his feat

ਪਾਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਦਾਨ ਘਨੋ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਦੀਨੋ ॥

pai pare har ke bahu baaran dhaan ghano dhij lokan dheeno ||

They all fell at his feet and they all gave many things in charity to the Brahmins

ਆਇ ਮਿਲਾਇ ਦਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪਤਿ ਸਤਿ ਹਮੈ ਕਰਤਾ ਕਰ ਦੀਨੋ ॥੪੧੬॥

aai milai dhayo biraj ko pat sat hamai karataa kar dheeno ||416||

They said in gratitude, “Krishna has, in reality, justified his words and has

caused us to meet Nand, the lord of Braja.”416.

ਨੰਦ ਬਾਚ ॥

na(n)dh baach ||

Speech of Nand

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਾਹਰਿ ਆਨਿ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਕਾਨਰ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਰੇ ॥

baahar aan kahiyo biraj ke pat kaanar hee jag ko karataa re ||

When Nand came out he said, “He is not only Krishna, but is the Creator of the whole world

ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨ ਰੀਝਿ ਬਿਭੀਛਨਿ ਰਾਵਨ ਸੇ ਰਿਪੁ ਕੋਟਿਕ ਮਾਰੇ ॥

raaj dhayo in reejh bibheechhan raavan se rip koTik maare ||

It was he, who on being pleased, gave kingdom to Vibhishana and has killed millions of enemies like Ravana

ਭ੍ਰਿਤਨ ਲੈ ਬਰੁਣੈ ਬੰਧਿਓ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਆਨਿਓ ਹੈ ਯਾਹੀ ਛਡਾ ਰੇ ॥

bhiratan lai barunai ba(n)dhio teh te muh aanio hai yaahee chhaddaa re ||

The attendants of Varuna had arrested me and he is the one who has

liberated me from all

ਕੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਸਮਝੋ ਇਹ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਸਮਝੋ ਨਹੀ ਬਾਰੇ ॥੪੧੭॥

kai jag ko karataa samajho ieh ko kar kai samajho nahee baare ||417||

Do not consider him only a boy, he is the Creator of the whole world.”417.

ਗੋਪ ਸਭੋ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਜਾਨਿ ਹਰੀ ਇਹ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

gop sabho apune man bheetar jaan haree ieh bhedh bichaario ||

All the gopas have understood this mystery in their mind

ਦੇਖਹਿ ਜਾਇ ਬੈਕੁੰਠ ਸਭੈ ਹਮ ਪੈ ਇਹ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਓ ॥

dhekheh jai baiku(n)Th sabhai ham pai ieh kai ieh bhaat uchaario ||

Knowing this, Krishna asked them to visit heaven and also caused them to see it

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਸਾਰਿਓ ॥

taa chhab ko jas uch mahaa kab ne apunai mukh te im saario ||

ਗਿਆਨ ਹ੍ਵੈ ਪਾਰਸੁ ਗੋਪਨ ਲੋਹ ਕੌ ਕਾਨ੍ਹ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਡਾਰਿਓ ॥੪੧੮॥

giaan havai paaras gopan loh kau kaanreh sabhai kar ka(n)chan ddaario ||418||

Considering this spectacle, the poet has said, “This spectacle appeared

like this that the knowledge given by Krishna was like philosopher's stone, and because of it the iron-like gopas had been transformed into gold.418.

ਜਾਨ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਕੋ ਲਖੀਆ ਜਬ ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਪਰਿ ਸੋਏ ॥

jaan kai a(n)tar ko lakheeaa jab rain paree tab hee par soe ||

When the night fell, Krishna, the knower of the secrets of all the hearts, went to sleep

ਦੂਖ ਜਿਤੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਤਨੇ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਕੇ ਲੇਵਤ ਖੋਏ ॥

dhookh jite ju hute man mai titane har naam ke levat khoe ||

All the sufferings are destroyed by the repetition of the name of the Lord

ਆਇ ਗਯੋ ਸੁਪਨਾ ਸਭ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾ ਪਿਖਏ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਰ ਦੋਏ ॥

aai gayo supanaa sabh ko teh jaa pikhe treeyaa nar dhoe ||

ਜਾਇ ਅਨੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਥੀ ਤਿਹ ਜਾ ਸਮ ਜਾ ਫੁਨਿ ਅਉਰ ਨ ਕੋਏ ॥੪੧੯॥

jai anoop biraajat thee teh jaa sam jaa fun aaur na koe ||419||

All the men and women saw heaven in their dreams, in which they

visualised Krishna seated in an unparalleled posture on all the sides.419.

ਸਭ ਗੋਪਿ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬੈਕੁੰਠ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਿ ਭਲਾ ਹੈ ॥

sabh gop bichaar kahiyo man mai ieh baiku(n)Th te biraj moh bhalaa hai ||

All the gopas thought and said, “O Krishna! to be in Braja in your company is much better than heaven

ਕਾਨ੍ਹ ਸਮੈ ਲਖੀਐ ਨ ਇਹਾ ਓਹੁ ਜਾ ਪਿਖੀਐ ਭਗਵਾਨ ਖਲਾ ਹੈ ॥

kaanreh samai lakheeaai na ihaa oh jaa pikheeaai bhagavaan khalaa hai ||

We see none equal to Krishna wherever we see, we see only the Lord (Krishna)

ਗੋਰਸ ਖਾਤ ਉਹਾ ਹਮ ਤੇ ਮੰਗਿ ਜੋ ਕਰਤਾ ਸਭ ਜੀਵ ਜਲਾ ਹੈ ॥

goras khaat uhaa ham te ma(n)g jo karataa sabh jeev jalaa hai ||

In Braja, Krishna asks for milk and curd from us and eats them

ਸੋ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਛਾਛਹਿ ਪੀਵਤ ਜਾਹਿ ਰਮੀ ਨਭ ਭੂਮਿ ਕਲਾ ਹੈ ॥੪੨੦॥

so hamare gireh chhaachheh peevat jaeh ramee nabh bhoom kalaa hai ||420||

He is the same Krishna, who has the power to destroy all the beings the Lord (Krishna), whose power pervades all the heavens, nether-worlds, the same Krishna (Lord) asks for butter-milk from us and drinks it.420.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਨੰਦ ਜੂ ਕੋ ਬਰੁਣ ਪਾਸ ਤੇ ਛੁਡਾਏ ਲਿਆਇ ਬੈਕੁੰਠ ਦਿਖਾਵ ਸਭ

ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare na(n)dh joo ko barun paas te chhuddaae liaai baiku(n)Th dhikhaav sabh gopin ko dhiaai samaapata(n) ||

End of chapter entitled"Getting the release of Nand from the imprisonment of Varuna and showing the heaven to all gopas" in Krishna Avatara in

Bachittar Natak.

ਅਥ ਰਾਸਿ ਮੰਡਲ ਲਿਖਯਤੇ ॥

ath raas ma(n)ddal likhayate ||

ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਥਨੰ ॥

ath dhevee joo kee usatat kathana(n) ||

Now beginsa the description of the praise of the goddess:

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਤੁਹੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ॥

toohee asatranee sasatranee aap roopaa ||

ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਭ ਹੰਤੀ ਅਨੂਪਾ ॥

toohee a(n)bikaa ja(n)bh ha(n)tee anoopaa ||

O Goddess! Thou art Ambika, the wielder of arms weapons and also the

destroyer of Jambhasura

ਤੂਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਸੀਤਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ ॥

toohee a(n)bikaa seetalaa totalaa hai ||

Thou art Ambika, Shitala etc.

ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਤੈਹੀ ਕੀਆ ਹੈ ॥੪੨੧॥

pirathavee bhoom akaas taihee keeaa hai ||421||

Thou art also the installed of the world, earth and sky.421.

ਤੁਹੀ ਮੁੰਡ ਮਰਦੀ ਕਪਰਦੀ ਭਵਾਨੀ ॥

tuhee mu(n)dd maradhee kaparadhee bhavaanee ||

Thou art Bhavani, the smasher of heads in the battlefield

ਤੁਹੀ ਕਾਲਿਕਾ ਜਾਲਪਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥

tuhee kaalikaa jaalapaa raajadhaanee ||

Thou art also Kalka, Jalpa and giver of the kingdom to gods

ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਤੁਹੀ ਈਸਵਰੀ ਹੈ ॥

mahaa jog maiaa tuhee ieesavaree hai ||

Thou art the great Yogmaya and Parvati

ਤੁਹੀ ਤੇਜ ਅਕਾਸ ਥੰਭੋ ਮਹੀ ਹੈ ॥੪੨੨॥

tuhee tej akaas tha(n)bho mahee hai ||422||

Thou art the Light of the sky and the support of the earth.422.

ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ॥

tuhee risaTanee pusaTanee jog maiaa ||

Thou art Yogmaya, the Sustainer of all

ਤੁਹੀ ਮੋਹ ਸੋ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਛਾਇਆ ॥

tuhee moh so chaudhahoo(n) lok chhaiaa ||

All the fourteen worlds are illumined by Thy Light

ਤੁਹੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਭਵਾਨੀ ॥

tuhee su(n)bh naisu(n)bh ha(n)tee bhavaanee ||

Thou art Bhavani, the destroyer of Sumbh and Nisumbh

ਤੁਹੀ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਾਨੀ ॥੪੨੩॥

tuhee chaudhahoo(n) lok kee jot jaanee ||423||

Thou art the brilliance of the fourteen worlds.423.

ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥

tuhee risaTanee pusaTanee sasatranee hai ||

Thou art the Sustainer of all and also the wielder of weapons

ਤੁਹੀ ਕਸਟਣੀ ਹਰਤਨੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥

tuhee kasaTanee haratanee asatranee hai ||

Thou art the remover of the sufferings of all and also the wielder of arms

ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਤੁਹੀ ਬਾਕ ਬਾਨੀ ॥

tuhee jog maiaa tuhee baak baanee ||

Thou art Yogmaya and power of speech

ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਭਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥੪੨੪॥

tuhee a(n)bikaa ja(n)bhahaa raajadhaanee ||424||

O Goddess! Thou, as Ambika, art the destroyer of Jambhasura and the giver of the kingdom to gods.424.

ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਮਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥

mahaa jog maiaa mahaa raajadhaanee ||

O great Yogmaya! Thou art the eternal Bhavani in the past, present and

future

ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭੂਤ ਭਬਿਅੰ ਭਵਾਨੀ ॥

bhavee bhaavanee bhoot bhabia(n) bhavaanee ||

ਚਰੀ ਆਚਰਣੀ ਖੇਚਰਣੀ ਭੂਪਣੀ ਹੈ ॥

charee aacharanee khecharanee bhoopanee hai ||

Thou art consciousness-incarnate, pervading as Sovereign in the sky

ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਆਪਨੀ ਰੂਪਣੀ ਹੈ ॥੪੨੫॥

mahaa baahanee aapanee roopanee hai ||425||

Thy vehicle is supreme and Thou art the revealer of all the sciences.425.

ਮਹਾ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤਨੇਸਵਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥

mahaa bhairavee bhootanesavaree bhavaanee ||

Thou art the great Bhairavi, Bhuteshvari and Bhavani

ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਬਿਯੰ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥

bhavee bhaavanee bhabiya(n) kaalee kirapaanee ||

Thou art Kali, the wielder of the sword in all the three tenses

ਜਯਾ ਆਜਯਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਹੈ ॥

jayaa aajayaa hi(n)gulaa pi(n)gulaa hai ||

Thou art the conqueror of II, residing on Hinglaj mountain

ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾ ਮੰਗਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ ॥੪੨੬॥

sivaa seetalaa ma(n)galaa totalaa hai ||426||

Thou art Shiva, Shitala and stammering Mangala.426.

ਤੁਹੀ ਅਛਰਾ ਪਛਰਾ ਬੁਧਿ ਬ੍ਰਿਧਿਆ ॥

tuhee achharaa pachharaa budh biradhiaa ||

ਤੁਹੀ ਭੈਰਵੀ ਭੂਪਣੀ ਸੁਧ ਸਿਧਿਆ ॥

tuhee bhairavee bhoopanee sudh sidhiaa ||

Thou art in the form of Syllable (Akshana), heavenly damsels, Buddha,

Bhairavi, Sovereign and an adept

ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥

mahaa baahanee asatranee sasatr dhaaree ||

ਤੁਹੀ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੪੨੭॥

tuhee teer taravaar kaatee kaTaaree ||427||

Thou hast a supreme vehile (i.e. lion), Thou art also in the form of an

arrow, a a sword and a dagger.427.

ਤੁਹੀ ਰਾਜਸੀ ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਹੈ ॥

tuhee raajasee saatakee taamasee hai ||

Thou art Rajas, tamas and Sattva, the three modes of maya

ਤੁਹੀ ਬਾਲਕਾ ਬ੍ਰਿਧਣੀ ਅਉ ਜੁਆ ਹੈ ॥

tuhee baalakaa biradhanee aau juaa hai ||

Thou art the three ages of life i.e. childhood, youth and old age

ਤੁਹੀ ਦਾਨਵੀ ਦੇਵਣੀ ਜਛਣੀ ਹੈ ॥

tuhee dhaanavee dhevanee jachhanee hai ||

Thou art demoness, goddess and Dakshini

ਤੁਹੀ ਕਿੰਨ੍ਰਣੀ ਮਛਣੀ ਕਛਣੀ ਹੈ ॥੪੨੮॥

tuhee ki(n)nranee machhanee kachhanee hai ||428||

Thou art also Kinnar-woman, fish-girt and Kashyap-woman.428.

ਤੁਹੀ ਦੇਵਤੇ ਸੇਸਣੀ ਦਾਨੁ ਵੇਸਾ ॥

tuhee dhevate sesanee dhaan vesaa ||

Thou art the power of gods and the vision of the demons

ਸਰਹਿ ਬ੍ਰਿਸਟਣੀ ਹੈ ਤੁਹੀ ਅਸਤ੍ਰ ਭੇਸਾ ॥

sareh birasaTanee hai tuhee asatr bhesaa ||

Thou art the steel-striker and wielder of arms

ਤੁਹੀ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸਵਰੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥

tuhee raaj raajesavaree jog maayaa ||

Thou art Rajrajeshwari and Yogmaya and

ਮਹਾ ਮੋਹ ਸੋ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਛਾਯਾ ॥੪੨੯॥

mahaa moh so chaudhahoo(n) lok chhaayaa ||429||

There is the prevalence of your maya in all the fourteen worlds.429.

ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਬੈਸਨਵੀ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥

tuhee braahamee baisanavee sree bhavaanee ||

Thou art the power the of Brahmani, Vaishnavi,

ਤੁਹੀ ਬਾਸਵੀ ਈਸਵਰੀ ਕਾਰਤਿਕਿਆਨੀ ॥

tuhee baasavee ieesavaree kaaratikiaanee ||

Bhavani, Basavi, Parvati and Kartikeya

ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਦੁਸਟਹਾ ਮੁੰਡਮਾਲੀ ॥

tuhee a(n)bikaa dhusaTahaa mu(n)ddamaalee ||

Thou art Ambika and the wearer of the necklace of skulls

ਤੁਹੀ ਕਸਟ ਹੰਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥੪੩੦॥

tuhee kasaT ha(n)tee kirapaa kai kirapaanee ||430||

O Goddess! Thou art the destroyer of the sufferings of all and also

gracious towards all.430.

ਤੁਮੀ ਬਰਾਹਣੀ ਹ੍ਵੈ ਹਿਰਨਾਛ ਮਾਰਿਯੋ ॥

tumee baraahanee havai hiranaachh maariyo ||

As the power of Brahm and as the lion.

ਹਰੰਨਾਕਸੰ ਸਿੰਘਣੀ ਹ੍ਵੈ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥

hara(n)naakasa(n) si(n)ghanee havai pachhaariyo ||

Thou didst overthrow Hiranyakashipu

ਤੁਮੀ ਬਾਵਨੀ ਹ੍ਵੈ ਤਿਨੋ ਲੋਗ ਮਾਪੇ ॥

tumee baavanee havai tino log maape ||

Thou didst measure the three worlds as the power of Vaman.

ਤੁਮੀ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਕੀਏ ਜਛ ਥਾਪੇ ॥੪੩੧॥

tumee dhev dhaano ke'ee jachh thaape ||431||

Thou didst establish the gods, demons and Yakshas.431.

ਤੁਮੀ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਦਸਾਗ੍ਰੀਵ ਖੰਡਿਯੋ ॥

tumee raam havai kai dhasaagreev kha(n)ddiyo ||

Thou didst kill Ravana as Ram

ਤੁਮੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹ੍ਵੈ ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਬਿਹੰਡਿਯੋ ॥

tumee kirasan havai ka(n)s kesee biha(n)ddiyo ||

Thou didst kill the demon Keshi as Krishna

ਤੁਮੀ ਜਾਲਪਾ ਹੈ ਬਿੜਾਲਾਛ ਘਾਯੋ ॥

tumee jaalapaa hai biRaalaachh ghaayo ||

Thou didst annihilate the demon Biraksha as Jalapa

ਤੁਮੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥੪੩੨॥

tumee su(n)bh naisu(n)bh dhaano khapaayo ||432||

Thou didst destroy the demons Sumbh and Nisumbh.432.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਦਾਸ ਪਰਿ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਪਾਰ ॥

dhaas jaan kar dhaas par keejai kirapaa apaar ||

ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਰਾਖ ਮੁਹਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰਿ ॥੪੩੩॥

aap haath dhai raakh muh man kram bachan bichaar ||433||

Considering me as Thy slave, be Gracius towards me and keep Thy hand over my head and protect me with Thy mind, action, speech and

thought.433.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHUPAI

ਮੈ ਨ ਗਨੇਸਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮਨਾਊ ॥

mai na ganeseh piratham manaauoo ||

I do not adore Ganesha in the beginning.

ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਕਬਹੂੰ ਨ ਧਿਆਊ ॥

kisan bisan kabahoo(n) na dhiaauoo ||

Nor do I meditate on Krishna and Vishnu

ਕਾਨਿ ਸੁਨੇ ਪਹਿਚਾਨ ਨ ਤਿਨ ਸੋ ॥

kaan sune pahichaan na tin so ||

I have only heard about them with my ears so I do not recognize them.

ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਮੋਰੀ ਪਗ ਇਨ ਸੋ ॥੪੩੪॥

liv laagee moree pag in so ||434||

My consciousness is absorbed at the feet of the Supreme Kal (the

Immanent Brahman).434.

ਮਹਾਕਾਲ ਰਖਵਾਰ ਹਮਾਰੋ ॥

mahaakaal rakhavaar hamaaro ||

The Supreme Kal (God) is my Protector.

ਮਹਾ ਲੋਹ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰੋ ॥

mahaa loh mai ki(n)kar thaaro ||

O Supreme Steel-Purusha Lord! I am a slave to You.

ਅਪੁਨਾ ਜਾਨਿ ਕਰੋ ਰਖਵਾਰ ॥

apunaa jaan karo rakhavaar ||

Considering me as Your own, protect me.

ਬਾਹ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਚਾਰ ॥੪੩੫॥

baeh gahe kee laaj bichaar ||435||

Do me the honour of catching my arm.435.

ਅਪੁਨਾ ਜਾਨਿ ਮੁਝੈ ਪ੍ਰਤਿਪਰੀਐ ॥

apunaa jaan mujhai pratipareeaai ||

Considering me as Your own, sustain me.

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਸਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਮਰੀਐ ॥

chun chun satr hamaare mareeaai ||

Destroy my enemies by picking them up.

ਦੇਗ ਤੇਗ ਜਗ ਮੈ ਦੋਊ ਚਲੈ ॥

dheg teg jag mai dhouoo chalai ||

Let the cauldron and Sword (for the keep and protection of the lowly) ever flourish through me.

ਰਾਖੁ ਆਪਿ ਮੁਹਿ ਅਉਰ ਨ ਦਲੈ ॥੪੩੬॥

raakh aap muh aaur na dhalai ||436||

Keep me under your protection so that none, other than You, should be

able to kill.436.

ਤੁਮ ਮਮ ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥

tum mam karahu sadhaa pratipaaraa ||

Sustain me forever, O Lord!

ਤੁਮ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰਾ ॥

tum saahib mai dhaas tihaaraa ||

You are my Master and I am Your slave

ਜਾਨਿ ਆਪਨਾ ਮੁਝੈ ਨਿਵਾਜ ॥

jaan aapanaa mujhai nivaaj ||

Considering me as Your own, be gracious towards me.

ਆਪਿ ਕਰੋ ਹਮਰੇ ਸਭ ਕਾਜ ॥੪੩੭॥

aap karo hamare sabh kaaj ||437||

You are the one to complete all my works.437.

ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥

tum ho sabh raajan ke raajaa ||

O Lord! Thou art eh king of all kings and Gracious towards the poor

ਆਪੇ ਆਪੁ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥

aape aap gareeb nivaajaa ||

Be Benevolent towards me,

ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੁਹਿ ॥

dhaas jaan kar kirapaa karahu muh ||

Considering me as Thy own,

ਹਾਰਿ ਪਰਾ ਮੈ ਆਨਿ ਦਵਾਰਿ ਤੁਹਿ ॥੪੩੮॥

haar paraa mai aan dhavaar tuh ||438||

Because, I have surrendered and fallen at Thy Gate.438.

ਅਪੁਨਾ ਜਾਨਿ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥

apunaa jaan karo pratipaaraa ||

Sustain me, considering me as Thy own

ਤੁਮ ਸਾਹਿਬੁ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰਾ ॥

tum saahib mai ki(n)kar thaaraa ||

Thou art my Lord and I am Thy slave

ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਕੈ ਹਾਥਿ ਉਬਾਰੋ ॥

dhaas jaan kai haath ubaaro ||

Considering me as Thy slave,

ਹਮਰੇ ਸਭ ਬੈਰੀਅਨ ਸੰਘਾਰੋ ॥੪੩੯॥

hamare sabh baireean sa(n)ghaaro ||439||

Save me with Thy own hands and destroy all my enemies.439.

ਪ੍ਰਥਮਿ ਧਰੋ ਭਗਵਤ ਕੋ ਧ੍ਯਾਨਾ ॥

pratham dharo bhagavat ko dhayaanaa ||

At the very outset, I meditate on Bhagavata (Lord-God)

ਬਹੁਰਿ ਕਰੋ ਕਬਿਤਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥

bahur karo kabitaa bidh naanaa ||

Then endeavour to compose various types of poesy.

ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਥਾਮਤਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਚਾਰੋ ॥

kirasan jathaamat charitr uchaaro ||

I speak out the memories of Krishna according to my

ਚੂਕ ਹੋਇ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰੋ ॥੪੪੦॥

chook hoi kab leh sudhaaro ||440||

Intellect and if there remins any shortcoming in it, then the poets may

improve it.440.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree dhevee usatat samaapata(n) ||

End of the eulogy of the Goddess.

ਅਥ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ॥

ath raas ma(n)ddal ||

Now begins the description of the sphere of Amurous Pastime

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਬ ਆਈ ਹੈ ਕਾਤਿਕ ਕੀ ਰੁਤਿ ਸੀਤਲ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸੀਆ ॥

jab aaiee hai kaatik kee rut seetal kaanreh tabai at hee raseeaa ||

When the winter of the month of Kartik arrived,

ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਖੇਲ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿਓ ਜੁ ਹੁਤੋ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾ ਜਸੀਆ ॥

sa(n)g gopin khel bichaar kario ju huto bhagavaan mahaa jaseeaa ||

Then the aesthete Krishna thought about his amorous sport with the gopis

ਅਪਵਿਤ੍ਰਨ ਲੋਗਨ ਕੇ ਜਿਹ ਕੇ ਪਗਿ ਲਾਗਤ ਪਾਪ ਸਭੈ ਨਸੀਆ ॥

apavitran logan ke jeh ke pag laagat paap sabhai naseeaa ||

The sins of the impious people are destroyed by the touch of the feet of Krishna

ਤਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲ ਨਿਵਾਰਹੁ ਕਾਮ ਇਹੈ ਬਸੀਆ ॥੪੪੧॥

teh ko sun treeyan ke sa(n)g khel nivaarahu kaam ihai baseeaa ||441||

Hearing about the thought of Krishna regarding his amorous sport with the women, all the gopis gathered around him from all the four sides.441.

ਆਨਨ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਦ੍ਰਿਗ ਕੋਮਲ ਹੈ ਕਮਲਾ ਦਲ ਕੈਸੇ ॥

aanan jaeh nisaapat so dhirag komal hai kamalaa dhal kaise ||

Their faces are like moon, their delicate eyes like lotus, their eyebrows like bows and their eyelashes like arrows

ਹੈ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਸੇ ਬਰਨੀ ਸਰ ਦੂਰ ਕਰੈ ਤਨ ਕੇ ਦੁਖਰੈ ਸੇ ॥

hai bharuTe dhan se baranee sar dhoor karai tan ke dhukharai se ||

Seeing such beautiful women, all the sufferings of the body are effeced

ਕਾਮ ਕੀ ਸਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਘਸੇ ਦੁਖ ਸਾਧਨ ਕਟਬੇ ਕਹੁ ਤੈਸੇ ॥

kaam kee saan ke saath ghase dhukh saadhan kaTabe kahu taise ||

The bodies of these wanton ladies are like the weapons rubbed and sharpened on the whet stone of lust for the removal of the sufferings of

saints

ਕਉਲ ਕੇ ਪਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਸਸਿ ਸਾਥ ਲਗੇ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਅਰੈ ਸੇ ॥੪੪੨॥

kaul ke patr kidho sas saath lage kab su(n)dhar sayaam arai se ||442||

They all appear like the lotus-leaves connected with the moon.442.

ਬਧਿਕ ਹੈ ਟਟੀਆ ਬਰੁਨੀ ਧਰ ਕੋਰਨ ਕੀ ਦੁਤਿ ਸਾਇਕ ਸਾਧੇ ॥

badhik hai TaTeeaa barunee dhar koran kee dhut saik saadhe ||

ਠਾਢੇ ਹੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋ ਬਨ ਮੈ ਤਨ ਪੈ ਸਿਰ ਪੈ ਅੰਬੁਵਾ ਰੰਗ ਬਾਧੇ ॥

Thaadde hai kaanreh kidho ban mai tan pai sir pai a(n)buvaa ra(n)g baadhe ||

With the girdle tied around his waist and having the eyelashes straightened like arrows, with a yellow cloth tied over the head, Krishna is standing in the forest

ਚਾਲ ਚਲੈ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ ਮਨੋ ਸੀਖ ਦਈ ਇਹ ਬਾਧਕ ਪਾਧੇ ॥

chaal chalai harooe harooe mano seekh dhiee ieh baadhak paadhe ||

He is moving slowly as if he had been instructed by someone to walk

slowly

ਅਉ ਸਭ ਹੀ ਠਟ ਬਧਕ ਸੇ ਮਨ ਮੋਹਨ ਜਾਲ ਪੀਤੰਬਰ ਕਾਧੇ ॥੪੪੩॥

aau sabh hee ThaT badhak se man mohan jaal peeta(n)bar kaadhe ||443||

Having the yellow garment on his shoulder and having tied the waist tightly, he looks extremely impressive.443.

ਸੋ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਕਿਧੋ ਬਨ ਮੈ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ ਜੋਊ ਸੀਯਾ ॥

so uTh Thaadd kidho ban mai jug teesar mai pat jouoo seeyaa ||

ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਖੇਲ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕੌ ਘਸਿ ਚੰਦਨ ਭਾਲ ਮੈ ਟੀਕੋ ਦੀਯਾ ॥

jamunaa meh khel ke kaaran kau ghas cha(n)dhan bhaal mai Teeko dheeyaa ||

He, who was Ram, the husband of Sita, in Treta age, he is now standing there in the forest and in order to exhibit his play in Yamuna, he has applied the frontal mark of sandal on his forehead

ਭਿਲਰਾ ਡਰਿ ਨੈਨ ਕੇ ਸੈਨਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰਿ ਲੀਯਾ ॥

bhilaraa ddar nain ke sainan ko sabh gopin ko man chor leeyaa ||

Seeing the signs of his eyes, the Bhils are getting terrified, the hearts of all

the gopis are allured by Krishna

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਰਸ ਕਾਰਨ ਕੋ ਠਗ ਬੇਸ ਕੀਆ ॥੪੪੪॥

kab sayaam kahai bhagavaan kidho ras kaaran ko Thag bes keeaa ||444||

The poet Shyam says that in order to give pleasure to all, the Lord (Krishna) has assumed the garb of a Thug.444.

ਦ੍ਰਿਗ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਮੁਖ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥

dhirag jaeh miragee pat kee sam hai mukh jaeh nisaapat see chhab paiee ||

ਜਾਹਿ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਸੀ ਕਟਿ ਕੰਚਨ ਸੀ ਤਨ ਨੈ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥

jaeh kura(n)gan ke rip see kaT ka(n)chan see tan nai chhab chhaiee ||

The beauty of the limbs of those wanton ladies, whose eyes are like the doe, the beauty of the face like the moon, the waist like the lion

ਪਾਟ ਬਨੇ ਕਦਲੀ ਦਲ ਦ੍ਵੈ ਜੰਘਾ ਪਰ ਤੀਰਨ ਸੀ ਦੁਤਿ ਗਾਈ ॥

paaT bane kadhalee dhal dhavai ja(n)ghaa par teeran see dhut gaiee ||

ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਕਛੂ ਉਪਮਾ ਕਹੀਐ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥੪੪੫॥

a(n)g prata(n)g su su(n)dhar sayaam kachhoo upamaa kaheeaai nahee

jaiee ||445||

Their legs are like the trunk of the Kadli (Banana) tree and their beauty pierces like an arrow the elegance of the body like the gold, can't be described.445.

ਮੁਖ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਬਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗੀਤ ਰਿਝਿਯੋ ਅਰੁ ਗਾਯੋ ॥

mukh jaeh nisaapat kee sam hai ban mai tin geet rijhiyo ar gaayo ||

ਤਾ ਸੁਰ ਕੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਹੂੰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

taa sur ko dhun sraunan mai biraj hoo(n) kee tirayaa sabh hee sun paayo ||

The moon-faced Krishna, being pleased, began to sing songs in the forest and that tune was heard by all the women of Braja with their ears

ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਤਉ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਭਾਯੋ ॥

dhai chalee har ke milabe kahu tau sabh ke man mai jab bhaayo ||

They are all running to meet Krishna

ਕਾਨ੍ਹ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜੁਵਤੀ ਛਲਬੇ ਕਹੁ ਘੰਟਕ ਹੇਰਿ ਬਨਾਯੋ ॥੪੪੬॥

kaanreh mano miraganee juvatee chhalabe kahu gha(n)Tak her banaayo ||446||

It appears that Krishna himself was like the horn and the beautiful women

allured by the horn were like deer.446.

ਮੁਰਲੀ ਮੁਖ ਕਾਨਰ ਕੇ ਤਰੁਏ ਤਰੁ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਖੂਬ ਛਕੀ ॥

muralee mukh kaanar ke tarooe tar sayaam kahai bidh khoob chhakee ||

Krishna has put his flute on his lips and he is standing under a tree

ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਿਨ ਆ ਪਹੁਚੀ ਦਵਰੀ ਸੁਧਿ ਹਿਯਾ ਜੁ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਮੁਖ ਕੀ ॥

biraj bhaamin aa pahuchee dhavaree sudh hiyaa ju rahee na kachhoo mukh kee ||

The women of Braja have come there running and forgetting the consciousness of their mind and body

ਮੁਖ ਕੋ ਪਿਖਿ ਰੂਪ ਕੇ ਬਸ੍ਰਯ ਭਈ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਕੀ ॥

mukh ko pikh roop ke basray bhiee mat havai at hee keh kaanreh bakee ||

ਇਕ ਝੂਮਿ ਪਰੀ ਇਕ ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਨ ਮੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਗੀ ਸੁ ਜਕੀ ॥੪੪੭॥

eik jhoom paree ik gai uThee tan mai ik havai rahigee su jakee ||447||

On seeing the face of Krishna, they have been highly enchanted by his beauty that someone swung and fell down, someone got up singing and

someone is lying inactive.447.

ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਰ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਮਿ ਸਖੀ ॥

har kee sun kai sur sraunan mai sabh dhai chalee birajabhoom sakhee ||

Hearing the sound (of the flute) with their ears, all the women of Braja ran towards Krishna

ਸਭ ਮੈਨ ਕੇ ਹਾਥਿ ਗਈ ਬਧ ਕੈ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਪੇਖਿ ਅਖੀ ॥

sabh main ke haath giee badh kai sabh su(n)dhar sayaam kee pekh akhee ||

Seeing the wanton eyes of beautiful Krishna, they have been entrapped by the god of love

ਨਿਕਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ਰਖੀ ॥

nikaree gireh te miraganee sam maanahu gopin te neh jaeh rakhee ||

They have left their houses like deer as if they got their release from gopas and have come to Krishna,

ਇਹ ਭਾਤਿ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਇ ਗਈ ਜਨੁ ਆਇ ਗਈ ਸੁਧਿ ਜਾਨਿ ਸਖੀ ॥੪੪੮॥

eeh bhaat haree peh aai giee jan aai giee sudh jaan sakhee ||448||

Getting impatient and meeting him like one woman with the other woman

on knowing his address.448.

ਗਈ ਆਇ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਪਗੀ ॥

giee aai dhaso dhis te gupeeaa sabh hee ras kaanreh ke saath pagee ||

Enchanted by the tune of Krihsna, the gopis have reached him from all the ten directions

ਪਿਖ ਕੈ ਮੁਖਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਚੰਦ ਕਲਾ ਸੁ ਚਕੋਰਨ ਸੀ ਮਨ ਮੈ ਉਮਗੀ ॥

pikh kai mukh kaanreh ko cha(n)dh kalaa su chakoran see man mai umagee ||

On seeing the face of Krishna, their mind has been emotionally charmed like the partridge on seeing the moon

ਹਰਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਸੁਧਿ ਸੁ ਆਨਨ ਪੇਖਿ ਕਿਧੌ ਤਿਨ ਕੀ ਠਗ ਡੀਠ ਲਗੀ ॥

har ko pun sudh su aanan pekh kidhau tin kee Thag ddeeTh lagee ||

Again seeing the beautiful face of Krishna, the sight of gopis has stayed there

ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖ ਮ੍ਰਿਗੀ ॥੪੪੯॥

bhagavaan prasa(n)n bhayo pikh kai kab sayaam mano mirag dhekh miragee ||449||

Krishna also is getting pleased on beholding them like the deer seeing the

doe.449.

ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਸੁਰ ਕਾਨਰ ਕੀ ਸੁਨਬੇ ਕਹੁ ਤ੍ਰਾਘੀ ॥

gopin kee barajee na rahee sur kaanar kee sunabe kahu traaghee ||

Though forbidden by the gopas, the impetuous gopis, got impatient, for listening to the tune of Krishna's flute

ਨਾਖਿ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਇਉ ਜਿਮੁ ਮਤਿ ਜੁਗੀਸ੍ਵਰ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ਲਾਘੀ ॥

naakh chalee apane gireh iau jim mat jugeesavair i(n)dhreh laaghee ||

They have forsaken their houses and are moving in intoxication like Shiva moving, without caring for Indra

ਦੇਖਨ ਕੋ ਮੁਖਿ ਤਾਹਿ ਚਲੀ ਜੋਊ ਕਾਮ ਕਲਾ ਹੂੰ ਕੋ ਹੈ ਫੁਨਿ ਬਾਘੀ ॥

dhekhan ko mukh taeh chalee jouoo kaam kalaa hoo(n) ko hai fun baaghee ||

In order to see the face of Krishna and full of lust,

ਡਾਰਿ ਚਲੀ ਸਿਰ ਕੇ ਪਟ ਇਉ ਜਨੁ ਡਾਰਿ ਚਲੀ ਸਭ ਲਾਜ ਬਹਾਘੀ ॥੪੫੦॥

ddaar chalee sir ke paT iau jan ddaar chalee sabh laaj bahaaghee ||450||

Even abandoning the head-dress, they are moving forsaking all

shyness.450.

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪਾਸਿ ਗਈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਲੀਨ ਸੁ ਸੰਙਾ ॥

kaanreh ke paas giee jab hee tab hee sabh gopin leen su sa(n)n(g)aa ||

ਚੀਰ ਪਰੇ ਗਿਰ ਕੈ ਤਨ ਭੂਖਨ ਟੂਟ ਗਈ ਤਿਨ ਹਾਥਨ ਬੰਙਾ ॥

cheer pare gir kai tan bhookhan TooT giee tin haathan ba(n)n(g)aa ||

When the gopis reached near Krishna, their consciousness returned and they saw that their ornaments and garments had fallen down and in their impatience, the bangles of their hands had broken

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਈ ਇਕ ਰੰਙਾ ॥

kaanreh ko roop nihaar sabhai gupeeaa kab sayaam bhiee ik ra(n)n(g)aa ||

ਹੋਇ ਗਈ ਤਨਮੈ ਸਭ ਹੀ ਇਕ ਰੰਗ ਮਨੋ ਸਭ ਛੋਡ ਕੈ ਸੰਙਾ ॥੪੫੧॥

hoi giee tanamai sabh hee ik ra(n)g mano sabh chhodd kai sa(n)n(g)aa ||451||

Seeing the countenance of Krishna, became one with him and intoxicated

with this unison they all cast away their shyness of body and mind.451.

ਗੋਪਿਨ ਭੂਲਿ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਰਾਚੀ ॥

gopin bhool giee gireh kee sudh kaanreh hee ke ras bheetar raachee ||

Imbued with the love of Krishna, the gopis forgot the consciousness about their houses

ਭਉਹ ਭਰੀ ਮਧੁਰੀ ਬਰਨੀ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਢਰੀ ਜਨੁ ਮੈਨ ਕੇ ਸਾਚੀ ॥

bhauh bharee madhuree baranee sabh hee su ddaree jan main ke saachee ||

Their eyebrows and eyelashes were showering wine and it appeared that the god of love had himself created them

ਛੋਰ ਦਏ ਰਸ ਅਉਰਨ ਸ੍ਵਾਦ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਹੀ ਸੋ ਸਭ ਮਾਚੀ ॥

chhor dhe ras aauran savaiaadh bhale bhagavaan hee so sabh maachee ||

ਸੋਭਤ ਤਾ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨੋ ਕੰਚਨ ਮੈ ਚੁਨੀਆ ਚੁਨਿ ਖਾਚੀ ॥੪੫੨॥

sobhat taa tan mai har ko mano ka(n)chan mai chuneeaa chun khaachee ||452||

They forgot all other pleasures except their absorption in the love of Krishna and looked splendid like the select idols of gold heaped

together.452.

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਗੁਪੀਆ ਅਤਿ ਹਾਛੀ ॥

kaanreh ko roop nihaar rahee biraj mai ju hutee gupeeaa at haachhee ||

The most beautiful gopis of Braja are seeing the beauty of Krishna

ਰਾਜਤ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਨੈਨ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਮ ਮਾਛੀ ॥

raajat jaeh miragee pat nain biraajat su(n)dhar hai sam maachhee ||

Their eyes are beautiful like doe and their creation and features are like fish

ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਮੈ ਜਨੁ ਖੇਲਬੇ ਕਾਜਿ ਨਟੀ ਇਹ ਕਾਛੀ ॥

sobhit hai biraj ma(n)ddal mai jan khelabe kaaj naTee ieh kaachhee ||

ਦੇਖਨਿ ਹਾਰ ਕਿਧੌ ਭਗਵਾਨ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵ ਹਮੈ ਹਿਯਾ ਆਛੀ ॥੪੫੩॥

dhekhan haar kidhau bhagavaan dhikhaavat bhaav hamai hiyaa aachhee ||453||

They are playful like the wandering female dancers of Braja and on the

pretext of seeing Krishna, they are exhibiting charming gestures.453.

ਸੋਹਤ ਹੈ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਦ੍ਰਿਗ ਅੰਜਨ ਆਜੇ ॥

sohat hai sabh gopin ke kab sayaam kahai dhirag a(n)jan aaje ||

The poet Shyam says that amidst all the gopis, Krishna is looking impressive, with antimony in his eyes

ਕਉਲਨ ਕੀ ਜਨੁ ਸੁਧਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸਾਨ ਕੇ ਊਪਰਿ ਮਾਜੇ ॥

kaulan kee jan sudh prabhaa sar su(n)dhar saan ke uoopar maaje ||

His beauty is being seen like the pure beauty of the lotus-flowers

ਬੈਠਿ ਘਰੀ ਇਕ ਮੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੈਨ ਕੇ ਤਾਤ ਬਨੇ ਕਸਿ ਸਾਜੇ ॥

baiTh gharee ik mai chaturaanan main ke taat bane kas saaje ||

It seems that Brahma has created him as the brother of the god of love and he is so mush beautiful that he is even alluring the minds of Yogis

ਮੋਹਤਿ ਹੈ ਮਨ ਜੋਗਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਜੋਗਨ ਕੇ ਗਨ ਬੀਚ ਕਲਾ ਜੇ ॥੪੫੪॥

mohat hai man jogan ke fun jogan ke gan beech kalaa je ||454||

Krishna of unique beauty besieged by the gopis, appears like a gana

besieged by the Yoginis.454.

ਠਾਢਿ ਹੈ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਊ ਮਹਿ ਗੋਪਿਨ ਜਾਹਿ ਕੋ ਅੰਤ ਮੁਨੀ ਨਹਿ ਬੂਝੇ ॥

Thaadd hai kaanreh souoo meh gopin jaeh ko a(n)t munee neh boojhe ||

ਕੋਟਿ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਨੈਨਨ ਸੋ ਤਉ ਨੈਕੁ ਨ ਸੂਝੇ ॥

koT karai upamaa bahu barakhan nainan so tau naik na soojhe ||

The same Krishna is standing amidst gopis, whose end could not be comprehended by the sages, millions praise him for many years, still He cannot be comprehended a little with the eyes

ਤਾਹੀ ਕੇ ਅੰਤਿ ਲਖੈਬੇ ਕੇ ਕਾਰਨ ਸੂਰ ਘਨੈ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੂਝੇ ॥

taahee ke a(n)t lakhaibe ke kaaran soor ghanai ran bheetar joojhe ||

In order to know His limits, many warriors have fought bravely in the battlefield

ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਭਗਵਾਨ ਤ੍ਰੀਆ ਗਨ ਮੈ ਰਸ ਬੈਨ ਅਰੂਝੇ ॥੪੫੫॥

so biraj bhoom bikhai bhagavaan treeaa gan mai ras bain aroojhe ||455||

And today the same Krishna is absorbed in amorous dialogue with the

gopis in Braja.455.

ਕਾਨਰ ਕੇ ਨਿਕਟੈ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗਈਯਾ ॥

kaanar ke nikaTai jab hee sabh hee gupeeaa mil su(n)dhar gieeyaa ||

ਸੋ ਹਰਿ ਮਧਿ ਸਸਾਨਨ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਬੇਖ ਬਨਈਆ ॥

so har madh sasaanan pekh sabhai fun ka(n)dhrap bekh banieeaa ||

When all the gopis reached near Krishna, they on seeing the moonface of Krishna, became one with the god of love

ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੌ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਈਯਾ ॥

lai muralee apane kar kaanreh kidhau at hee hit saath bajieeyaa ||

ਘੰਟਕ ਹੇਰਕ ਜਿਉ ਪਿਖ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮੁਹਿ ਜਾਤ ਸੁ ਹੈ ਠਹਰਈਯਾ ॥੪੫੬॥

gha(n)Tak herak jiau pikh kai miraganee muh jaat su hai Thaharieeyaa ||456||

When Krishna took his flute in his hand and played on it, all the gopis

becam emotionless lke the deer listening to the sound of horn.456.

ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਸਾਵੈ ॥

maalasiree ar raamakalee subh saara(n)g bhaavan saath basaavai ||

ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੂਕ ਸੁਨਾਵੈ ॥

jaitasiree ar sudh malaar bilaaval kee dhun kook sunaavai ||

Krishna then played the musical modes like Malshri, Ramkali, Sarang, jaitshri, Shuddh Malhar, Bilawal etc.

ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੌ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥

lai muralee apune kar kaanreh kidhau at hee hit saath bajaavai ||

ਪਉਨ ਚਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਥਿਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੪੫੭॥

paun chalai na rahai jamunaa thir moh rahai dhun jo sun paavai ||457||

The wind also became motionless on listening to the lovely tunes from the flute of Krishna and Yamuna also seemed to stop in fascination.457.

ਸੁਨ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨਰ ਕੀ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧਿ ਛੁਟੀ ॥

sun ke muralee dhun kaanar kee sabh gopin kee sabh sudh chhuTee ||

Listening to the sound of the flute of Krishna, all the gopis lost their

consciousness

ਸਭ ਛਾਡਿ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕਾਰਜ ਕਾਨ੍ਹਹ ਹੀ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸਾਥ ਜੁਟੀ ॥

sabh chhaadd chalee apane gireh kaaraj kaanreh hee kee dhun saath juTee ||

They abandoned their house-work, having been absorbed in the tune of the flute of Krishna the poet Shyam says that at this time Krishna appeared like the deluder-lord of all and the duped gopis have completely lost their understanding

ਠਗਨੀ ਸੁਰ ਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਨ ਅੰਤਰ ਕੀ ਸਭ ਮਤਿ ਲੁਟੀ ॥

Thaganee sur hai kab sayaam kahai in a(n)tar kee sabh mat luTee ||

ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਹੈ ਚਲਤ ਯੌ ਇਨ ਕੇ ਮਗ ਲਾਜ ਕੀ ਬੇਲ ਤਰਾਕ ਤੁਟੀ ॥੪੫੮॥

miraganee sam hai chalat yau in ke mag laaj kee bel taraak tuTee ||458||

The gopis are moving like does and the creeper of their shyness broke

down quickly on listening to the tune of Krishna.458.

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਹੋਇ ਇਕਾਠੀ ॥

kaanreh ko roop nihaar rahee tirayaa sayaam kahai kab hoi ikaaThee ||

Gathering together to women are looking at the form of Krishna and

ਜਿਉ ਸੁਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੌ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਆਵਤ ਜਾਤ ਨ ਨਾਠੀ ॥

jiau sur kee dhun kau sun kai miraganee chal aavat jaat na naaThee ||

Moving like the deer listening to the sound of horn they are moving on all the four sides of Krishna

ਮੈਨ ਸੋ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਕੂਦਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁ ਛੋਰਿ ਮਨੋ ਸਭ ਲਾਜ ਕੀ ਗਾਠੀ ॥

main so mat havai koodhat kaanreh su chhor mano sabh laaj kee gaaThee ||

Absorbed in lust and abandoning their shyness

ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨੁ ਯੌ ਚੁਰਿ ਗਯੋ ਜਿਮ ਖੋਰਰ ਪਾਥਰ ਪੈ ਚਰਨਾਠੀ ॥੪੫੯॥

gopin ko man yau chur gayo jim khorar paathar pai charanaaThee ||459||

Their mind seems to have been abducted like the merger of sandal rubbed

on the stone.459.

ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਗੁਪੀਆ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਭਾਗ ਬਡੇ ॥

has baat karai har so gupeeaa kab sayaam kahai jin bhaag badde ||

Very fortunate gopis are talking to Krishna smilingly, they are all getting enchanted to seeing Krishna

ਮੋਹਿ ਸਭੈ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਇਨ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਪਨ ਜਾਲ ਲਡੇ ॥

moh sabhai pragaTiyo in ko pikh kai har paapan jaal ladde ||

Krishna has deeply penetrated into the minds of the women of Braja

ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਤਨ ਮਧਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਮਨ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਆਤੁਰ ਅਤਿ ਗਡੇ ॥

kirasana(n) tan madh badhoo biraj kee man havai kar aatur at gadde ||

ਸੋਊ ਸਤਿ ਕਿਧੋ ਮਨ ਜਾਹਿ ਗਡੇ ਸੁ ਅਧੰਨਿ ਜਿਨੋ ਮਨ ਹੈ ਅਗਡੇ ॥੪੬੦॥

souoo sat kidho man jaeh gadde su adha(n)n jino man hai agadde ||460||

Those in whose minds Krishna abides, they hve obtained the knowledge of reality and those, in whose mind, Krishna has not stabilised as yet, they are also fortunate, because they have saved themselves from the

unbearable pangs of love.460.

ਨੈਨ ਚੁਰਾਇ ਮਹਾ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਭਯੋ ਹਰਿ ਠਾਢੋ ॥

nain churai mahaa sukh pai kachhoo musakai bhayo har Thaaddo ||

Stealing the eyes and slightly smiling, Krishna is standing there

ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਮ ਸਭੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਕੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢੋ ॥

moh rahee biraj baam sabhai at hee tin kai man aana(n)dh baaddo ||

Seeing this and with increased pleasure in their minds, the women of Braja have become allured

ਜਾ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਸੀਯ ਜੀਤ ਕੈ ਮਾਰਿ ਡਰਿਯੋ ਰਿਪੁ ਰਾਵਨ ਗਾਢੋ ॥

jaa bhagavaan kidho seey jeet kai maar ddariyo rip raavan gaaddo ||

ਤਾ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਕਤਾ ਨੁਕਤਾ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਢੋ ॥੪੬੧॥

taa bhagavaan kidho mukh te mukataa nukataa sam a(n)mirat kaaddo ||461||

That Lord, who had conquered Sita by killing his horrible enemy Ravana, the same Lord at this time is creating a sound beautiful like gems and very

sweet like ambrosia.461.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਪ੍ਰਤਿ ॥

kaanreh joo baach gopee prat ||

Speech of Krishna addressed to gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਜੁ ਭਯੋ ਝੜ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਖੇਲਨ ਕੀ ਅਬ ਘਾਤ ਬਣੀ ॥

aaj bhayo jhaR hai jamunaa taT khelan kee ab ghaat banee ||

Today, there are also a few clouds in the sky and my mind is getting

impatient to play on the bank of Yamuna

ਤਜ ਕੈ ਡਰ ਖੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਅਣੀ ॥

taj kai ddar khel karo ham so kab sayaam kahiyo has kaanreh anee ||

Krishna said smilingly, “All of you may wander with me fearlessly

ਜੋ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਤੁਮ ਮੈ ਸੋਊ ਖੇਲਹੁ ਖੇਲਹੁ ਨਾਹਿ ਜਣੀ ਰੁ ਕਣੀ ॥

jo su(n)dhar hai tum mai souoo khelahu khelahu naeh janee r kanee ||

“The most beautiful from you may come with me, the others may not come

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਹਸਿ ਕੈ ਰਸ ਬੋਲ ਕਿਧੋ ਹਰਤਾ ਜੋਊ ਮਾਨ ਫਣੀ ॥੪੬੨॥

eeh bhaat kahai has kai ras bol kidho harataa jouoo maan fanee ||462||

” Krishna, the smasher of the pride of the serpent Kali, uttered such-like

words.462.

ਹਸਿ ਕੈ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤੀਆ ਤਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੋ ਰਸ ਰਾਤੋ ॥

has kai su kahee bateeaa tin so kab sayaam kahai har jo ras raato ||

Krishna said such words smilingly and steeped in sentiment

ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤਿ ਸੇ ਤਿਹ ਕੇ ਇਮ ਚਾਲ ਚਲੈ ਜਿਮ ਗਈਯਰ ਮਾਤੋ ॥

nain mirageepat se teh ke im chaal chalai jim gieeyar maato ||

His eyes are like deer and gait like an intoxicated elephant

ਦੇਖਤ ਮੂਰਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਗੋਪਿਨ ਭੂਲਿ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧ ਸਾਤੋ ॥

dhekhat moorat kaanreh kee gopin bhool giee gireh kee sudh saato ||

Seeing his beauty the gopis lost all other consciousness

ਚੀਰ ਗਏ ਉਡ ਕੈ ਤਨ ਕੈ ਅਰੁ ਟੂਟ ਗਯੋ ਨੈਨ ਤੇ ਲਾਜ ਕੋ ਨਾਤੋ ॥੪੬੩॥

cheer ge udd kai tan kai ar TooT gayo nain te laaj ko naato ||463||

The garments dropped from their bodies and they abandoned all shyness.463.

ਕੁਪਿ ਕੈ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਤਾਨਿ ਮਰੇ ਮੁਰਿ ਦੈਤ ਮਰਿਯੋ ਅਪਨੇ ਜਿਨ ਹਾਥਾ ॥

kup kai madh kaiTabh taan mare mur dhait mariyo apane jin haathaa ||

He, who on being enraged, killed the demons named Madhu, Kaitabh and

Mur

ਜਾਹਿ ਬਿਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਰਿਸਿ ਰਾਵਨ ਕਾਟ ਦਏ ਜਿਹ ਮਾਥਾ ॥

jaeh bibheechhan raaj dhayo ris raavan kaaT dhe jeh maathaa ||

He, who gave kingdom to Vibhishana and chopped the ten heads of Ravana

ਸੋ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹੂ ਲੋਗਨ ਮਧਿ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਚਲੇ ਜਸ ਗਾਥਾ ॥

so teh kee tihoo logan madh kahai kab sayaam chale jas gaathaa ||

The story of his victory prevails in all the three worlds

ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਰਸ ਕੈ ਹਿਤ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਗੋਪਿਨ ਸਾਥਾ ॥੪੬੪॥

so biraj bhoom bikhai ras kai hit khelat hai fun gopin saathaa ||464||

He is the same, who is absorbed in amorous play with the gopis at this time.464.

ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਮੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਇਕ ਹੋਡ ਬਦੀ ॥

has kai har joo biraj ma(n)ddal mai sa(n)g gopin ke ik hodd badhee ||

ਸਭ ਧਾਇ ਪਰੈ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਮਿਲਿ ਬੀਚ ਨਦੀ ॥

sabh dhai parai hamahoo(n) tumahoo(n) ieh bhaat kahiyo mil beech

nadhee ||

Krishna, smilingly talked about a play involving bet, with the gopis of Braja and said, “Come, let us jump into the river together

ਜਬ ਜਾਇ ਪਰੇ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ਜਦੀ ॥

jab jai pare jamunaa jal mai sa(n)g gopin ke bhagavaan jadhee ||

ਤਬ ਲੈ ਚੁਭਕੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁ ਲਯੋ ਮੁਖ ਚੂਮ ਕਿਧੋ ਸੋ ਤਦੀ ॥੪੬੫॥

tab lai chubhakee har jee tiray ko su layo mukh choom kidho so tadhee ||465||

In this way, when Krishna jumped into the water of Yamuna alongwith the

gopis, then he very quickly kissed the face of one of them after diving.465.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

gopee baach kaanreh joo so ||

Speech of the gopis addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਸੋ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਪ੍ਰਬੀਨਨ ॥

mil kai sabh gavaiaarin su(n)dhar sayaam so sayaam kahee has baat prabeenan ||

ਰਾਜਤ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤਿ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਛਾਜਤ ਚੰਚਲਤਾ ਸਮ ਮੀਨਨ ॥

raajat jaeh mirageepat se dhirag chhaajat cha(n)chalataa sam meenan ||

All the gopis together smilingly said cunningly to Krishna, whose beautiful

eyes are big like deer and agile like fish

ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਕਉਲ ਮੁਖੀ ਰਸ ਆਤੁਰ ਹੈ ਕਹਿਯੋ ਰਛਕ ਦੀਨਨ ॥

ka(n)chan se tan kaul mukhee ras aatur hai kahiyo rachhak dheenan ||

ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕਹਿਯੋ ਸਿਰਿ ਨਿਆਇ ਕੈ ਭਾਤਿ ਅਧੀਨਨ ॥੪੬੬॥

neh baddai mahaa sukh pai kahiyo sir niaai kai bhaat adheenan ||466||

Whose body is like gold, who is the protector of the lowly, to him, with pleased mind, in extreme pleasure and bowed heads, the gopis said humbly.466.

ਅਤਿ ਹ੍ਵੈ ਰਿਝਵੰਤ ਕਹਿਓ ਗੁਪੀਆ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ ਭਯੋ ਜੁ ਕਪੀ ॥

at havai rijhava(n)t kahio gupeeaa jug teesar mai pat bhayo ju kapee ||

The gopis said joyfully, “He, who was the lord of monkeys in Treta age

ਜਿਨਿ ਰਾਵਨ ਖੇਤਿ ਮਰਿਓ ਕੁਪ ਕੈ ਜਿਹ ਰੀਝਿ ਬਿਭੀਛਨ ਲੰਕ ਥਪੀ ॥

jin raavan khet mario kup kai jeh reejh bibheechhan la(n)k thapee ||

He, whoin ire, killed Ravana and was pleased to gave to kingdom to

Vibhishana

ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਲਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਛਪੀ ॥

jeh kee jag beech prasidh kalaa kab sayaam kahai kachh naeh chhapee ||

Whose supernatural powers are discussed throughout the world

ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਰੈ ਰਸ ਕੀ ਚਰਚਾ ਜਿਨ ਹੂੰ ਤਿਰੀਯਾ ਫੁਨਿ ਚੰਡਿ ਜਪੀ ॥੪੬੭॥

teh sa(n)g karai ras kee charachaa jin hoo(n) tireeyaa fun cha(n)dd japee ||467||

” All these women are discussing with him about his amorous play they have rememberedand repeated the name of Chandi and begged from her Krishna as their husband.467.

ਜਉ ਰਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਗੁਪੀਆ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜਵਾਬ ਦਯੋ ਤਿਨ ਸਾਫੀ ॥

jau ras baat kahee gupeeaa tab hee har javaab dhayo tin saafee ||

ਆਈ ਹੋ ਛੋਡਿ ਸਭੈ ਪਤਿ ਕੋ ਤੁਮ ਹੋਇ ਤੁਮੈ ਨ ਮਰੇ ਫੁਨਿ ਮਾਫੀ ॥

aaiee ho chhodd sabhai pat ko tum hoi tumai na mare fun maafee ||

When the gopis talked about the amorous pleasure, Krishna told them plainly that they had left behind their husbands and they would not be

forgiven even after death

ਹਉ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹਿ ਹੇਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾਹੇ ਕਉ ਬਾਮ ਕਰੋ ਰਸ ਲਾਫੀ ॥

hau tum so neh het karo tum kaahe kau baam karo ras laafee ||

ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਹਰਿ ਮੋਨ ਭਜੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਿਯੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਕਾਫੀ ॥੪੬੮॥

eiau keh kai har mon bhajee su bajai uThiyo muralee meh kaafee ||468||

He said, “I do not love you and why do you talk to me about the pleasures of love?,” saying this Krishna became silent and began to play on the flute

the tune of Kafi.468.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਸੋਂ ॥

kaanreh baach gopee so(n) ||

Speech of Krishna addressed to gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਦਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜਵਾਬ ਜਬੈ ॥

sabh su(n)dhar gopin so kab sayaam dhayo har kai har javaab jabai ||

ਨ ਗਈ ਹਰਿ ਮਾਨ ਕਹਿਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮੁਖਿ ਦੇਖ ਸਬੈ ॥

n giee har maan kahiyo gireh ko prabh moh rahee mukh dhekh sabai ||

When Krishna smilingly gave this reply to gopis, even then, they did not oney Krishna and return to their homes and remained endchanted on

seeing his face

ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਕਰਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਿਓ ਜੁਤ ਰਾਗ ਤਬੈ ॥

kirasana(n) kar lai apane muralee su bajai uThio jut raag tabai ||

Then Krishna took the flute in his hand and began to play on it

ਮਨੋ ਘਾਇਲ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਣ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਡਰਿਯੋ ਜਨੁ ਲੋਨ ਅਬੈ ॥੪੬੯॥

mano ghail gopin ke bran mai bhagavaan ddariyo jan lon abai ||469||

The tune of the flute had this impact on the gopis that they felt that Krishna had applied salt to their wounds.469.

ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਬੀਚ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਿਖੀਐ ਹਰਿ ਤਿਉ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਮਧਿ ਸੋਭੈ ॥

jiau mirag beech miragee pikheeaai har tiau gan gavaiaarin ke madh sobhai ||

Just as a deer is seen amongst the does, in the same manner Krishna was there amongst the gopis

ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਰਿਪੁ ਰੀਝ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਨਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਛੋਭੈ ॥

dhekh jisai rip reejh rahai kab sayaam nahee man bheetar chhobhai ||

Seeing Krishna, even the enemies were pleased and the glory of Krishna

increased in their mind,

ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਮ੍ਰਿਗ ਧਾਵਤ ਆਵਤ ਚਿਤ ਕਰੈ ਨ ਹਮੈ ਫੁਨਿ ਕੋ ਭੈ ॥

dhekh jisai mirag dhaavat aavat chit karai na hamai fun ko bhai ||

ਸੋ ਬਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਕਾਨ੍ਹ ਜੋਊ ਪਿਖਵੈ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨੁ ਲੋਭੈ ॥੪੭੦॥

so ban beech biraajat kaanreh jouoo pikhavai teh ko man lobhai ||470||

Seeing whom, the deer of the forest come running and whose mind ever wants to see Krishna, the same Krishna is there in the forest and

whosoever sees him, his mind becomes covetous for seeing him.470.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

gopee baach kaanreh joo so ||

Speech of gopis addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੋਲਿ ਉਠੀ ਹਰਿ ਸੋ ਬਚਨਾ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮ ਸੁਧ ਅਮੀ ॥

souoo gavaiaarin bol uThee har so bachanaa jin ke sam sudh amee ||

ਤਿਹ ਸਾਥ ਲਗੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨੇ ਹਰਤਾ ਮਨ ਸਾਧਨ ਸੁਧਿ ਗਮੀ ॥

teh saath lagee charachaa karane harataa man saadhan sudh gamee ||

That gopi, uttering the sweet ambrosial speech said, “We are holding the

discussion with him, who is the removed of the sufferings of all saints

ਤਜ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਭਰਤਾ ਹਮਰੀ ਮਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਊਪਰਿ ਤੋਹਿ ਰਮੀ ॥

taj kai apune bharataa hamaree mat kaanreh joo uoopar toh ramee ||

ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਤੁਮ ਕੋ ਪਿਖਏ ਨਹਿ ਜਾਤ ਛਮੀ ॥੪੭੧॥

at hee tan kaam karaa upajee tum ko pikhe neh jaat chhamee ||471||

“We have come to Krishna after leaving our husbands because the influence of the power of lust is formidably increasing in our body and seeing you, we could not suppress those powers.”471.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭਗਵਾਨਿ ਲਖੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੋ ਪਿਖਿ ਮੈਨ ਭਰੀ ॥

bhagavaan lakhee apune man mai ieh gavaiaaran mo pikh main bharee ||

Krishna thought in his mind that these gopis had been intoxicated with

lust on seeing him

ਤਬ ਹੀ ਤਜਿ ਸੰਕ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਮਾਨੁਖ ਕੇਲ ਕਰੀ ॥

tab hee taj sa(n)k sabhai man kee tin ke sa(n)g maanukh kel karee ||

Then he, without any hesitation, copulated with them like ordinary men

ਹਰਿ ਜੀ ਕਰਿ ਖੇਲ ਕਿਧੌ ਇਨ ਸੋ ਜਨੁ ਕਾਮ ਜਰੀ ਇਹ ਕੀਨ ਜਰੀ ॥

har jee kar khel kidhau in so jan kaam jaree ieh keen jaree ||

He absorbed himself with the gopis who were blazing with lust

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਪਿਖਵੋ ਤੁਮ ਕੌਤੁਕ ਕਾਨ੍ਹ ਹਰਿਯੋ ਕਿ ਹਰੀ ਸੁ ਹਰੀ ॥੪੭੨॥

kab sayaam kahai pikhavo tum kauatuk kaanreh hariyo k haree su haree ||472||

The poet Shyam says that in this amorous play, it is beyond comprehension whether Krishan has created the gopis or gopis have

cheated Krishna.472.

ਜੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੂਰਤਿ ਰਾਮ ਧਰੀ ਜਿਹ ਅਉਰ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਸੀਲਾ ॥

jo jug teesar moorat raam dharee jeh aaur kariyo at seelaa ||

ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਸੁ ਸੰਘਾਰਿ ਕਹੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਕ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਿ ਹੀਲਾ ॥

satran ko su sa(n)ghaar kahai pratipaarak saadhan ko har heelaa ||

He, who incarnating in Treta age as Ram, performed many other works of gentleness, the same is the destroyer of the enemies and the protector of saints in all conditions

ਦਵਾਪਰ ਮੋ ਸੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਮਰੀਯਾ ਅਰਿ ਕੋ ਧਰੀਯਾ ਪਟ ਪੀਲਾ ॥

dhavaapar mo souoo kaanreh bhayo mareeyaa ar ko dhareeyaa paT peelaa ||

The same Ram, in Dvapara age, is the wearer of yellow garments as

Krishna and is the killer of enemies

ਸੋ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਹਸਿ ਗੋਪਿਨ ਸਾਥ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ ॥੪੭੩॥

so har bhoom bikhai biraj kee has gopin saath karai ras leelaa ||473||

He is absorbed now in amorous play smilingly with the gopis of Braja.473.

ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥

maalasiree ar raamakalee subh saara(n)g bhaavan saath bajaavai ||

ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਸੁਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੂਕਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥

jaitasiree ar sudh malrahaar bilaaval kee dhun kook sunaavai ||

He is causing everyone to listen through the tunes of his flute the musical modes of Malshri, Ramkali, Sarang, Jaitshri, Shuddh Malhar and Bilawal

ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋ ਅਤਿ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥

lai muralee apune kar kaanreh kidho at bhaavan saath bajaavai ||

ਪਉਨ ਚਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਥਿਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੪੭੪॥

paun chalai na rahai jamunaa thir moh rahai dhun jo sun paavai ||474||

Taking his flute in his hand, Krishna is playing on it and listening to its sound the wind and Yamuna have become motionless, whosoever listens

to his tune, gets allured.474.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਸੁਰ ਸੋ ਫੁਨਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜੋਊ ਭਾਵੈ ॥

kaanreh bajaavat hai sur so fun gopin ke man mai jouoo bhaavai ||

Krishna is playing on the flute whatever pleases the gopis

ਰਾਮਕਲੀ ਅਰੁ ਸੁਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਠਟ ਪਾਵੈ ॥

raamakalee ar sudh malrahaar bilaaval kee at hee ThaT paavai ||

Ramkali, shuddh Malhar and Bilawal are being played in an extremely charming way hearing the sound of the flute,

ਰੀਝਿ ਰਹੈ ਸੁ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਡਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਬਨ ਕੀ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥

reejh rahai su suree asuree mirag chhaadd miragee ban kee chal aavai ||

ਸੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਮਨੋ ਕਰਿ ਰਾਗਨ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵੈ ॥੪੭੫॥

so muralee meh sayaam prabeen mano kar raagan roop dhikhaavai ||475||

The wives of gods and demons are all getting pleased and the does of the forest are coming running abandoning their deers. Krishna is so much expert in playing on the flute that he is manifesting virtually the musical modes themselves.475.

ਸੁਨ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨਰ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਹੈ ॥

sun kai muralee dhun kaanar kee man mai sabh gavaiaarin reejh rahee hai

||

ਜੋ ਗ੍ਰਿਹ ਲੋਗਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨ ਹੂੰ ਫੁਨਿ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਸਹੀ ਹੈ ॥

jo gireh logan baat kahee tin hoo(n) fun uoopar sees sahee hai ||

Listening to the sound of the flute all the gopis are getting pleased and they are enduring all sorts of talks of the people gently

ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਹੈ ॥

saamuh dhai chalee har ke upamaa teh kee kab sayaam kahee hai ||

ਮਾਨਹੁ ਪੇਖਿ ਸਮਸਨ ਕੇ ਮੁਖ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਿ ਜੂਥ ਅਹੀ ਹੈ ॥੪੭੬॥

maanahu pekh samasan ke mukh dhai chalee mil jooth ahee hai ||476||

They are running towards Krishna like the gathering of serpents springing of red worms.476.

ਜਿਨਿ ਰੀਝਿ ਬਿਭੀਛਨ ਰਾਜੁ ਦਯੋ ਕੁਪ ਕੈ ਦਸ ਸੀਸ ਦਈ ਜਿਨਿ ਪੀੜਾ ॥

jin reejh bibheechhan raaj dhayo kup kai dhas sees dhiee jin peeRaa ||

He, who, being pleased, gave kingdom to Vibhishana and being enraged,

destroyed Ravana

ਮਾਰੁਤ ਹ੍ਵੈ ਦਲ ਦੈਤਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਘਨ ਸੋ ਕਰ ਦੀਨ ਉਝੀੜਾ ॥

maarut havai dhal dhaitan ko chhin mai ghan so kar dheen ujheeRaa ||

He who chops into bits the demon forces in an instant, humiliating them

ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਹਾ ਸੁਰ ਆਪਨ ਹੀ ਲੰਘਿ ਮਾਰਗੁ ਭੀੜਾ ॥

jaeh mariyo mur naam mahaa sur aapan hee la(n)gh maarag bheeRaa ||

ਸੋ ਫੁਨਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੈ ਸੁ ਕਰੈ ਰਸ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥੪੭੭॥

so fun bhoom bikhai biraj kee sa(n)g gopin kai su karai ras kreeRaa ||477||

Who killed the demon named Mur, the same Krishna is now absorbed in amorous play with the gopis in Braja477

ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਊ ਤਿਨ ਸੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਰੈ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਜਾਤ੍ਰਾ ॥

khelat kaanreh souoo tin so jeh kee su karai sabh hee jag jaatraa ||

ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤਿਨ ਜੀਵਨ ਕੇ ਬਲ ਕੀ ਪਰ ਮਾਤ੍ਰਾ ॥

so sabh hee jag ko pat hai tin jeevan ke bal kee par maatraa ||

The same Krishna is absorbed in the amorous play, whom the whole world appreciated, he is the Lord of all the world and is the support of the life of

the whole world

ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਰਾਵਨ ਸੋ ਜਿਨ ਹੂੰ ਕੁਪਿ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਮ ਛਾਤ੍ਰਾ ॥

raam havai raavan so jin hoo(n) kup judh kariyo kar kai pram chhaatraa ||

He, as Ram, in extreme ire, performing his duty of a Kshatriya, had waged a war with Ravana

ਸੋ ਹਰਿ ਬੀਚ ਅਹੀਰਿਨ ਕੇ ਕਰਿਬੇ ਕਹੁ ਕਉਤੁਕ ਕੀਨ ਸੁ ਨਾਤ੍ਰਾ ॥੪੭੮॥

so har beech aheerin ke karibe kahu kautuk keen su naatraa ||478||

The same is absorbed in sporting with the gopis.478.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੰਗ ਗੋਪੀਅਨ ਕਰੀ ਮਾਨੁਖੀ ਬਾਨ ॥

jabai kirasan sa(n)g gopeean karee maanukhee baan ||

ਸਭ ਗੋਪੀ ਤਬ ਯੌ ਲਖਿਯੋ ਭਯੋ ਬਸ੍ਰਯ ਭਗਵਾਨ ॥੪੭੯॥

sabh gopee tab yau lakhiyo bhayo basray bhagavaan ||479||

When Krishna behaved with the gopis like men, then all the gopis believed

in their mind that then they had subdued the Lord (Krishna).479.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਹ੍ਵੈ ਗਈਯਾ ॥

kaanreh tabai sa(n)g gopin ke tab hee fun a(n)tr dhiaan havai gieeyaa ||

Then again Krishna, separating himself from the gopis, disappeared

ਖੇ ਕਹ ਗਯੋ ਧਰਨੀ ਧਸਿ ਗਯੋ ਕਿਧੋ ਮਧਿ ਰਹਿਯੋ ਸਮਝਿਯੋ ਨਹੀ ਪਈਯਾ ॥

khe keh gayo dharanee dhas gayo kidho madh rahiyo samajhiyo nahee pieeyaa ||

He went to the sky or penetrated into the earth or remained only suspended, none has been able to comprehend this fact

ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਜਬ ਯੌ ਗਤਿ ਭੀ ਤਬ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਇਯਾ ॥

gopin kee jab yau gat bhee tab taa chhab ko kab sayaam kahiyaa ||

ਜਿਉ ਸੰਗ ਮੀਨਨ ਕੇ ਲਰ ਕੈ ਤਿਨ ਤ੍ਯਾਗ ਸਭੋ ਮਨੋ ਬਾਰਿ ਧਰਇਯਾ ॥੪੮੦॥

jiau sa(n)g meenan ke lar kai tin tayaag sabho mano baar dhariyaa ||480||

Whatever happened with the gopis, the poet Shyam tells about it saying

that they seemed like fish writhing after quarrelling and separating themselves from the sea.480.

ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਤਨ ਕੀ ਛੁਟਗੀ ਸੁਧਿ ਡੋਲਤ ਹੈ ਬਨ ਮੈ ਜਨੁ ਬਉਰੀ ॥

gopin ke tan kee chhuTagee sudh ddolat hai ban mai jan bauree ||

The gopis lost consciousness of their bodies and ran like mad men

ਏਕ ਉਠੈ ਇਕ ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਮਹਰੀ ਇਕ ਆਵਤ ਦਉਰੀ ॥

ek uThai ik jhoom girai biraj kee maharee ik aavat dhauree ||

Someone is getting up and again falling down unconscious and somewhere some woman of Braja is coming running

ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਢੂੰਡਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੀ ਗਿਰ ਗੀ ਸੁ ਪਿਛਉਰੀ ॥

aatur havai at ddoo(n)ddat hai tin ke sir kee gir gee su pichhauree ||

Being perturbed, they are searching Krishna, with disheveled hair

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਧਜਾਨ ਬਸਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਨ ਗਹੈ ਫੁਨਿ ਰੂਖਨ ਕਉਰੀ ॥੪੮੧॥

kaanreh ko dhayaan basiyo man mai souoo jaan gahai fun rookhan kauree ||481||

They are meditating on Krishna in their mind and they are calling for

Krishna, kissing the trees.481.

ਫੇਰਿ ਤਜੈ ਤਿਨ ਰੂਖਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਹਾ ਰੇ ॥

fer tajai tin rookhan ko ieh bhaat kahai na(n)dh laal kahaa re ||

ਚੰਪਕ ਮਉਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਜਹਾ ਰੇ ॥

cha(n)pak maulasiree baT taal lava(n)g lataa kachanaar jahaa re ||

Then leaving the trees, they are asking the bushes of Champak, Maulshri, Taal, Lavanglata, Kachnar etc. for the whereabouts of Krishna, saying

ਪੈ ਜਿਹ ਕੇ ਹਮ ਕਾਰਨ ਕੋ ਪਗਿ ਕੰਟਕਕਾ ਸਿਰਿ ਧੂਪ ਸਹਾ ਰੇ ॥

pai jeh ke ham kaaran ko pag ka(n)Takakaa sir dhoop sahaa re ||

ਸੋ ਹਮ ਕੌ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਪਰੈ ਤੁਮ ਪਾਇਨ ਜਾਵ ਤਹਾ ਰੇ ॥੪੮੨॥

so ham kau tum dheh batai parai tum pain jaav tahaa re ||482||

“We are wandering enduring the sunshine over our heads and the pain of thorns in our feet for his sake, tell us where is that Krishna we fall at your

feet.”482.

ਬੇਲ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਜਾ ਗੁਲ ਚੰਪਕ ਕਾ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਪਾਈ ॥

bel biraajat hai jeh jaa gul cha(n)pak kaa su prabhaa at paiee ||

ਮੌਲਿਸਿਰੀ ਗੁਲ ਲਾਲ ਗੁਲਾਬ ਧਰਾ ਤਿਨ ਫੂਲਨ ਸੋ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥

maualisiree gul laal gulaab dharaa tin foolan so chhab chhaiee ||

Searching for Krishna, those gopis are wandering there where there are trees of Bel, bushes of Champa, and plants of Maulshri and red rose

ਚੰਪਕ ਮਉਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਸੁਹਾਈ ॥

cha(n)pak maulasiree baT taal lava(n)g lataa kachanaar suhaiee ||

ਬਾਰਿ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਗਿਰਿ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖਦਾਈ ॥੪੮੩॥

baar jharai jharanaa gir te kab sayaam kahai at hee sukhadhaiee ||483||

The trees of Champak, Maulshri, Lavanglata, Kachnar etc. look impressive

and extremely peace-giving cataracts are flowing.483.

ਤਿਹ ਕਾਨਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਗੁਪੀਆ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ॥

teh kaanan ko har ke hit te gupeeaa biraj kee ieh bhaat kahai ||

ਬਰ ਪੀਪਰ ਹੇਰਿ ਹਿਯਾ ਨ ਕਹੂੰ ਜਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਸੋ ਸਿਰਿ ਧੂਪ ਸਹੈ ॥

bar peepar her hiyaa na kahoo(n) jeh ke hit so sir dhoop sahai ||

Bound in the bond of love for Krishna, the gopis are saying, “Is he not there near the Peepal tree?” And saying this and enduring the sunshine over their heads, they are running hither and thither

ਅਹੋ ਕਿਉ ਤਜਿ ਆਵਤ ਹੋ ਭਰਤਾ ਬਿਨੁ ਕਾਨ੍ਹ ਪਿਖੇ ਨਹਿ ਧਾਮਿ ਰਹੈ ॥

aho kiau taj aavat ho bharataa bin kaanreh pikhe neh dhaam rahai ||

ਇਕ ਬਾਤ ਕਰੈ ਸੁਨ ਕੈ ਇਕ ਬੋਲਬ ਰੂਖਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜਾਨਿ ਗਹੈ ॥੪੮੪॥

eik baat karai sun kai ik bolab rookhan ko har jaan gahai ||484||

Then they hold consultations among themselves why they have left their husbands and are oscillating here and there, but alongwith it they receive this reply from their mind that they are running because they cannot live

without Krishna in this way someon

ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਯੋਗ ਕੋ ਮਾਨਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਡੋਲਤ ਹੈ ਬਨ ਬੀਚ ਦਿਵਾਨੀ ॥

kaanreh biyog ko maan badhoo biraj ddolat hai ban beech dhivaanee ||

ਕੁੰਜਨ ਜਯੋ ਕੁਰਲਾਤ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾ ਜਿਹ ਜਾ ਕਛੁ ਖਾਨ ਨ ਪਾਨੀ ॥

koo(n)jan jayo kuralaat firai teh jaa jeh jaa kachh khaan na paanee ||

The women of Braja have become mad in his separation and are wandering in the forest like the crying and wandering crane they are not conscious of eating and drinking

ਏਕ ਗਿਰੈ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਏਕ ਉਠੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥

ek girai murajhai dharaa par ek uThai keh kai ieh baanee ||

ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਹਮ ਸੋ ਕਤ ਜਾਤ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥੪੮੫॥

neh baddai mahaa ham so kat jaat bhayo bhagavaan gumaanee ||485||

Someone droops and falls down on the ground and someone gets up saying where that proud Krishna, increasing his love with us, has

gone?485.

ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥

nain nachai mano mirag se sabh gopin ko man chor layo hai ||

ਤਾਹੀ ਕੈ ਬੀਚ ਰਹਿਯੋ ਗਡਿ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹਿ ਛੂਟਨ ਨੈਕੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥

taahee kai beech rahiyo gadd kai teh te neh chhooTan naik bhayo hai ||

Krishna causing his eyes to dance like deer, has stolen the minds of the gopis their mind has been entrapped in the eyes of Krishna and does not move hither and thither for an instant

ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਫਿਰੈ ਬਨ ਮੈ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਵਾਸ ਨ ਏਕ ਲਯੋ ਹੈ ॥

taahee ke het firai ban mai taj kai gireh savaiaas na ek layo hai ||

ਸੋ ਬਿਰਥਾ ਹਮ ਸੋ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥੪੮੬॥

so birathaa ham so ban bhraat kaho har jee keh or gayo hai ||486||

For him, withholding their breath, they are running hither and thither in the forest and saying, “O relatives of the forest! tell us, on which side Krishna

has gone?486.

ਜਿਨ ਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਮਰੀਚ ਮਰਿਯੋ ਪੁਰ ਰਾਵਨਿ ਸੇਵਕ ਜਾਹਿ ਦਹਿਯੋ ਹੈ ॥

jin hoo(n) ban beech mareech mariyo pur raavan sevak jaeh dhahiyo hai ||

ਤਾਹੀ ਸੋ ਹੇਤ ਕਰਿਯੋ ਹਮ ਹੂੰ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਹੈ ॥

taahee so het kariyo ham hoo(n) bahu logan ko upahaas sahiyo hai ||

He, who killed Marich in the forest and destroyed other servants of Ravana he is the one whom we have loved and have endured the satirical sayings of many people

ਵਾਸਰ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨਿਯਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥

vaasar se dhirag su(n)dhar so mil gavaiaariniyaa ieh bhaat kahiyo hai ||

ਤਾਹੀ ਕੀ ਚੋਟ ਚਟਾਕ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਮ੍ਰਿਗ ਠਉਰ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥੪੮੭॥

taahee kee choT chaTaak lage hamaro manooaa mirag Thaur rahiyo hai ||487||

Regarding his delicious eyes all the gopis are saying thus with one voice "Because of the hurt of those eyes, the deer of our mind has become

motionless at one place."487.

ਬੇਦ ਪੜੈ ਸਮ ਕੋ ਫਲ ਹੋ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਕੋ ਜੋਊ ਦਾਨ ਦਿਵਾਵੈ ॥

bedh paRai sam ko fal ho bahu ma(n)gan ko jouoo dhaan dhivaavai ||

ਕੀਨ ਅਕੀਨ ਲਖੈ ਫਲ ਹੋ ਜੋਊ ਆਥਿਤ ਲੋਗਨ ਅੰਨ ਜਿਵਾਵੈ ॥

keen akeen lakhai fal ho jouoo aathit logan a(n)n jivaavai ||

He, who given charity to a beggar, he received the reward of one reading of the Vedas who gives to the stranger the food to eat, he receives many rewards

ਦਾਨ ਲਹੈ ਹਮਰੇ ਜੀਅ ਕੋ ਇਹ ਕੇ ਸਮ ਕੋ ਨ ਸੋਊ ਫਲ ਪਾਵੈ ॥

dhaan lahai hamare jeea ko ieh ke sam ko na souoo fal paavai ||

ਜੋ ਬਨ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਜਰਰਾ ਇਕ ਏਕ ਘਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥੪੮੮॥

jo ban mai ham ko jararaa ik ek gharee bhagavaan dhikhaavai ||488||

He, who can get us a sight of Krishna for a short while, he can undoubtedly have the gift of our life he will not receive a more assuring

reward than this.488.

ਜਾਹਿ ਬਿਭੀਛਨ ਲੰਕ ਦਈ ਅਰੁ ਦੈਤਨ ਕੇ ਕੁਪਿ ਕੈ ਗਨ ਮਾਰੇ ॥

jaeh bibheechhan la(n)k dhiee ar dhaitan ke kup kai gan maare ||

ਪੈ ਤਿਨ ਹੂੰ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਸਾਧਨ ਰਾਖਿ ਅਸਾਧ ਸੰਘਾਰੇ ॥

pai tin hoo(n) kab sayaam kahai sabh saadhan raakh asaadh sa(n)ghaare ||

He, who gave Lanka to Vibishana and in great fury, killed the demons the poet Shyam says that it was he who protected the saints and destroyed the wicked

ਸੋ ਇਹ ਜਾ ਹਮ ਤੇ ਛਪ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮਾਰੇ ॥

so ieh jaa ham te chhap gayo at hee kar kai sa(n)g preet hamaare ||

ਪਾਇ ਪਰੋ ਕਹੀਯੋ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰਿ ਪਧਾਰੇ ॥੪੮੯॥

pai paro kaheeyo ban bhraat kaho har jee keh or padhaare ||489||

The same Krishna has given love to us, but has disappeared from our eyes O forest-dwellers! We fall at your feet tell us to which direction Krishan has

gone.489.

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਖੋਜਿ ਰਹੀ ਬਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਨ ਮੈ ਨਹੀ ਖੋਜਤ ਪਾਏ ॥

gavaiaarin khoj rahee ban mai har jee ban mai nahee khojat paae ||

ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਨ ਗਯੋ ਕਬਹੂੰ ਉਹ ਜਾਏ ॥

ek bichaar kariyo man mai fir kai na gayo kabahoo(n) uh jaae ||

The gopis searched for Krishna in the forest, but they could not find him then they thought in their mind that he might have gone to that direction

ਫੇਰਿ ਫਿਰੀ ਮਨ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਕਰਿ ਪਾਰਥ ਸੂਤ ਕੀ ਡੋਰ ਲਗਾਏ ॥

fer firee man mai ginatee kar paarath soot kee ddor lagaae ||

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਚਕਈ ਜਨੁ ਆਵਤ ਹੈ ਕਰ ਮੈ ਫਿਰਿ ਧਾਏ ॥੪੯੦॥

yau upajee upamaa chakiee jan aavat hai kar mai fir dhaae ||490||

They again think in their mind and associate the string of their mind with that Krishna the poet figuratively says about their running and thinking that they are running hither and thither like a female partridge.490.

ਆਇ ਕੇ ਢੂੰਢਿ ਰਹੀ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾ ਭਗਵਾਨ ਨ ਢੂੰਢਤ ਪਾਏ ॥

aai ke ddoo(n)dd rahee souoo Thaur tahaa bhagavaan na ddoo(n)ddadd

paae ||

ਇਉ ਜੁ ਰਹੀ ਸਭ ਹੀ ਚਕਿ ਕੈ ਜਨੁ ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰਿਤਿਮਾ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥

eiau ju rahee sabh hee chak kai jan chitr likhee piratimaa chhab paae ||

The place where they go in search of Krishna, they do not find him the re and in this way like an idol of stone, they return in astonishment

ਅਉਰ ਉਪਾਵ ਕਰਿਯੋ ਪੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਭੀਤਰਿ ਚਿਤ ਲਗਾਏ ॥

aaur upaav kariyo pun gavaiaarin kaanreh hee bheetar chit lagaae ||

ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਿਹ ਕੇ ਗੁਨ ਏਕ ਬਜਾਇ ਉਠੀ ਇਕ ਸ੍ਵਾਗ ਲਗਾਏ ॥੪੯੧॥

gai uThee teh ke gun ek bajai uThee ik savaiaag lagaae ||491||

Then they took another step and totally absorbed their mind in Krishna someone sang his qualities and someone wore the impressive garb of

Krishna.491.

ਹੋਤ ਬਕੀ ਇਕ ਹੋਤ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਏਕ ਅਘਾਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਧਾਵੈ ॥

hot bakee ik hot tiranaavrat ek aghaasur havai kar dhaavai ||

ਹੋਇ ਹਰੀ ਤਿਨ ਮੈ ਧਸਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਤਾ ਕਹੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥

hoi haree tin mai dhas kai dharanee par taa kahu maar giraavai ||

Someone assumed the garb of Bakasura, someone of Tranavrata and someone of Aghasura and some putting on the garb of Krishna attached them and threw them on the ground

ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਲਾਗ ਰਹਿਯੋ ਤਿਨ ਕੌ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਨੈਕ ਨ ਛੂਟਨ ਪਾਵੈ ॥

kaanreh so laag rahiyo tin kau at hee man naik na chhooTan paavai ||

ਇਉ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਨੀਆ ਜਨੁ ਸਾਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਰੋਰ ਬਨਾਵੈ ॥੪੯੨॥

eiau upajee upamaa baneeaa jan saalan ke hit ror banaavai ||492||

Their mind does not abandon Krishna even for an instant it seems that someone may be endeavouring to relish the taste of meat in the taste of

forest vegetables.492.

ਰਾਜਾ ਪਰੀਛਤ ਬਾਚ ਸੁਕ ਸੋ ॥

raajaa pareechhat baach suk so ||

Speech of King Parikshat addressed to Shuka:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੁਕ ਸੰਗ ਰਾਜੇ ਕਹੁ ਕਹੀ ਜੁਥ ਦਿਜਨ ਕੇ ਨਾਥ ॥

suk sa(n)g raaje kahu kahee jooth dhijan ke naath ||

ਅਗਨਿ ਭਾਵ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਕਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ॥੪੯੩॥

agan bhaav keh bidh kahai kirasan bhaav ke saath ||493||

The king Parikshat said to Shukadev, “O great Brahmin! tell me how the

states of separation and union of Krishna and gopis subsist?”493.

ਸੁਕ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋ ॥

suk baach raajaa so ||

Speech of Shukadev addressed to the king:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰਾਜਨ ਪਾਸ ਬ੍ਯਾਸ ਕੋ ਬਾਲ ਕਥਾ ਸੁ ਅਰੌਚਕ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥

raajan paas bayaas ko baal kathaa su arauachak bhaat sunaavai ||

ਗ੍ਵਾਰਨੀਆ ਬਿਰਹਾਨੁਲ ਭਾਵ ਕਰੈ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੋ ਉਪਜਾਵੈ ॥

gavaiaaraneeaa birahaanul bhaav karai birahaanal ko upajaavai ||

Then Shukadev related to the king the interesting story of the states of separation and union of Krishna and gopis and said, “The gopis were burning in separation and creating the fire of separation on all the four

sides

ਪੰਚ ਭੂ ਆਤਮ ਲੋਗਨ ਕੋ ਇਹ ਕਉਤੁਕ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਪਾਵੈ ॥

pa(n)ch bhoo aatam logan ko ieh kautuk kai at hee ddar paavai ||

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਧ੍ਯਾਨ ਕਰੇ ਜਬ ਹੀ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੀ ਲਪਟਾਨ ਬੁਝਾਵੈ ॥੪੯੪॥

kaanreh ko dhayaan kare jab hee birahaanal kee lapaTaan bujhaavai ||494||

Seeing this state of the gopis, the ordinary persons became fearful when the gopis thought about Krishna, the flames of separation merging their concentration began to impart suffering to them.494.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਏਕ ਬਨੈ ਬਛੁਰਾਸੁਰ ਮੂਰਤਿ ਏਕ ਧਰੈ ॥

birakhabhaasur gavaiaaran ek banai bachhuraasur moorat ek dharai ||

ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਗ੍ਵਾਰ ਹਰੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਫਿਰਿ ਪਾਇ ਪਰੈ ॥

eik havai chaturaanan gavaiaar harai ik havai brahamaa fir pai parai ||

Someone has assumed the garb of Vrishbhasura and someone of Bahharasura someone on assuming the form of Brahma, is stealing away

the gopas and also falling at the feet of Krishna

ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਬਗੁਲਾ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮਹਾ ਕਰ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਲਰੈ ॥

eik havai bagulaa bhagavaan ke saath mahaa kar kai man kop larai ||

ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਕਿਧੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਰੈ ॥੪੯੫॥

eeh bhaat badhoo biraj khel karai jeh bhaat kidho na(n)dh laal karai ||495||

Someone has become a heron and in fury is fighting against Krishna and in this way all the women of Braja are absorbed in exhibiting a play, which was played earlier by Krishna.495.

ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਕਰ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਫੇਰਿ ਲਗੀ ਗੁਨ ਗਾਵਨ ॥

kaanreh charitr sabhai kar kai sabh gavaiaarin fer lagee gun gaavan ||

ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਬਜਾ ਮੁਰਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਭਾਵਨ ॥

taal bajai bajaa muralee kab sayaam kahai at hee kar bhaavan ||

Performing all the acts of Krishna, all the gopis began to sing his praises and exhibited their happiness in playing on the flute and creating various

tunes

ਫੇਰਿ ਚਿਤਾਰ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਠਾਵਨ ॥

fer chitaar kahiyo hamare sa(n)g khel kariyo har jee ieh Thaavan ||

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਬੀਚ ਲਗੀ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖ ਪਾਵਨ ॥੪੯੬॥

gavaiaarin sayaam kee bhool giee sudh beech lagee man ke dhukh paavan ||496||

Someone is saying that Krishna had sported with her at that place and saying such things, the gopis lost consciousness of Krishna and they endured great pangs of separation from him.496.

ਅਤਿ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਸਾਥ ਸੁ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਸਭ ਹੀ ਘਰਨੀ ॥

at hoi giee tan mai har saath su gopin kee sabh hee gharanee ||

ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਬਸਿ ਭਈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪਨ ਕੀ ਧਰਨੀ ॥

teh roop nihaar kai bas bhiee ju hutee at roopan kee dharanee ||

In this way, the wives of gopas were absorbed in the meditation of Krishna and those who were themselves every beautiful, they were all subdued by

the beauty of Krishna

ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਰੀ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰੀ ਕਬਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰਨੀ ॥

eeh bhaat paree murajhai dharee kab ne upamaa teh kee baranee ||

ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੇਰ ਮੈ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੈ ਗਿਰ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਰਨੀ ॥੪੯੭॥

jim gha(n)Tak her mai bhoom ke beech parai gir baan lage haranee ||497||

Seeing them withered, the poet has said, “They are lying in the condition of a doe shot by an arrow and thrown on the ground.”497.

ਬਰੁਨੀ ਸਰ ਭਉਹਨ ਕੋ ਧਨੁ ਕੈ ਸੁ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਸਾਜਨ ਸਾਥ ਕਰੀ ॥

barunee sar bhauhan ko dhan kai su si(n)gaar ke saajan saath karee ||

ਰਸ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਅਰੀ ॥

ras ko man mai at hee kar kop su kaanreh ke saamuh jai aree ||

Making arrows of their eyelashes and the bows of their eyebrows, on bedecking themselves and great rage, the gopis seemed to resist and

stand before Krishna

ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਨੇਹੁ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮਨੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤੇ ਪੈਗ ਨ ਏਕ ਟਰੀ ॥

at hee kar neh ko krodh manai teh Thaur te paig na ek Taree ||

ਮਨੋ ਮੈਨ ਹੀ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਜੂਝਿ ਪਰੀ ॥੪੯੮॥

mano main hee so at hee ran kai dharanee par gavaiaarin joojh paree ||498||

Showing their anger in love, they were not going back even one step and seemed all to have dropped down dead in the battlefield while fighting with the god of love.498.

ਤਿਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਪਿਖਿ ਪ੍ਰੇਮ ਤਬੈ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਗਵਾਨ ਸਿਤਾਬੀ ॥

tin gavaiaarin ko at hee pikh prem tabai pragaTe bhagavaan sitaabee ||

ਜੋਤਿ ਭਈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਇਉ ਰਜਨੀ ਮਹਿ ਛੂਟਤ ਜਿਉ ਮਹਤਾਬੀ ॥

jot bhiee dharanee par iau rajanee meh chhooTat jiau mahataabee ||

Seeing the flawless love of the gopis, Krishna manifested himself quickly, on his manifestation, there was so much light on the earth, which is seen

when the fireworks flash during the night

ਚਉਕ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਇਉ ਜੈਸੇ ਚਉਕ ਪਰੈ ਤਮ ਮੈ ਡਰਿ ਖੁਆਬੀ ॥

chauk paree tab hee ieh iau jaise chauk parai tam mai ddar khuaabee ||

ਛਾਡਿ ਚਲਿਯੋ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਇਉ ਜਿਮ ਭਾਜਤ ਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਿ ਸਰਾਬੀ ॥੪੯੯॥

chhaadd chaliyo tan ko man iau jim bhaajat hai gireh chhaadd saraabee ||499||

All the gopis were startled on seeing Krishna just like one startling in a dream, the mind of all of them left their bodies like a drunkard running away from his home.499.

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਪਿਖਏ ਭਗਵਾਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥

gavaiaarin dhai chalee milabe kahu jo pikhe bhagavaan gumaanee ||

ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖਿ ਚਲੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

jiau miraganee mirag dhekh chalai ju hutee at roop bikhai abhimaanee ||

All the gopis seeing their proud Lord ran to meet his like the proud does

meeting their deer

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥

taa chhab kee at hee upamaa kab nai mukh te ieh bhaat bakhaanee ||

ਜਿਉ ਜਲ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਬੂੰਦ ਪਰੈ ਜਿਮ ਕੂਦਿ ਪਰੈ ਮਛਲੀ ਪਿਖਿ ਪਾਨੀ ॥੫੦੦॥

jiau jal chaatirak boo(n)dh parai jim koodh parai machhalee pikh paanee ||500||

The poet has mentioned this spectacle figuratively saying that they were pleased like a rain-bird obtaining a drop of rain or a fish seeing water, jumping in it.500.

ਰਾਜਤ ਹੈ ਪੀਅਰੋ ਪਟ ਕੰਧਿ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਦੋਊ ॥

raajat hai peearo paT ka(n)dh biraajat hai mirag se dhirag dhouoo ||

ਛਾਜਤ ਹੈ ਮਨਿ ਸੋ ਉਰ ਮੈ ਨਦੀਆ ਪਤਿ ਸਾਥ ਲੀਏ ਫੁਨਿ ਜੋਊ ॥

chhaajat hai man so ur mai nadheeaa pat saath le'ee fun jouoo ||

There is yellow sheet on the shoulder of Krishna, his deer-like two eyes

took splendid, he also appears magnificent as Lord of the rivers

ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਤਿਨ ਗੋਪਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮੈ ਸਮ ਤੁਲਿ ਨ ਕੋਊ ॥

kaanreh firai tin gopin mai jeh kee jag mai sam tul na kouoo ||

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੋਊ ਰੀਝਤ ਹੈ ਚਕ ਦੇਖਤ ਸੋਊ ॥੫੦੧॥

gavaiaarin reejh rahee biraj kee souoo reejhat hai chak dhekhat souoo ||501||

He is moving amongst those gopis, who are unique in the whole world, seeing Krishna, the gopis of Braja have pleased and wonder-struck.501.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

Kabit.

ਕਉਲ ਜਿਉ ਪ੍ਰਭਾਤ ਤੈ ਬਿਛਰਿਯੋ ਮਿਲੀ ਬਾਤ ਤੈ ਗੁਨੀ ਜਿਉ ਸੁਰ ਸਾਤ ਤੈ ਬਚਾਯੋ ਚੋਰ ਗਾਤ ਤੈ ॥

kaul jiau prabhaat tai bichhariyo milee baat tai gunee jiau sur saat tai bachaayo chor gaat tai ||

ਜੈਸੇ ਧਨੀ ਧਨ ਤੈ ਅਉ ਰਿਨੀ ਲੋਕ ਮਨਿ ਤੈ ਲਰਈਯਾ ਜੈਸੇ ਰਨ ਤੈ ਤਜਈਯਾ ਜਿਉ ਨਸਾਤ ਤੈ ॥

jaise dhanee dhan tai aau rinee lok man tai larieeyaa jaise ran tai tajieeyaa

jiau nasaat tai ||

Just as a lotus, at dawn being separated during right, meets the sun joyfully, just as a singer remains pleased and absorbed insever tunes, just as a thief feels pleased by saving his body from any harm, just as a rich man is pleased on thinking about thi

ਜੈਸੇ ਦੁਖੀ ਸੂਖ ਤੈ ਅਭੂਖੀ ਜੈਸੇ ਭੂਖ ਤੈ ਸੁ ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਰ ਆਪਨੇ ਕੋ ਸੁਨੇ ਜੈਸੇ ਘਾਤ ਤੈ ॥

jaise dhukhee sookh tai abhookhee jaise bhookh tai su raajaa satr aapane ko sune jaise ghaat tai ||

ਹੋਤ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜੇਤੇ ਏਤੇ ਏਤੀ ਬਾਤਨ ਤੈ ਹੋਤ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਗੋਪੀ ਤੈਸੇ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਤ ਤੈ ॥੫੦੨॥

hot hai prasa(n)n jete ete etee baatan tai hot hai prasa(n)nay gopee taise kaanreh baat tai ||502||

Just as man in agony is pleased on getting relieved from it, just as a person suffering from indigestion, is pleased on getting hungry and a king is pleased ion hearing the news about the killing of his enemy, in the same

manner the gopis are pleased on I

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕਾਨ ਚਲੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਖੇਲ ਕਰੈ ॥

has baat kahee sa(n)g gopin kaan chalo jamunaa taT khel karai ||

ਚਿਟਕਾਰਨ ਸੋ ਭਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਜਾ ਤੁਮਹੂੰ ਹੂੰ ਤਰੋ ਹਮਹੂੰ ਹੂੰ ਤਰੈ ॥

chiTakaaran so bhir kai teh jaa tumahoo(n) hoo(n) taro hamahoo(n) hoo(n) tarai ||

Krishna said smilingly to gopis, “Come, let us play on the bank of Yamuna,

we may splash water over another, you may swim and I may also swim:

ਗੁਹਿ ਕੈ ਬਨ ਫੂਲਨ ਸੁੰਦਰ ਹਾਰ ਸੋ ਕੇਲ ਕਰੈ ਤਿਨ ਡਾਰਿ ਗਰੈ ॥

guh kai ban foolan su(n)dhar haar so kel karai tin ddaar garai ||

ਬਿਰਹਾ ਛੁਧ ਕੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਸ ਕੈ ਰਸ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪੇਟ ਭਰੈ ॥੫੦੩॥

birahaa chhudh ko teh Thaur bikhai has kai ras kai sa(n)g peT bharai ||503||

We may absorb ourselves in amorous play, wearing beautiful garlands, we may end the anguish of separation by our sport.503.

ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਤਬੈ ਹਰਿ ਕੋ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਗੁਪੀਆ ਤਿਹ ਠਉਰੈ ॥

aais maan tabai har ko sabh dhai chalee gupeeaa teh Thaurai ||

ਏਕ ਚਲੈ ਮੁਸਕਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਏਕ ਚਲੈ ਹਰੂਏ ਇਕ ਦਉਰੈ ॥

ek chalai musakai bhalee bidh ek chalai harooe ik dhaurai ||

Agreeing with Krishna, all the gopis moved towards that place, one is

walking smilinglu, the other is walking slowly and someone is running'

ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਲ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹੁ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਹਉਰੈ ॥

sayaam kahai upamaa teh kee jal mai jamunaa kahu gavaiaarin haurai ||

ਰੀਝ ਰਹੈ ਬਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖਿ ਸੁ ਅਉਰ ਪਿਖੈ ਗਜ ਗਾਮਨ ਸਉਰੈ ॥੫੦੪॥

reejh rahai ban ke mirag dhekh su aaur pikhai gaj gaaman saurai ||504||

The poet Shyam says that the gopis are swimming the Yamuna' s water and seeing those women of the gait of the elephant acting according to the wishes of their hearts, the deer of the forest are also getting pleased.504.

ਸਯਾਮ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਕੋ ਤਰਿ ਪਾਰਿ ਪਰਈਯਾ ॥

sayaam samet sabhai gupeeaa jamunaa jal ko tar paar parieeyaa ||

ਪਾਰ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਹਿਤ ਸੋ ਗਿਰਦਾ ਕਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਸਟਈਯਾ ॥

paar bhiee jab hee hit so giradhaa kar kai teh ko tisaTieeyaa ||

All the gopis crossed Yamuna alongwith Krishna and went to the other

side and gathering together stood in circle

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਈਯਾ ॥

taa chhab kee at hee upamaa kab nai mukh te ieh bhaat sunieeyaa ||

ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਸਸਿ ਸੁਧ ਮਨੋ ਸਮ ਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੀਰ ਤਰਈਯਾ ॥੫੦੫॥

kaanreh bhayo sas sudh mano sam raajat gavaiaarin teer tarieeyaa ||505||

This spectacle appearead like this: that Krishna was like the moon and the gopis surrounding him looked like his family of stars.505.

ਬਾਤ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ॥

baat lagee kahane mukh te kav sayaam kahai mil kai sabh gavaiaarin ||

ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਲਖੀਯੈ ਤਿਨ ਭਾਨ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਨਿ ॥

cha(n)dhramukhee mirag se dhiraganee lakheeyai tin bhaan ana(n)t apaaran ||

All the gopis, who were moon-faced and doe-eyed, began to talk amongst themselves:

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਕਰੀ ਚਰਚਾ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਬਾਰਨਿ ॥

kaanreh ke saath karee charachaa mil kai biraj kee sabh su(n)dhar baaran

||

ਛੋਰਿ ਦਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਭ ਲਾਜ ਜੁ ਹੋਇ ਮਹਾ ਰਸ ਕੀ ਚਸਕਾਰਨਿ ॥੫੦੬॥

chhor dhiee gireh kee sabh laaj ju hoi mahaa ras kee chasakaaran ||506||

The wanton damsels of Braja held discussion with Krishna about love and absorbed in this great relish, they abandoned all their shyness.506.

ਕੈ ਰਸ ਕੇ ਹਰਿ ਕਾਰਨੁ ਕੈ ਕਰਿ ਕਸਟ ਬਡੋ ਕੋਊ ਮੰਤਰ ਸਾਧੋ ॥

kai ras ke har kaaran kai kar kasaT baddo kouoo ma(n)tar saadho ||

ਕੈ ਕੋਊ ਜੰਤ੍ਰ ਬਡੋਈ ਸਧਿਯੋ ਇਨ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਬਾਧੋ ॥

kai kouoo ja(n)tr baddoiee sadhiyo in ko apane man bheetar baadho ||

The mind of the gopis feels greatly agitated on account of the absorption in love or for Krishna or because of a mantra or a powerful Yantra,

ਕੈ ਕੇਹੂੰ ਤੰਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਧਾਧੋ ॥

kai kehoo(n) ta(n)tr ke saath kidho kab sayaam kahai at hee kar dhaadho ||

Or it is blazing in extreme dread on account of a Tantra

ਚੋਰਿ ਲਯੋ ਮਨੁ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਦੀਨ ਦਯਾਨਿਧਿ ਮਾਧੋ ॥੫੦੭॥

chor layo man gavaiaarin ko chhin bheetar dheen dhayaanidh maadho

||507||

Krishna, who is merciful to the lowly has stolen the mind of the gopis in an instant.507.

ਗੋਪੀ ਵਾਚ ॥

gopee vaach ||

Speech of the gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸਾਥ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਕਿਹ ਓਰਿ ਗਏ ਥੇ ॥

kaanreh ke gavaiaarin saath kahiyo ham ko taj kai keh or ge the ||

ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਹਮ ਸੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਪੈ ਰਸ ਕੇਲ ਕਏ ਥੇ ॥

preet baddai mahaa ham so jamunaa taT pai ras kel ke the ||

Gopis said to Krishna, “Where had you gone after leaving us? You had loved us and were absorbed in amorous play with us on the bank of

Yamuna

ਯੌ ਤਜਿ ਗੇ ਜਿਮ ਰਾਹਿ ਮੁਸਾਫਿਰ ਸਜਾਮ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਨਾਹਿ ਨਏ ਥੇ ॥

yau taj ge jim raeh musaafir sayaam kahiyo tum naeh ne the ||

"You were not unacquainted with us, but you left us like traveler abandoning his companion

ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਮੁਖ ਆਏ ਕਹਾ ਅਪਨੀ ਬਿਰੀਆ ਕਹੂੰ ਭਉਰ ਭਏ ਥੇ ॥੫੦੮॥

fool khire mukh aae kahaa apanee bireeaa kahoo(n) bhaur bhe the ||508||

Our faces had bloomed here like flowers, but you had gone away elsewhere like a black bee."508.

ਅਥ ਚਤੁਰ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਕਥਨੰ ॥

ath chatur purakh bhedh kathana(n) ||

Now begins the description of the differentiation of Four Types of

Purushas

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਨਰ ਏਕ ਅਕੀਨ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੈ ਇਕ ਕੀਨ ਕਰੈ ਇਕ ਕੀਨ ਜੁ ਜਾਨੈ ॥

nar ek akeen hee preet karai ik keen karai ik keen ju jaanai ||

There are some persons, who love without being loved

ਏਕ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੇ ਭੇਦ ਜਨੈ ਜੋਊ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ਅਰਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥

ek na preet ke bhedh janai jouoo preet karai ar kai teh maanai ||

There are others, who love only when loved and consider such love as beneficence, there are such others, who know differentiations in love and accept love in their mind

ਸੋ ਨਰ ਮੂੜ ਬਿਖੈ ਕਹੀਯੈ ਜਗਿ ਜੋ ਨਰ ਰੰਚ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੈ ॥

so nar mooR bikhai kaheeyai jag jo nar ra(n)ch na preet pachhaanai ||

The fourth type of persons are such in the world who can be called fools because they do not comprehend love even a little

ਸੋ ਚਰਚਾ ਰਸ ਕੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁ ਗ੍ਵਾਰਿਨੀਆ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਖਾਨੈ ॥੫੦੯॥

so charachaa ras kee ieh bhaat su gavaiaarineeaa sa(n)g kaanreh

bakhaanai ||509||

The gopis and Krishna are absorbed in such-like discussion.509.

ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥

gopee baach ||

Speech of the gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਗ੍ਵਾਰਿਨੀਆ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਕਰਿ ਨੇਹ ਕੋ ਅੰਤਿ ਦਗਾ ਕੋਊ ਦੈ ਹੈ ॥

gavaiaarineeaa ieh bhaat kahai kar neh ko a(n)t dhagaa kouoo dhai hai ||

ਦੋ ਜਨ ਛਾਡਿ ਪਰੋ ਹਰਿ ਗਯੋ ਜਨ ਜੋ ਛਲ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਲੈ ਹੈ ॥

dho jan chhaadd paro har gayo jan jo chhal so teh ko har lai hai ||

The gopis are saying, “Let us see, who deceives after ending the love? Krishna is such that he is always ready for the welfare of someone even leaving the enemy standing in front of him and is deceived himself on

being defrauded

ਜੋ ਬਟਹਾ ਜਨ ਘਾਵਤ ਹੈ ਕੋਊ ਜਾਤ ਚਲਿਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਧਿਮੈ ਹੈ ॥

jo baTahaa jan ghaavat hai kouoo jaat chaliyo pikh kai madhimai hai ||

ਪੈ ਖਿਝ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਤਿਨ ਕੀ ਸਮ ਏ ਹੈ ॥੫੧੦॥

pai khijh kai at hee gupeeaa ieh bhaat kahiyo tin kee sam e hai ||510||

"He is such a one who accompanies someone in rainy season and assuning the form of a dacoit in ambush and kills his companion in the way," the gopis said angrily that Krishna is such a person.510.

ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਹ ਹਸੈ ॥

jab hee ieh gavaiaarin baat kahee tab hee tin ke sa(n)g kaanreh hasai ||

When gopis said this, Krishna laughed with them

ਜਿਹ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਜਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਤਜ ਕੈ ਗਨਕਾ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸੇ ॥

jeh naam ke let jaraa mukh te taj kai ganakaa sabh paap nase ||

He, on uttering whose name, the sins of a sinner like Ganika were

destroyed

ਨ ਜਪਿਯੋ ਜਿਹ ਜਾਪ ਸੋਊ ਉਜਰੇ ਜਿਹ ਜਾਪ ਜਪਿਯੋ ਸੋਊ ਧਾਮ ਬਸੇ ॥

n japiyo jeh jaap souoo ujare jeh jaap japiyo souoo dhaam base ||

Wherever his name was not remembered, that place became deserted

ਤਿਨ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮਹੂੰ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਬੀਚ ਫਸੇ ॥੫੧੧॥

tin gopin so ieh bhaat kahiyo hamahoo(n) at hee ras beech fase ||511||

He, who remembered his name, his home prospered that Krishna said this to gopis, “I have been entrapped dreadfully in your amorous

enjoyment."511.

ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਹਸੇ ਹਰਿ ਜੁ ਉਠ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਬੀਚ ਤਰੇ ॥

keh kai ieh baat hase har joo uTh kai jamunaa jal beech tare ||

Uttering these words, Krishna got up smilingly and jumped into Yamuna

ਛਿਨ ਏਕ ਲਗਿਯੋ ਨ ਤਬੈ ਤਿਹ ਕੋ ਲਖਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹ ਪਾਰ ਪਰੇ ॥

chhin ek lagiyo na tabai teh ko lakh kai jamunaa keh paar pare ||

He crossed Yamuna in an instant

ਲਖਿ ਕੈ ਜਲ ਕੋ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾ ਉਪਹਾਸ ਕਰੇ ॥

lakh kai jal ko sa(n)g gopin ke bhagavaan mahaa upahaas kare ||

On seeing the gopis and the water (of Yamuna), Krishna laughed heartily

ਬਹੁ ਹੋਰਨਿ ਤੈ ਅਰੁ ਬ੍ਰਯਾਹਨਿ ਤੈ ਕੁਰਮਾਤਨ ਤੈ ਅਤਿ ਸੋਊ ਖਰੇ ॥੫੧੨॥

bahu horan tai ar brayaahan tai kuramaatan tai at souoo khare ||512||

Though gopis are greatly restrained and are reminded of the family

practice, they are enamoured of Krishna.512.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥

kaanreh baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰਜਨੀ ਪਰ ਗੀ ਤਬ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹਿਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਮ ਰਾਸ ਕਰੈ ॥

rajanee par gee tab hee bhagavaan kahiyo has kai ham raas karai ||

ਸਸਿ ਰਾਜਤ ਹੈ ਸਿਤ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸੇਤ ਹੀ ਹਾਰ ਡਰੈ ॥

sas raajat hai sit gopin ke mukh su(n)dhar set hee haar ddarai ||

When the night fell, Lord Krishna said smilingly, “come, let us absorb ourselves in amorous play,” there is moonlike brightness on the faces of the gopis and they have worn garlands of which flowers around their

necks

ਹਿਤ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਖੇਲ ਕਰੈ ਕਰ ਡਾਰ ਗਰੈ ॥

hit so biraj bhoom bikhai sabh hee ras khel karai kar ddaar garai ||

ਤੁਮ ਕੋ ਜੋਊ ਸੋਕ ਬਢਿਯੋ ਬਿਛੁਰੇ ਹਮ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਬ ਸੋਕ ਹਰੈ ॥੫੧੩॥

tum ko jouoo sok baddiyo bichhure ham so mil kai ab sok harai ||513||

They are all playing with their hands on the necks of one another and Krishna is saying, "The sorrow that you experienced in my absence, come, let us now remove that grief, holding ourselves in unison.513.

ਐਹੋ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਭੈ ਤੁਮ ਰਾਸ ਕੋ ਖੇਲ ਕਰੋ ॥

aaiho treeyaa keh sree jadhubeer sabhai tum raas ko khel karo ||

ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਸੋ ਕਰੁ ਮੰਡਲ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਲਾਜ ਧਰੋ ॥

geh kai kar so kar ma(n)ddal kai na kachhoo man bheetar laaj dharo ||

The woman said, "O hero of the Yadvas! When you are absorbed in an amorous play, then you do not feel even an iota of shyness in holding the

hand of others in your hand in this assemblage

ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਰਾਸ ਕਰੈ ਨਚਿ ਹੈ ਨਚਿਯੋ ਨਹ ਨੈਕੁ ਡਰੋ ॥

hamahoo(n) tumare sa(n)g raas karai nach hai nachiyo neh naik ddaro ||

We also play and dance with you fearlessly

ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਬੀਚ ਅਸੋਕ ਕਰੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਸੋਕਨ ਕੋ ਸੁ ਹਰੋ ॥੫੧੪॥

sabh hee man beech asok karo at hee man sokan ko su haro ||514||

Kindly remove our anguish and make our minds griefless.”514.

ਤਿਨ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਫਿਰ ਯੋ ਸਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

tin so bhagavaan kahee fir yo sajanee hamaree binatee sun leejai ||

ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਕਰੋ ਮਨ ਕੇ ਜਿਹ ਤੇ ਹਮਰੇ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਜੀਜੈ ॥

aana(n)dh beech karo man ke jeh te hamare tan ko man jeejai ||

Then Lord Krishna said to those women, “O dear ones! Listen to my request and be of good cheer in your mind, so that you may remain attached with my body

ਮਿਤਵਾ ਜਿਹ ਤੇ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਹੈ ਤਬ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ ॥

mitavaa jeh te hit maanat hai tab hee uTh kai souoo kaaraj keejai ||

“O friends! you may do the same whatever pleases you mind and is in your

welfare

ਦੈ ਰਸ ਕੋ ਸਿਰਪਾਵ ਤਿਸੈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੫੧੫॥

dhai ras ko sirapaav tisai man ko sabh sok bidhaa kar dheejai ||515||

Remove all your sorrows by submerging yourselves in amorous enjoyment from head to feet.”515.

ਹਸਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਫਿਰਿ ਯੌ ਰਸ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲਈਯੈ ॥

has kai bhagavaan kahee fir yau ras kee bateeyaa ham te sun lieeyai ||

ਜਾ ਕੈ ਲੀਏ ਮਿਤਵਾ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਉਠਿ ਕਾਰਜ ਕਈਯੈ ॥

jaa kai le'ee mitavaa hit maanat so sun kai uTh kaaraj kieeyai ||

Lord Krishna said again smilingly, “Listen to my talk about pleasure and O friends! do whatever you liks

ਗੋਪਿਨ ਸਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਈਯੈ ॥

gopin saath kirapaa kar kai kab sayaam kahiyo musaleedhar bhieeyai ||

ਜਾ ਸੰਗ ਹੇਤ ਮਹਾ ਕਰੀਯੈ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਤਾ ਹੀ ਕੇ ਹਾਥਿ ਬਿਕਈਯੈ ॥੫੧੬॥

jaa sa(n)g het mahaa kareeyai bin dhaaman taa hee ke haath bikieeyai

||516||

Krishna said again to gopis and also his brother Balram, “With whomsoever one may fall in love, he surrenders totally to him without any selfish motive.”516.

ਕਾਨਰ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਆ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਧੀਰ ਗਹਿਯੋ ਹੈ ॥

kaanar kee sun kai bateeaa man mai tin gavaiaarin dheer gahiyo hai ||

ਦੋਖ ਜਿਤੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਥੋ ਰਸ ਪਾਵਕ ਮੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੁਲਿ ਦਹਿਯੋ ਹੈ ॥

dhokh jito man bheetar tho ras paavak mo tiran tul dhahiyo hai ||

Hearing the words of Krishna, the gopis felt courageous and in their mind, the straws of sufferings were burnt and destroyed by fire of amorous pleasure

ਰਾਸ ਕਰਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੋ ਤਿਨ ਮਾਨਿ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥

raas kariyo sabh hee mil kai jasudhaa sut ko tin maan kahiyo hai ||

ਰੀਝ ਰਹੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਗਨ ਅਉ ਨਭ ਮੰਡਲ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥੫੧੭॥

reejh rahee pirathamee pirathamee gan aau nabh ma(n)ddal reejh rahiyo hai ||517||

Yashoda also said to all, “Get together for amorous play and seeing this

the dwellers of the earth and the heavenly sphere are getting pleased.517.

ਗਾਵਤ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਮਹਾ ਹਿਤ ਸੋ ॥

gaavat ek bajaavat taal sabhai biraj naar mahaa hit so ||

ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਮਾਨਿ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸੋ ॥

bhagavaan ko maan kahiyo tab hee kab sayaam kahai at hee chit so ||

All the women of Braja are singing and playing on instruments and in their mind they are proud of Krishna

ਇਨ ਸੀਖ ਲਈ ਗਤਿ ਗਾਮਨ ਤੇ ਸੁਰ ਭਾਮਨ ਤੇ ਕਿ ਕਿਧੋ ਕਿਤ ਸੋ ॥

ein seekh liee gat gaaman te sur bhaaman te k kidho kit so ||

Looking at their gait, it seems that they have learnt it from the elephants and the wives of gods

ਅਬ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸਮਝਿਯੋ ਸੁ ਪਰੈ ਜਿਹ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿਖੇ ਇਨ ਹੂੰ ਤਿਤ ਸੋ ॥੫੧੮॥

ab moh ihai samajhiyo su parai jeh kaanreh sikhe in hoo(n) tit so ||518||

The poet says, that it seems to his that they have learnt all this from

Krishna.518.

ਮੋਰ ਕੋ ਪੰਖ ਬਿਰਾਜਤ ਸੀਸ ਸੁ ਰਾਜਤ ਕੁੰਡਲ ਕਾਨਨ ਦੋਊ ॥

mor ko pa(n)kh biraajat sees su raajat ku(n)ddal kaanan dhouoo ||

The peocock feather on his head and rings in the ears look splendid

ਲਾਲ ਕੀ ਮਾਲ ਸੁ ਛਾਜਤ ਕੰਠਹਿ ਤਾ ਉਪਮਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥

laal kee maal su chhaajat ka(n)Theh taa upamaa sam hai neh kouoo ||

There is a rosary of gems around his neck, which cannot be compared with anything

ਜੋ ਰਿਪੁ ਪੈ ਮਗ ਜਾਤ ਚਲਿਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਚਲਿ ਦੇਖਤ ਓਊ ॥

jo rip pai mag jaat chaliyo sun kai upamaa chal dhekhat ouoo ||

The enemy walking on his path, deviates in order to see Krishna

ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਐ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਰਾਦਿਕ ਰੀਝਤ ਸੋਊ ॥੫੧੯॥

aaur kee baat kahaa kaheeyai kab sayaam suraadhik reejhat souoo ||519||

What to speak of other people, the gods are also getting pleased on seeing

Krishna.519.

ਗੋਪਿਨ ਸੰਗ ਤਹਾ ਭਗਵਾਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੋ ਕਰ ਗਾਵੈ ॥

gopin sa(n)g tahaa bhagavaan manai at hee hit ko kar gaavai ||

ਰੀਝ ਰਹੈ ਖਗ ਠਉਰ ਸਮੇਤ ਸੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਰਿਝਾਵੈ ॥

reejh rahai khag Thaur samet su yaa bidh gavaiaarin kaanreh rijhaavai ||

Krishna is singing in extreme love alongwith gopis and he is enrapturing them in such a way that on seeing him, even the birds became motionless

ਜਾ ਕਹੁ ਖੋਜਿ ਕਈ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨਰ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਪਾਵੈ ॥

jaa kahu khoj kiee gan ga(n)dhrab ki(n)nar bhedh na ra(n)chak paavai ||

ਗਾਵਤ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਜਾ ਤਜ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵੈ ॥੫੨੦॥

gaavat so har joo teh jaa taj kai miraganee chal kai mirag aavai ||520||

The Lord, whose mystery is not known to ganas, gandharvas, kinnars ets., that Lord is singing and on listening him singing, the does are coming up,

abandoning their deer.520.

ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਅਉ ਫੁਨਿ ਗਉਰੀ ॥

gaavat saara(n)g sudh malaar bibhaas bilaaval aau fun gauree ||

ਜਾ ਸੁਰ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰ ਭਾਮਿਨ ਧਾਵਤ ਡਾਰਿ ਪਿਛਉਰੀ ॥

jaa sur sronan mai sun kai sur bhaamin dhaavat ddaar pichhauree ||

He is singing the musical modes of Sarang, Suddh Malhar, Vibhas, Bilawal and Gauri and listening to his tune, the wives of gods are also coming, abandoning their head-dresses

ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾ ਰਸ ਕੈ ਸੰਗ ਹੋਇ ਗਈ ਜਨੁ ਬਉਰੀ ॥

so sun kai sabh gavaiaaraniyaa ras kai sa(n)g hoi giee jan bauree ||

ਤਿਆਗ ਕੈ ਕਾਨਨ ਤਾ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਲੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਆਵਤ ਦਉਰੀ ॥੫੨੧॥

tiaag kai kaanan taa sun kai mirag lai miraganee chal aavat dhauree ||521||

The gopis also, on listening to that tasteful sound, have become mad and

come running in the company of deer and does, leaving the forest.521.

ਏਕ ਨਚੈ ਇਕ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵਨ ॥

ek nachai ik gaavat geet bajaavat taal dhikhaavat bhaavan ||

Someone is dancing, someone in singing and someone is exhibiting his emotions in various ways

ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਸੋ ਸੁ ਰਿਝਾਵਨ ਕਾਜ ਸਭੈ ਮਨ ਭਾਵਨਿ ॥

raas bikhai at hee ras so su rijhaavan kaaj sabhai man bhaavan ||

In that amorous display all are alluring one another in captivating manner

ਚਾਦਨੀ ਸੁੰਦਰ ਰਾਤਿ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਬਿਖੈ ਰੁਤ ਸਾਵਨ ॥

chaadhanee su(n)dhar raat bikhai kab sayaam kahai su bikhai rut saavan ||

ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾ ਤਜਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੋ ਮਿਲਿ ਖੇਲਿ ਕਰੈ ਰਸ ਨੀਕਨਿ ਠਾਵਨ ॥੫੨੨॥

gavaiaaraniyaa taj kai pur ko mil khel karai ras neekan Thaavan ||522||

The poet Shyam says that the gopis are playing with Krishna at nice places

on abandoning the city in rainy season and moonlit nights.522.

ਸੁੰਦਰ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਖੇਲ ਕਰਿਯੋ ਹੈ ॥

su(n)dhar Thaur bikhai kab sayaam kahai mil gavaiaarin khel kariyo hai ||

ਮਾਨਹੁ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਸੁਧਿ ਬਨਾਇ ਧਰਿਯੋ ਹੈ ॥

maanahu aap hee te brahamaa sur ma(n)ddal sudh banai dhariyo hai ||

The poet Shyam says that gopis have played with Krishna at nice places and it seems that Brahma has created the sphere of gods

ਜਾ ਪਿਖ ਕੇ ਖਗ ਰੀਝ ਰਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਤਿਆਗ ਤਿਸੈ ਨਹੀ ਚਾਰੋ ਚਰਿਯੋ ਹੈ ॥

jaa pikh ke khag reejh rahai mirag tiaag tisai nahee chaaro chariyo hai ||

Seeing this spectacle, the birds are getting pleased, the deer have lost consciousness about food and water

ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੇ ਜਿਹ ਕੇ ਪਿਖਏ ਭਗਵਾਨ ਛਰਿਯੋ ਹੈ ॥੫੨੩॥

aaur kee baat kahaa kaheeye jeh ke pikhe bhagavaan chhariyo hai ||523||

What else should be said, the Lord himself has been deceived.523.

ਇਤ ਤੇ ਨੰਦਲਾਲ ਸਖਾ ਲੀਏ ਸੰਗਿ ਉਤੈ ਫੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਜੂਥ ਸਬੈ ॥

eit te na(n)dhalaal sakhaa le'ee sa(n)g utai fun gavaiaarin jooth sabai ||

On this side, Krishna was accompanied by his boy-friends and on that side

the gopis gathered together and started

ਬਹਸਾ ਬਹਸੀ ਤਹ ਹੋਨ ਲਗੀ ਰਸ ਬਾਤਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਤਬੈ ॥

bahasaa bahasee teh hon lagee ras baatan so kab sayaam tabai ||

A dialogue ensued on various issues concerning pleasure according to the poet Shyam:

ਜਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨਹੀ ਅੰਤ ਲਖੈ ਨਹ ਨਾਰਦ ਪਾਵਤ ਜਾਹਿ ਛਬੈ ॥

jeh ko brahamaa nahee a(n)t lakhai neh naaradh paavat jaeh chhabai ||

The mystery of the Lord could not be known to Brahma and also the sage Narada

ਮ੍ਰਿਗ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮਹਿ ਰਾਜਤ ਹੈ ਹਰਿ ਤਿਉ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਫਬੈ ॥੫੨੪॥

mirag jiau miraganee meh raajat hai har tiau gan gavaiaarin beech fabai ||524||

Just as a deer looks elegant amongst the does in the ssame manner,

Krishna amongst the gopis.524.

ਨੰਦ ਲਾਲ ਲਲਾ ਇਤ ਗਾਵਤ ਹੈ ਉਤ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾ ਮਿਲਿ ਗਾਵੈ ॥

na(n)dh laal lalaa it gaavat hai ut te sabh gavaiaaraniyaa mil gaavai ||

On this side Krishna is singing and on that side the gopis are singing

ਫਾਗੁਨ ਕੀ ਰੁਤਿ ਊਪਰਿ ਆਬਨ ਮਾਨਹੁ ਕੋਕਿਲਕਾ ਕੁਕਹਾਵੈ ॥

faagun kee rut uoopar aaban maanahu kokilakaa kukahaavai ||

They seem like the nightingales singing on mango trees in the season in the moth of Phagun

ਤੀਰ ਨਦੀ ਸੋਊ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਜੋਊ ਉਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਵੈ ॥

teer nadhee souoo gaavat geet jouoo un ke man bheetar bhaavai ||

They are singing their favourite songs

ਨੈਨ ਨਛਤ੍ਰ ਪਸਾਰਿ ਪਿਖੈ ਸੁਰ ਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਦੇਖਨਿ ਆਵੈ ॥੫੨੫॥

nain nachhatr pasaar pikhai sur dhev badhoo mil dhekhan aavai ||525||

The stars of the sky are gazing their splendour with wide-open eyes the

wives of the gods are also coming to see them.525.

ਮੰਡਲ ਰਾਸ ਬਚਿਤ੍ਰ ਮਹਾ ਸਮ ਜੇ ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਵਾਨ ਰਚਿਯੋ ਹੈ ॥

ma(n)ddal raas bachitr mahaa sam je har kee bhagavaan rachiyo hai ||

That arena of amorous play is wonderful, where Lord Krishna danced

ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਕਹੈ ਕਬਿ ਇਉ ਰਸ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸਮਤੁਲਿ ਮਚਿਯੋ ਹੈ ॥

taahee ke beech kahai kab iau ras ka(n)chan kee samatul machiyo hai ||

In that arena, the gathering splendid like gold, has raised a tumult regarding the amorous play

ਤਾ ਸੀ ਬਨਾਇਬੇ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨ ਬਨੀ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁਗ ਕੋਟਿ ਪਚਿਯੋ ਹੈ ॥

taa see banaibe ko brahamaa na banee kar kai jug koT pachiyo hai ||

Such a wonderful arena, even Brahma cannot create with his efforts for millions of ages

ਕੰਚਨ ਕੇ ਤਨਿ ਗੋਪਨਿ ਕੋ ਤਿਹ ਮਧਿ ਮਨੀ ਮਨ ਤੁਲਿ ਗਚਿਯੋ ਹੈ ॥੫੨੬॥

ka(n)chan ke tan gopan ko teh madh manee man tul gachiyo hai ||526||

The bodies of gopis are like gold and their minds seem splendid like

pearls.526.

ਜਲ ਮੈ ਸਫਰੀ ਜਿਮ ਕੇਲ ਕਰੈ ਤਿਮ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਡੋਲੈ ॥

jal mai safaree jim kel karai tim gavaiaaraniyaa har ke sa(n)g ddolai ||

Just as the fish moves in the water, in the same manner, the gopis are roaming with Krishna

ਜਿਉ ਜਨ ਫਾਗ ਕੋ ਖੇਲਤ ਹੈ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਹੀ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਕਲੋਲੈ ॥

jiau jan faag ko khelat hai teh bhaat hee kaanreh ke saath kalolai ||

Just as the people play Holi fearlessly in the same manner the gopis are flirting with Krishna

ਕੋਕਿਲਕਾ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਹੈ ਤਿਮ ਗਾਵਤ ਤਾ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਬੋਲੈ ॥

kokilakaa jim bolat hai tim gaavat taa kee baraabar bolai ||

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾ ਇਹ ਭਾਤਨ ਸੋ ਰਸ ਕਾਨ੍ਹਹਿ ਨਿਚੋਲੈ ॥੫੨੭॥

sayaam kahai sabh gavaiaaraniyaa ieh bhaatan so ras kaanreh nicholai ||527||

They are all warbling like a nightingale and are quaffing the Krishna-

nectar.527.

ਰਸ ਕੀ ਚਰਚਾ ਤਿਨ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਕਰੀ ਹਿਤ ਸੋ ਨ ਕਛੂ ਕਮ ਕੈ ॥

ras kee charachaa tin so bhagavaan karee hit so na kachhoo kam kai ||

Lord Krishna held free discussion with them regarding amorous pleasure

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਮਾਹਿ ਖੇਲ ਬਨਿਓ ਹਮ ਕੈ ॥

eeh bhaat kahiyo kab sayaam kahai tumare maeh khel banio ham kai ||

The poet says that Krishna said to the gopis, "I have just become like a play for you"

ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਦੀਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁਭ ਦੰਤਨ ਯੌ ਦਮਕੈ ॥

keh kai ieh baat dheeyo has kai su prabhaa subh dha(n)tan yau dhamakai ||

ਜਨੁ ਦਿਉਸ ਭਲੇ ਰੁਤਿ ਸਾਵਨ ਕੀ ਅਤਿ ਅਭ੍ਰਨ ਮੈ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ॥੫੨੮॥

jan dhiaus bhale rut saavan kee at abhran mai chapalaa chamakai ||528||

Saying this, Krishna laughed and his teeth glistened like the flash of

lightning in clouds in the month of Sawan.528.

ਐਹੋ ਲਲਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਹੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾ ਅਤਿ ਮੈਨ ਭਰੀ ॥

aaiho lalaa na(n)dh laal kahai sabh gavaiaaraniyaa at main bharee ||

ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਆਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੰਕ ਕਰੀ ॥

hamare sa(n)g aavahu khel karo na kachhoo man bheetar sa(n)k karee ||

The lustful gopis call Krishna and say, “Krishna! Come and play (sex) with us without hesitation

ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ਭਉਹ ਦੁਊ ਕਰਿ ਟੇਢਿ ਧਰੀ ॥

nain nachai kachhoo musakai kai bhauh dhauoo kar Tedd dharee ||

They are causing their eyes to dance, they are tilting their eyebrows

ਮਨ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਸ ਕੀ ਮਨੋ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਕੰਠਹਿ ਫਾਸਿ ਡਰੀ ॥੫੨੯॥

man yau upajee upamaa ras kee mano kaanreh ke ka(n)Theh faas ddaree ||529||

It seems that the nose of attachment has fallen on the neck of Krishna.529.

ਖੇਲਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮਧਿ ਸੋਊ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਛਬਿ ਵਾਰੋ ॥

khelat gavaiaarin madh souoo kab sayaam kahai har joo chhab vaaro ||

I am a sacrifice on the beautiful spectacle of Krishna playing amongst

gopis (the poet says)

ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਮੈਨ ਭਰੀ ਇਨ ਹੂੰ ਪਰ ਮਾਨਹੁ ਚੇਟਕ ਡਾਰੋ ॥

khelat hai souoo main bharee in hoo(n) par maanahu cheTak ddaaro ||

Full of lust, they are playing in the manner of one under magical charms

ਤੀਰ ਨਦੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁੰਦਰ ਭਾਤਿ ਅਖਾਰੋ ॥

teer nadhee biraj bhoom bikhai at hot hai su(n)dhar bhaat akhaaro ||

ਰੀਝ ਰਹੈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਸਾਰੋ ॥੫੩੦॥

reejh rahai pirathamee ke sabhai jan reejh rahiyo sur ma(n)ddal saaro ||530||

In the land of Braja and on the bank of the river, this beautiful arena has been formed and on seeing it, the dwellers of the earth and the whole sphere of gods is getting pleased.530.

ਗਾਵਤ ਏਕ ਨਚੈ ਇਕ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤਾਰਿਨ ਕਿੰਕਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥

gaavat ek nachai ik gavaiaaran taarin ki(n)kan kee dhun baajai ||

Some gopi is dancing, someone is singing, someone is playing on a

stringed musical instrument and someone is playing on the flute

ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜਤ ਬੀਚ ਮ੍ਰਿਗੀ ਹਰਿ ਤਿਉ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥

jiau mirag raajat beech miragee har tiau gan gavaiaarin beech biraajai ||

Just as a deer looks elegant amongst the does, in the same manner Krishna is there amongst the gopis

ਨਾਚਤ ਸੋਊ ਮਹਾ ਹਿਤ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਨ ਕੀ ਇਮ ਛਾਜੈ ॥

naachat souoo mahaa hit so kab sayaam prabhaa tin kee im chhaajai ||

All are dancing with great affection and are looking winsome

ਗਾਇਬ ਪੇਖਿ ਰਿਸੈ ਗਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਾਚਬ ਦੇਖਿ ਬਧੂ ਸੁਰ ਲਾਜੈ ॥੫੩੧॥

gaib pekh risai gan ga(n)dhrab naachab dhekh badhoo sur laajai ||531||

Seeing them singing, the ganas and gandharvas are getting envious and seeing their dance, the wives of the gods are feeling shy.531.

ਰਸ ਕਾਰਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਤਹਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਖੇਲ ਕਰਿਯੋ ॥

ras kaaran ko bhagavaan tahaa kab sayaam kahai ras khel kariyo ||

Being deeply absorbed in love, Lord Krishna played his amorous play

there

ਮਨ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਜੂ ਇਨ ਪੈ ਜਨੁ ਚੇਟਕ ਮੰਤ੍ਰ ਡਰਿਯੋ ॥

man yau upajee upamaa har joo in pai jan cheTak ma(n)tr ddariyo ||

It seemes tha the has charmed all with his mantra

ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਰ ਅਛ੍ਰਨ ਕੇ ਗਿਰਿ ਬੀਚ ਲਜਾਇ ਬਪੈ ਸੁ ਧਰਿਯੋ ॥

pikh kai jeh ko sur achhran ke gir beech lajai bapai su dhariyo ||

Seeing them, the heavenly damsels feeling shy, hid themselves silently in caves

ਗੁਪੀਆ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਡੋਲਤ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਮਨੂਆ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਹਰਿਯੋ ॥੫੩੨॥

gupeeaa sa(n)g kaanreh ke ddolat hai in ko manooaa jab kaanreh hariyo ||532||

Krishna has stolen the mind of the gopis and they are all staggering with

Krishna.532.

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸਭ ਹੂਈਆ ॥

sayaam kahai sabh hee gupeeaa har ke sa(n)g ddolat hai sabh hooieeaa ||

The poet says that all the gopis are wandering with Krishna

ਗਾਵਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਇਕ ਨਾਚਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਰਸ ਰੰਗ ਅਕੂਈਆ ॥

gaavat ek firai ik naachat ek firai ras ra(n)g akooieeaa ||

Someone is singing, someone is dancing and someone is moving silently

ਏਕ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਹਰੀ ਇਕ ਲੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਰੈ ਗਿਰਿ ਭੂਈਆ ॥

ek kahai bhagavaan haree ik lai har naam parai gir bhooieeaa ||

Someone is repeating the name of Krishna and someone, repeating his name, is falling on the earth

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਪਿਖਿ ਚੁੰਮਕ ਲਾਗੀ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੂਈਆ ॥੫੩੩॥

yau upajee upamaa pikh chu(n)mak laagee firai teh ke sa(n)g sooieeaa ||533||

They are looking like needles attached to the magnet.533.

ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਧ ਰਾਤਿ ਸਮੈ ॥

sa(n)g gavaiaarin kaanreh kahee has kai kab sayaam kahai adh raat samai

||

ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਖੇਲ ਸਭੈ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮਿ ਰਮੈ ॥

ham hoo(n) tum hoo(n) taj kai sabh khel sabhai mil kai ham dhaam ramai ||

At the dead of night, Krishna said to the gopis, "Let us, both you and me, run away, leaving our amorous play and be absorbed at home"

ਹਰਿ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਮੈ ॥

har aais maan chalee gireh ko sabh gavaiaaraneeyaa kar dhoor gamai ||

Obeying Krishna, all the gopis, forgetting their suffering left for home

ਅਬ ਜਾਇ ਟਿਕੈ ਸਭ ਆਸਨ ਮੈ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ ਪ੍ਰਾਤ ਕੀ ਨੇਹ ਤਮੈ ॥੫੩੪॥

ab jai Tikai sabh aasan mai kar kai sabh praat kee neh tamai ||534||

All of them came and slept in their homes and began to wait for the day-

dawn.534.

ਹਰਿ ਸੋ ਅਰੁ ਗੋਪਿਨ ਸੰਗਿ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਖੇਲ ਭਯੋ ਹੈ ॥

har so ar gopin sa(n)g kidho kab sayaam kahai at khel bhayo hai ||

ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗ ਆਪਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਖੇਲ ਕੋ ਧਾਮਿ ਅਯੋ ਹੈ ॥

lai har jee tin ko sa(n)g aapan tiaag kai khel ko dhaam ayo hai ||

The poet Shyam says that in this way, the love between Krishna and the gopis continued. Krishna accompanied the gopis and leaving the amorous play came back home

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੇ ਮਨਿ ਚੀਨ ਲਯੋ ਹੈ ॥

taa chhab ko jas uch mahaa kab ne apune man cheen layo hai ||

ਕਾਗਜੀਏ ਰਸ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੋ ਗਨਤੀ ਕਰਿ ਜੋਰੁ ਦਯੋ ਹੈ ॥੫੩੫॥

kaagaje'ee ras ko at hee su mano ganatee kar jor dhayo hai ||535||

Describing the loveliness of this spectacle, the poet says that it seems to him that a grand total is being prepared, taking into account all the

relevant sums.535.

ਅਥ ਕਰਿ ਪਕਰ ਖੇਲਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ath kar pakar khelabo kathana(n) ||

End of the description (about amorous play) in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਰਾਸ ਮੰਡਲ ॥

raas ma(n)ddal ||

Now begins the description about the play with catching of hands-the arena of amorous sport

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੂ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਧਾਇ ਗਏ ਉਠਿ ਠਉਰ ਕਹਾ ਕੋ ॥

praat bhe har joo taj kai gireh dhai ge uTh Thaur kahaa ko ||

ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਿਹਿ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤੀਰ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਸੋ ਤਹਾ ਕੋ ॥

fool rahe jeh fool bhalee bidh teer bahai jamunaa so tahaa ko ||

As soon as the day dawned, Krishna left his house and went to the place,

where the flowers had blossomed and Yamuna was flowing

ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਤਾ ਕੋ ॥

khelat hai souoo bhaat bhalee kab sayaam kahai kachh traas na taa ko ||

He began to play fearlessly in a nice manner

ਸੰਗ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਸੋਊ ਗਊਅਨ ਕੇ ਮਿਸ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾ ਕੋ ॥੫੩੬॥

sa(n)g bajaavat hai muralee souoo guooan ke mis gavaiaaraniyaa ko ||536||

While playing with the pretext of the cows to listen he began to play on his flute in order to call the gopis.536.

ਰਾਸ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੋਊ ਧਾਈ ॥

raas kathaa kab sayaam kahai sun kai birakhabhaan sutaa souoo dhaiee ||

The poet Shyam says that on hearing the story of the amorous play,

Radha, the daughter of Brish Bhan came running

ਜਾ ਮੁਖ ਸੁਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਜਿਹ ਕੇ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੀ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥

jaa mukh sudh nisaapat so jeh ke tan ka(n)chan see chhab chhaiee ||

The face of Radha is moonlike and her body is beautiful like gold

ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਤਾ ਮੈ ਰਜੈ ਬਰਨੀ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥

jaa kee prabhaa kab dhet sabhai souoo taa mai rajai baranee neh jaiee ||

The charm of her body cannot be described

ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਸੋਭ ਸੁ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਰੁਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਧਾਈ ॥੫੩੭॥

sayaam kee sobh su gopin te sun kai tarunee haranee jim dhaiee ||537||

On listening to the glory of Krishna from the mouth of gopis, she came running like a doe.537.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਸੇਤ ਧਰੇ ਸਾਰੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਕੀ ਕੁਮਾਰੀ ਜਸ ਹੀ ਕੀ ਮਨੋ ਬਾਰੀ ਐਸੀ ਰਚੀ ਹੈ ਨ ਕੋ ਦਈ ॥

set dhare saaree birakhabhaan kee kumaaree jas hee kee mano baaree aaisee rachee hai na ko dhiee ||

The daughter of Brish Bhan is wearing a white sari and it seems that God

has not created anyone more winsome like her

ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀ ਅਉਰ ਸਚੀ ਸੁ ਮਦੋਦਰੀ ਪੈ ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਾ ਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਨ ਕਛੂ ਭਈ ॥

ra(n)bhaa urabasee aaur sachee su madhodharee pai aaisee prabhaa kaa kee jag beech na kachhoo bhiee ||

The beauty of Rambha, Urvashi, Shachi dn Mandodari is insignificant before Radha

ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਹਾਰ ਗਰੇ ਡਾਰਿ ਰੁਚਿ ਸੋ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪੈ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਰਸ ਕੇ ਲਈ ॥

motin ke haar gare ddaar ruch so sudhaar kaanreh joo pai chalee kab sayaam ras ke liee ||

Wearing the pearl-necklace around her neck and getting ready, she started moving towards Krishna in order to receive the nectar of love

ਸੇਤੈ ਸਾਜ ਸਾਜਿ ਚਲੀ ਸਾਵਰੇ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਾਜ ਚਾਦਨੀ ਮੈ ਰਾਧਾ ਮਾਨੋ ਚਾਦਨੀ ਸੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੫੩੮॥

setai saaj saaj chalee saavare kee preet kaaj chaadhanee mai raadhaa maano chaadhanee see havai giee ||538||

She bedecked herself and looking like moonshine in moonlit night, she

came towards Krish,a being absorbed in his love.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅੰਜਨ ਆਡਿ ਸੁ ਧਾਰ ਭਲੇ ਪਟ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸੁ ਧਾਰ ਚਲੀ ॥

a(n)jan aadd su dhaar bhale paT bhookhan a(n)g su dhaar chalee ||

ਜਨੁ ਦੂਸਰ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਜਨੁ ਰਾਜਤ ਕੰਜ ਕੀ ਸੇਤ ਕਲੀ ॥

jan dhoosar cha(n)dhrakalaa pragaTee jan raajat ka(n)j kee set kalee ||

With antimony in her eyes and wearing silken garments and ornaments she appears like manifestation of the supernatural power of moon or a white bud

ਹਰਿ ਕੇ ਪਗ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਰਾਧੇ ਅਲੀ ॥

har ke pag bheTan kaaj chalee kab sayaam kahai sa(n)g raadhe alee ||

Radhika is going with her friend in order to touch the feet of Krishna

ਜਨੁ ਜੋਤਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਇਹ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਦਨੀ ਬਾਲੀ ਭਲੀ ॥੫੩੯॥

jan jot tirayan gavaiaarin te ieh cha(n)dh kee chaadhanee baalee bhalee

||539||

It appears that the other gopis are like the light of earthen lamp and she herself is like the light of the moon.539.

ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਘਟੀ ਹੈ ॥

kaanreh so preet baddee teh kee man mai at hee neh naik ghaTee hai ||

Her love for Krishna increased and she did not retrace her step slightly

ਰੂਪ ਸਚੀ ਅਰੁ ਪੈ ਰਤਿ ਤੈ ਮਨ ਤ੍ਰੀਯਨ ਤੇ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਲਟੀ ਹੈ ॥

roop sachee ar pai rat tai man treeyan te neh naik laTee hai ||

Her beauty is like Shachi, the wife of Indra and like Rati (the wife of god of love) other women are getting envious of her

ਰਾਸ ਮੈ ਖੇਲਨਿ ਕਾਜ ਚਲੀ ਸਜਿ ਸਾਜਿ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਨਟੀ ਹੈ ॥

raas mai khelan kaaj chalee saj saaj sabhai kab sayaam naTee hai ||

She is moving like all the bedecked dancers for the amorous play

ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੈ ਘਨ ਮੈ ਮਨੋ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ॥੫੪੦॥

su(n)dhar gavaiaarin kai ghan mai mano raadhikaa cha(n)dhrakalaa

pragaTee hai ||540||

She seems like lightning amongst the clouds-like beautiful gopis.540.

ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹਿਓ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ ਕੈ ਸਿਵ ਧ੍ਯਾਨ ਛੁਟਾ ਹੈ ॥

brahamaa pikh kai jeh reejh rahio jeh ko dhikh kai siv dhayaan chhuTaa hai ||

Brahma is also getting pleased on seeing Radha and the meditation of Shiva has been disturbed

ਜਾ ਨਿਰਖੇ ਰਤਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਰਤਿ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਮਾਨ ਟੁਟਾ ਹੈ ॥

jaa nirakhe rat reejh rahee rat ke pat ko pikh maan TuTaa hai ||

Rati is also feeling captivated on seeing her and the pride of the god of love has been shattered

ਕੋਕਿਲ ਕੰਠ ਚੁਰਾਇ ਲੀਯੋ ਜਿਨਿ ਭਾਵਨ ਕੋ ਸਭ ਭਾਵ ਲੁਟਾ ਹੈ ॥

kokil ka(n)Th churai leeyo jin bhaavan ko sabh bhaav luTaa hai ||

The nightingale has become silent on listening to her speech and feels herself plundered

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਘਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਰਾਧਿਕਾ ਮਾਨਹੁ ਬਿਜੁ ਛਟਾ ਹੈ ॥੫੪੧॥

gavaiaarin ke ghan beech biraajat raadhikaa maanahu bij chhaTaa hai

||541||

She appears very alluring like lightning amongst the clouds-like gopis.541.

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੂਜਨ ਪਾਇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸਭ ਸਾਜ ਸਜੈ ॥

kaanreh ke poojan pai chalee birakhabhaan sutaa sabh saaj sajai ||

Radha is moving, bedecked in many ways in order to worship the feet of Krishna

ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦੁਤਿ ਸੀਸ ਰਜੈ ॥

jeh ko pikh kai man moh rahai kab sayaam kahai dhut sees rajai ||

Everyone’s mind is being enchanted on seeing her and her charm is manifesting itself on her forehead

ਜਿਨ ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਅੰਗ ਧਰੇ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਛਜੈ ॥

jin a(n)g prabhaa kab dhet sabhai souoo a(n)g dhare tiray raaj chhajai ||

Her limbs make her appear as the sovereign of women

ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖਿ ਚਾਦਨੀ ਚੰਦ ਲਜੈ ॥੫੪੨॥

jeh ko pikh ka(n)dhrap reejh rahai jeh ko dhikh chaadhanee cha(n)dh lajai ||542||

The god of love is also allured on seeing her and the moonshine is also

feeling shy.542.

ਸਿਤ ਸੁੰਦਰੁ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਨੀ ॥

sit su(n)dhar saaj sabhai saj kai birakhabhaan sutaa ieh bhaat banee ||

ਮੁਖ ਰਾਜਤ ਸੁਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਜਿਹ ਮੈ ਅਤਿ ਚਾਦਨੀ ਰੂਪ ਘਨੀ ॥

mukh raajat sudh nisaapat so jeh mai at chaadhanee roop ghanee ||

In her elegant decoration, Radha appears with the face of the moon folding up thick moonshine

ਰਸ ਕੋ ਕਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਕੋਪ ਚਲੀ ਮਨੋ ਸਾਜ ਸੋ ਸਾਜ ਕੈ ਮੈਨ ਅਨੀ ॥

ras ko kar raadhikaa kop chalee mano saaj so saaj kai main anee ||

ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਖੁਸੀ ਸੋਊ ਤ੍ਰੀਯਨ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਗਨੀ ॥੫੪੩॥

teh pekh bhe bhagavaan khusee souoo treeyan te tiray raaj ganee ||543||

Getting impatient, discharging the arrows of lust, moved for the nectar of love and seeing her Lord Krishna became pleased and he imagined her

like the sovereign of women.543.

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ॥

raadhe baach gopin so ||

Speech of Radha addressed to gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਹਸੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੈ ॥

birakhabhaan sutaa har pekh hasee ieh bhaat kahiyo sa(n)g gavaiaarin kai ||

ਸਮ ਦਾਰਿਮ ਦਾਤ ਨਿਕਾਸ ਕਿਧੋ ਸਮ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਰਨ ਕੈ ॥

sam dhaarim dhaat nikaas kidho sam cha(n)dh mukhee biraj baaran kai ||

Seeing Krishna, Radha said to the gopis smilingly and white smiling her

teeth looked like a pomegranate and the face like the moon

ਹਮ ਅਉ ਹਰਿ ਜੀ ਅਤਿ ਹੋਡ ਪਰੀ ਰਸ ਹੀ ਕੇ ਸੁ ਬੀਚ ਮਹਾ ਰਨ ਕੈ ॥

ham aau har jee at hodd paree ras hee ke su beech mahaa ran kai ||

ਤਜਿ ਕੇ ਸਭ ਸੰਕਿ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੋ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹਸਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੈ ॥੫੪੪॥

taj ke sabh sa(n)k nisa(n)k bhiro sa(n)g aaise kahiyo has gavaiaarin kai ||544||

"There is a bet between me and Krishna (regarding the theme of love), therefore you may quarrel with Krishna fearlessly."544.

ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਜਈ ॥

has baat kahee sa(n)g gopin ke kab sayaam kahai birakhabhaan jiee ||

Radha said this smilingly to gopis and on seeing Krishna, all the gopis

pleased

ਮਨੋ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁ ਰਚੀ ਰੁਚਿ ਸੋ ਇਹ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਮਈ ॥

mano aap hee te brahamaa su rachee ruch so ieh roop anoop miee ||

They all appeared to have been created by Brahma himself

ਹਰਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਨਿਹੁਰਾਇ ਗਈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਈ ॥

har ko pikh kai nihurai giee upamaa teh kee kab bhaakh dhiee ||

Seeing Krishna, they all bowed down

ਮਨੋ ਜੋਬਨ ਭਾਰ ਸਹਿਯੋ ਨ ਗਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਿਨਿ ਨੀਚਿ ਭਈ ॥੫੪੫॥

mano joban bhaar sahiyo na gayo teh te biraj bhaamin neech bhiee ||545||

The poet eulogised that scence in this way as if being unable to endure the weight of their youth, they seemed leaning over Krishna.545.

ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਰਾਸ ਕੋ ਖੇਲ ਕਰੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਤੇ ॥

sabh hee mil raas ko khel karai sabh gavaiaaraniyaa at hee hit te ||

All the gopis were participating in the amorous play with love and zeal

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੇ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਿਤ ਤੇ ॥

birakhabhaan sutaa subh saaj saje su biraajat saaj sabhai sit te ||

Radha had decorated herself nicely in white garments and seeing this

spectacle

ਫੁਨਿ ਊਚ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਿਚਾਰ ਕਹੀ ਚਿਤ ਤੇ ॥

fun uooch prabhaa at hee tin kee kab sayaam bichaar kahee chit te ||

ਉਤ ਤੇ ਘਨਸਜਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਬਿਦੁਲਤਾ ਇਤ ਤੇ ॥੫੪੬॥

aut te ghanasayaam biraajat hai har raadhikaa bidhulataa it te ||546||

It has been thoughtfully said that on that side Krishna is seated like a cloud and on this side Radhika appears like lightning.546.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਤਹਿ ਖੇਲਤ ਰਾਸਿ ਸੁ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਖੀਯਾ ਸੰਗ ਲੈ ॥

birakhabhaan sutaa teh khelat raas su sayaam kahai sakheeyaa sa(n)g lai ||

ਉਤ ਚੰਦ੍ਰ ਭਗਾ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਤਨ ਚੰਦਨ ਕੇ ਸੰਗ ਲੇਪਹਿ ਕੈ ॥

aut cha(n)dhr bhagaa sabh gavaiaarin ko tan cha(n)dhan ke sa(n)g lepeh kai ||

On this side, Krishna is absorbed with Radha in his amorous play and on that side the gopi named Chandarbhaga is pasting sandal on the bodies of

the gopis

ਜਿਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਤ ਛਾਜਤ ਗਾਮਨਿ ਪੈ ਜਿਨ ਗੈ ॥

jin ke mirag se dhirag su(n)dhar raajat chhaajat gaaman pai jin gai ||

The eyes of these gopis are like does and they are walking like the wanton gain of the elephant

ਮਨਿ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਨਹਿ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਦਨੀ ਜੋਬਨ ਵਾਰਨ ਮੈ ॥੫੪੭॥

man yau upajee upamaa neh cha(n)dh kee chaadhanee joban vaaran mai ||547||

It seems that on seeing them, the moon is sacrificing the youth of his moonshine.547.

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਪ੍ਰਤਿ ॥

cha(n)dhrabhagaa baach raadhe prat ||

Speech of Chandarbhaga addressed to Radha:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਤੀਯਾ ਫੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋ ॥

bateeyaa fun cha(n)dhrabhagaa mukh te ieh bhaat kahee birakhabhaan

sutaa so ||

ਆਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੇ ਹਰਿ ਸੋ ਹਮ ਨਾਹਕ ਖੇਲ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾ ਸੋ ॥

aavahu khel kare har so ham naahak khel karo tum kaa so ||

Chandarbhaga said this to Radha, “With whom you are absorbed in amorous play fruitlessly! come, let us play with Krishna

ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਜੀ ਹੈ ਜੋਊ ਅਪਨੇ ਮਨੂਆ ਸੋ ॥

taa kee prabhaa kab sayaam kahai upajee hai jouoo apane manooaa so ||

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਜੋਤਿ ਤਰਈਯਨ ਕੀ ਛਪਗੀ ਦੁਤਿ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਸੋ ॥੫੪੮॥

gavaiaarin jot tarieeyan kee chhapagee dhut raadhikaa cha(n)dhrakalaa so ||548||

Describing the beauty of the spectacle, the poet has said that in the light of the supernatural power of Radha, the light of the earthen-lamp like gopis

concealed itself.548.

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥

raadhe baach ||

Speech of Radha:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੀ ਸਭੈ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥

sun cha(n)dhrabhagaa kee sabhai bateeyaa birakhabhaan sutaa tab aaise kahiyo hai ||

ਯਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮ ਲੋਕਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਹੈ ॥

yaahee ke het suno sajanee ham lokan ko upahaas sahiyo hai ||

Hearing the words of chandarbhaga, Radha said to her, “O friend! for this

objective, I have endured the ridicules of the people

ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਸ ਕਥਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਹਮ ਧ੍ਯਾਨ ਗਹਿਯੋ ਹੈ ॥

sraunan mai sun raas kathaa tab hee man mai ham dhayaan gahiyo hai ||

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਖੀਆ ਪਿਖ ਕੈ ਹਮਰੇ ਮਨ ਕੋ ਤਨ ਮੋਹਿ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥੫੪੯॥

sayaam kahai akheeaa pikh kai hamare man ko tan moh rahiyo hai ||549||

On listening about the amorous play, my attention is diverted to this side and seeing Krishna with my own eyes, my mind has been fascinated.549.

ਤਬ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

tab cha(n)dhrabhagaa ieh bhaat kahiyo sajanee hamaree bateeaa sun leejai ||

ਦੇਖਹੁ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੇ ਪਿਖਏ ਫੁਨਿ ਜੀਜੈ ॥

dhekhahu sayaam biraajat hai jeh ke mukh ke pikhe fun jeejai ||

Then Chanderbjhaga said, “O friend! listen to me and see, Krishna is

seated there and we all are alive on seeing him

ਜਾ ਕੇ ਕਰੇ ਮਿਤ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨੀਐ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਜ ਕਰੀਜੈ ॥

jaa ke kare mit hoi khusee suneeaai uTh kai souoo kaaj kareejai ||

ਤਾਹੀ ਤੇ ਰਾਧੇ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਅਬ ਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰ ਨ ਕੀਜੈ ॥੫੫੦॥

taahee te raadhe kaho tum so ab chaar bhiee ta bichaar na keejai ||550||

The work, bydoing which the friend is pleased, that work should be done, therefore, O Radha! I am saying to you that now when you have adopted

this path, do not have other thoughts in your mind”.550.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਭੇਟਨ ਪਾਇ ਚਲੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਫੁਨਿ ਕੈਸੇ ॥

kaanreh ke bheTan pai chalee bateeyaa sun cha(n)dhrabhagaa fun kaise ||

ਮਾਨਹੁ ਨਾਗ ਸੁਤਾ ਇਹ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਆਗਿ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪਤ੍ਰ ਧਰੈ ਸੇ ॥

maanahu naag sutaa ieh su(n)dhar tiaag chalee gireh patr dharai se ||

Radha started on listening to the words of Chandarbhaga for the attainment of Krishna and she appeared like a Naga-damsel leaving her

home

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੰਦਰਿ ਤੇ ਨਿਕਸੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਐਸੇ ॥

gavaiaaran ma(n)dhar te nikasee kab sayaam kahai upamaa teh aaise ||

ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਯਾਮ ਘਨੈ ਤਜਿ ਕੈ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ਸੋਊ ਬਿਜਲੀ ਦੁਤਿ ਜੈਸੇ ॥੫੫੧॥

maanahu sayaam ghanai taj kai pragaTee hai souoo bijalee dhut jaise ||551||

Giving the simile of the gopis coming out of the temple, the poet has said that they look like the manifestation of the creepers of lightning, leaving

the clouds.551.

ਰਾਸਹਿ ਕੀ ਰਚਨਾ ਭਗਵਾਨ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਰੀ ਹੈ ॥

raaseh kee rachanaa bhagavaan kahai kab sayaam bachitr karee hai ||

Lord Krishna has created the arena of amorous play in a wonderful way

ਰਾਜਤ ਹੈ ਤਰਏ ਜਮੁਨਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹ ਚਾਦਨੀ ਚੰਦ ਕਰੀ ਹੈ ॥

raajat hai tare jamunaa at hee teh chaadhanee cha(n)dh karee hai ||

Down below, Yamuna is flowing with currents like moonshine

ਸੇਤ ਪਟੈ ਸੰਗ ਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਨੇ ਸੁ ਕਰੀ ਹੈ ॥

set paTai sa(n)g raajat gavaiaarin taa kee prabhaa kab ne su karee hai ||

ਮਾਨਹੁ ਰਾਸ ਬਗੀਚਨ ਮੈ ਇਹ ਫੂਲਨ ਕੀ ਫੁਲਵਾਰਿ ਜਰੀ ਹੈ ॥੫੫੨॥

maanahu raas bageechan mai ieh foolan kee fulavaar jaree hai ||552||

The gopis look splendid in white garments and they appear like a flower-garden in the forest of amorous play.552.

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਕੋ ਮਾਨਿ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥

cha(n)dhrabhagaa hoo(n) ko maan kahiyo birakhabhaan sutaa har pain

laagee ||

Obeying Chandarbhaga, Radha touched the feet of Krishna

ਮੈਨ ਸੀ ਸੁੰਦਰ ਮੂਰਤਿ ਪੇਖਿ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਦੇਖਿਬੇ ਕੋ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥

main see su(n)dhar moorat pekh kai taahee ke dhekhibe ko anuraagee ||

She merged like a charming portrait in Krishna on seeing him

ਸੋਵਤ ਥੀ ਜਨੁ ਲਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਮੈ ਲਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਤਜੀ ਅਬ ਜਾਗੀ ॥

sovat thee jan laaj kee needh mai laaj kee needh tajee ab jaagee ||

Till now she had been absorbed in the sleep of shyness, but that shyness also abandoned sleep and awoke

ਜਾ ਕੋ ਮੁਨੀ ਨਹਿ ਅੰਤੁ ਲਹੈ ਇਹ ਤਾਹੀ ਸੋ ਖੇਲ ਕਰੈ ਬਡਭਾਗੀ ॥੫੫੩॥

jaa ko munee neh a(n)t lahai ieh taahee so khel karai baddabhaagee ||553||

He, whose mystery has not been comprehended by the sages, the

fortunate Radhika is absorbed in playing with him.553.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਰਾਧਾ ਸੋ ॥

kaanreh baach raadhaa so ||

Speech of Krishna addressed to Radha:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਬਾਤ ॥

kirasan raadhikaa sa(n)g kahiyo at hee bihas kai baat ||

ਖੇਲਹੁ ਗਾਵਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਸੁਨਿ ਸਮ ਕੰਚਨ ਗਾਤ ॥੫੫੪॥

khelahu gaavahu prem so sun sam ka(n)chan gaat ||554||

Krishna said smilingly to Radha, “O dear of the body of gold! You keep on

playing smilingly.”554.

ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਰਾਧਿਕਾ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਚੀਤ ॥

kirasan baat sun raadhikaa at hee bihas kai cheet ||

ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਗਾਵਨ ਲਗੀ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ॥੫੫੫॥

raas bikhai gaavan lagee gavaiaarin so mil geet ||555||

Hearing the words of Krishna, Radha, smilingly in her mind, began to sing alongwith the gopis in the amorous play.555.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮਿਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਗਾਵੈ ॥

cha(n)dhrabhagaa ar cha(n)dhramukhee mil kai birakhabhaan sutaa sa(n)g gaavai ||

ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥

soraTh saara(n)g sudh malaar bilaaval bheetar taan basaavai ||

Chandarbhaga and Chandarmukhi began to sing alongwith Radha and

raised the tunes of Sorath, Sarang, Shuddh Malhar and Bilawal

ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਹੂੰ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥

reejh rahee biraj hoo(n) kee treeyaa souoo reejh rahai dhun jo sun paavai ||

The women of Braja were allured and whosoever listened to that tune, he was fascinated

ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਇਨ ਪੈ ਹਿਤ ਕੈ ਬਨ ਤਿਆਗਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਮ੍ਰਿਗ ਅਉ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥੫੫੬॥

so sun kai in pai hit kai ban tiaag miragee mirag aau chal aavai ||556||

Listening to that voice, even the deer and does of the forest moved towards this side.556.

ਤਿਨ ਸੇਂਧੁਰ ਮਾਗ ਦਈ ਸਿਰ ਪੈ ਰਸ ਸੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੁ ਭੀਨੋ ॥

tin seaa(n)dhur maag dhiee sir pai ras so tin ko at hee man bheeno ||

The gopis filled their partings of the hair on the head with vermilion and their mind was filled with pleasure

ਬੇਸਰ ਆਡ ਸੁ ਕੰਠਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮੋਤਿਸਿਰੀ ਹੂੰ ਕੋ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥

besar aadd su ka(n)Thasiree ar motisiree hoo(n) ko saaj naveeno ||

They bedecked themselves with the nose-ornaments, necklaces and

wreaths of pearls

ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਭੈ ਸਜਿ ਸੁੰਦਰਿ ਆਖਨ ਭੀਤਰ ਕਾਜਰ ਦੀਨੋ ॥

bhookhan a(n)g sabhai saj su(n)dhar aakhan bheetar kaajar dheeno ||

The gopis, adorning all their limbs with ornaments, applied antimony to their eyes

ਤਾਹੀ ਸੁ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ਲੀਨੋ ॥੫੫੭॥

taahee su te kab sayaam kahai bhagavaan ko chit churai kai leeno ||557||

The poet Shyam says that in this way, they stole the mind of Lord Krishna.557.

ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਦਨੀ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜਬੈ ਹਰਿ ਖੇਲਨਿ ਰਾਸ ਲਗਿਯੋ ਹੈ ॥

cha(n)dh kee chaadhanee mai kab sayaam jabai har khelan raas lagiyo hai ||

When Krishna began to play in moonshine, the face of Radhika appeared to him like the moon

ਰਾਧੇ ਕੋ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਪੇਖਿ ਕੈ ਚਾਦ ਸੋ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪਗਿਯੋ ਹੈ ॥

raadhe ko aanan su(n)dhar pekh kai chaadh so taahee ke beech pagiyo hai

||

She store the heart of Krishna

ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ਲੀਯੋ ਸੁ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਕੋ ਮਨ ਯੌ ਉਮਗਿਯੋ ਹੈ ॥

har ko tin chit churai leeyo su kidho kab ko man yau umagiyo hai ||

ਨੈਨਨ ਕੋ ਰਸ ਦੇ ਭਿਲਵਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਠਗੀ ਭਗਵਾਨ ਠਗਿਯੋ ਹੈ ॥੫੫੮॥

nainan ko ras dhe bhilavaa birakhabhaan Thagee bhagavaan Thagiyo hai ||558||

The poet has said that Radha, the daughter of Brish Bhan cheated Krishna with the deception of her eyes.558.

ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮੁਖ ਮੈਨ ਲਜੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ ਕੈ ਮੁਖਿ ਚੰਦ੍ਰ ਲਜੈ ॥

jeh ko pikh kai mukh main lajai jeh ko dhikh kai mukh cha(n)dhr lajai ||

ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੇ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨਰ ਕੇ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੈ ॥

kab sayaam kahe souoo khelat hai sa(n)g kaanar ke subh saaj sajai ||

He, seeing whom the god of love and the moon feel shy, the poet Shyam

says that the same Radha, adorning herself, is playing with Krishna

ਸੋਊ ਸੁਰਤਿਵੰਤ ਰਚੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰੁਚਿ ਕੈ ਨ ਕਜੈ ॥

souoo soorativa(n)t rachee brahamaa kar kai at hee ruch kai na kajai ||

It seems that Brahma has created that portrait with interest

ਮਨਿ ਮਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਜਿਉ ਤਿਮ ਤ੍ਰਿਯਨ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਰਜੈ ॥੫੫੯॥

man maal ke beech biraajat jiau tim tirayan mai tiray raaj rajai ||559||

Just as a jewel looks magnificent in a wreath, in the same manner Radha appears as a sovereign of Women.559.

ਗਾਇ ਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰਿ ਰੀਝਿ ਬਜਾਵਤ ਭੀ ਫਿਰਿ ਤਾਰੀ ॥

gai kai geet bhalee bidh su(n)dhar reejh bajaavat bhee fir taaree ||

Singing a lovely song and being pleased, they are also clapping their hands

ਅੰਜਨ ਆਡ ਸੁਧਾਰ ਭਲੇ ਪਟ ਸਾਜਨ ਕੋ ਸਜ ਕੈ ਸੁ ਗੁਵਾਰੀ ॥

a(n)jan aadd sudhaar bhale paT saajan ko saj kai su guvaaree ||

Those gopis have applied antimony in their eyes and have nicely dressed

themselves in garments and ornaments

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

taa chhab kee at hee su prabhaa kab nai mukh te ieh bhaat uchaaree ||

ਮਾਨਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਤੇ ਇਹ ਫੂਲ ਰਹੀ ਤ੍ਰੀਯ ਆਨੰਦ ਬਾਰੀ ॥੫੬੦॥

maanahu kaanreh hee ke ras te ieh fool rahee treey aana(n)dh baaree ||560||

The glory of that spectacle has been described by the poet like this, it seems that these women had remained like fruit, flowers and orchard for the pleasure of Krishna.560.

ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਰਾਜਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸਖੀਆ ਹੈ ॥

taa kee prabhaa kab sayaam kahai jouoo raajat raas bikhai sakheeaa hai ||

ਜਾ ਮੁਖ ਉਪਮਾ ਚੰਦ੍ਰ ਛਟਾ ਸਮ ਛਾਜਤ ਕਉਲਨ ਸੀ ਅਖੀਆ ਹੈ ॥

jaa mukh upamaa cha(n)dhr chhaTaa sam chhaajat kaulan see akheeaa hai ||

While describing that spectacle, the poet Shyam elucidated the glory of the ladies and says that their faces are like the power of the moon and their

eyes are like lotus-flowers

ਤਾ ਕੀ ਕਿਧੌ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਯੌ ਲਖੀਆ ਹੈ ॥

taa kee kidhau at hee upamaa kab nai man bheetar yau lakheeaa hai ||

ਲੋਗਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਸੁ ਮੁਨੀਨਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਚਖੀਆ ਹੈ ॥੫੬੧॥

logan ke man kee harataa su muneenan ke man kee chakheeaa hai ||561||

Seeing that beauty, the poet says that those eyes remove the sufferings from the minds of the people and also fascinate the midns of the sages.561.

ਰੂਪ ਸਚੀ ਇਕ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਮੈਨਕਲਾ ਇਕ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ॥

roop sachee ik cha(n)dhraprabhaa ik mainakalaa ik main kee moorat ||

ਬਿਜੁਛਟਾ ਇਕ ਦਾਰਿਮ ਦਾਤ ਬਰਾਬਰ ਜਾਹੀ ਕੀ ਹੈ ਨ ਕਛੂ ਰਤਿ ॥

bijuchhaTaa ik dhaarim dhaat baraabar jaahee kee hai na kachhoo rat ||

Someone is Shachi, someone is Chandra-Prabha (glory of the moon), someone is the power of the god of love (Kaam-kala) and someone is apparently the image of kama (lust): someone is like the flash of lightning,

the teeth of someone are like pomegranate, an

ਦਾਮਿਨਿ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਰਮਾਇ ਜਿਸੈ ਪਿਖਿ ਹੋਤ ਹੈ ਚੂਰਤਿ ॥

dhaamin aau mirag kee miraganee saramai jisai pikh hot hai choorat ||

The lightning and the doe of the deer are feeling shy and shattering their own pride

ਸੋਊ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪਿਖਿ ਮੂਰਤਿ ॥੫੬੨॥

souoo kathaa kab sayaam kahai sabh reejh rahee har kee pikh moorat ||562||

Narrating that story, the poet Shyam says that all the women are allured on seeing the form of Krishna.562.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਅਤਿ ਅਗਾਧੋ ॥

birakhabhaan sutaa has baat kahee teh ke sa(n)g jo har at agaadho ||

ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਕੋ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹੀ ਪਟ ਕੋ ਤਜਿ ਰਾਧੋ ॥

sayaam kahai bateeyaa har ko sa(n)g aaise kahee paT ko taj raadho ||

Radha, the daughter of Brish Bhan, said one thing to the unapproachable and unfathomable Krishna smilingly and while speaking, she dropped her

garments and said:

ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਨਾਚਹੁ ਜੁ ਤਜ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਲਾਜ ਕੋ ਬਾਧੋ ॥

raas bikhai tum naachahu joo taj kai at hee man laaj ko baadho ||

“At the time of dancing, he should also accompany, otherwise there is feeling of shyness

ਤਾ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਯੌ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨੋ ਅਭ੍ਰਨ ਤੇ ਨਿਕਸਿਯੋ ਸਸਿ ਆਧੋ ॥੫੬੩॥

taa mukh kee chhab yau pragaTee mano abhran te nikasiyo sas aadho ||563||

” Saying this, the face of Radha seemed like the half-moon coming out of the clouds.563.

ਜਿਨ ਕੇ ਸਿਰਿ ਸੇਂਧਰ ਮਾਗ ਬਿਰਾਜਤ ਰਾਜਤ ਹੈ ਬਿੰਦੂਆ ਜਿਨ ਪੀਲੇ ॥

jin ke sir seaa(n)dhar maag biraajat raajat hai bi(n)dhooaa jin peele ||

On the heads of the gopis, the vermilion seems spendid and the yellow round marks on the forehead look magnificent

ਕੰਚਨ ਭਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਲੀਨ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਲੀਲੇ ॥

ka(n)chan bhaa ar cha(n)dhraprabhaa jin ke tan leen sabhai fun leele ||

The whole boddies of Kanchanprabha and Chandraprabha seen to have

merrgrd in beauty

ਏਕ ਧਰੇ ਸਿਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਧਰੇ ਇਕ ਲਾਲ ਸਜੇ ਇਕ ਨੀਲੇ ॥

ek dhare sit su(n)dhar saaj dhare ik laal saje ik neele ||

Someone is wearing white garments, someone red and someone blue

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੇ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪਿਖਿ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਸੇ ਕਾਨ੍ਹ ਰਸੀਲੇ ॥੫੬੪॥

sayaam kahe souoo reejh rahai pikh kai dhirag ka(n)j se kaanreh raseele ||564||

The poet says that all are getting fascinated on seeing Krishna's voluptuous drag-kang.564.

ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੁਭ ਅੰਗਨ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਕਈ ॥

sabh gavaiaaraniyaa teh khelat hai subh a(n)gan su(n)dhar saaj kiee ||

ਸੋਊ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਉਮਈ ॥

souoo raas bikhai teh khelat hai har so man mai at hee umiee ||

Adorning their limbs, all the gopis are playing there and in that amorous play, they are absorbed in passionate sport in extreme excitement in the

company of Krishna

ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੂਪ ਰਈ ॥

kab sayaam kahai tin kee upamaa ju hutee teh gavaiaarin roop riee ||

ਮਨੋ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਕੋ ਤਨ ਗੋਰਿਨ ਪੇਖਿ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਸੀ ਸਭ ਹੋਇ ਗਈ ॥੫੬੫॥

mano sayaameh ko tan gorin pekh kai sayaameh see sabh hoi giee ||565||

The poet, white describing the beauty an delegance of gopis, says that it seems that seeing the comeliness of Krishna, all the gopis have become Krishna-like.565.

ਕੇਲ ਕੈ ਰਾਸ ਮੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥

kel kai raas mai reejh rahee kab sayaam kahai man aana(n)dh kai kai ||

All the gopis are saturated and absorbed in passionate sport, getting pleased in their mind

ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਭਾ ਹਸਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਮਗੈ ਕੈ ॥

cha(n)dhramukhee tan ka(n)chan bhaa has su(n)dhar baat kahee umagai kai ||

Chandarmukhi with her body like gold, is saying this in extreme

excitement

ਪੇਖਤ ਮੂਰਤਿ ਭੀ ਰਸ ਕੇ ਬਸਿ ਆਪਨ ਤੇ ਬਢ ਵਾਹਿ ਲਖੈ ਕੈ ॥

pekhat moorat bhee ras ke bas aapan te badd vaeh lakhai kai ||

ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤ ਤਿਉ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਭਗਵਾਨ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥੫੬੬॥

jiau miraganee mirag pekhat tiau birakhabhaan sutaa bhagavaan chitai kai ||566||

That on seeing the image of Krishna, her passionate love is not restrained and just as a doe looks at a dear, Radha is seeing Lord Krishna in the same manner.566.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਆਨਨ ॥

birakhabhaan sutaa pikh reejh rahee at su(n)dhar su(n)dhar kaanreh ko aanan ||

Radha is getting fascinated on seeing the beautiful face of Krishna

ਰਾਜਤ ਤੀਰ ਨਦੀ ਜਿਹ ਕੇ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਫੂਲਨ ਕੇ ਜੁਤ ਕਾਨਨ ॥

raajat teer nadhee jeh ke su biraajat foolan ke jut kaanan ||

The river is flowing near Krishna and the forests of flowers look

magnificent

ਨੈਨ ਕੈ ਭਾਵਨ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨੁ ਮੋਹਿ ਲਇਓ ਰਸ ਕੀ ਅਭਿਮਾਨਨ ॥

nain kai bhaavan so har ko man moh lio ras kee abhimaanan ||

ਜਿਉ ਰਸ ਲੋਗਨ ਭਉਹਨ ਲੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਸੁ ਕੰਜ ਸੇ ਬਾਨਨ ॥੫੬੭॥

jiau ras logan bhauhan lai dhan nainan sain su ka(n)j se baanan ||567||

The signs of Radha have allured the mind of Krishna and it appears to him that her eyebrows are like bows and the signs of the eyes like the arrows of flowers.567.

ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਨ ਕੀ ਨ ਘਟੀ ਕਛੁ ਹੈ ਬਢਹੀ ਸੁ ਭਈ ਹੈ ॥

kaanreh so preet baddee tin kee na ghaTee kachh hai baddahee su bhiee hai ||

ਡਾਰ ਕੈ ਲਾਜ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਖੇਲਨ ਕੋ ਉਮਈ ਹੈ ॥

ddaar kai laaj sabhai man kee har kai sa(n)g khelan ko umiee hai ||

The love of Radha for Krishna, instead of decreasing, increased greatly and the mind of Radha, forsaking shyness, became eager to play with

ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਤ੍ਰੀਆ ਅਤਿ ਰੂਪ ਰਈ ਹੈ ॥

sayaam kahai tin kee upamaa at hee ju treeaa at roop riee hai ||

ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੌ ਪਿਖਿ ਕੈ ਤਨਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਹੋਇ ਗਈ ਹੈ ॥੫੬੮॥

su(n)dhar kaanreh joo kau pikh kai tanamai sabh gavaiaarin hoi giee hai ||568||

The poet Shyam says that all the women are beautiful and seeing the beauty of Krishna, all have merged in him 568

ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਕੇ ਸਭ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮਨੋ ਸਿੰਧੁ ਰਚੀ ਹੈ ॥

nain miragee tan ka(n)chan ke sabh cha(n)dhramukhee mano si(n)dh rachee hai ||

The eyes of gopis are like does, their bodies like gold, their faces like

moon and they themselves are like Lakshmi

ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਰਾਜਤ ਹੈ ਰਤਿ ਰਾਵਨ ਤ੍ਰੀਯ ਨ ਅਉਰ ਸਚੀ ਹੈ ॥

jaa sam roop na raajat hai rat raavan treey na aaur sachee hai ||

The beauty of Mandodari, Rati and Shachi is not like them

ਤਾ ਮਹਿ ਰੀਝ ਮਹਾ ਕਰਤਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਿ ਕੇਹਰ ਕੈ ਸੁ ਗਚੀ ਹੈ ॥

taa meh reejh mahaa karataar kirapaa kaT kehar kai su gachee hai ||

By His Grace, God has made their waist slim like lion

ਤਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਮਹਾ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੀ ਸੁ ਮਚੀ ਹੈ ॥੫੬੯॥

taa sa(n)g preet kahai kab sayaam mahaa bhagavaaneh kee su machee hai ||569||

The love of Lord Krishna continues with them formidably/569.

ਰਾਗਨ ਅਉਰ ਸੁਭਾਵਨ ਕੀ ਅਤਿ ਗਾਰਨ ਕੀ ਤਹ ਮਾਡ ਪਰੀ ॥

raagan aaur subhaavan kee at gaaran kee teh maadd paree ||

There is great assemblage of the musical modes and garbs there

ਬ੍ਰਿਜ ਗੀਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹਾਸਨ ਸੋ ਜਹ ਖੇਲਤ ਭੀ ਕਈ ਏਕ ਘਰੀ ॥

biraj geetan kee at haasan so jeh khelat bhee kiee ek gharee ||

All are continuously playing for a long time, absorbed in laughter and

singing songs of Braja

ਗਾਵਤ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਕਹੈ ਇਕ ਨਾਚਹੁ ਆਇ ਅਰੀ ॥

gaavat ek bajaavat taal kahai ik naachahu aai aree ||

ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਰਾਸ ਕਰੀ ॥੫੭੦॥

kab sayaam kahai teh Thaur bikhai jeh Thaur bikhai har raas karee ||570||

Someone is singing and someone is playing the tune and someone has come to dance there, where Krishna has performed his amorous play.570.

ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਭ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਬਿਧਿ ਆਛੀ ॥

jadhurai ko aais pai treeyaa sabh khelat raas bikhai bidh aachhee ||

ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਜਿਹ ਸਿੰਧੁ ਸੁਤਾ ਜਿਮ ਖੇਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਕਾਛਨ ਕਾਛੀ ॥

ei(n)dhr sabhaa jeh si(n)dh sutaa jim khelan ke hit kaachhan kaachhee ||

Obeying Krishna, the king of Yadavas, all the women performed the amorous play nicely like the dancing heavenly damsels of the court of

Indra

ਕੈ ਇਹ ਕਿੰਨਰ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਿਧੌਂ ਨਾਗਨ ਕੀ ਕਿਧੌਂ ਹੈ ਇਹ ਤਾਛੀ ॥

kai ieh ki(n)nar kee dhuhitaa kidhau naagan kee kidhau hai ieh taachhee ||

They are just like the daughters of Kinnars and Nagas

ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਇਮ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਿਮ ਕੇਲ ਕਰੈ ਜਲ ਭੀਤਰ ਮਾਛੀ ॥੫੭੧॥

raas bikhai im naachat hai jim kel karai jal bheetar maachhee ||571||

They are all dancing in the amorous play like the fish moving in water.571.

ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖਿ ਦੇਖਿ ਛਟਾ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਮਧਿਮ ਲਾਗਤ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ ॥

jeh ke mukh dhekh chhaTaa subh su(n)dhar madhim laagat jot sasee hai ||

Seeing the beauty of these gopis, the light of the moon is looking dim

ਭਉਰਨ ਭਾਇ ਸੋ ਛਾਜਤ ਹੈ ਮਦਨੈ ਮਨੋ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ ॥

bhauran bhai so chhaajat hai madhanai mano taan kamaan kasee hai ||

Their eyebrows have tightened like the tightened bow of the god of love

ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸੁਰ ਰਾਗਹ ਕੀ ਸਭ ਭਾਤਿ ਬਸੀ ਹੈ ॥

taahee ke aanan su(n)dhar te sur raageh kee sabh bhaat basee hai ||

ਜਿਉ ਮਧੁ ਬੀਚ ਫਸੈ ਮਖੀਆ ਮਤਿ ਲੋਗਨ ਕੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਫਸੀ ਹੈ ॥੫੭੨॥

jiau madh beech fasai makheeaa mat logan kee ieh bhaat fasee hai ||572||

All the tunes abide in their mouths and the mind of the people has been entrapped in their speech like the flies in honey.572.

ਫਿਰਿ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਇਕ ਤਾਨ ਬਸਾਯੋ ॥

fir su(n)dhar aanan te har joo bidh su(n)dhar so ik taan basaayo ||

ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਸੁਰ ਭੀਤਰ ਗਾਯੋ ॥

soraTh saara(n)g sudh malaar bilaaval kee sur bheetar gaayo ||

Then Krishna played a beautiful tune with his comely mouth and sang the musical modes of Sorath, Sarang, Shuddh Malhar and Bilawal

ਸੋ ਅਪਨੇ ਸੁਨ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਗਵਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

so apane sun sraunan mai biraj gavaaraneeyaa at hee sukh paayo ||

Listening to them, the gopis of Braja obtained great satisfaction

ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਨ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥੫੭੩॥

moh rahe ban ke khag aau mirag reejh rahai jin hoo(n) sun paayo ||573||

The birds and also the deer listening to the pretty sound were fascinated

and whosoever heard his Ragas (musical modes), got greatly pleased.573.

ਤਹ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਲੈ ਹਰਿ ਜੂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਭਾਵ ਛਬੈ ॥

teh gaavat geet bhalai har joo kab sayaam kahai kar bhaav chhabai ||

Krishna looks splendid in singing beautiful songs with charming emotions at that place

ਮੁਰਲੀ ਜੁਤ ਗ੍ਵੈਰਨਿ ਭੀਤਰ ਰਾਜਤ ਜ੍ਯੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਬੀਚ ਫਬੈ ॥

muralee jut gavairaan bheetar raajat jayo miraganee mirag beech fabai ||

Playing on his flute, he seems glorious amongst gopis like a deer among does

ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਸੁ ਗਾਵਤ ਛੂਟਤ ਹੈ ਤਿਨ ਤੇ ਨ ਕਬੈ ॥

jeh ko sabh logan mai jas gaavat chhooTat hai tin te na kabai ||

ਤਿਨਿ ਖੇਲਨ ਕੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਲੀਯੋ ਫੁਨਿ ਚੋਰ ਸਬੈ ॥੫੭੪॥

tin khelan ko man gopin ko chhin beech leeyo fun chor sabai ||574||

He, who is praised by everyone, he can’t remain unattached with the

people he has stolen the minds of the gopis in order to play with them.574.

ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਿਨ ਜੋਬਨ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਗਹਿਯੋ ਹੈ ॥

kab sayaam kahai upamaa teh kee jin joban roop anoop gahiyo hai ||

The poet Shyam is appreciating him, whose beauty is unique

ਜਾ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਅਨੰਦ ਬਢਿਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਸੋਕ ਦਹਿਯੋ ਹੈ ॥

jaa mukh dhekh ana(n)dh baddiyo jeh ko sun sraunan sok dhahiyo hai ||

For having whose sight, the bliss increases and listening to whose speech, allsorts of sorrows come to an end

ਆਨੰਦ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਜ੍ਵਾਬ ਸੁ ਐਸ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥

aana(n)dh kai birakhabhaan sutaa har ke sa(n)g javaiaab su aais kahiyo hai ||

ਤਾ ਕੇ ਸੁਨੇ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥੫੭੫॥

taa ke sune treeyaa moh rahee sun kai jeh ko har reejh rahiyo hai ||575||

Radha, the daughter of Brish Bhan, in great joy, is conversing with Krishna an dlistening to her, the women are getting allured and Krishna is also

getting pleased.575.

ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਮਿਲ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੈ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਬੈ ॥

gavaiaaraneeyaa mil kai sa(n)g kaanreh kai khelat hai kab sayaam sabai ||

ਨ ਰਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਧਿ ਅੰਗਨ ਕੀ ਨਹਿ ਚੀਰਨ ਕੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁ ਤਬੈ ॥

n rahee tin ko sudh a(n)gan kee neh cheeran kee tin ko su tabai ||

The poet Shyam says that all the gopis are playing together with Krishna and they have no consciousness abhout their limbs and raiments

ਸੁ ਗਨੋ ਕਹ ਲਉ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਗਨ ਮੈ ਮਨਿ ਤਾ ਕੀ ਛਬੈ ॥

s gano keh lau tin kee upamaa at hee gan mai man taa kee chhabai ||

To what extent their glory may be mentioned

ਮਨ ਭਾਵਨ ਗਾਵਨ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਛੁ ਥੋਰੀਯੈ ਹੈ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੫੭੬॥

man bhaavan gaavan kee charachaa kachh thoreeyai hai sun leh abai ||576||

Their beauty has stabilised in my mind now I shall discuss briefly their

mind's desires.576.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਚੀਤਿ ॥

baat kahee tin so kirasan at hee bihas kai cheet ||

ਮੀਤ ਰਸਹਿ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਗਾਵਹੁ ਗੀਤ ॥੫੭੭॥

meet raseh kee reet so kahiyo su gaavahu geet ||577||

Smiling within his mind, Krishna said to the gopis, "O friends! sing some

songs, performing the usage of the amorous pleasure.577.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਸੁਭ ਗਾਵਤ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਸਭੈ ॥

bateeaa sun kai sabh gavaiaaraneeyaa subh gaavat su(n)dhar geet sabhai ||

Hearing the words of Krishna, all the gopis began to sing

ਸਿੰਧੁ ਸੁਤਾ ਰੁ ਘ੍ਰਿਤਾਚੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਇਨ ਸੀ ਨਹੀ ਨਾਚਤ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭੈ ॥

si(n)dh sutaa r ghirataachee treeyaa in see nahee naachat i(n)dhr sabhai ||

Even Lakshmi and Ghritachi, the heavenly damsel of the court of Indra cannot dance and sing like them

ਦਿਵਯਾ ਇਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਗਜ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਦਾਨ ਅਭੈ ॥

dhivayaa in ke sa(n)g khelat hai gaj ko kab sayaam su dhaan abhai ||

ਚੜ ਕੈ ਸੁ ਬਿਵਾਨਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਸੁਰ ਦੇਖਨ ਆਵਤ ਤਿਆਗ ਨਭੈ ॥੫੭੮॥

chaR kai su bivaanan su(n)dhar mai sur dhekhan aavat tiaag nabhai ||578||

These gopis, having the gait of an elephant are playing with Krishna

fearlessly in godly manner and in order to see their amorous play, the gods are coming in their air-vehicles, leaving the heaven.578.

ਤ੍ਰੇਤਹਿ ਹੋ ਜਿਨਿ ਰਾਮ ਬਲੀ ਜਗ ਜੀਤਿ ਮਰਿਯੋ ਸੁ ਧਰਿਯੋ ਅਤਿ ਸੀਲਾ ॥

treteh ho jin raam balee jag jeet mariyo su dhariyo at seelaa ||

ਗਾਇ ਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਫੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ ॥

gai kai geet bhalee bidh so fun gavaiaarin beech karai ras leelaa ||

The mighty Ram, who had lived the life of character and righteousness on conquering the world in the Treta age, the same is now absorbed in amorous play with the gopis, singing songs very nicely

ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਊਪਰ ਕੋ ਪਟ ਪੀਲਾ ॥

raajat hai jeh ko tan sayaam biraajat uoopar ko paT peelaa ||

ਖੇਲਤ ਸੋ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਹਠੀਲਾ ॥੫੭੯॥

khelat so sa(n)g gopin kai kab sayaam kahai jadhurai haTheelaa ||579||

The yellow garments look splendid on his beautiful body and he is being called the persistent king of Yadavas, the performer of amorous acts with

the gopis.579.

ਬੋਲਤ ਹੈ ਜਹ ਕੋਕਿਲਕਾ ਅਰੁ ਸੋਰ ਕਰੈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਟਾਸੀ ॥

bolat hai jeh kokilakaa ar sor karai chahoo(n) or raTaasee ||

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਦੇਹ ਰਜੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਮੈਨ ਘਟਾ ਸੀ ॥

sayaam kahai teh sayaam kee dheh rajai at su(n)dhar main ghaTaa see ||

On seeing whom, the nightingale is cooing and the peocock is repeating his utterance, the body of that Krishna seems like the cloud of the god of love

ਤਾ ਪਿਖਿ ਕੈ ਮਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਉਪਜੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੋ ਘੋਰ ਘਟਾ ਸੀ ॥

taa pikh kai man gavaiaarin te upajee at hee mano ghor ghaTaa see ||

ਤਾ ਮਹਿ ਯੌ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਦਮਕੈ ਮਨੋ ਸੁੰਦਰ ਬਿਜੁ ਛਟਾ ਸੀ ॥੫੮੦॥

taa meh yau birakhabhaan sutaa dhamakai mano su(n)dhar bij chhaTaa see ||580||

Seeing Krishna the thundering clouds arose in the minds of gopis and

amongst them Radha is flashing like lightining.580.

ਅੰਜਨ ਹੈ ਜਿਹ ਆਖਨ ਮੈ ਅਰੁ ਬੇਸਰ ਕੋ ਜਿਹ ਭਾਵ ਨਵੀਨੋ ॥

a(n)jan hai jeh aakhan mai ar besar ko jeh bhaav naveeno ||

The eyes in which antimony has been applied and the nose is bedecked with the ornament

ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਨੇ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥

jaa mukh kee sam cha(n)dh prabhaa jas taa chhab ko kab ne lakh leeno ||

The face, whose glory has been seen by the poet like moon

ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜ ਕੈ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਦੀਨੋ ॥

saaj sabhai saj kai subh su(n)dhar bhaal bikhai bi(n)dhooaa ik dheeno ||

ਦੇਖਤ ਹੀ ਹਰਿ ਰੀਝ ਰਹੇ ਮਨ ਕੋ ਸਬ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰ ਦੀਨੋ ॥੫੮੧॥

dhekhat hee har reejh rahe man ko sab sok bidhaa kar dheeno ||581||

Who, having been adorned completely, has fixed a mark on her forehead, seeing that Radha, Krishna has been fascinated and all the sorrow of his

mind ended.581.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਖੇਲਨ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੈ ॥

birakhabhaan sutaa sa(n)g khelan kee has kai har su(n)dhar baat kahai ||

ਸੁਨਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢਤ ਜਾ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਸੋਕ ਦਹੈ ॥

sune jeh ke man aana(n)dh baaddat jaa sun kai sabh sok dhahai ||

Krishna talked to Radha smilingly, asking her for the amorous play, hearing which the mind is overjoyed and the anguish is destroyed

ਤਿਹ ਕਉਤੁਕ ਕੌ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦਿਖਬੋ ਈ ਚਹੈ ॥

teh kautuk kau man gopin ko kab sayaam kahai dhikhabo iee chahai ||

The mind of the gopis wants to see this wonderful play continuously

ਨਭਿ ਮੈ ਪਿਖਿ ਕੈ ਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਾਇ ਚਲਿਯੋ ਨਹਿ ਜਾਇ ਸੁ ਰੀਝ ਰਹੈ ॥੫੮੨॥

nabh mai pikh kai sur ga(n)dhrab jai chaliyo neh jai su reejh rahai ||582||

Even in heaven, the gods and gandharvas, on seeing this, are standing

motionless and getting charmed.582.

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜਿਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਉਪਰ ਪੀਤ ਪਿਛਉਰੀ ॥

kab sayaam kahai teh kee upamaa jeh ke fun upar peet pichhauree ||

The poet Shyam lauds him, who is wearing yellow garments

ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਵਤ ਹੈ ਚਲਿ ਕੈ ਢਿਗ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਗਉਰੀ ॥

taahee ke aavat hai chal kai ddig su(n)dhar gaavat saara(n)g gauree ||

The women are coming towards him singing the musical modes of Sarang and Gauri

ਸਾਵਲੀਆ ਹਰਿ ਕੈ ਢਿਗ ਆਇ ਰਹੀ ਅਤਿ ਰੀਝ ਇਕਾਵਤ ਦਉਰੀ ॥

saavaleeaa har kai ddig aai rahee at reejh ikaavat dhauree ||

The dark-coloured attractive women are coming (slowly) towards him and some are coming running

ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਲਖਿ ਫੂਲ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ਮਨੋ ਤ੍ਰੀਯ ਭਉਰੀ ॥੫੮੩॥

eiau upamaa upajee lakh fool rahee lapaTai mano treey bhauree ||583||

They appears like black bees running to embrace the flowr-like

Krishna.583.

ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੋਊ ਦੈਤਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਜਸੀ ਹੈ ॥

sayaam kahai teh kee upamaa jouoo dhaitan ko rip beer jasee hai ||

ਜੇ ਤਪ ਬੀਚ ਬਡੋ ਤਪੀਆ ਰਸ ਬਾਤਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਰਸੀ ਹੈ ॥

je tap beech baddo tapeeaa ras baatan mai at hee ju rasee hai ||

The poet Shyam praises him, who is the enemy of demons, who is a praiseworthy warriors, who is a great ascetic among ascetics and who is a great aesthete among men of taste

ਜਾਹੀ ਕੋ ਕੰਠ ਕਪੋਤ ਸੋ ਹੈ ਜਿਹ ਭਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ ॥

jaahee ko ka(n)Th kapot so hai jeh bhaa mukh kee sam jot sasee hai ||

ਤਾ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰੀਯ ਮਾਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਭਉਹਨਿ ਕੀ ਅਰੁ ਪੰਚ ਕਸੀ ਹੈ ॥੫੮੪॥

taa miraganee treey maaran ko har bhauhan kee ar pa(n)ch kasee hai ||584||

Whose throat is like a pigeon and the glory of face like moon and who has got ready his arrows of eyebrows (eyelashes) in order to kill the doe-like

women.584.

ਫਿਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਹੋ ਫੁਨਿ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਹੈ ॥

fir kai har gavaiaarin ke sa(n)g ho fun gaavat saara(n)g raamakalee hai ||

Wandering with the gopis, Krishna is singing the musical modes of Sarang and Ramkali

ਗਾਵਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗਿ ਜੂਥ ਅਲੀ ਹੈ ॥

gaavat hai man aana(n)dh kai birakhabhaan sutaa sa(n)g jooth alee hai ||

On this side Radha is also singing, greatly pleased alongwith her group of friends

ਤਾ ਸੰਗ ਡੋਲਤ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਜੋਊ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਰਾਧੇ ਭਲੀ ਹੈ ॥

taa sa(n)g ddolat hai bhagavaan jouoo at su(n)dhar raadhe bhalee hai ||

In the same group, Krishna is also moving with extremely beautiful Radha

ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋ ਮੁਖ ਛਾਜਤ ਭਾ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ ॥੫੮੫॥

raajat hai jeh ko sas so mukh chhaajat bhaa dhirag ka(n)j kalee hai ||585||

The face of that Radhika is like moon and eyes like lotus-buds.585.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਰਸਵਾਰੇ ॥

birakhabhaan sutaa sa(n)g baat kahee kab sayaam kahai har joo rasavaare

||

The aesthete Krishna tilked to Radha

ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਕਾਰੇ ॥

jaa mukh kee sam cha(n)dh prabhaa jeh ke mirag se dhirag su(n)dhar kaare ||

The glory of the face of Radha is like moon and eyes like the black eyes of a doe

ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਤਿਨ ਹੂੰ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥

kehar see jeh kee kaT hai tin hoo(n) bachanaa ieh bhaat uchaare ||

ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਮਨ ਕੇ ਸਭਿ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੫੮੬॥

so sun kai sabh gavaiaaraneeyaa man ke sabh sok bidhaa kar ddaare ||586||

Radha, whose waist is slim like lion, when Krishna said to her in this way,

all the sorrows in the minds of gopis were destroyed.586.

ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨ ਹੂੰ ਬੜਵਾਨਲ ਲੀਲੀ ॥

has kai teh baat kahee ras kee su prabhaa jin hoo(n) baRavaanal leelee ||

The Lord, who had drunk the forest-fire, talked smilingly

ਜੋ ਜਗ ਬੀਚ ਰਹਿਯੋ ਰਵਿ ਕੈ ਨਰ ਕੈ ਤਰੁ ਕੈ ਗਜ ਅਉਰ ਪਪੀਲੀ ॥

jo jag beech rahiyo rav kai nar kai tar kai gaj aaur papeelee ||

That Lort, who pervades all the world and all the objects of the world including the sun, man, elephant and even the insects

ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਅਤਿ ਸਹੀ ਸੁ ਰਸੀਲੀ ॥

mukh te tin su(n)dhar baat kahee sa(n)g gavaiaaran ke at sahee su raseelee ||

He talked in extremely savoury words

ਤਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਛਬੀਲੀ ॥੫੮੭॥

taa sun kai sabh reejh rahee sun reejh rahee birakhabhaan chhabeelee

||587||

Listening to his words all the gopis and Radha were allured.587.

ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬਤੀਆ ਹਰਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥

gavaiaaraneeyaa sun sraunan mai bateeaa har kee at hee man bheeno ||

The gopis were extremely pleased on listening to the talk of Krishna

ਕੰਠਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬੇਸਰਿ ਮਾਗ ਧਰੈ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥

ka(n)Thasiree ar besar maag dharai jouoo su(n)dhar saaj naveeno ||

They bedecked themselves with necklaces and vermilion in the parting of the hair on their head

ਜੋ ਅਵਤਾਰਨ ਤੇ ਅਵਤਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜੁ ਹੈ ਸੁ ਨਗੀਨੋ ॥

jo avataaran te avataar kahai kab sayaam ju hai su nageeno ||

ਤਾਹਿ ਕਿਧੌ ਅਤਿ ਹੀ ਛਲ ਕੈ ਸੁ ਚੁਰਾਇ ਮਨੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਲੀਨੋ ॥੫੮੮॥

taeh kidhau at hee chhal kai su churai mano man gopin leeno ||588||

All of them have also worn the gem-like Krishna, who is the greatest of incarnations and with extreme deceit, they have stolen him and concealed

in their mind.588.

ਕਾਨਰ ਸੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ ॥

kaanar so birakhabhaan sutaa has baat kahee sa(n)g su(n)dhar aaise ||

Radha caused her eyes to dance, while talking smilingly to Krishna

ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਹਾ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ ॥

nain nachai mahaa mirag se kab sayaam kahai at hee su ruchai se ||

Her eyes are extremely charming like doe

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਉਮਗੈ ਸੇ ॥

taa chhab kee at hee upamaa upajee kab ke man te umagai se ||

ਮਾਨਹੁ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੋ ਕੇਲ ਕਰੈ ਪਤਿ ਸੋ ਰਤਿ ਜੈਸੇ ॥੫੮੯॥

maanahu aana(n)dh kai at hee mano kel karai pat so rat jaise ||589||

While praising the beauty of that spectacle, the poet says that they are

absorbed in delightful amorous play like Rati with the god of love.589.

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਮੈ ਮਨਿ ਕੀ ਮਨ ਤੁਲਿ ਖੁਭਾ ਹੈ ॥

gavaiaarin ko har ka(n)chan se tan mai man kee man tul khubhaa hai ||

The mind of the gopis is studded with the body of Krishna like a gem

ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋ ਜਿਨ ਕੀ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਤ ਸੁਭਾ ਹੈ ॥

khelat hai har ke sa(n)g so jin kee baranee nahee jaat subhaa hai ||

They are playing with that Krishna, whose temperament cannot be described

ਖੇਲਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਰਚੀ ਰਸ ਕੇ ਹਿਤ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸਭਾ ਹੈ ॥

khelan ko bhagavaan rachee ras ke hit chitr bachitr sabhaa hai ||

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਮਨੋ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੫੯੦॥

yau upajee upamaa tin mai birakhabhaan sutaa mano cha(n)dhr prabhaa hai ||590||

The lord has also created this wornderful assembly for his amorous sport

and in this assembly, Radha looks splendid like the moon.590.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਆਇਸ ਮਾਨ ਕੈ ਖੇਲਤ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਸ੍ਰਮ ਕੈ ॥

birakhabhaan sutaa har aais maan kai khelat bhee at hee sram kai ||

Obeying Krishna, Radha is playing with effort single-mindedly

ਗਹਿ ਹਾਥ ਸੋ ਹਾਥ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਨਾਚਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਭ੍ਰਮ ਕੈ ॥

geh haath so haath treeyaa sabh su(n)dhar naachat raas bikhai bhram kai ||

All the women, catching their hands, are busy in roundelays in the amorous sport describing their story

ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਕ੍ਰਮ ਕੈ ॥

teh kee su kathaa man beech bichaar karai kab sayaam kahee kram kai ||

ਮਨੋ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਘਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਿਨਿ ਦਾਮਿਨਿ ਜਿਉ ਦਮਕੈ ॥੫੯੧॥

mano gopin ke ghan su(n)dhar mai biraj bhaamin dhaamin jiau dhamakai ||591||

The poet says that within the clouds-like cluster of gopis, the extremely

beautiful women of Braja are flashing like lightning.591.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪਿਖਿ ਕੈ ਨਾਚਤ ਰਾਧਿਕਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

pikh kai naachat raadhikaa kirasan manai sukh pai ||

ਅਤਿ ਹੁਲਾਸ ਜੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕਿ ਮੁਰਲੀ ਉਠਿਯੋ ਬਜਾਇ ॥੫੯੨॥

at hulaas jut prem chhak muralee uThiyo bajai ||592||

Seeing Radhika dancing, Krishna felt pleased in his mind and with extreme

pleasure and affection, he began to play on his flute.592.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਨਟ ਨਾਇਕ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਧਮਾਰਨ ਗਾਵੈ ॥

naT naik su'dh malaar bilaaval gavaiaarin beech dhamaaran gaavai ||

ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁ ਬਿਭਾਸ ਭਲੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਸਾਵੈ ॥

soraTh saara(n)g raamakalee su bibhaas bhale hit saath basaavai ||

The chief dancer Krishna began to sing and play on the musical modes of Shuddh Malhar, Bilawal, Sorath, Sarang, Ramkali and Vibhas etc.

ਗਾਵਹੁ ਹ੍ਵੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਭਾਵੈ ॥

gaavahu havai miraganee treey ko su bulaavat hai upamaa jeey bhaavai ||

ਮਾਨਹੁ ਭਉਹਨ ਕੋ ਕਸਿ ਕੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਕੇ ਮਨੋ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥੫੯੩॥

maanahu bhauhan ko kas kai dhan nainan ke mano teer chalaavai ||593||

He began to attract by singing the doe-like women and it seemed that on the bow of the eyebrows, he was discharging with tightness the arrows of

his eyes.593.

ਮੇਘ ਮਲਾਰ ਅਉ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਭਲੇ ਗਵਰੀ ਕਰਿ ਕੈ ਹਿਤ ਗਾਵੈ ॥

megh malaar aau dhevaga(n)dhaar bhale gavaree kar kai hit gaavai ||

ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਨਟ ਨਾਇਕ ਸੁੰਦਰ ਭਾਤਿ ਬਸਾਵੈ ॥

jaitasiree ar maalasiree naT naik su(n)dhar bhaat basaavai ||

Krishna is singing and playing beautifully on the musical modes of Megh Malhar, Devgandhar, Gauri, Jaitshri, Malshri etc.

ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁਰ ਜੋ ਸੁਨ ਪਾਵੈ ॥

reejh rahee biraj kee sabh gavaiaarin reejh rahai sur jo sun paavai ||

All the women of Braja and also the gods, who are listening it, they are getting fascinated

ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਐ ਤਜਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਸਭ ਆਸਨ ਆਵੈ ॥੫੯੪॥

aaur kee baat kahaa kaheeyai taj i(n)dhr sabhaa sabh aasan aavai ||594||

What more should be said, even the gods of the court of Indra, forsaking

their seats, are coming to hear these Ragas (musical modes).594.

ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਮੈ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਸੰਗ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮਿਲਿ ਤੀਨੋ ॥

khelat raas mai sayaam kahai at hee ras sa(n)g treeyaa mil teeno ||

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸਜਿ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥

cha(n)dhrabhagaa ar cha(n)dhramukhee birakhabhaan sutaa saj saaj naveeno ||

Absorbed in the amorous play, Krishna is talking to the adorned Chandarbhaga, Chandarmukhi and Radha edxtremely passionately

ਅੰਜਨ ਆਖਨ ਦੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਭਾਲ ਮੈ ਸੇਾਂਧੁਰ ਸੁੰਦਰ ਦੀਨੋ ॥

a(n)jan aakhan dhai bi(n)dhooaa ik bhaal mai seaa(n)dhur su(n)dhar dheeno ||

In the eyes of these gopis there is antimony, a fixed mark on the forehead and saffron on the parting of the hair on the head

ਯੌ ਉਜਪੀ ਉਪਮਾ ਤ੍ਰੀਯ ਕੈ ਸੁਭ ਭਾਗ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਬੈ ਮਨੋ ਕੀਨੋ ॥੫੯੫॥

yau ujapee upamaa treey kai subh bhaag prakaas abai mano keeno ||595||

It seems that the fortune of these women has risen just now.595.

ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਜੋ ਉਮਹਿਯੋ ਹੈ ॥

khelat kaanreh so cha(n)dhrabhagaa kab sayaam kahai ras jo umahiyo hai

||

A profound shower of pleasure was experienced, when Chandarbhaga and Krishna played together

ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਸੋ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਹੈ ॥

preet karee at hee teh so bahu logan ko upahaas sahiyo hai ||

These gopis in deep love for Krishna endured ridicules of many people

ਮੋਤਿਨ ਮਾਲ ਢਰੀ ਗਰ ਤੇ ਕਬਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥

motin maal ddaree gar te kab ne teh ko jas aaise kahiyo hai ||

ਆਨਨ ਚੰਦ੍ਰ ਮਨੋ ਪ੍ਰਗਟੇ ਛਪਿ ਕੈ ਅੰਧਿਆਰੁ ਪਤਾਰਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥੫੯੬॥

aanan cha(n)dhr mano pragaTe chhap kai a(n)dhiaar pataar gayo hai ||596||

The necklace of pearls has falled down from her neck and the poet says that it seems that on the manifestation of the moon-face, the darkness has

concealed itself in the nether-world.596.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਇਉ ਉਪਜਯੋ ਜੀਯ ਭਾਵ ॥

gavaiaarin roop nihaar kai iau upajayo jeey bhaav ||

ਰਾਜਤ ਜਯੋ ਮਹਿ ਚਾਦਨੀ ਕੰਜਨ ਸਹਿਤ ਤਲਾਵ ॥੫੯੭॥

raajat jayo meh chaadhanee ka(n)jan sahit talaav ||597||

Seeing the beauty of the gopis, it seems that the tank of lotus-flowers

looks splendid in moon-lit night.597.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਲੋਚਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾਧਰ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਸਮ ਮੈਨਾ ॥

lochan hai jin ke su prabhaadhar aanan hai jin ko sam mainaa ||

ਕੈ ਕੈ ਕਟਾਛ ਚੁਰਾਇ ਲਯੋ ਮਨ ਪੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋਊ ਰਛਕ ਧੈਨਾ ॥

kai kai kaTaachh churai layo man pai tin ko jouoo rachhak dhainaa ||

They, whose eyes are like lotus and the remaining body like the god of love, their mind has been stolen by Krishna the protector of cows, with signs

ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਨ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਸੁ ਕਪੋਤ ਸੋ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨਾ ॥

kehar see jin kee kaT hai su kapot so ka(n)Th su kokil bainaa ||

ਤਾਹਿ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਭਉਹ ਨਚਾਇ ਨਚਾਇ ਕੈ ਨੈਨਾ ॥੫੯੮॥

taeh layo har kai har ko man bhauh nachai nachai kai nainaa ||598||

They, whose waist is like that of a lion, the throat like that of a pigeon and

the speech like that of a nightingale, their mind has been abducted by Krishna with signs of his eyebrows and eyes.598.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਭਉ ਨਾ ॥

kaanreh biraajat gavaiaarin mai kab sayaam kahai jin ko kachh bhau naa ||

Krishna is seated amongst those gopis, who do not fear anyone

ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਨੈਕੁ ਸੁਨੈ ਜਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਭ੍ਰਾਤ ਕਰਿਯੋ ਬਨਿ ਗਉਨਾ ॥

taat kee baat ko naik sunai jin ke sa(n)g bhraat kariyo ban gaunaa ||

They are wandering with that Ram-like Krishna, who had gone to the forest with his brother on listening to the words of his father

ਤਾ ਕੀ ਲਟੈ ਲਟਕੈ ਤਨ ਮੋ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੇ ਮਨਿ ਗਿਆਨ ਦਿਵਉਨਾ ॥

taa kee laTai laTakai tan mo jouoo saadhan ke man giaan dhivaunaa ||

The locks of his hair

ਸੰਦਲ ਪੈ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨੋ ਲਾਗ ਰਹੇ ਅਹਿ ਰਾਜਨ ਛਉਨਾ ॥੫੯੯॥

sa(n)dhal pai upajee upamaa mano laag rahe eh raajan chhaunaa ||599||

Which even enlighten the saints with knowledge and they seem like the

young ones of black serpents on the sandalwood.599.

ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਜੋਊ ਊਪਰ ਪੀਤ ਧਰੇ ਉਪਰਉਨਾ ॥

khelat hai souoo gavaiaarin mai jouoo uoopar peet dhare uparaunaa ||

He, who is wearing the yellow raiments, he is playing with the gopis

ਜੋ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਹਰਿਤਾ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਵਰੁ ਦਾਨ ਦਿਵਉਨਾ ॥

jo sir satran ke haritaa jouoo saadhan ko var dhaan dhivaunaa ||

He is the destroyer of enemies and bestower of boons on the saints

ਬੀਚ ਰਹਿਯੋ ਜਗ ਕੇ ਰਵਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਪੁਨਿ ਖਉਨਾ ॥

beech rahiyo jag ke rav kai kab sayaam kahai jeh ko pun khaunaa ||

He pervades all, in the world, sky, sun etc. and he is never destroyed

ਰਾਜਤ ਯੌ ਅਲਕੈ ਤਿਨ ਕੀ ਮਨੋ ਚੰਦਨ ਲਾਗ ਰਹੇ ਅਹਿ ਛਉਨਾ ॥੬੦੦॥

raajat yau alakai tin kee mano cha(n)dhan laag rahe eh chhaunaa ||600||

His locks of hair on his forehead look like the young ones of serpents hanging on the sandalwood tree.600.

ਕੀਰ ਸੇ ਨਾਕ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਬੀਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮੈ ॥

keer se naak kura(n)g se nainan ddolat hai souoo beech treeyaa mai ||

He, whose nostril is like that of the parrot and the eyes like that of the doe,

he is wandering with women

ਜੋ ਮਨ ਸਤ੍ਰੁਨ ਬੀਚ ਰਵਿਯੋ ਜੋ ਰਹਿਯੋ ਰਵਿ ਸਾਧਨ ਬੀਚ ਹੀਯਾ ਮੈ ॥

jo man satran beech raviyo jo rahiyo rav saadhan beech heeyaa mai ||

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਇਹ ਭਾਤਿਨ ਸੋ ਫੁਨਿ ਉਚਰੀਯਾ ਮੈ ॥

taa chhab ko jas uch mahaa ieh bhaatin so fun uchareeyaa mai ||

ਤਾ ਰਸ ਕੀ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜੋਊ ਰਾਵਨ ਸੁ ਬਸਿਯੋ ਹੈ ਜੀਆ ਮੈ ॥੬੦੧॥

taa ras kee ham baat kahee jouoo raavan su basiyo hai jeeaa mai ||601||

He, who is always there in the minds of the enemies as well as saints, I say, while describing this beauty that he is the same Ram, who pervaded also in the heart of Ravana.601.

ਖੇਲਤ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਕਾਨਰ ਕਾਲਾ ॥

khelat sa(n)g gavaiaarin ke kab sayaam kahai jouoo kaanar kaalaa ||

Krishna of black colour is playing with the gopis

ਰਾਜਤ ਹੈ ਸੋਈ ਬੀਚ ਖਰੋ ਸੋ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਗਿਰਦੇ ਤਿਹ ਬਾਲਾ ॥

raajat hai soiee beech kharo so biraajat hai giradhe teh baalaa ||

He is standing in the centre and on all the four sides, the young damsels

are standing

ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਹ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਹ ਚੰਦ ਉਜਾਲਾ ॥

fool rahe jeh fool bhalee bidh hai at hee jeh cha(n)dh ujaalaa ||

He appears like fully-blossomed flowers or like the scattered moonshine

ਗੋਪਿਨ ਨੈਨਨ ਕੀ ਸੁ ਮਨੋ ਪਹਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਕੰਜਨ ਮਾਲਾ ॥੬੦੨॥

gopin nainan kee su mano paharee bhagavaan su ka(n)jan maalaa ||602||

It seems that Lord Krishna is wearing the garland of the eyes-like flowers of the gopis.602.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਰਨਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਕੈ ਬੁਧਿ ॥

baranan cha(n)dhrabhagaa kahiyo at niramal kai budh ||

The description has been given of Chandarbhaga, the lady of extremely

pure intellect

ਉਪਮਾ ਤਾਹਿ ਤਨਉਰ ਕੀ ਸੂਰਜ ਸੀ ਹੈ ਸੁਧਿ ॥੬੦੩॥

aupamaa taeh tanaur kee sooraj see hai sudh ||603||

Her body is effulgent in pure form like the sun.603.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਜਾ ਪਿਖਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਲਾਜਹਿ ਕੇ ਫੁਨਿ ਜਾਲ ਅਟੇ ਹੈ ॥

sayaam ke jaa pikh sayaam kahai at laajeh ke fun jaal aTe hai ||

Going near Krishna and calling him by name, she is crying in extreme shyness

ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਸੁਤ ਭਾਵਨ ਭਾਵ ਸੁ ਵਾਰਿ ਸੁਟੇ ਹੈ ॥

jaa kee prabhaa at su(n)dhar pai sut bhaavan bhaav su vaar suTe hai ||

On her winsome glory, many emotions are being sacrificed

ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁ ਮੁਨੀਨ ਕੇ ਪੇਖਿ ਧਿਆਨ ਛੁਟੇ ਹੈ ॥

jeh ko pikh kai jan reejh rahai su muneen ke pekh dhiaan chhuTe hai ||

Seeing which, all the people are getting pleased and the meditation of the

sages has been reptured

ਰਾਜਤ ਰਾਧੇ ਅਹੀਰਿ ਤਨਉਰ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਜ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਹੈ ॥੬੦੪॥

raajat raadhe aheer tanaur ke maanahu sooraj se pragaTe hai ||604||

That Radhika, on her manifestation like the sun, is looking splendid.604.

ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਡੇਰਾ ॥

khelat hai souoo gavaiaarin mai jeh ko biraj hai at su(n)dhar dderaa ||

That Krishna is playing with the gopis, whose beautiful house is in Braja

ਜਾਹੀ ਕੇ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਜੂ ਕੋ ਬਾਲਕ ਨੰਦਹਿ ਕੇਰਾ ॥

jaahee ke nain kura(n)g se hai jasudhaa joo ko baalak na(n)dheh keraa ||

His eyes are like that of a deer and he is the son of Nand and Yashoda

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋ ਤਹਿ ਘੇਰ ਲਯੋ ਕਹਿਬੇ ਜਸੁ ਕੋ ਉਮਗਿਯੋ ਮਨ ਮੇਰਾ ॥

gavaiaarin so teh gher layo kahibe jas ko umagiyo man meraa ||

Gopis have besieged him and my mind is eager to praise him

ਮਾਨਹੁ ਮੈਨ ਸੋ ਖੇਲਨ ਕਾਜ ਕਰਿਯੋ ਮਿਲ ਕੈ ਮਨੋ ਚਾਦਨ ਘੇਰਾ ॥੬੦੫॥

maanahu main so khelan kaaj kariyo mil kai mano chaadhan gheraa ||605||

He seems to have been surrounded by many moons to play with him as

the god of love.605.

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਤਜਿ ਲਾਜਿ ਸੁ ਅਉ ਡਰ ਸਾਸੋ ॥

gavaiaarin reejh rahee har pekh sabhai taj laaj su aau ddar saaso ||

Forsaking the fear of their mother-in-law and also abandoning their shyness, all the gopis have been allured by Krishna on seeing him

ਆਈ ਹੈ ਤਿਆਗਿ ਸੋਊ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈ ਭਰਤਾਰ ਕਹੈ ਨ ਕਛੂ ਕਹਿ ਮਾ ਸੋ ॥

aaiee hai tiaag souoo gireh pai bharataar kahai na kachhoo keh maa so ||

Without saying anything at their homes and leaving their husbands also

ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਕੈ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਕੈ ਉਪਹਾਸੋ ॥

ddolat hai souoo taal bajai kai gaavat hai kar kai upahaaso ||

They have come here and are roaming hither and thither smilingly, while

singing and playing on various tunes

ਮੋਹਿ ਗਿਰੈ ਧਰ ਪੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤਵੈ ਹਰਿ ਜਾ ਸੋ ॥੬੦੬॥

moh girai dhar pai su treeyaa kab sayaam kahai chitavai har jaa so ||606||

She, whom Krishna sees, she, being charmed, falls on the earth.606.

ਜੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਹੈ ਕਰਤਾ ਜੋਊ ਹੈ ਤਨ ਪੈ ਧਰਿਯਾ ਪਟ ਪੀਲੇ ॥

jo jug teesar hai karataa jouoo hai tan pai dhariyaa paT peele ||

He, who is the Lord of Treta age and is wearing yellow raiments

ਜਾਹਿ ਛਲਿਯੋ ਬਲਿਰਾਜ ਬਲੀ ਜਿਨਿ ਸਤ੍ਰ ਹਨੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਹਠੀਲੇ ॥

jaeh chhaliyo baliraaj balee jin satr hane kar kop haTheele ||

He, who deceived the mighty king Bali and in great ire, had destroyed the persistent enemies

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਧਰਨੀ ਜੁ ਧਰੇ ਪਟ ਪੀਤਨ ਪੈ ਸੁ ਰੰਗੀਲੇ ॥

gavaiaarin reejh rahee dharanee ju dhare paT peetan pai su ra(n)geele ||

On the same Lord, these gopis are being fascinated, who has put on the yellow-coloured garments

ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਰ ਲਾਗਿ ਗਿਰੈ ਇਹ ਤਿਉ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਰਸੀਲੇ ॥੬੦੭॥

jiau miraganee sar laag girai ieh tiau har dhekhat nain raseele ||607||

Just as the does fall down on being shot by the arrows, the same impact is

being made (on the gopis) by the voluptuous eyes of Krishna.607.

ਕਾਨਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਤਨ ਮੈ ॥

kaanar ke sa(n)g khelat so at hee sukh ko kar kai tan mai ||

ਸ੍ਯਾਮ ਹੀ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਚਿਤ ਕੈ ਨਹਿ ਬੰਧਨ ਅਉ ਧਨ ਮੈ ॥

sayaam hee so at hee hit kai chit kai neh ba(n)dhan aau dhan mai ||

The gopis are playing with Krishna in extreme joy and consider themselves totally free to love Krishna

ਧਰਿ ਰੰਗਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਤਹਿ ਡੋਲਤ ਯੌ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥

dhar ra(n)gan basatr sabhai teh ddolat yau upamaa upajee man mai ||

ਜੋਊ ਫੂਲ ਮੁਖੀ ਤਹ ਫੂਲ ਕੈ ਖੇਲਤ ਫੂਲ ਸੀ ਹੋਇ ਗਈ ਬਨ ਮੈ ॥੬੦੮॥

jouoo fool mukhee teh fool kai khelat fool see hoi giee ban mai ||608||

They are roaming carefree in coloured clothes and this state of theirs creates this simile in the mind that they appear like the bee sucking sap of

flowers and playing with them in the forest becomes one with them.608.

ਸਭ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਧਾਰਿ ਸਬੈ ਮਨ ਮੈ ॥

sabh khelat hai man aana(n)dh kai bhagavaan ko dhaar sabai man mai ||

They are all playing with joy, meditating in their mind on Lord Krishna

ਹਰਿ ਕੇ ਚਿਤਬੇ ਕੀ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਏਕਨ ਅਉਰ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਤਨ ਮੈ ॥

har ke chitabe kee rahee sudh ekan aaur rahee na kachhoo tan mai ||

They have no consciousness about anyone else except the sight of Krishna

ਨਹੀ ਭੂਤਲ ਮੈ ਅਰੁ ਮਾਤਲੁ ਮੈ ਇਨਿ ਸੋ ਨਹਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥

nahee bhootal mai ar maatal mai in so neh dhevan ke gan mai ||

ਸੋਊ ਰੀਝ ਸੋ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਫੁਨਿ ਡੋਲਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੬੦੯॥

souoo reejh so sayaam kahai at hee fun ddolat gavaiaarin ke gan mai ||609||

Their mind is neither in the nether-world, nor in this world of death nor in the abode of gods, but being charmed by their sovereign Krishna, they are losing their balance.609.

ਹਸਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਰੂਪ ਨਵੀਨੋ ॥

has kai bhagavaan kahee bateeyaa birakhabhaan sutaa pikh roop naveeno

||

Seeing the new winsome beauty of Radha, Lord Krishna talked to her

ਅੰਜਨ ਆਡ ਧਰੇ ਪੁਨਿ ਬੇਸਰ ਭਾਵ ਸਭੈ ਜਿਨਿ ਭਾਵਨ ਕੀਨੋ ॥

a(n)jan aadd dhare pun besar bhaav sabhai jin bhaavan keeno ||

She had worn on her limbs the ornaments expressing various emotions

ਸੁੰਦਰ ਸੇਾਂਧਰ ਕੋ ਜਿਨ ਲੈ ਕਰਿ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਦੀਨੋ ॥

su(n)dhar seaa(n)dhar ko jin lai kar bhaal bikhai bi(n)dhooaa ik dheeno ||

She had applied the mark of vermilion on the forehead and was extremely

delighted in her mind on causing her eyes to dance

ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਚਿਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਤਬੈ ਹਸਿ ਦੀਨੋ ॥੬੧੦॥

nain nachai manai sukh pai chitai jadhurai tabai has dheeno ||610||

Seeing her, Krishna, the king of Yadavas smiled.610.

ਬੀਨ ਸੀ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਗਾਵਤ ਹੈ ਸੁਨਬੇ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨਰ ਕਾਰੇ ॥

been see gavaiaarin gaavat hai sunabe kahu su(n)dhar kaanar kaare ||

The gopis are singing with the sweet tune of lyre and Krishna is listening

ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ ॥

aanan hai jin ko sas so su biraajat ka(n)jan se dhirag bhaare ||

Their faces are like the moon and the eyes are like large lotus flowers

ਝਾਝਨ ਤਾ ਕੀ ਉਠੀ ਧਰ ਪੈ ਧੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥

jhaajhan taa kee uThee dhar pai dhun taa chhab ko kab sayaam uchaare ||

ਢੋਲਕ ਸੰਗਿ ਤੰਬੂਰਨ ਹੋਇ ਉਠੇ ਤਹ ਬਾਜਿ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥੬੧੧॥

ddolak sa(n)g ta(n)booran hoi uThe teh baaj miradha(n)g nagaare ||611||

The jingling sound of their anklets has arisen in such a way that the sounds of small drum, tanpura (stringed musical instrument), drum,

trumpet ets. are being heard in the same.611.

ਖੇਲਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨਰ ਕਾਰੇ ॥

khelat gavaiaarin prem chhakee kab sayaam kahai sa(n)g kaanar kaare ||

The gopis, being intoxicated in love, are playing with black Krishna

ਛਾਜਤ ਜਾ ਮੁਖ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਰਾਜਤ ਕੰਚਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ ॥

chhaajat jaa mukh cha(n)dh prabhaa sam raajat ka(n)chan se dhirag bhaare ||

The glory of their face is like that of the moon and their eyes are like large lotus-flowers

ਜਾ ਪਿਖਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪਿਖਿਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਆਦਿਕ ਹਾਰੇ ॥

jaa pikh ka(n)dhrap reejh rahai pikhie jeh ke mirag aadhik haare ||

Seeing which, the god of love is also getting allured and the deer ets. have surrendered their hearts

ਕੇਹਰਿ ਕੋਕਿਲ ਕੇ ਸਭ ਭਾਵ ਕਿਧੌ ਇਨ ਪੈ ਗਨ ਊਪਰ ਵਾਰੇ ॥੬੧੨॥

kehar kokil ke sabh bhaav kidhau in pai gan uoopar vaare ||612||

Krishna is sacrificing on them all the emotions present in lion and

nightingale.612.

ਜਾਹਿ ਬਿਭੀਛਨਿ ਰਾਜ ਦੀਯੋ ਜਿਨ ਹੂੰ ਬਰ ਰਾਵਨ ਸੋ ਰਿਪੁ ਸਾਧੋ ॥

jaeh bibheechhan raaj dheeyo jin hoo(n) bar raavan so rip saadho ||

ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਜ ਜਹਾਜਨ ਕੋ ਤਜਿ ਬਾਧੋ ॥

khelat hai souoo bhoom bikhai biraj laaj jahaajan ko taj baadho ||

He, who gave kingdom toe Vibhishana and destroyed the enemy like Ravana, the same is playing in the country of Braja, forsaking all kinds of shyness

ਜਾਹਿ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਮੁਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ ਮਾਪ ਲੀਯੋ ਬਲਿ ਕੋ ਤਨ ਆਧੋ ॥

jaeh nikaas layo mur praan su maap leeyo bal ko tan aadho ||

He, who had killed the demon named Mur and had measueed half the body of Bali

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸਿ ਕੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਮਾਧੋ ॥੬੧੩॥

sayaam kahai sa(n)g gavaiaarin ke at hee ras kai souoo khelat maadho ||613||

The poet Shyam says that the same Madhave is absorbed in amorous and

passionate play with the gopis.613.

ਜੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਹਾ ਰਿਪੁ ਪੈ ਕੁਪ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰਈਯਾ ਫੁਨਿ ਭੀਰਨਿ ॥

jo mur naam mahaa rip pai kup kai at hee ddarieeyaa fun bheeran ||

He, who had frightened the great demon and enemy named Mur

ਜੋ ਗਜ ਸੰਕਟ ਕੋ ਕਟੀਯਾ ਹਰਤਾ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਪੀਰਨਿ ॥

jo gaj sa(n)kaT ko kaTeeyaa harataa jouoo saadhan ke dhukh peeran ||

He who removed the sufferings of the elephant and who is the destroyer of the sufferings of the saints

ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰੈਯਾ ਤ੍ਰੀਯ ਚੀਰਨਿ ॥

so biraj mai jamunaa taT pai kab sayaam kahai haraiyaa treey cheeran ||

ਤਾ ਕਰ ਕੈ ਰਸ ਕੋ ਚਸਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਗਨ ਬੀਚ ਅਹੀਰਨਿ ॥੬੧੪॥

taa kar kai ras ko chasako ieh bhaat kahiyo gan beech aheeran ||614||

The same has stolen the clothes of gopis on the bank of Yamuna and is roaming amongst Ahir girls entrapped in the relish of passion and

pleasure.614.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋ ॥

kaanreh joo baach gavaiaarin so ||

Speech of Krishna addressed to the gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹਿਓ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥

kel karo ham sa(n)g kahio apane man mai kachh sa(n)k na aano ||

Join me in amorous and passionate play

ਝੂਠ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਮਾਨਹੁ ਰੀ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਸਾਚ ਪਛਾਨੋ ॥

jhooTh kahiyo neh maanahu ree kahiyo hamaro tum saach pachhaano ||

I am speaking the truth to you not telling falsehood

ਗੁਆਰਨੀਯਾ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਗਈ ਤਜਿ ਲਾਜ ਕਬੈ ਜਸੁ ਠਾਨੋ ॥

guaaraneeyaa har kee sun baat giee taj laaj kabai jas Thaano ||

The gopis, hearing the words of Krishna, forsaking their shyness, they

decided to join the lustful play with Krishna in their mind

ਰਾਤਿ ਬਿਖੈ ਤਜਿ ਝੀਲਹਿ ਕੋ ਨਭ ਬੀਚ ਚਲਿਯੋ ਜਿਮ ਜਾਤ ਟਨਾਨੋ ॥੬੧੫॥

raat bikhai taj jheeleh ko nabh beech chaliyo jim jaat Tanaano ||615||

They appeared moving towards Krishna like a glow-worm rising from the bank of a lake and moving towards the sky.615.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਗਾਵਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਸੁ ਕਿਧੌ ਗਨ ਮੈ ॥

birakhabhaan sutaa har ke hit gaavat gavaiaarin ke su kidhau gan mai ||

ਇਮ ਨਾਚਤ ਹੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੀ ਬਿਜਲੀ ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਘਨੇ ਘਨ ਮੈ ॥

eim naachat hai at prem bharee bijalee jeh bhaat ghane ghan mai ||

Radha is singing for Krishna amongst the group of gopis and is dancing like the lightning flashing among the clouds

ਕਬਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਗਾਇਬ ਕੀ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ॥

kab ne upamaa teh gaib kee su bichaar kahee apane man mai ||

ਰੁਤਿ ਚੇਤ ਕੀ ਮੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੁਹਕੈ ਮਨੋ ਕੋਕਿਲਕਾ ਬਨ ਮੈ ॥੬੧੬॥

rut chet kee mai man aana(n)dh kai kuhakai mano kokilakaa ban mai ||616||

The poet, praising her singing says that the appears cooling like a

nightingale in the forest in the month of Chaitra.616.

ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਰੰਗ ਭਰੀ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਤਨ ਮੈ ॥

har ke sa(n)g khelat ra(n)g bharee su treeyaa saj saaj sabhai tan mai ||

ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਕੈ ਹਿਤ ਕਾਨਰ ਸੋ ਕਰ ਕੈ ਨਹੀ ਬੰਧਨ ਔ ਧਨ ਮੈ ॥

at hee kar kai hit kaanar so kar kai nahee ba(n)dhan aau dhan mai ||

All the women bedecked and in extreme love for Krishna and forsaking all the restraints, are playing with Krishna, imbued in his love

ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਯੌ ਮਨ ਮੈ ॥

fun taa chhab kee at hee upamaa upajee kab sayaam ke yau man mai ||

ਮਨੋ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਕੇ ਮਧ ਬਿਖੈ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਬਿਦੁਲਤਾ ਘਨ ਮੈ ॥੬੧੭॥

mano saavan maas ke madh bikhai chamakai jim bidhulataa ghan mai ||617||

The poet says again that they appear like the lightnings flashing among

the clouds in the month of Sawan.617.

ਸਜਾਮ ਸੋ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰੰਗ ਰਾਚੀ ॥

sayaam so su(n)dhar khelat hai kab sayaam kahai at hee ra(n)g raachee ||

Those beautiful women, imbued in the love of Krishna, are absorbed in the amorous play

ਰੂਪ ਸਚੀ ਅਰੁ ਪੈ ਰਤਿ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੋ ਖੇਲਤ ਸਾਚੀ ॥

roop sachee ar pai rat kee man mai kar preet so khelat saachee ||

Their beauty is like Shachi and Rati and they have true love in their heart

ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਤਟੈ ਜਮੁਨਾ ਰਜਨੀ ਅਰੁ ਦਜੌਸ ਬਿਧਰਕ ਮਾਚੀ ॥

raas kee khel taTai jamunaa rajanee ar dhayos bidharak maachee ||

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਤਜ ਲਾਜਹਿ ਨਾਚੀ ॥੬੧੮॥

cha(n)dhrabhagaa ar cha(n)dhramukhee birakhabhaan sutaa taj laajeh naachee ||618||

Their amorous sport during day and night on the bank of Yamuna, has become renowned and there, forsaking the shyness, Chandarbhaga,

Chandarmukhi and Radha are dancing.618.

ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਸੁ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹ ਸੁੰਦਰ ਭਾਤਿ ਰਚੀ ਹੈ ॥

raas kee khel su gavaiaaraneeyaa at hee teh su(n)dhar bhaat rachee hai ||

These gopis have begun very nicely the amorous sport

ਲੋਚਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮਤੁਲ ਨ ਰੂਪ ਸਚੀ ਹੈ ॥

lochan hai jin ke mirag se jin ke samatul na roop sachee hai ||

Their eyes are like does and even Shachi does not equal them in beauty'

ਕੰਚਨ ਸੇ ਜਿਨ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ਮੁਖ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਤਹ ਰਾਧਿ ਗਚੀ ਹੈ ॥

ka(n)chan se jin ko tan hai mukh hai sas so teh raadh gachee hai ||

Their body is like gold and face like moon

ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਤਾ ਸੁਧ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਜੋਊ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਹੈ ॥੬੧੯॥

maano karee kar lai karataa sudh su(n)dhar te jouoo baakee bachee hai ||619||

It seems that they have been created from the residue of ambrosia, churned our from the sea.619.

ਆਈ ਹੈ ਖੇਲਨ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸਜ ਕੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਨੇ ॥

aaiee hai khelan raas bikhai saj kai su treeyaa tan su(n)dhar baane ||

The women have come for the amorous play after dedecking themselves in

beautiful raimemts

ਪੀਤ ਰੰਗੇ ਇਕ ਰੰਗ ਕਸੁੰਭ ਕੇ ਏਕ ਹਰੇ ਇਕ ਕੇਸਰ ਸਾਨੇ ॥

peet ra(n)ge ik ra(n)g kasu(n)bh ke ek hare ik kesar saane ||

Someone's garments are of yellow colour, someone's garments are of red colour and someone's garments are saturated with saffron

ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥

taa chhab ke jas uch mahaa kab ne apane man mai pahichaane ||

The poet says that the gopis fall down while dancing .

ਨਾਚਤ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਹਰਿ ਦੇਖ ਰਹੀ ਨਹੀ ਨੈਨ ਅਘਾਨੇ ॥੬੨੦॥

naachat bhoom giree dharanee har dhekh rahee nahee nain aghaane ||620||

Still their mind wants the continuity of the sight of Krishna.620.

ਤਿਨ ਕੋ ਇਤਨੋ ਹਿਤ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਹਸੇ ਹੈ ॥

tin ko itano hit dhekhat hee at aana(n)dh so bhagavaan hase hai ||

Seeing such a great love for him, Krishna is laughing

ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਅਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਕੇ ਫੁਨਿ ਬੀਚ ਫਸੈ ਹੈ ॥

preet baddee at gavaiaarin so at hee ras ke fun beech fasai hai ||

His love for gopis has increased so much that he is entrapped in their

passion of love

ਜਾ ਤਨ ਦੇਖਤ ਪੁੰਨਿ ਬਢੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸੇ ਹੈ ॥

jaa tan dhekhat pu(n)n baddai jeh dhekhat hee sabh paap nase hai ||

On seeing the body of Krishna, the virtue is increased and vice is destroyed

ਜਿਉ ਸਸਿ ਅਗ੍ਰ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਹਰਿ ਦਾਰਮ ਸੇ ਤਿਮ ਦਾਤ ਲਸੇ ਹੈ ॥੬੨੧॥

jiau sas agr lasai chapalaa har dhaaram se tim dhaat lase hai ||621||

Just as the moon looks splendid, the lightning flashes and the seeds of pomegranate appear beautiful, in the same manner, the teeth of Krishna

look nagnificent.621.

ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਜੋਊ ਕਾਨਰ ਹੈ ਸਭ ਦੈਤ ਮਰਈਯਾ ॥

sa(n)g gopin baat kahee ras kee jouoo kaanar hai sabh dhait marieeyaa ||

Krishna, the destroyer of demons talked affectionately with the gopis

ਸਾਧਨ ਕੋ ਜੋਊ ਹੈ ਬਰਤਾ ਅਉ ਅਸਾਧਨ ਕੋ ਜੋਊ ਨਾਸ ਕਰਈਯਾ ॥

saadhan ko jouoo hai barataa aau asaadhan ko jouoo naas karieeyaa ||

Krishna is the protector of the saints and the destroyer of the tyrants

ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਈਯਾ ॥

raas bikhai souoo khelat hai jasudhaa sut jo musaleedhar bhieeyaa ||

In the amorous play, the same son of Yashoda dn abrother of Balram is

playin g

ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰ ਕੈ ਸੁ ਕਟਾਛ ਚੁਰਾਇ ਮਨੋ ਮਤਿ ਗੋਪਿਨ ਲਈਯਾ ॥੬੨੨॥

nainan ke kar kai su kaTaachh churai mano mat gopin lieeyaa ||622||

He has stolen the mind of gopis with the signs of his eyes.622.

ਦੇਵ ਗੰਧਾਰਿ ਬਿਲਾਵਲ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ਼ਯਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥

dhev ga(n)dhaar bilaaval sudh malaar kahai kab sayaam sunaiee ||

ਜੈਤਸਿਰੀ ਗੁਜਰੀ ਕੀ ਭਲੀ ਧੁਨਿ ਰਾਮਕਲੀ ਹੂੰ ਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥

jaitasiree gujaree kee bhalee dhun raamakalee hoo(n) kee taan basaiee ||

Krishna played on hid flute the tunes of the musical modes of Devgandhari, Bilawal, Shuddh Malhar, Jaitshri, Gujri and Ramkali

ਸਥਾਵਰ ਤੇ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰ ਜੀ ਜੜ ਜੰਗਮ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥

sathaavar te sun kai sur jee jaR ja(n)gam te sur jaa sun paiee ||

Which were heard by all, the immobile, mobile, the daughters of gods etc.

ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੰਗਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਬੰਸੁਰੀ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਈ ॥੬੨੩॥

raas bikhai sa(n)g gavaiaarin ke ieh bhaat so ba(n)suree kaanreh bajaiee

||623||

Krishna played on the flute like this in the company of gopis.623.

ਦੀਪਕ ਅਉ ਨਟ ਨਾਇਕ ਰਾਗ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਗਉਰੀ ਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥

dheepak aau naT naik raag bhalee bidh gauree kee taan basaiee ||

ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਰ ਜੈਤਸਿਰੀ ਸੁਭ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥

soraTh saara(n)g raamakalee sur jaitasiree subh bhaat sunaiee ||

Krishna played the tunes of the musical modes like Deepak, Gauri, Nat Nayak, Sorath, Sarang, Ramkali and Jaitshri very nicely

ਰੀਝ ਰਹੇ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਸੁਨ ਕੇ ਸੁਰ ਰਾਈ ॥

reejh rahe pirathamee ke sabhai jan reejh rahiyo sun ke sur raiee ||

Hearing them, the inhabitants of the earth and even Indra, the king of gods, were fascinated

ਤੀਰ ਨਦੀ ਸੰਗਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਸਜਾਮ ਬਜਾਈ ॥੬੨੪॥

teer nadhee sa(n)g gavaiaarin ke muralee kar aana(n)dh sayaam bajaiee ||624||

In such a blissful unison with the gopis, Krishna played on his flute on the

bank of Yamuna.624.

ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਕੀ ਇਹ ਭਾ ਮਨੋ ਕੰਚਨ ਸੀ ਹੈ ॥

jeh ke mukh kee sam cha(n)dhraprabhaa tan kee ieh bhaa mano ka(n)chan see hai ||

The glory of whose face is like the glory of the moon and whose body is like gold

ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਤਾ ਸੁ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਯਾ ਕੀ ਕਸੀ ਹੈ ॥

maanahu lai kar mai karataa su anoop see moorat yaa kee kasee hai ||

She, who has been created uniquely by God Himself

ਚਾਦਨੀ ਮੈ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਸੁ ਹਛੀ ਹੈ ॥

chaadhanee mai gan gavaiaarin ke ieh gavaiaarin gopin te su hachhee hai ||

ਬਾਤ ਜੁ ਥੀ ਮਨ ਕਾਨਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋਊ ਪੈ ਲਖਿ ਲੀ ਹੈ ॥੬੨੫॥

baat ju thee man kaanar ke birakhabhaan sutaa souoo pai lakh lee hai ||625||

She is the most beautiful gopi Radha, amongst the group of gopis and she

has comprehended, whatever was in the mind of Krishna.625.

ਕਾਨ ਜੁ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥

kaan joo baach raadhe so ||

Speech of Krishna addressed to Radha:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਧਿਕਾ ਤਨ ਨਿਰਖਿ ਕਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਬਾਤ ॥

kirasan raadhikaa tan nirakh kahee bihas kai baat ||

ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਅਰੁ ਫੁਨਿ ਮੈਨ ਕੇ ਤੋ ਮੈ ਸਭ ਹੈ ਗਾਤਿ ॥੬੨੬॥

mirag ke ar fun main ke to mai sabh hai gaat ||626||

Looking towards the body of Radha, Krishna said smilingly, “Your body is

comely like the deer and the god of love.”626.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭਾਗ ਕੋ ਭਾਲ ਹਰਿਯੋ ਸੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਛੀਨ ਲਈ ਮੁਖ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ ॥

bhaag ko bhaal hariyo sun gavaiaarin chheen liee mukh jot sasee hai ||

“O Radha! listen, all of them have snatched the fortune of Destoy and have stolen the light of the moon

ਨੈਨ ਮਨੋ ਸਰ ਤੀਛਨ ਹੈ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਮਨੋ ਜਾਨੁ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ ॥

nain mano sar teechhan hai bhirakuTee mano jaan kamaan kasee hai ||

Their eyes are like sharp arrows and eyebrows like the bow

ਕੋਕਿਲ ਬੈਨ ਕਪੋਤਿ ਸੋ ਕੰਠ ਕਹੀ ਹਮਰੇ ਮਨ ਜੋਊ ਬਸੀ ਹੈ ॥

kokil bain kapot so ka(n)Th kahee hamare man jouoo basee hai ||

Their speech is like that of arrows and the nightingale and the throat like that of pigeon

ਏਤੇ ਪੈ ਚੋਰ ਲਯੋ ਹਮਰੋ ਚਿਤ ਭਾਮਿਨਿ ਦਾਮਿਨਿ ਭਾਤਿ ਲਸੀ ਹੈ ॥੬੨੭॥

ete pai chor layo hamaro chit bhaamin dhaamin bhaat lasee hai ||627||

I am saying the same, whatever pleases me the most marvelous things is

this that the lightning-like women have stolen my mind.627.

ਕਾਨਰ ਲੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗਿ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵੈ ॥

kaanar lai birakhabhaan sutaa sa(n)g geet bhalee bidh su(n)dhar gaavai ||

ਸਾਰੰਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥

saara(n)g dhevaga(n)dhaar bibhaas bilaaval bheetar taan basaavai ||

Krishna is singing a beautiful song alongwith Radha and producing the tunes of the musical modes like Sarang, Devgandhari, Vibhas, Bilawal etc.

ਜੋ ਜੜ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਤਿਆਗ ਕੈ ਧਾਮ ਤਹਾ ਕਹੁ ਧਾਵੈ ॥

jo jaR sraunan mai sun kai dhun tiaag kai dhaam tahaa kahu dhaavai ||

Even the immobile things, listening to the tunes, have run, leaving their places

ਜੋ ਖਗ ਜਾਤ ਉਡੇ ਨਭਿ ਮੈ ਸੁਨਿ ਠਾਢ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੬੨੮॥

jo khag jaat udde nabh mai sun Thaadd rahai dhun jo sun paavai ||628||

The birds which are flying in the sky, they also have become motionless

on listening to the tunes.628.

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੰਗ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਖੇਲਤ ਹੈ ਅਰੁ ਨਾਚਤ ਐਸੇ ॥

gavaiaarin sa(n)g bhale bhagavaan so khelat hai ar naachat aaise ||

Lord Krishna is playing and singing with the gopis

ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਜਰਰਾ ਮਨਿ ਧਾਰ ਕੈ ਭੈ ਸੇ ॥

khelat hai man aana(n)dh kai na kachhoo jararaa man dhaar kai bhai se ||

He is playing in bliss fearlessly

ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰਚੈ ਸੇ ॥

gaavat saara(n)g taal bajaavat sayaam kahai at hee su rachai se ||

He is singing and playing the tunes and

ਸਾਵਨ ਕੀ ਰੁਤਿ ਮੈ ਮਨੋ ਨਾਚਤ ਮੋਰਿਨ ਮੈ ਮੁਰਵਾ ਨਰ ਜੈਸੇ ॥੬੨੯॥

saavan kee rut mai mano naachat morin mai muravaa nar jaise ||629||

It seems that the male peocock is dancing lustfully with female peococks in the month of Sawan.629.

ਨਾਚਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ ॥

naachat hai souoo gavaiaarin mai jeh ko sas so at su(n)dhar aanan ||

He, whose face is beautiful like the moon, he is dancing alongwith the

gopis

ਖੇਲਤ ਹੈ ਰਜਨੀ ਸਿਤ ਮੈ ਜਹ ਰਾਜਤ ਥੋ ਜਮੁਨਾ ਜੁਤ ਕਾਨਨ ॥

khelat hai rajanee sit mai jeh raajat tho jamunaa jut kaanan ||

He looks splendid in the moonlit night on the bank of Yamuna within the forest

ਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਖ ਕੀ ਜਹ ਥੀ ਸੁ ਹੁਤੀ ਜਹ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਭਿਮਾਨਨ ॥

bhaan sutaa birakh kee jeh thee su hutee jeh cha(n)dhrabhagaa abhimaanan ||

There are the proud Chandarbhaga and Radha there and

ਛਾਜਤ ਤਾ ਮਹਿ ਯੌ ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਉ ਬਿਰਾਜਤ ਬੀਚ ਪੰਨਾ ਨਗ ਖਾਨਨ ॥੬੩੦॥

chhaajat taa meh yau har joo jiau biraajat beech pa(n)naa nag khaanan ||630||

Krishna looks elegant with them like emerald and other precious stones in the mine.630.

ਸੁ ਸੰਗੀਤ ਨਚੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੋ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭੀਨੋ ॥

s sa(n)geet nachai har joo teh Thaur so sayaam kahai ras ke sa(n)g bheeno ||

The poet Shyam says, “Saturated with the relish of music Krishna is

dancing on that plane

ਖੋਰ ਦਏ ਫੁਨਿ ਕੇਸਰ ਕੀ ਧੁਤੀਯਾ ਕਸਿ ਕੈ ਪਟ ਓਢਿ ਨਵੀਨੋ ॥

khor dhe fun kesar kee dhuteeyaa kas kai paT odd naveeno ||

He is wearing tightly the white cloth, dyed in saffron

ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿ ਚੰਦ ਲਏ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਥੀ ਸੰਗ ਤੀਨੋ ॥

raadhikaa cha(n)dhrabhagaa mukh cha(n)dh le jeh gavaiaarin thee sa(n)g teeno ||

There are Radha, Chandarmukhi and Chandarbhaga, the three gopis

ਕਾਨ੍ਹ ਨਚਾਇ ਕੈ ਨੈਨਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨੁਆ ਹਰਿ ਲੀਨੋ ॥੬੩੧॥

kaanreh nachai kai nainan ko sabh gopin ko manuaa har leeno ||631||

Krishna has stolen the mind of all the three with the signs of his eyes.631.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਮੂਰਤਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਨਹੀ ਘ੍ਰਿਤਚੀ ਹੈ ॥

birakhabhaan sutaa kee baraabar moorat sayaam kahai su nahee

ghiratachee hai ||

The heavenly damsel named Ghritachi is not so beautiful as Radha

ਜਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹੀ ਕਾਮ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਹੀ ਜਿਸ ਕੀ ਸਮ ਤੁਲਿ ਸਚੀ ਹੈ ॥

jaa sam hai nahee kaam kee treeyaa nahee jis kee sam tul sachee hai ||

Even Rati and Shachi do not equal her in beauty

ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਸਸਿ ਕੋ ਸਭ ਸਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕਰਤਾਰ ਇਹੀ ਮੈ ਗਚੀ ਹੈ ॥

maanahu lai sas ko sabh saar prabhaa karataar ihee mai gachee hai ||

It seems that the whole light of the moon has been put in Radha by Brahma

ਨੰਦ ਕੇ ਲਾਲ ਬਿਲਾਸਨ ਕੋ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਚੀ ਹੈ ॥੬੩੨॥

na(n)dh ke laal bilaasan ko ieh moorat chitr bachitr rachee hai ||632||

Created her queer image for the enjoyment of Krishna.632.

ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿ ਚੰਦ੍ਰ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲ ਖੇਲ ਸਬੈ ॥

raadhikaa cha(n)dhrabhagaa mukh cha(n)dhr su khelat hai mil khel sabai ||

Radhika, Chandarbhaga and Chandamukhi are absorbed together in the

amorous sport

ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਬੈ ਸੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਰ ਤਾਲ ਤਬੈ ॥

mil su(n)dhar gaavat geet sabai su bajaavat hai kar taal tabai ||

All of them together are singing and playing tunes

ਪਿਖਵੈ ਇਹ ਕੋ ਸੋਊ ਮੋਹ ਰਹੈ ਸਭ ਦੇਖਤ ਹੈ ਸੁਰ ਯਾਹਿ ਛਬੈ ॥

pikhavai ieh ko souoo moh rahai sabh dhekhat hai sur yaeh chhabai ||

Seeing this spectacle even the gods are getting fascinated

ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਰਲੀਧਰ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਗੋਪਿਨ ਮਧਿ ਫਬੈ ॥੬੩੩॥

kab sayaam kahai muraleedhar main kee moorat gopin madh fabai ||633||

The poet Shyam says that the image of flute-wielder god of love seems magnificent amongst the gopis.633.

ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਤੁਲਿ ਨ ਹੈ ਕਮਲਾ ਦੁਤਿ ਜਾ ਪਿਖਿ ਕੈ ਕਟਿ ਕੇਹਰ ਲਾਜੈ ॥

jeh kee sam tul na hai kamalaa dhut jaa pikh kai kaT kehar laajai ||

Even Lakshmi is not like her an dseeing her waist, the lion feels shy

ਕੰਚਨ ਦੇਖਿ ਲਜੈ ਤਨ ਕੋ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਭਾਜੈ ॥

ka(n)chan dhekh lajai tan ko teh dhekhat hee man ko dhukh bhaajai ||

Seeing the glory of whose body, even the gold feels shy and seeing whom,

the sorrow of the mind is removed

ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਕੋਊ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਤਿ ਕੀ ਸਮ ਰਾਜੈ ॥

jaa sam roop na kouoo treeyaa kab sayaam kahai rat kee sam raajai ||

ਜਿਉ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਇਹ ਤਿਉ ਘਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥੬੩੪॥

jiau ghan beech lasai chapalaa ieh tiau ghan gavaiaarin beech biraajai ||634||

She, whom none else equals in beauty and who is glorious like Rati, the same Radha looks splendid amongst gopis like lightning among clouds.634.

ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੇ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਅਰੁ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲਾ ॥

khelat hai sa(n)g treeyan ke saj saaj sabhai ar motin maalaa ||

All the women, having been bedecked and wearing pearl-necklaces, are playing

ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੈ ਖੇਲਤ ਹੈ ਤਿਹ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜੋਊ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਵਾਲਾ ॥

preet kai khelat hai teh so har joo jouoo hai at hee hit vaalaa ||

Alongwith them, Krishna, the great lover, is absorbed in amorous and

passionate sport

ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਕੀ ਬਾਲਾ ॥

cha(n)dhramukhee jeh Thaaddee hutee jeh Thaaddee hutee birakhabhaan kee baalaa ||

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੋ ਮਹਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਕਰਿਯੋ ਉਜਿਯਾਲਾ ॥੬੩੫॥

cha(n)dhrabhagaa ko mahaa mukh su(n)dhar gavaiaarin beech kariyo ujiyaalaa ||635||

Chandarmukhi and Radha are standing there and the beauty of Chandarbhaga is spreading its brightness amongst gopis.635.

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ॥

kaanreh ko roop nihaar kai su(n)dhar moh rahee treeyaa cha(n)dhr mukhee ||

ਤਬ ਗਾਇ ਉਠੀ ਕਰ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਹੁਤੀ ਜਿ ਕਿਧੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਸੁਖੀ ॥

tab gai uThee kar taal bajai hutee j kidho at hee su sukhee ||

Chandarmukhi is charmed on seeing the beauty of Krishna and while

seeing, she has played the tune and begun her song

ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਨਾਚਤ ਭੀ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਨ ਮਨ ਬੀਚ ਝੁਖੀ ॥

kar kai at hee hit naachat bhee kar aana(n)dh na man beech jhukhee ||

ਸਭ ਲਾਲਚ ਤਿਆਗ ਦਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਇਕ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾ਼ਾਰ ਕੀ ਹੈ ਸੁ ਭੁਖੀ ॥੬੩੬॥

sabh laalach tiaag dhe gireh ke ik sayaam ke paar kee hai su bhukhee ||636||

She has also begun to dance in extreme love and being hungry of love of Krishna, she has forsaken all the attachments of her home.636.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਰੀਝ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਉਠਿਯੋ ਬਜਾਇ ॥

kirasan manai at reejh kai muralee uThiyo bajai ||

ਰੀਝ ਰਹੀ ਸਭ ਗੋਪੀਯਾ ਮਹਾ ਪ੍ਰਮੁਦ ਮਨਿ ਪਾਇ ॥੬੩੭॥

reejh rahee sabh gopeeyaa mahaa pramudh man pai ||637||

Krishna, being greatly pleased, played on his flute and listening to it all the

gopis were delighted.637.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਭਾਮਿਨ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥

reejh rahee biraj kee sabh bhaamin jau muralee na(n)dh laal bajaiee ||

When Krishna, the son of Nand, played on his flute, all the women of Braja were fascinated

ਰੀਝ ਰਹੇ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੇ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

reejh rahe ban ke khag aau mirag reejh rahe dhun jaa sun paiee ||

The birds and animals of the forest, whoever listened, was filled with joy

ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਹੋਇ ਗਈ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਸਭ ਸਯਾਮ ਕੀ ਓਰਿ ਰਹੀ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥

chitr kee hoi giee piratamaa sabh sayaam kee or rahee liv laiee ||

All the woman, meditating on Krishna, became motionless like portraits

ਨੀਰ ਬਹੈ ਨਹੀ ਕਾਨ੍ਹ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੁਨ ਕੇ ਤਿਹ ਪਉਨ ਰਹਿਯੋ ਉਰਝਾਈ ॥੬੩੮॥

neer bahai nahee kaanreh treeyaa sun ke teh paun rahiyo urajhaiee ||638||

The water of Yamuna became immobile and listening to the tune of the

flute of Krishna, the women and even the wind got entangled.638.

ਪਉਨ ਰਹਿਯੋ ਉਰਝਾਇ ਘਰੀ ਇਕ ਨੀਰ ਨਦੀ ਕੋ ਚਲੈ ਸੁ ਕਛੂ ਨਾ ॥

paun rahiyo urajhai gharee ik neer nadhee ko chalai su kachhoo naa ||

For one ghari (a short while), the wind got entangled and the water of the river did not proceed further

ਜੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਆਈ ਹੁਤੀ ਧਰਿ ਖਾਸਨ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਅਰੁ ਝੂਨਾ ॥

je biraj bhaaman aaiee hutee dhar khaasan a(n)g bikhai ar jhoonaa ||

Heart-throbs of all the women of Braja, who cam there, had increased and

the limbs were trembling

ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਬਾਸੁਰੀ ਕੀ ਤਨ ਬੀਚ ਰਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਧਿ ਹੂੰ ਨਾ ॥

so sun kai dhun baasuree kee tan beech rahee tin ke sudh hoo(n) naa ||

They lost the consciousness of their body completely

ਤਾ ਸੁਧਿ ਗੀ ਸੁਰ ਕੇ ਸੁਨਿ ਹੀ ਰਹਿ ਗੀ ਇਹ ਮਾਨਹੁ ਚਿਤ੍ਰ ਨਮੂਨਾ ॥੬੩੯॥

taa sudh gee sur ke sun hee reh gee ieh maanahu chitr namoonaa ||639||

They all became mere portraits on listening to the flute.639.

ਰੀਝਿ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਹਰਿ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਨਾ ॥

reejh bajaavat hai muralee har pai man mai kar sa(n)k kachhoo naa ||

ਜਾ ਕੀ ਸੁਨੇ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਕਰ ਕੈ ਖਗ ਆਵਤ ਹੈ ਬਨ ਸੂਨਾ ॥

jaa kee sune dhun sraunan mai kar kai khag aavat hai ban soonaa ||

Krishna taking the flute in his hand is fearlessly playing on it and listening to its voice, the birds of the forest, deserting it, are coming away

ਸੋ ਸੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੰਕ ਕਰੀ ਕਛਹੂੰ ਨਾ ॥

so sun gavaiaarin reejh rahee man bheetar sa(n)k karee kachhahoo(n) naa

||

The gopis are also pleased on listening it and are becoming fearless

ਨੈਨ ਪਸਾਰ ਰਹੀ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੇਰ ਬਜੇ ਮ੍ਰਿਗਿ ਮੂਨਾ ॥੬੪੦॥

nain pasaar rahee pikh kai jim gha(n)Tak her baje mirag moonaa ||640||

Just as on listening to the voice of the horn, the doe of the black deer becomes spell-bound, in the same way, on listening to the flute, the gopis are standing wonder-struks, with mout

ਸੁਰ ਬਾਸੁਰੀ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖ ਕਾਨਰ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰਸੀ ਹੈ ॥

sur baasuree kee kab sayaam kahai mukh kaanar ke at hee su rasee hai ||

ਸੋਰਠਿ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰਿ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਹੂੰ ਕੀ ਸੁ ਤਾਨ ਬਸੀ ਹੈ ॥

soraTh dhev ga(n)dhaar bibhaas bilaaval hoo(n) kee su taan basee hai ||

The tune of the flute from the mounth of Krishna is highly impressive and withing it abide the tunes of the kmusical modes of Sorath, Devgandhar,

Vibhas and Bilawal

ਕੰਚਨ ਸੋ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਸੋਭ ਸਸੀ ਹੈ ॥

ka(n)chan so jeh ko tan hai jeh ke mukh kee sam sobh sasee hai ||

ਤਾ ਕੈ ਬਜਾਇਬੇ ਕੌ ਸੁਨ ਕੈ ਮਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਤਿਹ ਬੀਚ ਫਸੀ ਹੈ ॥੬੪੧॥

taa kai bajaibe kau sun kai mat gavaiaarin kee teh beech fasee hai ||641||

The body of Krishna is like gold and the Glory of the face is like that of the moon, listening to the tune of the flute, the mind of the gopis has only remained entangled teherein.641.

ਦੇਵ ਗੰਧਾਰਿ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਧੁਨਿ ਤਾ ਮੈ ਬਸਾਈ ॥

dhev ga(n)dhaar bibhaas bilaaval saara(n)g kee dhun taa mai basaiee ||

ਸੋਰਠਿ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਕਿਧੌ ਸੁਰ ਮਾਲਸਿਰੀ ਕੀ ਮਹਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥

soraTh sudh malaar kidhau sur maalasiree kee mahaa sukhadhaiee ||

The peace-giving tune is being played n the flute concerning the musical modes of Devgandhari, Vibhas, Bilawal, Sarang Sorath, Shuddh Malhar

and Malshri

ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁਰ ਅਉ ਨਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਧਾਈ ॥

moh rahe sabh hee sur aau nar gavaiaarin reejh rahee sun dhaiee ||

ਯੌ ਉਪਜੀ ਸੁਰ ਚੇਟਕ ਕੀ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਧਰਿ ਫਾਸ ਚਲਾਈ ॥੬੪੨॥

yau upajee sur cheTak kee bhagavaan mano dhar faas chalaiee ||642||

Hearing it, all the gods and men, getting pleased, are running and they are bewitched by the tune with such intensity that they seem to have been entrapped in some noose of love spread by Krishna.642.

ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੰਧਿ ਧਰੇ ਜੋਊ ਹੈ ਪਟ ਪੀਲੋ ॥

aanan hai jeh ko at su(n)dhar ka(n)dh dhare jouoo hai paT peelo ||

He, whose face is extremely beautiful and who has put on yellow cloth on his shoulders

ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਅਘ ਨਾਮ ਬਡੋ ਰਿਪੁ ਤਾਤ ਰਖਿਯੋ ਅਹਿ ਤੇ ਜਿਨ ਲੀਲੋ ॥

jaeh mariyo agh naam baddo rip taat rakhiyo eh te jin leelo ||

He, who destroyed the demon Aghasura and who had protected his elders

from the mouth of the snake

ਅਸਾਧਨ ਕੌ ਸਿਰ ਜੋ ਕਟੀਯਾ ਅਰੁ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਜੋਊ ਹੀਲੋ ॥

asaadhan kau sir jo kaTeeyaa ar saadhan ko harataa jouoo heelo ||

ਚੋਰ ਲਯੋ ਸੁਰ ਸੋ ਮਨ ਤਾਸ ਬਜਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਰਸੀਲੋ ॥੬੪੩॥

chor layo sur so man taas bajai bhalee bidh saath raseelo ||643||

He who is the destroyer of the tyrants and remover of the sufferings of the saints, that Krishna, playing on his savoury flute, has allured the mind of gods.643.

ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਹੈ ॥

jaeh bhabheechhan raaj dhayo ar raavan jaeh mariyo kar krohai ||

ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਧੋ ਜਿਨਹੂੰ ਸਿਸੁਪਾਲ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਯੋ ਕਰਿ ਛੋਹੈ ॥

chakr ke saath kidho jinahoo(n) sisupaal ko sees kaTiyo kar chhohai ||

He, who gave kingdom to Vibhishna, killed Ravana in great rage, who cut

off the head of Shishupal with his disc

ਮੈਨ ਸੁ ਅਉ ਸੀਯ ਕੋ ਭਰਤਾ ਜਿਹ ਮੂਰਤਿ ਕੀ ਸਮਤੁਲਿ ਨ ਕੋ ਹੈ ॥

main su aau seey ko bharataa jeh moorat kee samatul na ko hai ||

ਸੋ ਕਰਿ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਮੁਰਲੀ ਅਬ ਸੁੰਦਰ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੬੪੪॥

so kar lai apune muralee ab su(n)dhar gopin ke man mohai ||644||

Who is beautiful like the god of love and who is Ram, the husband of Sita, who is unequalled in beauty by anyone, that Krishna with his flute in his hands, is now fascinating the mind of charming gopis.644.

ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿ ਚੰਦ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਸਬੈ ॥

raadhikaa cha(n)dhrabhagaa mukh cha(n)dh su khelat hai mil khel sabai ||

ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਲੇ ਸੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਰਤਾਲ ਤਬੈ ॥

mil su(n)dhar gaavat geet bhale su bajaavat hai karataal tabai ||

Radha, Chandarbhaga and Chandarmudhi all are singing together and

absorbed in amorous sport

ਫੁਨਿ ਤਿਆਗਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਕੋ ਸਭ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਸਬੈ ॥

fun tiaag sabhai sur ma(n)ddal ko sabh kautuk dhekhat dhev sabai ||

The gods are also seeing this wonderful play, leaving their abodes

ਅਬ ਰਾਕਸ ਮਾਰਨ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਕਛੁ ਥੋਰੀ ਅਹੈ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੬੪੫॥

ab raakas maaran kee su kathaa kachh thoree ahai sun leh abai ||645||

Now listen to the short story about the killing of the demon.645.

ਨਾਚਤ ਥੀ ਜਹਿ ਗ੍ਵਰਨੀਆ ਜਹ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਅਰੁ ਭਉਰ ਗੁੰਜਾਰੈ ॥

naachat thee jeh gavairaneeaa jeh fool khire ar bhaur gu(n)jaarai ||

ਤੀਰ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਜਹ ਸੁੰਦਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਉਚਾਰੈ ॥

teer bahai jamunaa jeh su(n)dhar kaanreh halee mil geet uchaarai ||

The place, where the gopis were dancing, the flowers had blossomed there

and the black bees were humming, the river together singing a song

ਖੇਲ ਕਰੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸੋ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੰਕਹਿ ਧਾਰੈ ॥

khel karai at hee hit so na kachhoo man bheetar sa(n)keh dhaarai ||

ਰੀਝਿ ਕਬਿਤ ਪੜੈ ਰਸ ਕੇ ਬਹਸੈ ਦੋਊ ਆਪਸ ਮੈ ਨਹੀ ਹਾਰੈ ॥੬੪੬॥

reejh kabit paRai ras ke bahasai dhouoo aapas mai nahee haarai ||646||

They were playing there fearlessly and affectionately and both of them

were not accepting defeat from each other in reciting poetry etc.646.

ਅਥ ਜਖਛ ਗੋਪਿਨ ਕੌਂ ਨਭ ਕੋ ਲੇ ਉਡਾ ॥

ath jakhachh gopin kau nabh ko le uddaa ||

Now beings the description of the Yaksha flying with gopis in the sky

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਵਤ ਥੋ ਇਕ ਜਖਛ ਬਡੋ ਇਹ ਰਾਸ ਕੋ ਕਉਤੁਕ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿਯੋ ॥

aavat tho ik jakhachh baddo ieh raas ko kautuk taeh bilokiyo ||

A Yaksha came and he saw this wonderful play

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਦੇਖ ਕੈ ਮੈਨ ਬਢਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤਨ ਮੈ ਨਹੀ ਰੰਚਕ ਰੋਕਿਯੋ ॥

gavaiaarin dhekh kai main baddiyo teh te tan mai nahee ra(n)chak rokiyo ||

Seeing the gopis he became lustful and could not restrain himself a little

ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਲੈ ਸੁ ਚਲਿਯੋ ਨਭਿ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਤੇ ਨਹੀ ਟੋਕਿਯੋ ॥

gavaiaarin lai su chaliyo nabh ko kinahoo(n) teh bheetar te nahee Tokiyo ||

He flew in the sky, taking the gopis with him, without any opposition

ਜਿਉ ਮਧਿ ਭੀਤਰਿ ਲੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਕੇਹਰ ਹ੍ਵੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਰਿਪੁ ਰੋਕਿਯੋ ॥੬੪੭॥

jiau madh bheetar lai musalee har kehar havai mirag so rip rokiyo ||647||

Balram and Krishna obstructed him at the same time like a lion obstructing a deer.647.

ਜਖਛ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਿਧੌ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

jakhachh ke sa(n)g kidhau musalee har judh kariyo at kop sa(n)bhaariyo ||

Highly infuriated Balram and Krishna waged a war with that Yaksha

ਲੈ ਤਰੁ ਬੀਰ ਦੋਊ ਕਰ ਭੀਤਰ ਭੀਮ ਭਏ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲ ਧਾਰਿਯੋ ॥

lai tar beer dhouoo kar bheetar bheem bhe at hee bal dhaariyo ||

Both the brave warriors, assuming strength like Bhim, fought, taking the trees in their hands

ਦੈਤ ਪਛਾਰਿ ਲਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਬੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਐਸਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

dhait pachhaar layo ieh bhaat kabai jas taa chhab aais uchaariyo ||

In this way, they overpowered the demon

ਢੋਕੇ ਛੁਟੇ ਤੇ ਮਹਾ ਛੁਧਵਾਨ ਕਿਧੋ ਚਕਵਾ ਉਠਿ ਬਾਜਹਿੰ ਮਾਰਿਯੋ ॥੬੪੮॥

ddoke chhuTe te mahaa chhudhavaan kidho chakavaa uTh baajahi(n) maariyo ||648||

This spectacle appeared like a hungry falcon, pouncing upon arcane and

killing him.648.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪਿ ਛੁਰਾਇਬੋ ਜਖਛ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare gop chhuraibo jakhachh badheh dhiaai samaapata(n) ||

End of the description of “The abduction of Gopi and killing of Yaksha” in Krishnavtara in Baachittar Natak.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਾਰਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕਿਧੌ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਬੰਸੀ ਬਜਾਈ ਨ ਕੈ ਕਛੁ ਸੰਕਾ ॥

maar kai taeh kidhau musalee har ba(n)see bajaiee na kai kachh sa(n)kaa ||

Krishna and Balram played on their fluted after killing the Yaksha

ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਿਯੋ ਕੁਪ ਕੈ ਜਿਨਿ ਰੀਝਿ ਬਿਭੀਛਨ ਦੀਨ ਸੁ ਲੰਕਾ ॥

raavan khet mariyo kup kai jin reejh bibheechhan dheen su la(n)kaa ||

Krishna had killed Ravana in rage and had given the kingdom of Lanka to

Vibhishna

ਜਾ ਕੋ ਲਖਿਯੋ ਕੁਬਜਾ ਬਲ ਬਾਹਨ ਜਾ ਕੋ ਲਖਿਯੋ ਮੁਰ ਦੈਤ ਅਤੰਕਾ ॥

jaa ko lakhiyo kubajaa bal baahan jaa ko lakhiyo mur dhait ata(n)kaa ||

The servant Kubja was saved by his gracious glance and the demon named Mur was destroyed by his looks

ਰੀਝਿ ਬਜਾਇ ਉਠਿਯੋ ਮੁਰਲੀ ਸੋਈ ਜੀਤ ਦੀਯੋ ਜਸੁ ਕੋ ਮਨੋ ਡੰਕਾ ॥੬੪੯॥

reejh bajai uThiyo muralee soiee jeet dheeyo jas ko mano dda(n)kaa ||649||

The same Krishna causing the blaring of the drum of his praise, played on his flute.649.

ਰੂਖਨ ਤੇ ਰਸ ਚੂਵਨ ਲਾਗ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਗਿਰਿ ਤੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥

rookhan te ras choovan laag jharai jharanaa gir te sukhadhaiee ||

ਘਾਸ ਚੁਗੈ ਨ ਮ੍ਰਿਗਾ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਰੀਝ ਰਹੇ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

ghaas chugai na miragaa ban ke khag reejh rahe dhun jaa sun paiee ||

On hearing the sound of the flute, the sap of the trees began to drip and peace-giving currents flowed, on hearing it, deer abandoned the grazing of

grass and the birds of the forest also were fascinated

ਦੇਵ ਗੰਧਾਰਿ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਰਿਝ ਕੈ ਜਿਹ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥

dhev ga(n)dhaar bilaaval saara(n)g kee rijh kai jeh taan basaiee ||

ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਦੇਖਤ ਕਉਤਕ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥੬੫੦॥

dhev sabhai mil dhekhat kautak jau muralee na(n)dh laal bajaiee ||650||

The tunes of the musical modes of Devgandhar, Bilawal and Sarang were played from the flute and seeing Krishna, the son of Nand, playing on the flute, the god also got together to visualize the scene.650.

ਠਾਢ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਰਾਗ ਭਲੇ ਸੁਨਬੇ ਕੋ ਚਹੇ ਹੈ ॥

Thaadd rahee jamunaa sun kai dhun raag bhale sunabe ko chahe hai ||

With the desire of listening to the music, Yamuna also became motionless

ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਬਨ ਕੇ ਗਜ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਇਕਠੇ ਮਿਲਿ ਆਵਤ ਸਿੰਘ ਸਹੇ ਹੈ ॥

moh rahe ban ke gaj aau mirag ikaThe mil aavat si(n)gh sahe hai ||

The elephants, lions and rabbits of the forest are also getting allured

ਆਵਤ ਹੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਕੇ ਸੁਰ ਤਯਾਗਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਧਯਾਨ ਫਹੇ ਹੈ ॥

aavat hai sur ma(n)ddal ke sur tayaag sabhai sur dhayaan fahe hai ||

The gods also, abandoning the heaven, are coming under the impact of the

tune of flute

ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਨ ਕੇ ਖਗਵਾ ਤਰੁ ਊਪਰ ਪੰਖ ਪਸਾਰਿ ਰਹੇ ਹੈ ॥੬੫੧॥

so sun kai ban ke khagavaa tar uoopar pa(n)kh pasaar rahe hai ||651||

Hearing the sound of the same flute, the birds of the forest, spreading their wings on the trees, are absorbed in it.651.

ਜੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਧਨ ਮੈ ॥

jouoo gavaiaarin khelat hai har so at hee hit kai na kachhoo dhan mai ||

The gopis, who are playing with Krishna, have extreme love in their mind

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਜਿਹ ਬੀਚ ਲਸੈ ਫੁਨਿ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਮੈ ॥

at su(n)dhar pai jeh beech lasai fun ka(n)chan kee su prabhaa tan mai ||

Very who have the bodies of gold, are extremely winsome

ਜੋਊ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥

jouoo cha(n)dhramukhee kaT kehar see su biraajat gavaiaarin ke gan mai ||

The gopi named Chandarmukhi, having slim waist like lion, appears

splendid amongst other gopis,

ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਗਿਰੀ ਸੁ ਮਨੋ ਬਨ ਮੈ ॥੬੫੨॥

sun kai muralee dhun sraunan mai at reejh giree su mano ban mai ||652||

Hearing the sound of the flute and being fascinated, she fell down.652.

ਇਹ ਕਉਤੁਕ ਕੈ ਸੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਹਲੀ ਹਰਿ ਆਛੇ ॥

eeh kautuk kai su chale gireh ko fun gaavat geet halee har aachhe ||

Having performed this wonderful play, Krishna and Balram came home singing

ਸੁੰਦਰ ਬੀਚ ਅਖਾਰੇ ਕਿਧੌ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਨਟੂਆ ਜਨੁ ਕਾਛੇ ॥

su(n)dhar beech akhaare kidhau kab sayaam kahai naTooaa jan kaachhe ||

The beautiful arenas and dancing theatres in the city have a magnificent look

ਰਾਜਤ ਹੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਕੇ ਨੈਨ ਯੌਂ ਮਾਨੋ ਢਰੇ ਇਹ ਮੈਨ ਕੇ ਸਾਛੇ ॥

raajat hai balabhadhr ke nain yaua(n) maano ddare ieh main ke saachhe ||

The eyes of Balram appear to have been prepared in the mould of god of

love

ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਰਤਿ ਕੇ ਪਤਿ ਤੈ ਅਤਿ ਮਾਨਹੁ ਡਾਰਤ ਮੈਨਹਿ ਪਾਛੇ ॥੬੫੩॥

su(n)dhar hai rat ke pat tai at maanahu ddaarat maineh paachhe ||653||

They are so charming that the god of love feels shy.653.

ਬੀਚ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਤਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਸੁ ਚਲੇ ਰਿਪੁ ਕੌ ਹਨਿ ਦੋਊ ॥

beech manai sukh pai tabai gireh kau su chale rip kau han dhouoo ||

Being pleased in the mind and killing the enemy, both have gone away to their home

ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾ ਮੁਖ ਉਪਮ ਜਾ ਸਮ ਉਪਮ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥

cha(n)dhraprabhaa sam jaa mukh upam jaa sam upam hai neh kouoo ||

They have the faces like moon, which can’t be compared with any other

ਦੇਖਤ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਰਿਪੁ ਰੀਝਤ ਸੋ ਇਨ ਦੇਖਤ ਸੋਊ ॥

dhekhat reejh rahai jeh ko rip reejhat so in dhekhat souoo ||

ਮਾਨਹੁ ਲਛਮਨ ਰਾਮ ਬਡੇ ਭਟ ਮਾਰਿ ਚਲੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਘਰ ਓਊ ॥੬੫੪॥

maanahu lachhaman raam badde bhaT maar chale rip ko ghar ouoo ||654||

Seeing them, the enemies are also charmed and they appeared like Ram

and Lakshman returning to their home after killing the enemy.654.

ਅਥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਬੋ ॥

ath ku(n)j galeen mai khelabo ||

Now beings the description of playing in the street-chamber

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਕਹਿਯੋ ਇਮ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਅਬ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਈਯੈ ॥

har sa(n)g kahiyo im gavaiaarin ke ab ku(n)j galeen mai khel machieeyai ||

Krishna said to gopis, “Now the amorous play be performed in alcoves and streets

ਨਾਚਤ ਖੇਲਤ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਯੌ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਬਸਈਯੈ ॥

naachat khelat bhaat bhalee su kahiyo yau su(n)dhar geet basieeyai ||

While dancing and playing, charming songs may be sung

ਜਾ ਕੇ ਹੀਏ ਮਨੁ ਹੋਤ ਖੁਸੀ ਸੁਨੀਯੈ ਉਠਿ ਕੇ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕਈਯੈ ॥

jaa ke he'ee man hot khusee suneeyai uTh ke souoo kaaraj kieeyai ||

The work on doing which the mind is pleased, the same work should be

done

ਤੀਰ ਨਦੀ ਹਮਰੀ ਸਿਖ ਲੈ ਸੁਖ ਆਪਨ ਦੈ ਹਮ ਹੂੰ ਸੁਖ ਦਈਯੈ ॥੬੫੫॥

teer nadhee hamaree sikh lai sukh aapan dhai ham hoo(n) sukh dhieeyai ||655||

Whatever you had done under my instruction n the bank of the river, enjoy yourselves in the same way, also imparting the pleasure to me.655.

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥

kaanreh ko aais maan treeyaa biraj ku(n)j galeen mai khel machaayo ||

ਗਾਇ ਉਠੀ ਸੋਊ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਯੋ ॥

gai uThee souoo geet bhalee bidh jo har ke man bheetar bhaayo ||

Obeying Krishna, the women began the performance of the amorous play in the streets and chamber of Braja, and began to sing songs which Krishna liked

ਦੇਵ ਗੰਧਾਰਿ ਅਉ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਭਾਖਿ ਖਿਆਲ ਬਸਾਯੋ ॥

dhev ga(n)dhaar aau sudh malaar bikhai souoo bhaakh khiaal basaayo ||

They sand in the musical modes of Gandhar and Shuddh Malhar

ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਪੁਰਿ ਮੰਡਲ ਅਉ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਪੈ ਜਿਨ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥੬੫੬॥

reejh rahiyo pur ma(n)ddal aau sur ma(n)ddal pai jin hoo(n) sun paayo

||656||

Whosoever heard it on the earth or in heaven was fascinated.656.

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਸਿਰ ਪੈ ਧਰ ਕੈ ਮਿਲਿ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਸੁਭ ਭਾਤਿ ਗਈ ਹੈ ॥

kaanreh kahiyo sir pai dhar kai mil ku(n)jan mai subh bhaat giee hai ||

All the gopis met Krishna in alcoves

ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਮਨੋ ਮੈਨ ਮਈ ਹੈ ॥

ka(n)j mukhee tan ka(n)chan se sabh roop bikhai mano main miee hai ||

Their faces are like gold and the whole figure is inebriated with lust

ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਰਸ ਕੀ ਸੋ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਭ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਐਸੇ ਧਈ ਹੈ ॥

khel bikhai ras kee so treeyaa sabh sayaam ke aage havai aaise dhiee hai ||

ਯੌ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਗਜ ਗਾਮਨਿ ਕਾਮਿਨ ਰੂਪ ਭਈ ਹੈ ॥੬੫੭॥

yau kab sayaam kahai upamaa gaj gaaman kaamin roop bhiee hai ||657||

In the play, the women are running in front of Krishna and the poet says that all are extremely beautiful damsels with the gait of the elephants.657.

ਕਾਨ੍ਹ ਛੁਹਿਯੋ ਚਹੈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੌ ਸੋਊ ਭਾਗ ਚਲੈ ਨਹੀ ਦੇਤ ਛੁਹਾਈ ॥

kaanreh chhuhiyo chahai gavaiaarin kau souoo bhaag chalai nahee dhet

chhuhaiee ||

ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਰਤਿ ਕੇਲ ਸਮੈ ਨਹੀ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ ॥

jiau miraganee apane pat ko rat kel samai nahee dhet milaiee ||

The gopis are not permitting Krishna to touch that part of the body, which he wants to touch, just like the doe slipping away from the deer during the sex-play

ਕੁੰਜਨ ਭੀਤਰ ਤੀਰ ਨਦੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁ ਫਿਰੈ ਤਹ ਧਾਈ ॥

ku(n)jan bheetar teer nadhee birakhabhaan sutaa su firai teh dhaiee ||

ਠਉਰ ਤਹਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਸਯਾਮ ਜੁ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥੬੫੮॥

Thaur tahaa kab sayaam kahai ieh bhaat so sayaam joo khel machaiee ||658||

On the bank of the river, within the alcoves, Radha is moving speedily hither and thither and according to the poet, in this way, Krishna has raised a tumult about the play.658.

ਰਾਤਿ ਕਰੀ ਛਠ ਮਾਸਨ ਕੀ ਅਤਿ ਉਜਲ ਪੈ ਸੋਊ ਅਰਧ ਅੰਧੇਰੀ ॥

raat karee chhaTh maasan kee at ujal pai souoo aradh a(n)dheree ||

The bright night of six months now changed into dark night alongwith the

tumult about the play

ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਭੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਘੇਰੀ ॥

taahee samai teh Thaur bikhai kab sayaam sabhai har gavaiaarin gheree ||

At the same time Krishna besieged all the gopis

ਨੈਨ ਕੀ ਕੋਰ ਕਟਾਛਨ ਪੇਖਤ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਚੇਰੀ ॥

nain kee kor kaTaachhan pekhat jhoom giree ik havai giee cheree ||

Someone got intoxicated on seeing the side-glanced of his eyes and

someone immediately became his slaver

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਮੈ ਸਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜਿਮ ਘਾਵਤ ਹੇਰੀ ॥੬੫੯॥

yau upajee upamaa jeey mai sar so miraganee jim ghaavat heree ||659||

They were moving like the does in a group towards the tank.659.

ਫੇਰ ਉਠੈ ਉਠਤੇ ਹੀ ਭਗੈ ਜਦੁਰਾ ਕੌ ਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ ॥

fer uThai uThate hee bhagai jadhuraa kau na gavaiaarin dhet milaiee ||

Krishna got up and ran, but still the gopis could not be caught by him

ਪਾਛੈ ਪਰੈ ਤਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਚੜਿ ਕੈ ਰਸ ਕੈ ਹਯ ਊਪਰ ਧਾਈ ॥

paachhai parai tin ke har joo chaR kai ras kai hay uoopar dhaiee ||

He pursued them riding the steed of his passion

ਰਾਧੇ ਕੋ ਨੈਨਨ ਕੇ ਸਰ ਸੰਗ ਬਧੈ ਮਨੋ ਭਉਹ ਕਮਾਨ ਚੜਾਈ ॥

raadhe ko nainan ke sar sa(n)g badhai mano bhauh kamaan chaRaiee ||

ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਮਨੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਈ ॥੬੬੦॥

jhoom girai dharanee par so miraganee miragahaa mano maar giraiee ||660||

Radha was pierced by the arrows of his eyes discharged from the bow of his eyebrows and she has fallen down on the earth like a doe fallen down

by a hunter.660.

ਸੁਧਿ ਲੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਅਗ੍ਰਜ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਉਠਿ ਭਾਗੈ ॥

sudh lai birakhabhaan sutaa tab hee har agraj ku(n)jan mai uTh bhaagai ||

On regarding consciousness, Radha began to run in front of Krishan in those street-chambers

ਰਸ ਸੋ ਜਦੁਰਾਇ ਮਹਾ ਰਸੀਆ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਿਛੂਆਨ ਸੋ ਲਾਗੈ ॥

ras so jadhurai mahaa raseeaa tab hee teh ke pichhooaan so laagai ||

Great aesthete Krishna, then closely followed her

ਮੋਛ ਲਹੈ ਨਰ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਕਉਤੁਕ ਜੋ ਅਨੁਰਾਗੈ ॥

mochh lahai nar so chhin mai har ke ieh kautuk jo anuraagai ||

ਯੌ ਉਪਜੈ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜਿਮ ਘਾਇਲ ਸ੍ਵਾਰ ਕੇ ਆਗੈ ॥੬੬੧॥

yau upajai upamaa man mai miraganee jim ghail savaiaar ke aagai ||661||

On seeing this amorous play, the beings were redeemed and Radha

appeared like a doe moving in front of a horse-rider.661.

ਅਤਿ ਭਾਗਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਕੋ ਗਹੇ ਹਰਿ ਐਸੇ ॥

at bhaagat ku(n)j galeen bikhai birakhabhaan sutaa ko gahe har aaise ||

ਕੈਧੌ ਧਵਾਇ ਧਵਾਇ ਮਹਾ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਹਾਰਤ ਮਾਨਕ ਜੈਸੇ ॥

kaidhau dhavai dhavai mahaa jamunaa taT haarat maanak jaise ||

Krishna caught Radha running after her in the alcoves like someone wearing pearls after washing them on the bank of Yamuna

ਪੈ ਚੜਿ ਕੈ ਰਸ ਹੈ ਮਨ ਨੈਨਨ ਭਉਹ ਤਨਾਇ ਕੈ ਮਾਰਤ ਲੈਸੇ ॥

pai chaR kai ras hai man nainan bhauh tanai kai maarat laise ||

It appears that Krishna as god of love is discharging the arrows of passionate love by stretching his eyebrows

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜਿਮ ਸ੍ਵਾਰ ਮਨੋ ਜਿਤ ਲੇਤ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕਹੁ ਜੈਸੇ ॥੬੬੨॥

yau upajee upamaa jim savaiaar mano jit let miragee kahu jaise ||662||

The poet describing this spectacle figuratively says that Krishna caught Radha like a horse-rider in the forest catching a doe.662.

ਗਹਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਜਦੁਰਾਇ ਜੁ ਬੋਲਤ ਤਾ ਸੰਗਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥

geh kai birakhabhaan sutaa jadhurai joo bolat taa sa(n)g a(n)mirat baanee

||

ਭਾਗਤ ਕਾਹੇ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਹਮ ਹੂੰ ਤੇ ਤੂੰ ਕਿਉ ਸੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰਾਨੀ ॥

bhaagat kaahe ke het suno ham hoo(n) te too(n) kiau sun gavaiaarin raanee ||

After catching Radha, Krishna spoke these nectar-like sweet words to her, “O queen of gopis! Why are you running away from me?

ਕੰਜਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋ ਹਮ ਹ੍ਵੈ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥

ka(n)jamukhee tan ka(n)chan so ham havai man kee sabh baat pachhaanee ||

“O thou of the face of lotus and body of gold! I have know the secret of your mind

ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਮਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਹ੍ਵੈ ਬਨਿ ਖੋਜਤ ਸ੍ਯਾਮ ਦਿਵਾਨੀ ॥੬੬੩॥

sayaam ke prem chhakee man su(n)dhar havai ban khojat sayaam dhivaanee ||663||

You are searching krishna in the forest intoxicated with the passion of

love."663.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਨਿਹੁਰਾਇ ਕੈ ਨੀਚੇ ਰਹੀ ਅਖੀਆ ॥

birakhabhaan sutaa pikh gavaiaarin ko nihurai kai neeche rahee akheeaa ||

Seeing gopise with her Radha lowered down her eyes

ਮਨੋ ਯਾ ਮ੍ਰਿਗ ਭਾ ਸਭ ਛੀਨ ਲਈ ਕਿ ਮਨੋ ਇਹ ਕੰਜਨ ਕੀ ਪਖੀਆ ॥

mano yaa mirag bhaa sabh chheen liee k mano ieh ka(n)jan kee pakheeaa ||

She appeared to have lost the glory of her lotus-eyes

ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤ੍ਰੀਯਾ ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਹੈ ਅਖੀਆ ॥

sam a(n)mirat kee has kai treeyaa yau bateeyaa har ke sa(n)g hai akheeaa ||

Looking towards the eyes of Krishna

ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੈ ਮੋਹਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਕੌ ਸੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਸਖੀਆ ॥੬੬੪॥

har chhaadd dhai moh kahiyo ham kau su nihaarat hai sabh hee sakheeaa ||664||

She said smilingly, "O Krishna, leave me, because all my companions are looking."664.

ਸੁਨ ਕੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਨਹੀ ਛੋਰਤ ਤੋ ਕੌ ॥

sun kai har gavaiaarin kee bateeyaa ieh bhaat kahiyo nahee chhorat to kau

||

ਦੇਖਤ ਹੈ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪੈ ਇਨ ਤੇ ਕਛੂ ਸੰਕ ਨ ਮੋ ਕੌ ॥

dhekhat hai to kahaa bhayo gavaiaarin pai in te kachhoo sa(n)k na mo kau ||

Listening to the of Radha, Krishna said, "I sall not leave you, what then, if

these gopis are looking, I do not fera them

ਅਉ ਹਮਰੀ ਰਸ ਖੇਲਨ ਕੀ ਇਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕੀ ਨਹੀ ਸੁਧਿ ਲੋਕੋ ॥

aau hamaree ras khelan kee ieh Thaur bikhai kee nahee sudh loko ||

Do the people not know that this is our own arena of amorous play

ਕਾਹੇ ਕਉ ਮੋ ਸੋ ਬਿਬਾਦ ਕਰੈ ਸੁ ਡਰੈ ਇਨ ਤੇ ਬਿਨ ਹੀ ਸੁ ਤੂ ਕੋ ਕੌ ॥੬੬੫॥

kaahe kau mo so bibaadh karai su ddarai in te bin hee su too ko kau ||665||

You are quarrelling with me in vain and fearing them without cause."665.

ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਬਾਤ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਤੀਆ ਹਰਿ ਕੇ ਇਮ ਸੰਗਿ ਉਚਾਰੀ ॥

sun kai jadhurai kee baat treeyaa bateeaa har ke im sa(n)g uchaaree ||

ਚਾਦਨੀ ਰਾਤਿ ਰਹੀ ਛਕਿ ਕੈ ਦਿਜੀਯੈ ਹਰਿ ਹੋਵਨ ਰੈਨ ਅੰਧਯਾਰੀ ॥

chaadhanee raat rahee chhak kai dhijeeyai har hovan rain a(n)dhayaaree ||

Listening to the tallk of Krishna, Radha said, "O Krishna! Now the night is lit by the moon, let there be some darkness in the night

ਸੁਨ ਕੈ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੀ ਬਤੀਯਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

sun kai hamahoo(n) tumaree bateeyaa apane man mai ieh bhaat bichaaree

||

ਸੰਕ ਕਰੋ ਨਹੀ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਸੁ ਮਨੋ ਤੁਮ ਲਾਜ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੬੬੬॥

sa(n)k karo nahee gavaiaarin kee su mano tum laaj bidhaa kar ddaaree ||666||

I have also reflected in my mind after listening to your talk in respect of lit by the moon, let there gopis; and consider this that shyness has been completely bidden adrieu.666.

ਭਾਖਤ ਹੋ ਬਤੀਯਾ ਹਮ ਸੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਭਾਰੋ ॥

bhaakhat ho bateeyaa ham so has kai har kai at hee hit bhaaro ||

ਮੁਸਕਾਤ ਹੈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਹੇਰਿ ਉਤੈ ਪਿਖਿ ਕੈ ਹਮਰੋ ਇਹ ਕਉਤੁਕ ਸਾਰੋ ॥

musakaat hai gavaiaarin her utai pikh kai hamaro ieh kautuk saaro ||

O Krishna! You are talking to me here and there seeing the whole play, the

gopis are smilingly;

ਛੋਰ ਦੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੁਧਿ ਅਕਾਮ ਕੀ ਧਾਰੋ ॥

chhor dhai kaanreh kahiyo ham ko apane man budh akaam kee dhaaro ||

ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੋ ਸੰਗਿ ਮੈ ਸੋ ਕਹੋ ਜਦੁਰਾਇ ਘਨੀ ਤੁਮ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥੬੬੭॥

taahee te to sa(n)g mai so kaho jadhurai ghanee tum sa(n)k bichaaro ||667||

O Krishna! Accede to my request and leave me , and become desireless, O Krishna! I love you ,but still you are doubrful in your mind.667.

ਭੂਖ ਲਗੇ ਸੁਨੀਐ ਸਜਨੀ ਲਗਰਾ ਕਹੂੰ ਛੋਰਤ ਜਾਤ ਬਗੀ ਕੋ ॥

bhookh lage suneeaai sajanee lagaraa kahoo(n) chhorat jaat bagee ko ||

ਤਾਤ ਕੀ ਸਜਾਮ ਸੁਨੀ ਤੈ ਕਥਾ ਬਿਰਹੀ ਨਹਿ ਛੋਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਕੋ ॥

taat kee sayaam sunee tai kathaa birahee neh chhorat preet lagee ko ||

O Beloved! Does the monkey leave the fruit on becoming hungry?; in the same manner the lover does not leave the beloved,

ਛੋਰਤ ਹੈ ਸੁ ਨਹੀ ਕੁਟਵਾਰ ਕਿਧੌ ਗਹਿ ਕੈ ਪੁਰ ਹੂੰ ਕੀ ਠਗੀ ਕੋ ॥

chhorat hai su nahee kuTavaar kidhau geh kai pur hoo(n) kee Thagee ko ||

“And the police officer does not leave the cheat therefore I am not leaving

you

ਤਾ ਤੇ ਨ ਛੋਰਤ ਹਉ ਤੁਮ ਕੌ ਕਿ ਸੁਨਿਯੋ ਕਹੂੰ ਛੋਰਤ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੋ ॥੬੬੮॥

taa te na chhorat hau tum kau k suniyo kahoo(n) chhorat si(n)gh miragee ko ||668||

Have you ever heard about a lion leaving the doe?"668.

ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਬਾਲ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁ ਥੀ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨੀ ॥

kahee bateeyaa ieh baal ke sa(n)g ju thee at joban ke ras bheenee ||

Krishna thus said to that damsel, saturated with the passion of her youth

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਅਤਿ ਰੂਪ ਕੇ ਬੀਚ ਹੁਤੀ ਜੁ ਨਵੀਨੀ ॥

cha(n)dhrabhagaa ar gavaiaarin te at roop ke beech hutee ju naveenee ||

Radha looked splendid in the new posture amongst Chandarbhaga and other gopis:

ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੋ ਗਹੈ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਬਿਧਿ ਯਾ ਲਖਿ ਲੀਨੀ ॥

jiau miragaraaj miragee ko gahai kab nai upamaa bidh yaa lakh leenee ||

ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਕਰਵਾ ਗਹ ਕੈ ਅਪਨੇ ਬਲ ਸੰਗਿ ਸੋਊ ਬਸਿ ਕੀਨੀ ॥੬੬੯॥

kaanreh tabai karavaa geh kai apane bal sa(n)g souoo bas keenee ||669||

Just as a deer catches a doe, the poet says, Krishna, catching the wrist of

Radha, subdued her with his strength.669.

ਕਰਿ ਕੈ ਬਸਿ ਵਾ ਸੰਗਿ ਐਸੇ ਕਹੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਾਨੀ ॥

kar kai bas vaa sa(n)g aaise kahee kab sayaam kahai jadhurai kahaanee ||

ਪੈ ਰਸ ਰੀਤਹਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥

pai ras reeteh kee at hee ju hutee sam maanahu a(n)mirat baanee ||

In this way , subduing Radha, Krishna extended further the story of his passionate love and with his nectar-like words he led the tradition of passionate love to the extreme

ਤੇਰੋ ਕਹਾ ਬਿਗਰੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸ੍ਯਾਮ ਗੁਮਾਨੀ ॥

tero kahaa bigarai biraj naar kahiyo ieh bhaat sayaam gumaanee ||

ਅਉਰ ਸਭੈ ਤ੍ਰੀਯ ਚੇਰਿਨ ਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਨ ਮੈ ਤੂ ਰਾਨੀ ॥੬੭੦॥

aaur sabhai treey cherin hai birakhabhaan sutaa tin mai too raanee ||670||

The proud Krishna said, “O Radha! what harm will come to you in this? All the women are your servants and you are the only queen amongst them.”670.

ਜਹਾ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਦਨੀ ਛਾਜਤ ਹੈ ਜਹਾ ਪਾਤ ਚੰਬੇਲੀ ਕੇ ਸੇਜ ਡਹੀ ਹੈ ॥

jahaa cha(n)dh kee chaadhanee chhaajat hai jahaa paat cha(n)belee ke sej

ddahee hai ||

Where there is moonshine and a bed of the flowers of jasmine

ਸੇਤ ਜਹਾ ਗੁਲ ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਜਮੁਨਾ ਢਿਗ ਆਇ ਬਹੀ ਹੈ ॥

set jahaa gul raajat hai jeh ke jamunaa ddig aai bahee hai ||

Where there are white flowers and Yamuna is flowing nearby

ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਹਰਿ ਰਾਧੇ ਗ੍ਰਸੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਹੈ ॥

taahee samai har raadhe grasee upamaa teh kee kab sayaam kahee hai ||

There Krishna embraced Radha

ਸੇਤ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਨ ਸਯਾਮ ਹਰੀ ਮਨੋ ਸੋਮ ਕਲਾ ਇਹ ਰਾਹੁ ਗਹੀ ਹੈ ॥੬੭੧॥

set treeyaa tan sayaam haree mano som kalaa ieh raahu gahee hai ||671||

The white-coloured Radha and the black-coloured Krishna together appear

like the moonlight coming on this path.671.

ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਫਿਰਿ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਨ ਮੈ ॥

teh ko har joo fir chhor dhayo souoo ku(n)j galee ke bikhai ban mai ||

ਫਿਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਇ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਤਨ ਮੈ ॥

fir gavaiaarin mai souoo jai milee at aana(n)dh kai apune tan mai ||

Then Krishna left her in the alcove and in great delight she went to meet the other gopis

ਅਤਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਹੈ ਕਹੀ ਉਪਜੀ ਜੁ ਕੋਊ ਕਬਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ॥

at taa chhab kee upamaa hai kahee upajee ju kouoo kab kai man mai ||

ਮਨੋ ਕੇਹਰਿ ਤੇ ਛੁਟਵਾਇ ਮਿਲੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਕੋ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗੀਯਾ ਬਨ ਮੈ ॥੬੭੨॥

mano kehar te chhuTavai milee miraganee ko mano mirageeyaa ban mai ||672||

Describing the beauty of that spectacle, the poet says that she went to meet the other gopis like a doe, escaping the clutches of a lion, joins the

herd of deers.672.

ਫਿਰਿ ਜਾਇ ਕੈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਅਤਿ ਹੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥

fir jai kai gavaiaarin mai har joo at hee ik su(n)dhar khel machaayo ||

Krishna began to play a charming play amongst the gopis

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਕੇ ਹਾਥ ਪੈ ਹਾਥ ਧਰਿਯੋ ਅਤਿ ਸਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

cha(n)dhrabhagaa hoo(n) ke haath pai haath dhariyo at sahee man mai sukh paayo ||

He placed his hand on the hand of Chandarbhaga, by which she experienced extreme pleasure

ਗਾਵਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਹੈ ਸਭ ਗੀਤ ਜੋਊ ਉਨ ਕੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਯੋ ॥

gaavat gavaiaarin hai sabh geet jouoo un kai man bheetar bhaayo ||

The gopis began to sing their favourite song

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਸੋਕ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੬੭੩॥

sayaam kahai man aana(n)dh kai man ko fun sok sabhai bisaraayo ||673||

The poet Shyam says that they were extremely pleased and all the sorrow of their mind ended.673.

ਹਰਿ ਨਾਚਤ ਨਾਚਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਹਸਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

har naachat naachat gavaiaarin mai has cha(n)dhrabhagaa hoo(n) kee or

nihaariyo ||

During his dance, Krishna saw smilingly towards Chandarbhaga

ਸੋਊ ਹਸੀ ਇਤ ਤੇ ਏ ਹਸੇ ਜਦੁਰਾ ਤਿਹ ਸੋ ਬਚਨਾ ਹੈ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

souoo hasee it te e hase jadhuraa teh so bachanaa hai uchaariyo ||

She laughed from this side and from that side Krishna began to talk smilingly with her

ਮੇਰੋ ਮਹਾ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਮ ਸੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਹੇਰਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

mero mahaa hit hai tum so birakhabhaan sutaa ieh her bichaariyo ||

ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗਿ ਹੇਤ ਕਰਿਯੋ ਹਮ ਊਪਰ ਤੇ ਹਰਿ ਚੇਤ ਬਿਸਾਰਿਯੋ ॥੬੭੪॥

aan tirayaa sa(n)g het kariyo ham uoopar te har chet bisaariyo ||674||

Seeing this Radha thought that Krishna was then absorbed in love with another woman and as such his love with her had ended.674.

ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਆਨਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

har raadhikaa aanan dhekhat hee apane man mai ieh bhaat uchaariyo ||

Seeing the face of Krishna, Radha said in her own mind, “Krishna has now

been subdued by other women

ਸ੍ਯਾਮ ਭਏ ਬਸਿ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਪੈ ਮਨਿ ਮਾਨ ਹੀ ਧਾਰਿਯੋ ॥

sayaam bhe bas aaur tirayaa teh te at pai man maan hee dhaariyo ||

Therefore he does not remember me now with his heart"

ਆਨੰਦ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਮਨ ਮੈ ਤਿਤਨੋ ਇਹ ਭਾਖਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

aana(n)dh tho jitano man mai titano ieh bhaakh bidhaa kar ddaariyo ||

Saying this, she bade farewell to bliss from her mind

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿ ਚੰਦ ਦੁਤੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਘਟ ਮੋਹਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੬੭੫॥

cha(n)dhrabhagaa mukh cha(n)dh dhutai sabh gavaiaarin te ghaT moh bichaariyo ||675||

She thought that the face of Chandarbhaga is like moon for Krishna and he loves her the least out of all the gopis.675.

ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋਊ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥

keh kai ieh bhaat souoo tab hee apane man mai ieh baat bichaaree ||

ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਹਰਿ ਆਨਹਿ ਸੋ ਤਜਿ ਖੇਲ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੀ ॥

preet karee har aaneh so taj khel sabhai uTh dhaam sidhaaree ||

Saying thus, she ruminated in her mind and thinking that Krishna then

loved someone else, she started for her home

ਐਸ ਕਰੀ ਗਨਤੀ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੀ ॥

aais karee ganatee man mai upamaa teh kee kab sayaam uchaaree ||

ਤ੍ਰੀਯਨ ਬੀਚ ਚਲੈਗੀ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥੬੭੬॥

treeyan beech chalaigee kathaa birakhabhaan sutaa birajanaath bisaaree ||676||

The poet Shyam says, “Now it will be talked among women that Krishna has forgotton Radha.”676.

ਅਥ ਰਾਧਿਕਾ ਕੋ ਮਾਨ ਕਥਨੰ ॥

ath raadhikaa ko maan kathana(n) ||

Now begins the description of the honouring of Radha

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਇਹ ਭਾਤਿ ਚਲੀ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਹੈ ॥

eeh bhaat chalee keh kai su tirayaa kab sayaam kahai souoo ku(n)j galee

hai ||

Saying thus, Radha is leaving the alcove

ਚੰਦਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਜੋਊ ਖੂਬ ਭਲੀ ਹੈ ॥

cha(n)dhamukhee tan ka(n)chan se sabh gavaiaarin te jouoo khoob bhalee hai ||

Radha, the most beautiful amongst the gopis has the face like moon and the body like gold

ਮਾਨ ਕੀਯੋ ਨਿਖਰੀ ਤਿਨ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸੀ ਮਨੋ ਸੁ ਬਿਨਾ ਹੀ ਅਲੀ ਹੈ ॥

maan keeyo nikharee tin te miraganee see mano su binaa hee alee hai ||

Having been proud, she now was separated from her friends like a doe from the herd of does

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਪਤਿ ਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨਹੁ ਰੂਠਿ ਚਲੀ ਹੈ ॥੬੭੭॥

yau upajee upamaa man mai pat so rat maanahu rooTh chalee hai ||677||

On seeing her, it seemed that Rati, being angry with the god of love, was

leaving him.677.

ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥

eit te har khelat raas bikhai birakhabhaan sutaa kar preet nihaaree ||

ਪੇਖ ਰਹਿਯੋ ਨ ਪਿਖੀ ਤਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਪਿਆਰੀ ॥

pekh rahiyo na pikhee tin mai kab sayaam kahai ju hutee souoo piaaree ||

On this side, Krishna, absorbed in the amorous play, looked towards Radha, but she was nowhere to be seen

ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾ ਮੁਖ ਹੈ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀ ॥

cha(n)dhraprabhaa sam jaa mukh hai tan ka(n)chan so at su(n)dhar naaree ||

ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮਾਨ ਕੈ ਨੀਦ ਗਈ ਕਿ ਕੋਊ ਉਨਿ ਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥੬੭੮॥

kai gireh maan kai needh giee k kouoo un maan kee baat bichaaree ||678||

Radha, whose face is like the moon and whose body is like gold and who is extremely charming has either gone to her home under the impact of

sleep or because of some pride and thinking about it, she has left.678.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥

kaanreh baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਿਜਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਹੈ ਸੋਊ ਸਖੀ ਜਦੁਰਾਇ ਬੁਲਾਈ ॥

bijachhaTaa jeh naam sakhee ko hai souoo sakhee jadhurai bulaiee ||

Krishna called the young damsel named Vidhuchhata

ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੰਚਨ ਸੀ ਜਿਹ ਤੇ ਮੁਖ ਚੰਦ ਛਟਾ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥

a(n)g prabhaa jeh ka(n)chan see jeh te mukh cha(n)dh chhaTaa chhab

paiee ||

Her body glistened like gold and the glory of her face was like moon

ਤਾ ਸੰਗਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨ ਤੂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਜਾਈ ॥

taa sa(n)g aaise kahiyo har joo sun too birakhabhaan sutaa peh jaiee ||

ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਿਨਤੀਅਨ ਕੈ ਅਤਿ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੋ ਲਿਆਉ ਮਨਾਈ ॥੬੭੯॥

pain pai binateean kai at het ke bhaav so liaau manaiee ||679||

Krishna called her and said, “You go to Radha and falling at her feet request her and persuade her to come.”679.

ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਆ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੋਊ ਬਾਲ ਭਲੀ ਹੈ ॥

jadhurai kee sun kai bateeaa birakhabhaan sutaa jouoo baal bhalee hai ||

ਰੂਪ ਮਨੋ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਮੈਨ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ ॥

roop mano sam su(n)dhar main ke maanahu su(n)dhar ka(n)j kalee hai ||

Listening to the words of Krishna, the king of Yadavas, the young damsel obeying him, started towards Radha, who is charming like the god of love

and lotus,

ਤਾ ਕੇ ਮਨਾਇਬੇ ਕਾਜ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਆਇਸ ਪਾਇ ਅਲੀ ਹੈ ॥

taa ke manaibe kaaj chalee har ko fun aais pai alee hai ||

ਯੋ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਉਪਮਾ ਕਰ ਤੇ ਚਕਈ ਮਨੋ ਛੂਟਿ ਚਲੀ ਹੈ ॥੬੮੦॥

yo upajee jeey mai upamaa kar te chakiee mano chhooT chalee hai ||680||

In order to persuade her she moved like a disc slipping from the hand.680.

ਸਖੀ ਬਾਚ ॥

sakhee baach ||

Speech of the young damsel:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਿਜ ਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਸੋਊ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥

bij chhaTaa jeh naam sakhee ko souoo birakhabhaan sutaa peh aaiee ||

ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਤੂ ਰੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਿ ਬੁਲਾਈ ॥

aai kai su(n)dhar aaise kahiyo sun too ree treeyaa birajanaath bulaiee ||

The damsel named Vidhuchhata came to Radha and said, “O friend! Krishna, the Lord of Braja has called you.”

ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਸੁ ਕੋ ਕਨ੍ਹਈਯਾ ਕਹਿਯੋ ਕਉਨ ਕਨਾਈ ॥

ko birajanaath kahiyo biraj naar su ko kanrahieeyaa kahiyo kaun kanaiee ||

Radha said, "Who is this Lord of Braja?" Then the damsel said, "He is the same, who is also called Kanhaiya

ਖੇਲਹੁ ਤਾ ਹੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੰਗਿ ਲਾਲ ਰੀ ਕੋ ਜਿਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥੬੮੧॥

khelahu taa hee treeyaa sa(n)g laal ree ko jeh ke sa(n)g preet lagaiee ||681||

Then Radha said, Who is this Kanhaiya!" Now Vidyuchhata said, " He is same, with whom, you have been absorbed in amorous sport and whom all

the women loved.681.

ਸਜਨੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਹਠ ਰੰਚ ਨ ਕੀਜੈ ॥

sajanee na(n)dh laal bulaavat hai apane man mai haTh ra(n)ch na keejai ||

“O friend! do not persist a little in your mind, the son of Nand is calling you

ਆਈ ਹੋ ਹਉ ਚਲਿ ਕੈ ਤੁਮ ਪੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਮਾਨ ਹੀ ਲੀਜੈ ॥

aaiee ho hau chal kai tum pai teh te su kahiyo ab maan hee leejai ||

I have come to you only for this purpose, therefore, comply with my saying

ਬੇਗ ਚਲੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਪਾਸ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਇਹ ਤੇ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥

beg chalo jadhurai ke paas kachhoo tumaro ieh te nahee chheejai ||

“You go to Krishna immediately, you will not lose anything by this

ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਖ ਆਪਨ ਲੈ ਸੁਖ ਅਉਰਨ ਦੀਜੈ ॥੬੮੨॥

taahee te baat kaho tum so sukh aapan lai sukh aauran dheejai ||682||

Therefore I am telling you to be in the state of happiness yourself and

impart happiness to others.682.

ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਨਹੀ ਮਾਨ ਸਖੀ ਉਠਿ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਿਖ ਮਾਨਿ ਹਮਾਰੀ ॥

taa te karo nahee maan sakhee uTh beg chalo sikh maan hamaaree ||

ਮੁਰਲੀ ਜਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਬਹਸੈ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੁੰਦਰ ਗਾਰੀ ॥

muralee jeh kaanreh bajaavat hai bahasai teh gavaiaarin su(n)dhar gaaree ||

“O friend! do not be too proud and follow my advice to go the place where Krishna is playing on his flute and listening to the coquettish abuses of the

gopis,

ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੋ ਸੋ ਕਹੋ ਚਲੀਐ ਕਛੁ ਸੰਕ ਕਰੋ ਨ ਮਨੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥

taahee te to so kaho chaleeaai kachh sa(n)k karo na manai biraj naaree ||

“Therefore I am saying to you, O woman of Braja! you go there fearlessly

ਪਾਇਨ ਤੋਰੇ ਪਰੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪਾਸਿਹ ਹਹਾ ਰੀ ॥੬੮੩॥

pain tore paro taj sa(n)k nisa(n)k chalo har paaseh hahaa ree ||683||

I fall at your feet and say again to you to go to Krishna.683.

ਸੰਕ ਕਛੂ ਨ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਸੁਨਿ ਮਾਨਨਿ ॥

sa(n)k kachhoo na karo man mai taj sa(n)k nisa(n)k chalo sun maanan ||

ਤੇਰੇ ਮੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਹਾ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਉ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਗੁਮਾਨਨਿ ॥

tere mai preet mahaa har kee teh te hau kaho tuh sa(n)g gumaanan ||

“O honourable! you go unhesitatingly because Krishna has very great love for you

ਨੈਨ ਬਨੇ ਤੁਮਰੇ ਸਰ ਸੇ ਸੁ ਧਰੇ ਮਨੋ ਤੀਛਨ ਮੈਨ ਕੀ ਸਾਨਨਿ ॥

nain bane tumare sar se su dhare mano teechhan main kee saanan ||

“Your eyes are full of passion and it seems that they are sharp like the

arrows of the god of love

ਤੋ ਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਮਹਾ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਹੀ ਤੇ ਕਛੂ ਹਉ ਹੂੰ ਅਜਾਨਨਿ ॥੬੮੪॥

to hee so prem mahaa har ko ieh baat hee te kachhoo hau hoo(n) ajaanan ||684||

We do not know why Krishna has extreme love for you?"684.

ਮੁਰਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਠਉਰੈ ॥

muralee jadhubeer bajaavat hai kab sayaam kahai at su(n)dhar Thaurai ||

The poet Shyam says that Krishna, standing on a beautiful spot, is playing on his flute.

ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੇਰੇ ਪਾਸਿ ਪਠੀ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਲਿਆਵ ਸੁ ਜਾਇ ਕੈ ਦਉਰੈ ॥

taahee te tere paas paThee su kahiyo teh liaav su jai kai dhaurai ||

"I have been sent to you for this that I may run and bring you there

ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਹ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਗਾਇ ਕੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਲੇਤ ਹੈ ਭਉਰੈ ॥

naachat hai jeh cha(n)dhrabhagaa ar gai kai gavaiaaran let hai bhaurai ||

"There Chandarbhaga and other gopis are singing and revolving around

Krishna from all the four sides

ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਹੀ ਰਸ ਲੂਟਤ ਅਉਰੈ ॥੬੮੫॥

taahee te beg chalo sajanee tumare bin hee ras looTat aaurai ||685||

Therefore, O friend! go quickly, because all other gopis are enjoying except you.685.

ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਤੇਰੀ ਮੈ ਬੇਗ ਚਲੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵੈ ॥

taahee te baal balai liau teree mai beg chalo na(n)dh laal bulaavai ||

ਸਯਾਮ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨੀਯਾ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥

sayaam bajaavat hai muralee jeh gavaiaarineeyaa mil ma(n)gal gaavai ||

“Therefore, O friend! I am sacrificing myself upon you, you go there quickly, the son of Nand is calling you, he is playing on his flute and the gopis are singing the songs of praise

ਸੋਰਠਿ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਰਿਝਾਵੈ ॥

soraTh sudh malaar bilaaval sayaam kahai na(n)dh laal rijhaavai ||

“Krishna is pleasing all, by playing there on the musical modes of Sorath,

Shuddh Malhar and Bilawal

ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੇ ਸੁਰ ਤ੍ਯਾਗਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਆਵੈ ॥੬੮੬॥

aaur kee baat kahaa kaheeye sur tayaag sabhai sur ma(n)ddal aavai ||686||

What to say of others, even the gods leaving their sphere, are coming there.”686.

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ॥

raadhe baach prat utar ||

Speech of Radhika for an answer:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੈ ਨ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਜੁ ਚਲੋ ਤਬ ਮੋਹਿ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦੁਹਾਈ ॥

mai na chalo sajanee har pai ju chalo tab moh birajanaath dhuhaiee ||

“O friend! I swear by the Lord of Braja, I shall not go to Krishna

ਮੋ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਜੀ ਜਦੁਨੰਦਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥

mo sa(n)g preet tajee jadhuna(n)dhan cha(n)dhrabhagaa sa(n)g preet lagaiee ||

Krishna has forsaken his love with me and is absorbed in the love of

Chandarbhaga,”

ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਹਾ ਤੁਮ ਸੌ ਤਜਿ ਮਾਨ ਹਹਾ ਰੀ ਚਲੋ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥

sayaam kee preet mahaa tum sau taj maan hahaa ree chalo dhuchitaiee ||

Then the friend named Vidyuchhata said to Radha, “O Radha! you go there abandoning your duality

ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਹਿਯੋ ਖੇਲਹੁ ਜਾਹੂੰ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥੬੮੭॥

tere binaa nahee khelat hai kahiyo khelahu jaahoo(n) so preet lagaiee ||687||

Krishna loved you more than anyone else, he does not like to play without you, because the passionate play can only be with one, whom one

loves.”687.

ਦੂਤੀ ਵਾਚ ॥

dhootee vaach ||

Speech of the messenger:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪਾਇ ਪਰੋ ਤੁਮਰੇ ਸਜਨੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਮਾਨੁ ਨ ਕਈਯੈ ॥

pai paro tumare sajanee at hee man bheetar maan na kieeyai ||

“O friend! I fall at your feet, do not have any arrogance like this in your mind

ਸ੍ਯਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਜਹਾ ਉਠ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜਈਯੈ ॥

sayaam bulaavat hai su jahaa uTh kai teh Thaur bikhai chal jieeyai ||

You go to the place, where Krishna is calling you

ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਿਮ ਗ੍ਵਾਰਨਿਆ ਨਚੀਯੈ ਤਿਮ ਅਉ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਹੀ ਗਈਯੈ ॥

naachat hai jim gavaiaaraniaa nacheeyai tim aau teh bhaat hee gieeyai ||

“The way in which the gopis are dancing and singing, you may also dance

and sing

ਅਉਰ ਅਨੇਕਿਕ ਬਾਤ ਕਰੋ ਪਰ ਰਾਧੇ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਸਉਹ ਨ ਖਈਯੈ ॥੬੮੮॥

aaur anekik baat karo par raadhe balai liau sauh na khieeyai ||688||

O Radha! you may talk about anything else except your oath regarding not going.”688.

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥

raadhe baach ||

Speech of Radha:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੈਹਉ ਨ ਹਉ ਸੁਨ ਰੀ ਸਜਨੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋਟਿ ਪਠਾਵੈ ॥

jaihau na hau sun ree sajanee tuh see har gavaiaaran koT paThaavai ||

“O friend! if Krishna sends millions of gopis like you, even then I shall not

go

ਬੰਸੀ ਬਜਾਵੈ ਤਹਾ ਤੁ ਕਹਾ ਅਰੁ ਆਪ ਕਹਾ ਭਯੋ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥

ba(n)see bajaavai tahaa ta kahaa ar aap kahaa bhayo ma(n)gal gaavai ||

Wherever he is playing on his flute and singing the songs of praise,

ਮੈ ਨ ਚਲੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹਮ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਆਨਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥

mai na chalo teh Thaur bikhai brahamaa ham ko kahiyo aan sunaavai ||

“Even if Brahma comes and asks me, even then I shall not go there

ਅਉਰ ਸਖੀ ਕੀ ਕਹਾ ਗਨਤੀ ਨਹੀ ਜਾਉ ਰੀ ਜਉ ਹਰਿ ਆਪਨ ਆਵੈ ॥੬੮੯॥

aaur sakhee kee kahaa ganatee nahee jaau ree jau har aapan aavai ||689||

I do not consider any friend of any account, you may all go and if Krishna

wants, he can come himself.”689.

ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥

dhootee baach raadhe so ||

Speech of the messenger addressed to Radha:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਹੇ ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਠ ਕੈ ਕਰ ਸੋਊ ॥

kaahe ko maan karai sun gavaiaarin sayaam kahai uTh kai kar souoo ||

“O gopi! why are you absorbed in pride?

ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਹਰਿ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨਿਯੈ ਬਲ ਕਾਜ ਕਰੋ ਅਬ ਜੋਊ ॥

jaa ke ke'ee har hoi khusee suniyai bal kaaj karo ab jouoo ||

Do whatever Krishna has said, do that work, which pleases Krishna,

ਤਉ ਤੁਹਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਤ ਹੈ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਤੁਮ ਸੋ ਤਬ ਓਊ ॥

tau tuh bol paThaavat hai jab preet lagee tum so tab ouoo ||

ਨਾਤਰ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੁਨ ਰੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ॥੬੯੦॥

naatar raas bikhai sun ree tuh see neh gavaiaarin su(n)dhar kouoo ||690||

“He loves you, therefore he has sent me to call you, otherwise why there is none other so beautiful gopi in the whole amorous play?690.

ਸੰਗ ਤੇਰੇ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਛੂ ਨਾਹਿ ਨਈ ॥

sa(n)g tere hee preet ghanee har kee sabh jaanat hai kachhoo naeh niee ||

“He is profound love with you, everyone knows it and this is not a new thing

ਜਿਹ ਕੀ ਮੁਖ ਉਪਮ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੀ ਤਨ ਭਾ ਮਨੋ ਰੂਪਮਈ ॥

jeh kee mukh upam cha(n)dhr prabhaa jeh kee tan bhaa mano roopamiee ||

He, whose face is glorious like the moon and whose body is beauty-incarnate,

ਤਿਹ ਸੰਗ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਉਠ ਕੈ ਤੁਹਿ ਬਾਟ ਲਈ ॥

teh sa(n)g ko tayaag suno sajanee gireh kee uTh kai tuh baaT liee ||

“Leaving his company, O friend! you have taken the path leading to your home

ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸੰਗ ਸਖੀ ਬਹੁ ਤੇਰੀ ਰੀ ਤੋ ਸੀ ਗੁਵਾਰਿ ਭਈ ਨ ਭਈ ॥੬੯੧॥

birajanaath ke sa(n)g sakhee bahu teree ree to see guvaar bhiee na bhiee ||691||

There are may young damsels in the company of Krishna, the lord of Braja,

but there is none so uncivilised like you."691.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਈ ਹੈ ॥

sun kai ieh gavaiaarin kee bateeyaa birakhabhaan sutaa man kop bhiee hai ||

ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਪਠਏ ਰੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹਮਰੇ ਉਨ ਕੇ ਉਠਿ ਬੀਚ ਪਈ ਹੈ ॥

kaanreh binaa paThe ree treeyaa hamare un ke uTh beech piee hai ||

Hearing these words of the gopi, Radha got infuriated and said, "Without being sent by Krishna, you have come in between me and Krishna

ਆਈ ਮਨਾਵਨ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਜੁ ਨਹੀ ਰੁਚਈ ਹੈ ॥

aaiee manaavan hai ham ko su kahee bateeyaa ju nahee ruchiee hai ||

"You have come to persuade me, but whatever you have talked, I have not

liked

ਕੋਪ ਕੈ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਚਲ ਰੀ ਚਲ ਤੂ ਕਿਨਿ ਬੀਚ ਦਈ ਹੈ ॥੬੯੨॥

kop kai utar dhet bhiee chal ree chal too kin beech dhiee hai ||692||

" In great ire, Radha said, "You go away from this place and do not meddle in between us uselessly."692.

ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

dhootee baach kaanreh so ||

Speech of the messenger addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੋਪ ਕੈ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਇਨ ਆਇ ਕਹਿਯੋ ਫਿਰਿ ਸੰਗ ਸੁਜਾਨੈ ॥

kop kai utar dhet bhiee in aai kahiyo fir sa(n)g sujaanai ||

The messenger said to Krishna in ire that Radha was giving her replies in anger

ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹਉ ਮਨਾਇ ਰਹੀ ਜੜ ਕਿਉ ਹੂੰ ਨ ਮਾਨੈ ॥

baiTh rahee haTh maan treeyaa hau manai rahee jaR kiau hoo(n) na

maanai ||

She seems determined on her female persistence and she with her idiotic intellect is not agreeing in any way

ਸਾਮ ਦੀਏ ਨ ਮਨੈ ਨਹੀ ਦੰਡ ਮਨੈ ਨਹੀ ਭੇਦ ਦੀਏ ਅਰੁ ਦਾਨੈ ॥

saam dhe'ee na manai nahee dha(n)dd manai nahee bhedh dhe'ee ar dhaanai ||

She has not agreed in any of the four: calmness, restraint, penalty and difference

ਐਸੀ ਗੁਵਾਰਿ ਸੋ ਹੇਤ ਕਹਾ ਤੁਮਰੀ ਜੋਊ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੋ ਰੰਗ ਨ ਜਾਨੈ ॥੬੯੩॥

aaisee guvaar so het kahaa tumaree jouoo preet ko ra(n)g na jaanai ||693||

She is also not comprehending the facet of your love, what is the use of

loving such an uncivilised gopi? 693.

ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

mainaprabhaa baach kaanreh joo so ||

Speech of Mainprabha addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹੁਤੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਬੋਲਿ ਉਠੀ ਹੈ ॥

mainaprabhaa har paas hutee sun kai bateeyaa tab bol uThee hai ||

ਲਿਆਇ ਹੋ ਹਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਜੋਊ ਗ੍ਵਾਰ ਰੁਠੀ ਹੈ ॥

liaai ho hau ieh bhaat kahiyo tum te har joo jouoo gavaiaar ruThee hai ||

A gopi named Mainprabha, who was standing near Krishna, listening to the messenger, said, “O Krishna! the gopi who was become angry with you, I

shall bring her.”

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਲਿਯਾਵਨ ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਉਠੀ ਹੈ ॥

kaanreh ke pain pai tab hee su liyaavan taahee ke kaaj uThee hai ||

In order to bring her to Krishna, that gopi got up

ਸੁੰਦਰਤਾ ਮੁਖ ਊਪਰ ਤੇ ਮਨੋ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਵਾਰ ਸੁਟੀ ਹੈ ॥੬੯੪॥

su(n)dharataa mukh uoopar te mano ka(n)j prabhaa sabh vaar suTee hai ||694||

Seeing her beauty, it seems that the lotus has sacrificed all its beauty on her.694.

ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਉਹ ਕੇ ਢਿਗ ਹਉ ਚਲਿ ਜੈਹੋ ॥

har pain pai ieh bhaat kahiyo har joo uh ke ddig hau chal jaiho ||

ਜਾ ਹੀ ਉਪਾਵ ਤੇ ਆਇ ਹੈ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾਹੀ ਉਪਾਇ ਮਨਾਇ ਲਿਯੈ ਹੋ ॥

jaa hee upaav te aai hai su(n)dhar taahee upai manai liyai ho ||

Standing near Krishna, Mainprabha said, “I shall go myself to her and with

whatever means she comes, I shall persuade and bring her

ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਿਨਤੀਅਨ ਕੈ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿ ਮਨੈਹੋ ॥

pain pai binateean kai rijhavai kai su(n)dhar gavaiaar manaiho ||

"I shall get the assent of that winsome gopi, either by falling at her feet, or by request or getting her pleased

ਆਜ ਹੀ ਤੋ ਢਿਗ ਆਨਿ ਮਿਲੈਹੋ ਜੁ ਲਜਾਏ ਬਿਨਾ ਤੁਮਰੀ ਨ ਕਹੈ ਹੋ ॥੬੯੫॥

aaj hee to ddig aan milaiho joo layaae binaa tumaree na kahai ho ||695||

I shall bring her to you even today, otherwise I shall not be called yours."695.

ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਫੁਨਿ ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ॥

har pain pai teh Thaur chalee kab sayaam kahai fun mainaprabhaa ||

Getting up from near Krishna, Mainprabha started

ਜਿਹ ਕੇ ਨਹੀ ਤੁਲਿ ਮੰਦੋਦਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਤੁਲ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਹੀ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ॥

jeh ke nahee tul ma(n)dhodhar hai jeh tul treeyaa nahee i(n)dhr sabhaa ||

Mandodari does not equal her in beauty and none the damsels of the court

of Indra, has any charm before her

ਜਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਲਸੈ ਤ੍ਰੀਯਾ ਵਾ ਕੀ ਅਭਾ ॥

jeh ko mukh su(n)dhar raajat hai ieh bhaat lasai treeyaa vaa kee abhaa ||

ਮਨੋ ਚੰਦ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇਹਰ ਕੀਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਸਭੋ ਧਨ ਯਾਹਿ ਲਭਾ ॥੬੯੬॥

mano cha(n)dh kura(n)gan kehar keer prabhaa ko sabho dhan yaeh labhaa ||696||

The glory of this woman’s charming face appears like this that the moon, deer, lion and parrot have borrowed their wealth of beauty from her.696.

ਪ੍ਰਤਿਉਤਰ ਬਾਚ ॥

pratiautar baach ||

Speech in answer:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਚਲਿ ਚੰਦਮੁਖੀ ਹਰਿ ਕੇ ਢਿਗ ਤੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਪੈ ਚਲਿ ਆਈ ॥

chal cha(n)dhamukhee har ke ddig te birakhabhaan sutaa peh pai chal

aaiee ||

That moon-faced gopi, leaving Krishna, reached near Radha

ਆਇ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਬਲ ਬੇਗ ਚਲੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਈ ॥

aai kai aaise kahiyo teh so bal beg chalo na(n)dh laal bulaiee ||

She said on coming, “Go quickly, the son Nand has called you.

ਮੈ ਨ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹਹਾ ਚਲੁ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਨ ਕਰੋ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥

mai na chalo har paas hahaa chal aaise kahiyo na karo dhuchitaiee ||

ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠ ਰਹੀ ਇਹ ਠਉਰ ਮੈ ਮੋਹਨ ਕੋ ਮਨੋ ਚਿਤੁ ਚੁਰਾਈ ॥੬੯੭॥

kaahe ko baiTh rahee ieh Thaur mai mohan ko mano chit churaiee ||697||

“Why did you say that you would not go to Krishna? Leave this duality. Why are you sitting at this place on stealing the heart of charming

Krishna?”697.

ਜਾਹਿ ਘੋਰ ਘਟਾ ਘਟ ਆਏ ਘਨੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਮੈ ਜਹ ਮੋਰ ਪੁਕਾਰੈ ॥

jaeh ghor ghaTaa ghaT aae ghane chahoo(n) oran mai jeh mor pukaarai ||

ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਘਨੇ ਬਿਰਹੀ ਤਨ ਵਾਰੈ ॥

naachat hai jeh gavaiaaraneeyaa teh pekh ghane birahee tan vaarai ||

“When the thundering clouds spread, the peacocks shout on all the four sides, the gopis dance and the love-sick people offer themselves as sacrifice,

ਤਉਨ ਸਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਸੁਨੋ ਮੁਰਲੀ ਕੇ ਬਜਾਇ ਕੈ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰੈ ॥

taun samai jadhurai suno muralee ke bajai kai toh chitaarai ||

“At that time, O friend! listen, Krishna, playing on his flute remembers you

ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤਿਹ ਕਉਤਕ ਕੋ ਹਮ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੈ ॥੬੯੮॥

taahee te beg chalo sajanee teh kautak ko ham jai nihaarai ||698||

O friend! go quickly so that on reaching there we may be able to see the

wonderful sport.”698.

ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋ ਨਾਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥

taa te na maan karo sajanee har paas chalo naeh sa(n)k bichaaro ||

“Therefore, O friend! forsaking you pride, abandon your doubts and go to Krishna

ਬਾਤ ਧਰੋ ਰਸ ਹੂੰ ਕੀ ਮਨੈ ਅਪਨੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਹਠ ਧਾਰੋ ॥

baat dharo ras hoo(n) kee manai apanai man mai na kachhoo haTh dhaaro ||

Fill your mind with passion and do not involve yourself in persistence.”

ਕਉਤਕ ਕਾਨ੍ਹ੍ਹ ਕੋ ਦੇਖਨ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥

kautak kaanrahreh ko dhekhan ko teh ko jas pai kab sayaam uchaaro ||

The poet Shyam says that with out seeing the amorous sport of Krishna, why do you persist in sitting here?

ਕਾਹੇ ਕਉ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਕੈ ਕਹਿਯੋ ਦੇਖਨ ਕਉ ਉਮਗਿਯੋ ਮਨ ਸਾਰੋ ॥੬੯੯॥

kaahe kau baiTh rahee haTh kai kahiyo dhekhan kau umagiyo man saaro

||699||

My mind is eager to see his amorous sport.699.

ਹਰਿ ਪਾਸ ਨ ਮੈ ਚਲਹੋ ਸਜਨੀ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਕਉਤੁਕ ਜੀਯ ਨ ਮੇਰੋ ॥

har paas na mai chalaho sajanee pikhabe kahu kautuk jeey na mero ||

Radha said, “O friend! I shall not go to Krishna and I have no desire to see his amorous sport

ਸਯਾਮ ਰਚੇ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਜ ਕੈ ਹਮ ਸੋ ਫੁਨਿ ਨੇਹ ਘਨੇਰੋ ॥

sayaam rache sa(n)g aaur treeyaa taj kai ham so fun neh ghanero ||

Krishna has forsaken his love with me and is absorbed in the love of other women

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਨਾਰੀ ਕਹਾ ਮੁਹਿ ਨੈਨਨ ਹੇਰੋ ॥

cha(n)dhrabhagaa hoo(n) ke sa(n)g kahiyo neh naaree kahaa muh nainan hero ||

“He is absorbed in love with Chandarbhaga and does not even see me with his eyes

ਤਾ ਤੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੋ ਹਰਿ ਹਉ ਉਠਿ ਜਾਹਿ ਜੋਊ ਉਮਗਿਯੋ ਮਨ ਤੇਰੋ ॥੭੦੦॥

taa te na paas chalo har hau uTh jaeh jouoo umagiyo man tero ||700||

Therefore inspite of the upthrust of your mind, I shall not go to

Krishna.”700.

ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥

dhootee baach ||

Speech of the messenger:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੈ ਕਹਾ ਦੇਖਨ ਜਾਉ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤੁਹਿ ਲਜਾਵਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਪਠਾਈ ॥

mai kahaa dhekhan jaau treeyaa tuh layaavan ko jadhurai paThaiee ||

“Why should I go to see the women? Krishna has sent me to bring you

ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਉ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੇ ਉਠ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਆਈ ॥

taahee te hau sabh gavaiaaran te uTh kai tab hee tumare peh aaiee ||

Therefore, I, keeping away from all the gopis, have come to you

ਤੂ ਅਭਿਮਾਨ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹੀ ਨਹੀ ਮਾਨਤ ਹੈ ਕਛੂ ਸੀਖ ਪਰਾਈ ॥

too abhimaan kai baiTh rahee nahee maanat hai kachhoo seekh paraiee ||

“You are sitting here in vanity and do not listen to the advice of anyone

ਬੇਗ ਚਲੋ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਕਹੋ ਤੁਮਰੇ ਮਗੁ ਹੇਰਤ ਠਾਢਿ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥੭੦੧॥

beg chalo tuh sa(n)g kaho tumare mag herat Thaadd kanrahaiee ||701||

Go quickly, because Krishna will be waiting for you."701.

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥

raadhe baach ||

Speech of Radhika:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹਰਿ ਪਾਸ ਨ ਮੈ ਚਲਹੋ ਰੀ ਸਖੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੁ ਤੁਹਿ ਬਾਤ ਬਨਾਈ ॥

har paas na mai chalaho ree sakhee ta kahaa bhayo ju tuh baat banaiee ||

"O friend! I shall not go to Krishna why are you talking in vain?

ਸ੍ਯਾਮ ਨ ਮੋਰੇ ਤੂ ਪਾਸ ਪਠੀ ਇਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਕਪਟੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥

sayaam na more too paas paThee ieh baatan te kapaTee lakh paiee ||

Krishna has not sent you to me, because I feel an element of deceit in your

talk

ਭੀ ਕਪਟੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੂ ਨ ਲਖੈ ਕਛੁ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥

bhee kapaTee ta kahaa bhayo gavaiaaran too na lakhai kachh peer paraiee ||

“O gopi, you have become a cheat and do not feel another’s pain,” saying this, Radha sat down with bowed head

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਰਹੀ ਕਹਿ ਐਸੋ ਨ ਮਾਨ ਪਿਖਿਯੋ ਕਹੂੰ ਮਾਈ ॥੭੦੨॥

yau keh kai sir nayai rahee keh aaiso na maan pikhiyo kahoo(n) maiee

||702||

The poet say, “I have not seen such an ego at any other place.”702.

ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥

dhootee baach ||

Speech of the messenger:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਫਿਰਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਚਲੀਯੇ ਰੀ ਹਹਾ ਬਲ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਪਹਿ ਯੋ ਕਹਿ ਆਈ ॥

fir aaise kahiyo chaleeye ree hahaa bal mai har ke peh yo keh aaiee ||

Then she said thus, “O friend! you go with me, I have come with a promise to Krishna

ਹੋਹੁ ਨ ਆਤੁਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਉ ਲਜਾਵਤ ਹੋ ਉਹਿ ਜਾਇ ਮਨਾਈ ॥

hoh na aatur sree birajanaath hau layaavat ho uh jai manaiee ||

While coming, I have said this to Krishna, ‘O, the Lord of Braja! do not feel

perturbed, I shall go now and persuade and bring Radha with me,’

ਇਤ ਤੂ ਕਰਿ ਮਾਨ ਰਹੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਤੁ ਚਲੋ ਤਜਿ ਕੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥

eit too kar maan rahee sajanee har pai ta chalo taj kai dhuchitaiee ||

“But here you are sitting in your pride, O friend! you go to Krishna, leaving the duality,

ਤੋ ਬਿਨੁ ਮੋ ਪੈ ਨ ਜਾਤ ਗਯੋ ਕਹਿਯੋ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਪਰਾਈ ॥੭੦੩॥

to bin mo pai na jaat gayo kahiyo jaanat hai kachh baat paraiee ||703||

I shall not be able to go without you, reflect somewhat on another’s words.”703.

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥

raadhe baach ||

Speech of Radhika:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਉਠ ਆਈ ਹੁਤੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਆਈ ਨ ਪੂਛਿ ਕਹਿਯੋ ਕਛੁ ਸੋਰੀ ॥

auTh aaiee hutee ta kahaa bhayo gavaiaaran aaiee na poochh kahiyo

kachh soree ||

“O gopi! why have you come without thinking? You should have come after consulting some magician

ਜਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਫਿਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਕਛੁ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਤੋਰੀ ॥

jaeh kahiyo fir kai har pai ieh te kachh laaj na laagat toree ||

You go and tell Krishna that Radha is not feeling shy of him

ਮੋ ਬਤੀਯਾ ਜਦੁਰਾਇ ਜੁ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਹੀਯੋ ਸੁ ਅਹੋ ਰੀ ॥

mo bateeyaa jadhurai ju pai kab sayaam kahai kaheeyo su aho ree ||

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਰੀ ॥੭੦੪॥

cha(n)dhrabhagaa sa(n)g preet karo tum so nahee preet kahiyo prabh moree ||704||

“Tell all my words to the king of Yadavas without hesitation and also say this, “O Krishna! You love only Chandarbhaga and you have no love for

me.”704.

ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਰਾਧਿਕਾ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਸੋ ਉਠਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪਾਇ ਲਾਗੀ ॥

sun kai ieh raadhikaa kee bateeyaa tab so uTh gavaiaaran pai laagee ||

ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਕੀ ਤੁਮ ਸੋ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਯਾਗੀ ॥

preet kahiyo har kee tum so har cha(n)dhrabhagaa hoo(n) so preet tiyaagee ||

Hearing these words of Radha, that gopi fell at her feet and said, “O Radha! Krisshan only loves you and he has abandoned his love for Chandarbhaga

ਉਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥

aun kee kab sayaam subudh kahai tuh dhekhan ke ras mai anuraagee ||

The poet Shyam says that messenger was telling Radha that she was impatient to behold her.

ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਤੇਰੀ ਮੈ ਬੇਗ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪੈ ਬਡਭਾਗੀ ॥੭੦੫॥

taahee te baal balai liau teree mai beg chalo har pai baddabhaagee ||705||

“O beautiful damsel! I am a sacrifice to you now you go quickly go

Krishna.”705.

ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਚਲੀਯੈ ਕਛੁ ਜਾਨਤ ਹੈ ਰਸ ਬਾਤ ਇਯਾਨੀ ॥

birajanaath bulaavat hai chaleeyai kachh jaanat hai ras baat iyaanee ||

“O friend! you are ignorant and do not comprehend the secret of amorous pleasure

ਤੋਹੀ ਕੋ ਸਯਾਮ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ ਤੁਮਰੈ ਬਿਨੁ ਰੀ ਨਹੀ ਪੀਵਤ ਪਾਨੀ ॥

tohee ko sayaam nihaarat hai tumarai bin ree nahee peevat paanee ||

Krishna is calling you, please go, Krishna is searching you here and there

and is not even drinking water without you

ਤੂ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਊਗੀ ਹਉ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥

too ieh bhaat kahai mukh te nahee jaauoogee hau har pai ieh baanee ||

“You have just said that you would not go to Krishna

ਤਾਹੀ ਤੇ ਜਾਨਤ ਹੋ ਸਜਨੀ ਅਬ ਜੋਬਨ ਪਾਇ ਭਈ ਹੈ ਦੀਵਾਨੀ ॥੭੦੬॥

taahee te jaanat ho sajanee ab joban pai bhiee hai dheevaanee ||706||

It seems to me that you have become mad on the attainment of youth.”706.

ਮਾਨ ਕਰਿਯੋ ਮਨ ਬੀਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਜਿ ਬੈਠਿ ਰਹੀ ਹਿਤ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੇਰੋ ॥

maan kariyo man beech treeyaa taj baiTh rahee hit sayaam joo kero ||

That gopi (Radha) forsaking the love of Krishna has seated herself in ego

ਬੈਠਿ ਰਹੀ ਬਕ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੇ ਸਭ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੋ ਭਾਵਨ ਨੇਰੋ ॥

baiTh rahee bak dhayaan dhare sabh jaanat preet ko bhaavan nero ||

She is concentrating like a heron, she knows that the abode of love is now

nearby

ਤੋ ਸੰਗ ਤੌ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਸਜਨੀ ਕਹਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਉਮਗਿਯੋ ਮਨ ਮੇਰੋ ॥

to sa(n)g tau mai kahiyo sajanee kahabe kahu jo umagiyo man mero ||

ਆਵਤ ਹੈ ਇਮ ਮੋ ਮਨ ਮੈ ਦਿਨ ਚਾਰ ਕੋ ਪਾਹੁਨੋ ਜੋਬਨ ਤੇਰੋ ॥੭੦੭॥

aavat hai im mo man mai dhin chaar ko paahuno joban tero ||707||

Then Mainprabha said again “O friend! I have said, whatever has come in my mind, but it seems to me that your youth is only a guest for four days.707.

ਤਾ ਕੈ ਨ ਪਾਸ ਚਲੈ ਉਠ ਕੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੋਊ ਸਭ ਲੋਗਨ ਭੋਗੀ ॥

taa kai na paas chalai uTh kai kab sayaam jouoo sabh logan bhogee ||

“He, who is the enjoyer of all, you are not going to him

ਤਾ ਤੇ ਰਹੀ ਹਠਿ ਬੈਠ ਤ੍ਰੀਯਾ ਉਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੈ ਗੋ ਨ ਆਪਨ ਖੋਗੀ ॥

taa te rahee haTh baiTh treeyaa un ko kachh jai go na aapan khogee ||

O gopi! You are only persisting and Krishna will lose nothing by it, only

you will be the loser

ਜੋਬਨ ਕੋ ਜੁ ਗੁਮਾਨ ਕਰੈ ਤਿਹ ਜੋਬਨ ਕੀ ਸੁ ਦਸਾ ਇਹ ਹੋਗੀ ॥

joban ko ju gumaan karai teh joban kee su dhasaa ieh hogee ||

ਤੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸੋਊ ਯੋ ਰਮਿ ਹੈ ਜਿਮ ਕੰਧ ਪੈ ਡਾਰ ਬਘੰਬਰ ਜੋਗੀ ॥੭੦੮॥

to taj kai souoo yo ram hai jim ka(n)dh pai ddaar bagha(n)bar jogee ||708||

“He (or she) who is egoistic about the youth, he (or she) will be in such a state that Krishna will forsake him (or her) like a yogi leaving his home, placing the lion-skin on his shoulder.708.

ਨੈਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਤੁਮਰੇ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਕਟਿ ਰੀ ਸੁਨ ਤ੍ਵੈ ਹੈ ॥

nain kura(n)gan se tumare kehar kee kaT ree sun tavai hai ||

“Your eyes are like these of a doe and the waist is slim like that of a

lioness

ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਜਿਹ ਕੀ ਫੁਨਿ ਕੰਜ ਬਰਾਬਰ ਕ੍ਵੈ ਹੈ ॥

aanan su(n)dhar hai sas so jeh kee fun ka(n)j baraabar kavai hai ||

Your face is charming like the moon or lotus

ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਬਾਧਿ ਘਨੋ ਤਿਹ ਤੇ ਕਛੁ ਆਪਨ ਹੀ ਸੁਨ ਖ੍ਵੈ ਹੈ ॥

baiTh rahee haTh baadh ghano teh te kachh aapan hee sun khavai hai ||

“You are absorbed in your persistence, he will not lose anything by this

ਏ ਤਨ ਸੁ ਤੁਹਿ ਬੈਰ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਠਿਏ ਤੁਮਰੋ ਕਹੁ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੭੦੯॥

e tan su tuh bair kariyo har siau haThie tumaro kahu havai hai ||709||

You are becoming antagonistic to your own body by not eating and drinking, because your persistence regarding Krishna will avail nothing.”709.

ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ॥

sun kai ieh gavaiaaran kee bateeyaa birakhabhaan sutaa at ros bharee ||

ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਚੜਾਇ ਕੈ ਭਉਹਨ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਸੰਗ ਕ੍ਰੋਧ ਜਰੀ ॥

nain nachai chaRai kai bhauhan pai man mai sa(n)g krodh jaree ||

Hearing these words of the gopi, Radha, filled with rage, causing her eyes

to dance and filling her eyebrows and mind with ire,

ਜੋਊ ਆਈ ਮਨਾਵਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਥੀ ਤਿਹ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਇਮ ਪੈ ਉਚਰੀ ॥

jouoo aaiee manaavan gavaiaaran thee teh so bateeyaa im pai ucharee ||

ਸਖੀ ਕਾਹੇ ਕੌ ਹਉ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋ ਹਰਿ ਕੀ ਕਛੁ ਮੋ ਪਰਵਾਹ ਪਰੀ ॥੭੧੦॥

sakhee kaahe kau hau har paas chalo har kee kachh mo paravaeh paree ||710||

Said this to the gopi, who had come to persuade her, “O friend! why

should I go to Krishna? What do I care for him?"710.

ਯੌ ਇਹ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਤਬ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋ ਉਨਿ ਬਾਤ ਕਰੀ ਹੈ ॥

yau ieh utar dhet bhiee tab yaa bidh so un baat karee hai ||

When Radha replied like this, the friend said again,

ਰਾਧੇ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਰੋਸ ਕਰੋ ਨਹਿ ਕਿਉ ਕਿਹ ਕੋਪ ਕੇ ਸੰਗ ਭਰੀ ਹੈ ॥

raadhe balai liau ros karo neh kiau keh kop ke sa(n)g bharee hai ||

"O Radha, you may call Krishna you are getting enraged in vain

ਤੂ ਇਤ ਮਾਨ ਰਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਉਤ ਹੇਰਤ ਪੈ ਰਿਪੁ ਚੰਦ ਹਰੀ ਹੈ ॥

too it maan rahee kar kai ut herat pai rip cha(n)dh haree hai ||

ਤੂ ਨ ਕਰੈ ਪਰਵਾਹ ਹਰੀ ਹਰਿ ਕੌ ਤੁਮਰੀ ਪਰਵਾਹ ਪਰੀ ਹੈ ॥੭੧੧॥

too na karai paravaeh haree har kau tumaree paravaeh paree hai ||711||

"On this side, you are resisting in ego and on that side even moonshine seems inimical to Krishna, undoubtedly, you do not care for Krishna, but Krishna cares fully for you."711.

ਯੌਂ ਕਹਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਫਿਰਿ ਯੌ ਉਠਿ ਬੇਗ ਚਲੋ ਚਲਿ ਹੋਹੁ ਸੰਜੋਗੀ ॥

yaua(n) keh baat kahee fir yau uTh beg chalo chal hoh sa(n)jogee ||

Saying this, that friend said again, "O Radha, you go quickly and see

Krishna quickly

ਤਾਹੀ ਕੇ ਨੈਨ ਲਗੇ ਇਹ ਠਉਰ ਜੋਊ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਰਸ ਭੋਗੀ ॥

taahee ke nain lage ieh Thaur jouoo sabh logan ko ras bhogee ||

He, who is the enjoyer of the passionate love of all, his eyes are centred on this abode of yours

ਤਾ ਕੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੈ ਸਜਨੀ ਉਨ ਕੋ ਕਛ ਜੈ ਹੈ ਨ ਆਪਨ ਖੋਗੀ ॥

taa ke na paas chalai sajanee un ko kachh jai hai na aapan khogee ||

"O friend! if you do not go to him, he will lose nothing, the loss will be only yours

ਤੈ ਮੁਖ ਰੀ ਬਲਿ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਨੈਨ ਭਏ ਦੋਊ ਬਿਓਗੀ ॥੭੧੨॥

tai mukh ree bal dhekhan ko jadhurai ke nain bhe dhouoo biogee ||712||

Both the eyes of Krishna are unhappy because of separation from you.712.

ਪੇਖਤ ਹੈ ਨਹੀ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤੁਮਰੋ ਈ ਸੁਨੋ ਬਲਿ ਪੰਥ ਨਿਹਾਰੈ ॥

pekhat hai nahee aaur treeyaa tumaro iee suno bal pa(n)th nihaarai ||

"O Radha! He does not see towards any other woman and is only looking

for your coming

ਤੇਰੇ ਹੀ ਧ੍ਯਾਨ ਬਿਖੈ ਅਟਕੇ ਤੁਮਰੀ ਹੀ ਕਿਧੌ ਬਲਿ ਬਾਤ ਉਚਾਰੈ ॥

tere hee dhayaan bikhai aTake tumaree hee kidhau bal baat uchaarai ||

He is focusing his attention on you and only talks about you

ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਕਬਹੂੰ ਧਰਨੀ ਕਰਿ ਤ੍ਵੈ ਮਧਿ ਆਪਨ ਆਪ ਸੰਭਾਰੈ ॥

jhoom girai kabahoo(n) dharanee kar tavai madh aapan aap sa(n)bhaarai ||

“Sometimes, he controls himself and sometimes, he swings and falls on the ground

ਤਉਨ ਸਮੈ ਸਖੀ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰਿ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਮੈਨ ਕੋ ਮਾਨ ਨਿਵਾਰੈ ॥੭੧੩॥

taun samai sakhee toh chitaar kai sayaam joo main ko maan nivaarai ||713||

O friend! at the time when he remembers you, it seems that he is shattering the pride of the god of love.”713.

ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਉਠਿ ਬੇਗ ਚਲੋ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥

taa te na maan karo sajanee uTh beg chalo kachh sa(n)k na aano ||

“Therefore, O friend! do not be egoistic and forsaking your hesitation go

quickly

ਸਯਾਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਪਨੋ ਚਿਤ ਮਾਨੋ ॥

sayaam kee baat suno ham te tumare chit mai apano chit maano ||

If you ask from me regarding Krishna, then think that his mind thinks only of your mind

ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਫਸੇ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰ ਕੈ ਮਨਿ ਸੋਕ ਅਸੋਕ ਬਹਾਨੋ ॥

tere hee dhayaan fase har joo kar kai man sok asok bahaano ||

“He is entrapped in your thoughts under several pretentions

ਮੂੜ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਕਰਿ ਮਾਨ ਕਛੂ ਹਰਿ ਕੋ ਨਹੀ ਹੇਤ ਪਛਾਨੋ ॥੭੧੪॥

mooR rahee abalaa kar maan kachhoo har ko nahee het pachhaano ||714||

O fooling woman! You are becoming egoistic in vain and are not recognising the interest of Krishna.”714.

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਰਾਧਿਕਾ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ॥

gavaiaaran kee sun kai bateeyaa tab raadhikaa utar dhet bhiee ||

ਕਿਹ ਹੇਤ ਕਹਿਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਸਿ ਮਨਾਵਨ ਮੋਹੁ ਕੇ ਕਾਜ ਧਈ ॥

keh het kahiyo taj kai har paas manaavan mohoo ke kaaj dhiee ||

Listening to the words of the gopi, Radha replied, “Who had asked you to

leave Krishna and come to persuade me?

ਨਹਿ ਹਉ ਚਲਿ ਹੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਰੀ ਧਉ ਕਹਾ ਗਤਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਦਈ ॥

neh hau chal ho har paas kahiyo tumaree dhau kahaa gat havai hai dhiee ||

"I shall not go to Krishna, what to say of you, even if the Providence wants it, I shall not go to him

ਸਖੀ ਅਉਰਨ ਨਾਮ ਸੁ ਮੂੜ ਧਰੈ ਨ ਲਖੈ ਇਹ ਹਉਹੂੰ ਕਿ ਮੂੜ ਮਈ ॥੭੧੫॥

sakhee aauran naam su mooR dharai na lakhai ieh hauhoo(n) k mooR miee ||715||

O friend! the names of others abide in his mind and is not looking towards a fool like me."715.

ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਉਤਰ ਦੀਨੋ ॥

sun kai birakhabhaan sutaa ko kahiyo ieh bhaat so gavaiaaran utar dheeno ||

Listening to the words of Radha, the gopi replied, "O gopi! listen to my words

ਰੀ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੋ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰੌਨ ਸੁਨੈਬੇ ਕਉ ਕੀਨੋ ॥

ree sun gavaiaaran mo bateeyaa tin hoo(n) sun srauan sunaibe kau keeno

||

He has asked me to say something to you for your attention

ਮੋਹਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਕਿ ਤੂ ਮੂੜ ਮੈ ਮੂੜ ਤੁਹੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਚੀਨੋ ॥

moh kahai mukh te k too mooR mai mooR tuhee man mai kar cheeno ||

“You are addressing me as a fool, but think for a while in your mind that, in fact, you are a fool

ਜੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਭੇਜੀ ਅਈ ਸੁਨਿ ਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਹੂੰ ਸੋ ਹਠ ਕੀਨੋ ॥੭੧੬॥

jai jadhurai kee bhejee iee sun tai jadhurai hoo(n) so haTh keeno ||716||

I have been sent by Krishna here and you are persistent in your thoughts

about him.”716.

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਚਲੀਯੈ ਉਠਿ ਕੈ ਬਲਿ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥

yau keh kai ieh bhaat kahiyo chaleeyai uTh kai bal sa(n)k na aano ||

Saying thus, the gopi said further, “O Radha! Forsake your doubt and go

ਤੋ ਹੀ ਸੋ ਹੇਤੁ ਘਨੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮਹੂੰ ਕਹਿਯੋ ਸਾਚ ਹੀ ਜਾਨੋ ॥

to hee so het ghano har ko teh te tumahoo(n) kahiyo saach hee jaano ||

Consider it as true that Krishna loves you more than others

ਪਾਇਨ ਤੋਰੇ ਪਰੋ ਲਲਨਾ ਹਠ ਦੂਰ ਕਰੋ ਕਬਹੂੰ ਫੁਨਿ ਮਾਨੋ ॥

pain tore paro lalanaa haTh dhoor karo kabahoo(n) fun maano ||

ਤਾ ਤੇ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਕਿਧੌ ਹਰਿ ਕੀ ਵਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੋ ॥੭੧੭॥

taa te nisa(n)k chalo taj sa(n)k kidhau har kee veh preet pachhaano ||717||

“O dear! I fall at your feet, you leave your persistence and recognising the love of Krishna go to him without hesitation.”717.

ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਸਖੀ ਰਾਸ ਸਮੈ ਹਰਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਤੁਮ ਸੋ ਬਨ ਮੈ ॥

ku(n)jan mai sakhee raas samai har kel kare tum so ban mai ||

“O friend! Krishna was absorbed in his amorous and passionate sport with

you in the alcoved and in the forest

ਜਿਤਨੋ ਉਨ ਕੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਮੋ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਆਧਿਕ ਹੈ ਉਨ ਮੈ ॥

jitano un ko hit hai tuh mo teh te nahee aadhik hai un mai ||

His love with you is much more than other gopis

ਮੁਰਝਾਇ ਗਏ ਬਿਨੁ ਤੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ॥

murajhai ge bin tai har joo neh khelat hai fun gavaiaarin mai ||

“Krishna has withered without you and he does not even play with other gopis now

ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨ ਬੇਗ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਕਰ ਕੈ ਸੁਧਿ ਪੈ ਬਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ॥੭੧੮॥

teh te sun beg nisa(n)k chalo kar kai sudh pai ban kee man mai ||718||

Therefore, remembering the amorous play in the forest, go to him without hesitation.718.

ਸ੍ਯਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਚਲੀਯੈ ਬਲਿ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਹਠੁ ਕੀਜੈ ॥

sayaam bulaavat hai chaleeyai bal pai man mai na kachhoo haTh keejai ||

ਬੈਠ ਰਹੀ ਕਰਿ ਮਾਨ ਘਨੋ ਕਛੁ ਅਉਰਨ ਹੂੰ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥

baiTh rahee kar maan ghano kachh aauran hoo(n) ko kahiyo sun leejai ||

“O friend! Krishna is calling you, you go to him without any obstinacy, you

are sitting here in your pride, but you should listen to the words of others

ਤਾ ਤੇ ਹਉ ਬਾਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੋ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਕਹਿਯੋ ਛੀਜੈ ॥

taa te hau baat karo tum so ieh te na kachhoo tumaro kahiyo chheejai ||

ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਓਰਿ ਸਭੈ ਤਜ ਮਾਨ ਅਬੈ ਹਸਿ ਦੀਜੈ ॥੭੧੯॥

naik nihaar kahiyo ham or sabhai taj maan abai has dheejai ||719||

“Therefore, I am telling you that you will not lose anything, if you smile for

a while, having a look at me and forsaking your pride.”719.

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਦੂਤੀ ਸੋ ॥

raadhe baach dhootee so ||

Speech of Radhika addressed to the messenger:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੈ ਨ ਹਸੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋ ਨਹੀ ਜਉ ਤੁਹਿ ਸੀ ਸਖੀ ਕੋਟਿਕ ਆਵੈ ॥

mai na haso har paas chalo nahee jau tuh see sakhee koTik aavai ||

“I shall neither smile nor go even if million of friends like you may come

ਆਇ ਉਪਾਵ ਅਨੇਕ ਕਰੈ ਅਰੁ ਪਾਇਨ ਊਪਰ ਸੀਸ ਨਿਆਵੈ ॥

aai upaav anek karai ar pain uoopar sees niaavai ||

Even though friends like you may make many efforts and bow their heads

at my feet

ਮੈ ਕਬਹੂ ਨਹੀ ਜਾਉ ਤਹਾ ਤੁਹ ਸੀ ਕਹਿ ਕੋਟਿਕ ਬਾਤ ਬਨਾਵੈ ॥

mai kabahoo nahee jaau tahaa tuh see keh koTik baat banaavai ||

“I shall not go there, undoubtedly one may say millions of things

ਅਉਰ ਕੀ ਕਉਨ ਗਨੈ ਗਨਤੀ ਬਲਿ ਆਪਨ ਕਾਨ੍ਹ੍ਹ ਜੁ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥੭੨੦॥

aaur kee kaun ganai ganatee bal aapan kaanrahreh joo sees jhukaavai ||720||

I do not count any other and say that Krishna may come himself and bow

his head before me."720.

ਪ੍ਰਤਿਉਤਰ ਬਾਚ ॥

pratiautar baach ||

Speech in answer:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੋ ਇਨ ਐਸੀ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਹੀ ਉਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਯੌ ਕਹਿਯੌ ਹੋ ਰੀ ॥

jo in aaisee kahee bateeyaa tab hee uh gavaiaaran yau kahiyau ho ree ||

ਜਉ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਚਲੀਯੈ ਤੂ ਕਹੈ ਹਮ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਹੀ ਛੋਰੀ ॥

jau ham baat kahee chaleeyai too kahai ham sayaam so preet hee chhoree ||

When Radha said thus, then the gopi replied, "O Radha! when I asked you to go, you said this that you do not even love Krishna

ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਮਾਈ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਇਹ ਸਾਥ ਕਰੇ ਹਿਤਵਾ ਬਰ ਜੋਰੀ ॥

sayaam so maiee kahaa kaheeyai ieh saath kare hitavaa bar joree ||

"O my mother, what should I say? Krishna is forcibly exhibiting his love

for her and is sending us to her

ਭੇਜਤ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਪੈ ਇਹ ਸੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਥੋਰੀ ॥੭੨੧॥

bhejat hai ham ko ieh pai ieh see teh ke peh gavaiaaran thoree ||721||

Is Krishna short of gopis like her?721.

ਭੇਜਤ ਹੈ ਇਹ ਪੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਰੂਪ ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈ ॥

bhejat hai ieh pai ham ko ieh gavaiaaran roop ko maan karai ||

"He sends us to her and she is egoistic about her beauty

ਇਹ ਜਾਨਤ ਵੈ ਘਟ ਹੈ ਹਮ ਤੇ ਤਿਹ ਤੇ ਹਠ ਬਾਧਿ ਰਹੀ ਨ ਟਰੈ ॥

eeh jaanat vai ghaT hai ham te teh te haTh baadh rahee na Tarai ||

She also knows that all other gopis do not equal her in beauty, therefore she is persistent in her attitude"

ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪਿਖੋ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਮਤਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਕੋਪ ਤੇ ਪੈ ਨ ਡਰੈ ॥

kab sayaam pikho ieh gavaiaaran kee mat sayaam ke kop te pai na ddarai ||

ਤਿਹ ਸੋ ਬਲਿ ਜਾਉ ਕਹਾ ਕਹੀਐ ਤਿਹ ਲ੍ਯਾਵਹੁ ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ॥੭੨੨॥

teh so bal jaau kahaa kaheeyai teh layaavahu yo mukh te ucharai ||722||

The poet Shyam says that this gopi (Radha) does not fear even slightly from Krishna, he is a sacrifice on her boldness when she says that Krishna

be brought before her.722.

ਸ੍ਯਾਮ ਕਰੈ ਸਖੀ ਅਉਰ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਬੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਭੂਲ ਪਛਾਨੈ ॥

sayaam karai sakhee aaur so preet tabai ieh gavaiaaran bhool pachhaanai ||

“Krishna loves someone else, this gopi has no comprehension about it

ਵਾ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਰੀ ਸਜਨੀ ਸੁ ਰਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ॥

vaa ke ke'ee bin ree sajanee su rahee keh kai su kahiyo nahee maanai ||

Without any words from him, she continues to say this and is not submitting to his wishes

ਯਾ ਕੋ ਬਿਸਾਰ ਡਰੈ ਮਨ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਮਾਨਹਿ ਕੋ ਫਲੁ ਜਾਨੈ ॥

yaa ko bisaar ddarai man te tab hee ieh maaneh ko fal jaanai ||

“When Krishna will forget her, then she will know the reward of such persistence and in the end, feeling embarrassed, she will conciliate him

ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਘਨੀ ਅਕੁਲਾਇ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਮਾਨੈ ਤੁ ਮਾਨੈ ॥੭੨੩॥

a(n)t khisai ghanee akulai kahiyo tab hee ieh maanai ta maanai ||723||

At that time, nothing can be said, whether he will accede to her request or

not.”723.

ਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਇਮ ਉਤਰ ਦੀਨੋ ॥

yo sun kai birakhabhaan sutaa teh gavaiaaran ko im utar dheeno ||

ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੀ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗ ਤਉ ਹਮ ਹੂੰ ਅਸ ਮਾਨ ਸੁ ਕੀਨੋ ॥

preet karee har cha(n)dhrabhagaa sa(n)g tau ham hoo(n) as maan su keeno ||

Hearing this, Radha replied to her, “Krishna is absorbed in love with Chandarbhaga, therefore, I have shown my disrespect for him

ਤਉ ਸਜਨੀ ਕਹਿਯੋ ਰੂਠ ਰਹੀ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਿਯੋ ਹਮਰੇ ਜਬ ਜੀ ਨੋ ॥

tau sajanee kahiyo rooTh rahee at krodh baddiyo hamare jab jee no ||

“On this, you have said so much, therefore my anger increased

ਤੇਰੇ ਕਹੇ ਬਿਨੁ ਰੀ ਹਰਿ ਆਗੇ ਹੂੰ ਮੋ ਹੂ ਸੋ ਨੇਹੁ ਬਿਦਾ ਕਰ ਦੀਨੋ ॥੭੨੪॥

tere kahe bin ree har aage hoo(n) mo hoo so neh bidhaa kar dheeno ||724||

On your request, I loved Krishna an now he has abandoned his love with

me.”724.

ਯੋ ਕਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥

yo keh gavaiaaran so bateeyaa kab sayaam kahai fir aaise kahiyo hai ||

ਜਾਹਿ ਰੀ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠੀ ਹੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੇਰੋ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮੈ ਸਹਿਯੋ ਹੈ ॥

jaeh ree kaahe ko baiThee hai gavaiaaran tero kahiyo at hee mai sahiyo hai ||

Saying thus to the gopi, Radha added, “O gopi! you may go, I have endured your words very much

ਬਾਤ ਕਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਕੀ ਤੁਹਿ ਤਾ ਕੋ ਨ ਸੋ ਸਖੀ ਚਿਤ ਚਹਿਯੋ ਹੈ ॥

baat kahee at hee ras kee tuh taa ko na so sakhee chit chahiyo hai ||

“You have talked many things about the love-passion and pleasure, which I did not like in my mind

ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਉ ਨ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਹਮ ਸੋ ਹਰਿ ਸੋ ਰਸ ਕਉਨ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥੭੨੫॥

taahee te hau na chalo sajanee ham so har so ras kaun rahiyo hai ||725||

O friend! I therefore, shall not go to Krishna, because there is no love left

now between me and Krishna.”725.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਕੇਰੋ ॥

yau sun utar dhet bhiee kab sayaam kahai har ke hit kero ||

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਭੇਜੇ ਤੇ ਯਾ ਪਹਿ ਆਇ ਕੈ ਕੈ ਕੈ ਮਨਾਵਨ ਕੋ ਅਤਿ ਝੇਰੋ ॥

kaanreh ke bheje te yaa peh aai kai kai kai manaavan ko at jhero ||

Hearing this reply of Radha, the gopi said, talking in the interest of Krishna, “It is a very great botheration to come repeatedly and persuade her at the bidding of Krishna

ਸਯਾਮ ਚਕੋਰ ਮਨੋ ਤ੍ਰਨ ਜੋ ਸੁਨ ਰੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਮਨ ਮੇਰੋ ॥

sayaam chakor mano tran jo sun ree ieh bhaat kahai man mero ||

ਤਾਹੀ ਨਿਹਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁਨੋ ਸਸਿ ਸੋ ਮੁਖ ਦੇਖਤ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਰੀ ਤੇਰੋ ॥੭੨੬॥

taahee nihaar nihaar suno sas so mukh dhekhat havai hai ree tero ||726||

“O Radha! my mind says that Krishna like a partridge is anxious to see

your face like moon."726.

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥

raadhe baach ||

Speech of Radha:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਖਤ ਹੈ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ਨ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਜੈਹੋ ॥

dhekhat hai ta kahaa bhayo gavaiaaran mai na kahiyo teh ke peh jaiho ||

"What should I do, if he is anxious? I have already said that I shall not go

ਕਾਹੇ ਕੇ ਕਾਜ ਉਰਾਹਨ ਰੀ ਸਹਿ ਹੋ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਦੇਖਿ ਅਘੈ ਹੋ ॥

kaahe ke kaaj uraahan ree seh ho apano pat dhekh aghai ho ||

For what I should endure the sarcasm? I shall remain pleased with my husband

ਸਜਾਮ ਰਚੇ ਸੰਗਿ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਜਾਇ ਕਹਾ ਜਸ ਪੈਹੋ ॥

sayaam rache sa(n)g aaur treeyaa teh ke peh jai kahaa jas paiho ||

"Krishna is roaming with other women, what approbation will I attain, if I

go to him?

ਤਾ ਤੇ ਪਧਾਰਹੁ ਰੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਕੌ ਨਹਿ ਜੀਵਤ ਰੂਪ ਦਿਖੈ ਹੋ ॥੭੨੭॥

taa te padhaarahu ree sajanee har kau neh jeevat roop dhikhai ho ||727||

Therefore, O friend! you may go, I shall not be seen by Krishna now in my

life.”727.

ਅਥ ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪਾਸ ਫਿਰ ਆਈ ॥

ath mainaprabhaa kirasan jee paas fir aaiee ||

Now begins the description of the return of Mainprabha to Krishna

ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

dhootee baach kaanreh joo so ||

Speech of the messenger addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਨੰਦ ਲਲਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥

yau jab taeh sunee bateeyaa uTh kai souoo na(n)dh lalaa peh aaiee ||

ਆਇ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਮਾਨਤ ਮੂੜ ਮਨਾਈ ॥

aai kai aaise kahiyo har pai har joo neh maanat mooR manaiee ||

When Mainprabha heard all this talk, she got up and came to the son of Nand and said, “O Krishna! that fool was greatly persuaded, but still

persists in not coming

ਕੈ ਤਜਿ ਵਾਹਿ ਰਚੌ ਇਨ ਸੋ ਨਹੀ ਆਪ ਹੂੰ ਜਾਇ ਕੈ ਲਿਆਉ ਮਨਾਈ ॥

kai taj vaeh rachau in so nahee aap hoo(n) jai kai liaau manaiee ||

“Now leave her and roam with these gopis, or you may go yourself and bring her after persuation

ਯੌ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਚਲਿਯੋ ਤਹ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਆਪ ਹੀ ਧਾਈ ॥੭੨੮॥

yau sun baat chaliyo teh ko kab sayaam kahai har aap hee dhaiee ||728||

” Hearing these words, the poet Shyam says that Krishna went himself towards her.728.

ਅਉਰ ਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨਿ ਕੋਊ ਪਠੀ ਚਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਆਯੋ ॥

aaur na gavaiaarin kouoo paThee chal kai har joo tab aap hee aayo ||

Krishna did not send another gopi and came himself

ਤਾਹੀ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

taahee ko roop nihaarat hee birakhabhaan sutaa man mai sukh paayo ||

Seeing him, Radha was extremely pleased

ਪਾਇ ਘਨੋ ਸੁਖ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਊਪਰਿ ਮਾਨ ਸੋ ਬੋਲ ਸੁਨਾਯੋ ॥

pai ghano sukh pai man mai at uoopar maan so bol sunaayo ||

Though she was greatly satisfied in her mind but still externally showing

her pride,

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਸੋ ਕੇਲ ਕਰੋ ਇਹ ਠਉਰ ਕਹਾ ਤਜਿ ਲਾਜਹਿ ਆਯੋ ॥੭੨੯॥

cha(n)dhrabhagaa hoo(n) so kel karo ieh Thaur kahaa taj laajeh aayo ||729||

She said, “You keep yourself absorbed in amorous sport with Chandarbhaga, why have you come here forsaking your shyness?”729.

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

raadhe baach kaanreh joo so ||

Speech of Radha addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰਾਸਹਿ ਕਿਉ ਤਜਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਚਲਿ ਕੈ ਹਮਰੇ ਪਹਿ ਕਿਉ ਕਹਿਯੋ ਆਯੋ ॥

raaseh kiau taj cha(n)dhrabhagaa chal kai hamare peh kiau kahiyo aayo ||

“O Krishna! why have you come here to me, leaving Chandarbhaga in the

arena of amorous sport?

ਕਿਉ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਸਿਖ ਮਾਨ ਕੈ ਆਪਨ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਸਖੀ ਧਾਯੋ ॥

kiau ieh gavaiaaran kee sikh maan kai aapan hee uTh kai sakhee dhaayo ||

Why have you come yourself agreeing with these gopis (messengers)?

ਜਾਨਤ ਥੀ ਕਿ ਬਡੋ ਠਗੁ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਅਬ ਹੀ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

jaanat thee k baddo Thag hai ieh baatan te ab hee lakh paayo ||

“I knew you as a very great cheat and now it has become clear by your

actions

ਕਿਉ ਹਮਰੇ ਪਹਿ ਆਏ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਕੋ ਨਹੀ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੭੩੦॥

kiau hamare peh aae kahiyo ham to tum ko nahee bol paThaayo ||730||

Why are you calling me? I have not called you."730.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥

kaanreh joo baach raadhe so ||

Speech of Krishna addressed to Radha:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਹਿ ਰੀ ਤੁਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥

yau sun utar dhet bhayo neh ree tuh gavaiaaran bol paThaayo ||

Listening to this answer, Krishna said, "All your gopi-friends are calling you there

ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰਿ ਭਾਵ ਘਨੇ ਸਰ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਯੋ ॥

nainan ke kar bhaav ghane sar so hamaro manooaa mirag ghaayo ||

My mind-deer has been wounded because of the profuse arrows of your

eyes

ਤਾ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਸੋ ਸੁਨੀਯੈ ਬਲਿ ਅੰਗ ਜਰਿਯੋ ਸੁ ਗਯੋ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥

taa birahaagan so suneeyai bal a(n)g jariyo su gayo na bachaayo ||

“I am burning in the fire of separation and have not been able to save myself

ਤੇਰੇ ਬੁਲਾਯੋ ਨ ਆਯੋ ਹੋ ਰੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਰੇ ਕਹੁ ਸੇਕਿਨਿ ਆਯੋ ॥੭੩੧॥

tere bulaayo na aayo ho ree teh Thaur jare kahu sekin aayo ||731||

I have not come at your call, I was burning there, therefore I have come here.”731.

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

raadhe baach kaanreh so ||

Speech of Radha addressed to Krishna

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੰਗ ਫਿਰੀ ਤੁਮਰੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਸਯਾਮ ਕਹੇ ਕਬਿ ਆਨੰਦ ਭੀਨੀ ॥

sa(n)g firee tumare har khelat sayaam kahe kab aana(n)dh bheenee ||

The poet Shyam says that Radha said, “O Krishna! I was blissfully playing

and roaming with you

ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਚੀਨ ਕੈ ਅਉਰ ਨ ਚੀਨੀ ॥

logan ko upahaas sahiyo tuh moorat cheen kai aaur na cheenee ||

I endured the ridicule of the people and did not recognize anyone else except you

ਹੇਤ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਜਿ ਹੇਤ ਦਸਾ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥

het kariyo at hee tum so tum hoo(n) taj het dhasaa ieh keenee ||

“I was absorbed in love with you only, but you have forsaken my love and have brought me to such a state

ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਹਿ ਸਾਸ ਲਯੋ ਅਖੀਯਾ ਭਰ ਲੀਨੀ ॥੭੩੨॥

preet karee sa(n)g aaur treeyaa keh saas layo akheeyaa bhar leenee ||732||

You have loved other women,” saying this, Radha heaved a long sigh and

tears came into her eyes.732.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੇਰੋ ਘਨੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਮ ਸੋ ਸਖੀ ਅਉਰ ਕਿਸੀ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮਾਹੀ ॥

mero ghano hit hai tum so sakhee aaur kisee neh gavaiaaran maahee ||

"O my dear Radha! I only love you and not any other gopi

ਤੇਰੇ ਖਰੇ ਤੁਹਿ ਦੇਖਤ ਹੋ ਬਿਨ ਤ੍ਵੈ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਕੀ ਪਰਛਾਹੀ ॥

tere khare tuh dhekhat ho bin tavai tuh moorat kee parachhaahee ||

If you stay with me, I see you and if you do not stay, I see your shadow,"

ਯੌ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਗਹੀ ਬਹੀਯਾ ਚਲੀਯੈ ਹਮ ਸੋ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਹੀ ॥

yau keh kaanreh gahee baheeyaa chaleeyai ham so ban mai sukh paahee ||

Saying this Krishna caught hold of the arm of Radha and said, "Let us go

to the forest and abide in pleasure

ਹ ਹਾ ਚਲੁ ਮੇਰੀ ਸਹੁੰ ਮੇਰੀ ਸਹੁੰ ਮੇਰੀ ਸਹੁੰ ਤੇਰੀ ਸਹੁੰ ਤੇਰੀ ਸਹੁੰ ਨਾਹੀ ਜੁ ਨਾਹੀ ॥੭੩੩॥

h haa chal meree sahu(n) meree sahu(n) meree sahu(n) teree sahu(n) teree sahu(n) naahee joo naahee ||733||

I swear to you, I swear to you, let us go," but Radha said, "I swear to you, I shall not go".733.

ਯੌ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਗਹੀ ਬਿਹੀਯਾ ਤਿਹੂ ਲੋਗਨ ਕੋ ਭੁਗੀਯਾ ਰਸ ਜੋ ਹੈ ॥

yau keh kaanreh gahee biheeyaa tihoo logan ko bhugeeyaa ras jo hai ||

Talking in this way, the enjoyer of the passionate love of all the three worlds, caught hold of the arm of Radha

ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਜਿਹ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਕੋ ਹੈ ॥

kehar see jeh kee kaT hai jeh aanan pai sas koTik ko hai ||

The waist of Krishna is slim like that of the lion and his face is beautiful

like millions of moons

ਐਸੋ ਕਹਿਯੋ ਚਲੀਯੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗਿ ਜੋ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥

aaiso kahiyo chaleeyai hamare sa(n)g jo sabh gavaiaaran ko man mohai ||

ਯੌ ਕਹਿ ਕਾਹੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਕੈ ਤੁਹਿ ਲਾਲ ਹੀਐ ਮਧਿ ਜੋ ਹੈ ॥੭੩੪॥

yau keh kaahe karo binatee sun kai tuh laal heeaai madh jo hai ||734||

Krishna, who allured the minds of the gopis, said, “You go with me, why are you doing this? I request you to say to me all that is in your mind.734.

ਕਾਹੇ ਉਰਾਹਨ ਦੇਤ ਸਖੀ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰੀਤ ਘਨੀ ਹਮਰੀ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥

kaahe uraahan dhet sakhee kahiyo preet ghanee hamaree sa(n)g tere ||

“O my dear Radha! why are you getting sarcastic with me? I have love only for you

ਨਾਹਕ ਤੂੰ ਭਰਮੀ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮਨਿ ਮੇਰੇ ॥

naahak too(n) bharamee man mai kachh baat na cha(n)dhrabhagaa man mere ||

You have fallen in illusion in vain, I have nothing in my mind regarding

Chandarbhaga

ਤਾ ਤੇ ਉਠੋ ਤਜਿ ਮਾਨ ਸਭੈ ਚਲਿ ਖੇਲਹਿਾਂ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਕੇਰੇ ॥

taa te uTho taj maan sabhai chal khelahiaa(n) pai jamunaa taT kere ||

“Therefore, forsaking your pride, go with me for playing on the bank of Yamuna

ਮਾਨਤ ਹੈ ਨਹਿ ਬਾਤ ਹਠੀ ਬਿਰਹਾਤੁਰ ਹੈ ਬਿਰਹੀ ਜਨ ਟੇਰੇ ॥੭੩੫॥

maanat hai neh baat haThee birahaatur hai birahee jan Tere ||735||

” The persistent Radha is not obeying Krishna, when, Krishna, over-wrought with separation is calling her.735.

ਤਜਾਗ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਮਾਨ ਸਖੀ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਪਧਾਰੈ ॥

tayaag kahiyo ab maan sakhee ham hoo(n) tum hoo(n) ban beech padhaarai ||

“O dear! forsake your pride and come, let both of us go to the forest

ਨਾਹਕ ਹੀ ਤੂ ਰਿਸੀ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮਨ ਬਾਤ ਹਮਾਰੈ ॥

naahak hee too risee man mai nahee aan treeyaa man baat hamaarai ||

You are angry in your mind uselessly, because there is not other woman in

my mind

ਤਾ ਤੇ ਅਸੋਕ ਕੇ ਸਾਥ ਸੁਨੋ ਬਲਿ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸਭ ਸੋਕਹਿ ਡਾਰੈ ॥

taa te asok ke saath suno bal teer nadhee sabh sokeh ddaarai ||

“Therefore listen to me with delight and go with me

ਯਾ ਤੇ ਨ ਅਉਰ ਭਲੀ ਕਛੁ ਹੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਮੈਨ ਕੋ ਮਾਨ ਨਿਵਾਰੈ ॥੭੩੬॥

yaa te na aaur bhalee kachh hai mil kai ham main ko maan nivaarai ||736||

On the bank of the river I shall say this that there is no other gopi so nice as you, after that let us both in unison shatter the pride of the god of love.736.

ਕਾਨ੍ਹ ਰਸਾਤਰ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਢਿਗ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥

kaanreh rasaatar havai at hee birakhabhaan sutaa ddig baat uchaaree ||

ਤਾਹਿ ਮਨੀ ਹਰਿ ਬਾਤ ਸੋਊ ਤਿਨ ਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥

taeh manee har baat souoo tin maan kee baat bidhaa kar ddaaree ||

When Krishna talked to Radha in extreme perturbance, she submitted to

Krishna and abandoned her pride

ਹਾਥਹਿ ਸੋ ਬਹੀਆ ਗਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਖੇਲਹਿ ਯਾਰੀ ॥

haatheh so baheeaa geh sayaam su aaise kahiyo ab kheleh yaaree ||

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਰਾਧਕਾ ਸੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੋ ਮੋਰੀ ਪਿਆਰੀ ॥੭੩੭॥

kaanreh kahiyo tab raadhakaa so hamare sa(n)g kel karo moree piaaree ||737||

Holding her hand, Krishna said, “Come my friend and most dear Radha!

you absorb yourself in passionate play with me."737.

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

raadhe baach kaanreh so ||

Speech of Radha address to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਲਲਾ ਕਹੁ ਉਤਰ ਦੀਨੋ ॥

yau sun kai birakhabhaan sutaa na(n)dh laal lalaa kahu utar dheeno ||

ਤਾਹੀ ਸੋ ਬਾਤ ਕਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਘਨੋ ਤੁਮ ਕੀਨੋ ॥

taahee so baat karo har joo jeh ke sa(n)g neh ghano tum keeno ||

Hearing the words of Krishna, Radha replied, "O Krishna! you talk with her, with whom you have been in love

ਕਾਹੇ ਕਉ ਮੋਰੀ ਗਹੀ ਬਹੀਆ ਸੁ ਦੁਖਾਵਤ ਕਾਹੇ ਕਉ ਹੋ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥

kaahe kau moree gahee baheeaa su dhukhaavat kaahe kau ho muh jee no

||

ਯੌ ਕਹਿ ਬਾਤ ਭਰੀ ਅਖੀਆ ਕਰਿ ਕੈ ਦੁਖ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਸੁ ਲੀਨੋ ॥੭੩੮॥

yau keh baat bharee akheeaa kar kai dhukh saas usaas su leeno ||738||

“Why have you caught hold of my arm and why are you causing anguish to my heart?” Saying this, Radha”s eyes were filled with tears and she heaved a long sigh.738.

ਕੇਲ ਕਰੋ ਉਠਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋ ਜਿਨਿ ਸੰਗ ਰਚਿਯੋ ਮਨ ਹੈ ਸੁ ਤੁਮਾਰੋ ॥

kel karo uTh gavaiaaran so jin sa(n)g rachiyo man hai su tumaaro ||

ਸ੍ਵਾਸਨ ਲੈ ਅਖੀਆ ਭਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

savaiaasan lai akheeaa bhar kai birakhabhaan sutaa ieh bhaat uchaaro ||

Heaving a long sigh and filling her eyes with tears, Radha said, “O Krishna! you roam with those gopis, with whom you have been fondly attached

ਸੰਗ ਚਲੋ ਨਹਿ ਹਉ ਤੁਮਰੇ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕਹਿਓ ਕਿਉ ਨਹੀ ਮਾਰੋ ॥

sa(n)g chalo neh hau tumare kar aayudh lai kahio kiau nahee maaro ||

“You may even kill me taking the weapons in your hands, but I shall not go

with you

ਸਾਚ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਪਧਾਰੋ ॥੭੩੯॥

saach kaho tum so bateeyaa taj kai ham ko jadhubeer padhaaro ||739||

O Krishna! I am telling you the truth that you may go away, leaving me here.”739.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥

kaanreh joo baach raadhe so ||

Speech of Krishna addressed to Radha:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੰਗ ਚਲੋ ਹਮਰੇ ਉਠ ਕੈ ਸਖੀ ਮਾਨ ਕਛੂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਨੋ ॥

sa(n)g chalo hamare uTh kai sakhee maan kachh man mai nahee aano ||

“O dear! you accompany me, forsaking your pride, I have come to you,

abandoning all my doubts

ਆਇ ਹੋ ਹਉ ਤਜਿ ਸੰਕਿ ਨਿਸੰਕ ਕਛੂ ਤਿਹ ਤੇ ਰਸ ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੋ ॥

aai ho hau taj sa(n)k nisa(n)k kachhoo teh te ras reet pachhaano ||

Please recognise somewhat the mode of love

ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਬੇਚੇ ਕਿਧੌ ਬਿਕੀਯੈ ਇਹ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੋ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਾਨੋ ॥

mitr ke beche kidhau bikeeyai ieh sraun suno sakhee preet kahaano ||

“A friend on being sold is ever ready to be sold, you might have heard this

sort of love definitely with your ears

ਤਾ ਤੇ ਹਉ ਤੇਰੀ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਕਹਿਬੋ ਮੁਹਿ ਮਾਨਿ ਸਖੀ ਅਬ ਮਾਨੋ ॥੭੪੦॥

taa te hau teree karo binatee kahibo muh maan sakhee ab maano ||740||

Therefore, O dear! I am requesting you to agree to my saying."740.

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥

raadhe baach ||

Speech of Radha:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਉਤਰ ਦੀਨੋ ॥

yau sun kai har kee bateeyaa har ko tin yaa bidh utar dheeno ||

Hearing the words of Krishna, Radha replied thus, "Krishna! when did the

love persist between you and me?

ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਹੀ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮਰੀ ਕਹਾ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗਿ ਬਾਰਿ ਭਰੀਨੋ ॥

preet rahee ham so tumaree kahaa yau keh kai dhirag baar bhareeno ||

” Saying this, the eyes of Radha were filled with tears, she said again,

ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਸੰਗ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥

preet karee sa(n)g cha(n)dhrabhagaa at kop baddiyo teh te muh jee no ||

“You are in love with Chandarbhaga and you had compelled me in anger to leave the arena of amorous play

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਭਰਿ ਸ੍ਵਾਸ ਲਯੌ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਪਟੀਨੋ ॥੭੪੧॥

yau keh kai bhar savaiaas layau kab sayaam kahai at hee kapaTeeno ||741||

” The poet Shyam says that on saying this much, that deceitful one heaved a long sigh.741.

ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਫਿਰਿ ਬੋਲਿ ਉਠੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸਿਉ ॥

krodh bharee fir bol uThee birakhabhaan sutaa mukh su(n)dhar siau ||

ਤੁਮ ਸੋ ਹਮ ਸੋ ਰਸ ਕਉਨ ਰਹਿਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਕੋ ਪਹਿ ਜਿਉ ॥

tum so ham so ras kaun rahiyo kab sayaam kahai bidh ko peh jiau ||

Filled with fury, Radha spoke out from her beautiful mouth, “O Krishna!

there is no love now between you and me, perhaps the Providence wanted that.”

ਹਰਿ ਯੌ ਕਹੀ ਮੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਸੋ ਉਨਿ ਕੋਪਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਸੋ ਕਹੁ ਕਿਉ ॥

har yau kahee mo hit hai tuh so un kop kahiyo ham so kahu kiau ||

Krishna says that he is enamoured of her, but she retorts in rage why was he enchanted of her?

ਤੁਮਰੇ ਸੰਗਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਮੈ ਸੁਨੀਯੈ ਬਤੀਯਾ ਹਮਰੀ ਬਲਿ ਇਉ ॥੭੪੨॥

tumare sa(n)g kel kare ban mai suneeyai bateeyaa hamaree bal iau ||742||

She (Chandarbhaga) is absorbed in amorous play with you in the

forest.742.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥

kaanreh joo baach raadhe so ||

Speech of Krishna addressed to Radha:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੋਹਿਯੋ ਹਉ ਤੇਰੋ ਸਖੀ ਚਲਿਬੋ ਪਿਖਿ ਮੋਹਿਯੋ ਸੁ ਹਉ ਦ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤ ਤੇਰੇ ॥

mohiyo hau tero sakhee chalibo pikh mohiyo su hau dhirag pekhat tere ||

“O dear! I am madly in love with you because of your gait and eyes

ਮੋਹਿ ਰਹਿਯੋ ਅਲਕੈ ਤੁਮਰੀ ਪਿਖਿ ਜਾਤ ਗਯੋ ਤਜਿ ਯਾ ਨਹੀ ਡੇਰੇ ॥

moh rahiyo alakai tumaree pikh jaat gayo taj yaa nahee ddere ||

I am enamoured of you by seeing your hair, therefore, I could not go to my home, abandoning it

ਮੋਹਿ ਰਹਿਯੋ ਤੁਹਿ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥

moh rahiyo tuh a(n)g nihaarat preet baddee teh te man mere ||

“I am allured on even seeing your limbs, therefore my love for you has

increased in my mind

ਮੋਹਿ ਰਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇਰੋ ਨਿਹਾਰਤ ਜਿਉ ਗਨ ਚੰਦ ਚਕੋਰਨ ਹੇਰੇ ॥੭੪੩॥

moh rahiyo mukh tero nihaarat jiau gan cha(n)dh chakoran here ||743||

I have been enchanted on seeing your face like the partridge looking at the moon.743.

ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਚਲੋ ਉਠ ਕੈ ਅਬ ਹੀ ॥

taa te na maan karo sajanee muh sa(n)g chalo uTh kai ab hee ||

“Therefore, O dear! do not remain engrossed in pride now, get up and go with me just now

ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਸੋ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਕੁਪਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸਬ ਹੀ ॥

hamaree tum so sakhee preet ghanee kup baat kaho taj kai sab hee ||

I have profound love for you, forsake your ire and talk to me

ਤਿਹ ਤੇ ਇਹ ਛੁਦ੍ਰਨ ਬਾਤ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹਿਯੋ ਨ ਅਰੀ ਤੁਮ ਕੋ ਫਬਹੀ ॥

teh te ieh chhudhran baat kee reet kahiyo na aree tum ko fabahee ||

“It does not behove you to talk in such an uncivilised way

ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਚਲੀਯੈ ਇਹ ਕਾਜ ਕੀਏ ਨ ਕਛੂ ਲਭ ਹੀ ॥੭੪੪॥

teh te sun mo binatee chaleeyai ieh kaaj ke'ee na kachhoo labh hee ||744||

Listen to my request and go, because no gain will accrue to you in this

way.”744.

ਅਤਿ ਹੀ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਰੰਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੋਊ ਮਾਨੀ ॥

at hee jab kaanreh karee binatee tab hee man ra(n)ch treeyaa souoo maanee ||

When Krishna requested many times, then that gopi (Radha) slightly agreed

ਦੂਰ ਕਰੀ ਮਨ ਕੀ ਗਨਤੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ॥

dhoor karee man kee ganatee jab hee har kee tin preet pachhaanee ||

She removed the illusion of her mind and recognised the love of Krishna:

ਤਉ ਇਮ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮਹਿ ਤ੍ਰੀਯਨ ਰਾਨੀ ॥

tau im utar dhet bhiee jouoo su(n)dharataa meh treeyan raanee ||

Radha, the queen of women in beauty replied to Krishna

ਤਯਾਗ ਦਈ ਦੁਚਿਤਈ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਸੋ ਰਸ ਬਾਤਨ ਸੋ ਨਿਜ ਕਾਨੀ ॥੭੪੫॥

tayaag dhiee dhuchitiee man kee har so ras baatan so nij kaanee ||745||

She abandoned the duality of her mind and began to talk about the

passionate love with Krishna.745.

ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਚਲੀਯੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜਾਨਤ ਹੋ ਰਸ ਸਾਥ ਛਰੋਗੇ ॥

moh kaho chaleeyai hamare sa(n)g jaanat ho ras saath chharoge ||

Radha said, "Being allured you have asked me to go with you, but I know that through the passionate love, you will deceive me

ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਹਮ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਸਖੀ ਜਾਨਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੰਗ ਅਰੋਗੇ ॥

raas bikhai ham ko sa(n)g lai sakhee jaanat gavaiaaran sa(n)g aroge ||

You will take me alongwith you in the arena of amorous sport, but I know that there you will engage yourself with other gopis

ਹਉ ਨਹੀ ਹਾਰਿ ਹਉ ਪੈ ਤੁਮ ਤੇ ਤੁਮ ਹੀ ਹਮ ਤੇ ਹਰਿ ਹਾਰਿ ਪਰੋਗੇ ॥

hau nahee haar hau pai tum te tum hee ham te har haar paroge ||

"O Krishna! I do not feel defeated by you, but in future also, you will be defeated by me

ਏਕ ਨ ਜਾਨਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਲਵਾਇ ਕਹਿਯੋ ਕਛੁ ਕਾਜੁ ਕਰੋਗੇ ॥੭੪੬॥

ek na jaanat ku(n)j galeen lavai kahiyo kachh kaaj karoge ||746||

You do not know anything about any alcove, what will you do by taking me

there.”746.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਭੀਨੀ ॥

birakhabhaan sutaa kab sayaam kahai at jo har ke ras bheetar bheenee ||

The poet Shyam says that Radha became absorbed in the love of Krishna

ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਿਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਛਬਿ ਦਾਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੀ ॥

ree birajanaath kahiyo has kai chhab dhaatan kee at su(n)dhar cheenee ||

She said smilingly to the Lord of Braja and the winsome luster of her teeth,

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਭਈ ਕਬਿ ਕੇ ਸੋਊ ਕੀਨੀ ॥

taa chhab kee at hee upamaa man mai ju bhiee kab ke souoo keenee ||

While smiling looked like the flash of lightning amongst the clouds, according to the poet

ਜਿਉ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਤਿਹ ਕੋ ਠਗ ਕੈ ਠਗਨੀ ਠਗ ਲੀਨੀ ॥੭੪੭॥

jiau ghan beech lasai chapalaa teh ko Thag kai Thaganee Thag leenee

||747||

In this way that deceitful gopi (Radha) deceived the cheat (Krishna).747.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਭੀਨੀ ॥

birakhabhaan sutaa kab sayaam kahai at jo har ke ras bheetar bheenee ||

ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਮਨ ਕੈ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ੍ਹ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਨਿ ਲੀਨੀ ॥

beech hulaas baddiyo man kai jab kaanrahreh kee baat sabhai man leenee ||

Radha was completely filled with the passionate love of Krishna and remembering his words, she was filled with joy in her mind

ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਹਿੰਗੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਿਨ ਸੰਗ ਕਹਿਯੋ ਸੋਊ ਕੀਨੀ ॥

ku(n)j galeen mai khelahi(n)ge har ke tin sa(n)g kahiyo souoo keenee ||

ਯੌ ਹਸਿ ਬਾਤ ਨਿਸੰਗ ਕਹਿਯੋ ਮਨ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥੭੪੮॥

yau has baat nisa(n)g kahiyo man kee dhuchitaiee sabh hee taj dheenee ||748||

She said, “I shall play with Krishna in the alcoves and I shall do whatever he says.” saying this, she, unhesitantingly, abandoned all her duality of

the mind.748.

ਦੋਊ ਜਉ ਹਸਿ ਬਾਤਨ ਸੰਗ ਢਰੇ ਤੁ ਹੁਲਾਸ ਬਿਲਾਸ ਬਢੇ ਸਗਰੇ ॥

dhouoo jau has baatan sa(n)g ddare ta hulaas bilaas badde sagare ||

When both of them, talking smilingly, fell down, their love and merriment increased

ਹਸਿ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਲਈ ਲਲਨਾ ਗਹਿ ਗਾੜੇ ਅਨੰਗ ਤੇ ਅੰਕ ਭਰੇ ॥

has ka(n)Th lagai liee lalanaa geh gaaRe ana(n)g te a(n)k bhare ||

Krishna smilingly hugged that beloved to his bosom and with his strength he embraced her

ਤਰਕੀ ਹੈ ਤਨੀ ਦਰਕੀ ਅੰਗੀਆ ਗਰ ਮਾਲ ਤੇ ਟੂਟ ਕੈ ਲਾਲ ਪਰੇ ॥

tarakee hai tanee dharakee a(n)geeaa gar maal te TooT kai laal pare ||

In this act, the blouse of Radha was pulled and its string was broken

ਪੀਯ ਕੇ ਮਿਲਏ ਤ੍ਰੀਯ ਕੇ ਹੀਯ ਤੇ ਅੰਗਰਾ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਕੇ ਨਿਕਰੇ ॥੭੪੯॥

peey ke mile treey ke heey te a(n)garaa birahaagan ke nikare ||749||

The gems of her necklace also broke and fell down, meeting her beloved, the limbs of Radha came out of the fire of separation.749.

ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗਿ ਚਲੇ ਬਨ ਲੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ ॥

har raadhikaa sa(n)g chale ban lai kab sayaam kahai man aana(n)dh paayo

||

The poet says that Krishna, being filled with bliss in his mind, took Radha with him and went towards the forest

ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਕੇਲ ਕਰੇ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਹੁਤੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥

ku(n)j galeen mai kel kare man ko sabh sok huto bisaraayo ||

Roaming in the alcoves, he forgot the sorrow of his mind

ਤਾਹੀ ਕਥਾ ਕੌ ਕਿਧੌ ਜਗ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਕ ਆਦਿਕ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥

taahee kathaa kau kidhau jag mai man mai suk aadhik gai sunaayo ||

This love-story has been sung by Shukdev and others

ਜੋਊ ਸੁਨੈ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਧਰਿ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ ॥੭੫੦॥

jouoo sunai souoo reejh rahai jeh ke sabh hee dhar mai jas chhaayo ||750||

Krishna, whose praise has been spread throughout the whole world,

whosoever listens to his story, is fascinated by it.750.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥

kaanreh joo baach raadhe so ||

Speech of Krishna addressed to Radha:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹਰਿ ਜੂ ਇਮ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗਿ ਕਹੀ ਜਮੁਨਾ ਮੈ ਤਰੋ ਤੁਮ ਕੋ ਗਹਿ ਹੈ ॥

har joo im raadhikaa sa(n)g kahee jamunaa mai taro tum ko geh hai ||

Krishna said to Radha, “Your swim in Yamuna and I shall catch you

ਜਲ ਮੈ ਹਮ ਕੇਲ ਕਰੈਗੇ ਸੁਨੋ ਰਸ ਬਾਤ ਸਭੈ ਸੁ ਤਹਾ ਕਹਿ ਹੈ ॥

jal mai ham kel karaige suno ras baat sabhai su tahaa keh hai ||

We will perform acts of love in water and shall also talk to you there

everything about love

ਜਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਲਲਚਾਇ ਮਨੈ ਪਿਖਿਬੋ ਚਹਿ ਹੈ ॥

jeh or nihaar badhoo biraj kee lalachai manai pikhibo cheh hai ||

“When the women of Braja will see you here covetously,

ਪਹੁਚੈਗੀ ਨਹਿ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਏ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਰੀਝਤ ਹਾਰਹਿ ਹੈ ॥੭੫੧॥

pahuchaigee neh teh gavaiaaran e ham hoo(n) tum reejhat haareh hai ||751||

They will not be able to reach upto this place, we will remain there delightfully.”751.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਲ ਪੈਠਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

birakhabhaan sutaa har ke mukh te jal paiThan kee bateeyaa sun paiee ||

ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਪਰੀ ਸਰ ਮੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਿ ਬਡਾਈ ॥

dhai kai jai paree sar mai kar kai at hee birajanaath baddaiee ||

Hearing the words of Krishna, about going within the water, Radha ran and

jumped in water

ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਾਛੈ ਤੇ ਸ੍ਯਾਮ ਪਰੇ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਇਹ ਆਈ ॥

taahee ke paachhai te sayaam pare kab ke man mai upamaa ieh aaiee ||

ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਬਾਜ ਪਰਿਯੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਕੋ ਜਿਉ ਮੁਰਗਾਈ ॥੭੫੨॥

maanahu sayaam joo baaj pariyo pikh kai biraj naar ko jiau muragaiee ||752||

Krishna followed her and according to the poet it seemed that in order to catch the Radha-bird, Krishna-falcon pounced upon her.752.

ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਧਸਿ ਕੈ ਜਲਿ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਸੋਊ ਤਬ ਜਾਇ ਗਹੀ ॥

birajanaath tabai dhas kai jal mai biraj naar souoo tab jai gahee ||

Swimming in water, Krishna caught hold of Radha ,surrendering her body to Krishna,

ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਭੇਟ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਗਿਨਤੀ ਮਨ ਕੀ ਜਲ ਭਾਤਿ ਬਹੀ ॥

har ko tan bheT hulaas baddiyo ginatee man kee jal bhaat bahee ||

The joy of Radha was increased and the illusions of her mind flowed away like water

ਜੋਊ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਿਯੋ ਮਨ ਕੈ ਕਬਿ ਤਉ ਮੁਖ ਤੇ ਕਥਾ ਭਾਖਿ ਕਹੀ ॥

jouoo aana(n)dh beech baddiyo man kai kab tau mukh te kathaa bhaakh

kahee ||

The bliss enhanced in her mind and according to the poet,

ਪਿਖਿਯੋ ਜਿਨ ਹੂੰ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹੀ ॥੭੫੩॥

pikhiyo jin hoo(n) souoo reejh rahiyo pikh kai jamunaa jeh reejh rahee ||753||

Whosoever saw her, he was allured, Yamuna was also charmed.753.

ਜਲ ਤੇ ਕਢਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰਿ ਰਾਸ ਮਚਾਯੋ ॥

jal te kadd kai fir gavaiaaran so kab sayaam kahai fir raas machaayo ||

Coming out of water, Krishna again began to engross himself in the passionate and

ਗਾਵਤ ਭੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ ॥

gaavat bhee birakhabhaan sutaa at hee man bheetar aana(n)dh paayo ||

Amorous play alongwith the gopis, Radha, with great joy in her mind,

began to sing

ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿਨ ਸੋ ਮਿਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜੁ ਸਾਰੰਗ ਮੈ ਇਕ ਤਾਨ ਬਸਾਯੋ ॥

biraj naarin so mil kai birajanaath joo saara(n)g mai ik taan basaayo ||

ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਗ੍ਵਾਰਨੀਆ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੭੫੪॥

so sun kai mirag aavat dhaavat gavaiaaraneeaa sun kai sukh paayo ||754||

Together with the women of Braja, Krishna played upon a tune in the musical mode of Sarang, hearing which the deer came running and the gopis also felt pleased.754.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲ ਮੈ ਕੀਨੀ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰ ॥

satreh sai paitaal mai keenee kathaa sudhaar ||

ਚੂਕ ਹੋਇ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਕਬਿ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ ॥੭੫੫॥

chook hoi jeh teh su kab leejahu sakal sudhaar ||755||

In Samvat 1745, the story of this poet was improved and if there is any

error and omission in it, then the poets may still improve it.755.

ਬਿਨਤਿ ਕਰੋ ਦੋਊ ਜੋਰਿ ਕਰਿ ਸੁਨੋ ਜਗਤ ਕੇ ਰਾਇ ॥

binat karo dhouoo jor kar suno jagat ke rai ||

ਮੋ ਮਸਤਕ ਤ੍ਵ ਪਗ ਸਦਾ ਰਹੈ ਦਾਸ ਕੇ ਭਾਇ ॥੭੫੬॥

mo masatak tavai pag sadhaa rahai dhaas ke bhai ||756||

I request folding both my hands, O the Lord of the world! Thy servent may ever have this wish that my forehead may always remain in love with Thy feet.756.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ

ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥

eit sree dhasam sika(n)dhe puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare raas ma(n)ddal baranana(n) dhiaai samaapatam sat subham sat ||

End of the chapter entitled “The description of the arena of amorous play”

(Based on Dasham Sakandh Purana) in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਸੁਦਰਸਨ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮਣੁ ਭੁਜੰਗ ਜੋਨ ਤੇ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ॥

sudharasan naam brahaman bhuja(n)g jon te udhaar karan kathana(n) ||

Salvation of a Brahmin named Sudarshan from snake-birth

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦਿਨ ਪੂਜਾ ਕੋ ਆਇ ਲਗਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜੋਊ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਕੈ ਹਿਤ ਸੇਵੀ ॥

dhin poojaa ko aai lagiyo teh ko jouoo gavaiaaraneeyaa at kai hit sevee ||

The goddess whom the gopis had worshipped, her day of worship arrived

ਜਾ ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਮਰਿਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਗ ਮਾਤ ਅਭੇਵੀ ॥

jaa rip su(n)bh nisu(n)bh mariyo kab sayaam kahai jag maat abhevee ||

She was the same goddess who had killed the demons named Sumbh and Nisumbh and who is known is the world as the undistinguishable mother

ਨਾਸ ਭਏ ਜਗ ਮੈ ਜਨ ਸੋ ਜਿਨਹੂ ਮਨ ਮੈ ਕੁਪ ਕੈ ਨਹਿ ਸੇਵੀ ॥

naas bhe jag mai jan so jinahoo man mai kup kai neh sevee ||

Those people who have not remembered her, they were destroyed in the

world

ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲੇ ਤਜਿ ਕੈ ਪੁਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਗੋਪ ਸੁ ਪੂਜਨ ਦੇਵੀ ॥੭੫੭॥

taahee ke het chale taj kai pur gavaiaarin gop su poojan dhevee ||757||

The gopis and gopas are all going out of the city in order to worship her.757.

ਆਠ ਭੁਜਾ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗਿ ਮਾਲੁਮ ਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਨਿ ਨਾਮ ਜਿਸੀ ਕੋ ॥

aaTh bhujaa jeh kee jag maalum su(n)bh sa(n)ghaaran naam jisee ko ||

ਸਾਧਨ ਦੋਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਨ ਮਾਨਤ ਤ੍ਰਾਸ ਕਿਸੀ ਕੋ ॥

saadhan dhokhan kee harataa kab sayaam na maanat traas kisee ko ||

She, who has eight arms and is the killer of Sumbh, who is the remover of

the sufferings of saints and is fearless,

ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲਨ ਸਾਤਨ ਫੈਲ ਰਹਿਓ ਜਸ ਨਾਮੁ ਇਸੀ ਕੋ ॥

saat akaas pataalan saatan fail rahio jas naam isee ko ||

Whose fame is spread in all the seven heavens and the nether-world

ਤਾਹੀ ਕੋ ਪੂਜਨ ਦਯੋਸ ਲਗਿਓ ਸਭ ਗੋਪ ਚਲੇ ਹਿਤ ਮਾਨਿ ਤਿਸੀ ਕੋ ॥੭੫੮॥

taahee ko poojan dhayos lagio sabh gop chale hit maan tisee ko ||758||

All the gopas are going today in order to worship her.758.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮਹਾਰੁਦ੍ਰ ਅਰੁ ਚੰਡਿ ਕੇ ਚਲੇ ਪੂਜਬੇ ਕਾਜ ॥

mahaarudhr ar cha(n)dd ke chale poojabe kaaj ||

ਜਸੁਧਾ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਅਉ ਸੰਗ ਲੀਏ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ॥੭੫੯॥

jasudhaa treeyaa balibhadhr aau sa(n)g le'ee birajaraaj ||759||

Krishna is going along with Yashoda and Balram in order to worship the

great Rudra and Chandi.759.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪੂਜਨ ਕਾਜ ਚਲੈ ਤਜ ਕੈ ਪੁਰ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖੇ ॥

poojan kaaj chalai taj kai pur gop sabhai man mai harakhe ||

The gopas, being pleased, left the city for the worship

ਗਹਿ ਅਛਤ ਧੂਪ ਪਚਾਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪਕ ਸਾਮੁਹੇ ਚੰਡਿ ਸਿਵੈ ਸਰਖੇ ॥

geh achhat dhoop pachaamirat dheepak saamuhe cha(n)dd sivai sarakhe ||

They made offerings of earthen lamps, Panchamrit, milk and rice

ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭੇ ਤਿਨ ਕੋ ਦੁਖ ਥੇ ਜੁ ਜਿਤੇ ਸਭ ਹੀ ਘਰਖੇ ॥

at aana(n)dh praapat bhe tin ko dhukh the ju jite sabh hee gharakhe ||

They were extremely delighted and all their sufferings ended

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਅਹੀਰਨ ਕੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਸੁਭ ਭਾਗ ਘਰੀ ਇਹ ਮੈ ਪਰਖੇ ॥੭੬੦॥

kab sayaam aheeran ke ju hute subh bhaag gharee ieh mai parakhe ||760||

According to the poet Shyam, this time is most fortunate for all of

them.760.

ਏਕ ਭੁਜੰਗਨ ਕਾਨ੍ਹ ਬਬਾ ਕਹੁ ਲੀਲ ਲਯੋ ਤਨ ਨੈਕੁ ਨ ਛੋਰੈ ॥

ek bhuja(n)gan kaanreh babaa kahu leel layo tan naik na chhorai ||

On this side, a snake swallowed in his mouth the whole body of the father of Krishna

ਸ੍ਯਾਹ ਮਨੋ ਅਬਨੂਸਹਿ ਕੋ ਤਰੁ ਕੋਪ ਡਸਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਜੋਰੈ ॥

srayaeh mano abanooseh ko tar kop ddasiyo at hee kar jorai ||

That snake was black like the ebonite wood, in great fury, he stung Nand inspite of pleas

ਜਿਉ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਲਾਤਨ ਮਾਰਤ ਜੋਰ ਕਰੈ ਅਤਿ ਹੀ ਝਕ ਝੋਰੈ ॥

jiau pur ke jan laatan maarat jor karai at hee jhak jhorai ||

ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਸਭਨੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਬ ਕੂਕ ਕਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਓਰੈ ॥੭੬੧॥

haar pare sabhano mil kai tab kook karee bhagavaan kee orai ||761||

All the people of city tried to rescue the elderly Nand by severe thrashing, but when all were tired and could not rescue, then they began to look

towards Krishna and shouted.761.

ਗੋਪ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਯੈ ॥

gop pukaarat hai mil kai sabh sayaam kahai musaleedhar bhayai ||

Gopas and Balram, all together began to shout for Krishna

ਦੋਖ ਕੋ ਹਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਆਵਹੁ ਟੇਰਤ ਦੈਤ ਮਰਯੈ ॥

dhokh ko harataa karataa sukh aavahu Terat dhait marayai ||

"Thou art the remover of sufferings and the giver of comforts"

ਮੋਹਿ ਗ੍ਰਸਿਯੋ ਅਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਡੇ ਹਮ ਰੋਵਹਿ ਯਾ ਬਧਿ ਕਾਰਜ ਕਯੈ ॥

moh grasiyo eh sayaam badde ham roveh yaa badh kaaraj kayai ||

Nand also said, "O Krishna, the snake has caught hold of me, either kill him or I shall be killed

ਰੋਗ ਭਏ ਜਿਮ ਬੈਦ ਬੁਲਈਅਤ ਭੀਰ ਪਰੇ ਜਿਮ ਬੀਰ ਬੁਲਯੈ ॥੭੬੨॥

rog bhe jim baidh bulieeat bheer pare jim beer bulayai ||762||

" Just as a doctor is called when one catches some ailment, in the same

manner, in adversity, the heroes are remembered.762.

ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਪਿਤਾ ਉਹ ਸਾਪਹਿ ਕੋ ਤਨ ਛੇਦ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

sun sraunan mai har baat pitaa uh saapeh ko tan chhedh kario hai ||

ਸਾਪ ਕੀ ਦੇਹ ਤਜੀ ਉਨ ਹੂੰ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥

saap kee dheh tajee un hoo(n) ik su(n)dhar maanukh dheh dhario hai ||

Hearing the words of his father, Krishna pierced the body of the snake, who manifested himself as a beautiful man (after relinquishing the body of the snake)

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਿਓ ਹੈ ॥

taa chhab ko jas uch mahaa kab nai bidh yaa mukh te uchario hai ||

ਮਾਨਹੁ ਪੁੰਨਿ ਪ੍ਰਤਾਪਨ ਤੇ ਸਸਿ ਛੀਨ ਲਯੋ ਰਿਪੁ ਦੂਰ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥੭੬੩॥

maanahu pu(n)n prataapan te sas chheen layo rip dhoor kario hai ||763||

Describing the grandeur of the spectacle, the poet says that it seems that under the impact of virtuous actions, the glory of the moon, having been

snatched, has appeared in this man, ending the enemy.763.

ਬਾਮਨ ਹੋਇ ਗਯੋ ਸੁ ਵਹੈ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਹੈ ਪੁਨਿ ਜਾ ਕੋ ॥

baaman hoi gayo su vahai fun naam sudharasan hai pun jaa ko ||

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋ ਕਹੁ ਰੇ ਤੈ ਠਉਰ ਕਹਾ ਕੋ ॥

kaanreh kahee bateeyaa has kai teh so kahu re tai Thaur kahaa ko ||

When that Brahmin was transformed again into a man named Sudarshan, Krishna asked him smilingly about his real abode,

ਨੈਨ ਨਿਵਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸੁ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਿਓ ਕਰ ਤਾ ਕੋ ॥

nain nivai manai sukh pai su jor pranaam kario kar taa ko ||

ਲੋਗਨ ਕੌ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਪਤਿ ਜੋ ਚਹੂੰ ਘਾ ਕੋ ॥੭੬੪॥

logan kau barataa harataa dhukh sayaam kahai pat jo chahu(n) ghaa ko ||764||

He, being pleased in mind, with bowed eyes and folded hands, he greeted Krishna and said, “O Lord! Thou art the Sustainer and remover of the

sufferings of the people and Thou art also the Lord of all the worlds.”764.

ਦਿਜ ਬਾਚ ॥

dhij baach ||

Speech of the Brahmin:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅਤ੍ਰਿ ਰਿਖੀਸੁਰ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋ ਅਤਿ ਹਾਸਿ ਕਰਿਓ ਤਿਹ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਹੈ ॥

atr rikheesur ke sut ko at haas kario teh sraap dhayo hai ||

ਜਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਤੂਅ ਸਾਪ ਸੁ ਹੋ ਬਚਨਾ ਉਨਿ ਯਾ ਬਿਧਿ ਮੋਹਿ ਕਹਿਓ ਹੈ ॥

jaeh kahiyo tooa saap su ho bachanaa un yaa bidh moh kahio hai ||

“I had ridiculed the son of the sage Arti, who had cursed me to become a snake

ਤਾਹੀ ਕੇ ਸ੍ਰਾਪ ਲਗੇ ਹਮਰੇ ਤਨ ਬਾਮਨ ਤੇ ਅਹਿ ਸਯਾਮ ਭਯੋ ਹੈ ॥

taahee ke sraap lage hamare tan baaman te eh sayaam bhayo hai ||

His words became true and my body was transformed into that of a black

snake

ਕਾਨ੍ਹ ਤੁਮੈ ਤਨ ਛੂਵਤ ਹੀ ਤਨ ਕੋ ਸਭ ਪਾਪ ਪਰਾਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥੭੬੫॥

kaanreh tumai tan chhoovat hee tan ko sabh paap parai gayo hai ||765||

O Krishna! with Thy touch, all the sin of my body has been effaced.”765.

ਪੂਜਤ ਤੇ ਜਗ ਮਾਤ ਸਭੈ ਜਨ ਪੂਜਿ ਸਭੈ ਤਿਹ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥

poojat te jag maat sabhai jan pooj sabhai teh dderan aae ||

All the people returned to their homes after worshipping the goddess of the world

ਕਾਨ੍ਹ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੋ ਉਰਿ ਧਾਰਿ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਜਸ ਗਾਏ ॥

kaanreh paraakram ko ur dhaar sabho mil kai upamaa jas gaae ||

Everyone praised the power of Krishna

ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਏ ॥

soraTh saara(n)g sudh malaar bilaaval bheetar taan basaae ||

ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਸੁ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਜਿਨ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥੭੬੬॥

reejh rahe biraj ke su sabhai jan reejh rahe jin hoo(n) sun paae ||766||

The tune of the musical modes of Soarath, Sarand, Shuddh Malhar and Bilawal was played, hearing which all the men and women of Braja and all

others who heard, were pleased.766.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪੂਜਿ ਚੰਡ ਕੋ ਭਟ ਬਡੇ ਘਰਿ ਆਇ ਮਿਲਿ ਦੋਇ ॥

pooj cha(n)dd ko bhaT badde ghar aai mil dhoi ||

ਅੰਨ ਖਾਇ ਕੈ ਮਾਤ ਤੇ ਰਹੇ ਸਦਨ ਮੈ ਸੋਇ ॥੭੬੭॥

a(n)n khai kai maat te rahe sadhan mai soi ||767||

In this way, worshipping Chandi, both the great heroes, Krishna and Balram returned to their home and having their food and drink, they went to sleep.767.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਉਧਾਰ ਚੰਡਿ ਪੂਜ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit sree bachitr naaTake gra(n)the kirasanaavataare dhij udhaar cha(n)dd pooj dhiaai samaapatam ||

End of the chapter entitled “Salvation of the Brahmin and the worship of

Chandi” in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ath birakhabhaasur dhait badh kathana(n) ||

Now begins the description of the killing of the demon Vrishabhasura

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੋਜਨ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤੇ ਭਟ ਰਾਤਿ ਪਰੇ ਸੋਊ ਸੋਇ ਰਹੈ ਹੈ ॥

bhojan kai jasudhaa peh te bhaT raat pare souoo soi rahai hai ||

Both the heroes went to sleep after being served dinner by their mother Yashoda

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਉਠ ਕੈ ਜਹ ਡੋਲਤ ਸਿੰਘ ਸਹੈ ਹੈ ॥

praat bhe ban beech ge uTh kai jeh ddolat si(n)gh sahai hai ||

As the day dawned, they reached the forest, where the lions and rabbits wandered

ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਥੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਖਰੋ ਜਿਹ ਕੇ ਦੋਊ ਸੀਂਗ ਅਕਾਸ ਖਹੇ ਹੈ ॥

birakhabhaasur tho teh Thaur kharo jeh ke dhouoo see(n)g akaas khahe

hai ||

There a demon named Vrishabhasura was standing, whose both horns were touching the sky

ਦੇਖ ਕੈ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕੁਪ ਕੈ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਸੋ ਕਰਿ ਜੋਰੁ ਗਹੇ ਹੈ ॥੭੬੮॥

dhekh kai so har joo kup kai dhuhoo(n) haathan so kar jor gahe hai ||768||

Seeing him, Krishna, in fury, caught hold of his horns with great force.768.

ਸੀਂਗਨ ਤੇ ਗਹਿ ਡਾਰ ਦਯੋ ਸੁ ਅਠਾਰਹ ਪੈਗ ਪੈ ਜਾਇ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥

see(n)gan te geh ddaar dhayo su aThaareh paig pai jai pario hai ||

Catching hold of his horns, Krishna threw him away at a distance of eighteen steps

ਫੇਰਿ ਉਠਿਓ ਕਰਿ ਕੋਪ ਮਨੈ ਹਰਿ ਕੇ ਫਿਰਿ ਸਾਮੁਹ ਜੁਧੁ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

fer uThio kar kop manai har ke fir saamuh judh kario hai ||

Then he, greatly infuriated, got up and began to fight in front of Krishna

ਫੇਰ ਬਗਾਇ ਦੀਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕਹੀ ਜਾਇ ਗਿਰਿਓ ਸੁ ਨਹੀ ਉਬਰਿਓ ਹੈ ॥

fer bagai dheeyo har joo kahee jai girio su nahee ubario hai ||

Krishna once again raised and threw him and he could not get up again

ਮੋਛ ਭਈ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਕਰ ਛੂਵਤ ਹੀ ਸੁ ਲਰਿਯੋ ਨ ਮਰਿਯੋ ਹੈ ॥੭੬੯॥

mochh bhiee teh kee har ke kar chhoovat hee su lariyo na mariyo hai

||769||

He attained salvation at the hands of Krishna and expired without a battle.769.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤ ਸੁਭਮ ਸਤ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare birakhabhaasur dhait badheh dhayai samaapatam sat subham sat ||

End of the chapter entitled “Killing of the demon Vrishabhasura” in

Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਕੇਸੀ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ath kesee dhait badh kathana(n) ||

Now begins the description of the killing of the demon Keshi

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੁਧ ਬਡੋ ਕਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੈ ਸੰਗ ਜਉ ਭਗਵਾਨ ਬਡੋ ਅਰਿ ਮਾਰਿਓ ॥

judh baddo kar kai teh kai sa(n)g jau bhagavaan baddo ar maario ||

ਨਾਰਦ ਤਉ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਯੋ ਬਚਨਾ ਸੰਗ ਕੰਸ ਕੇ ਐਸੇ ਉਚਾਰਿਓ ॥

naaradh tau mathuraa mai gayo bachanaa sa(n)g ka(n)s ke aaise uchaario ||

While fighting with Vrishabhasura, when Lord Krishna killed the great enemy, then Narada went to Mathura and said to Kansa,

ਤੂ ਭਗਨੀਪਤਿ ਨੰਦ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਤ੍ਵੈ ਰਿਪੁ ਵਾ ਘਰ ਭੀਤਰ ਡਾਰਿਓ ॥

too bhaganeepat na(n)dh sutaa har tavai rip vaa ghar bheetar ddaario ||

“The husband of your sister, the daughter of Nand and Krishna – all these

enemies of yours are prospering in your kingdom

ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਅਉ ਬਕ ਬੀਰ ਮਰਿਓ ਤਿਨ ਹੂੰ ਜਬ ਪਉਰਖ ਹਾਰਿਓ ॥੭੭੦॥

dhait aghaasur aau bak beer mario tin hoo(n) jab paurakh haario ||770||

It was through them that Aghasura and Bakasura were defeated and killed."770.

ਕੰਸ ਬਾਚ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ॥

ka(n)s baach prat utar ||

Speech of Kansa in reply:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਮਥੁਰਾਪਤਿ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਮਰੀਐ ॥

kop bhariyo man mai mathuraapat chi(n)t karee ieh ko ab mareeaai ||

Kansa, the king of Mathura, getting infuriated in his mind, resolved that they may be killed by any means

ਇਹ ਕੀ ਸਮ ਕਾਰਜ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਤਾ ਬਧਿ ਆਪਨ ਊਬਰੀਐ ॥

eeh kee sam kaaraj aaur kachhoo neh taa badh aapan uoobareeaai ||

There is no other work of so much importance before me, I must fulfil this

task at the earliest and save myself by killing my would-be killer

ਤਬ ਨਾਰਦ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਹਸਿ ਕੈ ਸੁਨੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਰਜ ਯਾ ਕਰੀਐ ॥

tab naaradh bol uThio has kai suneeaai nirap kaaraj yaa kareeaai ||

ਛਲ ਸੋ ਬਲ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਪਨੇ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਵਾ ਹਰੀਐ ॥੭੭੧॥

chhal so bal so kab sayaam kahai apane ar ko sir vaa hareeaai ||771||

Then Narada said smilingly, “O King! You must definitely perform this one task and with deceit or strength or any other means, slash the head of your

enemy."771.

ਕੰਸ ਬਾਚ ਨਾਰਦ ਸੋ ॥

ka(n)s baach naaradh so ||

Speech of Kansa addressed to Narada:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਬ ਕੰਸ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਨੀਐ ਰਿਖਿ ਜੂ ਤੁਮ ਸਤਿ ਕਹੀ ਹੈ ॥

tab ka(n)s pranaam kahee kar kai suneeaai rikh joo tum sat kahee hai ||

Then bowing before him, Kansa said, "O great sage! Your saying is true

ਵਾ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਰਜਨੀ ਦਿਨ ਮੈ ਹਮਰੈ ਮਨ ਮੈ ਬਸਿ ਕੈ ਸੁ ਰਹੀ ਹੈ ॥

vaa kee birathaa rajanee dhin mai hamarai man mai bas kai su rahee hai ||

The story of these killings permeates like the shadow of night in the day of

my heart

ਜਾਹਿ ਮਰਿਓ ਅਘੁ ਦੈਤ ਬਲੀ ਬਕੁ ਪੂਤਨਾ ਜਾ ਥਨ ਜਾਇ ਗਹੀ ਹੈ ॥

jaeh mario agh dhait balee bak pootanaa jaa than jai gahee hai ||

ਤਾ ਮਰੀਐ ਛਲ ਕੈ ਕਿਧੌ ਸੰਗਿ ਕਿ ਕੈ ਬਲ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਹੀ ਹੈ ॥੭੭੨॥

taa mareeaai chhal kai kidhau sa(n)g k kai bal kai ieh baat sahee hai ||772||

He, who has killed Agha and brave Baka and Putana, it will be appropriate

to kill him through deceit, strength or any other means.”772.

ਕੰਸ ਬਾਚ ਕੇਸੀ ਸੋ ॥

ka(n)s baach kesee so ||

Speech of Kansa addressed to Keshi:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੁਨਿ ਤਉ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ਤਬ ਕੰਸਿ ਬਲੀ ਇਕ ਦੈਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥

mun tau mil kai nirap so gireh gayo tab ka(n)s balee ik dhait bulaayo ||

ਮਾਰਹੁ ਜਾਇ ਕਹਿਓ ਜਸੁਧਾ ਪੁਤ ਪੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਠਾਯੋ ॥

maarahu jai kahio jasudhaa put pai keh kai ieh bhaat paThaayo ||

When the sage (Narada) went away after meeting Kansa, then Kansa called a mighty demon named Keshi and said to him, “Go and kill Krishna, the son of Yashoda

ਪਾਛੈ ਤੇ ਪੈ ਭਗਨੀ ਭਗਨੀ ਪਤਿ ਡਾਰਿ ਜੰਜੀਰਨ ਧਾਮਿ ਰਖਾਯੋ ॥

paachhai te pai bhaganee bhaganee pat ddaar ja(n)jeeran dhaam rakhaayo

||

On the side, he got his sister and her husband Vasudev enchained in his house

ਸੰਗਿ ਚੰਡੂਰ ਕਹਿਓ ਇਹ ਭੇਦ ਤਬੈ ਕੁਬਿਲਯਾ ਗਿਰਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੭੭੩॥

sa(n)g cha(n)ddoor kahio ieh bhedh tabai kubilayaa gir bol paThaayo ||773||

Kansa told some secret things to Chandur and also sent for kuvalyapeer

(the elephant).773.

ਕੰਸ ਬਾਚ ਅਕ੍ਰੂਰ ਸੋ ॥

ka(n)s baach akraoor so ||

Speech of Kansa addressed to Akrur:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭਾਖ ਕਹੀ ਸੰਗ ਭ੍ਰਿਤਨ ਸੋ ਇਕ ਖੇਲਨ ਕੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਬਨਈਯੈ ॥

bhaakh kahee sa(n)g bhiratan so ik khelan ko ra(n)g bhoom banieeyai ||

Kansa told his guards to construct a stage

ਸੰਗਿ ਚੰਡੂਰ ਕਹਿਯੋ ਮੁਸਟ ਕੈ ਦਰਵਾਜੇ ਬਿਖੈ ਗਜ ਕੋ ਥਿਰ ਕਈਯੈ ॥

sa(n)g cha(n)ddoor kahiyo musaT kai dharavaaje bikhai gaj ko thir kieeyai ||

He asked Chandur to make Kuvalyapeer (elephant) stand at the gate of the

stage

ਬੋਲਿ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਹੀ ਹਮਰੋ ਰਥ ਲੈ ਕਰਿ ਨੰਦ ਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜਈਯੈ ॥

bol akraoor kahee hamaro rath lai kar na(n)dh puree meh jieeyai ||

ਜਗ ਅਬੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤਨ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਹਰਿ ਲਿਅਈਯੈ ॥੭੭੪॥

jag abai hamare gireh hai ieh baatan ko kar kai har lieeyai ||774||

He gold Akrur to go to Nandpuri (the city of Nand) on his chariot and with the pretext of the performance of a Yajna in our home, Krishna may be brought here, 774.

ਜਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪੁਰਿ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪਹਿ ਸਿਉ ਤਾ ॥

jaeh kahiyo akraooreh ko biraj ke pur mai at kopeh siau taa ||

Kansa said to Akrur in an angry tone that he may go to Braja and

ਜਗ ਅਬੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੈ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਲਜਾਵਹੁ ਵਾ ਕਹਿ ਇਉ ਤਾ ॥

jag abai hamare gireh hai rijhavai kai layaavahu vaa keh iau taa ||

Announce there that a Yajna is being performed in our house, in this way,

Krishna may be entice to come here

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਉਪਜਿਯੋ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਬਿਉਤਾ ॥

taa chhab ko jas uch mahaa upajiyo kab ke man mai biautaa ||

ਜਿਉ ਬਨ ਬੀਚ ਹਰੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਸੁ ਪਠਿਯੋ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਕਹਿ ਕੇਹਰਿ ਨਿਉਤਾ ॥੭੭੫॥

jiau ban beech hare mirat ke su paThiyo miragavaa keh kehar niautaa ||775||

According to the poet this spectacle appears to suggest that a deer is

being sent in advance to tempt the lion before killing him.775.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਦੋਹਰਾ ॥

kabiyo baach dhoharaa ||

Speech of the poet: DOHRA

ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਜਿਯੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਹੁ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਕੇ ਘਾਤ ॥

nirap bhejiyo akraoor kahu har maaran ke ghaat ||

Kansa sent Akrur for waiting in ambush for the killing of Krishna

ਅਬ ਬਧ ਕੇਸੀ ਕੀ ਕਥਾ ਭਈ ਕਹੋ ਸੋਈ ਬਾਤ ॥੭੭੬॥

ab badh kesee kee kathaa bhiee kaho soiee baat ||776||

Now with this I relate the story of the killing of Keshi.776.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪ੍ਰਾਤ ਚਲਿਯੋ ਤਹ ਕੋ ਉਠਿ ਸੋ ਰਿਪੁ ਹ੍ਵੈ ਹਯ ਦੀਰਘ ਪੈ ਤਹ ਆਯੋ ॥

praat chaliyo teh ko uTh so rip havai hay dheeragh pai teh aayo ||

Keshi started early in the morning and assuming the form of a big horse,

he reached Braja

ਦੇਖਤ ਜਾਹਿ ਦਿਨੇਸ ਡਰਿਓ ਮਘਵਾ ਜਿਹ ਪੇਖਤ ਹੀ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥

dhekhat jaeh dhines ddario maghavaa jeh pekhat hee ddar paayo ||

Seeing him the sun and Indra were filled with fear

ਗ੍ਵਾਰ ਡਰੇ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਊਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥

gavaiaar ddare teh dhekhat hee har pain uoopar sees jhukaayo ||

The frightened gopas seeing him also bowed their heads at the feet of Krishna

ਧੀਰ ਭਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸੋ ਕੁਪ ਕੈ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚਾਯੋ ॥੭੭੭॥

dheer bhayo jadhurai tabai teh so kup kai ran dhu(n)dh machaayo ||777||

Seeing all this, Krishna became resolute with composure and on this side Keshi started a dreadful fighting.777.

ਕੋਪ ਭਯੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਤਬ ਪਾਉ ਕੀ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਚੋਟ ਚਲਾਈ ॥

kop bhayo rip ke man mai tab paau kee kaanreh ko choT chalaiee ||

ਦੀਨ ਨ ਲਾਗਨ ਸਜਾਮ ਤਨੈ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਜਦੁਰਾਇ ਬਚਾਈ ॥

dheen na laagan sayaam tanai su bhalee bidh so jadhurai bachaiee ||

The enemy Keshi, in rage, attacked Krishna with his feet, but Krishna did

not let him touch his body and saved himself nicely

ਫੇਰਿ ਗਹਿਓ ਸੋਊ ਪਾਇਨ ਤੇ ਕਰ ਮੋ ਨ ਰਹਿਯੋ ਸੁ ਦਯੋ ਹੈ ਬਗਾਈ ॥

fer gahio souoo pain te kar mo na rahiyo su dhayo hai bagaiee ||

Then Krishna caught hold of the feet of Keshi and raising him threw him at a distance,

ਜਿਉ ਲਰਕਾ ਬਟ ਫੈਕਤ ਹੈ ਤਿਮ ਚਾਰ ਸੈ ਪੈਗ ਪਰਿਓ ਸੋਊ ਜਾਈ ॥੭੭੮॥

jiau larakaa baT faikat hai tim chaar sai paig pario souoo jaiee ||778||

Just as the boys throw the wooden stick, Kehsi fell down at a distance of four hundred steps.778.

ਫੇਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਬਲ ਵਾ ਰਿਪੁ ਤੁੰਡ ਪਸਾਰਿ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥

fer sa(n)bhaar tabai bal vaa rip tu(n)dd pasaar har uoopar dhaayo ||

Again stabilising himself and spreading his mouth Keshi fell upon Krishna

ਲੋਚਨ ਕਾਢਿ ਬਡੇ ਡਰਵਾਨ ਕਿਧੌ ਜਿਨ ਤੇ ਨਭ ਲੋਕ ਡਰਾਯੋ ॥

lochan kaadd badde ddaravaan kidhau jin te nabh lok ddaraayo ||

Being used to frighten the heavenly beings, he opened his eyes wide and

began to terrorise

ਸਯਾਮ ਦਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਕਰ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਜਸ ਭਾਯੋ ॥

sayaam dhayo teh ke mukh mai kar taa chhab ko man mai jas bhaayo ||

Krishna put his hand in his mouth and it seemed that Krishna, assuming the form of death,

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹੈ ਕਰ ਕਾਲ ਮਨੋ ਤਨ ਕੇਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਸਨ ਆਯੋ ॥੭੭੯॥

kaanreh ko hai kar kaal mano tan kesee te praan nikaasan aayo ||779||

Was electing the life-force from the body of Keshi.779.

ਤਿਨਿ ਬਾਹ ਕਟੀ ਹਰਿ ਦਾਤਨ ਸੋ ਤਿਹ ਕੇ ਸਭ ਦਾਤ ਤਬੈ ਝਰ ਗੇ ॥

tin baeh kaTee har dhaatan so teh ke sabh dhaat tabai jhar ge ||

He (Keshi) tried to penetrate his teeth in the arm of Krishna, but his teeth

fell off

ਜੋਊ ਆਇ ਮਨੋਰਥ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸਮ ਓਰਨ ਕੀ ਸੋਊ ਹੈ ਗਰ ਗੇ ॥

jouoo aai manorath kai man mai sam oran kee souoo hai gar ge ||

The object for which he had come, was defeated

ਤਬ ਹੀ ਸੋਊ ਜੂਝਿ ਪਰੋ ਛਿਤ ਪੈ ਨ ਸੋਊ ਫਿਰ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਘਰ ਗੇ ॥

tab hee souoo joojh paro chhit pai na souoo fir kai apune ghar ge ||

He could not go back to his house and while fighting fell down on the earth

ਅਬ ਕਾਨਰ ਕੇ ਕਰ ਲਾਗਤ ਹੀ ਮਰਿ ਗਯੋ ਵਹ ਪਾਪ ਸਭੈ ਹਰ ਗੇ ॥੭੮੦॥

ab kaanar ke kar laagat hee mar gayo veh paap sabhai har ge ||780||

He died at the hands of Krishna and all his sins were destroyed.780.

ਰਾਵਨ ਜਾ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਮਰਿਓ ਬਿਧਿ ਜੋ ਕਰ ਕੈ ਨਰਕਾਸੁਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥

raavan jaa bidh raam mario bidh jo kar kai narakaasur maariyo ||

The method by which Ram killed Ravana and the method with which narakasura died,

ਜਿਉ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੇ ਰਛਨ ਕੋ ਹਰਿਨਾਕਸ ਮਾਰਿ ਡਰਿਓ ਨ ਉਬਾਰਿਯੋ ॥

jiau prahalaadh ke rachhan ko harinaakas maar ddario na ubaariyo ||

The method with which Hiranyakashipu was killed by the Lord for the

protection of Prahlad

ਜਿਉ ਮਧੁ ਕੈਟ ਮਰੇ ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ ਲੈ ਪਾਵਕ ਲੀਲ ਲਈ ਡਰੁ ਟਾਰਯੋ ॥

jiau madh kaiT mare kar chakr lai paavak leel liee ddar Taarayo ||

The manner in which Madhu and Kaitabh were killed and the Lord drank away Davanal,

ਤਿਉ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਰਾਖਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਪਨੋ ਬਲ ਦੈਤ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥੭੮੧॥

tiau har sa(n)tan raakhan ko kar kai apano bal dhait pachhaariyo ||781||

In the same manner for the protection of the saints, Krishna with his

strength, overthrew keshi.781.

ਮਾਰਿ ਬਡੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸੰਗਿ ਗਊਅਨ ਲੈ ਸੁ ਗਏ ਬਨ ਮੈ ॥

maar badde rip ko har joo sa(n)g guooan lai su ge ban mai ||

After killing the great enemy, Krishna went to the forest with his cows

ਮਨ ਸੋਕ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੈ ਸਬ ਹੀ ਅਤਿ ਕੈ ਫੁਨਿ ਆਨੰਦ ਪੈ ਤਨ ਮੈ ॥

man sok sabhai har kai sab hee at kai fun aana(n)dh pai tan mai ||

Abandoning all his griefs from his mind, he was in his happy mood

ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਇਉ ਮਨ ਮੈ ॥

fun taa chhab kee at hee upamaa upajee kab sayaam ke iau man mai ||

ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਬਡੋ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨਿ ਬਧਿਓ ਛਲ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਕੇ ਮਨੋ ਗਨ ਮੈ ॥੭੮੨॥

jim si(n)gh baddo mirag jaan badhio chhal so miragavaa ke mano gan mai ||782||

According to the poet that spectacle seemed like this that a big deer had been killed by the lion out of the herd.782.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕੇਸੀ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare kesee badheh dhayai

samaapatam sat subham sat ||

End of the chapter entitled “The killing of keshi” in Krishnavatara in

Bachittar Natak.

ਅਥ ਨਾਰਦ ਜੂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਹਿ ਆਏ ॥

ath naaradh joo kirasan peh aae ||

Now begins the destription of the Arival of Narada for meeting Krishna

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਤਬ ਨਾਰਦ ਚਲਿ ਗਯੋ ਨਿਕਟਿ ਭਟ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ॥

tab naaradh chal gayo nikaT bhaT kirasan ke ||

ਕਰੀ ਉਦਰ ਪੂਰਨਾ ਮਨੋ ਹਿਤ ਤਿਸਨ ਕੇ ॥

karee udhar pooranaa mano hit tisan ke ||

Then Narada went to meet Krishna, who served him food to his fill

ਰਹਿਓ ਮੁਨੀ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਸਯਾਮ ਤਰਿ ਪਗਨ ਕੇ ॥

rahio munee sir nayai sayaam tar pagan ke ||

ਹੋ ਮਨਿ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਸਜਾਮ ਮਹਾ ਸੰਗਿ ਲਗਨ ਕੇ ॥੭੮੩॥

ho man bichaar kahiyo sayaam mahaa sa(n)g lagan ke ||783||

The sage stood at the feet of Krishna with bowed head and after reflecting

in his mind and intellect, he addressed Krishna with great reverence.783.

ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਜੂ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

mun naaradh joo baach kaanrahreh joo so ||

Speech of the sage Narada addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਅਗ੍ਰ ਹੀ ਜਾ ਹਰਿ ਸੋ ਮੁਨਿ ਪਾ ਪਰਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥

akraoor ke agr hee jaa har so mun paa par kai ieh baat sunaiee ||

Before the arrival of Akrur the sage told everything to Krishna

ਰੀਝ ਰਹਿਓ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥

reejh rahio apune man mai su nihaar kai su(n)dhar roop kanrahaiee ||

Listening to all the talk, the charming Krishna was pleased in his mind

ਬੀਰ ਬਡੋ ਰਨ ਬੀਚ ਹਨੋ ਤੁਮ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥

beer baddo ran beech hano tum aaise kahiyo at hee chhab paiee ||

Narada said, “O Krishna! you have vanquished many heroes in the

battlefield and have attained great brilliance

ਆਯੋ ਹੋ ਹਉ ਸੁ ਘਨੇ ਰਿਪ ਘੇਰਿ ਸਿਕਾਰ ਕੀ ਭਾਤਿ ਬਧੋ ਤਿਨ ਜਾਈ ॥੭੮੪॥

aayo ho hau su ghane rip gher sikaar kee bhaat badho tin jaiee ||784||

I hve gathered and left many of your enemies, you may now (go to Mathura and) kill them784.

ਤਬ ਹਉ ਉਪਮਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਹੋ ਕੁਬਲਿਯਾ ਗਿਰ ਕੋ ਤੁਮ ਜੋ ਮਰਿਹੋ ॥

tab hau upamaa tumaree karaho kubaliyaa gir ko tum jo mariho ||

ਮੁਸਟਕ ਬਲ ਸਾਥ ਚੰਡੂਰਹਿ ਸੋ ਰੰਗਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬਧ ਜਉ ਕਰਿਹੋ ॥

musaTak bal saath cha(n)ddooreh so ra(n)gabhoom bikhai badh jau kariho ||

“I shall sing your praises if you kill Kuvalyapeer (elephant), kill Chandur on

the stage with you fists,

ਫਿਰਿ ਕੰਸ ਬਡੇ ਅਪੁਨੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੇਸ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਹਰਿਹੋ ॥

fir ka(n)s badde apune rip ko geh kes te praanan ko hariho ||

ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਘਨੇ ਬਨ ਆਸੁਰ ਕੋ ਕਰਿ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਧਰ ਪੈ ਡਰਿਹੋ ॥੭੮੫॥

rip maar ghane ban aasur ko kar kaaT sabhai dhar pai ddariho ||785||

"Annihilate your great enemy Kansa by catching him from his hair and throw on the ground all the demons of the city and the forest after chopping them."785.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਹ ਕਹਿ ਨਾਰਦ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਬਿਦਾ ਭਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

eeh keh naaradh kirasan so bidhaa bhayo man maeh ||

Saying thus, Narada bade farewell to Krishna and went away

ਅਬ ਦਿਨ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਕਹਿਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਫੁਨਿ ਨਿਜਕਾਹਿ ॥੭੮੬॥

ab dhin ka(n)seh ke kahiyo mirat ke fun nijakaeh ||786||

He thought in his mind that now Kansa had only a few days to live and his

life would end very soon.786.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਜੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੁ ਕੋ ਸਭ ਭੇਦ ਦੇਇ ਫਿਰਿ ਬਿਦਿਆ ਭਏ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare mun naaradh joo kirasan joo ko sabh bhedh dhei fir bidhiaa bhe dhayai samaapatam sat subham sat ||

End of the chapter entitled “Going away of Narada after apprising all the

secrets to Krishna" in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਦੈਤ ਜੁਧ ॥

ath bisavaiaasur dhait judh ||

Now begins the description of the fighting with the demon Vishwasura

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਖੇਲਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਆਦਿ ਨਿਰੰਜਨ ਸੋਇ ॥

khelat gavaiaaran so kirasan aadh nira(n)jan soi ||

The primal Lord Krishna began to play with the gopis

ਹ੍ਵੈ ਮੇਢਾ ਤਸਕਰ ਕੋਊ ਕੋਊ ਪਹਰੂਆ ਹੋਇ ॥੭੮੭॥

havai meddaa tasakar kouoo kouoo paharooaa hoi ||787||

Someone played the part of a he-goat, someone of a thief and someone of

a policemen.787.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੇਸਵ ਜੂ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਸੁਭ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥

kesav joo sa(n)g gavaiaaran ke biraj bhoom bikhai subh khel machaayo ||

Lord Krishna’s amorous play with the gopis became very famous in the land of Braja

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਚੁਰਵਾ ਤਿਨ ਭਛਨਿ ਆਯੋ ॥

gavaiaaran dhekh tabai bisavaiaasur havai churavaa tin bhachhan aayo ||

The demon Vishwasura, seeing the gopis came to devour them assuming the form of a thief

ਗ੍ਵਾਰ ਹਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਫਿਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

gavaiaar hare har ke bahute teh ko fir kai har joo lakh paayo ||

He abducted many gopas and Krishna after a good deal of search

recognised him

ਧਾਇ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਗਹੀ ਬਲ ਸੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੭੮੮॥

dhai kai taahee kee greev gahee bal so dharanee par maar giraayo ||788||

Krishna ran and caught hold of his neck and dashed him against the earth and killed him.788.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਕੋ ਸਮਾਰ ਕੈ ਕਰਿ ਸਾਧਨ ਕੇ ਕਾਮ ॥

bisavaiaasur ko samaar kai kar saadhan ke kaam ||

ਹਲੀ ਸੰਗ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਲੈ ਆਏ ਨਿਸਿ ਕੋ ਧਾਮਿ ॥੭੮੯॥

halee sa(n)g sabh gavaiaar lai aae nis ko dhaam ||789||

After killing Vishwasura and going such deeds for the sake of saints, Krishna accompanied by Balram, came to his home as the night fell.789.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kisanaavataare bisavaiaasur dhait badheh

dhayai samaapatam ||

End of the chapter entitled “The killing of the demon named Vishwasura”in

Krishnavatara in Bachittar natak.

ਅਥ ਹਰਿ ਕੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਮਥਰਾ ਕੋ ਲੈ ਜੈਬੋ ॥

ath har ko akraoor matharaa ko lai jaibo ||

Now begins the description of taking of Krishna to Mathura by Akrur

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਿਧੌ ਚਲ ਕੈ ਤਹਿ ਆਯੋ ॥

rip ko har maar ge jab hee akraoor kidhau chal kai teh aayo ||

When, after killing the enemy, Krishna was about to go, Akrur arrived there

ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਿਓ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

sayaam ko dhekh pranaam kario apane man mai at hee sukh paayo ||

Seeing Krishna and being-extremely pleased, he bowed before him

ਕੰਸ ਕਹੀ ਸੋਊ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਜਦੁਰਾ ਅਪੁਨੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਰਿਝਾਯੋ ॥

ka(n)s kahee souoo kai binatee jadhuraa apune hit saath rijhaayo ||

Whatever Kansa has aksed him to do, he did accordingly and thus

delighted Krishna

ਅੰਕੁਸ ਸੋ ਗਜ ਜਿਉ ਫਿਰੀਯੈ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਮ ਬਾਤਨ ਤੇ ਹਿਰਿ ਲਿਆਯੋ ॥੭੯੦॥

a(n)kus so gaj jiau fireeyai har ko tim baatan te hir liaayo ||790||

Just as the elephant is directed according to one's wish with the aid of goad, in the same way Akrur, with the persuasive talk, got the assent of Krishna.790.

ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੂ ਪਿਤ ਧਾਮਿ ਗਏ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥

sun kai bateeyaa teh kee har joo pit dhaam ge ieh baat sunaiee ||

ਮੋਹਿ ਅਬੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੈ ਹਾਥਿ ਬੁਲਾਇ ਪਠਿਓ ਮਥੁਰਾ ਹੂੰ ਕੇ ਰਾਈ ॥

moh abai akraoor kai haath bulai paThio mathuraa hoo(n) ke raiee ||

Listening to his words, Krishna went to his father Nand and said, "I have been called by Kansa, the king of Mathura, to come in the company of

Akrur

ਪੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਮੂਰਤਿ ਨੰਦ ਕਹੀ ਤੁਮਰੇ ਤਨ ਹੈ ਕੁਸਰਾਈ ॥

pekhat hee teh moorat na(n)dh kahee tumare tan hai kusaraiee ||

ਕਾਹੇ ਕੀ ਹੈ ਕੁਸਰਾਤ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬੁਲਿਓ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਾਈ ॥੭੯੧॥

kaahe kee hai kusaraat kahiyo ieh bhaat bulio musaleedhar bhaiee ||791||

Seeing Krishna, Nand said, “Are you alright?” Krishna said, “Why do you ask it?,” saying thus, Krishna also called his brother Balram.791.

ਅਥ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਆਗਮ ॥

ath mathuraa mai har ko aagam ||

Now begins the description of the arrival of Krishna in Mathura

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਸੰਗਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਚਲਿਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਤਬੈ ॥

sun kai bateeyaa sa(n)g gavaiaaran lai birajaraaj chaliyo mathuraa ko tabai ||

Listening to their talk and accompanied by the gopas, Krishna started for

Mathura

ਬਕਰੇ ਅਤਿ ਲੈ ਪੁਨਿ ਛੀਰ ਘਨੋ ਧਰ ਕੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸਜਾਮ ਅਗੈ ॥

bakare at lai pun chheer ghano dhar kai musaleedhar sayaam agai ||

They also took many he-goats with them and also great quality of milk,

Krishna and Balram were in front

ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੁਖ ਹੋਤ ਘਨੋ ਤਨ ਕੋ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਪਾਪ ਭਗੈ ॥

teh dhekhat hee sukh hot ghano tan ko jeh dhekhat paap bhagai ||

Seeing them extreme comfort is obtained and all the sins are destroyed

ਮਨੋ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਬਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਜਦੁਰਾਇ ਲਗੈ ॥੭੯੨॥

mano gavaiaaran ko ban su(n)dhar mai sam kehar kee jadhurai lagai ||792||

Krishna seems like a lion in the forest of gopas.792.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮਥੁਰਾ ਹਰਿ ਕੇ ਜਾਨ ਕੀ ਸੁਨੀ ਜਸੋਧਾ ਬਾਤ ॥

mathuraa har ke jaan kee sunee jasodhaa baat ||

ਤਬੈ ਲਗੀ ਰੋਦਨ ਕਰਨ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸੁਧ ਸਾਤ ॥੭੯੩॥

tabai lagee rodhan karan bhool giee sudh saat ||793||

When Yashoda heard about the departure of Krishna to Mathura, she

began to lament, losing consciousness.793.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰੋਵਨ ਲਾਗ ਜਬੈ ਜਸੁਧਾ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਭਾਖੈ ॥

rovan laag jabai jasudhaa apune mukh te ieh bhaat so bhaakhai ||

ਕੋ ਹੈ ਹਿਤੂ ਹਮਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਚਲਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਫਿਰਿ ਰਾਖੈ ॥

ko hai hitoo hamaro biraj mai chalate har ko biraj mai fir raakhai ||

While weeping, Yashoda said like this, “Is there anyone in Braja, who may stop the departing Krishna in Braja?

ਐਸੋ ਕੋ ਢੀਠ ਕਰੈ ਜੀਯ ਮੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਭਾਖੈ ॥

aaiso ko ddeeTh karai jeey mo nirap saamuh jaa bateeyaa ieh bhaakhai ||

ਸੋਕ ਭਰੀ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਨਹਿ ਭਾਖੈ ॥੭੯੪॥

sok bharee murajhai giree dharanee par so bateeyaa neh bhaakhai ||794||

“Is there any courageous person, who may present my anguish before the king,” saying this, Yashoda, withered by sorrow, fell down on the ground

and became silent.794.

ਬਾਰਹ ਮਾਸ ਰਖਿਯੋ ਉਦਰੈ ਮਹਿ ਤੇਰਹਿ ਮਾਸ ਭਏ ਜੋਊ ਜਈਯਾ ॥

baareh maas rakhiyo udharai meh tereh maas bhe jouoo jieeyaa ||

“I kept Krishna in my womb for twelve months

ਪਾਲਿ ਬਡੋ ਜੁ ਕਰਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਮੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਯਾ ॥

paal baddo ju kariyo tab hee har ko sun mai musaleedhar bhayaa ||

O Balram! listen, I have sustained and nourished Krishna to this age

ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਕਿਧੌ ਨ੍ਰਿਪ ਵਾ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਕੈ ਸੁਤ ਬੋਲਿ ਪਠਈਯਾ ॥

taahee ke kaaj kidhau nirap vaa basudhev ko kai sut bol paThieeyaa ||

ਪੈ ਹਮਰੇ ਘਟ ਭਾਗਨ ਕੇ ਘਰਿ ਭੀਤਰ ਪੈ ਨਹੀ ਸਯਾਮ ਰਹਈਯਾ ॥੭੯੫॥

pai hamare ghaT bhaagan ke ghar bheetar pai nahee sayaam rahieeyaa ||795||

“Has Kansa called him for this reason, considering him as the son of Vasudeva? Has my fortune, in reality, dwindled away, that Krishna will now

onward not live in my house?”795.

ਅਥ ਬ੍ਰਿਹ ਨਾਟਕ ਲਿਖ੍ਯਤੇ ॥

ath bireh naaTak likhayate ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਰਥ ਊਪਰ ਮਹਾਰਾਜ ਗੇ ਰਥਿ ਚੜਿ ਕੈ ਤਜਿ ਗ੍ਰੇਹ ॥

rath uoopar mahaaraaj ge rath chaR kai taj greh ||

ਗੋਪਿਨ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਕੀ ਭਈ ਸੰਤ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥੭੯੬॥

gopin kathaa biralaap kee bhiee sa(n)t sun leh ||796||

Leaving his home, Krishna mounted the chariot: now O friends! listen to

the story of the gopis.796.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਬ ਹੀ ਚਲਿਬੇ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਨੈਨ ਤੇ ਨੀਰ ਢਰਿਯੋ ॥

jab hee chalibe kee sunee bateeyaa tab gavaiaaran nain te neer ddariyo ||

ਗਿਨਤੀ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਭਈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਆਨੰਦ ਦੂਰ ਕਰਿਯੋ ॥

ginatee tin ke man beech bhiee man ko sabh aana(n)dh dhoor kariyo ||

When the gopis heard about the departure of Krishna, their eyes were filled with tears, many doubts arose in their mind and the happiness of their mind ended

ਜਿਤਨੋ ਤਿਨ ਮੈ ਰਸ ਜੋਬਨ ਥੋ ਦੁਖ ਕੀ ਸੋਈ ਈਧਨ ਮਾਹਿ ਜਰਿਯੋ ॥

jitano tin mai ras joban tho dhukh kee soiee ieedhan maeh jariyo ||

Whatever passionate love and youth they had, the same was burnt to ashes in the fire of sorrow

ਤਿਨ ਤੇ ਨਹੀ ਬੋਲਿਯੋ ਜਾਤ ਕਛੂ ਮਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਜਰਿਯੋ ॥੭੯੭॥

tin te nahee boliyo jaat kachhoo man kaanreh kee preet ke sa(n)g jariyo

||797||

Their mind has withered so much in the love of Krishna that now it has become difficult for them to speak.797.

ਜਾ ਸੰਗਿ ਗਾਵਤ ਥੀ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਿਹ ਸੰਗਿ ਅਖਾਰੇ ॥

jaa sa(n)g gaavat thee mil geet karai mil kai jeh sa(n)g akhaare ||

ਜਾ ਹਿਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਤਿਹ ਸੰਗਿ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੇ ॥

jaa hit logan haas sahiyo teh sa(n)g firai neh sa(n)k bichaare ||

With whom, and whose arena, they used to sing together, for whom, they endured the ridicule of the people, but still they undoubtedly roamed with him

ਜਾ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਲਰਿ ਆਪ ਬਲੀ ਤਿਨਿ ਦੈਤ ਪਛਾਰੇ ॥

jaa hamaro at hee hit kai lar aap balee tin dhait pachhaare ||

ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਕਉ ਸਜਨੀ ਮਥੁਰਾ ਹੂੰ ਕੀ ਓਰਿ ਪਧਾਰੇ ॥੭੯੮॥

so taj kai biraj ma(n)ddal kau sajanee mathuraa hoo(n) kee or padhaare ||798||

He, who knocked down many mighty demons for our welfare, O friend! the

same Krishna, forsaking the land of Braja, is going towards Mathura.798.

ਜਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮਰੋ ਜਮਨਾ ਤਟਿ ਨੇਹੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥

jaahee ke sa(n)g suno sajanee hamaro jamanaa taT neh bhayo hai ||

ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਰਹਿਯੋ ਗਡ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਛੂਟਨ ਨੈਕੁ ਗਯੋ ਹੈ ॥

taahee ke beech rahiyo gadd kai teh te nahee chhooTan naik gayo hai ||

O friends! with whom, we have been absorbed in love on the bank of Yamuna, he is now firmly established in our mind and does not go out of it

ਤਾ ਚਲਬੇ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਕ ਛਯੋ ਹੈ ॥

taa chalabe kee sunee bateeyaa at hee man bheetar sok chhayo hai ||

Listening the talk about his departure, extreme sorrow permeates our mind

ਸੋ ਸੁਨੀਯੈ ਸਜਨੀ ਹਮ ਕਉ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਮਥਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ਹੈ ॥੭੯੯॥

so suneeyai sajanee ham kau taj kai biraj kau matharaa ko gayo hai ||799||

O friend! listen, the same Krishna, is now leaving us and going towards Mathura.799.

ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਿਉ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਜਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮਨਿ ॥

at hee hit siau sa(n)g khelat jaa kab sayaam kahai at su(n)dhar kaaman ||

The poet says that with whom all the beautiful women played in extreme

love

ਰਾਸ ਕੀ ਭੀਤਰ ਯੌ ਲਸਕੈ ਰੁਤਿ ਸਾਵਨ ਕੀ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਦਾਮਨਿ ॥

raas kee bheetar yau lasakai rut saavan kee chamakai jim dhaaman ||

He glistened in the arena of amorous play like the flash of lightning in the clouds of Sawan

ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਜੁ ਚਲੈ ਗਜਿ ਗਾਮਨਿ ॥

cha(n)dh mukhee tan ka(n)chan se dhirag ka(n)j prabhaa ju chalai gaj gaaman ||

ਤਜਾਗਿ ਤਿਨੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲਿਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਅਬ ਧਾਮਨਿ ॥੮੦੦॥

tayaag tinai mathuraa ko chaliyo jadhurai suno sajanee ab dhaaman ||800||

Leaving the women with faces like moon, bodies like gold and gait like the elephants, O friends! now see, that Krishna is going to Mathura.800.

ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਬਿਰਲਾਪ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਿਤ ਲਾਈ ॥

ka(n)j mukhee tan ka(n)chan se biralaap karai har so hit laiee ||

The gopis with the bodies like gold and the faces like the lotus, are

lamenting in the love of Krishna

ਸੋਕ ਭਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਅਸੋਕ ਗਯੋ ਤਿਨ ਹੂੰ ਤੇ ਨਸਾਈ ॥

sok bhayo tin ke man beech asok gayo tin hoo(n) te nasaiee ||

Their mind is absorbed in sorrow and their comfort has sped away

ਭਾਖਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮ ਤਯਾਗਿ ਗਯੋ ਹੈ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥

bhaakhat hai ieh bhaat suno sajanee ham tayaag gayo hai kanrahaiee ||

All of them are saying, “O friend! look, Krishna has gone leaving all of us behind

ਆਪ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਜਾਨਤ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥੮੦੧॥

aap ge mathuraa pur mai jadhurai na jaanat peer paraiee ||801||

The king of Yadavas himself has gone to Mathura and is not feeling our pain i.e. another’s pain.801.

ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਸਜ ਕੈ ਭਗਵੇ ਪਟ ਹਾਥਨ ਮੈ ਚਿਪੀਆ ਹਮ ਲੈ ਹੈਂ ॥

a(n)g bikhai saj kai bhagave paT haathan mai chipeeaa ham lai hai(n) ||

We shall wear ochre-coloured garments and carry the begging bowl in our

hands

ਸੀਸ ਧਰੈ ਗੀ ਜਟਾ ਅਪੁਨੇ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਭਿਛ ਕਉ ਮਾਗ ਅਘੈ ਹੈਂ ॥

sees dharai gee jaTaa apune har moorat bhichh kau maag aghai hai(n) ||

We shall have matted locks on our heads and feel pleasure in begging for Krishna

ਸ੍ਯਾਮ ਚਲੈ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਮਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜੈ ਹੈ ॥

sayaam chalai jeh Thaur bikhai hamahoo(n) teh Thaur bikhai chal jai hai ||

Whatever Kreishna has gone, we shall go there

ਤ੍ਯਾਗ ਕਰਿਯੋ ਹਮ ਧਾਮਿਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਜੋਗਿਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੮੦੨॥

tayaag kariyo ham dhaamin ko sabh hee mil kai ham jogin havai hai ||802||

We have said that we shall become yogins and leave our homes.802.

ਬੋਲਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸੁਨੀਯੈ ਸਜਨੀ ਹਮ ਕਾਮ ਕਰੈਂਗੀ ॥

bolat gavaiaaran aapas mai suneeyai sajanee ham kaam karai(n)gee ||

ਤ੍ਯਾਗ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਧਾਮਨ ਕਉ ਚਿਪੀਆ ਗਹਿ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਧਰੈਂਗੀ ॥

tayaag kahiyo ham dhaaman kau chipeeaa geh sees jaTaan dharai(n)gee ||

The gopis are saying among themselves, “O friend! we shall do this work that we shall leave our homes, and have matted hair on our heads and

begging bowls in our hands

ਕੈ ਬਿਖ ਖਾਇ ਮਰੈਗੀ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਬੂਡ ਮਰੈ ਨਹੀ ਜਾਇ ਜਰੈਂਗੀ ॥

kai bikh khai maraigee kahiyo neh boodd marai nahee jai jarai(n)gee ||

We shall eat poison and die, we shall be drowned or burn ourselves to death

ਮਾਨ ਬਯੋਗ ਕਹੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਤੇ ਪੈ ਨ ਟਰੇਗੀ ॥੮੦੩॥

maan bayog kahai sabh gavaiaaran kaanreh ke saath te pai na Taregee ||803||

Considering their separation, all of them said that they would never leave the company of Krishan.803.

ਜਿਨ ਹੂੰ ਹਮਰੇ ਸੰਗਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਬੀਚ ਦਏ ਹਮ ਕਉ ਸੁਖ ਭਾਰੇ ॥

jin hoo(n) hamare sa(n)g kel kare ban beech dhe ham kau sukh bhaare ||

He, who was absorbed in passionate love with us and who gave us great

pleasure in the forest

ਜਾ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਹਾਸ ਸਹਯੈ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੈ ਜਿਨਿ ਦੈਤ ਪਛਾਰੇ ॥

jaa hamare hit haas sahayai hamare hit kai jin dhait pachhaare ||

He, who endured ridicules for us and knocked down the demons

ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਜਿਨਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

raas bikhai jin gavaiaaran ke man ke sabh sok bidhaa kar ddaare ||

ਸੋ ਸੁਨੀਯੈ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁ ਅਬੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਪਧਾਰੇ ॥੮੦੪॥

so suneeyai hamare hit ko taj kai su abai mathuraa ko padhaare ||804||

He, who removed all the sorrows of the gopis in the arena of amorous play, the same Krishna has now, forsaking our love, gone away to Mathura.804.

ਮੁੰਦ੍ਰਿਕਕਾ ਪਹਰੈ ਹਮ ਕਾਨਨ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਭਗਵੇ ਪਟ ਕੈ ਹੈਂ ॥

mu(n)dhirakakaa paharai ham kaanan a(n)g bikhai bhagave paT kai hai(n) ||

ਹਾਥਨ ਮੈ ਚਿਪੀਆ ਧਰਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਤਨ ਬੀਚ ਬਿਭੂਤ ਲਗੈ ਹੈਂ ॥

haathan mai chipeeaa dhar kai apane tan beech bibhoot lagai hai(n) ||

We shall wear rings in our ears and put on the ochre-coloured garments.

We shall carry mendicants’s pot in our hands and rub ashes on our body

ਪੈ ਕਸਿ ਕੈ ਸਿੰਙੀਆ ਕਟਿ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਸੰਗਿ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਜਗੈ ਹੈਂ ॥

pai kas kai si(n)n(g)eeaa kaT mai har ko sa(n)g gorakh naath jagai hai(n) ||

We shall hang the staghorn’s trumpet by our waists and shall shout the name of Gorakhnath for alms

ਗ੍ਵਾਰਨੀਆ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈਂ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਿਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥੮੦੫॥

gavaiaaraneeaa ieh bhaat kahai(n) taj kai ham dhaaman jogin havai hai(n) ||805||

The gopis said that in this way, they would become yogins.805.

ਕੈ ਬਿਖ ਖਾਇ ਮਰੈਂਗੀ ਕਹਿਯੋ ਅਪੁਨੇ ਤਨ ਕੋ ਨਹਿ ਘਾਤ ਕਰੈ ਹੈ ॥

kai bikh khai marai(n)gee kahiyo apune tan ko neh ghaat karai hai ||

Either we shall eat poison or shall commit suicide by some other method

ਮਾਰਿ ਛੁਰੀ ਅਪੁਨੇ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਮ ਊਪਰ ਪਾਪ ਚੜੈ ਹੈ ॥

maar chhuree apune tan mai har ke ham uoopar paap chaRai hai ||

We shall die with the blows of a knife on our body and level charge of our

sin on Krishna,

ਨਾਤੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਜਾ ਪੁਰ ਮੈ ਬਿਰਥਾ ਇਹ ਕੀ ਸੁ ਪੁਕਾਰਿ ਕਰੈ ਹੈ ॥

naatur braham ke jaa pur mai birathaa ieh kee su pukaar karai hai ||

Otherwise, we shall evoke Brahma so that no injustice be done to us

ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈਂ ਬ੍ਰਿਜ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਹਮ ਜਾਨਿ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥੮੦੬॥

gavaiaaraneeyaa ieh bhaat kahai(n) biraj te har ko ham jaan na dhai hai ||806||

The gopis said this that they would not allow Krishna to go by any means.806.

ਸੇਲੀ ਡਰੈਂਗੀ ਗਰੈ ਅਪੁਨੇ ਬਟੂਆ ਅਪੁਨੇ ਕਟਿ ਸਾਥ ਕਸੈ ਹੈ ॥

selee ddarai(n)gee garai apune baTooaa apune kaT saath kasai hai ||

We shall wear the rosary of black wood around our necks and hand a purse by our waist

ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਚ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕਿਧੌਂ ਫਰੂਆ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਰੂਪ ਜਗੈ ਹੈ ॥

lai kar beech tirasool kidhau farooaa teh saamuhe roop jagai hai ||

We shall carry a trident in our hand and keep awake by sitting in a posture in the sunshine

ਘੋਟ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧ੍ਯਾਨ ਕੀ ਭਾਗ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁ ਵਾਹੀ ਚੜੈ ਹੈ ॥

ghoT kai taahee ke dhayaan kee bhaag kahai kab sayaam su vaahee

chaRai hai ||

We shall drink the hemp of the meditation of Krishna and become intoxicated

ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਨ ਰਹੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਿਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੮੦੭॥

gavaiaaraneeyaa ieh bhaat kahai na rahai ham dhaaman jogin havai hai ||807||

In this way, the gopis said that they would not live in there homes and will become yogins.807.

ਧੂਮ ਡਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਕਾਰਜ ਕੈ ਹੈ ॥

dhoom ddarai teh ke gireh saamuhe aaur kachhoo neh kaaraj kai hai ||

We shall light a fire in front of the house of Krishna and shall not do anything else

ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂਗੀ ਕਿਧੌ ਤਿਹ ਕੌ ਤਿਹ ਧ੍ਯਾਨ ਕੀ ਭਾਗਹਿ ਸੋ ਮਤਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

dhayaan dharai(n)gee kidhau teh kau teh dhayaan kee bhaageh so mat havai hai ||

We shall meditate on him and shall remain intoxicated with the hemp of his

meditation

ਲੈ ਤਿਹ ਕੈ ਫੁਨਿ ਪਾਇਨ ਧੂਰਿ ਕਿਧੌ ਸੁ ਬਿਭੂਤ ਕੀ ਠਉਰ ਚੜੈ ਹੈ ॥

lai teh kai fun pain dhoor kidhau su bibhoot kee Thaur chaRai hai ||

We shall rub the dust of his feet on our body like ashes

ਕੈ ਹਿਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਐਸੋ ਕਹੈਂ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਹਮ ਜੋਗਿਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੮੦੮॥

kai hit gavaiaaran aaiso kahai(n) taj kai gireh kau ham jogin havai hai ||808||

The gopis are saying that for the sake of that Krishna they would leave their homes and become yogins.808.

ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਕੀ ਫੁਨਿ ਮਾਲ ਕਹੈ ਕਬਿ ਵਾਹੀ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਹੈ ॥

kai apune man kee fun maal kahai kab vaahee ko naam japai hai ||

Making a rosary of our mind, we shall repeat his name

ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੀ ਪੈ ਤਪਸਾ ਹਿਤ ਸੋ ਤਿਹ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਰਿਝੈ ਹੈ ॥

kai ieh bhaat kee pai tapasaa hit so teh te jadhurai rijhai hai ||

In this way we shall perform austerity and thus please Krishn,a the king of

Yadavas

ਮਾਗ ਸਭੈ ਤਿਹ ਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬਰੁ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਹਿ ਤੇ ਹਮ ਲਯੈ ਹੈ ॥

maag sabhai teh te mil kai bar pain pai teh te ham layai hai ||

After getting his boon, we shall beg of him to give himself to us

ਯਾ ਤੇ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹੈ ਗੁਪੀਯਾ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਿਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੮੦੯॥

yaa te bichaar kahai gupeeyaa taj kai ham dhaaman jogin havai hai ||809||

Thinking in this way, the gopis are saying that they would leave their homes and become yogins.809.

ਠਾਢੀ ਹੈ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੇਰ ਬਜੈ ਮ੍ਰਿਗਾਇਲ ॥

Thaaddee hai hoi ikatr treeyaa jim gha(n)Tak her bajai miragail ||

Those women gathered together and stood like the herd of deer listening to the sound of horn

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਚਿਤ ਹਰੈ ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਮਾਇਲ ॥

sayaam kahai kab chit harai har ko har uoopar havai at mail ||

This spectacle of the group of gopis removed all the anxieties, all these

gopis are fascinated by Krishna

ਧ੍ਯਾਨ ਲਗੈ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਰਹੈ ਉਘਰੈ ਨਿਕਟੈ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ਉਤਾਇਲ ॥

dhrayaan lagai dhirag moo(n)dh rahai ugharai nikaTai teh jaan utail ||

Though they have closed their eyes, yet feeling the presence of Krishna nearby, in illusion, they sometimes open their eyes very quickly

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਜਿਮ ਮੀਚਤ ਆਂਖ ਉਘਾਰਤ ਘਾਇਲ ॥੮੧੦॥

yau upajee upamaa man mai jim meechat aa(n)kh ughaarat ghail ||810||

They are doing this like a wounded person, who sometimes closes his eyes and sometimes open them.810.

ਕੰਚਨ ਕੇ ਤਨ ਜੋ ਸਮ ਥੀ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਮ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਚੰਦ ਕਰਾ ਸੀ ॥

ka(n)chan ke tan jo sam thee ju hutee sam gavaiaaran cha(n)dh karaa see ||

ਮੈਨ ਕੀ ਮਾਨੋ ਸਾਣ ਬਨੀ ਦੋਊ ਭਉਹ ਮਨੋ ਅਖੀਯਾ ਸਮ ਗਾਸੀ ॥

main kee maano saan banee dhouoo bhauh mano akheeyaa sam gaasee ||

Those, whose body was like gold and beauty like moon, those, whose glory was like that of the god of love and both of whose eyebrows were

like arrows

ਦੇਖਤ ਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਹੋ ਨਹਿ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਹੋਤ ਉਦਾਸੀ ॥

dhekhat jaa at hee sukh ho neh dhekhat hee teh hot udhaasee ||

ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਨਾ ਸਸਿ ਪੈ ਜਲ ਕੀ ਮਨੋ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਭਈ ਸੁਕਿ ਜਰਾ ਸੀ ॥੮੧੧॥

sayaam binaa sas pai jal kee mano ka(n)j mukhee bhiee sook jaraa see ||811||

On seeing whom, there was attainment of extreme happiness and not seeing whom, the mind experienced sorrow, those gopis withered away like the apodal in water without the moonbeams.811.

ਰਥ ਊਪਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਚੜਾਇ ਕੈ ਸੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਸਭ ਗੋਪ ਤਹਾ ਕੋ ਗਏ ਹੈ ॥

rath uoopar sayaam chaRai kai so sa(n)g lai sabh gop tahaa ko ge hai ||

Taking all the gopas with him in chariots, Krishna left

ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਸੁ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਸੁ ਸੋਕ ਭਏ ਹੈ ॥

gavaiaaraneeyaa su rahee gireh mai jin ke man beech su sok bhe hai ||

The gopis remained within their homes and the suffering of their mind

increased abundantly

ਠਾਢਿ ਉਡੀਕਤ ਗੋਪਿ ਜਹਾ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਦੋਊ ਏ ਸੋ ਅਏ ਹੈ ॥

Thaadd uddeekat gop jahaa teh Thaur bikhai dhouoo e so ae hai ||

The place where the gopis had gathered together and were waiting for Krishna, both the brothers, Krishna and Balram, went there

ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਸਿ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਰੂਪ ਛਏ ਹੈ ॥੮੧੨॥

su(n)dhar hai sas se jin ke mukh ka(n)chan se tan roop chhe hai ||812||

The faces of both the brothers were beautiful like moon and the bodies like gold.812.

ਜਬ ਹੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਕਿਧੌਂ ਜਮੁਨਾ ਪੈ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਬੈ ॥

jab hee akraoor ke sa(n)g kidhau jamunaa pai ge biraj lok sabai ||

When Akrur reached on the bank of Yamuna w3ith all the people, then seeing the love of all, Akrur repented in his mind

ਅਕ੍ਰੂਰ ਹੀ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਪਾਪ ਕਰਿਯੋ ਹਮਹੂੰ ਸੁ ਅਬੈ ॥

akraoor hee chi(n)t karee man mai at paap kariyo hamahoo(n) su abai ||

He thought that he had sinned profusely in taking away Krishna from that

place

ਤਬ ਹੀ ਤਜ ਕੈ ਰਥ ਬੀਚ ਧਸਿਯੋ ਜਲ ਕੇ ਸੰਧਿਆ ਕਰਬੇ ਕੋ ਤਬੈ ॥

tab hee taj kai rath beech dhasiyo jal ke sa(n)dhiaa karabe ko tabai ||

ਇਹ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਬਲੀ ਜੁ ਭਈ ਇਹ ਕੀ ਅਤਿ ਚਿੰਤ ਜਬੈ ॥੮੧੩॥

eeh ko mar hai nirap ka(n)s balee ju bhiee ieh kee at chi(n)t jabai ||813||

Thinking like this, he entered the river-water for sandhya prayer and got worried on reflecting that the mighty Kansa would then kill Krishna.813.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨਾਤ ਜਬੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਮਨਿ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰਿਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥

naat jabai akraoor man har ko kariyo bichaar ||

ਤਬ ਤਿਹ ਕੋ ਜਲ ਮੈ ਤਬੈ ਦਰਸਨ ਦਯੋ ਮੁਰਾਰਿ ॥੮੧੪॥

tab teh ko jal mai tabai dharasan dhayo muraar ||814||

While taking bath, when Akrur remembered Lored Krishna, then the Lord

(Murari) manifested himself in real form.814.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੁੰਡ ਹਜਾਰ ਭੁਜਾ ਸਹਸੇ ਦਸ ਸੇਸ ਕੇ ਆਸਨ ਪੈ ਸੁ ਬਿਰਾਜੈ ॥

mu(n)dd hajaar bhujaa sahase dhas ses ke aasan pai su biraajai ||

Akruru saw that Krishna, with thousands of heads and thousands of arms, was seated on the bed of Sheshanaga

ਪੀਤ ਲਸੈ ਪਟ ਚਕ੍ਰ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕੇ ਕਰ ਭੀਤਰ ਨੰਦਗ ਛਾਜੈ ॥

peet lasai paT chakr karai jeh ke kar bheetar na(n)dhag chhaajai ||

He has worn the yellow garments and had the disc and sword in his hands

ਬੀਚ ਤਬੈ ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਫੁਨਿ ਸਾਧਹਿ ਕੇ ਹਰਬੇ ਡਰ ਕਾਜੈ ॥

beech tabai jamunaa pragaTiyo fun saadheh ke harabe ddar kaajai ||

In the same form Krishna manifested himself to Akrur in Yamuna

ਜਾ ਕੋ ਕਰਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਹੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਘਟ ਸਾਵਨ ਲਾਜੈ ॥੮੧੫॥

jaa ko kariyo sabh hee jag hai jeh dhekhat hee ghaT saavan laajai ||815||

Akrur saw that Krishna, the remover of the sorrows of the saints, has under his control the whole world and he has such brilliance that the

coulds of Sawan are feeling shy.815.

ਜਲ ਤੇ ਕਢ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲਿਯੋ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਈ ॥

jal te kadd kai man mai sukh kai mathuraa ko chaliyo man aana(n)dh paiee ||

Then Akrur, coming out of water and in great comfort, started towards Mathura

ਧਾਇ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਕੀ ਨ ਕਰੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥

dhai gayo nirap ke pur mai har maaran kee na karee dhuchitaiee ||

He ran to the palace of the king and he now had not fear of Krishna being killed

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਨ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਕੀ ਜੁਰੀ ਸਭ ਆਨਿ ਲੁਕਾਈ ॥

kaanreh ko roop nihaaran ko mathuraa kee juree sabh aan lukaiee ||

Seeing the beauty of Krishna, all the inhabitants of Mathura gathered together in order to have a look at him

ਜਾ ਕੇ ਕਛੂ ਤਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਹੋ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੋਊ ਪਾਰ ਪਰਾਈ ॥੮੧੬॥

jaa ke kachhoo tan mai dhukh ho har dhekhat hee souoo paar paraiee ||816||

The person, who had any slight ailment in his body, the same was

removed on seeing Krishna.816.

ਹਰਿ ਆਗਮ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਆ ਉਠ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੀ ਸਭੈ ਤ੍ਰੀਅ ਧਾਈ ॥

har aagam kee sun kai bateeaa uTh kai mathuraa kee sabhai treea dhaiee ||

Hearing about the arrival of Krishna, all the women of Mathura ran (to have his sight)

ਆਵਤ ਥੋ ਰਥ ਬੀਚ ਚੜਿਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਆਈ ॥

aavat tho rath beech chaRiyo chal kai teh Thaur bikhai souoo aaiee ||

The direction in which the chariot was going, all of them gathered there,

ਮੂਰਤਿ ਦੇਖ ਕੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਆਨਨ ਓਰ ਰਹੀ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥

moorat dhekh kai reejh rahee har aanan or rahee liv laiee ||

They were pleased to see the winsome elegance of Krishna and kept seeing only towards that side

ਸੋਕ ਕਥਾ ਜਿਤਨੀ ਮਨ ਥੀ ਇਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿ ਦਈ ਬਿਸਰਾਈ ॥੮੧੭॥

sok kathaa jitanee man thee ieh or nihaar dhiee bisaraiee ||817||

Whatever sorrow they had in their mind, the same was removed on seeing Krishna.817.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਨੰਦ ਅਉ ਗੋਪਿਨ ਸਹਿਤ ਮਥੁਰਾ

ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਣੰ ॥

eit sree dhasam sika(n)dhe puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare kaanreh joo na(n)dh aau gopin sahit mathuraa praves karana(n) ||

End of the chapter entitled “The arrival of Krishna in Mathura alongwith Nand and gopas” in Krishnavatar (based on Dasham Skandh Purana) in

Bachittar Natak.

ਅਥ ਕੰਸ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ath ka(n)s badh kathana(n) ||

Now begins the description of the killing of Kansa

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਮਨ ਮੈ ਕਹੀ ਬਿਚਾਰਿ ॥

mathuraa pur kee prabhaa kab man mai kahee bichaar ||

The poet after reflection has described the beauty of the city of Mathura

ਸੋਭਾ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਸੁ ਕਬਿ ਕਰਿ ਨਹਿ ਸਕਤਿ ਉਚਾਰ ॥੮੧੮॥

sobhaa jeh dhekhat su kab kar neh sakat uchaar ||818||

Its glory is such that the poets cannot describe.818.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਿਹ ਕੀ ਜਟਿਤ ਨਗ ਭੀਤਰ ਹੈ ਦਮਕੈ ਦੁਤਿ ਮਾਨਹੁ ਬਿਜੁ ਛਟਾ ॥

jeh kee jaTit nag bheetar hai dhamakai dhut maanahu bij chhaTaa ||

The city studded with gems looks like the flash of lightning

ਜਮੁਨਾ ਜਿਹ ਸੁੰਦਰ ਤੀਰ ਬਹੈ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਅਟਾ ॥

jamunaa jeh su(n)dhar teer bahai su biraajat hai jeh bhaat aTaa ||

The river Yamuna flows by its side and its parts look splendid

ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਰੀਝ ਰਹੈ ਰਿਝਵੈ ਪਿਖਿ ਤਾ ਧਰ ਸੀਸ ਜਟਾ ॥

brahamaa jeh dhekhat reejh rahai rijhavai pikh taa dhar sees jaTaa ||

Seeing it Shiva and Brahma are getting pleased

ਇਹ ਭਾਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰਿ ਹੈ ਪੁਰਿ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਤ ਕਰੈ ਸੰਗ ਮੇਘ ਘਟਾ ॥੯੧੯॥

eeh bhaat prabhaa dhar hai pur dhaam su baat karai sa(n)g megh ghaTaa

||819||

The houses in the city are so high, that they seem to touch the clouds.819.

ਹਰਿ ਆਵਤ ਥੋ ਮਗ ਬੀਚ ਚਲਿਯੋ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧੁਬੀਆ ਮਗ ਏਕ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

har aavat tho mag beech chaliyo rip ko dhubeeaa mag ek nihaariyo ||

When Krishna was going, he saw a washerman in the way

ਜਉ ਸੁ ਗਹੇ ਤਿਹ ਤੇ ਪਟ ਤਉ ਕੁਪਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

jau su gahe teh te paT tau kup kai nirap ko teh naam uchaariyo ||

When Krishna took away the clothes from him, he, in anger, began to cry for the king

ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਰਿਸ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸੰਗ ਅੰਗੁਲਿਕਾ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮਾਰਿਓ ॥

kaanreh tabai ris kai man mai sa(n)g a(n)gulikaa teh ke mukh maario ||

Krishna, getting enraged in his mind, slapped him

ਇਉ ਗਿਰ ਗਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਪਟ ਜਿਉ ਧੁਬੀਆ ਪਟ ਸੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥੮੨੦॥

eiau gir gayo dharanee par so paT jiau dhubeeaa paT sa(n)g prahaario ||820||

After this beating, he fell dead on the ground like a washerman throwing

the clothes on the earth.820.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋ ਹਰਿ ਕਹੀ ਰਿਪੁ ਧੁਬੀਆ ਕਹੁ ਕੂਟਿ ॥

sabh gavaiaaran so har kahee rip dhubeeaa kahu kooT ||

ਬਸਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਕਲ ਲੇਹੁ ਸਭਨ ਕੋ ਲੂਟਿ ॥੮੨੧॥

basatr jite nirap ke sakal leh sabhan ko looT ||821||

After beating the washerman, Krishna said to all the gopas to loot all the

clothes of the king.821.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORATHA

ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਗ੍ਵਾਰ ਅਜਾਨ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰ ਜਾਨਤ ਨਹੀ ॥

biraj ke gavaiaar ajaan basatr pahir jaanat nahee ||

The ignorant gopas of Braja did not know the wearing of those clothes

ਬਾਕਾਤਾ ਤ੍ਰੀਆ ਆਨਿ ਚੀਰ ਪੈਨ੍ਹਾਏ ਤਿਨ ਤਨੈ ॥੮੨੨॥

baakaataa treeaa aan cheer painrahaae tin tanai ||822||

The wife of the washerman came to get them wear the clothes.822.

ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਬਾਚ ਸੁਕ ਸੋ ॥

raajaa preechhat baach suk so ||

Speech of king Parikshat addressed to Shuka:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੈ ਬਰੁ ਤਾ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੂੰਡ ਰਹੇ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥

dhai bar taa treey ko kirasan moo(n)dd rahe nihurai ||

Krishna bestowed a boon on wife of the washerman and nodding his head, he sat down

ਤਬ ਸੁਕ ਸੋ ਪੁਛਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪੈ ਕਹੋ ਹਮੈ ਕਿਹ ਭਾਇ ॥੮੨੩॥

tab suk so puchhayau nirapai kaho hamai keh bhai ||823||

Then the (king) Parikshat enquired from Shuka, “O sage! Tell me why it

happened that Krishna sat down, nodding his head?"823.

ਸੁਕ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋ ॥

suk baach raajaa so ||

Speech of Shuka addressed to the king:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਚਤੁਰਭੁਜ ਕੋ ਬਰੁ ਵਾਹਿ ਦਯੋ ਬਰੁ ਪਾਇ ਸੁਖੀ ਰਹੁ ਤਾਹਿ ਕਹੇ ॥

chaturabhuj ko bar vaeh dhayo bar pai sukhee rahu taeh kahe ||

The four-armed Krishna blessed her with the boon of living in happiness

ਹਰਿ ਬਾਕ ਕੇ ਹੋਵਤ ਪੈ ਤਿਨ ਹੂੰ ਅਮਰਾ ਪੁਰ ਕੇ ਫਲ ਹੈ ਸੁ ਲਹੇ ॥

har baak ke hovat pai tin hoo(n) amaraa pur ke fal hai su lahe ||

With the words of the Lord, the fruit of all the three worlds are obtained,

ਬਹੁ ਦੈ ਕਰਿ ਲਜਿਤ ਹੋਤ ਬਡੇ ਇਮ ਲੋਕ ਏ ਨੀਤਿ ਬਿਖੈ ਹੈ ਕਹੇ ॥

bahu dhai kar lajit hot badde im lok e neet bikhai hai kahe ||

But according to tradition, the great man after bestowing something, feels

shy on thinking that he had bestowed nothing

ਹਰਿ ਜਾਨਿ ਕਿ ਮੈ ਇਹ ਥੋਰੋ ਦਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁੰਡੀਆ ਨਿਹੁਰਾਇ ਰਹੇ ॥੮੨੪॥

har jaan k mai ieh thoro dhayo teh te mu(n)ddeeaa nihurai rahe ||824||

Krishna also knowing this that he had bestowed less, repented by nodding his head.824. End of the description of 'the killing of the washerman and granting of boon to his wife' in Bachittar Natak.

ਅਥ ਬਾਗਵਾਨ ਕੋ ਉਧਾਰ ॥

ath baagavaan ko udhaar ||

Now begins the description of the salvation of the gardener

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਧ ਕੈ ਧੋਬੀ ਕੌ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਤਾ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਕਾਮ ॥

badh kai dhobee kau kirasan kar taa treey ko kaam ||

ਰਥ ਧਵਾਇ ਤਬ ਹੀ ਚਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਮ ॥੮੨੫॥

rath dhavai tab hee chale nirap ke saamuh dhaam ||825||

After killing the washerman and bestowing boon on his wife, Krishna

caused the chariot to be driven and reach in front of the palace of the king.825.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਗੇ ਤੇ ਸਯਾਮ ਮਿਲਿਯੋ ਬਾਗਵਾਨ ਸੁ ਹਾਰ ਗਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਿਨਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

aage te sayaam miliyo baagavaan su haar gare har ke tin ddaariyo ||

The first to meet Krishna was the gardener, who garlanded him

ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਭੋਜਨ ਧਾਮ ਲਿਜਾਇ ਜਿਵਾਰਿਯੋ ॥

pai pariyo har ke bahu baaran bhojan dhaam lijai jivaariyo ||

He fell at the feet of Krishna many times and taking him alongwith himself, he served meal to Krishna

ਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਕੈ ਮਾਗਤ ਭਯੋ ਬਰੁ ਸਾਧ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਕੋ ਜੀਯ ਧਾਰਿਯੋ ॥

taa ko prasa(n)n kai maagat bhayo bar saadh kee sa(n)gat ko jeey dhaariyo

||

Krishna was pleased with him and told him to ask for a boon

ਜਾਨ ਲਈ ਜੀਯ ਕੀ ਘਨ ਸਜਾਮ ਤਬੈ ਬਰੁ ਵਾ ਉਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੮੨੬॥

jaan liee jeey kee ghan sayaam tabai bar vaa uh bhaat uchaariyo ||826||

The gardener thought in his mind about asking for the boon of the company of a saint, Krishna read this from his mind and granted him the same boon.826.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਰੁ ਜਬ ਮਾਲੀ ਕਉ ਦਯੋ ਰੀਝਿ ਮਨੈ ਘਨ ਸਜਾਮ ॥

bar jab maalee kau dhayo reejh manai ghan sayaam ||

ਫਿਰਿ ਪੁਰ ਹਾਟਨ ਪੈ ਗਏ ਕਰਨ ਕੂਬਰੀ ਕਾਮ ॥੮੨੭॥

fir pur haaTan pai ge karan koobaree kaam ||827||

Getting pleased in his mind, Krishna granted the boon to the gardener and

then went towards the city for the purpose of doing good to Kubja.827.

ਇਤਿ ਬਾਗਵਾਨ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕੀਆ ॥

eit baagavaan ko udhaar keeaa ||

End of the description of the salvation of Kubja

ਅਥ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਰਨੰ ॥

ath kubajaa ko udhaar karana(n) ||

End of the description of the salvation of Kubja

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹਰਿ ਆਵਤ ਅਗ੍ਰ ਮਿਲੀ ਕੁਬਿਜਾ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨਿ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

har aavat agr milee kubijaa har ko tin su(n)dhar roop nihaariyo ||

At the time of coming, Krishna met Kubja standing in front

ਗੰਧ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਲਾਵਨ ਕੋ ਸੁ ਲਗਾਊ ਹਉ ਯਾ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

ga(n)dh le nirap laavan ko su lagaauoo hau yaa man beech bichaariyo ||

Kubja saw Krishna’s charming form, she was taking away the balm for the king, she thought in her mind that it would be very good if she gets an

opportunity for applying that balm on the body of K

ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਖੀ ਹਰਿ ਸੰਗ ਲਗੀ ਹਮਰੇ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

preet lakhee har sa(n)g lagee hamare tab hee ieh bhaat uchaariyo ||

When Krishna visualised her love, he said himself, “Bring it and apply it to me

ਲਯਾਵਹੁ ਲਾਵਹੁ ਰੀ ਹਮ ਕੋ ਕਬਿ ਨੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਇਮ ਸਾਰਿਯੋ ॥੮੨੮॥

layaavahu laavahu ree ham ko kab nai jas taa chhab ko im saariyo ||828||

’ The poet has described that spectacle.828.

ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਆਇਸੁ ਮਾਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਇਹ ਚੰਦਨ ਦੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥

jadhurai ko aais maan treeyaa nirap ko ieh cha(n)dhan dheh lagaayo ||

Obeying the words of the king of Yadavas, that woman applied that balm on his body

ਸਯਾਮ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

sayaam ko roop nihaarat hee kab sayaam manai at hee sukh paayo ||

Seeing the beauty of Krishna, the poet Shyam has attained extreme

happiness

ਜਾ ਕੋ ਨ ਅੰਤ ਲਖਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਈ ਦਿਨ ਗਾਯੋ ॥

jaa ko na a(n)t lakhiyo brahamaa kar kai man prem kiee dhin gaayo ||

He is the same Lord, even Brahma eulogizing him could not know his mystery

ਭਾਗ ਬਡੋ ਇਹ ਮਾਲਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਜਿਨਿ ਹਾਥ ਛੁਹਾਯੋ ॥੮੨੯॥

bhaag baddo ieh maalin ke har ke tan ko jin haath chhuhaayo ||829||

This servant is very fortunate, who has touched the body of Krishna with her own hands.829.

ਹਰਿ ਏਕ ਧਰਿਯੋ ਪਗ ਪਾਇਨ ਪੈ ਅਰੁ ਹਾਥ ਸੋ ਹਾਥ ਗਹਿਯੋ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ॥

har ek dhariyo pag pain pai ar haath so haath gahiyo kubajaa ko ||

Krishna put his foot on the foot of Kubja and caught her hand in his hand

ਸੀਧੀ ਕਰੀ ਕੁਬਰੀ ਤੇ ਸੋਊ ਇਤਨੋ ਬਲੁ ਹੈ ਜਗ ਮੈ ਕਹੁ ਕਾ ਕੋ ॥

seedhee karee kubaree te souoo itano bal hai jag mai kahu kaa ko ||

He straightened that hump-backed and the power of doing this is not with

any other in the world

ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਬਕ ਬੀਰ ਅਬੈ ਕਰਿ ਹੈ ਬਧ ਸੋ ਪਤਿ ਪੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ॥

jaeh mariyo bak beer abai kar hai badh so pat pai mathuraa ko ||

He who killed Bakasura, he will now kill Kansa, the king of Mathura

ਭਾਗ ਬਡੇ ਇਹ ਕੇ ਜਿਹ ਕੋ ਉਪਚਾਰ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਬੈਦ ਹ੍ਵੈ ਤਾ ਕੋ ॥੮੩੦॥

bhaag badde ieh ke jeh ko upachaar kariyo har baidh havai taa ko ||830||

The fate of this jump-backed is appreciable, who was treated as a doctor

by the Lord himself.830.

ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ਬਾਚ ॥

prat utar baach ||

Speech in reply:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪ੍ਰਭ ਧਾਮਿ ਅਬੈ ਚਲੀਯੈ ਹਮਰੇ ਇਹ ਭਾਤ ਕਹਿਯੋ ਕੁਬਜਾ ਹਰਿ ਸੋ ॥

prabh dhaam abai chaleeyai hamare ieh bhaat kahiyo kubajaa har so ||

ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਖੁ ਦੇਖ ਕੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਿਨ ਹੀ ਡਰ ਸੋ ॥

at hee mukh dhekh kai reejh rahee su kahiyo nirap ke bin hee ddar so ||

Kubja asked the Lord to go with her to her home, she was fascinated on

seeing the face of Krishna, but she was also afraid of the king

ਹਰਿ ਜਾਨਯੋ ਕਿ ਮੋ ਮੈ ਰਹੀ ਬਸ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਛਰ ਸੋ ॥

har jaanayo k mo mai rahee bas havai ieh bhaat kahiyo teh so chhar so ||

ਕਰਿਹੌ ਤੁਮਰੋ ਸੁ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਕੰਸ ਕੋ ਕੈ ਬਧ ਹਉ ਬਰ ਸੋ ॥੮੩੧॥

karihau tumaro su manorath pooran ka(n)s ko kai badh hau bar so ||831||

Krishna thought that she was allured on seeing him, but keeping her in illusion, the Lord (Krishan) said, “After killing Kansa, I shall fulfil your

desire."831.

ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਸੁਵਾਰ ਕੈ ਕਾਜ ਤਬੈ ਪੁਨਿ ਦੇਖਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ ॥

kubajaa ko suvaar kai kaaj tabai pun dhekhan ke ras mai anuraagiyo ||

After finishing the task of Kubja, Krishna was absorbed in seeing the city

ਧਾਇ ਗਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਧਨੁ ਸੁੰਦਰ ਕੋ ਸੋ ਦੇਖਨ ਲਾਗਿਯੋ ॥

dhai gayo teh Thaur bikhai dhan su(n)dhar ko so dhekhan laagiyo ||

The place where the women were standing, he went there to see them

ਭ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਕਰਤੇ ਸੁ ਮਨੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪਿ ਜਾਗਿਯੋ ॥

bhiratan ke karate su manai har ke man mai at hee kup jaagiyo ||

The spies of the king forbade Krishna, but he was filled with rage

ਗਾੜੀ ਕਸੀਸ ਦਈ ਧਨ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕੈ ਜਿਹ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਧਨੁ ਭਾਗਿਯੋ ॥੮੩੨॥

gaaRee kasees dhiee dhan ko dhiraR kai jeh te nirap ko dhan bhaagiyo ||832||

He pulled his bow with force and with its twang, the women of the king

awoke with fear.832.

ਗਾੜੀ ਕਸੀਸ ਦਈ ਕੁਪਿ ਕੈ ਰੁਪਿ ਠਾਢ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ॥

gaaRee kasees dhiee kup kai rup Thaadd bhayo teh Thaur bikhai ||

Getting enraged, Krishna created fear and stood on the same place

ਬਰ ਸਿੰਘ ਮਨੋ ਦ੍ਰਿਗ ਕਾਢ ਕੈ ਠਾਢੋ ਹੈ ਪੇਖੈ ਜੋਊ ਗਿਰੈ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ॥

bar si(n)gh mano dhirag kaadd kai Thaaddo hai pekhai jouoo girai bhoom bikhai ||

He was standing like a lion gaping wide his eyes in wrath, whosoever saw

him, fell on the ground

ਦੇਖਤ ਹੀ ਡਰਪਿਯੋ ਮਘਵਾ ਡਰਪਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੋਊ ਲੇਖ ਲਿਖੈ ॥

dhekhat hee ddarapiyo maghavaa ddarapiyo brahamaa jouoo lekh likhai ||

Seeing this scene even Brahma and Indra were filled with fear

ਧਨੁ ਕੇ ਟੁਕਰੇ ਸੰਗ ਜੋਧਨ ਮਾਰਤ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਤਿਖੈ ॥੮੩੩॥

dhan ke Tukare sa(n)g jodhan maarat sayaam kahai at hee su tikhai ||833||

Breaking his bow, Krishna began to kill with its sharp bits.833.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਦੋਹਰਾ ॥

kabiyo baach dhoharaa ||

Speech of the poet: DOHRA

ਧਨੁਖ ਤੇਜ ਮੈ ਬਰਨਿਓ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਥਾ ਕੇ ਕਾਜ ॥

dhanukh tej mai baranio kirasan kathaa ke kaaj ||

For the sake of the story of Krishna, I have mentioned the strength of the

bow

ਅਤਿ ਹੀ ਚੂਕ ਮੋ ਤੇ ਭਈ ਛਿਮੀਯੈ ਸੋ ਮਹਾਰਾਜ ॥੮੩੪॥

at hee chook mo te bhiee chhimeeyai so mahaaraaj ||834||

O Lord! I have greatly and extremely erred, forgive me for this.834.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਧਨੁ ਕੋ ਟੁਕਰਾ ਕਰਿ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੋ ਸੋਊ ਮਾਰਨ ਲਾਗਿਯੋ ॥

dhan ko Tukaraa kar lai har jee bar beeran ko souoo maaran laagiyo ||

Taking the bit of the bow in his hand Krishna began to kill there the great

heroes

ਧਾਇ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪਿ ਜਾਗਿਯੋ ॥

dhai pare nirap beer tabai tin ke man mai at hee kup jaagiyo ||

There those heroes also fell upon Krishna in great rage

ਫੇਰਿ ਲਗਿਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਜੁਧਹ ਕੇ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ ॥

fer lagiyo tin ko har maaran judheh ke ras mo anuraagiyo ||

Krishna also absorbed in fighting also began to kill them

ਸੋਰ ਭਯੋ ਅਤਿ ਠਉਰ ਤਹਾ ਸੁਨ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਿਵ ਜੂ ਉਠਿ ਭਾਗਿਯੋ ॥੮੩੫॥

sor bhayo at Thaur tahaa sun kai jeh ko siv joo uTh bhaagiyo ||835||

There was such a great noise there that on hearing the same even Shiva arose and fled.835.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਪਤਿ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਕਰਿ ਕੋਪਿ ਭਰੇ ਤਉਨੇ ਠਉਰ ਜਹਾ ਬਰਬੀਰ ਅਤਿ ਸ੍ਵੈ ਰਹੇ ॥

teeno lok pat at judh kar kop bhare tuoone Thaur jahaa barabeer at savai rahe ||

Where great warriors are standing firmly, there Krishna is fighting greatly

enraged’

ਐਸੇ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਜੈਸੇ ਬਾਢੀ ਕੇ ਕਟੇ ਤੇ ਰੂਖ ਗਿਰੇ ਬਿਸੰਭਾਰੁ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਨਹੀ ਗਹੇ ॥

aaise beer gire jaise baaddee ke kaTe te rookh gire bisa(n)bhaar as haathan nahee gahe ||

The warriors are falling like the trees being cut by the carpenter

ਅਤਿ ਹੀ ਤਰੰਗਨੀ ਉਠੀ ਹੈ ਤਹਾ ਜੋਧਨ ਤੈ ਸੀਸ ਸਮ ਬਟੇ ਅਸਿ ਨਕ੍ਰ ਭਾਤਿ ਹ੍ਵੈ ਬਹੇ ॥

at hee tara(n)ganee uThee hai tahaa jodhan tai sees sam baTe as nakr bhaat havai bahe ||

There is a flood of warriors and the heads and swords are flowing the blood

ਗੋਰੇ ਪੈ ਬਰਦ ਚੜਿ ਆਇ ਥੇ ਬਰਦ ਪਤਿ ਗੋਰੀ ਗਉਰਾ ਗੋਰੇ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ਰਾਤੇ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ॥੮੩੬॥

gore pai baradh chaR aai the baradh pat goree gauraa gore rudhr raate raate havai rahe ||836||

Shiva and Gauri had come riding on the white bull, but here they were dyed in red.836.

ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲਭਦ੍ਰ ਜੁ ਨੈ ਕੀਨੋ ਰਨ ਭਾਗ ਗਏ ਭਟ ਨ ਸੁਭਟ ਠਾਢ ਕੁਇ ਰਹਿਯੋ ॥

krodh bhare kaanreh balabhadhr joo nai keeno ran bhaag ge bhaT na subhaT Thaadd kui rahiyo ||

Krishna and Balram fought the battle in great ire, which caused all the

warriors to run away

ਐਸੇ ਝੂਮਿ ਪਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਧਨ ਟੂਕਨ ਕੇ ਮਾਨੋ ਕੰਸ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਸਾਰੋ ਦਲੁ ਸ੍ਵੈ ਰਹਿਯੋ ॥

aaise jhoom pare beer maare dhan Tookan ke maano ka(n)s raajaa joo ko saaro dhal savai rahiyo ||

The warriors fell on being struck by the bits of the bow and it seemed that the whole army of king Kansa fell on the earth

ਕੇਤੇ ਉਠਿ ਭਾਗੇ ਕੇਤੇ ਜੁਧ ਹੀ ਕੋ ਫੇਰਿ ਲਾਗੇ ਸੋਊ ਸਮ ਬਨ ਹਰ ਹਰਿ ਤਾਤੋ ਹ੍ਵੈ ਕਹਿਯੋ ॥

kete uTh bhaage kete judh hee ko fer laage souoo sam ban har har taato havai kahiyo ||

Many warriors got up and ran away and many were again absorbed in fighting

ਗਜਨ ਕੇ ਸੁੰਡਨ ਤੇ ਐਸੇ ਛੀਟੈ ਛੂਟੀ ਜਾ ਤੇ ਅੰਬਰ ਅਨੂਪ ਲਾਲ ਛੀਟ ਛਬਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਯੋ ॥੮੩੭॥

gajan ke su(n)ddan te aaise chheeTai chhooTee jaa te a(n)bar anoop laal chheeT chhab havai rahiyo ||837||

The Lord Krishna also began to burn with anger like the hot water in the forest, there is splash of blood from the trunks of the elephants and the

whole sky is looking reddish like the red splash.837

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰਿਸਨ ਹਲੀ ਧਨੁ ਟੂਕ ਸੋ ਘਨ ਦਲ ਦਯੋ ਨਿਘਾਇ ॥

kirasan halee dhan Took so ghan dhal dhayo nighai ||

Krishna and Balram destroyed the whole army of the enemy with the bits of the bow

ਤਿਨ ਸੁਨ ਕੈ ਬਧ ਸ੍ਰਉਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਉ ਪੁਨਿ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੮੩੮॥

tin sun kai badh sraun nirap aau pun dhayo paThai ||838||

Hearing about the killing of his army, Kansa sent more warriors there again.838.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੀਚ ਚਮੂੰ ਧਸਿ ਬੀਰਨ ਕੀ ਧਨ ਟੂਕਨ ਸੋ ਬਹੁ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

beech chamoo(n) dhas beeran kee dhan Tookan so bahu beer sa(n)ghaare

||

Krishna killed the four fold army with the bits of the bow

ਭਾਗਿ ਗਏ ਸੁ ਬਚੇ ਤਿਨ ਤੇ ਜੋਊ ਫੇਰਿ ਲਰੇ ਸੋਊ ਫੇਰਿ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥

bhaag ge su bache tin te jouoo fer lare souoo fer hee maare ||

Those who had fled were saved and those who fought again, were killed

ਜੁਝਿ ਪਰੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਤਹ ਸ੍ਰਉਨਤ ਕੈ ਸੁ ਚਲੇ ਪਰਨਾਰੇ ॥

joojh paree chatura(n)g chamoo(n) teh sraunat kai su chale paranaare ||

There was a dreadful battle of the fourfold army and the streams of blood

began to flow

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਤਨ ਭੂਖਨ ਧਾਰੇ ॥੮੩੯॥

yau upajee upamaa jeey mai ran bhoom mano tan bhookhan dhaare ||839||

The battlefield looked like a woman wearing her ornaments.839.

ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਘਨੇ ਹਨਿ ਦੀਨੇ ॥

judh kariyo at kop dhuhoo(n) rip beer ke beer ghane han dheene ||

Both the brothers fought in great anger and destroyed any warriors,

ਹਾਨਿ ਬਿਖੈ ਜੋਊ ਜ੍ਵਾਨ ਹੁਤੇ ਸਜਿ ਆਏ ਹੁਤੇ ਜੋਊ ਸਾਜ ਨਵੀਨੇ ॥

haan bikhai jouoo javaiaan hute saj aae hute jouoo saaj naveene ||

The number of warriors who were destroyed, the same number reached again with new decoration

ਸੋ ਝਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਕੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੇ ॥

so jhaT bhoom gire ran kee teh Thaur bikhai at su(n)dhar cheene ||

ਯੌ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮੀ ਕੋ ਮਾਨਹੁ ਭੂਖਨ ਦੀਨੇ ॥੮੪੦॥

yau upamaa upajee jeey mai ran bhoomee ko maanahu bhookhan dheene ||840||

Those who had come, were also killed quickly and at that place the

spectacle seemed like the offering of ornaments to the battlefield.840.

ਧਨੁ ਟੂਕਨ ਸੋ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਘਨੇ ਚਲ ਕੈ ਸੋਊ ਨੰਦ ਬਬਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥

dhan Tookan so rip maar ghane chal kai souoo na(n)dh babaa peh aae ||

Killing the enemies with the bits of the bow, Krishna came to (his father) Nand

ਆਵਤ ਹੀ ਸਭ ਪਾਇ ਲਗੇ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋ ਤਿਹ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥

aavat hee sabh pai lage at aana(n)dh so teh ka(n)Th lagaae ||

On coming, he touched the feet of Nand, who hugged him to his bosom

ਗੇ ਥੇ ਕਹਾ ਪੁਰ ਦੇਖਨ ਕੋ ਬਚਨਾ ਉਨ ਪੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਏ ॥

ge the kahaa pur dhekhan ko bachanaa un pai ieh bhaat sunaae ||

Krishna told that they had gone to see the city

ਰੈਨ ਪਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਇ ਰਹੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥੮੪੧॥

rain paree gireh soi rahe at hee man bheetar aana(n)dh paae ||841||

In this way, being delighted in their mind, all of them slept as the night

fell.841.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੁਪਨ ਪਿਖਾ ਇਕ ਕੰਸ ਨੇ ਅਤੈ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ॥

supan pikhaa ik ka(n)s ne atai bhayaanak roop ||

ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ਜੀਯ ਹੋਇ ਕੈ ਭ੍ਰਿਤ ਬੁਲਾਏ ਭੂਪਿ ॥੮੪੨॥

at biaakul jeey hoi kai bhirat bulaae bhoop ||842||

On this side, Kansa saw a dreadful dream during the night and greatly

agitated, he called all his servants.842.

ਕੰਸ ਬਾਚ ਭ੍ਰਿਤਨ ਸੋ ॥

ka(n)s baach bhiratan so ||

Speech of Kansa addressed to his servants:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭ੍ਰਿਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਰਾਜੇ ਕਹੀ ਇਕ ਖੇਲਨ ਕੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਬਨਾਵਹੁ ॥

bhirat bulai kai raaje kahee ik khelan ko ra(n)g bhoom banaavahu ||

ਗੋਪਨ ਕੋ ਇਕਠਾ ਰਖੀਏ ਹਮਰੇ ਸਬ ਹੀ ਦਲ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥

gopan ko ikaThaa rakhe'ee hamare sab hee dhal ko su bulaavahu ||

Calling his servants, the king said, “A stage be set up for playing keep the

gopas together at one place and also call our whole army:

ਕਾਰਜ ਸੀਘ੍ਰ ਕਰੋ ਸੁ ਇਹੈ ਹਮਰੇ ਇਕ ਪੈ ਗਨ ਕਉ ਤਿਸਿਟਾਵਹੁ ॥

kaaraj seeghr karo su ihai hamare ik pai gan kau tisiTaavahu ||

Do this work very quickly and do not go even one step backward

ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਮਲਨ ਠਾਢਿ ਕੈ ਆਪ ਸਬੈ ਕਸਿ ਕੈ ਕਟਿ ਆਵਹੁ ॥੮੪੩॥

khel bikhai tum malan Thaadd kai aap sabai kas kai kaT aavahu ||843||

Tell the wrestlers to get ready and come and keep them standing there.843.

ਭ੍ਰਿਤ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨ ਕੈ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਨੋ ॥

bhirat sabhai nirap kee bateeyaa sun kai uTh kai souoo kaaraj keeno ||

ਠਾਢਿ ਕੀਯੋ ਗਜ ਪਉਰ ਬਿਖੈ ਸੁ ਰਚਿਯੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕੋ ਠਉਰ ਨਵੀਨੋ ॥

Thaadd keeyo gaj paur bikhai su rachiyo ra(n)g bhoom ko Thaur naveeno ||

Listening to the orders of the king, the servants did accordingly, keeping the elephant standing at the gate, a new stage was set up

ਮਲ ਜਹਾ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਘਨੇ ਪਿਖਿਏ ਰਿਪੁ ਆਵਤ ਜਾਹਿ ਪਸੀਨੋ ॥

mal jahaa rip beer ghane pikhie rip aavat jaeh paseeno ||

On that stage the mighty warriors were standing, seeing whom, the

enemies would even get disheartened

ਐਸੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਠਉਰ ਸੋਊ ਹਰਿ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਨਸ ਭੇਜਿ ਸੁ ਦੀਨੋ ॥੮੪੪॥

aaisee banai kai Thaur souoo har ke gireh maanas bhej su dheeno ||844||

The servants set up such a place that they received all kinds of praise.844.

ਨ੍ਰਿਪ ਸੇਵਕ ਲੈ ਇਨ ਸੰਗ ਚਲਿਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਕੇ ਪਉਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥

nirap sevak lai in sa(n)g chaliyo chal kai nirap ka(n)s ke paur pai aayo ||

The servant of the king brought all these people (Krishna and his companions) in the palace of king Kansa

ਐ ਕੈ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਘਰੁ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥

aai kai kahiyo nirap ko ghar hai teh te sabh gavaiaaran sees jhukaayo ||

He told all of them that this is the house of the king, therefore all the gopas bowed their heads in veneration

ਆਗੇ ਪਿਖਿਯੋ ਗਜ ਮਤ ਮਹਾ ਕਹਿਯੋ ਦੂਰ ਕਰੋ ਗਜਵਾਨ ਰਿਸਾਯੋ ॥

aage pikhiyo gaj mat mahaa kahiyo dhoor karo gajavaan risaayo ||

They saw before them an intoxicated elephant and the mahout is asking all

of them to get away

ਧਾਇ ਪਰਿਯੋ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਯੌ ਮਨੋ ਪੁਨ ਕੇ ਊਪਰਿ ਪਾਪ ਸਿਧਾਯੋ ॥੮੪੫॥

dhai pariyo har uoopar yau mano pun ke uoopar paap sidhaayo ||845||

The elephant speedily fell upon Krishna in such a way just as the vice falls upon the virtue in order to destroy it.845.

ਕੋਪ ਭਰੇ ਗਜ ਮਤ ਮਹਾ ਭਰ ਸੁੰਡਿ ਲਏ ਭਟ ਸੁੰਦਰ ਦੋਊ ॥

kop bhare gaj mat mahaa bhar su(n)dd le bhaT su(n)dhar dhouoo ||

ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਘਨ ਸੋ ਗਰਜਿਯੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਉਪਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ॥

so tab hee ghan so garajiyo jeh kee sam upam aaur na kouoo ||

The elephant angrily entrapped both beautiful warriors (Krishna and Balram) in his trunk and began to roar in a unique way

ਪੇਟ ਤਰੇ ਤਿਹ ਕੇ ਪਸਰੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਧੀਯਾ ਅਰਿ ਜੋਊ ॥

peT tare teh ke pasare kab sayaam kahai badheeyaa ar jouoo ||

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਮੈ ਅਪਨੇ ਰਿਪੁ ਸੋ ਮਨੋ ਖੇਲਤ ਦੋਊ ॥੮੪੬॥

yau upajee upamaa jeey mai apane rip so mano khelat dhouoo ||846||

Both the brother, who are the killers of the enemies, began to swing under

the belly of the elephant and appeared to be busy in playing with the enemy.846.

ਤਬ ਕੋਪੁ ਕਰਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਦਾਤ ਉਖਾਰਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥

tab kop kariyo man mai har joo teh ko tab dhaat ukhaar layo hai ||

Then, Krishna, in great rage, extirpated the tusk of the elephant

ਏਕ ਦਈ ਗਜ ਸੂੰਡ ਬਿਖੈ ਕੁਪਿ ਦੂਸਰ ਸੀਸ ਕੇ ਬੀਚ ਦਯੋ ਹੈ ॥

ek dhiee gaj soo(n)dd bikhai kup dhoosar sees ke beech dhayo hai ||

He made another attack on the trunk of the elephant and the second attack on his head

ਚੋਟ ਲਗੀ ਸਿਰ ਬੀਚ ਘਨੀ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਪਯੋ ਹੈ ॥

choT lagee sir beech ghanee dharanee par so murajhai payo hai ||

Because of the dreadful blow, the elephant became lifeless and fell on the earth

ਸੋ ਮਰਿ ਗਯੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਹੂੰ ਕੋ ਆਗਮ ਆਜ ਭਯੋ ਹੈ ॥੮੪੭॥

so mar gayo rip ke badh ko mathuraa hoo(n) ko aagam aaj bhayo hai ||847||

The elephant died and it seemed that Krishna had entered Mathura on that day in order to kill Kansa.847.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗਜ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit sree dhasam sika(n)dhe bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare gaj

badheh dhayai samaapatam ||

End of the chapter entitled “Killing of the elephant” in Krishnavatara (based on Dasham Skandh) in Bachittar Natak.

ਅਥ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਜੁਧ ॥

ath cha(n)ddoor musaT judh ||

Now begins the description of the battle with Chandur and Mushitak

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੰਧਿ ਧਰਿਯੋ ਗਜ ਦਾਤ ਉਖਾਰ ਕੈ ਬੀਚ ਗਏ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕੇ ਦੋਊ ॥

ka(n)dh dhariyo gaj dhaat ukhaar kai beech ge ra(n)g bhoom ke dhouoo ||

After extirpating the tusk of the elephant and placing it upon the shoulder, both the brothers reached at the (newly set-up) stage

ਬੀਰਨ ਬੀਰ ਬਡੋ ਈ ਪਿਖਿਯੋ ਬਲਵਾਨ ਲਖਿਯੋ ਇਨ ਮਲਨ ਸੋਊ ॥

beeran beer baddo iee pikhiyo balavaan lakhiyo in malan souoo ||

The warriors saw them as mighty warriors and the wrestlers at that place

considered them as very sturdy

ਸਾਧਨ ਦੇਖਿ ਲਖਿਯੋ ਕਰਤਾ ਜਗ ਯਾ ਸਮ ਦੂਸਰ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ॥

saadhan dhekh lakhiyo karataa jag yaa sam dhoosar aaur na kouoo ||

The saints considering them unique, visualised them as the creators of the world

ਤਾਤ ਲਖਿਯੋ ਕਰ ਕੈ ਲਰਕਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਲਖਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਘਰਿ ਖੋਊ ॥੮੪੮॥

taat lakhiyo kar kai larakaa nirap ka(n)s lakhiyo man mai ghar khouoo ||848||

The father saw them as sons and to king Kansa, they seemed as destroyers of his house.848.

ਤਉ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠਿ ਸਭਾ ਹੂੰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਮਲਨ ਸੋ ਜਦੁਰਾਇ ਲਰਾਯੋ ॥

tau nirap baiTh sabhaa hoo(n) ke bheetar malan so jadhurai laraayo ||

Sitting in the assembly, the king caused Krishna, the king of Yadavas to fight with his wrestlers

ਮੁਸਟ ਕੇ ਸਾਥ ਲਰਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਸੁ ਚੰਡੂਰ ਸੋ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

musaT ke saath lariyo musalee su cha(n)ddoor so sayaam joo judh machaayo ||

Balram fought with the wrestler named Mushitak and on this side Krishna

fought with Chandur

ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਰਨ ਕੀ ਗਿਰ ਸੋ ਹਰ ਜੂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥

bhoom pare ran kee gir so har joo man bheetar kop baddaayo ||

ਏਕ ਲਗੀ ਨ ਤਹਾ ਘਟਿਕਾ ਧਰਨੀ ਪਰ ਤਾ ਕਹੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੮੪੯॥

ek lagee na tahaa ghaTikaa dharanee par taa kahu maar giraayo ||849||

When Krishna became infuriated, all these wrestlers fell on the earth like mountains and Krishna killed them in a very short time.849.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਮਲ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit sree dhasam sika(n)dhe bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare cha(n)ddoor musaT mal badheh dhayai samaapatam ||

End of the chapter entitled “Killing of the wrestlers-Chandur and Mushitak”

in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਕੰਸ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ath ka(n)s badh kathana(n) ||

Now begins the description about the killing of Kansa

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਾਰਿ ਲਏ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਦੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਤਉ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਿਯੋ ॥

maar le rip beer dhouoo nirap tau man bheetar krodh bhariyo ||

When both the brothers killed the enemies, the king was filled with rage

ਇਨ ਕੋ ਭਟ ਮਾਰਹੁ ਖੇਤ ਅਬੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਅਰੁ ਸੋਰ ਕਰਿਯੋ ॥

ein ko bhaT maarahu khet abai ieh bhaat kahiyo ar sor kariyo ||

He, in great tumultuousness, said to his warriors, “Kill both of them just now,”

ਜਦੁਰਾਇ ਭਰਥੂ ਤਬ ਪਾਨ ਲਗੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਯੋ ॥

jadhurai bharathoo tab paan lago apane man mai nahee naik ddariyo ||

The king of the Yadavas (Krishna) and his brother, catching hand of each

other, stood there fearlessly

ਜੋਊ ਆਇ ਪਰਿਯੋ ਹਰ ਪੈ ਕੁਪਿ ਕੈ ਹਰਿ ਥਾ ਪਰ ਸੋ ਸੋਊ ਮਾਰਿ ਡਰਿਯੋ ॥੮੫੦॥

jouoo aai pariyo har pai kup kai har thaa par so souoo maar ddariyo ||850||

Whosoever fell upon them in fury, was killed at that place by Krishna and Balram.850.

ਹਰਿ ਕੂਦਿ ਤਬੈ ਰੰਗ ਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਥੋ ਸੁ ਜਹਾ ਤਹ ਹੀ ਪਗੁ ਧਾਰਿਯੋ ॥

har koodh tabai ra(n)g bhoomeh te nirap tho su jahaa teh hee pag dhaariyo ||

Now, jumping from the stage, Krishna stabilized his feet at the place where king Kansa was seated

ਕੰਸ ਲਈ ਕਰਿ ਢਾਲਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਅਸਿ ਖੈਚ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ॥

ka(n)s liee kar ddaal sa(n)bhaar kai kop bhariyo as khaich nikaariyo ||

Kansa, in anger, controlling his shield, pulled out his sword and struck a

blow on Krishna

ਦਉਰਿ ਦਈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਪੈ ਹਰਿ ਫਾਧਿ ਗਏ ਅਤਿ ਦਾਵ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

dhaur dhiee teh ke tan pai har faadh ge at dhaav sa(n)bhaariyo ||

Krishna jumped away and saved himself from this stratagem

ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਕੈ ਬਲ ਤਾਹਿੰ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥੮੫੧॥

kesan te geh kai rip ko dharanee par kai bal taahi(n) pachhaariyo ||851||

He caught hold of the enemy from his hair and with force dashed him on the ground.851.

ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਿਯੋ ਧਰ ਸੋ ਗਹ ਗੋਡਨ ਤੇ ਤਬ ਘੀਸ ਦਯੋ ॥

geh kesan te paTakiyo dhar so geh goddan te tab ghees dhayo ||

Catching hold of his hair, Krishna threw Kansa on the erth and catching his leg, he dragged him

ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਪੁਰ ਭੀਤਰ ਸੋਰ ਪਯੋ ॥

nirap maar hulaas baddiyo jeey mai at hee pur bheetar sor payo ||

Killing the king Kansa, Krishna’s mind was filled with delight and on the

other side there were loud lamentations in the palace

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਿਖੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਿਨਿ ਸਾਧਨ ਰਾਖ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਛਯੋ ॥

kab sayaam prataap pikho har ko jin saadhan raakh kai satr chhayo ||

The poet says that the glory of Lord Krishna may be visualised, who has protected the saints and destroyed the enemies

ਕਟਿ ਬੰਧਨ ਤਾਤ ਦਏ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਵਾਹਿ ਲਯੋ ॥੮੫੨॥

kaT ba(n)dhan taat dhe man ke sabh hee jag mai jas vaeh layo ||852||

He has broken the bondages of all and in this way, he has broken the bondages of all and in this way, he has been praised by the world.

ਰਿਪੁ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਸਰਾਤ ਕੇ ਘਾਟ ਕੈ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥

rip ko badh kai tab hee har joo bisaraat ke ghaaT kai uoopar aayo ||

ਕੰਸ ਕੇ ਬੀਰ ਬਲੀ ਜੁ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਸਯਾਮ ਕੋ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥

ka(n)s ke beer balee ju hute tin dhekhat sayaam ko kop baddaayo ||

After killing the enemy, Krishna came on the ferry of Yamuna and when he

saw there other warriors of Kansa, he was greatly enraged

ਸੋ ਨ ਗਯੋ ਤਿਨ ਪਾਸ ਛਮਿਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਆਇ ਕੈ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

so na gayo tin paas chhamiyo har ke sa(n)g aai kai judh machaayo ||

He, who did not come to him, he was forgive, but still some warriors came and began to wage war with him

ਸ੍ਯਾਮ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਬਲ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੮੫੩॥

sayaam sa(n)bhaar tabai bal ko tin ko dharanee par maar giraayo ||853||

He sustaining his power, killed all of them.853.

ਗਜ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪਿ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਡਰਿ ਕੈ ਨਹੀ ਪੈਗ ਟਰੇ ॥

gaj so at hee kup judh kariyo teh te ddar kai nahee paig Tare ||

Krishna, highly infuriated, fought persistently with the elephant, in the beginning

ਦੋਊ ਮਲ ਮਰੇ ਰੰਗਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਤਹਾ ਪਹਰੇ ਕੁ ਲਰੇ ॥

dhouoo mal mare ra(n)g bhoom bikhai kab sayaam tahaa pahare k lare ||

Then, fighting continuously for a few hours, he killed both the wrestlers on

the stage

ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕੋ ਮਾਰ ਗਏ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਬੀਰ ਭਿਰੇ ਸੋਊ ਆਨਿ ਮਰੇ ॥

nirap raaj ko maar ge jamunaa taT beer bhire souoo aan mare ||

Then killing Kansa and reaching the bank of Yamuna, he fought with these warriors and killed them

ਰਖਿ ਸਾਧਨ ਸਤ੍ਰ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਨਭਿ ਤੇ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਫੂਲ ਪਰੇ ॥੮੫੪॥

rakh saadhan satr sa(n)ghaar dhe nabh te teh uoopar fool pare ||854||

There was shower of flowers from the sky, because Krishna protected the saints and killed the enemies.854.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare nirap ka(n)s badheh dhiaai samaapatam ||

End of the chapter entitled “The killing of the king Kansa” in Krishnavatra (based on Dasham Skandh Purana) in Bacittar Natak.

ਅਥ ਕੰਸ ਬਧੂ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪਹਿ ਆਵਤ ਭਈ ॥

ath ka(n)s badhoo kaanreh joo peh aavat bhiee ||

Now begins the description about the coming of the wife of Kansa to

Krishna

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਦੁਖੁ ਮਾਨਿ ਮਨੈ ਤਜਿ ਧਾਮਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਪਹਿ ਆਈ ॥

raaj sutaa dhukh maan manai taj dhaaman ko har joo peh aaiee ||

The queen, in her extreme sorrow, left the palaces and came to Krishna

ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਘਿਘਿਆਤ ਭਈ ਹਰਿ ਪੈ ਦੁਖ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥

aai kai so ghighiaat bhiee har pai dhukh kee sabh baat sunaiee ||

While weeping, she began to relate her suffering to Krishna

ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਸਿਰ ਊਪਰ ਕੋ ਪਟ ਪੈ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਛਾਰ ਮਿਲਾਈ ॥

ddaar dhayo sir uoopar ko paT pai teh bheetar chhaar milaiee ||

The garment of her head had fallen down and there was dust in her head

ਕੰਠਿ ਲਗਾਇ ਰਹੀ ਭਰਤਾ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਗ੍ਰੀਵ ਨਿਵਾਈ ॥੮੫੫॥

ka(n)Th lagai rahee bharataa har joo teh dhekhat greev nivaiee ||855||

While coming, she hugged her (dead) husband to her bosom and seeing

this, Krishna bowed down his head.855.

ਰਿਪੁ ਕਰਮ ਕਰੇ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਫਿਰ ਕੈ ਸੋਊ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥

rip karam kare tab hee har jee fir kai souoo maat pitaa peh aae ||

After performing the funeral rites of the king, Krishna came to his parents

ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਭਏ ਬਸਿ ਮੋਹ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਦੁਹੂਨ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥

taat na maat bhe bas moh ke putr dhuhoon ko sees nivaae ||

Both the parents also bowed their heads on account of the attachment and reverence

ਬ੍ਰਹਮ ਲਖਿਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਕੈ ਮਨ ਮੋਹ ਬਢਾਏ ॥

braham lakhiyo tin ko kar kai har jee tin kai man moh baddaae ||

They considered Krishna as God and Krishna also penetrated more attachment in their mind

ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਅਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭਾਵ ਕੈ ਬੰਧਨ ਪਾਇਨ ਤੇ ਛੁਟਵਾਏ ॥੮੫੬॥

kai binatee at bhaat ke bhaav kai ba(n)dhan pain te chhuTavaae ||856||

Krishna, with great modesty, instructed them in various ways and liberated them from bondages.856.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕੰਸ ਕੇ ਕਰਮ ਕਰਿ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੋ ਛੁਰਾਵਤ

ਭਏ ॥

eit sree dhasam sika(n)dhe puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare ka(n)s ke karam kar taat maat ko chhuraavat bhe ||

End of the description regarding the liberation of the parents by Krishna after the funeral of Kansa in Krishnavatara in Bachittar Natak

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਨੰਦ ਪ੍ਰਤਿ ॥

kaanreh joo baach na(n)dh prat ||

Now begins the speech of Krishna addressed to Nand

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਚਲਿ ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਫਿਰਿ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮਿ ਕਿਧੌ ਤਿਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਅਤਿ ਕੀਨੀ ॥

chal aai kai so fir na(n)dh ke dhaam kidhau tin so binatee at keenee ||

ਹਉ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਸੁਤ ਹੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਤਿਨ ਮਾਨ ਕੈ ਲੀਨੀ ॥

hau basudheveh ko sut ho ieh bhaat kahiyo tin maan kai leenee ||

Krishna then came to the place of Nand and humbly requested him to tell

him whether he was actually the son of Vasudev, to which Nand agreed.

ਜਾਹੁ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਧਾਮਨ ਕੋ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਮੋਹ ਪ੍ਰਜਾ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਨੀ ॥

jaahu kahiyo tum dhaaman ko bateeyaa sun moh prajaa biraj bheenee ||

Then Nand asked all the people present there to go to their homes

ਨੰਦ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਬਿਨੁ ਕਾਨ੍ਹ ਭਈ ਸੁ ਪੁਰੀ ਸਭ ਹੀਨੀ ॥੮੫੭॥

na(n)dh kahiyo su kahiyo biraj kee bin kaanreh bhiee su puree sabh heenee ||857||

This was what Nand said, but without Krishna the land of Braja would lose all its glory.857.

ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਗਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥

sees jhukai gayo biraj ko at hee man bheetar sok bhayo hai ||

Bowing his head, Nand also left for Braja, with extreme sorrow in his mind

ਜਿਉ ਕੋਊ ਤਾਤ ਮਰੈ ਪਛੁਤਾਤ ਹੈ ਪਜਾਰੋ ਕੋਊ ਮਨੋ ਭ੍ਰਾਤ ਛਯੋ ਹੈ ॥

jiau kouoo taat marai pachhutaat hai payaaro kouoo mano bhraat chhayo hai ||

All of them are in great anguish like the bereavement on the death of the

father or brother

ਪੈ ਜਿਮ ਰਾਜ ਬਡੇ ਰਿਪੁਰਾਜ ਕੀ ਪੈਰਨ ਮੈ ਪਤਿ ਖੋਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥

pai jim raaj badde ripuraaj kee pairan mai pat khoi gayo hai ||

Or like the seizure of the kingdom and honour of a great sovereign by an enemy

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਸੁਦੇ ਠਗਿ ਸਯਾਮ ਮਨੋ ਧਨ ਲੂਟਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥੮੫੮॥

yau upajee upamaa basudhe Thag sayaam mano dhan looT layo hai ||858||

The poet says that it appears to him that a thug like Vasudev has

plundered the wealth of Krishna.858.

ਨੰਦ ਬਾਚ ਪੁਰ ਜਨ ਸੋ ॥

na(n)dh baach pur jan so ||

Speech of Nand addressed to the residents of the city:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨੰਦ ਆਇ ਬ੍ਰਿਜ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਬਾਤ ॥

na(n)dh aai biraj pur bikhai kahee kirasan kee baat ||

ਸੁਨਤ ਸੋਕ ਕੀਨੋ ਸਬੈ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ਮਾਤ ॥੮੫੯॥

sunat sok keeno sabai rodhan keeno maat ||859||

On coming to Braja, Nand told all the matter regarding Krishna, hearing

which all were filled with anguish and Yashoda also began to weep.859.

ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ॥

jasudhaa baach ||

Speech of Yashoda:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਚਿਯੋ ਜਿਨਿ ਤਾਤ ਬਡੇ ਅਹਿ ਤੇ ਜਿਨ ਹੂੰ ਬਕ ਬੀਰ ਬਲੀ ਹਨਿ ਦਈਯਾ ॥

bachiyo jin taat badde eh te jin hoo(n) bak beer balee han dhieeyaa ||

ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਅਘ ਨਾਮ ਮਹਾ ਰਿਪੁ ਪੈ ਪਿਅਰਵਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਈਆ ॥

jaeh mariyo agh naam mahaa rip pai piaravaa musaleedhar bhieeaa ||

He, who saved his father from the enormous snake, he, who killed the powerful demon Bakasura, he, the brother of dear Haldhar (Balram) who

killed the demon named Aghasura

ਜੋ ਤਪਸਜਾ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਲਈਯਾ ॥

jo tapasayaa kar kai prabh te kab sayaam kahai par pain lieeyaa ||

And he, whose feet can be realised by meditating on the Lord,

ਸੋ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਛੀਨ ਲਯੋ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨੀਯੇ ਸਖੀ ਪੂਤ ਕਨ੍ਹਈਆ ॥੮੬੦॥

so pur baasan chheen layo ham te suneeye sakhee poot kanrahieeaa ||860||

O friend! that Lord Krishna of mine has been snatched away from me by

the residents of Mathura.860.

ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਆ ਬਿਰਲਾਪੁ ॥

sabh gavaiaaraneeaa biralaap ||

Lamentation of all the gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋਕ ਸੁ ਕੀਨੋ ॥

sun kai ieh baat sabhai mil gavaiaaran pai mil kai tin sok su keeno ||

Hearing these words all the gopis were filled with sorrow

ਆਨੰਦ ਦੂਰਿ ਕਰਿਯੋ ਮਨ ਤੇ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਬਿਖੈ ਤਿਨਹੂੰ ਮਨ ਦੀਨੋ ॥

aana(n)dh dhoor kariyo man te har dhayaan bikhai tinahoo(n) man dheeno ||

The bliss of their mind had ended and all of them meditated on Krishna

ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੀ ਸੁ ਪਰਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਤੇ ਸੁ ਪਸੀਨੋ ॥

dharanee par so murajhai giree su pariyo tin ke tan te su paseeno ||

The sweat flowed from their bodies and becoming dejected, they fell down

upon the earth

ਹਾਹੁਕ ਲੈਨ ਲਗੀ ਸਭਿ ਹੀ ਸੁ ਭਯੋ ਸੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨ ਹੀਨੋ ॥੮੬੧॥

haahuk lain lagee sabh hee su bhayo sukh te tin ko tan heeno ||861||

They began to wail and their mind and body lost all happiness.861.

ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਹਿ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥

at aatur havai har preeteh so kab sayaam kahai har ke gun gaavai ||

ਸੋਰਠਿ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥

soraTh sudh malaar bilaaval saara(n)g bheetar taan basaavai ||

Having been greatly worried in the love of Krishna, they sing his praises keeping in their mind the tunes of the musical modes of Sorath, Shuddh Malhar, Bilawal, Sarang etc.

ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਤਿਹ ਤੇ ਜੀਯ ਮੈ ਤਿਹ ਧ੍ਯਾਨਹਿ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥

dhiaan dharai teh te jeey mai teh dhayaaneh te at hee dhukh paavai ||

ਯੌ ਮੁਰਝਾਵਤ ਹੈ ਮੁਖ ਤਾ ਸਸਿ ਜਿਉ ਪਿਖਿ ਕੰਜ ਮਨੋ ਮੁਰਝਾਵੈ ॥੮੬੨॥

yau murajhaavat hai mukh taa sas jiau pikh ka(n)j mano murajhaavai ||862||

They are meditating on him in their mind and getting extremely aggrieved

by it, they are withering like the lotus seeing the moon during the night.862.

ਪੁਰ ਬਾਸਨਿ ਸੰਗਿ ਰਚੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮਹੂੰ ਮਨ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਬਿਸਾਰੀ ॥

pur baasan sa(n)g rache har joo hamahoo(n) man te jadhurai bisaaree ||

Now Krishna has absorbed himself with the residents of the city and has forgotten us from his mind

ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਠਉਰ ਹਮ ਊਪਰ ਤੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁ ਟਾਰੀ ॥

tayaag ge ham ko ieh Thaur ham uoopar te at preet su Taaree ||

He has left us here and now we forsake his love

ਪੈ ਕਹਿ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਪਠਿਯੋ ਤਿਹ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭੈ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥

pai keh kai na kachh paThiyo teh treeyan ke bas bhai giradhaaree ||

How wonderful it is that there he has come so much under the impact of women, that there he has not even sent a message to us

ਏਕ ਗਿਰੀ ਕਹੂੰ ਐਸੇ ਧਰਾ ਇਕ ਕੂਕਤ ਹੈ ਸੁ ਹਹਾ ਰੀ ਹਹਾ ਰੀ ॥੮੬੩॥

ek giree kahoo(n) aaise dharaa ik kookat hai su hahaa ree hahaa ree ||863||

Saying thus, someone fell on the earth and someone has begun to cry and

lament.863.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬੋਲਤ ਹੈ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਮਾਨਿ ਉਦਾਸੀ ॥

eeh bhaat so gavaiaaran bolat hai jeey mai at maan udhaasee ||

In this way, getting highly sorrowful, the gopis are talking to one another

ਸੋਕ ਬਢਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਯ ਮੈ ਹਰਿ ਡਾਰਿ ਗਏ ਹਿਤ ਕੀ ਤਿਨ ਫਾਸੀ ॥

sok baddiyo tin ke jeey mai har ddaar ge hit kee tin faasee ||

The grief is increasing in their heart, because entrapping them in love, Krishna has abandoned them and gone away

ਅਉ ਰਿਸ ਮਾਨਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਮਾਨਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸੀ ॥

aau ris maan kahai mukh te jadhurai na maanat logan haasee ||

Sometimes in ire they say why Krishna does not care for the ironical shafts of the people

ਤਯਾਗਿ ਹਮੈ ਸੁ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੰਗਿ ਫਸੇ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸੀ ॥੮੬੪॥

tayaag hamai su ge biraj mai pur baasin sa(n)g fase biraj baasee ||864||

That he has left us in Braja and there he is involved with the residents of

the city.864.

ਰੋਦਨ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਮਿਲਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿ ਹੋਇ ਬਿਚਾਰੀ ॥

rodhan kai sabh gavaiaaraneeyaa mil aaise kahiyo at hoi bichaaree ||

ਤ੍ਯਾਗਿ ਬ੍ਰਿਜੈ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਏ ਤਜਿ ਨੇਹ ਅਨੇਹ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tayaag birajai mathuraa mai ge taj neh aneh kee baat bichaaree ||

All the gopis in their lamentation are saying modestly, “Abandoning the thoughts of love and separation, Krishna has gone to Mathura from Braja

ਏਕ ਗਿਰੈ ਧਰਿ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਇਕ ਐਸੇ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰੀ ॥

ek girai dhar yau keh kai ik aaise sa(n)bhaar kahai birajanaaree ||

ਰੀ ਸਜਨੀ ਸੁਨੀਯੋ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥੮੬੫॥

ree sajanee suneeyo bateeyaa biraj naar sabhai birajanaath bisaaree ||865||

Saying this someone is falling on the earth and someone, protecting herself, is saying, “O friends! listen to me, the Lord of Braja has forgotten

all the women of Braja."865,

ਆਖਨਿ ਆਗਹਿ ਠਾਢਿ ਲਗੈ ਸਖੀ ਦੇਤ ਨਹੀ ਕਿ ਹੇਤ ਦਿਖਾਈ ॥

aakhan aageh Thaadd lagai sakhee dhet nahee k het dhikhaiee ||

Krishna is always standing before my eyes, therefore I do not see anything else

ਜਾ ਸੰਗਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਮੈ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਜੀਯ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥

jaa sa(n)g kel kare ban mai teh te at hee jeey mai dhuchitaiee ||

They had been absorbed with him in amorous play, their dilemma is increasing now on remembering him

ਹੇਤੁ ਤਜਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਸੋ ਨ ਸੰਦੇਸ ਪਠਿਯੋ ਜੀਯ ਕੈ ਸੁ ਢਿਠਾਈ ॥

het tajiyo biraj baasan so na sa(n)dhes paThiyo jeey kai su ddiThaiee ||

He has forsaken the love of the residents of Braja and has become hard-hearted, because he has not sent any message

ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ ਪਿਖੀਯੈ ਨਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਹਹਾ ਮੋਰੀ ਮਾਈ ॥੮੬੬॥

taahee kee or nihaarat hai pikheeyai nahee sayaam hahaa moree maiee

||866||

O my mother! we are seeing towards that Krishna, but he is not visible.866

ਬਾਰਹਮਾਹ ॥

baarahamaeh ||

Poem based on Twelve Months:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਫਾਗੁਨ ਮੈ ਸਖੀ ਡਾਰਿ ਗੁਲਾਲ ਸਭੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਬਨ ਬੀਚ ਰਮੈ ॥

faagun mai sakhee ddaar gulaal sabhai har siau ban beech ramai ||

In the moth of Phalgun, the young damsels are roaming with Krishna in the

forest, throwing dry colours on each other

ਪਿਚਕਾਰਨ ਲੈ ਕਰਿ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤਉਨ ਸਮੈ ॥

pichakaaran lai kar gaavat geet sabhai mil gavaiaaran taun samai ||

Taking the pumps in their hands, they are singing charming songs:

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਕੇ ਬੀਚ ਕਿਧੌ ਮਨ ਕੇ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਮੈ ॥

at su(n)dhar ku(n)j galeen ke beech kidhau man ke kar dhoor gamai ||

ਅਰੁ ਤਜਾਗਿ ਤਮੈ ਸਭ ਧਾਮਨ ਕੀ ਇਹ ਸੁੰਦਰਿ ਸਜਾਮ ਕੀ ਮਾਨਿ ਤਮੈ ॥੮੬੭॥

ar tayaag tamai sabh dhaaman kee ieh su(n)dhar sayaam kee maan tamai ||867||

Removing the sorrows from their mind they are running in the alcoves and in the love of the beautiful Krishna, they have forgotten the decorum of their house.867.

ਫੂਲਿ ਸੀ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਫੂਲਿ ਰਹੀ ਪਟ ਰੰਗਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਫੂਲ ਲੀਏ ॥

fool see gavaiaaran fool rahee paT ra(n)gan ke fun fool le'ee ||

The gopis are blooming like flowers with the flowers attached to their

garments

ਇਕ ਸ੍ਯਾਮ ਸੀਗਾਰ ਸੁ ਗਾਵਤ ਹੈ ਪੁਨਿ ਕੋਕਿਲਕਾ ਸਮ ਹੋਤ ਜੀਏ ॥

eik sayaam seegaar su gaavat hai pun kokilakaa sam hot je'ee ||

After bedecking themselves they are singing for Krishna like nightingale

ਰਿਤੁ ਨਾਮਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਯੋ ਸਜਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਛਾਜ ਸੁ ਸਾਜ ਦੀਏ ॥

rit naameh sayaam bhayo sajanee teh te sabh chhaaj su saaj dhe'ee ||

Now it is the spring season, therefore they have forsaken all the embellishment

ਪਿਖਿ ਜਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਚਉਕਿ ਰਹੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੋਤ ਹੁਲਾਸ ਹੀਏ ॥੮੬੮॥

pikh jaa chaturaanan chauk rahai jeh dhekhat hot hulaas he'ee ||868||

Seeing their glory even Brahma is wonder-struck.868.

ਏਕ ਸਮੈ ਰਹੈ ਕਿੰਸੁਕ ਫੂਲਿ ਸਖੀ ਤਹ ਪਉਨ ਬਹੈ ਸੁਖਦਾਈ ॥

ek samai rahai ki(n)suk fool sakhee teh paun bahai sukhadhaiee ||

Once the flowers of palas were blooming and the comfort-giving wind was blowing

ਭਉਰ ਗੁੰਜਾਰਤ ਹੈ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥

bhaur gu(n)jaarat hai it te ut te muralee na(n)dh laal bajaiee ||

The black bees were humming here and there, Krishna had played on his

flute

ਰੀਝਿ ਰਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਬਰਨਿਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥

reejh rahiyo sun kai sur ma(n)ddal taa chhab ko baraniyo nahee jaiee ||

Hearing this flute the gods were getting pleased and the beauty of that spectacle is indescribable

ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੬੯॥

taun samai sukhadhaik thee rit aausar yaeh bhiee dhukhadhaiee ||869||

At that time, that season was joy-giving, but now the same has become distressing.869.

ਜੇਠ ਸਮੈ ਸਖੀ ਤੀਰ ਨਦੀ ਹਮ ਖੇਲਤ ਚਿਤਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਈ ॥

jeTh samai sakhee teer nadhee ham khelat chit hulaas baddaiee ||

In the month of Jeth, O friend! we used to be absorbed in amorous play on

the bank of the river, being pleased in our mind

ਚੰਦਨ ਸੋ ਤਨ ਲੀਪ ਸਭੈ ਸੁ ਗੁਲਾਬਹਿ ਸੋ ਧਰਨੀ ਛਿਰਕਾਈ ॥

cha(n)dhan so tan leep sabhai su gulaabeh so dharanee chhirakaiee ||

We plastered our bodies with sandal and sprinkled rose-water on the earth

ਲਾਇ ਸੁਗੰਧ ਭਲੀ ਕਪਰਿਯੋ ਪਰ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥

lai suga(n)dh bhalee kapariyo par taa kee prabhaa baranee nahee jaiee ||

We applied fragrance to our clothes and that glory is indescribable

ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਇਹ ਅਉਸਰ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਨਾ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੦॥

taun samai sukhadhaik thee ieh aausar sayaam binaa dhukhadhaiee ||870||

That occasion was highly pleasing, but now the same occasion has become troublesome without Krishna.870.

ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚਲੈ ਜਿਹ ਅਉਸਰ ਅਉਰ ਬਘੂਲਨ ਧੂਰਿ ਉਡਾਈ ॥

paun pracha(n)dd chalai jeh aausar aaur baghoolan dhoor uddaiee ||

ਧੂਪ ਲਗੈ ਜਿਹ ਮਾਸ ਬੁਰੀ ਸੁ ਲਗੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਸੀਤਲ ਜਾਈ ॥

dhoop lagai jeh maas buree su lagai sukhadhaik seetal jaiee ||

The time, when the wind blew ferociously, the cranes arose and the

sunshine was agonizing, even that time appeared to us as joy-giving

ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਸਭੈ ਹਮ ਖੇਲਤ ਸੀਤਲ ਪਾਟਕ ਕਾਬਿ ਛਟਾਈ ॥

sayaam ke sa(n)g sabhai ham khelat seetal paaTak kaab chhaTaiee ||

All of us played with Krishna splashing water on one another

ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੧॥

taun samai sukhadhaik thee rit aausar yaeh bhiee dhukhadhaiee ||871||

That time was extremely comfort-giving, but now the same time has become agonising.871.

ਜੋਰਿ ਘਟਾ ਘਟ ਆਏ ਜਹਾ ਸਖੀ ਬੂੰਦਨ ਮੇਘ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥

jor ghaTaa ghaT aae jahaa sakhee boo(n)dhan megh bhalee chhab paiee ||

Look, O friend! the clouds have surrounded us and it is a beautiful

spectacle created by raindrops

ਬੋਲਤ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਦਾਦਰ ਅਉ ਘਨ ਮੋਰਨ ਪੈ ਘਨਘੋਰ ਲਗਾਈ ॥

bolat chaatirak dhaadhar aau ghan moran pai ghanaghor lagaiee ||

The sound of cuckoo, peacock and frog is resounding

ਤਾਹਿ ਸਮੈ ਹਮ ਕਾਨਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਥੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਈ ॥

taeh samai ham kaanar ke sa(n)g khelat thee at prem baddaiee ||

In such a time we were absorbed with Krishna in amorous play

ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੨॥

taun samai sukhadhaik thee rit aausar yaeh bhiee dhukhadhaiee ||872||

How much comfortable was that time and now this time is greatly distressing.872.

ਮੇਘ ਪਰੈ ਕਬਹੂੰ ਉਘਰੈ ਸਖੀ ਛਾਇ ਲਗੈ ਦ੍ਰੁਮ ਕੀ ਸੁਖਦਾਈ ॥

megh parai kabahoo(n) ugharai sakhee chhai lagai dhrum kee sukhadhaiee ||

Sometimes the clouds burst into rain and the shade of the tree appeared

comfort-giving

ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਫਿਰੈ ਸਜਨੀ ਰੰਗ ਫੂਲਨ ਕੇ ਹਮ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਈ ॥

sayaam ke sa(n)g firai sajanee ra(n)g foolan ke ham basatr banaiee ||

We used to wander with Krishna, wearing the garments of flowers

ਖੇਲਤ ਕ੍ਰੀੜ ਕਰੈ ਰਸ ਕੀ ਇਹ ਅਉਸਰ ਕਉ ਬਰਨਿਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥

khelat kreeR karai ras kee ieh aausar kau baraniyo nahee jaiee ||

While roaming, we were absorbed in amorous play

ਸਜਾਮ ਸਨੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤ ਸਜਾਮ ਬਿਨਾ ਅਤਿ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੩॥

sayaam sanai sukhadhaik thee rit sayaam binaa at bhee dhukhadhaiee ||873||

It is impossible to describe that occasion, remaining with Krishna, that season has become distressing.873.

ਮਾਸ ਅਸੂ ਹਮ ਕਾਨਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਚਿਤਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਈ ॥

maas asoo ham kaanar ke sa(n)g khelat chit hulaas baddaiee ||

In the month of Ashvin, with great joy, we played with Krishna

ਕਾਨ੍ਹ ਤਹਾ ਪੁਨਿ ਗਾਵਤ ਥੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰਾਗਨ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥

kaanreh tahaa pun gaavat tho at su(n)dhar raagan taan basaiee ||

Being intoxicated Krishna used to play on (his flute) and produce tunes of

charming musical modes,

ਗਾਵਤ ਥੀ ਹਮ ਹੂੰ ਸੰਗ ਤਾਹੀ ਕੇ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਬਰਨਿਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥

gaavat thee ham hoo(n) sa(n)g taahee ke taa chhab ko baraniyo nahee jaiee ||

We sang with him and that spectacle is indescribable

ਤਾ ਸੰਗ ਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਜਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੪॥

taa sa(n)g mai sukhadhaik thee rit sayaam binaa ab bhee dhukhadhaiee ||874||

We remained in his company, that season was pleasure-giving and now the same season has become distressing.874.

ਕਾਤਿਕ ਕੀ ਸਖੀ ਰਾਸਿ ਬਿਖੈ ਰਤਿ ਖੇਲਤ ਥੀ ਹਰਿ ਸੋ ਚਿਤੁ ਲਾਈ ॥

kaatik kee sakhee raas bikhai rat khelat thee har so chit laiee ||

In the month of Kartik, we, in delight, were absorbed in amorous play with

Krishna

ਸੇਤਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਪਟ ਛਾਜਤ ਸੇਤ ਨਦੀ ਤਹ ਧਾਰ ਬਹਾਈ ॥

seteh gavaiaaran ke paT chhaajat set nadhee teh dhaar bahaiee ||

In the current of the white river, the gopis also wore white clothes

ਭੂਖਨ ਸੇਤਹਿ ਗੋਪਨਿ ਕੇ ਅਰੁ ਮੋਤਿਨ ਹਾਰ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥

bhookhan seteh gopan ke ar motin haar bhalee chhab paiee ||

The gopas also wore white ornaments and necklaces of pearls

ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੫॥

taun samai sukhadhaik thee rit aausar yaeh bhiee dhukhadhaiee ||875||

They all looked fine, that time was very comfortable and now this time has become extremely agonising.875.

ਮਘ੍ਰ ਸਮੈ ਸਬ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹੁਇ ਖੇਲਤ ਥੀ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਪਾਈ ॥

maghr samai sab sayaam ke sa(n)g hui khelat thee man aana(n)dh paiee ||

In the month of Maghar, in great pleasure, we used to play with Krishna

ਸੀਤ ਲਗੈ ਤਬ ਦੂਰ ਕਰੈ ਹਮ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਅੰਗ ਸੋ ਅੰਗ ਮਿਲਾਈ ॥

seet lagai tab dhoor karai ham sayaam ke a(n)g so a(n)g milaiee ||

When we felt cold, we removed the coolness by blending our limbs with

the limbs of Krishna

ਫੂਲ ਚੰਬੇਲੀ ਕੇ ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਜਹਿ ਨੀਰ ਘਟਿਯੋ ਜਮਨਾ ਜੀਅ ਆਈ ॥

fool cha(n)belee ke fool rahe jeh neer ghaTiyo jamanaa jeea aaiee ||

ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੬॥

taun samai sukhadhaik thee rit aausar yaeh bhiee dhukhadhaiee ||876||

The flowers of jasmine are not blooming and in sorrow, the water of Yamuna has also decreased, O friend! the season alongwith Krishna was very joy-giving and this season is very troublesome.876.

ਬੀਚ ਸਰਦ ਰਿਤੁ ਕੇ ਸਜਨੀ ਹਮ ਖੇਲਤ ਸਯਾਮ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥

beech saradh rit ke sajanee ham khelat sayaam so preet lagaiee ||

ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਜ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜੀਯ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥

aana(n)dh kai at hee man mai taj kai sabh hee jeey kee dhuchitaiee ||

In winter season, we all had been happy in the company of Krishna and

removing all our doubts we were absorbed in the amorous play

ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀਨ ਬਿਖੈ ਮਨ ਕੀ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਸੰਕ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥

naar sabhai biraj keen bikhai man kee taj kai sabh sa(n)k kanrahaiee ||

Krishna also unhesitatingly considered all the gopis of Braja as his wives

ਤਾ ਸੰਗ ਸੋ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੭॥

taa sa(n)g so sukhadhaik thee rit sayaam binaa ab bhee dhukhadhaiee ||877||

In his company that season was pleasure-giving and now the same season has become troublesome.877.

ਮਾਘ ਬਿਖੈ ਮਿਲ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਮ ਸੋ ਰਸ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥

maagh bikhai mil kai har so ham so ras raas kee khel machaiee ||

In the month of Magh, we had made the amorous play very famous in the company of Krishna

ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਥੋ ਮੁਰਲੀ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ਕੋ ਬਰਨਿਯੋ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥

kaanreh bajaavat tho muralee teh aausar ko baraniyo neh jaiee ||

At that time, Krishna played on his flute, that occasion cannot be

described

ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਤਹਿ ਫੂਲ ਭਲੇ ਪਿਖਿਯੋ ਜਿਹ ਰੀਝਿ ਰਹੈ ਸੁਰਰਾਈ ॥

fool rahe teh fool bhale pikhiyo jeh reejh rahai suraraiee ||

The flowers were blossoming and Indra, the king of gods, was getting pleased on seeing that spectacle

ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੮॥

taun samai sukhadhaik thee rit sayaam binaa ab bhee dhukhadhaiee ||878||

O friend! that season was comfort-giving and now the same season has become distressing.878.

ਸ੍ਯਾਮ ਚਿਤਾਰਿ ਸਭੈ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਬਡਭਾਗੀ ॥

sayaam chitaar sabhai teh gavaiaaran sayaam kahai ju hutee baddabhaagee ||

The poet Shyam says, “Those very fortunate gopis are remembering Krishna

ਤ੍ਯਾਗ ਦਈ ਸੁਧਿ ਅਉਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਬਾਤਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗੀ ॥

tayaag dhiee sudh aaur sabhai har baatan ke ras bheetar paagee ||

Losing their consciousness, they are absorbed in the passionate love of

Krihsna

ਏਕ ਗਿਰੀ ਧਰਿ ਹ੍ਵੈ ਬਿਸੁਧੀ ਇਕ ਪੈ ਕਰੁਨਾ ਹੀ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥

ek giree dhar havai bisudhee ik pai karunaa hee bikhai anuraagee ||

Someone has fallen down, someone has become unconscious and someone has been fully engrossed in his love

ਕੈ ਸੁਧਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਖੇਲਨ ਕੀ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਰੋਵਨ ਲਾਗੀ ॥੮੭੯॥

kai sudh sayaam ke khelan kee mil kai sabh gavaiaaran rovan laagee ||879||

All the gopis have begun weeping after remembering their amorous play

with Krishna.879.

ਇਤਿ ਗੋਪੀਅਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਪੂਰਨੰ ॥

eit gopeean ko biralaap poorana(n) ||

Here ends the lamentation of the gopis.

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਮੰਤ੍ਰ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਸੀਖਨ ਸਮੈ ॥

ath kaanreh joo ma(n)tr gaitree seekhan samai ||

Now begins the description of learning Gayatri Mantra by Krishna

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਉਤ ਤੇ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਭੀ ਦਸਾ ਇਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਭਈ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਊ ॥

aut te ieh gavaiaaran kee bhee dhasaa it kaanreh kathaa bhiee taeh sunaauoo ||

This was the condition of gopis on that side, on this side now I relate the

condition of Krishna

ਲੀਪ ਕੈ ਭੂਮਹਿ ਗੋਬਰ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਪੁਰੋਹਿਤ ਗਾਊ ॥

leep kai bhoomeh gobar so kab sayaam kahai sabh purohit gaauoo ||

All the priests were called in after plastering the earth with cow-dung.

ਕਾਨ੍ਹ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਪੈ ਗਰਗੈ ਸੁ ਪਵਿਤ੍ਰਹਿ ਠਾਊ ॥

kaanreh baiThai kai sayaam kahai kab pai garagai su pavitreh Thaauoo ||

The sage Garg was seated on the sacred spot

ਮੰਤ੍ਰ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਕੋ ਤਾਹਿ ਦਯੋ ਜੋਊ ਹੈ ਭੁਗੀਆ ਧਰਨੀਧਰ ਨਾਊ ॥੮੮੦॥

ma(n)tr gaitree ko taeh dhayo jouoo hai bhugeeaa dharaneedhar naauoo ||880||

That sage gave him (Krishna) the Gayatri mantra, which is the enjoyer of the whole earth.880.

ਡਾਰਿ ਜਨੇਊ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮਿ ਗਰੈ ਫਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਮੰਤ੍ਰ ਸੁ ਸ੍ਰਉਨ ਮੈ ਦੀਨੋ ॥

ddaar janeuoo su sayaam garai fir kai teh ma(n)tr su sraun mai dheeno ||

Krishna was made to wear the sacred thread and the mantra was given to

him in his ear

ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ਗਰਗੈ ਬਹੁ ਭਾਤਨ ਕੋ ਧਨ ਦੀਨੋ ॥

so sun kai har pai pariyo garagai bahu bhaatan ko dhan dheeno ||

After listening to the mantra, Krishna bowed at the feet of Garg and gave him enormous wealth etc.

ਅਸ ਬਡੈ ਗਜਰਾਜ ਔ ਉਸਟ ਦਏ ਪਟ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥

as baddai gajaraaj aau usaT dhe paT su(n)dhar saaj naveeno ||

ਲਾਲ ਪਨੇ ਅਰੁ ਸਬਜ ਮਨੀ ਤਿਹ ਪਾਇ ਪੁਰੋਹਿਤ ਆਨੰਦ ਕੀਨੋ ॥੮੮੧॥

laal pane ar sabaj manee teh pai purohit aana(n)dh keeno ||881||

He was given horses, big elephants, camels and beautiful garments. On touching the feet of Garg, he was, with great delight, given rubies, emeralds and jewels, in charity.881.

ਮੰਤ੍ਰ ਪੁਰੋਹਿਤ ਦੈ ਹਰਿ ਕੋ ਧਨੁ ਲੈ ਬਹੁਤ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

ma(n)tr purohit dhai har ko dhan lai bahut man mai sukh paayo ||

The priest was pleased on giving mantra to Krishna and receiving the

wealth

ਤਿਆਗਿ ਸਬੈ ਦੁਖ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਾਯੋ ॥

tiaag sabai dhukh ko tab hee at hee man aana(n)dh beech baddaayo ||

All his sufferings ended and he attained supreme bliss.

ਸੋ ਧਨ ਪਾਇ ਤਹਾ ਤੇ ਚਲਿਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥

so dhan pai tahaa te chaliyo chal kai apune gireh bheetar aayo ||

After receiving the wealth, he came to his house

ਸੋ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਸਭ ਦਾਰਿਦ ਦੂਰ ਪਰਾਯੋ ॥੮੮੨॥

so sun mitr prasa(n)n bhe gireh te sabh dhaaridh dhoor paraayo ||882||

Knowing all this, his friends were entremely pleased and all types of poverty of the sage were destroyed.882.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨਿ ਜੂ ਕੋ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇ ਜਗ੍ਰਯੋਪਵੀਤ ਗਰੇ ਡਾਰਾ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare sree kirasan joo ko gaitree ma(n)tr sikhai jagrayopaveet gare ddaaraa dhiaai samaapatam sat subham sat ||

End of the chapter entitled “Teaching of Gayatri Mantra to Krishna and wearing of the sacred thread” in Krishnavatara (based on Dasham Skandh

Purana) in Bachittar Natak.

ਅਥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ॥

ath ugrasain ko raaj dheebo ||

Now begins the description of giving the kingdom to Uggarsain

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੰਤ੍ਰ ਪੁਰੋਹਿਤ ਤੇ ਹਰਿ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਫਿਰਿ ਤਾਤ ਛਡਾਯੋ ॥

ma(n)tr purohit te har lai apune rip ko fir taat chhaddaayo ||

Taking the mantra from the priest, then Krishna set his father free from imprisonment

ਛੂਟਤ ਸੋ ਹਰਿ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥

chhooTat so har roop nihaar kai aai kai pain sees jhukaayo ||

After attaining freedom, seeing the divine form of Krishna, he bowed

before him

ਰਾਜੁ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤੁਮ ਲੇਹੁ ਜੁ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਬੈਠਾਯੋ ॥

raaj kahiyo har ko tum leh joo so nirap kai jadhurai baiThaayo ||

ਆਨੰਦ ਭਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਭਯੋ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਦੂਰਿ ਪਰਾਯੋ ॥੮੮੩॥

aana(n)dh bhayo jag mai jas bhayo har sa(n)tan ko dhukh dhoor paraayo ||883||

Krishna said, “Now you rule over the kingdom” and then seated the king Uggarsain on the throne, there were rejoicings all over the world and the sufferings of the saints were removed.883.

ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਰਿਪੁ ਤਾਤ ਕੋ ਰਾਜੁ ਕਿਧੋ ਫਿਰਿ ਦੀਨੋ ॥

kaanreh jabai rip ko badh kai rip taat ko raaj kidho fir dheeno ||

When Krishna killed the enemy Kansa, he gave the kingdom to the father of Kansa

ਦੇਤ ਉਦਾਰ ਸੁ ਜਿਉ ਦਮਰੀ ਤਿਹ ਕੋ ਇਮ ਕੈ ਫੁਨਿ ਰੰਚ ਨ ਲੀਨੋ ॥

dhet udhaar su jiau dhamaree teh ko im kai fun ra(n)ch na leeno ||

The kingdom was given like giving the smallest of the coins, he himself did

not accept anything, having not even the slight greed

ਮਾਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਅਭੇਖ ਕਰੇ ਸੁ ਦੀਯੋ ਸਭ ਸੰਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਜੀ ਨੋ ॥

maar kai satr abhekh kare su dheeyo sabh sa(n)tan ke sukh jee no ||

After killing the enemies, Krishna laid bare the hypocrisy of his enemies

ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਸੀਖਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਹਲੀ ਮੁਸਲੀ ਮਨ ਕੀਨੋ ॥੮੮੪॥

asatran kee bidh seekhan ko kab sayaam halee musalee man keeno ||884||

After this he and Balram made up their mind for learning the science of arms and made preparations for it.884.

ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

eit raajaa ugrasain ko raaj dheebo dhiaai sa(n)poorana(n) ||

End of the chapter entitled “Bestowal of the kingdom on the king

Uggarsain.

ਅਥ ਧਨੁਖ ਬਿਦਿਆ ਸੀਖਨ ਸੰਦੀਪਨ ਪੈ ਚਲੇ ॥

ath dhanukh bidhiaa seekhan sa(n)dheepan pai chale ||

Now begins the description of learning Archery

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਇਸ ਪਾਇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਦੋਊ ਧਨੁ ਸੀਖਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਕਾਜ ਚਲੇ ॥

aais pai pitaa te dhouoo dhan seekhan kee bidh kaaj chale ||

After getting the permission of their father regarding the learning of archery, both the brothers (Krishna and Balram) started (for their

destination)

ਜਿਨ ਕੇ ਮੁਖਿ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜੋਊ ਬੀਰਨ ਤੇ ਬਰਬੀਰ ਭਲੇ ॥

jin ke mukh kee sam cha(n)dhr prabhaa jouoo beeran te barabeer bhale ||

Their faces are beautiful like moon and both are great heroes

ਗੁਰ ਪਾਸਿ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਦਿਨ ਥੋਰਨਿ ਮੈ ਭਏ ਜਾਇ ਖਲੇ ॥

gur paas sa(n)dheepan ke tab hee dhin thoran mai bhe jai khale ||

After a few days, they reached the place of the sage Sandipan

ਜਿਨਹੂੰ ਕੁਪਿ ਕੈ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਰਯੋ ਜਿਨ ਹੂੰ ਛਲ ਸੋ ਬਲਿ ਰਾਜ ਛਲੇ ॥੮੮੫॥

jinahoo(n) kup kai mur naam marayo jin hoo(n) chhal so bal raaj chhale ||885||

They are the same, who, in great fury, killed the demon named Mur and deceived the king Bali.885.

ਚਉਸਠ ਦਿਵਸ ਮੈ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਬਿਧਿ ਸੀਖ ਸੁ ਲੀਨੀ ॥

chausaTh dhivas mai sayaam kahai sabh hee teh te bidh seekh su leenee ||

The poet Shyam says that they learnt all the sciences in sixty-four days

ਪੈਸਠਵੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੇ ਗੁਰ ਸੋ ਉਠ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥

paisaThave dhin praapat bhe gur so uTh kai binatee ieh keenee ||

On the sixty-fifth day they went in front of their guru and request him (to

accept a religious gift)

ਤਉ ਗੁਰ ਪੂਛਿ ਕਿਧੌ ਤ੍ਰੀਯ ਤੇ ਸੁਤ ਹੂੰ ਕੀ ਸੁ ਬਾਤ ਪੈ ਮਾਗਿ ਕੈ ਲੀਨੀ ॥

tau gur poochh kidhau treey te sut hoo(n) kee su baat pai maag kai leenee ||

The Guru after talking with his Wife asked them to bestow life to the dead son

ਸੋ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਜੋਊ ਵਾਹਿ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਸੋਈ ਦੀਨੀ ॥੮੮੬॥

so sun sraunan beech dhuhoo(n) jouoo vaeh kahee teh ko soiee dheenee ||886||

Both the brothers heard the words of the sage and aggreed to give the desired present.886.

ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਥਿ ਬੈਠਿ ਦੋਊ ਚਲਿ ਕੈ ਤਟਿ ਸੋ ਨਦੀਆ ਪਤਿ ਆਏ ॥

beer badde rath baiTh dhouoo chal kai taT so nadheeaa pat aae ||

Both the brothers mounted on their chariot ant came to the coast of the sea

ਤਾਹੀ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਬਚਨਾ ਤਿਨਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਸੁਨਾਏ ॥

taahee ko roop nihaarat hee bachanaa tin sees jhukai sunaae ||

Seeing the sea, they bowed their heads and told the sea about the object

of their arrival

ਏਕ ਬਲੀ ਇਹ ਬੀਚ ਰਹੈ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤਿਨ ਹੂੰ ਕਿ ਚੁਰਾਏ ॥

ek balee ieh beech rahai nahee jaanat hai tin hoo(n) k churaae ||

The sea said, “A mighty one lives here, but I do not know whether he is the one who has kidnapped the son of your Guru

ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਚ ਧਸੇ ਜਲ ਕੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥੮੮੭॥

so sun beech dhase jal ke kar kop dhuhoo(n) mil sa(n)kh bajaae ||887||

” Hearing this, both the brothers, blowing their conches enter the

waters.887.

ਬੀਚ ਧਸੇ ਜਲ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ਇਕ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਦੈਤ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

beech dhase jal ke jab hee ik roop bhayaanak dhait nihaariyo ||

Just on entering the water, they saw a demon of dreadful form

ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋਪ ਭਰੇ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਪਾਨਿ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਿਯੋ ॥

dhekhat hee teh kop bhare geh aayudh paan ghano ran paariyo ||

Seeing him, Krishna held his weapon in his hand and began a terrible fight

ਜੁਧ ਭਯੋ ਦਿਨ ਬੀਸ ਤਹਾ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਪੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

judh bhayo dhin bees tahaa teh ko jas pai kab sayaam uchaariyo ||

According to the poet Shyam, this battle continued for twenty days

ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਰੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਤਿਮ ਸੋ ਕੁਪਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰਿ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥੮੮੮॥

jiau miragaraaj marai mirag ko tim so kup kai jadhubeer pachhaariyo ||888||

Just as a lion kills the deer, in the same manner Krishna, the king of

Yadavas, knocked down that demon.888.

ਇਤਿ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥

eit dhait badheh ||

End of the killing of the demon.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਾਰ ਕੈ ਰਾਕਸ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਤੇ ਹਰਿ ਸੰਖ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ॥

maar kai raakas ko tab hee teh ke ur te har sa(n)kh nikaariyo ||

After killing the demon, Krishna took out the conch from his heart

ਬੇਦਨ ਕੀ ਜਿਹ ਤੇ ਧੁਨਿ ਹੋਵਤ ਕਾਢਿ ਲੀਯੋ ਸੋਊ ਜੋ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿਯੋ ॥

bedhan kee jeh te dhun hovat kaadd leeyo souoo jo rip maariyo ||

This conch obtained by killing the enemy, resounded the Vedic mantras

ਤਉ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪੁਰ ਮੋ ਪਗ ਧਾਰਿਯੋ ॥

tau har joo man aana(n)dh kai sut sooraj ke pur mo pag dhaariyo ||

ਸੋ ਲਖ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੮੮੯॥

so lakh kai har pai pariyo man ko sabh sok bidhaa kar ddaariyo ||889||

In this way, highly pleased, Krishna entered the world of Yama, where the god of death came and fell at his feet, thus removing all his sorrows.889.

ਸੂਰਜ ਕੇ ਸੁਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਜਦੁ ਨੰਦਨ ਟੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਸੋਂ ॥

sooraj ke sut ma(n)ddal mai jadh na(n)dhan Ter kahiyo mukh so(n) ||

ਮੋ ਗੁਰ ਕੋ ਸੁਤ ਹਿਯਾ ਨ ਕਹੂੰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਕਿਧੌ ਜਮ ਸੋਂ ॥

mo gur ko sut hiyaa na kahoo(n) ieh bhaat kahiyo su kidhau jam so(n) ||

Seeing the world of Yama, Krishna made this utterance from his mouth, “Is the sone of my Guru not here?”

ਜਮ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਨ ਫਿਰੈ ਜਮ ਲੋਕ ਤੇ ਦੇਵਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਆਇਸ ਸੋਂ ॥

jam aaise kahiyo na firai jam lok te dhevan ke fun aais so(n) ||

Yama said, “No one, who has come here, can leave this world, even on the

bidding of the gods

ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਕਰਿ ਫੇਰਿ ਨ ਪੰਡਤ ਬਾਮਨ ਕੋ ਸੁਤ ਸੋਂ ॥੮੯੦॥

tab hee har dheh kahiyo kar fer na pa(n)ddat baaman ko sut so(n) ||890||

” But Krishna asked Yama to return the son of the Brahmin.890.

ਜਮੁ ਆਇਸ ਪਾਇ ਕਿਧੌ ਹਰਿ ਤੇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੋਊ ਪਾਇਨ ਆਨਿ ਲਗਾਯੋ ॥

jam aais pai kidhau har te har ke souoo pain aan lagaayo ||

On receiving the order of Krishna, Yama brought forth the son of Krishna’s Guru at his feet

ਲੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਚਲਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

lai tin ko jadhurai chaliyo at hee apane man mai sukh paayo ||

Taking him, Krishna, the king of Yadavas, being greatly pleased in his mind, started on his return journey

ਲਜਾਇ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੌ ਪੈ ਸੰਗ ਕੈ ਗੁਰੁ ਪਾਇਨ ਊਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥

layai kai taahee kau pai sa(n)g kai gur pain uoopar sees jhukaayo ||

ਹੋਇ ਬਿਦਾ ਤਬ ਹੀ ਗੁਰ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰਿ ਆਯੋ ॥੮੯੧॥

hoi bidhaa tab hee gur te kab sayaam kahai apune pur aayo ||891||

Bringing the Guru’s son with him, Krishna bowed his head at the feet of

the Guru and bidding him farewell, he came back to his city.891.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮਿਲੇ ਆਇ ਕੈ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥

mile aai kai kuTa(n)b ke at hee harakh baddai ||

He came to meet his family, there was increase in the happiness of all

ਸੁਖ ਤਿਹ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ਚਿਤਵਨ ਗਈ ਪਰਾਇ ॥੮੯੨॥

sukh teh ko praapat bhayo chitavan giee parai ||892||

All felt comforted and th uncertainty was destroyed.892.

ਇਤਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਸੀਖ ਕੈ ਸੰਦੀਪਨ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਆਨਿ ਦੇ ਕਰਿ ਬਿਦਾ ਹੋਇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਆਵਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sasatr bidhiaa seekh kai sa(n)dheepan ko putr aan dhe kar bidhaa hoi gireh ko aavat bhe dhiaai samaapata(n) ||

End of the description entitled “After learning archery, the Guru’s dead son was brought back from the world of Yama and given back to his father

as a religious gift."

ਅਥ ਊਧੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੇਜਾ ॥

ath uoodho biraj bhejaa ||

Now begins the description of sending Udhava to Braja

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੋਵਤ ਹੀ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਸਿਉ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕਈਯੈ ॥

sovat hee ieh chi(n)t karee biraj baasan siau ieh kaaraj kieeyai ||

At the time of going to sleep, Krishna thought that he should do something for the residents of Braja

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਤੇ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਊਧਵ ਭੇਜ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਦਈਯੈ ॥

praat bhe te bulai kai uoodhav bhej kahiyo teh Thaureh dhieeyai ||

Udhava be called early in the morning and sent to Braja,

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਜਾਇ ਸੰਤੋਖ ਕਰੈ ਸੁ ਸੰਤੋਖ ਕਰੈ ਹਮਰੀ ਧਰਮ ਮਈਯੈ ॥

gavaiaaran jai sa(n)tokh karai su sa(n)tokh karai hamaree dharam mieeyai ||

So that he may convey words of comfort to his god-mother and the gopis

and gopas

ਯਾ ਤੇ ਨ ਬਾਤ ਭਲੀ ਕਛੁ ਅਉਰ ਹੈ ਮੋਹਿ ਬਿਬੇਕਹਿ ਕੋ ਝਗਰਈਯੈ ॥੮੯੩॥

yaa te na baat bhalee kachh aaur hai moh bibekeh ko jhagarieeyai ||893||

And then there is no other way to solve the conflict of love and knowledge.893.

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਤੇ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਊਧਵ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਹਿ ਭੇਜ ਦਯੋ ਹੈ ॥

praat bhe te bulai kai uoodhav pai biraj bhoomeh bhej dhayo hai ||

When the day dawned, Krishna called Udhava and sent him to Braja

ਸੋ ਚਲਿ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਬਤੀਯਾ ਕਹਿ ਸੋਕ ਅਸੋਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥

so chal na(n)dh ke dhaam gayo bateeyaa keh sok asok bhayo hai ||

He reached the house of Nand, where the grief of all was dispelled

ਨੰਦ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਕੇ ਕਬਹੂੰ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਹਿ ਚਿਤ ਕਯੋ ਹੈ ॥

na(n)dh kahiyo sa(n)g uoodhav ke kabahoo(n) har jee muh chit kayo hai ||

Nand asked Udhava whether Krishna had ever remembered him

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਧਿ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਪਯੋ ਹੈ ॥੮੯੪॥

yau keh kai sudh sayaameh kai dharanee par so murajhai payo hai ||894||

Saying only this, he, on remembering Krishna, became unconscious and

fell down on the earth.894.

ਜਬ ਨੰਦ ਪਰਿਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਤਬ ਯਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਅਏ ॥

jab na(n)dh pariyo gir bhoom bikhai tab yaeh kahiyo jadhubeer ae ||

When Nand fell down on the earth, Udhava said that the hero of Yadavas had come

ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਉਠਿ ਠਾਢ ਭਯੋ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਪਰਾਇ ਗਏ ॥

sun kai bateeyaa uTh Thaadd bhayo man ke sabh sok parai ge ||

Hearing these words, forsaking his sorrow,

ਉਠ ਕੈ ਸੁਧਿ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਜਾਨਤ ਊਧਵ ਪੇਚ ਕਏ ॥

auTh kai sudh so ieh bhaat kahiyo ham jaanat uoodhav pech ke ||

ਤਜ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪੁਰ ਬੀਚ ਗਏ ਫਿਰਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਨਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਅਏ ॥੮੯੫॥

taj kai biraj ko pur beech ge fir kai biraj mai nahee sayaam ae ||895||

Nand stood up and said, “O Udava! I know that you and Krishna have deceived us because after abandoning Braja and going to the city, Krishna

had never returned.895.

ਸਜਾਮ ਗਏ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖੁ ਦੀਨੋ ॥

sayaam ge taj kai biraj ko biraj logan ko at hee dhukh dheeno ||

“Krishna, forsaking Braja, has given extreme grief to all the people

ਊਧਵ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮਰੀ ਤਿਹ ਕੈ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਪੁਰ ਹੀਨੋ ॥

uoodhav baat suno hamaree teh kai bin bhayo hamaro pur heeno ||

O Udhava! without him, Braja has become poor

ਦੈ ਬਿਧਿ ਨੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਲਕ ਪਾਪ ਬਿਨਾ ਹਮ ਤੇ ਫਿਰਿ ਛੀਨੋ ॥

dhai bidh nai hamare gireh baalak paap binaa ham te fir chheeno ||

ਯੌ ਕਹਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਰਹਿਯੋ ਬਹੁ ਸੋਕ ਬਢਿਯੋ ਅਤਿ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੮੯੬॥

yau keh sees jhukai rahiyo bahu sok baddiyo at rodhan keeno ||896||

“The Lord-God gave a son in our house, but we do not know, for which sin of our he has snatched him from us?” Saying this Nand bowed his head

and began to weep.896.

ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਪਰਿਯੋ ਧਰਿ ਪੈ ਉਠਿ ਫੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗ ਊਧਵ ਇਉ ॥

keh kai ieh baat pariyo dhar pai uTh fer kahiyo sa(n)g uoodhav iau ||

ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਸ੍ਯਾਮ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹੋ ਕਬ ਕਾਰਨਿ ਕਿਉ ॥

taj kai biraj sayaam ge mathuraa ham sa(n)g kaho kab kaaran kiau ||

Saying this, he fell down on the earth and getting up again, he said to Udhava, “O Udhava! tell me the reason why Krishna has left Braja and has gone to Matura?

ਤੁਮਰੇ ਅਬ ਪਾਇ ਲਗੋ ਉਠ ਕੈ ਸੁ ਭਈ ਬਿਰਥਾ ਸੁ ਕਹੋ ਸਭ ਜਿਉ ॥

tumare ab pai lago uTh kai su bhiee birathaa su kaho sabh jiau ||

“I fall at your feet, you should give me all details

ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਲੇਤ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਹੈ ਮੁਹਿ ਪਾਪਿ ਪਛਾਨਿ ਕਛੂ ਰਿਸ ਸਿਉ ॥੮੯੭॥

teh te nahee let kachhoo sudh hai muh paap pachhaan kachhoo ris siau

||897||

For what sin of mine, Krishna does not communicate with me?”897.

ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਊਧਵ ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਭਾਤਨਿ ਸਿਉ ਤਿਹ ਉਤਰ ਦੀਨੋ ॥

sun kai tin uoodhav yau bateeyaa ieh bhaatan siau teh utar dheeno ||

ਥੋ ਸੁਤ ਸੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਤੁਮ ਤੇ ਸਭ ਪੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਨਹੀ ਛੀਨੋ ॥

tho sut so basudheveh ko tum te sabh pai prabh joo nahee chheeno ||

Hearing these words, Udhava replied, “He was actually the son of

Vasudev, the Lord-God has not snatched him from you,”

ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰਿ ਕੋ ਪਤਿ ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਸਾਸ ਕਹੈ ਤਿਨ ਲੀਨੋ ॥

sun kai pur ko pat yau bateeyaa kab sayaam usaas kahai tin leeno ||

Hearing this, Nand heaved a cold sigh and lost patience

ਧੀਰ ਗਯੋ ਛੁਟਿ ਰੋਵਤ ਭਯੋ ਇਨ ਹੂੰ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੮੯੮॥

dheer gayo chhuT rovat bhayo in hoo(n) teh dhekhat rodhan keeno ||898||

And seeing towards Udhava, he began to weep.898.

ਹਠਿ ਊਧਵ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਪੁਰ ਕੇ ਪਤਿ ਸੋ ਕਛੁ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜੈ ॥

haTh uoodhav kai ieh bhaat kahiyo pur ke pat so kachh sok na keejai ||

Udhava said persistently, “O Lord of Braja! do not be sorrowful

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਮੁਹਿ ਜੋ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

sayaam kahee muh jo bateeyaa teh kee birathaa sabh hee sun leejai ||

Whatever Krishna has asked me to convey to you, all of you may listen to me

ਜਾ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਖੁਸੀ ਮਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਜਿਸ ਕੋ ਮੁਖ ਜੀਜੈ ॥

jaa kee kathaa sun hot khusee man dhekhat hee jis ko mukh jeejai ||

“He, hering whose words, the mind is pleased and seeing whose face all

receive life-force,

ਵਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਇਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਫੁਨਿ ਛੀਜੈ ॥੮੯੯॥

vaeh kahiyo neh chi(n)t karo na kachhoo ieh te tumaro fun chheejai ||899||

That Krishna has asked you to abandon all anxiety, you would lose nothing."899.

ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਮ ਊਧਵ ਤੇ ਬਤੀਯਾ ਫਿਰਿ ਊਧਵ ਕੋ ਸੋਊ ਪੂਛਨ ਲਾਗਿਯੋ ॥

sun kai im uoodhav te bateeyaa fir uoodhav ko souoo poochhan laagiyo ||

Hearing the talk of Udhava in this way, Nand further questioned Udhava and hearing the story of Krishna

ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਚਿਤ ਕੇ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਓ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਭਾਗਿਯੋ ॥

kaanreh kathaa sun chit ke beech hulaas baddio sabh hee dhukh bhaagiyo ||

All his grief was dispelled and happiness was increased in his mind

ਅਉਰ ਦਈ ਸਭ ਛੋਰਿ ਕਥਾ ਹਰਿ ਬਾਤ ਸੁਨੈਬੇ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ ॥

aaur dhiee sabh chhor kathaa har baat sunaibe bikhai anuraagiyo ||

He forsook all other talk and absorbed himself in knowing about Krishna

ਧਯਾਨ ਲਗਾਵਤ ਜਿਉ ਜੁਗੀਯਾ ਇਹ ਤਿਉ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਯੋ ॥੯੦੦॥

dhayaan lagaavat jiau jugeeyaa ieh tiau har dhayaan ke bheetar paagiyo

||900||

The way in which the yogis meditate, just like that he only concentrated on Krishna.900.

ਯੌ ਕਹਿ ਊਧਵ ਜਾਤ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥

yau keh uoodhav jaat bhayo biraj mai jeh gavaiaaran kee sudh paiee ||

After saying this, Udhava went to the village in order to apprise himself about the state of gopis

ਮਾਨਹੁ ਸੋਕ ਕੋ ਧਾਮ ਹੁਤੋ ਦ੍ਰੁਮ ਠਉਰ ਰਹੇ ਸੁ ਤਹਾ ਮੁਰਝਾਈ ॥

maanahu sok ko dhaam huto dhrum Thaur rahe su tahaa murajhaiee ||

All the Braja appeared to him as the abode of sorrow, there the trees and plants had withered with grief

ਮੋਨ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਬੈਠਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮਨੋ ਯੌ ਉਪਜੀ ਇਹ ਤੇ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥

mon rahee gireh baiTh treeyaa mano yau upajee ieh te dhuchitaiee ||

The women were sitting silently in their houses

ਸਜਾਮ ਸੁਨੇ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਭਈ ਨਹਿ ਆਇ ਸੁਨੇ ਫਿਰਿ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੯੦੧॥

sayaam sune te prasa(n)nay bhiee neh aai sune fir bhee dhukhadhaiee ||901||

They appeared to be entrapped in a great uncertainty, they became pleased when they heard about Krishna, but when they came to know this

that he had not come, they felt anguish.901.

ਊਧਵ ਬਾਚ ॥

uoodhav baach ||

Speech of Udhava:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਊਧਵ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

uoodhav gavaiaaran so ieh bhaat kahiyo har kee bateeyaa sun leejai ||

Udhava said to the gopis, “Liston to me all about Krishna

ਮਾਰਗ ਜਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਚਲੀਯੈ ਜੋਊ ਕਾਜ ਕਹਿਯੋ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ ॥

maarag jaeh kahiyo chaleeyai jouoo kaaj kahiyo souoo kaaraj keejai ||

The path on which he has asked you to tread, walk on it and whatever work he has asked you to do, you may do that

ਜੋਗਿਨ ਫਾਰਿ ਸਭੈ ਪਟ ਹੋਵਹੁ ਯੌ ਤੁਮ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੋਊ ਕਰੀਜੈ ॥

jogin faar sabhai paT hovahu yau tum so kahiyo souoo kareejai ||

“Tear our garments and become yogins and whatever is being said to you,

you may do that

ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਰਹੋ ਲਿਵ ਲਾਇ ਰੀ ਯਾ ਤੇ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਨਹੀ ਖੀਜੈ ॥੯੦੨॥

taahee kee or raho liv lai ree yaa te kachhoo tumaro nahee kheejai ||902||

You may concentrate your attention on him, you shall not be doing anything wrong by this."902.

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬਾਚ ॥

gavaiaaran baach ||

Speech of the gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੁਨਿ ਊਧਵ ਤੇ ਬਿਧਿ ਯਾ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਊਧਵ ਕੋ ਇਮ ਉਤਰੁ ਦੀਨੋ ॥

sun uoodhav te bidh yaa bateeyaa tin uoodhav ko im utar dheeno ||

ਜਾ ਸੁਨਿ ਬ੍ਯੋਗ ਹੁਲਾਸ ਘਟੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿਏ ਦੁਖ ਹੋਵਤ ਜੀ ਨੋ ॥

jaa sun brayog hulaas ghaTai jeh ko sunie dhukh hovat jee no ||

Hearing these words of Udhava, they replied, "O Udhava! hearing about

whom, there is feeling of separation and the happiness is decreased,

ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਤੁਮ ਹੋ ਹਮ ਕੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮਰੇ ਰਸ ਮੈ ਮਨੁ ਭੀਨੋ ॥

tayaag ge tum ho ham ko hamaro tumare ras mai man bheeno ||

"That Krishna has left us

ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਤਾ ਸੰਗ ਯੌ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੯੦੩॥

yau kahiyo taa sa(n)g yau kaheeyo har joo tuh prem bidhaa kar dheeno ||903||

When you go, you may tell this to him, "You have forthwith forsaken love."903.

ਫਿਰ ਕੈ ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

fir kai sa(n)g uoodhav ke biraj bhaaman sayaam kahai ieh bhaat uchaariyo ||

ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਨ ਲਈ ਸੁਧਿ ਹੈ ਰਸ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਤੁਮ ਜਾਰਿਯੋ ॥

tayaag ge na liee sudh hai ras so hamaro manooaa tum jaariyo ||

The women of Braja said to Udhava again, "On one side he has left us and

on the other side, your talk is inflaming our mind,”

ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਕਿਧੌ ਕਬਿ ਯੌ ਜਸੁ ਸਾਰਿਯੋ ॥

eiau keh kai pun aaise kahiyo teh ko su kidhau kab yau jas saariyo ||

ਊਧਵ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਯੌ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੯੦੪॥

uoodhav sayaam so yau kaheeyo har joo tuh prem bidhaa kar ddaariyo ||904||

Saying thus, the gopis added, “O Udhava! you may tell Krishna this much definitely : ‘O Krishna! you have bidden farewell to the passion of love.”904.

ਫੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਇਮ ਊਧਵ ਸੋ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨੀ ॥

fer kahiyo im uoodhav so jab hee sabh hee har ke ras bheenee ||

ਜੋ ਤਿਨ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਊਧਵ ਇਉ ਤਿਨ ਊਧਵ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥

jo tin so kahiyo uoodhav iau tin uoodhav so binatee ieh keenee ||

Getting mad again in the passionate love of Krishna, the gopis said to

Udhava, “O Udhava! we request you that

ਕੰਚਨ ਸੋ ਜਿਨ ਕੋ ਤਨ ਥੋ ਜੋਊ ਹਾਨ ਬਿਖੈ ਹੁਤੀ ਗ੍ਵਾਰਿ ਨਵੀਨੀ ॥

ka(n)chan so jin ko tan tho jouoo haan bikhai hutee gavaiaar naveenee ||

“Those gopis, whose bodies were like gold, their bodies have been destroyed

ਊਧਵ ਜੂ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਸ੍ਯਾਮ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਲੀਨੀ ॥੯੦੫॥

uoodhav joo ham ko taj kai tumare bin sayaam kachhoo sudh leenee ||905||

O Udhava! none except you has communicated with us.”905.

ਏਕ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਕੋਪਿ ਕਹੈ ਜਿਨ ਤੇ ਹਿਤ ਭਾਗਿਯੋ ॥

ek kahai at aatur havai ik kop kahai jin te hit bhaagiyo ||

ਊਧਵ ਜੂ ਜਿਹ ਦੇਖਨ ਕੋ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਅਤਿ ਹੀ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ ॥

uoodhav joo jeh dhekhan ko hamaro manooaa at hee anuraagiyo ||

Someone in extreme worry and someone in extreme ire is saying, “O Udhava! he, for whose sight, our love is overflowing, the same Krishna has

cast off his love for us

ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਗਯੋ ਪੁਰ ਮੈ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਯੋ ॥

so ham ko taj gayo pur mai pur baasin ke ras bheetar paagiyo ||

"He has forsaken us and has absorbed himself with the residents of his city

ਜਉ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਤਜੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿਨ ਭੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਿਆਗਿਯੋ ॥੯੦੬॥

jau har joo biraj naar tajee biraj naarin bhee birajanaath tiaagiyo ||906||

It is true the way in which Krishna has abandoned the women of Braja, now you may accept this that the women of Braja have abandoned Krishna."906.

ਏਕਨ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਤਜਿਯੋ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਹਮ ਕਾਮ ਕਰੈਗੀ ॥

ekan yau kahiyo sayaam tajiyo ik aaise kahai ham kaam karaigee ||

Some of the gopis said that they had forsaken Krishna and some of them said that they would do whatever Krishna has asked them to do

ਭੇਖ ਜਿਤੇ ਕਹਿਯੋ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਤਿਤਨੇ ਹਮ ਆਪਨੇ ਅੰਗਿ ਡਰੈਗੀ ॥

bhekh jite kahiyo jogin ke titane ham aapane a(n)g ddaraigee ||

The guises that Krishna had asked them to do, the guises that Krishna had

asked the gopis to wear, they would wear them

ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਜੈ ਹੈ ਤਹਾ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਗੁਨਿ ਹੀ ਉਚਰੈਗੀ ॥

ek kahai ham jai hai tahaa ik aaise kahai gun hee ucharaigee ||

Some of them said that they would go to Krishna and others said that they would sing his praises

ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਖੈ ਮਰਿ ਹੈ ਬਿਖ ਇਕ ਯੌਂ ਕਹੈ ਧਯਾਨ ਹੀ ਬੀਚ ਮਰੈਗੀ ॥੯੦੭॥

ek kahai ham khai mar hai bikh ik yau kahai dhayaan hee beech maraigee ||907||

Some gopi says that she will die by taking poison and someone else says

that she will die while meditating upon him.907.

ਊਧਵ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ॥

uoodhav baach gopin so ||

Speech of Udhava addressed to the gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪਿਖਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਦਸਾ ਬਿਸਮੈ ਹੁਇ ਊਧਵ ਯੌ ਉਚਰੋ ॥

pikh gavaiaaran kee ieh bhaat dhasaa bisamai hui uoodhav yau ucharo ||

ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮਰੀ ਹਰਿ ਸੋ ਬਲਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਇਹ ਕਾਮ ਕਰੋ ॥

ham jaanat hai tumaree har so bal preet ghanee ieh kaam karo ||

Seeing such a state of gopis, Udhava marveled over it and said, “I know

that you are immensely in love with Krishna,

ਜੋਊ ਸਯਾਮ ਪਠਿਯੋ ਤੁਮ ਪੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਰਾਵਲ ਭੇਖਨ ਅੰਗਿ ਧਰੋ ॥

jouoo sayaam paThiyo tum pai ham ko ieh raaval bhekhan a(n)g dharo ||

"But you are advised not to assume the garb of Yogins

ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਪੁਨਿ ਕਾਜ ਸਭੈ ਸਖੀ ਮੋਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਅਰੋ ॥੯੦੮॥

taj kai gireh ke pun kaaj sabhai sakhee more hee dhayaan ke beech aro ||908||

I have been sent by Krishna to you ask you to forsake your homely duties and only meditate on Krishna."908.

ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋ ॥

gopin baach uoodhav so ||

Speech of gopis addressed to Udhava:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਏਕ ਸਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਮੁਹਿ ਕਾਨਨ ਸਯਾਮ ਤਟੰਕ ਧਰਾਏ ॥

ek samai biraj ku(n)jan mai muh kaanan sayaam taTa(n)k dharaae ||

Once in the alvoces of Braja, Krishna bedecked me with ear-pendants

which were studded with very precious stones

ਕੰਚਨ ਕੇ ਬਹੁ ਮੋਲ ਜਰੇ ਨਗ ਬ੍ਰਹਮ ਸਕੈ ਉਪਮਾ ਨ ਗਨਾਏ ॥

ka(n)chan ke bahu mol jare nag braham sakai upamaa na ganaae ||

Their praise could not even be uttered by Brahma

ਬਜ੍ਰ ਲਗੇ ਜਿਨ ਬੀਚ ਛਟਾ ਚਮਕੈ ਚਹੂੰ ਓਰਿ ਧਰਾ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥

bajr lage jin beech chhaTaa chamakai chahoo(n) or dharaa chhab paae ||

Just as the lightning flashes in the clouds, their beauty was just like that

ਤਉਨ ਸਮੈ ਹਰਿ ਵੈ ਦਏ ਊਧਵ ਦੈ ਅਬ ਰਾਵਲ ਭੇਖ ਪਠਾਏ ॥੯੦੯॥

taun samai har vai dhe uoodhav dhai ab raaval bhekh paThaae ||909||

O Udhava! Krishna gave all these at that time, but now he, having clad you in the garb of yogi, has sent to us.909.

ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਜੋਗਨਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਕਹੈ ਇਕ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਹੀ ਕਰੈਂਗੀ ॥

ek kahai ham jogan havai hai kahai ik sayaam kahiyo hee karai(n)gee ||

ਡਾਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਸਭੈ ਤਨ ਪੈ ਬਟੂਆ ਚਿਪੀਆ ਕਰ ਬੀਚ ਧਰੈਂਗੀ ॥

ddaar bibhoot sabhai tan pai baTooaa chipeeaa kar beech dharai(n)gee ||

Some gopi said that they would become yogins according to the saying of

Krishna and rub ashes on the body and carry begging bowls

ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਜਾਹਿ ਤਹਾ ਇਕ ਯੌ ਕਹੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਖਾਇ ਮਰੈਂਗੀ ॥

ek kahai ham jaeh tahaa ik yau kahai gavaiaaran khai marai(n)gee ||

Someone said that they would go to Krishna and die there on taking poison

ਏਕ ਕਹੈ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਕੋ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਜਰੈਂਗੀ ॥੯੧੦॥

ek kahai birahaagan ko upajai kai taahee ke sa(n)g jarai(n)gee ||910||

Someone said that they would produce the fire of separation and burn

themselves in it.910.

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋ ॥

raadhe baach uoodhav so ||

Speech of Radha addressed to Udhava:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਕੀ ਜਾਈ ॥

prem chhakee apane mukh te ieh bhaat kahiyo birakhabhaan kee jaiee ||

ਸਜਾਮ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਅਬ ਧੋ ਹਮਰੀ ਗਤਿ ਕਾਈ ॥

sayaam ge mathuraa taj kai biraj ko ab dho hamaree gat kaiee ||

Being immersed in the love of Krishna, Radha said, “Now Krishna has forsaken Braja and gone to Matura and has put us in such straitened circumstances

ਦੇਖਤ ਹੀ ਪੁਰ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਸੁ ਛਕੇ ਤਿਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਜੀਯ ਆਈ ॥

dhekhat hee pur kee treey ko su chhake tin ke ras mai jeey aaiee ||

“He has fallen in passionate love with the women of Matura, on seeing

them

ਕਾਨ੍ਹ ਲਯੋ ਕੁਬਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੧॥

kaanreh layo kubajaa bas kai Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||911||

Krishna has been tamed by Kubja and in such a state no pain has arisen in the heart of that butcher.911.

ਸੇਜ ਬਨੀ ਸੰਗਿ ਫੂਲਨ ਸੁੰਦਰ ਚਾਦਨੀ ਰਾਤਿ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥

sej banee sa(n)g foolan su(n)dhar chaadhanee raat bhalee chhab paiee ||

“The bed of flowers is looking splendid in the moonlit night

ਸੇਤ ਬਹੇ ਜਮੁਨਾ ਪਟ ਹੈ ਸਿਤ ਮੋਤਿਨ ਹਾਰ ਗਰੈ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥

set bahe jamunaa paT hai sit motin haar garai chhab chhaiee ||

The current of the whilte Yamuna appears like a beautiful raiment and the particles of sand appear like the necklace of gems

ਮੈਨ ਚੜਿਯੋ ਸਰ ਲੈ ਬਰ ਕੈ ਬਧਬੋ ਹਮ ਕੋ ਬਿਨੁ ਜਾਨਿ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥

main chaRiyo sar lai bar kai badhabo ham ko bin jaan kanrahaiee ||

“The god of love seeing us without Krishna is attacking us with his arrows

and that Krishna has been taked by Kubja

ਸੋਊ ਲਯੋ ਕੁਬਿਜਾ ਬਸ ਕੈ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੨॥

souoo layo kubijaa bas kai Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||912||

In doing this, there was no pang in her heart and no pain arose in the heart of that butcher.912.

ਰਾਤਿ ਬਨੀ ਘਨ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਯਾਮ ਸੀਗਾਰ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥

raat banee ghan kee at su(n)dhar sayaam seegaar bhalee chhab paiee ||

ਸ੍ਯਾਮ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਰਏ ਇਹ ਜਾ ਬਿਨੁ ਕੋ ਨਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਸਹਾਈ ॥

sayaam bahai jamunaa tare ieh jaa bin ko nahee sayaam sahaiee ||

“The embellishment of the thundering night is looking splendid, the river Yamuna of black colour is flowing, and for whom there is not helper other than Krishna,”

ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਮੈਨ ਲਗਿਯੋ ਦੁਖ ਦੇਵਨ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨਹਿ ਜਾਈ ॥

sayaameh main lagiyo dhukh dhevan aaise kahiyo birakhabhaaneh jaiee ||

Radha said that Krishna as cupid was creating extreme anguish and that Krishna has been tamed by Kubja

ਸ੍ਯਾਮ ਲਯੋ ਕੁਬਿਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੩॥

sayaam layo kubijaa bas kai Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee

||913||

In doing so no pang arose in her heart and no pain arose in the heart of that butcher.913.

ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਸਿਗਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਤਰੁ ਫੂਲ ਲਤਾ ਤਿਨ ਸੋ ਲਪਟਾਈ ॥

fool rahe sigare biraj ke tar fool lataa tin so lapaTaiee ||

In the country of Braja all the trees are loaded with flowers and the creepers are entwined with them

ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਸਰਿ ਸਾਰਸ ਸੁੰਦਰ ਸੋਭ ਸਮੂਹ ਬਢੀ ਅਧਿਕਾਈ ॥

fool rahe sar saaras su(n)dhar sobh samooh baddee adhikaiee ||

The tanks and within them, the tanks and within them the storks look elegant, the glory is increasing all around

ਚੇਤ ਚੜਿਯੋ ਸੁਕ ਸੁੰਦਰ ਕੋਕਿਲਕਾ ਜੁਤ ਕੰਤ ਬਿਨਾ ਨ ਸੁਹਾਈ ॥

chet chaRiyo suk su(n)dhar kokilakaa jut ka(n)t binaa na suhaiee ||

The beautiful month of Chaitra has begun, in which the voice of the wanton nightingale is being heard

ਦਾਸੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਰਹਿਯੋ ਗਹਿ ਹੋ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੪॥

dhaasee ke sa(n)g rahiyo geh ho Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||914||

But all this does not seem charming without Krishna, living with his servent no pang arose in the heart of that Krishna and no pain arose in the

heart o

ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਅਕਾਸ ਮਿਲੀ ਅਰੁ ਬਾਸਤ ਭੂਮਿ ਮਹਾ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥

baas subaas akaas milee ar baasat bhoom mahaa chhab paiee ||

The fine odour spread upto the sky and the whole earth appeared glorious

ਸੀਤਲ ਮੰਦ ਸੁਗੰਧਿ ਸਮੀਰ ਬਹੈ ਮਕਰੰਦ ਨਿਸੰਕ ਮਿਲਾਈ ॥

seetal ma(n)dh suga(n)dh sameer bahai makara(n)dh nisa(n)k milaiee ||

The cold wind is blowing slowly and slowly and the nectar of flowers is mixed in it

ਪੈਰ ਪਰਾਗ ਰਹੀ ਹੈ ਬੈਸਾਖ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗਨ ਕੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥

pair paraag rahee hai baisaakh sabhai biraj logan kee dhukhadhaiee ||

ਮਾਲਿਨ ਲੈਬ ਕਰੋ ਰਸ ਕੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੫॥

maalin laib karo ras ko Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||915||

In the month of Baisakh, the dust of the pollen of flowers now appears deplorable to the people of Braja without Krishna, because there in the city, taking flowers from the female gardener, no pain arises in the heart of

that indifferent Krishna and he ex

ਨੀਰ ਸਮੀਰ ਹੁਤਾਸਨ ਕੇ ਸਮ ਅਉਰ ਅਕਾਸ ਧਰਾ ਤਪਤਾਈ ॥

neer sameer hutaasan ke sam aaur akaas dharaa tapataiee ||

The water and wind appear like fire and the earth and sky are blazing

ਪੰਥ ਨ ਪੰਥੀ ਚਲੈ ਕੋਊਓ ਤਰੁ ਤਾਕਿ ਤਰੈ ਤਨ ਤਾਪ ਸਿਰਾਈ ॥

pa(n)th na pa(n)thee chalai kouooo tar taak tarai tan taap siraiee ||

There is no traveler moving on the path and seeing the trees, the passengers are pacifying their burning sensation

ਜੇਠ ਮਹਾ ਬਲਵੰਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ਜੀਯ ਮਹਾ ਰਤਿ ਪਾਈ ॥

jeTh mahaa balava(n)t bhayo at biaakul jeey mahaa rat paiee ||

The month of Jeth is extremely hot and the mind of everyone is getting perturbed

ਐਸੇ ਸਕਯੋ ਧਸਕਯੋ ਸਸਕਯੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੬॥

aaise sakayo dhasakayo sasakayo Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||916||

In such a season, the mind of that indifferent Krishna neither gets deviated

nor there arises any pain in it.916.

ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਅਤਿ ਤਾਪਤ ਚੰਚਲ ਚਿਤਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਧਾਈ ॥

paun pracha(n)dd bahai at taapat cha(n)chal chit dhaso dhis dhaiee ||

The wind is blowing with fierce speed and the mercurial mind being agitated is running in all the four directions

ਬੈਸ ਅਵਾਸ ਰਹੈ ਨਰ ਨਾਰਿ ਬਿਹੰਗਮ ਵਾਰਿ ਸੁ ਛਾਹ ਤਕਾਈ ॥

bais avaas rahai nar naar biha(n)gam vaar su chhaeh takaiee ||

All the men and women are in their homes and all the birds are getting the protection of the trees

ਦੇਖਿ ਅਸਾੜ ਨਈ ਰਿਤ ਦਾਦੁਰ ਮੋਰਨ ਹੂੰ ਘਨਘੋਰ ਲਗਾਈ ॥

dhekh asaaR niee rit dhaadhur moran hoo(n) ghanaghor lagaiee ||

In this season of Asarh the loud sounds of frogs and peacocks are being heard

ਗਾਢ ਪਰੀ ਬਿਰਹੀ ਜਨ ਕੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੭॥

gaadd paree birahee jan ko Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||917||

In such an atmosphere, the persons experiencing the pangs of separation are highly worried, but that indifferent Krishna is not showing mercy and

no pang has arisen in his mind

ਤਾਲ ਭਰੇ ਜਲ ਪੂਰਨ ਸੋ ਅਰੁ ਸਿੰਧੁ ਮਿਲੀ ਸਰਿਤਾ ਸਭ ਜਾਈ ॥

taal bhare jal pooran so ar si(n)dh milee saritaa sabh jaiee ||

The tanks are filled with water and the drains of water are merging in the tank

ਤੈਸੇ ਘਟਾਨਿ ਛਟਾਨਿ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਹੀ ਪਪੀਹਾ ਪੀਯ ਟੇਰ ਲਗਾਈ ॥

taise ghaTaan chhaTaan milee at hee papeehaa peey Ter lagaiee ||

The clouds are causing the splash of rain and the rain-bird has begun to utter his own music

ਸਾਵਨ ਮਾਹਿ ਲਗਿਓ ਬਰਸਾਵਨ ਭਾਵਨ ਨਾਹਿ ਹਹਾ ਘਰਿ ਮਾਈ ॥

saavan maeh lagio barasaavan bhaavan naeh hahaa ghar maiee ||

O mother! the month of Sawan has arrived, but that captivating Krishna is not in my home

ਲਾਗ ਰਹਿਯੋ ਪੁਰ ਭਾਮਿਨ ਸੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੮॥

laag rahiyo pur bhaamin so Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||918||

That Krishna is roaming with the women in the city and in doing so, the

pain is not arising in the heart of that indifferent and merciless person.918.

ਭਾਦਵ ਮਾਹਿ ਚੜਿਯੋ ਬਿਨੁ ਨਾਹ ਦਸੋ ਦਿਸ ਮਾਹਿ ਘਟਾ ਘਰਹਾਈ ॥

bhaadhav maeh chaRiyo bin naeh dhaso dhis maeh ghaTaa gharahaiee ||

My Lord is not here and the month of Bhadon has begun

ਦਯੋਸ ਨਿਸਾ ਨਹਿ ਜਾਨ ਪਰੈ ਤਮ ਬਿਜੁ ਛਟਾ ਰਵਿ ਕੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥

dhayos nisaa neh jaan parai tam bij chhaTaa rav kee chhab paiee ||

The clouds are gathering in from all the ten directions, no difference appears between day and night and in the darkness the lightning is flashing like the sun

ਮੂਸਲਧਾਰ ਛੁਟੈ ਨਭਿ ਤੇ ਅਵਨੀ ਸਗਰੀ ਜਲ ਪੂਰਨਿ ਛਾਈ ॥

moosaladhaar chhuTai nabh te avanee sagaree jal pooran chhaiee ||

It is raining cats and dogs from the sky and the water has spread over all the earth

ਐਸੇ ਸਮੇ ਤਜਿ ਗਯੋ ਹਮ ਕੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੯॥

aaise same taj gayo ham ko Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||919||

In such a time that merciless Krishna has left us and no pain has arisen in

his heart.919.

ਮਾਸ ਕੁਆਰ ਚਢਿਯੋ ਬਲੁ ਧਾਰਿ ਪੁਕਾਰ ਰਹੀ ਨ ਮਿਲੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥

maas kuaar chaddiyo bal dhaar pukaar rahee na mile sukhadhaiee ||

The powerful month of Kuaar (Asuj) has begun and that comfort-giving Krishna has not met us even now

ਸੇਤ ਘਟਾ ਅਰੁ ਰਾਤਿ ਤਟਾ ਸਰ ਤੁੰਗ ਅਟਾ ਸਿਮਕੈ ਦਰਸਾਈ ॥

set ghaTaa ar raat taTaa sar tu(n)g aTaa simakai dharasaiee ||

The white clouds, the brilliance of night and mansions like mountains are being seen

ਨੀਰ ਬਿਹੀਨ ਫਿਰੈ ਨਭਿ ਛੀਨ ਸੁ ਦੇਖਿ ਅਧੀਨ ਭਯੋ ਹੀਯਰਾਈ ॥

neer biheen firai nabh chheen su dhekh adheen bhayo heeyaraiee ||

These clouds are moving waterless in the sky and seeing them our heart has become more impatient

ਪ੍ਰੇਮ ਤਕੀ ਤਿਨ ਸੋ ਬਿਥਕ੍ਰਯੋ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੦॥

prem takee tin so bithakrayo Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||920||

We are absorbed in love, but we are removed far away from that Krishna

and there is no pang of any type in the heart of that merciless butcher.920.

ਕਾਤਿਕ ਮੈ ਗੁਨਿ ਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸਿਤ ਤੈਸੇ ਅਕਾਸ ਮੈ ਉਜਲਤਾਈ ॥

kaatik mai gun dheep prakaasit taise akaas mai ujalataiee ||

In the month of Kartik, there is brightness in the sky like the light of the lamp

ਜੂਪ ਜਹਾ ਤਹ ਫੈਲ ਰਹਿਯੋ ਸਿਗਰੇ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥

joop jahaa teh fail rahiyo sigare nar naarin khel machaiee ||

The intoxicated groups are scattered in the play of men and women here and there

ਚਿਤ੍ਰ ਭਏ ਘਰ ਆਂਙਨ ਦੇਖਿ ਗਚੇ ਤਹ ਕੇ ਅਰੁ ਚਿਤ ਭ੍ਰਮਾਈ ॥

chitr bhe ghar aa(n)n(g)n dhekh gache teh ke ar chit bhramaiee ||

Seeing the house and courtyard all are being allured like the portraits

ਆਯੋ ਨਹੀ ਮਨ ਭਾਯੋ ਤਹੀ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੧॥

aayo nahee man bhaayo tahee Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||921||

That Krishna has not come and his mind has been absorbed somewhere therein, in doing so, there has not been even a little suffering in the mind

of that merciless Krishna.921.

ਬਾਰਿਜ ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਸਰਿ ਪੁੰਜ ਸੁਗੰਧ ਸਨੇ ਸਰਿਤਾਨ ਘਟਾਈ ॥

baarij fool rahe sar pu(n)j suga(n)dh sane saritaan ghaTaiee ||

The mass of lotus in the tank are spreading their fragrance

ਕੁੰਜਤ ਕੰਤ ਬਿਨਾ ਕੁਲਹੰਸ ਕਲੇਸ ਬਢੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਈ ॥

ku(n)jat ka(n)t binaa kulaha(n)s kales baddai sun kai teh maiee ||

All other birds except the swan are playing and hearing their sound, the affiction increases in the mind still further

ਬਾਸੁਰ ਰੈਨਿ ਨ ਚੈਨ ਕਹੂੰ ਛਿਨ ਮੰਘਰ ਮਾਸਿ ਅਯੋ ਨ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥

baasur rain na chain kahoo(n) chhin ma(n)ghar maas ayo na kanrahaiee ||

Krishna has not come even in the month of Maghar, therefore there is no comfort during the day and during the night

ਜਾਤ ਨਹੀ ਤਿਨ ਸੋ ਮਸਕ੍ਰਯੋ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੨॥

jaat nahee tin so masakrayo Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||922||

There is no peace in the mind without him, but no pang arise in the heart of

that indifferent Krishna and no pain emerges.922.

ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਅਵਾਸ ਸੁ ਬਾਸੁ ਉਦਾਸਿ ਬਢੀ ਅਤਿ ਸੀਤਲਤਾਈ ॥

bhoom akaas avaas su baas udhaas baddee at seetalataiee ||

There is atmosphere of sadness in the earth, the sky and the home and courtyard

ਕੂਲ ਦੁਕੂਲ ਤੇ ਸੂਲ ਉਠੈ ਸਭ ਤੇਲ ਤਮੋਲ ਲਗੈ ਦੁਖਦਾਈ ॥

kool dhukool te sool uThai sabh tel tamol lagai dhukhadhaiee ||

The agonising pain like that of the thorn is rising at the bank of the river and at other places and the oil and the wedding present are all appearing painful

ਪੋਖ ਸੰਤੋਖ ਨ ਹੋਤ ਕਛੂ ਤਨ ਸੋਖਤ ਜਿਉ ਕੁਮਦੀ ਮੁਰਝਾਈ ॥

pokh sa(n)tokh na hot kachhoo tan sokhat jiau kumadhee murajhaiee ||

Just as the lily withers away in the month of Poh, in the same manner our body has withered

ਲੋਭਿ ਰਹਿਯੋ ਉਨ ਪ੍ਰੇਮ ਗਹਿਯੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੩॥

lobh rahiyo un prem gahiyo Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||923||

That Krishna has exhibited his love there under some temptation and in

doing so, no pang or pain has arisen in his heart.923.

ਮਾਹਿ ਮੈ ਨਾਹ ਨਹੀ ਘਰਿ ਮਾਹਿ ਸੁ ਦਾਹ ਕਰੈ ਰਵਿ ਜੋਤਿ ਦਿਖਾਈ ॥

maeh mai naeh nahee ghar maeh su dhaeh karai rav jot dhikhaiee ||

My beloved is not in my home, therefore the sun, exhibiting his effulgence, wants to burn me

ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਤ ਬਿਲਾਤਤ ਦ੍ਯੋਸਨ ਰੈਨਿ ਕੀ ਬ੍ਰਿਧ ਭਈ ਅਧਿਕਾਈ ॥

jaanee na jaat bilaatat dhrayosan rain kee biradh bhiee adhikaiee ||

The day passes away unknowingly and there is more impact of the night

ਕੋਕਿਲ ਦੇਖਿ ਕਪੋਤਿ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੂੰਜਤ ਏ ਸੁਨਿ ਕੈ ਡਰ ਪਾਈ ॥

kokil dhekh kapot sileemukh koo(n)jat e sun kai ddar paiee ||

Seeing the nightingale, the pigeon comes to her and noticing her pang of separation, he is frightened

ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਉਨ ਸੋ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੪॥

preet kee reet karee un so Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||924||

That Krishna has extended his love to the residents of that city and in

doing so, no pain has arisen in his heart.924.

ਫਾਗੁਨ ਫਾਗੁ ਬਢਿਯੋ ਅਨੁਰਾਗ ਸੁਹਾਗਨਿ ਭਾਗ ਸੁਹਾਗ ਸੁਹਾਈ ॥

faagun faag baddiyo anuraag suhaagan bhaag suhaag suhaiee ||

In the month of Phalgun, the love for playing Holi has increased in the mind of married women

ਕੇਸਰ ਚੀਰ ਬਨਾਇ ਸਰੀਰ ਗੁਲਾਬ ਅੰਬੀਰ ਗੁਲਾਲ ਉਡਾਈ ॥

kesar cheer banai sareer gulaab a(n)beer gulaal uddaiee ||

They have worn the red garments and have begun to bleach others with the colours

ਸੋ ਛਬਿ ਮੈ ਨ ਲਖੀ ਜਨੁ ਦ੍ਵਾਦਸ ਮਾਸ ਕੀ ਸੋਭਤ ਆਗਿ ਜਗਾਈ ॥

so chhab mai na lakhee jan dhavaiaadhas maas kee sobhat aag jagaiee ||

I have not seen the beautiful spectacle of these twelve months and my mind is burning to see that spectacle

ਆਸ ਕੋ ਤ੍ਯਾਗਿ ਨਿਰਾਸ ਭਈ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੫॥

aas ko tayaag niraas bhiee Tasakayo na heeyo kasakayo na kasaiee ||925||

I have abandoned all hopes and have become disappointed, but in the heart of that butcher, no pang or pain has arisen.925.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਹ ਨਾਟਕ ਬਾਰਹਮਾਹ ਸੰਪੂਰਨਮ ਸਤੁ ॥

eit sree bachitr naaTake gra(n)the kirasanaavataare bireh naaTak

baarahamaeh sa(n)pooranam sat ||

End of the description of the spectacle depicting pangs of separation in twelve months in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਆਪਸ ਮੈ ॥

gopin baach aapas mai ||

Speech of gopis with one another:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯਾ ਹੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੁਨੋ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥

yaa hee ke sa(n)g suno mil kai ham ku(n)j galeen mai khel machaayo ||

O friend! listen, with the same Krishna we have been absorbed in the

much-publicised amorous play in the alcoves

ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾ ਹਮ ਹੂੰ ਮਿਲ ਕੈ ਤਹ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥

gaavat bhayo souoo Thaur tahaa ham hoo(n) mil kai teh ma(n)gal gaayo ||

Wherever he used to sing, we also sang songs of praise with him

ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗਿ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤੇ ਮਨੂਆ ਉਚਟਾਯੋ ॥

so biraj tayaag gayo mathuraa in gavaiaaran te manooaa uchaTaayo ||

The mind of that Krishna has become inattentive towards these gopis and having relinquished Braja, he has gone to Matura

ਯੌ ਕਹਿ ਊਧਵ ਸੋ ਤਿਨ ਟੇਰਿ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਜਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੯੨੬॥

yau keh uoodhav so tin Ter hahaa hamare gireh sayaam na aayo ||926||

They said all these things, looking towards Udhava and also said

regretting that Krishna had not come to their homes again.926.

ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋ ॥

gopin baach uoodhav so ||

Speech of gopis addressed to Udhava:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਏਕ ਸਮੈ ਹਮ ਕੋ ਸੁਨਿ ਊਧਵ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਫਿਰੈ ਸੰਗਿ ਲੀਯੇ ॥

ek samai ham ko sun uoodhav ku(n)jan mai firai sa(n)g leeye ||

"O Udhava! there was a time when Krishna used to take us alongwith him and roamed in the alvoces

ਹਰਿ ਜੂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਘਨੇ ਹਮ ਪੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਯੇ ॥

har joo at hee hit saath ghane ham pai at hee kahiyo prem keeye ||

He gave profound love to us

ਤਿਨ ਕੇ ਬਸਿ ਗਯੋ ਹਮਰੋ ਮਨ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਹੀਯੇ ॥

tin ke bas gayo hamaro man havai at hee sukh bhayo biraj naar heeye ||

"Our mind was under the control of that Krishna and all the women of

Braja were in extreme comfort

ਅਬ ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਬਿਛੁਰੇ ਫਲੁ ਕਵਨ ਜੀਯੇ ॥੯੨੭॥

ab so taj kai matharaa ko gayo teh ke bichhure fal kavan jeeye ||927||

Now the same Krishna has abandoned us and gone to Matura, how can we survive without that Krishna?"927.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the Poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪੈ ਜਿਤਨੀ ਫੁਨਿ ਊਧਵ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥

gavaiaaran pai jitanee fun uoodhav sayaam kahai har baat bakhaanee ||

Udhava talked to the gopis all the things about Krishna

ਗ੍ਯਾਨ ਕੋ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਨਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰ ਸਭੇ ਉਚਰਾਨੀ ॥

gayaan ko utar dhet bhiee neh prem chitaar sabhe ucharaanee ||

They did not say anything in respone to his words of wisdom and only

uttered their language of love:

ਜਾਹੀ ਕੇ ਦੇਖਤ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਸਖੀ ਜਿਹ ਕੇ ਬਿਨੁ ਪੀਤ ਨ ਪਾਨੀ ॥

jaahee ke dhekhat bhojan khaat sakhee jeh ke bin peet na paanee ||

ਗਜਾਨ ਕੀ ਜੋ ਇਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨ ਹੂੰ ਹਿਤ ਸੋ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨੀ ॥੯੨੮॥

gayaan kee jo in baat kahee tin hoo(n) hit so kar ek na jaanee ||928||

Krishna, seeing whom, they used to take their meals and did not even drink water without him, whatever Udhava said to them about him in his

wisdom, the gopis did not accept anything.928.

ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋ ॥

gopin baach uoodhav so ||

Speech of the gopis addressed to Udhava:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਿਲ ਕੈ ਤਿਨ ਊਧਵ ਸੰਗਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਸੋ ਸੁਨ ਊਧਵ ਯੌ ਕਹੀਯੋ ॥

mil kai tin uoodhav sa(n)g kahiyo har so sun uoodhav yau kaheeyo ||

ਕਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਊਧਵ ਗਯਾਨ ਜਿਤੋ ਪਠਿਯੋ ਤਿਤਨੋ ਸਭ ਹੀ ਗਹੀਯੋ ॥

keh kai kar uoodhav gayaan jito paThiyo titano sabh hee gaheeyo ||

All of them collectively said to Udhava, “O Udhava! you may talk to Krishna like this that all the words of wisdom that he had sent through

you, have been imbibed by us

ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਿਯੋ ਹਿਤ ਆਖਨ ਸੋ ਚਹੀਯੋ ॥

sabh hee in gavaiaaran pai kab sayaam kahiyo hit aakhan so chaheeyo ||

ਇਨ ਕੋ ਤੁਮ ਤਿਆਗ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਲੇਤ ਸਦਾ ਰਹੀਯੋ ॥੯੨੯॥

ein ko tum tiaag ge mathuraa hamaree sudh let sadhaa raheeyo ||929||

"O Udhava! taking into consideration our welfare, tell it definitely to Krishna that forsaking us he had gone to Matura, but there also he should

keep in touch with us.”929.

ਜਬ ਊਧਵ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਊਧਵ ਕੋ ਮਨ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰਿਯੋ ਹੈ ॥

jab uoodhav so ieh bhaat kahiyo tab uoodhav ko man prem bhariyo hai ||

When gopis said all this to Udhava, he was then also filled with love

ਅਉਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਗਯਾਨ ਹੁਤੋ ਸੁ ਟਰਿਯੋ ਹੈ ॥

aaur giee sudh bhool sabhai man te sabh gayaan huto su Tariyo hai ||

He lost his consciousness and the brilliance of wisdom ended in his mind

ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਬਾਤ ਕੇ ਸੰਗਿ ਢਰਿਯੋ ਹੈ ॥

so mil kai sa(n)g gavaiaaran ke at preet kee baat ke sa(n)g ddariyo hai ||

ਗਯਾਨ ਕੇ ਡਾਰ ਮਨੋ ਕਪਰੇ ਹਿਤ ਕੀ ਸਰਿਤਾ ਹਿਤ ਮਹਿ ਕੂਦ ਪਰਿਯੋ ਹੈ ॥੯੩੦॥

gayaan ke ddaar mano kapare hit kee saritaa hit meh koodh pariyo hai ||930||

He also began to talk about love in the company of gopis and it appeared that he had put off the clothes of wisdom and had plunged into the stream

of love.930.

ਯੌ ਕਹਿ ਸੰਗਿ ਗੁਆਰਨਿ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਹਿਤ ਚੀਨੋ ॥

yau keh sa(n)g guaaran ke jab hee sabh gavaiaaran ko hit cheeno ||

When Udhava recognised the love of gopis, he also began to converse with the gopis about love

ਊਧਵ ਗਯਾਨ ਦਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਪ੍ਰੇਮ ਕੋ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕੀਨੋ ॥

uoodhav gayaan dhayo taj kai man mai jab prem ko sa(n)greh keeno ||

Udhava gathered love in his mind and abandoned his wisdom

ਹੋਇ ਗਯੋ ਤਨਮੈ ਹਿਤ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਕਰਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਹੀਨੋ ॥

hoi gayo tanamai hit so ieh bhaat kahiyo su kariyo biraj heeno ||

His mind was fille with love to such an extent that he also said that on forsaking Braja, Krishna had made Braja very poor

ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਤੁਮ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਕਾਮ ਸਖੀ ਘਟ ਕੀਨੋ ॥੯੩੧॥

tayaag ge tum ko matharaa teh te har kaam sakhee ghaT keeno ||931||

But O friend! the day when Krishna went to Mathura, his sexual instinct

has deteriorated.931.

ਊਧਵ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ॥

uoodhav baach gopin so ||

Speech of Udhava addressed to the gopis:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾਇ ਕੈ ਹਉ ਮਥਰਾ ਮੈ ਸਖੀ ਹਰਿ ਤੇ ਤੁਮ ਲਯੈਬੇ ਕੋ ਦੂਤ ਪਠੈ ਹੌਂ ॥

jai kai hau matharaa mai sakhee har te tum layaibe ko dhoot paThai ho(n) ||

“O young damsels! on reaching Matura, I shall cause to send an envoy through Krishna to take you to Mathura

ਬੀਤਤ ਜੋ ਤੁਮ ਪੈ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਪਾਸ ਕਹੈ ਹੌਂ ॥

beetat jo tum pai birathaa sabh hee jadhurai ke paas kahai ho(n) ||

Whatever difficulties experiencing, I shall relate them to Krishna

ਕੈ ਤੁਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਉਹ ਪੈ ਬਿਧਿ ਜਾ ਰਿਝ ਹੈ ਬਿਧਿ ਤਾ ਰਿਝਵੈ ਹੌਂ ॥

kai tumaree binatee uh pai bidh jaa rijh hai bidh taa rijhavai ho(n) ||

“I shall try to please Krishna in any possible way after conveying your

request

ਪਾਇਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੌ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਤਰ ਫੇਰਿ ਲਿਯੈ ਹੌਂ ॥੯੩੨॥

pain pai kab sayaam kahai har kau biraj bheetar fer liyai ho(n) ||932||

I shall bring him again to Braja even falling at his feet."932.

ਯੌ ਜਬ ਊਧਵ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਠਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗਤ ਭੀ ਤਬ ਸੋਊ ॥

yau jab uoodhav baat kahee uTh pain laagat bhee tab souoo ||

When Udhava said these words, all the gopis arose to touch his feet

ਦੂਖ ਘਟਿਓ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਨੰਦ ਹੋਊ ॥

dhookh ghaTio tin ke man te at hee man bheetar aana(n)dh houoo ||

The sorrow of their mind was decreased and their inner happiness increased

ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਉਚਰੋਊ ॥

kai binatee sa(n)g uoodhav ke kab sayaam kahai bidh yaa ucharouoo ||

ਸਯਾਮ ਸੋ ਜਾਇ ਕੈ ਯੌ ਕਹੀਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਤਯਾਗਤ ਕੋਊ ॥੯੩੩॥

sayaam so jai kai yau kaheeyo kar kai kahiyo preet na tayaagat kouoo ||933||

Imploring Udhava, they said, "O Udhava! when you go there you may tell

Krishna that after falling in love, no one forsakes it.933.

ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਤ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਹਰਿਓ ॥

ku(n)j galeen mai khelat hee sabh hee man gavaiaaran ko hario ||

ਜਿਨ ਕੇ ਹਿਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਹਿਤ ਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਲਰਿਓ ॥

jin ke hit logan haas sahiyo jin ke hit satran so lario ||

“O Krishna, while playing in alcoves, you allured the mind of all gopis, for which you endured the ridicule of the people and for whom you fought with the enemies.”

ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਕੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਇਮ ਉਚਰਿਓ ॥

sa(n)g uoodhav ke kab sayaam kahai binatee kar kai im uchario ||

ਹਮ ਤ੍ਯਾਗਿ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਮਥਰਾ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਮ ਬੁਰੋ ਕਰਿਓ ॥੯੩੪॥

ham tayaag ge biraj mai matharaa teh te tum kaam buro kario ||934||

The gopis say this, while imploring Udhava, “O Krishna! on abandoning

us, you went away to Matura, this was your very bad act.934.

ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਓ ॥

biraj baasan tayaag ge mathuraa pur baasin ke ras bheetar paagio ||

“Forsaking the residents of Braja, you went away and absorbed yourself in the love of the residents of Matura

ਪ੍ਰੇਮ ਜਿਤੋ ਪਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਥੋ ਉਨ ਸੰਗਿ ਰਚੇ ਇਨ ਤੇ ਸਭ ਭਾਗਿਓ ॥

prem jito par gavaiaaran tho un sa(n)g rache in te sabh bhaagio ||

All the love that you had with the gopis, the same has now been relinquished,

ਦੈ ਤੁਹਿ ਹਾਥਿ ਸੁਨੋ ਬਤੀਯਾ ਹਮ ਜੋਗ ਕੇ ਭੇਖ ਪਠਾਵਨ ਲਾਗਿਓ ॥

dhai tuh haath suno bateeyaa ham jog ke bhekh paThaavan laagio ||

“And it is now associated with the residents of Matura

ਤਾ ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਯੌ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਭੈ ਅਬ ਤਯਾਗਿਓ ॥੯੩੫॥

taa sa(n)g uoodhav yau kaheeyo har joo tum prem sabhai ab tayaagio ||935||

O Udhava! he has sent to us the guise of yoga, O Udhava! tell Krishna that

he has no love left for us."935.

ਊਧਵ ਜੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਚਲਿ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰਿ ਜਈਯੈ ॥

uoodhav jo taj kai biraj ko chal kai jab hee mathuraa pur jieeyai ||

ਪੈ ਅਪੁਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਹਮ ਓਰ ਤੇ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪਈਯੈ ॥

pai apune chit mai hit kai ham or te sayaam ke pain pieeyai ||

"O Udhava! after leaving Braja, when you go to Matura, then fall at his feet with love from our side

ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਨਤੀ ਤਿਹ ਪੈ ਫਿਰ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਉਤਰ ਦਈਯੈ ॥

kai at hee binatee teh pai fir kai ieh bhaat so utar dhieeyai ||

"Then tell him with great humility that if one falls in love, he should carry it till the end

ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਬਾਹੀਯੈ ਤਉ ਕਰੀਯੈ ਪਰ ਯੌ ਨਹੀ ਕਾਹੂੰ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਈਯੈ ॥੯੩੬॥

preet nibaaheeyai tau kareeyai par yau nahee kaahoo(n) so preet karieeyai

||936||

If one cannot do it, then what is the use of falling in love.936.

ਊਧਵ ਮੋ ਸੁਨ ਲੈ ਬਤੀਯਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਧਯਾਨ ਜਬੈ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥

uoodhav mo sun lai bateeyaa jadhubeer ko dhayaan jabai kar ho(n) ||

“O Udhava! listen to us

ਬਿਰਹਾ ਤਬ ਆਇ ਕੈ ਮੋਹਿ ਗ੍ਰਸੈ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਸਏ ਨ ਜੀਯੋ ਮਰਿ ਹੋਂ ॥

birahaa tab aai kai moh grasai teh ke grase na jeeyo mar ho(n) ||

Whenever we meditate on Krishna, then the pangs of the fire of separation greatly afflict us, by which we are neither alive nor dead

ਨ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਮੋ ਤਨ ਮੈ ਰਹਿ ਹੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਬਿਸੁਧੀ ਝਰਿ ਹੋਂ ॥

n kachhoo sudh mo tan mai reh hai dharanee par havai bisudhee jhar ho(n) ||

“We do not even have the consciousness of our body and we fall unconscious on the ground

ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹੀਐ ਕਿਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਧੀਰਜ ਹਉ ਧਰਿ ਹੋਂ ॥੯੩੭॥

teh te ham ko birathaa kaheeaai keh bhaat so dheeraj hau dhar ho(n) ||937||

How to describe our perplexity to him? You may tell us how we can remain

patient.”937.

ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋਊ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਥੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

dheen havai gavaiaaran souoo kahai kab sayaam ju thee at hee abhimaanee ||

Those gopis who remined proud earlier, they said these things in great humility

ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਜੋਊ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਰਤਿ ਕੀ ਫੁਨਿ ਸਾਨੀ ॥

ka(n)chan se tan ka(n)j mukhee jouoo roop bikhai rat kee fun saanee ||

They are the same gopis, whose body was like gold, the face like lotus-flower and who were like Rati in beauty

ਯੌ ਕਹੈ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਬਤੀਯਾ ਕਬਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

yau kahai bayaakul havai bateeyaa kab ne teh kee upamaa pahichaanee ||

ਊਧਵ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਸਫਰੀ ਸਭ ਨਾਮ ਲੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਜੀਵਤ ਪਾਨੀ ॥੯੩੮॥

uoodhav gavaiaaraneeyaa safaree sabh naam lai sayaam ko jeevat paanee ||938||

They are saying these things, getting distempered and according to the poet they appear like fish to Udhava, who can only survive in the water of

Krishna.938.

ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਕੇ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਇਮ ਬੈਨਾ ॥

aatur havai birakhabhaan sutaa sa(n)g uoodhav ke su kahiyo im bainaa ||

ਭੂਖਨ ਭੋਜਨ ਧਾਮ ਜਿਤੋ ਹਮ ਕੇ ਜਦੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਸੁ ਰੁਚੈ ਨਾ ॥

bhookhan bhojan dhaam jito ham ke jadhubeer binaa su ruchai naa ||

Getting agitated, Radha said this to Udhava, "O Udhava! we do not like the ornaments, food, houses etc. without Krishna,"

ਯੌਂ ਕਹਿ ਸਯਾਮ ਬਿਯੋਗ ਬਿਖੈ ਬਸਿ ਗੇ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸ ਯੌ ਉਚਰੈਨਾ ॥

yaua(n) keh sayaam biyog bikhai bas ge kab ne jas yau ucharainaa ||

Saying this Radha felt pangs of separation and also felt extreme hardship even in weeping

ਰੋਵਤ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸੋ ਜੁ ਹੁਤੇ ਮਨੋ ਬਾਲ ਕੇ ਕੰਜਨ ਨੈਨਾ ॥੯੩੯॥

rovat bhee at hee dhukh so ju hute mano baal ke ka(n)jan nainaa ||939||

The eyes of that young damsel appeared like the lotus-flower.939.

ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਮਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਧਿਆਨ ਲਗੈ ਕੈ ॥

birakhabhaan sutaa at prem chhakee man mai jadhubeer ko dhiaan lagai

kai ||

ਰੋਵਤ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸੋ ਸੰਗ ਕਾਜਰ ਨੀਰ ਗਿਰਿਯੋ ਢਰ ਕੈ ਕੈ ॥

rovat bhee at hee dhukh so sa(n)g kaajar neer giriyo ddar kai kai ||

Being deeply absorbed in the love of Krishna, Radha began to weep in great affliction and with her tears, the antimony of the eyes also came out

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਮਗੈ ਕੈ ॥

taa chhab ko jas uch mahaa kab sayaam kahiyo mukh te umagai kai ||

ਚੰਦਹਿ ਕੋ ਜੁ ਕਲੰਕ ਹੁਤੋ ਮਨੋ ਨੈਨਨਿ ਪੈਡ ਚਲ੍ਯੋ ਨਿਚੁਰੈ ਕੈ ॥੯੪੦॥

cha(n)dheh ko ju kala(n)k huto mano nainan paidd chalayo nichurai kai ||940||

The poet, getting pleased in his mind, says that the black blemish of the

moon, being washed, is flowing with the water of the eyes.940.

ਗਹਿ ਧੀਰਜ ਊਧਵ ਸੋ ਬਚਨਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥

geh dheeraj uoodhav so bachanaa birakhabhaan sutaa ieh bhaat uchaare ||

ਨੇਹੁ ਤਜਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਸੋ ਤਿਹ ਤੇ ਕਛੂ ਜਾਨਤ ਦੋਖ ਬਿਚਾਰੇ ॥

neh tajiyo biraj baasan so teh te kachhoo jaanat dhokh bichaare ||

Getting strength of endurance with her talk with Udhava, Radha said, “Perhaps Krishna has forsaken his love for the residents of Braja on account of some flaw

ਬੈਠਿ ਗਏ ਰਥ ਭੀਤਰ ਆਪ ਨਹੀ ਇਨ ਕੀ ਸੋਊ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥

baiTh ge rath bheetar aap nahee in kee souoo or nihaare ||

“While going away, he sat silently in the chariot and did not even look towards the residents of Braja

ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਘਟ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥੯੪੧॥

tayaag ge biraj ko mathuraa ham jaanat hai ghaT bhaag hamaare ||941||

We know that this is our misfortune that relinquishing Braja, Krishna has

gone to Matura.941.

ਜਬ ਜੈਹੋ ਕਹਿਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੈ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਪੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਜੋ ॥

jab jaiho kahiyo mathuraa kai bikhai har pai hamaree binatee ieh keejo ||

"O Udhava! When you go to Matura, then make a supplication to him from our side

ਪਾਇਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਰਹੀਯੋ ਘਟਕਾ ਦਸ ਜੋ ਮੁਹਿ ਨਾਮਹਿ ਲੀਜੋ ॥

pain ko geh kai raheeyo ghaTakaa dhas jo muh naameh leejo ||

Lie prostrate at the feet of Krishna for a few hours and continue shouting my name

ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਾਛੇ ਤੇ ਮੋ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਲੈ ਇਹ ਭਾਤਹਿ ਸੋ ਉਚਰੀਜੋ ॥

taahee ke paachhe te mo bateeyaa sun lai ieh bhaateh so uchareejo ||

ਜਾਨਤ ਹੋ ਹਿਤ ਤਯਾਗ ਗਏ ਕਬਹੂੰ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਜੋ ॥੯੪੨॥

jaanat ho hit tayaag ge kabahoo(n) hamare hit ke sa(n)g bheejo ||942||

"After this tell him this from my side, 'O Krishna! you have relinquished

love for us, now absorb yourself in love with us sometime again.' "942.

ਊਧਵ ਕੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਉਚਰਿਯੋ ਹੈ ॥

uoodhav ko birakhabhaan sutaa bachanaa ieh bhaat so uchariyo hai ||

ਤਿਆਗ ਦਈ ਜਬ ਅਉਰ ਕਥਾ ਮਨ ਜਉ ਸੰਗਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰਿਯੋ ਹੈ ॥

tiaag dhiee jab aaur kathaa man jau sa(n)g sayaam ke prem bhariyo hai ||

Radha spoke to Udhava in this manner, "O Udhava! absorbing myself in the love of Krishna, I have forsaken everything else

ਤਾ ਸੰਗ ਸੋਊ ਕਹੋ ਬਤੀਯਾ ਬਨ ਮੈ ਹਮਰੋ ਜੋਊ ਸੰਗਿ ਅਰਿਯੋ ਹੈ ॥

taa sa(n)g souoo kaho bateeyaa ban mai hamaro jouoo sa(n)g ariyo hai ||

"Remind him about my displeasure in the forest saying that I had exhibited great persistence with you

ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗਿ ਮਾਨ ਕਰਿਯੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਮਾਨ ਕਰਿਯੋ ਹੈ ॥੯੪੩॥

mai tumare sa(n)g maan kariyo tum hoo(n) hamare sa(n)g maan kariyo hai

||943||

Are you now showing the same persistence with me? 943.

ਬਨ ਮੈ ਹਮਰੋ ਸੰਗਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਮਨ ਮੈ ਅਬ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਚਿਤਾਰੋ ॥

ban mai hamaro sa(n)g kel kare man mai ab so jadhubeer chitaaro ||

“O hero of Yadavas! remember those occasions, when you indulged in amorous sport with me in the forest

ਮੋਰੇ ਜੁ ਸੰਗਿ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਹਿਤ ਕੀ ਸੋਈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਨਿਹਾਰੋ ॥

more ju sa(n)g kahee bateeyaa hit kee soiee apane chit nihaaro ||

Remember the talk of love in your mind

ਤਾਹੀ ਕੋ ਧ੍ਯਾਨ ਕਰੋ ਕਿਹ ਹੇਤ ਤਜਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਔ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਪਧਾਰੋ ॥

taahee ko dhayaan karo keh het tajiyo biraj aau mathuraa ko padhaaro ||

ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮਰੋ ਕਛੁ ਦੋਸ ਨਹੀ ਕਛੁ ਹੈ ਘਟ ਭਾਗ ਹਮਾਰੋ ॥੯੪੪॥

jaanat hai tumaro kachh dhos nahee kachh hai ghaT bhaag hamaaro ||944||

“Thinking about that, please tell me the reason why you have relinquished Braja and gone to Matura? I know that you are not at fault in doing this, but

our fortune is not good.”944.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਊਧਵ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸੰਗ ਤੇਰੈ ॥

yau sun utar dhet bhayo uoodhav preet ghanee har kee sa(n)g terai ||

Hearing these words, Udhava replied, “O Radha! the love of Krishna with you is extremely profound

ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਬ ਆਵਤ ਹੈ ਉਪਜੈ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਹਿਯੋ ਮਨ ਮੇਰੈ ॥

jaanat ho ab aavat hai upajai ieh chi(n)t kahiyo man merai ||

My mind says that he will come now,”

ਕਿਉ ਮਥਰਾ ਤਜਿ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਫੁਨਿ ਫੇਰੈ ॥

kiau matharaa taj aavat hai ju firai neh gavaiaaran ke fun ferai ||

Radha says again that Krishna did not stop at the behest of the gopis, what can now be his purpose of leaving Mathura and coming here?

ਜਾਨਤ ਹੈ ਹਮਰੇ ਘਟਿ ਭਾਗਨ ਆਵਤ ਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਫਿਰਿ ਡੇਰੈ ॥੯੪੫॥

jaanat hai hamare ghaT bhaagan aavat hai har joo fir dderai ||945||

He did not stop at our bidding and if he now returns to his house, then we

shall not agree that our fortune is not so forceful.945.

ਯੌ ਕਹਿ ਰੋਵਤ ਭੀ ਲਲਨਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਸੋਕ ਬਢਾਯੋ ॥

yau keh rovat bhee lalanaa apane man mai at sok baddaayo ||

Saying thus, Radha in great grief, began to weep bitterly

ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਰ ਸੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਆਨੰਦ ਥੋ ਤਿਤਨੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥

jhoom giree pirathamee par so hiradhai aana(n)dh tho titano bisaraayo ||

Forsaking the happiness of her heart, she became unconscious and fell down upon the earth

ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਅਉਰ ਸਬੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਧਯਾਨ ਬਿਖੈ ਤਿਨ ਲਾਯੋ ॥

bhool giee sudh aaur sabai har ke man dhayaan bikhai tin laayo ||

She forgot all other things and her mind was absorbed in Krishna

ਯੌ ਕਹਿ ਊਧਵ ਸੋ ਤਿਨਿ ਟੇਰਿ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਯਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੯੪੬॥

yau keh uoodhav so tin Ter hahaa hamare gireh sayaam na aayo ||946||

She again said loudly to Udhava, “Alas! Krishna has not come to my

house.946.

ਜਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੁਨੋ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥

jaahee ke sa(n)g suno mil kai ham ku(n)j galeen mai khel machaayo ||

ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾ ਹਮਹੂੰ ਮਿਲ ਕੈ ਤਹ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥

gaavat bhayo souoo Thaur tahaa hamahoo(n) mil kai teh ma(n)gal gaayo ||

“He, with whom we sported in the alcoves and together with him, we used to sing songs of praise,

ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੇ ਮਨੂਆ ਉਚਟਾਯੋ ॥

so biraj tayaag ge mathuraa in gavaiaaran te manooaa uchaTaayo ||

“The same Krishna, relinquishing Braja has gone to Matura and his mind is displeased with the gopis

ਯੌ ਕਹਿ ਊਧਵ ਸੋ ਤਿਨ ਟੇਰਿ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਜਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੯੪੭॥

yau keh uoodhav so tin Ter hahaa hamare gireh sayaam na aayo ||947||

” Saying thus, Radha said to Udhava, “Alas! Krishna has not come to my house.947.

ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗਿ ਗਯੋ ਮਥਰਾ ਕੋ ਸੋਊ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥

biraj tayaag gayo matharaa ko souoo man te sabh hee birajanaath bisaaree

||

"He relinquished Braja and went to Matura and the lord of Braja forgot everyone

ਸੰਗਿ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਜਾਨਿ ਪਿਆਰੀ ॥

sa(n)g rache pur baasin ke kab sayaam kahai souoo jaan piaaree ||

He was engrossed in the love of the residents of the city

ਊਧਵ ਜੂ ਸੁਨੀਯੈ ਬਿਰਥਾ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲ ਭੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥

uoodhav joo suneeyai birathaa teh te at bayaakul bhee biraj naaree ||

ਕੰਚੁਰੀ ਜਿਉ ਅਹਿਰਾਜ ਤਜੈ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਤਜੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰ ਮੁਰਾਰੀ ॥੯੪੮॥

ka(n)churee jiau ahiraaj tajai teh bhaat tajee biraj naar muraaree ||948||

"O Udhava! listen, the women of Braja have been worrying so much because Krishna has forsaken them just as the snake abandons its

slough.”948.

ਊਧਵ ਕੇ ਫਿਰਿ ਸੰਗ ਕਹਿਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਜਈ ਹੈ ॥

uoodhav ke fir sa(n)g kahiyo kab sayaam kahai birakhabhaan jiee hai ||

ਜਾ ਮੁਖ ਕੇ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜੁ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਨਹੁ ਰੂਪਮਈ ਹੈ ॥

jaa mukh ke sam cha(n)dhr prabhaa ju tihoo(n) pur maanahu roopamiee hai ||

Radha said again to Udhava, “He, the glory of whose face is like the moon and who is donor of beauty to all the three worlds.

ਸ੍ਯਾਮ ਗਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਚਿਤ ਭਈ ਹੈ ॥

sayaam gayo taj kai biraj ko teh te at bayaakul chit bhiee hai ||

“That Krishna relinquished Braja and went away

ਜਾ ਦਿਨ ਕੇ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਏ ਬਿਨੁ ਤ੍ਵੈ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਹੂੰ ਨ ਲਈ ਹੈ ॥੯੪੯॥

jaa dhin ke mathuraa mai ge bin tavai hamaree sudh hoo(n) na liee hai ||949||

This is the reason why we are worried, the day on which Krihsna abandoned Braja and went to Mathura, O Udhava! none except you has

come to enquire about us.949.

ਜਾ ਦਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਬਿਨ ਤ੍ਵੈ ਕੋਊ ਮਾਨਸ ਹੂੰ ਨ ਪਠਾਯੋ ॥

jaa dhin ke biraj tayaag ge bin tavai kouoo maanas hoo(n) na paThaayo ||

“Since the day on which Krishna left Braja, he has sent none other except you

ਹੇਤ ਜਿਤੋ ਇਨ ਊਪਰ ਥੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਤਨੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥

het jito in uoopar tho kab sayaam kahai titano bisaraayo ||

Whatever love he had extended to us, he has forgotton all that,” according to the poet Shyam he himself had been engrossed with the people of the city of Mathura,

ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੋ ਇਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਦੈ ਉਨ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥

aap rache pur baasin so in ko dhukh dhai un ko rijhavaayo ||

And in order to please them, he has harraseds the people of Braja

ਤਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ਕੋ ਯੌ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮਰੇ ਕਹੁ ਕਾ ਜੀਯ ਆਯੋ ॥੯੫੦॥

taa sa(n)g jai ko yau kaheeyo har jee tumare kahu kaa jeey aayo ||950||

“O Udhava! When you go there, kindly tell him, “O Krishna! what had

occurred in your mind that you did all that.’950.

ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਚਲਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਆਪ ਨਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਆਏ ॥

tayaag ge mathuraa biraj kau chal kai fir aap nahee biraj aae ||

“Leaving Braja, he went to Mathura and from that day to this day he has not returned to Braja

ਸੰਗਿ ਰਚੇ ਪੁਰਬਾਸਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥

sa(n)g rache purabaasin ke kab sayaam kahai man aana(n)dh paae ||

Being pleased, he is absorbed with the residents of Mathura

ਦੈ ਗਯੋ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਦੁਖ ਊਧਵ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਏ ॥

dhai gayo hai in ko dhukh uoodhav pai man mai na hulaas baddaae ||

“He did not increase the happiness of the inhabitants of Braja, but gave them only sufferings

ਆਪ ਨ ਥੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਉਪਜੇ ਇਨ ਸੋ ਸੁ ਭਏ ਛਿਨ ਬੀਚ ਪਰਾਏ ॥੯੫੧॥

aap na the biraj mai upaje in so su bhe chhin beech paraae ||951||

Krishna born in Braja was our own, but now in an instant he belongs to

others.”951.

ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਨ ਲਈ ਇਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਹੋਤ ਕਛੂ ਮਨਿ ਮੋਹ ਤੁਹਾਰੇ ॥

tayaag ge na liee in kee sudh hot kachhoo man moh tuhaare ||

“You have not communicated at all with these residents of Braja

ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੋ ਇਨ ਕੇ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

aap rache pur baasin so in ke sabh prem bidhaa kar ddaare ||

Does no attachment arise in your mind? You yourself had been absorbed with the inhabitants of the city and had relinquished all the love of these people

ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ ਜੀਤਤ ਭੇ ਤੁਮ ਹੂੰ ਹਮ ਹਾਰੇ ॥

taa te na maan karo fir aavahu jeetat bhe tum hoo(n) ham haare ||

“O Krishna! do not persist now

ਤਾ ਤੇ ਤਜੋ ਮਥੁਰਾ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ ਹੇ ਸਭ ਗਊਅਨ ਕੇ ਰਖਵਾਰੇ ॥੯੫੨॥

taa te tajo mathuraa fir aavahu he sabh guooan ke rakhavaare ||952||

It is right to say that you have won and we have been defeated, O Krishna, the protector of cows! now leave Mathura and come here again.”952.

ਸਯਾਮ ਚਿਤਾਰ ਕੈ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥

sayaam chitaar kai sayaam kahai man mai sabh gavaiaaraneeyaa dhukh

paavai ||

Remembering Krishna, the poet says that all the gopis are suffering

ਏਕ ਪਰੈ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਇਕ ਬਿਯੋਗ ਭਰੀ ਗੁਨ ਬਿਯੋਗ ਹੀ ਗਾਵੈ ॥

ek parai murajhai dharaa ik biyog bharee gun biyog hee gaavai ||

Someone on becoming unconscious is falling separation

ਕੋਊ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਬਾਤ ਤਹਾ ਏਊ ਧਾਵੈ ॥

kouoo kahai jadhuraa mukh te sun sraunan baat tahaa euoo dhaavai ||

ਜਉ ਪਿਖਵੈ ਨ ਤਹਾ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁ ਕਹੈ ਹਮ ਕੋ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ॥੯੫੩॥

jau pikhavai na tahaa tin ko su kahai ham ko har haath na aavai ||953||

Someone is running hither and thither shouting the name of Krishna and listening to the sound of his moving feet with her ears and when does not see him, she says in her state of worry that she is not getting at Krishna.953.

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਚਿਤ ਭਈ ਹਰਿ ਕੇ ਨਹੀ ਆਵਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥

gavaiaaran bayaakul chit bhiee har ke nahee aavan kee sudh paiee ||

The gopis are greatly worried and they have no inkling of the coming of

Krishna

ਬਜਾਕੁਲ ਹੋਇ ਗਈ ਚਿਤ ਮੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈ ਮੁਰਝਾਈ ॥

bayaakul hoi giee chit mai birakhabhaan sutaa man mai murajhaiee ||

Radha, being in great anguish, has become lifeless

ਜੋ ਬਿਰਥਾ ਮਨ ਬੀਚ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਊਧਵ ਕੇ ਤਿਹ ਪਾਸ ਸੁਨਾਈ ॥

jo birathaa man beech hutee souoo uoodhav ke teh paas sunaiee ||

ਸਜਾਮ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਭਯੋ ਬਰਨਿਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥੯੫੪॥

sayaam na aavat hai teh te at hee dhukh bhayo baraniyo nahee jaiee ||954||

Whatever agony she had in her mind, she talked about that to Udhava adding that Krishna was not coming and the suffering was

indescribable.954.

ਊਧਵ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਬਿਯੋਗ ਮਨੇ ਅਪਨੇ ਸੋਊ ਕੈ ਹੈ ॥

uoodhav utar dhet bhayo at biyog mane apane souoo kai hai ||

Udhava also extremely worred, talked thus amongst the gopis, that

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਮਨ ਮਧਿ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਬਾਤ ਰੁਚੈ ਹੈ ॥

gavaiaaran ke man madh bikhai kab sayaam kahai jouoo baat ruchai hai ||

Fearless Krishna would be meeting them within a few days

ਥੋਰੇ ਹੀ ਦ੍ਯੋਸਨ ਮੈ ਮਿਲਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਹੈ ॥

thore hee dhrayosan mai mil hai jeh ke ur mai na kachhoo bhram bhai hai ||

Become like a Yogi and meditate on him

ਜੋਗਿਨ ਹੋਇ ਜਪੋ ਹਰਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਗਹੁਗੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬਰੁ ਦੈ ਹੈ ॥੯੫੫॥

jogin hoi japo har ko mukh maagahugee tum so bar dhai hai ||955||

He will grant you whatever boon you will ask him.955.

ਉਨ ਦੈ ਇਮ ਊਧਵ ਗ੍ਯਾਨ ਚਲਿਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਤਿ ਪੈ ਸੋਊ ਆਯੋ ॥

aun dhai im uoodhav gayaan chaliyo chal kai jasudhaa pat pai souoo aayo

||

After talking words of wisdom with the gopis, Udhava came to meet Nand

ਆਵਤ ਹੀ ਜਸੁਧਾ ਜਸੁਧਾ ਪਤਿ ਪਾਇਨ ਊਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥

aavat hee jasudhaa jasudhaa pat pain uoopar sees jhukaayo ||

Both Yashoda and Nand bowed their heads at his feet

ਸ੍ਯਾਮ ਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਸਦਾ ਕਹੀਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਮੋ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਪਠਾਯੋ ॥

sayaam hee sayaam sadhaa kaheeyo keh kai ieh mo peh kaanreh paThaayo ||

Udhava said to them, “Krishna has sent me to you to instruct you

regarding the remembrance of the name of the Lord

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਰਥ ਪੈ ਚੜ ਕੈ ਰਥ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥੯੫੬॥

yau keh kai rath pai chaR kai rath ko mathuraa hee kee or chalaayo ||956||

” Saying this Udhava mounted on his chariot and started for Matura.956.

ਊਧਵ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

uoodhav baach kaanreh joo so ||

Speech of Udhava addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਇ ਤਬੈ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਮੈ ਬਲਿਰਾਮ ਅਉ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ॥

aai tabai mathuraa pur mai baliraam aau sayaam ke pai pariyo ||

ਕਹਿਯੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮੋ ਕਹਿ ਕੈ ਪਠਿਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਹੀ ਸੋ ਉਚਰਿਯੋ ॥

kahiyo jo tum mo keh kai paThiyo tin so ieh bhaat hee so uchariyo ||

After reaching Mathura, Udhava bowed at the feet of Krishna and Balram and said, “O Krishna! whatever you had asked me to say, I have done

accordingly

ਸੰਗ ਨੰਦ ਕੇ ਅਉ ਉਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਚਰਚਾ ਕਰਿ ਗਯਾਨ ਕੀ ਫੇਰਿ ਫਿਰਿਯੋ ॥

sa(n)g na(n)dh ke aau un gavaiaaran ke charachaa kar gayaan kee fer firiyo ||

ਤੁਮਰੋ ਮੁਖ ਭਾਨੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਤਮ ਸੋ ਦੁਖ ਥੋ ਸਭ ਦੂਰ ਕਰਿਯੋ ॥੯੫੭॥

tumaro mukh bhaan nihaarat hee tam so dhukh tho sabh dhoor kariyo ||957||

“I have come back after conversing on topics concerning on divine wisdom with the gopis and Nand and seeing your sun-like face my agony

has ended.957.

ਤੁਮਰੇ ਪਗ ਭੇਟਿ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮਿ ਗਯੋ ॥

tumare pag bheT gayo jab hee tab hee fun na(n)dh ke dhaam gayo ||

“Touching your feet, when I started, I reached at first at the house of Nand

ਤਿਹ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਗਜਾਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਉਠਿਯੋ ਚਲਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪਾਸ ਅਯੋ ॥

teh ko kar kai har gayaan prabodh uThiyo chal gavaiaaran paas ayo ||

After talking to him on matters of divine wisdom, I came to the gopis

ਤੁਮਰੋ ਉਨ ਦੁਖ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਪੈ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਦਯੋ ॥

tumaro un dhukh kahiyo ham pai sun utar mai ieh bhaat dhayo ||

“They related to me their suffering because of their separation from you, I advised them to repeat ever the Name of Krishna

ਬਲਿ ਸਜਾਮਹਿ ਸਜਾਮ ਸਦਾ ਜਪੀਯੋ ਸੁਨਿ ਨਾਮਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਘਨੋ ਬਢਯੋ ॥੯੫੮॥

bal sayaameh sayaam sadhaa japeeyo sun naameh prem ghano baddayo

||958||

After hearing your name, their love increasd greatly.”958.

ਊਧਵ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ ॥

uoodhav sa(n)dhes baach ||

Speech regarding the message of Udhava:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੋ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਓਰ ਤੇ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪਈਯੈ ॥

gavaiaaran mo sa(n)g aaise kahiyo ham or te sayaam ke pain pieeyai ||

“The gopis asked me to touch your feet on their behalf

ਯੌ ਕਹੀਯੋ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਸੁਖੁ ਦਈਯੈ ॥

yau kaheeyo pur baasin ko taj kai biraj baasin ko sukh dhieeyai ||

They also said : ‘ O Krishna! now leave the residents of the city and give comfort to the inhabitants of Braja,’

ਜਸੁਧਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਬਿਨਤੀ ਕਹੀਯੋ ਸੰਗਿ ਪੂਤ ਕਨ੍ਹੂਹਈਯੈ ॥

jasudhaa ieh bhaat karee binatee binatee kaheeyo sa(n)g poot

kanrahrahieeyai ||

ਊਧਵ ਤਾ ਸੰਗ ਯੌ ਕਹੀਯੌ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰਿ ਆਇ ਕੈ ਮਾਖਨ ਖਈਯੈ ॥੯੫੯॥

uoodhav taa sa(n)g yau kaheeyau bahuro fir aai kai maakhan khieeyai ||959||

“Yashoda also said, ‘Request my son on my behald to come again and eat

the butter.'959.

ਅਉਰ ਕਹੀ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਪੈ ਸੁ ਸੁਨੋ ਅਰੁ ਅਉਰ ਨ ਬਾਤਨ ਡਾਰੋ ॥

aaur kahee binatee tum pai su suno ar aaur na baatan ddaaro ||

"They have also requested you, OKrishna! listen to that also

ਸੇ ਕਹਾ ਜਸੁਧਾ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਪਿਆਰੋ ॥

se kahaa jasudhaa tum ko ham ko at hee birajanaath piaaro ||

Yashoda said that the Lord of Braja was very dear to them,

ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਗਨਤੀ ਹਮਰੋ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਚਾਰੋ ॥

taa te karo na kachhoo ganatee hamaro su kahiyo tum prem bichaaro ||

ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗ ਤਜੋ ਮਥੁਰਾ ਉਠ ਕੈ ਅਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਪੂਤ ਪਧਾਰੋ ॥੯੬੦॥

taahee te beg tajo mathuraa uTh kai ab hee biraj poot padhaaro ||960||

"And her love was incomparable, therefore her son should immediately leave Matura and come Braja.960.

ਮਾਤ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਨੀ ॥

maat karee binatee tum pai kab sayaam kahai jouoo hai birajaraanee ||

"O Krishna! the queen of Braja, the mother Yashoda has made you this

request

ਤਾਹੀ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਘਨੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਮ ਆਪਨੇ ਜੀ ਮਹਿ ਪ੍ਰੀਤ ਪਛਾਨੀ ॥

taahee ko prem ghano tum so(n) ham aapane jee meh preet pachhaanee ||

I have also her great love in my mind,

ਤਾ ਤੇ ਕਹਿਓ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਆਵਹੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥

taa te kahio taj kai mathuraa biraj aavahu yaa bidh baat bakhaanee ||

"Therefore Yashoda has asked you to leave Mathura and come to Braja

ਇਆਨੇ ਹੁਤੇ ਤਬ ਮਾਨਤ ਥੇ ਅਬ ਸਿਆਨੇ ਭਏ ਤਬ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥੯੬੧॥

eiaane hute tab maanat the ab siaane bhe tab ek na maanee ||961||

Yashoda has also said, 'O Krishna! when you were a child, you acceded to everything, but now when you have grown bigger, you are not acceding to

even one request.961.

ਤਾਹੀ ਤੇ ਸੰਗ ਕਹੋ ਤੁਮਰੇ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਅਬ ਅਈਯੈ ॥

taahee te sa(n)g kaho tumare taj kai mathuraa biraj ko ab ieeyai ||

“ ‘Leave Mathura and come to Braja

ਮਾਨ ਕੈ ਸੀਖ ਕਹੋ ਹਮਰੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨਹੀ ਪਲਵਾ ਠਹਰਈਯੈ ॥

maan kai seekh kaho hamaree teh Thaur nahee palavaa Thaharieeyai ||

Accept my saying and do not stay ever for a little while in Mathura,’ “

ਯੋਂ ਕਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨੀਯਾ ਹਮ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦਈਯੈ ॥

yo(n) keh gavaiaaraneeyaa ham so sabh hee biraj baasin ko sukh dhieeyai

||

“The gopis also said, Kindly give comfort to the residents of Braja

ਸੋ ਸੁਧ ਭੂਲ ਗਈ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮਰੇ ਜਿਹ ਅਉਸਰ ਪਾਇਨ ਪਈਯੈ ॥੯੬੨॥

so sudh bhool giee tum ko hamare jeh aausar pain pieeyai ||962||

You have forgotton that time when you used to fall at our feet.962.

ਤਾਹੀ ਤੇ ਤਯਾਗਿ ਰਹਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਫਿਰ ਆਵਹੁ ॥

taahee te tayaag rahayo mathuraa kab sayaam kahai biraj mai fir aavahu ||

“ ‘O Krishna! Leave Mathura and come now to Braja

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪ੍ਰੀਤ ਪਛਾਨ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨ ਢੀਲ ਲਗਾਵਹੁ ॥

gavaiaaran preet pachhaan kahayo teh te teh Thaur na ddeel lagaavahu ||

’ The gopis were saying under the impact of passionate love not to delay your coming further

ਯੌਂ ਕਹਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਹਮਰੇ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਸੁ ਤਹਾ ਤੁਮ ਜਾਵਹੁ ॥

yo(n) keh pain pai hamare ham sa(n)g kahayo su tahaa tum jaavahu ||

“The gopis falling at my feet said, ‘O Udhava! go and ask Krishna to come

ਜਾਇ ਕੈ ਆਵਹੁ ਯੌਂ ਕਹੀਯੋ ਹਮ ਕੋ ਸੁਖ ਹੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਵਹੁ ॥੯੬੩॥

jai kai aavahu yo(n) kaheeyo ham ko sukh ho tum hoo(n) sukh paavahu

||963||

Tell him also to come here, he himself should feel comfortable and give comfort to us.963.

ਤਾ ਤੇ ਕਹਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥

taa te kahayo taj kai mathuraa fir kai biraj baasin ko sukh dheejai ||

“ ‘O Krishna! Leave Mathura and now give happiness to the residents of Braja

ਆਵਹੁ ਫੇਰਿ ਕਹਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਇਹ ਕਾਮ ਕੀਏ ਤੁਮਰੋ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥

aavahu fer kahayo biraj mai ieh kaam ke'ee tumaro nahee chheejai ||

Come again to Braja and by doing this one task for us, you will not lose anything

ਆਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਖਾਵਹੁ ਰੂਪ ਕਹਜੋ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮਨ ਜੀਜੈ ॥

aai kirapaal dhikhaavahu roop kahayo jeh dhekhat hee man jeejai ||

“ ‘O merciful! come and show your brilliance, we remain alive only on seeing you

ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਫੇਰ ਕਹਜੋ ਹਮਰੇ ਅਧਰਾਨਨ ਕੋ ਰਸ ਲੀਜੈ ॥੯੬੪॥

ku(n)j galeen mai fer kahayo hamare adharaanan ko ras leejai ||964||

O Krishna! come again and enjoy the relish of our amorous play in the

alvoces.964.

ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਸੰਗ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਜੁ ਹੁਤੀ ਤੁਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬੀਚ ਪਜਾਰੀ ॥

sayaam kahayo sa(n)g hai tumare ju hutee tum ko biraj beech payaaree ||

" 'O Krishna! Only they are remembering you, for whom you had great love in Braja

ਕਾਨ੍ਹ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੋਂ ਕਬਹੂੰ ਨ ਹੀਏ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਚਿਤਾਰੀ ॥

kaanreh rache pur baasin so(n) kabahoo(n) na he'ee biraj naar chitaaree ||

Now Krishna is living with the residents of the city and he has now not even remembered the women of Braja

ਪੰਥ ਨਿਹਾਰਤ ਨੈਨਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਪੁਤਰੀ ਦੋਊ ਹਾਰੀ ॥

pa(n)th nihaarat nainan kee kab sayaam kahai putaree dhouoo haaree ||

" 'Our eyes are feeling tired on looking for the arrival of Krishna

ਊਧਵ ਸਜਾਮ ਸੋ ਯੌਂ ਕਹੀਯੋ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਭੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥੯੬੫॥

uoodhav sayaam so yo(n) kaheeyo tumare bin bhee sabh gavaiaar bichaaree ||965||

O Udhava! tell Krishna that without you all the gopis have become

helpless.965.

ਅਉਰ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੌ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤੁਮ ਕੋ ਜੋਊ ਪਯਾਰੀ ॥

aaur kahee tum sau har joo birakhabhaan sutaa tum ko jouoo payaaree ||

ਜਾ ਦਿਨ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਤਯਾਗ ਗਏ ਦਿਨ ਤਾ ਕੀ ਨਹੀ ਹਮਹੂ ਹੈ ਸੰਭਾਰੀ ॥

jaa dhin te biraj tayaag ge dhin taa kee nahee hamahoo hai sa(n)bhaaree ||

“ ‘O Krishna! Your dear Radha has said that she has not been able to control herself since the day when you left Braja

ਆਵਹੁ ਤਯਾਗਿ ਅਬੈ ਮਥੁਰਾ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਗੀ ਅਬ ਹੋਇ ਬਿਚਾਰੀ ॥

aavahu tayaag abai mathuraa tumare bin gee ab hoi bichaaree ||

“ ‘You may come, leaving Mathura immediately, we are helpless without

you

ਮੈ ਤੁਮ ਸਿਉ ਹਰਿ ਮਾਨ ਕਰਯੋ ਤਜ ਆਵਹੁ ਮਾਨ ਅਬੈ ਹਮ ਹਾਰੀ ॥੯੬੬॥

mai tum siau har maan karayo taj aavahu maan abai ham haaree ||966||

I had been very egoistic with you, come to me, I accept defeat.966.

ਤਯਾਗ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਕਿਹ ਹੇਤ ਤੇ ਬਾਤ ਕਛੂ ਤੁਮਰੀ ਨ ਬਿਗਾਰੀ ॥

tayaag ge ham ko keh het te baat kachhoo tumaree na bigaaree ||

ਪਾਇਨ ਮੋ ਪਰ ਕੈ ਸੁਨੀਯੈ ਪ੍ਰਭ ਏ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

pain mo par kai suneeyai prabh e bateeyaa ieh bhaat uchaaree ||

" 'We had not harmed you in any way, why have you forsaken us? O Lord! falling at my feet Radha said this:

ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੋ ਮਨ ਤੇ ਸਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰ ਬਿਸਾਰੀ ॥

aap rache pur baasin so man te sab hee birajanaar bisaaree ||

" 'O Krishna! you have absorbed yourself with the residents of the city, forgetting the women of Braja

ਮਾਨ ਕਰਿਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਘਟ ਕਾਮ ਕਰਿਯੋ ਅਬ ਸਯਾਮ ਹਹਾ ਹਮ ਹਾਰੀ ॥੯੬੭॥

maan kariyo tum so ghaT kaam kariyo ab sayaam hahaa ham haaree ||967||

O Krishna! we had shown persistence towards you, but now we feel

defeated.’967.

ਅਉਰ ਕਰੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਸੋਊ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤ ਦੈ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

aaur karee tum so binatee souoo sayaam kahai chit dhai sun leejai ||

“They have further said this thing to you, ‘O Krishna! listen to it with all your heart

ਖੇਲਤ ਥੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬਨ ਮੈ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ਕੀ ਕਬਹੂੰ ਸੁਧਿ ਕੀਜੈ ॥

khelat thee tum so ban mai teh aausar kee kabahoo(n) sudh keejai ||

We used to play with you some time, O Krishna! do remember that occasion some time

ਗਾਵਤ ਥੀ ਤੁਮ ਪੈ ਮਿਲ ਕੈ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁਰ ਤੇ ਕਛੁ ਤਾਨ ਨ ਛੀਜੈ ॥

gaavat thee tum pai mil kai jeh kee sur te kachh taan na chheejai ||

“ ‘We used to sing with you in a lengthened tune

ਤਾ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੯੬੮॥

taa ko kahiyo teh kee sudh kai bahuro biraj baasin ko sukh dheejai ||968||

We have asked you to remember all this, O Krishna! communicate again

with the residents of Braja.968.

ਅਉਰ ਕਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਊ ਬਾਤ ਅਬੈ ਸੁਨਿ ਲਈਯੈ ॥

aaur kahee birakhabhaan sutaa har joo souoo baat abai sun lieeyai ||

“Listen further

ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਤਜਾਗ ਤੁਮੈ ਮਥੁਰਾ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ ਭੀਤਰ ਅਈਯੈ ॥

yau kahiyo tayaag tumai mathuraa bahuro biraj ku(n)jan bheetar ieeyai ||

Radha said, ‘Leave Mathura and come into the alcoves of Braja,

ਜਿਉ ਹਮਰੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਥੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਫਿਰਿ ਖੇਲ ਮਚਈਯੈ ॥

jiau hamare sa(n)g khelat the ieh bhaat kahiyo fir khel machieeyai ||

“ ‘And proclaim loudly about the amorous play as you had been doing earlier

ਚਾਹ ਘਨੀ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨ ਕੀ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਕੋ ਸੁਖ ਦਈਯੈ ॥੯੬੯॥

chaeh ghanee tuh dhekhan kee gireh aai kahiyo ham ko sukh dhieeyai ||969||

O Krishna! the desire of seeing you is getting powerful, kindly come and

give happiness to us.969.

ਤੇਰੇ ਪਿਖੇ ਬਿਨੁ ਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹੀ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਨਹੀ ਮੋ ਮਨ ਭੀਜੈ ॥

tere pikhe bin he har jee kihee bhaat kahiyo nahee mo man bheejai ||

“ ‘O Krishna, my mind is in anguish without seeing you

ਸੂਕਿ ਭਈ ਪੁਤਰੀ ਸੀ ਕਹਿਯੋ ਕਹੀ ਯੌ ਹਰਿ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥

sook bhiee putaree see kahiyo kahee yau har so binatee sun leejai ||

’ Radha has withered away and has become slim and she has said

ਬਾਤਨ ਮੋਹਿ ਨ ਹੋਤ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਹਿਯੋ ਘਨ ਸਜਾਮ ਪਿਖੇਈ ਪ੍ਰਸੀਜੈ ॥

baatan moh na hot prateet kahiyo ghan sayaam pikheiee praseejai ||

“ ‘O Krishna! listen to my request

ਆਨਨ ਮੈ ਸਮ ਚੰਦ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕੋਰ ਸੀ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੯੭੦॥

aanan mai sam cha(n)dh nihaar chakor see gavaiaaran ko sukh dheejai ||970||

I am not satisfied only with the talk, I shall only be satisfied on seeing you,

give happiness to the partridge-like gopis by your moon-like face.’ “970.

ਊਧਵ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੋ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ ॥

uoodhav cha(n)dhrabhagaa ko sa(n)dhes baach ||

Speech concerning the message of Chandarbhaga addressed to Udhava:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਤੁਮ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪਨੋ ਮੁਖ ਚੰਦ ਦਿਖਈਯੈ ॥

yau tum so kahiyo cha(n)dhrabhagaa har joo apano mukh cha(n)dh dhikhieeyai ||

O Krishna! Chandarbhaga has said, “Show me your moon-like face

ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਹੋਇ ਗਈ ਬਿਨੁ ਤ੍ਵੈ ਸੁ ਹਹਾ ਕਹਿਯੋ ਟੇਰਿ ਹਲੀਧਰ ਭਈਯੈ ॥

bayaakul hoi giee bin tavai su hahaa kahiyo Ter haleedhar bhieeyai ||

O brother Balram! she has said that without seeing Krishna, she had

become greatly worred

ਤਾਹੀ ਤੇ ਆਵਹੁ ਨ ਚਿਰ ਲਾਵਹੁ ਮੋ ਜੀਯ ਕੀ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨ ਲਈਯੈ ॥

taahee te aavahu na chir laavahu mo jeey kee jab hee sun lieeyai ||

“Therefore do not delay and come to listen the voice of my heart

ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਿਯੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਚਕੋਰਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਸੁਖ ਦਈਯੈ ॥੯੭੧॥

he birajanaath kahiyo na(n)dh laal chakoran gavaiaaran ko sukh dhieeyai ||971||

O Krishna! the Lord of Braja! the gopis have said that happiness be given to them, the female partridges.”971.

ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਹਹਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਨਹੀ ਚਿਰ ਕੀਜੈ ॥

he birajanaath kahiyo biraj naar hahaa na(n)dh laal nahee chir keejai ||

O the Lord of Braja! the gopis have said, “Do not delay now

ਹੇ ਜਦੁਰਾ ਅਗ੍ਰਜ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਰਛੁਕ ਧੇਨੁ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥

he jadhuraa agraj jasudhaa sut rachhuk dhen kahiyo sun leejai ||

O, the superior amongst the chiefs of Yadvas! the son of Yashoda and the

protector of cows! listen to our saying,

ਸਾਪ ਕੇ ਨਾਥ ਅਸੁਰ ਬਧੀਯਾ ਅਰੁ ਆਵਨ ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਨ ਛੀਜੈ ॥

saap ke naath asur badheeyaa ar aavan gokul naath na chheejai ||

ਕੰਸ ਬਿਦਾਰ ਅਬੈ ਕਰਤਾਰ ਚਕੋਰਨ ਗਾਰਨਿ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੯੭੨॥

ka(n)s bidhaar abai karataar chakoran gaaran ko sukh dheejai ||972||

“O the stringer of the serpent Kali, O the killer of demons! the Lord of Gokul, and the killer of Kansa! gie happiness to the partridge-like gopis.972.

ਹੇ ਨੰਦ ਨੰਦ ਕਹਿਯੋ ਸੁਖ ਕੰਦ ਮੁਕੰਦ ਸੁਨੋ ਬਤੀਯਾ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥

he na(n)dh na(n)dh kahiyo sukh ka(n)dh muka(n)dh suno bateeyaa giradhaaree ||

ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਕਹੋ ਬਕ ਕੇ ਰਿਪੁ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥

gokul naath kaho bak ke rip roop dhikhaavahu moh muraaree ||

“O the son of Nand, the source of comforts and the carrier of the mountain! the Lord of Gokul and the killer of Bakasura, come and let us

have your sight

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਨੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਭੀ ਬਿਨੁ ਤ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

sree birajanaath suno jasudhaa sut bhee bin tavai biraj naar bichaaree ||

“O the Lord of Braja and the son of Yashodha

ਜਾਨਤ ਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਤ੍ਰੀਯ ਬਿਸਾਰੀ ॥੯੭੩॥

jaanat hai har joo apane man te sabh hee ieh treey bisaaree ||973||

Listen, without you the women of Braja have become helpless, O Krishna! we all know that you have forgotton all of us from your mind.973.

ਕੰਸ ਕੇ ਮਾਰ ਸੁਨੋ ਕਰਤਾਰ ਬਕਾ ਮੁਖ ਫਾਰ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਲੈ ॥

ka(n)s ke maar suno karataar bakaa mukh faar kahiyo sun lai ||

“O Krishna! You had killed Kansa and had torn the face of Bakasura

ਸਭ ਦੋਖ ਨਿਵਾਰ ਸੁਨੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਬੈ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਰੂਪ ਦਿਖੈ ॥

sabh dhokh nivaar suno birajanaath abai in gavaiaaran roop dhikhai ||

O Lord of Braja! forgiving us of all our faults, give your sight to these gopis,

ਘਨ ਸਜਾਮ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਪੇਖੇ ਬਿਨਾ ਨ ਕਛੂ ਇਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਰੁਚੈ ॥

ghan sayaam kee moorat pekhe binaa na kachhoo in ke man beech ruchai

||

“Because without seeing you, they do not like anything

ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਤਜ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਕੈ ਸਭ ਸੋਕਨ ਕੋ ਹਰਿ ਦੈ ॥੯੭੪॥

teh te har joo taj kai mathuraa in kai sabh sokan ko har dhai ||974||

Therefore O Krishna! leave Mathura now and come to remove all their

sufferings.”974.

ਬਿਜੁਛਟਾ ਅਰੁ ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ ॥

bijuchhaTaa ar mainaprabhaa sa(n)dhes baach ||

Speech of Vidyuchhata and Mainprabha:

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਿਜੁਛਟਾ ਅਰੁ ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਸੰਗ ਤੋਹਿ ਸਜਾਮ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ॥

bijuchhaTaa ar mainaprabhaa sa(n)g toh sayaam kahiyo sun aaise ||

ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਇਤੀ ਇਨ ਸੋ ਅਬ ਤਜਾਗ ਗਏ ਕਹੁ ਕਾਰਨ ਕੈਸੇ ॥

preet baddai itee in so ab tayaag ge kahu kaaran kaise ||

O Krishna! Vidyuchhata and Mainprabha have said this to you, “When you increased so much love, why are you forsaking it?

ਆਵਹੁ ਸਜਾਮ ਨ ਢੀਲ ਲਗਾਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਫੁਨਿ ਵੈਸੇ ॥

aavahu sayaam na ddeel lagaavahu khel karo ham so fun vaise ||

“O Krishna! do not delay now, come soon and absorb yourself in the same

amorous play with us

ਮਾਨ ਕਰੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਠਵੋ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਵਾ ਬਿਧਿ ਜੈਸੇ ॥੯੭੫॥

maan karai birakhabhaan sutaa paThavo ham ko tum vaa bidh jaise ||975||

Radha is angry with you, O Krishna! in some manner you may call for us.975.

ਊਧਵ ਸਯਾਮ ਸੋ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਰੋ ਰਹਿਬੋ ਜਬ ਸ੍ਰਉਨ ਧਰੈਂਗੀ ॥

uoodhav sayaam so yau kahiyo tumaro rahibo jab sraun dharai(n)gee ||

ਤਯਾਗ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਸੁਖ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਕ ਕਰੈਂਗੀ ॥

tayaag tabai apune sukh ko at hee man bheetar sok karai(n)gee ||

"O Udhava! tell Krishna that as soon as we learn of your permanent stay there, we shall be in agony, forsaking all comforts

ਜੋਗਿਨ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਧਰਹੈ ਕਹਿਯੋ ਬਿਖ ਖਾਇ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੈਂਗੀ ॥

jogin basatran ko dharahai kahiyo bikh khai kai praan parai(n)gee ||

ਤਾਹੀ ਤੇ ਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਮ ਸੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਫਿਰਿ ਮਾਨ ਕਰੈਂਗੀ ॥੯੭੬॥

taahee te he har joo tum so birakhabhaan sutaa fir maan karai(n)gee ||976||

"Wearing the garbs of Yogis we shall take poison and die and Radha shall

again be egoistic with you.”976.

ਯੌ ਤੁ ਕਹੀ ਉਨ ਹੂੰ ਤੁਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੁ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥

yau ta kahee un hoo(n) tum ko birakhabhaan sutaa ju kahiyo sun leejai ||

This they said, but now listen to what Radha said, “Krishna has left us

ਤਯਾਗ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਮਨੂਆ ਤੁਮਰੋ ਸੁ ਲਖੋ ਨ ਪ੍ਰਸੀਜੈ ॥

tayaag ge ham ko biraj mai manooaa tumaro su lakho na praseejai ||

Our mind is not in peace in Braja

ਬੈਠ ਰਹੇ ਅਬ ਹੋ ਮਥੁਰਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਮਨੂਆ ਜਬ ਖੀਜੈ ॥

baiTh rahe ab ho mathuraa ieh bhaat kahiyo manooaa jab kheejai ||

“You are there in Matura and our mind is getting angry

ਜਿਉ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਪੀਠ ਦਈ ਤੁਮ ਕੋ ਤੁਮਰੀ ਮਨ ਭਾਵਤ ਦੀਜੈ ॥੯੭੭॥

jiau ham ko tum peeTh dhiee tum ko tumaree man bhaavat dheejai ||977||

O Krishna! the manner in which you have forgotten us, may your favourite

queen also forget you like this.977.

ਅਉਰ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਅਬ ਊਧਵ ਸੋ ਸੁਨ ਲਈਯੈ ॥

aaur kahee tum so birajanaath kahee ab uoodhav so sun lieeyai ||

ਆਪ ਚਲੋ ਤੁ ਨਹੀ ਕਹਿਯੋ ਨਾਥ ਬੁਲਾਵਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਦੂਤ ਪਠਈਯੈ ॥

aap chalo ta nahee kahiyo naath bulaavan gavaiaaran dhoot paThieeyai ||

“O the Lord of Braja! The gopis have said that either you may come yourself or senf us some messenger with invitation

ਜੋ ਕੋਊ ਦੂਤ ਪਠੋ ਨ ਕਯੋ ਤਬ ਤੋ ਉਠਿ ਆਪਨ ਹੀ ਤਹਿ ਜਈਯੈ ॥

jo kouoo dhoot paTho na kayo tab to uTh aapan hee teh jieeyai ||

ਨਾਤੁਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਹੂੰ ਕੋ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਬ ਦਾਨ ਦਿਵਈਯੈ ॥੯੭੮॥

naatur gavaiaaran ko dhiraRataa hoo(n) ko sayaam kahai ab dhaan dhivieeyai ||978||

“If a messenger is not sent, then we shall come ourselves, otherwise O

Krishna! give the gift of determination of the mind to the gopis." 978.

ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਯਾਨ ਧਰੈ ਹਰਿ ਜੂ ਅਰੁ ਤੇਰੋ ਹੀ ਲੈ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਪੁਕਾਰੈ ॥

tero hee dhayaan dharai har joo ar tero hee lai kar naam pukaarai ||

O Krishna! They are meditating on you and call you by your name

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਨ ਲਾਜ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸਾਇਤ ਸਯਾਮ ਹੀ ਸਯਾਮ ਚਿਤਾਰੈ ॥

maat pitaa kee na laaj karai har sait sayaam hee sayaam chitaarai ||

They have abandoned their parental shyness and in every moment they are repeating your name

ਨਾਮ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜੀਵਤ ਹੈ ਬਿਨੁ ਨਾਮ ਕਹਿਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਸਟਾਰੈ ॥

naam adhaar te jeevat hai bin naam kahiyo chhin mai kasaTaarai ||

They are alive only by thy name and without the name they are in great agony

ਯਾ ਬਿਧਿ ਦੇਖ ਦਸਾ ਉਨ ਕੀ ਅਤਿ ਬੀਚਿ ਬਢਿਯੋ ਜੀਯ ਸੋਕ ਹਮਾਰੈ ॥੯੭੯॥

yaa bidh dhekh dhasaa un kee at beech baddiyo jeey sok hamaarai ||979||

Seeing them in such a plight, O Krishna! the anguish has increased in my

heart.979.

ਮਾਤ ਪਿਤਾਨ ਕੀ ਸੰਕ ਕਰੈ ਨਹਿ ਸਯਾਮ ਹੀ ਸਯਾਮ ਕਰੈ ਮੁਖ ਸਿਉ ॥

maat pitaan kee sa(n)k karai neh sayaam hee sayaam karai mukh siau ||

Forsaking their parental shyness, the gopis are repeating the name of Krishna

ਭੂਮਿ ਗਿਰੈ ਬਿਧਿ ਜਾ ਮਤਵਾਰ ਪਰੈ ਗਿਰ ਕੈ ਧਰਿ ਪੈ ਸੋਊ ਤਿਉ ॥

bhoom girai bidh jaa matavaar parai gir kai dhar pai souoo tiau ||

They are falling down on the earth and getting up like the intoxicated persons

ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ ਢੂੰਢਤ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਧਨ ਲੋਭਕ ਜਿਉ ॥

biraj ku(n)jan ddoo(n)ddat hai tum ko kab sayaam kahai dhan lobhak jiau ||

They are searching you in the alcoves of Braja like a person engrossed in the greed of wealth

ਅਬ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋ ਪਿਖ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਹਉ ਦੁਖ ਇਉ ॥੯੮੦॥

ab taa te karo binatee tum so pikh kai tin ko fun hau dhukh iau ||980||

Therefore I am requesting you, seeing them my suffering has also

increased.980.

ਆਪ ਚਲੋ ਇਹ ਤੇ ਨ ਭਲੀ ਜੁ ਪੈ ਆਪ ਚਲੋ ਨਹੀ ਦੂਤ ਪਠੀਜੈ ॥

aap chalo ieh te na bhalee ju pai aap chalo nahee dhoot paTheejai ||

If you go yourself, nothing will be more appropriate than this

ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋ ਦੁਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਇਕ ਬਾਤ ਕਰੀਜੈ ॥

taa te karo binatee tum so dhuh baatan te ik baat kareejai ||

If you can’t do this, then send your messenger, I request that one of these things must be done

ਜਿਉ ਜਲ ਕੇ ਬਿਨ ਮੀਨ ਦਸਾ ਸੁ ਦਸਾ ਭਈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

jiau jal ke bin meen dhasaa su dhasaa bhiee gavaiaaran kee sun leejai ||

Whatever condition is experienced by fish without water, the same is happening to the gopis

ਕੈ ਜਲ ਹੋਇ ਉਨੈ ਮਿਲੀਐ ਕਿ ਉਨੈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਬਰੁ ਦੀਜੈ ॥੯੮੧॥

kai jal hoi unai mileeaai k unai dhiraRataa ko kahiyo bar dheejai ||981||

Now either you may meet them as water or give them the boon of the

detrminationof the mind.981.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਿਨ ਹਾਲ ਕਿਧੋ ਹਰਿ ਜੂ ਫੁਨਿ ਊਧਵ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨ ਲੀਨੋ ॥

biraj baasin haal kidho har joo fun uoodhav te sabh hee sun leeno ||

Krishna heard from Udhava the condition of the residents of Braja

ਜਾ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨ ਕੈ ਚਿਤ ਤੇ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਘਟੈ ਦੁਖ ਹੋਵਤ ਜੀ ਨੋ ॥

jaa kee kathaa sun kai chit te su hulaas ghaTai dhukh hovat jee no ||

Listening to that story, the happiness decreases and the agony increases

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਿਧੌ ਕਬਿ ਨੈ ਸੁ ਸੋਊ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥

sayaam kahiyo mukh te ieh bhaat kidhau kab nai su souoo lakh leeno ||

ਊਧਵ ਮੈ ਉਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੋ ਅਬੈ ਬਰੁ ਦੀਨੋ ॥੯੮੨॥

uoodhav mai un gavaiaaran ko su kahiyo dhiraRataa ko abai bar dheeno ||982||

Then Krishna uttered these words from his mouth and the poet feeling the crux of these words has repeated them, “O Udhava! I grant the boon of the determination of the mind to those gopis.”982.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਤ੍ਰਹ ਸੈ ਚਵਤਾਲ ਮੈ ਸਾਵਨ ਸੁਦਿ ਬੁਧਵਾਰਿ ॥

satreh sai chavataal mai saavan sudh budhavaar ||

ਨਗਰ ਪਾਵਟਾ ਮੋ ਤੁਮੋ ਰਚਿਯੋ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਿ ॥੯੮੩॥

nagar paavaTaa mo tumo rachiyo gra(n)th sudhaar ||983||

This Granth (book) has been prepared after revision in Paonta city on Wednesday in Sawan Sudi Samvat 1744. 983.

ਖੜਗ ਪਾਨਿ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਪੋਥੀ ਰਚੀ ਬਿਚਾਰਿ ॥

khaRag paan kee kirapaa te pothee rachee bichaar ||

With the grace of the sword-wielder Lord-God, this Granth has been

prepared thoughtfully

ਭੂਲਿ ਹੋਇ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਕਬਿ ਪੜਿਅਹੁ ਸਭੈ ਸੁਧਾਰਿ ॥੯੮੪॥

bhool hoi jeh teh su kab paRiahu sabhai sudhaar ||984||

Even then, if there is any mistake anywhere, the poets may kindly recite it after revision.984.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪੀ ਊਧਵ ਸੰਬਾਦੇ ਬਿਰਹ ਨਾਟਕ ਬਰਨਨੰ

ਨਾਮ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤ ॥

eit sree dhasam sika(n)dhe puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare gopee uoodhav sa(n)baadhe bireh naaTak baranana(n) naam dhayai samaapatam sat subham sat ||

End of the chapter entitled “The dialogue of gopis with Udhava containing description of the pangs of separation” in Krishnavatara (based on

Dasham Skandh Purana) in Bachittar Natak.

ਅਥ ਕੁਬਿਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਗਵਨ ਕਥਨੰ ॥

ath kubijaa gireh gavan kathana(n) ||

Now begins the description of going to the house of Kubja

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਪੋਖਨ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਇ ॥

gopin ko pokhan kariyo har joo kirapaa karai ||

ਅਵਰ ਖੇਲ ਖੇਲਨ ਲਗੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥੯੮੫॥

avar khel khelan lage at hee harakh baddai ||985||

Gracefully sustainint the gopas, Krishna in his pleasure absorbed himself

in other sports.985.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਾਧਵ ਊਧਵ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਏਕ ਸਮੈ ਕੁਬਿਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ॥

maadhav uoodhav lai apane sa(n)g ek samai kubijaa gireh aae ||

Once Krishna, taking Udhava alongwith him, came to the house of Kubja

ਏ ਸੁਨਿ ਆਗੇ ਹੀ ਆਏ ਲਏ ਮਨ ਭਾਵਤ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥

e sun aage hee aae le man bhaavat dhekh sabhai sukh paae ||

Kubja seeing Krishna coming, advanced and welcomed him, thereby getting great happiness

ਲੈ ਹਰਿ ਕੇ ਜੁਗ ਪੰਕਜ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਢੁਲਾਇ ਰਹੀ ਲਪਟਾਏ ॥

lai har ke jug pa(n)kaj pain sees ddulai rahee lapaTaae ||

ਐਸੋ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਜੀਯ ਮੋ ਜਿਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੋਰ ਘਟਾ ਘਹਰਾਏ ॥੯੮੬॥

aaiso hulaas baddiyo jeey mo jim chaatirak mor ghaTaa ghaharaae ||986||

She bowed at the feet of Krishna and became so much pleased in her

mind, just as the peacock is pleased on seeing the clouds.986.

ਊਚ ਅਵਾਸ ਬਨਿਯੋ ਅਤਿ ਸੁਭ੍ਰਮ ਈਗਰ ਰੰਗ ਕੇ ਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥

uooch avaas baniyo at subhram ieegar ra(n)g ke chitr banaae ||

Her abode is extremely beautiful, having paintings of red colour

ਚੰਦਨ ਧੂਪ ਕਦੰਬ ਕਲੰਬਕ ਦੀਪਕ ਦੀਪ ਤਹਾ ਦਰਸਾਏ ॥

cha(n)dhan dhoop kadha(n)b kala(n)bak dheepak dheep tahaa dharasaae ||

There the sandalwood, aggar, trees of Kadamb and earthen lamps were also seen

ਲੈ ਪਰਜੰਕ ਤਹਾ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸਵਛ ਸੁ ਮਉਰ ਸੁਗੰਧ ਬਿਛਾਏ ॥

lai paraja(n)k tahaa at su(n)dhar savachh su maur suga(n)dh bichhaae ||

There is a handsome sleeping couch, on which a fancy bed hs been spread

ਦੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਿਯੋ ਤਬ ਕੇਸਵ ਤਾ ਪਰ ਆਨਿ ਬੈਠਾਏ ॥੯੮੭॥

dho kar jor pranaam kariyo tab kesav taa par aan baiThaae ||987||

Kubja greeted Krishna with folded hands and got him seated on the

couch.987.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਰਤਨ ਖਚਤ ਪੀੜਾ ਬਹੁਰ ਲਜਾਈ ਭਗਤਿ ਜਨਾਇ ॥

ratan khachat peeRaa bahur layaiee bhagat janai ||

ਊਧਵ ਜੀ ਸੋ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਬੈਠਹੁ ਯਾ ਪਰ ਆਇ ॥੯੮੮॥

uoodhav jee so yau kahiyo baiThahu yaa par aai ||988||

Then she brought a seat studded with jewels and requested Udhava to sit

on it.988.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਊਧਵ ਜੀ ਕੁਬਜਾ ਸੋ ਕਹੈ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਖੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮਰੀ ਮੈ ॥

uoodhav jee kubajaa so kahai nij preet lakhee at hee tumaree mai ||

Udhava said to Kubja that he had noticed her extremely profound love

ਹਉ ਅਤਿ ਦੀਨ ਅਧੀਨ ਅਨਾਥ ਨ ਬੈਠ ਸਕਉ ਸਮੁਹਾਇ ਹਰੀ ਮੈ ॥

hau at dheen adheen anaath na baiTh sakau samuhai haree mai ||

He added that he was very lowly and poor and could not sit in front of Lord Krishna

ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਬੈ ਉਠਿ ਪੀੜੇ ਕਉ ਦੀਨ ਉਠਾਇ ਕੇ ਵਾਹੀ ਘਰੀ ਮੈ ॥

kaanreh prataap tabai uTh peeRe kau dheen uThai ke vaahee gharee mai ||

ਪੈ ਇਤਨੋ ਕਰਿ ਕੈ ਭੂਅ ਬੈਠਿ ਰਹਿਯੋ ਗਹਿ ਪਾਇਨ ਨੇਹ ਛਰੀ ਮੈ ॥੯੮੯॥

pai itano kar kai bhooa baiTh rahiyo geh pain neh chharee mai ||989||

Feeling glory of Krishna, he put the seat aside and holding the feet of

Krishna in his hands with affection, he sat down on the earth.989.

ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸੇਸ ਮਹੇਸ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਨ ਪਾਏ ॥

je padh pa(n)kaj ses mahes sures dhines nises na paae ||

ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਬਖਾਨਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ਗਯਾਨ ਨ ਗਾਏ ॥

je padh pa(n)kaj bedh puraan bakhaan pramaan kai gayaan na gaae ||

The feet, which could not be attained by Sheshanaga, Shiva, the sun and the moon and whose glory has been narrated in Vedas, Puranas etc.

ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਮੈ ਸਾਧਤ ਹੈ ਮਨਿ ਮੋਨ ਲਗਾਏ ॥

je padh pa(n)kaj sidh samaadh mai saadhat hai man mon lagaae ||

ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਕੇਸਵ ਕੇ ਅਬ ਊਧਵ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਸਹਰਾਏ ॥੯੯੦॥

je padh pa(n)kaj kesav ke ab uoodhav lai kar mai saharaae ||990||

Those feet, on which the adepts meditate in their trance, now Udhava is pressing those feet with great affection.990.

ਸੰਤ ਸਹਾਰਤ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਮਹਾ ਬਿਗਸਿਯੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਊ ॥

sa(n)t sahaarat sayaam ke pai mahaa bigasiyo man bheetar souoo ||

The saints who develop extremely on the spiritual plane, they only endure

the Glory of Lord’s feet

ਜੋਗਨ ਕੇ ਜੋਊ ਧਯਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲ ਹੋਊ ॥

jogan ke jouoo dhayaan ke beech na aavat hai at bayaakul houoo ||

Those feet, which are not observed in the meditation by the impatient Yogis,

ਜਾ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸੇਸ ਸੁਰਾਦਿਕ ਖੋਜਤ ਅੰਤਿ ਨ ਪਾਵਤ ਕੋਊ ॥

jaa brahamaadhik ses suraadhik khojat a(n)t na paavat kouoo ||

ਸੋ ਪਦ ਕੰਜਨ ਕੀ ਸਮ ਤੁਲਿ ਪਲੋਟਤ ਊਧਵ ਲੈ ਕਰਿ ਦੋਊ ॥੯੯੧॥

so padh ka(n)jan kee sam tul paloTat uoodhav lai kar dhouoo ||991||

And whose mystery has not been understood by Brahma, Indra, Sheshanaga etc., those lotus-feet are now being pressed by Udhava with his hands.991.

ਇਤ ਸਯਾਮ ਪਲੋਟਤ ਊਧਵ ਪਾਇ ਉਤੈ ਉਨ ਮਾਲਨਿ ਸਾਜ ਕੀਏ ॥

eit sayaam paloTat uoodhav pai utai un maalan saaj ke'ee ||

On this side Udhava is pressing the feet of Krishna, on the other side the

female gardener Kubja bedecked herself

ਸੁਭ ਬਜ੍ਰਨ ਕੇ ਅਰੁ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਸੁਖ ਹੋਤ ਜੀਏ ॥

subh bajran ke ar laal javaahar dhekh jisai sukh hot je'ee ||

She wore the comfort-giving precious stones like rubies, gems etc.,

ਇਤਨੇ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਪੈ ਆਇ ਗਈ ਬਿੰਦੁਰੀ ਕਹਿਯੋ ਈਗਰ ਭਾਲਿ ਦੀਏ ॥

eitane peh kaanreh pai aai giee bi(n)dhuree kahiyo ieegar bhaal dhe'ee ||

And applying the mark on the forehead and putting vermilion in the parting of the hair, she went and sat near Krishna

ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹੀਏ ॥੯੯੨॥

teh roop nihaar hulaas baddiyo kab sayaam kahai jadhubeer he'ee ||992||

Seeing her beauty and elegance, Krishna was very much pleased in his mind.992.

ਸਜਿ ਸਾਜਨ ਮਾਲਨਿ ਅੰਗਨ ਮੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਗਈ ॥

saj saajan maalan a(n)gan mai at su(n)dhar so har paas giee ||

ਮਨੋ ਦੂਸਰਿ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨੋ ਹੇਰਤ ਕੈ ਇਹ ਰੂਪ ਮਈ ॥

mano dhoosar cha(n)dhrakalaa pragaTee mano herat kai ieh roop miee ||

After bedecking herself, the female gardener Kubja went to Krishna and

appeared the second manifestation of Chandarkala

ਹਰਿ ਜੂ ਲਖਿ ਕੈ ਜੀਯ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਐਚ ਲਈ ॥

har joo lakh kai jeey kee birathaa kab sayaam kahai souoo aaich liee ||

Feeling the distress of the mind of Kubja, Krishna pulled her towards himself

ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਬੈਸਿ ਅਸੰਕ ਭਈ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਸੰਕ ਪਰਾਇ ਗਈ ॥੯੯੩॥

teh uoopar bais asa(n)k bhiee man kee sabh sa(n)k parai giee ||993||

Kubja also sitting in the embrace of Krishna abandoned her shyness and

all her hesitations ended.993.

ਬਹੀਯਾ ਜਬ ਹੀ ਗਹਿ ਸ੍ਯਾਮਿ ਲਈ ਕੁਬਿਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

baheeyaa jab hee geh sayaam liee kubijaa at hee man mai sukh paayo ||

When Krishna caught hold of the arm of Kubja, she felt extreme delight

ਸ੍ਯਾਮ ਮਿਲੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਮੈ ਹਮ ਕਉ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

sayaam mile bahute dhin mai ham kau keh kai ieh bhaat sunaayo ||

She said audibly, “O Krishna! you have met me after many days

ਚੰਦਨ ਜਿਉ ਤੁਹਿ ਅੰਗ ਮਲਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਰਿਝਾਯੋ ॥

cha(n)dhan jiau tuh a(n)g maliyo teh te ham hoo(n) jadhubeer rijhaayo ||

ਜੋਊ ਮਨੋਰਥ ਥੋ ਜੀਯ ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਮਿਲਏ ਸੋਊ ਮੋ ਕਰਿ ਆਯੋ ॥੯੯੪॥

jouoo manorath tho jeey mai tumare mile souoo mo kar aayo ||994||

“I have rubbed the sandal on my limbs for thy sake, O the hero of Yadavas, for your pleasure and now on meeting you, I have attained the objective of my mind.”994.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕੁਬਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kubajaa ke gireh jaa manorath pooran

samaapata(n) ||

End of the description of “Fulfilling the objective of Kubja on going to her house” in Bachittar Natak.

ਅਥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਧਾਮ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਆਏ ॥

ath akraoor ke dhaam kaanreh joo aae ||

Now begins the description of Krishna’s visit to the house of Akrur

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੈ ਸੁਖ ਮਾਲਨਿ ਕਉ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੇ ਫਿਰ ਧਾਮਿ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥

dhai sukh maalan kau at hee akraooreh ke fir dhaam padhaariyo ||

ਆਵਤ ਸੋ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ਲਗਿਯੋ ਤਿਹ ਮਧਿ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਿਯੋ ॥

aavat so sun pai lagiyo teh madh chalo har prem chitaariyo ||

After imparting pleasure to Kubja, then Krishna went to the house of Akrur

hearing about his arrival, he came to fall at his feet

ਸੋ ਗਹਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਰਹਿਯੋ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

so geh sayaam ke pai rahiyo kab ne mukh te ieh bhaat uchaariyo ||

ਊਧਵ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਇਨ ਸੰਤਨ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥੯੯੫॥

uoodhav so jadhubeer kahiyo in sa(n)tan ko at prem nihaariyo ||995||

When he was lying at the feet of Krishna, seeing him, he said to Udhava, “The love of the saints of this type is also profound, I have felt it.”995.

ਊਧਵ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

uoodhav sayaam kahiyo sun kai akraooreh ko at prem nihaariyo ||

ਸੁਧਿ ਕਰੀ ਉਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਕੁਬਿਜਾ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਅਰੁ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਿਯੋ ॥

sudh karee un kee man mai kubijaa ko kahiyo ar prem chitaariyo ||

Krishna said to Udhava, “Seeing the love of Akrur, I have become

conscious of the love of Kubja

ਸੋ ਗਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਕਨ੍ਹੀਯਾ ਸੰਗਿ ਪੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

so ganatee kar kai man mai kanraheeyaa sa(n)g pai ieh bhaat uchaariyo ||

ਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਕੇ ਪਿਖਏ ਉਨ ਕੇ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੯੯੬॥

he har joo ieh ke pikhe un ke sabh prem bidhaa kar ddaariyo ||996||

Seeing this and reflecting on this Udhava said, "He is exhibiting so much love, before which the love of Kubja is insignificant."996.

ਹਰਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਮਨੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਸੇਵ ਸੁ ਕੀਨੀ ॥

har roop nihaar mane sukh pai kai sree jadhubeer kee sev su keenee ||

Akrur was highly pleased on seeing the face of Krishna and he absorbed himself in selfless service of Krishna

ਪਾਇ ਪਰੋ ਤਾਹਿ ਕੇ ਬਹੁਰੇ ਉਠਿ ਦੇਵਕੀ ਲਾਲਿ ਪਰਿਕ੍ਰਮਾ ਦੀਨੀ ॥

pai paro taeh ke bahure uTh dhevakee laal parikramaa dheenee ||

He touched the feet of Krishna and circumambulated around him

ਭੋਜਨ ਅੰਨ ਜਿਤੋ ਗ੍ਰਿਹ ਥੋ ਸੋਊ ਆਨਿ ਧਰੋ ਹਿਤ ਬਾਤ ਲਖੀਨੀ ॥

bhojan a(n)n jito gireh tho souoo aan dharo hit baat lakheenee ||

Having been absorbed in great affection, whatever food and victuals etc.

were there in the house, he brought them all before Krishna

ਥੋ ਮਨ ਮੋ ਸੋਊ ਬਾਛਤ ਇਛ ਵਹੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਪੂਰਨ ਕੀਤੀ ॥੯੯੭॥

tho man mo souoo baachhat ichh vahai jasudhaa sut pooran keetee ||997||

Whatever desire Akrur had in his mind, Krishna, the son of Yashoda fulfilled it.997.

ਪੂਰਨ ਕੈ ਮਨਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਲੈ ਫਿਰਿ ਧਾਮਿ ਅਯੋ ॥

pooran kai manasaa teh kee sa(n)g uoodhav lai fir dhaam ayo ||

Fulfilling the desire of Akrur and taking Udhava alongwith him, Krishna returned to his home

ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਕੈ ਮੰਗਨ ਲੋਗ ਬੁਲਾਇ ਗਵਾਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਰਾਗ ਗਯੋ ॥

gireh aai kai ma(n)gan log bulai gavaavat bhayo teh raag gayo ||

On coming home the medicants were called and getting pleased various

types of alms were given to them in charity

ਤਿਨ ਊਪਰ ਰੀਝਿ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਘਨੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਕਢਿ ਦਾਨ ਦਯੋ ॥

tin uoopar reejh kahai kab sayaam ghano gireh te kadd dhaan dhayo ||

ਮਨੋ ਤਾ ਜਸ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਅਬ ਕੇ ਦਿਨ ਲਉ ਦਿਨ ਸੇਤ ਭਯੋ ॥੯੯੮॥

mano taa jas te mirat ma(n)ddal mai ab ke dhin lau dhin set bhayo ||998||

By this act, there was so much approbation of Krishna, the poet Shyam says that with this praise even uptil this day, the daytime appears white in

the sphere of death.998.

ਅਕ੍ਰੂਰ ਸਿਆਮ ਕੇ ਧਾਮਹਿ ਆਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਓ ॥

akraoor siaam ke dhaameh aai kai sree jadhubeer ke pain laagio ||

Akrur came to the palace of Krishna and fell at his feet

ਕੰਸ ਬਿਦਾਰਿ ਬਕੀ ਉਰਿ ਫਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਕਰਤਾਰ ਸਰਾਹਨ ਲਾਗਿਓ ॥

ka(n)s bidhaar bakee ur faar kahiyo karataar saraahan laagio ||

He began to praise Krishna, the killer of Kansa and Bakasura

ਅਉਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਓ ॥

aaur giee sudh bhool sabhai har kee upamaa ras bheetar paagio ||

ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਿਯੋ ਮਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਸਭ ਭਾਗਿਓ ॥੯੯੯॥

aana(n)dh beech baddiyo man ke man ko dhukh tho jitano sabh bhaagio ||999||

Absorbed in such a praise he forgot his own consciousness, all his sufferings ended and the happiness was increased in his mind.999.

ਦੇਵਕੀ ਲਾਲ ਗੁਪਾਲ ਅਹੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਦਿਆਲ ਇਹੈ ਜੀਯ ਧਾਰਿਓ ॥

dhevakee laal gupaal aho na(n)dh laal dhiaal ihai jeey dhaario ||

This Krishna is the son of Devaki who also graciously became the son of

Nand

ਕੰਸ ਬਿਦਾਰਿ ਬਕੀ ਉਰ ਫਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਕਰਤਾ ਜਦੁਬੀਰ ਉਚਾਰਿਓ ॥

ka(n)s bidhaar bakee ur faar kahiyo karataa jadhubeer uchaario ||

He had killed Kansa and also had torn asunder the heart of Bakasura, he is known as the hero of Yadavas

ਹੇ ਅਘ ਕੇ ਰਿਪੁ ਹੇ ਰਿਪੁ ਕੇਸੀ ਕੇ ਹੇ ਕੁਪਿ ਜਾਹਿ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤਿ ਮਾਰਿਓ ॥

he agh ke rip he rip kesee ke he kup jaeh tiranaavrat maario ||

O Krishna! the killer of Keshi, the destroyer of all the sins and the killer also of Trinavrata

ਤਾ ਅਬ ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ ਹਮੈ ਹਮਰੋ ਸਭ ਪਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਓ ॥੧੦੦੦॥

taa ab roop dhikhai hamai hamaro sabh paap bidhaa kar ddaario ||1000||

Showing your face to me, you have destroyed all my sins.”1000.

ਚੋਰ ਹੈ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਸੁਖ ਕੋ ਬਰੁ ਦਾਇਕ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰਿਓ ॥

chor hai saadhan ke dhukh ko sukh ko bar dhaik sayaam uchaario ||

ਹੈ ਠਗ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਚੀਰਨ ਕੋ ਭਟ ਹੈ ਜਿਨਿ ਕੰਸ ਸੋ ਬੀਰ ਪਛਾਰਿਓ ॥

hai Thag gavaiaaran cheeran ko bhaT hai jin ka(n)s so beer pachhaario ||

Krishna is said to be the mighty and powerful, the destroyer of the

sufferings of the saints, the giver of peace and comforts, the Thug, who stole the garments of the gopis and the overthrower of the warriors of Kansa

ਕਾਇਰ ਹੈ ਬਹੁ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਰੁ ਬੈਦ ਹੈ ਜਾ ਸਭ ਲੋਗ ਜੀਯਾਰਿਓ ॥

kair hai bahu paapan te ar baidh hai jaa sabh log jeeyaario ||

He stays away from the sins and the savious of the people from all types of ailments

ਪੰਡਿਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨਿ ਚਾਰੋ ਈ ਬੇਦੁ ਕੋ ਭੇਦ ਸਵਾਰਿਓ ॥੧੦੦੧॥

pa(n)ddit hai kab sayaam kahai jin chaaro iee bedh ko bhedh savaario ||1001||

The poet Shyam says that the same Krishna is the Supreme Pundit who

describes the mysteries of the four Vedas 1001.

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਠਿ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ॥

yau keh kai jadhubeer ke so kab sayaam kahai uTh pai pariyo ||

Saying thus, Akrur fell at the feet of Krishna

ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਬਾਰ ਸਰਾਹ ਕਰੀ ਦੁਖ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਹਰਿਯੋ ॥

har kee bahu baar saraeh karee dhukh tho jitano chhin beech hariyo ||

He eulogised him repeatedly and all his sufferings ended in an instant

ਅਰੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਬਿਧਿ ਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਿਯੋ ॥

ar taa chhab ke jas uch mahaa kab ne bidh yaa mukh te uchariyo ||

ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੰਜੋਅ ਕਉ ਪੈਨ੍ਹਿ ਤਨੈ ਸਭ ਪਾਪਨ ਸੰਗਿ ਲਰਿਯੋ ਨ ਟਰਿਯੋ ॥੧੦੦੨॥

har naam sa(n)joa kau painreh tanai sabh paapan sa(n)g lariyo na Tariyo ||1002||

The poet has described the beauty of this spectacle like this that Akrur became subtle by wearing the armour of the name of the Lord in order to

fight fearlessly against the evils.1002.

ਫਿਰਿ ਯੌ ਕਰਿ ਕਾਨਰ ਕੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਹੀ ਮੁਰ ਸਤ੍ਰ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥

fir yau kar kaanar kee upamaa har jee tum hee mur satr pachhaariyo ||

ਤੈ ਹੀ ਮਰੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਕਮਧ ਸੁ ਰਾਵਨ ਮਾਰਿ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਿਯੋ ॥

tai hee mare tirapuraar kamadh su raavan maar ghano ran paariyo ||

Then he eulogised Krishna and said, “O Lord (Krishna)! you had killed the demon Mur and killed Kabandh and Ravana etc. in the dreadful war

ਲੰਕ ਦਈ ਅਰਿ ਭ੍ਰਾਤਰ ਕਉ ਸੀਅ ਕੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਫਿਰਿ ਅਉਧਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

la(n)k dhiee ar bhraatar kau seea ko sa(n)g lai fir aaudh sidhaariyo ||

“You gave the kingdom of Lanka to Vibhishana and you yourself went to Ayodhya along with Sita

ਤੈ ਹੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੧੦੦੩॥

tai hee charitr ke'ee sabh hee ham jaanat hai ieh bhaat uchaariyo ||1003||

I accept it without hesitation that you had yourself performed all these

feats.1003.

ਹੇ ਕਮਲਾਪਤਿ ਹੇ ਗਰੁੜਧ੍ਵਜ ਹੇ ਜਗਨਾਇਕ ਕਾਨ੍ਹਹਿ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥

he kamalaapat he garuRadhavaij he jaganaik kaanreh kahiyo hai ||

ਹੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੋ ਬਤੀਯਾ ਸਭ ਹੀ ਤੁਮਰੀ ਭ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥

he jadhubeer kaho bateeyaa sabh hee tumaree bhirat lok bhayo hai ||

"O Banner of Garuda! O Sire of Lakshmi! and the Lord of the world! listen to me, Thou art the support of the whole world,"

ਮੇਰੀ ਹਰੋ ਮਮਤਾ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਚੀਨ ਲਯੋ ਹੈ ॥

meree haro mamataa har joo ieh bhaat kahiyo har cheen layo hai ||

ਡਾਰਿ ਦਈ ਮਮਤਾ ਤਿਹ ਪੈ ਸੋਊ ਮੋਨਹਿ ਧਾਰ ਕੈ ਬੈਠਿ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥੧੦੦੪॥

ddaar dhiee mamataa teh pai souoo moneh dhaar kai baiTh rahiyo hai ||1004||

Krishna anticipated that Akruru wanted to say something about his deliverance from the attachment and mineness, therefore he effected Akrur's mineness by granting him the boon through the mind and he

himself kept sitting silently.1004.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਅਕ੍ਰੂਰ ਸੋ ॥

kaanreh joo baach akraoor so ||

Speech of Krishna addressed to Akrur:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਐ ਹੋ ਚਚਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਕਉ ਸਮਝੇ ਬਿਨੁ ਤੈ ਹਰਿ ਚੀਨੋ ॥

aai ho chachaa jadhubeer kahiyo ham kau samajhe bin tai har cheeno ||

“O uncle! without comprehending me, you have seen me as the

manifestation of the Lord

ਤਾ ਤੇ ਲਡਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਕਹਿਯੋ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁਖ ਹੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥

taa te laddaavahu moh kahiyo jeh te sukh ho at hee muh jee no ||

Give me the comfort, so that my life may become comfortable

ਆਇਸ ਮੋ ਬਸੁਦੇਵਹ ਜੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਡੇ ਲਖ ਊ ਕਰ ਕੀਨੋ ॥

aais mo basudheveh jee akraoor badde lakh uoo kar keeno ||

"After Vasudev, you will be considered as the seniormost

ਤਾ ਤੇ ਨ ਮੋ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਲਖੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਸਿ ਦੀਨੋ ॥੧੦੦੫॥

taa te na mo ghan sayaam lakhai ieh bhaat kahiyo har joo has dheeno ||1005||

I bow before you," saying thus Krishna smiled.1005.

ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥

so sun beer prasa(n)n bhayo musaleedhar sayaam joo ka(n)Th lagaae ||

Hearing these words, Akrur was pleased and he hugged both Krishna and

Balram

ਸੋਕ ਜਿਤੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਥੇ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਭੇਟਿ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਏ ॥

sok jite man bheetar the har ko tan bheT sabhai bisaraae ||

He forsook the sorrow of his mind,

ਛੋਟ ਭਤੀਜ ਲਖੇ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗ ਕੇ ਕਰਤਾ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥

chhoT bhateej lakhe kar kai kar kai jag ke karataa nahee paae ||

ਯਾ ਬਿਧਿ ਭੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਕਥਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥੧੦੦੬॥

yaa bidh bhee teh Thaur kathaa teh ke kab sayaameh ma(n)gal gaae ||1006||

And considered the small nephews as merely nephews and not the creator of the world. In this way, this story happened there, which has ben sung by the poet Shyam in praise of Krishna.1006.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਅਕ੍ਰੂਰ ਗ੍ਰਿਹ ਜੈਬੋ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

eit sree dhasam sika(n)dhe bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare akraoor gireh jaibo sa(n)poorana(n) ||

End of the description of “Going to the house of Akrur” in Krishnavatara

(based on Dasham Skandh) in Bachittar Natak.

ਅਥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੋ ਫੁਫੀ ਪਾਸ ਭੇਜਨ ਕਥਨੰ ॥

ath akraoor ko fufee paas bhejan kathana(n) ||

Now begins the description of sending Akrur to Aunt

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਬਰਬੀਰ ਗਜਾਪੁਰ ਮੈ ਚਲ ਜਇਯੈ ॥

sree jadhubeer kahiyo has kai barabeer gajaapur mai chal jiyai ||

ਮੋ ਪਿਤ ਕੀ ਭਗਨੀ ਸੁਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਅਬ ਜਾਇ ਕੈ ਸੋਧਹਿ ਲਇਯੈ ॥

mo pit kee bhaganee sut hai tin ko ab jai kai sodheh liyai ||

Krishna said smilintly to Akrur, “You go to Hastinapur in order to enquire about the condition of the sons of my father’s sister

ਅੰਧ ਤਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਹੈ ਮਨ ਅੰਧ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਭਯੋ ਬਸਿ ਤਾ ਕੋ ਲਖਈਯੈ ॥

a(n)dh tahaa nirap hai man a(n)dh dhrajodhan bhayo bas taa ko lakhieeyai ||

“There a blind king is under the control of the wicked Duryodhana, bring

his new also

ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਦਈਯਤ ਹੈ ਸੁਖ ਕੈ ਦੁਖ ਦਈਯੈ ॥੧੦੦੭॥

pa(n)dd ke putran ko teh Thaur dhieeyat hai sukh kai dhukh dhieeyai ||1007||

They are all giving sufferings instead of comforts to the sons of Pandava.”1007.

ਯੌ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਕਰਿ ਕੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

yau sun kai teh kee bateeyaa kar kai akraoor pranaam sidhaariyo ||

ਪੰਥ ਕੀ ਬਾਤ ਗਨਉ ਕਹਿ ਲਉ ਪਗ ਬੀਚ ਗਜਾਪੁਰ ਕੇ ਤਿਨਿ ਧਾਰਿਯੋ ॥

pa(n)th kee baat ganau keh lau pag beech gajaapur ke tin dhaariyo ||

Hearing these words, Akrur bowed and started and reached Hastinapur, what mention should I make about the way?

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਸਭਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

praat bhe nirap beech sabhaa kab sayaam kahai ieh bhaat uchaariyo ||

ਭੂਪ ਕਹੀ ਕਹੁ ਮੋ ਬਿਰਥਾ ਜਦੁਬੀਰਹਿ ਜਾ ਬਿਧਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥੧੦੦੮॥

bhoop kahee kahu mo birathaa jadhubeereh jaa bidh ka(n)s pachhaariyo

||1008||

In the morning, he went to the court of the king, where the king said, “O Akrur! tell me in what way Krishna overthrew Kansa?”1008.

ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਰਿਪੁ ਸੋ ਸਭ ਜਾ ਬਿਧਿ ਸ੍ਯਾਮ ਲਰਿਯੋ ॥

bateeyaa sun utar dhet bhayo rip so sabh jaa bidh sayaam lariyo ||

Hearing these words, Akrur told all those devices, which were used by Krishna in fighting against his enemies

ਗਜ ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੈ ਮਲਨ ਕੋ ਦਲ ਫਾਰ ਕੈ ਕੰਸ ਸੋ ਜਾਇ ਅਰਿਯੋ ॥

gaj maar prahaar kai malan ko dhal faar kai ka(n)s so jai ariyo ||

He also told this how Krishna killing the elephant and overthrowing the group of wrestlers withstood against Kansa

ਤਬ ਕੰਸ ਨਿਕਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਰੈ ਅਰੁ ਢਾਲ ਸਮ੍ਹਾਰ ਕੇ ਜੁਧੁ ਕਰਿਯੋ ॥

tab ka(n)s nikaar kirapaan karai ar ddaal samrahaar ke judh kariyo ||

ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਿਓ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰਿ ਡਰਿਯੋ ॥੧੦੦੯॥

tab hee har joo geh kesan te paTakio dharanee par maar ddariyo ||1009||

Then Kansa fought, holding his sward and shield and at the same instant Krishna, catching hold of Kansa by his hair, knocked him down on the

ground.1009.

ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾਰੁ ਕ੍ਰਿਪੀਸੁਤ ਔਰ ਦੁਸਾਸਨ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

bheekham dhron kirapaar kirapeesut aauar dhusaasan beer nihaariyo ||

ਸੂਰਜ ਕੋ ਸੁਤ ਭੂਰਿਸ੍ਰਵਾ ਜਿਨ ਪਾਰਥ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋ ਬੈਰ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥

sooraj ko sut bhoorisravaa jin paarath bhraat so bair utaariyo ||

Akrur saw Bhishma, Drona, Kripacharya, Ashvathama and also Bhurshrava, the son of Sun-god, who avenged Arjuna

ਰਾਜ ਦੁਰਜੋਧਨ ਮਾਤਲ ਸੋ ਇਹ ਪੇਖਤ ਹੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

raaj dhurajodhan maatal so ieh pekhat hee ieh bhaat uchaariyo ||

The king Duryodhana, on seeing Akrur, his maternal uncle asked him about the whereabouts of Krishna and Vasudev

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਾ ਬਸੁਦੇਵ ਕਹਾ ਕਹਿ ਅੰਗਿ ਮਿਲੇ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਟਾਰਿਯੋ ॥੧੦੧੦॥

sayaam kahaa basudhev kahaa keh a(n)g mile man ko dhukh Taariyo

||1010||

With these words, being pleased, he met Akrur.1010.

ਰੰਚਕ ਬੈਠਿ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਉਠ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਫੁਫੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥

ra(n)chak baiTh sabhaa nirap kee uTh kai jadhubeer fufee peh aayo ||

After sitting for a short while in the royal court, Akrur came to the aunt

ਕੁੰਤੀ ਕਉ ਦੇਖਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥

ku(n)tee kau dhekhat hee kab sayaam kahai tin pain sees jhukaayo ||

On seeing Kunti, he bowed down his head

ਪੂਛਤ ਭੀ ਕੁਸਲੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹੈ ਜਾ ਜਸੁ ਬੀਚ ਸਭੈ ਧਰਿ ਛਾਯੋ ॥

poochhat bhee kusalai jadhubeer hai jaa jas beech sabhai dhar chhaayo ||

ਨੀਕੇ ਹੈ ਸ੍ਯਾਮ ਸਨੈ ਬਸੁਦੇਵ ਸੁ ਦੇਵਕੀ ਨੀਕੀ ਸੁਨੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੦੧੧॥

neeke hai sayaam sanai basudhev su dhevakee neekee sunee sukh paayo ||1011||

She asked about the health of Krishna and was pleased to know about the welfare of Vasudev, Devaki and also Krishna, whose approbation had

spread throughout the world.1011.

ਇਤਨੇ ਮਹਿ ਬਿਦੁਰ ਆਇ ਗਯੋ ਸੋਊ ਪਾਰਥ ਮਾਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਯੋ ॥

eitane meh bidhur aai gayo souoo paarath mai kai pain laagiyo ||

In the meantime Vidura had come

ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਸੁਖੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਉ ਤਾ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ ॥

poochhat bhayo jadhubeer sukhee akraoor kau taa ras mo anuraagiyo ||

On coming he had touched the feet of the mother of Arjan, he also asked Akrur about Krishna with affection

ਅਉਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਇਹੀ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਯੋ ॥

aaur giee sudh bhool sabhai kab sayaam ihee ras bheetar paagiyo ||

Vidura was absorbed so much in the affectionate talk about Krishna that he forgot about any other matter

ਵਾਹ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹੈ ਸੁਖੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਸੁਖ ਭਯੋ ਦੁਖ ਭਾਗਿਯੋ ॥੧੦੧੨॥

vaeh kahiyo sabh hee hai sukhee sun kai bateeyaa sukh bhayo dhukh bhaagiyo ||1012||

Knowing about the welfare of all, he blessed them, he obtained great

comfort ending his anxiety.1012.

ਕੁੰਤੀ ਬਾਚ ॥

ku(n)tee baach ||

Speech of Kunti:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੇਲ ਕਰੈ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਸੋਊ ਮਨ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਹਉ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥

kel karai mathuraa mai souoo man te kahiyo hau birajanaath bisaaree ||

ਦੁਖਿਤ ਭਈ ਇਨ ਲੋਗਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪੁਕਾਰੀ ॥

dhukhit bhiee in logan te at hee keh kai ghan sayaam pukaaree ||

“Krishna is absorbed in his plays in Mathura and has forgotten me,” Kunti said in a loud voice, “I have been greatly aggrieved by the behaviours of

the people (Kaurvas) of this place

ਨਾਥ ਮਰਿਯੋ ਸੁਤ ਬਾਲ ਰਹੇ ਤਿਹ ਤੇ ਅਕ੍ਰੂਰ ਭਯੋ ਦੁਖੁ ਭਾਰੀ ॥

naath mariyo sut baal rahe teh te akraoor bhayo dhukh bhaaree ||

“My husband has passed away and the children are still minor

ਤਾ ਤੇ ਹਉ ਪੂਛਤ ਹੌਂ ਤੁਮ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਹਰਿ ਜੀ ਸੁਧਿ ਲੇਤ ਹਮਾਰੀ ॥੧੦੧੩॥

taa te hau poochhat haua(n) tum ko kabahoo(n) har jee sudh let hamaaree ||1013||

Therefore, O Akrur! I am in great agony and ask you whether Krishna will also communicate with us.1013.

ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਅੰਧ ਰਿਸੈ ਸੇ ॥

dhukhit havai akraoor ke sa(n)g kahee bateeyaa nirap a(n)dh risai se ||

ਦੇਤ ਹੈ ਦੁਖੁ ਘਨੋ ਹਮ ਕਉ ਕਹਿਓ ਸੁਨਿ ਮੀਤ ਸਜਾਮ ਸੋ ਐਸੇ ॥

dhet hai dhukh ghano ham kau kahio sun meet sayaam so aaise ||

“The blind king Dhritrashtra is angry with us,” this was told by Kunti to Akrur and said further, “O Akrur! please tell Krishna that all of them are

agonising us

ਪਾਰਥ ਭ੍ਰਾਤ ਰੁਚੇ ਉਨ ਕੋ ਨਹਿ ਵਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਕਹੁ ਸੋ ਬਿਧਿ ਕੈਸੇ ॥

paarath bhraat ruche un ko neh vaeh kahiyo kahu so bidh kaise ||

"Arjuna considers all of them as brother-like, but they do not respond likewise

ਯੌ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਸੋਊ ਆਂਖ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੇ ਤ੍ਰਿਣ ਜੈਸੇ ॥੧੦੧੪॥

yau sun utar dhet bhiee souoo aa(n)kh ke beech pare tiran jaise ||1014||

How should I describe my anguish?" And saying thus, the tears rolled down from the eyes of Kunti as if some straw was troubling her eye.1014.

ਕਹਿ ਯੌ ਬਿਨਤੀ ਹਮਰੀ ਹਰਿ ਸੋ ਅਤਿ ਸੋਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਬੂਡਿ ਗਈ ਹਉ ॥

keh yau binatee hamaree har so at sok samu(n)dhr mai boodd giee hau ||

ਜੀਵਤ ਹੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਆਇਸ ਪਾਇ ਕੈ ਨਾਮੁ ਕਈ ਹਉ ॥

jeevat ho kab sayaam kahai tuh aais pai kai naam kiee hau ||

"O Akrur! tell Krishna that I have been drowned in the ocean of sorrow and

am living only on your name and best wishes

ਮਾਰਨ ਮੋ ਸੁਤ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵਨ ਸੋ ਕਢਈ ਹਉ ॥

maaran mo sut kau nirap ke sut koT upaavan so kaddiee hau ||

“The sons of the king are making great efforts to kill my sons

ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਇਉ ਕਹੀਯੋ ਬਤੀਯਾ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਭਈ ਹਉ ॥੧੦੧੫॥

sayaam so iau kaheeyo bateeyaa tumare bin naath anaath bhiee hau ||1015||

O Akrur! tell Krishna that without him we are all helpless.”1015.

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸ੍ਵਾਸ ਉਸਾਸ ਸੁ ਲੀਨੋ ॥

yau keh kai teh so bateeyaa at hee dhukh savaiaas usaas su leeno ||

ਜੋ ਦੁਖ ਮੋਰੇ ਰਿਦੇ ਮਹਿ ਥੋ ਸੋਊ ਮੈ ਤੁਮ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥

jo dhukh more ridhe meh tho souoo mai tum pai sabh hee keh dheeno ||

Saying this, Kunti heaved a long and sorrowful sigh and said further,

“Whatever anguish I had in my heart, I have disclosed that

ਸੋ ਸੁਨੀਐ ਹਮਰੀ ਬਿਰਥਾ ਕਹੀਯੋ ਦੁਖ ਕੀ ਜਦੁਬੀਰ ਹਠੀ ਨੋ ॥

so suneeaai hamaree birathaa kaheeyo dhukh kee jadhubeer haThee no ||

ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਨਾਥਨ ਨਾਥ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਕਹਿ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੧੦੧੬॥

he birajanaath anaathan naath sahai karo keh rodhan keeno ||1016||

“O Akrur! the hero of the Yadavas! you may please tell all my painful story to Krishna,” and again lamenting she said, ‘O the Lord of Braja! kindly help the poor creatures like us.’ “1016.

ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਾਚ ॥

akraoor baach ||

Speech of Akrur:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਖਿ ਦੁਖਾਤੁਰ ਪਾਰਥ ਮਾਤ ਕੋ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ਤ੍ਵੈ ਸੁਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

dhekh dhukhaatur paarath maat ko yaua(n) kahiyo tavai sut hee nirap

havai hai ||

Seeing the mother of Arjun in agony, Akrur said, “Krishna has great love for you

ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਦੈ ਹੈ ॥

sayaam kee preet ghanee tum so(n) teh te tum ko at hee sukh dhai hai ||

Your son will become the king and you will be in great comfort

ਤੇਰੀ ਹੀ ਓਰਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸੁਭ ਲਛਨ ਤੁਇ ਸੁਤ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਦੁਖ ਦੈ ਹੈ ॥

teree hee or havai hai subh lachhan tui sut satran ko dhukh dhai hai ||

“All the good omens will be on your side and your sons will agonise the enemies

ਰਾਜ ਸਭੈ ਉਹ ਹੀ ਲਹਿ ਹੈ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠੈ ਹੈ ॥੧੦੧੭॥

raaj sabhai uh hee leh hai har satran ko jamalok paThai hai ||1017||

They will obtain the kingdom and send the enemies to the abode of

Yama.”1017.

ਯੌ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

yau sun kai bateeyaa teh kee man mai akraooreh ma(n)tr bichaariyo ||

Listening to the words of Kunti, Akrur thought of going

ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪੁ ਤ੍ਵੈ ਸੁਤ ਹੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

kai kai pranaam chaliyo tab hee nirap tavai sut ho ieh bhaat uchaariyo ||

He bowed and left, in order to know the affection of people,

ਕਾ ਸੰਗਿ ਲੋਗਨ ਕੋ ਹਿਤ ਹੈ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਪੁਰ ਮੈ ਪਗ ਧਾਰਿਯੋ ॥

kaa sa(n)g logan ko hit hai ieh chi(n)t karee pur mai pag dhaariyo ||

Whether they were with the Kaurvas or with the Pandavas, Akrur entered the city

ਦੇਖਿਓ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਇਨੀ ਸੰਗ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੦੧੮॥

dhekhio k preet inee sa(n)g hai teh te sabh sok bidhaa kar ddaariyo ||1018||

When he noticed that all the people loved Pandavas, the anxiety of his

mind vanished.1018.

ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਾਚ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰ ਸੋ ॥

akraoor baach dhirataraasaTar so ||

Speech of Akrur addressed to Dhritrashtra:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪੁਰ ਦੇਖਿ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਗਯੋ ਸੰਗ ਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

pur dhekh sabhaa nirap beech gayo sa(n)g jaa nirap kai ieh bhaat uchaariyo ||

ਰਾਜਨ ਮੋਹ ਤੇ ਨੀਤਿ ਸੁਨੋ ਕਹੁ ਵਾਹ ਕਹਿਯੋ ਇਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸਾਰਿਯੋ ॥

raajan moh te neet suno kahu vaeh kahiyo in yaa bidh saariyo ||

After seeing the city, Akrur reached again the royal court and said there, “O King! Listen to the words of wisdom from me and whatever I say,

consider it as true

ਪ੍ਰੀਤਿ ਤੁਮੈ ਸੁਤ ਆਪਨ ਸੋ ਤੁਹਿ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸੋ ਹਿਤ ਟਾਰਿਯੋ ॥

preet tumai sut aapan so tuh pa(n)dd ke putran so hit Taariyo ||

“You have the love of your sons only in your mind and you are overlooking the interest of the sons of Pandava

ਜਾਨਤ ਹੈ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰ ਤੈ ਸਭ ਆਪਨ ਰਾਜ ਕੋ ਪੈਡ ਬਿਗਾਰਿਯੋ ॥੧੦੧੯॥

jaanat hai dhirataraasaTar tai sabh aapan raaj ko paidd bigaariyo ||1019||

O Dhritrashtra! do you not know that you are spoiling the practice of your kingdom?”1019.

ਜੈਸੇ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਪੂਤ ਹ੍ਵੈ ਤ੍ਵੈ ਇਨ ਕੀ ਸਮ ਪੁਤ੍ਰਨ ਪੰਡੁ ਲਖਈਐ ॥

jaise dhrujodhan poot havai tavai in kee sam putran pa(n)dd lakhieeaai ||

“Just as Duryodhana is your son, in the same way you consider the sons Pandava

ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਇਨ ਤੇ ਕਛੁ ਅੰਤਰ ਰਾਜ ਨ ਕਈਯੈ ॥

taa te karo binatee tum so(n) in te kachh a(n)tar raaj na kieeyai ||

Therefore, O king! I request you not to differentiate them in the matter of

kingdom

ਰਾਖੁ ਖੁਸੀ ਇਨ ਕੋ ਉਨ ਕੋ ਜਿਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਗਈਯੈ ॥

raakh khusee in ko un ko jeh te tumaro jag mai jas gieeyai ||

ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਜਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਈਯੈ ॥੧੦੨੦॥

yaa bidh so akraoor kahiyo nirap so jeh te at hee sukh pieeyai ||1020||

"Keep both the sides happy, so that the world sing your praises." Akrur said all these things in such a way to the king, that everybody was pleased.1020.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਹਰਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦੂਤਹ ਕੇਰੇ ॥

yau sun utar dhet bhayo nirap pai har kai sa(n)g dhooteh kere ||

ਜੇਤਕ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹਮ ਸੋਂ ਨਹੀ ਆਵਤ ਏਕ ਕਹਿਯੋ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥

jetak baat kahee ham so(n) nahee aavat ek kahiyo man mere ||

Hearing these words, the king said to Akrur, the messenger of Krishna,

“All the things that you have said, I do not agree with them

ਯੌਂ ਕਹਿ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਪਿਖੁ ਮਾਰਤ ਹੈ ਅਬ ਸਾਝ ਸਵੇਰੇ ॥

yaua(n) keh pa(n)dd ke putran ko pikh maarat hai ab saajh savere ||

“Now the sons of Pandava will be searched and put to death

ਆਇ ਹੈ ਜੋ ਜੀਯ ਸੋ ਕਰ ਹੈ ਕਛੂ ਬਚਨਾ ਨਹਿ ਮਾਨਤ ਤੇਰੇ ॥੧੦੨੧॥

aai hai jo jeey so kar hai kachhoo bachanaa neh maanat tere ||1021||

I shall do whatever I consider right and not accept your advice at all.”1021.

ਦੂਤ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ਯੌ ਹਮਰੋ ਜੁ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਰੰਚ ਨ ਮਾਨੋ ॥

dhoot kahiyo nirap ke sa(n)g yau hamaro ju kahiyo tum ra(n)ch na maano ||

The messenger said to the king, “If you do not accept my saying, then Krishna will kill you in rage

ਤਉ ਕੁਪਿ ਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਮਨੈ ਤੁਮ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਹਿਤ ਠਾਨੋ ॥

tau kup hai jadhubeer manai tum ko mar hai teh te hit Thaano ||

You should not think of war,

ਸਜਾਮ ਕੇ ਭਉਹ ਮਰੋਰਨਿ ਸੋ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਰਾਜ ਬਹਾਨੋ ॥

sayaam ke bhauh maroran so ham jaanat hai tuh raaj bahaano ||

“Keeping the fear of Krishna in your mind, consider my coming as an

excuse

ਜੋ ਜੀਯ ਮੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਕਹੀ ਤੁਮਰੇ ਜੀਯ ਕੀ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਜਾਨੋ ॥੧੦੨੨॥

jo jeey mai ju hutee su kahee tumare jeey kee su kahiyo tum jaano ||1022||

Whatever there was in my mind, I said that and you only know, whatever is in your mind."1022.

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਇਹ ਠਉਰ ਤਹਾ ਕੋ ਗਯੋ ਹੈ ॥

yau keh kai bateeyaa nirap so taj kai ieh Thaur tahaa ko gayo hai ||

ਕਾਨ੍ਹ ਜਹਾ ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਲੀ ਸਭ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਤਹਾ ਸੁ ਅਯੋ ਹੈ ॥

kaanreh jahaa balabhadhr balee sabh jaadhav ba(n)s tahaa su ayo hai ||

Saying thus to the king, Akrur went back to the place, where Krishna, Balbhadra and other mighty heroes were seated

ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਚੰਦ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਮੁਖ ਤਾ ਪਗ ਪੈ ਸਿਰ ਕੋ ਝੁਕਿਯੋ ਹੈ ॥

sayaam ko cha(n)dh nihaarat hee mukh taa pag pai sir ko jhukiyo hai ||

ਜੋ ਬਿਰਥਾ ਉਹ ਠਉਰ ਭਈ ਨਿਕਟੈ ਹਰਿ ਕੇ ਕਹਿ ਭੇਦ ਦਯੋ ਹੈ ॥੧੦੨੩॥

jo birathaa uh Thaur bhiee nikaTai har ke keh bhedh dhayo hai ||1023||

Seeing Krishna, Akrur bowed his head at his feet and he narrated all that

had happened at Hastinapur, to Krishna.1023.

ਤੁਮ ਸੋ ਇਮ ਪਾਰਥ ਮਾਤ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਦੀਨਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੈ ॥

tum so im paarath maat kahiyo har dheenan kee binatee sun lai ||

"O Krishna! Kunti had addressed you to listen to the request of the helpless

ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਯੋ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਠਉਰ ਬਿਨਾ ਤੁਮਰੇ ਨ ਸਹਾਇਕ ਕੁਐ ॥

at hee dhukh payo ham ko ieh Thaur binaa tumare na sahaik kuaai ||

She had said that she was extremely miserable at that place and without him, there was none to help her

ਗਜ ਕੋ ਜਿਮ ਸੰਕਟ ਸੀਘ੍ਰ ਕਟਿਯੋ ਤਿਮ ਮੋ ਦੁਖ ਕੋ ਕਟੀਐ ਹਰਿ ਐ ॥

gaj ko jim sa(n)kaT seeghr kaTiyo tim mo dhukh ko kaTeeaai har aai ||

"The way in which he had removed the suffering of the elephant, in that way, O Krishna, her anguish be removed

ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨਿ ਲੈ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਿਤ ਸੋ ਚਿਤ ਦੈ ॥੧੦੨੪॥

teh te sun lai su kahiyo hamaro kab sayaam kahai hit so chit dhai ||1024||

Therefore O Krishna, listen to my words attentively with affection."1024.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਅਕ੍ਰੂਰ ਫੁਫੀ ਕੁੰਤੀ ਪਾਸ ਭੇਜਾ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ

ਸੁਭਮ ਸਤ ॥

eit sree dhasam sika(n)dhe bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare akraoor fufee ku(n)tee paas bhejaa samaapatam sat subham sat ||

End of the chapter entitled “Sending of Akrur to the Aunt Kunti” in

Krishnavatara (based on Dasham Skandh) in Bachittar Natak.

ਅਥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ath ugrasain ko raaj dheebo kathana(n) ||

Now begins the description of handing over the kingdom to Uggarsain

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸ੍ਰੀ ਮਨ ਮੋਹਨ ਜਗਤ ਗੁਰ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਬ੍ਰਿਜ ਮੂਰਿ ॥

sree man mohan jagat gur na(n)dh na(n)dhan biraj moor ||

Krishna is the preceptor of the world, son of Nand and the source of Braja

ਗੋਪੀ ਜਨ ਬਲਭ ਸਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਖਾਨ ਭਰਪੂਰਿ ॥੧੦੨੫॥

gopee jan balabh sadhaa prem khaan bharapoor ||1025||

He is ever full of love, residing in the hearts of the gopis.1025.

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPAI

ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੂਤਨਾ ਹਨੀ ਬਹੁਰਿ ਸਕਟਾਸੁਰ ਖੰਡਿਯੋ ॥

piratham pootanaa hanee bahur sakaTaasur kha(n)ddiyo ||

ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਲੈ ਉਡਿਯੋ ਤਾਹਿ ਨਭਿ ਮਾਹਿ ਬਿਹੰਡਿਯੋ ॥

tiranaavarat lai uddiyo taeh nabh maeh biha(n)ddiyo ||

Firstly he destroyed Putana, then killed Shaktasura and then destroyed Tranavrata by getting him fly in the sky

ਕਾਲੀ ਦੀਓ ਨਿਕਾਰਿ ਚੋਚ ਗਹਿ ਚੀਰਿ ਬਕਾਸੁਰ ॥

kaalee dheeo nikaar choch geh cheer bakaasur ||

He drove out the serpent Kali from Yamuna and tore away Bakasura by

catching hold of his beak

ਨਾਗ ਰੂਪ ਮਗ ਰੋਕਿ ਰਹਿਯੋ ਤਬ ਹਤਿਓ ਅਘਾਸੁਰ ॥

naag roop mag rok rahiyo tab hatio aghaasur ||

Krishna killed the demon named Aghasura

ਕੇਸੀ ਸੁ ਬਛ ਧੇਨੁਕ ਹਨਜੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਗਜ ਡਾਰਿਯੋ ॥

kesee su bachh dhenuk hanayo ra(n)g bhoom gaj ddaariyo ||

ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਿ ਕੰਸ ਕੇਸ ਗਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੦੨੬॥

cha(n)ddoor musaT ke praan har ka(n)s kes geh maariyo ||1026||

The path-obstructing serpent and also killed Keshi, Dhenukasura and the elephant in the theatre. It was also Krishna, who knocked down Chandur

with his fists and Kansa by catching him from his hair.1026.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORATHA

ਅਮਰ ਲੋਕ ਤੇ ਫੂਲ ਬਰਖੇ ਨੰਦ ਕਿਸੋਰ ਪੈ ॥

amar lok te fool barakhe na(n)dh kisor pai ||

ਮਿਟਿਯੋ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਜ ਸੂਲ ਕਮਲ ਨੈਨ ਕੇ ਹੇਤ ਤੇ ॥੧੦੨੭॥

miTiyo sakal biraj sool kamal nain ke het te ||1027||

The flowers were showered on Krishna from heaven and with the love of

the lotus-eyed Krishna, all the sufferings ended in Braja.1027.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਿਵਾਰ ਕੈ ਲੀਨੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥

dhusaT arisaT nivaar kai leeno sakal samaaj ||

ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ ਕੋ ਦਯੋ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ॥੧੦੨੮॥

mathuraa ma(n)ddal ko dhayo ugrasain ko raaj ||1028||

Driving away all the tyrants and giving his patronage to all the society, Krishna bestowed the kingdom of the country of Matura on Uggarsain.1028.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕਉ ਮਥਰਾ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ॥

eit sree dhasam sika(n)dhe bachitr naaTake kirasanaavataare raajaa ugrasain kau matharaa ko raaj dheebo ||

End of the description of “Handing over the kingdom of Matura to the king Uggarsain” in Krishnavatara (based on Dasham Skandh) in Bachittar

Natak.

ਅਥ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧ ॥

ath judh praba(n)dh ||

ਜਰਾਸੰਧਿ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

jaraasa(n)dh judh kathana(n) ||

Now begins the description of the arrangements of war and the description of the war with Jarasandh

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਇਤ ਰਾਜ ਦਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਉਤ ਕੰਸ ਬਧੂ ਪਿਤ ਪਾਸ ਗਈ ॥

eit raaj dhayo nirap kau jab hee ut ka(n)s badhoo pit paas giee ||

ਅਤਿ ਦੀਨ ਸੁ ਛੀਨ ਮਲੀਨ ਮਹਾ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖ ਸੋ ਸੋਈ ਰੋਤ ਭਈ ॥

at dheen su chheen maleen mahaa man ke dhukh so soiee rot bhiee ||

When the kingdom was handed over to Uggarsain, then the queens of Kansa went to their father Jarasandh and began to weep exhibiting their

great suffering and helplessness

ਪਤਿ ਭਈਯਨ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਮਨ ਮੈ ਸੋਈ ਭਾਖ ਦਈ ॥

pat bhieeyan ke badhabe kee birathaa ju hutee man mai soiee bhaakh dhiee ||

ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਖ ਸਰੋਜ ਤਈ ॥੧੦੨੯॥

sun kai mukh te teh sa(n)dh jaraa at kop kai aakh saroj tiee ||1029||

They told the story of the killing of their husband and their brother, hearing

which the eyes of Jarasandh reddened with rage.1029.

ਜਰਾਸੰਧਿਓ ਬਾਚ ॥

jaraasa(n)dhio baach ||

Speech of Jarasandh:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਹਰਿ ਹਲਧਰਹਿ ਸੰਘਾਰ ਹੋ ਦੁਹਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਿ ਬੈਨ ॥

har haladhareh sa(n)ghaar ho dhuhitaa prat keh bain ||

ਰਾਜਧਾਨੀ ਤੇ ਨਿਸਰਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬੁਲਾਏ ਸੈਨ ॥੧੦੩੦॥

raajadhaanee te nisariyo ma(n)tr bulaae sain ||1030||

Jarasandh said to his daughter, “I shall kill Krishna and Balram,” and saying this he gathered together his ministers and armies and left his

capital.1030.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਦੇਸ ਦੇਸ ਪਰਧਾਨ ਪਠਾਏ ॥

dhes dhes paradhaan paThaae ||

ਨਰਪਤਿ ਸਬ ਦੇਸਨ ਤੇ ਲ੍ਯਾਏ ॥

narapat sab dhesan te layaae ||

He sent his envoys to various countries, who brought the kings of all those countries

ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਕੀਨ ਜੁਹਾਰੂ ॥

aai nirapat ko keen juhaaroo ||

ਦਯੋ ਬਹੁਤੁ ਧਨੁ ਤਿਨ ਉਪਹਾਰੂ ॥੧੦੩੧॥

dhayo bahut dhan tin upahaaroo ||1031||

They reverently, bowed before the king and gave great amount of money

as present.1031.

ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਹੁ ਸੁਭਟ ਬੁਲਾਏ ॥

jaraasa(n)dh bahu subhaT bulaae ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਬੰਧਾਏ ॥

bhaat bhaat ke sasatr ba(n)dhaae ||

Jarasandh called many warriors and equipped them with various kinds of weapons

ਗਜ ਬਾਜਨ ਪਰ ਪਾਖਰ ਡਾਰੀ ॥

gaj baajan par paakhar ddaaree ||

ਸਿਰ ਪਰ ਕੰਚਨ ਸਿਰੀ ਸਵਾਰੀ ॥੧੦੩੨॥

sir par ka(n)chan siree savaaree ||1032||

The saddles were tightened on the backs of the elephants and horses and

the crowns of gold were worn on the heads.1032.

ਪਾਇਕ ਰਥ ਬਹੁਤੇ ਜੁਰਿ ਆਏ ॥

paik rath bahute jur aae ||

ਭੂਪਤਿ ਆਗੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥

bhoopat aage sees nivaae ||

ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਮਿਸਲ ਸਭ ਗਏ ॥

apanee apanee misal sabh ge ||

ਪਾਤਿ ਜੋਰ ਕਰਿ ਠਾਢੇ ਭਏ ॥੧੦੩੩॥

paat jor kar Thaadde bhe ||1033||

Many warriors gathered there both on foot and on chariots and they all bowed their heads before the king. They joined their own divisions and

stood in ranks.1033.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਯਹਿ ਸੈਨਾ ਚਤੁਰੰਗ ਜਰਾਸੰਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਨੀ ॥

yeh sainaa chatura(n)g jaraasa(n)dh nirap kee banee ||

ਸਾਜਿਯੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ਧਨੁਖ ਬਾਨੁ ਲੈ ਰਥਿ ਚਢਿਯੋ ॥੧੦੩੪॥

saajiyo kavach nikha(n)g dhanukh baan lai rath chaddiyo ||1034||

All the four divisions of the army of Jarasandh were ready and the king himself mounted on the chariot taking his armour, quiver, bow and arrows etc.1034.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੋਰਿ ਚਮੂੰ ਸਬ ਮੰਤ੍ਰ ਲੈ ਤਬ ਯੌ ਰਨ ਸਾਜ ਸਮਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥

jor chamoo(n) sab ma(n)tr lai tab yau ran saaj samaaj banaayo ||

Taking alongwith him all the four divisions of his army and his ministers,

the king launched the vicious war

ਤੇਈਸ ਛੂਹਨ ਲੈ ਦਲ ਸੰਗਿ ਬਜਾਇ ਕੈ ਬੰਬ ਤਹਾ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥

teiees chhoohan lai dhal sa(n)g bajai kai ba(n)b tahaa kahu dhaayo ||

He moved with dreadful tundering alongwith his twenty-three units of huge armies

ਬੀਰ ਬਡੇ ਸਮ ਰਾਵਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉ ਸੰਗ ਲੈ ਮਰਿਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ ॥

beer badde sam raavan ke tin kau sa(n)g lai maribe kahu aayo ||

He reached alongwith powerful Ravana like heroes

ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਬਾਰਿਧ ਫੈਲ ਪਰਿਯੋ ਜਲੁ ਯੌ ਦਲੁ ਛਾਯੋ ॥੧੦੩੫॥

maanahu kaal pralai dhin baaridh fail pariyo jal yau dhal chhaayo ||1035||

His forces were spread like the sea at the time of dissolution.1035.

ਨਗ ਮਾਨਹੁ ਨਾਗ ਬਡੇ ਤਿਹ ਮੈ ਮਛੁਰੀ ਪੁਨਿ ਪੈਦਲ ਕੀ ਬਲ ਜੇਤੀ ॥

nag maanahu naag badde teh mai machhuree pun paidhal kee bal jetee ||

Huge warriors are powerful like the mountains and Sheshanaga

ਚਕ੍ਰ ਮਨੋ ਰਥ ਚਕ੍ਰ ਬਨੇ ਉਪਜੀ ਕਵਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਕਹੀ ਤੇਤੀ ॥

chakr mano rath chakr bane upajee kav kai man mai kahee tetee ||

The army of Jarasandh on foot is like the fish in the sea, the wheels of the

chariots of the army are like sharp discs,

ਹੈ ਭਏ ਬੋਚਨ ਤੁਲਿ ਮਨੋ ਲਹਰੈ ਬਹਰੈ ਬਰਛੀ ਦੁਤਿ ਸੇਤੀ ॥

hai bhe bochan tul mano laharai baharai barachhee dhut setee ||

And the flash of the daggers of the soldiers and their movement is like thecrocodiles of the sea

ਸਿੰਧੁ ਕਿਧੌ ਦਲ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਰਹਿਗੀ ਮਥੁਰਾ ਜਾ ਤਿਹ ਮਧ ਬਰੇਤੀ ॥੧੦੩੬॥

si(n)dh kidhau dhal sa(n)dh jaraa rahigee mathuraa jaa teh madh baretee ||1036||

The army of Jarasandh is like the sea and before this vast army, Matura is like a small island.1036.

ਜੋ ਬਲ ਬੰਡ ਬਡੇ ਦਲ ਮੈ ਤਿਹ ਅਗ੍ਰ ਕਥਾ ਮਹਿ ਨਾਮ ਕਹੈ ਹਉ ॥

jo bal ba(n)dd badde dhal mai teh agr kathaa meh naam kahai hau ||

ਜੋ ਸੰਗਿ ਸਜਾਮ ਲਰੈ ਰਿਸ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਜਸ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ਹਉ ॥

jo sa(n)g sayaam larai ris kai tin ke jas ko mukh te ucharai hau ||

In the forthcoming story, I have mentioned the names of those great

heroes, who is anger fought with Krishna and eulogised them

ਜੇ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਕਉ ਕਥ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਲੋਕ ਰਿਝੈ ਹਉ ॥

je balibhadhr ke sa(n)g bhire tin kau kath kai prabh lok rijhai hau ||

I have also mentioned the fighters with Balbhadra and pleased the people

ਤ੍ਯਾਗ ਸਭੈ ਗ੍ਰਿਹ ਲਾਲਚ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗੈ ਹਉ ॥੧੦੩੭॥

tayaag sabhai gireh laalach ko har ke har ke har ke gun gai hau ||1037||

Now I will eulogise the lion-like Krishna, forsaking all types of greed.1037.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਦੁਬੀਰਨ ਸਬ ਹੂੰ ਸੁਨੀ ਦੂਤ ਕਹੀ ਜਬ ਆਇ ॥

jadhubeeran sab hoo(n) sunee dhoot kahee jab aai ||

ਮਿਲਿ ਸਬ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਦਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ਜਾਇ ॥੧੦੩੮॥

mil sab hoo(n) nirap ke sadhan ma(n)tr bichaariyo jai ||1038||

When the messenger told about the attack, then all the people of the Yadava clan heard it and all of them gathering together went to the house

of the king to ponder over the situation.1038.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤੇਈਸ ਛੂਹਨ ਲੈ ਦਲ ਸੰਗਿ ਚਢਿਯੋ ਹਮ ਪੈ ਅਤਿ ਹੀ ਭਰਿ ਰੋਹੈ ॥

teiees chhoohan lai dhal sa(n)g chaddiyo ham pai at hee bhar rohai ||

The king told that taking alongwith him the twenty-three units of his immense army, Jarasandh in great fury has attacked us

ਜਾਇ ਲਰੈ ਅਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਇਹ ਲਾਇਕ ਯਾ ਪੁਰ ਮੈ ਅਬ ਕੋ ਹੈ ॥

jai larai ar ke samuhe ieh laik yaa pur mai ab ko hai ||

Who is there here in this city who can confront the enemy

ਜੋ ਭਜਿ ਹੈ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਘਨੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਬ ਕੋ ਤਬ ਮਾਰਤ ਸੋ ਹੈ ॥

jo bhaj hai ddar maan ghano ris kai sab ko tab maarat so hai ||

If we run away, we lose our honour and they will kill all of us in anger, therefore we have to fight with the army of Jarasandh without hesitation

ਤਾ ਤੇ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੋ ਇਨ ਸੋ ਜਿਤ ਹੈ ਤੁ ਭਲੋ ਮ੍ਰਿਤ ਏ ਜਸੁ ਹੋ ਹੈ ॥੧੦੩੯॥

taa te nisa(n)k bhiro in so jit hai ta bhalo mirat e jas ho hai ||1039||

Because if we win, it will be good for us and if we die, we shall gain

honour.1039.

ਤਉ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਉਠਿ ਕੈ ਰਿਸਿ ਬੀਚ ਸਭਾ ਅਪੁਨੇ ਬਲ ਸੋ ॥

tau jadhubeer kahiyo uTh kai ris beech sabhaa apune bal so ||

ਅਬ ਕੋ ਬਲਵੰਡ ਬਡੋ ਹਮ ਮੈ ਚਲਿ ਆਗੇ ਹੀ ਜਾਇ ਲਰੈ ਦਲ ਸੋ ॥

ab ko balava(n)dd baddo ham mai chal aage hee jai larai dhal so ||

Then Krishna stood up in the court and said, “Who is so powerful amonst us who may fight with the enemy,

ਅਪਨੋ ਬਲ ਧਾਰਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਦਾਨਵ ਦੂਰ ਕਰੈ ਸਭ ਭੂ ਤਲ ਸੋ ॥

apano bal dhaar sa(n)ghaar kai dhaanav dhoor karai sabh bhoo tal so ||

“And assuming power, he may remove the demons fron this earth

ਬਹੁ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਕਾਕਨਿ ਡਾਕਨਿ ਤੋਖ ਕਰੈ ਪਲ ਮੈ ਪਲ ਸੋ ॥੧੦੪੦॥

bahu bhoot pisaachan kaakan ddaakan tokh karai pal mai pal so ||1040||

He may offer his flesh to the ghosts, fiends and vampires etc., and may satisfy the people becoming a martyr in the battlefield.”1040.

ਜਬ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਕਿਨਹੂੰ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਧੀਰ ਧਰਿਯੋ ॥

jab yaa bidh so jadhubeer kahiyo kinahoo(n) man mai nahee dheer dhariyo

||

When Krishna said like this, then the endurance of everyone gave way

ਹਰਿ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਮੁਖਿ ਬਾਇ ਰਹੇ ਸਭ ਹੂੰ ਭਜਬੇ ਕਹੁ ਚਿਤ ਕਰਿਯੋ ॥

har dhekh tabai mukh bai rahe sabh hoo(n) bhajabe kahu chit kariyo ||

Seeing Krishna, their mouths remined wide open and they all began to think of running away

ਜੋਊ ਮਾਨ ਹੁਤੋ ਮਨਿ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਸੋਊ ਓਰਨਿ ਕੀ ਸਮ ਤੁਲ ਗਰਿਯੋ ॥

jouoo maan huto man chhatiran ke souoo oran kee sam tul gariyo ||

The honour of all the Kshatriyas melted away like the hails in rain

ਕੋਊ ਜਾਇ ਨ ਸਾਮੁਹੈ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਬਿਧਿ ਯਾ ਉਚਰਿਯੋ ॥੧੦੪੧॥

kouoo jai na saamuhai satran ke nirap ne mukh te bidh yaa uchariyo ||1041||

None could make himself so bold as to fight with the enemy and boldly come forward to fulfil the desire of the king.1041.

ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਧੀਰਜੁ ਬਾਧਿ ਸਕਿਯੋ ਲਰਬੇ ਤੇ ਡਰੇ ਸਭ ਕੋ ਮਨੁ ਭਾਜਿਯੋ ॥

kinahoo(n) neh dheeraj baadh sakiyo larabe te ddare sabh ko man bhaajiyo ||

None could preserve his endurance and everyone’s mind sped away from

the idea of war

ਭਾਜਨ ਕੀ ਸਬ ਹੂੰ ਬਿਧ ਕੀ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਕੋਪਿ ਸਰਾਸਨੁ ਸਾਜਿਯੋ ॥

bhaajan kee sab hoo(n) bidh kee kinahoo(n) nahee kop saraasan saajiyo ||

None could hold his bow and arrows in anger and thus dropped the idea of fighting, all of them planned to run away

ਯੌ ਹਰਿ ਜੂ ਪੁਨਿ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਗਜ ਕੋ ਬਧਿ ਕੈ ਜਿਮ ਕੇਹਰਿ ਗਾਜਿਯੋ ॥

yau har joo pun bol uThio gaj ko badh kai jim kehar gaajiyo ||

Seeing this, Krishna thundered like a lion after killing the elephant

ਅਉਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜਿਯੋ ॥੧੦੪੨॥

aaur bhalee upamaa upajee dhun ko sun kai ghan saavan laajiyo ||1042||

Even the clouds of the month of Sawan felt shy on seeing him

thundering.1042.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰਾਜ ਨ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ਹਮਹੂੰ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁ ਜਾਇ ਲਰੈਗੇ ॥

raaj na chi(n)t karo man mai hamahoo(n) dhouoo bhraat su jai laraige ||

"O King! rule without anxiety

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੁਧ ਕਰੈਗੇ ॥

baan kamaan kirapaan gadhaa geh kai ran bheetar judh karaige ||

We, both the brothers will go to fight and wage a dreadful war carrying

bow, arrows, sword, mace etc.

ਜੋ ਹਮ ਊਪਰਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਇ ਹੈ ਤਾਹਿ ਕੇ ਅਸਤ੍ਰ ਸਿਉ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈਗੇ ॥

jo ham uoopar kop kai aai hai taeh ke asatr siau praan haraige ||

"Anyone who confronts us, we shall destroy him with our arms

ਪੈ ਉਨ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਡਰ ਹੈ ਨਹੀ ਆਹਵ ਤੇ ਪਗ ਦੁਇ ਨ ਟਰੈਗੇ ॥੧੦੪੩॥

pai un ko mar hai ddar hai nahee aahav te pag dhui na Taraige ||1043||

We shall vanquish him and will not even go two steps backward."1043.

ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਯੌ ਦੋਊ ਠਾਢ ਭਏ ਚਲ ਕੈ ਨਿਜੁ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥

eiau keh kai yau dhouoo Thaadd bhe chal kai nij maat pitaa peh aae ||

ਆਵਤ ਹੀ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਜੋਰਿ ਕੈ ਪਾਇਨ ਊਪਰ ਮਾਥ ਲੁਡਾਏ ॥

aavat hee dhuhoo(n) haathan jor kai pain uoopar maath luddaae ||

Saying this, both the brothers stood up and came to their parents, before whom they bowed reverently

ਮੋਹੁ ਬਢਿਯੋ ਬਸੁਦੇਵ ਅਉ ਦੇਵਕੀ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸੁਤ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥

moh baddiyo basudhev aau dhevakee lai apune sut ka(n)Th lagaae ||

Seeing them, the attackment of Vasudev and Devki increased and they

hugged both the sons to their bosoms

ਜੀਤਹੁਗੇ ਤੁਮ ਦੈਤਨ ਸਿਉ ਭਜਿ ਹੈ ਅਰਿ ਜਯੋ ਘਨ ਬਾਤ ਉਡਾਏ ॥੧੦੪੪॥

jeetahuge tum dhaitan siau bhaj hai ar jayo ghan baat uddaae ||1044||

They said, “You will conquer the demons and they will run away just as the clouds run away before the wind.”1044.

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਨਾਮ ਦੋਊ ਕਰਿ ਕੈ ਤਜਿ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਹਰਿ ਆਏ ॥

maat pitaa kau pranaam dhouoo kar kai taj dhaam su baahar aae ||

Bowing before their parents, both the heroes left their home and came out

ਆਵਤ ਹੀ ਸਭ ਆਯੁਧ ਲੈ ਪੁਰ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਬੁਲਾਏ ॥

aavat hee sabh aayudh lai pur beer jite sabh hee su bulaae ||

On coming out they took all the weapons and called all the warriors

ਦਾਨ ਘਨੇ ਦਿਜ ਕਉ ਦਏ ਸਜਾਮ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਆਨੰਦ ਚਿਤ ਬਢਾਏ ॥

dhaan ghane dhij kau dhe sayaam dhuhoo(n) mil aana(n)dh chit baddaae ||

The Brahmins were given great number of gifts in charity and they were greatly pleased in mind

ਆਸਿਖ ਦੇਤ ਭਏ ਦਿਜ ਇਉ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਹੋ ਜੀਤਿ ਘਨੇ ਅਰਿ ਘਾਏ ॥੧੦੪੫॥

aasikh dhet bhe dhij iau gireh aai ho jeet ghane ar ghaae ||1045||

They blessed both the brothers and said, “You will kill the enemies and

return safely to your home.”1045.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੇਖਿ ਚਮੂੰ ਸਭ ਜਾਦਵੀ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪੁਨੇ ਸਾਥ ॥

dhekh chamoo(n) sabh jaadhavee har joo apune saath ||

ਘਨ ਸੁਰ ਸਿਉ ਸੰਗ ਸਾਰਥੀ ਬੋਲਿਯੋ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥੧੦੪੬॥

ghan sur siau sa(n)g saarathee boliyo sree birajanaath ||1046||

Seeing the army of Yadavas with him, Krishna spoke loudly with his

charioteer,1046

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਦਾਰੁਕ ਸੋ ॥

kaanreh joo baach dhaaruk so ||

Speech of Krishna addressed to Daruk

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹਮਰੋ ਰਥ ਦਾਰੁਕ ਤੈ ਕਰਿ ਸਾਜ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਿਉ ਅਬ ਤਾ ਰਨ ਕਉ ॥

hamaro rath dhaaruk tai kar saaj bhalee bidh siau ab taa ran kau ||

ਅਸਿ ਤਾ ਮਹਿ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਧਰੀਯੋ ਰਿਪੁ ਕੀ ਧੁਜਨੀ ਸੁ ਬਿਦਾਰਨ ਕਉ ॥

as taa meh chakr gadhaa dhareeyo rip kee dhujanee su bidhaaran kau ||

“O Daruk! decorate my chariot very nicely and place in it the disc and mace and all the weapons and arms which can destroy the banner of the

enemy

ਸਬ ਜਾਦਵ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਹਉ ਸੁ ਪਧਾਰਤ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਕਉ ॥

sab jaadhav lai apane sa(n)g hau su padhaarat dhait sa(n)ghaaran kau ||

“I am going to destroy the demons taking all the Uadavas with me

ਕਿਹ ਹੇਤ ਚਲਿਯੋ ਸੁਨ ਲੈ ਹਮ ਪੈ ਅਪੁਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦੁਖ ਟਾਰਨ ਕਉ ॥੧੦੪੭॥

keh het chaliyo sun lai ham pai apune nirap ke dhukh Taaran kau ||1047||

You should know this that I am going to remove the suffering of my kng.”1047.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਗੋਬਿੰਦ ਤਬਿ ਕਟ ਸਿਉ ਕਸਿਯੋ ਨਿਖੰਗ ॥

yau keh kai gobi(n)dh tab kaT siau kasiyo nikha(n)g ||

ਹਲ ਮੂਸਲ ਹਲਧਰਿ ਗਹਿਯੋ ਕਛੁ ਜਾਦਵ ਲੈ ਸੰਗਿ ॥੧੦੪੮॥

hal moosal haladhar gahiyo kachh jaadhav lai sa(n)g ||1048||

Saying this, Krishna tied his quiver around his waist and taking some

Yadavas with him, Balram also carried the plough and pentle.1048.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੈਤਨ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਚਲੇ ਅਪੁਨੇ ਸੰਗ ਲੈ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਦਾਨੀ ॥

dhaitan maaran het chale apune sa(n)g lai sabh hee bhaT dhaanee ||

Krishna moved forward alongwith the warriors in order to kill the demons

ਸ੍ਰੀ ਬਲਿਭਦ੍ਰਹਿ ਸੰਗ ਲਏ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲ ਕੀ ਗਤਿ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਜਾਨੀ ॥

sree balibhadhreh sa(n)g le jeh ke bal kee gat sreepat jaanee ||

He took also balram with him, the measure of whose power is known only to God Himself

ਕੋ ਸਮ ਭੀਖਮ ਹੈ ਇਨ ਕੇ ਅਰੁ ਕੋ ਭ੍ਰਿਗੁ ਨੰਦਨੁ ਰਾਵਨੁ ਬਾਨੀ ॥

ko sam bheekham hai in ke ar ko bhirag na(n)dhan raavan baanee ||

ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਸਜਾਮ ਚਲੇ ਮੁਸਲੀ ਧਰਿ ਜੁ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੧੦੪੯॥

satran ke badh kaaran sayaam chale musalee dhar joo abhimaanee ||1049||

Who is there so dreadful like them and the fulfiller of their pledge like Parashurama? Balram and Krishna moved forward proudly in order to kill

the enemies.1049.

ਬਾਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਚੜਿ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥

baadh kirapaan saraasan lai chaR saya(n)dhan pai jadhubeer sidhaare ||

ਭਾਖਤ ਬੈਨ ਸੁਧਾ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁ ਕਹਾ ਹੈ ਸਭੈ ਸੁਤ ਬੰਧ ਹਮਾਰੇ ॥

bhaakhat bain sudhaa mukh te su kahaa hai sabhai sut ba(n)dh hamaare ||

Krishna moved forward taking his bow and arrows and the sword and mounting on his chariot, he spoke sweet, nectar-like words saying that all the companions were his brothers

ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਇਨ ਕੇ ਸਬ ਸਾਥ ਸੁ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਇਕ ਬੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥

sree prabh pain ke sab saath su yau keh kai ik beer pukaare ||

ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਮੈ ਬਲਿ ਸਿਉ ਬਲਿਦੇਵ ਹਲਾਯੁਧ ਧਾਰੇ ॥੧੦੫੦॥

dhai pare ar ke dhal mai bal siau balidhev halaayudh dhaare ||1050||

Taking the support of the feet of Krishna, all the warriors roared dreadfully like a lion and Balram etc. fell upon the army of the enemy with their

weapons.1050.

ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੀ ਪਤਨਾ ਹਰਿ ਜੁ ਮਨ ਮੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥

dhekhat hee ar kee patanaa har joo man mo at kop bhare ||

Seeing the army of the enemy, Krishna was extremely infuriated

ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹਾ ਰਥੁ ਜਾਇ ਪਰੇ ਧੁਜਨੀ ਪਤ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥

s dhavai tahaa rath jai pare dhujanee pat te nahee naik ddare ||

He ordered his charioteer to move forward and thereby befell upon the general of the enemy’s army

ਸਿਤ ਬਾਨਨ ਸੋ ਗਜ ਬਾਜ ਹਨੇ ਜੋਊ ਸਾਜ ਜਰਾਇਨ ਸਾਥ ਜਰੇ ॥

sit baanan so gaj baaj hane jouoo saaj jarain saath jare ||

ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬਜ੍ਰ ਲਗੇ ਟੁਟ ਕੈ ਧਰਨੀ ਗਿਰ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਪਰੇ ॥੧੦੫੧॥

mano i(n)dhr ke bajr lage TuT kai dharanee gir sira(n)g sumer pare ||1051||

He knocked down the elephants and horses with his arrows and they fell

down by the Vajra of the Indra.1051.

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਤੇ ਬਹੁ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਛੁਟ ਕੈ ਭਟ ਘਾਏ ॥

sree jadhubeer saraasan te bahu teer chhuTe chhuT kai bhaT ghaae ||

ਪੈਦਲ ਮਾਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਸਤ੍ਰ ਘਨੇ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥

paidhal maar rathee birathee kar satr ghane jamalok paThaae ||

Many arrows were discharged from the bow of Krishna and many warriors were killed by them, the men on foot were killed, the charioteers were deprived of their chariots and many enemies were dispatched to the abode of Yama

ਭਾਜਿ ਅਨੇਕ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਪੁਨਿ ਆਏ ॥

bhaaj anek ge ran te jouoo laaj bhare har pai pun aae ||

ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਹਾਥ ਲਗੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਫਿਰਿ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥੧੦੫੨॥

te birajanaath ke haath lage gireh kau fir jeevat jaan na paae ||1052||

Many warriors ran away and those who felt shy while running they again fought with Krishna, but none could escape death at the hands of

Krishna.1052.

ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਮੈ ਭਟ ਯੌ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥

kop bhare ran mai bhaT yau chahoo(n) oran te lalakaar pare ||

The warriors are getting enraged in the battlefield and the shouts are being heard from all the four sides

ਕਰਿ ਚਉਪ ਭਿਰੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਤੇ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੇ ॥

kar chaup bhire apane man mai na(n)dh na(n)dhan te na ratee k ddare ||

The fighters of the army of the enemy are fighting with great excitement and they are not fearing even a little from Krishna

ਤਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੈ ਉਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਹਰੇ ॥

tab hee birajanaath saraasan lai chhin mai un ke abhimaan hare ||

ਜੋਊ ਆਵਤ ਭੇ ਧਨ ਬਾਨ ਧਰੇ ਹਰਿ ਜੂ ਸਿਗਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਣ ਕਰੇ ॥੧੦੫੩॥

jouoo aavat bhe dhan baan dhare har joo sigare bin praan kare ||1053||

Taking his bow and arrows in his hands, Krishna is shattrering their pride in an instant and whosoever confronts him, Krishna killing him makes him

lifeless.1053.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਸ੍ਰਉਨਤ ਤਰੰਗਨੀ ਉਠਤ ਕੋਪਿ ਬਲ ਬੀਰ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਤੀਰ ਰਿਪੁ ਖੰਡ ਕੀਏ ਰਨ ਮੈ ॥

sraunat tara(n)ganee uThat kop bal beer maar maar teer rip kha(n)dd ke'ee ran mai ||

By discharging arrows, the enemies are being chopped into bits in the battlefield and the streams of blood are flowing

ਬਾਜ ਗਜ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਬ੍ਰਿਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ਕੇਤੇ ਪੈਦਲ ਬਿਦਾਰੇ ਸਿੰਘ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਨ ਮੈ ॥

baaj gaj maare rathee birathee kar ddaare kete paidhal bidhaare si(n)gh jaise mirag ban mai ||

The elephants and horses have been killed, the charioteers have been deprived of their chariots and the men on foot have been killed just as a lion kills the deer in the forest

ਜੈਸੇ ਸਿਵ ਕੋਪ ਕੈ ਜਗਤ ਜੀਵ ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਲੈ ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਅਰਿ ਯੌ ਸੰਘਾਰੇ ਆਈ ਮਨ ਮੈ ॥

jaise siv kop kai jagat jeev maar pralai taise har ar yau sa(n)ghaare aaiee man mai ||

Just as Shiva destroys the beings at the time of dissolution, in the same

manner Krishna has destroyed the enemies

ਏਕ ਮਾਰਿ ਡਾਰੇ ਏਕ ਘਾਇ ਛਿਤਿ ਪਾਰੇ ਏਕ ਤ੍ਰਸੇ ਏਕ ਹਾਰੇ ਜਾ ਕੇ ਤਾਕਤ ਨ ਤਨ ਮੈ ॥੧੦੫੪॥

ek maar ddaare ek ghai chhit paare ek trase ek haare jaa ke taakat na tan mai ||1054||

Many have been killed, many are lying wounded on the ground an dmany are lying powerless and frightened.1054.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਹੁਰੋ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਘਨ ਸੁਰ ਕੈ ਬਰਖਿਯੋ ਸਰ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਮਗਵਾ ॥

bahuro ghan sayaam ghan sur kai barakhiyo sar boo(n)dhan jiau magavaa ||

ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਹਨਿ ਸ੍ਰਉਨ ਬਹਿਯੋ ਸੁ ਭਇਓ ਰਨ ਈਗਰ ਕੇ ਰੰਗਵਾ ॥

chatura(n)g chamoo(n) han sraun bahiyo su bhio ran ieegar ke ra(n)gavaa ||

Krishna is thundering like clouds and his arrows are being showered like the drops of water, with the flowing of the blood of all the four divisions of

the army, the battlefield has become red

ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਝਰੇ ਰਥ ਪੁੰਜ ਢਰੇ ਗਜ ਸੁੰਡ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਹੈ ਤੰਗਵਾ ॥

kahoo(n) mu(n)dd jhare rath pu(n)j ddare gaj su(n)dd pare kahoo(n) hai ta(n)gavaa ||

Somewhere the skulls are lying, somewhere there are heaps of chariots and somewhere there are the trunks of the elephants

ਜਦੁਬੀਰ ਜੁ ਕੋਪ ਕੈ ਤੀਰ ਹਨੇ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਸੁ ਕਹੂੰ ਅੰਗਵਾ ॥੧੦੫੫॥

jadhubeer ju kop kai teer hane kahoo(n) beer gire su kahoo(n) a(n)gavaa ||1055||

In great fury, Krishna caused the rain of arrows, somewhere the warriors have fallen and somewhere their limbs are lying scattered.1

ਬਹੁ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਛਿਤ ਪੈ ਭਟ ਯੌ ਅਰਿ ਕੈ ਬਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲਰਿ ਕੈ ॥

bahu joojh pare chhit pai bhaT yau ar kai bar kai har siau lar kai ||

The warriors, having fought bravely with Krishna, are lying on the ground

ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਬੀਚ ਇਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ॥

dhan baan kirapaan gadhaa geh paan gire ran beech itee kar kai ||

Holding their bows, arrows, swords, maces etc., the warriors have expired

fighting till the end

ਤਿਹ ਮਾਸ ਗਿਰਾਸ ਮਵਾਸ ਉਦਾਸ ਹੁਇ ਗੀਧ ਸੁ ਮੋਨ ਰਹੀ ਧਰਿ ਕੈ ॥

teh maas giraas mavaas udhaas hui geedh su mon rahee dhar kai ||

The vultures are sitting sadly and silently while devouring their flesh

ਸੁ ਮਨੋ ਬੁਟੀਆ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੀ ਨ ਪਚੀ ਉਰ ਮੈ ਬਰਿ ਕੈ ਫਰਿਕੈ ॥੧੦੫੬॥

s mano buTeeaa bar beeran kee na pachee ur mai bar kai farikai ||1056||

It seems that the pieves of the flesh of these warriors are not being digested by these vultures.1056.

ਅਸਿ ਕੋਪਿ ਹਲਾਯੁਧ ਪਾਨਿ ਲੀਯੋ ਸੁ ਧਸਿਯੋ ਦਲ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ॥

as kop halaayudh paan leeyo su dhasiyo dhal mai at ros bhariyo ||

Balram in great rage took his weapons in his hand and penetrated into the ranks of the enemy

ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਤਨਾਪਤਿ ਤੇ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰਿਯੋ ॥

bahu beer hane ran bhoom bikhai pratanaapat te na ratee k ddariyo ||

Without any fear of the general of the enemy’s army, he killed many

warriors

ਗਜ ਬਾਜ ਰਥੀ ਅਰੁ ਪਤਿ ਚਮੂੰ ਹਨਿ ਕੈ ਉਨ ਬੀਰਨ ਤੇਜ ਹਰਿਯੋ ॥

gaj baaj rathee ar pat chamoo(n) han kai un beeran tej hariyo ||

He made lifeless the elephants, horses and charioteers by killing them

ਜਿਮ ਤਾਤ ਧਰਾ ਸੁਰਪਤਿ ਲਰਿਯੋ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਇਮ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ॥੧੦੫੭॥

jim taat dharaa surapat lariyo har bhraat balee im judh kariyo ||1057||

Just as Indra wages a war, in the same manner Balram, the powerful brother of Krishna waged the war.1057.

ਜੁਧ ਜੁਰੇ ਜਦੁਰਾਇ ਸਖਾ ਕਿਧੋ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੋਹੈ ॥

judh jure jadhurai sakhaa kidho krodh bhare dhurajodhan sohai ||

ਭੀਰ ਪਰੇ ਰਨਿ ਰਾਵਨ ਸੋ ਸੁਤ ਰਾਵਨ ਕੋ ਤਿਹ ਕੀ ਸਮ ਕੋ ਹੈ ॥

bheer pare ran raavan so sut raavan ko teh kee sam ko hai ||

Balram, the brother of Krishna is waging the war like Duryodhana filled with anger or like Meghnad, the son of Ravana in the Ram-Ravana war

ਭੀਖਮ ਸੋ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਹੈ ਲਰਿਬੇ ਕਹੁ ਰਾਮ ਬਲੀ ਬਰਿ ਜੋ ਹੈ ॥

bheekham so marabe kahu hai laribe kahu raam balee bar jo hai ||

It appears that the hero is going to kill Bhishama and Balram may be equal

in strength to Ram

ਅੰਗਦ ਹੈ ਕਿ ਹਨੂ ਜਮੁ ਹੈ ਕਿ ਭਰਿਯੋ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਭਯਾਨਕ ਰੋਹੈ ॥੧੦੫੮॥

a(n)gadh hai k hanoo jam hai k bhariyo balibhadhr bhayaanak rohai ||1058||

The dreadful Balbhadra appears in his fury like Angad or Hanumar.1058.

ਦ੍ਰਿੜ ਕੈ ਬਲਿ ਕੋਪਿ ਹਲਾਯੁਧ ਲੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਭੀਤਰ ਧਾਇ ਗਯੋ ॥

dhiraR kai bal kop halaayudh lai ar ke dhal bheetar dhai gayo ||

Highly infuriated, Balram fell upon the army of the enemy

ਗਜ ਬਾਜ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਹੁ ਪੈਦਲ ਕੋ ਦਲੁ ਕੋਪਿ ਛਯੋ ॥

gaj baaj rathee birathee kar kai bahu paidhal ko dhal kop chhayo ||

Many elephants, horses, charioteers, soldiers on foot etc. have come under the shade of his fury

ਕਲਿ ਨਾਰਦ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਘਨੇ ਸਿਵ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ ਰਨ ਦੇਖਿ ਨਯੋ ॥

kal naaradh bhoot pisaach ghane siv reejh rahiyo ran dhekh nayo ||

Seeing this war Narada, ghosts, fiends and Shiva etc. are getting pleased

ਅਰਿ ਯੌ ਸਟਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਜਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ॥੧੦੫੯॥

ar yau saTake mirag ke gan jayo musaleedhar maanahu si(n)gh bhayo

||1059||

The enemy’s army appears like a deer and Balram like a lion.1059.

ਇਕ ਓਰਿ ਹਲਾਯੁਧ ਜੁਧ ਕਰੈ ਇਕ ਓਰਿ ਗੋਬਿੰਦਹ ਖਗ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

eik or halaayudh judh karai ik or gobi(n)dheh khag sa(n)bhaariyo ||

On the side Balram is waging the war and on the other side Krishna has taken up the sword

ਬਾਜ ਰਥੀ ਗਜਪਤਿ ਹਨੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਦਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰਿਯੋ ॥

baaj rathee gajapat hane at ros bhare dhal ko lalakaariyo ||

After killing the horses, the charioteers and the lords of the elephants, he, in great fury, has challenged the army

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੈਥਨ ਸਿਉ ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਬਿਡਾਰਿਯੋ ॥

baan kamaan gadhaa geh sree har saithan siau ar pu(n)j biddaariyo ||

He was chopped into bits the gathering of the enemies with his weapons including bow and arrows, mace etc.

ਮਾਰੁਤ ਹ੍ਵੈ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕਿਧੋ ਉਮਡਿਯੋ ਦਲ ਪਾਵਸ ਮੇਘ ਨਿਵਾਰਿਯੋ ॥੧੦੬੦॥

maarut havai ghan sayaam kidho umaddiyo dhal paavas megh nivaariyo ||1060||

He is killing the enemies like the clouds scattered into bits by the wing in

the rainy season.1060.

ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਦਾ ਰਿਪੁ ਘਾਲ ਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਸਬੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥

sree na(n)dh laal sadhaa rip ghaal karaal bisaal sabai dhan leeno ||

ਇਉ ਸਰ ਜਾਲ ਚਲੇ ਤਿਹ ਕਾਲ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸਾਲ ਰਿਸੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥

eiau sar jaal chale teh kaal tabai ar saal risai ieh keeno ||

When Krishna, the destroyer ever of the enemies, took his dreadful bow in his hand, the clusters of arrows emanated from it and the heart of the enemies got highly enraged

ਘਾਇਨ ਸੰਗਿ ਗਿਰੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਸਭ ਕੋ ਤਨ ਸ੍ਰਉਨਤ ਭੀਨੋ ॥

ghain sa(n)g giree chatura(n)g chamoo(n) sabh ko tan sraunat bheeno ||

All the four divisions of the army fell down wounded and the bodies were steeped in blood

ਮਾਨਹੁ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋ ਬਿਧ ਨੇ ਸੁ ਰਚਿਯੋ ਰੰਗ ਆਰੁਨ ਲੋਕ ਨਵੀਨੋ ॥੧੦੬੧॥

maanahu pa(n)dhrasavo bidh ne su rachiyo ra(n)g aarun lok naveeno

||1061||

It seemed that the Providence has created this world in red colour.1061.

ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਦੂਖਨ ਦੈਤਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਸਾਥ ਰਿਸੈ ਅਤਿ ਮਾਨ ਭਰਿਯੋ ॥

birajabhookhan dhookhan dhaitan ke rip saath risai at maan bhariyo ||

ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹਾ ਰਥ ਜਾਇ ਪਰਿਯੋ ਲਖਿ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਨ ਨੈਕੁ ਡਰਿਯੋ ॥

s dhavai tahaa rath jai pariyo lakh dhaanav sain na naik ddariyo ||

Krishna, the tormentor of the demons, in great rage and pride moved forward his chariot and fell upon the enemy fearlessly,

ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਜਿਉ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥

dhan baan sa(n)bhaar ayodhan mai har kehar kee bidh jiau bichariyo ||

ਭੁਜ ਦੰਡ ਅਦੰਡਨ ਖੰਡਨ ਕੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦਲ ਖੰਡਨਿ ਖੰਡ ਕਰਿਯੋ ॥੧੦੬੨॥

bhuj dha(n)dd adha(n)ddan kha(n)ddan kai ris kai dhal kha(n)ddan kha(n)dd kariyo ||1062||

Holding his bow and arrows, he moved like a lion in the battlefield and with the strength of his arms, furiously began to shop the forces of the

enemy.1062.

ਮਧੁਸੂਦਨ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ॥

madhusoodhan beech ayodhan ke bahuro kar mai dhan baan layo ||

ਸੁ ਨਿਸੰਕ ਤਬੈ ਰਨ ਬੀਚ ਪਰਿਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਬਰ ਕੈ ਹਨਿ ਸੈਨ ਦਯੋ ॥

s nisa(n)k tabai ran beech pariyo ar ko bar kai han sain dhayo ||

Krishna again took his bow and arrows in his hand and destroyed the enemy's army in the battlefield

ਧਨੁ ਸੋ ਜਿਮ ਤੂਲਿ ਧੁਨੈ ਧੁਨੀਯਾ ਦਲ ਤ੍ਰਯੋ ਸਿਤ ਬਾਨਨ ਸੋ ਧੁਨਿਯੋ ॥

dhan so jim tool dhunai dhuneeyaa dhal trayo sit baanan so dhuniyo ||

Just as the carder of cotton cards it, in the same manner Krishna carded the enemy's army

ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬਹਿਯੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਠਾ ਮਨੋ ਆਠਵੋ ਸਿੰਧੁ ਭਯੋ ॥੧੦੬੩॥

bahu sraun pravaeh bahiyo ran mai teh Thaa mano aaThavo si(n)dh bhayo

||1063||

The stream of blood swelled in the battlefield like the eighth ocean.1063.

ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਕੀ ਉਮਡੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਉਤ ਤੇ ਉਮਡਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਬਲ ਸੰਗਾ ॥

eit te har kee umaddee pratanaa ut te umaddiyo nirap lai bal sa(n)gaa ||

On this side the army of Krishna marched forward and on the other side the king Jarasandh moved forward alongwith his forces

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਪਾਨਿ ਭਿਰੇ ਕਟਿ ਗੇ ਭਟਿ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗਾ ॥

baan kamaan kirapaan lai paan bhire kaT ge bhaT a(n)g prata(n)gaa ||

The warriors fought taking bow and arrows and swords in their hands and their limbs were being chopped

ਪਤਿ ਗਿਰੇ ਗਜਿ ਬਾਜ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹੂੰ ਅੰਗਾ ॥

pat gire gaj baaj kahoo(n) kahoo(n) beer gire tin ke kahoo(n) a(n)gaa ||

Somewhere the lords of elephants and horses fell and somewhere the limbs of warriors began to fall

ਐਸੇ ਗਏ ਮਿਲਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਦਲ ਜੈਸੇ ਮਿਲੇ ਜਮੁਨਾ ਅਰੁ ਗੰਗਾ ॥੧੦੬੪॥

aaise ge mil aapas mai dhal jaise mile jamunaa ar ga(n)gaa ||1064||

Both the armies were locked in a close combat like the merger into one by

the Ganges and Yamuna.1064.

ਸ੍ਵਾਮਿ ਕੇ ਕਾਜ ਕਉ ਲਾਜ ਭਰੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਭਟ ਯੌ ਉਮਗੇ ਹੈ ॥

savaiaam ke kaaj kau laaj bhare dhuhoo(n) oran te bhaT yau umage hai ||

In order to fulfil the task assigned to them by their masters, the warriors of both the sides are enthusiastically moving forward

ਜੁਧੁ ਕਰਿਯੋ ਰਨ ਕੋਪਿ ਦੁਹੂੰ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਹੀ ਕੇ ਪੁਨਿ ਸੰਗ ਪਗੇ ਹੈ ॥

judh kariyo ran kop dhuhoo(n) ras rudhr hee ke pun sa(n)g page hai ||

From both the sides, the warriors dyed with ire are ferociously waging war,

ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਸਮੁਹੇ ਲਰਿ ਕੈ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗ ਭਗੇ ਹੈ ॥

joojh pare samuhe lar kai ran kee chhit te nahee paig bhage hai ||

And confronting one another are fighting unhesitatingly

ਉਜਲ ਗਾਤ ਮੈ ਸਾਗ ਲਗੀ ਮਨੋ ਚੰਦਨ ਰੂਖ ਮੈ ਨਾਗ ਲਗੇ ਹੈ ॥੧੦੬੫॥

aujal gaat mai saag lagee mano cha(n)dhan rookh mai naag lage hai ||1065||

The spears piercing the white bodies appear like the serpents entwining

the sandalwood tree.1065.

ਜੁਧੁ ਕਰਿਯੋ ਰਿਸ ਆਪਸਿ ਮੈ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਕੋਊ ਟਰੇ ॥

judh kariyo ris aapas mai dhuhoo(n) oran te nahee kouoo Tare ||

From both sides, the warriors fought bravely with great anger and none of them retraced his steps

ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਟਰੇ ॥

barachhee geh baan kamaan gadhaa as lai kar mai ieh bhaat Tare ||

They are fighting quite nicely with spears, bows, arrows, maces, swords etc, someone is falling down while fighting,

ਕੋਊ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਕੋਊ ਰੀਝਿ ਭਿਰੇ ਛਿਤਿ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਕੋਊ ਧਾਇ ਪਰੇ ॥

kouoo joojh gire kouoo reejh bhire chhit dhekh ddare kouoo dhai pare ||

Someone is getting pleased, someone seems frightened by viewing the battlefield and someone is running

ਮਨਿ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਨ ਦੀਪ ਕੇ ਊਪਰ ਆਇ ਪਤੰਗ ਜਰੇ ॥੧੦੬੬॥

man yau upajee upamaa ran dheep ke uoopar aai pata(n)g jare ||1066||

The poet says that it appears that the warriors like moths are getting burnt on the battlefield like the earthen lamp.1066.

ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਸੰਗਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਭਿਰਿਯੋ ਬਰਛੀ ਬਰ ਲੈ ਪੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਮੁਰਾਰੀ ॥

pirathame sa(n)g baan kamaan bhiriyo barachhee bar lai pun bhraat

muraaree ||

Balram fought earlier with bow and arrows and then he began the fight, taking his spear in his hand

ਫੇਰਿ ਲਰਿਯੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਸ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰੀ ॥

fer lariyo as lai kar mai dhas kai rip kee bahu sain sa(n)ghaaree ||

Then he took the sword in his hand, killed the warriors penetrating in the army,

ਫੇਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਸੁ ਹਤੇ ਬਹੁਰੋ ਜੁ ਹੁਤੇ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਕਟਾਰੀ ॥

fer gadhaa geh kai su hate bahuro ju hute geh paan kaTaaree ||

Then holding his dagger, he knocked down warriors with his mace

ਐਚਤ ਯੌ ਹਲ ਸੋ ਦਲ ਕੋ ਜਿਮ ਖੈਚਤ ਦੁਇ ਕਰਿ ਝੀਵਰ ਜਾਰੀ ॥੧੦੬੭॥

aaichat yau hal so dhal ko jim khaichat dhui kar jheevar jaaree ||1067||

Balram is pulling the enemy’s army with his plough like the palanquin-

bearer making effort to putt the water with both the hands.1067.

ਜੋ ਭਟ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਿਯੋ ਬਰ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਊ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

jo bhaT saamuhe aai ariyo bar kai har joo souoo maar giraayo ||

ਲਾਜ ਭਰੇ ਜੋਊ ਜੋਰਿ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕੋਊ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥

laaj bhare jouoo jor bhire tin te kouoo jeevat jaan na paayo ||

Any warrior who came in front of him, Krishna knocked his down he, who getting shy of his weakness, fought with great force, he also could not survive

ਪੈਠਿ ਤਬੈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਮਧਿ ਸਜਾਮ ਘਨੋ ਪੁਨਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

paiTh tabai pratanaa ar kee madh sayaam ghano pun judh machaayo ||

Penetrating into enemy’s forces, Krishna fought a violent battle

ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸੁ ਧੀਰ ਗਹਿਯੋ ਰਿਪੁ ਕੋ ਸਬ ਹੀ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਭਗਾਯੋ ॥੧੦੬੮॥

sree balabeer su dheer gahiyo rip ko sab hee dhal maar bhagaayo ||1068||

Balram also fought with endurance and knocked down the enemy’s

army.1068.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭਗੀ ਚਮੂੰ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ਨੈਨ ॥

bhagee chamoo(n) chatura(n)ganee nirapat nihaaree nain ||

Jarasandh himself saw his army of four divisions running away,

ਨਿਕਟਿ ਬਿਕਟਿ ਭਟ ਜੋ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਿਯੋ ਬੈਨ ॥੧੦੬੯॥

nikaT bikaT bhaT jo hute tin prat boliyo bain ||1069||

He said to the warriors fighting near him,1069

ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਾਚ ਸੈਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥

nirap jaraasa(n)dh baach sainaa prat ||

Speech of the king Jarasandh addressed to the army:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੁਧ ਕਰੈ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਜਹਾ ਤੁਮ ਹੂੰ ਦਲੁ ਲੈ ਉਨ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰੋ ॥

judh karai ghan sayaam jahaa tum hoo(n) dhal lai un or sidhaaro ||

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਕਰਿ ਲੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਦੇਹ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥

baan kamaan kirapaan gadhaa kar lai jadhubeer ko dheh prahaaro ||

“The side on which Krishna is fighting, you may all go there and strike blows to him with you bows, arrows, swords and maces

ਜਾਇ ਨ ਜੀਵਤ ਜਾਦਵ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੋ ॥

jai na jeevat jaadhav ko tin ko ran bhoom mai jai sa(n)ghaaro ||

“No Yadava be allowed to escape from the battlefield

ਯੌ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਚਲੀ ਚਤੁਰੰਗ ਜਹਾ ਰਨ ਭਾਰੋ ॥੧੦੭੦॥

yau jab bain kahai nirap sain chalee chatura(n)g jahaa ran bhaaro ||1070||

Kill all of them,” when Jarasandh said these words, then the army set itself in ranks and marched forward towards that side.1070.

ਆਇਸ ਪਾਵਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਘਨ ਜਿਉ ਉਮਡੇ ਭਟ ਓਘ ਘਟਾ ਘਟ ॥

aais paavat hee nirap ko ghan jiau umadde bhaT ogh ghaTaa ghaT ||

On receiving the command of the king, the warriors marched forward like

clouds

ਬਾਨਨ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਬਰਖੇ ਚਪਲਾ ਅਸਿ ਕੀ ਧੁਨਿ ਹੋਤ ਸਟਾ ਸਟ ॥

baanan boo(n)dhan jiau barakhe chapalaa as kee dhun hot saTaa saT ||

The arrows were showered like rain-drops and the swords flashed like lighting

ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਇਕ ਸਾਸ ਭਰੇ ਇਕ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਰਨਿ ਅੰਗ ਕਟਾ ਕਟ ॥

bhoom pare ik saas bhare ik joojh mare ran a(n)g kaTaa kaT ||

Someone has fallen a martyr on the earth, someone is heaving a long sigh and someone's limb has been chopped

ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਮੁਖ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਰਟਾ ਰਟ ॥੧੦੭੧॥

ghail ek pare ran mai mukh maar hee maar pukaar raTaa raT ||1071||

Someine is lying wounded on the ground, but still he is shouting repeatedly "Kill, Kill".1071.

ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਰਨ ਮਾਝਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

jadhubeer saraasan lai kar mai rip beer jite ran maajh sa(n)ghaare ||

Krishna took his bow and arrows in his hand, knocked down all the

warriors present in the battlefield

ਮਤਿ ਕਰੀ ਬਰ ਬਾਜ ਹਨੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

mat karee bar baaj hane rath kaaT rathee birathee kar ddaare ||

He killed the intoxicated elephants and horses and deprived many charioteers of their chariots

ਘਾਇਲ ਦੇਖ ਕੈ ਕਾਇਰ ਜੇ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਰਨੇ ਛਿਤਿ ਤਯਾਗਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥

ghail dhekh kai kair je ddar maan rane chhit tayaag sidhaare ||

Seeing the wounded warriors, the cowards left the battlefield and ran away

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਪੁੰਨ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਮਾਨਹੁ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਹੁ ਪੁੰਜ ਪਧਾਰੇ ॥੧੦੭੨॥

sree har pu(n)n ke agraj maanahu paapan ke bahu pu(n)j padhaare ||1072||

They appeared like the collective sins running before the embodiment of virtues i.e. Krishna.1072.

ਸੀਸ ਕਟੇ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਤੇਊ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੈ ॥

sees kaTe kitane ran mai mukh te teuoo maar hee maar pukaarai ||

All the heads that were chopped in the war, they are all shouting “kill, kill”

from their mouths

ਦਉਰਤ ਬੀਚ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈ ਜਹ ਸਯਾਮ ਲਰੈ ਤਿਹ ਓਰਿ ਪਧਾਰੈ ॥

dhaurat beech kaba(n)dh firai jeh sayaam larai teh or padhaarai ||

The headless trunks are running and moving forward to that side where Krishna is fighting

ਜੋ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੈ ਇਨ ਸੋ ਤਿਨ ਕਉ ਹਰਿ ਜਾਨ ਕੈ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥

jo bhaT aai bhirai in so tin kau har jaan kai ghai prahaarai ||

The warriors who are fighting with these headless trunks, these trunks, considering them as Krishna, are striking blows on them

ਜੋ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ਮਰ ਕੈ ਕਰ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਨ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੈ ॥੧੦੭੩॥

jo gir bhoom parai mar kai kar te karavaar na bhoo par ddaarai ||1073||

Those who are falling down on the earth, their sword is also falling down on the earth.1073.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਕੋਪ ਅਤਿ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਤੇ ਨ ਟਰੇ ਦੋਊ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਲਰੇ ਦਲ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥

kop at bhare ran bhoom te na Tare dhouoo reejh reejh lare dhal

dhu(n)dhabhee bajai kai ||

Both the sides are in rage, they are not retracing their steps from the battlefield and are fighting in excitement playing upon their small drums

ਦੇਵ ਦੇਖੈ ਖਰੇ ਗਨ ਜਛ ਜਸੁ ਰਰੇ ਨਭ ਤੇ ਪੁਹਪ ਢਰੇ ਮੇਘ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਆਇ ਕੈ ॥

dhev dhekhai khare gan jachh jas rare nabh te puhap ddare megh boo(n)dhan jiau aai kai ||

The gods are seeing all th,is and the Yakshas are singing songs of praise, the flowers are being showered from the sky like raindrops

ਕੇਤੇ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਕੇਤੇ ਅਪਛਰਨ ਬਰੇ ਕੇਤੇ ਗੀਧਨਨ ਚਰੇ ਕੇਤੇ ਗਿਰੇ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ ॥

kete joojh mare kete apachharan bare kete geedhanan chare kete gire ghai khai kai ||

Many warriors are dying and many have been wedded by the heavenly damsels

ਕੇਹਰਿ ਜਿਉ ਅਰੇ ਕੇਤੇ ਖੇਤ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਕੇਤੇ ਲਾਜ ਭਾਰਿ ਭਰੇ ਦਉਰਿ ਪਰੇ ਅਰਿਰਾਇ ਕੈ ॥੧੦੭੪॥

kehar jiau are kete khet dhekh ddare kete laaj bhaar bhare dhaur pare arirai kai ||1074||

Many have been eaten by the vultures and many have fallen down wounded, many are standing firmly like lion, many feel frightened in the

war and many feeling shy and crying painfully are running away.1074.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਉਠ ਕੈ ਫਿਰਿ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਪਧਾਰੇ ॥

bhoom gire bhaT ghail hui uTh kai fir judh ke kaaj padhaare ||

The wounded, getting up again are marching forward in order to fight

ਸਜਾਮ ਕਹਾ ਦੁਰ ਕੈ ਜੁ ਰਹੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪੁਕਾਰੇ ॥

sayaam kahaa dhur kai ju rahe at kop bhare ieh bhaat pukaare ||

The poet says that those who were hiding, they are now getting enraged listening to the shouts

ਯੌ ਉਨ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਭਯੋ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਖਗ ਸੰਭਾਰੇ ॥

yau un kai mukh te sun bain bhayo har saamuh khag sa(n)bhaare ||

Hearing their talk, Krishna held firmly his sword and confronting them, cut off their heads

ਦਉਰ ਕੈ ਸੀਸ ਕਟੇ ਨ ਹਟੇ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲਿਬੀਰ ਕੀ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦੭੫॥

dhaur kai sees kaTe na haTe ris kai balibeer kee or sidhaare ||1075||

Even then they did not go back and as headless trunks moved towards

Balram.1075.

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਤਬੈ ਰਨ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥

maar hee maar pukaar tabai ran mai as lai lalakaar pare ||

Shouting “kill, kill”, the warriors taking up their swords, started fighting

ਹਰਿ ਰਾਮ ਕੋ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਚਹੁੰ ਓਰ ਤੈ ਮਲਹਿ ਕੀ ਪਿਰ ਸੋਭ ਧਰੇ ॥

har raam ko gher layo chahu(n) or tai maleh kee pir sobh dhare ||

They besieged Balram and Krishna from all the four sides like the arena of the wrestlers

ਧਨੁ ਬਾਨ ਜਬੈ ਕਰਿ ਸਯਾਮ ਲਯੋ ਲਖਿ ਕਾਤੁਰ ਖੇਤ ਹੂੰ ਤੇ ਬਿਡਰੇ ॥

dhan baan jabai kar sayaam layo lakh kaatur khet hoo(n) te biddare ||

When Krishna took his bow and arrow in his hand, the warriors then feeling helpless began to flee away from the battlefield

ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕੋ ਮਾਨੋ ਉਝਾਰ ਭਯੋ ਚਲੇ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਨਹਾਰ ਘਰੇ ॥੧੦੭੬॥

ra(n)g bhoom ko maano ujhaar bhayo chale kautuk dhekhanahaar ghare ||1076||

The field seemed deserted and desolate and seeing such a pageant, began

to return to their homes.1076.

ਜੇ ਭਟ ਲੈ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਰਿ ਊਪਰ ਧਾਵੈ ॥

je bhaT lai as haathan mai at kop bhare har uoopar dhaavai ||

ਕਉਤਕ ਸੋ ਦਿਖ ਕੈ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਆਨੰਦ ਸੋ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥

kautak so dhikh kai siv ke gan aana(n)dh so mil ma(n)gal gaavai ||

Whenever any warrior taking his sword in his hand, falls upon Krishna, then seeing this spectacle, the ganas i.e. the attendants of Shiva feel pleased and began to sing songs of joy

ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਤ ਹੈ ਕੋਊ ਇਉ ਕਹਿ ਏ ਜਿਤ ਹੈ ਬਹਸਾਵੈ ॥

kouoo kahai har joo jit hai kouoo iau keh e jit hai bahasaavai ||

Someone says that Krishna will win and someone says that those warriors will gain victory

ਰਾਰਿ ਕਰੈ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਉਨ ਕਉ ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਨ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥੧੦੭੭॥

raar karai tab lau jab lau un kau har maar na bhoom giraavai ||1077||

They quarrel till that time, when Krishna kills and throws them on the

ground.1077.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਬਡੇ ਈ ਬਨੈਤ ਬੀਰ ਸਬੈ ਪਖਰੈਤ ਗਜ ਦਲ ਸੋ ਅਰੈਤ ਧਾਏ ਤੁਰੰਗਨ ਨਚਾਇ ਕੈ ॥

badde iee banait beer sabai pakharait gaj dhal so arait dhaae tura(n)gan nachai kai ||

Wearing large-sized armour alongwith the elephants, the mighty warriors, causing their horses to dance, marched forward

ਜੁਧ ਮੈ ਅਡੋਲ ਸ੍ਵਾਮ ਕਾਰਜੀ ਅਮੋਲ ਅਤਿ ਗੋਲ ਤੇ ਨਿਕਸਿ ਲਰੇ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥

judh mai addol savaiaam kaarajee amol at gol te nikas lare dhu(n)dhabh bajai kai ||

They stand firm in the battlefield and ofr the interest of their lords, they came out of their enclousers and playing on small drums,

ਸੈਥਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਾਰਿ ਐਸੇ ਪਰੇ ਰਨਿ ਆਇ ਕੈ ॥

saithan sa(n)bhaar kai nikaar kai kirapaan maar maar hee uchaar aaise pare ran aai kai ||

They reached the battlefield, holding firmly their daggers and swords and

shouting "kill, kill"

ਹਰਿ ਜੂ ਸੋ ਲਰੇ ਤੇ ਵੈ ਠਉਰ ਤੇ ਨ ਟਰੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਮੈ ਪਰੇ ਉਠਿ ਅਰੇ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ ॥੧੦੭੮॥

har joo so lare te vai Thaur te na Tare gir bhoom hoo(n) mai pare uTh are ghai khai kai ||1078||

They are fighting with Krishna, but are not receding back from their places, the are falling down on the erth, but een receiving wounds they are getting up again.1078.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਰਰਾਇ ਪਰੇ ਨ ਡਰੇ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਥਿਯਾਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥

kop bhare ararai pare na ddare har siau hathiyaar kare hai ||

In anger they are crying out and are fighting fearlessly with their weapons

ਘਾਇ ਭਰੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਝਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਬਲ ਕੈ ਜੁ ਅਰੇ ਹੈ ॥

ghai bhare bahu sraun jhare as paan dhare bal kai ju are hai ||

Their bodies are full of wounds and from them the blood is flowing, even

then, holding swords in their hands, they are fighting with full strength

ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਲਦੇਵ ਤਬੈ ਸਬੈ ਚਾਵਰ ਜਿਉ ਰਨ ਮਾਹਿ ਛਰੇ ਹੈ ॥

moosal lai baladhev tabai sabai chaavar jiau ran maeh chhare hai ||

ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੀਯੋ ਹਲ ਸੋ ਮਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਨਹੀ ਸਾਸ ਭਰੇ ਹੈ ॥੧੦੭੯॥

fer prahaar keeyo hal so mar bhoom gire nahee saas bhare hai ||1079||

Balram has thrashed them like rice with pestale and again struck them with his plough on account of which they are lying on the ground.1079.

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਲੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥

sree jadhubeer ke beer jite as haathan lai ar uoopar dhaae ||

All the warriors of Krishna, taking their swords in their hands fell upon the enemies

ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਕਤਿ ਕੋਪੁ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਜੰਬੁਕ ਜੋਗਿਨ ਗ੍ਰਿਝ ਅਘਾਏ ॥

judh kariyo kat kop dhuhoo(n) dhis ja(n)buk jogin girajh aghaae ||

Getting enraged they fought such a battle that in all the ten directions, the

jackals and vultures ate the flesh of the dead to their fill

ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਕੇ ਗਹਿ ਫੇਟ ਕਟਾਰਿਨ ਸਿਉ ਲਰਿ ਘਾਏ ॥

beer gire dhuhoo(n) oran ke geh feT kaTaarin siau lar ghaae ||

On both sides the warriors have fallen down on the earth and are lying down after being wounded by the daggers

ਕਉਤਕ ਦੇਖ ਕੈ ਦੇਵ ਕਹੈ ਧੰਨ ਵੇ ਜਨਨੀ ਜਿਨ ਏ ਸੁਤ ਜਾਏ ॥੧੦੮੦॥

kautak dhekh kai dhev kahai dha(n)n ve jananee jin e sut jaae ||1080||

Seeing this spectacle the gods are also saying that those mothers are blessed, who have given birth to such sons.1080.

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਰਬੀਰ ਹੁਤੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਆਏ ॥

aaur jite barabeer hute at ros bhare ran bhoomeh aae ||

All other warriors who were there, they also came in the battlefield

ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਚਲੀ ਇਤ ਤੇ ਤਿਨ ਹੂੰ ਮਿਲ ਕੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਏ ॥

jaadhav sain chalee it te tin hoo(n) mil kai at judh machaae ||

From this side, the army of the Yadavas marched forward and on the other

side those people began a dreadful fight

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੇ ਬਹੁ ਆਪਸ ਬੀਚ ਚਲਾਏ ॥

baan kamaan kirapaan gadhaa barachhe bahu aapas beech chalaae ||

The bows, arrows, swords, maces, daggers, all these weapons were used

ਭੇਦ ਚਮੂੰ ਜਦੁ ਬੀਰਨ ਕੀ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਊਪਰ ਧਾਏ ॥੧੦੮੧॥

bhedh chamoo(n) jadh beeran kee sabh hee jadhurai ke uoopar dhaae ||1081||

After meeting the army of the Yadavas, the enemy’s army fell upon

Krishna.1081.

ਚਕ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਗਹਿ ਬੀਰ ਕਰੰ ਧਰ ਕੈ ਅਸਿ ਅਉਰ ਕਟਾਰੀ ॥

chakr tirasool gadhaa geh beer kara(n) dhar kai as aaur kaTaaree ||

The warriors are holding the discs, tridents, maces, swords and daggers

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਲਰੇ ਘਾਇ ਕਰੇ ਨ ਟਰੇ ਬਲ ਭਾਰੀ ॥

maar hee maar pukaar pare lare ghai kare na Tare bal bhaaree ||

Those mighty ones, shouting “kill, kill are not receding from their places

ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

sayaam bidhaar dhiee dhujanee teh kee upamaa ieh bhaat bichaaree ||

ਮਾਨਹੁ ਖੇਤ ਸਰੋਵਰ ਮੈ ਧਸਿ ਕੈ ਗਜਿ ਬਾਰਜ ਬ੍ਯੂਹ ਬਿਡਾਰੀ ॥੧੦੮੨॥

maanahu khet sarovar mai dhas kai gaj baaraj brayooh biddaaree ||1082||

Krishna has destroyed the enemy’s forces and it seems that on entering a

tank some elephant has destroyed the lotus-flowers.1082.

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਥ ਕੇ ਬਾਨਨ ਅਗ੍ਰ ਡਰੈ ਅਰਿ ਇਉ ਕਿਹੂੰ ਧੀਰ ਧਰਿਯੋ ਨਾ ॥

sree jadhunaath ke baanan agr ddarai ar iau kihoo(n) dheer dhariyo naa ||

The enemy frightened by the arrows of Krishna are losing patience

ਬੀਰ ਸਬੈ ਹਟ ਕੇ ਠਟਕੇ ਭਟਕੇ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਨਾ ॥

beer sabai haT ke ThaTake bhaTake ran bheetar judh kariyo naa ||

All warriors, getting shamefaced, are going to leave and none of them is desirous of continuing the war

ਮੂਸਲ ਅਉ ਹਲ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਲਿ ਪੇਖਿ ਭਜੇ ਦਲ ਕੋਊ ਅਰਿਯੋ ਨਾ ॥

moosal aau hal paan layo bal pekh bhaje dhal kouoo ariyo naa ||

ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਛਾਡਿ ਚਲੈ ਬਨ ਡੀਠ ਪਰਿਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕੋ ਛਉਨਾ ॥੧੦੮੩॥

jiau mirag ke gan chhaadd chalai ban ddeeTh pariyo miragaraaj ko chhaunaa ||1083||

Seeing Balram with his mace and plough in his hands, the enemy’s army fled and this spectacle seems like this that seeing a lion, the deer in fear

are leaving the forest and running away.1083.

ਭਾਗਿ ਤਬੈ ਸਭ ਹੀ ਰਨ ਤੇ ਗਿਰਤੇ ਪਰਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥

bhaag tabai sabh hee ran te girate parate nirap teer pukaare ||

ਤੇਰੇ ਹੀ ਜੀਵਤ ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਿਗਰੇ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲ ਸ੍ਯਾਮ ਸੰਘਾਰੇ ॥

tere hee jeevat he prabh joo sigare ris kai bal sayaam sa(n)ghaare ||

All the soldiers staggering in the path reached near jarasandh and shouted loudly, “O Lord! Krishna and Balram have killed all your soldiers in their fury

ਮਾਰੇ ਅਨੇਕ ਨ ਏਕ ਬਚਿਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰੇ ॥

maare anek na ek bachiyo bahu beer gire ran bhoom majhaare ||

“Not even one soldier has survived

ਤਾ ਤੇ ਸੁਨੋ ਬਿਨਤੀ ਹਮਰੀ ਉਨ ਜੀਤ ਭਈ ਤੁਮਰੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥੧੦੮੪॥

taa te suno binatee hamaree un jeet bhiee tumare dhal haare ||1084||

All of them have fallen on the earth in the battlefield, therefore we tell you,

O King! That they are victorious and your army has been defeated.”1084.

ਕੋਪ ਕਰਿਯੋ ਤਬ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕਉ ਬਹੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥

kop kariyo tab sa(n)dh jaraa ar maaran kau bahu beer bulaae ||

Then in great rage, the king called the mighty warriors in order to kill the enemies

ਆਇਸ ਪਾਵਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਧਾਏ ॥

aais paavat hee nirap kai mil kai har ke badhabe kahu dhaae ||

Receving the orders of the king, they moved forward for killing Krishna

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਉਮਡੇ ਘਨ ਜਿਉ ਘਨ ਸਯਾਮ ਪੈ ਆਏ ॥

baan kamaan gadhaa geh kai umadde ghan jiau ghan sayaam pai aae ||

Catching hold of the bow, arrows, maces etc., they swelled like clouds and

fell upon Krishna

ਆਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਊਪਰ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬਗ ਮੇਲਿ ਤੁਰੰਗ ਉਠਾਏ ॥੧੦੮੫॥

aai pare har uoopar so mil kai bag mel tura(n)g uThaae ||1085||

They attacked Krishna on their galloping horses.1085.

ਰੋਸ ਭਰੇ ਮਿਲਿ ਆਨਿ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕਉ ਲਲਕਾਰ ਕੇ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

ros bhare mil aan pare har kau lalakaar ke judh machaayo ||

They began to fight with Krishna, while shouting with great ire

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਯੌ ਤਿਨ ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਬਜਾਯੋ ॥

baan kamaan kirapaan gadhaa geh yau tin saar so saar bajaayo ||

They held their arrows, swords and maces in their hands and struck steel with steel

ਘਾਇਲ ਆਪ ਭਏ ਭਟ ਸੋ ਅਰੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨੁ ਘਾਯੋ ॥

ghail aap bhe bhaT so ar sasatran so har ko tan ghaayo ||

They themselves were wounded, but also inflicted wounds on the body of Krishna

ਦਉਰ ਪਰੇ ਹਲ ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਲਿ ਬੈਰਨ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੦੮੬॥

dhaur pare hal moosal lai bal bairan ko dhal maar giraayo ||1086||

Balram also ran with his plough and mace and he knocked down the army

of the enemies.1086.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜੁਝ ਪਰੈ ਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਲੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜੁਧੁ ਮਚਾਇ ॥

joojh parai je nirap balee har siau judh machai ||

ਤਿਨ ਬੀਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੧੦੮੭॥

tin beeran ke naam sab so kab kahat sunai ||1087||

The great warriors who fought with Krishna and fell in the field, the poet

now enumerates their names,1087

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਨਰ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਚਲਿਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ॥

sree nar si(n)gh balee gaj si(n)gh chaliyo dhan si(n)gh saraasan lai ||

The heroic warriors like Narsingh, Gaj Singh, Dhan Singh moved forward

ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਬਡੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਨਰੇਸ ਤਹਾ ਕੋ ਚਲਿਯੋ ਦਿਜ ਕੋ ਧਨ ਦੈ ॥

haree si(n)gh baddo ran si(n)gh nares tahaa ko chaliyo dhij ko dhan dhai ||

The kings like Hari Singh, Ran Singh etc. also moved after giving alms to the Brahmins

ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਬਹੁਬੀਰ ਚਮੂੰ ਸੁ ਘਨੀ ਹਨਿ ਕੈ ॥

jadhubeer so jai kai judh kariyo bahubeer chamoo(n) su ghanee han kai ||

ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੀ ਰਨਿ ਜੈ ॥੧੦੮੮॥

har uoopar baan anek hane ieh bhaat kahiyo hamaree ran jai ||1088||

The large army of four divisions moved and fought with Krishna and

hailing themselves, they discharged many arrows on Krishna.1088.

ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਇਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌ ਹਰਿ ਊਪਰ ਬਾਨ ਚਲਾਵਨ ਲਾਗੇ ॥

hoi ikatr ite nirap yau har uoopar baan chalaavan laage ||

On this side all the kings gathered together and began to discharge arrows upon Krishna

ਕੋਪ ਕੈ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਤਿਨ ਹੂੰ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਤੇ ਪਗ ਦੁਇ ਕਰਿ ਆਗੇ ॥

kop kai judh kariyo tin hoo(n) birajanaik te pag dhui kar aage ||

Moving two steps forward, they in fury, fought with Krishna

ਜੀਵ ਕੀ ਆਸ ਕਉ ਤਜਾਗਿ ਤਬੈ ਸਬ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥

jeev kee aas kau tayaag tabai sab hee ras rudhr bikhai anuraage ||

They were all absorbed in war, leaving the hope of their survival

ਚੀਰ ਧਰੇ ਸਿਤ ਆਏ ਹੁਤੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਭਏ ਸਭ ਆਰੁਨ ਬਾਗੇ ॥੧੦੮੯॥

cheer dhare sit aae hute chhin beech bhe sabh aarun baage ||1089||

The white garments worn by the warriors became red in an instant.1089.

ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਤਿਨ ਬੀਰਨ ਸਜਾਮ ਸੋ ਪਾਰਥ ਜਜੋ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰਨੈ ਸੇ ॥

judh kariyo tin beeran sayaam so paarath jayo ris kai karanai se ||

The warriors greatly infuriated, waged such a war with Krishna, which was

waged earlier by Arjuna with Karana

ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਬਹੁ ਸੈਨ ਹਨੀ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਅਰਿਯੋ ਰਨ ਭੂ ਮਧਿ ਐਸੇ ॥

kop bhariyo bahu sain hanee balibhadhr ariyo ran bhoo madh aaise ||

Balram also in anger and standing firmly in the field destroyed a great part of the army

ਬੀਰ ਫਿਰੈ ਕਰਿ ਸਾਗਨਿ ਲੈ ਤਿਹ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਬਲਦੇਵਹਿ ਕੈਸੇ ॥

beer firai kar saagan lai teh gher layo baladheveh kaise ||

ਜੋਰਿ ਸੋ ਸਾਕਰਿ ਤੋਰਿ ਘਿਰਿਯੋ ਮਦ ਮਤ ਕਰੀ ਗਢਦਾਰਨ ਜੈਸੇ ॥੧੦੯੦॥

jor so saakar tor ghiriyo madh mat karee gaddadhaaran jaise ||1090||

Holding their lances and swinging the warriors encircled Balram like the intoxicated elephant freeing himself from the steel-chains with his strength, but was entrapped in a deep pit.1090.

ਰਨਭੂਮਿ ਮੈ ਜੁਧ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਤਕਾਲ ਮਰੇ ਰਿਪੁ ਆਏ ਹੈ ਜੋਊ ॥

ranabhoom mai judh bhayo at hee tatakaal mare rip aae hai jouoo ||

There was a fierce fighting in the battlefield and the king who came there,

was instantly killed

ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਘਨੋ ਉਤ ਕੋਪ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਓਊ ॥

judh kariyo ghan sayaam ghano ut kop bhare man mai bhaT ouoo ||

On this side Krishna waged a dreadful war and on the other side, the warriors of the enemy were filled with great rage

ਸ੍ਰੀ ਨਰਸਿੰਘ ਜੂ ਬਾਨ ਹਨ੍ਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ॥

sree narasi(n)gh joo baan hanayo har ko jeh kee sam aaur na kouoo ||

ਯੌ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਜਿਵ ਸੋਵਤ ਸਿੰਘ ਜਗਾਵਤ ਕੋਊ ॥੧੦੯੧॥

yau upamaa upajee jeey mai jiv sovat si(n)gh jagaavat kouoo ||1091||

Narsingh discharged his arrow towards Krishna in such a way as if someone was desirous of awaking the sleeping lion.1091.

ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗਿਯੋ ਉਰ ਮੈ ਗਡ ਕੈ ਸੋਊ ਪੰਖਨ ਲਉ ਸੁ ਗਯੋ ਹੈ ॥

sayaam ke baan lagiyo ur mai gadd kai souoo pa(n)khan lau su gayo hai ||

An arrow struck the chest of Krishna and penetrated upto the feathers

ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭਰਿਯੋ ਸਰ ਅੰਗ ਬਿਲੋਕਿ ਤਬੈ ਹਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥

sraun ke sa(n)g bhariyo sar a(n)g bilok tabai har kop bhayo hai ||

The arrow was filled with blood and seeing his blood flowing out from his

limbs, Krishna was highly enraged

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੇ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤ ਦਯੋ ਹੈ ॥

taa chhab ko jas uch mahaa kab ne keh kai ieh bhaat dhayo hai ||

ਮਾਨਹੁ ਤਛਕ ਕੋ ਲਰਿਕਾ ਖਗਰਾਜ ਲਖਿਯੋ ਗਹਿ ਨੀਲ ਲਯੋ ਹੈ ॥੧੦੯੨॥

maanahu tachhak ko larikaa khagaraaj lakhiyo geh neel layo hai ||1092||

This spectacle appears like Garuda, the king of birds, swallowing the son of the great serpent Takshak.1092.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਕੈ ਸਰੁ ਰਾਜਨ ਬੀਚ ਕਸਾ ॥

sree birajanaath saraasan lai ris kai sar raajan beech kasaa ||

In great fury, Krishna tightened the arrow on the string of the bow and

discharged it towards Gaj Singh

ਗਜ ਸਿੰਘ ਕੋ ਬਾਨ ਅਚਾਨ ਹਨ੍ਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਜਨ ਸਾਪ ਡਸਾ ॥

gaj si(n)gh ko baan achaan hanayo gir bhoom pariyo jan saap ddasaa ||

Gaj Singh fell down on the earth as if a snake had stung him

ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜੁ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਪੈ ਸੋਊ ਭਾਜ ਗਯੋ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਦਸਾ ॥

har si(n)gh ju Thaaddo huto teh pai souoo bhaaj gayo teh pekh dhasaa ||

ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਨ ਟਿਕਿਯੋ ਜੁ ਚਲਿਯੋ ਸਟਕਾਇ ਸਸਾ ॥੧੦੯੩॥

mano si(n)gh ko roop nihaarat hee na Tikiyo ju chaliyo saTakai sasaa ||1093||

Hari Singh who was standing near him, seeing his plight, fled away like a hare seeing the figure of a lion.1093.

ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਜਿ ਖੇਤ ਚਲਿਯੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਉਠਿਯੋ ਪੁਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ॥

har si(n)gh jabai taj khet chaliyo ran si(n)gh uThiyo pun kop bhariyo ||

When Hari Singh ran away from the battlefield, then Ran Singh arose again

in great ire

ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਹੁਰੋ ਬਲਿ ਕੋ ਰਨਿ ਜੁਧੁ ਕਰਿਯੋ ॥

dhan baan sa(n)bhaar kai paan layo bahuro bal ko ran judh kariyo ||

He held up his bow and arrows using his strength and began to fight

ਉਨ ਹੂੰ ਪੁਨਿ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਹਰਿ ਕੋ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਇਉ ਉਚਰਿਯੋ ॥

aun hoo(n) pun beech ayodhan ke har ko lalakaar kai iau uchariyo ||

ਅਬ ਜਾਤ ਕਹਾ ਥਿਰੁ ਹੋਹੁ ਘਰੀ ਹਮਰੇ ਅਸਿ ਕਾਲ ਕੇ ਹਾਥ ਪਰਿਯੋ ॥੧੦੯੪॥

ab jaat kahaa thir hoh gharee hamare as kaal ke haath pariyo ||1094||

He challenged Krishna in the field saying “now stop for a while, where are you going? You have fallen in the hands of death.”1094.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਸਕਾਨ੍ਯੋ ॥

eeh bhaat kahiyo ran si(n)gh jabai har si(n)gh tabai sun kai musakaanrayo

||

When Ran Singh said these words, then Hari Singh smiled

ਆਇ ਅਰਿਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਧਨੁ ਲੈ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗ ਪਰਾਨ੍ਯੋ ॥

aai ariyo har siau dhan lai ran kee chhit te nahee paig paraanrayo ||

He also came forward in order to fight with Krishna and did not recede

ਕੋਪ ਕੈ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਮੈ ਇਹ ਲਛਨ ਤੇ ਪਹਚਾਨਜੋ ॥

kop kai baat kahee jadhubeer so mai ieh lachhan te pahachaanayo ||

ਆਇ ਕੈ ਜੁਧ ਕੀਓ ਹਮ ਸੋ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕਾਲ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਾਨ੍ਯੋ ॥੧੦੯੫॥

aai kai judh keeo ham so su bhalee bidh kaal ke haath bikaanrayo ||1095||

He addressed Krishna in anger, “He, who fights with me, consider him

fallen in the hands of death.”1095.

ਯੌ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਆ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੂ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਮੁਸਕ੍ਯੋ ਹੈ ॥

yau sun kai bateeaa teh kee har joo dhan lai kar mai musakrayo hai ||

Hearing his words, Krishna took his bow in his hand

ਦੀਰਘੁ ਗਾਤ ਲਖਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਅਰ ਸੀਸ ਤਕ੍ਯੋ ਹੈ ॥

dheeragh gaat lakhiyo tab hee sar chhaadd dhayo ar sees takrayo hai ||

Seeing his large body and aiming his arrow on his head, he discharged it

ਬਾਨ ਲਗਿਯੋ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸਿਰ ਟੂਟਿ ਪਰਿਯੋ ਧਰ ਠਾਢੋ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥

baan lagiyo har si(n)gh tabai sir TooT pariyo dhar Thaaddo rahiyo hai ||

With the stroke of his arrow, the head of Hari Singh was chopped and his trunk remained standing

ਮੇਰੁ ਕੇ ਸ੍ਰਿੰਗਹੁ ਤੇ ਉਤਰਿਯੋ ਸੁ ਮਨੋ ਰਵਿ ਅਸਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਯੋ ਹੈ ॥੧੦੯੬॥

mer ke sira(n)gahu te utariyo su mano rav asat ko praat bhayo hai ||1096||

The redness of blood on his body seemed to suggest that the sun of his head on Sumeru mountain had set and again the redness of the early morn

was spreading.

ਮਾਰ ਲਯੋ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥

maar layo har si(n)gh jabai ran si(n)gh tabai har uoopar dhaayo ||

When Krishna killed Hari Singh, then Ran Singh fell upon him

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

baan kamaan kirapaan gadhaa geh kai kar mai at judh machaayo ||

He waged a dreadful war holding his weapons bow and arrows, swords, mace etc.

ਕੌਚ ਸਜੇ ਨਿਜ ਅੰਗ ਮਹਾ ਲਖਿ ਕੈ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥

kauach saje nij a(n)g mahaa lakh kai kab ne ieh baat sunaayo ||

ਮਾਨਹੁ ਮਤ ਕਰੀ ਬਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕੇ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥੧੦੯੭॥

maanahu mat karee ban mai ris kai miragaraaj ke uoopar aayo ||1097||

Seeing his limbs bedecked with his armour, the poet says that it appeared

to him that an intoxicated elephant, in his fury, fell upon a lion.1097.

ਆਇ ਕੇ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਜੁਧੁ ਕਰਿਯੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਭਾਗਿਯੋ ॥

aai ke sayaam so judh kariyo ran kee chhit te pag ek na bhaagiyo ||

He came and fought with Krishna and did not even recede one step

ਫੇਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕੋ ਤਨੁ ਤਾੜਨ ਲਾਗਿਯੋ ॥

fer gadhaa geh kai kar mai birajabhookhan ko tan taaRan laagiyo ||

Then he took up his mace in his hand and began to strike his blows on the body of Krishna

ਸੋ ਮਧਸੂਦਨ ਜੂ ਲਖਿਯੋ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਇਹ ਪਾਗਿਯੋ ॥

so madhasoodhan joo lakhiyo ras rudhr bikhai at ieh paagiyo ||

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਚਕ੍ਰ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਭੂਅ ਬਕ੍ਰ ਕਰੀ ਰਿਸ ਸੋ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ ॥੧੦੯੮॥

sree har chakr layo kar mai bhooa bakr karee ris so anuraagiyo ||1098||

Seeing all this, Krishna was filled with great anger, he tilted his eyebrows and took his discus in his hand in order to knock him down on the

ground.1098.

ਲੈ ਬਰਛੀ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਮਾਰਨ ਕਾਜ ਚਲਾਈ ॥

lai barachhee ran si(n)gh tabai jadhubeer ke maaran kaaj chalaiee ||

ਜਾਇ ਲਗੀ ਹਰਿ ਕੋ ਅਨਚੇਤ ਦਈ ਭੁਜ ਫੋਰ ਕੈ ਪਾਰਿ ਦਿਖਾਈ ॥

jai lagee har ko anachet dhiee bhuj for kai paar dhikhaiee ||

At the same time, taking his danger in his hand, Ran Singh gave its blow to Krishna, the Yadava hero, in order to kill him

ਲਾਗ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਤਨ ਸਿਉ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥

laag rahee prabh ke tan siau upamaa teh kee kab bhaakh sunaiee ||

It suddenly struck Krishna and tearing his right arm, it penetrated to the other side

ਮਾਨਹੁ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੀ ਰੁਤਿ ਭੀਤਰ ਨਾਗਨਿ ਚੰਦਨ ਸਿਉ ਲਪਟਾਈ ॥੧੦੯੯॥

maanahu greekham kee rut bheetar naagan cha(n)dhan siau lapaTaiee ||1099||

Piercing the body of Krishna it appeared like a female serpent coiling a

sandalwood tree in summer season.1099.

ਸ੍ਯਾਮ ਉਖਾਰ ਕੈ ਸੋ ਬਰਛੀ ਭੁਜ ਤੇ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਚਲਾਈ ॥

sayaam ukhaar kai so barachhee bhuj te ar maaran het chalaiee ||

Krishna extracting the same dagger from his arm, set it in motion in order to kill the enemy

ਬਾਨਨ ਕੇ ਘਨ ਬੀਚ ਚਲੀ ਚਪਲਾ ਕਿਧੌ ਹੰਸ ਕੀ ਅੰਸ ਤਚਾਈ ॥

baanan ke ghan beech chalee chapalaa kidhau ha(n)s kee a(n)s tachaiee ||

It struck like lighting within the clouds of arrows and appeared like a flying swan

ਜਾਇ ਲਗੀ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਉਰਿ ਫੋਰਿ ਦਈ ਉਹਿ ਓਰ ਦਿਖਾਈ ॥

jai lagee teh ke tan mai ur for dhiee uh or dhikhaiee ||

It hit the body of Ran Singh and his chest was seen torn down

ਕਾਲਿਕਾ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੀ ਹਨਿ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੋ ਮਾਰਨ ਧਾਈ ॥੧੧੦੦॥

kaalikaa maanahu sraun bharee han su(n)bh nisu(n)bh ko maaran dhaiee ||1100||

It seemed like Durga, steeped in blood, going to kill Shumbh and

Nishumbh.1100.

ਰਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਰਣਿ ਸਾਗ ਹਨਜੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਕਰਿ ਕੋਪੁ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

ran si(n)gh jabai ran saag hanayo dhan si(n)gh tabai kar kop sidhaariyo ||

ਧਾਇ ਪਰਿਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਬਰਛਾ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਝਾਰਿਯੋ ॥

dhai pariyo kar lai barachhaa lalakaar kai sree har uoopar jhaariyo ||

When Ran Singh was killed with the dagger, then Dhan Singh ran in fury and taking his spear in his hand white shouting, he inflicted a blow on Krishna

ਆਵਤ ਸੋ ਲਖਿਯੋ ਘਨ ਸਜਾਮ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ਖਗ ਸੁ ਦੁਇ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

aavat so lakhiyo ghan sayaam nikaar kai khag su dhui kar ddaariyo ||

ਭੂਮਿ ਦੁਟੂਕ ਹੋਇ ਟੂਟ ਪਰਿਯੋ ਸੁ ਮਨੋ ਖਗਰਾਜ ਬਡੋ ਅਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੧੦੧॥

bhoom dhuTook hoi TooT pariyo su mano khagaraaj baddo eh maariyo ||1101||

Seeing him coming, Krishna took out his sword and with his blow, chopped the enemy into two halves and this spectacle appeared as if the

Garuda had killed a huge serpent.1101.

ਘਾਉ ਬਚਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥

ghaau bachai kai sree jadhubeer saraasan lai ar uoopar dhaayo ||

Saving himself from getting wounded, Krishna took up bow and arrows and fell upon the enemy

ਚਾਰ ਮਹੂਰਤ ਜੁਧ ਭਯੋ ਹਰਿ ਘਾਇ ਨ ਹੁਇ ਉਹਿ ਕੋ ਨਹੀ ਘਾਯੋ ॥

chaar mahoorat judh bhayo har ghai na hui uh ko nahee ghaayo ||

Battle was fought for four maburats (span of time), in which neither the enemy was killed, nor Krishna was wounded

ਰੋਸ ਕੈ ਬਾਨ ਹਨਯੋ ਹਰਿ ਕਉ ਹਰਿ ਹੂੰ ਤਿਹ ਖੈਚ ਕੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

ros kai baan hanayo har kau har hoo(n) teh khaich kai baan lagaayo ||

The enemy in his ragedischarged an arrow on Krishna and from this side Krishna also shot his arrow by pulling his bow

ਦੇਖ ਰਹਿਯੋ ਮੁਖ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿ ਹੂੰ ਮੁਖ ਦੇਖ ਰਹਿਯੋ ਮੁਸਕਾਯੋ ॥੧੧੦੨॥

dhekh rahiyo mukh sree har ko har hoo(n) mukh dhekh rahiyo musakaayo ||1102||

He began to look at the face of Krishna and from this side Krishna on

seeing him smilled.1102.

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥

sree jadhubeer ko beer balee as lai kar mai dhan si(n)gh pai dhaayo ||

One of the mighty warriors of Krishna took his sword in his hand and fell upon Dhan Singh

ਆਵਤ ਹੀ ਲਲਕਾਰ ਪਰਿਯੋ ਗਜਿ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਕਉ ਡਰਪਾਯੋ ॥

aavat hee lalakaar pariyo gaj maanahu kehar kau ddarapaayo ||

While coming, he shouted so loudly, when it seemed that the elephant had frightened the lion

ਤਉ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਸਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

tau dhan si(n)gh saraasan lai sar so teh ko sir bhoom giraayo ||

Taking up his bow and arrows Dhan Singh threw his head on the earth

ਜਿਉ ਅਹਿ ਰਾਜ ਕੇ ਆਨਨ ਭੀਤਰ ਆਨਿ ਪਰਿਯੋ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੧੦੩॥

jiau eh raaj ke aanan bheetar aan pariyo mirag jaan na paayo ||1103||

This spectacle seemed like this that a deer had unknowingly fallen in the

mouth of a boa.1103.

ਦੂਸਰ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਸਰ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥

dhoosar sree jadhubeer ke beer saraasan lai sar kop bhayo hai ||

ਧੀਰ ਬਲੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਵਤ ਬਾਨ ਨਿਸੰਕ ਗਯੋ ਹੈ ॥

dheer balee dhan si(n)gh kee or chalaavat baan nisa(n)k gayo hai ||

A second warrior of Krishna, greatly enraged, taking bow and arrows in his hand, unhesitatingly, marched forward towards mighty Dhan Singh.

ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਲੀਓ ਅਸਿ ਹਾਥਿ ਕਟਿਓ ਅਰਿ ਮਾਥਨ ਡਾਰ ਦਯੋ ਹੈ ॥

sree dhan si(n)gh leeo as haath kaTio ar maathan ddaar dhayo hai ||

Dhan Singh took his sword in his hand and chopped and threw the enemy's forehead

ਕਾਛੀ ਨਿਹਾਰਿ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਪ੍ਰਫੁਲਿਓ ਮਾਨਹੁ ਬਾਰਿਜ ਤੋਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥੧੧੦੪॥

kaachhee nihaar sarovar te prafulio maanahu baarij tor layo hai ||1104||

It appeared like some surveyor, seeing the lotus in the tank had plucked

it.1104.

ਮਾਰਿ ਦੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਦਲ ਕਉ ਤਕਿ ਧਾਯੋ ॥

maar dh beeran ko dhan si(n)gh saraasan lai dhal kau tak dhaayo ||

ਆਵਤ ਹੀ ਗਜਿ ਬਾਜ ਹਨੇ ਰਥ ਪੈਦਲ ਕਾਟਿ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥

aavat hee gaj baaj hane rath paidhal kaaT ghano ran paayo ||

Killing the two warriors, mighty Dhan Singh, taking his bow and arrows in his hand, fell upon the army and waged a dreadful war and chopped elephants, horses, charioteers and soldiers on foot

ਖਗ ਅਲਾਤ ਕੀ ਭਾਤਿ ਫਿਰਿਓ ਖਰ ਸਾਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋ ਛਤ੍ਰ ਲਜਾਯੋ ॥

khag alaat kee bhaat firio khar saan nirapaal ko chhatr lajaayo ||

His dagger was gleaming like fire, seeing which the canopy of the king was feeling shy

ਅਉਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖਿ ਭੀਖਮ ਕਉ ਹਰਿ ਚਕ੍ਰ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥੧੧੦੫॥

aaur bhalee upamaa teh kee lakh bheekham kau har chakr bhramaayo ||1105||

He looked like that Bhishma, seeing whom Krishna began to revolve his

discus.1105.

ਬਹੁਰੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਮਾਝਿ ਪਰਿਯੋ ॥

bahuro dhan si(n)gh saraasan lai ris kai ar ke dhal maajh pariyo ||

Then Dhan Singh, taking his bow and arrows in his hand, angrily penetrated into the ranks of the enemy

ਰਥਿ ਕਾਟਿ ਘਨੇ ਗਜ ਬਾਜ ਹਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਲਰਿਯੋ ॥

rath kaaT ghane gaj baaj hane nahee jaat gane ieh bhaat lariyo ||

He waged such a fierce battle that the broken chariots and chopped elephants and horses cannot be counted

ਜਮਲੋਕੁ ਸੁ ਬੀਰ ਕਿਤੇ ਪਠਏ ਹਰਿ ਓਰ ਚਲਿਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ॥

jamaloku su beer kite paThe har or chaliyo at kop bhariyo ||

He sent many a warrior to the abode of Yama and then in rage, he marched towards Krishna

ਮੁਖ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰਿਯੋ ਦਲੁ ਜਾਦਵ ਕੋ ਸਿਗਰੋ ਬਿਡਰਿਯੋ ॥੧੧੦੬॥

mukh maar hee maar pukaar pariyo dhal jaadhav ko sigaro biddariyo ||1106||

He shouted “kill, kill” from his mouth and seeing him, the forces of

Yadavas broke into fragments.1106.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੈਨਾ ਜਾਦਵੀ ਦੀਨੀ ਘਨੀ ਖਪਾਇ ॥

dhan si(n)gh sainaa jaadhavee dheenee ghanee khapai ||

ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕੋਪਿ ਭਰਿ ਬੋਲਿਯੋ ਨੈਨ ਤਚਾਇ ॥੧੧੦੭॥

tab birajabhookhan kop bhar boliyo nain tachai ||1107||

Dhan Singh destroyed much of the Yadava army, then Krishna highly

infuriated and gaping his eyes wide open, said,1107

ਕਾਨੁ ਬਾਚ ਸੈਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥

kaan baach sainaa prat ||

Speech of Krishna addressed to the army:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਖਤ ਹੋ ਭਟ ਠਾਢੇ ਕਹਾ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮ ਪਉਰਖ ਹਾਰਿਯੋ ॥

dhekhat ho bhaT Thaadde kahaa ham jaanat hai tum paurakh haariyo ||

“O brave warriors! Why are you standing? I know that you lost your courage

ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਸਭ ਹੂੰ ਰਨ ਮੰਡਲ ਤੇ ਪਗ ਟਾਰਿਯੋ ॥

sree dhan si(n)gh ke baan chhuTe sabh hoo(n) ran ma(n)ddal te pag Taariyo ||

You began to recede your feet from the battlefield, when Dhan Singh

discharged his arrows,

ਸਿੰਘ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਜੈਸੇ ਅਜਾ ਗਨ ਐਸੇ ਭਜੇ ਨਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

si(n)gh ke agraj jaise ajaa gan aaise bhaje neh sasatr sa(n)bhaariyo ||

"And becoming careless about your weapons you ran in such a way as a gathering of goats runs away before the lion

ਕਾਇਰ ਹੁਇ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਡਰੇ ਨਹਿ ਆਪ ਮਰੇ ਉਨ ਕਉ ਨਹੀ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੧੦੮॥

kair hui teh pekh ddare neh aap mare un kau nahee maariyo ||1108||

You have become cowards and have been frightened on seeing him, you have neither died yourselves nor have killed him."1108.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਭਟ ਦਾਤਨ ਪੀਸ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ॥

yau sun kai har kee bateeyaa bhaT dhaatan pees kai krodh bhare ||

ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਧਾਇ ਪਰੇ ਧਨ ਸਿੰਘਹੁੰ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥

dhan baan sa(n)bhaar kai dhai pare dhan si(n)ghahu(n) te nahee naik ddare ||

Hearing these words of Krishna, the warriors began to gnash their teeth in great anger and without fearing Dhan Singh, even slightly, they took out

their bows, arrows and fell upon him

ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਕਟਿ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ॥

dhan si(n)gh saraasan lai kar mai kaT dhaitan ke sir bhoom pare ||

ਮਨੋ ਪਉਨ ਕੋ ਪੁੰਜ ਬਹਿਯੋ ਲਗ ਕੇ ਫੁਲਵਾਰੀ ਮੈ ਟੂਟ ਕੈ ਫੂਲਿ ਝਰੈ ॥੧੧੦੯॥

mano paun ko pu(n)j bahiyo lag ke fulavaaree mai TooT kai fool jharai ||1109||

Dhan Singh also took out his bow and arrows in his hand and from the other side, because of the attack of the Yadava army, the heads of the demons, being chopped, fell on the earth like the flowers deopping down in the garden by the blowing of fierce wind

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਕੋਪ ਭਰੇ ਆਏ ਭਟ ਗਿਰੇ ਰਨਿ ਭੂਮਿ ਕਟਿ ਜੁਧ ਕੇ ਨਿਪਟ ਸਮੁਹਾਇ ਸਿੰਘ ਧਨ ਸੋ ॥

kop bhare aae bhaT gire ran bhoom kaT judh ke nipaT samuhai si(n)gh dhan so ||

The warriors came in great anger and being chopped began to fall in front

of Dhan Singh, while fighting with him

ਆਯੁਧ ਲੈ ਪਾਨ ਮੈ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਸਮਰ ਜਾਨਿ ਅਉਰ ਦਉਰ ਪਰੇ ਬੀਰਤਾ ਬਢਾਇ ਮਨ ਸੋ ॥

aayudh lai paan mai nidhaan ko samar jaan aaur dhaur pare beerataa baddai man so ||

Holding their bows and arrows in their hands, they came running before him in heroic vein, considering it a decisive war

ਕੋਪ ਧਨ ਸਿੰਘ ਲੈ ਸਰਾਸਨ ਸੁ ਬਾਨ ਤਾਨਿ ਜੁਦੇ ਕਰ ਡਾਰੇ ਸੀਸ ਤਿਨ ਹੀ ਕੇ ਤਨ ਸੋ ॥

kop dhan si(n)gh lai saraasan su baan taan judhe kar ddaare sees tin hee ke tan so ||

Dhan Singh also being highly infuriated, taking his bow and arrows in his hand, he separated their heads form their trunks

ਮਾਨਹੁ ਬਸੁੰਧਰਾ ਕੀ ਧੀਰਤਾ ਨਿਹਾਰ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀਨੀ ਨਿਜ ਪੂਜਾ ਅਰਬਿੰਦ ਪੁਹਪਨ ਸੋ ॥੧੧੧੦॥

maanahu basu(n)dharaa kee dheerataa nihaar i(n)dhr keenee nij poojaa arabi(n)dh puhapan so ||1110||

It seemed that seeing the power of endurance of the earth, Indra was

worshipping it, offering it flowers.1110.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਬਹੁਤੇ ਭਟ ਮਾਰੇ ॥

sree dhan si(n)gh ayodhan mai at kop keeyo bahute bhaT maare ||

Dhan Singh in extremen anger in the war killed many warriors

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਰ ਆਵਤ ਹੇ ਸੁ ਹਨੇ ਜਨੁ ਮਾਰੁਤ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥

aaur jite bar aavat he su hane jan maarut megh biddaare ||

Others who came in front of him, he destroyed them all just as the clouds are fragmented by the blow of wind instantly

ਜਾਦਵ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਗਜ ਕੇ ਹਲਕੇ ਦਲ ਕੇ ਹਲਕੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

jaadhav ke dhal ke gaj ke halake dhal ke halake kar ddaare ||

He, with his great strength, reduced considerable, numerous elephants and horses of the Yadava army

ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਇਕ ਯੌ ਧਰਨੀ ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬਜ੍ਰ ਲਗੇ ਗਿਰ ਭਾਰੇ ॥੧੧੧੧॥

jhoom gire ik yau dharanee mano i(n)dhr ke bajr lage gir bhaare ||1111||

Those warriors had fallen on the earth like the mountains, whose wings

had been chopped by the Vajra (weapon) of Indra.1111.

ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਰੇ ਗਜਰਾਜ ਸੰਘਾਰੇ ॥

kop bhare as paan dhare dhan si(n)gh are gajaraaj sa(n)ghaare ||

Catching hold of his sword in his hand, Dhan Singh in great rage killed many large elephants

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਗਜ ਪੁੰਜ ਹੁਤੇ ਡਰ ਮਾਨਿ ਭਜੇ ਅਤਿ ਹੀ ਧੁਜਵਾਰੇ ॥

aaur jite gaj pu(n)j hute ddar maan bhaje at hee dhujavaare ||

All the remaining chariots with banners fled away in fear

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਉਚਾਰੇ ॥

taa chhab kee upamaa kab sayaam kahai man mai su bichaar uchaare ||

ਮਾਨਹੁ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਆਗਮ ਤੇ ਡਰ ਭੂ ਧਰ ਕੈ ਧਰਿ ਪੰਖ ਪਧਾਰੇ ॥੧੧੧੨॥

maanahu i(n)dhr ke aagam te ddar bhoo dhar kai dhar pa(n)kh padhaare ||1112||

The poet says that that spectacle appeared to him like the mountains

growing wings were flying away, realizing the approach of god Indra.1112.

ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਘਨੋ ਤਿਹ ਕੇ ਕੋਊ ਸਾਮੁਹਿ ਬੀਰ ਨ ਆਯੋ ॥

judh keeyo dhan si(n)gh ghano teh ke kouoo saamuh beer na aayo ||

Dhan Singh waged a dreadful war and none could withstand him

ਸੋ ਰਨਿ ਕੋਪ ਸਿਉ ਆਨਿ ਪਰਿਯੋ ਨਹੀ ਜਾਨ ਦੀਯੋ ਸੋਈ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

so ran kop siau aan pariyo nahee jaan dheeyo soiee maar giraayo ||

Whosoever came in front of him, Dhan Singh killed him in his anger

ਦਾਸਰਥੀ ਦਲ ਸਿਉ ਜਿਮਿ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

dhaasarathee dhal siau jim raavan ros bhariyo at judh machaayo ||

It appeared that Ravana had begun a terrible war with the forces of Ram

ਤੈਸੇ ਭਿਰਿਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਨਿ ਕੈ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਪੁਨਿ ਧਾਯੋ ॥੧੧੧੩॥

taise bhiriyo dhan si(n)gh balee han kai chatura(n)g chamoo(n) pun dhaayo ||1113||

Fighting in this way, destroying the four divisions of the army be rushed forward again.1113.

ਟੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਰਨ ਤਯਾਗ ਸੁਨੋ ਹਰਿ ਭਾਜਿ ਨ ਜਈਯੈ ॥

Ter kahiyo dhan si(n)gh balee ran tayaag suno har bhaaj na jieeyai ||

The mighty Dhan Singh shouting loudly said, “O Krishna! do not leave the

field and run away now

ਤਾ ਤੇ ਸੰਭਾਰ ਕੇ ਆਨਿ ਭਿਰੋ ਨਿਜ ਲੋਕਨ ਕੋ ਬਿਰਥਾ ਨ ਕਟਈਯੈ ॥

taa te sa(n)bhaar ke aan bhiro nij lokan ko birathaa na kaTieeyai ||

Come yourself and fight with me, and do not get your people killed uselessly

ਹੇ ਬਲਿਦੇਵ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਹਮ ਸੋ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਜੁਧ ਕਰਈਯੈ ॥

he balidhev saraasan lai ham so samuhai kai judh karieeyai ||

ਸੰਗਰ ਕੇ ਸਮ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹੀ ਯਾ ਤੇ ਦੁਹੂੰ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਪਈਯੈ ॥੧੧੧੪॥

sa(n)gar ke sam aaur kachhoo nahee yaa te dhuhoo(n) jag mai jas pieeyai ||1114||

“O Balram! you may also come with your bow and arrows in your hand and fight with me, because there is nothing like the war, through which one

gets praise in this and the next world.”1114.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਅਰਿ ਕੀ ਤਰਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਹੈ ॥

yau sun kai bateeyaa ar kee tarakee man mai at kop bhariyo hai ||

ਬਾਲ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹੂੰ ਧਾਇ ਪਰਿਯੋ ਹੈ ॥

baal kamaan kirapaan gadhaa geh kai jadhubeer hoo(n) dhai pariyo hai ||

All this talk of the enemy went deeper into the mind of Krishna, who in great anger fell upon him catching hold of his bow, sword, mace etc.

ਜੁਧ ਕੇ ਫੇਰਿ ਫਿਰਿਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਯੋ ਹੈ ॥

judh ke fer firiyo dhan si(n)gh saraasan lai nahee naik ddariyo hai ||

ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲਰਿ ਕੈ ਬਲਿ ਸਾਥ ਅਰਿਯੋ ਹੈ ॥੧੧੧੫॥

baanan kee barakhaa kar kai har siau lar kai bal saath ariyo hai ||1115||

Dhan Singh also caught hold of his bow with fearless mind and turned again fro battle and stood firmly against Krishna.1115.

ਇਤ ਤੇ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਸੁ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਉਤ ਤੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਾਤੋ ॥

eit te balibhadhr su kop bhariyo ut te dhan si(n)gh bhayo at taato ||

On this side Balram was filled with rage and on the other side Dhan Singh

got reddened with fury

ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਰਿਸਿ ਘਾਇਨ ਸੋ ਸੁ ਦੁਹੂੰਨ ਕੇ ਅੰਗ ਭਯੋ ਰੰਗ ਰਾਤੋ ॥

judh keeyo ris ghain so su dhuhoo(n)n ke a(n)g bhayo ra(n)g raato ||

Both of them fought and blood oozing out of their wounds reddened their bodies

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਅਰਿ ਭੂਲਿ ਗਈ ਮਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਾਤੋ ॥

maar hee maar pukaar pare ar bhool giee man kee sudh saato ||

The enemies forgetting the consciousness of their bodies and minds began to shoud “Kill, Kill”

ਰਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਲਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਰਿ ਜਿਉ ਗਜ ਸੋ ਗਜ ਮਾਤੋ ॥੧੧੧੬॥

raam kahai ieh bhaat larai har so har jiau gaj so gaj maato ||1116||

The poet says that they fought like an elephant with an elephant.1116.

ਜੋ ਬਲਦੇਵ ਕਰੈ ਤਿਹ ਵਾਰ ਬਚਾਇ ਕੈ ਆਪਨੋ ਆਪੁ ਸੰਭਾਰੇ ॥

jo baladhev karai teh vaar bachai kai aapano aap sa(n)bhaare ||

He was saving himself from the blow of Balram and there and then he was

running and striking blows on him with his sword

ਲੈ ਕਰ ਮੋ ਅਸਿ ਦਉਰਿ ਤਬੈ ਕਸਿ ਕੈ ਬਲ ਊਪਰ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

lai kar mo as dhaur tabai kas kai bal uoopar ghai prahaare ||

Seeing his brother in trouble

ਬੀਰ ਪੈ ਭੀਰ ਲਖੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੁ ਜਾਦਵ ਲੈ ਰਿਪੁ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥

beer pai bheer lakhee jadhubeer su jaadhav lai rip or sidhaare ||

Krishna taking some Yadava warriors with him, moved to that side

ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਨਿਸ ਮੈ ਸਸਿ ਕੀ ਢਿਗ ਜਿਉ ਲਖ ਤਾਰੇ ॥੧੧੧੭॥

gher layo dhan si(n)gh tabai nis mai sas kee ddig jiau lakh taare ||1117||

He surrounded Dhan Singh like lakhs of stars on all the four sides of the moon.1117.

ਬੇੜਿ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜੁ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਧਾਯੋ ॥

beR layo dhan si(n)gh jabai gaj si(n)gh ju Thaaddo huto souoo dhaayo ||

When Dhan Dingh was surrounded, then Gaj Singh who was standing near

came there

ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਲਖਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਚੜਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਵਾਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਧਵਾਯੋ ॥

sree baladhev lakhiyo tab hee chaR saya(n)dhan vaahee kee or dhavaayo ||

When Balram saw this, he mounted on his chariot and came to that side,

ਆਵਨ ਸੋ ਨ ਦਯੋ ਹਰਿ ਲਉ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਬਾਨਨ ਸੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥

aavan so na dhayo har lau adh beech hee baanan so biramaayo ||

ਠਾਢੋ ਰਹਿਯੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਤਹਾ ਸੁ ਮਨੋ ਗਜ ਕੇ ਪਗਿ ਸਾਕਰ ਪਾਯੋ ॥੧੧੧੮॥

Thaaddo rahiyo gaj si(n)gh tahaa su mano gaj ke pag saakar paayo ||1118||

And he did not allow Gaj singh to reach there and intercepted him midway, Gaj Singh stopped there as if the feet of the elephant had been enchanined.1118.

ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੁਧੁ ਕਰੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਕਹੂੰ ਜਾਤ ਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥

dhan si(n)gh so sree har judh kare kab raam kahai kahoo(n) jaat na maariyo ||

Krishna is fighting with Dhan Singh and none of them is being killed

ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਮਧੁਸੂਦਨ ਜੂ ਕਰ ਬੀਚ ਸੁ ਆਪਨੇ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

kop bhariyo madhusoodhan joo kar beech su aapane chakr sa(n)bhaariyo

||

Now Krishna, greatly infuriated held up his discus in his discus in his hand

ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਰਨ ਮੈ ਬਰ ਕੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਸੀਸ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥

chhaadd dhayo ran mai bar kai dhan si(n)gh ko kaaT kai sees utaariyo ||

He threw the discus, which cut off the head of Dhan Singh in the battlefield

ਯੌ ਤਰਫਿਯੋ ਧਰ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਮਨੋ ਮੀਨ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਗਹਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੧੧੯॥

yau tarafiyo dhar bhoom bikhai mano meen sarovar te geh ddaariyo ||1119||

He writhed on the earth like a fish taken out of the tank.1119.

ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਬ ਹੀ ਲਖਿ ਜਾਦਵ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥

maar layo dhan si(n)gh jabai tab hee lakh jaadhav sa(n)kh bajaae ||

As soon as Dhan Singh was killed, the Yadavas blew their conch on seeing

it

ਕੇਤਕ ਬੀਰ ਕਟੇ ਬਿਕਟੇ ਹਰਿ ਸੋ ਲਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਲੋਕਿ ਸਿਧਾਏ ॥

ketak beer kaTe bikaTe har so lar kai har lok sidhaae ||

Many warriors fought with Krishna and being chopped, they left for heaven

ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜਹਾ ਯਹ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖ ਮਹਾ ਬਿਸਮਾਏ ॥

Thaaddo huto gaj si(n)gh jahaa yeh kautuk dhekh mahaa bisamaae ||

The place whre Gaj Singh was standing, he was wonder-struck on seeing this spectacle

ਤਉ ਲਗਿ ਭਾਗਲਿ ਆਇ ਕਹਿਯੋ ਜੋ ਰਹੇ ਭਜਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਆਏ ॥੧੧੨੦॥

tau lag bhaagal aai kahiyo jo rahe bhaj kai tumare peh aae ||1120||

Then the fleeing soldiers came to him and said, “Now we are the only survivors and have come to you.”1120.

ਯੌ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ॥

yau sun kai tin ke mukh te gaj si(n)gh balee at kop bhariyo ||

Hearing these words from their mouth, the mighty hero Gaj Singh was

greatly infuriated

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਰਾਮ ਕੀ ਓਰਿ ਧਵਾਇ ਤਹਾ ਰਥੁ ਜਾਇ ਪਰਿਯੋ ॥

kab sayaam nihaar kai raam kee or dhavai tahaa rath jai pariyo ||

The poet says that seeing towards Balram, he caused his chariot to run towards him and then fell upon him

ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਾ ਤਿਨ ਯੌ ਉਚਰਿਯੋ ॥

taj sa(n)k nisa(n)k hui judh kariyo jadhubeer kahaa tin yau uchariyo ||

Krishna said, “He is Dhan Singh, who fought fearlessly

ਧਨਿ ਹੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਲਰਿ ਕੈ ਭਵ ਸਿੰਧ ਤਰਿਯੋ ॥੧੧੨੧॥

dhan hai dhan si(n)gh balee har ke samuhe lar kai bhav si(n)dh tariyo ||1121||

Bravo to him, who fought with him face to face and ferried across the world-ocean.”1121.

ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਪਰਲੋਕ ਸੁ ਲੋਕ ਰਹੇ ਸੁ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

prem so yau keh kai mukh te paralok su lok rahe su bichaariyo ||

Saying thus with affection, Krishna thought about his life in this and the

next world

ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਡੋ ਬਰਛਾ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰਿ ਮੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

tej pracha(n)dd baddo barachhaa ris kai kar mai gaj si(n)gh sa(n)bhaariyo ||

On this side Gaj Singh, in great fury took his terrific lance in his hand,

ਜਾਹੁ ਕਹਾ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਬੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

jaahu kahaa balabhadhr abai kab sayaam kahai ieh bhaat uchaariyo ||

ਸੋ ਬਰ ਕੈ ਕਰ ਕੋ ਤਨ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਊਪਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੧੨੨॥

so bar kai kar ko tan ko jadhubeer ke bhraat ke uoopar ddaariyo ||1122||

And struck Balram saying this, “O Balram! where will you go now for your safety?”1122.

ਆਵਤ ਇਉ ਬਰਛਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲਦੇਵ ਸੁ ਏਕ ਉਪਾਇ ਕਰਿਯੋ ਹੈ ॥

aavat iau barachhaa geh kai baladhev su ek upai kariyo hai ||

ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਨਿਹੁਰਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਛਤ੍ਰੀ ਤਰਿ ਹੁਇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਅਰਿਯੋ ਹੈ ॥

saya(n)dhan pai nihuriyo tab hee chhatree tar hui ieh bhaat ariyo hai ||

Cathing the coming lance, Balram took this measure: seeing towards the

horses, he spread himself there making himself like an umbrella

ਫੋਰਿ ਕੈ ਪਾਰਿ ਭਯੋ ਫਲ ਯੌ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਯੌ ਉਚਰਿਯੋ ਹੈ ॥

for kai paar bhayo fal yau teh kee upamaa kab yau uchariyo hai ||

ਮਾਨਹੁ ਕਲਿੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸ੍ਰਿੰਗਹੁ ਤੇ ਨਿਕਸਿਯੋ ਅਹਿ ਕੋ ਫਨੁ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਹੈ ॥੧੧੨੩॥

maanahu kali(n)dhr ke sira(n)gahu te nikasiyo eh ko fan kop bhariyo hai ||1123||

The piercing point of the lance tearing the body to the other side is seen like an angry hooded snake looking from the top of a mountain.1123.

ਬਲ ਸੋ ਬਲਿ ਖੈਚ ਲਯੋ ਬਰਛਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਰ ਸੋ ਤਿਰਛਾ ਸੁ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥

bal so bal khaich layo barachhaa teh ke kar so tirachhaa su bhramaayo ||

Pulling out the lance with his strength, Balram revolved it slantingly

ਯੌ ਚਮਕਿਯੋ ਦਮਕਿਯੋ ਨਭ ਮੈ ਚੁਟੀਆ ਉਡ ਤੇਜੁ ਮਨੋ ਦਰਸਾਯੋ ॥

yau chamakiyo dhamakiyo nabh mai chuTeeaa udd tej mano dharasaayo ||

It flashed and waved in the sky in this way as if the top-knot of someone

was waving

ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥

sree balabhadhr ayodhan mai ris kai gaj si(n)gh kee or chalaayo ||

Balram struck the same lance in the battlefield in great anger on Gaj Singh

ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪਰੀਛਤ ਕਉ ਜਮਦੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਿਧੋ ਚਮਕਾਯੋ ॥੧੧੨੪॥

maanahu kaal pareechhat kau jamadha(n)dd pracha(n)dd kidho chamakaayo ||1124||

The same lance being struck looked like the fatal fire sent by mighty Death to kill the king Parikshat.1124.

ਗਜ ਸਿੰਘ ਅਨੇਕ ਉਪਾਇ ਕੀਏ ਨ ਬਚਿਯੋ ਉਰਿ ਆਇ ਲਗਿਯੋ ਬਰਛਾ ਬਰਿ ॥

gaj si(n)gh anek upai ke'ee na bachiyo ur aai lagiyo barachhaa bar ||

Gaj Singh took several steps, but he could not save himself

ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਹੈ ਸਿਗਰੇ ਧੁਨਿ ਸੀਸ ਹਹਾ ਕਹਿ ਮੀਚਤ ਹੈ ਕਰ ॥

bhoop bilokat hai sigare dhun sees hahaa keh meechat hai kar ||

The lance penetrated in his chest, all the kings saw it and they lamented,

wringing their hands

ਘਾਉ ਪ੍ਰਚੰਡ ਲਗਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁਰਛਾਇ ਪਰਿਯੋ ਨ ਤਜਯੋ ਕਰ ਤੇ ਸਰ ॥

ghaau pracha(n)dd lagiyo teh ko murachhai pariyo na tajayo kar te sar ||

He received a dreadful wound and became unconscious, but he did not let go the arrows from his hand

ਸ੍ਯੰਦਨ ਪੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਗਿਰਿਯੋ ਗਿਰਿ ਊਪਰਿ ਜਿਉ ਗਜਰਾਜ ਕਲੇਵਰ ॥੧੧੨੫॥

saya(n)dhan pai gaj si(n)gh giriyo gir uoopar jiau gajaraaj kalevar ||1125||

Gaj Singh fell upon the horses of the chariot like the body of an elephant fallen on a mountain.1125.

ਚੇਤ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੰਭਾਰਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਚਲਾਯੋ ॥

chet bhayo tab hee gaj si(n)gh sa(n)bhaar pracha(n)dd kuva(n)dd chalaayo ||

ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਂਚ ਕੇ ਆਨਿ ਸੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਯੋ ॥

kaan pramaan lau khai(n)ch ke aan su taan kai baan prakop chalaayo ||

When he regained consciousness, Gaj Singh pulled his terrible bow and

pulling its string upto his ear discharged the arrow in great rage

ਏਕ ਤੇ ਹੁਇ ਕੈ ਅਨੇਕ ਚਲੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਹੁ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

ek te hui kai anek chale teh kee upamaa kahu bhaakh sunaayo ||

ਪਉਨ ਕੇ ਭਛਕ ਤਛਕ ਲਛਕ ਲੈ ਬਲਿ ਕੀ ਸਰਨਾਗਤਿ ਆਯੋ ॥੧੧੨੬॥

paun ke bhachhak tachhak lachhak lai bal kee saranaagat aayo ||1126||

Many arrows emanted from this arrow and not enduring the fury of these arrows Takashak, the king of the serpents alongwith all other serpents went to take refuge with Balram.1126.

ਬਾਨ ਨ ਏਕ ਲਗਿਯੋ ਬਲਿ ਕੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥

baan na ek lagiyo bal ko gaj si(n)gh tabai ieh bhaat kahiyo hai ||

ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਦਿਨੇਸ ਮਹੇਸ ਨਿਸੇਸ ਖਗੇਸ ਗਹਿਯੋ ਹੈ ॥

ses sures dhanes dhines mahes nises khages gahiyo hai ||

Thundering in the battlefield, Gaj Singh said, “I have captured all the deities like Sheshanaga, Indra, Surya (Sun-god), Kuber, Shiva, Chandra

(moon-god), Garuda etc.

ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਅਬ ਲਉ ਸੁਨਿ ਲੈ ਸੋਊ ਬੀਰ ਹਨ੍ਯੋ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਚਹਿਯੋ ਹੈ ॥

judh bikhai ab lau sun lai souoo beer hanayo man mai ju chahiyo hai ||

“Listen to me clearly I have killed in the battlefield,

ਏਕ ਅਚੰਭਵ ਹੈ ਮੁਹਿ ਦੇਖਤ ਤੋ ਤਨ ਮੈ ਕਸ ਜੀਵ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥੧੧੨੭॥

ek acha(n)bhav hai muh dhekhat to tan mai kas jeev rahiyo hai ||1127||

Whomsoever I wanted to kill, but I wonder why you have survived still?”1127.

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਬਲਿ ਸੋ ਬਰਛਾ ਧੁਜ ਸੰਜੁਤ ਖੈਂਚਿ ਚਲਾਯੋ ॥

yau keh kai bateeyaa bal so barachhaa dhuj sa(n)jut khai(n)ch chalaayo ||

ਤਉ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਸੋਊ ਆਵਤ ਨੈਨਨ ਸੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

tau dhan lai kar mai musalee souoo aavat nainan so lakh paayo ||

Saying this, he pulled and threw his lance, which was seen by Balram who

was holding his bow in his hand

ਉਗ੍ਰ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੈ ਸੰਗ ਬਾਨ ਅਚਾਨਕ ਸੋ ਕਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

augr paraakram kai sa(n)g baan achaanak so kaT bhoom giraayo ||

ਮਾਨਹੁ ਪੰਖਨ ਕੋ ਅਹਿਵਾ ਖਗਰਾਜ ਕੇ ਹਾਥਿ ਪਰਿਯੋ ਰਿਸਿ ਘਾਯੋ ॥੧੧੨੮॥

maanahu pa(n)khan ko ahivaa khagaraaj ke haath pariyo ris ghaayo ||1128||

With his great strength, he intercepted that lance and caused it to fall on the ground just like Garuda the king of birds catching and killing a flying serpent.1128.

ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਲਯੋ ਬਰਛਾ ਅਰਿ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥

kop bhariyo at hee gaj si(n)gh layo barachhaa ar or chalaayo ||

In great fury, Gaj Singh struck the lance on the enemy, which hit the body

of Balram

ਜਾਇ ਲਗਿਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੇ ਤਨਿ ਲਾਗਤ ਤਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥

jai lagiyo musaleedhar ke tan laagat taa at hee dhukh paayo ||

On receiving the blow of the lance, Balram suffered great agony

ਪਾਰਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਯੋ ਫਲ ਯੌ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਯੋ ॥

paar pracha(n)dd bhayo fal yau jas taa chhab ko man mai ieh aayo ||

ਮਾਨਹੁ ਗੰਗ ਕੀ ਧਾਰ ਕੇ ਮਧਿ ਉਤੰਗ ਹੁਇ ਕੂਰਮ ਸੀਸ ਉਚਾਯੋ ॥੧੧੨੯॥

maanahu ga(n)g kee dhaar ke madh uta(n)g hui kooram sees uchaayo ||1129||

That lance pierced through the body to the other side and its visible blade looked like tortoise protruding its head through the current of Ganges.1129.

ਲਾਗਤ ਸਾਗ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੁ ਸਯੰਦਨ ਤੇ ਗਹਿ ਖੈਚ ਕਢਿਯੋ ॥

laagat saag kee sree balabhadhr su saya(n)dhan te geh khaich kaddiyo ||

ਮੁਰਝਾਇ ਕੈ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਨ ਮਰਿਯੋ ਸੁਰ ਬ੍ਰਿਛ ਗਿਰਿਯੋ ਮਨੋ ਜੋਤਿ ਮਢਿਯੋ ॥

murajhai kai bhoom pariyo na mariyo sur birachh giriyo mano jot maddiyo

||

Balram pulled out the lance from his body and drooping down he fell upon the earth just as the Elysian tree, fully enlightened, falls down on the earth

ਜਬ ਚੇਤ ਭਯੋ ਭ੍ਰਮ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢਿਯੋ ॥

jab chet bhayo bhram chhooT gayo uTh Thaaddo bhayo man kop baddiyo ||

When he regained his conscious, he, realizing the situation, got highly infuriated

ਰਥ ਹੇਰ ਕੈ ਧਾਇ ਚੜਿਯੋ ਬਰ ਸੋ ਗਿਰਿ ਪੈ ਮਨੋ ਕੂਦ ਕੈ ਸਿੰਘ ਚਢਿਯੋ ॥੧੧੩੦॥

rath her kai dhai chaRiyo bar so gir pai mano koodh kai si(n)gh chaddiyo ||1130||

Seeing the chariot, he jumped and mounted it like a lion jumping and ascending the mountain.1130.

ਪੁਨਿ ਆਇ ਭਿਰਿਯੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੋ ਬੀਰ ਬਲੀ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਯੋ ॥

pun aai bhiriyo gaj si(n)gh so beer balee man mai nahee naik ddariyo ||

ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਰਿਸਿ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ॥

dhan baan sa(n)bhaar kirapaan gadhaa ris beech ayodhan judh kariyo ||

He came forward again and fought with Gaj Singh and controlling the bow

and arrows, sword, mace etc., he began to strike blows

ਜੋਊ ਆਵਤ ਭਯੋ ਸਰੁ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਸੰਗਿ ਬਾਨਨ ਕੇ ਸੋਊ ਕਾਟਿ ਡਰਿਯੋ ॥

jouoo aavat bhayo sar satran ko sa(n)g baanan ke souoo kaaT ddariyo ||

He intercepted the arrows of the enemy with his own arrows

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਲਦੇਵ ਮਹਾ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗ ਟਰਿਯੋ ॥੧੧੩੧॥

kab sayaam kahai baladhev mahaa ran kee chhit te nahee paig Tariyo ||1131||

The poet says that Balram did not retrace even one step in the battlefield.1131.

ਬਹੁਰੋ ਹਲ ਮੂਸਲ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਸਿਉ ਅਰ ਕੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

bahuro hal moosal lai kar mai ar siau ar kai at judh machaayo ||

ਲੈ ਬਰਛਾ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਬਲਿ ਸਿਉ ਬਲਿਦੇਵ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥

lai barachhaa gaj si(n)gh balee bal siau balidhev kee or chalaayo ||

Taking his plough and mace, Balram fought a dreadful battle and on this

side Gaj Singh also threw his lance towards Balram

ਆਵਤ ਸੋ ਲਖਿ ਕੈ ਫਲ ਕੋ ਹਲ ਕਟਿ ਕੈ ਪੁਨ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

aavat so lakh kai fal ko hal kaT kai pun bhoom giraayo ||

Seeing the coming lance, Balram intercepted it with his plough and threw its blade on the ground

ਸੋ ਫਲ ਹੀਨ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਕਸ ਕੈ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਕੇ ਗਾਤਿ ਲਗਾਯੋ ॥੧੧੩੨॥

so fal heen bhayo jab hee kas kai balibhadhr ke gaat lagaayo ||1132||

And that bladeless lance came and struck the body of Balram.1132.

ਖਗ ਕਰੰ ਗਹਿ ਕੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਅਨੰਤ ਕੇ ਊਪਰਿ ਕੋਪਿ ਚਲਾਯੋ ॥

khag kara(n) geh kai gaj si(n)gh ana(n)t ke uoopar kop chalaayo ||

ਤਉ ਮਸਲੀ ਕਰਿ ਚਰਮ ਲੀਯੋ ਧਰਿ ਯੌ ਅਰਿ ਕਉ ਬਲਿ ਘਾਉ ਬਚਾਯੋ ॥

tau masalee kar charam leeyo dhar yau ar kau bal ghaau bachaayo ||

When Gaj Singh in his rage struck a blow with his sword from which

Balram saved himself with his shield

ਢਾਲ ਕੇ ਫੂਲ ਪੈ ਧਾਰ ਬਹੀ ਚਿਨਗਾਰ ਉਠੀ ਕਬਿ ਯੌ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥

ddaal ke fool pai dhaar bahee chinagaar uThee kab yau gun gaayo ||

ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਨਿਸਿ ਮੈ ਬਿਜੁਰੀ ਦੁਤਿ ਤਾਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਾਯੋ ॥੧੧੩੩॥

maanahu paavas kee nis mai bijuree dhut taaran ko pragaTaayo ||1133||

The sparkles came out from the shield, which appeared like flashing lightning during night exhibiting the stars in rainy reason.1133.

ਘਾਇ ਹਲੀ ਸਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਵਾਰ ਸੁ ਬਾਰ ਕਰਿਯੋ ਹੈ ॥

ghai halee seh kai rip ko geh kai karavaar su baar kariyo hai ||

Enduring the wound inflicted by the enemy, Balram struck a blow with his sword

ਧਾਰ ਬਹੀ ਅਰਿ ਕੰਠਿ ਬਿਖੈ ਕਟਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰੁ ਭੂਮਿ ਝਰਿਯੋ ਹੈ ॥

dhaar bahee ar ka(n)Th bikhai kaT kai teh ko sir bhoom jhariyo hai ||

The edge of the sword struck the throat of the enemy and his head, being

chopped, fell on the ground

ਬਜ੍ਰ ਜਰੇ ਰਥ ਤੇ ਗਿਰਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਯੌ ਕਬਿ ਨੈ ਉਚਰਿਯੋ ਹੈ ॥

bajr jare rath te giriyo teh ko jas yau kab nai uchariyo hai ||

ਮਾਨਹੁ ਤਾਰਨ ਲੋਕ ਹੂੰ ਤੇ ਸੁਰ ਭਾਨੁ ਹਨ੍ਯੋ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਹੈ ॥੧੧੩੪॥

maanahu taaran lok hoo(n) te sur bhaan hanayo sir bhoom pariyo hai ||1134||

He fell from his chariot after receiving the blow of Vajra (the weapon) and the poet says, while describing that spectacle that it appeared to him that for the welfare of the people, Vishnu had cut off the head of Rahu and thrown it on the earth.1134.

ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਭਾਗੇ ॥

maar layo gaj si(n)gh jabai taj kai ran ko sabh hee bhaT bhaage ||

When Gaj Singh was killed, then all the warriors, ran away from the battlefield

ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਲਖਿ ਲੋਥ ਡਰੇ ਨਹਿ ਧੀਰ ਧਰੇ ਨਿਸ ਕੇ ਜਨੁ ਜਾਗੇ ॥

sraun bhare lakh loth ddare neh dheer dhare nis ke jan jaage ||

Seeing his corpse besmeared with blood, all of them lost the power of

endurance and were bewildered as if they had not slept for several nights

ਮਾਰਿ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪੰਚ ਭਗੇ ਤਿਨ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਜਾ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭਿ ਆਗੇ ॥

maar le nirap pa(n)ch bhage tin yau kahiyo jaa apane prabh aage ||

The warriors of the enemy's army came to their Lord Jarasandh and said, "All the chief kings have been killed in the battlefield

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਦਲਿ ਧੀਰ ਛੁਟਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹੀਯੋ ਫਟਿਯੋ ਰਿਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥੧੧੩੫॥

yau sun kai dhal dheer chhuTiyo nirap heeyo faTiyo ris mai anuraage ||1135||

" Hearing these words, the remining army lost their endurance and in great anger, the king experienced an unbearable sorrow.11

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਧਹ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare judh praba(n)dhe gaj si(n)gh badheh dhayai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled "Killing of Gaj Singh in the beginning of war" in Krishnavatara.Now begins the description of the killing of Amit Singh with

army

ਅਥ ਅਮਿਤ ਸਿੰਘ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਬਧਹਿ ਕਥਨੰ ॥

ath amit si(n)gh sainaa sahit badheh kathana(n) ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਅਉ ਅਚਲ ਸੀ ਅਮਿਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥

anag si(n)gh aau achal see amit si(n)gh nirap teer ||

ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰ ਅਨਘ ਸੀ ਮਹਾਰਥੀ ਰਨਧੀਰ ॥੧੧੩੬॥

amar si(n)gh ar anagh see mahaarathee ranadheer ||1136||

The mighty warriors like Anag Singh, Achal Singh, Amit Singh, Amar Singh

and Anagh Singh were sitting with the king Jarasandh.1136.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਹਥੀਆਰ ਧਰੇ ਲਖਿ ਬੀਰ ਪਚਾਰੇ ॥

dhekh tinai nirap sa(n)dh jaraa hatheeaar dhare lakh beer pachaare ||

ਪੇਖਹੁ ਆਜ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪੰਚ ਬਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

pekhahu aaj ayodhan mai nirap pa(n)ch balee jadhubeer sa(n)ghaare ||

Seeing them with him, the king Jarasandh, looking at the weapons and these warriors said, "See, today in the battlefield, Krishna has killed five mighty kings

ਤਾ ਸੰਗਿ ਜਾਇ ਭਿਰੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥

taa sa(n)g jai bhiro tum hoo(n) taj sa(n)k nisa(n)k bajai nagaare ||

"Now you may go and fight with him, beating your trumpets, without fear

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਓਰਿ ਪਧਾਰੇ ॥੧੧੩੭॥

yau sun kai prabh kee bateeyaa at kop bhare ran or padhaare ||1137||

" Hearing these words of their king all marched towards the battlefield in

great rage.1137

ਆਵਤ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਨੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜਮ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

aavat hee jadhubeer tino ran bhoom bikhai jam roop nihaariyo ||

When they came, Krishna saw them in the battlefield, wandering as the manifestation of Yama

ਪਾਨਿ ਗਹੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੋਊ ਰਨ ਬੀਚ ਤਿਨੋ ਬਲਿਦੇਵ ਹਕਾਰਿਯੋ ॥

paan gahe dhan baan souoo ran beech tino balidhev hakaariyo ||

They had caught hold of their bows and arrows in their hands and were challenging Balram

ਖਗ ਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਅੰਗ ਕੌਚ ਲੀਏ ਬਰਛਾ ਅਣਗੇਸ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥

khag kase kaT mai a(n)g kauach le'ee barachhaa anages pukaariyo ||

They had spears in their hands and armours were tightened on there limbs

ਆਇ ਭਿਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮ ਸਿਉ ਅਬ ਠਾਢੋ ਕਹਾ ਇਹ ਭਾਤ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੧੧੩੮॥

aai bhiro har joo ham siau ab Thaaddo kahaa ieh bhaat uchaariyo ||1138||

Anag Singh, taking his lance in his hand, said loudly, “O Krishna! why are

you standing now?, come and have a fight with us.”1138.

ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਪੰਚ ਬੀਰ ਹਕਾਰੇ ॥

dhekh tabai tin ko har joo tab hee ran mai pa(n)ch beer hakaare ||

Krishna seeing those five warriors challenged them

ਸ੍ਯਾਮ ਸੁ ਸੈਨ ਚਲਿਯੋ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇਊ ਚਲੇ ਸੁ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥

sayaam su sain chaliyo it te ut teuoo chale su bajai nagaare ||

From this side, Krishna moved with his arms and from the other side they also moved beating their trumpets

ਪਟਸਿ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

paTas loh hathee parase aganaayudh lai kar kop prahaare ||

Taking their steel-arms and fire arms, they began to strike blows in great fury

ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਇਤ ਕੇ ਉਤ ਕੇ ਭਟ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਸੁ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥੧੧੩੯॥

joojh gire it ke ut ke bhaT bhoom gire su mano matavaare ||1139||

The warriors from both the sides fought fiercely and getting intoxicated,

they began to fall on the ground.1139.

ਜੁਧ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਡੋ ਚਢਿ ਕੈ ਸਭ ਦੇਵ ਬਿਵਾਨਨਿ ਆਏ ॥

judh bhayo teh Thaur baddo chadd kai sabh dhev bivaanan aae ||

A dreadful war was fought

ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਰਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢਾਏ ॥

kautak dhekhan kau ran ko kab sayaam kahai man modh baddaae ||

The gods saw it, sitting in their air-vehicles, their minds were excited to see the sport of war

ਲਾਗਤ ਸਾਗਨ ਕੇ ਭਟ ਯੌ ਗਿਰ ਅਸਵਨ ਤੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਆਏ ॥

laagat saagan ke bhaT yau gir asavan te dharanee par aae ||

On being struck by lances, the warriors fell down from their horses and writhed on the earth

ਸੋ ਫਿਰ ਕੈ ਉਠਿ ਜੁਧ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਗੁਨ ਕਿੰਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਏ ॥੧੧੪੦॥

so fir kai uTh judh karai teh ke gun ki(n)n ga(n)dhrab gaae ||1140||

KABIT, the fallen warriors, getting up began to fight again and the

Gandharavas and Kinnars sang their praises.1140.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

ਕੇਤੇ ਬੀਰ ਭਾਜੇ ਕੇਤੇ ਗਾਜੇ ਪੁਨਿ ਆਇ ਆਇ ਧਾਇ ਧਾਇ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋ ਜੁਧ ਵੇ ਕਰਤ ਹੈ ॥

kete beer bhaaje kete gaaje pun aai aai dhai dhai har joo so judh ve karat hai ||

Many warriors began to run away, many of them roared, many others ran again and again to fight with Krishna

ਕੇਤੇ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਕੇਤੇ ਭਿਰੇ ਗਜ ਮਤਨ ਸੋ ਲਰੇ ਤੇਤੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਛਿਤਿ ਮੈ ਪਰਤ ਹੈ ॥

kete bhoom gire kete bhire gaj matan so lare teto mritak havai kai chhit mai parat hai ||

Many fell down on the earth, many died fighting with the intoxicated elephants and many lay dead on the earth

ਅਉਰ ਦਉਰ ਪਰੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਰੇ ਹਥਿਯਾਰਨ ਉਘਰੇ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਟਰਤ ਹੈ ॥

aaur dhaur pare maar maar hee uchare hathiyaaran ughare pag ek na Tarat hai ||

On the death of the warriors, many others, taking up their weapons ran and shouting “Kill, Kill” they are taking up their weapons and do not retrace

even one step

ਸ੍ਰਉਣਤ ਉਦਧਿ ਲੋਹ ਆਂਚ ਬੜਵਾਨਲ ਸੀ ਪਉਨ ਬਾਨ ਚਲੈ ਬੀਰ ਤ੍ਰਿਣ ਜਿਉ ਜਰਤ ਹੈ ॥੧੧੪੧॥

sraunat udhadh loh aa(n)ch baRavaanal see paun baan chalai beer tiran jiau jarat hai ||1141||

In the sea of blood the fire is blazing and the warriors discharging swift-moving arrows li

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅਣਗੇਸ ਬਲੀ ਤਬ ਕੋਪਿ ਭਰਿਯੋ ਮਨਿ ਜਾਨ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਜਬ ॥

anages balee tab kop bhariyo man jaan nidhaan kee maar machee jab ||

ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚਢਿ ਕੈ ਕਢਿ ਕੈ ਕਸਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਤਨਾਇ ਲਈ ਤਬ ॥

saya(n)dhan pai chadd kai kadd kai kas baan kamaan tanai liee tab ||

Anag Sing, considering it a decisive war, was filled with anger and

mounting on his chariot, he took out his sword and also pulled up his bow

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਹੂ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਇ ਪਰਿਯੋ ਤਿਨ ਬੀਰ ਹਨੇ ਸਬ ॥

sree har kee piratanaa hoo ke uoopar aai pariyo tin beer hane sab ||

He attacked the army of Krishna and destroyed the heroic fighters

ਭਾਜਿ ਗਏ ਤਮ ਸੇ ਅਰਿ ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਰਨਿ ਸੂਰਜ ਕੀ ਛਬਿ ॥੧੧੪੨॥

bhaaj ge tam se ar yau nirap paavat bhayo ran sooraj kee chhab ||1142||

Just as the darkness moves away swiftly before the sun, similarly before the king Anag Singh, the enemy’s army sped away.1142.

ਪ੍ਰੇਰਿ ਤੁਰੰਗ ਸੁ ਆਗੇ ਭਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਅਸਿ ਢਾਰ ਬਡੀ ਧਰ ਕੈ ॥

prer tura(n)g su aage bhayo kar lai as ddaar baddee dhar kai ||

ਕਛੁ ਜਾਦਵ ਸੋ ਤਿਨਿ ਜੁਧੁ ਕਰਿਯੋ ਨ ਟਰਿਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਪਗ ਦੁਇ ਡਰ ਕੈ ॥

kachh jaadhav so tin judh kariyo na Tariyo tin so pag dhui ddar kai ||

Driving forward his horse and taking up his sword and shield he moved forward and without retracing his steps, he fought with a cluster of some

Yadavas

ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਿਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਕੈ ॥

jadhubeer ke saamuhe aai ariyo bahu beeran praan bidhaa kar kai ||

Killing many heroic fighters, he came and stood firmly in front of Krishna and said, "I have vowed that I shall not return to my home

ਗ੍ਰਿਹੁ ਕੋ ਨ ਚਲੋ ਇਹ ਮੋ ਪ੍ਰਨ ਹੈ ਕਿਧੋ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਉ ਕਿ ਤ੍ਵੈ ਮਰਿ ਕੈ ॥੧੧੪੩॥

girahu ko na chalo ieh mo pran hai kidho praan tajau k tavai mar kai ||1143||

Either I shall breathe my last or I shall kill you."1143.

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਚਮੂ ਕਹੁ ਜਾਇ ਹਕਾਰਾ ॥

yau keh kai as ko geh kai jadhubeer chamoo kahu jai hakaaraa ||

Saying this, taking his sword in his hand, he challenged the army of

Krishna

ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਹੂੰ ਤੇ ਨਿਕਸਿਯੋ ਰਨ ਸੁੰਦਰ ਨਾਮ ਸਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥

jaadhav sain hoo(n) te nikasiyo ran su(n)dhar naam saroop apaaraa ||

The name of Krishna was hailed in the army of the Yadavas,

ਪ੍ਰੇਰਿ ਤੁਰੰਗ ਭਯੋ ਸਮੁਹੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੁੰਡ ਕਟਿਯੋ ਨ ਲਗੀ ਕਛੁ ਬਾਰਾ ॥

prer tura(n)g bhayo samuhe nirap mu(n)dd kaTiyo na lagee kachh baaraa ||

But Anag Singh, causing his horse to run came in front of the King of Yadava army

ਯੌ ਧਰ ਤੇ ਸਿਰ ਛੂਟ ਪਰਿਯੋ ਨਭਿ ਤੇ ਟੂਟ ਪਰੋ ਛਿਤ ਤਾਰਾ ॥੧੧੪੪॥

yau dhar te sir chhooT pariyo nabh te TooT paro chhit taaraa ||1144||

This king destroyed in an instant all the warriors of the army, the heads began to fall on the ground like the stars falling from the sky.1144.

ਪੁਨਿ ਦਉਰਿ ਪਰਿਯੋ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਪਰ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਕੀਨ ਰੁਸਾ ॥

pun dhaur pariyo jadhuvee piratanaa par sayaam kahai at keen rusaa ||

Getting very angry, he fell upon the Yadava army again

ਉਤ ਤੇ ਜਦੁਬੀਰ ਫਿਰੇ ਇਕਠੇ ਅਰਿਰਾਇ ਬਢਾਇ ਕੈ ਚਿਤ ਗੁਸਾ ॥

aut te jadhubeer fire ikaThe arirai baddai kai chit gusaa ||

On the other side Krishna also moved in his army, which increased the

anger in the mind of the enemy

ਅਗਨਸਤ੍ਰ ਛੁਟਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਜਰਗੇ ਮਨੋ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਤੁਸਾ ॥

aganasatr chhuTiyo nirap ke kar te jarage mano paavak beech tusaa ||

The king Anag Singh shot his firearm, by which the soldiers burnt like the straw in fire

ਕਟਿ ਅੰਗ ਪਰੇ ਬਹੁ ਜੋਧਨ ਕੇ ਮਨੋ ਜਗ ਕੇ ਮੰਡਲ ਮਧਿ ਕੁਸਾ ॥੧੧੪੫॥

kaT a(n)g pare bahu jodhan ke mano jag ke ma(n)ddal madh kusaa ||1145||

The limbs of the warriors being chopped fell like the grass burning in the sacrificial altar.1145.

ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਚ ਕਮਾਨ ਸੁ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥

kaan pramaan lau khaich kamaan su beer nihaar kai baan chalaavai ||

ਜੋ ਇਨਿ ਊਪਰਿ ਆਨ ਪਰੇ ਸਰ ਸੋ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥

jo in uoopar aan pare sar so adh beech te kaaT giraavai ||

Pulling their bows upto the ears, the warriors are discharging the arrows and the arrow which collides with these arrows midway, it is chopped and

thrown down

ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਕਰਿ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਦੇਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਵੈ ॥

loh hathee parase kar lai birajanaath kee dheh prahaar lagaavai ||

ਜੁਧ ਸਮੈ ਥਕਿ ਕੈ ਜਕਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਪਾਰ ਸੰਭਾਰ ਨ ਆਵੈ ॥੧੧੪੬॥

judh samai thak kai jak kai jadhubeer kau paar sa(n)bhaar na aavai ||1146||

Holding their swords, the enemies are striking the blows on the body of Krishna, but being tired, they could not obstruct the blows of Krishna.1146.

ਜੋ ਇਹ ਉਪਰ ਆਇ ਪਰੇ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਨ ਹੂੰ ਸੁ ਨਿਵਾਰੇ ॥

jo ieh upar aai pare bhaT kop bhare in hoo(n) su nivaare ||

The warriors who attacked Krishna, they were chopped into bits by him

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਮਾਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

baan kamaan kirapaan gadhaa geh maar rathee birathee kar ddaare ||

Taking his bow and arrows, sword and mace in his hands, he deprived the

charioteers of their chariots

ਘਾਇਲ ਕੋਟਿ ਚਲੇ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਬਹੁ ਡੀਲ ਡਰਾਰੇ ॥

ghail koT chale taj kai ran joojh pare bahu ddeel ddaraare ||

Many warriors being wounded have started going away from the arena of war

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਸੁ ਮਨੋ ਅਹਿਰਾਜ ਪਰੇ ਖਗਰਾਜ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੧੪੭॥

yau upajee upamaa su mano ahiraaj pare khagaraaj ke maare ||1147||

And many others fighting heroically in the field, the dead warriors appear like the dead snake-kings lying down, having been killed by Garuda the king of birds.1147.

ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਜਦੁਬੀਰਨ ਸੋ ਉਹ ਬੀਰ ਜਬੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਸਾਜਿਯੋ ॥

judh keeyo jadhubeeran so uh beer jabai kar mai as saajiyo ||

Taking his sword in his hand, that warrior engaged the Yadavas in battle

ਮਾਰਿ ਚਮੂੰ ਸੁ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਬਲੁ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਗਾਜਿਯੋ ॥

maar chamoo(n) su bidhaar dhiee kab raam kahai bal so nirap gaajiyo ||

After killing the four divisions of the army, the poet Ram says that the king

began to thunder with strength

ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਡਰੇ ਸਬਹੀ ਧੁਨਿ ਕਉ ਸੁਨ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜਿਯੋ ॥

so sun beer ddare sabahee dhun kau sun kai ghan saavan laajiyo ||

Hearing him roaring, the clouds felt shy and frightened

ਛਾਜਤ ਯੌ ਅਰਿ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਬਨ ਮੈ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਬਿਰਾਜਿਯੋ ॥੧੧੪੮॥

chhaajat yau ar ke gan mai mirag ke ban mai mano si(n)gh biraajiyo ||1148||

He was looking splendid amongst the enemies like lion among the deer.1148.

ਬਹੁਰ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਟਿ ਮਰੇ ॥

bahur karavaar sa(n)bhaar bidhaar dhiee dhujanee nirap koT mare ||

Striking the blows again, the forces were killed and many kings were killed

ਅਸਵਾਰ ਹਜਾਰ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਸੁ ਕਰੇ ॥

asavaar hajaar pachaas hane rath kaaT rathee birathee su kare ||

Fifty thousand soldiers were killed and the Charioteers were deprived of

their chariots and chopped

ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਗਿਰੈ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਜਰੇ ਗਜਰਾਰ ਘਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਪਰੇ ॥

kahoo(n) baaj girai kahoo(n) taaj jare gajaraar ghire kahoo(n) raaj pare ||

Somewhere the horses, somewhere the elephants and somewhere the kings have fallen down

ਥਿਰੁ ਨਾਹਿ ਰਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰਥ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਨਟੂਆ ਬਹੁ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇ ॥੧੧੪੯॥

thir naeh rahai nirap ko rath bhoom mano naTooaa bahu nirat kare ||1149||

The chariot of the king Anag Singh is not stable in the battlefield and it is running like a dancing actor.1149.

ਏਕ ਅਜਾਇਬ ਖਾ ਹਰਿ ਕੋ ਭਟ ਤਾ ਸੰਗ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਨ ਅਰਿਯੋ ਹੈ ॥

ek ajaib khaa har ko bhaT taa sa(n)g so nirap aan ariyo hai ||

ਭਾਜਤ ਨਾਹਿ ਹਠੀ ਰਨ ਤੇ ਅਣਗੇਸ ਬਲੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਹੈ ॥

bhaajat naeh haThee ran te anages balee at kop bhariyo hai ||

There was a warrior named Ajaib Khan in the army of Krishna, he came and confronted the king Anag Singh, he did not retrace his steps from the

battlefield, and greatly infuriated,

ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੀਯੋ ਕਟਿਯੋ ਤਿਹ ਸੀਸ ਕਬੰਧ ਲਰਿਯੋ ਹੈ ॥

lai karavaar prahaar keeyo kaTiyo teh sees kaba(n)dh lariyo hai ||

He struck a blow with his sword on Ajaib Khan

ਫੇਰਿ ਗਿਰਿਯੋ ਮਾਨੋ ਆਂਧੀ ਬਹੀ ਦ੍ਰੁਮ ਦੀਰਘ ਭੂ ਪਰਿ ਟੂਟ ਪਰਿਯੋ ਹੈ ॥੧੧੫੦॥

fer giriyo maano aa(n)dhee bahee dhrum dheeragh bhoo par TooT pariyo hai ||1150||

His head was chopped, but his headless trunk began to fight, then he fell down on the ground like a huge tree broken and fallen by raging storm.1150.

ਦੇਖਿ ਅਜਾਇਬ ਖਾਨ ਦਸਾ ਤਬ ਗੈਰਤ ਖਾ ਮਨਿ ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ॥

dhekh ajaib khaan dhasaa tab gairat khaa man ros bhariyo ||

Seeing such a condition of Ajaib Khan, the mind of Ghairat Khan was filled

with rage

ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਜਾਇ ਪਰਿਯੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਹੂੰ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਯੋ ॥

s dhavai kai saya(n)dhan jai pariyo ar beer hoo(n) te nahee naik ddariyo ||

He caused his chariot to be driven and fearlessly fell upon the enemy

ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਰਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਤਹ ਆਪਸ ਮੈ ਬਹੁ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ॥

as paan dhare ran beech dhuhoo(n) teh aapas mai bahu judh kariyo ||

Both the mighty warriors fought a dreadful battle taking swords in their hands

ਮਨਿ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਨ ਮੈ ਗਜ ਸੋ ਮਦ ਕੋ ਗਜ ਆਨਿ ਅਰਿਯੋ ॥੧੧੫੧॥

man yau upajee upamaa ban mai gaj so madh ko gaj aan ariyo ||1151||

They looked like tow elephants fighting with each other in the forest.1151.

ਗੈਰਤ ਖਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਕੈ ਬਰ ਸੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਾਈ ॥

gairat khaa barachhee geh kai bar so ar beer kee or chalaiee ||

ਆਵਤ ਬਿਦੁਲਤਾ ਸਮ ਦੇਖ ਕੈ ਕਾਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਈ ॥

aavat bidhulataa sam dhekh kai kaaT kirapaan so bhoom giraiee ||

Holding his lance in his hand, Ghairat Khan threw it on the enemy which was intercepted and thrown on the ground by Anag Singh with his sword,

moving like lightning

ਸੋ ਨ ਲਗੀ ਰਿਸ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਦੂਸਰੀ ਅਉਰ ਚਲਾਈ ॥

so na lagee ris kai rip ko barachhee geh dhoosaree aaur chalaiee ||

ਯੌ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਮਾਨੋ ਛੂਟਿ ਚਲੀ ਨਭ ਤੇ ਜੁ ਹਵਾਈ ॥੧੧੫੨॥

yau upamaa upajee jeey mai maano chhooT chalee nabh te ju havaiee ||1152||

That lance did not strike the enemy, but he discharged a second lance like an aerial bomb shot in the sky.1152.

ਦੂਸਰੀ ਦੇਖ ਕੈ ਸਾਗ ਬਲੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਈ ॥

dhoosaree dhekh kai saag balee nirap aavat kaaT kai bhoom giraiee ||

ਲੈ ਬਰਛੀ ਅਪੁਨੇ ਕਰ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਗੈਰਤ ਖਾ ਪਰ ਕੋਪਿ ਚਲਾਈ ॥

lai barachhee apune kar mai nirap gairat khaa par kop chalaiee ||

The second lance was also intercepted and thrown on the ground by the

king and threw his lance in great fury on Ghairat Khan,

ਲਾਗ ਗਈ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਨ ਚਲਿਯੋ ਉਪਮਾ ਠਹਰਾਈ ॥

laag giee teh ke mukh mai beh sraun chaliyo upamaa Thaharaiee ||

Which hit him on his face

ਕੋਪ ਕੀ ਆਗ ਮਹਾ ਬਢਿ ਕੈ ਡਢ ਕੈ ਹੀਯ ਕਉ ਮਨੋ ਬਾਹਰਿ ਆਈ ॥੧੧੫੩॥

kop kee aag mahaa badd kai ddadd kai heey kau mano baahar aaiee ||1153||

The blood gushed out like the fire of anger moving out of the heart.1153.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੁਇ ਧਰਨੀ ਪਰਿਯੋ ਜੋਤਿ ਰਹੀ ਠਹਰਾਇ ॥

mritak hui dharanee pariyo jot rahee Thaharai ||

He died and fell on the ground and his consciousness ended

ਜਨੁ ਅਕਾਸ ਤੇ ਭਾਸਕਰਿ ਪਯੋ ਰਾਹੁ ਡਰ ਆਇ ॥੧੧੫੪॥

jan akaas te bhaasakar payo raahu ddar aai ||1154||

He appeared like the sun coming down from the sky on the earth out of

fear.1154.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥

kop bhare ran mai kab sayaam tabai har joo ieh bhaat kahiyo hai ||

ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਭਟ ਕਉਨ ਗਨੈ ਲਖਿ ਬੀਰ ਹਨੈ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਚਹਿਯੋ ਹੈ ॥

judh bikhai bhaT kaun ganai lakh beer hanai man mai ju chahiyo hai ||

Then Krishna said this in rage, “Who is this heroic fighter who has killed all the warriors and thrown them on the ground according to his heart’s desire?

ਜਾਨਤ ਹਉ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਤੁਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਕਰ ਮੈ ਧਨ ਹੂੰ ਗਹਿਯੋ ਹੈ ॥

jaanat hau teh traas tumai kinahoo(n) kar mai dhan hoo(n) gahiyo hai ||

“I know that fearing him, you are not catching your bows and arrows in your hands

ਤਾ ਤੇ ਪਧਾਰਹੁ ਧਾਮਨ ਕੋ ਸੁ ਲਖਿਯੋ ਤੁਮ ਤੇ ਪੁਰਖਤੁ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥੧੧੫੫॥

taa te padhaarahu dhaaman ko su lakhiyo tum te purakhat rahiyo hai

||1155||

In my opinion you may all go to your homes, because your audacity seems to have ended.”1155.

ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਨੈ ਸਭ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

aaise kahiyo jadhubeer tinai sabh hee ris kai dhan baan sa(n)bhaariyo ||

ਹ੍ਵੈ ਕੇ ਇਕਤ੍ਰ ਚਲੇ ਰਨ ਕੋ ਬਲਿ ਬਿਕ੍ਰਮ ਪਉਰਖ ਜੀਅ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

havai ke ikatr chale ran ko bal bikram paurakh jeea bichaariyo ||

When Krishna uttered these words, all of them took up their bows and arrows and thinking of their courage they gathered together and marched forward for war

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਜੋਊ ਆਇ ਅਰਿਯੋ ਅਰਿ ਸੋ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥

maar hee maar pukaar pare jouoo aai ariyo ar so teh maariyo ||

ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਜੁਧ ਬਡੋ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥੧੧੫੬॥

hot bhayo teh judh baddo dhuhoo(n) oran te nirap Thaadd nihaariyo ||1156||

They killed everyone who confronted them while shouting “Kill, Kill”, the

king Jarasandh saw this terrible war being fought from both sides.1156.

ਏਕ ਸੁਜਾਨ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਧਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਿਯੋ ॥

ek sujaan baddo balavaan dhare as paan tura(n)gam ddaariyo ||

ਅਸ੍ਵ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਅਰਿਯੋ ਅਨਗੇਸ ਬਲੀ ਕਹੁ ਜਾ ਲਲਕਾਰਿਯੋ ॥

asavai pachaas hane ariyo anages balee kahu jaa lalakaariyo ||

One of the mighty warriors, holding his sword in his hand, caused his horse to run and killing fifty soldiers, he challenged Anag Singh from this side,

ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਬਾਮ ਮੈ ਚਾਮ ਕੀ ਓਟਿ ਨਿਵਾਰਿਯੋ ॥

dhai kai ghai kariyo nirap lai kar baam mai chaam kee oT nivaariyo ||

Sujan Singh rushed and struck a blow on the king which was obstructed by him on his shield with his left hand

ਦਾਹਨੈ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਸੁਜਾਨ ਕੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਸੀਸ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥੧੧੫੭॥

dhaahanai paan kirapaan ko taan sujaan ko kaaT kai sees utaariyo ||1157||

With his right hand the king chopped the head of Sujan Singh with his

sword.1157.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬੀਰ ਸੁਜਾਨ ਹਨ੍ਯੋ ਜਬੈ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਠਾਇ ॥

beer sujaan hanayo jabai anag si(n)gh teh Thai ||

ਦੇਖਿਯੋ ਸੈਨਾ ਜਾਦਵੀ ਦਉਰ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥੧੧੫੮॥

dhekhiyo sainaa jaadhavee dhaur pare ararai ||1158||

When Anag Singh killed Sujan Singh, the Yadava army then highly

infuriated, fell upon the forces of the enemy.1158.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭਟ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਰਾਇ ਪਰੇ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਸਿਉ ਤੇਊ ਆਇ ਅਰੇ ॥

bhaT laaj bhare ararai pare na ddare ar siau teuoo aai are ||

ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਸਬ ਲੋਹ ਜਰੇ ਅਬ ਯਾਹਿ ਹਨੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੇ ॥

at kop bhare sab loh jare ab yaeh hano mukh te uchare ||

The warriors filled with the sense of shame fell upon the army and shouted in rage, “Now we shall definitely kill Anag,”

ਅਸਿ ਭਾਲ ਗਦਾ ਅਰੁ ਲੋਹ ਹਥੀ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥

as bhaal gadhaa ar loh hathee barachhee kar lai lalakaar pare ||

They challenged him taking their lances, swords, maces, spears etc, in

their hands

ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਕਿਤਨੇ ਬਰ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ॥੧੧੫੯॥

kab raam bhanai nahee jaat gane kitane bar baan kamaan dhare ||1159||

The poet Ram says that the strings of innumerable bows were pulled.1159.

ਅਨਗੇਸ ਬਲੀ ਧਨੁ ਬਾਨ ਗਹਿਯੋ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ਦੋਊ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥

anages balee dhan baan gahiyo at ros bhariyo dhouoo nain tachaae ||

On this side Anag Singh also in great fury took up his bow and arrows and his eyes became red

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰਿਯੋ ਸਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਏ ॥

maar hee maar pukaar pariyo sar satran ke ur beech lagaae ||

Shouting “Kill, Kill” he discharged his arrows on the hearts of his enemies,

ਏਕ ਮਰੇ ਇਕ ਘਾਇ ਭਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਰਨ ਤਿਆਗਿ ਪਰਾਏ ॥

ek mare ik ghai bhare ik dhekh ddare ran tiaag paraae ||

With whose penetration someone was killed, someone was wounded and someone ran away from the battlefield

ਆਇ ਲਰੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਰਨ ਕੋਪ ਕੀ ਓਪ ਬਢਾਏ ॥੧੧੬੦॥

aai lare jouoo laaj bhare man mai ran kop kee op baddaae ||1160||

Those who in their pride came to fight, the war became more dreadful on

their arrival.1160.

ਸਾਤਕਿ ਅਉ ਮੁਸਲੀ ਰਥ ਪੈ ਬਸੁਦੇਵ ਤੇ ਆਦਿਕ ਧਾਇ ਸਬੈ ॥

saatak aau musalee rath pai basudhev te aadhik dhai sabai ||

ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਊਧਵ ਅਉਰ ਅਕ੍ਰੂਰ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉ ਭਰਿ ਲਾਜ ਤਬੈ ॥

baramaakirat uoodhav aaur akraoor chale ran kau bhar laaj tabai ||

Balram, Vasudev, Satyam etc., marched forward and Udhava and Akrur etc. also for war-arena

ਤਿਹ ਬੀਚ ਘਿਰਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜਤ ਯੌ ਲਖਿ ਰੀਝ ਰਹੈ ਭਟ ਤਾਹਿ ਛਬੈ ॥

teh beech ghirio nirap raajat yau lakh reejh rahai bhaT taeh chhabai ||

ਮਨ ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਿਤੁ ਪਾਵਸ ਅਭ੍ਰਨ ਮੈ ਦਿਨ ਰਾਜ ਫਬੈ ॥੧੧੬੧॥

man yau upajee upamaa rit paavas abhran mai dhin raaj fabai ||1161||

Besieged by all of them, the king Anag Singh appears like sun surrounded by clouds in the rainy season.1161.

ਹਲੁ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਲਯੋ ਮੁਸਲੀ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੋ ਹਯ ਚਾਰੋ ਹੀ ਘਾਏ ॥

hal paan sa(n)bhaar layo musalee ran mai ar ko hay chaaro hee ghaae ||

Balram took his plough in his hand and killed all the four horses of the

enemy

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਬਸੁਦੇਵ ਭਲੇ ਰਥ ਕੇ ਚਕ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥

baan kamaan gahee basudhev bhale rath ke chak kaaT giraae ||

Vasudev with his bow and arrows cut down all the four wheels of the chariot

ਸਾਤਕਿ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਯੋ ਰਿਸਿ ਊਧਵ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ ॥

saatak soot ko sees kaTiyo ris uoodhav baan anek chalaae ||

Satyak chopped the head of his charioteer and Udhava also in his fury discharged many arrows

ਫਾਧਿ ਪਰਿਯੋ ਰਥ ਤੇ ਤਤਕਾਲ ਲਏ ਅਸਿ ਢਾਲ ਬਡੇ ਭਟ ਘਾਏ ॥੧੧੬੨॥

faadh pariyo rath te tatakaal le as ddaal badde bhaT ghaae ||1162||

The king Anag Singh jumped instantly out of his chariod and killed may

warriors with the sword.1162.

ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਸੋ ਅਣਗੇਸ ਜੁ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

Thaaddo huto bhaT sree jadhubeer ko so anages joo nain nihaariyo ||

ਪਾਇਨ ਕੀ ਕਰਿ ਚੰਚਲਤਾ ਬਰ ਸੋ ਅਸਿ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਸੀਸ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

pain kee kar cha(n)chalataa bar so as satr ke sees prahaariyo ||

The king Anag Singh saw the warriors of Krishna standing, he then speedily struck the blow of his sword on the head of the enemy

ਟੂਟਿ ਪਰਿਯੋ ਝਟਦੈ ਕਟਿਯੋ ਸਿਰ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

TooT pariyo jhaTadhai kaTiyo sir taa chhab ko kab bhaau uchaariyo ||

ਮਾਨਹੁ ਰਾਹੁ ਨਿਸਾਕਰ ਕੋ ਨਭਿ ਮੰਡਲ ਤੇ ਹਨਿ ਕੈ ਛਿਤਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੧੬੩॥

maanahu raahu nisaakar ko nabh ma(n)ddal te han kai chhit ddaariyo ||1163||

The head of the enemy fell on the ground like Rahu killing and throwing

down on the earth, the moon from the sky.1163.

ਕੂਦਿ ਚੜਿਯੋ ਅਰਿ ਕੇ ਰਥ ਊਪਰਿ ਸਾਰਥੀ ਕਉ ਬਧ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ॥

koodh chaRiyo ar ke rath uoopar saarathee kau badh kai tab hee ||

ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਰਿ ਕੇ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਏ ਸਬ ਹੀ ॥

dhan baan kirapaan gadhaa barachhee ar ke kar sasatr le sab hee ||

After killing the charioteer of the enemy, the king mounted on his chariot and carried his weapons bow and arrows, sword, mace and spear in his hands

ਰਥ ਆਪ ਹੀ ਹਾਕ ਹੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਧਿ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਪਰਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥

rath aap hee haak hai sayaam kahai madh jaadhav sain pariyo jab hee ||

He himself began to drive his chariot within the Yadava army

ਇਕ ਮਾਰਿ ਲਏ ਇਕ ਭਾਜਿ ਗਏ ਇਕ ਠਾਢਿ ਭਏ ਤੇਊ ਨ ਦਬਹੀ ॥੧੧੬੪॥

eik maar le ik bhaaj ge ik Thaadd bhe teuoo na dhabahee ||1164||

With his blows someone was killed, someone fled away and someone

being wonder-struck, kept standing.1164.

ਆਪਨ ਹੀ ਰਥ ਹਾਕਤ ਹੈ ਅਰੁ ਆਪਨ ਹੀ ਸਰ ਜਾਲ ਚਲਾਵੈ ॥

aapan hee rath haakat hai ar aapan hee sar jaal chalaavai ||

Now he himself is driving the chariot and showering his arrows

ਆਪਨ ਹੀ ਰਿਪੁ ਘਾਇ ਬਚਾਵਤ ਆਪਨ ਹੀ ਅਰਿ ਘਾਇ ਲਗਾਵੈ ॥

aapan hee rip ghai bachaavat aapan hee ar ghai lagaavai ||

He himself is safe from the blows of the enemy and is himself inflicting blows on the enemy

ਏਕਨ ਕੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕਟੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥

ekan ke dhan baan kaTe bhaT ekan ke rath kaaT giraavai ||

He has chopped the bow of some warrior and has shattered someone’s chariot

ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਦਮਕੈ ਘਟ ਮੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰਹਿ ਤਿਉ ਚਮਕਾਵੈ ॥੧੧੬੫॥

dhaaman jiau dhamakai ghaT mai kar mai karavaareh tiau chamakaavai ||1165||

The sword in his hand is shining like the flash of lightning amongst the

coulds.1165.

ਮਾਰਿ ਕੈ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮੈ ਬਹੁ ਕੋਪ ਕੈ ਦਾਤਨ ਓਠ ਚਬਾਵੈ ॥

maar kai beer ghane ran mai bahu kop kai dhaatan oTh chabaavai ||

The king Anag Singh, after killing many warriors in the battlefield, is cutting his lips with his teeth

ਆਵਤ ਜੋ ਇਹ ਕੇ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਬਾਨਨ ਸਿਉ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥

aavat jo ieh ke ar uoopar baanan siau teh kaaT giraavai ||

Whosoever falls upon him, he chops and throws him down

ਧਾਇ ਪਰੈ ਰਿਪੁ ਕੇ ਦਲ ਮੈ ਦਲ ਕੈ ਮਲ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ॥

dhai parai rip ke dhal mai dhal kai mal kai bahuro fir aavai ||

He has fallen upon the enemy’s army and is destroying it

ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਨ ਡਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਅਰਿ ਕੇ ਰਥ ਕੋ ਬਲਿ ਓਰਿ ਚਲਾਵੈ ॥੧੧੬੬॥

judh karai na ddarai har so ar ke rath ko bal or chalaavai ||1166||

He does not have any fear of Krishna, while fighting and with great effort is

driving his chariot towards Balram.1166.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬ ਰਿਪੁ ਰਨ ਕੀਨੋ ਘਨੋ ਬਢਿਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਬ ਤੇਹੁ ॥

jab rip ran keeno ghano baddiyo kirasan tab teh ||

ਜਾਦਵ ਪ੍ਰਤਿ ਹਰਿ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਦੁਬਿਧਾ ਕਰਿ ਹਨਿ ਲੇਹੁ ॥੧੧੬੭॥

jaadhav prat har yau kahiyo dhubidhaa kar han leh ||1167||

When the enemy waged the dreadful war, Krishna marched towards him and said to the Yadavas, “Kill him by fighting with him from both

sides.”1167.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਾਤਕਿ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਰਥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਹਯ ਕਾਟਿ ਕੈ ਡਾਰਿਯੋ ॥

saatak kaaT dhayo tin ko rath kaanreh tabai hay kaaT kai ddaariyo ||

Satyak shattered his chariot and Krishna also began killing violently

ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

soot ko sees kaTiyo musalee baramaakirat a(n)g prata(n)g prahaariyo ||

Balram chopped the head of his charioteer and struck blows on the limbs protected by armour

ਬਾਨ ਅਕ੍ਰੂਰ ਹਨ੍ਯੋ ਉਰ ਮੈ ਤਿਹ ਜੋਰ ਲਗਿਯੋ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

baan akraoor hanayo ur mai teh jor lagiyo neh naik sa(n)bhaariyo ||

The arrow of Akrur hit him so fiercely that he could not control himself

ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਰਨਭੂਮਿ ਗਿਰਿਯੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਊਧਵ ਸੀਸ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥੧੧੬੮॥

moorachh havai ranabhoom giriyo as lai kar uoodhav sees utaariyo ||1168||

He fell unconscious in the battlefield and Udhava chopped his head with

his sword.1168.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਖਟ ਸੁਭਟਨ ਮਿਲਿ ਠਉਰ ॥

anag si(n)gh jab maarayo khaT subhaTan mil Thaur ||

ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੀ ਸੈਨ ਤੇ ਚਲੇ ਚਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਅਉਰ ॥੧੧੬੯॥

jaraasa(n)dh kee sain te chale chatr nirap aaur ||1169||

When the six warriors together killed Anag Singh, then four kings of the army of Jarasandh marched forward.1169.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅਮਿਤੇਸ ਬਲੀ ਅਚਲੇਸ ਮਹਾ ਅਨਘੇਸਹਿ ਲੈ ਅਸੁਰੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥

amites balee achales mahaa anagheseh lai asures sidhaae ||

The four kings Amitesh, Achilesh, Aghnesh and Asuresh Singh marched

forward

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਡੇ ਬਰਛੇ ਪਰਸੇ ਸੁ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਏ ॥

baan kamaan kirapaan badde barachhe parase su gadhaa geh aae ||

They were holding bows, arrows, swords, spears, maces and axes,

ਰੋਸ ਕੈ ਬੀਰ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੇ ਭਟ ਕੇ ਨ ਟਿਕੇ ਭਟ ਓਘ ਪਰਾਏ ॥

ros kai beer nisa(n)k bhire bhaT ke na Tike bhaT ogh paraae ||

ਆਇ ਘਿਰਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕਉ ਮਧੁ ਦੂਖਨ ਕਉ ਬਹੁ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥੧੧੭੦॥

aai ghiriyo birajabhookhan kau madh dhookhan kau bahu baan lagaae ||1170||

They fought furiously and fearlessly, considering everyone alien to them and surrounding Krishna, they began to shower arrows upon him.1170.

ਘਾਇਨ ਕਉ ਸਹਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਲੇਤ ਭਯੋ ॥

ghain kau seh kai biraj raaj saraasan lai sar let bhayo ||

ਅਸੁਰੇਸਹਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਮਿਤੇਸ ਕੀ ਦੇਹ ਬਿਦਾਰਿ ਛਯੋ ॥

asureseh ko sir kaaT dhayo amites kee dheh bidhaar chhayo ||

Enduring the anguish of his wounds, Krishna held up his bow and arrows

and cutting the head of Asuresh, he slashed the body of Amitesh

ਅਨਘੇਸ ਕੋ ਕਾਟਿ ਦੁਖੰਡ ਕੀਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਥ ਤੇ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਯੋ ॥

anaghes ko kaaT dhukha(n)dd keeyo mirat havai rath te gir bhoom payo ||

Aghnesh was cut into two parts, he fell upon the ground from his chariot,

ਅਚਲੇਸ ਜੁ ਬਾਨਨ ਕੋ ਸਹਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਠਾਢਿ ਰਹਿਯੋ ਨਹਿ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ॥੧੧੭੧॥

achales joo baanan ko seh kai fir Thaadd rahiyo neh bhaaj gayo ||1171||

But Achlesh stood there enduring the shower of arrows and did not run

away.1171.

ਕੋਪ ਕੈ ਬੋਲਤ ਯੌ ਹਰਿ ਕੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਆਦਿ ਤੈ ਬੀਰ ਖਪਾਏ ॥

kop kai bolat yau har ko ran si(n)gh te aadh tai beer khapaae ||

He spoke to Krishna in anger, "You have killed many of our brave fighters

ਤੋ ਤੇ ਕਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਹਨ੍ਯੋ ਅਣਗੇਸ ਜੁ ਤੈ ਛਲ ਸਾਥ ਗਿਰਾਏ ॥

to te kahee gaj si(n)gh hanayo anages joo tai chhal saath giraae ||

You killed Gaj Singh and also killed Anag Singh by deception

ਜਾਨਤ ਹੌ ਅਮਿਤੇਸ ਬਲੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਬੀਰ ਕਹਾਏ ॥

jaanat hau amites balee dhan si(n)gh sa(n)ghaar kai beer kahaae ||

ਸੋ ਤਬ ਲਉ ਗਜ ਗਾਜਤ ਹੈ ਜਬ ਲਉ ਬਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਨ ਆਏ ॥੧੧੭੨॥

so tab lau gaj gaajat hai jab lau ban mai miragaraaj na aae ||1172||

You know that Amitesh Singh was also a mighty warrior and killing Dhan Singh, you are calling yourself a hero, but the elephant roars only in the

forest, when the lion does not turn up.”1172.

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਸੋ ਅਭਿਮਾਨ ਭਰੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

yau keh kai bateeyaa har so abhimaan bhare dhan baan sa(n)bhaariyo ||

ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਰਾਸਨ ਤਾਨਿ ਮਹਾ ਸਰ ਤੀਛਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥

kaan pramaan saraasan taan mahaa sar teechhan sayaam ko maariyo ||

Saying this, he proudly held up his bow and arrows and pulling his bow upto his ear, he discharged his sharp arrow on Krishna

ਲਾਗ ਗਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਆਵਤ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

laag gayo har ke ur mai har joo neh aavat nain nihaariyo ||

ਮੂਰਛਤ ਹ੍ਵੈ ਰਥ ਮਾਝਿ ਗਿਰੇ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਲੈ ਪ੍ਰਭ ਸੂਤ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥੧੧੭੩॥

moorachhat havai rath maajh gire taj kai ran lai prabh soot padhaariyo ||1173||

Krishna did not see the coming arrow, therefore it hit him in the chest, therefore he became unconscious and fell down in his chariot and his

charioteer drove off his chariot.1173.

ਏਕ ਮਹੂਰਤ ਬੀਤਿ ਗਯੋ ਤਬ ਸ੍ਯੰਦਨ ਪੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

ek mahoorat beet gayo tab saya(n)dhan pai jadhubeer sa(n)bhaariyo ||

ਤਉ ਅਚਲੇਸ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਸ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥

tau achales gumaan bhare at hee has kai ieh bhaat pukaariyo ||

After the passing away of one mahurat (a short span of time), Krishna regained his consciousness in the chariot, now Achlesh laughing proudly said,

ਜਾਤ ਕਹਾ ਹਮ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਕਰਿ ਲੈ ਕੇ ਗਦਾ ਕਟੁ ਬੋਲ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

jaat kahaa ham te bhaj kai kar lai ke gadhaa kaT bol uchaariyo ||

ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਜਾਤ ਹੁਤੋ ਨਰ ਲੈ ਲਕੁਟੀ ਕਰਿ ਮੈ ਲਲਕਾਰਿਯੋ ॥੧੧੭੪॥

maanahu kehar jaat huto nar lai lakuTee kar mai lalakaariyo ||1174||

“Where will you run away from me?” Taking his mace in his hand, he uttered these ironical words like some man holding his staff and

challenging a lion going away.1174.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਆ ਅਰਿ ਕੀ ਰਥੁ ਹਾਕਿ ਫਿਰਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ॥

yau sun kai bateeaa ar kee rath haak firiyo har kop bhayo ||

Hearing these words of the enemy, Krishna getting enraged, moved forward his chariot

ਪਟ ਪੀਤ ਮਹਾ ਫਹਰਿਓ ਧੁਜ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਚਪਲਾ ਸਮ ਰੂਪ ਲਯੋ ॥

paT peet mahaa fahario dhuj jiau ghan mai chapalaa sam roop layo ||

His yellow garment began to wave like the lightning among the clouds

ਬਰਖਿਯੋ ਸਰ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਤਬੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਦਯੋ॥

barakhiyo sar boo(n)dhan jiau ghan sayaam tabai rip ko dhal maar dhayo||

ਰਿਸ ਕੈ ਅਚਲੇਸ ਸੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੇ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਖਯੋ ॥੧੧੭੫॥

ris kai achales su baan kamaan gahe har saamuhe aai khayo ||1175||

With the shower of his arrows, he killed the army of the enemy and now in great fury, taking his bow and arrows in his hands, Achlesh came and

stood against Krishna.1175.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਤਬ ਤਿਨ ਕੀਓ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਨੈਨ ॥

si(n)gh naadh tab tin keeo kirasan chitai kar nain ||

ਬਿਕਟਿ ਨਿਕਟਿ ਰਨਿ ਸੁਭਟ ਲਖਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਿਯੋ ਬੈਨ ॥੧੧੭੬॥

bikaT nikaT ran subhaT lakh har prat boliyo bain ||1176||

Seeing Krishna, he blew his horn (roaring like a lion) and seeing the

warriors on all the four sides, he said to Krishna.1176.

ਅਚਲ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥

achal si(n)gh baach ||

Speech of Achal Singh:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੀਵਤ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਰਹਿ ਹੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਕਥਾ ਹਮਰੀ ਸੁਨ ਲੈ ਹੈ ॥

jeevat je jag mai reh hai at judh kathaa hamaree sun lai hai ||

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਕਵਿਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਨਰੇਸਨ ਜਾਇ ਰਿਝੈ ਹੈ ॥

taa chhab kee kavitaa kar kai kab raam naresan jai rijhai hai ||

“Those who will survive in the world, they will listen to our war episode

and the poets will please the kings with that poetry

ਜੋ ਬਲਿ ਪੈ ਕਹਿ ਹੈ ਕਥ ਪੰਡਿਤ ਰੀਝਿ ਘਨੋ ਤਿਹ ਕੋ ਧਨੁ ਦੇ ਹੈ ॥

jo bal pai keh hai kath pa(n)ddit reejh ghano teh ko dhan dhe hai ||

“But if the Pundits will narrate it, they will also receive enormous wealth

ਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਆਹਵ ਕੇ ਜੁਗ ਚਾਰਨਿ ਮੈ ਗੁਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗੈਹੈ ॥੧੧੭੭॥

he har joo ieh aahav ke jug chaaran mai gun ga(n)dhrab gaihai ||1177||

And O Krishna! Ganas and Gandharvas will also sing about this war.”1177.

ਕੋਪ ਕੈ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਅਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਸਯਾਮ ਸਬੈ ॥

kop kai utar dhet bhayo ar kee bateeyaa sun sayaam sabai ||

ਚਿਰੀਯਾ ਬਨ ਮੈ ਚੁਹਕੈ ਤਬ ਲਉ ਅਤਿ ਕੋਪ ਨ ਆਵਤ ਬਾਜ ਜਬੈ ॥

chireeyaa ban mai chuhakai tab lau at kop na aavat baaj jabai ||

Krishna heard all this talk of the enemy, got enraged, and said, “The

sparrow only chirps in the forest as long as the falcon does not come there

ਗਰਬਾਤ ਹੈ ਮੂੜ ਘਨੋ ਰਨ ਮੈ ਕਟਿ ਹੌ ਤੁਹਿ ਸੀਸ ਲਖੈਗੋ ਤਬੈ ॥

garabaat hai moodd ghano ran mai kaT hau tuh sees lakhaigo tabai ||

“O fool, you are absorbed in too much pride

ਤਿਹ ਤੇ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲਰੋ ਬਲਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਕਹਾ ਢੀਲ ਅਬੈ ॥੧੧੭੮॥

teh te taj sa(n)k nisa(n)k laro balabeer kahiyo kahaa ddeel abai ||1178||

You will know only then, when I chop your head, therefore forsaking all illusions come and fight and do not delay any more.”1178.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕਟੁ ਬੈਨਨ ਕੋ ਅਚਲੇਸ ਬਲੀ ਮਨਿ ਕੋਪ ਜਗਿਯੋ ॥

yau sun kai kaT bainan ko achales balee man kop jagiyo ||

ਕਸ ਬੋਲਤ ਹੋ ਕਛੁ ਲਾਜ ਗਹੋ ਰਨਿ ਠਾਢੇ ਰਹੋ ਸੁਨਿ ਹੋ ਨ ਭਗਿਯੋ ॥

kas bolat ho kachh laaj gaho ran Thaadde raho sun ho na bhagiyo ||

Hearing these words, the anger arose in the mind of the brave Achal Singh

and he thundered,

ਯਹ ਉਤਰ ਦੈ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਨਿਜ ਆਯੁਧ ਲੈ ਉਮਗਿਯੋ ॥

yeh utar dhai har ko jab hee tab hee nij aayudh lai umagiyo ||

“O Krishna! you may feel ashamed

ਮਨ ਮੈ ਹਰਖਿਯੋ ਧਨੁ ਕੋ ਕਰਖਿਯੋ ਬਰਖਿਯੋ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨ ਲਗਿਯੋ ॥੧੧੭੯॥

man mai harakhiyo dhan ko karakhiyo barakhiyo sar sree har ko na lagiyo ||1179||

Stand there and do not run,” saying this he held up his weapon in his hand and ran forward, he, getting pleased, pulled his bow and discharged his arrow, but that arrow did not hit Krishna.1179.

ਜੋ ਅਚਲੇਸ ਜੂ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਸੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥

jo achales joo baan chalaavat so har aavat kaaT giraavai ||

Every arrow discharged by Achal Singh was intercepted by Krishna

ਜਾਨੈ ਨ ਦੇਹ ਲਗਿਯੋ ਅਰਿ ਕੀ ਸਰ ਫੇਰਿ ਰਿਸਾ ਕਰਿ ਅਉਰ ਚਲਾਵੈ ॥

jaanai na dheh lagiyo ar kee sar fer risaa kar aaur chalaavai ||

When he learnt that, that arrow did not hit Krishna, then in anger he would

shoot another arrow

ਸੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਬੀਚ ਕਟੈ ਅਪਨੋ ਉਹ ਕੋ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਵੈ ॥

so har aavat beech kaTai apano uh ko ur beech lagaavai ||

Krishna would intercept that arrow also midway and instead would inflict his arrow in his enemy's chest

ਦੇਖਿ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਕਉਤਕ ਕੋ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਜਸੁ ਗਾਵੈ ॥੧੧੮੦॥

dhekh satakirat kautak ko kab raam kahai prabh ko jas gaavai ||1180||

Seeing this spectacle, the poet Ram is eulogsing the Lord-God.1180.

ਦਾਰੁਕ ਕੋ ਕਹਿਓ ਤੇਜ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿ ਖਗੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

dhaaruk ko kahio tej kai saya(n)dhan sree har joo kar khag sa(n)bhaariyo ||

Telling his charioteer named Daruk to drive his chariot speedily, Krishna held up his dagger in his hand' in great fury, he struck it on the head of the

enemy

ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਲਸਕੈ ਰਿਸ ਮੈ ਬਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਊਪਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥

dhaaman jiau ghan mai lasakai ris mai bar kai ar uoopar maariyo ||

It was flashing like lightning

ਦੁਜਨ ਕੋ ਸਿਰੁ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਬਿਨੁ ਰੁੰਡ ਭਯੋ ਜਸੁ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

dhujan ko sir kaaT dhayo bin ru(n)dd bhayo jas taeh uchaariyo ||

He, (Krishna) cut the head of that wicked person, making his trunk

headless

ਜਿਉ ਸਰਦੂਲ ਮਹਾ ਬਨ ਮੈ ਹਤ ਕੈ ਬਲ ਸੋ ਮਨੋ ਕੇਹਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੧੮੧॥

jiau saradhool mahaa ban mai hat kai bal so mano kehar ddaariyo ||1181||

It seemed that the great lion has killed the small lion.1181.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਅਉ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਅਘਟ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ॥

addar si(n)gh aau ajab si(n)gh aghaT si(n)gh si(n)gh beer ||

ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਟਲ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ॥੧੧੮੨॥

amar si(n)gh ar aTal si(n)gh mahaarathee ran dheer ||1182||

At that time Addar Singh, Ajaib Singh, Aghat Singh, Vir Singh, Amar Singh,

Atal Singh etc., the great warriors were there.1182

ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਿਹਾਰਿਓ ਨੈਨ ॥

arajan si(n)gh ar amiT si(n)gh kirasan nihaario nain ||

ਆਠ ਭੂਪ ਮਿਲਿ ਪਰਸਪਰ ਬੋਲਤ ਐਸੇ ਬੈਨ ॥੧੧੮੩॥

aaTh bhoop mil parasapar bolat aaise bain ||1183||

Krishna saw Arjun Singh and Amit Singh and found that eight kings were together conversing with one another.1183.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਖਤ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਜਾਮ ਬਲੀ ਤਿਹ ਕੇ ਹਮ ਊਪਰਿ ਧਾਇ ਪਰੈ ॥

dhekhat ho nirap sayaam balee teh ke ham uoopar dhai parai ||

Those kings were saying, “O kings! he is the mighty Krishna

ਅਪੁਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕਾਜ ਕਰੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੈ ॥

apune prabh ko mil kaaj karai musalee har te nahee naik ddarai ||

Let us fall upon him and without fearing Krishna and Balram even a little,

we may work for our Lord,"

ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਰਸੇ ਬਰਛੇ ਗਹਿ ਤੀਛਨ ਜਾਇ ਅਰੈ ॥

dhan baan kirapaan gadhaa parase barachhe geh teechhan jai arai ||

They caught their bows, arrows, swords, maces, axes, daggers etc. and went to resist

ਸਬ ਹੀ ਸੁ ਕਹੀ ਇਹ ਈ ਪ੍ਰਨ ਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹਨੈ ਮਿਲਿ ਜੁਧ ਕਰੈ ॥੧੧੮੪॥

sab hee su kahee ieh iee pran hai jadhubeer hanai mil judh karai ||1184||

They said to all, "Let us together wage a war and kill Krishna."1184.

ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਿਗਰੇ ਕਰ ਮੈ ਸੁ ਮੁਕੰਦ ਕੇ ਊਪਰਿ ਦਉਰ ਪਰੇ ॥

aayudh lai sigare kar mai su muka(n)dh ke uoopar dhaur pare ||

Taking their weapons in their hands, they fell upon Krishna

ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸ੍ਯੰਦਨ ਆਨਿ ਅਰੇ ਸੰਗਿ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨਿ ਸੂਰ ਬਰੇ ॥

s dhavai kai saya(n)dhan aan are sa(n)g chaar achhoohan soor bare ||

They drove their chariots and brought before him their army of four extremely large units

ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਮੈ ਅਘ ਖੰਡਨਿ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕ ਡਰੇ ॥

kab raam kahai at aahav mai agh kha(n)ddan te nahee naik ddare ||

The poet Shyam says that they had not even the slightest fear in this

dreadful war and rushed forward shouting “Kill. Kill”

ਮਨੋ ਗਾਜਿ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਧਾਇ ਚਲਿਯੋ ਤਿਮ ਦਉਰੇ ਸੁ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕਰੇ ॥੧੧੮੫॥

mano gaaj pralai ghan dhai chaliyo tim dhaure su maar hee maar kare ||1185||

It appeared that the clouds of doomsday were thundering.1185.

ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਛੂਹਨਿ ਦੁਇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਅਨਗੇਸ ਅਛੂਹਨਿ ਤੀਨ ਸੁ ਲਯਾਏ ॥

dhan si(n)gh achhoohan dhui sa(n)g lai anages achhoohan teen su layaae ||

Dhan Singh came with two extremely large units of army and Angesh

Singh brought three such units

ਸੋ ਤੁਮ ਸਜਾਮ ਸੁਨੋ ਛਲ ਸੋ ਰਨ ਮੈ ਦਸ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥

so tum sayaam suno chhal so ran mai dhas hoo(n) nirap maar giraae ||

They said, “O Krishna! you have killed the ten kings with deceit

ਚਾਰ ਅਛੂਹਨਿ ਲੈ ਹਮ ਹੂੰ ਦਲ ਤੋ ਪਰ ਆਏ ਹੈ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥

chaar achhoohan lai ham hoo(n) dhal to par aae hai kop baddaae ||

ਤਾ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਲੈ ਹਮਰੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤਜਿ ਆਹਵ ਜਾਹੁ ਪਰਾਏ ॥੧੧੮੬॥

taa te kahiyo sun lai hamaro gireh ko taj aahav jaahu paraae ||1186||

“We have brought four such units in great anger, therefore, you may leave

the war-arena and run away to your home."1186.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਕੋਪ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਜੁਧ ਕਰੈਂਗੇ ॥

yau sun kai bateeyaa teh kee har kop kahiyo ham judh karai(n)ge ||

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਸਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਹਰੈਂਗੇ ॥

baan kamaan gadhaa geh kai dhouoo bhraat sabai ar sain harai(n)ge ||

Hearing these words, Krishna in great ire, challenged them for war and said, "We, both brothers, taking up our bows and arrows, shall destroy all your army

ਸੂਰ ਸਿਵਾਦਿਕ ਤੇ ਨ ਭਜੈ ਹਨਿ ਹੈ ਤੁਮ ਕਉ ਨਹਿ ਜੂਝਿ ਮਰੈਂਗੇ ॥

soor sivaadhik te na bhajai han hai tum kau neh joojh marai(n)ge ||

"We have not been frightened even by Surya and Shive, therefore, we shall

kill all of you and sacrifice ourselves

ਮੇਰੁ ਹਲੈ ਸੁਖਿ ਹੈ ਨਿਧਿ ਬਾਰਿ ਤਊ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਨ ਟਰੈਂਗੇ ॥੧੧੮੭॥

mer halai sukh hai nidh baar tuoo ran kee chhit te na Tarai(n)ge ||1187||

Even if the Sumeru mountain is moved and the water of the ocean is dried up, we shall not leave the battlefield.”1187.

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਸੋ ਕਸਿ ਕੈ ਇਕ ਬਾਨੁ ਸੁ ਸਜਾਮ ਚਲਾਯੋ ॥

yau keh kai bateeyaa tin so kas kai ik baanu su sayaam chalaayo ||

ਲਾਗਿ ਗਯੋ ਅਜਬੇਸ ਕੇ ਬਛ ਸੁ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਛੁ ਖੇਦੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥

laag gayo ajabes ke bachh su laagat hee kachh khedh na paayo ||

Saying thus, he discharged one arrow towards the enemies with full strength, which hit the waist of Ajaib Singh, but it could not do any harm to

him

ਫੇਰਿ ਹਠੀ ਹਠਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਇਮ ਬੈਨ ਮਹਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁਨਾਯੋ ॥

fer haThee haTh kai har so im bain mahaa kar kop sunaayo ||

ਕਾ ਕਹੀਏ ਤਿਹ ਪੰਡਿਤ ਕੋ ਜਿਹ ਤੇ ਧਨੁ ਕੀ ਬਿਧਿ ਤੂੰ ਪੜਿ ਆਯੋ ॥੧੧੮੮॥

kaa kahe'ee teh pa(n)ddit ko jeh te dhan kee bidh too(n) paR aayo ||1188||

That mighty warrior said angrily to Krishna, “O Krishna, who is such a Pundit, from whom you have learnt the art of warfare.1188.

ਕੋਪ ਭਰੀ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਇਤ ਤੇ ਉਮਡੀ ਉਤ ਤੇ ਵਹ ਆਈ ॥

kop bharee jadhuvee piratanaa it te umaddee ut te veh aaiee ||

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੀਏ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਜੀਯ ਰੋਸ ਬਢਾਈ ॥

maar hee maar ke'ee mukh te kab raam kahai jeey ros baddaiee ||

The Yadava army, in great fury, rushed there shouting “Kill, Kill”

ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਕੇ ਲਗੇ ਬਹੁ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਕਰਿ ਦੁੰਦ ਲਰਾਈ ॥

baan kirapaan gadhaa ke lage bahu joojh pare kar dhu(n)dh laraiee ||

In that war, a great part of the army fell down on the earth with the blows of

arrows, swords and maces in that conflict

ਰੀਝ ਰਹੇ ਸੁਰ ਪੇਖਿ ਸਬੈ ਪੁਹਪਾਵਲਿ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ॥੧੧੮੯॥

reejh rahe sur pekh sabai puhapaaval kee barakhaa barakhaiee ||1189||

The gods on seeing this became pleased and showered flowers.1189.

ਇਤ ਤੇ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਬੀਰ ਲਰੈ ਨਭਿ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸਨਾਦਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥

eit te ran mai ris beer larai nabh mai brahamaadh sanaadh nihaarai ||

ਆਗੇ ਨ ਐਸੋ ਭਯੋ ਕਬਹੂੰ ਰਨ ਆਪਸਿ ਮੈ ਇਮ ਬੋਲਿ ਉਚਾਰੈ ॥

aage na aaiso bhayo kabahoo(n) ran aapas mai im bol uchaarai ||

On this side, the warriors are fighting in great rage and on the other side, seeing all this, Brahma and other gods are saying amongst themselves in the sky: “There had not been such a dreadful war earlier,”

ਜੁਝ ਪਰੇ ਤਿਹ ਸ੍ਰਉਨ ਢਰੇ ਭਰਿ ਖਪਰ ਜੁਗਨਿ ਪੀ ਕਿਲਕਾਰੈ ॥

joojh pare teh sraun ddare bhar khapar jugan pee kilakaarai ||

The warriors are fighting to the end and the Yoginis are shrieking while

filling their bowls with blood and drinking

ਮੁੰਡਨ ਮਾਲ ਅਨੇਕ ਗੁਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਧਨਿ ਹੀ ਧਨਿ ਪੁਕਾਰੈ ॥੧੧੯੦॥

mu(n)ddan maal anek guhee siv ke gan dhan hee dhan pukaarai ||1190||

The ganas of Shiva, hailing the warriors, are preparing many garlands of skulls.1190.

ਆਯੁਧ ਧਾਰਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਇਕ ਕੋਪ ਭਰੇ ਭਟ ਧਾਇ ਅਰੈ ॥

aayudh dhaar ayodhan mai ik kop bhare bhaT dhai arai ||

Carrying his weapons, some warrior, running forward in the battlefield is seen resisting

ਇਕ ਮਲ ਕੀ ਦਾਇਨ ਜੁਧ ਕਰੈ ਇਕ ਦੇਖ ਮਹਾ ਰਣ ਦਉਰਿ ਪਰੈ ॥

eik mal kee dhain judh karai ik dhekh mahaa ran dhaur parai ||

Someone is fighting like a wrestler and someone seeing the dreadful war, is running away

ਇਕ ਰਾਮ ਹੀ ਰਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਕੁ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਇਹੈ ਉਚਰੈ ॥

eik raam hee raam kahai mukh te ik maar hee maar ihai ucharai ||

Someone is repeating the name of the Lord-god and someone is shouting

loudly “Kill, Kill”

ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਇਕ ਘਾਇ ਭਰੇ ਇਕ ਸਯਾਮ ਕਹਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਰਰੈ ॥੧੧੯੧॥

eik joojh pare ik ghai bhare ik sayaam kahaa ieh bhaat rarai ||1191||

Someone is dying and someone being wounded, is writhing.1191.

ਮੁਕੀਯਾ ਊ ਲਰੈ ਇਕ ਆਪਸ ਮੈ ਗਹਿ ਕੇਸਨਿ ਕੇਸ ਏਕ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥

mukeeyaa uoo larai ik aapas mai geh kesan kes ek are hai(n) ||

Someone is fighting with twisted fist and someone is fighting by catching the hair

ਏਕ ਚਲੇ ਰਨ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਆਹਵ ਕੋ ਪਗ ਆਗੇ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥

ek chale ran te bhaj kai ik aahav ko pag aage kare hai(n) ||

Someone is running away from the battlefield and someone is moving forward

ਏਕ ਲਰੇ ਗਹਿ ਫੇਟਨਿ ਫੇਟ ਕਟਾਰਨ ਸੋ ਦੋਊ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥

ek lare geh feTan feT kaTaaran so dhouoo joojh mare hai(n) ||

Someone is fighting with the girdles and someone is fighting by inflicting

blows with his spear

ਸੋਊ ਲਰੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਰਰੈ ਅਪੁਨੇ ਕੁਲ ਕੀ ਜੋਊ ਲਾਜਿ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥੧੧੯੨॥

souoo lare kab raam rarai apune kul kee jouoo laaj bhare hai(n) ||1192||

The poet Shyam says that only those people are fighting, who think of their family-traditions.1192.

ਆਠੋ ਹੀ ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਸਬ ਲੈ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥

aaTho hee bhoop ayodhan mai sab lai piratanaa har uoopar aae ||

ਜੁਧ ਕਰੋ ਨ ਡਰੋ ਹਮ ਤੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥

judh karo na ddaro ham te kab raam kahai ieh bain sunaae ||

All the eight kings fell upon Krishna alongwith their armies in the battlefield and said, “O Krishna! fight with us fearlessly,”

ਦੈ ਕੈ ਕਸੀਸਨਿ ਈਸਨਿ ਚਾਪਨਿ ਲੈ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰਿ ਚਲਾਏ ॥

dhai kai kaseesan ieesan chaapan lai sar sree har or chalaae ||

ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਪਾਨਿ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਸਰ ਸੋ ਸਰ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੧੯੩॥

sayaam joo paan saraasan lai sar so sar aavat kaaT giraae ||1193||

Pulling their bows, they discharged their arrows towards Krishna and

Krishna taking up his bow intercepted their arrows.1193.

ਤਉ ਮਿਲਿ ਕੈ ਧੁਜਨੀ ਅਰਿ ਕੀ ਜਦੁਬੀਰ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਰਿਸਿ ਘੇਰਿਯੋ ॥

tau mil kai dhujanee ar kee jadhubeer chahoo(n) dhis te ris gheriyo ||

ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਭਟ ਧੀਰ ਹਨਜੋ ਬਲਬੀਰ ਇਹੈ ਪੁਨਿ ਟੇਰਿਯੋ ॥

aapas mai mil kai bhaT dheer hanayo balabeer ihai pun Teriyo ||

The enemy’s army, in great fury surrounded Krishna from all the four sides and said, “O warriors! all of you may join together in order to kill Krishna

ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਅਚਲੇਸ ਕਉ ਅਉਰ ਨਰੇਸਨਿ ਯਾ ਹੀ ਨਿਬੇਰਿਯੋ ॥

sree dhan si(n)gh balee achales kau aaur naresan yaa hee niberiyo ||

ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਸਰ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਗਜ ਪੁੰਜ ਮਨੋ ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਛੇਰਿਯੋ ॥੧੧੯੪॥

eiau keh kai sar maarat bhayo gaj pu(n)j mano kar kehar chheriyo ||1194||

“It is he, who has killed Dhan Singh and Achlesh Singh and other kings,” saying this they surrounded Krishna like may elephants surrounding a

lion.1194.

ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੌ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

gher layo har kau jab hee har joo tab hee sab sasatr sa(n)bhaare ||

When Krishna was besieged, he held up his weapons

ਕੋਪਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਫਿਰਿ ਕੈ ਰਿਸ ਸਾਥ ਘਨੇ ਅਰਿ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

kop ayodhan mai fir kai ris saath ghane ar beer sa(n)ghaare ||

In his fury, he killed many enemies in the battlefield, the heads of many were chopped,

ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਜੀਵਤ ਹੀ ਗਹਿ ਕੇਸਿ ਪਛਾਰੇ ॥

ekan ke sir kaaT dhe ik jeevat hee geh kes pachhaare ||

And many were knocked down by catching their hair

ਏਕ ਲਰੇ ਕਟਿ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਇਕ ਦੇਖ ਡਰੇ ਮਰਿ ਗੇ ਬਿਨੁ ਮਾਰੇ ॥੧੧੯੫॥

ek lare kaT bhoom pare ik dhekh ddare mar ge bin maare ||1195||

Some of the warriors having been chopped fell on the earth and some of

them seeing all this died without fighting.1195.

ਆਠੋ ਈ ਭੂਪ ਕਹਿਓ ਮੁਖ ਤੇ ਭਟ ਭਾਜਤ ਹੋ ਕਹਾ ਜੁਧੁ ਕਰੋ ॥

aaTho iee bhoop kahio mukh te bhaT bhaajat ho kahaa judh karo ||

All the eight kings said, “O warriors! do not run away and fight till the last

ਜਬ ਲਉ ਰਨ ਮੈ ਹਮ ਜੀਵਤ ਹੈ ਤਬ ਲਉ ਹਰਿ ਤੇ ਤੁਮ ਹੂੰ ਨ ਡਰੋ ॥

jab lau ran mai ham jeevat hai tab lau har te tum hoo(n) na ddaro ||

Do not fear Krishna as long as we are alive

ਹਮਰੋ ਇਹ ਆਇਸ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਲਰੋ ॥

hamaro ieh aais hai tum ko jadhubeer ke saamuh jai laro ||

“We command you to confront and fight with Krishna, the king of Yadavas

ਕੋਊ ਆਹਵ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਟਰੋ ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੋ ਇਕ ਧਾਇ ਅਰੋ ॥੧੧੯੬॥

kouoo aahav te nahee naik Taro ik joojh paro ik dhai aro ||1196||

None of you will have the idea of avoiding the war, even slightly, run forward and fight till the last.”1196.

ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਪਟ ਆਯੁਧ ਲੈ ਰਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਘੇਰਿ ਲੀਯੋ ॥

fer fire paT aayudh lai ran mai jadhubeer kau gher leeyo ||

Then the warriors taking up their weapons fought in the battle and

surrounded Krishna

ਨ ਟਰੇ ਅਤਿ ਰੋਸਿ ਭਿਰੇ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕੀਯੋ ॥

n Tare at ros bhire jeey mai at aahav chitr bachitr keeyo ||

They did not retrace their steps even for an instant and waged a violent war in great fury

ਅਸਿ ਲੈ ਬਰ ਬੀਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦੀਯੋ ॥

as lai bar beer gadhaa geh kai rip ko dhal maar bidhaar dheeyo ||

Holding their swords and maces in their hands, they broke the enemy's army into fragments

ਇਕ ਬੀਰਨ ਕੇ ਪਦੁ ਸੀਸ ਕਟੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੋ ਦਯੋ ਫਾਰਿ ਹੀਯੋ ॥੧੧੯੭॥

eik beeran ke padh sees kaTe bhaT ekan ko dhayo faar heeyo ||1197||

Somewhere they chopped the heads of the warriors and somewhere they tore their bosoms.1197.

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਬਹੁ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥

sree jadhubeer saraasan lai bahu kaaT rathee sir bhoom giraae ||

Krishna taking his bow in his hand, he knocked down many warriors on

chariots,

ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਇਕ ਕੋਪਿ ਭਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਪੁਨਿ ਧਾਏ ॥

aayudh lai apune apune ik kop bhare har pai pun dhaae ||

But again the enemies, taking up their weapons in their hands,

ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਰੰ ਗਹਿ ਖਗ ਅਭਗ ਹਨੇ ਸੁ ਘਨੇ ਤਹ ਘਾਏ ॥

te birajanaath kara(n) geh khag abhag hane su ghane teh ghaae ||

They fell upon Krishna, Krishna killed them with his sword and

ਭਾਜਿ ਗਏ ਹਰਿ ਤੇ ਅਰਿ ਇਉ ਸੁ ਕੋਊ ਨਹਿ ਆਹਵ ਮੈ ਠਹਰਾਏ ॥੧੧੯੮॥

bhaaj ge har te ar iau su kouoo neh aahav mai Thaharaae ||1198||

In this way those who survived, they could not stay in the battlefield.1198.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭੂਪਨ ਕੀ ਭਾਜੀ ਚਮੂ ਖਾਇ ਘਨੀ ਹਰਿ ਮਾਰਿ ॥

bhoopan kee bhaajee chamoo khai ghanee har maar ||

After a good thrashing by Krishna, all the remaining army of the kings ran

away

ਤਬਹਿ ਫਿਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਧ ਕੇ ਆਯੁਧ ਸਕਲ ਸੰਭਾਰਿ ॥੧੧੯੯॥

tabeh fire nirap judh ke aayudh sakal sa(n)bhaar ||1199||

Then holding their weapons the kings collectively marched forward for war.1199.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੋਪ ਅਯੋਧਨੁ ਮੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਮੈ ਸਬ ਭੂਪਨ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

kop ayodhan mai kar kai kar mai sab bhoopan sasatr sa(n)bhaare ||

ਆਇ ਕੈ ਸਾਮੁਹੇ ਸਯਾਮ ਹੀ ਕੇ ਬਲ ਕੈ ਨਿਜੁ ਆਯੁਧ ਰੋਸਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

aai kai saamuhe sayaam hee ke bal kai nij aayudh ros prahaare ||

The kings with great anger held their weapon in their hands in the battlefield and struck their blows furiously, coming in front of Krishna

ਕਾਨ੍ਹ ਸੰਭਾਰਿ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਸਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂ ਪਰਿ ਡਾਰੇ ॥

kaanreh sa(n)bhaar saraasan lai sar satran kaaT kai bhoo par ddaare ||

Krishna holding his bow intercepted the arrows of the enemies and threw

them on the ground

ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਕੈ ਯੌ ਤਿਨ ਕੈ ਬਹੁਰੇ ਅਰਿ ਕੈ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰੇ ॥੧੨੦੦॥

ghai bachai kai yau tin kai bahure ar kai sir kaaT utaare ||1200||

Saving himself from the blows of the enemy, Krishna chopped the heads of many of the opponents.1200.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸਿਰ ਕਟਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥

ajab si(n)gh ko sir kaTiyo har joo sasatr sa(n)bhaar ||

ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਘਾਇਲ ਕਰਿਓ ਅਤਿ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰਿ ॥੧੨੦੧॥

addar si(n)gh ghail kario at ran bhoom majhaar ||1201||

Krishna cut away the head of Ajaib Singh with his weapons and wounded

Addar Singh in the battlefield.1201.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਘਾਇਲ ਜਬ ਭਯੋ ॥

addar si(n)gh ghail jab bhayo ||

ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪੁ ਜੀਯ ਤਿਹ ਠਯੋ ॥

at hee kop jeey teh Thayo ||

When Addar Singh was wounded, he was extremely enraged

ਬਹੁ ਤੀਛਨ ਬਰਛਾ ਤਿਨਿ ਲਯੋ ॥

bahu teechhan barachhaa tin layo ||

ਹਰਿ ਕੀ ਓਰਿ ਡਾਰਿ ਕੈ ਦਯੋ ॥੧੨੦੨॥

har kee or ddaar kai dhayo ||1202||

He took a lance in his hand and discharged it towards Krishna.1202.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਰਛਾ ਆਵਤ ਲਖਿਯੋ ਹਰਿ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਕਰਿ ਕੀਨ ॥

barachhaa aavat lakhiyo har dhanukh baan kar keen ||

ਆਵਤ ਸਰ ਸੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਮਾਰਿ ਵਹੈ ਭਟ ਲੀਨ ॥੧੨੦੩॥

aavat sar so kaaT kai maar vahai bhaT leen ||1203||

Seeing the lance coming, Krishna took his bow and arrows in his hands and intercepted the lance with his arrows, he also killed that warrior.1203.

ਅਘੜ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਤਿਹ ਦਸਾ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਹੀ ਪੀਠਿ ॥

aghaR si(n)gh lakh teh dhasaa dhet bhayo nahee peeTh ||

ਸਮੁਹੇ ਹਰਿ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਬੋਲਿਯੋ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਢੀਠੁ ॥੧੨੦੪॥

samuhe har ke aai kai boliyo havai kar ddeeTh ||1204||

Aghar Singh did not run away even in being such a bad plight and

confronting Krishna, spoke without feeling ashamed.1204.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਹਰਿ ਸਨਮੁਖਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਓ ॥

har sanamukh ieh bhaat uchaario ||

ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਤੈ ਛਲ ਸੋ ਮਾਰਿਓ ॥

addar si(n)gh tai chhal so maario ||

He said to Krishna, “You have killed Addar Singh fraudulently

ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਕਰਿ ਕਪਟ ਖਪਾਯੋ ॥

ajab si(n)gh kar kapaT khapaayo ||

ਇਹ ਸਭ ਭੇਦ ਹਮੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੧੨੦੫॥

eeh sabh bhedh hamo lakh paayo ||1205||

You have also killed Ajaib Singh Dishonestly and I know this secret very

well."1205.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਘੜ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਨਿਡਰ ਹ੍ਵੈ ਬੋਲਿਯੋ ਹਰਿ ਸਮੁਹਾਇ ॥

aghaR si(n)gh at niddar havai boliyo har samuhai ||

Aghar Singh spoke extremely fearlessly in front of Krishna

ਬਚਨ ਸਯਾਮ ਸੋਂ ਜੇ ਕਹੇ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਿਤ ਸੁਨਾਇ ॥੧੨੦੬॥

bachan sayaam so(n) je kahe so kab kahit sunai ||1206||

Whatever words he spoke to Krishna, the poet now tells them.1206.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਢੀਠ ਹ੍ਵੈ ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਰਨ ਮੈ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਲੈਹੋ ॥

ddeeTh havai bolat bhayo ran mai has kai har so bateeyaa sun laiho ||

He spoke to Krishna in the battlefield without any shame, "You are

uselessly angry with us

ਕ੍ਰੁਧ ਕੀਏ ਹਮ ਸੰਗਿ ਨਿਸੰਗ ਕਹਾ ਅਬ ਜੁਧ ਕੀਏ ਫਲੁ ਪੈ ਹੋ ॥

krudh ke'ee ham sa(n)g nisa(n)g kahaa ab judh ke'ee fal pai ho ||

What will you gain from this war? You are still a boy,

ਤਾ ਤੇ ਲਰੋ ਨਹੀ ਮੋ ਸੰਗਿ ਆਇ ਕੈ ਹੋ ਲਰਿਕਾ ਰਨ ਦੇਖਿ ਪਰੈ ਹੋ ॥

taa te laro nahee mo sa(n)g aai kai ho larikaa ran dhekh parai ho ||

"Therefore do not fight with me and run away

ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਲਰਿ ਹੋ ਮਰਿ ਹੋ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਰਗਿ ਜੀਤਿ ਨ ਜੈਹੋ ॥੧੨੦੭॥

jo haTh kai lar ho mar ho apune gireh maarag jeet na jaiho ||1207||

In case you persist in fighting, then you will not find the way to your home and will be killed."1207.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਿਉ ਬੋਲਿਯੋ ਅਤਿ ਗਰਬ ਸਿਉ ਇਤਿ ਹਰਿ ਐਚਿ ਕਮਾਨ ॥

jiau boliyo at garab siau it har aaich kamaan ||

When he spoke with pride like this, Krishna pulled his bow and the arrow

hit his face

ਸਰ ਮਾਰਿਯੋ ਅਰਿ ਮੁਖਿ ਬਿਖੈ ਪਰਿਯੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਛਿਤਿ ਆਨਿ ॥੧੨੦੮॥

sar maariyo ar mukh bikhai pariyo mritak chhit aan ||1208||

With the infliction of the arrow, he died and fell upon the earth.1208.

ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਤਬ ਢੀਠ ਹੁਇ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਬਾਤ ॥

arajan si(n)gh tab ddeeTh hui kahee kirasan so baat ||

ਮਹਾਬਲੀ ਹਉ ਆਜ ਹੀ ਕਰਿ ਹੋਂ ਤੇਰੋ ਘਾਤ ॥੧੨੦੯॥

mahaabalee hau aaj hee kar ho(n) tero ghaat ||1209||

Then the obstinate Arjun Singh said to Krishna, “I am a mighty warrior and shall knock you down immediately.”1209.

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਹਰਿ ਖਗੁ ਲੈ ਅਰਿ ਸਿਰਿ ਝਾਰਿਯੋ ਧਾਇ ॥

sunat bachan har khag lai ar sir jhaariyo dhai ||

ਗਿਰਿਓ ਮਨੋ ਆਂਧੀ ਬਚੇ ਬਡੋ ਬ੍ਰਿਛ ਮੁਰਝਾਇ ॥੧੨੧੦॥

girio mano aa(n)dhee bache baddo birachh murajhai ||1210||

Hearing this, Krishna struck a blow on his head with his dagger and he fell

down like a tree in a storm.1210.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਹਨ੍ਯੋ ਅਸਿ ਸਿਉ ਅਮਰੇਸ ਮਹੀਪ ਹਨਿਓ ਤਬ ਹੀ ॥

arajan si(n)gh hanayo as siau amares maheep hanio tab hee ||

ਅਟਲੇਸ ਪ੍ਰਕੋਪ ਭਯੋ ਲਖਿ ਕੈ ਹਰਿ ਆਪੁਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਲਏ ਸਬ ਹੀ ॥

aTales prakop bhayo lakh kai har aapune sasatr le sab hee ||

Arjun Singh and the king named Amresh Singh were killed with the dagger, then Krishna held his weapons, getting furious on Atlesh

ਅਤਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰਿਓ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਿਓ ਜਬ ਹੀ ॥

at maar hee maar pukaar pario har saamuhe aai ario jab hee ||

He also began to say “Kill, Kill”, while coming in front of Krishna

ਕਲਧਉਤ ਕੇ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਜੇ ਜਿਹ ਕੀ ਛਬਿ ਸੋ ਸਵਿਤਾ ਦਬ ਹੀ ॥੧੨੧੧॥

kaladhaut ke bhookhan a(n)g saje jeh kee chhab so savitaa dhab hee ||1211||

Before the glory of his limbs bedecked with gold ornaments, even the sun

seemed bedimmed.1211.

ਜਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੀਓ ਘਮਸਾਨ ਬਡੌ ਬਲਵਾਨ ਨ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

jaam pramaan keeo ghamasaan baddau balavaan na jai sa(n)ghaariyo ||

He waged a violent war for one Pabar (about three hours), but he could not be killed

ਮੇਘ ਜਿਉ ਗਾਜਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਝਾਰਿਯੋ ॥

megh jiau gaaj muraar tabai as lai kar mai ar uoopar jhaariyo ||

Then Krishna thundering like the cloud, struck a blow on the enemy with his sword,

ਹੁਇ ਮ੍ਰਿਤ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਸਿਰੁ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥

hui mirat bhoom pariyo tab hee jadhubeer jabai sir kaaT utaariyo ||

And when Krishna cut down his head, he died and fell on the earth

ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਕਹੈ ਸਬ ਦੇਵ ਬਡੋ ਹਰਿ ਜੂ ਭਵ ਭਾਰ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥੧੨੧੨॥

dha(n)n hee dha(n)n kahai sab dhev baddo har joo bhav bhaar utaariyo ||1212||

Seeing this, the gods hailed and said, “O Krishna! you have lightened a

great burden of the earth.”1212.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਟਲ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਿਓ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਰਾਉ ॥

aTal si(n)gh jab maario bahu beeran ko raau ||

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਤਬ ਅਮਿਟ ਹੁਇ ਕੀਨੋ ਜੁਧ ਉਪਾਉ ॥੧੨੧੩॥

amiT si(n)gh tab amiT hui keeno judh upaau ||1213||

When Atal Singh, who was the king of many warriors, was killed, then Amit Singh started his efforts for waging war.1213.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੋਲਤ ਇਉ ਹਠਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਭਟ ਤਉ ਲਖਿ ਹੋ ਜਬ ਮੋ ਸੋ ਲਰੈਗੋ ॥

bolat iau haTh kai har so bhaT tau lakh ho jab mo so laraigo ||

He said to Krishna, “I shall consider you a great warrior, if you fight with

me

ਮੋ ਕੋ ਕਹਾ ਹਨਿ ਰਾਜਨ ਜਯੋ ਛਲ ਮੂਰਤਿ ਹੁਇ ਛਲ ਸਾਥ ਛਰੈਗੋ ॥

mo ko kahaa han raajan jayo chhal moorat hui chhal saath chharaigo ||

Will you also deceive me like these kings through stratagem?

ਮੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੋ ਲਖਿ ਕੈ ਰਹਿ ਹੋ ਨਹਿ ਆਹਵ ਹੂੰ ਤੇ ਟਰੈਗੋ ॥

mo at kop bharo lakh kai reh ho neh aahav hoo(n) te Taraigo ||

ਜਉ ਕਬਹੂੰ ਭਿਰ ਹੋ ਹਮ ਸੋ ਨਿਸਚੈ ਨਿਜ ਦੇਹ ਕੋ ਤਿਆਗੁ ਕਰੈਗੋ ॥੧੨੧੪॥

jau kabahoo(n) bhir ho ham so nisachai nij dheh ko tiaag karaigo ||1214||

“You will definitely run away from the field seeing me greatly infuriated and if you fight with me at any time, then you will assuredly leave your body.1214.

ਕਾਹੇ ਕਉ ਕਾਨ੍ਹ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਿਤ ਔਰਨ ਕੇ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਪਾਰੋ ॥

kaahe kau kaanreh ayodhan mai hit aauaran ke ris kai ran paaro ||

ਕਾਹੇ ਕਉ ਘਾਇ ਸਹੋ ਤਨ ਮੈ ਪੁਨਿ ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਅਰਿ ਭੂਪਨਿ ਮਾਰੋ ॥

kaahe kau ghai saho tan mai pun kaa ke kahe ar bhoopan maaro ||

“O Krishna! why are you waging war in great anger? Why are you enduring

wounds on your body? On whose bidding you are killing the kings?

ਜੀਵਤ ਹੋ ਤਬ ਲਉ ਜਗ ਮੈ ਜਬ ਲਉ ਮੁਹਿ ਸੰਗਿ ਭਿਰਿਓ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥

jeevat ho tab lau jag mai jab lau muh sa(n)g bhirio na bichaaro ||

"You will remain alive only if you do not fight with me

ਸੁੰਦਰ ਜਾਨ ਕੈ ਛਾਡਤ ਹੋ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਸਯਾਮ ਜੁ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੋ ॥੧੨੧੫॥

su(n)dhar jaan kai chhaaddat ho taj kai ran sayaam joo dhaam sidhaaro ||1215||

Considering you beautiful, I condone you, therefore leave the war-arena and go to your home."1215.

ਫੇਰਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਕੇ ਅਮਿਟੇਸ ਬਲੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

fer ayodhan mai ris ke amiTes balee ieh bhaat uchaaro ||

ਬੈਸ ਕਿਸੋਰ ਮਨੋਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਲੈ ਹੋ ਕਹਾ ਲਖਿ ਜੁਧ ਹਮਾਰੋ ॥

bais kisor manohar moorat lai ho kahaa lakh judh hamaaro ||

Amit Singh spoke again in the battlefield, "Still you rage is much less and

it will be of no value to you, if you see me fighting

ਹਉ ਤੁਮ ਸਿਉ ਹਰਿ ਸਾਚ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਜਉ ਜੀਯ ਮੈ ਕਛੁ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥

hau tum siau har saach kahio tum jau jeey mai kachh aaur bichaaro ||

“O Krishna! I am telling you the truth, but you are thinking something else in your mind

ਕੈ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰੋ ਤਜਿ ਕੈ ਡਰ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਸਭ ਆਯੁਧ ਡਾਰੋ ॥੧੨੧੬॥

kai ham sa(n)g laro taj kai ddar kai apune sabh aayudh ddaaro ||1216||

You may now either fight with me fearlessly or throw away all your weapons.1216.

ਆਜੁ ਆਯੋਧਨ ਮੈ ਤੁਮ ਕੋ ਹਨਿ ਹੋ ਤੁਮਰੀ ਸਭ ਹੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਕੋ ॥

aaj aayodhan mai tum ko han ho tumaree sabh hee piratanaa ko ||

“I shall kill you and all your army today in the battlefield

ਜਉ ਰੇ ਕੋਊ ਤੁਮ ਮੈ ਭਟ ਹੈ ਬਹੁ ਆਵਤ ਹੈ ਬਿਧਿ ਆਹਵ ਜਾ ਕੋ ॥

jau re kouoo tum mai bhaT hai bahu aavat hai bidh aahav jaa ko ||

If there is any heroic fighter amongst you and if someone knows the art of

warfare, then he should come forward to fight with me

ਸੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਆਇ ਭਿਰੇ ਨ ਲਰੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੀ ਸਹੁ ਤਾ ਕੋ ॥

so hamare sa(n)g aai bhire na larai paramesur kee sahu taa ko ||

“I swear by God that I shall not fight with you

ਜੋ ਟਰਿ ਹੈ ਇਹ ਆਹਵ ਤੇ ਸੋਈ ਸਿੰਘ ਨਹੀ ਭਟ ਸ੍ਯਾਰ ਕਹਾ ਕੋ ॥੧੨੧੭॥

jo Tar hai ieh aahav te soiee si(n)gh nahee bhaT srayaar kahaa ko ||1217||

If anyone recedes from this war, he will not be called a lion, but only a jackal.”1217.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਜੂ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥

amiT si(n)gh ke bachan sun har joo krodh baddai ||

ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਕਰ ਮੈ ਲਏ ਸਨਮੁਖਿ ਪਹੁਚਿਯੋ ਧਾਇ ॥੧੨੧੮॥

sasatr sabai kar mai le sanamukh pahuchiyo dhai ||1218||

Hearing the words of Amit Singh and in great anger, carrying all his

weapons in his hands, Krishna reached in front of Amit Singh.1218.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਵਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਪੇਖਿ ਬਲੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥

aavat sayaam ko pekh balee apune man mai at kop baddaayo ||

Seeing Krishna coming, that mighty warrior got highly enraged

ਚਾਰੋ ਈ ਘੋਰਨਿ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਦਾਰੁਕ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਯੋ ॥

chaaro iee ghoran ghail kai sar teechhan dhaaruk ke ur laayo ||

He wounded all the four horses of Krishna and inflicted a sharp arrow in

the bosom of Daruk

ਦੂਸਰੇ ਤੀਰ ਸੋ ਕਾਨ੍ਹ ਸਰੀਰ ਸੁ ਕੋਪ ਹਨ੍ਯੋ ਜੋਊ ਠਉਰ ਤਕਾਯੋ ॥

dhoosare teer so kaanreh sareer su kop hanayo jouoo Thaur takaayo ||

He discharged the second arrow on Krishna, seeing him in front of himself

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਮਿਟੇਸ ਮਨੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਦੇਹ ਕੋ ਲਛ ਬਨਾਯੋ ॥੧੨੧੯॥

sayaam kahai amiTes mano jadhubeer kee dheh ko lachh banaayo ||1219||

The poet says that Amit Singh made Krishna as the target.1219.

ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਘਨੇ ਹਰਿ ਕੋ ਇਕ ਲੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਔਰ ਚਲਾਯੋ ॥

baan chalai ghane har ko ik lai sar teechhan aauar chalaayo ||

Discharging his arrows towards Krishna, he shot a sharp arrow, which hit

Krishna, and he fell down in his chariot

ਲਾਗਤ ਸਯਾਮ ਗਿਰਿਓ ਰਥ ਮੈ ਰਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਦਾਰੁਕ ਸੂਤ ਪਰਾਯੋ ॥

laagat sayaam girio rath mai ran chhaadd kai dhaaruk soot paraayo ||

The charioteer of Krishna, Daruk, sped alongwith him.

ਦੇਖ ਕੈ ਭੂਪ ਭਜਿਯੋ ਬਲਬੀਰ ਨਿਹਾਰਿ ਚਮੂੰ ਤਿਹ ਊਪਰ ਧਾਯੋ ॥

dhekh kai bhoop bhajiyo balabeer nihaar chamoo(n) teh uoopar dhaayo ||

Seeing Krishna going away, the king fell upon his army

ਮਾਨਹੁ ਹੇਰਿ ਬਡੇ ਸਰ ਕੋ ਗਜਰਾਜ ਕਵੀ ਗਨ ਰੌਦਨ ਆਯੋ ॥੧੨੨੦॥

maanahu her badde sar ko gajaraaj kavee gan rauadhan aayo ||1220||

It seemed that seeing a large tank, the king of elephants was moving forward to crush it.1220.

ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਹਲੀ ਅਰਿ ਕੋ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥

aavat dhekh halee ar ko su dhavai kai saya(n)dhan saamuhe aayo ||

ਤਾਨਿ ਲੀਯੋ ਧਨੁ ਕੋ ਕਰ ਮੈ ਸਰ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥

taan leeyo dhan ko kar mai sar ko dhar kai ar or chalaayo ||

When Balram saw the enemy coming, he drove his horses and came in

front and pulling his bow, he discharged his arrows on the enemy

ਸੋ ਅਮਿਟੇਸ ਜੁ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁ ਆਵਤ ਬਾਨ ਸੁ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

so amiTes joo nain nihaar su aavat baan su kaaT giraayo ||

ਆਇ ਭਿਰਿਯੋ ਬਲ ਸਿਉ ਤਬ ਹੀ ਅਪੁਨੇ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥੧੨੨੧॥

aai bhiriyo bal siau tab hee apune jeey mai at kop baddaayo ||1221||

His arrows were intercepted by Amit Singh and in extreme anger came to fight with Balram.1221.

ਕਾਟਿ ਧੁਜਾ ਰਥੁ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਸਿ ਚਾਪ ਕੋ ਕਾਟਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਓ ॥

kaaT dhujaa rath kaaT dhayo as chaap ko kaaT judhaa kar ddaario ||

The banner, chariot, sword, bow etc. of Balram were all cut into bits

ਮੂਸਲ ਅਉ ਹਲ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਬਿਨੁ ਆਯੁਧ ਹੁਇ ਬਲਦੇਵ ਪਧਾਰਿਓ ॥

moosal aau hal kaaT dhayo bin aayudh hui baladhev padhaario ||

The mace and plough were also chopped and being deprived of his

weapons, Balram began to move away

ਜਾਤ ਕਹਾ ਮੁਸਲੀ ਭਜਿ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਓ ॥

jaat kahaa musalee bhaj kai kab raam kahai ieh bhaat uchaario ||

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਲਹਿ ਕੈ ਦਲ ਜਾਦਵ ਕੋ ਲਲਕਾਰਿਓ ॥੧੨੨੨॥

yau keh kai as ko geh kai leh kai dhal jaadhav ko lalakaario ||1222||

Seeing this, Amit Singh said, “O Balram! why are you running away now?” Saying this and holding his sward in his hand Amit Singh Challenged the

Yadava army.1222.

ਜੋ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਭਿਰੈ ਭਟ ਤਾ ਹੀ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥

jo ieh saamuhe aai bhirai bhaT taa hee sa(n)ghaar kai bhoom giraavai ||

The warrior who would come in front of him, Amit Singh would kill him

ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਘਨੇ ਸਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਤਨ ਲਾਵੈ ॥

kaan pramaan lau taan kamaan ghane sar satran ke tan laavai ||

Pulling his bow upto his ear, he was showering his arrows on the enemies

ਸੋਊ ਬਚੇ ਤਿਹ ਤੇ ਬਲ ਬੀਰ ਜੋਊ ਭਜਿ ਆਪਨੇ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵੈ ॥

souoo bache teh te bal beer jouoo bhaj aapane praan bachaavai ||

Only that warrior would remain safe, who would run away to save himself

ਅਉਰਨ ਕੀ ਸੁ ਕਹਾ ਗਨਤੀ ਜੁ ਬਡੇ ਭਟ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੧੨੨੩॥

aauran kee su kahaa ganatee ju badde bhaT jeevat jaan na paavai ||1223||

What was number of others? Even the great warriors could not go alive

from that place.1223.

ਮੂਸਲ ਅਉਰ ਲਏ ਮੁਸਲੀ ਚੜਿ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰਿ ਧਾਯੋ ॥

moosal aaur le musalee chaR saya(n)dhan pai bahuro fir dhaayo ||

ਆਵਤ ਹੀ ਬਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਚਤੁਰੰਗ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

aavat hee bal kai nirap so chatura(n)g prakaar ko judh machaayo ||

Balram mounted on his chariot came again with the other mace and on his arrival, he began to wage war of four types with the king

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਰਿਸ ਕੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

aaur jite bhaT Thaadde hute ris kai mukh te ieh bhaat sunaayo ||

He, in great, anger, said to all the other remaining warriors, “Do not let him go alive

ਜਾਨਿ ਨ ਦੇਹੁ ਅਰੇ ਅਰਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਦਲੁ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥੧੨੨੪॥

jaan na dheh are ar ko sun kai har ke dhal kop baddaayo ||1224||

” Hearing these words, the forces of Krishna also became infuriated.1224.

ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋਪਿ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਜਾਦਵ ਬੀਰ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥

aaise halaayudh kop kahiyo tab jaadhav beer sabai mil dhaae ||

When Balram exhibited his ire in this manner, then all the Yadava warriors

fell upon the enemy whosoever now came before them, could not return alive

ਜੋ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤੇਊ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਏ ॥

jo ieh saamuhe aai are gireh ko teuoo jeevat jaan na paae ||

All those who were standing there,

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਤਹ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਅਸਿ ਲੈ ਬਰਛੈ ਪਰਸੇ ਗਹਿ ਆਏ ॥

aaur jite teh Thaadde hute as lai barachhai parase geh aae ||

They started moving with their axes and lances

ਤੇਊ ਭਿਰੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਿ ਕੋ ਬਰ ਕੈ ਤਿਨ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥੧੨੨੫॥

teuoo bhire jouoo laaj bhare ar ko bar kai tin ghai lagaae ||1225||

Keeping into consideration their honour and custom, they struck blows on

the enemy with full strength.1225.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਅਮਿਤ ਚਲਾਏ ਬਾਨ ॥

amiT si(n)gh at kop havai amit chalaae baan ||

ਹਰਿ ਸੈਨਾ ਤਮ ਜਿਉ ਭਜੀ ਸਰ ਮਾਨੋ ਕਰਿ ਭਾਨੁ ॥੧੨੨੬॥

har sainaa tam jiau bhajee sar maano kar bhaan ||1226||

When Amit Singh, in great fury, discharged innumerable arrows, then the enemy's fled like the darkness running away in bewilderment before the

sun.1226.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾਤ ਭਜੇ ਜਦਵੀਰ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਰਨ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਚਾਰੇ ॥

jaat bhaje jadhaveer piratanaa ran mai musalee ieh bhaat pachaare ||

ਛਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਕੁਲ ਮੈ ਉਪਜੇ ਕਿਹ ਭਾਤਿ ਪਰਾਵਤ ਹੋ ਬਲੁ ਹਾਰੇ ॥

chhatran ke kul mai upaje keh bhaat paraavat ho bal haare ||

Balram said to the running away Yadava army, “O warriors born in the

clans of Kshatriyas! why are you running away?

ਆਯੁਧ ਛਾਡਤ ਹੋ ਕਰ ਤੇ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਘਨੋ ਬਿਨ ਹੀ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥

aayudh chhaaddat ho kar te ddar maan ghano bin hee ar maare ||

"You are dropping your weapons without killing the enemy

ਤ੍ਰਾਸ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਲਉ ਤਨ ਮੈ ਥਿਰੁ ਪ੍ਰਾਨ ਹਮਾਰੇ ॥੧੨੨੭॥

traas karo na kachhoo ran mai jab lau tan mai thir praan hamaare ||1227||

You should have not fear of war, till I am alive."1227.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕੋਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਲੀ ਸੁਭਟਨਿ ਕਹਿਯੋ ਪਚਾਰਿ ॥

kop ayodhan mai halee subhaTan kahiyo pachaar ||

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਘੇਰ ਕੈ ਕਹਿਯੋ ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਮਾਰ ॥੧੨੨੮॥

amiT si(n)gh ko gher kai kahiyo leh tum maar ||1228||

Balram in anger, caressing the warriors, said, "Kill Amit Singh by

besieging him."1228.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਇਸ ਪਾਇ ਤਬੈ ਮੁਸਲੀ ਚਹੂੰ ਓਰ ਚਮੂੰ ਲਲਕਾਰ ਪਰੀ ॥

aais pai tabai musalee chahoo(n) or chamoo(n) lalakaar paree ||

ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਮਿਟੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰੀ ॥

at kop bharee apune man mai amiTes ke saamuhe aai aree ||

Receiving the command of Balram, his army fell upon the enemy challenging him from all the four directions and filled with rage resisted in front of Amit Singh

ਬਹੁ ਜੁਧੁ ਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਭਯੋ ਕਬ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੀ ॥

bahu judh ayodhan beech bhayo kab sayaam kahai nahee naik ddaree ||

There was dreadful fighting in the battlefield, but the army did not fear

even slightly

ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਕਰ ਬਾਨ ਘਨੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੀ ॥੧੨੨੯॥

nirap beer saraasan lai kar baan ghanee piratanaa bin praan karee ||1229||

The king Amit Singh, taking his bow in his hand, killed many warriors of the army and made the army helpless.1229.

ਕਾਟਿ ਕਰੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਅਤਿ ਬਾਜ ਸੰਘਾਰੇ ॥

kaaT karee rath kaaT dhe bahu beer hane at baaj sa(n)ghaare ||

The elephants, chariots, warriors and horses were killed and destroyed

ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਕਿਤਨੇ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਧਰ ਭਾਰੇ ॥

ghail ghoomat hai ran mai kitane sir bhoom pare dhar bhaare ||

Many warriors, getting wounded, are roaming and many huge trunks are lying on the earth

ਜੀਵਤ ਜੇ ਤੇਊ ਆਯੁਧ ਲੈ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

jeevat je teuoo aayudh lai na ddare ar uoopar ghai prahaare ||

Those who are alive, they taking their weapons in their hands are striking blows on the enemy fearlessly

ਤਉ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਆਹਵ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥੧੨੩੦॥

tau tin ke tan aahav mai as lai nirap kha(n)ddan kha(n)dd kai ddaare

||1230||

The king Amit Singh has chopped into bits the bodies of such-like warriors, taking his sword in his hand.1230.

ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਤੀਰ ਲਗੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਤਨ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭੀਨੇ ॥

judh bikhai at teer lage bahu beeran ko tan sronat bheene ||

With the infliction of arrows, the bodies of many warriors are saturated with blood

ਕਾਇਰ ਭਾਜ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਸਿਉ ਜਿਹ ਗਾਤ ਪਸੀਨੇ ॥

kair bhaaj ge ran te at hee ddar siau jeh gaat paseene ||

The cowards have perspired and run away from the battlefield

ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਕਰੈ ਕਿਲਕਾਰ ਫਿਰੈ ਰਨ ਜੋਗਿਨ ਖਪਰ ਲੀਨੇ ॥

bhoot pisaach karai kilakaar firai ran jogin khapar leene ||

ਆਨਿ ਫਿਰਿਓ ਤਹ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਸੁ ਆਧੋਈ ਅੰਗ ਸਿਵਾ ਤਨ ਕੀਨੇ ॥੧੨੩੧॥

aan firio teh sree tirapuraar su aadhoiee a(n)g sivaa tan keene ||1231||

The ghosts and fiends are running raising shrieks and the Yoginis have taken the bowls in their hands, Shiva is also roaming there alongwith his ganas and the dead lying there have been reduced into half, because their

flesh in being eaten.1231.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮੂਰਛਾ ਤੇ ਪਾਛੇ ਘਰੀ ਤੀਨਿ ਭਏ ਹਰਿ ਚੇਤ ॥

moorachhaa te paachhe gharee teen bhe har chet ||

ਦਾਰੁਕ ਸੋ ਕਹਿਓ ਹਾਕਿ ਰਥੁ ਪੁਨਿ ਆਏ ਜਹ ਖੇਤੁ ॥੧੨੩੨॥

dhaaruk so kahio haak rath pun aae jeh khet ||1232||

Krishna regained consciousness after about three gharis (short span of time) of remaining unconscious and getting his chariot driven by Daruk, he

reached the battlefield again.1232.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾਨੋ ਸਹਾਇ ਭਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਜਦੁ ਬੰਸਨਿ ਕੋਪ ਜਗਿਯੋ ॥

jaano sahai bhayo har ko bahuro jadh ba(n)san kop jagiyo ||

When the warriors of Yadava can saw Krishna coming for their help

ਅਮਿਟੇਸ ਸੋ ਧਾਇ ਅਰੇ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਜੋਧਨ ਸੋ ਨਹੀ ਏਕ ਭਗਿਯੋ ॥

amiTes so dhai are ran mai teh jodhan so nahee ek bhagiyo ||

The anger awoke in them, they ran to fight against Amit Singh and none of them ran away from the battlefield

ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦਲੁ ਆਹਵ ਕੋ ਉਮਗਿਯੋ ॥

geh baan kamaan kirapaan gadhaa at hee dhal aahav ko umagiyo ||

ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਪਗੇ ਰੰਗਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜਗੇ ਮਨੋ ਆਗਿ ਲਗੇ ਗਨ ਸਾਲ ਦਗਿਯੋ ॥੧੨੩੩॥

bahu sraun page ra(n)g sayaam jage mano aag lage gan saal dhagiyo ||1233||

The forces rushed forward taking their swords, bows, arrows, maces etc.,

the warriors filled with blood were gleaming like a heap of straw burning in fire.1233.

ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਪੁਨਿ ਜੁਧੁ ਕੀਓ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥

bibidhaayudh lai pun judh keeo at hee man mai bhaT kop bhare ||

The warriors waged the war in fury taking up their weapons

ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਮਾਰੁ ਹੀ ਮਾਰ ਪਰੇ ਲਖਿ ਕੈ ਰਨ ਕਉ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥

mukh te keh maar hee maar pare lakh kai ran kau nahee naik ddare ||

All were shouting “Kill, Kill” and not fearing even slightly

ਪੁਨਿ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸਿਉ ਕਬਿ ਰਾਮੁ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੇ ਅਰਿ ਸਾਥ ਅਰੇ ॥

pun yaa bidh siau kab raam kahai jadhubeer ghane ar saath are ||

The poet says again that Krishna resisted numerous warriors

ਰਿਸਿ ਭੂਪ ਤਬੈ ਬਲ ਕੈ ਅਸਿ ਲੈ ਰਿਪੁ ਕੇ ਤਨ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਚਾਰ ਕਰੇ ॥੧੨੩੪॥

ris bhoop tabai bal kai as lai rip ke tan dhavai kar chaar kare ||1234||

On the other side, the king Amit Singh, in great rage, simultaneously chopped the bodies of two warriors at a time into four parts.1234.

ਐਸੀ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਮਾਰਿ ਮਚੀ ਜੋਊ ਜੀਵਤ ਥੇ ਤਜਿ ਜੁਧੁ ਪਰਾਨੇ ॥

aaisee nihaar kai maar machee jouoo jeevat the taj judh paraane ||

Seeing such a dreadful war, those warriors who were coming for fighting

left and ran away from war-arena

ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਅਮਿਟੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਹਵ ਮੈ ਕੋਊ ਨ ਠਹਿਰਾਨੇ ॥

sayaam bhane amiTes ke saamuhe aahav mai kouoo na Thahiraane ||

No one could confront Amit Singh

ਜੇ ਬਰ ਬੀਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਬਹੁ ਬਾਰ ਭਿਰੇ ਰਨਿ ਬਾਧਿਤ ਬਾਨੇ ॥

je bar beer kahaavat hai bahu baar bhire ran baadhit baane ||

ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਚਲੇ ਭਜਿ ਕੈ ਜਿਮ ਪਉਨ ਬਹੇ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਉਡਾਨੇ ॥੧੨੩੫॥

so ieh bhaat chale bhaj kai jim paun bahe dhrum paat uddaane ||1235||

Those who called themselves great warriors, and were roaming wielding many kings of weapons, they ran away from the battlefield like the leaves of a tree flying away before the blow of wind.1235.

ਕੇਤੇ ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਰੁਪ ਕੈ ਕਿਤਨੇ ਭਜਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥

kete rahe ran mai rup kai kitane bhaj sayaam ke teer pukaare ||

Some of the warriors stood firmly in war and some of them, inflicted by the

arrows of Krishna speed away from the field crying

ਬੀਰ ਘਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਅਮਿਟੇਸਿ ਬਲੀ ਰਿਸ ਸਾਥਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

beer ghane nahee jaat gane amiTes balee ris saath sa(n)ghaare ||

Amit Singh killed many, they can’t be enumerated

ਬਾਜ ਮਰੇ ਗਜ ਰਾਜ ਪਰੇ ਸੁ ਕਹੂੰ ਰਥ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂ ਪਰਿ ਡਾਰੇ ॥

baaj mare gaj raaj pare su kahoo(n) rath kaaT kai bhoo par ddaare ||

Somewhere the horses, somewhere the elephants and somewhere the shattered chariots were lying on the ground

ਆਵਤ ਕਾ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਨਹਾਰੇ ॥੧੨੩੬॥

aavat kaa tumare man mai karataa harataa pratipaalanahaare ||1236||

O Lord! you are the creator, sustainer and the destroyer, What is in your

mind, no one can understand.1236.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਰਨ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਸੁਭਟ ਜੋ ਹਰਿ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਕੀਨ ॥

ran aatur havai subhaT jo har so binatee keen ||

ਤਬ ਤਿਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਜੂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉਤਰ ਦੀਨ ॥੧੨੩੭॥

tab tin ko birajaraaj joo ieh bidh utar dheen ||1237||

When the warriors requested Krishna in the battlefield, greatly agitated,

Krishna replied to them thus,1237

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਨਿਧਿ ਬਾਰਿ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਠ ਕੈ ਬਹੁ ਮਾਸ ਰਹਿਯੋ ਤਪੁ ਜਾਪੁ ਕੀਓ ॥

nidh baar bikhai at hee haTh kai bahu maas rahiyo tap jaap keeo ||

Amit singh has persistently performed austerities and repeated the name

of Lord for many months in the ocean

ਬਹੁਰੋ ਤਜਿ ਕੈ ਪਿਤ ਮਾਤ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਅਵਾਸ ਤਜਿਯੋ ਬਨਬਾਸ ਲੀਓ ॥

bahuro taj kai pit maat su bhraat avaas tajiyo banabaas leeo ||

Then he forsook his parents, home etc. and resided in the forest

ਸਿਵ ਰੀਝਿ ਤਪੋਧਨ ਮੈ ਇਹ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਮਾਗ ਮਹਾ ਬਰੁ ਤੋਹਿ ਦੀਓ ॥

siv reejh tapodhan mai ieh ko kahiyo maag mahaa bar toh dheeo ||

ਮੁਹਿ ਸਾਮੁਹੇ ਕੋਊ ਨ ਸਤ੍ਰ ਰਹੈ ਬਰੁ ਦੇਹੁ ਇਹੈ ਮੁਖਿ ਮਾਗ ਲੀਓ ॥੧੨੩੮॥

muh saamuhe kouoo na satr rahai bar dheh ihai mukh maag leeo ||1238||

The god Shiva god pleased and asked him to implore for a boon and the

boon that he begged for was that no enemy could confront him.1238.

ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਗਣੇਸ ਨਿਸੇਸ ਦਿਨੇਸ ਹੂੰ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰਿਓ ॥

ses sures ganes nises dhines hoo(n) te nahee jai sa(n)ghaario ||

Even Indra, Sheshanaga, Ganesh, Chandra and Surya cannot kill him

ਸੋ ਬਰ ਪਾਇ ਮਹਾ ਸਿਵ ਤੇ ਅਰਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਨਰਿੰਦ ਇਹੀ ਰਨਿ ਮਾਰਿਓ ॥

so bar pai mahaa siv te ar bira(n)dh nari(n)dh ihee ran maario ||

After receiving the boon from Shiva, he has killed many kings

ਸੂਰਨ ਸੋ ਬਲਬੀਰ ਤਬੈ ਅਪੁਨੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਓ ॥

sooran so balabeer tabai apunai mukh te ieh bhaat uchaario ||

ਹਉ ਤਿਹ ਸੰਗਰ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਬਿਧਿ ਪੂਛਿ ਇਹੀ ਜੀਯ ਧਾਰਿਓ ॥੧੨੩੯॥

hau teh sa(n)gar ke samuhe mirat kee bidh poochh ihee jeey dhaario ||1239||

I think that I should confront him and ask him about the manner of his

death.1239.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬ ਹਰਿ ਜੂ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਮੁਸਲੀ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥

jab har joo aaise kahiyo tab musalee sun pai ||

ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਹਉ ਹਨੋ ਬੋਲਿਯੋ ਬਚਨੁ ਰਿਸਾਇ ॥੧੨੪੦॥

eeh ko ab hee hau hano boliyo bachan risai ||1240||

When Balram heard these words of Krishna, he spoke in anger that he

would kill Amit Singh immediately.1240.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੋਪ ਹਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਹੀ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਕਹੋਂ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੋ ॥

kop halee jadhubeer hee so ieh bhaat kahiyo kaho(n) jai sa(n)ghaaro ||

ਜਉ ਸਿਵ ਆਇ ਸਹਾਇ ਕਰੈ ਸਿਵ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਸੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥

jau siv aai sahai karai siv ko ran mai teh sa(n)g prahaaro ||

In great rage, the mighty Balram said to Krishna that he would kill Amit Singh, and even if Shiva comes to his help, he would also strike his blows on his alongwith Amit Singh:

ਸਾਚ ਕਹੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਸੋ ਹਨਿ ਹੋ ਅਮਿਟੇਸ ਨਹੀ ਬਲ ਹਾਰੋ ॥

saach kaho prabh joo tum so han ho amiTes nahee bal haaro ||

O Krishna! I am telling you the truth that I shall kill Amit Singh and not be

Vanquished

ਪਉਨ ਸਰੂਪ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਤੁਮ ਪਾਵਕ ਹੁਇ ਰਿਪੁ ਕਾਨਨ ਜਾਰੋ ॥੧੨੪੧॥

paun saroop sahai karo tum paavak hui rip kaanan jaaro ||1241||

You come to my help and with the fire of your strength, burn away this forest of the enemies.1241.

ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਚ ਮੁਸਲੀ ਸੋ ॥

kirasan baach musalee so ||

Speech of Krishna addressed to Balram:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤੁਮ ਸੋ ਤਿਨਿ ਜਬ ਜੁਧ ਕੀਆ ਕਿਉ ਨ ਲਰੇ ਪਗ ਰੋਪਿ ॥

tum so tin jab judh keeaa kiau na lare pag rop ||

ਅਬ ਹਮ ਆਗੇ ਗਰਬ ਕੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤ ਕੋਪਿ ॥੧੨੪੨॥

ab ham aage garab ko bachan uchaarat kop ||1242||

“When he has fighting against you, why did you not fight with him firmly

and now you are talking to me with pride.1242.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾਦਵ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਤੁਮ ਬੋਲਤ ਹੋ ਅਹੰਕਾਰਨਿ ਜਿਉ ॥

jaadhav bhaaj ge sigare tum bolat ho aha(n)kaaran jiau ||

“All the Yadavas have run away and you are still talking like an egoist

ਅਬ ਆਜ ਹਨੋ ਅਰਿ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਕਸ ਭਾਖਤ ਹੋ ਮਤਵਾਰਿਨ ਜਿਉ ॥

ab aaj hano ar ko ran mai kas bhaakhat ho matavaarin jiau ||

What are you talking like the intoxicated persons?

ਤਿਹ ਕੋ ਬਡਵਾਨਲ ਕੇ ਪਰਸੇ ਜਰ ਜੈਹੋ ਤਬੈ ਤ੍ਰਿਨ ਭਾਰਨ ਜਿਉ ॥

teh ko baddavaanal ke parase jar jaiho tabai tiran bhaaran jiau ||

ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਵਹੁ ਕੇਹਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਭਜਿ ਹੋ ਬਲਿ ਬਾਰੁਨ ਜਿਉ ॥੧੨੪੩॥

jadhubeer kahiyo vahu kehar hai teh te bhaj ho bal baarun jiau ||1243||

“That you would kill Amit Singh today, you will burn like a straw before his fire,” Krishna said, “He is a lion and you will run before him like the

children.”1243.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥

birajabhookhan balabhadhr so ieh bidh kahee sunai ||

ਹਰੈ ਬੋਲਿ ਬਲਿ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਕਰੋ ਜੁ ਪ੍ਰਭਹਿ ਸੁਹਾਇ ॥੧੨੪੪॥

harai bol bal yau kahiyo karo ju prabheh suhai ||1244||

When Krishna said these words to Balram, he replied, “You may do

whatever you wish."1244.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਬਲਿ ਸਿਉ ਕਹਿਯੋ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਚਲਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਥਿਯਾਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

yau bal siau kahiyo ros baddai chaliyo har joo hathiyaar sa(n)bhaare ||

ਕਾਇਰ ਜਾਤ ਕਹਾ ਥਿਰੁ ਹੋਹੁ ਸੁ ਕੇਹਰਿ ਜਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਭਭਕਾਰੇ ॥

kair jaat kahaa thir hohu su kehar jayo har joo bhabhakaare ||

Saying thus to Balram and taking hold of his weapons in great rage, Krishna moved forward and said, "O coward! where are you going, stay a little.

ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਉਨ ਹੂੰ ਹਰਿ ਕੋਪ ਹੁਇ ਬਾਨ ਸੋ ਬਾਨ ਨਿਵਾਰੇ ॥

baan anek hane un hoo(n) har kop hui baan so baan nivaare ||

Amit Singh showered many arrows, which were intercepted by the arrows

of Krishna

ਅਪੁਨੇ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਘਨੇ ਸਰ ਲੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੨੪੫॥

apune paan layo dhan taan ghane sar lai ar uoopar ddaare ||1245||

Krishna took his bow in his hand and pulling his bow discharged may arrows on the enemy.1245.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਇ ਕੈ ਪੁਨਿ ਬੋਲੇ ਹਰਿ ਦੇਵ ॥

baan anek chalai kai pun bole har dhev ||

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਮਿਟ ਜਾਇਗੋ ਝੂਠੋ ਤੁਯ ਅਹੰਮੇਵ ॥੧੨੪੬॥

amiT si(n)gh miT jaigo jhooTho tuy aha(n)mev ||1246||

After discharging many arrows, Krishna spoke again, “O Amit Singh! your

false ego with be effacted.”1246.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹਉ ਜਬ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਚਲਿਓ ਤੁ ਅਕਾਲ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮ ਸਉ ॥

hau jab judh ke kaaj chalio ta akaal kahiyo har joo ham sau ||

Hearing these words, Amit Singh said, “When you first started for war, you are talking such things since then

ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਕਾਨਿ ਕੀਯੋ ਤਬ ਮੈ ਤੁਅ ਹੇਰਿ ਕੈ ਆਯੋ ਹਉ ਅਪਨੀ ਗਉ ॥

teh ko kahiyo kaan keeyo tab mai tua her kai aayo hau apanee gau ||

I have not paid any attention to your talk and now I have come to confront you after finding you

ਤਿਹ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਜਿ ਸੰਕ ਭਿਰੇ ਦੋਊ ਆਹਵ ਮਉ ॥

teh te nirap beer kahiyo sun kai taj sa(n)k bhire dhouoo aahav mau ||

“Therefore come without any illusion and let us fight against each other

ਧ੍ਰੂਅ ਲੋਕ ਟਰੈ ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਹਲੈ ਸੁ ਤਉ ਤੁਮ ਤੋ ਟਰਿਹੋ ਨਹੀ ਹਉ ॥੧੨੪੭॥

dhooa lok Tarai gir mer halai su tau tum to Tariho nahee hau ||1247||

Even if the Pole Star moves away from its place and the mountain also

moves away, but O Krishna! I am not moving away from you.”1247.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਹਿਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿਹੋ ਤੂੰ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥

kahiyo kirasan tuh maariho too(n) kar koT upai ||

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬੋਲਿਓ ਤਬਹਿ ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪੁ ਬਢਾਇ ॥੧੨੪੮॥

amiT si(n)gh bolio tabeh at hee kop baddai ||1248||

Krishna said, “You may take millions of measure, but I shall kill you.” Then

Amit Singh spoke in extreme anger,1248

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥

amiT si(n)gh baach ||

Speech of Amit Singh:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹਉ ਨ ਬਕੀ ਬਕ ਨੀਚ ਨਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਸੋ ਛਲ ਸਾਥਿ ਸੰਘਾਰਿਓ ॥

hau na bakee bak neech nahee birakhabhaasur so chhal saath sa(n)ghaario ||

“I am not Baki or Bakasura or Vrashbhasura, whom you killed with deceit

ਕੇਸੀ ਨ ਹਉ ਗਜ ਧੇਨੁਕ ਨਾਹਿ ਨ ਹਉ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਸਿਲਾ ਪਰਿ ਡਾਰਿਓ ॥

kesee na hau gaj dhenuk naeh na hau tiranaavrat silaa par ddaario ||

I am not Keshi, elephant, Dhenkasura and Tranavarata, whom you knocked down on the stone

ਹਉ ਨ ਅਘਾਸੁਰ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਸੁ ਕੰਸ ਨਹੀ ਗਹਿ ਕੇਸ ਪਛਾਰਿਓ ॥

hau na aghaasur musaT cha(n)ddoor su ka(n)s nahee geh kes pachhaario

||

“I am also not Aghasura, Mushitak, Chandur and Kansa, whom you overthrew by catching them from their hair

ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਤੁਅ ਨਾਮ ਪਰਿਓ ਕਹੋ ਕਉਨ ਬਲੀ ਬਲੁ ਸੋ ਤੁਮ ਮਾਰਿਓ ॥੧੨੪੯॥

bhraat balee tua naam pario kaho kaun balee bal so tum maario ||1249||

Your brother is Balram and you are called mighty, tell me a little, to which mighty warrior you have killed with your own strength.1249.

ਕਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੈ ਬਲੁ ਹੈ ਜੋਊ ਆਹਵ ਮੈ ਹਮ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਹੈ ॥

kaa chaturaanan mai bal hai jouoo aahav mai ham so ris kai hai ||

ਕਉਨ ਖਗੇਸ ਗਨੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਮੋਨ ਭਜੈ ਹੈ ॥

kaun khages ganes dhines nises nihaar kai mon bhajai hai ||

“Does Brahma possess such strength that he may fight with me? What are the poor Garuda, Ganesh, Surya, Chandra etc.? All these will run away silently on seeing me

ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਜੁ ਜਉ ਅਰਿ ਹੈ ਤਊ ਮੋਹ ਨ ਛੈ ਹੈ ॥

ses jales sures dhanes joo jau ar hai tuoo moh na chhai hai ||

“If Sheshanaga, Varuna, Indra, Kuber etc. resist me for some time, they will

not harm me even slightly

ਭਾਜਤ ਦੇਵ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਮੋ ਕਉ ਤੂ ਲਰਿਕਾ ਲਰਿ ਕਾ ਫਲੁ ਲੈ ਹੈ ॥੧੨੫੦॥

bhaajat dhev bilok kai mo kau too larikaa lar kaa fal lai hai ||1250||

The gods even run away on seeing me, you are still a child what will you gain by fighting with me?1250.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਖੋਵਤ ਹੈ ਜੀਉ ਕਿਹ ਨਮਿਤ ਤਜਿ ਰਨਿ ਸਯਾਮ ਪਧਾਰੁ ॥

khovat hai jeeau keh namit taj ran sayaam padhaar ||

“O Krishna! why are you bent upon losing your life? Leave the battlefield

and run away

ਮਾਰਤ ਹੋ ਰਨਿ ਆਜ ਤੁਹਿ ਅਪਨੇ ਬਲਹਿ ਸੰਭਾਰ ॥੧੨੫੧॥

maarat ho ran aaj tuh apane baleh sa(n)bhaar ||1251||

I shall not kill you today with my full strength.”1251.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬੋਲਿਯੋ ਹਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ॥

amiT si(n)gh ke bachan sun boliyo har kar kop ||

ਅਬ ਅਕਾਰ ਤੁਅ ਲੋਪ ਕਰਿ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬਿਨੁ ਓਪ ॥੧੨੫੨॥

ab akaar tua lop kar amiT si(n)gh bin op ||1252||

Hearing the words of Amit Singh, Krishna was highly enraged and said, “O

Amit Singh! I shall now destroy your body and make you lifeless.”1252.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੁਧੁ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜੁਗ ਜਾਮ ਤਬੈ ਰਿਪੁ ਰੀਝ ਕੈ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰਿਓ ॥

judh kariyo har joo jug jaam tabai rip reejh kai aaise pukaario ||

ਬਾਲਕ ਹੋ ਅਰੁ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੋ ਮਾਗੁ ਕਛੂ ਮੁਖਿ ਜੋ ਜੀਯ ਧਾਰਿਓ ॥

baalak ho ar judh prabeen ho maag kachhoo mukh jo jeey dhaario ||

When Krishna fought for two Pahars (about six hours), the enemy Amit Singh got pleased and said, “O Krishna! although you are still a child, but you are skillful in warfare, you may ask for whatever you want.”

ਆਪੁਨੀ ਪਾਤ ਕੀ ਘਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਉ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਮੁਰਾਰਿ ਉਚਾਰਿਓ ॥

aapunee paat kee ghaat kee baat kau dheh batai muraar uchaario ||

ਸਾਮੁਹੇ ਮੋਹਿ ਨ ਕੋਊ ਹਨੈ ਅਸਿ ਲੈ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਪਛਾਵਰਿ ਝਾਰਿਓ ॥੧੨੫੩॥

saamuhe moh na kouoo hanai as lai tab kaanreh pachhaavar jhaario

||1253||

Krishna said, “Tell me the manner of your death.” Then Amit Singh said, “No one can kill me from the front.” Then Krishna struck a blow on him behind.1253.

ਸੀਸ ਕਟਿਓ ਨ ਹਟਿਓ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤੇ ਦਉਰ ਕੈ ਆਗੈ ਹੀ ਕੋ ਪਗੁ ਧਾਰਿਓ ॥

sees kaTio na haTio teh Thaur te dhaur kai aagai hee ko pag dhaario ||

ਕੁੰਚਰ ਏਕ ਹੁਤੇ ਦਲ ਮੈ ਤਿਹ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥

ku(n)char ek hute dhal mai teh dhai kai jai kai ghai prahaario ||

The head of Amit Singh was cut, but still he ran and moved forward and he struck a dreadful blow on an elephant of the army

ਮਾਰਿ ਕਰੀ ਹਨਿ ਬੀਰ ਚਲਿਓ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰਿ ਪਧਾਰਿਓ ॥

maar karee han beer chalio as lai kar sree har or padhaario ||

After killing the elephant and many warriors, he rushed forward towards Krishna

ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਓ ਸਿਰੁ ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਲੈ ਗੁਹਿ ਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਕੋ ਮੇਰੁ ਸਵਾਰਿਓ ॥੧੨੫੪॥

bhoom girio sir sree siv lai guh mu(n)dd kee maal ko mer savaario ||1254||

His head fell down on the ground, which was given a place of Meru by

Shiva in his rosary of skulls.1254.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲੀ ਬਹੁਤੁ ਕਰਿਓ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥

amiT si(n)gh at hee balee bahut kario sa(n)graam ||

The mighty warrior Amit Singh had waged a terrible war

ਨਿਕਸਿ ਜੋਤਿ ਹਰਿ ਸੋ ਮਿਲੀ ਜਿਉ ਨਿਸ ਕੋ ਕਰਿ ਭਾਨੁ ॥੧੨੫੫॥

nikas jot har so milee jiau nis ko kar bhaan ||1255||

Just as the light moves out from the sun and moon, in the same manner,

his light, coming out from his body, merged in Lord-God.1255.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਤਿਨ ਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਜੁਧੁ ਕੀਆ ॥

aaur jitee piratanaa ar kee tin hoo(n) jadhubeer so judh keeaa ||

The remaining army of the enemy fought with Krishna

ਬਿਨੁ ਭੂਪਤਿ ਆਨਿ ਅਰੇ ਨ ਡਰੇ ਰਿਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਗਾਢੋ ਹੀਆ ॥

bin bhoopat aan are na ddare ris ko kar kai at gaaddo heeaa ||

They even stood firmly without their king and in their fury, they strengthened their heart

ਮਿਲ ਧਾਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਭਟ ਯੌ ਕਵਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਮਾਨ ਲੀਆ ॥

mil dhai pare har pai bhaT yau kav taa chhab ko jas maan leeaa ||

ਮਾਨੋ ਰਾਤਿ ਸਮੈ ਉਡਿ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਜਿਉ ਟੂਟਿ ਪਰੈ ਅਵਿਲੋਕਿ ਦੀਆ ॥੧੨੫੬॥

maano raat samai udd keeT pata(n)g jiau TooT parai avilok dheeaa ||1256||

The army gathered together and fell upon Krishna just as during night,

seeing the earthen lamp, the insects move towards it and fall upon it.1256.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਖੜਗੁ ਗਹਿ ਅਰਿ ਬਹੁ ਦਏ ਗਿਰਾਇ ॥

tab birajabhookhan khaRag geh ar bahu dhe girai ||

Then Krishna, taking his sword in his hand, knocked down many of his

enemies

ਏਕ ਅਰੇ ਇਕ ਰੁਪਿ ਲਰੇ ਇਕ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਇ ॥੧੨੫੭॥

ek are ik rup lare ik ran chhaadd parai ||1257||

Someone fought someone stood firmly and many sped away.1257.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਦਲੁ ਹਰਿ ਜੂ ਹਯੋ ॥

amiT si(n)gh dhal har joo hayo ||

ਹਾਹਾਕਾਰ ਸਤ੍ਰੁ ਦਲਿ ਪਯੋ ॥

haahaakaar satr dhal payo ||

Krishna destroyed the army of Amit Singh and there was great lamentation

in the enemy’s army

ਉਤ ਤੇ ਸੂਰ ਅਸਤੁ ਹੋਇ ਗਯੋ ॥

aut te soor asat hoi gayo ||

ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸ ਤੇ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥੧੨੫੮॥

praachee dhis te sas pragaTayo ||1258||

On that side, the sun set and the moon arose in the east.1258.

ਚਾਰ ਜਾਮ ਦਿਨ ਜੁਧ ਸੁ ਕੀਨੋ ॥

chaar jaam dhin judh su keeno ||

ਬੀਰਨ ਕੋ ਬਲੁ ਹੁਇ ਗਯੋ ਛੀਨੋ ॥

beeran ko bal hui gayo chheeno ||

The warriors were exhausted and weakened by the continuous fight during

the whole day

ਦੋਊ ਦਲ ਆਪ ਆਪ ਮਿਲ ਧਾਏ ॥

dhouoo dhal aap aap mil dhaae ||

ਇਤ ਜਦੁਬੀਰ ਬਸਤ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਏ ॥੧੨੫੯॥

eit jadhubeer basat gireh aae ||1259||

Both the armies started moving back and on this side, Krishna also returned home.1259.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਸੈਨ ਸਹਤ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare judh praba(n)dhe amiT si(n)gh sain sahat badheh dhayai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Killing of Amit Singh alongwith his army in

warfare" in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁਧੁ ਕਥਨੰ ॥

ath pa(n)ch bhoop judh kathana(n) ||

Now begins the description of war with five kings

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਰਾ ਸੰਧਿ ਤਬ ਰੈਨਿ ਕਉ ਸਕਲ ਬੁਲਾਏ ਭੂਪ ॥

jaraa sa(n)dh tab rain kau sakal bulaae bhoop ||

ਬਲ ਗੁਨ ਬਿਕ੍ਰਮ ਇੰਦ੍ਰ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥੧੨੬੦॥

bal gun bikram i(n)dhr sam su(n)dhar kaam saroop ||1260||

Then during night, Jarashandh called all the kings, who wre equal in

strength to Indra and equal in beauty to the god of love.1260.

ਭੂਪ ਅਠਾਰਹ ਜੁਧ ਮੈ ਸ੍ਯਾਮਿ ਹਨੇ ਬਲ ਬੀਰ ॥

bhoop aThaareh judh mai sayaam hane bal beer ||

Krishna has killed eighteen kings in the war

ਪ੍ਰਾਤਿ ਜੁਧ ਵਾ ਸੋ ਕਰੈ ਐਸੋ ਕੋ ਰਨਧੀਰ ॥੧੨੬੧॥

praat judh vaa so karai aaiso ko ranadheer ||1261||

Is there anyone now, who will go and wage war with him?1261.

ਧੂਮ ਸਿੰਘ ਧੁਜ ਸਿੰਘ ਮਨਿ ਸਿੰਘ ਧਰਾਧਰ ਅਉਰ ॥

dhoom si(n)gh dhuj si(n)gh man si(n)gh dharaadhar aaur ||

ਧਉਲ ਸਿੰਘ ਪਾਚੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਮਉਰ ॥੧੨੬੨॥

dhaul si(n)gh paacho nirapat sooran ke sir maur ||1262||

There were seated five chief kings named Dhum Singh, Dhvaj Singh, Man

Singh, Dharadhar Singh and Dhaval Singh.1262.

ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਉਠਿ ਸਭਾ ਮਹਿ ਪਾਚਹੁ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥

haath jor uTh sabhaa meh paachahu keeyo pranaam ||

ਕਾਲਿ ਭੋਰ ਕੇ ਹੋਤ ਹੀ ਹਨਿ ਹੈ ਬਲ ਦਲ ਸਜਾਮ ॥੧੨੬੩॥

kaal bhor ke hot hee han hai bal dhal sayaam ||1263||

All the arose and bowed in the court and said, “As soon as the day dawns, we shall kill Balram, Krishna and his army.”1263.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੋਲਤ ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਤੇਊ ਯੌ ਜਿਨਿ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਹਮ ਜਾਇ ਲਰੈਂਗੇ ॥

bolat bhe nirap so teuoo yau jin chi(n)t karo ham jai larai(n)ge ||

The kings said to Jarasandh, “Do not worry, we shall go to fight

ਆਇਸ ਹੋਇ ਤੁ ਬਾਧਿ ਲਿਆਵਹਿ ਨਾਤਰ ਬਾਨ ਸੋ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈਂਗੇ ॥

aais hoi ta baadh liaaveh naatar baan so praan harai(n)ge ||

If you command, we shall tie him down and bring him here or we may kill

him there

ਕਾਲਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੈ ਬਲ ਅਉ ਹਰਿ ਜਾਦਵ ਸੋ ਨ ਟਰੈਗੇ ॥

kaal ayodhan mai ar kai bal aau har jaadhav so na Taraige ||

“We shall not recede in the battlefield by Balram, Krishna and Yadavas

ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਸੰਗ ਨਿਸੰਗ ਉਨੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ਨ ਡਰੈਗੇ ॥੧੨੬੪॥

ek kirapaan ke sa(n)g nisa(n)g unai bin praan karai na ddaraige ||1264||

Even slightly, we shall make them lifeless fearlessly with one blow of the sword.”1264.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਰਾਸੰਧਿ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਦਈ ਜੁ ਸਭਾ ਉਠਾਇ ॥

jaraasa(n)dh ieh ma(n)tr kar dhiee ju sabhaa uThai ||

ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਰਾਜਾ ਅਤਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੧੨੬੫॥

apune apune gireh ge raajaa at sukh pai ||1265||

After holding these consultations, Jarasandh bade edieu t the court and

the kings, getting pleased, went away to their homes.1265.

ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ਉਠਿ ਪਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਮ ਏਕ ਗਈ ਰਾਤਿ ॥

gireh aae uTh paach nirap jaam ek giee raat ||

All the five kings came to their places and on this side one pahar of night had passed

ਤੀਨ ਪਹਰ ਸੋਏ ਨਹੀ ਝਾਕਤ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਪ੍ਰਾਤਿ ॥੧੨੬੬॥

teen pahar soe nahee jhaakat havai gayo praat ||1266||

They could not sleep for the remaining three pahars and in this way, the day dawned.1266.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਭਯੋ ਅੰਧਕਾਰ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ਕ੍ਰੋਧ ਸੂਰਨ ਕੋ ਭਯੋ ਰਥ ਸਾਜ ਕੈ ਸਬੈ ਚਲੇ ॥

praat kaal bhayo a(n)dhakaar miT gayo krodh sooran ko bhayo rath saaj kai sabai chale ||

The darkness (of night) ended with day-dawned, the warriors, in anger, and bedecking their chariots, started (for war)

ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਇ ਬਲਿਦੇਵ ਜੂ ਬੁਲਾਇ ਮਨਿ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਗਿ ਲੈ ਭਲੇ ॥

eitai birajarai balidhev joo bulai man mahaa sukh pai jadhubeer sa(n)g lai

bhale ||

On this side, the Lord of Braja, in a state of supreme bliss in his mind, and calling Balram went (for war)

ਉਤੈ ਡਰੁ ਡਾਰ ਕੈ ਹਥਿਆਰਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸੁ ਆਏ ਹੈ ਹਕਾਰ ਕੈ ਅਟਲ ਭਟ ਨ ਟਲੇ ॥

autai ddar ddaar kai hathiaaran sa(n)bhaar kai su aae hai hakaar kai aTal bhaT na Tale ||

On that side also, forsaking fear and holding their weapons, the warriors moved forward shouting loudly

ਸਜੰਦਨ ਧਵਾਇ ਸੰਖ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜਾਇ ਦ੍ਵੈ ਤਰੰਗਨੀ ਕੇ ਭਾਇ ਦਲ ਆਪਸ ਬਿਖੈ ਰਲੇ ॥੧੨੬੭॥

saya(n)dhan dhavai sa(n)kh dhu(n)dhabh bajai dhavai tara(n)ganee ke bhai dhal aapas bikhai rale ||1267||

Driving their chariots, blowing their conches and beating small drums and riding int heir horses, both the armies fell upon each other.1267.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਹਰਿ ਸੋਭਿਯੈ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਕੀ ਖਾਨ ॥

saya(n)dhan pai har sobhiyai amit tej kee khaan ||

Krishna, sitting in his chariots looked splendid like the mine of unlimited

light

ਕੁਮਦਿਨ ਜਾਨਿਓ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੰਜਨ ਮਾਨਿਓ ਭਾਨ ॥੧੨੬੮॥

kumadhin jaanio cha(n)dhramaa ka(n)jan maanio bhaan ||1268||

The the asphodels considered him as moon and the lotus flowers considered him as sun.1268.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਘਨ ਜਾਨ ਕੈ ਮੋਰ ਨਚਿਓ ਬਨ ਮਾਝ ਚਕੋਰ ਲਖਿਯੋ ਸਸਿ ਕੇ ਸਮ ਹੈ ॥

ghan jaan kai mor nachio ban maajh chakor lakhiyo sas ke sam hai ||

The peacocks, considering him as cloud, began to dance, partridges considered him as moon and danced in the forest

ਮਨਿ ਕਾਮਿਨ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਦਾਸਨ ਜਾਨਿਯੋ ਨਰੋਤਮ ਹੈ ॥

man kaamin kaam saroop bhayo prabh dhaasan jaaniyo narotam hai ||

The women thought that he was the god of love and the servant-maids

considered him as a superb human

ਬਰ ਜੋਗਨ ਜਾਨਿ ਜੁਗੀਸੁਰ ਈਸੁਰ ਰੋਗਨ ਮਾਨਿਯੋ ਸਦਾ ਛਮ ਹੈ ॥

bar jogan jaan jugeesur ieesur rogan maaniyo sadhaa chham hai ||

The Yogis thought that he was a Supreme Yogi and the ailments thought that he was the remedy

ਹਰਿ ਬਾਲਨ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਲਖਿਯੋ ਜੀਯ ਦੁਜਨ ਜਾਨਿਯੋ ਮਹਾ ਜਮ ਹੈ ॥੧੨੬੯॥

har baalan baalak roop lakhiyo jeey dhujan jaaniyo mahaa jam hai ||1269||

The children considered him as child and the wicked people saw him as death.1269.

ਚਕਵਾਨ ਦਿਨੇਸ ਗਜਾਨ ਗਨੇਸ ਗਨਾਨ ਮਹੇਸ ਮਹਾਤਮ ਹੈ ॥

chakavaan dhines gajaan ganes ganaan mahes mahaatam hai ||

The ducks considered him as the sun, the elephants as Ganesh and the Ganas as Shiva

ਮਘਵਾ ਧਰਨੀ ਹਰਿ ਜਿਉ ਹਰਿਨੀ ਉਪਮਾ ਬਰਨੀ ਨ ਕਛੂ ਸ੍ਰਮ ਹੈ ॥

maghavaa dharanee har jiau harinee upamaa baranee na kachhoo sram hai ||

He seemed to be like Indra, earth and Vishnu, but he also looked like an

innocent doe

ਮ੍ਰਿਗ ਜੂਥਨ ਨਾਦ ਸਰੂਪ ਭਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਨ ਬਿਬਾਦ ਤਿਨੈ ਦਮ ਹੈ ॥

mirag joothan naadh saroop bhayo jin ke na bibaadh tinai dham hai ||

For the deer, he was like the horn and for the men sans strifes, he was like life-breath

ਨਿਜ ਮੀਤਨ ਮੀਤ ਹ੍ਵੈ ਚੀਤਿ ਬਸਿਓ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰਨਿ ਜਾਨਿਯੋ ਮਹਾ ਜਮ ਹੈ ॥੧੨੭੦॥

nij meetan meet havai cheet basio har satran jaaniyo mahaa jam hai ||1270||

For the friends, he was like a friend abiding in mind and for the enemies,

he looked like Yama.1270.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦ੍ਵੈ ਸੈਨਾ ਇਕਠੀ ਭਈ ਅਤਿ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

dhavai sainaa ikaThee bhiee at man kop baddai ||

ਜੁਧੁ ਕਰਤ ਹੈ ਬੀਰ ਬਰ ਰਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੧੨੭੧॥

judh karat hai beer bar ran dhu(n)dhabhee bajai ||1271||

The armies of both the sides, in great anger, gathered together and the warriors playing upon their trumpets etc. began to wage war.1271.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਧੂਮ ਧੁਜ ਮਨ ਧਉਰ ਧਰਾ ਧਰ ਸਿੰਘ ਸਬੈ ਰਨਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਏ ॥

dhoom dhuj man dhaur dharaa dhar si(n)gh sabai ran kop kai aae ||

The kings namely Dhum, Dhvaja, Man, Dhaval And Dharadhar Singh, in

great fury, reached the battlefield

ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਢਾਲ ਕਰਾਲ ਹ੍ਵੈ ਸੰਕ ਤਜੀ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਏ ॥

lai karavaaran ddaal karaal havai sa(n)k tajee har saamuhe dhaae ||

They ran before Krishna, forsaking all their illusions, taking their shields and swords in their hands

ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਤਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਹਲੀ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਕਰੋ ਮਨਿ ਭਾਏ ॥

dhekh tinai tab hee biraj raaj halee so kahiyo su karo man bhaae ||

Seeing them, Krishna said to Balram, “Now do, whatever you wish

ਧਾਇ ਬਲੀ ਬਲਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਹਲਿ ਪਾਚਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੨੭੨॥

dhai balee bal lai kar mai hal paachan ke sir kaaT giraae ||1272||

The mighty Balram, taking his plough in his hand, chopped the heads of all

the five and threw them on the ground.1272.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦ੍ਵੈ ਅਛੂਹਨੀ ਦਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਾਚੋ ਹਨੇ ਰਿਸਾਇ ॥

dhavai achhoohanee dhal nirapat paacho hane risai ||

ਏਕ ਦੋਇ ਜੀਵਤ ਬਚੇ ਰਨ ਤਜਿ ਗਏ ਪਰਾਇ ॥੧੨੭੩॥

ek dhoi jeevat bache ran taj ge parai ||1273||

Two supreme divisions of army and all the five kings were killed and those one or two who survived, left the war-arena and ran away.1273.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਚ ਭੂਪ ਦੋ ਅਛੂਹਨੀ ਦਲ ਸਹਿਤ ਬਧਹ ਧਯਾਹਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare judh praba(n)dhe paach bhoop dho achhoohanee dhal sahit badheh dhayaeh samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Killing of Five Kings alongwith Five Supreme

Divisions of the Army” in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪ ਜੁਧ ਕਥਨ ॥

ath dhavaiaadhas bhoop judh kathan ||

Now begins the description about the war with twelve kings

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਦਾਤਨ ਪੀਸ ਕੈ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ॥

dhavaiaadhas bhoop nihaar dhasaa teh dhaatan pees kai kop keeyo ||

When the twelve kings saw this situation, they began to grind their teeth in great anger

ਧਰੀਆ ਸਬ ਹੀ ਬਰ ਅਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੈ ਦਲ ਬਾਟਿ ਦੀਯੋ ॥

dhareeaa sab hee bar atran ke bahu sasatran kai dhal baaT dheeyo ||

They trusted their arms and weapons and distributed them amongst their

forces

ਮਿਲਿ ਆਪ ਬਿਖੈ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਛੋਭ ਸੋ ਤਾਤੋ ਹੀਯੋ ॥

mil aap bikhai tin ma(n)tr keeyo kar kai at chhobh so taato heeyo ||

Then all of them held consultations

ਲਰਿ ਹੈ ਮਰਿ ਹੈ ਭਵ ਕੋ ਤਰਿ ਹੈ ਜਸ ਸਾਥ ਭਲੋ ਪਲ ਏਕ ਜੀਯੋ ॥੧੨੭੪॥

lar hai mar hai bhav ko tar hai jas saath bhalo pal ek jeeyo ||1274||

Their hearts were in great anguish, they said, “We shall fight, die and ferry across the ocean of samsara, because even one praiseworthy instant of our life is superb.1274.

ਯੌ ਮਨ ਮੈ ਧਰਿ ਆਇ ਅਰੇ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ਲੈ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਹਕਾਰੋ ॥

yau man mai dhar aai are su ghano dhal lai har pekh hakaaro ||

ਯਾਹੀ ਹਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਚ ਅਬੈ ਹਮ ਸੰਗ ਲਰੋ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤਿ ਤੁਮਾਰੋ ॥

yaahee hane nirap paach abai ham sa(n)g laro har bhraat tumaaro ||

Thinking this in their mind and bringing sufficient army, they came and began to challenge Krishna, “This Balram has already killed the five kings

and now O Krishna! tell your brother to fight with us,

ਨਾਤਰ ਆਇ ਭਿਰੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਨਹਿ ਆਯੁਧ ਛਾਡ ਕੈ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੋ ॥

naatar aai bhiro tum hoo(n) neh aayudh chhaadd kai dhaam sidhaaro ||

“Otherwise you come to fight with us or leave the war-arena and go home

ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਬਲੁ ਹੈ ਘਟਿਕਾ ਲਰਿ ਕੈ ਲਖਿ ਲੈ ਪੁਰਖਤ ਹਮਾਰੋ ॥੧੨੭੫॥

jo tum mai bal hai ghaTikaa lar kai lakh lai purakhat hamaaro ||1275||

If your people are weak, then what vitality of ours you will be able to see?”1275.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸਬ ਆਯੁਧ ਲੈ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥

yau sun kai bateeyaa tin kee sab aayudh lai har saamuhe aayo ||

Hearing this talk, all of them, taking up their weapons, came in front of Krishna

ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਯੋ ਸੁ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

saahib si(n)gh ko sees kaTiyo su sadhaa si(n)gh maar kai bhoom giraayo ||

On their arrival, the head of Sahib Singh was cut and Sada Singh was

knocked down after killing him

ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਧੰਧਰ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸਾਜਨ ਸਿੰਘ ਹਨ੍ਯੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥

su(n)dhar si(n)gh adha(n)dhar kai pun saajan si(n)gh hanayo ran paayo ||

Sunder Singh was cut into two halves and then destroyed Sajan Singh

ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਸਬਲੇਸ ਧਰਾ ਪਟਕਿਯੋ ਇਮ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥੧੨੭੬॥

kesan te geh kai sabales dharaa paTakiyo im judh machaayo ||1276||

Samlesh Singh was knocked down by catching him from his hair and in this way, a dreadful war was excited.1276.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਹਨ੍ਯੋ ਰਨਿ ਸੈਨ ਸਿੰਘ ਹਤਿ ਦੀਨ ॥

sakat si(n)gh pun hanayo ran sain si(n)gh hat dheen ||

Then Shakti Singh and Sain Singh were killed

ਸਫਲ ਸਿੰਘ ਅਰਿ ਸਿੰਘ ਹਨਿ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਹਰਿ ਕੀਨ ॥੧੨੭੭॥

safal si(n)gh ar si(n)gh han si(n)gh naadh har keen ||1277||

Then kin killing Saphal Singh and Ark Singh, Krishna roared llike a

lion.1277.

ਸਵਛ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥

savachh si(n)gh baach ||

Speech of Svachh Singh:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਵਛ ਨਰੇਸ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਅਪੁਨੇ ਬਲ ਕੋਪਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ॥

savachh nares kahiyo har siau apune bal kop ayodhan mai ||

ਅਬ ਤੈ ਦਸ ਭੂਪ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਨ ਰੰਚਕ ਤ੍ਰਾਸ ਕੀਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥

ab tai dhas bhoop hane balava(n)dd na ra(n)chak traas keeyo man mai ||

On getting furious, with great strength the king Svachh Singh said to

Krishna, “You have already killed fearlessly the ten Kings"

ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਤੀਰ ਚਲੈ ਬਰਖਾ ਜਿਮ ਸਾਵਨ ਕੇ ਘਨ ਮੈ ॥

jadhubeer kee or te teer chalai barakhaa jim saavan ke ghan mai ||

ਸਰ ਪਉਨ ਕੇ ਜੋਰ ਲਗੇ ਨ ਟਰਿਓ ਗਿਰਿ ਜਿਉ ਥਿਰੁ ਠਾਢੋ ਰਹਿਯੋ ਰਨ ਮੈ ॥੧੨੭੮॥

sar paun ke jor lage na Tario gir jiau thir Thaaddo rahiyo ran mai ||1278||

From the side of Krishna, the arrows were being showered like the raining clouds of the month of Sawan, but the king Svachh Singh did not even move slightly by the swiftness of arrows and resisted in the battlefield like

a mountain.1278.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਦੁ ਬੰਸਨ ਸੋ ਅਤਿ ਲਰਿਯੋ ਜਿਉ ਬਾਸਵ ਸਿਉ ਜੰਭ ॥

jadh ba(n)san so at lariyo jiau baasav siau ja(n)bh ||

The king fought with the Yadavas like Indra with Jambhasura

ਅਚਲ ਰਹਿਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨ੍ਰਿਪ ਜਿਉ ਰਨ ਮੈ ਰਨ ਖੰਭ ॥੧੨੭੯॥

achal rahiyo teh Thaur nirap jiau ran mai ran kha(n)bh ||1279||

The king stood stable in the battlefield like a column.1279.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਿਉ ਨ ਹਲੈ ਗਿਰਿ ਕੰਚਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹਾਥਨ ਕੋ ਬਲ ਕੋਊ ਕਰੈ ॥

jiau na halai gir ka(n)chan ko at haathan ko bal kouoo karai ||

ਅਰੁ ਜਿਉ ਧ੍ਰੂ ਲੋਕ ਚਲੈ ਨ ਕਹੂੰ ਸਿਵ ਮੂਰਤਿ ਜਿਉ ਕਬਹੂੰ ਨ ਚਰੈ ॥

ar jiau dhraoo lok chalai na kahoo(n) siv moorat jiau kabahoo(n) na charai ||

Just as the Sumeru mountain is not moved with the strength of the elephants, just as the abode of Dhurva remains firm and the portrait of Shiva does not eat anything

ਬਰ ਜਿਉ ਨ ਸਤੀ ਸਤਿ ਛਾਡਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਿ ਜਿਉ ਸਿਧ ਜੋਗ ਮੈ ਧਯਾਨ ਧਰੈ ॥

bar jiau na satee sat chhaadd patibrat jiau sidh jog mai dhayaan dharai ||

ਤਿਮ ਸ੍ਯਾਮ ਚਮੂੰ ਮਧਿ ਸ੍ਵਛ ਨਰੇਸ ਹਠੀ ਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਟਰੈ ॥੧੨੮੦॥

tim sayaam chamoo(n) madh savachh nares haThee ran te nahee naik Tarai ||1280||

Just as the faithful wife does not swerve from her chastity and the adepts ever remain absorbed in their meditation, in the same manner the persistent Svachh Singh is standing amidst the four divisions of the army of Krishna, standing quite steadily.1280.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਫੇਰਿ ਤਿਨ ਕੋਪਿ ਕੈ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਿ ਬੀਰ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ਸ੍ਵਛ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਬਲ ਸੈ ॥

fer tin kop kai ayodhan mai sayaam keh beer bahu maare savachh si(n)gh

mahaa bal sai ||

Then the mighty Svachh Singh in great fury, killed many of the mighty warriors of the army of Krishna

ਅਤਿਰਥੀ ਸਤਿ ਮਹਾਰਥੀ ਜੁਗ ਸਤਿ ਤਹਾ ਸਿੰਧੁਰ ਹਜਾਰ ਹਨੇ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਦਲ ਸੈ ॥

atirathee sat mahaarathee jug sat tahaa si(n)dhur hajaar hane sayaam joo ke dhal sai ||

He killed seven great chariot-owners and fourteen supreme chariot-owners, he also killed thousands of elephants

ਘਨੇ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਰਨਿ ਪੈਦਲ ਸੰਘਾਰੇ ਭਈ ਰੁਧਰ ਰੰਗੀਨ ਭੂਮਿ ਲਹਰੈ ਉਛਲ ਸੈ ॥

ghane baaj maare ran paidhal sa(n)ghaare bhiee rudhar ra(n)geen bhoom laharai uchhal sai ||

He killed many horses and soldiers on foot, the ground was dyed with blood and the waves of blood surged there

ਘਾਇਲ ਗਿਰੇ ਸੁ ਮਾਨੋ ਮਹਾ ਮਤਵਾਰੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸੋਏ ਰੂਮੀ ਤਰੈ ਲਾਲ ਡਾਰ ਕੈ ਅਤਲਸੈ ॥੧੨੮੧॥

ghail gire su maano mahaa matavaare havai kai soe roomee tarai laal ddaar kai atalasai ||1281||

The wounded warriors fell down there, getting intoxicated and looked like

those sleeping after sprinkling the pearls of blood.1281.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਹੁਤ ਸੈਨ ਹਨਿ ਜਾਦਵੀ ਬਢਿਯੋ ਗਰਬ ਅਪਾਰ ॥

bahut sain han jaadhavee baddiyo garab apaar ||

The pride of Svachh Singh was increased very much after killing a greater part of Yadava army

ਮਾਨੁ ਉਤਾਰਿਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਿਓ ਕੋਪ ਹਕਾਰਿ ॥੧੨੮੨॥

maan utaariyo kirasan prat bolio kop hakaar ||1282||

He spoke egoistically with Krishna.1282.

ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਭੂਪ ਦਸ ਮਾਰੇ ਸ੍ਯਾਮ ਰਿਸਾਇ ॥

kahaa bhayo jo bhoop dhas maare sayaam risai ||

ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਬਨ ਤਿਨ ਭਛ ਕਰ ਲਰੇ ਨ ਹਰਿ ਸਮੁਹਾਇ ॥੧੨੮੩॥

jiau mirag ban tin bhachh kar lare na har samuhai ||1283||

“O Krishna! what, then, even if you have killed ten of the kings, it is just like this that the deer can eat the straws of the forest, but can’t confront

the lion.”1283.

ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨੰਤ ਹੀ ਬੋਲੇ ਹਰਿ ਮੁਸਕਾਇ ॥

rip ke bachan suna(n)t hee bole har musakai ||

ਸਵਛ ਸਿੰਘ ਤੁਅ ਮਾਰਿ ਹੋ ਸ੍ਰਯਾਰ ਸਿੰਘ ਕੀ ਨਯਾਇ ॥੧੨੮੪॥

savachh si(n)gh tua maar ho srayaar si(n)gh kee nayai ||1284||

Hearing the words of the enemy, Krishna smiled and said, ”O Svachh

Singh! I shall kill you just as a lion kills a jackal.”1284.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜਿਉ ਸਰਦੂਲ ਘਨੋ ਬਲ ਕੈ ਰਿਸ ਸਾਥਿ ਤਚਾਯੋ ॥

si(n)gh nihaar kai jiau saradhool ghano bal kai ris saath tachaayo ||

Just as a big lion, seeing a small lion, gets infuriated

ਜਿਉ ਗਜਰਾਜ ਲਖਿਯੋ ਬਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਨੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥

jiau gajaraaj lakhiyo ban mai miragaraaj mano at kop baddaayo ||

Just as seeing the king of elephants, the king of deer gets angry

ਜਿਉ ਚਿਤਵਾ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖ ਕੈ ਦਉਰਤ ਸਵਛ ਨਰੇਸ ਪੈ ਤਿਉ ਹਰਿ ਧਾਯੋ ॥

jiau chitavaa mirag pekh kai dhaurat savachh nares pai tiau har dhaayo ||

Just as seeing the deer, the leopard falls upon them, in the same manner, Krishna fell upon Svachh Singh

ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਤੇ ਆਗੇ ਚਲਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਰਥੁ ਦਾਰੁਕ ਐਸੇ ਧਵਾਯੋ ॥੧੨੮੫॥

paun ke gaun te aage chaliyo har ko rath dhaaruk aaise dhavaayo ||1285||

On this side, Daruk in order to leave behing the spped of the wind, drove

away the chariot of Krishna.1285.

ਉਤ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਵਛ ਭਯੋ ਸਮੁਹੇ ਇਤ ਤੇ ਸੁ ਚਲਿਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲ ਭਈਯਾ ॥

aut te nirap savachh bhayo samuhe it te su chaliyo ris kai bal bhieeyaa ||

From that side, Svachh Singh came forward and from this side, Krishna, the brother of Balram marched forward in anger

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਰੇ ਦੋਊ ਆਪਸਿ ਮੈ ਬਰ ਜੁਧੁ ਕਰਈਯਾ ॥

baan kamaan kirapaan lare dhouoo aapas mai bar judh karieeyaa ||

Both the warriors began to fight taking their bows, arrows and swords in their hands, both were enduring,

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਅਰੇ ਨ ਟਰੇ ਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਧੀਰ ਧਰਈਯਾ ॥

maar hee maar pukaar are na Tare ran te at dheer dharieeyaa ||

Both of them shouted “Kill, Kill” but they kept resisting in front of each other and did not swerve even slightly

ਸ੍ਯਾਮ ਤੇ ਰਾਮ ਤੇ ਜਾਦਵ ਤੇ ਨ ਡਰਿਯੋ ਸੁ ਲਰਿਯੋ ਬਰ ਬੀਰ ਲਰਈਯਾ ॥੧੨੮੬॥

sayaam te raam te jaadhav te na ddariyo su lariyo bar beer larieeyaa ||1286||

Svachh Singh was neither feared Krishna nor Balram nor from any of the

Yadavas.1286.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਧਿਕ ਜੁਧੁ ਜਬ ਤਿਨ ਕੀਯੋ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਕਾ ਕੀਨ ॥

adhik judh jab tin keeyo tab birajapat kaa keen ||

ਖੜਗ ਧਾਰਿ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੧੨੮੭॥

khaRag dhaar sir satr ko maar judhaa kar dheen ||1287||

When he waged a dreadful war, Krishna severed his head from the trunk

with the blow of his spear.1287.

ਸਵਛ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਿਯੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਕੀਓ ਕੋਪ ॥

savachh si(n)gh jab maariyo samar si(n)gh keeo kop ||

When Svachh Singh was killed, then Samar Singh was extremely enraged

ਨਹ ਭਾਜਿਯੋ ਲਖਿ ਸਮਰ ਕੋ ਰਹਿਯੋ ਸੁ ਦ੍ਰਿੜ ਪਗੁ ਰੋਪਿ ॥੧੨੮੮॥

neh bhaajiyo lakh samar ko rahiyo su dhiR pag rop ||1288||

Seeing the war, hes resisted Krishna with firm feet.1288.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰੋਸ ਕੈ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਸਿ ਲੈ ਅਤਿ ਹੀ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥

ros kai beer balee as lai at hee bhaT sree jadhubeer ke maare ||

Taking his sword in his hand, that mighty warrior killed many warriors of Krishna

ਅਉਰ ਕਿਤੇ ਗਿਰੇ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਨਿਹਾਰਿ ਪਧਾਰੇ ॥

aaur kite gire ghail havai kitane ran bhoom nihaar padhaare ||

Many warriors were wounded and many of them fled away suffering defeat

in the battlefield

ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਪੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸਮਰੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਹਾਰੇ ॥

sayaam joo pai ieh bhaat kahiyo samares balee teh te ham haare ||

ਕਾਸੀ ਮੈ ਜਿਉ ਕਲਵਤ੍ਰ ਵਹੈ ਤਿਮ ਬੀਰਨ ਚੀਰ ਕੇ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੨੮੯॥

kaasee mai jiau kalavatr vahai tim beeran cheer ke dhavai kar ddaare ||1289||

The warriors shouted loudly, “We are being defeated by the mighty Samar Singh because he continues to shop into halves the warriors like the chopping saw of Kashi.1289.

ਬੋਲਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਦਲ ਮੈ ਭਟ ਹੈ ਕੋਊ ਜੋ ਅਰਿ ਸੰਗ ਲਰੈ ॥

bol kahiyo har joo dhal mai bhaT hai kouoo jo ar sa(n)g larai ||

ਉਹ ਕੋ ਬਹੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਹੈ ਤਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਉਹਿ ਊਪਰ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰੈ ॥

auh ko bahu asatr sahai tan mai apane uh uoopar sasatr karai ||

Krishna said loudly within his army, “Who is that warrior, who will fight with the enemy? Who will endure the blows of his arms and inflict blows

on him with his weapons?”

ਨਿਜ ਪਾਨ ਮੈ ਪਾਨ ਧਰੇ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁ ਕੋਇ ਨ ਬੀਰਨ ਲਾਜ ਧਰੈ ॥

nij paan mai paan dhare ghan sayaam su koi na beeran laaj dharai ||

ਰਨ ਮੈ ਜਸ ਕੋ ਸੋਊ ਟੀਕੋ ਲਹੈ ਸਮਰੇਸ ਕੇ ਜੁਧ ਤੇ ਨਾਹਿ ਟਰੈ ॥੧੨੯੦॥

ran mai jas ko souoo Teeko lahai samares ke judh te naeh Tarai ||1290||

Krishna was holding the betal leaf in his hand, so that some warrior may take up this responsibility, but none of the warriors thought of his honour and custom, the frontal mark of approbation will only be obtained by him,

who will not run while fighting

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਹੁਤੁ ਜੁਧੁ ਸੁਭਟਨਿ ਕਰਿਯੋ ਕਹਾ ਕਰੈ ਬਲਵਾਨ ॥

bahut judh subhaTan kariyo kahaa karai balavaan ||

ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹੁਤੋ ਮਾਗ ਲੀਏ ਤਿਹ ਪਾਨ ॥੧੨੯੧॥

aahav si(n)gh balee huto maag le'ee teh paan ||1291||

Many warriors have fought a great deal and the mighty Ahav Singh from

amongst them asked for that betal leaf.1291.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਦੋਹਰਾ ॥

kabiyo baach dhoharaa ||

Speech of the poet: DOHRA

ਕੋਊ ਪ੍ਰਸਨ ਇਹ ਠਾ ਕਰੈ ਕਿਉ ਨ ਲਰੈ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ॥

kouoo prasan ieh Thaa karai kiau na larai biraj raaj ||

ਯਹ ਉਤਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਨ ਕਾਜ ॥੧੨੯੨॥

yeh utar hai taeh ko kautuk dhekhan kaaj ||1292||

Some may raise a question here – Why Krishna, the Lord of Braja, does not fight himself? The answer is – He is doing this only to see the sport

himself.1292.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਰਿ ਕੋ ਭਟ ਸੋ ਤਿਹ ਉਪਰ ਕੋਪ ਕੈ ਧਾਯੋ ॥

aahav si(n)gh balee har ko bhaT so teh upar kop kai dhaayo ||

Ahav Singh, the warrior of Krishna, in his fury, fell upon Samar Singh and

ਸੰਘਰ ਸਿੰਘ ਹਠੀ ਹਠਿ ਸਿਉ ਨ ਹਟਿਯੋ ਸੁ ਤਹਾ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

sa(n)ghar si(n)gh haThee haTh siau na haTiyo su tahaa at judh machaayo ||

On the other side Samar Singh was very persistent, he also gave a terrible fight

ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੰਘਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਅਸਿ ਲੈ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

aahav si(n)gh ko sa(n)ghar si(n)gh mahaa as lai sir kaaT giraayo ||

With his heavy dagger Samar Singh chopped Ahav Singh and knocked him down on the ground

ਐਸੇ ਪਰਿਯੋ ਧਰਿ ਪੈ ਧਰ ਮਾਨਹੁ ਬਜ੍ਰ ਪਰਿਯੋ ਭੂਅ ਕੰਪੁ ਜਨਾਯੋ ॥੧੨੯੩॥

aaise pariyo dhar pai dhar maanahu bajr pariyo bhooa ka(n)p janaayo

||1293||

His trunk fell on the ground like a Vajra, as a result of which the earth trembled.1293.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਭੂਪ ਅਨਰੁਧ ਸਿੰਘ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਸਜਾਮ ਤੀਰ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਨਿਕਟਿ ਬੋਲਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥

bhoop anarudh si(n)gh Thaaddo huto sayaam teer har joo bilok kai nikaT bol layo hai ||

The king Aniruddh Singh was standing near Krishna, seeing him, Krishna called him

ਕੀਨੋ ਸਨਮਾਨ ਘਨ ਸਜਾਮ ਕਹਿਯੋ ਜਾਹੁ ਤੁਮ ਰਥਹਿ ਧਵਾਇ ਚਲਿਯੋ ਰਨ ਮਾਝ ਗਯੋ ਹੈ ॥

keeno sanamaan ghan sayaam kahiyo jaahu tum ratheh dhavai chaliyo ran maajh gayo hai ||

Giving him great respect, he asked him to go for fighting, receiving the command, he entered the war-arena

ਤੀਰ ਤਰਵਾਰਨ ਕੋ ਸੈਥੀ ਜਮਦਾਰਨ ਕੋ ਘਟਕਾ ਦੁਇ ਤਿਹੀ ਠਉਰ ਮਹਾ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥

teer taravaaran ko saithee jamadhaaran ko ghaTakaa dhui tihee Thaur

mahaa judh bhayo hai ||

A violent war was fought there with arrows, swords and lances

ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਸਿਚਾਨੋ ਜੈਸੇ ਚਿਰੀਆ ਕੋ ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਬੀਰ ਕੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਹਯੋ ਹੈ ॥੧੨੯੪॥

jaise si(n)gh mirag ko sichaano jaise chireeaa ko taise har beer ko samar si(n)gh hayo hai ||1294||

Just like a lion kills a deer or a falcon kills a sparrow, in the same manner this warrior of Krishna was killed by Samar Singh.1294.

ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਅਉਖਦਿ ਕੇ ਬਲ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦੂਰ ਕਰੇ ਸਤਿ ਬੈਦ ਰੋਗ ਸੰਨਿਪਾਤ ਕੋ ॥

jaise kouoo aaukhadh ke bal kab sayaam kahai dhoor kare sat baidh rog sa(n)nipaat ko ||

ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਸੁਕਬਿ ਕੁਕਬਿ ਕੇ ਕਬਿਤ ਸੁਨਿ ਸਭਾ ਬੀਚ ਦੂਖਿ ਕਰਿ ਮਾਨਤ ਨ ਬਾਤ ਕੋ ॥

jaise kouoo sukab kukab ke kabit sun sabhaa beech dhookh kar maanat na baat ko ||

The poet Shyam says, just as someone removes a grave ailment with the help of medicine or a good poet on listening to a poem of poetaster does not appreciate it in the gathering,

ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਨਾਗ ਕੋ ਹਨਤ ਜਲ ਆਗ ਕੋ ਅਮਲ ਸੁਰ ਰਾਗ ਕੋ ਸਚਿੰਤ ਨਰ ਗਾਤ ਕੋ ॥

jaise si(n)gh naag ko hanat jal aag ko amal sur raag ko sachi(n)t nar gaat ko ||

Just as a lion destroys a snake and the water destroys the fire or the

intoxicating objects destroy a melodious throat,

ਤੈਸੇ ਤਤਕਾਲ ਹਰਿ ਬੀਰ ਮਾਰ ਡਾਰਿਯੋ ਜੈਸੇ ਲੋਭ ਹੂੰ ਤੇ ਮਹਾ ਗੁਨਿ ਨਾਸੈ ਤਮ ਪ੍ਰਾਤ ਕੋ ॥੧੨੯੫॥

taise tatakaal har beer maar ddaariyo jaise lobh hoo(n) te mahaa gun naasai tam praat ko ||1295||

In the same manner this warrior of Krishna was also killed by Samar Singh, the life-force went out from his body like the virtues speeding away on account of greed or the darkness running away at day-dawn.1295

ਬੀਰਭਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਾਸੁਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਲ ਸਿੰਘ ਕੋਪ ਕਰਿ ਅਰਿ ਸਮੁਹੇ ਭਏ ॥

beerabhadhr si(n)gh baasudhev si(n)gh beer si(n)gh bal si(n)gh kop kar ar samuhe bhe ||

The warriors named Virbhadar Singh, Vasudev Singh, Vir Singh and Bal Singh, in their fury, confronted the enemy

ਸਮਰ ਕੇ ਬੀਚ ਜਹਾ ਠਾਢੋ ਹੈ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਤਾਹੀ ਕੋ ਨਿਹਾਰਿ ਰੂਪ ਪਾਵਕ ਸੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

samar ke beech jahaa Thaaddo hai samar si(n)gh taahee ko nihaar roop paavak se havai ge ||

On seeing Samar Singh, standing in the battlefield, they blazed like fire

ਆਯੁਧ ਸੰਭਾਰਿ ਲੀਨੇ ਜੁਧ ਮੈ ਸਬੈ ਪ੍ਰਬੀਨੇ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਬੀਰ ਚਾਰੋ ਓਰ ਹੂੰ ਤੇ ਆ ਖਏ ॥

aayudh sa(n)bhaar leene judh mai sabai prabeene sayaam joo ke beer

chaaro or hoo(n) te aa khe ||

ਤਾਹੀ ਸਮੇ ਬਲਵਾਨ ਤਾਨ ਕੇ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਚਾਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਰਿ ਜੂ ਕੇ ਮਾਰਿ ਛਿਨ ਮੈ ਲਏ ॥੧੨੯੬॥

taahee same balavaan taan ke kamaan baan chaaro nirap har joo ke maar chhin mai le ||1296||

Holding their weapons, these skillful warriors of Krishna fell upon Samar Singh from all the four sides, at the same time, that mighty warrior pulled his bow and knocked down all the four warrior (kings) of Krishna in an

instant.1296.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਬ ਚਾਰੋ ਈ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਅਉਰਨ ਸਿਉ ਹਰਿ ਯੌ ਉਚਰੈ ॥

jab chaaro iee beer hane ran mai tab aauran siau har yau ucharai ||

ਅਬ ਕੋ ਭਟ ਹੈ ਹਮਰੇ ਦਲ ਮੈ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁਧ ਕਰੈ ॥

ab ko bhaT hai hamare dhal mai ieh saamuhe jai kai judh karai ||

When all the four warriors were killed in the war, then Krishna said to the

other warriors, “Who is now so powerful to confront the enemy,

ਅਤਿ ਹੀ ਬਲਵਾਨ ਸੋ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰੈ ਸੁ ਲਰੈ ਨ ਡਰੈ ॥

at hee balavaan so dhai kai jai kai ghai karai su larai na ddarai ||

ਸਬ ਸਿਉ ਇਮ ਸ੍ਯਾਮ ਪੁਕਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਕੋਊ ਹੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ॥੧੨੯੭॥

sab siau im sayaam pukaar kahiyo kouoo hai ar ko bin praan karai ||1297||

“And falling upon this extremely mighty warrior Samar Sigh and kill him while fighting fearlessly with him?” Krishna said to all of them loudly, “Is there anyone who can make the enemy lifeless?”1297.

ਰਾਛਸ ਥੋ ਇਕ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਸੋਊ ਚਲ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥

raachhas tho ik sayaam kee or souoo chal kai ar or padhaariyo ||

There was one demon in the army of Krishna, who marched forward

towards the enemy

ਕ੍ਰੂਰਧੁਜਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹੈ ਜਗ ਸੋ ਤਿਹ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

kraooradhujaa teh naam kahai jag so teh so ieh bhaat uchaariyo ||

His name was Karurdhvaja, he said to Samar Singh on going near him,

ਮਾਰਤ ਹੋ ਰੇ ਸੰਭਾਰੁ ਅਬੈ ਕਹਿ ਯਾ ਬਤੀਯਾ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

maarat ho re sa(n)bhaar abai keh yaa bateeyaa dhan baan sa(n)bhaariyo ||

“I am going to kill you, therefore save yourself

ਤਾ ਸਮਰੇਸ ਕੋ ਬਾਨ ਹਨਿਯੋ ਰਹਿਯੋ ਠਉਰ ਮਨੋ ਕਈ ਦਿਵਸ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੨੯੮॥

taa samares ko baan haniyo rahiyo Thaur mano kiee dhivas ko maariyo ||1298||

” Saying this, he held out his bow and arrows and knocked down Samar

Singh, who seemed to have lain dead for several days.1298.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰੂਰਧੁਜਾ ਰਨ ਮੈ ਹਨ੍ਯੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਕੋਪਿ ॥

kraooradhujaa ran mai hanayo samar si(n)gh ko kop ||

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਧਨ ਕੋ ਬਹੁਰ ਰਹਿਓ ਪਗੁ ਰੋਪਿ ॥੧੨੯੯॥

sakat si(n)gh ke badhan ko bahur rahio pag rop ||1299||

In this way, Karurdhvaja killed Samar Singh in his fury in the battlefield

and now he stabilized himself to kill Shakti Singh.1299.

ਕ੍ਰੂਰਧੁਜ ਬਾਚ ॥

kraooradhuj baach ||

Speech of Karurdhvaja

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਗਿਰਿ ਸੋ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ ਕ੍ਰੂਰ ਧੁਜ ਆਹਵ ਮੈ ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸਤ੍ਰ ਬਧ ਕੋ ਚਹਤ ਹੈ ॥

gir so dhikhaiee dhet kraoor dhuj aahav mai kahai kab raam satr badh ko chahat hai ||

Karurdhvaja seems like a mountain in the battlefield

ਸੁਨਿ ਰੇ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿਯੋ ਜਿਉ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਤੈਸੇ ਹਉ ਹਨਿ ਹੋ ਤੂ ਹਮ ਸੋ ਖਹਤ ਹੈ ॥

sun re sakat si(n)gh maariyo jiau samar si(n)gh taise hau han ho too ham so khahat hai ||

The poet Ram says that he is ready to kill the enemies and is saying, "O Shakti Singh! The manner in which I have killed Samar Singh, I shall kill you in the same manner, because you are fighting with me

ਐਸੇ ਕਹਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਬੜੇ ਬ੍ਰਿਛ ਕੇ ਸਮਾਨ ਲੀਨ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਅਉਰ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਸਹਤ ਹੈ ॥

aaise keh gadhaa geh baRe birachh ke samaan leen as paan aaur sasatran

sahat hai ||

Saying thus, taking his mace and sword in his hand, he is enduring the blows of the enemy like a tree

ਬਹੁਰੋ ਪੁਕਾਰਿ ਦੈਤ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ਨਿਹਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋ ਮੈ ਕੋਊ ਘਰੀ ਪਲ ਜੀਵਨ ਰਹਤ ਹੈ ॥੧੩੦੦॥

bahuro pukaar dhait kahiyo hai nihaar nirap to mai kouoo gharee pal jeevan rahat hai ||1300||

The demon Karurdhvaja is again saying loudly to the king Shakti singh, “O King! the life-force is now within you for a very short time.”1300

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਸੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦਿ ਬੋਲਿਯੋ ਕੋਪੁ ਬਢਾਇ ॥

sakat si(n)gh sun ar sabadh boliyo kop baddai ||

ਜਾਨਤ ਹੋ ਘਨ ਕ੍ਵਾਰ ਕੋ ਗਰਜਤ ਬਰਸਿ ਨ ਆਇ ॥੧੩੦੧॥

jaanat ho ghan kavaiaar ko garajat baras na aai ||1301||

On listening to the words of the enemy, Shakti Singh said in anger, “I know

that the clouds of the month of Kavar thunder, but do not cause rain.”1301.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਨਿਸਾਚਰ ਜੀ ਅਪੁਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ॥

yau sun kai teh baat nisaachar jee apune at kop bhario ||

ਅਸਿ ਲੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਿਯੋ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਓ ॥

as lai teh saamuhe aai ariyo sakates balee nahee naik ddario ||

Hearing this, the demon got highly infuriated and on this side Shakti Singh, also taking up his sword stood fearlessly and firmly before him

ਬਹੁ ਜੁਧ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਧਿਆਨ ਭਯੋ ਨਭਿ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਤੇ ਉਚਰਿਓ ॥

bahu judh kai a(n)tar dhiaan bhayo nabh mai pragaTiyo te uchario ||

After a great deal of fighting, that demon disappeared and manifesting himself in the sky, said this,

ਅਬ ਤੋਹਿ ਸੰਘਾਰਿਤ ਹੋ ਪਲ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਧਰਿਓ ॥੧੩੦੨॥

ab toh sa(n)ghaarit ho pal mai dhan baan sa(n)bhaar kai paan dhario

||1302||

"O Shakti Singh! now I am going to kill you" saying thus, he held up his bow and arrows.1302.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਨਭ ਤੇ ਉਤਰਿਯੋ ਕ੍ਰੂਰ ॥

baanan kee barakhaa karat nabh te utariyo kraoor ||

ਪੁਨਿ ਆਯੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਅਧਿਕ ਲਰਿਯੋ ਬਰ ਸੂਰ ॥੧੩੦੩॥

pun aayo ran bhoom mai adhik lariyo bar soor ||1303||

Showering his arrows, Karurdhvaja descended from the sky and entering

the battlefield again that mighty warrior fought more terribly.1303.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੀਰਨ ਮਾਰ ਕੈ ਦੈਤ ਬਲੀ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖਿਓ ਹੈ ॥

beeran maar kai dhait balee apane chit mai at hee harakhio hai ||

ਹੀ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਭਯੋ ਸਕਤੇਸ ਸੰਘਾਰਬੇ ਕੋ ਸਰਖਿਓ ਹੈ ॥

hee taj sa(n)k nisa(n)k bhayo sakates sa(n)ghaarabe ko sarakhio hai ||

Killing the warriors that powerful demon was extremely pleased and with a firm mind marched forward in order to kill Shakti Singh

ਜਿਉ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ਦਮਕੈ ਬਰਿ ਚਾਪ ਲੀਯੋ ਕਰ ਮੈ ਕਰਖਿਓ ਹੈ ॥

jiau chapalaa chamakai dhamakai bar chaap leeyo kar mai karakhio hai ||

Like the flash of lightning, the bow in his hand became mercurial and its twang was audible

ਮੇਘ ਪਰੇ ਬਰ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਸਰ ਜਾਲ ਕਰਾਲਨਿ ਤਿਉ ਬਰਖਿਓ ਹੈ ॥੧੩੦੩॥

megh pare bar boo(n)dhan jiau sar jaal karaalan tiau barakhio hai ||1303||

Just as the rain-drops come from the clouds, in the same manner there

was shower of arrows.1304.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਪਗ ਨ ਟਰਿਓ ਬਰ ਬੀਰ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਧੁਜ ਕ੍ਰੂਰ ਤੇ ॥

pag na Tario bar beer sakat si(n)gh dhuj kraoor te ||

ਅਚਲ ਰਹਿਓ ਰਨ ਧੀਰ ਜਿਉ ਅੰਗਦ ਰਾਵਨ ਸਭਾ ॥੧੩੦੫॥

achal rahio ran dheer jiau a(n)gadh raavan sabhaa ||1305||

Shakti Singh did not retrace even one step in his fight with Karurdhvaja and the manner in which Angad stood firmly in the court of Ravana, in the

same manner, he also remained firm.1305.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭਾਜਤ ਨਾਹਿਨ ਆਹਵ ਤੇ ਸਕਤੇਸ ਮਹਾ ਬਲਵੰਤ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

bhaajat naahin aahav te sakates mahaa balava(n)t sa(n)bhaario ||

ਜਾਲ ਜਿਤੋ ਅਰਿ ਕੇ ਸਰ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਅਗਨਾਯੁਧ ਸਾਥ ਪ੍ਰਜਾਰਿਯੋ ॥

jaal jito ar ke sar ko tab hee aganaayudh saath prajaariyo ||

The mighty warrior Shakti Singh did not run away from the battlefield and the snare of the arrows created by the enemy was intercepted by him with his fire-shafts

ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਕ੍ਰੂਰਧੁਜਾ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥

paan layo dhan baan risai kai kraooradhujaa sir kaaT utaariyo ||

In his rage, he took up his bow and arrows and knocked down the head of Karurdhvaja

ਐਸੇ ਹਨ੍ਯੋ ਰਿਪੁ ਜਿਉ ਮਘਵਾ ਬਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਤ੍ਰਾਸੁਰ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥੧੩੦੬॥

aaise hanayo rip jiau maghavaa bal kai birataraasur dhait sa(n)ghaariyo

||1306||

He killed the demon like the killing of Vritasura by Indra.1306.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਜਬ ਕ੍ਰੂਰਧੁਜ ਮਾਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਇ ॥

sakat si(n)gh jab kraooradhuj maariyo bhoom girai ||

ਜਿਉ ਬਰਖਾ ਰਿਤੁ ਕੇ ਸਮੈ ਦਉਰ ਪਰੇ ਅਰਿਰਾਇ ॥੧੩੦੭॥

jiau barakhaa rit ke samai dhaur pare arirai ||1307||

When Shakti Singh knocked down Karurdhvaja, the enemies began to run away for safety just like the people running hither and thither in order to

save themselves from getting wet in the rain.1307.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਕਧੁਜਾ ਨਿਜ ਭ੍ਰਾਤ ਨਿਹਾਰਿ ਹਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਵਹੁ ਧਾਯੋ ॥

kaakadhujaa nij bhraat nihaar hanayo tab hee ris kai vahu dhaayo ||

Seeing his brother dead, Kakdhvaja in great rage came forward

ਦਾਤ ਕੀਏ ਕਈ ਜੋਜਨ ਲਉ ਗਿਰਿ ਸੋ ਤਿਹ ਆਪਨੋ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥

dhaat ke'ee kiee jojan lau gir so teh aapano roop banaayo ||

He lengthened his teeth for several yojanas (a measure of distance) and magnified his body to the size of a mountain

ਰੋਮ ਕੀਏ ਤਰੁ ਸੇ ਤਨ ਮੈ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਰਨਿ ਭੂਮਹਿ ਆਯੋ ॥

rom ke'ee tar se tan mai kar aayudh lai ran bhoomeh aayo ||

He grew his hair like the trees and taking his weapons in his hand, he came in the battlefield

ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਤਨ੍ਯੋ ਕਰਿ ਚਾਪ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸਿਉ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੩੦੮॥

sree sakates tanrayo kar chaap su ek hee baan siau maar giraayo ||1308||

Shakti Singh by pulling his bow, knocked him down with a single arrow

only.1308.

ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਪਤਿ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਬਰ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥

dhait chamoo(n) pat Thaaddo huto teh ko bar kai nirap uoopar dhaayo ||

The lord of the army of demons was standing there, he fell upon Shakti Singh in great rage

ਰਾਛਸ ਸੈਨ ਅਛੂਹਨਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥

raachhas sain achhoohan lai apane man mai at kop baddaayo ||

He took the supreme division of his army alongwith him and marched

forward in great ire

ਬਾਨ ਬਨਾਇ ਚਢਿਯੋ ਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਆਪਨ ਨਾਮੁ ਕੁਰੂਪ ਕਹਾਯੋ ॥

baan banai chaddiyo ran ko teh aapan naam kuroop kahaayo ||

The name of this incoming demon in the battlefield was Kurup

ਐਸੇ ਚਲਿਯੋ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਮਨੋ ਸਾਵਨ ਕੋ ਉਨਏ ਘਨੁ ਆਯੋ ॥੧੩੦੯॥

aaise chaliyo ar ke badh ko mano saavan ko une ghan aayo ||1309||

He moved forward to destroy the enemy like the clouds of Sawan.1309.

ਹੇਰਿ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਮਨਿ ਰੋਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥

her chamoo(n) bahu satran kee sakates balee man ros bhayo hai ||

ਧੀਰਜ ਬਾਧਿ ਅਯੋਧਨ ਮਾਝਿ ਸਰਾਸਨਿ ਬਾਨ ਸੁ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥

dheeraj baadh ayodhan maajh saraasan baan su paan layo hai ||

Seeing the four divisions of the army of his enemies, Shakti Singh was filled with ire, but with endurance in the battlefield, he took the bow and arrows in his hand

ਤ੍ਰਾਸ ਸਬੈ ਤਜਿ ਕੈ ਲਜਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਸੁ ਗਯੋ ਹੈ ॥

traas sabai taj kai laj kai ar ke dhal ke samuhe su gayo hai ||

He went in front of the army of the enemy and seeing him, all began to run

away

ਦਾਨਵ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰਨ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਮਨੋ ਬੀਰ ਸਮੀਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥੧੩੧੦॥

dhaanav megh biddaaran ko ran mai mano beer sameer bhayo hai ||1310||

In order to destroy the clouds of demons, that warriors was looking like wind.1310.

ਅੰਤ੍ਰ ਧ੍ਯਾਨ ਕੁਰੂਪ ਭਯੋ ਨਭ ਮੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥

a(n)tr dhayaan kuroop bhayo nabh mai teh jai kai bain uchaare ||

ਜੈਹੋ ਕਹਾ ਹਮ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਗਜ ਬਾਜ ਅਨੇਕ ਅਕਾਸ ਤੇ ਡਾਰੇ ॥

jaiho kahaa ham te bhaj kai gaj baaj anek akaas te ddaare ||

Kurup disappeared and manifesting himself in the sky, he said, “O Shakti Singh! where will you go to save yourself?” Saying this he showered

elephants, horses, trees,

ਰੂਖ ਪਖਾਨ ਸਿਲਾ ਰਥ ਸਿੰਘ ਧਰਾਧਰ ਰੀਛ ਮਹਾ ਅਹਿ ਕਾਰੇ ॥

rookh pakhaan silaa rath si(n)gh dharaadhar reechh mahaa eh kaare ||

Stones, rocks, chariots, lions, mountains, bears and black cobras

ਆਨਿ ਪਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜੋਰ ਸੋ ਭੂਪ ਬਚਿਓ ਸਿਗਰੇ ਦਬਿ ਮਾਰੇ ॥੧੩੧੧॥

aan pare ran bhoom mai jor so bhoop bachio sigare dhab maare ||1311||

All of them fell on the earth under whom all except Shakti Singh were crushed and killed.1311.

ਜੇਤਕ ਡਾਰਿ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਗਿਰਿ ਤੇਤਕ ਬਾਨਨ ਸਾਥ ਨਿਵਾਰੇ ॥

jetak ddaar dhe nirap pai gir tetak baanan saath nivaare ||

ਜੇ ਰਜਨੀਚਰ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਓਰਿ ਪਧਾਰੇ ॥

je rajaneechar Thaadde hute sakates balee teh or padhaare ||

The king (Shakti Singh) intercepted with his arrows all the things thrown upon him and that mighty warrior with his strength reached there, where

the demons were standing

ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਘਾਇਲ ਏਕ ਕਰੇ ਇਕ ਮਾਰੇ ॥

paan kirapaan le balavaan su ghail ek kare ik maare ||

This mighty warrior, taking his sword in his hand, wounded some of them and killed many of them

ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਨ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਅਪਨੇ ਛਲ ਛਿਦ੍ਰਨਿ ਕੈ ਸਬ ਹਾਰੇ ॥੧੩੧੨॥

dhait chamoo(n) na basaat kachhoo apane chhal chhidhran kai sab haare ||1312||

The army of demons could not do anything worthwhile an dit was being defeated on account of its deceptive methods/1312.

ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਰਿਸ ਸਾਥ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਬੀਰ ਹਨੇ ॥

nirap ne bahuro dhan baan layo ris saath kuroop ke beer hane ||

The king, taking his bow and arrows in his hands, made Kurup as his

target,

ਜੇਊ ਜੀਵਤ ਥੇ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਰਰਾਇ ਪਰੇ ਬਰਬੀਰ ਘਨੇ ॥

jeuoo jeevat the kar aayudh lai ararai pare barabeer ghane ||

Who was alive and carrying weapons in his hands ,many warriors writhed

ਜੇਊ ਆਨਿ ਲਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੇ ਰੁਪਿ ਠਾਢੇ ਲਰੇ ਕੋਊ ਸ੍ਰਉਨ ਸਨੇ ॥

jeuoo aan lare bin praan kare rup Thaadde lare kouoo sraun sane ||

Whosoever come forward to fight, became lifeless and many were seen

standing and saturated with blood

ਮਨਿ ਯੌ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਰਿਤੁਰਾਜ ਸਮੈ ਦ੍ਰੁਮ ਕਿੰਸਕ ਲਾਲ ਬਨੇ ॥੧੩੧੩॥

man yau upamaa upajee rituraaj samai dhrum ki(n)sak laal bane ||1313||

They appeared moving like the red Kesu flowers in spring season.1313.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਸਮਰ ਮੈ ਬਹੁਰੋ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥

sakat si(n)gh teh samar mai bahuro sasatr sa(n)bhaar ||

ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਮੈ ਭਟ ਪ੍ਰਬਲ ਤੇ ਬਹੁ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ॥੧੩੧੪॥

asur sain mai bhaT prabal te bahu dhe sa(n)ghaar ||1314||

In that war, holding his weapons, Shakti Singh killed many of the warriors

of the army of demons.1314.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਨਾਮ ਕਰੂਪ ਕੋ ਬਾਧਵ ਕੋਪ ਭਯੋ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਗਹਿਓ ॥

bikrataanan naam karoop ko baadhav kop bhayo as paan gahio ||

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕੋ ਚਹਿਓ ॥

kab sayaam kahai ran mai teh ko man mai ar ke badhabe ko chahio ||

Vikartanan, the brother of Kurup caught hold of his sword in his hand in great rage, and he made an effort to kill the enemy

ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਆਯੋ ਤਹਾ ਨ ਟਰਿਓ ਵਹ ਜੁਧ ਹੀ ਕੋ ਉਮਹਿਓ ॥

s dhavai kai saya(n)dhan aayo tahaa na Tario veh judh hee ko umahio ||

ਸੁਨਿ ਰੇ ਸਕਤੇਸ ਸੰਭਾਰਿ ਸੰਘਾਰਤ ਹੋ ਤੁਮ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਓ ॥੧੩੧੫॥

sun re sakates sa(n)bhaar sa(n)ghaarat ho tum ko ieh bhaat kahio ||1315||

Getting his chariot driven, with zeal for war in his mind, he reached there

and said, “O king! hold up your sword, I am going to kill you.”1315.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਯਹਿ ਬਚਨਿ ਸੁਨਿ ਲੀਨੀ ਸਕਤਿ ਉਠਾਇ ॥

sakat si(n)gh yeh bachan sun leenee sakat uThai ||

ਚਪਲਾ ਸੀ ਰਵਿ ਕਿਰਨ ਸੀ ਅਰਿ ਤਕਿ ਦਈ ਚਲਾਇ ॥੧੩੧੬॥

chapalaa see rav kiran see ar tak dhiee chalai ||1316||

Hearing these words Shakti Singh took his Shakti (the powerful weapon) in his hand and looking at the enemy, he discharged that Shakti, swift like the sunrays.1316.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਲਾਗਿ ਗਈ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਕੇ ਉਰਿ ਚੀਰ ਕੈ ਤਾ ਤਨ ਪਾਰ ਭਈ ॥

laag giee bikrataanan ke ur cheer kai taa tan paar bhiee ||

The Shakti piercing the heart of Vikartanan, peretrated to the other side of

the body

ਜਿਹ ਊਪਰਿ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸਬ ਆਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਸਬ ਹੀ ਸੋਊ ਲੋਹ ਮਈ ॥

jeh uoopar ka(n)chan kee sab aakirat hai sab hee souoo loh miee ||

The body on which there were golden figures,

ਲਸਕੈ ਉਰਿ ਰਾਕਸ ਕੇ ਮਧ ਯੌ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਈ ॥

lasakai ur raakas ke madh yau upamaa teh kee kab bhaakh dhiee ||

It was all dyed with blood

ਮਨੋ ਰਾਹੁ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਪੂਰਬ ਬੈਰ ਕੋ ਸੂਰਜ ਕੀ ਕਰਿ ਲੀਲ ਲਈ ॥੧੩੧੭॥

mano raahu bichaar kai poorab bair ko sooraj kee kar leel liee ||1317||

That Shakti driven in the body looked like the sun swallowed by Rahu on

remembering its enmity.1317.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਉਤ ਬਰਛੀ ਕੇ ਲਗਤ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਬਲਵਾਨ ॥

aut barachhee ke lagat hee praan taje balavaan ||

ਸਬ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਨ ਡਰਿਓ ਹਾ ਹਾ ਕੀਓ ਬਖਾਨ ॥੧੩੧੮॥

sab dhaitan ko man ddario haa haa keeo bakhaan ||1318||

With the infliction of the dagger, that mighty warrior breathed his last and all the mighty warriors, having fears in their minds, lamented.1318.

ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਜਬ ਮਾਰਿਓ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਰਨਧੀਰਿ ॥

bikrataanan jab maario sakat si(n)gh ranadheer ||

ਸੋ ਕੁਰੂਪ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਸਹਿ ਨ ਸਕਿਓ ਦੁਖੁ ਬੀਰ ॥੧੩੧੯॥

so kuroop avilok kai seh na sakio dhukh beer ||1319||

When the heroic Shakti Singh killed Vikartanan, Kurup could not endure

the sorrow of the death of his brother.1319.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਕੋ ਬਧ ਪੇਖਿ ਕੁਰੂਪ ਸੁ ਕਾਲ ਕੋ ਪ੍ਰੇਰਿਓ ਅਕਾਸ ਤੇ ਆਯੋ ॥

bikrataanan ko badh pekh kuroop su kaal ko prerio akaas te aayo ||

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

baan kamaan kirapaan gadhaa geh lai kar mai at judh machaayo ||

Seeing the killing of Vikartanan and inspired by death, Kurup went to the sky and taking the bow, sword, mace etc. in his hand he waged a dreadful war

ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਬਡੁ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਮਹਾ ਅਰਿ ਗ੍ਰੀਵ ਲਗਾਯੋ ॥

sree sakates badd dhan taan kai baan mahaa ar greev lagaayo ||

Shakti Singh also pulled his very large bow, made the throat of his enemy

as his target

ਸੀਸ ਪਰਿਓ ਕਟਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਸੁ ਕਬੰਧ ਲਏ ਅਸਿ ਕੋ ਰਨਿ ਧਾਯੋ ॥੧੩੨੦॥

sees pario kaT kai dharanee su kaba(n)dh le as ko ran dhaayo ||1320||

The head of the enemy was chopped and fell down on the earth and the headless trunk of the enemy, catching hold of his sword in his hand, began to run in the battlefield.1320.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਦੋਹਰਾ ॥

kabiyo baach dhoharaa ||

Speech of the poet:DOHRA

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਗਯੋ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ॥

sakat si(n)gh ke saamuhe gayo le'ee karavaar ||

ਏਕ ਬਾਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਹਨਿਯੋ ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰਿ ॥੧੩੨੧॥

ek baan nirap ne haniyo giriyo bhoom majhaar ||1321||

The king (Vikartanan), with his sword in his hand, reached in front of Shakti Singh, but he knocked him down on the earth with a single

arrow.1321.

ਜਬ ਕੁਰੂਪ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਭੂਪਤਿ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰ ॥

jab kuroop sainaa sahit bhoopat dhayo sa(n)ghaar ||

ਤਬ ਜਾਦਵ ਲਖ ਸਮਰ ਮੈ ਕੀਨੋ ਹਾਹਾਕਾਰ ॥੧੩੨੨॥

tab jaadhav lakh samar mai keeno haahaakaar ||1322||

When Shakti Singh killed Kurup and the king (Vikartanana) alongwith the army, then the Yadava army seeing this began to lament.1322.

ਬਹੁਤੁ ਲਰਿਯੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਰਨਿ ਕਹਿਓ ਸਯਾਮ ਸੋ ਰਾਮ ॥

bahut lariyo ar beer ran kahio sayaam so raam ||

Balram said to Krishna, “This warrior is fighting for a very long time

ਕਿਉ ਨ ਲਰੈ ਕਹਿਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੁ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥੧੩੨੩॥

kiau na larai kahiyo kirasan joo sakat si(n)gh jeh naam ||1323||

” Then Krishna said, “Why should he not fight, because his name is Shakti

Singh?"1323.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਹਰਿ ਜੂ ਸਬ ਸੋ ਇਮ ਕਹਿਯੋ ॥

tab har joo sab so im kahiyo ||

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਬਧ ਹਮ ਤੇ ਰਹਿਯੋ ॥

sakat si(n)gh badh ham te rahiyo ||

ਇਨ ਅਤਿ ਹਿਤ ਸੋ ਚੰਡਿ ਮਨਾਈ ॥

ein at hit so cha(n)dd manaiee ||

ਤਾ ਤੇ ਹਮਰੀ ਸੈਨ ਖਪਾਈ ॥੧੩੨੪॥

taa te hamaree sain khapaiee ||1324||

Then Krishna said to all, "We shall not be able to kill Shakti Singh, because he has performed austerities for a boon from Chandi with extreme

devotion, therefore he has destroyed all our army.1324.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਹੂੰ ਚੰਡਿ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰਹੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥

taa te tum hoo(n) cha(n)dd kee sev karahu chit lai ||

ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਦੇਇਗੀ ਅਰਿ ਤਬ ਲੀਜਹੁ ਘਾਇ ॥੧੩੨੫॥

jeetan ko bar dheigee ar tab leejahu ghai ||1325||

"Therefore you should also serve Chandi single-mindedly, which she will bestow the boon of victory and then you will be able to kill the enemy.1325.

ਜਾਗਤ ਜਾ ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਗਿ ਜਲਿ ਥਲਿ ਰਹੀ ਸਮਾਇ ॥

jaagat jaa kee jot jag jal thal rahee samai ||

ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਹਰ ਰੂਪ ਮੈ ਤ੍ਰਿਗੁਨਿ ਰਹੀ ਠਹਰਾਇ ॥੧੩੨੬॥

braham bisan har roop mai tiragun rahee Thaharai ||1326||

"He, whose gleaming light pervades in water, on plain and the whole world, the same is preset in Brahma, Vishnu and Shiva in the form of three

modes.1326.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਬਰਤੈ ਜਗ ਮੈ ਅਰੁ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਸਬ ਰੂਪਨ ਮੈ ॥

jaa kee kalaa baratai jag mai ar jaa kee kalaa sab roopan mai ||

ਅਰੁ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਬਿਮਲਾ ਹਰ ਕੇ ਕਮਲਾ ਪਤਿ ਕੇ ਕਮਲਾ ਤਨ ਮੈ ॥

ar jaa kee kalaa bimalaa har ke kamalaa pat ke kamalaa tan mai ||

“He, whose power is present in the whole world and in all forms, whose power is present in Parvati, Vishnu and Lakshsmi,

ਪੁਨਿ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਗਿਰਿ ਰੂਖਨ ਮੈ ਸਸਿ ਪੂਖਨ ਮੈ ਮਘਵਾ ਘਨ ਮੈ ॥

pun jaa kee kalaa gir rookhan mai sas pookhan mai maghavaa ghan mai ||

“And whose power is present in the mountain, tree, sun, moon, Indra and clouds also

ਤੁਮ ਹੂੰ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਭਵਾਨੀ ਕਲਾ ਜਗ ਮਾਨੀ ਕੋ ਧ੍ਯਾਨੁ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ॥੧੩੨੭॥

tum hoo(n) nahee jaanee bhavaanee kalaa jag maanee ko dhayaan karo

man mai ||1327||

You have not adored that Bhavani, therefore now meditate on her.1327.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਬਰੁ ਸਕਤਿ ਸੋ ਮਾਗਿ ਲਯੋ ਬਲਵਾਨਿ ॥

sakat si(n)gh bar sakat so maag layo balavaan ||

ਤਾਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇ ਰਨ ਜੀਤਤ ਨਹੀ ਹਾਨਿ ॥੧੩੨੮॥

taahee ke prasaadh te ran jeetat nahee haan ||1328||

“Shakti Singh has with his austerities, obtained the boon from the Lord and through His Grace, he is winning the war and he is not losing

anything.1328.

ਸਿਵ ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਸਚੀਪਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਸੁਰ ਕੋਇ ॥

siv sooraj sas sacheepat braham bisan sur koi ||

ਜੋ ਇਹ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਲਰੈ ਜੀਤ ਨ ਜੈ ਹੈ ਸੋਇ ॥੧੩੨੯॥

jo ieh so ris kai larai jeet na jai hai soi ||1329||

“If any of the gods like Shiva, sun, moon, Indra, Brahma, Vishnu or any other wages the war with him, he will not be able to conquer him.1329.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਉ ਹਰ ਆਇ ਭਿਰੇ ਇਹ ਸੋ ਨਹੀ ਦੇਖਤ ਹੌਂ ਬਲੁ ਹੈ ਤਿਨ ਮੋ ॥

jau har aai bhire ieh so nahee dhekhat ho(n) bal hai tin mo ||

“If the god Shiva fights with him, he also does not have so much strength

so as to victorious over him

ਚਤੁਰਾਨਨ ਅਉਰੁ ਖੜਾਨਨ ਬਿਸਨੁ ਘਨੋ ਬਲ ਹੈ ਸੁ ਕਹਿਓ ਜਿਨ ਮੋ ॥

chaturaanan aaur khaRaanan bisan ghano bal hai su kahio jin mo ||

Brahma, Kartikeya, Vishnu etc.

ਪੁਨਿ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸੁਰਾਦਿਕ ਜੇ ਅਸੁਰਾਦਿਕ ਹੈ ਗਨਤੀ ਕਿਨ ਮੋ ॥

pun bhoot pisaach suraadhik je asuraadhik hai ganatee kin mo ||

"Who are considered very powerful and the ghosts, fiends gods and demons etc. are all powerless aginst him

ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਸਬ ਬੀਰਨ ਸੋਂ ਸੁ ਇਤੋ ਬਲ ਭੂਪ ਧਰੈ ਇਨ ਮੋ ॥੧੩੩੦॥

jadhubeer kahiyo sab beeran so(n) su ito bal bhoop dharai in mo ||1330||

" Then Krishna said to all the Yadavas, "This king has so much

power.”1330.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੁਧੁ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਉਤੈ ਇਤ ਹਉ ਹੀ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਜਾਪੁ ਜਪੈਹਉ ॥

judh karo tum jaahu utai it hau hee bhavaanee ko jaap japaihau ||

“You may go and fight with him and I myself shall repeat the name of the goddess

ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਅਬੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਭਾਵ ਤੇ ਥਾਪ ਥਪੈਹਉ ॥

aaise kahiyo jadhubeer abai at hee hit bhaav te thaap thapaihau ||

I shall establish the goddess with utmost devotion so that she may manifest herself,

ਹੈ ਕੇ ਪ੍ਰਤਛ ਕਹੈ ਬਰ ਮਾਗ ਹਨੋ ਸਕਤੇਸਿ ਇਹੈ ਬਰੁ ਲੈਹਉ ॥

hai ke pratachh kahai bar maag hano sakates ihai bar laihau ||

“And ask me for her boon and I shall ask her to bestow me the boon of

victory over Shakti Singh

ਤਉ ਚੜ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਰਥ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈਹਉ ॥੧੩੩੧॥

tau chaR kai apune rath pai ab hee ran mai ieh ko badh kaihau ||1331||

Then mounting on the chariot I shall kill him.”1331.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੀਰ ਪਠੇ ਜਦੁਬੀਰ ਉਤੈ ਇਤ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬੈਠਿ ਸਿਵਾ ਜਪੁ ਕੀਨੋ ॥

beer paThe jadhubeer utai it bhoom mai baiTh sivaa jap keeno ||

Krishna, on that side, sent the Yadavas for fighting and he himself, on this side, began to repeat the name of the goddess

ਅਉਰ ਦਈ ਸੁਧਿ ਛਾਡਿ ਸਬੈ ਤਬ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਯਾਨ ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਦੀਨੋ ॥

aaur dhiee sudh chhaadd sabai tab taahee ke dhayaan bikhai man dheeno ||

He, forgetting all his consciousness, absorbed his mind only in the

meditation of the goddess

ਚੰਡਿ ਤਬੈ ਪਰਤਛ ਭਈ ਬਰੁ ਮਾਗਹੁ ਜੋ ਮਨ ਮੈ ਜੋਈ ਚੀਨੋ ॥

cha(n)dd tabai paratachh bhiee bar maagahu jo man mai joiee cheeno ||

Then the goddess manifested herself and said, “You may ask for the boon that you want

ਯਾ ਅਰਿ ਆਜ ਹਨੋ ਰਨ ਮੈ ਘਨ ਸਜਾਮ ਜੂ ਮਾਗਿ ਇਹੈ ਬਰ ਲੀਨੋ ॥੧੩੩੨॥

yaa ar aaj hano ran mai ghan sayaam joo maag ihai bar leeno ||1332||

” On this, Krishna asked for the destruction of Shakti Singh on that day.1332.

ਯੌ ਬਰੁ ਪਾਇ ਚੜਿਯੋ ਰਥ ਪੈ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਬੀਚ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਯੋ ॥

yau bar pai chaRiyo rath pai har joo man beech prasa(n)n bhayo ||

In this way, obtaining the boon, Krishna mounted on the chariot with pleased mind

ਜਪੁ ਕੈ ਜੁ ਭਵਾਨੀ ਤੇ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਬਰੁ ਮਾਗ ਲਯੋ ॥

jap kai ju bhavaanee te sayaam kahai ar maaran ko bar maag layo ||

The poet Shyam says that on account of his repetition of the name, he

obtained the boon of killing the enemy

ਸਬ ਆਯੁਧ ਲੈ ਬਰਬੀਰ ਬਲੀ ਹੂ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਤਉ ਜਦੁਬੀਰ ਗਯੋ ॥

sab aayudh lai barabeer balee hoo ke saamuhe tau jadhubeer gayo ||

Taking all his weapons, Krishna went before that mighty warrior and the hope of victory,

ਮਨੋ ਜੀਤ ਕੇ ਅੰਕੁਰ ਜਾਤ ਰਹਿਯੋ ਹੁਤੋ ਯਾ ਬਰ ਤੇ ਉਪਜਿਯੋ ਸੁ ਨਯੋ ॥੧੩੩੩॥

mano jeet ke a(n)kur jaat rahiyo huto yaa bar te upajiyo su nayo ||1333||

That was on the verge of its end, a new sprout erupted on account of this boon.1333.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਉਤ ਸਮਰ ਮੈ ਬਹੁਤ ਹਨੇ ਬਰ ਸੂਰ ॥

sakat si(n)gh ut samar mai bahut hane bar soor ||

ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨਨ ਸਿਉ ਭੂਮਿ ਰਹੀ ਭਰਪੂਰਿ ॥੧੩੩੪॥

tab hee tin ke tanan siau bhoom rahee bharapoor ||1334||

Shakti Singh knocked down many warriors in the battlefield and the earth

was earth was filled with their dead bodies.1334.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੁਧੁ ਕਰੇ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਠਾ ਹਰਿ ਆਇ ਕੈ ਰੂਪੁ ਦਿਖਾਯੋ ॥

judh kare sakates balee teh Thaa har aai kai roop dhikhaayo ||

The place, where the powerful Shakti Singh was fighting, Krishna reached there and said, “You may stop now

ਜਾਤ ਕਹਾ ਰਹੁ ਰੇ ਥਿਰ ਹ੍ਵੈ ਅਬ ਹਉ ਤੁਮ ਪੈ ਬਲੁ ਕੈ ਇਤ ਆਇਓ ॥

jaat kahaa rahu re thir havai ab hau tum pai bal kai it aaio ||

Where are you going? I have deliberately come here.”

ਕੋਪ ਗਦਾ ਕਰ ਲੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਸੁ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਸੀਸ ਪੈ ਘਾਉ ਲਗਾਯੋ ॥

kop gadhaa kar lai ghan sayaam su satr ke sees pai ghaau lagaayo ||

In great fury, Krishna struck a blow with his mace on the head of the enemy and with that remembering Chandi in his mind, Shakti Singh

breathed his last

ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਿਓ ਮਨਿ ਚੰਡਿ ਭਜਿਓ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨੁ ਤਾਹਿ ਕੇ ਲੋਕਿ ਸਿਧਾਰਿਓ ॥੧੩੩੫॥

praan tajio man cha(n)dd bhajio teh ko tan taeh ke lok sidhaario ||1335||

The body of Shakti Singh also went to the region of Chandi.1335.

ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਹੀ ਤਨ ਚੰਡਿ ਕੇ ਲੋਗ ਪਧਾਰਿਓ ॥

praan chaliyo teh ko tab hee jab hee tan cha(n)dd ke log padhaario ||

With the body going to the region of Chandi, his Pranas (life-breaths) also moved

ਸੂਰਜ ਇੰਦ੍ਰ ਸਨਾਦਿਕ ਜੇ ਸੁਰ ਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਸੁ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰਿਓ ॥

sooraj i(n)dhr sanaadhik je sur hoo(n) mil kai jas taeh uchaario ||

The gods like Surya, Indra, Sanak, Sanandan etc., began to describe his praises

ਐਸੋ ਨ ਆਗੇ ਲਰਿਯੋ ਰਨ ਮੈ ਕੋਊ ਅਪਨੀ ਬੈਸਿ ਮੈ ਨਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥

aaiso na aage lariyo ran mai kouoo apanee bais mai naeh nihaario ||

They all said, “We have not seen such a fighter in our life

ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਧਨਿ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਲਰਿ ਕੈ ਪਰਲੋਕਿ ਸਿਧਾਰਿਓ ॥੧੩੩੬॥

sree sakates balee dhan hai har so lar kai paralok sidhaario ||1336||

Bravo to the mighty warrior Shakti Singh, who has reached the next world

after fighting with Krishna.1336.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬੈ ਚੰਡਿ ਕੋ ਹਰਿ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥

jabai cha(n)dd ko har bar paayo ||

ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

sakat si(n)gh ko maar giraayo ||

When Krishna obtained the boon from Chandi, then he knocked down

Shakti Singh

ਅਉਰ ਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਗਏ ਪਰਾਈ ॥

aaur satr bahu ge paraiee ||

ਰਵਿ ਨਿਹਾਰਿ ਜਯੋਂ ਤਮ ਨ ਰਹਾਈ ॥੧੩੩੭॥

rav nihaar jayo(n) tam na rahaiee ||1337||

Many of other enemies ran away like the darkness on seeing the sun.1337.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਦੁਆਦਸ ਭੂਪ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਸੁਧਾ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare judh praba(n)dhe dhuaadhas bhoop sakat si(n)gh sudhaa badheh dhayai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Killing of Twelve Kings including Shakti Singh

in Warfare” in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ath pa(n)ch bhoop judh kathana(n) ||

Now begins the description of the war with five kings

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਸਮ ਸਿੰਘ ਜਸ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਲਵਾਨ ॥

asam si(n)gh jas si(n)gh pun i(n)dhr si(n)gh balavaan ||

ਅਭੈ ਸਿੰਘ ਸੂਰੋ ਬਡੋ ਇਛ ਸਿੰਘ ਸੁਰ ਗਿਆਨ ॥੧੩੩੮॥

abhai si(n)gh sooro baddo ichh si(n)gh sur giaan ||1338||

There were powerful and learned warriors in the battlefield like Asam Singh, Jas Singh, Inder Singh, Abhai Singh and Ichh Singh.1338.

ਚਮੂੰ ਭਜੀ ਭੂਪਨ ਲਖੀ ਚਲੇ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ॥

chamoo(n) bhajee bhoopan lakhee chale judh ke kaaj ||

When these kings saw the army running away, they marched forward to

fight

ਅਹੰਕਾਰ ਪਾਚੋ ਕੀਓ ਅਜੁ ਹਨਿ ਹੈ ਜਦੁਰਾਜ ॥੧੩੩੯॥

aha(n)kaar paacho keeo aj han hai jadhuraaj ||1339||

All the five said proudly, “We shall definitely kill Krishna, the Lord of Yadavas.”1339.

ਉਤ ਤੇ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਬੈ ਆਏ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

aut te aayudh lai sabai aae kop baddai ||

ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਸਮੁਹੇ ਭਏ ਸਜੰਦਨ ਸੀਘ੍ਰ ਧਵਾਇ ॥੧੩੪੦॥

eit te har samuhe bhe saya(n)dhan seeghr dhavai ||1340||

On the side, taking their weapons in their hands and in great rage, all of them came forward and from this side Krishna god his chariot driven and

reached in front of them.1340.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੁਭਟੇਸ ਮਹਾ ਬਲਵੰਤ ਤਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਆਗੇ ਹੀ ਧਾਯੋ ॥

subhaTes mahaa balava(n)t tabai jadhubeer kee or te aage hee dhaayo ||

ਪਾਚ ਹੀ ਬਾਨ ਲਏ ਤਿਹ ਪਾਨਿ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥

paach hee baan le teh paan baddo dhan taan kai kop baddaayo ||

The mighty warrior Subhat Singh at the same time ran from the side of Krishna and taking five arrows in his hand, pulled his heavy bow in great rage

ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਹਨਿਓ ਸਰ ਪਾਚਨ ਭੂਪਨਿ ਕੋ ਤਿਨਿ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

ek hee ek hanio sar paachan bhoopan ko tin maar giraayo ||

He killed all the five kings, each with a single arrow

ਤੂਲਿ ਜਿਉ ਜਾਰਿ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਚ ਮਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਂਚ ਸੁ ਬੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥੧੩੪੧॥

tool jiau jaar dhe nirap paach mano nirap aa(n)ch su bekh banaayo ||1341||

These five kings blazed like straw and it appeared that Subhat Singh was

the flame of fire.1341.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਰੁਪਿ ਸਮਰ ਮੈ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲੁ ਜਾਸੁ ॥

subhaT si(n)gh rup samar mai keeyo pracha(n)dd bal jaas ||

ਨਰਪਤਿ ਆਏ ਪਾਚ ਬਰ ਕੀਨੋ ਤਿਨ ਕੋ ਨਾਸ ॥੧੩੪੨॥

narapat aae paach bar keeno tin ko naas ||1342||

Subhat Singh standing firmly in the battlefield waged a violent war and he destroyed all the five kings who had come there.1342.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧੁ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਚ ਭੂਪ ਬਧਹ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare judh praba(n)dhe paach bhoop badheh ||

End of the chapter entitled “Killing of Five Kings in Warfare” in

Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਦਸ ਭੂਪ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ath dhas bhoop judh kathana(n) ||

Now begins the description of war with ten kings

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਉਰ ਭੂਪ ਦਸ ਕੋਪ ਕੈ ਧਾਏ ਸੰਗ ਲੈ ਬੀਰ ॥

aaur bhoop dhas kop kai dhaae sa(n)g lai beer ||

Other ten kings, in great fury, marched forward alongwith their warriors

ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਦੁਰਮਦ ਬਡੇ ਮਹਾਰਥੀ ਰਨਧੀਰ ॥੧੩੪੩॥

judh bikhai dhuramadh badde mahaarathee ranadheer ||1343||

They were all great charioteers and were like intoxicated elephants in

war.1343.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਵਤ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਦਸ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੇਸ ਕੋ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

aavat hee mil kai dhas hoo(n) nirap sree subhaTes ko baan chalaae ||

ਨੈਨਨ ਹੇਰਿ ਸੋਊ ਹਰਿ ਬੀਰ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੋ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥

nainan her souoo har beer layo dhan baan so kaaT giraae ||

On coming, all the ten kings discharged their arrow on Subhat Singh, who seeing them intercepted them with his own arrows

ਉਤਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਓ ਤਨਿ ਉਜਲ ਸਿੰਘ ਕੇ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥

autar si(n)gh ko sees kaTio tan ujal si(n)gh ke ghai lagaae ||

The head of Uttar Singh was cut and Ujjal Singh was wounded

ਉਦਮ ਸਿੰਘ ਹਨਿਓ ਬਹੁਰੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸੰਕਰ ਸਿੰਘ ਸੇ ਧਾਏ ॥੧੩੪੪॥

audham si(n)gh hanio bahuro as lai kar sa(n)kar si(n)gh se dhaae ||1344||

Uddam Singh was killed, then Shankar Singh came forward taking up his

sword.1344.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਓਜ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਤ ਕੀਯੋ ਓਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ॥

oj si(n)gh ko hat keeyo oT si(n)gh ko maar ||

After killing of Ot Singh, Oj Singh was killed

ਉਧ ਸਿੰਘ ਉਸਨੇਸ ਅਰੁ ਉਤਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰਿ ॥੧੩੪੫॥

audh si(n)gh usanes ar utar si(n)gh sa(n)ghaar ||1345||

Uddh Singh, Ushnesh Singh and Uttar Singh were also killed.1345.

ਭੂਪ ਨਵੋ ਜਬ ਇਹ ਹਨੇ ਏਕੁ ਬਚਿਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿ ॥

bhoop navo jab ieh hane ek bachiyo sa(n)graam ||

ਨਹੀ ਭਾਜਿਯੋ ਬਲਵੰਤ ਸੋ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ॥੧੩੪੬॥

nahee bhaajiyo balava(n)t so ugr si(n)gh teh naam ||1346||

When the nine kings were killed, the king who did not run away from war,

his name was Uggar Singh.1346.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਉਗ੍ਰ ਬਲੀ ਪੜਿ ਮੰਤ੍ਰ ਮਹਾ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੇਸ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥

augr balee paR ma(n)tr mahaa sar sree subhaTes kee or chalaayo ||

ਲਾਗ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਬਰ ਕੈ ਤਨ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥

laag gayo teh ke ur mai bar kai tan bhedh kai paar paraayo ||

The great warrior Uggar Singh, reciting his mantra, discharged one arrow towards Subhat Singh, which hit his heart and tearing his body, penetrated through it

ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਮਰਿ ਬਾਨ ਲਗੇ ਇਹ ਕੋ ਜਸੁ ਯੌ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥

bhoom pariyo mar baan lage ieh ko jas yau kab sayaam sunaayo ||

ਭੂਪ ਹਨੇ ਕੀਏ ਪਾਪ ਘਨੇ ਜਮ ਨੇ ਉਡਿਯਾ ਮਨੋ ਨਾਗ ਡਸਾਯੋ ॥੧੩੪੭॥

bhoop hane ke'ee paap ghane jam ne uddiyaa mano naag ddasaayo

||1347||

He died and fell down on the ground and according to the poet Shyam he might have committed the sin of killing many kings, then this arrows of Yama like a Cobra had stung him.1347.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਾਦਵ ਏਕ ਮਨੋਜ ਸਿੰਘ ਤਬ ਨਿਕਸਿਯੋ ਬਰ ਬੀਰ ॥

jaadhav ek manoj si(n)gh tab nikasiyo bar beer ||

ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਚਲਿਯੋ ਮਹਾ ਰਨ ਧੀਰ ॥੧੩੪੮॥

augr si(n)gh par krodh kar chaliyo mahaa ran dheer ||1348||

Then a Yadava named Manoj Singh came forward and fell upon Uggar

Singh in great rage.1348.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾਦਵ ਆਵਤ ਪੇਖਿ ਬਲੀ ਅਰਿ ਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨ ਧੀਰ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

jaadhav aavat pekh balee ar beer mahaa ran dheer sa(n)bhaario ||

Seeing the mighty Yadava warrior coming, the great war-hero Uggar Singh became alert and

ਲੋਹ ਮਈ ਗਰੂਓ ਬਰਛਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲਿ ਸੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥

loh miee garooo barachhaa geh kai bal so kar kop prahaario ||

Catching in ire his lance of steel, he struck a blow with great strength

ਲਾਗਤ ਸਿੰਘ ਮਨੋਜ ਹਨਿਓ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨਨ ਲੈ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਧਾਰਿਓ ॥

laagat si(n)gh manoj hanio teh praanan lai jam dhaam padhaario ||

On receiving the blow of the lance Manoj Singh died and proceeded to the

abode of Yama

ਮਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਲੀਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਬਲੀ ਬਲੁ ਕੈ ਬਲਿ ਕੋ ਲਲਕਾਰਿਓ ॥੧੩੪੯॥

maar kai taeh leeyo dhan baan balee bal kai bal ko lalakaario ||1349||

After killing him, Uggar Singh challenged the mighty warrior Balram.1349.

ਆਵਤ ਸਤ੍ਰਹਿ ਪੇਖਿ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਗਹਿ ਮੂਸਰ ਧਾਯੋ ॥

aavat satreh pekh halaayudh kop keeyo geh moosar dhaayo ||

Seeing the enemy coming, Balram caught hold of his mace and fell upon

him

ਆਪਸਿ ਮੈ ਬਲਵੰਤ ਅਰੈ ਦੋਊ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

aapas mai balava(n)t arai dhouoo sayaam kahai at judh machaayo ||

Both these warriors fought a dreadful war between them

ਉਗ੍ਰ ਨਰੇਸ ਕੇ ਲਾਗਿ ਗਯੋ ਸਿਰਿ ਮੂਸਲ ਦਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ ॥

augr nares ke laag gayo sir moosal dhai bachai na aayo ||

Uggar Singh could not save himself from trick and the mace hit his head

ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਯੋ ਮਰ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਮੁਸਲੀ ਅਪਨਾ ਤਬ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥੧੩੫੦॥

bhoom giriyo mar kai jab hee musalee apanaa tab sa(n)kh bajaayo ||1350||

He died and fell down on the ground, then Balram blew his conch.1350.

ਇਤਿ ਦਸ ਭੂਪ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit dhas bhoop sainaa sahit badheh dhayai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Killing of Ten Kings alongwith the Army.”

ਦਸ ਭੂਪ ਸਹਿਤ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

dhas bhoop sahit anoop si(n)gh judh kathana(n) ||

Description of the war with Ten Kings including Anup Singh

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦਸ ਭੂਪਨ ਅਵਿਲੋਕਿਯੋ ਉਗ੍ਰ ਹਨਿਯੋ ਬਰਬੰਡ ॥

dhas bhoopan avilokiyo ugr haniyo baraba(n)dd ||

When the ten kings saw that the mighty warrior Uggar Singh was killed,

ਜੁਧ ਕਾਜ ਆਵਤ ਭਏ ਜਿਹ ਬਲ ਭੁਜਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੩੫੧॥

judh kaaj aavat bhe jeh bal bhujaa pracha(n)dd ||1351||

Then these kings of powerful arms marched forward for waging war.1351.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਅਪੂਰਬ ਸਿੰਘ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥

anoopam si(n)gh apoorab si(n)gh chale ran kau man kop baddaayo ||

Anupam Singh and Apurav Singh in rage, started for war

ਆਗੇ ਹੁਇ ਕੰਚਨ ਸਿੰਘ ਚਲਿਯੋ ਬਲਿ ਆਵਤ ਕੋ ਤਿਹਿ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

aage hui ka(n)chan si(n)gh chaliyo bal aavat ko teh baan lagaayo ||

One of them, Kanchan Singh marched forward and on his arrival, Balram discharged an arrow

ਸਜੰਦਨ ਹੂੰ ਤੇ ਗਿਰਿਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਹੁਇ ਤਬ ਜੋਤਿ ਸਬੂਹ ਤਹਾ ਠਹਰਾਯੋ ॥

saya(n)dhan hoo(n) te giriyo mirat hui tab jot sabooh tahaa Thaharaayo ||

He died and fell from the chariot, but his soul, in its divine form of light, stayed there

ਬਾਨ ਲਗਿਯੋ ਹਨੁਮਾਨਿ ਕਿਧੋ ਰਵਿ ਕੋ ਫਲੁ ਜਾਨ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੩੫੨॥

baan lagiyo hanumaan kidho rav ko fal jaan kai bhoom giraayo ||1352||

It seemed that Hanuman, considering the sun as a fruit, had discharged an

arrow and got it down below.1352.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕੋਪ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਤ ਕੀਯੋ ਕੋਟਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ॥

kop si(n)gh ko hat keeyo koT si(n)gh ko maar ||

Kip Singh and Kot Singh were killed

ਅਉਰ ਅਪੂਰਬ ਸਿੰਘ ਹਤਿਓ ਮੋਹ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰਿ ॥੧੩੫੩॥

aaur apoorab si(n)gh hatio moh si(n)gh sa(n)ghaar ||1353||

Apurav Singh was also killed after Moh Singh.1353.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕਟਕ ਸਿੰਘ ਕੋ ਪੁਨਿ ਹਨ ਦਯੋ ॥

kaTak si(n)gh ko pun han dhayo ||

ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਤਬ ਬਧ ਕਯੋ ॥

kirasan si(n)gh ko tab badh kayo ||

Then Katak Singh and Krishan Singh were killed

ਕੋਮਲ ਸਿੰਘਹਿ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

komal si(n)gheh baan lagaayo ||

ਬੇਗ ਤਾਹਿ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੩੫੪॥

beg taeh jam dhaam paThaayo ||1354||

Komal Singh was struck by an arrow and he went to the abode of Yama.1354.

ਪੁਨਿ ਕਨਕਾਚਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰਿਓ ॥

pun kanakaachal si(n)gh sa(n)ghaario ||

ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਨਰਨ ਤੇ ਹਾਰਿਓ ॥

anoopam si(n)gh naran te haario ||

Then Kankachal Singh was done to death and Anupam Singh got tired by

fighting with Yadavas

ਬਲਿ ਕੈ ਆਨਿ ਸਾਮੁਹੇ ਭਯੋ ॥

bal kai aan saamuhe bhayo ||

ਉਤ ਤੇ ਰਾਮ ਓਰ ਸੋ ਗਯੋ ॥੧੩੫੫॥

aut te raam or so gayo ||1355||

Then coming towards Balram, he began to fight, from the other side.1355.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਲੀ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਬਲ ਸੋ ਲਰਿਓ ਰਿਸਾਇ ॥

balee anoopam si(n)gh at bal so lario risai ||

ਬਹੁਤੁ ਬਿਸਨ ਭਟ ਜੁਧੁ ਕਰਿ ਜਮਪੁਰਿ ਦਏ ਪਠਾਇ ॥੧੩੫੬॥

bahut bisan bhaT judh kar jamapur dhe paThai ||1356||

The heroic warrior Anupam Singh, in great fury, fought with Balram and he dispatched many warriors from the side of Krishna to the abode of

Yama.1356.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਰਿਸ ਕੈ ਅਤਿ ਧਾਯੋ ॥

si(n)gh kirataasatr aahav mai kab raam kahai ris kai at dhaayo ||

ਆਇ ਕੈ ਸਿੰਘ ਅਨੂਪਹਿ ਸਿਉ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਤਬ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

aai kai si(n)gh anoopeh siau kar mai as lai tab judh machaayo ||

Krata Singh, from the side of Krishna, getting enraged, jumped in the war-arena and taking his sword in his hand, he waged a dreadful war

ਤਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮਹਾ ਬਰ ਕੈ ਉਰਿ ਸਿੰਘ ਅਨੂਪ ਕੇ ਲਾਯੋ ॥

taan layo dhan baan mahaa bar kai ur si(n)gh anoop ke laayo ||

He pulled his big bow and discharged an arrow towards Anupam Singh

ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰਿ ਪਰਾਯੋ ॥੧੩੫੭॥

laagat praan chaliyo tab hee rav ma(n)ddal bhedh kai paar paraayo ||1357||

On being struck with it, his life-force touching the sphere of the sun, went

beyond it.1357.

ਈਸ ਸਿੰਘ ਸਕੰਧ ਬਲੀ ਸੁ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਇਹ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥

e'ees si(n)gh saka(n)dh balee su ayodhan mai ieh uoopar aae ||

ਪੇਖਿ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਆਵਤ ਤਾਹਿ ਲਗਾਏ ॥

pekh kirataasatr si(n)gh tabai sar teechhan aavat taeh lagaae ||

The mighty warriors like Ishwar Singh fell upon him, seeing whom Krata Singh discharged his sharp arrows towards them

ਚੰਦ੍ਰਕ ਬਾਨ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕਉ ਦੁਹੁ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥

cha(n)dhrak baan lage tin kau dhuh ke sir kaaT kai bhoom giraae ||

They were hit by the moonlike arrows and the heads of both of them fell upon the earth

ਯੌ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਮਨੋ ਮੁੰਡਨ ਕੋ ਘਰਿ ਹੀ ਧਰਿ ਆਏ ॥੧੩੫੮॥

yau upamaa upajee man mai mano mu(n)ddan ko ghar hee dhar aae ||1358||

Their trunks appeared to have forgotten their heads in their homes.1358.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਦਸ ਭੂਪ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ ਬਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ

||

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare judh praba(n)dhe dhas bhoop anoop si(n)gh sahit badh dhiaai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Killing of Ten Kings including Anup Singh in Warfare” in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਕਰਮ ਸਿੰਘਾਦਿ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ath karam si(n)ghaadh pa(n)ch bhoop judh kathana(n) ||

Now begins the description of the war with five kings Karam Singh etc.

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPAI

ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਯ ਸਿੰਘ ਅਉਰ ਭਟ ਰਨ ਮੈ ਆਏ ॥

karam si(n)gh jay si(n)gh aaur bhaT ran mai aae ||

ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥

jaalap si(n)gh ar gajaa si(n)gh at kop baddaae ||

Karam Singh, Jai Singh, Jalap Singh, Gaja Singh etc., came into the

battlefield in increased anger

ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਚ ਮਹਾ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰੇ ਬਰ ॥

jagat si(n)gh nirap paach mahaa su(n)dhar soore bar ||

ਤੁਮਲ ਕਰਿਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਘਨੇ ਮਾਰੇ ਜਾਦਵ ਨਰ ॥

tumal kariyo sa(n)graam ghane maare jaadhav nar ||

The five noteworthy warriors, Jagat Singh etc., waged a dreadful war and killed many Yadavas

ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਕਸਿ ਚਤੁਰ ਭੂਪ ਮਿਰਤਕ ਕੀਏ ॥

tab sasatr kirataasatr si(n)gh kas chatur bhoop mritak ke'ee ||

ਇਕ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀਵਤ ਬਚਿਯੋ ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਦ੍ਰਿੜ ਧਰ ਹੀਏ ॥੧੩੫੯॥

eik jagat si(n)gh jeevat bachiyo chhatraapan dhiradd dhar he'ee ||1359||

Shastra Singh, Krata Singh, Shatru Singh etc., the four kings were killed and only one Jagat Singh survived, who firmly assumed the heroic

tradition of Kshatriyas.1359.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥

karam si(n)gh jaalap si(n)gh dhaae ||

ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਜੈ ਸਿੰਘ ਜੁ ਆਏ ॥

gajaa si(n)gh jai si(n)gh joo aae ||

Karam Singh and Jalap Singh marched forward Gaja Singh and Jai Singh also came

ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਗਰਬੁ ਜੁ ਕੀਨੋ ॥

jagat si(n)gh at garabu ju keeno ||

ਤਾ ਤੇ ਕਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿ ਰਨਿ ਦੀਨੋ ॥੧੩੬੦॥

taa te kaal prer ran dheeno ||1360||

Jagat Singh was extremely egoistic, therefore the death inspired and sent

him for war.1360.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਬਰਬੀਰ ॥

karam si(n)gh jaalap si(n)gh gajaa si(n)gh barabeer ||

ਜਯ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ ਕ੍ਰਿਤਾਸ ਸਿੰਘ ਹਨੇ ਚਾਰ ਰਨਧੀਰ ॥੧੩੬੧॥

jay si(n)gh sahit kirataas si(n)gh hane chaar ranadheer ||1361||

Karam Singh, Jalap Singh, Gaja Singh and Jai Singh, all these four

warriors were killed by Kritash Singh.1361.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤਾਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

si(n)gh kirataas ayodhan mai har kee dhis ke nirap chaar sa(n)ghaare ||

ਅਉਰ ਹਨੇ ਸੁ ਬਨੈਤ ਬਨੇ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੇ ਜਮਲੋਕਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥

aaur hane su banait bane jadhubeer ghane jamalok sidhaare ||

Kritash Singh killed four warriors in the war from the side of Krishna and killed dispatched many others to the abode of Yama

ਜਾਇ ਭਿਰਿਯੋ ਜਗਤੇਸ ਬਲੀ ਸੰਗਿ ਆਪਨੇ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥

jai bhiriyo jagates balee sa(n)g aapane baan kamaan sa(n)bhaare ||

Now he went and confronted Jagtesh Singh, taking hold of his bow and arrows

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਰਨਿ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਭਟ ਪੇਖਿ ਤਿਨੈ ਸਰ ਜਾਲ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥੧੩੬੨॥

aaur jite ran Thaadde hute bhaT pekh tinai sar jaal prahaare ||1362||

All the other warriors who were standing there at that time, they began to

shower arrows on Kritesh Singh.1362.

ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਦਲ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

maar bidhaar dhayo dhal ko bahuro kar mai karavaar sa(n)bhaario ||

ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਆਇ ਅਰਿਓ ਜਗਤੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਹੂੰ ਹਾਥ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥

dhai kai jai kai aai ario jagates ke sees hoo(n) haath prahaario ||

After killing many warriors of the army of the enemy, he caught hold of his sword and stabilising himself, he struck a blow on the head of Jagtesh Singh

ਦੁਇ ਧਰ ਹੋਇ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਯੋ ਰਥ ਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਵ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

dhui dhar hoi kai bhoom giriyo rath te teh ko kab bhaav bichaario ||

ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਕੇ ਊਪਰਿ ਸਾਲਹਿ ਬੀਜ ਪਰੀ ਤਿਹ ਦੁਇ ਕਰ ਡਾਰਿਓ ॥੧੩੬੩॥

maano pahaar ke uoopar saaleh beej paree teh dhui kar ddaario ||1363||

Having been chopped into two parts, he fell down from the chariot like a

mountain falling into two parts by the fall of lighting.1363.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਠਿਨ ਸਿੰਘ ਹਰਿ ਕਟਕ ਤੇ ਆਯੋ ਯਾ ਪਰ ਧਾਇ ॥

kaThin si(n)gh har kaTak te aayo yaa par dhai ||

ਮਤ ਦੁਰਦ ਜਿਉ ਸਿੰਘ ਪੈ ਆਵਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥੧੩੬੪॥

mat dhuradh jiau si(n)gh pai aavat kop baddai ||1364||

Within this time, Kathin Singh, coming out of his army-unit fell down on

him like an intoxicated elephant in great rage.1364.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਵਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਹੇਰਿ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੰਘਾਰਿਓ ॥

aavat hee ar ko teh her su ek hee baan ke sa(n)g sa(n)ghaario ||

ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲ ਸਾਥ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਘਰੀ ਏਕ ਬਿਖੈ ਹਨਿ ਡਾਰਿਓ ॥

aaur jito dhal saath huto teh ko gharee ek bikhai han ddaario ||

Seeing the enemy coming, he killed him with a single arrow and also killed the army supporting him in an instant

ਬੀਰ ਘਨੇ ਜਦੁ ਬੀਰਨ ਕੇ ਹਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਸਯਾਮ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥

beer ghane jadh beeran ke hat kop kai sayaam kee or nihaario ||

ਆਇ ਲਰੋ ਨ ਡਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਰਨਿ ਠਾਢੇ ਕਹਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਓ ॥੧੩੬੫॥

aai laro na ddaro har joo ran Thaadde kahaa ieh bhaat uchaario ||1365||

He killed many Yadava warriors in his fury, saw towards Krishna and said,

“Why are you standing? Come and fight with me.”1365.

ਤਉ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਿਯੋ ਤਬ ਦਾਰੁਕ ਸਜੰਦਨ ਕੋ ਸੁ ਧਵਾਯੋ ॥

tau har joo kar kop chaliyo tab dhaaruk saya(n)dhan ko su dhavaayo ||

ਪਾਨਿ ਲੀਯੋ ਅਸਿ ਸਜਾਮ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਤਾਕਿ ਚਲਾਯੋ ॥

paan leeyo as sayaam sa(n)bhaar kai taeh hakaar kai taak chalaayo ||

Then Krishna, in anger, caused his chariot to be driven by Daruk, went towards him. He held his sword in his hand and challenging him, struck a blow on him,

ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਹਰਿ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਟ ਕੈ ਵਾਰ ਬਚਾਯੋ ॥

ddaal kirataasatr si(n)gh liee har taahee kee oT kai vaar bachaayo ||

ਆਪਨੀ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਿਯਾਨ ਤੇ ਦਾਰੁਕ ਕੇ ਤਨ ਘਾਉ ਲਗਾਯੋ ॥੧੩੬੬॥

aapanee kaadd kirapaan miyaan te dhaaruk ke tan ghaau lagaayo ||1366||

But Krata Singh saved himself with his shield and taking out his sword

from his scabbard, wounded Daruk, the charioteer of Krishna.1366.

ਜੁਧ ਕਰੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੋਊ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਏ ॥

judh karai karavaaran ko man mai at hee dhouoo krodh baddaae ||

Both of them, highly infuriated, began to fight with their swords

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਅਰਿ ਘਾਇ ਲਯੋ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਰਿਪੁ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥

sree har joo ar ghai layo tab hee har ko rip ghai lagaae ||

When Krishna inflicted a wound on the enemy, then he also inflicted a wound a Krishna.

ਕਉਤਕਿ ਦੇਖਿ ਦੋਊ ਠਟਕੇ ਦਲ ਬਿਓਮ ਤੇ ਦੇਵਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥

kautak dhekh dhouoo ThaTake dhal biom te dhevan bain sunaae ||

ਲਾਗੀ ਅਵਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁਨੋ ਪਲ ਮੈ ਮਧੁ ਸੇ ਮੁਰ ਸੇ ਤੁਮ ਘਾਏ ॥੧੩੬੭॥

laagee avaar muraar suno pal mai madh se mur se tum ghaae ||1367||

Seeing this sport from the sky, the gods said, “O Krishna! you are delaying, because you killed the demons like Mur and Madhu Kaitabh in an

instant.”1367.

ਚਾਰ ਮਹੂਰਤ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਥਕ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਘਾਤ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

chaar mahoorat judh bhayo thak kai har joo ieh ghaat bichaario ||

ਮਾਰਹੁ ਨਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਸਹੀ ਮੁਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਾਛੇ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥

maarahu naeh kahiyo su sahee mur kai ar paachhe kee or nihaario ||

The war continued throughout the day, then Krishna devised a method. He said, “I am not killing you,” and saying this, when the enemy looked behind,

ਐਸੇ ਹੀ ਤੀਛਨ ਲੈ ਅਸਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਊਪਰ ਝਾਰਿਓ ॥

aaise hee teechhan lai as sree har satr kee greev ke uoopar jhaario ||

ਐਸੀ ਏ ਭਾਤਿ ਹਨਿਓ ਰਿਪੁ ਕਉ ਅਪਨੇ ਦਲ ਕੋ ਸਭ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰਿਯੋ ॥੧੩੬੮॥

aaisee e bhaat hanio rip kau apane dhal ko sabh traas nivaariyo ||1368||

He very quickly at that very instant, struck a blow on the neck of the enemy with his sharp sword and in this way, killing the enemy, removed the fear

of his army.1368.

ਯੌ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

yau ar maar layo ran mai at hee man mai har joo sukh paayo ||

ਆਪਨੀ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਮਹਾ ਬਲੁ ਧਾਰ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥

aapanee sain nihaar muraar mahaa bal dhaar kai sa(n)kh bajaayo ||

In this way, killing his enemy, Krishna was pleased and looking at his army, he blew his conch forcefully

ਸੰਤ ਸਹਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਹੈ ਸਬ ਲਾਇਕ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥

sa(n)t sahaik sree biraj naik hai sab laik naam kahaayo ||

He is the support of the saints and capable of doing everything, he, the Lord of Braja

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਮੁਖ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਰਨ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੩੬੯॥

sree har joo mukh aaise kahiyo chatura(n)g chamoo(n) ran judh machaayo ||1369||

Under his command, his army of four divisions, waged a terrible war in the battlefield.1369.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਚ ਭੂਪ ਬਧਹ ਸਮਾਪਤਮੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare judh praba(n)dhe paach

bhoop badheh samaapatama(n) ||

End of the description of “Killing of Five Kings in the Warfare” in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ath khaRag si(n)gh judh kathana(n) ||

Now begins the description of war with Kharag Singh

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਇਕ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

teh bhoopat ko mitr ik khaRag si(n)gh teh naam ||

ਪੈਰੇ ਸਮਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਬਹੁ ਮਹਾਰਥੀ ਬਲ ਧਾਮ ॥੧੩੭੦॥

paire samar samudhr bahu mahaarathee bal dhaam ||1370||

A friend of that king named Kharag Singh was there, who was an excellent

swimmer of the ocean of war and an abode of great strength.1370.

ਕ੍ਰੁਧਤ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਮਨ ਬਿਖੈ ਚਾਰ ਭੂਪ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥

krudhat havai at man bikhai chaar bhoop teh saath ||

ਜੁਧੁ ਕਰਨਿ ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਲਿਯੋ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸਾਥ ॥੧੩੭੧॥

judh karan har siau chaliyo amit sain lai saath ||1371||

Taking four kings and innumerable forces alongwith him, he, in great ire, went for war with Krishna.1371.

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPPAI

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਰ ਸਿੰਘ ਅਉਰ ਨ੍ਰਿਪ ਗਵਨ ਸਿੰਘ ਬਰ ॥

khaRag si(n)gh bar si(n)gh aaur nirap gavan si(n)gh bar ||

ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਭਵ ਸਿੰਘ ਬਡੇ ਬਲਵੰਤ ਜੁਧੁ ਕਰ ॥

dharam si(n)gh bhav si(n)gh badde balava(n)t judh kar ||

There were many warriors there including Kharag Singh, Bar Singh, Gavan

Singh, Dharam Singh, Bhav Singh etc.,

ਰਥ ਅਨੇਕ ਸੰਗ ਲੀਏ ਸੁਭਟ ਬਹੁ ਬਾਜਤ ਸਜਤ ॥

rath anek sa(n)g le'ee subhaT bahu baajat sajat ||

He took with himself many chariots and warriors

ਦਸ ਹਜਾਰ ਗਜ ਮਤ ਚਲੇ ਘਨੀਅਰ ਜਿਮ ਗਜਤ ॥

dhas hajaar gaj mat chale ghaneear jim gajat ||

Ten thousand of elephants moved thundering like clouds

ਮਿਲਿ ਘੇਰਿ ਲੀਓ ਤਿਨ ਕਉ ਤਿਨੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜਸੁ ਲਖਿ ਲੀਯੋ ॥

mil gher leeo tin kau tino su kab sayaam jas lakh leeyo ||

They collectively besieged Krishna and his army

ਰਿਤੁ ਪਾਵਸ ਮੈ ਘਨ ਘਟਾ ਜਿਉ ਘੋਰ ਮਨੋ ਨਰ ਬੋਲੀਓ ॥੧੩੭੨॥

rit paavas mai ghan ghaTaa jiau ghor mano nar boleeo ||1372||

The enemy’s army was thundering and roaring like the dense clouds in the

rainy season.1372.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਾਦਵ ਕੀ ਸੈਨਾ ਹੁਤੇ ਨਿਕਸੇ ਭੂਪ ਸੁ ਚਾਰ ॥

jaadhav kee sainaa hute nikase bhoop su chaar ||

ਨਾਮ ਸਰਸ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਸਾਰ ॥੧੩੭੩॥

naam saras si(n)gh beer si(n)gh mahaa si(n)gh si(n)gh saar ||1373||

From this side, from the army of Yadavas, four kings came forward, whose names were Saras Singh, Vir Singh, Maha Singh and Saar Singh.1373.

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰਿ ਚਾਰੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥

khaRag si(n)gh ke sa(n)g nirap chaar chaar mativa(n)t ||

There were four intoxicated kings with Kharag Singh

ਹਰਿ ਕੀ ਓਰ ਚਲੇ ਮਨੋ ਆਯੋ ਇਨ ਕੋ ਅੰਤੁ ॥੧੩੭੪॥

har kee or chale mano aayo in ko a(n)t ||1374||

They marched towards Krishna like the persons nearing their final

doom.1374.

ਸਰਸ ਮਹਾ ਅਉ ਸਾਰ ਪੁਨਿ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਏ ਚਾਰ ॥

saras mahaa aau saar pun beer si(n)gh e chaar ||

ਜਾਦਵ ਸੈਨਾ ਤੇ ਤਬੈ ਨਿਕਸੇ ਅਤਿ ਬਲੁ ਧਾਰਿ ॥੧੩੭੫॥

jaadhav sainaa te tabai nikase at bal dhaar ||1375||

Coming out from the army of Yadavas, Saras Singh, Maha Singh, Saar Singh and Vir Singh came in their powerful form.1375.

ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਨ ਵਹ ਲੀਨੇ ਮਾਰਿ ॥

har kee dhis ke chatur nirap tin veh leene maar ||

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ਇਨਹ ਸੰਘਾਰਿ ॥੧੩੭੬॥

khaRag si(n)gh at kop kar dheeno ineh sa(n)ghaar ||1376||

Kharag Singh killed in his fury all the four kings from the side of

Krishna.1376.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਤੇ ਅਉਰ ਨਰੇਸ ਚਲੇ ਤਿਨ ਸੰਗਿ ਮਹਾ ਦਲੁ ਲੀਨੋ ॥

sree har or te aaur nares chale tin sa(n)g mahaa dhal leeno ||

Other kings came forward from the side of Krishna, whose names were Surat Singh, Sampuran Singh, Bar Singh etc.

ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਸਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਚਲਿਯੋ ਬਰ ਸਿੰਘ ਸੁ ਕੋਪ ਪ੍ਰਬੀਨੋ ॥

soorat si(n)gh sapooran si(n)gh chaliyo bar si(n)gh su kop prabeeno ||

They were wrathful and were specialists in warfare.

ਅਉ ਮਤਿ ਸਿੰਘ ਸਜਿਯੋ ਤਨ ਕਉਚ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਅਸਤ੍ਰਨ ਮਾਝਿ ਪ੍ਰਬੀਨੋ ॥

aau mat si(n)gh sajiyo tan kauch su sasatran asatran maajh prabeeno ||

ਧਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੁ ਚਾਰ ਹੀ ਭੂਪਨ ਆਹਵ ਕੀਨੋ ॥੧੩੭੭॥

dhai kai sree khaRages ke sa(n)g ju chaar hee bhoopan aahav keeno ||1377||

Mat Singh also wore his armour in order to protect his body from the

blows of arms and weapons and these four kings waged a dreadful war with Kharag Singh.1377.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਤ ਚਾਰੋ ਭੂਪਤਿ ਲਰੈ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੰਗਿ ॥

eit chaaro bhoopat larai khaRag si(n)gh ke sa(n)g ||

ਉਤ ਦੋਊ ਦਿਸ ਕੀ ਲਰਤ ਸਬਲ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗਿ ॥੧੩੭੮॥

aut dhouoo dhis kee larat sabal sain chatura(n)g ||1378||

On this side all these four kings fought with Kharag Singh and on that side the four divisions of both armies were engaged in terrible warfare.1378.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਰਥੀ ਸੰਗਿ ਰਥੀ ਮਹਾਰਥੀ ਸੰਗਿ ਮਹਾਰਥੀ ਸੁਵਾਰ ਸਿਉ ਸੁਵਾਰ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ॥

rathee sa(n)g rathee mahaarathee sa(n)g mahaarathee suvaar siau suvaar

at kop kai kai man mai ||

ਪੈਦਲ ਸਿਉ ਪੈਦਲ ਲਰਤ ਭਏ ਰਨ ਬੀਚ ਜੁਧ ਹੀ ਮੈ ਰਾਖਿਓ ਮਨ ਰਾਖਿਓ ਨ ਗ੍ਰਿਹਨ ਮੈ ॥

paidhal siau paidhal larat bhe ran beech judh hee mai raakhio man raakhio na girahan mai ||

The charioteers began to fight with charioteers, the chariot-owners with chariot-owners, the riders with riders and the soldiers on foot with soldiers on foot in rage, forsaking their attachment of their home and family

ਸੈਥੀ ਜਮਧਾਰ ਤਰਵਾਰੈ ਘਨੀ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਬਾਨ ਚਲੇ ਤਾ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ॥

saithee jamadhaar taravaarai ghanee sayaam kahai musalee tirasool baan chale taa hee chhin mai ||

The daggers, swords, tridents, maces and arrows were struck

ਦੰਤਨ ਸਿਉ ਦੰਤੀ ਪੈ ਬਜੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਬਜੰਤ੍ਰੀ ਲਰਿਓ ਚਾਰਨ ਸਿਉ ਚਾਰਨ ਭਿਰਿਓ ਹੈ ਤਾਹੀ ਰਨ ਮੈ ॥੧੩੭੯॥

dha(n)tan siau dha(n)tee pai baja(n)tran siau baja(n)tree lario chaaran siau chaaran bhirio hai taahee ran mai ||1379||

The elephant fought with elephant, the speaker with speaker and the

minstrel with mistrel.1379.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਹੁਰੋ ਸਰ ਸਿੰਘ ਹਤਿਓ ਰਿਸ ਕੈ ਮਹਾ ਸਿੰਘਹਿ ਮਾਰਿ ਲਇਓ ਜਬ ਹੀ ॥

bahuro sar si(n)gh hatio ris kai mahaa si(n)gheh maar lio jab hee ||

ਪੁਨਿ ਸੂਰਤਿ ਸਿੰਘ ਸਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਨਿਓ ਤਬ ਹੀ ॥

pun soorat si(n)gh sapooran si(n)gh su su(n)dhar si(n)gh hanio tab hee ||

After killing Maha Singh, Sar Singh was also killed and then Surat Singh, Sampuran Singh And Sundar Singh were also killed

ਬਰ ਸ੍ਰੀ ਮਤਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਿਓ ਲਖਿ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਗਈ ਦਬ ਹੀ ॥

bar sree mat si(n)gh ko sees kaTio lakh jaadhav sain giee dhab hee ||

ਨਭਿ ਮੈ ਗਨ ਕਿੰਨਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕੀ ਕੀਰਤਿ ਗਾਵਤ ਹੈ ਸਬ ਹੀ ॥੧੩੮੦॥

nabh mai gan ki(n)nar sree khaRages kee keerat gaavat hai sab hee ||1380||

Seeing the cutting of the head of Mat Singh, the Yadava army became deprived of the vitality, but the ganas and kinners began to eulogise

Kharag Singh in the sky.1380.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਛਿਅ ਭੂਪਨ ਕੋ ਛੈ ਕੀਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਲ ਧਾਮ ॥

chhia bhoopan ko chhai keeyo khaRag si(n)gh bal dhaam ||

ਅਉਰੋ ਭੂਪਤਿ ਤੀਨ ਬਰ ਧਾਇ ਲਰੈ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥੧੩੮੧॥

aauro bhoopat teen bar dhai larai sa(n)graam ||1381||

The mighty warrior Kharag Singh killed six kings and after that three other kings came to fight with him.1381.

ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਅਰਨ ਸੀ ਸਿੰਘ ਬਰਨ ਸੁਕੁਮਾਰ ॥

karan si(n)gh pun aran see si(n)gh baran sukumaar ||

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰੁਪਿ ਰਨਿ ਰਹਿਓ ਏ ਤੀਨੋ ਸੰਘਾਰਿ ॥੧੩੮੨॥

khaRag si(n)gh rup ran rahio e teeno sa(n)ghaar ||1382||

Kharag Singh remained stable in the battle also after killing Karan Singh,

Aran Singh, Baran Singh etc.1382.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਪ ਬਡੇ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਧਨ ਬਾਨ ਲੀਯੋ ॥

maar kai bhoop badde ran mai ris kai bahuro dhan baan leeyo ||

Killing many great kings and getting enraged again Kharag Singh took his bow and arrows in his hand

ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਕਰਿ ਅਤ੍ਰਨ ਲੈ ਪੁਨਿ ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ ॥

sir kaaT dhe bahu satran ke kar atran lai pun judh keeyo ||

He chopped the heads of many enemies and struck his blows on them with his arms

ਜਿਮਿ ਰਾਵਨ ਸੈਨ ਹਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਘਵ ਤਿਉ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦੀਯੋ ॥

jim raavan sain hatee nirap raaghav tiau dhal maar bidhaar dheeyo ||

The manner in which Ram had destroyed the army of Ravana, in the same

way, Kharag Singh killed the enemy’s army

ਗਨ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲਨ ਗੀਧਨ ਜੋਗਿਨ ਸ੍ਰਉਨ ਅਘਾਇ ਪੀਯੋ ॥੧੩੮੩॥

gan bhoot pisaach sira(n)gaalan geedhan jogin sraun aghai peeyo ||1383||

The ganas, ghosts, fiends, jackals, vultures and Yoginis drank the blood to their fill in the war.1383.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕਰਿ ਖੜਗ ਲੈ ਰੁਦ੍ਰ ਰਸਹਿ ਅਨੁਰਾਗ ॥

khaRag si(n)gh kar khaRag lai rudhr raseh anuraag ||

Kharag Singh, filled with anger, taking his dagger in his hand,

ਯੌ ਡੋਲਤ ਰਨਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਮਾਨੋ ਖੇਲਤ ਫਾਗੁ ॥੧੩੮੪॥

yau ddolat ran niddar hui maano khelat faag ||1384||

Was fearlessly roaming in the war-arena, he seemed to be playing

Holi.1384.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਾਨ ਚਲੇ ਤੇਈ ਕੁੰਕਮ ਮਾਨਹੁ ਮੂਠ ਗੁਲਾਲ ਕੀ ਸਾਗ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥

baan chale teiee ku(n)kam maanahu mooTh gulaal kee saag prahaaree ||

The arrows are being discharged like the vermilion diffused in air and the blood flowing with the blows of the lances seemed like gulal (red colour)

ਢਾਲ ਮਨੋ ਡਫ ਮਾਲ ਬਨੀ ਹਥ ਨਾਲ ਬੰਦੂਕ ਛੁਟੇ ਪਿਚਕਾਰੀ ॥

ddaal mano ddaf maal banee hath naal ba(n)dhook chhuTe pichakaaree ||

The shields have become like tabors and the guns look like the pumps

ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਪਟ ਬੀਰਨ ਕੇ ਉਪਮਾ ਜਨੁ ਘੋਰ ਕੈ ਕੇਸਰ ਡਾਰੀ ॥

sraun bhare paT beeran ke upamaa jan ghor kai kesar ddaaree ||

The clothes of the warriors filled with blood appear having been saturated with dissolved saffron.

ਖੇਲਤ ਫਾਗੁ ਕਿ ਬੀਰ ਲਰੈ ਨਵਲਾਸੀ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰੀ ॥੧੩੮੫॥

khelat faag k beer larai navalaasee le'ee karavaar kaTaaree ||1385||

The warriors carrying the swords appear carrying the sticks of flowers and

playing Holi.1385.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਲਰਤ ਹੈ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਅਨੁਰਾਗਿ ॥

khaRag si(n)gh at larat hai ras rudhreh anuraag ||

ਰਨ ਚੰਚਲਤਾ ਬਹੁ ਕਰਤ ਜਨ ਨਟੂਆ ਬਡਭਾਗਿ ॥੧੩੮੬॥

ran cha(n)chalataa bahu karat jan naTooaa baddabhaag ||1386||

Kharag Singh is fighting in great anger and is agile like a healthy actor showing his acting.1386.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਾਰਥੀ ਆਪਨੇ ਸੋ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹੀ ਰਥ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥

saarathee aapane so keh kai su dhavai tahee rath judh machaavai ||

Giving instructions to his charioteer and getting his chariot drive, he is

waging a violent war

ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਸੂਰਨ ਪੈ ਕਰਿ ਹਾਥਨ ਕੋ ਅਰਥਾਵ ਦਿਖਾਵੈ ॥

sasatr prahaarat sooran pai kar haathan ko arathaav dhikhaavai ||

Making signs with his hands, he is striking blows with his weapons

ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜੈ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥

dhu(n)dhabh ddol miradha(n)g bajai karavaar kaTaaran taal bajaavai ||

Musical tunes are being played with small drums, drums, trumpets and swords .

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਉਚਾਰ ਕਰੈ ਮੁਖਿ ਯੌ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਤ ਅਉ ਗਾਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥੧੩੮੭॥

maar hee maar uchaar karai mukh yau kar nirat aau gaan sunaavai ||1387||

He is dancing alongwith the shouts of “kill, kill and also singing.1387.

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਅਲਾਪ ਉਚਾਰਤ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਪਾਰਾ ॥

maar hee maar alaap uchaarat dhu(n)dhabh ddol miradha(n)g apaaraa ||

The shouts of “kill, kill” and the sound of drums and trumpets are being heard

ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਤਰਾਕ ਲਗੈ ਤਿਹਿ ਤਾਲਨ ਕੋ ਠਨਕਾਰਾ ॥

satran ke sir atr taraak lagai teh taalan ko Thanakaaraa ||

With the blows of arms on the heads of the enemies, there is jingling of

tunes

ਜੁਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰਿ ਰੀਝ ਕੈ ਦੇਤ ਹੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਦਾਨ ਬਡੇ ਰਿਝਿਵਾਰਾ ॥

joojh gire dhar reejh kai dhet hai praanan dhaan badde rijhivaaraa ||

The warriors while fighting and falling down appear like offering their life-force with pleasure

ਨਿਰਤ ਕਰੈ ਨਟ ਕੋਪ ਲਰੈ ਭਟ ਜੁਧ ਕੀ ਠਉਰ ਕਿ ਨ੍ਰਿਤ ਅਖਾਰਾ ॥੧੩੮੮॥

nirat karai naT kop larai bhaT judh kee Thaur k nirat akhaaraa ||1388||

The warriors are jumping up in anger and it cannot be said, whether it is the battlefield or the arena of dancing.1388.

ਰਨ ਭੂਮਿ ਭਈ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਧੁਨਿ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੇ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਹੀਯੋ ॥

ran bhoom bhiee ra(n)g bhoom mano dhun dhu(n)dhabh baaje miradha(n)g heeyo ||

The battlefield has become like an arena of dancing, where there is play of musical instruments and drums

ਸਿਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਪਰ ਅਤ੍ਰ ਲਗੈ ਤਤਕਾਰ ਤਰਾਕਨਿ ਤਾਲ ਲੀਯੋ ॥

sir satran ke par atr lagai tatakaar taraakan taal leeyo ||

The heads of the enemies are producing a special sound and tune with the

blows of arms

ਅਸਿ ਲਾਗਤ ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਮਰਿ ਕੈ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨਨ ਮਾਨਹੁ ਦਾਨ ਕੀਯੋ ॥

as laagat jhoom girai mar kai bhaT praanan maanahu dhaan keeyo ||

The warriors falling on the earth seem to be making offerings of their life-breaths

ਬਰ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈ ਕਿ ਲਰੈ ਨਟ ਜਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਸੁ ਰਾਗ ਕੀਯੋ ॥੧੩੮੯॥

bar nirat karai k larai naT jayo(n) nirap maar hee maar su raag keeyo ||1389||

They are dancing and singing like the actors, the melody of "kill, kill"/1389.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਤੋ ਜੁਧ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਕੈ ਸਬਹਨਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥

eito judh har her kai sabahan kahiyo sunai ||

ਕੋ ਭਟ ਲਾਇਕ ਸੈਨ ਮੈ ਲਰੈ ਜੁ ਯਾ ਸੰਗਿ ਜਾਇ ॥੧੩੯੦॥

ko bhaT laik sain mai larai ju yaa sa(n)g jai ||1390||

Seeing such a battle, Krishna uttered loudly, his words being heard by all,

“Who is that worthy warrior, who is going to fight with Kharag Singh?”1390.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਘਨ ਸਿੰਘ ਘਾਤ ਸਿੰਘ ਦੋਊ ਜੋਧੇ ॥

ghan si(n)gh ghaat si(n)gh dhouoo jodhe ||

ਜਾਤ ਨ ਕਿਸੀ ਸੁਭਟ ਤੇ ਸੋਧੇ ॥

jaat na kisee subhaT te sodhe ||

GHAN Singh and Ghaat Singh were such warriors, whom no one could defeat

ਘਨਸੁਰ ਸਿੰਘ ਘਮੰਡ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥

ghanasur si(n)gh ghama(n)dd si(n)gh dhaae ||

ਮਾਨਹੁ ਚਾਰੋ ਕਾਲ ਪਠਾਏ ॥੧੩੯੧॥

maanahu chaaro kaal paThaae ||1391||

Ghansur Singh and Ghamand Singh also moved and it seemed that death

had itself called all the four.1391.

ਤਬ ਤਿਹ ਤਕਿ ਚਹੂੰਅਨ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥

tab teh tak chahoo(n)an sar maare ||

ਚਾਰੋ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

chaaro praan binaa kar ddaare ||

Then seeing towards them, the arrows were discharged on all the four and they were made lifeless

ਸ੍ਯੰਦਨ ਅਸ੍ਵ ਸੂਤ ਸਬ ਘਾਏ ॥

saya(n)dhan asavai soot sab ghaae ||

ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥੧੩੯੨॥

sain sahit jamalok paThaae ||1392||

The horses and charioteers of their chariots were all wounded and

alongwith the army, they were all sent to the abode of Yama.1392.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਚਪਲ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਚੰਚਲ ਸ੍ਰੀ ਬਲਵਾਨ ॥

chapal si(n)gh ar chatar si(n)gh cha(n)chal sree balavaan ||

ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਅਰ ਚਉਪ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਥੀ ਸੁਰ ਗਜਾਨ ॥੧੩੯੩॥

chitr si(n)gh ar chaup si(n)gh mahaarathee sur gayaan ||1393||

The great warriors like Chapal Singh, Chatur Singh, Chitar Singh, Chaup Singh etc., were present there.1393.

ਛਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਲਬੰਡ ॥

chhatr si(n)gh ar maan si(n)gh satr si(n)gh balaba(n)dd ||

ਸਿੰਘ ਚਮੂੰਪਤਿ ਅਤਿ ਬਲੀ ਭੁਜ ਬਲਿ ਤਾਹਿ ਅਖੰਡ ॥੧੩੯੪॥

si(n)gh chamoo(n)pat at balee bhuj bal taeh akha(n)dd ||1394||

Chhattar Singh, Man Singh, Shatar Singh etc., wre the mighty generals

who were present there.1394.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੂਪ ਦਸੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਊਪਰ ਧਾਏ ॥

bhoop dhaso ris kai kab sayaam kahai khaRages ke uoopar dhaae ||

All the ten kings in their fury fell upon Kharag Singh

ਆਵਤ ਹੀ ਬਲਿ ਕੈ ਧਨੁ ਲੈ ਸੁ ਨਿਖੰਗਨ ਤੇ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

aavat hee bal kai dhan lai su nikha(n)gan te bahu baan chalaae ||

On their arrival they discharged from their bows many arrows

ਬਾਜ ਹਨੇ ਸਤਿ ਦੁਇ ਅਰੁ ਗੈ ਸਤਿ ਤ੍ਰੈ ਸਤਿ ਬੀਰ ਮਹਾ ਤਬ ਘਾਏ ॥

baaj hane sat dhui ar gai sat trai sat beer mahaa tab ghaae ||

Sixteen horses of the chariots and ten mighty fighters were killed there

ਬੀਸ ਰਥੀ ਅਉ ਮਹਾਰਥਿ ਤੀਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥੧੩੯੫॥

bees rathee aau mahaarath tees ayodhan mai jamalok paThaae ||1395||

The twenty charioteers and thirty chariot-owners also died then.1395.

ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਹਨੇ ਸਤਿ ਗੈ ਹਯ ਦੁਇ ਸਤਿ ਅਯੁਤ ਪਦਾਤ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ ॥

pun dhai hane sat gai hay dhui sat ayut padhaat hane ran mai ||

Kharag Singh again ran forward killing seven horses and many soldier on foot in the war

ਸੁ ਮਹਾਰਥੀ ਅਉਰ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਤਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ॥

s mahaarathee aaur pachaas hane kab sayaam kahai su tahee chhin mai ||

The poet Shyam says that at the same instant, Kharag Singh killed fifty other great warriors

ਦਸ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਭਜੀ ਲਖਿ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇਹਰਿ ਕਉ ਬਨ ਮੈ ॥

dhas hoo(n) nirap kee bahu sain bhajee lakh jiau mirag kehar kau ban mai ||

A Great portion of the army of the ten kings ran away just as the deers run away on seeing the lion in the forest

ਤਿਹ ਸੰਘਰ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਰੁਪਿ ਠਾਢੋ ਰਹਿਓ ਰਿਸ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ॥੧੩੯੬॥

teh sa(n)ghar mai khaRages balee rup Thaaddo rahio ris kai man mai

||1396||

But in that war, the mighty Kharag Singh stood firmly in great rage.1396.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਦਸੋ ਭੂਪ ਰਨ ਪਾਰਿਯੋ ਸੈਨ ਕਉ ਬਿਪਤ ਡਾਰਿਓ ਬੀਰ ਪ੍ਰਨ ਧਾਰਿਓ ਨ ਡਰੈ ਹੈ ਕਾਹੂੰ ਆਨ ਸੋ ॥

dhaso bhoop ran paariyo sain kau bipat ddaario beer pran dhaario na ddarai hai kaahoo(n) aan so ||

All the ten kings participated in the war

ਏ ਈ ਦਸ ਭੂਪਤਿ ਰਿਸਾਇ ਸਮੁਹਾਇ ਗਏ ਉਤ ਆਇ ਸਉਹੇ ਭਯੋ ਮਹਾ ਸੂਰ ਮਾਨ ਸੋ ॥

e iee dhas bhoopat risai samuhai ge ut aai sauhe bhayo mahaa soor maan so ||

They put their army in adversity and avowed that no one will fear anyone, all these ten kings, getting enraged, went before that mighty warrior Kharag Singh.

ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧ ਹੁਇ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਾਨ ਕੈ ਕਮਾਨ ਕੋ ਲਗਾਈ ਜਿਹ ਕਾਨ ਸੋ ॥

kahai kab sayaam at krudh hui khaRag si(n)gh taan kai kamaan ko lagaiee

jeh kaan so ||

ਗਜਰਾਜ ਭਾਰੇ ਅਰੁ ਜੁਧ ਕੇ ਕਰਾਰੇ ਦਸੋ ਮਾਰਿ ਡਾਰੇ ਤਿਨ ਦਸ ਦਸ ਬਾਨ ਸੋ ॥੧੩੯੭॥

gajaraaj bhaare ar judh ke karaare dhaso maar ddaare tin dhas dhas baan so ||1397||

When Kharag Singh pulled his bow upto his ear in great rage, he killed each king with ten arrows, though the kings were large like elephants and expert in warfare.1397.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪਾਚ ਬੀਰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਗਏ ਸੁ ਅਰਿ ਪਰ ਦਉਰਿ ॥

paach beer jadhubeer ke ge su ar par dhaur ||

ਛਕਤ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਛਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਛੋਹ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਗਉਰ ॥੧੩੯੮॥

chhakat si(n)gh ar chhatr si(n)gh chhoh si(n)gh si(n)gh gaur ||1398||

Five other warriors of Krishna fell upon the enemy, whose names were

Chhakat Singh, Chhatar Singh, Chhauh Singh and Gaur Singh etc.1398.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਛਲਬਲ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਮਹਾਬੀਰ ਬਲ ਬੀਰ ਕੋ ॥

chhalabal si(n)gh jeh naam mahaabeer bal beer ko ||

ਲਏ ਖੜਗ ਕਰਿ ਚਾਮ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਪਰ ਸੋ ਚਲਿਓ ॥੧੩੯੯॥

le khaRag kar chaam khaRag si(n)gh par so chalio ||1399||

A great warrior Chhalbal Singh went to wage war with Kharag Singh,

taking his shield and sword in his hands.1399.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਹੀ ਪਾਚ ਬੀਰ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥

jab hee paach beer mil dhaae ||

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਊਪਰ ਆਏ ॥

khaRag si(n)gh ke uoopar aae ||

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

khaRag si(n)gh tab sasatr sa(n)bhaare ||

ਸਬ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੪੦੦॥

sab hee praan binaa kar ddaare ||1400||

When these five warriors went together and fell upon Kharag Singh, Kharag Singh took hold of his weapons and made all these warriors

lifeless.1400.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੁਆਦਸ ਜੋਧੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਅਤਿ ਬਲਬੰਡ ਅਖੰਡ ॥

dhuaadhas jodhe kirasan ke at balaba(n)dd akha(n)dd ||

ਜੀਤ ਲਯੋ ਹੈ ਜਗਤ ਜਿਨ ਬਲ ਕਰਿ ਭੁਜਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੪੦੧॥

jeet layo hai jagat jin bal kar bhujaa pracha(n)dd ||1401||

Twelve warriors of Krishna are extremely powerful, who have conquered the whole world with their strength.1401.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਾਲਮ ਸਿੰਘ ਮਹਾਮਤਿ ਸਿੰਘ ਜਗਾਜਤ ਸਿੰਘ ਲਏ ਅਸਿ ਧਾਯੋ ॥

baalam si(n)gh mahaamat si(n)gh jagaajat si(n)gh le as dhaayo ||

Balram Singh, Mahamati Singh and Jagajat Singh, fell upon him (the

enemy) with their swords

ਸਿੰਘ ਧਨੇਸ ਕ੍ਰਿਪਾਵਤ ਸਿੰਘ ਸੁ ਜੋਬਨ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਬਰ ਪਾਯੋ ॥

si(n)gh dhanes kirapaavat si(n)gh su joban si(n)gh mahaa bar paayo ||

Dhanesh Singh, Kripavat Singh, Joban Singh,

ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਚਲਿਯੋ ਜਗ ਸਿੰਘ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਲੈ ਜਸ ਸਿੰਘ ਰਿਸਾਯੋ ॥

jeevan si(n)gh chaliyo jag si(n)gh sadhaa si(n)gh lai jas si(n)gh risaayo ||

Jiwan Singh, Jag Singh, Sada Singh etc. also marched forward

ਬੀਰਮ ਸਿੰਘ ਲਏ ਸਕਤੀ ਕਰ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੪੦੨॥

beeram si(n)gh le sakatee kar mai khaRages so judh machaayo ||1402||

Taking his Shakti (digger) in his hand, Viram Singh, began the war with

Kharag Singh.1402.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਿਹਿ ਨਾਮ ਭਟ ਸੋਊ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੰਗਿ ॥

mohan si(n)gh jeh naam bhaT souoo bhayo tin sa(n)g ||

A warrior named Mohan Singh accompanied him

ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਿ ਕਰ ਮੈ ਲੀਏ ਸਾਜਿਯੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ॥੧੪੦੩॥

sasatr dhaar kar mai le'ee saajiyo kavach nikha(n)g ||1403||

He was carrying his weapons n his hands and was decorated with the

quiver and armour.1403.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਕਹੁ ਰਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਭੂਪਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

khaRages balee kahu raam bhanai sabh bhoopan baan prahaar kario hai ||

ਠਾਢੋ ਰਹਿਓ ਦ੍ਰਿੜ ਭੂ ਪਰ ਮੇਰੁ ਸੋ ਆਹਵ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਓ ਹੈ ॥

Thaaddo rahio dhiraR bhoo par mer so aahav te nahee naik ddario hai ||

All the kings struck their blows on the mighty warrior Kharag Singh with their arrows, but he remained firm in the battlefield like a mountain without fear

ਕੋਪ ਸਿਉ ਓਪ ਬਢੀ ਤਿਹ ਆਨਨ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥

kop siau op baddee teh aanan taa chhab ko kab bhaau dhario hai ||

ਰੋਸਿ ਕੀ ਆਗ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਛੁਟੇ ਮਾਨੋ ਘੀਉ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੪੦੪॥

ros kee aag pracha(n)dd bhiee sar pu(n)j chhuTe maano gheeau pario hai

||1404||

The anger seemed greatly increased on his face and in the powerful fire of his anger, these arrows worked like ghee.1404.

ਜੋ ਦਲ ਹੋ ਹਰਿ ਬੀਰਨਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋ ਤੋ ਕਛੂ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥

jo dhal ho har beeran ke sa(n)g so to kachhoo ar maar layo hai ||

Krishna' s force of warriors that was there, some of the warriors from it were knocked down by the enemy

ਫੇਰਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰੁਪ ਕੈ ਅਸਿ ਲੈ ਜੀਯ ਮੈ ਪੁਨਿ ਕੋਪੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥

fer ayodhan mai rup kai as lai jeey mai pun kop bhayo hai ||

He stood furiously again in the field, taking his sword in his hand

ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਘਟ ਗਯੋ ਦਲ ਸੋ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਭਾਉ ਨਯੋ ਹੈ ॥

maar bidhaar dhayo ghaT gayo dhal so kab ke man bhaau nayo hai ||

ਮਾਨਹੁ ਸੂਰ ਪ੍ਰਲੈ ਕੋ ਚੜਿਯੋ ਜਲੁ ਸਾਗਰ ਕੋ ਸਬ ਸੂਕਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੪੦੫॥

maanahu soor pralai ko chaRiyo jal saagar ko sab sook gayo hai ||1405||

By killing the enemy's army, he decreased it like waters of the ocean dried

up by the blazing sun on doomsday.1405.

ਪ੍ਰਥਮੇ ਤਿਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਦਈ ਫਿਰ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ॥

prathame tin kee bhuj kaaT dhiee fir kai tin ke sir kaaT dhe ||

In the first place, he chopped the arms of the warriors and then their heads

ਰਥ ਬਾਜਨ ਸੂਤ ਸਮੇਤ ਸਬੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਬੀਚ ਛਏ ॥

rath baajan soot samet sabai kab sayaam kahai ran beech chhe ||

The chariots alongwith the horses and the charioteers were destroyed in the battlefield

ਜਿਨ ਕੀ ਸੁਖ ਕੇ ਸੰਗ ਆਯੁ ਕਟੀ ਤਿਨ ਕੀ ਲੁਥ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਖਏ ॥

jin kee sukh ke sa(n)g aay kaTee tin kee luth ja(n)buk geedh khe ||

Those who has passed their life in comfort, their corpses were being eaten by the jackals and vultures

ਜਿਨ ਸਤ੍ਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਝਿ ਹਨੇ ਸੋਊ ਸੰਘਰ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਭਏ ॥੧੪੦੬॥

jin satr ghane ran maajh hane souoo sa(n)ghar mai bin praan bhe ||1406||

Those warriors who had destroyed the enemy in a dreadrul war, they now became lifeless in the battlefield.1406.

ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪਨ ਕੋ ਹਨਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਜਿਯੋ ॥

dhavaiaadhas bhoopan ko han kai kab sayaam kahai ran mai nirap

chhaajiyo ||

ਮਾਨਹੁ ਦੂਰ ਘਨੋ ਤਮੁ ਕੈ ਦਿਨ ਆਧਿਕ ਮੈ ਦਿਵਰਾਜ ਬਿਰਾਜਿਯੋ ॥

maanahu dhoor ghano tam kai dhin aadhik mai dhivaraaj biraajiyo ||

After killing the twelve kings, the king Kharag Singh looks splendid like the sun in distant darkness

ਗਾਜਤ ਹੈ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜਿਯੋ ॥

gaajat hai khaRages balee dhun jaa sun kai ghan saavan laajiyo ||

The clouds of Sawan are feeling shy on listening to the thundering of Kharag Singh

ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਜਿਉ ਕਿਰਾਰਨ ਤੇ ਬਢਿ ਮਾਨਹੁ ਨੀਰਧ ਕੋਪ ਕੈ ਗਾਜਿਯੋ ॥੧੪੦੭॥

kaal pralai jiau kiraaran te badd maanahu neeradh kop kai gaajiyo ||1407||

It seems that over brimming its coasts, the ocean was thundering on the doomsday.1407.

ਅਉਰ ਕਿਤੀ ਜਦੁਬੀਰ ਚਮੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਇਉ ਪੁਰਖਤਿ ਦਿਖਾਇ ਭਜਾਈ ॥

aaur kitee jadhubeer chamoo(n) nirap iau purakhat dhikhai bhajaiee ||

The king, exhibiting his bravery, caused much of the Yadava army to run

away

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਸਬ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥

aaur jite bhaT aai bhire tin praanan kee sab aas chukaiee ||

The warriors who came to fight with him, they lost the hope of their survival

ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਜਿਨ ਧਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਕੀਨੀ ਲਰਾਈ ॥

lai kar mai as sayaam bhane jin dhai kai aai kai keenee laraiee ||

ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਗਏ ਤਿਨ ਨਾਹਕ ਆਪਨੀ ਦੇਹ ਗਵਾਈ ॥੧੪੦੮॥

a(n)t ko a(n)t ke dhaam ge tin naahak aapanee dheh gavaiee ||1408||

The poet says that anyone who fought, taking his sword in his hand, he

entered the abode of death and he lost his body uselessly.1408.

ਬਹੁਰੋ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦਸ ਸੈ ਗਜ ਐਤ ਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਹਨਿ ਡਾਰੀ ॥

bahuro ran mai ris kai dhas sai gaj aait tura(n)g chamoo(n) han ddaaree ||

Getting infuriated again, he killed a thousand elephant and horseriders

ਦੁਇ ਸਤਿ ਸਿਯੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਬਲੁ ਕੈ ਅਸਿ ਧਾਰੀ ॥

dhui sat siya(n)dhan kaaT dhe bahu beer hane bal kai as dhaaree ||

He chopped two hundred chariots and killed many sword-wielding warriors

ਬੀਸ ਹਜ਼ਾਰ ਪਦਾਤ ਹਨੇ ਦ੍ਰੁਮ ਸੇ ਗਿਰ ਹੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੰਝਾਰੀ ॥

bees hazaar padhaat hane dhrum se gir hai ran bhoom ma(n)jhaaree ||

He killed twenty thousand soldiers on foot, who fell down in the battlefield like tree

ਮਾਨੋ ਹਨੂੰ ਰਿਸਿ ਰਾਵਨ ਬਾਗ ਕੀ ਮੂਲ ਹੂੰ ਤੇ ਜਰ ਮੇਖ ਉਚਾਰੀ ॥੧੪੦੯॥

maano hanoo(n) ris raavan baag kee mool hoo(n) te jar mekh uchaaree ||1409||

This spectacle appeared lie the uprooted garden of Ravana by enraged

Hanumar.1409.

ਰਾਛਸ ਅਭ ਹੁਤੋ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸਿ ਸੋ ਬਲੁ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰ ਧਾਯੋ ॥

raachhas abh huto har kee dhis so bal kai nirap uoopar dhaayo ||

One demon named Abhar was on the side of Krishna

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਬੈ ਅਪੁਨੇ ਚਪਲਾ ਸਮ ਲੈ ਅਸਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥

sasatr sa(n)bhaar sabai apune chapalaa sam lai as kop baddaayo ||

He fell upon Kharag Singh with full Strength

ਗਾਜਤ ਹੀ ਬਰਖਿਯੋ ਬਰਖਾ ਸਰ ਸਯਾਮ ਕਬੀਸਰ ਯੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥

gaajat hee barakhiyo barakhaa sar sayaam kabeesar yo gun gaayo ||

ਮਾਨਹੁ ਗੋਪਨ ਕੇ ਗਨ ਪੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੀਏ ਮਘਵਾ ਚਢਿ ਆਯੋ ॥੧੪੧੦॥

maanahu gopan ke gan pai at kop ke'ee maghavaa chadd aayo ||1410||

Holding his weapons he took his lightning-like sword in his hand and thundering in fury he showered arrows like Indra in rage on a gathering of gops.1410.

ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਘਨ ਜਿਉ ਉਮਡੀ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਨ੍ਰਿਪ ਹੂੰ ਡਰੁ ਕੀਨੋ ॥

dhait chamoo(n) ghan jiau umaddee man mai na kachhoo nirap hoo(n)

ddar keeno ||

The demon-forces rushed forward like clouds, but the king was not frightened even slightly

ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਭਲੇ ਕਰ ਲੀਨੋ ॥

kop baddai ghano chit mai dhan baan sa(n)bhaar bhale kar leeno ||

He caught hold of his bow and arrows in his hands, being greatly enraged in his mind

ਖੈਚ ਕੈ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਛੇਦ ਹ੍ਰਿਦਾ ਸਰ ਸੋ ਅਰਿ ਦੀਨੋ ॥

khaich kai kaan pramaan kamaan su chhedh hiradhaa sar so ar dheeno ||

ਮਾਨਹੁ ਬਾਬੀ ਮੈ ਸਾਪ ਧਸਿਓ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਇਮਿ ਚੀਨੋ ॥੧੪੧੧॥

maanahu baabee mai saap dhasio kab ne jas taa chhab ko im cheeno ||1411||

Pulling his bow upto his ear, he pierced the heart of the enemy like a snake

entering his hole.1411.

ਬਾਨਨ ਸੰਗਿ ਸੁ ਮਾਰਿ ਕੈ ਸਤ੍ਰਨ ਰਾਮ ਭਨੇ ਅਸਿ ਸੋ ਪੁਨਿ ਮਾਰਿਓ ॥

baanan sa(n)g su maar kai satran raam bhane as so pun maario ||

After killing the enemy with his arrows, he made killing with his sword

ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਤੇ ਧਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰਿਓ ॥

sraun samooh pario teh te dhar praan binaa kar bhoo par ddaario ||

Because of the war, the blood began to flow on the earth and making the bodies lifeless, he knocked them down on the ground

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਲਖਿ ਕੈ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਓ ॥

taa chhab kee upamaa lakh kai kab ne mukh te ieh bhaat uchaario ||

ਖਗ ਲਗਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਜਮ ਦੰਡ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥੧੪੧੨॥

khag lagiyo teh ko nahee maanahu lai kar mai jam dha(n)dd prahaario ||1412||

The poet describing this spectacle says that it appears that they had not been hit by the sword and instead, they had been knocked down on

account of the punishment of Yama.1412.

ਰਾਛਸ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਰਾਛਸ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਦਲੁ ਧਾਯੋ ॥

raachhas maar layo jab hee tab raachhas ko ris kai dhal dhaayo ||

When this demon was killed, then the army of demons in their fury, fell upon him

ਆਵਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

aavat hee kab sayaam kahai bibidhaayudh lai at judh machaayo ||

On their arrival, he began the war with different kinds of weapons

ਦੈਤ ਘਨੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹੈ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਸੋ ਖੜਗੇਸਹਿ ਘਾਯੋ ॥

dhait ghane teh ghail hai bahu ghain so khaRageseh ghaayo ||

Many of the demons were wounded at that place and Kharag Singh also received many wounds

ਸੋ ਸਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਨਹੀ ਘਾਉ ਜਤਾਯੋ ॥੧੪੧੩॥

so seh kai as ko geh kai nirap judh keeyo nahee ghaau jataayo ||1413||

Enduring the agony of the wounds, the king fought and did not expose his

wounds.1413.

ਧਾਇ ਪਰੇ ਸਬ ਰਾਛਸਿ ਯਾ ਪਰ ਹੈ ਤਿਨ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢਿਓ ॥

dhai pare sab raachhas yaa par hai tin kai man kop baddio ||

All the demons fell upon him with increased anger

ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਤਿਨ ਮਿਆਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਢਿਓ ॥

geh baan kamaan gadhaa barachhee tin miaanahu te karavaar kaddio ||

Taking up their bows, arrows, maces, daggers etc., they also drew out their swords from the scabbards

ਸਬ ਦਾਨਵ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਯੋ ਰਿਸ ਪਾਵਕ ਮੈ ਤਿਨ ਅੰਗ ਡਢਿਓ ॥

sab dhaanav tej pracha(n)dd keeyo ris paavak mai tin a(n)g ddaddio ||

In the fire of ire, their life-energy increased and their limbs god instigated

ਇਹ ਭਾਤਿ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਤਨ ਕੰਚਨ ਮਾਨੋ ਸੁਨਾਰ ਗਢਿਓ ॥੧੪੧੪॥

eeh bhaat prahaarat hai nirap kau tan ka(n)chan maano sunaar gaddio ||1414||

They were striking their blows on the king like a goldsmith fashionable a body of gold.1414.

ਜਿਨ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਸੁ ਸਬੈ ਇਨ ਹੂੰ ਹਤਿ ਕੈ ਤਬ ਦੀਨੇ ॥

jin hoo(n) nirap ke sa(n)g judh keeyo su sabai in hoo(n) hat kai tab dheene

||

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤ ਬਚੈ ਤਿਨ ਕੇ ਬਧ ਕਉ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥

aaur jite ar jeet bachai tin ke badh kau kar aayudh leene ||

All those who fought with the king were killed and in order to kill the remaining enemies, he caught hold of his weapons in his hands

ਤਉ ਇਨ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕੀਏ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਤਨ ਮੁੰਡਨ ਹੀਨੇ ॥

tau in bhoop saraasan lai ke'ee satran ke tan mu(n)ddan heene ||

ਜੋ ਨ ਡਰੇ ਸੁ ਲਰੇ ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਨਿਦਾਨ ਵਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡਨ ਕੀਨੇ ॥੧੪੧੫॥

jo na ddare su lare pun dhai nidhaan vahee nirap kha(n)ddan keene ||1415||

Taking his bow and arrows in his hands, the kings made their bodies headless and those who still persisted to fight with him, were all destroyed.1415.

ਬੀਰ ਬਡੋ ਇਕ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਨਿ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ॥

beer baddo ik dhait huto tin kop keeyo at hee man mai ||

There was one very big demon warrior, who is extreme anger discharged

many arrows on the king

ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਭੂਪ ਕਉ ਬਾਨ ਹਨੇ ਸਬ ਫੋਕਨ ਲਉ ਗਡਗੇ ਤਨ ਮੈ ॥

eeh bhaat so bhoop kau baan hane sab fokan lau gaddage tan mai ||

These arrows penetrated into the body of the king till the final end

ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਸਾਗ ਹਨੀ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧਸ ਗੀ ਉਰਿ ਜਿਉ ਚਪਲਾ ਘਨ ਮੈ ॥

tab bhoopat saag hanee rip ko dhas gee ur jiau chapalaa ghan mai ||

Then the king, in great rage, struck his lance on the enemy, which penetrated into his body like lightning

ਸੁ ਮਨੋ ਉਰਗੇਸ ਖਗੇਸ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਦੁਰਿਓ ਬਨ ਮੈ ॥੧੪੧੬॥

s mano urages khages ke traas te dhai kai jai dhurio ban mai ||1416||

It appeared that on account of the fear of Garuda, the king of the serpents came to hide himself in the forest.1416.

ਲਾਗਤ ਸਾਗ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤਿਹ ਅਉਰ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਅਸਿ ਝਾਰਿਓ ॥

laagat saag kai praan taje teh aaur huto teh ko as jhaario ||

ਕੋਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਮਹਾ ਬਲ ਧਾਰਿਓ ॥

kop ayodhan mai khaRages kahai kab raam mahaa bal dhaario ||

He breathed his last, when he was hit by the lance and the king Kharag

Singh, in great fury, struck his blows on others with his sword

ਰਾਛਸ ਤੀਸ ਰਹੋ ਤਿਹ ਠਾ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੰਘਾਰਿਓ ॥

raachhas tees raho teh Thaa teh ko tab hee teh Thaur sa(n)ghaario ||

He killed the thirty demons at the place, where they were standing in the battlefield

ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਰਿਓ ਮਘਵਾ ਮਨੋ ਬਜ੍ਰ ਭਏ ਨਗੁ ਮਾਰਿਓ ॥੧੪੧੭॥

praan binaa ieh bhaat pario maghavaa mano bajr bhe nag maario ||1417||

They were standing lifeless like the dead mountains hit by the Vajra of Indra.1417.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਕੇਤੇ ਰਾਛਸਨ ਹੂੰ ਕੀ ਭੁਜਨ ਕਉ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਕੇਤੇ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਖੰਡਨ ਕਰਤ ਹੈ ॥

kete raachhasan hoo(n) kee bhujan kau kaaT dhayo kete sir satran ke kha(n)ddan karat hai ||

The arms of many demons were chopped and the heads of many enemies were cut

ਕੇਤੇ ਭਾਜਿ ਗਏ ਅਰਿ ਕੇਤੇ ਮਾਰਿ ਲਏ ਬੀਰ ਰਨ ਹੂੰ ਕੀ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨ ਟਰਤ ਹੈ ॥

kete bhaaj ge ar kete maar le beer ran hoo(n) kee bhoom hoo(n) te paig na

Tarat hai ||

Many enemies ran away, many were killed,

ਸੈਥੀ ਜਮਦਾਰ ਲੈ ਸਰਾਸਨ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਦੁਜਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਬੀਚ ਐਸੇ ਬਿਚਰਤ ਹੈ ॥

saithee jamadhaar lai saraasan gadhaa tirasool dhujan kee sainaa beech aaise bicharat hai ||

But still this warrior was moving with the enemy`s army firmly taking his sword, axe, bow, mace, trident etc. in his hands

ਆਗੇ ਹੁਇ ਲਰਤ ਪਗ ਪਾਛੇ ਨ ਕਰਤ ਡਗ ਕਬੂੰ ਦੇਖੀਯਤ ਕਬੂੰ ਦੇਖਿਓ ਨ ਪਰਤ ਹੈ ॥੧੪੧੮॥

aage hui larat pag paachhe na karat ddag kaboo(n) dhekheeyat kaboo(n) dhekhio na parat hai ||1418||

He is fighting while moving forward and is not receding even step backwards, the king Kharag Singh is so swift that sometimes he is visible

and sometimes he is not seen.1418.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਹੁ ਰਾਛਸ ਮਾਰੇ ਕੋਪ ਹੁਇ ॥

khaRag si(n)gh bahu raachhas maare kop hui ||

ਰਹੇ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ਰਨ ਕੀ ਭੂਮਿ ਸੁਇ ॥

rahe mano matavaare ran kee bhoom sui ||

Kharag Singh killed many demons in anger and they all appeared

intoxicated and sleeping the battlefield

ਜੀਅਤ ਬਚੇ ਤੇ ਭਾਜੇ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥

jeeat bache te bhaaje traas baddai kai ||

ਹੋ ਜਦੁਪਤਿ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ਸਬ ਹੀ ਆਇ ਕੈ ॥੧੪੧੯॥

ho jadhupat teer pukaare sab hee aai kai ||1419||

Those who survived, they ran away in fear and all of them came and

lamented before Krishna.1419.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of the Krishna:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਸਬ ਸੈਨ ਕਉ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥

tab birajapat sab sain kau aaise kahiyo sunai ||

ਕੋ ਲਾਇਕ ਭਟ ਕਟਕ ਮੈ ਲਰੈ ਜੁ ਯਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ॥੧੪੨੦॥

ko laik bhaT kaTak mai larai ju yaa sa(n)g jai ||1420||

Then Krishna said to the army within its hearing, “Who is that person in

my army, who is capable of fighting with Kharag Singh?”1420.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਬੀਰ ਦੁਇ ਨਿਕਸੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਹੁਇ ॥

sree jadhupat ke beer dhui nikase at kop hui ||

Two warriors of Krishna came out in extreme anger

ਮਹਾਰਥੀ ਰਨਧੀਰ ਇੰਦ੍ਰ ਤੁਲਿ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਿਨੈ ॥੧੪੨੧॥

mahaarathee ranadheer i(n)dhr tul bikram jinai ||1421||

Both of them were glorious, brave and mighty warriors like Indra.1421.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਿੰਘ ਝੜਾਝੜ ਝੂਝਨ ਸਿੰਘ ਗਏ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਲੈ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ॥

si(n)gh jhaRaajhaR jhoojhan si(n)gh ge teh saamuhe lai su ghano dhal ||

Jharjhar Singh and Jujhan Singh, taking with them a good deal of army,

went in front of him

ਘੋਰਨ ਕੀ ਖੁਰ ਬਾਰ ਬਜੈ ਭੂਅ ਕੰਪ ਉਠੀ ਅਰੁ ਸਤਿ ਰਸਾਤਲੁ ॥

ghoran kee khur baar bajai bhooa ka(n)p uThee ar sat rasaatal ||

With the voices of the hoofs of the horses, all the seven nether worlds and the earth trembled

ਯੌ ਖੜਗੇਸ ਰਹਿਓ ਥਿਰੁ ਹ੍ਵੈ ਜਿਮ ਪਉਨ ਲਗੈ ਨ ਹਲੇ ਕਨਕਾਚਲੁ ॥

yau khaRages rahio thir havai jim paun lagai na hale kanakaachal ||

Kharag Singh remained stable like the Sumeru mountain hit by the blows of wind

ਤਾ ਪੈ ਬਸਾਵਤੁ ਹੈ ਨ ਕਛੂ ਸਬ ਹੀ ਜਦੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਘਟਿ ਗਯੋ ਬਲੁ ॥੧੪੨੨॥

taa pai basaavat hai na kachh sab hee jadh beeran ko ghaT gayo bal ||1422||

There was no impact on him, but the strength of Yadavas began to

decrease.1422.

ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਜੁਗ ਭੂਪਨ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਹਨੀ ਹੈ ॥

kop keeyo dhan lai kar mai jug bhoopan kee bahu sain hanee hai ||

In his fury, Kharag Singh destroyed a good deal of army of both the kings

ਬਾਜ ਘਨੇ ਰਥਪਤਿ ਕਰੀ ਅਨੀ ਜੋ ਬਿਧਿ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੀ ਹੈ ॥

baaj ghane rathapat karee anee jo bidh te nahee jaat ganee hai ||

He destroyed many horses, chariots etc.

ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਲਖ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੀ ਹੈ ॥

taa chhab kee upamaa man mai lakh ke mukh te kab sayaam bhanee hai ||

ਜੁਧ ਕੀ ਠਉਰ ਨ ਹੋਇ ਮਨੋ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਖੇਲ ਕੋ ਠਉਰ ਬਨੀ ਹੈ ॥੧੪੨੩॥

judh kee Thaur na hoi mano ras rudhr ke khel ko Thaur banee hai ||1423||

The poet says that battlefield instead of looking like a field of battle,

seemed like a place of the sport of Rudra (Shiva).1423.

ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਧਸਿਓ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਿਓ ॥

lai dhan baan dhasio ran mai teh ke man mai at kop baddio ||

ਜੁ ਹੁਤੋ ਦਲ ਬੈਰਨ ਕੋ ਸਬ ਹੀ ਰਿਸ ਤੇਜ ਕੇ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਤਛ ਡਢਿਓ ॥

j huto dhal bairan ko sab hee ris tej ke sa(n)g pratachh ddaddio ||

Getting enraged in his mind, he penetrated into the army of the enemy and from the other side the enemy’s army became very violent

ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੋ ਨਾਸ ਕੀਓ ਛਿਨ ਮੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪਢਿਓ ॥

ar sain ko naas keeo chhin mai jas taa chhab ko kab sayaam paddio ||

ਤਮ ਜਿਉ ਡਰ ਕੇ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਇਹ ਸੂਰ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ਸੂਰ ਚਢਿਓ ॥੧੪੨੪॥

tam jiau ddar ke ar bhaaj ge ieh soor nahee maano soor chaddio ||1424||

Kharag Singh destroyed the enemy’s army which fled away just as the

darkness flies away fearing the sun.1424.

ਕੋਪਿ ਝੜਾਝੜ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਅਸਿ ਤੀਛਨ ਲੈ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥

kop jhajhaajhaR si(n)gh tabai as teechhan lai kar taeh prahaario ||

ਭੂਪ ਛਿਨਾਇ ਲੀਯੋ ਕਰ ਤੇ ਬਰ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਤਨ ਊਪਰਿ ਝਾਰਿਓ ॥

bhoop chhinai leeyo kar te bar kai ar ke tan uoopar jhaario ||

Then Jharajhar Singh, getting infuriated, taking his sword in his hand struck a blow on Kharag Singh, which was snatched away from his hand

ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਟਿ ਮੁੰਡ ਗਿਰਿਓ ਧਰਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥

laagat hee kaT moo(n)dd girio dhar taa chhab ko kab bhaau nihaario ||

He struck the same sword on the enemy’s body, by which his trunk was cut down and it fell on the earth

ਮਾਨਹੁ ਈਸ੍ਵਰ ਕੋਪ ਭਯੋ ਸਿਰ ਪੂਤ ਕੋ ਕਾਟਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਓ ॥੧੪੨੫॥

maanahu ieesavair kop bhayo sir poot ko kaaT judhaa kar ddaario ||1425||

According toe the poet it appeared that Shiva in great anger had cut down

and thrown the head of Ganesha.1425.

ਬੀਰ ਹਨਿਓ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਦੂਸਰ ਕੇ ਮਨਿ ਕੋਪ ਛਯੋ ॥

beer hanio jab hee ran mai tab dhoosar ke man kop chhayo ||

When this warrior was killed, then the second (Jujhan Singh) got infuriated in his mind

ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸ੍ਯੰਦਨ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਗਯੋ ਅਸਿ ਤੀਛਨ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ॥

s dhavai kai saya(n)dhan taahee kee or gayo as teechhan paan layo ||

He caused his chariot to be driven and immediately taking his sword in his hand, went towards him (Kharag Singh)

ਤਬ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਅਸਿ ਮੂਠ ਤੇ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ॥

tab bhoop saraasan baan layo ar ko as mooTh te kaaT dhayo ||

ਮਾਨੋ ਜੀਹ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ਧਾਇਓ ਹੁਤੋ ਜਮੁ ਜੀਭ ਕਟੀ ਬਿਨੁ ਆਸ ਭਯੋ ॥੧੪੨੬॥

maano jeeh nikaar kai dhaio huto jam jeebh kaTee bin aas bhayo ||1426||

Then the king also chopped off his head with his bow and arrows and he appeared like the one going forward greedily moving his tongue, but on account of the cutting away of his tongue, his hopes of getting relish had

ended.1426.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਬ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋ ਅਸਿ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਭਟ ਜੇਊ ਭਜੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਧਾਏ ॥

jab hee kar ko as kaaT dhayo bhaT jeuoo bhaje hute te sabh dhaae ||

When he chopped the warrior huge like elephant with his sword, then all

other warriors who were there, fell upon him

ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕੋਪੁ ਬਢਾਏ ॥

aayudh lai apune apune kar chit bikhai at kop baddaae ||

They had got enraged taking their weapons in their hands

ਬੀਰ ਬਨੈਤ ਬਨੇ ਸਿਗਰੇ ਤਿਮ ਕੇ ਗੁਨ ਸਯਾਮ ਕਬੀਸਰ ਗਾਏ ॥

beer banait bane sigare tim ke gun sayaam kabeesar gaae ||

ਮਾਨਹੁ ਭੂਪ ਸੁਅੰਬਰ ਜੁਧੁ ਰਚਿਓ ਭਟ ਏਨ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥੧੪੨੭॥

maanahu bhoop sua(n)bar judh rachio bhaT en badde nirap aae ||1427||

They were the praiseworthy warriors and appeared to have gathered as other kings gathered in the ceremony of swayamvara performed by a king.1427.

ਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਭਿਰੇ ਅਰਿ ਬਾਨਨ ਸੋ ਸੋਈ ਮਾਰਿ ਲਏ ਹੈ ॥

je nirap saamuhe aai bhire ar baanan so soiee maar le hai ||

All the enemies who came in front of the king, he knocked them down with

his arrows

ਕੇਤਕਿ ਜੋਰਿ ਭਿਰੇ ਹਠਿ ਕੈ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਕੋ ਲਖਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਹੈ ॥

ketak jor bhire haTh kai kitane ran ko lakh bhaaj ge hai ||

There were many who fought persistently, but there were also many who ran away

ਕੇਤਕਿ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਰਹੇ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਚੀਨ ਲਏ ਹੈ ॥

ketak hoi ikatr rahe jas taa chhab ko kab cheen le hai ||

ਮਾਨਹੁ ਆਗ ਲਗੀ ਬਨ ਮੈ ਮਦਮਤ ਕਰੀ ਇਕ ਠਉਰ ਭਏ ਹੈ ॥੧੪੨੮॥

maanahu aag lagee ban mai madhamat karee ik Thaur bhe hai ||1428||

Many kings had gathered at one place and appeared like the intoxicated elephant gathered together at one place in the event of the forest-fire.1428.

ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਝ ਹਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰੰਚਕ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ਹੈ ॥

beer ghane ran maajh hane man mai nirap ra(n)chak kop bhario hai ||

Killing many warriors in the battlefield, the king Kharag Singh became

somewhat furious

ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਦਏ ਜਬ ਹੀ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥

baaj karee rath kaaT dhe jab hee kar mai karavaar dhario hai ||

As soon as he caught hold of the sword he knocked down visibly many elephants, horses and chariots

ਪੇਖ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

pekh kai satr ikatr bhe nirap maarabe ko tin ma(n)tr kario hai ||

Seeing him the enemies gathered and began to think of killing him

ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਬਧ ਜਿਉ ਚਿਤਵੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਤੋ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਬਹੂੰ ਨ ਡਰਿਓ ਹੈ ॥੧੪੨੯॥

kehar ko badh jiau chitavai mirag so to birathaa kabahoo(n) na ddario hai ||1429||

It appeared like the deer gathered together in order to kill the lion and the

lion remained standing fearlessly.1429.

ਭੂਪ ਬਲੀ ਬਹੁਰੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਬ ਹਾਥਨ ਮੈ ਹਥਿਯਾਰ ਗਹੇ ਹੈ ॥

bhoop balee bahuro ris kai jab haathan mai hathiyaar gahe hai ||

ਸੂਰ ਹਨੇ ਬਲਬੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ ਚਿਤ ਮੈ ਜੁ ਚਹੇ ਹੈ ॥

soor hane balaba(n)dd ghane kab raam bhanai chit mai ju chahe hai ||

When the mighty king, in his anger, taking his weapons in his hand, killed the warriors according to his heart's desire

ਸੀਸ ਪਰੇ ਕਟਿ ਬੀਰਨ ਕੇ ਧਰਨੀ ਖੜਗੇਸ ਸੁ ਸੀਸ ਛਹੇ ਹੈ ॥

sees pare kaT beeran ke dharanee khaRages su sees chhahe hai ||

ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਸਰੋਵਰ ਮੈ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੰਜ ਸੇ ਮੂੰਦ ਰਹੇ ਹੈ ॥੧੪੩੦॥

maanahu sraun sarovar mai sir satran ka(n)j se moo(n)dh rahe hai ||1430||

The heads of the warriors are being torn with the blows of Kharag Singh

like the lotus-heats of the enemy torn in the tank of blood.1430.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਕਿ ਝੂਝ ਸਿੰਘ ਕੋ ਖੜਗ ਸੀ ਖੜਗ ਲੀਓ ਕਰਿ ਕੋਪ ॥

tak jhoojh si(n)gh ko khaRag see khaRag leeo kar kop ||

ਹਨਿਓ ਤਬੈ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਜਨੁ ਦੀਨੀ ਅਸਿ ਓਪ ॥੧੪੩੧॥

hanio tabai sir satr ko jan dheenee as op ||1431||

Seeing the dagger of Jujhan Singh, Kharag Singh took his sword in his hand and like lightning, he struck it on the head of the enemy and killed

him.1431.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪੁਨਿ ਸਿੰਘ ਜੁਝਾਰ ਮਹਾ ਰਨ ਮੈ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਸੁਰ ਲੋਕਿ ਬਿਹਾਰਿਓ ॥

pun si(n)gh jujhaar mahaa ran mai lar kai mar kai sur lok bihaario ||

ਸੈਨ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਸੰਗ ਹੁਤੋ ਤਬ ਹੀ ਅਸਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿਓ ॥

sain jito teh sa(n)g huto tab hee as lai nirap maar bidhaario ||

In this way in this great war, Jujhar Singh also, went to heaven while fighting and the army which was with him, the king (Kharag Singh) was torn into fragments

ਜੇਤੇ ਰਹੇ ਸੁ ਭਜੇ ਰਨ ਤੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਲਾਜ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥

jete rahe su bhaje ran te kinahoo(n) nahee laaj kee or nihaario ||

Those who survived, without caring for their honour and custom fled away

ਮਾਨਹੁ ਦੰਡ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਜਮ ਕੇ ਸਮ ਭੂਪ ਮਹਾ ਅਸਿ ਧਾਰਿਓ ॥੧੪੩੨॥

maanahu dha(n)dd le'ee kar mai jam ke sam bhoop mahaa as dhaario

||1432||

They saw in the king Kharag Singh Yama, carrying the death-sentence in his hand.1432.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸਰੁ ਧਨੁ ਗਹਿਓ ਕਿਨਹੂ ਰਹਿਯੋ ਨ ਧੀਰ ॥

khaRag si(n)gh sar dhan gahio kinahoo rahiyo na dheer ||

ਚਲੇ ਤਿਆਗ ਕੈ ਰਨ ਰਥੀ ਮਹਾਰਥੀ ਬਲਬੀਰ ॥੧੪੩੩॥

chale tiaag kai ran rathee mahaarathee balabeer ||1433||

When Kharag Singh caught hold of his bow and arrows in his hands then all of them lost patience and all the chieftains and mighty warriors left the

war-arena.1433.

ਜਬ ਭਾਜੀ ਜਾਦਵ ਚਮੂੰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਲੋਕੀ ਨੈਨਿ ॥

jab bhaajee jaadhav chamoo(n) kirasan bilokee nain ||

ਸਾਤਕਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਯੌ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਧਾਵਹੁ ਲੈ ਸੈਨ ॥੧੪੩੪॥

saatak siau har yau kahio tum dhaavahu lai sain ||1434||

When Krishna saw the Yadava army running away, then calling Satyak towards him, he said, “Go with your army.”1434.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਾਤਕਿ ਅਉ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਊਧਵ ਸ੍ਰੀ ਮੁਸਲੀ ਕਰ ਮੈ ਹਲੁ ਲੈ ॥

saatak aau baramaakirat uoodhav sree musalee kar mai hal lai ||

ਬਸੁਦੇਵ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਤਿਹ ਆਗੇ ਕੀਯੋ ਬਲਿ ਕਉ ਦਲੁ ਦੈ ॥

basudhev te aadhik beer jite teh aage keeyo bal kau dhal dhai ||

He sent all his great warriors including Satyak, Krat Verma, Udhava,

Balram, Vasudev etc. to the front,

ਸਬ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਬਾਨਨ ਬ੍ਰਿਸਟ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਤਕਿ ਕੇ ਖਲੁ ਛੈ ॥

sab hoo(n) nirap uoopar baanan birasaT karee man mai tak ke khal chhai ||

ਸੁਰਰਾਜ ਪਠੇ ਗਿਰਿ ਗੋਧਨ ਪੈ ਰਿਸਿ ਮੇਘ ਮਨੋ ਬਰਖੈ ਬਲੁ ਕੈ ॥੧੪੩੫॥

suraraaj paThe gir godhan pai ris megh mano barakhai bal kai ||1435||

And they all showed so many arrows in order to destroy Kharag Singh like powerful clouds sent by Indra for bursting into rain on the Goverdhan mountain.1435.

ਸਰ ਜਾਲ ਕਰਾਲ ਸਬੈ ਸਹਿ ਕੈ ਗਹਿ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

sar jaal karaal sabai seh kai geh kai bahuro dhan baan chalaae ||

The king enduring the terrible rain of arrows also discharged arrows from

his side

ਬਾਜ ਕਰੇ ਸਭਹੂੰਨ ਕੇ ਘਾਇਲ ਸੂਤ ਸਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਰਨਿ ਘਾਏ ॥

baaj kare sabhahoo(n)n ke ghail soot sabai tin ke ran ghaae ||

He wounded the horse of all the kings and killed all their charioteers

ਪੈਦਲ ਕੇ ਦਲ ਮਾਝਿ ਪਰਿਓ ਤੇਈ ਬਾਨਨ ਸੋ ਜਮੁਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥

paidhal ke dhal maajh pario teiee baanan so jamulok paThaae ||

After that he jumped into the forces on foot and began to send the warriors to the abode of Yama

ਸਜੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਬਹੁਰੋ ਸਭ ਹ੍ਵੈ ਬਿਰਥੀ ਜਦੁਬੰਸ ਪਰਾਏ ॥੧੪੩੬॥

saya(n)dhan kaaT dhayo bahuro sabh havai birathee jadhuba(n)s paraae ||1436||

He shattered the chariots of many and deprived of their chariots, the

Yadavas ran away.1436.

ਕਾਹੇ ਕਉ ਭਜਤ ਹੋ ਰਨ ਤੇ ਬਲਿ ਜੁਧ ਸਮੋ ਪੁਨਿ ਐਸੇ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥

kaahe kau bhajat ho ran te bal judh samo pun aaise na pai hai ||

ਸਾਤਕਿ ਸੋ ਖੜਗੇਸ ਕਹਿਓ ਅਬ ਭਾਜਹੁ ਤੈ ਕਛੁ ਲਾਜ ਰਹੈ ਹੈ ॥

saatak so khaRages kahio ab bhaajahu tai kachh laaj rahai hai ||

"Why are you running away from the battlefield? You will not have such opportunity of war again." Kharag Singh said to Satyak, "keep the war-tradition in your mind and do not run away,

ਜਉ ਕਹੂੰ ਅਉਰ ਸਮਾਜ ਮੈ ਜਾਇ ਹੋ ਸੋ ਵਹੁ ਕਾਇਰ ਰਾਜ ਵਹੈ ਹੈ ॥

jau kahoo(n) aaur samaaj mai jai ho so vahu kair raaj vahai hai ||

ਤਾ ਤੇ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਆਨਿ ਭਿਰੋ ਕਿਨ ਭਾਜ ਕੈ ਕਾ ਮੁਖੁ ਲੈ ਘਰਿ ਜੈ ਹੈ ॥੧੪੩੭॥

taa te bichaar kai aan bhiro kin bhaaj kai kaa mukh lai ghar jai hai ||1437||

Because when you visit some society, the people will say that the king of the cowards is the same, therefore consider it and fight with me, because

on running away to your home, how you will show your face there?”1437.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਸੂਰ ਨ ਕੋਊ ਫਿਰਿਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਛੈ ਧਯੋ ਹੈ ॥

yau sun soor na kouoo firiyo ris kai ar kai nirap paachhai dhayo hai ||

Hearing these words, none of the warriors came back

ਜਾਦਵ ਭਾਜਤ ਜੈਸੇ ਅਜਾ ਖੜਗੇਸ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਭਯੋ ਹੈ ॥

jaadhav bhaajat jaise ajaa khaRages mano miragaraaj bhayo hai ||

Then the king, in rage, followed the enemy, the Yadavas were running

away like goats and Kharag Singh seems like a lion

ਧਾਇ ਮਿਲਿਓ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੋ ਤਨਿ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਧਨੁ ਡਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥

dhai milio musaleedhar ko tan ka(n)Th bikhai dhan ddaar layo hai ||

The king ran and met Balram and put his bow in his neck

ਤਉ ਹਸਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਬਸ ਕੈ ਬਲਦੇਵਹਿ ਕਉ ਤਬ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥੧੪੩੮॥

tau has kai apane bas kai baladheveh kau tab chhaadd dhayo hai ||1438||

Then laughingly he subdued Balram but subsequently let him go.1438.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬ ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਭਾਜ ਕੈ ਗਏ ਸਰਨਿ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਇ ॥

jab sab hee bhaT bhaaj kai ge saran biraj rai ||

ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਸਬ ਜਾਦਵਨ ਕੀਨੋ ਏਕ ਉਪਾਇ ॥੧੪੩੯॥

tab jadhupat sab jaadhavan keeno ek upai ||1439||

When all the warriors came before Krishna after running away, then

Krishna and all the other Yadavas together devised a remedy.1439.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਘੇਰਹਿ ਯਾਹਿ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਿ ਸਬੈ ਭਟ ਧਾਏ ॥

ghereh yaeh sabai mil kai ham aaise bichaar sabai bhaT dhaae ||

"Let all of us besiege him," thinking like this they all marched forward

ਆਗੇ ਕੀਓ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕਉ ਸਬ ਪਾਛੇ ਭਏ ਮਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਏ ॥

aage keeo birajabhookhan kau sab paachhe bhe man kop baddaae ||

They placed Krishna in front and they all followed him in rage

ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨ ਕਮਾਨਨ ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

kaan pramaan lau taan kamaanan yau nirap uoopar baan chalaae ||

ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰਿਤੁ ਮੈ ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਸਰ ਤਿਉ ਬਰਖਾਏ ॥੧੪੪੦॥

maanahu paavas kee rit mai ghan boo(n)dhan jiau sar tiau barakhaae ||1440||

They pulled their bows upto their ears and showered arrows on the king

like raindrops in rainy season.1440.

ਕਾਟਿ ਕੈ ਬਾਨ ਸਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਅਪੁਨੇ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਤਨ ਘਾਏ ॥

kaaT kai baan sabai tin ke apune sar sree har ke tan ghaae ||

He (Kharag Singh) intercepted all their arrows, he inflicted several wounds on the body of Krishna

ਘਾਇਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਬਹਿਓ ਤਬ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਕੇ ਪਗ ਨ ਠਹਰਾਏ ॥

ghain te bahu sraun bahio tab sreepat ke pag na Thaharaae ||

So much blood oozed out from those wounds that Krishna could not stay in the battlefield

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਰਬੀਰ ਹੁਤੇ ਰਨ ਦੇਖਿ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਬਿਸਮਾਏ ॥

aaur jite barabeer hute ran dhekh kai bhoopat ko bisamaae ||

All the other kings, seeing Kharag Singh, were wonder-struck

ਧੀਰ ਨ ਕਾਹੂੰ ਸਰੀਰ ਰਹਿਓ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਪਰਾਏ ॥੧੪੪੧॥

dheer na kaahoo(n) sareer rahio jadhubeer te aadhik beer paraae ||1441||

No patience remained in the body of anyone and all the Yadava warriors

ran away.1441.

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭਾਜਤ ਹੀ ਛੁਟ ਧੀਰ ਗਯੋ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੋ ॥

sree jadhubeer ke bhaajat hee chhuT dheer gayo bar beeran ko ||

ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ਬੁਧਿ ਨਿਰਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਲਖਿ ਲਾਗੇ ਹੈ ਘਾਇ ਸਰੀਰਨ ਕੋ ॥

at biaakul budh niraakul havai lakh laage hai ghai sareeran ko ||

After the quick departure of Krishna, all the warriors lost patience and they became greatly agitated and worried seeing the wounds on their bodies

ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਘਨੋ ਅਰਿ ਤੀਰਨ ਕੋ ॥

s dhavai kai saya(n)dhan bhaaj chale ddar maan ghano ar teeran ko ||

ਮਨ ਆਪਨੇ ਕੋ ਸਮਝਾਵਤ ਸਿਆਮ ਤੈ ਕੀਨੋ ਹੈ ਕਾਮੁ ਅਹੀਰਨ ਕੋ ॥੧੪੪੨॥

man aapane ko samajhaavat siaam tai keeno hai kaam aheeran ko ||1442||

They got their chariots driven and for the fear of the shower of arrows, they ran away and considered in their mind that Krishna has not acted

sagaciously in taking up war with Kharag Singh.1442.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨਿਜ ਮਨ ਕੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਫਿਰੇ ਘਨ ਸਜਾਮ ॥

nij man ko samajhai kai bahur fire ghan sayaam ||

ਜਾਦਵ ਸੈਨਾ ਸੰਗਿ ਲੈ ਪੁਨਿ ਆਏ ਰਨ ਧਾਮ ॥੧੪੪੩॥

jaadhav sainaa sa(n)g lai pun aae ran dhaam ||1443||

Reflecting in his mind, Krishna returned again to the battlefield alongwth

the Yadava army.1443.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਰਿ ਕਹਿਓ ਅਬ ਤੂ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰੁ ॥

khaRag si(n)gh ko har kahio ab too khaRag sa(n)bhaar ||

ਜਾਮ ਦਿਵਸ ਕੇ ਰਹਤ ਹੀ ਡਾਰੋ ਤੋਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥੧੪੪੪॥

jaam dhivas ke rahat hee ddaaro toh sa(n)ghaar ||1444||

Krishna said to Kharag Singh, “Now you hold up your sword, because I

shall kill you, till one-fourth of the day still remains.1444.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੋਪ ਕੈ ਬੈਨ ਕਹੈ ਖੜਗੇਸ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਧਨੁ ਬਾਨਨ ਲੈ ਕੈ ॥

kop kai bain kahai khaRages ko sree har joo dhan baanan lai kai ||

ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਚਲਾਇ ਲਏ ਤੁਮ ਹੂੰ ਰਨ ਮੈ ਮਨ ਕੋ ਨਿਰਭੈ ਕੈ ॥

chaam ke dhaam chalai le tum hoo(n) ran mai man ko nirabhai kai ||

Taking his bow and arrows in his hands and in great fury, Krishna said to Kharag Singh, “You have fearlessly swayed the battlefield for a short while

ਮਤਿ ਕਰੀ ਗਰਬੈ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਗਹਿਓ ਨ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥

mat karee garabai tab lau jab lau miragaraaj gahio na risai kai ||

“The intoxicated elephant can only be proud till the lion in fury does not attack him

ਕਾਹੇ ਕਉ ਪ੍ਰਾਨਨ ਸੋ ਧਨ ਖੋਵਤ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਹਥਿਯਾਰਨ ਦੈ ਕੈ ॥੧੪੪੫॥

kaahe kau praanan so dhan khovat jaahu bhale hathiyaaran dhai kai

||1445||

Why do you want to lose your life? Run away and give your weapons to us.”1445.

ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਆ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥

yau sun kai har kee bateeaa tab hee nirap utar dhet bhayo hai ||

ਕਾਹੇ ਕਉ ਸੋਰ ਕਰੈ ਰਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਜਨੁ ਕਾਹੂ ਨੇ ਲੂਟਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥

kaahe kau sor karai ran mai ban mai jan kaahoo ne looT layo hai ||

Hearing the words of Krishna, the king replied, “Why are you raising hue and cry in the battlefield like a looted individual in the forest

ਬੋਲਤ ਹੋ ਹਠਿ ਕੈ ਸਠਿ ਜਿਉ ਹਮ ਤੇ ਕਈ ਬਾਰਨ ਭਾਜ ਗਯੋ ਹੈ ॥

bolat ho haTh kai saTh jiau ham te kiee baaran bhaaj gayo hai ||

You are persistent like fools, though you have run away form the field several times before me

ਨਾਮ ਪਰਿਓ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਿਨ ਲਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਆਜੁ ਖਯੋ ਹੈ ॥੧੪੪੬॥

naam pario birajaraaj birathaa bin laaj samaaj mai aaj khayo hai ||1446||

Though you are called the Lord of Braja, but inspite of losing your respect,

you are keeping your position in your society.1446.

ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ॥

khaRages baach ||

Speech of Kharag Singh:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਹੇ ਕਉ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋ ਜੁਧੁ ਕਰੋ ਹਰਿ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਦਿਨ ਕੋ ਇਕੁ ਜੀਜੈ ॥

kaahe kau krodh so judh karo har jaahu bhale dhin ko ik jeejai ||

“Why are you waging war in anger, O Krishna! come and live comfortably

for a few days more

ਬੈਸ ਕਿਸੋਰ ਮਨੋਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਆਨਨ ਮੈ ਅਬ ਹੀ ਮਸ ਭੀਜੈ ॥

bais kisor manohar moorat aanan mai ab hee mas bheejai ||

You are still young will a beautiful face, you are still in early youth

ਜਾਈਐ ਧਾਮਿ ਸੁਨੋ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਕਰੋ ਸੁਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੈ ॥

jaieeaai dhaam suno ghan sayaam bisraam karo sukh a(n)mirat peejai ||

“O Krishna! go to your home, take rest and live in peace

ਨਾਹਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੋ ਰਨ ਮੈ ਅਪੁਨੇ ਪਿਤ ਮਾਤ ਅਨਾਥ ਨ ਕੀਜੈ ॥੧੪੪੭॥

naahak praan tajo ran mai apune pit maat anaath na keejai ||1447||

Do not deprive your parents of your support by losing your life in the war.1447.

ਕਾਹੇ ਕਉ ਕਾਨ੍ਹ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਠ ਕੈ ਹਮ ਸੋ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚੈ ਹੋ ॥

kaahe kau kaanreh ayodhan mai haTh kai ham so ran dhu(n)dh machai ho ||

“Why are you waging war with me with persistence? O Krishna! uselessly

ਜੁਧ ਕੀ ਬਾਤ ਬੁਰੀ ਸਬ ਤੇ ਹਰਿ ਕ੍ਰੁਧ ਕੀਏ ਨ ਕਛੂ ਫਲੁ ਪੈ ਹੋ ॥

judh kee baat buree sab te har krudh ke'ee na kachhoo fal pai ho ||

The war is a very bad thing and you will not gain anything by getting

enraged

ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਬ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਹਮ ਸੋ ਲਰਿ ਕੈ ਤੁਮ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥

jaanat ho ab yaa ran mai ham so lar kai tum jeet na jaiho ||

“You know that you cannot win this war over me, therefore run away instantly,

ਜਾਹੁ ਤੋ ਭਾਜ ਕੈ ਜਾਹੁ ਅਬੈ ਨਹੀ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧੈ ਹੋ ॥੧੪੪੮॥

jaahu to bhaaj kai jaahu abai nahee a(n)t ko a(n)t ke dhaam sidhai ho ||1448||

Otherwise ultimately you will have to go to the abode of Yama.”1448.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਚਾਪ ਲਯੋ ਕਰਿ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਕਉ ਖੈਚ ਚਲਾਯੋ ॥

yau sun kai har chaap layo kar taan kai baan kau khaich chalaayo ||

Hearing these words, Krishna took his bow in hi hand and pulling it, he

discharged an arrow

ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਹਰਿ ਘਾਇਲ ਕੀਨੋ ਹੈ ਸ੍ਰੀਪਤ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਲਗਾਯੋ ॥

bhoopat kau har ghail keeno hai sreepat kau nirap ghai lagaayo ||

Krishna inflicted a wound on the king and the king on Krishna

ਬੀਰ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

beer dhuhoo(n) teh Thaur bikhai kab raam bhanai at judh machaayo ||

The warriors or both the sides waged a dreadful war

ਬਾਨ ਅਪਾਰ ਚਲੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਅਭ੍ਰਨ ਜਿਉ ਦਿਵ ਮੰਡਲ ਛਾਯੋ ॥੧੪੪੯॥

baan apaar chale dhuhoo(n) or te abhran jiau dhiv ma(n)ddal chhaayo ||1449||

There was an enormous shower of arrows from both sides and it appeared that the clouds have spread over the sky.1449.

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਜ ਜਿਨੋ ਬਰ ਬੀਰਨ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ॥

sree jadhubeer sahai ke kaaj jino bar beeran teer chalaae ||

ਭੂਪਤਿ ਏਕ ਨ ਬਾਨ ਲਗਿਯੋ ਲਖਿ ਦੂਰਿ ਤੇ ਬਾਨਨ ਸੋ ਬਹੁ ਘਾਏ ॥

bhoopat ek na baan lagiyo lakh dhoor te baanan so bahu ghaae ||

The arrows discharged by the other warriors for the help of Krishna, none

of them hit the king, buyt they were them selves killed by the distant arrows

ਧਾਇ ਪਰੀ ਬਹੁ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸ੍ਯੰਦਨ ਚਾਪ ਚਢਾਏ ॥

dhai paree bahu jaadhav sain dhavai kai saya(n)dhan chaap chaddaae ||

The Yadava army, mounting on the chariots and pulling the bows, fell upon the kng

ਆਵਤ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਰਿਸ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਪੈਦਲ ਘਾਏ ॥੧੪੫੦॥

aavat sayaam bhanai ris kai nirap so pal mai dhal paidhal ghaae ||1450||

According to the poet they came in anger, but the king destroys the clusters of the army in an instant.1450.

ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਜਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚੈ ਕੈ ॥

ek gire taj praanan ko ran kee chhit mai at judh machai kai ||

Some of them became lifeless and fell in the battlefield and some of them

fled away

ਏਕ ਗਏ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਏਕ ਲਰੇ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢੈ ਕੈ ॥

ek ge bhaj kai ik ghail ek lare man kop baddai kai ||

Some of them were wounded and some of the m kept fighting in anger

ਤਉ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਦੀਯੋ ਬਹੁ ਖੰਡਨ ਖੰਡਨ ਕੈ ਕੈ ॥

tau nirap lai kar mai karavaar dheeyo bahu kha(n)ddan kha(n)ddan kai kai ||

The king taking the sword in his hand, chopped the soldiers into bits

ਭੂਪ ਕੋ ਪਉਰਖ ਹੈ ਮਹਬੂਬ ਨਿਹਾਰ ਰਹੇ ਸਬ ਆਸਿਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੧੪੫੧॥

bhoop ko paurakh hai mahaboob nihaar rahe sab aasik havai kai ||1451||

It appeared that the audacity of the king was like beloved and all of them

seeing him as lovers.1451.

ਅਉਰ ਕਿਤੇ ਬਲਬੰਡ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪਿ ਪਛਾਰੇ ॥

aaur kite balaba(n)dd hute kab sayaam jite nirap kop pachhaare ||

The king in fury knocked down many mighty warriors

ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸੁ ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਿਸਿ ਸਾਥ ਸੋਊ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

judh prabeen su beer badde ris saath souoo chhin maeh sa(n)ghaare ||

Getting enraged he killed the great heroes in an instant

ਸਯੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਏ ਤਿਨ ਕੇ ਗਜ ਬਾਜ ਘਨੇ ਸੰਗਿ ਬਾਨਨ ਮਾਰੇ ॥

saya(n)dhan kaaT dhe tin ke gaj baaj ghane sa(n)g baanan maare ||

He shattered their chariots and killed many elephants and horses with his arrows

ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਖੇਲੁ ਕੀਯੋ ਰਨ ਮੈ ਜੇਊ ਜੀਵਤ ਤੇ ਤਜਿ ਜੁਧੁ ਪਧਾਰੇ ॥੧੪੫੨॥

rudhr ko khel keeyo ran mai jeuoo jeevat te taj judh padhaare ||1452||

The king danced in the battlefield like Rudra and those who survived, fled

away.1452.

ਸੈਨ ਭਜਾਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਰਾਮ ਅਉ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸਾਥ ਅਰਿਓ ਹੈ ॥

sain bhajai kai dhai kai aai kai raam aau sayaam ke saath ario hai ||

ਲੈ ਬਰਛਾ ਜਮਧਾਰ ਗਦਾ ਅਸਿ ਕ੍ਰੁਧ ਹ੍ਵੈ ਜੁਧ ਨਿਸੰਗ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

lai barachhaa jamadhaar gadhaa as krudh havai judh nisa(n)g kario hai ||

Getting the army run away and running himself again, the king came to fight with Balram and Krishna and he waged the war fearlessly, taking the lance, axe, mace, sword etc. in his hands

ਤਉ ਬਹੁਰੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥

tau bahuro kab sayaam bhanai dhan baan sa(n)bhaar kai paan dhario hai ||

ਜਿਉ ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਤਿਉ ਸਰ ਸਿਉ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕੋ ਤਨ ਤਾਲ ਭਰਿਓ ਹੈ ॥੧੪੫੩॥

jiau ghan boo(n)dhan tiau sar siau kamalaapat ko tan taal bhario hai ||1453||

After this he took bow and arrows in his hands and like the drops of rain from the clouds, he filled the tank of the body of Krishna with the

arrows.1453.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬੇਧਿਓ ਜਬ ਤਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਿਸਿ ਇੰਦ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਸੰਧਾਨ ॥

bedhio jab tan kirasan ris i(n)dhraasatr sa(n)dhaan ||

ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਗਹਿ ਧਨੁ ਛਾਡਿਓ ਬਾਨ ॥੧੪੫੪॥

ma(n)tran siau abhima(n)tr kar geh dhan chhaaddio baan ||1454||

When the body of Krishna was pierced by arrows, then he put his arrow

named Indrastra in his bow and discharged it after reciting mantras. 1454.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਛੂਟਤ ਭੂ ਪਰ ਆਏ ॥

ei(n)dhr te aadhik beer jite tab hee sar chhooTat bhoo par aae ||

ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਲਖ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਾਏ ॥

raam bhanai aganaayudh lai nirap ko lakh kai kar kop chalaae ||

As soon as the arrow was discharged, many mighty warriors like Indra manifested themselves on the earth and manking the king their target, they began to shoot the arrows of fire

ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸੁ ਕਟੇ ਅਪਨੇ ਸਰ ਲੈ ਸੁਰ ਕੇ ਤਨ ਲਾਏ ॥

bhoop saraasan lai su kaTe apane sar lai sur ke tan laae ||

The king, taking his bow, intercepted those arrows and with his arrows, he

wounded the manifested warriors

ਘਾਇਲ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਲਖਿ ਕੈ ਸੁਰ ਰਾਜ ਡਰੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਬ ਧਾਏ ॥੧੪੫੫॥

ghail sraun bhare lakh kai sur raaj ddare mil kai sab dhaae ||1455||

Besmeared with blood and in fear reached before Indra, the king of gods.1455.

ਦੇਵ ਰਵਾਦਿਕ ਬੀਰ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈ ॥

dhev ravaadhik beer ghane kab sayaam bhane at kop te hai ||

ਲੈ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਗਦਾ ਸੁ ਸਬੈ ਰਿਸਿ ਭੂਪ ਸੋ ਆਇ ਖਏ ਹੈ ॥

lai barachhee karavaar gadhaa su sabai ris bhoop so aai khe hai ||

The warriors glorious like sun, got enraged and taking lances, swords, maces etc., fought with the king Kharag Singh

ਆਨਿ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ ਰਨ ਮੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਏ ਹੈ ॥

aan ikatr bhe ran mai jas taa chhab ke kab bhaakh dhe hai ||

ਭੂਪ ਕੇ ਬਾਨ ਸੁਗੰਧਿ ਕੇ ਲੈਬੇ ਕਉ ਭਉਰ ਮਨੋ ਇਕ ਠਉਰ ਭਏ ਹੈ ॥੧੪੫੬॥

bhoop ke baan suga(n)dh ke laibe kau bhaur mano ik Thaur bhe hai ||1456||

They all gathered together at one place like the god-like black bees

gathered to take fragrance of flower-like arrows of the king.1456.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੇਵਨ ਮਿਲਿ ਖੜਗੇਸ ਕਉ ਘੇਰਿ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਲੀਨ ॥

dhevan mil khaRages kau gher chahoo(n) dhis leen ||

All the manifested gods besieged the king from all the four directions

ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲੈ ਕਹੋ ਜੁ ਪਉਰਖ ਕੀਨ ॥੧੪੫੭॥

tab bhoopat dhan baan lai kaho ju paurakh keen ||1457||

I relate now the courage shown at that time by the king. 1457.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੂਰ ਕੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਾਨਨ ਬੇਧਿ ਕੈ ਅਉ ਸਸਿ ਕੋ ਦਸ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥

soor ko dhavaiaadhas baanan bedh kai aau sas ko dhas baan lagaae ||

ਔਰ ਸਚੀਪਤਿ ਕਉ ਸਰ ਸਉ ਸੁ ਲਗੇ ਤਨ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਏ ॥

aauar sacheepat kau sar sau su lage tan bhedh kai paar paraae ||

He discharged twelve arrows towards Surya and ten towards Chandrama, he discharged a hundred arrows towards Indra, which, piercing his body went to the other side

ਜਛ ਜਿਤੇ ਸੁਰ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੇ ਸਬ ਤੀਰਨ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਏ ॥

jachh jite sur ki(n)nar ga(n)dhrab te sab teeran so nirap ghaae ||

All the yakshas, gods, kinners, gandharvas etc. who were there, the king knocked them down with his arrows

ਕੇਤਕ ਭਾਜਿ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਡਰਿ ਕੇਤਕਿ ਤਉ ਰਨ ਮੈ ਠਹਰਾਏ ॥੧੪੫੮॥

ketak bhaaj ge ran te ddar ketak tau ran mai Thaharaae ||1458||

Many of the manifested gods ran away from battlefield, but there were

many who stood there firmly.1458.

ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਸੁ ਘਨੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਇੰਦ੍ਰ ਰਿਸੇ ਕਰਿ ਸਾਗ ਲਈ ਹੈ ॥

judh bhayo su ghano jab hee tab i(n)dhr rise kar saag liee hai ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਬਲ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੈ ਊਪਰਿ ਡਾਰ ਦਈ ਹੈ ॥

sayaam bhanai bal ko kar kai teh bhoop kai uoopar ddaar dhiee hai ||

When the war started intensively, being enraged Indra took the lance in his hand and discharged it towards the king (Kharag Singh) violently.

ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਕਾਟਿ ਦਈ ਉਪਮਾ ਸੁ ਭਈ ਹੈ ॥

sree khaRages saraasan lai sar kaaT dhiee upamaa su bhiee hai ||

ਬਾਨ ਭਯੋ ਖਗਰਾਜ ਮਨੋ ਬਰਛੀ ਜਨੋ ਨਾਗਨਿ ਭਛ ਗਈ ਹੈ ॥੧੪੫੯॥

baan bhayo khagaraaj mano barachhee jano naagan bhachh giee hai ||1459||

Kharag Singh intercepted the spear with his arrow so accurately as if the garuda-like arrow of the king have swallowed the lance-like female

serpent.1459.

ਪੀੜਤ ਕੈ ਸਬ ਬਾਨਨ ਸੋ ਪੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਭਜਾਏ ॥

peeRat kai sab baanan so pun i(n)dhr te aadhik beer bhajaae ||

Inflicted by the arrows Indra etc. ran away

ਸੂਰ ਸਸੀ ਰਨ ਤਯਾਗਿ ਭਜੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਏ ॥

soor sasee ran tayaag bhajai apane man mai at traas baddaae ||

Surya, Chandra and other all abandoned the battlefield and were extremely frightened in their mind

ਖਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਘਨੇ ਤਨ ਮੈ ਭਜ ਗੇ ਸਬ ਹੀ ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਏ ॥

khai kai ghai ghane tan mai bhaj ge sab hee na kouoo Thaharaae ||

After having been wounded, many of them ran away and none of them

stayed there

ਜਾਇ ਬਸੇ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਮੈ ਸੁਰ ਸੋਕ ਭਰੇ ਸਬ ਲਾਜ ਲਜਾਏ ॥੧੪੬੦॥

jai base apune pur mai sur sok bhare sab laaj lajaae ||1460||

All the gods getting ashamed went back to their abodes.1460.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬੈ ਸਕਲ ਸੁਰ ਭਜਿ ਗਏ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੋ ਮਾਨ ॥

jabai sakal sur bhaj ge tab nirap keeno maan ||

When all the gods ran away, the king became egoistic

ਧਨੁਖ ਤਾਨਿ ਕਰ ਮੈ ਪ੍ਰਬਲ ਹਰਿ ਪਰ ਮਾਰੇ ਬਾਨ ॥੧੪੬੧॥

dhanukh taan kar mai prabal har par maare baan ||1461||

Now he pulled his bow and showered arrows on Krishna.1461.

ਤਬ ਹਰਿ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਰਿ ਲਯੋ ਰਾਛਸ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਧਾਨ ॥

tab har ris kai kar layo raachhas asatr sa(n)dhaan ||

ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਛਾਡਿਓ ਅਦਭੁਤ ਬਾਨ ॥੧੪੬੨॥

ma(n)tran siau abhima(n)tr kar chhaaddio adhabhut baan ||1462||

Then Krishna, in his fury, took out his Daityastra (the arm meant for the demons) and discharged it after reciting mantras over this wonderful arrow.1462.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੈਤ ਅਨੇਕ ਭਏ ਤਿਹ ਤੇ ਬਲਵੰਡ ਕੁਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਕੀਨੇ ॥

dhait anek bhe teh te balava(n)dd kuroop bhayaanak keene ||

That arrow created dreadful demons, who had discs, axes,

ਚਕ੍ਰ ਧਰੇ ਜਮਦਾਰ ਛੁਰੀ ਅਸਿ ਢਾਲ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ॥

chakr dhare jamadhaar chhuree as ddaal gadhaa barachhee kar leene ||

Knives, swords, shields, maces, and lances in their hands

ਮੂਸਲ ਔਰ ਪਹਾਰ ਉਖਾਰਿ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤਿ ਬਿਹੀਨੇ ॥

moosal aauar pahaar ukhaar le'ee kar mai dhrum paat biheene ||

They had big maces in their hands for striking blows, they even uprooted

the leafless trees

ਦਾਤਿ ਬਢਾਇ ਕੈ ਨੈਨ ਤਚਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਭਯ ਦੀਨੇ ॥੧੪੬੩॥

dhaat baddai kai nain tachai kai aai kai bhoopat ko bhay dheene ||1463||

They began to frighten the king, protruding their teeth and extending their eyes.1463.

ਕੇਸ ਬਡੇ ਸਿਰਿ ਬੇਸ ਬੁਰੇ ਅਰੁ ਦੇਹ ਮੈ ਰੋਮ ਬਡੇ ਜਿਨ ਕੇ ॥

kes badde sir bes bure ar dheh mai rom badde jin ke ||

They had long hair on their heads, wore dreadful garbs and had large hair on their bodies

ਮੁਖ ਸੋ ਨਰ ਹਾਡਨ ਚਾਬਤ ਹੈ ਪੁਨਿ ਦਾਤ ਸੇ ਦਾਤ ਬਜੇ ਤਿਨ ਕੇ ॥

mukh so nar haaddan chaabat hai pun dhaat se dhaat baje tin ke ||

They were crushing the human bones in their mouths and their teeth were

clattering

ਸਰ ਸ੍ਰਉਨਤ ਕੇ ਅਖੀਆਂ ਜਿਨ ਕੀ ਸੰਗ ਕੌਨ ਭਿਰੈ ਬਲ ਕੈ ਇਨ ਕੇ ॥

sar sraunat ke akheeaa(n) jin kee sa(n)g kauan bhirai bal kai in ke ||

Their eyes were like the sea of blood

ਸਰ ਚਾਪ ਚਢਾਇ ਕੈ ਰੈਨ ਫਿਰੈ ਸਬ ਕਾਮ ਕਰੈ ਨਿਤ ਪਾਪਨ ਕੇ ॥੧੪੬੪॥

sar chaap chaddai kai rain firai sab kaam karai nit paapan ke ||1464||

Who could fight with them? They were the wielders of bows and arrows, roaming throughout the nights and always absorbed in vicious acts.1464.

ਧਾਇ ਪਰੇ ਮਿਲ ਕੈ ਉਤ ਰਾਛਸ ਭੂਪ ਇਤੇ ਥਿਰ ਠਾਢੋ ਰਹਿਓ ਹੈ ॥

dhai pare mil kai ut raachhas bhoop ite thir Thaaddo rahio hai ||

From that side the demons fell upon him and from this side the king stood firmly peacefully

ਡਾਢ ਸੁ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਰਿਸਿ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਓ ਹੈ ॥

ddaadd su kai apane man ko ris satran ko ieh bhaat kahio hai ||

Then, strengthening his mind and in rage, he said this to the enemies:

ਆਜ ਸਬੈ ਹਨਿ ਹੋ ਰਨ ਮੈ ਕਹਿ ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਧਨੁ ਬਾਨ ਗਹਿਓ ਹੈ ॥

aaj sabai han ho ran mai keh yau bateeyaa dhan baan gahio hai ||

“Today I shall knock down all of you,” saying this, he held up his bow and

arrows

ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਅਤਿ ਧੀਰਜ ਪੇਖ ਕੈ ਦਾਨਵ ਕੋ ਦਲ ਰੀਝਿ ਰਹਿਓ ਹੈ ॥੧੪੬੫॥

yau nirap ko at dheeraj pekh kai dhaanav ko dhal reejh rahio hai ||1465||

Seeing the endurance of the king Kharag Singh, the army of demons felt pleased.1465.

ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਮਹਾ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

taan kamaan mahaa balavaan su satran ko bahu baan chalaae ||

Pulling his bow, that mighty warrior showered his arrows on the enemies

ਏਕਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਦਈ ਰਿਸਿ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਲਾਏ ॥

ekan kee bhuj kaaT dhiee ris ekan ke ur mai sar laae ||

He chopped someone’s arm and in his rage, he discharged his arrow on someone’s chest

ਘਾਇਲ ਏਕ ਗਿਰੇ ਰਨ ਮੋ ਲਖਿ ਕਾਇਰ ਛਾਡਿ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਏ ॥

ghail ek gire ran mo lakh kair chhaadd kai khet paraae ||

Someone, having been wounded fell down in the battlefield and some

coward seeing the dreadful war ran away

ਏਕ ਮਹਾ ਬਲਵੰਤ ਦਯੰਤ ਰਹੇ ਥਿਰ ਹ੍ਵੈ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥੧੪੬੬॥

ek mahaa balava(n)t dhaya(n)t rahe thir havai tin bain sunaae ||1466||

Only one powerful demon survived there, who stabilising himself said to the king,1466

ਕਾਹੇ ਕੋ ਜੂਝ ਕਰੇ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋਹੂ ਕੋ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥

kaahe ko joojh kare sun re nirap tohoo ko jeevat jaan na dhai hai ||

“O king! why are you fighting? We will not let you go alive

ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਸਲੋਨੀ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਤੋ ਸਮ ਭਛ ਕਹਾ ਹਮ ਪੈ ਹੈ ॥

dheeragh dheh salonee see moorat to sam bhachh kahaa ham pai hai ||

Your body is long and elegant, where shall we get such food?

ਤੂ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸੁਨ ਰੇ ਸਠ ਤੋ ਕਹੁ ਦਾਤਨ ਸਾਥ ਚਬੈ ਹੈ ॥

too nahee jaanat hai sun re saTh to kahu dhaatan saath chabai hai ||

“O fool! you do now know that we shall chew you with our teeth

ਤੋਹੀ ਕੇ ਮਾਸ ਕੇ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਪਾਵਕ ਬਾਨ ਮੈ ਭੁੰਜ ਕੈ ਖੈ ਹੈ ॥੧੪੬੭॥

tohee ke maas ke kha(n)ddan kha(n)dd kai paavak baan mai bhu(n)j kai khai hai ||1467||

We shall roast the bits of your flesh with the fire of our arrows and devour

them."1467.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਯੌ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਬੈਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿਓ ਰਿਸ ਖਾਇ ॥

yau sun kai teh bain ko nirap bolio ris khai ||

ਜੋ ਹਮ ਤੇ ਭਜਿ ਜਾਇ ਤਿਹ ਮਾਤਾ ਦੂਧ ਅਪਾਇ ॥੧੪੬੮॥

jo ham te bhaj jai teh maataa dhoodh apai ||1468||

Hearing these words, the king spoke in anger, "He, who goes away safe from me, may consider that he has released himself from the bondage of milk of his mother."1468.

ਏਕੁ ਬੈਨ ਸੁਨਿ ਦਾਨਵੀ ਸੈਨ ਪਰੀ ਸਬ ਧਾਇ ॥

ek bain sun dhaanavee sain paree sab dhai ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰਿਓ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਖੇਤ ਬਾਰ ਕੀ ਨਿਆਇ ॥੧੪੬੯॥

chahoo(n) or gherio nirapat khet baar kee niaai ||1469||

Hearing these words, the demon army fell upon the king and besieged him

all the four sides like the fence of the field.1469.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਸੁਰਨ ਘੇਰ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਲੀਨੋ ॥

asuran gher khaRag si(n)gh leeno ||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਘਨੋ ਮਨਿ ਕੀਨੋ ॥

tab nirap kop ghano man keeno ||

When the demons besieged the king, who became extremely enraged in

his mind

ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਕਰ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੇ ॥

dhanukh baan kar beech sa(n)bhaare ||

ਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥੧੪੭੦॥

satr anek maar hee ddaarai ||1470||

Taking his bow and arrows in his hands, he killed many enemies.1470.

ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਇਕ ਰਾਛਸ ਨਾਮਾ ॥

kraoor karam ik raachhas naamaa ||

ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਆਗੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

jin jeete aage sa(n)graamaa ||

There was a demon named Krurkaram, who had conquered many wars

ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹੇ ਗਯੋ ॥

so tab hee nirap saamuhe gayo ||

ਅਤਿ ਹੀ ਜੂਝ ਦੁਹੁਨ ਕੋ ਭਯੋ ॥੧੪੭੧॥

at hee joojh dhuhun ko bhayo ||1471||

He went before Kharag Singh and both the heroes were engaged in a terrible war.1471.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਬ ਹੀ ਆਪਣੇ ਜਬ ਹੀ ਵਹ ਭੂਪਤਿ ਸੰਗ ਅਰਿਓ ਹੈ ॥

aayudh lai sab hee aapane jab hee veh bhoopat sa(n)g ario hai ||

ਜੁਧ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਯੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਕੋਊ ਨਹਿ ਟਰਿਓ ਹੈ ॥

judh anek prakaar keeyo ran kee chhit te kouoo neh Tario hai ||

When, taking his weapons, he firmly resisted the king, he fought in many ways and no one retraced his steps from the battlefield

ਤੌ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਕੋ ਰਿਪੁ ਮੂੰਡ ਕਟਿਓ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥

tau nirap lai kar mai as ko rip moo(n)dd kaTio gir bhoom pario hai ||

The king taking his sword in his hand, killed the enemy and his head fell

on the earth

ਦੇਹ ਛੁਟਿਯੋ ਨਹੀ ਕੋਪ ਹਟਿਓ ਨਿਜ ਓਠ ਕੇ ਦਾਤਨ ਸੋ ਪਕਰਿਓ ਹੈ ॥੧੪੭੨॥

dheh chhuTiyo nahee kop haTio nij oTh ke dhaatan so pakario hai ||1472||

Through he had breathed his last, but his anger did not subside even then, he had pressed his lip within his teeth.1472.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਕੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਿਓ ਰਨ ਠੌਰ ॥

kraoor karam ko khaRag si(n)gh jab maario ran Thauar ||

ਅਸੁਰਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਹੁਤੀ ਦਾਨਵ ਨਿਕਸਿਓ ਔਰ ॥੧੪੭੩॥

asuran kee sainaa hutee dhaanav nikasio aauar ||1473||

When Karurkaram was knocked down in the battlefield by Kharag Singh,

then another demon came out of the army of demons.1473.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਕ੍ਰੂਰ ਦੈਤ ਜਿਹ ਨਾਮ ਵਡੋ ਦੈਤ ਬਲਵੰਡ ਅਤਿ ॥

kraoor dhait jeh naam vaddo dhait balava(n)dd at ||

This demon named Karurdaitya was extremely powerful, he had earlier

fought in several battles

ਆਗੇ ਬਹੁ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਲਰਿਓ ਅਰਿਓ ਨਾਹਿਨ ਡਰਿਓ ॥੧੪੭੪॥

aage bahu sa(n)graam lario ario naahin ddario ||1474||

He confronted the king with firmness and did not fear even slightly.1474.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਬਧ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥

kraoor karam badh nain nihaario ||

ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੋ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

tab hee apano khaRag sa(n)bhaario ||

When he saw the killing of Karurkaram with his own eyes, he held up his

sword

ਕ੍ਰੂਰ ਦੈਤ ਰਿਸਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਧਾਯੋ ॥

kraoor dhait ris nirap par dhaayo ||

ਮਾਨੋ ਕਾਲ ਮੇਘ ਉਮਡਾਯੋ ॥੧੪੭੫॥

maano kaal megh umaddaayo ||1475||

Now Karurdaitya fell upon the king, getting enraged, and it seemed that the death-like cloud had gushed out.1475.

ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਹ ਭੂਪ ਪਚਾਰਿਓ ॥

aavat hee teh bhoop pachaario ||

ਜਾਹੁ ਕਹਾ ਮੁਝ ਬੰਧੁ ਪਛਾਰਿਓ ॥

jaahu kahaa mujh ba(n)dh pachhaario ||

On coming, he challenged the king, “Where are you going after killing my

brother?

ਹਉ ਤੁਮ ਸੋ ਅਬ ਜੁਧ ਮਚੈ ਹੋ ॥

hau tum so ab judh machai ho ||

ਭ੍ਰਾਤ ਗਯੋ ਜਹਿ ਤੋਹਿ ਪਠੈ ਹੋ ॥੧੪੭੬॥

bhraat gayo jeh toh paThai ho ||1476||

Now I shall fight with you and shall dispatch you there where my brother has gone.”1476.

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਤਬ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

yau keh kai tab khaRag sa(n)bhaario ||

ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲ ਕੋਪਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥

at pracha(n)dd bal kop prahaario ||

Saying this, he held up his sword and getting enraged, he struck a terrible

blow

ਭੂਪਤਿ ਲਖਿਓ ਕਾਟਿ ਅਸਿ ਦੀਨੋ ॥

bhoopat lakhio kaaT as dheeno ||

ਸੋਊ ਮਾਰਿ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਲੀਨੋ ॥੧੪੭੭॥

souoo maar ran bheetar leeno ||1477||

The king saw this and cutting his sword, he knocked him also in the

field.1477.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਅਰੁ ਕ੍ਰੂਰ ਦੈਤ ਦੋਊ ਗਏ ਜਮ ਧਾਮਿ ॥

kraoor karam ar kraoor dhait dhouoo ge jam dhaam ||

Karurdaitya and Karurkarma both reached the abode of Yama

ਸੈਨਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਘੇਰਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿ ॥੧੪੭੮॥

sainaa tin kee sasatr lai gherio nirap sa(n)graam ||1478||

The king taking his weapons, besieged their army in the battlefield.1478.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰੋਸ ਕੀਓ ਤਿਨ ਹੂੰ ਮਨ ਮੈ ਜੋਊ ਦੈਤ ਬਚੇ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰ ਧਾਏ ॥

ros keeo tin hoo(n) man mai joau dhait bache nirap uoopar dhaae ||

The demons who had survived, fell upon the king

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥

baan kamaan gadhaa barachhee aganaayudh lai kar kop baddaae ||

They had arrows, swords, maces, lances and fire-arms in their hands

ਤੌ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਸਭ ਆਵਤ ਬਾਟ ਮੈ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥

tau nirap teer saraasan lai sabh aavat baaT mai kaaT giraae ||

The king, with his bow and arrows, chopped them midway and

ਆਪਨੇ ਕਾਢਿ ਨਿਖੰਗਹੁ ਤੇ ਸਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਏ ॥੧੪੭੯॥

aapane kaadd nikha(n)gahu te sar satran ke ur beech lagaae ||1479||

Taking the arrows out of his quiver, pierced their chests.1479.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਸਭ ਸਤ੍ਰ ਭਾਜ ਕੈ ਗਏ ॥

tab sabh satr bhaaj kai ge ||

ਕੋਊ ਸਨਮੁਖ ਹੋਤ ਨ ਪਏ ॥

kouoo sanamukh hot na pe ||

Then all the enemies ran away and none of them stayed before him

ਅਧਿਕ ਦੈਤ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥

adhik dhait jamalok paThaae ||

ਜੀਅਤਿ ਰਹੇ ਰਨ ਤਜਾਗਿ ਪਰਾਏ ॥੧੪੮੦॥

jeeat rahe ran tayaag paraae ||1480||

Many demons were killed and those who survived, they ran away the war-

arena.1480.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭਾਜ ਗਏ ਸਬ ਦੈਤ ਜਬੈ ਤਬ ਭੂਪ ਰਿਸਿਓ ਹਰਿ ਕੋ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥

bhaaj ge sab dhait jabai tab bhoop risio har ko sar maare ||

When all the demons ran away, the king, in great fury,

ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਵਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਨ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਚੀਰ ਪਧਾਰੇ ॥

laagat hee kav sayaam kahai tan sree jadhubeer ko cheer padhaare ||

Showered his arrows on Krishna, which pierced his body and came out from the other side,

ਬੇਧਿ ਕੈ ਔਰਨ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਔਰਨ ਜਾਇ ਲਗੇ ਸੁ ਸੰਘਾਰੇ ॥

bedh kai aauaran ke tan ko pun aauaran jai lage su sa(n)ghaare ||

And then piercing the bodies of other persons, they penetrated into bodies of others

ਦੇਖਹੁ ਪਉਰਖ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਅਬ ਆਪ ਹੈ ਏਕ ਅਨੇਕ ਬਿਦਾਰੇ ॥੧੪੮੧॥

dhekhahu paurakh bhoopat ko ab aap hai ek anek bidhaare ||1481||

Look at the courage of the king, though he himself is alone, but he is

killing many.1481.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜਲ ਕੋ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥

sree har jal ko asatr chalaayo ||

ਸੋ ਛੁਟ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥

so chhuT kai nirap uoopar aayo ||

Then Krishna discharged his Varunastra (arm in relation to god Varuna), which hit the king Kharag Singh

ਬਰੁਨ ਸਿੰਘ ਮੂਰਤਿ ਧਰਿ ਆਏ ॥

barun si(n)gh moorat dhar aae ||

ਸਰਿਤਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਸੰਗਿ ਲਿਯਾਏ ॥੧੪੮੨॥

saritan kee sainaa sa(n)g liyaae ||1482||

Varuna reached there, assuming the form of a lion and brought with him

the army of streams.1482.

ਆਵਤ ਸਿੰਘਨ ਸਬਦ ਸੁਨਾਯੋ ॥

aavat si(n)ghan sabadh sunaayo ||

ਬਾਰਿ ਰਾਜ ਅਤਿ ਰਿਸ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥

baar raaj at ris kar dhaayo ||

On arrival, Varuna blew the horn (roaring like a lion) and in fury fell upon the king

ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਕਾਪੇ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥

sunat sabadh kaape pur teeno ||

ਇਨ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੋ ॥੧੪੮੩॥

ein nirap man mai traas na keeno ||1483||

Listening to the dreadful roar, all the three worlds trembled, but the king

Kharag Singh did not become fearful.1483.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਾਨਨ ਸੰਗ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਕਵਿ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਤਨ ਤਾੜਨ ਕੀਨੋ ॥

baanan sa(n)g jalaadhip ko kav sayaam bhane tan taaRan keeno ||

With his lance-like arrows, the king slashed the body of Varuna

ਸਾਤਹੁ ਸਿੰਧਨ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਰ ਜਾਲਨ ਸਿਉ ਉਰ ਛੇਦ ਕੈ ਦੀਨੋ ॥

saatahu si(n)dhan ko ris kai sar jaalan siau ur chhedh kai dheeno ||

The king, in great fury pierced the heart of the seven oceans

ਘਾਇਲ ਹੈ ਸਰਿਤਾ ਸਗਰੀ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਅੰਗ ਭੀਨੋ ॥

ghail hai saritaa sagaree bahu sronat so teh ko a(n)g bheeno ||

Wounding all the streams, he saturated their limbs with blood

ਨੈਕੁ ਨ ਠਾਢੋ ਰਹਿਓ ਰਣ ਮੈ ਜਲ ਰਾਜ ਭਜਿਓ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਮਗੁ ਲੀਨੋ ॥੧੪੮੪॥

naik na Thaaddo rahio ran mai jal raaj bhajio gireh ko mag leeno ||1484||

The king of water (Varuna) could not stay in the battlefield and ran away

towards his hime.1484.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬੈ ਜਲਾਧਿਪ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥

jabai jalaadhip dhaam sidhaare ||

ਤਬ ਹਰਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥

tab har ko nirap pun sar maare ||

When Varuna went away to his home, the king then discharged his arrows on Krishna

ਤਬ ਜਮ ਕੋ ਹਰਿ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥

tab jam ko har asatr chalaayo ||

ਹੈ ਪ੍ਰਤਛ ਜਮ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਧਾਯੋ ॥੧੪੮੫॥

hai pratachh jam nirap par dhaayo ||1485||

At that time, Krishna shot his arm of Yama and thereby Yama manifested

himself and fell upon the king.1485.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੀਰ ਬਡੋ ਬਿਕ੍ਰਤ ਦੈਤ ਸੁ ਨਾਮਹਿ ਕੋਪ ਹੁਇ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥

beer baddo bikrat dhait su naameh kop hui sree khaRages pai dhaayo ||

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

baan kamaan kirapaan gadhaa barachhee kar lai at judh machaayo ||

The demon named Vikrat, greatly infuriated, fell upon the king Kharag Singh and taking up his bow, arrows, sword, mace, lance etc., he waged a dreadful war

ਤੀਰ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਬਹੁਰੋ ਤਬ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਭਾਵ ਸੁਨਾਯੋ ॥

teer chalaavat bhayo bahuro tab taa chhab ko kav bhaav sunaayo ||

Continuing the discharge of his arrows, he manifested himself in many

figures

ਭੂਪ ਕੋ ਬਾਨ ਮਨੋ ਖਗਰਾਜ ਕਟਿਓ ਅਰਿ ਕੋ ਸਰ ਨਾਗ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੪੮੬॥

bhoop ko baan mano khagaraaj kaTio ar ko sar naag giraayo ||1486||

The poet says that in this war, the arrow of the king was hitting like Garuda and knocking down of the cobra of the arrow of the enemy.1486.

ਬਿਕ੍ਰਤ ਦੈਤ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਜਮੁ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਪੁਨਿ ਉਤਰ ਦੀਨੋ ॥

bikrat dhait ko nirap maar layo jam ko ris kai pun utar dheeno ||

ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਜੀਅ ਮਾਰੇ ਘਨੇ ਅਰੁ ਦੰਡ ਬਡੋ ਕਰ ਮੈ ਤੁਮ ਲੀਨੋ ॥

kaa bhayo jo jeea maare ghane ar dha(n)dd baddo kar mai tum leeno ||

After killing Vikrat, the king said to Yama, “What then, if you have killed many people till now and you are carrying a very large staff in your hand

ਤੋਹਿ ਨ ਜੀਅਤ ਛਾਡਤ ਹੋ ਸੁਨ ਰੇ ਅਬ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥

toh na jeeat chhaaddat ho sun re ab moh ihai pran keeno ||

“I have taken a vow today that I shall kill you, I am going to kill you

ਮਾਰਤ ਹੋ ਕਰ ਲੈ ਕਰਨੋ ਕਛੁ ਮੋ ਬਲ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥੧੪੮੭॥

maarat ho kar lai karano kachh mo bal jaanat hai pur teeno ||1487||

You may do whatever you think in your mind, because all the three worlds

are aware of my strength.”1487.

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਜਮ ਕੋ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਪੁਨਿ ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਹੈ ॥

yau keh kai bateeyaa jam ko kav raam kahai pun judh keeyo hai ||

After saying these words, according to the poet Ram, the king was engaged in war with Yama

ਭੂਤ ਸ੍ਰਿਗਾਲਨ ਕਾਕਨ ਝਾਕਨਿ ਡਾਕਨਿ ਸ੍ਰੌਨ ਅਘਾਇ ਪੀਓ ਹੈ ॥

bhoot siragaalan kaakan jhaakan ddaakan srauan aghai peeo hai ||

In this war the ghosts, jackals, crows and vampires drank the blood to their heart’s content

ਮਾਰਿਓ ਮਰੈ ਨ ਕਹੂੰ ਜਮ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਨਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕੀਓ ਹੈ ॥

maario marai na kahoo(n) jam te nirap maanahu a(n)mirat paan keeo hai ||

The king is not even dying with the blows of Yama, it appears that he has quaffed ambrosia

ਪਾਨਿ ਲੀਓ ਧਨੁ ਬਾਨ ਜਬੈ ਤਿਨ ਅੰਤਕ ਅੰਤ ਭਜਾਇ ਦੀਯੋ ਹੈ ॥੧੪੮੮॥

paan leeo dhan baan jabai tin a(n)tak a(n)t bhajai dheeyo hai ||1488||

When the king took his bow and arrows in his hands, the Yama had to run

away ultimately.1488.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਜਬ ਜਮ ਦੀਓ ਭਜਾਇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੇਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ॥

jab jam dheeo bhajai kirasan her nirap yau kahiyo ||

With Yama was made to run away, then king, seeing towards Krishna said,

ਲਰਤੇ ਕਿਉ ਨਹੀ ਆਇ ਮਹਾਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ਤੁਮ ॥੧੪੮੯॥

larate kiau nahee aai mahaarathee ran dheer tum ||1489||

"O the great warrior of the battlefield! why do you not come to fight with me?" 1489.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੋ ਹਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰਾਧਤ ਹੈ ਤਪ ਸਾਧਤ ਹੈ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਯੋ ॥

jo har ma(n)tr araadhat hai tap saadhat hai man mai nahee aayo ||

He, who through the repetition of mantras and through the performance of

austerities, does not come to abide in the mind

ਜਗਤ ਕੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੀਏ ਸਬ ਖੋਜਤ ਹੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥

jagay ke'ee bahu dhaan dhe'ee sab khojat hai kinahoo(n) nahee paayo ||

Who is not realized through the performance of Yajnas and giving charities

ਬ੍ਰਹਮ ਸਚੀਪਤਿ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਬਿਯਾਸ ਪਰਾਸੁਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕ ਗਾਯੋ ॥

braham sacheepat naaradh saaradh biyaas paraasur sree suk gaayo ||

Who is eulogised by even Indra, Brahma, Narada, Sharda, Vyas, Prashar and Shukdev

ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਆਜ ਹਕਾਰ ਕੈ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੪੯੦॥

so birajaraaj samaaj mai aaj hakaar kai judh ke kaaj bulaayo ||1490||

To that Krishna, the Lord of Braja, today the king Kharag Singh invited him

from the whole society for war by challenging him.1490.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਹਰਿ ਜਛ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥

tab har jachh asatr kar leeno ||

ਐਚ ਕਮਾਨ ਛਾਡਿ ਸਰ ਦੀਨੋ ॥

aaich kamaan chhaadd sar dheeno ||

Then Krishna took the Yakshastra (the arm relating to Yakshas) in his hand and pulling his bow discharged it

ਨਲ ਕੂਬਰ ਮਨਗ੍ਰੀਵ ਸੁ ਧਾਏ ॥

nal koobar managreev su dhaae ||

ਸੁਤ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਦ੍ਵੈ ਇਹ ਆਏ ॥੧੪੯੧॥

sut kuber ke dhavai ieh aae ||1491||

Now both the sons of Kuber, Nalkoober and Manigreev came in the

battlefield.1491.

ਧਨਦ ਜਛ ਕਿੰਨਰ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥

dhanadh jachh ki(n)nar sa(n)g leene ||

ਏ ਆਏ ਮਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੀਨੇ ॥

e aae man mai ris keene ||

They took many Yakshas, the generous bestowers of wealth, and kinnars alongwith them, who, getting enraged, reached the battlefield

ਸਗਲ ਸੈਨ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗ ਆਈ ॥

sagal sain tin kai sa(n)g aaiee ||

ਧਾਇ ਭੂਪ ਸੋ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥੧੪੯੨॥

dhai bhoop so karee laraiee ||1492||

All the army came with them and they waged a terrible war with the

king.1492.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੋਪ ਕੀਏ ਸਬ ਸਸਤ੍ਰ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਤਿਹ ਪੈ ਤਬ ਆਏ ॥

kop ke'ee sab sasatr le'ee kar mai mil kai teh pai tab aae ||

In great rage, taking their weapons in their hands, all of them together fell upon the king

ਭੂਪ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਕਾਢ ਕੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਸੁ ਖੈਚ ਚਲਾਏ ॥

bhoop nikha(n)g te kaadd kai baan kamaan ko taan su khaich chalaae ||

The king, taking out the arrows from his quiver, discharged them, pulling his bow

ਹੋਤ ਭਏ ਬਿਰਥੀ ਬਿਨੁ ਸੂਤ ਘਨੇ ਤਬ ਹੀ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥

hot bhe birathee bin soot ghane tab hee jamalok paThaae ||

The warriors and charioteers were deprived of their chariots and the king dispatched them to the abode of Yama

ਠਾਢੋ ਨ ਕੋਊ ਰਹਿਓ ਤਿਹ ਠੌਰ ਸਬੈ ਗਨ ਕਿੰਨਰ ਜਛ ਪਰਾਏ ॥੧੪੯੩॥

Thaaddo na kouoo rahio teh Thauar sabai gan ki(n)nar jachh paraae

||1493||

None of them could stay at that place all the Yakshas and Kinnars fled away.1493.

ਰੋਸ ਘਨੋ ਨਲ ਕੂਬਰ ਕੈ ਸੁ ਫਿਰਿਯੋ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥

ros ghano nal koobar kai su firiyo larabe kahu beer bulaae ||

Then, in his fury, Nalkoober called his warriors for fighting

ਸਉਹੇ ਕੁਬੇਰ ਭਯੋ ਧਨੁ ਲੈ ਸਰ ਜਛ ਜਿਤੇ ਮਿਲ ਕੈ ਪੁਨਿ ਆਏ ॥

sauhe kuber bhayo dhan lai sar jachh jite mil kai pun aae ||

Kuber also stood there keeping his wealth in safety, all the Yakshas then came collectively

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਸਬ ਹੀ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਚਮਕਾਏ ॥

maar hee maar pukaar pare sab hee kar mai as lai chamakaae ||

ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਊਪਰਿ ਦੰਡ ਲੀਏ ਜਮ ਕੇ ਗਨ ਧਾਏ ॥੧੪੯੪॥

maanahu sree khaRages ke uoopar dha(n)dd le'ee jam ke gan dhaae ||1494||

Shouting “kill, kill” they gleamed their swords and it seemed that the ganas of Yama and attacked Kharag Singh, carrying their staff of

death.1494.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਸਬ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥

jab kuber ko sab dhal aayo ||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥

tab nirap man mai kop baddaayo ||

When the whole army of Kuber came, the anger increased in the mind of the king

ਨਿਜ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

nij kar mai dhan baan sa(n)bhaario ||

ਅਗਨਤ ਦਲੁ ਇਕ ਪਲ ਮੈ ਮਾਰਿਓ ॥੧੪੯੫॥

aganat dhal ik pal mai maario ||1495||

He held up the bow and arrows in his hands and killed innumerable

soldiers in an instant.1495.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਛ ਸੈਨ ਬਲਬੰਡ ਨ੍ਰਿਪ ਜਮ ਪੁਰ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥

jachh sain balaba(n)dd nirap jam pur dhiee paThai ||

ਨਲ ਕੂਬਰ ਘਾਇਲ ਕੀਓ ਅਤਿ ਜੀਯ ਕੋਪੁ ਬਢਾਇ ॥੧੪੯੬॥

nal koobar ghail keeo at jeey kop baddai ||1496||

The mighty army of the Yakshas was dispatched to the abode of Yama by the king and getting enraged, wounded Nalkoober.1496.

ਜਬ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਉਰ ਬਿਖੈ ਮਾਰਿਓ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ॥

jab kuber ke ur bikhai maario teechhan baan ||

ਲਾਗਤ ਸਰ ਕੇ ਸਟਕਿਓ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਸਬ ਮਾਨ ॥੧੪੯੭॥

laagat sar ke saTakio chhooT gayo sab maan ||1497||

Then the king inflicted a sharp arrow in the chest of Kuber, which made

him run away and all his pride was shattered.1497.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਸਬੈ ਭਜ ਗਯੋ ॥

sainaa sahit sabai bhaj gayo ||

ਠਾਢੋ ਨ ਕੋ ਰਨ ਭੀਤਰ ਭਯੋ ॥

Thaaddo na ko ran bheetar bhayo ||

All of them ran away alongwith the army and none of them kept standing there

ਮਨਿ ਕੁਬੇਰ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥

man kuber at traas baddaayo ||

ਜੁਧ ਕਰਨ ਚਿਤਿ ਬਹੁਰ ਨ ਭਾਯੋ ॥੧੪੯੮॥

judh karan chit bahur na bhaayo ||1498||

Kuber was extremely frightened in his mind and his desire to fight again

ended.1498.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਭਾਜਿ ਜਛ ਸਬ ਗਏ ਤਬਹਿ ਹਰਿ ਮਹਾ ਬਲ ॥

bhaaj jachh sab ge tabeh har mahaa bal ||

ਰੁਦ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਦੀਓ ਛਾਡ ਸੁ ਕੰਪਿਯੋ ਤਲ ਬਿਤਲ ॥

rudhr asatr dheeo chhaadd su ka(n)piyo tal bital ||

When all the Yakshas had run away, then the mighty Krishna discharged Rudrastra (the arm in relation to Rudra), which made the earth and the

nether-world tremble

ਤਬ ਸਿਵ ਜੁ ਉਠਿ ਧਾਏ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥

tab siv joo uTh dhaae sool sa(n)bhaar kai ||

Then Shiva holding his trident got up and ran

ਹੋ ਕਿਉ ਹਰਿ ਸਿਮਰਿਓ ਹਮੈ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰ ਕੈ ॥੧੪੯੯॥

ho kiau har simario hamai ihai jeea dhaar kai ||1499||

He reflected how the Lord Krishna had remembered him?1499.

ਸੰਗ ਰੁਦ੍ਰ ਕੈ ਰੁਦ੍ਰ ਚਲੇ ਭਟ ਉਠਿ ਤਬੈ ॥

sa(n)g rudhr kai rudhr chale bhaT uTh tabai ||

Rudra and his other warriors started moving alongwith him

ਏਕ ਰਦਨ ਜੁ ਚਲੇ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਬੈ ॥

ek radhan joo chale sa(n)g lai dhal sabai ||

Ganesh also accompanied with all his army

ਔਰ ਸਕਲ ਗਨ ਚਲੈ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥

aauar sakal gan chalai su sasatr sa(n)bhaar kai ||

All other ganas, taking up their weapons, moved along

ਹੋ ਕੌਨ ਅਜਿਤ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਭਵ ਕਹੈ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥੧੫੦੦॥

ho kauan ajit pragaTio bhav kahai bichaar kai ||1500||

They were all thinking as to who was that mighty hero born in the world,

for killing whom, they had been called.1500.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕੋ ਭਟ ਉਪਜਿਯੋ ਜਗਤ ਮੈ ਸਬ ਯੌ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ॥

ko bhaT upajiyo jagat mai sab yau karat bichaar ||

All of them are thinking as to who can be that mighty one born in the world

ਸਿਵ ਸਿਖਿ ਬਾਹਨ ਗਨ ਸਹਿਤ ਆਏ ਰਨਿ ਰਿਸਿ ਧਾਰਿ ॥੧੫੦੧॥

siv sikh baahan gan sahit aae ran ris dhaar ||1501||

The god Shiva and his ganas, in their fury, came out of their abodes.1501.

ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕਰਤਾ ਜਹੀ ਆਏ ਤਿਹ ਠਾ ਦੌਰਿ ॥

pralai kaal karataa jahee aae teh Thaa dhauar ||

ਰਨ ਨਿਹਾਰਿ ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਕੀ ਠੌਰ ॥੧੫੦੨॥

ran nihaar man mai kahiyo ieh chi(n)taa kee Thauar ||1502||

When the god of dissolution came himself in the battlefield, them the field

itself indeed became the field of anxiety.1502.

ਗਨ ਗਨੇਸ ਸਿਵ ਖਟਬਦਨ ਦੇਖੈ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ॥

gan ganes siv khaTabadhan dhekhai nain nihaar ||

ਸੋ ਰਿਸ ਭੂਪਤਿ ਜੁਧ ਹਿਤ ਲੀਨੇ ਆਪ ਹਕਾਰਿ ॥੧੫੦੩॥

so ris bhoopat judh hit leene aap hakaar ||1503||

Already when Ganesh, Shiva, Dattatreya and ganas were viewing the

battlefield, there and then the king himself challenged them to fight.1503.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰੇ ਸਿਵ ਆਜ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਲਰਿ ਲੈ ਹਮ ਸੋ ਕਰ ਲੈ ਬਲ ਜੇਤੋ ॥

re siv aaj ayodhan mai lar lai ham so kar lai bal jeto ||

"O Shiva! whatever strength you have today, use it in this war

ਐ ਰੇ ਗਨੇਸ ਲਰੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਤਨ ਮੈ ਬਲ ਏਤੋ ॥

aai re ganes larai hamare sa(n)g hai tumare tan mai bal eto ||

O Ganesh! do have so much strength as to fight with me?

ਕਿਉ ਰੇ ਖੜਾਨਨ ਤੂ ਗਰਬੈ ਮਰ ਹੈ ਅਬ ਹੀ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗੈ ਤੋ ॥

kiau re khaRaanan too garabai mar hai ab hee ik baan lagai to ||

"Hello Kartikeya! for what you are becoming egoistic? You will be killed with one arrow

ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝ ਮਰੋ ਰਨ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਨ ਗਯੋ ਕਛੁ ਜੀਅ ਮਹਿ ਚੇਤੋ ॥੧੫੦੪॥

kaahe kau joojh maro ran mai ab lau na gayo kachh jeea meh cheto ||1504||

Still nothing has gone wrong, why do you want to die while fighting in the

war?”1504.

ਸਿਵ ਜੂ ਬਾਚ ਖੜਗੇਸ ਸੋ ॥

siv joo baach khaRages so ||

Speech of Shiva addressed to Kharag Singh:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੋਲਿ ਉਠਿਯੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਸਿਵ ਜੂ ਅਰੇ ਕਿਉ ਸੁਨ ਤੂ ਗਰਬਾਤੁ ਹੈ ਏਤੋ ॥

bol uThiyo ris kai siv joo are kiau sun too garabaat hai eto ||

Shiva spoke in anger, “O king! why are you so proud? Do not indulge in

strife with us

ਏਤਨ ਸਿਉ ਜਿਨਿ ਰਾਰਿ ਮੰਡੋ ਅਬਿ ਹੀ ਲਖਿ ਹੈ ਹਮ ਮੈ ਬਲੁ ਜੇਤੋ ॥

etan siau jin raar ma(n)ddo ab hee lakh hai ham mai bal jeto ||

You will see just now what strength we have!

ਜੌ ਤੁਮ ਮੈ ਅਤਿ ਪਉਰਖ ਹੈ ਅਬ ਢੀਲ ਕਹਾ ਧਨੁ ਬਾਨਹਿ ਲੇਤੋ ॥

jau tum mai at paurakh hai ab ddeel kahaa dhan baaneh leto ||

ਜੇਤੋ ਹੈ ਦੀਰਘ ਗਾਤ ਤਿਹਾਰੋ ਸੁ ਬਾਨਨ ਸੋ ਕਰਿ ਹੋ ਲਹੁ ਤੇਤੋ ॥੧੫੦੫॥

jeto hai dheeragh gaat tihaaro su baanan so kar ho lahu teto ||1505||

“If you have greater courage, then why are you delaying, why do you not take your bow and arrows in your hands? You have a very large body and

by piercing it with my arrows, I shall lighten it.”1505.

ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਿਵ ਸੋ ॥

khaRages baach siv so ||

Speech of Kharag Singh addressed to Shiva:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਿਉ ਸਿਵ ਮਾਨ ਕਰੈ ਇਤਨੋ ਭਜਿ ਹੈ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਮਾਰ ਮਚੈਗੀ ॥

kiau siv maan karai itano bhaj hai tab hee jab maar machaigee ||

“O Shiva! why are you so proud? Now when there will be dreadful fighting, you will run away

ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਲਗੈ ਕਪਿ ਜਿਉ ਸਿਗਰੀ ਤੁਮਰੀ ਅਬ ਸੈਨ ਨਚੈਗੀ ॥

ek hee baan lagai kap jiau sigaree tumaree ab sain nachaigee ||

With the infliction of a single arrow, all your army will dance like a monkey

ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਕੀ ਧੁਜਨੀ ਮਰਿ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਬਚੈਗੀ ॥

bhoot pisaachan kee dhujanee mar hai ran mai nahee naik bachaigee ||

“All the army of the ghosts and fiends will be vanquished and there will be

no survivor

ਤੇਰੇ ਹੀ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸੋ ਸੁਨਿ ਆਜੁ ਧਰਾ ਇਹ ਆਰੁਨ ਬੇਖ ਰਚੈਗੀ ॥੧੫੦੬॥

tere hee sraunat so sun aaj dharaa ieh aarun bekh rachaigee ||1506||

O Shiva! listen, this earth saturated with your blood will wear the red garb today.”1506.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਸਿਵ ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲੀਓ ॥

siv yau sun kai dhan baan leeo ||

ਕਸਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਛਾਡਿ ਦੀਓ ॥

kas kaan pramaan lau chhaadd dheeo ||

Hearing these words, Shiva held up his bow and arrows and pulling his bow upto his ear, he discharged the arrow, which struck the face of the

king

ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮੁਖ ਲਾਗ ਬਿਰਾਜ ਰਹਿਓ ॥

nirap ke mukh laag biraaj rahio ||

ਖਗਰਾਜ ਮਨੋ ਅਹਿ ਰਾਜ ਗਹਿਓ ॥੧੫੦੭॥

khagaraaj mano eh raaj gahio ||1507||

It appeared that Garuda had caught the king of the snakes.1507.

ਬਰਛੀ ਤਬ ਭੂਪ ਚਲਾਇ ਦਈ ॥

barachhee tab bhoop chalai dhiee ||

ਸਿਵ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਲਗ ਕ੍ਰਾਤਿ ਭਈ ॥

siv ke ur mai lag kraat bhiee ||

Then the king struck his lance, which hit the chest of Shiva

ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੀ ॥

aupamaa kab ne ieh bhaat kahee ||

ਰਵਿ ਕੀ ਕਰ ਕੰਜ ਪੈ ਮੰਡਿ ਰਹੀ ॥੧੫੦੮॥

rav kee kar ka(n)j pai ma(n)dd rahee ||1508||

It appeared that the ray of the sun was hovering over the lotus.1508.

ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਖੈਂਚਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥

tab hee har dhavai kar khai(n)ch nikaaree ||

ਗਹਿ ਡਾਰ ਦਈ ਮਨੋ ਨਾਗਨਿ ਕਾਰੀ ॥

geh ddaar dhiee mano naagan kaaree ||

Then Shiva pulled it out with both his hands and threw that lance like a black she-serpent on the earth

ਬਹੁਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮਜਾਨ ਤੇ ਖਗੁ ਨਿਕਾਰਿਓ ॥

bahuro nirap mayaan te khag nikaario ||

ਕਰਿ ਕੈ ਬਲੁ ਕੋ ਸਿਵ ਊਪਰ ਡਾਰਿਓ ॥੧੫੦੯॥

kar kai bal ko siv uoopar ddaario ||1509||

Then the king drew out his sword from the scabbard and with great force

struck its blow on Shiva.1509.

ਹਰ ਮੋਹਿ ਰਹਿਓ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਿਓ ॥

har moh rahio gir bhoom pario ||

ਮਨੋ ਬਜ੍ਰ ਪਰਿਓ ਗਿਰਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਝਰਿਓ ॥

mano bajr pario gir sira(n)g jhario ||

Shiva became unconscious and fell on the ground like the peak of the mountain falling down with the blow of vajra

ਇਹ ਰੁਦ੍ਰ ਦਸਾ ਸਬ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥

eeh rudhr dhasaa sab sain nihaaree ||

ਬਰਛੀ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਪੂਤ ਸੰਭਾਰੀ ॥੧੫੧੦॥

barachhee tab hee siv poot sa(n)bhaaree ||1510||

When the army saw this condition of Shiva, then Ganesh, the son of Shiva,

took the lance in his hand.1510.

ਜਬ ਕਰ ਬੀਚ ਸਕਤਿ ਕੋ ਲਇਓ ॥

jab kar beech sakat ko lio ||

ਤਬ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਭਇਓ ॥

tab aai nirapat ke saamuh bhio ||

ਕਰ ਕੇ ਬਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰ ਚਲਾਈ ॥

kar ke bal kai nirap or chalaiee ||

ਬਰਛੀ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ਮ੍ਰਿਤ ਪਠਾਈ ॥੧੫੧੧॥

barachhee nahee maano mirat paThaiee ||1511||

Taking the Shakti (lance) in his hand he came in front of the king and with the full force of his hand, he threw it towards the king in such a way that it

was not a lance, but death itself.1511.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਦਈ ਬਰਛੀ ਸਰ ਤੀਛਨ ਸੋ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਮਾਰਿਓ ॥

nirap aavat kaaT dhiee barachhee sar teechhan so ar ke ur maario ||

On coming, the king intercepted the lance and inflicted a sharp arrow in the heart of the enemy

ਸੋ ਸਰ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਬਾਹਨ ਕਉ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥

so sar so kab sayaam kahai teh baahan kau pratia(n)g prahaario ||

That arrow attacked the vehicle of Ganesh

ਏਕ ਗਨੇਸ ਲਿਲਾਟ ਬਿਖੈ ਸਰ ਲਾਗ ਰਹਿਓ ਤਿਰਛੋ ਛਬਿ ਧਾਰਿਓ ॥

ek ganes lilaaT bikhai sar laag rahio tirachho chhab dhaario ||

ਮਾਨ ਬਢਿਯੋ ਗਜਆਨਨ ਦੀਹ ਮਨੋ ਸਰ ਅੰਕੁਸ ਸਾਥਿ ਉਤਾਰਿਓ ॥੧੫੧੨॥

maan baddiyo gajaanan dheeh mano sar a(n)kus saath utaario ||1512||

The second arrow his slantingly on the forehead of Ganesh and it appeared like the arrow-like goad stuck in the forehead of an

elephant.1512.

ਚੇਤ ਭਯੋ ਚਢਿ ਬਾਹਨ ਪੈ ਸਿਵ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਹੈ ॥

chet bhayo chadd baahan pai siv lai dhan baan chalai dhayo hai ||

ਸੋ ਸਰ ਤੀਛਨ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹੈ ॥

so sar teechhan hai at hee ieh bhoopat ke ur laag gayo hai ||

On this side, regaining consciousness, mounting on his vehicle Shiva discharged the arrow from his bow and he inflicted an extremely sharp arrow in the heart of the king

ਫੂਲ ਗਯੋ ਜੀਅ ਜਾਨ ਨਰੇਸ ਹਨਿਯੋ ਨਹੀ ਰੰਚਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥

fool gayo jeea jaan nares haniyo nahee ra(n)chak traas bhayo hai ||

Shiva was pleased to think that the king had been killed, but the king was

not even slightly frightened by the impact of this arrow

ਚਾਪ ਤਨਾਇ ਲੀਯੋ ਕਰ ਮੈ ਸੁ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਬਾਨ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਹੈ ॥੧੫੧੩॥

chaap tanai leeyo kar mai su nikha(n)g te baan nikaas layo hai ||1513||

The king took out an arrow from his quiver and pulled his bow.1513.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਬ ਤਿਨ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਇਕ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨਿ ॥

tab tin bhoopat baan ik kaan pramaan su taan ||

ਲਖਿ ਮਾਰਿਓ ਸਿਵ ਉਰ ਬਿਖੈ ਅਰਿ ਬਧ ਹਿਤ ਹੀਯ ਜਾਨਿ ॥੧੫੧੪॥

lakh maario siv ur bikhai ar badh hit heey jaan ||1514||

The king, making Shiva his target, pulled his bow upto his ear, discharged

an arrow towards his heart in order to kill him certainly.1514.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਹਰ ਕੇ ਉਰਿ ਤਿਨਿ ਸਰ ਮਾਰਿਓ ॥

jab har ke ur tin sar maario ||

ਇਹ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿਵ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥

eeh bikram siv sain nihaario ||

When he discharged his arrow towards the heart of Shiva and at the same time, that mighty one looked towards the army of Shiva

ਕਾਰਤਕੇਯ ਨਿਜ ਦਲੁ ਲੈ ਧਾਇਓ ॥

kaaratakey nij dhal lai dhaio ||

ਪੁਨਿ ਗਨੇਸ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਾਇਓ ॥੧੫੧੫॥

pun ganes man kop baddaio ||1515||

Kartikeya was coming speedily alongwith his army and the ganas of

Ganesh were getting extremely infuriated.1515.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਵਤ ਹੀ ਦੁਹ ਕੋ ਲਖਿ ਭੂਪਤਿ ਜੀ ਅਪੁਨੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇਓ ॥

aavat hee dhuh ko lakh bhoopat jee apune at krodh baddaio ||

ਪਉਰਖ ਕੈ ਭੁਜਦੰਡਨ ਕੋ ਸਿਖਿ ਬਾਹਨ ਕੋ ਇਕੁ ਬਾਨ ਲਗਾਇਓ ॥

paurakh kai bhujadha(n)ddan ko sikh baahan ko ik baan lagaio ||

Seeing both of them coming, the king was extremely enraged in his mind and with the strength of his arms, he struck an arrow on their vehicle

ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਗਨ ਕੋ ਦਲੁ ਆਵਤ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਇਓ ॥

aaur jito gan ko dhal aavat so chhin mai jam dhaam paThaio ||

He despatched in an instant the army of ganas to the abode of Yama

ਆਇ ਖੜਾਨਨ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਗਜ ਆਨਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਇਓ ॥੧੫੧੬॥

aai khaRaanan ko jab hee gaj aanan chhaadd kai khet paraio ||1516||

Seeing the king advancing towards Kartikeya, Ganesha also abandoned

the battlefield and fled away.1516.

ਮੋਦ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਭਜਾਯੋ ॥

modh bhayo nirap ke man mai jab hee siv ko dhal maar bhajaayo ||

ਕਾਹੇ ਕਉ ਭਾਜਤ ਰੇ ਡਰ ਕੈ ਜਿਨਿ ਭਾਜਹੁ ਇਉ ਤਿਹ ਟੇਰਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

kaahe kau bhaajat re ddar kai jin bhaajahu iau teh Ter sunaayo ||

Destroying and forcing the army of Shiva to run away, the king was pleased in his mind and said loudly, “Why all of you are running away in fear?”

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੇ ਖੜਗੇਸ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਬਰ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥

sayaam bhane khaRages tabai apune kar lai bar sa(n)kh bajaayo ||

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਬੈ ਤਬ ਹੀ ਮਨੋ ਅੰਤਕ ਰੂਪ ਕੀਏ ਰਨਿ ਆਯੋ ॥੧੫੧੭॥

sasatr sa(n)bhaar sabai tab hee mano a(n)tak roop ke'ee ran aayo ||1517||

Kharag Singh then took his conch in his hand and blew it and he appeared

as Yama, carrying his weapons in the battlefied.1517.

ਟੇਰ ਸੁਨੇ ਸਬ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋਪ ਹੁਇ ਧਾਏ ॥

Ter sune sab fer fire kar lai karavaaran kop hui dhaae ||

When his challenge was heard, then carrying their swords in their hands, the warriors came back to fight

ਲਾਜ ਭਰੇ ਸੁ ਟਰੇ ਨ ਡਰੇ ਤਿਨ ਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਬ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥

laaj bhare su Tare na ddare tin hoo(n) mil kai sab sa(n)kh bajaae ||

Though they were definitely feeling ashamed, but now they stood firmly and fearlessly and they all blew their conches together

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਲਲਕਾਰਿ ਕਹੈ ਅਰੇ ਤੈ ਬਹੁ ਘਾਏ ॥

maar hee maar pukaar pare lalakaar kahai are tai bahu ghaae ||

With the shouts of “kill, kill” they challenged and said, “O king! you have killed many people

ਮਾਰਤ ਹੈ ਅਬ ਤੋਹਿ ਨ ਛਾਡ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਸਰ ਓਘ ਚਲਾਏ ॥੧੫੧੮॥

maarat hai ab toh na chhaadd yau keh kai sar ogh chalaae ||1518||

Now we shall not leave you, we shall kill you,” saying this, they discharged volleys of arrows.1518.

ਜਬ ਆਨਿ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਮਾਰੁ ਮਚੀ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

jab aan nidhaan kee maar machee tab hee nirap aapane sasatr sa(n)bhaare

||

ਖਗ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਜਮਧਾਰ ਸੁ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਹੀ ਸਤ੍ਰ ਪਚਾਰੇ ॥

khag gadhaa barachhee jamadhaar su lai karavaar hee satr pachaare ||

When there was dreadful destruction, the king held up his weapons and carrying the dagger, mace, lance, axe and sword in his hands, he challenged the enemy

ਪਾਨਿ ਲੀਓ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕਈ ਅਰਿ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

paan leeo dhan baan sa(n)bhaar nihaar kiee ar koT sa(n)ghaare ||

Taking his bow and arrows in his hands and looking here and there, he killed many enemies

ਭੂਪ ਨ ਮੋਰਤਿ ਸੰਘਰ ਤੇ ਮੁਖ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਸੇ ਭਟ ਹਾਰੇ ॥੧੫੧੯॥

bhoop na morat sa(n)ghar te mukh a(n)t ko a(n)tak se bhaT haare ||1519||

The faces of the warriors fighting with the king became red and ultimately

they were all defeated.1519.

ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸਿਵ ਪਾਨਿ ਸਰਾਸਨ ਜੀ ਅਪੁਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥

lai apune siv paan saraasan jee apune at kop baddaayo ||

Taking his bow and arrows in his hands, Shiva was extremely enraged

ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਚਿਤਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਧ ਬਾਹਨ ਆਪੁਨ ਕੋ ਸੁ ਧਵਾਯੋ ॥

bhoopat ko chitiyo chit mai badh baahan aapun ko su dhavaayo ||

He got his vehicle driven towards the king with the motive of killing him, he shouted loudly to the king

ਮਾਰਤ ਹੋ ਅਬ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

maarat ho ab yaa ran mai keh kai nirap kau ieh bhaat sunaayo ||

"I am just now going to kill you" and saying thus, he raised the dreadful sound of his conch

ਯੌ ਕਹਿ ਨਾਦ ਬਜਾਵਤ ਭਯੋ ਮਨੋ ਅੰਤ ਭਯੋ ਪਰਲੈ ਘਨ ਆਯੋ ॥੧੫੨੦॥

yau keh naadh bajaavat bhayo mano a(n)t bhayo paralai ghan aayo ||1520||

It appeared that the clouds were thundering on the doomsday.1520.

ਨਾਦ ਸੁ ਨਾਦ ਰਹਿਓ ਭਰਪੂਰ ਸੁਨਿਯੋ ਪੁਰਹੂਤ ਮਹਾ ਬਿਸਮਾਯੋ ॥

naadh su naadh rahio bharapoor suniyo purahoot mahaa bisamaayo ||

That terrible sound pervaded the whole universe and even Indra was

wonder-struck on listening to it

ਸਾਤ ਸਮੁਦ੍ਰ ਨਦੀ ਨਦ ਅਉ ਸਰ ਬਿੰਧ ਸੁਮੇਰ ਮਹਾ ਗਰਜਾਯੋ ॥

saat samudhr nadhee nadh aau sar bi(n)dh sumer mahaa garajaayo ||

The echo of this sound thundered in the seven oceans, streams, tanks and Sumeru mountain etc.

ਕਾਪ ਉਠਿਓ ਸੁਨਿ ਯੌ ਸਹਸਾਨਨ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਚਾਲ ਜਨਾਯੋ ॥

kaap uThio sun yau sahasaanan chaudheh lokan chaal janaayo ||

Sheshnaga listening to this sound also trembled, he thought that all the fourteen worlds had trembled, the beings of all the worlds,

ਸੰਕਤ ਹ੍ਵੈ ਸੁਨ ਕੈ ਜਗ ਕੇ ਜਨ ਭੂਪ ਨਹੀ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥੧੫੨੧॥

sa(n)kat havai sun kai jag ke jan bhoop nahee man mai ddar paayo ||1521||

Listening to this sound, were bewildered, but the king Kharag Singh was

not frightened.1521.

ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਿਵ ਸੋ ॥

khaRages baach siv so ||

Speech of Kharag Singh addressed to Shiva:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਆਨਨ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥

rudhr ke aanan ko avilok kai yau keh kai nirap baat sunaiee ||

ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਜੁਗੀਯਾ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰ ਡਿੰਭ ਕੇ ਕਾਰਨ ਨਾਦ ਬਜਾਈ ॥

kaa bhayo jo jugeeyaa kar lai kar ddi(n)bh ke kaaran naadh bajaiee ||

Seeing towards Rudra, the king said within his hearing, “O Yogi! what difference your deceit of raising the sound will make?

ਤੰਦੁਲ ਮਾਗਨ ਹੈ ਤੁਯ ਕਾਰਜ ਮੈ ਨ ਡਰੋ ਤੁਹਿ ਚਾਪ ਚਢਾਈ ॥

ta(n)dhul maagan hai tuy kaaraj mai na ddaro tuh chaap chaddaiee ||

“You engage yourself in begging for the alms of rice, I do not fear your

archery

ਜੁਝਬੋ ਕਾਮ ਹੈ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੋਗਿਨ ਕੋ ਨਹੀ ਕਾਮ ਲਰਾਈ ॥੧੫੨੨॥

joojhabo kaam hai chhatiran ko kachh jogin ko nahee kaam laraiee ||1522||

Only the Kshatrieas are meant to fight, this is not task of Yogis.”1522.

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਸਿਵ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਨ ਬਿਖੈ ਰਿਸਿ ਖੜਗ ਬਡੋ ਲੈ ॥

yau keh kai bateeyaa siv so(n) nirap paan bikhai ris khaRag baddo lai ||

Saying this, the king took out his large dagger and in anger hurled it on the body of Shiva

ਮਾਰਤ ਭੇ ਹਰ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੀਯ ਕੋਪ ਮਹਾ ਕੈ ॥

maarat bhe har ke tan mai kab sayaam kahai jeey kop mahaa kai ||

After striking the blow of the dagger on the body of Shiva, the king roaring like the sea challenged him

ਘਾਉ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕੈ ਗਾਤ ਬਿਖੈ ਇਮ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਹਸਿ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਜੈ ॥

ghaau kai su(n)bh kai gaat bikhai im bol uThio has si(n)dh jaraa jai ||

Shiva fell down with the blow of the dagger

ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਰਿਓ ਸਿਰ ਮਾਲ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬੈਲ ਗਿਰਿਓ ਗਿਰਿਯੋ ਸੂਲ ਕਹੂੰ ਹ੍ਵੈ ॥੧੫੨੩॥

rudhr girio sir maal kahoo(n) kahoo(n) bail girio giriyo sool kahoo(n) havai

||1523||

His necklace of skulls slipped and fell down, somewhere his bull fell down and somewhere his trident fell down.1523.

ਘੇਰ ਲੀਯੋ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਦਲ ਕੋਪ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

gher leeyo mil kai nirap kau jab hee siv ke dhal kop kario hai ||

ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਦ੍ਰਿੜ ਠਾਢੋ ਰਹਿਓ ਨਹੀ ਪੈਗ ਟਰਿਓ ਹੈ ॥

aage havai bhoop ayodhan mai dhidd Thaaddo rahio nahee paig Tario hai ||

Now the army of Shiva, in fury, surrounded the king, but the king also remained stable in the battlefield and did not retrace even one step

ਤਾਲ ਜਹਾ ਰਥ ਰੂਖ ਧੁਜਾ ਭਟ ਪੰਛਨ ਸਿਉ ਰਨ ਬਾਗ ਭਰਿਓ ਹੈ ॥

taal jahaa rath rookh dhujaa bhaT pa(n)chhan siau ran baag bhario hai ||

In that garden of the battlefield, the chariots look small tanks, the banners like trees and the warriors like birds

ਭਾਗ ਗਏ ਗਨ ਜੈਸੇ ਬਿਹੰਗ ਮਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਟੂਟ ਕੈ ਬਾਜ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੫੨੪॥

bhaag ge gan jaise biha(n)g mano nirap TooT kai baaj pario hai ||1524||

The ganas of Shiva as birds appears to fly away when the king as falcon

pounces upon them.1524.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਏ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਥਿਰੁ ਰਹੇ ਅਤਿ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

e siv ke gan thir rahe at man kop baddai ||

Some ganas of Shiva remained stable

ਗਨ ਛਉਨਾ ਗਨ ਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਬੀਰ ਮਨ ਰਾਇ ॥੧੫੨੫॥

gan chhaunaa gan raaj sree mahaabeer man rai ||1525||

These ganas were Ganchhabi, Ganraj, Mahavir and Monroy.1525.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨਿ ਸ੍ਰੀ ਗਨਰਾਇ ਮਹਾ ਬਰਬੀਰ ਫਿਰਿਓ ਗਨ ਛਉਨਾ ॥

beeran kee man sree ganarai mahaa barabeer firio gan chhaunaa ||

From the warriors came back Ganraj, Mahavir and Ganchhabi

ਲੋਹਤ ਨੈਨ ਚਲਿਓ ਸਿਸ ਹੋਤ ਕੀਓ ਗਹਿ ਜਾ ਜਮਰਾਜ ਖਿਲਉਨਾ ॥

lohat nain chalio sis hot keeo geh jaa jamaraaj khilaunaa ||

They returned with red eyes because they were so powerful that they had made Yama only a toy

ਆਵਤ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸਤ੍ਰਨ ਆਪ ਕੀਯੋ ਮਨ ਰੰਚਕ ਭਉ ਨਾ ॥

aavat bhoop bilok kai satran aap keeyo man ra(n)chak bhau naa ||

The king seeing the enemies coming did not become fearful even slightly

ਮਾਰਿ ਲਏ ਛਿਨ ਮੈ ਗਨ ਕੋ ਗਨ ਜੁਧ ਕੀਓ ਕਿ ਕੀਓ ਕਛੁ ਟਉਨਾ ॥੧੫੨੬॥

maar le chhin mai gan ko gan judh keeo k keeo kachh Taunaa ||1526||

While killing the ganas in the battlefield he felt these ganas were not

actually fighting and instead they were casting spells.1526.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਅਰਿ ਲਖਿ ਕੈ ਸਰ ਸੋ ਮਾਰਿਓ ॥

tab ar lakh kai sar so maario ||

ਜਿਹ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥

jeh kudhirasaT nirap or nihaario ||

Then the king killed the enemy with his arrow

ਪੁਨਿ ਗਨੇਸ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲਲਕਾਰਿਓ ॥

pun ganes ko nirap lalakaario ||

ਤ੍ਰਸਤ ਭਯੋ ਤਜਿ ਜੁਧ ਪਧਾਰਿਓ ॥੧੫੨੭॥

trasat bhayo taj judh padhaario ||1527||

The army of the ganas looked towards him with malice, the king challenged Ganesh again, who being frightened ran away from the

field.1527.

ਜਬ ਸਿਵ ਜੂ ਕਛੁ ਸੰਗਿਆ ਪਾਈ ॥

jab siv joo kachh sa(n)giaa paiee ||

ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਤਜ ਦਈ ਲਰਾਈ ॥

bhaaj gayo taj dhiee laraiee ||

The Shiva became somewhat conscious and he fled away from the war-arena

ਅਉਰ ਸਗਲ ਛਡ ਕੈ ਗਨ ਭਾਗੇ ॥

aaur sagal chhadd kai gan bhaage ||

ਐਸੋ ਕੋ ਭਟ ਆਵੈ ਆਗੇ ॥੧੫੨੮॥

aaiso ko bhaT aavai aage ||1528||

Other ganas, ran away in fear, there seemed to be no warrior, who could

confront the king.1528.

ਜਬਹਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਵ ਭਜਤ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥

jabeh kirasan siv bhajat nihaario ||

ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਹ੍ਰਿਦੇ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

eihai aapane hiradhe bichaario ||

When Krishna saw Shiva running away, then he reflected in his mind that

he would then fight with the enemy himself

ਅਬ ਹਉ ਆਪਨ ਇਹ ਸੰਗ ਲਰੋ ॥

ab hau aapan ieh sa(n)g laro ||

ਕੈ ਅਰਿ ਮਾਰੋ ਕੈ ਲਰਿ ਮਰੋ ॥੧੫੨੯॥

kai ar maaro kai lar maro ||1529||

Either he would kill the enemy of die himself.1529.

ਤਬ ਤਿਹ ਸਉਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਗਯੋ ॥

tab teh sauhe har joo gayo ||

ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਯੋ ॥

raam bhanai at judh machayo ||

Then Krishna went before the king and waged a dreadful war

ਤਬ ਤਿਨੈ ਤਕਿ ਤਿਹ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

tab tinai tak teh baan lagaayo ||

ਸ੍ਯੰਦਨ ਤੇ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੫੩੦॥

saya(n)dhan te har bhoom giraayo ||1530||

Making him the target, the king shot an arrow and dismounted Krishna

from his chariot.1530.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਨਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਸਚੀਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸਨਕਾਦਿਕ ਹੂੰ ਜਪੁ ਕੀਨੋ ॥

jaa prabh kau nit braham sacheepat sree sanakaadhik hoo(n) jap keeno ||

He, whose name is muttered ever by Brahma, Indra, Sanak etc.

ਸੂਰ ਸਸੀ ਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਿਆਨ ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਦੀਨੋ ॥

soor sasee sur naaradh saaradh taahee ke dhiaan bikhai man dheeno ||

He, on whom Surya, Chandra, Narada, Sharda meditate

ਖੋਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਸਿਧ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸੁਰ ਭੇਦ ਨ ਚੀਨੋ ॥

khojat hai jeh sidh mahaa mun biaas paraasur bhedh na cheeno ||

He, whom the adepts search in their contemplation and whose mystery is

not comprehended by the great sages like Vyas and Prashar,

ਸੋ ਖੜਗੇਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਕਰਿ ਮੋਹਿਤ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥੧੫੩੧॥

so khaRages ayodhan mai kar mohit kesan te geh leeno ||1531||

Kharag Singh caught him in the battlefield by his hair.1531.

ਮਾਰਿ ਬਕੀ ਬਕ ਅਉਰ ਅਘਾਸੁਰ ਧੇਨਕ ਕੋ ਪਲ ਮੈ ਬਧ ਕੀਨੋ ॥

maar bakee bak aaur aghaasur dhenak ko pal mai badh keeno ||

He, who killed Putana, Bakasura, Aghasura and Dhenkasura in an instant

ਕੇਸੀ ਬਛਾਸੁਰ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਕੀਏ ਚਕਚੂਰ ਸੁਨਿਯੋ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥

kesee bachhaasur musaT cha(n)ddoor ke'ee chakachoor suniyo pur teeno ||

He, who became famous in all the three worlds by killing Keshi, Mahishasur, Mushiti, Chandur etc.

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਤਿਹ ਕਉਨ ਗਨੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨੋ ॥

sree har satr anek hane teh kaun gane kab sayaam prabeeno ||

That Krishna, who had knocked down many enemies with skill and killed

Kansa by catching him from his hair

ਕੰਸ ਕਉ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੇਸਵ ਭੂਪ ਮਨੋ ਬਦਲੋ ਵਹੁ ਲੀਨੋ ॥੧੫੩੨॥

ka(n)s kau kesan te geh kesav bhoop mano badhalo vahu leeno ||1532||

The name Krishna has been caught by his hair by the king Kharag Singh, it seems that he has avenged the killing of Kansa by catching his hair.1532

ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਜੋ ਇਹ ਕਉ ਅਬ ਹਉ ਬਧ ਕੈ ਹਉ ॥

chi(n)t karee chit mai teh bhoopat jo ieh kau ab hau badh kai hau ||

The king then thought that if he killed Krishna, all his army would run away

ਸੈਨ ਸਭੈ ਭਜ ਹੈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚੈ ਹਉ ॥

sain sabhai bhaj hai jab hee tab kaa sa(n)g jai kai judh machai hau ||

With whom then he would fight?

ਹਉ ਕਿਹ ਪੈ ਕਰਿ ਹੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਕਾ ਕੇ ਹਉ ਘਾਇਨ ਸਨਮੁਖ ਖੈ ਹਉ ॥

hau keh pai kar ho bahu ghain kaa ke hau ghain sanamukh khai hau ||

ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਕਹਿਓ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਹਰਿ ਤੋ ਸਮ ਸੂਰ ਕਹੂੰ ਨਹੀ ਪੈ ਹਉ ॥੧੫੩੩॥

chhaadd dhayo kahio jaahu chale har to sam soor kahoo(n) nahee pai hau ||1533||

To whom then he would inflict a wound or from whom he be wounded

himself? Therefore, the king set Krishna free and said," Go away, there is no other warrior like you."1533.

ਪਉਰਖ ਜੈਸੋ ਬਡੋ ਕੀਯੋ ਭੂਪ ਨ ਆਗੈ ਕਿਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੋ ਕੀਯੋ ॥

paurakh jaiso baddo keeyo bhoop na aagai kisee nirap aaiso keeyo ||

The great bravery that the king exhibited, was incomparable

ਭਟ ਪੇਖਿ ਕੈ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਧਨੁ ਬਾਨ ਨ ਪਾਨਿ ਲੀਓ ॥

bhaT pekh kai bhaaj ge sigare kinahoo(n) dhan baan na paan leeo ||

Seeing this spectacle all the warriors ran away, none of them caught him bow and arrows

ਹਥਿਯਾਰ ਉਤਾਰ ਚਲੇ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ਰਥੀ ਰਥ ਟਾਰਿ ਡਰਾਤ ਹੀਓ ॥

hathiyaar utaar chale bisa(n)bhaar rathee rath Taar ddaraat heeo ||

ਰਨ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਬਲੁ ਕੈ ਅਪੁਨੋ ਕਰ ਕੈ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੀਯੋ ॥੧੫੩੪॥

ran mai khaRages balee bal kai apuno kar kai har chhaadd dheeyo ||1534||

The great fighters, fearing in their mind, abandoned their weapons and fled

away and in the battlefield the king set free Krishna with his own will.1534.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਛਾਡਿ ਕੇਸ ਤੇ ਜਬ ਹਰਿ ਦਯੋ ॥

chhaadd kes te jab har dhayo ||

ਲਜਤ ਭਯੋ ਬਿਸਰਿ ਬਲੁ ਗਯੋ ॥

lajat bhayo bisar bal gayo ||

When Krishna was set free, by loosening the grasp of his hair, he forgot his power and felt ashamed

ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਤਛ ਹੁਇ ਆਯੋ ॥

tab brahamaa pratachh hui aayo ||

ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਾਪ ਤਿਨਿ ਸਕਲ ਮਿਟਾਯੋ ॥੧੫੩੫॥

kirasan taap tin sakal miTaayo ||1535||

Then Brahma manifested himself and ended the mental anxiety of

Krishna.1535.

ਕਹੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਉ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੈਨਾ ॥

kahe kirasan siau ieh bidh bainaa ||

ਲਾਜ ਕਰੋ ਨਹਿ ਪੰਕਜ ਨੈਨਾ ॥

laaj karo neh pa(n)kaj nainaa ||

He (Brahma) said to Krishna, “O Lotus-eyed! do not feel ashamed

ਇਹ ਪਉਰਖ ਹਉ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਊ ॥

eeh paurakh hau toh sunaauoo ||

ਤਿਹ ਤੇ ਤੋ ਕਹੁ ਅਬਹਿ ਰਿਝਾਊ ॥੧੫੩੬॥

teh te to kahu abeh rijhaauoo ||1536||

I now please you by relating the story of the bravery (of the king).”1536.

ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚ ॥

brahamaa baach ||

Speech of Brahma:

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK

ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਜਨਮ ਲੀਓ ॥

jab hee ieh bhoopat janam leeo ||

ਤਜਿ ਧਾਮ ਤਬੈ ਬਨਿਬਾਸੁ ਕੀਓ ॥

taj dhaam tabai banibaas keeo ||

“When this king was born, he left his home and went to the forest

ਤਪਸਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗ ਮਾਤ ਰਿਝਾਯੋ ॥

tapasaa kar kai jag maat rijhaayo ||

ਤਹ ਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੧੫੩੭॥

teh te ar jeetan ko bar paayo ||1537||

With great austerities, he pleased the goddess Chandika from whom he

obtained the boon of conquering the enemy.1537.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਹ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਏਕੁ ਉਪਾਈ ॥

eeh ke badh ko ek upaiee ||

ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੋ ਕਹਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਈ ॥

so prabh to keh kahat sunaiee ||

"I relate to you the remedy for killing him

ਬਿਸਨ ਆਇ ਜੋ ਯਾ ਸੰਗਿ ਲਰੈ ॥

bisan aai jo yaa sa(n)g larai ||

ਤਾਹਿ ਭਜਾਵੈ ਬਿਲਮੁ ਨ ਕਰੈ ॥੧੫੩੮॥

taeh bhajaavai bilam na karai ||1538||

Even if Vishnu comes to fight with him, he will cause him to run away

without delay.1538.

ਇੰਦ੍ਰ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥

ei(n)dhr dhavaiaadhas bhaan bulaavahu ||

ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਆਰਹ ਮਿਲ ਕਰਿ ਧਾਵਹੁ ॥

rudhr giaareh mil kar dhaavahu ||

“Call Indra and twelve Suryas and in unison with eleven Rudras attack him

ਸੋਮ ਸੁ ਜਮ ਆਠੋ ਬਸ ਜੋਧੇ ॥

som su jam aaTho bas jodhe ||

ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਹਰਹਿੰ ਪ੍ਰਬੋਧੇ ॥੧੫੩੯॥

aaisee bidh bidh harahi(n) prabodhe ||1539||

Call also Chandrama and eight Yama warriors,” Brahma told Krishna all

such method.1539.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਏ ਸਭ ਸੁਭਟ ਬੁਲਾਇ ਜੁਧ ਕਾਜ ਰਨਿ ਪ੍ਰਗਟਹੀ ॥

e sabh subhaT bulai judh kaaj ran pragaTahee ||

ਆਪੁਨੇ ਦਲਹਿਾਂ ਜਗਾਇ ਕਹੋ ਜੂਝ ਏਊ ਕਰਹਿਾਂ ॥੧੫੪੦॥

aapune dhalahiaa(n) jagai kaho joojh euoo karahiaa(n) ||1540||

“Move to the battlefield, after calling all these warriors and challenging the

king, make your army fight with him.1540.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਪੁਨਿ ਅਪਛਰਾ ਸਕਲ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥

pun apachharaa sakal bulaavahu ||

ਇਹ ਕੀ ਅਗ੍ਰਜ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਚਾਵਹੁ ॥

eeh kee agraj dhirasaT nachaavahu ||

“Then call all the heavenly damsels and make them dance before him

ਕਾਮਦੇਵ ਕਉ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥

kaamadhev kau aais dheejai ||

ਯਾ ਕੋ ਚਿਤ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥੧੫੪੧॥

yaa ko chit moh kar leejai ||1541||

Command also the god of love and make his mind infatuated.”1541.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਬਹਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਊ ਕੀਓ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਖ ਦੀਨ ॥

tabeh kirasan souoo keeo jo brahamaa sikh dheen ||

Then as told by Brahma, Krishna did all that

ਇੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਸਬ ਰੁਦ੍ਰ ਬਸ ਜਮਹਿ ਬੋਲਿ ਕਰ ਲੀਨ ॥੧੫੪੨॥

ei(n)dhr soor sab rudhr bas jameh bol kar leen ||1542||

He called all Indra, Surya, Rudra and Yamas.1542.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਨਿਕਟਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਤਬ ਸਬ ਆਏ ॥

nikaT sayaam ke tab sab aae ||

ਕ੍ਰੋਧ ਹੋਇ ਮਨ ਜੁਧਹਿ ਧਾਏ ॥

krodh hoi man judheh dhaae ||

Then all came to Krishna and getting enraged marched away for war

ਇਤ ਸਬ ਮਿਲ ਕੈ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

eit sab mil kai judh machaayo ||

ਉਤ ਅਪਛਰਾ ਨਭਿ ਝਰਲਾਯੋ ॥੧੫੪੩॥

aut apachharaa nabh jharalaayo ||1543||

On this side they began to wage war and on the other side, the heavenly damsels began to dance in the sky.1543.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੈ ਕੈ ਕਟਾਛ ਨਚੈ ਤੇਊ ਭਾਮਿਨ ਗੀਤ ਸਬੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਰ ਗਾਵੈ ॥

kai kai kaTaachh nachai teuoo bhaamin geet sabai mil kai sur gaavai ||

Throwing their side-glances, the beautiful young damsels began to dance

and sing in melodious voices

ਬੀਨ ਪਖਾਵਜ ਤਾਲ ਬਜੈ ਡਫ ਭਾਤਿ ਅਨੇਕਨ ਭਾਉ ਦਿਖਾਵੈ ॥

been pakhaavaj taal bajai ddaf bhaat anekan bhaau dhikhaavai ||

Playing on the lyres, drums and tabors etc.,

ਸਾਰੰਗ ਸੋਰਠਿ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਨਟ ਸੰਗ ਮਿਲਾਵੈ ॥

saara(n)g soraTh maalasiree ar raamakalee naT sa(n)g milaavai ||

They exhibited various kinds of gestures

ਭੋਗਨਿ ਮੋਹਿ ਕੀ ਬਾਤ ਕਿਤੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮਨ ਜੋਗਨ ਕੇ ਦ੍ਰਵ ਜਾਵੈ ॥੧੫੪੪॥

bhogan moh kee baat kitee sun kai man jogan ke dhrav jaavai ||1544||

They sang in the musical modes of Sarang, Sorath, Malvi, Ramkali, Nat etc., seeing all this, let us not talk of the enjoyers, even the Yogis got attracted.1544.

ਉਤ ਸੁੰਦਰ ਨਿਰਤ ਕਰੈ ਨਭ ਮੈ ਇਤ ਬੀਰ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਜੁਧ ਕਰੈ ॥

aut su(n)dhar nirat karai nabh mai it beer sabai mil judh karai ||

On that side, in the sky, an elegant dance is going on

ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਸਿਉ ਜਬ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧ ਭਰੈ ॥

barachhee karavaar kaTaaran siau jab hee man mai at krudh bharai ||

On this side, the warriors are engaged in war taking their lances, swords

and daggers

ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਦਨ ਛਦ ਪੀਸ ਕੈ ਆਨਿ ਪਰੈ ਨ ਡਰੈ ॥

kab sayaam ayodhan mai radhan chhadh pees kai aan parai na ddarai ||

The poet says that these warriors have come to fight in the war-arena, fearlessly gnashing their teeth

ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਜੁ ਕਬੰਧ ਉਠੈ ਅਰਿ ਕੈ ਸੁ ਅਪਛਰ ਤਾਹਿ ਬਰੈ ॥੧੫੪੫॥

lar kai mar kai ju kaba(n)dh uThai ar kai su apachhar taeh barai ||1545||

Those who die while fighting and the trunks that rise in the battlefield, the heavenly damsels are relating them.1545.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਡੋ ਜੁਧੁ ਭੂਪਤਿ ਕੀਓ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

baddo judh bhoopat keeo man mai kop baddai ||

The king, in fury, waged a dreadful war and all the gods had to face

extreme difficulties.1546.

ਸਬ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦਿਨ ਪਰੈ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੧੫੪੬॥

sab dhevan ko dhin parai so kab kahat sunai ||1546||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਗਿਆਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੋ ਸਰ ਬਾਇਸ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨਨ ਚਉਬਿਸਿ ਮਾਰੇ ॥

giaareh rudhran ko sar bais dhavaiaadhas bhaanan chaubis maare ||

The king shot twenty-two arrows to the eleven Rudras and twenty-four to twelve Suryas

ਇੰਦ੍ਰ ਸਹੰਸ੍ਰ ਖੜਾਨਨ ਕੋ ਖਟ ਪਾਚਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

ei(n)dhr saha(n)sr khaRaanan ko khaT paachas kaanreh ko kop prahaare ||

He shot one thousand arrows towards Indra, six to Kartikeya and twenty-five to Krishna

ਸੋਮ ਕੋ ਸਾਠ ਗਨੇਸ ਕੋ ਸਤਰ ਆਠ ਬਸੂਨ ਕੋ ਚਉਸਠ ਡਾਰੇ ॥

som ko saaTh ganes ko satar aaTh basoon ko chausaTh ddaare ||

He shot sixty arrows to Chandrama, seventy-eight to Ganesh and sixty-

four to Vasus of gods

ਸਾਤ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਨਉ ਜਮਰਾਜਹਿ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਸੋ ਅਉਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥੧੫੪੭॥

saat kuber ko nau jamaraajeh ek hee ek so aaur sa(n)ghaare ||1547||

Seven arrows were shot to Kuber and nine to Yama and killed the remaining ones by one arrow each.1547.

ਬਾਨਨ ਬੇਧਿ ਜਲਾਧਿਪਿ ਕਉ ਨਲ ਕੂਬਰ ਅਉ ਜਮ ਕੇ ਉਰਿ ਮਾਰਿਓ ॥

baanan bedh jalaadhip kau nal koobar aau jam ke ur maario ||

After piercing Varuna with his arrows, he also shot an arrow in the heart of Nalkoober and Yama

ਅਉਰ ਕਹਾ ਲਗਿ ਸਜਾਮ ਗਨੈ ਜੁ ਹੁਤੇ ਰਨ ਮੈ ਸਬਹੂਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥

aaur kahaa lag sayaam ganai ju hute ran mai sabahoon prahaario ||

How to count the others? All those who were engaged in war, they all received blows from the king

ਸੰਕਤਮਾਨ ਭਏ ਸਬ ਹੀ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਭੂਪ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥

sa(n)katamaan bhe sab hee kinahoo(n) nahee bhoop kee or nihaario ||

All become doubtful about their own protection, none of them took

courage to see towards the king

ਮਾਨੋ ਜੁਗੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਕਲਿ ਕਾਲ ਤਿਨੋ ਸੁ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥੧੫੪੮॥

maano juga(n)t ke a(n)t samai pragaTio kal kaal tino su bichaario ||1548||

They all considered the king as Kal (death) who manifested himself at the

end of the age in order to destroy all of them.1548.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਿਆਗਿ ਦਯੋ ਰਨ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥

tiaag dhayo ran traas baddaayo ||

They abandoned the war and become fearful

ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਤਿਹ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

kinahoo(n) na teh so judh machaayo ||

None of them went forward to fight with the king

ਚਿਤਿ ਸਬ ਹੂੰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

chit sab hoo(n) ieh bhaat bichaario ||

ਇਹ ਨਹੀ ਮਰੈ ਕਿਸੀ ਤੇ ਮਾਰਿਓ ॥੧੫੪੯॥

eeh nahee marai kisee te maario ||1549||

All of them thought that this king would not be killed by anyone.1549.

ਤਬ ਬ੍ਰਹਮੇ ਹਰਿ ਨਿਕਟ ਉਚਾਰਿਓ ॥

tab brahame har nikaT uchaario ||

Then Brahma seeing all the army of Krishna having died,

ਜਬ ਸਗਲੋ ਦਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਘਾਰਿਓ ॥

jab sagalo dhal nirapat sa(n)ghaario ||

He said to Krishna having died, he said to Krishna,

ਜਬ ਲਗਿ ਇਹ ਤੇਤਾ ਕਰਿ ਮੋ ਹੈ ॥

jab lag ieh tetaa kar mo hai ||

“Till the time, he has the charmed amulet in his hand,

ਤਬ ਲਗੁ ਬਜ੍ਰ ਸੂਲ ਧਰਿ ਕੋ ਹੈ ॥੧੫੫੦॥

tab lag bajr sool dhar ko hai ||1550||

The vajra and trident are insignificant before him.1550.

ਤਾ ਤੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥

taa te ihai kaaj ab keejai ||

ਭਿਛਕਿ ਹੋਇ ਮਾਗਿ ਸੋ ਲੀਜੈ ॥

bhichhak hoi maag so leejai ||

“Therefore now becoming a beggar, beg this from him

ਮੁਕਟ ਰਾਮ ਤੇ ਜੋ ਇਹ ਪਾਯੋ ॥

mukaT raam te jo ieh paayo ||

ਸੋ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥੧੫੫੧॥

so i(n)dhraadhik haath na aayo ||1551||

The crown that he has obtained from Ram, it could not be obtained by Indra etc.1551.

ਜਬ ਤੇਤਾ ਇਹ ਕਰ ਤੇ ਲੀਜੈ ॥

jab tetaa ieh kar te leejai ||

ਤਬ ਯਾ ਕੋ ਬਧ ਛਿਨ ਮਹਿ ਕੀਜੈ ॥

tab yaa ko badh chhin meh keejai ||

“When you will take away the amulet from his hand, you will then be able

to kill him in an instant

ਜਿਹ ਉਪਾਇ ਕਰਿ ਤੇ ਪਰਹਰੈ ॥

jeh upai kar te paraharai ||

ਤਉ ਕਦਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਮਰੈ ਤੋ ਮਰੈ ॥੧੫੫੨॥

tau kadhaach nirap marai to marai ||1552||

If he abandons it from his hand through any method, then he can be killed at any time.”1552.

ਯੋ ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਦਿਜ ਬੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥

yo sun har dhij bekh banaayo ||

ਮਾਗਨ ਤਿਹ ਪੈ ਹਰਿ ਬਿਧਿ ਆਯੋ ॥

maagan teh pai har bidh aayo ||

Hearing this, Krishna and Brahma put on the garb of a Brahmin and went

to beg the amulet from him

ਤਬ ਇਹ ਸ੍ਯਾਮ ਬ੍ਰਹਮ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥

tab ieh sayaam braham lakh leeno ||

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਮ ਉਤਰ ਦੀਨੋ ॥੧੫੫੩॥

sayaam kahai im utar dheeno ||1553||

Then on begging, he recognised Krishna and Brahma and according to the

poet he said,1553

ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ॥

khaRages baach ||

Speech of Kharag Singh:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੇਖੁ ਕੀਓ ਹਰਿ ਬਾਮਨ ਕੋ ਬਲਿ ਬਾਵਨ ਜਿਉ ਛਲਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ ॥

bekh keeo har baaman ko bal baavan jiau chhalabe kahu aayo ||

ਰੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤੂ ਬਸਿ ਕਾਨਨ ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਤਪਿਸਾ ਤਜ ਧਾਯੋ ॥

re chaturaanan too bas kaanan kaa ke kahe tapisaa taj dhaayo ||

“O Krishna (Vishnu)! you have put on the garb of a Brahmin and have come to deceive me like the king Bali

ਧੂਮ ਤੇ ਆਗ ਰਹੈ ਨ ਦੁਰੀ ਜਿਮ ਤਿਉ ਛਲ ਤੇ ਤੁਮ ਕੇ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

dhoom te aag rahai na dhuree jim tiau chhal te tum ke lakh paayo ||

“Just as the fire cannot be concealed by smoke, in the same manner,

seeing you, I have understood your act of deceit

ਮਾਗਹੁ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਅਬ ਮਾਗਨਹਾਰੇ ਕੋ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥੧੫੫੪॥

maagahu jo tumare man mai ab maaganahaare ko roop banaayo ||1554||

When you people have come in the garb of a beggar, then beg from me according to you heart’s desire.1554.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਿਯੋ ਕਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਜਸ ਲੇਹੁ ॥

jab ieh bidh so nirap kahiyo kahee braham jas leh ||

ਜਗ ਅਨਲ ਤੇ ਜੋ ਮੁਕਟਿ ਉਪਜਿਓ ਸੋ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ॥੧੫੫੫॥

jag anal te jo mukaT upajio so muh dheh ||1555||

When the king said like this to Brahma, then Brahma said, “O king! Become praiseworthy and give me the crown that had come out of the fire

of Yajna.”1555.

ਜਬ ਚਤੁਰਾਨਨਿ ਯੌ ਕਹੀ ਪੁਨਿ ਬੋਲਿਓ ਜਦੁਬੀਰ ॥

jab chaturaanan yau kahee pun bolio jadhubeer ||

ਗਉਰਾ ਤੇਤਾ ਤੁਹਿ ਦਯੋ ਸੋ ਮੁਹਿ ਦੇ ਨ੍ਰਿਪ ਧੀਰ ॥੧੫੫੬॥

gauraa tetaa tuh dhayo so muh dhe nirap dheer ||1556||

When Brahma had begged it, then Krishna spoke, “Give me the amulet that had been given to you by the goddess Chandi.”1556.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੈ ॥

tab nirap man ko ieh bidh kahai ||

ਰੇ ਜੀਅ ਜੀਯਤ ਨ ਚਹੁੰ ਜੁਗ ਰਹੈ ॥

re jeea jeeyat na chahu(n) jug rahai ||

Then the king thought in his mind that he had not to live for four ages,

therefore he should not delay in this task of Dharma and

ਤਾ ਤੇ ਸੁ ਧਰਮ ਢੀਲ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥

taa te su dharam ddeel neh keejai ||

ਜੋ ਹਰਿ ਮਾਗਤ ਸੋ ਇਹ ਦੀਜੈ ॥੧੫੫੭॥

jo har maagat so ieh dheejai ||1557||

The things that Brhma and Krishna are begging, he should give them.1557.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਿਉ ਤਨ ਕੀ ਮਨਿ ਸੰਕ ਕਰੈ ਥਿਰ ਤੋ ਜਗ ਮੈ ਅਬ ਤੂ ਨ ਰਹੈ ਹੈ ॥

kiau tan kee man sa(n)k karai thir to jag mai ab too na rahai hai ||

'O mind! why are you in doubt about the body, you have not to remain stable in the world for ever

ਯਾ ਤੇ ਭਲੋ ਨ ਕਛੂ ਇਹ ਤੇ ਜਸੁ ਲੈ ਰਨ ਅੰਤਹਿ ਮੋ ਤਜਿ ਜੈ ਹੈ ॥

yaa te bhalo na kachhoo ieh te jas lai ran a(n)teh mo taj jai hai ||

What more virtuous act you can perform? Therefore do this praiseworthy

task in the war, because ultimately once, the body is to be abandoned

ਰੇ ਮਨ ਢੀਲ ਰਹਿਯੋ ਗਹਿ ਕਾਹੇ ਤੇ ਅਉਸਰ ਬੀਤ ਗਏ ਪਛੁਤੈ ਹੈ ॥

re man ddeel rahiyo geh kaahe te aausar beet ge pachhutai hai ||

'O mind! do not delay, because you will avail nothing except repentance, when the opportunity is lost

ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਦੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਭਿਛਕ ਹਾਥਿ ਨ ਐ ਹੈ ॥੧੫੫੮॥

sok nivaar nisa(n)k hui dhai bhagavaan so bhichhak haath na aai hai ||1558||

Therefore forsaking anxiety, give away the begged articles without any hesitation, because you will never again get such beggar like the Lord himself .

ਮਾਗਤ ਜੋ ਬਿਧਿ ਸਯਾਮ ਅਰੇ ਮਨ ਸੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਦੀਜੈ ॥

maagat jo bidh sayaam are man so taj sa(n)k nisa(n)k hui dheejai ||

'Whatever Krishna is asking for, O my mind! give it without any hesitation

ਜਾਚਤ ਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸਗਰੋ ਜਗ ਸੋ ਤੁਹਿ ਮਾਗਤ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥

jaachat hai jeh te sagaro jag so tuh maagat ddeel na keejai ||

He, from whom all the world begs, he is standing before you as a beggar,

therefore do not delay further

ਅਉਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਅਬ ਯਾ ਮਹਿ ਤੋ ਨ ਰਤੀ ਸੁਖ ਛੀਜੈ ॥

aaur bichaar karo na kachhoo ab yaa meh to na ratee sukh chheejai ||

'Leave all other ideas, there will remain no shortage in your comfort

ਦਾਨਨ ਦੇਤ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਬਸੁ ਦੈ ਅਸੁ ਦੈ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੀਜੈ ॥੧੫੫੯॥

dhaanan dhet na maan karo bas dhai as dhai jag mai jas leejai ||1559||

On giving charity, one should not be proud and thoughtful: therefore get the profit of approbation after surrendering everything."1559.

ਬਾਮਨ ਬੇਖ ਕੈ ਸਜਾਮ ਜੁ ਚਾਹਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਦੀਨੋ ॥

baaman bekh kai sayaam ju chaahat sree har ko teh bhoopat dheeno ||

Whatever Krishna had begged in the garb of a Brahmin, the king have the

same to him

ਜੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਵਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੋ ॥

jo chaturaanan ke chit mai kab raam kahai su vahai nirap keeno ||

Alongwith this, whatever was in the mind of Brahma the king also did that

ਜੋ ਵਹ ਮਾਗਤਿ ਸੋਊ ਦਯੋ ਤਬ ਦੇਤ ਸਮੈ ਰਸ ਮੈ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥

jo veh maagat souoo dhayo tab dhet samai ras mai man bheeno ||

Whatever they had asked for, the king handed it over affectionately

ਦਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਦੁਹੂੰ ਬਿਧਿ ਕੈ ਤਿਹੁ ਲੋਕਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥੧੫੬੦॥

dhaan kirapaan dhuhoo(n) bidh kai tih lokan mai at hee jas leeno ||1560||

In this way with charity and with sword, in the bravery of both kinds, the king earned great praise.1560.

ਬ੍ਰਹਮ ਕਰੀਟ ਤਵੀਤ ਲਯੋ ਹਰਿ ਗਾਜਿ ਉਠੇ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਸੂਰੇ ॥

braham kareeT taveet layo har gaaj uThe tab hee sab soore ||

Brahma took away the crown and Krishna the amulet, then all the warriors

roared and

ਧਾਇ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਚਿਤਿ ਮੈ ਚਪਿ ਰੋਸਿ ਕੈ ਮਾਰਿ ਮਰੂਰੈ ॥

dhai pare nirap pai mil kai chit mai chap ros kai maar maroorai ||

Getting extremely enraged in their mind they fell upon the king

ਭੂਪਿ ਹਨੇ ਬਰ ਬੀਰ ਘਨੇ ਸੁ ਪਰੇ ਧਰਿ ਊਪਰਿ ਲਾਗਤਿ ਰੂਰੇ ॥

bhoop hane bar beer ghane su pare dhar uoopar laagat roore ||

The king had destroyed many warriors and they were looking so elegant,

ਛਾਰ ਲਗਾਇ ਕੈ ਅੰਗ ਮਲੰਗ ਰਹੇ ਮਨੋ ਸੋਇ ਕੈ ਖਾਇ ਧਤੂਰੇ ॥੧੫੬੧॥

chhaar lagai kai a(n)g mala(n)g rahe mano soi kai khai dhatoore ||1561||

While lying on the earth as if the hermits were sleeping on the earth, after smearing their bodies with ashes and eating thorn-apples.1561.

ਹੇਰਿ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਸੁ ਭਯੋ ਮਨ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪਮਈ ਹੈ ॥

her sabai mil gher layo su bhayo man bhoopat kopamiee hai ||

After searching for the king, all besieged him, who became extremely

angry.

ਰਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਕਰਰੀ ਕਰ ਬੀਚ ਕਮਾਨ ਲਈ ਹੈ ॥

raam ayodhan mai fir kai kararee kar beech kamaan liee hai ||

He, moving in the battlefield, caught hold of a firm bow in his hand,

ਸੂਰਜ ਕੀ ਸਸਿ ਕੀ ਜਮ ਕੀ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਗਿਰਾਇ ਦਈ ਹੈ ॥

sooraj kee sas kee jam kee har kee bahu sain girai dhiee hai ||

And knocked down the forces of Surya, Chandra and

ਮਾਨਹੁ ਫਾਗੁਨ ਮਾਸ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪਉਨ ਬਹਿਓ ਪਤ ਝਾਰ ਭਈ ਹੈ ॥੧੫੬੨॥

maanahu faagun maas ke bheetar paun bahio pat jhaar bhiee hai ||1562||

Yama like the leaves falling on the ground by the blowing wind in the season of Phagun.1562.

ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਬਡੋ ਧਨੁ ਭੂਪਤਿ ਰੁਦ੍ਰ ਲਿਲਾਟ ਮੈ ਬਾਨੁ ਲਗਾਯੋ ॥

paan sa(n)bhaar baddo dhan bhoopat rudhr lilaaT mai baan lagaayo ||

Taking a large bow in his hand, the king inflicted an arrow in the forehead of Rudra

ਏਕ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਮਾਰਿਓ ਰਿਦੈ ਸਰ ਲਾਗਤਿ ਡਾਰਿ ਹਥਿਆਰ ਪਰਾਯੋ ॥

ek kuber ke maario ridhai sar laagat ddaar hathiaar paraayo ||

He shot one arrow in the heart of Kuber, who ran away from the field,

throwing away his weapons

ਦੇਖਿ ਜਲਾਧਿਪ ਤਾਹਿ ਦਸਾ ਰਨ ਛਾਡਿ ਭਜਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥

dhekh jalaadhip taeh dhasaa ran chhaadd bhajiyo man mai ddar paayo ||

ਧਾਇ ਪਰਿਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਮੁ ਯਾ ਪਰ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਨ ਸੋ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੫੬੩॥

dhai pariyo ris kai jam yaa par so nirap baan so bhoom giraayo ||1563||

Varuna, seeing their plight, became fearful and fled away, on this, Yama in fury fell upon the king, who knocked him down on the ground with this arrow.1563.

ਯੌ ਜਮਰਾਜ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਦਲ ਧਾਯੋ ॥

yau jamaraaj girai dhayo tab hee ris kai har ko dhal dhaayo ||

ਆਏ ਹੈ ਕੋਪ ਭਰੈ ਪਟ ਦੁਇ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਤਿਨ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

aae hai kop bharai paT dhui bibidhaayudh lai tin judh machaayo ||

When Yama was knocked down, then the army of Krishna ran forward, in ire, and two of its warriors began a dreadful war, taking up various types of

arms

ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਬਲਵੰਡ ਸੋ ਜਾਦਵ ਸੋ ਰਿਸ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

si(n)gh huto balava(n)dd so jaadhav so ris so nirap maar giraayo ||

The Yadava warriors were very brave, the king, in his anger, killed them

ਬਾਹੁ ਬਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਬੰਧੁ ਸੋਊ ਰਨ ਤੇ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੫੬੪॥

baahu balee baramaakirat ba(n)dh souoo ran te jamalok paThaayo ||1564||

And in this way, both the brothers, Bahubali and Vikramakrat were despatched to the abode of Yama.1564.

ਅਉਰ ਮਹਾਬਲੀ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਸੰਗ ਤੇ ਜਸ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ॥

aaur mahaabalee si(n)gh huto sa(n)g te jas si(n)gh ko maar layo ||

Mahabali Singh and Tej Singh, who were with them, they were also killed by the kinhg

ਪੁਨਿ ਬੀਰ ਮਹਾ ਜਸ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਰਿਸ ਕੈ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਗਯੋ ॥

pun beer mahaa jas si(n)gh huto ris kai ieh saamuhe aai gayo ||

Then Mahajas Singh, another warrior, getting enraged, came in front of the

king,

ਸੋਊ ਖਗ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤਿਹ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪ ਨੈ ਲਲਕਾਰ ਲਯੋ ॥

souoo khag sa(n)bhaar kai kop bhare teh kau nirap nai lalakaar layo ||

Who challenged him, holding out his dagger

ਕੀਯੋ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਪਠਾਇ ਦਯੋ ॥੧੫੬੫॥

keeyo ek hee baar prahaar kirapaan ko a(n)t ke dhaam paThai dhayo ||1565||

With only one stroke of the dagger, he went to the abode of Yama.1565.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਲੈ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥

autam si(n)gh pralai si(n)gh dhaae ||

ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਆਏ ॥

param si(n)gh as lai kar aae ||

Then Uttam Singh and Pralay Singh ran forward and Param Singh also

reached up his sword

ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਗਏ ॥

at pavitr si(n)gh sree si(n)gh ge ||

ਪਾਚੋ ਭੂਪ ਮਾਰਿ ਤਿਹ ਲਏ ॥੧੫੬੬॥

paacho bhoop maar teh le ||1566||

The king killed all the five warriors including Atipavittar Singh and Shri Singh.1566.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਫਤੇ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਫਉਜ ਸਿੰਘ ਚਿਤਿ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

fate si(n)gh ar fauj si(n)gh chit at kop baddai ||

ਏ ਦੋਊ ਭਟ ਆਵਤ ਹੁਤੇ ਭੂਪਤਿ ਹਨੇ ਬਜਾਇ ॥੧੫੬੭॥

e dhouoo bhaT aavat hute bhoopat hane bajai ||1567||

Fateh Singh and Fauj Singh marched forward in anger, they were also

challenged and killed by the king.1567.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਭੁਜ ਸਿੰਘ ਸੁ ਕੋਪ ਬਢਾਇਓ ॥

bheem si(n)gh bhuj si(n)gh su kop baddaio ||

ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਧਾਇਓ ॥

mahaa si(n)gh si(n)gh maan madhan si(n)gh dhaio ||

Bhim Singh, Bhuj Singh, Maha Singh, Man Singh and Madan Singh, all of them in rage fell upon the king

ਅਉਰ ਮਹਾ ਭਟ ਧਾਏ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥

aaur mahaa bhaT dhaae sasatr sa(n)bhaar kai ||

ਹੋ ਤੇ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥੧੫੬੮॥

ho te chhin mai teh bhoopat dhe sa(n)ghaar kai ||1568||

Other great warriors also cam forward, taking up their weapons, but the

king killed all of them in an instant.1568.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਬਿਕਟਿ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਬਿਕਟਿ ਬੀਰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ॥

bikaT si(n)gh jeh naam bikaT beer jadhubeer ko ||

ਅਪੁਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਕਾਮ ਧਾਇ ਪਰਿਯੋ ਅਰਿ ਬਧ ਨਿਮਿਤ ॥੧੫੬੯॥

apune prabh ke kaam dhai pariyo ar badh nimit ||1569||

There was another great warrior of Krishna, named Vikat Singh, he fell upon the king, bound by the duty of his Lord.1569.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਿਕਟ ਸਿੰਘ ਆਵਤ ਲਖਿਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ॥

bikaT si(n)gh aavat lakhiyo khaRag si(n)gh dhan taan ||

Seeing Vikat Singh coming, the king spread his bow and inflicted an arrow

in the chest of the enemy

ਮਾਰਿਓ ਸਰ ਉਰਿ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਲਾਗਤ ਤਜੇ ਪਰਾਨ ॥੧੫੭੦॥

maario sar ur satr ke laagat taje paraan ||1570||

On being struck by the arrow, Vikat Singh breathed his last.1570.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਬੀਰ ਠਾਢ ਹੁਤੋ ਜਦੁਬੀਰ ਢਿਗ ॥

rudhr si(n)gh ik beer Thaadd huto jadhubeer ddig ||

ਮਹਾਰਥੀ ਰਣ ਧੀਰ ਰਿਸ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸਉਹੈ ਭਯੋ ॥੧੫੭੧॥

mahaarathee ran dheer ris kar nirap sauhai bhayo ||1571||

Another warrior named Rudra Singh was standing near Krishna, that great

warrior also reached in front of the king.1571.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਧਨੁਖ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

khaRag si(n)gh tab dhanukh sa(n)bhaariyo ||

ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜਬ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

rudhr si(n)gh jab nain nihaariyo ||

Seeing Rudra Singh, Kharag Singh held up his bow

ਛਾਡਿ ਬਾਨ ਭੁਜ ਬਲ ਸੋ ਦਯੋ ॥

chhaadd baan bhuj bal so dhayo ||

ਆਵਤ ਸਤ੍ਰ ਮਾਰ ਤਿਹ ਲਯੋ ॥੧੫੭੨॥

aavat satr maar teh layo ||1572||

He discharged his arrow with such strength that the enemy was killed

when it hit him.1572.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਰਿਸ ਸਿਉ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਤਰਵਾਰ ਚਲਾਈ ॥

hi(n)mat si(n)gh mahaa ris siau ieh bhoopat pai taravaar chalaiee ||

Himmat Singh, furiously, struck a blow with his sword on the king

ਹਾਥ ਸੰਭਾਲ ਕੈ ਢਾਲ ਲਈ ਤਬ ਹੀ ਸੋਊ ਆਵਤ ਹੀ ਸੁ ਬਚਾਈ ॥

haath sa(n)bhaal kai ddaal liee tab hee souoo aavat hee su bachaiee ||

The king saved himself from this blow with his shield

ਫੂਲਹੁ ਪੈ ਕਰਵਾਰ ਲਗੀ ਚਿਨਗਾਰਿ ਜਗੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਗਾਈ ॥

foolahu pai karavaar lagee chinagaar jagee upamaa kab gaiee ||

ਬਾਸਵ ਪੈ ਸਿਵ ਕੋਪ ਕੀਓ ਮਾਨੋ ਤੀਸਰੇ ਨੈਨ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਦਿਖਾਈ ॥੧੫੭੩॥

baasav pai siv kop keeo maano teesare nain kee javaiaal dhikhaiee ||1573||

The sword struck the protruded part of the shield and the sparks came out

like the fire of the third eye shown by Shiva to Indra.1573.

ਪੁਨਿ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾਬਲੁ ਕੈ ਇਹ ਭੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਘਾਉ ਕੀਓ ॥

pun hi(n)mat si(n)gh mahaabal kai ieh bhoop ke uoopar ghaau keeo ||

Then Himmat Singh again gave a blow to the king with his might

ਕਰਿ ਵਾਰ ਫਿਰਿਓ ਅਪੁਨੇ ਦਲੁ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤਉ ਲਲਕਾਰਿ ਹਕਾਰ ਲੀਓ ॥

kar vaar firio apune dhal ko nirap tau lalakaar hakaar leeo ||

When he turned towards his army after striking the blow, the king challenged him at the same time and gave a blow of his sword of his head

ਸਿਰ ਮਾਝ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨ ਦਈ ਬਿਬਿ ਖੰਡ ਹੁਇ ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਓ ਨ ਜੀਓ ॥

sir maajh kirapaan kee taan dhiee bib kha(n)dd hui bhoom girio na jeeo ||

He fell down lifeless on the earth

ਸਿਰਿ ਤੇਗ ਬਹੀ ਚਪਲਾ ਸੀ ਮਨੋ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਭੂਧਰ ਚੀਰਿ ਦੀਓ ॥੧੫੭੪॥

sir teg bahee chapalaa see mano adh beech te bhoodhar cheer dheeo ||1574||

The sword struck him on the head like the lightening cutting and dividing

the mountain into two halvas.1574.

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਹਨਿਓ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥

hi(n)mat si(n)gh hanio jab hee tab hee sab hee bhaT kop bhare ||

When Himmat Singh was killed, all the warriors were highly infuriated

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਇਹ ਪੈ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਟੂਟਿ ਪਰੇ ॥

mahaa rudhr te aadhik beer jite ieh pai ik baar hee TooT pare ||

All the mighty warriors including Maharudra etc., they all together fell upon the king.

ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀਨ ਕੇ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁ ਵਾਰ ਕਰੇ ॥

dhan baan kirapaan gadhaa barachheen ke sayaam bhanai bahu vaar kare ||

And with their bows, arrows, swords, maces and lances, they hurled many blows on the king

ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਇਹ ਪਉਰਖ ਦੇਖ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਡਰੇ ॥੧੫੭੫॥

nirap ghai bachai sabhai tin ke ieh paurakh dhekh kai satr ddare ||1575||

The king saved himself from their blows and seeing such bravery of the

king, all the enemies became fearful.1575.

ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਗਨ ਦੇਵ ਤਿਤੇ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥

rudhr te aadh jite gan dhev tite mil kai nirap uoopar dhaae ||

All the ganas including Rudra, all of them together fell upon the king

ਤੇ ਸਬ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥

te sab aavat dhekh balee dhan taan hakaar kai baan lagaae ||

Seeing them all coming this great warrior challenged them and discharged his arrows

ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਇਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਤਜਿ ਜੁਧੁ ਪਰਾਏ ॥

ek gire teh ghail hui ik traas bhare taj judh paraae ||

Some of them fell down wounded there and some of them becoming fearful fled away

ਏਕ ਲਰੈ ਨ ਡਰੈ ਬਲਵਾਨ ਨਿਦਾਨ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੫੭੬॥

ek larai na ddarai balavaan nidhaan souoo nirap maar giraae ||1576||

Some of them fearlessly fought with the king, who killed them all.1576.

ਸਿਵ ਕੇ ਦਸ ਸੈ ਗਨ ਜੀਤ ਲਏ ਰਿਸ ਸੋ ਪੁਨਿ ਲਛਕ ਜਛ ਸੰਘਾਰੇ ॥

siv ke dhas sai gan jeet le ris so pun lachhak jachh sa(n)ghaare ||

Conquering the ten hundred ganas of Shiva, the king killed one lakh

Yakshas

ਰਾਛਸ ਤੇਈਸ ਲਾਖ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥

raachhas teiees laakh hane kab sayaam bhanai jam dhaam sidhaare ||

He killed twenty-three lakh demons who reached the abode of Yama

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀਓ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਦਾਰੁਕ ਕੇ ਤਨਿ ਘਾਉ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

sree birajanaath keeo birathee bahu dhaaruk ke tan ghaau prahaare ||

He deprived Krishna of his chariot and wounded Daruk, his charioteer

ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰਿ ਨਿਸੇਸ ਧਨੇਸ ਜਲੇਸ ਪਸ੍ਵੇਸ ਪਧਾਰੇ ॥੧੫੭੭॥

dhavaiaadhas soor nihaar nises dhanes jales pasavaies padhaare ||1577||

Seeing this spectacle, the twelve Suryas, Chandra, Kuber, Varuna and Pashupatnath fled away.1577.

ਬਹੁਰੋ ਅਯੁਤ ਗਜ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਪੁਨਿ ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਰਥੀ ਰਿਸਿ ਘਾਯੋ ॥

bahuro ayut gaj maarat bhayo pun tees hajaar rathee ris ghaayo ||

Then the king knocked down many horses and elephants and also thirty

thousand charioteers

ਛਤੀਸ ਲਾਖ ਸੁ ਪਤ੍ਰਯ ਹਨੇ ਦਸ ਲਾਖ ਸ੍ਵਾਰਨ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

chhatees laakh su patray hane dhas laakh savaiaaran maar giraayo ||

He killed thirty-six lakh soldiers on foot and ten lakh horsemen

ਭੂਪਤਿ ਲਛ ਹਨੇ ਬਹੁਰੋ ਦਲ ਜਛ ਪ੍ਰਤਛਹਿ ਮਾਰਿ ਭਜਾਯੋ ॥

bhoopat lachh hane bahuro dhal jachh pratachheh maar bhajaayo ||

He killed on lakh kings and caused the army of Yakshas to run away

ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰਨ ਗਿਆਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੇ ਦਲ ਕਉ ਹਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਧਾਯੋ ॥੧੫੭੮॥

dhavaiaadhas sooran giaareh rudhran ke dhal kau han kai pun dhaayo ||1578||

After killing the twelve Suryas and eleven Rudras, the king fell upon the army of the enemy.1578.

ਸਾਠ ਹਜਾਰ ਹਨੇ ਬਹੁਰੋ ਭਟ ਜਛ ਸੁ ਲਛ ਕਈ ਤਿਹ ਘਾਏ ॥

saaTh hajaar hane bahuro bhaT jachh su lachh kiee teh ghaae ||

After killing sixty thousand warriors, the king knocked down one lakh

Yakshas

ਜਾਦਵ ਲਛ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਜਛਨ ਕੇ ਤਨ ਲਛ ਬਨਾਏ ॥

jaadhav lachh ke'ee birathee bahu jachhan ke tan lachh banaae ||

He deprived one lakh Yadavas of their chariots and made the Yakshas his target

ਪੈਦਲ ਲਾਖ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਕਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥

paidhal laakh pachaas hane puraje puraje kar bhoom giraae ||

He scattered fifty lakh soldiers on foot in fragments on the earth

ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਜੋ ਇਹ ਭੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥੧੫੭੯॥

aaur hane balavaan kirapaan lai jo ieh bhoop ke uoopar aae ||1579||

Instead of them, the warriors who attacked the king with their swords, he killed them all.1579.

ਤਾਉ ਦੇ ਮੂਛਿ ਦੁਹੂੰ ਕਰ ਭੂਪਤਿ ਸੈਨ ਨੈ ਜਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰਿਯੋ ॥

taau dhe moochh dhuhoo(n) kar bhoopat sain nai jai nisa(n)k pariyo ||

The king, twisting his whiskers, fearlessly fell upon the army

ਪੁਨਿ ਲਾਖ ਸੁਆਰ ਹਨੇ ਬਲਿ ਕੈ ਸਸਿ ਕੋ ਰਵਿ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਹਰਿਯੋ ॥

pun laakh suaar hane bal kai sas ko rav ko abhimaan hariyo ||

He again killed one lakh horsemen and shattered the pride of Surya and

Chandra, even with a single arrow, he knocked down Yama on the ground

ਜਮ ਕੋ ਸਰ ਏਕ ਤੇ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਛਿਤਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਯੋ ॥

jam ko sar ek te ddaar dhayo chhit sayaam bhanai nahee naik ddariyo ||

He did not become fearful even slightly

ਜੋਊ ਸੂਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਸਬਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡ ਨਿਖੰਡ ਕਰਿਯੋ ॥੧੫੮੦॥

jouoo soor kahaavat hai ran mai sabahoo(n) nirap kha(n)dd nikha(n)dd kariyo ||1580||

Those who called themselves heroes, the king chopped them into

bits.1580.

ਰਨ ਮੈ ਦਸ ਲਛ ਹਨੇ ਪੁਨਿ ਜਛ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਭਟ ਲਛਕੁ ਮਾਰਿਓ ॥

ran mai dhas lachh hane pun jachh jalaadhip ko bhaT lachhak maario ||

He killed in the war ten lakh Yakshas and about a lakh warriors of Varuna

ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸੂਰ ਹਨੇ ਅਗਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਰਿਓ ॥

ei(n)dhr ke soor hane agane kab sayaam bhanai su nahee nirap haario ||

He also killed innumerable warriors of Indra and did not suffer defeat

ਸਾਤਕਿ ਕਉ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕਉ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕਉ ਕਰਿ ਮੂਰਛ ਡਾਰਿਓ ॥

saatak kau musaleedhar kau basudheveh kau kar moorachh ddaario ||

He made Satyaki, Balram and Vasudev unconscious

ਭਾਜ ਗਯੋ ਜਮ ਅਉਰ ਸਚੀਪਤਿ ਕਾਹੂੰ ਨ ਹਾਥਿ ਹਥੀਯਾਰ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥੧੫੮੧॥

bhaaj gayo jam aaur sacheepat kaahoo(n) na haath hatheeyaar sa(n)bhaario ||1581||

Yama and Indra, without taking up their weapons, fled away from the

battlefield.1581.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬ ਭੂਪਤਿ ਏਤੋ ਕੀਓ ਜੁਧੁ ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਸਾਥ ॥

jab bhoopat eto keeo judh krudh kai saath ||

ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਹਾਥਿ ॥੧੫੮੨॥

tab birajapat aavat bhayo dhanukh baan lai haath ||1582||

When the king waged the war with such fury, then Krishna taking up his

bow and arrows came forward.1582.

ਬਿਸਨਪਦ ॥

bisanapadh ||

BISHANPADA

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਿਸ ਭਰਿ ਬਲ ਕਰਿ ਅਰਿ ਪਰ ਜਬ ਧਨੁ ਧਰਿ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥

sree har ris bhar bal kar ar par jab dhan dhar kar dhaayo ||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥

tab nirap man mai krodh baddaayo sreepat ko gun gaayo ||

When Krishna, in fury, fell on the enemy powerfully, taking up his bow in

his hand, then, getting infuriated, the king eulogised the Lord in his mind

ਰਹਾਉ ॥

rahaau ||

Pause.

ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਸੇਸ ਅੰਤਿ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥

jaa ko pragaT prataap tihoo(n) pur ses a(n)t nahee paayo ||

ਬੇਦ ਭੇਦ ਜਾ ਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਸੋ ਨੰਦ ਨੰਦ ਕਹਾਯੋ ॥

bedh bhedh jaa ko nahee jaanat so na(n)dh na(n)dh kahaayo ||

He whose Glory is known in all the three worlds, even Sheshnaga could not comprehend whose limits and even the Vedas could not know whose myself,His name is Krishna, the son of Nand

ਕਾਲ ਰੂਪ ਨਾਥਿਓ ਜਿਹ ਕਾਲੀ ਕੰਸ ਕੇਸ ਗਹਿ ਘਾਯੋ ॥

kaal roop naathio jeh kaalee ka(n)s kes geh ghaayo ||

‘He, who stringed the serpent Kaliya, the manifestation of Kal (Death), He,

who caught Kansa by his hair and knocked him down

ਸੋ ਮੈ ਰਨ ਮਹਿ ਓਰ ਆਪਨੀ ਕੋਪਿ ਹਕਾਰਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

so mai ran meh or aapanee kop hakaar bulaayo ||

I have, in fury, challenged him in the war

ਜਾ ਕੋ ਧਯਾਨ ਰਾਮ ਨਿਤਿ ਮੁਨਿ ਜਨ ਧਰਤਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਹੀ ਆਯੋ ॥

jaa ko dhayaan raam nit mun jan dharat hiradhai nahee aayo ||

‘He, who is ever meditated upon by the sages, but still they can’t perceive

him in their heart

ਧਨਿ ਭਾਗ ਮੇਰੇ ਤਿਹ ਹਰਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥੧੫੮੩॥

dhan bhaag mere teh har so at hee judh machaayo ||1583||

I am very fortunate to have waged dreadful war with him.1583.

ਜਦੁਪਤਿ ਮੋਹਿ ਸਨਾਥ ਕੀਯੋ ॥

jadhupat moh sanaath keeyo ||

'O the Lord of Yadavas! you have given me your support

ਦਰਸਨ ਦੇਤ ਨ ਦਰਸਨ ਹੂ ਕੋ ਮੋ ਕਉ ਦਰਸ ਦੀਯੋ ॥

dharasan dhet na dharasan hoo ko mo kau dharas dheeyo ||

Even the saints do not have your sight, but I have perceived you.

ਰਹਾਉ ॥

rahaau ||

Pause.

ਜਾਨਤ ਹੋ ਜਗ ਮੈ ਸਮ ਮੋ ਸੋ ਅਉਰ ਨ ਬੀਰ ਬੀਯੋ ॥

jaanat ho jag mai sam mo so aaur na beer beeyo ||

ਜਿਹ ਰਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਆਪੁਨੀ ਓਰ ਹਕਾਰਿ ਲੀਯੋ ॥

jeh ran mai birajaraaj aapunee or hakaar leeyo ||

‘I know that there is no other mighty warrior equal to me, who has challenged Krishna in the war

ਜਾ ਕੋ ਸੁਕ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਸਾਰਦ ਗਾਵਤ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥

jaa ko suk naaradh mun saaradh gaavat a(n)t na paayo ||

ਤਾ ਕਉ ਸ੍ਯਾਮ ਆਜ ਰਿਸ ਕਰਿ ਕੈ ਭਿਰਬੇ ਹੇਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੫੮੪॥

taa kau sayaam aaj ris kar kai bhirabe het bulaayo ||1584||

‘He, who is eulogised by Shukdev, Narada and Sharda and still they are not able to comprehend His mystery, I have challenged him today for war in anger.’1584.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਗੁਨ ਗਾਇ ਕੈ ਯੌਂ ਧਨੁ ਪਾਨਿ ਗਹਿਯੋ ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

gun gai kai yau dhan paan gahiyo pun dhai pario bahu baan chalaae ||

Eulogizing in this way, the king caught hold of his bow and arrows in his

hands and discharged many arrows, while running

ਜੇ ਭਟ ਆਨਿ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਨਹ ਜਾਨ ਦਏ ਬਹੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥

je bhaT aan pare ran mai neh jaan dhe bahu maar giraae ||

Those warriors who came in front of him in the war, he did not allow them to go but killed them

ਘਾਇ ਲਗੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਤਿਨ ਮਾਰਨ ਕਉ ਨਹਿ ਹਾਥ ਉਠਾਏ ॥

ghai lage jin ke tan mai tin maaran kau neh haath uThaae ||

ਸੈਨ ਸੰਘਾਰ ਦਈ ਜਦਵੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਊਪਰ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਏ ॥੧੫੮੫॥

sain sa(n)ghaar dhiee jadhavee birajanaik uoopar hee nirap dhaae ||1585||

He did not take up his weapons to kill the wounded and killing the Yadava

army, the king fell upon Krishna.1585.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਸੁ ਕਿਰੀਟੁ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ਬਾਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥

sree birajanaik ko su kireeT girai kai baan kai sa(n)g dhayo hai ||

The king caused the crown of Krishna fall down with his arrow

ਪੰਦ੍ਰਹਿ ਸੈ ਗਜਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜ ਅਨੇਕਨ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥

pa(n)dhreh sai gajaraaj samaaj mai baaj anekan maar layo hai ||

He killed fifteen hundred elephants and horses

ਦ੍ਵਾਦਸ ਲਛ ਜਿਤੇ ਪੁਨਿ ਜਛ ਸੁ ਸੈਨ ਘਨੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥

dhavaiaadhas lachh jite pun jachh su sain ghano bin praan bhayo hai ||

He made twelve lakh Yakshas lifeless

ਐਸੀਓ ਭਾਤਿ ਕੋ ਜੁਧੁ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸੂਰਨ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੫੮੬॥

aaiseeo bhaat ko judh bilok kai sooran ko abhimaan gayo hai ||1586||

Seeing such a war, the pride of the warriors was shattered.1586.

ਦਸ ਦਿਵਸ ਨਿਸਾ ਦਸ ਜੁਧ ਕੀਓ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੋ ਨ ਟਰਿਯੋ ਭਟ ਟਾਰਿਓ ॥

dhas dhivas nisaa dhas judh keeo birajanaik so na Tariyo bhaT Taario ||

He was engaged in war with Krishna for ten days and ten nights, but did

not suffer defeat

ਚਾਰ ਅਛੂਹਨਿ ਅਉਰ ਤਹਾ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ਸਤਿਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰਿਓ ॥

chaar achhoohan aaur tahaa ris Thaan satikirat ko dhal maario ||

There he killed the four more greatest military units of Indra

ਮੂਰਛ ਹੁਇ ਭਟ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੌ ਲਰਤੇ ਬਲੁ ਹਾਰਿਓ ॥

moorachh hui bhaT bhoom gire bahu beeran kau larate bal haario ||

The warriors becoming unconscious fell down on the earth and many warriors were defeated while fighting

ਕੇਤੇ ਭਜੇ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਤਿਨੋ ਕਹ ਜਾਤ ਬਲੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਹਕਾਰਿਓ ॥੧੫੮੭॥

kete bhaje ddar maan tino keh jaat balee ieh bhaat hakaario ||1587||

That mighty warrior raised such a challenging shout that many warriors, in fear, fled away.1587.

ਟੇਰ ਸੁਨੇ ਸਬ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

Ter sune sab fer fire tab bhoopat teechhan baan prahaare ||

After hearing the challenging shout, all the warriors came back again, then

the mighty warrior (king) inflicted blows on them with his arrows

ਆਵਤ ਹੀ ਮਗ ਬੀਚ ਗਿਰੇ ਤਿਨ ਫੇਰਿ ਜਿਰੇ ਸਰ ਪਾਰਿ ਪਧਾਰੇ ॥

aavat hee mag beech gire tin for jire sar paar padhaare ||

Their bodies fell down midway, because the arrows penetrated through their bodies

ਏਕ ਬਲੀ ਤਬ ਦਉਰ ਪਰੇ ਮੁਖ ਢਾਲਨ ਲੈ ਹਥਿਯਾਰ ਉਘਾਰੇ ॥

ek balee tab dhaur pare mukh ddaalan lai hathiyaar ughaare ||

ਪਉਰਖ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਭੂਪ ਕੋ ਬੀਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਠਟਕਾਰੇ ॥੧੫੮੮॥

paurakh ek nihaar kai bhoop ko beer ayodhan mai ThaTakaare ||1588||

Several warriors taking up their swords and shields ran forward, but

seeing the bravery of the king Kharag Singh, they hesitated.1588.

ਏਕ ਸਤਿਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਗਜ ਦੀਰਘ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹੋਇ ਨ੍ਰਿਪੁ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥

ek satikirat ko gaj dheeragh krudhat hoi nirap uoopar dhaayo ||

An elephant of Indra named Jagdiragh, fell upon the king in anger

ਆਵਤ ਹੀ ਘਨ ਜਿਉ ਗਰਜਿਓ ਅਪੁਨੋ ਰਨ ਨੈ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥

aavat hee ghan jiau garajio apuno ran nai at oj janaayo ||

On coming, thundering like the cloud, exhibited his bravery

ਭੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਲਯੋ ਅਸਿ ਹਾਥਿ ਕਟਿਓ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਤਬੈ ਸੁ ਪਰਾਯੋ ॥

bhoop nihaar layo as haath kaTio kar taeh tabai su paraayo ||

Seeing him, the king took his sword in his hand and chopped down the elephant

ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਗਜ ਸੁੰਡ ਮਨੋ ਘਰਿ ਹੀ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥੧੫੮੯॥

eiau upamaa upajee man mai gaj su(n)dd mano ghar hee dhar aayo ||1589||

He ran away and it seemed that he had forgotten his trunk at home and

was going to bring it.1589.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜੁਧ ਇਤੋ ਇਤ ਹੋਤ ਭਯੋ ਉਤ ਹਰਿ ਹੇਤ ਸਹਾਇ ॥

judh ito it hot bhayo ut har het sahai ||

ਪਾਚੋ ਪਾਡਵ ਸਜਾਮ ਭਨਿ ਤਿਹ ਠਾ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥੧੫੯੦॥

paacho paaddav sayaam bhan teh Thaa pahuche aai ||1590||

On this side the war is continuing and on that side, the five Pandavas reached for the help of Krishna.1590.

ਬਹੁਤ ਛੋਹਨੀ ਦਲੁ ਲੀਏ ਰਥ ਪੈਦਲ ਗਜ ਬਾਜ ॥

bahut chhohanee dhal le'ee rath paidhal gaj baaj ||

With them there were several extremely big military units alongwith

chariots, soldiers on foot, elephants and horses

ਆਵਤ ਹੈ ਤਹ ਸਯਾਮ ਕਹਿ ਜਦੁਪਤਿ ਹਿਤ ਕੇ ਕਾਜ ॥੧੫੯੧॥

aavat hai teh sayaam keh jadhupat hit ke kaaj ||1591||

They all came there for the support of Krishna.1591.

ਛੋਹਣ ਦੋਇ ਮਲੇਛ ਹੈ ਤਿਹ ਸੈਨਾ ਕੇ ਸੰਗਿ ॥

chhohan dhoi malechh hai teh sainaa ke sa(n)g ||

ਕਵਚੀ ਖੜਗੀ ਸਕਤਿ ਧਰਿ ਕਟਿ ਮਧਿ ਕਸੇ ਨਿਖੰਗਿ ॥੧੫੯੨॥

kavachee khaRagee sakat dhar kaT madh kase nikha(n)g ||1592||

There were with them two extremely large military units of malechhas

which were bedecked with armours, daggers and shaktis (lances).1592.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੀਰ ਅਉ ਸਯਦ ਸੇਖ ਪਠਾਨ ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥

meer aau sayadh sekh paThaan sabai teh bhoop ke uoopar dhaae ||

Mirs, Sayyads, Sheikhs and Pathans all fell upon the king

ਕਉਚ ਨਿਖੰਗ ਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਸਬ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥

kauch nikha(n)g kase kaT mai sab aayudh lai kar kop baddaae ||

They were greatly enraged and were wearing armours and quivers were tied around their waists,

ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਦੋਊ ਰਦਨ ਛਦ ਪੀਸ ਕੈ ਭਉਹ ਸੋ ਭਉਹ ਚਢਾਏ ॥

nain nachai dhouoo radhan chhadh pees kai bhauh so bhauh chaddaae ||

They fell upon the king with dancing eyes, gnashing teeth and pulled eyebrows

ਆਇ ਹਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਵਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਬਹੁ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥੧੫੯੩॥

aai hakaar pare chahoo(n) or te vaa nirap kau bahu ghai lagaae ||1593||

They were challenging him and (with their weapons) inflicted many

wounds on him.1593.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਕਲ ਘਾਇ ਸਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

sakal ghai seh kai nirapat at chit kop baddai ||

ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਗਹਿ ਜਮ ਸਦਨਿ ਬਹੁ ਅਰਿ ਦਏ ਪਠਾਇ ॥੧੫੯੪॥

dhanukh baan geh jam sadhan bahu ar dhe paThai ||1594||

Enduring the pain of all the wounds, in extreme anger, the king, holding his bow and arrows despatched many enemies to the abode of Yama.1594.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਸੇਰ ਖਾਨ ਮਾਰਿਓ ਸੀਸ ਸੈਦ ਖਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਡਾਰਿਯੋ ਐਸੋ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ਪਰਿਓ ਸੈਦਨ ਮੈ ਧਾਇ ਕੈ ॥

ser khaan maario sees saidh khaa ko kaaT ddaariyo aaiso ran paario pario saidhan mai dhai kai ||

After killing Sher Khan, the king chopped the head of Said Khan and

waging such a war, he jumped amongst the Sayyads

ਸੈਦ ਮੀਰੁ ਮਾਰਿਓ ਸੈਦ ਨਾਹਰਿ ਸੰਘਾਰ ਡਾਰਿਓ ਸੇਖਨ ਕੀ ਫਉਜਨ ਕਉ ਦੀਨੋ ਬਿਚਲਾਇ ਕੈ ॥

saidh meer maario saidh naahar sa(n)ghaar ddaario sekhan kee faujan kau dheeno bichalai kai ||

After killing Sayyad Mir and Sayyad Nahar, the king damaged the army of Sheikhs

ਸਾਦਿਕ ਫਰੀਦ ਸੇਖ ਭਲੇ ਬਿਧਿ ਜੁਝ ਕੀਨੋ ਭੂਪ ਤਨ ਘਾਇ ਗਿਰਿਓ ਆਪ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ ॥

saadhik fareedh sekh bhale bidh jujh keeno bhoop tan ghai girio aap ghai khai kai ||

Sheikh Sadi Farid fought nicely

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਹੇਰ ਕੈ ਨਿਬੇਰ ਦੀਨੇ ਸੂਰ ਸਬੈ ਆਪ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਾ ਕੇ ਉਠੇ ਗੁਨ ਗਾਇ ਕੈ ॥੧੫੯੫॥

aaisee bhaat her kai niber dheene soor sabai aap birajaraaj taa ke uThe gun gai kai ||1595||

After wounding the king, he himself was wounded and then fell down, in this way, he searched for warriors and destroyed them, seeing his bravery,

Krishna himself began to praise him.1595.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੇਖਿ ਜੁਧਿਸਟਰਿ ਓਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨੋ ਭਗਤਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥

dhekh judhisaTar or prabh apano bhagat bichaar ||

ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪਉਰਖ ਸੁਜਸੁ ਮੁਖ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੫੯੬॥

teh nirap ko paurakh sujas mukh so kahiyo sudhaar ||1596||

Seeing towards Yudhishtar and considering him as his devotee, Krishna told him in a nice manner about the bravery of the king.1596.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸੰਘਾਰਿ ਡਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜਮ ਕੀ ਜਮਨ ਕੀ ਘਨੀ ਹੀ ਸੈਨਾ ਛਈ ਹੈ ॥

bhaare bhaare sooramaa sa(n)ghaar ddaare mahaaraaj jam kee jaman kee ghanee hee sainaa chhiee hai ||

This king, Kharag Singh, has killed mighty warriors and Yama's dense like

clouds

ਸਸਿ ਕੀ ਸੁਰੇਸ ਕੀ ਦਿਨੇਸ ਕੀ ਧਨੇਸ ਕੀ ਲੁਕੇਸ ਹੂੰ ਕੀ ਚਮੂੰ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਕਉ ਪਠਈ ਹੈ ॥

sas kee sures kee dhines kee dhanes kee lukes hoo(n) kee chamoo(n) mritalok kau paThiee hai ||

He has despatched to the world of death all the four divisions of the army of Sheshnaga, Indra, Surya, Kuber etc.

ਭਾਜ ਗੇ ਜਲੇਸ ਸੇ ਗਨੇਸ ਸੇ ਗਨਤ ਕਉਨ ਅਉਰ ਹਉ ਕਹਾ ਕਹੋ ਪਸ੍ਵੇਸ ਪੀਠ ਦਈ ਹੈ ॥

bhaaj ge jales se ganes se ganat kaun aaur hau kahaa kaho pasavaies peeTh dhiee hai ||

What to say of Varuna, Ganesh etc., seeing him, even Shiva went back

ਜਾਦਵ ਸਬਨ ਤੇ ਨ ਡਾਰਿਓ ਰੀਝ ਲਰਿਓ ਹਾ ਹਾ ਦੇਖੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਮ ਤੇ ਬਜਾਇ ਬਾਜੀ ਲਈ ਹੈ ॥੧੫੯੭॥

jaadhav saban te na ddaario reejh lario haa haa dhekho nirap ham te bajai baajee liee hai ||1597||

He did not fear any Yadava and pleasingly, fighting will all of us, he has

gained victory over all of us.1597.

ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ॥

raajaa judhisaTar baach ||

Speech of King Yudhishtar

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਹਿਓ ਜੁਧਿਸਟਰ ਨਿਮ੍ਰ ਹੁਇ ਸੁਨੀਯੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ॥

kahio judhisaTar nimr hui suneeyai sree birajaraaj ||

ਯਹ ਸਮਾਜੁ ਤੁਮ ਹੀ ਕੀਯੋ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਨ ਕਾਜ ॥੧੫੯੮॥

yeh samaaj tum hee keeyo kautuk dhekhan kaaj ||1598||

Yudhishtar said with humility, “O Lord of Braja! all this play has been

created by you in order to see the sport.”1598.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਹਰਿ ਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥

yau nirap har se bachan sunaae ||

ਬਹੁਰੇ ਉਨਿ ਭਟ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥

bahure un bhaT maar giraae ||

ਪੁਨਿ ਮਲੇਛ ਕੀ ਸੈਨਾ ਧਾਈ ॥

pun malechh kee sainaa dhaiee ||

ਨਾਮ ਤਿਨਹੁ ਕਬਿ ਦੇਤ ਬਤਾਈ ॥੧੫੯੯॥

naam tinahu kab dhet bataiee ||1599||

On this side Yudhishtar said this to Krishna and on that side the king Kharag Singh knocked down a large part of the army, then the poet relates

now,1599

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਨਾਹਿਰ ਖਾਨ ਝੜਾਝੜ ਖਾ ਬਲਬੀਰ ਬਹਾਦਰ ਖਾਨ ਤਬੈ ॥

naahir khaan jhaRaajhaR khaa balabeer bahaadhar khaan tabai ||

ਪੁਨਿ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਭੜੰਗ ਝੜੰਗ ਲਰੇ ਰਨਿ ਆਗੇ ਡਰੇ ਨ ਕਬੈ ॥

pun khaan niha(n)g bhaRa(n)g jhaRa(n)g lare ran aage ddare na kabai ||

Nahar Khan, Jharajhar Khan, Bahadur Khan, Nihang Khan, Bharang and Jharang were such expert warriors in warfare that they never had any fear of war

ਜਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਡਰੈ ਦਿਗਪਾਲ ਮਹਾ ਭਟ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਦਬੈ ॥

jeh roop nihaar ddarai dhigapaal mahaa bhaT te kabahoo(n) na dhabai ||

Seeing whose figures even the protectors of the directions feared, such

mighty warriors could never be suppressed by anyone

ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ਅਭਿਮਾਨ ਸੋਂ ਆਇ ਪਰੇ ਤਬ ਖਾਨ ਸਬੈ ॥੧੬੦੦॥

kar baan kamaan dhare abhimaan so(n) aai pare tab khaan sabai ||1600||

All those Khans, taking their bows and arrows in their hands came to fight proudly with the king.1600.

ਜਾਹਿਦ ਖਾਨਹੁ ਜਬਰ ਖਾਨ ਸੁ ਵਾਹਿਦ ਖਾਨ ਗਏ ਸੰਗ ਸੂਰੇ ॥

jaahidh khaanahu jabar khaan su vaahidh khaan ge sa(n)g soore ||

They were accompanied by the warriors like Zahid Khan, Jabbar Khan and Wahid Khan

ਚਉਪ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਉਮਗੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਪਿ ਰੋਸ ਕੇ ਮਾਰਿ ਮਰੂਰੇ ॥

chaup chahoo(n) dhis te umage chit mai chap ros ke maar maroore ||

They rushed forward from all the four directions getting angry

ਗੋਰੇ ਮਲੇਛ ਚਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਇਕ ਸਿਆਹ ਮਲੇਛ ਚਲੇ ਇਕ ਭੂਰੇ ॥

gore malechh chale nirap pai ik siaaeh malechh chale ik bhoore ||

The malechhas of all colours, white, black, grey etc., marched forward to

fight with the king

ਭੂਪ ਸਰਾਸਨੁ ਲੈ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਅਚੂਰ ਬਡੇ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਚੂਰੇ ॥੧੬੦੧॥

bhoop saraasan lai tab hee su achoor badde chhin bheetar choore ||1601||

At that very instant, the king, taking his bow in his hand, pulversied all these angry warriors.1601.

ਕੋਪਿ ਮਲੇਛਨ ਕੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਸੁ ਦੁਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਸਤਿ ਧਾ ਕਰ ਡਾਰੀ ॥

kop malechhan kee piratanaa su dhudhaa kar kai sat dhaa kar ddaaree ||

The king, in ire, dividing the army of malechhas into two parts, broke them up further

ਬੀਰ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਰੇ ਕਹੂੰ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਗਜ ਭੂ ਪਰਿ ਭਾਰੀ ॥

beer pare kahoo(n) baaj mare kahoo(n) jhoom gire gaj bhoo par bhaaree ||

Somewhere the warriors, somewhere the horses powerful huge elephants

lay dead

ਘੂਮਤਿ ਹੈ ਕਹੂੰ ਘਾਇ ਲਗੇ ਭਟ ਬੋਲ ਸਕੈ ਨ ਗਏ ਬਲ ਹਾਰੀ ॥

ghoomat hai kahoo(n) ghai lage bhaT bol sakai na ge bal haaree ||

The elephants had fallen after swinging

ਆਸਨ ਲਾਇ ਮਨੋ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ਲਗਾਵਤ ਧਿਆਨ ਬਡੇ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ ॥੧੬੦੨॥

aasan lai mano mun rai lagaavat dhiaan badde bratadhaaree ||1602||

Some of the wouded warriors are writhing and some have lost the power of speech, some are sitting silently like some fasting hermit in meditation.1602.

ਜੁਧੁ ਇਤੋ ਜਬ ਭੂਪ ਕੀਓ ਤਬ ਨਾਹਿਰ ਖਾ ਰਿਸਿ ਕੈ ਅਟਕਿਓ ॥

judh ito jab bhoop keeo tab naahir khaa ris kai aTakio ||

When the king waged a dreadful war, then in great rage Nahar Khan came and stood before him

ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰਿਓ ਜੁ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜਿ ਹੁਤੋ ਮਟਕਿਓ ॥

hathiaar sa(n)bhaar hakaar pario ju samaaj mai baaj huto maTakio ||

Holding his weapons, with dancing horse and challenging the king, he fell

upon him

ਖੜਗੇਸ ਤਿਨੈ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਝਟਕਿਓ ਅਰੁ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਪਟਕਿਓ ॥

khaRages tinai geh kesan te jhaTakio ar bhoom bikhai paTakio ||

Kharag Singh caught him by his hair, threw him on the ground, with a jerk

ਤਬ ਨਾਹਿਰ ਖਾ ਇਹ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਕਹਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਭਜਿ ਗਯੋ ਨ ਟਿਕਿਓ ॥੧੬੦੩॥

tab naahir khaa ieh dhekh dhasaa keh sayaam kahai bhaj gayo na Tikio ||1603||

Seeing him in such plight, Tahir Khan did not stay there and fled away.1603.

ਨਾਹਿਰ ਖਾ ਭਜਿ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਖਾਨ ਝੜਾਝੜ ਆਏ ॥

naahir khaa bhaj gayo jab hee tab hee ris khaan jhaRaajhaR aae ||

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਜਮ ਰੂਪ ਕੀਏ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥

sasatr sa(n)bhaar sabhai apune jam roop ke'ee nirap uoopar dhaae ||

When Tahir Khan fled away, then, in great fury, Jharajhar Khan came

forward and holding his weapons fell upon the king looking like Yama

ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨੇ ਇਨ ਕਉ ਇਨ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਬਹੁ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥

bhoopat baan hane in kau in hoo(n) nirap kau bahu baan lagaae ||

He discharged many arrows on the king and the king shot many arrows on him

ਕਿੰਨਰ ਜਛ ਰਰੈ ਉਪਮਾ ਰਨ ਚਾਰਨ ਜੀਤ ਕੇ ਗੀਤ ਬਨਾਏ ॥੧੬੦੪॥

ki(n)nar jachh rarai upamaa ran chaaran jeet ke geet banaae ||1604||

Kinnars and Yakshas praised their battle and the group of mistrels began to sing songs of victory.1604.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਬਿਕਟਿ ਭਟ ਤਿਉਰ ਚੜਾਏ ਮਾਥਿ ॥

khaRag si(n)gh lakh bikaT bhaT tiaur chaRaae maath ||

ਸੀਸ ਕਾਟਿ ਅਰਿ ਕੋ ਦਯੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥਿ ॥੧੬੦੫॥

sees kaaT ar ko dhayo ek baan ke saath ||1605||

Kharag Singh seeing the stern warriors before him changed the signs on

his forehead and with a single arrow, chopped the head of the enemy.1605.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪੁਨਿ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਝੜੰਗ ਭੜੰਗ ਚਲੇ ਮੁਖ ਢਾਲਨਿ ਕਉ ਧਰਿ ਕੈ ॥

pun khaan niha(n)g jhaRa(n)g bhaRa(n)g chale mukh ddaalan kau dhar kai ||

Then Nihang Khan, Jharang Khan and Bharang Khan etc. marched forward, masticating their mouths with their shields

ਕਰਿ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਮੁਰਾਰ ਪੈ ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਿ ਕੈ ॥

kar mai karavaar sa(n)bhaar hakaar muraar pai dhai pare ar kai ||

Then holding his sword in his hand, the king challenged and fell upon Krishna

ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦਯੋ ਪਲ ਮੈ ਧਰਿ ਮੁੰਡ ਸੁ ਮੀਨਨ ਜਿਉ ਫਰਕੈ ॥

dhal maar bidhaar dhayo pal mai dhar mu(n)dd su meenan jiau farakai ||

The king beat and caused the army to flee and the trunks and heads began

to writhe in the battlefield like fish

ਨ ਟਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਤੇ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਛਿਤ ਪੈ ਨ ਪਰੇ ਮਰਿ ਕੈ ॥੧੬੦੬॥

n Tare ran bhoom hoo(n) te tab lau jab lau chhit pai na pare mar kai ||1606||

The warriors did not like to withdraw from the field till their death.1606.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੀ ਸਰਤਾ ਤਹਾ ਚਲੀ ਮਹਾ ਅਰਿਰਾਇ ॥

sronat kee sarataa tahaa chalee mahaa arirai ||

ਮੇਦ ਮਾਸ ਮਜਿਯਾ ਬਹੁਤ ਬੈਤਰੁਨੀ ਕੇ ਭਾਇ ॥੧੬੦੭॥

medh maas majiyaa bahut baitarunee ke bhai ||1607||

The stream of blood flowed there in flood and it appeared like Vaitarni

stream of flesh and morrow.1607.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਮਚਿਯੋ ਰਨ ਦਾਰੁਨ ਦਿਲਾਵਰ ਦਲੇਲ ਖਾ ਸਿਚਾਨਨ ਕੀ ਭਾਤਿ ਰਨ ਭੂਮਿ ਝਟਪਟੀ ਸੀ ॥

machiyo ran dhaarun dhilaavar dhalel khaa sichaanan kee bhaat ran bhoom jhaTapaTee see ||

A dreadful war began and Dilawar Khan, Dalel Khan etc., joined speedily in the war like a falcon

ਹਟੀ ਨ ਨਿਪਟ ਖਟਪਟੀ ਸੁਭਟਨ ਹੂੰ ਕੀ ਆਨਨ ਕੀ ਆਭਾ ਤਾ ਕੀ ਲਾਗੈ ਨੈਕੁ ਲਟੀ ਸੀ ॥

haTee na nipaT khaTapaTee subhaTan hoo(n) kee aanan kee aabhaa taa kee laagai naik laTee see ||

These fully persistent warriors are engaged in destruction and their glory seems charming to the eyes

ਭੂਪਤਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਨਿ ਤਾਨਿ ਅਭਿਮਾਨ ਕੈ ਸੰਘਾਰੀ ਸੈਨ ਬਚੀ ਫੂਟੀ ਫਟੀ ਸੀ ॥

bhoopat sa(n)bhaar kai kirapaan paan taan abhimaan kai sa(n)ghaaree sain

bachee fooTee faTee see ||

The king also holding his sword

ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਗਜ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਭੂਪ ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਭਟ ਕਟੀ ਬਨ ਕਟੀ ਸੀ ॥੧੬੦੮॥

kahoo(n) baaj maare kahoo(n) gire gaj bhaare bhaare bhoop maano karee bhaT kaTee ban kaTee see ||1608||

Proudly smashed and destroyed the elephants, the warriors were cut down by the king like the trees cut down and thrown in the forest.1608.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਖੜਗ ਗਹਿ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

khaRag si(n)gh tab khaRag geh at chit kop baddai ||

ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੀ ਹਨੀ ਜਮਪੁਰਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੧੬੦੯॥

sain malechhan kee hanee jamapur dhiee paThai ||1609||

Then Kharag Singh holding his sword in ire, despatched the army of

maleshhas to the abode of Yama.1609.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਦੋਇ ਛੂਹਨੀ ਸੈਨ ਜਬ ਮਲੇਛ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹਨੀ ॥

dhoi chhoohanee sain jab malechh kee nirap hanee ||

ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਜੇ ਐਨਿ ਚਲੇ ਨਾਮ ਕਬਿ ਦੇਤ ਕਹਿ ॥੧੬੧੦॥

aaur subhaT je aain chale naam kab dhet keh ||1610||

When the king destroyed two extremely large units of the army of malechhas, then the remaining warriors who marched forward for war, their named are like this,1610

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੀਮ ਗਦਾ ਕਰਿ ਭੀਮ ਲੀਏ ਇਖੁਧੀ ਕਟਿ ਸੋ ਕਸਿ ਪਾਰਥ ਧਾਯੋ ॥

bheem gadhaa kar bheem le'ee ikhudhee kaT so kas paarath dhaayo ||

Bhima taking his mace and Arjuna tightening his waist with quiver

marched forward

ਰਾਇ ਜੁਧਿਸਟਰ ਲੈ ਧਨੁ ਹਾਥਿ ਚਲਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥

rai judhisaTar lai dhan haath chaliyo chit mai at krodh baddaayo ||

Yudhishtar carried his bow and arrows in his hands

ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਦੋਊ ਸਾਥ ਲੀਏ ਦਲੁ ਜੇਤਕ ਸੰਗ ਹੁਤੋ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥

bhraat balee dhouoo saath le'ee dhal jetak sa(n)g huto su bulaayo ||

ਐਸੇ ਭਿਰੇ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰ ਸਿਉ ਮਘਵਾ ਰਿਸਿ ਕੈ ਜਿਮ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੬੧੧॥

aaise bhire birataraasur siau maghavaa ris kai jim judh machaayo ||1611||

He took with him both the brothers and the army and began the fighting

like Indra with Vratasura.1611.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਮਨ ਮਹਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਸੁਭਟਨ ਸਭੈ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ॥

man meh kop baddai subhaTan sabhai sunai kai ||

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸਮੁਹਾਇ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਉ ॥੧੬੧੨॥

khaRag si(n)gh samuhai bachan kahat bhayo kirasan siau ||1612||

Getting infuriated in his mind, Kharag Singh went before Krishna and

spoke with the hearing of all the warriors.1612.

ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਭਨ ਭਟਨ ਸੋ ॥

khaRages baach sabhan bhaTan so ||

Speech of Kharag Singh addressed to all the warriors:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪਸਚਿਮ ਸੂਰ ਚੜੈ ਕਬਹੂ ਅਰੁ ਗੰਗ ਬਹੀ ਉਲਟੀ ਜੀਅ ਆਵੈ ॥

pasachim soor chaRai kabahoo ar ga(n)g bahee ulaTee jeea aavai ||

“Even if the sun rises from the west and the Ganges flows contrary to its course

ਜੇਠ ਕੇ ਮਾਸ ਤੁਖਾਰ ਪਰੇ ਬਨ ਅਉਰ ਬਸੰਤ ਸਮੀਰ ਜਰਾਵੈ ॥

jeTh ke maas tukhaar pare ban aaur basa(n)t sameer jaraavai ||

Even if it snows in the month of Jyeshth and the wind of spring gives

scorching heat

ਲੋਕ ਹਲੈ ਧਰੂਅ ਕੋ ਜਲ ਕੋ ਥਲੁ ਹੁਇ ਥਲ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਜਲ ਜਾਵੈ ॥

lok halai dharooa ko jal ko thal hui thal ko kabahoo(n) jal jaavai ||

ਕੰਚਨ ਕੋ ਨਗੁ ਪੰਖਨ ਧਾਰਿ ਉਡੈ ਖੜਗੇਸ ਨ ਪੀਠ ਦਿਖਾਵੈ ॥੧੬੧੩॥

ka(n)chan ko nag pa(n)khan dhaar uddai khaRages na peeTh dhikhaavai ||1613||

"Even if the stable pole star moves and if the waters turn into plain and plain into wates and if the Sumeru mountain flies with wings, Kharag Singh will never get back from the war-arena.1613.

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਧਨੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਲਹਿ ਕੈ ਚਹਿ ਕੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਕਟੇ ॥

yau keh kai dhan ko geh kai leh kai cheh kai bahu beer kaTe ||

Saying this and getting hold of his bow, he, in a delightful mood, chopped many warriors

ਇਕ ਧਾਇ ਪਰੈ ਪੁਨਿ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਭਾਜਿ ਗਏ ਇਕ ਸੂਰ ਲਟੇ ॥

eik dhai parai pun saamuh havai ik bhaaj ge ik soor laTe ||

Some warriors came in front of him to fight and some ran away, some of

the warriors fell down on the earth

ਬਲਬੰਡ ਘਨੇ ਛਿਤ ਪੈ ਪਟਕੇ ਭਟ ਐਸੀ ਦਸਾ ਬਹੁ ਹੇਰਿ ਹਟੇ ॥

balaba(n)dd ghane chhit pai paTake bhaT aaisee dhasaa bahu her haTe ||

He knocked down many warriors on the ground and seeing such a spectacle of war, many warriors retraced their steps

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਸੁ ਰਹੇ ਕੇਊ ਬੀਰ ਫਟੇ ਈ ਫਟੇ ॥੧੬੧੪॥

kab sayaam bhanai teh aahav mai su rahe keuoo beer faTe iee faTe ||1614||

The poet says that the warriors who were there in the battlefield, they had

received some injury at least.1614.

ਧਨੁ ਪਾਰਥ ਕੋ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਪੁਨਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੀਮ ਗਦਾ ਊ ਗਿਰਾਈ ॥

dhan paarath ko teh kaaT dhayo pun kaaT kai bheem gadhaa uoo giraiee ||

He caused the bow of Arjuna to fall down and also the mace of Bhima

ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟੀ ਕਹੂੰ ਜਾਇ ਪਰੀ ਕਛੁ ਜਾਨਿ ਨ ਜਾਈ ॥

bhoopat kee karavaar kaTee kahoo(n) jai paree kachh jaan na jaiee ||

The sword of the king itself was cut and it could not be known where it fell

ਭ੍ਰਾਤ ਦੋਊ ਅਰੁ ਸੈਨ ਘਨੀ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰ ਧਾਈ ॥

bhraat dhouoo ar sain ghanee at ros bharee nirap uoopar dhaiee ||

ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨੈ ਤਿਹ ਕਉ ਤਨ ਫੇਰਿ ਦਈ ਉਹ ਓਰਿ ਦਿਖਾਈ ॥੧੬੧੫॥

bhoopat baan hanai teh kau tan for dhiee uh or dhikhaiee ||1615||

The innumerable of Arjuna and Bhima fell upon the king, who with his loud

sounding discharge of arrows, pierced the bodies of all of them.1615.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੈਨ ਅਛੂਹਨਿ ਤੁਰਤ ਹੀ ਦੀਨੀ ਤਿਨਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥

sain achhoohan turat hee dheenee tineh sa(n)ghaar ||

ਪੁਨਿ ਰਿਸਿ ਸਿਉ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਅਪੁਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥੧੬੧੬॥

pun ris siau dhaavat bhayo apune sasatr sa(n)bhaar ||1616||

The king immediately killed one large division of military unit and then in his fury, holding his weapons, he fell upon the enemy.1616.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਏਕ ਚਟਾਕ ਚਪੇਟ ਹਨੈ ਇਕ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਘਾਰੈ ॥

ek chaTaak chapeT hanai ik lai kar mai karavaar sa(n)ghaarai ||

He killed some warriors with other weapons and some, taking his sword in

his hand

ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਫਾਰਿ ਕਟਾਰਨ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਏਕ ਪਛਾਰੈ ॥

ekan ke ur faar kaTaaran kesan te geh ek pachhaarai ||

He tore asunder the hearts of some with his sword and knocked down many catching them from their hair

ਏਕ ਚਲਾਇ ਦਏ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਏਕ ਡਰੇ ਮਰ ਗੇ ਬਿਨੁ ਮਾਰੈ ॥

ek chalai dhe dhasahoo(n) dhis ek ddare mar ge bin maarai ||

He threw and scattered some in all the ten directions and some died merely with fear

ਪੈਦਲੁ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰ ਦਯੋ ਦੁਹ ਹਾਥਨ ਹਾਥੀਨ ਦਾਤ ਉਖਾਰੈ ॥੧੬੧੭॥

paidhal ko dhal maar dhayo dhuh haathan haatheen dhaat ukhaarai ||1617||

He killed the gatherings of soldiers on feet and with both hands he

uprooted the tusks of the elephants.1617.

ਪਾਰਥ ਆਨਿ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

paarath aan kamaan gahee teh bhoopat ko ik baan lagaayo ||

ਲਾਗਤ ਹੀ ਅਵਸਾਨ ਗੁਮਾਨ ਗਯੋ ਖੜਗੇਸ ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

laagat hee avasaan gumaan gayo khaRages mahaa dhukh paayo ||

Holding his bow, Arjuna discharged one arrow to the king, whose blow destroyed the pride of the king and he suffered extreme anguish

ਪਉਰਖ ਪੇਖ ਕੈ ਜੀ ਹਰਿਖਿਓ ਬਲ ਟੇਰ ਨਰੇਸ ਸੁ ਐਸ ਸੁਨਾਯੋ ॥

paurakh pekh kai jee harikhio bal Ter nares su aais sunaayo ||

ਧੰਨ ਪਿਤਾ ਧੰਨ ਵੇ ਜਨਨੀ ਜੁ ਧਨੰਜੈ ਨਾਮ ਜਿਨੋ ਸੁਤ ਜਾਯੋ ॥੧੬੧੮॥

dha(n)n pitaa dha(n)n ve jananee ju dhana(n)jai naam jino sut jaayo ||1618||

Seeing the bravery of Arjuna, the heart of the king was pleased and he said within his hearing, ‘Bravo to the patents of Arjuna, who gave him

birth.’1618.

ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਪਾਰਥ ਸੋ ॥

khaRages baach paarath so ||

Speech of Kharag Singh addressed to Arjuna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਨਨ ਮੈ ਮਸੁ ਭੀਜਤ ਹੈ ਬਰ ਬਾਰਿਜ ਸੇ ਜੁਗ ਲੋਚਨ ਤੇਰੇ ॥

aanan mai mas bheejat hai bar baarij se jug lochan tere ||

“The hair grown on you upper lip seems saturated, because of your youth and your eyes are lotus

ਛੂਟਿ ਰਹੀ ਅਲਕੈ ਕਟਿ ਲਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਮਨੋ ਜੁਗ ਨਾਗ ਕਰੇਰੇ ॥

chhooT rahee alakai kaT lau ieh bhaat mano jug naag karere ||

Your hair upto your waist are swinging like two snakes

ਆਨੰਦ ਕੰਦ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਚੰਦ ਕਟੇ ਦੁਖ ਫੰਧ ਚਕੋਰਨ ਕੇਰੇ ॥

aana(n)dh ka(n)dh kidho mukh cha(n)dh kaTe dhukh fa(n)dh chakoran kere ||

“Your face is like upon, seeing which, the anguish of the partridge is

effaced

ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤਿ ਕੈਸੇ ਹਨੋ ਤੁਮ ਦੇਖਿ ਦਇਆ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥੧੬੧੯॥

su(n)dhar soorat kaise hano tum dhekh dhiaa upajee jeea mere ||1619||

Seeing your elegant figure, I feel mercy arising in my mind, therefore how can I kill you?”1619.

ਪਾਰਥ ਹੇਰਿ ਹਸਿਓ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਚਲਿਯੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ॥

paarath her hasio sun bain chaliyo man bheetar kop bhariyo ||

ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਲੀਯੋ ਲਲਕਾਰਿ ਪਰਿਓ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰਿਯੋ ॥

dhan baan sa(n)bhaar kai paan leeyo lalakaar pario na ratee k ddariyo ||

Seeing towards the king, Arjuna laughed and got enraged in his mind, he

fearlessly took his bow and arrows in his hand and shouted

ਉਤ ਤੇ ਖੜਗੇਸ ਭਯੋ ਸਮੁਹੈ ਅਤਿ ਬਾਨਨ ਕੋ ਦੁਹੂੰ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ॥

aut te khaRages bhayo samuhai at baanan ko dhuhoo(n) judh kariyo ||

From the other side, coming in front of him, began the war

ਤਬ ਪਾਰਥ ਸਿਉ ਲਰਬੋ ਤਜਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭੀਮ ਕੇ ਊਪਰਿ ਧਾਇ ਪਰਿਯੋ ॥੧੬੨੦॥

tab paarath siau larabo taj kai nirap bheem ke uoopar dhai pariyo ||1620||

Leaving aside Arjuna, he fell upon Bhima.1620.

ਤਬ ਭੀਨ ਕੋ ਸਜੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਰੁ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਝ ਛਏ ਹੈ ॥

tab bheen ko saya(n)dhan kaaT dhayo ar beer ghane ran maajh chhe hai ||

Then he shattered the chariot of Bhima and knocked down many warriors in the field

ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੈ ਛਿਤ ਪੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਘਾਇਲ ਆਇ ਖਏ ਹੈ ॥

ghail ek parai chhit pai ik ghail ghail aai khe hai ||

Many warriors were wounded and fell down on the ground and several

wounded ones fought with the wounded ones

ਏਕ ਗਏ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਤੋ ਸਜਿ ਕੈ ਹਥਿਯਾਰਨ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈ ॥

ek ge bhaj kai ik to saj kai hathiyaaran kop te hai ||

Many have run away and some are getting infuriated, taking up their arms

ਏਕ ਫਿਰੈ ਭਟ ਕਾਪਤ ਹੀ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟ ਕੈ ਕਰਵਾਰਿ ਗਏ ਹੈ ॥੧੬੨੧॥

ek firai bhaT kaapat hee kar te chhuT kai karavaar ge hai ||1621||

The swords fell down from the hands of many warriors.1621.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪੁਨਿ ਪਾਰਥ ਧਨੁ ਲੈ ਫਿਰਿਓ ਕਸਿ ਕੈ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ॥

pun paarath dhan lai firio kas kai teechhan baan ||

ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਖੜਗੇਸ ਤਨ ਮਨਿ ਅਰਿ ਬਧਿ ਹਿਤ ਜਾਨਿ ॥੧੬੨੨॥

maarat bhayo khaRages tan man ar badh hit jaan ||1622||

Then Arjuna, taking up his bow, returned and he tightening it, shot a sharp

arrow on Kharag Singh, in order to kill him.1622.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਾਨ ਲਗਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਹੀ ਭੂਪਤਿ ਬਾਤੈ ॥

baan lagiyo jab hee teh kau tab hee ris kai kahee bhoopat baatai ||

ਕਾਹੇ ਕਉ ਆਗਿ ਬਿਰਾਨੀ ਜਰੈ ਸੁਨ ਰੇ ਮ੍ਰਿਦ ਮੂਰਤਿ ਹਉ ਕਹੋ ਤਾ ਤੈ ॥

kaahe kau aag biraanee jarai sun re miradh moorat hau kaho taa tai ||

When the arrow hit the king, he said to Arjuna in anger, "O the warrior of bewitching face! why are you burning in the fire of another person?

ਤਾਹੀ ਸਮੇਤ ਹਨੋ ਤੁਮ ਕਉ ਸਿਖਈ ਜਿਹ ਬਾਨ ਚਲਾਨ ਕੀ ਘਾਤੈ ॥

taahee samet hano tum kau sikhiee jeh baan chalaan kee ghaatai ||

"I shall kill you alongwith your teacher of archery

ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਤ ਹੋ ਤੁਝਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨਨਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ਨਾਤੈ ॥੧੬੨੩॥

jaahu chale gireh chhaaddat ho tujh su(n)dhar nainan jaan kai naatai

||1623||

You have beautiful eyes, therefore you may go home, I leave you.”1623.

ਯੌ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਪਾਰਥ ਕਉ ਰਨਿ ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਕਰ ਲੈ ਅਸਿ ਪੈਨਾ ॥

yau keh bhoopat paarath kau ran dhai pario kar lai as painaa ||

Saying these words to Arjuna, and taking up his sharp sword in his hand, the king fell upon the army

ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਮਹਾ ਬਲੁ ਧਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰਿਓ ਮਨ ਰੰਚਕ ਭੈ ਨਾ ॥

sain nihaar mahaa bal dhaar hakaar pario man ra(n)chak bhai naa ||

Seeing towards the army, he, the mighty one, becoming completely fearless, challenged the army

ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਅਵਸਾਨ ਗਏ ਛੁਟ ਕੋਊ ਸਕਿਓ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਨਾ ॥

satran ke avasaan ge chhuT kouoo sakio kar aayudh lai naa ||

Seeing him, the enemies become fearful, they could not hold their

weapons

ਮਾਰਿ ਅਨੇਕ ਦਏ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਪਾਨੀ ਹੀ ਪਾਨੀ ਰਟੈ ਕਰਿ ਸੈਨਾ ॥੧੬੨੪॥

maar anek dhe ran mai ik paanee hee paanee raTai kar sainaa ||1624||

He killed many in the war and the whole army shouted ‘water, water.’1624.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭਜੀ ਸੈਨ ਜਬ ਪਾਡਵੀ ਕਿਸਨ ਬਿਲੋਕੀ ਨੈਨ ॥

bhajee sain jab paaddavee kisan bilokee nain ||

ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੋ ਯੌ ਕਹੀ ਤੁਮ ਧਾਵਹੁ ਲੈ ਸੈਨ ॥੧੬੨੫॥

dhurajodhan so yau kahee tum dhaavahu lai sain ||1625||

When Krishna saw the Pandava army running away, he asked Duryodhana

to attack.1625.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਆ ਸਜਿ ਕੈ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੈਨ ਸਿਧਾਰਿਓ ॥

yau sun kai har kee bateeaa saj kai dhurajodhan sain sidhaario ||

Hearing the words of Krishna, Duryodhana marched forward with his bedecked army

ਭੀਖਮ ਆਗੈ ਭਯੋ ਸੰਗ ਭਾਨੁਜ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਿਜ ਸਾਥ ਪਧਾਰਿਓ ॥

bheekham aagai bhayo sa(n)g bhaanuj dhron kirapaa dhij saath padhaario ||

There were Bhishma, Dronacharya, Kripacharya etc. with Karana,

ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥

dhai pare ararai sabai teh bhoopat so at hee ran paario ||

And all these mighty ones waged a dreadful war with the king Kharag

Singh

ਆਗੇ ਹੁਇ ਭੂਪ ਲਰਿਓ ਨ ਡਰਿਓ ਸਭ ਕਉ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥੧੬੨੬॥

aage hui bhoop lario na ddario sabh kau sar ek hee ek prahaario ||1626||

The fought fearlessly advancing forward and he discharged one arrow towards each.1626.

ਤਬ ਭੀਖਮ ਕੋਪ ਕੀਓ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਬਹੁ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ॥

tab bheekham kop keeo man mai ieh bhoopat pai bahu teer chalaae ||

Then Bhishma got infuriated and discharged many arrows towards king

ਆਵਤ ਬਾਨ ਸੋ ਬਾਨ ਕਟੇ ਖੜਗੇਸ ਮਹਾ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥

aavat baan so baan kaTe khaRages mahaa as lai kar dhaae ||

Who intercepting all these arrows ran forward with his sword

ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਹ ਜੁਧੁ ਬਡੋ ਰਿਸਿ ਭੀਖਮ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥

hot bhayo teh judh baddo ris bheekham ko nirap bain sunaae ||

ਤਉ ਲਖਿ ਹੋ ਹਮਰੇ ਬਲ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਜਮ ਕੇ ਬਸਿ ਹੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਏ ॥੧੬੨੭॥

tau lakh ho hamare bal kau jab hee jam ke bas ho gireh jaae ||1627||

In that dreadful war, the king said within the hearing of Bhiashma: ‘You will

only know my power, when you reach the abode of Yama.’1627.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭਜਤ ਨ ਭੀਖਮ ਜੁਧ ਤੇ ਭੂਪ ਲਖੀ ਇਹ ਗਾਥ ॥

bhajat na bheekham judh te bhoop lakhee ieh gaath ||

ਸੀਸ ਕਟਿਓ ਤਿਹ ਸੂਤ ਕੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੬੨੮॥

sees kaTio teh soot ko ek baan ke saath ||1628||

Kharag Singh saw that Bhishma was not running away from the war, he cut down the head of the charioteer of Bhishma with a single arrow.1628.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅਸ੍ਵ ਲੈ ਭੀਖਮ ਕੋ ਭਜਿ ਗੇ ਤਬ ਹੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ॥

asavai lai bheekham ko bhaj ge tab hee dhurajodhan kop bhario ||

Taking Bhishma (in the chariot), the horses ran away, then Duryodhana

was filled with anger

ਸੰਗ ਦ੍ਰੋਣ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਰ ਲੈ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਜਾਦਵ ਜਾਇ ਪਰਿਓ ॥

sa(n)g dhron ko putr kirapaa bar lai baramaakirat jaadhav jai pario ||

He fell upon the king alongwith the son of Dronacharya, Kripacharya, Kratavarma and Yadavas etc.

ਧਨੁ ਬਾਨ ਲੈ ਦ੍ਰਉਣ ਹੂੰ ਆਪ ਤਬੈ ਹਠ ਠਾਨਿ ਰਹਿਓ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਡਰਿਓ ॥

dhan baan lai dhraun hoo(n) aap tabai haTh Thaan rahio neh naik ddario ||

ਕਰਵਾਰਿ ਕਟਾਰਿਨਿ ਸੂਲਨਿ ਸਾਗਨਿ ਚਕ੍ਰਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਜੁਝ ਕਰਿਓ ॥੧੬੨੯॥

karavaar kaTaarin soolan saagan chakran ko at joojh kario ||1629||

Dronacharya himself, taking up his bow and arrows persistently and fearlessly resisted and waged a dreadful war with his sword, dagger,

trident, lance, discus etc.1629.

ਕਾਨ ਜੂ ਬਾਚ ਖੜਗੇਸ ਸੋ ॥

kaan joo baach khaRages so ||

Speech of Krishna addressed to Kharag Singh:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਜਦੁਬੀਰ ਲੀਏ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕਉ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

tau hee lau jadhubeer le'ee dhan sree khaRages kau bain sunaayo ||

Krishna, taking his bow in his hand, said to Kharag Singh, “O food! What if you have waged a dreadful war

ਮਾਰਤ ਹਉ ਹਠਿ ਕੈ ਸਠਿ ਤੋ ਕਹੁ ਕਾ ਭਯੋ ਜੁ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

maarat hau haTh kai saTh to kahu kaa bhayo ju at judh machaayo ||

I shall now kill you powerfully

ਏਕ ਘਰੀ ਲਰਿ ਲੈ ਮਰਿ ਹੈ ਅਬ ਜਾਨਤ ਹਉ ਤੁਯ ਕਾਲ ਹੀ ਆਯੋ ॥

ek gharee lar lai mar hai ab jaanat hau tuy kaal hee aayo ||

“You may fight for one ghari (short duration of time), because I know that

your death is very near and you have to die

ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਜਉ ਚਿਤ ਮੈ ਹਰਿ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥੧੬੩੦॥

chet re chet ajau chit mai har iau keh kai dhan baan chalaayo ||1630||

Telling him to remain cautious, Krishna discharged his arrow.1630.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਆਵਤ ਸਰ ਸੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਰਿਸਿ ਬੋਲਿਯੋ ਖੜਗੇਸ ॥

aavat sar so kaaT kai ris boliyo khaRages ||

ਮੁਹਿ ਪਉਰਖ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ ॥੧੬੩੧॥

muh paurakh jaanat sakal ses sures mahes ||1631||

Intercepting the coming arrow, Kharag Singh said furiously, “Sheshnaga,

Indra and Shiva know quite nicely about my bravery.1631.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਭਖ ਜੈਹਉ ਭੂਤਨ ਭਜਾਇ ਦੈਹੋ ਸੁਰਾਸੁਰ ਸਯਾਮ ਪਟਿਕੈ ਹੋ ਭੂਮਿ ਭੁਜਾ ਅਸਿ ਜੋ ਗਹਉ ॥

bhakh jaihau bhootan bhajai dhaiho suraasur sayaam paTikai ho bhoom bhujaa as jo gahau ||

I shall devour the ghosts

ਭੈਰਵ ਨਚੈਹਉ ਭਾਰੀ ਜੁਧਹਿ ਮਚੈਹਉ ਪੁਨਿ ਭਾਜ ਹੂੰ ਨ ਜੈਹਉ ਸੁਨਿ ਸਾਚੀ ਹਰਿ ਹਉ ਕਹਉ ॥

bhairav nachaihau bhaaree judheh machaihau pun bhaaj hoo(n) na jaihau sun saachee har hau kahau ||

I shall cause the gods and demons to run away and throw Krishna on the ground, such is the power in my arms, by waging a terrible war, I shall cause Bhairava to dance, O Krishna, I am telling the truth that I shall not run away from the war-arena

ਕਹਾ ਦ੍ਰਉਣ ਦਿਜ ਕਉ ਸੰਘਾਰਤ ਨ ਲਾਗੈ ਪਲ ਮਾਰੋ ਦਲ ਬਲਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਮ ਰੁਦ੍ਰ ਜੋ ਚਹਉ ॥

kahaa dhraun dhij kau sa(n)ghaarat na laagai pal maaro dhal bal i(n)dhr

jam rudhr jo chahau ||

It will not take more than a moment to kill Dronacharhya

ਰਾਧਿਕਾ ਰਵਨ ਤਉ ਤੇਰੇ ਰਨ ਜੁਰੇ ਆਜੁ ਛਤ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਹੁਇ ਕੈ ਐਸੋ ਬੋਲ ਹਉ ਸਹਉ ॥੧੬੩੨॥

raadhikaa ravan tau tere ran jure aaj chhatree khaRages hui kai aaiso bol hau sahau ||1632||

I can kill Indra or Yama alongwith their military power, whomsoever I want to kill, O Krishna! all your kshatriyas engaged in war, I can kill all of them, but being Kharag Singh, I can`t tolerate your said world."1632.

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPAI

ਤਬਹਿ ਦ੍ਰਉਣ ਰਿਸ ਕੋ ਬਢਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਉਹੈ ਧਾਯੋ ॥

tabeh dhraun ris ko baddai nirap sauhai dhaayo ||

ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

asatr sasatr geh paan bahut bidh judh machaayo ||

Then Dronacharya came angrily before the king and he waged a dreadful

war, holding his weapons and arms

ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਉਣ ਤਨ ਭਰੇ ਲਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਐਸੇ ॥

adhik sraun tan bhare lare bhaT ghail aaise ||

ਲਾਲ ਗੁਲਾਲ ਭਰੇ ਪਟਿ ਖੇਲਤ ਚਾਚਰ ਜੈਸੇ ॥

laal gulaal bhare paT khelat chaachar jaise ||

The warriors, getting wounded and a good deal of blood out of their bodies, they appear to have played the Holi with red colour and also wearing red clothes

ਤਬ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਯੌ ਕਹੈ ਧਨਿ ਦਿਜ ਧਨਿ ਸੁ ਭੂਪ ਤੁਅ ॥

tab dhekh sabhai sur yau kahai dhan dhij dhan su bhoop tua ||

ਜੁਗ ਚਾਰਨ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਕਹੂੰ ਐਸੇ ਜੁਧ ਨ ਭਯੋ ਭੁਅ ॥੧੬੩੩॥

jug chaaran mai ab lau kahoo(n) aaise judh na bhayo bhua ||1633||

The gods seeing this hailed Dronacharya and the king Kharag Singh and also said, ”Such a war has not been fought on the earth during the four

ages.”1633.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਘੇਰਿਓ ਤਬ ਖੜਗੇਸ ਕਉ ਪਾਡਵ ਸੈਨ ਰਿਸਾਇ ॥

gherio tab khaRages kau paaddav sain risai ||

ਪਾਰਥ ਭੀਖਮ ਭੀਮ ਦਿਜ ਦ੍ਰਉਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੁਰ ਰਾਇ ॥੧੬੩੪॥

paarath bheekham bheem dhij dhraun kirapaa kur rai ||1634||

Then greatly infuriated, Arjuna, Bhishma, Bhima, Dronacharya, Kripacharya and Duryodhana etc. of the Pandava army besieged Kharag Singh.1634.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਜੈਸੇ ਬਾਰ ਖੇਤ ਕਉ ਜੁ ਕਾਲ ਫਾਸ ਚੇਤ ਕਉ ਸੁ ਭਿਛ ਦਾਨ ਦੇਤ ਕਉ ਸੁ ਕੰਕਨ ਜਿਉ ਕਰ ਕੋ ॥

jaise baar khet kau ju kaal faas chet kau su bhichh dhaan dhet kau su

ka(n)kan jiau kar ko ||

Just as the fence surrounds the field, death surrounds the donor and the bangle surrounds the hand

ਜੈਸੇ ਦੇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਕਉ ਪ੍ਰਵੇਖ ਸਸਿ ਭਾਨੁ ਕਉ ਅਗਿਆਨ ਜੈਸੇ ਗਿਆਨ ਕਉ ਸੁ ਗੋਪੀ ਜੈਸੇ ਹਰਿ ਕੋ ॥

jaise dheh praan kau pravekh sas bhaan kau agiaan jaise giaan kau su gopee jaise har ko ||

Just as the body surrounds the vital force Prana, the light surrounds the spheres of sun and moon, nescience surrounds knowledge and gopis surround Krishna.

ਜਿਉ ਤੜਾਗ ਆਪ ਕਉ ਸੁ ਮਾਲਾ ਜੈਸੇ ਜਾਪੁ ਕਉ ਸੋ ਪੁੰਨਿ ਜੈਸੇ ਪਾਪ ਕਉ ਜਿਉ ਆਲ ਬਾਲ ਤਰੁ ਕੋ ॥

jiau taRaag aap kau su maalaa jaise jaap kau so pu(n)n jaise paap kau jiau aal baal tar ko ||

Just as the tank surrounds the water, the rosary surrounds the repetition of the name, the virtues surround the vices and the creeper surrounds the cucumber

ਜੈਸੇ ਉਡ ਧ੍ਰੂਅ ਕਉ ਸਮੁਦਰ ਜੈਸੇ ਭੂਅ ਕਉ ਸੁ ਤੈਸੇ ਘੇਰਿ ਲੀਨੋ ਹੈ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਰ ਕੋ ॥੧੬੩੫॥

jaise udd dhraooa kau samudhar jaise bhooa kau su taise gher leeno hai khaRag si(n)gh bar ko ||1635||

Just as the sky surrounds the pole star, the ocean surrounds the earth in the same way, these heroes have surrounded the mighty Kharag

Singh.1635.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਖੜਗੇਸ ਜਬੈ ਤਬ ਹੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥

gher layo khaRages jabai tab hee dhurajodhan kop bhayo hai ||

After surrounding Kharag Singh, Duryodhana was greatly enraged

ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਜੁਧਿਸਟਰ ਭੀਖਮ ਅਉਰ ਹਲੀ ਹਲੁ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥

paarath bheem judhisaTar bheekham aaur halee hal paan layo hai ||

Arjuna, Bhima, Yudhishtar and Bhishma took their weapons and Balram carried his plough

ਭਾਨੁਜ ਦ੍ਰਉਣ ਜੁ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਅਰਿ ਓਰਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥

bhaanuj dhraun ju aaur kirapaa su kirapaan le ar or gayo hai ||

ਅਤ੍ਰਨ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਦਾਤਨ ਕੋ ਤਹਾ ਆਹਵ ਹੋਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥੧੬੩੬॥

atran laatan mookan dhaatan ko tahaa aahav hot bhayo hai ||1636||

Dronacharya, Kripacharya, Karana etc., have advanced towards the enemy

and the dreadful fighting began with arms, legs, fists and teeth.1636.

ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕਈ ਅਰਿ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

sree khaRages layo dhan baan sa(n)bhaar kiee ar koT sa(n)ghaare ||

Kharag Singh, holding his bow and arrows killed millions of enemies

ਬਾਜ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਗਿਰੇ ਗਜਰਾਜ ਗਿਰੇ ਗਿਰਿ ਸੇ ਧਰਿ ਕਾਰੇ ॥

baaj pare kahoo(n) taaj gire gajaraaj gire gir se dhar kaare ||

Somewhere horses, somewhere the black elephants like mountains have fallen down

ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੇ ਤਰਫੈ ਸੁ ਮਨੋ ਕਰਸਾਯਲ ਸਿੰਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥

ghail ek pare tarafai su mano karasaayal si(n)gh biddaare ||

ਏਕ ਬਲੀ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋ ਅਰਿ ਲੋਥ ਪਰੀ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਉਤਾਰੇ ॥੧੬੩੭॥

ek balee karavaaran so ar loth paree teh moo(n)dd utaare ||1637||

Some of them, having fallen, are writhing like young one of an elephant crushed by lion and some of them are so powerful, who are severing the

heads of the fallen corpses.1637.

ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਉਤਾਰੇ ॥

bhoopat baan kamaan gahee jadhubeeran ke abhimaan utaare ||

ਫੇਰਿ ਲਈ ਜਮਧਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰ ਕੇ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਉਰ ਫਾਰੇ ॥

fer liee jamadhaar sa(n)bhaar hakaar ke satran ke ur faare ||

The king, taking up his bow and arrows pulverised the pride of Yadavas and then taking up the axe in his hand, he tore away the hearts of the enemies

ਘਾਇ ਏਕ ਗਿਰੇ ਰਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਜਗਦੀਸ ਸੰਭਾਰੇ ॥

ghai ek gire ran mai apane man mai jagadhees sa(n)bhaare ||

The warriors, getting wounded in the war, are remembering the Lord in their mind

ਤੇ ਵਹ ਮੋਖ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ਭਵ ਕੋ ਤਰ ਕੈ ਹਰਿ ਲੋਕਿ ਪਧਾਰੇ ॥੧੬੩੮॥

te veh mokh bhe tab hee bhav ko tar kai har lok padhaare ||1638||

Those who have died in the war, have attained salvation and they ferried across the dreadful ocean of samsara and gone to the abode of the

Lord.1638.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨਿਪਟ ਸੁਭਟ ਚਟਪਟ ਕਟੇ ਖਟਪਟ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥

nipaT subhaT chaTapaT kaTe khaTapaT kahee na jai ||

The mighty warriors were chopped very quickly and the dreadfulness of the war cannot be described

ਸਟਪਟ ਜੇ ਭਾਜੇ ਤਿਨਹੁ ਪਾਰਥ ਕਹਿਓ ਸੁਨਾਇ ॥੧੬੩੯॥

saTapaT je bhaaje tinahu paarath kahio sunai ||1639||

Those who are running away quickly, Arjuna said to them,1639

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੈ ਕਾਜ ਕੋ ਆਜ ਕਰੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਨਾਹਿ ਟਰੋ ॥

sree birajaraaj kai kaaj ko aaj karo sabh hee bhaT naeh Taro ||

“O warriors! do the task assigned by Krishna and do not run away from

war-arena

ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਲਲਕਾਰਿ ਪਰੋ ॥

dhan baan sa(n)bhaar kai paanan mai ar bhoopat kau lalakaar paro ||

Hold your bow and arrows in your hands and fall upon the king shouting at him

ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਰਰੋ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਹਥਿਯਾਰ ਧਰੋ ॥

mukh te mil maar hee maar raro apune apune hathiyaar dharo ||

“Holding you weapons in your hands, shout ‘kill, kill’

ਤੁਮ ਤੋ ਕੁਲ ਕੀ ਕਛੁ ਲਾਜ ਕਰੋ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਲਰੋ ਨ ਡਰੋ ॥੧੬੪੦॥

tum to kul kee kachh laaj karo khaRages ke sa(n)g laro na ddaro ||1640||

Think at least something of the tradition of your clan and fight with Kharag Singh fearlessly.”1640.

ਭਾਨੁਜ ਕੋਪ ਭਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਹਠਿ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ ॥

bhaanuj kop bhayo chit mai teh bhoopat ke haTh saamuhe dhaayo ||

Karan, the son of Surya, in anger, stood firmly with persistence in front of

the king

ਚਾਪ ਚਢਾਇ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਸਰ ਯੌ ਤਬ ਹੀ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

chaap chaddai layo kar mai sar yau tab hee ik bain sunaayo ||

And pulling his bow and taking his arrow in his hand, he said to the king

ਆਯੋ ਹੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤਊ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

aayo hai kehar ke mukh mai mirag aaise kahiyo nirap tuoo sun paayo ||

“Do you listen, O king! now you have fallen like a deer in the mouth of a lion like me

ਭੂਪਤਿ ਹਾਥਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹਿਓ ਮੁਖ ਤੇ ਸਮਝਾਯੋ ॥੧੬੪੧॥

bhoopat haath layo dhan baan sa(n)bhaar kahio mukh te samajhaayo ||1641||

” The king took his bow and arrow in his hands and said to the son of Surya instructing him,1641

ਭਾਨੁਜ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੁਝਿ ਮਰੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਹੁ ਭਲੋ ਦਿਨ ਕੋਇਕ ਜੀਜੋ ॥

bhaanuj kaahe kau jujh maro gireh jaahu bhalo dhin koik jeejo ||

“O Karan, the son of Surya! why do you want to die? You may go and

remain alive for some days

ਖਾਤ ਹਲਾਹਲ ਕਿਉ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਜਾਇ ਕੈ ਧਾਮੁ ਸੁਧਾ ਰਸੁ ਪੀਜੋ ॥

khaat halaahal kiau apane kar jai kai dhaam sudhaa ras peejo ||

Why are you taking poison with your own hands, go to your home and quaff the nectar comfortably,”

ਯੌ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨਿਓ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਜੁਧਹਿ ਕੋ ਫਲੁ ਲੀਜੋ ॥

yau keh bhoopat baan hanio mukh te kahiyo judheh ko fal leejo ||

Saying this, the king discharged his arrow and said, “Look to the reward of coming to the war

ਲਾਗਤਿ ਬਾਨ ਗਿਰਿਓ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰਉਨ ਗਿਰਿਓ ਸਗਰੋ ਅੰਗ ਭੀਜੋ ॥੧੬੪੨॥

laagat baan girio murachhai kai sraun girio sagaro a(n)g bheejo ||1642||

” On being hit by the arrow he fell down unconscious and all his body was

filled with blood.1642.

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਭੀਮ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਪਾਰਥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਨ ਧਾਯੋ ॥

tau hee lau bheem gadhaa geh kai pun paarath lai kar mai dhan dhaayo ||

Then Bhima ran with his mace and Arjuna with his bow

ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਹਦੇਵ ਸੁ ਭੂਰਸ੍ਰਵਾ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥

bheekham dhron kirapaa sahadhev su bhoorasravaa man kop baddaayo ||

Bhishma, Drona, Kripacharya, Sahdev Bhurshrava etc. also got enraged

ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਰਾਇ ਜੁਧਿਸਟਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਲੈ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥

sree dhurajodhan rai judhisaTar sree bij naik lai dhal aayo ||

Duryodhana, Yudhishtar and Krishna also came with their army

ਭੂਪ ਕੇ ਤੀਰਨ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਬਰ ਬੀਰਨ ਤਉ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥੧੬੪੩॥

bhoop ke teeran ke ddar te bar beeran tau man mai ddar paayo ||1643||

With the arrows of the king, the mighty warriors became fearful in their

mind.1643.

ਤਉ ਲਗਿ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਆਪ ਕੁਪਿਯੋ ਸਰ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਇਕ ਮਾਰਿਓ ॥

tau lag sreepat aap kupiyo sar bhoopat ke ur mai ik maario ||

Till that time, Krishna, in great ire, shot an arrow in the heart of the king

ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੋ ਤਾਨ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸਾਰਥੀ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥

ek hee baan ko taan tabai teh saarathee ko pratia(n)g prahaario ||

Now he, pulling his bow discharged an arrow towards the charioteer

ਭੂਪਤਿ ਆਗੇ ਹੀ ਹੋਤ ਭਯੋ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨ ਟਰਿਓ ਪਗ ਟਾਰਿਓ ॥

bhoopat aage hee hot bhayo ran bhoomeh te na Tario pag Taario ||

Now the king advanced forward and his feet slipped in the battlefield

ਸੂਰ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਸਭ ਹੀ ਜਸੁ ਯੌਂ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਿਓ ॥੧੬੪੪॥

soor saraahat bhe sabh hee jas yo(n) mukh te kab sayaam uchaario

||1644||

The poet says that all the warriors began to eulogise this war.1644.

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਆਨਨ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥

sree har ko avilok kai aanan iau keh kai nirap baat sunaiee ||

ਛੂਟ ਰਹੀ ਅਲਕੈ ਕਟਿ ਲਉ ਉਪਮਾ ਮੁਖ ਕੀ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥

chhooT rahee alakai kaT lau upamaa mukh kee baranee nahee jaiee ||

Seeing Krishna, the king said, “You have got very beautiful hair and the glory of your face is indescribable

ਚਾਰੁ ਦਿਪੈ ਅਖੀਆਨ ਦੋਊ ਉਪਮਾ ਨ ਕਛੂ ਇਨ ਤੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥

chaar dhipai akheeaan dhouoo upamaa na kachhoo in te adhikaiee ||

“Your eyes are extremely charming and they cannot be compared with anything

ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਤੁਮ ਕਉ ਹਰਿ ਛਾਡਤਿ ਲੈਹੁ ਕਹਾ ਹਠਿ ਠਾਨਿ ਲਰਾਈ ॥੧੬੪੫॥

jaahu chale tum kau har chhaaddat laih kahaa haTh Thaan laraiee ||1645||

O Krishna! you may go away, I leave you, what will you gain by fighting?”

1645.

ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਬਹੁਰੋ ਹਮਰੀ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

dhan baan sa(n)bhaar kahiyo bahuro hamaree bateeyaa har joo sun leejai ||

ਕਿਉ ਹਠਿ ਠਾਨਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਮ ਸਿਉ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਆਹਵ ਕੀਜੈ ॥

kiau haTh Thaan ayodhan mai ham siau samuhai kai aahav keejai ||

Holing his bow and arrows, the king said to Krishna, “You listen to me, why are you coming before me to fight persistently?

ਮਾਰਤ ਹੋ ਅਬ ਤੋਹਿ ਨ ਛਾਡਤ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਅਬ ਲਉ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥

maarat ho ab toh na chhaaddat jaahu bhale ab lau nahee chheejai ||

“I shall kill you now and shall not leave you, otherwise you may go away

ਮਾਨ ਕਹਿਓ ਹਮਰੋ ਪੁਰ ਕੀ ਕਜਰਾਰਨਿ ਕੋ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ॥੧੬੪੬॥

maan kahio hamaro pur kee kajaraaran ko na birathaa dhukh dheejai ||1646||

Nothing has gone wrong even now, obey me and do not uselessly put in

anguish the women of the city by dying.1646.

ਹਉ ਹਠ ਠਾਨਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਘਨੇ ਰਨਬੀਰ ਨਿਬੇਰੇ ॥

hau haTh Thaan ayodhan mai ghan sayaam ghane ranabeer nibere ||

“I have killed many warriors engaged in war persistently

ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਹਮ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸਮੁਹਾਇ ਭਯੋ ਨ ਫਿਰਿਓ ਰਨ ਹੇਰੇ ॥

kaa ke kahe ham so har joo samuhai bhayo na firio ran here ||

O Krishna! who has instigated you to fight with me?, and you are not running away from the war arena

ਮਾਰੋ ਕਹਾ ਅਬ ਤੋ ਕਹੁ ਹਉ ਕਰੁਨਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜੀਯ ਆਵਤ ਮੇਰੇ ॥

maaro kahaa ab to kahu hau karunaa at hee jeey aavat mere ||

ਤੋ ਕਉ ਮਰਿਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਮਰਿ ਜੈ ਹੈ ਸਖਾ ਹਰਿ ਜੇਤਕ ਤੇਰੇ ॥੧੬੪੭॥

to kau mario sun kai chhin mai mar jai hai sakhaa har jetak tere ||1647||

“The mercy has arisen in my heart, therefore why should I kill you?

hearing about your death all your friends will also die in an instant.”1647.

ਹਰਿ ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ ॥

har iau sun kai dhan baan layo ris kai khaRages ke saamuhe dhaayo ||

ਆਵਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਘਟਿਕਾ ਜੁਗ ਬਾਨਨ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

aavat hee kab sayaam bhanai ghaTikaa jug baanan judh machaayo ||

Listening to such a talk, Krishna fell upon Kharag Singh in ire, and according to the poet he continued the war for two gharis (very short period)

ਸਯਾਮ ਗਿਰਾਵਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਹੂੰ ਰਥ ਤੇ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

sayaam giraavat bhayo nirap kau nirap hoo(n) rath te har bhoom giraayo ||

Sometimes Krishna and sometimes the king caused the other to fall from the chariot

ਕਉਤਕ ਹੇਰਿ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥੧੬੪੮॥

kautak her saraahat bhe bhaT sree har ko nirap ko jas gaayo ||1648||

Seeing this spectacle the minstrels began to praise the king and

Krishna.1648.

ਇਤਿ ਸਯਾਮ ਚਢਿਯੋ ਰਥ ਆਪਨ ਪੈ ਰਥ ਪੈ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਚਢਿਓ ॥

eit sayaam chaddiyo rath aapan pai rath pai ut sree khaRages chaddio ||

On this side Krishna mounted his chariot and on the other side, the king Kharag Singh ascended his vehicle

ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਮਯਾਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਢਿਓ ॥

at kop baddai mahaa chit mai teh mayaanahu te karavaar kaddio ||

The king, in fury, drew out his sword from the scabbard

ਸੁ ਘਨੋ ਦਲ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਰਿਸਿ ਤੇਜ ਕੀ ਪਾਵਕ ਸੰਗ ਡਢਿਓ ॥

s ghano dhal pa(n)dd ke putran ko ris tej kee paavak sa(n)g ddaddio ||

The army of Pandavas also got ablazed with anger,

ਧੁਨਿ ਬੇਦ ਕੀ ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਮਾਨਹੁ ਪਾਰਥ ਸਾਥ ਪਢਿਓ ॥੧੬੪੯॥

dhun bedh kee asatran sasatran kee bidh maanahu paarath saath paddio ||1649||

It appeared that the sound of the weapons and arms was the recitation of

the Vedic mantras.1649.

ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੇ ਦਲ ਕੋ ਲਖਿ ਭੂਪ ਤਬੈ ਅਤਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

sree dhurajodhan ke dhal ko lakh bhoop tabai at baan chalaae ||

Seeing the army of Duryodhana, the king showered his arrows

ਬਾਕੇ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਤਹ ਬੀਰ ਘਨੇ ਤਬ ਹੀ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਏ ॥

baake ke'ee birathee teh beer ghane tab hee jam dhaam paThaae ||

He depriving many warriors of their chariots, dispatched them to the abode of Yama

ਭੀਖਮ ਦ੍ਰਉਣ ਤੇ ਆਦਿਕ ਸੂਰ ਭਜੇ ਰਣ ਮੈ ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਏ ॥

bheekham dhraun te aadhik soor bhaje ran mai na kouoo Thaharaae ||

ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਬਹੁਰੋ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਨਾਹਿਨ ਆਏ ॥੧੬੫੦॥

jeet kee aas tajee bahuro khaRages ke saamuhe naahin aae ||1650||

The warriors like Bhishma and Drona ran away from the battlefield and relinquishing all hope of victory, they did not come again before Kharag

Singh.1650.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦ੍ਰਉਣਜ ਭਾਨੁਜ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਜਿ ਗਏ ਨ ਬਾਧੀ ਧੀਰ ॥

dhraunaj bhaanuj kirapaa bhaj ge na baadhee dheer ||

ਭੂਰਸ੍ਰਵਾ ਕੁਰਰਾਜ ਸਬ ਟਰੇ ਲਖੀ ਰਨ ਭੀਰ ॥੧੬੫੧॥

bhoorasravaa kuraraaj sab Tare lakhee ran bheer ||1651||

Forsaking their endurance, the son of Drona, the son of Surya and Kripacharya ran away and seeing the dreadful fighting Bhurshrva and

Duryodhana also fled.1651.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭਾਜੇ ਸਬੈ ਲਖਿ ਕੈ ਸੁ ਜੁਧਿਸਟਰਿ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਕੇ ਤਟਿ ਐਸੇ ਉਚਾਰਿਓ ॥

bhaaje sabai lakh kai su judhisaTar sreepat ke taT aaise uchaario ||

ਭੂਪ ਬਡੋ ਬਲਵੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਕਾਹੂੰ ਤੇ ਪੈਗ ਟਰਿਓ ਨਹੀ ਟਾਰਿਓ ॥

bhoop baddo balava(n)t kirapaanidh kaahoo(n) te paig Tario nahee Taario ||

Seeing all of them fleeing, Yudhishtar said to Krishna, "This king is very powerful and is not receding by anyone

ਭਾਨੁਜ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰਉਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥

bhaanuj bheekham dhraun kirapaa ham paarath bheem ghano ran paario ||

ਸੋ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਟਰੈ ਰਨ ਤੇ ਹਮ ਹੂੰ ਸਬ ਹੂੰ ਪ੍ਰਭ ਪਉਰਖ ਹਾਰਿਓ ॥੧੬੫੨॥

so neh naik Tarai ran te ham hoo(n) sab hoo(n) prabh paurakh haario

||1652||

“We have waged a terrible war with him, taking Karan, Bhisham, Drone, Kripacharya, Arjuna, Bhima etc. with us but he did not even slightly get aside from war and all of us had to surrender.1652.

ਭੀਖਮ ਭਾਨੁਜ ਅਉ ਦੁਰਜੋਧਨ ਭੀਮ ਘਨੋ ਹਠਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

bheekham bhaanuj aau dhurajodhan bheem ghano haTh judh machaayo ||

ਸ੍ਰੀ ਮੁਸਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਸਾਤਕਿ ਕੋਪ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮਾਝ ਬਢਾਯੋ ॥

sree musalee baramaakirat saatak kop ghano chit maajh baddaayo ||

“Bhisham, Karan, Duryodhana, Bhim etc. waged a persistent and Balram, Kratvarma, Satyak etc. also became extremely enraged in their mind

ਹਾਰ ਰਹੇ ਰਨਧੀਰ ਸਬੈ ਅਬ ਕਾ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਆਯੋ ॥

haar rahe ranadheer sabai ab kaa prabh joo tumare man aayo ||

“All the warriors are being defeated

ਭਾਗਤ ਪੈਗੁ ਨ ਸੋ ਰਨ ਤੇ ਤਿਹ ਸੋ ਹਮਰੋ ਸੁ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥੧੬੫੩॥

bhaagat paig na so ran te teh so hamaro su kachhoo na basaayo ||1653||

O Lord! what is in your mind now, that you want to do? Now all the

warriors are running away and we have no control over them now.”1653.

ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਗਨ ਦੇਵ ਤਿਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰ ਧਾਏ ॥

rudhr te aadh jite gan dhev tite mil kai nirap uoopar dhaae ||

All the ganas of Rudra etc., who were there and all other gods who were there, they all together fell upon the king Kharag Singh

ਤੇ ਸਬ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਹਕਾਰਿ ਲਗਾਏ ॥

te sab aavat dhekh balee dhan taan kai baan hakaar lagaae ||

Seeing them all coming, this mighty warrior challenged all of them by pulling his bow

ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਤਜਿ ਜੁਧ ਪਰਾਏ ॥

ek gire teh ghail havai ik traas bhare taj judh paraae ||

Some of them, who were wounded, fell down and some becoming fearful

ran away

ਏਕ ਲਰੇ ਨ ਡਰੇ ਬਲਵਾਨ ਨਿਦਾਨ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੬੫੪॥

ek lare na ddare balavaan nidhaan souoo nirap maar giraae ||1654||

The warriors who fought fearlessly, were ultimately killed by the king.1654.

ਜੀਤਿ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਖਗੇਸ ਗਨੇਸ ਕੋ ਘਾਇਲ ਕੈ ਮੁਰਛਾਯੋ ॥

jeet sures dhanes khages ganes ko ghail kai murachhaayo ||

After gaining victory over Surya, Kuber, Garuda etc., the king wounded Ganesh and made him unconscious

ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਜਲੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਪਰਾਯੋ ॥

bhoom pariyo bisa(n)bhaar nihaar jales dhines nises paraayo ||

Seeing Ganesh fallen on the ground, Varuna, Surya and Chandrama fled away

ਬੀਰ ਮਹੇਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥

beer mahes te aadhik bhaaj ge ieh saamuhe ek na aayo ||

The hero like Shiva also went away and did not come before the king

ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਆਵਤ ਜੋ ਸੁ ਚਪੇਟ ਸੋ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੬੫੫॥

kop kirapaanidh aavat jo su chapeT so maar kai bhoom giraayo ||1655||

Whosoever came before the king, getting enraged, the king caused him to

fall down on the ground with the blow of his hand.1655.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਏ ਕਹੀ ਬਾਤ ਧਰਮ ਕੇ ਤਾਤ ॥

sree har siau har e kahee baat dharam ke taat ||

Brahma said to Krishna, “You are the master of Dharma

ਤਿਹੀ ਸਮੈ ਸਿਵ ਜੂ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮੇ ਸਿਉ ਮੁਸਕਾਤ ॥੧੬੫੬॥

tihee samai siv joo kahiyo brahame siau musakaat ||1656||

” And at the same time Shiva said to Brahma, smilingly,1656

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਪਨ ਸੋ ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਜੁਝਿ ਰਹੈ ਕਰ ਕੈ ਨ ਮਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿਓ ॥

aapan so sab hee bhaT joojh rahai kar kai na marai nirap maario ||

“Many mighty warriors like us have fought heroically with the king, but

none has been able to kill him

ਤਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸਿਉ ਸਿਵ ਜੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਓ ॥

tau chaturaanan siau siv joo kab sayaam kahai ieh bhaat uchaario ||

” Then Shiva said further to Brahma:

ਸਕ੍ਰ ਜਮਾਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਹਮ ਹੂੰ ਇਨ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥

sakr jamaadhik beer jite ham hoo(n) in so at hee ran paario ||

“Indra, Yama and all of us have waged a dreadful war with the king

ਏ ਤੋ ਨਹੀ ਬਲ ਹਾਰਤ ਰੰਚਕ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕਨਿ ਕੋ ਦਲੁ ਹਾਰਿਓ ॥੧੬੫੭॥

e to nahee bal haarat ra(n)chak chaudhahoo(n) lokan ko dhal haario ||1657||

The army of the fourteen worlds has been dreaded, but the power of the

king has not even slightly declined.”1657.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੋਊ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ਇਤ ਪੰਕਜ ਪੂਤ ਤ੍ਰਿਨੈਨ ॥

dhouoo karat bichaar it pa(n)kaj poot tiranain ||

ਉਤ ਰਵਿ ਅਸਤਾਚਲਿ ਗਯੋ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਭਈ ਰੈਨ ॥੧੬੫੮॥

aut rav asataachal gayo sas pragaTiyo bhiee rain ||1658||

In this way, Brahma and Shiva are holding consultation on this side and on

the other side, the sun set, the moon arose and night fell.1658.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਦੋਊ ਦਲ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥

dhouoo dhal at hee akulaane ||

ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਸੋ ਤਨ ਮੁਰਝਾਨੇ ॥

bhookh piaas so tan murajhaane ||

Both the armies were extremely agitated and with hunger and thirst, the bodies of the warriors withered

ਅਰ ਤੇ ਲਰਤੇ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਸਾਝ ॥

ar te larate havai giee saajh ||

ਰਹਿ ਗਏ ਤਾ ਹੀ ਰਨ ਕੇ ਮਾਝ ॥੧੬੫੯॥

reh ge taa hee ran ke maajh ||1659||

The evening fell with continued fighting and all of them had to remain in

the battlefield.1659.

ਭੋਰ ਭਯੋ ਸਭ ਸੁਭਟ ਸੁ ਜਾਗੇ ॥

bhor bhayo sabh subhaT su jaage ||

ਦੁਹ ਦਿਸ ਮਾਰੂ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ ॥

dhuh dhis maaroo baajan laage ||

In the morning, all the warriors awoke and the battle-drums were played from both the sides

ਸਾਜੇ ਕਵਚ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਧਾਰੇ ॥

saaje kavach sasatr kar dhaare ||

ਬਹੁਰ ਜੁਧ ਕੇ ਹੇਤ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੬੬੦॥

bahur judh ke het sidhaare ||1660||

The warriors wearing their armours and holding weapons marched for

war.1660.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਿਵ ਕੌ ਜਮ ਕੌ ਰਵਿ ਕੌ ਸੰਗਿ ਲੈ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਨੰਦ ਚਲਿਯੋ ਰਨ ਧਾਨੀ ॥

siv kau jam kau rav kau sa(n)g lai basudhev ko na(n)dh chaliyo ran dhaanee ||

ਮਾਰਤ ਹੋ ਅਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੋ ਹਰ ਕੋ ਹਰਿ ਭਾਖਤ ਯੌ ਮੁਖ ਬਾਨੀ ॥

maarat ho ar kai ar ko har ko har bhaakhat yau mukh baanee ||

Vasudev, the son of Vasudev accompanied by Shiva, Yama and Surya went towards the battlefield and Krishna said to Brahma, “We have to kill

the enemy definitely, stabilising ourselves”

ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਘਨੇ ਉਮਡੇ ਭਟ ਪਾਨਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਤਾਨੀ ॥

sayaam ke sa(n)g ghane umadde bhaT paanan baan kamaanan taanee ||

ਆਇ ਭਿਰੇ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਅਸੰਕ ਭਏ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥੧੬੬੧॥

aai bhire khaRages ke sa(n)g asa(n)k bhe kachh sa(n)k na maanee ||1661||

Many warriors rushed forward in the company of Krishna and holding their bows and arrows, came to fight with Kharag Singh fearlessly.1661.

ਗਿਆਰਹ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰਨਿ ਕੇ ਰਥ ਕਾਟੇ ॥

giaareh ghail kai siv ke gan dhavaiaadhas sooran ke rath kaaTe ||

The eleven ganas of Shiva were wounded and the chariots of the twelve Suryas were shattered

ਘਾਇ ਕੀਯੋ ਜਮ ਕੋ ਬਿਰਥੀ ਬਸੁ ਆਠਨ ਕਉ ਲਲਕਾਰ ਕੇ ਡਾਟੈ ॥

ghai keeyo jam ko birathee bas aaThan kau lalakaar ke ddaaTai ||

Yama was wounded and all the eight Vasus were challenged and

frightened

ਸਤ੍ਰ ਬਿਮੁੰਡਤ ਕੀਨੇ ਘਨੇ ਜੁ ਰਹੇ ਰਨ ਤੇ ਤਿਨ ਕੇ ਪਗ ਹਾਟੇ ॥

satr bimu(n)ddat keene ghane ju rahe ran te tin ke pag haaTe ||

Many enemies were made headless and those who survived, ran away from the battlefield

ਪਉਣ ਸਮਾਨ ਛੁਟੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਨ ਸਬੈ ਦਲ ਬਾਦਲ ਜਿਉ ਚਲਿ ਫਾਟੇ ॥੧੬੬੨॥

paun samaan chhuTe nirap baan sabai dhal baadhal jiau chal faaTe ||1662||

The arrows of the king were discharged with the speed of wind and all the forces were torn like clouds.1662.

ਭਾਜ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਡਰ ਕੈ ਭਟ ਤਉ ਸਿਵ ਏਕ ਉਪਾਇ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

bhaaj ge ran te ddar kai bhaT tau siv ek upai bichaario ||

When all ran away from the battlefield, Shiva thought of a remedy

ਮਾਟੀ ਕੋ ਮਾਨਸ ਏਕ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਜਬ ਸ੍ਯਾਮ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥

maaTee ko maanas ek keeyo teh praan pare jab sayaam nihaario ||

He created a human being of clay, in which the life-force was put by

Krishna on seeing it

ਸਿੰਘ ਅਜੀਤ ਧਰਿਓ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ਦੀਓ ਬਰ ਰੁਦ੍ਰ ਮਰੈ ਨਹੀ ਮਾਰਿਓ ॥

si(n)gh ajeet dhario teh naam dheeo bar rudhr marai nahee maario ||

He was named Ajit Singh, who was also unconquerable before Shiva

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸੋਊ ਕਰ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਸਿਧਾਰਓ ॥੧੬੬੩॥

sasatr sa(n)bhaar souoo kar mai khaRages ke maaran het sidhaaro ||1663||

He held the weapons and started away in order to kill Kharag Singh.1663.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲਵੰਡ ਬਹੁਰ ਮਿਲ ਕੈ ਭਟ ਧਾਏ ॥

at pracha(n)dd balava(n)dd bahur mil kai bhaT dhaae ||

Many powerful warriors went forward for fighting

ਅਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਲੀਏ ਕਰਿ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥

apane sasatr sa(n)bhaar le'ee kar sa(n)kh bajaae ||

Holding their weapons they blew their conches

ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨਨ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

dhavaiaadhas bhaanan taan kamaanan baan chalaae ||

ਯੌ ਬਰਖੈ ਸਰ ਜਾਲ ਮਨੋ ਪਰਲੇ ਘਨ ਆਏ ॥੧੬੬੪॥

yau barakhai sar jaal mano parale ghan aae ||1664||

The twelve Suryas pulled their bows and discharged their arrows like the raining clouds of doomsday.1664.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਾਨਨ ਸੋ ਬਾਨਨ ਕਟੇ ਕੋਪ ਤਚੇ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥

baanan so baanan kaTe kop tache jug nain ||

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੋ ਖੜਗੇਸ ਤਬ ਰਿਸ ਕਰਿ ਬੋਲਿਯੋ ਬੈਨ ॥੧੬੬੫॥

sree har so khaRages tab ris kar boliyo bain ||1665||

The king intercepted the arrows with arrows and looking furiously he said

to Krihsna,1665

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਿਉ ਰੇ ਗੁਮਾਨ ਕਰੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਅਬੈ ਰਨ ਤੇ ਪੁਨਿ ਤੋਹਿ ਭਜੈਹੋ ॥

kiau re gumaan karai ghan sayaam abai ran te pun toh bhajaiho ||

“O Krishna! why are you egoistic? I shall cause you to run away from the

battlefield just jow

ਕਾਹੇ ਕੌ ਆਨਿ ਅਰਿਯੋ ਸੁਨ ਰੇ ਸਿਰ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਬਹੁਰੋ ਗਹਿ ਲੈਹੋ ॥

kaahe kau aan ariyo sun re sir kesan te bahuro geh laiho ||

Why are you resisting me? I shall again catch you by your hair

ਐ ਰੇ ਅਹੀਰ ਅਧੀਰ ਡਰੇ ਨਹਿ ਤੋ ਕਹਿ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੋ ॥

aai re aheer adheer ddare neh to keh jeevat jaan na dhaiho ||

“O Gujjar! are you not feeling afraid? I shall not let you go alive and

ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਰੰਚ ਕੁਬੇਰ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਸਸਿ ਕੋ ਸਿਵ ਕੋ ਹਤ ਕੈ ਹੋ ॥੧੬੬੬॥

ei(n)dhr bira(n)ch kuber jalaadhip ko sas ko siv ko hat kai ho ||1666||

Kill all including Indra, Brahma, Kuber, Varuna, Chandra, Shiva etc.”1666.

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਬੀਰ ਮਹੋਤ ਕਟ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਰਨ ਮੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ॥

tau hee lau beer mahot kaT si(n)gh huto ran mai man kop bhario ||

At that time, the mighty warrior Kata Singh, getting enraged in his mind and

ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰਿ ਲੈ ਧਾਇ ਚਲਿਓ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਿਓ ॥

kar mai karavaar lai dhai chalio kab sayaam kahai nahee naik ddario ||

Fearlessly taking his sword in his hand, fell upon the king, both of them

waged a dreadful war,

ਅਸਿ ਜੁਧ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨ ਬਡੋ ਨ ਕੋਊ ਰਨ ਤੇ ਪਗ ਏਕ ਟਰਿਓ ॥

as judh dhuhoo(n) nirap keen baddo na kouoo ran te pag ek Tario ||

None of them retraced even one step

ਖੜਗੇਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨਿ ਦਈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਿਓ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਿਓ ॥੧੬੬੭॥

khaRages kirapaan kee taan dhiee bin praan kario gir bhoom pario ||1667||

Ultimately Kharag Singh struck a blow with his sword and making him lifeless caused him to fall on the earth.1667.

ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸੁ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਰਿਸ ਕੈ ਵਹ ਧਾਯੋ ॥

dhekh dhasaa teh si(n)gh bachitr su Thaaddo huto ris kai veh dhaayo ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਬਾਨਨ ਲੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਸਿਉ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

sayaam bhanai dhan baanan lai teh bhoopat siau at judh machaayo ||

Seeing him in this plight, Vichitra Singh who was standing there, came

forward and waged a dreadful war with the king with his bow and arrows

ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਧਨ ਤਾਨਿ ਮਹਾ ਬਰ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਯੋ ॥

sree khaRages balee dhan taan mahaa bar baan prakop chalaayo ||

ਲਾਗਿ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਘੂਮਿ ਗਿਰਿਓ ਧਰਿ ਇਉ ਅਰਿ ਘਾਯੋ ॥੧੬੬੮॥

laag gayo teh ke ur mai sar ghoom girio dhar iau ar ghaayo ||1668||

The mighty warrior Kharag Singh, pulled his bow in anger and discharged his arrow in such a way that it hit his heart and his head was chopped and fell down.1668.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪ ਹੀ ਧਾਯੋ ॥

tab ajeet si(n)gh aap hee dhaayo ||

ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਰਨ ਮਧਿ ਆਯੋ ॥

dhanukh baan lai ran madh aayo ||

Then Ajit Singh himself took his bow and arrows and reached the war-

arena

ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਤਿਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

bhoopat ko tin bachan sunaayo ||

ਤੋ ਬਧ ਹਿਤ ਸਿਵ ਮੁਹਿ ਉਪਜਾਯੋ ॥੧੬੬੯॥

to badh hit siv muh upajaayo ||1669||

He said to the king, “Shiva has created me only for the purpose of killing

you.”1669.

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿਓ ॥

ajeet si(n)gh yau bachan uchaario ||

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰਨ ਮਾਹਿ ਹਕਾਰਿਓ ॥

khaRag si(n)gh ran maeh hakaario ||

Ajit Singh saying like this, challenged Kharag Singh for fighting

ਨ੍ਰਿਪ ਏ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਨਹੀ ਡਰਿਓ ॥

nirap e bain sunat nahee ddario ||

ਮਹਾਬੀਰ ਪਗੁ ਆਗੈ ਧਰਿਓ ॥੧੬੭੦॥

mahaabeer pag aagai dhario ||1670||

The king was not frightened on listening this and that mighty one came

forward.1670.

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਛਾ ਹਿਤ ਧਾਏ ॥

ajeet si(n)gh rachhaa hit dhaae ||

ਗਯਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰ ਭਾਨ ਸਭ ਆਏ ॥

gayaareh rudhr bhaan sabh aae ||

The eleven Rudras and Surya reached there fore the protection of Ajit

Singh

ਇੰਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਮ ਬਸੁ ਰਿਸ ਭਰੇ ॥

ei(n)dhr kirasan jam bas ris bhare ||

ਬਰੁਨ ਕੁਬੇਰ ਘੇਰਿ ਸਭ ਖਰੇ ॥੧੬੭੧॥

barun kuber gher sabh khare ||1671||

Indra, Krishna, Yama, Varuna, Kuber etc., all had surrounded him.1671.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਿੰਘ ਅਜੀਤ ਜਬੈ ਖੜਗੇਸ ਸੋ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

si(n)gh ajeet jabai khaRages so sayaam kahai at judh machaayo ||

ਸੰਗਿ ਸਿਵਾਦਿਕ ਸੂਰਜਿ ਤੇ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਹਾਥ ਉਚਾਯੋ ॥

sa(n)g sivaadhik sooraj te ar maaran ko teh haath uchaayo ||

When Ajit Singh waged a dreadful war with Kharag Singh, then all his accompanying mighty warriors like Shiva etc., held out their weapons in

order to kill the enemy

ਬਾਨ ਚਲੇ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਟਿ ਸਬੈ ਮਨਿ ਰੋਸਿ ਤਚਾਯੋ ॥

baan chale at hee ran mai nirap kaaT sabai man ros tachaayo ||

The arrows were showered in the battlefield, but the king, in his fury, intercepted all the arrows

ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮਹਾ ਬਲਵਾਨ ਹਨ੍ਯੋ ਭਟ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥੧੬੭੨॥

lai dhan baan mahaa balavaan hanayo bhaT ko kinahoo(n) na bachaayo ||1672||

That mighty warrior, taking his bow and arrows did not leave anyone and

killed all the warriors.1672.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

jab ajeet si(n)gh maar giraayo ||

ਸੁ ਭਟਨ ਮਨ ਭਟਕਿਓ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥

s bhaTan man bhaTakio ddar paayo ||

ਬਹੁਰੋ ਭੂਪਤਿ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

bahuro bhoopat khaRag sa(n)bhaario ||

ਚਕ੍ਰਤ ਤੇ ਸਬਹੂੰ ਬਲੁ ਹਾਰਿਓ ॥੧੬੭੩॥

chakrat te sabahoo(n) bal haario ||1673||

When Ajit Singh killed the warriors, then the other warriors became fearful in their minds, the king again held out his sword, all the people were

wonder-struck by his warfare and lost their valour.1673.

ਤਬ ਹਰਿ ਹਰਿ ਬਿਧਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

tab har har bidh ma(n)tr bichaario ||

ਮਰੈ ਨ ਜਰੈ ਅਗਨ ਤੇ ਜਾਰਿਓ ॥

marai na jarai agan te jaario ||

ਤਾ ਤੇ ਜਤਨ ਕਛੂ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥

taa te jatan kachhoo ab keejai ||

ਯਾ ਤੇ ਮਾਰਿ ਭੂਪ ਇਹ ਲੀਜੈ ॥੧੬੭੪॥

yaa te maar bhoop ieh leejai ||1674||

Then Krishna and Brahma consulted each other and said, “This king will not even be killed by the blazing fire, therefore making some effort, he

should be killed.”1674.

ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹਿਓ ਸੁ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥

brahame kahio su ieh bidh keejai ||

ਮੋਹਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਨ ਤਬ ਬਲੁ ਛੀਜੈ ॥

mohit havai man tab bal chheejai ||

ਜਬ ਇਹ ਭੂਪ ਗਿਰਿਓ ਲਖਿ ਲਈਐ ॥

jab ieh bhoop girio lakh lieeyai ||

ਤਬ ਇਹ ਜਮ ਕੋ ਧਾਮ ਪਠਈਐ ॥੧੬੭੫॥

tab ieh jam ko dhaam paThieeyai ||1675||

Brahma said, “When he will lose his power by being allured by the heavenly damsels and in this way, when we will see him declining, then he

will be despatched to the abode of Yama.1675.

ਪੁਨਿ ਅਪਛ੍ਰਨ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥

pun apachhran aais dheejai ||

ਜਾ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝੈ ਸੋਈ ਕੀਜੈ ॥

jaa so nirap reejhai soiee keejai ||

ਕਉਤਕਿ ਹੇਰਿ ਭੂਪ ਜਬ ਲੈ ਹੈ ॥

kautak her bhoop jab lai hai ||

ਘਟਿ ਜੈ ਹੈ ਬਲ ਮਨ ਦ੍ਰਵਿ ਜੈ ਹੈ ॥੧੬੭੬॥

ghaT jai hai bal man dhrav jai hai ||1676||

"Therefore command the heavenly damsels to do that with which the king feels pleased, when the king will be immersed in such a spectacle, his

power will decline.”1676.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਮਲਜ ਯੌ ਹਰਿ ਸਿਉ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਸੁਰਰਾਜ ॥

kamalaj yau har siau kahiyo sunee baat suraraaj ||

ਨਭਿ ਨਿਹਾਰ ਬਾਸਵ ਕਹਿਯੋ ਕਰਹੁ ਨ੍ਰਿਤ ਸੁਰਰਾਜ ॥੧੬੭੭॥

nabh nihaar baasav kahiyo karahu nirat suraraaj ||1677||

When Brahma said this, Indra heard all this, Brahma looking towards the sky, said to Indra, “O the king of gods! arrange the dance.”1677.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਉਤ ਦੇਵਬਧੂ ਮਿਲਿ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈ ਇਤ ਸੂਰ ਸਬੈ ਮਿਲ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

aut dhevabadhoo mil nirat karai it soor sabai mil judh machaayo ||

On that side, the heavenly damsels began to dance, and on this side, the

warriors began the war

ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਵਤ ਹੈ ਉਤ ਮਾਰੂ ਬਜੈ ਰਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥

ki(n)nar ga(n)dhrab gaavat hai ut maaroo bajai ran ma(n)gal gaayo ||

Kinnars and Gandharvas sand and the musical instruments of were played

ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਿ ਬਡੋ ਤਿਨ ਕੋ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮਨ ਤਉ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥

kautuk dhekh baddo tin ko ieh bhoopat ko man tau biramaayo ||

ਕਾਨ੍ਹ ਅਚਾਨ ਲਯੋ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਸੁ ਬਾਨ ਮਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਤਨਿ ਲਾਯੋ ॥੧੬੭੮॥

kaanreh achaan layo dhan taan su baan mahaa nirap ke tan laayo ||1678||

Seeing this spectacle, the mind of the king deviated and at the same time, suddenly Krishna pulled his bow and shot an arrow into the body of the king.1678.

ਲਾਗਤ ਹੀ ਸਰ ਮੋਹਿਤ ਭਯੋ ਤੇਊ ਤੀਰਨ ਸੋ ਬਰ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

laagat hee sar mohit bhayo teuoo teeran so bar beer sa(n)ghaare ||

With the infliction of the arrow, the king became enamoured, but still he

killed the warriors

ਗਿਆਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨਿ ਕੇ ਅਗਨੰ ਗਨ ਮਾਰਿ ਲਏ ਹਰਿ ਲੋਕਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥

giaareh rudhran ke agana(n) gan maar le har lok sidhaare ||

Killing innumerable ganas of eleven Rudras, he despatched them to the next world

ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨ ਜਲਾਧਿਪ ਅਉ ਸਸਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

dhavaiaadhas bhaan jalaadhip aau sas i(n)dhr kuber ke a(n)g prahaare ||

Twelve Suryas, Varuna, Chandra, Indra, Kuber etc. were struck blows

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਪਤੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੬੭੯॥

aaur jite bhaT Thaadde rahe kab sayaam kahai bipate kar ddaare ||1679||

The poet Shyam says that all other warriors struck blows, the poet Shyam says that all other warriors who were standing there, were all put to shame.1679.

ਸਕ੍ਰ ਕੋ ਸਾਠ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਦ੍ਵੈ ਸਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਗਾਤ ਲਗਾਏ ॥

sakr ko saaTh lagaavat bhayo sar dhavai sat kaanreh ke gaat lagaae ||

ਚਉਸਠਿ ਬਾਨ ਹਨੇ ਜਮ ਕੋ ਰਵਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕੇ ਸੰਗ ਘਾਏ ॥

chausaTh baan hane jam ko rav dhavaiaadhas dhavaiaadhas ke sa(n)g

ghaae ||

He discharged sixty arrows towards Indra, two hundred to Krishna, sixty-four to Yama and twelve to twelve Suryas and wounded them

ਸੋਮ ਕੋ ਸਉ ਸਤ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਚਾਰ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥

som ko sau sat rudhr ko chaar lagaavat bhayo kab sayaam sunaae ||

He shot one hundred arrows to Chandrama and four to Rudra

ਸ੍ਰੌਨ ਭਰੇ ਸਬ ਕੇ ਪਟ ਮਾਨਹੁ ਚਾਚਰ ਖੇਲਿ ਅਬੈ ਭਟ ਆਏ ॥੧੬੮੦॥

srauan bhare sab ke paT maanahu chaachar khel abai bhaT aae ||1680||

The clothes of all these warriors were saturated with blood, and it seemed

that all of them had come after playing Holi.1680.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਬਹੁਤੇ ਤਿਹ ਮਾਰੇ ॥

aaur subhaT bahute teh maare ||

ਜੂਝ ਪਰੇ ਜਮ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥

joojh pare jam dhaam sidhaare ||

Many other warriors were killed there and they reached the abode of Yama

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚਲ ਆਯੋ ॥

tab nirap pai brahamaa chal aayo ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਯਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧੬੮੧॥

sayaam bhanai yeh bain sunaayo ||1681||

Then the king came to Brahma and said,1681

ਕਹਿਓ ਸੁ ਕਿਉ ਇਨ ਕਉ ਰਨਿ ਮਾਰੈ ॥

kahio su kiau in kau ran maarai ||

ਬ੍ਰਿਥਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕਿਉ ਸਰ ਡਾਰੈ ॥

birathaa kop kai kiau sar ddaarai ||

“Why are you killing them in the war, and why are you discharging your

arrows in fury in vain?

ਤਾ ਤੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥

taa te ihai kaaj ab keejai ||

ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਨਭਿ ਮਾਰਗ ਲੀਜੈ ॥੧੬੮੨॥

dheh sahit nabh maarag leejai ||1682||

Now you may do one thing and go to heavens alongwith your body.1682.

ਜੁਧ ਕਥਾ ਨਹੀ ਰਿਦੈ ਚਿਤਾਰੋ ॥

judh kathaa nahee ridhai chitaaro ||

ਅਪਨੋ ਅਗਲੋ ਕਾਜ ਸਵਾਰੋ ॥

apano agalo kaaj savaaro ||

“Do no think of war now and amend your future

ਤਾ ਤੇ ਅਬਿ ਬਿਲੰਬ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥

taa te ab bila(n)b nahee keejai ||

ਮੇਰੋ ਕਹਿਯੋ ਮਾਨ ਕੈ ਲੀਜੈ ॥੧੬੮੩॥

mero kahiyo maan kai leejai ||1683||

Do not delay now and follow my saying.1683.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਚਲੋ ਬਲਵਾਨ ਸੁਜਾਨ ਸੁਨੋ ਅਬ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥

ei(n)dhr ke dhaam chalo balavaan sujaan suno ab ddeel na keejai ||

ਦੇਵਬਧੂ ਜੋਊ ਚਾਹਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਮਿਲੀਐ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਖ ਲੀਜੈ ॥

dhevabadhoo jouoo chaahat hai tin ko mileeaai mil kai sukh leejai ||

“O mighty one! now you may go to the world of Indra without any delay and meeting the desired damsels enjoy them

ਤੇਰੋ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ਹੈ ਮਾਨ ਕਹਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੈ ॥

tero manorath pooran hot hai maan kahio nirap a(n)mirat peejai ||

“O king! you have fulfilled your objective and now you may quaff the

nectar of the name of the Lord

ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਤਜੋ ਇਨ ਬੀਰਨ ਕੋ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਦੁਖੁ ਦੀਜੈ ॥੧੬੮੪॥

raajan raaj samaaj tajo in beeran ko na birathaa dhukh dheejai ||1684||

You may now leave the company of these kings and do not put tot anguish these warriors uselessly.”1684.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਯੌ ਸੁਨਿ ਬਤੀਆ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਭੂਪ ਸਤ੍ਰੁ ਦੁਖ ਦੈਨ ॥

yau sun bateeaa braham kee bhoop satr dhukh dhain ||

ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਕੈ ਬੋਲਿਓ ਬਿਧਿ ਸੋ ਬੈਨ ॥੧੬੮੫॥

at chit harakh baddai kai bolio bidh so bain ||1685||

Hearing these words of Brahma, that calamitous king for the enemies,

getting extremely pleased in his mind, said to Brahma,1685

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਯੌ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੋ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

yau brahamaa so bain sunaayo ||

ਤੋ ਸਿਉ ਕਹੋ ਜੁ ਮਨ ਮੈ ਆਯੋ ॥

to siau kaho ju man mai aayo ||

“O Brahma! tell you whatever I think in my mind

ਮੋ ਸੋ ਬੀਰ ਸਸਤ੍ਰ ਜਬ ਧਰੈ ॥

mo so beer sasatr jab dharai ||

ਕਹੋ ਬਿਸਨ ਬਿਨ ਕਾ ਸੋ ਲਰੈ ॥੧੬੮੬॥

kaho bisan bin kaa so larai ||1686||

A hero like me taking up his weapons, with whom shall he fight except

Vishnu?1686.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤੁਮ ਸਬ ਜਾਨਤ ਬਿਸ੍ਵੈ ਕਰ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਮੋਹਿ ਨਾਉ ॥

tum sab jaanat bisavai kar khaRag si(n)gh moh naau ||

“O, the Creator of the world! You know that my name is Kharag Singh

ਲਾਜ ਆਪਨੇ ਨਾਉ ਕੀ ਕਹੋ ਕਹਾ ਭਜਿ ਜਾਉ ॥੧੬੮੭॥

laaj aapane naau kee kaho kahaa bhaj jaau ||1687||

I have to justify my name, then you may tell, where should I run

away?1687.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੋ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਲੈ ਚਿਤ ਦੈ ਦੁਹ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਧਰੀਐ ॥

chaturaanan mo bateeaa sun lai chit dhai dhuh sraunan mai dhareeaai ||

“O Brahma! Listen to me and hearing with your ears, adopt it in your mind

ਉਪਮਾ ਕੋ ਜਬੈ ਉਮਗੈ ਮਨ ਤਉ ਉਪਮਾ ਭਗਵਾਨ ਹੀ ਕੀ ਕਰੀਐ ॥

aupamaa ko jabai umagai man tau upamaa bhagavaan hee kee kareeaai ||

When the mind wishes to praise, then only the Lord should be praised

ਪਰੀਐ ਨਹੀ ਆਨ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਰ ਕੇ ਦਿਜ ਕੇ ਪਰੀਐ ॥

pareeaai nahee aan ke pain pai har ke gur ke dhij ke pareeaai ||

“None other’s feet should be worshiped except those of God, Guru and Brahmin

ਜਿਹ ਕੋ ਜੁਗ ਚਾਰ ਮੈ ਨਾਉ ਜਪੈ ਤਿਹ ਸੋ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰੀਐ ਤਰੀਐ ॥੧੬੮੮॥

jeh ko jug chaar mai naau japai teh so lar kai mareeaai tareeaai ||1688||

He, who is worshiped in all the four ages, one should fight with him, die at his hands and ferry across the dreadful ocean of samsara through his

grace.1688.

ਜਾ ਸਨਕਾਦਿਕ ਸੇਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਖੋਜਤ ਹੈ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਪਾਯੋ ॥

jaa sanakaadhik ses te aadhik khojat hai kachh a(n)t na paayo ||

He, whom Sanak, Sheshnaga etc. search and still they do now know His mystery

ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਬੀਚ ਸਦਾ ਸੁਕ ਬਜਾਸ ਮਹਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਗਾਯੋ ॥

chaudheh lokan beech sadhaa suk bayaas mahaa kab sayaam su gaayo ||

He, whose praises are sung by Shukdev, Vyas etc. in all the fourteen world

ਜਾਹੀ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੂੰ ਤੇ ਧ੍ਰੂਅ ਸੋ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਅਛੈ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥

jaahee ke naam prataap hoo(n) te dhooa so prahalaadh achhai padh paayo

||

"And with Glory of whose name Dhruva and Prahlad attained eternal state,

ਸੋ ਅਬ ਮੋ ਸੰਗ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਜਿਹ ਸ੍ਰੀਧਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥੧੬੮੯॥

so ab mo sa(n)g judh karai jeh sreedhar sree har naam kahaayo ||1689||

That Lord should fight with me."1689.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਚਤੁਰਾਨਨ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਯੋ ॥

chaturaanan e bachan sunat chakirat bhayo ||

ਬਿਸਨ ਭਗਤ ਕੋ ਤਬੈ ਭੂਪ ਚਿਤ ਮੈ ਲਯੋ ॥

bisan bhagat ko tabai bhoop chit mai layo ||

Hearing these world, Brahma was wonder-struck and on this side the king

absorbed his mind in the devotion of Vishnu

ਸਾਧ ਸਾਧ ਕਰਿ ਬੋਲਿਓ ਬਦਨ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ॥

saadh saadh kar bolio badhan nihaar kai ||

ਹੋ ਮੋਨ ਰਹਿਯੋ ਗਹਿ ਕਮਲਜ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥੧੬੯੦॥

ho mon rahiyo geh kamalaj prem bichaar kai ||1690||

Seeing the face of the king, Brahma shouted 'Sadhu, Sadhu' and observing his love (for the Lord), he became silent.1690.

ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਾਤਾ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਿਯੋ ॥

bahur bidhaataa bhoopat ko ieh bidh kahiyo ||

ਭਗਤਿ ਗਜਾਨ ਕੋ ਤਤੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤੈ ਲਹਿਯੋ ॥

bhagat gayaan ko tat bhalee bidh tai lahiyo ||

Brahma said to the again, "O King! you have very nicely understood the

elements of devotion,

ਤਾ ਤੇ ਅਬ ਤਨ ਸਾਥਹਿ ਸੁਰਗਿ ਸਿਧਾਰੀਐ ॥

taa te ab tan saatheh surag sidhaareeaai ||

ਹੋ ਮੁਕਤ ਓਰ ਕਰਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਜੁਧ ਨਿਹਾਰੀਐ ॥੧੬੯੧॥

ho mukat or kar dhirasaT na judh nihaareeaai ||1691||

"Therefore you should go to heaven alongwith your body and getting salvation, do not look towards the side of war."1691.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਹਿਯੋ ਨ ਮਾਨੈ ਭੂਪ ਜਬ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹ ਕੀਨ ॥

kahiyo na maanai bhoop jab tab brahame keh keen ||

ਨਾਰਦ ਕੋ ਸਿਮਰਨਿ ਕੀਓ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ਪਰਬੀਨ ॥੧੬੯੨॥

naaradh ko simaran keeo mun aayo parabeen ||1692||

When the king did not follow the desire of Brahma, then Brahma thought of

Narada and Narada reached there.1692.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਬ ਹੀ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਆਇ ਗਯੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

tab hee mun naaradh aai gayo teh bhoopat ko ik bain sunaayo ||

On coming there, Narada said to the king,

ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਬੀਚ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰਭਿ ਤੋ ਸਮ ਰਾਜ ਨ ਕੋਊ ਬਨਾਯੋ ॥

chaudheh lokan beech kahiyo prabh to sam raaj na kouoo banaayo ||

"O king! there is no other king like you in all the fourteen worlds, this has been said by the Lord

ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨਿ ਤੈ ਸੁ ਭਲੋ ਕੀਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

taahee te beeran kee man tai su bhalo keeyo sayaam so judh machaayo ||

"Therefore you have waged your dreadful war with Krishna like heroes

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਨਿ ਕੀ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ਘਨੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੬੯੩॥

sayaam kahai mun kee bateeaa sun bhoop ghano man mai sukh paayo ||1693||

" Hearing the words of the sage, the king was extremely pleased in his

mind.1693.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਭਿਬੰਦਨ ਭੂਪਤਿ ਕੀਯੋ ਨਾਰਦ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨਿ ॥

abhiba(n)dhan bhoopat keeyo naaradh ko pahichaan ||

Recognising Narada, the king gave a ceremonious welcome to the sage

ਮੁਨਿਪਤਿ ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਦੀਆ ਜੁਧ ਕਰੋ ਬਲਵਾਨ ॥੧੬੯੪॥

munipat ieh upadhes dheeaa judh karo balavaan ||1694||

Then Narada instructed the king about waging the war.1694.

ਇਤ ਭੂਪਤਿ ਨਾਰਦ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰੇਮੁ ਭਗਤਿ ਕੀ ਖਾਨ ॥

eit bhoopat naaradh mile prem bhagat kee khaan ||

ਉਤ ਮਹੇਸ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ਜਹ ਠਾਢੇ ਭਗਵਾਨ ॥੧੬੯੫॥

aut mahes chal teh ge jeh Thaadde bhagavaan ||1695||

On this side, the king as king of devotion met Narada and on that side

Shiva reached there, where Krishna was standing.1695.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਤੇ ਰੁਦ੍ਰ ਮਨਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

eite rudhr man ma(n)tr bichaario ||

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਉਚਾਰਿਓ ॥

sree jadhupat ke nikaT uchaario ||

ਅਬ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਹਿ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥

ab hee mriteh aais dheejai ||

ਤਬ ਇਹ ਭੂਪ ਮਾਰਿ ਕੈ ਲੀਜੈ ॥੧੬੯੬॥

tab ieh bhoop maar kai leejai ||1696||

Reflecting in his mind, Shiva said to Krishna, “Commend death now to kill

the king.1696.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਰ ਅਪਨੇ ਮੈ ਮ੍ਰਿਤੁ ਧਰਿ ਇਹ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ ॥

sar apane mai mrit dhar ieh tum karahu upai ||

ਅਬ ਕਸਿ ਕੈ ਧਨੁ ਛਾਡੀਏ ਭੂਲੇ ਬਡਿ ਅਨਿਆਇ ॥੧੬੯੭॥

ab kas kai dhan chhaadde'ee bhoole badd aniaai ||1697||

"Take the step of getting Death seated in your arrow and pulling the bow, discharge the arrow so that this king may forget doing all acts of

injustice.”1697.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸੋਈ ਕਾਮ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੀਨੋ ॥

soiee kaam sayaam joo keeno ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਸਿਵ ਜੂ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥

jeh bidh so siv joo keh dheeno ||

Krishna acted according to the suggestion of Shiva

ਤਬ ਚਿਤਵਨ ਹਰਿ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਕੀਯੋ ॥

tab chitavan har mirat ko keeyo ||

ਮੀਚ ਆਇ ਕੈ ਦਰਸਨੁ ਦੀਯੋ ॥੧੬੯੮॥

meech aai kai dharasan dheeyo ||1698||

Krishna thought of death and the god of death manifested himself.1698.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਹਿਓ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਮੋ ਸਰ ਮੈ ਕਰ ਬਾਸੁ ॥

kahio mirat ko kirasan joo mo sar mai kar baas ||

ਅਬ ਛਾਡਤ ਹੋ ਸਤ੍ਰ ਪੈ ਜਾਇ ਕਰਹੁ ਤਿਹ ਨਾਸੁ ॥੧੬੯੯॥

ab chhaaddat ho satr pai jai karahu teh naas ||1699||

Krishna said to the god of death, “Abide in my arrow and on my

discharging the arrow, you may destroy the enemy."1699.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਵ ਬਧੂਨ ਕੈ ਨੈਨ ਕਟਾਛ ਬਿਲੋਕਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥

dhev badhoon kai nain kaTaachh bilokat hee nirap chit lubhaayo ||

The king was allured by the side-glances of the heavenly damseld

ਨਾਰਦ ਬ੍ਰਹਮ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਸੰਗਿ ਬਾਤਨ ਕੇ ਉਰਝਾਯੋ ॥

naaradh braham dhuhoo(n) mil kai ran mai sa(n)g baatan ke urajhaayo ||

On this side Narada and Brahma together engrossed the king in their talk

ਸ੍ਯਾਮ ਤਬੈ ਲਖਿ ਘਾਤ ਭਲੀ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥

sayaam tabai lakh ghaat bhalee ar maaran ko mirat baan chalaayo ||

ਮੰਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਬਲ ਸੋ ਛਲ ਸੋ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਿਰੁ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੭੦੦॥

ma(n)tran ke bal so chhal so tab bhoopat ko sir kaaT giraayo ||1700||

At the same time, seeing a good opportunity, Krishna discharged his death-arrow and with the force of mantras deceptively caused the head of

the king to fall down.1700.

ਜਦਿਪਿ ਸੀਸ ਕਟਿਓ ਨ ਹਟਿਓ ਗਹਿ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਹਰਿ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥

jadhip sees kaTio na haTio geh kesan te har or chalaayo ||

Though the head of the king was cut, but still he remained stable and catching his head from his hair, he threw it towards Krishna

ਮਾਨਹੁ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਿਯੋ ਦਿਵਿ ਆਨਨ ਕਾਜ ਬਿਦਾ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਪੈ ਆਯੋ ॥

maanahu praan chaliyo dhiv aanan kaaj bidhaa birajaraaj pai aayo ||

It seemed as if his pranas (vital force) had reached Krishna in order to bid farewell to him

ਸੋ ਸਿਰੁ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਪਗੁ ਨ ਠਹਰਾਯੋ ॥

so sir laag gayo har ke ur moorachh havai pag na Thaharaayo ||

That head hit Krishna and he could not keep standing

ਦੇਖਹੁ ਪਉਰਖ ਭੂਪ ਕੇ ਮੁੰਡ ਕੋ ਸਜੰਦਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੭੦੧॥

dhekhahu paurakh bhoop ke mu(n)dd ko saya(n)dhan te prabh bhoom giraayo ||1701||

He fell down unconscious, see the bravery of the head of the king, on being hit by it, the Lord (Krishna) fell down from his chariot on the

earth.1701.

ਭੂਪਤ ਜੈਸੋ ਸੁ ਪੌਰਖ ਕੀਨੋ ਹੈ ਤੈਸੀ ਕਰੀ ਨ ਕਿਸੀ ਕਰਨੀ ॥

bhoopat jaiso su pauarakh keeno hai taisee karee na kisee karanee ||

ਲਖਿ ਜਛਨਿ ਕਿਨਰੀ ਰੀਝ ਰਹੀ ਨਭ ਮੈ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੀ ਘਰਨੀ ॥

lakh jachhan kinaree reejh rahee nabh mai sabh dhevan kee gharanee ||

The king Kharag Singh exhibited extraordinary bravery, seeing which the women of Yakshas, Kinnars and gods are allured

ਮ੍ਰਿਦ ਬਾਜਤ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਮੁਚੰਗ ਲੀਏ ਉਤਰੀ ਧਰਨੀ ॥

miradh baajat been miradha(n)g upa(n)g mucha(n)g le'ee utaree dharanee ||

ਨਭ ਨਾਚਤ ਗਾਵਤ ਰੀਝਿ ਰਿਝਾਵਤ ਯੌ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਬਰਨੀ ॥੧੭੦੨॥

nabh naachat gaavat reejh rijhaavat yau upamaa kab ne baranee ||1702||

They descended on the earth playing on their musical instruments like lyres, drums etc., and all are showing their pleasure by dancing and

singing and making others pleased.1702.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨਭ ਤੇ ਉਤਰੀ ਸੁੰਦਰੀ ਸਕਲ ਲੀਏ ਸੁਰ ਸਾਜ ॥

nabh te utaree su(n)dharee sakal le'ee sur saaj ||

ਕਵਨ ਹੇਤ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਬਰਬੇ ਕਾਜ ॥੧੭੦੩॥

kavan het kab sayaam keh bhoopat barabe kaaj ||1703||

The beautiful damsels came down from the sky aft3er embellishing themselves and the poet says that the objects of their coming was to wed

the king.1703.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੁੰਡ ਬਿਨਾ ਤਬ ਰੁੰਡ ਸੁ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥

mu(n)dd binaa tab ru(n)dd su bhoopat ko chit mai at kop baddaayo ||

ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨੁ ਜੁ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥

dhavaiaadhas bhaanu ju Thaadde hute kab sayaam kahai teh uoopar dhaayo ||

The headless king was extremely enraged in his mind and advanced towards the twelve Suryas

ਭਾਜਿ ਗਏ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਸੋਊ ਸਿਵ ਠਾਢੋ ਰਹਿਯੋ ਤਿਹ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥

bhaaj ge kar traas souoo siv Thaaddo rahiyo teh uoopar aayo ||

They all ran away from that place, but Shiva kept standing there and fell upon him

ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਚਟਾਕਿ ਚਪੇਟ ਦੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੭੦੪॥

so nirap beer mahaa ranadheer chaTaak chapeT dhai bhoom giraayo

||1704||

But that mightly one caused Shiva to fall on the ground with his blow.1704.

ਏਕਨ ਮਾਰਿ ਚਪੇਟਨ ਸਿਉ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੋ ਧਮਕਾਰ ਗਿਰਾਵੈ ॥

ekan maar chapeTan siau ar ekan ko dhamakaar giraavai ||

Someone fell with his blow and someone with the thumping of that blow

ਚੀਰ ਕੈ ਏਕਨਿ ਡਾਰਿ ਦਏ ਗਹਿ ਏਕਨ ਕੋ ਨਭਿ ਓਰਿ ਚਲਾਵੈ ॥

cheer kai ekan ddaar dhe geh ekan ko nabh or chalaavai ||

He ripped and threw someone towards the sky

ਬਾਜ ਸਿਉ ਬਾਜਨ ਲੈ ਰਥ ਸਿਉ ਰਥ ਅਉ ਗਜ ਸਿਉ ਗਜਰਾਜ ਬਜਾਵੈ ॥

baaj siau baajan lai rath siau rath aau gaj siau gajaraaj bajaavai ||

He caused the horses to collide with horses, the chariots to collide with chariots and the elephants to collide with the elephants

ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭੂਪਤਿ ਸਤ੍ਰਨਿ ਕੋ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਵੈ ॥੧੭੦੫॥

sayaam bhanai ran yaa bidh bhoopat satran ko jam dhaam paThaavai ||1705||

In this way, according to the poet, he began to dispatch the enemy to the

abode of Yama.1705.

ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸੁਚੇਤ ਚਢਿਯੋ ਰਥਿ ਸ੍ਯਾਮ ਮਹਾ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪ ਬਢਿਯੋ ਹੈ ॥

havai kai suchet chaddiyo rath sayaam mahaa man bheetar kop baddiyo hai ||

ਆਪਨ ਪਉਰਖ ਸੋਊ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਮ੍ਯਾਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰਿ ਕਢਿਯੋ ਹੈ ॥

aapan paurakh souoo sa(n)bhaar kai mayaanahu te karavaar kaddiyo hai ||

When Krishna regained consciousness, he mounted on his chariot in great ire and thinking of his great strength, he drew his sword from the scabbard

ਧਾਇ ਪਰੇ ਰਿਸ ਖਾਇ ਘਨੀ ਅਰਿਰਾਇ ਮਨੋ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਹਢਿਯੋ ਹੈ ॥

dhai pare ris khai ghanee arirai mano nidh neer haddiyo hai ||

Getting highly enraged, he fell upon the terrible enemy like the sea

ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨਿ ਮਾਰਤ ਬਾਨਨ ਸੂਰਨ ਕੇ ਚਿਤ ਚਉਪ ਚਢਿਯੋ ਹੈ ॥੧੭੦੬॥

taan kamaanan maarat baanan sooran ke chit chaup chaddiyo hai ||1706||

The warriors also pulled their bows and began to discharge arrows in

excitement.1706.

ਬੀਰਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਪਉਰਖ ਭੂਪ ਕਬੰਧ ਸਮਾਰਿਓ ॥

beeran ghai kare jab hee tab paurakh bhoop kaba(n)dh samaario ||

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਇਨ ਨਾਸੁ ਕਰੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

sasatr sa(n)bhaar tabai apune in naas karo chit beech bichaario ||

When the warriors inflicted wounds, then the headless trunk of the king controlling his strength and taking up his weapons, thought of destroying the enemy in his mind

ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਰਿਸਿ ਸਿਉ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਜਸੁ ਰਾਮ ਉਚਾਰਿਓ ॥

dhai pario ris siau ran mai ar bhaaj ge jas raam uchaario ||

ਤਾਰਨ ਕੋ ਮਨੋ ਮੰਡਲ ਭੀਤਰ ਸੂਰ ਚਢਿਓ ਅੰਧਿਆਰਿ ਸਿਧਾਰਿਓ ॥੧੭੦੭॥

taaran ko mano ma(n)ddal bheetar soor chaddio a(n)dhiaar sidhaario ||1707||

He appeared to be like the moon amongst the stars and on the appeared of

the moon, the dark ness fled away.1707.

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਗਏ ਭਜਿ ਕੈ ਨ ਕੋਊ ਠਹਿਰਾਨਿਓ ॥

sree jadhubeer te aadhik beer ge bhaj kai na kouoo Thahiraanio ||

The heroes like Krishna ran away, and none of the warriors stayed there

ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਮੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਬ ਸੂਰਨ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪਛਾਨਿਓ ॥

aahav bhoom mai bhoopat ko sab sooran maanahu kaal pachhaanio ||

To all the warriors the king seemed like Kal (death)

ਭੂਪ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਚਲੇ ਮਨੋ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਸਿਉ ਬਰਖਾਨਿਓ ॥

bhoop kamaan te baan chale mano a(n)t pralai ghan siau barakhaanio ||

All the arrows emanating from the bow of the king were being showered like clouds of the doomsday

ਇਉ ਲਖਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁਧੁ ਨ ਠਾਨਿਓ ॥੧੭੦੮॥

eiau lakh bhaaj ge sigare kinahoo(n) nirap ke sa(n)g judh na Thaanio

||1708||

Seeing all this, all ran away and none of them fought with the king.1708.

ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਭਾਜਿ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਤਬ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥

sab hee bhaT bhaaj ge jab hee prabh ko tab bhoop bhayo anuraagee ||

ਜੂਝ ਤਬੈ ਤਿਨ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਕੀ ਤਾਹਿ ਸਮਾਧਿ ਸੀ ਲਾਗੀ ॥

joojh tabai tin chhaadd dhayo har dhiaan kee taeh samaadh see laagee ||

When all the warriors ran away, the king then remembered the Lord and forsaking the fighting, he absorbed himself with the devotion of the Lord

ਰਾਜ ਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਮੈ ਮਤਿ ਪਾਗੀ ॥

raaj na raaj samaaj bikhai kab sayaam kahai har mai mat paagee ||

In that society of the kings, the mind of the king Kharag Singh became absorbed in the Lord

ਧੀਰ ਗਹਿਓ ਧਰਿ ਠਾਢੋ ਰਹਿਓ ਕਹੋ ਭੂਪਤਿ ਤੇ ਅਬ ਕੋ ਬਡਭਾਗੀ ॥੧੭੦੯॥

dheer gahio dhar Thaaddo rahio kaho bhoopat te ab ko baddabhaagee ||1709||

He is firmly standing on the earth, who else is so fortunate like the

king?1709.

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਸਭੋ ਧਰਿ ਡਾਰਨਿ ਕੋ ਜਬ ਘਾਤ ਬਨਾਯੋ ॥

sree jadhubeer ko beer sabho dhar ddaaran ko jab ghaat banaayo ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਕੈ ਇਹ ਪੈ ਪੁਨਿ ਬਾਨਨਿ ਓਘ ਚਲਾਯੋ ॥

sayaam bhane mil kai fir kai ieh pai pun baanan ogh chalaayo ||

When the warriors of Krishna thought of getting the king fall on the ground and at the same time discharged clusters of arrows on him

ਦੇਵਬਧੂ ਮਿਲ ਕੈ ਸਬਹੂੰ ਇਹ ਭੂਪ ਕਬੰਧ ਬਿਵਾਨਿ ਚਢਾਯੋ ॥

dhevabadhoo mil kai sabahoo(n) ieh bhoop kaba(n)dh bivaan chaddaayo ||

ਕੂਦ ਪਰਿਓ ਨ ਬਿਵਾਨਿ ਚਢਿਯੋ ਪੁਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲੀਏ ਰਨ ਭੂ ਮਧਿ ਆਯੋ ॥੧੭੧੦॥

koodh pario na bivaan chaddiyo pun sasatr le'ee ran bhoo madh aayo ||1710||

All the women of the gods together lifted and put the trunk of the king on the air-vehicle, but still he jumped down from the vehicle and taking his

weapons reached the battlefield.1710.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਪਾਨ ਮੈ ਆਨਿ ਪਰਿਓ ਰਨ ਬੀਚ ॥

dhanukh baan lai paan mai aan pario ran beech ||

ਸੂਰਬੀਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹਨੇ ਲਲਕਾਰਿਯੋ ਤਬ ਮੀਚ ॥੧੭੧੧॥

soorabeer bahu bidh hane lalakaariyo tab meech ||1711||

Taking his bow and arrows in his hands he reached the battlefield and

killing many warriors, he began to challenge death.1711.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅੰਤਕ ਜਮ ਜਬ ਲੈਨੇ ਆਵੈ ॥

a(n)tak jam jab laine aavai ||

ਲਖਿ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥

lakh teh ko tab baan chalaavai ||

When the messengers of Yama came to take him, he even discharged his arrows towards them

ਮ੍ਰਿਤੁ ਪੇਖ ਕੈ ਇਤ ਉਤ ਟਰੈ ॥

mrit pekh kai it ut Tarai ||

ਮਾਰਿਓ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੋ ਨਹੀ ਮਰੈ ॥੧੭੧੨॥

maario kaal hoo(n) ko nahee marai ||1712||

He moved here and there, feeling his death at hand, but on being killed by

the Kal (death), he was not dying.1712.

ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਰਨਿ ਦਿਸਿ ਰਿਸਿ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥

pun satran dhis ris kar dhaayo ||

ਮਾਨਹੁ ਜਮ ਮੂਰਤਿ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥

maanahu jam moorat dhar aayo ||

He again, in his fury, fell upon in the direction of the enemy and it seemed that Yama himself was coming in person

ਇਉ ਸੁ ਜੁਧੁ ਬੈਰਿਨ ਸੰਗਿ ਕਰਿਓ ॥

eiau su judh bairin sa(n)g kario ||

ਹਰਿ ਹਰ ਬਿਧਿ ਸੁਭਟਨਿ ਮਨੁ ਡਰਿਓ ॥੧੭੧੩॥

har har bidh subhaTan man ddario ||1713||

He began to fight with the enemies, when, observing this, Krishna and

Shiva were infuriated in their minds.1713.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹਾਰਿ ਪਰੈ ਮਨੁਹਾਰਿ ਕਰੈ ਕਹੈ ਇਉ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਧ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਕਰਈਯੈ ॥

haar parai manuhaar karai kahai iau nirap judh birathaa na karieeyai ||

Being tired, they began to persuade the king by saying, “O king! do not fight now uselessly

ਡਾਰਿ ਦੈ ਹਾਥਨ ਤੇ ਹਥੀਆਰਨ ਕੋਪ ਤਜੋ ਸੁਖ ਸਾਤਿ ਸਮਈਯੈ ॥

ddaar dhai haathan te hatheeaaran kop tajo sukh saat samieeyai ||

There is no warrior like you in all the three worlds and your praise has spread in all these worlds:

ਸੂਰ ਨ ਕੋਊ ਭਯੋ ਤੁਮਰੇ ਸਮ ਤੇਰੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰਿ ਗਈਯੈ ॥

soor na kouoo bhayo tumare sam tero prataap tihoo(n) pur gieeyai ||

“Abandoning your weapons and ire, now be peaceful

ਛਾਡਤਿ ਹੈ ਹਮ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਸੁ ਬਿਵਾਨ ਚਢੋ ਸੁਰ ਧਾਮਿ ਸਿਧਈਯੈ ॥੧੭੧੪॥

chhaaddat hai ham sasatr sabai su bivaan chaddo sur dhaam sidhieeyai

||1714||

We all forsake our weapons, go to heaven, mounting on the air-vehicle.”1714.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਸਬ ਦੇਵਨ ਅਰੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਜਬ ਕਹਿਓ ॥

sab dhevan ar kirasan dheen havai jab kahio ||

ਹਟੋ ਜੁਧ ਤੇ ਭੂਪ ਹਮੋ ਮੁਖਿ ਤ੍ਰਿਨ ਗਹਿਓ ॥

haTo judh te bhoop hamo mukh tiran gahio ||

When all the gods and Krishna said these words very humbly and taking

the blades of straw in their mouths, they went away from the battlefield,

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਆਤੁਰ ਬੈਨ ਸੁ ਕੋਪੁ ਨਿਵਾਰਿਓ ॥

nirap sun aatur bain su kop nivaario ||

ਹੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਦਿਓ ਡਾਰਿ ਰਾਮ ਮਨੁ ਧਾਰਿਓ ॥੧੭੧੫॥

ho dhanukh baan dhio ddaar raam man dhaario ||1715||

Then listening to their words of distress, the king also abandoned his anger and put his bow and arrows on the earth.1715.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਿੰਨਰ ਜਛ ਅਪਛਰਨਿ ਲਯੋ ਬਿਵਾਨ ਚਢਾਇ ॥

ki(n)nar jachh apachharan layo bivaan chaddai ||

ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁਨਿ ਹਰਖੇ ਮੁਨਿ ਸੁਰ ਰਾਇ ॥੧੭੧੬॥

jai jai kaar apaar sun harakhe mun sur rai ||1716||

The Kinnars, Yakshas and the heavenly damsels got him mounted on the ari-vehicle and listening to the shouts hailing him, even Indra, king of the

gods also got pleased.1716.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੂਪ ਗਯੋ ਸੁਰ ਲੋਕਿ ਜਬੈ ਤਬ ਸੂਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਸਬ ਹੀ ॥

bhoop gayo sur lok jabai tab soor prasa(n)n bhe sab hee ||

ਇਹ ਭਾਤ ਕਹੈ ਰਨੁ ਮੈ ਸਿਗਰੇ ਮੁਖਿ ਕਾਲ ਕੇ ਜਾਇ ਬਚੇ ਅਬ ਹੀ ॥

eeh bhaat kahai ran mai sigare mukh kaal ke jai bache ab hee ||

When the king reached the abode of gods, all the warriors became pleased and said, “We are all saved from the mouth of Kal (death),”

ਸਸਿ ਭਾਨੁ ਧਨਾਧਿਪ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਰੰਚ ਸਬੈ ਹਰਿ ਤੀਰ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ॥

sas bhaan dhanaadhip rudhr bira(n)ch sabai har teer ge jab hee ||

ਹਰਖੇ ਬਰਖੇ ਨਭ ਤੇ ਸੁਰ ਫੂਲ ਸੁ ਜੀਤ ਕੀ ਬੰਬ ਬਜੀ ਤਬ ਹੀ ॥੧੭੧੭॥

harakhe barakhe nabh te sur fool su jeet kee ba(n)b bajee tab hee ||1717||

When Chandra, Surya, Kuber, Rudra, Brahma etc. reached the abode of the Lord, the gods showered flowers from the sky and blew the horn of

victory.1717.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare judh praba(n)dhe khaRag si(n)gh badheh dhiaai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Killing of Kharag Singh in Warfare” in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਕੋਪ ਕੀਓ ਮੁਸਲੀ ਅਰਿ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸੰਗ ਤੀਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

tau hee lau kop keeo musalee ar beer tabai sa(n)g teer prahaare ||

Till that time, in great fury, Balram discharged his arrows and killed many enemies

ਐਚਿ ਲੀਏ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥

aaich le'ee ik baar hee bairan praan binaa kar bhoo par ddaare ||

Pulling his bow he made many enemies lifeless and threw them on the

ground

ਏਕ ਬਲੀ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਸੋ ਛਿਤ ਪੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਫਿਰਾਇ ਪਛਾਰੇ ॥

ek balee geh haathan so chhit pai kar kop firai pachhaare ||

He caught some of the mighty ones with his hands and knocked them down on the earth

ਜੀਵਤ ਜੋਊ ਬਚੇ ਬਲ ਤੇ ਰਨ ਤਜਾਗ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੭੧੮॥

jeevat jouoo bache bal te ran tayaag souoo nirap teer sidhaare ||1718||

Those who survived from amongst them with their strength, they abandoned the war-arena and came before Jarasandh.1718.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਰਾਸੰਧਿ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥

jaraasa(n)dh pai jai pukaare ||

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰਨ ਭੀਤਰ ਮਾਰੇ ॥

khaRag si(n)gh ran bheetar maare ||

Coming before Jarasandh, they said, “Kharag Singh has been killed in the

war"

ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਬੈਨਾ ॥

eiau sun kai tin ke mukh bainaa ||

ਰਿਸਿ ਕੇ ਸੰਗ ਅਰੁਨ ਭਏ ਨੈਨਾ ॥੧੭੧੯॥

ris ke sa(n)g arun bhe nainaa ||1719||

Listening to their talk, his eyes became red with ire.1719.

ਅਪੁਨੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਬੈ ਬੁਲਾਏ ॥

apune ma(n)tree sabai bulaae ||

ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਭੂਪਤਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥

tin prat bhoopat bachan sunaae ||

He called all his ministers and said,

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੂਝੇ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥

khaRag si(n)gh joojhe ran maahee ||

ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਕੋ ਤਿਹ ਸਮ ਨਾਹੀ ॥੧੭੨੦॥

aaur subhaT ko teh sam naahee ||1720||

"Kharag Singh has been killed in the battlefield and there is no other warrior like him.1720.

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸੋ ਸੂਰੋ ਨਾਹੀ ॥

khaRag si(n)gh so sooro naahee ||

ਤਿਹ ਸਮ ਜਾਇ ਲਰੈ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥

teh sam jai larai ran maahee ||

"There is no other warrior like Kharag Singh, who can fight like him

ਅਬ ਤੁਮ ਕਹੋ ਕਉਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥

ab tum kaho kaun bidh keejai ||

ਕਉਨ ਸੁਭਟ ਕੋ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥੧੭੨੧॥

kaun subhaT ko aais dheejai ||1721||

Now you may tell me what should be done, and who should now be

ordered to go?”1721.

ਜਰਾਸੰਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ॥

jaraasa(n)dh nirap so ma(n)tree baach ||

Speech of the ministers addressed to Jarasandh:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਬ ਬੋਲਿਓ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤਿ ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੇ ਤੀਰ ॥

tab bolio ma(n)tree sumat jaraasa(n)dh ke teer ||

Now the minister, Sumati by name, spoke to the king Jarasandh,

ਸਾਝ ਪਰੀ ਹੈ ਅਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਉਨ ਲਰੈ ਰਨਿ ਬੀਰ ॥੧੭੨੨॥

saajh paree hai ab nirapat kaun larai ran beer ||1722||

“Now it is evening, who will fight at this time?”1722.

ਉਤ ਰਾਜਾ ਚੁਪ ਹੋਇ ਰਹਿਓ ਮੰਤ੍ਰਿ ਕਹੀ ਜਬ ਗਾਥ ॥

aut raajaa chup hoi rahio ma(n)tr kahee jab gaath ||

ਇਤ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਹ ਗਯੋ ਜਹਾ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥੧੭੨੩॥

eit musaleedhar teh gayo jahaa hute birajanaath ||1723||

On that side, listening to the minister, the king sat down silently and on this side Balram reached there where Krishna was sitting.1723.

ਮੁਸਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

musalee baach kaanreh so ||

Speech of Balram addressed to Krishna:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧ ਇਹ ਕਉਨ ਸੁਤ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥

kirapaasi(n)dh ieh kaun sut khaRag si(n)gh jeh naam ||

ਐਸੋ ਅਪੁਨੀ ਬੈਸ ਮੈ ਨਹਿ ਦੇਖਿਓ ਬਲ ਧਾਮ ॥੧੭੨੪॥

aaiso apunee bais mai neh dhekhio bal dhaam ||1724||

“O the ocean of mercy! who was this king Kharag Singh? I have not seen

till now such a powerful hero.1724.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਕੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ॥

taa te yaa kee kathaa prakaaso ||

ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੋ ਭਰਮੁ ਬਿਨਾਸੋ ॥

mere man ko bharam binaaso ||

"Therefore telling me his episode, remove the illusion of my mind

ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਬਲਿ ਜਬ ਕਹਿਓ ॥

aaisee bidh so bal jab kahio ||

ਸੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨਿ ਮੋਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਓ ॥੧੭੨੫॥

sun sree kirasan mon havai rahio ||1725||

" When Balram said this, Krishna listening to him, remained silent.1725.

ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥

kaanreh baach ||

Speech of Krishna:

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਪੁਨਿ ਬੋਲਿਓ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਵੰਤ ਹ੍ਵੈ ਬੰਧੁ ਸਿਉ ॥

pun bolio birajanaath kirapaava(n)t havai ba(n)dh siau ||

ਸੁਨਿ ਬਲਿ ਯਾ ਕੀ ਗਾਥ ਜਨਮ ਕਥਾ ਭੂਪਤਿ ਕਹੋ ॥੧੭੨੬॥

sun bal yaa kee gaath janam kathaa bhoopat kaho ||1726||

Then Krishna gracefully said to his brother, “O Balram! now I relate the

story of the birth of the king, listen to it,1726

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਖਟਮੁਖ ਰਮਾ ਗਨੇਸ ਪੁਨਿ ਸਿੰਗੀ ਰਿਖਿ ਘਨ ਸਜਾਮ ॥

khaTamukh ramaa ganes pun si(n)gee rikh ghan sayaam ||

ਆਦਿ ਬਰਨ ਬਿਧਿ ਪੰਚ ਲੈ ਧਰਿਓ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥੧੭੨੭॥

aadh baran bidh pa(n)ch lai dhario khaRag si(n)gh naam ||1727||

“Kartikeya (the six-faced), Rama, Ganesh, Shringi and Ghanshyam taking

the first letters of these names, he was named Kharag Singh.1727.

ਖੜਗ ਰਮਯ ਤਨ ਗਰਮਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਘਮਸਾਨ ॥

khaRag ramay tan garamitaa si(n)gh naadh ghamasaan ||

ਪੰਚ ਬਰਨ ਕੋ ਗੁਨ ਲੀਓ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਬਲਵਾਨ ॥੧੭੨੮॥

pa(n)ch baran ko gun leeo ieh bhoopat balavaan ||1728||

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPAI

ਖਰਗ ਸਕਤਿ ਸਵਿਤਾਤ ਦਈ ਤਿਹ ਹੇਤ ਜੀਤ ਅਤਿ ॥

kharag sakat savitaat dhiee teh het jeet at ||

"Shiva gave him the sword of victory in the war

ਬਹੁ ਸੁੰਦਰਤਾ ਰਮਾ ਦਈ ਤਿਨ ਬਿਮਲ ਅਮਲ ਮਤਿ ॥

bahu su(n)dharataa ramaa dhiee tin bimal amal mat ||

Lakshmi gave him the beauty of the body and pure intellect

ਗਰਮਾ ਸਿਧਿ ਗਨੇਸ ਸ੍ਰਿੰਗ ਰਿਖਿ ਸਿੰਘਨਾਦ ਦੀਯ ॥

garamaa sidh ganes sira(n)g rikh si(n)ghanaadh dheey ||

Ganesh gave him the miraculous power of garima (heaviness) and the sage Shringi gave the roaring sound of the lion

ਕਰਤ ਅਧਿਕ ਘਮਸਾਨ ਇਹੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਹੇਤ ਕੀਯ ॥

karat adhik ghamasaan ihai ghan sayaam het keey ||

Ghanshyam gave him the power to wage dreadful war

ਇਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭੂਪਤਿ ਕੀਯੋ ਸੁਨਿ ਹਲਧਰ ਇਮ ਭਾਖਿਯੋ ॥

eeh bidh prakaas bhoopat keeyo sun haladhar im bhaakhiyo ||

ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ਤੁਮ ਬਡੋ ਸਤ੍ਰ ਰਨ ਮਧਿ ਹਯੋ ॥੧੭੨੯॥

birajanaath anaath sanaath tum baddo satr ran madh hayo ||1729||

“O Balram! as I have told you, the king took birth like this.” Then Balram said, “You are with the helpless people like us and you have destroyed

today a very great enemy.”1729.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਪੁਨਿ ਬੋਲਿਓ ਬ੍ਰਿਜਚੰਦ ਸੰਕਰਖਨ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ॥

pun bolio birajacha(n)dh sa(n)karakhan so kirapaa kar ||

ਜਾਦਵ ਇਕ ਮਤਿ ਮੰਦ ਗਰਬ ਕਰੈ ਬਹੁ ਭੁਜਾ ਕੋ ॥੧੭੩੦॥

jaadhav ik mat ma(n)dh garab karai bahu bhujaa ko ||1730||

Then Krishna gracefully said to Balram, “The Yadava forces are under the impact of bad intellect and they are proud of the strength of their

arms.1730.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਮਾਨ ਭਯੋ ਭਾਰੀ ॥

jaadhav ba(n)s maan bhayo bhaaree ||

ਰਾਮ ਸ੍ਯਾਮ ਹਮਰੇ ਰਖਵਾਰੀ ॥

raam sayaam hamare rakhavaaree ||

"Yadavas had become proud because of the patronage of Balram and Krishna

ਡੀਠ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਨਾਹੀ ॥

ddeeTh aan ko aanat naahee ||

ਤਾ ਕੋ ਫਲੁ ਪਾਯੋ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥੧੭੩੧॥

taa ko fal paayo jag maahee ||1731||

For this reason they did not consider anyone equal to them, they have now

reaped the reward of this weakness.1731.

ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਧਰਿ ਜਾਨੋ ॥

garab prahaaree sree dhar jaano ||

ਮੇਰੋ ਕਹਿਯੋ ਸਾਚੁ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ॥

mero kahiyo saach kar maano ||

“The Lord destroys the ego, consider this saying of mine as trues

ਤਿਹ ਕੇ ਹੇਤ ਭੂਪ ਅਉਤਰਿਯੋ ॥

teh ke het bhoop aautariyo ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਾਨ ਬਿਧਾਤਾ ਕਰਿਯੋ ॥੧੭੩੨॥

eeh bidh jaan bidhaataa kariyo ||1732||

And for the sake of destroying the ego, the providence had incarnated this

king.1732.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਹਾ ਰੰਕ ਭੂਪਾਲ ਏ ਕਰਿਓ ਇਤੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥

kahaa ra(n)k bhoopaal e kario ito sa(n)graam ||

“This poor king waged such a great war

ਜਾਦਵ ਗਰਬ ਬਿਨਾਸ ਹਿਤ ਉਪਜਾਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ॥੧੭੩੩॥

jaadhav garab binaas hit upajaayo sree raam ||1733||

The Lord had created him to destroy the pride of the Yadavas.1733.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਾਦਵ ਕੁਲ ਤੇ ਗਰਬ ਨ ਗਯੋ ॥

jaadhav kul te garab na gayo ||

ਇਨ ਕੇ ਨਾਮ ਹੇਤ ਰਿਖਿ ਭਯੋ ॥

ein ke naam het rikh bhayo ||

"The Yadava clan has still not been destroyed and for their destruction, a sage has been born,

ਦੁਖ ਕੈ ਸ੍ਰਾਪ ਮੁਨੀਸੁਰ ਦੈ ਹੈ ॥

dhukh kai sraap muneesur dhai hai ||

ਏਕ ਸਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਛੈ ਹੈ ॥੧੭੩੪॥

ek samai sabh hee ko chhai hai ||1734||

Who will curse them in distress and all of them will be destroyed once for

all.”1734.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪੁਨਿ ਬੋਲਿਓ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪੰਕਜ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ॥

pun bolio sree kirasan jee pa(n)kaj nain bisaal ||

ਹੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੁਧਿ ਬਰ ਸੁਨ ਅਬ ਕਥਾ ਰਸਾਲ ॥੧੭੩੫॥

he musaleedhar budh bar sun ab kathaa rasaal ||1735||

The lotus-eyed Krishna said again, “O sagacious Balram! now you listen to

the interesting episode,1735

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸੁਨਿ ਦੈ ਸ੍ਰਉਨ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੋ ਸੋ ॥

sun dhai sraun baat kaho to so ||

ਕਵਨ ਜੁਧੁ ਕਰਿ ਜੀਤੈ ਮੋ ਸੋ ॥

kavan judh kar jeetai mo so ||

"Listen attentively to my words and understand who has been victorious over me in the war?

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਮੋ ਅੰਤਰ ਨਾਹੀ ॥

khaRag si(n)gh mo a(n)tar naahee ||

ਮੁਹਿ ਸਰੂਪ ਵਰਤਤ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥੧੭੩੬॥

muh saroop varatat jag maahee ||1736||

There is no difference between me and Kharag Singh and my form only

pervades the whole wold.1736.

ਸਾਚ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ਹੇ ਬਲਿਦੇਵਾ ॥

saach kahiyo hai he balidhevaa ||

ਪਾਯੋ ਨਹਿਨ ਕਿਸੂ ਇਹ ਭੇਵਾ ॥

paayo nahin kisoo ieh bhevaa ||

“O Balram! I am telling you the truth, none knows about this mystery

ਸੂਰਨ ਮੈ ਕੋਊ ਇਹ ਸਮ ਨਾਹੀ ॥

sooran mai kouoo ieh sam naahee ||

ਮੇਰੋ ਨਾਮ ਬਸੈ ਰਿਦ ਮਾਹੀ ॥੧੭੩੭॥

mero naam basai ridh maahee ||1737||

There is no warrior amongst the warriors like him, in whose heart abides

my Name with such profundity.1737.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਉਦਰ ਮਾਝ ਬਸਿ ਮਾਸ ਦਸ ਤਜਿ ਭੋਜਨ ਜਲ ਪਾਨ ॥

audhar maajh bas maas dhas taj bhojan jal paan ||

“Residing in the womb of the mother for ten months, when he passed his life by relinquishing,

ਪਵਨ ਅਹਾਰੀ ਹੁਇ ਰਹਿਓ ਬਰੁ ਦੀਨੋ ਭਗਵਾਨ ॥੧੭੩੮॥

pavan ahaaree hui rahio bar dheeno bhagavaan ||1738||

Eating and drinking and subsisting only on air, then the Lord bestowed on him a boon.1738.

ਰਿਪੁ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਲੀਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਲਵਾਨ ॥

rip jeetan ko bar leeyo khaRag si(n)gh balavaan ||

“The powerful Kharag Singh asked for the boon of conquering the enemy

and

ਬਹੁਰਿ ਤਪਸਜਾ ਬਨਿ ਕਰੀ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧੭੩੯॥

bahur tapasayaa ban karee dhavaiaadhas barakh pramaan ||1739||

Then for twelve years, he performed most stern aausterities.”1739.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬੀਤੀ ਕਥਾ ਭਯੋ ਤਬ ਭੋਰ ॥

beetee kathaa bhayo tab bhor ||

ਜਾਗੇ ਸੁ ਭਟ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਓਰਿ ॥

jaage su bhaT dhuhoo(n) dhis or ||

This episode ended and the day dawned, the warriors of both the sides

awoke

ਜਰਾਸੰਧਿ ਦਲੁ ਸਜਿ ਰਨਿ ਆਯੋ ॥

jaraasa(n)dh dhal saj ran aayo ||

ਜਾਦਵ ਦਲੁ ਬਲਿ ਲੈ ਸਮੁਹਾਯੋ ॥੧੭੪੦॥

jaadhav dhal bal lai samuhaayo ||1740||

Bedecking his army, Jarasandh came into the battlefield and from this side, the Yadava army, gathering all its warriors set itself against the enemy.1740.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਸਬੈ ਦਲੁ ਲੈ ਇਤ ਤੇ ਉਮਡਿਓ ਉਤ ਤੇ ਉਇ ਆਏ ॥

sree baladhev sabai dhal lai it te umaddio ut te ui aae ||

Balram from this side and the enemy from the other side alonghwith their

armies rushed forward

ਜੁਧੁ ਕੀਓ ਹਲ ਲੈ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥

judh keeo hal lai nij paan hakaar hakaar prahaar lagaae ||

Balram took his plough in his hand and challenging the enemy struck his blows

ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਜੂਝਿ ਧਰਾ ਪਰ ਏਕ ਲਰੈ ਮਿਲ ਕੈ ਇਕ ਧਾਏ ॥

ek pare bhaT joojh dharaa par ek larai mil kai ik dhaae ||

Someone died and fell upon the earth, someone fought and someone fled away

ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਹੁਰੇ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਘਨੇ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਏ ॥੧੭੪੧॥

moosal lai bahure kar mai ar maar ghane jam dhaam paThaae ||1741||

Then Balram took his mace in his hand despatched many enemies to the

abode of Yama.1741.

ਰੋਸ ਭਯੋ ਘਨ ਸਯਾਮ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨੁ ਸੰਭਾਰਿ ਤਹੀ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥

ros bhayo ghan sayaam layo dhan baan sa(n)bhaar tahee uTh dhaayo ||

ਆਨਿ ਪਰਿਓ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਪੈ ਰਿਪੁ ਕਉ ਹਤਿ ਕੈ ਨਦਿ ਸ੍ਰੋਨ ਬਹਾਯੋ ॥

aan pario tab hee tin pai rip kau hat kai nadh sron bahaayo ||

Krishna took his bow and arrows in his hands and marched towards the same side and falling upon the enemy, he caused a stream of blood to flow

ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥਪਤਿ ਬਿਪਤਿ ਪਰੀ ਰਨ ਮੈ ਨਹਿ ਕੋ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥

baaj karee rathapat bipat paree ran mai neh ko Thahiraayo ||

A great affliction fell upon the horses, elephants and the chariot-owners

ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਸਬੈ ਰਿਸਿ ਖਾਤ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਤ ਕਹੈ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੭੪੨॥

bhaajat jaat sabai ris khaat kachhoo na basaat kahai dhukh paayo ||1742||

None could stay in the war arena, all are running away, they are in anger

and anguish and also helpless.1742.

ਆਗੇ ਕੀ ਸੈਨ ਭਜੀ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਪਉਰਖ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

aage kee sain bhajee jab hee tab paurakh sree birajaraaj sa(n)bhaario ||

ਠਾਢੋ ਜਹਾ ਦਲ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤਹਾ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

Thaaddo jahaa dhal ko pat hai tahaa jai parayo chit beech bichaario ||

When the confronging army fled, Krishna in extreme anger sustained his strength and thinking in his mind, he reached there, where the general of the army was standing

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢੋ ਜਹਾ ਤਿਹ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰਿਓ ॥

sasatr sa(n)bhaar muraar sabai nirap Thaaddo jahaa teh or sidhaario ||

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਉਤਾਰਿਓ ॥੧੭੪੩॥

baan kamaan gahee ghan sayaam jaraasa(n)dh ko abhimaan utaario ||1743||

Holding his weapons, Krishna reached that place, where the king Jarasandh was standing, he held his bow and arrows and pulversied the

ego of Jarasandh.1743.

ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਰਾਸਨੁ ਤੇ ਜਬ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਤਬ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥

sree balabeer saraasan te jab teer chhuTe tab ko Thaharaavai ||

ਜਾਇ ਲਗੇ ਜਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਵੈ ॥

jai lage jeh ke ur mai sar so chhin mai jam dhaam sidhaavai ||

When the arrows were discharged from the bow of Krishna, who could then stand against him? Those who were hit by these arrows, they reached the abode of Yama in an instant

ਐਸੇ ਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਜਗ ਮੈ ਭਟ ਜੋ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥

aaise na ko pragaTio jag mai bhaT jo samuhai kai judh machaavai ||

No such warrior has been born, who could fight in front of Krishna

ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਨਿਜ ਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹਰਿ ਮਾਰਤ ਸੈਨ ਚਲਿਓ ਰਨਿ ਆਵੈ ॥੧੭੪੪॥

bhoopat kau nij beer kahai(n) har maarat sain chalio ran aavai ||1744||

The warriors of the king said to him, “Krishna is coming alongwith his

army in order to kill us."1744.

ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਘਾਏ ॥

sayaam kee or te baan chhuTe nirap ke dhal ke bahu beeran ghaae ||

Many warriors on the side of the king were killed, when the arrows were discharged from the side of Krishna

ਜੇਤਿਕ ਆਇ ਭਿਰੇ ਹਰਿ ਸੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਤੇਊ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਏ ॥

jetik aai bhire har so chhin beech teuoo jam dhaam paThaae ||

Those who fought with Krishna, reached the abode of Yama

ਕਉਤੁਕ ਦੇਖ ਕੈ ਯੌ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹੁਇ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥

kautuk dhekh kai yau ran mai at aatur hui tin bain sunaae ||

ਆਵਨ ਦੇਹੁ ਅਬੈ ਹਮ ਲਉ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਸਿਗਰੇ ਸਮਝਾਏ ॥੧੭੪੫॥

aavan dheh abai ham lau nirap aaise kahio sigare samajhaae ||1745||

Seeing this spectacle, the king god agitated and told and instructed his warriors, "Let Krishna near me, then I shall see."1745.

ਭੂਪ ਲਖਿਓ ਹਰਿ ਆਵਤ ਹੀ ਸੰਗ ਲੈ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਤਬ ਆਪੁ ਹੀ ਧਾਯੋ ॥

bhoop lakhio har aavat hee sa(n)g lai piratanaa tab aap hee dhaayo ||

When the king saw Krishna coming, he marched forward alongwith his

army

ਆਗੇ ਕੀਏ ਨਿਜ ਲੋਗ ਸਬੈ ਤਬ ਲੈ ਕਰ ਮੋ ਬਰ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥

aage ke'ee nij log sabai tab lai kar mo bar sa(n)kh bajaayo ||

He caused his warriors to advance and taking up his conch in his hand, he blew it

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥

sayaam bhanai teh aahav mai at hee man bheetar ko ddar paayo ||

The poet says that there is no fear in the mind of anyone in the war

ਤਾ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇ ਚਿਤਿ ਮਾਨਹੁ ਚਾਉ ਬਢਾਯੋ ॥੧੭੪੬॥

taa dhun ko sun kai bar beeran ke chit maanahu chaau baddaayo ||1746||

Hearing the sound of the conch, the minds of the warriors were

excited.1746.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੀ ਅਤਿ ਚਮੂੰ ਉਮਡੀ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥

jaraasa(n)dh kee at chamoo(n) umaddee krodh baddai ||

ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਹਰਿ ਪਾਨਿ ਲੈ ਛਿਨ ਮੈ ਦੀਨੀ ਘਾਇ ॥੧੭੪੭॥

dhanukh baan har paan lai chhin mai dheenee ghai ||1747||

The fourfold army of Jarasandh rushed forward, but Krishna taking his bow and arrows in his hand destroyed all in an instant.1747.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਦੁਬੀਰ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਅਵਸਾਨ ਗਏ ਲਖਿ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ॥

jadhubeer kamaan te baan chhuTe avasaan ge lakh satran ke ||

The enemies lost all courage as the arrows emanated from the bow of

Krishna

ਗਜਰਾਜ ਮਰੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਮਨੋ ਰੂਖ ਕਟੇ ਕਰਵਤ੍ਰਨ ਕੇ ॥

gajaraaj mare gir bhoom pare mano rookh kaTe karavatran ke ||

The dead elephants fell on the earth like the trees falling after being sawed and cut

ਰਿਪੁ ਕਉਨ ਗਨੇ ਜੁ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠਾ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੇ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰਨ ਕੇ ॥

rip kaun gane ju hane teh Thaa murajhai gire sir chhatran ke ||

The dying enemies were innumerable and at that place there were heaps of the lifeless heads of Kshatriyas

ਰਨ ਮਾਨੋ ਸਰੋਵਰਿ ਆਂਧੀ ਬਹੈ ਟੁਟਿ ਫੂਲ ਪਰੇ ਸਤ ਪਤ੍ਰਨ ਕੇ ॥੧੭੪੮॥

ran maano sarovar aa(n)dhee bahai TuT fool pare sat patran ke ||1748||

The battlefield had become a tank in which the heads were floating like leaves and flowers.1748.

ਘਾਇ ਲਗੇ ਇਕ ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਸ੍ਰਉਨ ਸੋ ਏਕ ਫਿਰੈ ਚੁਚਵਾਤੇ ॥

ghai lage ik ghoomat ghail sraun so ek firai chuchavaate ||

Someone is wounded and swinging and the blood is oozing out from the

body of someone

ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਡਾਰਿ ਹਥੀਆਰ ਭਜੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤੇ ॥

ek nihaar kai ddaar hatheeaar bhajai bisa(n)bhaar giee sudh saate ||

Someone is running away and frightened by the dreadfulness of war, Sheshnaga has lost his presence of mind

ਦੈ ਰਨ ਪੀਠ ਮਰੈ ਲਰ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਸ ਕੋ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਨ ਖਾਤੇ ॥

dhai ran peeTh marai lar kai teh maas ko ja(n)buk geedh na khaate ||

Those who are being killed in the act of running away and retracing their steps from the war-arena, their flesh is not even being eaten by the jackals and vultures

ਬੋਲਤ ਬੀਰ ਸੁ ਏਕ ਫਿਰੈ ਮਨੋ ਡੋਲਤ ਕਾਨਨ ਮੈ ਗਜ ਮਾਤੇ ॥੧੭੪੯॥

bolat beer su ek firai mano ddolat kaanan mai gaj maate ||1749||

The warriors are roaring and shouting like the intoxicated elephants in the

forest.1749.

ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਬਡੇ ਰਿਪੁ ਤੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ॥

paan kirapaan gahee ghan sayaam badde rip te bin praan ke'ee ||

Taking his sword in his hand, Krishna made many warriors lifeless

ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਹਜਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦੀਏ ॥

gaj baajan ke asavaar hajaar muraar sa(n)ghaar bidhaar dhe'ee ||

He killed thousands of the riders of horses and elephants

ਅਰਿ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਬੀਰਨ ਕੇ ਦਏ ਫਾਰਿ ਹੀਏ ॥

ar ekan ke sir kaaT dhe ik beeran ke dhe faar he'ee ||

The heads of many were chopped and the chests of many were torn

ਮਨੋ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਕਰਾਲ ਲਖਿਓ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰ ਭਜੇ ਇਕ ਮਾਰ ਲੀਏ ॥੧੭੫੦॥

mano kaal saroop karaal lakhio har satr bhaje ik maar le'ee ||1750||

He was moving as the manifestation of Death and killing the enemies.1750.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਰੋਸ ਭਰੇ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਾਨਿ ਲੀਨੋ ਰਿਪਨ ਸੰਘਾਰਤ ਇਉ ਕਮਲਾ ਕੋ ਕੰਤੁ ਹੈ ॥

ros bhare bahuro dhanukh baan paan leeno ripan sa(n)ghaarat iau kamalaa ko ka(n)t hai ||

ਕੇਤੇ ਗਜ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ਕੇਤੇ ਐਸੇ ਭਯੋ ਜੁਧੁ ਮਾਨੋ ਕੀਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਅੰਤੁ ਹੈ ॥

kete gaj maare rathee birathee kar ddaare kete aaise bhayo judh maano keeno rudhr a(n)t hai ||

Being enraged again and taking his bow and arrows in his hands, Krishna is killing the Krishna, he killed many, deprived the chariot-riders of their chariots and such a dreadful war is being fought that doomsday seems to have arrived

ਸੈਥੀ ਚਮਕਾਵਤ ਚਲਾਵਤ ਸੁਦਰਸਨ ਕੋ ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸਜਾਮ ਐਸੋ ਤੇਜਵੰਤੁ ਹੈ ॥

saithee chamakaavat chalaavat sudharasan ko kahai kab raam sayaam aaiso tejava(n)t hai ||

Sometimes he is displaying the sword and sometimes as a Glorious one, he sets in motion his discus

ਸ੍ਰਉਨਤ ਰੰਗੀਨ ਪਟ ਸੁਭਟ ਪ੍ਰਬੀਨ ਰਨ ਫਾਗੁ ਖੇਲ ਪੌਢ ਰਹੇ ਮਾਨੋ ਬਡੇ ਸੰਤ ਹੈ ॥੧੭੫੧॥

sraunat ra(n)geen paT subhaT prabeen ran faag khel pauadd rahe maano badde sa(n)t hai ||1751||

Those wearing clothes, saturated with blood, appear like hermits playing

Holi in their pleasure.1751.

ਕਾਨ੍ਹ ਤੇ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਅਰਰਾਇ ਪਰੇ ਸਬ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਲਰਬੇ ਕਉ ਉਮਗਤਿ ਹੈ ॥

kaanreh te na ddare ar ararai pare sab kahai kab sayaam larabe kau umagat hai ||

The enemies do not fear Krishna and are rushing forward, challenging him to fight

ਰਨ ਮੈ ਅਡੋਲ ਸ੍ਵਾਮ ਕਾਰ ਜੀ ਅਮੋਲ ਬੀਰ ਗੋਲ ਤੇ ਨਿਕਸ ਲਰੈ ਕੋਪ ਮੈ ਪਗਤ ਹੈ ॥

ran mai addol savaiaam kaar jee amol beer gol te nikas larai kop mai pagat hai ||

The warriors remaining stable in war and performing duty for their master, are getting infuriated in their own groups

ਡੋਲਤ ਹੈ ਆਸ ਪਾਸ ਜੀਤਬੇ ਕੀ ਕਰੈ ਆਸ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨਿ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਭਗਤ ਹੈ ॥

ddolat hai aas paas jeetabe kee karai aas traas man naik nahee nirap ke bhagat hai ||

ਕੰਚਨ ਅਚਲ ਜਿਉ ਅਟਲ ਰਹਿਓ ਜਦੁਬੀਰ ਤੀਰ ਤੀਰ ਸੂਰਮਾ ਨਛਤ੍ਰ ਸੇ ਡਿਗਤ ਹੈ ॥੧੭੫੨॥

ka(n)chan achal jiau aTal rahio jadhubeer teer teer sooramaa nachhatr se ddigat hai ||1752||

They are most sincere servants of their king Jarasandh and are moving fearlessly near Krishna, Krishna is steady like Sumeru mountainand with the infliction of his arrows, the warriors are falling down like the stars of

the sky.1752.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਇਹ ਭਾਤਿ ਇਤੈ ਜਦੁਬੀਰ ਘਿਰਿਓ ਉਤ ਕੋਪ ਹਲਾਯੁਧ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

eeh bhaat itai jadhubeer ghirio ut kop halaayudh beer sa(n)ghaare ||

In this way, on this side, Krishna was surrounded and on the other side, getting angry, Balram killed many warriors

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਛਿਤਿ ਮਾਰੇ ॥

baan kamaan kirapaanan paan dhare bin praan pare chhit maare ||

Holding his bow, arrows and sword in his hand, Balram made the warriors lifeless and laid them on the earth

ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਕੀਏ ਹਲਿ ਸੋ ਬਲਿ ਕਾਤੁਰ ਦੇਖਿ ਭਜੇ ਬਿਸੰਭਾਰੇ ॥

Took anek ke'ee hal so bal kaatur dhekh bhaje bisa(n)bhaare ||

The warriors were chopped into many bits and the great warriors

becoming helpless, fled away

ਜੀਤਤ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਤਬ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰੇ ॥੧੭੫੩॥

jeetat bhayo musalee ran mai ar bhaaj chale tab bhoop nihaare ||1753||

Balram was getting victorious in the battlefield, the enemies were fleeing and the king saw all this spectacle.1753.

ਚਕ੍ਰਤ ਹੁਇ ਚਿਤ ਬੀਚ ਚਮੂ ਪਤਿ ਆਪੁਨੀ ਸੈਨ ਕਉ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

chakrat hui chit beech chamoo pat aapunee sain kau bain sunaayo ||

Being wonder-struck, the king said to his army, “O warriors! the time for war has come now

ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਕਹਾ ਰਨ ਤੇ ਭਟ ਜੁਧੁ ਨਿਦਾਨ ਸਮੋ ਅਬ ਆਯੋ ॥

bhaajat jaat kahaa ran te bhaT judh nidhaan samo ab aayo ||

Where you people are running away?”

ਇਉ ਲਲਕਾਰ ਕਹਿਓ ਦਲ ਕੋ ਤਬ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸਬਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

eiau lalakaar kahio dhal ko tab sraunan mai sabahoo(n) sun paayo ||

This challenge of the king was heard by the whole army

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਫਿਰੇ ਤਬ ਹੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਠਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੭੫੪॥

sasatr sa(n)bhaar fire tab hee at kop bhare haTh judh machaayo ||1754||

And all the warriors taking their weapons in their hands, in extreme rage,

began to wage a dreadful war.1754.

ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਨਧੀਰ ਸੋਊ ਜਬ ਆਵਤ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥

beer badde ranadheer souoo jab aavat sree jadhubeer nihaare ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਿਹੀ ਛਿਨ ਸਾਮੁਹੇ ਹੋਇ ਹਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

sayaam bhanai kar kop tihee chhin saamuhe hoi har sasatr prahaare ||

When Krishna saw the greatly warriors coming, he confronted them, in great fury, he struck blows on them with his weapons

ਏਕਨ ਕੇ ਕਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਮੁੰਡ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰਿ ਡਾਰੇ ॥

ekan ke kar kaaT dhe ik mu(n)dd binaa kar bhoo par ddaare ||

The heads of many were chopped and the trunks of many were thrown on the ground

ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਅਰਿ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਡਾਰਿ ਹਥਿਯਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥੧੭੫੫॥

jeet kee aas tajee ar ek nihaar kai ddaar hathiyaar padhaare ||1755||

Many of them abandoned the hope of victory and throwing their weapons

ran away.1755.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬ ਹੀ ਅਤਿ ਦਲ ਭਜਿ ਗਯੋ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਓ ਉਪਾਇ ॥

jab hee at dhal bhaj gayo tab nirap keeo upai ||

ਆਪਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤਿ ਕਉ ਲੀਨੋ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥੧੭੫੬॥

aapan ma(n)tree sumat kau leeno nikaT bulai ||1756||

When the army fled away, the king thought of a plan and called his minister Sumati before him.1756.

ਦ੍ਵਾਦਸ ਛੂਹਨਿ ਸੈਨ ਅਬ ਲੈ ਧਾਵਹੁ ਤੁਮ ਸੰਗ ॥

dhavaiaadhas chhoohan sain ab lai dhaavahu tum sa(n)g ||

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਭੂਪਤਿ ਦਯੋ ਅਪੁਨੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ॥੧੭੫੭॥

sasatr asatr bhoopat dhayo apuno kavach nikha(n)g ||1757||

“You go now with twelve extremely large units of army for fighting” and saying thus, the king Jarasandh gave him weapons, arms, armours,

quivers etc.1757.

ਸੁਮਤਿ ਚਲਤ ਰਨ ਇਉ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨੀਐ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥

sumat chalat ran iau kahiyo sune'ee bachan nirapaal ||

ਹਰਿ ਹਲਧਰ ਕੇਤਕ ਬਲੀ ਕਰੋ ਕਾਲ ਕੋ ਕਾਲ ॥੧੭੫੮॥

har haladhar ketak balee karo kaal ko kaal ||1758||

While marching, the minister Sumati said to the king, “O king! how much

great warriors are Krishna and Balram? I shall even kill kal (death).”1758.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਉ ਕਹਿ ਜਰਾਸੰਧਿ ਸਿਉ ਮੰਤ੍ਰੀ ॥

eiau keh jaraasa(n)dh siau ma(n)tree ||

ਸੰਗ ਲੀਏ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਬਜੰਤ੍ਰੀ ॥

sa(n)g le'ee teh adhik baja(n)tree ||

ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਜਾਵਤ ਧਾਯੋ ॥

maaroo raag bajaavat dhaayo ||

ਦ੍ਵਾਦਸ ਛੂਹਨਿ ਲੈ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥੧੭੫੯॥

dhavaiaadhas chhoohan lai dhal aayo ||1759||

Saying this, the minister marched forward with his companions and twelve extremely large military units, playing on the war-drums and other musical

instruments in Maru musical mode.1759.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੰਕਰਖਣ ਹਰਿ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਕਰੀਐ ਕਵਨ ਉਪਾਇ ॥

sa(n)karakhan har so kahiyo kareeaai kavan upai ||

ਸੁਮਤਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਦਲ ਪ੍ਰਬਲ ਲੈ ਰਨ ਮਧਿ ਪਹੁੰਚਿਯੋ ਆਇ ॥੧੭੬੦॥

sumat ma(n)tr dhal prabal lai ran madh pahu(n)chiyo aai ||1760||

Balram said to Krishna, "Some step may be taken, because the minister

Sumati has reached with innumerable forces in the battlefield.1760.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਤਬ ਬੋਲਿਓ ਜਦੁਬੀਰ ਢੀਲ ਤਜੋ ਬਲਿ ਹਲਿ ਗਹੋ ॥

tab bolio jadhubeer ddeel tajo bal hal gaho ||

Then Krishna said, “Leave your idleness and take up your plough

ਰਹੀਯੋ ਤੁਮ ਮਮ ਤੀਰ ਆਗੈ ਪਾਛੈ ਜਾਹੁ ਜਿਨਿ ॥੧੭੬੧॥

raheeyo tum mam teer aagai paachhai jaahu jin ||1761||

Be near me and do not go anywhere.”1761.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰਾਮ ਲੀਯੋ ਧਨੁ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਧਸ੍ਰਯੋ ਤਿਨ ਮੈ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥

raam leeyo dhan paan sa(n)bhaar dhasrayo tin mai man kop baddaayo ||

Balram held up his bow and arrows and in great fury, jumped into the war-

arena

ਬੀਰ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਘਨੋ ਅਰਿ ਸਿਉ ਤਬ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

beer anek hane teh Thaur ghano ar siau tab judh machaayo ||

He killed many warriors and waged a dreadful war with the enemy

ਜੋ ਕੋਊ ਆਇ ਭਿਰਿਯੋ ਬਲਿ ਸਿਉ ਅਤਿ ਹੀ ਸੋਊ ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਘਾਯੋ ॥

jo kouoo aai bhiriyo bal siau at hee souoo ghain ke sa(n)g ghaayo ||

Whosoever came to fight with Balram, he was wounded very badly and the warrior who confronted him,

ਮੂਰਛ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਝੂਮਿ ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ ॥੧੭੬੨॥

moorachh bhoom gire bhaT jhoom rahe ran mai teh saamuhe dhaayo ||1762||

He either fell down unconscious on the ground or hissed while dying.1762.

ਕਾਨ੍ਹ ਕਮਾਨ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਕੇਹਰਿ ਜਿਉ ਭਭਕਾਰੇ ॥

kaanreh kamaan le'ee kar mai ran mai jab kehar jiau bhabhakaare ||

When Krishna, taking up his bow and arrows, is challenging in the war like

a lion,

ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਭਟ ਐਸੇ ਬਲੀ ਜਗਿ ਧੀਰ ਧਰੇ ਹਰਿ ਸੋ ਰਨ ਪਾਰੇ ॥

ko pragaTio bhaT aaise balee jag dheer dhare har so ran paare ||

Who is then so mighty not to forsake endurance and fight with him?

ਅਉਰ ਸੁ ਕਉਨ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮੈ ਬਲਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਿਉ ਬੈਰ ਕੋ ਭਾਉ ਬਿਚਾਰੇ ॥

aaur su kaun tihoo(n) pur mai bal sayaam siau bair ko bhaau bichaare ||

Who is there in all the three worlds who can be inimical with Balram and Krishna,

ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਕੋਊ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਸੁ ਮਰੈ ਪਲ ਮੈ ਜਮਲੋਕਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੭੬੩॥

jo haTh kai kouoo judh karai su marai pal mai jamalok sidhaare ||1763||

But still if anyone comes persistently to fight with them, he reaches the abode of Yama in an instant.1763.

ਜਬ ਜੁਧੁ ਕੋ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਰਾਮ ਚਢੇ ਤਬ ਕਉਨ ਬਲੀ ਰਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ॥

jab judh ko sayaam joo raam chadde tab kaun balee ran dheer dharai ||

Which mighty warrior will observe endurance, seeing Balram and Krishna

coming to fight?

ਜੋਊ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਸੁ ਬਾਲਕ ਜਾਨਿ ਲਰੈ ॥

jouoo chaudheh lokan ko pratipaal nirapaal su baalak jaan larai ||

He, who is the Lord of the fourteen world, the king, considering him a child, is fighting with him

ਜਿਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਪਾਪ ਟਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਨ ਭੀਤਰ ਕਉਨ ਹਰੈ ॥

jeh naam prataap te paap Tarai teh ko ran bheetar kaun harai ||

He, with the glory of whose name, all the sins are destroyed, who can kill him in the war?

ਮਿਲਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸਬ ਲੋਕ ਕਹੈ ਰਿਪੁ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਬਿਨੁ ਆਈ ਮਰੈ ॥੧੭੬੪॥

mil aapas mai sab lok kahai rip sa(n)dh jaraa bin aaiee marai ||1764||

All the people getting together are saying this that the enemy Jarasandh

will die without cause.1764.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਇਤ ਏ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰਿ ਸੁਭਟ ਲੋਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕਟਕ ਮੈ ॥

eit e karat bichaar subhaT lok nirap kaTak mai ||

On this side in the army of the king, such-like thoughts are arising int eh minds of the warriors and

ਉਤ ਬਲਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਨਾਹਿਨ ਡਰਿਯੋ ॥੧੭੬੫॥

aut bal sasatr sa(n)bhaar dhai pario naahin ddariyo ||1765||

On that side Krishna sustaining his power and weapons, fearlessly fell

upon the army.1765.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੂਸਲ ਲੈ ਮੁਸਲੀ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਕੋ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਪੁੰਜ ਹਰਿਓ ਹੈ ॥

moosal lai musalee kar mai ar ko pal mai dhal pu(n)j hario hai ||

Balram taking his mace in his hand, killed a group of enemies in an instant

ਬੀਰ ਪਰੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਘਾਇਲ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਿਉ ਤਨ ਤਾਹਿ ਭਰਿਓ ਹੈ ॥

beer pare dharanee par ghail sraunat siau tan taeh bhario hai ||

The warriors with blood-saturated bodies, are lying wounded on the earth

ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉਚ ਮਹਾ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

taa chhab ko jas uch mahaa man beech bichaar kai sayaam kario hai ||

The poet Shyam, while describing that spectacle says that it appears to him

ਮਾਨਹੁ ਦੇਖਨ ਕਉ ਰਨ ਕਉਤੁਕ ਕ੍ਰੋਧ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥੧੭੬੬॥

maanahu dhekhan kau ran kautuk krodh bhiaanak roop dhario hai ||1766||

That the ‘anger’ had manifested himself apparently in order to see the war-

scenes.1766.

ਇਤ ਓਰ ਹਲਾਯੁਧ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਗਰੜਧੁਜ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ਹੈ ॥

eit or halaayudh judh karai ut sree garaRadhuj kop bhario hai ||

On this side Balram is engged in fighting and on that side Krishna is getting filled with rage

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਅਰਿਓ ਹੈ ॥

sasatr sa(n)bhaar muraar tabai ar sain ke bheetar jai ario hai ||

Taking up his weapons, he is resisting the enemy’s army,

ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਦਲ ਕਉ ਰਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥

maar bidhaar dhe dhal kau ran yaa bidh chitr bachitr kario hai ||

And killing the army of the enemy, he has created a queer scene

ਬਾਜ ਪੈ ਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਪੈ ਗਜ ਪੈ ਗਜ ਸ੍ਵਾਰ ਪੈ ਸ੍ਵਾਰ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੭੬੭॥

baaj pai baaj rathee rath pai gaj pai gaj savaiaar pai savaiaar pario hai ||1767||

The horse is seen lying on the horse, the chariot-rider on the chariot-rider,

elephant upon the elephant and the rider on the rider.1767.

ਏਕ ਕਟੇ ਅਧ ਬੀਚਹੁੰ ਤੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥

ek kaTe adh beechahu(n) te bhaT ekan ke sir kaaT giraae ||

Some warriors is cut into two halves, the heads of many warriors have been chopped and thrown

ਏਕ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਤਬ ਹੀ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਸੰਗਿ ਬਾਨਨ ਘਾਏ ॥

ek ke'ee birathee tab hee gir bhoom pare sa(n)g baanan ghaae ||

Many are lying wounded on the earth, being deprived of their chariots

ਏਕ ਕੀਏ ਕਰ ਹੀਨ ਬਲੀ ਪਗ ਹੀਨ ਕਿਤੇ ਗਨਤੀ ਨਹਿ ਆਏ ॥

ek ke'ee kar heen balee pag heen kite ganatee neh aae ||

Many people have lost their hands and many their feet

ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਧੀਰ ਧਰਿਓ ਤਬ ਹੀ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਏ ॥੧੭੬੮॥

sayaam bhanai kinahoo(n) nahee dheer dhario tab hee ran chhaadd paraae ||1768||

They can’t be enumerated, the poet says that all have lost their endurance

and all have run away from the war-arena.1768.

ਜਾ ਦਲ ਜੀਤ ਲਯੋ ਸਿਗਰੇ ਜਗੁ ਅਉਰ ਕਹੂੰ ਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਹਾਰਿਓ ॥

jaa dhal jeet layo sigare jag aaur kahoo(n) ran te nahee haario ||

The army of the enemy, which had conquered the whole world and was never defeated

ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਭੂਪ ਅਨੇਕ ਮਿਲੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਜਾ ਪਗੁ ਟਾਰਿਓ ॥

ei(n)dhr se bhoop anek mile tin te kabahoo(n) nahee jaa pag Taario ||

This army had fought against it in unison

ਸੋ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਭਜਾਇ ਦੀਯੋ ਪਲ ਮੈ ਨ ਕਿਨੂੰ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

so ghan sayaam bhajai dheeyo pal mai na kinoo(n) dhan baan sa(n)bhaario ||

The same army has been caused to flee by Krishna in an instant and none

could even take up his bow and arrows

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਇਮ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਬਡੋ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥੧੭੬੯॥

dhev adhev karai upamaa im sree jadhubeer baddo ran paario ||1769||

The gods and demons both are appreciating the war of Krishna.1769.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦ੍ਵੈ ਅਛੂਹਨੀ ਸੈਨ ਰਨਿ ਦਈ ਸ੍ਯਾਮ ਜਬ ਘਾਇ ॥

dhavai achhoohanee sain ran dhiee sayaam jab ghai ||

ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤਿ ਸਮੇਤ ਦਲੁ ਕੋਪ ਪਰਿਓ ਅਰਰਾਇ ॥੧੭੭੦॥

ma(n)tree sumat samet dhal kop pario ararai ||1770||

When Krishna destroyed two extremely large military units, then the

minister Sumati, challenging in anger, fell upon him.1770.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਬੈ ਭਟ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਲਏ ਕਰਵਾਰੈ ॥

dhai pare kar kop tabai bhaT dhai mukh ddaal le karavaarai ||

ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਹਠੀ ਹਠਿ ਸਿਉ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਕਾਰੈ ॥

saamuhe aai haThee haTh siau ghan sayaam kahaa ieh bhaat hakaarai ||

The warriors getting enraged, taking up the swords and shields in their hands fell upon Krishna, who challenged them and they persistently came in front of him

ਮੂਸਲ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਸੁ ਹਤੈ ਹਰਿ ਕੌਚ ਉਠੈ ਚਿਨਗਾਰੈ ॥

moosal chakr gadhaa geh kai su hatai har kauach uThai chinagaarai ||

On this side, Krishna, catching hold of his club, discus, mace etc. in his

hands, struck terrible blows and the sparks emanated from the armours

ਮਾਨੋ ਲੁਹਾਰ ਲੀਏ ਘਨ ਹਾਥਨ ਲੋਹ ਕਰੇਰੇ ਕੋ ਕਾਮ ਸਵਾਰੈ ॥੧੭੭੧॥

maano luhaar le'ee ghan haathan loh karere ko kaam savaarai ||1771||

It appeared that an ironsmith was fashioning according to his desire the iron by the strokes of his hammer.1771

ਤਉ ਲਗ ਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਊਧਵ ਆਏ ਹੈ ਸਯਾਮ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਰਨ ॥

tau lag hee baramaakirat uoodhav aae hai sayaam sahai ke kaaran ||

Till that time, Kratvarma and Uddhava reached for the help of Krishna

ਅਉਰ ਅਕ੍ਰੂਰ ਲਏ ਸੰਗ ਜਾਦਵ ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਅਰ ਬੀਰ ਬਿਦਾਰਨ ॥

aaur akraoor le sa(n)g jaadhav dhai pario ar beer bidhaaran ||

Akrur also taking the Yadava warriors with him fell upon the enemies in order to kill them

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖ ਮਾਰਿ ਉਚਾਰਨ ॥

sasatr sa(n)bhaar sabhai apune kab sayaam kahai mukh maar uchaaran ||

ਓਰ ਦੁਹੂੰ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਸੁ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰਿ ਕਟਾਰਨ ॥੧੭੭੨॥

or dhuhoo(n) at judh bhayo su gadhaa barachhee karavaar kaTaaran

||1772||

Holding their weapons and should “kill, kill”, a dreadful war was waged from both sides with maces, lances swords, daggers etc.1772.

ਆਵਤ ਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਜੁ ਅਰਿ ਸੈਨਹੁ ਤੇ ਸੁ ਘਨੇ ਭਟ ਕੂਟੇ ॥

aavat hee baramaakirat joo ar sainahu te su ghane bhaT kooTe ||

Kratvarma on coming chopped down many warriors

ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਬ ਖੰਡ ਤਹੀ ਅਰਿ ਏਕ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪੈ ਸਿਰ ਫੂਟੇ ॥

ek pare bib kha(n)dd tahee ar ek gire dhar pai sir fooTe ||

Someone has been cut into two parts and someone’s head has been cut down

ਏਕ ਮਹਾ ਬਲਵਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨਿ ਚਲਾਵਤ ਇਉ ਸਰ ਛੂਟੇ ॥

ek mahaa balavaan kamaanan taan chalaavat iau sar chhooTe ||

From the bows of several powerful warriors the arrows are being discharged in this way

ਕਾਜ ਬਸੇਰੇ ਕੇ ਰੈਨ ਸਮੇ ਮਧਿਆਨ ਮਨੋ ਤਰੁ ਪੈ ਖਗ ਟੂਟੇ ॥੧੭੭੩॥

kaaj basere ke rain same madhiaan mano tar pai khag TooTe ||1773||

That it seems the birds are flying groups towards the trees for rest in the

evening before the night falls.1773.

ਏਕ ਕਬੰਧ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰਿ ਫਿਰੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਡੋਲਤ ॥

ek kaba(n)dh le'ee karavaar firai ran bhoom ke bheetar ddolat ||

Somewhere the headless trunks are roaming in the battlefield taking the swords in their hands and

ਧਾਇ ਪਰੈ ਤਿਹ ਓਰ ਬਲੀ ਭਟ ਜੋ ਤਿਹ ਕੋ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਬੋਲਤ ॥

dhai parai teh or balee bhaT jo teh ko lalakaar kai bolat ||

Whosoever challenging in the field, the warriors fall upon him

ਏਕ ਪਰੇ ਗਿਰ ਪਾਇ ਕਟੇ ਉਠਬੇ ਕਹੁ ਬਾਹਨ ਕੋ ਬਲੁ ਤੋਲਤ ॥

ek pare gir pai kaTe uThabe kahu baahan ko bal tolat ||

Someone has fallen because his foot has been cut and for getting up, he is taking the support of the vehicle and s

ਏਕ ਕਟੀ ਭੁਜ ਯੌ ਤਰਫੈ ਜਲ ਹੀਨ ਜਿਉ ਮੀਨ ਪਰਿਓ ਝਕਝੋਲਤ ॥੧੭੭੪॥

ek kaTee bhuj yau tarafai jal heen jiau meen pario jhakajholat ||1774||

Omewhere the chopped arm is writhing like a fish out of water.1774.

ਏਕ ਕਬੰਧ ਬਿਨਾ ਹਥਿਆਰਨ ਰਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮਧਿ ਦਉਰੈ ॥

ek kaba(n)dh binaa hathiaaran raam kahai ran madh dhaurai ||

The poet Ram says that some headless trunk is running in the battlefield

without the weapon and

ਸੁੰਡਨ ਤੇ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੈ ਬਲ ਸੋ ਝਕਝੋਰੈ ॥

su(n)ddan te gaj raajan ko geh kai kar kai bal so jhakajhorai ||

Catching hold of the trunks of the elephants, is shaking them violently with force

ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਮ੍ਰਿਤ ਅਸ੍ਵਨ ਕੀ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਸੋ ਗਹਿ ਗ੍ਰੀਵ ਮਰੋਰੈ ॥

bhoom gire mirat asavain kee dhuhoo(n) haathan so geh greev marorai ||

He is also pulling the neck of dead horses lying on the ground with both his hands and

ਸ੍ਯੰਦਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਏਕ ਚਪੇਟ ਹੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਤੋਰੈ ॥੧੭੭੫॥

saya(n)dhan ke asavaaran ke sir ek chapeT hee ke sa(n)g torai ||1775||

Is trying to break the heads of the dead horse-riders with one slap.1775.

ਕੂਦਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਭਟ ਏਕ ਕੁਲਾਚਨ ਦੈ ਕਰਿ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ॥

koodhat hai ran mai bhaT ek kulaachan dhai kar judh karai ||

The warriors are fighting while continuously jumping and swinging in the

battlefield

ਇਕ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਤੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੈ ॥

eik baan kamaan kirapaanan te kab raam kahai na ratee k ddarai ||

They are not afraid even slightly form the bows, arrows and swords

ਇਕ ਕਾਇਰ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਤੇ ਤਜ ਸਸਤ੍ਰ ਟਰੈ ॥

eik kair traas baddai chitai ran bhoom hoo(n) te taj sasatr Tarai ||

Many cowards are relinquishing their weapons in the battlefield in fear

coming back to the battlefield and

ਇਕ ਲਾਜ ਭਰੇ ਪੁਨਿ ਆਇ ਅਰੈ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰ ਕੈ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ॥੧੭੭੬॥

eik laaj bhare pun aai arai lar kai mar kai gir bhoom parai ||1776||

Fighting and falling dead on the ground.1776.

ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਤ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਦਲੁ ਬੈਰਨ ਕੇ ਧਸਿ ਕੈ ॥

birajabhookhan chakr sa(n)bhaarat hee tab hee dhal bairan ke dhas kai ||

When Krishna held up his discus, the enemy forces became fearful

ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਬਲਵਾਨ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਕਛੂ ਹਸਿ ਕੈ ॥

bin praan ke'ee balavaan ghane kab sayaam bhanai su kachhoo has kai ||

Krishna while smiling deprived many mightly onces of their life force

ਇਕ ਚੂਰਨ ਕੀਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਕ ਪਾਸ ਕੇ ਸੰਗ ਲੀਏ ਕਸਿ ਕੈ ॥

eik chooran keen gadhaa geh kai ik paas ke sa(n)g le'ee kas kai ||

ਜਦੁਬੀਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਬਲ ਕੈ ਅਰਿ ਬੀਰ ਲੀਏ ਸਬ ਹੀ ਬਸਿ ਕੈ ॥੧੭੭੭॥

jadhubeer ayodhan mai bal kai ar beer le'ee sab hee bas kai ||1777||

Many were pulversied with the blows of the mace and with his power

Krishna subdued all the warriors in the war-arena.1777.

ਬਲਭਦ੍ਰ ਇਤੇ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਉਤੈ ਬਹੁ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

balabhadhr ite bahu beer hane birajanaath utai bahu soor sa(n)ghaare ||

On this side Balram and on the other side Krishna killed many warriors

ਜੋ ਸਭ ਜੀਤ ਫਿਰੇ ਜਗ ਕਉ ਅਰੁ ਗਾਢ ਪਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਮ ਸਵਾਰੇ ॥

jo sabh jeet fire jag kau ar gaadd paree nirap kaam savaare ||

The warriors, who were the conquerors of the world and were to be very useful to the king in the days o affliction,

ਤੇ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਅਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥

te ghan sayaam ayodhan mai bin praan ke'ee ar bhoo par ddaare ||

ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਕਦਲੀ ਮਨੋ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ॥੧੭੭੮॥

eiau upamaa upajee jeey mai kadhalee mano paun pracha(n)dd ukhaare ||1778||

Krishna made them lifeless and lain them on the ground like the uprooted

banana trees by the violent blowing of wind.1778.

ਜੋ ਰਨ ਮੰਡਨ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮਨ ਕਉ ਤਜਿ ਧਾਏ ॥

jo ran ma(n)ddan sayaam ke sa(n)g bhale nirap dhaaman kau taj dhaae ||

ਏਕ ਰਥੈ ਗਜ ਰਾਜ ਚਢੇ ਇਕ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਸੁਹਾਏ ॥

ek rathai gaj raaj chadde ik baajan ke asavaar suhaae ||

The kings who had left their homes and had come to fight with Krishna and who had been looking splendid while riding on their horses, elephants and chariots,

ਤੇ ਘਨਿ ਜਿਉ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਕੇ ਪਉਰਖ ਪਉਨ ਬਹੈ ਛਿਨ ਮਾਝ ਉਡਾਏ ॥

te ghan jiau biraj raaj ke paurakh paun bahai chhin maajh uddaae ||

They were destroyed by the power of Krihsna like the clouds destroyed by the wind in an instant

ਕਾਇਰ ਭਾਜਤ ਐਸੇ ਕਹੈ ਅਬ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੈ ਮਨੋ ਲਾਖਨ ਪਾਇ ॥੧੭੭੯॥

kair bhaajat aaise kahai ab praan rahai mano laakhan pai ||1779||

The cowards running away and protecting their lives were considering

themselves very fortunate.1779.

ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਛੂਟਤ ਬਾਨਨ ਚਕ੍ਰ ਸੁ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੁਇ ਰਥ ਚਕ੍ਰ ਭ੍ਰਮਾਵਤ ॥

sayaam ke chhooTat baanan chakr su chakirat hui rath chakr bhramaavat ||

Seeing the arrows and discus of Krishna being discharged, the wheels of the chariots also revolved marvelously

ਏਕ ਬਲੀ ਕੁਲ ਲਾਜ ਲੀਏ ਦ੍ਰਿੜ ਹੁਇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਮਚਾਵਤ ॥

ek balee kul laaj le'ee dhiraR hui har ke sa(n)g joojh machaavat ||

The kings, considering the honour and tradition of their clans, are fighting with Krishna,

ਅਉਰ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਆਇਸ ਆਵਤ ਹੈ ਚਲੇ ਗਾਲ ਬਜਾਵਤ ॥

aaur badde nirap lai nirap aais aavat hai chale gaal bajaavat ||

And several other kings, getting order from Jarasandh are proudly shouting and going for war

ਬੀਰ ਬਡੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਦੇਖਨ ਚਉਪ ਚੜੇ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਧਾਵਤ ॥੧੭੮੦॥

beer badde jadhubeer kau dhekhan chaup chaRe larabe kahu dhaavat ||1780||

Great warriors with eagerness in there mind t have to sight of Krishna, are

coming for fighting.1780.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਨ ਹੀ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਸਮੂਹ ਚਲਾਵਤ ॥

sree birajanaath tabai tin hee dhan taan kai baan samooh chalaavat ||

Krishna then pulled his bow and discharged a cluster of arrows and

ਆਇ ਲਗੈ ਭਟ ਏਕਨ ਕਉ ਨਟ ਸਾਲ ਭਏ ਮਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਤ ॥

aai lagai bhaT ekan kau naT saal bhe man mai dhukh paavat ||

The warriors who were his by them, writhed in great suffering

ਏਕ ਤੁਰੰਗਨ ਕੀ ਭੁਜ ਬਾਨ ਲਗੈ ਅਤਿ ਰਾਮ ਮਹਾ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥

ek tura(n)gan kee bhuj baan lagai at raam mahaa chhab paavat ||

The arrows have penetrated into the legs of the horses

ਸਾਲ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਕਾਟੇ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਮਨੋ ਤਿਹ ਪੰਖ ਬਨਾਵਤ ॥੧੭੮੧॥

saal muneesavair kaaTe hute birajaraaj mano teh pa(n)kh banaavat ||1781||

These winged arrows discharged by Krishna on the bodies of the horses

appears like new wings cut earlier by the sage Shalihoter.1781.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਸਭ ਸਤ੍ਰ ਕੋਪ ਮਨਿ ਭਰੇ ॥

tab sabh satr kop man bhare ||

ਘੇਰ ਲਯੋ ਹਰਿ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰੇ ॥

gher layo har naik na ddare ||

Then all the enemies were filled with rage and they fearlessly surrounded Krishna

ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਆਹਵ ਕਰੈ ॥

bibidhaayudh lai aahav karai ||

ਮਾਰ ਮਾਰ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ॥੧੭੮੨॥

maar maar mukh te ucharai ||1782||

Shouting “kill, kill, they began to fight taking up various kinds of

weapons.1782.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕ੍ਰੁਧਤ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕੈ ਸਾਮੁਹੇ ਟੇਰਿ ਉਚਾਰਿਓ ॥

krudhat si(n)gh kirapaan sa(n)bhaar kai sayaam kai saamuhe Ter uchaario ||

ਕੇਸ ਗਹੇ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਜਬ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਤਬ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥

kes gahe khaRages balee jab chhaadd dhayo tab chakr sa(n)bhaario ||

Taking out his sword, Karodhit Singh came in front of Krishna and said, “When Kharag Singh had caught you from your hair and then released you, then you thinking of your protection, took up your discus at a distance

ਗੋਰਸ ਖਾਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਵੈ ਦਿਨ ਭੂਲ ਗਏ ਅਬ ਜੁਧ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

goras khaat gavaiaarin vai dhin bhool ge ab judh bichaario ||

“You drank the milk in the houses of milkmaids, have you forgotten those

days? And now you have made up your mind to fight"

ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਮਾਨਹੁ ਬੈਨਨ ਬਾਨਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਾਰਿਓ ॥੧੭੮੩॥

sayaam bhanai jadhubeer kau maanahu bainan baanan kai sa(n)g maario ||1783||

The poet says that Karodhit Singh appeared to be killing Krishna with the arrows of his words.1783.

ਇਉ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋਪ ਕੀਓ ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

eiau sun kai bateeyaa biraj naik kop keeo kar chakr sa(n)bhaariyo ||

ਨੈਕੁ ਭ੍ਰਮਾਇ ਕੈ ਪਾਨ ਬਿਖੈ ਬਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਊਪਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥

naik bhramai kai paan bikhai bal kai ar greev ke uoopar ddaariyo ||

Hearing these words, Krihsna, getting enraged, held up his discus and exhibiting his anger through his eyes, discharged it on the neck of the enemy

ਲਾਗਤ ਸੀਸੁ ਕਟਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਜਸੁ ਸਿਆਮ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

laagat sees kaTiyo teh ko gir bhoom pariyo jas siaam uchaariyo ||

ਤਾਰ ਕੁੰਭਾਰ ਲੈ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਮਨੋ ਚਾਕ ਕੇ ਕੁੰਭ ਤੁਰੰਤ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥੧੭੮੪॥

taar ku(n)bhaar lai haath bikhai mano chaak ke ku(n)bh tura(n)t utaariyo

||1784||

On being hit by the discus, his head fell down on the earth like a potter taking down the pitcher from the wheel, cutting it with his wire.1784.

ਜੁਧ ਕੀਓ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੈ ਸਾਥ ਸੁ ਸਤ੍ਰ ਬਿਦਾਰ ਕਹੈ ਜਗ ਜਾ ਕਉ ॥

judh keeo birajanaath kai saath su satr bidhaar kahai jag jaa kau ||

Famous by the name of Shatru-hanta (killer of the enemies), Karodhit Singh fought with Krishna, who made this warrior lifeless

ਜਾ ਦਸ ਹੂੰ ਦਿਸ ਜੀਤ ਲਈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਓ ਹਰਿ ਤਾ ਕਉ ॥

jaa dhas hoo(n) dhis jeet liee chhin mai bin praan keeo har taa kau ||

This warrior had earlier been the conqueror of all the ten directions

ਜੋਤਿ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਉ ਜਿਮ ਦੀਪਕ ਕ੍ਰਾਤਿ ਮਿਲੈ ਰਵਿ ਭਾ ਕਉ ॥

jot milee teh kee prabh siau jim dheepak kraat milai rav bhaa kau ||

His soul merged in the Lord like the light of the earthen lamp with the light of the sun

ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਛੇਦ ਕੈ ਭੇਦ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਹਰਿ ਧਾਮ ਦਸਾ ਕਉ ॥੧੭੮੫॥

sooraj ma(n)ddal chhedh kai bhedh kai praan ge har dhaam dhasaa kau

||1785||

Touching the sphere of the sun, his soul reached the Supreme abode.1785.

ਸਤ੍ਰ ਬਿਦਾਰ ਹਨਿਓ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਹੈ ॥

satr bidhaar hanio jab hee tab sree birajabhookhan kop bhariyo hai ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੇ ਤਜਿ ਕੈ ਸਬ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਬੈਰਨ ਮਾਝ ਪਰਿਯੋ ਹੈ ॥

sayaam bhane taj kai sab sa(n)k nisa(n)k hui bairan maajh pariyo hai ||

Killing this enemy, Krishna being highly enraged, forsaking all hesitation's jumped into the enemy's army

ਭੈਰਵ ਭੂਪ ਸਿਉ ਜੁਧ ਕੀਓ ਸੁ ਵਹੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਿਯੋ ਹੈ ॥

bhairav bhoop siau judh keeo su vahai chhin mai bin praan kariyo hai ||

ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਯੋ ਰਥ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਮਨੋ ਨਭ ਤੇ ਗ੍ਰਹ ਟੂਟਿ ਪਰਿਯੋ ਹੈ ॥੧੭੮੬॥

bhoom giriyo rath te ieh bhaat mano nabh te greh TooT pariyo hai ||1786||

He fought with king Bhairav Singh and killed him also in an instant and he fell down on the ground from his chariot like planet breaking and falling

down from the sky.1786.

ਏਕ ਭਰੇ ਭਟ ਸ੍ਰੌਨਤ ਸੋ ਭਭਕਾਰਤ ਘਾਇ ਫਿਰੈ ਰਨਿ ਡੋਲਤ ॥

ek bhare bhaT srauanat so bhabhakaarat ghai firai ran ddolat ||

The warriors are roaming in the battlefield, saturated with blood and with wounds full of pus

ਏਕ ਪਰੇ ਗਿਰ ਕੈ ਧਰਨੀ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਕਢੋਲਤ ॥

ek pare gir kai dharanee tin ke tan ja(n)buk geedh kaddolat ||

Some have fallen on the earth and their bodies are being pulled by jackals and vultures

ਏਕਨ ਕੇ ਮੁਖਿ ਓਠਨ ਆਂਖਨ ਕਾਗ ਸੁ ਚੋਚਨ ਸਿਉ ਟਕ ਟੋਲਤ ॥

ekan ke mukh oThan aa(n)khan kaag su chochan siau Tak Tolat ||

ਏਕਨ ਕੀ ਉਰਿ ਆਂਤਨ ਕੋ ਕਢਿ ਜੋਗਨਿ ਹਾਥਨ ਸਿਉ ਝਕਝੋਲਤ ॥੧੭੮੭॥

ekan kee ur aa(n)tan ko kadd jogan haathan siau jhakajholat ||1787||

The crows are pulling with force the eyes and faces of many and the

Yoginis are shaking in the hands the intestines of many others.1787.

ਮਾਨ ਭਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਬਹੁਰੋ ਅਰਿ ਆਏ ॥

maan bhare as paan dhare chahoo(n) oran te bahuro ar aae ||

Taking their swords in their hands, the enemies fell upon Krishna's army proudly from all the four directions

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਤ ਤੇ ਤੇਊ ਧਾਏ ॥

sree jadhubeer ke beer jite kab sayaam kahai it te teuoo dhaae ||

From this side Krishna's warriors advanced,

ਬਾਨਨ ਸੈਥਿਨ ਅਉ ਕਰਵਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥

baanan saithin aau karavaar hakaar hakaar prahaar lagaae ||

And challenging the enemy began to strike blows with their arrows, swords and daggers

ਆਇ ਖਏ ਇਕ ਜੀਤ ਲਏ ਇਕ ਭਾਜਿ ਗਏ ਇਕ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੭੮੮॥

aai khe ik jeet le ik bhaaj ge ik maar giraae ||1788||

Those who come to fight, they are conquered, but many have fled away

and many are being knocked down.1788.

ਜੇ ਭਟ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਅਰਿ ਕੈ ਲਰਿ ਕੈ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਟਾਰੇ ॥

je bhaT aahav mai kabahoo(n) ar kai lar kai pag ek na Taare ||

Those warriors who did not even retrace one step while fighting

ਜੀਤਿ ਫਿਰੈ ਸਭ ਦੇਸਨ ਕਉ ਸੋਊ ਭਾਜਿ ਗਏ ਜਿਹ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥

jeet firai sabh dhesan kau souoo bhaaj ge jeh or nihaare ||

Those who conquered all the countries and wherever they looked, the enemies fled away

ਜੋ ਜਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਕਰੈ ਤਬ ਅੰਤਕ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਵਾਰੇ ॥

jo jam ke sa(n)g joojh karai tab a(n)tak te neh jaat nivaare ||

ਤੇ ਭਟ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੭੮੯॥

te bhaT joojh pare ran mai jadhubeer ke kop kirapaan ke maare ||1789||

Who even fought with Yama and whom not even the god of death could kill, those warriors have been killed and laid down on the earth, by the

angry sword of Krishna.1789.

ਏਕ ਹੁਤੋ ਬਲਬੀਰ ਬਡੋ ਜਦੁਬੀਰ ਲਿਲਾਟ ਮੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

ek huto balabeer baddo jadhubeer lilaaT mai baan lagaayo ||

ਫੋਕ ਰਹੀ ਗਡਿ ਭਉਹਨਿ ਮੈ ਸਰੁ ਛੇਦ ਸਭੈ ਸਿਰ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥

fok rahee gadd bhauhan mai sar chhedh sabhai sir paar paraayo ||

A mighty warrior of the enemy's army shot one arrow on the forehead of Krishna, whose shell remained fixed in the eyebrows, but the arrow pierced through the head to the other side

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰ ਘਾਇ ਲਗੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨ ਬਹਾਯੋ ॥

sayaam kahai upamaa teh kee bar ghai lage bahu sron bahaayo ||

ਮਾਨਹੁ ਇੰਦ੍ਰ ਪੈ ਕੋਪੁ ਕੀਯੋ ਸਿਵ ਤੀਸਰੇ ਨੈਨ ਕੋ ਤੇਜ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੭੯੦॥

maanahu i(n)dhr pai kop keeyo siv teesare nain ko tej dhikhaayo ||1790||

According to the poet, good deal of blood flowed out from that wound and it seemed that Shiva in anger had shown to Indra the light of his third

eye.1790.

ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਜਬੈ ਸੁ ਧਵਾਇ ਪਰੇ ਰਥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ॥

jadhubeer mahaa ranadheer jabai su dhavai pare rath iau keh kai ||

ਬਲਿ ਦਛਨ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰ ਕਿਤੋ ਦਲ ਧਾਯੋ ਹੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਗਹਿ ਕੈ ॥

bal dhachhan or nihaar kito dhal dhaayo hai sasatr sabai geh kai ||

Getting his chariot driven, Krishna moved away saying this, “Look, Balram! the enemy’s army is marching forward enormously from the South,”

ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੀ ਹਲ ਸੋ ਬਲਿ ਧਾਇ ਲੀਏ ਚਹਿ ਕੈ ॥

bateeyaa sun so biraj naik kee hal so bal dhai le'ee cheh kai ||

ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਸ੍ਰੋਨ ਪਰਿਓ ਭੂਅ ਮੈ ਮਨੋ ਸਾਰਸੁਤੀ ਸੁ ਚਲੀ ਬਹਿ ਕੈ ॥੧੭੯੧॥

teh ko at sron pario bhooa mai mano saarasutee su chalee beh kai ||1791||

Listening to the words of Krishna, Balram carrying his plough in great zeal, marched towards that side and so much blood of that army flowed that the

Saraswati seemed flow on the earth.1791.

ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਹਵ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਭਾਗੇ ॥

ek nihaar bhayo at aahav sayaam bhanai taj kai ran bhaage ||

Many warriors seeing the dreadfulness of war, fled away

ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਮਨੋ ਨੀਦ ਘਨੀ ਨਿਸਿ ਕੇ ਕਹੂੰ ਜਾਗੇ ॥

ghail ghoomat ek firai mano needh ghanee nis ke kahoo(n) jaage ||

Many of them getting wounded and weak are roaming many of them getting wounded and wak are roaming like the ones having kept awake for several nights

ਪਉਰਖਵੰਤ ਬਡੇ ਭਟ ਏਕ ਸੁ ਸਯਾਮ ਸੋ ਜੁਧ ਹੀ ਕਉ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥

paurakhava(n)t badde bhaT ek su sayaam so judh hee kau anuraage ||

ਏਕ ਤਯਾਗ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਲਾਗੈ ॥੧੭੯੨॥

ek tayaag kai sasatr sabai jadhurai ke aai kai pain laagai ||1792||

Many great warriors and masters of great strength are absorbed only on fighting with Krishna and many, abandoning their weapons have fallen at

the feet of Krishna.1792.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭਜੇ ਸਤ੍ਰ ਜਬ ਜੁਧ ਤੇ ਮਨ ਮੈ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ॥

bhaje satr jab judh te man mai traas baddai ||

ਅਉਰ ਸੂਰ ਆਵਤ ਭਏ ਕਰਵਾਰਿਨ ਚਮਕਾਇ ॥੧੭੯੩॥

aaur soor aavat bhe karavaarin chamakai ||1793||

When, becoming fearful, the enemies ran away, many other warriors

reached there, gleaming their swords.1793.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਭਟ ਆਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

sasatr sa(n)bhaar sabhai bhaT aai kai dhai kai sayaam so judh machaayo ||

ਚ੍ਰਕ ਗਹਿਓ ਕਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋਪ ਭਯੋ ਤਿਹ ਊਪਰ ਧਾਯੋ ॥

chrak gahio kar mai biraj naik kop bhayo teh uoopar dhaayo ||

Holding their weapons, the enemies fell upon Krishna and on this side, Krishna taking his discus in his hand, ran towards them

ਬੀਰ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੇ ਅਰਿ ਸੈਨ ਸਬੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਜਾਯੋ ॥

beer ke'ee bin praan ghane ar sain sabai ieh bhaat bhajaayo ||

ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਮਾਨ ਸੁ ਕਾਨ੍ਹ ਮਨੋ ਉਮਡਿਓ ਦਲੁ ਮੇਘ ਉਡਾਯੋ ॥੧੭੯੪॥

paun pracha(n)dd samaan su kaanreh mano umaddio dhal megh uddaayo ||1794||

He killed many warriors and caused the enemy’s army to flee like the

violent Krihsna-wind had caused clouds to fly away.1794.

ਕਾਟਤ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਦੂਜਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੈ ॥

kaaTat ekan ke sir chakr gadhaa geh dhoojan ke tan jhaarai ||

Krishna is chopping the head of someone with his discus and striking blows with his mace on the body of another

ਤੀਜਨ ਨੈਨ ਦਿਖਾਇ ਗਿਰਾਵਤ ਚਉਥਨ ਚੌਪ ਚਪੇਟਨ ਮਾਰੈ ॥

teejan nain dhikhai giraavat chauthan chauap chapeTan maarai ||

He is causing the third one to fall down by showing him the outrageous eyes, and the fourth is being killed with the slap of his blow

ਚੀਰ ਦਏ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੂਰਨ ਕੇ ਅੰਗਿ ਅੰਗਿ ਪ੍ਰਚਾਰੈ ॥

cheer dhe ar ke ur sree har sooran ke a(n)g a(n)g prachaarai ||

By inflicting blows on the limbs of warriors, Krishna has ripped their hearts

ਧੀਰ ਤਹਾ ਭਟ ਕਉਨ ਧਰੈ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਤਿਹ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰੈ ॥੧੭੯੫॥

dheer tahaa bhaT kaun dharai jadhubeer jabai teh or sidhaarai ||1795||

In any direction, wherever he goes, the power of endurance of all the

warriors is lost.1795.

ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਦੁਜਨ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਪਰੈ ॥

ros bhariyo jab hee biraj naik dhujan sain nihaar parai ||

ਤੁਮ ਹੂੰ ਧੌ ਬਿਚਾਰ ਕਹੋ ਚਿਤ ਮੈ ਜਗਿ ਕਉਨ ਬੀਓ ਭਟ ਧੀਰ ਧਰੈ ॥

tum hoo(n) dhau bichaar kaho chit mai jag kaun beeo bhaT dheer dharai ||

When the hero of Braja looks towards the enemy's army angrily, then you can tell thoughtfully as to who is the other such warrior, who can keep his power of endurance

ਜੋਊ ਸਾਹਸ ਕੈ ਸਬ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਨੈਕੁ ਅਰੈ ॥

jouoo saahas kai sab aayudh lai sa(n)g sayaam ke aai kai naik arai ||

ਤਿਹ ਕਉ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ॥੧੭੯੬॥

teh kau jadhubeer tihee chhin mai kab sayaam kahai bin praan karai ||1796||

Any warrior who tries courageously to fight with Krishna even slightly, he

is killed by Krishna in an instant.1796.

ਜੋ ਭਟ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਬੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪੈ ਅਤਿ ਐਡੋ ਸੁ ਆਵੈ ॥

jo bhaT sasatr sa(n)bhaar sabai birajanaik pai at aaiddo su aavai ||

ਜੋ ਕੋਊ ਦੂਰ ਤੇ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਕੇ ਸਯਾਮ ਪੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥

jo kouoo dhoor te sayaam bhanai dhan taan ke sayaam pai baan chalaavai ||

Any warrior, who taking up his weapons comes proudly in front of Krishna and discharges his arrows by pulling his bow from a distance,

ਜੋ ਅਰਿ ਆਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਸਾਮੁਹੇ ਦੂਰ ਤੇ ਠਾਢੇ ਈ ਗਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥

jo ar aai sakai nahee saamuhe dhoor te Thaadde iee gaal bajaavai ||

ਤਾਹਿ ਕਉ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਚਿਤੈ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸੋ ਪਰਲੋਕਿ ਪਠਾਵੈ ॥੧੭੯੭॥

taeh kau sree birajanaath chitai sar ek hee so paralok paThaavai ||1797||

And talks contemptuously and does not come near him, Krishna seeing him with his far-off sight, is sending him to the next world with a single

arrow..1797.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਬਡੇਈ ਬੀਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਰਾਮ ਭਨੈ ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਚਿਤ ਮੈ ਰਿਸਾਤ ਹੈ ॥

dhekh dhasaa tin kee baddeiee beer satran ke raam bhanai aaisee bhaat chit mai risaat hai ||

Seeing them in such a plight, the great warriors on the enemy’s side, are getting furious

ਲੀਨੇ ਕਰਵਾਰਿ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਾਰ ਸਮੁਹਾਇ ਆਇ ਸਯਾਮ ਜੂ ਸੋ ਜੁਧੁ ਹੀ ਮਚਾਤ ਹੈ ॥

leene karavaar maar maar hee uchaar samuhai aai sayaam joo so judh hee machaat hai ||

They, in fury, shouting “kill, kill”, are fighting with Krishna

ਏਕ ਨਿਜਕਾਤ ਨਹੀ ਮਨ ਮੈ ਡਰਾਤ ਮੁਸਕਾਇ ਘਾਇ ਖਾਤ ਮਨੋ ਸਬੈ ਏਕ ਜਾਤਿ ਹੈ ॥

ek nijakaat nahee man mai ddaraat musakai ghai khaat mano sabai ek jaat hai ||

Many of them, in fear, are not coming near and are receiving wounds

smilingly from a distance

ਗਾਲਹਿ ਬਜਾਤ ਏਕ ਹਰਖ ਬਢਾਤ ਛਤ੍ਰ ਧਰਮ ਕਰਾਤ ਤੇ ਵੇ ਸੁਰਗਿ ਸਿਧਾਤ ਹੈ ॥੧੭੯੮॥

gaaleh bajaat ek harakh baddaat chhatr dharam karaat te ve surag sidhaat hai ||1798||

Many of them are playing on their cheeks from a distance, but several of them, following the duties of Kshatriyas, are leaving for heaven.1798.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੇ ਬਲ ਲਾਇਕ ਜੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਸਾਮੁਹੇ ਆਵੈ ॥

birajanaik ke bal laik je kab sayaam kahai souoo saamuhe aavai ||

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕ੍ਰੁਧ ਭਰੇ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਵੈ ॥

baan kamaan kirapaan gadhaa geh krudh bhare at judh machaavai ||

Those who are capable of fighting with Krishna, they are coming before him and catching hold of bow, arrows, swords, maces etc., they are

waging a dreadful war

ਏਕ ਪਰੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਧਰਾ ਇਕ ਸੀਸ ਕਟੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਧਾਵੈ ॥

ek parai bin praan dharaa ik sees kaTe ran bhoomeh dhaavai ||

Someone becoming lifeless is falling on the ground and someone is roaming in the battlefield, though his head has been chopped

ਏਕਨ ਕੀ ਬਰ ਲੋਥ ਪਰੀ ਕਰ ਸੋ ਗਹਿ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰਿ ਚਲਾਵੈ ॥੧੭੯੯॥

ekan kee bar loth paree kar so geh kai ar or chalaavai ||1799||

Someone catching the lying corpses, is throwing it towards the

enemy.1799.

ਸੂਰ ਸੁ ਏਕ ਹਨੈ ਤਹ ਬਾਜ ਤਹਾ ਇਕ ਬੀਰ ਬਡੇ ਗਜ ਮਾਰੈ ॥

soor su ek hanai teh baaj tahaa ik beer badde gaj maarai ||

The warriors have killed horses, elephants and warriors

ਏਕ ਰਥੀ ਬਲਵਾਨ ਹਨੈ ਇਕ ਪਾਇਕ ਮਾਰ ਕੈ ਬੀਰ ਪਛਾਰੈ ॥

ek rathee balavaan hanai ik paik maar kai beer pachhaarai ||

Many powerful chariot-riders and soldiers on foot have been killed

ਏਕ ਭਜੇ ਲਖਿ ਆਹਵ ਕਉ ਇਕ ਘਾਇਲ ਘਾਇਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰੈ ॥

ek bhaje lakh aahav kau ik ghail ghail ko lalakaarai ||

Many of them have fled away, seeing the ferocity of war

ਏਕ ਲਰੈ ਨ ਡਰੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਕੋ ਧਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥੧੮੦੦॥

ek larai na ddarai ghan sayaam ko dhai kirapaan ke ghai prahaarai ||1800||

Many of the wounded are challenging the wounded ones, many are fighting fearlessly and running here and there, are striking blows with their

swords.1800.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਘੇਰਿ ਲੀਓ ਚਹੂੰ ਓਰ ਹਰਿ ਬੀਰਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥

gher leeo chahoo(n) or har beeran sasatr sa(n)bhaar ||

ਬਾਰਿ ਖੇਤ ਜਿਉ ਛਾਪ ਨਗ ਰਵਿ ਸਸਿ ਜਿਉ ਪਰਿਵਾਰਿ ॥੧੮੦੧॥

baar khet jiau chhaap nag rav sas jiau parivaar ||1801||

The warriors holding their weapons, have surrounded Krishna from all the four sides like the fence surrounding the field, the ring surrounding the studded precious stone and the sphere (halo) of sun and moon

surrounding the sun and moon.1801.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਘੇਰਿ ਲੀਓ ਹਰਿ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੀਨੋ ॥

gher leeo har kau jab hee tab sree jadhunaath saraasan leeno ||

When Krishna was surrounded, he caught hold of his bow and arrows in his hands

ਦੁਜਨ ਸੈਨ ਬਿਖੈ ਧਸਿ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੋ ਦਲੁ ਕੀਨੋ ॥

dhujan sain bikhai dhas kai chhin mai bin praan ghano dhal keeno ||

Penetrating into the enemy's army, he killed innumerable army-warriors in an instant

ਲੋਥ ਪੈ ਲੋਥ ਗਈ ਪਰਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਰਿਯੋ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਪ੍ਰਬੀਨੋ ॥

loth pai loth giee par kai ieh bhaat kariyo at judh prabeeno ||

He waged the war so skillfully that there were corpses over corpes

ਜੋ ਕੋਊ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਿਓ ਅਰਿ ਸੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੀਨੋ ॥੧੮੦੨॥

jo kouoo saamuhe aai ario ar so gireh jeevat jaan na dheeno ||1802||

The enemy who came in front of him, Krishna did not let him remain

alive.1802.

ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਲਖਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਬਰ ਬੀਰ ਬਡੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥

bahu beer hane lakh kai ran mai bar beer badde at kop bhare ||

ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਇ ਪਰੇ ਹਠਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥

jadhubeer ke uoopar aai pare haTh kai man mai nahee naik ddare ||

Seeing most of the army being killed, many mighty warriors got enraged and fell upon Krishna persistently and fearlessly

ਸਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ॥

sab sasatr sa(n)bhaar prahaar karai kab sayaam kahai nahee paig Tare ||

All of them holding their weapons, struck blows and did not go even one

step backward

ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਸੋ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੇ ॥੧੮੦੩॥

birajanaath saraasan lai tin ke sar ek hee ek so praan hare ||1803||

Krishna taking up his bow, killed them all with a single arrow.1803.

ਬਹੁ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਬਰ ਬੀਰ ਜਬੈ ਜੇਊ ਸੂਰ ਰਹੇ ਮਨ ਕੋਪੁ ਪਗੇ ॥

bahu bhoom gire bar beer jabai jeuoo soor rahe man kop page ||

Seeing many soldiers laid on the earth

ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰਿ ਉਚਾਰਤ ਯੌ ਸਬ ਗੂਜਰ ਪੂਤ ਕੇ ਕਉਨ ਭਗੇ ॥

birajanaath nihaar uchaarat yau sab goojar poot ke kaun bhage ||

The warriors god greatly infuriated, and looking at Krishna said, “Who will run away in fear from this son of a milkman?

ਅਬ ਯਾ ਕਹੁ ਮਾਰਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਰਸ ਬੀਰ ਮਿਲੇ ਉਮਗੇ ॥

ab yaa kahu maarat hai ran mai man mai ras beer mile umage ||

“We shall kill just now in the battlefield

ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਤੇ ਡਰੇ ਭਟ ਜਿਉ ਕੋਊ ਸੋਵਤ ਚਉਕ ਜਗੇ ॥੧੮੦੪॥

jadhubeer ke teer chhuTe te ddare bhaT jiau kouoo sovat chauk jage ||1804||

” But on the discharge of arrows by Krishna, the hero of Yadavas, the

illusion of all was shattered and it appeared that the warriors have awakened from sleep.1804.

ਝੂਲਨਾ ਛੰਦ ॥

jhoolanaa chha(n)dh ||

JHOOLNA STANZA

ਲੀਯੋ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਚਕ੍ਰ ਭਗਵਾਨ ਜੂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸੈਨ ਕੁਟੀ ॥

leeyo paan sa(n)bhaar kai chakr bhagavaan joo krodh kai satr kee sain kuTee ||

Krishna took the discus in his hand in anger and chopped enemy's army, the earth trembled because of the dreadfulness of war

ਮਹੀ ਚਾਲ ਕੀਨੋ ਦਸੋ ਨਾਗ ਭਾਗੇ ਰਮਾ ਨਾਥ ਜਾਗੇ ਹਰਹਿ ਡੀਠ ਛੁਟੀ ॥

mahee chaal keeno dhaso naag bhaage ramaa naath jaage hareh ddeeTh chhuTee ||

All the ten Nagas ran away, Vishnu awoke from his sleep and the meditation of Shiva was impaired

ਘਨੀ ਮਾਰ ਸੰਘਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਕੀਨੀ ਘਨੀ ਸਜਾਮ ਕੋ ਦੇਖ ਕੈ ਸੈਨ ਫੁਟੀ ॥

ghanee maar sa(n)ghaar bidhaar keenee ghanee sayaam ko dhekh kai sain fuTee ||

Krishna killed the army rushing like clouds, a great part of the army was

divided into fragments on seeing Krishna

ਐਸੇ ਸਜਾਮ ਭਾਖੈ ਮਹਾ ਸੂਰਮੋ ਕੀ ਤਹਾ ਆਪਨੀ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤੁਟੀ ॥੧੮੦੫॥

aaise sayaam bhaakhai mahaa sooramo kee tahaa aapanee jeet kee aas tuTee ||1805||

The poet Shyam says that there the hope of the warriors for victory ended.1805.

ਘਨੀ ਮਾਰਿ ਮਾਚੀ ਤਹਾ ਕਾਲਿ ਨਾਚੀ ਘਨੇ ਜੁਧ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਬੀਰ ਭਾਗੇ ॥

ghanee maar maachee tahaa kaal naachee ghane judh kau chhaadd kai beer bhaage ||

A dreadful war began there, the death danced and the warriors, leaving the battle, ran away

ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੇ ਲਾਗਤੇ ਹੀ ਐਸੇ ਸਜਾਮ ਭਾਖੈ ਘਨਿਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਾਗੇ ॥

kirasan baan kamaan ke laagate hee aaise sayaam bhaakhai ghaniyo praan tayaage ||

With the infliction of the arrows of Krishna many breathed there last

ਘਨਿਯੋ ਹਾਥ ਕਾਟੇ ਗਿਰੇ ਪੇਟ ਫਾਟੈ ਫਿਰੈ ਬੀਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮੈ ਬਾਨ ਲਾਗੇ ॥

ghaniyo haath kaaTe gire peT faaTai firai beer sa(n)graam mai baan laage ||

Hands of many were amputated, many fell on the ground with exploded

bellies, and those pierced with arrows were roaming in the battlefield.

ਘਨਿਯੋ ਘਾਇ ਲਾਗੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸ੍ਰਉਨ ਪਾਗੇ ਮਨੋ ਪਹਨਿ ਆਏ ਸਬੈ ਲਾਲ ਬਾਗੇ ॥੧੮੦੬॥

ghaniyo ghai laage basatr sraun paage mano pahan aae sabai laal baage ||1806||

Many of the wounded appeared to have come after wearing red garmens.1806.

ਜਬੈ ਸ੍ਯਾਮ ਬਲਿ ਰਾਮ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮਝਾਨੇ ਲੀਯੋ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਚਕ੍ਰ ਭਾਰੀ ॥

jabai sayaam bal raam sa(n)graam mayaane leeyo paan sa(n)bhaar kai chakr bhaaree ||

When Krishna and Balram took the discus and the sword in their hands, then someone went pulling his bow and

ਕੇਊ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨ ਧਾਏ ਕੇਊ ਢਾਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਮੁਗਦ੍ਰ ਕਟਾਰੀ ॥

keuoo baan kamaan ko taan dhaae keuoo ddaal tirasool mugadhr kaTaaree ||

Someone went holding the shield, trident, mace or dagger

ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੀ ਫਉਜ ਮੈ ਚਾਲ ਪਾਰੀ ਬਲੀ ਦਉਰ ਕੈ ਠਉਰਿ ਸੈਨਾ ਸੰਘਾਰੀ ॥

jaraasa(n)dh kee fauj mai chaal paaree balee dhaur kai Thaur sainaa sa(n)ghaaree ||

There was consternation in the army of Jarasandh, becase the mighty

Krishna ran hither and thither to kill the army

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸਾਰ ਪੈ ਸਾਰ ਬਾਜਿਯੋ ਛੁਟੀ ਮੈਨ ਕੇ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਨੈਨ ਤਾਰੀ ॥੧੮੦੭॥

dhuhoo(n) or te saar pai saar baajiyo chhuTee main ke satr kee nain taaree ||1807||

The steel collided with steel on both sides and because of the dreadfulness of war, the meditation of Shiva was also impaired.1807.

ਮਚੀ ਮਾਰਿ ਘਮਕਾਰਿ ਤਲਵਾਰਿ ਬਰਛੀ ਗਦਾ ਛੁਰੀ ਜਮਧਰਨ ਅਰਿ ਦਲ ਸੰਘਾਰੇ ॥

machee maar ghamakaar talavaar barachhee gadhaa chhuree jamadharan ar dhal sa(n)ghaare ||

There was terrible destruction with the swords, lances, maces, daggers, axes etc. and the enemy's army was being killed

ਬਢੀ ਸ੍ਰਉਨ ਸਲਤਾ ਬਹੇ ਜਾਤ ਗਜ ਬਾਜ ਰਥ ਮੁੰਡ ਕਰਿ ਸੁੰਡ ਭਟ ਤੁੰਡ ਨਿਆਰੇ ॥

baddee sraun salataa bahe jaat gaj baaj rath mu(n)dd kar su(n)dd bhaT tu(n)dd niaare ||

The flowing stream of blood was flooded, the elephants, horses, chariots, heads and trunks of elephants were seen flowing in it

ਤ੍ਰਸੇ ਭੂਤ ਬੈਤਾਲ ਭੈਰਵਿ ਭਗੀ ਜੁਗਨੀ ਪੈਰ ਖਪਰਿ ਉਲਟਿ ਉਰਿ ਸੁ ਧਾਰੇ ॥

trase bhoot baitaal bhairav bhagee juganee pair khapar ulaT ur su dhaare ||

The ghosts, Vaitala and Bhairavas become thirsty and the Yoginis also ran

away with overturned bowls

ਭਨੈ ਰਾਮ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅਤਿ ਤੁਮਲ ਦਾਰੁਨ ਭਯੋ ਮੋਨ ਤਜਿ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮ ਜੀਅ ਡਰਾਰੇ ॥੧੮੦੮॥

bhanai raam sa(n)graam at tumal dhaarun bhayo mon taj siv braham jeea ddaraare ||1808||

The poet Ram says that in this terrible battle even Shiva and Brahma leaving their concentration became fearful.1808 .

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਬ ਸਾਮ ਸੁ ਪਉਰਖ ਏਤੋ ਕੀਯੋ ਅਰਿ ਸੈਨਹੁ ਤੇ ਭਟ ਏਕ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥

jab saam su paurakh eto keeyo ar sainahu te bhaT ek pukaariyo ||

ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਬਲਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਘਮੰਡ ਕੀਯੋ ਅਤਿ ਨੈਕੁ ਨ ਹਾਰਿਯੋ ॥

kaanreh baddo balava(n)dd pracha(n)dd ghama(n)dd keeyo at naik na haariyo ||

When Krishna exhibited so much bravery, a warrior from enemy's army cried out, “Krishna is a very powerful hero and is not being defeated even

slightly in the war

ਤਾ ਤੇ ਅਬੈ ਭਜੀਐ ਤਜੀਐ ਰਨ ਯਾ ਤੇ ਨ ਕੋਊ ਬਚਿਯੋ ਬਿਨੁ ਮਾਰਿਯੋ ॥

taa te abai bhajeeaai tajeeaai ran yaa te na kouoo bachiyo bin maariyo ||

“Now leave the battlefield and run away, because all will die and none will survive

ਬਾਲਕ ਜਾਨ ਕੈ ਭੂਲਹੁ ਰੇ ਜਿਨਿ ਕੇਸ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥੧੮੦੯॥

baalak jaan kai bhoolahu re jin kes te geh ka(n)s pachhaariyo ||1809||

Do not fall in the illusion that he is a boy, he is the same Krishna, who had knocked down Kansa by catching him from his hair.”1809.

ਐਸੋ ਉਚਾਰ ਸਬੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਸੰਕਤਿ ਮਾਨ ਭਏ ਹੈ ॥

aaiso uchaar sabai sun kai chit mai at sa(n)kat maan bhe hai ||

ਕਾਇਰ ਭਾਜਨ ਕੋ ਮਨ ਕੀਨੋ ਹੈ ਸੂਰਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋਪਿ ਤਏ ਹੈ ॥

kair bhaajan ko man keeno hai sooran ke man kop te hai ||

Hearing these words, the suspense arose in the minds of all, the coward thought of running away from the battlefield, but the warriors were

infuriated

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਲੈ ਕਰਿ ਮਾਨ ਭਰੇ ਭਟ ਆਇ ਖਏ ਹੈ ॥

baan kamaan kirapaanan lai kar maan bhare bhaT aai khe hai ||

Taking up their bows, arrows, swords etc., they began to fight proudly (with their opponents)

ਸ੍ਯਾਮ ਲਯੋ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਬਿਦਾਰ ਸੰਘਾਰਿ ਦਏ ਹੈ ॥੧੮੧੦॥

sayaam layo as paan sa(n)bhaar hakaar bidhaar sa(n)ghaar dhe hai ||1810||

Krishna took his sword in his hand, challenged all of them and killed tham.1810.

ਏਕ ਭਜੇ ਲਖਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੀ ਬਲਿਬੀਰ ਸੰਭਾਰੋ ॥

ek bhaje lakh bheer paree jadhubeer kahee balibeer sa(n)bhaaro ||

ਸਸਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਹੈ ਜੁ ਅਰੇ ਅਰਿ ਤਾਹਿ ਹਕਾਰਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥

sasatr jite tumare peh hai ju are ar taeh hakaar sa(n)ghaaro ||

Seeing the warriors running away in this calamitous situation, Krishna said to Balram, “You may control this situation and catching hold of all you

weapons,

ਧਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰੋ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥

dhai nisa(n)k paro teh uoopar sa(n)k kachhoo chit mai na bichaaro ||

ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਜਿਤੇ ਰਿਪੁ ਹੈ ਤਿਹ ਪਾਸਿ ਕੇ ਸੰਗ ਗ੍ਰਸੋ ਜਿਨਿ ਮਾਰੋ ॥੧੮੧੧॥

bhaajat jaat jite rip hai teh paas ke sa(n)g graso jin maaro ||1811||

"Challenge the enemy and kill him, fall upon them unhesitatingly and all those enemies who are running away, entrap and catch them without killing them."1811.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੇ ਆਨਨ ਤੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੈਨ ਇਹੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥

sree birajaraaj ke aanan te musaleedhar bain ihai sun paae ||

ਮੂਸਲ ਅਉ ਹਲ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਲਿ ਪਾਸਿ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ਪਾਛੇ ਹੀ ਧਾਏ ॥

moosal aau hal paan layo bal paas sudhaar kai paachhe hee dhaae ||

Hearing these words from the mouth of Krishna, Balram took his plough

and mace and ran to pursue the enemy’s army

ਭਾਜਤ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਮਿਲ ਕੈ ਗਰਿ ਡਾਰਿ ਦਈ ਰਿਪੁ ਹਾਥ ਬੰਧਾਏ ॥

bhaajat satran ko mil kai gar ddaar dhiee rip haath ba(n)dhaae ||

Reaching near the running enemies, Balram bound their hands with his noose

ਏਕ ਲਰੇ ਰਨ ਮਾਝ ਮਰੇ ਇਕ ਜੀਵਤ ਜੇਲਿ ਕੈ ਬੰਧ ਪਠਾਏ ॥੧੮੧੨॥

ek lare ran maajh mare ik jeevat jel kai ba(n)dh paThaae ||1812||

Some of them fought and died and some were taken alive as prisoners.1812.

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੇ ਪਾਛੇ ਪਰੇ ਅਸਿ ਧਾਰੇ ॥

sree jadhubeer ke beer tabai ar sain ke paachhe pare as dhaare ||

The warriors of Krishna, holding their swords ran after the enemy’s army

ਆਇ ਖਏ ਸੋਊ ਮਾਰਿ ਲਏ ਤੇਊ ਜਾਨਿ ਦਏ ਜਿਨਿ ਇਉ ਕਹਿਯੋ ਹਾਰੇ ॥

aai khe souoo maar le teuoo jaan dhe jin iau kahiyo haare ||

Those who fought, were killed, and whosoever surrendered, he was

released

ਜੋ ਨ ਟਰੇ ਕਬਹੂੰ ਰਨ ਤੇ ਅਰਿ ਤੇ ਬਲਿਦੇਵ ਕੇ ਬਿਕ੍ਰਮ ਟਾਰੇ ॥

jo na Tare kabahoo(n) ran te ar te balidhev ke bikram Taare ||

Those enemies, who had never retraced their steps in the war, they had to get back before the strength of Balram

ਭਾਜਿ ਗਏ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਏ ਗਿਰ ਗੇ ਕਰ ਤੇ ਕਰਵਾਰਿ ਕਟਾਰੇ ॥੧੮੧੩॥

bhaaj ge bisa(n)bhaar bhe gir ge kar te karavaar kaTaare ||1813||

They became cowards and becoming the burden on the earth, ran away, and the swords and daggers dropped from their hands.1813.

ਜੋ ਭਟ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਤੇਊ ਦਉਰਿ ਪਰੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥

jo bhaT Thaadde rahe ran mai teuoo dhaur pare teh Thaur risai kai ||

ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਅਸਿ ਲੋਹਹਥੀ ਬਰਛੀ ਪਰਸੇ ਅਰਿ ਨੈਨ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥

chakr gadhaa as lohahathee barachhee parase ar nain chitai kai ||

Those warriors who kept standing in the battlefield, they now, getting enraged and taking up their discus, swords, lances, axes etc., gathered

together and rushed to the front

ਨੈਕੁ ਡਰੈ ਨਹੀ ਧਾਇ ਪਰੈ ਭਟ ਗਾਜਿ ਸਬੈ ਪ੍ਰਭ ਕਾਜ ਜਿਤੈ ਕੈ ॥

naik ddarai nahee dhai parai bhaT gaaj sabai prabh kaaj jitai kai ||

All of them fearlessly thundering ran to conquer Krishna

ਅਉਰ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਜੁਧ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁਰ ਧਾਮ ਹਿਤੈ ਕੈ ॥੧੮੧੪॥

aaur dhuhoo(n) dhis judh karai kab sayaam kahai sur dhaam hitai kai ||1814||

A dreadful war ensued from both sided for the attainment of heaven.1814.

ਪੁਨਿ ਜਾਦਵ ਧਾਇ ਪਰੇ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਏ ॥

pun jaadhav dhai pare it te ut te mil kai ar saamuhe dhaae ||

Then Yadavas from this side and the enemies from that side confronted the opponents

ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਨ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥

aavat hee tin aapas beech hakaar hakaar prahaar lagaae ||

And mutually locked began to strike blows while challenging one another

ਏਕ ਮਰੇ ਇਕ ਸਾਸ ਭਰੇ ਤਰਫੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਭੂ ਪਰ ਆਏ ॥

ek mare ik saas bhare tarafai ik ghail bhoo par aae ||

Many of them died and writhed on being wounded and many were laid

down on the earth

ਮਾਨੋ ਮਲੰਗ ਅਖਾਰਨ ਭੀਤਰ ਲੋਟਤ ਹੈ ਬਹੁ ਭਾਗ ਚੜਾਏ ॥੧੮੧੫॥

maano mala(n)g akhaaran bheetar loTat hai bahu bhaag chaRaae ||1815||

It appeared that the wrestlers drinking excessive hemp were rolling in the arena.1815.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਬਡੇ ਸ੍ਵਾਮਿਕਾਰਜੀ ਅਟਲ ਸੂਰ ਆਹਵ ਮੈ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨ ਟਰਤ ਹੈ ॥

badde savaiaamikaarajee aTal soor aahav mai satran ke saamuhe te paig na Tarat hai ||

The great warriors are engaged in fighting firmly and are not retracing their steps while confronting the enemy

ਬਰਛੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਸਾਵਧਾਨ ਤਾਹੀ ਸਮੇ ਚਿਤ ਮੈ ਹੁਲਾਸ ਕੈ ਲਰਤ ਹੈ ॥

barachhee kirapaan lai kamaan baan saavadhaan taahee same chit mai hulaas kai larat hai ||

Taking their lances, swords, arrows etc. in their hands, they are fighting

delightfully, being quite alert

ਜੁਝ ਕੈ ਪਰਤ ਭਵਸਾਗਰ ਤਰਤ ਭਾਨੁ ਮੰਡਲ ਕਉ ਭੇਦ ਪਜਾਨ ਬੈਕੁੰਠ ਕਰਤ ਹੈ ॥

joojh kai parat bhavasaagar tarat bhaan ma(n)ddal kau bhedh payaan baiku(n)Th karat hai ||

They are embracing martyrdrom in order to ferry across the dreadful ocean of samsara

ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਾਨ ਅਗੇ ਕਉ ਧਸਤ ਐਸੇ ਜੈਸੇ ਨਰ ਪੈਰ ਪੈਰ ਕਾਰੀ ਪੈ ਧਰਤ ਹੈ ॥੧੮੧੬॥

kahai kab sayaam praan age kau dhasat aaise jaise nar pair pair kaaree pai dharat hai ||1816||

And after touching the sphere of the sun, they are abiding in heave, just as the foot thrusts further in a deep place, similarly according to the poet, the warriors are advancing forward.1816.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੋ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਲਖਿ ਕੈ ਭਟ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹ੍ਵੈ ਰਿਪੁ ਓਰਿ ਚਹੈ ॥

eeh bhaat ko judh bhayo lakh kai bhaT krudhat havai rip or chahai ||

Seeing such-like fighting, the warriors, getting enraged, are looking

towards the enemy

ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਰਸੇ ਤਿਰਸੂਲ ਗਹੈ ॥

barachhee kar baan kamaan kirapaan gadhaa parase tirasool gahai ||

They, holding in their hands lances, arrows, bows, swords, maces, tridents etc., are fearlessly striking blows

ਰਿਪੁ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰੈ ਨ ਟਰੈ ਬਰ ਤੀਰ ਸਰੀਰ ਸਹੈ ॥

rip saamuhe dhai kai ghai karai na Tarai bar teer sareer sahai ||

Going in front of the enemy and are also enduring their blows on their bodies

ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਤਨ ਹ੍ਵੈ ਰਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਤੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਨ ਕਹੈ ॥੧੮੧੭॥

puraje puraje tan havai ran mai dhukh to man mai mukh te na kahai ||1817||

The bodies have been penetrated and cut into parts, still the warriors are not uttering the word ‘alas’ from their mouths.1817.

ਜੇ ਭਟ ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰੇ ਨਹਿ ਸੰਕਿ ਪਧਾਰੇ ॥

je bhaT aai ayodhan mai kar kop bhire neh sa(n)k padhaare ||

The warriors who fought fearlessly and unhesitatingly in the battlefield and forsaking the attachment for their life, taking their weapons, they clashed

with their opponents

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਬੈ ਕਰ ਮੈ ਤਨ ਸਉਹੇ ਕਰੈ ਨਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੇ ॥

sasatr sa(n)bhaar sabai kar mai tan sauhe karai neh praan piaare ||

Those who in great fury, fought and died in the battlefield

ਰੋਸ ਭਰੇ ਜੋਊ ਜੂਝ ਮਰੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਰਰੇ ਸੁਰ ਲੋਗਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥

ros bhare jouoo joojh mare kab sayaam rare sur log sidhaare ||

According to the poet, all of them went to abide in heaven

ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਰ ਧਾਮਿ ਬਸੇ ਬਡੇ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥੧੮੧੮॥

te ieh bhaat kahai mukh te sur dhaam base badde bhaag hamaare ||1818||

They are all considering themselves fortunate because they have attained an abode in heave.1818.

ਏਕ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਭਟ ਯੌ ਅਰਿ ਕੈ ਬਰਿ ਕੈ ਲਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ॥

ek ayodhan mai bhaT yau ar kai bar kai lar bhoom parai ||

ਇਕ ਦੇਖ ਦਸਾ ਭਟ ਆਪਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੀਅ ਕੋਪ ਲਰੈ ॥

eik dhekh dhasaa bhaT aapan kee kab sayaam kahai jeea kop larai ||

Some warriors fell on the earth while fighting and someone seeing this

plight of the co-warriors, began to fight in great anger

ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਸੋ ਆਇ ਅਰੈ ਨ ਟਰੈ ॥

tab sasatr sa(n)bhaar hakaar parai ghan sayaam so aai arai na Tarai ||

And holding his weapons and challenging fell upon Krishna

ਤਜਿ ਸੰਕ ਲਰੈ ਰਨ ਮਾਝ ਮਰੈ ਤਤਕਾਲ ਬਰੰਗਨ ਜਾਇ ਬਰੈ ॥੧੮੧੯॥

taj sa(n)k larai ran maajh marai tatakaal bara(n)gan jai barai ||1819||

The warriors fell as martyrs unhesitatingly and began to wed the heavenly damsels.1819.

ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੈ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੈ ਇਕ ਤਉ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੈ ॥

eik joojh parai ik dhekh ddarai ik tau chit mai at kop bharai ||

Someone died, someone fell and someone got infuriated

ਕਹਿ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਸਾਰਥੀ ਸੋ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸ੍ਯੰਦਨ ਆਇ ਅਰੈ ॥

keh aapane aapane saarathee so su dhavai kai saya(n)dhan aai arai ||

The warriors are resisting one another, getting their chariots driven by

their charioteers

ਤਲਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਸੰਗ ਲਰੈ ਅਤਿ ਸੰਗਰ ਮੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਧਰੈ ॥

talavaar kaTaaran sa(n)g larai at sa(n)gar mo neh sa(n)k dharai ||

They are fighting fearlessly with their swords and daggers

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਮਾਰਿ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕਰੈ ਨ ਟਰੈ ॥੧੮੨੦॥

kab sayaam kahai jadhubeer ke saamuhe maar hee maar karai na Tarai ||1820||

They are even confronting Krishna fearlessly shouting “kill, kill”.1820.

ਜਬ ਯੌ ਭਟ ਆਵਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਤਉ ਸਬ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

jab yau bhaT aavat sree har saamuhe tau sab hee prabh sasatr sa(n)bhaare ||

ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਤਿਨ ਕਉ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੇ ॥

kop baddai chitai tin kau ik baar hee bairan ke tan jhaare ||

Seeing the warriors coming in front of him, Krishna held his weapons and

getting enraed, he showered arrows on the enemies

ਏਕ ਹਨੇ ਅਰਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਇਕ ਦਾਇਨ ਸੋ ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਛਾਰੇ ॥

ek hane ar pain so ik dhain so geh bhoom pachhaare ||

He crushed some of them under his feet and knocked down some others catching them his hands

ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਬਹੁ ਸੂਰ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਡਾਰੇ ॥੧੮੨੧॥

taahee samai teh aahav mai bahu soor binaa kar praanan ddaare ||1821||

He made many warriors lifeless in the battlefield.1821.

ਏਕ ਲਗੇ ਭਟ ਘਾਇਨ ਕੇ ਤਜਿ ਦੇਹ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਜਮ ਕੇ ਘਰਿ ॥

ek lage bhaT ghain ke taj dheh ko praan ge jam ke ghar ||

Many warriors, getting wounded, went to the abode of Yama

ਸੁੰਦਰ ਅੰਗ ਸੁ ਏਕਨਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਹੇ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋ ਭਰਿ ॥

su(n)dhar a(n)g su ekan ke kab sayaam kahai rahe sronat so bhar ||

The elegant limbs of many were filled with blood, having their heads

chopped

ਏਕ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈ ਰਨ ਮੈ ਜਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੀਸ ਕਟੇ ਬਰ ॥

ek kaba(n)dh firai ran mai jin ke biraj naik sees kaTe bar ||

Many warriors are roaming as headless trunks in the field

ਏਕ ਸੁ ਸੰਕਤਿ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਮੈ ਤਜਿ ਆਹਵ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਗਏ ਡਰਿ ॥੧੮੨੨॥

ek su sa(n)kat havai chit mai taj aahav ko nirap teer ge ddar ||1822||

Many getting afraid of war, forsaking it, reached before the king.1822.

ਭਾਜਿ ਤਬੈ ਭਟ ਆਹਵ ਤੇ ਮਿਲਿ ਭੂਪ ਪੈ ਜਾਇ ਕੈ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੇ ॥

bhaaj tabai bhaT aahav te mil bhoop pai jai kai aaise pukaare ||

ਜੇਤੇ ਸੁ ਬੀਰ ਪਠੇ ਤੁਮ ਰਾਜ ਗਏ ਹਰਿ ਪੈ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

jete su beer paThe tum raaj ge har pai hathiaar sa(n)bhaare ||

All the warriors, abandoning the war, reached before the king and said, “o

king! all the warriors whom you sent bedecked with weapons,

ਜੀਤ ਨ ਕੋਊ ਸਕੇ ਤਿਹ ਕੋ ਹਮ ਤੋ ਸਬ ਹੀ ਬਲ ਕੈ ਰਨ ਹਾਰੇ ॥

jeet na kouoo sake teh ko ham to sab hee bal kai ran haare ||

"They have been defeated and none of us had been victorious

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨ ਕੈ ਪਾਨਿ ਸਬੈ ਤਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੮੨੩॥

baan kamaan su taan kai paan sabai tin praan binaa kar ddaare ||1823||

With the discharge of his arrows, he has made all of them lifeless."1823.

ਇਉ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਭਟ ਬੋਲ ਕਹੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

eiau nirap kau bhaT bol kahai hamaree binatee prabh joo sun leejai ||

The warriors said like this to the king, "O King! listen to our request

ਆਹਵ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਉਪ ਚਲੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੋ ਸਿਗਰੇ ਪੁਰ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥

aahav ma(n)tran saup chalo greh ko sigare pur ko sukh dheejai ||

Return to your home, authorizing the ministers for the conduct of war, and bestow comfort on all the citizens

ਆਜ ਲਉ ਲਾਜ ਰਹੀ ਰਨ ਮੈ ਸਮ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਅਜੋ ਬੀਰ ਨ ਛੀਜੈ ॥

aaj lau laaj rahee ran mai sam judh bhayo ajo beer na chheejai ||

"Your honour has remained there till today and you have not confronted

Krishna

ਸਜਾਮ ਤੇ ਜੁਧ ਕੀ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸੁਪਨੇ ਹੂ ਮੈ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਨ ਕੀਜੈ ॥੧੮੨੪॥

sayaam te judh kee sayaam bhanai supane hoo mai jeet kee aas na keejai ||1824||

We cannot hope for victory even in our dream while fighting with Krishna.”1824.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਰਾਸੰਧਿ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਰਿਸਿ ਕਰਿ ਬੋਲਿਯੋ ਬੈਨ ॥

jaraasa(n)dh e bachan sun ris kar boliyo bain ||

ਸਕਲ ਸੁਭਟ ਹਰਿ ਕਟਿਕ ਕੈ ਪਠਵੋਂ ਜਮ ਕੇ ਐਨਿ ॥੧੮੨੫॥

sakal subhaT har kaTik kai paThavo(n) jam ke aain ||1825||

Hearing these words, Jarasandh became angry and said, “I shall dispatch

all the warriors of Krishna's army to the abode of Yama.1825.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਮਘਵਾ ਬਲਵੰਡ ਹੈ ਆਜ ਹਉ ਤਾਹੀ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚੈਹੋਂ ॥

kaa bhayo jo maghavaa balava(n)dd hai aaj hau taahee so judh machaiho(n) ||

"If even Indra comes today with full force, I shall fight also with him

ਭਾਨੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਹਨਿ ਤਾਹੀ ਕੋ ਹਉ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠੈਹੋਂ ॥

bhaan pracha(n)dd kahaavat hai han taahee ko hau jam dhaam paThaiho(n) ||

Surya considers himself very powerful, I shall fight also with him and dispatch him to the abode of Yama

ਅਉ ਜੁ ਕਹਾ ਸਿਵ ਮੋ ਬਲੁ ਹੈ ਮਰਿ ਹੈ ਪਲ ਮੈ ਜਬ ਕੋਪ ਬਢੈਹੋਂ ॥

aau ju kahaa siv mo bal hai mar hai pal mai jab kop baddaiho(n) ||

"The powerful Shiva will also be destroyed before my fury

ਪਉਰਖ ਰਾਖਤ ਹਉ ਇਤਨੋ ਕਹਾ ਭੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗੂਜਰ ਤੇ ਭਜਿ ਜੈਹੋਂ ॥੧੮੨੬॥

paurakh raakhat hau itano kahaa bhoop havai goojar te bhaj jaiho(n)

||1826||

I have so much strength, then should I, a king, run away now before a milkman?"1826.

ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਬੁਲਾਈ ॥

eiau keh kai man kop bhario chatura(n)g chamoo(n) ju hutee su bulaiee ||

Saying thus, the king in great anger addressed the four divisions of his army

ਆਇ ਹੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਬੈ ਸੰਗ ਸਜਾਮ ਮਚਾਵਨ ਕਾਜ ਲਰਾਈ ॥

aai hai sasatr sa(n)bhaar sabai sa(n)g sayaam machaavan kaaj laraiee ||

The whole army got ready to fight with Krishna, holding the weapons

ਛਤ੍ਰ ਤਨਾਇ ਕੈ ਪੀਛੇ ਚਲਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਸਬੈ ਤਿਹ ਆਗੇ ਸਿਧਾਈ ॥

chhatr tanai kai peechhe chaliyo nirap sain sabai teh aage sidhaiee ||

The army moved in front and the king followed it

ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰਿਤੁ ਮੈ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾ ਘੁਰ ਕੈ ਉਮਡਾਈ ॥੧੮੨੭॥

maanahu paavas kee rit mai ghanaghor ghaTaa ghur kai umaddaiee ||1827||

This spectacle appeared like the thick clouds rushing forward in rainy

season.1827.

ਭੂਪ ਬਾਚ ਹਰਿ ਸੋ ॥

bhoop baach har so ||

Speech of the king addressed to Krishna:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭੂਪ ਤਬੈ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਕੈ ਐਸੋ ਕਹਿਓ ਸੁਨਾਇ ॥

bhoop tabai har her kai aaiso kahio sunai ||

ਤੂੰ ਗੁਆਰ ਛਤ੍ਰੀਨ ਸੋ ਜੂਝ ਕਰੈਗੋ ਆਇ ॥੧੮੨੮॥

too(n) guaar chhatreen so joojh karaigo aai ||1828||

Then looking at Krishna, the king said, “How will you fight with Kshatriyas

being only a milkman?"1828.

ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ॥

kirasan baach nirap so ||

Speech of Krishna addressed to the king:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਛਤ੍ਰੀ ਕਹਾਵਤ ਆਪਨ ਕੋ ਭਜਿ ਹੋ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਜੁਧ ਮਚੈਹੋਂ ॥

chhatree kahaavat aapan ko bhaj ho tab hee jab judh machaiho(n) ||

"You call yourself a Kshatrya, I shall wage a war with you and you will run away

ਧੀਰ ਤਬੈ ਲਖਿ ਹੋ ਤੁਮ ਕੋ ਜਬ ਭੀਰ ਪਰੈ ਇਕ ਤੀਰ ਚਲੈਹੋਂ ॥

dheer tabai lakh ho tum ko jab bheer parai ik teer chalaiho(n) ||

I shall test your endurance then, when you will be in trouble and will not be able to discharge even one arrow

ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਅਬ ਹੀ ਛਿਤ ਮੈ ਗਿਰਹੋਂ ਨਹਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਮੈ ਠਹਰੈਹੋਂ ॥

moorachh havai ab hee chhit mai giraho(n) neh saya(n)dhan mai

Thaharaiho(n) ||

"You will just now fall unconscious on the ground and will not be able to remain firmly in your chariot

ਏਕਹ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਨਭ ਮੰਡਲ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਉਡ ਜੈਹੋਂ ॥੧੮੨੯॥

ekeh baan lage hamaro nabh ma(n)ddal pai ab hee udd jaiho(n) ||1829||

You will fly to the sky with only the blow of one of my arrows."1829.

ਇਉ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਤਉ ਮਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥

eiau jab bain kahe birajabhookhan tau man mai nirap kop baddaayo ||

ਸਾਰਥੀ ਆਪਨ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈ ਰਥ ਤਉ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਯੋ ॥

saarathee aapan ko keh kai rath tau jadhurai kee or dhavaayo ||

When Krishna said this, the king grew enraged in his mind and he got his chariot driven towards Krishna

ਚਾਪ ਚਢਾਇ ਮਹਾ ਰਿਸ ਖਾਇ ਕੈ ਲੋਹਤਿ ਬਾਨ ਸੁ ਖੈਚ ਚਲਾਯੋ ॥

chaap chaddai mahaa ris khai kai lohat baan su khaich chalaayo ||

ਸ੍ਰੀ ਗਰੁੜਾਸਨਿ ਜਾਨ ਕੈ ਸਯਾਮ ਮਨੋ ਦੁਰਬੇ ਕਹੁ ਤਛਕ ਧਾਯੋ ॥੧੮੩੦॥

sree garuRaasan jaan kai sayaam mano dhurabe kahu tachhak dhaayo

||1830||

Pulling his bow he discharged such an arrow as if the serpent Takshak was coming to bind down Garuda.1830.

ਆਵਤ ਤਾ ਸਰ ਕੋ ਲਖਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

aavat taa sar ko lakh kai biraj naik aapane sasatr sa(n)bhaare ||

ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਚ ਕਮਾਨ ਚਲਾਇ ਦਏ ਜਿਨ ਕੇ ਪਰ ਕਾਰੇ ॥

kaan pramaan lau khaich kamaan chalai dhe jin ke par kaare ||

Seeing that arrow coming, Krishna held his weapons, and pulling his bow upto his ear, discharged the arrows

ਭੂਪ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਢਾਲ ਲਈ ਤਿਹ ਮਧ ਲਗੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਕਾਰੇ ॥

bhoop sa(n)bhaar kai ddaal liee teh madh lage neh jaat nikaare ||

The king held his shield, the arrows struck it, which could not be pulled out inspite of the effort,

ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਜ ਕੇ ਗ੍ਰਸਬੇ ਕਹੁ ਰਾਹੁ ਕੇ ਬਾਹਨ ਪੰਖ ਪਸਾਰੇ ॥੧੮੩੧॥

maanahu sooraj ke grasabe kahu raahu ke baahan pa(n)kh pasaare ||1831||

It seemed as if the vehicle of advancing Rahu had spread its wings in order

to swallow the sun.1831.

ਭੂਪਤਿ ਪਾਨਿ ਕਮਾਨ ਲਈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕਉ ਲਖਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

bhoopat paan kamaan liee biraj naik kau lakh baan chalaae ||

ਇਉ ਛੁਟਕੇ ਕਰ ਕੇ ਬਰ ਤੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥

eiau chhuTake kar ke bar te upamaa teh kee kab sayaam sunaae ||

The king took his bow and arrows in his hands and making Krishna as his target, he discharged his arrows

ਮੇਘ ਕੀ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਬਰਖੇ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥

megh kee boo(n)dhan jiau barakhe sar sree bij naath ke uoopar aae ||

The arrows were shot by the king in such a way and were showered on Krishna like the drops of rain coming down from the clouds

ਮਾਨਹੁ ਸੂਰ ਨਹੀ ਸਰ ਸੋ ਤਿਹ ਭੱਛਨ ਕੋ ਸਲਭਾ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥੧੮੩੨॥

maanahu soor nahee sar so teh bha'chhan ko salabhaa mil dhaae ||1832||

It appeared that the arrows were running as moths in order to eat the fire

of anger of the warriors.1832.

ਜੋ ਸਰ ਭੂਪ ਚਲਾਵਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰੇ ॥

jo sar bhoop chalaavat hai tin ko birajanaik kaaT utaare ||

All the arrows discharged by the king had been intercepted by Krishna

ਫੋਕਨ ਤੇ ਫਲ ਤੇ ਮਧਿ ਤੇ ਪਲ ਮੈ ਕਰਿ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥

fokan te fal te madh te pal mai kar kha(n)ddan kha(n)dd kai ddaare ||

And he has been chopping the blades and middle portions of the arrows into bits in an instant

ਐਸੀਯ ਭਾਤਿ ਪਰੇ ਛਿਤ ਮੈ ਮਨੋ ਬੀਜ ਕੋ ਈਖ ਕਿਸਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥

aaiseey bhaat pare chhit mai mano beej ko ieekh kisaan nikaare ||

It looks like the portions of the sugarcane chopped by the farmer for sowing

ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਸਿਚਾਨ ਸਮਾਨ ਮਨੋ ਅਰਿ ਬਾਨ ਬਿਹੰਗ ਸੰਘਾਰੇ ॥੧੮੩੩॥

sayaam ke baan sichaan samaan mano ar baan biha(n)g sa(n)ghaare ||1833||

The arrows of Krishna are like falcons who are destroying the enemies as

birds.1833.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਏਕ ਓਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਲਰੇ ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ॥

ek or sree har lare jaraasa(n)dh ke sa(n)g ||

ਦੁਤੀ ਓਰਿ ਬਲਿ ਹਲ ਗਹੇ ਹਨੀ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗ ॥੧੮੩੪॥

dhutee or bal hal gahe hanee sain chatura(n)g ||1834||

On one side Krishna is fighting with Jarasandh and on the other side, the mighty Balram is destroying the army taking up his plough in his hand.1834.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਲਿ ਪਾਨਿ ਲਏ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਘਾਰਤ ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥ ਪੈਦਲ ਆਯੋ ॥

bal paan le su kirapaan sa(n)ghaarat baaj karee rath paidhal aayo ||

Balram taking his sword in his hand killed horses, elephants and soldiers

on foot and shattered the chariots

ਮਾਰਿ ਹਰਉਲ ਭਜਾਇ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਗੋਲ ਕੇ ਮਧਿ ਪਰਿਯੋ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥

maar haraul bhajai dhe nirap gol ke madh pariyo tab dhaayo ||

He fell upon the group of kings and with his plough, caused all of them to run away

ਏਕ ਕੀਏ ਸੁ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਅਰਿ ਏਕਨ ਕੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਘਾਯੋ ॥

ek ke'ee su rathee birathee ar ekan ko bahu ghain ghaayo ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸਬ ਸੂਰਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਹਲੀ ਪੁਰਖਤ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੮੩੫॥

sayaam bhanai sab sooran ko ieh bhaat halee purukhat dhikhaayo ||1835||

He deprived many chariot-riders of their chariots and wounded ,many of them. The poet Shyam says that in this way Balram exhibited his bravery

to the warriours.1835.

ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਿਯੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੂਰ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੀਏ ॥

krodh bhariyo ran mai at kraoor su paan ke beech kirapaan le'ee ||

ਅਭਿਮਾਨ ਸੋ ਡੋਲਤ ਹੈ ਰਨ ਭੀਤਰ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਹੈ ਨ ਹੀਏ ॥

abhimaan so ddolat hai ran bheetar aan ko aanat hai na he'ee ||

Balram is proudly moving in the war-arena, filled with me and taking his sword in his hand, he is not caring for anyone else

ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਬੀਚ ਛਕਿਓ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਦ ਪਾਨਿ ਪੀਏ ॥

at hee ras rudhr ke beech chhakio kab sayaam kahai madh paan pe'ee ||

ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੰਘਾਰਤ ਸਤ੍ਰ ਫਿਰੈ ਜਮ ਕੋ ਸੁ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਕੀਏ ॥੧੮੩੬॥

balabhadhr sa(n)ghaarat satr firai jam ko su bhayaanak roop ke'ee ||1836||

He looks like the one intoxicated with wine and filled with ire and is killing

the enemies manifesting himself like the dreadful Yama.1836.

ਸੀਸ ਕਟੇ ਅਰਿ ਬੀਰਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈ ॥

sees kaTe ar beeran ke at hee man bheetar kop bhare hai ||

In great fury, the heads of the enemies were cut down

ਕੇਤਨ ਕੇ ਪਦ ਪਾਨ ਕਟੇ ਅਰਿ ਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਹੈ ॥

ketan ke padh paan kaTe ar ketan ke tan ghai kare hai ||

The hands and feet of many have been cut and there are wounds on other parts of the body of many warriors

ਜੇ ਬਲਵੰਡ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਨਿਜ ਠਉਰ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਦਉਰਿ ਪਰੇ ਹੈ ॥

je balava(n)dd kahaavat hai nij Thaur ko chhaadd kai dhaur pare hai ||

ਤੀਰ ਸਰੀਰਨ ਬੀਚ ਲਗੇ ਭਟ ਮਾਨਹੁ ਸੇਹ ਸਰੂਪ ਧਰੇ ਹੈ ॥੧੮੩੭॥

teer sareeran beech lage bhaT maanahu seh saroop dhare hai ||1837||

Those who called themselves as powerful ones have left their places and

fled and the warriors inflicted with arrows look like porcupine.1837.

ਇਤ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਉਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥

eit aaise halaayudh judh keeyo ut sree birajabhookhan kop baddaayo ||

ਜੋ ਭਟ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਗਯੋ ਸੋਊ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

jo bhaT saamuh aai gayo souoo ek hee baan so maar giraayo ||

On this side Balram waged war like this and on that side Krishna, getting enraged, knocked down anyone with a single arrow, whoever confronted him

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਹੁਤੇ ਸੁ ਨਿਮੇਖ ਬਿਖੈ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਯੋ ॥

aaur jite nirap sain hute su nimekh bikhai jam dhaam paThaayo ||

All the army of the king that was there, he despatched it to the abode of Yama in an instant

ਕਾਹੂੰ ਨ ਧੀਰ ਧਰਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਜਿ ਗੈ ਜਬ ਸਯਾਮ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥੧੮੩੮॥

kaahoo(n) na dheer dhariyo chit mai bhaj gai jab sayaam ito ran paayo ||1838||

Seeing such a fighting of Krishna, all the enemies, forsaking their

endurance, ran away.1838.

ਜੇ ਭਟ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਰਜ ਜਾਨ ਕੇ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥

je bhaT laaj bhare at hee prabh kaaraj jaan ke kop baddaae ||

ਸੰਕਹਿ ਤਯਾਗ ਅਸੰਕਤ ਹੁਇ ਸੁ ਬਜਾਇ ਨਿਸਾਨਨ ਕੋ ਸਮੁਹਾਏ ॥

sa(n)keh tayaag asa(n)kat hui su bajai nisaanan ko samuhaae ||

Those warriors who were feeling ashamed, they also now with the object of defeating Krishna, got infuriated and forsaking their hesitation and playing on their war-drums, came in front of him

ਸਾਰੰਗ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਲੈ ਹਾਥਿ ਸੁ ਖੈਚ ਚਢਾਇ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

saara(n)g sree birajanaath lai haath su khaich chaddai kai baan chalaae ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਬਲਬੰਡ ਬਡੇ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਸੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੮੩੯॥

sayaam bhanai balaba(n)dd badde sar ek hee ek so maar giraae ||1839||

Krishna holding his bow in his hand discharged his arrows and he

knocked down a hundred enemies with single arrow.1839.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੋ ਦਲੁ ਹਰਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

jaraasa(n)dh ko dhal har maariyo ||

ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਬ ਗਰਬ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥

bhoopat ko sab garab utaariyo ||

The army of Jarasandh was knocked down by Krishna and in this way pulverized the pride of the king

ਅਬਿ ਕਹੈ ਕਉਨ ਉਪਾਵਹਿ ਕਰੋ ॥

ab kahai kaun upaaveh karo ||

ਰਨ ਮੈ ਆਜ ਜੂਝ ਹੀ ਮਰੋ ॥੧੮੪੦॥

ran mai aaj joojh hee maro ||1840||

The king thought that then what step should he taken, and how should he

die in the war on that day?1840.

ਇਉ ਚਿਤਿ ਚਿੰਤ ਧਨੁਖ ਕਰਿ ਗਹਿਯੋ ॥

eiau chit chi(n)t dhanukh kar gahiyo ||

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਪੁਨਿ ਚਹਿਯੋ ॥

prabh kai sa(n)g joojh pun chahiyo ||

Thinking thus, he caught hold of his bow in his hand and also thought of

fighting with Krishna again

ਪਹਰਿਯੋ ਕਵਚ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ ॥

pahariyo kavach saamuhe dhaayo ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥੧੮੪੧॥

sayaam bhanai man kop baddaayo ||1841||

He wore his armour and came in front of Krishna.1841.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਰਾਸੰਧਿ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਚਢਾਇ ॥

jaraasa(n)dh ran bhoom mai baan kamaan chaddai ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਬ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਬੋਲਿਯੋ ਭਉਹ ਤਨਾਇ ॥੧੮੪੨॥

sayaam bhanai tab kirasan so boliyo bhauh tanai ||1842||

Jarasandh then taking up his bow and arrows and wearing his crown, said

thus to Krishna,1842

ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

nirap jaraasa(n)dh baach kaanreh so ||

Speech of Jarasandh addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੋ ਬਲ ਹੈ ਤੁਮ ਮੈ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਸੋ ਅਬ ਪਉਰਖ ਮੋਹਿ ਦਿਖਈਯੈ ॥

jo bal hai tum mai na(n)dh na(n)dhan so ab paurakh moh dhikhieeyai ||

“O Krishna! if you have any power and strength, then show it to me

ਠਾਢੋ ਕਹਾ ਮੁਹਿ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤ ਮਾਰਤ ਹੋ ਸਰ ਭਾਜਿ ਨ ਜਈਯੈ ॥

Thaaddo kahaa muh or nihaarat maarat ho sar bhaaj na jieeyai ||

What are you looking at towards me, standing there? I am going to hit you with my arrow, do not run away anywhere

ਕੈ ਅਬ ਡਾਰਿ ਹਥਿਆਰ ਗਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਮੋ ਸੰਗਿ ਜੁਝ ਮਚਈਯੈ ॥

kai ab ddaar hathiaar gavaar sa(n)bhaar kai mo sa(n)g joojh machieeyai ||

“O foolish Yadava! surrender yourself otherwise fight with me with great

caution

ਕਾਹੇ ਕਉ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਰਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ ਸੋ ਬਛ ਗਾਇ ਚਰਈਯੈ ॥੧੮੪੩॥

kaahe kau praan tajai ran mai ban mai sukh so bachh gai charieeyai ||1843||

Why do you want to end your life in the war? Go and graze your cows and calves peacefully in the forest.”1843.

ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਮਨੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਉਹ ਭੂਪ ਕੇ ਬੈਨ ਸੁਨੇ ਜਬ ਐਸੇ ॥

birajaraaj manai kab sayaam bhanai uh bhoop ke bain sune jab aaise ||

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਰਿਸ ਯੌ ਪ੍ਰਗਟੀ ਪਰਸੇ ਘ੍ਰਿਤ ਪਾਵਕ ਤੈਸੇ ॥

sree har ke ur mai ris yau pragaTee parase ghirat paavak taise ||

When Krishna heard these words of the king, the anger erupted in his mind

like the fire flaming up on putting ghee in it,

ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਸ੍ਰਿਗਾਵਲ ਕੀ ਕੂਕ ਸੁਨੇ ਬਨਿ ਹੂਕ ਉਠੇ ਮਨ ਵੈਸੇ ॥

jiau miragaraaj siragaaval kee kook sune ban hook uThe man vaise ||

ਯੌ ਅਟਕੀ ਅਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਖਟਕੈ ਪਗ ਮੈ ਅਟਿ ਕੰਟਕ ਜੈਸੇ ॥੧੮੪੪॥

yau aTakee ar kee bateeyaa khaTakai pag mai aT ka(n)Tak jaise ||1844||

"O like the lion gets infuriated on hearing the howls of jackals, or like the mind getting angry on thorns being struck into the clothes.1844.

ਕ੍ਰੁਧਤ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਇਤੈ ਸੁ ਘਨੇ ਲਖਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

krudhat havai birajaraaj itai su ghane lakh kai teh baan chalaae ||

On this side, Krishna getting infuriated, discharged many arrows

ਕੋਪਿ ਉਤੇ ਧਨੁ ਲੇਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥

kop ute dhan let bhayo nirap sayaam bhanai dhouoo nain tachaae ||

On that side the king in anger, with reddened eyes, took up his bow in his

hand

ਜੋ ਸਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਸਬ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥

jo sar aavat bhayo har uoopar so chhin mai sab kaaT giraae ||

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸਰ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਤਨ ਕਉ ਤਨਕੋ ਨਹਿ ਭੇਟਨ ਪਾਏ ॥੧੮੪੫॥

sree har ke sar bhoopat ke tan kau tanako neh bheTan paae ||1845||

The arrows which were coming towards Krishna were intercepted by him and the arrows of Krishna are not even touching the kng.1845.

ਇਤ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਝਿ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਉਤ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

eit so nirap joojh karai har siau ut te musalee ik bain sunaayo ||

ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦਏ ਤੁਮਰੇ ਭਟ ਤੈ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਲਜਾਯੋ ॥

maar bidhaar dhe tumare bhaT tai man mai nahee naik lajaayo ||

On this side the king is fighting with Krishna and on that side Balram said to the king, “We have killed your warriors, but still you do not feel

ashamed

ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝ ਮਰੈ ਫਿਰਿ ਜਾਹੋ ਘਰੈ ਲਰਿ ਕਾ ਫਲੁ ਪਾਯੋ ॥

re nirap kaahe kau joojh marai fir jaaho gharai lar kaa fal paayo ||

"O king! go back to your home, what will you gain by fighting? O king! you are like deer and

ਤਾ ਤੇ ਬੜੋ ਜਢ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਭੂਪਤਿ ਕੇਹਰਿ ਸੋ ਰਨ ਜੀਤਨਿ ਆਯੋ ॥੧੮੪੬॥

taa te baRo jadd hai mirag bhoopat kehar so ran jeetan aayo ||1846||

Are only dreaming about your victory over the lion.1846.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਿਹ ਸੁਭਟਨ ਬਲਿ ਲਰਤ ਹੈ ਤੇ ਸਭ ਗਏ ਪਰਾਇ ॥

jeh subhaTan bal larat hai te sabh ge parai ||

"The warriors on whose strength you are fighting, they have all fled away

ਕੈ ਲਰ ਮਰਿ ਕੈ ਭਾਗ ਸਠਿ ਕੈ ਪਗ ਹਰਿ ਕੇ ਪਾਇ ॥੧੮੪੭॥

kai lar mar kai bhaag saTh kai pag har ke pai ||1847||

Therefore O fool! either run away while fighting or fall down at the feet of

Krishna.”1847.

ਜਰਾਸੰਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋ ॥

jaraasa(n)dh nirap baach halee so ||

Speech of Jarasandh addressed to Balram:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਹਾ ਭਯੋ ਮਮ ਓਰ ਕੇ ਸੂਰ ਹਨੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿ ॥

kahaa bhayo mam or ke soor hane sa(n)graam ||

ਲਰਬੋ ਮਰਬੋ ਜੀਤਬੋ ਇਹ ਸੁਭਟਨ ਕੇ ਕਾਮਿ ॥੧੮੪੮॥

larabo marabo jeetabo ieh subhaTan ke kaam ||1848||

“What if the warriors of my side have been killed, the tasks of the warriors

are fighting, dying or gaining victory."1848.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਤਬ ਭੂਪ ਹਲੀ ਕਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥

yau keh kai man kop bhariyo tab bhoop halee kahu baan chalaayo ||

Saying this, in great fury, the king shot an arrow towards Balram

ਲਾਗਤਿ ਹੀ ਨਟ ਸਾਲ ਭਯੋ ਤਨ ਮੈ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

laagat hee naT saal bhayo tan mai balibhadhr mahaa dhukh paayo ||

Which when hit him, gave him extreme agony

ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਬੀਚ ਗਿਰਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਨੈ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥

moorachh havai kar saya(n)dhan beech giriyo teh ko kab nai jas gaayo ||

ਮਾਨਹੁ ਬਾਨ ਭੁਜੰਗ ਡਸਿਯੋ ਧਨ ਧਾਮ ਸਬੈ ਮਨ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੧੮੪੯॥

maanahu baan bhuja(n)g ddasiyo dhan dhaam sabai man te bisaraayo ||1849||

He became unconscious and fell in his chariot as if the snake-like arrow had stung him and he had fallen down forgetting his wealth and

home.1849.

ਬਹੁਰੋ ਚਿਤ ਚੇਤ ਭਯੋ ਬਲਦੇਵ ਚਿਤੇ ਅਰਿ ਕੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥

bahuro chit chet bhayo baladhev chite ar ke at kop baddaayo ||

When Balram regained consciousness, he became extremely enraged

ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਤਾਰਨ ਆਯੋ ॥

bhaaree gadhaa geh kai kar mai nirap ke badh kaaran taaran aayo ||

He caught hold of his huge mace and got ready again in the battlefield in order to kill the enemy

ਪਾਉ ਪਿਆਦੇ ਹੁਇ ਸਜੰਦਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਤ ਭਾਤਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥

paau piaadhe hui saya(n)dhan te kab sayaam kahai it bhaat sidhaayo ||

ਅਉਰ ਕਿਸੀ ਭਟ ਜਾਨਿਯੋ ਨਹੀ ਕਬਿ ਦਉਰ ਪਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੧੮੫੦॥

aaur kisee bhaT jaaniyo nahee kab dhaur pariyo nirap ne lakh paayo ||1850||

Leaving his chariot, he ran away even on foot and none could see him

except the king.1850.

ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋ ਸੁ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪਮਈ ਹੈ ॥

aavat dhekh halaayudh ko su bhayo tab hee nirap kopamiee hai ||

ਜੁਧ ਹੀ ਕਉ ਸਮੁਹਾਇ ਭਯੋ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਕਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨਿ ਲਈ ਹੈ ॥

judh hee kau samuhai bhayo nij paan kamaan su taan liee hai ||

Seeing Balram coming, the king got enraged and pulling his bow with his hand, he got ready for war

ਲਜਾਇਓ ਹੁਤੇ ਚਪਲਾ ਸੀ ਗਦਾ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸਿਉ ਸੋਊ ਕਾਟ ਦਈ ਹੈ ॥

layaio hute chapalaa see gadhaa sar ek hee siau souoo kaaT dhiee hai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਮਾਰਨ ਕੀ ਬਲਿਭਦ੍ਰਹਿ ਮਾਨਹੁ ਆਸ ਦੁਟੂਕ ਭਈ ਹੈ ॥੧੮੫੧॥

satr ko maaran kee balibhadhreh maanahu aas dhuTook bhiee hai ||1851||

He intercepted the mace coming like lightning and in this way, the hope of Balram for killing the enemy was shattered.1851.

ਕਾਟ ਗਦਾ ਜਬ ਐਸੇ ਦਈ ਤਬ ਹੀ ਬਲਿ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੀ ॥

kaaT gadhaa jab aaise dhiee tab hee bal ddaal kirapaan sa(n)bhaaree ||

When the king intercepted the mace, then Balram took up his sword and

shield

ਧਾਇ ਚਲਿਯੋ ਅਰਿ ਮਾਰਨਿ ਕਾਰਨਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥

dhai chaliyo ar maaran kaaran sa(n)k kachhoo chit mai na bichaaree ||

He marched forward to kill the enemy fearlessly

ਭੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਆਵਤ ਕੋ ਗਰਜਿਯੋ ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਬਾਨਨਿ ਭਾਰੀ ॥

bhoop nihaar kai aavat ko garajiyo barakhaa kar baanan bhaaree ||

The king seeing him coming showered his arrows and thundered

ਢਾਲ ਦਈ ਸਤ ਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰ ਕੀ ਕਰਵਾਰਿ ਤ੍ਰਿਧਾ ਕਰ ਡਾਰੀ ॥੧੮੫੨॥

ddaal dhiee sat dhaa kar kai kar kee karavaar tiradhaa kar ddaaree ||1852||

He cut the shield of Balram into one hundred parts and the sword into three parts.1852.

ਢਾਲ ਕਟੀ ਤਰਵਾਰਿ ਗਈ ਕਟਿ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਸ੍ਯਾਮ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

ddaal kaTee taravaar giee kaT aaise halaayudh sayaam nihaariyo ||

ਮਾਰਤ ਹੈ ਬਲਿ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮਾਝਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

maarat hai bal ko ab hee nirap yau apune man maajh bichaariyo ||

Krishna saw Balram with his broken shield and sword and on this side, the

king Jarasandh thought of killing him at the same instant

ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਕਰਿ ਜੁਧ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲਿਯੋ ਬਲ ਧਾਰਿਯੋ ॥

chakr sa(n)bhaar muraar tabai kar judh ke het chaliyo bal dhaariyo ||

Then Krishna moved forward for fighting, holding his discus

ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੂ ਭਿਰ ਮੋ ਸੰਗ ਆਇ ਕੈ ਰਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਸ੍ਯਾਮ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥੧੮੫੩॥

re nirap too bhir mo sa(n)g aai kai raam bhanai im sayaam pukaariyo ||1853||

According to the poet Ram, he began to challenge the king for

fighting.1853.

ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਰਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਜੂਝ ਮਚਾਵਨ ਸਯਾਮ ਸਿਉ ਆਯੋ ॥

yau bateeyaa ran mai sun bhoopat joojh machaavan sayaam siau aayo ||

Hearing the challenge of Krishna, the king marched forward for waging war

ਰੋਸਿ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰ ਕੇ ਬਰ ਸੋ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਚਢਾਯੋ ॥

ros baddai ghano chit mai kar ke bar so dhan taan chaddaayo ||

He got enraged and fitted his arrow in his bow

ਦੀਰਘ ਕਉਚ ਸਜੇ ਤਨ ਮੋ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਸੁ ਇਉ ਉਪਜਾਯੋ ॥

dheeragh kauch saje tan mo kab ke man mai jas iau upajaayo ||

ਮਾਨਹੁ ਜੁਧ ਸਮੇ ਰਿਸ ਕੈ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਊਪਰਿ ਰਾਵਨ ਆਯੋ ॥੧੮੫੪॥

maanahu judh same ris kai raghunaath ke uoopar raavan aayo ||1854||

Because of the thick armour on his body, the king Jarasandh appeared like Ravana falling on Ram, being highly enraged in the war.1854.

ਆਵਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਤਉ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

aavat bhayo nirap sayaam ke saamuhe tau dhan sree birajanaath

sa(n)bhaariyo ||

ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਹਿਤ ਤੇ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਤ੍ਰਾਸ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

dhaavat bhayo hit te har saamuhe traas kachhoo chit mai na bichaariyo ||

Seeing the king coming in front of him, Krishna held up his bow and came before the king fearlessly

ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਸੁ ਬਾਨ ਲੈ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਪੈ ਮਾਰਿਯੋ ॥

kaan pramaan lau taan kamaan su baan lai satr ke chhatr pai maariyo ||

Pulling the bow upto his ear, he shot his arrow on the canopy of the enemy and in an instant, the canopy fell down and broke into bits

ਖੰਡ ਹੁਇ ਖੰਡ ਗਿਰਿਯੋ ਛਿਤ ਮੈ ਮਨੋ ਚੰਦ ਕੋ ਰਾਹੁ ਨੇ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿਯੋ ॥੧੯੫੫॥

kha(n)dd hui kha(n)dd giriyo chhit mai mano cha(n)dh ko raahu ne maar

bidhaariyo ||1855||

It seemed that Rahu had broken the moon into fragments.1855.

ਛਤ੍ਰ ਕਟਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥

chhatr kaTio nirap ko jab hee tab hee man bhoopat kop bhayo hai ||

With the chopping down of the canopy, the king got highly infuriated

ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਉਗ੍ਰ ਸਰਾਸਨ ਹਾਥਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥

sayaam kee or kudhirasaT chitai kar ugr saraasan haath layo hai ||

And he, looking towards Krishna with evil glance, took his dreadful bow in his hand

ਜੋਰ ਸੋ ਖੈਚਨ ਲਾਗਿਯੋ ਤਹਾ ਨਹਿ ਐਚ ਸਕੇ ਕਰ ਕੰਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥

jor so khaichan laagiyo tahaa neh aaich sake kar ka(n)p bhayo hai ||

He began to pull the bow with force, but his hand trembled and the bow could not be pulled

ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਤਿਹ ਚਾਪ ਚਟਾਕ ਦੈ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥੧੮੫੬॥

lai dhan baan muraar tabai teh chaap chaTaak dhai kaaT dhayo hai ||1856||

At the same time, Krishna with his bow and arrows intercepted with jerk

the bow of Jarasandh.1856.

ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪੁ ਕੀਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥

birajaraaj saraasan kaaT dhayo tab bhoopat kop keeyo man mai ||

ਕਰਵਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਮਹਾ ਬਲ ਧਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰਿਯੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥

karavaar sa(n)bhaar mahaa bal dhaar hakaar pariyo rip ke gan mai ||

When Krishna intercepted the bow or Jarasandh, he, getting, enraged and challenging, took his sword in his hand and fell upon the enemy's army

ਤਹਾ ਢਾਲ ਸੋ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋ ਯੌ ਅਟਕੇ ਖਟਕੇ ਰਨ ਮੈ ॥

tahaa ddaal so ddaal kirapaan kirapaan so yau aTake khaTake ran mai ||

ਮਨੋ ਜ੍ਵਾਲ ਦਵਾਨਲ ਕੀ ਲਪਟੈ ਚਟਕੈ ਪਟਕੈ ਤ੍ਰਿਨ ਜਿਉ ਬਨ ਮੈ ॥੧੮੫੭॥

mano javaiaal dhavaanal kee lapaTai chaTakai paTakai tiran jiau ban mai ||1857||

The shield collided with the shield and the sword with the sword in such a way as if straw were producing a cracking sound on burning, having been

set on fire in the forest.1857.

ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਇਕ ਬੀਰ ਫਿਰੈ ਇਕ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਭਭਕਾਤੇ ॥

ghoomat ghail hui ik beer firai ik sraun bhare bhabhakaate ||

Someone, getting wounded, was roaming, thworing away blood and someone was roaming without head, becoming only a headless trunk

ਏਕ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈ ਬਿਨੁ ਸੀਸ ਲਖੈ ਤਿਨ ਕਾਇਰ ਹੈ ਬਿਲਲਾਤੇ ॥

ek kaba(n)dh firai bin sees lakhai tin kair hai bilalaate ||

Seeing which the cowards are getting frightened

ਤਯਾਗਿ ਚਲੇ ਇਕ ਆਹਵ ਕੌ ਇਕ ਡੋਲਤ ਜੁਧਹਿ ਕੇ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ॥

tayaag chale ik aahav kau ik ddolat judheh ke ra(n)g raate ||

Some of the warriors, leaving the war-fray are running away

ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਮਨੋ ਸੋਵਤ ਹੈ ਮਦਰਾ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥੧੮੫੮॥

ek pare bhaT praan binaa mano sovat hai madharaa madh maate ||1858||

Some of them are absorbed in war, getting intoxicated, some warriors are lying lifeless like the ones highly intoxicated after drinking wine.1858.

ਜਾਦਵ ਜੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਗਹਿ ਆਯੁਧਿ ਸੰਧ ਜਰਾ ਪਹਿ ਧਾਵਤ ॥

jaadhav je at krodh bhare geh aayudh sa(n)dh jaraa peh dhaavat ||

In extreme fury, the Yadavas, holding their weapons, have fallen on

Jarasandh

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਸਿਰਦਾਰ ਬਲੀ ਕਰਵਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਬੁਲਾਵਤ ॥

aaur jite siradhaar balee karavaar sa(n)bhaar hakaar bulaavat ||

The mighty warriors, taking up their swords are challenging all

ਭੂਪਤਿ ਪਾਨਿ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗੁਮਾਨ ਭਰਿਯੋ ਰਿਪੁ ਓਰਿ ਚਲਾਵਤ ॥

bhoopat paan lai baan kamaan gumaan bhariyo rip or chalaavat ||

The king Jarasandh, taking his bow in his hand, is proudly discharging his arrows towards the enemies and

ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਮਾਥ ਸੁ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਹੁਇ ਆਵਤ ॥੧੮੫੯॥

ek hee baan ke saath ke'ee bin maath su naath anaath hui aavat ||1859||

Even with a single arrow, he is routing many, making them headless.1859.

ਏਕਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਦਈ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥

ekan kee bhuj kaaT dhiee ar ekan ke sir kaaT giraae ||

He cut down the arm of someone and caused the head of someone fall down after cutting it

ਜਾਦਵ ਏਕ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਤੀਰ ਲਗਾਏ ॥

jaadhav ek ke'ee birathee pun sree jadhubeer ke teer lagaae ||

Some Yadava was deprived of his chariot, then he shot an arrow towards

Krishna

ਅਉਰ ਹਨੇ ਗਜਰਾਜ ਘਨੌ ਬਰ ਬਾਜ ਬਨੇ ਹਨਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥

aaur hane gajaraaj ghanau bar baaj bane han bhoom giraae ||

He got many horses and elephants killed and fell on the ground

ਜੋਗਿਨ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸਿੰਗਾਲਨ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਾਗਰ ਮਾਝ ਅਨਾਏ ॥੧੮੬੦॥

jogin bhoot pisaach si(n)gaalan sraunat saagar maajh anaae ||1860||

And the Yoginis, ghosts, fiends, jackals etc., began to bathe in the sea of blood in the battlefield.1860.

ਬੀਰ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪਮਈ ਹੈ ॥

beer sa(n)ghaar kai sree jadhubeer ke bhoop bhayo at kopamiee hai ||

After killing the warriors of Krishna, the king became extremely angry and

ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਮਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਨ ਕੀ ਸਿਗਰੀ ਸੁਧਿ ਭੂਲਿ ਗਈ ਹੈ ॥

judh bikhai man dhet bhayo tan kee sigaree sudh bhool giee hai ||

He was absorbed in fighting to such an extent that he forgot the

consciousness of his body and mind

ਐਨ ਹੀ ਸੈਨ ਹਨੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸੁ ਪਰੀ ਛਿਤ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਭਈ ਹੈ ॥

aain hee sain hanee prabh kee su paree chhit mai bin praan bhiee hai ||

ਭੂਪਤਿ ਮਾਨਹੁ ਸੀਸਨ ਕੀ ਸਭ ਸੂਰਨ ਹੂੰ ਕੀ ਜਗਾਤਿ ਲਈ ਹੈ ॥੧੮੬੧॥

bhoopat maanahu seesan kee sabh sooran hoo(n) kee jagaat liee hai ||1861||

He destroyed the army of Krishna and scattered it on the earth, it appeared that the king had realized the tax of their heads from the warriors.1861.

ਛਾਡਿ ਦਏ ਜਿਤ ਸਾਚ ਕੈ ਮਾਨਹੁ ਮਾਰਿ ਦਏ ਮਨ ਝੂਠ ਨ ਭਾਯੋ ॥

chhaadd dhe jit saach kai maanahu maar dhe man jhooTh na bhaayo ||

Those who wanted to be on the side of truth, they were released and those who sided with falsehood, they were knocked down

ਜੋ ਭਟ ਘਾਇਲ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਮਨੋ ਦੋਸ ਕੀਯੋ ਕਛੁ ਦੰਡੁ ਦਿਵਾਯੋ ॥

jo bhaT ghail bhoom pare mano dhos keeyo kachh dha(n)dd dhivaayo ||

The wounded warriors were lying in the battlefield like the punished

criminals

ਏਕ ਹਨੇ ਕਰ ਪਾਇਨ ਤੇ ਜਿਨ ਜੈਸੋ ਕੀਯੋ ਫਲ ਤੈਸੋ ਈ ਪਾਯੋ ॥

ek hane kar pain te jin jaiso keeyo fal taiso iee paayo ||

Many were killed by cutting their hands and feet, everyone received the reward of his actions

ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਜੰਦਨ ਬੈਠ ਕੈ ਸੂਰਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਆਉ ਚੁਕਾਯੋ ॥੧੮੬੨॥

raaj si(n)ghaasan saya(n)dhan baiTh kai sooran ke nirap niaau chukaayo ||1862||

It appeared that king sitting on chariot as throne was imparting justice

regarding the sinner and sinless.1862.

ਜਬ ਭੂਪ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ॥

jab bhoop ito ran paavat bhayo tab sree biraj naik kop bhariyo ||

Seeing such a dreadful war of the king, Krishna was filled with rage and

ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹੇ ਜਾਇ ਕੇ ਜੁਝ ਮਚਾਤ ਭਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰਿਯੋ ॥

nirap saamuhe jai ke joojh machaat bhayo chit mai na ratee k ddariyo ||

Abandoning the fear began terrible fighting in front if the king

ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸਾਇਕ ਏਕ ਹਨਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਉਰਿ ਲਾਗ ਕੈ ਭੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ॥

biraj naik saik ek hanayo nirap ko ur laag kai bhoom pariyo ||

An arrow of Krishna struck the heart of the king and he fell down on the earth

ਇਮ ਮੇਦ ਸੋ ਬਾਨ ਚਖਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮਨੋ ਪੰਨਗ ਦੂਧ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰਿਯੋ ॥੧੮੬੩॥

eim medh so baan chakhiyo nirap ko mano pa(n)nag dhoodh ko paan kariyo ||1863||

The arrow of Krishna, penetrated in such a way in the white marrow of the

king that it seemed like a snake drinking milk.1863.

ਸਹਿ ਕੈ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਉਰ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਜਾਮ ਹੀ ਕਉ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

seh kai sar sree har ko ur mai nirap sayaam hee kau ik baan lagaayo ||

ਸੂਤ ਕੇ ਏਕ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਦਾਰੁਕ ਲਾਗਤ ਹੀ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

soot ke ek lagaavat bhayo sar dhaaruk laagat hee dhukh paayo ||

Enduring the arrow of Krishna, which struck his heart, the king shot an arrow towards Krishna, which hit Daruk, whom it caused great agony

ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਗਿਰਿਯੋ ਈ ਚਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਥੁ ਆਸਨ ਨ ਠਹਰਾਯੋ ॥

hui bisa(n)bhaar giriyo iee chahai teh ko rath aasan na Thaharaayo ||

ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਚਪਲੰਗ ਤੁਰੰਗਨਿ ਆਪਨੀ ਚਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੮੬੪॥

taahee samai chapala(n)g tura(n)gan aapanee chaal ko roop dhikhaayo ||1864||

He was about to fall from his seat in the chariot, when the brisk horses

exhibited their speed and fled.1864.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭੁਜਾ ਪਕਰ ਕੇ ਸਾਰਥੀ ਰਥਿ ਤਬ ਡਾਰਿਯੋ ਧੀਰ ॥

bhujaa pakar ke saarathee rath tab ddaariyo dheer ||

ਸਜੰਦਨ ਹਾਕਤ ਆਪੁ ਹੀ ਚਲਿਯੋ ਲਰਤ ਬਲਬੀਰ ॥੧੮੬੫॥

saya(n)dhan haakat aap hee chaliyo larat balabeer ||1865||

Catching hold of the arm of the charioteer and controlling the chariot,

Krishna himself drove it while fighting.1865.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਾਰਥੀ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਨ ਲਖਿਯੋ ਬਲਿਦੇਵ ਕਹਿਓ ਰਿਸਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥

saarathee saya(n)dhan pai na lakhiyo balidhev kahio ris taeh sunai kai ||

ਜਿਉ ਦਲ ਤੋਰ ਜਿਤਿਯੋ ਸਬ ਹੀ ਤੈਸੋ ਤੋ ਜਿਤ ਹੈ ਜਸ ਡੰਕ ਬਜੈ ਕੈ ॥

jiau dhal tor jitiyo sab hee taiso to jit hai jas dda(n)k bajai kai ||

When Balram did not see the charioteer on the chariot of Krishna, he said in anger, “O king! the way in which I have conquered your army, similarly after conquering you, I shall cause the drum of victory to be beaten

ਮੂੜ ਭਿਰੇ ਪਤਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁ ਆਪ ਕਉ ਭੂਪ ਕਹੈ ਕੈ ॥

moodd bhire pat chaudheh lok ke sa(n)g su aap kau bhoop kahai kai ||

ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਸੁ ਬਾਜਨ ਸੰਗਿ ਉਡਿਯੋ ਕਛੁ ਚਾਹਤ ਪੰਖ ਲਗੈ ਕੈ ॥੧੮੬੬॥

keeT pata(n)g su baajan sa(n)g uddiyo kachh chaahat pa(n)kh lagai kai

||1866||

“O fool! calling yourself a king, you are fighting with the Lord of all the fourteen worlds and appear exactly like the tiny worms and insects, getting wings are trying to compete the falcon flying in the sky.1866.

ਛਾਡਤ ਹੈ ਅਜਹੂੰ ਤੁਹਿ ਕਉ ਪਤਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸੰਗ ਨ ਲਰੁ ॥

chhaaddat hai ajahu(n) tuh kau pat chaudheh lokan ke sa(n)g na lar ||

“I am leaving you today, do not fight with the Lord of all the fourteen worlds

ਗਯਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਧਰੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਅਗਯਾਨ ਕੀ ਚਿਤ ਤੇ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕਰੁ ॥

gayaan kee baat dharo man mai su agayaan kee chit te baat bidhaa kar ||

Accept the wise saying and forsake your ignorance

ਰਛਕ ਹੈ ਸਭ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਇਹੈ ਜੀਅ ਮੈ ਧਰੁ ॥

rachhak hai sabh ko birajanaath kahai kab sayaam ihai jeea mai dhar ||

“Believe it that Krishna is the Protector of all

ਤਯਾਗ ਕੈ ਆਹਵ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਸੁ ਅਬੈ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਪਰੁ ॥੧੮੬੭॥

tayaag kai aahav sasatr sabai su abai ghan sayaam ke pain pai par ||1867||

Therefore you should abandon your weapons and fall at his feet

instantly.”1867.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬੈ ਹਲਾਯੁਧ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ॥

jabai halaayudh aaise kahiyo ||

ਕ੍ਰੋਧ ਡੀਠ ਰਾਜਾ ਤਨ ਚਹਿਯੋ ॥

krodh ddeeTh raajaa tan chahiyo ||

ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਬ ਕੋ ਸੰਘਰ ਹੋਂ ॥

kahiyo nirapat sab ko sa(n)ghar ho(n) ||

ਛਤ੍ਰੀ ਹੋਇ ਗ੍ਵਾਰ ਤੇ ਟਰ ਹੋਂ ॥੧੮੬੮॥

chhatree hoi gavaiaar te Tar ho(n) ||1868||

When Balram said these words, the king got infuriated, he said, “I shall kill

all and being a Kshatriya, I shall not fear the milkmen.”1868.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭਾਖਬੋ ਇਉ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸਬੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈ ॥

bhaakhabo iau nirap ko sun kai jadhubeer sabai at kop bhare hai ||

ਧਾਇ ਪਰੇ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਿਤੈ ਅਰਿ ਕਉ ਚਿਤੁ ਮੈ ਨ ਡਰੇ ਹੈ ॥

dhai pare taj sa(n)k nisa(n)k chitai ar kau chit mai na ddare hai ||

Hearing these words of the king, Krishna was filled with rage and he unhesitatingly fell upon him

ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਧਨੁ ਲੈ ਤਿਹ ਸੀਸ ਕਟੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਹੈ ॥

bhoop ayodhan mai dhan lai teh sees kaTe gir bhoom pare hai ||

ਮਾਨਹੁ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਛੁਟਿ ਬੇਲਨ ਤੇ ਗਿਰਿ ਫੂਲ ਝਰੇ ਹੈ ॥੧੮੬੯॥

maanahu paun pracha(n)dd bahai chhuT belan te gir fool jhare hai ||1869||

The king taking his bow in his hand, chopped the soldiers and caused them to fall down on the earth in such a way as if with the blowing of the

violent wind, the fruit of the Bel tree had fallen down.1869.

ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਤ ਭੂਪ ਫਿਰੈ ਭਟ ਆਨਿ ਕਉ ਆਖ ਤਰੈ ਨਹੀ ਆਨੇ ॥

sain sa(n)ghaarat bhoop firai bhaT aan kau aakh tarai nahee aane ||

The king, destroying the army, was not considering any was significant

ਬਾਜ ਘਨੇ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਸਿਰ ਪਾਇਨ ਲਉ ਸੰਗਿ ਸ੍ਰਉਨ ਕੇ ਸਾਨੇ ॥

baaj ghane gaj raajan ke sir pain lau sa(n)g sraun ke saane ||

The horses of the king are saturated with blood from head to feet

ਅਉਰ ਰਥੀਨ ਕਰੇ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਹਨੇ ਜੇਊ ਬਾਧਤ ਬਾਨੇ ॥

aaur ratheen kare birathee bahu bhaat hane jeuoo baadhat baane ||

He has deprived many chariot-riders of their chariots

ਸੂਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗ ਗਿਰੇ ਮਾਨੋ ਬੀਜ ਬੁਯੋ ਛਿਤ ਮਾਹਿ ਕ੍ਰਿਸਾਨੇ ॥੧੮੭੦॥

sooran ke pratia(n)g gire maano beej buyo chhit maeh kirasaane ||1870||

The limbs of the warriors are lying scattered on the earth like the seed

scattered by the farmer.1870.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਰੁਧ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਤੇਜ ਤਏ ਹੈ ॥

eeh bhaat birudh nihaar bhayo musaleedhar sayaam so tej te hai ||

ਭਾਖਿ ਦੋਊ ਨਿਜ ਸੂਤਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ਸਾਮੁਹੇ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਗਏ ਹੈ ॥

bhaakh dhouoo nij sootan ko rip saamuhe judh ke kaaj ge hai ||

Seeing one another in this way, Krishna and Balram both became extremely filled with the fire of anger and reached before the enemy for fighting, asking their charioteers to proceed

ਆਯੁਧ ਲੈ ਸੁ ਹਠੀ ਕਵਚੀ ਰਿਸ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਵਕ ਬੇਖ ਭਏ ਹੈ ॥

aayudh lai su haThee kavachee ris kai sa(n)g paavak bekh bhe hai ||

Holding their weapons and dressed in their armours, and also in great fury these heroes looked like the fire

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਧਾਵਤ ਭੇ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਦੁਇ ਮ੍ਰਿਗ ਹੇਰਿ ਧਏ ਹੈ ॥੧੮੭੧॥

sayaam bhanai im dhaavat bhe maanahu kehar dhui mirag her dhe hai ||1871||

And seeing both these heroes, it appeared that two lions were causing the

deer to flee in the forest.1871.

ਧਨੁ ਸਾਇਕ ਲੈ ਰਿਸਿ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਬੈ ॥

dhan saik lai ris bhoopat ke tan ghai kare birajaraaj tabai ||

At the same time, Krishna took his bow and arrows in his hands, struck a blow to the king

ਪੁਨਿ ਚਾਰੋ ਈ ਬਾਨਨ ਸੋ ਹਯ ਚਾਰੋ ਈ ਰਾਮ ਭਨੈ ਹਨਿ ਦੀਨੇ ਸਬੈ ॥

pun chaaro iee baanan so hay chaaro iee raam bhanai han dheene sabai ||

Then with four arrows, he killed the four horses of the king

ਤਿਲ ਕੋਟਿਕ ਸ੍ਯੰਦਨ ਕਾਟਿ ਕੀਯੋ ਧਨੁ ਕਾਟਿ ਦੀਯੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ਜਬੈ ॥

til koTik saya(n)dhan kaaT keeyo dhan kaaT dheeyo kar kop jabai ||

In great rage, he chopped the bow of the king and also shattered his chariot

ਨ੍ਰਿਪ ਪਿਆਦੋ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸਉਹੇ ਗਯੋ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਕਹਿਹੌ ਸੁ ਅਬੈ ॥੧੮੭੨॥

nirap piaadho gadhaa geh sauhe gayo at judh bhayo kahihau su abai ||1872||

Thereafter the king is advancing further with his mace in such a way,

which I now describe.1872.

ਪਾਇਨ ਧਾਇ ਕੈ ਭੂਪ ਬਲੀ ਸੁ ਗਦਾ ਕਹੁ ਘਾਇ ਹਲੀ ਪ੍ਰਤ ਝਾਰਿਯੋ ॥

pain dhai kai bhoop balee su gadhaa kahu ghai halee prat jhaariyo ||

ਕੋਪ ਹੁਤੋ ਸੁ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਮੈ ਸਬ ਸੂਰਨ ਕੋ ਸੁ ਪ੍ਰਤਛ ਦਿਖਾਰਿਯੋ ॥

kop huto su jito teh mai sab sooran ko su pratachh dhikhaariyo ||

The king, walking on foot, struck a blow on Balram with his mace and his whole fury became apparent to the warriors

ਕੂਦਿ ਹਲੀ ਭੁਇੰ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

koodh halee bhui(n) Thaaddo bhayo jas taa chhab ko kab sayaam uchaariyo ||

ਚਾਰੋ ਈ ਅਸ੍ਵਨ ਸੂਤ ਸਮੇਤ ਸੁ ਕੈ ਸਬ ਹੀ ਰਥ ਚੂਰਨ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੮੭੩॥

chaaro iee asavain soot samet su kai sab hee rath chooran ddaariyo ||1873||

Balram jumped and came down to stand on the earth and the king

pulversied his chariot alongwith all four horses.1873.

ਇਤ ਭੂਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਲੈ ਕੇ ਗਦਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਧਾਯੋ ॥

eit bhoop gadhaa geh aavat bhayo ut lai ke gadhaa musaleedhar dhaayo ||

On this side, the king advanced with his mace and on that side Balram also advanced with his mace

ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚਾਯੋ ॥

aai ayodhan beech dhuhoo(n) kab sayaam kahai ran dhu(n)dh machaayo ||

Both of them waged a terrible war in the battlefield,

ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਬਹੁਤੇ ਚਿਰ ਲਉ ਨਹਿ ਆਪਿ ਗਿਰਿਓ ਉਤ ਕਉ ਨ ਗਿਰਾਯੋ ॥

judh keeyo bahute chir lau neh aap girio ut kau na giraayo ||

And inspite of the continuance of the war for a long time, none of them could defeat the other

ਐਸੇ ਰਿਝਾਵਤ ਭਯੋ ਸੁਰ ਲੋਗਨ ਧੀਰਨ ਬੀਰਨ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥੧੮੭੪॥

aaise rijhaavat bhayo sur logan dheeran beeran ko rijhavaayo ||1874||

In this way, seeing their fight, the wise warriors became pleased in their

mind.1874.

ਹਾਰ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹੈ ਦੋਊ ਬੀਰ ਸੰਭਾਰਿ ਉਠੈ ਪੁਨਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥

haar kai baiTh rahai dhouoo beer sa(n)bhaar uThai pun judh machaavai ||

Both the warriors used to sit, when tired and then rose again for fighting

ਰੰਚ ਨ ਸੰਕ ਕਰੈ ਚਿਤ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦੋਊ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਉਘਾਵੈ ॥

ra(n)ch na sa(n)k karai chit mai ris kai dhouoo maar hee maar ughaavai ||

Both of them were fighting fearlessly and angrily with the shouts of “kill, kill”

ਜੈਸੇ ਗਦਾਹਵ ਕੀ ਬਿਧਿ ਹੈ ਦੋਊ ਤੈਸੇ ਲਰੈ ਅਰੁ ਘਾਵ ਚਲਾਵੈ ॥

jaise gadhaahav kee bidh hai dhouoo taise larai ar ghaav chalaavai ||

ਨੈਕੁ ਟਰੈ ਨ ਅਰੈ ਹਠ ਬਾਧਿ ਗਦਾ ਕੋ ਗਦਾ ਸੰਗਿ ਵਾਰ ਬਚਾਵੈ ॥੧੮੭੫॥

naik Tarai na arai haTh baadh gadhaa ko gadhaa sa(n)g vaar bachaavai ||1875||

Both were fighting according to the manner of mace-warfare and without slightly wavering from their places, they were saving themselves from the

blows of the mace with their own mace.1875.

ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਅਰੁ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈ ॥

sayaam bhanai at aahav mai musalee ar bhoopat kop bhare hai ||

According to the poet, both Balram and Jarashand are full of rage in the war-arena

ਆਪਸ ਬੀਚ ਹਕਾਰ ਦੋਊ ਭਟ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਹੈ ॥

aapas beech hakaar dhouoo bhaT chit bikhai nahee naik ddare hai ||

Both are challenging one another and are not afraid of the other even slightly

ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨਹਿ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ਹੈ ॥

bhaaree gadhaa geh haathan mai ran bhoomeh te neh paig Tare hai ||

Catching hold of huge maces, both are not taking one step backward in the

battlefield

ਮਾਨਹੁ ਮਧਿ ਮਹਾ ਬਨ ਕੇ ਪਲ ਕੇ ਹਿਤ ਹ੍ਵੈ ਬਰ ਸਿੰਘ ਅਰੇ ਹੈ ॥੧੮੭੬॥

maanahu madh mahaa ban ke pal ke hit havai bar si(n)gh are hai ||1876||

They appear like lion ready for hunting.1876.

ਕਾਟਿ ਗਦਾ ਬਲਦੇਵ ਦਈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਅਰੁ ਬਾਨਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥

kaaT gadhaa baladhev dhiee teh bhoopat kee ar baanan maariyo ||

Balram cut down the mace of the king and shot arrows at him

ਪਉਰਖ ਯਾ ਹੀ ਭਿਰਿਯੋ ਹਮ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਚਾਰਿਯੋ ॥

paurakh yaa hee bhiriyo ham so ris kai ar kau ieh bhaat pachaariyo ||

He said to him, “Did you fight with me on the strength of this thought of bravery?”

ਇਉ ਕਰਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਬਾਨਨ ਮਾਰਿ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਿਹ ਗ੍ਰੀਵਹਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

eiau kar kai pun baanan maar saraasan lai teh greeveh ddaariyo ||

Saying this and discharging his arrows, Balram put his bow around the neck of the king

ਦੇਵ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਸੁ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਜਿਤਿਯੋ ਸੁ ਬਡੋ ਅਰਿ ਹਾਰਿਯੋ ॥੧੮੭੭॥

dhev karai upamaa su kahai jadhubeer jitiyo su baddo ar haariyo ||1877||

Balram, the hero of Yadavas won in this war and that formidable enemy

was defeated.1877.

ਕੰਪਤ ਹੋ ਜਿਸ ਤੇ ਖਗੇਸ ਮਹੇਸ ਮੁਨੀ ਜਿਹ ਤੇ ਭੈ ਭੀਤਿਯੋ ॥

ka(n)pat ho jis te khages mahes munee jeh te bhai bheetiyo ||

He, from whom, the king of birds Garuda and the god Shiva tremble

ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਹੁਤੇ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਨਿਚੀਤਿਯੋ ॥

ses jales dhines nises sures hute chit mai na nicheetiyo ||

He, from whom the sages, Sheshnaga, Varuna, Surya, Chandra, Indra etc. all of them are afraid in their mind

ਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਕਾਲ ਇਸੋ ਅਬ ਬੀਤਿਯੋ ॥

taa nirap ke sir pai kab sayaam kahai ieh kaal iso ab beetiyo ||

On the head of that king now hovered Kal (Death)

ਧੰਨਹਿ ਧੰਨਿ ਕਰੈ ਸਬ ਸੂਰ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤਿਯੋ ॥੧੮੭੮॥

dha(n)neh dha(n)n karai sab soor bhale bhagavaan baddo ar jeetiyo ||1878||

All the warriors hailing Krishna said this, “By the grace of Krishna the

great enemies have been conquered."1878.

ਬਲਭਦ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਤ ਤੇ ਰਿਸ ਸਾਥ ਕਹਿਯੋ ਅਰਿ ਕਉ ਹਰਿ ਹੌਂ ॥

balabhadhr gadhaa geh kai it te ris saath kahiyo ar kau har haua(n) ||

Balram, holding the mace in his hand, in great fury, said, "I shall kill the enemy

ਇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵਤ ਕੋ ਹਮ ਸੋ ਜਮ ਜਉ ਭਿਰਿ ਹੈ ਨ ਤਊ ਡਰਿ ਹੌਂ ॥

eeh praan bachaavat ko ham so jam jau bhir hai na tuoo ddar haua(n) ||

If even Yama comes to protect his life, then I shall also fight with him

ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਸਬੈ ਸੰਗਿ ਜਾਦਵ ਲੈ ਤਜਿ ਯਾਹ ਕਹੈ ਨ ਭਯਾ ਟਰਿ ਹੌਂ ॥

ghan sayaam sabai sa(n)g jaadhav lai taj yaeh kahai na bhayaa Tar haua(n) ||

ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਅਬੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਹੀ ਕਰਿ ਹੌਂ ॥੧੮੭੯॥

kab sayaam kahai musalee ieh bhaat abai ieh ko badh hee kar haua(n) ||1879||

"Even if Krishna asks me taking all the Yadavas alongwith him, then also I shall not let him be alive," Balram said thus, "I shall kill him just

now.”1879.

ਸੁਨਿ ਭੂਪ ਹਲਾਯੁਧ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰੁ ਮਾਨਿਯੋ ॥

sun bhoop halaayudh kee bateeyaa apune man mai at hee ddar maaniyo ||

Hearing the words of Balram, Jarasandh became extremely fearful

ਮਾਨੁਖ ਰੂਪ ਲਖਿਯੋ ਨ ਬਲੀ ਨਿਸਚੈ ਬਲ ਕਉ ਜਮ ਰੂਪ ਪਛਾਨਿਯੋ ॥

maanukh roop lakhiyo na balee nisachai bal kau jam roop pachhaaniyo ||

And he saw Balram, not as a man, but only as Yama

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰਿ ਚਿਤੈ ਤਜਿ ਆਯੁਧ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਨਿਯੋ ॥

sree jadhubeer kee or chitai taj aayudh pain so lapaTaaniyo ||

ਮੇਰੀ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਹਿ ਯੌ ਘਿਘਿਯਾਨਿਯੋ ॥੧੮੮੦॥

meree sahai karo prabh joo kab sayaam kahai keh yau ghighiyaaniyo ||1880||

Now the king, looking towards Krishna, abandoning his weapons clung to

his feet and said while crying, “O Lord! protect me.”1880.

ਕਰੁਨਾਨਿਧ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਰੁਨਾਰਸ ਕਉ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਢਾਯੋ ॥

karunaanidh dhekh dhasaa teh kee karunaaras kau chit beech baddaayo ||

ਕੋਪਹਿ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਦੁਹੂੰ ਨੈਨਨ ਭੀਤਰ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥

kopeh chhaadd dhayo har joo dhuhoo(n) nainan bheetar neer bahaayo ||

Krishna, the treasure of compassion, seeing him in such a plight, was wonder-struck and forsaking his anger, caused to flow tears from both his eyes

ਬੀਰ ਹਲਾਯੁਧ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

beer halaayudh Thaaddo huto teh ko keh kai ieh bain sunaayo ||

ਛਾਡਿ ਦੈ ਜੋ ਹਮ ਜੀਤਨ ਆਯੋ ਹੋ ਸੋ ਹਮ ਜੀਤ ਲਯੋ ਬਿਲਖਾਯੋ ॥੧੮੮੧॥

chhaadd dhai jo ham jeetan aayo ho so ham jeet layo bilakhaayo ||1881||

Seeing his brother (a hero) standing there, he said this, “Leave him, to

whom we had come to conquer, we have conquered him."1881.

ਇਹ ਛੋਡਿ ਹਲੀ ਨਹੀ ਛੋਡਤ ਹੋ ਕਿਹ ਕਾਜ ਕਹਿਓ ਤੁਹਿ ਬਾਨਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥

eeh chhodd halee nahee chhoddat ho keh kaaj kahio tuh baanan maariyo ||

Balram said, "I have not conquered him by discharging arrows at him and then leave him

ਜੀਤ ਲਯੋ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਬਡੋ ਅਰਿ ਹੈ ਇਹ ਪਉਰਖ ਹਾਰਿਯੋ ॥

jeet layo to kahaa bhayo sayaam baddo ar hai ieh paurakh haariyo ||

What, if I have conquered him, he is a very great and powerful enemy,

ਆਛੋ ਰਥੀ ਹੈ ਭਯੋ ਬਿਰਥੀ ਅਰੁ ਪਾਇ ਗਹੈ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

aachho rathee hai bhayo birathee ar pai gahai prabh tere uchaariyo ||

Who is also a great charioteer and at this time, having been deprived of his chariot, O Lord! he has fallen at your feet and saying these things

ਤੇਈਸ ਛੋਹਨੀ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤੋ ਕਹਾ ਇਹ ਕੋ ਸਬ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥੧੮੮੨॥

teiees chhohanee ko pat hai to kahaa ieh ko sab sain sa(n)ghaariyo ||1882||

He is the master of twenty-three extremely large military units and if he had

to leave him, then why we have killed his very big army?"1882.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੈਨ ਬਡੋ ਸੰਗਿ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਜੀਤਿ ਤਾਹਿ ਤਿਹ ਜੀਤਿ ॥

sain baddo sa(n)g satr ko jeet taeh teh jeet ||

ਛਾਡਤ ਹੈ ਨਹਿ ਬਧਤ ਤਿਹ ਇਹੈ ਬਡਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ॥੧੮੮੩॥

chhaaddat hai neh badhat teh ihai baddan kee reet ||1883||

To conquer a very big army alongwith the enemy is considered a victory and this has been the practice of greatness that instead of killing the

enemy, he is set free.1883.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪਾਗ ਦਈ ਅਰੁ ਬਾਗੋ ਦਯੋ ਇਕ ਸਯੰਦਨ ਦੈ ਤਿਹ ਛਾਡ ਦਯੋ ਹੈ ॥

paag dhiee ar baago dhayo ik saya(n)dhan dhai teh chhaadd dhayo hai ||

Jarasandh was set free by giving him one turban, clothes and a chariot

ਭੂਪ ਚਿਤੈ ਹਰਿ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਲਜਤਵਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥

bhoop chitai har ko chit mai at hee kar lajatavaan bhayo hai ||

Considering the greatness of Krishna, the king was extremely ashamed

ਗ੍ਰੀਵ ਨਿਵਾਇ ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ਘਨੋ ਪਛਤਾਇ ਕੈ ਧਾਮਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥

greev nivai mahaa dhukh pai ghano pachhatai kai dhaam gayo hai ||

He went back to his home, repenting in affliction

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਸੁ ਪੂਰਿ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥੧੮੮੪॥

sree jadhubeer kau chaudheh lokan sayaam bhanai jas poor rahiyo hai

||1884||

In this way, the praise of Krishna spread in all the fourteen world.1884.

ਤੇਈਸ ਛੋਹਨ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਅਯੋਧਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਐਸੇ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥

teiees chhohan teiees baar ayodhan te prabh aaise hee maare ||

Krishna destroyed the twenty-three extremely large military units in this way for twenty-three times

ਬਾਜ ਘਨੇ ਗਜ ਪਤਿ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੇ ਬਿਪਤੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

baaj ghane gaj pat hane kab sayaam bhane bipate kar ddaare ||

He killed many horses and elephants,

ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੋ ਜਮ ਧਾਮਿ ਸੋਊ ਤਜਿ ਦੇਹ ਪਧਾਰੇ ॥

ek hee baan lage har ko jam dhaam souoo taj dheh padhaare ||

And even with a single arrow, they abandoned there bodies and went to the abode of Yama

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੀ ਜੀਤ ਭਈ ਅਰਿ ਤੇਈਸ ਬਾਰਨ ਐਸੇ ਈ ਹਾਰੇ ॥੧੮੮੫॥

sree birajaraaj kee jeet bhiee ar teiees baaran aaise iee haare ||1885||

Krishna was victorious and in this way Jarasandh was defeated for twenty-

three times.1885.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੇਵਨ ਜੋ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀ ਪਾਛੇ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥

dhevan jo usatat karee paachhe kahee sunai ||

Whatever eulogy was sung by the gods, has been described

ਕਥਾ ਸੁ ਆਗੈ ਹੋਇ ਹੈ ਕਹਿ ਹੋਂ ਵਹੀ ਬਨਾਇ ॥੧੮੮੬॥

kathaa su aagai hoi hai keh ho(n) vahee banai ||1886||

And the way in which this story advanced, now I relate that.1886.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਉਤ ਭੂਪਤਿ ਹਾਰਿ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਰਨ ਜੀਤਿ ਇਤੈ ਹਰਿ ਜੂ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

aut bhoopat haar gayo gireh kau ran jeet itai har joo gireh aayo ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਜੁਹਾਰੁ ਕੀਯੋ ਪੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰ ਤਨਾਯੋ ॥

maat pitaa ko juhaar keeyo pun bhoopat ke sir chhatr tanaayo ||

On that side, the king on his defeat went back to his home and on this side, Krishna winning the war, came back to his home, he gave befitting respects to his parents and then caused the canopy to be swung over the head of Uggarsain

ਬਾਹਰਿ ਆਇ ਗੁਨੀਨ ਸੁ ਦਾਨ ਦੀਯੋ ਤਿਨ ਇਉ ਜਸੁ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

baahar aai guneen su dhaan dheeyo tin iau jas bhaakh sunaayo ||

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਭਲੋ ਜਸੁ ਪਾਯੋ ॥੧੮੮੭॥

sree jadhubeer mahaa ranadheer baddo ar jeet bhalo jas paayo ||1887||

He gave gifts in charity to the talented people, who appreciated him by saying that Krishna, the great hero of the battlefield, conquering a very great enemy has even adored approbation.1887.

ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਪੁਰਿ ਨਾਰਿ ਹੁਤੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥

aaur jitee pur naar hutee mil kai sabh sayaam kee or nihaarai ||

ਭੂਖਨ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਧਨੁ ਹੈ ਪਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਊਪਰ ਵਾਰੈ ॥

bhookhan aaur jito dhan hai paT sree jadhubeer ke uoopar vaarai ||

All the women of the city now saw Krishna in person and sacrificed their

wealth and ornaments on him

ਬੀਰ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤ ਲਯੋ ਰਨਿ ਯੌ ਹਸਿ ਕੈ ਸਬ ਬੈਨ ਉਚਾਰੈ ॥

beer baddo ar jeet layo ran yau has kai sab bain uchaarai ||

All of them said smilingly, “He has conquered a very great hero in the war

ਸੁੰਦਰ ਤੈਸੋ ਈ ਪਉਰਖ ਮੈ ਕਹਿ ਇਉ ਸਬ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰ ਡਾਰੈ ॥੧੮੮੮॥

su(n)dhar taiso iee paurakh mai keh iau sab sok bidhaa kar ddaarai ||1888||

His bravery is as charming as he himself,” saying this all of them abandoned their sorrow.1888.

ਹਸਿ ਕੈ ਪੁਰਿ ਨਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁ ਬਾਤ ਕਹੈ ਕਛੁ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ ॥

has kai pur naar muraar nihaar su baat kahai kachh nain nachai kai ||

ਜੀਤਿ ਫਿਰੇ ਰਨ ਧਾਮਹਿ ਕੋ ਸੰਗਿ ਬੈਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਜੂਝ ਮਚੈ ਕੈ ॥

jeet fire ran dhaameh ko sa(n)g bairan ke bahu joojh machai kai ||

Seeing Krishna all the women of the city dancing their eyes and smiling

said, “Krishna has come back after winning a terrible war,”

ਏ ਈ ਸੁ ਬੈਨ ਕਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਤਬ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਕੈ ਕੈ ॥

e iee su bain kahai har so tab sayaam bhanai kachh sa(n)k na kai kai ||

ਰਾਧਿਕਾ ਸਾਥ ਹਸੋ ਪ੍ਰਭ ਜੈਸੇ ਸੁ ਤੈਸੇ ਹਸੈ ਹਮ ਓਰਿ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥੧੮੮੯॥

raadhikaa saath haso prabh jaise su taise hasai ham or chitai kai ||1889||

Saying this, they also said unhesitatingly, “O Lord! just as you smiled on seeing Radha, you may also smile looking towards us.”1889.

ਇਉ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨਿ ਤਉ ਹਸਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰੇ ॥

eiau jab bain kahai pur baasan tau has kai birajanaath nihaare ||

When the citizens said this, then Krishna began to smile, looking towards

all

ਚਾਰੁ ਚਿਤੌਨ ਕਉ ਹੇਰਿ ਤਿਨੋ ਮਨ ਕੇ ਸਬ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਬਿਡਾਰੇ ॥

chaar chitauan kau her tino man ke sab sok sa(n)taap biddaare ||

Sensing their charming thoughts, their sorrows and sufferings ended

ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਤ੍ਰੀਯ ਭੂਮਿ ਕੇ ਊਪਰ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥

prem chhakee treey bhoom ke uoopar jhoom giree kab sayaam uchaare ||

The women swinging with the sentiments of love, fell down the earth

ਭਉਹ ਕਮਾਨ ਸਮਾਨ ਮਨੋ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਇਕ ਯੌ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਮਾਰੇ ॥੧੮੯੦॥

bhauh kamaan samaan mano dhirag saik yau biraj naik maare ||1890||

The eyebrows of Krishna were like the bow and with the speech of the eyesight, he was alluring everyone.1890.

ਉਤ ਸੰਕਿਤ ਹੁਇ ਤ੍ਰੀਯਾ ਧਾਮਿ ਗਈ ਇਤ ਬੀਰ ਸਭਾ ਮਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਆਯੋ ॥

aut sa(n)kit hui treeyaa dhaam giee it beer sabhaa meh sayaam joo aayo ||

On that side, the women entrapped in the illusive net of love, went to their homes

ਹੇਰਿ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹਿ ਭੂਪਤਿ ਦਉਰ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਲੁਡਾਯੋ ॥

her kai sree birajanaatheh bhoopat dhaur kai pain sees luddaayo ||

Krishna reached the gathering of warriors, seeing Krishna, the king fell at

his feet,

ਆਦਰ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਸੁ ਸਿੰਘਾਸਨ ਤੀਰ ਬੈਠਾਯੋ ॥

aadhar so kab sayaam bhanai nirap lai su si(n)ghaasan teer baiThaayo ||

And got him seated on his throne respectfully

ਬਾਰਨੀ ਲੈ ਰਸੁ ਆਗੇ ਧਰਿਯੋ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਕੈ ਸਯਾਮ ਮਹਾ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੮੯੧॥

baaranee lai ras aage dhariyo teh pekh kai sayaam mahaa sukh paayo ||1891||

The king presented the extract of Varuni to Krishna, seeing which he was extremely pleased.1891.

ਬਾਰੁਨੀ ਕੇ ਰਸ ਸੌ ਜਬ ਸੂਰ ਛਕੇ ਸਬ ਹੀ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਚਿਤਾਰਿਯੋ ॥

baarunee ke ras sau jab soor chhake sab hee balibhadhr chitaariyo ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜ ਹਨੇ ਗਜ ਰਾਜ ਨ ਕੋਊ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

sree birajaraaj samaaj mai baaj hane gaj raaj na kouoo bichaariyo ||

After drinking Varuni, Balram told everyone that Krishna had killed the

elephants and horses

ਸੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਜਿਹ ਬਾਨ ਸੁ ਏਕ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

so bin praan keeyo chhin mai ris kai jeh baan su ek prahaariyo ||

He, who discharged one arrow on Krishna, he was made lifeless by him

ਬੀਰਨ ਬੀਚ ਸਰਾਹਤ ਭਯੋ ਸੁ ਹਲੀ ਯੁਧ ਸਯਾਮ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਰਿਯੋ ॥੧੮੯੨॥

beeran beech saraahat bhayo su halee yudh sayaam ito ran paariyo ||1892||

In this way Balram eulogised the way of fighting of Krishna amongst the warriors.1892.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਭਾ ਬੀਚ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਹਲੀ ਕਹੈ ਪੁਨਿ ਬੈਨ ॥

sabhaa beech sree kirasan so halee kahai pun bain ||

ਅਤਿ ਹੀ ਮਦਰਾ ਸੋ ਛਕੇ ਅਰੁਨ ਭਏ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥੧੮੯੩॥

at hee madharaa so chhake arun bhe jug nain ||1893||

In that gathering, Balram, with red eyes due to the impact of Varuni, said to

Krishna,1893

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੀਬੋ ਕਛੂ ਮਯ ਪੀਯੋ ਘਨੋ ਕਹਿ ਸੂਰਨ ਸੋ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

dheebo kachh may peeyo ghano keh sooran so ieh bain sunaayo ||

ਜੂਝਬੋ ਜੂਝ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈਬੋ ਜੁਝਾਇਬੋ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥

joojhabo joojh kai praan tajaibo jujhaibo chhatiran ko ban aayo ||

“O warriors! Drink Varuni with pleasure and this is the duty of Kshatriyas to die while fighting

ਬਾਰੁਨੁ ਕਉ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਕਚੁ ਕੇ ਹਿਤ ਤੋ ਭ੍ਰਿਗੁ ਨਿੰਦ ਕਰਾਯੋ ॥

baarun kau kab sayaam bhanai kach ke hit to bhirag ni(n)dh karaayo ||

Bhrigu had spoken against this Varuni (wine) in the episode of Kach-devyani

ਰਾਮ ਕਹੈ ਚਤੁਰਾਨਿਨ ਸੋ ਇਹੀ ਰਸ ਕਉ ਰਸ ਦੇਵਨ ਪਾਯੋ ॥੧੮੯੪॥

raam kahai chaturaanin so ihee ras kau ras dhevan paayo ||1894||

(Though this episode is related to Shukracharya), according to the poet

Ram, the gods had obtained this extract (ambrosia) from Brahma.1894.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜੈਸੇ ਸੁਖ ਹਰਿ ਜੂ ਕੀਏ ਤੈਸੇ ਕਰੇ ਨ ਅਉਰ ॥

jaise sukh har joo ke'ee taise kare na aaur ||

ਐਸੋ ਅਰਿ ਜਿਤ ਇੰਦਰ ਸੇ ਰਹਤ ਸੂਰ ਨਿਤ ਪਉਰਿ ॥੧੮੯੫॥

aaiso ar jit i(n)dhar se rahat soor nit paur ||1895||

The comfort that was given by Krihsna, none other can give the same, because he conquered such an enemy, on whose feet, the gods like indra kept falling.1895.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰੀਝ ਕੈ ਦਾਨ ਦੀਓ ਜਿਨ ਕਉ ਤਿਨ ਮਾਗਨਿ ਕੋ ਨ ਕਹੂੰ ਮਨੁ ਕੀਨੋ ॥

reejh kai dhaan dheeo jin kau tin maagan ko na kahoo(n) man keeno ||

Those, whom the gifts were given with delight, no desire of begging

remained in them

ਕੋਪਿ ਨ ਕਾਹੂ ਸਿਉ ਬੈਨ ਕਹਿਯੋ ਜੁ ਪੈ ਭੂਲ ਪਰੀ ਚਿਤ ਕੈ ਹਸਿ ਦੀਨੋ ॥

kop na kaahoo siau bain kahiyo ju pai bhool paree chit kai has dheeno ||

None of them talked in ire and even if someone faltered, the same was put off smilingly

ਦੰਡ ਨ ਕਾਹੂੰ ਲਯੋ ਜਨ ਤੇ ਖਲ ਮਾਰਿ ਨ ਤਾ ਕੋ ਕਛੂ ਧਨੁ ਛੀਨੋ ॥

dha(n)dd na kaahoo(n) layo jan te khal maar na taa ko kachhoo dhan chheeno ||

No one was punished now the wealth was seized from anyone by killing him

ਜੀਤਿ ਨ ਜਾਨ ਦਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਅਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਇਹੈ ਬ੍ਰਤ ਲੀਨੋ ॥੧੮੯੬॥

jeet na jaan dhayo gireh ko ar sree birajaraaj ihai brat leeno ||1896||

Krishna had also vowed that none should go back after becoming victorious.1896.

ਜੋ ਭੂਅ ਕੋ ਨਲ ਰਾਜ ਭਏ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁਖ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥

jo bhooa ko nal raaj bhe kab sayaam kahai sukh haath na aayo ||

The comfort that was not obtained by the king Nal on becoming the

sovereign of the earth

ਸੋ ਸੁਖੁ ਭੂਮਿ ਨ ਪਾਯੋ ਤਬੈ ਮੁਰ ਮਾਰਿ ਜਬੈ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਯੋ ॥

so sukh bhoom na paayo tabai mur maar jabai jam dhaam paThaayo ||

The comfort that was not obtained by the earth after killing the demon named Mur

ਜੋ ਹਰਿਨਾਕਸ ਭ੍ਰਾਤ ਸਮੇਤ ਭਯੋ ਸੁਪਨੇ ਪ੍ਰਿਥੁ ਨ ਦਰਸਾਯੋ ॥

jo harinaakas bhraat samet bhayo supane pirath na dharasaayo ||

The happiness that was not sighted on the killing of Hiranayakshipu,

ਸੋ ਸੁਖੁ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਜੀਤ ਭਏ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਪੁਹਮੀ ਅਤਿ ਪਾਯੋ ॥੧੮੯੭॥

so sukh kaanreh kee jeet bhe apane chit mai puhamee at paayo ||1897||

That comfort was obtained by the earth in her mind on the victory of Krishna.1897.

ਜੋਰਿ ਘਟਾ ਘਨਘੋਰ ਘਨੈ ਜੁਰਿ ਗਾਜਤ ਹੈ ਕੋਊ ਅਉਰ ਨ ਗਾਜੈ ॥

jor ghaTaa ghanaghor ghanai jur gaajat hai kouoo aaur na gaajai ||

Decorating their weapons on their limbs, the warriors are thundering like

the thick clouds

ਆਯੁਧ ਸੂਰ ਸਜੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਆਨ ਨ ਆਯੁਧ ਅੰਗਹਿ ਸਾਜੈ ॥

aayudh soor sajai apane kar aan na aayudh a(n)geh saajai ||

The drums that are played at the door of someone on the occasion of marriage,

ਦੁੰਦਭਿ ਦੁਆਰ ਬਜੈ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਬਿਨੁ ਬਜਾਹ ਨ ਕਾਹੂੰ ਕੇ ਦੁਆਰਹਿ ਬਾਜੈ ॥

dhu(n)dhabh dhuaar bajai prabh ke bin bayaeh na kaahoo(n) ke dhuaareh baajai ||

They were being played on the doors of Krishna

ਪਾਪ ਨ ਹੋ ਕਹੂੰ ਪੁਰ ਮੈ ਜਿਤ ਹੀ ਕਿਤ ਧਰਮ ਹੀ ਧਰਮ ਬਿਰਾਜੈ ॥੧੮੯੮॥

paap na ho kahoo(n) pur mai jit hee kit dharam hee dharam biraajai ||1898||

There was righteousness reigning supreme within the city and the sin

could not be seen anywhere.1898.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੁਧ ਜੋ ਹਉ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੰਗਿ ਸਨੇਹ ॥

kirasan judh jo hau kahiyo at hee sa(n)g saneh ||

I have described with affection this war of Krishna

ਜਿਹ ਲਾਲਚ ਇਹ ਮੈ ਰਚਿਯੋ ਮੋਹਿ ਵਹੈ ਬਰੁ ਦੇਹਿ ॥੧੮੯੯॥

jeh laalach ieh mai rachiyo moh vahai bar dheh ||1899||

O Lord! The temptation for which I have related it, kindly bestow on me that boon.1899.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹੇ ਰਵਿ ਹੇ ਸਸਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਮੇਰੀ ਅਬੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

he rav he sas he karunaanidh meree abai binatee sun leejai ||

O Surya! O Chandra! O merciful Lord! listen to a request of mine, I am not

asking for anything else from you

ਅਉਰ ਨ ਮਾਗਤ ਹਉ ਤੁਮ ਤੇ ਕਛੁ ਚਾਹਤ ਹਉ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋਈ ਕੀਜੈ ॥

aaur na maagat hau tum te kachh chaahat hau chit mai soiee keejai ||

Whatever I wish in my mind, by that with Thy Grace

ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੂਝਿ ਮਰੋ ਕਹਿ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥

sasatran so at hee ran bheetar joojh maro keh saach pateejai ||

If I fall a martyr while fighting with my enemies then I shall think that I have realised Truth

ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸਯਾਮ ਇਹੈ ਵਰੁ ਦੀਜੈ ॥੧੯੦੦॥

sa(n)t sahai sadhaa jag mai kirapaa kar sayaam ihai var dheejai ||1900||

O Sustainer of the Universe! I may always help the saints in this world and destroy the tyrants, bestow this boon on me.1900.

ਜਉ ਕਿਛੁ ਇਛ ਕਰੋ ਧਨ ਕੀ ਤਉ ਚਲਿਯੋ ਧਨੁ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਤੇ ਆਵੈ ॥

jau kichh ichh karo dhan kee tau chaliyo dhan dhesan dhes te aavai ||

When I wish for the wealth, it comes to me from my country and from

abroad

ਅਉ ਸਬ ਰਿਧਨ ਸਿਧਨ ਪੈ ਹਮਰੋ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਹੀਯੋ ਲਲਚਾਵੈ ॥

aau sab ridhan sidhan pai hamaro nahee naik heeyo lalachaavai ||

I have no temptation for any miraculous powers

ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਕਛੁ ਜੋਗ ਬਿਖੈ ਕਹਿ ਕਉਨ ਇਤੋ ਤਪੁ ਕੈ ਤਨੁ ਤਾਵੈ ॥

aaur suno kachh jog bikhai keh kaun ito tap kai tan taavai ||

The science of Yoga is of no use to me

ਜੂਝਿ ਮਰੋ ਰਨ ਮੈ ਤਜਿ ਭੈ ਤੁਮ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਸਯਾਮ ਇਹੈ ਵਰੁ ਪਾਵੈ ॥੧੯੦੧॥

joojh maro ran mai taj bhai tum te prabh sayaam ihai var paavai ||1901||

Because spending time on that, there is no useful realisation from the physical austerities, O Lord! I beg for this boon from Thee that I may fearlessly fall a martyr in the battlefield.1901.

ਪੂਰਿ ਰਹਿਯੋ ਸਿਗਰੇ ਜਗ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਲੋਕ ਸੁ ਗਾਵੈ ॥

poor rahiyo sigare jag mai ab lau har ko jas lok su gaavai ||

ਸਿਧ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਈਸ੍ਵਰ ਬ੍ਰਹਮ ਅਜੌ ਬਲਿ ਕੋ ਗੁਨ ਬਯਾਸ ਸੁਨਾਵੈ ॥

sidh muneesavair ieesavair braham ajau bal ko gun bayaas sunaavai ||

The praise of the Lord pervades the whole universe and this eulogy is

being sung by Siddhas (adepts), the highest of sages, Shiva, Brahma, Vyas etc.

ਅਤ੍ਰਿ ਪਰਾਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕ ਸੇਸ ਨ ਅੰਤਹਿ ਪਾਵੈ ॥

atr paraasur naaradh saaradh sree suk ses na a(n)teh paavai ||

His mystery has not been comprehended even by the sage Atri, Parashar, Narada, Sharda, Sheshnaga etc.

ਤਾ ਕੋ ਕਬਿਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਿਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਕਉਨ ਰਿਝਾਵੈ ॥੧੯੦੨॥

taa ko kabitan mai kab sayaam kahiyo keh kai kab kaun rijhaavai ||1902||

The poet Shyam has described it in poetic stanzas, O Lord! how can I then please Thee by describing THY glory?1902.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੋ ਪਕਰ ਕਰਿ ਛੋਰਿ ਦੀਬੋ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare judh praba(n)dhe nirap jaraasa(n)dh ko pakar kar chhor dheebo samaapata(n) ||

End of the description of “Arresting and then releasing Jarasandh in warfare” in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਕਾਲ ਜਮਨ ਕੋ ਲੇ ਜਰਾਸੰਧਿ ਫਿਰ ਆਏ ॥

ath kaal jaman ko le jaraasa(n)dh fir aae ||

Now begins the description of coming again of Jarasandh bringing

Kalyavana alongwith him

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੂਪ ਸੁ ਦੁਖਿਤ ਹੋਇ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪਨੇ ਲਿਖਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕਉ ਪਾਤ ਪਠਾਈ ॥

bhoop su dhukhit hoi at hee apane likh mitr kau paat paThaiee ||

ਸੈਨ ਹਨਿਯੋ ਹਮਰੋ ਜਦੁ ਨੰਦਨ ਛੋਰ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਕੈ ਕਰੁਨਾਈ ॥

sain haniyo hamaro jadh na(n)dhan chhor dhayo muh kai karunaiee ||

The king in great affliction wrote a letter to his friend that Krishna had destroyed his army and had released him after arresting him

ਬਾਚਤ ਪਾਤੀ ਚੜੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਇਤ ਆਵਤ ਹਉ ਸਬ ਸੈਨ ਬੁਲਾਈ ॥

baachat paatee chaRo tum hoo(n) it aavat hau sab sain bulaiee ||

ਐਸੀ ਦਸਾ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਕੀ ਤਬ ਕੀਨੀ ਹੈ ਕਾਲ ਜਮਨ ਚੜਾਈ ॥੧੯੦੩॥

aaisee dhasaa sun mitreh kee tab keenee hai kaal jaman chaRaiee ||1903||

He asked him to attack from that side and from his side, he would gather his army, after hearing about the plight of his friend, Kalyavana started the

war on Krihsna.1903.

ਸੈਨ ਕੀਓ ਇਕਠੋ ਅਪਨੇ ਜਿਹ ਸੈਨਹਿ ਕੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਈਯੈ ॥

sain keeo ikaTho apane jeh saineh ko kachh paar na pieeyai ||

He collected so much army, that it was impossible to enumerate it

ਬੋਲ ਉਠੈ ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਲੀ ਜਬ ਏਕ ਕੋ ਲੈ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਬੁਲਈਯੈ ॥

bol uThai kiee koT balee jab ek ko lai kar naam bulieeyai ||

When the name of one person was announced, then millions of them responded to the call

ਦੁੰਦਭਿ ਕੋਟਿ ਬਜੈ ਤਿਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸੋ ਤਿਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਨ ਸੁਨਿ ਪਈਯੈ ॥

dhu(n)dhabh koT bajai tin kee dhun so tin kee dhun na sun pieeyai ||

The drums of the warriors resounded and in that din, no one’s voice was hear

ਐਸੇ ਕਹਾ ਸਭ ਹਜਾਂ ਨ ਟਿਕੋ ਪਲਿ ਸਜਾਮ ਹੀ ਸੋ ਚਲਿ ਜੁਧੁ ਮਚਈਯੈ ॥੧੯੦੪॥

aaise kahaa sabh hayaa(n) na Tiko pal sayaam hee so chal judh machieeyai ||1904||

Now all were saying that none should stay being and all should move

forward for war with Krishna.1904.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਾਲ ਨੇਮਿ ਆਯੋ ਪ੍ਰਬਲ ਏਤੋ ਸੈਨ ਬਢਾਇ ॥

kaal nem aayo prabal eto sain baddai ||

ਬਨ ਪਤ੍ਰਨ ਕੋਊ ਗਨਿ ਸਕੈ ਉਨੈ ਨ ਗਨਿਬੋ ਜਾਇ ॥੧੯੦੫॥

ban patran kouoo gan sakai unai na ganibo jai ||1905||

Kalyavana came with such a powerful and innumerable army and even if one wanted then he could count the leaves of the forest, but it was impossible to count the army.1905.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਡੇਰੋ ਪਰੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੁ ਜਹਾ ਲਘੁ ਘੋਰਨ ਕੀ ਨਦੀਆ ਉਠਿ ਧਾਵੈ ॥

ddero parai tin ko ju jahaa lagh ghoran kee nadheeaa uTh dhaavai ||

Wherever their tents were pitched, there the soldiers rushed forth like the

river-flood

ਤੇਜ ਚਲੈ ਹਹਰਾਟ ਕੀਏ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਡਰ ਪਾਵੈ ॥

tej chalai haharaaT ke'ee at hee chit satran ke ddar paavai ||

On account of the speedy and thumping gait of the soldiers, the minds of the enemies were getting fearful

ਪਾਰਸੀ ਬੋਲ ਮਲੇਛ ਕਹੈ ਰਨ ਤੇ ਟਰਿ ਕੈ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਆਵੈ ॥

paarasee bol malechh kahai ran te Tar kai pag ek na aavai ||

ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੋ ਟੁਕ ਹੇਰਿ ਕਹੈ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸੋ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਵੈ ॥੧੯੦੬॥

sayaam joo ko Tuk her kahai sar ek hee so jamalok paThaavai ||1906||

The malechhas were saying in Persian language that they would not retrace even one step in the war and on seeing Krishna, they would dispatch him to the abode of Yama with a single arrow only.1906.

ਅਗਨੇ ਇਤ ਕੋਪਿ ਮਲੇਛ ਚੜੇ ਉਤ ਸੰਧ ਜਰਾ ਬਹੁ ਲੈ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥

agane it kop malechh chaRe ut sa(n)dh jaraa bahu lai dhal aayo ||

On this side, the malechhas advanced in great fury, and on the other side

Jrasandh came with a huge army

ਪਤ੍ਰ ਸਕੈ ਬਨ ਕੈ ਗਨ ਕੈ ਕੋਊ ਜਾਤਿ ਨ ਕੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥

patr sakai ban kai gan kai kouoo jaat na ko kachh paar na paayo ||

The leaves of the trees can be counted, but this army cannot be estimated

ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਬਾਰੁਨੀ ਪੀਤੋ ਹੁਤੋ ਤਹ ਹੀ ਤਿਨਿ ਦੂਤ ਨੈ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥

biraj naik baarunee peeto huto teh hee tin dhoot nai jai sunaayo ||

The messengers while drinking the wine, told about the latest situation to Krishna

ਅਉਰ ਜੋ ਹ੍ਵੈ ਡਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੯੦੭॥

aaur jo havai ddar praan tajai it sree jadhubeer mahaa sukh paayo ||1907||

Though all others were filled with fear and agitation, but Krishna felt extremely pleased on listening to the news.1907.

ਇਤ ਕੋਪਿ ਮਲੇਛ ਚੜੇ ਅਗਨੇ ਉਤ ਆਇਯੋ ਲੈ ਸੰਧ ਜਰਾ ਦਲੁ ਭਾਰੋ ॥

eit kop malechh chaRe agane ut aaiyo lai sa(n)dh jaraa dhal bhaaro ||

On this side, the malechhas rushed forward in great fury, and the other

Jarasandh reached there with his huge army

ਆਵਤ ਹੈ ਗਜ ਰਾਜ ਬਨੇ ਮਨੋ ਆਵਤ ਹੈ ਉਮਡਿਯੋ ਘਨ ਕਾਰੋ ॥

aavat hai gaj raaj bane mano aavat hai umaddiyo ghan kaaro ||

All were marching like intoxicated elephants and appeared like the rushing dark clouds

ਸ੍ਯਾਮ ਹਲੀ ਮਥੁਰਾ ਹੀ ਕੇ ਭੀਤਰ ਘੇਰ ਲਏ ਜਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥

sayaam halee mathuraa hee ke bheetar gher le jas sayaam uchaaro ||

ਸੇਰ ਬਡੇ ਦੋਊ ਘੇਰਿ ਲਏ ਕਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਮਨੋ ਕੈ ਕਰਿ ਬਾਰੋ ॥੧੯੦੮॥

ser badde dhouoo gher le kahu beeran ko mano kai kar baaro ||1908||

Krishna and Balram were surrounded within Matura and it seemed that considering other warriors as children, these two great lions were besieged.1908.

ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਘਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

kaanreh halee sabh sasatr sa(n)bhaar kai krodh ghano chit beech

bichaariyo ||

Balram became highly infuriated and held up his weapons

ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੋ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਓਰ ਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਪਗ ਧਾਰਿਯੋ ॥

sain malechhan ko jeh tho teh or hee sayaam bhanai pag dhaariyo ||

He advanced to the side where was the army of malechhas

ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਬੀਰ ਘਨੇ ਘਨ ਘਾਇਲ ਕੈ ਘਨ ਸੂਰਨ ਡਾਰਿਯੋ ॥

praan ke'ee bin beer ghane ghan ghail kai ghan sooran ddaariyo ||

He made many warriors lifeless and knocked down many after wounding them

ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰ ਰਹੀ ਨ ਤਿਨੈ ਇਹੁ ਭਾਤਿ ਸੋ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਯੌ ਦਲੁ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੯੦੯॥

naik sa(n)bhaar rahee na tinai ih bhaat so sayaam joo yau dhal maariyo ||1909||

Krishna destroyed the enemy’s army in such a manner, that none

remained in senses, even slightly.1909.

ਏਕ ਪਰੋ ਭਟ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਧਰਿ ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥

ek paro bhaT ghail hui dhar ek pare bin praan hee maare ||

Someone is lying wounded and someone lifeless on the ground

ਪਾਇ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁ ਕਟੇ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹੂੰ ਡਾਰੇ ॥

pai pare tin ke su kaTe kahoo(n) haath pare tin ke kahoo(n) ddaare ||

Somewhere there are lying chopped hands and somewhere chopped feet

ਏਕ ਸੁ ਸੰਕਤ ਹੁਇ ਭਟਵਾ ਤਜਿ ਤਉਨ ਸਮੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥

ek su sa(n)kat hui bhaTavaa taj taun same ran bhoom sidhaare ||

Many warriors in a great suspense fled away from the battlefield

ਐਸੋ ਸੁ ਜੀਤ ਭਈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜੁ ਮਲੇਛ ਹੁਤੇ ਸਭ ਯਾ ਬਿਧਿ ਹਾਰੇ ॥੧੯੧੦॥

aaiso su jeet bhiee prabh kee ju malechh hute sabh yaa bidh haare ||1910||

In this way, Krishna became victorious and all the malecehhas were

defeated.1910.

ਵਾਹਿਦ ਖਾ ਫਰਜੁਲਹਿ ਖਾ ਬਰਬੀਰ ਨਿਜਾਬਤ ਖਾ ਹਰਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

vaahidh khaa farajuleh khaa barabeer nijaabat khaa har maariyo ||

ਜਾਹਿਦ ਖਾ ਲੁਤਫੁਲਹ ਖਾ ਇਨਹੂੰ ਕਰਿ ਖੰਡਨ ਖੰਡਹਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

jaahidh khaa lutafuleh khaa inahoo(n) kar kha(n)ddan kha(n)ddeh ddaariyo ||

Krishna killed Wahid Khan, Farzullah Khan, Nijabat Khan, Zahid Khan, Latfullah Khan etc. and chopped them into bits

ਹਿੰਮਤ ਖਾ ਪੁਨਿ ਜਾਫਰ ਖਾ ਇਨ ਹੂੰ ਮੁਸਲੀ ਜੁ ਗਦਾ ਸੋ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

hi(n)mat khaa pun jaafar khaa in hoo(n) musalee joo gadhaa so prahaariyo ||

ਐਸੇ ਸੁ ਜੀਤ ਭਈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੋ ਇਮ ਹਾਰਿਯੋ ॥੧੯੧੧॥

aaise su jeet bhiee prabh kee sabh sain malechhan ko im haariyo ||1911||

Balram struck blows on Himmat Khan, Jafar Khan etc. with his mace and

killing all the army of these malechhas, Krishna became victorious.1911.

ਏ ਉਮਰਾਵ ਹਨੇ ਜਦੁਨੰਦਨ ਅਉਰ ਘਨੋ ਰਿਸਿ ਸੋ ਦਲੁ ਘਾਯੋ ॥

e umaraav hane jadhuna(n)dhan aaur ghano ris so dhal ghaayo ||

In this way, getting enraged Krishna killed the enemy's army and its kings

ਜੋ ਇਨ ਊਪਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸੋਈ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥

jo in uoopar aavat bhayo gireh ko soiee jeevat jaan na paayo ||

Whosoever confronted him, he could not go away alive

ਜੈਸੇ ਮਧਿਆਨ ਕੋ ਸੂਰ ਦਿਪੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੋ ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਤੇਜ ਬਢਾਯੋ ॥

jaise madhiaan ko soor dhipai ieh bhaat ko krudh kai tej baddaayo ||

Getting brilliant like the noon-sun, Krishna aggravated his ire and

ਭਾਜਿ ਮਲੇਛਨ ਕੇ ਗਨ ਗੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥੧੯੧੨॥

bhaaj malechhan ke gan ge jadhubeer ke saamuhe ek na aayo ||1912||

The malechhas ran away in this way and none could stand before Krishna.1912.

ਐਸੋ ਸੁ ਜੁਧ ਕੀਯੋ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਯਾ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਕਉ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥

aaiso su judh keeyo na(n)dh na(n)dhan yaa sa(n)g joojh kau ek na aayo ||

Krishna waged such a war that there was no one left, who could fight with

him

ਹੇਰਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕਾਲ ਜਮਨ ਕਰੋਰ ਕਈ ਦਲ ਅਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥

her dhasaa teh kaal jaman karor kiee dhal aaur paThaayo ||

Seeing his own plight, Kalyavana sent millions of more soldiers,

ਸੋਊ ਮਹੂਰਤ ਦੁ ਇਕ ਭਿਰਿਯੋ ਨ ਟਿਕਿਯੋ ਫਿਰਿ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥

souoo mahoorat dh ik bhiriyo na Tikiyo fir a(n)t ke dhaam sidhaayo ||

Who fought for a very short time and went to abide in the region of Yama

ਰੀਝ ਰਹੇ ਸਭ ਦੇਵ ਕਹੈ ਇਵ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਭਲੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥੧੯੧੩॥

reejh rahe sabh dhev kahai iv sree jadhubeer bhalo ran paayo ||1913||

All the gods, getting pleased, said, “Krishna is waging a fine war.”1913.

ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਇਕ ਜਾਦਵ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ॥

krodh bhare ran bhoom bikhai ik jaadhav sasatran ko geh kai ||

The Yadavas holding their weapons, getting enraged in their mind,

ਬਲ ਆਪ ਬਰਾਬਰ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜੂਝ ਕੋ ਜਾਤਿ ਤਹਾ ਚਹਿ ਕੈ ॥

bal aap baraabar soor nihaar kai joojh ko jaat tahaa cheh kai ||

Looking for the warriors equivalent to themselves, are fighting with them

ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰੈ ਨ ਟਰੈ ਤਹ ਤੇ ਦੋਊ ਮਾਰੁ ਹੀ ਮਾਰ ਬਲੀ ਕਹਿ ਕੈ ॥

kar kop bhirai na Tarai teh te dhouoo maar hee maar balee keh kai ||

They are fighting in ire and shouting “kill, kill”

ਸਿਰ ਲਾਗੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਰੈ ਕਟਿ ਕੈ ਤਨ ਭੀ ਗਿਰੈ ਨੈਕੁ ਖਰੈ ਰਹਿ ਕੈ ॥੧੯੧੪॥

sir laage kirapaan parai kaT kai tan bhee girai naik kharai reh kai ||1914||

The heads of the warriors on being struck with swords remaining stable for some time, are falling on the earth.1914.

ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੋ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੈ ਜਬ ਜੁਧ ਮਚਿਯੋ ॥

birajaraaj ko beech ayodhan ke sa(n)g sasatran kai jab judh machiyo ||

ਭਟਵਾਨ ਕੇ ਲਾਲ ਭਏ ਪਟਵਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮਨੋ ਆਰੁਣ ਲੋਕ ਰਚਿਯੋ ॥

bhaTavaan ke laal bhe paTavaa brahamaa mano aarun lok rachiyo ||

When Krishna waged a dreadful war in the battlefield, the clothes of the

warriors became red as if Brahma had created a red world

ਅਉਰ ਨਿਹਾਰਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਹਵ ਖੋਲਿ ਜਟਾ ਸਬ ਈਸ ਨਚਿਯੋ ॥

aaur nihaar bhayo at aahav khol jaTaa sab iees nachiyo ||

Seeing the war Shiva loosened his matted locks and began to dance

ਪੁਨਿ ਵੈ ਸਭ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹਿ ਏਕੁ ਬਚਿਯੋ ॥੧੯੧੫॥

pun vai sabh sain malechhan te kab sayaam kahai neh ek bachiyo ||1915||

And in this way none of the soldiers survived from the malechha army.1915.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਲਜਾਯੋ ਥੋ ਜੋ ਸੈਨ ਸੰਗਿ ਤਿਨ ਤੇ ਬਚਿਯੋ ਨ ਬੀਰ ॥

layaayo tho jo sain sa(n)g tin te bachiyo na beer ||

ਜੁਧ ਕਰਨ ਕੋ ਕਾਲ ਜਮਨ ਆਪੁ ਧਰਿਯੋ ਤਬ ਧੀਰ ॥੧੯੧੬॥

judh karan ko kaal jaman aap dhariyo tab dheer ||1916||

None of the warriors accompanying him survived and Kalyanana came

himself to flight.1916.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੰਗ ਦਰਾਇਦ ਕਾਲ ਜਮੰਨ ਬੁਗੋਇਦ ਕਿ ਮਨ ਫੌਜ ਕੋ ਸਾਹਮ ॥

ja(n)g dharaidh kaal jama(n)n bugoidh k man fauaj ko saaham ||

On coming to the war-arena, Kalyavana said, “O Krishna! come forward to fight unhesitatingly

ਬਾ ਮਨ ਜੰਗ ਬੁਗੋ ਕੁਨ ਬਿਯਾ ਹਰਗਿਜ ਦਿਲ ਮੋ ਨ ਜਰਾ ਕੁਨ ਵਾਹਮ ॥

baa man ja(n)g bugo kun biyaa haragij dhil mo na jaraa kun vaaham ||

I am the Lord of my army, I have arisen in the world like sun and I am hailed as unique

ਰੋਜ ਮਯਾ ਦੁਨੀਆ ਅਫਤਾਬਮ ਸਯਾਮ ਸਬੇ ਅਦਲੀ ਸਬ ਸਾਹਮ ॥

roj mayaa dhuneeaa afataabam sayaam sabe adhalee sab saaham ||

“I am also the moon, the Lord of the night, O Krishna! now do not put off

the war

ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਰੇਜੀ ਮਕੁਨ ਤੁ ਬਿਆ ਖੁਸ ਮਾਤੁ ਕੁਨੇਮ ਜਿ ਜੰਗ ਗੁਆਹਮ ॥੧੯੧੭॥

kaanreh gurejee makun ta biaa khus maat kunem j ja(n)g guaaham ||1917||

Come with delight, so that we may be able to play the ball-game of war and

win it.”1917.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਤਾ ਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥

yau sun kai teh kee bateeyaa biraj naik taa hee kee or sidhaare ||

Hearing his talk, Krishna moved towards him and

ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਝਾਰੇ ॥

krodh baddai chitai teh ko aganaayudh lai teh uoopar jhaare ||

In fury discharged his fire-arm towards him

ਸੂਤ ਹਨਿਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਫਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਹਯ ਚਾਰ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥

soot haniyo pirathamai teh ko fir kai teh ke hay chaar hee maare ||

He knocked down his charioteer at first and then killed all his four horses

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਿਬਿਧਾਸਤ੍ਰ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥੧੯੧੮॥

aaur jite bibidhaasatr hute kab sayaam kahai sabh hee kaT ddaare ||1918||

All types of weapons that he used were intercepted by Krishna.1918.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜੋ ਮਲੇਛ ਰਿਸ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

jo malechh ris sasatr sa(n)bhaare ||

ਸੋ ਕਟਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹਿ ਡਾਰੇ ॥

so kaT sree birajanaatheh ddaare ||

The malechha who held up his weapon, was chopped by Krishna

ਆਯੋ ਭਿਰਨ ਇਹੀ ਬਲੁ ਕਹਿਯੋ ॥

aayo bhiran ihee bal kahiyo ||

ਜਬ ਅਰਿ ਪਾਇ ਪਿਆਦਾ ਰਹਿਯੋ ॥੧੯੧੯॥

jab ar pai piaadhaa rahiyo ||1919||

When the enemy remained only on foot and he was deprived of his chariot, Krishna said, “Had you come to fight with me relying on such

strength?”1919.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਈ ਸੋ ਨ ਮਲੇਛ ਜੋ ਮੁਸਟ ਲਰੈ ਹੈ ॥

kaanreh bichaar keeyo chit mai bhiee so na malechh jo musaT larai hai ||

ਤਉ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਤਨ ਕੋ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰੈ ਹੈ ॥

tau kab sayaam kahai hamare sabh hee tan ko apavitr karai hai ||

Krishna thought in his mind that if this malechh Mustika fights with me, he will make my whole body impure

ਆਯੁਧ ਕਉਚ ਸਜੇ ਤਨ ਮੈ ਸਭ ਸੈਨ ਜੁਰੈ ਮੁਹਿ ਨਾਇ ਬਧੈ ਹੈ ॥

aayudh kauch saje tan mai sabh sain jurai muh nai badhai hai ||

ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਤ ਹੋਂ ਤੁ ਨਿਰਸਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਬਲ ਜੈ ਹੈ ॥੧੯੨੦॥

jo ieh ko sir kaaTat ho(n) ta nirasatr bhayo hamaro bal jai hai ||1920||

If he comes after bedecking himself with his armour and weapons, even then he would not be able to kill him and if I kill him, when he is

weaponless, then his strength would decline.1920.

ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਜ ਹੌ ਇਹ ਤੇ ਇਹ ਪਾਛੇ ਪਰੈ ਹੋ ॥

ek bichaar keeyo chit mai bhaj hau ieh te ieh paachhe parai ho ||

Krishna thought in his mind that if he would run, then the malechha would run after him

ਜੈਹੋ ਹਉ ਥੋਰੇਈ ਬੀਚ ਚਲਿਯੋ ਤਨ ਭੇਟਨ ਯਾਹਿ ਮਲੇਛ ਨ ਦੈ ਹੋ ॥

jaiho hau thoreiee beech chaliyo tan bheTan yaeh malechh na dhai ho ||

He would enter some cave, but he would not like that malechha to touch his body

ਸੋਵਤ ਹੈ ਮੁਚਕੁੰਦ ਜਹਾ ਧਸਿ ਵਾਹੀ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਜਾਇ ਜਗੈ ਹੋ ॥

sovat hai muchaku(n)dh jahaa dhas vaahee gufaa meh jai jagai ho ||

He would awaken the sleeping Muchukund (the son of Mandhata, who had been given the boon that anyone who awakens him from sleep, will be reduced to ashes)

ਜੈਹੋ ਬਚਾਇ ਮੈ ਆਪਨ ਕੈ ਤਿਹ ਡੀਠਹ ਸੋ ਇਹ ਕੋ ਜਰਵੈ ਹੋ ॥੧੯੨੧॥

jaiho bachai mai aapan kai teh ddeeTheh so ieh ko jaravai ho ||1921||

He would conceal himself, but get the malechha killed with the fire of the

sight of Muchukund.1921.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਤਉ ਇਹ ਸ੍ਵਰਗਹਿ ਜਾਇ ਜਉ ਇਹ ਰਨ ਭੀਤਰ ਹਨਿਓ ॥

tau ieh savairageh jai jau ieh ran bheetar hanio ||

If he kills him (Kalyavana) while fighting, he would go to heaven, therefore he would get him to be reduced to ashes by fire,

ਅਗਨ ਭਏ ਜਰਵਾਇ ਖ੍ਵੈ ਹੋ ਧਰਮ ਮਲੇਛ ਕੋ ॥੧੯੨੨॥

agan bhe jaravai khavai ho dharam malechh ko ||1922||

So that his dharma (characteristic) as malechha remains intact.1922.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਛੋਰ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਸਸਤ੍ਰਨ ਤਯਾਗ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਭਜਿਯੋ ਜਨੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥

chhor kai saya(n)dhan sasatran tayaag kai kaanreh bhajiyo jan traas baddaayo ||

Leaving his chariot and forsaking his weapons, Krishna fled, frightening

everyone

ਵਾਹਿ ਲਖਿਯੋ ਕਿ ਭਜਿਯੋ ਮੁਹਿ ਤੇ ਮਥੁਰਾ ਹੂ ਕੇ ਨਾਇਕ ਹ੍ਵੈ ਕਹਿ ਧਾਯੋ ॥

vaeh lakhiyo k bhajiyo muh te mathuraa hoo ke naik havai keh dhaayo ||

Kalyavana had thought that he had run away, being fearful of him, therefore he pursued Krishna, calling him

ਸੋਵਤ ਥੋ ਮੁਚਕੁੰਦ ਜਹਾ ਸੁ ਤਹਾ ਹੀ ਗਯੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਜਗਾਯੋ ॥

sovat tho muchaku(n)dh jahaa su tahaa hee gayo teh jai jagaayo ||

Krishna reached there where Muchukund was sleeping and

ਆਪੁ ਬਚਾਇ ਗਯੋ ਤਨ ਕੋ ਇਹ ਆਵਤ ਥੋ ਇਹ ਕੋ ਜਰਵਾਯੋ ॥੧੯੨੩॥

aap bachai gayo tan ko ieh aavat tho ieh ko jaravaayo ||1923||

He awakened by him by kicking him and then concealed himself, in this way, Krishna saved himself, but got Kalyavana reduced to ashes.1923.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਆਪਨ ਕੋ ਬਚਵਾਇ ਗਯੋ ਕਾਨ੍ਹ ਮੁਚਕੁੰਦ ਤੇ ॥

aapan ko bachavai gayo kaanreh muchaku(n)dh te ||

Krishna saved himself from Muchukund, but when Muchukund awoke from

sleep and

ਤਜੀ ਨੀਦ ਤਿਹ ਰਾਇ ਹੇਰਤ ਭਸਮ ਮਲੇਛ ਭਯੋ ॥੧੯੨੪॥

tajee needh teh rai herat bhasam malechh bhayo ||1924||

Saw towards Kalyavana, he was reduced to ashes.1924.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਰਿ ਛਾਰ ਮਲੇਛ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਮੁਚਕੁੰਦ ਪੈ ਤਉ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਆਯੋ ॥

jar chhaar malechh bhayo jab hee muchaku(n)dh pai tau birajabhookhan aayo ||

When Kalyavana was burnt and reduced to ashes, then Krishna came to Muchukund

ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹੇਰ ਕੈ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥

aavat hee teh kaanreh ko her kai pain uoopar sees jhukaayo ||

On seeing Krishna, Muchukund bowed his head at his feet

ਅਉਰ ਜਿਤੌਂ ਦੁਖੁ ਥੋ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਬਾਤਨ ਸੋ ਤਿਹ ਤਾਪ ਬੁਝਾਯੋ ॥

aaur jitau dhukh tho teh ko har baatan so teh taap bujhaayo ||

The Lord Krishna consoled him with his words and instructing Muchukund

and

ਐਸੇ ਸਮੋਧਿ ਕੈ ਤਾ ਤਿਹ ਜਾਰਿ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਡੇਰਨ ਆਯੋ ॥੧੯੨੫॥

aaise samodh kai taa teh jaar kai sree biraj naik dderan aayo ||1925||

Getting Kalyavana reduced to ashes, he went to his home.1925.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਲ ਜਮਨ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare kaal jaman badheh dhiaai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled "Killing of Kalyavana" in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਉ ਲਗਿ ਡੇਰਨ ਆਵਤ ਥੋ ਤਬ ਲਉ ਇਕਿ ਆਇ ਸੰਦੇਸ ਸੁਨਾਯੋ ॥

jau lag dderan aavat tho tab lau ik aai sa(n)dhes sunaayo ||

As soon as Krishna arrived in his tent, someone come to deliver the

message,

ਧਾਮ ਚਲੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਾ ਤੁਮ ਪੈ ਸਜਿ ਸੈਨ ਜਰਾਸੰਧਿ ਆਯੋ ॥

dhaam chalo birajanaath kahaa tum pai saj sain jaraasa(n)dh aayo ||

“O Krishna! why are going to your home? On that side Jarasandh is

coming, bedecked with his army,”

ਅਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਅਉਰਨ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥

aau sun kai bateeyaa teh kee man mai bhaT aauran traas baddaayo ||

Hearing these words, the minds of the warriors became fearful

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹਲੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਆਪਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੯੨੬॥

sayaam bhanai jadhubeer halee at hee man aapan mai sukh paayo ||1926||

But Krishna and Balram were pleased at this.1926.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਏਈ ਬਾਤੈ ਕਰਤ ਭਟ ਨਿਜ ਪੁਰ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ॥

eiee baatai karat bhaT nij pur pahu(n)che aai ||

Absorbed in this talk, all the warriors reached in the city

ਭੂਪ ਬੈਠਿ ਬੁਧਿਵੰਤ ਸਭ ਅਪੁਨੇ ਲੀਏ ਬੁਲਾਇ ॥੧੯੨੭॥

bhoop baiTh budhiva(n)t sabh apune le'ee bulai ||1927||

The king Uggarsain then called tall his wise confidents.1927.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੋਰਿ ਘਨੋ ਦਲੁ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ਹੈ ਕੋਪਿ ਅਬੈ ਕਹਿ ਕਈਯੈ ॥

jor ghano dhal sa(n)dh jaraa nirap aayo hai kop abai keh kieeyai ||

The king said, ”Jarasandh is coming in fury with his huge army and

ਸੈਨ ਘਨੋ ਇਹ ਕੈ ਸੰਗਿ ਹੈ ਜੋ ਪੈ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਨਹੀ ਜਾਤਿ ਬਚਈਯੈ ॥

sain ghano ieh kai sa(n)g hai jo pai judh karai nahee jaat bachieeyai ||

We cannot save ourselves with fighting

ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਸਭ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਪੁਰਿ ਛਾਡਿ ਨਹੀ ਅਨਤੈ ਕਉ ਸਿਧਈਯੈ ॥

kai ieh ko sabh jai milai pur chhaadd nahee anatai kau sidhieeyai ||

Either we should go to receive him or leaving the city, run away to some

other place

ਬਾਤ ਕੁਪੇਚ ਬਨੀ ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਧੌ ਕਹਾ ਅਬ ਕਈਯੈ ॥੧੯੨੮॥

baat kupech banee sabh hee in baatan te dhau kahaa ab kieeyai ||1928||

This is a very serious matter, nothing will result from mere talk now.”1928.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਪੁਰਿ ਤਜਿ ਕੈ ਅਨਤੈ ਬਸਹਿ ॥

keeno ihai bichaar pur taj kai anatai baseh ||

ਨਾਤਰ ਡਾਰੈ ਮਾਰਿ ਜਰਾਸੰਧਿ ਭੂਪਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ॥੧੯੨੯॥

naatar ddaarai maar jaraasa(n)dh bhoopat prabal ||1929||

Ultimately it was decided to leave the city and abide at some other place,

otherwise the powerful king Jarasandh would kill all.1929.

ਕੀਜੋ ਸੋਊ ਬਿਚਾਰ ਜੋ ਭਾਵੈ ਸਭ ਜਨਨ ਮਨਿ ॥

keejo souoo bichaar jo bhaavai sabh janan man ||

Only that decision should be taken, which is liked by all

ਅਪੁਨੇ ਚਿਤਹ ਬਿਚਾਰਿ ਬਾਤ ਨ ਕੀਜੈ ਠਾਨਿ ਹਠ ॥੧੯੩੦॥

apune chiteh bichaar baat na keejai Thaan haTh ||1930||

Merely the persistence of the mind should not be accepted.1930.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਸਤ੍ਰ ਸੁ ਲੈ ਕੇ ਕੁਟੰਬਨ ਜਾਦੋ ਪਰਾਏ ॥

taj kai mathuraa sun kai ieh satr su lai ke kuTa(n)ban jaadho paraae ||

Hearing about the coming of the enemy, the Yadavas started moving out of

Matura with their families

ਏਕ ਬਡੋ ਗਿਰਿ ਥੋ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਨੈਕੁ ਟਿਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ॥

ek baddo gir tho teh bheetar naik Tike chit mai sukh paae ||

They pleased in hiding themselves on a big mountain

ਘੇਰਤ ਭਯੋ ਨਗ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥

gherat bhayo nag sa(n)dh jaraa teh kee upamaa kab sayaam sunaae ||

ਪਾਤਨ ਕੇ ਜਨ ਭਛਨ ਕਉ ਭਟਵਾ ਨਹਿ ਬਾਦਰ ਹੀ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥੧੯੩੧॥

paatan ke jan bhachhan kau bhaTavaa neh baadhar hee mil aae ||1931||

The king Jarasandh besieged the mountain and it appeared that in order to destroy the people waiting on the bank to cross the river, the warriors of

clouds were rushing towards them from above.1931.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਰਾਸੰਧਿ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੰਗਿ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥

jaraasa(n)dh tab ma(n)treean sa(n)g yau kahiyo sunai ||

ਨਗ ਭਾਰੀ ਇਹ ਸੈਨ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਸੋਧਿਯੋ ਜਾਇ ॥੧੯੩੨॥

nag bhaaree ieh sain te naik na sodhiyo jai ||1932||

Then Jarasandh said to his ministers, “This is a very big mountain and the

army will not be able to ascend it.1932.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਦੀਜੈ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਤੇ ਘੇਰਿ ਗਿਰਿ ॥

dheejai aag lagai dhaso dhisaa te gher gir ||

“Besiege the mountain from all the ten directions and set it on fire

ਆਪਨ ਹੀ ਜਰਿ ਜਾਇ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੁਟੰਬ ਸਨਿ ॥੧੯੩੩॥

aapan hee jar jai sree jadhubeer kuTa(n)b san ||1933||

And with this fire all the families of the Yadavas will be burnt.”1933.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਗਿਰਿ ਕਉ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦਈ ਆਗਿ ਲਗਾਈ ॥

gher dhaso dhis te gir kau kab sayaam kahai dhiee aag lagaiee ||

The poet Shyam says that surrounding the mountain from all the ten

direction, it was set on fire

ਤੈਸੇ ਹੀ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹਿਯੋ ਤਿਹ ਪਉਨ ਸੋ ਆਗਿ ਘਨੀ ਹਹਰਾਈ ॥

taise hee paun pracha(n)dd bahiyo teh paun so aag ghanee haharaiee ||

With the blowing of the powerful wind, the fire burst into flames

ਜੀਵ ਬਡੋ ਤ੍ਰਿਨ ਰੂਖ ਘਨੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਦਏ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਜਰਾਈ ॥

jeev baddo tiran rookh ghane chhin beech dhe fun taeh jaraiee ||

ਤਉਨ ਘਰੀ ਤਿਨ ਲੋਗਨ ਪੈ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਭਈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੧੯੩੪॥

taun gharee tin logan pai fun hot bhiee at hee dhukhadhaiee ||1934||

When the straws, trees, beings etc. were all destroyed in an instant, those

moments were very agonising for the yadavas.1934.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜੀਵ ਮਨੁਛ ਜਰੋ ਤ੍ਰਿਨ ਜਬੈ ॥

jeev manuchh jaro tiran jabai ||

ਸੰਕਾ ਕਰਤ ਭਏ ਭਟ ਤਬੈ ॥

sa(n)kaa karat bhe bhaT tabai ||

ਮਿਲਿ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਪਤਿ ਪਹਿ ਆਏ ॥

mil sabh hee jadhupat peh aae ||

ਦੀਨ ਭਾਤਿ ਹੁਇ ਅਤਿ ਘਿਘਿਆਏ ॥੧੯੩੫॥

dheen bhaat hui at ghighiaae ||1935||

When the beings and straws began burning, then all the Yadava warriors in great suspense came to Krishna and began to relate their sufferings while

crying.1935.

ਸਭ ਜਾਦੋ ਬਾਚ ॥

sabh jaadho baach ||

Speech of all Yadavas:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਹਮਰੀ ਰਛਾ ਕੀਜੈ ॥

prabh joo hamaree rachhaa keejai ||

ਜੀਵ ਰਾਖ ਇਨ ਸਭ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥

jeev raakh in sabh ko leejai ||

“O Lord! protect us and save all these beings

ਆਪਹਿ ਕੋਊ ਉਪਾਵ ਬਤਈਯੈ ॥

aapeh kouoo upaav batieeyai ||

ਕੈ ਭਜੀਐ ਕੈ ਜੂਝ ਮਰਈਯੈ ॥੧੯੩੬॥

kai bhajeeaai kai joojh marieeyai ||1936||

Tell us some remedy, so that either we may die fighting or run away.1936.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਿਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਗਿਰਿ ਕਉ ਸੰਗਿ ਪਾਇਨ ਕੇ ਮਸਕਿਯੋ ॥

tin kee bateeyaa sun kai prabh joo gir kau sa(n)g pain ke masakiyo ||

ਨ ਸਕਿਯੋ ਸਹ ਭਾਰ ਸੁ ਤਾ ਪਗ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਲ ਲਉ ਧਸਕਿਯੋ ॥

n sakiyo seh bhaar su taa pag ko kab sayaam bhanai jal lau dhasakiyo ||

Hearing their talk, the Lord pressed the mountain with his feet, and the mountain could not endure his weight and sank below like water

ਉਸਕਿਯੋ ਗਿਰਿ ਊਰਧ ਕੋ ਧਸਿ ਕੈ ਕੋਊ ਪਾਵਕ ਜੀਵ ਜਰਾ ਨ ਸਕਿਯੋ ॥

ausakiyo gir uooradh ko dhas kai kouoo paavak jeev jaraa na sakiyo ||

After sinking below, the mountain rose higher and in this way, the fire

could not burn anyone

ਜਦੁਬੀਰ ਹਲੀ ਤਿਹ ਸੈਨ ਮੈ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਨ ਹਿਯਾ ਤਿਨ ਕੌ ਕਸਿਕਿਯੋ ॥੧੯੩੭॥

jadhubeer halee teh sain mai koodh pare na hiyaa tin kau kasikiyo ||1937||

At the same time, Krishna and Balram jumped silently into the enemy's army.1937.

ਏਕਹਿ ਹਾਥਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸਯਾਮ ਜੂ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਭਟ ਮਾਰੇ ॥

ekeh haath gadhaa geh sayaam joo bhoopat ke bahute bhaT maare ||

Holding his mace in his hand, Krishna killed many warriors of the king

ਅਉਰ ਘਨੇ ਅਸਵਾਰ ਹਨੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੇ ਗਜਿ ਕੈ ਭੁਇ ਪਾਰੇ ॥

aaur ghane asavaar hane bin praan ghane gaj kai bhui paare ||

He killed many horsemen and knocked them on the ground

ਪਾਇਨ ਪੰਤ ਹਨੇ ਅਗਨੇ ਰਥ ਤੋਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

pain pa(n)t hane agane rath tor rathee birathee kar ddaare ||

He destroyed the ranks of soldiers on foot and deprived the chariot-riders of their chariots

ਜੀਤ ਭਈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਯੋ ਅਰਿ ਹਾਰੇ ॥੧੯੩੮॥

jeet bhiee jadhubeer kee yo kab sayaam kahai sabh yo ar haare ||1938||

In this way, killing all the warriors, Krishna became victorious and the

enemy was defeated.1938.

ਜੋ ਭਟ ਸਯਾਮ ਸੋ ਜੁਝ ਕੋ ਆਵਤ ਜੁਝਤ ਹੈ ਸੁ ਲਗੇ ਭਟ ਭੀਰ ਨ ॥

jo bhaT sayaam so joojh ko aavat joojhat hai su lage bhaT bheer na ||

The warriors who came to fight with Krishna, they fought with extreme zest

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਤੇਜ ਕੇ ਅਗ੍ਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਧਰੈ ਕੋਊ ਧੀਰ ਨ ॥

sree birajanaath ke tej ke agr kahai kab sayaam dharai kouoo dheer na ||

The poet Shyam says that before the strength of Krishna. No warrior can hold patience.

ਭੂਪਤਿ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸੁ ਕਹਿਓ ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ॥

bhoopat dhekh dhasaa tin kee su kahio ieh bhaat bhayo at hee ran ||

ਮਾਨੋ ਤੰਬੋਲੀ ਹੀ ਕੀ ਸਮ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪ ਫੇਰਤ ਪਾਨਨ ਕੀ ਜਿਮ ਬੀਰਨਿ ॥੧੯੩੯॥

maano ta(n)bolee hee kee sam havai nirap ferat paanan kee jim beeran ||1939||

Seeing the plight of the warriors in the war-arena, the king Uggarsain said, “The king Jarasandh is like betel, who is destroying his army like the

chewing of the betel.1939.

ਇਤ ਕੋਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸਤ੍ਰਨ ਸੈਨ ਭਲੇ ਝਕਝੋਰਿਯੋ ॥

eit kop gadhaa geh kai musaleedhar satran sain bhale jhakajhoriyo ||

ਜੋ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੇ ਸਮੁਹੇ ਤਿਹ ਏਕ ਚਪੇਟਹਿ ਸੋ ਸਿਰੁ ਤੋਰਿਯੋ ॥

jo bhaT aai bhire samuhe teh ek chapeTeh so sir toriyo ||

On this side, Balram taking his mace in his hand in rage, shook violently the enemy’s army and the warrior who confronted him, he broke his head even with one slep

ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਤਿਨ ਕੋ ਮੁਖ ਐਸੀ ਹੀ ਭਾਤਿ ਸੋ ਮੋਰਿਯੋ ॥

aaur jitee chatura(n)g chamoo(n) tin ko mukh aaisee hee bhaat so moriyo ||

ਜੀਤ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਅਰਿਵਾ ਤਿਨ ਤੇ ਅਜਿਤਿਓ ਭਟ ਏਕ ਨ ਛੋਰਿਯੋ ॥੧੯੪੦॥

jeet le sabh hee arivaa tin te ajitio bhaT ek na chhoriyo ||1940||

He defeated all the remaining enemy’s army and became completely

victorious.1940.

ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਮਿਲਿ ਭ੍ਰਾਤ ਦੁਹੂੰ ਜਬ ਸੈਨ ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥

kaanreh halee mil bhraat dhuhoo(n) jab sain sabai teh bhoop ko maariyo ||

ਸੋ ਕੋਊ ਜੀਤ ਬਚਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਜਿਨਿ ਦਾਤਨ ਘਾਸ ਗਹਿਓ ਬਲੁ ਹਾਰਿਯੋ ॥

so kouoo jeet bachiyo teh te jin dhaatan ghaas gahio bal haariyo ||

When both the brothers Krishna and Balram together killed the whole army of the enemy, then only that person could save himself, who putting the grass-straws in his mouth, came under their refuge

ਐਸੀ ਦਸਾ ਜਬ ਭੀ ਦਲ ਕੀ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਆਪਨੇ ਨੈਨਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

aaisee dhasaa jab bhee dhal kee tab bhoopat aapane nain nihaariyo ||

ਜੀਤ ਅਉ ਜੀਵ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਰਨ ਠਾਨਤ ਭਯੋ ਪੁਰਖਤ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥੧੯੪੧॥

jeet aau jeev kee aas tajee ran Thaanat bhayo purakhat sa(n)bhaariyo ||1941||

When Jarasandh saw this plight with his own eyes, then abandoning the hope of victory and life, he also persistently managed to upkeep his

bravery in war.1941.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਦੀਨੀ ਗਦਾ ਚਲਾਇ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਹੇਰਿ ਕੈ ॥

dheenee gadhaa chalai sree jadhupat nirap her kai ||

ਸੂਤਹਿ ਦਯੋ ਗਿਰਾਇ ਅਸ੍ਵ ਚਾਰਿ ਸੰਗ ਹੀ ਹਨੇ ॥੧੯੪੨॥

sooteh dhayo girai asavai chaar sa(n)g hee hane ||1942||

Seeing the king, Krishna struck his mace and killing his four horses, he

caused the king to fall down.1942.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪਾਵ ਪਿਆਦਾ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਉਰ ਗਦਾ ਤਬ ਝਾਰਿ ॥

paav piaadhaa bhoop bhayo aaur gadhaa tab jhaar ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸੰਗ ਏਕ ਹੀ ਘਾਇ ਕੀਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੧੯੪੩॥

sayaam bhanai sa(n)g ek hee ghai keeyo bisa(n)bhaar ||1943||

When the king was only on foot, Krishna struck him with his mace again

and the king could not control himself.1943.

ਤੋਟਕ ॥

toTak ||

TOTAK STANZA

ਸਬ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਯੋ ॥

sab sa(n)dh jaraa bisa(n)bhaar bhayo ||

ਗਹਿ ਕੈ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਲਯੋ ॥

geh kai tab sree ghan sayaam layo ||

ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ॥

geh kai teh ko ieh bhaat kahiyo ||

ਪੁਰਖਤ ਇਹੀ ਜੜ ਜੁਧੁ ਚਹਿਯੋ ॥੧੯੪੪॥

purakhat ihee jaR judh chahiyo ||1944||

When the king rolled and fell down, then Krishna caught him and said, “O

fool! did you come for fighting relying on this strength?”1944.

ਹਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

halee baach kaanreh so ||

Speech of Balram addressed to Krishna:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਾਟਤ ਹੋ ਅਬ ਸੀਸ ਇਹ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕਹਿਯੋ ਆਇ ॥

kaaTat ho ab sees ieh musaleedhar kahiyo aai ||

ਜੋ ਜੀਵਤ ਇਹ ਛਾਡਿ ਹੋਂ ਤਉ ਇਹ ਰਾਰਿ ਮਚਾਇ ॥੧੯੪੫॥

jo jeevat ieh chhaadd ho(n) tau ieh raar machai ||1945||

Balram said, “Now I shall chop off his head, because if he is permitted to

go alive, he will then return to fight again.”1945.

ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਾਚ ॥

jaraasa(n)dh baach ||

Speech of Jarasandh:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੁਧਿ ਲੈ ਤਬ ਭੂਪ ਡਰਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ॥

sudh lai tab bhoop ddaraatur havai taj sasatran sayaam ke pai pariyo ||

Then the king controlling himself, in fear, abandoning his weapons, fell down at the feet of Krishna and said, “O Lord! do not kill me

ਬਧ ਮੋਰ ਕਰੋ ਨ ਅਬੈ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਨ ਲਹਿਓ ਤੁਮਰੋ ਬਲੁ ਭੂਲਿ ਪਰਿਯੋ ॥

badh mor karo na abai prabh joo na lahio tumaro bal bhool pariyo ||

I have not comprehended your power rightly,”

ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਯੋ ਘਿਘਯਾਤ ਘਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਵੈ ਸਰਨਾਗਤਿ ਐਸੇ ਰਰਿਯੋ ॥

eeh bhaat bhayo ghighayaat ghano nirap tavai saranaagat aaise rariyo ||

In this way, coming under refuge, the king cried and seeing him in such a

plight,

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭੂਪ ਕੀ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਕਰੁਣਾਨਿਧਿ ਲਾਜਿ ਭਰਿਯੋ ॥੧੯੪੬॥

kab sayaam kahai ieh bhoop kee dhekh dhasaa karunaanidh laaj bhariyo

||1946||

Krishna was filled with mercy.1946.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋ ॥

kaanreh joo baach halee so ||

Speech of Krishna addressed to Balram:

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਇਹ ਦੈ ਰੇ ਹਲੀ ਕਹਿਯੋ ਛੋਰ ਅਬੈ ॥

eeh dhai re halee kahiyo chhor abai ||

ਮਨ ਤੇ ਤਜਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀ ਬਾਤ ਸਬੈ ॥

man te taj krodh kee baat sabai ||

“O Balram! leave him now and remove the ire from you mind

ਕਹਿਓ ਕਿਉ ਹਮ ਸੋ ਇਹ ਜੂਝ ਚਹਿਯੋ ॥

kahio kiau ham so ieh joojh chahiyo ||

ਤਬ ਯੌ ਹਸਿ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਿਯੋ ॥੧੯੪੭॥

tab yau has kai jadhurai kahiyo ||1947||

” Then Balram said, “Why does he fight with us?” Then Krishna replied while smiling,1947

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਬਡੋ ਸਤ੍ਰ ਜੋ ਹੋਇ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਪਾਇਨ ਪਰੈ ॥

baddo satr jo hoi taj sasatran pain parai ||

ਨੈਕੁ ਨ ਕਰਿ ਚਿਤ ਰੋਹਿ ਬਡੇ ਨ ਬਧ ਤਾ ਕੋ ਕਰਤ ॥੧੯੪੮॥

naik na kar chit roh badde na badh taa ko karat ||1948||

“If a greater enemy, relinquishing his weapons, falls at your feet, then forsaking all the anger form the mind, the great people do not kill

him.”1948.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DORHA

ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੋ ਛੋਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕਹਿਯੋ ਕਹਾ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ॥

jaraasa(n)dh ko chhor prabh kahiyo kahaa sun leh ||

ਜੋ ਬਤੀਯਾ ਤੁਹਿ ਸੋ ਕਹੋ ਤੁਮ ਤਿਨ ਮੈ ਚਿਤੁ ਦੇਹੁ ॥੧੯੪੯॥

jo bateeyaa tuh so kaho tum tin mai chit dheh ||1949||

Releasing Jarasandh, the Lord said, “O kind! Whatever I am telling you,

listen it carefully.1949.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਆਇ ਸਦਾ ਕਰੀਓ ਦੁਖੁ ਦੈ ਕੇ ਅਨਜਾਇ ਨ ਅਨਾਥਹ ਦੀਜੋ ॥

re nirap niaai sadhaa kareeo dhukh dhai ke anayai na anaatheh dheejo ||

“O king! always do justice and never do any injustice with the helpless

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਜਨ ਹੈ ਤਿਨ ਦੈ ਕਛੁ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਤੇ ਜਸੁ ਲੀਜੋ ॥

aaur jite jan hai tin dhai kachh kai kai kirapaa sabh te jas leejo ||

Earn praise by giving something in charity

ਬਿਪਨ ਸੇਵ ਸਦਾ ਕਰੀਯੋ ਦਗ ਬਾਜਨ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੀਜੋ ॥

bipan sev sadhaa kareeyo dhag baajan jeevat jaan na dheejo ||

“Serve the Brahmins, do not let the deceivers to remain alive and

ਔ ਹਮ ਸੋ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਕਬਹੂ ਰਿਸ ਮਾਡ ਕੈ ਜੁਧ ਨ ਕੀਜੋ ॥੧੯੫੦॥

aau ham so sa(n)g chhatran ke kabahoo ris maadd kai judh na keejo

||1950||

Never indulge in war with Kshatriyas like us.”1950.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਰਾਸੰਧਿ ਸਿਰ ਨਾਇ ਕੈ ਧਾਮਿ ਗਯੋ ਪਛੁਤਾਇ ॥

jaraasa(n)dh sir nai kai dhaam gayo pachhutai ||

ਇਤ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਏ ਸਜਾਮ ਜੂ ਹਰਖਿ ਹੀਏ ਹੁਲਸਾਇ ॥੧੯੫੧॥

eit gireh aae sayaam joo harakh he'ee hulasai ||1951||

Jarasandh, bowing down his head and repenting, went away to his home and on this side, Krishna, getting pleased, came to his home.1951.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸੰਧਿ ਪਕਰ ਕੈ ਛੋਰਬੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare jaraasa(n)dh pakar kai chhorabo dhiaai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Arresting and releasing Jarasandh” in

Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸੁਨਤ ਜੀਤ ਫੂਲੇ ਸਭ ਆਵਹਿ ॥

sunat jeet foole sabh aaveh ||

ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰਿਯੋ ਸੁਨਿ ਸੀਸੁ ਢੁਰਾਵਹਿ ॥

nirap chhoriyo sun sees dduraaveh ||

All had been puffed up on hearing the news of victory, but they had become sorrowful on knowing that the king Jarasandh had been released

ਯਾ ਤੇ ਹਿਯਾਉ ਸਭਨ ਕਾ ਡਰਿਯੋ ॥

yaa te hiyaau sabhan kaa ddariyo ||

ਕਹਤ ਸਯਾਮ ਘਟਿ ਕਾਰਜ ਕਰਿਯੋ ॥੧੯੫੨॥

kahat sayaam ghaT kaaraj kariyo ||1952||

By this the mind of all had become fearful and all were saying that Krishna

had not done the right thing.1952.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਜ ਕੀਯੋ ਲਰਕਾ ਹੂੰ ਕੋ ਸਜਾਮ ਜੀ ਐਸੋ ਬਲੀ ਤੁਮਰੇ ਕਰ ਆਯੋ ॥

kaaj keeyo larakaa hoo(n) ko sayaam jee aaiso balee tumare kar aayo ||

All of them said, “Krishna has done the child’s job by releasing such a powerful one from his custody

ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਕਰ ਕੈ ਕਰੁਨਾ ਤਿਨ ਕਾਢਿ ਦਯੋ ਪੁਰ ਤੇ ਫਲੁ ਪਾਯੋ ॥

chhor dhayo kar kai karunaa tin kaadd dhayo pur te fal paayo ||

He was released earlier and the reward that we got for that was that we had to abandon our city

ਐਸੇ ਅਜਾਨ ਨ ਕਾਮ ਕਰੈ ਜੋ ਕੀਯੋ ਹਰਿ ਤੈ ਕਹਿਯੋ ਸੀਸੁ ਢੁਰਾਯੋ ॥

aaise ajaan na kaam karai jo keeyo har tai kahiyo sees dduraayo ||

All of them nodded negatively in affliction at Krishna’s childlike act

ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਨਹੀ ਜੀਤ ਅਬੈ ਅਰਿ ਅਉਰ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਲੈਨ ਪਠਾਯੋ ॥੧੯੫੩॥

chhaadd dhayo nahee jeet abai ar aaur chamoo(n) bahu lain paThaayo

||1953||

After conquering him, he has been left off now, in reality we understand that he has been sent to bring more army.1953.

ਏਕ ਕਹੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲੋ ਇਕ ਫੇਰਿ ਕਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਦਲ ਐਹੈ ॥

ek kahai mathuraa ko chalo ik fer kahai nirap lai dhal aaihai ||

Someone said that it would be getter to go back to Matura

ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਸੰਗਿ ਕਹੋ ਭਟ ਕਉਨ ਸੋ ਜੂਝ ਮਚੈਹੋ ॥

sayaam kahai teh ke tab sa(n)g kaho bhaT kaun so joojh machaiho ||

Someone said that the king would come again with his army for war and then who will die in the battlefield?

ਅਉਰ ਕਦਾਚ ਕੋਊ ਹਠ ਠਾਨ ਕੈ ਜਉ ਲਰਿ ਹੈ ਤਊ ਜੀਤ ਨ ਐ ਹੈ ॥

aaur kadhaach kouoo haTh Thaan kai jau lar hai tuoo jeet na aai hai ||

And even if one fought with him, he would not be able to win

ਤਾ ਤੇ ਨ ਧਾਇ ਧਸੋ ਪੁਰ ਮੈ ਬਿਧਨਾ ਜੋਊ ਲੇਖ ਲਿਖਿਓ ਸੋਊ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੧੯੫੪॥

taa te na dhai dhaso pur mai bidhanaa jouoo lekh likhio souoo havai hai ||1954||

Therefore we may not go back to the city immediately, whatever God wills,

will come to pass and let us see what happens.1954.

ਛਾਡਿਬੋ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਮਨਿ ਜਾਦਵ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ॥

chhaaddibo bhoopat ko sun kai sabh hee man jaadhav traas bhare ||

The release of the king made all the Yadavas fearful

ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਬਸੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਐਸੇ ਚਲੇ ਸੁ ਰਰੇ ॥

nidh neer ke bheetar jai base mukh te sabh aaise chale su rare ||

And all of them talking about various things went to reside on the sea-coast

ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਕੀ ਪੁਨਿ ਓਰਿ ਕਉ ਪਾਇ ਧਰੇ ॥

kinahoo(n) neh sayaam kahai apune pur kee pun or kau pai dhare ||

And none of them advanced his feet towards the city (Matura)

ਅਤਿ ਹੀ ਹੈ ਡਰੇ ਬਲਵੰਤ ਖਰੇ ਬਿਨੁ ਆਯੁਧ ਹੀ ਸਭ ਮਾਰਿ ਮਰੇ ॥੧੯੫੫॥

at hee hai ddare balava(n)t khare bin aayudh hee sabh maar mare ||1955||

All the warriors, beaten up without weapons, were standing there, extremely frightened.1955.

ਸਿੰਧੁ ਪੈ ਜਾਇ ਖਰੇ ਭਏ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸਿੰਧੁ ਹੂੰ ਤੇ ਸੁ ਕਛੂ ਕਰ ਚਾਹਿਯੋ ॥

si(n)dh pai jai khare bhe sayaam joo si(n)dh hoo(n) te su kachhoo kar

chaahiyo ||

Krishna went and stood by the seaside and he addressed the sea to do something

ਛੋਰੁ ਕਹਿਯੋ ਭੂਅ ਛੋਰਿ ਦਈ ਤਨ ਕੈ ਧਨੁ ਕੋ ਜਿਹ ਲਉ ਸਰ ਬਾਹਿਯੋ ॥

chhor kahiyo bhooa chhor dhiee tan kai dhan ko jeh lau sar baahiyo ||

When the sea was asked to vacate the earth, while fitting the arrow in the bow,

ਕੰਚਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੈ ਦੀਏ ਤਯਾਰ ਭਲੇ ਕਿਨਹੂੰ ਤਿਨ ਕਉਨ ਅਚਾਹਿਯੋ ॥

ka(n)chan ke gireh kai dhe'ee tayaar bhale kinahoo(n) tin kaun achaahiyo ||

He left the earth and without the desire of anybody he prepared the golden mansions

ਐਸੇ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨਿ ਤੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਭ ਕੋ ਦੁਖ ਦਾਹਿਯੋ ॥੧੯੫੬॥

aaise kahai sabh hee apane man tai prabh joo sabh ko dhukh dhaahiyo ||1956||

Seeing this all said in their minds that Krishna has removed the sufferings of all.1956.

ਜੋ ਸਨਕਾਦਿਕ ਕੈ ਰਹੇ ਸੇਵ ਘਨੀ ਤਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥

jo sanakaadhik kai rahe sev ghanee tin ke har haath na aae ||

Those who served Sanak, Sanandan etc., the Lord could not be realised by

them

ਪੂਜਤ ਹੈ ਬਹੁਤੇ ਹਿਤ ਕੈ ਤਿਹ ਕਉ ਪੁਨਿ ਪਾਹਨ ਮੈ ਸਚ ਪਾਏ ॥

poojat hai bahute hit kai teh kau pun paahan mai sach paae ||

Many sages worship him in stones and many have determined his form according to the Vedic instructions,

ਅਉਰ ਘਨਿਯੋ ਮਿਲਿ ਬੇਦਨ ਕੇ ਮਤ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੇ ਠਹਰਾਏ ॥

aaur ghaniyo mil bedhan ke mat mai kab sayaam kahe Thaharaae ||

ਤੇ ਕਹੈਂ ਈਹਾ ਹੀ ਹੈ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਜਬ ਕੰਚਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਯਾਮਿ ਬਨਾਏ ॥੧੯੫੭॥

te kahai(n) ieehaa hee hai prabh joo jab ka(n)chan ke gireh sayaam banaae ||1957||

But when through the Grace of Krishna, the golden mansions were raised at this place, then all the people, having sight of the Lord, began to adore him.1957.

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਸੋ ਮੁਸਕਾਇ ਹਲੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

sayaam bhanai sabh sooran so musakai halee ieh bhaat uchaariyo ||

Balram said smilingly to all the warriors, “This Krishna has improved all

the fourteen worlds

ਯਾ ਕੋ ਲਹਿਯੋ ਨ ਕਛੂ ਤੁਮ ਭੇਦ ਅਰੇ ਇਹ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਸਵਾਰਿਯੋ ॥

yaa ko lahiyo na kachhoo tum bhedh are ieh chaudheh lok savaariyo ||

You have not been able to understand his mystery till now

ਯਾ ਹੀ ਹਨਿਯੋ ਦਸਕੰਧ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁਬਾਹ ਇਹੀ ਬਕ ਕੋ ਮੁਖ ਫਾਰਿਯੋ ॥

yaa hee haniyo dhasaka(n)dh muraar subaeh ihee bak ko mukh faariyo ||

“He is one who had killed Ravana, Mur and Subahu and has torn the face of Bakasura

ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਅਰਿ ਦਾਨਵ ਸੰਗ ਬਲੀ ਇਹ ਏਕ ਗਦਾ ਹੀ ਸੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੯੫੮॥

aaur suno ar dhaanav sa(n)g balee ieh ek gadhaa hee so maariyo ||1958||

He has killed with a single bow of his mace, the powerful demon Shankhasura.1958.

ਹਜਾਰ ਹੀ ਬਰਖ ਇਹੀ ਲਰਿ ਕੈ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਕੇ ਘਟਿ ਤੇ ਜੀਉ ਕਾਢਿਯੋ ॥

hajaar hee barakh ihee lar kai madh kaiTabh ke ghaT te jeeau kaaddiyo ||

ਅਉਰ ਜਬੈ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਮਥਿਓ ਤਬ ਦੇਵਨ ਰਛ ਕਰੀ ਸੁਖ ਬਾਢਿਯੋ ॥

aaur jabai nidh neer mathio tab dhevan rachh karee sukh baaddiyo ||

“He, after fighting with Madhu and Kaitabh for one thousand years, made

them lifeless and when the ocean was churned, then it was he, who protected the gods and increased their happiness

ਰਾਵਨ ਏਹੀ ਹਨਿਓ ਰਨ ਮੈ ਹਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਗਾਡਿਯੋ ॥

raavan ehee hanio ran mai han kai teh ke ur mai sar gaaddiyo ||

“It was He, who killed Ravana by discharging an arrow in his heart

ਅਉਰ ਘਨੀ ਹਮ ਊਪਰਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਤੁ ਰਹਿਓ ਰਨ ਖੰਭ ਸੋ ਠਾਢਿਯੋ ॥੧੯੫੯॥

aaur ghanee ham uoopar bheer paree ta rahio ran kha(n)bh so Thaaddiyo ||1959||

And when we were agonised by afflictions, then he stood firmly like a column in the battlefield.1959.

ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਮਨ ਲਾਇ ਸਬੈ ਤੁਮਰੇ ਹਿਤ ਕੰਸ ਸੋ ਭੂਪ ਪਛਾਰਿਓ ॥

aaur suno man lai sabai tumare hit ka(n)s so bhoop pachhaario ||

ਅਉਰ ਹਨੇ ਤਿਹ ਬਾਜ ਘਨੇ ਗਜ ਮਾਨਹੁ ਮੂਲ ਦੈ ਰੂਪ ਉਖਾਰਿਓ ॥

aaur hane teh baaj ghane gaj maanahu mool dhai roop ukhaario ||

“Listen to me attentively, that he for your welfare, knocked down the king like Kansa and threw the elephants and horses after killing them like the

uprooted trees

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਹਮ ਪੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਆਇ ਹੁਤੇ ਸੁ ਸਭੈ ਇਹ ਮਾਰਿਓ ॥

aaur jite ham pai mil kai ar aai hute su sabhai ieh maario ||

ਮਾਟੀ ਕੇ ਧਾਮ ਤੁਮੈ ਛਡਵਾਇ ਕੈ ਕੰਚਨ ਕੇ ਅਬ ਧਾਮ ਸਵਾਰਿਓ ॥੧੯੬੦॥

maaTee ke dhaam tumai chhaddavai kai ka(n)chan ke ab dhaam savaario ||1960||

“All the enemies who attacked us, he knocked down all of them and now, has bestowed on you the golden mansions removing the earthen ones.”1960.

ਯੌ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਤਉ ਸਬ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਸਚੁ ਆਯੋ ॥

yau jab bain kahe musaleedhar tau sab ke man mai sach aayo ||

ਯਾਹੀ ਹਨਿਓ ਬਕ ਅਉਰ ਅਘਾਸੁਰ ਯਾਹੀ ਚੰਡੂਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਘਾਯੋ ॥

yaahee hanio bak aaur aghaasur yaahee cha(n)ddoor bhalee bidh ghaayo ||

When these words were uttered by Balram, then all considered them as

true the same Krishna had killed Bakasura, Aghasura, Chandur etc.

ਕੰਸ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਨ ਜੀਤ ਸਕਿਓ ਇਨ ਸੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਾਯੋ ॥

ka(n)s te i(n)dhr na jeet sakio in so geh kesan te paTakaayo ||

ਕੰਚਨ ਕੇ ਅਬ ਧਾਮ ਦੀਏ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯੋ ॥੧੯੬੧॥

ka(n)chan ke ab dhaam dhe'ee kar sree birajanaath sahee prabh paayo ||1961||

Kansa could not be conquered by Indra, but Krishna, catching him by his hari, knocked him down, and he has given us the golden mansions, therefore He is now the Real Lord.1961.

ਐਸੇ ਹੀ ਦਿਵਸ ਬਤੀਤ ਕੀਏ ਸੁਖੁ ਸੋ ਦੁਖੁ ਪੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥

aaise hee dhivas bateet ke'ee sukh so dhukh pai kinahoo(n) nahee paayo ||

In this way, the days passed off comfortably and no one was inflicted with sufferings

ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਬਨੇ ਸਭ ਕੇ ਸੁ ਨਿਹਾਰਿ ਜਿਨੈ ਸਿਵ ਸੋ ਲਲਚਾਯੋ ॥

ka(n)chan dhaam bane sabh ke su nihaar jinai siv so lalachaayo ||

The golden mansions were made in such a way that even Shiva could have

coveted for them on seeing them

ਇੰਦ੍ਰ ਤਜਾਗ ਕੈ ਇੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਸਭ ਦੇਵਨ ਲੈ ਤਿਨ ਦੇਖਨ ਆਯੋ ॥

ei(n)dhr tayaag kai i(n)dhrapuree sabh dhevan lai tin dhekhan aayo ||

ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੂ ਕੋ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਰਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਬਿਓਤ ਬਨਾਯੋ ॥੧੯੬੨॥

dhuaaravatee hoo ko sayaam bhanai jadhurai bhalee bidh biot banaayo ||1962||

Indra leaving his city alongwith the gods came to see this city and the poet Shyam says that Krishna had designed very nicely the outline of this city.1962.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦੁਆਰਕ ਪੁਰੀ ਬਨਾਈਬੋ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree dhasam saka(n)dhe puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare dhuaarak puree banaieebo dhayai samaapata(n) ||

End of the chapter “Building of the city of Dwarka” in Krishnavatara based

on Dasham Skandh in Bachittar Natak.

ਅਥ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਬ੍ਯਾਹ ॥

ath balibhadhr bayaeh ||

Now begins the description of the Marriage of Balram

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਐਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਤੀਤ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਕੀਏ ਸੁਖੁ ਮਾਨਿ ॥

aaise kirasan bateet bahu dhivas ke'ee sukh maan ||

In this way, Krishna, passed off many days in peace and comfort

ਤਬ ਲਗ ਰੇਵਤ ਭੂਪ ਇਕ ਹਲੀ ਪਾਇ ਗਹੇ ਆਨਿ ॥੧੯੬੩॥

tab lag revat bhoop ik halee pai gahe aan ||1963||

After that a king named Rewat came and touched the feet of Balram.1963.

ਨਾਮ ਰੇਵਤੀ ਜਾਹਿ ਕੋ ਮਮ ਕੰਨਿਆ ਕੋ ਨਾਮ ॥

naam revatee jaeh ko mam ka(n)niaa ko naam ||

ਕਹਿਯੋ ਭੂਪ ਤਿਹ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਹ੍ਵੈ ਤਾਹਿ ਬਰੋ ਬਲਿਰਾਮ ॥੧੯੬੪॥

kahiyo bhoop teh prasa(n)n havai taeh baro baliraam ||1964||

“The name of my daughter is Rewati and I request that Balram may wed her.”1964.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੂਪ ਕੀ ਯੌ ਸੁਨ ਕੇ ਬਤੀਯਾ ਬਲਿਰਾਮ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

bhoop kee yau sun ke bateeyaa baliraam ghano chit mai sukh paayo ||

Hearing these words of the king, Balram was extremely pleased and taking with him, other members of his brotherhood,

ਬ੍ਯਾਹ ਕੋ ਜੋਰਿ ਸਮਾਜ ਸਬੈ ਤਿਹ ਬ੍ਯਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਤਬੈ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥

bayaeh ko jor samaaj sabai teh bayaeh ke kaaj tabai uTh dhaayo ||

Started immediately for marriage, started immediately for marriage

ਬ੍ਯਾਹ ਕੀਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਘਨੋ ਬਹੁ ਬਿਪਨ ਲੋਕਨ ਦਾਨ ਦਿਵਾਯੋ ॥

bayaeh keeyo sukh pai ghano bahu bipan lokan dhaan dhivaayo ||

The marriage was solemnised happily, and caused the Brahmins to be

given the gifts in charity

ਐਸੇ ਬਜਾਹ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥੧੯੬੫॥

aaise bayaeh hulaas baddai kai sayaam bhanai apane gireh aayo ||1965||

In this way, after the marriage ceremony, he returned to his home delightfully.1965.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਪੀਅ ਤ੍ਰੀਅ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥

jab peea treea kee or nihaario ||

ਛੋਟੇ ਹਮ ਇਹ ਬਡੀ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

chhoTe ham ieh baddee bichaario ||

When Balram saw towards his wife and found that he himself was smaller

and she was taller in size

ਤਿਹ ਕੇ ਹਲੁ ਲੈ ਕੰਧਹਿ ਧਰਿਓ ॥

teh ke hal lai ka(n)dheh dhario ||

ਮਨ ਭਾਵਤ ਤਾ ਕੋ ਤਨੁ ਕਰਿਓ ॥੧੯੬੬॥

man bhaavat taa ko tan kario ||1966||

Seeing this he placed his plough on her shoulder and according to his desire fashioned her body.1966.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬ੍ਯਾਹ ਭਯੋ ਬਲਿਦੇਵ ਕੋ ਨਾਮੁ ਰੇਵਤੀ ਸੰਗਿ ॥

bayaeh bhayo balidhev ko naam revatee sa(n)g ||

ਸੁ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੯੬੭॥

s kab sayaam pooran bhayo tab hee kathaa prasa(n)g ||1967||

The marriage of Balram was solemnised with Rewati and in this way according to the poet Shyam, this episode of the marriage was

completed.1967.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਬਿਆਹ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare balibhadhr biaaeh baranana(n) samaapata(n) ||

End of the Description of the Marriage of Balram in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਰੁਕਮਿਨਿ ਬ੍ਯਾਹ ਕਥਨੰ ॥

ath rukamin bayaeh kathana(n) ||

Now begins the description of the Marriage of Rukmani

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਲਿਰਾਮ ਕੋ ਬ੍ਯਾਹ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨਰ ਨਾਰਿ ਤਬੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

baliraam ko bayaeh bhayo jab hee mil kai nar naar tabai sukh paayo ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਬ੍ਯਾਹ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੀਅਰਾ ਲਲਚਾਯੋ ॥

sree birajanaath ke bayaeh ko kab sayaam kahai jeearaa lalachaayo ||

When the marriage of Balram was soleminsed and all the men and women

were pleased, then Krishna also coveted for marriage in his mind

ਭੀਖਮ ਬਜਾਹ ਉਤੇ ਦੁਹਤਾ ਕੋ ਰਚਿਓ ਅਪਨੋ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥

bheekham bayaeh ute dhuhataa ko rachio apano sabh sain bulaayo ||

The king Bhishma celebrated the marriage of his daughter and gathered together all the warriors of his army

ਮਾਨਹੁ ਆਪਨੇ ਬਜਾਹਹਿ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਬਜੋਤ ਬਨਾਯੋ ॥੧੯੬੮॥

maanahu aapane bayaaheh ko jadhubeer bhalee bidh bayot banaayo ||1968||

It appeared that Krishna had prepared nicely his plan of marriage.1968.

ਭੀਖਮ ਭੂਪ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਦੁਹਤਾ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥

bheekham bhoop bichaar keeyo dhuhataa ieh sree jadhubeer ko dheejai ||

ਯਾ ਤੇ ਭਲੋ ਨ ਕਛੂ ਕਹੂੰ ਹੈ ਹਮ ਸਜਾਮ ਲਹੈ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੀਜੈ ॥

yaa te bhalo na kachhoo kahoo(n) hai ham sayaam lahai jag mai jas leejai ||

The king Bhishma arranged the marriage of his daughter with Krishna thinking that there could be no more suitable task than this and marrying

his daughter with Krishna would bring also approbation for him

ਤਉ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਰੁਕਮੀ ਰਿਸਿ ਬੋਲ ਉਠਿਯੋ ਸੁ ਪਿਤਾ ਕਸ ਕੀਜੈ ॥

tau lag aai gayo rukamee ris bol uThiyo su pitaa kas keejai ||

The son of Bhishma named Rukmi then came and said to his father in rage, “What are you doing?

ਜਾ ਕੁਲ ਕੀ ਨ ਬਿਵਾਹਤ ਹੈ ਹਮ ਤਾ ਦੁਹਿਤਾ ਦੈ ਕਹਾ ਜਗੁ ਜੀਜੈ ॥੧੯੬੯॥

jaa kul kee na bivaahat hai ham taa dhuhitaa dhai kahaa jag jeejai ||1969||

The clan, with which we have enmity, now shall we be able to live in the

world, giving our daughter in marriage to such a clan?1969.

ਰੁਕਮੀ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ॥

rukamee baach nirap so ||

Speech of Rukmi addressed to the king:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਚੰਦੇਰੀ ਮੈ ਬੀਰ ਸੁ ਤਾਹਿ ਬਿਯਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਬੁਲਈਯੈ ॥

hai sisupaal cha(n)dheree mai beer su taeh biyaeh ke kaaj bulieeyai ||

ਗੂਜਰ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਦੈ ਦੁਹਿਤਾ ਜਗ ਮੈ ਸੰਗ ਲਾਜਨ ਕੇ ਮਰਿ ਜਈਯੈ ॥

goojar ko kahiyo dhai dhuhitaa jag mai sa(n)g laajan ke mar jieeyai ||

“Shishupal, the king of Chanderi is a hero, call him for the marriage, giving

the daughter in marriage to a milkman, we will die with shame

ਸ੍ਰੇਸਟ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਭਲੋ ਦਿਜ ਤਾਹੀ ਕੇ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਪਠਈਯੈ ॥

sresaT ek bulai bhalo dhij taahee ke liaavan kaaj paThieeyai ||

“Call an eminent Brahmin and send him for bringing Shishupal

ਬ੍ਯਾਹ ਕੀ ਜੋ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਲਿਖੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੋਊ ਕੈ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਕਉ ਦਈਯੈ ॥੧੯੭੦॥

bayaeh kee jo bidh bedh likhee dhuhitaa souoo kai bidh taeh kau dhieeyai ||1970||

Whatever mode of marriage is mentioned in the Vedas, solemnise the marriage of the daughter according to that with Shishupal.”1970.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਤ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਮਨ ਤਾਹੀ ਕੋ ਲੈਨ ਪਠਾਯੋ ॥

yau sun kai sut kee bateeyaa nirap baaman taahee ko lain paThaayo ||

Hearing the words of his son, the king sent a Brahmin to bring Shishupal

ਦੈ ਦਿਜ ਸੀਸ ਚਲਿਓ ਉਤ ਕੋ ਦੁਹਿਤਾ ਇਤ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

dhai dhij sees chalio ut ko dhuhitaa it bhoopat kee sun paayo ||

Bowing his head, that Brahmin went towards that side, and on this side,

the daughter of the king heard this talk

ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਕਬ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨਿ ਨੈਨਨ ਤੇ ਅਤਿ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥

sees dhunai kab sayaam bhanai tin nainan te at neer bahaayo ||

Hearing that talk, she dashed her head in agony and the tears flowed from

her eyes

ਮਾਨਹੁ ਆਸਹਿ ਕੀ ਕਟਿਗੀ ਜਰ ਸੁੰਦਰ ਰੂਖ ਸੁ ਹੈ ਮੁਰਝਾਯੋ ॥੧੯੭੧॥

maanahu aaseh kee kaTigee jar su(n)dhar rookh su hai murajhaayo ||1971||

Her hope seemd to have been shattered and she withered like a tree.1971.

ਰੁਕਮਿਨੀ ਬਾਚ ਸਖੀਅਨ ਸੋ ॥

rukaminee baach sakheean so ||

Speech of Rukmani addressed to her friends:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੰਗ ਸਹੇਲਿਨ ਬੋਲਤ ਭੀ ਸਜਨੀ ਪ੍ਰਨ ਏਕ ਅਬੈ ਕਰਿ ਹਉ ॥

sa(n)g sahelin bolat bhee sajanee pran ek abai kar hau ||

ਕਿਤੋ ਜੋਗਨਿ ਭੇਸ ਕਰੋ ਤਜ ਦੇਸ ਨਹੀ ਬਿਰਹਾਗਿਨ ਸੋ ਜਰਿ ਹਉ ॥

kito jogan bhes karo taj dhes nahee birahaagin so jar hau ||

Rukmani said to her friends, “O friends! now I am taking a vow that I shall leave the country and become a Yogin (recluse), otherwise I shall burn

myself in the fire of separation

ਮੋਰ ਪਿਤਾ ਹਠ ਜਿਉ ਕਰ ਹੈ ਤੁ ਬਿਸੇਖ ਕਹਿਓ ਬਿਖ ਖਾ ਮਰਿ ਹਉ ॥

mor pitaa haTh jiau kar hai ta bisekh kahio bikh khaa mar hau ||

“If my father is specially persistent, then I shall take poison and die

ਦੁਹਿਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਕਹਿਓ ਨ ਤਿਹ ਕਉ ਬਰਿ ਹੌ ਤੁ ਸਜਾਮ ਹੀ ਕੋ ਬਰਿ ਹਉ ॥੧੯੭੨॥

dhuhitaa nirap kee kahio na teh kau bar hau ta sayaam hee ko bar hau ||1972||

I shall marry only Krishna, otherwise I shall not be called the daughter of a king.1972.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੀ ਮਨ ਬਿਖੈ ਕਰਿ ਹੋਂ ਏਕ ਉਪਾਇ ॥

aaur bichaaree man bikhai kar ho(n) ek upai ||

“There is another thought in my mind

ਪਤੀਆ ਦੈ ਕੋਊ ਭੇਜ ਹੋਂ ਪ੍ਰਭ ਦੈ ਹੈ ਸੁਧਿ ਜਾਇ ॥੧੯੭੩॥

pateeaa dhai kouoo bhej ho(n) prabh dhai hai sudh jai ||1973||

An effort may be made to send a letter through someone, which may

inform all this to Krishna."1973.

ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਕਰਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਇਕ ਦਿਜ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

eeh chi(n)taa kar chit bikhai ik dhij layo bulai ||

ਬਹੁ ਧਨੁ ਦੈ ਤਾ ਕੋ ਕਹਿਓ ਪ੍ਰਭ ਦੇ ਪਤੀਆ ਜਾਇ ॥੧੯੭੪॥

bahu dhan dhai taa ko kahio prabh dhe pateeaa jai ||1974||

Keeping this thought in their mind, they called a Brahmin and giving him good deal of money they asked him to take the letter to Krishna.1974.

ਰੁਕਮਿਨੀ ਪਾਤੀ ਪਠੀ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਿ ॥

rukaminee paatee paThee kaanreh prat ||

The letter of Rukmani to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਲੋਚਨ ਚਾਰੁ ਬਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪਤੀਆ ਉਠਿ ਧਾਵਹੁ ॥

lochan chaar bichaar karo jin baachat hee pateeaa uTh dhaavahu ||

"O the one with charming eyes! do not be absorbed in more thoughts and

come immediately after reading the letter

ਆਵਤ ਹੈ ਸਿਸਪਾਲ ਇਤੈ ਮੁਹਿ ਬਯਾਹਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਢੀਲ ਨ ਲਾਵਹੁ ॥

aavat hai sisapaal itai muh bayaahan kau prabh ddeel na laavahu ||

Shishupal is coming to maryy me, therefore you should avoid even the slightest delay

ਮਾਰਿ ਇਨੈ ਮੁਹਿ ਜੀਤਿ ਪ੍ਰਭੂ ਚਲੋ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਪਾਵਹੁ ॥

maar inai muh jeet prabhoo chalo dhavaiaaravatee jag mai jas paavahu ||

“Kill him and conquering me, take me to Dwarka and earn approbation in the world

ਮੋਰੀ ਦਸਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਯੌ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਪੰਖਨ ਆਵਹੁ ॥੧੯੭੫॥

moree dhasaa sun kai sabh yau kab sayaam kahai kar pa(n)khan aavahu ||1975||

Hearing this plight of mine, fixing wings on your body fly towards

me.”1975.

ਹੇ ਪਤਿ ਚਉਦਹਿ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸੁਨੀਐ ਚਿਤ ਦੈ ਜੁ ਸੰਦੇਸ ਕਹੇ ਹੈ ॥

he pat chaudheh lokan ke suneeaai chit dhai ju sa(n)dhes kahe hai ||

“O Lord of all the fourteen worlds! kindly listen to my message attentively

ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਸੁ ਅਹੰ ਅਰੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਬਢਿਓ ਸਭ ਆਤਮੇ ਤੀਨ ਬਹੇ ਹੈ ॥

tere binaa su aha(n) ar krodh baddio sabh aatame teen bahe hai ||

The ego and anger have increased in the souls of all except you

ਯੌ ਸੁਨੀਐ ਤਿਪੁਰਾਰਿ ਤੇ ਆਦਿਕ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਚਹੇ ਹੈ ॥

yau suneeaai tipuraar te aadhik chit bikhai kabahoo(n) na chahe hai ||

“O Lord and Destroyer of the three worlds! I never desire that which my father and brother desire

ਬਾਚਤ ਹੀ ਪਤੀਯਾ ਉਠਿ ਆਵਹੁ ਜੂ ਬਜਾਹ ਬਿਖੈ ਦਿਨ ਤੀਨ ਰਹੇ ਹੈ ॥੧੯੭੬॥

baachat hee pateeyaa uTh aavahu joo bayaeh bikhai dhin teen rahe hai ||1976||

Kindly come on reading this letter, because only three days remain for the

marriage.”1976.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤੀਨ ਬਯਾਹ ਮੈ ਦਿਨ ਰਹੇ ਇਉ ਕਹੀਐ ਦਿਜ ਗਾਥ ॥

teen bayaeh mai dhin rahe iau kaheeaai dhij gaath ||

ਤਜਿ ਬਿਲੰਬ ਆਵਹੁ ਪ੍ਰਭੂ ਪਤੀਆ ਪੜਿ ਦਿਜ ਸਾਥ ॥੧੯੭੭॥

taj bila(n)b aavahu prabhoo pateeaa paR dhij saath ||1977||

“O Brahmin! kindly tell (Krihsna) that only three days remain for the

marriage and O Lord! kindly come without delay with this Brahmin.1977.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅਉ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਯੌ ਕਹੀਯੋ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਦੇਖਿ ਨਿਸਾ ਡਰੁ ਆਵੈ ॥

aau jadhubeer so yau kaheeyo tumare bin dhekh nisaa ddar aavai ||

ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤਨ ਤਿਆਗਿ ਕਹਿਯੋ ਜੀਅ ਮੋਰ ਪਰਾਵੈ ॥

baar hee baar at aatur havai tan tiaag kahiyo jeea mor paraavai ||

“Tell Krishna, that without him I feel frightened throughout the night and my soul, getting extremely agitated, wants to leave the body:

ਪ੍ਰਾਚੀ ਪ੍ਰਤਛ ਭਯੋ ਸਸਿ ਪੂਰਨ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਅਤਿਸੈ ਕਰਿ ਤਾਵੈ ॥

praachee pratachh bhayo sas pooran so ham ko atisai kar taavai ||

ਮੈਨ ਮਨੋ ਮੁਖ ਆਰੁਨ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਆਇ ਹਮੋ ਡਰ ਪਾਵੈ ॥੧੯੭੮॥

main mano mukh aarun kai tumare bin aai hamo ddar paavai ||1978||

“The moon risen in the east is burning me without you, the red face of the

god of love frightens me.”1978.

ਲਾਗਿ ਰਹਿਓ ਤੁਹਿ ਓਰਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਮੈ ਇਹ ਬੇਰ ਘਨੀ ਹਟ ਕੇ ॥

laag rahio tuh oreh sayaam joo mai ieh ber ghanee haT ke ||

“O Krishna! my mind turns towards you again and again inspite of restraining it and has remained entrapped in your charming memory

ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਬੰਕ ਬਿਲੋਕਨ ਫਾਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਫਸੇ ਸੁ ਨਹੀ ਛੁਟਕੇ ॥

ghan sayaam kee ba(n)k bilokan faas ke sa(n)g fase su nahee chhuTake ||

It does not accept the advice although I instruct it for a lakh of times

ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਮੁਰਾਏ ਮੁਰੈ ਹਮਰੇ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਹੇਰਨ ਹੀ ਅਟਕੇ ॥

nahee naik muraae murai hamare tuh moorat heran hee aTake ||

“And has become immovable from your portrait

ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੇ ਸੰਗਿ ਲਾਜ ਕੇ ਆਜ ਭਏ ਦੋਊ ਨੈਨ ਬਟਾ ਨਟ ਕੇ ॥੧੯੭੯॥

kab sayaam bhane sa(n)g laaj ke aaj bhe dhouoo nain baTaa naT ke ||1979||

Because of shyness both my eyes have become stable at their place like

an acrobat.”1979.

ਸਾਜ ਦਯੋ ਰਥ ਬਾਮਨ ਕੋ ਬਹੁਤੈ ਧਨੁ ਦੈ ਤਿਹ ਚਿਤ ਬਢਾਯੋ ॥

saaj dhayo rath baaman ko bahutai dhan dhai teh chit baddaayo ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਪਠਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨ ਹੂੰ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

sree birajanaath liaavan kaaj paThiyo chit mai tin hoo(n) sukh paayo ||

Everyone felt comfortable after sending the Brahmin, giving him the chariot, money and incentive for bringing Krishna

ਯੌ ਸੋਊ ਲੈ ਪਤੀਯਾ ਕੋ ਚਲਿਯੋ ਸੁ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਥਾ ਕਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥

yau souoo lai pateeyaa ko chaliyo su praba(n)dh kathaa keh sayaam sunaayo ||

ਮਾਨਹੁ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਹੂੰ ਤੇ ਸੁ ਸਿਤਾਬ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥੧੯੮੦॥

maanahu paun ke gaun hoo(n) te su sitaab dhai sree jadhubeer pai aayo ||1980||

Taking the letter he also went with greater speed than even the speed of

the wing for reaching the place of Krishna at the earliest.1980.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਬਾਸ ਜਹਾ ਸੁ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪੁਰੀ ਅਤਿ ਨੀਕੀ ॥

sree birajanaath ko baas jahaa su kahai kab sayaam puree at neekee ||

ਬਜ੍ਰ ਖਚੇ ਅਰੁ ਲਾਲ ਜਵਾਹਿਰ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੀ ਕੀ ॥

bajr khache ar laal javaahir jot jagai at hee su manee kee ||

The city of Krishna's residence was extremely beautiful and on the four sides pearls, rubies and jewels were studded with glittering lights

ਕਉਨ ਸਰਾਹ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੀ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਐਸੀ ਬੁਧਿ ਕਿਸੀ ਕੀ ॥

kaun saraeh karai teh kee tum hee na kaho aaisee budh kisee kee ||

ਸੇਸ ਨਿਸੇਸ ਜਲੇਸ ਕੀ ਅਉਰ ਸੁਰੇਸ ਪੁਰੀ ਜਿਹ ਅਗ੍ਰਜ ਫੀਕੀ ॥੧੯੮੧॥

ses nises jales kee aaur sures puree jeh agraj feekee ||1981||

The description of that city is beyond everybody's ken, because the regions of Sheshnaga, Chandra, Varuna and Indra looked pale before the

city of Dwarka.1981.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਐਸੀ ਪੁਰੀ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥

aaisee puree nihaar kai at chit harakh baddai ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਹਾ ਤਹਿ ਦਿਜ ਪਹੁਚਿਓ ਜਾਇ ॥੧੯੮੨॥

sree birajapat ko gireh jahaa teh dhij pahuchio jai ||1982||

Extremely pleased on seeing the city, the Brahmin reached the palace of

Krishna.1982.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਖਤ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦਿਜੋਤਮ ਠਾਢ ਭਯੋ ਉਠਿ ਆਗੇ ਬੁਲਾਯੋ ॥

dhekhat hee birajanaath dhijotam Thaadd bhayo uTh aage bulaayo ||

Seeing the Brahmin, Krishna got up and called him

ਲੈ ਦਿਜੈ ਆਗੈ ਧਰੀ ਪਤੀਆ ਤਿਹ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

lai dhijai aagai dharee pateeaa teh baachat hee prabh jee sukh paayo ||

The Brahmin placed the letter before him, reading which Krishna was extremely pleased

ਸਜੰਦਨ ਸਾਜਿ ਚੜਿਓ ਅਪੁਨੇ ਸੋਊ ਸੰਗਿ ਲਯੋ ਮਨੋ ਪਉਨ ਹ੍ਵੈ ਧਾਯੋ ॥

saya(n)dhan saaj chaRio apune souoo sa(n)g layo mano paun havai dhaayo ||

ਮਾਨੋ ਛੁਧਾਤਰੁ ਹੋਇ ਅਤਿ ਹੀ ਮ੍ਰਿਗ ਝੁੰਡ ਤਕੈ ਉਠਿ ਕੇਹਰਿ ਆਯੋ ॥੧੯੮੩॥

maano chhudhaatar hoi at hee mirag jhu(n)dd takai uTh kehar aayo ||1983||

He mounted his chariot and moved with the swift speed of wing like a

hungry lion following a herd of deer.1983.

ਇਤ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਸ੍ਯੰਦਨ ਸਾਜਿ ਚੜਿਯੋ ਉਤ ਲੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਘਨੋ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥

eit sayaam joo saya(n)dhan saaj chaRiyo ut lai sisupaal ghano dhal aayo ||

On this side, Krishna went on his chariot and on the other side Shishupal reached alongwith a good deal of army

ਆਵਤ ਸੋ ਇਨ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰ ਦ੍ਵਾਰ ਬਜਾਰ ਜੁ ਥੇ ਸੁ ਬਨਾਯੋ ॥

aavat so in hoo(n) sun kai pur dhavaiaar bajaar ju the su banaayo ||

Special gates were erected in the city and decorated on knowing about the arrival of Shishupal and Rukmi.

ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੀ ਇਤ ਤੇ ਰੁਕਮਾਦਿਕ ਆਗੇ ਤੇ ਲੈਨ ਕਉ ਧਾਯੋ ॥

sain banai bhalee it te rukamaadhik aage te lain kau dhaayo ||

And others came alongwith the army in order to welcome him

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਹੀ ਭਟਵਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੯੮੪॥

sayaam bhanai sabh hee bhaTavaa apane man mai at hee sukh paayo ||1984||

According to the poet Shyam, all the warriors were extremely pleased in their mind.1984.

ਅਉਰ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਭੇ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਸੁ ਘਨੀ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕੇ ॥

aaur badde nirap aavat bhe chatura(n)g chamoo(n) su ghanee sa(n)g lai ke

||

ਹੇਰਨ ਬਯਾਹ ਰੁਕੰਮਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥

heran bayaeh ruka(n)man ko at hee chit mai su hulaas baddai kai ||

Many other kings reached there alongwith their fourfold army, getting pleased, reached there in order to see the wedding of Rummani

ਭੇਰਿ ਘਨੀ ਸਹਨਾਇ ਸਿੰਗੇ ਰਨ ਦੁੰਦਭਿ ਅਉ ਤੁਰਹੀਨ ਬਜੈ ਕੈ ॥

bher ghanee sahanai si(n)ge ran dhu(n)dhabh aau turaheen bajai kai ||

ਸਯਾਮ ਇਤੇ ਛਪਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਕਾਰਨ ਛੈ ਕੈ ॥੧੯੮੫॥

sayaam ite chhap aavat bhayo kab sayaam bhanai tin kaaran chhai kai ||1985||

The kettledrums, charionets, and small drums were being played with such intensity that the ear-drums seemed to be getting torn.1985.

ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜੋਊ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਬਯਾਹ ਕੀ ਸੋ ਦੁਹੂੰ ਕੀਨੀ ॥

sayaam bhanai jouoo bedh ke beech likhee bidh bayaeh kee so dhuhoo(n)

keenee ||

ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੋ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰਨ ਕੈ ਭੂਅ ਫੇਰਨ ਕੀ ਸੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੈ ਲੀਨੀ ॥

ma(n)tran so abhima(n)tran kai bhooa feran kee su pavitr kai leenee ||

The marriage of both was soleminsed according to Vedic rites and there were performed the matrimonial rites of moving round the sacred fire with the chanting of mantras

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਦਿਜ ਸ੍ਰੇਸਟ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦਛਨਾ ਤਿਨ ਦੀਨੀ ॥

aaur jite dhij sresaT hute tin ko at hee dhachhanaa tin dheenee ||

Enormous gifts were given to the eminent Brahmins

ਬੇਦੀ ਰਚੀ ਭਲੀ ਭਾਤਹ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਸਭ ਲਾਗਤ ਹੀਨੀ ॥੧੯੮੬॥

bedhee rachee bhalee bhaateh so jadhubeer binaa sabh laagat heenee ||1986||

A charming altar was erected, but nothing seemed appropriate without Krishna.1986.

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਲੈ ਕਿਹ ਸੰਗਿ ਪੁਰੋਹਿਤ ਦੇਵੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰੇ ॥

tau hee lau lai keh sa(n)g purohit dhevee kee poojaa ke kaaj sidhaare ||

Then taking the priest alongwith themselves all went to worship the

goddess

ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜਵਾਇ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਚਲੇ ਤਿਹ ਕੇ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥

saya(n)dhan pai chaRavai tabai teh paachhe chale teh ke bhaT bhaare ||

Many warriors followed them on their chariots

ਯਾ ਬਿਧਿ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਘਨੋ ਮੁਖ ਤੇ ਰੁਕਮੈ ਇਹ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥

yaa bidh dhekh prataap ghano mukh te rukamai ieh bain uchaare ||

ਰਾਖੀ ਪ੍ਰਭੂ ਪਤਿ ਮੋਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਧੰਨਜ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥੧੯੮੭॥

raakhee prabhoo pat mor bhalee bidh dha(n)nay kahiyo ab bhaag hamaare ||1987||

Seeing such an atmosphere, Rukmi, the brother of Rukmani said this, “O

Lord! I am very fortunate that you have protected my honour.”1987.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਰੁਕਮਿਨੀ ਤਿਹ ਮੰਦਿਰ ਗਈ ॥

jab rukaminee teh ma(n)dhir giee ||

ਦੁਖ ਸੰਗਿ ਬਿਹਬਲ ਅਤਿ ਹੀ ਭਈ ॥

dhukh sa(n)g bihabal at hee bhiee ||

When Rukmani went into the temple, she became greatly agitated with affliction

ਤਿਨਿ ਇਵ ਰੋਇ ਸਿਵਾ ਸੰਗਿ ਰਰਿਓ ॥

tin iv roi sivaa sa(n)g rario ||

ਤੁਹਿ ਤੇ ਮੋਹਿ ਇਹੀ ਬਰੁ ਸਰਿਓ ॥੧੯੮੮॥

tuh te moh ihee bar sario ||1988||

She beseeched Chandi weepingly if this match was necessary for

her.1988.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੂਰਿ ਦਈ ਸਖੀਆ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਲੀਨ ਛੁਰੀ ਕਹਿਓ ਘਾਤ ਕਰੈ ਹਉ ॥

dhoor dhiee sakheeaa kar kai kar leen chhuree kahio ghaat karai hau ||

Keeping her friends away from her, she took the small dagger in her hand and said, "I shall commit suicide

ਮੈ ਬਹੁ ਸੇਵ ਸਿਵਾ ਕੀ ਕਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਹੌ ਸੁ ਇਹੈ ਫਲੁ ਪੈ ਹਉ ॥

mai bahu sev sivaa kee karee teh te sabh hau su ihai fal pai hau ||

I have served Chandi greatly and for that service, I have got this reward

ਪ੍ਰਾਨਨ ਧਾਮਿ ਪਠੋ ਜਮ ਕੇ ਇਹ ਦੇਹੁਰੇ ਊਪਰ ਪਾਪ ਚੜੈ ਹਉ ॥

praanan dhaam paTho jam ke ieh dhehure uoopar paap chaRai hau ||

ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਰਿਝਵਾਇ ਅਬੈ ਬਰਿਬੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਤੇ ਬਰੁ ਪੈ ਹਉ ॥੧੯੮੯॥

kai ieh ko rijhavai abai baribo har ko ieh te bar pai hau ||1989||

"I shall die and this place will become polluted by my death, otherwise I

shall please her now and get the boon of marrying Krishna from her.”1989.

ਦੇਵੀ ਜੂ ਬਾਚ ਰੁਕਮਿਨੀ ਸੋ ॥

dhevee joo baach rukaminee so ||

Speech of the goddess:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮਾਤ ਪ੍ਰਤਛ ਹ੍ਵੈ ਤਾਹਿ ਕਹਿਓ ਹਸਿ ਐਸੇ ॥

dhekh dhasaa teh kee jag maat pratachh havai taeh kahio has aaise ||

ਸਯਾਮ ਕੀ ਬਾਮ ਤੈ ਆਪਨੇ ਚਿਤ ਕਰੋ ਦੁਚਿਤਾ ਫੁਨਿ ਰੰਚ ਨ ਕੈਸੇ ॥

sayaam kee baam tai aapane chit karo dhuchitaa fun ra(n)ch na kaise ||

Seeing her in such a plight, the mother of the world was pleased and said to her, “You are the wife of Krishna, you should have no duality about this,

even slightly

ਜੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਕੇ ਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਨਹਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸੋਊ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ ॥

jo sisupaal ke hai chit mai neh havai hai souoo teh kee su ruchai se ||

ਹੁਇ ਹੈ ਅਵਸਿ ਸੋਊ ਸੁਨਿ ਰੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਜੀ ਜੈਸੇ ॥੧੯੯੦॥

hui hai avas souoo sun ree kab sayaam kahai tumare jee jaise ||1990||

“Whatever there is in the mind of Shishupal, that will never occur and whatever is in your mind, that will definitely happen.”1990.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਯੌ ਬਰੁ ਲੈ ਕੇ ਸਿਵਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਚਲੀ ਹੁਇ ਚਿਤ ॥

yau bar lai ke sivaa te prasa(n)n chalee hui chit ||

After getting this boon from Chandika, and being pleased, she mounted on

her chariot

ਸੰਦਨ ਪੈ ਚੜਿ ਮਨ ਬਿਖੈ ਚਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਮਿਤ ॥੧੯੯੧॥

saya(n)dhan pai chaR man bikhai cheh sree jadhupat mit ||1991||

And went back considering Krishna as a friend in her mind.1991.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਚੜੀ ਜਾਤ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਸੰਦਨ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਿਖੈ ਕਰਿ ਕੈ ॥

chaRee jaat hutee souoo saya(n)dhan pai biraj naik dhirasaT bikhai kar kai ||

ਅਰੁ ਸਤ੍ਰਨ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਘਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਡਰਿ ਕੈ ॥

ar satran sain nihaar ghanee teh te nahee sayaam bhanai ddar kai ||

Abiding Krishna in her mind, she mounted on her chariot and went back and seeing the large army of the enemies she did not utter the name of

Krishna from her mouth

ਪ੍ਰਭ ਆਇ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਮਧਿ ਬਿਖੈ ਇਹ ਲੇਤ ਹੋ ਰੇ ਇਮ ਉਚਰਿ ਕੈ ॥

prabh aai pario teh madh bikhai ieh let ho re im uchar kai ||

ਬਲੁ ਧਾਰਿ ਲਈ ਰਥ ਭੀਤਰ ਡਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਬਹੀਯਾ ਧਰਿ ਕੈ ॥੧੯੯੨॥

bal dhaar liee rath bheetar ddaar muraar tabai baheeyaa dhar kai ||1992||

At the same time, Krishna reached there and he shouted the name of Rukmani and catching her by her arm, he put her in his chariot with this strength.1992.

ਡਾਰਿ ਰੁਕਮਿਨੀ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥

ddaar rukaminee saya(n)dhan pai sabh sooran so ieh bhaat sunaiee ||

ਜਾਤ ਹੋ ਰੇ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਲੈ ਇਹ ਕੈ ਰੁਕਮੈ ਅਬ ਦੇਖਤ ਭਾਈ ॥

jaat ho re ieh ko ab lai ieh kai rukamai ab dhekhat bhaiee ||

Taking Rukmani in his chariot, Krishna said within, the hearing of all the

warriors, “I am taking her away even within the sight of Rukmi,

ਪਉਰਖ ਹੈ ਜਿਹ ਸੂਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਯਾਹਿ ਛਡਾਇਨ ਮਾਂਡਿ ਲਰਾਈ ॥

paurakh hai jeh soor bikhai souoo yaeh chhaddain maadd laraiee ||

“And anyone who has the audacity, he may now rescue her by fighting with me

ਆਜ ਸਭੋ ਮਰਿ ਹੋਂ ਟਰਿ ਨਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਮੁਹਿ ਰਾਮ ਦੁਹਾਈ ॥੧੯੯੩॥

aaj sabho mar ho(n) Tar nahee sayaam bhanai muh raam dhuhaiee ||1993||

I shall kill all today, but shall not swerve from this task.”1993.

ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸਭ ਆਇ ਪਰੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢੈ ਕੈ ॥

yau bateeyaa sun kai teh kee sabh aai pare at krodh baddai kai ||

ਰੋਸ ਭਰੇ ਭਟ ਠੋਕਿ ਭੁਜਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

ros bhare bhaT Thok bhujaa kab sayaam kahai at krodhat havai kai ||

Hearing these words of Krishna, all of them got infuriated and patting their arms, in great anger, fell upon him

ਭੇਰਿ ਘਨੀ ਸਹਨਾਇ ਸਿੰਗੇ ਰਨ ਦੁੰਦਭਿ ਅਉ ਅਤਿ ਤਾਲ ਬਜੈ ਕੈ ॥

bher ghanee sahanai si(n)ge ran dhu(n)dhabh aau at taal bajai kai ||

All of them attacked Krishna playing their clarionets, kettledrums, small

drums and war-trumpets

ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਬੀਚ ਦਏ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠੈ ਕੈ ॥੧੯੯੪॥

so jadhubeer saraasan lai chhin beech dhe jamalok paThai kai ||1994||

And Krishna taking his bow and arrows in his hands, despatched all of them to the abode of Yama in an instant.1994.

ਜੋ ਭਟ ਕਾਹੂੰ ਤੇ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਨਹਿ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ ॥

jo bhaT kaahoo(n) te naik ddare neh so ris kai teh saamuhe aae ||

ਗਾਲ ਬਜਾਇ ਬਜਾਇ ਕੈ ਦੁੰਦਭਿ ਜਿਉ ਘਨ ਸਾਵਨ ਕੇ ਘਹਰਾਏ ॥

gaal bajai bajai kai dhu(n)dhabh jiau ghan saavan ke ghaharaae ||

The warriors fearing none and playing on their drums and chanting war-songs came before Krishna like the clouds of Sawan

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਨ ਟਿਕੇ ਪਲ ਏਕ ਤਹਾ ਠਹਰਾਏ ॥

sree jadhubeer ke baan chhuTe na Tike pal ek tahaa Thaharaae ||

When Krishna discharged his arrows, they could not stay before him even

for an instant

ਏਕ ਪਰੇ ਹੀ ਕਰਾਹਤ ਬੀਰ ਬਲੀ ਇਕ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਏ ॥੧੯੯੫॥

ek pare hee karaahat beer balee ik a(n)t ke dhaam sidhaae ||1995||

Someone is groaning, while lying on the earth and someone is reaching the abode of Yama after dying.1995.

ਐਸੀ ਨਿਹਾਰਿ ਦਸਾ ਦਲ ਕੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਤਬੈ ਰਿਸ ਆਪਹਿ ਆਯੋ ॥

aaisee nihaar dhasaa dhal kee sisupaal tabai ris aapeh aayo ||

ਆਇ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਐਸੋ ਕਹਿਓ ਨ ਜਰਾਸੰਧਿ ਹਉ ਜੋਊ ਤੋਹਿ ਭਗਾਯੋ ॥

aai kai sayaam so aaiso kahio na jaraasa(n)dh hau jouoo toh bhagaayo ||

Seeing such a plight of the army, Shishupal himself came forward in great fury and said to Krishna, “Do not consider me Jarasandh, whom you caused to run away,”

ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਕਹਿ ਕੈ ਕਸ ਕੈ ਧਨੁ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥

yau bateeyaa keh kai kas kai dhan kaan pramaan lau baan chalaayo ||

ਮਾਨਹੁ ਕ੍ਰੋਧ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਪ੍ਰਤਛ ਹੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਊਪਰ ਧਾਯੋ ॥੧੯੯੬॥

maanahu krodh sabhai teh ko su pratachh hai sayaam ke uoopar dhaayo

||1996||

Saying this, he pulled his bow upto his ear and discharged such an arrow that it seemed that all his anger, manifesting itself in the form of an arrow had fallen on Krishna.1996.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੋ ਸਰ ਆਵਤ ਦੇਖ ਕੈ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹੁਇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥

so sar aavat dhekh kai krudhat hui birajanaath ||

ਕਟਿ ਮਾਰਗ ਭੀਤਰ ਦਯੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੯੯੭॥

kaT maarag bheetar dhayo ek baan ke saath ||1997||

Krishna got enraged, seeing that arrow coming and intercepted the same

midway with his own arrow.1997.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਰ ਕਾਟਿ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਰੁ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਦਯੋ ਕਟਿ ਕੈ ॥

sar kaaT kai saya(n)dhan kaaT dhayo ar soot ko sees dhayo kaT kai ||

After intercepting the arrow, he shattered the chariot and chopped the head of the charioteer

ਅਰੁ ਚਾਰੋ ਹੀ ਅਸ੍ਵਨ ਸੀਸ ਕਟੇ ਬਹੁ ਢਾਲਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਝਟਿ ਕੈ ॥

ar chaaro hee asavain sees kaTe bahu ddaalan ke tab hee jhaT kai ||

And with the blow of his arrow, and with jerks, he chopped the heads of all the four horses

ਫਿਰਿ ਦਉਰਿ ਚਪੇਟ ਚਟਾਕ ਹਨਿਓ ਗਿਰ ਗਯੋ ਜਬ ਚੋਟ ਲਗੀ ਭਟਿ ਕੈ ॥

fir dhaur chapeT chaTaak hanio gir gayo jab choT lagee bhaT kai ||

Then running towards him, he struck him (Shishupal), who being hurt, fell down

ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਭਟ ਕਉਨ ਬੀਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜੋਊ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਸੋ ਅਟਕੈ ॥੧੯੯੮॥

tum hee na kaho bhaT kaun beeyo jag mai jouoo sayaam joo so aTakai

||1998||

Who is such a hero in the world, who can resist Krishna?1998.

ਚਿਤ ਮੈ ਜਿਨ ਧਿਆਨ ਧਰਿਯੋ ਹਿਤ ਕੈ ਸੋਊ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਲੋਕਹਿ ਕੋ ਸਟਿਕਿਯੋ ॥

chit mai jin dhiaan dhariyo hit kai souoo sreepat lokeh ko saTikiyo ||

ਪਗ ਰੋਪ ਜੋਊ ਅਟਕਿਯੋ ਪ੍ਰਭੂ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਪਲ ਸੋ ਨ ਟਿਕਿਯੋ ॥

pag rop jouoo aTakiyo prabhoo so kab sayaam kahai pal so na Tikiyo ||

He, who meditated on the Lord, reached the abode of the Lord and whosoever, stabilising himself, fought in front of Krishna, he could not stay there even for an instant

ਅਟਕਿਯੋ ਜੋਊ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਬੇਧ ਕੈ ਲੋਕ ਚਲਿਯੋ ਤਿਹ ਕਉ ਨ ਕਿਨ ਹੀ ਹਟਕਿਯੋ ॥

aTakiyo jouoo prem so bedh kai lok chaliyo teh kau na kin hee haTakiyo ||

Whosoever absorbed himself in his love, he, penetrating through all the worlds, realised the abode of the Lord without any obstruction

ਜਿਹ ਨੈਕੁ ਬਿਰੋਧ ਹੀਯੋ ਸਟਕਿਯੋ ਨਰ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਭੂਅ ਮੋ ਪਟਕਿਯੋ ॥੧੯੯੯॥

jeh naik birodh heeyo saTakiyo nar so sabh hee bhooa mo paTakiyo ||1999||

He, who opposed him, even slightly that individual was caught and

knocked down on the ground.1999.

ਫਉਜ ਬਿਦਾਰ ਘਨੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਮੁੰਛਤ ਕੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਗਿਰਾਯੋ ॥

fauj bidhaar ghanee birajanaath bimu(n)chhat kai sisupaal giraayo ||

After killing innumerable army, Krishna caused Shishupal to fall down unconscious

ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲੁ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਪਰਾਯੋ ॥

aaur jito dhal Thaaddo huto souoo dhekh dhasaa kar traas paraayo ||

The army that was standing there, seeing this situation fled away in fear

ਫੇਰਿ ਰਹੇ ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਰਿ ਕੋਊ ਫਿਰਿ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਨ ਆਯੋ ॥

fer rahe tin ko bahu baar kouoo fir judh ke kaaj na aayo ||

Though efforts were made to restrain them, but none of them returned for

fighting

ਤਉ ਰੁਕਮੀ ਦਲ ਲੈ ਬਹੁਤੋ ਸੰਗਿ ਆਪਨੇ ਆਪ ਹੀ ਜੁਧ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥੨੦੦੦॥

tau rukamee dhal lai bahuto sa(n)g aapane aap hee judh ko dhaayo ||2000||

Then Rukmi came for fighting alongwith a great deal of his army.2000.

ਬੀਰ ਬਡੇ ਇਹ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਰਿਸ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਮਾਰਨ ਧਾਏ ॥

beer badde ieh kee dhis ke ris so jadhubeer kau maaran dhaae ||

ਜਾਤ ਕਹਾ ਫਿਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਲਰੋ ਹਮ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬੁਲਾਏ ॥

jaat kahaa fir sayaam laro ham so sabh hee ieh bhaat bulaae ||

Form his side many warriors rushed forward, in great fury, went to kill Krishna and said, “O Krishna, where are you going? Fight with us,”

ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਨੇ ਸਭ ਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥

te birajanaath hane sabh hee keh kai upamaa kab sayaam sunaae ||

ਮਾਨਹੁ ਹੇਰਿ ਪਤੰਗ ਦੀਆ ਕਹੁ ਟੂਟਿ ਪਰੇ ਫਿਰਿ ਜੀਤ ਨ ਆਏ ॥੨੦੦੧॥

maanahu her pata(n)g dheeaa kahu TooT pare fir jeet na aae ||2001||

They were killed by Krishna like the moths, in search of the earthen lamp

fall upon it, but do not return alive.2001.

ਜਬ ਸੈਨ ਹਨਿਯੋ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਸਭੈ ਰੁਕਮੀ ਕੁਪ ਕੈ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ॥

jab sain haniyo ghan sayaam sabhai rukamee kup kai tab aaise kahio ||

ਜਬ ਗੂਜਰ ਹ੍ਵੈ ਧਨ ਬਾਨ ਗਹਿਯੋ ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਛਤ੍ਰਿਨ ਤੇ ਤੋ ਰਹਿਓ ॥

jab goojar havai dhan baan gahiyo chhatraapan chhatiran te to rahio ||

When the army was killed by Krishna, then, getting infuriated Rukmi said his army, “When Krishna, the milkman can hold the bow and arrows, then the Kshatriyas should also perform this task firmly”

ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਥੋ ਬਧ ਕੈ ਸਰ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਮੁੰਛਤ ਕੈ ਸੁ ਸਿਖਾ ਤੇ ਗਹਿਓ ॥

jim bolat tho badh kai sar sayaam bimu(n)chhat kai su sikhaa te gahio ||

ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਕੋ ਮੂੰਡ ਦਯੋ ਉਪਹਾਸ ਕੈ ਜਿਉ ਚਿਤ ਬੀਚ ਚਹਿਓ ॥੨੦੦੨॥

geh kai teh moo(n)dd ko moo(n)dd dhayo upahaas kai jiau chit beech chahio ||2002||

When he was thus speaking, Krishna advanced forward and with his arrow made him unconscious and caught him by his top-knot and shaving his

head made him look ridiculous.2002.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭ੍ਰਾਤ ਦਸਾ ਪਿਖਿ ਰੁਕਮਿਨੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕੇ ਗਹਿ ਪਾਇ ॥

bhraat dhasaa pikh rukaminee prabh joo ke geh pai ||

ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਸੋ ਸਜਾਮ ਕਬਿ ਭ੍ਰਾਤ ਲਯੋ ਛੁਟਕਾਇ ॥੨੦੦੩॥

anik bhaat so sayaam kab bhraat layo chhuTakai ||2003||

Seeing his brother in such a plight, Rukmani caught hold of the feel of Krishna and got his brother released through several kinds of

requests.2003.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੋਊ ਤਾਹਿ ਸਹਾਇ ਕਉ ਆਵਤ ਭੇ ਸੁ ਹਨੇ ਸਭ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ ॥

jouoo taeh sahai kau aavat bhe su hane sabh hee chit mai cheh kai ||

Those who came for his support, they were also killed as Krishna willed

ਜੋਊ ਸੂਰ ਹਨਿਯੋ ਨ ਹਨਿਯੋ ਛਲ ਸੋ ਅਰੇ ਮਾਰਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ॥

jouoo soor haniyo na haniyo chhal so are maarat hau tuh yau keh kai ||

The warrior who was killed, he was not killed by deception but killed after challenging him

ਬਹੁ ਭੂਪ ਹਨੇ ਗਜਬਾਜ ਰਥੀ ਸਰਤਾ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨ ਚਲੀ ਬਹਿ ਕੈ ॥

bahu bhoop hane gajabaaj rathee sarataa bahu sron chalee beh kai ||

Many kings, elephants, horses and chariot riders were killed and the stream of blood flowed there

ਫਿਰਿ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਕਹੇ ਪੀਯ ਛੋਡ ਦਯੋ ਰੁਕਮੀ ਰਨਿ ਜੀਤਿ ਭਲੇ ਗਹਿ ਕੈ ॥੨੦੦੪॥

fir treey ko kahe peey chhodd dhayo rukamee ran jeet bhale geh kai

||2004||

On the request of Rukmani, Krishna caught and released many warriors of the side of Rukmi.2004.

ਤਉ ਲਉ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਪਰਿਓ ਤਿਨ ਮੈ ਚਿਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥

tau lau gadhaa geh kai balibhadhr pario tin mai chit ros baddaayo ||

ਸਤ੍ਰਨ ਸੈਨ ਭਜਿਯੋ ਜੋਊ ਜਾਤ ਹੋ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਕਉ ਮਿਲਿ ਘਾਯੋ ॥

satran sain bhajiyo jouoo jaat ho sayaam bhanai sabh kau mil ghaayo ||

Till that time, Balram also, getting enraged and carrying his mace, fell upon the army and he knocked down the running army

ਘਾਇ ਕੈ ਸੈਨ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਫਿਰਿ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੀ ਢਿਗ ਆਯੋ ॥

ghai kai sain bhalee bidh so fir ke biraj naik kee ddig aayo ||

ਸੀਸ ਮੁੰਡਿਓ ਰੁਕਮੀ ਕੋ ਸੁਨਿਯੋ ਜਬ ਤੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੦੦੫॥

sees mu(n)ddio rukamee ko suniyo jab to har siau ieh bain sunaayo ||2005||

After killing the army, he came to Krishna and hearing about the shaving of

the head of Rukmi, he said this to Krishna,2005

ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

balabhadhr baach kaanreh joo so ||

Speech of Balram:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭ੍ਰਾਤ ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਰਨ ਬਿਖੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੀਤ ਜੋ ਲੀਨ ॥

bhraat treeaa ko ran bikhai kaanreh jeet jo leen ||

ਸੀਸ ਮੂੰਡ ਤਾ ਕੋ ਦਯੋ ਕਹਿਯੋ ਕਾਜ ਘਟ ਕੀਨ ॥੨੦੦੬॥

sees moo(n)dd taa ko dhayo kahiyo kaaj ghaT keen ||2006||

Though Krishna conquered the brother of Rukmani, but he did not perform

the right type of task by shaving his head.2006.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਅਨਿ ਤੇ ਪੁਰ ਬਾਧਿ ਰਹੋ ਰੁਕਮੀ ਉਤ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਇਤ ਆਏ ॥

an te pur baadh raho rukamee ut dhavaiaaravatee prabh joo it aae ||

Arresting and releasing Rukmi in the city, Krishna came to Dwarka

ਆਇ ਹੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜੀਤਿ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਨ ਦੇਖਨ ਧਾਏ ॥

aai hai kaanreh joo jeet treeaa sabh yau sun kai jan dhekhan dhaae ||

On coming to know that Krishna has conquered and brought Rukmani, the people cam to see her

ਬ੍ਯਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਕਉ ਜੇ ਥੇ ਦਿਜੋਤਮ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁ ਬੁਲਾਏ ॥

bayaeh ke kaaj kau je the dhijotam te sabh hee mil kai su bulaae ||

Several eminent Brahmins were called for performing the wedding-

ceremonies

ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਬਲਵੰਤ ਬਡੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਬੋਲਿ ਪਠਾਏ ॥੨੦੦੭॥

aaur jito balava(n)t badde kab sayaam kahai sabh bol paThaae ||2007||

All the warriors were also invited there.2007.

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਬ੍ਯਾਹ ਸੁਨਿਯੋ ਪੁਰ ਨਾਰਿਨ ਆਵਤ ਭੀ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਗਾਵਤ ॥

kaanreh ko bayaeh suniyo pur naarin aavat bhee sabh hee mil gaavat ||

Hearing about the wedding of Krishna, the ladies of the city came while singing songs

ਨਾਚਤ ਡੋਲਤ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਮਿਲਿ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ॥

naachat ddolat bhaat bhalee kab sayaam bhanai mil taal bajaavat ||

They sand and danced in accompaniment with musical tunes,

ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਰੁਨੀ ਸਭ ਖੇਲਨ ਕਉ ਅਤਿ ਹੀ ਠਟ ਪਾਵਤ ॥

aapas mai mil kai tarunee sabh khelan kau at hee ThaT paavat ||

And the damsels getting together began to laugh and play

ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਐ ਪਿਖਿਬੇ ਕਹੁ ਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਆਵਤ ॥੨੦੦੮॥

aaur kee baat kahaa kaheeaai pikhibe kahu dhev badhoo mil aavat ||2008||

What to speak of other, even the wives of gods came to see this

spectacle.2008.

ਸੁੰਦਰਿ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਨ ਕਉ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਆਵੈ ॥

su(n)dhar naar nihaaran kau taj kai gireh jo ieh kautak aavai ||

ਨਾਚਤ ਕੂਦਤ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਅਉਰ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਵੈ ॥

naachat koodhat bhaat bhalee gireh kee sudh aaur sabhai bisaraavai ||

He, who comes to see the beautiful damsel Rumkani and this pageant, he, joining the dance and sport, forgets the consciousness about his home

ਦੇਖ ਕੈ ਬਜਾਹਹਿ ਕੀ ਰਚਨਾ ਸਭ ਹੀ ਅਪਨੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥

dhekh kai bayaaheh kee rachanaa sabh hee apano man mai sukh paavai ||

ਐਸੇ ਕਹੈ ਬਲਿ ਜਾਹਿ ਸਭੈ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਉ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਲਲਚਾਵੈ ॥੨੦੦੯॥

aaise kahai bal jaeh sabhai jab kaanreh kau dhekh sabhai lalachaavai ||2009||

All are getting pleased, seeing the plan of wedding and seeing Krishna, all are getting charmed in their mind.2009.

ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਬਜਾਹ ਕਉ ਬੇਦੀ ਰਚੀ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਮਿਲ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥

jab kaanreh ke bayaeh kau bedhee rachee pur naar sabhai mil ma(n)gal

gaayo ||

On the completion of the wedding-altar of Krishna, all the women sang songs of praise

ਨਾਚਤ ਭੇ ਨਟੂਆ ਤਿਹ ਠਉਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗਨ ਤਾਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਦ੍ਰਯਾਯੋ ॥

naachat bhe naTooaa teh Thaur miradha(n)gan taal bhalee bidh dhrayaayo

||

The jugglers began to dance according to the musical tune of the drums

ਕੋਟਿ ਕਤੂਹਲ ਹੋਤ ਭਏ ਅਰੁ ਬੇਸਿਯਨ ਕੋ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਆਯੋ ॥

koT katoohal hot bhe ar besiyan ko kachh a(n)t na aayo ||

Many concubines exhibited many kinds of mimicry

ਜੋ ਇਹ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਚਲਿ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਸਭ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੦੧੦॥

jo ieh kautuk dhekhan kau chal aayo huto sabh hee sukh paayo ||2010||

Whosoever came to see this spectacle, obtained extreme delight.2010.

ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਬੇਨੁ ਸਖੀ ਇਕ ਹਾਥਿ ਲੀਏ ਸਖੀ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥

ek bajaavat ben sakhee ik haath le'ee sakhee taal bajaavai ||

Some damsel is playing the flute and someone is clapping her hands

ਨਾਚਤ ਏਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁੰਦਰਿ ਏਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਗਾਵੈ ॥

naachat ek bhalee bidh su(n)dhar su(n)dhar ek bhalee bidh gaavai ||

Someone is dancing according to the norms and someone is singing

ਝਾਜਰ ਏਕ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਕੇ ਬਾਜਤ ਆਏ ਭਲੇ ਇਕ ਹਾਵ ਦਿਖਾਵੈ ॥

jhaajar ek miradha(n)g ke baajat aae bhale ik haav dhikhaavai ||

ਭਾਇ ਕਰੈ ਇਕ ਆਇ ਤਬੈ ਚਿਤ ਕੇ ਰਨਿਵਾਰਨ ਮੋਦ ਬਢਾਵੈ ॥੨੦੧੧॥

bhai karai ik aai tabai chit ke ranivaaran modh baddaavai ||2011||

Someone is ringing the anklet, someone is playing on the drum and someone is showing her charms and someone is pleasing all by exhibiting her charms.2011.

ਬਾਰੁਨੀ ਕੇ ਰਸ ਸੰਗ ਛਕੇ ਜਹ ਬੈਠੇ ਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥

baarunee ke ras sa(n)g chhake jeh baiThe hai kirasan hulaas baddai kai ||

ਕੁੰਕਮ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ਪਟਵਾ ਭਟਵਾ ਅਪਨੇ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥

ku(n)kam ra(n)g ra(n)ge paTavaa bhaTavaa apane at aana(n)dh kai kai ||

The place where Krishna is sitting intoxicated with wine and wearing

happily his red garments,

ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਦੇਤ ਘਨੋ ਧਨ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਨਚਵੈ ਕੈ ॥

ma(n)gan logan dhet ghano dhan sayaam bhanai at hee nachavai kai ||

From that place, he is giving wealth in charity to the dancers and beggars

ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਫੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰਿ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥੨੦੧੨॥

reejh rahe man mai sabh hee fun sree jadhubeer kee or chitai kai ||2012||

And all are getting pleased on seeing Krishna.2012.

ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਜਿਉ ਜਦੁਬੀਰ ਬ੍ਯਾਹ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੋ ॥

bedh ke beech likhee bidh jiau jadhubeer bayaeh tihee bidh keeno ||

ਜੋ ਰੁਕਮੀ ਤੇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੈ ਰੁਕਮਨਿਹਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਜੀਤ ਕੈ ਲੀਨੋ ॥

jo rukamee te bhalee bidh kai rukamaneh ko pun jeet kai leeno ||

Krishna married Rukmani according to the Vedic rites, whom he had

conquered from Rukmi

ਜੀਤਹਿ ਕੀ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਤਿ ਭੀਤਰ ਮੋਦ ਬਢਿਓ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥

jeeteh kee bateeaa sun kai at bheetar modh baddio pur teeno ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਕਉਤਕ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕਉ ਸੁਖ ਦੀਨੋ ॥੨੦੧੩॥

sayaam bhanai ieh kautak kai sabh hee jadhubeeran kau sukh dheeno ||2013||

The mind of all wer full of the happy tidings of victory and seeing this pageant, all the Yadavas were extremely happy.2013.

ਸੁਖ ਮਾਨ ਕੈ ਮਾਇ ਪੀਯੋ ਜਲ ਵਾਰ ਕੈ ਅਉ ਦ੍ਵਿਜ ਲੋਕਨ ਦਾਨ ਦੀਓ ਹੈ ॥

sukh maan kai mai peeyo jal vaar kai aau dhaviaij lokan dhaan dheeo hai ||

The mother made the offering of water and drank it

ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਭੂਅ ਕੋ ਸੁਖ ਆਜ ਸਭੈ ਹਮ ਲੂਟਿ ਲੀਓ ਹੈ ॥

aaise kahiyo sabh hee bhooa ko sukh aaj sabhai ham looT leeo hai ||

She also gave gifts in charity to the Brahmins, everyone believed that,

entire happiness of the universe has been attained

ਆਜ ਹੁਲਾਸ ਭਯੋ ਸਜਨੀ ਉਮਗਿਓ ਨ ਰਹੈ ਕਹਿਓ ਮੋਰ ਹੀਓ ਹੈ ॥

aaj hulaas bhayo sajanee umagio na rahai kahio mor heeo hai ||

The mother said this, "O friend! my mind is extremely happy

ਆਜ ਕੇ ਦਿਵਸ ਹੂੰ ਪੈ ਬਲਿ ਜਾਉ ਅਰੀ ਜਬ ਮੋ ਸੁਤ ਬ੍ਯਾਹ ਕੀਓ ਹੈ ॥੨੦੧੪॥

aaj ke dhivas hoo(n) pai bal jaau aree jab mo sut bayaeh keeo hai ||2014||

I am a sacrifice to this day, when my son has been married."2004.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰੁਕਮਿਨੀ ਹਰਨ ਇਤ ਬ੍ਯਾਹ ਕਰਨ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree dhasam saka(n)dhe bachitr naaTake kirasanaavataare rukaminee haran it bayaeh karan baranana(n) dhiaai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled "Description of the abduction of Rukmani and Her Marriage" in Krishnavatara (Based on Dasam Skandh) in Bachittar

Natak.

ਅਥ ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਕਾ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥

ath pradhuman kaa janam kathana(n) ||

Description of the Birth of Pradyumna

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪੁਰਖ ਤ੍ਰੀਆ ਆਨੰਦ ਸੋ ਬਹੁ ਦਿਨ ਭਏ ਬਿਤੀਤ ॥

purakh treeaa aana(n)dh so bahu dhin bhe biteet ||

ਗਰਭ ਭਯੋ ਤਬ ਰੁਕਮਨੀ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ॥੨੦੧੫॥

garabh bhayo tab rukamanee prabh te param puneet ||2015||

The husband and wife passed many days in comfort and then Rukmani

became pregnant.2015.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਉਪਜਿਯੋ ਬਾਲਕ ਬੀਰ ਨਾਮ ਧਰਿਯੋ ਤਿਹ ਪਰਦੁਮਨ ॥

aupajiyo baalak beer naam dhariyo teh paradhuman ||

ਮਹਾਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ਸਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜਗਤਿ ਜਿਹ ॥੨੦੧੬॥

mahaarathee ran dheer sabh jaanat hai jagat jeh ||2016||

A heroic child named Pradyumna was born, whom the world know as a

great warrior and conqueror of war.2016.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦਸ ਦਿਉਸ ਕੋ ਬਾਲਕ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਲੈ ਤਾਹਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥

dhas dhiaus ko baalak bhayo jab hee tab sa(n)bar dhait lai taeh gayo hai ||

ਸਿੰਧ ਕੇ ਭੀਤਰ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਇਕ ਮਛ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਲੀਲ ਲਯੋ ਹੈ ॥

si(n)dh ke bheetar ddaar dhayo ik machh huto teh leel layo hai ||

When the child was only tan days of age, a demon named Shambar stole him and threw him in the sea, where he was swallowed by a fish

ਮਛ ਸੋਊ ਗਹਿ ਝੀਵਰਿ ਏਕੁ ਸੁ ਸੰਬਰ ਪੈ ਫਿਰਿ ਜਾਇ ਦਯੋ ਹੈ ॥

machh souoo geh jheevar eku su sa(n)bar pai fir jai dhayo hai ||

ਭਛਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਰਸੋਇ ਮੈ ਭੇਜਿ ਦਯੋ ਸੁ ਉਲਾਸ ਕਯੋ ਹੈ ॥੨੦੧੭॥

bhachhan ko fun taeh rasoi mai bhej dhayo su ulaas kayo hai ||2017||

A fisherman caught that fish and brought it to Shambar, who, getting

pleased, sent it to the kitchen for cooking.2017.

ਜਬ ਮਛ ਕੋ ਪਾਰਨ ਪੇਟ ਲਗੇ ਤਬ ਸੁੰਦਰ ਬਾਰਿਕ ਏਕ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab machh ko paaran peT lage tab su(n)dhar baarik ek nihaariyo ||

When the belly of the fish was torn open, a beautiful child was seen there

ਹੋਇ ਦਇਆਲ ਵਤੀ ਸੁ ਤ੍ਰੀਆ ਕਰੁਨਾ ਰਸੁ ਪੈ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨਿ ਧਾਰਿਯੋ ॥

hoi dhiaal vatee su treeaa karunaa ras pai chit mai tin dhaariyo ||

The kitchen maid was filled with pity

ਤੇਰੋ ਕਹਿਯੋ ਪਤਿ ਹੈ ਇਮ ਨਾਰਦ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

tero kahiyo pat hai im naaradh sayaam bhanai ieh bhaat uchaariyo ||

Narada came and said to her, “He is your husband

ਸੋ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਨਿ ਨਾਰਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਭਰਤਾ ਕਰਿ ਪਾਰਿਯੋ ॥੨੦੧੮॥

so bateeaa sun kai mun naar bhalee bidh so bharataa kar paariyo ||2018||

” And that women, considering his her husband, brought him up.2018.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਪੋਖਨ ਬਹੁਤੁ ਦਿਵਸ ਜਬ ਕਰੀ ॥

pokhan bahut dhivas jab karee ||

ਤਬ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤ੍ਰੀਆ ਕੀ ਧਰੀ ॥

tab ieh dhirasaT treeaa kee dharee ||

After being brought up for a good deal of time, he thought about a woman

in his mind

ਕਾਮ ਭਾਵ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਚਹਿਯੋ ॥

kaam bhaav chit bheetar chahiyo ||

ਰੁਕਮਿਨਿ ਸੁਤ ਸਿਉ ਬਚ ਇਹ ਕਹਿਯੋ ॥੨੦੧੯॥

rukamin sut siau bach ieh kahiyo ||2019||

The woman also, with sexual desire, said this to the son of Rukmani.2019.

ਮੈਨਵਤੀ ਤਬ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥

mainavatee tab bain sunaae ||

ਤੁਮ ਮੋ ਪਤਿ ਰੁਕਮਿਨਿ ਕੇ ਜਾਏ ॥

tum mo pat rukamin ke jaae ||

Then Mainvati said this, “You are the son of Rukmani and also my

husband

ਤੁਮ ਕੋ ਸੰਬਰ ਦਾਨਵ ਹਰਿਯੋ ॥

tum ko sa(n)bar dhaanav hariyo ||

ਆਨਿ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਭੀਤਰ ਡਰਿਯੋ ॥੨੦੨੦॥

aan si(n)dh ke bheetar ddariyo ||2020||

The demon Shambar had stolen you and thrown you into the sea.2020.

ਤਬ ਇਕ ਮਛ ਲੀਲ ਤੁਹਿ ਲਯੋ ॥

tab ik machh leel tuh layo ||

ਸੋ ਭੀ ਮਛ ਫਾਸਿ ਬਸਿ ਭਯੋ ॥

so bhee machh faas bas bhayo ||

“Then a fish had swallowed you and that fish was also caught

ਝੀਵਰ ਫਿਰਿ ਸੰਬਰ ਪੈ ਲਿਆਯੋ ॥

jheevar fir sa(n)bar pai liaayo ||

ਤਿਹ ਹਮ ਪੈ ਭਛਨ ਹਿਤ ਦਿਆਯੋ ॥੨੦੨੧॥

teh ham pai bhachhan hit dhiaayo ||2021||

The fisherman brought it to Shambar, where he sent it to me for

cooking.2021.

ਜਬ ਹਮ ਪੇਟ ਮਛ ਕੋ ਫਾਰਿਯੋ ॥

jab ham peT machh ko faariyo ||

ਤਬ ਤੋਹਿ ਕਉ ਮੈ ਨੈਨਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

tab toh kau mai nain nihaariyo ||

“When I tore open the belely of the fish, I saw you there

ਮੋਰੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਦਇਆ ਅਤਿ ਆਈ ॥

more hiradhai dhiaa at aaiee ||

ਅਉ ਨਾਰਦ ਇਹ ਭਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥੨੦੨੨॥

aau naaradh ieh bhaat sunaiee ||2022||

My, mind became pitiful and at the same time Narada said to me.2022.

ਇਹ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਆਹੀ ॥

eeh avataar madhan ko aahee ||

ਢੂੰਢਤ ਫਿਰਤ ਰੈਨ ਦਿਨ ਜਾਹੀ ॥

ddoo(n)ddat firat rain dhin jaahee ||

“That he is the incarnation of Kamadeva (the god of love), whom you seek day and night

ਮੈ ਪਤਿ ਲਖਿ ਤੁਹਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥

mai pat lakh tuh sevaa karee ||

ਅਬ ਮੈ ਮਦਨ ਕਥਾ ਚਿਤ ਧਰੀ ॥੨੦੨੩॥

ab mai madhan kathaa chit dharee ||2023||

I have served you, considering you as my husband and seeing you now I

am under the impact of sexual desire.2023.

ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪ ਕਾਇਆ ਤੁਹਿ ਜਰੀ ॥

rudhr kop kaiaa tuh jaree ||

ਤਬ ਮੈ ਪੂਜਾ ਸਿਵ ਕੀ ਕਰੀ ॥

tab mai poojaa siv kee karee ||

ਬਰੁ ਸਿਵ ਦਯੋ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਹੈ ॥

bar siv dhayo hulaas baddai hai ||

ਭਰਤਾ ਵਹੀ ਮੂਰਤਿ ਤੂ ਪੈ ਹੈ ॥੨੦੨੪॥

bharataa vahee moorat too pai hai ||2024||

“When, because of Shiva’s anger, your body was burnt to ashes, then I had meditated on Shiva, who, getting pleased, had bestowed on me this

boon that the same husband would be attained by me.”2024.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਬ ਹਉ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਕੀ ਭਈ ਰਸੋਇਨ ਆਇ ॥

tab hau sa(n)bar dhait kee bhiee rasoin aai ||

“Then I became a kitchenmaid of Shambar

ਅਬ ਭਰਤਾ ਮੁਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਤੂ ਸੁੰਦਰ ਦਯੋ ਬਨਾਇ ॥੨੦੨੫॥

ab bharataa muh rudhr too su(n)dhar dhayo banai ||2025||

Now Shiva has made you the same charming one.”2025.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਆਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥

sut kaanreh ke yau bateeyaa sun kai aapane chit mai at krodh baddaayo ||

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਧਾਯੋ ॥

baan kamaan kirapaan gadhaa geh kai ar ke badh kaaran dhaayo ||

Hearing these words, the son of Krishna got extremely enraged and catching hold of bow, arrows and mace moved to kill the enemy

ਧਾਮ ਜਹਾ ਤਿਹ ਬੈਰੀ ਕੋ ਥੇ ਤਿਹ ਦ੍ਵਾਰ ਪੈ ਜਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

dhaam jahaa teh bairee ko the teh dhavaiaar pai jai kai bain sunaayo ||

ਜਾਹਿ ਕਉ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਡਾਰ ਦਯੋ ਅਬ ਸੋ ਤੁਹਿ ਸੋ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ ॥੨੦੨੬॥

jaeh kau si(n)dh mai ddaar dhayo ab so tuh so larabe kahu aayo ||2026||

He began to challenge the enemy on reaching his place, “The one whom you had thrown into the sea, has now come to fight with you.2026.

ਯੌ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੁ ਸੁਤ ਸਜਾਮ ਤੋ ਸੰਬਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਯੋ ॥

yau jab bain kahu sut sayaam to sa(n)bar sasatr gadhaa geh aayo ||

When the son of Krishna uttered these words, then Shamber came forward

holding his weapons including the mace

ਜੈਸੇ ਕਹੀ ਬਿਧਿ ਜੁਧਹਿ ਕੀ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਤਾਹੀ ਨੇ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

jaise kahee bidh judheh kee teh bhaat so taahee ne judh machaayo ||

He began the fight, keeping before him the norms of fighting

ਆਪ ਭਜਿਯੋ ਨਹਿ ਤਾ ਭੂਅ ਤੇ ਨਹਿ ਵਾਹਿ ਕਉ ਤ੍ਰਾਸ ਦੈ ਪੈਗੁ ਭਜਾਯੋ ॥

aap bhajiyo neh taa bhooa te neh vaeh kau traas dhai paig bhajaayo ||

He did not run away from the battle and began to frighten Pradyumna in order to restrain him from fighting

ਆਹਵ ਯਾ ਬਿਧਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤ ਸੋ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੦੨੭॥

aahav yaa bidh hot bhayo keh kai ieh bhaat so sayaam sunaayo ||2027||

According to the poet Shyam, in this way, this battle continued there.2027.

ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਠਾ ਜਬ ਮਾਰ ਮਚੀ ਅਰਿ ਜਾਤ ਭਯੋ ਨਭਿ ਮੈ ਛਲੁ ਕੈ ਕੈ ॥

at hee teh Thaa jab maar machee ar jaat bhayo nabh mai chhal kai kai ||

ਲੈ ਕਰਿ ਪਾਹਨ ਬ੍ਰਿਸਟ ਕਰੀ ਸੁਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

lai kar paahan birasaT karee sut sayaam ke pai at krudhat havai kai ||

When the dreadful fighting continued there, the enemy deceptively

reached the sky and from there he showered stones on the son of Krishna

ਸੋ ਇਨ ਪਾਹਨ ਬਿਅਰਥ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੋ ਸਰ ਏਕਹਿ ਏਕ ਲਗੈ ਹੈ ॥

so in paahan biarath kare tin ko sar ekeh ek lagai hai ||

ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਬੇਧ ਕੈ ਭੂਮਿ ਡਰਿਓ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥੨੦੨੮॥

sasatran so teh ko tan bedh kai bhoom ddario at ros baddai kai ||2028||

Pradyumna made those stones harmless with his arrows by intercepting them and pierced his body with his weapons, causing him to fall on the ground.2028.

ਅਸਿ ਐਚਿ ਝਟਾਕ ਲਯੋ ਕਟਿ ਤੇ ਸਿਰਿ ਸੰਬਰ ਕੈ ਸੁ ਝਟਾਕ ਦੇ ਝਾਰਿਯੋ ॥

as aaich jhaTaak layo kaT te sir sa(n)bar kai su jhaTaak dhe jhaariyo ||

Pradyumna struck his sword with a jerk and cutting the head of Shambar

threw it down

ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਨ ਹੇਰਤ ਜੇ ਤਿਨ ਪਉਰਖ ਦੇਖ ਕੈ ਧੰਨਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

dhevan ke gan herat je tin paurakh dhekh kai dha(n)n uchaariyo ||

The gods, seeing such a bravery, hailed him

ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਕੈ ਬਿਮੁਛਿਤ ਸ੍ਰੋਨ ਸੰਬੂਹ ਧਰਾ ਪੈ ਬਿਥਾਰਿਯੋ ॥

bhoom girai dhayo kai bimuchhit sron sa(n)booh dharaa pai bithaariyo ||

Making the demon unconscious, he knocked him down on the earth

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਪੂਤ ਸਪੂਤ ਭਯੋ ਜਿਨਿ ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤੇ ਸੰਬਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥੨੦੨੯॥

kaanreh ko poot sapoot bhayo jin ek kirapaan te sa(n)bar maariyo ||2029||

Bravo to the son of Krishna, who killed Shambar with one blow of his sword.2029.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਹਰਿ ਲੈ ਗਯੋ ਇਤ ਸੰਬਰ ਕੋ ਪਰਦੁਮਨ ਬਧ ਕੀਓ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare paradhuman sa(n)bar dhait har lai gayo it sa(n)bar ko paradhuman badh keeo dhiaai

samaapatam ||

ਅਥ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਕੋ ਬਧਿ ਰੁਕਮਿਨ ਕੋ ਮਿਲੇ ॥

ath paradhuman sa(n)bar ko badh rukamin ko mile ||

End of the chapter 'Description of the Abduction of Pradyumna by the demon Shambar and killing of Shambar by Pradyumna' in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਿਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਪਰਦੁਮਨਿ ਆਯੋ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰੇਹ ॥

teh ko badh kai paradhuman aayo aapane greh ||

ਰਤਿ ਆਪਨੇ ਪਤਿ ਸੰਗਿ ਤਬੈ ਕਹਿਓ ਬਢੈ ਕੈ ਨੇਹ ॥੨੦੩੦॥

rat aapane pat sa(n)g tabai kahio baddai kai neh ||2030||

After killing him, Pradyumna came to his home, then Rati was extremely

pleased to meet her husband.2030.

ਚੀਲਿ ਆਪ ਹੁਇ ਆਪਨੇ ਊਪਰਿ ਪਤਹਿ ਚੜਾਇ ॥

cheel aap hui aapane uoopar pateh chaRai ||

ਰੁਕਮਿਨਿ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਥੋ ਜਹਾ ਤਹਿ ਹੀ ਪਹੁੰਚੀ ਆਇ ॥੨੦੩੧॥

rukamin ko gireh tho jahaa teh hee pahu(n)chee aai ||2031||

After transformed herself into a culture and got her husband mounted on her and carrying him reached the palace of Rukmani.2031.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਛੋਰ ਕੈ ਚੀਲ ਕੋ ਰੂਪ ਦਯੋ ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥

chhor kai cheel ko roop dhayo treeaa ko at su(n)dhar roop banaayo ||

ਵਾਹਿ ਉਤਾਰ ਕੈ ਕੰਧਹਿ ਤੇ ਤਿਹ ਕੰਧਿ ਪਟੰਬਰ ਪੀਤ ਧਰਾਯੋ ॥

vaeh utaar kai ka(n)dheh te teh ka(n)dh paTa(n)bar peet dharaayo ||

She abandoned there the body of vulture and assumed her own beautiful figure of a woman after dismounting Pradyumna from her shoulder, she

caused him to wear the yellow garments

ਸੋਰਹ ਹਜਾਰ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਥੀ ਜਹਿ ਠਾਢਿ ਤਿਨੈ ਇਹ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥

soreh hajaar treeaa sabh thee jeh Thaadd tinai ieh roop dhikhaayo ||

ਸੁ ਸੁਕਚੀ ਚਿਤ ਬੀਚ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਲਖਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥੨੦੩੨॥

s sukachee chit beech sabhai ieh bhaat lakhiyo biraj naik aayo ||2032||

Sixteen thousand women saw Pradyumna there and they thought with caution that perhaps Krishna himself had come there.2032.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਤ੍ਰੀਅ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਕਚਾਹੀ ॥

taeh nihaar kai sayaam see moorat treea sabhai man mai sukachaahee ||

ਲਿਆਯੋ ਹੈ ਆਨਿ ਬਧੂ ਕੋਊ ਬ੍ਯਾਹਿ ਕਹੈ ਸਖੀ ਕੀ ਸੁ ਸਖੀ ਗਹਿ ਬਾਹੀ ॥

liaayo hai aan badhoo kouoo bayaeh kahai sakhee kee su sakhee geh baahee ||

Seeing the likeness of Krishna in Pradyumna, the women said in their state

of shyness that Krishna had then wedded and brought another damsel

ਏਕ ਨਿਹਾਰਿ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੈ ਉਰਿ ਓਰਿ ਬਿਚਾਰ ਭਲੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

ek nihaar kahai teh kai ur or bichaar bhale man maahee ||

ਲਛਨ ਅਉਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਏਕ ਲਤਾ ਭ੍ਰਿਗੁ ਕੀ ਉਰਿ ਨਾਹੀ ॥੨੦੩੩॥

lachhan aaur sabhai har ke ieh ek lataa bhirag kee ur naahee ||2033||

One woman, looking towards him, said in her mind, “All other signs on his body are similar to Krishna but there is no mark of the foot of the sage

Bhrigu on his chest.”2033.

ਪੇਖਤ ਤਾਹਿ ਰੁਕਮਨਿ ਕੇ ਸੁ ਪਯੋਧਰ ਵਾ ਪਯ ਸੋ ਭਰਿ ਆਏ ॥

pekhat taeh rukaman ke su payodhar vaa pay so bhar aae ||

Seeing Pradyumna, the teats of Rukmani were filled with milk

ਮੋਹੁ ਬਢਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰੁਨਾ ਰਸੁ ਸੋ ਢੁਰਿ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥

moh baddiyo at hee chit mai karunaa ras so ddur bain sunaae ||

In her attachment she said modestly,

ਐਸੇ ਸਖੀ ਕਹਿਓ ਮੋ ਸੁਤ ਥੋ ਪ੍ਰਭ ਦੈ ਹਮ ਕੋ ਹਮ ਤੇ ਜੁ ਛਿਨਾਏ ॥

aaise sakhee kahio mo sut tho prabh dhai ham ko ham te ju chhinaae ||

“O friend! my son was just like him, O Lord! give back to me my own son

ਯੌ ਕਹਿ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਲਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਬਹਾਏ ॥੨੦੩੪॥

yau keh saas usaas layo kab sayaam kahai dhouoo nain bahaae ||2034||

” Saying thus, she heaved a long breath and the tears rushed forth from

both her eyes.2034.

ਇਤਿ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਇ ਗਯੋ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਓਰਿ ਰਹੇ ਟਕ ਲਾਈ ॥

eit te biraj naik aai gayo ieh moorat or rahe Tak laiee ||

Krishna came form this side and everyone began to stare at him

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਨਾਰਦ ਆਇ ਗਯੋ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਤਿਨਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥

tau hee lau naaradh aai gayo birathaa sabh hee tin bhaakh sunaiee ||

Then Narada came and he related the whole story.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੋ ਈ ਹੈ ਇਹ ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰ ਬਾਜੀ ਬਧਾਈ ॥

kaanreh joo poot tihaaro iee hai ieh yau sun kai pur baajee badhaiee ||

He said, “O Krishna! He is your son,” hearing this, the songs of joy were sung in the whole city

ਭਾਗਨ ਕੀ ਨਿਧਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਮਨੋ ਇਹ ਦਿਵਸਹਿ ਪਾਈ ॥੨੦੩੫॥

bhaagan kee nidh sayaam bhanai jadhubeer mano ieh dhivaseh paiee ||2035||

It appeared that Krishna had obtained an ocean of fortune.2035.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਬਧ ਕੈ ਰੁਕਮਿਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਆਈ ਮਿਲਤ ਭਏ ॥

eit sree dhasam saka(n)dhe bachitr naaTak kirasanaavataare paradhuman

sa(n)bar dhait badh kai rukamin kaanreh joo ko aaiee milat bhe ||

End of the description of Pradumna meeting with Krishna after killing the demon Shambar in Krishnavatara based on Dasam Skandh in Bachittar Natak.

ਅਥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਸੂਰਜ ਤੇ ਮਨਿ ਲਿਆਏ ਜਾਮਵੰਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ath satraajit sooraj te man liaae jaamava(n)t badh kathana(n) ||

Now begins the description of bringing of the jewel by Satrajit from Surya an dthe killing of Jamwant

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਤ ਸੂਰਜ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਬਲਵਾਨ ॥

eit sooraj sevaa karee satraajit balavaan ||

ਰਵਿ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਮਨਿ ਦਈ ਉਜਲ ਆਪ ਸਮਾਨ ॥੨੦੩੬॥

rav teh ko tab man dhiee ujal aap samaan ||2036||

The powerful Satrajit (a Yadava) served the god Surya, and he bestowed

upon him the gift of jewel bright like himself.2036.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਲੈ ਮਨਿ ਸੂਰਜ ਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤ ਜੁ ਤਾ ਦਿਨ ਆਪਨੇ ਧਾਮਹਿ ਆਯੋ ॥

lai man sooraj te ar jeet ju taa dhin aapane dhaameh aayo ||

Satrajit after taking the jewel from Surya came to his home

ਜੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਸੇਵ ਘਨੋ ਰਵਿ ਕੋ ਚਿਤ ਤਾ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥

jo kab sayaam bhanai kar sev ghano rav ko chit taa rijhavaayo ||

And he had pleased Surya after extremely faithful service

ਅਉ ਕਰਿ ਕੈ ਤਪਸਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਹਿਤ ਸੋ ਤਿਹ ਕਉ ਜਬ ਗਾਯੋ ॥

aau kar kai tapasayaa at hee teh kee hit so teh kau jab gaayo ||

Now he performed many austere self-mortifications and sang the praises of the Lord

ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਪੁਰ ਲੋਗਨ ਯੌ ਜਦੁਬੀਰ ਪੈ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੦੩੭॥

so sun kai su birathaa pur logan yau jadhubeer pai jai sunaayo ||2037||

Seeing him in such a state, the citizens gave his description to

Krishna.2037.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨ੍ਹ ਬੁਲਾਇ ਅਰੰਜਿਤ ਕਉ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਆਇਸ ਦੀਨੋ ॥

kaanreh bulai ara(n)jit kau has kai mukh te ieh aais dheeno ||

ਭੂਪ ਕਉ ਦੈ ਤੁ ਕਹਿਓ ਅਬ ਹੀ ਰਵਿ ਤੇ ਜੁ ਰਿਝਾਇ ਕੈ ਤੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥

bhoop kau dhai ta kahio ab hee rav te ju rijhai kai tai dhan leeno ||

Krishna called Satrajit and said to him, "The wealth of jewel that you have obtained from Surya, give that to the king"

ਜੋ ਚਹਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਚਪਲਾ ਦੁਤਿ ਯਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਇਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕੀਨੋ ॥

jo cheh kai chit mai chapalaa dhut yaeh kahiyo in naik na keeno ||

There was a flash of lighting in his mind and he did not do according to the

desire of Krishna

ਮੋਨ ਹੀ ਠਾਨ ਕੇ ਬੈਠਿ ਰਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਉਤਰੁ ਨੈਕੁ ਨ ਦੀਨੋ ॥੨੦੩੮॥

mon hee Thaan ke baiTh rahiyo birajanaath ko utar naik na dheeno ||2038||

He sat silently and he also did not give any reply to Krishna’s words.2038.

ਪ੍ਰਭ ਯੌ ਬਤੀਆ ਕਹਿ ਬੈਠਿ ਰਹਿਯੋ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਅਖੇਟ ਕੇ ਕਾਜ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥

prabh yau bateeaa keh baiTh rahiyo teh bhraat akheT ke kaaj padhaariyo ||

The Lord having uttered the said words, sat silently, but his brother went away for hunting towards the forest

ਬਾਧ ਭਲੇ ਮਨਿ ਕਉ ਸਿਰ ਪੈ ਸਭ ਹੂੰ ਜਨ ਦੂਸਰ ਭਾਨੁ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

baadh bhale man kau sir pai sabh hoo(n) jan dhoosar bhaan bichaariyo ||

He was wearing the jewel on his head and it appeared that a second sun had risen

ਕਾਨਨ ਕੇ ਜਬ ਬੀਚ ਗਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਬਡੋ ਇਕ ਯਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

kaanan ke jab beech gayo miragaraaj baddo ik yaeh nihaariyo ||

When he went within the forest, he saw a lion there

ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਵਾ ਸਹਿ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਫਿਰਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥੨੦੩੯॥

taan kai baan chalaavat bhayo sar vaa seh kai ieh ko fir maariyo ||2039||

There he discharged several arrow one after the other towards the

lion.2039.

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਤਿਨਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਸਰਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

jab tin ke har ke sar maariyo ||

ਤਬ ਕੇ ਹਰਿ ਪੁਰਖਤ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

tab ke har purakhat sa(n)bhaariyo ||

When the arrow was shot on the head of the lion, the lion sustained his strength

ਏਕ ਚਪੇਟ ਚਉਕਿ ਤਿਹ ਮਾਰੀ ॥

ek chapeT chauk teh maaree ||

ਮਨਿ ਸਮੇਤ ਲਈ ਪਾਗ ਉਤਾਰੀ ॥੨੦੪੦॥

man samet liee paag utaaree ||2040||

He gave a slap and caused his turban to fall down alongwith the

jewel.2040.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਿਹ ਬਧ ਕੈ ਮਨਿ ਪਾਗ ਲੈ ਸਿੰਘ ਧਸਿਯੋ ਬਨਿ ਜਾਇ ॥

teh badh kai man paag lai si(n)gh dhasiyo ban jai ||

ਭਾਲਕ ਏਕ ਬਡੋ ਹੁਤੋ ਤਿਹਿ ਹੇਰਿਓ ਮਿਰਗਰਾਇ ॥੨੦੪੧॥

bhaalak ek baddo huto teh herio miragarai ||2041||

After killing him and taking his turban and jewel, the lion went away to the

forest, where he saw a big bear.2041.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭਾਲਕ ਦੇਖਿ ਮਨੀ ਦੁਤਿ ਕਉ ਸੁ ਲਖਿਯੋ ਕੋਊ ਕੇਹਰਿ ਲੈ ਫਲੁ ਆਯੋ ॥

bhaalak dhekh manee dhut kau su lakhiyo kouoo kehar lai fal aayo ||

Seeing the jewel, the bear thought that the lion was bringing some fruit

ਯਾ ਫਲ ਕਉ ਅਬ ਭਛ ਕਰੋ ਸੁ ਛੁਧਾਤਰੁ ਹ੍ਵੈ ਤਹ ਭਛਨ ਧਾਯੋ ॥

yaa fal kau ab bhachh karo su chhudhaatar havai teh bhachhan dhaayo ||

He contemplated that he was hungry, therefore he would eat that fruit

ਜਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਥੋ ਜਾਤ ਚਲਿਯੋ ਤਿਉ ਅਚਾਨਕ ਆਇ ਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

jayo miragaraaj tho jaat chaliyo tiau achaanak aai kai judh machaayo ||

ਏਕ ਚਪੇਟ ਚਟਾਕ ਦੈ ਮਾਰਿ ਝਟਾਕ ਦੈ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੦੪੨॥

ek chapeT chaTaak dhai maar jhaTaak dhai si(n)gh ko maar giraayo ||2042||

When the lion was moving away, the bear suddenly attacked him and after

dreadful battle, he killed the lion with one slap.2042.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਾਮਵਾਨ ਬਧਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਨਿ ਲੈ ਮਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥

jaamavaan badh si(n)gh ko man lai man sukh pai ||

ਜਹਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਪਨ ਹੁਤੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਿਯੋ ਆਇ ॥੨੦੪੩॥

jahaa gireh aapan huto teh hee pahuchiyo aai ||2043||

Jamwant, the after killing the lion, returned to his home with a happy mind and went to sleep.2043.

ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਲਖਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਸਭਨਨ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥

satraajit lakh bhedh neh sabhanan kahiyo sunai ||

ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਾਰਿ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕਉ ਲੀਨੀ ਮਨਿ ਛੁਟਕਾਇ ॥੨੦੪੪॥

kirasan maar muh bhraat kau leenee man chhuTakai ||2044||

On this side, Satrajit, thinking about the mystery, said within the hearing of everyone, “Krishna has snatched away the jewel after killing my

brother.”2044.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਚਰਚਾ ਪ੍ਰਭ ਜੁ ਆਪਨੇ ਢਿਗ ਜਾ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥

yau sun kai charachaa prabh joo aapane ddig jaa teh ko su bulaayo ||

Hearing this discussion, the Lord called him

ਸਤ੍ਰਾਜੀਤ ਕਹੈ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਹਨਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨਿ ਹੇਤੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥

satraajeet kahai muh bhraat haniyo har joo man het sunaayo ||

Satrajit said again, “Krishna has killed my brother for the sake of the jewel,”

ਐਸੇ ਕੁਬੋਲ ਸੁਨੇ ਮਨੂਆ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਹਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਤਾਯੋ ॥

aaise kubol sune manooaa hamaro at krodheh ke sa(n)g taayo ||

Hearing these words, the mind of Krishna was filled with rage

ਤਾ ਤੇ ਚਲੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਿਹ ਸੋਧ ਕਉ ਹਉ ਹੂੰ ਚਲੋ ਕਹਿ ਖੋਜਨ ਧਾਯੋ ॥੨੦੪੫॥

taa te chalo tum hoo(n) teh sodh kau hau hoo(n) chalo keh khojan dhaayo

||2045||

He said, “you should also accompany me for searching you brother.”2045.

ਜਾਦਵ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜਬੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਖੋਜਨ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥

jaadhav lai birajanaath jabai apane sa(n)g khojan taeh sidhaare ||

ਅਸ੍ਵਪਤੀ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਸੁ ਤਹੀ ਏ ਗਏ ਦੋਊ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੇ ॥

asavaipatee bin praan pare su tahee e ge dhouoo jai nihaare ||

Krishna, taking the Yadavas with him, went in search of the brother of Satrajit and reached there where Ashvapati was lying dead

ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਤਹ ਖੋਜ ਪਿਖਿਯੋ ਇਹ ਵਾ ਹੀ ਹਨੇ ਭਟ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੇ ॥

kehar ko teh khoj pikhiyo ieh vaa hee hane bhaT aaise pukaare ||

The people looked for the lion here and there and imagined that he had been killed by the lion

ਆਗੇ ਜੌ ਜਾਹਿ ਤੋ ਸਿੰਘ ਪਿਖਿਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਚਉਕਿ ਪਰੇ ਸਭ ਪਉਰਖ ਵਾਰੇ ॥੨੦੪੬॥

aage jau jaeh to si(n)gh pikhiyo mirat chauk pare sabh paurakh vaare ||2046||

When they advanced further a little, they saw the dead lion, seeing him, all

of them were wonder-struck and got agitated.2046.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਹ ਭਾਲਕ ਕੇ ਖੋਜ ਕਉ ਚਿਤੈ ਰਹੇ ਸਿਰ ਨਾਇ ॥

teh bhaalak ke khoj kau chitai rahe sir nai ||

ਜਹਾ ਖੋਜ ਤਿਹ ਜਾਤ ਪਗ ਤਹਾ ਜਾਤ ਭਟ ਧਾਇ ॥੨੦੪੭॥

jahaa khoj teh jaat pag tahaa jaat bhaT dhai ||2047||

All of them went with bowed heads in search of the bear and wherever they found the footprints of the bear, they continued to move in that

direction.2047.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਬਰੁ ਦਾਨਿ ਦਏ ਅਸੁਰਾਰਿ ਜਿਤੇ ਸਭ ਦਾਨਵ ਭਾਗੇ ॥

jaa prabh ke bar dhaan dhe asuraar jite sabh dhaanav bhaage ||

The Lord, whose boon resulted in the victory over the demons, who had all run away

ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਸਤ੍ਰਨ ਨਾਸ ਕਯੋ ਸਸਿ ਸੂਰ ਥਪੇ ਫਿਰਿ ਕਾਰਜ ਲਾਗੇ ॥

jaa prabh satran naas kayo sas soor thape fir kaaraj laage ||

The Lord who destroyed the enemies and Surya and Chandra began to perform their duties

ਸੁੰਦਰ ਜਾਹਿ ਕਰੀ ਕੁਬਿਜਾ ਛਿਨ ਬੀਚ ਸੁਗੰਧਿ ਲਗਾਵਤ ਬਾਗੇ ॥

su(n)dhar jaeh karee kubijaa chhin beech suga(n)dh lagaavat baage ||

He, who made Kubja, a most beautiful woman in an instant and incensed

the atmosphere

ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨੇ ਕਾਰਜ ਹੇਤੁ ਸੁ ਜਾਤ ਹੈ ਰੀਛ ਕੇ ਖੋਜਹਿ ਲਾਗੇ ॥੨੦੪੮॥

so prabh apane kaaraj hetu su jaat hai reechh ke khojeh laage ||2048||

The same Lord is going in search of the bear for his task.2048.

ਖੋਜ ਲੀਏ ਸਭ ਏਕੁ ਗੁਫਾ ਹੂ ਪੈ ਜਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਐਸੇ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

khoj le'ee sabh ek gufaa hoo pai jaat bhe har aaise uchaariyo ||

All of them discovered him in a cave, then Krishna said, “Is there any powerful person who can enter this cave

ਹੈ ਕੋਊ ਸੂਰ ਧਸੈ ਇਹ ਬੀਚ ਨ ਕਾਹੂੰ ਬਲੀ ਪੁਰਖਤ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

hai kouoo soor dhasai ieh beech na kaahoo(n) balee purakhat sa(n)bhaariyo ||

” But none of them gave a reply in the affirmative

ਯਾ ਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਧਸਿਯੋ ਸੋਈ ਰੀਛ ਸਭੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

yaa hee ke beech dhasiyo soiee reechh sabho man mai ieh bhaat bichaariyo ||

Everyone thought that the bear was in the same cave, but still some of

them said that he had not entered it

ਕੋਊ ਕਹੈ ਨਹਿ ਯਾ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਰੇ ਹਮ ਖੋਜ ਇਹੀ ਮਹਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੨੦੪੯॥

kouoo kahai neh yaa mai kahiyo har re ham khoj ihee meh ddaariyo ||2049||

Krishna said that the bear was in that cave.2049.

ਕੋਊ ਨ ਬੀਰ ਗੁਫਾ ਮੈ ਧਸਿਯੋ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਤਾਹਿ ਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਗਯੋ ਹੈ ॥

kouoo na beer gufaa mai dhasiyo tab aap hee taeh mai sayaam gayo hai ||

When none of the present heroes went into the cave, Krishna himself went therein

ਭਾਲਕ ਲੈ ਸੁਧਿ ਬੀਚ ਗੁਫਾਹੂੰ ਕੈ ਜੁਧੁ ਕੋ ਸਾਮੁਹੇ ਕੋਪ ਅਯੋ ਹੈ ॥

bhaalak lai sudh beech gufaahoo(n) kai judh ko saamuhe kop ayo hai ||

The bear also imagined the arrival of somebody and in great fury, rushed forward for fighting

ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਉਹ ਸੋ ਦਿਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਾਹਨ ਜੁਧੁ ਕਯੋ ਹੈ ॥

sayaam joo sayaam bhanai uh so dhin dhavaiaadhas baahan judh kayo hai ||

ਜੁਧੁ ਇਤ ਜੁਗ ਚਾਰਨਿ ਮੈ ਨਹਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਕਬੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੦੫੦॥

judh it jug chaaran mai neh havai hai kabai kabahoo(n) na bhayo hai

||2050||

The poet says that Krishna waged such a battle with him for twelve days, which has not been fought earlier and will not be fought afterwards in the four ages.2050.

ਦ੍ਵਾਦਸ ਦਿਉਸ ਭਿਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨ ਨਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਨੈਕੁ ਡਰਾਨੋ ॥

dhavaiaadhas dhiaus bhire dhin rain nahee teh te har naik ddaraano ||

For twelve days and nights, Krishna continued fighting and did not feel afraid, even slightly

ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਫੁਨਿ ਤਉਨ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਨੋ ॥

laatan mookan ko at hee fun taun gufaa meh judh machaano ||

There was dreadful battle with legs and fist,

ਪਉਰਖ ਭਾਲਕ ਕੋ ਘਟਿ ਗਯੋ ਇਹ ਮੈ ਬਹੁ ਪਉਰਖ ਤਾ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥

paurakh bhaalak ko ghaT gayo ieh mai bahu paurakh taa pahichaano ||

Feeling the strength of Krishna, the power of the bear declined

ਜੁਧੁ ਕੋ ਛਾਡ ਕੈ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਰਾਮ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨੋ ॥੨੦੫੧॥

judh ko chhaadd kai pai pariyo jadhubeer ko raam sahee kar jaano ||2051||

He abandoned th fighting and considering Krishna as the Lord, he fell

down at his feet.2051.

ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ਘਿਘਿਆਨੋ ਘਨੋ ਬਤੀਯਾ ਅਤਿ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭਾਖੀ ॥

pai pariyo ghighiaano ghano bateeyaa at dheen havai yaa bidh bhaakhee ||

ਹੋ ਤੁਮ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਰੀਆ ਤੁਮ ਹੀ ਪੁਨਿ ਲਾਜ ਦਰੋਪਤੀ ਰਾਖੀ ॥

ho tum raavan ke mareeaa tum hee pun laaj dharopatee raakhee ||

He beseeched earnestly on falling at his feet and said with utter humility, “You are the killer of Ravana and the saviour of the honour of Draupadi

ਭੂਲ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁ ਛਿਮਾ ਕਰੀਯੈ ਸਿਵ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ ॥

bhool bhiee ham te prabh joo su chhimaa kareeyai siv sooraj saakhee ||

“O Lord! considering Surya and Chandra as my witnesses, I request for the forgiveness of my fault

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਰਾਖੀ ॥੨੦੫੨॥

yau keh kai dhuhitaa ju hutee souoo lai birajanaath ke agraj raakhee ||2052||

” Saying this, he presented before Krishna his daughter as an

offering.2052.

ਉਤ ਜੁਧ ਕੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਬਜਾਹ ਕਯੋ ਇਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਨਿਰਾਸ ਏ ਧਾਮਨ ਆਏ ॥

aut judh kai sayaam joo bayaeh kayo it havai kai niraas e dhaaman aae ||

ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਫਾ ਹੂੰ ਕੇ ਬੀਚ ਧਸੇ ਸੋਊ ਕਾਹੂੰ ਹਨੇ ਸੁ ਇਹੀ ਠਹਰਾਏ ॥

kaanreh gufaa hoo(n) ke beech dhase souoo kaahoo(n) hane su ihee Thaharaae ||

On that side Krishna married after fighting and on this side, his companions standing outside came back to their homes, they believed that Krishna who had gone in the cave had been killed by the bear

ਨੀਰ ਢਰੈ ਭਟਵਾਨ ਕੀ ਆਂਖਿਨ ਲੋਟਤ ਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ॥

neer ddarai bhaTavaan kee aa(n)khin loTat hai chit mai dhukh paae ||

The water flowed from the eyes of the warriors and they began to roll on the earth in affliction

ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਹਮ ਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਆਏ ॥੨੦੫੩॥

sees dhunai ik aaise kahai ham hoo(n) jadhubeer ke kaam na aae ||2053||

Several of them repented that they had not been of any use to

Krishna.2053.

ਸੈਨ ਜਿਤੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸੰਗ ਗਯੋ ਸੋਊ ਭੂਪ ਪੈ ਰੋਵਤ ਆਯੋ ॥

sain jito jadhubeer ke sa(n)g gayo souoo bhoop pai rovat aayo ||

ਭੂਪਤਿ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

bhoopat dhekh dhasaa tin kee at hee apune man mai dhukh paayo ||

The army accompanying Krishna came back to the king and wept, seeing which the king became extremely sorrowful

ਧਾਇ ਗਯੋ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਪੈ ਪੂਛਨ ਰੋਇ ਇਹੀ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

dhai gayo balibhadhr pai poochhan roi ihee tin bain sunaayo ||

ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਫਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਧਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਬਹੁਰੇ ਨਹੀ ਬਾਹਰਿ ਆਯੋ ॥੨੦੫੪॥

kaanreh gufaa ke bikhai dhas kai teh te bahure nahee baahar aayo ||2054||

He ran towards Balram to consult him, but he also told the same thing that

Krishna went into the cave, bud did not turn back.2054.

ਹਲੀ ਬਾਚ ॥

halee baach ||

Speech of Balram:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੈ ਲਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਤਨ ਆਪਨ ਕੋ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਯੋ ॥

kai lar kai ar kaahoo ke sa(n)g tan aapan ko jamalok paThaayo ||

ਖੋਜਤ ਕੈ ਮਨਿ ਯਾ ਜੜ ਕੀ ਬਲਿ ਲੋਕਿ ਗਯੋ ਕੋਊ ਮਾਰਗ ਪਾਯੋ ॥

khojat kai man yaa jaR kee bal lok gayo kouoo maarag paayo ||

“Either Krishna has been killed at the hands of the enemy or has gone to

the nether-world in search of the jewel of this foolish Satrajit,

ਕੈ ਮਨਿ ਲੈ ਇਹ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਗਯੋ ਜਮ ਲੈ ਤਿਨ ਲੈਨ ਕਉ ਧਾਯੋ ॥

kai man lai ieh bhraat ke praan gayo jam lai tin lain kau dhaayo ||

ਕੈ ਇਹ ਮੂਰਖ ਕੋ ਸੁ ਕੁਬੋਲ ਲਗਿਯੋ ਹੁਇ ਲਜਾਤੁਰ ਧਾਮਿ ਨ ਆਯੋ ॥੨੦੫੫॥

kai ieh moorakh ko su kubol lagiyo hui lajaatur dhaam na aayo ||2055||

"Or he has gone to bring back the life-force (soul) of his brother from Yama or he has not returned after feeling shy of the words of this foolish man."2055.

ਰੋਇ ਜਬੈ ਸੰਗ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

roi jabai sa(n)g bhoopat ko mukh te musalee ieh bhaat uchaariyo ||

ਤਉ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕਉ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਜਾਦਵ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥

tau satraajit kau mil kai sabh jaadhav laatan mookan maariyo ||

When Balram said all this to the king while weeping, then all the Yadavas

together beat Satrajit with legs and fists

ਪਾਗ ਉਤਾਰ ਦਈ ਮੁਸਕੈ ਗਹਿ ਗੋਡਨ ਤੇ ਮਧਿ ਕੂਪ ਕੇ ਡਾਰਿਯੋ ॥

paag utaar dhiee musakai geh goddan te madh koop ke ddaariyo ||

His turban was removed and tying his hands and feet, he was thrown in a well

ਛੋਡਬੋ ਤਾ ਕੇ ਕਹਿਯੋ ਨ ਕਿਹੂ ਸਭ ਹੂ ਤਿਹ ਕੋ ਬਧਬੋ ਚਿਤਿ ਧਾਰਿਯੋ ॥੨੦੫੬॥

chhoddabo taa ke kahiyo na kihoo sabh hoo teh ko badhabo chit dhaariyo ||2056||

No one advised for his release and contemplated to kill him.2056.

ਕਾਨਰ ਕੀ ਜਬ ਏ ਬਤੀਯਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਨਾਰਿਨ ਜਉ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

kaanar kee jab e bateeyaa prabh kee sabh naarin jau sun paiee ||

ਰੋਵਤ ਭੀ ਕੋਊ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਗਿਰ ਪੀਟਤ ਭੀ ਕਰਿ ਕੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥

rovat bhee kouoo bhoom paree gir peeTat bhee kar kai dhuchitaiee ||

When the women heard these things regarding Krihsna, they fell down

weeping on the earth and some of them lamented

ਏਕ ਕਹੈ ਪਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਅਬ ਹੁਇ ਹੈ ਕਹਾ ਹਮਰੀ ਗਤਿ ਮਾਈ ॥

ek kahai pat praan taje ab hui hai kahaa hamaree gat maiee ||

ਅਉਰ ਰੁਕਮਨਿ ਦੇਤ ਦਿਜੋਤਮ ਦਾਨ ਸਤੀ ਫੁਨਿ ਹੋਬੇ ਕਉ ਆਈ ॥੨੦੫੭॥

aaur rukaman dhet dhijotam dhaan satee fun hobe kau aaiee ||2057||

Someone said that her husband had breathed his last, what would be her condition then, Rukmani gave gifts to the Brahmins and thought of becoming a Sati (dying on the funeral pyre of the husband).2057.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਸੁਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਦੁਬਿਧਾ ਚਿਤਹਿ ਬਢਾਇ ॥

basudhev ar dhevakee dhubidhaa chiteh baddai ||

ਪ੍ਰਭ ਗਤਿ ਦ੍ਵੈ ਬਿਧਿ ਹੇਰਿ ਕੈ ਬਰਜਿਓ ਰੁਕਮਨਿ ਆਇ ॥੨੦੫੮॥

prabh gat dhavai bidh her kai barajio rukaman aai ||2058||

Vasudev and Devaki, becoming extremely anxious, and thinking about the

unapproachable will of the Lord, restrained Rukmani from becoming a Sati.2058.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪੁਤ੍ਰ ਬਧੂ ਹੂ ਕੋ ਦੇਵਕੀ ਆਇ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਸਮਝਾਯੋ ॥

putr badhoo hoo ko dhevakee aai su sayaam bhanai bidh yaa samajhaayo ||

Devaki instructed her daughter-in-law in this way

ਜੋ ਹਰਿ ਜੂਝ ਮਰੇ ਰਨ ਮੋ ਜਰਿਬੋ ਤੁਹਿ ਕੋ ਨਿਸਚੈ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥

jo har joojh mare ran mo jaribo tuh ko nisachai ban aayo ||

That if Krishna had died in a war, then it was appropriate for her to become a Sati, but if he had gone far beyond in search of the jewel (of Satrajit),

then it is not right to become a Sati

ਜਉ ਮਨਿ ਢੂੰਢਤ ਯਾ ਜੜ ਕੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਘਨੇ ਪੁਨਿ ਕੋਸ ਸਿਧਾਯੋ ॥

jau man ddoo(n)ddat yaa jaR kee birajanaath ghane pun kos sidhaayo ||

Therefore the search for him might still be continued

ਤਾ ਤੇ ਰਹੋ ਚੁਪਿ ਕੈ ਸੁਧਿ ਲੈ ਅਰੁ ਯੌ ਕਹਿ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥੨੦੫੯॥

taa te raho chup kai sudh lai ar yau keh pain sees jhukaayo ||2059||

” Saying this, they bowed their heads on the feet of Rukmani and with their modesty got her assent.2059.

ਐਸੋ ਸਮੋਧ ਕੈ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧੂ ਕੋ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਪੈ ਤਿਨ ਜਾਇ ਮਨਾਯੋ ॥

aaiso samodh kai putr badhoo ko bhavaanee ko pai tin jai manaayo ||

ਠਾਈਸ ਦਿਵਸ ਲਉ ਸੇਵ ਕਰੀ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥

Thaiees dhivas lau sev karee teh kee teh ko at hee rijhavaayo ||

Instructing their daughter-in-law in this way, they worshipped Chandika

and serving her continuously for twenty-eight days, they pleased her

ਰੀਝਿ ਸਿਵਾ ਤਿਨ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਇਹੀ ਬਰੁਦਾਨ ਦਿਵਾਯੋ ॥

reejh sivaa tin pai tab hee kab sayaam ihee barudhaan dhivaayo ||

ਆਇ ਹੈ ਸਯਾਮ ਨ ਸੋਕ ਕਰੋ ਤਬ ਲਉ ਹਰਿ ਲੀਨੇ ਤ੍ਰੀਆ ਮਨਿ ਆਯੋ ॥੨੦੬੦॥

aai hai sayaam na sok karo tab lau har leene treeaa man aayo ||2060||

Chandika, getting pleased bestowed this boon of not getting sorrowful because Krishna would come back.2060.

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰੀਆ ਮਨਿ ਕੇ ਜੁਤ ਸੋਕ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥

kaanreh ko her treeaa man ke jut sok kee baat sabhai bisaraiee ||

ਡਾਰਿ ਕਮੰਡਲ ਮੈ ਜਲੁ ਸੀਤਲ ਮਾਇ ਪੀਯੋ ਪੁਨਿ ਵਾਰ ਕੈ ਆਈ ॥

ddaar kama(n)ddal mai jal seetal mai peeyo pun vaar kai aaiee ||

Seeing Krishna with the jewel, Rukmani forgot all other things and

bringing water for offering to Chandika, she reached (at the temple)

ਜਾਦਵ ਅਉਰ ਸਭੈ ਹਰਖੈ ਅਰੁ ਬਾਜਤ ਭੀ ਪੁਰ ਬੀਚ ਬਧਾਈ ॥

jaadhav aaur sabhai harakhai ar baajat bhee pur beech badhaiee ||

All the Yadavas become pleased and there were felicitations in the city

ਅਉਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਿਵਾ ਸੁ ਸਭੋ ਜਗਮਾਇ ਸਹੀ ਠਹਰਾਈ ॥੨੦੬੧॥

aaur kahai kab sayaam sivaa su sabho jagamai sahee Thaharaiee ||2061||

The poet says that in this way, everyone considered the mother of the world as the right one.2061.

ਇਤਿ ਜਾਮਵੰਤ ਕੋ ਜੀਤ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਸ ਕੀ ਮਨਿ ਸਹਿਤ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥

eit jaamava(n)t ko jeet kai dhuhitaa tis kee man sahit liaavat bhe ||

End of the description of conquering Jamwant and bringing the jewel

alongwith his daughter.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹੇਰ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕਉ ਮਨਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਫੁਨਿ ਤਾ ਸਿਰ ਮਾਰੀ ॥

her kai sayaam satraajit kau man lai kar mai fun taa sir maaree ||

ਜਾ ਹਿਤ ਦੋਸ ਦਯੋ ਸੋਈ ਲੈ ਜੜ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

jaa hit dhos dhayo soiee lai jaR kop bhare ieh bhaat uchaaree ||

After finding out Satrajit, Krishna taking the jewel in his hand, threw it in front of him and said, “O fool! take away your jewel, for which you had denounced me,”

ਚਉਕਿ ਕਹੈ ਸਭ ਜਾਦਵ ਯੌ ਸੁ ਪਿਖੋ ਰਿਸਿ ਕੈਸੀ ਕਰੀ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥

chauk kahai sabh jaadhav yau su pikho ris kaisee karee giradhaaree ||

ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਬਿਤਨ ਬੀਚ ਕਥਾ ਜਗ ਮੈ ਕਬ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਥਾਰੀ ॥੨੦੬੨॥

so ieh bhaat kabitan beech kathaa jag mai kab sayaam bithaaree ||2062||

All the Yadavas were wonder-struck to see this anger of Krishna and the

same story has been related by the poet Shyam in his Stanzas.2062.

ਹਾਥਿ ਰਹਿਓ ਮਨਿ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਤਿਨਿ ਨੈਕੁ ਨ ਕਾਹੂੰ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥

haath rahio man ko dhar kai tin naik na kaahoo(n) kee or nihaario ||

ਲਜਿਤ ਹ੍ਵੈ ਖਿਸਿਯਾਨੋ ਘਨੋ ਦੁਬਿਧਾ ਕਰਿ ਧਾਮ ਕੀ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰਿਓ ॥

lajit havai khisiyaano ghano dhubidhaa kar dhaam kee or sidhaario ||

He took the jewel in his hand and without seeing towards anyone and feeling ashamed, left for his home in embarrassment

ਬੈਰ ਪਰਿਯੋ ਹਮਰੋ ਹਰਿ ਸੋ ਰੁ ਕਲੰਕ ਚੜ੍ਹਿਯੋ ਗਯੋ ਭ੍ਰਾਤ੍ਰ ਮਾਰਿਓ ॥

bair pariyo hamaro har so r kala(n)k chaRiyo gayo bhraatr maario ||

Now Krishna has become my enemy and this is a blemish for me, but alongwith it my brother has also been killed

ਭੀਰ ਪਰੀ ਤੇ ਅਧੀਰ ਭਯੋ ਦੁਹਿਤਾ ਦੇਉ ਸ੍ਯਾਮ ਇਹੀ ਚਿਤਿ ਧਾਰਿਓ ॥੨੦੬੩॥

bheer paree te adheer bhayo dhuhitaa dheau sayaam ihee chit dhaario ||2063||

I have been entrapped in a difficult sitation, therefore now I should offer my daughter to Krishna.2063.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੋ ਮਨਿ ਦੈਬੋ ਬਰਨਨਣ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree dhasam saka(n)dhe bachitr naaTak kirasanaavataare satraajit ko

man dhaibo barananan dhiaai samaapata(n) ||

End of the description about giving the jewel to Satrajit in Krishnavatara (based on Dasham Skandh Purana) in Bachittar Natak.

ਅਥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਥਨੰ ॥

ath satraajit kee dhuhitaa ko bayaeh kathana(n) ||

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੋਲਿ ਦਿਜੋਤਮ ਬੇਦਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਜੈਸ ਕਹੀ ਤਿਸ ਬਯਾਹ ਰਚਾਯੋ ॥

bol dhijotam bedhan kee bidh jais kahee tis bayaeh rachaayo ||

Calling the Brahmins, Satrajit made arrangements for marriage of his daughter according to the Vedic ceremonies

ਸਤਿ ਭਾਮਨਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ ॥

sat bhaaman ko kab sayaam bhanai jeh ko sabh logan mai jas chhaayo ||

The name of his daughter was Satyabhama, whose praise had been spread

amongst all the people

ਪਾਵਤ ਹੈ ਉਪਮਾ ਲਛਮੀ ਕੀ ਨ ਤਾ ਸਮ ਯੌ ਕਹਿਬੋ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥

paavat hai upamaa lachhamee kee na taa sam yau kahibo ban aayo ||

Even Lakshmi was not like her

ਤਾਹੀ ਕੇ ਬਜਾਹਨ ਕਾਜ ਸੁ ਦੈ ਮਨਿ ਮਾਨਿ ਭਲੈ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨੦੬੪॥

taahee ke bayaahan kaaj su dhai man maan bhalai ghan sayaam bulaayo ||2064||

Krishna was invited with respect in order to wed her.2064.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਨੇ ਬਤੀਯਾ ਸੁਭ ਸਾਜਿ ਜਨੇਤ ਜਹਾ ਕੋ ਸਿਧਾਏ ॥

sree birajanaath sune bateeyaa subh saaj janet jahaa ko sidhaae ||

Receiving this new, Krishna went with the marriage party towards her

ਆਵਤ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਸਭ ਆਗੇ ਹੀ ਤੇ ਮਿਲਿਬੇ ਕਉ ਧਾਏ ॥

aavat so sun kai prabh ko sabh aage hee te milibe kau dhaae ||

Knowing about the impending arrival of the Lord, all the people reached to

welcome him

ਆਦਰ ਸੰਗ ਲਵਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਬਜਾਹ ਕੀਯੋ ਦਿਜ ਦਾਨ ਦਿਵਾਏ ॥

aadhar sa(n)g lavai kai jai bayaeh keeyo dhij dhaan dhivaae ||

He was taken reverently for the nuptial ceremonies

ਐਸੇ ਬਿਵਾਹ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰਿ ਧਾਮਹਿ ਆਏ ॥੨੦੬੫॥

aaise bivaeh prabhoo sukh pai treeyaa sa(n)g lai kar dhaameh aae ||2065||

The Brahmins were given the gifts, Krishna returned to his home happily

after the marriage.2065.

ਇਤਿ ਬਿਵਾਹ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਤ ਭਯੋ ॥

eit bivaeh sa(n)pooran hot bhayo ||

End of the completion of the marriage ceremonies.

ਲਛੀਆ ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥

lachheeaa gireh prasa(n)g ||

Now begins the description of the episode of the House of Wax

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਐਸੋ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾ ਲਛੀਆ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮੈ ਸੁਤ ਪੰਡੁ ਕੇ ਆਏ ॥

tau hee lau aaiso sunee bateeyaa lachheeaa gireh mai sut pa(n)dd ke aae ||

Hearing all these things till that time, the Pandavas came to the House of Wax

ਗਾਇ ਸਮੇਤ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਕੌਰਨ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਕਰੁਨਾ ਨ ਬਸਾਏ ॥

gai samet sabho mil kauaran chit bikhai karunaa na basaae ||

They all requested the Kauravas together, but the Kaurvas did not have the

slight element of mercy

ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਕੀਓ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਤਹਾ ਕੋ ਚਲੈ ਸਭ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਏ ॥

aaise bichaar keeo chit mai su tahaa ko chalai sabh bisan bulaae ||

ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਸੁ ਸਾਜ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਹਾ ਕੋ ਸਿਧਾਏ ॥੨੦੬੬॥

aaise bichaar su saaj kai saya(n)dhan sree birajanaath tahaa ko sidhaae ||2066||

After great reflection, they called Krishna, who, after bedecking his chariot started for that place.2066.

ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਉਤ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਤੋ ਇਤ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

kaanreh chale ut kau jab hee baramaakirat to it ma(n)tr bichaariyo ||

ਲੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਉ ਆਪਨੇ ਸੰਗ ਕਹਿਯੋ ਅਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੰ ਕਉ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥

lai akraoor kau aapane sa(n)g kahiyo are kaanreh kaha(n) kau padhaariyo ||

When Krishna started going towards that place, then Kratvarma thought of something and taking Akrur with him, he asked him, “Where Krishna has

gone?"

ਛੀਨ ਲੈ ਯਾ ਤੇ ਅਰੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਮਨਿ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥

chheen lai yaa te are mil kai man aaise bichaar keeyo teh maariyo ||

Come, let us snatch away the jewel from Satrajit and thinking like this, they

killed Satrajit

ਲੈ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਵਾ ਬਧ ਕੈ ਮਨਿ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਕੀ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥੨੦੬੭॥

lai baramaakirat vaa badh kai man aapane dhaam kee or sidhaariyo ||2067||

After killing him Kratvarma went to his home.2067.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਤਿ ਧੰਨਾ ਭੀ ਸੰਗਿ ਰਲਾਯੋ ॥

sat dha(n)naa bhee sa(n)g ralaayo ||

ਜਬ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੋ ਤਿਨ ਘਾਯੋ ॥

jab satraajit ko tin ghaayo ||

When they killed Satrajit, Shatdhanva with them

ਏ ਤਿਹ ਬਧ ਕੈ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥

e teh badh kai dderan aae ||

ਉਤੈ ਸੰਦੇਸ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥੨੦੬੮॥

autai sa(n)dhes sayaam sun paae ||2068||

On this side, all the three cam to their homes and on that side, Krishna

came to know about it.2068.

ਦੂਤ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

dhoot baach kaanreh so ||

Speech of the messenger addressed to Krishna:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਭੁ ਸੋ ਦੂਤਨ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥

prabh so dhootan bain uchaare ||

ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕ੍ਰਿਤਬਰਮਾ ਮਾਰੇ ॥

satraajit kiratabaramaa maare ||

The messenger said to the Lord, “Kratvarma has killed Satrajit

ਮਨਿ ਧਨ ਛੀਨਿ ਤਾਹਿ ਤੇ ਲਯੋ ॥

man dhan chheen taeh te layo ||

ਤੋਹਿ ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਦਯੋ ॥੨੦੬੯॥

toh treeaa ko at dhukh dhayo ||2069||

He has snatched away the jewel from him and in this way he has inflicted great suffering on your wife Satyabhama.”2069.

ਜਬ ਜਦੁਪਤਿ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jab jadhupat ieh bidh sun paayo ||

ਛੋਰਿ ਅਉਰ ਸਭ ਕਾਰਜ ਆਯੋ ॥

chhor aaur sabh kaaraj aayo ||

When Krishna heard this, he came to their side, leaving all other engagements

ਹਰਿ ਆਵਨ ਕ੍ਰਿਤਬਰਮੈ ਜਾਨੀ ॥

har aavan kiratabaramai jaanee ||

ਸਤਿਧੰਨਾ ਸੋ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥੨੦੭੦॥

satidha(n)naa so baat bakhaanee ||2070||

When Kratvarma learnt about the coming of Krishna, he said to

Shatdhanva,2070

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਕਹੁ ਸਤਿਧੰਨਾ ਬਾਤ ਅਬੈ ਹਮ ਕਿਆ ਕਰੈ ॥

kahu satidha(n)naa baat abai ham kiaa karai ||

ਕਹੋ ਪਰੈ ਕੈ ਜਾਇ ਕਹੋ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰੈ ॥

kaho parai kai jai kaho lar kai marai ||

“O Shatdhavana! What should we do now? If you say, we shall run away or shall die fighting

ਦੁਇ ਮੈ ਇਕ ਮੁਹਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥

dhui mai ik muh baat kaho samajhai kai ||

ਹੋ ਕੇ ਉਪਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮਹਿ ਮਾਰੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥੨੦੭੧॥

ho ke upai kai sayaameh maarai jai kai ||2071||

Advise and instruct me about one of them and tell me if there is any step,

by which we can kill Krishna.2071.

ਕ੍ਰਿਤਬਰਮਾ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਤ ਤਿਨਿ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ॥

kiratabaramaa kee baat sunat tin yau kahiyo ||

ਜਦੁਪਤਿ ਬਲੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹਨਿਯੋ ਅਰਿ ਜੋ ਚਹਿਯੋ ॥

jadhupat balee pracha(n)dd haniyo ar jo chahiyo ||

After hearing the words of Kratvarma, he said, “The enemy Krishna, whom you want to kill, he is a powerful and mighty warrior,

ਤਾ ਸੋ ਹਮ ਪੈ ਬਲ ਨ ਲਰੈ ਪੁਨਿ ਜਾਇ ਕੈ ॥

taa so ham pai bal na larai pun jai kai ||

“I have no such strength that I can fight against him

ਹੋ ਕੰਸ ਸੇ ਛਿਨ ਮੈ ਮਾਰਿ ਦਏ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨੦੭੨॥

ho ka(n)s se chhin mai maar dhe sukh pai kai ||2072||

He has, without any special effort, killed person like Kansa in an

instant."2072.

ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਤਿਹ ਕੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥

bateeaa sun teh kee akraoor pai aayo ||

ਪ੍ਰਭੁ ਦੁਬਿਧਾ ਕੋ ਭੇਦ ਸੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

prabh dhubidhaa ko bhedh su taeh sunaayo ||

Hearing his words, he came to Akrur and talked to him about his duality regarding Krishna.

ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ਅਬ ਸੁਨਿ ਤੇਰੋ ਇਹੀ ਉਪਾਇ ਹੈ ॥

tin kahiyo ab sun tero ihee upai hai ||

ਹੋ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਬਚ ਹੈ ਸੋਊ ਜੁ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਇ ਹੈ ॥੨੦੭੩॥

ho prabh te bach hai souoo ju praan bachai hai ||2073||

He replied, "There is only one step, which can be taken now and that is to

run away in order to save the life from the Lord.”2073.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੈ ਮਨਿ ਤਾਹਿ ਉਦਾਸ ਭਯੋ ਕਿਹ ਓਰਿ ਭਜੋ ਚਿਤ ਮੈ ਇਹ ਧਾਰਿਯੋ ॥

dhai man taeh udhaas bhayo keh or bhajo chit mai ieh dhaariyo ||

ਮੈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਓ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨਿ ਹੇਤੁ ਬਲੀ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਮਾਰਿਯੋ ॥

mai aparaadh keeo har ko man het balee satraajit maariyo ||

Giving him the jewel, Kratvarma became sad and thought to which side he should run away? Killing Satrajit for the sake of jewel, I have committed a crime towards Krishna

ਤਾਹਿ ਕੇ ਹੇਤੁ ਗੁਸਾ ਕਰਿ ਸਯਾਮ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਪੁਰਖਤ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

taeh ke het gusaa kar sayaam sabhai apano purakhat sa(n)bhaariyo ||

For the reason, Krishna has come back in great rage, in support of his

strength

ਜਉ ਰਹਿ ਹਉ ਤਊ ਮਾਰਤ ਹੈ ਏਹ ਕੈ ਡਰੁ ਉਤਰ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥੨੦੭੪॥

jau reh hau tuoo maarat hai eh kai ddar utar or sidhaariyo ||2074||

If I stay here, he will kill me, being frightened, he fled away towards the North.2074.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਤਿਧੰਨਾ ਮਨਿ ਲੈ ਜਹਾ ਭਜ ਗਯੋ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ॥

satidha(n)naa man lai jahaa bhaj gayo traas baddai ||

ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜਿ ਸਜਾਮ ਜੁ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁੰਚਿਯੋ ਜਾਇ ॥੨੦੭੫॥

saya(n)dhan pai chaR sayaam joo teh hee pahu(n)chiyo jai ||2075||

Shatdhava becoming fearful and taking the jewel with him, wherever he

went running away, Krishna reached there on his chariot.2075.

ਪਾਵ ਪਿਆਦੋ ਸਤ੍ਰ ਹੋਇ ਭਜਿਯੋ ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ॥

paav piaadho satr hoi bhajiyo su traas baddai ||

ਤਬ ਜਦੁਬੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋ ਮਾਰਿਯੋ ਤਾ ਕੋ ਜਾਇ ॥੨੦੭੬॥

tab jadhubeer kirapaan so maariyo taa ko jai ||2076||

The enemy fled on foot in his fear, Krishna killed him there with his sword.2076.

ਖੋਜਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰ ਕੈ ਮਨਿ ਨਹੀ ਆਈ ਹਾਥਿ ॥

khojat bhayo teh maar kai man nahee aaiee haath ||

ਮਨਿ ਨਹੀ ਆਈ ਹਾਥਿ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਹਲੀ ਕੇ ਸਾਥ ॥੨੦੭੭॥

man nahee aaiee haath yau kahiyo halee ke saath ||2077||

After killing him and searching him, the jewel was not found and he told

Balram about the news of not finding the jewel.2077.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਐਸੇ ਲਖਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭੂ ਹਮ ਤੇ ਮਨਿ ਆਜ ਛਪਾਈ ॥

aaise lakhiyo musalee man mai su prabhoo ham te man aaj chhapaiee ||

Balram reflected that he had hidden the jewel from them

ਲੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਨਾਰਸ ਗਯੋ ਮਨਿ ਕਉ ਤਿਹ ਕੀ ਨ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥

lai akraoor banaaras gayo man kau teh kee na kachhoo sudh paiee ||

The whereabouts of Akrur could not be known, but it was rumoured that he had gone to Banaras taking the jewel with him.

ਸਯਾਮ ਜੂ ਮੋ ਇਕ ਸਿਖਯ ਹੈ ਭੂਪਤਿ ਜਾਤ ਤਹਾ ਹਉ ਸੋ ਐਸੇ ਸੁਨਾਈ ॥

sayaam joo mo ik sikhay hai bhoopat jaat tahaa hau so aaise sunaiee ||

ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਕਹਿ ਜਾਤ ਰਹਿਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥੨੦੭੮॥

yau bateeyaa keh jaat rahiyo jadhubeer kee kai man mai dhuchitaiee ||2078||

"O Krishna! I have a student of mine there, who is a king and I am going

there, “saying this Balram, thinking about the anxiety of Krishna, started going towards Banaras.2078.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਉ ਮੁਸਲੀ ਤਿਹ ਪੈ ਗਯੋ ਤਉ ਭੂਪਤਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥

jau musalee teh pai gayo tau bhoopat sukh pai ||

ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਤਿਹ ਧਾਮ ਗਯੋ ਆਗੇ ਹੀ ਤੇ ਆਇ ॥੨੦੭੯॥

lai apune teh dhaam gayo aage hee te aai ||2079||

The king felt extremely pleased, when Balram reached there and welcoming him, he brought him to his home.2079.

ਗਦਾ ਜੁਧ ਮੈ ਅਤਿ ਚਤੁਰੁ ਯੌ ਸਭ ਤੇ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥

gadhaa judh mai at chatur yau sabh te sun pai ||

ਤਬੈ ਦੁਰਜੋਧਨ ਹਲੀ ਤੇ ਸਭ ਸੀਖੀ ਬਿਧਿ ਆਇ ॥੨੦੮੦॥

tabai dhurajodhan halee te sabh seekhee bidh aai ||2080||

When the people came to know that Balram is a great expert in the mace-

war, then Duryoodhana came to learn this science from his there.2080.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਤਿਧੰਨਾ ਕਉ ਮਾਰ ਜਬੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹੂ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥

satidha(n)naa kau maar jabai jadhuna(n)dhan dhavaiaaravatee hoo ke bheetar aayo ||

ਕੰਚਨ ਕੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਨਾਰਸ ਦਾਨ ਕਰੈ ਬਹੁ ਯੌ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

ka(n)chan ko akraoor banaaras dhaan karai bahu yau sun paayo ||

When Krishna came to Dwarka after killing Shatdhanva, then he came to know that Akrur is giving great amount of gold etc. in charity in Banaras

ਸੂਰਜ ਦਿਤ ਉਹੀ ਪਹਿ ਹੈ ਮਨਿ ਯੌ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਜਨਾਯੋ ॥

sooraj dhit uhee peh hai man yau apane man mai su janaayo ||

Krishna comprehended this in his mind that the Samantak jewel is with

him

ਮਾਨਸ ਭੇਜ ਭਲੋ ਤਿਹ ਪੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਪੁਨੇ ਪਹਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੨੦੮੧॥

maanas bhej bhalo teh pai teh ko apune peh bol paThaayo ||2081||

He sent someone and called him at his place.2081.

ਜਉ ਹਰਿ ਪੈ ਸੋਊ ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨਿ ਤੋ ਇਨ ਮਾਗਿ ਲਈ ਹੈ ॥

jau har pai souoo aavat bhayo teh te man to in maag liee hai ||

When he came to Krishna, he implored him give the jewel

ਸੂਰਜ ਜੇ ਤਿਹ ਰੀਝਿ ਦਈ ਧਨਸਤਿ ਕੀ ਜਾ ਹਿਤੁ ਦੇਹ ਗਈ ਹੈ ॥

sooraj je teh reejh dhiee dhanasat kee jaa hit dheh giee hai ||

Surya had given that jewel delightfully and for this Shatdhanva had been killed

ਜਾ ਹਿਤੁ ਸਜਾਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤਹਿ ਮਾਨਹਿ ਕੀ ਮਨਿ ਬਾਤ ਠਈ ਹੈ ॥

jaa hit sayaam tirayaa har bhraateh maaneh kee man baat Thiee hai ||

For this jewel, Balram, the brother of Krishna, had thought in his mind and he would come back on obtaining it

ਸੋ ਦਿਖਰਾਇ ਸਭੋ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ਲੈ ਅਕ੍ਰੂਰਹ ਫੇਰਿ ਦਈ ਹੈ ॥੨੦੮੨॥

so dhikharai sabho harakhai kai lai akraooreh fer dhiee hai ||2082||

The same jewel was taken by Krishna and after showing it to all, he

returned it to Akrur.2082.

ਜੋ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੈ ਕਰਿ ਸੇਵ ਸੁ ਸੂਰਜ ਕੀ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਤੇ ਪਾਈ ॥

jo satraajit kai kar sev su sooraj kee fun taeh te paiee ||

The jewel, which had been obtained by Satrajit after serving the god Surya

ਜਾ ਹਰਿ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਕਾਰਨ ਕੈ ਧਨਸਤਿ ਸੁ ਆਪਨੀ ਦੇਹ ਗਵਾਈ ॥

jaa har kai ieh ko badh kaaran kai dhanasat su aapanee dheh gavaiee ||

The jewel, for which Shatdhanva was killed by Krishna

ਤਾਹਿ ਗਯੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਥੋ ਲੈ ਤਿਹ ਤੇ ਫਿਰਿ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਪੈ ਆਈ ॥

taeh gayo akraoor tho lai teh te fir so birajanaath pai aaiee ||

ਸੋ ਹਰਿ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁੰਦਰੀ ਮਨੋ ਸਜਾਮ ਜੁ ਰਾਘਵ ਹਾਈ ॥੨੦੮੩॥

so har dhet bhayo teh ko mu(n)dharee mano sayaam joo raaghav haiee ||2083||

Which was taken by Akrur and which had come again to Krishna, the same was returned by Krishna to Akrur like the bestowal of a gold coin by Ram

Chandra to his devotee.2083.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਡੇ ਜਸਹਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਮਨਿ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ॥

badde jaseh paavat bhayo man dhai sree jadhubeer ||

ਜੋ ਕਟੀਆ ਸਿਰ ਦੁਰਜਨਨ ਹਰਤਾ ਸਾਧਨ ਪੀਰ ॥੨੦੮੪॥

jo kaTeeaa sir dhurajanan harataa saadhan peer ||2084||

On returning the jewel, Krishna, the chopper of the heads fo the tyrants and remover of the afflictions of the saints, earned infinite approbation.2084.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸਤਿਧੰਨੇ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੋ ਮਨਿ ਦੇਤ ਭਏ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare satidha(n)ne ko badh kai akraoor ko man dhet bhe ||

End of the description of killing Shatdhanva and giving the jewel to Akrur

in Krishnavatara (based on Dasham Skandh Purana) in Bachittar Natak.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਦਿਲੀ ਮਹਿ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ॥

kaanreh joo ko dhilee meh aavan kathana(n) ||

The description of the arrival of Krishna in Delhi

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੋ ਮਨਿ ਦਈ ॥

jab akraooreh ko man dhiee ||

ਜਦੁਪਤਿ ਦਿਲੀ ਕੋ ਸੁਧਿ ਲਈ ॥

jadhupat dhilee ko sudh liee ||

When the jewel was given to Akrur, then Krishna thought of going to Delhi

ਤਬ ਦਿਲੀ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਏ ॥

tab dhilee ke bheetar aae ||

ਪਾਡਵ ਪਾਚ ਚਰਨ ਲਪਟਾਏ ॥੨੦੮੫॥

paaddav paach charan lapaTaae ||2085||

He reached Delhi, where all the five Pandavas fell at his feet.2085.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਬ ਕੁੰਤੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਕੁਸਲ ਪੂਛਿਓ ਜਾਇ ॥

tab ku(n)tee ke gireh ge kusal poochhio jai ||

Then he went to the home of Kunti to enquire about the welfare of the family

ਜੋ ਦੁਖ ਇਨ ਕੈਰਵਿ ਦਏ ਸੋ ਸਭ ਦਏ ਬਤਾਇ ॥੨੦੮੬॥

jo dhukh in kairav dhe so sabh dhe batai ||2086||

Kunti told him about all the sufferings experienced at the hands of

Kaurvas.2086.

ਇੰਦ੍ਰਪ੍ਰਸਤ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੁ ਰਹੇ ਮਾਸ ਜਬ ਚਾਰ ॥

ei(n)dhraprasat mai kirasan joo rahe maas jab chaar ||

ਤਬ ਅਰਜੁਨ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਇਕ ਦਿਨ ਚੜੇ ਸਿਕਾਰ ॥੨੦੮੭॥

tab arajun ko sa(n)g lai ik dhin chaRe sikaar ||2087||

After staying for four months in Indraprastha, one day Krishna went to hunting alongwith Arjuna.2087.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੋਧ ਸਿਕਾਰ ਕੋ ਲੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁ ਘਨੋ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥

sodh sikaar ko lai har joo su ghano jeh tho teh or sidhaare ||

The side in which there were many animals of prey, Krishna went towards

that

ਗੋਇਨ ਸੂਕਰ ਰੀਛ ਬਡੇ ਬਹੁ ਚੀਤਰੁ ਅਉਰ ਸਸੇ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥

goin sookar reechh badde bahu cheetar aaur sase bahu maare ||

He killed the nilgais, pigs, bears, leopards and many rabbits

ਗੈਂਡੇ ਹਨੇ ਮਹਿਖਾਸ ਕੇ ਮਤ ਕਰੀ ਅਰੁ ਸਿੰਘਨ ਝੁੰਡਹਿ ਝਾਰੇ ॥

gai(n)dde hane mahikhaas ke mat karee ar si(n)ghan jhu(n)ddeh jhaare ||

The rhinoceros, the intoxicated elephant of the forest and the lions were killed

ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰ ਰਹੀ ਨ ਪਰੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਜਿਨੋ ਸਰ ਸ੍ਯਾਮ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥੨੦੮੮॥

naik sa(n)bhaar rahee na parai bisa(n)bhaar jino sar sayaam prahaare ||2088||

On whomsoever Krishna struck a blow, he could not endure that blow and fell unconscious.2088.

ਪਾਰਥ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਬਨ ਮੋ ਧਸਿ ਕੈ ਬਹੁਤੇ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਏ ॥

paarath ko sa(n)g lai prabh joo ban mo dhas kai bahute mirag ghaae ||

Taking Arjuna with him, Krishna penetrating into the forest killed many

deer

ਏਕ ਹਨੇ ਕਰਵਾਰਿਨ ਸੋ ਤਕਿ ਏਕਨ ਕੇ ਤਨਿ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥

ek hane karavaarin so tak ekan ke tan baan lagaae ||

Many were killed with the sword and many by hitting their bodies with arrows

ਅਸ੍ਵਨ ਕੋ ਦਵਰਾਇ ਭਜਾਇ ਕੈ ਕੂਕਰ ਤੇਊ ਹਨੇ ਜੁ ਪਰਾਏ ॥

asavain ko dhavarai bhajai kai kookar teuoo hane ju paraae ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਜੇ ਉਠਿ ਭਾਜਤ ਭੇ ਤੇਊ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥੨੦੮੯॥

sree birajanaath ke agraj je uTh bhaajat bhe teuoo jaan na paae ||2089||

Causing their horses to run and releasing the dogs, the fleeing animals were killed and in this way, none could save himself from Krishna by

fleeing.2089.

ਪਾਰਥ ਏਕ ਹਨੇ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਇਕ ਆਪਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਘਾਏ ॥

paarath ek hane miragavaa ik aapeh sree biraj naik ghaae ||

ਜੇ ਉਠਿ ਭਾਜਤ ਭੇ ਬਨ ਮੈ ਸੋਊ ਕੂਕਰ ਡਾਰਿ ਸਬੈ ਗਹਿਵਾਏ ॥

je uTh bhaajat bhe ban mai souoo kookar ddaar sabai gahivaae ||

One deer was killed by Arjuna and one by Krishna himself a d those who were fleeing were got seized by releasing the dogs

ਤੀਤਰ ਜੇ ਉਡਿ ਕੈ ਨਭਿ ਓਰਿ ਗਏ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਬਾਜ ਚਲਾਏ ॥

teetar je udd kai nabh or ge tin ko prabh baaj chalaae ||

ਚੀਤਨ ਏਕ ਮ੍ਰਿਗਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥੨੦੯੦॥

cheetan ek miragaa geh kai kab sayaam kahai jamalok paThaae ||2090||

Krishna sent the falcons for the flying partridges in the sky and in this way,

the falcons caught their prey and threw it down after killing it.2090.

ਬੇਸਰੇ ਅਉਰ ਕੁਹੀ ਬਹਿਰੀ ਅਰੁ ਬਾਜ ਜੁਰੇ ਬਹੁਤੇ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥

besare aaur kuhee bahiree ar baaj jure bahute sa(n)g leene ||

ਬਾਸੇ ਘਨੇ ਲਗਰਾ ਚਰਗੇ ਸਿਕਰੇਨ ਕੋ ਫੇਟ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ ॥

baase ghane lagaraa charage sikaren ko feT bhalee bidh keene ||

They took with them the falcons of the species of Shahins (Besare, Kuhi and Behri) and also the falcons of the species of hawks (Lagra, Charak and Shikra)

ਧੂਤੀ ਉਕਾਬ ਬਸੀਨਨ ਕੋ ਸਜਿ ਕੰਠਿਜ ਗੋਲਿਨ ਦ੍ਵਾਲ ਨਵੀਨੇ ॥

dhootee ukaab baseenan ko saj ka(n)Thij golin dhavaiaal naveene ||

ਜਾ ਸੰਗ ਹੇਰਿ ਚਲਾਵਤ ਭੇ ਤਿਨ ਪਛਿਨ ਤੇ ਇਕ ਜਾਨ ਨ ਦੀਨੇ ॥੨੦੯੧॥

jaa sa(n)g her chalaavat bhe tin pachhin te ik jaan na dheene ||2091||

In a similar way, they bedecked the eagles (Dharut and Ukab) and took them alongwith them and to whichever bird, they made the target and sent

these birds of prey, they did not let them escape.2091.

ਪਾਰਥ ਅਉ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਬ ਐਸੋ ਸਿਕਾਰ ਕੀਓ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

paarath aau prabh joo mil kai jab aaiso sikaar keeo sukh paayo ||

ਆਪਸ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਦੁਹੂ ਅਤਿ ਹੇਤੁ ਬਢਾਯੋ ॥

aapas mai kab sayaam bhanai teh Thaur dhuhoo at het baddaayo ||

In this way, Krishna and Arjuna together obtained the delight of hunting and they mutually increased their love for each other

ਅਉ ਦੁਹੂੰ ਕੋ ਜਲ ਪੀਵਨ ਕੋ ਮਨੁ ਅਉਸਰ ਤਉਨ ਸੁ ਹੈ ਲਲਚਾਯੋ ॥

aau dhuhoo(n) ko jal peevan ko man aausar taun su hai lalachaayo ||

Now they desired in their mind to drink water and come towards the stream

ਛੋਰਿ ਅਖੇਟਕ ਦੀਨ ਦੁਹੂੰ ਚਲਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਜਮਨਾ ਤਟਿ ਆਯੋ ॥੨੦੯੨॥

chhor akheTak dheen dhuhoo(n) chal kai prabh joo jamanaa taT aayo

||2092||

Both of them left hunting and went towards the bank of Yamuna.2092.

ਜਾਤ ਹੁਤੇ ਜਲ ਪੀਵਨ ਕੇ ਹਿਤ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਸੁੰਦਰਿ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥

jaat hute jal peevan ke hit tau hee lau su(n)dhar naar nihaaree ||

When they were coming for drinking water, they saw there a beautiful woman

ਪੂਛਹੁ ਕੋ ਹੈ ਕਹਾ ਇਹ ਦੇਸੁ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗਿ ਪਾਰਥ ਯੌ ਗਿਰਿਧਾਰੀ ॥

poochhahu ko hai kahaa ieh dhes kahiyo sa(n)g paarath yau giridhaaree ||

Krishna asked Arjuna to enquire about the woman

ਆਇਸ ਮਾਨਿ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਸੁ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥

aais maan pura(n)dhar ko su bhayo teh ke sa(n)g baat uchaaree ||

ਕਉਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਹੈ ਦੇਸ ਕਹਾ ਤੁਹਿ ਕੋ ਤੋਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਤੂ ਕਉਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥੨੦੯੩॥

kaun kee beTee hai dhes kahaa tuh ko toh bhraat too kaun kee naaree ||2093||

Arjuna, according to the desire of Krishna, asked her, “O woman! Whose daughter are you? which is your country? Whose sister you are and whose

wife you are?2093.

ਜਮੁਨਾ ਬਾਚ ਅਰਜਨੁ ਸੋ ॥

jamunaa baach arajan so ||

Speech of Yamuna:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਰਜੁਨ ਸੋ ਜਮਨਾ ਤਬੈ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਸੁਨਾਇ ॥

arajun so jamanaa tabai aaise kahio sunai ||

ਜਦੁਪਤਿ ਬਰ ਹੀ ਚਾਹਿ ਚਿਤਿ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ਮੈ ਆਇ ॥੨੦੯੪॥

jadhupat bar hee chaeh chit tap keeno mai aai ||2094||

Then Yamuna said to Arjuna, “My heart desired me to wed Krishna,

therefore I have performed austerities here.”2094.

ਪਾਰਥ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

paarath baach kaanreh joo so ||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਬ ਪਾਰਥ ਆਇ ਕੈ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਸਿਉ ਇਹ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab paarath aai kai sees nivai su sayaam joo siau ieh bain uchaare ||

ਸੂਰਜ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਜਮਨਾ ਇਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭੂ ਜਗ ਜਾਹਿਰ ਸਾਰੇ ॥

sooraj kee dhuhitaa jamanaa ieh naam prabhoo jag jaahir saare ||

Then Arjuna bowing down his head, requested Krishna, “O Lord! she is

Yamuna, the daughter of Surya and the whole world knows her

ਭੇਸ ਤਪੋਧਨ ਕਾਹੇ ਕੀਯੋ ਇਨ ਅਉ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸਭ ਕਾਜ ਬਿਸਾਰੇ ॥

bhes tapodhan kaahe keeyo in aau gireh ke sabh kaaj bisaare ||

ਅਰਜੁਨ ਉਤਰ ਐਸੇ ਦੀਯੋ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨੋ ਬਰ ਹੇਤੁ ਤੁਮਾਰੇ ॥੨੦੯੫॥

arajun utar aaise dheeyo ghan sayaam suno bar het tumaare ||2095||

Then Krishna said, “Why has she assumed the garb of a female ascetic and relinquished her domestic duties?” Arjuna replied, “She has done this in order to realize you.”2095.

ਪਾਰਥ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਯੌ ਬਹੀਯਾ ਗਹਿ ਡਾਰਿ ਲਈ ਰਥ ਊਪਰ ॥

paarath kee bateeyaa sun yau baheeyaa geh ddaar liee rath uoopar ||

Hearing the words of Arjuna, Krishna caught hold of the arm of Yamuna and caused her to mount the chariot

ਚੰਦ ਸੋ ਆਨਨ ਜਾਹਿ ਲਸੈ ਅਤਿ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਸੁ ਕਪੋਲਨ ਦੂ ਪਰ ॥

cha(n)dh so aanan jaeh lasai at jot jagai su kapolan dhoo par ||

Her face was like the moon and the brightness of her cheeks was

resplendent

ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਪੈ ਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਐਸੀ ਕਿਸੀ ਪਰ ॥

kai kai kirapaa at hee teh pai na kirapaa kar sayaam joo aaisee kisee par ||

ਆਪਨੇ ਧਾਮਿ ਲਿਆਵਤ ਭਯੋ ਸਭ ਐਸ ਕਥਾ ਇਹ ਮਾਲੁਮ ਭੂ ਪਰ ॥੨੦੯੬॥

aapane dhaam liaavat bhayo sabh aais kathaa ieh maalum bhoo par ||2096||

Krishna was so much graceful to her as he had not been to any other woman and the story of bringing her in his home is world-famous.2096.

ਡਾਰਿ ਤਬੈ ਰਥ ਪੈ ਜਮਨਾ ਕਹੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਡੇਰਨ ਆਯੋ ॥

ddaar tabai rath pai jamanaa kahu sree biraj naik dderan aayo ||

Getting Yamuna mounted on his chariot, Krishna brought her home

ਬ੍ਯਾਹ ਕੇ ਬੀਚ ਸਭਾ ਹੂ ਜੁਧਿਸਟਰ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਯੋ ॥

bayaeh ke beech sabhaa hoo judhisaTar gayo nirap pain so lapaTaayo ||

After wedding her, he went to the court of Yudhishtar to meet him, the king

Yudhishtar fell at his feet

ਦੁਆਰਕਾ ਜੈਸਿ ਰਚੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਮੋ ਪੁਰ ਤੈਸਿ ਰਚੋ ਸੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥

dhuaarakaa jais rachee prabh joo tum mo pur tais racho su sunaayo ||

Yudhistar said, “O Lord! how you created the Dwarka city? Kindly tell me about it

ਆਇਸ ਦੇਤ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕਰਮਾਬਿਸ੍ਵੈ ਸੋ ਤਿਨ ਤੈਸੋ ਬਨਾਯੋ ॥੨੦੯੭॥

aais dhet bhayo prabh joo karamaabisavai so tin taiso banaayo ||2097||

” Then Krishna order Vishwakarma, who created another equivalent city there.2097.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਿਕਾਰ ਖੇਲਬੋ ਜਮੁਨਾ ਕੋ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the sikaar khelabo jamunaa ko bivaahat bhe ||

End of the description about hunting and marrying Yamuna in Bachittar Natak.

ਉਜੈਨ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਥਨੰ ॥

aujain raajaa kee dhuhitaa ko bayaeh kathana(n) ||

Now begins the description about the Marriage of the daughter of the king

of Ujjain

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਤੇ ਅਰੁ ਕੁੰਤੀ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਬਿਦਾ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥

pa(n)dd ke putran te ar ku(n)tee te lai ke bidhaa ghan sayaam sidhaayo ||

After bidding farewell to Pandavas and Kunti, Krishna reached the city to Ujjain

ਭੂਪ ਉਜੈਨ ਪੁਰੀ ਕੋ ਜਹਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਪੈ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥

bhoop ujain puree ko jahaa kab sayaam kahai teh pai chal aayo ||

Duryodhana desired in his mind to wed the daughter of the king of Ujjain

ਤਾ ਦੁਹਿਤਾ ਹੂ ਕੋ ਬ੍ਯਾਹਨ ਕਾਜ ਦੁਰਜੋਧਨ ਹੂ ਕੋ ਭੀ ਚਿਤੁ ਲੁਭਾਯੋ ॥

taa dhuhitaa hoo ko bayaahan kaaj dhurajodhan hoo ko bhee chit lubhaayo ||

ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੀ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਬ੍ਯਾਹਨ ਕਉ ਇਤ ਤੇ ਇਹ ਧਾਯੋ ॥੨੦੯੮॥

sain banai bhalee apanee teh bayaahan kau it te ieh dhaayo ||2098||

He also came to this side for this purpose bringing alongwith him his

bedecked army.2098.

ਸਜਿ ਸੈਨ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਯੋ ਉਤੇ ਪੁਰ ਤਾਹੀ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਏ ॥

saj sain dhurajodhan aayo ute pur taahee itai biraj naik aae ||

From that side Duryodhana came alongwith his army and from this side Krishna reached there

ਭੂਪਤਿ ਅਉਰ ਬਡੇ ਬਲਵੰਡ ਸੁ ਵਾਹ ਬਿਯਾਹ ਕਉ ਦੇਖਨ ਧਾਏ ॥

bhoopat aaur badde balava(n)dd su vaeh biyaeh kau dhekhan dhaae ||

Many other great kings came to see the wedding,

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਕੀ ਭਗਨੀ ਤਿਹ ਆਨੰਦ ਦੁੰਦਭਿ ਕੋਟਿ ਬਜਾਏ ॥

sayaam bhanai teh kee bhaganee teh aana(n)dh dhu(n)dhabh koT bajaae ||

And caused their drums to be beaten in felicitation of the marriage of king’s daughter

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਸ੍ਯਾਮ ਜੀ ਬ੍ਯਾਹ ਕੈ ਤਾਹ ਕੋ ਪਾਰਥ ਲੈ ਸੰਗਿ ਅਉਧਿ ਸਿਧਾਏ ॥੨੦੯੯॥

tau hee lau sayaam jee bayaeh kai taeh ko paarath lai sa(n)g aaudh sidhaae ||2099||

Then Krishna after marrying the king’s daughter came back to Ayodhya

alongwith Arjuna.2099.

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਜਦੁਬੀਰ ਅਜੁਧਿਆ ਆਯੋ ॥

jab jadhubeer ajudhiaa aayo ||

ਸੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਲੈਬੇ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥

sun bhoopat laibe kahu dhaayo ||

When Krishna came to Ayodhya, then the king himself went to welcome

him and bring him

ਸਿੰਘਾਸਨ ਅਪਨੇ ਬੈਠਾਰਿਯੋ ॥

si(n)ghaasan apane baiThaariyo ||

ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੨੧੦੦॥

chit ko sok dhoor kar ddaariyo ||2100||

He got him seated on his throne and destroyed his afflictions.2100.

ਚਰਨ ਪ੍ਰਭੂ ਕੇ ਗਹਿ ਕਰ ਰਹਿਯੋ ॥

charan prabhoo ke geh kar rahiyo ||

ਤੁਮ ਦਰਸਨ ਪਾਵਤ ਦੁਖ ਬਹਿਯੋ ॥

tum dharasan paavat dhukh bahiyo ||

He caught hold of the feet of the lord and said, “My suffering have ended

after having your sight

ਅਰੁ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿਤ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਯੋ ॥

ar nirap chit mai prem baddaayo ||

ਮਨ ਅਪਨੋ ਸੰਗਿ ਸਯਾਮ ਮਿਲਾਯੋ ॥੨੧੦੧॥

man apano sa(n)g sayaam milaayo ||2101||

” He absorbed his mind in Krishna, thus increasing his love for him.2101.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ॥

kaanreh joo baach nirap so ||

Speech of Krishna addressed to the king:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਖ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋ ਇਮ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥

dhekh kai preet nirapotam kee has kai teh so im sayaam uchaaro ||

Seeing the love of the king, Krishna said smilingly to him

ਹੋ ਤੁਮ ਰਾਘਵ ਕੇ ਕੁਲ ਤੇ ਜਿਨਿ ਰਾਵਨ ਸੋ ਰਿਸਿ ਸਤ੍ਰ ਪਛਾਰੋ ॥

ho tum raaghav ke kul te jin raavan so ris satr pachhaaro ||

“O king! you belong to the clan of Rama, who, on being enraged, had killed enemies like Ravana

ਮਾਗਵੋ ਛਤ੍ਰਨ ਕੋ ਨ ਕਹਿਯੋ ਤਊ ਮਾਗਤਿ ਹੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥

maagavo chhatran ko na kahiyo tuoo maagat ho neh sa(n)k bichaaro ||

ਅਪਨੀ ਦੈ ਦੁਹਿਤਾ ਹਮ ਕਉ ਤਿਹ ਕਉ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੈ ਸੁ ਹਮਾਰੋ ॥੨੧੦੨॥

apanee dhai dhuhitaa ham kau teh kau chit chaahat hai su hamaaro ||2102||

“The Kshatriyas do not beg, but still I ask unhesitatingly and request you

to marry your daughter with me according to my desire.”2102.

ਨ੍ਰਿਪੋ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

nirapo baach kaanreh so ||

Speech of the king addressed to Krishna:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਯੌ ਭੂਪ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਸੋ ਭਾਖੀ ॥

tab yau bhoop sayaam so bhaakhee ||

ਏਕ ਪ੍ਰਤਿਗ੍ਯਾ ਮੈ ਕਰ ਰਾਖੀ ॥

ek pratigrayaa mai kar raakhee ||

Then the king said, “I have avowed one thing

ਜੋ ਇਨ ਸਤ ਬ੍ਰਿਖਭਨ ਕੋ ਨਾਥੈ ॥

jo in sat birakhabhan ko naathai ||

ਸੋ ਇਹ ਕੋ ਲੈ ਜਾ ਕਰਿ ਸਾਥੈ ॥੨੧੦੩॥

so ieh ko lai jaa kar saathai ||2103||

Whosoever will string these seven bulls, I shall send my daughter with him.”2103.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਟਿ ਸੋ ਕਸਿ ਸਯਾਮ ਪਿਤੰਬਰ ਕੋ ਅਪੁਨੋ ਪੁਨਿ ਸਾਤਊ ਬੇਖ ਬਨਾਏ ॥

kaT so kas sayaam pita(n)bar ko apuno pun saatuoo bekh banaae ||

ਦੇਖਬੇ ਭੀਤਰ ਏਕ ਹੀ ਸਯਾਮ ਲਗੈ ਕਿਨ ਹੂ ਲਖਿ ਭੇਦ ਨ ਪਾਏ ॥

dhekhabe bheetar ek hee sayaam lagai kin hoo lakh bhedh na paae ||

Fastening his yellow garment around his waist, Krishna made seven different guises, which looked quite similar, when observed

ਪਾਗਹਿ ਦਾਬਿ ਨਚਾਇ ਕੈ ਭਉਹਨ ਸੂਰ ਸਭੋ ਮਹਿ ਸੂਰ ਕਹਾਏ ॥

paageh dhaab nachai kai bhauhan soor sabho meh soor kahaae ||

On tightening his turban, he caused his eyebrows to dance like the

warriors

ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਜਬ ਸਾਤ ਹੀ ਬੈਲਨ ਕੋ ਨਥਿ ਆਏ ॥੨੧੦੪॥

dha(n)n hee dha(n)n kahiyo sabh hee jab saat hee bailan ko nath aae ||2104||

When Krishna stringed all the seven bulls, then all the spectators hailed him.2104.

ਜਬ ਨਾਥਤ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸਾਤ ਬ੍ਰਿਖਭ ਤਬ ਭਾਖਤ ਭੇ ਭਟਵਾ ਇਹ ਸਾਥੇ ॥

jab naathat bhayo prabh saat birakhabh tab bhaakhat bhe bhaTavaa ieh saathe ||

ਆਵਤ ਜੋ ਬਲਵੰਤ ਇਹੀ ਹਿਤ ਸੋ ਪੁਰਏ ਇਨ ਸਿੰਗਨ ਸਾਥੇ ॥

aavat jo balava(n)t ihee hit so pure in si(n)gan saathe ||

When Krishna was stringing the bulls, then accompanying warriors were talking that there is not such mighty hero, who could fight with the horns

of these bulls

ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਜਗ ਮੈ ਇਨ ਸਾਤਨ ਕੇ ਜੋਊ ਨਾਕਹਿ ਨਾਥੇ ॥

kaun balee pragaTiyo jag mai in saatan ke jouoo naakeh naathe ||

ਬੀਰ ਕਹੈ ਹਸ ਕੈ ਰਨਧੀਰ ਬਿਨਾ ਰਿਪੁ ਚੀਰ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥੇ ॥੨੧੦੫॥

beer kahai has kai ranadheer binaa rip cheer su sree birajanaathe ||2105||

Who is such a hero, who can string all the seven bulls? Then those warriors said smilingly that it was only Krishna, who could perform such a feat.2105.

ਸਾਧ ਕਹੈ ਇਕ ਯੌ ਹਸਿ ਕੈ ਸਮ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਜੋ ਜਗ ਬੀਰ ਬਿਯੋ ਹੈ ॥

saadh kahai ik yau has kai sam sayaam kee jo jag beer biyo hai ||

The saints smilingly said, “There is no hero like Krishna in the world

ਜਾ ਮਘਵਾਜਿਤ ਜੀਤ ਲਯੋ ਸਿਰ ਰਾਵਣ ਕਾਟਿ ਕਬੰਧ ਕਿਯੋ ਹੈ ॥

jaa maghavaajit jeet layo sir raavan kaaT kaba(n)dh kiyo hai ||

He chopped the head of Ravana, the conqueror of Indra and made him a

headless trunk

ਗਾੜ ਪਰੀ ਗਜ ਪੈ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਨਾਕਹਿ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਖਿ ਲਿਯੋ ਹੈ ॥

gaaR paree gaj pai jab hee teh naakeh te prabh raakh liyo hai ||

ਭੀਰ ਪਰੇ ਰਨਧੀਰ ਭਯੋ ਜਨ ਪੀਰ ਨਿਹਾਰਿ ਅਧੀਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੧੦੬॥

bheer pare ranadheer bhayo jan peer nihaar adheer bhayo hai ||2106||

He saved the elephant, when he was in affliction and wheevr a calamity fell on the ordinary human beings, he became impatient for relieving him."2106.

ਜੋ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਤਾਹੀ ਸੋ ਬਜਾਹ ਸਿਆਮ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥

jo bidh bedh ke beech likhee bidh taahee so bayaeh siaam ko keeno ||

ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਸਭ ਦੀਨ ਸੁ ਬਿਪ੍ਰਨ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥

aana(n)dh kai at hee chit mai sabh dheen su bipran saaj naveeno ||

The marriage of Krishna was performed according to Vedic rites, and the

helpless Brahmins were given new garments etc.

ਅਉ ਗਜਰਾਜ ਬਡੇ ਅਰੁ ਬਾਜ ਘਨੇ ਧਨ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥

aau gajaraaj badde ar baaj ghane dhan lai birajanaath ko dheeno ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਭੂਪਤਿ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥੨੧੦੭॥

sayaam bhane ieh bhaat so bhoopat lok bikhai at hee jas leeno ||2107||

The huge elephants and horses were given to Krishna and in this way, the

praise of the king spread in the whole world.2107.

ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਸਭਾ ਸੋ ॥

nirap baach sabhaa so ||

Speech of the king addressed to the court:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੂਪ ਸਿੰਘਾਸਨ ਊਪਰਿ ਬੈਠ ਕੈ ਮਧਿ ਸਭਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨਿਯੋ ॥

bhoop si(n)ghaasan uoopar baiTh kai madh sabhaa ieh bhaat bakhaaniyo ||

ਤੈਸੋ ਈ ਕਾਮੁ ਕੀਯੋ ਜਦੁਨੰਦਨ ਜਿਉ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਤਾਨਿਯੋ ॥

taiso iee kaam keeyo jadhuna(n)dhan jiau dhan sree raghuna(n)dhan taaniyo ||

The king said while sitting in his court, “Krishna has performed the same

task which was performed by Rama while pulling the Shiva’s bow

ਜੀਤਿ ਉਜੈਨ ਕੇ ਭੂਪ ਕੀ ਭੈਨ ਪੁਰੀ ਇਹ ਅਉਧ ਜਬੈ ਪਗੁ ਠਾਨਿਯੋ ॥

jeet ujain ke bhoop kee bhain puree ieh aaudh jabai pag Thaaniyo ||

ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੂਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨਿਯੋ ॥੨੧੦੮॥

dhekhat hee sabh hee man mai biraj naik soor sahee kar jaaniyo ||2108||

When he (Krishna) came to the city of Oudh after winning the sister of he

king of Ujjain, then he was accepted as a hero at the same time.2108.

ਭੂਪ ਜਬੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨਿਯੋ ॥

bhoop jabai apane man mai jadhubeer ko beer sahee kar jaaniyo ||

Krishna did not allow any enemy king to stay long against him in the war

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਜੁਧ ਸਮੈ ਅਰਿ ਅਉਰ ਨ ਆਂਖਨ ਅਗ੍ਰਜ ਆਨਿਯੋ ॥

sree biraj naik judh samai ar aaur na aa(n)khan agraj aaniyo ||

Knowing this, the king considering him a hero

ਮੰਤ੍ਰਨ ਹੇਰਿ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੋ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨਿਯੋ ॥

ma(n)tran her sabhai har ko bar laik hai ieh bhaat bakhaaniyo ||

The ministers looking at Krishna, described him as the suitable match

ਅਉਧ ਕੇ ਰਾਇ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਮਾਨਿਯੋ ॥੨੧੦੯॥

aaudh ke rai tabai apune man mai kab sayaam mahaa sukh maaniyo ||2109||

Then according to the poet Shyam, the king of Oudh felt extreme

happiness.2109.

ਕਰਮਨ ਮੈ ਦਿਜ ਸ੍ਰੇਸਟ ਜੁ ਥੇ ਜਬ ਸੋ ਇਹ ਭੂਪ ਸਭਾ ਹੂੰ ਮੈ ਆਏ ॥

karaman mai dhij sresaT ju the jab so ieh bhoop sabhaa hoo(n) mai aae ||

ਦੈ ਕੈ ਅਸੀਸ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥

dhai kai asees nirapotam ko kab sayaam bhanai ieh bain sunaae ||

The eminent Brahmins, export in Vedic rituals, came to the court and giving their blessings to the king, they said these words,

ਜਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਹੇਤੁ ਘਨੇ ਦਿਜ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਪਠਾਏ ॥

jaa dhuhitaa ke suno tum het ghane dhij dhesan dhes paThaae ||

ਸੋ ਤੁਮ ਰਾਇ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਪਾਏ ॥੨੧੧੦॥

so tum rai achaanak hee bar laik sree biraj naik paae ||2110||

“O king! you had sent Brahmins for finding a suitable match for this daughter in different countries, but today fortunately that match has been

obtained.”2110.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਕੀ ਚਿਤ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥

yau sun kai bateeyaa tin kee chit ke nirap beech hulaas baddai kai ||

ਦਾਜ ਦਯੋ ਜਿਹ ਅੰਤ ਨ ਆਵਤ ਬਾਜਨ ਦ੍ਵਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜੈ ਕੈ ॥

dhaaj dhayo jeh a(n)t na aavat baajan dhavaiaar anek bajai kai ||

Hearing these words of the Brahmins, the king getting pleased caused the musical instruments to be played and gave various kinds of dowry

ਬਿਪ੍ਰਨ ਦੀਨ ਘਨੀ ਦਛਨਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕਿਤੈ ਜਦੁਬੀਰ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥

bipran dheen ghanee dhachhanaa sukh pai kitai jadhubeer chitai kai ||

ਸੁੰਦਰ ਜੋ ਆਪਨੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੁ ਦਈ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਪਠੈ ਕੈ ॥੨੧੧੧॥

su(n)dhar jo aapanee dhuhitaa su dhiee ghan sayaam ke sa(n)g paThai kai ||2111||

Suitable presents were given to the Brahmins and with great pleasure, he

offered his daughter to Krishna.2111.

ਜੀਤਿ ਸੁਅੰਬਰ ਮੈ ਹਰਿ ਆਉਧ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥

jeet sua(n)bar mai har aaudh ke bhoopat kee dhuhitaa jab aayo ||

ਬਾਗ ਕੇ ਭੀਤਰ ਸੈਲ ਕਰੈ ਸੰਗ ਪਾਰਥ ਥੇ ਚਿਤ ਮੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥

baag ke bheetar sail karai sa(n)g paarath the chit mai Thaharaayo ||

When Krishna came back after winning the daughter of the king of Oudh is mvara, he made up his mind to roam in the forest alongwith Arjuna

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਘਨੇ ਮਦ ਪੀਵਨ ਕੇ ਤਿਨਿ ਕਾਜ ਮੰਗਾਯੋ ॥

posat bhaag afeem ghane madh peevan ke tin kaaj ma(n)gaayo ||

ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਬੋਲਿ ਪਠਿਯੋ ਬਹੁ ਆਵਤ ਭੇ ਜਨ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੧੧੨॥

ma(n)gan logan bol paThiyo bahu aavat bhe jan paar na paayo ||2112||

There he caused to be brought Poppy plant, hemp, opium and various kinds of wines for drinking, there he also called many beggars and

singers, who came in groups.2112.

ਬਹੁ ਰਾਮਜਨੀ ਤਹ ਨਾਚਤ ਹੈ ਇਕ ਝਾਝਰ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਵੈ ॥

bahu raamajanee teh naachat hai ik jhaajhar been miradha(n)g bajaavai ||

Many concubines, playing their anklets, lyres and drums began to dance there

ਦੈ ਇਕ ਝੂਮਕ ਆਵਤ ਹੈ ਇਕ ਭਾਮਿਨ ਦੈ ਹਰਿ ਝੂਮਕ ਜਾਵੈ ॥

dhai ik jhoomak aavat hai ik bhaamin dhai har jhoomak jaavai ||

Someone is dancing while revolving, and some woman is spinning on all the four sides of Krishna

ਕਾਨ੍ਹ ਪਟੰਬਰ ਦੇਤ ਤਿਨੈ ਮਨਿ ਲਾਲ ਘਨੇ ਚਿਤ ਕੋ ਜੁ ਰਿਝਾਵੈ ॥

kaanreh paTa(n)bar dhet tinai man laal ghane chit ko ju rijhaavai ||

Krishna is giving them comfortable raiments, gems and jewels

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁ ਮੋਲ ਖਰੇ ਸੁਰ ਰਾਜਹਿ ਕੋ ਕੋਊ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ॥੨੧੧੩॥

sayaam bhanai bahu mol khare sur raajeh ko kouoo haath na aavai ||2113||

He is giving such precious things to them, which even Indra cannot

procure.2113.

ਪਾਵਤ ਰਾਮਜਨੀ ਨਰ ਕੈ ਧਨ ਪਾਵਤ ਹੈ ਬਹੁ ਦਾਨ ਗਵਇਯਾ ॥

paavat raamajanee nar kai dhan paavat hai bahu dhaan gaviyaa ||

The concubines after dancing and the singers after singing are receiving great gifts

ਏਕ ਰਿਝਾਵਤ ਹੈ ਹਰਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਪੜਿ ਛੰਤ ਸਵਇਯਾ ॥

ek rijhaavat hai har ko kab sayaam bhanai paR chha(n)t saviyaa ||

Someone is pleasing Krishna by reciting poetry and someone is pleasing him by reciting various stanzas

ਅਉਰ ਦਿਸਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸੁ ਘਨੇ ਮਿਲਿ ਨਾਚਤ ਹੈ ਕਰਿ ਗਾਨ ਭਵਇਆ ॥

aaur dhisaa ke bikhai su ghane mil naachat hai kar gaan bhaviaa ||

ਕਉਨ ਕਮੀ ਕਹੋ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋਊ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਧਾਮ ਅਵਇਯਾ ॥੨੧੧੪॥

kaun kamee kaho hai tin ko jouoo sree jadhubeer ke dhaam aviyaa ||2114||

All are dancing together by revolving in all the directions, whosoever has come to the abode of Krishna, then tell us, what shortage he can have?2114.

ਤਿਨ ਕੌ ਬਹੁ ਦੈ ਸੰਗਿ ਪਾਰਥ ਲੈ ਹਰਿ ਭੋਜਨ ਕੀ ਭੂਅ ਮੈ ਪਗ ਧਾਰਿਯੋ ॥

tin kau bahu dhai sa(n)g paarath lai har bhojan kee bhooa mai pag

dhaariyo ||

Giving them many presents, Krihsna went to dine alongwith Arjuna

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਇ ਪੀਓ ਮਦ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

posat bhaag afeem ma(n)gai peeo madh sok bidhaa kar ddaariyo ||

They made use of poppy seeds, hemp and opium and drank wine, thereby they removed all their sorrows

ਮਤਿ ਹੋ ਚਾਰੋਈ ਕੈਫਨ ਸੋ ਸੁਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕੈ ਸੋ ਇਮਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

mat ho chaaroiee kaifan so sut i(n)dhr kai so im sayaam uchaariyo ||

ਕਾਮ ਕੀਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਘਟਿ ਕਿਉ ਮਦਰਾ ਕੋ ਨ ਆਠਵੋ ਸਿੰਧੁ ਸਵਾਰਿਯੋ ॥੨੧੧੫॥

kaam keeyo brahamaa ghaT kiau madharaa ko na aaThavo si(n)dh savaariyo ||2115||

Getting intoxicated with all these four stimulants Krishna said to Arjuna, “Brahma has done the right thing in not creating the eight ocean of

wine.2115.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਬ ਪਾਰਥ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥

tab paarath kar jor kai har siau kahiyo sunai ||

ਜੜ ਬਾਮਨ ਇਨ ਰਸਨ ਕੋ ਜਾਨੇ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥੨੧੧੬॥

jaR baaman in rasan ko jaane kahaa upai ||2116||

Then Arjuna said to Krishna with folded hands, "What do the senseless Brahmins know about the enjoyment of these essences and pleasures."2116.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਖਭ ਨਾਥਿ ਅਵਧ ਰਾਜੇ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak kirasanaavataare birakhabh naath avadh raaje kee dhuhitaa bivaahat bhe ||

End of the story about he marriage with the daughter of the king Brikhbh Nath of Oudh after stringing the bulls in Krishnavatara (based on Dasham

Skandh Purana) in Bachittar Natak.

ਅਥ ਇੰਦ੍ਰ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੇ ਦੁਖ ਤੇ ਆਵਤ ਭਏ ਕਥਨੰ ॥

ath i(n)dhr bhoomaasur ke dhukh te aavat bhe kathana(n) ||

Now begins the description of the Arrival of Indra on being agonised byh

the demon Bhumasura

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਜਬ ਜਦੁਪਤਿ ਆਯੋ ॥

dhavaiaaravatee jab jadhupat aayo ||

ਇੰਦ੍ਰ ਆਇ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਯੋ ॥

ei(n)dhr aai pain lapaTaayo ||

When Krishna came to Dwarka, then Indra came there and clung to his feet

ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੋ ਦੂਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥

bhoomaasur ko dhookh sunaayo ||

ਪ੍ਰਭ ਤਿਹ ਤੇ ਮੈ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੧੧੭॥

prabh teh te mai at dhukh paayo ||2117||

He told about the agony caused by Bhumasura and said, “O Lord! I have

been greatly distressed by him.2117.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੋ ਮੋ ਪਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ ਮੋ ਪੈ ਸਧਿਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥

so mo par at prabal hai mo pai sadhiyo na jai ||

"He is very powerful, I can't chastise him, therefore O Lord!

ਤਾ ਕੋ ਆਪਨ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਜੈ ਨਾਸ ਉਪਾਇ ॥੨੧੧੮॥

taa ko aapan hee prabhoo keejai naas upai ||2118||

Take some step to destroy him."2118.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਬ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਦਾ ਕੈ ਦਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਸਮੋਧ ਭਲੈ ਕਰਿ ਕੈ ॥

tab i(n)dhr bidhaa kai dhayo prabh joo teh ko su samodh bhalai kar kai ||

ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਚਿੰਤ ਨ ਤੂ ਕਰਿ ਰੇ ਚਲਿ ਹੋਂ ਨਹੀ ਹਉ ਤਿਹ ਤੇ ਟਰਿ ਕੈ ॥

man mai kahiyo chi(n)t na too kar re chal ho(n) nahee hau teh te Tar kai ||

Then Krishna giving instructions to Indra, bade farewell to him saying, “Do not have any anxiety in your mind, he will not be able to move me from my stable position

ਕੁਪ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਰਥ ਪੈ ਚੜਿ ਹੋਂ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਹਾਥਨ ਮੈ ਧਰਿ ਕੈ ॥

kup kai jab hee rath pai chaR ho(n) sabh sasatran haathan mai dhar kai ||

“When I shall mount my chariot in anger and hold my weapons,

ਡਰਿ ਤੂ ਨ ਅਰੇ ਡਰਿ ਹਉ ਤੁਮਰੇ ਅਰਿ ਕਉ ਪਲਿ ਮੈ ਸਤਿ ਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ॥੨੧੧੯॥

ddar too na are ddar hau tumare ar kau pal mai sat dhaa kar kai ||2119||

Then I shall chop your enemies into bits in an instant, therefore do not get fearful.”2119.

ਮਘਵਾ ਸਿਰ ਨਿਆਇ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਧਿ ਸਜਾਮ ਬਸਾਯੋ ॥

maghavaa sir niaai gayo gireh ko teh ko chit mai badh sayaam basaayo ||

Indra bowed his head and went to this home and Krishna felt his fear from

the depth

ਸੰਗ ਲਈ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਨਹਿ ਪਾਰਥ ਕੋ ਕਰਿ ਸੰਗਿ ਚਲਾਯੋ ॥

sa(n)g liee jadhuvee piratanaa neh paarath ko kar sa(n)g chalaayo ||

He took the Yadava army alongwith him and also called Arjuna

ਏਕ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹਿਤ ਲੈ ਸੰਗਿ ਕਉਤਕਿ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥

ek treeyaa hit lai sa(n)g kautak yau keh kai kab sayaam sunaayo ||

ਸਯਾਮ ਚਲੇ ਤਿਹ ਓਰ ਨਹੀ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਅੰਤ ਦਸਾਨਿਹ ਧਾਯੋ ॥੨੧੨੦॥

sayaam chale teh or nahee teh uoopar a(n)t dhasaaneh dhaayo ||2120||

He also took one woman with him and absorbed in his sport, he went towards the higher regions.2120.

ਗਰੁੜ ਪਰ ਸਯਾਮ ਜਬੈ ਚੜ ਕੈ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰੁਹਿ ਕੀ ਜਬ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

garuR par sayaam jabai chaR kai teh satreh kee jab or sidhaariyo ||

ਪਾਹਨ ਕੋਟਿ ਪਿਖਿਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਦੁਤੀਏ ਬਰੁ ਲੋਹ ਕੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

paahan koT pikhiyo pirathamai dhute'ee bar loh ko nain nihaariyo ||

Mounting upon Garuda, when he went towards the enemy, he first saw the

citadel of stone, then the gates of steel,

ਨੀਰ ਕੋ ਹੇਰਤ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਤੀਏ ਅਰੁ ਆਗਿ ਕੋ ਚਉਥੀ ਸੁ ਠਾਉਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

neer ko herat bhayo tirate'ee ar aag ko chauthee su Thaaur bichaariyo ||

Then water, fire and fifthly he observed the wind as the protector of the citadel

ਪਾਚਵੋ ਪਉਨ ਪਿਖਿਓ ਖਟ ਫਾਸਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਹਕਾਰਿਯੋ ॥੨੧੨੧॥

paachavo paun pikhio khaT faasan krodh keeyo ieh bhaat hakaariyo

||2121||

Seeing this Krishna challenged in great rage.2121.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਰੇ ਦੁਰਗ ਪਤਿ ਦੁਰਗ ਕੇ ਰਹਿਯੋ ਕਹਾ ਛਪ ਬੀਚ ॥

are dhurag pat dhurag ke rahiyo kahaa chhap beech ||

ਰਿਸਿ ਹਮ ਸੋ ਰਨ ਮਾਡ ਤੁਹਿ ਠਾਢਿ ਪੁਕਾਰਤ ਮੀਚ ॥੨੧੨੨॥

ris ham so ran maadd tuh Thaadd pukaarat meech ||2122||

“O, the Lord of citadel! where are you hiding yourself? You have called

your death by waging war with us.”2122.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਉ ਇਹ ਭਾਤ ਕਹਿਯੋ ਜਦੁਨੰਦਨ ਤਉ ਉਹ ਸਤ੍ਰ ਲਖਿਯੋ ਕੋਊ ਆਯੋ ॥

jau ieh bhaat kahiyo jadhuna(n)dhan tau uh satr lakhiyo kouoo aayo ||

When Krishna said this, he saw with this that a weapon had come and with one blow it has killed many

ਅਉਰ ਸੁਨਿਯੋ ਜਿਹ ਏਕ ਹੀ ਚੋਟ ਸੋ ਕੋਟਨ ਕੋਪ ਚਟਾਕ ਗਿਰਾਯੋ ॥

aaur suniyo jeh ek hee choT so koTan kop chaTaak giraayo ||

In that citadel surrounded by water,

ਬਾਰਿ ਕੇ ਕੋਟ ਬਿਖੈ ਮੁਰ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਸੁਨਿ ਸੋਰ ਸੋਊ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥

baar ke koT bikhai mur dhait huto sun sor souoo uTh dhaayo ||

A demon named Mur, resided, who listening to the din, came out for

fighting

ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਬਾਹਨ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋਪਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਘਾਵ ਚਲਾਯੋ ॥੨੧੨੩॥

sayaam ke baahan ko tin kop tirasool kai aai kai ghaav chalaayo ||2123||

On coming, he wounded the vehicle of Krishna with his trident.2123.

ਸੋ ਖਗਰਾਜ ਨ ਚੋਟ ਗਨੀ ਤਿਨ ਦਉਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਮਾਰੀ ॥

so khagaraaj na choT ganee tin dhaur gadhaa geh kaanreh ko maaree ||

ਆਵਤ ਹੈ ਸਿਰ ਸਾਮੁਹੇ ਚੋਟ ਚਿਤੈ ਇਮ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰੀ ॥

aavat hai sir saamuhe choT chitai im sree bijanaath bichaaree ||

Garuda did not feel a significant blow, but now Mur, pulling his mace, struck Krishna, Krishna saw towards the attack on his head,

ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਸੁ ਕਮੋਦਕੀ ਹਾਥ ਕੇ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੀ ॥

kop baddai tabai apune su kamodhakee haath ke beech sa(n)bhaaree ||

ਚੋਟ ਜੁ ਆਵਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੀ ਇਹ ਏਕਹਿ ਚੋਟਿ ਚਟਾਕ ਨਿਵਾਰੀ ॥੨੧੨੪॥

choT ju aavat hee ar kee ieh ekeh choT chaTaak nivaaree ||2124||

And held in his hand his mace named Kumodki and with one blow

intercepted the attack of the enemy.2124.

ਘਾਵ ਬਿਅਰਥ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਗਾਜ ਕੈ ਰਾਛਸ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥

ghaav biarath gayo jab hee tab gaaj kai raachhas kop baddaayo ||

When the blow did not hit the target, the demon began to roar in rage

ਦੇਹ ਬਢਾਇ ਬਢਾਇ ਕੈ ਆਨਨ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਧਾਯੋ ॥

dheh baddai baddai kai aanan sayaam joo ke badh kaaran dhaayo ||

He extended his body and face and advanced forward in order to kill Krishna

ਨੰਦਗ ਕਾਢਿ ਤਬੈ ਕਟਿ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਕਿ ਤਾਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥

na(n)dhag kaadd tabai kaT te birajanaath tabai tak taeh chalaayo ||

ਜੈਸੇ ਕੁਮ੍ਹਾਰ ਕਟੈ ਘਟਿ ਕੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਤੈਸੇ ਹੀ ਕਾਟ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੧੨੫॥

jaise kumrahaar kaTai ghaT ko ar ko sir taise hee kaaT giraayo ||2125||

Krishan took out his sword named Nandak from his waist and struck the blow on the demon, removed his head like the potter chopping the pitcher

from the wheel.2125.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare mur dhait badheh ||

End of the killing of demon Mur in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਭੂਮਾਸੁਰ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ath bhoomaasur judh kathana(n) ||

Now begins the description of fighting with Bhumasura

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੁਰਿ ਮਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਜਬੈ ਅਸਿ ਸਿਉ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥

mur maar muraar jabai as siau teh praan tabai jamalok paThaae ||

Krishna killed and despatched the demon Mur to the abode of Yama

ਬਾਲ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁਧ ਮਚਾਏ ॥

baal kamaan kirapaanan so kab sayaam kahai at judh machaae ||

And waged a dreadful war with bow, arrows and sword,

ਥੋ ਸੁ ਕੁਟੰਬ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਸੁਨਿਯੋ ਤਿਹ ਯੌ ਮੁਰ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਘਾਏ ॥

tho su kuTa(n)b jito teh ko su suniyo teh yau mur sayaameh ghaae ||

ਲੈ ਕੇ ਅਨੀ ਚਤੁਰੰਗ ਘਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੁਤ ਸਾਤ ਹੀ ਧਾਏ ॥੨੧੨੬॥

lai ke anee chatura(n)g ghanee har pai teh ke sut saat hee dhaae ||2126||

The family of Mur came to know that he has been killed by Krishna, hearing this, the seven, sons of Mur, taking the fourfold army with them

moved to kill Krishna.2126

ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਹਰਿ ਕੌ ਤਿਹ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਕਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

gher dhaso dhis te har kau teh sayaam bhanai tak baan prahaare ||

They surrounded Krishna from all the ten directions and showered arrows

ਏਕ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਬੀਚ ਭਿਰੇ ਮਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰੇ ॥

ek gadhaa geh haathan beech bhire man ko fun traas nivaare ||

And taking maces in their hands they all fearlessly fell upon Krishna

ਸੋ ਸਭ ਆਯੁਧ ਸ੍ਯਾਮ ਸਹਾਰ ਕੈ ਜੋ ਅਪੁਨੇ ਰਿਸਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

so sabh aayudh sayaam sahaar kai jo apune ris sasatr sa(n)bhaare ||

ਸੂਰ ਨ ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਛੋਰਤ ਭਯੋ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੨੧੨੭॥

soor na kaahoo(n) ko chhorat bhayo sabh hee puraje puraje kar ddaare ||2127||

Enduring the blow of their weapons, when Krishna in fury held up his own weapons, then as a warrior he did not let anyone go away and chopped all

of them into bits.2127.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਹਨੀ ਅਗਨੀ ਸੁਨਿ ਸਾਤੋ ਊ ਭ੍ਰਾਤਰ ਕ੍ਰੋਧਿ ਭਰੇ ॥

sain nihaar hanee aganee sun saato uoo bhraatar krodh bhare ||

ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਪੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਲੈ ਕਿਲਕਾਰਿ ਪਰੇ ॥

ghan sayaam joo pai kab sayaam bhanai sabh sasatran lai kilakaar pare ||

Seeing the destruction of their army, the seven brothers got enraged and taking up their weapons and challenging Krishna fell upon him

ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਘੇਰਤ ਭੇ ਹਰਿ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੇ ॥

chahoo(n) or te gherat bhe har ko apane man mai na ratee k ddare ||

ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਨਹੀ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕਰੇ ॥੨੧੨੮॥

tab lau jab lau jadhubeer saraasan lai nahee kha(n)ddan kha(n)dd kare ||2128||

They surrounded Krishna fearlessly from all the four sides and fought till

the time when Krishna taking his bow in his hand chopped all of them into fragments.2128.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਬ ਕਰਿ ਸਾਰਿੰਗ ਸ੍ਯਾਮ ਲੈ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥

tab kar saari(n)g sayaam lai at chit krodh baddai ||

ਪੀਟਿ ਸਤ੍ਰ ਭਯਨ ਸਹਿਤ ਜਮਪੁਰਿ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੨੧੨੯॥

peeT satr bhayan sahit jamapur dhayo paThai ||2129||

Then Krishna in extreme rage took his bow in his hand and sent the

enemies alongwith all the brothers to the abode of Yama.2129.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੂਅ ਬਾਲਕ ਤੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਿਯੋ ਮੁਰ ਬੀਰ ਸੁਪੁਤ੍ਰ ਮੁਰਾਰਿ ਖਪਾਯੋ ॥

bhooa baalak to ieh bhaat suniyo mur beer suputr muraar khapaayo ||

ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲ ਗਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਸੁ ਸੋਊ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥

aaur jito dhal gayo tin so su souoo chhin mai jam lok paThaayo ||

When Bhumasura came to know that Krishna has killed the demon Mur and has also destroyed all his army in an instant,

ਯਾ ਸੰਗਿ ਜੁਝ ਕੀ ਲਾਇਕ ਹਉ ਹੀ ਹੌਂ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਚਿਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥

yaa sa(n)g joojh kee laik hau hee haua(n) yau keh kai chit krodh baddaayo ||

ਸੈਨ ਬੁਲਾਇ ਸਭੈ ਅਪੁਨੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਕਾਰਨ ਜੁਧ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥੨੧੩੦॥

sain bulai sabhai apunee jadhubeer so kaaran judh ko dhaayo ||2130||

Then thinking of Krishna as a brave fighter, he got infuriated in his mind

and marched forward to fight with Krishna.2130.

ਜਬ ਭੂਮਿ ਕੋ ਬਾਰਕ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਚੜਿਯੋ ਤਬ ਕਉਚ ਸੁ ਸੂਰਨ ਸਾਜੇ ॥

jab bhoom ko baarak judh ke kaaj chaRiyo tab kauch su sooran saaje ||

While attacking, Bhumasura began to thunder like warriors

ਆਯੁਧ ਅਉਰ ਸੰਭਾਰ ਸਭੈ ਅਰਿ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਗਾਜੇ ॥

aayudh aaur sa(n)bhaar sabhai ar gher layo biraj naik gaaje ||

He held up his weapons and surrounded his enemy Krishna

ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਘਨ ਹੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥

maanahu kaal pralai dhin ko pragaTiyo ghan hee ieh bhaat biraaje ||

ਮਾਨਹੁ ਅੰਤਕ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਭਟਵਾ ਨਹਿ ਬਾਜਤ ਹੈ ਜਨੁ ਬਾਜੇ ॥੨੧੩੧॥

maanahu a(n)tak ke pur mai bhaTavaa neh baajat hai jan baaje ||2131||

He looked like the doomsday cloud and was thundering in this way as if

musical instruments were being playing in the region of Yama.2131.

ਅਰਿ ਸੈਨ ਜਬੈ ਘਨ ਜਿਉ ਉਮਡਿਓ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਚਿਤੈ ਚਿਤਿ ਜਾਨਿਯੋ ॥

ar sain jabai ghan jiau umaddio pun sree birajanaath chitai chit jaaniyo ||

ਅਉਰ ਭੂਮਾਸੁਰ ਭੂਮ ਕੋ ਬਾਰਕ ਭੂਪਤਿ ਹੈ ਇਨ ਕਉ ਪਹਿਚਾਨਿਯੋ ॥

aaur bhoomaasur bhoom ko baarak bhoopat hai in kau pahichaaniyo ||

When the enemy's army rushed forth like clouds, then Krishna thought in his mind and recognized Bhumasura, the son of the earth

ਮਾਨਹੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਹੀ ਹੈ ਉਮਡਿਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਖਾਨਿਯੋ ॥

maanahu a(n)t samai nidh neer hee hai umaddiyo kab sayaam bakhaaniyo ||

ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਹੇਰਿ ਤਿਨੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਡਰੁ ਮਾਨਿਯੋ ॥੨੧੩੨॥

sayaam joo her tine apane chit bheetar naik nahee ddar maaniyo ||2132||

It appeared that on the doomsday the ocean was surging forth, but Krishna

did not fear even slightly on seeing Bhumasura.2132.

ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਗਇੰਦਨ ਮੈ ਧਨੁ ਤਾਹਿ ਲਸੈ ਸਭ ਹੀ ਜਿਹ ਲੋਕ ਫਟਾ ॥

ar pu(n)j gi(n)dhan mai dhan taeh lasai sabh hee jeh lok faTaa ||

Amongst the gathering of elephants of the enemy’s army, Krishna looked splendid like the bow of Indra

ਬਕ ਕੋ ਜਿਨਿ ਕੋਪ ਬਿਨਾਸ ਕੀਆ ਮੁਰ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਮੁੰਡ ਕਟਾ ॥

bak ko jin kop binaas keeaa mur ko chhin mai jeh mu(n)dd kaTaa ||

Krishna had also destroyed Bakasura and chopped the head of Mur in an instant:

ਮਦ ਮਤਿ ਕਰੀ ਦਲ ਆਵਤ ਯੌ ਜਿਮ ਜੋਰ ਕੈ ਆਵਤ ਮੇਘ ਘਟਾ ॥

madh mat karee dhal aavat yau jim jor kai aavat megh ghaTaa ||

ਤਿਨ ਮੈ ਧਨੁ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਯੌ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਅਭ੍ਰਨ ਭੀਤਰ ਬਿਜੁ ਛਟਾ ॥੨੧੩੩॥

tin mai dhan sayaam kee yau chamakai jim abhran bheetar bij chhaTaa ||2133||

From the frontal side, the group of elephants was rushing forth like the clouds and wihting them the bow of Krishna was shining like lightning

among the clouds.2133.

ਬਹੁ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ਹਨੇ ਭਟਵਾ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਭ ਧਾਇ ਚਪੇਟਨ ਮਾਰੇ ॥

bahu chakr ke sa(n)g hane bhaTavaa bahute prabh dhai chapeTan maare ||

He killed many warriors with his discus and many other by direct blows

ਏਕ ਗਦਾ ਹੀ ਸੋ ਧਾਇ ਹਨੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਬਹੁਰੇ ਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥

ek gadhaa hee so dhai hane gir bhoom pare bahure na sa(n)bhaare ||

Many were killed with the mace and thrown down on the ground and they could not control themselves again

ਏਕ ਕਟੇ ਕਰਵਾਰਿਨ ਸੋ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਹੋਏ ਪਰੇ ਭਟ ਨਿਆਰੇ ॥

ek kaTe karavaarin so adh beech te hoe pare bhaT niaare ||

ਮਾਨੋ ਤਖਾਨਨ ਕਾਨਨ ਮੈ ਕਟਿ ਕੈ ਕਰਵਤ੍ਰਨ ਸੋ ਦ੍ਰੁਮ ਡਾਰੇ ॥੨੧੩੪॥

maano takhaanan kaanan mai kaT kai karavatran so dhrum ddaare ||2134||

Many warriors were chopped into half with the sword and were lying down like the trees chopped by the carpenter in the forest.2134.

ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਜੂਝ ਧਰਾ ਇਕ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਏ ॥

ek pare bhaT joojh dharaa ik dhekh dhasaa teh saamuhe dhaae ||

Some warriors were dead and lying down on the earth and many warrior

seeing their such plight came forward

ਨੈਕੁ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ਧਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਏ ॥

naik na traas dhare chit mai kab sayaam bhanai nahee traas baddaae ||

They were all completely fearless and placing their shield before their faces,

ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਨਿਸੰਕ ਦੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕੈ ਊਪਰ ਆਏ ॥

dhai mukh ddaal le'ee karavaar nisa(n)k dhai sayaam kai uoopar aae ||

And taking their swords in their hands, they fell upon Krishna

ਤੇ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਹਨਿ ਅੰਤਕ ਕੇ ਪੁਰ ਬੀਚ ਪਠਾਏ ॥੨੧੩੫॥

te sar ek hee so prabh joo han a(n)tak ke pur beech paThaae ||2135||

Only with a single arrow Krishna despatched them all to the abode of Yama.2135.

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਰਿਸ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟਵਾ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥

sree jadhubeer jabai ris so sabh hee bhaTavaa jamalok paThaae ||

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਇਨ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਡਰਿ ਕੈ ਸੁ ਪਰਾਏ ॥

aaur jite bhaT jeet bache in dhekh dhasaa ddar kai su paraae ||

When in his fury, Krishna killed all the warriors and those who had

survived, seeing such a situation, fled away

ਜੇ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਇ ਗਏ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਤੇ ਫਿਰ ਜੀਤਿ ਨ ਆਏ ॥

je har uoopar dhai ge badhabe kahu te fir jeet na aae ||

Those who fell upon Krishna in order to kill him, they could not return alive

ਐਸੋ ਉਘਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਢੁਰਾਇ ਕੈ ਆਪਹਿ ਭੂਪਤਿ ਜੁਧ ਕੌ ਧਾਏ ॥੨੧੩੬॥

aaiso ughai kai sees ddurai kai aapeh bhoopat judh kau dhaae ||2136||

In this way, in various groups, and moving their heads, the king went to wage war.2136.

ਜੁਧ ਕੋ ਆਵਤ ਭੂਪ ਜਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਪਨੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

judh ko aavat bhoop jabai biraj naik aapane nain nihaariyo ||

ਠਾਢਿ ਰਹਿਯੋ ਨਹਿ ਤਉਨ ਧਰਾ ਪਰ ਆਗੇ ਹੀ ਜੁਧ ਕੋ ਆਪਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

Thaadd rahiyo neh taun dharaa par aage hee judh ko aap sidhaariyo ||

When Krishna saw the king coming to the battlefield, he also did not stay

there, but marched forward for fighting

ਮਾਰਤ ਹਉ ਤੁਮ ਕੌ ਅਬ ਹੀ ਰਹੁ ਠਾਢ ਅਰੇ ਇਹ ਭਾਤ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

maarat hau tum kau ab hee rahu Thaadd are ieh bhaat uchaariyo ||

He said, “O king! stay there, I shall kill you now

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸਾਰੰਗ ਕੋ ਤਨਿ ਕੈ ਸਰ ਸਤ੍ਰ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥੨੧੩੭॥

yau keh kai pun saara(n)g ko tan kai sar satr hiradhai meh maariyo ||2137||

” Saying this and pulling his bow, he discharged an arrow into the heart of the enemy.2137.

ਸਾਰੰਗ ਤਾਨਿ ਜਬੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥

saara(n)g taan jabai ar ko biraj naik teechhan baan chalaayo ||

ਲਾਗਤ ਹੀ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਭੂਮਾਸੁਰ ਝੂਮਿ ਪਰਿਯੋ ਜਮਲੋਕਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥

laagat hee gir bhoom bhoomaasur jhoom pariyo jamalok sidhaayo ||

When pulling his bow, Krishna discharged his sharp arrow, then being hit by the arrow, Bhumasura swung and fell down on the ground and went to

the abode of Yama

ਸ੍ਰਉਨ ਲਗਿਯੋ ਨਹਿ ਤਾ ਸਰ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਚਲਾਕੀ ਸੌ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥

sraun lagiyo neh taa sar ko ieh bhaat chalaakee sau paar paraayo ||

ਜੋਗ ਕੇ ਸਾਧਕ ਜਿਉ ਤਨ ਤਿਯਾਗਿ ਚਲਿਯੋ ਨਭਿ ਪਾਪ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਯੋ ॥੨੧੩੮॥

jog ke saadhak jiau tan tiyaag chaliyo nabh paap na bheTan paayo ||2138||

The arrow penetrated through his body with such swiftness that even the blood could not smear it and he like the one engaged in Yogic discipline, abandoned his body and sins, went away to heaven.2138.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਭੂਮਾਸੁਰ ਬਧਹ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare bhoomaasur badheh ||

End of the description of killing of Bhumasura in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਉਸ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੈ ਰਾਜ ਦੇਤ ਭੇ ਸੋਲਾ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਿਵਾਹ ਕਥਨੰ ॥

ath us ke putr kai raaj dhet bhe solaa saha(n)sr raaj sutaa bivaeh kathana(n) ||

Now begins the description of giving his kingdom to his son and marriage

with sixteen thousand princesses

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਐਸੀ ਦਸਾ ਜਬ ਭੀ ਇਹ ਕੀ ਤਬ ਮਾਇ ਭੁਮਾਸੁਰ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧਾਈ ॥

aaisee dhasaa jab bhee ieh kee tab mai bhoomaasur kee sun dhaiee ||

ਭੂਮਿ ਕੈ ਊਪਰ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਸੁਧਿ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਈ ॥

bhoom kai uoopar jhoom giree sudh basatran kee chit te bisaraiee ||

When Bhumasura passed through such a phase, then his mother came and paying no attention to her clothes etc., she became unconscious and fell upon the earth

ਪਾਇ ਨ ਡਾਰਤ ਭੀ ਪਨੀਆ ਸੁ ਉਤਾਵਲ ਸੋ ਚਲਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪੈ ਆਈ ॥

pai na ddaarat bhee paneeaa su utaaval so chal sayaam pai aaiee ||

ਦੇਖਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਦੁਖ ਭੂਲਿ ਗਯੋ ਸੁ ਤੋ ਕੀਨ ਬਡਾਈ ॥੨੧੨੯॥

dhekhat sayaam ko reejh rahee dhukh bhool gayo su to keen baddaiee

||2139||

She being greatly worried, came with bare feet to Krishna and seeing him, she forgot her affliction and became pleased.2139.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਹੁ ਉਸਤਤਿ ਜਦੁਪਤਿ ਕਰੀ ਲੀਨੋ ਸ੍ਯਾਮ ਰਿਝਾਇ ॥

bahu usatat jadhupat karee leeno sayaam rijhai ||

ਪਉਤ੍ਰ ਆਨਿ ਪਾਇਨ ਡਰਿਯੋ ਸੋ ਲੀਨੋ ਬਖਸਾਇ ॥੨੧੪੦॥

pautr aan pain ddariyo so leeno bakhasai ||2140||

She praised Krishna and pleased him and her son(s) fell on the feet of

Krihsna, whom he pardoned and set him free.2140.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੂਪਤਿ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬਾਲਕ ਥਾਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਛੋਰਨ ਬੰਦਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥

bhoopat taahee ko baalak thaap kirapaanidh chhoran ba(n)dh sidhaayo ||

ਸੋਲਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭੂਪਨ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਥੀ ਜਹਾ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਆਯੋ ॥

soleh saha(n)sr bhoopan kee dhuhitaa thee jahaa teh Thaureh aayo ||

Placing his son on his throne, Krishna reached that place, where sixteen thousand princesses were imprisoned by Bhumasura

ਸੁੰਦਰ ਹੇਰਿ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕਉ ਤਿਨ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕੋ ਅਤਿ ਚਿਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥

su(n)dhar her kai sayaam joo kau tin treean ko at chit lubhaayo ||

ਯਾ ਲਖਿ ਪਾਇ ਬਿਵਾਹ ਸਭੋ ਕਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਸੁ ਡੰਕ ਬਜਾਯੋ ॥੨੧੪੧॥

yaa lakh pai bivaeh sabho kar sayaam bhanai jas dda(n)k bajaayo ||2141||

Seeing the beauty of Krishna, the mind of those women was allured and Krishna also seeing their desire, married all of them and for this he

received universal praise.2141.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜੇ ਸਭ ਜੋਰਿ ਭੂਮਾਸੁਰ ਰਾਖੀ ॥

je sabh jor bhoomaasur raakhee ||

ਕਹਿ ਲਗਿ ਗਨਉ ਤਿਨਨ ਕੀ ਸਾਖੀ ॥

keh lag ganau tinan kee saakhee ||

All of them whom Bhumasura had gathered there, what about those women should I relate here

ਤਿਨਿ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਇਹੀ ਹਉ ਕਰਿ ਹੋ ॥

tin yau kahiyo ihee hau kar ho ||

ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਏਕਠੀ ਬਰਿ ਹੋ ॥੨੧੪੨॥

bees hajaar ekaThee bar ho ||2142||

Krishna said, “According to their desire, I shall marry the twenty thousand

women together."2142.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜੁਧ ਸਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁਇ ਜਦੁਪਤਿ ਬਧਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ॥

judh samai at krodh hui jadhupat badh kai taeh ||

ਸੋਰਹ ਸਹਸ੍ਰ ਸੁੰਦਰੀ ਆਪਹਿ ਲਈ ਬਿਵਾਹਿ ॥੨੧੪੩॥

soreh sahasr su(n)dharee aapeh liee bivaeh ||2143||

After getting enraged and killing Bhumasura in the battle, Krishna married

sixteen thousand beautiful women together.2143.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੁਧ ਸਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁਇ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਪਛਾਰੇ ॥

judh samai at krodh hui sayaam joo satr sabhai chhin maeh pachhaare ||

ਰਾਜੁ ਦਯੋ ਫਿਰਿ ਤਾ ਸੁਤ ਕੋ ਸੁਖੁ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇ ॥

raaj dhayo fir taa sut ko sukh dhet bhayo tin sok nivaare ||

Getting furious in the war, Krishna killed all his enemies in an instant and giving kingdom to the son of Bhumasura, he removed his sufferings

ਫੇਰਿ ਬਰਿਯੋ ਤ੍ਰੀਅ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੁ ਤਾ ਪੁਰ ਮੈ ਅਤਿ ਕੈ ਕੈ ਅਖਾਰੇ ॥

fer bariyo treea soreh saha(n)sr su taa pur mai at kai kai akhaare ||

ਬਿਪਨ ਦਾਨ ਦੈ ਲੈ ਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗਿ ਦੁਆਰਵਤੀ ਜਦੁਰਾਇ ਸਿਧਾਰੇ ॥੨੧੪੪॥

bipan dhaan dhai lai tin ko sa(n)g dhuaaravatee jadhurai sidhaare ||2144||

Then after the war he married sixteen thousand women and bestowing

gifts on the Brahmins, Krishna returned to Dwarka.2144.

ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਕਉ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਹੀ ਧਾਮ ਦੀਏ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥

soreh saha(n)sr kau soreh saha(n)sr hee dhaam dhe'ee su hulaas baddai kai ||

ਦੇਤ ਭਯੋ ਸਭ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕੋ ਸੁਖ ਰੂਪ ਅਨੇਕਨ ਭਾਤਿ ਬਨੈ ਕੈ ॥

dhet bhayo sabh treean ko sukh roop anekan bhaat banai kai ||

He got constructed sixteen thousand houses for the sixteen thousand women and provided comfort to all

ਐਸੇ ਲਖਿਯੋ ਸਭਹੂੰ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਸੈ ਨ ਬਸੈ ਅਨਤੈ ਕੈ ॥

aaise lakhiyo sabhahoo(n) hamare gireh sayaam basai na basai anatai kai ||

ਸੋ ਕਬ ਸ੍ਯਾਮ ਪੁਰਾਨਨ ਤੇ ਸੁਨਿ ਭੇਦੁ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਸੰਤ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥੨੧੪੫॥

so kab sayaam puraanan te sun bhedh kahiyo sabh sa(n)t sunai kai ||2145||

Everyone of them wanted Krishna to abide with her and the description of this episode the poet has recorded after reading and listening to Puranas

for the sake of Saints.2145.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਭੂਮਾਸੁਰ ਬਧ ਕੈ ਸੁਤ ਕੋ ਰਾਜੁ ਦੇਇ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the bhoomaasur badh kai sut ko raaj dhei soreh saha(n)sr raaj sutaa bivaahat bhe ||

End of the description of the Killing of Bhumasura, giving the Kingdom to his son and marrying sixteen thousand princesses.

ਅਥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਜੀਤ ਕੈ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਲਿਆਇਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ath i(n)dhr ko jeet kai kalap birachh liaaibo kathana(n) ||

(Now begins the description of Conquering Indra and Bringing the Elysian tree Kalap Vriksh)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਸੁਖ ਦੈ ਤਿਨ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕੋ ਫਿਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪੁਰੰਦਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥

yau sukh dhai tin treean ko fir sayaam pura(n)dhar lok sidhaayo ||

In this way, providing comfort to those women, Krishna went to the abode

of Indra

ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਪਾਇ ਕੈ ਸੋਕ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥

ka(n)kan ku(n)ddal dhet bhayo teh pai kai sok sabhai bisaraayo ||

Indra gave him coat of mail (Kavach) and ringlets (Kundal) which remove all sorrows

ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਪਿਖਿਯੋ ਤਹ ਰੂਖ ਤਿਹੀ ਪਰ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਚਿਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥

su(n)dhar ek pikhiyo teh rookh tihee par sayaam ko chit lubhaayo ||

Krishna saw there a beautiful tree and he asked Indra to give the tree

ਮਾਗਤਿ ਭਯੋ ਨ ਦਯੋ ਸੁਰਰਾਜ ਤਹੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੧੪੬॥

maagat bhayo na dhayo suraraaj tahee har siau har judh machaayo ||2146||

When Indra did not give the tree, then Krishna began a war with him.2146.

ਰਿਸਿ ਸਾਜਿ ਪੁਰੰਦਰ ਸੈਨ ਚੜਿਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ ॥

ris saaj pura(n)dhar sain chaRiyo chal kai sabh sayaam ke saamuhe aae ||

He also, in fury, brought his army and attacked Krishna

ਘੋਰਤ ਮੇਘ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਬਰਖਾ ਬਰਸੇ ਰਥ ਸਾਜ ਬਨਾਏ ॥

ghorat megh lasai chapalaa barakhaa barase rath saaj banaae ||

On all the four sides were seen moving the chariots when the clouds

thundered and the lighting flashed

ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਸਬੈ ਉਮਡੈ ਬਸੁ ਰਾਵਨ ਸੇ ਜਿਨ ਹੂ ਬਿਚਲਾਏ ॥

dhavaiaadhas soor sabai umaddai bas raavan se jin hoo bichalaae ||

ਭੇਦ ਲਹਿਯੋ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਚਲੇ ਮਦ ਮਤਿ ਸੁ ਸਯਾਮ ਪੈ ਘੂਮਤ ਧਾਏ ॥੨੧੪੭॥

bhedh lahiyo nahee naik chale madh mat su sayaam pai ghoomat dhaae ||2147||

Twelve mighty warriors rushed forward, who caused damage to the hero like Ravana and getting intoxicated and without understanding any mystery, they hovered around Krihsna.2147.

ਆਵਤ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਹੂ ਜਦੁਬੀਰ ਕੈ ਊਪਰ ਸਿੰਧਰ ਪੇਲੇ ॥

aavat hee mil kai sabh hoo jadhubeer kai uoopar si(n)dhar pele ||

On arrival, they all moved their elephants towards Krishna

ਪੰਖ ਸੁਮੇਰ ਚਲੇ ਕਰਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਰਿਸ ਸੋ ਟੁਕ ਦਾਤ ਕੇ ਠੇਲੇ ॥

pa(n)kh sumer chale kar kai tin ke ris so Tuk dhaat ke Thele ||

Those elephants appeared like Sumeru mountain moving with wings, they

were clattering their teeth in rage

ਸੁੰਡ ਕਟੇ ਤਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਸੋ ਝਟਿ ਦੈ ਜਿਮ ਕੇਲੇ ॥

su(n)dd kaTe tin ke birajanaath kirapaanidh so jhaT dhai jim kele ||

ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਰਮਨੀਯ ਰਮਾਪਤਿ ਫਾਗੁਨ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਸੇ ਖੇਲੇ ॥੨੧੪੮॥

sraun bhare ramaneey ramaapat faagun a(n)t basa(n)t se khele ||2148||

Krishna chopped their trunks like the cutting of bananas, very quickly, and having been smeared with blood, he appeared like playing Holi in the month of Phalgun.2148.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਬੈਰਨ ਸੋ ਜਬ ਹੀ ਰਿਸ ਮਾਡਿ ਕੀਯੋ ਖਰਕਾ ॥

sree biraj naik bairan so jab hee ris maadd keeyo kharakaa ||

ਬਹੁ ਬੀਰ ਭਏ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਜਬ ਨਾਦ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁਨਿਯੋ ਹਰਿ ਕਾ ॥

bahu beer bhe bin praan tabai jab naadh pracha(n)dd suniyo har kaa ||

When, in his fury, Krishna fought the battle with the enemies, then

listening to his dreadful thunder, many warriors became lifeless

ਜਦੁਬੀਰ ਫਿਰਾਵਤ ਭਯੋ ਗਹਿ ਕੈ ਗਜ ਸੁੰਡਨ ਸੋ ਬਰ ਕੈ ਕਰ ਕਾ ॥

jadhubeer firaavat bhayo geh kai gaj su(n)ddan so bar kai kar kaa ||

ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਯੌ ਘਿਸੂਆ ਮਨੋ ਫੇਰਤ ਹੈ ਲਰਕਾ ॥੨੧੪੯॥

aupamaa upajee kab ke man yau ghisooaa mano ferat hai larakaa ||2149||

Krishna was catching the elephants by their trunks and revolving them like the children playing the game of pulling one another.2149.

ਜੀਵਤ ਸੋ ਨ ਦਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਨ ਜੋਊ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥

jeevat so na dhayo gireh jaan jouoo birajanaath ke saamuhe aayo ||

ਜੀਤਿ ਸੁਰੇਸ ਦਿਵਾਕਰਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਆਨੰਦ ਕੈ ਚਿਤਿ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥

jeet sures dhivaakar dhavaiaadhas aana(n)dh kai chit sa(n)kh bajaayo ||

Whosoever came in front of Krishna, he could not go alive, after conquering the twelve Suryas and Indra,

ਰੂਖ ਚਲੋ ਤੁਮ ਹੀ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਉਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

rookh chalo tum hee hamare gireh lai un ko ieh bhaat sunaayo ||

He said to those people," You may now go with me taking this tree to my

ਸੋ ਤਰੁ ਲੈ ਹਰਿ ਸੰਗ ਚਲੇ ਸੁ ਕਬਿਤਨ ਭੀਤਰ ਸ੍ਯਾਮ ਬਨਾਯੋ ॥੨੧੫੦॥

so tar lai har sa(n)g chale su kabitan bheetar sayaam banaayo ||2150||

” Then all went with Krishna and all this has been narrated by the poet Shyam in his poetry.2150.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰੁਕਮਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਭੇ ਤਰੁ ਸੁੰਦਰ ਲੈ ਕੈ ॥

sree birajanaath rukaman ke gireh aavat bhe tar su(n)dhar lai kai ||

ਲਾਲ ਲਗੇ ਜਿਨ ਧਾਮਨ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਹੈ ਦੇਖਤ ਜਾਹਿ ਲੁਭੈ ਕੈ ॥

laal lage jin dhaaman ko brahamaa rahai dhekhat jaeh lubhai kai ||

Krishna, taking that beautiful tree, reached that house of Rukmani, which was studded with jewels and diamonds and even Brahma covered for it on

seeing that place

ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੋਊ ਸ੍ਯਾਮ ਕਥਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕਉ ਸੁ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥

taun samai souoo sayaam kathaa jadhubeer kahee tin kau su sunai kai ||

ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਬਿਤਨ ਬੀਚ ਕਹੀ ਸੁਨਿਓ ਸਭ ਹੇਤੁ ਬਢੈ ਕੈ ॥੨੧੫੧॥

so kab sayaam kabitan beech kahee sunio sabh het baddai kai ||2151||

Then Krishna related the whole story to his family members and the same has been described in totality by the poet Shyam in his poetry, with great pleasure.2151.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਜੀਤ ਕਰ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਲਿਆਵਤ ਪਏ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare i(n)dhr ko jeet kar kalap birachh liaavat pe ||

End of the description of conquering Indra an dbringing the Elysian tree in

Krishnavatara (based on Dasham Skandh Purana) in Bachittar Natak.

ਰੁਕਮਿਨਿ ਸਾਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੀ ਹਾਸੀ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ॥

rukamin saath kaanreh jee haasee karan kathana(n) ||

The description of amusement and pleasantry of Krishna with Rukmani

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਿਓ ਤ੍ਰੀਅ ਸੋ ਮੁਹਿ ਭੋਜਨ ਗੋਪਿਨ ਧਾਮਿ ਕਰਿਯੋ ॥

sree birajanaath kahio treea so muh bhojan gopin dhaam kariyo ||

Krishna said to his wife, “I had taken food and drunk milk in the house of

gopis (milk-women)

ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਹਮਰੋ ਬਿਚੀਆ ਦਧਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਪਰਿਯੋ ॥

sun su(n)dhar taa dhin te hamaro bicheeaa dhadh ko fun naam pariyo ||

And from that day I had been named as a milkman

ਜਬ ਸੰਧ ਜਰਾ ਦਲੁ ਸਾਜ ਚੜਾਯੋ ਭਜ ਗੇ ਤਬ ਨੈਕੁ ਨ ਧੀਰ ਧਰਿਯੋ ॥

jab sa(n)dh jaraa dhal saaj chaRaayo bhaj ge tab naik na dheer dhariyo ||

When Jarasandh had attacked, I had forsaken patience and fled away

ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮਰੀ ਮਤਿ ਕੋ ਅਬ ਕਾ ਕਹੀਐ ਹਮ ਸਉ ਕਹਿ ਆਨਿ ਬਰਿਯੋ ॥੨੧੫੨॥

teh te tumaree mat ko ab kaa kaheeaai ham sau keh aan bariyo ||2152||

What should I say now about your wisdom, I do not know why you married me?2152.

ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਨਹੀ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਨ ਧਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਮਾਗਿ ਲਯੋ ਏ ॥

raaj samaaj nahee sun su(n)dhar na dhan kaahoo te maag layo e ||

"Listen, O beautiful woman! Neither you have any paraphernalia nor I have any wealth

ਸੂਰ ਨਹੀ ਜਿਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਆਪਨੋ ਦੇਸ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੋ ਬਾਸ ਕਯੋ ਹੈ ॥

soor nahee jin tiaag kai aapano dhes samu(n)dhr mo baas kayo hai ||

All this glory has been begged, I am not a warrior, because I have forsaken

my country and abide on the seaside in Dwarka

ਚੋਰ ਪਰਿਯੋ ਮਨਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਸੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥

chor pariyo man ko fun naam su yaahee te krudhit bhraat bhayo hai ||

My name is Chor (thief, a butter-thief), therefore my brother Balram remains angry with me

ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬਰੁ ਆਨਹਿ ਤੇਰੋ ਕਛੂ ਅਬ ਲਉ ਨ ਗਯੋ ਹੈ ॥੨੧੫੩॥

taahee te mo taj kai bar aaneh tero kachhoo ab lau na gayo hai ||2153||

Therefore I advise you that nothing has gone wrong with you now, leave

me and marry someone else.”2153.

ਰੁਕਮਿਨੀ ਬਾਚ ਸਖੀ ਸੋ ॥

rukaminee baach sakhee so ||

Speech of Rukmani addressed to a friend:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਹਮ ਸੋ ਨ ਥੀ ਜਾਨਤ ਸ੍ਯਾਮ ਇਤੀ ਕਰਿ ਹੈ ॥

chi(n)t karee man mai ham so na thee jaanat sayaam itee kar hai ||

ਬਰੁ ਮੋ ਤਜਿ ਕੈ ਤੁਮ ਆਨਹਿ ਕਉ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੇ ਉਚਰਿ ਹੈ ॥

bar mo taj kai tum aaneh kau bachanaa ieh bhaat ke uchar hai ||

“I have become anxious in my mind and I did not know that Krishna would act like this with me, he would say to me that I should leave him and marry

someone else

ਹਮਰੋ ਮਰਿਬੋ ਈ ਬਨਿਯੋ ਇਹ ਠਾ ਜੀਅ ਹੈ ਨ ਆਵਸਿ ਅਬੈ ਮਰਿ ਹੈ ॥

hamaro maribo iee baniyo ieh Thaa jeea hai na aavas abai mar hai ||

ਮਰਿਬੋ ਜੁ ਨ ਜਾਤ ਭਲੇ ਸਜਨੀ ਅਪੁਨੇ ਪਤਿ ਸੋ ਹਠਿ ਕੈ ਜਰਿ ਹੈ ॥੨੧੫੪॥

maribo ju na jaat bhale sajanee apune pat so haTh kai jar hai ||2154||

It is necessary that I should die now and I shall die at this very place and if the dying is not appropriate, then with my persistence on my husband, I shall burn myself in his separationn."2154.

ਤ੍ਰੀਅ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਚਿੰਤਤ ਹੁਇ ਮਨ ਮੈ ਮਰਿਬੋ ਈ ਬਨਿਯੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

treea kaanreh so chi(n)tat hui man mai maribo iee baniyo chit beech bichaariyo ||

ਮੋ ਸੰਗਿ ਕਉ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਬੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਟੁ ਬੈਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

mo sa(n)g kau birajanaath abai kab sayaam kahai kaT bain uchaariyo ||

Getting angry with Krishna, Rukmani thought of only death because

Krishna had spoken to her such-like bitter words

ਕ੍ਰੋਧ ਸੋ ਖਾਇ ਤਵਾਰ ਧਰਾ ਪਰ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

krodh so khai tavaar dharaa par jhoom giree nahee naik sa(n)bhaariyo ||

ਯੌ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਜਨੁ ਟੂਟ ਗਯੋ ਰੁਖ ਬ੍ਯਾਰ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥੨੧੫੫॥

yau upamaa upajee jeea mai jan TooT gayo rukh brayaar ko maariyo ||2155||

In her rage, she being confounded fell down upon the earth and it appeared that with the slapping of the wind, the tree had broken and fallen

down.2155.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅੰਕ ਲੀਓ ਭਰ ਕਾਨ੍ਹ ਤਿਹ ਦੂਰ ਕਰਨ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧ ॥

a(n)k leeo bhar kaanreh teh dhoor karan ko krodh ||

ਸਵਾਧਾਨ ਕਰਿ ਰੁਕਮਿਨੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀਓ ਪ੍ਰਬੋਧ ॥੨੧੫੬॥

savaadhaan kar rukaminee jadhupat keeo prabodh ||2156||

In order to remove her anger, Krishna took Rukmani in his embrace and loving her said like this,2156

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਮੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥

tere hee dharam te mai sun su(n)dhar kesan te geh ka(n)s pachhaariyo ||

“O beautiful woman! For your sake, I caught Kansa by his hair and

knocked him down

ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਹੂ ਕੋ ਸੈਨ ਸਭੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

tere hee dharam te sa(n)dh jaraa hoo ko sain sabhai chhin maeh sa(n)ghaariyo ||

I killed Jarasandh in an instant

ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਜਿਤਿਯੋ ਮਘਵਾ ਅਰੁ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਭੂਮਾਸੁਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥

tere hee dharam jitiyo maghavaa ar tere hee dharam bhoomaasur maariyo

||

I conquered Indra and destroyed Bhumasra

ਤੋ ਸੋ ਕੀਓ ਉਪਹਾਸ ਅਬੈ ਮੁਹਿ ਤੈ ਅਪਨੇ ਜੀਅ ਸਾਚ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੨੧੫੭॥

to so keeo upahaas abai muh tai apane jeea saach bichaariyo ||2157||

I just cut a joke with you, but you considered it a reality."2157.

ਰੁਕਮਿਨੀ ਬਾਚ ॥

rukaminee baach ||

Speech of Rukmani:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਪੀਅ ਕੀ ਤ੍ਰੀਅ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਦੁਖੁ ਕੀ ਤਬ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥

yau peea kee treea baat sunee dhukh kee tab baat sabhai bisaraiee ||

Hearing the words of the beloved, Rukmani forgot all her affliction

ਭੂਲਿ ਪਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਜੈ ਛਿਮਾ ਮੁਹਿ ਨਾਰ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਨਾਰਿ ਸੁਨਾਈ ॥

bhool paree prabh keejai chhimaa muh naar nivai kai naar sunaiee ||

She said with bowed head, "O Lord! I had been mistaken, kindly forgive me

ਅਉਰ ਕਰੀ ਉਪਮਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜੁ ਕਬਿਤਨ ਮੈ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥

aaur karee upamaa prabh kee ju kabitan mai baranee nahee jaiee ||

The praises of the Lord that she uttered, cannot be described

ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਮੈ ਉਪਹਾਸ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥੨੧੫੮॥

uootar dhet bhiee has kai har mai upahaas kee baat na paiee ||2158||

She said, “O Lord! I did not understand your pleasantry.”2158.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮਾਨ ਕਥਾ ਰੁਕਮਿਨੀ ਕੀ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਚਿਤ ਲਾਇ ॥

maan kathaa rukaminee kee sayaam kahee chit lai ||

ਆਗੇ ਕਥਾ ਸੁ ਹੋਇਗੀ ਸੁਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ॥੨੧੫੯॥

aage kathaa su hoigee suneeahu prem baddai ||2159||

The poet Shyam has composed this complimentary story of Rukmani absorbing himself in it and what will happen now, please listen to it with

interest.2159.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਜੇਤੀ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਕੋ ਦਸ ਹੂ ਦਸ ਪੁਤ੍ਰ ਦੀਏ ॥

sree jadhubeer kee jetee treeaa sabh ko dhas hoo dhas putr dhe'ee ||

All the wives that Krishna had, he was pleased to bestow on each of them ten sons and daughter

ਅਰੁ ਏਕਹਿ ਏਕ ਦਈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਇ ਹੀਏ ॥

ar ekeh ek dhiee dhuhitaa tin ke su hulaas baddai he'ee ||

They wore yellow raiment on their shoulders,

ਸਭ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਕੰਧਿ ਪਟੰਬਰ ਪੀਤ ਲੀਏ ॥

sabh kaanreh kee moorat sayaam bhanai sabh ka(n)dh paTa(n)bar peet

le'ee ||

ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਇਹ ਭੂ ਪਰ ਆਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ॥੨੧੬੦॥

karunaanidh kautuk dhekhan kau ieh bhoo par aai charitr ke'ee ||2160||

They were all the representations of Krishna. Krishna, the ocean of mercy had incarnated on this earth for seeing the wonderful play (of the world).2160.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰੁਕਮਿਨੀ ਉਪਹਾਸ ਬਰਨਨ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare rukaminee upahaas baranan samaapata(n) ||

End fo the description of pleasantry with Rukmani in Bachittar Natak of

(Dasam Skandh Purana)

ਅਨਰੁਧ ਜੀ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਥਨੰ ॥

anarudh jee ko bayaeh kathana(n) ||

Description of the marriage of Aniruddh

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਪੌਤ੍ਰ ਕੀ ਬਯਾਹ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

tau hee lau pauatr kee bayaeh kirapaanidh sayaam bhanai ruch maan bichaariyo ||

Then Krishna thought of marrying his son Aniruddh

ਸੁੰਦਰ ਥੀ ਰੁਕਮੀ ਕੀ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਬਯਾਹਹਿ ਕੋ ਸਭ ਸਾਜਿ ਸਵਾਰਿਯੋ ॥

su(n)dhar thee rukamee kee sutaa teh bayaaheh ko sabh saaj savaariyo ||

The daughter of Rukmani was also beautiful and her marriage had also to be solemnised

ਟੀਕਾ ਦੀਯੋ ਤਿਹ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅਉ ਮਿਲਿ ਬਿਪ੍ਰਨ ਬੇਦ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

Teekaa dheeyo teh bhaal mai ku(n)kam aau mil bipran bedh uchaariyo ||

The frontal mark of saffron was applied to her forehead and all the

Brahmins together recited the Veda

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤ੍ਰੀਆ ਸੰਗ ਲੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੁ ਕਉਤਕ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥੨੧੬੧॥

sree jadhubeer treeaa sa(n)g lai balabhadhr su kautak kaaj sidhaariyo ||2161||

Krishna taking all his wives with him came to see the pageant accompanied by Balram.2161.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕਿਸਨ ਜਬੈ ਤਿਹ ਪੁਰ ਮੈ ਗਏ ॥

kisan jabai teh pur mai ge ||

ਅਤਿ ਉਪਹਾਸ ਠਉਰ ਤਿਹ ਭਏ ॥

at upahaas Thaur teh bhe ||

When Krishna went to the city, many types of amusements and

pleasantries occurred there

ਰੁਕਮਿਨਿ ਜਬ ਰੁਕਮੀ ਦਰਸਾਯੋ ॥

rukamin jab rukamee dharasaayo ||

ਭੈਨ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੧੬੨॥

bhain bhraat at hee sukh paayo ||2162||

When Rukmani saw her brother Rukmi, then both the brother and sister were extremely pleased.2162.

ਬ੍ਯਾਹ ਭਲੋ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਕਯੋ ॥

bayaeh bhalo anarudh ko kayo ||

ਜਦੁਪਤਿ ਆਪ ਸੇਹਰਾ ਦਯੋ ॥

jadhupat aap seharaa dhayo ||

The marriage of Aniruddh was solemnised very nicely and Krishna himself

vested him with the nuptial wreath

ਜੂਪ ਮੰਤ੍ਰ ਉਤ ਰੁਕਮਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

joop ma(n)tr ut rukam bichaariyo ||

ਖੇਲ ਹਲੀ ਹਮ ਸੰਗ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੨੧੬੩॥

khel halee ham sa(n)g uchaariyo ||2163||

Rukmi thought of gambling and he invited Balram for it.2163.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੰਗ ਹਲੀ ਕੇ ਤਬੈ ਰੁਕਮੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜੂਆ ਹੂ ਕੋ ਖੇਲੁ ਮਚਾਯੋ ॥

sa(n)g halee ke tabai rukamee kab sayaam jooaa hoo ko khel machaayo ||

ਭੂਪ ਘਨੇ ਜਿਹ ਥੇ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਦਰਬ ਘਨੋ ਤਿਹ ਮਾਝਿ ਲਗਾਯੋ ॥

bhoop ghane jeh the tin dhekhat dharab ghano teh maajh lagaayo ||

Rukmi began to play gambling with Balram and many of the kings who

were standing there, placed their infinite wealth on stake

ਦਾਵ ਪਰਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਕੋ ਸਭੋ ਰੁਕਮੀ ਹੂ ਕੋ ਦਾਵ ਪਰਿਯੋ ਯੌ ਸੁਨਾਯੋ ॥

dhaav pariyo musalee ko sabho rukamee hoo ko dhaav pariyo yau sunaayo ||

ਹਾਸ ਕੀਯੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗਰੁੜ ਧੁਜ ਭ੍ਰਾਤ ਘਨੋ ਰਿਸਵਾਯੋ ॥੨੧੬੪॥

haas keeyo mil kai at hee garuR dhuj bhraat ghano risavaayo ||2164||

When Rukmi made use of his bet, talking from the side of Balram, all of

them giggled, Krishna was pleased, but Balram got infuriated.2164.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਐਸੇ ਘਨੀ ਬੇਰ ਡਹਕਾਯੋ ॥

aaise ghanee ber ddahakaayo ||

ਜਦੁਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਆਯੋ ॥

jadhupat bhraat krodh at aayo ||

In this way, being irritated for several times, Balram was highly enraged

ਏਕ ਗਦਾ ਉਠਿ ਕਰ ਮੈ ਧਰੀ ॥

ek gadhaa uTh kar mai dharee ||

ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ॥੨੧੬੫॥

sabh bhoopan kee poojaa karee ||2165||

He took his mace in his mace in his hand and beat all the kings.2165.

ਘਨੇ ਚਾਇ ਸੋ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥

ghane chai so bhoop sa(n)ghaare ||

ਪਰੇ ਝੂਮ ਕੈ ਭੂ ਬਿਸੰਭਾਰੇ ॥

pare jhoom kai bhoo bisa(n)bhaare ||

He killed many kings and they fell unconscious on the earth

ਗਿਰੇ ਸ੍ਰਉਨ ਕੇ ਰਸ ਸੋ ਰਾਤੇ ॥

gire sraun ke ras so raate ||

ਖੇਡਿ ਬਸੰਤ ਮਨੋ ਮਦਮਾਤੇ ॥੨੧੬੬॥

khedd basa(n)t mano madhamaate ||2166||

Being saturated with blood, they appeared roaming and intoxicated in

spring.2166.

ਫਿਰਤ ਭੂਤ ਸੋ ਤਿਨ ਮੈ ਹਲੀ ॥

firat bhoot so tin mai halee ||

ਜੈਸੇ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸਿਵ ਬਲੀ ॥

jaise a(n)t kaal siv balee ||

Amongst all of them Balram was roaming like a ghost like Kali on the

doomsday

ਜਿਉ ਰਿਸਿ ਡੰਡ ਲੀਏ ਜਮੁ ਆਵੈ ॥

jiau ris dda(n)dd le'ee jam aavai ||

ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੁਸਲੀ ਛਬਿ ਪਾਵੈ ॥੨੧੬੭॥

taise hee musalee chhab paavai ||2167||

He appeared like Yama carrying his staff.2167.

ਰੁਕਮੀ ਭਯੋ ਗਦਾ ਗਹਿ ਠਾਢੋ ॥

rukamee bhayo gadhaa geh Thaaddo ||

ਘਨੋ ਕ੍ਰੋਧ ਤਾ ਕੈ ਚਿਤਿ ਬਾਢੋ ॥

ghano krodh taa kai chit baaddo ||

Rukmi took his mace and stood up and became dreadfully angry

ਭਾਜਤ ਭਯੋ ਨ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥

bhaajat bhayo na saamuhe aayo ||

ਆਇ ਹਲੀ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੧੬੮॥

aai halee so judh machaayo ||2168||

He did not run away and coming in front of Balram began to fight with him.2168.

ਹਲੀ ਗਦਾ ਤਬ ਤਾ ਪਰ ਮਾਰੀ ॥

halee gadhaa tab taa par maaree ||

ਉਨ ਹੂ ਕੋਪ ਸੋ ਤਾ ਪਰ ਝਾਰੀ ॥

aun hoo kop so taa par jhaaree ||

When Balram struck a blow of his mace on him, he also in great fury struck his mace on Balram

ਸ੍ਰਉਨਤ ਛੁਟਿਯੋ ਅਰੁਨ ਦੋਊ ਭਏ ॥

sraunat chhuTiyo arun dhouoo bhe ||

ਮਾਨਹੁ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪ ਹੁਇ ਗਏ ॥੨੧੬੯॥

maanahu krodh roop hui ge ||2169||

Both became red with the flow of blood and appeared like the

manifestations of anger.2169.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦਾਤ ਕਾਢਿ ਇਕ ਹਸਤ ਥੋ ਸੋ ਇਹ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ॥

dhaat kaadd ik hasat tho so ieh nain nihaar ||

A warrior was laughing on seeing it, while grinning

ਰੁਕਮਿਨਿ ਜੁਧੁ ਕੋ ਛੋਰ ਕੈ ਤਾ ਪਰ ਚਲਿਯੋ ਹਕਾਰਿ ॥੨੧੭੦॥

rukamin judh ko chhor kai taa par chaliyo hakaar ||2170||

Leaving his fighting with Rukmi, Balram challenged him and fell upon

him.2170.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਭ ਤੋਰ ਕੈ ਦਾਤ ਦਏ ਤਿਹ ਕੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਗਦਾ ਸੰਗ ਪੈ ਗਹਿ ਕੈ ॥

sabh tor kai dhaat dhe teh ke balabhadhr gadhaa sa(n)g pai geh kai ||

Balram, with his mace, broke all his teeth

ਦੋਊ ਮੂਛ ਉਖਾਰ ਲਈ ਤਿਹ ਕੀ ਅਤਿ ਸ੍ਰਉਨ ਚਲਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਬਹਿ ਕੈ ॥

dhouoo moochh ukhaar liee teh kee at sraun chaliyo teh te beh kai ||

He uprooted both of his whiskers and the blood oozed out of them

ਫਿਰਿ ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵੰਤ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ ॥

fir aaur hane balava(n)t ghane kab sayaam kahai chit mai cheh kai ||

Then Balram kill many warriors

ਫਿਰਿ ਆਇ ਭਿਰਿਯੋ ਰੁਕਮੀ ਸੰਗ ਯੌ ਤੁਹਿ ਮਾਰਤ ਹਉ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਕੈ ॥੨੧੭੧॥

fir aai bhiriyo rukamee sa(n)g yau tuh maarat hau mukh te keh kai ||2171||

He again began to fight with Rukmi, saying, “I shall kill you.”2171.

ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਰੁਕਮੀ ਪੈ ਹਲੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤਿ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥

dhaavat bhayo rukamee pai halee kab sayaam kahai chit ros baddai kai ||

ਰੋਮ ਖਰੇ ਕਰਿ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਨਿ ਅਉਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਗਦਾ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥

rom khare kar kai apune pun aaur pracha(n)dd gadhaa kar lai kai ||

In great fury, and his hair standing, on their ends, and taking his powerful mace in his hand, Balram fell upon Rukmi

ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਤੇ ਸੋਊ ਬੀਰ ਸੁ ਆਪਸ ਮੈ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚੈ ਕੈ ॥

aavat bhayo ut te souoo beer su aapas mai ran dhu(n)dh machai kai ||

Another warrior also came forward from the other side and a dreadful fight ensued amongst them

ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ਧਰਾ ਪਰ ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਘੈ ਕੈ ॥੨੧੭੨॥

hui bisa(n)bhaar pare dhouoo beer dharaa par ghain ke sa(n)g ghai kai ||2172||

Both the warriors fell down unconscious and wounded amongst the other

wounded.2172.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਪਹਰ ਦੋਇ ਤਹ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

pahar dhoi teh judh machaayo ||

ਏਕ ਨ ਦੋ ਮੈ ਮਾਰਨ ਪਾਯੋ ॥

ek na dho mai maaran paayo ||

The battle was fought there for about half the day and none of them could kill the other one

ਬਿਹਬਲ ਹੋਇ ਦੋਊ ਧਰਿ ਪਰੇ ॥

bihabal hoi dhouoo dhar pare ||

ਜੀਵਤ ਬਚੇ ਸੁ ਮਾਨਹੋ ਮਰੇ ॥੨੧੭੩॥

jeevat bache su maanaho mare ||2173||

Being greatly agitated, both the warriors fell down upon the earth like the

living dead.2173.

ਬਿਮੁਛਿਤ ਹ੍ਵੈ ਫਿਰ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

bimuchhit havai fir judh machaayo ||

ਕਉਤੁਕ ਸਭ ਲੋਕਨ ਦਰਸਾਯੋ ॥

kautuk sabh lokan dharasaayo ||

Even on becoming unconscious, both of them continued fighting

ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਹੁਇ ਸੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਅਰੈ ॥

krodhit hui su yaa bidh arai ||

ਕੇਹਰਿ ਦੁਇ ਜਨੁ ਬਨ ਮੈ ਲਰੈ ॥੨੧੭੪॥

kehar dhui jan ban mai larai ||2174||

And all the people saw this wonderful drama, both fought in their fury like

the two lions in the forest.2174.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੁਧ ਬਿਖੇ ਥਕ ਗਯੋ ਰੁਕਮੀ ਤਬ ਧਾਇ ਹਲੀ ਇਕ ਘਾਇ ਚਲਾਯੋ ॥

judh bikhe thak gayo rukamee tab dhai halee ik ghai chalaayo ||

When Rukmi got tired while fighting, then Balram struck a blow on him

ਤਉ ਉਨ ਹੂ ਅਰਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਘਾਇ ਸੁ ਆਵਤ ਮਾਰਗ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

tau un hoo ar ko pun ghai su aavat maarag mai lakh paayo ||

Rukmi saw the coming blow

ਤਉ ਹੀ ਸੰਭਾਰਿ ਗਦਾ ਅਪੁਨੀ ਅਰੁ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥

tau hee sa(n)bhaar gadhaa apunee ar chit bikhai at ros baddaayo ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸੁ ਗਦਾ ਕੋ ਗਦਾ ਸੰਗਿ ਘਾਇ ਬਚਾਯੋ ॥੨੧੭੫॥

sayaam bhanai teh beer tabai su gadhaa ko gadhaa sa(n)g ghai bachaayo ||2175||

And then holding his mace, in great anger he intercepted the blow of the

coming mace and saved himself.2175.

ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਆਵਤ ਘਾਇ ਕੋ ਬੀਚ ਨਿਵਾਰਿਯੋ ॥

sayaam bhanai ar ko jab hee ieh aavat ghai ko beech nivaariyo ||

ਤਉ ਬਲਭਦ੍ਰ ਮਹਾ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ਸੁ ਅਉਰ ਗਦਾ ਹੂ ਕੋ ਘਾਉ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

tau balabhadhr mahaa ris Thaan su aaur gadhaa hoo ko ghaau prahaariyo ||

When the enemy in this way intercepted the blow, then Balram struck another blow with his mace, getting greatly enraged

ਸੋ ਇਹ ਕੇ ਸਿਰ ਭੀਤਰ ਲਾਗ ਗਯੋ ਇਨ ਹੂ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

so ieh ke sir bheetar laag gayo in hoo nahee naik sa(n)bhaariyo ||

That blow fell upon the head of Rukmi and he could not control himself even slightly

ਝੂਮ ਕੈ ਦੇਹ ਪਰਿਯੋ ਧਰਨੀ ਰੁਕਮੀ ਪੁਨਿ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥੨੧੭੬॥

jhoom kai dheh pariyo dharanee rukamee pun a(n)t ke dhaam sidhaariyo ||2176||

His body fell upon the earth while swinging and in this way Rukmi went to

the other world.2176.

ਭ੍ਰਾਤ ਜਿਤੇ ਰੁਕਮੀ ਕੇ ਹੁਤੇ ਬਧ ਭ੍ਰਾਤ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ॥

bhraat jite rukamee ke hute badh bhraat nihaar kai krodh bhare ||

ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਯਾ ਪਰ ਆਇ ਪਰੇ ॥

barachhee ar baan kamaan kirapaan gadhaa geh yaa par aai pare ||

All the brothers of Rukmi, seeing him killed, got infuriated and taking their lances, bows, swords, maces etc, in their hands, fell upon Balram

ਕਿਲਕਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਘੇਰਤ ਭੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤੇ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੇ ॥

kilakaar dhaso dhis gherat bhe musaleedhar te na ratee k ddare ||

ਨਿਸ ਕੋ ਮਨੋ ਹੇਰਿ ਪਤੰਗ ਦੀਆ ਪਰ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਨਹੀ ਟੂਟ ਪਰੇ ॥੨੧੭੭॥

nis ko mano her pata(n)g dheeaa par naik ddare nahee TooT pare ||2177||

They, challenging him fearlessly, surrounded him from all the ten direction, like the moths falling upon an earthen lamp after seeing it,

without any fear.2177.

ਸੰਗ ਹਲਾਯੁਧ ਕੇ ਉਨ ਹੂ ਸੁ ਉਤੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁਇ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

sa(n)g halaayudh ke un hoo su utai at krodh hui judh machaayo ||

They all fought with Balram in extreme anger

ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਜੁਧ ਭਯੋ ਤ੍ਰੀਅ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਸੰਗ ਇਹੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

bhraat ko judh bhayo treea bhraat ke sa(n)g ihai prabh joo sun paayo ||

Krishna also heard that a battle had been fought by Balram, with the brother of his wife

ਬੈਠ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਸਭ ਹੂੰ ਜੁ ਸਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੁਟੰਬ ਬੁਲਾਯੋ ॥

baiTh bichaar keeyo sabh hoo(n) ju sabai jadhubeer kuTa(n)b bulaayo ||

ਅਉਰ ਕਥਾ ਦਈ ਛੋਰ ਹਲੀ ਕੀ ਸਹਾਇ ਕਉ ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਧਾਯੋ ॥੨੧੭੮॥

aaur kathaa dhiee chhor halee kee sahai kau kop kirapaanidh dhaayo ||2178||

He thought about it and called all his family members, but untimately, he, without giving thought to all the other matter of Balram, rushed for this

help.2178.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਮ ਰੂਪੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਪਿਖਿ ਹਰਿ ਆਗਮ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥

jam roopee balabhadhr pikh har aagam sun pai ||

ਬੁਧਵੰਤਨ ਤਿਹ ਭਾਈਅਨ ਕਹੀ ਸੁ ਕਹਉ ਸੁਨਾਇ ॥੨੧੭੯॥

budhava(n)tan teh bhaieean kahee su kahau sunai ||2179||

When Balram, who appeared like Yama, heard about the coming of Krishna the words of wisdom that he said to the brother of Rukmi, I now relate

them,2179

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਖਿ ਅਨੀ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੀ ਲੀਏ ਆਵਤ ਹੈ ਡਰੁ ਤੋਹਿ ਨ ਆਵੈ ॥

dhekh anee jadhubeer ghanee le'ee aavat hai ddar toh na aavai ||

ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਭੂਅ ਮੈ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਇਨ ਸੋ ਸਮੁਹਾਵੈ ॥

kaun balee pragaTiyo bhooa mai tum hee na kaho in so samuhaavai ||

“Krishna is coming with his army, have you no fear about it? Who is so powerful on the earth, who can fight with Krishna?

ਜਉ ਜੜ ਕੈ ਹਠ ਹੀ ਭਿਰ ਹੈ ਤੁ ਕਹਾ ਫਿਰ ਜੀਵਤ ਧਾਮਹਿ ਆਵੈ ॥

jau jaR kai haTh hee bhir hai ta kahaa fir jeevat dhaameh aavai ||

ਆਜ ਸੋਊ ਬਚਿ ਹੈ ਇਹ ਅਉਸਰ ਜੋ ਭਜਿ ਕੈ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵੈ ॥੨੧੮੦॥

aaj souoo bach hai ieh aausar jo bhaj kai bhaT praan bachaavai ||2180||

“If any fool fights with him in persistence, is it possible that he would be able to save himself? Only he will be able to save himself today, who will

run away and thus save his life.”2180.

ਤਉ ਲਗ ਹੀ ਜੁਤ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਆਹਵ ਕੀ ਛਿਤ ਭੀਤਰ ਆਏ ॥

tau lag hee jut kop kirapaanidh aahav kee chhit bheetar aae ||

Then Krishna reached the battlefield, who is the treasure of mercy

ਸ੍ਰਉਣ ਭਰਿਯੋ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਪਿਖਿਯੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਰੁਕਮੀ ਦਰਸਾਏ ॥

sraun bhariyo balibhadhr pikhiyo bin praan pare rukamee dharasaae ||

There he saw Balram, saturated with blood and also the dead Rukmi

ਭੂਪਤ ਅਉਰ ਘਨੇ ਹੀ ਪਿਖੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਘਾਇਨ ਆਏ ॥

bhoopat aaur ghane hee pikhe kab sayaam bhanai har ghain aae ||

ਭ੍ਰਾਤ ਕਉ ਦੇਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਬਲਿ ਨਾਰਿ ਕੋ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਨਿਵਾਏ ॥੨੧੮੧॥

bhraat kau dhekh prasa(n)n bhe bal naar ko dhekhat nain nivaae ||2181||

He also saw there many other wounded kings, but he got pleased on seeing Balram and seeing the wife of Balram, he lowered down his

eyes.2181.

ਰਥ ਤੇ ਤਬ ਆਪਹਿ ਧਾਇ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਜਾਇ ਹਲੀ ਕਹੁ ਅੰਕਿ ਲੀਓ ॥

rath te tab aapeh dhai kai sayaam joo jai halee kahu a(n)k leeo ||

Then Krishna dismounted from the chariot and hugged him

ਫੁਨਿ ਅਉਰਨ ਜਾਹਿ ਗਹਿਯੋ ਰੁਕਮੀ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਦਾਹ ਕੀਓ ॥

fun aauran jaeh gahiyo rukamee teh ko su bhalee bidh dhaeh keeo ||

Then others carried away the dead body of Rukmi and performed his funeral rites

ਉਤਿ ਦਉਰਿ ਰੁਕਮਨ ਭਇਯਨ ਬੀਚ ਗਈ ਤਿਨ ਜਾਏ ਸਮੋਧ ਕੀਓ ॥

aut dhaur rukaman bhiyan beech giee tin jaae samodh keeo ||

On the other side Rukmani reached amongst her brothers and instructed

them not to fight with Krishna

ਕਿਹ ਕਾਜ ਕਹਿਯੋ ਇਨ ਸੋ ਤੁਮ ਜੂਝ ਕੀਯੋ ਜਿਨ ਸੋ ਭਟ ਕੋ ਨ ਬੀਓ ॥੨੧੮੨॥

keh kaaj kahiyo in so tum joojh keeyo jin so bhaT ko na beeo ||2182||

There is no other hero like him.2182.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਿਨ ਯੌ ਸਜਾਮ ਸਮੋਧ ਕਰਾਯੋ ॥

tin yau sayaam samodh karaayo ||

ਪੌਤ੍ਰ ਬਧੂ ਲੈ ਡੇਰਨ ਆਯੋ ॥

pauatr badhoo lai dderan aayo ||

Krishna also made them understand and came to his place taking his

daughter-in-law with him

ਸ੍ਯਾਮ ਕਥਾ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਮੈ ਕੈਹਉ ॥

sayaam kathaa havai hai mai kaihau ||

ਸ੍ਰੋਤਨ ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਰਿਝਵੈ ਹਉ ॥੨੧੮੩॥

srotan bhalee bhaat rijhavai hau ||2183||

I, the poet Shyam, am relating the story and pleasing the listeners.2183.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪੌਤ੍ਰ ਬਿਆਹ ਰੁਕਮੀ ਬਧ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit sree bachit naaTak gra(n)the kirasanaavataare pauatr biaaeh rukamee badh karat bhe dhiaai samaapatam ||

End of the chapter entitled “Solemnising the marriage of the son and

killing of Rukmi” in Krishnavatara.

ਅਥ ਊਖਾ ਕੋ ਬਿਆਹ ਕਥਨੰ ॥

ath uookhaa ko biaaeh kathana(n) ||

Now begings the description of the marriages of Usha

ਦਸ ਸੈ ਭੁਜਾ ਕੋ ਗਰਬੁ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ॥

dhas sai bhujaa ko garab haran kathana(n) ||

And the description of the smashing of the pride of Sahasarabahu

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਦੁਪਤਿ ਪੌਤ੍ਰ ਬਜਾਹ ਘਰ ਆਯੋ ॥

jadhupat pauatr bayaeh ghar aayo ||

ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਅਪਨੇ ਹਰਖ ਬਢਾਯੋ ॥

at chit apane harakh baddaayo ||

Krishna came home after the marriage of his son and became extremely

pleased in his mind

ਗਰਬ ਉਤੈ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਕੀਨੋ ॥

garab utai dhas sai bhuj keeno ||

ਮੈ ਬਰੁ ਮਹਾਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਲੀਨੋ ॥੨੧੮੪॥

mai bar mahaarudhr te leeno ||2184||

On the other side Sahasarabahu became egoistic on receiving the boon

from Rudra (Shiva).2184.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਗਾਲ ਬਜਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਅਰੁ ਤਾਲ ਸਭੋ ਸੰਗਿ ਹਾਥਨ ਦੀਨੋ ॥

gaal bajai bhalee bidh so ar taal sabho sa(n)g haathan dheeno ||

He, appreciating himself, clapped with all his hands

ਜੈਸੇ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ॥

jaise likhee bidh bedh bikhai teh bhoop tihee bidh so tap keeno ||

The king performed austerities according to Vedic injunctions,

ਜਗਿ ਕਰੇ ਸਭ ਹੀ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਕਉਨ ਬਿਧਾਨ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਹੀਨੋ ॥

jag kare sabh hee bidh poorab kaun bidhaan binaa nahee heeno ||

And held a Yajna in accordance with the Vedic rites

ਰੁਦ੍ਰ ਰਿਝਾਇ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁ ਹੋ ਕੁਟਵਾਰ ਇਹੀ ਬਰੁ ਲੀਨੋ ॥੨੧੮੫॥

rudhr rijhai kahiyo ieh bhaat su ho kuTavaar ihee bar leeno ||2185||

After pleasing Rudra, he received the boon of protective power.2185.

ਰੁਦ੍ਰ ਜਬੈ ਕੁਟਵਾਰ ਕਯੋ ਤਬ ਦੇਸਨਿ ਦੇਸਨ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥

rudhr jabai kuTavaar kayo tab dhesan dhesan dharam chalaayo ||

When Rudra bestowed the boon, the king established the religion in various countries

ਪਾਪ ਕੀ ਬਾਤ ਗਈ ਛਪ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਭੂਪਤਿ ਛਾਯੋ ॥

paap kee baat giee chhap kai sabh hee jag mai jas bhoopat chhaayo ||

There was to sin left and the king was praised throughout the world

ਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕੈ ਬਸਿ ਭਏ ਅਰਿ ਅਉਰ ਕਿਹੂੰ ਨਹਿ ਸੀਸ ਉਠਾਯੋ ॥

satr tirasool kai bas bhe ar aaur kihoo(n) neh sees uThaayo ||

All the enemies came under the control of the trident of the king and no one raised his head out of fear

ਲੋਗਨ ਤਉਨ ਸਮੈ ਜਗ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੨੧੮੬॥

logan taun samai jag mai kab sayaam bhanai at hee sukh paayo ||2186||

The poet says that the people were extremely happy during his reign.2186.

ਰੁਦ੍ਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਏ ਅਰਿ ਬਸਿ ਕਿਹੂੰ ਅਰਿ ਆਨ ਨ ਸੀਸ ਉਠਾਯੋ ॥

rudhr prataap bhe ar bas kihoo(n) ar aan na sees uThaayo ||

With the grace of Rudra, all the enemies came under his control and no

one raised his head

ਕਰਿ ਲੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਪਾਇਨ ਊਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥

kar lai kab sayaam bhanai at hee ieh pain uoopar sees jhukaayo ||

All of them paid the tax and bowed at his feet

ਭੂਪ ਨ ਰੰਚਕ ਬਾਤ ਲਈ ਇਹ ਪਉਰਖ ਮੇਰੋ ਈ ਹੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

bhoop na ra(n)chak baat liee ieh paurakh mero iee hai lakh paayo ||

Without understanding the mystery of the grace of Rudra, the king thought that this was due to his power only

ਪਉਰਖ ਭਯੋ ਭੁਜਦੰਡਨ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਜੁਧ ਹੀ ਕੋ ਬਰੁ ਮਾਗਨ ਧਾਯੋ ॥੨੧੮੭॥

paurakh bhayo bhujadha(n)ddan rudhr te judh hee ko bar maagan dhaayo ||2187||

Thinking about the strength of his arms, he went to Shiva for the grant of

the boon of the victory in war.2187.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਮੂਰਖ ਲਹਿਯੋ ਨ ਭੇਦੁ ਜੁਧੁ ਚਹਨਿ ਸਿਵ ਪੈ ਚਲਿਯੋ ॥

moorakh lahiyo na bhedh judh chahan siv pai chaliyo ||

ਕਰਿ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਖੇਦਿ ਜਿਵ ਰਵਿ ਤਪ ਬਾਰੂ ਤਪੈ ॥੨੧੮੮॥

kar birathaa sabh khedh jiv rav tap baaroo tapai ||2188||

Like the blazing sand heated by the sun, that foolish king, without understanding the mystery of his grace, went to Shiva for the grant of the

boon of victory in war.2188.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Speech of the king addressed to Shiva:SWAYYA

ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ਕੈ ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋ ਬੈਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥

sees nivai kai prem baddai kai yau nirap rudhr so bain sunaavai ||

ਜਾਤ ਹੋ ਹਉ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਪੈ ਰੁਦ੍ਰ ਜੁ ਕੋਊ ਨ ਆਗੇ ਤੇ ਹਾਥ ਉਠਾਵੈ ॥

jaat ho hau jeh satr pai rudhr joo kouoo na aage te haath uThaavai ||

Bowing down his head, the king said to Rudra (Shiva) with affection, “Wherever I go, no one raises his hand against me

ਤਾ ਤੇ ਅਯੋਧਨ ਕਉ ਹਮਰੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨੂਆ ਲਲਚਾਵੈ ॥

taa te ayodhan kau hamaro kab sayaam kahai manooaa lalachaavai ||

ਚਾਹਤ ਹੋ ਤੁਮ ਤੇ ਬਰੁ ਆਜ ਕੋਊ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜੂਝ ਮਚਾਵੈ ॥੨੧੮੯॥

chaahat ho tum te bar aaj kouoo hamare sa(n)g joojh machaavai ||2189||

My mind is eager to wage a war and I request you to bestow on me the

boon that someone may come to fight with me.”2189.

ਰੁਦ੍ਰ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ॥

rudhr baach nirap so ||

Speech of Rudra addressed to the king:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੇ ਸਿਵ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥

yau sun ke siv krodh baddaayo ||

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

yau keh kai teh bachan sunaayo ||

ਜਬੈ ਧੁਜਾ ਤੁਮਰੀ ਗਿਰ ਪਰਿ ਹੈ ॥

jabai dhujaa tumaree gir par hai ||

ਤਬੈ ਸੂਰ ਕੋਊ ਤੁਮ ਸੰਗ ਲਰਿ ਹੈ ॥੨੧੯੦॥

tabai soor kouoo tum sa(n)g lar hai ||2190||

Hearing this, Shiva got enraged and said, “When your banner will fall down, then someone will come to fight with you.”2190.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਜਬੈ ਸਿਵ ਜੂ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

havai kar krodh jabai siv joo teh bhoopat ko tin bain sunaayo ||

When, in anger, Shiva said this to the king, he did not understand this mystery

ਭੂਪ ਲਖਿਯੋ ਨਹਿ ਭੇਦ ਕਛੂ ਸੁ ਲਖਿਯੋ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੋ ਸੋਊ ਪਾਯੋ ॥

bhoop lakhiyo neh bhedh kachhoo su lakhiyo chit chaahat ho souoo paayo ||

He thought that the desired boon had been bestowed upon him

ਬਾਗੇ ਕੇ ਭੀਤਰ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਭੁਜ ਦੰਡਨ ਕੋ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥

baage ke bheetar fool gayo bhuj dha(n)ddan ko at oj janaayo ||

Within his forest, the king got puffed up, considering the strength of his

arms

ਯੌ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋ ਫਿਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਯੋ ॥੨੧੯੧॥

yau dhas sai bhuj sayaam kahai at aana(n)dh so fir ma(n)dhir aayo ||2191||

And in this way, Sahasarabahu came back to his home.2191.

ਏਕ ਹੁਤੀ ਦੁਹਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਸੋਤਿ ਨਿਸਾ ਸੁਪਨੋ ਇਕੁ ਪਾਯੋ ॥

ek hutee dhuhataa teh kee teh sot nisaa supano ik paayo ||

The king had a daughter

ਮੈਨ ਸੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਸੋ ਇਹ ਕੇ ਚਲਿ ਮੰਦਿਰ ਆਯੋ ॥

main so roop anoop see moorat so ieh ke chal ma(n)dhir aayo ||

One day she dreamt that a very beautiful prince like the god of love had

come to her home

ਭੋਗ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਨਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

bhog keeyo teh so mil kai in chit bikhai at hee sukh paayo ||

She went to bed with him and was greatly gratified

ਚਉਕ ਪਰੀ ਨਹੀ ਪੀਯ ਪਿਖਿਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ ॥੨੧੯੨॥

chauk paree nahee peey pikhiyo kab sayaam kahai tin sok janaayo ||2192||

She, being startled, awoke and became agitated.2192.

ਜਾਗਤਿ ਹੀ ਬਿਰਲਾਪ ਕੀਓ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤਿ ਸੋਕ ਕੀ ਬਾਤ ਜਨਾਈ ॥

jaagat hee biralaap keeo at hee chit sok kee baat janaiee ||

On waking up, she lamented and grew greatly afflicted in her mind

ਅੰਗਨ ਮੈ ਡਗਰੀ ਸੀ ਫਿਰੈ ਪਤਿ ਕੀ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥

a(n)gan mai ddagaree see firai pat kee kar kai man mai dhuchitaiee ||

She began to feel pain in her limbs and endured dilemma in her mind

regarding her husband

ਪ੍ਰੇਤ ਲਗਿਯੋ ਕਿਧੌ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗੀ ਕਿ ਕਛੂ ਅਬ ਯਾ ਠਗਮੂਰੀ ਸੀ ਖਾਈ ॥

pret lagiyo kidhau preet lagee k kachhoo ab yaa Thagamooree see khaiee ||

She moved as one having been robbed

ਭਾਖਤ ਭੀ ਸਖੀ ਮੋ ਕਉ ਅਬੈ ਮੇਰੋ ਦੈ ਗਯੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਜ ਦਿਖਾਈ ॥੨੧੯੩॥

bhaakhat bhee sakhee mo kau abai mero dhai gayo preetam aaj dhikhaiee ||2193||

She appeared to have been possessed by some ghost, she said to her friend, “O friend! I have seen today my beloved.”2193.

ਏਤੀ ਹੀ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਗਿਰ ਭੂ ਪੈ ਪਰੀ ਸਭ ਸੁਧਿ ਭੁਲਾਈ ॥

etee hee kai bateeyaa mukh te gir bhoo pai paree sabh sudh bhulaiee ||

Saying this, she fell down on the earth and lost consciousness

ਯੌ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰੀ ਧਰਨੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਮਨੋ ਨਾਗਿਨ ਖਾਈ ॥

yau bisa(n)bhaar paree dharanee kab sayaam bhanai mano naagin khaiee ||

She fell down unconscious on the earth as if some female serpent had

stung her

ਮਾਨਹੁ ਅੰਤ ਸਮੋ ਪਹੁਚਿਯੋ ਇਹ ਦੈ ਗਯੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੋਤਿ ਦਿਖਾਈ ॥

maanahu a(n)t samo pahuchiyo ieh dhai gayo preetam sot dhikhaiee ||

It appeared that she had seen her beloved in her last hour

ਤਉ ਲਗਿ ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਸਖੀ ਇਹ ਕੀ ਇਹ ਕੇ ਢਿਗਿ ਆਈ ॥੨੧੯੪॥

tau lag chitr rekhaa ju hutee su sakhee ieh kee ieh ke ddig aaiee ||2194||

At that time, her friend named Chitrarekha reached near her.2194.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਖਿਨ ਦਸਾ ਜਬ ਯਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥

sakhin dhasaa jab yaeh sunaiee ||

ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖ ਤਬ ਸੋਚ ਜਨਾਈ ॥

chitr rekh tab soch janaiee ||

When she described her condition to her friend, the friend also became

very anxious

ਇਹ ਜੀਏ ਜੀਯ ਹੋ ਨਹੀ ਮਰਿ ਹੋ ॥

eeh je'ee jeey ho nahee mar ho ||

ਜਾਨਤ ਜਤਨੁ ਏਕ ਸੋਊ ਕਰਿ ਹੋ ॥੨੧੯੫॥

jaanat jatan ek souoo kar ho ||2195||

She thought that she would not survive then, there was then only one effort to be done.2195.

ਜੋ ਮੈ ਨਾਰਦ ਸੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jo mai naaradh so sun paayo ||

ਵਹੈ ਜਤਨੁ ਮੇਰੇ ਮਨਿ ਆਯੋ ॥

vahai jatan mere man aayo ||

Whatever I have heard from Narada, the same measure has come to my

mind

ਜਤਨੁ ਆਜ ਸੋਊ ਮੈ ਕਰਿ ਹੋ ॥

jatan aaj souoo mai kar ho ||

ਬਾਨਾਸੁਰ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿ ਹੋ ॥੨੧੯੬॥

baanaasur te naik na ddar ho ||2196||

I shall make the same effort and shall not fear Banasura, even

slightly.2196.

ਸਖੀ ਬਾਚ ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖਾ ਸੋ ॥

sakhee baach chitr rekhaa so ||

Speech of the friend addressed to Chitrarekha:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸਖੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥

aatur havai teh kee sakhee teh ko kahiyo sunai ||

ਜੋ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜਤਨ ਤੂ ਸੋ ਅਬ ਤੁਰਤੁ ਬਨਾਇ ॥੨੧੯੭॥

jo jaanat hai jatan too so ab turat banai ||2197||

Getting agitated, her friend said to the other friend, “Whatever you can do,

do it immediately.”2197.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤੀਯਾ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਬਨਾਏ ॥

yau sun kai teh kee bateeyaa tab hee ieh chaudheh lok banaae ||

ਜੀਵ ਜਨਾਵਰ ਦੇਵ ਨਿਸਾਚਰ ਭੀਤ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੇ ਚਿਤ ਲਾਏ ॥

jeev janaavar dhev nisaachar bheet ke beech likhe chit laae ||

Hearing her words, this friend created all the fourteen worlds and created

all the beings, the gods and other

ਅਉਰ ਸਭੈ ਰਚਨਾ ਜਗ ਹੂ ਕੀ ਲਿਖੀ ਕਹਿ ਲਉ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥

aaur sabhai rachanaa jag hoo kee likhee keh lau kab sayaam sunaae ||

She made all the creation of the world

ਤਉ ਇਹ ਆਇ ਸਮੁਛਤ ਕੈ ਬਹੀਆ ਗਹਿ ਯਾ ਸਭ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ॥੨੧੯੮॥

tau ieh aai samuchhat kai baheeaa geh yaa sabh hee dharasaae ||2198||

Now she caught hold of the arm of Usha and showed her everything.2198.

ਜਉ ਬਹੀਆ ਗਹਿ ਕੈ ਇਹ ਕੀ ਉਨ ਚਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਇਹ ਕਉ ਦਰਸਾਏ ॥

jau baheeaa geh kai ieh kee un chitr sabhai ieh kau dharasaae ||

ਦੇਖਤਿ ਦੇਖਤਿ ਗੀ ਤਿਹ ਠਾ ਜਹ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਨਾਏ ॥

dhekhat dhekhat gee teh Thaa jeh dhavaiaaravatee birajanaath banaae ||

When catching her arm, she showed her all the portraits, then seeing all

this she reached the Dwarka city of Krishna

ਸੰਬਰ ਕੋ ਅਰਿ ਥੋ ਜਿਹ ਠਉਰ ਲਿਖਿਯੋ ਇਹ ਤਾ ਪਿਖਿ ਨੈਨ ਨਿਵਾਏ ॥

sa(n)bar ko ar tho jeh Thaur likhiyo ieh taa pikh nain nivaae ||

ਤਾ ਸੁਇ ਦੇਖਿ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਹੀ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਏ ਸਖੀ ਪਾਏ ॥੨੧੯੯॥

taa sui dhekh kahiyo ieh bhaat sahee mere preetam e sakhee paae ||2199||

The place where Shamber Kumar was written, she drooped her eyes on

reaching there and said, “O friend! he is my beloved.”2199.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕਹਿਯੋ ਸਖੀ ਅਬ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥

kahiyo sakhee ab ddeel na keejai ||

ਪ੍ਰੀਤਮ ਮੁਹਿ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ਦੀਜੈ ॥

preetam muh milai kai dheejai ||

ਜਬ ਸਜਨੀ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕੈ ਹੋ ॥

jab sajanee ieh kaaraj kai ho ||

ਜੀਵ ਦਾਨ ਤਬ ਮੋਕਹ ਦੈ ਹੋ ॥੨੨੦੦॥

jeev dhaan tab mokeh dhai ho ||2200||

She said, “O friend! now don’t delay and cause to meet me with my beloved. O friend! if you execute this task, then consider it resuscitated

that my life shall be revived."2200.'

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਭਈ ਚੀਲ ਚਲੀ ਉਡਿ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਮਹਿ ਆਈ ॥

yau bateeyaa sun kai bhiee cheel chalee udd dhavaiaaravatee meh aaiee ||

Hearing these words of Usha, she transformed herself into a kite and flew

ਪੌਤ੍ਰ ਹੁਤੋ ਜਿਹ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੋ ਛਪਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥

pauatr huto jeh sayaam joo ko chhap sayaam bhanai teh baat sunaiee ||

She reached in Dwarka city, there she told everything to the son of Krishna, while concealing herself,

ਏਕ ਤ੍ਰੀਯਾ ਅਟਕੀ ਤੁਮ ਪੈ ਤੁਹਿ ਲ੍ਯਾਇਬੇ ਕੇ ਹਿਤ ਹਉ ਹੂ ਪਠਾਈ ॥

ek treeyaa aTakee tum pai tuh layaibe ke hit hau hoo paThaiee ||

"One woman is absorbed in your love and I have come to take you there for her

ਤਾ ਤੇ ਚਲੋ ਤਹ ਬੇਗ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਮੇਟਿ ਸਭੈ ਚਿਤ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥੨੨੦੧॥

taa te chalo teh beg balai liau meT sabhai chit kee dhuchitaiee ||2201||

Therefore in order to end the agitation of the mind, go with me there

immediately.”2201.

ਬੈਠ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਪਨੋ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤਛ ਦਿਖਾਯੋ ॥

baiTh sunai kai sayaam bhanai teh aapano roop pratachh dhikhaayo ||

Saying this she showed him her real form

ਜੋ ਤ੍ਰੀਯ ਮੋ ਪਰ ਹੈ ਅਟਕੀ ਤਿਹ ਜਾਇ ਪਿਖੋ ਮਨੁ ਯਾਹਿ ਲੁਭਾਯੋ ॥

jo treey mo par hai aTakee teh jai pikho man yaeh lubhaayo ||

Then the prince thought that he should see that woman, who loves him

ਖੈਚ ਨਿਖੰਗ ਕਸਿਯੋ ਕਟਿ ਸੋ ਧਨੁ ਲੈ ਚਲਿਬੇ ਕਹੁ ਸਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥

khaich nikha(n)g kasiyo kaT so dhan lai chalibe kahu saaj banaayo ||

He tied his bow in his waist and carrying the arrows he made up his mind

to go

ਦੂਤੀ ਕੋ ਸੰਗ ਲਏ ਅਪਨੇ ਇਹ ਤਾ ਤ੍ਰੀਅ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੨੦੨॥

dhootee ko sa(n)g le apane ieh taa treea liaavan kaaj sidhaayo ||2202||

He accompanied the messenger to bring with him the woman in love.2202.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੰਗ ਲਯੋ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਦੂਤੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥

sa(n)g layo anarudh ko dhootee harakh baddai ||

ਊਖਾ ਕੋ ਪੁਰ ਥੋ ਜਹਾ ਤਹਾ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ॥੨੨੦੩॥

uookhaa ko pur tho jahaa tahaa pahoochee aai ||2203||

Getting pleased, the messenger took Aniruddh with her and reached the

city of Usha.2203.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਤ੍ਰੀਅ ਪੀਅ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ਚਤੁਰ ਤ੍ਰੀਅ ਕਰਿ ਚਤੁਰਤਾ ॥

treea peea dhayo milai chatur treea kar chaturataa ||

That woman caused cleverly the meeting of both-the lover and the beloved

ਕੀਯੋ ਭੋਗ ਸੁਖ ਪਾਇ ਊਖਾ ਅਰੁ ਅਨਰੁਧ ਮਿਲ ॥੨੨੦੪॥

keeyo bhog sukh pai uookhaa ar anarudh mil ||2204||

Usha and Aniruddh then enjoyed the union with great delight.2204.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਚਾਰਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋ ਭੋਗ ਕੀਓ ਨਰ ਨਾਰਿ ਹੁਲਾਸ ਹੀਯੈ ਮੈ ਬਢੈ ਕੈ ॥

chaar prakaar ko bhog keeo nar naar hulaas heeyai mai baddai kai ||

ਆਸਨ ਕੋਕ ਕੇ ਬੀਚ ਜਿਤੇ ਕਬਿ ਭਾਖਤ ਹੈ ਸੁ ਸਬੈ ਇਨ ਕੈ ਕੈ ॥

aasan kok ke beech jite kab bhaakhat hai su sabai in kai kai ||

Getting pleased in their mind following the instruction of Koka Pundit about the postures of the union, they enjoyed the sexual union through four kinds of postures

ਬਾਤ ਕਹੀ ਅਨਰੁਧ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਤ੍ਰੀਆ ਸੰਗ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ ॥

baat kahee anarudh kachhoo musakai treeaa sa(n)g nain nachai kai ||

ਜਿਉ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਹੁਇ ਰਹੀ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਉ ਹਮ ਹੂ ਤੁਮਰੇ ਰਹੈ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੨੦੫॥

jiau hamaree tum hui rahee su(n)dhar tiau ham hoo tumare rahai havai kai ||2205||

Aniruddh said smilingly to Usha, causing his eyes to dance, “Just as you are mine, I have also become thine in the same manner.”2205.

ਸੁੰਦਰ ਥੀ ਜੁ ਧੁਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁ ਗਿਰੀ ਭੂਅ ਪੈ ਲਖਿ ਭੂਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥

su(n)dhar thee ju dhujaa nirap kee su giree bhooa pai lakh bhoopat paayo ||

On this side the king saw that his pretty banner had fallen down on the

ground

ਜੋ ਬਰੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਵਹੈ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਜਨਾਯੋ ॥

jo bar dhaan dhayo muh rudhr vahai pragaTiyo chit mai su janaayo ||

He came to know in his mind that the boon bestowed on him by Rudra was going to become a reality

ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਆਇ ਕਹੀ ਇਕ ਯੌ ਤੁਮਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਮੋ ਕੋਊ ਆਯੋ ॥

tau hee lau aai kahee ik yau tumaree dhuhitaa gireh mo kouoo aayo ||

At the same time, someone came to tell him that someone was living with his daughter in his house

ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਚਲਿਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥੨੨੦੬॥

yau nirap baat chaliyo sun kai apane chit mai at ros baddaayo ||2206||

Hearing this and getting infuriated, the king went there.2206.

ਆਵਤ ਹੀ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਤ ਕੋਪ ਭਯੋ ਚਿਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥

aavat hee kar sasatr sa(n)bhaarat kop bhayo chit ros baddaayo ||

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੌਤ੍ਰ ਸੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਦੁਹਿਤਾ ਹੂ ਕੇ ਮੰਦਰਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

kaanreh ke pauatr so sayaam bhanai dhuhitaa hoo ke ma(n)dhar judh

machaayo ||

On coming, and holding his weapons with great fury, he began to fight with the son of Krishna in the house of his daughter

ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰਿਯੋ ਜਬ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਕੇ ਕਰਿ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥

hui bisa(n)bhaar pariyo jab so tab hee ieh ke kar bheetar aayo ||

ਨਾਦ ਬਜਾਇ ਦਿਖਾਇ ਸਭੋ ਬਲੁ ਲੈ ਇਹ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੨੦੭॥

naadh bajai dhikhai sabho bal lai ieh ko nirap dhaam sidhaayo ||2207||

When he fell down, then the king playing his horn and taking the son of Krishna with him, went towards his house.2207.

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੌਤ੍ਰ ਕੋ ਬਾਧ ਕੈ ਭੂਪ ਫਿਰਿਯੋ ਉਤ ਨਾਰਦ ਜਾਇ ਸੁਨਾਈ ॥

kaanreh ke pauatr ko baadh kai bhoop firiyo ut naaradh jai sunaiee ||

ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੋ ਉਠਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਅਪੁਨੀ ਜਦੁਵੀ ਸਭ ਸੈਨ ਬਨਾਈ ॥

kaanreh chalo uTh baiThe kahaa apunee jadhuvee sabh sain banaiee ||

On this side, the king bound down the son of Krishna and started, and on the other side, Narada told everything to Krishna. Narada said, “O Krishna!

get up and march with all the Yadava army

ਯੌ ਸੁਨਿ ਸਜਾਮ ਚਲੇ ਬਤੀਯਾ ਅਪੁਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕਰੋਧ ਬਢਾਈ ॥

yau sun sayaam chale bateeyaa apune chit mai at karodh baddaiee ||

Krishna also hearing this in great rage moved

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਰਿਸ ਸੋ ਜਿਨ ਕੋ ਅਸ ਤੇਜੁ ਲਖਿਯੋ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥੨੨੦੮॥

sasatr sa(n)bhaar sabhai ris so jin ko as tej lakhiyo neh jaiee ||2208||

It was very difficult to see the effulgence of Krishna, when he carried his weapons.2208.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਕੀ ਸਕਲ ਜਦੁਪਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥

bateeaa sun mun kee sakal jadhupat sain banai ||

ਜਹਿ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਪੁਰ ਹੁਤੋ ਤਹਿ ਹੀ ਪਹੁਚਿਯੋ ਆਇ ॥੨੨੦੯॥

jeh bhoopat ko pur huto teh hee pahuchiyo aai ||2209||

Hearing the words of the sage, Krishna taking all his army alongwith him,

reached there, where there was the city of the king Sahasrabahu.2209.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਵਤ ਸ੍ਯਾਮ ਜੀ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰ ਪੁਛਿਯੋ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰਨ ਦੀਨੋ ॥

aavat sayaam jee ko sun kai nirap ma(n)tr puchhiyo tin ma(n)tran dheeno ||

Hearing about the coming of Krishna, the king consulted his ministers

ਏਕ ਕਹੀ ਹਮ ਜੋ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਦੈ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਤੁਹਿ ਮਾਨਿ ਨ ਲੀਨੋ ॥

ek kahee ham jo dhuhitaa ieh dhai su kahiyo tuh maan na leeno ||

The ministers said, "They have come to take your daughter and you do not accept this proposition

ਮਾਗ ਲਯੋ ਸਿਵ ਤੇ ਰਨ ਕੋ ਬਰੁ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁ ਭਯੋ ਮਤਿ ਹੀਨੋ ॥

maag layo siv te ran ko bar jaanat hai too bhayo mat heeno ||

ਛੋਰਿਹੋ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਕੇ ਕਰ ਆਜੁ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥੨੧੧੦॥

chhoriho dhavai kar ke kar aaju su sree birajanaath ihai pran keeno ||2110||

"You have asked for and got the boon from Shiva without understanding (its mystery), but on that side, Krishna has also avowed, therefore it will be

wise to release both Usha and Aniruddh and also pay tribute to Krishna2210.

ਮਾਨੋ ਤੋ ਬਾਤ ਕਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ਜੋ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਧਰੀਐ ॥

maano to baat kaho nirap ek jo sraunan mai hit kai dhareeaai ||

ਦੁਹਿਤਾ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸੰਗਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਪਰੀਐ ॥

dhuhitaa anarudh ko lai apune sa(n)g sayaam ke pain pai pareeaai ||

"O king! if you agree with us, then we say, take both Usha and Aniruddh with you and fall at the feet of Krishna.

ਤੁਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇ ਪਰੈ ਸੁਨੀਐ ਨਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਬੈ ਲਰੀਐ ॥

tumare nirap pai parai suneeaai nahee sayaam ke sa(n)g kabai lareeaai ||

"O king! we fall at your feet, never engage in fight with Krishna

ਅਰਿਹੋ ਨ ਜੋ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਸੋ ਭੂਅ ਪੈ ਤਬ ਰਾਜੁ ਸਦਾ ਕਰੀਐ ॥੨੨੧੧॥

ariho na jo sayaam bhanai har so bhooa pai tab raaj sadhaa kareeaai ||2211||

There will be no other enemy like Krishna and if this enemy is converted

into a friend, then you can rule all the world for ever.2211.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਜੋ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਕਰਿ ਜੋ ਧਨੁ ਸਾਰੰਗ ਲੈ ਹੈ ॥

sree biraj naik jo ris kai ran mai kar jo dhan saara(n)g lai hai ||

ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਭੂਅ ਪੈ ਤੁਮ ਹੂ ਨ ਕਹੋ ਬਲਿ ਜੋ ਠਹਰੈ ਹੈ ॥

kaun balee pragaTiyo bhooa pai tum hoo na kaho bal jo Thaharai hai ||

"When Krishna in his fury will take his bow and arrows is his hands, then you may tell who else is more powerful, who will stay against him?

ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਭਿਰਿਹੈ ਤਿਹ ਸੋ ਤਿਹ ਕਉ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠੈ ਹੈ ॥

jo haTh kai bhirihai teh so teh kau chhin mai jamalok paThai hai ||

"He, who will fight with him, in persistence, he will dispatch him to the abode of Yama in an instant

ਅਉਰ ਭੁਜਾ ਕਟਿ ਕੈ ਤੁਮਰੀ ਸਬ ਦ੍ਵੈ ਭੁਜ ਰਾਖਿ ਤ੍ਵੈ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈ ਹੈ ॥੨੨੧੨॥

aaur bhujaa kaT kai tumaree sab dhavai bhuj raakh tavai praan bachai hai

||2212||

He will chop all your arms except the two and release you alive.”2212.

ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੋ ਓਜ ਅਖੰਡ ਜਨਾਯੋ ॥

ma(n)tree kee baat na maanat bhayo nirap aapano oj akha(n)dd janaayo ||

Not accepting the advice of his minister, the king considered his power as indestructible

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਹਾਥਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਬੀਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗਰਬਾਯੋ ॥

sasatr sa(n)bhaar kai haathan mai fun beeran mai at hee garabaayo ||

Taking up his weapons, he began to move amongst the warriors

ਸੈਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹੁਤੋ ਜਿਤਨੋ ਤਿਸ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੇ ਧਾਮਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

sain pracha(n)dd huto jitano tis kau nirap aapane dhaam bulaayo ||

ਰੁਦ੍ਰ ਮਨਾਇ ਜਨਾਇ ਘਨੋ ਬਲੁ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਸੋ ਲਰਬੈ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥੨੨੧੩॥

rudhr manai janai ghano bal sayaam joo so larabai kahu dhaayo ||2213||

He called his powerful army near him and started moving for fighting with

Krishna with all his strength after worshipping Shiva.2213.

ਉਤ ਸਜਾਮ ਜੁ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਇਤ ਤੇ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

aut sayaam joo baan chalaavat bhayo it te dhas sai bhuj baan chalaae ||

On this side, Krishna is discharging his arrows and from that side Sahasrabahu is doing the same

ਜਾਦਵ ਆਵਤ ਭੇ ਉਤ ਤੇ ਇਤ ਤੇ ਇਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਧਾਏ ॥

jaadhav aavat bhe ut te it te in ke sabh hee bhaT dhaae ||

From that side Yadavas were coming and from this side, the warriors of the king fell upon them

ਘਾਇ ਕਰੈ ਮਿਲ ਆਪਸ ਮੈ ਤਿਨ ਯੌ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥

ghai karai mil aapas mai tin yau upamaa kab sayaam sunaae ||

ਮਾਨਹੁ ਫਾਗੁਨ ਕੀ ਰੁਤਿ ਭੀਤਰ ਖੇਲਨ ਬੀਰ ਬਸੰਤਹਿ ਆਏ ॥੨੨੧੪॥

maanahu faagun kee rut bheetar khelan beer basa(n)teh aae ||2214||

They were mutually inflicting like the warriors roaming and playing Holi in

spring season.2214.

ਏਕ ਭਿਰੇ ਕਰਵਾਰਿਨ ਸੌ ਭਟ ਏਕ ਭਿਰੇ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥

ek bhire karavaarin sau bhaT ek bhire barachhee kar lai kai ||

ਏਕ ਕਟਾਰਿਨ ਸੰਗ ਭਿਰੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਰੋਸਿ ਬਢੈ ਕੈ ॥

ek kaTaarin sa(n)g bhire kab sayaam bhanai at ros baddai kai ||

Someone is fighting with the sword, someone with the lance someone with the dagger in great anger

ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਕਉ ਇਕ ਬੀਰ ਸੰਭਾਰਤ ਭੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

baan kamaanan kau ik beer sa(n)bhaarat bhe at krudhat havai kai ||

ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਤ ਭਯੋ ਉਤ ਭੂਪ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥੨੨੧੫॥

kautuk dhekhat bhayo ut bhoop itai biraj naik aana(n)dh kai kai ||2215||

Someone taking his bow and arrows is getting enraged, from that side the

king and from this side Krishna, are seeing this spectacle.2215.

ਜਾ ਭਟ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

jaa bhaT aahav mai kab sayaam kahai bhagavaan so judh machaayo ||

ਤਾਹੀ ਕੋ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸੋ ਸ੍ਯਾਮ ਧਰਾ ਪਰਿ ਕੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਗਿਰਾਯੋ ॥

taahee ko ek hee baan so sayaam dharaa par kai bin praan giraayo ||

Those warriors who fought with Krishna, they were knocked down by Krishna and thrown on the earth with a single arrow

ਜੋ ਧਨੁ ਬਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਬਲੀ ਕੋਊ ਅਉ ਇਹ ਕੇ ਰਿਸਿ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥

jo dhan baan sa(n)bhaar balee kouoo aau ieh ke ris uoopar aayo ||

ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੇ ਅਪਨੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੋ ਫਿਰਿ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੨੧੬॥

so kab sayaam bhane apanai gireh ko fir jeevat jaan na paayo ||2216||

Any powerful warrior, taking his bow and arrows in his hands and in fury,

fell upon him, the poet Shyam says that he could not return alive.2216.

ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਜੂ ਬੈਰਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮਾਡਿਯੋ ॥

gokul naath joo bairin so kab sayaam bhanai jab hee ran maaddiyo ||

ਜੇਤਿਕ ਸਤ੍ਰਨ ਸਾਮੁਹੇ ਭੇ ਰਿਸਿ ਸੋ ਸਭਿ ਗਿਧ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲਨ ਬਾਡਿਯੋ ॥

jetik satran saamuhe bhe ris so sabh gidh sira(n)gaalan baaddiyo ||

When Krishna, the Lord of Gokul fought with his enemies, then all those enemies who were in front of him, he killed them in his anger, distributed them amongst the vultures and jackals

ਪਤਿ ਰਥੀ ਗਜਿ ਬਾਜ ਘਨੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਕੋਊ ਜੀਤ ਨ ਛਾਡਿਯੋ ॥

pat rathee gaj baaj ghane bin praan ke'ee kouoo jeet na chhaaddiyo ||

ਦੇਵ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਅਖੰਡਨ ਖਾਡਿਯੋ ॥੨੨੧੭॥

dhev saraahat bhe sabh hee su bhale bhagavaan akha(n)ddan khaaddiyo ||2217||

He made many warriors on foot and on chariots lifeless and also killed many elephants and horses and did not let anyone go alive, all the gods also praised him that Krishna had destroyed even the indestructible

warriors.2217.

ਜੀਤੇ ਸਭੈ ਭਯ ਭੀਤ ਭਏ ਤਜਿ ਆਹਵ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਭਾਗੇ ॥

jeete sabhai bhay bheet bhe taj aahav ko sabh hee bhaT bhaage ||

The conquered and frightened warriors left fighting and fled away

ਠਾਢੋ ਬਨਾਸੁਰ ਥੋ ਜਿਹ ਠਉਰ ਸਭੈ ਚਲਿ ਕੈ ਤਿਹ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ॥

Thaaddo banaasur tho jeh Thaur sabhai chal kai teh pain laage ||

And where banasura was standing, they came there and rolled down at his feet

ਛੂਟ ਗਯੋ ਸਭਹੂਨ ਤੇ ਧੀਰਜ ਤ੍ਰਾਸਹਿ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥

chhooT gayo sabhahoon te dheeraj traaseh ke ras mai anuraage ||

On account of fear, the endurance of all of them ended and they were saying,

ਭਾਖਤ ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਭਜੀਐ ਬਚ ਹੈ ਨ ਕੋਊ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਆਗੇ ॥੨੨੧੮॥

bhaakhat bhe nirap so bhajeeaai bach hai na kouoo birajanaath ke aage

||2218||

“No one will survive before Krishna, O king! we should run away.”2218.

ਭੀਰ ਪਰੀ ਜਬ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਤਬ ਆਪਨੇ ਜਾਨ ਕੈ ਈਸ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

bheer paree jab bhoopat pai tab aapane jaan kai iees nihaariyo ||

ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਕੋ ਜਾਇ ਭਿਰਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

sa(n)t sahai ko jai bhiriyo biraj naik so chit beech bichaariyo ||

When the king found himself in calamitous state, he remembered Shiva and Shiva also felt that the king had come to fight with Krishna, the

supporter of the saints

ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਓਰ ਸੁ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

aayudh lai apane sabh hee har or su judh ke kaaj sidhaariyo ||

He taking his weapons in his hands went towards Krishna for fighting

ਆਵਤ ਹੀ ਸੁ ਕਹੋ ਅਬ ਹਉ ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਦੁਹੂ ਤਿਹ ਠਾ ਰਨ ਪਾਰਿਯੋ ॥੨੨੧੯॥

aavat hee su kaho ab hau jeh bhaat dhuhoo teh Thaa ran paariyo ||2219||

Now I relate how he waged a dreadful war.2219.

ਰੁਦ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬੈ ਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਰਿਸਿ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥

rudhr havai rudhr jabai ran mai kab sayaam bhanai ris naadh bajaayo ||

ਸੂਰ ਨ ਕਾਹੂੰ ਤੇ ਨੈਕੁ ਟਿਕਿਯੋ ਗਯੋ ਭਾਜ ਗਏ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥

soor na kaahoo(n) te naik Tikiyo gayo bhaaj ge na ratee k dhiraRaayo ||

When in extreme anger, Shiva blew his war-arena, then none of the

warriors could stay there even for a very short time

ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਦੁਹੂ ਸਤ੍ਰਨ ਸੰਗ ਲੈ ਰੋਖ ਹਲੀ ਸੁ ਸੋਊ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥

satran ke dhuhoo satran sa(n)g lai rokh halee su souoo ddar paayo ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਆਇ ਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੨੨੦॥

sree birajanaath so sayaam bhanai tab hee siv aai kai judh machaayo ||2220||

The enemies from both sides became fearful, when Shiva began his fight with Krishna.2220.

ਜੇ ਸਭ ਘਾਇ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਸਿਵ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਚਾਏ ॥

je sabh ghai chalaavat bhayo siv te sabh hee birajanaath bachaae ||

ਤਉਨ ਸਮੈ ਸਿਵ ਕੋ ਆਪੁਨੇ ਸਭ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਤਕਿ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥

taun samai siv ko aapune sabh sayaam bhane tak ghai lagaae ||

Krishna saved himself form the blows of Shiva and making Shiva as target,

he wounded him

ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਦੁਹੂ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਸੁਰ ਦੇਖਨ ਆਏ ॥

judh keeyo bahu bhaat dhuhoo jeh ko sabh hee sur dhekhan aae ||

ਅੰਤਿ ਖਿਸਾਇ ਰਿਸਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਏਕ ਗਦਾ ਹੂੰ ਸੋ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਰਾਏ ॥੨੨੨੧॥

a(n)t khisai risai kirapaanidh ek gadhaa hoo(n) so rudhr giraae ||2221||

Both of them fought in different ways and the gods came there to see that war and ultimately, Krishna caused highly angry Shiva to fall down with the blow of his mace.2221.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਹਰਿ ਘਾਇ ਲਗਾਯੋ ॥

jab rudhreh har ghai lagaayo ||

ਬਿਸੁਧੋ ਕਰਿ ਕਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

bisudho kar kar bhoom giraayo ||

In this way, when Krishna wounded Shiva and knocked him down on the

earth,

ਸੰਕਿਤ ਭਯੋ ਨ ਫਿਰਿ ਧਨੁ ਤਾਨਿਯੋ ॥

sa(n)kit bhayo na fir dhan taaniyo ||

Who also became fearful and then he did not pull his bow

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਿਯੋ ॥੨੨੨੨॥

sree jadhubeer sahee prabh jaaniyo ||2222||

He recognised Krishna in his real form as the Lord (God).2222.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪ ਦਯੋ ਤਯਾਗ ਜਦੁਪਤਿ ਕੋ ਬਲੁ ਹੇਰ ਕੈ ॥

rudhr kop dhayo tayaag jadhupat ko bal her kai ||

ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਯੋ ਆਇ ਰਹਿਯੋ ਚਰਨ ਗਹਿ ਹਰ ਦੋਊ ॥੨੨੨੩॥

pain laagiyo aai rahiyo charan geh har dhouoo ||2223||

Seeing the power of Krishna, Shiva forsook his anger, and fell at the feet of

Krishna.2223.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁ ਆਪਹਿ ਜੁਧੁ ਕੋ ਭੂਪਤਿ ਆਯੋ ॥

rudhr kee dhekh dhasaa ieh bhaat su aapeh judh ko bhoopat aayo ||

Seeing this condition of Shiva, the king came himself for fighting

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਊਪਰ ਬਾਨਨ ਓਘ ਚਲਾਯੋ ॥

sayaam bhanai dhas sai bhuj sayaam ke uoopar baanan ogh chalaayo ||

He discharged showers of arrows with all his one thousand arms

ਓਘ ਜੋ ਆਵਤ ਬਾਨਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਮਾਰਗ ਮੈ ਨਿਵਰਾਯੋ ॥

ogh jo aavat baanan ko sabh hee har maarag mai nivaraayo ||

Krishna intercepted the coming arrows midway, making them passive

ਸਾਰੰਗ ਆਪੁਨ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਧਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਘਾਯੋ ॥੨੨੨੪॥

saara(n)g aapun haath bikhai dhar kai ar ko bahu ghain ghaayo ||2224||

He took his bow in his hand and wounded the enemy very badly.2224.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਹੁਇ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਧਨ ਸਾਰੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥

sree biraj naik krudhit hui apane kar mai dhan saara(n)g lai kai ||

ਜੁਧੁ ਮਚਾਵਤ ਭਯੋ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸੋ ਅਤਿ ਓਜ ਅਖੰਡ ਜਨੈ ਕੈ ॥

judh machaavat bhayo dhas sai bhuj so at oj akha(n)dd janai kai ||

Getting infuriated and taking his bow and arrows in his hands, Krishna recognising the indestructible effulgence of Sahasrabahu, waged a terrible war with him

ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਪਉਰਖ ਕੈ ਕੈ ॥

aaur hane balava(n)dd ghane kab sayaam bhanai at paurakh kai kai ||

ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਭੁਜਾ ਫੁਨ ਦ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੨੨੫॥

chhor dhayo teh bhoopat ko ran mai teh kee su bhujaa fun dhavai kai ||2225||

He killed many powerful warriors with his strength and chopped all the

arms of the king except two and then released him.2225.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਾਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਕਹੋ ਤੁਮ ਹੀ ਅਬ ਲਉ ਜਗ ਮੈ ਨਰ ਕਾਹੂ ਕੀ ਹੋਈ ॥

baeh saha(n)sr kaho tum hee ab lau jag mai nar kaahoo kee hoiee ||

"O Sahasrabahu! no one had been in such a pitiable plight as you till today

ਅਉਰ ਕਹੋ ਕਿਹ ਭੂਪ ਇਤੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਸੰਪਤਿ ਸਮੋਈ ॥

aaur kaho keh bhoop itee apane gireh beech sa(n)pat samoiee ||

Tell me, O king! why have you amassed so much wealth in your house?

ਏਤੇ ਪੈ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਹਿਤ ਕੈ ਸਿਵ ਸੋ ਛਰੀਯਾ ਪੁਨਿ ਰਾਖਤ ਹੋਈ ॥

ete pai sa(n)t suno hit kai siv so chhareeyaa pun raakhat hoiee ||

ਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਰੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਈਸ ਦਯੋ ਜਗਦੀਸ ਕੀਓ ਭਯੋ ਸੋਈ ॥੨੨੨੬॥

taa nirap ko bar yaa bidh iees dhayo jagadhees keeo bhayo soiee ||2226||

“Being in such a state, why one keeps the powerful Shiva as his protector?” Though he was surely bestowed with a boon by Shiva, but

only that thing happens, which is agreeable to Lord-God.2226.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਤਿਹ ਮਾਤਿ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab teh maat baat sun paiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਰਿਯੋ ਜੀਤਿਯੋ ਜਦੁਰਾਈ ॥

nirap haariyo jeetiyo jadhuraiee ||

ਸਭ ਤਜਿ ਬਸਤ੍ਰ ਨਗਨ ਹੁਇ ਆਈ ॥

sabh taj basatr nagan hui aaiee ||

ਆਇ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥੨੨੨੭॥

aai sayaam ko dhiee dhikhaiee ||2227||

When the mother of king came to know that he has been defeated, and Krishna had been defeated, and Krishna had been victorious, then she

stood naked before Krishna.2227.

ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਦ੍ਰਿਗ ਨੀਚੇ ਹੁਇ ਰਹਿਯੋ ॥

tab prabh dhirag neeche hui rahiyo ||

ਨੈਕ ਨ ਜੁਝਬ ਚਿਤ ਮੋ ਚਹਿਯੋ ॥

naik na joojhab chit mo chahiyo ||

Then the Lord bowed down his eyes and decided in his mind not to fight any more

ਭੂਪਤਿ ਸਮੈ ਭਜਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥

bhoopat samai bhajan ko paayo ||

ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨਹਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥੨੨੨੮॥

bhaaj gayo neh judh machaayo ||2228||

During this period the king got the time to run away and he fled away,

leaving the war-arena.2228.

ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਬੀਰਨ ਸੋ ॥

nirap baach beeran so ||

Speech of the king addressed to the warriors:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬਿਪਤ ਹੁਇ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

bipat hui bahu ghain so nirap beeran mai ieh bhaat uchaariyo ||

ਕੋਊ ਨ ਸੂਰ ਟਿਕਿਯੋ ਮੁਹ ਅਗ੍ਰਜ ਹਉ ਜਿਹ ਕੀ ਰਿਸਿ ਓਰਿ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥

kouoo na soor Tikiyo muh agraj hau jeh kee ris or padhaariyo ||

Getting agonised because of his wounds, the king said to his heroic soldiers, “The direction in which I went, no warrior could stand against me

ਗਾਜਬੋ ਮੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਬ ਲਉ ਕਿਨਹੂ ਕਰ ਮੈ ਨਹੀ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

gaajabo mo sun kai ab lau kinahoo kar mai nahee sasatr sa(n)bhaariyo ||

“Listening to my thundering, no one till today, has caught hold of his

weapons

ਏਤੇ ਪੈ ਮੋ ਸੰਗਿ ਆਇ ਭਿਰਿਯੋ ਸੁ ਸਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥੨੨੨੯॥

ete pai mo sa(n)g aai bhiriyo su sahee biraj naik beer nihaariyo ||2229||

Not withstanding such a position, the one who has fought with me is Krishna, the real hero.”2229.

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਜੋ ਸਹਸ੍ਰ ਭੁਜ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨਹਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

sree jadhubeer te jo sahasr bhuj bhaaj gayo neh judh machaayo ||

When Sahasrabahu fled away from Krishna, he looked at his two remaining arms

ਦ੍ਵੈ ਭੁਜ ਦੇਖਿ ਭਈ ਅਪੁਨੀ ਅਪੁਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥

dhavai bhuj dhekh bhiee apunee apune chit mai at traas baddaayo ||

He became extremely fearful in his mind

ਸੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੇਤਿ ਭਯੋ ਜਿਨਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥

so jag mai jas let bhayo jin sree birajanaatheh ko gun gaayo ||

He, who has praised Krishna, he has earned approbation in the world

ਤਉ ਹੀ ਜਥਾਮਤਿ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤੇ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਕਛੁ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨੩੦॥

tau hee jathaamat sa(n)t prasaadh te yau keh kai kachh sayaam sunaayo

||2230||

The poet Shyam has related the same virtues, according to his wisdom, by the grace of the saints.2230.

ਆਵਤ ਭਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਿਵ ਜੂ ਫਿਰਿ ਆਪੁਨੇ ਸੰਗ ਸਭੈ ਗਨ ਲੈ ਕੈ ॥

aavat bhayo ris kai siv joo fir aapune sa(n)g sabhai gan lai kai ||

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਬੀਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

sree jadhubeer ke saamuhe beer kahai kab sayaam su krudhit havai kai ||

Getting infuriated again, Shiva reached before Krishna taking his ganas alongwith him

ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਆਵਤ ਭੇ ਰਿਸਿ ਨਾਦ ਬਜੈ ਕੈ ॥

baan kirapaan gadhaa barachhee geh aavat bhe ris naadh bajai kai ||

They were holding the bows, swords, maces and lances and blowing their war-horns while moving forward

ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਭ ਬੀਰ ਦਏ ਫੁਨਿ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਪਠੈ ਕੈ ॥੨੨੩੧॥

so chhin mai prabh joo sabh beer dhe fun a(n)t ke dhaam paThai kai ||2231||

Krishna despatched them (the ganas) to the abode of Yama in an

instant.2231.

ਏਕ ਹਨੇ ਜਦੁਰਾਇ ਗਦਾ ਗਹਿ ਏਕ ਬਲੀ ਰਿਪੁ ਸੰਬਰ ਘਾਏ ॥

ek hane jadhurai gadhaa geh ek balee rip sa(n)bar ghaae ||

Many were killed by Krishna with his mace and many were killed by Shambar

ਏਕ ਭਿਰੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸੋ ਸੁ ਤੇ ਜੀਵਤ ਧਾਮ ਹੂ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥

ek bhire musaleedhar so su te jeevat dhaam hoo jaan na paae ||

Those who fought with Balram, they did not return alive

ਜੋ ਫਿਰਿ ਆਇ ਭਿਰੇ ਹਰਿ ਸੋ ਚਿਤ ਮੈ ਫੁਨਿ ਕੋਪ ਕੀ ਓਪ ਬਢਾਏ ॥

jo fir aai bhire har so chit mai fun kop kee op baddaae ||

Those who came and fought again with Krishna, they were chopped into fragments and bits in such a way

ਯੌ ਫਿਰਿ ਛੇਦਤ ਭਯੋ ਤਿਨ ਕਉ ਜੋਊ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧਨ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥੨੨੩੨॥

yau fir chhedhat bhayo tin kau jouoo ja(n)buk geedhan haath na aae

||2232||

, That they could not be had by the bultures and jackals.2232.

ਐਸੇ ਨਿਹਾਰਿ ਭਯੋ ਤਹਿ ਆਹਵ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥

aaise nihaar bhayo teh aahav chit bikhai at krodh baddaayo ||

Seeing such a terrible war, Shiva in anger patted his arms, raised thundering voice

ਠੋਕਿ ਭੁਜਾ ਅਪਨੀ ਦੋਊ ਆਪ ਹੀ ਹਾਥ ਲੈ ਆਪਨੈ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥

Thok bhujaa apanee dhouoo aap hee haath lai aapanai naadh bajaayo ||

The manner in which the demon Andhaksura was attacked in rage,

ਜਿਉ ਕੁਪ ਅੰਧਕ ਦੈਤ ਪੈ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਤਿਮ ਕੋਪ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥

jiau kup a(n)dhak dhait pai dhaavat bhayo tim kop kai sayaam pai dhaayo ||

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਕੇਹਰਿ ਸੋ ਜਨੁ ਕੇਹਰਿ ਆਯੋ ॥੨੨੩੩॥

yau upajee upamaa larabe kahu kehar so jan kehar aayo ||2233||

In the same way, he fell upon Krishna in great fury and it seemd that in

order to fight with a lion, the second lion had come.2233.

ਜੁਧ ਮੰਡਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਤਾਪ ਹੁਤੋ ਇਕ ਸੋਊ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

judh ma(n)ddiyo at hee tab hee siv taap huto ik souoo sa(n)bhaariyo ||

Waging an extremely terrible war, Shiva held his lustrous Shakti (weapon)

ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਭੇਦ ਸਭੈ ਲਹਿ ਕੈ ਜੁਰ ਸੀਤ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਪਚਾਰਿਯੋ ॥

sayaam ju bhedh sabhai leh kai jur seet su taahee kee or pachaariyo ||

Understanding this mystery, Krishna discharged his snow-showering shaft towards Shiva,

ਦੇਖਤ ਹੀ ਜੁਰ ਸੀਤ ਕਉ ਸੋ ਜੁਰ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

dhekhat hee jur seet kau so jur bhaaj gayo na ratee k sa(n)bhaariyo ||

Seeing which that Shakti became powerless

ਯੌ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਬਦਰਾ ਬਹਿਯੋ ਜਾਤ ਬਿਯਾਰ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥੨੨੩੪॥

yau upamaa upajee jeea mai badharaa bahiyo jaat biyaar ko maariyo

||2234||

It seemed that the cloud was flying away by the blow of wind.2234.

ਗਰਬ ਜਿਤੋ ਸਿਵ ਬੀਚ ਹੁਤੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਜੁਧੁ ਮਿਟਾਯੋ ॥

garab jito siv beech huto sabh hee har krudh kai judh miTaayo ||

All the pride of Shiva was shattered in the war-arena

ਜੋ ਤਿਨ ਤੀਰਨ ਬ੍ਰਿਸਟ ਕਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਰ ਏਕ ਨੇ ਭੇਟਨ ਪਾਯੋ ॥

jo tin teeran birasaT karee teh te sar ek ne bheTan paayo ||

The shower of arrows discharged by Shiva could not strike even one arrow to Krishna

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਗਨ ਸੰਗ ਹੁਤੇ ਸਭ ਕੋ ਹਰਿ ਘਾਇ ਘਨੇ ਸੰਗਿ ਘਾਯੋ ॥

aaur jite gan sa(n)g hute sabh ko har ghai ghane sa(n)g ghaayo ||

All the ganas with Shiva were wounded by Krishna

ਐਸੋ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਪਉਰਖ ਸ੍ਯਾਮ ਗਨਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਯੋ ॥੨੨੩੫॥

aaiso nihaar kai paurakh sayaam ganapat pain so lapaTaayo ||2235||

In this way, seeing the power of Krishna, Shiva, the Lord of ganas fell at

the feet of Krishna.2235.

ਸਿਵ ਬਾਚ ॥

siv baach ||

Speech of Shiva:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੂਲ ਪਰਿਯੋ ਪ੍ਰਭ ਮੈ ਘਟ ਕਾਮ ਕੀਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਜੁ ਪੈ ਜੁਧ ਚਹਿਯੋ ॥

bhool pariyo prabh mai ghaT kaam keeyo tum so ju pai judh chahiyo ||

“O Lord! I have executed a very mean task in thinking of fighting with you

ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਰਿਸਿ ਆਇ ਭਿਰਿਯੋ ਤੁ ਕਹਾ ਇਹ ਠਾ ਮੇਰੋ ਮਾਨ ਰਹਿਯੋ ॥

to kahaa bhayo jo ris aai bhiriyo ta kahaa ieh Thaa mero maan rahiyo ||

What! if I fought with you in my fury, but you have shattered my pride at

this place

ਤੁਮਰੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਹੀ ਸਹਸ ਫਨਿ ਅਉਰ ਚਤੁਰਾਨਨ ਹਾਰਿ ਰਹਿਯੋ ॥

tumare gun gaavat hee sahas fan aaur chaturaanan haar rahiyo ||

Sheshnaga and Brahma have become tired of praising you

ਤੁਮਰੇ ਗੁਣ ਕਉਨ ਗਨੈ ਕਹ ਲਉ ਜਿਹ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਭੇਦ ਕਹਿਯੋ ॥੨੨੩੬॥

tumare gun kaun ganai keh lau jeh bedh sakai neh bhedh kahiyo ||2236||

To what extent your virtues may be described? Because the Vedas could not completely describe your secret.”2236.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਧਰਿ ਮੂੰਡ ਜਟਾ ਸੋ ਤਪੋਧਨ ਕੋ ਜਗ ਭੇਖ ਦਿਖਾਯੋ ॥

kaa bhayo jo dhar moo(n)dd jaTaa so tapodhan ko jag bhekh dhikhaayo ||

What then, if someone roamed wearing matted locks and adopting

different guises

ਕਾ ਭਯੋ ਜੁ ਕੋਊ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥

kaa bhayo ju kouoo lochan moo(n)dh bhalee bidh so har ko gun gaayo ||

Closing his eyes and singing the Praises of the Lord,

ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੋ ਪੈ ਆਰਤੀ ਲੈ ਕਰਿ ਧੂਪ ਜਗਾਇ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥

aaur kahaa jo pai aaratee lai kar dhoop jagai kai sa(n)kh bajaayo ||

And performing your aarti (circumambulation) by burning the incenses and blowing the conches

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਹੂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਪਾਯੋ ॥੨੨੩੭॥

sayaam kahai tum hee na kaho bin prem kihoo biraj naik paayo ||2237||

Buy the poet Shyam says that without love one cannot realise God, the hero of Braja.2237.

ਤਿਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਿਉਹੂ ਖੜਾਨਨ ਤਿਉ ਸਹਸਾਨਨ ਹੀ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥

tiau chaturaanan tiauhoo khaRaanan tiau sahasaanan hee gun gaayo ||

ਨਾਰਦ ਸਕ੍ਰ ਸਦਾ ਸਿਵ ਬ੍ਯਾਸ ਇਤੇ ਗੁਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥

naaradh sakr sadhaa siv bayaas ite gun sayaam ko gai sunaayo ||

Brahma, Kartikeya, Sheshnaga, Narada, Indra, Shiva, Vyasa etc, all are

singing the praise of God

ਚਾਰੋ ਈ ਬੇਦ ਨ ਭੇਦ ਲਹਿਯੋ ਜਗ ਖੋਜਤ ਹੈ ਸਭ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥

chaaro iee bedh na bhedh lahiyo jag khojat hai sabh paar na paayo ||

All the four Vedas, seeking Him, have not been able to comprehend His mystery

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰਿਝਾਯੋ ॥੨੨੩੮॥

sayaam bhanai tum hee na kaho bin prem kahoo birajanaath rijhaayo ||2238||

The poet Sham says, tell me whether without love, someone has been able

to please that Lord of Braja.2238.

ਸਿਵ ਜੂ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

siv joo baach kaanreh joo so ||

Speech of Shiva addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ਸਿਵ ਜੂ ਹਰਿ ਕੇ ਕਹਿਯੋ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

pai pariyo siv joo har ke kahiyo mo binatee har joo sun leejai ||

Shiva said, holding the feet of Krishna, “O Lord! listen to my request

ਸੇਵਕ ਮਾਗਤ ਹੈ ਬਰੁ ਏਕ ਵਹੈ ਅਬ ਰੀਝਿ ਦਇਆ ਨਿਧਿ ਦੀਜੈ ॥

sevak maagat hai bar ek vahai ab reejh dhiaa nidh dheejai ||

This servant of your is asking for a boon, kindly bestow on me the same

ਹੇਰਿ ਹਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਬਹੂੰ ਕਰੁਨਾ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭੀਜੈ ॥

her hamai kab sayaam bhanai kabahoo(n) karunaa ras ke sa(n)g bheejai ||

“O Lord! looking towards me, mercifully, give your consent not to kill

Sahasrabahu,

ਬਾਹੈ ਕਟੀ ਸਹਸ੍ਰਾਭੁਜ ਕੀ ਤੁ ਭਲੋ ਤਿਹ ਕੋ ਅਬ ਨਾਸੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥੨੨੩੯॥

baahai kaTee sahasraabhuj kee ta bhalo teh ko ab naas na keejai ||2239||

Though his arms have been chopped.”2239.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਸਿਵ ਜੂ ਪ੍ਰਤਿ ॥

kaanreh joo baach siv joo prat ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੋ ਕਰਿਹੋ ਅਬ ਹਉ ਸੁਨਿ ਰੁਦ੍ਰ ਜੂ ਤੋ ਸੰਗਿ ਬੈਨ ਉਚਾਰਤ ਹਉ ॥

so kariho ab hau sun rudhr joo to sa(n)g bain uchaarat hau ||

“O Shiva! listen, I shall do it now

ਬਾਹੈ ਕਟੀ ਤਿਹ ਭੂਲਿ ਨਿਹਾਰਿ ਅਬ ਹਉ ਹੂ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰਤ ਹਉ ॥

baahai kaTee teh bhool nihaar ab hau hoo su krodh nivaarat hau ||

Seeing his arms cut doen and his erratic behaviour, I relinquish my anger

ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੋ ਪੌਤ੍ਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਇਹੈ ਜੀਅ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰਤ ਹਉ ॥

prahalaadh ko pauatr kahaavat hai su ihai jeea maeh bichaarat hau ||

ਤਾ ਤੇ ਡੰਡ ਹੀ ਦੈ ਕਰਿ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਇਹ ਤੇ ਨਾਹਿ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਤ ਹਉ ॥੨੨੪੦॥

taa te dda(n)dd hee dhai kar chhor dhayo ieh te naeh taeh sa(n)ghaarat hau ||2240||

"I also think that he is the son of Prahlad, therefore I release him after punishing him and do not kill him."2240.

ਯੌ ਬਖਸਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਜੂ ਸੋ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੋ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਡਾਰੋ ॥

yau bakhasai kai sayaam joo so teh bhoop ko sayaam ke pain ddaaro ||

ਭੂਲ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕਾਮ ਕਰਿਯੋ ਅਬ ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰੋ ॥

bhool kai bhoopat kaam kariyo ab he prabh joo tum krodh nivaaro ||

In this way, causing the king to accept his mistake, Shiva got him to fall at the feet of Krishna and said, "Sahasrabahu has committed a wrong act, O Lord! forsake your anger

ਪੌਤ੍ਰ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਰੋ ਇਹ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੰਗਿ ਅਉਰ ਕਛੂ ਮਨ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥

pauatr ko bayaeh karo ieh kee dhuhitaa sa(n)g aaur kachhoo man mai na

bichaaro ||

ਯੌ ਕਰਿ ਬਯਾਹ ਸੰਗ ਊਖਹ ਲੈ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਸਯਾਮ ਜੂ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੋ ॥੨੨੪੧॥

yau kar bayaeh sa(n)g uookheh lai anarudh ko sayaam joo dhaam sidhaaro ||2241||

"Now marry your son with his daughter without any thought and taking Usha and Aniruddh with you, go to your home."2241.

ਜੋ ਸੁਨਿ ਹੈ ਗੁਨ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਫੁਨਿ ਅਉਰਨ ਤੇ ਅਰੁ ਆਪਨ ਗੈ ਹੈ ॥

jo sun hai gun sayaam joo ke fun aauran te ar aapan gai hai ||

He, who will listen to the praises of Krishna from others and also sing himself

ਆਪਨ ਜੋ ਪੜ ਹੈ ਪੜਵਾਇ ਹੈ ਅਉਰ ਕਬਿਤਨ ਬੀਚ ਬਨੈ ਹੈ ॥

aapan jo paR hai paRavai hai aaur kabitan beech banai hai ||

He, who will read about his virtues, and cause others to read the same and

sing in verse

ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਧਾਵਤ ਧਾਮ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲੈ ਹੈ ॥

sovat jaagat dhaavat dhaam su sree biraj naik kee sudh lai hai ||

ਸੋਊ ਸਦਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਯਾ ਭਵ ਭੀਤਰ ਫੇਰਿ ਨ ਐ ਹੈ ॥੨੨੪੨॥

souoo sadhaa kab sayaam bhanai fun yaa bhav bheetar fer na aai hai ||2242||

He, who will remember him, while sleeping, waking and moving, he will never be born again in this ocean of Samsara.2242.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਾਣਾਸੁਰ ਕੋ ਜੀਤਿ ਅਨਰੁਧ ਊਖਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare baanaasur ko jeet anarudh uookhaa ko bayaeh liaavat bhe ||

End of the description of conquering Banasura and marrying Aniruddh and Usha in Krishnavatara (based on Dasham Skandh Purana) in Bachittar

Natak.

ਅਥ ਡਿਗ ਰਾਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath ddig raajaa ko udhaar kathana(n) ||

Now begins the description of the salvation of the king Dig

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਏਕ ਭੂਪ ਛਤ੍ਰੀ ਡਿਗ ਨਾਮਾ ॥

ek bhoop chhatree ddig naamaa ||

ਧਰਿਯੋ ਤਾਹਿ ਕਿਰਲਾ ਕੋ ਜਾਮਾ ॥

dhariyo taeh kiralaa ko jaamaa ||

There was a Kshatriya king named Dig, who was born as a chameleon

ਸਭ ਜਾਦਵ ਮਿਲਿ ਖੇਲਨ ਆਏ ॥

sabh jaadhav mil khelan aae ||

ਪਯਾਸੇ ਭਏ ਕੂਪ ਪਿਖਿ ਧਾਏ ॥੨੨੪੩॥

payaase bhe koop pikh dhaae ||2243||

When all the Yadavas were playing, then being thirsty, they came to a

well.2243.

ਇਕ ਕਿਰਲਾ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

eik kiralaa teh maeh nihaariyo ||

ਕਾਢੈ ਯਾ ਕੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

kaaddai yaa ko ihai bichaariyo ||

Seeing a chameleon in the well, they all thought of taking it out

ਕਾਢਨ ਲਗੇ ਨ ਕਾਢਿਯੋ ਗਯੋ ॥

kaaddan lage na kaaddiyo gayo ||

ਅਤਿ ਅਸਚਰਜ ਸਭਹਿਨ ਮਨਿ ਭਯੋ ॥੨੨੪੪॥

at asacharaj sabhahin man bhayo ||2244||

They made efforts, but noticing thief failure, they all felt amazed.2244.

ਜਾਦਵ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

jaadhav baach kaanreh joo so ||

Speech of the Yadavas addressed to Krishna:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਭ ਸੁਚਿੰਤ ਜਾਦਵ ਭਏ ਗਏ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪੈ ਧਾਇ ॥

sabh suchi(n)t jaadhav bhe ge kirasan pai dhai ||

Thinking about this, all of them, came to Krishna and said, “There is a chameleon in the well

ਕਹਿ ਕਿਰਲਾ ਇਕ ਕੂਪ ਮੈ ਤਾ ਕੋ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ ॥੨੨੪੫॥

keh kiralaa ik koop mai taa ko karahu upai ||2245||

Adopt some measure and take it out.”2245.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਸੁਨਤ ਹੀ ਬਾਤੈ ਸਭ ਜਾਦਵ ਕੀ ਜਦੁਰਾਇ ਜਾਨਿਓ ਸਭ ਭੇਦ ਕਹੀ ਬਾਤ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥

sunat hee baatai sabh jaadhav kee jadhurai jaanio sabh bhedh kahee baat

musakai kai ||

Hearing the world of Yadavas, and understanding the whole mystery,

ਕਹਾ ਵਹ ਕੂਪ ਕਹਾ ਪਰਿਓ ਹੈ ਕਿਰਲਾ ਤਾ ਮੈ ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਯੌ ਮੁਹ ਦੀਜੀਐ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥

kahaa veh koop kahaa pario hai kiralaa taa mai bolat bhayo yau muh dheejeeaai dhikhai kai ||

Krishna said smilingly, “Where is that well, show it to me.”

ਆਗੇ ਆਗੇ ਸੋਊ ਘਨ ਸਯਾਮ ਤਿਨ ਪਾਛੇ ਪਾਛੈ ਚਲਤ ਚਲਤ ਜੋ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ਸੋਊ ਜਾਇ ਕੈ ॥

aage aage souoo ghan sayaam tin paachhe paachhai chalat chalat jo nihaariyo souoo jai kai ||

The Yadavas led and Krishna followed and reaching there he saw in the well

ਮਿਟਿ ਗਏ ਪਾਪ ਤਾ ਕੇ ਏਕੋ ਨ ਰਹਨ ਪਾਏ ਭਯੋ ਨਰ ਜਬੈ ਹਰਿ ਲੀਨੋ ਹੈ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥੨੨੪੬॥

miT ge paap taa ke eko na rahan paae bhayo nar jabai har leeno hai uThai kai ||2246||

When Krishna caught that chameleon, all its sins ended and it was

transformed into a man.2246.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤਾਹੀ ਕੀ ਮੋਛ ਭਈ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਨ ਏਕ ਘਰੀ ਘਨ ਸਯਾਮ ਜੁ ਧਯਾਯੋ ॥

taahee kee mochh bhiee chhin mai jin ek gharee ghan sayaam joo dhayaayo ||

He, who remembered Krihsna for an instant, he was redeemed

ਅਉਰ ਤਰੀ ਗਨਿਕਾ ਤਬ ਹੀ ਜਿਹ ਹਾਥ ਲਯੋ ਸੁਕ ਸਯਾਮ ਪੜਾਯੋ ॥

aaur taree ganikaa tab hee jeh haath layo suk sayaam paRaayo ||

Instructing the parrot, Ganika obtained salvation

ਕੋ ਨ ਤਰਿਯੋ ਜਗ ਮੈ ਨਰ ਜਾਹਿ ਨਰਾਇਨ ਕੋ ਚਿਤਿ ਨਾਮੁ ਬਸਾਯੋ ॥

ko na tariyo jag mai nar jaeh narain ko chit naam basaayo ||

Who is there such an individual, who has remembered the Lord (Narayana) and did not ferry across the world-ocean

ਏਤੇ ਪੈ ਕਿਉ ਨ ਤਰੈ ਕਿਰਲਾ ਜਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਆਪਨ ਹਾਥ ਲਗਾਯੋ ॥੨੨੪੭॥

ete pai kiau na tarai kiralaa jeh ko har aapan haath lagaayo ||2247||

Then this chameleon, which was thouched by Krishna, why it should not

be redeemed?247.

ਤੋਟਕ ॥

toTak ||

TOTAK STANZA

ਜਬ ਹੀ ਸੋਊ ਸ੍ਯਾਮ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ॥

jab hee souoo sayaam uThai layo ||

ਤਬ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਸੋਊ ਬੇਖ ਭਯੋ ॥

tab maanukh ko souoo bekh bhayo ||

When Krishna took it up, it was transformed into a man

ਤਬ ਯੌ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab yau birajanaath su bain uchaare ||

ਤੇਰੋ ਦੇਸੁ ਕਹਾ ਤੇਰੋ ਨਾਮ ਕਹਾ ਰੇ ॥੨੨੪੮॥

tero dhes kahaa tero naam kahaa re ||2248||

Then Krishna asked, “What is your name, and which is your

country?”2248.

ਕਿਰਲਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

kiralaa baach kaanreh joo so ||

Speech of the chameleon addressed to Krishna:

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਡਿਗ ਮੇਰੋ ਥੋ ਨਾਉ ਏਕ ਦੇਸ ਕੋ ਭੂਪ ਹੋ ॥

ddig mero tho naau ek dhes ko bhoop ho ||

“My name is Dig and I am the king of a country

ਸੋ ਤੁਮ ਕਥਾ ਸੁਨਾਉ ਜਾ ਤੇ ਹਉ ਕਿਰਲਾ ਭਯੋ ॥੨੨੪੯॥

so tum kathaa sunaau jaa te hau kiralaa bhayo ||2249||

How I become a chameleon, I relate the story now,2249

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਨਾਥ ਹਉ ਤੋ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤਿ ਸੋਨੇ ਕੋ ਬਨਾਇ ਸਾਜ ਗਊ ਸਤ ਦੇਤੋ ਦਿਜ ਸੁਤ ਕਉ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

naath hau to nitaaprat sone ko banai saaj guoo sat dheto dhij sut kau bulai kai ||

"O Lord! I always used to give in charity one hundred cows and gold to Brahmins

ਏਕ ਗਊ ਮਿਲੀ ਮੇਰੀ ਪੁੰਨ ਕਰੀ ਗਊਅਨ ਸੋ ਜੋ ਹਉ ਪੁੰਨ ਕਰਬੇ ਕਉ ਰਾਖਤ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥

ek guoo milee meree pu(n)n karee guooan so jo hau pu(n)n karabe kau raakhat ma(n)gai kai ||

One cow, which had been given in charity mixed in the cows which were to be gifted

ਸੋਊ ਪੁੰਨ ਕਰੀ ਡੀਠ ਤਾਹੀ ਦਿਜ ਪਰੀ ਕਹਿਯੋ ਮੇਰੀ ਗਊ ਤਾ ਕੋ ਧਨੁ ਦੈ ਰਹਿਓ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ॥

souoo pu(n)n karee ddeeTh taahee dhij paree kahiyo meree guoo taa ko dhan dhai rahio sunai kai ||

"Then the Brahmin, who had got the cow earlier recognised it and said, 'You are giving my own wealth to me again

ਵਾ ਨ ਧਨ ਲਯੋ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਹੋਹੁ ਕਿਰਲਾ ਕੂਆ ਕੋ ਹਉ ਸੁ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਆਇ ਕੈ ॥੨੨੫੦॥

vaa na dhan layo moh ihai sraap dhayo hoh kiralaa kooaa ko hau su bhayo taa te aai kai ||2250||

' He did not accept the charity and cursed me to become a chameleon and

live in a well, in this way I have obtained this state.2250.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤੁਮਰੇ ਕਰ ਤੇ ਛੂਅਤ ਅਬ ਮਿਟਿ ਗਏ ਸਗਰੇ ਪਾਪ ॥

tumare kar te chhooat ab miT ge sagare paap ||

ਸੋ ਫਲ ਲਹਿਯੋ ਜੁ ਬਹੁਤੁ ਦਿਨ ਮੁਨਿ ਕਰਿ ਪਾਵਤ ਜਾਪ ॥੨੨੫੧॥

so fal lahiyo ju bahut dhin mun kar paavat jaap ||2251||

"Being touched by your hand, all my sins have been destroyed and I have been thus rewarded, which is obtained by sages after recitation of the Name for many days."2251.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਿਰਲਾ ਕੋ ਕੂਪ ਤੇ ਕਾਢ ਕੈ ਉਧਾਰ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨੰ

॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare kiralaa ko koop te kaadd kai udhaar karat bhe dhiaai sa(n)poorana(n) ||

End of the chapter entitled "salvation of the Chameleon after taking it out

of the well" in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਗੋਕੁਲ ਬਿਖੈ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਜੂ ਆਏ ॥

ath gokul bikhai balibhadhr joo aae ||

Now begins the description of the arrival of Balram in Gokul

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਿਹ ਉਧਾਰਿ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥

teh udhaar prabh joo gireh aayo ||

ਗੋਕੁਲ ਕਉ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥

gokul kau balibhadhr sidhaayo ||

After redeeming him, the Lord came to his home and he sent Balram to

Gokul

ਆਇ ਨੰਦ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਯੋ ॥

aai na(n)dh ke pain laagiyo ||

ਸੁਖੁ ਅਤਿ ਭਯੋ ਸੋਕ ਸਭ ਭਾਗਿਯੋ ॥੨੨੫੨॥

sukh at bhayo sok sabh bhaagiyo ||2252||

On arriving at Gokul, he touched the feet of Nand Baba, which gave him extreme comfort and no sorrow was left.2252.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਨੰਦ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿ ਹਲੀ ਚਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਹੂੰ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਆਯੋ ॥

na(n)dh ke pain laag halee chal kai jasudhaa hoo(n) ke ma(n)dhir aayo ||

ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥

dhekhat hee teh ko kab sayaam su pain uoopar sees jhukaayo ||

After touching the feet of Nand, Balram reached the place of Yashoda and

seeing her, he bowed down his head at her feet

ਕੰਠਿ ਲਗਾਇ ਲਯੋ ਕਹਿਯੋ ਸੋਊ ਯੌ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਨਾਯੋ ॥

ka(n)Th lagai layo kahiyo souoo yau man mai kab sayaam banaayo ||

ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਲੇਤ ਕਬੈ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਮਾਇ ਯੌ ਰੋਇ ਕੈ ਤਾਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨੫੩॥

sayaam joo let kabai hamaree sudh mai yau roi kai taat sunaayo ||2253||

The mother hugging the son and crying said, “Krishna has at last thought of us.”2253.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਗੋਪੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ਇਹ ਠਉਰ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਆਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਆਯੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਮਾਗ ਸੇਂਧੁਰ ਭਰਤ ਹੈ ॥

gopee sun paayo ieh Thaur balibhadhr aayo sayaam aayo havai hai maag seaa(n)dhur bharat hai ||

When the Gopis came to know that Balram has come, they thought that Krishna also might have come and thinking this,

ਬੇਸਰ ਬਿੰਦੂਆ ਤਨਿ ਭੂਖਨ ਬਨਾਇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਚਾਰੁ ਲੋਚਨਨ ਅੰਜਨੁ ਧਰਤ ਹੈ ॥

besar bi(n)dhooaa tan bhookhan banai kab sayaam chaar lochanan a(n)jan

dharat hai ||

They filled their parting of hair with saffron, they put the frontal mark on their foreheads and wore ornaments and used collyrium in their eyes

ਦਾਮਿਨੀ ਸੀ ਦਮਕ ਦਿਖਾਇ ਨਿਜ ਕਾਇ ਆਇ ਬੂਝੈ ਮਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਨ ਸੰਕਾ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈ ॥

dhaaminee see dhamak dhikhai nij kai aai boojhai maat bhraat kee na sa(n)kaa ko karat hai ||

They flashed like lightning and forsaking the shyness of their parents and brothers,

ਦੀਜੈ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਬਤਾਇ ਸੁਧਿ ਹਾਇ ਹਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਬਲਿਰਾਮ ਹਾ ਹਾ ਪਾਇਨ ਪਰਤ ਹੈ ॥੨੨੫੪॥

dheejai ghan sayaam kee batai sudh hai hamai sayaam baliraam haa haa pain parat hai ||2254||

They fell at the feet of Balram saying, “O Balram! we fall at your feet, tell us

something about Krishna."2254.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਹਲੀ ਕੀਯੋ ਸਨਮਾਨ ਸਭ ਗੁਆਰਿਨ ਕੋ ਤਿਹ ਸਮੈ ॥

halee keeyo sanamaan sabh guaarin ko teh samai ||

ਹਉ ਕਹਿ ਹਉ ਸੁ ਬਖਾਨਿ ਜਿਉ ਕਥ ਆਗੇ ਹੋਇ ਹੈ ॥੨੨੫੫॥

hau keh hau su bakhaan jiau kath aage hoi hai ||2255||

Balram gave due respect to all gopis and I relate the story that advanced

further, 2255

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਏਕ ਸਮੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਾਹੀ ਮੈ ਆਨੰਦ ਸੋ ਇਕ ਖੇਲੁ ਮਚਾਯੋ ॥

ek samai musaleedhar taahee mai aana(n)dh so ik khel machaayo ||

Once Balram performed a play

ਯਾਹੀ ਕੇ ਪੀਵਨ ਕੋ ਮਦਰਾ ਹਿਤ ਸਜਾਮ ਜਲਾਧਿਪ ਦੈ ਕੈ ਪਠਾਯੋ ॥

yaahee ke peevan ko madharaa hit sayaam jalaadhip dhai kai paThaayo ||

Varuna sent wine for his drinking,

ਪੀਵਤ ਭਯੋ ਤਬ ਸੋ ਮੁਸਲੀ ਮਦਿ ਮਤਿ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

peevat bhayo tab so musalee madh mat bhayo man mai sukh paayo ||

Drinking with which he became intoxicated

ਨੀਰ ਚਹਿਯੋ ਜਮੁਨਾ ਕੀਯੋ ਮਾਨੁ ਸੁ ਐਚ ਲਈ ਹਲ ਸਿਉ ਕਬਿ ਗਾਯੋ ॥੨੨੫੬॥

neer chahiyo jamunaa keeyo maanu su aaich liee hal siau kab gaayo ||2256||

Yamuna showed some pride before him, he drew the waters of Yamuna,

with his plough.2256

ਜਮੁਨਾ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋ ॥

jamunaa baach halee so ||

Speech of Yamuna addressed to Balram:

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਲੇਹੁ ਹਲੀ ਤੁਮ ਨੀਰੁ ਬਿਨੁ ਦੀਜੈ ਨਹ ਦੋਸ ਦੁਖ ॥

leh halee tum neer bin dheejai neh dhos dhukh ||

“O Balram! take the water, I see no fault or suffering in doing so

ਸੁਨਹੁ ਬਾਤ ਰਨਧੀਰ ਹਉ ਚੇਰੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ॥੨੨੫੭॥

sunahu baat ranadheer hau cheree jadhurai kee ||2257||

But O conqueror of the battlefield! you listen to me, I am only the maid-

servant of Krishna.”2257.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੁਇ ਹੀ ਸੁ ਮਾਸ ਰਹੇ ਤਿਹ ਠਾ ਫਿਰਿ ਲੈਨ ਬਿਦਾ ਚਲਿ ਨੰਦ ਪੈ ਆਏ ॥

dhui hee su maas rahe teh Thaa fir lain bidhaa chal na(n)dh pai aae ||

Balram stayed there for two months and the went to the abode of Nand and Yashoda

ਫੇਰਿ ਗਏ ਜਸੋਧਾ ਹੂ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਤਾ ਪਗ ਪੈ ਇਹ ਮਾਥ ਛੁਹਾਏ ॥

fer ge jasodhaa hoo ke ma(n)dhir taa pag pai ieh maath chhuhaae ||

He put his head on their feet for bidding farewell,

ਮਾਗਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਸੁ ਬਿਦਾ ਤਬ ਸੋਕ ਕੀਯੋ ਦੁਹ ਨੈਨ ਬਹਾਏ ॥

maagat bhayo jab hee su bidhaa tab sok keeyo dhuh nain bahaae ||

ਕੀਨੋ ਬਿਦਾ ਫਿਰਿ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਤੁਮ ਯੌ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਕਿਉ ਨਹੀ ਆਏ ॥੨੨੫੮॥

keeno bidhaa fir yau keh kai tum yau kaheeyo har kiau nahee aae ||2258||

And asked for the permission to return, then both of them were filled with tears in sorrow and bidding farewell to him, said, “Ask Krishna, why he

has not come himself?”2258.

ਨੰਦ ਤੇ ਲੈ ਜਸੁਧਾ ਤੇ ਬਿਦਾ ਚੜਿ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥

na(n)dh te lai jasudhaa te bidhaa chaR saya(n)dhan pai balabhadhr sidhaayo ||

ਲਾਘਤ ਲਾਘਤ ਦੇਸ ਕਈ ਨਗ ਅਉਰ ਨਦੀ ਪੁਰ ਕੇ ਨਿਜਕਾਯੋ ॥

laaghat laaghat dhes kiee nag aaur nadhee pur ke nijakaayo ||

After saying good-bye to Nand and Yashoda, Balram left on his chariot and going through several countries and crossing rivers and mountains, he reached his own city

ਆ ਪਹੁਚਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਯੌ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

aa pahuchiyo nirap ke pur ke jan kaahoo te yau har joo sun paayo ||

ਆਪ ਹੂੰ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜ ਕੈ ਅਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋ ਹੇਤ ਕੈ ਆਗੇ ਹੀ ਆਯੋ ॥੨੨੫੯॥

aap hoo(n) saya(n)dhan pai chaR kai at bhraat so het kai aage hee aayo ||2259||

When Krishna came to know about his arrive, he mounted on his chariot

and came to welcome him.2259.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅੰਕ ਭ੍ਰਾਤ ਦੋਊ ਮਿਲੇ ਅਤਿ ਪਾਯੋ ਸੁਖ ਚੈਨ ॥

a(n)k bhraat dhouoo mile at paayo sukh chain ||

ਮਦਰਾ ਪੀਵਤ ਅਤਿ ਹਸਤਿ ਆਏ ਅਪੁਨੇ ਐਨ ॥੨੨੬੦॥

madharaa peevat at hasat aae apune aain ||2260||

Both the brothers met one another with great delight and drinking wine and laughing they came to their home.2260.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਗੋਕੁਲ ਬਿਖੈ ਜਾਇ ਬਹੁਰ ਆਵਤ ਭਏ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the balibhadhr gokul bikhai jai bahur aavat bhe ||

End of the description of coming of Balram to Gokul and his return in

ਅਥ ਸਿਰਗਾਲ ਕੋ ਦੂਤ ਭੇਜਬੋ ਜੁ ਹਉ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੌ ਕਥਨੰ ॥

ath siragaal ko dhoot bhejabo ju hau kirasan hau kathana(n) ||

Now begins the description of this message sent by Shragaal: "I am Krishna"

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਸੁਖੁ ਕਰਤ ਨਿਜ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥

dhouoo bhraat at sukh karat nij gireh pahuche aai ||

ਪਉਡਰੀਕ ਕੀ ਇਕ ਕਥਾ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੨੨੬੧॥

pauddareek kee ik kathaa so mai kahat sunai ||2261||

Both the brothers reached their home happily and now I describe the story

of Pundrik,2261

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੂਤ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਪਠਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਹਿ ਹਉ ਹਰਿ ਹਉ ਤੁਹਿ ਕਿਉ ਕਹਵਾਯੋ ॥

dhoot siragaal paThiyo har ko keh hau har hau tuh kiau kahavaayo ||

ਭੇਖ ਸੋਊ ਕਰਿ ਦੂਰ ਸਬੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਅਬੈ ਜੋ ਤੈ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥

bhekh souoo kar dhoor sabai kab sayaam abai jo tai bhekh banaayo ||

Shragaal sent a messenger to Krishna conveying that he himself was Krishna and why did he call himself (Vasudev) Krishna? Whatever guise he had adopted, the same should be abandoned

ਤੈ ਰੇ ਗੁਆਰ ਹੈ ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਡਰੁ ਤੋਹਿ ਨ ਆਯੋ ॥

tai re guaar hai gokul naath kahaavat hai ddar toh na aayo ||

He was only a milkman, why did he not have any fear in calling himself the Lord of Gokul?

ਕੈ ਇਹ ਦੂਤ ਕੋ ਮਾਨ ਕਹਿਯੋ ਨਹੀ ਪੇਖਿ ਹਉ ਲੀਨੋ ਸਭੈ ਦਲ ਆਯੋ ॥੨੨੬੨॥

kai ieh dhoot ko maan kahiyo nahee pekh hau leeno sabhai dhal aayo

||2262||

It was also conveyed by the messenger, “Either he should honour the saying or face the attack of the army.”2262.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਕ੍ਰਿਸਨ ਨ ਮਾਨੀ ਬਾਤ ਜੋ ਤਿਹ ਦੂਤ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

kirasan na maanee baat jo teh dhoot uchaariyo ||

ਕਹੀ ਜਾਇ ਤਿਨ ਬਾਤ ਪਤਿ ਆਪਨ ਚੜਿ ਆਇਯੋ ॥੨੨੬੩॥

kahee jai tin baat pat aapan chaR aaiyo ||2263||

Krishna did not accept the saying of the messenger and after learning it

from the messenger, the king sent his army for attack.2263.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਸੀ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਆਦਿਕ ਭੂਪਨ ਕੋ ਸੁ ਸ੍ਰਿਗਾਲਹਿ ਸੈਨ ਬਨਾਯੋ ॥

kaasee ke bhoopat aadhik bhoopan ko su siragaaleh sain banaayo ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਤੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਸਲੀਧਰ ਆਦਿਕ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥

sree birajanaath itai at hee musaleedhar aadhik sain bulaayo ||

Taking the king of Keshi and other kings with him, Shragaal gathered his army and on this side Krishna alongwith Balram amassed their forces

ਜਾਦਵ ਅਉਰ ਸਭੈ ਸੰਗ ਲੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਰਿ ਜੁਧ ਮਚਾਵਨ ਆਯੋ ॥

jaadhav aaur sabhai sa(n)g lai har so har judh machaavan aayo ||

ਆਇ ਦੁਹੂ ਦਿਸ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਟ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨੬੪॥

aai dhuhoo dhis te pragaTe bhaT yau keh kai kab sayaam sunaayo ||2264||

Taking other Yadavas alongwith him, Krishna went to fight the battle with Pundrik and in this way, the warriors of both sides confronted one another

in the battlefield.2264.

ਸੈਨ ਜਬੈ ਦੁਹੂ ਓਰਨ ਕੀ ਜੁ ਦਈ ਜਬ ਆਪੁਸਿ ਬੀਚ ਦਿਖਾਈ ॥

sain jabai dhuhoo oran kee ju dhiee jab aapus beech dhikhaiee ||

ਮਾਨਹੁ ਮੇਘ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੇ ਉਮਡੇ ਦੋਊ ਇਉ ਉਪਮਾ ਜੀਅ ਆਈ ॥

maanahu megh pralai dhin ke umadde dhouoo iau upamaa jeea aaiee ||

The amassed forces of both sides, looked like the rushing clouds on the doomsday

ਬਾਹਰਿ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੈਨ ਤੇ ਸੈਨ ਦੁਹੂ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥

baahar havai biraj naik sain te sain dhuhoo ieh baat sunaiee ||

ਠਾਢੇ ਰਹੈ ਦੋਊ ਸੈਨ ਦੋਊ ਹਮ ਮਾਡਿ ਹੈ ਯਾ ਭੂਅ ਬੀਚ ਲਰਾਈ ॥੨੨੬੫॥

Thaaddai rahai dhouoo sain dhouoo ham maadd hai yaa bhooa beech laraiee ||2265||

Krishna going away form both the forces said in a loud voice, “Let both the armies stay at their places and now we both i.e. I and Pundrik shall fight in

this battlefield.”2265.

ਯਾ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਾਯੋ ਸੁਨੋ ਸਭ ਮੈਹੋ ਤੇ ਤੈ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥

yaa ghan sayaam kahaayo suno sabh maiho te tai ghan sayaam kahaayo ||

ਯਾ ਤੇ ਸੈਨ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਲੈ ਆਯੋ ਹੈ ਹਉ ਹੂ ਤਬੈ ਦਲੁ ਲੈ ਸੰਗਿ ਧਾਯੋ ॥

yaa te sain siragaal lai aayo hai hau hoo tabai dhal lai sa(n)g dhaayo ||

Krishna said this, “I call myself Ghanshyam, that is the reason why Shragaal has come to attack with his forces

ਕਾਹੇ ਕਉ ਸੈਨ ਲਰੈ ਦੋਊ ਆਪ ਮੈ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਹੁ ਠਾਢਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

kaahe kau sain larai dhouoo aap mai kautuk dhekhahu Thaadd sunaayo ||

“Why should both the forces fight with each other? Let them stand and

watch

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਲਰਬੋ ਰਨ ਮੈ ਹਮਰੋ ਅਰੁ ਯਾਹੀ ਹੀ ਕੋ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥੨੨੬੬॥

sayaam bhanai larabo ran mai hamaro ar yaahee hee ko ban aayo ||2266||

It will be appropriate for me and Pundrik to fight."2266.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮਾਨਿ ਬਾਤ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਸੈਨ ਦੋਊ ਤਜਿ ਕ੍ਰੁਧ ॥

maan baat Thaadde rahe sain dhouoo taj krudh ||

ਦੋਊ ਹਰਿ ਆਵਤ ਭਏ ਹਰਿ ਸਮਾਨ ਹਿਤ ਜੁਧ ॥੨੨੬੭॥

dhouoo har aavat bhe har samaan hit judh ||2267||

Agreeing to this proposal, both the forces abandoning their anger stood

there and both the Vasudevs advanced forward to fight.2267.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਏ ਹੈ ਮਤਿ ਕਰੀ ਜਨੁ ਦੁਇ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਸਿੰਘ ਦੋਊ ਜਨੁ ਆਏ ॥

aae hai mat karee jan dhui larabe kahu si(n)gh dhouoo jan aae ||

It seemed that two intoxicated elephants or two lions had come to fight with each other

ਅੰਤਕਿ ਅੰਤ ਸਮੈ ਜਨੁ ਈਸ ਸਪਛ ਮਨੋ ਗਿਰਿ ਜੂਝਨ ਧਾਏ ॥

a(n)tak a(n)t samai jan iees sapachh mano gir joojhan dhaae ||

It seemed that two winged mountains were flying on doomsday to fight with each other,

ਕੈ ਦੋਊ ਮੇਘ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੇ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਦੋਊ ਕਿਧੋ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਏ ॥

kai dhouoo megh pralai dhin ke nidh neer dhouoo kidho krodh baddaae ||

ਮਾਨਹੁ ਰੁਦ੍ਰ ਹੀ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਦੋਊ ਹੈ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਯੌ ਕਬਿ ਪਾਏ ॥੨੨੬੮॥

maanahu rudhr hee krodh bhare dhouoo hai man mai lakh yau kab paae

||2268||

Or the clouds were thundering and raining in fury on the doomsday, they appeared to be the infuriated Rudras.2268.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਜੈਸੇ ਝੂਠ ਸਾਚ ਸੋ ਪਖਾਨ ਜੈਸੇ ਕਾਚ ਸੋ ਅਉ ਪਾਰਾ ਜੈਸੇ ਆਂਚ ਸੋ ਪਤਊਆ ਜਿਉ ਲਹਿਰ ਸੋ ॥

jaise jhooTh saach so pakhaan jaise kaach so aau paaraa jaise aa(n)ch so patuooaa jiau lahir so ||

Just as falsehood cannot stay against truth, the glass against the stone, the mercury against the fire and the leaf against the wave

ਜੈਸੇ ਗਿਆਨ ਮੋਹ ਸੋ ਬਿਬੇਕ ਜੈਸੇ ਦ੍ਰੋਹ ਸੋ ਤਪਸੀ ਦਿਜ ਧ੍ਰੋਹਿ ਸੋ ਅਨਰ ਜੈਸੇ ਨਰ ਸੋ ॥

jaise giaan moh so bibek jaise dhroh so tapasee dhij dhroh so anar jaise nar so ||

Just as attachment cannot stay against knowledge, malice against wisdom, pride against the ascetic Brahmin and the animal against the human being

ਲਾਜ ਜੈਸੇ ਕਾਮ ਸੋ ਸੁ ਸੀਤ ਜੈਸੇ ਘਾਮੁ ਸੋ ਅਉ ਪਾਪ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੋ ਅਛਰ ਜੈਸੇ ਛਰ ਸੋ ॥

laaj jaise kaam so su seet jaise ghaam so aau paap raam naam so achhar jaise chhar so ||

Just as the shame cannot stand against the lust, the cold against the heat, the sin against the Name of the Lord, temporary object before the

permanent object, miserliness against the charity and the anger against the respect

ਸੂਮਤਾ ਜਿਉ ਦਾਨ ਸੋ ਜਿਉ ਕ੍ਰੋਧ ਸਨਮਾਨ ਸੋ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਕਬਿ ਐਸੇ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੋ ॥੨੨੬੯॥

soomataa jiau dhaan so jiau krodh sanamaan so su sayaam kab aaise aai bhirayo har har so ||2269||

In the same way these two Vasudevas consisting of opposite qualities fought against each other.2269.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਤਹਾ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

judh bhayo at hee su tahaa tab sree biraj naik chakr sa(n)bhaariyo ||

ਮਾਰਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਏ ਰੇ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਸ੍ਯਾਮ ਪਚਾਰਿਯੋ ॥

maarat hau tuh e re siragaal mai sayaam bhanai im sayaam pachaariyo ||

When the dreadful war was fought there, then ultimately Krishna holding

his discus challenged Shragaal and said, “I am killing you

ਛੋਰਿ ਸੁਦਰਸਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਸਿਰੁ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥

chhor sudharasan dhet bhayo sir satr ko maar judhaa kar ddaariyo ||

ਮਾਨਹੁ ਕੁਮ੍ਹਾਰ ਲੈ ਤਾਗਹਿ ਕੋ ਚਕ ਤੇ ਫੁਨਿ ਬਾਸਨ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥੨੨੭੦॥

maanahu kumrahaar lai taageh ko chak te fun baasan kaaT utaariyo ||2270||

He discharged his discuss (Sudarshan Chakra), which chopped the head of the enemy like the potter with the aid of the thread has separated the vessel from the revolving wheel.2270.

ਦੇਖਿ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਹਨਿਯੋ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਕਾਸੀ ਕੋ ਭੂਪ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਧਾਯੋ ॥

dhekh siragaal haniyo ran mai ik kaasee ko bhoop huto souoo dhaayo ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਆਇ ਕੈ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

sree birajanaath so sayaam bhanai at hee teh aai kai judh machaayo ||

Seeing the dead Shragaal, a king of Kashi advanced forward and he waged

a dreadful war with Krishna

ਮਾਰਿ ਮਚੀ ਅਤਿ ਜੋ ਤਿਹ ਠਾ ਸੁ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸਯਾਮ ਜੂ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥

maar machee at jo teh Thaa su tabai teh sayaam joo chakr chalaayo ||

ਜਿਉ ਅਰਿ ਆਗਲਿ ਕੋ ਕਟਿਯੋ ਸੀਸੁ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਯਾਹੀ ਕੋ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੨੭੧॥

jiau ar aagal ko kaTiyo sees tihee bidh yaahee ko kaaT giraayo ||2271||

There was a great destruction there and hero also Krishna discharged his

discus and chopped the head of the king like the earlier king.2271.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਜੂ ਜਬ ਏ ਦੋਊ ਸੈਨ ਕੇ ਦੇਖਤ ਕੋਪਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

sree biraj naik joo jab e dhouoo sain ke dhekhat kop sa(n)ghaare ||

Both these forces saw Krishna destroying the warrior in anger

ਫੂਲ ਭਈ ਮਨ ਸਬਨਨ ਕੇ ਤਬ ਬਾਜ ਉਠੀ ਸਹਨਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥

fool bhiee man sabanan ke tab baaj uThee sahanai nagaare ||

All were plesed and the clarionets and drums were played

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਬੀਰ ਹੁਤੇ ਸਭ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥

aaur jite ar beer hute sabh aapane aapane dhaam sidhaare ||

ਫੂਲ ਪਰੇ ਨਭ ਮੰਡਲ ਤੇ ਘਨ ਜਿਉ ਘਨਿ ਸਜਾਮ ਪੈ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥੨੨੭੨॥

fool pare nabh ma(n)ddal te ghan jiau ghan sayaam pai sayaam uchaare ||2272||

The warriors of the enemy's army left for their homes and there was a shower of flowers from the sky on Krishna like the rain coming from clouds.2272.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਕਾਸੀ ਕੇ ਭੂਪ ਸਹਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare siragaal kaasee ke

bhoop sahat badheh dhiaai sa(n)poorana(n) ||

End of the chapter entitled, "Killing of Shragaal alongwith the king of

Kashi" in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਸੁਦਛਨ ਜੁਧੁ ਕਥਨੰ ॥

ath sudhachhan judh kathana(n) ||

Now begins the description of the Battle with Sudaksha

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੈਨ ਭਜਿਯੋ ਜਬ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਬ ਆਪਨੇ ਸੈਨ ਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਆਏ ॥

sain bhajiyo jab satran ko tab aapane sain mai sayaam joo aae ||

When the enemy's forces ran away, Krishna cam to his army

ਆਵਤ ਦੇਵ ਹੁਤੇ ਜਿਤਨੇ ਤਿਤਨੇ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਏ ॥

aavat dhev hute jitane titane har pain so lapaTaae ||

Those gods who were there, clung to his feet

ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦਛਨ ਸ੍ਯਾਮ ਸਭੋ ਤਿਨ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥

dhai kai pradhachhan sayaam sabho tin sa(n)kh bajai kai dhoop jagaae ||

ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਹੂ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਬੀਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਪਾਏ ॥੨੨੭੩॥

sayaam bhanai sabh hoo man mai biraj naik beer sahee kar paae ||2273||

They circumambulated around Krishna, blew there conches, burnt the incences and recognized Krishna as the real hero.2273.

ਉਤ ਕੈ ਉਪਮਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਦਛ ਗਏ ਇਤਿ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥

aut kai upamaa gireh dhachh ge it dhavaiaaravatee biraj naik aayo ||

On that side Daksha, eulogsising Krishna, went to his home and on this side Krishna came to Dwarka

ਜਾਇ ਉਤੈ ਸਿਰੁ ਭੂਪ ਕੋ ਕਾਸੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰਿਯੋ ਪੁਰਿ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ ॥

jai utai sir bhoop ko kaasee ke beech pariyo pur sok janaayo ||

On that side in Kashi, the people aggrieved on displaying the chopped head of the king

ਭਾਖਤ ਭੇ ਸਭ ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਸੋਈ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥

bhaakhat bhe sabh yau bateeyaa soiee yau keh kai kab sayaam sunaayo ||

ਸਯਾਮ ਜੂ ਸੋ ਹਮਰੇ ਜੈਸੇ ਭੂਪਤਿ ਕਾਜ ਕੀਯੋ ਫਲੁ ਤੈਸੋ ਈ ਪਾਯੋ ॥੨੨੭੪॥

sayaam joo so hamare jaise bhoopat kaaj keeyo fal taiso iee paayo ||2274||

They talked like this that was the reward of the behaviour that the king had

adopted towards Krishna.2274.

ਜਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਨਾਰਦ ਕੋ ਸਿਵ ਕੋ ਉਠ ਕੈ ਜਗ ਲੋਕ ਧਿਆਵੈ ॥

jaa chaturaanan naaradh ko siv ko uTh kai jag lok dhiaavai ||

ਨਾਰ ਨਿਵਾਇ ਭਲੇ ਤਿਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਧੂਪ ਜਗਾਵੈ ॥

naar nivai bhale tin ko fun sa(n)kh bajai kai dhoop jagaavai ||

Brahma, Narada and Shiva, on whom the people meditate and by burning incense and blowing the conch, they worship them on bowing their heads,

ਡਾਰ ਕੈ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਸੋ ਸਿਰ ਨਾਵੈ ॥

ddaar kai fool bhalee bidh so kab sayaam bhanai teh so sir naavai ||

ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਗਾਵਤ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੨੭੫॥

te birajanaath ke saadhan ko gun gaavat gaavat paar na paavai ||2275||

They offer leaves and flowers with bowed heads, these Brahmas, Narada and Shiva etc, have not been able to comprehend the mystery of

Krishna.2275.

ਕਾਸੀ ਕੇ ਭੂਪ ਕੋ ਪੂਤ ਸੁਦਛਨ ਤਾ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥

kaasee ke bhoop ko poot sudhachhan taa man mai at krodh baddaayo ||

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕੀਯੋ ਬਧੁ ਜਾਇ ਹਉ ਤਾਹਿ ਹਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਸਾਯੋ ॥

mere pitaa ko keeyo badh jai hau taeh hano chit beech basaayo ||

Sudaksha, the son of the king of Kashi, getting enraged, thought, “He who has killed my father, I shall also kill him

ਸੇਵ ਕਰੀ ਸਿਵ ਕੀ ਹਿਤ ਸੋ ਤਿਹ ਗਾਲ੍ਹਹ ਬਜਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਾਯੋ ॥

sev karee siv kee hit so teh gaalreh bajai prasa(n)n karaayo ||

ਸ੍ਯਾਮ ਹਨੋ ਝਟ ਦੈ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਟ ਦੈ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੨੨੭੬॥

sayaam hano jhaT dhai chhin mai tin sayaam bhanai taT dhai bar paayo ||2276||

H e served and adored Shiva with the singleness of his mind and pleasing

him, he obtained the boon of killing Krishna in an instant.2276.

ਰੁਦ੍ਰ ਬਾਚ ਦਛ ਸੋ ॥

rudhr baach dhachh so ||

Speech of Shiva addressed to Sudaksha:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਸਿਵ ਜੂ ਫਿਰ ਯੌ ਉਚਰੋ ॥

tab siv joo fir yau ucharo ||

ਹਰਿ ਕੇ ਬਧ ਹਿਤ ਹੋਮਹਿ ਕਰੋ ॥

har ke badh hit homeh karo ||

Then Shiva again said to him, “You may perform homa for killing Krishna

ਤਾ ਤੇ ਮੂਰਤਿ ਏਕ ਨਿਕਰਿ ਹੈ ॥

taa te moorat ek nikar hai ||

ਸੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਹਰਿ ਹੈ ॥੨੨੭੭॥

so har jee ke praanan har hai ||2277||

From that homa (sacrifice), you will get an idol, which will seize the life of Krishna.2277.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਏਕ ਕਹੀ ਤਿਹ ਜੁਧ ਸਮੈ ਜੋ ਕੋਊ ਬਿਮੁਖ ਕਰਾਇ ॥

ek kahee teh judh samai jo kouoo bimukh karai ||

ਤਾ ਪੈ ਬਲੁ ਨਹਿ ਚਲਿ ਸਕੈ ਤੁਹਿ ਮਾਰੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ॥੨੨੭੮॥

taa pai bal neh chal sakai tuh maarai fir aai ||2278||

“If anyone pushes him back in the fight and makes him inattentive then

that power will come to kill you.”2278.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਐਸੇ ਸੁਦਛਨ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਸ ਰੁਦ੍ਰ ਬਖਾਨਿਯੋ ॥

aaise sudhachhan ko jab hee kab sayaam bhanai as rudhr bakhaaniyo ||

When Shiva said this to Sudaksha, he was pleased

ਸੋ ਉਨਿ ਕਾਜ ਕੀਯੋ ਉਠ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਿਖਾਨਿਯੋ ॥

so un kaaj keeyo uTh kai apune man mai at hee harikhaaniyo ||

He did, as directed by Shiva

ਹੋਮ ਕੀਓ ਤਿਨਿ ਪਾਵਕ ਮੈ ਘ੍ਰਿਤ ਅਛਤ ਜਉ ਜੈਸੇ ਬੇਦਨ ਬਖਾਨਿਯੋ ॥

hom keeo tin paavak mai ghirat achhat jau jaise bedhan bakhaaniyo ||

He performed the Havana by the use of fire, ghee and other ingredients according to Vedic injunctions

ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਭਾਖਬੇ ਕੋ ਸੁ ਕਛੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜੜ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਿਯੋ ॥੨੨੭੯॥

rudhr ke bhaakhabe ko su kachhoo kab sayaam bhanai jaR bhedh na

jaaniyo ||2279||

That fool did not understand the secret of Shiva’s words.2279.

ਤਉ ਨਿਕਸੀ ਤਿਹ ਤੇ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਇਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਕਉ ਡਰੁ ਆਵੈ ॥

tau nikasee teh te piratamaa ieh dhekhat hee sabh kau ddar aavai ||

An idol came out of that homa, seeing which all got frightned

ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਜਗ ਮੈ ਇਹ ਧਾਵਤ ਅਗ੍ਰਜ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥

kaun balee pragaTiyo jag mai ieh dhaavat agraj ko Thaharaavai ||

Who is that mighty one in his world, who can stay against it?

ਠਾਢੀ ਭਈ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ਗਦਾ ਅਤਿ ਰੋਸ ਕੈ ਦਾਤ ਸੋ ਦਾਤ ਬਜਾਵੈ ॥

Thaaddee bhiee kar lai kai gadhaa at ros kai dhaat so dhaat bajaavai ||

That idol, gnashing its teeth in fury, stood up, taking a huge mace and

ਐਸੇ ਲਖਿਯੋ ਸਭ ਹੂ ਇਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੨੮੦॥

aaise lakhiyo sabh hoo ieh te biraj naik jeevat jaan na paavai ||2280||

Everyone thought that now Krishna will not go alive.2280.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਦਿਸ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਕੀ ਧਾਈ ॥

tab dhis dhavaiaaravatee kee dhaiee ||

ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਅਪਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਈ ॥

at chit apane krodh baddaiee ||

Then that idol, getting extremely enraged in its mind, started moving towards Dwarka

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਤੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

sree birajanaath itai sun paayo ||

ਏਕ ਤੇਜ ਕੋਊ ਹਮ ਪੈ ਆਯੋ ॥੨੨੮੧॥

ek tej kouoo ham pai aayo ||2281||

On the other side, Krishna came to know that some glorious entity was

coming against him.2281.

ਜੋ ਇਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਅਗ੍ਰਜ ਆਵੈ ॥

jo ieh ke fun agraj aavai ||

ਸੋ ਸਭ ਭਸਮ ਹੋਤ ਹੀ ਜਾਵੈ ॥

so sabh bhasam hot hee jaavai ||

Whatsoever will confront it, will be reduced to ashes

ਜੋ ਇਹ ਸੰਗਿ ਮਾਡਿ ਰਨ ਲਰੈ ॥

jo ieh sa(n)g maadd ran larai ||

ਸੋ ਜਮਲੋਕਿ ਪਯਾਨੋ ਕਰੈ ॥੨੨੮੨॥

so jamalok payaano karai ||2282||

Whosoever will fight against it, he will go to the abode of Yama.2282.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੋ ਉਹਿ ਕੇ ਮੁਖ ਆਇ ਗਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਉਨ ਹੂ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਜਰਾਯੋ ॥

jo uh ke mukh aai gayo prabh so un hoo chhin maeh jaraayo ||

ਯੌ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਚੜਿਯੋ ਰਥ ਪੈ ਹਰਿ ਤਾਹੀ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥

yau sun baat chaRiyo rath pai har taahee ke saamuhe chakr chalaayo ||

"He, who comes before it, is burnt down in an instant." Hearing these words, Krishna mounted on his chariot and discharged his discus towards it

ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਕੇ ਤਿਨ ਅਗ੍ਰ ਨ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪਉਰਖ ਨੈਕੁ ਬਸਾਯੋ ॥

chakr sudharasan ke tin agr na taahee ko paurakh naik basaayo ||

Its strength seemed bedimmed before the discus (Sudarshan Chakra)

ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਚਲੀ ਫਿਰ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਭੂਪਤਿ ਆਯੋ ॥੨੨੮੩॥

a(n)t khisai chalee fir kai kab sayaam kahai souoo bhoopat aayo ||2283||

Getting extremely angry, it went back and it destroyed the king

Sudaksha.2283.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Kabio Cach

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋ ਜਿਨ ਹੂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਨਹਿ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

sree biraj naik ko jin hoo kab sayaam bhanai neh dhayaan lagaayo ||

He, who has not remembered Krishna

ਅਉਰ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜਉ ਗੁਨ ਕਾਹੂ ਕੇ ਗਾਵਤ ਹੈ ਗੁਨ ਸ੍ਯਾਮ ਨ ਗਾਯੋ ॥

aaur kahaa bhayo jau gun kaahoo ke gaavat hai gun sayaam na gaayo ||

What then if he had been singing the praises of others and never eulogised

Krishna’

ਅਉਰ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜਉ ਜਗਦੀਸ ਬਿਨਾ ਸੁ ਗਨੇਸ ਮਹੇਸ ਮਨਾਯੋ ॥

aaur kahaa bhayo jau jagadhees binaa su ganes mahes manaayo ||

He had been adoring Shiva and Ganesha

ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਦਾ ਤਿਹ ਆਪਨੋ ਜਨਮ ਗਵਾਯੋ ॥੨੨੮੪॥

lok pralok kahai kab sayaam sadhaa teh aapano janam gavaayo ||2284||

According to the poet Shyam, he has wasted his precious birth in vain, withoutgetting any merit for this and the nest world.2284.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਮੂਰਤ ਸੁਦਛਨ ਭੂਪ ਸੁਤ ਕੋ ਬਧਹਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTake moorat sudhachhan bhoop sut ko badheh samaapata(n) ||

End of the description of the killing of the king Sudaksha by the idol in

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੋਊ ਜੀਤ ਕੈ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋ ਰਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਟਰੈ ॥

souoo jeet kai chhor dhayo ran mai nirap jo ran te kabahoo(n) na Tarai ||

After conquering the kings, unavoidable in fighting, they were released

ਦਈ ਕਾਟਿ ਸਹਸ੍ਰ ਭੁਜਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਡਰੈ ॥

dhiee kaaT sahasr bhujaa teh kee jeh te fun chaudheh lok ddarai ||

He, from whom all the fourteen worlds felt frightened, his one thousand arms were chopped

ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਦਏ ਤਿਹ ਕੋ ਦਿਜ ਮਾਗ ਸਦਾ ਜੋਊ ਪੇਟ ਭਰੈ ॥

kar ka(n)chan dhaam dhe teh ko dhij maag sadhaa jouoo peT bharai ||

The Brahmin (Sudama), who made his both ends meet by seeking the help of others,

ਫੁਨਿ ਰਾਖ ਕੈ ਲਾਜ ਲਈ ਦ੍ਰੁਪਦੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਐਸੀ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥੨੨੮੫॥

fun raakh kai laaj liee dhrupadhee birajanaath binaa aaisee kaun karai

||2285||

He was given the houses of gold and then the honour of Daraupadi was

saved, who else can do all this except Krishna?2285.

ਅਥ ਕਪਿ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ath kap badh kathana(n) ||

Now begins the description of the killing of the monkey

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਰੇਵਤ ਨਗਰ ਹਲਧਰ ਜੂ ਗਯੋ ॥

revat nagar haladhar joo gayo ||

ਤ੍ਰੀਯ ਸੰਗਿ ਲੈ ਹੁਲਾਸ ਚਿਤਿ ਭਯੋ ॥

treey sa(n)g lai hulaas chit bhayo ||

Balram went to the city named Rewat happily alongwith his wife

ਸਭਨ ਤਹਾ ਮਿਲਿ ਮਦਰਾ ਪੀਯੋ ॥

sabhan tahaa mil madharaa peeyo ||

ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਉਮਗ ਕੈ ਹੀਯੋ ॥੨੨੮੬॥

gaavat bhayo umag kai heeyo ||2286||

There he drank wine alongwith others and getting pleased, danced and

sang.2286.

ਇਕ ਕਪਿ ਹੁਤੇ ਤਹਾ ਸੋ ਆਯੋ ॥

eik kap hute tahaa so aayo ||

ਮਦਰਾ ਸਕਲ ਫੋਰਿ ਘਟ ਗ੍ਵਾਯੋ ॥

madharaa sakal for ghaT gavaiaayo ||

A monkey came there, who smashed the pitchers full of wine

ਫਾਧਤ ਭਯੋ ਰਤੀ ਕੁ ਨ ਡਰਿਯੋ ॥

faadhat bhayo ratee k na ddariyo ||

ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਹਿ ਭਰਿਯੋ ॥੨੨੮੭॥

musaleedhar at krodheh bhariyo ||2287||

He jumped here and there fearlessly and this enraged Balram.2287.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਉਠਿ ਠਾਢੋ ਮੁਸਲੀ ਭਯੋ ਦੋਊ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥

auTh Thaaddo musalee bhayo dhouoo asatr sa(n)bhaar ||

ਜਿਉ ਕਪਿ ਨਾਚਤ ਫਿਰਤ ਥੋ ਛਿਨ ਮੈ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰਿ ॥੨੨੮੮॥

jiau kap naachat firat tho chhin mai dhayo sa(n)ghaar ||2288||

Balram got up, holding his arms and killed the jumping moneky in an instant.2288.

ਇਤਿ ਕਪਿ ਕੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਧ ਕੀਬੋ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit kap ko balabhadhr badh keebo samaapata(n) ||

End of the description of the killing of the monkey by Balram.

ਗਜਪੁਰ ਕੇ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸਾਬ ਬਰੀ ॥

gajapur ke raajaa kee dhuhitaa saab baree ||

Now begins the description of marriage of saber Bari, the daughter of the

king of Gajpur

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੀਰ ਗਜਪੁਰ ਕੇ ਰੁਚਿ ਸੋ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਬ੍ਯਾਹ ਰਚਾਯੋ ॥

beer gajapur ke ruch so dhuhitaa ko dhrujodhan bayaeh rachaayo ||

ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਭੂਅ ਮੰਡਲ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉਤੁਕ ਹੇਰਬੇ ਕਾਜ ਬੁਲਾਯੋ ॥

bhoop jite bhooa ma(n)ddal ke tin kautuk herabe kaaj bulaayo ||

Duryodhana decided to marry the daughter of the king of Gajpur and called all the kings of the world to see the spectacle of marriage

ਅੰਧ ਕੇ ਪੂਤਹਿ ਬ੍ਯਾਹ ਰਚਿਯੋ ਸੋ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੋ ਦੁਆਰਵਤੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

a(n)dh ke pooteh bayaeh rachiyo so su taahee ko dhuaaravatee sun paayo ||

This news reached Dwarka that the son of Dhritrashtra has decided to

marry the king's daughter

ਸਾਬ ਹੁਤੋ ਇਕ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਬਾਲਕ ਜਾਬਵਤੀ ਹੂ ਤੇ ਸੋ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥੨੨੮੯॥

saab huto ik kaanreh ko baalak jaabavatee hoo te so chal aayo ||2289||

A son of Krishna named Samb went there form the abode of his mother Jambwati.2289.

ਗਹਿ ਕੈ ਬਹੀਯਾ ਪੁਨਿ ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਹੂ ਕੀ ਸਯੰਦਨ ਭੀਤਰ ਡਾਰਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

geh kai baheeyaa pun bhoop sutaa hoo kee saya(n)dhan bheetar ddaar sidhaariyo ||

Samb caught hold of the arm of the king's daughter and put her in his chariot

ਜੋ ਭਟ ਤਾਹਿ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਜ ਲਰਿਯੋ ਸੋਊ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥

jo bhaT taeh sahai ke kaaj lariyo souoo ek hee baan so maariyo ||

He killed with a single arrow the warriors, who were there for her support

ਧਾਇ ਪਰੇ ਛਿ ਰਥੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ਲੈ ਜਬ ਭੂਪ ਪਚਾਰਿਯੋ ॥

dhai pare chh rathee mil kai su ghano dhal lai jab bhoop pachaariyo ||

ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਘਨੋ ਸੋਊ ਯੌ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੨੨੯੦॥

judh bhayo teh Thaur ghano souoo yau mukh te kab sayaam uchaariyo

||2290||

When the king challenged, then six chariot-riders together fell upon him and there a dreadful war ensued.2290.

ਪਾਰਥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਨ ਕ੍ਰਿਪਾਰੁ ਕ੍ਰਿਪੀ ਸੁਤ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥

paarath bheekham dhron kirapaar kirapee sut kop bhariyo man mai ||

Arjuna, Bhisma, Drona, Kripacharya etc. were filled with anger

ਅਰੁ ਅਉਰ ਸੁ ਕਰਨ ਚਲਿਯੋ ਰਿਸ ਸੋਅ ਕਰੋਧ ਰੁ ਕਉਚ ਤਬੈ ਤਨ ਮੈ ॥

ar aaur su karan chaliyo ris soa karodh r kauch tabai tan mai ||

Karan also went wearing his very strong armour

ਛਬਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸੋਊ ਯੌ ਇਨ ਸੂਰਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥

chhab paavat bhayo kab sayaam bhanai souoo yau in sooran ke gan mai ||

ਜਿਮ ਸੂਰਜ ਸੋਭਤ ਦਿਵਤਨ ਮੈ ਇਹ ਸੋ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਰਨ ਮੈ ॥੨੨੯੧॥

jim sooraj sobhat dhivatan mai ieh so chhab paavat bhayo ran mai ||2291||

He looked splendid among these warriors and it seemed that he was like

Surya amongst gods.2291

ਜੰਗ ਭਯੋ ਜਿਹ ਠਉਰ ਨਿਸੰਗ ਸੁ ਛੂਟਤ ਭੇ ਦੁਹੂ ਓਰ ਤੇ ਭਾਲੇ ॥

ja(n)g bhayo jeh Thaur nisa(n)g su chhooTat bhe dhuhoo or te bhaale ||

A dreadful war was fought there, the lances and spears struck form both sides

ਘਾਇਲ ਲਾਗ ਭਜੇ ਭਟ ਯੌ ਮਨੋ ਖਾਇ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸੁ ਨਿਵਾਲੇ ॥

ghail laag bhaje bhaT yau mano khai chale gireh ke su nivaale ||

The warriors, getting wounded were running like those going home for meals

ਬੀਰ ਫਿਰੈ ਅਤਿ ਘੂਮਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੋ ਅਤਿ ਪੀ ਮਦਰਾ ਮਤਵਾਲੇ ॥

beer firai at ghoomat hee su mano at pee madharaa matavaale ||

All the warriors appeared like the intoxicated persons roaring after

drinking wine

ਬਾਸਨ ਤੇ ਧਨੁ ਅਉਰ ਨਿਖੰਗ ਫਿਰੈ ਰਨ ਬੀਚ ਖਤੰਗ ਪਿਆਲੇ ॥੨੨੯੨॥

baasan te dhan aaur nikha(n)g firai ran beech khata(n)g piaale ||2292||

The bows and arrows were their vessels and lances their cups.2292.

ਸਾਬ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਕਰਾਰੇ ॥

saab saraasan lai kar mai bahu beer hane teh Thaur karaare ||

Samb, taking his bow in his hand, killed many warriors

ਏਕਨ ਕੇ ਬਿਬ ਪਾਗ ਕਟੇ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥

ekan ke bib paag kaTe ar ekan ke sir hee kaT ddaare ||

He knocked down the turbans and heads of many

ਅਉਰ ਨਿਹਾਰਿ ਭਜੇ ਭਟ ਯੌ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥

aaur nihaar bhaje bhaT yau upamaa tin kee kab sayaam uchaare ||

ਸਾਧ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਪਾਇ ਮਨੋ ਜਨ ਪੁੰਨਿ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਪਾਪ ਪਧਾਰੇ ॥੨੨੯੩॥

saadh kee sa(n)gat pai mano jan pu(n)n ke agraj paap padhaare ||2293||

Many warriors seeing this fled away like the sin before the virtue of the

saintly company.2293.

ਏਕਨ ਕੀ ਦਈ ਕਾਟ ਭੁਜਾ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੈ ਕਰ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥

ekan kee dhiee kaaT bhujaa ar ekan kai kar hee kaT ddaare ||

Someone’s arms and someone’s hands were cut down

ਏਕ ਕਟੈ ਅਧ ਬੀਚਹੁ ਤੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਮਾਰੇ ॥

ek kaTai adh beechahu te rath kaaT rathee birathee kar maare ||

Many were cut into two halves from the middle and many were deprived of their chariots by shattering them

ਸੀਸ ਕਟੇ ਭਟ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਇਕ ਸ੍ਰੋਣ ਉਠਿਓ ਛਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥

sees kaTe bhaT Thaadde rahe ik sron uThio chhab sayaam uchaare ||

The warriors whose heads were chopped, were standing and from their

trunk,

ਬੀਰਨ ਕੋ ਮਨੋ ਬਾਗ ਬਿਖੈ ਜਨੁ ਫੂਟੇ ਹੈ ਸੁ ਅਨੇਕ ਫੁਹਾਰੇ ॥੨੨੯੪॥

beeran ko mano baag bikhai jan fooTe hai su anek fuhaare ||2294||

The blood was flowing like the cataracts leaping in the forests.2294.

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜਬੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ ॥

sree jadhubeer ke putr jabai bahu beer hane ran mai cheh kai ||

ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਨ ਮੁਰੇ ਬਹੁਰੋ ਇਕ ਘਾਇਲ ਆਇ ਪਰੇ ਸਹਿਕੈ ॥

eik bhaaj ge na mure bahuro ik ghail aai pare sahikai ||

When the son of Krishna in this way killed many warriors, then many other ran away and many writhed, being wounded

ਬਹੁ ਹੁਇ ਕੈ ਨਿਰਾਯੁਧ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਕੈ ਹਮ ਰਾਖਹੁ ਪਾਇ ਪਰੇ ਕਹਿ ਕੈ ॥

bahu hui kai niraayudh havai ieh kai ham raakhahu pai pare keh kai ||

Many of them deprived of their weapons, catching hold of the feet,

ਇਕ ਠਾਢੇ ਭਏ ਘਿਘਿਯਾਤ ਬਲੀ ਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਦੁਹੂ ਦਾਤਨ ਮੈ ਗਹਿ ਕੈ ॥੨੨੯੫॥

eik Thaadde bhe ghighiyaat balee tiran ko dhuhoo dhaatan mai geh kai ||2295||

Begged for protection and many warriors, holding the blades of grass in

their teeth stood imploring humbly.2295.

ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹ ਇਤੋ ਨਹਿ ਹੁਇ ਹੈ ਕਬੈ ਕਿਨ ਹੂ ਨਹੀ ਕੀਨੋ ॥

judh keeyo sut kaanreh ito neh hui hai kabai kin hoo nahee keeno ||

The son of Krishna waged a unique war

ਦ੍ਵੈ ਘਟਿ ਆਠ ਰਥੀ ਬਲਵੰਤ ਤਿਨੋ ਹੂ ਤੇ ਏਕ ਬਲੀ ਨਹੀ ਹੀਨੋ ॥

dhavai ghaT aaTh rathee balava(n)t tino hoo te ek balee nahee heeno ||

He was not at all inferior in strength to the six chariot-riders in any way,

ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਰੇ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਊਪਰ ਜਾਨ ਨ ਦੀਨੋ ॥

so mil kai kar kop pare sut kaanreh ke uoopar jaan na dheeno ||

But they also together in their fury fell upon Samb, the son of Krishnal

ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਮਚਾਇ ਕੈ ਮਾਰਿ ਹੰਕਾਰ ਕੈ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥੨੨੯੬॥

ros baddai machai kai maar ha(n)kaar kai kesan te geh leeno ||2296||

Getting infuriated and challenging and fighting with Samb, they caught him

by his hair.2296.

ਤੋਟਕ ॥

toTak ||

TOTAK STANZA

ਇਨ ਬੀਰਨ ਕੀ ਜਬ ਜੀਤ ਭਈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਬ ਭੂਪ ਕੀ ਛੀਨ ਲਈ ॥

ein beeran kee jab jeet bhiee dhuhitaa tab bhoop kee chheen liee ||

When these warriors became victorious, they snatched away the daughter of the king

ਸੋਊ ਛੀਨ ਕੈ ਮੰਦਿਰ ਆਨਿ ਧਰੀ ਦੁਬਿਧਾ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਦੂਰਿ ਕਰੀ ॥੨੨੯੭॥

souoo chheen kai ma(n)dhir aan dharee dhubidhaa man kee sabh dhoor karee ||2297||

They fought her home again and in this way they cast off their

perplexity.2297.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਤੈ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਹਰਖ ਜਨਾਯੋ ॥

eitai dhrajodhan harakh janaayo ||

ਉਤ ਹਲਧਰ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

aut haladhar har joo sun paayo ||

On this side Duryodhana was pleased and on that side Balram and Krishna

heard all this

ਸੁਨਿ ਬਸੁਦੇਵ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਭਰਿ ਕੈ ॥

sun basudhev krodh at bhar kai ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਮੂਛਹਿ ਰਹਿਓ ਧਰਿ ਕੈ ॥੨੨੯੮॥

sayaam bhanai moochheh rahio dhar kai ||2298||

Vasudev, in great rage, moved his hands on his whiskers.2298.

ਬਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ॥

basudhev baach ||

Speech of Vasudev:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਿਹ ਸੁਧਿ ਕਉ ਕੋਊ ਦੂਤ ਪਠਇਯੈ ॥

teh sudh kau kouoo dhoot paThiyai ||

ਪੌਤ੍ਰ ਸੋਧ ਕੌ ਬੇਗਿ ਮੰਗਇਯੈ ॥

pauatr sodh kau beg ma(n)giyai ||

“Send some messenger towards that side and get some news about the

safety of my grandson

ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥

musaleedhar teh Thaur paThaayo ||

ਚਲਿ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਪੁਰ ਮੈ ਆਯੋ ॥੨੨੯੯॥

chal haladhar teh pur mai aayo ||2299||

” Balram was sent towards that side, who reached there.2299.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਇਸ ਪਾਇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਜਬੈ ਚਲਿ ਕੈ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਗਜਾਪੁਰ ਆਯੋ ॥

aais pai pitaa ko jabai chal kai balibhadhr gajaapur aayo ||

ਆਇਸ ਐਸੇ ਦਯੋ ਹਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰਿ ਇਨੈ ਸੁਤ ਅੰਧ ਸੁਨਾਯੋ ॥

aais aaise dhayo hamare nirap chhor inai sut a(n)dh sunaayo ||

Obeying the orders of his father, when Balram reached Gajpur, he told Duryodhana about the objective of his coming and asked him to release

Samb

ਸੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਰਿਸਾਇ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਅਪਨੇ ਇਹ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥

so sun baat risai gayo gireh te apane ieh oj janaayo ||

Hearing these words Duryodhana got angry, thinking that he ws being intimidated in his own home

ਐਂਚ ਲਯੋ ਪੁਰ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰਿਯੋ ਸੋਊ ਲੈ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਪੂਜਨ ਆਯੋ ॥੨੩੦੦॥

aai(n)ch layo pur traas bhariyo souoo lai dhuhitaa ieh poojan aayo ||2300||

But the feat of Balram frightened the whole city and Duryodhan came to

adore him (Balram) alongwith his daughter.2300.

ਸਾਬ ਸੋ ਬਜਾਹ ਸੁਤਾ ਕੋ ਕੀਯੋ ਦੁਰਜੋਧਨ ਚਿਤਿ ਘਨੋ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

saab so bayaeh sutaa ko keeyo dhurajodhan chit ghano sukh paayo ||

Duryodhana became pleased by marrying the daughter with Samb

ਦਾਨ ਦਯੋ ਜਿਹ ਅੰਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਕਹਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥

dhaan dhayo jeh a(n)t kachhoo neh bipran ko keh sayaam sunaayo ||

He gave innumerable gifts to the Brahmins

ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਸੰਗਿ ਹਲਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਦੁਆਰਵਤੀ ਕੋ ਸਿਧਾਯੋ ॥

bhraat ke putr ko sa(n)g halaayudh lai kar dhuaaravatee ko sidhaayo ||

ਸਜਾਮ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਤੈ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਚਲਿ ਨਾਰਦ ਆਯੋ ॥੨੩੦੧॥

sayaam charitr utai pikhabe kahu sayaam bhanai chal naaradh aayo ||2301||

Now Balram started for Dwarka, taking his nephew alongwith him and on that side Narada reached there in order to see the whole spectacle.2301.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਸਾਬ ਕੋ ਬਜਾਹ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the

kirasanaavataare dhrujodhan kee beTee saab ko bayaeh liaavat bhe dhiaai samaapatam ||

End of the description of bringing the daughter of Duryodhana after marrying her with Samb in Krishnavatara (based on Dasham Skandh

Purana) in Bachittar Natak.

ਨਾਰਦ ਕੋ ਆਇਬੋ ਕਥਨੰ ॥

naaradh ko aaibo kathana(n) ||

Now begins the description of the arrival of Narada

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨਾਰਦ ਰੁਕਮਿਨਿ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਪਹੁਚਿਓ ਆਇ ॥

naaradh rukamin ke piratham gireh mai pahuchio aai ||

Narada reached the house of Rukmani, where Krishna was sitting

ਜਹਾ ਕਾਨ੍ਹ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਉਠਿ ਲਾਗੋ ਰਿਖਿ ਪਾਇ ॥੨੩੦੨॥

jahaa kaanreh baiTho huto uTh laago rikh pai ||2302||

He touched the feet of the sage.2302.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੂਸਰੇ ਮੰਦਿਰ ਭੀਤਰ ਨਾਰਦ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

dhoosare ma(n)dhir bheetar naaradh jaat bhayo teh sayaam nihaariyo ||

ਅਉਰ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਯਾਮ ਤਬੈ ਰਿਖਿ ਆਨੰਦ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

aaur gayo gireh sayaam tabai rikh aana(n)dh havai ieh bhaat uchaariyo ||

Krishna saw Narada entering the second house and he also went inside the house, where the sage delightfully said this,

ਪੇਖਿ ਭਯੋ ਸਭ ਹੂ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁ ਯੌ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਿਯੋ ॥

pekh bhayo sabh hoo gireh sayaam su yau kab sayaameh gra(n)th sudhaariyo ||

"O Krishna! I am looking at you in all the directions in the house

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਨਿ ਈਸ ਸਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗਦੀਸ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੨੩੦੩॥

kaanreh joo ko man mai mun iees sahee kar kai jagadhees bichaariyo ||2303||

" Narada, in reality, considered Krishna as Lord-God.2303.

ਭਾਤਿ ਕਹੂ ਕਹੂ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਹੂ ਹਾਥਿ ਲੀਏ ਪ੍ਰਭੁ ਬੀਨ ਬਜਾਵੈ ॥

bhaat kahoo kahoo gaavat hai kahoo haath le'ee prabh been bajaavai ||

Somewhere Krishna is seen singing and somewhere playing on his vina

holdint it in his hand

ਪੀਵਤ ਹੈ ਸੁ ਕਹੂ ਮਦਰਾ ਅਉ ਕਹੂ ਲਰਕਾਨ ਕੋ ਲਾਡ ਲਡਾਵੈ ॥

peevat hai su kahoo madharaa aau kahoo larakaan ko laadd laddaavai ||

Somewhere he is drinking wine and somewhere he is seen playing affectionately with children

ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਕਹੂ ਮਲਨ ਸੋ ਕਹੂ ਨੰਦਗ ਹਾਥਿ ਲੀਏ ਚਮਕਾਵੈ ॥

judh karai kahoo malan so kahoo na(n)dhag haath le'ee chamakaavai ||

Somewhere he is fighting with the wrestlers and somewhere he is rotating the mace with his hand

ਇਉ ਹਰਿ ਕੇਲ ਕਰੈ ਤਿਹ ਠਾ ਜਿਹ ਕਉਤੁਕ ਕੋ ਕੋਊ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੩੦੪॥

eiau har kel karai teh Thaa jeh kautuk ko kouoo paar na paavai ||2304||

In this way, Krishna is engaged in this wondrous play, no one is

comprehending the mystery of this play.2304.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਯੌ ਰਿਖਿ ਦੇਖਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਹਰਿ ਚਰਨ ਰਹਿਯੋ ਲਪਟਾਇ ॥

yau rikh dhekh charitr har charan rahiyo lapaTai ||

ਚਲਤ ਭਯੋ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਕਉਤਕ ਦੇਖੋ ਜਾਇ ॥੨੩੦੫॥

chalat bhayo sabh jagat ko kautak dhekho jai ||2305||

In this way, the sage seeing the wonderful conduct of the Lord, clung to

his feet and then left in order to see the spectacle of the whole world.2305.

ਅਥ ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ath jaraasa(n)dh badh kathana(n) ||

Now begins the description of the killing of Jarasandh

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੂਰਤ ਸਜਾਮ ਉਠੈ ਉਠਿ ਨ੍ਹਾਇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ॥

braham mahoorat sayaam uThai uTh nrahai hiradhai har dhiaan dharai ||

Getting up at the time of meditation, Krishna concentrated on the Lord

ਫਿਰਿ ਸੰਧਯਹਿ ਕੈ ਰਵਿ ਹੋਤ ਉਦੈ ਸੁ ਜਲਾਜੁਲਿ ਦੈ ਅਰੁ ਮੰਤ੍ਰ ਰਰੈ ॥

fir sa(n)dhayeh kai rav hot udhai su jalaajul dhai ar ma(n)tr rarai ||

Then on sunrise, he offered water (to the sun) and performing Sandhya etc. he recited mantras and as a regular routine,

ਫਿਰਿ ਪਾਠ ਕਰੈ ਸਤਸੈਇ ਸਲੋਕ ਕੋ ਸਜਾਮ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤਿ ਪੈ ਨ ਟਰੈ ॥

fir paaTh karai satasai salok ko sayaam nitaaprat pai na Tarai ||

He read Saptshati (a poet of seven hundred stanzas in honour of the

goddess Durga)

ਤਬ ਕਰਮ ਨ ਕਉਨ ਕਰੈ ਜਗ ਮੈ ਜਬ ਆਪਨ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕਰਮ ਕਰੈ ॥੨੩੦੬॥

tab karam na kaun karai jag mai jab aapan sayaam joo karam karai ||2306||

Well, if Krishna does not perform the regular daily karmas, then who else will perform the same?2306.

ਨ੍ਰਹਾਇ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧ ਭਲੇ ਪਟ ਧਾਰ ਕੈ ਬਾਹਰ ਆਵੈ ॥

nrahai kai sayaam joo lai suga(n)dh bhale paT dhaar kai baahar aavai ||

ਆਇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਊਪਰ ਬੈਠ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਨਿਆਉ ਕਰਾਵੈ ॥

aai si(n)ghaasan uoopar baiTh kai sayaam bhalee bidh niaau karaavai ||

Krishna after taking bath, applying fragrance etc. and wearing garments comes out and sitting on his throne imparts justice etc. in a nice manner

ਅਉ ਸੁਖਦੇਵ ਕੋ ਤਾਤ ਭਲਾ ਸੁ ਕਥਾ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਰਿਝਾਵੈ ॥

aau sukhadhev ko taat bhalaa su kathaa kar sree na(n)dh laal rijhaavai ||

The father of Sukhdev used to please very nicely Shri Krishna, the son of

Nand Lal by causing him to listen to the exegesis of scriptures

ਤਉ ਲਗਿ ਆਇ ਕਹੀ ਬਤੀਆ ਇਕ ਸੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਵੈ ॥੨੩੦੭॥

tau lag aai kahee bateeaa ik so mukh te kab bhaakh sunaavai ||2307||

Till then on one day whatever one messenger said to him on coming, the poet is telling that.2307.

ਦੂਤ ਬਾਚ ॥

dhoot baach ||

Speech of the messenger:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜੋ ਤੁਮ ਜੀਤ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥

kaanreh joo jo tum jeet kai bhoopat chhor dhayo teh oj janaayo ||

“O Krishna! the Jarasandh whom you had released, he is again demonstrating his strength

ਮੈ ਦਲ ਤੇਈਸ ਛੂਹਨ ਲੈ ਸੰਗਿ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਸੁ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

mai dhal teiees chhoohan lai sa(n)g teiees baar su judh machaayo ||

You had fought with his extremely large twenty-three military units for

twenty-three times,

ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਅੰਤਿ ਭਜਾਇ ਰਹਿਯੋ ਮਥਰਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਰਹਨੇ ਹੂ ਨ ਪਾਯੋ ॥

kaanreh ko a(n)t bhajai rahiyo matharaa ke bikhai rahane hoo na paayo ||

"And he had ultimately caused you to run away from Matura

ਬੇਚ ਕੈ ਖਾਈ ਹੈ ਲਾਜ ਮਨੋ ਤਿਨਿ ਯੌ ਜੜ ਆਪਨ ਕੋ ਗਰਬਾਯੋ ॥੨੩੦੮॥

bech kai khaiee hai laaj mano tin yau jaR aapan ko garabaayo ||2308||

That fool has now no shame left in him and has been puffed up with pride."2308.

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਦਿਲੀ ਆਵਨ ਰਾਜਸੂਇ ਜਗ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ॥

ath kaanreh joo dhilee aavan raajasooi jag karan kathana(n) ||

End of the description in Krishnavatara (based on Dasham Skandh Purana)

in Bachittar Natak.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਬ ਲਉ ਨਾਰਦ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਸਭਾ ਪਹੁਚਿਓ ਆਇ ॥

tab lau naaradh kirasan kee sabhaa pahuchio aai ||

ਦਿਲੀ ਕੌ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਲੈ ਚਲਿਓ ਸੰਗਿ ਲਵਾਇ ॥੨੩੦੯॥

dhilee kau birajanaath ko lai chalio sa(n)g lavai ||2309||

Till that time, Narada came of coming of Krishana and taking him alongwith him, he went to watch Delhi.2309

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਸਭ ਸੌ ਹਮ ਦਿਲੀ ਚਲੈ ਕਿਧੌ ਤਾਹੀ ਕੋ ਮਾਰੈ ॥

sree birajanaath kahee sabh sau ham dhilee chalai kidhau taahee ko

maarai ||

ਜੋ ਮਤਿਵਾਰਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਵਤ ਹੈ ਸੋਊ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੈ ॥

jo mativaaran ke man bheetar aavat hai souoo baat bichaarai ||

Krishna said to all, "We are going towards Delhi in order to kill that Jarashandh and the idea that has cropped up in the minds of our zealous warriors,

ਊਧਵ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਫੁਨਿ ਦਿਲੀ ਹੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੈ ॥

uoodhav aaise kahiyo prabh joo pirathamai fun dhilee hee or sidhaarai ||

ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗ ਆਪਨੇ ਤਉ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰ ਕੌ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੈ ॥੨੩੧੦॥

paarath bheem ko lai sa(n)g aapane tau teh satr kau jai sa(n)ghaarai ||2310||

Thinking about that, we are going there, Udhava also told this to the people that taking Arjuna and Bhima, with him, Krishna will kill the

enemy.2310.

ਊਧਵ ਜੋ ਸੁਭ ਸਤ੍ਰ ਕਉ ਮਾਰਿ ਕਹਿਓ ਸੁ ਸਭੈ ਹਰਿ ਮਾਨ ਲੀਓ ॥

uoodhav jo subh satr kau maar kahio su sabhai har maan leeo ||

Everyone agreed with Udhava regarding the killing of the enemy

ਰਥਪਤਿ ਭਲੇ ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੈਨ ਭਲੇ ਰਚੀਓ ॥

rathapat bhale gaj baajan ke biraj naik sain bhale racheeo ||

Krishna prepared his army taking with him the chariot-riders, elephants and horses,

ਮਿਲਿ ਟਾਕ ਅਫੀਮਨ ਭਾਗ ਚੜਾਇ ਸੁ ਅਉ ਮਦਰਾ ਸੁਖ ਮਾਨ ਪੀਓ ॥

mil Taak afeeman bhaag chaRai su aau madharaa sukh maan peeo ||

And also made use of opium, hemp and wine delightfully

ਸੁਧਿ ਕੈਬੇ ਕਉ ਨਾਰਦ ਭੇਜਿ ਦਯੋ ਕਹਿਯੋ ਊਧਵ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕਾਜ ਕੀਓ ॥੨੩੧੧॥

sudh kaibe kau naaradh bhej dhayo kahiyo uoodhav so mil kaaj keeo ||2311||

He sent Udhava in advance to Delhi in order to keep Narada informed

about the recent news.2311.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਦਿਲੀ ਸਜਿ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਆਏ ॥

dhilee saj sabh hee dhal aae ||

ਕੁੰਤੀ ਸੁਤ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਏ ॥

ku(n)tee sut pain lapaTaae ||

The whole army, fully embellished, reached Delhi, where the sons of Kunti clung to the feet of Krishna

ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਅਤਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥

jadhupat kee at sevaa karee ||

ਸਭ ਮਨ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਪਰਹਰੀ ॥੨੩੧੨॥

sabh man kee chi(n)taa paraharee ||2312||

They served Krishna heartily and relinquished all the afflictions of the

mind.2312.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਕਹੀ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਤ ਇਕ ਪ੍ਰਭੁ ਹਉ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ॥

kahee judhisaTar baat ik prabh hau binatee karat ||

Yudhistar said, “O Lord! I have to make one request

ਜਉ ਪ੍ਰਭੁ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਹਾਤ ਰਾਜਸੂਅ ਤਬ ਮੈ ਕਰੋ ॥੨੩੧੩॥

jau prabh sravan suhaat raajasooa tab mai karo ||2313||

If you like, I may perform Rajsui Yajna.”2313.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

tab jadhupat ieh bhaat sunaayo ||

ਮੈ ਇਹ ਕਾਰਜ ਹੀ ਕਉ ਆਯੋ ॥

mai ieh kaaraj hee kau aayo ||

Then Krishna said this, “I have come fort this purpose

ਪਹਲੇ ਜਰਾਸੰਧਿ ਕਉ ਮਾਰੈ ॥

pahale jaraasa(n)dh kau maarai ||

ਨਾਮ ਜਗਯ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੈ ॥੨੩੧੪॥

naam jagay ko bahur uchaarai ||2314||

But we can talk about Yajna only after killing Jarasandh.”2314.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੀਮ ਪਠਿਓ ਤਬ ਪੂਰਬ ਕੋ ਅਰੁ ਦਛਨ ਕੋ ਸਹਦੇਵ ਪਠਾਯੋ ॥

bheem paThio tab poorab ko ar dhachhan ko sahadhev paThaayo ||

ਪਛਮਿ ਭੇਜਤ ਭੇ ਨੁਕਲ ਕਹਿ ਬਿਉਤ ਇਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜਗਯ ਬਨਾਯੋ ॥

pachham bhejat bhe nukal keh biaut ihai nirap jagay banaayo ||

The king then devised a plan of sending Bhim to the East, Sahdev to the South and Nakul to the West

ਪਾਰਥ ਗਯੋ ਤਬ ਉਤਰ ਕਉ ਨ ਬਚਿਯੋ ਜਿਹ ਯਾ ਸੰਗ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

paarath gayo tab utar kau na bachiyo jeh yaa sa(n)g judh machaayo ||

Arjuna went towards the North and he did not leave anyone unattended in fighting

ਜੋਰਿ ਘਨੋ ਧਨੁ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਦਿਲੀਪਤਿ ਪੈ ਚਲਿ ਅਰਜੁਨ ਆਯੋ ॥੨੩੧੫॥

jor ghano dhan sayaam bhanai su dhileepat pai chal arajun aayo ||2315||

In this way, the most powerful Arjuna came back to Delhi Soverign Yudhishtar.2315.

ਪੂਰਬ ਜੀਤ ਕੈ ਭੀਮ ਫਿਰਿਯੋ ਅਰੁ ਉਤਰ ਜੀਤ ਕੈ ਪਾਰਥ ਆਯੋ ॥

poorab jeet kai bheem firiyo ar utar jeet kai paarath aayo ||

ਦਛਨ ਜੀਤਿ ਫਿਰਿਓ ਸਹਦੇਵ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥

dhachhan jeet firio sahadhev ghano chit mai tin oj janaayo ||

Bhim came after conquering East, Arjuna after conquering North and

Sahdev came back with pride after conquering the South

ਪਛਮ ਜੀਤਿ ਲੀਯੋ ਨੁਕਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਤਿਨਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਸਿਰੁ ਨਿਆਯੋ ॥

pachham jeet leeyo nukale nirap ke tin pain pai sir niaayo ||

Nakul conquered the West and after returning bowed before the king

ਐਸ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਜੀਤ ਲਏ ਹਮ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਨਹੀ ਜੀਤਨ ਪਾਯੋ ॥੨੩੧੬॥

aais kahiyo sabh jeet le ham sa(n)dh jaraa nahee jeetan paayo ||2316||

Nakul said this they had conquered all except Jarasandh,2316.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਿਜ ਭੇਖ ਧਰਿ ਤਾ ਸੋ ਹਮ ਰਨ ਚਹੈ ॥

kahee kirasan dhij bhekh dhar taa so ham ran chahai ||

Krishna said, “I want to wage a war with him in the garb of a Brahmin

ਭਿਰਿ ਹਮ ਸਿਉ ਹੁਇ ਏਕ ਸੁਭਟ ਸੈਨ ਸਭ ਛੋਰ ਕੈ ॥੨੩੧੭॥

bhir ham siau hui ek subhaT sain sabh chhor kai ||2317||

Now the battle will be fought between me and Jarasandh, leaving aside

both the armies.2317.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੇਖ ਧਰੋ ਤੁਮ ਬਿਪਨ ਕੋ ਸੰਗ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਕੇ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਿਓ ॥

bhekh dharo tum bipan ko sa(n)g paarath bheem ke sayaam kahio ||

ਹਮਹੂ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਬਿਪ ਕੇ ਭੇਖਹਿ ਧਾਰਤ ਹੈ ਨਹਿ ਜਾਤ ਰਹਿਓ ॥

hamahoo tumare sa(n)g bip ke bhekheh dhaarat hai neh jaat rahio ||

Krishna asked Arjuna and Bhima to assume the guise of Brahmins and said, “I shall also assumed the garb of Brahmin

ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੈ ਚਹਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਏਕਲੇ ਕੈ ਕਰਿ ਖਗ ਗਹਿਓ ॥

chit chaahat hai cheh hai teh te fun ekale kai kar khag gahio ||

Then he also, according to his desire kept a sword with him and concealed it

ਕਹਿਓ ਫਿਰਿ ਆਪਨ ਬਿਪ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿਓ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਤੇ ਜਾਤ ਲਹਿਓ ॥੨੩੧੮॥

kahio fir aapan bip ko roop dhario nahee kaahoo te jaat lahio ||2318||

He himself assumed such a garb, that he may not be recognised by

anyone.2318.

ਬਾਮਨ ਭੇਖ ਜਬੈ ਧਰਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਕੇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨੀ ॥

baaman bhekh jabai dhar kai nirap sa(n)dh jaraa ke ge nirap jaanee ||

ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ਵਡੇ ਭੁਜ ਦੰਡ ਸੁ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਸਭ ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ॥

nain nihaar vadde bhuj dha(n)dd su chhatiran kee sabh reet pachhaanee ||

When adopting the guise of a Brahmin, all of them went to the king Jarasandh, he, seeing long arms recognised them as Kshatriyas

ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਭਿਰਿਯੋ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਹੈ ਜਿਹ ਦੁਆਰਵਤੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥

teiees baar bhiriyo ham so souoo hai jeh dhuaaravatee rajadhaanee ||

ਭੇਦ ਲਹਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਛਲਿ ਕੈ ਇਹ ਆਯੋ ਹੈ ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਗੁਮਾਨੀ ॥੨੩੧੯॥

bhedh lahiyo sabh hee chhal kai ieh aayo hai gokul naath gumaanee ||2319||

He also recognised that he is the same person who has fought with him from Dwarka for twenty-three times and the same Krishna has come to

deceive him.2319.

ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਆਪਨ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

sayaam joo aapan hee uTh kai ieh bhoopat ko ieh bhaat sunaayo ||

ਤੇਈਸ ਬੇਰ ਭਜਿਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਕੌ ਤ੍ਵੈ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਭਜਾਯੋ ॥

teiees ber bhajiyo har siau har kau tavai ek hee baar bhajaayo ||

Krishna himself stood and said to the king, “You have fled for twenty-three times in front of Krishna and only once you have caused him to run away

ਏਤੇ ਪੈ ਬੀਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਇਹੈ ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਪੈ ਅਬ ਆਯੋ ॥

ete pai beer kahaavat hai su ihai hamare chit pai ab aayo ||

“This thought has come to my mind that on this you are calling yourself a hero

ਬਾਮਨ ਹੁਇ ਤੁਹਿ ਸੇ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰੀ ਕੇ ਚਾਹਤ ਹੈ ਕਰ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੩੨੦॥

baaman hui tuh se sa(n)g chhatree ke chaahat hai kar judh machaayo

||2320||

We, being Brahmins, want to fight with Kshatiya like you.2320.

ਬਲਿ ਮਾਪਿ ਕੈ ਦੇਹ ਦਈ ਹਰਿ ਕਉ ਸਭ ਹੋਰ ਰਹੇ ਨ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ॥

bal maap kai dheh dhiee har kau sabh hor rahe na bichaar keeyo ||

ਕਹਿਯੋ ਕਾ ਤਨੁ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਭਿਛੁਕ ਮਾਗਤ ਦੇਹ ਬੀਯੋ ਨ ਬੀਯੋ ॥

kahiyo kaa tan hai bhagavaan so bhichhuk maagat dheh beeyo na beeyo ||

“The king Bali, without any other thought, gave his body to the Lord-god thinking that it was only the Lord who was standing at his door like begger and none else

ਸੁਨਿ ਰਾਮ ਜੂ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਕੈ ਰਾਜੁ ਭਿਭੀਛਨ ਦੇਹਿ ਤਿਹ ਤੇ ਨ ਲੀਯੋ ॥

sun raam joo raavan maar kai raaj bhibheechhan dheh teh te na leeyo ||

“Rama gave kingdom to Vibhishana after killing Ravana and did not get it back from him

ਹਮ ਰੇ ਅਬ ਮਾਗਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਿਉ ਚੁਪ ਠਾਨਿ ਰਹਿਓ ਸੁਕਚਾਤ ਹੀਯੋ ॥੨੩੨੧॥

ham re ab maagat hai nirap kiau chup Thaan rahio sukachaat heeyo ||2321||

Now my companions who are kings, are begging your person and you are

standing there silently and hesitatingly.2321.

ਦੇਖਿ ਦਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ ਕੀਯੋ ਹੈ ॥

dhekh dhayo brahamaa sut sooraj chit bikhai nahee traas keeyo hai ||

“The god Surya gave his unique power (Kavach-kundal the armour-rings) and even then he was not frightened

ਦਾਸ ਭਯੋ ਹਰਿ ਚੰਦ ਸੁਨਿਯੋ ਸੁਤ ਕਾਜ ਨ ਲਾਜ ਕੀ ਓਰਿ ਧਯੋ ਹੈ ॥

dhaas bhayo har cha(n)dh suniyo sut kaaj na laaj kee or dhayo hai ||

The king Harish Chandra became a servant but his attachment with his son (and wife) could not degrade him

ਮੁੰਡ ਦਯੋ ਮਧੁ ਕਾਟਿ ਮੁਰਾਰਿ ਰਤੀ ਕੁ ਨ ਸੰਕਤਮਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥

moo(n)dd dhayo madh kaaT muraar ratee k na sa(n)katamaan bhayo hai ||

“Then, Krishna as Kshatriya fearlessly killed the demon mur

ਜੁਧਹਿ ਚਾਹਤ ਹੋ ਤਿਨ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਬਕਹਾ ਬਲ ਘਾਟ ਗਯੋ ਹੈ ॥੨੩੨੨॥

judheh chaahat ho tin te tumaro bakahaa bal ghaaT gayo hai ||2322||

Now the same Brahmins want to wage a war with you, but it appears that

your strength has decilined.”2322.

ਪਛਮ ਸੂਰ ਚੜਿਯੋ ਸੁਨੀਯੈ ਉਲਟੀ ਫਿਰਿ ਗੰਗ ਬਹੀ ਅਬ ਆਵੈ ॥

pachham soor chaRiyo suneeyai ulaTee fir ga(n)g bahee ab aavai ||

The sun can rise from the west, the Ganges can flow backwards,

ਸਤੁ ਟਰਿਓ ਹਰੀ ਚੰਦ ਹੂ ਕੋ ਧਰਨੀ ਧਰ ਤਿਆਗ ਧਰਾ ਤੇ ਪਰਾਵੈ ॥

sat Tario haree cha(n)dh hoo ko dharanee dhar tiaag dharaa te paraavai ||

Harish Chandra can fall down from his truth, the mountains can flee and leave the earth,

ਸਿੰਘ ਚਲੈ ਮ੍ਰਿਗ ਤੇ ਟਰਿ ਕੈ ਗਜ ਰਾਜ ਉਡਿਯੋ ਨਭ ਮਾਰਗਿ ਜਾਵੈ ॥

si(n)gh chalai mirag te Tar kai gaj raaj uddiyo nabh maarag jaavai ||

The lion can be frightened by a deer and the elephant can fly but Arjuna said,

ਪਾਰਥ ਸਜਾਮ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੈ ਨਹਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥੨੩੨੩॥

paarath sayaam kahiyo tab bhoopat traas bharai neh judh machaavai ||2323||

“I think, if all this happens, the king is so much frightened that he cannot

wage a war,”2323.

ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਾਚ ॥

jaraasa(n)dh baach ||

Speech of Jarasandh:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪਾਰਥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜਬੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥

paarath so birajanaath jabai kab sayaam kahai ieh bhaat bakhaano ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੀ ਇਹ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਇਹੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਜਾਨੋ ॥

sree birajanaath ihee ieh paarath bheem ihai teh bhoopat jaano ||

When Arjuna said like this to Krishna, then the king thought that they were,

in fact, Krishna, Arjuna and Bhima.

ਕਾਨ੍ਹ ਭਜਿਯੋ ਹਮ ਤੇ ਇਹ ਬਾਲਕ ਯਾ ਸੰਗ ਹਉ ਲਰਿਹੋ ਸੁ ਬਖਾਨੋ ॥

kaanreh bhajiyo ham te ieh baalak yaa sa(n)g hau lariho su bakhaano ||

ਜੁਧੁ ਕੇ ਕਾਰਨ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਉਠਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨੋ ॥੨੩੨੪॥

judh ke kaaran Thaaddo bhayo uTh sayaam kahai kachh traas na maano ||2324||

He said, “Krishna has fled before me, should I now fight with these children?” Saying this, he stood fearlessly for waging the war.2324.

ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਹੁਤੀ ਧਾਮਿ ਘਨੀ ਇਕ ਭੀਮ ਕੌ ਆਪ ਕੋ ਅਉਰ ਮੰਗਾਈ ॥

bhaaree gadhaa hutee dhaam ghanee ik bheem kau aap ko aaur ma(n)gaiee ||

There was a very huge mace, in the house the king caused to be brought for himself and gave the other to Bhima,

ਏਕ ਦਈ ਕਰਿ ਭੀਮਹਿ ਕੇ ਇਕ ਆਪਨੇ ਹਾਥ ਕੇ ਬੀਚ ਸੁਹਾਈ ॥

ek dhiee kar bheemeh ke ik aapane haath ke beech suhaiee ||

He took his mace in his hand and the other mace was given in the hand of

Bhima, the fight began

ਰਾਤਿ ਕੋ ਸੋਇ ਰਹੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸੁ ਦਿਵਸ ਕਰੈ ਉਠਿ ਨਿਤ ਲਰਾਈ ॥

raat ko soi rahai sukh pai su dhivas karai uTh nit laraiee ||

ਐਸੇ ਕਥਾ ਦੁਹ ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥੨੩੨੫॥

aaise kathaa dhuh beeran kee man beech bichaar kai sayaam sunaiee ||2325||

They used to sleep at night and fight during the day and the story of the battle of both the warriors is related by the poet Shyam.2325.

ਭੀਮ ਗਦਾ ਗਹਿ ਭੂਪ ਪੈ ਮਾਰਤ ਭੂਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਭੀਮ ਪੈ ਮਾਰੀ ॥

bheem gadhaa geh bhoop pai maarat bhoop gadhaa geh bheem pai maaree ||

ਰੋਸ ਭਰੇ ਬਲਵੰਤ ਦੋਊ ਲਰੈ ਕਾਨਨ ਮੈ ਜਨ ਕੇਹਰਿ ਭਾਰੀ ॥

ros bhare balava(n)t dhouoo larai kaanan mai jan kehar bhaaree ||

Bhima strikes the mace on the king and the king given the blow with his mace to Bhima. Both the warriors are fighting in fury with such intensity as

if two lions are fighting in the forest

ਜੁਧ ਕਰੈ ਨ ਮੁਰੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤੇ ਬਾਟਤ ਹੈ ਤਿਹ ਠਾ ਜਨੁ ਯਾਰੀ ॥

judh karai na murai teh Thaur te baaTat hai teh Thaa jan yaaree ||

They are fighting and not moving away from their determined places

ਯੌ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਚਤੁਰੇ ਜਨੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਲਥਾ ਸੋ ਖਿਲਾਰੀ ॥੨੩੨੬॥

yau upajee upamaa chature jan khelat hai fulathaa so khilaaree ||2326||

It seems that the sportsmen are standing stable while playing.2326.

ਦਿਵਸ ਸਤਾਈਸ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਜਬ ਭੂਪ ਜਿਤਿਯੋ ਬਲੁ ਭੀਮਹਿ ਹਾਰਿਯੋ ॥

dhivas sataiees judh bhayo jab bhoop jitiyo bal bheemeh haariyo ||

After twenty-seven days of fighting, the king became victorious and Bhima

was defeated

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਬਲੁ ਜੁਧ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀ ਓਰਿ ਪਚਾਰਿਯੋ ॥

sree birajanaath dhayo tab hee bal judh ko krodh kee or pachaariyo ||

Then Krishna gave his own strength to him and shouted in anger

ਲੈ ਤਿਨਕਾ ਇਕ ਹਾਥਹਿ ਭੀਤਰ ਚੀਰ ਦਯੋ ਇਹ ਭੇਦ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

lai tinakaa ik haatheh bheetar cheer dhayo ieh bhedh nihaariyo ||

ਤੈਸੇ ਹੀ ਭੀਮ ਨੇ ਚੀਰ ਦਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੨੩੨੭॥

taise hee bheem ne cheer dhayo nirap yau mukh te kab sayaam uchaariyo ||2327||

He took a straw in his hand and cleaved it and saw towards Bhima with mysterious look, Bhima likewise cleaved the king according to the saying of poet Shyam.2327.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸੰਧਿ ਬਧਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTake gra(n)the kirasanaavataare jaraasa(n)dh badheh prasa(n)g samaapata(n) ||

End of the description of the killing of Jarasandh in Krishnavatara in

Bachittar Natak.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਾਰ ਕੇ ਭੂਪ ਗਏ ਤਿਹ ਠਾ ਜਹ ਬਾਧੇ ਕਈ ਪੁਨਿ ਭੂਪ ਪਰੇ ॥

maar ke bhoop ge teh Thaa jeh baadhe kiee pun bhoop pare ||

After killing Jarasandh, they all went to that place, where he had imprisoned many kings

ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਸੋਕ ਮਿਟੇ ਤਿਨ ਕੇ ਇਤ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਦ੍ਰਿਗ ਲਾਜ ਭਰੇ ॥

har dhekhat sok miTe tin ke it sayaam joo ke dhirag laaj bhare ||

On seeing the Lord, their sufferings ended, but here the eyes of Krishna were filled with shyness (that he could not get them released earlier)

ਬੰਧਨ ਜੇਤਿਕ ਥੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸਬ ਹੀ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਕਾਟਿ ਡਰੇ ॥

ba(n)dhan jetik the tin ke sab hee chhin bheetar kaaT ddare ||

ਦਏ ਛੋਰ ਸਬੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਰੁਨਾ ਰਸੁ ਸੋ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਢਰੇ ॥੨੩੨੮॥

dhe chhor sabai kab sayaam bhanai karunaa ras so jab kaanreh ddare

||2328||

They were liberated form their restraints in an instant and by the grace of Krishna all of them were released.2328.

ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਐਸੇ ਉਚਾਰੋ ॥

ba(n)dhan kaaT sabhai tin ke tin kau biraj naik aaise uchaaro ||

ਆਨਦ ਚਿਤ ਕਰੋ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਚਿਤ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥

aanadh chit karo apune apune chit ko sabh sok nivaaro ||

After freeing them from their bondages, Krishna said to them, “Feeling delight in your mind, without any anxiety,

ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਜਿਤੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਧਾਮ ਸੰਭਾਰੋ ॥

raaj samaaj jito tum jai kai sayaam bhanai dhan dhaam sa(n)bhaaro ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਤੁਮ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਦੇਸ ਸਿਧਾਰੋ ॥੨੩੨੯॥

sree birajanaath kahee teh ko tum aapane aapane dhes sidhaaro ||2329||

“You may return to your own countries and take cognizance of your

kingdom, society, wealth and homes.”2329.

ਬੰਧਨ ਛੋਰਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਯੌ ਸਭ ਭੂਪਨ ਤਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

ba(n)dhan chhor kahiyo har yau sabh bhoopan tau ieh bhaat uchaaree ||

After freeing them from the bondage, when Krishna said this, then all the king replied,

ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕਛੂ ਨਹੀ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਿਆਨ ਲਹੈ ਸੁ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰੀ ॥

raaj samaaj kachhoo nahee tero hee dhiaan lahai su ihai jeea dhaaree ||

“We have no royal and social connections now we only remember you.”

ਰਾਜ ਕਰੋ ਰੁ ਇਹੈ ਲਹਿ ਹੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥

raaj karo r ihai leh ho kab sayaam kahiyo ieh bhaat muraaree ||

Krishna said, “I shall make all of you kings here

ਸੋ ਉਨ ਮਾਨ ਕਹੀ ਹਰਿ ਇਉ ਸੁ ਸਦਾ ਰਹੀਯੋ ਸੁਧਿ ਲੇਤ ਹਮਾਰੀ ॥੨੩੩੦॥

so un maan kahee har iau su sadhaa raheeyo sudh let hamaaree ||2330||

” Agreeing to the words of Krishna, the kings requested him, “O Lord! kindly keep us under your care.”2330.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸੰਧਿ ਕੋ ਬਧ ਕਰਿ ਸਭ ਭੂਪਨਿ ਕੋ ਛੁਰਾਇ ਦਿਲੀ ਮੋ ਆਵਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare jaraasa(n)dh ko badh

kar sabh bhoopan ko chhurai dhilee mo aavat bhe dhiaai samaapata(n) ||

End of the description of reaching Delhi after killing Jarasandh and getting all the kings released in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਰਾਜਸੂ ਜਗ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ath raajasoo jag sisupaal badh kathana(n) ||

Now begins the description of the Rajsui Yajna and the killing of Shishupal

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਉਤ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮਿ ਇਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਦਿਲੀ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥

aut sees nivai ge nirap dhaam itai jadhurai dhilee meh aayo ||

On that side, the kings went to their homes and on this side Krishna

reached Delhi

ਭੀਮ ਕਹਿਓ ਸਭੁ ਭੇਦ ਸੁ ਮੈ ਬਲੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪਾਇ ਕੈ ਸਤ੍ਰਹਿ ਘਾਯੋ ॥

bheem kahio sabh bhedh su mai bal yaahee te pai kai satreh ghaayo ||

Bhima told all that he got strength from Krishna and thus killed the enemy

ਬਿਪ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਫਿਰਿ ਰਾਜਸੂਓ ਇਕ ਜਗਿ ਮਚਾਯੋ ॥

bipr bulai bhalee bidh so fir raajasooo ik jag machaayo ||

ਆਰੰਭ ਜਗ ਕੋ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਸੁ ਦੁੰਦਭਿ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਜਾਯੋ ॥੨੩੩੧॥

aara(n)bh jag ko bhayo tab hee jas dhu(n)dhabh jo birajanaath bajaayo ||2331||

Then calling the Brahmins respectfully, the Rajsui Yajna was begun and

this Yajna began with the playing of the drum of Krishna.2331.

ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਸਭਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥

judhisaTar baach sabhaa prat ||

Speech of Yudhishtar addressed to the Court:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੋਰਿ ਸਭਾ ਦ੍ਵਿਜ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਕਉਨ ਮਨਇਯੈ ॥

jor sabhaa dhaviaij chhatiran kee pirathamai nirap yau kahiyo kaun maniyai ||

ਕੋ ਇਹ ਲਾਇਕ ਬੀਰ ਈਹਾ ਜਿਹ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅਛਤ ਲਇਯੈ ॥

ko ieh laik beer ieehaa jeh bhaal mai ku(n)kam achhat liyai ||

In the court of Kshatriyas and Brahmins, the king said, “Who should primarily be worshipped? Who is the most deserving person here, on

whose forehead the saffron and other ingredients be applied?

ਬੋਲਿ ਉਠਿਯੋ ਸਹਦੇਵ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਲਾਇਕ ਯਾਹਿ ਚੜਇਯੈ ॥

bol uThiyo sahadhev tabai biraj naik laik yaeh chaRiyai ||

Sahdev said, “Only Krishna is the most suitable

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲਿ ਜਇਯੈ ॥੨੩੩੨॥

sree birajanaath sahee prabh hai kab sayaam bhanai jeh ke bal jiyai ||2332||

He is the real Lord and we all are a sacrifice to him.”2332.

ਸਹਦੇਵ ਬਾਚ ॥

sahadhev baach ||

Speech of Sahdev

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾਹੀ ਕੀ ਸੇਵ ਸਦਾ ਕਰੀਐ ਮਨ ਅਉਰ ਨ ਕਾਜਨ ਮੈ ਉਰਝਇਯੈ ॥

jaahee kee sev sadhaa kareeaai man aaur na kaajan mai urajhiyai ||

“O mind! always serve him and do not entangle yourself in other matter

ਛੋਰਿ ਜੰਜਾਰ ਸਭੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਤਿਹ ਧਿਆਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਚਿਤ ਲਗਇਯੈ ॥

chhor ja(n)jaar sabhai gireh ke teh dhiaan ke bheetar chit lagiyai ||

Abandoning all the entanglements, absorb your mind only in Krishna

ਜਾਹਿ ਕੋ ਭੇਦੁ ਪੁਰਾਨਨ ਤੇ ਮਤਿ ਸਾਧਨ ਬੇਦਨ ਤੇ ਕਛੁ ਪਇਯੈ ॥

jaeh ko bhedh puraanan te mat saadhan bedhan te kachh piyai ||

His mystery is more or less, obtained by us in Vedas and Purana and in the company of the saints

ਤਾਹੀ ਕੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਠ ਕੈ ਕਿਉ ਨ ਕੁੰਕਮ ਭਾਲਿ ਲਗਇਯੈ ॥੨੩੩੩॥

taahee ko sayaam bhanai prathamai uTh kai kiau na ku(n)kam bhaal lagiyai ||2333||

Therefore primarily, the saffron and other ingredients be applied to the forehead of Krishna.”2333.

ਯੌ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਸਹਦੇਵ ਤੁ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਸਚੁ ਆਯੋ ॥

yau jab bain kahe sahadhev ta bhoopat ke man mai sach aayo ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥

sree biraj naik ko man mai kab sayaam sahee prabh kai Thaharaayo ||

This speech of Sahdev was considered by all us true and in their minds

they visualised him as Lord-god

ਕੁੰਕਮ ਅਛਤ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਕਰਿ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਭਾਲਿ ਚੜਾਯੋ ॥

ku(n)kam achhat bhaat bhalee kar bedhan kee dhun bhaal chaRaayo ||

ਬੈਠੋ ਹੁਤੇ ਸਿਸੁਪਾਲ ਤਹਾ ਅਤਿ ਸੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੀਚ ਰਿਸਾਯੋ ॥੨੩੩੪॥

baiTho hute sisupaal tahaa at so apane man beech risaayo ||2334||

Within the chanting of Vedic mantras, the saffron and other ingredients were applied on the forehead of Krihsna, seeing which, Shishupal sitting

there, became extremely infuriated.2334.

ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਾਚ ॥

sisupaal baach ||

Speech of the Shishupal:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੀਰ ਬਡੋ ਹਮ ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਇਹ ਕਾ ਜਿਹ ਕੁੰਕਮ ਭਾਲਿ ਚੜਾਯੋ ॥

beer baddo ham so taj kai ieh kaa jeh ku(n)kam bhaal chaRaayo ||

ਗੋਕੁਲ ਗਾਉ ਕੇ ਬੀਚ ਸਦਾ ਇਨਿ ਗੁਆਰਨ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗੋਰਸੁ ਖਾਯੋ ॥

gokul gaau ke beech sadhaa in guaaran so mil goras khaayo ||

Who is he, on whose forehead the frontal mark of saffron has been applied, leaving aside a great warrior like me? He has, living in Gokul village only among the milkmaids, eaten and drunk their curd and milk

ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਡਰੁ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਗਯੋ ਦੁਆਰਵਤੀ ਭਜਿ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ॥

aaur suno ddar satran ke gayo dhuaaravatee bhaj praan bachaayo ||

He is the same, who had escaped because of the fear of the enemy and

gone to Dwarka

ਐਸੇ ਸੁਨਾਇ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਅਰੁ ਕੋਪਹਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਭਰਿ ਆਯੋ ॥੨੩੩੫॥

aaise sunai kahee bateeyaa ar kopeh so at hee bhar aayo ||2335||

All this was uttered by Shishupal in great anger.2335.

ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਸਿਸਪਾਲੁ ਤਬੈ ਸੁ ਸੁਨਾਇ ਸਭਾ ਸਭ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢੈ ਕੈ ॥

bolat bhayo sisapaal tabai su sunai sabhaa sabh krodh baddai kai ||

In his fury, Shishupal said all this within the hearing of whole court and got up, taking in his hand a huge mace, getting enraged

ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਸੁ ਗਰਿਸਟਿ ਗਦਾ ਕਰਿ ਭੀਤਰ ਲੈ ਕੈ ॥

kop bhariyo uTh Thaaddo bhayo su garisaT gadhaa kar bheetar lai kai ||

He, causing both his eyes to dance and calling bad names, said to Krishna

ਗੂਜਰ ਹੁਇ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਾਵਤ ਗਾਰੀ ਦਈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ ॥

goojar hui jadhurai kahaavat gaaree dhiee dhouoo nain nachai kai ||

“Being only a Gujjar (milkman), on what basis you call yourself the king of Yadavas?

ਸੋ ਸੁਨਿ ਫੂਫੀ ਕੇ ਬੈਨ ਚਿਤਾਰਿ ਰਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਜੂ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੩੩੬॥

so sun foofee ke bain chitaar rahiyo biraj naik joo chup havai kai ||2336||

” Krishna saw all this and kept seated silently in view of the promise made

to his aunt.2336.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਫੂਫੀ ਬਚਨ ਚਿਤਿ ਹਰਿ ਧਰਿਯੋ ॥

foofee bachan chit har dhariyo ||

ਸਤ ਗਾਰਨਿ ਲੌ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਭਰਿਯੋ ॥

sat gaaran lau krodh na bhariyo ||

Remembering the promise made to his aunt, Krishna was not filled with anger after listening to one hundred bad named

ਸੋਬ ਠਾਢ ਬਰ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੋ ॥

sob Thaadd bar traas na keeno ||

ਤਬ ਜਦੁਬੀਰ ਚਕ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥੨੩੩੭॥

tab jadhubeer chakr kar leeno ||2337||

Upto one hundred, he was not deterred in any way, but on reaching upto

one hundred, Krishna caught his discus in his hand.2337.

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥

kaanreh joo baach ||

Speech of Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਲੈ ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢ ਸੁ ਯੌ ਤਿਹ ਸੋ ਰਿਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥

lai kar chakr bhayo uTh Thaadd su yau teh so ris baat kahee ||

ਫੁਨਿ ਫੂਫੀ ਕੇ ਬੈਨ ਚਿਤੈ ਅਬ ਲਉ ਤੁਹਿ ਨਾਸ ਕੀਯੋ ਨਹੀ ਮੋਨ ਗਹੀ ॥

fun foofee ke bain chitai ab lau tuh naas keeyo nahee mon gahee ||

Krishna stood up, taking his discus in his hand and getting infuriated he said, “Remembering the words of my aunt, I have not killed you till now and kept silent

ਸਤਿ ਗਾਰਨਿ ਤੇ ਬਢ ਏਕ ਹੀ ਤੁਹਿ ਜਾਨਤ ਆਪਨੀ ਮ੍ਰਿਤ ਚਹੀ ॥

sat gaaran te badd ek hee tuh jaanat aapanee mirat chahee ||

“If you uttered any more bad name above one hundred, then think that you

hve called your death yourself

ਪਿਖ ਹੈ ਸਭ ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਇਹ ਠਾ ਅਬ ਹਉ ਹੀ ਨ ਹ੍ਵੈ ਹਉ ਕਿ ਤੂਹੀ ਨਹੀ ॥੨੩੩੮॥

pikh hai sabh bhoop jite ieh Thaa ab hau hee na havai hau k toohee nahee ||2338||

All these kings will see here that either I shall not survive or you will not survive.”2338.

ਸਿਸਪਾਲ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥

sisapaal baach kaanreh so ||

Speech of Shishupal addressed to Krishna:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੋਪ ਕੈ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

kop kai utar dhet bhayo ieh bhaat suniyo jab hee abhimaanee ||

ਤੇਰੇ ਕਹੇ ਮਰਿ ਹਉ ਅਰੇ ਗੂਜਰ ਇਉ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥

tere kahe mar hau are goojar iau mukh te tin baat bakhaanee ||

When that egoist heard this, he said in anger, “O Gujar! (milkman), shall I

die by only your words of killing?

ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੁ ਪੈ ਐਸੀ ਸਭਾ ਹੂ ਮੈ ਜੁਝਬ ਮ੍ਰਿਤ ਹੀ ਹੈ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥

aaur kahaa ju pai aaisee sabhaa hoo mai joojhab mirat hee hai nijakaanee ||

It appears that your death has come very near in the court

ਤਉ ਅਰੇ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਨ ਮੈ ਚਲਿਹੈ ਜਗ ਮੈ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਕਹਾਨੀ ॥੨੩੩੯॥

tau are bedh puraanan mai chalihai jag mai jug chaar kahaanee ||2339||

This story will also continue to be told in all the four ages in Vedas and Puranas.2339.

ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਚਮਕਾਇ ਕੈ ਚਕ੍ਰਹਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿ ਡਰੋਗੋ ॥

kaa bhayo jo chamakai kai chakreh aaise kahiyo tuh maar ddarogo ||

ਗੂਜਰ ਤੋ ਤੇ ਹਉ ਛਤ੍ਰੀ ਕਹਾਇ ਕੈ ਐਸੀ ਸਭਾ ਹੂ ਕੇ ਬੀਚ ਟਰੋਗੋ ॥

goojar to te hau chhatree kahai kai aaisee sabhaa hoo ke beech Tarogo ||

“Glistening your discus, you are threatening to kill me, shall I became afraid by this? Being called a Kshatriya, shall I become afraid in this court

from a Gujjar like you?

ਮਾਤ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਅਰੁ ਤਾਤ ਕੀ ਸਉਹ ਰੇ ਤੁਹਿ ਮਰਿ ਹੋ ਨਹਿ ਆਪ ਮਰੋਗੋ ॥

maat su bhraat ar taat kee sauh re tuh mar ho neh aap marogo ||

ਕ੍ਰੋਧ ਰੁਕਮਨਿ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਹਰਿ ਤੋ ਸੰਗ ਆਜ ਨਿਦਾਨ ਕਰੋਗੋ ॥੨੩੪੦॥

krodh rukaman ko dhar kai har to sa(n)g aaj nidhaan karogo ||2340||

"I swear by my parents and brother I shall not die today, but shall kill you and I shall today avenge you on account of Rukmi."2340.

ਕੋਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਯੋ ਤਬ ਸ੍ਯਾਮ ਜਬ ਏ ਬਤੀਯਾ ਸਿਸੁਪਾਲਹਿ ਭਾਖੀ ॥

kop pracha(n)dd keeyo tab sayaam jab e bateeyaa sisupaaleh bhaakhee ||

ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਜੜ ਚਾਹਤ ਮ੍ਰਿਤ ਕੀਯੋ ਸਭ ਲੋਗਨਿ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ ॥

kaanreh kahiyo jaR chaahat mirat keeyo sabh logan sooraj saakhee ||

When Shishupal said this, then Krishna became greatly enraged and said,

“O fool! this whole court and the sun are a witness that you want death,

ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਲੈ ਕਰ ਭੀਤਰ ਕੂਦਿ ਸਭਾ ਸਭ ਹੀ ਸੋਊ ਨਾਖੀ ॥

chakr sudharasan lai kar bheetar koodh sabhaa sabh hee souoo naakhee ||

ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਅਭਿਲਾਖੀ ॥੨੩੪੧॥

dhaavat bhayo kab sayaam kahai su bhayo teh ke badh ko abhilaakhee ||2341||

“Krishna took the discus in his hand and jumped and advanced forward in order to kill Shishupal.2341.

ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਜੂ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਸੋਊ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥

dhaavat bhayo biraj naik joo it te ut te souoo saamuhe aayo ||

On this side Krishna advanced forward and from that side Shishupal came in front of him

ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਕਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥

ros baddai ghano chit mai tak kai teh satr ko chakr chalaayo ||

Getting extremely angry, Krishna discharged his discus towards the

enemy

ਜਾਇ ਲਗਿਯੋ ਤਿਹ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਕਟਿ ਦੇਤ ਭਯੋ ਛੁਟਿ ਭੂ ਪਰ ਆਯੋ ॥

jai lagiyo teh ka(n)Th bikhai kaT dhet bhayo chhuT bhoo par aayo ||

ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਦਿਵ ਤੇ ਰਵਿ ਕੋ ਮਨੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੩੪੨॥

eiau upamaa upajee jeea mai dhiv te rav ko mano maar giraayo ||2342||

The discus hit the throat of Shishupal, his head was chopped and it fell on the ground like the sun being killed had been thrown on the earth.2342.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਜਸੂ ਜਗਯ ਕਰਿ ਸਿਸਪਾਲ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare raajasoo jagay kar sisapaal badheh dhiaai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Killing of Shishupal” in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਛਿਮਾਪਨ ਕਰਤ ਭਏ ॥

ath kaanreh joo kop raajaa judhisaTar chhimaapan karat bhe ||

Now begins the description of Krishna getting infuriated and Yudhistar

asking for forgiveness.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਟ ਕੈ ਸੀਸ ਦਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਕੋ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਦੋਊ ਨੈਨ ਨਚਾਵੈ ॥

kaaT kai sees dhayo sisupaal ko kop bhariyo dhouoo nain nachaavai ||

ਕਉਨ ਬਲੀ ਇਹ ਬੀਚ ਸਭਾ ਹੂ ਕੇ ਹੈ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥

kaun balee ieh beech sabhaa hoo ke hai ham so souoo judh machaavai ||

After chopping the head of Shishupal, and getting enraged, Krishna made his eyes dance and said, “Is there anyone so mighty, who can fight with me

ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਰਹੇ ਚੁਪ ਹੋਇ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਆਵੈ ॥

paarath bheem te aadhik beer rahe chup hoi at hee ddar aavai ||

The heroes like Arjuna and Bhima, sat silently with fear

ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ ਸਰੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਸਯਾਮ ਕਬੀਸਰ ਪੈ ਬਲਿ ਜਾਵੈ ॥੨੩੪੩॥

su(n)dhar aaise saroop ke uoopar sayaam kabeesar pai bal jaavai ||2343||

The poet Shyam says that the poets are a sacrifice to his most charming

figure.2343.

ਜੋਤਿ ਜਿਤੀ ਅਰਿ ਭੀਤਰ ਥੀ ਸੁ ਸਬੈ ਮੁਖ ਸਯਾਮ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨੀ ॥

jot jitee ar bheetar thee su sabai mukh sayaam ke beech samaanee ||

ਬੋਲ ਸਕੈ ਨ ਰਹੇ ਚੁਪ ਹੁਇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਬਡੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

bol sakai na rahe chup hui kab sayaam kahai ju badde abhimaanee ||

Whatever power was there in Shishupal, the same got merged in the face of Krishna, many proud warriors there sat silently,

ਬਾਕੋ ਬਲੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹਨਿਯੋ ਤਿਹ ਕੀ ਹੁਤੀ ਚੰਦ੍ਰਵਤੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥

baako balee sisupaal haniyo teh kee hutee cha(n)dhravatee rajadhaanee ||

Shishupal, the very powerful man of Chanderi had been killed by Krishna

ਯਾ ਸਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ਬੀਯੋ ਜਗਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨੀ ॥੨੩੪੪॥

yaa sam aaur na kouoo beeyo jag sree jadhubeer sahee prabh jaanee ||2344||

Everybody agreed that there was no one so mighty as Krishna in the

world.2344.

ਏਕ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਬਡੋ ਭਟ ਜਾਹਿ ਬਲੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਸੋ ਘਾਯੋ ॥

ek kahai jadhurai baddo bhaT jaeh balee sisupaal so ghaayo ||

ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਸੂਰਜ ਤੇ ਜਮ ਤੇ ਹੁਤੋ ਜਾਤ ਨ ਸੋ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਯੋ ॥

ei(n)dhr te sooraj te jam te huto jaat na so jamalok paThaayo ||

Everyone said that Krishna was the most powerful hero, who had killed the mighty warrior like Shishupal, who was even unconquerable for Indra, Surya and Yama

ਸੋ ਇਹ ਏਕ ਹੀ ਆਂਖ ਕੇ ਫੋਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥

so ieh ek hee aa(n)kh ke for ke bheetar maar dhayo jeea aayo ||

ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥੨੩੪੫॥

chaudheh lokan ko karataa kar sree birajanaath sahee Thaharaayo ||2345||

He had killed that enemy in the winking of an eye and the same Krishna is

the creator of all the fourteen worlds.2345.

ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਧਨ ਸੰਤ ਇਹੈ ਜੀਅ ਜਾਨਿਯੋ ॥

chaudheh lokan ko karataa ieh saadhan sa(n)t ihai jeea jaaniyo ||

Krishna is the Lord of all the fourteen worlds, all the saints accept this

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕੀਏ ਸਭ ਯਾਹੀ ਕੇ ਬੇਦਨ ਤੇ ਗੁਨ ਜਾਨਿ ਬਖਾਨਿਯੋ ॥

dhev adhev ke'ee sabh yaahee ke bedhan te gun jaan bakhaaniyo ||

The gods and others are all created by him and the Vedas also describe His attributes

ਬੀਰਨ ਬੀਰ ਬਡੋਈ ਲਖਿਯੋ ਹਰਿ ਭੂਪਨ ਭੂਪਨ ਤੇ ਖੁਨਸਾਨਿਯੋ ॥

beeran beer baddoiee lakhiyo har bhoopan bhoopan te khunasaaniyo ||

ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਸ੍ਯਾਮ ਸਹੀ ਕਰਿ ਕਾਲ ਪਛਾਨਿਯੋ ॥੨੩੪੬॥

aaur jite ar Thaadde hute tin sayaam sahee kar kaal pachhaaniyo ||2346||

Krishna who also gets enraged on the kings, was considered the mighty hero amongst the warriors and all the enemies recognised him, in reality,

as the manifestation of Death.2346.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਠਾਢਿ ਤਹਾ ਕਰ ਬੀਚ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਲੀਏ ॥

sree biraj naik Thaadd tahaa kar beech sudharasan chakr le'ee ||

Krishna was standing there, holding his discus in his hand

ਬਹੁ ਰੋਸ ਠਨੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਿਯੋ ਅਰਿ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਹੈ ਨ ਹੀਏ ॥

bahu ros Thane at krodh bhariyo ar aan ko aanat hai na he'ee ||

He was extremely angry and in that state of enragement, he did not remember any other enemy

ਤਿਹ ਠਉਰ ਸਭਾ ਹੂ ਮੈ ਗਾਜਤ ਭਯੋ ਸਭ ਕਾਲਹਿ ਕੋ ਮਨੋ ਭੇਖ ਕੀਏ ॥

teh Thaur sabhaa hoo mai gaajat bhayo sabh kaaleh ko mano bhekh ke'ee ||

He, as manifestation of Death, was thundering in the Court

ਜਿਹ ਦੇਖਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਅਰਿ ਵਾ ਬਹੁ ਸੰਤ ਨਿਹਾਰ ਕੇ ਰੂਪ ਜੀਏ ॥੨੩੪੭॥

jeh dhekhat praan tajai ar vaa bahu sa(n)t nihaar ke roop je'ee ||2347||

He was such a one, seeing whom, the enemies embrace death and the

saints, on seeing him, were resuscitated.2347.

ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

nirap judhisaTar baach kaanreh joo so ||

Speech of the king Yudhishtra:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਪ ਹੀ ਭੂਪ ਕਹੀ ਉਠ ਕੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਦੋਊ ਪ੍ਰਭ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰੋ ॥

aap hee bhoop kahee uTh kai kar jor dhouoo prabh krodh nivaaro ||

ਥੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਡੋ ਖਲ ਸੋ ਤੁਮ ਚਕ੍ਰਹਿ ਲੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥

tho sisupaal baddo khal so tum chakreh lai chhin maeh sa(n)ghaaro ||

The king Yudhishtra said with folded hands, “O Lord! forsake anger, Shishupal was a great tyrant, you have performed a noble task by killing him

ਯੌ ਕਹਿ ਪਾਇ ਰਹਿਯੋ ਗਹਿ ਕੈ ਦੁਹੂ ਆਪਨੇ ਨੈਨਨ ਤੇ ਜਲੁ ਢਾਰੋ ॥

yau keh pai rahiyo geh kai dhuhoo aapane nainan te jal ddaaro ||

Saying this, the king, caught both the feet of Krishna and the tears rolled

down his eyes

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜੋ ਤੁਮ ਰੋਸ ਕਰੋ ਤੋ ਕਹਾ ਤੁਮ ਸੋ ਬਸੁ ਹੈਬ ਹਮਾਰੋ ॥੨੩੪੮॥

kaanreh joo jo tum ros karo to kahaa tum so bas haib hamaaro ||2348||

He said, “O Krishna! if you get angry, what control can we have over it?”2348.

ਦਾਸ ਕਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰ ਕੈ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

dhaas kahai binatee kar jor kai sayaam bhanai har joo sun leejai ||

“O Lord! this servant of yours is requesting you with folded hands, kindly listen to it

ਕੋਪ ਚਿਤੇ ਤੁਮਰੇ ਮਰੀਐ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਹੇਰਤ ਹੀ ਪਲ ਜੀਜੈ ॥

kop chite tumare mareeaai su kirapaa kar herat hee pal jeejai ||

If you get angry, we shall feel ourselves like dead, therefore kindly remain

gracious

ਆਨੰਦ ਕੈ ਚਿਤਿ ਬੈਠੋ ਸਭਾ ਮਹਿ ਦੇਖਹੁ ਜਗਜ ਕੇ ਹੇਤੁ ਪਤੀਜੈ ॥

aana(n)dh kai chit baiTho sabhaa meh dhekhahu jagay ke het pateejai ||

Kindly sit in the court blissfully and supervise the Yajna

ਹਉ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭੁ ਜੂ ਪੁਨਿ ਕੋਪ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥੨੩੪੯॥

hau prabh jaan karo binatee prabh joo pun kop chhimaapan keejai ||2349||

O Lord! I am requesting you to kindly end your anger and to forgive us.”2349.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬੈਠਾਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਬਹੁ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਭੂਪ ॥

baiThaayo jadhurai ko bahu binatee kar bhoop ||

ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਿਹ ਬਨੇ ਬਨਿਯੋ ਸੁ ਮੈਨ ਸਰੂਪ ॥੨੩੫੦॥

ka(n)jan se dhirag jeh bane baniyo su main saroop ||2350||

The king Yudhistar requesting most humbly caused the king of Yadavas to sit and now his eyes looked splendid like lotus and figure elegant like that

of the god of love.2350.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਛਮਾਪਨ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare kaanreh joo ko kop raajaa judhisaTar chhamaapan karat bhe dhiaai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Askiing the enraged Krishna for forgiveness by Yudhistar” in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਰਾਜਸੂਅ ਜਗ ਕਰਤ ਭਏ ॥

ath raajaa judhisaTar raajasooa jag karat bhe ||

Now begins the description of the performance of the Rajsui Yajna by the

king Yudhistar

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸਉਪੀ ਹੈ ਸੇਵ ਹੀ ਪਾਰਥ ਕਉ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਕੀ ਜੋ ਪੈ ਨੀਕੀ ਕਰੈ ॥

saupee hai sev hee paarath kau dhij lokan kee jo pai neekee karai ||

The task of serving the Brahmins was given to Arjuna

ਅਰੁ ਪੂਜ ਕਰੈ ਦੋਊ ਮਾਦ੍ਰੀ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਰਿਖੀਨ ਕੀ ਆਨੰਦ ਚਿਤਿ ਧਰੈ ॥

ar pooj karai dhouoo maadhree ke putr rikheen kee aana(n)dh chit dharai ||

The sons of Maduri, Nakul and Sahdev, were delightfully serving the sages

ਭਯੋ ਭੀਮ ਰਸੋਈਆ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਧਾਮ ਪੈ ਬਯਾਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੇਦ ਰਰੈ ॥

bhayo bheem rasoieeaa dhrajodhan dhaam pai bayaas te aadhik bedh rarai ||

Bhima became the cook and Duryodhana supervised the domestic affairs

ਕੀਯੋ ਸੂਰ ਕੋ ਬਾਲਕ ਕੈਬੇ ਕੋ ਦਾਨ ਸੁ ਜਾਹੀ ਤੇ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਡਰੈ ॥੨੩੫੧॥

keeyo soor ko baalak kaibe ko dhaan su jaahee te chaudheh lok ddarai ||2351||

Vyas etc. were busy in the recitation of the Vedas and Karan, the son of

Surya, who frightened all the fourteen worlds, was given the task of the bestowal of charities etc.2351.

ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਗਨੇਸ ਮਹੇਸ ਸਦਾ ਉਠ ਕੈ ਜਿਹ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ॥

sooraj cha(n)dh ganes mahes sadhaa uTh kai jeh dhiaan dharai ||

He, on whom always meditate Surya, Chandra, Ganesha and Shiva

ਅਰੁ ਨਾਰਦ ਸੋ ਸੁਕ ਸੋ ਦਿਜ ਬ੍ਯਾਸ ਸੋ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਜਾਪ ਰਰੈ ॥

ar naaradh so suk so dhij bayaas so sayaam bhanai jeh jaap rarai ||

He, whose Name is repeated by Narada, Shukra and Vyasa, the mighty one,

ਜਿਹਾ ਮਾਰ ਦਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਲੀ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਸਭ ਲੋਕੁ ਡਰੈ ॥

jihaa maar dhayo sisupaal balee jeh ke bal te sabh lok ddarai ||

ਅਬ ਬਿਪਨ ਕੇ ਪਗ ਧੋਵਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਐਸੀ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥੨੩੫੨॥

ab bipan ke pag dhovat hai birajanaath binaa aaisee kaun karai ||2352||

Who killed Shishupal and from whom all the world fear, the same Krishna is now washing the feet of Brahmins and who else can perform such a task

except Him.2352.

ਆਹਵ ਕੈ ਸੰਗ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥

aahav kai sa(n)g satran ke tin te kab sayaam bhanai dhan leeno ||

ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਜਿਮ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਹੀ ਤਿਹੀ ਭਾਤਹਿ ਦੀਨੋ ॥

bipran ko jim bedh ke beech likhee bidh hee tihee bhaateh dheeno ||

In the war, fighting with the enemies, the poet Shyam says, these mighty heroes realised the tax and gave gifts in charity according to the Vedic injunctions

ਏਕਨ ਕੋ ਸਨਮਾਨ ਕੀਯੋ ਅਰ ਏਕਨ ਦੈ ਸਭ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥

ekan ko sanamaan keeyo ar ekan dhai sabh saaj naveeno ||

Many people were honoured and many were bestowed new kingdoms

ਭੂਪ ਜੁਧਿਸਟਰ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁ ਸਭੈ ਬਿਧਿ ਜਗਿ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਨੋ ॥੨੩੫੩॥

bhoop judhisaTar taun samai su sabhai bidh jag sa(n)pooran keeno ||2353||

In this way, at that time, the king Yudhisthtar completed the Yajna by all

methods.2353.

ਨ੍ਹਾਨ ਗਯੋ ਸਰਤਾ ਦਯੋ ਦਾਨ ਸੁ ਦੈ ਜਲ ਪੈ ਪੁਰਖਾ ਰਿਝਵਾਏ ॥

nrahaan gayo sarataa dhayo dhaan su dhai jal pai purakhaa rijhavaae ||

Then they went to the river to take a bath and there they pleased their manes by offering the water

ਜਾਚਕ ਥੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਿਤੇ ਧਨ ਦੀਨ ਘਨੋ ਤਿਨ ਕਉ ਸੁ ਅਘਾਏ ॥

jaachak the teh Thaur jite dhan dheen ghano tin kau su aghaae ||

The beggars who were there, they were all satisfied by giving alms

ਪੁਤ੍ਰ ਲਉ ਪੌਤ੍ਰ ਲਉ ਪੈ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਅਨਤੈ ਨਹਿ ਮਾਗਨ ਧਾਏ ॥

putr lau pauatr lau pai tin ke gireh ke anatai neh maagan dhaae ||

They were given so much charity that their sons and grandsons never

begged any more

ਪੂਰਨ ਜਗਿ ਕਰਾਇ ਕੈ ਯੌ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥੨੩੫੪॥

pooran jag karai kai yau sukh pai sabhai mil dderan aae ||2354||

In this way, completing the Yajna, all of them returned to their homes.2354.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬੈ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬਿਖੈ ਆਏ ਭੂਪ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

jabai aapane greh bikhai aae bhoop prabeen ||

ਜਗਜ ਕਾਜ ਬੋਲੇ ਜਿਤੇ ਸਭੈ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੨੩੫੫॥

jagay kaaj bole jite sabhai bidhaa kar dheen ||2355||

When these efficient kings came to their home, then they bade farewell to

all the invitees for the Yajna.2355.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾਨ੍ਹ ਰਹੇ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਤਹਾ ਸੁ ਬਧੂ ਅਪਨੀ ਸਭ ਹੀ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥

kaanreh rahe bahu dhivas tahaa su badhoo apanee sabh hee sa(n)g lai kai ||

Krishna stayed there for a long time with his wife

ਕੰਚਨ ਦੇਹ ਦਿਪੈ ਜਿਨ ਕੀ ਤਿਨ ਮੈਨ ਰਹੇ ਪਿਖਿ ਲਜਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

ka(n)chan dheh dhipai jin kee tin main rahe pikh lajat havai kai ||

Seeing his gold-like body, the god of love felt shy

ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਜੇ ਅਪਨੇ ਸਭ ਆਵਤ ਭੀ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸਿਰਿ ਨਿਐ ਕੈ ॥

bhookhan a(n)g saje apane sabh aavat bhee dhrupatee sir niaai kai ||

ਕੈਸੇ ਬਿਵਾਹਿਓ ਹੈ ਸਜਾਮ ਤੁਮੈ ਸਭ ਮੋਹ ਕਹੋ ਤੁਮੈ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥੨੩੫੬॥

kaise bivaahio hai sayaam tumai sabh moh kaho tumai aana(n)dh kai kai ||2356||

Wearing her ornaments on her limbs Draupadi also came and stayed there

and she asked Krishna and Rukmani about their marriage.2356.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬ ਤਿਨ ਕਉ ਯੌ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਪੂਛਿਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ॥

jab tin kau yau dhropatee poochhiyo prem baddai ||

ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਭ ਹੂ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥੨੩੫੭॥

apanee apanee teh birathaa sabh hoo kahee sunai ||2357||

When Draupadi asked all this affectionately, then everyone related his/her

story.2357.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਗਿ ਨਿਹਾਰਿ ਜੁਧਿਸਟਰ ਕੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕਉਰਨ ਕੋਪ ਬਸਾਯੋ ॥

jag nihaar judhisaTar ko man bheetar kauran kop basaayo ||

ਪੰਡੁ ਕੈ ਪੁਤ੍ਰਨ ਜਗ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਇਨ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ ॥

pa(n)dd kai putran jag keeyo teh te in ko jag mai jas chhaayo ||

Seeing the Yajna of Yudhishtar, Kauravas got angry in their mind and said, “Because of the performance of Yajna by Pandavas, their fame has spread throughout the world

ਐਸੋ ਨ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਹਮਰੋ ਜਸੁ ਹੋਤ ਭਯੋ ਕਹਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥

aaiso na lok bikhai hamaro jas hot bhayo keh sayaam sunaayo ||

ਭੀਖਮ ਤੇ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਤੇ ਸੁ ਨਹੀ ਹਮ ਤੇ ਐਸੋ ਜਗ ਹ੍ਵੈ ਆਯੋ ॥੨੩੫੮॥

bheekham te sut sooraj te su nahee ham te aaiso jag havai aayo ||2358||

We have the mighty heroes like Bhishma and Karan with us, even then we

could not perform such a Yajna and we could not be renowned in the world.”2358.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਰਾਜਸੂਇ ਜਗ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare raajaa judhisaTar raajasooi jag sa(n)poorana(n) ||

End of the description of Rajsui Yajna in Krishnavatara (based on Dasham

Skandh Purana) in Bachittar Natak.

ਜੁਧਿਸਟਰ ਕੋ ਸਭਾ ਬਨਾਇ ਕਥਨੰ ॥

judhisaTar ko sabhaa banai kathana(n) ||

Description of the Construction of the Court-Building by Yudhishtar

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮੈ ਇਕ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਨ ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਸਭਾ ਸੁ ਬਨਾਈ ॥

mai ik dhait huto tin aai kai su(n)dhar ek sabhaa su banaiee ||

There was a demon named Mai

ਲਜਤ ਹੋਇ ਰਹੇ ਅਮਰਾਵਤਿ ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਇਹ ਭੂਮਹਿ ਆਈ ॥

lajat hoi rahe amaraavat aaisee prabhaa ieh bhoomeh aaiee ||

He, on reaching there constructed such a Court-Building, on seeing which

the abode of gods felt shy

ਬੈਠਿ ਬਿਰਾਜਤ ਭੂਪ ਤਹਾ ਜਦੁਬੀਰ ਲੀਏ ਸੰਗ ਚਾਰੋ ਈ ਭਾਈ ॥

baiTh biraajat bhoop tahaa jadhubeer le'ee sa(n)g chaaro iee bhaiee ||

Yudhishtar was seated there alongwith his four brothers and Krihsna,

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਭਹਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮੁਖ ਤੇ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥੨੩੫੯॥

sayaam bhanai teh aabheh kee upamaa mukh te baranee nahee jaiee ||2359||

The poet Shyam says that that elegance was indescribable.2359

ਨੀਰ ਢਰੇ ਕਹੂ ਚਾਦਰ ਛਤਨ ਛੂਟਤ ਹੈ ਕਹੂ ਠਉਰ ਫੁਹਾਰੇ ॥

neer ddare kahoo chaadhar chhatan chhooTat hai kahoo Thaur fuhaare ||

In the Court-construction, somewhere there were fountains of water on the roofs and somewhere the water was flowing

ਮਲ ਭਿਰੈ ਕਹੂ ਮਤ ਕਰੀ ਕਹੂ ਨਾਚਤ ਬੇਸਯਨ ਕੇ ਸੁ ਅਖਾਰੇ ॥

mal bhirai kahoo mat karee kahoo naachat besayan ke su akhaare ||

Somewhere the wrestlers were fighting, and somewhere the intoxicated elephants were clashing among themselves, somewhere the female

dancers were dancing

ਬਾਜ ਲਰੈ ਕਹੂ ਸਾਜ ਸਜੈ ਭਟ ਛਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਡੀਲ ਡਿਲਾਰੇ ॥

baaj larai kahoo saaj sajai bhaT chhaajat hai at ddeel ddilaare ||

Somewhere the horses were colliding and somewhere sturdy and shapely warriors looked splendid

ਰਾਜਤ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਹਾ ਜਿਮ ਤਾਰਨ ਮੈ ਸਸਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥੨੩੬੦॥

raajat sree birajanaath tahaa jim taaran mai sas sayaam uchaare ||2360||

Krishna was there like moon among the stars.2360.

ਜੋਤਿ ਲਸੈ ਕਹੂ ਬਜ੍ਰਨ ਕੀ ਕਹੂ ਲਾਲ ਲਗੇ ਛਬਿ ਮੰਦਿਰ ਪਾਵੈ ॥

jot lasai kahoo bajran kee kahoo laal lage chhab ma(n)dhir paavai ||

Somewhere the splendour of stones and somewhere of jewels was seen

ਨਾਗਨ ਕੋ ਪੁਰ ਲੋਕ ਪੁਰੀ ਸੁਰ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥

naagan ko pur lok puree sur dhekh prabhaa jeh sees nivaavai ||

Seeing the elegance of precious stones, the abodes of gods bowed there heads

ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਜਿਹ ਦੇਖਿ ਚਤੁਰਮੁਖ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਿਵ ਸੋ ਲਲਚਾਵੈ ॥

reejh rahe jeh dhekh chaturamukh her prabhaa siv so lalachaavai ||

Seeing the magnificence of that Court-Building, Brahma was getting

pleased and Shiva was also allured in his mind

ਭੂਮਿ ਜਹਾ ਤਹਾ ਨੀਰ ਸੋ ਲਾਗਤ ਨੀਰ ਜਹਾ ਨਹੀ ਚੀਨਬੋ ਆਵੈ ॥੨੩੬੧॥

bhoom jahaa tahaa neer so laagat neer jahaa nahee cheenabo aavai ||2361||

Where there was earth, there was deception of water there, and somewhere there was water, it could not be ascertained.2361.

ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਸੋ ॥

judhisaTar baach dhrajodhan so ||

Speech of Yudhishtar addressed to Duryodhana:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਐਸੀ ਸਭਾ ਰਚਿ ਕੈ ਸੁ ਜੁਧਿਸਟਰ ਅੰਧ ਕੋ ਬਾਲਕੁ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

aaisee sabhaa rach kai su judhisaTar a(n)dh ko baalak bol paThaayo ||

After the construction of this Court-Building, Yudhistar invited

Duryodhana

ਸੂਰਜ ਕੋ ਸੁਤ ਸੰਗ ਲੀਏ ਅਰੁ ਭੀਖਮ ਮਾਨ ਭਰਿਯੋ ਸੋਊ ਆਯੋ ॥

sooraj ko sut sa(n)g le'ee ar bheekham maan bhariyo souoo aayo ||

He reached there proudly alongwith Bhishma and Karan,

ਭੂਮਿ ਜਹਾ ਹੁਤੀ ਤਾਹਿ ਲਖਿਯੋ ਜਲ ਬਾਰਿ ਹੁਤੋ ਜਹ ਭੂਮਿ ਜਨਾਯੋ ॥

bhoom jahaa hutee taeh lakhiyo jal baar huto jeh bhoom janaayo ||

And he saw water, where there was earth and where there was water, he considered it as earth

ਜਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰਿਯੋ ਜਲ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੩੬੨॥

jai nisa(n)k pariyo jal mai kab sayaam kahai kachh bhedh na paayo ||2362||

In this way, without understanding the mystery, he fell into the water.2362.

ਜਾਇ ਪਰਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਮੈ ਤਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੇ ਪੁਨਿ ਬੂਡ ਗਯੋ ਹੈ ॥

jai pariyo tab hee sar mai tan basatr dhare pun boodd gayo hai ||

He fell down in the tank and with all his clothes, he became drenched

ਬੂਡਤ ਜੋ ਨਿਕਸਿਯੋ ਸੋਊ ਭੂਪਤਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਯੋ ਹੈ ॥

booddat jo nikasiyo souoo bhoopat chit bikhai at kop kayo hai ||

When he came out after getting drowned in water, he became extremely

enraged in his mind

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਕੇ ਹਿਤ ਆਂਖ ਸੋ ਭੀਮਹਿ ਭੇਦ ਦਯੋ ਹੈ ॥

kaanreh joo bhaar utaaran ke hit aa(n)kh so bheemeh bhedh dhayo hai ||

ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਅਰੇ ਅੰਧ ਕੇ ਅੰਧ ਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੩੬੩॥

so ieh bhaat so bol uThio are a(n)dh ke a(n)dh hee putr bhayo hai ||2363||

Then Krishna hinted to Bhima with his eye, who immediately said, “the sons of blind are also blind.”2363.

ਯੌ ਜਬ ਭੀਮ ਹਸਿਯੋ ਤਿਹ ਕਉ ਤੁ ਘਨੋ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਭੂਪ ਰਿਸਾਯੋ ॥

yau jab bheem hasiyo teh kau ta ghano chit bheetar bhoop risaayo ||

When Bhima laughed, saying this, the king (Duryodhana) got extremely

infuriated in his mind

ਮੋ ਕਹੁ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹਸੈ ਅਬ ਹੀ ਬਧ ਯਾ ਕੋ ਕਰੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥

mo kahu pa(n)dd ke putr hasai ab hee badh yaa ko karo jeea aayo ||

“The sons of Pandu are laughing over me, I shall kill Bhima just now.”

ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਰਿਸੇ ਮਨ ਮੈ ਜੜ ਭੀਮ ਭਯੋ ਕਹ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥

bheekham dhron rise man mai jaR bheem bhayo keh sayaam sunaayo ||

ਧਾਮਿ ਗਯੋ ਅਪੁਨੇ ਫਿਰ ਕੈ ਸੁ ਸਭਾ ਇਹ ਭੀਤਰ ਫੇਰਿ ਨ ਆਯੋ ॥੨੩੬੪॥

dhaam gayo apune fir kai su sabhaa ieh bheetar fer na aayo ||2364||

When Bhishma and Karan also got angry, Bhima became fearful and ran away to his home and did not return.2364.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸਭਾ ਦੇਖਿ ਧਾਮਿ ਗਏ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare dhurajodhan sabhaa dhekh dhaam ge dhayai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Duryodhana went back to his home after

seeing the Court-Building" in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਦੈਤ ਬਕਤ੍ਰ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ath dhait bakatr judh kathana(n) ||

Now begins the description of fighting with the demon Bakatra

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਉਤ ਕੋਪਿ ਦੁਰਜੋਧਨ ਧਾਮਿ ਗਯੋ ਇਤ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਇਹ ਕੋਪੁ ਬਸਾਯੋ ॥

aut kop dhurajodhan dhaam gayo it dhait huto ieh kop basaayo ||

ਕਾਨ੍ਹ ਹਤਿਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹੁਤੋ ਮੇਰੋ ਮਿਤ੍ਰ ਮਰਿਓ ਨ ਰਤੀ ਸੁਕਚਾਯੋ ॥

kaanreh hatiyo sisupaal huto mero mitr mario na ratee sukachaayo ||

On that side Duryodhana went away and on this side a demon thinking this

became angry that Krishna had killed his friend Shishupal fearlessly

ਲੈ ਸਿਵ ਤੇ ਬਰ ਹਉ ਇਹ ਕੋ ਬਧੁ ਜਾਇ ਕਰੋ ਜੀਅ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥

lai siv te bar hau ieh ko badh jai karo jeea bheetar aayo ||

ਧਾਇ ਕਿਦਾਰ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਿਓ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥੨੩੬੫॥

dhai kidhaar kee or chalio kab sayaam ihai chit mai Thaharaayo ||2365||

He thought that he could kill Krishna after obtaining a boon from Shiva and thinking about it, he started for Kedar.2365.

ਬਦ੍ਰੀ ਕਿਦਾਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਕੈ ਸੇਵ ਕਰੀ ਮਹਾਰੁਦ੍ਰ ਰਿਝਾਯੋ ॥

badhree kidhaar ke bheetar jai kai sev karee mahaarudhr rijhaayo ||

ਲੈ ਕੈ ਬਿਵਾਨ ਚਲਿਓ ਉਤ ਤੇ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧੁ ਕੋ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥

lai kai bivaan chalio ut te jab hee har ke badh ko bar paayo ||

He went to Badri-Kedarnath, where he, through great austerities, pleased the great Shiva and when he obtained the boon of killing Krishna, he mounted the air-vehicle and went

ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹੂ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਇ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

dhavaiaaravatee hoo ke bheetar aai kai kaanreh ke putr so judh machaayo

||

On coming to Dwarka, he began the fighting with the son of Krishna

ਸੋ ਸੁਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਦਾ ਲੈ ਕੈ ਭੂਪ ਤੇ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੩੬੬॥

so sun sayaam bidhaa lai kai bhoop te sayaam bhanai teh Thaur sidhaayo ||2366||

When Krishna heared this, he bade farewell to king Yudhishtar and went there.2366.

ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹੂ ਕੇ ਬੀਚ ਜਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਗਯੋ ਤਉ ਸੋਊ ਸਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

dhavaiaaravatee hoo ke beech jabai har joo gayo tau souoo satr nihaariyo ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕਉ ਲਰੁ ਰੇ ਹਮ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

sayaam bhanai tab hee teh kau lar re ham so birajanaath uchaariyo ||

When Krishna reached Dwarka, he saw the enemy and challenging him

asked him to come forward for fighting with him

ਯੌ ਸੁਨਿ ਵਾ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਕੋ ਕਸਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

yau sun vaa bateeyaa har ko kas kaan pramaan lau baan prahaariyo ||

ਮਾਨੋ ਤਚੀ ਅਤਿ ਪਾਵਕ ਊਪਰ ਕਾਹੂ ਬੁਝਾਇਬੇ ਕੋ ਘ੍ਰਿਤ ਡਾਰਿਯੋ ॥੨੩੬੭॥

maano tachee at paavak uoopar kaahoo bujhaibe ko ghirat ddaariyo ||2367||

Listening to the words of Krishna, he pulled his bow upto his ear and struck the blow with this arrow like putting ghee for extinguishing the fire.2367.

ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਅਰਿ ਬਾਨ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸਯੰਦਨ ਵਾਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਧਵਾਯੋ ॥

maarat bhayo ar baan jabai har saya(n)dhan vaahee kee or dhavaayo ||

When the enemy was discharging his arrow, Krishna caused his chariot to be driven towards him

ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਤੇ ਅਰਿ ਸੋ ਇਤ ਤੇ ਏਊ ਗੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥

aavat bhayo ut te ar so it te euoo ge mil kai ran paayo ||

From that side, the enemy was coming and from this side he went to

collide with him

ਸ੍ਯੰਦਨ ਹੂ ਬਲਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਢਾਹਿ ਦਯੋ ਕਬਿ ਯੌ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥

saya(n)dhan hoo bal kai sa(n)g saya(n)dhan ddaeh dhayo kab yau jas gaayo ||

ਜਿਉ ਸਹਬਾਜ ਮਨੋ ਚਕਵਾ ਸੰਗ ਏਕ ਧਕਾ ਹੂ ਕੇ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੩੬੮॥

jiau sahabaaj mano chakavaa sa(n)g ek dhakaa hoo ke maar giraayo ||2368||

With the strength of his chariot, he caused his chariot to fall down like a falcon knocking down the partridge with one blow.2368.

ਰਥ ਤੋਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਨੰਦਗ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਟਿ ਗ੍ਰੀਵ ਗਿਰਾਈ ॥

rath tor kai satr kee na(n)dhag so kab sayaam kahai kaT greev giraiee ||

He cut down the chariot of his enemy with his dagger and then severing

his neck knocked it down

ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੈਨ ਹੁਤੀ ਸੁ ਭਲੇ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਈ ॥

aaur jitee teh ke sa(n)g sain hutee su bhale jamalok paThaiee ||

He also despatched his army that was there to the abode of Yama

ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ਹਰਿ ਠਾਢੋ ਰਹਿਯੋ ਰਨਿ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥

ros bhariyo har Thaaddo rahiyo ran so upamaa kab sayaam sunaiee ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਚਉਦਹੂ ਲੋਕ ਮੈ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਬਡੀ ਯੌ ਸੁ ਬਡਾਈ ॥੨੩੬੯॥

sree birajanaik chaudhahoo lok mai paavat bhayo baddee yau su baddaiee ||2369||

Krishna stood in the battlefield filled with ire and in this way, his fame

spread in all the fourteen worlds.2369.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੰਤਬਕ੍ਰ ਤਬ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

dha(n)tabakr tab chit mai at hee kop baddai ||

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਜਹ ਠਾਢੋ ਹੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਿਓ ਜਾਇ ॥੨੩੭੦॥

sree jadhupat jeh Thaaddo ho teh hee pahuchio jai ||2370||

Then, getting enraged, the demon Bakatra reached there where Krishna

was standing.2370.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਤਿਨ ਆਇ ਆਯੋਧਨ ਬੀਚ ਹਕਾਰਿਯੋ ॥

sree biraj naik kau jab hee tin aai aayodhan beech hakaariyo ||

ਹਉ ਮਰਿਹਉ ਨਹੀ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਤਾਹਿ ਸੁ ਜਿਉ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਲੀ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

hau marihau nahee yau kahiyo taeh su jiau sisupaal balee tuh maariyo ||

He challenged Krishna again in the war-arena and said, “The way in which you have killed the brave Shishupal, I shall not die like that

ਐਸੇ ਸੁਨਿਯੋ ਜਬ ਸਯਾਮ ਜੂ ਬੈਨ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਪੁਨਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

aaise suniyo jab sayaam joo bain tabai har joo pun baan sa(n)bhaariyo ||

ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰਥ ਤੇ ਫੁਨਿ ਮੂਰਛ ਕੈ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥੨੩੭੧॥

satr ko sayaam bhanai rath te fun moorachh kai kar bhoo par ddaariyo ||2371||

Hearing this, Krishna held his arrow in his hand and made the enemy

unconscious and knocked him down on the earth.2371.

ਲੈ ਸੁਧਿ ਹ੍ਵੈ ਸੋਊ ਲੋਪ ਗਯੋ ਫਿਰਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਰਨ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥

lai sudh havai souoo lop gayo fir kop bhariyo ran bheetar aayo ||

ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਬਾਪ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕਉ ਕਟਿ ਮਾਯਾ ਕੋ ਕੈ ਇਕ ਮੂੰਡ ਦਿਖਾਯੋ ॥

kaanreh ke baap ko kaanreh hee kau kaT maayaa ko kai ik moo(n)dd dhikhaayo ||

When the demon Bakatra regained consciousness, he disappeared and then, filled with anger, under the impact of maya, he cut the head of Krishna’s father and showed it to him

ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਘਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਤਬੈ ਅਰੁ ਨੈਨ ਦੁਹੂਨ ਤੇ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥

kop keeyo ghan sayaam tabai ar nain dhuhoon te neer bahaayo ||

Krishna was extremely infuriated and the tears flowed out of his eyes

ਹਾਥ ਪੈ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਲੈ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੩੭੨॥

haath pai chakr sudharasan lai ar ko sir kaaT kai bhoom giraayo ||2372||

Now he took his discus in his hand and cutting the head of the enemy made it fall on the ground.2372.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

eit sree dhasam saka(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the

kirasanaavataare dha(n)t bakatr dhait badheh dhiaai sa(n)poorana(n) ||

End of the chapter entitled “Killing of the demon Bakatra.”

ਅਥ ਬੈਦੂਰਥ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ath baidhoorath dhait badh kathana(n) ||

Now beings the description of the killing of the demon Vidurath

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾਹਿ ਸਿਵਾਦਿਕ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਮਿਓ ਸੁ ਸਦਾ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

jaeh sivaadhik braham nimio su sadhaa apane chit beech bichaariyo ||

ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ਕਬ ਹੀ ਕਿਰਪਾ ਨਿਧਿ ਰੂਪ ਦਿਖਾਰਿਯੋ ॥

sayaam bhanai teh kau tab hee kab hee kirapaa nidh roop dhikhaariyo ||

Those who have remembered in their mind the creator of Brahma, Shiva

etc. that Lord, the ocean of mercy appeared before them immediately

ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ਅਉ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ ਇਹੈ ਚਹੂੰ ਬੇਦਨ ਭੇਦ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

ra(n)g na roop aau raag na rekh ihai chahoo(n) bedhan bhedh uchaariyo ||

He, who has no form, no colour and no dimension and whose mystery has been uttered by all the four Vedas

ਤਾ ਧਰਿ ਮੂਰਤਿ ਜੁਧ ਬਿਖੈ ਇਹ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਬੀਚ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥੨੩੭੩॥

taa dhar moorat judh bikhai ieh sayaam bhanai ran beech sa(n)ghaariyo ||2373||

The same manifesting himself, is busy in killing in the battlefield.2373.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੋਪ ਜਬ ਸਤ੍ਰ ਦ੍ਵੈ ਰਨ ਮੈ ਦਏ ਖਪਾਇ ॥

kirasan kop jab satr dhavai ran mai dhe khapai ||

ਤੀਸਰ ਜੋ ਜੀਵਤ ਬਚਿਯੋ ਸੋ ਤਹ ਪਹੁਚਿਯੋ ਆਇ ॥੨੩੭੪॥

teesar jo jeevat bachiyo so teh pahuchiyo aai ||2374||

When Krishna, in his ire, killed two enemies in the fighting and the third

one who survived, he also came in the battlefield.2374.

ਦਾਤਨ ਸੋ ਦੋਊ ਹੋਠ ਕਟਿ ਦੋਊ ਨਚਾਵਤ ਨੈਨ ॥

dhaatan so dhouoo hoTh kaT dhouoo nachaavat nain ||

ਤਬ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਸੋ ਕਹੇ ਕਹਿਤ ਸਜਾਮ ਏ ਬੈਨ ॥੨੩੭੫॥

tab haladhar teh so kahe kahit sayaam e bain ||2375||

Cutting both his lips with his teeth and dancing both his eyes, Balram said

this to him,2375

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਿਉ ਜੜ ਜੁਧ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਸੇ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਖਪਾਏ ॥

kiau jaR judh karai har siau madh keeTabh se jeh satr khapaae ||

“O fool! He, who killed the demons Madhu and Kaitabh

ਰਾਵਨ ਸੇ ਹਰਿਨਾਖਸ ਸੇ ਹਰਿਨਾਛ ਹੂ ਸੇ ਜਗਿ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਏ ॥

raavan se harinaakhas se harinaachh hoo se jag jaan na paae ||

He, who finished Ravana, Hirannyakashipu,

ਕੰਸਹਿ ਸੇ ਅਰੁ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਸੰਗ ਦੇਸਨ ਦੇਸਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥

ka(n)seh se ar sa(n)dh jaraa sa(n)g dhesan dhesan ke nirap aae ||

He killed Kansa, Jarasandh and the kings of various countries, why are you fighting with Him?

ਤੈ ਰੇ ਕਹਾ ਅਰੇ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੨੩੭੬॥

tai re kahaa are so chhin mai ieh sayaam bhanai jamalok paThaae ||2376||

You are nothing, He was despatched very great enemies to the abode of

Yama.2376.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

sree bijanaath tabai teh so kab sayaam kahai ieh bhaat uchaariyo ||

Then Krishna said this to him, “I killed Bakasura and Aghasura

ਮੈ ਬਕ ਬੀਰ ਅਘਾਸੁਰ ਮਾਰਿ ਸੁ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥

mai bak beer aghaasur maar su kesan te geh ka(n)s pachhaariyo ||

I knocked down Kansa by catching him from his hair

ਤੇਈ ਛੂਹਨ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਹੂ ਕੀ ਮੈ ਸੁਨਿ ਸੈਨ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿਯੋ ॥

teiee chhoohan sa(n)dh jaraa hoo kee mai sun sain sudhaar bidhaariyo ||

“I destroyed Jarasandh alongwith his twenty-three extralarge military units

ਤੈ ਹਮਰੇ ਬਲ ਅਗ੍ਰਜ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਤੇ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੨੩੭੭॥

tai hamare bal agraj sayaam kahiyo ghan sayaam te kaun bichaariyo

||2377||

Now you may tell me, whom do you think stronger than me?”2377.

ਮੋਹਿ ਡਰਾਵਤ ਹੈ ਕਹਿ ਯੌ ਮੁਹਿ ਕੰਸ ਕੋ ਬੀਰ ਬਕੀ ਬਕ ਮਾਰਿਯੋ ॥

moh ddaraavat hai keh yau muh ka(n)s ko beer bakee bak maariyo ||

ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਹੂ ਕੀ ਸੈਨ ਸਭੈ ਮੋਹਿ ਭਾਖਤ ਹੋ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

sa(n)dh jaraa hoo kee sain sabhai moh bhaakhat ho chhin maeh sa(n)ghaariyo ||

Then he replied, “You are frightening me by saying this that you have killed in an instant Kansa, Bakasura and Jarasandh, the armies of Jarasandh etc.

ਮੋ ਕਉ ਕਹੈ ਬਲੁ ਤੇਰੋ ਅਰੇ ਮੇਰੇ ਪਉਰਖ ਅਗ੍ਰਜ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

mo kau kahai bal tero are mere paurakh agraj kaun bichaariyo ||

“You are asking me that who is more powerful than yourself? This is not the tradition of warriors

ਸੂਰਨ ਕੀ ਇਹ ਰੀਤਿ ਨਹੀ ਹਰਿ ਛਤ੍ਰੀ ਹੈ ਤੂ ਕਿ ਭਯੋ ਭਠਿਆਰਿਯੋ ॥੨੩੭੮॥

sooran kee ieh reet nahee har chhatree hai too k bhayo bhaThiaariyo

||2378||

And O Krishna! are you a Kshatriya or a grain-parcher?2378.

ਆਪਨੇ ਕੋਪ ਕੀ ਪਾਵਕ ਮੈ ਬਲ ਤੇਰੋ ਸਬੈ ਸਮ ਫੂਸ ਜਰੈ ਹੋ ॥

aapane kop kee paavak mai bal tero sabai sam foos jarai ho ||

“I shall burn your anger like the blade of grass in the fire of my rage

ਸ੍ਰਉਨ ਜਿਤੋ ਤੁਹ ਅੰਗਨ ਮੈ ਸੁ ਸਭੈ ਸਮ ਨੀਰਹ ਕੀ ਆਵਟੈ ਹੋ ॥

sraun jito tuh a(n)gan mai su sabhai sam neereh kee aavaTai ho ||

Whatever blood is in you body, I shall destroy it my boiling like water

ਦੇਗਚਾ ਆਪਨੇ ਪਉਰਖ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਚੜੈ ਹੋ ॥

dhegachaa aapane paurakh ko ran mai jab hee kab sayaam chaRai ho ||

ਤਉ ਤੇਰੋ ਅੰਗ ਕੋ ਮਾਸੁ ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਡਾਰ ਕੈ ਆਛੈ ਪਕੈ ਹੋ ॥੨੩੭੯॥

tau tero a(n)g ko maas sabai teh bheetar ddaar kai aachhai pakai ho ||2379||

“When I shall place the vessel of my power on the fire of my rage, then the

flesh of your limbs will be cooked nicely without any care.”2379.

ਐਸੇ ਬਿਬਾਦ ਕੈ ਆਹਵ ਮੈ ਦੋਊ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥

aaise bibaadh kai aahav mai dhouoo krodh bhare at judh machaayo ||

In this way, disputing, both engaged themselves in dreadful fighting in the battlefield

ਬਾਨਨ ਸਿਉ ਦਿਵ ਅਉਰ ਦਿਵਾਕਰਿ ਧੂਰਿ ਉਠੀ ਰਥ ਪਹੀਯਨ ਛਾਯੋ ॥

baanan siau dhiv aaur dhivaakar dhoor uThee rath paheeyan chhaayo ||

The dust arose with the discharge of arrow, which covered all the chariots etc. in order to see the pageant of war.

ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਆਏ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥

kautuk dhekhan kau sas sooraj aae hute tin ma(n)gal gaayo ||

Surya and Chandra and other gods reached singing songs of praise

ਅੰਤ ਨ ਸਜਾਮ ਤੇ ਜੀਤ ਸਕਿਯੋ ਸੋਊ ਅੰਤਹਿ ਕੇ ਫੁਨਿ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੩੮੦॥

a(n)t na sayaam te jeet sakiyo souoo a(n)teh ke fun dhaam sidhaayo ||2380||

The enemy ultimately could not gain victory over Krishna and reached the

abode of Yama.2380.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਨਿਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਗਾਢ ਅਯੋਧਨ ॥

sree birajanaath haniyo ar ko kab sayaam kahai kar gaadd ayodhan ||

In that dreadful fighting, Krishna killed the enemy

ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਕੁਰੂਪ ਪਰਿਯੋ ਧਰਿ ਜੁਧ ਕੀ ਤਉਨ ਸਮੈ ਬਯਦੂਰਥ ਕੋ ਤਨ ॥

havai kai kuroop pariyo dhar judh kee taun samai bayadhoorath ko tan ||

The body of the demon Vidurath god deformed and fell down on the earth

ਸ੍ਰਉਨਤ ਸੰਗ ਭਰਿਯੋ ਪਰਿਯੋ ਦੇਖਿ ਦਯਾ ਉਪਜੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਕੇ ਮਨਿ ॥

sraunat sa(n)g bhariyo pariyo dhekh dhayaa upajee karunaanidh ke man ||

ਛੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਟੇਰ ਕਹਿਯੋ ਦਿਨ ਆਜੁ ਕੇ ਤੈ ਕਰਿਹੋ ਨ ਕਬੈ ਰਨ ॥੨੩੮੧॥

chhor saraasan Ter kahiyo dhin aaj ke tai kariho na kabai ran ||2381||

Seeing his body smeared with blood, Krishna, filled with mercy and apathy, abandoning his bow and arrows said, “Now from today, I shall nor fight.”2381.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਯਦੂਰਥ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਤਮੰ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the

kirasanaavataare bayadhoorath dhait badheh dhiaai samaatama(n) ||

End of the description of the killing of the demon Vidurath in Krihsnavatara

(based on Dasham Skandh Purana) in Bachittar Natak.

ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਜੁ ਤੀਰਥ ਗਵਨ ਕਥਨੰ ॥

balibhadhr joo teerath gavan kathana(n) ||

Description of the pilgrimage of Balram

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤੀਰਥ ਕਰਨ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥

teerath karan balibhadhr sidhaayo ||

ਨੈਮਖ੍ਵੈਰਨ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥

naimakhavairan bheetar aayo ||

Balram reached for pilgrimage at Nemisharan

ਆਇ ਤਹਾ ਨਾਵਨ ਇਨ ਕਯੋ ॥

aai tahaa naavan in kayo ||

ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੨੩੮੨॥

chit ko sok dhoor kar dhayo ||2382||

On coming there he took a bath and relinquished the sorrow of his

mind.2382.

ਤੋਮਰ ॥

tomar ||

TOMAR STANZA

ਰੋਮ ਹਰਖ ਨ ਥੋ ਤਹਾ ਸੋਊ ਆਯੋ ਤਹ ਦਉਰਿ ॥

rom harakh na tho tahaa souoo aayo teh dhaur ||

ਹਲੀ ਮਦਰਾ ਪੀਤ ਥੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਾਹੀ ਠਾਉਰਿ ॥

halee madharaa peet tho kab sayaam taahee Thaaur ||

Romharsh reached there running, where Balram was drinking wine

ਸੋਊ ਆਇ ਠਾਢ ਭਯੋ ਤਹਾ ਜੜ ਯਾਹਿ ਸਿਰ ਨ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ॥

souoo aai Thaadd bhayo tahaa jaR yaeh sir na nivai kai ||

ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਕੁਪਿਯੋ ਕਮਾਨ ਕਰਿ ਲੈ ਮਾਰਿਯੋ ਤਿਹ ਧਾਇ ਕੈ ॥੨੩੮੩॥

balibhadhr kupiyo kamaan kar lai maariyo teh dhai kai ||2383||

On coming there, he stood there with bowed head and Balram coming speedily, taking his bow and arrows in his hands, in great rage, killed

him.2383.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਭ ਰਿਖਿ ਉਠਿ ਠਾਢੇ ਤਬ ਭਏ ॥

sabh rikh uTh Thaadde tab bhe ||

ਆਨੰਦ ਬਿਸਰ ਚਿਤ ਕੇ ਗਏ ॥

aana(n)dh bisar chit ke ge ||

ਇਕ ਰਿਖਿ ਥੋ ਤਿਨਿ ਐਸ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

eik rikh tho tin aais uchaariyo ||

ਬੁਰਾ ਕੀਓ ਹਲਧਰਿ ਦਿਜ ਮਾਰਿਯੋ ॥੨੩੮੪॥

buraa keeo haladhar dhij maariyo ||2384||

Abandoning the peace of their mind, all the sages stood up and one of them said, "O Balram! you have performed a bad act in killing a

Brahmin."2384.

ਤਬ ਹਲਧਰ ਪੁਨਿ ਐਸ ਉਚਰਿਯੋ ॥

tab haladhar pun aais uchariyo ||

ਬੈਠ ਰਹਿਓ ਕਿਉ ਨ ਹਮ ਤੇ ਡਰਿਯੋ ॥

baiTh rahio kiau na ham te ddariyo ||

ਤਬ ਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਚਿਤ ਮੈ ਕੀਯੋ ॥

tab mai krodh chit mai keeyo ||

ਮਾਰਿ ਕਮਾਨ ਸੰਗ ਇਹ ਦੀਯੋ ॥੨੩੮੫॥

maar kamaan sa(n)g ieh dheeyo ||2385||

Then Balram said, "I was sitting here, why was he not frightned of me? Therefore, getting enraged, I killed him, by taking up my bow and

arrows.2385.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪੂਤ ਥੋ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤਿਹ ਨਾਸ ਕਯੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

chhatree ko poot tho kop bhare teh naas kayo binatee sun leejai ||

"I was the son of a Kshatriya and was filled with ire, therefore I destroyed him

ਠਾਢ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਰਿਖਿ ਸੋ ਜੜ ਬੈਠਿ ਰਹਿਓ ਕਹਿਓ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥

Thaadd bhe uTh kai rikh so jaR baiTh rahio kahio saach pateejai ||

" Balram, making this request, stood up and said, "I am telling the truth that this fool sat uselessly near me

ਬਾਤ ਵਹੈ ਕਰੀਐ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰਨ ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਜਗ ਭੀਤਰ ਜੀਜੈ ॥

baat vahai kareeaai sa(n)g chhatran jaa ke ke'ee jag bheetar jeejai ||

Only such a behaviour should be adopted with Kshatriyeas, so that may be able to live in the world

ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਬਧੁ ਤਾ ਕੋ ਕੀਯੋ ਸੁ ਅਬੈ ਮੋਰੀ ਭੂਲ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥੨੩੮੬॥

taahee te mai badh taa ko keeyo su abai moree bhool chhimaapan keejai

||2386||

Therefore I have killed him, but now forgive me for this lapse.”2386.

ਰਿਖ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋ ॥

rikh baach halee so ||

Speech of the sages addressed to Balram:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਮਿਲਿ ਸਭ ਰਿਖਿਨ ਹਲੀ ਸੋ ਭਾਖੀ ॥

mil sabh rikhin halee so bhaakhee ||

ਕਹੈ ਸਜਾਮ ਤਿਹ ਦਿਜ ਕੀ ਸਾਖੀ ॥

kahai sayaam teh dhij kee saakhee ||

ਇਹ ਬਾਲਕ ਥਾਪਿ ਰੋਹ ਹਰੋ ॥

eeh baalak thaap roh haro ||

ਬਹੁਰੋ ਜਾਇ ਤੀਰਥ ਸਭ ਕਰੋ ॥੨੩੮੭॥

bahuro jai teerath sabh karo ||2387||

All the sages, bearing testimony to the killing of the Brahmin, said to Balram, “O boy! now you removing all your anger, go to all the pilgrim-stations for a bath.”2387.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਚਾਰੋ ਈ ਬੇਦ ਮੁਖਾਗ੍ਰਜ ਹੋਇ ਹੈ ਤਾ ਸੁਤ ਕੋ ਬਰੁ ਐਸੋ ਦੀਯੋ ॥

chaaro iee bedh mukhaagraj hoi hai taa sut ko bar aaiso dheeyo ||

He (Balram) gave such a boon to the son of that Brahmin that all the four Vedas be retained in his memory

ਸੋਊ ਐਸੇ ਪੁਰਾਨ ਲਗਿਯੋ ਰਟਨੇ ਮਨੋ ਤਾਤ ਸੋਊ ਤਿਹ ਫੇਰਿ ਜੀਯੋ ॥

souoo aaise puraan lagiyo raTane mano taat souoo teh fer jeeyo ||

He began to recite the Puranas etc. in such a way that a appeared his

father had been resuscritated

ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਕੈ ਸਭ ਹੂ ਰਿਖਿ ਕੇ ਮਨ ਕਉ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਕਉਨ ਬੀਯੋ ॥

chit aana(n)dh kai sabh hoo rikh ke man kau jeh kee sam kaun beeyo ||

ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੇ ਤੀਰਥਨ ਸਯਾਮ ਸੁ ਰਾਮਹਿ ਪੈਡ ਲੀਯੋ ॥੨੩੮੮॥

sir nayai tinai sukh pai ke teerathan sayaam su raameh paidd leeyo ||2388||

Now there was no person blissful like him and in this way bowing his head

and comforting him, the heroic Balram started his pilgrimage.2388.

ਗੰਗਹਿ ਸਿੰਧੁ ਜਹਾ ਮਿਲਿਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਤਹਾ ਚਲਿ ਨ੍ਹਾਯੋ ॥

ga(n)geh si(n)dh jahaa miliyo pirathamai balibhadhr tahaa chal nrahaayo ||

Balram, in the first place, took a bath in the Ganges

ਫੇਰਿ ਤ੍ਰਿਬੈਨੀ ਮੈ ਕੈ ਇਸਨਾਨ ਦੈ ਦਾਨੁ ਬਲੀ ਹਰਿਦੁਆਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥

fer tirabainee mai kai isanaan dhai dhaan balee haridhuaar sidhaayo ||

Then taking a bath at triveni, this her reached Hardwar

ਨ੍ਹਾਇ ਤਹਾ ਪੁਨਿ ਬਦ੍ਰੀ ਕਿਦਾਰ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

nrahai tahaa pun badhree kidhaar gayo at hee man mai sukh paayo ||

Taking his bath there, he went to Badri-Kedarnath comfortable

ਅਉਰ ਗਨੋ ਕਹ ਲਉ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਆਯੋ ॥੨੩੮੯॥

aaur gano keh lau jag ke sabh teerath kai teh Thaureh aayo ||2389||

Now what more should be enumerated? He reached at all the pilgrim-

stations.2389.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਫੇਰਿ ਨੈਮਖ੍ਯਾਰਨ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥

fer naimakhavaiaaran meh aayo ||

ਆਇ ਰਿਖਿਨ ਕਉ ਮਾਥ ਨਿਵਾਯੋ ॥

aai rikhin kau maath nivaayo ||

Then again he came back to Nemisharan and he bowed his head before all the sages

ਤੀਰਥ ਕਹਿਯੋ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕਰੇ ॥

teerath kahiyo mai sabh hee kare ||

ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਜਿਉ ਤੁਮ ਉਚਰੇ ॥੨੩੯੦॥

bidh poorab jiau tum uchare ||2390||

Then he said, “Just as you had said, I have taken bath at all the pilgrim-

stations according to Shastric injunctions.2390.

ਹਲੀ ਬਾਚ ਰਿਖਿਨ ਸੋ ॥

halee baach rikhin so ||

Speech of Balram:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਬ ਆਇਸ ਜੋ ਹੋਇ ਸੁ ਕਰੋ ॥

ab aais jo hoi su karo ||

ਹੇ ਰਿਖਿ ਤੁਮਰੇ ਪਾਇਨ ਪਰੋ ॥

he rikh tumare pain paro ||

“O sages! I fall at your feet, now I shall do whatever is desired by you

ਅਬ ਆਇਸ ਜੋ ਹੋਇ ਸੁ ਕੀਜੈ ॥

ab aais jo hoi su keejai ||

ਹੇ ਰਿਖਿ ਬਾਤਹਿ ਸਤਿ ਪਤੀਜੈ ॥੨੩੯੧॥

he rikh baateh sat pateejai ||2391||

O great sage! Trust my words, whatever you will ask me to do, I shall do

that.”2391.

ਰਿਖਿ ਬਾਚ ॥

rikh baach ||

Speech of the sages:

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਮਿਲਿ ਰਿਖਿਨ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥

tab mil rikhin ihai jeea dhaaro ||

ਏਕ ਸਤ੍ਰੁ ਹੈ ਬਡੋ ਹਮਾਰੋ ॥

ek satr hai baddo hamaaro ||

ਬਲਲ ਨਾਮ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਮਾਰੋ ॥

balal naam haladhar teh maaro ||

ਮਾਨੋ ਤਿਹ ਪੈ ਕਾਲ ਪਚਾਰੋ ॥੨੩੯੨॥

maano teh pai kaal pachaaro ||2392||

Then the sages thought in their mind that there was a very great enemy of their, whose name was Balal, “O Balram! destroy him, manifesting yourself as Death.”2392.

ਹਲੀ ਬਾਚ ॥

halee baach ||

Speech of Balram:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਹਾ ਠਉਰ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਕਹੋ ਰਿਖਿਨ ਕੇ ਰਾਜ ॥

kahaa Thaur teh satr kee kaho rikhin ke raaj ||

ਮੋਹਿ ਬਤਾਵੈ ਜਾਹਿ ਕਉ ਤਾਹਿ ਹਨੋ ਅਉ ਆਜੁ ॥੨੩੯੩॥

moh bataavai jaeh kau taeh hano aau aaj ||2393||

“O sages! where does that enemy live? Tell me his place, so that I may kill

him today."2393.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਇਕ ਰਿਖ ਨੈ ਜਾਇ ਬਤਾਯੋ ॥

tab ik rikh nai jai bataayo ||

ਤਹਾ ਠਉਰ ਹੋ ਸਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥

tahaa Thaur ho satr banaayo ||

Then one of the sages showed him the place, where the enemy was living

ਜਬ ਹਲਧਰਿ ਸੋ ਸਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab haladhar so satr nihaariyo ||

ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰੁ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਚਾਰਿਯੋ ॥੨੩੯੪॥

ham sa(n)g lar ieh bhaat pachaariyo ||2394||

Balram saw the enemy, and challenged him for fighting.2394.

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਬ ਸਤ੍ਰ ਰਿਸਾਯੋ ॥

sunat bachan tab satr risaayo ||

ਹਾਥ ਗਾਗਨੋ ਯਾ ਪਰਿ ਆਯੋ ॥

haath gaagano yaa par aayo ||

Hearing the challenge, the enemy was infuriated and on this side, these people, with the signs of their hands, told Balram everything

ਹਲਧਰਿ ਸੰਗਿ ਜੁਧ ਤਿਹ ਕੀਓ ॥

haladhar sa(n)g judh teh keeo ||

ਜਿਹ ਸਮ ਠਉਰ ਬੀਰ ਨਹੀ ਬੀਓ ॥੨੩੯੫॥

jeh sam Thaur beer nahee beeo ||2395||

That enemy fought the battle with Balram, there has been no mughty

warrior like Balram.2395.

ਬਹੁਤ ਜੁਧ ਤਿਹ ਠਾ ਦੁਹੂੰ ਧਾਰੋ ॥

bahut judh teh Thaa dhuhoo(n) dhaaro ||

ਦੁਹੂੰ ਸੂਰ ਤੇ ਏਕ ਨ ਹਾਰੋ ॥

dhuhoo(n) soor te ek na haaro ||

A dreadful battle was fought at that place, and none of both the warriors was defeated

ਜਉ ਥਕਿ ਜਾਹਿ ਬੈਠ ਤਹ ਰਹੈ ॥

jau thak jaeh baiTh teh rahai ||

ਮੁਛਿਤ ਹੋਹਿ ਜੁਧੁ ਫਿਰ ਚਹੈ ॥੨੩੯੬॥

muchhit hoh judh fir chahai ||2396||

They would sit when they felt tired and on becoming unconscious, they

expressed their wish to continued fighting.2396.

ਫਿਰਿ ਦੋਊ ਗਾਜਿ ਗਾਜਿ ਰਨ ਪਾਰੈ ॥

fir dhouoo gaaj gaaj ran paarai ||

ਆਪਸ ਬੀਚ ਗਦਾ ਬਹੁ ਮਾਰੈ ॥

aapas beech gadhaa bahu maarai ||

Then again they thundered and continued the fight and began to strike their maces on each other

ਠਾਢ ਰਹੈ ਥਿਰੁ ਪੈਗ ਨ ਟਰੈ ॥

Thaadd rahai thir paig na Tarai ||

ਮਾਨਹੁ ਰਿਸਿ ਪਰਬਤ ਦੋਊ ਲਰੈ ॥੨੩੯੭॥

maanahu ris parabat dhouoo larai ||2397||

They were stable and did not recede even one step, it seemed that two

mountains were fighting against each other.2397.

ਦੋਊ ਭਟ ਅਭ੍ਰਨ ਜਿਉ ਗਾਜੈ ॥

dhouoo bhaT abhran jiau gaajai ||

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਜਿਨ ਕੇ ਜਮ ਲਾਜੈ ॥

bachan sunat jin ke jam laajai ||

Both the warriors were thundering like clouds, hearing their voices, even

Yama got fearful

ਅਤਿ ਹੀ ਬੀਰ ਰਿਸਹਿ ਮੈ ਭਰੈ ॥

at hee beer riseh mai bharai ||

ਦੋਊ ਬੀਰ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋ ਲਰੈ ॥੨੩੯੮॥

dhouoo beer krodh so larai ||2398||

Both the warriors were fighting with each other filled with anger.2398.

ਜਿਨ ਕਉਤੁਕ ਦੇਖਨ ਸੁਰ ਆਏ ॥

jin kautuk dhekhan sur aae ||

ਭਾਤਿਨ ਭਾਤਿ ਬਿਵਾਨ ਬਨਾਏ ॥

bhaatin bhaat bivaan banaae ||

In order to see this wonderful spectacle, even the gods came in their

various types of air-vehicles

ਉਤ ਰੰਭਾਦਿਕ ਨਿਰਤਹਿ ਕਰੈ ॥

aut ra(n)bhaadhik nirateh karai ||

ਇਤ ਤੇ ਬੀਰ ਭੂਮਿ ਮੈ ਲਰੈ ॥੨੩੯੯॥

eit te beer bhoom mai larai ||2399||

On that side the heavenly damsel like Rambha began to dance and on this side, these warriors were fighting on the earth.2399.

ਬਹੁਤ ਗਦਾ ਤਨ ਲਗੇ ਨ ਜਾਨੈ ॥

bahut gadhaa tan lage na jaanai ||

ਮੁਖ ਤੇ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਬਖਾਨੈ ॥

mukh te maareh maar bakhaanai ||

They were not caring for the blows of the maces and were uttering the

shouts of “kill, kill” from their mouths

ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨ ਟਰੈ ॥

ran kee chhit te paig na Tarai ||

ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਦੋਊ ਭਟ ਲਰੈ ॥੨੪੦੦॥

reejh reejh dhouoo bhaT larai ||2400||

They were not receding even one step in the battlefield and both of them were fighting delightfully.2400.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਬਹੁਤੋ ਤਿਹ ਠਾ ਤਬ ਮੂਸਲ ਕਉ ਮੁਸਲੀ ਜੁ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

judh bhayo bahuto teh Thaa tab moosal kau musalee joo sa(n)bhaariyo ||

ਕੈ ਬਲ ਹਾਥਨ ਦੋਊਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਕਿ ਘਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥

kai bal haathan dhouoon ke kab sayaam kahai tak ghaeh prahaarayo ||

After the continuation of war for a long time, Balram held his huge mace

and powerfully struck it with both the hands on the enemy

ਲਾਗਤ ਘਾ ਇਹ ਕੈ ਮਰਿ ਗਯੋ ਅਰਿ ਅੰਤਕ ਕੇ ਫੁਨਿ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

laagat ghaa ieh kai mar gayo ar a(n)tak ke fun dhaam sidhaariyo ||

When the blow struck him, he died and went to the next world

ਯੌ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਹਨਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਭ ਬਿਪਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਕਾਜ ਸਵਾਰਿਯੋ ॥੨੪੦੧॥

yau balibhadhr haniyo teh ko sabh bipan ko fun kaaj savaariyo ||2401||

In this way killing him, Balram completed the task assigned to him by the Brahmins.2401.

ਪਉਰਖ ਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਕੋ ਕਹਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਸੁਕਦੇਵ ਸੁਨਾਯੋ ॥

paurakh jo moosaleedhar ko kahio nirap kau sukadhev sunaayo ||

In this way, Shukdev related the bravery of Balram to the king

ਜਾਹਿ ਕਥਾ ਦਿਜ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੀ ਤਿਨ ਹੂ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

jaeh kathaa dhij ke mukh te sabh sraun sunee tin hoo sukh paayo ||

Whosoever has heard this story from the mouth of a Brahmin, he obtained

happiness

ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਸਸਿ ਸੂਰ ਨਿਸਾ ਦਿਵ ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥

jaa ke ke'ee sas soor nisaa dhiv taahee kee baat suno jeea aayo ||

ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਾਉ ਦਿਜੋਤਮ ਬੇਦਨ ਕੈ ਜੋਊ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੪੦੨॥

taahee kee baat sunaau dhijotam bedhan kai jouoo bhedh na paayo ||2402||

“He, whose creation are the sun and moon, and day and night we should listen to his words. O great Brahmin! relate the story of Him, whose secret has not even been comprehended by the Vedas.2402.

ਜਾਹਿ ਖੜਾਨਨ ਸੇ ਸਹਸਾਨਨ ਖੋਜਿ ਰਹੇ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥

jaeh khaRaanan se sahasaanan khoj rahe kachh paar na paayo ||

“He, whom, Kartikeya and Sheshnaga searched and got tired, but they

could not know His end

ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਬੇਦਨ ਕੇ ਗੁਨ ਭੀਤਰ ਗਾਯੋ ॥

sayaam bhanai jeh kau chaturaanan bedhan ke gun bheetar gaayo ||

He, who has been eulogised by Brahma in the Vedas.

ਖੋਜ ਰਹੇ ਸਿਵ ਸੇ ਜਿਹ ਅੰਤ ਅਨੰਤ ਕਹਿਓ ਥਕਿ ਅੰਤ ਨ ਪਾਯੋ ॥

khoj rahe siv se jeh a(n)t ana(n)t kahio thak a(n)t na paayo ||

“He, whom Shiva etc. had been searching, but could not know His Mystery

ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਕਦੇਵ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥੨੪੦੩॥

taahee kee baat suno tumare mukh te sukadhev ihai Thaharaayo ||2403||

O Shukdev! relate to me the story of that Lord.”2403.

ਭੂਪਤਿ ਜਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁਕ ਕਉ ਸੁਕ ਹੂ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥

bhoopat jau ieh bhaat kahiyo suk kau suk hoo ieh bhaat sunaiee ||

When the king said this, then Shukdev replied,

ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਾਵ ਹੋਂ ਤੁਹਿ ਕਉ ਤੁਹਿ ਭੇਦੁ ਛਪਾਈ ॥

dheen dhiaal kee baat sunaav ho(n) tuh kau tuh bhedh chhapaiee ||

“I am relating to you the mystery of that Merciful Lord, who is the support

of the oppressed

ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਦਾਮਾ ਹੁਤੋ ਬਿਪਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਹਉ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੈਸੇ ਮਿਟਾਈ ॥

bipr sudhaamaa huto bipataa teh kee hau kaho har jaise miTaiee ||

"Now I relate this how the Lord removed the suffering of the Brahmin named Sudama

ਸੋ ਹਉ ਸੁਨਾਵਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਕਉ ਸੁਨ ਲੈ ਸੋਊ ਸ੍ਰਉਨਨ ਦੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਈ ॥੨੪੦੪॥

so hau sunaavat hau tuh kau sun lai souoo sraunan dhe nirap raiee ||2404||

O king! now I relate that, listen attentively,"2404.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਤੀਰਥ ਇਸਨਾਨ ਕਰਿ ਦੈਤ ਬਲਲ ਕੋ ਮਾਰਤ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਆਵਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare balibhadhr teerath isanaan kar dhait balal ko maarat bhe gireh ko aavat bhe dhiaai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled "Brahma came home after taking bath at pilgrim-stations and killing the demon" in Krishnavatara (Dasham Skandh

Purana) in Bachittar Natak.

ਸੁਦਾਮਾ ਬਾਰਤਾ ਕਥਨੰ ॥

sudhaamaa baarataa kathana(n) ||

Now begins the description of the episode of Sudama

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਏਕੁ ਬਧੂ ਜੁਤ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਥੋ ਤਿਹ ਯਾ ਜਗੁ ਬੀਚ ਬਡੋ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

ek badhoo jut braahaman tho teh yaa jag beech baddo dhukh paayo ||

There was a married Brahmin, who had undergone great suffering

ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਦਿਵਸ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਮੋ ਪ੍ਰਭੁ ਜੋ ਜਗ ਗਾਯੋ ॥

dhukhit havai ik dhivas kahiyo teh mitr hai mo prabh jo jag gaayo ||

Being greatly afflicted, one day he said (to his wife) that Krishna was his friend

ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਹਿਯੋ ਜਾਹੁ ਤਹਾ ਸੁਨਿ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਮੁਡਾਯੋ ॥

taa kee treeyaa kahiyo jaahu tahaa sun maanat bhayo teh moo(n)dd muddaayo ||

His wife said, “You go to your friend,” the Brahmin agreed after getting his

head shaved,

ਤੰਦੁਲ ਲੈ ਦਿਜ ਦਾਰਦੀ ਹਾਥਿ ਸੁ ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੂ ਕੀ ਓਰਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੪੦੫॥

ta(n)dhul lai dhij dhaaradhee haath su dhuaaravatee hoo kee or sidhaayo ||2405||

That poor man took a small quantity of rice and started towards Dwarka/2405.

ਦਿਜੁ ਬਾਚ ॥

dhij baach ||

Speech of the Brahmin:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਹਉ ਅਰੁ ਸ੍ਯਾਮ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬੀਚ ਪੜੇ ਹਿਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ॥

hau ar sayaam sa(n)dheepan ke greh beech paRe hit hai at hee kar ||

ਹਉ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਰਹਿਓ ਰਹੈ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਮੋ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰਿ ॥

hau chit mai dhar sayaam rahio rahai havai hai su sayaameh mo chit mai

dhar ||

I and Krishna have been studying together with out teacher Sandipan, when I remember Krishna, then he may also be remembering me

ਦੈ ਧਨ ਪਾਇ ਘਨੋ ਘਰਿ ਮੈ ਕਛੁ ਦੀਨਨ ਦੇਤ ਨ ਨੈਕੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ॥

dhai dhan pai ghano ghar mai kachh dheenan dhet na naik kirapaa kar ||

He gives so much to the helpless people, he may also kindly give me something

ਈਸ ਲਹੈ ਕਿਧੋ ਮੋਹਿ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਕੈਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਹੈ ਹਮ ਪੈ ਹਰਿ ॥੨੪੦੬॥

e'ees lahai kidho moh nihaar kai kaisee kirapaa kar hai ham pai har ||2406||

But I cannot say, only the Lord knows, whether he will do such thing with me."2406.

ਮਾਰਗ ਨਾਖ ਕੈ ਬਿਪ੍ਰ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥

maarag naakh kai bipr jabai gireh sree jadhubeer ke bheetar aayo ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰਤ ਤਾਹਿ ਸੁ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਦਾਮਾ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥

sree birajanaath nihaarat taeh su bipr sudhaamaa ihai Thaharaayo ||

After finishing his journey, when the Brahmin reached the residence of

Krishna, Krishna recognised him that he was the Brahmin Sudama

ਆਸਨ ਤੇ ਉਠਿ ਆਤੁਰ ਹੁਇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਕੈ ਲੈਬੇ ਕਉ ਧਾਯੋ ॥

aasan te uTh aatur hui at preet baddai kai laibe kau dhaayo ||

He advanced forward to receive him, affectionately, leaving his seat

ਪਾਇ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਫਿਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਉਠਿ ਕੰਠਿ ਲਗਾਯੋ ॥੨੪੦੭॥

pai pario teh ko har jee fir sayaam bhanai uTh ka(n)Th lagaayo ||2407||

He touched his feet and then hugged him.2407.

ਲੈ ਤਿਹ ਮੰਦਿਰ ਮਾਹਿ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥

lai teh ma(n)dhir maeh gayo teh ko at hee kar aadhar keeno ||

He took him to his palace and welcomed and honoured him

ਬਾਰਿ ਮੰਗਾਇ ਤਹੀ ਦਿਜ ਕੋ ਦੋਊ ਪਾਇਨ ਧ੍ਵੈ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ ਲੀਨੋ ॥

baar ma(n)gai tahee dhij ko dhouoo pain dhavai charanaamirat leeno ||

He caused water to be brought, with which he washed the feet of the

Brahmin, he also drank the washings of the feet

ਝੌਪਰੀ ਤੇ ਤਿਹ ਠਾ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਭ ਕੰਚਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਮੰਦਰਿ ਕੀਨੋ ॥

jhauaparee te teh Thaa har joo subh ka(n)chan ko pun ma(n)dhar keeno ||

On the other side, he transformed his hut into a palace

ਤਊ ਨ ਸਕਿਓ ਸੁ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਬਿਪਹਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਰੰਚ ਨ ਦੀਨੋ ॥੨੪੦੮॥

tau na sakio su bidhaa kar bipeh sayaam bhanai teh ra(n)ch na dheeno ||2408||

Doing all this, he bade farewell to the Brahmin and apparently, he did not give him anything.2408.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬ ਦਿਜ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪੜਤ ਤਬ ਮੋ ਸੋ ਹੁਤੋ ਗਰੋਹ ॥

jab dhij ke gireh paRat tab mo so huto garoh ||

ਅਬ ਲਾਲਚ ਬਸਿ ਹਰਿ ਭਏ ਕਛੂ ਨ ਦੀਨੋ ਮੋਹ ॥੨੪੦੯॥

ab laalach bas har bhe kachhoo na dheeno moh ||2409||

When we studied at the house of our teacher, he loved me, but now the

Lord has become covetous, therefore he did not give me anything.2409.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਪੁਨਿ ਪਾਵਤ ਹੈ ਬਹੁਤੋ ਧਨ ਸੋਊ ॥

jo birajanaath kee sevaa karai pun paavat hai bahuto dhan souoo ||

ਲੋਗ ਕਹਾ ਤਿਹ ਭੇਦਹਿ ਪਾਵਤ ਆਪਨੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪੁਨਿ ਓਊ ॥

log kahaa teh bhedheh paavat aapanee jaanat hai pun ouoo ||

He, who serves Krishna, he obtains extreme wealth, but the people do not understand this mystery and only comprehend according to their understanding

ਸਾਧਨ ਕੇ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਬੈਰਨ ਕੇ ਸੁ ਬੜੇ ਘਰ ਖੋਊ ॥

saadhan ke barataa harataa dhukh bairan ke su baRe ghar khouoo ||

Krishna is the sustainer of the saints, remover of their sufferings and the

destroyer of the demon houses

ਦੀਨਨ ਕੇ ਜਗ ਪਾਲਬੇ ਕਾਜ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ ॥੨੪੧੦॥

dheenan ke jag paalabe kaaj gareeb nivaaj na dhoosar kouoo ||2410||

There is none other except Krishna, who is the sustainer and supporter of the poor.2410.

ਸੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹਨਿਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਸੋ ਕੋਊ ਅਉਰ ਨ ਮਾਨ ਧਰੈ ॥

so sisupaal haniyo chhin mai jeh so kouoo aaur na maan dharai ||

He, who did not care for anyone, that Shishupal was killed by him in an instant

ਅਰੁ ਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਹਨਿਯੋ ਜਮ ਲੋਕ ਤੇ ਜੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੈ ॥

ar dha(n)t bakatr haniyo jam lok te jo kabahoo(n) na ratee k ddarai ||

He even killed the demon Bakatra, who did never have the fear of the abode of Yama

ਰਿਸ ਸੋ ਭੂਮਾਸੁਰ ਜੀਤਿ ਲਯੋ ਜੋਊ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਬੀਰ ਨ ਸੰਗ ਅਰੈ ॥

ris so bhoomaasur jeet layo jouoo i(n)dhr se beer na sa(n)g arai ||

He even conquered Bhumasura, who fought like Indra and now has given the palace of gold to Sudama

ਅਬ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਕੀਯੋ ਦਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਐਸੀ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥੨੪੧੧॥

ab ka(n)chan dhaam keeyo dhij ko birajanaath binaa aaisee kaun karai

||2411||

Then tell us, who else except him can do all this?2411.

ਜਾ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਭੂ ਇੰਦ੍ਰ ਦਈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰੁਨਾਈ ॥

jaa madh keeTabh ko badh kai bhoo i(n)dhr dhiee kar kai karunaiee ||

He, who on killing Madhu and Kaitabh, full of kindness, donated the earth to Indra

ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੈਨ ਗਈ ਸਭ ਯਾਹਿ ਖਪਾਈ ॥

aaur jitee ieh saamuhe satran sain giee sabh yaeh khapaiee ||

He before whom all the armies that went, he destroyed them

ਜਾਹਿ ਬਿਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਕੈ ਲੰਕ ਲੁਟਾਈ ॥

jaeh bibheechhan raaj dhayo ar raavan maar kai la(n)k luTaiee ||

ਕੰਚਨ ਕੋ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਹੈ ਕਉਨ ਬਡਾਈ ॥੨੪੧੨॥

ka(n)chan ko teh dhaam dhayo kab sayaam kahai kahai kaun baddaiee ||2412||

He, who gave kingdom to Vibhishana and after killing Ravana, caused Lanka to be looted and if He has given today the palace of gold to the

Brahmin, then in what way it can be a significant thing for Him?2412.

ਬਿਸਨਪਦ ਧਨਾਸਰੀ ॥

bisanapadh dhanaasaree ||

BISHANPADA DHANASARI

ਜਿਹ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਖੈ ਨੈਨ ਬਨਾਇ ॥

jeh mirag raakhai nain banai ||

ਅੰਜਨ ਰੇਖ ਸਜਾਮ ਪਰ ਅਟਕਤ ਸੁੰਦਰ ਫਾਧ ਚੜਾਇ ॥

a(n)jan rekh sayaam par aTakat su(n)dhar faadh chaRai ||

He, whose eyes are like the eyes of the deer, the line of antimony on those charming eyes looks splendid

ਮ੍ਰਿਗ ਮਨ ਹੇਰਿ ਜਿਨੇ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਰਹਤ ਸਦਾ ਉਰਝਾਇ ॥

mirag man her jine nar naarin rahat sadhaa urajhai ||

That lime is like that trap, in which all the men and women always remain

entangled

ਤਿਨ ਕੇ ਊਪਰਿ ਅਪਨੀ ਰੁਚਿ ਸਿਉ ਰੀਝਿ ਸਜਾਮ ਬਲਿ ਜਾਇ ॥੨੪੧੩॥

tin ke uoopar apanee ruch siau reejh sayaam bal jai ||2413||

Krishna, according to his inclination, remains pleased with all.2413.

ਹਰਿ ਕੇ ਨੈਨਾ ਜਲਜ ਠਏ ॥

har ke nainaa jalaj The ||

ਦਿਪਤ ਜੋਤਿ ਦਿਨ ਮਨਿ ਦੁਤਿ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਮੁੰਦਿਤ ਭਏ ॥

dhipat jot dhin man dhut mukh te kabahoo(n) na mu(n)dhit bhe ||

The eyes of Krishna are like lotus, which are never closed after illuminating the face

ਤਿਨ ਕਉ ਦੇਖਿ ਜਨਨ ਦ੍ਰਿਗ ਪੁਤਰੀ ਲਗੀ ਸੁ ਭਾਵ ਭਏ ॥

tin kau dhekh janan dhirag putaree lagee su bhaav bhe ||

ਜਨੁ ਪਰਾਗ ਕਮਲਨ ਕੀ ਊਪਰ ਭ੍ਰਮਰ ਕੋਟਿ ਭ੍ਰਮਏ ॥੨੪੧੪॥

jan paraag kamalan kee uoopar bhramar koT bhrame ||2414||

Seeing them the eyes of the mother, are also absorbed in them like the

mumble been hovering over the lotus having pollen.2414.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਸੁਦਾਮਾ ਕੋ ਦਾਰਿਦ ਦੂਰ ਕਰਤ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਕਰ ਦੇਤ ਭਏ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare dhij sudhaamaa ko dhaaridh dhoor karat ka(n)chan dhaam kar dhet bhe ||

End of the description of giving to Sudama the house of gold after removing his poverty in Krishnavatara (based on Dasham Skandh Purana) in Bachittar Natak.

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੇ ਦਿਨ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਗਵਨਿ ਕਥਨੰ ॥

ath kaanreh joo sooraj grahin ke dhin kurakhetr gavan kathana(n) ||

Now begins the description of coming to Kurukshetra on the day of Sun-

Eclipse

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਉ ਰਵਿ ਕੇ ਗ੍ਰਸਬੇ ਹੂ ਕੋ ਦਿਵਸ ਲਗਿਓ ਕਹਿ ਜੋਤਿਕੀ ਯੌ ਤੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥

jau rav ke grasabe hoo ko dhivas lagio keh jotikee yau ta sunaayo ||

ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਮਾਤ ਬਿਮਾਤ ਅਰੁ ਭ੍ਰਾਤ ਚਲੈ ਕੁਰੁਖੇਤ੍ਰਿ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥

kaanreh kee maat bimaat ar bhraat chalai kurukhetr ihai Thaharaayo ||

When the astrologers told about the sun-eclipse, then the mother and brother of Krishna thought about going to Kurukshetra

ਤਾਤ ਚਲਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗਿ ਭਾਤਿਨ ਭਾਤਿ ਕੋ ਸੈਨ ਬਨਾਯੋ ॥

taat chaliyo birajanaath ko lai sa(n)g bhaatin bhaat ko sain banaayo ||

ਜੋ ਕੋਊ ਅੰਤੁ ਚਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੂ ਆਵਤ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੪੧੫॥

jo kouoo a(n)t chahai teh ko tin ko kachhoo aavat a(n)t na paayo ||2415||

Forming different groups, the father of Krishna started going and this all

was so mysterious and wonderful that none could understand it.2415.

ਇਤ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਵਤ ਭੇ ਉਤ ਨੰਦ ਤੇ ਆਦਿ ਸਭੈ ਤਹ ਆਏ ॥

eit te biraj naik aavat bhe ut na(n)dh te aadh sabhai teh aae ||

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸਭ ਗੁਆਰਿਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜਬੈ ਦਰਸਾਏ ॥

cha(n)dhrabhagaa birakhabhaan sutaa sabh guaarin sayaam jabai dharasaae ||

From this side, Krishna was coming and from that side Nand and all other people including Chander Bhaga, Radha and gopis were seen coming by

Krishna

ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਰਹੀ ਚਕਿ ਕੈ ਜਕਿ ਗੀ ਕਛੁ ਬੈਨ ਕਹਿਓ ਨਹੀ ਜਾਏ ॥

roop nihaar rahee chak kai jak gee kachh bain kahio nahee jaae ||

They all became wonder-struck and silent on seeing the beauty of Krishna

ਨੰਦ ਜਸੋਮਤ ਮੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਲਪਟਾਏ ॥੨੪੧੬॥

na(n)dh jasomat moh baddai kai kaanreh joo ke ur mai lapaTaae ||2416||

Nand and Yashoda, feeling extreme affection, hugged him.2416.

ਨੰਦ ਜਸੋਮਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ਕੈ ਨੈਨਨ ਤੇ ਦੁਹੂ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥

na(n)dh jasomat prem baddai kai nainan te dhuhoo neer bahaayo ||

Nand-Yashoda, affectionately, with tears flowing from their eyes, said, “O Krishna! you had suddenly abandoned Braja and

ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਤੁਮ ਤਿਆਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਜੀਅ ਐਸੋ ਹੀ ਭਾਯੋ ॥

aaise kahio biraj kau tum tiaag ge mathuraa jeea aaiso hee bhaayo ||

Came here, it seems that Matura is more dear to you

ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮਾਰਿ ਚੰਡੂਰ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਕੈ ਸੰਗਹਿ ਕੰਸਹਿ ਘਾਯੋ ॥

kaa bhayo jo tum maar cha(n)ddoor prahaar kai sa(n)geh ka(n)seh ghaayo ||

What then if you killed Chandur and knocked down and killed Kansa by

catching him from his hair

ਹਉ ਨਿਰਮੋਹ ਨਿਹਾਰ ਦਸਾ ਹਮਰੀ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੋਹ ਨ ਆਯੋ ॥੨੪੧੭॥

hau niramoh nihaar dhasaa hamaree tumare man moh na aayo ||2417||

O unkind one! did you not feel even a little of affection on seeing our condition?"2417.

ਜਸੋਧਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥

jasodhaa baach kaanreh joo so ||

Yashoda speech to Krshna

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਜਸੋਮਤਿ ਯੌ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਸੋ ਇਕ ਬੈਨ ਉਚਾਰੋ ॥

preet baddai jasomat yau birajabhookhan so ik bain uchaaro ||

ਪਾਲ ਕੀਏ ਜਬ ਪੂਤ ਬਡੇ ਤੁਮ ਦੇਖਿਯੋ ਤਬੈ ਹਮ ਹੇਤ ਤੁਹਾਰੋ ॥

paal ke'ee jab poot badde tum dhekhiyo tabai ham het tuhaaro ||

Then Yashoda said affectionately to Krishna, "O son! I have brought you up, and you witnessed it your self that how much affection have you for

me.

ਤੋ ਕਹ ਦੋਸ ਲਗਾਉ ਹਉ ਕਿਉ ਹਰਿ ਹੈ ਸਭ ਫੁਨਿ ਦੋਸ ਹਮਾਰੋ ॥

to keh dhos lagaau hau kiau har hai sabh fun dhos hamaaro ||

"But you are not at fault, all fault is mine, it appears that on tying you with the mortar,

ਊਖਲ ਸੋ ਤੁਹਿ ਬਾਧ ਕੈ ਮਾਰਿਯੋ ਹੈ ਜਾਨਤ ਹੋ ਸੋਊ ਬੈਰ ਚਿਤਾਰੋ ॥੨੪੧੮॥

uookhal so tuh baadh kai maariyo hai jaanat ho souoo bair chitaaro ||2418||

Once I beat you, remembering that affliction, you are taking this revenge.2418.

ਮਾਇ ਹ੍ਵੈ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੌ ਸੁ ਤੋ ਮੋ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥

mai havai baat kaho tum sau su to mo bateeaa sun saach pateejai ||

"O mother! whatever I am saying unto you, consider it as true and

ਅਉਰਨ ਕੀ ਸਿਖ ਲੈ ਤਬ ਜਿਉ ਤੈਸੋ ਕਾਜ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਯੌ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

aauran kee sikh lai tab jiau taiso kaaj karo jin yau sun leejai ||

Do not conclude anything on being told anything by someone else

ਨੈਕ ਬਿਛੋਹ ਭਏ ਤੁਮਰੇ ਮਰੀਐ ਤੁਮਰੇ ਪਲ ਹੇਰਤ ਜੀਜੈ ॥

naik bichhoh bhe tumare mareeaai tumare pal herat jeejai ||

"I feel the condition of death on being separated from you, and I can keep

alive only on seeing you

ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਹਉ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਭੂਖਿਤ ਕੀਜੈ ॥੨੪੧੯॥

baal balai liau hau bahuro biraj ko birajabhookhan bhookhit keejai ||2419||

O mother! during my childhood, you took all my sufferings on yourself, now give me the honour of making me the ornament of Braja again.”2419.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨੰਦ ਜਸੋਦਹਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਿਲਿ ਅਤਿ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

na(n)dh jasodheh kirasan mil at chit mai sukh pai ||

ਸਭੈ ਗੋਪਿਕਾ ਜਹਿ ਹੁਤੀ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚੇ ਜਾਇ ॥੨੪੨੦॥

sabhai gopikaa jeh hutee teh hee pahuche jai ||2420||

Nand, Yashoda and Krihsna, getting extreme happiness in their minds,

reached at the place, where all the gopis were standing.2420.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਲਖਿ ਕੈ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਆਗਮ ਪਾਯੋ ॥

sree birajanaatheh ko jab hee lakh kai teh gavaiaaran aagam paayo ||

ਆਗੇ ਹੀ ਏਕ ਚਲੀ ਉਠ ਕੈ ਨਹਿ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰਿ ਆਨੰਦ ਮਾਯੋ ॥

aage hee ek chalee uTh kai neh ekan ke ur aana(n)dh maayo ||

When the gopis saw Krishna coming and one of them got up and went forward and the delight welled up in the minds of many

ਭੇਖ ਮਲੀਨ ਜੇ ਗੁਆਰਿ ਹੁਤੀ ਤਿਨ ਭੇਖ ਨਵੀਨ ਸਜੇ ਕਬਿ ਗਾਯੋ ॥

bhekh maleen je guaar hutee tin bhekh naveen saje kab gaayo ||

ਮਾਨਹੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਾਗ ਉਠਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਬਹੁਰੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥੨੪੨੧॥

maanahu mritak jaag uThiyo tin ke tan mai bahuro jeea aayo ||2421||

The newness came on the gopis wearing unclean garbs as if some dead

one had risen again and had got another lease of life.2421.

ਗ੍ਵਾਰਿਨਿ ਬਾਚ ॥

gavaiaarin baach ||

Speech of the gopi:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਯੌ ਇਕ ਭਾਖਤ ਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥

yau ik bhaakhat hai mukh te mil gavaiaarin sree birajanaath chitai kai ||

ਜਿਉ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਗਏ ਚੜਿ ਸਜੰਦਨ ਨਾਥ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥

jiau akraoor ke sa(n)g ge chaR saya(n)dhan naath hulaas baddai kai ||

One of the gopis said on seeing Krishna, “Since the time, when Krishna

delightfully went with Akrur, mounting on his chariot,

ਦੂਰ ਹੁਲਾਸ ਕੀਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤੇ ਕਛੁ ਗੁਆਰਿਨ ਕੀ ਕਰੁਨਾ ਨਹਿ ਕੈ ਕੈ ॥

dhoor hulaas keeyo biraj te kachh guaarin kee karunaa neh kai kai ||

From that time he has relinquished his kindness towards the gopis and

ਏਕ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਖੀ ਮੁਖ ਜੋਵਤ ਏਕ ਰਹੀ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੪੨੨॥

ek kahai ieh bhaat sakhee mukh jovat ek rahee chup havai kai ||2422||

Thus finished the pleasure of Braja ,someone is talking like this and someone is standing silently.2422.

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕਛੁ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਸਖੀ ਹੇਤ ਨ ਧਾਰਿਯੋ ॥

sree birajanaath gayo mathuraa kachh chit bikhai sakhee het na dhaariyo ||

“O friend! Krishna has gone to Matura, he has never thought about us with love

ਨੈਕ ਨ ਮੋਹ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਨਿਰਮੋਹ ਹੀ ਆਪਨ ਚਿਤ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

naik na moh keeyo chit mai niramoh hee aapan chit bichaariyo ||

He had not even the slightest attachment for us and he became unkind in

his mind

ਯੌ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਗ੍ਵਾਰਿ ਤਜੀ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

yau biraj naik gavaiaar tajee jas taa chhab ko kab sayaam uchaariyo ||

ਆਪੁਨੀ ਚਉਪਹਿ ਤੇ ਅਪੁਨੀ ਮਾਨੋ ਕੁੰਜਹਿ ਤਿਆਗ ਭੁਜੰਗ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥੨੪੨੩॥

aapunee chaupeh te apunee maano ku(n)jeh tiaag bhuja(n)g sidhaariyo ||2423||

Krishna has forsaken the gopis like the snake going away leaving behind his slough.”2423.

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕਉ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥

cha(n)dhrabhagaa birakhabhaan sutaa biraj naik kau ieh bhaat sunaiee ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥

sree birajanaath ge mathuraa taj kai biraj preet sabhai bisaraiee ||

Chandarbhaga and Radha said this to Krishna, “Krishna, relinquishing his

attachment for Braja, has gone to Mathura,

ਰਾਧਿਕਾ ਜਾ ਬਿਧਿ ਮਾਨ ਕੀਯੋ ਹਰਿ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮਾਨ ਕੀਯੋ ਜੀਅ ਆਈ ॥

raadhikaa jaa bidh maan keeyo har taise hee maan keeyo jeea aaiee ||

“The way in which Radha had exhibited her pride, Krishna also thought that he should also do the same

ਤਾ ਦਿਨ ਕੇ ਬਿਛੁਰੇ ਬਿਛੁਰੇ ਸੁ ਦਈ ਹਮ ਕਉ ਅਬ ਆਨਿ ਦਿਖਾਈ ॥੨੪੨੪॥

taa dhin ke bichhure bichhure su dhiee ham kau ab aan dhikhaiee ||2424||

We are seeing each other now after having been separated for a long time.”2424.

ਏਕ ਮਿਲੀ ਕਹਿ ਯੌ ਬਤੀਯਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕਉ ਅਤਿ ਪਿਆਰੀ ॥

ek milee keh yau bateeyaa ju hutee birajabhookhan kau at piaaree ||

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਜੁ ਧਰੇ ਤਨ ਬੀਚ ਕੁਸੁੰਭਨ ਸਾਰੀ ॥

cha(n)dhrabhagaa birakhabhaan sutaa ju dhare tan beech kusu(n)bhan saaree ||

Saying thus, Chandarbhaga and Radha, looking charming in their red

saris, met Krishna

ਕੇਲ ਕਥਾ ਦਈ ਛੋਰਿ ਰਹੀ ਚਕਿ ਚਿਤ੍ਰਹ ਕੀ ਪੁਤਰੀ ਸੀ ਸਵਾਰੀ ॥

kel kathaa dhiee chhor rahee chak chitreh kee putaree see savaaree ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਸਬ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਗਿਆਨ ਹੀ ਮੈ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੨੪੨੫॥

sayaam bhanai birajanaath tabai sab gavaiaarin giaan hee mai kar ddaaree ||2425||

Leaving the narration of the story of wonderful play, they are seeing Krishna with wonder and the poet Shyam says that Krishna instructed the gopis about knowledge.2425.

ਬਿਸਨਪਦ ਧਨਾਸਰੀ ॥

bisanapadh dhanaasaree ||

BISHANPADA DHANASSARI

ਸੁਨਿ ਪਾਈ ਬ੍ਰਿਜਬਾਲਾ ਮੋਹਨ ਆਏ ਹੈ ਕੁਰੁਖੇਤਿ ॥

sun paiee birajabaalaa mohan aae hai kurukhet ||

The damsels of Braja heard that Krishna had come to Kurukshetra he is

the same Krishna

ਦਰਸਨ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ਬੇਦ ਕਹਤ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ॥

dharasan dhekh sabhai dhukh bisare bedh kahat jeh net ||

, Seeing whom all the afflictions come to an end

ਤਨ ਮਨ ਅਟਕਿਓ ਚਰਨ ਕਵਲ ਸੋ ਧਨ ਨਿਵਛਾਵਰਿ ਦੇਤ ॥

tan man aTakio charan kaval so dhan nivachhaavar dhet ||

And who is called eternal (nitya) by the Vedas, our mind and body is absorbed in his lotus-feet and our wealth is a sac

ਕ੍ਰਿਸਨ ਇਕਾਤਿ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਹੀ ਛਿਨ ਕਹਿਯੋ ਗਿਆਨ ਸਿਖਿ ਲੇਹੁ ॥

kirasan ikaat keeyo teh hee chhin kahiyo giaan sikh leh ||

Then Krishna called all of them in seclusion and asking them to engross themselves in the instructions of Knowledge,

ਮਿਲ ਬਿਛੁਰਨ ਦੋਊ ਇਹ ਜਗ ਮੈ ਮਿਥਿਆ ਤਨੁ ਅਸਨੇਹੁ ॥੨੪੨੬॥

mil bichhuran dhouoo ieh jag mai mithiaa tan asaneh ||2426||

He said, “The union and separation is the tradition of this world and the

love for the body is false.”2426.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਠਾਢਿ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਸਭ ਗੁਆਰਨਿ ਕਉ ਐਸੇ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ॥

biraj naik Thaadd bhe uTh kai sabh guaaran kau aaise giaan dhiraRaae ||

Krishna got up after imparting to them the instructions about knowledge in this way

ਨੰਦ ਜਸੋਮਤਿ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸੰਗਿ ਮਿਲੇ ਅਤਿ ਹੇਤੁ ਬਢਾਏ ॥

na(n)dh jasomat pa(n)dd ke putran sa(n)g mile at het baddaae ||

Nand and Yashoda were also pleased on meeting the Pandavas

ਕੈਰਵ ਆਏ ਹੁਤੇ ਜਿਤਨੇ ਸਭ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਏ ॥

kairav aae hute jitane sabh aapane aapane dhaam sidhaae ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੂ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਏ ॥੨੪੨੭॥

sayaam bhanai bahuro birajanaik dhuaaravatee hoo ke bheetar aae ||2427||

On this side the Kaurvas also went to their homes and Krishna again

returned to Dwarka.2427.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਗਿ ਤਹਾ ਕਰ ਕੈ ਚਲਿਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਬਸੁਦੇਵ ॥

jag tahaa kar kai chaliyo sayaam bhanai basudhev ||

ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਤ ਚਉਦਹ ਭਵਨ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਭੇਵ ॥੨੪੨੮॥

jeh ko sut chaudheh bhavan sabh dhevan ko bhev ||2428||

Before leaving, Krishna performed a Yajna, because the son of Vasudev is

the god of gods in all the fourteen worlds.2428.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਚਲਿਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਈ ॥

chaliyo sayaam joo prem baddaiee ||

ਪੂਜਿਯੋ ਚਰਨ ਪਿਤਾ ਕੇ ਜਾਈ ॥

poojiyo charan pitaa ke jaiee ||

Krishna went away happily and on reaching his home, he worshipped the feet of his father

ਤਾਤ ਜਬੈ ਲਖਿ ਆਵਤ ਪਾਏ ॥

taat jabai lakh aavat paae ||

ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਠਹਰਾਏ ॥੨੪੨੯॥

tirabhavan ke karataa Thaharaae ||2429||

When his father saw him coming, he recognised him as the creator of all

the three worlds.2429.

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀ ॥

bahu bidh har kee usatat karee ||

ਮੂਰਤਿ ਹਰਿ ਕੀ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰੀ ॥

moorat har kee chit mai dharee ||

He praised Krishna in various ways and established the figure of Krishna in his mind

ਆਪਨੋ ਪ੍ਰਭੁ ਲਖਿ ਪੂਜਾ ਕੀਨੀ ॥

aapano prabh lakh poojaa keenee ||

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਾਨ ਸਭ ਲੀਨੀ ॥੨੪੩੦॥

sree jadhubeer jaan sabh leenee ||2430||

Considering him his Lord-God, he worshipped him and Krishna also comprehended the whole mystery in his mind.2430.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਬਿਖੈ ਜਗਿ ਕਰਕੈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕਉ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਜਾਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the

kirasanaavataare kurakhetr bikhai jag karakai gavaiaarin kau giaan dhiraRai dhavaiaaravatee jaat bhe dhiaai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Returning to Dwarka after performance of Yajna and giving instructions about knowledge to gopis” in End of the description in Krishnavatara (based on Dasham Skandh Purana) in Bachittar Natak.

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਛਠਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਬਲਿ ਲੋਕ ਤੇ ਲਿਆਇ ਦੇਨਿ ਕਥਨੰ ॥

ath dhevakee ke chhaThahee putr bal lok te liaai dhen kathana(n) ||

Now begins the description about bringing all the six sons of Devaki

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਚਲਿ ਦੇਵਕੀ ਆਈ ॥

sree birajanaik pai tab hee kab sayaam kahai chal dhevakee aaiee ||

ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਤੁਮ ਸਤਿ ਇਹੈ ਮਨ ਮੈ ਠਹਰਾਈ ॥

chaudheh lokan ke karataa tum sat ihai man mai Thaharaiee ||

The poet Shyam says that then Devaki came to Krishna and considered

him as the True Lord in her mind, as the creator of all the fourteen worlds,

ਹੋ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੇ ਕਰਤਾ ਬਧ ਐਸੇ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜਾਨਿ ਬਡਾਈ ॥

ho madh keeTabh ke karataa badh aaise karee har jaan baddaiee ||

And the killer of Madhu and Kaitabh praising Krishna thus in her mind,

ਪੁਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਹਮਰੈ ਹਨੇ ਕੰਸ ਸੋਊ ਹਮ ਕਉ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਮੰਗਾਈ ॥੨੪੩੧॥

putr jite hamarai hane ka(n)s souoo ham kau tum dheh ma(n)gaiee ||2431||

She said, “O Lord! bring to me all our sons, who have been killed by Kansa.”2431.

ਆਨਿ ਦੀਏ ਬਲਿ ਲੋਕ ਤੇ ਬਾਲਕ ਮਾਇ ਕੇ ਬੈਨ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥

aan dhe'ee bal lok te baalak mai ke bain jabai sun paae ||

Hearing the worlds of his mother, the Lord (Krishna) brought all her sons from the nether-world,

ਦੇਵਕੀ ਬਾਲਕ ਜਾਨਿ ਤਿਨੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਠਿ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥

dhevakee baalak jaan tinai kab sayaam kahai uTh ka(n)Th lagaae ||

Devaki also considering them her own sons, hugged them

ਜਨਮਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਭੀ ਤਿਨ ਕੇ ਹਮ ਬਾਮਨ ਹੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥

janaman kee sudh bhee tin ke ham baaman hai ieh bain sunaae ||

Their consciousness about their birth also revived and they also came to

know about their high lineage

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਹੂ ਕੇ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤੇਊ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਲੋਕ ਕੀ ਓਰਿ ਸਿਧਾਏ ॥੨੪੩੨॥

maat pitaa hoo ke dhekhat hee teuoo braham ke lok kee or sidhaae ||2432||

On seeing their parents, they all went to the abode of the Lord.2432.

ਅਥ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਬ੍ਯਾਹ ਕਥਨੰ ॥

ath subhadhraa ko bayaeh kathana(n) ||

Now begins the description about the marriage of Subhadra

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤੀਰਥ ਕਰਨ ਪਾਰਥ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥

teerath karan paarath tab dhaayo ||

ਦੁਆਰਵਤੀ ਜਦੁਪਤਿ ਦਰਸਾਯੋ ॥

dhuaaravatee jadhupat dharasaayo ||

Then Arjuna went on pilgrimage and he had a sight of Krishna in Dwarka

ਅਉਰ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

aaur subhadhraa roop nihaariyo ||

ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੨੪੩੩॥

chit ko sok dhoor kar ddaariyo ||2433||

There he saw the charming Subhadra, which removed the gried of his

mind.2433.

ਯਾ ਕੋ ਬਰੋ ਇਹੈ ਚਿਤ ਆਯੋ ॥

yaa ko baro ihai chit aayo ||

ਉਹ ਕੋ ਉਤੈ ਚਿਤ ਲਲਚਾਯੋ ॥

auh ko utai chit lalachaayo ||

Arjuna coveted to marry Subhadra

ਜਦੁਪਤਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਇਹ ਜਾਨੀ ॥

jadhupat baat sabhai ieh jaanee ||

ਬਰਿਓ ਚਹਤ ਅਰਜੁਨ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੨੪੩੪॥

bario chahat arajun abhimaanee ||2434||

Krishna also came to know all about it that Arnuna wants to marry

Subhadra.2434.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪਾਰਥ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਮਝਾਇ ॥

paarath nikaT bulai kai kahee kirasan samajhai ||

ਤੁਮ ਸੁ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਹਰੋ ਹਉ ਨਹਿ ਲਰਿ ਹੋ ਆਇ ॥੨੪੩੫॥

tum su subhadhraa ko haro hau neh lar ho aai ||2435||

Calling Arjuna towards him, Krishna instructed him to abduct Subhadra

and he would not wage a war with him.2435.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਅਰਜੁਨ ਸੋਈ ਫੁਨਿ ਕਰਿਓ ॥

tab arajun soiee fun kario ||

ਪੂਜਨ ਜਾਤ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਹਰਿਓ ॥

poojan jaat subhadhraa hario ||

Then Arjuna did the same and he abducted the adorable Subhadra

ਜਾਦਵ ਸਭੈ ਕੋਪ ਤਬ ਭਰੇ ॥

jaadhav sabhai kop tab bhare ||

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਪੈ ਆਇ ਪੁਕਰੇ ॥੨੪੩੬॥

sree jadhupat pai aai pukare ||2436||

Then all the Yadavas getting infuriated came to Krishna imploring him for

help.2436.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਬੈ ਤਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥

sree birajaraaj tabai tin so kab sayaam kahai ieh bhaat sunaiee ||

Then Krishna said to those people.

ਬੀਰ ਬਡੇ ਤੁਮ ਹੂ ਹੋ ਕਹਾਵਤ ਜਾਇ ਮੰਡੋ ਤਿਹ ਸੰਗਿ ਲਰਾਈ ॥

beer badde tum hoo ho kahaavat jai ma(n)ddo teh sa(n)g laraiee ||

“You people are known as great warriors you may go and fight with him

ਪਾਰਥ ਸੋ ਰਨ ਮਾਡਨ ਕਾਜ ਚਲੇ ਤੁਮਰੀ ਮ੍ਰਿਤ ਹੀ ਨਿਜਕਾਈ ॥

paarath so ran maaddan kaaj chale tumaree mirat hee nijakaiee ||

“If you are going to fight with Arjuna, then this means that your death has

come very near

ਕਿਉ ਨ ਚਲੋ ਤੁਮ ਮੈ ਤਬ ਤੈ ਤਜਿਓ ਆਹਵ ਸਯਾਮ ਇਹੈ ਠਹਿਰਾਈ ॥੨੪੩੭॥

kiau na chalo tum mai tab tai tajio aahav sayaam ihai Thahiraiee ||2437||

I have relinquished fighting earlier, therefore you may go and fight."2437.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਜੋਧਾ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਧਾਏ ॥

tab jodhaa jadhupat ke dhaae ||

ਪਾਰਥ ਕਉ ਏ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥

paarath kau e bain sunaae ||

Then the warrior of Krishna went and they said to Arjuna,

ਸੁਨ ਰੇ ਅਰਜੁਨ ਤੋ ਤੇ ਡਰਿ ਹੈ ॥

sun re arajun to te ddar hai ||

ਮਹਾ ਪਤਿਤ ਤੇਰੋ ਬਧਿ ਕਰਿ ਹੈ ॥੨੪੩੮॥

mahaa patit tero badh kar hai ||2438||

“O Arjuna! we do not fear you, you are a great sinner, we shall kill you.”2438.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪੰਡੁ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਨੀ ਇਹੈ ਮਾਰਤ ਜਾਦਵ ਮੋਰ ॥

pa(n)dd putr jaanee ihai maarat jaadhav mor ||

ਜੀਅ ਆਤੁਰ ਹੋਇ ਸਜਾਮ ਕਹਿ ਚਲਿਯੋ ਦੁਆਰਕਾ ਓਰਿ ॥੨੪੩੯॥

jeea aatur hoi sayaam keh chaliyo dhuaarakaa or ||2439||

When Arjuna thought that the Yadavas would kill him, then he became

agitated and started for Dwarka.2439.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੂਕ ਗਯੋ ਮੁਖ ਪਾਰਥ ਕੋ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਜੀਤ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥

sook gayo mukh paarath ko musaleedhar jeet jabai gireh aayo ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਮੋਧ ਕੀਓ ਅਰੇ ਪਾਰਥ ਕਿਉ ਚਿਤ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥

sree birajanaath samodh keeo are paarath kiau chit mai ddar paayo ||

On being conquered by the people of Krishna, when Arjuna reached Dwarka, then Krishna counseled him, “O Arjuna! why are you afraid so much in your mind?”

ਬ੍ਯਾਹ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਕੀਨ ਤਬੈ ਜਬ ਹੀ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਕਉ ਸਮਝਾਯੋ ॥

bayaeh subhadhraa ko keen tabai jab hee musaleedhar kau samajhaayo ||

ਦਾਜ ਦਯੋ ਜਿਹ ਪਾਰ ਨ ਪਇਯਤ ਲੈ ਤਿਹ ਅਰਜੁਨ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੪੪੦॥

dhaaj dhayo jeh paar na piyat lai teh arajun dhaam sidhaayo ||2440||

Then he explained to Balram and got the marriage of Subhadra solemnised

with Arjuna, a great dowry was given to Arjuna, who on its receipt started for his home.2440.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪਾਰਥ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕਉ ਹਰ ਕੇ ਬਯਾਹ ਕਰਿ ਲਯਾਵਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare paarath subhadhraa kau har ke bayaeh kar layaavat bhe dhiaai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Arjuna brought Subhadra after abducting and marrying her” in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਮਿਥਲਾਪੁਰ ਰਾਜੇ ਅਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗੁ ਅਰੁ ਭਸਮਾਗਦ ਦੈਤ ਕੋ ਛਲ ਕੇ ਮਾਰ ਰੁਦ੍ਰ ਕੌ ਛਡਾਵਤ ਭਏ ॥

ath mithalaapur raaje ar braahaman kaa prasa(n)g ar bhasamaagadh dhait ko chhal ke maar rudhr kau chhaddaavat bhe ||

Now begins the description of the king and Brahmin and the description of

the killing of the demon Bhasmangad and getting the release of Shiva

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮਿਥਲ ਦੇਸ ਕੋ ਭੂਪ ਇਕ ਅਤਿਹੁਲਾਸ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

mithal dhes ko bhoop ik atihulaas teh naam ||

There was a king of Mithila country, whose name was Atihulas

ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੈ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੨੪੪੧॥

jadhupat kee poojaa karai nis dhin aaTho jaam ||2441||

He used to worship and make offerings all the time to Krishna.2441.

ਮਤ ਕੇ ਦਿਜ ਇਕ ਥੋ ਤਹਾ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨ ਲੇਇ ॥

mat ke dhij ik tho tahaa bin har naam na lei ||

There was a Brahmin there, who did not utter anything else except the Name of the Lord

ਜੋ ਹਰਿ ਕੀ ਬਾਤੈ ਕਰੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਚਿਤ ਦੇਇ ॥੨੪੪੨॥

jo har kee baatai karai taahee mai chit dhei ||2442||

He only used to talk about God and always remained absorbed in that in

his mind.2442.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਭੂਪਤਿ ਜਾਇ ਦਿਜੋਤਮ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਹੇਰਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰੈ ॥

bhoopat jai dhijotam ke gireh hereh sree birajanaath bichaarai ||

ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਬਾਤ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦੋਊ ਸਾਝ ਸਵਾਰੈ ॥

aaur kachhoo neh baat karai kab sayaam kahai dhouoo saajh savaarai ||

The king went to that Brahmin’s house and told about his intention of visiting Krishna and both of them did not talk anything else in mornings and evenings except Krishna.

ਬਿਪ੍ਰ ਕਹੈ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਹੀ ਆਇ ਹੈ ਸਯਾਮ ਹੀ ਆਇ ਹੈ ਭੂਪ ਉਚਾਰੈ ॥

bipr kahai ghan sayaam hee aai hai sayaam hee aai hai bhoop uchaarai ||

Brahmin said that Krishna would come and the king also said that Krishna would come

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੀ ਚਰਚਾ ਸੰਗ ਸਾਸ ਘਰੀ ਪੁਨਿ ਜਾਮਨ ਟਾਰੈ ॥੨੪੪੩॥

sree biraj naik kee charachaa sa(n)g saas gharee pun jaaman Taarai

||2443||

In this way, they discussed about Krishna for hours together.2443.

ਭੂਪ ਦਿਜੋਤਮ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

bhoop dhijotam kee at hee har joo man mai jab preet bichaaree ||

Krishna sensed this love of the king and the Brahmin, and

ਮੇਰੇ ਹੈ ਧਿਆਨ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੇ ਇਹ ਅਉਰ ਕਥਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਜੁ ਬਿਸਾਰੀ ॥

mere hai dhiaan ke beech pare ieh aaur kathaa gireh kee ju bisaaree ||

He thought that these people are only absorbed in his meditation leaving other domestic tasks

ਦਾਰੁਕ ਕਉ ਕਹਿ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਜੁ ਕਰੀ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਤਿਹ ਓਰਿ ਸਵਾਰੀ ॥

dhaaruk kau keh saya(n)dhan pai ju karee prabh jee teh or savaaree ||

He called his charioteer Daruk and caused his chariot to be driven to their side

ਸਾਧਨ ਜਾਇ ਸਨਾਥ ਕਰੋ ਅਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰੀ ॥੨੪੪੪॥

saadhan jai sanaath karo ab sree birajanaath ihai jeea dhaaree ||2444||

He thought that he should gratify them by going within the sight of these

helpless persons.2444.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਦੁਇ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥

tab jadhupat dhui roop banaayo ||

ਇਕ ਦਿਜ ਕੈ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਆਯੋ ॥

eik dhij kai ik nirap ke aayo ||

Then Krishna manifested himself in tow forms, in one form he went to the king and in the other he went to the Brahmin

ਦਿਜ ਨ੍ਰਿਪ ਅਤਿ ਸੇਵਾ ਤਿਹ ਕਰੀ ॥

dhij nirap at sevaa teh karee ||

ਚਿਤ ਕੀ ਸਭ ਚਿੰਤਾ ਪਰਹਰੀ ॥੨੪੪੫॥

chit kee sabh chi(n)taa paraharee ||2445||

Both the king and the Brahmin performed extreme service and

relinquished all the afflictions of their mind.2445.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਚਾਰ ਮਾਸ ਹਰਿ ਜੂ ਤਹਾ ਰਹੇ ਬਹੁਤੁ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

chaar maas har joo tahaa rahe bahut sukh pai ||

ਬਹੁਰੁ ਆਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਜਸ ਕੀ ਬੰਬ ਬਜਾਇ ॥੨੪੪੬॥

bahur aapune gireh ge jas kee ba(n)b bajai ||2446||

Krishna stayed there for four months happily and then he went back to his home causing the resounding of his trumpets.2446.

ਇਕ ਕਹਿ ਗੇ ਦਿਜ ਭੂਪ ਕਉ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਕਰਿ ਇਸ ਨੇਹੁ ॥

eik keh ge dhij bhoop kau birajapat kar is neh ||

ਬੇਦ ਚਾਰਿ ਜਿਉ ਮੁਹਿ ਜਪੈ ਤਿਉ ਮੁਹਿ ਜਪੁ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥੨੪੪੭॥

bedh chaar jiau muh japai tiau muh jap sun leh ||2447||

Krishna said to the king and the Brahmin with love, “The way in which all the four Vedas repeat my name, you may also repeat and listen to my

Name.”2447.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਦਿਜ ਕੋ ਦਰਸਨ ਦੇ ਕਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਜਾਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTake gra(n)the kirasanaavataare kaanreh joo raajaa tathaa dhij ko dharasan dhe kar gireh ko jaat bhe dhiaai samaapata(n) ||

End of the description of the episode of the king of Mathila country and the Brahmin in Krishnavatara (based on Dasham Skandh Purana) in Bachittar

Natak.

ਅਥ ਰਾਜਾ ਪਰੀਛਿਤ ਜੀ ਤਥਾ ਸੁਕਦੇਵ ਪਰਸਪਰ ਬਾਚ ॥

ath raajaa pareechhit jee tathaa sukadhev parasapar baach ||

Now begins the description of Shukdev addressed to the king Parikshat

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਾ ਬਿਧਿ ਗਾਵਤ ਹੈ ਗੁਨ ਬੇਦ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਤੇ ਸੁਕ ਇਉ ਜੀਯ ਆਈ ॥

kaa bidh gaavat hai gun bedh suno tum te suk iau jeey aaiee ||

ਤਿਆਗਿ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਧਾਮ ਕੇ ਲਾਲਚ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜਸਤਾਈ ॥

tiaag sabhai fun dhaam ke laalach sayaam bhanai prabh kee jasataiee ||

“O king! listen, how the Vedas eulogise Him and sing the praises of the Lord causing the relinquishment of all the domestic temptations

ਇਉ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਬੇਦ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ਲਖਿਯੋ ਕਛੂ ਜਾਈ ॥

eiau gun gaavat bedh suno tum ra(n)g na roop lakhiyo kachhoo jaiee ||

The Vedas says that the form and colour of that Lord are invisible. O king! I

have never given you such an instruction

ਇਉ ਸੁਕ ਬੈਨ ਕਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਚ ਰਿਦੇ ਅਪੁਨੇ ਠਹਰਾਈ ॥੨੪੪੮॥

eiau suk bain kahai nirap so nirap saach ridhe apune Thaharaiee ||2448||

Therefore abide this instruction in your mind.”2248.

ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ਅਭੇਖ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਅੰਤ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਬਤਇਯੈ ॥

ra(n)g na rekh abhekh sadhaa prabh a(n)t na aavat hai ju batiyai ||

That Lord has no form, no colour, no garb and no end

ਚਉਦਹੂ ਲੋਕਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਨਿ ਰੈਨਿ ਸਦਾ ਜਸੁ ਕੇਵਲ ਗਇਯੈ ॥

chaudhahoo lokan mai jeh ko dhin rain sadhaa jas keval giyai ||

His praises are sung in all the fourteen worlds day and night

ਗਿਆਨ ਬਿਖੈ ਅਰੁ ਧਿਆਨ ਬਿਖੈ ਇਸਨਾਨ ਬਿਖੈ ਰਸ ਮੈ ਚਿਤ ਕਇਯੈ ॥

giaan bikhai ar dhiaan bikhai isanaan bikhai ras mai chit kiyai ||

His love should be kept in mind in meditation, spiritual pursuits and in the bath

ਬੇਦ ਜਪੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾਪ ਸਦਾ ਕਰੀਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌ ਸੁਨਿ ਲਇਯੈ ॥੨੪੪੯॥

bedh japai jeh ko teh jaap sadhaa kareeyai nirap yau sun liyai ||2449||

O king! He, whom the Vedas remember, He should always be

remembered.”2449.

ਜਾਹਿ ਕੀ ਦੇਹ ਸਦਾ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਸਜਾਮ ਜੁ ਕੇ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਨੀ ॥

jaeh kee dheh sadhaa gun gaavat sayaam joo ke ras ke sa(n)g bheenee ||

ਤਾਹਿ ਪਿਤਾ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਹੂ ਸੁਨਿ ਲੀਨੀ ॥

taeh pitaa hamare sa(n)g baat kahee teh te ham hoo sun leenee ||

The Lord, whose praises are sung with love by all, my father (Vyas) also used to sing His praises which I have heard

ਜਾਪ ਜਪੈ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਸੁ ਜਪੈ ਨਹਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੀ ਮਤਿ ਹੀਨੀ ॥

jaap japai sabh hee har ko su japai neh hai jeh kee mat heenee ||

ਤਾਹਿ ਸਦਾ ਰੁਚਿ ਸੋ ਜਪੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸੁਕਦੇਵ ਇਹੈ ਮਤਿ ਦੀਨੀ ॥੨੪੫੦॥

taeh sadhaa ruch so japeeaai nirap ko sukadhev ihai mat dheenee ||2450||

Those who are of very low intellect, they only do not remember Him, “in this way Shukdev addressed the king, “O king! that Lord should always be

remembered with love.”2450.

ਕਸਟ ਕੀਏ ਜੋ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਸੀਸ ਜਟਾ ਧਰੇ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ॥

kasaT ke'ee jo na aavat hai kar sees jaTaa dhare haath na aavai ||

He, who is not realized on enduring many sufferings and wearing mattered locks

ਬਿਦਿਆ ਪੜੇ ਨ ਕੜੇ ਤਪ ਸੋ ਅਰੁ ਜੋ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਕੋਊ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥

bidhiaa paRe na kaRe tap so ar jo dhirag moo(n)dh kouoo gun gaavai ||

Who is not realised by getting education, by performing austerities and closing the eyes

ਬੀਨ ਬਜਾਇ ਸੁ ਨ੍ਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ਬਤਾਇ ਭਲੇ ਹਰਿ ਲੋਕ ਰਿਝਾਵੈ ॥

been bajai su nirat dhikhai batai bhale har lok rijhaavai ||

And who cannot be pleased by playing upon several types of musical instruments and by dancing

ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕਰ ਮੋ ਨਹੀ ਆਵਤ ਬ੍ਰਹਮ ਹੂ ਸੋ ਜਿਹ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੪੫੧॥

prem binaa kar mo nahee aavat braham hoo so jeh bhedh na paavai

||2451||

That Brahman cannot be realized by anyone without love.2451.

ਖੋਜ ਰਹੇ ਰਵਿ ਸੇ ਸਸਿ ਸੇ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਆਯੋ ॥

khoj rahe rav se sas se teh ko teh ko kachh a(n)t na aayo ||

He is being searched by Surya and Chandra, but they could not know his mystery

ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਪਾਰ ਨ ਪਇਯਤ ਜਾਹਿ ਕੇ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਤਾਯੋ ॥

rudhr ke paar na piyat jaeh ke bedh sakai neh bhedh bataayo ||

Even the ascetic like Rudra (Shiva) and also Vedas could not know His mystery

ਨਾਰਦ ਤੂੰਬਰ ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਨ ਭਲੇ ਬਿਧਿ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥

naaradh too(n)bar lai kar been bhale bidh so har ko gun gaayo ||

Narada also sings His praises on his Vina (lyre), but according to the poet

Shyam

ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਏ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਪਾਯੋ ॥੨੪੫੨॥

sayaam bhanai bin prem ke'ee biraj naik so biraj naik paayo ||2452||

Without love none could realise Krishna as Lord-God.2452.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਸੁਕ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਕ ਕੇ ਸਾਥ ॥

jab nirap so suk yau kahiyo tab nirap suk ke saath ||

When Shukdev said this to the king, the king asked Shukdev, “How this can happen that in his birth the Lord may remain in agony and

ਹਰਿ ਜਨ ਦੁਖੀ ਸੁਖੀ ਸੁ ਸਿਵ ਰਹੈ ਸੁ ਕਹੁ ਮੁਹਿ ਗਾਥ ॥੨੪੫੩॥

har jan dhukhee sukhee su siv rahai su kahu muh gaath ||2453||

Shiva himself may remain in comfort, kindly enlighten me on this

episode."2453.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਸੁਕ ਸੋ ਯਾ ਬਿਧ ਕਹਿਯੋ ॥

jab suk so yaa bidh kahiyo ||

ਦੀਬੋ ਤਬ ਸੁਕ ਉਤਰ ਚਹਿਯੋ ॥

dheebo tab suk utar chahiyo ||

ਇਹੈ ਜੁਧਿਸਟਰ ਕੈ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥

eihai judhisaTar kai jeea aayo ||

ਹਰਿ ਪੂਛਿਓ ਹਰਿ ਭੇਦ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੪੫੪॥

har poochhio har bhedh sunaayo ||2454||

Then the king said this to Shukdev, then Shukdev while replying said this, "The same thing also occurred in the mind of Yudhishtar and he had asked Krishna the same thing and Krishna had also explained this mystery to

Yudhishtar.”2254.

ਸੁਕੋ ਬਾਚ ॥

suko baach ||

Speech of Shukdev:

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਯਾ ਜਗਤ ਮੈ ਦੁਖੀ ਰਹਤ ਹਰਿ ਸੰਤ ॥

sun bhoopat yaa jagat mai dhukhee rahat har sa(n)t ||

ਅੰਤਿ ਲਹਤ ਹੈ ਮੁਕਤਿ ਫਲ ਪਾਵਤ ਹੈ ਭਗਵੰਤ ॥੨੪੫੫॥

a(n)t lahat hai mukat fal paavat hai bhagava(n)t ||2455||

“O king! listen, the saints of God live in agony in this world, but ultimately

they attain salvation and realise the Lord.2455.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਰੁਦ੍ਰ ਭਗਤ ਜਗ ਮਾਹਿ ਸੁਖ ਕੇ ਦਿਵਸ ਸਦਾ ਭਰੈ ॥

rudhr bhagat jag maeh sukh ke dhivas sadhaa bharai ||

ਮਰੈ ਫਿਰਿ ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ ਫਲੁ ਕਛੁ ਲਹੈ ਨ ਮੁਕਤਿ ਕੋ ॥੨੪੫੬॥

marai fir aaveh jaeh fal kachh lahai na mukat ko ||2456||

“The devotees of the Rudra always pass their life in the world comfortably, but they cannot attain salvation and always remain in

transmigration.”2456.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਸੁਨ ਲੈ ਭਸਮਾਗਦ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਨਾਰਦ ਤੇ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

sun lai bhasamaagadh dhait huto teh naaradh te jab hee sun paayo ||

ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰੀ ਰੁਚਿ ਸੋ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥

rudhr kee sev karee ruch so bahute dhin rudhreh ko rijhavaayo ||

When the demon named Bhasmangad heard about the kindness of Rudra from Narada, he served Rudra single-mindedly and pleased him

ਆਪਨੇ ਮਾਸਹਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਆਗ ਮੈ ਹੋਮ ਕਰਿਯੋ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰਾਯੋ ॥

aapane maaseh kaaT kai aag mai hom kariyo na ratee k ddaraayo ||

ਹਾਥ ਧਰੋ ਜਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਤਿਹ ਛਾਰ ਉਡੈ ਸੁ ਇਹੈ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੨੪੫੭॥

haath dharo jeh ke sir pai teh chhaar uddai su ihai bar paayo ||2457||

He without any fear, cut down his flesh and performed homa in fire, he was bestowed this boon that on the head of whomsoever he would place his

hand, he would be reduced to ashes.2457.

ਹਾਥ ਧਰੋ ਜਿਹ ਕੈ ਸਿਰ ਪੈ ਤਿਹ ਛਾਰ ਉਡੈ ਜਬ ਹੀ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥

haath dharo jeh kai sir pai teh chhaar uddai jab hee bar paayo ||

ਰੁਦ੍ਰ ਹੀ ਕਉ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਤਿ ਕੈ ਜੜ ਚਾਹਤ ਤਿਉ ਤਿਹ ਤ੍ਰੀਅ ਛਿਨਾਯੋ ॥

rudhr hee kau prathamai hat kai jaR chaahat tiau teh treea chhinaayo ||

When he obtained the boon of placing his hand and reducing the person to ashes, then that fool in the first place wanted to reduce Rudra to ashes and seize Parvati

ਰੁਦ੍ਰ ਭਜਿਯੋ ਤਬ ਆਏ ਹੈ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਛਲ ਸੋ ਜਰਵਾਯੋ ॥

rudhr bhajiyo tab aae hai sayaam joo aai kai so chhal so jaravaayo ||

Then Rudra ran and with deception, he caused the reduction of Bhumasura

ਭੂਪ ਕਹੋ ਬਡੋ ਸੋ ਤੁਮ ਹੀ ਕਿ ਬਡੋ ਹਰ ਹੈ ਜਿਹ ਤਾਹਿ ਬਚਾਯੋ ॥੨੪੫੮॥

bhoop kaho baddo so tum hee k baddo har hai jeh taeh bachaayo ||2458||

Therefore O king! you may tell me now whether you are great or God is great, who protected you.2458.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਭਸਮਾਗਦ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare bhasamaagadh dhait

badheh dhiaai samaapata(n) ||

End of the description of the killing of the demon Bhasmangad in Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਭ੍ਰਿਗਲਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਥਨੰ ॥

ath bhiragalataa ko prasa(n)g kathana(n) ||

Now begins the description of the striking of leg by Bhrigu

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ ਰਿਖਿ ਸਾਤ ਤਹਾ ਇਕਠੇ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਮੈ ਅਸ ਆਯੋ ॥

baiThe hute rikh saat tahaa ikaThe tin ke jeea mai as aayo ||

Once the seven sages sat together, thought in their mind that Rudra was

good,

ਰੁਦ੍ਰ ਭਲੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਧੋ ਬਿਸਨੁ ਜੂ ਪੈ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥

rudhr bhalo brahamaa kidho bisan joo pai pirathamai jeh ko Thaharaayo ||

Brahma was good and Vishnu was the best of all

ਤੀਨੋ ਅਨੰਤ ਹੈ ਅੰਤਿ ਕਛੂ ਨਹਿ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਕਿਨ ਹੂ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥

teeno ana(n)t hai a(n)t kachhoo neh hai in ko kin hoo nahee paayo ||

The play of all the three is infinite, none had been able to understand their mystery

ਭੇਦ ਲਹੋ ਇਨ ਕੋ ਤਿਨ ਮੈ ਭ੍ਰਿਗ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਦੇਖਨ ਧਾਯੋ ॥੨੪੫੯॥

bhedh laho in ko tin mai bhirag baiTho huto souoo dhekhan dhaayo ||2459||

In order to understand their tone, Bhrigu, one of the sages sitting there, went away,2459.

ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਜੀਵ ਹਨੋ ਤਿਹ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

rudhr ke dhaam gayo kahio tum jeev hano teh sool sa(n)bhaariyo ||

He went to the house of Rudra, the sage said to Rudra, “You destroy the

beings,” hearing this Rudra took up his trident

ਗਯੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੇ ਚਲਿ ਕੈ ਇਹ ਬੇਦ ਰਰੈ ਇਹ ਜਾਨ ਨ ਪਾਰਿਯੋ ॥

gayo chaturaanan ke chal kai ieh bedh rarai ieh jaan na paariyo ||

Then that sage went to Brahma and said, “You repeat the reading of Vedas uselessly,” Brahma also did not like these words

ਬਿਸਨ ਕੇ ਲੋਕ ਗਯੋ ਸੁਖ ਸੋਵਤ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ਰਿਖਿ ਲਾਤਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

bisan ke lok gayo sukh sovat kop bhariyo rikh laateh maariyo ||

When he reached near Vishnu and seeing him sleeping the sage struck him with his leg

ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਨ ਗਹੇ ਰਿਖਿ ਪਾ ਇਹ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੨੪੬੦॥

kop keeyo na gahe rikh paa ieh sreepat sree birajanaath bichaariyo ||2460||

Vishnu did not become angry and catching his feet, he said thus to

him,2460

ਬਿਸਨੁ ਜੂ ਬਾਚ ਭ੍ਰਿਗੁ ਸੋ ॥

bisan joo baach bhirag so ||

Speech of Vishnu addressed to Bhrigu:

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪਾਇ ਕੋ ਘਾਇ ਰਹਿਓ ਸਹਿ ਕੈ ਹਸ ਕੈ ਦਿਜ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

pai ko ghai rahio seh kai has kai dhij so ieh bhaat uchaaro ||

ਬਜ੍ਰ ਸਮਾਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਮਰੋ ਲਗਿ ਪਾਇ ਦੁਖਿਓ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਤੁਹਿ ਮਾਰੋ ॥

bajr samaan hiradhai hamaro lag pai dhukhio havai hai tuh maaro ||

Enduring the blow of the leg smilingly, Vishnu said to the Brahmin, “My heart is (hard) like Vajra and your foot might have been hurt

ਮਾਗਤਿ ਹਉ ਇਕ ਜੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਜੁ ਪੈ ਛਿਮ ਕੈ ਅਪਰਾਧ ਹਮਾਰੋ ॥

maagat hau ik jo tum dhehu ju pai chhim kai aparaadh hamaaro ||

“I ask for a boon from you, kindly forgive me for the crime and bestow on

me this boon

ਜੇਤਕ ਰੂਪ ਧਰੋ ਜਗ ਹਉ ਤੁ ਸਦਾ ਰਹੈ ਪਾਇ ਕੋ ਚਿਹਨ ਤੁਹਾਰੋ ॥੨੪੬੧॥

jetak roop dharo jag hau ta sadhaa rahai pai ko chihan tuhaaro ||2461||

“Whenever I incarnate in the world, then the marks of your foot may remain imprinted on my waist.”2461.

ਇਉ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਤਉ ਰਿਖਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

eiau jab bain kahe biraj naik tau rikh chit bikhai sukh paayo ||

When Krishna said this, the sage felt extreme delight

ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਘਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਪੁਨਿ ਆਪਨੇ ਆਸ੍ਰਮ ਮੈ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥

kai kai pranaam ghane prabh kau pun aapane aasram mai fir aayo ||

He came back to his hermitage after bowing before him,

ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਬਿਸਨੁ ਕਥਾਨ ਕੋ ਭੇਦ ਸਭੈ ਇਨ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥

rudhr ko braham ko bisan kathaan ko bhedh sabhai in ko samajhaayo ||

And the secret of Rudra, Brahma and Vishnu he brought home to everyone

ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਜਾਪ ਜਪੈ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਯੋ ॥੨੪੬੨॥

sayaam ko jaap japai sabh hee ham sree birajanaath sahee prabh paayo ||2462||

And said that Krishna was in reality the Lord (God), we should all

remember him.”2462.

ਜਾਪ ਕੀਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਯੋ ਭ੍ਰਿਗੁ ਆਇ ਕੈ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥

jaap keeyo sabh hee har ko jab yo bhirag aai kai baat sunaiee ||

When Bhrigu on returning related all the episode to all of them then all o

ਹੈ ਰੇ ਅਨੰਤ ਕਹਿਓ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹੀ ਜਾਹਿ ਬਤਾਈ ॥

hai re ana(n)t kahio karunaanidh bedh sakai nahee jaeh bataiee ||

F them meditated on Krishna and found that Krishna and found that Krishna was the ocean of infinite mercy and even the Vedas could not describe Him

ਕ੍ਰੋਧੀ ਹੈ ਰੁਦ੍ਰ ਗਰੇ ਰੁੰਡ ਮਾਲ ਕਉ ਡਾਰਿ ਕੈ ਬੈਠੋ ਹੈ ਡਿੰਭ ਜਨਾਈ ॥

krodhee hai rudhr gare ru(n)dd maal kau ddaar kai baiTho hai ddi(n)bh janaiee ||

Rudra keeps sitting with the rosary of skulls around his neck and making

an ostentation

ਤਾਹਿ ਜਪੋ ਨ ਜਪੋ ਹਰਿ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਠਹਰਾਈ ॥੨੪੬੩॥

taeh japo na japo har ko prabh sree birajanaath sahee Thaharaiee ||2463||

We shall not remember him and only remember Lord Krishna.2463.

ਜਾਪ ਜਪਿਯੋ ਸਭ ਹੂ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਯੌ ਭ੍ਰਿਗੁ ਆਨਿ ਰਿਖੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥

jaap japiyo sabh hoo har ko jab yau bhirag aan rikho samajhaayo ||

When Bhrigu, on coming back brought home this point to everyone, then all of them remembered Krishna

ਜਿਉ ਜਗ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਮਾਨਤ ਤੈਸੋ ਈ ਲੈ ਇਕ ਰੁਦ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥

jiau jag bhoot pisaachan maanat taiso iee lai ik rudhr banaayo ||

Just as the ghosts and friends are considered unwelcome in Yajna, in the same way, Rudra was established,

ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਿ ਮਾਲਾ ਲੀਏ ਜਪੁ ਤਾ ਕੋ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥

ko brahamaa kar maalaa le'ee jap taa ko karai teh ko nahee paayo ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਸੁ ਧਰਿਓ ਤਿਨ ਅਉਰ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੨੪੬੪॥

sree birajanaath ko dhiaan dharo su dhario tin aaur sabhai bisaraayo

||2464||

And it was also settled that by remembering Brahma, none will be able to realise him, therefore only meditate on Brahma and do not remember all the remaining ones.2464.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਭ੍ਰਿਗੁਲਤਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare bhiragulataa prasa(n)g baranana(n) naam dhiaai samaapatam ||

End of chapter entitled “Description of the episode of the striking of leg by Bhrigu” in Krishnavatara (based on Dasham Skandh Purana) in Bachittar Natak.

ਅਥ ਪਾਰਥ ਦਿਜ ਕੇ ਨਮਿਤ ਚਿਖਾ ਸਾਜ ਆਪ ਜਲਨ ਲਗਾ ॥

ath paarath dhij ke namit chikhaa saaj aap jalan lagaa ||

Preparation of the funeral pyre by Arjuna for the Brahmin but thinking of

burning himself in it

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਕ ਦਿਜ ਹੁਤੋ ਸੁ ਹਰਿ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥

eik dhij huto su har ghar aayo ||

ਚਿਤ ਬਿਤ ਤੇ ਅਤਿ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ ॥

chit bit te at sok janaayo ||

One Brahmin in extreme agony said at the house of Krihsna, “All my sons

have been killed by Yama

ਮੇਰੇ ਸੁਤ ਸਭ ਹੀ ਜਮ ਮਾਰੇ ॥

mere sut sabh hee jam maare ||

ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਯਾ ਜਗ ਜੀਯਤ ਤੁਹਾਰੇ ॥੨੪੬੫॥

prabh joo yaa jag jeeyat tuhaare ||2465||

O Lord! I am also alive in your kingdom."2465.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਖਿ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਤਬੈ ਦਿਜ ਪਾਰਥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥

dhekh biralaap tabai dhij paarath taun samai at oj janaayo ||

Then Arjuna was filled with anger, looking at his lamentation and suffering

ਰਾਖਿ ਹੋ ਹਉ ਨਹਿ ਰਾਖੇ ਗਏ ਤਬ ਲਜਤ ਹ੍ਵੈ ਜਰਬੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥

raakh ho hau neh raakhe ge tab lajat havai jarabo jeea aayo ||

He, thinking this, that he could not protect him, became shy and began to

think of burning himself to death

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪੈ ਚਲਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਹਠ ਤੇ ਸਮਝਾਯੋ ॥

sree birajanaath tabai teh pai chal aavat bhayo haTh te samajhaayo ||

ਤਾਹੀ ਕਉ ਲੈ ਸੰਗਿ ਆਪਿ ਅਰੂੜਤ ਹ੍ਵੈ ਰਥ ਪੈ ਤਿਨ ਓਰਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੪੬੬॥

taahee kau lai sa(n)g aap arooRat havai rath pai tin or sidhaayo ||2466||

At that time, Krishna reached there and making him understand, he mounted on the chariot and he started taking him alongwith him.2466.

ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਚਲ ਕੈ ਤਿਹ ਠਾ ਅੰਧਿਆਰ ਘਨੋ ਜਿਹ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥

gayo har jee chal kai teh Thaa a(n)dhiaar ghano jeh dhirasaT na aavai ||

ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਚੜੈ ਤਿਹ ਠਾ ਤੁ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੀ ਗਤਿ ਹ੍ਵੈ ਤਮ ਜਾਵੈ ॥

dhavaiaadhas soor chaRai teh Thaa ta sabhai tin kee gat havai tam jaavai ||

On going, Krishna reached a place, where there was such a pitch dark, that

if twelve suns would rise and then that darkness could have ended

ਪਾਰਥ ਤਾਹੀ ਚੜਿਯੋ ਰਥ ਪੈ ਡਰਪਾਤਿ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਯੌ ਸਮਝਾਵੈ ॥

paarath taahee chaRiyo rath pai ddarapaat bhayo prabh yau samajhaavai ||

Explaining to the frightened Arjuna, Krishna said, “Do not be anxious

ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਨ ਸੁਦਰਸਨਿ ਚਕ੍ਰ ਦਿਪੈ ਜਦ ਹੀ ਹਰਿ ਮਾਰਗੁ ਪਾਵੈ ॥੨੪੬੭॥

chi(n)t karo na sudharasan chakr dhipai jadh hee har maarag paavai ||2467||

We shall be able to see the path in the light of the discus.”2467.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਹਾ ਸੇਖਸਾਈ ਥੋ ਸੋਯੋ ॥

jahaa sekhasaiee tho soyo ||

ਅਹਿ ਆਸਨ ਪਰ ਸਭ ਦੁਖੁ ਖੋਯੋ ॥

eh aasan par sabh dhukh khoyo ||

They reached there where the Lord of all was sleeping on the bed of

Sheshnaga

ਜਗਯੋ ਸਯਾਮ ਜਬ ਹੀ ਦਰਸਾਯੋ ॥

jagayo sayaam jab hee dharasaayo ||

ਅਪਨੇ ਮਨ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੪੬੮॥

apane man at hee sukh paayo ||2468||

Seeing Krishna, he woke up and was extremely pleased.2468.

ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਇਹ ਠਾ ਹਰਿ ਆਏ ॥

keh kaaran ieh Thaa har aae ||

ਹਮ ਜਾਨਤ ਹਮ ਅਬ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥

ham jaanat ham ab sukh paae ||

“O Krishna! how you have come here? I have been pleased on knowing

this, when you go, take the Brahmin boys with you

ਜਾਨਤ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਅਬ ਲੀਜੈ ॥

jaanat dhij baalak ab leejai ||

ਏਕ ਘਰੀ ਇਹ ਠਾ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੨੪੬੯॥

ek gharee ieh Thaa sukh dheejai ||2469||

Sit down here for a while and give me the pleasure of your presence.”2469.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Speech of Vishnu addressed to Krishna: CHAUPAI

ਜਬਿ ਹਰਿ ਕਰਿ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਆਏ ॥

jab har kar dhij baalak aae ||

ਤਬ ਤਿਹ ਕਉ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥

tab teh kau e bachan sunaae ||

ਜਾਤ ਜਾਇ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਦੈ ਹੋ ॥

jaat jai dhij baalak dhai ho ||

ਬਡੋ ਸੁ ਜਸੁ ਜਗ ਭੀਤਰ ਲੈ ਹੋ ॥੨੪੭੦॥

baddo su jas jag bheetar lai ho ||2470||

When the boys came near Krishna, Vishnu said, “Go and return these boys and earn the praise in the world.”2470.

ਤਬ ਹਰਿ ਨਗਰ ਦੁਆਰਿਕਾ ਆਯੋ ॥

tab har nagar dhuaarikaa aayo ||

ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਦੈ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

dhij baalak dhai at sukh paayo ||

Then Krishna came to Dwarka and returning the boys to the Brahmin, he

obtained extreme pleasure

ਜਰਤ ਅਗਨਿ ਤੇ ਸੰਤ ਬਚਾਏ ॥

jarat agan te sa(n)t bachaae ||

ਇਉ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਭ ਸੰਤਨ ਗਾਏ ॥੨੪੭੧॥

eiau prabh joo sabh sa(n)tan gaae ||2471||

In this way, he saved the good men from burning fire and the saints sang the praises of the Lord.2471.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਕੋ ਜਮਲੋਕ ਤੇ ਸਾਤ ਪੁਤ੍ਰ ਲਯਾਇ ਦੇਤ ਭਏ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare dhij ko jamalok te saat putr layai dhet bhe dhayai samaapata(n) ||

End of the chapter entitled “Giving seven sons to the Brahmin bringing them from the abode of Yama and taking them from Lord Vishnu” in

Krishnavatara in Bachittar Natak.

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜਲ ਬਿਹਾਰ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸੰਗ ॥

ath kaanreh joo jal bihaar treean sa(n)g ||

Now begins the description of Krishna playing with women in water

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕੰਚਨ ਕੀ ਜਹਿ ਦੁਆਰਵਤੀ ਤਿਹ ਠਾ ਜਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਆਯੋ ॥

ka(n)chan kee jeh dhuaaravatee teh Thaa jab hee birajabhookhan aayo ||

ਲਾਲ ਲਗੇ ਜਿਹ ਠਾ ਮਨੋ ਬਜ੍ਰ ਭਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਬਜੋਤ ਬਨਾਯੋ ॥

laal lage jeh Thaa mano bajr bhale biraj naik bayot banaayo ||

Krishna reached the golden Dwarka, where within several plans, the jewels

and diamonds were studded

ਤਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਤਰੈ ਜਦੁ ਨੰਦਨ ਸੋਕ ਸਬੈ ਚਿਤ ਕੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥

taal ke beech tarai jadh na(n)dhan sok sabai chit ko bisaraayo ||

Removing the fear of his mind, Krishna began to swim in the tank

ਲੈ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਾਲਕ ਦੈ ਦਿਜ ਕਉ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਡੋ ਜਸੁ ਪਾਯੋ ॥੨੪੭੨॥

lai treeyaa baalak dhai dhij kau jab sree birajanaath baddo jas paayo ||2472||

Taking the women with him and delivering the boys to the Brahmin, Krishna earned extreme approbation.2472.

ਤ੍ਰੀਅਨ ਸੈ ਜਲ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰੁਚਿ ਸਿਉ ਲਪਟਾਏ ॥

treean sai jal mai biraj naik sayaam bhanai ruch siau lapaTaae ||

Krishna affectionately clung to the women in water

ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਿਯੋ ਉਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਲਗੀ ਅੰਗਿ ਅਨੰਗ ਬਢਾਏ ॥

prem baddiyo un ke at hee prabh ke lagee a(n)g ana(n)g baddaae ||

The women also, clinging to the limbs of the Lord, became intoxicated with

lust

ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਏਕ ਹੀ ਹੁਇ ਗਈ ਸੁੰਦਰਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਏ ॥

prem so ek hee hui giee su(n)dhar roop nihaar rahee urajhaae ||

Being absorbed in love, they became one with Krishna

ਪਾਸ ਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਰੂਪ ਰਚੀ ਤ੍ਰੀਆ ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥੨੪੭੩॥

paas hee sayaam joo roop rachee treeaa her rahee har haath na aae ||2473||

The women are advancing to become one with Krishna, but they could not catch him at the same time.2473.

ਰੂਪ ਰਚੀ ਸਭ ਸੁੰਦਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਦਸ ਹੂ ਦਿਸ ਦਉਰੈ ॥

roop rachee sabh su(n)dhar sayaam ke sayaam bhanai dhas hoo dhis dhaurai ||

Being absorbed in the beauty of Krishna, they are all running form all the ten directions

ਕੁੰਕਮ ਬੇਦੁ ਲਿਲਾਟ ਦੀਏ ਸੁ ਦੀਏ ਤਿਨ ਊਪਰ ਚੰਦਨ ਖਉਰੈ ॥

ku(n)kam bedh lilaaT dhe'ee su dhe'ee tin uoopar cha(n)dhan khaurai ||

They applied saffron, in the parting of their hair, round mark and sandal on

the forehead

ਮੈਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭਈ ਸਭ ਭਾਮਿਨ ਧਾਈ ਫਿਰੈ ਫੁਨਿ ਧਾਮਨ ਅਉਰੈ ॥

main ke bas bhiee sabh bhaamin dhaiee firai fun dhaaman aaurai ||

Under the impact of lust they are running in and out of their home

ਐਸੇ ਰਟੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਮ ਕਉ ਤਜਿ ਹੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਯੋ ਕਿਹ ਠਉਰੈ ॥੨੪੭੪॥

aaise raTai mukh te ham kau taj ho birajanaath gayo keh Thaurai ||2474||

And shouting, “O Krishna! where have you gone after leaving us?”2474.

ਢੂੰਢਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਸਭ ਭਰਮ ਬਢਾਈ ॥

ddoo(n)ddat ek firai har su(n)dhar chit bikhai sabh bharam baddaiee ||

Someone is searching for Krishna, keeping illusion in her mind

ਬੇਖ ਅਨੂਪ ਸਜੇ ਤਨ ਪੈ ਤਿਨ ਬੇਖਨ ਕੋ ਬਰਨਿਓ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥

bekh anoop saje tan pai tin bekhan ko baranio nahee jaiee ||

Those women are wearing several unique garbs, which cannot be described

ਸੰਕ ਕਰੈ ਨ ਰਰੈ ਹਰਿ ਹੀ ਹਰਿ ਲਾਜਹਿ ਬੇਚਿ ਮਨੋ ਤਿਨ ਖਾਈ ॥

sa(n)k karai na rarai har hee har laajeh bech mano tin khaiee ||

They are repeating the name of Krishna as if they had not the slightest of

shame

ਐਸੇ ਕਹੈ ਤਜਿ ਗਯੋ ਕਿਹ ਠਾ ਤਿਹ ਹੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਦੇਹੁ ਦਿਖਾਈ ॥੨੪੭੫॥

aaise kahai taj gayo keh Thaa teh ho biraj naik dheh dhikhaiee ||2475||

They are saying, “O Krishna! where have you gone after leaving us? Come within our sight.”2475.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਹੁਤੁ ਕਾਲ ਮੁਛਿਤ ਭਈ ਖੇਲਤ ਹਰਿ ਕੇ ਸਾਥ ॥

bahut kaal muchhit bhiee khelat har ke saath ||

ਮੁਛਿਤ ਹ੍ਵੈ ਤਿਨ ਯੌ ਲਖਿਯੋ ਹਰਿ ਆਏ ਅਬ ਹਾਥਿ ॥੨੪੭੬॥

muchhit havai tin yau lakhiyo har aae ab haath ||2476||

Playing with Krishna for a long time, they became unconscious and in that

unconscious state they saw that they had got Krishna in their grip.2476.

ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਸੰਗ ਮਿਲਤ ਹੈ ਸੁਨਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਗਾਥ ॥

har jan har sa(n)g milat hai sunat prem kee gaath ||

ਜਿਉ ਡਾਰਿਓ ਮਿਲਿ ਜਾਤ ਹੈ ਨੀਰ ਨੀਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥੨੪੭੭॥

jiau ddaario mil jaat hai neer neer ke saath ||2477||

The devotees of the Lord. listening to the discourse of love from the Lord,

become one with him like the water being mixed with water.2477.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਲ ਤੇ ਤਬ ਹਰਿ ਬਾਹਰਿ ਆਏ ॥

jal te tab har baahar aae ||

ਅੰਗਹਿ ਸੁੰਦਰ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥

a(n)geh su(n)dhar basatr banaae ||

Then Krishna came out of water and he wore beautiful clothes

ਕਾ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਕਹੈ ॥

kaa upamaa teh kee kab kahai ||

ਪੇਖਤ ਮੈਨ ਰੀਝ ਕੈ ਰਹੈ ॥੨੪੭੮॥

pekhat main reejh kai rahai ||2478||

How should the poet describe his glory? Seeing him even the god of love

is fascinated by him.2478.

ਬਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰੀਅਨ ਹੂ ਸੁੰਦਰ ਧਰੇ ॥

basatr treean hoo su(n)dhar dhare ||

ਦਾਨ ਬਹੁਤ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕਉ ਕਰੇ ॥

dhaan bahut bipran kau kare ||

The women also wore beautiful garments and gave a great deal of charity to the Brahmins

ਜਿਹ ਤਿਹ ਠਾ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥

jeh teh Thaa har ko gun gaayo ||

ਤਿਹ ਦਾਰਿਦ ਧਨ ਦੇਇ ਗਵਾਯੋ ॥੨੪੭੯॥

teh dhaaridh dhan dhei gavaayo ||2479||

Whosoever eulogised the Lord there, they gave him there a good amount

of wealth and removed his poverty.2479.

ਅਥ ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਾ ਕਥਨੰ ॥

ath prem kathaa kathana(n) ||

Now beings the description of the episode of love

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

Speech of the poet.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਕਬਢੀ ਸੁਨਾਊ ॥

har ke sa(n)t kabaddee sunaauoo ||

ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਰਿਝਵਾਊ ॥

taa te prabh logan rijhavaauoo ||

I relate the praise of the devotees of the Lord and please the saints

ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਤਨਕ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥

jo ieh kathaa tanak sun paavai ||

ਤਾ ਕੋ ਦੋਖ ਦੂਰ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ॥੨੪੮੦॥

taa ko dhokh dhoor hoi jaavai ||2480||

He, who will listen to this episode slightly, all his blemishes will be removed.2480.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜੈਸੇ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਅਉ ਅਘ ਕੋ ਸੁ ਬਕਾਸੁਰ ਕੋ ਬਧ ਜਾ ਮੁਖ ਫਾਰਿਓ ॥

jaise tiranaavrat aau agh ko su bakaasur ko badh jaa mukh faario ||

The way in which Tranavrata, Aghasura and Bakasura were killed and their faces were torn

ਖੰਡ ਕੀਓ ਸਕਟਾਸੁਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਜਿਹ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਓ ॥

kha(n)dd keeo sakaTaasur ko geh kesan te jeh ka(n)s pachhaario ||

The way in which chopping Shaktasura into bits and Kansa was caught

and knocked down by catching him from his hair

ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਹੂ ਕੋ ਸੈਨ ਮਥਿਓ ਅਰੁ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਜਿਹ ਮਾਨਹਿ ਟਾਰਿਓ ॥

sa(n)dh jaraa hoo ko sain mathio ar satran ko jeh maaneh Taario ||

ਤਿਉ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪੁਨਿ ਚਾਹਤ ਹੈ ਸਭ ਪਾਪਨ ਟਾਰਿਓ ॥੨੪੮੧॥

tiau biraj naik saadhan ke pun chaahat hai sabh paapan Taario ||2481||

The way in which the army of Jarasandh was churned and his pride was shattered, in the same way, Krishna wants to finish all the sins of those women.2481.

ਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੇ ਰੁਚ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਗੀਤਨ ਗੈ ਹੈ ॥

jo biraj naik ke ruch so kab sayaam bhanai fun geetan gai hai ||

ਚਾਤੁਰਤਾ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਬੀਚ ਕਬਿਤਨ ਕੇ ਸੁ ਬਨੈ ਹੈ ॥

chaaturataa sa(n)g jo har ko jas beech kabitan ke su banai hai ||

Whosoever will sing the songs of Krishna with love, describe his glory in a

nice way in poetry,

ਅਉਰਨ ਤੇ ਸੁਨਿ ਜੋ ਚਰਚਾ ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਦੈ ਹੈ ॥

aauran te sun jo charachaa har kee har ko man bheetar dhai hai ||

ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਧਰਿ ਕੈ ਤਨ ਯਾ ਭਵ ਭੀਤਰ ਫੇਰਿ ਨ ਐ ਹੈ ॥੨੪੮੨॥

so kab sayaam bhanai dhar kai tan yaa bhav bheetar fer na aai hai ||2482||

Discuss in his mind about the Lord on listening about Him from others, the poet Shyam says that he will not assume another body and transmigrate.2482.

ਜੋ ਉਪਮਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਗਾਇ ਹੈ ਅਉਰ ਕਬਿਤਨ ਬੀਚ ਕਰੈਗੇ ॥

jo upamaa birajanaath kee gai hai aaur kabitan beech karaige ||

ਪਾਪਨ ਕੀ ਤੇਊ ਪਾਵਕ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜਰੈਗੇ ॥

paapan kee teuoo paavak mai kab sayaam bhanai kabahoo(n) na jaraige ||

Those who will sing the praises of Krishna and narrate him in poetry, will

never burn in the fire of sin

ਚਿੰਤ ਸਭੈ ਮਿਟ ਹੈ ਜੁ ਰਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਅਘ ਬ੍ਰਿੰਦ ਟਰੈਗੇ ॥

chi(n)t sabhai miT hai ju rahee chhin mai tin ke agh bira(n)dh Taraige ||

All their anxieties will be destroyed and all their sins will end collectively

ਜੇ ਨਰ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਪਰਸੇ ਪਗ ਤੇ ਨਰ ਫੇਰਿ ਨ ਦੇਹ ਧਰੈਗੇ ॥੨੪੮੩॥

je nar sayaam joo ke parase pag te nar fer na dheh dharaige ||2483||

That person, who will touch the feet of Krishna, he will never assume the body again.2483.

ਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋ ਰੁਚਿ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਜਾਪੁ ਜਪੈ ਹੈ ॥

jo biraj naik ko ruch so kab sayaam bhanai fun jaap japai hai ||

ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਕਉ ਧਨ ਦੈ ਹੈ ॥

jo teh ke hit kai man mai bahu ma(n)gan logan kau dhan dhai hai ||

He, who will repeat the name of Krishna with love, who will give wealth etc.

to the person remembering him,

ਜੋ ਤਜਿ ਕਾਜ ਸਭੈ ਘਰ ਕੇ ਤਿਹ ਪਾਇਨ ਕੇ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਦੈ ਹੈ ॥

jo taj kaaj sabhai ghar ke teh pain ke chit bheetar dhai hai ||

ਭੀਤਰ ਤੇ ਅਬ ਯਾ ਜਗ ਕੇ ਅਘ ਬ੍ਰਿੰਦਨ ਬੀਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਜੈ ਹੈ ॥੨੪੮੪॥

bheetar te ab yaa jag ke agh bira(n)dhan beer bidhaa kar jai hai ||2484||

Who will absorb his mind in the feet of Krishna, abandoning all the tasks of the householder, then all the sins of the world will bid adieu to his mind.2484.

ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਓ ਨ ਕੀਓ ਬਹੁਤੋ ਤਪ ਕਸਟ ਸਹਿਓ ਤਨ ਕੋ ਅਤਿ ਤਾਯੋ ॥

prem keeo na keeo bahuto tap kasaT sahio tan ko at taayo ||

Though one was not absorbed in love, he endured many suffering on his body and performed austerities

ਕਾਸੀ ਮੈ ਜਾਇ ਪੜਿਓ ਅਤਿ ਹੀ ਬਹੁ ਬੇਦਨ ਕੋ ਕਰਿ ਸਾਰ ਨ ਆਯੋ ॥

kaasee mai jai paRio at hee bahu bedhan ko kar saar na aayo ||

Though he received instructions about eh recitation of the Vedas at Kashi,

but did not comprehend its essence

ਦਾਨ ਦੀਏ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਸਯਾਮ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਤਿਨ ਦਰਬ ਗਵਾਯੋ ॥

dhaan dhe'ee bas havai gayo sayaam sabhai apano tin dharab gavaayo ||

ਅੰਤ੍ਰ ਕੀ ਰੁਚਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜਿਹ ਹੇਤ ਕੀਓ ਤਿਨ ਹੂ ਹਰਿ ਪਾਯੋ ॥੨੪੮੫॥

a(n)tr kee ruch kai har siau jeh het keeo tin hoo har paayo ||2485||

Though thinking this he gave in charity all his wealth that the Lord will be pleased, but he who has loved the Lord from the core of his heart, he could only realise the Lord.2485.

ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਬਕ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦ ਕੈ ਬੈਠਿ ਰਹਿਓ ਜਗ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ॥

kaa bhayo jo bak lochan moo(n)dh kai baiTh rahio jag bhekh dhikhaae ||

What then, if some crane-like devotee had been performing heresy by closing his eyes and showing it to the people

ਮੀਨ ਫਿਰਿਓ ਜਲ ਨ੍ਹਹਾਤ ਸਦਾ ਤੁ ਕਹਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਰਿ ਮੋ ਹਰਿ ਆਏ ॥

meen firio jal nrahaat sadhaa ta kahaa teh ke kar mo har aae ||

Someone might have been taking bath at all the pilgrim-stations like a fish,

has he ever been able to realise the Lord?

ਦਾਦੁਰ ਜੋ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਰਟੈ ਸੁ ਬਿਹੰਗ ਉਡੈ ਤਨਿ ਪੰਖ ਲਗਾਏ ॥

dhaadhur jo dhin rain raTai su biha(n)g uddai tan pa(n)kh lagaae ||

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਸੰਤ ਸਭਾ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰਿਝਾਏ ॥੨੪੮੬॥

sayaam bhanai ieh sa(n)t sabhaa bin prem kahoo birajanaath rijhaae ||2486||

The frogs croak day and night, the birds always fly, but the poet Shyam says that inspite of repeating (the Name) and running hither and thither, none has been able to please Krishna without love.2486.

ਲਾਲਚ ਜੋ ਧਨ ਕੇ ਕਿਨਹੂ ਜੁ ਪੈ ਗਾਇ ਭਲੈ ਪ੍ਰਭ ਗੀਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥

laalach jo dhan ke kinahoo ju pai gai bhalai prabh geet sunaayo ||

ਨਾਚ ਨਚਿਓ ਨ ਖਚਿਓ ਤਿਹ ਮੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਕੋ ਪੈਡ ਨ ਪਾਯੋ ॥

naach nachio na khachio teh mai har lok alok ko paidd na paayo ||

He, who eulogises the Lord, coveting for wealth, and dances without

loving Him, he could not realise the path leading towards the Lord

ਹਾਸ ਕਰਿਓ ਜਗ ਮੈ ਆਪੁਨੋ ਸੁਪਨੇ ਹੂ ਨ ਗਿਆਨ ਕੋ ਤਤੁ ਜਨਾਯੋ ॥

haas kario jag mai aapuno supane hoo na giaan ko tat janaayo ||

He, who passed all his life in mere sporting, and did not know the essence of knowledge, he also could not realise the Lord

ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥੨੪੮੭॥

prem binaa kab sayaam bhanai kar kaahoo ke mai biraj naik aayo ||2487||

How can one realise Lord Krishna, without loving Him?2487.

ਹਾਰਿ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਪਨੇ ਕੋ ਬਨ ਮੋ ਬਹੁਤੋ ਤਿਨ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥

haar chale gireh aapane ko ban mo bahuto tin dhiaan lagaae ||

Those who meditate in the forest, they ultimately, getting tired, come back to their homes

ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਅਗਾਧਿ ਕਥਾ ਮੁਨਿ ਖੋਜ ਰਹੇ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥

sidh samaadh agaadh kathaa mun khoj rahe har haath na aae ||

The adepts and the sages have been seeking the Lord through

contemplation, but that Lord could not be realised by anyone

ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨ ਸੰਤਨ ਕੇ ਮਤਿ ਯੌ ਠਹਰਾਏ ॥

sayaam bhanai sabh bedh kateban sa(n)tan ke mat yau Thaharaae ||

ਭਾਖਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਜਿਹ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਏ ਤਿਹ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਪਾਏ ॥੨੪੮੮॥

bhaakhat hai kab sa(n)t suno jeh prem ke'ee teh sreepat paae ||2488||

All the Vedas, Katebs (Semitic Scriptures), and the saints say this that whosoever has loved the Lord, he has realized Him.2488.

ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪੂਤ ਹੌ ਬਾਮਨ ਕੋ ਨਹਿ ਕੈ ਤਪੁ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਕਰੋ ॥

chhatree ko poot hau baaman ko neh kai tap aavat hai ju karo ||

I am the son of a Kshatriya and not of a Brahmin who may instruct for performing severe austerities

ਅਰੁ ਅਉਰ ਜੰਜਾਰ ਜਿਤੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤੁਹਿ ਤਿਆਗਿ ਕਹਾ ਚਿਤ ਤਾ ਮੈ ਧਰੋ ॥

ar aaur ja(n)jaar jito gireh ko tuh tiaag kahaa chit taa mai dharo ||

How can I absorb myself in the embarrassments of the world by leaving

you

ਅਬ ਰੀਝਿ ਕੈ ਦੇਹੁ ਵਹੈ ਹਮ ਕਉ ਜੋਊ ਹਉ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਰੋ ॥

ab reejh kai dheh vahai ham kau jouoo hau binatee kar jor karo ||

Whatever request I am making with my folded hands, O Lord!

ਜਬ ਆਉ ਕੀ ਅਉਧ ਨਿਦਾਨ ਬਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੂਝਿ ਮਰੋ ॥੨੪੮੯॥

jab aau kee aaudh nidhaan banai at hee ran mai tab joojh maro ||2489||

Kindly be graceful and bestow this boon on me that when ever my end comes, that I may die fighting in the battlefield.2489.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲਿ ਮਹਿ ਸਾਵਨ ਸੁਦਿ ਥਿਤਿ ਦੀਪ ॥

satreh sai paitaal meh saavan sudh thit dheep ||

In the year 1745 of the Vikrami era in the Sudi aspect of the moon in the month of Sawan,

ਨਗਰ ਪਾਵਟਾ ਸੁਭ ਕਰਨ ਜਮੁਨਾ ਬਹੈ ਸਮੀਪ ॥੨੪੯੦॥

nagar paavaTaa subh karan jamunaa bahai sameep ||2490||

In the town of Paonta at the auspicious hour, on banks of the flowing

Yamuna, (this work has been completed).2490.

ਦਸਮ ਕਥਾ ਭਾਗੌਤ ਕੀ ਭਾਖਾ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥

dhasam kathaa bhaagauat kee bhaakhaa karee banai ||

I have composed the discourse of the tenth part (Skandh) of Bhagavat in the vernacular

ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਧਰਮ ਜੁਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥੨੪੯੧॥

avar baasanaa naeh prabh dharam judh ke chai ||2491||

O Lord! I have no other desire and have only the zeal for the war fought on the basis of righteousness.2491.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਧੰਨਿ ਜੀਓ ਤਿਹ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਚਿਤ ਮੈ ਜੁਧੁ ਬਿਚਾਰੈ ॥

dha(n)n jeeo teh ko jag mai mukh te har chit mai judh bichaarai ||

Bravo to the soul of that person, who remembers the Lord through his

mouth and reflects in his mind about the war of righteousness

ਦੇਹ ਅਨਿਤ ਨ ਨਿਤ ਰਹੈ ਜਸੁ ਨਾਵ ਚੜੈ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਾਰੈ ॥

dheh anit na nit rahai jas naav chaRai bhav saagar taarai ||

Who considers this body the war of righteousness, who considers this body as transient, ascends the boat of Lords' praise a

ਧੀਰਜ ਧਾਮ ਬਨਾਇ ਇਹੈ ਤਨ ਬੁਧਿ ਸੁ ਦੀਪਕ ਜਿਉ ਉਜੀਆਰੈ ॥

dheeraj dhaam banai ihai tan budh su dheepak jiau ujeeaarai ||

ਗਿਆਨਹਿ ਕੀ ਬਢਨੀ ਮਨਹੁ ਹਾਥ ਲੈ ਕਾਤਰਤਾ ਕੁਤਵਾਰ ਬੁਹਾਰੈ ॥੨੪੯੨॥

giaaneh kee baddanee manahu haath lai kaataratаа kutavaar buhaarai ||2492||

Who makes this body as the abode of forbearance and enlightens it with the lamp of intellect and who taking the broom of knowledge in his hand sweeps away the rubbish of cowardice.2492.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਧਯਾਇ ਇਕੀਸਵੋ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥

eit sree dhasam sika(n)dh puraane bachitr naaTak gra(n)the kirasanaavataare dhayai ikeesavo samaapatam sat subham sat ||

End of the concluding auspicious chapter of Krishnavatara (based on

Dasham Skandh Purana) in Bachittar Natak.21.

ਚੌਬੀਸ ਅਵਤਾਰ ॥

chauabees avataar ||

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ikOankaar vaahiguroo jee kee fateh ||

The Lord is one and He can be attained through the Grace of the True

Guru.

ਅਥ ਨਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath nar avataar kathana(n) ||

Now beings the description of Nara incarnation

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਬ ਬਾਈਸ੍ਵੋ ਗਨਿ ਅਵਤਾਰਾ ॥

ab baieesavaio gan avataaraa ||

ਜੈਸ ਰੂਪ ਕਹੁ ਧਰੋ ਮੁਰਾਰਾ ॥

jais roop kahu dharo muraaraa ||

ਨਰ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਅਰਜੁਨਾ ॥

nar avataar bhayo arajunaa ||

ਜਿਹ ਜੀਤੇ ਜਗ ਕੇ ਭਟ ਗਨਾ ॥੧॥

jeh jeete jag ke bhaT ganaa ||1||

Now I enumerate the twenty-second incarnation as to how he assumed this form. Arjuna became the Nara incarnation, who conquered the warriors of all the world.1.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਵਾਤ ਕਵਚ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥

piratham nivaat kavach sabh maare ||

ਇੰਦ੍ਰ ਤਾਤ ਕੇ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇ ॥

ei(n)dhr taat ke sok nivaare ||

In the first place, he by killeing all the warriors, weaing unfailing coat of mail, removed the anxiety of his father Indra

ਬਹੁਰੇ ਜੁਧ ਰੁਦ੍ਰ ਤਨ ਕੀਆ ॥

bahure judh rudhr tan keeaa ||

ਰੀਝੈ ਭੂਤਿ ਰਾਟ ਬਰੁ ਦੀਆ ॥੨॥

reejhai bhoot raaT bar dheeaa ||2||

Then he fought a battle with Rudra (Shiva), the king of ghosts, who

bestowed a boon on him.2.

ਬਹੁਰਿ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕਹ ਮੁਕਤਾਯੋ ॥

bahur dhurajodhan keh mukataayo ||

ਗੰਧ੍ਰਬ ਰਾਜ ਬਿਮੁਖ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥

ga(n)dhrab raaj bimukh fir aayo ||

Then he redeemed Duryodhana and burnt the king of Gandharavas in the

fire of the Khandav forest

ਖਾਡਵ ਬਨ ਪਾਵਕਹਿ ਚਰਾਵਾ ॥

khaaddav ban paavakeh charaavaa ||

ਬੂੰਦ ਏਕ ਪੈਠੈ ਨਹਿ ਪਾਵਾ ॥੩॥

boo(n)dh ek paiThai neh paavaa ||3||

All these could not comprehend his secret.3.

ਜਉ ਕਹਿ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਨਾਊ ॥

jau keh kathaa prasa(n)g sunaauoo ||

ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਡਰਾਊ ॥

gra(n)th baddan te hiradhai ddaraauoo ||

My mind fears the enlargement of this Granth (Book) by relating all these

stories,

ਤਾ ਤੇ ਥੋਰੀ ਕਥਾ ਕਹਾਈ ॥

taa te thoree kathaa kahaiee ||

ਭੂਲ ਦੇਖਿ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਬਨਾਈ ॥੪॥

bhool dhekh kab leh banaiee ||4||

Therefore I have said it in brief and the poets will themselves improves my

mistakes.4.

ਕਊਰਵ ਜੀਤਿ ਗਾਵ ਸਬ ਆਨੀ ॥

kuoorav jeet gaav sab aanee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਨ ਮਹਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

bhaat bhaat tin meh abhimaanee ||

He conquered all the places, where several proud Kauravas lived

ਕ੍ਰਿਸਨ ਚੰਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥

kirasan cha(n)dh kahu bahur rijhaayo ||

ਜਾ ਤੈ ਜੈਤਪਤ੍ਰ ਕਹੁ ਪਾਯੋ ॥੫॥

jaa tai jaitapatr kahu paayo ||5||

He pleased Krishna and obtained the certificate of victory from him.5.

ਗਾਗੇਵਹਿ ਭਾਨੁਜ ਕਹੁ ਮਾਰਯੋ ॥

gaageveh bhaanuj kahu maarayo ||

ਘੋਰ ਭਯਾਨ ਅਯੋਧਨ ਪਾਰਯੋ ॥

ghor bhayaan ayodhan paarayo ||

He killed Bhishma, the son of Ganga and Karan, the son of Surya after fighting a dreadful war with them

ਦੁਰਜੋਧਨ ਜੀਤਾ ਅਤਿ ਬਲਾ ॥

dhurajodhan jeetaa at balaa ||

ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਰਾਜ ਅਬਿਚਲਾ ॥੬॥

paavat bhayo raaj abichalaa ||6||

He conquered the mighty warrior Duryodhana and obtained the eternal kingdom.6.

ਕਹ ਲਗਿ ਕਰਤ ਕਥਾ ਕਹੁ ਜਾਊ ॥

keh lag karat kathaa kahu jaauoo ||

ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊ ॥

gra(n)th baddan te adhik ddaraauoo ||

Upto which doing I should narrate this story, because I greatly fear the

enlargement of this volume

ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਕਸ ਕਰੌ ਬਿਚਾਰਾ ॥

kathaa biradh kas karau bichaaraa ||

ਬਾਈਸਵੋ ਅਰਜੁਨ ਅਵਤਾਰਾ ॥੭॥

baieesavo arajun avataaraa ||7||

What should I think of the long story? I say only this that Arjuna was the twenty-second incarnation.7.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਰ ਅਵਤਾਰ ਬਾਈਸਵੋ ਸੰਪੂਰਣੰ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੨॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the nar avataar baieesavo sa(n)poorana(n)

sat subham sat ||22||

Here ends the description of Nara Incarnation in Bachittar Natak.22.

ਅਥ ਬਊਧ ਅਵਤਾਰ ਤੇਈਸਵੌਂ ਕਥਨੰ ॥

ath buoodh avataar teieesavau kathana(n) ||

Now begins the description of the twenty-third Buddha incarnation

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਬ ਮੈ ਗਨੋ ਬਊਧ ਅਵਤਾਰਾ ॥

ab mai gano buoodh avataaraa ||

ਜੈਸ ਰੂਪ ਕਹੁ ਧਰਾ ਮੁਰਾਰਾ ॥

jais roop kahu dharaa muraaraa ||

Now I describe the Buddha incarnation as to how the Lord assumed this

form

ਬਊਧ ਅਵਤਾਰ ਇਹੀ ਕੋ ਨਾਊ ॥

buoodh avataar ihee ko naauoo ||

ਜਾਕਰ ਨਾਵ ਨ ਥਾਵ ਨ ਗਾਊ ॥੧॥

jaakar naav na thaav na gaauoo ||1||

Buddha incarnation is the name of that one, who has no name, no place and no villate.1.

ਜਾਕਰ ਨਾਵ ਨ ਠਾਵ ਬਖਾਨਾ ॥

jaakar naav na Thaav bakhaanaa ||

ਬਊਧ ਅਵਤਾਰ ਵਹੀ ਪਹਚਾਨਾ ॥

buoodh avataar vahee pahachaanaa ||

He, whose name and place are not described, he is only known as the

Buddha incarnation

ਸਿਲਾ ਸਰੂਪ ਰੂਪ ਤਿਹ ਜਾਨਾ ॥

silaa saroop roop teh jaanaa ||

ਕਥਾ ਨ ਜਾਹਿ ਕਲੂ ਮਹਿ ਮਾਨਾ ॥੨॥

kathaa na jaeh kaloo meh maanaa ||2||

No one has accepted his sayings in the Iron Age, who visualizes the beauty only in stone (idols).2.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਰੂਪ ਰੇਖ ਜਾਕਰ ਨ ਕਛੁ ਅਰੁ ਕਛੁ ਨਹਿਨ ਆਕਾਰ ॥

roop rekh jaakar na kachh ar kachh nahin aakaar ||

Neither he is beautiful nor he does any work

ਸਿਲਾ ਰੂਪ ਬਰਤਤ ਜਗਤ ਸੋ ਬਊਧ ਅਵਤਾਰ ॥੩॥

silaa roop baratat jagat so buoodh avataar ||3||

He considers the whole world like stone and calls himself the Buddha

incarnation.3.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਊਧ ਅਵਤਾਰ ਤੇਈਸਵੋ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੩॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the buoodh avataar teieesavo samaapatam

sat subham sat ||23||

Here ends the description of Buddha Incarnation in Bachittar Natak.23.

ਅਥ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੌਬੀਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath nihakala(n)kee chauabeesavau avataar kathana(n) ||

Now begins the description of Nihkalanki, the twenty-fourth incarnation

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਬ ਮੈ ਮਹਾ ਸੁਧ ਮਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ॥

ab mai mahaa sudh mat kar kai ||

ਕਹੋ ਕਥਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ਬਿਚਰਿ ਕੈ ॥

kaho kathaa chit lai bichar kai ||

ਚਉਬੀਸਵੋ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰਾ ॥

chaubeesavo kalakee avataaraa ||

ਤਾ ਕਰ ਕਹੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਧਾਰਾ ॥੧॥

taa kar kaho prasa(n)g sudhaaraa ||1||

Now, I purging my intellect, relate the story with full concentration of Kalki, the twenty –fourth incarnation and describe his episode, while emending it.1.

ਭਾਰਾਕ੍ਰਿਤ ਹੋਤ ਜਬ ਧਰਣੀ ॥

bhaaraakirat hot jab dharanee ||

ਪਾਪ ਗ੍ਰਸਤ ਕਛੁ ਜਾਤ ਨ ਬਰਣੀ ॥

paap grasat kachh jaat na baranee ||

When the earth is pressed downward by the weight of sin and her suffering becomes indescribeable

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਹੋਤ ਉਤਪਾਤਾ ॥

bhaat bhaat tan hot utapaataa ||

ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਸੇਜਿ ਸੋਵਤ ਲੈ ਮਾਤਾ ॥੨॥

putreh sej sovat lai maataa ||2||

Several types of crimes are committed and the mother sleeps for the

sexual enjoyment with her son in the same bed.2.

ਸੁਤਾ ਪਿਤਾ ਤਨ ਰਮਤ ਨਿਸੰਕਾ ॥

sutaa pitaa tan ramat nisa(n)kaa ||

ਭਗਨੀ ਭਰਤ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੁ ਅੰਕਾ ॥

bhaganee bharat bhraat kahu a(n)kaa ||

The daughter unhesitatingly enjoys with her father and the sister embraces her brother

ਭ੍ਰਾਤ ਬਹਨ ਤਨ ਕਰਤ ਬਿਹਾਰਾ ॥

bhraat bahan tan karat bihaaraa ||

ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਜੀ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰਾ ॥੩॥

eisatree tajee sakal sa(n)saaraa ||3||

The brighter enjoys the body of the sister and the whole world relinquishes

the wife/3.

ਸੰਕਰ ਬਰਣ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਹੋਈ ॥

sa(n)kar baran prajaa sabh hoiee ||

ਏਕ ਗ੍ਰਯਾਤ ਕੋ ਰਹਾ ਨ ਕੋਈ ॥

ek grayaat ko rahaa na koiee ||

The whole subjects become hybrid and no one knows the other

ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰ ਫਸੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

at bibhachaar fasee bar naaree ||

ਧਰਮ ਰੀਤ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥੪॥

dharam reet kee preet bisaaree ||4||

The beautiful women are engrossed in adultery and forget the real love and

the traditions of religion.4.

ਘਰਿ ਘਰਿ ਝੂਠ ਅਮਸਿਆ ਭਈ ॥

ghar ghar jhooTh amasiaa bhiee ||

ਸਾਚ ਕਲਾ ਸਸਿ ਕੀ ਦੁਰ ਗਈ ॥

saach kalaa sas kee dhur giee ||

In every home, in the dark night of falsehood, the phases of the moon of truth are hidden

ਜਹ ਤਹ ਹੋਨ ਲਗੇ ਉਤਪਾਤਾ ॥

jeh teh hon lage utapaataa ||

ਭੋਗਤ ਪੂਤ ਸੇਜਿ ਚੜਿ ਮਾਤਾ ॥੫॥

bhogat poot sej chaR maataa ||5||

The crimes are committed everywhere and the son comes to the bed of his

mother and enjoys her.5.

ਢੂੰਢਤ ਸਾਚ ਨ ਕਤਹੂੰ ਪਾਯਾ ॥

ddoo(n)ddat saach na katahoo(n) paayaa ||

ਝੂਠ ਹੀ ਸੰਗ ਸਬੋ ਚਿਤ ਲਾਯਾ ॥

jhooTh hee sa(n)g sabo chit laayaa ||

The truth is not seen even on search and the mind of everyone is absorbed

in falsehood

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਗ੍ਰਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਮਤ ਹੋਈ ॥

bhi(n)n bhi(n)n gireh gireh mat hoiee ||

ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤ ਛੁਐ ਨ ਕੋਈ ॥੬॥

saasatr simirat chhuaai na koiee ||6||

In every home, there Shastras and Smritis.6.

ਹਿੰਦਵ ਕੋਈ ਨ ਤੁਰਕਾ ਰਹਿ ਹੈ ॥

hi(n)dhav koiee na turakaa reh hai ||

ਭਿਨ ਭਿਨ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮਤ ਗਹਿ ਹੈ ॥

bhin bhin ghar ghar mat geh hai ||

There will neither be a true Hindu nor a true Muslim, there will be diverse in

every home

ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਪੰਥ ਨ ਚਲਿ ਹੈ ॥

ek ek ke pa(n)th na chal hai ||

ਏਕ ਏਕ ਕੀ ਬਾਤ ਉਥਲਿ ਹੈ ॥੭॥

ek ek kee baat uthal hai ||7||

On one will follow the established religious paths and will oppose the saying of each other.7.

ਭਾਰਾਕ੍ਰਿਤ ਧਰਾ ਸਬ ਹੁਇ ਹੈ ॥

bhaaraakirat dharaa sab hui hai ||

ਧਰਮ ਕਰਮ ਪਰ ਚਲੈ ਨ ਕੁਇ ਹੈ ॥

dharam karam par chalai na kui hai ||

The earth will be pressed underneath with weight and no one will follow

the follow the religious tenets

ਘਰਿ ਘਰਿ ਅਉਰ ਅਉਰ ਮਤ ਹੋਈ ॥

ghar ghar aaur aaur mat hoiee ||

ਏਕ ਧਰਮ ਪਰ ਚਲੈ ਨ ਕੋਈ ॥੮॥

ek dharam par chalai na koiee ||8||

There will be different beliefs in every home and no one will follow only one religion.8.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮਤੋ ਏਕ ਨ ਚਲ ਹੈ ਕੋਇ ॥

bhi(n)n bhi(n)n ghar ghar mato ek na chal hai koi ||

There will be different beliefs in every home, no one will follow only one belief

ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਹ ਤਹ ਭਯੋ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਹੋਇ ॥੯॥

paap prachur jeh teh bhayo dharam na katahoo(n) hoi ||9||

There will be a great increase in the propagation of sin and there will be no

dharma (piety) anywhere.9.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸੰਕਰ ਬਰਣ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਹੋਈ ॥

sa(n)kar baran prajaa sabh hoiee ||

ਛਤ੍ਰੀ ਜਗਤਿ ਨ ਦੇਖੀਐ ਕੋਈ ॥

chhatree jagat na dhekheeaai koiee ||

The subjects will become hybrid and no Kshatriya will be seen in the whole

world

ਏਕ ਏਕ ਐਸੇ ਮਤ ਕੈ ਹੈ ॥

ek ek aaise mat kai hai ||

ਜਾ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਸੂਦ੍ਰਤਾ ਹੋਇ ਹੈ ॥੧੦॥

jaa te praapat soodhrataa hoi hai ||10||

All will do such things that they will all become Shudras.10.

ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਮਤ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਹਰਿ ਕਰਿ ॥

hi(n)dhoo turak mat dhuhoo(n) prahar kar ||

ਚਲਿ ਹੈ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤ ਘਰਿ ਘਰਿ ॥

chal hai bhi(n)n bhi(n)n mat ghar ghar ||

Hinduism and Islam will be relinquished and in every home there will be

diverse beliefs

ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਗਹਿ ਹੈ ॥

ek ek ke ma(n)tr na geh hai ||

ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਸੰਗਿ ਨ ਰਹਿ ਹੈ ॥੧੧॥

ek ek ke sa(n)g na reh hai ||11||

No one will listen to the ideas of another one, on one will remain with anyone.11.

ਆਪੁ ਆਪੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਹੈ ਹੈ ॥

aap aap paarabraham kahai hai ||

ਨੀਚ ਊਚ ਕਹ ਸੀਸ ਨ ਨੈ ਹੈ ॥

neech uooch keh sees na nai hai ||

All will proclaim themselves as Lord and no younger one will bow before

the elder one

ਏਕ ਏਕ ਮਤ ਇਕ ਇਕ ਧਾਮਾ ॥

ek ek mat ik ik dhaamaa ||

ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਇ ਬੈਠ ਹੈ ਰਾਮਾ ॥੧੨॥

ghar ghar hoi baiTh hai raamaa ||12||

In every house will be born such people who will declare themselves as Ram.12.

ਪੜਿ ਹੈ ਕੋਇ ਨ ਭੂਲਿ ਪੁਰਾਨਾ ॥

paR hai koi na bhool puraanaa ||

ਕੋਊ ਨ ਪਕਰ ਹੈ ਪਾਨਿ ਕੁਰਾਨਾ ॥

kouoo na pakar hai paan kuraanaa ||

No one will study Puranas even by mistake and will not catch the holy

Quran in his hand

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਜਵਨ ਕਰਿ ਲਹਿ ਹੈ ॥

bedh kateb javan kar leh hai ||

ਤਾ ਕਹੁ ਗੋਬਰਾਗਨਿ ਮੋ ਦਹਿ ਹੈ ॥੧੩॥

taa kahu gobaraagan mo dheh hai ||13||

He, who will catch the Vedas and Katebs, he will be killed by burning him in the fire of cowdung.13.

ਚਲੀ ਪਾਪ ਕੀ ਜਗਤਿ ਕਹਾਨੀ ॥

chalee paap kee jagat kahaanee ||

ਭਾਜਾ ਧਰਮ ਛਾਡ ਰਜਧਾਨੀ ॥

bhaajaa dharam chhaadd rajadhaanee ||

The story of sin will become prevalent in the whole world and the dharma

will flee from the hearts of the people

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮਤ ਚਲਾ ॥

bhi(n)n bhi(n)n ghar ghar mat chalaa ||

ਯਾ ਤੇ ਧਰਮ ਭਰਮਿ ਉਡਿ ਟਲਾ ॥੧੪॥

yaa te dharam bharam udd Talaa ||14||

There will be different beliefs in homes which cause the dharma and love

to fly away.14.

ਏਕ ਏਕ ਮਤ ਐਸ ਉਚੈ ਹੈ ॥

ek ek mat aais uchai hai ||

ਜਾ ਤੇ ਸਕਲ ਸੂਦ੍ਰ ਹੁਇ ਜੈ ਹੈ ॥

jaa te sakal soodhr hui jai hai ||

Such notions will become prevalent that all will become Shudras

ਛਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮਨ ਰਹਾ ਨ ਕੋਈ ॥

chhatree brahaman rahaa na koiee ||

ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਸਬ ਹੋਈ ॥੧੫॥

sa(n)kar baran prajaa sab hoiee ||15||

There will be no Kshatriyas and Brahmins and all the subjects will become

hybrid.15.

ਸੂਦ੍ਰ ਧਾਮਿ ਬਸਿ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ॥

soodhr dhaam bas hai brahamanee ||

ਬਈਸ ਨਾਰਿ ਹੋਇ ਹੈ ਛਤ੍ਰਨੀ ॥

biees naar hoi hai chhatranee ||

The Brahmin-women will live with Shudras

ਬਸਿ ਹੈ ਛਤ੍ਰਿ ਧਾਮਿ ਬੈਸਾਨੀ ॥

bas hai chhatr dhaam baisaanee ||

ਬ੍ਰਹਮਨ ਗ੍ਰਿਹ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੂਦ੍ਰਾਨੀ ॥੧੬॥

brahaman gireh isatree soodhraanee ||16||

The Vaishya-women will reside in the homes of Kshatriyas and the Kshatriya-women in the homes of Vaishyas, the Shudra-women will be in

the homes of Brahmins.16.

ਏਕ ਧਰਮ ਪਰ ਪ੍ਰਜਾ ਨ ਚਲ ਹੈ ॥

ek dharam par prajaa na chal hai ||

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਦੋਊ ਮਤ ਦਲ ਹੈ ॥

bedh kateb dhouoo mat dhal hai ||

The subjects will not follow only one religion, and there will be disobedience to both the scriptures of Hinduism and Semitic religion

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਈ ॥

bhi(n)n bhi(n)n mat ghar ghar hoiee ||

ਏਕ ਪੈਂਡ ਚਲ ਹੈ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥੧੭॥

ek pai(n)dd chal hai nahee koiee ||17||

Various religions will be prevelant in various homes and none will follow

the one and the same path.17.

ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥

geetaa maalatee chha(n)dh ||

GITA MALTI STANZA

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤੋ ਘਰੋ ਘਰਿ ਏਕ ਏਕ ਚਲਾਇ ਹੈ ॥

bhi(n)n bhi(n)n mato gharo ghar ek ek chalai hai ||

ਐਂਡ ਬੈਂਡ ਫਿਰੈ ਸਬੈ ਸਿਰ ਏਕ ਏਕ ਨ ਨਜਾਇ ਹੈ ॥

aai(n)dd bai(n)dd firai sabai sir ek ek na nayai hai ||

When various religions will prevail in every home and all will walk in their pride and none of them will bow before any other

ਪੁਨਿ ਅਉਰ ਅਉਰ ਨਏ ਨਏ ਮਤ ਮਾਸਿ ਮਾਸਿ ਉਚਾਹਿਂਗੇ ॥

pun aaur aaur ne ne mat maas maas uchaahiaa(n)ge ||

ਦੇਵ ਪਿਤਰਨ ਪੀਰ ਕੋ ਨਹਿ ਭੂਲਿ ਪੂਜਨ ਜਾਹਿਂਗੇ ॥੧੮॥

dhev pitaran peer ko neh bhool poojan jaahiaa(n)ge ||18||

There will be the birth of new religions every year and the people even by

mistake will not worship gods, manes and pirs.18.

ਦੇਵ ਪੀਰ ਬਿਸਾਰ ਕੈ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਆਪੁ ਕਹਾਹਿਂਗੇ ॥

dhev peer bisaar kai paramesr aap kahaahiaa(n)ge ||

Forgetting the gods and Pirs, the people will call themselves God

ਨਰ ਭਾਤਿ ਭਾਤਨ ਏਕ ਕੋ ਜੁਰਿ ਏਕ ਏਕ ਉਡਾਹਿਂਗੇ ॥

nar bhaat bhaatan ek ko jur ek ek uddaahiaa(n)ge ||

Several kinds of people will get together and spread various types of rumours

ਏਕ ਮਾਸ ਦੁਮਾਸ ਲੌ ਅਧ ਮਾਸ ਲੌ ਤੁ ਚਲਾਹਿਂਗੇ ॥

ek maas dhumaas lau adh maas lau ta chalaahiaa(n)ge ||

ਅੰਤਿ ਬੂਬਰਿ ਪਾਨ ਜਿਉ ਮਤ ਆਪ ਹੀ ਮਿਟਿ ਜਾਹਿਂਗੇ ॥੧੯॥

a(n)t boobar paan jiau mat aap hee miT jaahiaa(n)ge ||19||

These new religions will continue for one or two month or even half a

month and will ultimately end themselves lie the bubbles of water.19.

ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ਕੇ ਦੋ ਦੂਖ ਕੈ ਮਤ ਡਾਰਿ ਹੈ ॥

bedh aaur kateb ke dho dhookh kai mat ddaar hai ||

ਹਿਤ ਆਪਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਭੀਤਰ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰਿ ਹੈ ॥

hit aapane teh Thaur bheetar ja(n)tr ma(n)tr uchaar hai ||

Finding faults will the religions of Vedas and Katebs, they will be forsaken and the people will recite mantras and yantras according to their onw interest

ਮੁਖ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ਕੋ ਕੋਈ ਨਾਮ ਲੇਨ ਨ ਦੇਹਿਗੇ ॥

mukh bedh aaur kateb ko koiee naam len na dhehige ||

ਕਿਸਹੂੰ ਨ ਕਉਡੀ ਪੁਨਿ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਕਿਉ ਹੀ ਦੇਹਗੇ ॥੨੦॥

kisahoo(n) na kauddee pun te kabahoo(n) na kiau hee dhehage ||20||

People will not be allowed ot utter the names of Vedas and Katebs and no

one will give even a cowrie in charity.20.

ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰੈ ਜਹਾ ਤਹਾ ਧਰਮ ਕਰਮ ਬਿਸਾਰਿ ਕੈ ॥

paap karam karai jahaa tahaa dharam karam bisaar kai ||

ਨਹਿ ਦ੍ਰਬ ਦੇਖਤ ਛੋਡ ਹੈ ਲੈ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ॥

neh dhrab dhekhat chhodd hai lai putr mitr sa(n)ghaar kai ||

Forgetting the actions of Dharma, the sinful actions will be committed and the money will be procured even by killing the son or friend

ਏਕਨੇਕ ਉਠਾਇ ਹੈ ਮਤਿ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਦਿਨੰ ਦਿਨਾ ॥

ekanek uThai hai mat bhi(n)n bhi(n)n dhina(n) dhinaa ||

ਫੋਕਟੰ ਧਰਮ ਸਬੈ ਕਲਿ ਕੇਵਲੰ ਪ੍ਰਭਣੰ ਬਿਨਾ ॥੨੧॥

fokaTa(n) dharam sabai kal kevala(n) prabhana(n) binaa ||21||

New religions will arise always and these religions will be hollow without

the name of the Lord.21.

ਇਕ ਦਿਵਸ ਚਲੈ ਕੋਊ ਮਤਿ ਦੋਇ ਦਿਉਸ ਚਲਾਹਿਗੇ ॥

eik dhivas chalai kouoo mat dhoi dhiaus chalaahige ||

ਅੰਤਿ ਜੋਰਿ ਕੈ ਬਹਰੋ ਸਭੈ ਦਿਨ ਤੀਸਰੈ ਮਿਟ ਜਾਹਿਗੇ ॥

a(n)t jor kai baharo sabhai dhin teesarai miT jaahige ||

Some religions will continue for one or two days and on the third day these religions taking birth on account of power will die their own death

ਪੁਨਿ ਅਉਰ ਅਉਰ ਉਚਾਹਿਗੇ ਮਤਣੋ ਗਤੰ ਚਤੁਰਥ ਦਿਨੰ ॥

pun aaur aaur uchaahige matano gata(n) chaturath dhina(n) ||

ਧਰਮ ਫੋਕਟਣੰ ਸਬੰ ਇਕ ਕੇਵਲੰ ਕਲਿਨੰ ਬਿਨੰ ॥੨੨॥

dharam fokaTana(n) saba(n) ik kevala(n) kalina(n) bina(n) ||22||

Again on the fourth day new religions will arise, but they wil all be without

the idea of salvation.22.

ਛੰਦ ਬੰਦ ਜਹਾ ਤਹਾ ਨਰ ਨਾਰਿ ਨਿਤ ਨਏ ਕਰਹਿ ॥

chha(n)dh ba(n)dh jahaa tahaa nar naar nit ne kareh ||

The men and women will perform the works of deceit here and there

ਪੁਨਿ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਜਹਾ ਤਹਾ ਨਹੀ ਤੰਤ੍ਰ ਕਰਤ ਕਛੂ ਡਰਹਿ ॥

pun ja(n)tr ma(n)tr jahaa tahaa nahee ta(n)tr karat kachhoo ddareh ||

Many mantras, yantras and tantras will spring up

ਧਰਮ ਛਤ੍ਰ ਉਤਾਰ ਕੈ ਰਨ ਛੋਰਿ ਛਤ੍ਰੀ ਭਾਜ ਹੈ ॥

dharam chhatr utaar kai ran chhor chhatree bhaaj hai ||

ਸੂਦ੍ਰ ਬੈਸ ਜਹਾ ਤਹਾ ਗਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਆਹਵ ਗਾਜ ਹੈ ॥੨੩॥

soodhr bais jahaa tahaa geh asatr aahav gaaj hai ||23||

Leaving the canopies of religions, the Kshatriyas will run away from fighting, and Shudras and Vaishyas will catch hold of weapons and arms and thunder in the battlefield.23.

ਛਤ੍ਰੀਆਨੀ ਛੋਰ ਕੈ ਨਰ ਨਾਹ ਨੀਚਨਿ ਰਾਵ ਹੈ ॥

chhatreeaanee chhor kai nar naeh neechan raav hai ||

Leaving the functions of Kshatriyas, the kings will perform disgraceful

tasks

ਤਜਿ ਰਾਜ ਅਉਰ ਸਮਾਜ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਨੀਚਿ ਰਾਨੀ ਜਾਵ ਹੈ ॥

taj raaj aaur samaaj ko gireh neech raanee jaav hai ||

The queens, leaving the kings, mix up with the low social orders

ਸੂਦ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਤਾ ਭਏ ਰਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਸੂਦ੍ਰੀ ਹੋਹਿਗੇ ॥

soodhr braham sutaa bhe rat braham soodhree hohige ||

Shudras will be absorbed with the Brahmins girls and the Brahmins will also do like wise

ਬੇਸਿਯਾ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਧੀਰਜ ਖੋਹਿਗੇ ॥੨੪॥

besiyaa baal bilok kai mun raaj dheeraj khohige ||24||

Seeing the daughters of the prostitutes. The great sages will lose their forbearance.24.

ਧਰਮ ਭਰਮਿ ਉਡਜੋ ਜਹਾ ਤਹਾ ਪਾਪ ਪਗ ਪਗ ਪਰ ਹੋਹਿਗੇ ॥

dharam bharam uddayo jahaa tahaa paap pag pag par hohige ||

The honour of religions will fly away and there will be sinful acts at every

step

ਨਿਜ ਸਿਖ ਨਾਰਿ ਗੁਰੂ ਰਮੈ ਗੁਰ ਦਾਰਾ ਸੋ ਸਿਖ ਸੋਹਿਗੇ ॥

nij sikh naar guroo ramai gur dhaaraa so sikh sohige ||

He Gurus will enjoy the wives of their disciples and the disciples will absorb themselves with the wives of their Gurus

ਅਬਿਬੇਕ ਅਉਰ ਬਿਬੇਕ ਕੋ ਨ ਬਿਬੇਕ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ॥

abibek aaur bibek ko na bibek baiTh bichaar hai ||

ਪੁਨਿ ਝੂਠ ਬੋਲਿ ਕਮਾਹਿਗੇ ਸਿਰ ਸਾਚ ਬੋਲ ਉਤਾਰ ਹੈ ॥੨੫॥

pun jhooTh bol kamaahige sir saach bol utaar hai ||25||

No attention will be paid to foolishness and wisdom and the head of the

speaker of truth will be chopped, the falsehood will reign supreme.25.

ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

biradh naraaj chha(n)dh ||

BRIDH NARAJ KAHATU MO STANZA

ਅਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਕਾਰਣੋ ਅਨਿਤ ਨਿਤ ਹੋਹਿਗੇ ॥

akirat kirat kaarano anit nit hohige ||

Forbidden works will always be performed

ਤਿਆਗਿ ਧਰਮਣੋ ਤ੍ਰੀਅੰ ਕੁਨਾਰਿ ਸਾਧ ਜੋਹਿਗੇ ॥

tiaag dharamano treea(n) kunaar saadh johige ||

The saints abandoning the path of dharma, will look for the path of prostitutes

ਪਵਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਤੰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਧੋਹਿਗੇ ॥

pavitr chitr chitrata(n) bachitr mitr dhohige ||

The friendship of a queer type will wash and destroy the sanctity of

friendship

ਅਮਿਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਭਾਵਣੋ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਅਮਿਤ੍ਰ ਹੋਹਿਗੇ ॥੨੬॥

amitr mitr bhaavano sumitr amitr hohige ||26||

The friends and enemies will go together for their self-interest.26.

ਕਲ੍ਰਯੰ ਕ੍ਰਿਤੰ ਕਰੰਮਣੋ ਅਭਛ ਭਛ ਜਾਹਿਗੇ ॥

kalraya(n) kirata(n) kara(n)mano abhachh bhachh jaahige ||

ਅਕੱਜ ਕੱਜਣੋ ਨਰੰ ਅਧਰਮ ਧਰਮ ਪਾਹਿਗੇ ॥

aka'j ka'jano nara(n) adharam dharam paahige ||

Amongst the works of the Iron Age will be the eating of the uneatables, the things worth concealing will come in the open and the dharma will be realise dform the paths of unrighteousness

ਸੁਧਰਮ ਧਰਮ ਧੋਹਿ ਹੈ ਧ੍ਰਿਤੰ ਧਰਾ ਧਰੇਸਣੰ ॥

sudharam dharam dhoh hai dhirata(n) dharaa dharesana(n) ||

The kings of the earth will do the work of destroying dharma

ਅਧਰਮ ਧਰਮਣੋ ਧ੍ਰਿਤੰ ਕੁਕਰਮ ਕਰਮਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥੨੭॥

adharam dharamano dhirata(n) kukaram karamano kirata(n) ||27||

The life of adharma will be considered authentic and the bad actions will

be considered worth doing.27.

ਕਿ ਉਲੰਘਿ ਧਰਮ ਕਰਮਣੋ ਅਧਰਮ ਧਰਮ ਬਿਆਪ ਹੈ ॥

k ula(n)gh dharam karamano adharam dharam biaap hai ||

The people will neglect religion and the bad religious path will prevail everywhere

ਸੁ ਤਿਆਗਿ ਜੱਗਿ ਜਾਪਣੋ ਅਜੋਗ ਜਾਪ ਜਾਪ ਹੈ ॥

s tiaag ja'g jaapano ajog jaap jaap hai ||

Forsaking the Yajnas and the repetition of the Name, people will repeat the worthless mantras

ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮਣੰ ਭਯੋ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਨਿਰਭ੍ਰਮੰ ॥

s dharam karamana(n) bhayo adharam karam nirabhrama(n) ||

They will unhesitatingly consider the actions of adharma as dharma

ਸੁ ਸਾਧ ਸੰਕ੍ਰਤੰ ਚਿਤੰ ਅਸਾਧ ਨਿਰਭਯੰ ਡੁਲੰ ॥੨੮॥

s saadh sa(n)krata(n) chita(n) asaadh nirabhaya(n) ddula(n) ||28||

The saints will roam with dubious mind and the wicked people will move

fearlessly.28.

ਅਧਰਮ ਕਰਮਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮਣੋ ਤਜੰ ॥

adharam karamano kirata(n) su dharam karamano taja(n) ||

The people will perform the actions of adharma, abandoning the actions of dharma

ਪ੍ਰਹਰਖ ਬਰਖਣੰ ਧਨੰ ਨ ਕਰਖ ਸਰਬਤੋ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥

praharakh barakhana(n) dhana(n) na karakh sarabato nirapa(n) ||

The kings will forsake the weapons of bow and arrows

ਅਕੱਜ ਕੱਜਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ਨ੍ਰਿੱਲਜ ਸਰਬਤੋ ਫਿਰੰ ॥

aka'j ka'jano kirata(n) nira'laj sarabato fira(n) ||

Making the announcement of wicked action, the people .will roam unashamedly

ਅਨਰਥ ਬਰਤਿਤੰ ਭੂਅੰ ਨ ਅਰਥ ਕਥਤੰ ਨਰੰ ॥੨੯॥

anarath baratita(n) bhooa(n) na arath kathata(n) nara(n) ||29||

There will be misconduct on the earth and the people will perform useless

tasks.29.

ਤਰਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

taranaraaj chha(n)dh ||

TAR NARAJ STANZA

ਬਰਨ ਹੈ ਅਬਰਨ ਕੋ ॥

baran hai abaran ko ||

ਛਾਡਿ ਹਰਿ ਸਰਨ ਕੋ ॥੩੦॥

chhaadd har saran ko ||30||

Castelessness will be the caste and all will forsake the refuge of the Lord.30.

ਛਾਡਿ ਸੁਭ ਸਾਜ ਕੋ ॥

chhaadd subh saaj ko ||

ਲਾਗ ਹੈ ਅਕਾਜ ਕੋ ॥੩੧॥

laag hai akaaj ko ||31||

All the people will forsake good actions and will absorb themselves in

wicked actions.31.

ਤਜਾਗ ਹੈ ਨਾਮ ਕੋ ॥

tayaag hai naam ko ||

ਲਾਗ ਹੈ ਕਾਮ ਕੋ ॥੩੨॥

laag hai kaam ko ||32||

All of them will abandon the remembrance of the name of the Lord, and will remain absorbed in sexual enjoyment.32.

ਲਾਜ ਕੋ ਛੋਰ ਹੈ ॥

laaj ko chhor hai ||

ਦਾਨਿ ਮੁਖ ਮੋਰ ਹੈ ॥੩੩॥

dhaan mukh mor hai ||33||

They will not feel shy (of the wicked acts) and will refrain from the

bestowal of charity. 33

ਚਰਨ ਨਹੀ ਧਿਆਇ ਹੈ ॥

charan nahee dhiaai hai ||

ਦੁਸਟ ਗਤਿ ਪਾਇ ਹੈ ॥੩੪॥

dhusaT gat pai hai ||34||

They will not meditate on the feet of the lord and only the tyrants will be

hailed .34.

ਨਰਕ ਕਹੁ ਜਾਹਿਗੇ ॥

narak kahu jaahige ||

ਅੰਤਿ ਪਛੁਤਾਹਿਗੇ ॥੩੫॥

a(n)t pachhutaahige ||35||

All of them will go to hell and untimately repent.35.

ਧਰਮ ਕਹਿ ਖੋਹਿਗੇ ॥

dharam keh khohige ||

ਪਾਪ ਕਰ ਰੋਹਿਗੈ ॥੩੬॥

paap kar rohigai ||36||

All of them will ultimately repent on losing dharma.36.

ਨਰਕਿ ਪੁਨਿ ਬਾਸ ਹੈ ॥

narak pun baas hai ||

ਤ੍ਰਾਸ ਜਮ ਤ੍ਰਾਸ ਹੈ ॥੩੭॥

traas jam traas hai ||37||

They will abide in hell and the messengers of Yama will frighten them.37.

ਕੁਮਾਰਿ ਲਲਤ ਛੰਦ ॥

kumaar lalat chha(n)dh ||

KUMAR LALIT STANZA

ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੈ ਹੈ ॥

adharam karam kai hai ||

ਨ ਭੂਲ ਨਾਮ ਲੈ ਹੈ ॥

n bhool naam lai hai ||

Performing wicked deeds, the people will not even by mistake remember

the name of the Lord

ਕਿਸੂ ਨ ਦਾਨ ਦੇਹਿਗੇ ॥

kisoo na dhaan dhehige ||

ਸੁ ਸਾਧ ਲੂਟਿ ਲੇਹਿਗੇ ॥੩੮॥

s saadh looT lehige ||38||

They will not give alms, but otherwise will loot the saints.38.

ਨ ਦੇਹ ਫੇਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥

n dheh fer lai kai ||

ਨ ਦੇਹ ਦਾਨ ਕੈ ਕੈ ॥

n dheh dhaan kai kai ||

They will not return the borrowed debt-money and will even give the

promised amount in charity

ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੌ ਨ ਲੈ ਹੈ ॥

har naam kau na lai hai ||

ਬਿਸੇਖ ਨਰਕਿ ਜੈ ਹੈ ॥੩੯॥

bisekh narak jai hai ||39||

They will not remember the Name of the Lord and such persons will specially be sent to hell.39.

ਨ ਧਰਮ ਠਾਢਿ ਰਹਿ ਹੈ ॥

n dharam Thaadd reh hai ||

ਕਰੈ ਨ ਜਉਨ ਕਹਿ ਹੈ ॥

karai na jaun keh hai ||

They will not remain stable in their religion and will not do in accordance

with their utterance

ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਾਤ ਸੰਗਾ ॥

n preet maat sa(n)gaa ||

ਅਧੀਨ ਅਰਧੰਗਾ ॥੪੦॥

adheen aradha(n)gaa ||40||

They will have no affection for their mother and the people will become

subservient to their wives.40.

ਅਭੱਛ ਭੱਛ ਭਛੈ ॥

abha'chh bha'chh bhachhai ||

ਅਕੱਛ ਕਾਛ ਕੱਛੈ ॥

aka'chh kaachh ka'chhai ||

The uneatable will be eaten and people will visit the unworthy places

ਅਭਾਖ ਬੈਨ ਭਾਖੈ ॥

abhaakh bain bhaakhai ||

ਕਿਸੂ ਨ ਕਾਨਿ ਰਾਖੈ ॥੪੧॥

kisoo na kaan raakhai ||41||

The people will utter the unutterable words and will not care for

anybody.41.

ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕਰ ਹੈ ॥

adharam karam kar hai ||

ਨ ਤਾਤ ਮਾਤ ਡਰਿ ਹੈ ॥

n taat maat ddar hai ||

ਕੁਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੈ ਹੈ ॥

kuma(n)tr ma(n)tr kai hai ||

ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਨ ਲੈ ਹੈ ॥੪੨॥

suma(n)tr ko na lai hai ||42||

They will peroform unrighteous acts and will not have any advice and will

not seek good advice.42.

ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੈ ਹੈ ॥

adharam karam kai hai ||

ਸੁ ਭਰਮ ਧਰਮ ਖੁਐ ਹੈ ॥

s bharam dharam khuaai hai ||

They will perform acts of unrighteousness and will lose their dharma in illusions

ਸੁ ਕਾਲ ਫਾਸਿ ਫਸ ਹੈ ॥

s kaal faas fas hai ||

ਨਿਦਾਨ ਨਰਕ ਬਸਿ ਹੈ ॥੪੩॥

nidhaan narak bas hai ||43||

Thy will be entrapped in the noose of Yama and untimately reside in

hell.43.

ਕੁਕਰਮ ਕਰਮ ਲਾਗੇ ॥

kukaram karam laage ||

ਸੁਧਰਮ ਛਾਡਿ ਭਾਗੇ ॥

sudharam chhaadd bhaage ||

ਕਮਾਤ ਨਿੱਤ ਪਾਪੰ ॥

kamaat ni't paapa(n) ||

ਬਿਸਾਰਿ ਸਰਬ ਜਾਪੰ ॥੪੪॥

bisaar sarab jaapa(n) ||44||

The people being engrossed in misconduct will abandon disciplines and

engross themselves in sinful actions.44.

ਸੁ ਮੱਦ ਮੋਹ ਮੱਤੇ ॥

s ma'dh moh ma'te ||

ਸੁ ਕਰਮ ਕੇ ਕੁਪੱਤੇ ॥

s karam ke kupa'te ||

ਸੁ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਰਾਚੇ ॥

s kaam krodh raache ||

ਉਤਾਰਿ ਲਾਜ ਨਾਚੇ ॥੪੫॥

autaar laaj naache ||45||

The people intoxicated with wine and attachment will perform uncivilised acts and being absorbed in lust and anger, they will dance

unashamedly.45.

ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਛੰਦ ॥

nag saroopee chha(n)dh ||

NAG SAROOPI STANZA

ਨ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕਉ ਕਰੈ ॥

n dharam karam kau karai ||

ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਥਾ ਸੁਨੈ ਰਰੈ ॥

birathaa kathaa sunai rarai ||

ਕੁਕਰਮ ਕਰਮਿ ਸੋ ਫਸੈ ॥

kukaram karam so fasai ||

ਸਤਿ ਛਾਡਿ ਧਰਮ ਵਾ ਨਸੈ ॥੪੬॥

sat chhaadd dharam vaa nasai ||46||

No one will perform the rituals enjoyed by religion and the people will quarrel amongst themselves in evil actions to such an extent that they will

totally forsake the religion and truth.46.

ਪੁਰਾਣ ਕਾਬਿ ਨ ਪੜੈ ॥

puraan kaab na paRai ||

ਕੁਰਾਨ ਲੈ ਨ ਤੇ ਰੜੈ ॥

kuraan lai na te raRai ||

They will not study Puranas and Epics and will also not read the holy Quran

ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰੈ ॥

adharam karam ko karai ||

ਸੁ ਧਰਮ ਜਾਸੁ ਤੇ ਡਰੈ ॥੪੭॥

s dharam jaas te ddarai ||47||

They will perform such acts of adharma, that even dharma will also feel

frightened.47.

ਧਰਾਕਿ ਵਰਣਤਾ ਭਈ ॥

dharaak varanataa bhiee ||

ਸੁ ਭਰਮ ਧਰਮ ਕੀ ਗਈ ॥

s bharam dharam kee giee ||

The whole earth will assume only one caste (of sin) and the trust in religion will be finished

ਗ੍ਰਿਹੰ ਗ੍ਰਿਹੰ ਨਯੰ ਮਤੰ ॥

giraha(n) giraha(n) naya(n) mata(n) ||

ਚਲੇ ਭੂਅੰ ਜਥਾ ਤਥੰ ॥੪੮॥

chale bhooa(n) jathaa tatha(n) ||48||

There will be new sects in every home and the people will adopt only

misconduct.48.

ਗ੍ਰਿਹੰ ਗ੍ਰਿਹੰ ਨਏ ਮਤੰ ॥

giraha(n) giraha(n) ne mata(n) ||

ਭਈ ਧਰੰ ਨਈ ਗਤੰ ॥

bhiee dhara(n) niee gata(n) ||

There will be now sects in every home, there will be new paths on the earth

ਅਧਰਮ ਰਾਜਤਾ ਲਈ ॥

adharam raajataa liee ||

ਨਿਕਾਰਿ ਧਰਮ ਦੇਸ ਦੀ ॥੪੯॥

nikaar dharam dhes dhee ||49||

There will be the reign of adharma and dharma will be exiled.49.

ਪ੍ਰਬੋਧ ਏਕ ਨ ਲਗੈ ॥

prabodh ek na lagai ||

ਸੁ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਤੇ ਭਗੈ ॥

s dharam adharam te bhagai ||

There will be no impact of knowledge on anyone and dharma will flee in the face of adharma

ਕੁਕਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰਯੰ ਜਗੰ ॥

kukaram prachuraya(n) jaga(n) ||

ਸੁ ਕਰਮ ਪੰਖ ਕੈ ਭਗੰ ॥੫੦॥

s karam pa(n)kh kai bhaga(n) ||50||

The wicked acts will be greatly propagated and dharma will fly away with

wings.50.

ਪ੍ਰਪੰਚ ਪੰਚ ਹੁਇ ਗਡਾ ॥

prapa(n)ch pa(n)ch hui gaddaa ||

ਅਪ੍ਰਪੰਚ ਪੰਖ ਕੇ ਉਡਾ ॥

aprapa(n)ch pa(n)kh ke uddaa ||

The deceit will be appointed as judge and the simplicity will fly away

ਕੁਕਰਮ ਬਿਚਰਤੰ ਜਗੰ ॥

kukaram bicharata(n) jaga(n) ||

ਸੁਕਰਮ ਸੁ ਭ੍ਰਮੰ ਭਗੰ ॥੫੧॥

sukaram su bhrama(n) bhaga(n) ||51||

The whole world will be absorbed in vicious acts and the good acts will

speed away.51.

ਰਮਾਣ ਛੰਦ ॥

ramaan chha(n)dh ||

RAMAAN STANZA

ਸੁਕ੍ਰਿਤੰ ਤਜਿਹੈ ॥

sukirata(n) tajihai ||

ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਭਜਿ ਹੈ ॥੫੨॥

kukirata(n) bhaj hai ||52||

The people will pay attention to wicked things forsaking the good ones.52.

ਭ੍ਰਮਣੰ ਭਰਿ ਹੈ ॥

bhramana(n) bhar hai ||

ਜਸ ਤੇ ਟਰਿ ਹੈ ॥੫੩॥

jas te Tar hai ||53||

They will be filled with illusions and will abandon the approbation.53.

ਕਰਿ ਹੈ ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ॥

kar hai kukirata(n) ||

ਰਰਿ ਹੈ ਅਨ੍ਰਿਥੰ ॥੫੪॥

rar hai aniratha(n) ||54||

They will do wicked deeds and quarrel uselessly amongst themselves.54.

ਜਪ ਹੈ ਅਜਪੰ ॥

jap hai ajapa(n) ||

ਕੁਥਪੇਣ ਥਪੰ ॥੫੫॥

kuthapen thapa(n) ||55||

They will recite the evil mantras and will establish the uncivilised

notions.55.

ਸੋਮਰਾਜੀ ਛੰਦ ॥

somaraajee chha(n)dh ||

SOMRAJI STANZA

ਸੁਨੈ ਦੇਸਿ ਦੇਸੰ ਮੁਨੰ ਪਾਪ ਕਰਮਾ ॥

sunai dhes dhesa(n) muna(n) paap karamaa ||

The sages will be noticed to have performed sinful acts in various countries

ਚੁਨੈ ਜੂਠ ਕੂਠੰ ਸ੍ਰੁਤੰ ਛੋਰ ਧਰਮਾ ॥੫੬॥

chunai jooTh kooTha(n) sruta(n) chhor dharamaa ||56||

They will abandon the path enjoined by the Vedas and only select the impure and false rituals.56.

ਤਜੈ ਧਰਮ ਨਾਰੀ ਤਕੈ ਪਾਪ ਨਾਰੰ ॥

tajai dharam naaree takai paap naara(n) ||

ਮਹਾ ਰੂਪ ਪਾਪੀ ਕੁਵਿਤ੍ਰਾਧਿਕਾਰੰ ॥੫੭॥

mahaa roop paapee kuvitraadhikaara(n) ||57||

The men and women will forsake dharma and absorb themselves in sinful

deeds and the great sinners will become the administration.57.

ਕਰੈ ਨਿਤ ਅਨਰਥੰ ਸਮਰਥੰ ਨ ਏਤੀ ॥

karai nit anaratha(n) samaratha(n) na etee ||

ਕਰੈ ਪਾਪ ਤੇਤੋ ਪਰਾਲਬਧ ਜੇਤੀ ॥੫੮॥

karai paap teto paraalabadh jetee ||58||

They will commit sins beyond their power and will perform wicked deeds

in accordance with their conduct.58.

ਨਏ ਨਿੱਤ ਮੱਤੰ ਉਠੈ ਏਕ ਏਕੰ ॥

ne ni't ma'ta(n) uThai ek eka(n) ||

ਕਰੈ ਨਿੰਤ ਅਨਰਥੰ ਅਨੇਕੰ ਅਨੇਕੰ ॥੫੯॥

karai ni(n)t anaratha(n) aneka(n) aneka(n) ||59||

The new sects will arise always and there will be great misfortunes.59.

ਪ੍ਰਿਯਾ ਛੰਦ ॥

pirayaa chha(n)dh ||

PRIYA STANZA

ਦੁਖ ਦੰਦ ਹੈ ਸੁਖਕੰਦ ਜੀ ॥

dhukh dha(n)dh hai sukhaka(n)dh jee ||

ਨਹੀ ਬੰਧ ਹੈ ਜਗਬੰਦ ਜੀ ॥੬੦॥

nahee ba(n)dh hai jagaba(n)dh jee ||60||

People will not worship the Lord, the remover of all sufferings.60.

ਨਹੀ ਬੇਦ ਬਾਕ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੈ ॥

nahee bedh baak pramaan hai ||

ਮਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਬਖਾਨ ਹੈ ॥੬੧॥

mat bhi(n)n bhi(n)n bakhaan hai ||61||

The injunctions of Vedas will not be considered quthentic and the people will describe various other religions.61.

ਨ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਮਤੁ ਲੇਹਗੇ ॥

n kuraan ko mat lehage ||

ਨ ਪੁਰਾਨ ਦੇਖਨ ਦੇਹਗੇ ॥੬੨॥

n puraan dhekhan dhehage ||62||

No one will accept the advice of the holy Quran and no one will be able to

see the Puranas.62.

ਨਹੀ ਏਕ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਜਾਪ ਹੈ ॥

nahee ek ma(n)treh jaap hai ||

ਦਿਨ ਦ੍ਵੈਕ ਥਾਪਨ ਥਾਪ ਹੈ ॥੬੩॥

dhin dhavaik thaapan thaap hai ||63||

No advice or mantra will be followed for more than one two days.63.

ਗਾਹਾ ਛੰਦੁ ਦੂਜਾ ॥

gaahaa chha(n)dh dhoojaa ||

GAHA STANZA SECOND

ਕ੍ਰੀਅਤੰ ਪਾਪਣੋ ਕਰਮੰ ਨ ਅਧਰਮੰ ਭਰਮਣੰ ਤ੍ਰਸਤਾਇ ॥

kreeata(n) paapano karama(n) na adharama(n) bharamana(n) trasatai ||

ਕੁਕਰਮ ਕਰਮਾਕ੍ਰਿਤੰ ਨ ਦੇਵ ਲੋਕੇਣ ਪ੍ਰਾਪਤਹਿ ॥੬੪॥

kukaram karamaakirata(n) na dhev loken praapateh ||64||

The performance of wicked deeds will have no fear of adharma and

illusions and such people will never be able to enter the abode of gods.64.

ਰਤ੍ਰਯੰ ਅਨਰਥੰ ਨਿਤ੍ਰਯੰ ਸੁਅਰਥ ਅਰਥਿੰ ਨ ਬੁਝਿਯਮ ॥

ratraya(n) anaratha(n) nitraya(n) suarath arathi(n) na bujhiyam ||

The people engrossed in wrong notions will not be able to understand the reality

ਨ ਪ੍ਰਹਰਖ ਬਰਖਣੰ ਧਨਿਨੰ ਚਿਤੰ ਬਸੀਅ ਬਿਰਾਟਕੰ ॥੬੫॥

n praharakh barakhana(n) dhanina(n) chita(n) baseea biraaTaka(n) ||65||

Their desires will not even be satisfied by the rain of wealth and they will still covet for more wealth.65.

ਮਾਤਵੰ ਮਦ੍ਰਯੰ ਕੁਨਾਰੰ ਅਨਰਤੰ ਧਰਮਣੋ ਤ੍ਰੀਆਇ ॥

maatava(n) madhraya(n) kunaara(n) anarata(n) dharamano treeaai ||

The people being intoxicated will consider it legitimate to enjoy the wives of others

ਕੁਕਰਮਣੋ ਕਥਤੰ ਬਦਿਤੰ ਲਜਿਣੋ ਤਜਤੰ ਨਰੰ ॥੬੬॥

kukaramano kathata(n) badhita(n) lajino tajata(n) nara(n) ||66||

Both utterance and dead will be filled with vices and there will be complete

abandonement of shame.66.

ਸਜ੍ਰਯੰ ਕੁਤਿਸਿਤੰ ਕਰਮੰ ਭਜਿਤੰ ਤਜਤੰ ਨ ਲਜਾ ॥

sajraya(n) kutisita(n) karama(n) bhajita(n) tajata(n) na lajaa ||

People will bedeck themselves with wicked deeds and even forsake their shame, though exhibiting it

ਕੁਵ੍ਰਿਰਤੰ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕ੍ਰਿਤਣੇ ਧਰਮ ਕਰਮੇਣ ਤਿਆਗਤੰ ॥੬੭॥

kuvirata(n) nitaprat kiratane dharam karamen tiaagata(n) ||67||

Their daily routine will be full of wicked inclinations and they will abandon righteousness.67.

ਚਤੁਰਪਦੀ ਛੰਦ ॥

chaturapadhee chha(n)dh ||

CHATURPADI STANZA

ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਨਿਤ ਕਰਿ ਹੈ ਸੁਕ੍ਰਿਤਾਨੁ ਨ ਸਰ ਹੈ ਅਘ ਓਘਨ ਰੁਚਿ ਰਾਚੇ ॥

kukirata(n) nit kar hai sukirataan na sar hai agh oghan ruch raache ||

The people will always perform wicked deeds and abandoning good acts

they will be inclined greatly towards vicious Karmas

ਮਾਨ ਹੈ ਨ ਬੇਦਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਕਤੇਬਨ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਨਾਚੇ ॥

maan hai na bedhan si(n)mirat kateban lok laaj taj naache ||

They will not accept Vedas, Katebs and Smritis and dance unashamedly

ਚੀਨ ਹੈ ਨ ਬਾਨੀ ਸੁਭਗ ਭਵਾਨੀ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤਿ ਹੁਇ ਹੈ ॥

cheen hai na baanee subhag bhavaanee paap karam rat hui hai ||

They will not recognise any of their gods and goddesses and even their own sayings

ਗੁਰਦੇਵ ਨ ਮਾਨੈ ਭਲ ਨ ਬਖਾਨੈ ਅੰਤਿ ਨਰਕ ਕਹ ਜੈ ਹੈ ॥੬੮॥

gurdhev na maanai bhal na bakhaanai a(n)t narak keh jai hai ||68||

They will always be absorbed in evil acts, they will not accept the advice of their Guru, they will not describe any acts of goodness and will ultimately go to hell.68.

ਜਪ ਹੈ ਨ ਭਵਾਨੀ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤਿ ਐਸੇ ॥

jap hai na bhavaanee akath kahaanee paap karam rat aaise ||

By not worshipping the goddess and being absorbed in vicious acts, the

people will perform the inexpressible task

ਮਾਨਿ ਹੈ ਨ ਦੇਵੰ ਅਲਖ ਅਭੇਵੰ ਦੁਰਕ੍ਰਿਤੰ ਮੁਨਿ ਵਰ ਜੈਸੇ ॥

maan hai na dheva(n) alakh abheva(n) dhurakirata(n) mun var jaise ||

They will not believe in God and even the sages will perform the vicious acts

ਚੀਨ ਹੈ ਨ ਬਾਤੰ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਾਤੰ ਧਰਮਣਿ ਕਰਮ ਉਦਾਸੀ ॥

cheen hai na baata(n) par tirayaa raata(n) dharaman karam udhaasee ||

Being dejected with the religious rituals, the people will not recognise anyone and remain absorbed with the wives of other

ਜਾਨਿ ਹੈ ਨ ਬਾਤੰ ਅਧਕ ਅਗਿਆਤੰ ਅੰਤ ਨਰਕ ਕੇ ਬਾਸੀ ॥੬੯॥

jaan hai na baata(n) adhak agiaata(n) a(n)t narak ke baasee ||69||

Not caring for anyone’s utterance and becoming extremely ignorant they will ultimately go to reside in hell.69.

ਨਿਤ ਨਵ ਮਤਿ ਕਰ ਹੈ ਹਰਿ ਨ ਨਿਸਰਿ ਹੈ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਨਾਮ ਨ ਲੈ ਹੈ ॥

nit nav mat kar hai har na nisar hai prabh ko naam na lai hai ||

They will always adopt new sects and without remembering the Name of

the Lord, they will not have any faith in Him

ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਮ੍ਰਿਤਿ ਨ ਮਾਨੈ ਤਜਤ ਕੁਰਾਨੈ ਅਉਰ ਹੀ ਪੈਂਡ ਬਤੈ ਹੈ ॥

srut samirat na maanai tajat kuraanai aaur hee pai(n)dd batai hai ||

Forsaking the Vedas, Smritis and Quaran etc. they will adopt new path

ਪਰ ਤ੍ਰੀਅ ਰਸ ਰਾਚੇ ਸਤ ਕੇ ਕਾਚੇ ਨਿਜ ਤ੍ਰੀਯ ਗਮਨ ਨ ਕਰ ਹੈ ॥

par treea ras raache sat ke kaache nij treey gaman na kar hai ||

Being absorbed in the enjoyment of the wives of others and relinquishing the path of truth, they will not love their own wives

ਮਾਨ ਹੈ ਨ ਏਕੰ ਪੂਜ ਅਨੇਕੰ ਅੰਤਿ ਨਰਕ ਮਹਿ ਪਰ ਹੈ ॥੭੦॥

maan hai na eka(n) pooj aneka(n) a(n)t narak meh par hai ||70||

Having no faith in the one Lord, they will worship many and ultimately go to hell.70.

ਪਾਹਣ ਪੂਜੈ ਹੈ ਏਕ ਨ ਧਿਐ ਹੈ ਮਤਿ ਕੇ ਅਧਿਕ ਅੰਧੇਰਾ ॥

paahan poojai hai ek na dhiaai hai mat ke adhik a(n)dheraa ||

Worshipping the stones, they will not meditate on the one Lord

ਅਮ੍ਰਿਤ ਕਹੁ ਤਜਿ ਹੈ ਬਿਖ ਕਹੁ ਭਜਿ ਹੈ ਸਾਝਹਿ ਕਹਹਿ ਸਵੇਰਾ ॥

amirat kahu taj hai bikh kahu bhaj hai saajheh kaheh saveraa ||

There will be prevalent the darkness of many sects, they will desire for

poison, leaving the embrosia, they will name the evening time as early-morn

ਫੋਕਟ ਧਰਮਣਿ ਰਤਿ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਬਿਨਾ ਮਤਿ ਕਹੋ ਕਹਾ ਫਲ ਪੈ ਹੈ ॥

fokaT dharaman rat kukirat binaa mat kaho kahaa fal pai hai ||

Absorbing themselves in all the hollow religions, they will perform evil deeds and reap the reward accordingly

ਬਾਧੇ ਮ੍ਰਿਤ ਸਾਲੈ ਜਾਹਿ ਉਤਾਲੈ ਅੰਤ ਅਧੋਗਤਿ ਜੈ ਹੈ ॥੭੧॥

baadhe mirat saalai jaeh utaalai a(n)t adhogat jai hai ||71||

They will be tied and despatched to the abode of death, where they will

receive the suitable punishment.71.

ਏਲਾ ਛੰਦ ॥

elaa chha(n)dh ||

BELA STANZA

ਕਰ ਹੈ ਨਿਤ ਅਨਰਥ ਅਰਥ ਨਹੀ ਏਕ ਕਮੈ ਹੈ ॥

kar hai nit anarath arath nahee ek kamai hai ||

ਨਹਿ ਲੈ ਹੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦਾਨ ਕਾਹੂੰ ਨਹੀ ਦੈ ਹੈ ॥

neh lai hai har naam dhaan kaahoo(n) nahee dhai hai ||

ਨਿਤ ਇਕ ਮਤ ਤਜੈ ਇਕ ਮਤਿ ਨਿਤ ਉਚੈ ਹੈ ॥੭੨॥

nit ik mat tajai ik mat nit uchai hai ||72||

The people will perform useless tasks and not the meaningful ones, they will neither remember the Name of the Lord nor even give anything in

charity, they will always leave one religion and eulogise the other one.72.

ਨਿਤ ਇਕ ਮਤਿ ਮਿਟੈ ਉਠੈ ਹੈ ਨਿਤ ਇਕ ਮਤਿ ॥

nit ik mat miTai uThai hai nit ik mat ||

ਧਰਮ ਕਰਮ ਰਹਿ ਗਇਓ ਭਈ ਬਸੁਧਾ ਅਉਰੈ ਗਤਿ ॥

dharam karam reh gio bhiee basudhaa aaurai gat ||

ਭਰਮ ਧਰਮ ਕੈ ਗਇਓ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚਰਿਓ ਜਹਾ ਤਹ ॥੭੩॥

bharam dharam kai gio paap prachario jahaa teh ||73||

One sect will die out everyday and the other one will become prevalent, there will be no religious karmas and the situation of the earth will also changes, the dharma will not be honoured and there will be the

propagation of sin everywhere.73.

ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਇਸਟ ਤਜਿ ਦੀਨ ਕਰਤ ਆਰਿਸਟ ਪੁਸਟ ਸਬ ॥

sirasaT isaT taj dheen karat aarisaT pusaT sab ||

ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਤੇ ਮਿਟੀ ਭਏ ਪਾਪਿਸਟ ਭ੍ਰਿਸਟ ਤਬ ॥

birasaT sirasaT te miTee bhe paapisaT bhirasaT tab ||

ਇਕ ਇਕ ਨਿੰਦ ਹੈ ਇਕ ਇਕ ਕਹਿ ਹਸਿ ਚਲੈ ॥੭੪॥

eik ik ni(n)dh hai ik ik keh has chalai ||74||

The people of the earth, leaving their religion, will 74be engrossed in very great sinful acts and when all will become defiled on account of sinful acts, even the rain will not fall on the earth, everyone will slander the other and

move away after derid

ਤਜੀ ਆਨਿ ਜਹਾਨ ਕਾਨਿ ਕਾਹੂੰ ਨਹੀ ਮਾਨਹਿ ॥

tajee aan jahaan kaan kaahoo(n) nahee maaneh ||

ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੀ ਨਿੰਦ ਨੀਚ ਊਚਹ ਸਮ ਜਾਨਹਿ ॥

taat maat kee ni(n)dh neech uoocheh sam jaaneh ||

ਧਰਮ ਭਰਮ ਕੈ ਗਇਓ ਭਈ ਇਕ ਬਰਣ ਪ੍ਰਜਾ ਸਬ ॥੭੫॥

dharam bharam kai gio bhiee ik baran prajaa sab ||75||

Forsaking the respect and honour of others, none will accept the advice of any other, none will accept the advice of any other, there will be the calumniation of the parents and the low people will be considered as high

ones 75

ਘਤਾ ਛੰਦ ॥

ghataa chha(n)dh ||

GHATTA STANZA

ਕਰਿ ਹੈ ਪਾਪ ਅਨੇਕ ਨ ਏਕ ਧਰਮ ਕਰ ਹੈ ਨਰ ॥

kar hai paap anek na ek dharam kar hai nar ||

ਮਿਟ ਜੈ ਹੈ ਸਭ ਖਸਟ ਕਰਮ ਕੇ ਧਰਮ ਘਰਨ ਘਰਿ ॥

miT jai hai sabh khasaT karam ke dharam gharan ghar ||

The people will commit many sins and will not even do one task of righteousness

ਨਹਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕਮੈ ਹੈ ਅਧੋਗਤਿ ਜੈ ਹੈ ॥

neh sukirat kamai hai adhogat jai hai ||

ਅਮਰ ਲੋਗਿ ਜੈ ਹੈ ਨ ਬਰ ॥੭੬॥

amar log jai hai na bar ||76||

The six karmas will be finished from all the home and no one, on account of not doing good deeds, will enter the region of immortality and all will

obtain the position of deg

ਧਰਮ ਨ ਕਰ ਹੈ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪਾਪ ਕੈ ਹੈ ਸਬ ॥

dharam na kar hai ek anek paap kai hai sab ||

ਲਾਜ ਬੇਚਿ ਤਹ ਫਿਰੈ ਸਕਲ ਜਗੁ ॥

laaj bech teh firai sakal jag ||

Not even performing one act of righteousness, all will commit sinful acts

ਪਾਪ ਕਮੈ ਵਹ ਦੁਰਗਤਿ ਪੈ ਹੈ ॥

paap kamai veh dhuragat pai hai ||

ਪਾਪ ਸਮੁੰਦ ਜੈ ਹੈ ਨ ਤਰਿ ॥੭੭॥

paap samu(n)dh jai hai na tar ||77||

They will move in the world unashamedly, they will earn through sinful acts and suffer catastrophies and will remain powerless and will not be

able to ferry across the sea of sin.7

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਠਉਰ ਠਉਰ ਨਵ ਮਤ ਚਲੇ ਉਠਾ ਧਰਮ ਕੋ ਦੌਰ ॥

Thaur Thaur nav mat chale uThaa dharam ko dhauar ||

New sects will arise at various places and the impact of dharma will end

ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਜਹ ਤਹ ਦੁਰ ਰਹੀ ਪਾਪ ਭਇਓ ਸਿਰਮੌਰ ॥੭੮॥

sukirat jeh teh dhur rahee paap bhio siramauar ||78||

The goodness will remain concealed and the sin will dance everywhere.78.

ਨਵਪਦੀ ਛੰਦ ॥

navapadhee chha(n)dh ||

NAVPADI STANZA

ਜਹ ਤਹ ਕਰਨ ਲਗੇ ਸਭ ਪਾਪਨ ॥

jeh teh karan lage sabh paapan ||

ਧਰਮ ਕਰਮ ਤਜਿ ਕਰ ਹਰਿ ਜਾਪਨ ॥

dharam karam taj kar har jaapan ||

Here and there all will leave the religious injunctions and the remembrance of the Name of the Lord and perform the sinful acts

ਪਾਹਨ ਕਉ ਸੁ ਕਰਤ ਸਬ ਬੰਦਨ ॥

paahan kau su karat sab ba(n)dhan ||

ਡਾਰਤ ਧੂਪ ਦੀਪ ਸਿਰਿ ਚੰਦਨ ॥੭੯॥

ddaarat dhoop dheep sir cha(n)dhan ||79||

The stone-idols will be worshipped and only on them incense. Lamp-lights and sandal will be offered.79.

ਜਹ ਤਹ ਧਰਮ ਕਰਮ ਤਜਿ ਭਾਗਤ ॥

jeh teh dharam karam taj bhaagat ||

ਉਠਿ ਉਠਿ ਪਾਪ ਕਰਮ ਸੌ ਲਾਗਤ ॥

auTh uTh paap karam sau laagat ||

Here and there, forsaking the religious injunction, people will run away,

they will be absorbed in sinful acts

ਜਹ ਤਹ ਭਈ ਧਰਮ ਗਤਿ ਲੋਪੰ ॥

jeh teh bhiee dharam gat lopa(n) ||

ਪਾਪਹਿ ਲਗੀ ਚਉਗਨੀ ਓਪੰ ॥੮੦॥

paapeh lagee chauganee opa(n) ||80||

No religion will remain visible and the sin will become fourfold.80.

ਭਾਜਜੋ ਧਰਮ ਭਰਮ ਤਜਿ ਅਪਨਾ ॥

bhaajayo dharam bharam taj apanaa ||

ਜਾਨੁਕ ਹੁਤੋ ਲਖਾ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ॥

jaanuk huto lakhaa ieh supanaa ||

Forsaking their religious injunctions the people will run away in such a

way as if they had seen a bad dread

ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਤਜੀ ਤ੍ਰੀਅ ਆਪਨ ॥

sabh sa(n)saar tajee treea aapan ||

ਮੰਤ੍ਰ ਕੁਮੰਤ੍ਰ ਲਗੇ ਮਿਲਿ ਜਾਪਨ ॥੮੧॥

ma(n)tr kuma(n)tr lage mil jaapan ||81||

All the people will abandon their wives and will repeat evil notions.81.

ਚਹੁ ਦਿਸ ਘੋਰ ਪ੍ਰਚਰ ਭਇਓ ਪਾਪਾ ॥

chahu dhis ghor prachar bhio paapaa ||

ਕੋਊ ਨ ਜਾਪ ਸਕੈ ਹਰਿ ਜਾਪਾ ॥

kouoo na jaap sakai har jaapaa ||

Because of the prevalence of sin in all the four directions, no one will be

able to remember the Lord

ਪਾਪ ਕ੍ਰਿਆ ਸਭ ਜਾ ਚਲ ਪਈ ॥

paap kriaa sabh jaa chal piee ||

ਧਰਮ ਕ੍ਰਿਆ ਯਾ ਜਗ ਤੇ ਗਈ ॥੮੨॥

dharam kriaa yaa jag te giee ||82||

The sinful tendencies will prevail in such a way that all the religious acts will be finished in the world.82.

ਅੜਿਲ ਦੂਜਾ ॥

aRil dhoojaa ||

ARIL SECOND

ਜਹਾ ਤਹਾ ਆਧਰਮ ਉਪਜਿਯਾ ॥

jahaa tahaa aadharam upajiyaa ||

ਜਾਨੁਕ ਧਰਮ ਪੰਖ ਕਰਿ ਭਜਿਯਾ ॥

jaanuk dharam pa(n)kh kar bhajiyaa ||

Because of the birth of adharma here and there, the dharma will get wings

and fly away

ਡੋਲਤ ਜਹ ਤਹ ਪੁਰਖ ਅਪਾਵਨ ॥

ddolat jeh teh purakh apaavan ||

ਲਾਗਤ ਕਤ ਹੀ ਧਰਮ ਕੋ ਦਾਵਨ ॥੮੩॥

laagat kat hee dharam ko dhaavan ||83||

The bad people will roam here and there and the turn of dharma will never come.83.

ਅਰਥਹ ਛਾਡਿ ਅਨਰਥ ਬਤਾਵਤ ॥

aratheh chhaadd anarath bataavat ||

ਧਰਮ ਕਰਮ ਚਿਤਿ ਏਕ ਨ ਲਿਆਵਤ ॥

dharam karam chit ek na liaavat ||

The people will make meaningless all the meaningful things and will never

let the notion of religious karmas enter there mind

ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਭੁਲਾਵਤ ॥

karam dharam kee kriaa bhulaavat ||

ਜਹਾ ਤਹਾ ਆਰਿਸਟ ਬਤਾਵਤ ॥੮੪॥

jahaa tahaa aarisaT bataavat ||84||

Forgetting the activities of dharma, they will propagate about sin here and there.84.

ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥

kulak chha(n)dh ||

KULAK STANZA

ਧਰਮ ਨ ਕਰਹੀ ॥

dharam na karahee ||

ਹਰਿ ਨ ਉਚਰਹੀ ॥

har na ucharahee ||

They will not perform the acts of dharma, they will not utter the Name of

the Lord

ਪਰ ਘਰਿ ਡੋਲੈ ॥

par ghar ddolai ||

ਜਲਹ ਬਿਰੋਲੈ ॥੮੫॥

jaleh birolai ||85||

They will enter the houses of others and churning water, they will try to

realise the essence.85.

ਲਹੈ ਨ ਅਰਥੰ ॥

lahai na aratha(n) ||

ਕਹੈ ਅਨਰਥੰ ॥

kahai anaratha(n) ||

ਬਚਨ ਨ ਸਾਚੇ ॥

bachan na saache ||

ਮਤਿ ਕੇ ਕਾਚੇ ॥੮੬॥

mat ke kaache ||86||

Without understanding the real meaning, they will deliver useless speeches and adopting the temporary religions, they will never talk about

the truth.86.

ਪਰਤ੍ਰੀਆ ਰਾਚੈ ॥

paratreeaa raachai ||

ਘਰਿ ਘਰਿ ਜਾਚੈ ॥

ghar ghar jaachai ||

ਜਹ ਤਹ ਡੋਲੈ ॥

jeh teh ddolai ||

ਰਹਿ ਰਹਿ ਬੋਲੈ ॥੮੭॥

reh reh bolai ||87||

Entering the houses of other, they will roam and speak here and there and

will remain absorbed with others women.87.

ਧਨ ਨਹੀ ਛੋਰੈ ॥

dhan nahee chhorai ||

ਨਿਸਿ ਘਰ ਫੋਰੈ ॥

nis ghar forai ||

Covering for wealth, they will go for theft during the night

ਗਹਿ ਬਹੁ ਮਾਰੀਅਤ ॥

geh bahu maareeat ||

ਨਰਕਹਿ ਡਾਰੀਅਤ ॥੮੮॥

narakeh ddaareeat ||88||

They will be destroyed collectively and will go to hell.88.

ਅਸ ਦੁਰ ਕਰਮੰ ॥

as dhur karama(n) ||

ਛੁਟ ਜਗਿ ਧਰਮੰ ॥

chhuT jag dharama(n) ||

Because of their such-like sinful acts, no dharma will be left in the world

ਮਤਿ ਪਿਤ ਭਰਮੈ ॥

mat pit bharamai ||

ਧਸਤ ਨ ਘਰ ਮੈ ॥੮੯॥

dhasat na ghar mai ||89||

The parents will not enter the houses being frightened.89.

ਸਿਖ ਮੁਖ ਮੋਰੈ ॥

sikh mukh morai ||

ਭ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪਿ ਛੋਰੈ ॥

bhirat nirap chhorai ||

The disciples will turn away from their Guru and the servants will leave the

king

ਤਜਿ ਤ੍ਰੀਆ ਭਰਤਾ ॥

taj treeaa bharataa ||

ਬਿਸਰੋ ਕਰਤਾ ॥੯੦॥

bisaro karataa ||90||

The wife, relinquishing her husband, will also forget the Lord.90.

ਨਵ ਨਵ ਕਰਮੰ ॥

nav nav karama(n) ||

ਬਢਿ ਗਇਓ ਭਰਮੰ ॥

badd gio bharama(n) ||

Because of the new types of Karmas, the illusions will increase

ਸਭ ਜਗ ਪਾਪੀ ॥

sabh jag paapee ||

ਕਹੂੰ ਨ ਜਾਪੀ ॥੯੧॥

kahoo(n) na jaapee ||91||

The whole world will become sinful and no person repeating the Name or performing austerities, will be left in the world.91.

ਪਦਮਾਵਤੀ ਛੰਦ ॥

padhamaavatee chha(n)dh ||

PADMAVATI STANZA

ਦੇਖੀਅਤ ਸਬ ਪਾਪੀ ਨਹ ਹਰਿ ਜਾਪੀ ਤਦਿਪ ਮਹਾ ਰਿਸ ਠਾਨੈ ॥

dhekheeat sab paapee neh har jaapee tadhip mahaa ris Thaanai ||

The sinners will be seen on all sides, there will be no meditation on the Lord

ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰੀ ਪਰਤ੍ਰਿਅ ਭਾਰੀ ਦੇਵ ਪਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ॥

at bibhachaaree paratria bhaaree dhev pitr nahee maanai ||

Even then there will be great jealousy with one another those who go to the wives of others and commit sinful acts will have no beliefs in gods and

manes

ਤਦਿਪ ਮਹਾ ਬਰ ਕਹਤੇ ਧਰਮ ਧਰ ਪਾਪ ਕਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥

tadhip mahaa bar kahate dharam dhar paap karam adhikaaree ||

Even then the sinners will remain religious leader

ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਸਭ ਆਖੈ ਮੁਖ ਪਰ ਨਹੀ ਭਾਖੈ ਦੇਹਿ ਪ੍ਰਿਸਟ ਚੜਿ ਗਾਰੀ ॥੯੨॥

dhirag dhirag sabh aakhai mukh par nahee bhaakhai dheh pirasaT chaR gaaree ||92||

None will talk on the face, but slander others at the back.92.

ਦੇਖੀਅਤ ਬਿਨ ਕਰਮੰ ਤਜ ਕੁਲ ਧਰਮੰ ਤਦਿਪ ਕਹਾਤ ਸੁ ਮਾਨਸ ॥

dhekheeat bin karama(n) taj kul dharama(n) tadhip kahaat su maanas ||

Without doing good work and forsaking the traditional religion of the clan, the people even then will be called good persons

ਅਤਿ ਰਤਿ ਲੋਭੰ ਰਹਤ ਸਛੋਭੰ ਲੋਕ ਸਗਲ ਭਲੁ ਜਾਨਸ ॥

at rat lobha(n) rahat sachhobha(n) lok sagal bhal jaanas ||

The people will consider those persons good, who will always remain

anxious, coveting in their mind for the sexual enjoyment

ਤਦਿਪ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ਚਲਤ ਬੁਰੀ ਮਤਿ ਲੋਭ ਮੋਹ ਬਸਿ ਭਾਰੀ ॥

tadhip binaa gat chalat buree mat lobh moh bas bhaaree ||

The people will follow the vicious doctrines under the impact of great greed and attachment

ਪਿਤ ਮਾਤ ਨ ਮਾਨੈ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ਲੈਹ ਘਰਣ ਤੇ ਗਾਰੀ ॥੯੩॥

pit maat na maanai kachhoo na jaanai laih gharan te gaaree ||93||

They will have no love for their parents and will be rebuked by their wives.93.

ਦੇਖਅਤ ਜੇ ਧਰਮੀ ਤੇ ਭਏ ਅਕਰਮੀ ਤਦਿਪ ਕਹਾਤ ਮਹਾ ਮਤਿ ॥

dhekhat je dharamee te bhe akaramee tadhip kahaat mahaa mat ||

The pious ones will be seen performing bad acts and even then they would like to be called good ones

ਅਤਿ ਬਸ ਨਾਰੀ ਅਬਗਤਿ ਭਾਰੀ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਬਿਨਾ ਜਤ ॥

at bas naaree abagat bhaaree jaanat sakal binaa jat ||

All of them will be under the impact of their women and remaining without

restraint, they will be in decadence

ਤਦਿਪ ਨ ਮਾਨਤ ਕੁਮਤਿ ਪ੍ਰਠਾਨਤ ਮਤਿ ਅਰੁ ਗਤਿ ਕੇ ਕਾਚੇ ॥

tadhip na maanat kumat praThaanat mat ar gat ke kaache ||

Even then, the people without intellect, will not shirk from the performance of bad karmas

ਜਿਹ ਤਿਹ ਘਰਿ ਡੋਲਤ ਭਲੇ ਨ ਬੋਲਤ ਲੋਗ ਲਾਜ ਤਜਿ ਨਾਚੇ ॥੯੪॥

jeh teh ghar ddolat bhale na bolat log laaj taj naache ||94||

They will roam here and there uttering uncivilized words and will also dance unashamedly.94.

ਕਿਲਕਾ ਛੰਦ ॥

kilakaa chha(n)dh ||

KILKA STANZA

ਪਾਪ ਕਰੈ ਨਿਤ ਪ੍ਰਾਤਿ ਘਨੇ ॥

paap karai nit praat ghane ||

ਜਨੁ ਦੋਖਨ ਕੇ ਤਰੁ ਸੁਧ ਬਨੇ ॥

jan dhokhan ke tar sudh bane ||

They will commit new sins and talking about the blemishes of others, they

themselves will remain pure

ਜਗ ਛੋਰਿ ਭਜਾ ਗਤਿ ਧਰਮਣ ਕੀ ॥

jag chhor bhajaa gat dharaman kee ||

ਸੁ ਜਹਾ ਤਹਾ ਪਾਪ ਕ੍ਰਿਆ ਪ੍ਰਚੁਰੀ ॥੯੫॥

s jahaa tahaa paap kriaa prachuree ||95||

The followers of the religions, will forsake the world and run away and there will be the propagation of the sinful activities here and there.95.

ਸੰਗ ਲਏ ਫਿਰੈ ਪਾਪਨ ਹੀ ॥

sa(n)g le firai paapan hee ||

ਤਜਿ ਭਾਜ ਕ੍ਰਿਆ ਜਗ ਜਾਪਨ ਕੀ ॥

taj bhaaj kriaa jag jaapan kee ||

All of them will roam, committing sinful acts and the activites of recitation

and worship will flee from the world

ਦੇਵ ਪਿਤ੍ਰ ਨ ਪਾਵਕ ਮਾਨਹਿਗੇ ॥

dhev pitr na paavak maanahige ||

ਸਭ ਆਪਨ ਤੇ ਘਟਿ ਜਾਨਹਿਗੇ ॥੯੬॥

sabh aapan te ghaT jaanahige ||96||

They will not have any faith in gods and manes and will consider all others

inferior to them.96.

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

madhubhaar chha(n)dh ||

MADHUBHAAR STANZA

ਭਜਿਓ ਸੁ ਧਰਮ ॥

bhajio su dharam ||

ਪ੍ਰਚੁਰਿਓ ਕੁਕਰਮ ॥

prachurio kukaram ||

The dharma will run away and there will be propagation of evil Karmas

ਜਹ ਤਹ ਜਹਾਨ ॥

jeh teh jahaan ||

ਤਜਿ ਭਾਜ ਆਨਿ ॥੯੭॥

taj bhaaj aan ||97||

There will not remain any propriety of conduct in the world.97.

ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਅਨਰਥ ॥

nitaprat anarath ||

ਕਰ ਹੈ ਸਮਰਥ ॥

kar hai samarath ||

ਉਠਿ ਭਾਜ ਧਰਮ ॥

auTh bhaaj dharam ||

ਲੈ ਸੰਗਿ ਸੁਕਰਮ ॥੯੮॥

lai sa(n)g sukaram ||98||

The powerful people will always commit bad deeds and the dharma will

flee alongwith goods acts.98.

ਕਰ ਹੈ ਕੁਚਾਰ ॥

kar hai kuchaar ||

ਤਜਿ ਸੁਭ ਅਚਾਰ ॥

taj subh achaar ||

ਭਈ ਕ੍ਰਿਆ ਅਉਰ ॥

bhiee kriaa aaur ||

ਸਬ ਠੌਰ ਠੌਰ ॥੯੯॥

sab Thauar Thauar ||99||

Forsaking good character, all will be absorbed in bad conduct and

wonderful activities will become apparent at several places.99.

ਨਹੀ ਕਰਤ ਸੰਗ ॥

nahee karat sa(n)g ||

ਪ੍ਰੇਰਤਿ ਅਨੰਗ ॥

prerat ana(n)g ||

ਕਰਿ ਸੁਤਾ ਭੋਗ ॥

kar sutaa bhog ||

ਜੋ ਹੈ ਅਜੋਗ ॥੧੦੦॥

jo hai ajog ||100||

Not absorbing themselves with the sexual enjoyment with their wives, they

will have sexual relations with these unbecoming daughter.100.

ਤਜਿ ਲਾਜ ਭਾਜ ॥

taj laaj bhaaj ||

ਸੰਜੁਤ ਸਮਾਜ ॥

sa(n)jut samaaj ||

The whole society will be on the run for the abandonment of shame

ਘਟ ਚਲਾ ਧਰਮ ॥

ghaT chalaa dharam ||

ਬਢਿਓ ਅਧਰਮ ॥੧੦੧॥

baddio adharam ||101||

Adharma will increase and dharma will decrease.101.

ਕ੍ਰੀੜਤ ਕੁਨਾਰਿ ॥

kreeRat kunaar ||

ਤਜਿ ਧਰਮ ਵਾਰਿ ॥

taj dharam vaar ||

Forsaking dharma, the people will have sexual enjoyment with the

prostitutes

ਬਢਿ ਗਯੋ ਭਰਮ ॥

badd gayo bharam ||

ਭਾਜੰਤ ਧਰਮ ॥੧੦੨॥

bhaaja(n)t dharam ||102||

The illusions will increase and the dharma will run away.102.

ਦੇਸਨ ਬਿਦੇਸ ॥

dhesan bidhes ||

ਪਾਪੀ ਨਰੇਸ ॥

paapee nares ||

ਧਰਮੀ ਨ ਕੋਇ ॥

dharamee na koi ||

ਪਾਪ ਅਤਿ ਹੋਇ ॥੧੦੩॥

paap at hoi ||103||

In all the countries, amongst the sinful kings, no follower of dharma will be

left.103.

ਸਾਧੂ ਸਤ੍ਰਾਸ ॥

saadhoo satraas ||

ਜਹ ਤਹ ਉਦਾਸ ॥

jeh teh udhaas ||

The saints, in their fear, will be seen in depression here and there

ਪਾਪੀਨ ਰਾਜ ॥

paapeen raaj ||

ਗ੍ਰਿਹ ਸਰਬ ਸਾਜ ॥੧੦੪॥

gireh sarab saaj ||104||

The sin will reign in all the houses.104.

ਹਰਿ ਗੀਤਾ ਛੰਦ ॥

har geetaa chha(n)dh ||

HARIGEETA STANZA

ਸਬ ਦ੍ਰੋਨ ਗਿਰਵਰ ਸਿਖਰ ਤਰ ਨਰ ਪਾਪ ਕਰਮ ਭਏ ਭਨੌ ॥

sab dhron giravar sikhar tar nar paap karam bhe bhanau ||

Somewhere there will be very great sins like the top of Dronagiri mountain

ਉਠਿ ਭਾਜ ਧਰਮ ਸਭਰਮ ਹੁਐ ਚਮਕੰਤ ਦਾਮਿਨਿ ਸੋ ਮਨੌ ॥

auTh bhaaj dharam sabharam huaai chamaka(n)t dhaamin so manau ||

All the people will abandon dharma and live in the flashing lighting of illusion

ਕਿਧੌ ਸੂਦ੍ਰ ਸੁਭਟ ਸਮਾਜ ਸੰਜੁਤ ਜੀਤ ਹੈ ਬਸੁਧਾ ਥਲੀ ॥

kidhau soodhr subhaT samaaj sa(n)jut jeet hai basudhaa thalee ||

Somewhere the Shudras, bedecked with warriors will conquer the earth and somewhere the Kshatriyas, forsaking the weapons and arms, will be

running hither and thither

ਕਿਧੌ ਅਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਤਜੇ ਭਜੇ ਅਰੁ ਅਉਰ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਆ ਚਲੀ ॥੧੦੫॥

kidhau atr chhatr taje bhaje ar aaur aaur kriaa chalee ||105||

There will be the prevalence of different types of activities.105.

ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜਹ ਤਹ ਪਾਪ ਕਰਮ ਸਬੈ ਲਗੇ ॥

nirap dhes dhes bidhes jeh teh paap karam sabai lage ||

The kings of various countries will engross themselves in sinful actions

ਨਰ ਲਾਜ ਛਾਡਿ ਨਿਲਾਜ ਹੁਐ ਫਿਰੈ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬੈ ਭਗੇ ॥

nar laaj chhaadd nilaaj huaai firai dharam karam sabai bhage ||

The individuals will roam unashamedly, abandoning their shame the religious injunctions will speed away

ਕਿਧੌ ਸੂਦ੍ਰ ਜਹ ਤਹ ਸਰਬ ਮਹਿ ਮਹਾਰਾਜਜ ਪਾਇ ਪ੍ਰਹਰਖ ਹੈ ॥

kidhau soodhr jeh teh sarab meh mahaaraajay pai praharakh hai ||

Somewhere the Brahmins will touch the feet of Shudras

ਕਿਧੌ ਚੋਰ ਛਾਡਿ ਅਚੋਰ ਕੋ ਗਹਿ ਸਰਬ ਦਰਬ ਆਕਰਖ ਹੈ ॥੧੦੬॥

kidhau chor chhaadd achor ko geh sarab dharab aakarakh hai ||106||

Somewhere the thief will be released and a pious man will be caught and

his wealth will be looted.106.

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

tirabha(n)gee chha(n)dh ||

TRIBHANGI STANZA

ਸਭ ਜਗ ਪਾਪੀ ਕਹੂੰ ਨ ਜਾਪੀ ਅਥਪਨ ਥਾਪੀ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥

sabh jag paapee kahoo(n) na jaapee athapan thaapee dhes dhisa(n) ||

The whole world will become sinful, there will be none performing austerities

ਜਹ ਤਹ ਮਤਵਾਰੇ ਭ੍ਰਮਤ ਭ੍ਰਮਾਰੇ ਮਤਿ ਨ ਉਜਿਯਾਰੇ ਬਾਧ ਰਿਸੰ ॥

jeh teh matavaare bhramat bhramaare mat na ujiyaare baadh risa(n) ||

In all countries the unestablishable things will be established the jealous persons will roam hither and thither

ਪਾਪਨ ਰਸ ਰਾਤੇ ਦੁਰਮਤਿ ਮਾਤੇ ਕੁਮਤਨ ਦਾਤੇ ਮਤ ਨੇਕੰ ॥

paapan ras raate dhuramat maate kumatan dhaate mat neka(n) ||

Absorbed in sinful activities many sects, originators of vices, will come in vogue

ਜਹ ਤਹ ਉਠਿ ਧਾਵੈ ਚਿਤ ਲਲਚਾਵੈ ਕਛੂਹੂੰ ਨ ਪਾਵੈ ਬਿਨੁ ਏਕੰ ॥੧੦੭॥

jeh teh uTh dhaavai chit lalachaavai kachhuhoo(n) na paavai bin eka(n)

||107||

Because of the greed in their mind, the people will run here and there, but they will not realise anything.107.

ਤਜਿ ਹਰਿ ਧਰਮੰ ਗਹਤ ਕੁਕਰਮੰ ਬਿਨ ਪ੍ਰਭ ਕਰਮੰ ਸਬ ਭਰਮੰ ॥

taj har dharama(n) gahat kukarama(n) bin prabh karama(n) sab bharama(n) ||

Leaving the religion of the Lord, all will adopt evil ways, but without the actions related to the Lord everything will be useless

ਲਾਗਤ ਨਹੀ ਤੰਤ੍ੰ ਫੁਰਤ ਨ ਮੰਤ੍ੰ ਚਲਤ ਨ ਜੰਤ੍ੰ ਬਿਨ ਮਰਮੰ ॥

laagat nahee ta(n)tra(n) furat na ma(n)tra(n) chalat na ja(n)tra(n) bin marama(n) ||

Without understanding the secret, all the mantras, yantras and tantras will become useless

ਜਪ ਹੈ ਨ ਦੇਵੀ ਅਲਖ ਅਭੇਵੀ ਆਦਿ ਅਜੇਵੀ ਪਰਮ ਜੁਧੀ ॥

jap hai na dhevee alakh abhevee aadh ajevee param judhee ||

The people will not repeat the Name of the supremely heroic, unconquerable and incomprehensible goddess

ਕੁਬੁਧਨ ਤਨ ਰਾਚੇ ਕਹਤ ਨ ਸਾਚੇ ਪ੍ਰਭਹਿ ਨ ਜਾਚੇ ਤਮਕ ਬੁਧੀ ॥੧੦੮॥

kubudhan tan raache kahat na saache prabheh na jaache tamak budhee ||108||

They will remain absorbed in wicked deeds and morbid intellect, being

devoid of the grace of the Lord.108.

ਹੀਰ ਛੰਦ ॥

heer chha(n)dh ||

HEER STANZA

ਅਪੰਡਿਤ ਗੁਣ ਮੰਡਿਤ ਸੁਬੁਧਿਨਿ ਖੰਡਿਤ ਦੇਖੀਐ ॥

apa(n)ddit gun ma(n)ddit subudhin kha(n)ddit dhekheeaai ||

The fools will become full of qualities and the wise will lose intellect

ਛਤ੍ਰੀ ਬਰ ਧਰਮ ਛਾਡਿ ਅਕਰਮ ਧਰਮ ਲੇਖੀਐ ॥

chhatree bar dharam chhaadd akaram dharam lekheeaai ||

The Kshatriyas, leaving the superb dharma, will consider the vices as the real dharma

ਸਤਿ ਰਹਤ ਪਾਪ ਗ੍ਰਹਿਤ ਕ੍ਰੁਧ ਚਹਤ ਜਾਨੀਐ ॥

sat rahat paap grahit krudh chahat jaaneeaai ||

ਅਧਰਮ ਲੀਣ ਅੰਗ ਛੀਣ ਕ੍ਰੋਧ ਪੀਣ ਮਾਨੀਐ ॥੧੦੯॥

adharam leen a(n)g chheen krodh peen maaneeaai ||109||

Devoid of truth, the sin and anger will receive respect and the individuals,

absorbed in adharma and engrossed in anger will decline.109.

ਕੁਤ੍ਰੀਅਨ ਰਸ ਚਾਹੀ ਗੁਣਨ ਨ ਗ੍ਰਾਹੀ ਜਾਨੀਐ ॥

kutreean ras chaahee gunan na graahee jaaneeaai ||

Absorbed in the love of wicked women, the people will not adopt virtues

ਸਤ ਕਰਮ ਛਾਡ ਕੇ ਅਸਤ ਕਰਮ ਮਾਨੀਐ ॥

sat karam chhaadd ke asat karam maaneeaai ||

They will honour the wicked people, leaving aside the good conduct

ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਜੂਪ ਗ੍ਰਹਿਤ ਪਾਪ ਸਹਿਤ ਦੇਖੀਐ ॥

roop rahit joop grahit paap sahit dhekheeaai ||

ਅਕਰਮ ਲੀਨ ਧਰਮ ਛੀਨ ਨਾਰਿ ਅਧੀਨ ਪੇਖੀਐ ॥੧੧੦॥

akaram leen dharam chheen naar adheen pekheeaai ||110||

The groups of people, devoid of beauty, will be seen absorbed in sinful

acts and will be under the impact of women devoid of dharma.110.

ਪਧਿਸਟਕਾ ਛੰਦ ॥

padhisaTakaa chha(n)dh ||

PADHISHTAKA STANZA

ਅਤਿ ਪਾਪਨ ਤੇ ਜਗ ਛਾਇ ਰਹਿਓ ॥

at paapan te jag chhai rahio ||

ਕਛੁ ਬੁਧਿ ਬਲ ਧਰਮ ਨ ਜਾਤ ਕਹਿਓ ॥

kachh budh bal dharam na jaat kahio ||

The sins have spread over the world and the intellect and religion have

become powerless

ਦਿਸ ਬਦਿਸਨ ਕੇ ਜੀਅ ਦੇਖਿ ਸਬੈ ॥

dhis badhisan ke jeea dhekh sabai ||

ਬਹੁ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤਿ ਹੈ ਸੁ ਅਬੈ ॥੧੧੧॥

bahu paap karam rat hai su abai ||111||

The beings of various countries are engrossed in sinful acts.111.

ਪ੍ਰਿਤਮਾਨ ਨ ਨਰ ਕਹੂੰ ਦੇਖ ਪਰੈ ॥

piratamaan na nar kahoo(n) dhekh parai ||

ਕਛੁ ਬੁਧਿ ਬਲ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰ ਕਰੈ ॥

kachh budh bal bachan bichaar karai ||

The people look like the stone-images and somewhere the dialogues are

held with power of intellect

ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਏਕ ਨ ਨੇਕ ਮਤੰ ॥

nar naarin ek na nek mata(n) ||

ਨਿਤ ਅਰਥਾਨਰਥ ਗਨਿਤ ਗਤੰ ॥੧੧੨॥

nit arathaanarath ganit gata(n) ||112||

There are many sects of men and women and the meaningful is always becoming meaningless.112.

ਮਾਰਹ ਛੰਦ ॥

maareh chha(n)dh ||

MAARAH STANZA

ਹਿਤ ਸੰਗ ਕੁਨਾਰਿਨ ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰਿਨ ਜਿਨ ਕੇ ਐਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥

hit sa(n)g kunaarin at bibhachaarin jin ke aais prakaar ||

ਬਡ ਕੁਲਿ ਜਦਪਿ ਉਪਜੀ ਬਹੁ ਛਬਿ ਬਿਗਸੀ ਤਦਿਪ ਪ੍ਰਿਅ ਬਿਭਚਾਰਿ ॥

badd kul jadhap upajee bahu chhab bigasee tadhip pria bibhachaar ||

People will love wicked and vicious women and undoubtedly the women may have taken birth in superior clans, but they will be indulging in

fornication

ਚਿਤ੍ਰਤ ਬਹੁ ਚਿਤ੍ਰਨ ਕੁਸਮ ਬਚਿਤ੍ਰਨ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

chitrat bahu chitran kusam bachitran su(n)dhar roop apaar ||

ਕਿਧੋ ਦੇਵ ਲੋਕ ਤਜਿ ਸੁਢਰ ਸੁੰਦਰੀ ਉਪਜੀ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥੧੧੩॥

kidho dhev lok taj suddar su(n)dharee upajee bibidh prakaar ||113||

The women multi-coloured like flowers and like delicate creepers will look like the heavenly damsels coming down.113.

ਹਿਤ ਅਤਿ ਦੁਰ ਮਾਨਸ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਸ ਨਰ ਹਰ ਅਰੁ ਬਟ ਪਾਰ ॥

hit at dhur maanas kachhoo na jaanas nar har ar baT paar ||

The men will look to their interest secretly and all will act like robbers

ਕਛੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਮਾਨਤ ਸਿਮ੍ਰਿਤ ਨ ਜਾਨਤ ਬੋਲਤ ਕੁਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥

kachh saasatr na maanat simirat na jaanat bolat kubidh prakaar ||

They will not accept the Shastras and Smritis and will only talk in uncivilized way

ਕੁਸਟਿਤ ਤੇ ਅੰਗਨ ਗਲਿਤ ਕੁਰੰਗਨ ਅਲਪ ਅਜੋਗਿ ਅਛਜਿ ॥

kusaTit te a(n)gan galit kura(n)gan alap ajog achhaj ||

Their limbs will decay because of leprosy and they will be subjected to

fatal diseases

ਕਿਧੋ ਨਰਕ ਛੋਰਿ ਅਵਤਰੇ ਮਹਾ ਪਸੁ ਡੋਲਤ ਪ੍ਰਿਥੀ ਨਿਲਜ ॥੧੧੪॥

kidho narak chhor avatare mahaa pas ddolat pirathee nilaj ||114||

These people will roam on the earth unashamedly like animals as if they had come from hell and incarnated on earth.114.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਭਈ ਇਕ ਬ੍ਰਨ ਰਹਾ ਨ ਕੋਇ ॥

sa(n)kar baran prajaa bhiee ik bran rahaa na koi ||

All the subjects became hybrid and none of the castes had remained in tact

ਸਕਲ ਸੂਦ੍ਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭੇ ਦਈਵ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੧੧੫॥

sakal soodhrataa praapat bhe dhieev karai so hoi ||115||

All of them obtained the wisdom of Shudras and whatever the Lord

desires, will happen.115.

ਸੰਕਰ ਬ੍ਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਭਈ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਰਹਾਨ ॥

sa(n)kar bran prajaa bhiee dharam na katahoo(n) rahaan ||

There had been no remnant of dharma and all the subjects became hybrid

ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਰਾਜਾ ਭਏ ਭਈ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥੧੧੬॥

paap prachur raajaa bhe bhiee dharam kee haan ||116||

SORTHA the kings became the propagators of sinful acts the dharma declined.116.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਰਹਾਨ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗ ਮੋ ਧਰਾ ॥

dharam na katahoo(n) rahaan paap prachur jag mo dharaa ||

The dharma was not visible in the world and the sin greatly prevailed in the world

ਧਰਮ ਸਬਨ ਬਿਸਰਾਨ ਪਾਪ ਕੰਠ ਸਬ ਜਗ ਕੀਓ ॥੧੧੭॥

dharam saban bisaraan paap ka(n)Th sab jag keeo ||117||

Everyone forgot dharma and the whole world was drowned upto the

throat.117.

ਕਲਿਜੁਗ ਚੜ੍ਯੋ ਅਸੰਭ ਜਗਤ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਬਾਚ ਹੈ ॥

kalijug chaRayo asa(n)bh jagat kavan bidh baach hai ||

The impossible Iron Age has come

ਰੰਗਹੁ ਏਕਹਿ ਰੰਗਿ ਤਬ ਛੁਟਿ ਹੋ ਕਲਿ ਕਾਲ ਤੇ ॥੧੧੮॥

ra(n)gahu ekeh ra(n)g tab chhuT ho kal kaal te ||118||

In what way the world will be saved?' till the time they are not imbued in the love of the one Lord, upto that time there will be no safety from the impact of the Iron Age.118.

ਹੰਸਾ ਛੰਦ ॥

ha(n)saa chha(n)dh ||

HANSA STANZA

ਜਹ ਤਹ ਬਢਾ ਪਾਪ ਕਾ ਕਰਮ ॥

jeh teh baddaa paap kaa karam ||

ਜਗ ਤੇ ਘਟਾ ਧਰਮ ਕਾ ਭਰਮ ॥੧੧੯॥

jag te ghaTaa dharam kaa bharam ||119||

The sinful acts increased here and there and the religious karmas ended in

the world.119.

ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਹ ਤਹ ਜਗਿ ਭਇਓ ॥

paap prachur jeh teh jag bhio ||

ਪੰਖਨ ਧਾਰ ਧਰਮ ਉਡਿ ਗਇਓ ॥੧੨੦॥

pa(n)khan dhaar dharam udd gio ||120||

The sin increased to a large extent in the world and the dharma took wings and flew away.120.

ਨਈ ਨਈ ਹੋਨ ਲਗੀ ਨਿਤ ਬਾਤ ॥

niee niee hon lagee nit baat ||

ਜਹ ਤਹ ਬਾਢਿ ਚਲਿਓ ਉਤਪਾਤ ॥੧੨੧॥

jeh teh baadd chalio utapaat ||121||

New things began to happen always and there were misfortunes here and

there.121.

ਸਬ ਜਗਿ ਚਲਤ ਔਰ ਹੀ ਕਰਮ ॥

sab jag chalat aauar hee karam ||

ਜਹ ਤਹ ਘਟ ਗਇਓ ਧਰਾ ਤੇ ਧਰਮ ॥੧੨੨॥

jeh teh ghaT gio dharaa te dharam ||122||

The whole world began to perform the contrary karmas and the universal

religion ended from the world.122.

ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥

maalatee chha(n)dh ||

MAALTI STANZA

ਜਹ ਤਹ ਦੇਖੀਅਤ ॥

jeh teh dhekheeat ||

ਤਹ ਤਹ ਪੇਖੀਅਤ ॥

teh teh pekheeat ||

ਸਕਲ ਕੁਕਰਮੀ ॥

sakal kukaramee ||

ਕਹੂੰ ਨ ਧਰਮੀ ॥੧੨੩॥

kahoo(n) na dharamee ||123||

Wherever you see, there are only people committing wicked deeds and no

one who accepts religion is seen.123.

ਜਹ ਤਹ ਗੁਨੀਅਤ ॥

jeh teh guneeat ||

ਤਹ ਤਹ ਸੁਨੀਅਤ ॥

teh teh suneeat ||

ਸਬ ਜਗ ਪਾਪੀ ॥

sab jag paapee ||

ਕਹੂੰ ਨ ਜਾਪੀ ॥੧੨੪॥

kahoo(n) na jaapee ||124||

Upto the limit where we can see and listen, the whole world appears as

sinner.124.

ਸਕਲ ਕੁਕਰਮੰ ॥

sakal kukarama(n) ||

ਭਜਿ ਗਇਓ ਧਰਮੰ ॥

bhaj gio dharama(n) ||

ਜਗ ਨ ਸੁਨੀਅਤ ॥

jag na suneeat ||

ਹੋਮ ਨ ਗੁਨੀਅਤ ॥੧੨੫॥

hom na guneeat ||125||

Because of vicious karmas, the dharma has fled away and no one talks

about the Havana and yajna.125.

ਸਕਲ ਕੁਕਰਮੀ ॥

sakal kukaramee ||

ਜਗੁ ਭਇਓ ਅਧਰਮੀ ॥

jag bhio adharamee ||

All have become wicked and unrighteous

ਕਹੂੰ ਨ ਪੂਜਾ ॥

kahoo(n) na poojaa ||

ਬਸ ਰਹਜੋ ਦੂਜਾ ॥੧੨੬॥

bas rahayo dhoojaa ||126||

There is no meditation anywhere and only the duality resides in their

minds.126.

ਅਤਿ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥

at maalatee chha(n)dh ||

ATMAALTI STANZA

ਕਹੂੰ ਨ ਪੂਜਾ ਕਹੂੰ ਨ ਅਰਚਾ ॥

kahoo(n) na poojaa kahoo(n) na arachaa ||

ਕਹੂੰ ਨ ਸ੍ਰੁਤਿ ਧੁਨਿ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਨ ਚਰਚਾ ॥

kahoo(n) na srut dhun si(n)mirat na charachaa ||

There is no worship and offerings anywhere

ਕਹੂੰ ਨ ਹੋਮੰ ਕਹੂੰ ਨ ਦਾਨੰ ॥

kahoo(n) na homa(n) kahoo(n) na dhaana(n) ||

ਕਹੂੰ ਨ ਸੰਜਮ ਕਹੂੰ ਨ ਇਸਨਾਨੰ ॥੧੨੭॥

kahoo(n) na sa(n)jam kahoo(n) na isanaana(n) ||127||

There is no discussion about Vedas and Smritis anywhere there is no hom

and charity anywhere and nowhere the restraint and bath are seen.127.

ਕਹੂੰ ਨ ਚਰਚਾ ਕਹੂੰ ਨ ਬੇਦੰ ॥

kahoo(n) na charachaa kahoo(n) na bedha(n) ||

ਕਹੂੰ ਨਿਵਾਜ ਨ ਕਹੂੰ ਕਤੇਬੰ ॥

kahoo(n) nivaaj na kahoo(n) kateba(n) ||

ਕਹੂੰ ਨ ਤਸਬੀ ਕਹੂੰ ਨ ਮਾਲਾ ॥

kahoo(n) na tasabee kahoo(n) na maalaa ||

ਕਹੂੰ ਨ ਹੋਮੰ ਕਹੂੰ ਨ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥੧੨੮॥

kahoo(n) na homa(n) kahoo(n) na javaiaalaa ||128||

No discussion about Vedas, no prayer no Semitic scriptures, no rosary

and no sacrificial fire are seen anywhere.128.

ਅਉਰ ਹੀ ਕਰਮੰ ਅਉਰ ਹੀ ਧਰਮੰ ॥

aaur hee karama(n) aaur hee dharama(n) ||

ਅਉਰ ਹੀ ਭਾਵੰ ਅਉਰ ਹੀ ਮਰਮੰ ॥

aaur hee bhaava(n) aaur hee marama(n) ||

ਅਉਰ ਹੀ ਰੀਤਾ ਅਉਰ ਹੀ ਚਰਚਾ ॥

aaur hee reetaa aaur hee charachaa ||

ਅਉਰ ਹੀ ਰੀਤੰ ਅਉਰ ਹੀ ਅਰਚਾ ॥੧੨੯॥

aaur hee reeta(n) aaur hee arachaa ||129||

The contrary religious actions, feelings, secrets, rites, customs,

discussion, worship and offerings are only visible.129.

ਅਉਰ ਹੀ ਭਾਤੰ ਅਉਰ ਹੀ ਬਸਤ੍ਰੰ ॥

aaur hee bhaata(n) aaur hee basatra(n) ||

ਅਉਰ ਹੀ ਬਾਣੀ ਅਉਰ ਹੀ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥

aaur hee baanee aaur hee asatra(n) ||

ਅਉਰ ਹੀ ਰੀਤਾ ਅਉਰ ਹੀ ਭਾਯੰ ॥

aaur hee reetaa aaur hee bhaaya(n) ||

ਅਉਰ ਹੀ ਰਾਜਾ ਅਉਰ ਹੀ ਨਯਾਯੰ ॥੧੩੦॥

aaur hee raajaa aaur hee nayaaya(n) ||130||

The strange clothes, speech, arms, weapons, rites, customs, love, king

and his justice are visible.130.

ਅਭੀਰ ਛੰਦ ॥

abheer chha(n)dh ||

ABHIR STANZA

ਅਤਿ ਸਾਧੂ ਅਤਿ ਰਾਜਾ ॥

at saadhoo at raajaa ||

ਕਰਨ ਲਗੇ ਦੁਰ ਕਾਜਾ ॥

karan lage dhur kaajaa ||

ਪਾਪ ਹਿਰਦੇ ਮਹਿ ਠਾਨਿ ॥

paap hiradhe meh Thaan ||

ਕਰਤ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥੧੩੧॥

karat dharam kee haan ||131||

The king and saints etc. engaged in evil acts and with sins in their hearts,

they are doing disservice to dharma.131.

ਅਤਿ ਕੁਚਾਲ ਅਰੁ ਕ੍ਰੂਰ ॥

at kuchaal ar kraoor ||

ਅਤਿ ਪਾਪਿਸਟ ਕਠੂਰ ॥

at paapisaT kaThoor ||

All the people have become cruel, characterless, sinners and hard-hearted

ਥਿਰ ਨਹੀ ਰਹਤ ਪਲਾਧ ॥

thir nahee rahat palaadh ||

ਕਰਤ ਅਧਰਮ ਕੀ ਸਾਧਿ ॥੧੩੨॥

karat adharam kee saadh ||132||

They do not remain stable even for half a moment and keep the desires of

adharma in their mind.132.

ਅਤਿ ਪਾਪਿਸਟ ਅਜਾਨ ॥

at paapisaT ajaan ||

ਕਰਤ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥

karat dharam kee haan ||

ਮਾਨਤ ਜੰਤ੍ਰ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ॥

maanat ja(n)tr na ta(n)tr ||

ਜਾਪਤ ਕੋਈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ॥੧੩੩॥

jaapat koiee na ma(n)tr ||133||

They are extremely ignorant, sinners, doing disservice to dharma and

without belief in mantras, yantras and tantras.133.

ਜਹ ਤਹ ਬਡਾ ਅਧਰਮ ॥

jeh teh baddaa adharam ||

ਧਰਮ ਭਜਾ ਕਰਿ ਭਰਮ ॥

dharam bhajaa kar bharam ||

With the increase of adharma, dharma became fearful and fled away

ਨਵ ਨਵ ਕ੍ਰਿਆ ਭਈ ॥

nav nav kriaa bhiee ||

ਦੁਰਮਤਿ ਛਾਇ ਰਹੀ ॥੧੩੪॥

dhuramat chhai rahee ||134||

New activities were introduced and the wicked intellect spread on all the

four sides.134.

ਕੁੰਡਰੀਆ ਛੰਦ ॥

ku(n)ddareeaa chha(n)dh ||

KUNDARIA STANZA

ਨਏ ਨਏ ਮਾਰਗ ਚਲੇ ਜਗ ਮੋ ਬਢਾ ਅਧਰਮ ॥

ne ne maarag chale jag mo baddaa adharam ||

Several new paths were initiated and adharma increased in the world

ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭੈ ਲਗੇ ਜਹ ਜਹ ਕਰਨ ਕੁਕਰਮ ॥

raajaa prajaa sabhai lage jeh jeh karan kukaram ||

The king and also his subject performed evil acts

ਜਹ ਤਹ ਕਰਨ ਕੁਕਰਮ ਪ੍ਰਜਾ ਰਾਜਾ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥

jeh teh karan kukaram prajaa raajaa nar naaree ||

And because of such conduct of the king and his subject and the character

of men and women

ਧਰਮ ਪੰਖ ਕਰ ਉਡਾ ਪਾਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਿਥਾਰੀ ॥੧੩੫॥

dharam pa(n)kh kar uddaa paap kee kriaa bithaaree ||135||

, The dharma was destroyed and the sinful activities were extended.135.

ਧਰਮ ਲੋਪ ਜਗ ਤੇ ਭਏ ਪਾਪ ਪ੍ਰਗਟ ਬਪੁ ਕੀਨ ॥

dharam lop jag te bhe paap pragaT bap keen ||

ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਕ੍ਰਿਆ ਅਧਰਮ ਕੀ ਲੀਨ ॥

uooch neech raajaa prajaa kriaa adharam kee leen ||

The dharma disappeared from the world and the sins became prevalent apparently

ਕ੍ਰਿਆ ਪਾਪ ਕੀ ਲੀਨ ਨਾਰਿ ਨਰ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥

kriaa paap kee leen naar nar ra(n)k ar raajaa ||

The king and his subject, the high and low, all of them adopted the

activities of adharma

ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਬਪੁ ਕੀਨ ਧਰਮ ਧਰਿ ਪੰਖਨ ਭਾਜਾ ॥੧੩੬॥

paap prachur bap keen dharam dhar pa(n)khan bhaajaa ||136||

The sin increased greatly and the dharma disappeared.136.

ਪਾਪਾਕ੍ਰਾਤ ਧਰਾ ਭਈ ਪਲ ਨ ਸਕਤਿ ਠਹਰਾਇ ॥

paapaakraat dharaa bhiee pal na sakat Thaharai ||

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਿਆਨ ਧਰਿ ਰੋਵਤ ਭਈ ਬਨਾਇ ॥

kaal purakh ko dhiaan dhar rovat bhiee banai ||

The earth agonised by sin trembled and began to weep while meditating on the Lord

ਰੋਵਤ ਭਈ ਬਨਾਇ ਪਾਪ ਭਾਰਨ ਭਰਿ ਧਰਣੀ ॥

rovat bhiee banai paap bhaaran bhar dharanee ||

ਮਹਾ ਪੁਰਖ ਕੇ ਤੀਰ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਜਾਤ ਨ ਬਰਣੀ ॥੧੩੭॥

mahaa purakh ke teer bahut bidh jaat na baranee ||137||

Overburdened by the weight of sin, it lamented in various ways before the

Lord.137.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORATHA STANZA

ਕਰ ਕੈ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਮੋਧ ਬਹੁਰ ਬਿਦਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਰੀ ॥

kar kai piratham samodh bahur bidhaa pirathavee karee ||

The Lord instructed the earth and saw her off

ਮਹਾ ਪੁਰਖ ਬਿਨੁ ਰੋਗ ਭਾਰ ਹਰਣ ਬਸੁਧਾ ਨਿਮਿਤ ॥੧੩੮॥

mahaa purakh bin rog bhaar haran basudhaa nimit ||138||

He reflected on the measure to be adopted for finishing the burden of the

earth.138.

ਕੁੰਡਰੀਆ ਛੰਦ ॥

ku(n)ddareeaa chha(n)dh ||

KUNDARIA STANZA

ਦੀਨਨ ਕੀ ਰਛਾ ਨਿਮਿਤ ਕਰ ਹੈ ਆਪ ਉਪਾਇ ॥

dheenan kee rachhaa nimit kar hai aap upai ||

ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਾਵਨ ਸਦਾ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਆਇ ॥

param purakh paavan sadhaa aap pragaT hai aai ||

For the protection of the helpless and suffering humanity the Lord Himself will take some measure and He will manifest Himself as the Supreme Purusha

ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਆਇ ਦੀਨ ਰਛਾ ਕੇ ਕਾਰਣ ॥

aap pragaT hai aai dheen rachhaa ke kaaran ||

ਅਵਤਾਰੀ ਅਵਤਾਰ ਧਰਾ ਕੇ ਪਾਪ ਉਤਾਰਣ ॥੧੩੯॥

avataaree avataar dharaa ke paap utaaran ||139||

For the protection of the lowly and for ending the burden of the earth, the

Lord will incarnate Himself.139.

ਕਲਿਜੁਗ ਕੇ ਅੰਤਹ ਸਮੈ ਸਤਿਜੁਗ ਲਾਗਤ ਆਦਿ ॥

kalijug ke a(n)teh samai satijug laagat aadh ||

ਦੀਨਨ ਕੀ ਰਛਾ ਲੀਏ ਧਰਿ ਹੈ ਰੂਪ ਅਨਾਦਿ ॥

dheenan kee rachhaa le'ee dhar hai roop anaadh ||

At the end of the Iron Age and by the very beginning of Satyuga, the Lord will incarnate Himself for the protection of the lowly,

ਧਰ ਹੈ ਰੂਪ ਅਨਾਦਿ ਕਲਹਿ ਕਵਤੁਕ ਕਰਿ ਭਾਰੀ ॥

dhar hai roop anaadh kaleh kavatuk kar bhaaree ||

ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਨਾਸਾਰਥ ਨਮਿਤ ਅਵਤਾਰ ਅਵਤਾਰੀ ॥੧੪੦॥

satran ke naasaarath namit avataar avataaree ||140||

And will perform wonderful sports and in this way the incarnated Purusha

will come for the destruction of the enemies.140.

ਸਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥

savaiyaa chha(n)dh ||

SWAYYA STANZA

ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਵਹਿਗੇ ॥

paap sa(n)booh binaasan kau kalikee avataar kahaavahige ||

ਤੁਰਕਛਿ ਤੁਰੰਗ ਸਪਛ ਬਡੋ ਕਰਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੰਪਾਵਹਿਗੇ ॥

turakachh tura(n)g sapachh baddo kar kaadd kirapaan ka(n)paavahige ||

For the destruction of the sins, he will be called the Kalki incarnation and mounting on a horse and taking the sword, he will destroy all

ਨਿਕਸੇ ਜਿਮ ਕੇਹਰਿ ਪਰਬਤ ਤੇ ਤਸ ਸੋਭ ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਵਹਿਗੇ ॥

nikase jim kehar parabat te tas sobh dhivaalay paavahige ||

He will be glorious like a lion coming down from the mountain

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੪੧॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||141||

The town of Sambhal will be very fortunate because the Lord will manifest

Himself there.141.

ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਮਹਾ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਲਜਾਵਹਿਗੇ ॥

roop anoop saroop mahaa lakh dhev adhev lajaavahige ||

Seeing his unique form, the gods and other will feel shy

ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਟਾਰਿ ਘਣੇ ਬਹੁਰੋ ਕਲਿ ਧਰਮ ਚਲਾਵਹਿਗੇ ॥

ar maar sudhaar ke Taar ghane bahuro kal dharam chalaavahige ||

He will kill and reform the enemies and start a new religion in the Iron Age

ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰ ਲਹੈ ਕਰ ਦੈ ਦੁਖ ਆਂਚ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵਹਿਗੇ ॥

sabh saadh ubaar lahai kar dhai dhukh aa(n)ch na laagan paavahige ||

All the saints will be redeemed and no one will suffer any agony

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੪੨॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||142||

The town of Sambhal will be very fortunate, because the Lord will manifest

Himself there.142.

ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਅਪਾਰ ਬਡੇ ਰਣਿ ਜੀਤਿ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਵਹਿਗੇ ॥

dhaanav maar apaar badde ran jeet nisaan bajaavahige ||

ਖਲ ਟਾਰਿ ਹਜਾਰ ਕਰੋਰ ਕਿਤੇ ਕਲਕੀ ਕਲਿ ਕ੍ਰਿਤਿ ਬਢਾਵਹਿਗੇ ॥

khal Taar hajaar karor kite kalakee kal kirat baddaavahige ||

After killing the huge demons, he will cause his trumpet of victory to be sounded and killing thousands and crores of tyrants, he will spread his fame as Kalki incarnation

ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੈ ਜਿਤਹੀ ਤਿਤ ਧਰਮ ਦਿਸਾ ਲਖਿ ਪਾਪਨ ਪੁੰਜ ਪਰਾਵਹਿਗੇ ॥

pragaT hai jitahee tit dharam dhisaa lakh paapan pu(n)j paraavahige ||

The place where he will manifest Himself, the condition of dharma will begin there and the mass of sins will flee away

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੪੩॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||143||

The town of Sambhal will be very fortunate, because the Lord will manifest

Himself there.143.

ਛੀਨ ਮਹਾ ਦਿਜ ਦੀਨ ਦਸਾ ਲਖਿ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਰਿਸਾਵਹਿਗੇ ॥

chheen mahaa dhij dheen dhasaa lakh dheen dhiaal risaavahige ||

ਖਗ ਕਾਢਿ ਅਭੰਗ ਨਿਸੰਗ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗਿ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਿਗੇ ॥

khag kaadd abha(n)g nisa(n)g haThee ran ra(n)g tura(n)g nachaavahige ||

The Lord will get infuriated on seeing the pitiable plight of the talented Brahmins and taking out his sword, he will cause his horse to dance in the battlefield as a persistent warrior

ਰਿਪੁ ਜੀਤਿ ਅਜੀਤ ਅਭੀਤ ਬਡੇ ਅਵਨੀ ਪੈ ਸਬੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿਗੇ ॥

rip jeet ajeet abheet badde avanee pai sabai jas gaavahige ||

He will conquer the great enemies, all will eulogise him on the earth

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੪੪॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||144||

The town of Sambhal is very fortunate, where the Lord will manifest

Himself.144.

ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ ਗਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਭਲੇ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿਗੇ ॥

ses sures mahes ganes nises bhale jas gaavahige ||

Sheshnaga, Indra, Shiva, Ganesha, Chandra, all of them will eulogise Him

ਗਣ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਜਯ ਸਦ ਨਿਨਦ ਸੁਨਾਵਹਿਗੇ ॥

gan bhoot paret pisaach paree jay sadh ninadh sunaavahige ||

The ganas, the ghosts, fiends, imps and fairies, all of them will hail Him

ਨਰ ਨਾਰਦ ਤੁੰਬਰ ਕਿੰਨਰ ਜਛ ਸੁ ਬੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਜਾਵਹਿਗੇ ॥

nar naaradh tu(n)bar ki(n)nar jachh su been prabeen bajaavahige ||

Nara, Narada, Kinnars, Yakshas etc. will play on their lyres in order to welcome him

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੪੫॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||145||

The town of Sambhal is very fortunate, where the Lord will manifest

Himself.145.

ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੇ ਨਾਦ ਸੁਨਾਵਹਿਗੇ ॥

taal miradha(n)g mucha(n)g upa(n)g sura(n)g se naadh sunaavahige ||

The sounds of drums will be heard

ਡਫ ਬਾਰ ਤਰੰਗ ਰਬਾਬ ਤੁਰੀ ਰਣਿ ਸੰਖ ਅਸੰਖ ਬਜਾਵਹਿਗੇ ॥

ddaf baar tara(n)g rabaab turee ran sa(n)kh asa(n)kh bajaavahige ||

The tabors, the musical glasses, rababs and conches etc. will be played,

ਗਣ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲਨ ਘੋਰ ਘਨੀ ਸੁਨਿ ਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਮੁਰਛਾਵਹਿਗੇ ॥

gan dhu(n)dhabh ddolan ghor ghanee sun satr sabai murachhaavahige ||

And hearing the sounds of large and small, the enemies will become unconscious

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੪੬॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||146||

The town of Sambhal is very fortunate, where the Lord will manifest

Himself.146.

ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਕਮਾਨ ਸੁਰੰਗ ਦੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗ ਸੁਹਾਵਹਿਗੇ ॥

teer tufa(n)g kamaan sura(n)g dhura(n)g nikha(n)g suhaavahige ||

He will look splendid with bow, arrows, quiver etc

ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਧੁਜਾ ਪਟ ਬਾਤ ਲਗੇ ਫਹਰਾਵਹਿਗੇ ॥

barachhee ar bairakh baan dhujaa paT baat lage faharaavahige ||

He will hold the lance and spear and his banners will wave

ਗੁਣ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁ ਕਿੰਨਰ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਬੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿਗੇ ॥

gun ja'chh bhuja(n)g su ki(n)nar si'dh prasidh sabai jas gaavahige ||

The Ganas, Yakshas, Nagas, Kinnars and all famous adepts will eulogise Hiim

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੪੭॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||147||

The town of Sambhal is very fortunate, where the Lord will manifest Himself.147.

ਕਉਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰਿ ਕਮਾਨ ਸੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗ ਛਕਾਵਹਿਗੇ ॥

kauch kirapaan kaTaar kamaan sura(n)g nikha(n)g chhakaavahige ||

He will kill in very great numbers using his sword, dagger, bow, quiver and

armour

ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਢਾਲ ਗਦਾ ਪਰਸੋ ਕਰਿ ਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਭ੍ਰਮਾਵਹਿਗੇ ॥

barachhee ar ddaal gadhaa paraso kar sool tirasool bhramaavahige ||

He will strike blows with his lance, mace, axe, spear, trident etc. and use his shield

ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹ੍ਵੈ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮੋ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਚਲਾਵਹਿਗੇ ॥

at krudhat havai ran mooradhan mo sar ogh progh chalaavahige ||

In His fury, He will shower arrows in the war

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੪੮॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||148||

The town of Sambhal is very fortunate, where the Lord will manifest Himself.148.

ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਮਹਾ ਛਬਿ ਦੁਜਨ ਦੇਖਿ ਪਰਾਵਹਿਗੇ ॥

tej pracha(n)dd akha(n)dd mahaa chhab dhujan dhekh paraavahige ||

ਜਿਮ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਪਤੂਆ ਸਬ ਆਪਨ ਹੀ ਉਡਿ ਜਾਵਹਿਗੇ ॥

jim paun pracha(n)dd bahai patooaa sab aapan hee udd jaavahige ||

Seeing his powerful beauty and glory, the tyrants will flee like the leaves

flying before the strong gust of wind

ਬਢਿ ਹੈ ਜਿਤ ਹੀ ਤਿਤ ਧਰਮ ਦਸਾ ਕਹੂੰ ਪਾਪ ਨ ਢੂੰਢਤ ਪਾਵਹਿਗੇ ॥

badd hai jit hee tit dharam dhasaa kahoo(n) paap na ddoo(n)ddat paavahige ||

Wherever He will go, the dharma will increase and the sin will not be seen even on seeking

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੪੯॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||149||

The town of Sambhal is very fortunate, where the Lord will manifest Himself.149.

ਛੂਟਤ ਬਾਨ ਕਮਾਨਿਨ ਕੇ ਰਣ ਛਾਡਿ ਭਟਵਾ ਭਹਰਾਵਹਿਗੇ ॥

chhooTat baan kamaanin ke ran chhaadd bhaTavaa bhaharaavahige ||

ਗਣ ਬੀਰ ਬਿਤਾਲ ਕਰਾਲ ਪ੍ਰਭਾ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮਧਿ ਸੁਹਾਵਹਿਗੇ ॥

gan beer bitaal karaal prabhaa ran mooradhan madh suhaavahige ||

With the discharge of the arrows from His bow, the warriors will fall down

is perplexity and there will be many powerful spirits and dreadful ghosts

ਗਣ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮ੍ਰਿੱਧ ਸਨੈ ਕਰ ਉਚਾਇ ਕੈ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁਨਾਵਹਿਗੇ ॥

gan si'dh prasi'dh samira'dh sanai kar uchai kai kirat sunaavahige ||

The famous ganas and adepts will eulogise Him by repeatedly raising their hands

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੫੦॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||150||

The town of Sambhal is very fortunate where the Lord will manifest Himself.150.

ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਮਹਾ ਅੰਗ ਦੇਖਿ ਅਨੰਗ ਲਜਾਵਹਿਗੇ ॥

roop anoop saroop mahaa a(n)g dhekh ana(n)g lajaavahige ||

ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਸਦਾ ਸਬ ਠਉਰ ਸਭੈ ਠਹਰਾਵਹਿਗੇ ॥

bhav bhoot bhavikh bhavaan sadhaa sab Thaur sabhai Thaharaavahige ||

Seeing his charming form and limbs, the god of love will feel shy and the

past, present and future, seeing Him, will stay at their place

ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਨਿਵਾਰਨ ਕੌ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਵਹਿਗੇ ॥

bhav bhaar apaar nivaaran kau kalikee avataar kahaavahige ||

For the removal the burden of the earth, he be called Kalki incarnation

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੫੧॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||151||

The town of Sambhal is very fortunate, where the Lord will manifest Himself.151.

ਭੂਮ ਕੋ ਭਾਰ ਉਤਾਰ ਬਡੇ ਬਡਆਛ ਬਡੀ ਛਬਿ ਪਾਵਹਿਗੇ ॥

bhoom ko bhaar utaar badde baddaachh baddee chhab paavahige ||

He will appear magnificent after removing the burden of the earth

ਖਲ ਟਾਰਿ ਜੁਝਾਰ ਬਰਿਆਰ ਹਠੀ ਘਨ ਘੋਖਨ ਜਿਉ ਘਹਰਾਵਹਿਗੇ ॥

khal Taar jujhaar bariaar haThee ghan ghokhan jiau ghaharaavahige ||

At that time, very great warriors and persistent heroes, will thunder like

clouds

ਕਲ ਨਾਰਦ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਜੈਪਤ੍ਰ ਧਰਤ੍ਰ ਸੁਨਾਵਹਿਗੇ ॥

kal naaradh bhoot pisaach paree jaipatr dharatr sunaavahige ||

Narada, ghosts, imps and fairies will sing His song of victory

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੫੨॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||152||

The town of Sambhal is very fortunate, where the Lord will manifest Himself.152.

ਝਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁਝਾਰ ਬਡੇ ਰਣ ਮਧ ਮਹਾ ਛਬਿ ਪਾਵਹਿਗੇ ॥

jhaar kirapaan jujhaar badde ran madh mahaa chhab paavahige ||

He will look splendid in the battlefield after killing the great heroes with His sword

ਧਰਿ ਲੁਥ ਪਲੁਥ ਬਿਥਾਰ ਘਣੀ ਘਨ ਕੀ ਘਟ ਜਿਉ ਘਹਰਾਵਹਿਗੇ ॥

dhar luth paluth bithaar ghanee ghan kee ghaT jiau ghaharaavahige ||

Knocking down corpses upon corpses, He will thunder like clouds

ਚਤੁਰਾਨਨ ਰੁਦ੍ਰ ਚਰਾਚਰ ਜੇ ਜਯ ਸਦ ਨਿਨਦ ਸੁਨਾਵਹਿਗੇ ॥

chaturaanan rudhr charaachar je jay sadh ninadh sunaavahige ||

Brahma, Rudra and all animate and inanimate objects will sing the

declaration of His victory

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੫੩॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||153||

The town of Sambhal is very fortunate, where the Lord will manifest Himself.153.

ਤਾਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਉਚਾਨ ਧੁਜਾ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਸਾਵਹਿਗੇ ॥

taar pramaan uchaan dhujaa lakh dhev adhev trasaavahige ||

Looking at His sky-reaching banner all the gods and others will become fearful

ਕਲਗੀ ਗਜਗਾਹ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਪਾਣਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਭ੍ਰਮਾਵਹਿਗੇ ॥

kalagee gajagaeh gadhaa barachhee geh paan kirapaan bhramaavahige ||

Wearing His aigrette and holding his mace, lance and sword in His hands, He will move hither and thither

ਜਗ ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ ਕਲਕੀ ਕਲਿ ਧਰਮ ਚਲਾਵਹਿਗੇ ॥

jag paap sa(n)booh binaasan kau kalakee kal dharam chalaavahige ||

He will propagate His religion in the Iron age for destroying the sins in the

world

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੫੪॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||154||

The town of Sambhal is very fortunate, where the Lord will manifest Himself.154.

ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਅਜਾਨੁ ਭੁਜਾ ਰਣਿ ਰੂਪ ਮਹਾਨ ਦਿਖਾਵਹਿਗੇ ॥

paan kirapaan ajaan bhujaa ran roop mahaan dhikhaavahige ||

ਪ੍ਰਤਿਮਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿ ਬਿਓਮ ਬਿਵਾਨ ਲਜਾਵਹਿਗੇ ॥

pratimaan sujaan apramaan prabhaa lakh biom bivaan lajaavahige ||

The mighty-armed Lord, taking up His sword in His hand will show His Superb Form in he battlefield and seeing His extraordinary glory, the gods will feel shy in the sky

ਗਣਿ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੇਤ ਪਰੀ ਮਿਲਿ ਜੀਤ ਕੇ ਗੀਤ ਗਵਾਵਹਿਗੇ ॥

gan bhoot pisaach paret paree mil jeet ke geet gavaavahige ||

The ghosts, imps, fiends, fairies, fairies, ganas etc. will together sing the

song of His victory

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੫੫॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||155||

The town of Sambhal is very fortunate, where the Lord will manifest Himself.155.

ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਅਤੰਕ ਸਮੈ ਰਣ ਰੰਗਿ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਿਗੇ ॥

baajat dda(n)k ata(n)k samai ran ra(n)g tura(n)g nachaavahige ||

The trumpets will sound at the time of war and they will cause the horses to dance

ਕਸਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਭ੍ਰਮਾਵਹਿਗੇ ॥

kas baan kamaan gadhaa barachhee kar sool tirasool bhramaavahige ||

They will move taking with them the bows and arrows, maces, lances, spears, tridents etc.,

ਗਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਰਣ ਦੇਖਿ ਸਬੈ ਰਹਸਾਵਹਿਗੇ ॥

gan dhev adhev pisaach paree ran dhekh sabai rahasaavahige ||

And looking at them the gods, demons, imps, fairies etc. will become

pleased

ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹਿਗੇ ॥੧੫੬॥

bhal bhaag bhayaa ieh sa(n)bhal ke har joo har ma(n)dhar aavahige ||156||

The town of Sambhal is very fortunate where the Lord will manifest

Himself.156.

ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥

kulak chha(n)dh ||

KULAK STANZA

ਸਰਸਿਜ ਰੂਪੰ ॥

sarasij roopa(n) ||

ਸਬ ਭਟ ਭੂਪੰ ॥

sab bhaT bhoopa(n) ||

ਅਤਿ ਛਬਿ ਸੋਭੰ ॥

at chhab sobha(n) ||

ਮੁਨਿ ਗਨ ਲੋਭੰ ॥੧੫੭॥

mun gan lobha(n) ||157||

O Lord! Thou art the king of kings, most beautiful like lotus, extremely

glorious and manifestation of the desire of the mind of the sages.157.

ਕਰ ਅਰਿ ਧਰਮੰ ॥

kar ar dharama(n) ||

ਪਰਹਰਿ ਕਰਮੰ ॥

parahar karama(n) ||

ਘਰਿ ਘਰਿ ਵੀਰੰ ॥

ghar ghar veera(n) ||

ਪਰਹਰਿ ਧੀਰੰ ॥੧੫੮॥

parahar dheera(n) ||158||

Forsaking good action, all will accept the enemy’s dharma and abandoning

the forbearance, there will be sinful actions in every home.158.

ਜਲ ਥਲ ਪਾਪੰ ॥

jal thal paapa(n) ||

ਹਰ ਹਰਿ ਜਾਪੰ ॥

har har jaapa(n) ||

ਜਹ ਤਹ ਦੇਖਾ ॥

jeh teh dhekhaa ||

ਤਹ ਤਹ ਪੇਖਾ ॥੧੫੯॥

teh teh pekhaa ||159||

Wherever we shall be able to see, only sin will be visible everywhere

instead of the Name of the Lord, both in water and on plain.159.

ਘਰਿ ਘਰਿ ਪੇਖੈ ॥

ghar ghar pekhai ||

ਦਰ ਦਰ ਲੇਖੈ ॥

dhar dhar lekhai ||

ਕਹੂੰ ਨ ਅਰਚਾ ॥

kahoo(n) na arachaa ||

ਕਹੂੰ ਨ ਚਰਚਾ ॥੧੬੦॥

kahoo(n) na charachaa ||160||

Even after searching in every home, no worship and prayer and no

discussion on Vedas will be seen or heard.160.

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

madhubhaar chha(n)dh ||

MADHUBHAAR STANZA

ਸਬ ਦੇਸ ਢਾਲ ॥

sab dhes ddaal ||

ਜਹ ਤਹ ਕੁਚਾਲ ॥

jeh teh kuchaal ||

ਜਹ ਤਹ ਅਨਰਥ ॥

jeh teh anarath ||

ਨਹੀ ਹੋਤ ਅਰਥ ॥੧੬੧॥

nahee hot arath ||161||

The vicious conduct will be visible in all the countries and there be

meaninglessness instead of meaningfulness everywhere.161.

ਸਬ ਦੇਸ ਰਾਜ ॥

sab dhes raaj ||

ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕੁਕਾਜ ॥

nitaprat kukaaj ||

ਨਹੀ ਹੋਤ ਨਿਆਇ ॥

nahee hot niaai ||

ਜਹ ਤਹ ਅਨਜਾਇ ॥੧੬੨॥

jeh teh anayai ||162||

Evil action were committed throughout the country and everywhere there

was injustice instead of justice.162.

ਛਿਤ ਭਈ ਸੁਦ੍ਰ ॥

chhit bhiee sudhr ||

ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਤ ਛੁਦ੍ਰ ॥

kirat karat chhudhr ||

ਤਹ ਬਿਪ੍ਰ ਏਕ ॥

teh bipr ek ||

ਜਿਹ ਗੁਨ ਅਨੇਕ ॥੧੬੩॥

jeh gun anek ||163||

All the people of the earth became Shudras and all were absorbed in base

acts, there was only one Brahmin there who was full of virtues.163.

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਨਿਤ ਜਪਤ ਬਿਪ੍ਰ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

nit japat bipr dhebee pracha(n)dd ||

ਜਿਹ ਕੀਨ ਧੂਮ੍ਰ ਲੋਚਨ ਦੁਖੰਡ ॥

jeh keen dhoomr lochan dhukha(n)dd ||

ਜਿਹ ਕੀਨ ਦੇਵ ਦੇਵਿਸ ਸਹਾਇ ॥

jeh keen dhev dhevis sahai ||

ਜਿਹ ਲੀਨ ਰੁਦ੍ਰ ਕਰਿ ਬਚਾਇ ॥੧੬੪॥

jeh leen rudhr kar bachai ||164||

A Brahmin always worshipped that goddess, who had chopped the demon named Dhumarlochan into two parts, who had helped the gods and even

saved Rudra.164.

ਜਿਹ ਹਤੇ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਬੀਰ ॥

jeh hate su(n)bh naisu(n)bh beer ||

ਜਿਨ ਜੀਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀਨੋ ਫਕੀਰ ॥

jin jeet i(n)dhr keeno fakeer ||

ਤਿਨਿ ਗਹੀ ਸਰਨ ਜਗ ਮਾਤ ਜਾਇ ॥

tin gahee saran jag maat jai ||

ਤਿਹਿ ਕੀਅਸ ਚੰਡਿਕਾ ਦੇਵਰਾਇ ॥੧੬੫॥

teh keeas cha(n)ddikaa dhevarai ||165||

That goddess had destroyed Shumbh and Nishumbh, who had even conquered Indra and made him poor, Indra had taken refuge with the

mother of the world, who had made him king of the gods again.165.

ਤਿਹਿ ਜਪਤ ਰੈਣ ਦਿਨ ਦਿਜ ਉਦਾਰ ॥

teh japat rain dhin dhij udhaar ||

ਜਿਹਿ ਹਨਿਓ ਰੋਸਿ ਰਣਿ ਬਾਸਵਾਰ ॥

jeh hanio ros ran baasavaar ||

ਗ੍ਰਿਹ ਹੁਤੀ ਤਾਸੁ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੁਚਾਰ ॥

gireh hutee taas isatree kuchaar ||

ਤਿਹ ਗਹਿਓ ਨਾਹ ਦਿਨ ਇਕ ਨਿਹਾਰਿ ॥੧੬੬॥

teh gahio naeh dhin ik nihaar ||166||

That Brahmin worshipped that goddess night and day, who in her fury had killed the demons of the nether-world, that Brahmin had a characterless (prostitute) wife in his home, one day she saw her husband performing the

worship and offerings.166.

ਤ੍ਰੀਯੋ ਬਾਚ ਪਤਿ ਸੋ ॥

treeyo baach pat so ||

Speech of the wife addressed to the husband :

ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੂੜ ਸੇਵੰਤ ਦੇਵਿ ॥

keh kaaj mooR seva(n)t dhev ||

ਕਿਹ ਹੇਤ ਤਾਸੁ ਬੁਲਤ ਅਭੇਵਿ ॥

keh het taas bulat abhev ||

ਕਿਹ ਕਾਰਣ ਵਾਹਿ ਪਗਿਆਨ ਪਰੰਤ ॥

keh kaaran vaeh pagiaan para(n)t ||

ਕਿਮ ਜਾਨ ਬੂਝ ਦੋਜਖਿ ਗਿਰੰਤ ॥੧੬੭॥

kim jaan boojh dhojakh gira(n)t ||167||

”O fool! why are you worshipping the goddess and for what prupose you are uttering these mysterious mantras? Why are you falling at her feet and

deliberately making an effort for going to hell?167.

ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੂਰਖ ਤਿਹ ਜਪਤ ਜਾਪ ॥

keh kaaj moorakh teh japat jaap ||

ਨਹੀ ਡਰਤ ਤਉਨ ਕੋ ਥਪਤ ਥਾਪ ॥

nahee ddarat taun ko thapat thaap ||

ਕੈਹੋ ਪੁਕਾਰ ਰਾਜਾ ਸਮੀਪ ॥

kaiho pukaar raajaa sameep ||

ਦੈ ਹੈ ਨਿਕਾਰ ਤੁਹਿ ਬਾਧਿ ਦੀਪ ॥੧੬੮॥

dhai hai nikaar tuh baadh dheep ||168||

“O fool! for what purpose you are repeating her Name, and do you not have any fear while repeating her Name ? I shall tell the king about your

worship and he will exile you after arresting you.”168.

ਨਹੀ ਲਖਾ ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੁਨਾਰਿ ॥

nahee lakhaa taeh brahamaa kunaar ||

ਧਰਮਾਰਥ ਆਨਿ ਲਿਨੋ ਵਤਾਰ ॥

dharamaarath aan lino vataar ||

ਸੂਦ੍ਰੰ ਸਮਸਤ ਨਾਸਾਰਥ ਹੇਤੁ ॥

soodhra(n) samasat naasaarath het ||

ਕਲਕੀ ਵਤਾਰ ਕਰਬੇ ਸਚੇਤ ॥੧੬੯॥

kalakee vataar karabe sachet ||169||

That vile woman did not know that the Lord had incarnated Himself for the protection of the people with the wisdom of Shudras and for making the

people cautious, the Lord had incarnated Himself as Kalki.169.

ਹਿਤ ਜਾਨਿ ਤਾਸੁ ਹਟਕਿਓ ਕੁਨਾਰਿ ॥

hit jaan taas haTakio kunaar ||

ਨਹੀ ਲੋਕ ਤ੍ਰਾਸ ਬੁਲੇ ਭਤਾਰ ॥

nahee lok traas bule bhataar ||

ਤਬ ਕੁੜ੍ਹੀ ਨਾਰਿ ਚਿਤ ਰੋਸ ਠਾਨਿ ॥

tab kuRrahee naar chit ros Thaan ||

ਸੰਭਲ ਨਰੇਸ ਤਨ ਕਹੀ ਆਨਿ ॥੧੭੦॥

sa(n)bhal nares tan kahee aan ||170||

He rebuked his wife, realizing her welfare and because of the fear of public discussion, the husband kept silent, on this, that woman got enraged and going before the king of the town of Sambhal, she related the whole

episode.170.

ਪੂਜੰਤ ਦੇਵ ਦੀਨੋ ਦਿਖਾਇ ॥

pooja(n)t dhev dheeno dhikhai ||

ਤਿਹ ਗਹਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਸੂਦ੍ਰ ਰਾਇ ॥

teh gahaa kop kar soodhr rai ||

ਗਹਿ ਤਾਹਿ ਅਧਿਕ ਦੀਨੀ ਸਜਾਇ ॥

geh taeh adhik dheenee sajai ||

ਕੈ ਹਨਤ ਤੋਹਿ ਕੈ ਜਪ ਨ ਮਾਇ ॥੧੭੧॥

kai hanat toh kai jap na mai ||171||

She showed the worshipping Brahmin to the king and the Shudra king getting infuriated, arrested him and giving him the hard punishment, the king said, “I shall kill you, or you abandon the worship of the

goddess.”171.

ਰਾਜਾ ਸੂਦ੍ਰ ਬਾਚ ॥

raajaa soodhr baach ||

Speech of the Shudra king :

ਨਹੀ ਹਨਤ ਤੋਹ ਦਿਜ ਕਹੀ ਆਜ ॥

nahee hanat toh dhij kahee aaj ||

ਨਹੀ ਬੋਰ ਬਾਰ ਮੋ ਪੂਜ ਸਾਜ ॥

nahee bor baar mo pooj saaj ||

ਕੈ ਤਜਹੁ ਸੇਵ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

kai tajahu sev dhevee pracha(n)dd ||

ਨਹੀ ਕਰਤ ਆਜ ਤੋ ਕੋ ਦੁਖੰਡ ॥੧੭੨॥

nahee karat aaj to ko dhukha(n)dd ||172||

“O Brahmin! throw away this material of worship in the water, otherwise I shall kill you today, abandon the worship of the goddess, otherwise I shall

chop you into two parts.”172.

ਬਿਪ੍ਰ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੌ॥

bipr baach raajaa sau||

Speech of the Brahmin addressed to the king :

ਕੀਜੈ ਦੁਖੰਡ ਨਹਿ ਤਜੋ ਸੇਵ ॥

keejai dhukha(n)dd neh tajo sev ||

ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸਾਚ ਤੁਹਿ ਕਹੋ ਦੇਵ ॥

sun leh saach tuh kaho dhev ||

ਕਿਉ ਨ ਹੋਹਿ ਟੂਕ ਤਨ ਕੇ ਹਜਾਰ ॥

kiau na hoh Took tan ke hajaar ||

ਨਹੀ ਤਜੋ ਪਾਇ ਦੇਵੀ ਉਦਾਰ ॥੧੭੩॥

nahee tajo pai dhevee udhaar ||173||

“O king! I am telling you the truth, you may cut me into two parts, but I cannot leave the worship of the without hesitation, I shall not leave the feet

of the goddess.”173.

ਸੁਨ ਭਯੋ ਬੈਨ ਸੂਦਰ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧ ॥

sun bhayo bain soodhar su krudh ||

ਜਣ ਜੁਟ੍ਰਯੋ ਆਨਿ ਮਕਰਾਛ ਜੁਧ ॥

jan juTrayo aan makaraachh judh ||

ਦੋਊ ਦ੍ਰਿਗ ਸਕ੍ਰੁਧ ਸ੍ਰੋਣਤ ਚੁਚਾਨ ॥

dhouoo dhirag sakrudh sronat chuchaan ||

ਜਨ ਕਾਲ ਤਾਹਿ ਦੀਨੀ ਨਿਸਾਨ ॥੧੭੪॥

jan kaal taeh dheenee nisaan ||174||

Hearing these words, the Shudra king fell upon the Brahmin like the demon Makraksha on the enemy, the blood gushed up from both the eyes

of the Yama-like king.174.

ਅਤਿ ਗਰਬ ਮੂੜ ਭ੍ਰਿਤਨ ਬੁਲਾਇ ॥

at garab mooR bhiratan bulai ||

ਉਚਰੇ ਬੈਨ ਇਹ ਹਣੋ ਜਾਇ ॥

auchare bain ieh hano jai ||

ਲੈ ਗਏ ਤਾਸੁ ਦ੍ਰੋਹੀ ਦੁਰੰਤ ॥

lai ge taas dhrohee dhura(n)t ||

ਜਹ ਸੰਭ੍ਰ ਸੁਭ ਦੇਵਲ ਸੁਭੰਤ ॥੧੭੫॥

jeh sa(n)bhr subh dheval subha(n)t ||175||

That foolish king called his servants and said, “Kill this Brahmin.” Those

tyrants took him to the temple of the goddess.175.

ਤਿਹ ਬਾਧ ਆਂਖ ਮੁਸਕੈਂ ਚੜਾਇ ॥

teh baadh aa(n)kh musakai(n) chaRai ||

ਕਰਿ ਲੀਨ ਕਾਢਿ ਅਸਿ ਕੋ ਨਚਾਇ ॥

kar leen kaadd as ko nachai ||

ਜਬ ਲਗੇ ਦੇਨ ਤਿਹ ਤੇਗ ਤਾਨ ॥

jab lage dhen teh teg taan ||

ਤਬ ਕੀਓ ਕਾਲ ਕੋ ਬਿਪ੍ਰ ਧਿਆਨ ॥੧੭੬॥

tab keeo kaal ko bipr dhiaan ||176||

Tying the bandage before his eyes and tying his hands, they took out the glistening sword, when they were about to strike the blow with the sword,

then that Brahmin remembered KAL (death).176.

ਜਬ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੋ ਬਿਪ੍ਰ ਧਿਆਨ ॥

jab keeyo chit mo bipr dhiaan ||

ਤਿਹ ਦੀਨ ਦਰਸ ਤਬ ਕਾਲ ਆਨਿ ॥

teh dheen dharas tab kaal aan ||

ਨਹੀ ਕਰੋ ਚਿੰਤ ਚਿਤ ਮਾਝਿ ਏਕ ॥

nahee karo chi(n)t chit maajh ek ||

ਤਵ ਹੇਤੁ ਸਤ੍ਰੁ ਹਨਿ ਹੈ ਅਨੇਕ ॥੧੭੭॥

tav het satr han hai anek ||177||

When the Brahmin mediated on KAL (death), then he appeared before him and said, “Do not worry in your mind, I shall kill many enemies for your

sake.”177.

ਤਬ ਪਰੀ ਸੂੰਕ ਭੋਹਰ ਮਝਾਰ ॥

tab paree soo(n)k bhohar majhaar ||

ਉਪਜਿਓ ਆਨਿ ਕਲਕੀ ਵਤਾਰ ॥

aupajio aan kalakee vataar ||

ਤਾੜ ਪ੍ਰਮਾਨੁ ਕਰਿ ਅਸਿ ਉਤੰਗ ॥

taaR pramaan kar as uta(n)g ||

ਤੁਰਕਛ ਸੁਵਛ ਤਾਜੀ ਸੁਰੰਗ ॥੧੭੮॥

turakachh suvachh taajee sura(n)g ||178||

Then a dreadful sound was heard from the basement of the temple and Kalki incarnation manifested Himself, he was long like the palm tree, He had bedecked His waist with quiver and he was riding on a beautiful

horse.178.

ਸਿਰਖੰਡੀ ਛੰਦ ॥

sirakha(n)ddee chha(n)dh ||

SIRKHANDI STANZA

ਵਜੇ ਨਾਦ ਸੁਰੰਗੀ ਧਗਾ ਘੋਰੀਆ ॥

vaje naadh sura(n)gee dhagaa ghoreeaa ||

ਨਚੇ ਜਾਣ ਫਿਰੰਗੀ ਵਜੇ ਘੁੰਘਰੂ ॥

nache jaan fira(n)gee vaje ghu(n)gharoo ||

There was a loud sound and the heroic spirits began to dance tying small bells round the ankles

ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਨਿਖੰਗੀ ਝੂਲਨ ਬੈਰਖਾ ॥

gadhaa tirasool nikha(n)gee jhoolan bairakhaa ||

ਸਾਵਨ ਜਾਣ ਉਮੰਗੀ ਘਟਾ ਡਰਾਵਣੀ ॥੧੭੯॥

saavan jaan uma(n)gee ghaTaa ddaraavanee ||179||

The maces, tridents, quivers and lances swung and waved like the dark

clouds of Sawan.179.

ਬਾਣੇ ਅੰਗ ਭੁਜੰਗੀ ਸਾਵਲ ਸੋਹਣੇ ॥

baane a(n)g bhuja(n)gee saaval sohane ||

ਤ੍ਰੈ ਸੈ ਹਥ ਉਤੰਗੀ ਖੰਡਾ ਧੂਹਿਆ ॥

trai sai hath uta(n)gee kha(n)ddaa dhoohiaa ||

The army (with Kalki) had worn beautiful garments and that three hundred

hands long-sized Kalki drew out his double-edged sword

ਤਾਜੀ ਭਉਰ ਪਿਲੰਗੀ ਛਾਲਾ ਪਾਈਆ ॥

taajee bhaur pila(n)gee chhaalaa paieeaa ||

ਭੰਗੀ ਜਾਣ ਭਿੜੰਗੀ ਨਚੇ ਦਾਇਰੀ ॥੧੮੦॥

bha(n)gee jaan bhiRa(n)gee nache dhairee ||180||

The horses sprung like leopards and began to rotate.180.

ਬਜੇ ਨਾਦ ਸੁਰੰਗੀ ਅਣੀਆਂ ਜੁਟੀਆਂ ॥

baje naadh sura(n)gee aneeaa(n) juTeeaa(n) ||

ਪੈਰੇ ਧਾਰ ਪਵੰਗੀ ਫਉਜਾ ਚੀਰ ਕੈ ॥

paire dhaar pava(n)gee faujaa cheer kai ||

The trumpets were sounded and the armies confronted each other, the

warriors advanced through the armies

ਉਠੈ ਛੈਲ ਛਲੰਗੀ ਛਾਲਾ ਪਾਈਆਂ ॥

auThai chhail chhala(n)gee chhaalaa paieeaa(n) ||

ਝਾੜਿ ਝੜਾਕ ਝੜੰਗੀ ਤੇਗਾ ਵਜੀਆਂ ॥੧੮੧॥

jhaaR jhaRaak jhaRa(n)gee tegaa vajeeaa(n) ||181||

They sprang and revolved and the swords struck with jerks.181.

ਸਮਾਨਕਾ ਛੰਦ ॥

samaanakaa chha(n)dh ||

SAMANKA STANZA

ਜੁ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕੈ ਸਬੈ ॥

j dhekh dhekh kai sabai ||

ਸੁ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਗੇ ਤਬੇ ॥

s bhaaj bhaaj ge tabe ||

ਕਹਿਓ ਸੁ ਸੋਭ ਸੋਭ ਹੀ ॥

kahio su sobh sobh hee ||

ਬਿਲੋਕਿ ਲੋਕ ਲੋਭ ਹੀ ॥੧੮੨॥

bilok lok lobh hee ||182||

Seeing him, all ran away, everyone coveted to see him.182.

ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਰਾਜਈ ॥

pracha(n)dd roop raajiee ||

ਬਿਲੋਕਿ ਭਾਨ ਲਾਜਈ ॥

bilok bhaan laajiee ||

ਸੁ ਚੰਡ ਤੇਜ ਇਉ ਲਸੈ ॥

s cha(n)dd tej iau lasai ||

ਪ੍ਰਚੰਡ ਜੋਤਿ ਕੋ ਹਸੈ ॥੧੮੩॥

pracha(n)dd jot ko hasai ||183||

Seeing his powerful form, the sun is feeling shy and his effulgence is mocking the powerful light.183.

ਸੁ ਕੋਪਿ ਕੋਪ ਕੈ ਹਠੀ ॥

s kop kop kai haThee ||

ਚਪੈ ਚਿਰਾਇ ਜਿਉ ਭਠੀ ॥

chapai chirai jiau bhaThee ||

ਪ੍ਰਚੰਡ ਮੰਡਲੀ ਲਸੈ ॥

pracha(n)dd ma(n)ddalee lasai ||

ਕਿ ਮਾਰਤੰਡ ਕੋ ਹਸੈ ॥੧੮੪॥

k maarata(n)dd ko hasai ||184||

The persistent warriors in rage are inflamed like the furnace, the powerful

group of warriors is even scoffing at the sun.184.

ਸੁ ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਬਲੀ ॥

s kop op dhai balee ||

ਕਿ ਰਾਜ ਮੰਡਲੀ ਚਲੀ ॥

k raaj ma(n)ddalee chalee ||

ਸੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਨਿ ਲੈ ॥

s asatr sasatr paan lai ||

ਬਿਸੇਖ ਬੀਰ ਮਾਨ ਕੈ ॥੧੮੫॥

bisekh beer maan kai ||185||

The soldiers of the king advanced in rage and they were holding their arms

and weapons in their hands.185.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਭਟ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥

bhaT sasatr asatr nachai ||

ਚਿਤ ਕੋਪ ਓਪ ਬਢਾਇ ॥

chit kop op baddai ||

ਤੁਰਕਛ ਅਛ ਤੁਰੰਗ ॥

turakachh achh tura(n)g ||

ਰਣ ਰੰਗਿ ਚਾਰ ਉਤੰਗ ॥੧੮੬॥

ran ra(n)g chaar uta(n)g ||186||

Imbued with the idea of fighting, getting enraged, the warriors riding the

horses are swinging their arms and weapons.186.

ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਪੀਸਤ ਦਾਤ ॥

kar krodh peesat dhaat ||

ਕਹਿ ਆਪੁ ਆਪਨ ਬਾਤ ॥

keh aap aapan baat ||

ਭਟ ਭੈਰਹਵ ਹੈ ਧੀਰ ॥

bhaT bhairahav hai dheer ||

ਕਰਿ ਕੋਪ ਛਾਡਤ ਤੀਰ ॥੧੮੭॥

kar kop chhaaddat teer ||187||

In their fury, they are grinding their teeth and talking in themselves and

filled with ego these warriors are discharging their arrows.187.

ਕਰ ਕੋਪ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ॥

kar kop kal avataar ||

ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਅਜਾਨ ਕੁਠਾਰ ॥

geh paan ajaan kuThaar ||

ਤਨਕੇਕ ਕੀਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥

tanakek keen prahaar ||

ਭਟ ਜੂਝ ਗਯੋ ਸੈ ਚਾਰ ॥੧੮੮॥

bhaT joojh gayo sai chaar ||188||

Kalki, getting infuriated caught hold of His axe in his long arms and with

its slightest blow, four hundred warriors died and fell down.188.

ਭੜਥੂਆ ਛੰਦ ॥

bhaRathooaa chha(n)dh ||

BHARTHUAA STANZA

ਢਢਕੰਤ ਢੋਲੰ ॥

ddaddaka(n)t ddola(n) ||

ਬਬਕੰਤ ਬੋਲੰ ॥

babaka(n)t bola(n) ||

ਉਛਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥

auchhaka(n)t taajee ||

ਗਜਕੰਤ ਗਾਜੀ ॥੧੮੯॥

gajaka(n)t gaajee ||189||

The drums sounded, the horses swung and the warriors thundered.189.

ਛੁਟਕੰਤ ਤੀਰੰ ॥

chhuTaka(n)t teera(n) ||

ਬਬਕੰਤ ਬੀਰੰ ॥

babaka(n)t beera(n) ||

ਢਲਕੰਤ ਢਾਲੰ ॥

ddalaka(n)t ddaala(n) ||

ਉਠਕੰਤ ਤਾਲੰ ॥੧੯੦॥

auThaka(n)t taala(n) ||190||

The thundering warriors discharged arrows, their shields were raised and

the rhythmic sound was heard.190.

ਖਿਮਕੰਤ ਖਗੰ ॥

khimaka(n)t khaga(n) ||

ਧਧਕੰਤ ਧਗੰ ॥

dhadhaka(n)t dhaga(n) ||

ਛੁਟਕੰਤ ਨਾਲੰ ॥

chhuTaka(n)t naala(n) ||

ਉਠਕੰਤ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੧੯੧॥

auThaka(n)t javaiaala(n) ||191||

The daggers glistened, the flaming fires blazed and the flames rose

high.191.

ਬਹਤੰਤ ਘਾਯੰ ॥

bahata(n)t ghaaya(n) ||

ਝਲਕੰਤ ਚਾਯੰ ॥

jhalaka(n)t chaaya(n) ||

ਡਿਗਤੰਤ ਬੀਰੰ ॥

ddigata(n)t beera(n) ||

ਭਿਗਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥੧੯੨॥

bhigata(n)t bheera(n) ||192||

The blood oozed out from the wounds, which demonstrated the zeal of the

warriors, they ran and fell in the multitude.192.

ਟੁਟੰਤੰਤ ਖੋਲੰ ॥

TuTa(n)ta(n)t khola(n) ||

ਢਮੰਕੰਤ ਢੋਲੰ ॥

ddama(n)ka(n)t ddola(n) ||

ਟਟੰਕੰਤ ਤਾਲੰ ॥

TaTa(n)ka(n)t taala(n) ||

ਨਚੰਤੰਤ ਬਾਲੰ ॥੧੯੩॥

nacha(n)ta(n)t baala(n) ||193||

The helmets broke, the drums sounded and the heavenly damsels danced

in consonance with the tune.193.

ਗਿਰੰਤੰਤ ਅੰਗੰ ॥

gira(n)ta(n)t a(n)ga(n) ||

ਕਟੰਤੰਤ ਜੰਗੰ ॥

kaTa(n)ta(n)t ja(n)ga(n) ||

ਚਲੰਤੰਤ ਤੀਰੰ ॥

chala(n)ta(n)t teera(n) ||

ਭਟੰਕੰਤ ਭੀਰੰ ॥੧੯੪॥

bhaTa(n)ka(n)t bheera(n) ||194||

The limbs were chopped, they fell down and because of the discharged

arrows, the warriors were tossed about violently.194.

ਜੁਝੰਤੰਤ ਵੀਰੰ ॥

jujha(n)ta(n)t veera(n) ||

ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥

bhaja(n)ta(n)t bheera(n) ||

ਕਰੰਤੰਤ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥

kara(n)ta(n)t kroha(n) ||

ਭਰੰਤੰਤ ਰੋਹੰ ॥੧੯੫॥

bhara(n)ta(n)t roha(n) ||195||

The warriors fought bravely and the cowards ran away, the heroic fighters

were filled with anger and malice.195.

ਤਜੰਤੰਤ ਤੀਰੰ ॥

taja(n)ta(n)t teera(n) ||

ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥

bhaja(n)ta(n)t bheera(n) ||

ਬਹੰਤੰਤ ਘਾਯੰ ॥

baha(n)ta(n)t ghaaya(n) ||

ਝਲੰਤੰਤ ਜਾਯੰ ॥੧੯੬॥

jhala(n)ta(n)t jaaya(n) ||196||

With the discharge of the arrows, the cowards ran away and the zeal was

exhibited by the oozing wounds.196.

ਤਤਕੰਤ ਅੰਗੰ ॥

tataka(n)t a(n)ga(n) ||

ਜੁਟਕੰਤ ਜੰਗੰ ॥

juTaka(n)t ja(n)ga(n) ||

ਉਲਥਥ ਲੁਥੰ ॥

aulathath lutha(n) ||

ਪਲੁਥਤ ਜੁਥੰ ॥੧੯੭॥

paluthat jutha(n) ||197||

The limbs and corpses of the warriors engaged in war fell up and

down.197.

ਢਲੰਕੰਤ ਢਾਲੰ ॥

ddala(n)ka(n)t ddaala(n) ||

ਪੁਅੰਤੰਤ ਮਾਲੰ ॥

pua(n)ta(n)t maala(n) ||

ਨਚੰਤੰਤ ਈਸੰ ॥

nacha(n)ta(n)t ieesa(n) ||

ਕਟੰਤੰਤ ਸੀਸੰ ॥੧੯੮॥

kaTa(n)ta(n)t seesa(n) ||198||

The shields gleamed and seeing the chopped heads, Shiva began to dance

and wear the rosaries of skulls.198.

ਉਛੰਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥

auchha(n)ka(n)t taajee ||

ਬਹੰਤੰਤ ਗਾਜੀ ॥

baha(n)ta(n)t gaajee ||

ਲੁਟੰਤੰਤ ਲੁਥੰ ॥

luTa(n)ta(n)t lutha(n) ||

ਕਟੰਤੰਤ ਮੁਖੰ ॥੧੯੯॥

kaTa(n)ta(n)t mukha(n) ||199||

The horses sprang and the warriors seeing the corpses and chopped

heads got pleased.199.

ਤਪੰਤੰਤ ਤੇਗੰ ॥

tapa(n)ta(n)t tega(n) ||

ਚਮੰਕੰਤ ਬੇਗੰ ॥

chama(n)ka(n)t bega(n) ||

ਨਚੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥

nache mu(n)dd maalee ||

ਹਸੇਤਤ ਕਾਲੀ ॥੨੦੦॥

hasetat kaalee ||200||

The swords saturated with hot blood glistened and Shiva danced and

laughed.200.

ਜੁਟੰਤੰਤ ਵੀਰੰ ॥

juTa(n)ta(n)t veera(n) ||

ਛੁਟੰਤੰਤ ਤੀਰੰ ॥

chhuTa(n)ta(n)t teera(n) ||

ਬਰੰਤੰਤ ਬਾਲੰ ॥

bara(n)ta(n)t baala(n) ||

ਢਲੰਤੰਤ ਢਾਲੰ ॥੨੦੧॥

ddala(n)ta(n)t ddaala(n) ||201||

The warriors, getting together, began to discharge arrows and taking their

gleaming shields they began to wed the heavenly damsels.201.

ਸੁਮਤੰਤ ਮਦੰ ॥

sumata(n)t madha(n) ||

ਉਠੈ ਸਦ ਗਦੰ ॥

auThai sadh gadha(n) ||

ਕਟੰਤੰਤ ਅੰਗੰ ॥

kaTa(n)ta(n)t a(n)ga(n) ||

ਗਿਰੰਤੰਤ ਜੰਗੰ ॥੨੦੨॥

gira(n)ta(n)t ja(n)ga(n) ||202||

The intoxicated sound is rising from all the four sides and the chopped

limbs are falling down in the battlefield.202.

ਚਲਤੰਤਿ ਚਾਯੰ ॥

chalata(n)t chaaya(n) ||

ਜੁਝੰਤੰਤ ਜਾਯੰ ॥

jujha(n)ta(n)t jaaya(n) ||

ਰਣੰਕੰਤ ਨਾਦੰ ॥

rana(n)ka(n)t naadha(n) ||

ਬਜੰਤੰਤ ਬਾਦੰ ॥੨੦੩॥

baja(n)ta(n)t baadha(n) ||203||

The warriors are fighting with each other with great zeal and the musical

instruments are being and played in the battlefield.203.

ਪੁਐਰੰਤ ਪਤ੍ਰੀ ॥

puaaira(n)t patree ||

ਲਗੰਤੰਤ ਅਤ੍ਰੀ ॥

laga(n)ta(n)t atree ||

ਬਜਤੰਤ੍ਰ ਅਤ੍ਰੰ ॥

bajata(n)tr atra(n) ||

ਜੁਝਤੰਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥੨੦੪॥

jujhata(n)t chhatra(n) ||204||

The tips of the arms and weapons are entering the bodies and the

Kshatriyas are striking their arms and weapons in the battlefield.204.

ਗਿਰੰਤੰਤ ਭੂਮੀ ॥

gira(n)ta(n)t bhoomee ||

ਉਠੰਤੰਤ ਝੂਮੀ ॥

auTha(n)ta(n)t jhoomee ||

ਰਟੰਤੰਤ ਪਾਨੰ ॥

raTa(n)ta(n)t paana(n) ||

ਜੁਝੰਤੰਤ ਜੁਆਨੰ ॥੨੦੫॥

jujha(n)ta(n)t juaana(n) ||205||

The warriors falling on the earth and then swinging up and fighting are

shouting for water.205.

ਚਲੰਤੰਤ ਬਾਣੰ ॥

chala(n)ta(n)t baana(n) ||

ਰੁਕੰਤੰਤ ਦਿਸਾਣੰ ॥

ruka(n)ta(n)t dhisaana(n) ||

ਗਿਰੰਤੰਤ ਬੀਰੰ ॥

gira(n)ta(n)t beera(n) ||

ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥੨੦੬॥

bhaja(n)ta(n)t bheera(n) ||206||

The directions have disappeared by the discharge of arrows, the warriors

are falling and the cowards are running away.206.

ਨਚੰਤੰਤ ਈਸੰ ॥

nacha(n)ta(n)t ieesa(n) ||

ਪੁਅੰਤੰਤ ਸੀਸੰ ॥

pua(n)ta(n)t seesa(n) ||

ਬਜੰਤੰਤ ਡਉਰੂ ॥

baja(n)ta(n)t ddauroo ||

ਭ੍ਰਮੰਤੰਤ ਭਉਰੂ ॥੨੦੭॥

bhrama(n)ta(n)t bhauroo ||207||

Shiva while dancing and playing his tabor is roaming and wearing the

rosaries of skulls.207.

ਨਚੰਤੰਤ ਬਾਲੰ ॥

nacha(n)ta(n)t baala(n) ||

ਤੁਟੰਤੰਤ ਤਾਲੰ ॥

tuTa(n)ta(n)t taala(n) ||

ਮਚੰਤੰਤ ਵੀਰੰ ॥

macha(n)ta(n)t veera(n) ||

ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥੨੦੮॥

bhaja(n)ta(n)t bheera(n) ||208||

The heavenly damsels are dancing and with the dreadful fighting by

warriors and running away by the cowards, there is a break in the tune.208.

ਲਗੰਤੰਤ ਬਾਣੰ ॥

laga(n)ta(n)t baana(n) ||

ਢਹੰਤੰਤ ਜੁਆਣੰ ॥

ddaha(n)ta(n)t juaana(n) ||

ਕਟੰਤੰਤ ਅਧੰ ॥

kaTa(n)ta(n)t adha(n) ||

ਭਟੰਤੰਤ ਬਧੰ ॥੨੦੯॥

bhaTa(n)ta(n)t badha(n) ||209||

The warriors fall on being struck by the arrows and the headless trunks of

the warriors are being chopped through the middle.209.

ਖਹੰਤੰਤ ਖੂਨੀ ॥

khaha(n)ta(n)t khoonee ||

ਚੜੇ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥

chaRe chaup dhoonee ||

ਬਹੰਤੰਤ ਅਤ੍ਰੰ ॥

baha(n)ta(n)t atra(n) ||

ਕਟੰਤੰਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥੨੧੦॥

kaTa(n)ta(n)t chhatra(n) ||210||

The blood-spilling warriors are fighting with double zeal and with the blows of the arms, the canopies of the warriors being cut down, are

falling.210.

ਬਹੰਤੰਤ ਪਤ੍ਰੀ ॥

baha(n)ta(n)t patree ||

ਜੁਝੰਤੰਤ ਅਤ੍ਰੀ ॥

jujha(n)ta(n)t atree ||

ਹਿਣੰਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥

hina(n)ka(n)t taajee ||

ਕਣੰਛੰਤ ਗਾਜੀ ॥੨੧੧॥

kana(n)chha(n)t gaajee ||211||

The tips of the striking arms are piercing the bodies, the horses are

neighing and the warriors are thundering.211.

ਤੁਟੰਤੰਤ ਚਰਮੰ ॥

tuTa(n)ta(n)t charama(n) ||

ਕਟੰਤੰਤ ਬਰਮੰ ॥

kaTa(n)ta(n)t barama(n) ||

ਗਿਰੰਤੰਤ ਭੂਮੀ ॥

gira(n)ta(n)t bhoomee ||

ਉਠੰਤੰਤ ਘੂਮੀ ॥੨੧੨॥

auTha(n)ta(n)t ghoomee ||212||

The shields and the armours are being cut, the warriors are falling on the

earth and getting up while swinging.212.

ਰਟੰਤੰਤ ਪਾਨੰ ॥

raTa(n)ta(n)t paana(n) ||

ਕਟੰਤੰਤ ਜੁਆਨੰ ॥

kaTa(n)ta(n)t juaana(n) ||

ਉਡੰਤੰਤ ਏਕੰ ॥

audda(n)ta(n)t eka(n) ||

ਗਡੰਤੰਤ ਨੇਕੰ ॥੨੧੩॥

gadda(n)ta(n)t neka(n) ||213||

The hands have fought with hands, the young soldiers being chopped and

the arrows, flying numerously are being planted in the bodies.213.

ਅਨੂਪ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥

anoop niraaj chha(n)dh ||

ANOOP NIRAAJ STANZA

ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਦਿਖ ਕੈ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧੁ ਜੋਧਣੰ ਬਰੰ ॥

anoop roop dhikh kai su kradh jodhana(n) bara(n) ||

ਸਨਧ ਬਧ ਉਦਿਤੰ ਸੁ ਕੋਪ ਓਪ ਦੇ ਨਰੰ ॥

sanadh badh udhita(n) su kop op dhe nara(n) ||

Seeing the unique beauty, the warriors are getting infuriated and wearing their weapons are reaching in the war-arena

ਚਹੰਤ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰਣੰ ਕਰੰਤ ਘਾਵ ਦੁਧਰੰ ॥

chaha(n)t jait patrana(n) kara(n)t ghaav dhudhara(n) ||

ਤੁਟੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰਣੋ ਲਸੰਤ ਉਜਲੋ ਫਲੰ ॥੨੧੪॥

tuTa(n)t asatr sasatrano lasa(n)t ujalo fala(n) ||214||

The warriors are inflicting wounds from both the sides and are hoping to get the declaration of victory, with the breakage of weapons, their bright

tips are being seen.214.

ਉਠੰਤ ਭਉਰ ਭੂਰਣੋ ਕਢੰਤ ਭੈਕਰੀ ਸੁਰੰ ॥

auTha(n)t bhaur bhoorano kadda(n)t bhaikaree sura(n) ||

ਭਜੰਤ ਭੀਰ ਭੈਕਰੰ ਬਜੰਤ ਬੀਰ ਸੁਪ੍ਰਭੰ ॥

bhaja(n)t bheer bhaikara(n) baja(n)t beer suprabha(n) ||

The warriors rotating while roaming, are raising dreadful sounds, seeing the glory of the warriors, the cowards are running away

ਤੁਟੰਤ ਤਾਲ ਤਥਿਯੰ ਨਚੰਤ ਈਸ੍ਰਣੋ ਰਣੰ ॥

tuTa(n)t taal tathiya(n) nacha(n)t ieesrano rana(n) ||

ਖਹੰਤ ਖਤ੍ਰਿਣੋ ਖਗੰ ਨਿਨਦਿ ਗਦਿ ਘੁੰਘਰੰ ॥੨੧੫॥

khaha(n)t khatirano khaga(n) ninadh gadh ghu(n)ghara(n) ||215||

Shiva is engaged in Tandava dance and the daggers are colliding with one

another producing various types of sounds.215.

ਭਜੰਤ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਧੁਣੰ ॥

bhaja(n)t aasuree suta(n) uTha(n)t bhaikaree dhuna(n) ||

ਚਲੰਤ ਤੀਛਣੋ ਸਰੰ ਸਿਲੇਣ ਉਜਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥

chala(n)t teechhano sara(n) silen ujalee kirata(n) ||

The sons of the demons, getting, frightened are running away and the sharp arrows are being discharged on them

ਨਚੰਤ ਰੰਗਿ ਜੋਗਣੰ ਚਚਕਿ ਚਉਦਣੋ ਦਿਸੰ ॥

nacha(n)t ra(n)g jogana(n) chachak chaudhano dhisa(n) ||

ਕਪੰਤ ਕੁੰਦਣੋ ਗਿਰੰ ਤ੍ਰਸੰਤ ਸਰਬਤੋ ਦਿਸੰ ॥੨੧੬॥

kapa(n)t ku(n)dhano gira(n) trasa(n)t sarabato dhisa(n) ||216||

The Yoginis are dancing in the fourteen directions and the Sumeru

mountain are trembling.216.

ਨਚੰਤ ਬੀਰ ਬਾਵਰੰ ਖਹੰਤ ਬਾਹਣੀ ਧੁਜੰ ॥

nacha(n)t beer baavara(n) khaha(n)t baahanee dhuja(n) ||

ਬਰੰਤ ਅਛ੍ਰਣੋ ਭਟੰ ਪ੍ਰਬੀਨ ਚੀਨ ਸੁਪ੍ਰਭੰ ॥

bara(n)t achhrano bhaTa(n) prabeen cheen suprabha(n) ||

All the warriors of Shiva are dancing and the heavenly damsels, after recognizing the fierce fighters are wedding them

ਬਕੰਤ ਡਉਰ ਡਾਮਰੀ ਅਨੰਤ ਤੰਤ੍ਰਣੋ ਰਿਸੰ ॥

baka(n)t ddaur ddaamaree ana(n)t ta(n)trano risa(n) ||

ਹਸੰਤ ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਪਿਸਾਚ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਨੰ ॥੨੧੭॥

hasa(n)t jachh ga(n)dhraba(n) pisaach bhoot pretana(n) ||217||

The witches in their fury are shouting and the yaskshas, gandharvas, imps,

ghosts, fiends etc. are laughing.217.

ਭਰੰਤ ਚੁਚ ਚਾਵਡੀ ਭਛੰਤ ਫਿਕ੍ਰਣੀ ਤਨੰ ॥

bhara(n)t chuch chaavaddee bhachha(n)t fikranee tana(n) ||

ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ਭਰੰਤ ਪਤ੍ਰ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ॥

ddaka(n)t ddaakanee ddula(n) bhara(n)t patr sronata(n) ||

The vultures flying and revolving, are devouring flesh and the vampires are drinking blood, filling it in their bowls

ਪਿਪੰਤ ਯਾਸਵੰ ਸੁਭੰ ਹਸੰਤ ਮਾਰਜਨੀ ਮ੍ਰਿੜੰ ॥

pipa(n)t yaasava(n) subha(n) hasa(n)t maarajanee miraRa(n) ||

ਅਟੁਟ ਹਾਸਣੋ ਹਸੰ ਖਿਮੰਤ ਉਜਲੋ ਅਸੰ ॥੨੧੮॥

aTuT haasano hasa(n) khima(n)t ujalo asa(n) ||218||

The female ghosts and fiends are laughing while drinking blood and the luster of the swords is being seen and the continued laughter is being

heard in the battlefield.218.

ਅਕਵਾ ਛੰਦ ॥

akavaa chha(n)dh ||

AKWA STANZA

ਜੁਟੇ ਵੀਰੰ ॥

juTe veera(n) ||

ਛੁਟੇ ਤੀਰੰ ॥

chhuTe teera(n) ||

ਜੁਝੇ ਤਾਜੀ ॥

jujhe taajee ||

ਡਿਗੇ ਗਾਜੀ ॥੨੧੯॥

ddige gaajee ||219||

The warriors fought, the arrows were discharged, the horses died and the

fighters fell down.219.

ਬਜੇ ਜੁਆਣੰ ॥

baje juaana(n) ||

ਬਾਹੇ ਬਾਣੰ ॥

baahe baana(n) ||

ਰੁਝੇ ਜੰਗੰ ॥

rujhe ja(n)ga(n) ||

ਜੁਝੇ ਅੰਗੰ ॥੨੨੦॥

jujhe a(n)ga(n) ||220||

The soldiers discharging their arrows and being absorbed in the war are

fighting with various limbs.220.

ਤੁਟੇ ਤੰਗੰ ॥

tuTe ta(n)ga(n) ||

ਫੁਟੇ ਅੰਗੰ ॥

fuTe a(n)ga(n) ||

ਸਜੇ ਸੂਰੰ ॥

saje soora(n) ||

ਘੁੰਮੀ ਹੂਰੰ ॥੨੨੧॥

ghu(n)mee hoora(n) ||221||

The swords are broken, the limbs are heavenly damsels are roaming for

wedding them.221.

ਜੁਝੇ ਹਾਥੀ ॥

jujhe haathee ||

ਰੁਝੇ ਸਾਥੀ ॥

rujhe saathee ||

ਉਭੇ ਉਸਟੰ ॥

aubhe usaTa(n) ||

ਸੁਭੇ ਪੁਸਟੰ ॥੨੨੨॥

subhe pusaTa(n) ||222||

The elephants are engaged in fighting with other elephants, the camels,

very high, are absorbed in fighting with other powerful camels.222.

ਫੁਟੇ ਬੀਰੰ ॥

fuTe beera(n) ||

ਛੁਟੇ ਤੀਰੰ ॥

chhuTe teera(n) ||

ਡਿਗੇ ਭੂਮੰ ॥

ddige bhooma(n) ||

ਉਠੇ ਘੂਮੰ ॥੨੨੩॥

auThe ghooma(n) ||223||

With the discharge of arrows, the warriors being chopped are falling on the

ground, they are getting up again.223.

ਬਕੈ ਮਾਰੰ ॥

bakai maara(n) ||

ਚਕੈ ਚਾਰੰ ॥

chakai chaara(n) ||

ਸਜੈ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥

sajai sasatra(n) ||

ਬਜੈ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੨੨੪॥

bajai asatra(n) ||224||

They are shouting “kill, kill” in all the four directions and bedecking

themselves, they are striking their weapons.224.

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥

chaacharee chha(n)dh ||

CHAACHARI STANZA

ਜੁਝਾਰੇ ॥

jujhaare ||

ਅਪਾਰੇ ॥

apaare ||

ਨਿਹਾਰੇ ॥

nihaare ||

ਬਿਚਾਰੇ ॥੨੨੫॥

bichaare ||225||

There are seen many warriors able to confront the very great power and

there are also seen those in helpless condition.225.

ਹਕਾਰੈ ॥

hakaarai ||

ਪਚਾਰੈ ॥

pachaarai ||

ਬਿਚਾਰੈ ॥

bichaarai ||

ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥੨੨੬॥

prahaarai ||226||

The warriors are challenging and are consciously striking blows.226.

ਸੁ ਤਾਜੀ ॥

s taajee ||

ਸਿਰਾਜੀ ॥

siraajee ||

ਸਲਾਜੀ ॥

salaajee ||

ਬਿਰਾਜੀ ॥੨੨੭॥

biraajee ||227||

The warriors of Shiraz sat down after feeling shy.227.

ਉਠਾਵੈ ॥

auThaavai ||

ਦਿਖਾਵੈ ॥

dhikhaavai ||

ਭ੍ਰਮਾਵੈ ॥

bhramaavai ||

ਚਖਾਵੈ ॥੨੨੮॥

chakhaavai ||228||

Kalki inspires them to get up and cause them to see, he revolves the sword

and strikes its edge.228.

ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥

kirapaan kirat chha(n)dh ||

KRAPAAN KRAT STANZA

ਜਹਾ ਤੀਰ ਛੁਟਤ ॥

jahaa teer chhuTat ||

ਰਣੰਧੀਰ ਜੁਟਤ ॥

rana(n)dheer juTat ||

ਬਰੰਬੀਰ ਉਠਤ ॥

bara(n)beer uThat ||

ਤਨੰ ਤ੍ਰਾਨ ਫੁਟਤ ॥੨੨੯॥

tana(n) traan fuTat ||229||

Where the warriors are fighting and the arrows are being discharged, there the warriors get up and their armours, being shattered are falling

down.229.

ਰਣੰ ਬੀਰ ਗਿਰਤ ॥

rana(n) beer girat ||

ਭਵੰ ਸਿੰਧੁ ਤਰਤ ॥

bhava(n) si(n)dh tarat ||

ਨਭੰ ਹੂਰ ਫਿਰਤ ॥

nabha(n) hoor firat ||

ਬਰੰ ਬੀਰ ਬਰਤ ॥੨੩੦॥

bara(n) beer barat ||230||

The warriors falling down in the war-arena are ferrying across the ocean of fear and the heavenly damsels roaming in the sky, are wedding the

warriors.230.

ਰਣ ਨਾਦ ਬਜਤ ॥

ran naadh bajat ||

ਸੁਣਿ ਭੀਰ ਭਜਤ ॥

sun bheer bhajat ||

ਰਣ ਭੂਮਿ ਤਜਤ ॥

ran bhoom tajat ||

ਮਨ ਮਾਝ ਲਜਤ ॥੨੩੧॥

man maajh lajat ||231||

Listening to the musical instruments of the battlefield, the cowards are

running away and abandoning the battlefield, they are feeling shy.231.

ਫਿਰਿ ਫੇਰਿ ਲਰਤ ॥

fir fer larat ||

ਰਣ ਜੁਝਿ ਮਰਤ ॥

ran jujh marat ||

ਨਹਿ ਪਾਵ ਟਰਤ ॥

neh paav Tarat ||

ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਤਰਤ ॥੨੩੨॥

bhav si(n)dh tarat ||232||

The warriors are again rotating and embracing death by fighting, they do not retrace even one step from the battlefield and are ferrying across the

dreadful ocean of Samsara by dying.232.

ਰਣ ਰੰਗਿ ਮਚਤ ॥

ran ra(n)g machat ||

ਚਤੁਰੰਗ ਫਟਤ ॥

chatura(n)g faTat ||

ਸਰਬੰਗ ਲਟਤ ॥

saraba(n)g laTat ||

ਮਨਿ ਮਾਨ ਘਟਤ ॥੨੩੩॥

man maan ghaTat ||233||

In the dreadful war, the fourfold army was scattered into fragments and because of the infliction of wounds on the bodies of the warriors, their

honour and respect declined.233.

ਬਰ ਬੀਰ ਭਿਰਤ ॥

bar beer bhirat ||

ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਫਿਰਤ ॥

nahee naik firat ||

ਜਬ ਚਿਤ ਚਿਰਤ ॥

jab chit chirat ||

ਉਠਿ ਸੈਨ ਘਿਰਤ ॥੨੩੪॥

auTh sain ghirat ||234||

Without retracing their steps even slightly, the warriors are fighting and in

anger, they are besieging the army.234.

ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਤ ॥

gir bhoom parat ||

ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਬਰਤ ॥

sur naar barat ||

ਨਹੀ ਪਾਵ ਟਰਤ ॥

nahee paav Tarat ||

ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਤ ॥੨੩੫॥

man kop bharat ||235||

They fall down on the earth after dying and the women of gods are wedding them, the warriors getting enraged in their mind, do not retrace

even one step.235.

ਕਰ ਕੋਪ ਮੰਡਤ ॥

kar kop ma(n)ddat ||

ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਭਜਤ ॥

pag dhavai na bhajat ||

ਕਰਿ ਰੋਸ ਲਰਤ ॥

kar ros larat ||

ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਤ ॥੨੩੬॥

gir bhoom parat ||236||

Getting infuriated, the warriors do not run for two steps and fighting in

anger, they fall on the ground.236.

ਰਣ ਨਾਦ ਬਜਤ ॥

ran naadh bajat ||

ਸੁਨਿ ਮੇਘ ਲਜਤ ॥

sun megh lajat ||

ਸਭ ਸਾਜ ਸਜਤ ॥

sabh saaj sajat ||

ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਭਜਤ ॥੨੩੭॥

pag dhavai na bhajat ||237||

Because of the sound of the musical instruments of the battlefield the clouds are feeling shy and the bedecked warriors are not retracing, even

slightly.237.

ਰਣਿ ਚਕ੍ਰ ਚਲਤ ॥

ran chakr chalat ||

ਦੁਤਿ ਮਾਨ ਦਲਤ ॥

dhut maan dhalat ||

ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਹਲਤ ॥

gir mer halat ||

ਭਟ ਸ੍ਰੋਣ ਪਲਤ ॥੨੩੮॥

bhaT sron palat ||238||

The striking discs are shattering the glory and pride of the warriors, because of the dreadfulness of war, the Sumeru mountain has also

trembled and the steam of the blood of the warriors is flowing.238.

ਰਣ ਰੰਗਿ ਮਚਤ ॥

ran ra(n)g machat ||

ਬਰ ਬੰਬ ਬਜਤ ॥

bar ba(n)b bajat ||

ਰਣ ਖੰਭ ਗਡਤਿ ॥

ran kha(n)bh gaddat ||

ਅਸਿਵਾਰ ਮੰਡਤ ॥੨੩੯॥

asivaar ma(n)ddat ||239||

The dreadful war is going on with terrible explosions and the horse-riders

are fixing their columns of victory.239.

ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਿਰਤ ॥

kirapaan kirat ||

ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰਤ ॥

kar kop bhirat ||

ਨਹੀ ਫਿਰੈ ਫਿਰਤ ॥

nahee firai firat ||

ਅਤਿ ਚਿਤ ਚਿਰਤ ॥੨੪੦॥

at chit chirat ||240||

Holding their swords in fury, the warriors are fighting and fighting with the

strength of their mind, they are not moving back.240.

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥

chaacharee chha(n)dh ||

CHAACHARI STANZA

ਹਕਾਰੈ ॥

hakaarai ||

ਪ੍ਰਚਾਰੈ ॥

prachaarai ||

ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥

prahaarai ||

ਕਰਵਾਰੈ ॥੨੪੧॥

karavaarai ||241||

The warriors are challenging and shouting, they are striking blows with

their swords.241.

ਉਠਾਵੈ ॥

auThaavai ||

ਦਿਖਾਵੈ ॥

dhikhaavai ||

ਭ੍ਰਮਾਵੈ ॥

bhramaavai ||

ਚਲਾਵੈ ॥੨੪੨॥

chalaavai ||242||

The warriors are raising their weapons and exhibitir them, they are

revolving and striking them.242.

ਸੁ ਧਾਵੈ ॥

s dhaavai ||

ਰਿਸਾਵੈ ॥

risaavai ||

ਉਠਾਵੈ ॥

auThaavai ||

ਚਖਾਵੈ ॥੨੪੩॥

chakhaavai ||243||

They are aiming at the target in fury and carrying the weapons, they are

giving the relish of their edges the enemies.243.

ਝੁਝਾਰੇ ॥

jhujhaare ||

ਅਪਾਰੇ ॥

apaare ||

ਹਜਾਰੇ ॥

hajaare ||

ਅਰਿਆਰੇ ॥੨੪੪॥

ariaare ||244||

There are thousands of staunch warriors.244.

ਸੁ ਢੂਕੇ ॥

s ddooke ||

ਕਿ ਕੂਕੇ ॥

k kooke ||

ਭਭੂਕੇ ॥

bhabhooke ||

ਕਿ ਝੂਕੇ ॥੨੪੫॥

k jhooke ||245||

The shouting and crying warriors have gathered, they are excited and

being chopped they are falling and bowing down.245.

ਸੁ ਬਾਣੰ ॥

s baana(n) ||

ਸੁਧਾਣੰ ॥

sudhaana(n) ||

ਅਚਾਣੰ ॥

achaana(n) ||

ਜੁਆਣੰ ॥੨੪੬॥

juaana(n) ||246||

The soldiers are hesitatingly aiming their arrows on their targets.246.

ਧਮਕੇ ॥

dhamake ||

ਹਮਕੇ ॥

hamake ||

ਝੜਕੇ ॥

jhaRake ||

ਛਟਕੇ ॥੨੪੭॥

chhaTake ||247||

The echoes are being heard and the arrows are being shot.247.

ਸਗਾਜੈ ॥

sagaajai ||

ਸਸਾਜੈ ॥

sasaajai ||

ਨ ਭਾਜੈ ॥

n bhaajai ||

ਬਿਰਾਜੈ ॥੨੪੮॥

biraajai ||248||

The embellished warriors are thundering and are not running away.248.

ਨਿਖੰਗੀ ॥

nikha(n)gee ||

ਖਤੰਗੀ ॥

khata(n)gee ||

ਸੁਰੰਗੀ ॥

sura(n)gee ||

ਭਿੜੰਗੀ ॥੨੪੯॥

bhiRa(n)gee ||249||

Taking up their bows, arrows and quivers, the charming warriors are

fighting.249.

ਤਮਕੈ ॥

tamakai ||

ਪਲਕੈ ॥

palakai ||

ਹਸਕੈ ॥

hasakai ||

ਪ੍ਰਧਕੈ ॥੨੫੦॥

pradhakai ||250||

With the winking of their eyelids, the warriors are getting angry and giving

jolts to one another while laughing.250.

ਸੁ ਬੀਰੰ ॥

s beera(n) ||

ਸੁ ਧੀਰੰ ॥

s dheera(n) ||

ਪ੍ਰਹੀਰੰ ॥

praheera(n) ||

ਤਤੀਰੰ ॥੨੫੧॥

tateera(n) ||251||

The charming warriors are discharging their arrows patiently.251.

ਪਲਟੈ ॥

palaTai ||

ਬਿਲਟੈ ॥

bilaTai ||

ਨ ਛੁਟੈ ॥

n chhuTai ||

ਉਪਟੈ ॥੨੫੨॥

aupaTai ||252||

The warriors are fighting in retaliation and are grappling one another.252.

ਬਬਕੈ ॥

babakai ||

ਨ ਥਕੈ ॥

n thakai ||

ਧਮਕੈ ॥

dhasakai ||

ਝਝਕੈ ॥੨੫੩॥

jhajhakai ||253||

The warriors are challenging without getting tired, and they are penetrating

forward.253.

ਸਖਗੰ ॥

sakhaga(n) ||

ਅਦਗੰ ॥

adhaga(n) ||

ਅਜਗੰ ॥

ajaga(n) ||

ਅਭਗੰ ॥੨੫੪॥

abhaga(n) ||254||

The unchoppable warriors are being killed.254.

ਝਮਕੈ ॥

jhamakai ||

ਖਿਮਕੈ ॥

khimakai ||

ਬਬਕੈ ॥

babakai ||

ਉਥਕੈ ॥੨੫੫॥

authakai ||255||

The warriors striking blows, are bowing, challenging and getting up

again.255.

ਭਗਉਤੀ ਛੰਦ ॥

bhagautee chha(n)dh ||

BHAGAUTI STANZA

ਕਿ ਜੁਟੈਤ ਬੀਰੰ ॥

k juTait beera(n) ||

ਕਿ ਛੁਟੈਤ ਤੀਰੰ ॥

k chhuTait teera(n) ||

ਕਿ ਫੁਟੈਤ ਅੰਗੰ ॥

k fuTait a(n)ga(n) ||

ਕਿ ਜੁਟੈਤ ਜੰਗੰ ॥੨੫੬॥

k juTait ja(n)ga(n) ||256||

The arrows are being discharged, the warriors are fighting, the limbs are

being split and the war is continuing.256.

ਕਿ ਮਚੈਤ ਸੂਰੰ ॥

k machait soora(n) ||

ਕਿ ਘੁਮੈਤ ਹੂਰੰ ॥

k ghumait hoora(n) ||

ਕਿ ਬਜੈਤ ਖਗੰ ॥

k bajait khaga(n) ||

ਕਿ ਉਠੈਤ ਅਗੰ ॥੨੫੭॥

k uThait aga(n) ||257||

The warriors are getting excited, the heavenly damsels are roaming and

the sparks of fire coming out of the colliding swords.257.

ਕਿ ਫੁਟੇਤਿ ਅੰਗੰ ॥

k fuTet a(n)ga(n) ||

ਕਿ ਰੁਝੇਤਿ ਜੰਗੰ ॥

k rujhet ja(n)ga(n) ||

ਕਿ ਨਚੇਤਿ ਤਾਜੀ ॥

k nachet taajee ||

ਕਿ ਗਜੇਤਿ ਗਾਜੀ ॥੨੫੮॥

k gajet gaajee ||258||

The limbs are being splitted, all are absorbed in the war, the horses are

dancing and the warriors are thundering.258.

ਕਿ ਘਲੈਤਿ ਘਾਯੰ ॥

k ghalait ghaaya(n) ||

ਕਿ ਝਲੇਤਿ ਚਾਯੰ ॥

k jhalet chaaya(n) ||

ਕਿ ਡਿਗੈਤਿ ਧੁਮੀ ॥

k ddigait dhumee ||

ਕਿ ਝੁਮੈਤਿ ਝੁਮੀ ॥੨੫੯॥

k jhumait jhumee ||259||

The blows are being endured with pleasure, the warriors are falling down

while swinging and thundering.259.

ਕਿ ਛਡੈਤਿ ਹੂਹੰ ॥

k chhaddait hooha(n) ||

ਕਿ ਸੁਭੇਤਿ ਬ੍ਯੂਹੰ ॥

k subhet brayooha(n) ||

ਕਿ ਡਿਗੈਤਿ ਚੇਤੰ ॥

k ddigait cheta(n) ||

ਕਿ ਨਚੇਤਿ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨੬੦॥

k nachet preta(n) ||260||

Contacting the numberless spirits, the warriors are lamenting, they are

getting unconscious and falling down, the ghosts are dancing.260.

ਕਿ ਬੁਠੇਤਿ ਬਾਣੰ ॥

k buThet baana(n) ||

ਕਿ ਜੁਝੇਤਿ ਜੁਆਣੰ ॥

k jujhet juaana(n) ||

ਕਿ ਮਥੇਤਿ ਨੂਰੰ ॥

k mathet noora(n) ||

ਕਿ ਤਕੇਤਿ ਹੂਰੰ ॥੨੬੧॥

k taket hoora(n) ||261||

The warriors are fighting catching hold of arrows, the beauty is resplendent on all the faces and the heavenly damsels are looking at the

warriors.261.

ਕਿ ਜੁਜੇਤਿ ਹਾਥੀ ॥

k jujet haathee ||

ਕਿ ਸਿਝੇਤਿ ਸਾਥੀ ॥

k sijhet saathee ||

ਕਿ ਭਗੇਤਿ ਵੀਰੰ ॥

k bhaget veera(n) ||

ਕਿ ਲਗੇਤਿ ਤੀਰੰ ॥੨੬੨॥

k laget teera(n) ||262||

The warriors are fighting with the elephants after killing the enemies, they

are running away after being hit by the arrows.262.

ਕਿ ਰਜੇਤਿ ਰੋਸੰ ॥

k rajet rosa(n) ||

ਕਿ ਤਜੇਤਿ ਹੋਸੰ ॥

k tajet hosa(n) ||

ਕਿ ਖੁਲੇਤਿ ਕੇਸੰ ॥

k khulet kesa(n) ||

ਕਿ ਡੁਲੇਤਿ ਭੇਸੰ ॥੨੬੩॥

k ddulet bhesa(n) ||263||

The warriors are lying down unconscious and in their fury, their hair have

been loosened and their attires have been damaged.263.

ਕਿ ਜੁਝੇਤਿ ਹਾਥੀ ॥

k jujhet haathee ||

ਕਿ ਲੁਝੇਤਿ ਸਾਥੀ ॥

k lujhet saathee ||

ਕਿ ਛੁਟੇਤਿ ਤਾਜੀ ॥

k chhuTet taajee ||

ਕਿ ਗਜੇਤਿ ਗਾਜੀ ॥੨੬੪॥

k gajet gaajee ||264||

The worriers have been destroyed while fighting with the elephants, the

horses are roaming openly and the worriers are thundering. 264.

ਕਿ ਘੁੰਮੀਤਿ ਹੂਰੰ ॥

k ghu(n)meet hoora(n) ||

ਕਿ ਭੁੰਮੀਤਿ ਪੂਰੰ ॥

k bhu(n)meet poora(n) ||

ਕਿ ਜੁਝੇਤਿ ਵੀਰੰ ॥

k jujhet veera(n) ||

ਕਿ ਲਗੇਤਿ ਤੀਰੰ ॥੨੬੫॥

k laget teera(n) ||265||

The heavenly damsels are roaming over the whole earth, on being hit by

the arrows the warriors are embracing martyrdom.265.

ਕਿ ਚਲੈਤਿ ਬਾਣੰ ॥

k chalait baana(n) ||

ਕਿ ਰੁਕੀ ਦਿਸਾਣੰ ॥

k rukee dhisaana(n) ||

ਕਿ ਝਮਕੈਤਿ ਤੇਗੰ ॥

k jhamakait tega(n) ||

ਕਿ ਨਭਿ ਜਾਨ ਬੇਗੰ ॥੨੬੬॥

k nabh jaan bega(n) ||266||

With the discharge of the arrows the directions have been hidden from

view and the swords are gleaming high up in the sky.266.

ਕਿ ਛੁਟੇਤਿ ਗੋਰੰ ॥

k chhuTet gora(n) ||

ਕਿ ਬੁਠੇਤਿ ਓਰੰ ॥

k buThet ora(n) ||

ਕਿ ਗਜੈਤਿ ਗਾਜੀ ॥

k gajait gaajee ||

ਕਿ ਪੇਲੇਤਿ ਤਾਜੀ ॥੨੬੭॥

k pelet taajee ||267||

The ghosts, arising from the graves, are coming towards the battlefield,

the warriors are thundering and the horses are running.267.

ਕਿ ਕਟੇਤਿ ਅੰਗੰ ॥

k kaTet a(n)ga(n) ||

ਕਿ ਡਿਗੇਤਿ ਜੰਗੰ ॥

k ddiget ja(n)ga(n) ||

ਕਿ ਮਤੇਤਿ ਮਾਣੰ ॥

k matet maana(n) ||

ਕਿ ਲੁਝੇਤਿ ਜੁਆਣੰ ॥੨੬੮॥

k lujhet juaana(n) ||268||

The warriors whose limbs have been chopped, are falling in the war arena

and the intoxicated warriors are being killed.268.

ਕਿ ਬਕੈਤਿ ਮਾਰੰ ॥

k bakait maara(n) ||

ਕਿ ਚਕੈਤਿ ਚਾਰੰ ॥

k chakait chaara(n) ||

ਕਿ ਢੁਕੈਤਿ ਢੀਠੰ ॥

k ddukait ddeeTha(n) ||

ਨ ਦੇਵੇਤਿ ਪੀਠੰ ॥੨੬੯॥

n dhevet peeTha(n) ||269||

The cries of “kill, kill” are being heard in all the four directions, the

warriors are closing in and are not backing out.269.

ਕਿ ਘਲੇਤਿ ਸਾਗੰ ॥

k ghalet saaga(n) ||

ਕਿ ਬੁਕੈਤਿ ਬਾਗੰ ॥

k bukait baaga(n) ||

ਕਿ ਮੁਛੇਤਿ ਬੰਕੀ ॥

k muchhet ba(n)kee ||

ਕਿ ਹਠੇਤਿ ਹੰਕੀ ॥੨੭੦॥

k haThet ha(n)kee ||270||

They are striking blows with their lances, while shouting, the whiskers of

those egoists are also charming.270.

ਕਿ ਬਜੈਤਿ ਢੋਲੰ ॥

k bajait ddola(n) ||

ਕਿ ਬਕੈਤਿ ਬੋਲੰ ॥

k bakait bola(n) ||

ਕਿ ਬਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥

k baje nagaare ||

ਕਿ ਜੁਟੇ ਹਠਿਆਰੇ ॥੨੭੧॥

k juTe haThiaare ||271||

The drums are being played and the warriors are shouting, the trumpets

are sounding and the persistent warriors are fighting with one another.271.

ਉਛਕੈਤਿ ਤਾਜੀ ॥

auchhakait taajee ||

ਹਮਕੈਤ ਗਾਜੀ ॥

hamakait gaajee ||

ਛੁਟਕੈਤ ਤੀਰੰ ॥

chhuTakait teera(n) ||

ਭਟਕੈਤ ਭੀਰੰ ॥੨੭੨॥

bhaTakait bheera(n) ||272||

The warriors are thundering, the horses are jumping, the arrows are being

discharged and the fighters are going astray in the multitude.272.

ਭਵਾਨੀ ਛੰਦ ॥

bhavaanee chha(n)dh ||

BHAVANI STANZA

ਜਹਾ ਬੀਰ ਜੁਟੈ ॥

jahaa beer juTai ||

ਸਬੈ ਠਾਟ ਠਟੈ ॥

sabai ThaaT ThaTai ||

ਕਿ ਨੇਜੇ ਪਲਟੈ ॥

k neje palaTai ||

ਚਮਤਕਾਰ ਛੁਟੈ ॥੨੭੩॥

chamatakaar chhuTai ||273||

Where the warriors are fighting in the battlefield, there is much pomp and show, when the lances are turned upside down, there appears a miracle

(that all the warriors re killed).273.

ਜਹਾ ਸਾਰ ਬਜੈ ॥

jahaa saar bajai ||

ਤਹਾ ਬੀਰ ਗਜੈ ॥

tahaa beer gajai ||

ਮਿਲੈ ਸੰਜ ਸਜੈ ॥

milai sa(n)j sajai ||

ਨ ਦ੍ਵੈ ਪੈਗ ਭਜੈ ॥੨੭੪॥

n dhavai paig bhajai ||274||

Where the steel is colliding, there the warriors are thundering, the armours are colliding with the armours, but the warriors are not retracing even two

steps.274.

ਕਹੂੰ ਭੂਰ ਭਾਜੈ ॥

kahoo(n) bhoor bhaajai ||

ਕਹੂੰ ਵੀਰ ਗਾਜੈ ॥

kahoo(n) veer gaajai ||

ਕਹੂੰ ਜੋਧ ਜੁਟੈ ॥

kahoo(n) jodh juTai ||

ਕਹੂੰ ਟੋਪ ਟੁਟੈ ॥੨੭੫॥

kahoo(n) Top TuTai ||275||

Somewhere the horses are running, somewhere the warriors are thundering, somewhere the heroic fighters are fighting and somewhere the

warriors with breaking of their helmets are falling down.275.

ਜਹਾ ਜੋਧ ਜੁਟੈ ॥

jahaa jodh juTai ||

ਤਹਾ ਅਸਤ੍ਰ ਛੁਟੈ ॥

tahaa asatr chhuTai ||

ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਕਟੈ ॥

nirabhai sasatr kaTai ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਲੁਟੈ ॥੨੭੬॥

kahoo(n) beer luTai ||276||

Where the warriors have gathered, there they are striking the blows of their arms, they are fearlessly chopping with their weapons and killing the

fighters.276.

ਕਹੂੰ ਮਾਰ ਬਕੈ ॥

kahoo(n) maar bakai ||

ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਉਥਕੈ ॥

kite baaj uthakai ||

ਕਿਤੇ ਸੈਣ ਹਕੈ ॥

kite sain hakai ||

ਕਿਤੇ ਦਾਵ ਤਕੈ ॥੨੭੭॥

kite dhaav takai ||277||

Somewhere there are cries of “kill, kill”, and somewhere the horses are springing, somewhere seeing the opportunity the army is being

removed.277.

ਕਿਤੇ ਘਾਇ ਮੇਲੈ ॥

kite ghai melai ||

ਕਿਤੇ ਸੈਣ ਪੇਲੈ ॥

kite sain pelai ||

ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਡਿਗੇ ॥

kite bhoom ddige ||

ਤਨੰ ਸ੍ਰੋਣ ਭਿਗੇ ॥੨੭੮॥

tana(n) sron bhige ||278||

Somewhere the wounds are being inflicted and somewhere the army is being pushed, somewhere the bodies saturated with blood are falling on

the earth.278.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਚਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰਣ ਅਰਧ ਮਹੂਰਤ ਉਦੰਡ ॥

eeh bidh machaa pracha(n)dd ran aradh mahoorat udha(n)dd ||

ਬੀਸ ਅਯੁਤ ਦਸ ਸਤ ਸੁਭਟ ਜੁਝਤ ਭਏ ਅਡੰਡ ॥੨੭੯॥

bees ayut dhas sat subhaT jujhat bhe adda(n)dd ||279||

In this way, the dreadful war continued for a short while and two lakhs and

one thousand warriors died in this war.279.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਸੁਣ੍ਯੋ ਸੰਭਰੇਸੰ ॥

sunayo sa(n)bharesa(n) ||

ਭਯੋ ਅਪ ਭੇਸੰ ॥

bhayo ap bhesa(n) ||

ਉਡੀ ਬੰਬ ਰੈਣੰ ॥

auddee ba(n)b raina(n) ||

ਛੁਹੀ ਸੀਸ ਗੈਣੰ ॥੨੮੦॥

chhuhee sees gaina(n) ||280||

When the king of Sambhal heard this, he, getting mad with anger turned black like the dark cloud, during the night, with his magic power, he,

magnified his body to such an extent that head touched the sky.280.

ਛਕੇ ਟੋਪ ਸੀਸੰ ॥

chhake Top seesa(n) ||

ਘਣੰ ਭਾਨੁ ਦੀਸੰ ॥

ghana(n) bhaan dheesa(n) ||

ਸਸੰ ਨਾਹ ਦੇਹੀ ॥

sasa(n) naeh dhehee ||

ਕਥੰ ਉਕਤਿ ਕੇਹੀ ॥੨੮੧॥

katha(n) ukat kehee ||281||

With helmets on his head, he seems like the suns among the clouds, his powerful body is like Shiva, the Lord of Chandra, which is

indescribable.281.

ਮਨੋ ਸਿਧ ਸੁਧੰ ॥

mano sidh sudha(n) ||

ਸੁਭੀ ਜ੍ਵਾਲ ਉਧੰ ॥

subhee javaiaal udha(n) ||

ਕਸੇ ਸਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰੋਣੰ ॥

kase sasatr trona(n) ||

ਗੁਰੂ ਜਾਣੁ ਦ੍ਰੋਣੰ ॥੨੮੨॥

guroo jaan dhrona(n) ||282||

It seemed that the flames were rising and the king had worn the weapons

like the Guru Dronacharya.282.

ਮਹਾ ਢੀਠ ਢੂਕੇ ॥

mahaa ddeeTh ddooke ||

ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥

mukha(n) maar kooke ||

ਕਰੈ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥

karai sasatr paata(n) ||

ਉਠੈ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥੨੮੩॥

auThai asatr ghaata(n) ||283||

The warriors shouting “kill, kill” were coming near and with the blows of

their arms and weapons, the wounds were being inflicted.283.

ਖਗੰ ਖਗ ਬਜੈ ॥

khaga(n) khag bajai ||

ਨਦੰ ਮਛ ਲਜੈ ॥

nadha(n) machh lajai ||

ਉਠੈ ਛਿਛ ਇਛੰ ॥

auThai chhichh ichha(n) ||

ਬਹੈ ਬਾਣ ਤਿਛੰ ॥੨੮੪॥

bahai baan tichha(n) ||284||

With the sound of the collision of the dagger with dagger, the fishes of water were getting agitated and on all the four sides, the arrows were

being showered violently.284.

ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥

gire beer dheera(n) ||

ਧਰੇ ਬੀਰ ਚੀਰੰ ॥

dhare beer cheera(n) ||

ਮੁਖੰ ਮੁਛ ਬੰਕੀ ॥

mukha(n) muchh ba(n)kee ||

ਮਚੇ ਬੀਰ ਹੰਕੀ ॥੨੮੫॥

mache beer ha(n)kee ||285||

Wearing beautiful garments, the warriors are falling down and on all the four sides, the warriors of charming whickers, were absorbed in

lamenting.285.

ਛੁਟੈ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥

chhuTai baan dhaara(n) ||

ਧਰੇ ਖਗ ਸਾਰੰ ॥

dhare khag saara(n) ||

ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥

gire a(n)g bha(n)ga(n) ||

ਚਲੇ ਜਾਇ ਜੰਗੰ ॥੨੮੬॥

chale jai ja(n)ga(n) ||286||

The arrows and swords of sharp edges are being struck and the warriors

are moving inspite of the chopping of their limbs.286.

ਨਚੇ ਮਾਸਹਾਰੰ ॥

nache maasahaara(n) ||

ਹਸੈ ਬ੍ਰਿਓਮ ਚਾਰੰ ॥

hasai biom chaara(n) ||

ਪੁਐ ਈਸ ਸੀਸੰ ॥

puaai iees seesa(n) ||

ਛਲੀ ਬਾਰੁਣੀਸੰ ॥੨੮੭॥

chhalee baaruneesa(n) ||287||

The flesh-eating beings are dancing and vultures and crows in the sky are getting pleased, the rosaries of skulls are being strung for the neck of

Shiva and it seems that all have got intoxicated on drinking wine.287.

ਛੁਟੈ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥

chhuTai sasatr dhaara(n) ||

ਕਟੈ ਅਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥

kaTai asatr jhaara(n) ||

ਗਿਰੇ ਰਤ ਖੇਤੰ ॥

gire rat kheta(n) ||

ਕਟੇ ਬੀਰ ਅਚੇਤੰ ॥੨੮੮॥

kaTe beer acheta(n) ||288||

The warriors being chopped by chopped by the edges of the weapons and the blows of the arms, spilling their blood are getting unconscious and

falling down.288.

ਉਠੈ ਕ੍ਰੁਧ ਧਾਰੰ ॥

auThai krudh dhaara(n) ||

ਮਚੇ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥

mache sasatr jhaara(n) ||

ਖਹੈ ਖਗ ਖੂਨੀ ॥

khahai khag khoonee ||

ਚੜੈ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥੨੮੯॥

chaRai chaup dhoonee ||289||

The warriors, flowing in the current of anger, are striking dreadfully their weapons and with the collision of the bloody daggers they are being

excited doubly.289.

ਪਿਪੰ ਸ੍ਰੋਣ ਦੇਵੀ ॥

pipa(n) sron dhevee ||

ਹਸੈ ਅੰਸੁ ਭੇਵੀ ॥

hasai a(n)s bhevee ||

ਅਟਾ ਅਟ ਹਾਸੰ ॥

aTaa aT haasa(n) ||

ਸੁ ਜੋਤੰ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ॥੨੯੦॥

s jota(n) prakaasa(n) ||290||

The goddess, thirsty of blood, is laughing and her laughter is pervading on

all the four sides like the illumination of her light.290.

ਢੁਕੇ ਢੀਠ ਢਾਲੰ ॥

dduke ddeeTh ddaala(n) ||

ਨਚੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥

nache mu(n)dd maala(n) ||

ਕਰੈ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥

karai sasatr paata(n) ||

ਉਠੈ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥੨੯੧॥

auThai asatr ghaata(n) ||291||

The determined warriors are fighting taking up their shields and Shiva wearing his rosary of skulls is dancing, the blows of weapons and arms

are being struck.291.

ਰੁਪੇ ਵੀਰ ਧੀਰੰ ॥

rupe veer dheera(n) ||

ਤਜੈ ਤਾਣ ਤੀਰੰ ॥

tajai taan teera(n) ||

ਝਮੈ ਬਿਜੁ ਬੇਗੰ ॥

jhamai bij bega(n) ||

ਲਸੈ ਏਮ ਤੇਗੰ ॥੨੯੨॥

lasai em tega(n) ||292||

The patient warriors are discharging arrows by repeatedly pulling their

bows and the swords are being struck like the flash of lightning.292.

ਖਹੇ ਖਗ ਖੂਨੀ ॥

khahe khag khoonee ||

ਚੜੈ ਚੌਪ ਦੂਨੀ ॥

chaRai chauap dhoonee ||

ਕਰੈ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥

karai chitr chaara(n) ||

ਬਕੈ ਮਾਰੁ ਮਾਰੰ ॥੨੯੩॥

bakai maar maara(n) ||293||

The bloody daggers are colliding and with double excitement, the warriors

are fighting, those elegant warriors are shouting “kill, kill”.293.

ਅਪੋ ਆਪ ਦਾਬੈ ॥

apo aap dhaabai ||

ਰਣੰ ਬੀਰ ਫਾਬੈ ॥

rana(n) beer faabai ||

ਘਣੰ ਘਾਇ ਪੇਲੈ ॥

ghana(n) ghai pelai ||

ਮਹਾ ਵੀਰ ਝੇਲੈ ॥੨੯੪॥

mahaa veer jhelai ||294||

Pressing one another, the warriors are looking magnificent and the great

warriors are inflicting wounds on one another.294.

ਮੰਡੇ ਵੀਰ ਸੁਧੰ ॥

ma(n)dde veer sudha(n) ||

ਕਰੈ ਮਲ ਜੁਧੰ ॥

karai mal judha(n) ||

ਅਪੋ ਆਪ ਬਾਹੈ ॥

apo aap baahai ||

ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈ ॥੨੯੫॥

aubhai jeet chaahai ||295||

The warriors are engaged like wrestlers among themselves and striking

their weapons they are desiring for their victory.295.

ਰਣੰ ਰੰਗ ਰਤੇ ॥

rana(n) ra(n)g rate ||

ਚੜੇ ਤੇਜ ਤਤੇ ॥

chaRe tej tate ||

ਖੁਲੇ ਖਗ ਖੂਨੀ ॥

khule khag khoonee ||

ਚੜੇ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥੨੯੬॥

chaRe chaup dhoonee ||296||

The warriors are imbued with war and with double excitement, they are

striking their bloody dagger.296.

ਨਭੰ ਹੂਰ ਪੂਰੰ ॥

nabha(n) hoor poora(n) ||

ਭਏ ਵੀਰ ਚੂਰੰ ॥

bhe veer choora(n) ||

ਬਜੈ ਤੂਰ ਤਾਲੀ ॥

bajai toor taalee ||

ਨਚੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥੨੯੭॥

nache mu(n)dd maalee ||297||

The heavenly damsels are moving the sky and the warriors, greatly tired, are falling down, the sound of clapping is being heard and Shiva is

dancing.297.

ਰਣੰ ਰੂਹ ਉਠੈ ॥

rana(n) rooh uThai ||

ਸਰੰ ਧਾਰ ਬੁਠੈ ॥

sara(n) dhaar buThai ||

ਗਜੈ ਵੀਰ ਗਾਜੀ ॥

gajai veer gaajee ||

ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥੨੯੮॥

ture tu(n)dh taajee ||298||

The sound of lamentation is rising in the battlefield and alongwith it, there is also shower of arrows, the warriors are thundering and the horses are

running from this side to that side.298.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਭਇਓ ਘੋਰ ਆਹਵ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥

bhio ghor aahav bikaraaraa ||

ਨਾਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰਾ ॥

naache bhoot pret baitaaraa ||

ਬੈਰਕ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਇਓ ਛਾਈ ॥

bairak baan gagan gio chhaiee ||

ਜਾਨੁਕ ਰੈਨ ਦਿਨਹਿ ਹੁਇ ਆਈ ॥੨੯੯॥

jaanuk rain dhineh hui aaiee ||299||

In this way, a dreadful war was waged and the ghosts, fiends and Baitals began to dance, the lances and arrows spread in the sky, and it appeared

that the night had fallen during the day.299.

ਕਹੂੰ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈ ਰਣਿ ॥

kahoo(n) pisaach pret naachai ran ||

ਜੂਝ ਜੂਝ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਸੁਭਟ ਗਣ ॥

joojh joojh kahoo(n) gire subhaT gan ||

ਭਈਰਵ ਕਰਤ ਕਹੂੰ ਭਭਕਾਰਾ ॥

bhieerav karat kahoo(n) bhabhakaaraa ||

ਉਡਤ ਕਾਕ ਕੰਕੈ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੩੦੦॥

auddat kaak ka(n)kai bikaraaraa ||300||

Somewhere the imps and fiends are dancing in the battlefield and somewhere after continued fighting the warriors have fallen in the war-arena, somewhere the Bhairavas are shouting loudly and somewhere the

dreadful crows are flying.300.

ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰਾ ॥

baajat ddol miradha(n)g nagaaraa ||

ਤਾਲ ਉਪੰਗ ਬੇਣ ਬੰਕਾਰਾ ॥

taal upa(n)g ben ba(n)kaaraa ||

ਮੁਰਲੀ ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਬਾਜੇ ॥

muralee naadh nafeeree baaje ||

ਭੀਰ ਭਯਾਨਕ ਹੁਐ ਤਜਿ ਭਾਜੇ ॥੩੦੧॥

bheer bhayaanak huaai taj bhaaje ||301||

The small and big drums, trumpets, flute etc., are all being played, the pipe and fife are also being played and the warriors, getting frightened, are

running away.301.

ਮਹਾ ਸੁਭਟ ਜੂਝੇ ਤਿਹ ਠਾਮਾ ॥

mahaa subhaT joojhe teh Thaamaa ||

ਖਰਭਰ ਪਰੀ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥

kharabhar paree i(n)dhr ke dhaamaa ||

ਬੈਰਕ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਇਓ ਛਾਈ ॥

bairak baan gagan gio chhaiee ||

ਉਠੈ ਘਟਾ ਸਾਵਣ ਜਨੁ ਆਈ ॥੩੦੨॥

auThai ghaTaa saavan jan aaiee ||302||

Great warriors fell martyrs in that battlefield and there was commotion in the country of Indra, the lances and arrows spread in the world like the

rushing forth of the clouds of Sawan.302.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਕੋਪੇ ਸਬੀਰ ॥

bahu bhaat kope sabeer ||

ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਤਿਆਗਤ ਤੀਰ ॥

dhan taan tiaagat teer ||

ਸਰ ਅੰਗਿ ਜਾਸੁ ਲਗੰਤ ॥

sar a(n)g jaas laga(n)t ||

ਭਟ ਸੁਰਗਿ ਬਾਸ ਕਰੰਤ ॥੩੦੩॥

bhaT surag baas kara(n)t ||303||

Getting infuriated in many ways the warriors are discharging arrows by pulling their bows, whosoever is hit by these arrows, he leaves for

heaven.303.

ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗ ਉਤੰਗ ॥

kahoo(n) a(n)g bha(n)g uta(n)g ||

ਕਹੂੰ ਤੀਰ ਤੇਗ ਸੁਰੰਗ ॥

kahoo(n) teer teg sura(n)g ||

ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਚੀਰ ਸੁਬਾਹ ॥

kahoo(n) chaur cheer subaeh ||

ਕਹੂੰ ਸੁਧ ਸੇਲ ਸਨਾਹ ॥੩੦੪॥

kahoo(n) sudh sel sanaeh ||304||

There are heaps of chopped limbs lying somewhere and somewhere there are lying arrows and swords, somewhere there are seen garments,

somewhere lances and somewhere armours of steel.304.

ਰਣਿ ਅੰਗ ਰੰਗਤ ਐਸ ॥

ran a(n)g ra(n)gat aais ||

ਜਨੁ ਫੁਲ ਕਿੰਸਕ ਜੈਸ ॥

jan ful ki(n)sak jais ||

ਇਕ ਐਸ ਜੂਝ ਮਰੰਤ ॥

eik aais joojh mara(n)t ||

ਜਨੁ ਖੇਲਿ ਫਾਗੁ ਬਸੰਤ ॥੩੦੫॥

jan khel faag basa(n)t ||305||

The warriors are dyed in the colour of war like the kinsuk flowers, some of

them are dying while fighting as if they are playing Holi.305.

ਇਕ ਧਾਇ ਆਇ ਪਰੰਤ ॥

eik dhai aai para(n)t ||

ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਭਾਗਿ ਚਲੰਤ ॥

pag dhavai na bhaag chala(n)t ||

ਤਜਿ ਤ੍ਰਾਸ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥

taj traas karat prahaar ||

ਜਨੁ ਖੇਲ ਫਾਗਿ ਧਮਾਰ ॥੩੦੬॥

jan khel faag dhamaar ||306||

Someone is coming running and is not retracing even two steps

backwards, they are striking blows like playing Holi.306.

ਤਾਰਕ ਛੰਦ ॥

taarak chha(n)dh ||

TARAK STANZA

ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਰਿਸਾਵਹਿਗੇ ॥

kalakee avataar risaavahige ||

ਭਟ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਗਿਰਾਵਹਿਗੇ ॥

bhaT ogh progh giraavahige ||

ਬਹੁ ਭਾਤਨ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿਗੇ ॥

bahu bhaatan sasatr prahaarahige ||

ਅਰਿ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਸੰਘਾਰਹਿਗੇ ॥੩੦੭॥

ar ogh progh sa(n)ghaarahige ||307||

Now Kalki will get enraged and will knock down and kill a gathering of warriors, he will strike blows with various types of weapons and will

destroy the groups of enemies.307.

ਸਰ ਸੇਲ ਸਨਾਹਰਿ ਛੂਟਹਿਗੇ ॥

sar sel sanaahar chhooTahige ||

ਰਣ ਰੰਗਿ ਸੁਰਾਸੁਰ ਜੂਟਹਿਗੇ ॥

ran ra(n)g suraasur jooTahige ||

ਸਰ ਸੇਲ ਸਨਾਹਰਿ ਝਾਰਹਿਗੇ ॥

sar sel sanaahar jhaarahige ||

ਮੁਖ ਮਾਰ ਪਚਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿਗੇ ॥੩੦੮॥

mukh maar pachaar prahaarahige ||308||

The arrows contacting the armours will be discharged and in this war, the gods and demons will all confront one another, there will be showers of lances and arrows and the warriors will strike shouting “kill, kill” from their

months.308.

ਜਮਡਢ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਨਿਕਾਰਹਿਗੇ ॥

jamaddadd kirapaan nikaarahige ||

ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁਰਾਸੁਰ ਝਾਰਹਿਗੇ ॥

kar kop suraasur jhaarahige ||

ਰਣਿ ਲੁਥ ਪੈ ਲੁਥ ਗਿਰਾਵਹਿਗੇ ॥

ran luth pai luth giraavahige ||

ਲਖਿ ਪ੍ਰੇਤ ਪਰੀ ਰਹਸਾਵਹਿਗੇ ॥੩੦੯॥

lakh pret paree rahasaavahige ||309||

He will take out his axe and sword and in his fury, he will strike the gods and demons, he will cause the corpses fall over corpses in the war-arena

and seeing this, the fiends and fairies will get pleased.309.

ਰਣਿ ਗੂੜ ਅਗੂੜਣਿ ਗਜਹਿਗੇ ॥

ran gooR agooRan gajahige ||

ਲਖਿ ਭੀਰ ਭਯਾਹਵ ਭਜਹਿਗੇ ॥

lakh bheer bhayaahav bhajahige ||

ਸਰ ਬਿੰਦ ਪ੍ਰਬਿੰਦ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿਗੇ ॥

sar bi(n)dh prabi(n)dh prahaarahige ||

ਰਣਰੰਗਿ ਅਭੀਤ ਬਿਹਾਰਹਿਗੇ ॥੩੧੦॥

ranara(n)g abheet bihaarahige ||310||

The ganas of Shiva will roar and seeing them in affliction, all the people will run away, they will move in the war-arena discharging the arrows

continuously.310.

ਖਗ ਉਧ ਅਧੋ ਅਧ ਬਜਹਿਗੇ ॥

khag udh adho adh bajahige ||

ਲਖਿ ਜੋਧ ਮਹਾ ਜੁਧ ਗਜਹਿਗੇ ॥

lakh jodh mahaa judh gajahige ||

ਅਣਿਣੇਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਢੂਕਹਿਗੇ ॥

anines dhuhoo(n) dhis ddookahige ||

ਮੁਖ ਮਾਰ ਮਹਾ ਸੁਰ ਕੂਕਹਿਗੇ ॥੩੧੧॥

mukh maar mahaa sur kookahige ||311||

The swords will collide with one another and seeing all this, the great warriors will thunder, the generals will march forward from both the sides

and shout “kill, kill” from their mouths.311.

ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਨਿਹਾਰਹਿਗੇ ॥

gan ga(n)dhrav dhev nihaarahige ||

ਜੈ ਸਦ ਨਿਨਦ ਪੁਕਾਰਹਿਗੇ ॥

jai sadh ninadh pukaarahige ||

ਜਮਦਾੜ੍ਹ ਕ੍ਰਿਪਾਣਨਿ ਬਾਹਹਿਗੇ ॥

jamadhaaR kirapaanan baahahige ||

ਅਧਅੰਗ ਅਧੋਅਧ ਲਾਹਹਿਗੇ ॥੩੧੨॥

adha(n)g adhoadh laahahige ||312||

Ganas, Gandharvas and gods will see all this and will raise the sounds of “hail, hail”, the axes and swords will be struck and the limbs, being cut

into halves, will fall,312.

ਰਣਰੰਗਿ ਤੁਰੰਗੈ ਬਾਜਹਿਗੇ ॥

ranara(n)g tura(n)gai baajahige ||

ਡਫ ਝਾਝ ਨਫੀਰੀ ਗਾਜਹਿਗੇ ॥

ddaf jhaajh nafeeree gaajahige ||

ਅਨਿਨੇਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਵਹਿਗੈ ॥

anines dhuhoo(n) dhis dhaavahigai ||

ਕਰਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕੰਪਾਵਹਿਗੇ ॥੩੧੩॥

kar kaadd kirapaan ka(n)paavahige ||313||

The intoxicated horses imbued with war, will neigh and the sound of anklets and small cymbals will be heard, the generals of both the sides will fall upon each other and will glisten their swords, while holding them in

their hands.313.

ਰਣਿ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਰਜਹਿਗੇ ॥

ran ku(n)jar pu(n)j garajahige ||

ਲਖਿ ਮੇਘ ਮਹਾ ਦੁਤਿ ਲਜਹਿਗੇ ॥

lakh megh mahaa dhut lajahige ||

ਰਿਸ ਮੰਡਿ ਮਹਾ ਰਣ ਜੂਟਹਿਗੇ ॥

ris ma(n)dd mahaa ran jooTahige ||

ਛੁਟਿ ਛਤ੍ਰ ਛਟਾਛਟ ਛੂਟਹਿਗੇ ॥੩੧੪॥

chhuT chhatr chhaTaachhaT chhooTahige ||314||

The groups of elephants will roar in the war-arena and seeing them, the clouds will feel shy, all will fight in anger and the canopies of chariots etc.

will drop from the hands of the warriors very quickly.314.

ਰਣਣੰਕ ਨਿਸਾਣ ਦਿਸਾਣ ਘੁਰੇ ॥

ranana(n)k nisaan dhisaan ghure ||

ਗੜਗਜ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗਿ ਫਿਰੇ ॥

gaRagaj haThee ran ra(n)g fire ||

ਕਰਿ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿਗੇ ॥

kar kop kirapaan prahaarahige ||

ਭਟ ਘਾਇ ਝਟਾਝਟ ਝਾਰਹਿਗੇ ॥੩੧੫॥

bhaT ghai jhaTaajhaT jhaarahige ||315||

The war-trumpets sounded in all the directions and the warriors raising shouts turned towards the war-arena, now in their fury, they will strike

blows with their swords and will quickly inflict wounds on the warriors.315.

ਕਰਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕੰਪਾਵਹਿਗੇ ॥

kar kaadd kirapaan ka(n)paavahige ||

ਕਲਿਕੀ ਕਲਿ ਕ੍ਰਿਤ ਬਢਾਵਹਿਗੇ ॥

kalikee kal kirat baddaavahige ||

ਰਣਿ ਲੁਥ ਪਲੁਥ ਬਿਥਾਰਹਿਗੇ ॥

ran luth paluth bithaarahige ||

ਤਕਿ ਤੀਰ ਸੁ ਬੀਰਨ ਮਾਰਹਿਗੇ ॥੩੧੬॥

tak teer su beeran maarahige ||316||

Taking out his sword in his hand and glistening it, Kalki will increase his approbation in the Iron Age, he will scatter the corpse upon corpse and

aiming the warriors as targets, he will kill them.316.

ਘਣ ਘੁੰਘਰ ਘੋਰ ਘਮਕਹਿਗੇ ॥

ghan ghu(n)ghar ghor ghamakahige ||

ਰਣ ਮੋ ਰਣਧੀਰ ਪਲਕਹਿਗੇ ॥

ran mo ranadheer palakahige ||

ਗਹਿ ਤੇਗ ਝੜਾਝੜ ਝਾੜਹਿਗੇ ॥

geh teg jhaRaajhaR jhaaRahige ||

ਤਕਿ ਤੀਰ ਤੜਾਤੜ ਤਾੜਹਿਗੇ ॥੩੧੭॥

tak teer taRaataR taaRahige ||317||

The thick clouds will rush forth in the war-arena and in the winking of the eye, the arrows will be discharged, he will hold his swords and strike it

with a jerk and the crackling noise of the arrows will be heard.317.

ਗਜ ਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਕੂਟਹਿਗੇ ॥

gaj baaj rathee rath kooTahige ||

ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਏਕਿਨ ਝੂਟਹਿਗੇ ॥

geh kesan ekin jhooTahige ||

ਲਖ ਲਾਤਨ ਮੁਸਟ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿਗੇ ॥

lakh laatan musaT prahaarahige ||

ਰਣਿ ਦਾਤਨ ਕੇਸਨੁ ਪਾਰਹਿਗੇ ॥੩੧੮॥

ran dhaatan kesan paarahige ||318||

The elephants, horses, chariots and chariot-riders will be chopped and the warriors catching each other by their hair, they ill swing, there will be

blows of legs and fists and the heads will be shattered with teeth.318.

ਅਵਨੇਸ ਅਣੀਨਿ ਸੁਧਾਰਹਿਗੇ ॥

avanes aneen sudhaarahige ||

ਕਰਿ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੰਭਾਰਹਿਗੇ ॥

kar baan kirapaan sa(n)bhaarahige ||

ਕਰਿ ਰੋਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਧਾਵਹਿਗੇ ॥

kar ros dhuhoo(n) dhis dhaavahige ||

ਰਣਿ ਸੀਝਿ ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਵਹਿਗੇ ॥੩੧੯॥

ran seejh dhivaalay paavahige ||319||

The kings of the earth will re-array their armies and hold their bows and arrows, there will be fought a dreadful war in anger in both the directions

and the warriors will obtain a place in heaven in the dreadful war.319.

ਛਣਣੰਕਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਛਣਕਹਿਗੀ ॥

chhanana(n)k kirapaan chhanakahigee ||

ਝਣਣਕਿ ਸੰਜੋਅ ਝਣਕਹਿਗੀ ॥

jhananak sa(n)joa jhanakahigee ||

ਕਣਣੰਛਿ ਕੰਧਾਰਿ ਕਣਛਹਿਗੇ ॥

kanana(n)chh ka(n)dhaar kanachhahige ||

ਰਣਰੰਗਿ ਸੁ ਚਾਚਰ ਮਚਹਿਗੇ ॥੩੨੦॥

ranara(n)g su chaachar machahige ||320||

The swords will clatter and the jingling of the steel armours will be heard, the sharp-edged weapons will produce knocking sounds and the Holi of

the war will be played.320.

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸਾਗ ਅਨਚਹਿਗੀ ॥

dhuhoo(n) or te saag anachahigee ||

ਜਟਿ ਧੂਰਿ ਧਰਾਰੰਗਿ ਰਚਹਿਗੀ ॥

jaT dhoor dharaara(n)g rachahigee ||

ਕਰਵਾਰਿ ਕਟਾਰੀਆ ਬਜਹਿਗੀ ॥

karavaar kaTaareeaa bajahigee ||

ਘਟ ਸਾਵਣਿ ਜਾਣੁ ਸੁ ਗਜਹਿਗੀ ॥੩੨੧॥

ghaT saavan jaanu su gajahigee ||321||

The lances will be struck from both sides and the matted locks of the warriors will roll in dust, the spears will collide while striking blows like the

thundering of the clouds of Sawan.321.

ਭਟ ਦਾਤਨ ਪੀਸ ਰਿਸਾਵਹਿਗੇ ॥

bhaT dhaatan pees risaavahige ||

ਦੁਹੂੰ ਓਰਿ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਿਗੇ ॥

dhuhoo(n) or tura(n)g nachaavahige ||

ਰਣਿ ਬਾਣ ਕਮਾਣਨਿ ਛੋਰਹਿਗੇ ॥

ran baan kamaanan chhorahige ||

ਹਯ ਤ੍ਰਾਣ ਸਨਾਹਿਨ ਫੋਰਹਿਗੇ ॥੩੨੨॥

hay traan sanaahin forahige ||322||

The warriors grinding their teeth in anger will cause their horses to dance from both sides, they will discharged arrows from their bows in the war-

arena and will cut the saddles of horses and the armours.322.

ਘਟਿ ਜਿਉ ਘਣਿ ਕੀ ਘੁਰਿ ਢੂਕਹਿਗੇ ॥

ghaT jiau ghan kee ghur ddookahige ||

ਮੁਖ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕਹਿਗੇ ॥

mukh maar dhaso dhis kookahige ||

ਮੁਖ ਮਾਰ ਮਹਾ ਸੁਰ ਬੋਲਹਿਗੇ ॥

mukh maar mahaa sur bolahige ||

ਗਿਰਿ ਕੰਚਨ ਜੇਮਿ ਨ ਡੋਲਹਿਗੇ ॥੩੨੩॥

gir ka(n)chan jem na ddolahige ||323||

The warriors will rush forth like clouds and will roam in all the ten directions, shouting,”kill, kill”, with their utterance of “kill, kill”, the heart

of Sumeru mountain will all move.323.

ਹਯ ਕੋਟਿ ਗਜੀ ਗਜ ਜੁਝਹਿਗੇ ॥

hay koT gajee gaj jujhahige ||

ਕਵਿ ਕੋਟਿ ਕਹਾ ਲਗ ਬੁਝਹਿਗੇ ॥

kav koT kahaa lag bujhahige ||

ਗਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਹਾਰਹਿਗੇ ॥

gan dhev adhev nihaarahige ||

ਜੈ ਸਦ ਨਿਨਦ ਪੁਕਾਰਹਿਗੇ ॥੩੨੪॥

jai sadh ninadh pukaarahige ||324||

Crores of elephants and horses and also the riders of elephants will die fighting. To what extent the poet will describe them? The ganas, gods and

demons will all see and hail.324.

ਲਖ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਸੁਹਾਵਹਿਗੇ ॥

lakh bairakh baan suhaavahige ||

ਰਣ ਰੰਗ ਸਮੈ ਫਹਰਾਵਹਿਗੇ ॥

ran ra(n)g samai faharaavahige ||

ਬਰ ਢਾਲ ਢਲਾ ਢਲ ਢੂਕਹਿਗੇ ॥

bar ddaal ddalaa ddal ddookahige ||

ਮੁਖ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਕੂਕਹਿਗੇ ॥੩੨੫॥

mukh maar dhaso dhis kookahige ||325||

Lakhs of lances and arrows will be discharged and the banners of all colours will wave in the war-arena, the superb warriors will fall on the enemies taking their shields etc. and in all the ten directions the sound of

“kill, kill” will be heard.325.

ਤਨ ਤ੍ਰਾਣ ਪੁਰਜਨ ਉਡਹਿਗੇ ॥

tan traan purajan uddahige ||

ਗਡਵਾਰ ਗਾਡਾਗਡ ਗੁਡਹਿਗੇ ॥

gaddavaar gaaddaagadd guddahige ||

ਰਣਿ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਝਮਕਹਿਗੇ ॥

ran bairakh baan jhamakahige ||

ਭਟ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਭਭਕਹਿਗੇ ॥੩੨੬॥

bhaT bhoot paret bhabhakahige ||326||

The armours etc. will be seen flying in the war and the warriors will pitch their column of praise, the lances and arrows will be seen shining in the war-arena, besides the warriors, the ghosts and fiends will also be seen

shouting loudly in the war.326.

ਬਰ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਹੂੰ ॥

bar bairakh baan kirapaan kahoo(n) ||

ਰਣਿ ਬੋਲਤ ਆਜ ਲਗੇ ਅਜਹੂੰ ॥

ran bolat aaj lage ajahoo(n) ||

ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਭ੍ਰਮਾਵਹਿਗੇ ॥

geh kesan te bhramaavahige ||

ਦਸਹੂੰ ਦਿਸਿ ਤਾਕਿ ਚਲਾਵਹਿਗੇ ॥੩੨੭॥

dhasahoo(n) dhis taak chalaavahige ||327||

Somewhere the lances and the arrows will be seen striking the targets, many will be thrown in all the ten directions by catching them from their

hair.327.

ਅਰੁਣੰ ਬਰਣੰ ਭਟ ਪੇਖੀਅਹਿਗੇ ॥

aruna(n) barana(n) bhaT pekheeahige ||

ਤਰਣੰ ਕਿਰਣੰ ਸਰ ਲੇਖੀਅਹਿਗੇ ॥

tarana(n) kirana(n) sar lekheeahige ||

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਭਟ ਪਾਵਹਿਗੇ ॥

bahu bhaat prabhaa bhaT paavahige ||

ਰੰਗ ਕਿੰਸੁਕ ਦੇਖਿ ਲਜਾਵਹਿਗੇ ॥੩੨੮॥

ra(n)g ki(n)suk dhekh lajaavahige ||328||

The warriors of red colour will be seen and the arrows will be struck like the rays of the sun, the glory of the warriors will be of different type and

seeing them, the kinsuk flowers will also feel shy.328.

ਗਜ ਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਜੁਝਹਿਗੇ ॥

gaj baaj rathee rath jujhahige ||

ਕਵਿ ਲੋਗ ਕਹਾ ਲਗਿ ਬੁਝਹਿਗੇ ॥

kav log kahaa lag bujhahige ||

ਜਸੁ ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਬਨਾਵਹਿਗੇ ॥

jas jeet kai geet banaavahige ||

ਜੁਗ ਚਾਰ ਲਗੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿਗੇ ॥੩੨੯॥

jug chaar lagai jas gaavahige ||329||

The elephants, horses and chariot-riders will fight in such numbers that the poets will not be able to describe them, their songs of praise will be

composed and they will be sung till the end of four ages.329.

ਅਚਲੇਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਧਾਵਹਿਗੇ ॥

achales dhuhoo(n) dhis dhaavahige ||

ਮੁਖਿ ਮਾਰੁ ਸੁ ਮਾਰੁ ਉਘਾਵਹਿਗੇ ॥

mukh maaru su maar ughaavahige ||

ਹਥਿਯਾਰ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਛੂਟਹਿਗੇ ॥

hathiyaar dhuhoo(n) dhis chhooTahige ||

ਸਰ ਓਘ ਰਣੰ ਧਨੁ ਟੂਟਹਿਗੇ ॥੩੩੦॥

sar ogh rana(n) dhan TooTahige ||330||

The stable warriors will fall upon their opponents from both sides and will shout “kill, kill” from their mouths, the weapons will strike from both sides

and the volleys of arrows will be discharged.330.

ਹਰਿ ਬੋਲ ਮਨਾ ਛੰਦ ॥

har bol manaa chha(n)dh ||

HARIBOLMANA STANZA

ਭਟ ਗਾਜਹਿਗੇ ॥

bhaT gaajahige ||

ਘਨ ਲਾਜਹਿਗੇ ॥

ghan laajahige ||

ਦਲ ਜੁਟਹਿਗੇ ॥

dhal jooTahige ||

ਸਰ ਛੂਟਹਿਗੇ ॥੩੩੧॥

sar chhooTahige ||331||

The warriors will shout, the clouds will be shy, the armies will fight and the

arrows will be discharged.331.

ਸਰ ਬਰਖਹਿਗੇ ॥

sar barakhahige ||

ਧਨੁ ਕਰਖਹਿਗੇ ॥

dhan karakhahige ||

ਅਸਿ ਬਾਜਹਿਗੇ ॥

as baajahige ||

ਰਣਿ ਸਾਜਹਿਗੇ ॥੩੩੨॥

ran saajahige ||332||

The warriors will be showered, there will be the twang of the bows, the

swordeds will collide and the war will continue.332.

ਭੂਅ ਡਿਗਹਿਗੇ ॥

bhooa ddigahige ||

ਭਯ ਭਿਗਹਿਗੇ ॥

bhay bhigahige ||

ਉਠ ਭਾਜਹਿਗੇ ॥

auTh bhaajahige ||

ਨਹੀ ਲਾਜਹਿਗੇ ॥੩੩੩॥

nahee laajahige ||333||

The earth will thrust in and become fearful, the warriors will run away

without getting shy.333.

ਗਣ ਦੇਖਹਿਗੇ ॥

gan dhekhahige ||

ਜਯ ਲੇਖਹਿਗੇ ॥

jay lekhahige ||

ਜਸੁ ਗਾਵਹਿਗੇ ॥

jas gaavahige ||

ਮੁਸਕਯਾਵਹਿਗੇ ॥੩੩੪॥

musakayaavahige ||334||

The ganas will see, they will hail, they will sing praises and smile.334.

ਪ੍ਰਣ ਪੂਰਹਿਗੇ ॥

pran poorahige ||

ਰਜਿ ਰੂਰਹਿਗੇ ॥

raj roorahige ||

ਰਣਿ ਰਾਜਹਿਗੇ ॥

ran raajahige ||

ਗਣ ਲਾਜਹਿਗੇ ॥੩੩੫॥

gan laajahige ||335||

The warriors will fulful their promises and will look beautiful, even the

gods will feel shy from them in the war-arena.335.

ਰਿਸ ਮੰਡਹਿਗੇ ॥

ris ma(n)ddahige ||

ਸਰ ਛੰਡਹਿਗੇ ॥

sar chha(n)ddahige ||

ਰਣ ਜੂਟਹਿਗੇ ॥

ran jooTahige ||

ਅਸਿ ਟੂਟਹਿਗੇ ॥੩੩੬॥

as TooTahige ||336||

In their fury, they will discharged arrows, during their fighting in the war,

their swords will break.336.

ਗਲ ਗਾਜਹਿਗੇ ॥

gal gaajahige ||

ਨਹੀ ਭਾਜਹਿਗੇ ॥

nahee bhaajahige ||

ਅਸਿ ਝਾਰਹਿਗੇ ॥

as jhaarahige ||

ਅਰਿ ਮਾਰਹਿਗੇ ॥੩੩੭॥

ar maarahige ||337||

The warriors will thunder, and not run away, they will strike their blows

with swords and will knock down their enemies.337.

ਗਜ ਜੂਝਹਿਗੇ ॥

gaj joojhahige ||

ਹਯ ਲੂਝਹਿਗੇ ॥

hay loojhahige ||

ਭਟ ਮਾਰੀਅਹਿਗੇ ॥

bhaT maareeahige ||

ਭਵ ਤਾਰੀਅਹਿਗੇ ॥੩੩੮॥

bhav taareeahige ||338||

The horses will fight, the warriors will be killed and will ferry across the

world-ocean.338.

ਦਿਵ ਦੇਖਹਿਗੇ ॥

dhiv dhekhahige ||

ਜਯ ਲੇਖਹਿਗੇ ॥

jay lekhahige ||

ਧਨਿ ਭਾਖਹਿਗੇ ॥

dhan bhaakhahige ||

ਚਿਤਿ ਰਾਖਹਿਗੇ ॥੩੩੯॥

chit raakhahige ||339||

The gods will see and hail: they will utter “Bravo, Bravo” and will be

pleased in their mind.339.

ਜਯ ਕਾਰਣ ਹੈਂ ॥

jay kaaran hai(n) ||

ਅਰਿ ਹਾਰਣ ਹੈਂ ॥

ar haaran hai(n) ||

ਖਲ ਖੰਡਨੁ ਹੈਂ ॥

khal kha(n)ddan hai(n) ||

ਮਹਿ ਮੰਡਨੁ ਹੈਂ ॥੩੪੦॥

meh ma(n)ddan hai(n) ||340||

The Lord is the cause of all victories and the remover of the enemies, He is

the destroyer of the tyrants and is Full of Glory.340.

ਅਰਿ ਦੂਖਨ ਹੈਂ ॥

ar dhookhan hai(n) ||

ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥

bhav bhookhan hai(n) ||

ਮਹਿ ਮੰਡਨੁ ਹੈਂ ॥

meh ma(n)ddan hai(n) ||

ਅਰਿ ਡੰਡਨੁ ਹੈਂ ॥੩੪੧॥

ar dda(n)ddan hai(n) ||341||

He is the giver of suffering to the tyrants and is the ornamentation of the

world, the praiseworthy Lord is the punisher of the enemies.341.

ਦਲ ਗਾਹਨ ਹੈਂ ॥

dhal gaahan hai(n) ||

ਅਸਿ ਬਾਹਨ ਹੈਂ ॥

as baahan hai(n) ||

ਜਗ ਕਾਰਨ ਹੈਂ ॥

jag kaaran hai(n) ||

ਅਜ ਧਾਰਨ ਹੈਂ ॥੩੪੨॥

ay dhaaran hai(n) ||342||

He is the destroyer of the armies and is the striker of the sword, He is the

creator of the world and also its supporter.342.

ਮਨ ਮੋਹਨ ਹੈਂ ॥

man mohan hai(n) ||

ਸੁਭ ਸੋਹਨ ਹੈਂ ॥

subh sohan hai(n) ||

ਅਰਿ ਤਾਪਨ ਹੈਂ ॥

ar taapan hai(n) ||

ਜਗ ਜਾਪਨ ਹੈਂ ॥੩੪੩॥

jag jaapan hai(n) ||343||

He is Bewitching and Glorious, He is the Affliction-Giver for the enemies

and the world remembers Him.343.

ਪ੍ਰਣ ਪੂਰਣ ਹੈਂ ॥

pran pooran hai(n) ||

ਅਰਿ ਚੂਰਣ ਹੈਂ ॥

ar chooran hai(n) ||

ਸਰ ਬਰਖਨ ਹੈਂ ॥

sar barakhan hai(n) ||

ਧਨੁ ਕਰਖਨ ਹੈਂ ॥੩੪੪॥

dhan karakhan hai(n) ||344||

He is the masher of the enemy and fulfiller of the promise, He showers the

arrows with His bow.344.

ਤੀਅ ਮੋਹਨ ਹੈਂ ॥

teea mohan hai(n) ||

ਛਬਿ ਸੋਹਨ ਹੈਂ ॥

chhab sohan hai(n) ||

ਮਨ ਭਾਵਨ ਹੈਂ ॥

man bhaavan hai(n) ||

ਘਨ ਸਾਵਨ ਹੈਂ ॥੩੪੫॥

ghan saavan hai(n) ||345||

He is the Fascinator of women, Glorious and elegant, He allures the mind

like the clouds of Sawan.345.

ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥

bhav bhookhan hai(n) ||

ਭ੍ਰਿਤ ਪੂਖਨ ਹੈਂ ॥

bhirat pookhan hai(n) ||

ਸਸਿ ਆਨਨ ਹੈਂ ॥

sas aanan hai(n) ||

ਸਮ ਭਾਨਨ ਹੈਂ ॥੩੪੬॥

sam bhaanan hai(n) ||346||

He is the ornament of the world and is the sustainer of tradition, he is cool

like the moon and bright-faced like the sun.346.

ਅਰਿ ਘਾਵਨ ਹੈ ॥

ar ghaavan hai ||

ਸੁਖ ਦਾਵਨ ਹੈਂ ॥

sukh dhaavan hai(n) ||

ਘਨ ਘੋਰਨ ਹੈਂ ॥

ghan ghoran hai(n) ||

ਸਮ ਮੋਰਨ ਹੈਂ ॥੩੪੭॥

sam moran hai(n) ||347||

He comes and gives comfort and happiness, seeing he thick clouds, he

gets pleased like the peacock.347.

ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥

jagatesavair hai(n) ||

ਕਰੁਨਾਕਰ ਹੈਂ ॥

karunaakar hai(n) ||

ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥

bhav bhookhan hai(n) ||

ਅਰਿ ਦੂਖਨ ਹੈਂ ॥੩੪੮॥

ar dhookhan hai(n) ||348||

He is Merciful Lord of the world, He is the ornament of the universe and the

remover of suffering.348.

ਛਬਿ ਸੋਭਿਤ ਹੈਂ ॥

chhab sobhit hai(n) ||

ਤ੍ਰੀਅ ਲੋਭਿਤ ਹੈਂ ॥

treea lobhit hai(n) ||

ਦ੍ਰਿਗ ਛਾਜਤ ਹੈਂ ॥

dhirag chhaajat hai(n) ||

ਮ੍ਰਿਗ ਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥੩੪੯॥

mirag laajat hai(n) ||349||

He is the allurer of women and most beautiful, seeing his charming eyes,

the deer are getting shy.349.

ਹਰਣੀ ਪਤਿ ਸੇ ॥

haranee pat se ||

ਨਲਣੀ ਧਰ ਸੇ ॥

nalanee dhar se ||

ਕਰੁਨਾਬੁਦ ਹੈਂ ॥

karunaabudh hai(n) ||

ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰ ਹੈਂ ॥੩੫੦॥

s prabhaa dhar hai(n) ||350||

His eyes are like the deer’s eyes and lotus, He is full of Mercy and

Glory.350.

ਕਲਿ ਕਾਰਣ ਹੈ ॥

kal kaaran hai ||

ਭਵ ਉਧਾਰਣ ਹੈ ॥

bhav udhaaran hai ||

ਛਬਿ ਛਾਜਤ ਹੈ ॥

chhab chhaajat hai ||

ਸੁਰ ਲਾਜਤ ਹੈ ॥੩੫੧॥

sur laajat hai ||351||

He is the cause of the Iron Age and the redeemer of the world, He is

Beauty-incarnate and even the gods become shy on seeing Him.351.

ਅਸਯੁਪਾਸਕ ਹੈ ॥

asayupaasak hai ||

ਅਰਿ ਨਾਸਕ ਹੈ ॥

ar naasak hai ||

ਅਰਿ ਘਾਇਕ ਹੈ ॥

ar ghaik hai ||

ਸੁਖਦਾਇਕ ਹੈ ॥੩੫੨॥

sukhadhaik hai ||352||

Heis the worshipper of the sword and the Destroyer of the enemy, He is the

giver of happiness and killer of the enemy.352.

ਜਲਜੇਛਣ ਹੈ ॥

jalajechhan hai ||

ਪ੍ਰਣ ਪੇਛਣ ਹੈ ॥

pran pechhan hai ||

ਅਰਿ ਮਰਦਨ ਹੈ ॥

ar maradhan hai ||

ਮ੍ਰਿਤ ਕਰਦਨ ਹੈ ॥੩੫੩॥

mirat karadhan hai ||353||

He is the Yaksha of water and the fulfiller of the promise, He is the

Destroyer of the enemy and the masher of his pride.353.

ਧਰਣੀਧਰ ਹੈ ॥

dharaneedhar hai ||

ਕਰਣੀਕਰ ਹੈ ॥

karaneekar hai ||

ਧਨੁ ਕਰਖਨ ਹੈ ॥

dhan karakhan hai ||

ਸਰ ਬਰਖਣ ਹੈ ॥੩੫੪॥

sar barakhan hai ||354||

He is the creator and support of the earth and by pulling His bow, He

showers the arrows.354.

ਛਟਿ ਛੈਲ ਪ੍ਰਭਾ ॥

chhaT chhail prabhaa ||

ਲਖਿ ਚੰਦ ਲਭਾ ॥

lakh cha(n)dh labhaa ||

ਛਬਿ ਸੋਹਤ ਹੈ ॥

chhab sohat hai ||

ਤ੍ਰੀਯ ਮੋਹਤ ਹੈ ॥੩੫੫॥

treey mohat hai ||355||

He glorious with the elegance of lakhs of moons, He is the Fascinatior of

women with His Glorious Elegance.355.

ਅਰਣੰ ਬਰਣੰ ॥

arana(n) barana(n) ||

ਧਰਣੰ ਧਰਣੰ ॥

dharana(n) dharana(n) ||

ਹਰਿ ਸੀ ਕਰਿ ਭਾ ॥

har see kar bhaa ||

ਸੁ ਸੁਭੰਤ ਪ੍ਰਭਾ ॥੩੫੬॥

s subha(n)t prabhaa ||356||

He has red colour, He supports the Earth and has infinite Glory.356.

ਸਰਣਾਲਯ ਹੈ ॥

saranaalay hai ||

ਅਰਿ ਘਾਲਯ ਹੈ ॥

ar ghaalay hai ||

ਛਟਿ ਛੈਲ ਘਨੇ ॥

chhaT chhail ghane ||

ਅਤਿ ਰੂਪ ਸਨੇ ॥੩੫੭॥

at roop sane ||357||

He is the field of Refuge, the Killer of the enemy, Most Glorious and Most

Charming.357.

ਮਨ ਮੋਹਤ ਹੈ ॥

man mohat hai ||

ਛਬਿ ਸੋਹਤ ਹੈ ॥

chhab sohat hai ||

ਕਲ ਕਾਰਨ ਹੈ ॥

kal kaaran hai ||

ਕਰਣਾਧਰ ਹੈ ॥੩੫੮॥

karanaadhar hai ||358||

His Beauty captivates he mind, He is the Cause of the causes of the world

and is Full of Mercy.358.

ਅਤਿ ਰੂਪ ਸਨੇ ॥

at roop sane ||

ਜਨੁ ਮੈਨੁ ਬਨੇ ॥

jan main bane ||

ਅਤਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਧਰੇ ॥

at kraat dhare ||

ਸਸਿ ਸੋਭ ਹਰੇ ॥੩੫੯॥

sas sobh hare ||359||

He is of such Captivating Beauty as if He is the god of love, His Brightness

defeats the moon's glory.359.

ਅਸ੍ਰਜ ਉਪਾਸਿਕ ਹੈਂ ॥

asray upaasik hai(n) ||

ਅਰਿ ਨਾਸਿਕ ਹੈਂ ॥

ar naasik hai(n) ||

ਬਰ ਦਾਇਕ ਹੈਂ ॥

bar dhaik hai(n) ||

ਪ੍ਰਭ ਪਾਇਕ ਹੈਂ ॥੩੬੦॥

prabh paik hai(n) ||360||

He is the worshipper of the sword and the Destroyer of the enemy, He is

the Lord bestower of the boon.360.

ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

sa(n)geet bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

SANGEET BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਟੇ ॥

baagaRadha(n) beera(n) jaagaRadha(n) jooTe ||

ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ॥

taagaRadha(n) teera(n) chhaagaRadha(n) chhooTe ||

ਸਾਗੜਦੰ ਸੁਆਰੰ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਝੇ ॥

saagaRadha(n) suaara(n) jaagaRadha(n) joojhe ||

ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੇ ਰਾਗੜਦੰ ਰੁਝੈ ॥੩੬੧॥

kaagaRadha(n) kope raagaRadha(n) rujhai ||361||

The warriors are fighting in the war and the arrows are being discharged, the horse-riders are fighting in the battlefield and in their fury, they are

absorbed in fighting.361.

ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਚਿਓ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਧੰ ॥

maagaRadha(n) maachio jaagaRadha(n) judha(n) ||

ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਧਾ ਕਾਗੜਦੰ ਕ੍ਰੁੰਧੰ ॥

jaagaRadha(n) jodhaa kaagaRadha(n) kru(n)dha(n) ||

ਸਾਗੜਦੰ ਸਾਗੰ ਡਾਗੜਦੰ ਡਾਰੇ ॥

saagaRadha(n) saaga(n) ddaagaRadha(n) ddaare ||

ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ਆਗੜਦੰ ਉਤਾਰੇ ॥੩੬੨॥

baagaRadha(n) beera(n) aagaRadha(n) utaare ||362||

The dreadful fighting continues and the warriors have got enraged, the warriors are striking their lances and are dismounting the fighters from

their horses.362.

ਤਾਗੜਦੰ ਤੈ ਕੈ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਆਣੰ ॥

taagaRadha(n) tai kai jaagaRadha(n) juaana(n) ||

ਛਾਗੜਦੰ ਛੋਰੈ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥

chhaagaRadha(n) chhorai baagaRadha(n) baana(n) ||

ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਝੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੀ ॥

jaagaRadha(n) joojhe baagaRadha(n) baajee ||

ਡਾਗੜਦੰ ਡੋਲੈ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਜੀ ॥੩੬੩॥

ddaagaRadha(n) ddolai taagaRadha(n) taajee ||363||

The soldiers have discharged the arrows and the horses have been killed

and the fast-moving horses jumped and ran away.363.

ਖਾਗੜਦੰ ਖੂਨੀ ਖਯਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ॥

khaagaRadha(n) khoonee khayaagaRadha(n) kheta(n) ||

ਝਾਗੜਦੰ ਝੂਝੇ ਆਗੜਦੰ ਅਚੇਤੰ ॥

jhaagaRadha(n) jhoojhe aagaRadha(n) acheta(n) ||

ਆਗੜਦੰ ਉਠੇ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੇ ॥

aagaRadha(n) uThe kaagaRadha(n) kope ||

ਡਾਗੜਦੰ ਡਾਰੇ ਧਾਗੜਦੰ ਧੋਪੇ ॥੩੬੪॥

ddaagaRadha(n) ddaare dhaagaRadha(n) dhope ||364||

The battlefield was saturated with blood and the warriors became unconscious during their fight, the fighters arise, get enraged and strike

blows in great excitement.364.

ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੇ ਰਾਗੜਦੰ ਰੁਦ੍ਰੰ ॥

naagaRadha(n) naache raagaRadha(n) rudhra(n) ||

ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ਛਾਗੜਦੰ ਛੁਦ੍ਰੰ ॥

bhaagaRadha(n) bhaaje chhaagaRadha(n) chhudhra(n) ||

ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਝੇ ਵਾਗੜਦੰ ਵੀਰੰ ॥

jaagaRadha(n) jujhe vaagaRadha(n) veera(n) ||

ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਗੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ॥੩੬੫॥

laagaRadha(n) laage taagaRadha(n) teera(n) ||365||

Shiva is dancing and the cowards are running away, the warriors are

fighting and are being struck by the arrows.365.

ਰਾਗੜਦੰ ਰੁਝੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ॥

raagaRadha(n) rujhe saagaRadha(n) soora(n) ||

ਘਾਗੜਦੰ ਘੁਮੀ ਹਾਗੜਦੰ ਹੂਰੰ ॥

ghaagaRadha(n) ghumee haagaRadha(n) hoora(n) ||

ਤਾਗੜਦੰ ਤਕੈ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਆਨੰ ॥

taagaRadha(n) takai jaagaRadha(n) juaana(n) ||

ਮਾਗੜਦੰ ਮੋਹੀ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਨੰ ॥੩੬੬॥

maagaRadha(n) mohee taagaRadha(n) taana(n) ||366||

The warriors are absorbed in fighting and the heavenly damsels are moving for wedding them, the warriors are looking at them and they are

also fascinated by them.366.

ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਖੈ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ॥

dhaagaRadha(n) dhekhai raagaRadha(n) roopa(n) ||

ਪਾਗੜਦੰ ਪ੍ਰੇਮੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕੂਪੰ ॥

paagaRadha(n) prema(n) kaagaRadha(n) koopa(n) ||

ਡਾਗੜਦੰ ਡੁਬੀ ਪਾਗੜਦੰ ਪਿਆਰੀ ॥

ddaagaRadha(n) ddubee paagaRadha(n) piaaree ||

ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਮੰ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੀ ॥੩੬੭॥

kaagaRadha(n) kaama(n) maagaRadha(n) maaree ||367||

Their beauty allures the lovers like falling in the well, wherefrom they can never come out, these heavenly damsels have also drowned themselves in

the sexual love of the beautiful warriors.367.

ਮਾਗੜਦੰ ਮੋਹੀ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਲਾ ॥

maagaRadha(n) mohee baagaRadha(n) baalaa ||

ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ਆਗੜਦੰ ਉਜਾਲਾ ॥

raagaRadha(n) roopa(n) aagaRadha(n) ujaalaa ||

ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਖੈ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ॥

dhaagaRadha(n) dhekhai saagaRadha(n) soora(n) ||

ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੂਰੰ ॥੩੬੮॥

baagaRadha(n) baaje taagaRadha(n) toora(n) ||368||

The women are getting allured and there is brightness of their elegance, the warriors seeing them are playing on various kinds of musical

instruments.368.

ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਮੰ ॥

raagaRadha(n) roopa(n) kaagaRadha(n) kaama(n) ||

ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੈ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਮੰ ॥

naagaRadha(n) naachai baagaRadha(n) baama(n) ||

ਰਾਗੜਦੰ ਰੀਝੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ॥

raagaRadha(n) reejhe saagaRadha(n) soora(n) ||

ਬਾਗੜਦੰ ਬਿਆਹੈ ਹਾਗੜਦੰ ਹੂਰੰ ॥੩੬੯॥

baagaRadha(n) biaahai haagaRadha(n) hoora(n) ||369||

The women, full of beauty and lust are dancing and the warriors, getting

pleased are wedding them.369.

ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪਾ ਭਾਗੜਦੰ ਭੂਪੰ ॥

kaagaRadha(n) kopaa bhaagaRadha(n) bhoopa(n) ||

ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਲੰ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ॥

kaagaRadha(n) kaala(n) raagaRadha(n) roopa(n) ||

ਰਾਗੜਦੰ ਰੋਸੰ ਧਾਗੜਦੰ ਧਾਯੋ ॥

raagaRadha(n) rosa(n) dhaagaRadha(n) dhaayo ||

ਚਾਗੜਦੰ ਚਲੱਯੋ ਆਗੜਦੰ ਆਯੋ ॥੩੭੦॥

chaagaRadha(n) chalayo aagaRadha(n) aayo ||370||

The king, getting infuriated, manifested himself as KAL (death) and in his

anger, quickly advanced forward.370.

ਆਗੜਦੰ ਅਰੜੇ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ॥

aagaRadha(n) araRe gaagaRadha(n) gaajee ||

ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਜੀ ॥

naagaRadha(n) naache taagaRadha(n) taajee ||

ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਝੇ ਖਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ॥

jaagaRadha(n) jujhe khaagaRadha(n) kheta(n) ||

ਰਾਗੜਦੰ ਰਹਸੇ ਪਾਗੜਦੰ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੩੭੧॥

raagaRadha(n) rahase paagaRadha(n) preta(n) ||371||

The warriors shouted, the horses danced, the fighters died and the ghosts

etc. became pleased.371.

ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ॥

maagaRadha(n) maare baagaRadha(n) beera(n) ||

ਪਾਗੜਦੰ ਪਰਾਨੇ ਭਾਗੜਦੰ ਭੀਰੰ ॥

paagaRadha(n) paraane bhaagaRadha(n) bheera(n) ||

ਧਾਗੜਦੰ ਧਾਯੋ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਜਾ ॥

dhaagaRadha(n) dhaayo raagaRadha(n) raajaa ||

ਰਾਗੜਦੰ ਰਣਕੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜਾ ॥੩੭੨॥

raagaRadha(n) ranake baagaRadha(n) baajaa ||372||

The warriors were being killed and the cowards began to run away, the king also fell upon the opponents and the musical instruments of war were

played.372.

ਟਾਗੜਦੰ ਟੂਟੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਲੰ ॥

TaagaRadha(n) TooTe taagaRadha(n) taala(n) ||

ਆਗੜਦੰ ਉਠੇ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਆਲੰ ॥

aagaRadha(n) uThe jaagaRadha(n) juaala(n) ||

ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ॥

bhaagaRadha(n) bhaaje baagaRadha(n) beera(n) ||

ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਗੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ॥੩੭੩॥

laagaRadha(n) laage taagaRadha(n) teera(n) ||373||

The swords were broken and fires blazed, with the infliction of arrows the

warriors ran hither and thither.373.

ਰਾਗੜਦੰ ਰਹਸੀ ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਵੀ ॥

raagaRadha(n) rahasee dhaagaRadha(n) dhevee ||

ਗਾਗੜਦੰ ਗੈਣ ਆਗੜਦੰ ਭੇਵੀ ॥

gaagaRadha(n) gain aagaRadha(n) bhevee ||

ਭਾਗੜਦੰ ਭੈਰੰ ਭਾਗੜਦੰ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥

bhaagaRadha(n) bhaira(n) bhaagaRadha(n) preta(n) ||

ਹਾਗੜਦੰ ਹਸੇ ਖਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ॥੩੭੪॥

haagaRadha(n) hase khaagaRadha(n) kheta(n) ||374||

Seeing the war, the goddess Kali also pleased in the sky, the Bhairav and

ghosts etc. also in the battlefield.374.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਅਸਿ ਟੁਟੇ ਲੁਟੇ ਘਨੇ ਤੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ॥

as TuTe luTe ghane tuTe sasatr anek ||

ਜੇ ਜੁਟੇ ਕੁਟੇ ਸਬੈ ਰਹਿ ਗਯੋ ਭੂਪਤਿ ਏਕ ॥੩੭੫॥

je juTe kuTe sabai reh gayo bhoopat ek ||375||

The swords broke and many weapons were shattered into bits, those warriors who fought, were chopped and ultimately only the king

survived.375.

ਪੰਕਜ ਬਾਟਿਕਾ ਛੰਦ ॥

pa(n)kaj baaTikaa chha(n)dh ||

PANKAJ VAATIKA STANZA

ਸੈਨ ਜੁਝਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਕੁਲ ॥

sain jujhat nirap bhayo at aakul ||

ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਸਾਮੁਹਿ ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ॥

dhaavat bhayo saamuh at biaakul ||

On the destruction of his army, the king extremely agitated went forward and came at the front

ਸੰਨਿਧ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਤ ॥

sa(n)nidh havai chit mai at krudhat ||

ਆਵਤ ਭਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰਿ ਜੁਧਤ ॥੩੭੬॥

aavat bhayo ris kai kar judhat ||376||

Getting extremely angry in his mind and moved forward in order to

fight.376.

ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਅਨੇਕ ਕਰੇ ਤਬ ॥

sasatr prahaar anek kare tab ||

ਜੰਗ ਜੁਟਿਓ ਅਪਨੋ ਦਲ ਲੈ ਸਬ ॥

ja(n)g juTio apano dhal lai sab ||

Taking his other forces with him, he struck blows in many ways

ਬਾਜ ਉਠੇ ਤਹ ਕੋਟਿ ਨਗਾਰੇ ॥

baaj uThe teh koT nagaare ||

ਰੁਝ ਗਿਰੇ ਰਣ ਜੁਝ ਨਿਹਾਰੇ ॥੩੭੭॥

rujh gire ran jujh nihaare ||377||

Many trumpets sounded there and the onlookers of war, also fell down in

fear.377.

ਚਾਮਰ ਛੰਦ ॥

chaamar chha(n)dh ||

CHAAMAR STANZA

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਸਕੋਪ ਬੀਰ ਬੋਲਿ ਕੈ ਸਬੈ ॥

sasatr asatr lai sakop beer bol kai sabai ||

ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਹਠੀ ਸੁ ਧਾਇ ਕੈ ਪਰੇ ਸਬੈ ॥

kop op dhai haThee su dhai kai pare sabai ||

All the warriors in their fury, took their arms and weapons in their hands, moved forward with persistence and shouting loudly fell upon the opponents

ਕਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਬਾਨ ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਤੋਰ ਹੀ ॥

kaan ke pramaan baan taan taan tor hee ||

ਸੁ ਜੁਝਿ ਜੁਝ ਕੈ ਪਰੈ ਨ ਨੈਕੁ ਮੁਖ ਮੋਰ ਹੀ ॥੩੭੮॥

s joojh joojh kai parai na naik mukh mor hee ||378||

The pulled their bows upto their ears and discharged their arrows and

without moving backward even slightly they fought and fell.378.

ਬਾਨ ਪਾਨਿ ਲੈ ਸਬੈ ਸਕ੍ਰੁਧ ਸੂਰਮਾ ਚਲੇ ॥

baan paan lai sabai sakrudh sooramaa chale ||

ਬੀਨਿ ਬੀਨਿ ਜੇ ਲਏ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥

been been je le prabeen beerahaa bhale ||

Taking angrily there bows an arrows in there hand they moved and the worriers were killed silectivly

ਸੰਕ ਛੋਰ ਕੈ ਭਿਰੈ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਡਾਰ ਹੀ ॥

sa(n)k chhor kai bhirai nisa(n)k ghai ddaar hee ||

ਸੁ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਇ ਗਿਰੈਂ ਨ ਜੰਗ ਤੇ ਪਧਾਰ ਹੀ ॥੩੭੯॥

s a(n)g bha(n)g hui girai(n) na ja(n)g te padhaar hee ||379||

They were all fearlessly inflicting wounds and their limbs are falling down,

but still they did not run away from the battlefield.379.

ਨਿਸਪਾਲਿਕ ਛੰਦ ॥

nisapaalik chha(n)dh ||

NISHPAALAK STANZA

ਆਨਿ ਸਰ ਤਾਨਿ ਅਰੁ ਮਾਨ ਕਰਿ ਛੋਰ ਹੀਂ ॥

aan sar taan ar maan kar chhor hee(n) ||

ਐਨ ਸਰ ਚੈਨ ਕਰਿ ਤੈਨ ਕਰਿ ਜੋਰ ਹੀਂ ॥

aain sar chain kar tain kar jor hee(n) ||

By pulling their bows, the warriors are proudly discharging their arrows and are uniting arrows with arrows discharging swiftly the later arrows

ਘਾਵ ਕਰਿ ਚਾਵ ਕਰਿ ਆਨਿ ਕਰਿ ਲਾਗ ਹੀਂ ॥

ghaav kar chaav kar aan kar laag hee(n) ||

ਛਾਡਿ ਰਣਿ ਖਾਇ ਬ੍ਰਿਣ ਬੀਰ ਬਰ ਭਾਗ ਹੀਂ ॥੩੮੦॥

chhaadd ran khai biran beer bar bhaag hee(n) ||380||

They are striking blows with zeal and the great fighters also having been

wounded are running away.380.

ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਬੋਧਿ ਹਰਿ ਸੋਧਿ ਅਰਿ ਧਾਵਹੀਂ ॥

krodh kar bodh har sodh ar dhaavahee(n) ||

ਜੋਧ ਬਰ ਕ੍ਰੋਧ ਧਰਿ ਬਿਰੋਧਿ ਸਰ ਲਾਵਹੀਂ ॥

jodh bar krodh dhar birodh sar laavahee(n) ||

The Lord (Kalki) is moving forward, killing the enemies angrily and consciously and is striking his arrows on the opponents

ਅੰਗ ਭਟ ਭੰਗ ਹੁਐ ਜੰਗ ਤਿਹ ਡਿਗਹੀਂ ॥

a(n)g bhaT bha(n)g huaai ja(n)g teh ddigahee(n) ||

ਸੰਗਿ ਬਿਨੁ ਰੰਗਿ ਰਣ ਸ੍ਰੋਣ ਤਨ ਭਿਗਹੀਂ ॥੩੮੧॥

sa(n)g bin ra(n)g ran sron tan bhigahee(n) ||381||

The warriors with chopped limbs are falling down in the battlefield and all

their blood is oozing out from their bodies.381.

ਧਾਇ ਭਟਿ ਆਇ ਰਿਸ ਖਾਇ ਅਸਿ ਝਾਰਹੀਂ ॥

dhai bhaT aai ris khai as jhaarahee(n) ||

ਸੋਰ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਸਰ ਤੋਰ ਅਰਿ ਡਾਰਹੀਂ ॥

sor kar jor sar tor ar ddaarahee(n) ||

The warriors come in rage, strike the swords and are killing the enemies while shouting

ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਿ ਪੈ ਨ ਭਜਿ ਭੂਮਿ ਰਨ ਸੋਭਹੀਂ ॥

praan taj pai na bhaj bhoom ran sobhahee(n) ||

ਪੇਖਿ ਛਬਿ ਦੇਖਿ ਦੁਤਿ ਨਾਰਿ ਸੁਰ ਲੋਭਹੀਂ ॥੩੮੨॥

pekh chhab dhekh dhut naar sur lobhahee(n) ||382||

They breath their last, but do not abandon the battlefield and seem splendid in this way, the women of gods are getting allured on seeing their

beauty.382.

ਭਾਜ ਨਹ ਸਾਜਿ ਅਸਿ ਗਾਜਿ ਭਟ ਆਵਹੀਂ ॥

bhaaj neh saaj as gaaj bhaT aavahee(n) ||

ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਬੋਧ ਹਰਿ ਜੋਧ ਅਸਿ ਲਾਵਹੀਂ ॥

krodh kar bodh har jodh as laavahee(n) ||

The warriors are coming being bedecked with their swords and on this side the Lord in his fury is recognizing the real fighters

ਜੁਝਿ ਰਣਿ ਝਾਲਿ ਬ੍ਰਿਣ ਦੇਵ ਪੁਰਿ ਪਾਵਹੀਂ ॥

joojh ran jhaal biran dhev pur paavahee(n) ||

ਜੀਤਿ ਕੈ ਗੀਤ ਕੁਲਿ ਰੀਤ ਜਿਮ ਗਾਵਹੀਂ ॥੩੮੩॥

jeet kai geet kul reet jim gaavahee(n) ||383||

After fighting and getting wounded, the warriors leave for abode of gods

and there they are welcomed with songs of victory.383.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਸਾਜ ਸਾਜ ਕੈ ਸਬੈ ਸਲਾਜ ਬੀਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥

saaj saaj kai sabai salaaj beer dhaavahee(n) ||

ਜੁਝਿ ਜੁਝ ਕੇ ਮਰੈ ਪ੍ਰਲੋਕ ਲੋਕ ਪਾਵਹੀਂ ॥

joojh joojh ke marai pralok lok paavahee(n) ||

All the warriors getting bedecked are falling upon the enemy and after fighting in the war, they reach heaven

ਧਾਇ ਧਾਇ ਕੈ ਹਠੀ ਅਘਾਇ ਘਾਇ ਝੇਲਹੀਂ ॥

dhai dhai kai haThee aghai ghai jhelahee(n) ||

ਪਛੇਲ ਪਾਵ ਨ ਚਲੈ ਅਰੈਲ ਬੀਰ ਠੇਲਹੀਂ ॥੩੮੪॥

pachhel paav na chalai arail beer Thelahee(n) ||384||

The persistent warriors run forward and endure the anguish of the wounds, their feet do not fall back and they are driving other warriors

ahead.384.

ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਸਬੈ ਸਰੋਖ ਸੂਰ ਧਾਇ ਹੈਂ ॥

kop op dhai sabai sarokh soor dhai hai(n) ||

ਧਾਇ ਧਾਇ ਜੂਝ ਹੈਂ ਅਰੂਝਿ ਜੂਝਿ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥

dhai dhai joojh hai(n) aroojh joojh jai hai(n) ||

All the warriors are moving forward in anger and are embracing martyrdom in the battlefield

ਸੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਮੇਲ ਕੈ ਪ੍ਰਹਾਰ ਆਨਿ ਡਾਰਹੀਂ ॥

s asatr sasatr mel kai prahaar aan ddaarahee(n) ||

ਨ ਭਾਜਿ ਗਾਜ ਹੈ ਹਠੀ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਮਾਰਹੀਂ ॥੩੮੫॥

n bhaaj gaaj hai haThee nisa(n)k ghai maarahee(n) ||385||

Colliding their arms and weapons, they are striking blows and the stable warriors, who do not think of running away, are striking blows, persistently

thundering fearlessly.385.

ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਢੋਲ ਬਾਸੁਰੀ ਸਨਾਇ ਝਾਝ ਬਾਜ ਹੈਂ ॥

miradha(n)g ddol baasuree sanai jhaajh baaj hai(n) ||

ਸੁ ਪਾਵ ਰੋਪ ਕੈ ਬਲੀ ਸਕੋਪ ਆਨਿ ਗਾਜ ਹੈਂ ॥

s paav rop kai balee sakop aan gaaj hai(n) ||

The small and big drums, flutes, anklets etc. are creating sounds and the warriors firmly putting their feet on the earth are thundering angrily

ਸੁ ਬੂਝਿ ਬੂਝ ਕੈ ਹਠੀ ਅਰੂਝਿ ਆਨਿ ਜੂਝ ਹੈਂ ॥

s boojh boojh kai haThee aroojh aan joojh hai(n) ||

ਸੁ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਹੁਇ ਰਹੀ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਨ ਸੂਝ ਹੈਂ ॥੩੮੬॥

s a(n)dh dhu(n)dh hui rahee dhisaa visaa na soojh hai(n) ||386||

The persistent warriors recognizing others are entangled with them and there is such a run in the battlefield that the directions are not being

comprehended.386.

ਸਰੋਖ ਕਾਲਿ ਕੇਸਰੀ ਸੰਘਾਰਿ ਸੈਣ ਧਾਇ ਹੈਂ ॥

sarokh kaal kesaree sa(n)ghaar sain dhai hai(n) ||

ਅਗਸਤ ਸਿੰਧੁ ਕੀ ਜਿਮੰ ਪਚਾਇ ਸੈਨ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥

agasat si(n)dh kee jima(n) pachai sain jai hai(n) ||

The lion of the goddess Kali, in order to kill the army, is running angrily in this way and wants to destroy the army in this way just as the sage August had completely drunk the ocean

ਸੰਘਾਰਿ ਬਾਹਣੀਸ ਕੋ ਅਨੀਸ ਤੀਰ ਗਾਜ ਹੈਂ ॥

sa(n)ghaar baahanees ko anees teer gaaj hai(n) ||

ਬਿਸੇਖ ਜੁਧ ਮੰਡ ਹੈ ਅਸੇਖ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਜ ਹੈਂ ॥੩੮੭॥

bisekh judh ma(n)dd hai asekh sasatr baaj hai(n) ||387||

After killing the forces, the warriors are thundering and in the dreadful

fight, their weapons are colliding.387.

ਸਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥

savaiyaa chha(n)dh ||

SWAYYA STANZA

ਆਵਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਲ ਤੇ ਹਰਿ ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥ ਕੋਟਿਕ ਕੂਟੇ ॥

aavat hee nirap ke dhal te har baaj karee rath koTik kooTe ||

ਸਾਜ ਗਿਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕਹੂੰ ਬਰ ਬਾਜ ਫਿਰੈ ਹਿਹਨਾਵਤ ਛੂਟੇ ॥

saaj gire nirap raaj kahoo(n) bar baaj firai hihanaavat chhooTe ||

On the arrival of the army of the king, the Lord (Kalki) chopped many elephants, horses and chariots, the horses bedecked by the king were roaming in the battlefield,

ਤਾਜ ਕਹੂੰ ਗਜਰਾਜ ਰਣੰ ਭਟ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਜੂਟੇ ॥

taaj kahoo(n) gajaraaj rana(n) bhaT kesan te geh kesan jooTe ||

ਪਉਨ ਸਮਾਨ ਬਹੈ ਕਲਿ ਬਾਨ ਸਬੈ ਅਰਿ ਬਾਦਲ ਸੇ ਚਲਿ ਫੂਟੇ ॥੩੮੮॥

paun samaan bahai kal baan sabai ar baadhal se chal fooTe ||388||

Somewhere neighing and somewhere the elephant were seen running, the

warriors catching the hair of one another were engaged in fight with them, the arrows were being discharged like the wind and with them, the arrows were being discharged like the wind an

ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬੜੇ ਭਟ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥

dhai pare kar kop baRe bhaT baan kamaan kirapaan sa(n)bhaare ||

ਪਟਿਸ ਲੋਹਹਥੀ ਪਰਸਾ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਚਉਕ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

paTis lohahathee parasaa kar krodh chahoo(n) dhis chauk prahaare ||

Holding their arrows, bows and swords the great warriors fell upon (the opponents), the warriors were striking blows from all the four directions, taking their swords, axes etc. in their hands

ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਰਣਿ ਮੂਰਧਨ ਸੋਭਤ ਹੈ ਅਤਿ ਡੀਲ ਡਿਲਾਰੇ ॥

ku(n)jar pu(n)j gire ran mooradhan sobhat hai at ddeel ddilaare ||

ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਸਮੈ ਰਣ ਕੇ ਗਿਰਿਰਾਜ ਨੋ ਹਨਵੰਤਿ ਉਖਾਰੇ ॥੩੮੯॥

raavan raam samai ran ke giriraaj no hanava(n)t ukhaare ||389||

There were groups of elephants fallen in the war on the side and support of their faces and they appeared like the mountains uprooted and thrown

by Hanuman in the Rama-Ravana war.389.

ਚਓਪੁ ਚਰੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਕਰੁਣਾਲਯ ਕੇ ਪਰ ਸਿੰਧੁਰ ਪੇਲੇ ॥

chop charee chatura(n)g chamoo(n) karunaalay ke par si(n)dhur pele ||

ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਹਠੀ ਕਰ ਕਾਟਿ ਸਬੈ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਪਿਛੇਲੇ ॥

dhai pare kar kop haThee kar kaaT sabai pag dhavai na pichhele ||

Taking the fourfold army, the Lord (Kalki) was attacked through elephants through the persistent warriors were chopped, but still they did not retrace their steps

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਕੇ ਘਨ ਸਜਾਮ ਘਨੇ ਤਨਿ ਆਯੁਧ ਝੇਲੇ ॥

baan kamaan kirapaanan ke ghan sayaam ghane tan aayudh jhele ||

ਸ੍ਰੋਨ ਰੰਗੇ ਰਮਣੀਅ ਰਮਾਪਤਿ ਫਾਗੁਨ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਸੇ ਖੇਲੇ ॥੩੯੦॥

sron ra(n)ge ramaneea ramaapat faagun a(n)t basa(n)t se khele ||390||

Enduring the blows of bows, swords and other weapons and dyed with blood, the Lord (Kalki) looked like one who had played Holi in the spring

season.390.

ਘਾਇ ਸਬੈ ਸਹਿ ਕੈ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕੋਪਿ ਭਰਯੋ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥

ghai sabai seh kai kamalaapat kop bharayo kar aayudh leene ||

ਦੁਜਨ ਸੈਨ ਬਿਖੈ ਧਸਿ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਣ ਸਬੈ ਅਰਿ ਕੀਨੇ ॥

dhujan sain bikhai dhas kai chhin mai bin praan sabai ar keene ||

When wounded, the Lord was greatly enraged and he took his weapons in his hands, he penetrated into the army of the enemy and killed all of it in an instant

ਟੂਟ ਪਰੇ ਰਮਣੀ ਅਸ ਭੂਖਣ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੇ ॥

TooT pare ramanee as bhookhan beer balee at su(n)dhar cheene ||

ਯੌ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਰਣ ਭੂਮਿ ਕੋ ਮਾਨਹੁ ਭੂਖਨ ਦੀਨੇ ॥੩੯੧॥

yau upamaa upajee man mai ran bhoom ko maanahu bhookhan dheene ||391||

He fell upon the warriors and he seemed splendidly beautiful as if the had

given the ornaments of wounds to all the warriors in the battlefield.391.

ਚਉਪਿ ਚੜਿਓ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਲੀ ਕ੍ਰਿਤ ਆਯੁਧ ਅੰਗ ਅਨੇਕਨ ਸਾਜੇ ॥

chaup chaRio kar kop kalee kirat aayudh a(n)g anekan saaje ||

ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਮੁਚੰਗ ਸੁ ਭਾਤਿ ਅਨੇਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਬਾਜੇ ॥

taal miradha(n)g upa(n)g mucha(n)g su bhaat anek bhalee bidh baaje ||

The Lord Kalki, bedecked his limbs with weapons, and in great rage, went forward, many musical instruments including drums were played in the war-arena

ਪੂਰਿ ਫਟੀ ਛੁਟਿ ਧੂਰ ਜਟੀ ਜਟ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਊ ਉਠਿ ਭਾਜੇ ॥

poor faTee chhuT dhoor jaTee jaT dhev adhev dhouoo uTh bhaaje ||

ਕੋਪ ਕਛੂ ਕਰਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੋ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਜਬੈ ਰਣਿ ਗਾਜੇ ॥੩੯੨॥

kop kachhoo kar kai chit mo kalakee avataar jabai ran gaaje ||392||

Seeing that dreadful war, the matted locks of Shiva were also loosened and both the gods and demons fled away, all this happened at that time

when Kalki thundered in rage in the battlefield.392.

ਬਾਜ ਹਨੇ ਗਜਰਾਜ ਹਨੇ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਹਨੇ ਰਣ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥

baaj hane gajaraaj hane niraparaaj hane ran bhoom giraae ||

ਡੋਲਿ ਗਿਰਿਓ ਗਿਰ ਮੇਰ ਰਸਾਤਲ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਬੈ ਭਹਰਾਏ ॥

ddol girio gir mer rasaatal dhev adhev sabai bhaharaae ||

The horses, elephants, and kings were killed in the battlefield, the Sumeru mountain trembled and thrust into the earth, the gods and demons both became fearful

ਸਾਤੋਊ ਸਿੰਧੁ ਸੁਕੀ ਸਰਤਾ ਸਬ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਸਬੈ ਥਹਰਾਏ ॥

saatouoo si(n)dh sukee sarataa sab lok alok sabai thaharaae ||

ਚਉਕ ਚਕੇ ਦ੍ਰਿਗਪਾਲ ਸਬੈ ਕਿਹ ਪੈ ਕਲਕੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਰਿਸਾਏ ॥੩੯੩॥

chauk chake dhiragapaal sabai keh pai kalakee kar kop risaae ||393||

All the seven oceans and all the rivers dried up in fear all the people trembled, the guardians of all the directions were wonder-struck as to who

had been attacked in anger by Kalki.393.

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਹਠੀ ਹਠ ਠਾਨਿ ਹਠੀ ਰਣਿ ਕੋਟਿਕੁ ਮਾਰੇ ॥

baan kamaan sa(n)bhaar haThee haTh Thaan haThee ran koTik maare ||

ਜਾਘ ਕਹੂੰ ਸਿਰ ਬਾਹ ਕਹੂੰ ਅਸਿ ਰੇਣੁ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਬੈ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

jaagh kahoo(n) sir baeh kahoo(n) as ren pramaan sabai kar ddaare ||

Holding his bow and arrows, Kalki, killed crores of enemies, the legs, heads and swords lay scattered at several places, the Lord (Kalki) rolled all in the dust

ਬਾਜ ਕਹੂੰ ਗਜਰਾਜ ਧੁਜਾ ਰਥ ਉਸਟ ਪਰੇ ਰਣਿ ਪੁਸਟ ਬਿਦਾਰੇ ॥

baaj kahoo(n) gajaraaj dhujaa rath usaT pare ran pusaT bidhaare ||

ਜਾਨੁਕ ਬਾਗ ਬਨਿਓ ਰਣਿ ਮੰਡਲ ਪੇਖਨ ਕਉ ਜਟਿ ਧੂਰ ਪਧਾਰੇ ॥੩੯੪॥

jaanuk baag banio ran ma(n)ddal pekhan kau jaT dhoor padhaare ||394||

The elephants, horses, chariots and camels were lying dead, it seemed that the battlefield had become and arrows and Shiva was looking for it,

roaming hither and thither.394.

ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਿਰਾਜ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਨਹੀ ਆਨਿ ਘਿਰੇ ॥

laaj bhare ariraaj chahoo(n) dhis bhaaj chale nahee aan ghire ||

ਗਹਿ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਛਟ ਛੈਲ ਛਕੇ ਚਿਤ ਚੌਂਪ ਚਿਰੇ ॥

geh baan kirapaan gadhaa barachhee chhaT chhail chhake chit chauap chire ||

The inimical kings, filled with shame ran in all the four directions and they again began to strike blows taking up their swords, maces, lances etc. with double zeal

ਪ੍ਰਤਿਮਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਜਾਨੁ ਭੁਜਾ ਕਰਿ ਪੈਜ ਪਰੇ ਨਹੀ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ॥

pratimaan sujaan ajaan bhujaa kar paij pare nahee fer fire ||

ਰਣ ਮੋ ਮਰਿ ਕੈ ਜਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਲਰਿ ਕੈ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਤਰੇ ॥੩੯੫॥

ran mo mar kai jas ko kar kai har so lar kai bhav si(n)dh tare ||395||

He, whosoever came to fight with that most powerful Lord, did not return alive, he died while fighting with the Lord (Kalki) and earning approbation,

ferried across the Ocean of fear.395.

ਰੰਗ ਸੋ ਜਾਨੁ ਸੁਰੰਗੇ ਹੈ ਸਿੰਧੁਰ ਛੂਟੀ ਹੈ ਸੀਸ ਪੈ ਸ੍ਰੋਨ ਅਲੇਲੈ ॥

ra(n)g so jaan sura(n)ge hai si(n)dhur chhooTee hai sees pai sron alelai ||

ਬਾਜ ਗਿਰੇ ਭਟ ਰਾਜ ਕਹੂੰ ਬਿਚਲੇ ਕੁਪ ਕੈ ਕਲ ਕੇ ਅਸਿ ਕੇਲੈ ॥

baaj gire bhaT raaj kahoo(n) bichale kup kai kal ke as kelai ||

With the currents of blood, having fallen on them, the elephants are seen dyed in beautiful colour, the Lord Kalki, in his fury, wrought such a havoc that somewhere the horses have fallen down and somewhere the superb warriors have been knocked down

ਚਾਚਰ ਜਾਨੁ ਕਰੈ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਪਛੇਲੈ ॥

chaachar jaan karai basudhaa par joojh gire pag dhavai na pachhelai ||

ਜਾਨੁਕ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਮਲੰਗ ਸੁ ਫਾਗੁਨ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਸੋ ਖੇਲੈ ॥੩੯੬॥

jaanuk paan kai bha(n)g mala(n)g su faagun a(n)t basa(n)t so khelai ||396||

Though the warriors are definitely falling on the earth, but they are not retracing even two steps backwards, they all seen like the wrestlers

playing Holi after drinking hemp.396.

ਜੇਤਕ ਜੀਤਿ ਬਚੇ ਸੁ ਸਬੈ ਭਟ ਚਓਪ ਚੜੇ ਚਹੁੰ ਓਰਨ ਧਾਏ ॥

jetak jeet bache su sabai bhaT chop chaRe chahu(n) oran dhaae ||

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਸਿ ਕਾਢਿ ਲਏ ਕਰ ਮੋ ਚਮਕਾਏ ॥

baan kamaan gadhaa barachhee as kaadd le kar mo chamakaae ||

The warriors who warriors who survived, they attacked from all the four sides with greater zeal, taking their bows, arrows, maces, lances and swords in their hands, they glistened them

ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਿ ਤੁਰੰਗ ਧਸੇ ਰਨਿ ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟਿ ਜਿਉ ਘਹਰਾਏ ॥

chaabuk maar tura(n)g dhase ran saavan kee ghaT jiau ghaharaae ||

ਸ੍ਰੀ ਕਲਕੀ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰਿ ਸੁ ਏਕ ਹਨੇ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਪਰਾਏ ॥੩੯੭॥

sree kalakee kar lai karavaar su ek hane ar anek paraae ||397||

Whipping their horses and waving like the clouds of Sawan, they penetrated into the enemy’s army, but taking his sword in his hand, the

Lord (Kalki) killed many and many and many fled away.397.

ਮਾਰ ਮਚੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਜਬੈ ਤਬ ਆਯੁਧ ਛੋਰਿ ਸਬੈ ਭਟ ਭਾਜੇ ॥

maar machee bisa(n)bhaar jabai tab aayudh chhor sabai bhaT bhaaje ||

ਡਾਰਿ ਹਥਯਾਰ ਉਤਾਰਿ ਸਨਾਹਿ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਭਜੇ ਨਹੀ ਗਾਜੇ ॥

ddaar hathayaar utaar sanaeh su ek hee baar bhaje nahee gaaje ||

When the dreadful war was waged in this way, the warriors fled away, leaving behind their weapons, they put off their armours and throwing their weapons fled and then they did not shout

ਸ੍ਰੀ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਤਹਾ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥

sree kalakee avataar tahaa geh sasatr sabai ieh bhaat biraaje ||

ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਚਕਿਓ ਛਬਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਊ ਲਖਿ ਲਾਜੇ ॥੩੯੮॥

bhoom akaas pataar chakio chhab dhev adhev dhouoo lakh laaje ||398||

Kalki, catching his weapons in the battlefield looks so charming that

seeing his beauty, the earth, sky and nether-world were all feeling shy.398.

ਦੇਖਿ ਭਜੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਹਥਯਾਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

dhekh bhajee pratinaa ar kee kalakee avataar hathayaar sa(n)bhaare ||

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਛਿਨ ਬੀਚ ਸਬੈ ਕਰਿ ਚੂਰਨ ਡਾਰੇ ॥

baan kamaan kirapaan gadhaa chhin beech sabai kar chooran ddaare ||

Seeing the army of the enemy running away, Kalki holding his weapons his bow and arrows, his sword, his mace etc., mashed everyone in an instant

ਭਾਗਿ ਚਲੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਟਾ ਜਿਮਿ ਪਉਨ ਬਹੇ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥

bhaag chale ieh bhaat bhaTaa jim paun bahe dhrum paat nihaare ||

ਪੈਨ ਪਰੀ ਕਛੁ ਮਾਨ ਰਹਿਓ ਨਹਿ ਬਾਨਨ ਡਾਰਿ ਨਿਦਾਨ ਪਧਾਰੇ ॥੩੯੯॥

pain paree kachh maan rahio neh baanan ddaar nidhaan padhaare ||399||

The warriors ran away like the leaves before the blow of wind, those who

took shelter, survived, the others, discharging their arrows fled away.399.

ਸੁਪ੍ਰਿਆ ਛੰਦ ॥

supriaa chha(n)dh ||

SUPRIYA STANZA

ਕਹੂੰ ਭਟ ਮਿਲਤ ਮੁਖਿ ਮਾਰ ਉਚਾਰਤ ॥

kahoo(n) bhaT milat mukh maar uchaarat ||

ਕਹੂੰ ਭਟ ਭਾਜਿ ਪੁਕਾਰਤ ਆਰਤ ॥

kahoo(n) bhaT bhaaj pukaarat aarat ||

Somewhere the warriors, gathering together, are shouting “kill, kill” and somewhere, getting agitated, they ae lamenting

ਕੇਤਕ ਜੋਧ ਫਿਰਤ ਦਲ ਗਾਹਤ ॥

ketak jodh firat dhal gaahat ||

ਕੇਤਕ ਜੂਝ ਬਰੰਗਨ ਬ੍ਯਾਹਤ ॥੪੦੦॥

ketak joojh bara(n)gan brayaahat ||400||

Many warriors are moving within their army and many after embracing

martyrdom are wedding the heavenly damsels.400.

ਕਹੂੰ ਬਰ ਬੀਰ ਫਿਰਤ ਸਰ ਮਾਰਤ ॥

kahoo(n) bar beer firat sar maarat ||

ਕਹੂੰ ਰਣ ਛੋਡਿ ਭਜਤ ਭਟ ਆਰਤ ॥

kahoo(n) ran chhodd bhajat bhaT aarat ||

Somewhere the warriors, discharging their arrows, are roaming and somewhere the afflicted warriors, leaving the battlefield, are running away

ਕੇਈ ਡਰੁ ਡਾਰਿ ਹਨਤ ਰਣਿ ਜੋਧਾ ॥

keiee ddar ddaar hanat ran jodhaa ||

ਕੇਈ ਮੁਖਿ ਮਾਰ ਰਟਤ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥੪੦੧॥

keiee mukh maar raTat kar krodhaa ||401||

Many are destroying the warriors fearlessly and many in their rage are

shouting repeatedly “kill, kill”.401.

ਕੇਈ ਖਗ ਖੰਡਿ ਗਿਰਤ ਰਣਿ ਛਤ੍ਰੀ ॥

keiee khag kha(n)dd girat ran chhatree ||

ਕੇਤਕ ਭਾਗਿ ਚਲਤ ਤ੍ਰਸਿ ਅਤ੍ਰੀ ॥

ketak bhaag chalat tras atree ||

The daggers of many are falling having been shattered into bits and many wielders of arms and weapons are running away in fear

ਕੇਤਕ ਨਿਭ੍ਰਮ ਜੁਧ ਮਚਾਵਤ ॥

ketak nibhram judh machaavat ||

ਆਹਵ ਸੀਝਿ ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਵਤ ॥੪੦੨॥

aahav seejh dhivaalay paavat ||402||

Many are roaming and fighting and embracing martyrdom are leaving for

heaven.402.

ਕੇਤਕ ਜੁਝਿ ਮਰਤ ਰਣ ਮੰਡਲਿ ॥

ketak joojh marat ran ma(n)ddal ||

ਕੇਈਕੁ ਭੇਦਿ ਚਲੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡਲ ॥

keieek bhedh chale brahama(n)ddal ||

Many are dying while fighting in the battlefield and many after going through the universe are getting separated from it

ਕੇਈਕੁ ਆਨਿ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਸਾਗੈ ॥

keieek aan prahaarat saagai ||

ਕੇਤਕ ਭੰਗ ਗਿਰਤ ਹੁਇ ਆਂਗੈ ॥੪੦੩॥

ketak bha(n)g girat hui aa(n)gai ||403||

Many are striking blows with their lances and the limbs of many, being

chopped, are falling down.403.

ਬਿਸੇਖ ਛੰਦ ॥

bisekh chha(n)dh ||

VISHESH STANZA

ਭਾਜਿ ਬਿਨਾ ਭਟ ਲਾਜ ਸਬੈ ਤਜਿ ਸਾਜ ਜਹਾ ॥

bhaaj binaa bhaT laaj sabai taj saaj jahaa ||

ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਨਿਸਾਚਰ ਰਾਜ ਤਹਾ ॥

naachat bhoot pisaach nisaachar raaj tahaa ||

Many warriors abandoning their shame, and leaving behind everything, are running away, and the ghosts, fiends and imps dancing in the battlefield, are ruling over it

ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹਾ ਰਣ ਕੋ ਬਰਨੈ ॥

dhekhat dhev adhev mahaa ran ko baranai ||

ਜੁਝ ਭਯੋ ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਸੁ ਪਾਰਥ ਸੋ ਕਰਨੈ ॥੪੦੪॥

joojh bhayo jeh bhaat su paarath so karanai ||404||

The gods and demons all are saying this that this war is dreadful like the

war of Arjuna and Karan.404.

ਦਾਵ ਕਰੈ ਰਿਸ ਖਾਇ ਮਹਾ ਹਠ ਠਾਨ ਹਠੀ ॥

dhaav karai ris khai mahaa haTh Thaan haThee ||

ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਹ ਭਾਤ ਸੁ ਪਾਵਕ ਜਾਨੁ ਭਠੀ ॥

kop bhare ieh bhaat su paavak jaan bhaThee ||

The persistent warriors, in their fury, are striking blows and they appear like the furnaces of fire

ਕ੍ਰੁਧ ਭਰੇ ਰਣਿ ਛਤ੍ਰਜ ਅਤ੍ਰਣ ਝਾਰਤ ਹੈ ॥

krudh bhare ran chhatraj atran jhaarat hai ||

ਭਾਜਿ ਚਲੈ ਨਹੀ ਪਾਵ ਸੁ ਮਾਰਿ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ॥੪੦੫॥

bhaaj chalai nahee paav su maar pukaarat hai ||405||

The kings in their ire are striking their weapons and arms, and instead of

running away, they are shouting “Kill, Kill”.405.

ਦੇਖਤ ਹੈ ਦਿਵ ਦੇਵ ਧਨੈ ਧਨਿ ਜੰਪਤ ਹੈ ॥

dhekhat hai dhiv dhev dhanai dhan ja(n)pat hai ||

ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਚਵੋ ਚਕ ਕੰਪਤ ਹੈ ॥

bhoom akaas pataal chavo chak ka(n)pat hai ||

The gods and demons both are saying, Bravo!" Looking at the fighting, the earth, sky, neither-world and all the four direcitions trembling

ਭਾਜਤ ਨਾਹਿਨ ਬੀਰ ਮਹਾ ਰਣਿ ਗਾਜਤ ਹੈ ॥

bhaajat naahin beer mahaa ran gaajat hai ||

ਜਛ ਭੁਜੰਗਨ ਨਾਰਿ ਲਖੇ ਛਬਿ ਲਾਜਤ ਹੈ ॥੪੦੬॥

jachh bhuja(n)gan naar lakhe chhab laajat hai ||406||

The warriors are not running away, but are thundering in the war-arena, seeing the glory of those warriors the women of Yakshas and Nagas are

getting shy.406.

ਧਾਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਮਹਾ ਸੁਰ ਸੂਰ ਤਹਾ ॥

dhaavat hai kar kop mahaa sur soor tahaa ||

ਮਾਡਤ ਹੈ ਬਿਕਰਾਰ ਭਯੰਕਰ ਜੁਧ ਜਹਾ ॥

maaddat hai bikaraar bhaya(n)kar judh jahaa ||

The great warriors, getting enraged, have attacked and are waging a dreadful and frightening war

ਪਾਵਤ ਹੈ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਸੁ ਸਾਮੁਹਿ ਜੁਝਤ ਹੈ ॥

paavat hai sur naar su saamuh jujhat hai ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗੰਧ੍ਰਬ ਸਬੈ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁਝਤ ਹੈ ॥੪੦੭॥

dhev adhev ga(n)dhrab sabai kirat sujhat hai ||407||

Embracing martyrdom in the ear, they are meeting the heavenly damsels and this war appears as a great war to all the gods, demons and

Yakshas.407.

ਚੰਚਲਾ ਛੰਦ ॥

cha(n)chalaa chha(n)dh ||

CHANCHALA STANZA

ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਤਾਹਿ ਤਾਕਿ ਧਾਏ ਬੀਰ ਸਾਵਧਾਨ ॥

maarabe ko taeh taak dhaae beer saavadhaan ||

ਹੋਨ ਲਾਗੇ ਜੁਧ ਕੇ ਜਹਾ ਤਹਾ ਸਬੈ ਬਿਧਾਨ ॥

hon laage judh ke jahaa tahaa sabai bidhaan ||

In order to kill Kalki, the warriors cautiously marched forward and began to wage war here, there and everywhere

ਭੀਮ ਭਾਤਿ ਧਾਇ ਕੈ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਕਰਤ ਆਇ ॥

bheem bhaat dhai kai nisa(n)k ghai karat aai ||

ਜੁਝਿ ਜੁਝ ਕੈ ਮਰੈ ਸੁ ਦੇਵ ਲੋਕਿ ਬਸਤ ਜਾਇ ॥੪੦੮॥

joojh joojh kai marai su dhev lok basat jai ||408||

The brave warriors like Bhima are fearlessly striking blows and after fighting and embracing martyrdom, they are getting abode in the region of

gods.408.

ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਬਾਨ ਕੋ ਅਜਾਨੁ ਬਾਹ ਧਾਵਹੀ ॥

taan taan baan ko ajaan baeh dhaavahee ||

ਜੂਝਿ ਜੂਝ ਕੈ ਮਰੈ ਅਲੋਕ ਲੋਕ ਪਾਵਹੀ ॥

joojh joojh kai marai alok lok paavahee ||

Pulling their bows and discharging arrows, they are advancing towards the Lord (Kalki) and embracing martyrdom, they are going to the next world

ਰੰਗ ਜੰਗਿ ਅੰਗ ਨੰਗ ਭੰਗ ਅੰਗਿ ਹੋਇ ਪਰਤ ॥

ra(n)g ja(n)g a(n)g na(n)g bha(n)g a(n)g hoi parat ||

ਟੂਕਿ ਟੂਕਿ ਹੋਇ ਗਿਰੈ ਸੁ ਦੇਵ ਸੁੰਦ੍ਰੀਨਿ ਬਰਤ ॥੪੦੯॥

Took Took hoi girai su dhev su(n)dhreen barat ||409||

They are absorbed in fighting and are falling into bits before him, these warriors are falling into bits for the sake of heavenly damsels and are

embracing death.409.

ਤ੍ਰਿੜਕਾ ਛੰਦ ॥

tiraRakaa chha(n)dh ||

TIRIRKA STANZA

ਤ੍ਰਿੜਰਿੜ ਤੀਰੰ ॥

tiraRariR teera(n) ||

ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬੀਰੰ ॥

biraRariR beera(n) ||

ਢ੍ਰਿੜਰਿੜ ਢੋਲੰ ॥

dhiraRariR ddola(n) ||

ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬੋਲੰ ॥੪੧੦॥

biraRariR bola(n) ||410||

The arrows of the warriors are crackling and the drums are rolling.410.

ਤ੍ਰਿੜਤ੍ਰਿੜ ਤਾਜੀ ॥

tiraRaRiR taajee ||

ਬ੍ਰਿੜਬ੍ਰਿੜ ਬਾਜੀ ॥

biraRaRiR baajee ||

ਹ੍ਰਿੜਹ੍ਰਿੜ ਹਾਥੀ ॥

hiraRaRiR haathee ||

ਸ੍ਰਿੜਸ੍ਰਿੜ ਸਾਥੀ ॥੪੧੧॥

siraRaRiR saathee ||411||

The horses are neighing and the elephants are trumpeting in groups.411.

ਬ੍ਰਿੜਬ੍ਰਿੜ ਬਾਣੰ ॥

biraRaRiR baana(n) ||

ਜ੍ਰਿੜਜ੍ਰਿੜ ਜੁਆਣੰ ॥

jiraRaRiR juaana(n) ||

ਛ੍ਰੜਛ੍ਰੜ ਛੋਰੈਂ ॥

chhiraRaRiR chhorai(n) ||

ਜ੍ਰੜਜ੍ਰੜ ਜੋਰੈਂ ॥੪੧੨॥

jiraRaRiR jorai(n) ||412||

The warriors are discharging arrows forcefully.412.

ਖ੍ਰੜਰਿੜ ਖੇਤੰ ॥

khiraRariR kheta(n) ||

ਪ੍ਰੜਰਿੜ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥

piraRariR preta(n) ||

ਝ੍ਰੜਝ੍ਰੜ ਨਾਚੈ ॥

jhiraRaRiR naachai ||

ਰਿੜਝਿੜ ਰਾਚੈ ॥੪੧੩॥

riRajhiR raachai ||413||

The ghosts intoxicated in the hue of war, are dancing, in the battlefield.413.

ਹ੍ਰਿੜਰਿੜ ਹੂਰੰ ॥

hiraRariR hoora(n) ||

ਪ੍ਰਿੜਰਿੜ ਪੂਰੰ ॥

piraRariR poora(n) ||

ਕ੍ਰਿੜਰਿੜ ਕਾਛੀ ॥

kiraRariR kaachhee ||

ਨ੍ਰਿੜਰਿੜ ਨਾਚੀ ॥੪੧੪॥

niraRariR naachee ||414||

The sky is filled with heavenly damsels and they are all dancing.4.14.

ਤ੍ਰਿੜਰਿੜ ਤੇਗੰ ॥

tiraRariR tega(n) ||

ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬੇਗੰ ॥

biraRariR bega(n) ||

ਚ੍ਰਿੜਰਿੜ ਚਮਕੈ ॥

chiraRariR chamakai ||

ਝ੍ਰਿੜਰਿੜ ਝਮਕੈ ॥੪੧੫॥

jhiraRariR jhamakai ||415||

The swords are gleaming quickly and they are striking with clattering

sound.415.

ਜ੍ਰਿੜਰਿੜ ਜੋਧੰ ॥

jiraRariR jodha(n) ||

ਕ੍ਰਿੜਰਿੜ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥

kiraRariR krodha(n) ||

ਜ੍ਰਿੜਰਿੜ ਜੁਝੈ ॥

jiraRariR joojhai ||

ਲ੍ਰਿੜਰਿੜ ਲੁਝੈ ॥੪੧੬॥

liraRariR loojhai ||416||

The warriors are fighting in anger and are dying.416.

ਖ੍ਰਿੜਰਿੜ ਖੇਤੰ ॥

khiraRariR kheta(n) ||

ਅਰਿੜਰਿੜ ਅਚੇਤੰ ॥

ariRariR acheta(n) ||

ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬਾਜੀ ॥

biraRariR baajee ||

ਗ੍ਰਿੜਰਿੜ ਗਾਜੀ ॥੪੧੭॥

giraRariR gaajee ||417||

The horses and horse-riders are lying unconscious in the battlefield.417.

ਗ੍ਰਿੜਰਿੜ ਗਜਣੰ ॥

giraRariR gajana(n) ||

ਭ੍ਰਿੜਰਿੜ ਭਜਣੰ ॥

bhiraRariR bhajana(n) ||

ਰ੍ਰਿੜਰਿੜ ਰਾਜਾ ॥

riraRariR raajaa ||

ਲ੍ਰਿੜਰਿੜ ਲਾਜਾ ॥੪੧੮॥

liraRariR laajaa ||418||

The elephants are running away and in this way, the kings, because of the

disgrace of defeat, are feeling ashamed.418.

ਖਿ੍ੜਰਿੜ ਖਾਡੇ ॥

khiraRariR khaadde ||

ਬਿ੍ੜਿਰਿੜ ਬਾਡੇ ॥

biraRiriR baadde ||

ਅਰਿੜਰਿੜ ਅੰਗੰ ॥

ariRariR a(n)ga(n) ||

ਜਿ੍ੜਰਿੜ ਜੰਗੰ ॥੪੧੯॥

jiraRariR ja(n)ga(n) ||419||

The large daggers are striking blows on the limbs in the war-arena.419.

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੈਨ ਜੁਝੀ ਅਪਾਰ ॥

eeh bhaat sain jujhee apaar ||

ਰਣਿ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹ ਧਾਏ ਲੁਝਾਰ ॥

ran roh kroh dhaae lujhaar ||

ਤਜੰਤ ਬਾਣ ਗਜੰਤ ਬੀਰ ॥

taja(n)t baan gaja(n)t beer ||

ਉਠੰਤ ਨਾਦ ਭਜੰਤ ਭੀਰ ॥੪੨੦॥

auTha(n)t naadh bhaja(n)t bheer ||420||

In this way, innumerable army fought and the warriors, in anger, and discharging arrows and thundering advanced forward, hearing the

dreadful sound, the cowards ran away.420.

ਧਾਏ ਸਬਾਹ ਜੋਧਾ ਸਕੋਪ ॥

dhaae sabaeh jodhaa sakop ||

ਕਢਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਾਹੰਤ ਧੋਪ ॥

kaddat kirapaan baaha(n)t dhop ||

ਲੁਝੰਤ ਸੂਰ ਜੁਝੰਤ ਅਪਾਰ ॥

lujha(n)t soor jujha(n)t apaar ||

ਜਣ ਸੇਤਬੰਧ ਦਿਖੀਅਤ ਪਹਾਰ ॥੪੨੧॥

jan setaba(n)dh dhikheeat pahaar ||421||

The warriors, in anger , marched forward with their contingents and taking out their swords, they bean to strike blows, the heaps of the corpses

looked like the mountains lying on the sea-cost for building the dam.421.

ਕਟੰਤ ਅੰਗ ਭਭਕੰਤ ਘਾਵ ॥

kaTa(n)t a(n)g bhabhaka(n)t ghaav ||

ਸਿਝੰਤ ਸੂਰ ਜੁਝੰਤ ਚਾਵ ॥

sijha(n)t soor jujha(n)t chaav ||

ਨਿਰਖੰਤ ਸਿਧ ਚਾਰਣ ਅਨੰਤ ॥

nirakha(n)t sidh chaaran ana(n)t ||

ਉਚਰੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਜੋਧਨ ਬਿਅੰਤ ॥੪੨੨॥

auchara(n)t kirat jodhan bia(n)t ||422||

The limbs are being chopped, the wounds are oozing our and the warriors are fighting full of zeal, the adepts, minstrels and ballad-singers etc. are

looking at the fighting and are also singing the praises of the heroes.422.

ਨਾਚੰਤ ਆਪ ਈਸਰ ਕਰਾਲ ॥

naacha(n)t aap ieesar karaal ||

ਬਾਜੰਤ ਡਉਰੁ ਭੈਕਰਿ ਬਿਸਾਲ ॥

baaja(n)t ddaur bhaikar bisaal ||

ਪੋਅੰਤ ਮਾਲ ਕਾਲੀ ਕਪਾਲ ॥

poa(n)t maal kaalee kapaal ||

ਚਲ ਚਿਤ ਚਖ ਛਾਡੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ॥੪੨੩॥

chal chit chakh chhaadda(n)t javaiaal ||423||

Shiva, assuming his dreadful form, is dancing and his frightening tabor is being played, the goddess Kali is stringing the rosaries of skulls and is

releasing the fire-flames, while drinking blood.423.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥

baje ghor baaje ||

ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੇ ॥

dhuna(n) megh laaje ||

ਖਹੇ ਖੇਤ ਖਤ੍ਰੀ ॥

khahe khet khatree ||

ਤਜੇ ਤਾਣਿ ਪਤ੍ਰੀ ॥੪੨੪॥

taje taan patree ||424||

The dreadful war-drums sounded, hearing which the cloud felt shy, the Kshatriyas fought in the battlefield and pulling their bows, discharged the

arrows.424.

ਗਿਰੈ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥

girai a(n)g bha(n)ga(n) ||

ਨਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥

nache ja(n)g ra(n)ga(n) ||

ਖੁਲੇ ਖਗ ਖੂਨੀ ॥

khule khag khoonee ||

ਚੜੇ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥੪੨੫॥

chaRe chaup dhoonee ||425||

The warriors, with the broken limbs, fell while dancing, being absorbed in

fighting, the fighters drew out their daggers with double zeal.425.

ਭਯੋ ਘੋਰ ਜੁਧੰ ॥

bhayo ghor judha(n) ||

ਇਤੀ ਕਾਹਿ ਸੁਧੰ ॥

eitee kaeh sudha(n) ||

ਜਿਣਿਓ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥

jinio kaal roopa(n) ||

ਭਜੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ॥੪੨੬॥

bhaje sarab bhoopa(n) ||426||

Such a terrible war was fought, that none of the fighters remained in senses, Kalki, the manifestation of Yama, was victorious and all the kings

fled away.426.

ਸਬੈ ਸੈਣ ਭਾਜਾ ॥

sabai sain bhaajaa ||

ਫਿਰਜੋ ਆਪ ਰਾਜਾ ॥

firayo aap raajaa ||

ਠਟ੍ਰਯੋ ਆਨਿ ਜੁਧੰ ॥

ThaTrayo aan judha(n) ||

ਭਇਓ ਨਾਦ ਉਧੰ ॥੪੨੭॥

bhio naadh udha(n) ||427||

When all the kings fled away, then the king (of Sambhal) himself rotated and came in front and producing the terrible sound, he began the

fighting.427.

ਤਜੇ ਬਾਣ ਐਸੇ ॥

taje baan aaise ||

ਬਣੰ ਪਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥

bana(n) patr jaise ||

ਜਲੰ ਮੇਘ ਧਾਰਾ ॥

jala(n) megh dhaaraa ||

ਨਭੰ ਜਾਣੁ ਤਾਰਾ ॥੪੨੮॥

nabha(n) jaan taaraa ||428||

He was discharging his arrows as if the leaves were flying in the forest or

the stars were falling from the sky.428.

ਕਰ ਅੰਸੁਮਾਲੀ ॥

kar a(n)sumaalee ||

ਸਰੰ ਸਤ੍ਰ ਸਾਲੀ ॥

sara(n) satr saalee ||

ਚਹੂੰ ਓਰਿ ਛੂਟੇ ॥

chahoo(n) or chhooTe ||

ਮਹਾ ਜੋਧ ਜੁਟੇ ॥੪੨੯॥

mahaa jodh jooTe ||429||

He caused great loss to the enemies with his arrows, the arrows of the

great warriors were discharged from all the four sides.429.

ਚਲੇ ਕੀਟਕਾ ਸੇ ॥

chale keeTakaa se ||

ਬਢੇ ਟਿਡਕਾ ਸੇ ॥

badde Tiddakaa se ||

ਕਣੰ ਸਿੰਧੁ ਰੇਤੰ ॥

kana(n) si(n)dh reta(n) ||

ਤਨੰ ਰੋਮ ਤੇਤੰ ॥੪੩੦॥

tana(n) rom teta(n) ||430||

The arrows flew like the innumerable worms and locusts and they were countless in numbers like the particles of sand and the hair of the

body.430.

ਛੁਟੇ ਸ੍ਰਰਣ ਪੁਖੀ ॥

chhuTe savairan pukhee ||

ਸੁਧੰ ਸਾਰ ਮੁਖੀ ॥

sudha(n) saar mukhee ||

ਕਲੰ ਕੰਕ ਪਤ੍ਰੀ ॥

kala(n) ka(n)k patree ||

ਤਜੇ ਜਾਣੁ ਛਤ੍ਰੀ ॥੪੩੧॥

taje jaan chhatree ||431||

The arrows, with golden wings and steel tips, were discharged and in this

way, the arrows with sharp tips were discharged on the Kshatriyas.431.

ਗਿਰੈ ਰੇਤ ਖੇਤੰ ॥

girai ret kheta(n) ||

ਨਚੈ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥

nachai bhoot preta(n) ||

ਕਰੈ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥

karai chitr chaara(n) ||

ਤਜੈ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥੪੩੨॥

tajai baan dhaara(n) ||432||

The warriors began to fall in the battlefield and the ghosts and fiends

danced, the fighters, getting pleased, showered arrows.432.

ਲਹੈ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥

lahai jodh jodha(n) ||

ਕਰੈ ਘਾਇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥

karai ghai krodha(n) ||

ਖਹੈ ਖਗ ਖਗੈ ॥

khahai khag khagai ||

ਉਠੈ ਝਾਲ ਅਗੈ ॥੪੩੩॥

auThai jhaal agai ||433||

The warriors challenging others in fury, inflicted wounds on them, with the

collision of dagger with the dagger, the sparks of fire were emited.433.

ਨਚੇ ਪਖਰਾਲੇ ॥

nache pakharaale ||

ਚਲੇ ਬਾਲ ਆਲੇ ॥

chale baal aale ||

ਹਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈ ॥

hase pret naachai ||

ਰਣੰ ਰੰਗਿ ਰਾਚੈ ॥੪੩੪॥

rana(n) ra(n)g raachai ||434||

The horses danced and the ghosts roamed, the fiends, laughingly were

absorbed in war.434.

ਨਚੇ ਪਾਰਬਤੀਸੰ ॥

nache paarabateesa(n) ||

ਮੰਡਿਓ ਜੁਧ ਈਸੰ ॥

ma(n)ddio judh ieesa(n) ||

ਦਸੰ ਦਿਉਸ ਕੁਧੰ ॥

dhasa(n) dhiaus kudha(n) ||

ਭਯੋ ਘੋਰ ਜੁਧੰ ॥੪੩੫॥

bhayo ghor judha(n) ||435||

Shiva also fought, while dancing, and in this way, for ten days, this ire-full

war was fought.435.

ਪੁਨਰ ਬੀਰ ਤਯਾਗ੍ਰਯੋ ॥

punar beer tayaagrayo ||

ਪਗੰ ਦ੍ਵੈਕੁ ਭਾਗਯੋ ॥

paga(n) dhavaik bhaagayo ||

ਫਿਰਯੋ ਫੇਰਿ ਐਸੇ ॥

firayo fer aaise ||

ਕ੍ਰੋਧੀ ਸਾਪ ਜੈਸੇ ॥੪੩੬॥

krodhee saap jaise ||436||

Then the king, abandoning his spirit of bravery, ran for two steps, but then

he rotated like the revengful snake.436.

ਪੁਨਰ ਜੁਧ ਮੰਡਿਓ ॥

punar judh ma(n)ddio ||

ਸਰੰ ਓਘ ਛੰਡਿਓ ॥

sara(n) ogh chha(n)ddio ||

ਤਜੈ ਵੀਰ ਬਾਣੰ ॥

tajai veer baana(n) ||

ਮ੍ਰਿਤੰ ਆਇ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥੪੩੭॥

mrita(n) aai traana(n) ||437||

Then he again began the war and showered arrows, the warriors discharged arrows and the death released them from the terror of the

war.437.

ਸਭੈ ਸਿਧ ਦੇਖੈ ॥

sabhai sidh dhekhai ||

ਕਲੰਕ੍ਰਿਤ ਲੇਖੈ ॥

kala(n)kirat lekhai ||

ਧਨੰ ਧੰਨਿ ਜੰਪੈ ॥

dhana(n) dha(n)n ja(n)pai ||

ਲਖੈ ਭੀਰ ਕੰਪੈ ॥੪੩੮॥

lakhai bheer ka(n)pai ||438||

All the adepts saw Kalki and repeated “bravo, bravo”, the cowards

trembled on seeing him.438.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਆਨਿ ਆਨਿ ਸੂਰਮਾ ਸੰਧਾਨਿ ਬਾਨ ਧਾਵਹੀਂ ॥

aan aan sooramaa sa(n)dhaan baan dhaavahee(n) ||

ਰੁਝਿ ਜੂਝ ਕੈ ਮਰੈ ਸੁ ਦੇਵ ਨਾਰਿ ਪਾਵਹੀਂ ॥

roojh joojh kai marai su dhev naar paavahee(n) ||

The warriors aiming the targets of their arrows marched forward and embracing martyrdom in the war, they wedded the heavenly damsels

ਸੁ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਅਛਰਾ ਅਲਛ ਸੂਰਣੋ ਬਰੈਂ ॥

s reejh reejh achharaa alachh soorano barai(n) ||

ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨਿ ਬੀਨ ਕੈ ਸੁਧੀਨ ਪਾਨਿ ਕੈ ਧਰੈਂ ॥੪੩੯॥

prabeen been been kai sudheen paan kai dharai(n) ||439||

The heavenly damsels, also being pleased, began to wed the warriors

catching their hands after selecting them.439.

ਸਨਧ ਬਧ ਅਧ ਹ੍ਵੈ ਬਿਰੁਧਿ ਸੂਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥

sanadh badh adh havai birudh soor dhaavahee(n) ||

ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਸਾਗ ਤੀਛਣੰ ਕਿ ਤਾਕਿ ਸਤ੍ਰੁ ਲਾਵਹੀਂ ॥

s krodh saag teechhana(n) k taak satr laavahee(n) ||

The warriors, getting bedecked, fell on the direction of the opponents and striking sharp lances on the enemies

ਸੁ ਜੁਝਿ ਜੁਝ ਕੈ ਗਿਰੈ ਅਲੁਝ ਲੁਝ ਕੈ ਹਠੀਂ ॥

s joojh joojh kai girai aloojh loojh kai haThee(n) ||

ਅਬੁਝ ਓਰਿ ਧਾਵਹੀ ਬਨਾਇ ਸੈਨ ਏਕਠੀਂ ॥੪੪੦॥

aboojh or dhaavahee banai sain ekaThee(n) ||440||

The persistent fighters are falling down after continued fighting and gathering their forces, are running in various directions here and

there.440.

ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

sa(n)geet bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

SANGEET BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪਾ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਜਾ ॥

kaagaRadha(n) kopaa raagaRadha(n) raajaa ||

ਘਾਗੜਦੰ ਘੋਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜਾ ॥

ghaagaRadha(n) ghore baagaRadha(n) baajaa ||

ਫਾਗੜਦੰ ਫੀਲੰ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ॥

faagaRadha(n) feela(n) chhaagaRadha(n) chhooTe ||

ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਟੇ ॥੪੪੧॥

saagaRadha(n) soora(n) jaagaRadha(n) jooTe ||441||

The king trembled, the dreadful war-drums sounded, the elephants went

out of control and the warriors fought with one-another.441.

ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਗਾਰੇ ॥

baagaRadha(n) baaje naagaRadha(n) nagaare ||

ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਧਾ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ॥

jaagaRadha(n) jodhaa maagaRadha(n) maare ||

ਡਾਗੜਦੰ ਡਿਗੇ ਖਾਗੜਦੰ ਖੂਨੀ ॥

ddaagaRadha(n) ddige khaagaRadha(n) khoonee ||

ਚਾਗੜਦੰ ਚਉਪੈ ਦਾਗੜਦੰ ਦੂਨੀ ॥੪੪੨॥

chaagaRadha(n) chaupai dhaagaRadha(n) dhoonee ||442||

The trumpets sounded and the warriors were killed, the bloody fighters fell

and their zeal doubled.442.

ਹਾਗੜਦੰ ਹਸੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸਿਧੰ ॥

haagaRadha(n) hase saagaRadha(n) sidha(n) ||

ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬ੍ਰਿਧੰ ॥

bhaagaRadha(n) bhaaje baagaRadha(n) biradha(n) ||

ਛਾਗੜਦੰ ਛੁਟੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ॥

chhaagaRadha(n) chhuTe taagaRadha(n) teera(n) ||

ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਟੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ॥੪੪੩॥

jaagaRadha(n) juTe baagaRadha(n) beera(n) ||443||

The adepts laughed and the groups of warriors ran away, the arrows were

discharged and the warriors fought among themselves.443.

ਕਾਗੜਦੰ ਕੁਹਕੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥

kaagaRadha(n) kuhake baagaRadha(n) baana(n) ||

ਫਾਗੜਦੰ ਫਰਕੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਿਸਾਣੰ ॥

faagaRadha(n) farake naagaRadha(n) nisaana(n) ||

ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੀ ਭਾਗੜਦੰ ਭੇਰੀ ॥

baagaRadha(n) baajee bhaagaRadha(n) bheree ||

ਸਾਗੜਦੰ ਸੈਣੰ ਫਾਗੜਦੰ ਫੇਰੀ ॥੪੪੪॥

saagaRadha(n) saina(n) faagaRadha(n) feree ||444||

There was the sound of arrows and the trumpets sounded, the kettledrums

were played and the armies roamed.444.

ਭਾਗੜਦੰ ਭੀਰੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕੰਪੈ ॥

bhaagaRadha(n) bheera(n) kaagaRadha(n) ka(n)pai ||

ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਜਾਗੜਦੰ ਜੰਪੈ ॥

maagaRadha(n) maare jaagaRadha(n) ja(n)pai ||

ਛਾਗੜਦੰ ਛਪ੍ਰੰ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ॥

chhaagaRadha(n) chhapra(n) bhaagaRadha(n) bhaaje ||

ਚਾਗੜਦੰ ਚਿਤੰ ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਜੇ ॥੪੪੫॥

chaagaRadha(n) chita(n) laagaRadha(n) laaje ||445||

The cowards trembled and were killed in the battlefield, Many of them

speedily ran away and felt shameful in their mind. 445.

ਛਾਗੜਦੰ ਛੋਰਿਓ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਜੰ ॥

chhaagaRadha(n) chhorio raagaRadha(n) raaja(n) ||

ਸਾਗੜਦੰ ਸੈਣੰ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜਾ ॥

saagaRadha(n) saina(n) bhaagaRadha(n) bhaajaa ||

ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥

chhaagaRadha(n) chhooTe baagaRadha(n) baana(n) ||

ਰਾਗੜਦੰ ਰੋਕੀ ਦਾਗੜਦੰ ਦਿਸਾਣੰ ॥੪੪੬॥

raagaRadha(n) rokee dhaagaRadha(n) dhisaana(n) ||446||

The king was released and he ran away alongwith his army, with the

discharge of arrows all the directions were covered.446.

ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥

maagaRadha(n) maare baagaRadha(n) baana(n) ||

ਟਾਗੜਦੰ ਟੂਟੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਣੰ ॥

TaagaRadha(n) TooTe taagaRadha(n) taana(n) ||

ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਗੇ ਦਾਗੜਦੰ ਦਾਹੇ ॥

laagaRadha(n) laage dhaagaRadha(n) dhaahe ||

ਡਾਗੜਦੰ ਡਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਹੇ ॥੪੪੭॥

ddaagaRadha(n) ddaare baagaRadha(n) baahe ||447||

By discharging the arrows, the pride of all was mashed, with the infliction of arrows all the warriors were weakened, their weapons fell down from

their hands.447.

ਬਾਗੜਦੰ ਬਰਖੇ ਫਾਗੜਦੰ ਫੂਲੰ ॥

baagaRadha(n) barakhe faagaRadha(n) foola(n) ||

ਮਾਗੜਦੰ ਮਿਟਿਓ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਲੰ ॥

maagaRadha(n) miTio saagaRadha(n) soola(n) ||

ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰਿਓ ਭਾਗੜਦੰ ਭੂਪੰ ॥

maagaRadha(n) maario bhaagaRadha(n) bhoopa(n) ||

ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੇ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ॥੪੪੮॥

kaagaRadha(n) kope raagaRadha(n) roopa(n) ||448||

The flowers were showered from the sky and in this way, the trouble

ended, the kalki incarnation in his fury, killed the king.448.

ਜਾਗੜਦੰ ਜੰਪੈ ਪਾਗੜਦੰ ਪਾਨੰ ॥

jaagaRadha(n) ja(n)pai paagaRadha(n) paana(n) ||

ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਵੰ ਆਗੜਦੰ ਆਨੰ ॥

dhaagaRadha(n) dheva(n) aagaRadha(n) aana(n) ||

ਸਾਗੜਦੰ ਸਿਧੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕ੍ਰਿਤ ॥

saagaRadha(n) sidha(n) kaagaRadha(n) kirat ||

ਬਾਗੜਦੰ ਬਨਾਏ ਕਾਗੜਦੰ ਕਬਿਤੰ ॥੪੪੯॥

baagaRadha(n) banaae kaagaRadha(n) kabita(n) ||449||

The gods came from the front and catching the feet of the Lord (Kalki)

eulogized him, the adepts also composed epics in Praise of the Lord.449.

ਰਾਗੜਦੰ ਗਾਵੈ ਕਾਗੜਦੰ ਕਬਿਤੰ ॥

raagaRadha(n) gaavai kaagaRadha(n) kabita(n) ||

ਧਾਗੜਦੰ ਧਾਵੈ ਬਾਗੜਦੰ ਬਿਤ੍ਰੰ ॥

dhaagaRadha(n) dhaavai baagaRadha(n) bitra(n) ||

ਹਾਗੜਦੰ ਹੋਹੀ ਜਾਗੜਦੰ ਜਾਤ੍ਰਾ ॥

haagaRadha(n) hohee jaagaRadha(n) jaatraa ||

ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੈ ਪਾਗੜਦੰ ਪਾਤ੍ਰਾ ॥੪੫੦॥

naagaRadha(n) naachai paagaRadha(n) paatraa ||450||

For eulogizing the Lord, the epics were sung and the praise of the Lord spread in all the four sides, the pious people began pilgrimages and the

true devotees of the Lord began to dance.450.

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਸੰਭਰ ਨਰੇਸ ਮਾਰਿਓ ਨਿਦਾਨ ॥

sa(n)bhar nares maario nidhaan ||

ਢੋਲੰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

ddola(n) midha(n)g baje pramaan ||

ਭਾਜੇ ਸੁਬੀਰ ਤਜਿ ਜੁਧ ਤ੍ਰਾਸਿ ॥

bhaaje subeer taj judh traas ||

ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਰਬ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤਿ ਨਿਰਾਸ ॥੪੫੧॥

taj sasatr sarab havai chit niraas ||451||

Ultimately, the king of Sambhal was killed, the small and large drums sounded, the warriors, frightened of war ran away and getting

disappointed, they abandoned all the weapons.451.

ਬਰਖੰਤ ਦੇਵ ਪੁਹਪਣ ਬ੍ਰਿਸਟ ॥

barakha(n)t dhev puhapan birasaT ||

ਹੋਵੰਤ ਜਗ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਇਸਟ ॥

hova(n)t jag jeh teh su isaT ||

ਪੂਜੰਤ ਲਾਗ ਦੇਵੀ ਕਰਾਲ ॥

pooja(n)t laag dhevee karaal ||

ਹੋਵੰਤ ਸਿਧ ਕਾਰਜ ਸੁ ਢਾਲ ॥੪੫੨॥

hova(n)t sidh kaaraj su ddaal ||452||

The gods showered flowers and everywhere the patron-god was worshipped, the people adored the dreadful goddess and many works

were finalized.452.

ਪਾਵੰਤ ਦਾਨ ਜਾਚਕ ਦੁਰੰਤ ॥

paava(n)t dhaan jaachak dhura(n)t ||

ਭਾਖੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਜਹ ਤਹ ਬਿਅੰਤ ॥

bhaakha(n)t kirat jeh teh bia(n)t ||

ਜਗ ਧੂਪ ਦੀਪ ਜਗਿ ਆਦਿ ਦਾਨ ॥

jag dhoop dheep jag aadh dhaan ||

ਹੋਵੰਤ ਹੋਮ ਬੇਦਨ ਬਿਧਾਨ ॥੪੫੩॥

hova(n)t hom bedhan bidhaan ||453||

The beggars received charity and everywhere the poems were composed, the Yajnas, burning of incense, lighting of lamps, the charities etc. were all

done according to vedic rites.453.

ਪੂਜੰਤ ਲਾਗ ਦੇਬੀ ਦੁਰੰਤ ॥

pooja(n)t laag dhebee dhura(n)t ||

ਤਜਿ ਸਰਬ ਕਾਮ ਜਹ ਤਹ ਮਹੰਤ ॥

taj sarab kaam jeh teh maha(n)t ||

ਬਾਧੀ ਧੁਜਾਨ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

baadhee dhujaan parama(n) pracha(n)dd ||

ਪ੍ਰਚੁਰਿਓ ਸੁ ਧਰਮ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ॥੪੫੪॥

prachurio su dharam kha(n)dde akha(n)dd ||454||

The heads of hermitages, leaving all other works, worshipped the goddess, the powerful goddess was established again and in this way, there was propagation of the perfect Dharma.454.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਸੰਭਰ ਨਰੇਸ ਬਧਹ ਬਿਜਯ ਭਏਤ ਨਾਮ ਪ੍ਰਥਮ ਧਿਆਇ

ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤੰ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kalakee avataar sa(n)bhar nares badheh

bijay bhet naam pratham dhiaai baranana(n) samaapata(n) sat subham sat ||1||

End of the chapter entitled “the Kalki Incarnation after killing the king of Sambhal becomes victorious-the description of the war of Sambhal”

Bachittar Natak.

ਅਥ ਦੇਸੰਤਰ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ath dhesa(n)tar judh kathana(n) ||

Now begins the description of war with various countries.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਹਣ੍ਯੋ ਸੰਭਰੇਸੰ ॥

hanayo sa(n)bharesa(n) ||

ਚਤੁਰ ਚਾਰੁ ਦੇਸੰ ॥

chatur chaar dhesa(n) ||

ਚਲੀ ਧਰਮ ਚਰਚਾ ॥

chalee dharam charachaa ||

ਕਰੈ ਕਾਲ ਅਰਚਾ ॥੪੫੫॥

karai kaal arachaa ||455||

The king of Sambhal was killed and there was discussion regarding dharma in all the four directions, people made offerings to Kalki.455.

ਜਿਤਿਓ ਦੇਸ ਐਸੇ ॥

jitio dhes aaise ||

ਚੜਿਓ ਕੋਪ ਕੈਸੇ ॥

chaRio kop kaise ||

ਬੁਲਿਓ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥

bulio sarab saina(n) ||

ਕਰੇ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥੪੫੬॥

kare rakat naina(n) ||456||

While the whole of the country was conquered, kalki got infuriated and he

reddening his eyes, called all his army.456.

ਦਈ ਜੀਤ ਬੰਬੰ ॥

dhiee jeet ba(n)ba(n) ||

ਗਡਿਓ ਜੁਧ ਖੰਭੰ ॥

gaddio judh kha(n)bha(n) ||

ਚਮੂੰ ਚਉਪਿ ਚਾਲੀ ॥

chamoo(n) chaup chaalee ||

ਥਿਰਾ ਸਰਬ ਹਾਲੀ ॥੪੫੭॥

thiraa sarab haalee ||457||

He sounded the horn of victory and he planted the column of war again, the whole army in great zeal, marched forward and the whole earth

trembled.457.

ਉਠੀ ਕੰਪਿ ਐਸੇ ॥

auThee ka(n)p aaise ||

ਨਦੰ ਨਾਵ ਜੈਸੇ ॥

nadha(n) naav jaise ||

ਚੜੇ ਚਉਪ ਸੂਰੰ ॥

chaRe chaup soora(n) ||

ਰਹਿਓ ਧੂਰ ਪੂਰੰ ॥੪੫੮॥

rahio dhoor poora(n) ||458||

The earth trembled like the boat in water, the warriors moved with great

excitement and the atmosphere was filled with dust on all the sides.458.

ਛੁਭੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

chhubhe chhatradhaaree ||

ਅਣੀ ਜੋੜਿ ਭਾਰੀ ॥

anee joR bhaaree ||

ਚਲੇ ਕੋਪਿ ਐਸੇ ॥

chale kop aaise ||

ਬ੍ਰਿਤੰ ਇੰਦ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥੪੫੯॥

birata(n) i(n)dhr jaise ||459||

All those who had canopies over their heads, got infuriated, taking with

them all their armies, in anger, they marched like Indra or Vritasura.459.

ਸੁਭੈ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥

subhai sarab saina(n) ||

ਕਥੈ ਕੌਣ ਬੈਣੰ ॥

kathai kauan baina(n) ||

ਚਲੀ ਸਾਜਿ ਸਾਜਾ ॥

chalee saaj saajaa ||

ਬਜੈ ਜੀਤ ਬਾਜਾ ॥੪੬੦॥

bajai jeet baajaa ||460||

The glory of their armies is indescribable, all of them marched after

bedcking themselves and the instruments of victory were played.460.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਜਿਣੇ ਗਖਰੀ ਪਖਰੀ ਖਗਧਾਰੀ ॥

jine gakharee pakharee khagadhaaree ||

ਹਣੇ ਪਖਰੀ ਭਖਰੀ ਔ ਕੰਧਾਰੀ ॥

hane pakharee bhakharee aau ka(n)dhaaree ||

ਗੁਰਜਿਸਤਾਨ ਗਾਜੀ ਰਜੀ ਰੋਹਿ ਰੂਮੀ ॥

gurajisataan gaajee rajee roh roomee ||

ਹਣੇ ਸੂਰ ਬੰਕੇ ਗਿਰੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੀ ॥੪੬੧॥

hane soor ba(n)ke gire jhoom bhoomee ||461||

Many bloody and great sword-wielders and armour-wearers were conquered, many Kandhari warriors, wearing large steel-armours, were destroyed, many elegant warriors of Rum country were killed and those

great warriors swung and fell on the earth.461.

ਹਣੇ ਕਾਬੁਲੀ ਬਾਬਲੀ ਬੀਰ ਬਾਕੇ ॥

hane kaabulee baabalee beer baake ||

ਕੰਧਾਰੀ ਹਰੇਵੀ ਇਰਾਕੀ ਨਿਸਾਕੇ ॥

ka(n)dhaaree harevee iraakee nisaake ||

ਬਲੀ ਬਾਲਖੀ ਰੋਹਿ ਰੂਮੀ ਰਜੀਲੇ ॥

balee baalakhee roh roomee rajeele ||

ਭਜੇ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ਭਏ ਬੰਦ ਢੀਲੇ ॥੪੬੨॥

bhaje traas kai kai bhe ba(n)dh ddeele ||462||

The warriors of Kabul, Babylonia, Kandhar, Iraq and Balkh were destroyed

an d they all, getting fearful, fled away.462.

ਤਜੇ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ਸਜੇ ਨਾਰਿ ਭੇਸੰ ॥

taje asatr sasatra(n) saje naar bhesa(n) ||

ਲਜੈ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਚਲੇ ਛਾਡਿ ਦੇਸੰ ॥

lajai beer dheera(n) chale chhaadd dhesa(n) ||

ਗਜੀ ਬਾਜਿ ਗਾਜੀ ਰਥੀ ਰਾਜ ਹੀਣੰ ॥

gajee baaj gaajee rathee raaj heena(n) ||

ਤਜੈ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਭਏ ਅੰਗ ਛੀਣੰ ॥੪੬੩॥

tajai beer dheera(n) bhe a(n)g chheena(n) ||463||

The warriors, abandoning their arms and weapons, assumed the garb of women and getting ashamed, left their own country, the elephant-riders, the horse-riders and chariot-riders were deprived of their kingdom and the

warriors forsaking forbearance, became

ਭਜੇ ਹਾਬਸੀ ਹਾਲਬੀ ਕਉਕ ਬੰਦ੍ਰੀ ॥

bhaje haabasee haalabee kauk ba(n)dhree ||

ਚਲੇ ਬਰਬਰੀ ਅਰਮਨੀ ਛਾਡਿ ਤੰਦ੍ਰੀ ॥

chale barabaree aramanee chhaadd ta(n)dhree ||

ਖੁਲਿਓ ਖਗ ਖੂਨੀ ਤਹਾ ਏਕ ਗਾਜੀ ॥

khulio khag khoonee tahaa ek gaajee ||

ਦੁਹੂੰ ਸੈਣ ਮਧੰ ਨਚਿਓ ਜਾਇ ਤਾਜੀ ॥੪੬੪॥

dhuhoo(n) sain madha(n) nachio jai taajee ||464||

The negroes and people of other countries fled away, and in the same way, the barbarians of Armenia also ran away, there one of the warriors taking

out his sword, caused his horse to dance between both the armies.464.

ਲਖਿਓ ਜੁਧ ਜੰਗੀ ਮਹਾ ਜੰਗ ਕਰਤਾ ॥

lakhio judh ja(n)gee mahaa ja(n)g karataa ||

ਛੁਭਿਓ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਰਣੰ ਛਤ੍ਰਿ ਹਰਤਾ ॥

chhubhio chhatradhaaree rana(n) chhatr harataa ||

ਦੁਰੰ ਦੁਰਦਗਾਮੀ ਦਲੰ ਜੁਧ ਜੇਤਾ ॥

dhura(n) dhuradhagaamee dhala(n) judh jetaa ||

ਛੁਭੇ ਛਤ੍ਰਿ ਹੰਤਾ ਜਯੰ ਜੁਧ ਹੇਤਾ ॥੪੬੫॥

chhubhe chhatr ha(n)taa jaya(n) judh hetaa ||465||

The Lord, the Great Creator of the wars saw all this and the destroyer of the great canopied-kings, the Lord (Kalki) became enraged, that Lord was the conqueror of the noteworthy most tyrannical armies and he got terrible

infuriated.465.

ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਾਣ ਛਡੇ ਅਪਾਰੰ ॥

mahaa krodh kai baan chhadde apaara(n) ||

ਕਟੇ ਟਟਰੰ ਫਉਜ ਫੁਟੀ ਨ੍ਰਿਪਾਰੰ ॥

kaTe TaTara(n) fauj fuTee nirapaara(n) ||

ਗਿਰੀ ਲੁਥ ਜੁਥੰ ਮਿਲੇ ਹਥ ਬਥੰ ॥

giree luth jutha(n) mile hath batha(n) ||

ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਰਣੰ ਮੁਖ ਜੁਥੰ ॥੪੬੬॥

gire a(n)g bha(n)ga(n) rana(n) mukh jutha(n) ||466||

He discharged arrows in great rage and the army of that king was chopped and knocked down, the corpses fell in groups, heaps of hands, waists and

other broken limbs fell down.466.

ਕਰੈ ਕੇਲ ਕੰਕੀ ਕਿਲਕੈਤ ਕਾਲੀ ॥

karai kel ka(n)kee kilakait kaalee ||

ਤਜੈ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲਾ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲੀ ॥

tajai javaiaal maalaa mahaa jot javaiaalee ||

ਹਸੈ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਤੁਟੈ ਤਥਿ ਤਾਲੰ ॥

hasai bhoot preta(n) tuTai tath taala(n) ||

ਫਿਰੈ ਗਉਰ ਦੌਰੀ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥੪੬੭॥

firai gaur dhauaree puaai ru(n)dd maala(n) ||467||

The crows shouted caw and the flames of fire arose creating crackling noise, the ghosts and fiends laughed there and the goddess Kali ran, while

stringing the rosaries of skulls.467.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਕਰੈ ਜੁਧ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥

karai judh krudha(n) ||

ਤਜੈ ਬਾਣ ਸੁਧੰ ॥

tajai baan sudha(n) ||

ਬਕੈ ਮਾਰੁ ਮਾਰੰ ॥

bakai maar maara(n) ||

ਤਜੈ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥੪੬੮॥

tajai baan dhaara(n) ||468||

The warriors, getting enraged, waged war and discharged arrows, they

were shouting “kill, kill”, while showering arrows.468.

ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥

gire a(n)g bha(n)ga(n) ||

ਨਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥

nache ja(n)g ra(n)ga(n) ||

ਦਿਵੰ ਦੇਵ ਦੇਖੈ ॥

dhiva(n) dhev dhekhai ||

ਧਨੰ ਧਨਿ ਲੇਖੈ ॥੪੬੯॥

dhana(n) dhan lekhai ||469||

Dancing in the mood of fighting, the warriors fell with broken limbs, and

both the gods and demons, on seeing them said “bravo, bravo”.469.

ਅਸਤਾ ਛੰਦ ॥

asataa chha(n)dh ||

ASTA STANZA

ਅਸਿ ਲੈ ਕਲਕੀ ਕਰਿ ਕੋਪਿ ਭਰਿਓ ॥

as lai kalakee kar kop bhario ||

ਰਣ ਰੰਗ ਸੁਰੰਗ ਬਿਖੈ ਬਿਚਰਿਓ ॥

ran ra(n)g sura(n)g bikhai bichario ||

ਗਹਿ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਿਖੇ ਨ ਡਰਿਓ ॥

geh paan kirapaan bikhe na ddario ||

ਰਿਸ ਸੋ ਰਣ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਰਿਓ ॥੪੭੦॥

ris so ran chitr bachitr kario ||470||

The Lord (Kalki) taking his sword in his hand, became filled with anger and began to roam in the battlefield in fighting mood, holding his bow and sword fearlessly and angrily, he began to move in the battlefield in a queer

way.470.

ਕਰਿ ਹਾਕਿ ਹਥਿਯਾਰ ਅਨੇਕ ਧਰੈ ॥

kar haak hathiyaar anek dharai ||

ਰਣ ਰੰਗਿ ਹਠੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਰੈ ॥

ran ra(n)g haThee kar kop parai ||

ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਦਾਨ ਭਿਰੇ ॥

geh paan kirapaan nidhaan bhire ||

ਰਣਿ ਜੁਝਿ ਮਰੇ ਫਿਰਿ ਤੇ ਨ ਫਿਰੇ ॥੪੭੧॥

ran joojh mare fir te na fire ||471||

Holding various weapons and challenging with anger and persistence, he fell upon the opponents in war, holding his sword in his hand, he became

engrossed in fighting and did not recede.471.

ਉਮਡੀ ਜਨੁ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾ ॥

aumaddee jan ghor ghama(n)dd ghaTaa ||

ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੁ ਬਿਜੁ ਛਟਾ ॥

chamaka(n)t kirapaan su bij chhaTaa ||

ਦਲ ਬੈਰਨ ਕੋ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਫਟਾ ॥

dhal bairan ko pag dhavai na faTaa ||

ਰੁਪ ਕੈ ਰਣ ਮੋ ਫਿਰਿ ਆਨਿ ਜੁਟਾ ॥੪੭੨॥

rup kai ran mo fir aan juTaa ||472||

Like the lightning of the rushing clouds, the swords gleamed, the army of the enemies did not even recede two steps backwards and in its fury, came

to fight again in the war-arena.472.

ਕਰਿ ਕੋਪ ਫਿਰੇ ਰਣ ਰੰਗਿ ਹਠੀ ॥

kar kop fire ran ra(n)g haThee ||

ਤਪ ਕੈ ਜਿਮਿ ਪਾਵਕ ਜ੍ਵਾਲ ਭਠੀ ॥

tap kai jim paavak javaiaal bhaThee ||

ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਪਤਿ ਕੈ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਇਕਠੀ ॥

pratinaa pat kai pratinaa ikaThee ||

ਰਿਸ ਕੈ ਰਣ ਮੋ ਰੁਪਿ ਸੈਣ ਜੁਟੀ ॥੪੭੩॥

ris kai ran mo rup sain juTee ||473||

The persistent warriors were getting angry in the war like the furnace with blazing flames, the army revolved and gathered together and was

engrossed in fighting with great rage.473.

ਤਰਵਾਰ ਅਪਾਰ ਹਜਾਰ ਲਸੈ ॥

taravaar apaar hajaar lasai ||

ਹਰਿ ਜਿਉ ਅਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗ ਡਸੈ ॥

har jiau ar kai pratia(n)g ddasai ||

ਰਤ ਡੂਬਿ ਸਮੈ ਰਣਿ ਐਸ ਹਸੈ ॥

rat ddoob samai ran aais hasai ||

ਜਨੁ ਬਿਜੁਲ ਜੁਆਲ ਕਰਾਲ ਕਸੈ ॥੪੭੪॥

jan bijul juaal karaal kasai ||474||

Thousands of swords were looking magnificent and it appeared that the snakes were stinging every limb, the swords seemed smiling like the flash

of the dreadful lightning.474.

ਬਿਧੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

bidhoop naraaj chha(n)dh ||

VIDHOOP NARAAJ STANZA

ਖਿਮੰਤ ਤੇਗ ਐਸ ਕੈ ॥

khima(n)t teg aais kai ||

ਜੁਲੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸ ਕੈ ॥

jula(n)t javaiaal jais kai ||

ਹਸੰਤ ਜੇਮਿ ਕਾਮਿਣੰ ॥

hasa(n)t jem kaamina(n) ||

ਖਿਮੰਤ ਜਾਣੁ ਦਾਮਿਣੰ ॥੪੭੫॥

khima(n)t jaan dhaamina(n) ||475||

The swords are glistening like the fires or like the smiling damsels or like

the flashing lightning.475.

ਬਹੰਤ ਦਾਇ ਘਾਇਣੰ ॥

baha(n)t dhai ghaina(n) ||

ਚਲੰਤ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਇਣੰ ॥

chala(n)t chitr chaina(n) ||

ਗਿਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਇਉ ॥

gira(n)t a(n)g bha(n)g iau ||

ਬਨੇ ਸੁ ਜ੍ਵਾਲ ਜਾਲ ਜਿਉ ॥੪੭੬॥

bane su javaiaal jaal jiau ||476||

While inflicting wounds, they are moving like the restless modifications of

mind, the broken limbs are falling like meteors.476.

ਹਸੰਤ ਖੇਤਿ ਖਪਰੀ ॥

hasa(n)t khet khaparee ||

ਭਕੰਤ ਭੂਤ ਭੈ ਧਰੀ ॥

bhaka(n)t bhoot bhai dharee ||

ਖਿਮੰਤ ਜੇਮਿ ਦਾਮਿਣੀ ॥

khima(n)t jem dhaaminee ||

ਨਚੰਤ ਹੇਰਿ ਕਾਮਿਣੀ ॥੪੭੭॥

nacha(n)t her kaaminee ||477||

The goddess Kalika is laughing in the battlefield and the frightening ghosts are shouting, just as the lightning is flashing, In the same manner,

the heavenly damsels are looking at the battlefield and dancing.477.

ਹਹੰਕ ਭੈਰਵੀ ਸੁਰੀ ॥

haha(n)k bhairavee suree ||

ਕਹੰਕ ਸਾਧ ਸਿਧਰੀ ॥

kaha(n)k saadh sidharee ||

ਛਲੰਕ ਛਿਛ ਇਛਣੀ ॥

chhala(n)k chhichh ichhanee ||

ਬਹੰਤ ਤੇਗ ਤਿਛਣੀ ॥੪੭੮॥

baha(n)t teg tichhanee ||478||

Bhairavi is shouting and the yoginis are laughing, the sharp swords

fulfilling the desires, are striking the blows.478.

ਗਣੰਤ ਗੂੜ ਗੰਭਰੀ ॥

gana(n)t gooR ga(n)bharee ||

ਸੁਭੰਤ ਸਿਪ ਸੌ ਭਰੀ ॥

subha(n)t sip sau bharee ||

ਚਲੰਤਿ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪਣੀ ॥

chala(n)t chitr chaapanee ||

ਜਪੰਤ ਜਾਪੁ ਜਾਪਣੀ ॥੪੭੯॥

japa(n)t jaap jaapanee ||479||

The goddess Kali is seriously enumerating the corpses and filling her bowl with blood, is looking magnificent, she is moving carelessly and seems

like a portrait, she is repeating the Lord’s Name.479.

ਪੁਅੰਤ ਸੀਸ ਈਸਣੀ ॥

pua(n)t sees ieesanee ||

ਹਸੰਤ ਹਾਰ ਸੀਸਣੀ ॥

hasa(n)t haar seesanee ||

ਕਰੰਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਿਸਨੰ ॥

kara(n)t pret nisana(n) ||

ਅਗੰਮਗੰਮ ਭਿਉ ਰਣੰ ॥੪੮੦॥

aga(n)maga(n)m bhiau rana(n) ||480||

She is stringing the rosary of skulls and putting it around her neck, she is laughing, the ghosts are also visible there and the battlefield has become

an unapproachable place.480.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਜਬੈ ਜੰਗ ਜੰਗੀ ਰਚਿਓ ਜੰਗ ਜੋਰੰ ॥

jabai ja(n)g ja(n)gee rachio ja(n)g jora(n) ||

ਹਨੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਤਮੰ ਜਾਣੁ ਭੋਰੰ ॥

hane beer ba(n)ke tama(n) jaan bhora(n) ||

ਤਬੈ ਕੋਪਿ ਗਰਜਿਓ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰੰ ॥

tabai kop garajio kalakee avataara(n) ||

ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰੰ ਧਸਿਓ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥੪੮੧॥

saje sarab sasatra(n) dhasio loh dhaara(n) ||481||

When the warriors waged a powerful war, many elegant fighters were killed, then Kalki thundered and bedecked with all the weapons, penetrated

into the current of steel-weapons.481.

ਜਯਾ ਸਬਦ ਉਠੇ ਰਹੇ ਲੋਗ ਪੂਰੰ ॥

jayaa sabadh uThe rahe log poora(n) ||

ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉਠੀ ਛੁਹੀ ਜਾਇ ਸੂਰੰ ॥

khura(n) kheh uThee chhuhee jai soora(n) ||

ਛੁਟੇ ਸ੍ਵਰਨਪੰਖੀ ਭਯੋ ਅੰਧਕਾਰੰ ॥

chhuTe savairanapa(n)khee bhayo a(n)dhakaara(n) ||

ਅੰਧਾਧੁੰਦ ਮਚੀ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੪੮੨॥

a(n)dhaadhu(n)dh machee uThee sasatr jhaara(n) ||482||

There was such a thundering sound that the people were absorbed in the illusion and the dust of the horses' feet arose high to touch the sky, because of the dust, the golden rays disappeared and the darkness

prevailed, in that confusion, there was a showe

ਹਨਿਓ ਜੋਰ ਜੰਗੰ ਤਜਿਓ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥

hanio jor ja(n)ga(n) tajio sarab saina(n) ||

ਤ੍ਰਿਣੰ ਦੰਤ ਥਾਭੈ ਬਕੈ ਦੀਨ ਬੈਣੰ ॥

tirana(n) dha(n)t thaabhai bakai dheen baina(n) ||

ਮਿਲੇ ਦੈ ਅਕੋਰੰ ਨਿਹੋਰੰਤ ਰਾਜੰ ॥

mile dhai akora(n) nihora(n)t raaja(n) ||

ਭਜੇ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਤਜੇ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ॥੪੮੩॥

bhaje garab saraba(n) taje raaj saaja(n) ||483||

In that dreadful war, the army, being destroyed, ran away and pressing straw between the teeth, it began to shout with humility, seeing this the king also abandoned his pride and ran away leaving behind his kingdom

and all his paraphernalia.483.

ਕਟੇ ਕਾਸਮੀਰੀ ਹਠੇ ਕਸਟਵਾਰੀ ॥

kaTe kaasameeree haThe kasaTavaaree ||

ਕੁਪੇ ਕਾਸਕਾਰੀ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

kupe kaasakaaree badde chhatradhaaree ||

ਬਲੀ ਬੰਗਸੀ ਗੋਰਬੰਦੀ ਗ੍ਰਦੇਜੀ ॥

balee ba(n)gasee goraba(n)dhee gradhejee ||

ਮਹਾ ਮੂੜ ਮਾਜਿੰਦ੍ਰਾਨੀ ਮਜੇਜੀ ॥੪੮੪॥

mahaa mooR maaji(n)dhraraanee majejee ||484||

Many Kashmiri and patient, persistent and enduring warriors were chopped and killed and many canopied, many mighty Gurdezi fighters and fighters of other countries, who were siding that king with great

foolishness, were defeated.484.

ਹਣੇ ਰੂਸਿ ਤੂਸੀ ਕ੍ਰਿਤੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ॥

hane roos toosee kiratee chitr jodhee ||

ਹਠੇ ਪਾਰਸੀ ਯਦ ਖੂਬਾ ਸਕ੍ਰੋਧੀ ॥

haThe paarasee yadh khoobaa sakrodhee ||

ਬੁਰੇ ਬਾਗਦਾਦੀ ਸਿਪਾਹਾ ਕੰਧਾਰੀ ॥

bure baagadhaadhee sipaahaa ka(n)dhaaree ||

ਕੁਲੀ ਕਾਲਮਾਛਾ ਛੁਭੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੪੮੫॥

kulee kaalamaachhaa chhubhe chhatradhaaree ||485||

The Russians,Turkistanis, Sayyads and other persistent and angry fighters were killed, the dreadful fighting soldiers of Kandhar and many other

canopied and angry warriors were also made lifeless.485.

ਛੁਟੇ ਬਾਣ ਗੋਲੰ ਉਠੇ ਅਗ ਨਾਲੰ ॥

chhuTe baan gola(n) uThe ag naala(n) ||

ਘੁਰੇ ਜਾਣ ਸਜਾਮੰ ਘਟਾ ਜਿਮਿ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥

ghure jaan sayaama(n) ghaTaa jim javaiaala(n) ||

ਨਚੇ ਈਸ ਸੀਸੰ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥

nache iees seesa(n) puaai ru(n)dd maala(n) ||

ਜੁਝੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਬਰੈ ਬੀਨਿ ਬਾਲੰ ॥੪੮੬॥

jujhe beer dheera(n) barai been baala(n) ||486||

With the discharge of arrows, the firearms wre discharged like the fires rising in clourds, Shiva, dancing with his pleasure, strung the rosaries of skulls, the warriors began to fight and wed the heavenly damsels after

selecting them.486.

ਗਿਰੈ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਭ੍ਰਮੰ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ॥

girai a(n)g bha(n)ga(n) bhrama(n) ru(n)dd mu(n)dda(n) ||

ਗਜੀ ਬਾਜ ਗਾਜੀ ਗਿਰੈ ਬੀਰ ਝੁੰਡੰ ॥

gajee baaj gaajee girai beer jhu(n)dda(n) ||

ਇਕੰ ਹਾਕ ਹੰਕੈਤਿ ਧਰਕੈਤ ਸੂਰੰ ॥

eika(n) haak ha(n)kait dharakait soora(n) ||

ਉਠੇ ਤਛ ਮੁਛੰ ਭਈ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥੪੮੭॥

auThe tachh muchha(n) bhiee loh poora(n) ||487||

Getting truncated and having the limbs broken the riders of elephants, the horses and other warriors began to fall in groups, the hearts of the warriors throbbed with each challenge and with the rising of the fighters

with beautiful whiskers the earth bec

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਅਰੇ ਜੇ ਸੁ ਮਾਰੇ ॥

are je su maare ||

ਮਿਲੇ ਤੇ ਜੁ ਹਾਰੇ ॥

mile te ju haare ||

ਲਏ ਸਰਬ ਸੰਗੰ ॥

le sarab sa(n)ga(n) ||

ਰਸੇ ਰੀਝ ਰੰਗੰ ॥੪੮੮॥

rase reejh ra(n)ga(n) ||488||

He, who resisted before them, was killed and he, who was defeated, he

surrendered, in this way, all were delightfully adjusted.488.

ਦਇਓ ਦਾਨ ਏਤੋ ॥

dhio dhaan eto ||

ਕਥੈ ਕਬਿ ਕੇਤੋ ॥

kathai kab keto ||

ਰਿਝੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ॥

rijhe sarab raajaa ||

ਬਜੇ ਬੰਬ ਬਾਜਾ ॥੪੮੯॥

baje ba(n)b baajaa ||489||

So much charity was bestowed, that they can only be described by the

poets, all the kings became happy and the horns of victory sounded.489.

ਖੁਰਾਸਾਨ ਜੀਤਾ ॥

khuraasaan jeetaa ||

ਸਬਹੂੰ ਸੰਗ ਲੀਤਾ ॥

sabahoo(n) sa(n)g leetaa ||

ਦਇਓ ਆਪ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥

dhio aap ma(n)tra(n) ||

ਭਲੇ ਅਉਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥੪੯੦॥

bhale aaur ja(n)tra(n) ||490||

The Khorasan country was conquered and taking every-one with him, the

Lord (Kalki) gave his mantra and Yantra to everyone.490.

ਚਲਿਓ ਦੇ ਨਗਾਰਾ ॥

chalio dhe nagaaraa ||

ਮਿਲਿਓ ਸੈਨ ਭਾਰਾ ॥

milio sain bhaaraa ||

ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ਨਿਖੰਗੰ ॥

kirapaanee nikha(n)ga(n) ||

ਸਕ੍ਰੋਧੀ ਭੜੰਗੰ ॥੪੯੧॥

sakrodhee bhaRa(n)ga(n) ||491||

From there, sounding trumpets and taking all the army alongwith him he marched forward, the warriors had the swords and quivers, they were

extremely angry and clashing warriors.491.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਭੂਅ ਕੰਪਤ ਜੰਪਤ ਸੇਸ ਫਣੰ ॥

bhooa ka(n)pat ja(n)pat ses fana(n) ||

ਘਹਰੰਤ ਸੁ ਘੁੰਘਰ ਘੋਰ ਰਣੰ ॥

ghahara(n)t su ghu(n)ghar ghor rana(n) ||

ਸਰ ਤਜਤ ਗਜਤ ਕ੍ਰੋਧ ਜੁਧੰ ॥

sar tajat gajat krodh judha(n) ||

ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰਿ ਜੁਝਾਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥੪੯੨॥

mukh maar uchaar jujhaar krudha(n) ||492||

The earth trembled and the Sheshnaga repeated Lord's Names, the dreadful bells of war rang, the warriors in ire discharged arrows and

shouted “kill, kill” from their mouth.492.

ਬ੍ਰਿਨ ਝਲਤ ਘਲਤ ਘਾਇ ਘਣੰ ॥

biran jhalat ghalat ghai ghana(n) ||

ਕੜਕੁਟ ਸੁ ਪਖਰ ਬਖਤਰਣੰ ॥

kaRakuT su pakhar bakhatarana(n) ||

ਗਣ ਗਿਧ ਸੁ ਬ੍ਰਿਧ ਰੜੰਤ ਨਭੰ ॥

gan gidh su biradh raRa(n)t nabha(n) ||

ਕਿਲਕਾਰਤ ਡਾਕਿਣ ਉਚ ਸੁਭੰ ॥੪੯੩॥

kilakaarat ddaakin uch subha(n) ||493||

Enduring the anguish of wounds, they began to inflict wounds and cut the good steel-armours in the battlefield, the ghosts and the vultures moved in the sky and the vampires shrieked vultures moved in the sky and the

vampires shrieked violently.493.

ਗਣਿ ਹੂਰ ਸੁ ਪੂਰ ਫਿਰੀ ਗਗਨੰ ॥

gan hoor su poor firee gagana(n) ||

ਅਵਿਲੋਕਿ ਸਬਾਹਿ ਲਗੀ ਸਰਣੰ ॥

avilok sabaeh lagee sarana(n) ||

ਮੁਖ ਭਾਵਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸੁਰੀ ॥

mukh bhaavat gaavat geet suree ||

ਗਣ ਪੂਰ ਸੁ ਪਖਰ ਹੂਰ ਫਿਰੀ ॥੪੯੪॥

gan poor su pakhar hoor firee ||494||

The heavenly damsels moved in the sky and they came to look for and take refuge with the warriors in the battlefield, they sang song from their mouths and in this way, the ganas and heavenly damsels roamed in the

sky.496.

ਭਟ ਪੇਖਤ ਪੋਅਤ ਹਾਰ ਹਰੀ ॥

bhaT pekhat poat haar haree ||

ਹਹਰਾਵਤ ਹਾਸ ਫਿਰੀ ਪਖਰੀ ॥

haharaavat haas firee pakharee ||

ਦਲ ਗਾਹਤ ਬਾਹਤ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿਣੰ ॥

dhal gaahat baahat beer birana(n) ||

ਪ੍ਰਣ ਪੂਰ ਸੁ ਪਛਿਮ ਜੀਤ ਰਣੰ ॥੪੯੫॥

pran poor su pachhim jeet rana(n) ||495||

Seeing the warriors, Shiva began to string the rosary of skulls and Yoginis laughed and moved, the fighters, roaming in the armies received wounds and in this way they began to fulfill their promise of conquering the

West.495.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜੀਤਿ ਸਰਬ ਪਛਿਮ ਦਿਸਾ ਦਛਨ ਕੀਨ ਪਿਆਨ ॥

jeet sarab pachhim dhisaa dhachhan keen piaan ||

ਜਿਮਿ ਜਿਮਿ ਜੁਧ ਤਹਾ ਪਰਾ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਕਰੋ ਬਖਾਨ ॥੪੯੬॥

jim jim judh tahaa paraa tim tim karo bakhaan ||496||

Conquering the whole of the west, Kalki thought of moving towards the

South and I do not relate the wars, that occurred there.496.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਰਣਿ ਜੰਪਤ ਜੁਗਿਣ ਜੂਹ ਜਯੰ ॥

ran ja(n)pat jugin jooh jaya(n) ||

ਕਲਿ ਕੰਪਤ ਭੀਰੁ ਅਭੀਰ ਭਯੰ ॥

kal ka(n)pat bheer abheer bhaya(n) ||

ਹੜ ਹਸਤ ਹਸਤ ਹਾਸ ਮ੍ਰਿੜਾ ॥

haR hasat hasat haas miraRaa ||

ਡਲ ਡੋਲਸ ਸੰਕਤ ਸੇਸ ਥਿਰਾ ॥੪੯੭॥

ddal ddolas sa(n)kat ses thiraa ||497||

Remembering the war, the Yoginis are hailing and the trembling cowards of the Iron Age also became fearless, the hags are laughing violently and

Sheshnaga, getting dubious, is wavering.497.

ਦਿਵ ਦੇਖਤ ਲੇਖਤ ਧਨਿ ਧਨੰ ॥

dhiv dhekhat lekhat dhan dhana(n) ||

ਕਿਲਕੰਤ ਕਪਾਲਯਿ ਕ੍ਰੂਰ ਪ੍ਰਭੰ ॥

kilaka(n)t kapaalay kraoor prabha(n) ||

ਬ੍ਰਿਣ ਬਰਖਤ ਪਰਖਤ ਬੀਰ ਰਣੰ ॥

biran barakhat parakhat beer rana(n) ||

ਹਯ ਘਲਤ ਝਲਤ ਜੋਧ ਜੁਧੰ ॥੪੯੮॥

hay ghalat jhalat jodh judha(n) ||498||

The gods are looking and saying "Bravo, bravo", and the goddess getting glorious, is shouting, the flowing wounds inflicted by the swords are testing the warriors and the fighters alongwith their horses are enduring

the cruelty of war.498.

ਕਿਲਕੰਤ ਕਪਾਲਿਨ ਸਿੰਘ ਚੜੀ ॥

kilaka(n)t kapaalin si(n)gh chaRee ||

ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪ੍ਰਭਾਨਿ ਮੜੀ ॥

chamaka(n)t kirapaan prabhaan maRee ||

ਗਣਿ ਹੂਰ ਸੁ ਪੂਰਤ ਧੂਰਿ ਰਣੰ ॥

gan hoor su poorat dhoor rana(n) ||

ਅਵਿਲੋਕਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗਣੰ ॥੪੯੯॥

avilokat dhev adhev gana(n) ||499||

The goddess Chandi, riding on her lion, is shouting loudly and her glorious sword is gleaming, because of the ganas and heavenly damsels, the battlefield has become filled with dust and all the gods and demons are

looking at this war.499.

ਰਣਿ ਭਰਮਤ ਕ੍ਰੂਰ ਕਬੰਧ ਪ੍ਰਭਾ ॥

ran bharamat kraoor kaba(n)dh prabhaa ||

ਅਵਿਲੋਕਤ ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਸਭਾ ॥

avilokat reejhat dhev sabhaa ||

ਗਣਿ ਹੂਰਨ ਬ੍ਯਾਹਤ ਪੂਰ ਰਣੰ ॥

gan hooran brayaahat poor rana(n) ||

ਰਥ ਥੰਭਤ ਭਾਨੁ ਬਿਲੋਕ ਭਟੰ ॥੫੦੦॥

rath tha(n)bhat bhaan bilok bhaTa(n) ||500||

Seeing the radiant headless trunks, roaming in the war-arena, the gods are becoming pleased, the warriors are wedding the heavenly damsels in the battlefield and seeing the warriors, the Sun-god is withholding his

chariot.500.

ਢਢਿ ਢੋਲਕ ਝਾਝ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਖੰ ॥

ddadd ddolak jhaajh miradha(n)g mukha(n) ||

ਡਫ ਤਾਲ ਪਖਾਵਜ ਨਾਇ ਸੁਰੰ ॥

ddaf taal pakhaavaj nai sura(n) ||

ਸੁਰ ਸੰਖ ਨਫੀਰੀਯ ਭੇਰਿ ਭਕੰ ॥

sur sa(n)kh nafeereey bher bhaka(n) ||

ਉਠਿ ਨਿਰਤਤ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਗਣੰ ॥੫੦੧॥

auTh niratat bhoot paret gana(n) ||501||

The ghosts and fiends are dancing to the tune of drums, anklets, tabors,

conche, fifes, kettledrums etc.501.

ਦਿਸ ਪਛਮ ਜੀਤਿ ਅਭੀਤ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥

dhis pachham jeet abheet nirapa(n) ||

ਕੁਪਿ ਕੀਨ ਪਯਾਨ ਸੁ ਦਛਿਣੰ ॥

kup keen payaan su dhachhanina(n) ||

ਅਰਿ ਭਜੀਯ ਤਜੀਯ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥

ar bhajeey tajeey dhes dhisa(n) ||

ਰਣ ਗਜੀਅ ਕੇਤਕ ਏਸੁਰਿਣੰ ॥੫੦੨॥

ran gajeea ketak esurina(n) ||502||

Conquering the fearless kings of the West, in anger, kalki marched forward towards the Souh, the enemies, leaving their countries, ran away and the

warriors thundered in the battlefield.502.

ਨ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਤਤ ਭੂਤ ਬਿਤਾਲ ਬਲੀ ॥

nirat niratat bhoot bitaal balee ||

ਗਜ ਗਜਤ ਬਜਤ ਦੀਹ ਦਲੀ ॥

gaj gajat bajat dheeh dhalee ||

ਹਯ ਹਿੰਸਤ ਚਿੰਸਤ ਗੂੜ ਗਜੀ ॥

hay hi(n)sat chi(n)sat gooR gajee ||

ਅਸਿ ਲਸਤ ਰਸਤ ਤੇਗ ਜਗੀ ॥੫੦੩॥

as lasat rasat teg jagee ||503||

The mighty ghosts and Baitals, danced, the elephants trumpetted and the heart-moving instruments were played the horses neighed and the elephants roared the swords in the hands of the warriors looked

splendid.503.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਹਨੇ ਪਛਮੀ ਦੀਹ ਦਾਨੋ ਦਿਵਾਨੇ ॥

hane pachhamee dheeh dhaano dhivaane ||

ਦਿਸਾ ਦਛਨੀ ਆਨਿ ਬਾਜੇ ਨਿਸਾਨੇ ॥

dhisaa dhachhanee aan baaje nisaane ||

ਹਨੇ ਬੀਰ ਬੀਜਾਪੁਰੀ ਗੋਲਕੁੰਡੀ ॥

hane beer beejaapuree golaku(n)ddee ||

ਗਿਰੇ ਤਛ ਮੁਛੰ ਨਚੀ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੀ ॥੫੦੪॥

gire tachh muchha(n) nachee ru(n)dd mu(n)ddee ||504||

After killing the proud demons of the West, now the trumpets sounded in the South, there the warriors of Bijapur and Golkunda were killed the warriors fell and the goddess Kali, the wearer of the rosary of skulls, began

to dance.504.

ਸਬੈ ਸੇਤੁਬੰਧੀ ਸੁਧੀ ਬੰਦ੍ਰ ਬਾਸੀ ॥

sabai setuba(n)dhee sudhee ba(n)dhr baasee ||

ਮੰਡੇ ਮਛਬੰਦ੍ਰੀ ਹਠੀ ਜੁਧ ਰਾਸੀ ॥

ma(n)dde machhaba(n)dhree haThee judh raasee ||

ਦ੍ਰਹੀ ਦ੍ਰਾਵੜੇ ਤੇਜ ਤਾਤੇ ਤਿਲੰਗੀ ॥

dhrahee dhraavaRe tej taate tila(n)gee ||

ਹਤੇ ਸੂਰਤੀ ਜੰਗ ਭੰਗੀ ਫਿਰੰਗੀ ॥੫੦੫॥

hate sooratee ja(n)g bha(n)gee fira(n)gee ||505||

The battles were fought with the residents of Setubandh and other ports and with the persistent warriors of Matasya Pradesh, the inhabitants of

Telangana and the warriors of Dravir and Surat were destroyed.505.

ਚਪੇ ਚਾਦ ਰਾਜਾ ਚਲੇ ਚਾਦ ਬਾਸੀ ॥

chape chaadh raajaa chale chaadh baasee ||

ਬਡੇ ਬੀਰ ਬਈਦਰਭਿ ਸੰਰੋਸ ਰਾਸੀ ॥

badde beer bieedharabh sa(n)ros raasee ||

ਜਿਤੇ ਦਛਨੀ ਸੰਗ ਲਿਨੇ ਸੁਧਾਰੰ ॥

jite dhachhanee sa(n)g line sudhaara(n) ||

ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਾਚਿਯੰ ਕੋਪਿ ਕੀਨੋ ਸਵਾਰੰ ॥੫੦੬॥

dhisaa praachiya(n) kop keeno savaara(n) ||506||

The honour of the king of Chand town mashed, the kings of Vidarbha country were suppressed in great ire after conquering and chastising the South, the Lord Kalki journeyed towards the East.506.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਦਛਨ ਜੈ ਬਿਜਯ ਨਾਮ ਦੂਜਾ ਧਿਆਯ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kalakee avataar dhachhan jai bijay naam

dhoojaa dhiaay samaapata(n) ||2||

End of the second chapter entitled “Kalki Incarnation, Victory over the South” in Bachittar Natak.2.

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA (Now begins the description of the fighting in the

East)

ਪਛਮਹਿ ਜੀਤਿ ਦਛਨ ਉਜਾਰਿ ॥

pachhameh jeet dhachhan ujaar ||

ਕੋਪਿਓ ਕਛੂਕੁ ਕਲਕੀ ਵਤਾਰ ॥

kopio kachhook kalakee vataar ||

ਕੀਨੋ ਪਯਾਣ ਪੂਰਬ ਦਿਸਾਣ ॥

keeno payaan poorab dhisaan ||

ਬਜੀਅ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰੰ ਨਿਸਾਣ ॥੫੦੭॥

bajeea jait patra(n) nisaan ||507||

After conquering the West and devastating the South, Kalki incarnation

went towards the East and his trumpets of victory sounded.507.

ਮਾਗਧਿ ਮਹੀਪ ਮੰਡੇ ਮਹਾਨ ॥

maagadh maheep ma(n)dde mahaan ||

ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰੁ ਬਿਦਿਯਾ ਨਿਧਾਨ ॥

dhas chaar chaar bidhiyaa nidhaan ||

ਬੰਗੀ ਕਲਿੰਗ ਅੰਗੀ ਅਜੀਤ ॥

ba(n)gee kali(n)g a(n)gee ajeet ||

ਮੋਰੰਗ ਅਗੋਰ ਨਯਪਾਲ ਅਭੀਤ ॥੫੦੮॥

mora(n)g agor nayapaal abheet ||508||

There he met the kings of Magadha, who were experts in eighteen sciences, on that side there were also fearless kings of Bang, Kaling,

Nepal etc.508.

ਛਜਾਦਿ ਕਰਣ ਇਕਾਦ ਪਾਵ ॥

chhajaadh karan ikaadh paav ||

ਮਾਰੇ ਮਹੀਪ ਕਰ ਕੈ ਉਪਾਵ ॥

maare maheep kar kai upaav ||

ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਜੋਧਾ ਦੁਰੰਤ ॥

kha(n)dde akha(n)dd jodhaa dhura(n)t ||

ਲਿਨੋ ਛਿਨਾਇ ਪੂਰਬੁ ਪਰੰਤ ॥੫੦੯॥

lino chhinai poorab para(n)t ||509||

Many kings who were equal in authority like Yaksha, were killed by adopting suitable measures and in this way, cruel warriors were killed and

the land of the East was also snatched.509.

ਦਿਨੋ ਨਿਕਾਰ ਰਾਛਸ ਦ੍ਰੁਬੁਧ ॥

dhino nikaar raachhas dhrubudh ||

ਕਿਨੋ ਪਯਾਨ ਉਤਰ ਸੁਕ੍ਰੁਧ ॥

kino payaan utar sukrudh ||

ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਮਾਵਾਸ ਥਾਨ ॥

ma(n)dde maheep maavaas thaan ||

ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਨ ॥੫੧੦॥

kha(n)dde akha(n)dd khoonee khuraan ||510||

The demons of evil intellect were killed and turned towards the North in great anger and after killing many dangerous kings, bestowed their kingdom on others.510.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਲਕੀ ਵਤਾਰ ਪੂਰਬ ਜੀਤ ਬਿਜਯ ਨਾਮ ਤੀਜਾ ਧਿਆਯ ਸਮਾਪਤੰ ॥੩॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the kalakee vataar poorab jeet bijay naam

teejaa dhiaay samaapata(n) ||3||

End of the chapter third entitled “Victory over the East” in Kalki

incarmnation in Bachittar Natak.3.

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਇਹ ਭਾਤਿ ਪੂਰਬ ਪਟਨ ਉਪਟਿ ॥

eeh bhaat poorab paTan upaT ||

ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਕਟੇ ਅਕਟ ॥

kha(n)dde akha(n)dd kaTe akaT ||

ਫਟੇ ਅਫਟ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ॥

faTe afaT kha(n)dde akha(n)dd ||

ਬਜੇ ਨਿਸਾਨ ਮਚਿਓ ਘਮੰਡ ॥੫੧੧॥

baje nisaan machio ghama(n)dd ||511||

(Now begins the description of the twenty-fourth of the cities of the east and Killing the fighters of indestructible Glory the trumpets of Kalki

incarnation sounded proudly.511.

ਜੋਰੇ ਸੁ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰ ॥

jore su ja(n)g jodhaa jujhaar ||

ਜੋ ਤਜੇ ਬਾਣ ਗਜਤ ਲੁਝਾਰ ॥

jo taje baan gajat lujhaar ||

The warriors were again absorbed in war and showered arrows while

thundering

ਭਾਜੰਤ ਭੀਰ ਭਹਰੰਤ ਭਾਇ ॥

bhaaja(n)t bheer bhahara(n)t bhai ||

ਭਭਕੰਤ ਘਾਇ ਡਿੱਗੇ ਅਘਾਇ ॥੫੧੨॥

bhabhaka(n)t ghai ddi'ge aghai ||512||

The cowards ran away in fear and their wounds burst.512.

ਸਾਜੰਤ ਸਾਜ ਬਾਜਤ ਤੁਫੰਗ ॥

saaja(n)t saaj baajat tufa(n)g ||

ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਭੈਧਰ ਸੁਰੰਗ ॥

naacha(n)t bhoot bhaidhar sura(n)g ||

The warriors were bedecked

ਬਬਕੰਤ ਬਿਤਾਲ ਕਹਕੰਤ ਕਾਲ ॥

babaka(n)t bitaal kahaka(n)t kaal ||

ਡਮਕੰਤ ਡਉਰ ਮੁਕਤੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ॥੫੧੩॥

ddamaka(n)t ddaur mukata(n)t javaiaal ||513||

The war-drums sounded, the ghosts danced in a charming manner, the Baitals shouted the goddess Kali laughed and the fire-showering tabor was played.513.

ਭਾਜੰਤ ਭੀਰ ਤਜਿ ਬੀਰ ਖੇਤ ॥

bhaaja(n)t bheer taj beer khet ||

ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਬੇਤਾਲ ਪ੍ਰੇਤ ॥

naacha(n)t bhoot betaal pret ||

The cowards ran away from the battlefield

ਕ੍ਰੀੜੰਤ ਈਸ ਪੋਅੰਤ ਕਪਾਲ ॥

kreeRa(n)t iees poa(n)t kapaal ||

ਨਿਰਖਤ ਬੀਰ ਛਕਿ ਬਰਤ ਬਾਲ ॥੫੧੪॥

nirakhat beer chhak barat baal ||514||

The ghosts, fiends and Baitals danced, the Shiva, engaged in Sport, began to string the rosaries of skulls and the warriors looking at the heavenly

damsels covetously, wedded them.514.

ਧਾਵੰਤ ਬੀਰ ਬਾਹੰਤ ਘਾਵ ॥

dhaava(n)t beer baaha(n)t ghaav ||

ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਗਾਵੰਤ ਚਾਵ ॥

naacha(n)t bhoot gaava(n)t chaav ||

The warriors, inflicting wounds are falling upon the opponents and the

ghosts are dancing and singing with zeal

ਡਮਕੰਤ ਡਉਰੁ ਨਾਚੰਤ ਈਸ ॥

ddamaka(n)t ddaur naacha(n)t iees ||

ਰੀਝੰਤ ਹਿਮਦ੍ਰਿ ਅੰਤ ਸੀਸ ॥੫੧੫॥

reejha(n)t himadhr a(n)t sees ||515||

Shiva is dancing while playing on his tabor.515.

ਗੰਧ੍ਰਬ ਸਿਧ ਚਾਰਣ ਪ੍ਰਸਿਧ ॥

ga(n)dhrabh sidh chaaran prasidh ||

ਕਥੰਤ ਕਾਬਿ ਸੋਭੰਤ ਸਿਧ ॥

katha(n)t kaab sobha(n)t sidh ||

The famous Gandharvas, the minstrels and adepts are composing poems

in appreciation of war

ਗਾਵੰਤ ਬੀਨ ਬੀਨਾ ਬਜੰਤ ॥

gaava(n)t been beenaa baja(n)t ||

ਰੀਝੰਤ ਦੇਵ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਡੁਲੰਤ ॥੫੧੬॥

reejha(n)t dhev mun man ddula(n)t ||516||

The gods playing their lyres, are pleasing the mind of sages.516.

ਗੁੰਜਤ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਹੈਵਰ ਅਸੰਖ ॥

gu(n)jat gaji(n)dhr haivar asa(n)kh ||

ਬੁਲਤ ਸੁਬਾਹ ਮਾਰੂ ਬਜੰਤ ॥

bulat subaeh maaroo baja(n)t ||

There is sound of innumerable elephants and horses and the drums of war

are being played

ਉਠੰਤ ਨਾਦ ਪੂਰਤ ਦਿਸਾਣੰ ॥

auTha(n)t naadh poorat dhisaana(n) ||

ਡੁਲਤ ਮਹੇਾਂਦ੍ਰ ਮਹਿ ਧਰ ਮਹਾਣੰ ॥੫੧੭॥

ddulat maheaa(n)dhr meh dhar mahaana(n) ||517||

The sound is spreading in all the directions and the Sheshnaga is wavering on felling the loss of Dharma.517.

ਖੁਲੰਤ ਖੇਤਿ ਖੂਨੀ ਖਤੰਗ ॥

khula(n)t khet khoonee khata(n)g ||

ਛੁਟੰਤ ਬਾਣ ਜੁਟੇ ਨਿਸੰਗ ॥

chhuTa(n)t baan juTe nisa(n)g ||

The bloody swords have been drawn in the battlefield and the arrows are

being discharged fearlessly

ਭਿਦੰਤ ਮਰਮ ਜੁਝਤ ਸੁਬਾਹ ॥

bhidha(n)t maram jujhat subaeh ||

ਘੁਮੰਤ ਗੈਣਿ ਅਛ੍ਰੀ ਉਛਾਹ ॥੫੧੮॥

ghuma(n)t gain achhree uchhaeh ||518||

The warriors are fighting and their secret parts are touching each other, the heavenly damsels are roaming in the sky enthusiastically.518.

ਸਰਖੰਤ ਸੇਲ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ॥

sarakha(n)t sel barakha(n)t baan ||

ਹਰਖੰਤ ਹੂਰ ਪਰਖੰਤ ਜੁਆਣ ॥

harakha(n)t hoor parakha(n)t juaan ||

There are showers of lances and arrows and seeing the warriors, the

heavenly damsels are getting pleased

ਬਾਜੰਤ ਢੋਲ ਡਉਰੂ ਕਰਾਲ ॥

baaja(n)t ddol ddauroo karaal ||

ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਕਪਾਲਿ ॥੫੧੯॥

naacha(n)t bhoot bhairo kapaal ||519||

The drums and dreadful tabors are being and the ghosts and Bhairavas are dancing.519.

ਹਰੜੰਤ ਹਥ ਖਰੜੰਤ ਖੋਲ ॥

haraRa(n)t hath kharaRa(n)t khol ||

ਟਿਰੜੰਤ ਟੀਕ ਝਿਰੜੰਤ ਝੋਲ ॥

TiraRa(n)t Teek jhiraRa(n)t jhol ||

The knocking sound of the sheaths and the clattering of swords is being

heard

ਦਰੜੰਤ ਦੀਹ ਦਾਨੋ ਦੁਰੰਤ ॥

dharaRa(n)t dheeh dhaano dhura(n)t ||

ਹਰੜੰਤ ਹਾਸ ਹਸਤ ਮਹੰਤ ॥੫੨੦॥

haraRa(n)t haas hasat maha(n)t ||520||

The terrible demons are being crushed and the ganas and others are

laughing loudly.520.

ਉਤਭੁਜ ਛੰਦ ॥

autabhuj chha(n)dh ||

UTBHUJ STANZA

ਹਹਾਸੰ ਕਪਾਲੰ ॥

hahaasa(n) kapaala(n) ||

ਸੁ ਬਾਸੰ ਛਤਾਲੰ ॥

s baasa(n) chhataala(n) ||

ਪ੍ਰਭਾਸੰ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥

prabhaasa(n) javaiaala(n) ||

ਅਨਾਸੰ ਕਰਾਲੰ ॥੫੨੧॥

anaasa(n) karaala(n) ||521||

The Kalki incarnation like Shiva, giver of happiness to all, mounting on his

Bull, remained stable in the battlefield like the dreadful fires.521.

ਮਹਾ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥

mahaa roop dhaare ||

ਦੁਰੰ ਦੁਖ ਤਾਰੇ ॥

dhura(n) dhukh taare ||

He, assuming his great benign form, was destroying the afflicting agonies

ਸਰੰਨੀ ਉਧਾਰੇ ॥

sara(n)nee udhaare ||

ਅਘੀ ਪਾਪ ਵਾਰੇ ॥੫੨੨॥

aghee paap vaare ||522||

He was redeeming those who had taken shelter and was removing th effect

of sin of the sinners.522.

ਦਿਪੈ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥

dhipai jot javaiaalaa ||

ਕਿਧੌਂ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲਾ ॥

kidhau javaiaal maalaa ||

He was unfolding brilliance like the fire or the roasary of fire

ਮਨੋ ਜ੍ਵਾਲ ਬਾਲਾ ॥

mano javaiaal baalaa ||

ਸਰੂਪੰ ਕਰਾਲਾ ॥੫੨੩॥

saroopa(n) karaalaa ||523||

His dreadful form was radiating brightness like fire.523.

ਧਰੇ ਖਗ ਪਾਣੰ ॥

dhare khag paana(n) ||

ਤਿਹੂੰ ਲੋਗ ਮਾਣੰ ॥

tihoo(n) log maana(n) ||

ਦਯੰ ਦੀਹ ਦਾਨੰ ॥

dhaya(n) dheeh dhaana(n) ||

ਭਰੇ ਸਉਜ ਮਾਨੰ ॥੫੨੪॥

bhare sauj maana(n) ||524||

The Lord of all the three worlds took his dagger in his hand and in his

pleasure, he destroyed the demons.524.

ਅਜੰਨ ਛੰਦ ॥

aja(n)n chha(n)dh ||

ANJAN STANZA

ਅਜੀਤੇ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ॥

ajeete jeet jeet kai ||

ਅਭੀਰੀ ਭਾਜੇ ਭੀਰ ਹ੍ਵੈ ॥

abheeree bhaaje bheer havai ||

Conquering the invincible people and causing the warriors to run away like

cowards and

ਸਿਧਾਰੇ ਚੀਨ ਰਾਜ ਪੈ ॥

sidhaare cheen raaj pai ||

ਸਥੋਈ ਸਰਬ ਸਾਥ ਕੈ ॥੫੨੫॥

sathoiee sarab saath kai ||525||

taking all his allies with him, he reached the kingdom of China.525.

ਤਮੰਕੇ ਰਾਜਧਾਰੀ ਕੈ ॥

tama(n)ke raajadhaaree kai ||

ਰਜੀਲੇ ਰੋਹਵਾਰੀ ਕੈ ॥

rajeele rohavaaree kai ||

The angry and furious tone of the Kalki incarnation, who assumed royalty,

is very queer

ਕਾਟੀਲੇ ਕਾਮ ਰੂਪਾ ਕੈ ॥

kaaTeele kaam roopaa kai ||

ਕੰਬੋਜੇ ਕਾਸਕਾਰੀ ਕੈ ॥੫੨੬॥

ka(n)boje kaasakaaree kai ||526||

Before him, the beauty of the women of Kamroop with bewitching eyes and

the charm of Kamboj country is devoid of radiance.526.

ਢਮੰਕੇ ਢੋਲ ਢਾਲੋ ਕੈ ॥

ddama(n)ke ddol ddaalo kai ||

ਡਮੰਕੇ ਡੰਕ ਵਾਰੋ ਕੈ ॥

ddama(n)ke dda(n)k vaaro kai ||

His drums, are his shields, his blows are severe,

ਘਮੰਕੇ ਨੇਜ ਬਾਜਾ ਦੇ ॥

ghama(n)ke nej baajaa dhe ||

ਤਮੰਕੇ ਤੀਰ ਤਾਜਾ ਦੇ ॥੫੨੭॥

tama(n)ke teer taajaa dhe ||527||

his musical instruments create loud sounds and his arrows raise anger

and ire.527.

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਜੀਤੇ ਅਜੀਤ ਮੰਡੇ ਅਮੰਡ ॥

jeete ajeet ma(n)dde ama(n)dd ||

ਤੋਰੇ ਅਤੋਰ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ॥

tore ator kha(n)dde akha(n)dd ||

He conquered the unconquerable, established the unestablished

ਭੰਨੇ ਅਭੰਨ ਭਜੇ ਅਭਜਿ ॥

bha(n)ne abha(n)n bhaje abhaj ||

ਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ਮਾਵਾਸ ਤਜਿ ॥੫੨੮॥

khaane khavaas maavaas taj ||528||

He broke the unbreakable and devided the indivisible, He broke the

unbreakable and he destroyed those who resisted.528.

ਸੰਕੜੇ ਸੂਰ ਭੰਭਰੇ ਭੀਰ ॥

sa(n)kaRe soor bha(n)bhare bheer ||

ਨਿਰਖੰਤ ਜੋਧ ਰੀਝੰਤ ਹੂਰ ॥

nirakha(n)t jodh reejha(n)t hoor ||

The heavenly damsels, seeing both the brave and coward warriors were getting pleased

ਡਾਰੰਤ ਸੀਸ ਕੇਸਰ ਕਟੋਰਿ ॥

ddaara(n)t sees kesar kaTor ||

ਮ੍ਰਿਗ ਮਦ ਗੁਲਾਬ ਕਰਪੂਰ ਘੋਰਿ ॥੫੨੯॥

mirag madh gulaab karapoor ghor ||529||

They were all sprinkling roses, camphor nad saffron on the head of kalki

incarnation.529.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਜੀਤ ਤੀਨੰ ਦਿਸਾਣ ॥

eeh bhaat jeet teena(n) dhisaan ||

ਬਜਿਓ ਸੁਕੋਪ ਉਤਰ ਨਿਸਾਣ ॥

bajio sukop utar nisaan ||

In this way, after conquering the three directions the trumpet sounded in the North

ਚਲੇ ਸੁ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਦੇਸਿ ॥

chale su cheen maacheen dhes ||

ਸਾਮੰਤ ਸੁਧ ਰਾਵਲੀ ਭੇਖ ॥੫੩੦॥

saama(n)t sudh raavalee bhekh ||530||

He went towards China and Manchuria, where there were people in the

garb of Rawalpanthis.530.

ਬਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਗਜੇ ਸੁਬਾਹ ॥

baje baja(n)tr gaje subaeh ||

ਸਾਵੰਤ ਦੇਖਿ ਅਛ੍ਰੀ ਉਛਾਹ ॥

saava(n)t dhekh achhree uchhaeh ||

The war-musical instruments were played and the warriors thundered

ਰੀਝੰਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਰਬ ॥

reejha(n)t dhev adhev sarab ||

ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ਤਜ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥੫੩੧॥

gaava(n)t geet taj dheen garab ||531||

Seeing the Lords, the heavenly damsels were filled with zeal, the gods and others, all were pleased and all of them, abandoning their pride began to

sing songs.531.

ਸਜਿਓ ਸੁ ਸੈਣ ਸੁਣਿ ਚੀਨ ਰਾਜ ॥

sajio su sain sun cheen raaj ||

ਬਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਸਰਬੰ ਸਮਾਜ ॥

baje baja(n)tr saraba(n) samaaj ||

Listening to the news about the arrival of the army, the king of China caused the war-horns to be sounded in all his territory

ਚਲੇ ਅਚਲ ਸਾਵੰਤ ਜੁਧ ॥

chale achal saava(n)t judh ||

ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਭਰ ਲੋਹ ਕ੍ਰੁਧ ॥੫੩੨॥

barakha(n)t baan bhar loh krudh ||532||

All the warriors marched for the war and in their fury, they began to

discharge arrows.532.

ਖੁਲੇ ਖਤੰਗ ਖੂਨੀ ਖਤ੍ਰਿਹਾਣ ॥

khule khata(n)g khoonee khatirahaan ||

ਉਝਰੇ ਜੁਧ ਜੋਧਾ ਮਹਾਣ ॥

aujhare judh jodhaa mahaan ||

The bloody daggers came out and the great warriors died in the war

ਧੁਕੰਤ ਢੋਲ ਘੁੰਮੰਤ ਘਾਇ ॥

dhuka(n)t ddol ghu(n)ma(n)t ghai ||

ਚਿਕੰਤ ਚਾਵਡੀ ਮਾਸੁ ਚਾਇ ॥੫੩੩॥

chika(n)t chaavaddee maas chai ||533||

The wounds were inflicted and the atmosphere became foggy with the dust of the feet of the warriors, the shouts of vultures were heard in all the four

directions.533.

ਹਸੰਤ ਹਾਸ ਕਾਲੀ ਕਰਾਲ ॥

hasa(n)t haas kaalee karaal ||

ਭਭਕੰਤ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਬਿਸਾਲ ॥

bhabhaka(n)t bhoot bhairo bisaal ||

The dreadful Kali laughed and the huge Bhairavas and the ghosts shouted, the arrows were inflicted

ਲਾਗੰਤ ਬਾਣ ਭਾਖੰਤ ਮਾਸ ॥

laaga(n)t baan bhaakha(n)t maas ||

ਭਾਜੰਤ ਭੀਰ ਹੁਇ ਹੁਇ ਉਦਾਸ ॥੫੩੪॥

bhaaja(n)t bheer hui hui udhaas ||534||

The ghosts and fiends ate the flesh the cowards in their anxiety began to

run away.534.

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਚੜਿਓ ਚੀਨ ਰਾਜੰ ॥

chaRio cheen raaja(n) ||

ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥

saje sarab saaja(n) ||

The king of China attacked, he was ready in every way

ਖੁਲੇ ਖੇਤਿ ਖੂਨੀ ॥

khule khet khoonee ||

ਚੜੇ ਚੌਪ ਦੂਨੀ ॥੫੩੫॥

chaRe chauap dhoonee ||535||

The bloody daggers came out of scabbards with double zeal.535.

ਜੁਟੇ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥

juTe jodh jodha(n) ||

ਤਜੈ ਬਾਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥

tajai baan krodha(n) ||

The warriors, getting enraged, discharged arrows and

ਤੁਟੈ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥

tuTai a(n)g bha(n)ga(n) ||

ਭ੍ਰਮੇ ਰੰਗ ਜੰਗੰ ॥੫੩੬॥

bhrame ra(n)g ja(n)ga(n) ||536||

Roamed in the battlefield, destroying the limbs of others.536.

ਨਚੇ ਈਸ ਭੀਸੰ ॥

nache iees bheesa(n) ||

ਪੁਐ ਮਾਲ ਸੀਸੰ ॥

puaai maal seesa(n) ||

Shiva also joined the armies and danced and discharged arrows in a queer

way.537.

ਕਰੈ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥

karai chitr chaara(n) ||

ਤਜੈ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥੫੩੭॥

tajai baan dhaara(n) ||537||

ਮੰਡੇ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥

ma(n)dde jodh jodha(n) ||

ਤਜੇ ਬਾਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥

taje baan krodha(n) ||

The warriors in their fury discharged arrows in the battlefield

ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ ॥

nadhee sron poora(n) ||

ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥੫੩੮॥

firee gain hoora(n) ||538||

The streams of blood were full and the heavenly damsels moved in the

sky.538.

ਹਸੈ ਮੁੰਡ ਮਾਲਾ ॥

hasai mu(n)dd maalaa ||

ਤਜੈ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥

tajai jog javaiaalaa ||

The goddess kali laughed and produced fire of Yoga

ਤਜੈ ਬਾਣ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥

tajai baan javaiaana(n) ||

ਗ੍ਰਸੈ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥੫੩੯॥

grasai dhusaT praana(n) ||539||

The tyrants were killed with the arrows of the soldiers.539.

ਗਿਰੇ ਘੁੰਮਿ ਭੂਮੀ ॥

gire ghu(n)m bhoomee ||

ਉਠੀ ਧੂਰ ਧੂੰਮੀ ॥

auThee dhoor dhoo(n)mee ||

The warriors are swinging and falling on the ground and the dust is rising from the earth

ਸੁਭੇ ਰੇਤ ਖੇਤੰ ॥

subhe ret kheta(n) ||

ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੫੪੦॥

nache bhoot preta(n) ||540||

The fighters have gathered zealously in the battlefield and the ghosts and

fiends are dancing.540.

ਮਿਲਿਓ ਚੀਨ ਰਾਜਾ ॥

milio cheen raajaa ||

ਭਏ ਸਰਬ ਕਾਜਾ ॥

bhe sarab kaajaa ||

The king of China met his men, whose objectives were fulfilled

ਲਇਓ ਸੰਗ ਕੈ ਕੈ ॥

lio sa(n)g kai kai ||

ਚਲਿਓ ਅਗ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੫੪੧॥

chalio agr havai kai ||541||

He took many with himself and advanced forward.541.

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPI STANZA

ਲਏ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਬਜੇ ਬਿਜਈ ਦੁੰਦਭਿ ਰਣ ॥

le sa(n)g nirap sarab baje bijiee dhu(n)dhabh ran ||

The king took all alongwith him and the drums of victory sounded

ਸੁਭੇ ਸੂਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝਈ ਅਪਛਰ ਗਣ ॥

subhe soor sa(n)graam nirakh reejhiee apachhar gan ||

The warriors gathered in the battlefield and seeing them, the heavenly damsels were allured

ਛਕੇ ਦੇਵ ਆਦੇਵ ਜਕੇ ਗੰਧਰਬ ਜਛ ਬਰ ॥

chhake dhev aadhev jake ga(n)dharab jachh bar ||

The gods, demons and Gandharvas all were filled with wonder and pleased

ਚਕੇ ਭੂਤ ਅਰੁ ਪ੍ਰੇਤ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆਧਰ ਨਰ ਬਰ ॥

chake bhoot ar pret sarab bidhiaadhar nar bar ||

All ghosts, fiends and superb Vidyadharis wondered

ਖੰਕੜੀਯ ਕਾਲ ਕ੍ਰੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀਯ ॥

kha(n)kaReey kaal kraooraa prabhaa bahu prakaar usatat kareey ||

Kalki (Lord) thundered as a manifestation of KAL (death) and he was

eulogized in various ways

ਖੰਡਨ ਅਖੰਡ ਚੰਡੀ ਮਹਾ ਜਯ ਜ੍ਰਯ ਜ੍ਰਯ ਸਬਦੋਚਰੀਯ ॥੫੪੨॥

kha(n)ddan akha(n)dd cha(n)ddee mahaa jay jray jray sabadhochareey ||542||

The destroyer of invincible warriors like Chandika, the Lord Kalki was being hailed.542.

ਭਿੜਿਯ ਭੇੜ ਲੜਖੜਿਯ ਮੇਰੁ ਝੜਪੜਿਯ ਪਤ੍ਰ ਬਣ ॥

bhiRiy bheR laRakhaRiy mer jhaRapaRiy patr ban ||

The armies fought with each other, the Sumeru mountain trembled, and the leaves of the forest quivered and fell

ਡੁਲਿਯ ਇੰਦੁ ਤੜਫੜ ਫਨਿੰਦ ਸੰਕੁੜਿਯ ਦ੍ਰਵਣ ਗਣ ॥

dduliy i(n)dh taRafaR fani(n)dh sa(n)kuRiy dhravan gan ||

Indra and Sheshnaga writhed on becoming agitated

ਚਕਿਯੋ ਗਇੰਦ ਧਧਕਯ ਚੰਦ ਭੰਭਜਿਗ ਦਿਵਾਕਰ ॥

chakiyo gi(n)dh dhadhakay cha(n)dh bha(n)bhajig dhivaakar ||

Ganas and others shrunk with fear, the elephants of he directions

wondered

ਡੁਲਗ ਸੁਮੇਰੁ ਡਗਗ ਕੁਮੇਰ ਸਭ ਸੁਕਗ ਸਾਇਰ ॥

ddulag sumer ddagag kumer sabh sukag sair ||

The moon was frightened and the sun ran hither and thither, the Sumeru mountain wavered, the Tortoise became unsteady and all the oceans dried up in fear

ਤਤਜਗ ਧਯਾਨ ਤਬ ਧੂਰਜਟੀ ਸਹਿ ਨ ਭਾਰ ਸਕਗ ਥਿਰਾ ॥

tatajag dhayaan tab dhoorajaTee seh na bhaar sakag thiraa ||

The meditation of Shiva was shattered and the burden on the earth could not remain in equilibrium

ਉਛਲਗ ਨੀਰ ਪਛੁਲਗ ਪਵਨ ਸੁ ਡਗ ਡਗ ਡਗ ਕੰਪਗੁ ਧਰਾ ॥੫੪੩॥

auchhalag neer pachhulag pavan su ddag ddag ddag ka(n)pag dharaa ||543||

The water sprang up, the wind flowed and the earth staggered and trembled.543.

ਚਲਗੁ ਬਾਣੁ ਰੁਕਿਗ ਦਿਸਾਣ ਪਬ੍ਰਯ ਪਿਸਾਨ ਹੂਅ ॥

chalag baan rukig dhisaan pabray pisaan hooa ||

With the discharge of arrows, the directions were covered and the

mountains were pulverized

ਡਿਗਗੁ ਬਿੰਧ ਉਛਲਗੁ ਸਿੰਧੁ ਕੰਪਗੁ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਧੂਅ ॥

ddigag bi(n)dh uchhalag si(n)dh ka(n)pag sun mun dhooa ||

Of war, the sage Dhruva trembled

ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਤਜ ਭਜਗੁ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਸਣਿ ਤਜਗੁ ॥

braham bedh taj bhajag i(n)dhr i(n)dhraasan tajag ||

Brahma abandoned the Vedas and ran away, the elephants fled and Indra also left his seat

ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੂਰ ਕਲਕੀਵਤਾਰ ਕ੍ਰੁਧਤ ਰਣਿ ਗਜਗੁ ॥

jadhin kraoor kalakeevataar krudhat ran gajag ||

The day on which the Kalki incarnation, thundered in rage in the battlefield

ਉਛਰੰਤ ਧੂਰਿ ਬਾਜਨ ਖੁਰੀਯ ਸਬ ਅਕਾਸ ਮਗੁ ਛਾਇ ਲੀਅ ॥

auchhara(n)t dhoor baajan khureey sab akaas mag chhai leea ||

On that day, the dust of the hoofs of the horses, springing up, covered the whole of the sky

ਜਣੁ ਰਚੀਯ ਲੋਕ ਕਰਿ ਕੋਪ ਹਰਿ ਅਸਟਕਾਸ ਖਟੁ ਧਰਣਿ ਕੀਅ ॥੫੪੪॥

jan racheey lok kar kop har asaTakaas khaT dharan keea ||544||

It seemed that in his rage the Lord had created the additional eight skies

and six earths.544.

ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰੁ ਚਕ੍ਰਵੇ ਚਕ੍ਰਿਤ ਸਿਰ ਸਹੰਸ ਸੇਸ ਫਣ ॥

chakirat chaar chakrave chakirat sir saha(n)s ses fan ||

On all the four sides, all including Sheshnaga are wondering

ਧਕਤ ਮਛ ਮਾਵਾਸ ਛੋਡਿ ਰਣ ਭਜਗ ਦ੍ਰਵਣ ਗਣ ॥

dhakat machh maavaas chhodd ran bhajag dhravan gan ||

The heats of the fish also throbbed, the ganas and others ran away from the war-arena

ਭ੍ਰਮਤ ਕਾਕ ਕੁੰਡਲੀਅ ਗਿਧ ਉਧਹੂੰ ਲੇ ਉਡੀਯ ॥

bhramat kaak ku(n)ddaleea gidh udhahoo(n) le uddeey ||

ਬਮਤ ਜ੍ਵਾਲ ਖੰਕਾਲਿ ਲੁਥ ਹਥੋਂ ਨਹੀ ਛੁਟੀਯ ॥

bamat javaiaal kha(n)kaal luth hatho(n) nahee chhuTeey ||

The crows and vultures violently hovered over the corpses and Shiva, the manifestation of KAL (death), is shouting in the battlefield, without

dropping the dead from his hands

ਟੁਟੰਤ ਟੋਪ ਫੁਟੰਤ ਜਿਰਹ ਦਸਤਰਾਗ ਪਖਰ ਤੁਰੀਯ ॥

TuTa(n)t Top fuTa(n)t jireh dhasataraag pakhar tureey ||

ਭਜੰਤ ਭੀਰ ਰਿਝੰਤ ਮਨ ਨਿਰਖਿ ਸੂਰ ਹੂਰੈਂ ਫਿਰੀਯ ॥੫੪੫॥

bhaja(n)t bheer rijha(n)t man nirakh soor hoorai(n) fireey ||545||

The helmets are breaking, the armours are being torn and the armoured horses are also getting frightened the cowards are running away and the warriors seeing the heavenly damsels are getting allured by them.545.

ਮਾਧੋ ਛੰਦ ॥

maadho chha(n)dh ||

MADHO STANZA

ਜਬ ਕੋਪਾ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰਾ ॥

jab kopaa kalakee avataaraa ||

ਬਾਜਤ ਤੂਰ ਹੋਤ ਝਨਕਾਰਾ ॥

baajat toor hot jhanakaaraa ||

When Lord Kalki became infuriated, then the war-horns sounded, and

there was jingling sound

ਹਾ ਹਾ ਮਾਧੋ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥

haa haa maadho baan kamaan kirapaan sa(n)bhaare ||

ਪੈਠੇ ਸੁਭਟ ਹਥਯਾਰ ਉਘਾਰੇ ॥੫੪੬॥

paiThe subhaT hathayaar ughaare ||546||

The Lord held up his bow and arrow and the sword and taking out his weapons, he penetrated amongst the warriors.546.

ਲੀਨ ਮਚੀਨ ਦੇਸ ਕਾ ਰਾਜਾ ॥

leen macheen dhes kaa raajaa ||

ਤਾ ਦਿਨ ਬਜੇ ਜੁਝਾਊ ਬਾਜਾ ॥

taa dhin baje jujhaauoo baajaa ||

When the king of Manchuria was conquered, on that day, the war-drums

sounded

ਹਾ ਹਾ ਮਾਧੋ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਛਿਨਾਏ ॥

haa haa maadho dhes dhes ke chhatr chhinaae ||

ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਤੁਰੰਗ ਫਿਰਾਏ ॥੫੪੭॥

dhes bidhes tura(n)g firaae ||547||

The Lord, causing loud lamentation, snatched away the canopies of various countries and got his horse moved in all the countries.547.

ਚੀਨ ਮਚੀਨ ਛੀਨ ਜਬ ਲੀਨਾ ॥

cheen macheen chheen jab leenaa ||

ਉਤਰ ਦੇਸ ਪਯਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥

autar dhes payaanaa keenaa ||

When China and Manchuria were conquered, then Lord kalki advanced

further in the North

ਹਾ ਹਾ ਮਾਧੋ ਕਹ ਲੌ ਗਨੋ ਉਤਰੀ ਰਾਜਾ ॥

haa haa maadho keh lau gano utaree raajaa ||

ਸਭ ਸਿਰਿ ਡੰਕ ਜੀਤ ਕਾ ਬਾਜਾ ॥੫੪੮॥

sabh sir dda(n)k jeet kaa baajaa ||548||

O my Lord! to what extent I should enumerate the kings of the North, the drum of victory sounded on the heads of all.548.

ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੀਤਿ ਜੀਤ ਕੈ ਰਾਜਾ ॥

eeh bidh jeet jeet kai raajaa ||

ਸਭ ਸਿਰਿ ਨਾਦ ਬਿਜੈ ਕਾ ਬਾਜਾ ॥

sabh sir naadh bijai kaa baajaa ||

In this way, conquering various kings, the musical instruments of victory

was played

ਹਾ ਹਾ ਮਾਧੋ ਜਹ ਤਹ ਛਾਡਿ ਦੇਸ ਭਜਿ ਚਲੇ ॥

haa haa maadho jeh teh chhaadd dhes bhaj chale ||

ਜਿਤ ਤਿਤ ਦੀਹ ਦਨੁਜ ਦਲ ਮਲੇ ॥੫੪੯॥

jit tit dheeh dhanuj dhal male ||549||

O my Lord! they all left their countries and went here and there and the Lord Kalki destroyed the tyrants everywhere.549.

ਕੀਨੇ ਜਗ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥

keene jag anek prakaaraa ||

ਦੇਸਿ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥

dhes dhes ke jeet nirapaaraa ||

Many types of yajnas were performed, the kings of many counties were

conquered

ਹਾ ਹਾ ਮਾਧੋ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਭੇਟ ਲੈ ਆਏ ॥

haa haa maadho dhes bidhes bheT lai aae ||

ਸੰਤ ਉਬਾਰਿ ਅਸੰਤ ਖਪਾਏ ॥੫੫੦॥

sa(n)t ubaar asa(n)t khapaae ||550||

O Lord! the kings came from various countries came with their offerings and you redeemed the saints and destroyed the evil ones.550.

ਜਹ ਤਹ ਚਲੀ ਧਰਮ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥

jeh teh chalee dharam kee baataa ||

ਪਾਪਹਿ ਜਾਤ ਭਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤਾ ॥

paapeh jaat bhiee sudh saataa ||

Religious discussions were held everywhere and the sinful acts were

totally finished

ਹਾ ਹਾ ਮਾਧੋ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ਜੀਤ ਘਰ ਆਏ ॥

haa haa maadho kal avataar jeet ghar aae ||

ਜਹ ਤਹ ਹੋਵਨ ਲਾਗ ਬਧਾਏ ॥੫੫੧॥

jeh teh hovan laag badhaae ||551||

O Lord! The Kalki incarnation came home after his conquests and the songs of felicitation were sung everywhere.551.

ਤਬ ਲੋ ਕਲਿਜੁਗਾਤ ਨੀਯਰਾਯੋ ॥

tab lo kalijugaat neeyaraayo ||

ਜਹ ਤਹ ਭੇਦ ਸਬਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jeh teh bhedh saban sun paayo ||

Then the end of the Iron Age came very near and all came to know about

this mystery

ਹਾ ਹਾ ਮਾਧੋ ਕਲਕੀ ਬਾਤ ਤਬੈ ਪਹਚਾਨੀ ॥

haa haa maadho kalakee baat tabai pahachaanee ||

ਸਤਿਜੁਗ ਕੀ ਆਗਮਤਾ ਜਾਨੀ ॥੫੫੨॥

satijug kee aagamataa jaanee ||552||

The Kalki incarnation comprehended this mystery and felt that Satyuga

was about to begin.552.

ਅਨਹਦ ਛੰਦ ॥

anahadh chha(n)dh ||

ANHAD STANZA

ਸਤਿਜੁਗ ਆਯੋ ॥

satijug aayo ||

ਸਭ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

sabh sun paayo ||

Everyone heard that Satyuga (Age of Truth) had come

ਮੁਨਿ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥

mun man bhaayo ||

ਗੁਨ ਗਨ ਗਾਯੋ ॥੫੫੩॥

gun gan gaayo ||553||

The sages were pleased and ganas etc. sang songs of praise.553.

ਸਬ ਜਗ ਜਾਨੀ ॥

sab jag jaanee ||

ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ॥

akath kahaanee ||

This mysterious fact was comprehended by all

ਮੁਨਿ ਗਨਿ ਮਾਨੀ ॥

mun gan maanee ||

ਕਿਨਹੁ ਨ ਜਾਨੀ ॥੫੫੪॥

kinahu na jaanee ||554||

The sages believed but did not feel it.554.

ਸਭ ਜਗ ਦੇਖਾ ॥

sabh jag dhekhaa ||

ਅਨ ਅਨ ਭੇਖਾ ॥

an an bhekhaa ||

ਸੁਛਬਿ ਬਿਸੇਖਾ ॥

suchhab bisekhaa ||

ਸਹਿਤ ਭਿਖੇਖਾ ॥੫੫੫॥

sahit bhikhekhaa ||555||

The whole world saw that mysterious Lord, whose elegance was of a

special type.555.

ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੋਹੇ ॥

mun man mohe ||

ਫੁਲ ਗੁਲ ਸੋਹੇ ॥

ful gul sohe ||

ਸਮ ਛਬਿ ਕੋ ਹੈ ॥

sam chhab ko hai ||

ਐਸੇ ਬਨਿਓ ਹੈ ॥੫੫੬॥

aaise banio hai ||556||

He, the fascinator of the mind of the sages, looks splendid like a flower

and who else had been created equivalent in beauty like him?556.

ਤਿਲੋਕੀ ਛੰਦ ॥

tilokee chha(n)dh ||

TILOKI STANZA

ਸਤਿਜੁਗ ਆਦਿ ਕਲਿਜੁਗ ਅੰਤਹ ॥

satijug aadh kalijug a(n)teh ||

ਜਹ ਤਹ ਆਨੰਦ ਸੰਤ ਮਹੰਤਹ ॥

jeh teh aana(n)dh sa(n)t maha(n)teh ||

After the end of Kalyuga (the Iron Age), Satyuga (the Age of Truth) came and the saints enjoyed bliss everywhere

ਜਹ ਤਹ ਗਾਵਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲੀ ॥

jeh teh gaavat bajaavat taalee ||

ਨਾਚਤ ਸਿਵ ਜੀ ਹਸਤ ਜ੍ਵਾਲੀ ॥੫੫੭॥

naachat siv jee hasat javaiaalee ||557||

They sang and played their musical instruments, Shiva and Parvati also

laughed and danced.557.

ਬਾਜਤ ਡਉਰੂ ਰਾਜਤ ਤੰਤ੍ਰੀ ॥

baajat ddauroo raajat ta(n)tree ||

ਰੀਝਤ ਰਾਜੰ ਸੀਝਸ ਅਤ੍ਰੀ ॥

reejhat raaja(n) seejhas atree ||

The tabors and other musical instruments were played like the gongs and the weapons-wielding warriors got pleased

ਬਾਜਤ ਤੂਰੰ ਗਾਵਤ ਗੀਤਾ ॥

baajat toora(n) gaavat geetaa ||

ਜਹ ਤਹ ਕਲਕੀ ਜੁਧਨ ਜੀਤਾ ॥੫੫੮॥

jeh teh kalakee judhan jeetaa ||558||

The songs were sung and everywhere there was talk about the wars fought

by Kaki incarnation.558.

ਮੋਹਨ ਛੰਦ ॥

mohan chha(n)dh ||

MOHAN STANZA

ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਟਾਰ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਡਲੀ ਸੰਗ ਕੈ ਲੀਓ ॥

ar maar kai rip Taar kai nirap ma(n)ddalee sa(n)g kai leeo ||

ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਤਿਤੇ ਅਤਿ ਦਾਨ ਮਾਨ ਸਬੈ ਦੀਓ ॥

jatr tatr jite tite at dhaan maan sabai dheeo ||

After killing the enemies and taking the group of kings alongwith him, the Kalki incarnation bestowed charities here there and everywhere

ਸੁਰ ਰਾਜ ਜਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਹੁਐ ਗਿਰ ਰਾਜ ਸੇ ਭਟ ਮਾਰ ਕੈ ॥

sur raaj jayo nirap raaj huaai gir raaj se bhaT maar kai ||

ਸੁਖ ਪਾਇ ਹਰਖ ਬਢਾਇਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਇਯੋ ਜਸੁ ਸੰਗ ਲੈ ॥੫੫੯॥

sukh pai harakh baddaikai greh aaiyo jas sa(n)g lai ||559||

After killing the powerful enemies like indra the Lord getting pleased and

also getting approbation, came back to his home.559.

ਅਰਿ ਜੀਤ ਜੀਤ ਅਭੀਤ ਹ੍ਵੈ ਜਗਿ ਹੋਮ ਜਗ ਘਨੇ ਕਰੇ ॥

ar jeet jeet abheet havai jag hom jag ghane kare ||

ਦੇਸਿ ਦੇਸਿ ਅਸੇਸ ਭਿਛਕ ਰੋਗ ਸੋਗ ਸਬੈ ਹਰੇ ॥

dhes dhes ases bhichhak rog sog sabai hare ||

After conquering the enemies, he fearlessly performed many hom-yajnas and removed the sufferings and ailments of all the beggars in various countires

ਕੁਰ ਰਾਜ ਜਿਉ ਦਿਜ ਰਾਜ ਕੇ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਦਾਰਿਦ ਮਾਰ ਕੈ ॥

kur raaj jiau dhij raaj ke bahu bhaat dhaaridh maar kai ||

ਜਗੁ ਜੀਤਿ ਸੰਭਰ ਕੋ ਚਲਯੋ ਜਗਿ ਜਿਤ ਕਿਤ ਬਿਥਾਰ ਕੈ ॥੫੬੦॥

jag jeet sa(n)bhar ko chalayo jag jit kit bithaar kai ||560||

After removing the poverty of Brahmins, like the kings of Kuru clan, the Lord on conquering the worlds and spreading his glory of victory,

marched towards

ਜਗ ਜੀਤਿ ਬੇਦ ਬਿਥਾਰ ਕੇ ਜਗ ਸੁ ਅਰਥ ਅਰਥ ਚਿਤਾਰੀਐਂ ॥

jag jeet bedh bithaar ke jag su arath arath chitaareea(n) ||

ਦੇਸਿ ਦੇਸਿ ਬਿਦੇਸ ਮੈ ਨਵ ਭੇਜਿ ਭੇਜਿ ਹਕਾਰੀਐਂ ॥

dhes dhes bidhes mai nav bhej bhej hakaareea(n) ||

Conquering the world, spreding the praise of the Vedas and thinking about the good works, the lord subdued fighting all the kings of various countries

ਧਰ ਦਾੜ ਜਿਉ ਰਣ ਗਾੜ ਹੁਇ ਤਿਰਲੋਕ ਜੀਤ ਸਬੈ ਲੀਏ ॥

dhar dhaaR jiau ran gaaR hui tiralok jeet sabai le'ee ||

ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਸੇਵਕ ਭੇਜ ਭੇਜ ਤਹਾ ਦੀਏ ॥੫੬੧॥

bahu dhaan dhai sanamaan sevak bhej bhej tahaa dhe'ee ||561||

On becoming the axe of Yama, the Lord conquered all the three worlds and sent his servants with honour everywhere, bestowing great gifts on

them.561.

ਖਲ ਖੰਡਿ ਖੰਡਿ ਬਿਹੰਡ ਕੈ ਅਰਿ ਦੰਡ ਦੰਡ ਬਡੋ ਦੀਯੋ ॥

khal kha(n)dd kha(n)dd biha(n)dd kai ar dha(n)dd dha(n)dd baddo dheeyo ||

ਅਰਬ ਖਰਬ ਅਦਰਬ ਦਰਬ ਸੁ ਜੀਤ ਕੈ ਆਪਨੋ ਕੀਯੋ ॥

arab kharab adharab dharab su jeet kai aapano keeyo ||

On destroying and punishing the tyrants, the Lord conquered the materials of the value of billions

ਰਣਜੀਤ ਜੀਤ ਅਜੀਤ ਜੋਧਨ ਛਤ੍ਰ ਅਤ੍ਰ ਛਿਨਾਈਐਂ ॥

ranajeet jeet ajeet jodhan chhatr atr chhinaieea(n) ||

ਸਰਦਾਰ ਬਿੰਸਤਿ ਚਾਰ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਈਐਂ ॥੫੬੨॥

saradhaar bi(n)sat chaar kal avataar chhatr firaieea(n) ||562||

Subduing the warriors, he conquered their weapons and crown and the

canopy of Kali-incarnation revolved on all the four sides.562.

ਮਥਾਨ ਛੰਦ ॥

mathaan chha(n)dh ||

MATHAAN STANZA

ਛਾਜੈ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ॥

chhaajai mahaa jot ||

ਭਾਨੰ ਮਨੋਦੋਤਿ ॥

bhaana(n) manodhot ||

His light shone like the sun

ਜਗਿ ਸੰਕ ਤਜ ਦੀਨ ॥

jag sa(n)k taj dheen ||

ਮਿਲਿ ਬੰਦਨਾ ਕੀਨ ॥੫੬੩॥

mil ba(n)dhanaa keen ||563||

The whole world unhesitatingly adored him.563.

ਰਾਜੈ ਮਹਾ ਰੂਪ ॥

raajai mahaa roop ||

ਲਾਜੈ ਸਬੈ ਭੂਪ ॥

laajai sabai bhoop ||

Before his great beauty, all the kings felt shy

ਜਗ ਆਨ ਮਾਨੀਸੁ ॥

jag aan maanees ||

ਮਿਲਿ ਭੇਟ ਲੈ ਦੀਸੁ ॥੫੬੪॥

mil bheT lai dhees ||564||

All of them accepted defeat and made offerings to him.564.

ਸੋਭੇ ਮਹਾਰਾਜ ॥

sobhe mahaaraaj ||

ਅਛ੍ਰੀ ਰਹੈ ਲਾਜ ॥

achhree rahai laaj ||

The warriors equivalent to his glory also felt shy

ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਮਧੁ ਬੈਨ ॥

at reejh madh bain ||

ਰਸ ਰੰਗ ਭਰੇ ਨੈਨ ॥੫੬੫॥

ras ra(n)g bhare nain ||565||

His words are very sweet and his eyes are full of enjoyment and

pleasure.565.

ਸੋਹਤ ਅਨੂਪਾਛ ॥

sohat anoopaachh ||

ਕਾਛੇ ਮਨੋ ਕਾਛ ॥

kaachhe mano kaachh ||

His body is so beautiful as if it was especially fashioned

ਰੀਝੈ ਸੁਰੀ ਦੇਖਿ ॥

reejhai suree dhekh ||

ਰਾਵਲੜੇ ਭੇਖਿ ॥੫੬੬॥

raavalaRe bhekh ||566||

The women of gods and saints are getting pleased. 566.

ਦੇਖੇ ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ॥

dhekhe jinai naik ||

ਲਾਗੈ ਤਿਸੈ ਐਖ ॥

laagai tisai aaikh ||

He who saw him even slightly, his eyes kept on looking at him

ਰੀਝੈ ਸੁਰੀ ਨਾਰਿ ॥

reejhai suree naar ||

ਦੇਖੈ ਧਰੇ ਪਾਂਾਰ ॥੫੬੭॥

dhekhai dhare paar ||567||

The women of gods, getting allured are looking with love towards him.567.

ਰੰਗੇ ਮਹਾ ਰੰਗ ॥

ra(n)ge mahaa ra(n)g ||

ਲਾਜੈ ਲਖਿ ਅਨੰਗ ॥

laajai lakh ana(n)g ||

Seeing the beauty-incarnate Lord, the god of love is feeling shy

ਚਿਤਗੰ ਚਿਰੈ ਸਤ੍ਰ ॥

chitaga(n) chirai satr ||

ਲਗੈ ਜਨੋ ਅਤ੍ਰ ॥੫੬੮॥

lagai jano atr ||568||

The enemes are so much fearful in their mind as if they have been ripped

by the weapons.568.

ਸੋਭੇ ਮਹਾ ਸੋਭ ॥

sobhe mahaa sobh ||

ਅਛ੍ਰੀ ਰਹੈ ਲੋਭਿ ॥

achhree rahai lobh ||

The warriors are looking at his glory covetously

ਆਂਜੇ ਇਸੇ ਨੈਨ ॥

aa(n)je ise nain ||

ਜਾਗੇ ਮਨੋ ਰੈਨ ॥੫੬੯॥

jaage mano rain ||569||

His eyes are black and touched with antimony, which seem to have

awakened continuously for several nights.569.

ਰੂਪੰ ਭਰੇ ਰਾਗ ॥

roopa(n) bhare raag ||

ਸੋਭੇ ਸੁ ਸੁਹਾਗ ॥

sobhe su suhaag ||

ਕਾਛੇ ਨਟੰ ਰਾਜ ॥

kaachhe naTa(n) raaj ||

ਨਾਚੈ ਮਨੋ ਬਾਜ ॥੫੭੦॥

naachai mano baaj ||570||

Filled with beauty and love they look magnificent like a comedian king.570.

ਆਖੈਂ ਮਨੋ ਬਾਨ ॥

aakhai(n) mano baan ||

ਕੈਧੋ ਧਰੇ ਸਾਨ ॥

kaidho dhare saan ||

ਜਾਨੇ ਲਗੇ ਜਾਹਿ ॥

jaane lage jaeh ||

ਯਾ ਕੋ ਕਹੈ ਕਾਹਿ ॥੫੭੧॥

yaa ko kahai kaeh ||571||

The black arrows are fitted in the bow and they hit the enemies.571.

ਸੁਖਦਾ ਬ੍ਰਿਦ ਛੰਦ ॥

sukhadhaa biradh chha(n)dh ||

SUKHDAAVRAD STANZA

ਕਿ ਕਾਛੇ ਕਾਛ ਧਾਰੀ ਹੈਂ ॥

k kaachhe kaachh dhaaree hai(n) ||

ਕਿ ਰਾਜਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈਂ ॥

k raajaa adhikaaree hai(n) ||

ਕਿ ਭਾਗ ਕੋ ਸੁਹਾਗ ਹੈਂ ॥

k bhaag ko suhaag hai(n) ||

ਕਿ ਰੰਗੋ ਅਨੁਰਾਗ ਹੈਂ ॥੫੭੨॥

k ra(n)go anuraag hai(n) ||572||

He leads the life of a producer, a king, an authority, bestower of fortune

and love.572.

ਕਿ ਛੋਭੈ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਛੈ ॥

k chhobhai chhatr dhaaree chhai ||

ਕਿ ਛਤ੍ਰੀ ਅਤ੍ਰ ਵਾਰੀ ਛੈ ॥

k chhatree atr vaaree chhai ||

ਕਿ ਆਂਜੇ ਬਾਨ ਬਾਨੀ ਸੇ ॥

k aa(n)je baan baanee se ||

ਕਿ ਕਾਛੀ ਕਾਛ ਕਾਰੀ ਹੈਂ ॥੫੭੩॥

k kaachhee kaachh kaaree hai(n) ||573||

He is a Soverign, an arms-wielding warrior, elehance-incarnate an the

creator of the whole world.573.

ਕਿ ਕਾਮੀ ਕਾਮ ਬਾਨ ਸੇ ॥

k kaamee kaam baan se ||

ਕਿ ਫੂਲੇ ਫੂਲ ਮਾਲ ਸੇ ॥

k foole fool maal se ||

ਕਿ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਗ ਸੇ ॥

k ra(n)ge ra(n)g raag se ||

ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁਹਾਗ ਸੇ ॥੫੭੪॥

k su(n)dhar suhaag se ||574||

He is lustful like the god of love, blooming like a flower an dyed in love like

a beautiful song.574.

ਕਿ ਨਾਗਨੀ ਕੇ ਏਸ ਹੈਂ ॥

k naaganee ke es hai(n) ||

ਕਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੇ ਨਰੇਸ ਛੈ ॥

k miragee ke nares chhai ||

ਕਿ ਰਾਜਾ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਹੈਂ ॥

k raajaa chhatr dhaaree hai(n) ||

ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੇ ਭਿਖਾਰੀ ਛੈ ॥੫੭੫॥

k kaalee ke bhikhaaree chhai ||575||

He is cobra for a female serpent, deer for the does, a canopied Sovereign

for the kings and a devotee before the goddess Kali.575.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਇਮ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰਿ ਜੀਤੇ ਜੁਧ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ॥

eim kalakee avataar jeete judh sabai nirapat ||

ਕੀਨੋ ਰਾਜ ਸੁਧਾਰਿ ਬੀਸ ਸਹਸ ਦਸ ਲਛ ਬਰਖ ॥੫੭੬॥

keeno raaj sudhaar bees sahas dhas lachh barakh ||576||

In this way Kalki incarnation conquered all the kings and ruled for ten lakh

and twenty thousand years .576.

ਰਾਵਣਬਾਦ ਛੰਦ ॥

raavanabaadh chha(n)dh ||

RAVAN-VAADYA STANZA

ਗਹੀ ਸਮਸੇਰ ॥

gahee samaser ||

ਕੀਯੋ ਜੰਗਿ ਜੇਰ ॥

keeyo ja(n)g jer ||

ਦਏ ਮਤਿ ਫੇਰ ॥

dhe mat fer ||

ਨ ਲਾਗੀ ਬੇਰ ॥੫੭੭॥

n laagee ber ||577||

He caught his sword in his hand and knocked down everyone in the war

and there was no delay in the change of destiny.577.

ਦਯੋ ਨਿਜ ਮੰਤ੍ਰ ॥

dhayo nij ma(n)tr ||

ਤਜੈ ਸਭ ਤੰਤ੍ਰ ॥

tajai sabh ta(n)tr ||

ਲਿਖੈ ਨਿਜ ਜੰਤ੍ਰ ॥

likhai nij ja(n)tr ||

ਸੁ ਬੈਠਿ ਇਕੰਤ੍ਰ ॥੫੭੮॥

s baiTh ika(n)tr ||578||

He gave his mantra to everyone, he abandoned all the Tantras and sitting

in solitude, he produced his Yantras.578.

ਬਾਨ ਤੁਰੰਗਮ ਛੰਦ ॥

baan tura(n)gam chha(n)dh ||

BAAN TURANGAM STANZA

ਬਿਬਿਧ ਰੂਪ ਸੋਭੈ ॥

bibidh roop sobhai ||

ਅਨਿਕ ਲੋਗ ਲੋਭੈ ॥

anik log lobhai ||

Many people got allured by his various beautiful forms

ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਤਾਹਿ ॥

amit tej taeh ||

ਨਿਗਮ ਗਨਤ ਜਾਹਿ ॥੫੭੯॥

nigam ganat jaeh ||579||

In the language of the Vedas, his Glory was infinite.579.

ਅਨਿਕ ਭੇਖ ਤਾ ਕੇ ॥

anik bhekh taa ke ||

ਬਿਬਿਧ ਰੂਪ ਵਾ ਕੇ ॥

bibidh roop vaa ke ||

ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਰਾਜੈ ॥

anoop roop raajai ||

ਬਿਲੋਕਿ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥੫੮੦॥

bilok paap bhaajai ||580||

Seeing his many garbs, charms and glories, the sings fled away.580.

ਬਿਸੇਖ ਪ੍ਰਬਲ ਜੇ ਹੁਤੇ ॥

bisekh prabal je hute ||

ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸੰਜੁਤੇ ॥

anoop roop sa(n)jute ||

Those who were special powerful people composed of various forms,

ਅਮਿਤ ਅਰਿ ਘਾਵਹੀਂ ॥

amit ar ghaavahee(n) ||

ਜਗਤ ਜਸੁ ਪਾਵਹੀਂ ॥੫੮੧॥

jagat jas paavahee(n) ||581||

The Lord killed these innumerable enemies and obtained approbation in the world.581.

ਅਖੰਡ ਬਾਹੁ ਹੈ ਬਲੀ ॥

akha(n)dd baahu hai balee ||

ਸੁਭੰਤ ਜੋਤਿ ਨਿਰਮਲੀ ॥

subha(n)t jot niramalee ||

The Lord is most powerful with indestructible arms and his pure light

looks splendid

ਸੁ ਹੋਮ ਜਗ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥

s hom jag ko karai(n) ||

ਪਰਮ ਪਾਪ ਕੋ ਹਰੈਂ ॥੫੮੨॥

param paap ko harai(n) ||582||

He is removing the sins by performing the hom-yajna.582.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਜਗ ਜੀਤਿਓ ਜਬ ਸਰਬ ॥

jag jeetio jab sarab ||

ਤਬ ਬਾਢਿਓ ਅਤਿ ਗਰਬ ॥

tab baaddio at garab ||

When he conquered the whole world, his pride was extremely increased

ਦੀਅ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਿਸਾਰ ॥

dheea kaal purakh bisaar ||

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥੫੮੩॥

eeh bhaat keen bichaar ||583||

He also forgot the unmanifested Brahmin and said this583

ਬਿਨੁ ਮੋਹਿ ਦੂਸਰ ਨ ਔਰ ॥

bin moh dhoosar na aauar ||

ਅਸਿ ਮਾਨਜੋ ਸਬ ਠਉਰ ॥

as maanayo sab Thaur ||

“There is no second except me and the same is accepted at all the place

ਜਗੁ ਜੀਤਿ ਕੀਨ ਗੁਲਾਮ ॥

jag jeet keen gulaam ||

ਆਪਨ ਜਪਾਯੋ ਨਾਮ ॥੫੮੪॥

aapan japaayo naam ||584||

I have conquered the whole world and made it my slave and have caused everyone to repeat my name.584.

ਜਗਿ ਐਸ ਰੀਤਿ ਚਲਾਇ ॥

jag aais reet chalai ||

ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥

sir atr patr firai ||

I have given life again to the traditional and have swung the canopy over my head

ਸਬ ਲੋਗ ਆਪਨ ਮਾਨ ॥

sab log aapan maan ||

ਤਰਿ ਆਂਖਿ ਅਉਰ ਨ ਆਨਿ ॥੫੮੫॥

tar aa(n)kh aaur na aan ||585||

All the people consider me as their own and none other comes to their

sight.585.

ਨਹੀ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜਪੰਤ ॥

nahee kaal purakh japa(n)t ||

ਨਹਿ ਦੇਵਿ ਜਾਪੁ ਭਣੰਤ ॥

neh dhev jaap bhana(n)t ||

No one the repeats the name of the Lord-God or the name of any other God

goddess

ਤਬ ਕਾਲ ਦੇਵ ਰਿਸਾਇ ॥

tab kaal dhev risai ||

ਇਕ ਅਉਰ ਪੁਰਖ ਬਨਾਇ ॥੫੮੬॥

eik aaur purakh banai ||586||

” Seeing this the Unamanifested Brahma created another purusha.586.

ਰਚਿਅਸੁ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ॥

rachias mahidhee meer ||

ਰਿਸਵੰਤ ਹਾਠ ਹਮੀਰ ॥

risava(n)t haaTh hameer ||

Mehdi Mir was created, who was very angry and persistent one

ਤਿਹ ਤਉਨ ਕੋ ਬਧੁ ਕੀਨ ॥

teh taun ko badh keen ||

ਪੁਨਿ ਆਪ ਮੋ ਕੀਅ ਲੀਨ ॥੫੮੭॥

pun aap mo keea leen ||587||

He killed the Kalki incarnation within himself again.587.

ਜਗ ਜੀਤਿ ਆਪਨ ਕੀਨ ॥

jag jeet aapan keen ||

ਸਬ ਅੰਤਿ ਕਾਲ ਅਧੀਨ ॥

sab a(n)t kaal adheen ||

Those who conquered, the made it there possession they are all under the control of KAL (death) in the end

ਇਹ ਭਾਤਿ ਪੂਰਨ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥

eeh bhaat pooran su dhaar ||

ਭਏ ਚੌਬਿਸੇ ਅਵਤਾਰ ॥੫੮੮॥

bhe chauabise avataar ||588||

In this way, with complete improvement the description of twenty-fourth

incarnation is completed.588.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਚਤੁਰ ਬਿਸਤਿ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the chatur bisat kalakee avataar baranana(n)

samaapata(n) ||

End of the description of twenty-fourth incarnation in Bachittar natak.

ਅਥ ਮਹਿਦੀ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath mahidhee avataar kathana(n) ||

(Now being the description of the killing of Mehdi Mir)

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੈ ਤਿੰਹ ਨਾਸਿ ॥

eeh bhaat kai ti(n)h naas ||

ਕੀਅ ਸਤਿਜੁਗ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

keea satijug prakaas ||

In the way, destroying him, the age of the truth was manifested

ਕਲਿਜੁਗ ਸਰਬ ਬਿਹਾਨ ॥

kalijug sarab bihaan ||

ਨਿਜੁ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨ ॥੧॥

nij jot jot samaan ||1||

The whole of Iron Age had passed away and the light manifested itself everywhere consistently .1

ਮਹਿਦੀ ਭਰਜੋ ਤਬ ਗਰਬ ॥

mahidhee bharayo tab garab ||

ਜਗ ਜੀਤਯੋ ਜਬ ਸਰਬ ॥

jag jeetayo jab sarab ||

Then Mir Mehdi, conquering the whole world, was filled with pride

ਸਿਰਿ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥

sir atr patr firai ||

ਜਗ ਜੇਰ ਕੀਨ ਬਨਾਇ ॥੨॥

jag jer keen banai ||2||

He also got the canopy swung over his head and caused the whole world

to bow at his feet.2.

ਬਿਨੁ ਆਪੁ ਜਾਨਿ ਨ ਔਰ ॥

bin aap jaan na aauar ||

ਸਬ ਰੂਪ ਅਉ ਸਬ ਠਉਰ ॥

sab roop aau sab Thaur ||

Expect himself, he did not have faith in anyone

ਜਿਨਿ ਏਕ ਦਿਸਟਿ ਨ ਆਨ ॥

jin ek dhisaT na aan ||

ਤਿਸੁ ਲੀਨ ਕਾਲ ਨਿਦਾਨ ॥੩॥

tis leen kaal nidhaan ||3||

He who did not comprehend One Lord-God, he ultimately could not save

himself from KAL(death).3.

ਬਿਨੁ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥

bin ek dhoosar naeh ||

ਸਬ ਰੰਗ ਰੂਪਨ ਮਾਹਿ ॥

sab ra(n)g roopan maeh ||

There is not one other in all colours and forms except one God

ਜਿਨਿ ਏਕ ਕੋ ਨ ਪਛਾਨ ॥

jin ek ko na pachhaan ||

ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਨਮ ਬਿਤਾਨ ॥੪॥

teh birathaa janam bitaan ||4||

He, who has not recognized that one Lord, he wasted his birth.4.

ਬਿਨੁ ਏਕ ਦੂਜ ਨ ਔਰ ॥

bin ek dhooj na aauar ||

ਜਲ ਬਾ ਥਲੇ ਸਬ ਠਉਰ ॥

jal baa thale sab Thaur ||

Expect that one Lord, there is none other in water, on plain and all the places

ਜਿਨਿ ਏਕ ਸਤਿ ਨ ਜਾਨ ॥

jin ek sat na jaan ||

ਸੋ ਜੂਨਿ ਜੂਨਿ ਭ੍ਰਮਾਨ ॥੫॥

so joon joon bhramaan ||5||

He who had not recognized the One Reality, he only roamed away amongst the Yogis.5.

ਤਜਿ ਏਕ ਜਾਨਾ ਦੂਜ ॥

taj ek jaanaa dhooj ||

ਮਮ ਜਾਨਿ ਤਾਸੁ ਨ ਸੂਝ ॥

mam jaan taas na soojh ||

He who leaving the one, believed in another one, in my view, he is devoid

of wisdom

ਤਿਹ ਦੂਖ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ॥

teh dhookh bhookh piaas ||

ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਸਰਬ ਉਦਾਸ ॥੬॥

dhin rain sarab udhaas ||6||

He will be surrounded by suffering, hunger, thirst and anxiety throughout

day and night.6.

ਨਹਿੰ ਚੈਨ ਐਨ ਸੁ ਵਾਹਿ ॥

nahi(n) chain aain su vaeh ||

ਨਿਤ ਰੋਗ ਹੋਵਤ ਤਾਹਿ ॥

nit rog hovat taeh ||

He will never get peace and will always be surrounded by ailments

ਅਤਿ ਦੂਖ ਭੂਖ ਮਰੰਤ ॥

at dhookh bhookh mara(n)t ||

ਨਹੀ ਚੈਨ ਦਿਵਸ ਬਿਤੰਤ ॥੭॥

nahee chain dhivas bita(n)t ||7||

He will always suffer death on account of suffering and hunger, he will

always remain restless.7.

ਤਨ ਪਾਦ ਕੁਸਟ ਚਲੰਤ ॥

tan paadh kusaT chala(n)t ||

ਬਪੁ ਗਲਤ ਨਿਤ ਗਲੰਤ ॥

bap galat nit gala(n)t ||

The leprosy will prevail in his body and all his body will rot

ਨਹਿੰ ਨਿਤ ਦੇਹ ਅਰੋਗ ॥

nahi(n) nit dheh arog ||

ਨਿਤਿ ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰਨ ਸੋਗ ॥੮॥

nit putr pauatran sog ||8||

His body will not remain health and his foundness for sons and grandson

will always afflict him.8.

ਨਿਤ ਨਾਸ ਤਿਹ ਪਰਿਵਾਰ ॥

nit naas teh parivaar ||

ਨਹਿ ਅੰਤ ਦੇਹ ਉਧਾਰ ॥

neh a(n)t dheh udhaar ||

His family will be destroyed and at the and, his body will not be redeemed also

ਨਿਤ ਰੋਗ ਸੋਗ ਗ੍ਰਸੰਤ ॥

nit rog sog grasa(n)t ||

ਮ੍ਰਿਤ ਸ੍ਵਾਨ ਅੰਤ ਮਰੰਤ ॥੯॥

mirat savaiaan a(n)t mara(n)t ||9||

He will always be engrossed in disease and sorrow, ultimately, he will die

the death of a dog .9.

ਤਬ ਜਾਨਿ ਕਾਲ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

tab jaan kaal prabeen ||

ਤਿਹ ਮਾਰਿਓ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥

teh maario kar dheen ||

Reflecting over the egoistic state of Mir Mehdi the Unmanifested Brahman

thought of killing him

ਇਕੁ ਕੀਟ ਦੀਨ ਉਪਾਇ ॥

eik keeT dheen upai ||

ਤਿਸ ਕਾਨਿ ਪੈਠੋ ਜਾਇ ॥੧੦॥

tis kaan paiTho jai ||10||

He created an insect, which entered the ear of Mir Mehdi.10.

ਧਸਿ ਕੀਟ ਕਾਨਨ ਬੀਚ ॥

dhas keeT kaanan beech ||

ਤਿਸੁ ਜੀਤਯੋ ਜਿਮਿ ਨੀਚ ॥

tis jeetayo jim neech ||

Entering his ear, that insect conquered that base fellow, and

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਦੇਇ ਦੁਖ ਤਾਹਿ ॥

bahu bhaat dhei dhukh taeh ||

ਇਹ ਭਾਤਿ ਮਾਰਿਓ ਵਾਹਿ ॥੧੧॥

eeh bhaat maario vaeh ||11||

Giving him various types of suffering, killed him in this way.11.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ਬਧ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the mahidhee meer badh ||

End of the description of twenty-fourth incarnation in Bachittar natak.

ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ॥

brahamaa avataar ||

Brahma Avatar

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ikOankaar satiguraprasaadh ||

Grace of the true Guru

ਅਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath brahamaa avataar kathana(n) ||

Now being the description of Brahma Incarnation

ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

paatisaahee 10 ||

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਸਤਿਜੁਗਿ ਫਿਰਿ ਉਪਰਾਜਿ ॥

satijug fir uparaaj ||

ਸਬ ਨਉਤਨੈ ਕਰਿ ਸਾਜ ॥

sab nautanai kar saaj ||

The age the truth was established again and all the new creation appeared

ਸਬ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ॥

sab dhes aaur bidhes ||

ਉਠਿ ਧਰਮ ਲਾਗਿ ਨਰੇਸ ॥੧॥

auTh dharam laag nares ||1||

The kings of all the countries because religious.1.

ਕਲਿ ਕਾਲ ਕੋਪਿ ਕਰਾਲ ॥

kal kaal kop karaal ||

ਜਗੁ ਜਾਰਿਆ ਤਿਹ ਜ੍ਵਾਲ ॥

jag jaariaa teh javaiaal ||

O the Lord of breadful fury! there is none else except thee,

ਬਿਨੁ ਤਾਸੁ ਔਰ ਨ ਕੋਈ ॥

bin taas aauar na koiee ||

ਸਬ ਜਾਪ ਜਾਪੋ ਸੋਇ ॥੨॥

sab jaap jaapo soi ||2||

Who created the Iron Age and its fires burning the word, everyone should

repeat His Name.2.

ਜੇ ਜਾਪ ਹੈ ਕਲਿ ਨਾਮੁ ॥

je jaap hai kal naam ||

ਤਿਸੁ ਪੂਰਨ ਹੁਇ ਹੈ ਕਾਮ ॥

tis pooran hui hai kaam ||

Those who will remember the Name of the Lord in the Iron Age, all their tasks will be fulfilled

ਤਿਸੁ ਦੂਖ ਭੂਖ ਨ ਪਿਆਸ ॥

tis dhookh bhookh na piaas ||

ਨਿਤਿ ਹਰਖੁ ਕਹੂੰ ਨ ਉਦਾਸ ॥੩॥

nit harakh kahoo(n) na udhaas ||3||

They will never experience suffering, hunger and anxiety and will always

remain happy.3.

ਬਿਨੁ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥

bin ek dhoosar naeh ||

ਸਭ ਰੰਗ ਰੂਪਨ ਮਾਹਿ ॥

sabh ra(n)g roopan maeh ||

There is none else except the One Lord pervanding all the colours and

forms

ਜਿਨ ਜਾਪਿਆ ਤਿਹਿ ਜਾਪੁ ॥

jin jaapiaa teh jaap ||

ਤਿਨ ਕੇ ਸਹਾਈ ਆਪ ॥੪॥

tin ke sahaiee aap ||4||

He helps those who repeat His Name.4.

ਜੇ ਤਾਸੁ ਨਾਮ ਜਪੰਤ ॥

je taas naam japa(n)t ||

ਕਬਹੂੰ ਨ ਭਾਜਿ ਚਲੰਤ ॥

kabahoo(n) na bhaaj chala(n)t ||

Those who remember His Name, never run away

ਨਹਿ ਤ੍ਰਾਸੁ ਤਾ ਕੋ ਸਤ੍ਰ ॥

neh traas taa ko satr ||

ਦਿਸਿ ਜੀਤਿ ਹੈ ਗਹਿ ਅਤ੍ਰ ॥੫॥

dhis jeet hai geh atr ||5||

They do not fear the enemies and wearing their arms and weapons, they conquer all the direction.5.

ਤਿਹ ਭਰੇ ਧਨ ਸੋ ਧਾਮ ॥

teh bhare dhan so dhaam ||

ਸਭ ਹੋਹਿ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥

sabh hoh pooran kaam ||

Their houses are filled with wealth and all their tasks are fulfilled

ਜੇ ਏਕ ਨਾਮੁ ਜਪੰਤ ॥

je ek naam japa(n)t ||

ਨਾਹਿ ਕਾਲ ਫਾਸਿ ਫਸੰਤ ॥੬॥

naeh kaal faas fasa(n)t ||6||

Those who remember the Name of one Lord, they are not entrapped in the

noose of death.6.

ਜੇ ਜੀਵ ਜੰਤ ਅਨੇਕ ॥

je jeev ja(n)t anek ||

ਤਿਨ ਮੋ ਰਹਜੋ ਰਮਿ ਏਕ ॥

tin mo rahayo ram ek ||

ਬਿਨੁ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥

bin ek dhoosar naeh ||

ਜਗਿ ਜਾਨਿ ਲੈ ਜੀਅ ਮਾਹਿ ॥੭॥

jag jaan lai jeea maeh ||7||

That One Lord is pervading all the created beings and the whole world

should know that there is none else except Him.7.

ਭਵ ਗੜਨ ਭੰਜਨ ਹਾਰ ॥

bhav gaRan bha(n)jan haar ||

ਹੈ ਏਕ ਹੀ ਕਰਤਾਰ ॥

hai ek hee karataar ||

ਬਿਨੁ ਏਕ ਅਉਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥

bin ek aaur na koi ||

ਸਬ ਰੂਪ ਰੰਗੀ ਸੋਇ ॥੮॥

sab roop ra(n)gee soi ||8||

The One Lord is the creator as well as the Destroyer of the whole world

and there is one other in all the colours and forms.8.

ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਪਾਨਪਹਾਰ ॥

kiee i(n)dhr paanapahaar ||

ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਉਚਾਰ ॥

kiee braham bedh uchaar ||

ਕਈ ਬੈਠਿ ਦੁਆਰਿ ਮਹੇਸ ॥

kiee baiTh dhuaar mahes ||

ਕਈ ਸੇਸਨਾਗ ਅਸੇਸ ॥੯॥

kiee sesanaag ases ||9||

Many indras are in His service, many Brahmas recite the Vedas, many Shivas sit at His Gate and many Sheshnagas remain present in order to

become His bed.9.

ਕਈ ਸੂਰ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ॥

kiee soor cha(n)dh saroop ||

ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਸਮ ਭੂਪ ॥

kiee i(n)dhr kee sam bhoop ||

ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਮੁਨਿੰਦ੍ਰ ॥

kiee i(n)dhr upi(n)dhr muni(n)dhr ||

ਕਈ ਮਛ ਕਛ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ॥੧੦॥

kiee machh kachh fani(n)dhr ||10||

Many kings like Surya, Chandra and Indra and many Indras, upendras, great sages, the Fish incarnation, the Tortoise incarnation and sheshnagas

remain ever present before Him.10.

ਕਈ ਕੋਟਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ॥

kiee koT kirasan avataar ||

ਕਈ ਰਾਮ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰ ॥

kiee raam baar buhaar ||

ਕਈ ਮਛ ਕਛ ਅਨੇਕ ॥

kiee machh kachh anek ||

ਅਵਿਲੋਕ ਦੁਆਰਿ ਬਿਸੇਖ ॥੧੧॥

avilok dhuaar bisekh ||11||

Many Krishna and Rama incarnation sweep His Door many Fish and

Tortoise incarnations are seen standing at His special gate.11.

ਕਈ ਸੁਕ੍ਰ ਬ੍ਰਸਪਤਿ ਦੇਖਿ ॥

kiee sukr brasapat dhekh ||

ਕਈ ਦਤ ਗੋਰਖ ਭੇਖ ॥

kiee dhat gorakh bhekh ||

ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ॥

kiee raam kirasan rasool ||

ਬਿਨੁ ਨਾਮ ਕੋ ਨ ਕਬੂਲ ॥੧੨॥

bin naam ko na kabool ||12||

There are many Shukras, Brahaspatis, Datts, Gorakhs, Rama Krishnas, Rasult ect, but none is acceptable at His gate wightout the remembrance of

His Name.12.

ਬਿਨੁ ਏਕੁ ਆਸ੍ਰੈ ਨਾਮ ॥

bin ek aasrai naam ||

ਨਹੀ ਔਰ ਕੌਨੈ ਕਾਮ ॥

nahee aauar kauanai kaam ||

No other work is appropriate except the support of the one Name

ਜੇ ਮਾਨਿ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥

je maan hai gurdhev ||

ਤੇ ਜਾਨਿ ਹੈ ਅਨਭੇਵ ॥੧੩॥

te jaan hai anabhev ||13||

Those who will believe in the one Guru-Lord, they will only comprehend

His myself.13.

ਬਿਨੁ ਤਾਸੁ ਔਰ ਨ ਜਾਨੁ ॥

bin taas aauar na jaan ||

ਚਿਤ ਆਨ ਭਾਵ ਨ ਆਨੁ ॥

chit aan bhaav na aan ||

We should not know anyone else except Him and none other should be kept in mind

ਇਕ ਮਾਨਿ ਜੈ ਕਰਤਾਰ ॥

eik maan jai karataar ||

ਜਿਤੁ ਹੋਇ ਅੰਤਿ ਉਧਾਰੁ ॥੧੪॥

jit hoi a(n)t udhaar ||14||

Only one Lord should be worshipped, so that we may be redeemed at the

end.14.

ਬਿਨੁ ਤਾਸ ਯੌ ਨ ਉਧਾਰੁ ॥

bin taas yau na udhaar ||

ਜੀਅ ਦੇਖਿ ਯਾਰ ਬਿਚਾਰਿ ॥

jeea dhekh yaar bichaar ||

O being! You may consider that without Him you cannot be redeemed

ਜੋ ਜਾਪਿ ਹੈ ਕੋਈ ਔਰ ॥

jo jaap hai koiee aauar ||

ਤਬ ਛੂਟਿ ਹੈ ਵਹ ਠੌਰ ॥੧੫॥

tab chhooT hai veh Thauar ||15||

If you adore anyone else, then you will get away from that Lord.15.

ਜਿਹ ਰਾਗ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ॥

jeh raag ra(n)g na roop ||

ਸੋ ਮਾਨੀਐ ਸਮ ਰੂਪ ॥

so maaneeaai sam roop ||

Only that Lord should be adored consistently, who is beyond attachment,

colours and form

ਬਿਨੁ ਏਕ ਤਾ ਕਰ ਨਾਮ ॥

bin ek taa kar naam ||

ਨਹਿ ਜਾਨ ਦੂਸਰ ਧਾਮ ॥੧੬॥

neh jaan dhoosar dhaam ||16||

None other except the One Lord should be kept in view .16.

ਜੋ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਬਨਾਇ ॥

jo lok alok banai ||

ਫਿਰ ਲੇਤ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇ ॥

fir let aap milai ||

ਜੋ ਚਹੈ ਦੇਹ ਉਧਾਰੁ ॥

jo chahai dheh udhaar ||

ਸੋ ਭਜਨ ਏਕੰਕਾਰ ॥੧੭॥

so bhajan eka(n)kaar ||17||

He who creates this and the next word and merges them within himself, if you want the salvation of your body, then worship only that One Lord.17.

ਜਿਨਿ ਰਾਚਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥

jin raachiyo brahama(n)dd ||

ਸਬ ਲੋਕ ਔ ਨਵ ਖੰਡ ॥

sab lok aau nav kha(n)dd ||

ਤਿਹ ਕਿਉ ਨ ਜਾਪ ਜਪੰਤ ॥

teh kiau na jaap japa(n)t ||

ਕਿਮ ਜਾਨ ਕੂਪਿ ਪਰੰਤ ॥੧੮॥

kim jaan koop para(n)t ||18||

He who has created the nine regions, all the worlds and the universe, why do you not meditate on him and how do you fall in the well deliberately?

18.

ਜੜ ਜਾਪ ਤਾ ਕਰ ਜਾਪ ॥

jaR jaap taa kar jaap ||

ਜਿਨਿ ਲੋਕ ਚਉਦਹੰ ਥਾਪ ॥

jin lok chaudhaha(n) thaap ||

O foolish being! you should adore Him who was established all the

fourteen worlds

ਤਿਸੁ ਜਾਪੀਐ ਨਿਤ ਨਾਮ ॥

tis jaapeeaai nit naam ||

ਸਭ ਹੋਹਿ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥੧੯॥

sabh hoh pooran kaam ||19||

With His meditation all the wishes are fulfilled.19.

ਗਨਿ ਚਉਬਿਸੈ ਅਵਤਾਰ ॥

gan chaubisai avataar ||

ਬਹੁ ਕੈ ਕਹੇ ਬਿਸਥਾਰ ॥

bahu kai kahe bisathaar ||

ਅਬ ਗਨੋ ਉਪ ਅਵਤਾਰ ॥

ab gano up avataar ||

ਜਿਮਿ ਧਰੇ ਰੂਪ ਮੁਰਾਰ ॥੨੦॥

jim dhare roop muraar ||20||

All the twenty-four incarnations have been enumerated in detail and now I am going to enumerate the smaller incarnations how the Lord assumed the other forms.20.

ਜੇ ਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪ ॥

je dhare brahamaa roop ||

ਤੇ ਕਹੌਂ ਕਾਬਿ ਅਨੂਪ ॥

te kaho(n) kaab anoop ||

ਜੇ ਧਰੇ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥

je dhare rudhr avataar ||

ਅਬ ਕਹੌਂ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰ ॥੨੧॥

ab kaho(n) taeh bichaar ||21||

Those forms which Brahma assumed, I have narrated them in poetry and

not after reflection, I narrated the incarnation of Rudra (Shiva).21.

ਕਲਿ ਤਾਸੁ ਆਗਿਆ ਦੀਨ ॥

kal taas aagiaa dheen ||

ਤਬ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀਨ ॥

tab bedh brahamaa keen ||

When the Lord commended, then Brahma preprared the Vedas

ਤਬ ਤਾਸੁ ਬਾਢਯੋ ਗਰਬ ॥

tab taas baaddayo garab ||

ਸਰਿ ਆਪੁ ਜਾਨ ਨ ਸਰਬ ॥੨੨॥

sar aap jaan na sarab ||22||

At that time his pride was increased and he did not consider anyone else

like himself.22.

ਸਰਿ ਮੋਹ ਕਬਿ ਨਹਿ ਕੋਇ ॥

sar moh kab neh koi ||

ਇਕ ਆਪ ਹੋਇ ਤ ਹੋਇ ॥

eik aap hoi ta hoi ||

He thought that there was none other like him and there was no other poet like him

ਕਛੁ ਕਾਲ ਕੀ ਭੂਅ ਬਕ੍ਰ ॥

kachh kaal kee bhooa bakr ||

ਛਿਤਿ ਡਾਰੀਆ ਜਿਮ ਸਕ੍ਰ ॥੨੩॥

chhit ddaareeaa jim sakr ||23||

On the Lord-God because unhappay and threw him on the ground like the

Vajra of Indra.23.

ਜਬ ਗਿਰਯੋ ਭੂ ਤਰਿ ਆਨਿ ॥

jab girayo bhoo tar aan ||

ਮੁਖ ਚਾਰ ਬੇਦ ਨਿਧਾਨ ॥

mukh chaar bedh nidhaan ||

When Brahma, the ocean of four Vedas fell upon the earth,

ਉਠਿ ਲਾਗਿਆ ਫਿਰ ਸੇਵ ॥

auTh laagiaa fir sev ||

ਜੀਅ ਜਾਨਿ ਦੇਵਿ ਅਭੇਵ ॥੨੪॥

jeea jaan dhev abhev ||24||

He began to worship with the fullness of his heart the mysterious Lord,

who is beyond the ken of gods.24.

ਦਸ ਲਖ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

dhas lakh barakh pramaan ||

ਕੀਅ ਦੇਵਿ ਸੇਵ ਮਹਾਨ ॥

keea dhev sev mahaan ||

ਕਿਮਿ ਹੋਇ ਮੋਹਿ ਉਧਾਰ ॥

kim hoi moh udhaar ||

ਅਸ ਦੇਹੁ ਦੇਵ ਬਿਚਾਰ ॥੨੫॥

as dheh dhev bichaar ||25||

He worshipped the Lord for ten Lakh years and he to the Lord of gods to

redeem him in any in any way.25.

ਦੇਵੋ ਵਾਚ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥

dhevo vaach brahamaa prat ||

SPEECH OF THE GOD

ਮਨ ਚਿਤ ਕੈ ਕਰਿ ਸੇਵ ॥

man chit kai kar sev ||

ਤਬ ਰੀਝਿ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥

tab reejh hai gurdhev ||

ਤਬ ਹੋਇ ਨਾਥ ਸਨਾਥ ॥

tab hoi naath sanaath ||

ਜਗਨਾਥ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ॥੨੬॥

jaganaath dheenaa naath ||26||

(Vishnu said) “When you will adore Lord-God with the fullness of your heart, then the Lord who is the support of the helpless, will fulfill you

wish.”26.

ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਯੌ ਮੁਖਚਾਰ ॥

sun bain yau mukhachaar ||

ਕੀਅ ਚਉਕ ਚਿਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥

keea chauk chit bichaar ||

ਉਠਿ ਲਾਗਿਆ ਹਰਿ ਸੇਵ ॥

auTh laagiaa har sev ||

ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਭਾਖ੍ਯੋ ਦੇਵ ॥੨੭॥

jeh bhaat bhaakhayo dhev ||27||

Hearing this Brahma began to worship and make offerings exactly in the

same way, as Vishnu had suggested.27.

ਪਰਿ ਪਾਇ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

par pai cha(n)dd pracha(n)dd ||

ਜਿਹ ਮੰਡ ਦੁਸਟ ਅਖੰਡ ॥

jeh ma(n)dd dhusaT akha(n)dd ||

ਜ੍ਵਾਲਾਛ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ॥

javaiaalaachh lochan dhoom ||

ਹਨਿ ਜਾਸੁ ਡਾਰੇ ਭੂਮਿ ॥੨੮॥

han jaas ddaare bhoom ||28||

Vishnu also said this, that the powerful Chandika, the destroyer of the tyrants should also be adored, who had killed the demons like Jawalaksha

and Dhumar Lochan.28

ਤਿਸੁ ਜਾਪਿ ਹੋ ਜਬ ਜਾਪ ॥

tis jaap ho jab jaap ||

ਤਬ ਹੋਇ ਪੂਰਨ ਸ੍ਰਾਪ ॥

tab hoi pooran sraap ||

“When you will worship all of them, then the curse on you will terminte

ਉਠਿ ਲਾਗ ਕਾਲ ਜਪੰਨ ॥

auTh laag kaal japa(n)n ||

ਹਠਿ ਤਿਆਗ ਆਵ ਸਰੰਨ ॥੨੯॥

haTh tiaag aav sara(n)n ||29||

Worship the unmanifested Brahman and abandoning your persistence,

you may go under his shelter.29.

ਜੇ ਜਾਤ ਤਾਸੁ ਸਰੰਨਿ ॥

je jaat taas sara(n)n ||

ਤੇ ਹੈ ਧਰਾ ਮੈ ਧਨਿ ॥

te hai dharaa mai dhan ||

“Blessed are they, on the earth, who go under His refuge

ਤਿਨ ਕਉ ਨ ਕਉਨੈ ਤ੍ਰਾਸ ॥

tin kau na kaunai traas ||

ਸਬ ਹੋਤ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ॥੩੦॥

sab hot kaaraj raas ||30||

They do not fear anyone and all their tasks are fulfilled.30.

ਦਸ ਲਛ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

dhas lachh barakh pramaan ||

ਰਹਜੋ ਠਾਢ ਏਕ ਪਗਾਨ ॥

rahayo Thaadd ek pagaan ||

ਚਿਤ ਲਾਇ ਕੀਨੀ ਸੇਵ ॥

chit lai keenee sev ||

ਤਬ ਰੀਝਿ ਗੇ ਗੁਰਦੇਵ ॥੩੧॥

tab reejh ge gurdhev ||31||

For ten Lack years Brahma stood on one leg and when he served the Lord

with the singleness of his heart, then the Guru-Lord was pleased.31.

ਜਬ ਭੇਤ ਦੇਵੀ ਦੀਨ ॥

jab bhet dhevee dheen ||

ਤਬ ਸੇਵ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀਨ ॥

tab sev brahamaa keen ||

ਜਬ ਸੇਵ ਕੀ ਚਿਤ ਲਾਇ ॥

jab sev kee chit lai ||

ਤਬ ਰੀਝਿ ਗੇ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੩੨॥

tab reejh ge har rai ||32||

When with the goddess explained the myself, then Brahma served with fullness of his mind, and the unmanifested Bharma was pleased with

him.32.

ਤਬ ਭਯੋ ਸੁ ਐਸ ਉਚਾਰ ॥

tab bhayo su aais uchaar ||

ਹਉ ਆਹਿ ਗ੍ਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥

hau aaeh grab prahaar ||

ਮਮ ਗਰਬ ਕਹੂੰ ਨ ਛੋਰਿ ॥

mam garab kahoo(n) na chhor ||

ਸਭ ਕੀਨ ਜੇਰ ਮਰੋਰਿ ॥੩੩॥

sabh keen jer maror ||33||

Then there was such-like voice from heaven,"I am the masher of pride and

I have subjugated all.33.

ਤੈ ਗਰਬ ਕੀਨ ਸੁ ਕਾਹਿ ॥

tai garab keen su kaeh ||

ਨਹਿ ਮੋਹ ਭਾਵਤ ਤਾਹਿ ॥

neh moh bhaavat taeh ||

“You had been puffed up with pride, therefore I did not like you

ਅਬ ਕਹੋ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ॥

ab kaho ek bichaar ||

ਜਿਮਿ ਹੋਇ ਤੋਹਿ ਉਧਾਰ ॥੩੪॥

jim hoi toh udhaar ||34||

Now I sea this and tell you as to how you will be redeemed.34.

ਧਰਿ ਸਪਤ ਭੂਮਿ ਵਤਾਰ ॥

dhar sapat bhoom vataar ||

ਤਬ ਹੋਇ ਤੋਹਿ ਉਧਾਰਿ ॥

tab hoi toh udhaar ||

“You may now assume seven incarnation on the earth for your redemption

ਸੋਈ ਮਾਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਲੀਨ ॥

soiee maan brahamaa leen ||

ਧਰਿ ਜਨਮ ਜਗਤਿ ਨਵੀਨ ॥੩੫॥

dhar janam jagat naveen ||35||

” Brahma accepted all this and assumed new births in the world.35.

ਮੁਰਿ ਨਿੰਦ ਉਸਤਤਿ ਤੂਲਿ ॥

mur ni(n)dh usatat tool ||

ਇਮਿ ਜਾਨਿ ਜੀਯ ਜਿਨਿ ਭੂਲਿ ॥

eim jaan jeey jin bhool ||

“Never forget from your mind my slander and praise

ਇਕ ਕਹੋ ਔਰ ਬਿਚਾਰ ॥

eik kaho aauar bichaar ||

ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰ ॥੩੬॥

sun leh braham kumaar ||36||

O Brahma! Also listen to one thing more36

ਇਕ ਬਿਸਨੁ ਮੋਹਿ ਧਿਆਨ ॥

eik bisan moh dhiaan ||

ਬਹੁ ਸੇਵਿ ਮੋਹਿ ਰਿਝਾਨ ॥

bahu sev moh rijhaan ||

“A god named Vishnu has also meditated on me and greatly pleased me

ਤਿਨਿ ਮਾਗਿਆ ਬਰ ਐਸ ॥

tin maagiaa bar aais ||

ਮਮ ਦੀਨ ਤਾ ਕਹੁ ਤੈਸ ॥੩੭॥

mam dheen taa kahu tais ||37||

He has also asked for a boon from me, which I have bestowed on him.37.

ਮਮ ਤਾਸ ਭੇਦ ਨ ਕੋਇ ॥

mam taas bhedh na koi ||

ਸਬ ਲੋਕ ਜਾਨਤ ਸੋਇ ॥

sab lok jaanat soi ||

“There is no difference between me and him, all the people know this

ਤਿਹ ਜਾਨ ਹੈ ਕਰਤਾਰ ॥

teh jaan hai karataar ||

ਸਬ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਪਹਾਰ ॥੩੮॥

sab lok alok pahaar ||38||

The people consider him the creator of this and the next world and their

destroyer.38.

ਜਬ ਜਬ ਧਰੇ ਬਪੁ ਸੋਇ ॥

jab jab dhare bap soi ||

ਜੋ ਜੋ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਹੋਇ ॥

jo jo paraakram hoi ||

ਸੋ ਸੋ ਕਥੌਂ ਅਬਿਚਾਰ ॥

so so kathau abichaar ||

ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰ ॥੩੯॥

sun leh braham kumaar ||39||

“Whenever we will assume the incarnations and whatever he will do. O

Brahma! You may describe team."39.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਸੁ ਧਾਰਿ ਮਾਨੁਖੀ ਬਪੁੰ ਸੰਭਾਰਿ ਰਾਮ ਜਾਗਿ ਹੈ ॥

s dhaar maanukhee bapu(n) sa(n)bhaar raam jaag hai ||

"You may assume the human form and take up the story of Ram

ਬਿਸਾਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਣੰ ਜੁਝਾਰ ਸਤ੍ਰੁ ਭਾਗਿ ਹੈ ॥

bisaar sasatr asatrana(n) jujhaar satr bhaag hai ||

The enemies will run away, abandoning their arms and weapons, before the glory of Ram

ਬਿਚਾਰ ਜੌਨ ਜੌਨ ਭਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ਸਰਬ ਭਾਖੀਯੋ ॥

bichaar jauan jauan bhayo sudhaar sarab bhaakheeyo ||

ਹਜਾਰ ਕੋਊ ਨ ਕਿਯੋ ਕਰੋ ਬਿਚਾਰਿ ਸਬਦ ਰਾਖੀਯੋ ॥੪੦॥

hajaar kouoo na kiyo karo bichaar sabadh raakheeyo ||40||

Whatever he will do, reform and describe them and inspire of the though of

difficulties present the same in poetry arranging the thoughtful worlds.”40.

ਚਿਤਾਰਿ ਬੈਣ ਵਾਕਿਸੰ ਬਿਚਾਰਿ ਬਾਲਮੀਕ ਭਯੋ ॥

chitaar bain vaakisa(n) bichaar baalameek bhayo ||

ਜੁਝਾਰ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਚਾਰੁ ਉਚਰਯੋ ॥

jujhaar raamacha(n)dhr ko bichaar chaar ucharayo ||

Obeying the saying of the Lord, Brahma assumed the form of Valmiki and manifested himself and he composed in poetry the actions performed by Ramchandra, the most powerful one

ਸੁ ਸਪਤ ਕਾਂਡਣੋ ਕਥਯੋ ਅਸਕਤ ਲੋਕੁ ਹੁਇ ਰਹਯੋ ॥

s sapat kaaddano kathayo asakat lok hui rahayo ||

ਉਤਾਰ ਚਤ੍ਰਆਨਨੋ ਸੁਧਾਰਿ ਐਸ ਕੈ ਕਹਯੋ ॥੪੧॥

autaar chatraanano sudhaar aais kai kahayo ||41||

He composed in a reformed way the Ramayana, of seven chapters for

helpless people.41.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਤਿ ਆਗਿਆ ਸਮਾਪਤੰ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the brahamaa prat aagiaa samaapata(n) ||

End of the description containing command for Brahma.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਸੁ ਧਾਰਿ ਅਵਤਾਰ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਦੂਜ ਭਾਖਿ ਹੈ ॥

s dhaar avataar ko bichaar dhooj bhaakh hai ||

ਬਿਸੇਖ ਚਤ੍ਰਾਨ ਕੇ ਅਸੇਖ ਸ੍ਵਾਦ ਚਾਖਿ ਹੈ ॥

bisekh chatraan ke asekh savaiaadh chaakh hai ||

After assuming the incarnation, Brahma, with the fullness of his heart and

in a special way, presented his thoughts

ਅਕਰਖ ਦੇਵਿ ਕਾਲਿਕਾ ਅਨਿਰਖ ਸਬਦ ਉਚਰੋ ॥

akarakh dhev kaalikaa anirakh sabadh ucharo ||

ਸੁ ਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਬਡੇ ਪ੍ਰਾਬੀਨ ਅਛ੍ਰ ਕੋ ਧਰੋ ॥੧॥

s been been kai badde praabeen achhr ko dharo ||1||

He remembered the Lord and composed the songs and prepared the epic skillfully arranging the selected words.1.

ਬਿਚਾਰਿ ਆਦਿ ਈਸ੍ਰੁਰੀ ਅਪਾਰ ਸਬਦੁ ਰਾਖੀਐ ॥

bichaar aadh ieesavairee apaar sabadh raakheeaai ||

ਚਿਤਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲ ਕੀ ਜੁ ਚਾਹੀਐ ਸੁ ਭਾਖੀਐ ॥

chitaar kirapaa kaal kee ju chaaheeaai su bhaakheeaai ||

For the divine thoughts, he created the word `Brahm` and by remembering

the Lord and with His grace, he narrated whatever he wanted

ਨ ਸੰਕ ਚਿਤਿ ਆਨੀਐ ਬਨਾਇ ਆਪ ਲੇਹਗੇ ॥

n sa(n)k chit aaneeaai banai aap lehage ||

ਸੁ ਕ੍ਰਿਤ ਕਾਬਿ ਕ੍ਰਿਤ ਕੀ ਕਬੀਸ ਔਰ ਦੇਹਗੇ ॥੨॥

s kirat kaab kirat kee kabees aauar dhehage ||2||

He unhesitatingly, composed in this way the, fine epic Ramayana, which none else will be able to do.2.

ਸਮਾਨ ਗੁੰਗ ਕੇ ਕਵਿ ਸੁ ਕੈਸੇ ਕਾਬਿ ਭਾਖ ਹੈ ॥

samaan gu(n)g ke kav su kaise kaab bhaakh hai ||

ਅਕਾਲ ਕਾਲ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਨਾਇ ਗ੍ਰੰਥ ਰਾਖਿ ਹੈ ॥

akaal kaal kee kirapaa banai gra(n)th raakh hai ||

All the poets are dumb before him, how will they compose poetry? He

composed this granth by the Grace of the Lord

ਸੁ ਭਾਖਜ ਕਉਮਦੀ ਪੜੇ ਗੁਨੀ ਅਸੇਖ ਰੀਝ ਹੈ ॥

s bhaakhay kaumadhee paRe gunee asekh reejh hai ||

ਬਿਚਾਰਿ ਆਪਨੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਬਿਸੇਖ ਚਿਤਿ ਖੀਝਿ ਹੈ ॥੩॥

bichaar aapanee kirata(n) bisekh chit kheejh hai ||3||

The erudite scholars of language and and literature read it with pleasure, and while comparing with their own works, they get angry in their minds.3.

ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਾਬ੍ਯ ਕੀ ਕਥਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਆਜ ਭਾਖੀਐ ॥

bachitr kaabray kee kathaa pavitr aaj bhaakheeaai ||

ਸੁ ਸਿਧ ਬ੍ਰਿਧ ਦਾਇਨੀ ਸਮ੍ਰਿਧ ਬੈਨ ਰਾਖੀਐ ॥

s sidh biradh dhainee samiradh bain raakheeaai ||

The story of his immaculate poem which is really wonderful accomplished

and powerful, this story is

ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਿਰਮਲੀ ਮਹਾ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਾਬ੍ਯ ਕਥੀਐ ॥

pavitr niramalee mahaa bachitr kaabray katheeaai ||

ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਬਦ ਊਪਜੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੌ ਨ ਕਿਜੀਐ ॥੪॥

pavitr sabadh uoopajai charitr kau na kijeeaai ||4||

His poem is said to be extremly pure and each of its episodies is spotless, sanctified and marvelous.4.

ਸੁ ਸੇਵ ਕਾਲ ਦੇਵ ਕੀ ਅਭੇਵ ਜਾਨਿ ਕੀਜੀਐ ॥

s sev kaal dhev kee abhev jaan keejeeaai ||

According to the instructions given in Ramayana, we should ever be in the service of the Lord

ਪ੍ਰਭਾਤ ਉਠਿ ਤਾਸੁ ਕੋ ਮਹਾਤ ਨਾਮ ਲੀਜੀਐ ॥

prabhaat uTh taas ko mahaat naam leejeeaai ||

We should get up early In the morning and remember His Name

ਅਸੰਖ ਦਾਨ ਦੇਹਿਗੋ ਦੁਰੰਤ ਸਤ੍ਰ ਘਾਇ ਹੈ ॥

asa(n)kh dhaan dhehigo dhura(n)t satr ghai hai ||

Through the glory of His Name, many mighty enemies are killed and the

charities of innumerable types are bestowed

ਸੁ ਪਾਨ ਰਾਖਿ ਆਪਨੋ ਅਜਾਨ ਕੋ ਬਚਾਇ ਹੈ ॥੫॥

s paan raakh aapano ajaan ko bachai hai ||5||

That Lord, also keeping his name on our heads, protects the ignorant people like us.5.

ਨ ਸੰਤ ਬਾਰ ਬਾਕਿ ਹੈ ਅਸੰਤ ਜੂਝਿ ਹੈ ਬਲੀ ॥

n sa(n)t baar baak hai asa(n)t joojh hai balee ||

ਬਿਸੇਖ ਸੈਨ ਭਾਜ ਹੈ ਸਿਤੰਸ ਰੇਣ ਨਿਰਦਲੀ ॥

bisekh sain bhaaj hai sita(n)s ren niradhalee ||

Even after the fighting of many mighty warriors, the saints remain unharmed and before the forces of agony and before the white arrows of

His Grace and tranquility, the forces of agony and affliction fly away

ਕਿ ਆਨਿ ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਬਚਾਇ ਮੋਹਿ ਲੇਹਿੰਗੇ ॥

k aan aap haath dhai bachai moh lehi(n)ge ||

ਦੁਰੰਤ ਘਾਟ ਅਉਘਟੇ ਕਿ ਦੇਖਨੈ ਨ ਦੇਹਿੰਗੇ ॥੬॥

dhura(n)t ghaaT aaughaTe k dhekhanai na dhehi(n)ge ||6||

That Lord with His Grace will save me and I shall never pass through any

condition of suffering and hardship.6.

ਇਤਿ ਅਵਤਾਰ ਬਾਲਮੀਕ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧॥

eit avataar baalameek piratham samaapata(n) ||1||

End of the first incarnation of Valmiki.

ਦੁਤੀਯਾ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਸਪ ਕਥਨੰ ॥

dhuteeyaa avataar brahamaa kasap kathana(n) ||

Description of Kashyap, the second incarnation of Brahma

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਪੁਨਿ ਧਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕਸਪ ਵਤਾਰ ॥

pun dharaa braham kasap vataar ||

ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਰੇ ਪਾਠ ਤ੍ਰੀਅ ਬਰੀ ਚਾਰ ॥

srut kare paaTh treea baree chaar ||

ਮਥਨੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਗਾਸ ॥

mathanee sirasaT keenee pragaas ||

ਉਪਜਾਇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਸੁ ਬਾਸ ॥੭॥

aupajai dhev dhaanav su baas ||7||

The Brahma assuming the Kashyap incarnation, recited shrutis (Vedas) and married four women, after that he created the whole world, when both

gods and demons were created.7.

ਜੋ ਭਏ ਰਿਖਿ ਹ੍ਵੈ ਗੇ ਵਤਾਰ ॥

jo bhe rikh havai ge vataar ||

ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਕਿਨੋ ਬਿਚਾਰ ॥

tin ko bichaar kino bichaar ||

ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਰੇ ਬੇਦ ਅਰੁ ਧਰੇ ਅਰਥ ॥

srut kare bedh ar dhare arath ||

ਕਰ ਦਏ ਦੂਰ ਭੂਅ ਕੇ ਅਨਰਥ ॥੮॥

kar dhe dhoor bhooa ke anarath ||8||

Those who because sages, he though about them, he interpreted the

Vedas and removed the misfortune from the earth.8.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੀਨ ਦੂਸ੍ਰ ਵਤਾਰ ॥

eeh bhaat keen dhoosr vataar ||

ਅਬ ਕਹੋ ਤੋਹਿ ਤੀਸ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ॥

ab kaho toh teesr bichaar ||

In this way the second incarnation manifested himself and now I am describing the third one thoughtfully

ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਧਰਯੋ ਬਪੁ ਬ੍ਰਹਮ ਰਾਇ ॥

jeh bhaat dharayo bap braham rai ||

ਸਭ ਕਹਯੋ ਤਾਹਿ ਨੀਕੇ ਸੁਭਾਇ ॥੯॥

sabh kahayo taeh neeke subhai ||9||

The manner in which Brahma assumed his body, I now describe it nicely.9.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੁਤੀਯ ਅਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਸਪ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the dhuteey avataare brahamaa kasap samaapata(n) ||2||

End of the description of Kashyap the second incarnation of Brahma, in

Bachittar Natak.

ਅਥ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਸੁਕ੍ਰ ਕਥਨੰ ॥

ath tirateeaa avataar sukr kathana(n) ||

Now being the description about the third incarnation Shukra

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਪੁਨਿ ਧਰਾ ਤੀਸਰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਰੂਪ ॥

pun dharaa teesar ieh bhaat roop ||

ਜਗਿ ਭਯੋ ਆਨ ਕਰਿ ਦੈਤ ਭੂਪ ॥

jag bhayo aan kar dhait bhoop ||

The third from that Brahma assumed was this king, that he because the

king (Guru) of the demons

ਤਬ ਦੇਬ ਬੰਸ ਪ੍ਰਚੁਰਜੋ ਅਪਾਰ ॥

tab dheb ba(n)s prachurayo apaar ||

ਕੀਨੇ ਸੁ ਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧॥

keene su raaj pirathamee sudhaar ||1||

At that time, the clan of demons increased enormously and they ruled over the earth.1.

ਬਡ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਨਿ ਕਿਨੀ ਸਹਾਇ ॥

badd putr jaan kinee sahai ||

ਤੀਸਰ ਅਵਤਾਰ ਭਇਓ ਸੁਕ੍ਰ ਰਾਇ ॥

teesar avataar bhio sukr rai ||

ਨਿੰਦਾ ਬ੍ਰਯਾਜ ਉਸਤਤੀ ਕੀਨ ॥

ni(n)dhaa brayaaj usatatee keen ||

Considering him as him eldest son Brahma helped him In the from of the a

Guru and this way Shukracharya became the third incarnation of Brahma

ਲਖਿ ਤਾਸੁ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ਛੀਨ ॥੨॥

lakh taas dhevataa bhe chheen ||2||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਕ੍ਰ ਸਮਾਪਤੰ ॥੩॥

eit sree bachitr naaTak ga(n)the tirateeaa avataar brahamaa sukr samaapata(n) ||3||

His fame spread further because of the slander of gods, seeing which the gods became weak.2.

ਅਥ ਚਤੁਰਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਚੇਸ ਕਥਨੰ ॥

ath chaturath brahamaa baches kathana(n) ||

End of the description of shukra, the third incarnation of Brahma.

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PAADARI STANZA :Now begins the description about Baches the fourth

incarnation of Brahma

ਮਿਲਿ ਦੀਨ ਦੇਵਤਾ ਲਗੇ ਸੇਵ ॥

mil dheen dhevataa lage sev ||

ਬੀਤੇ ਸੌ ਬਰਖ ਰੀਝੇ ਗੁਰਦੇਵ ॥

beete sau barakh reejhe gurdhev ||

The lowly gods served the Lord for a hundred years, when he (the Guru-Lord) was pleased

ਤਬ ਧਰਾ ਰੂਪ ਬਾਚੇਸ ਆਨਿ ॥

tab dharaa roop baaches aan ||

ਜੀਤਾ ਸੁਰੇਸ ਭਈ ਅਸੁਰ ਹਾਨਿ ॥੩॥

jeetaa sures bhiee asur haan ||3||

Then Brahma assumed the from of Baches, when Indra, the king of gods

became the conqueror and the demons were defeated.3.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਧਰਾ ਚਤੁਰਥ ਵਤਾਰ ॥

eeh bhaat dharaa chaturath vataar ||

ਜੀਤਾ ਸੁਰੇਸ ਹਾਰੇ ਦਿਵਾਰ ॥

jeetaa sures haare dhivaar ||

In way, the fourth incarnation manifested himself, on account of which Indra, conquered and the demons were defeated

ਉਠਿ ਦੇਵ ਸੇਵ ਲਾਗੇ ਸੁ ਸਰਬ ॥

auTh dhev sev laage su sarab ||

ਧਰਿ ਨੀਚ ਨੈਨ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਰਬ ॥੪॥

dhar neech nain kar dhoor garab ||4||

Then all the gods relinquished their pried and served with him bowed eyes.4.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਚਤੁਰਥ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਚੇਸ ਸਮਾਪਤੰ ॥੪॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the chaturath avataar brahamaa baches

samaapata(n) ||4||

End of the description of Baches, the fourth incarnation of Brahma.

ਅਥ ਪੰਚਮੋ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਆਸ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ath pa(n)chamo avataar brahamaa biaas man raajaa ko raaj kathana(n) ||

Now being the description of Vyas, the fifth incarnation of Brahma and the description of the rule of king menu.

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਤ੍ਰੇਤਾ ਬਿਤੀਤ ਜੁਗ ਦੁਆਪੁਰਾਨ ॥

tretaa biteet jug dhuaapuraan ||

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਦੇਖ ਖੇਲੇ ਖਿਲਾਨ ॥

bahu bhaat dhekh khele khilaan ||

Treat age passed and Dwapar age came, when Krishna manifested himself

and performed various kinds of sports, then Vyas was born

ਜਬ ਭਯੋ ਆਨਿ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ॥

jab bhayo aan kirasanaavataar ||

ਤਬ ਭਏ ਬਜਾਸ ਮੁਖ ਆਨਿ ਚਾਰ ॥੫॥

tab bhe bayaas mukh aan chaar ||5||

He had a charming face.5.

ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਅ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇਵ ॥

je je charitr keea kirasan dhev ||

ਤੇ ਤੇ ਭਨੇ ਸੁ ਸਾਰਦਾ ਤੇਵ ॥

te te bhane su saaradhaa tev ||

Whatever sports Krishna performed, he described them with the halp of

Saraswati the godess of learning

ਅਬ ਕਹੋ ਤਉਨ ਸੰਛੇਪ ਠਾਨਿ ॥

ab kaho taun sa(n)chhep Thaan ||

ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਸ੍ਰੀ ਅਭਿਰਾਮ ॥੬॥

jeh bhaat keen sree abhiraam ||6||

Now I describe them in brief, all the works, which Vyas executed.6.

ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਥਿ ਕੀਨੋ ਪਸਾਰ ॥

jeh bhaat kath keeno pasaar ||

ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਾਬਿ ਕਥਿ ਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥

teh bhaat kaab kath hai bichaar ||

The manner in which he propagated his writings, in the same manner, I

relate the same here thoughtfully

ਕਹੋ ਜੈਸ ਕਾਬ੍ਯ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਯਾਸ ॥

kaho jais kaabray kahiyo bayaas ||

ਤਉਨੇ ਕਥਾਨ ਕਥੋ ਪ੍ਰਭਾਸ ॥੭॥

taune kathaan katho prabhaas ||7||

The poetry that Vyas composed, I now relate here same type of glorious sayings.7.

ਜੇ ਭਏ ਭੂਪ ਭੂਅ ਮੋ ਮਹਾਨ ॥

je bhe bhoop bhooa mo mahaan ||

ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਜਾਨ ਕਥਤ ਕਹਾਨ ॥

tin ko sujaan kathat kahaan ||

The scholars describe the stories of all the great kings, who ruled over the

earth

ਕਹ ਲਗੇ ਤਾਸਿ ਕਿਜੈ ਬਿਚਾਰੁ ॥

keh lage taas kijai bichaar ||

ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬੈਣ ਸੰਛੇਪ ਯਾਰ ॥੮॥

sun leh bain sa(n)chhep yaar ||8||

To what extent, they may be narrated, O my fried! Listen to the same in brief.8.

ਜੇ ਭਏ ਭੂਪ ਤੇ ਕਹੇ ਬਯਾਸ ॥

je bhe bhoop te kahe bayaas ||

ਹੋਵਤ ਪੁਰਾਣ ਤੇ ਨਾਮ ਭਾਸ ॥

hovat puraan te naam bhaas ||

Vayas narrated the exploits of the erstwhile kings, we gather this from the

Puranas

ਮਨੁ ਭਯੋ ਰਾਜ ਮਹਿ ਕੋ ਭੂਆਰ ॥

man bhayo raaj meh ko bhooaar ||

ਖੜਗਨ ਸੁ ਪਾਨਿ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥੯॥

khaRagan su paan mahimaa apaar ||9||

There had been one mighty and glorious king named manu.9.

ਮਾਨਵੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਿਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

maanavee sirasaT kinee prakaas ||

ਦਸ ਚਾਰ ਲੋਕ ਆਭਾ ਅਭਾਸ ॥

dhas chaar lok aabhaa abhaas ||

He brought to the human words and extending his approbation his

greatness?

ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੇ ਸੁ ਕਉਨ ॥

mahimaa apaar barane su kaun ||

ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਣ ਕ੍ਰਿਤ ਹੁਇ ਰਹੈ ਮਉਨ ॥੧੦॥

sun sravan kirat hui rahai maun ||10||

And listening to his praise one can only remain mute.10.

ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰਿ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥

dhas chaar chaar bidhiaa nidhaan ||

ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਦਿਨੋ ਨਿਸਾਨ ॥

ar jeet jeet dhino nisaan ||

He was ocean of eighteen sciences and he got his trumpets sounded after

conquering his enemies

ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਮਾਵਾਸ ਖੇਤਿ ॥

ma(n)dde maheep maavaas khet ||

ਗਜੇ ਮਸਾਣ ਨਚੇ ਪਰੇਤ ॥੧੧॥

gaje masaan nache paret ||11||

He made many person kings, and those who resisted, he killed them, the ghosts and fiends also used to dance in his battlefield.11.

ਜਿਤੇ ਸੁ ਦੇਸ ਏਸੁਰ ਮਵਾਸ ॥

jite su dhes esur mavaas ||

ਕਿਨੇ ਖਰਾਬ ਖਾਨੇ ਖ੍ਵਾਸ ॥

kine kharaab khaane khavaiaas ||

He conquered many countries of opponents and destroyed many to the

status of royalty

ਭੰਡੇ ਅਭੰਡ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ॥

bha(n)dde abha(n)dd ma(n)dde maheep ||

ਦਿਨੇ ਨਿਕਾਰ ਛਿਨੇ ਸੁ ਦੀਪ ॥੧੨॥

dhine nikaar chhine su dheep ||12||

He snatched the countries of many and exiled them.12.

ਖੰਡੇ ਸੁ ਖੇਤਿ ਖੂਨੀ ਖਤ੍ਰੀਯਾਣ ॥

kha(n)dde su khet khoonee khatreeyaan ||

ਮੋਰੇ ਅਮੋਰ ਜੋਧਾ ਦੁਰਾਣ ॥

more amor jodhaa dhuraan ||

He killed many dreadful Kshatriyas and suppressed many corrupt and

tyrannical warriors

ਚਲੇ ਅਚਲ ਮੰਡੇ ਅਮੰਡ ॥

chale achal ma(n)dde ama(n)dd ||

ਕਿਨੇ ਘਮੰਡ ਖੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੩॥

kine ghama(n)dd kha(n)dde pracha(n)dd ||13||

Many stable and invincible fighter fled before him and me destroyed many

powerful warriors.13.

ਕਿਨੇ ਸੁ ਜੇਰ ਖੂਨੀ ਖਤ੍ਰੇਸ ॥

kine su jer khoonee khatres ||

ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਮਾਵਾਸ ਦੇਸ ॥

ma(n)dde maheep maavaas dhes ||

He subdued many mighty kshatriyas and established many new kings,

ਇਹ ਭਾਤਿ ਦੀਹ ਦੋਹੀ ਫਿਰਾਇ ॥

eeh bhaat dheeh dhohee firai ||

ਮਾਨੀ ਸੁ ਮਾਨਿ ਮਨੁ ਰਾਜ ਰਾਇ ॥੧੪॥

maanee su maan man raaj rai ||14||

In the countries of opposing kings, in the way, the king menu was

hououred throughout the bravery.14.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਦੀਹ ਕਰਿ ਦੇਸ ਰਾਜ ॥

eeh bhaat dheeh kar dhes raaj ||

ਬਹੁ ਕਰੇ ਜਗਿ ਅਰੁ ਹੋਮ ਸਾਜ ॥

bahu kare jag ar hom saaj ||

In this way, after conquering many kings, manu performed many hom-yajnas,

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਸ੍ਵਰਣ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁ ਦਾਨ ॥

bahu bhaat savairan kar kai su dhaan ||

ਗੋਦਾਨ ਆਦਿ ਬਿਧਵਤ ਸਨਾਨ ॥੧੫॥

godhaan aadh bidhavat sanaan ||15||

He bestowed different typed of charities of gold and cows and took bath at

various pilgrim-satations.15.

ਜੋ ਹੁਤੀ ਜਗ ਅਰੁ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥

jo hutee jag ar bedh reet ||

ਸੋ ਕਰੀ ਸਰਬ ਨ੍ਰਿਪ ਲਾਇ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥

so karee sarab nirap lai preet ||

He performed all the Vedic traditions with devotion

ਭੂਆ ਦਾਨ ਦਾਨ ਰਤਨਾਦਿ ਆਦਿ ॥

bhooaa dhaan dhaan ratanaadh aadh ||

ਤਿਨ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਲਿਨੇ ਸੁਵਾਦ ॥੧੬॥

tin bhaat bhaat line suvaadh ||16||

He also gave various types of charities concerning lands, jewels ect.16.

ਕਰਿ ਦੇਸ ਦੇਸ ਇਮਿ ਨੀਤਿ ਰਾਜ ॥

kar dhes dhes im neet raaj ||

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਦਾਨ ਦੇ ਸਰਬ ਸਾਜ ॥

bahu bhaat dhaan dhe sarab saaj ||

He promulgated his policies in all the countries, and donated gifts of various type

ਹਸਤਾਦਿ ਦਤ ਬਾਜਾਦਿ ਮੇਧ ॥

hasataadh dhat baajaadh medh ||

ਤੇ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕਿਨੇ ਨ੍ਰਿਪੇਧ ॥੧੭॥

te bhaat bhaat kine nirapedh ||17||

He donated elephants ect. And performed various types of ashvamedha yajnas (horse-sacrifices). 17.

ਬਹੁ ਸਾਜ ਬਾਜ ਦਿਨੇ ਦਿਜਾਨ ॥

bahu saaj baaj dhine dhijaan ||

ਦਸ ਚਾਰੁ ਚਾਰੁ ਬਿਦਿਆ ਸੁਜਾਨ ॥

dhas chaar chaar bidhiaa sujaan ||

He donated many decorated horses to those Brahmins, who had the

knowledge of eighteen sciences, who were the reciters of six Shastr ect.

ਖਟ ਚਾਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਰਟੰਤ ॥

khaT chaar saasatr si(n)mirat raTa(n)t ||

ਕੋਕਾਦਿ ਭੇਦ ਬੀਨਾ ਬਜੰਤ ॥੧੮॥

kokaadh bhedh beenaa baja(n)t ||18||

And also those who were skilful in playing various types of musical instruments.18.

ਘਨਸਾਰ ਘੋਰਿ ਘਸੀਅਤ ਗੁਲਾਬ ॥

ghanasaar ghor ghaseeat gulaab ||

ਮ੍ਰਿਗ ਮਦਿਤ ਡਾਰਿ ਚੁਵਤ ਸਰਾਬ ॥

mirag madhit ddaar choovat saraab ||

At that time the Sandal and roses were rubbed and the liquor of musk was

prepared

ਕਸਮੀਰ ਘਾਸ ਘੋਰਤ ਸੁਬਾਸ ॥

kasameer ghaas ghorat subaas ||

ਉਘਟਤ ਸੁਗੰਧ ਮਹਕੰਤ ਅਵਾਸ ॥੧੯॥

aughaTat suga(n)dh mahaka(n)t avaas ||19||

During the reign of that king, the abodes of all the people gave out the

fragrance of Kashmiri grass.19.

ਸੰਗੀਤ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

sa(n)geet paadharee chha(n)dh ||

SANGET PADRI STANZA

ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਲ ਬਾਜਤ ਮੁਚੰਗ ॥

taagaRadha(n) taal baajat mucha(n)g ||

ਬੀਨਾ ਸੁ ਬੈਣ ਬੰਸੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥

beenaa su bain ba(n)see miradha(n)g ||

The tunes of lyer, drum etc. were heard

ਡਫ ਤਾਲ ਤੁਰੀ ਸਹਿਨਾਇ ਰਾਗ ॥

ddaf taal turee sahinai raag ||

ਬਾਜੰਤ ਜਾਨ ਉਪਨਤ ਸੁਹਾਗ ॥੨੦॥

baaja(n)t jaan upanat suhaag ||20||

The pleasing sounds of tabors, clarions, clarionets ect. Were also

heard.2o.

ਕਹੂੰ ਤਾਲ ਤੂਰ ਬੀਨਾ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥

kahoo(n) taal toor beenaa miradha(n)g ||

ਡਫ ਝਾਝ ਢੋਲ ਜਲਤਰ ਉਪੰਗ ॥

ddaf jhaajh ddol jalatar upa(n)g ||

Somewhere there wes tune of drum, lyer etc. and somewhere the sound of tabor, anklet, drum,musical glasses ect. Was heard

ਜਹ ਜਹ ਬਿਲੋਕ ਤਹ ਤਹ ਸੁਬਾਸ ॥

jeh jeh bilok teh teh subaas ||

ਉਠਤ ਸੁਗੰਧ ਮਹਕੰਤ ਅਵਾਸ ॥੨੧॥

auThat suga(n)dh mahaka(n)t avaas ||21||

There was feeling of fragrance everywhere and with this rising odour,all

the abodes seemed fragrant.21.

ਹਰਿ ਬੋਲ ਮਨਾ ਛੰਦ ॥

har bol manaa chha(n)dh ||

HARIBOLMANA STANZA

ਮਨੁ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ॥

man raaj karayo ||

ਦੁਖ ਦੇਸ ਹਰਯੋ ॥

dhukh dhes harayo ||

ਬਹੁ ਸਾਜ ਸਜੇ ॥

bahu saaj saje ||

ਸੁਨਿ ਦੇਵ ਲਜੇ ॥੨੨॥

sun dhev laje ||22||

When manu ruled, he removed the suffering of the people and he was so

good that even the gods felt shy after listening to his approbation.22.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧॥੫॥

eit sree bachitr naaTake man raajaa ko raaj samaapata(n) ||1||5||

End of the description of the rule of king Manu in Bachitar Natak.

ਅਥ ਪ੍ਰਿਥੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ath pirath raajaa ko raaj kathana(n) ||

Now begins the description of the rule of king Prithu.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਕਹੰ ਲਾਗ ਗਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਜੌਨ ਭਏ ॥

kaha(n) laag gano nirap jauan bhe ||

ਪ੍ਰਭੁ ਜੋਤਹਿ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ ਲਏ ॥

prabh joteh jot milai le ||

How many kings were there and how many of them were merged by the

Lord in his light? To what extent should I describe them.

ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਥਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥੀਸ ਭਯੋ ॥

pun sree piratharaaj pirathees bhayo ||

ਜਿਨਿ ਬਿਪਨ ਦਾਨ ਦੁਰੰਤ ਦਯੋ ॥੨੩॥

jin bipan dhaan dhura(n)t dhayo ||23||

Then there was Prithu, the Lord of the earth, who donated enormous gifts to the Brahmins.23.

ਦਲੁ ਲੈ ਦਿਨ ਏਕ ਸਿਕਾਰ ਚੜੇ ॥

dhal lai dhin ek sikaar chaRe ||

ਬਨਿ ਨਿਰਜਨ ਮੋ ਲਖਿ ਬਾਘ ਬੜੇ ॥

ban nirajan mo lakh baagh baRe ||

One day, in a desolate forest, seeing huge lions, he went hunting, along

with his army, in order to attack them

ਤਹ ਨਾਰਿ ਸੁਕੁੰਤਲ ਤੇਜ ਧਰੇ ॥

teh naar suku(n)tal tej dhare ||

ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਕੀ ਲਖਿ ਕ੍ਰਾਤਿ ਹਰੇ ॥੨੪॥

sas sooraj kee lakh kraat hare ||24||

There a women named Shakuntala, whose light bedimmed even the luster

of the sun.24.

ਹਰਿ ਬੋਲ ਮਨਾ ਛੰਦ ॥

har bol manaa chha(n)dh ||

HARIBOLMANA STANZA

ਤਹ ਜਾਤ ਭਏ ॥

teh jaat bhe ||

ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਤ ਕਏ ॥

mirag ghaat ke ||

ਇਕ ਦੇਖਿ ਕੁਟੀ ॥

eik dhekh kuTee ||

ਜਨੁ ਜੋਗ ਜੁਟੀ ॥੨੫॥

jan jog juTee ||25||

After killing a deer and seeing a desolate cottage, the king reached

there.25.

ਤਹ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥

teh jaat bhayo ||

ਸੰਗ ਕੋ ਨ ਲਯੋ ॥

sa(n)g ko na layo ||

ਲਖਿ ਨਾਰਿ ਖਰੀ ॥

lakh naar kharee ||

ਰਸ ਰੀਤਿ ਭਰੀ ॥੨੬॥

ras reet bharee ||26||

He went there and there was none with him, he saw a very charming

woman there.26.

ਅਤਿ ਸੋਭਤ ਹੈ ॥

at sobhat hai ||

ਲਖਿ ਲੋਭਤ ਹੈ ॥

lakh lobhat hai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਪੇਖਿ ਜਬੈ ॥

nirap pekh jabai ||

ਚਿਤਿ ਚਉਕ ਤਬੈ ॥੨੭॥

chit chauk tabai ||27||

Her glory coveted his mind, when the king saw her, his mind was

startled.27.

ਇਹ ਕਉਨ ਜਈ ॥

eeh kaun jiee ||

ਜਨੁ ਰੂਪ ਮਈ ॥

jan roop miee ||

ਛਬਿ ਦੇਖਿ ਛਕ੍ਯੋ ॥

chhab dhekh chhakayo ||

ਚਿਤ ਚਾਇ ਚਕ੍ਰਯੋ ॥੨੮॥

chit chai chakrayo ||28||

The king though as to whose daughter that beautiful woman was, seeing

here beauty the king saw allured and his mind fell in love with her.28.

ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਹ ਗਹੀ ॥

nirap baeh gahee ||

ਤ੍ਰੀਅ ਮੋਨ ਰਹੀ ॥

treea mon rahee ||

ਰਸ ਰੀਤਿ ਰਚ੍ਯੋ ॥

ras reet rachayo ||

ਦੁਹੂੰ ਮੈਨ ਮਚ੍ਯੋ ॥੨੯॥

dhuhoo(n) main machayo ||29||

The king caught her arm and that woman kept silent, absorded and dyed

with love, both became lustful.29.

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਭਜੀ ॥

bahu bhaat bhajee ||

ਨਿਸ ਲੌ ਨ ਤਜੀ ॥

nis lau na tajee ||

ਦੋਊ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ॥

dhouoo reejh rahe ||

ਨਹੀ ਜਾਤ ਕਹੇ ॥੩੦॥

nahee jaat kahe ||30||

The king enjoyed her in various ways till night both of them felt so much

pleased with each other that is the not possible for me to narrate.30.

ਰਸ ਰੀਤਿ ਰਚਯੋ ॥

ras reet rachayo ||

ਕਲ ਕੇਲ ਮਚਯੋ ॥

kal kel machayo ||

ਅਮਿਤਾਸਨ ਦੇ ॥

amitaasan dhe ||

ਸੁਖ ਰਾਸਨ ਸੇ ॥੩੧॥

sukh raasan se ||31||

Being absorbed and dyed with love, they kept engrossed in sexual

enjoinment many types of postures.31.

ਲਲਤਾਸਨ ਲੈ ॥

lalataasan lai ||

ਬਿਬਧਾਸਨ ਕੈ ॥

bibadhaasan kai ||

ਲਲਨਾ ਰੁ ਲਲਾ ॥

lalanaa r lalaa ||

ਕਰਿ ਕਾਮ ਕਲਾ ॥੩੨॥

kar kaam kalaa ||32||

They enjoyment the relish of various types of postures and in the way,

both of them established their sexual sport.32.

ਕਰਿ ਕੇਲ ਉਠੀ ॥

kar kel uThee ||

ਮਧਿ ਪਰਨ ਕੁਟੀ ॥

madh paran kuTee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥

nirap jaat bhayo ||

ਤਿਹ ਗਰਭ ਰਹਿਯੋ ॥੩੩॥

teh garabh rahiyo ||33||

After that woman having enjoyed the sexual sport, came out of that

cottage, the king went away and Shakuntala became pregnant.33.

ਦਿਨ ਕੈ ਕੁ ਗਏ ॥

dhin kai k ge ||

ਤਿਨਿ ਭੂਰ ਜਏ ॥

tin bhoor je ||

ਤਨਿ ਕਉਚ ਧਰੇ ॥

tan kauch dhare ||

ਸਸਿ ਸੋਭ ਹਰੇ ॥੩੪॥

sas sobh hare ||34||

Many days passed, when she gave birth to a child, who was wearing

armour on his body and was also the abductor of moon's beauty.34.

ਜਨੁ ਜ੍ਵਾਲ ਦਵਾ ॥

jan javaiaal dhavaa ||

ਅਸ ਤੇਜ ਭਵਾ ॥

as tej bhavaa ||

ਰਿਖਿ ਜੌਨ ਪਿਖੈ ॥

rikh jauan pikhai ||

ਚਿਤ ਚਉਕ ਚਕੈ ॥੩੫॥

chit chauk chakai ||35||

His splendour was like the forest-fire, whosoever saw him, he was wonder-

struck.35.

ਸਿਸੁ ਸ੍ਯਾਨ ਭਯੋ ॥

sis srayaan bhayo ||

ਕਰਿ ਸੰਗ ਲਯੋ ॥

kar sa(n)g layo ||

ਚਲਿ ਆਵ ਤਹਾ ॥

chal aav tahaa ||

ਤਿਹ ਤਾਤ ਜਹਾ ॥੩੬॥

teh taat jahaa ||36||

When the child grew a bit older, she (the mother) took him there where his

father was.36.

ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਖਿ ਜਬੈ ॥

nirap dhekh jabai ||

ਕਰਿ ਲਾਜ ਤਬੈ ॥

kar laaj tabai ||

ਯਹ ਮੋ ਨ ਸੂਅੰ ॥

yeh mo na sooa(n) ||

ਤ੍ਰੀਅ ਕੌਨ ਤੂਅੰ ॥੩੭॥

treea kauan tooa(n) ||37||

When the king saw her, he hesitated a little and asked her ”O” woman, who

are you and who is this boy?”37.

ਤ੍ਰੀਯੋ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥

treeyo baach raajaa prat ||

Speech of the woman addressed to the king:

ਹਰਿ ਬੋਲ ਮਨਾ ਛੰਦ ॥

har bol manaa chha(n)dh ||

HARIBOLMANA STANZA

ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰਿ ਸੁਈ ॥

nirap naar suiee ||

ਤੁਮ ਜੌਨ ਭਜੀ ॥

tum jauan bhajee ||

ਮਧਿ ਪਰਨ ਕੁਟੀ ॥

madh paran kuTee ||

ਤਹ ਕੇਲ ਠਟੀ ॥੩੮॥

teh kel ThaTee ||38||

"O king! I am the same woman, with whom you had had sexual enjoyment in the forest-cottage.38.

ਤਬ ਬਾਚ ਦੀਯੋ ॥

tab baach dheeyo ||

ਅਬ ਭੂਲਿ ਗਯੋ ॥

ab bhool gayo ||

ਤਿਸ ਚਿਤ ਕਰੋ ॥

tis chit karo ||

ਮੁਹਿ ਰਾਜ ਬਰੋ ॥੩੯॥

muh raaj baro ||39||

"Then you had given your word now you have forgotten, O king! remember

that promise and now own me.39.

ਤਬ ਕਾਹਿ ਭਜੋ ॥

tab kaeh bhajo ||

ਅਬ ਮੋਹਿ ਤਜੋ ॥

ab moh tajo ||

ਇਹ ਪੂਤ ਤੁਅੰ ॥

eeh poot tua(n) ||

ਸੁਨੁ ਸਾਚ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥੪੦॥

sun saach nirapa(n) ||40||

“If now you are forsaking me, then why did you own me at that time? O

king! I am saying the truth that he is your son.40.

ਨਹਿ ਸ੍ਰਾਪ ਤੁਝੈ ॥

neh sraap tujhai ||

ਭਜ ਕੈਬ ਮੁਝੈ ॥

bhaj kaib mujhai ||

ਅਬ ਤੋ ਨ ਤਜੋ ॥

ab to na tajo ||

ਨਹਿ ਲਾਜ ਲਜੋ ॥੪੧॥

neh laaj lajo ||41||

"If you will not wed me, then I shall curse you, therefore now do not

forsake me and do not feel shy.”41.

ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੋ ॥

nirap baach treeyaa so ||

Speech of the king addressed to the woman

ਕੋਈ ਚਿਨ ਬਤਾਉ ॥

koiee chin bataau ||

ਕਿਤੋ ਬਾਤ ਦਿਖਾਉ ॥

kito baat dhikhaau ||

ਹਉ ਯੌ ਨ ਭਜੋ ॥

hau yau na bhajo ||

ਨਹਿ ਨਾਰਿ ਲਜੋ ॥੪੨॥

neh naar lajo ||42||

You may tell me some sign or saying, otherwise I shall not wed You; O

woman! Do not forsake your shyness 42.

ਇਕ ਮੁਦ੍ਰਕ ਲੈ ॥

eik mudhrak lai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਕਰਿ ਦੈ ॥

nirap kai kar dhai ||

ਇਹ ਦੇਖਿ ਭਲੈ ॥

eeh dhekh bhalai ||

ਕਸ ਹੇਰ ਤਲੈ ॥੪੩॥

kas her talai ||43||

Sakuntla placed a gold coin on the hand of the king and said, " You look at

it and remember." 43.

ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨਿ ਗਏ ॥

nirap jaan ge ||

ਪਹਿਚਾਨਤ ਭਏ ॥

pahichaanat bhe ||

ਤਬ ਤਉਨ ਬਰੀ ॥

tab taun baree ||

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਭਰੀ ॥੪੪॥

bahu bhaat bharee ||44||

The king remembered all and recognised Shakuntala,Then the king

solemnised his wedding with her and enjoyed her in various ways.44.

ਸਿਸੁ ਸਾਤ ਭਏ ॥

sis saat bhe ||

ਰਸ ਰੂਪ ਰਏ ॥

ras roop re ||

ਅਮਿਤੋਜ ਬਲੀ ॥

amitoj balee ||

ਦਲ ਦੀਹ ਦਲੀ ॥੪੫॥

dhal dheeh dhalee ||45||

She had seven charming sons born to her, who were man of infinite glory

and destroyers of enemies. 45.

ਹਨਿ ਭੂਪ ਬਲੀ ॥

han bhoop balee ||

ਜਿਣਿ ਭੂਮਿ ਥਲੀ ॥

jin bhoom thalee ||

ਰਿਖਿ ਬੋਲਿ ਰਜੀ ॥

rikh bol rajee ||

ਬਿਧਿ ਜਗ ਸਜੀ ॥੪੬॥

bidh jag sajee ||46||

They conquered the earth after killing the mighty kings and inviting the

sages performed the Yajna. 46.

ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰੇ ॥

subh karam kare ||

ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਹਰੇ ॥

ar pu(n)j hare ||

ਅਤਿ ਸੂਰ ਮਹਾ ॥

at soor mahaa ||

ਨਹਿ ਔਰ ਲਹਾ ॥੪੭॥

neh aauar lahaa ||47||

The performed good actions and destroyed the enemies and none seems

equivalent in bravery to them. 47.

ਅਤਿ ਜੋਤਿ ਲਸੈ ॥

at jot lasai ||

ਸਸਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਕਸੈ ॥

sas kraat kasai ||

ਦਿਸ ਚਾਰ ਚਕੀ ॥

dhis chaar chakee ||

ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਛਕੀ ॥੪੮॥

sur naar chhakee ||48||

They were lustrous like moonlight and women of gods of all the four

directions were pleased to see them. 48.

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਗਾਰਿ ਗਾਰਿ ਅਖਰਬ ਗਰਬਿਨ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਨਰੇਸ ॥

gaar gaar akharab garabin maar maar nares ||

ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਜੀਤ ਰਾਜਨ ਛੀਨਿ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ॥

jeet jeet ajeet raajan chheen dhes bidhes ||

They killed innumerable proud kings and snatching the kingdoms of invincible kings, they killed them

ਟਾਰਿ ਟਾਰਿ ਕਰੋਰਿ ਪਬਯ ਦੀਨ ਉਤਰ ਦਿਸਾਨ ॥

Taar Taar karor pabay dheen utar dhisaan ||

ਸਪਤ ਸਿੰਧੁ ਭਏ ਧਰਾ ਪਰ ਲੀਕ ਚਕ੍ਰ ਰਥਾਨ ॥੪੯॥

sapat si(n)dh bhe dharaa par leek chakr rathaan ||49||

They went to the North, crossing many mountains and with the lines of the

wheels of their chariots seven oceans were formed. 49.

ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਅਗਾਹ ਦੇਸਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਹਥਿਯਾਰ ॥

gaeh gaeh agaeh dhesan baeh baeh hathiyaar ||

ਤੋਰਿ ਤੋਰਿ ਅਤੋਰ ਭੂਧ੍ਰਿਕ ਦੀਨ ਉਤ੍ਰਹਿ ਟਾਰ ॥

tor tor ator bhoodhirak dheen utreh Taar ||

By striking their weapons and roaming on the whole earth and breaking the mountains, they threw their fragments in the North

ਦੇਸ ਔਰ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤਿ ਬਿਸੇਖ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ॥

dhes aauar bidhes jeet bisekh raaj kamai ||

ਅੰਤ ਜੋਤਿ ਸੁ ਜੋਤਿ ਮੋ ਮਿਲਿ ਜਾਤਿ ਭੀ ਪ੍ਰਿਥ ਰਾਇ ॥੫੦॥

a(n)t jot su jot mo mil jaat bhee pirath rai ||50||

After conquering various countries far and near and ruling over them, the king prithu ultimately merged in the Supreme Light.50.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰੇ ਬਿਆਸ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਿਥੁ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨॥੫॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the brahamaa avataare biaas raajaa pirath ko

raaj samaapata(n) ||2||5||

ਅਥ ਰਾਜਾ ਭਰਥ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ath raajaa bharath raaj kathana(n) ||

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਜਾਨਿ ਅੰਤ ਸਮੋ ਭਯੋ ਪ੍ਰਿਥੁ ਰਾਜ ਰਾਜ ਵਤਾਰ ॥

jaan a(n)t samo bhayo pirath raaj raaj vataar ||

ਬੋਲਿ ਸਰਬ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਸੰਪਤਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰ ॥

bol sarab samiradh sa(n)pat ma(n)tr mitr kumaar ||

Considering his end very near, the king Prithu called for all his assets,

friends, ministers and princes

ਸਪਤ ਦ੍ਵੀਪ ਸੁ ਸਪਤ ਪੁਤ੍ਰਨਿ ਬਾਟ ਦੀਨ ਤੁਰੰਤ ॥

sapat dhavaieep su sapat putran baaT dheen tura(n)t ||

ਸਪਤ ਰਾਜ ਕਰੈ ਲਗੈ ਸੁਤ ਸਰਬ ਸੋਭਾਵੰਤ ॥੫੧॥

sapat raaj karai lagai sut sarab sobhaava(n)t ||51||

He immediately the seven continents among his seven sons and they all being to rule with extreme glory.51.

ਸਪਤ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰੈ ਲਗੈ ਸਿਰ ਸਪਤ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥

sapat chhatr firai lagai sir sapat raaj kumaar ||

ਸਪਤ ਇੰਦ੍ਰ ਪਰੇ ਧਰਾ ਪਰਿ ਸਪਤ ਜਾਨ ਅਵਤਾਰ ॥

sapat i(n)dhr pare dharaa par sapat jaan avataar ||

The canopies swung over the heads of all the seven princes and they were

all considered as the seven incarnation of Indra

ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਧਰੀ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥

sarab saasatr dharee sabai mil bedh reet bichaar ||

ਦਾਨ ਅੰਸ ਨਿਕਾਰ ਲੀਨੀ ਅਰਥ ਸ੍ਵਰਥ ਸੁਧਾਰਿ ॥੫੨॥

dhaan a(n)s nikaar leenee arath savairath sudhaar ||52||

They established all the Shastras with commentaries according to Vedic rites and held in honour again the significance of charity.52.

ਖੰਡ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਉਰਬੀ ਬਾਟਿ ਲੀਨਿ ਕੁਮਾਰ ॥

kha(n)dd kha(n)dd akha(n)dd urabee baaT leen kumaar ||

ਸਪਤ ਦੀਪ ਭਏ ਪੁਨਿਰ ਨਵਖੰਡ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥

sapat dheep bhe punir navakha(n)dd naam bichaar ||

Those princes fragmented the earth and distributed amongst themselves

and seven continents “Nav-Khand’ (nine regions)

ਜੇਸਟ ਪੁਤ੍ਰ ਧਰੀ ਧਰਾ ਤਿਹ ਭਰਥ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥

jesaT putr dharee dharaa teh bharath naam bakhaan ||

ਭਰਥ ਖੰਡ ਬਖਾਨ ਹੀ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰੁ ਨਿਧਾਨ ॥੫੩॥

bharath kha(n)dd bakhaan hee dhas chaar chaar nidhaan ||53||

The eldest son, whose name was Bharat, he named one of the region as “Bharat Khand”, after the name of the adept Bharat, who was expert in

eighteen sciences.53.

ਕਉਨ ਕਉਨ ਕਹੈ ਕਥੇ ਕਵਿ ਨਾਮ ਠਾਮ ਅਨੰਤ ॥

kaun kaun kahai kathe kav naam Thaam ana(n)t ||

Which names should be mentioned here by the poet ?

ਬਾਟਿ ਬਾਟਿ ਸਬੋ ਲਏ ਨਵਖੰਡ ਦ੍ਵੀਪ ਦੁਰੰਤ ॥

baaT baaT sabo le navakha(n)dd dhavaieep dhura(n)t ||

They all distributed the Nav-Khand continents among themselves

ਠਾਮ ਠਾਮ ਭਏ ਨਰਾਧਿਪ ਠਾਮ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ॥

Thaam Thaam bhe naraadhip Thaam naam anek ||

ਕਉਨ ਕਉਨ ਉਚਾਰੀਐ ਕਰਿ ਸੂਰ ਸਰਬ ਬਿਬੇਕ ॥੫੪॥

kaun kaun uchaareeaai kar soor sarab bibek ||54||

Many of various names ruled over many places and with power of intellect,

whose names should be mentioned, with their description? 54.

ਸਪਤ ਦੀਪਨ ਸਪਤ ਭੂਪ ਭੁਗੈ ਲਗੇ ਨਵਖੰਡ ॥

sapat dheepan sapat bhoop bhugai lage navakha(n)dd ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿਨ ਸੋ ਫਿਰੇ ਅਸਿ ਬਾਧਿ ਜੋਧ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

bhaat bhaatin so fire as baadh jodh pracha(n)dd ||

The king ruled over seven continents and nine regions and taking up their swords, in various ways, they moved at all places powerfully

ਦੀਹ ਦੀਹ ਅਜੀਹ ਦੇਸਨਿ ਨਾਮ ਆਪਿ ਭਨਾਇ ॥

dheeh dheeh ajeeh dhesan naam aap bhanai ||

ਆਨਿ ਜਾਨੁ ਦੁਤੀ ਭਏ ਛਿਤਿ ਦੂਸਰੇ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੫੫॥

aan jaan dhutee bhe chhit dhoosare har rai ||55||

They forcefully promulgated their names and it seemed that they were the

incarnation of the Lord on the earth.55.

ਆਪ ਆਪ ਸਮੈ ਸਬੈ ਸਿਰਿ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥

aap aap samai sabai sir atr patr firai ||

ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਜੀਤ ਜੋਧਨ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹ ਕਮਾਇ ॥

jeet jeet ajeet jodhan roh kroh kamai ||

They continued to conquer furiously the invincible warriors, swinging the canopies over the heads of one another

ਝੂਠ ਸਾਚ ਅਨੰਤ ਬੋਲਿ ਕਲੋਲ ਕੇਲ ਅਨੇਕ ॥

jhooTh saach ana(n)t bol kalol kel anek ||

ਅੰਤਿ ਕਾਲ ਸਬੈ ਭਛੇ ਜਗਿ ਛਾਡੀਆ ਨਹਿ ਏਕ ॥੫੬॥

a(n)t kaal sabai bhachhe jag chhaaddeeaa neh ek ||56||

Garrying on behavior conquer furiously the invincible warriors, Swinging

the canopies over the ultimately became the food of KAL (death).56.

ਆਪ ਅਰਥ ਅਨਰਥ ਅਪਰਥ ਸਮਰਥ ਕਰਤ ਅਨੰਤ ॥

aap arath anarath aparath samarath karat ana(n)t ||

ਅੰਤਿ ਹੋਤ ਠਟੀ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭੂ ਕੋਟਿ ਕਜੋਨ ਨ ਕਰੰਤ ॥

a(n)t hot ThaTee kachhoo prabhoo koT kayon na kara(n)t ||

The powerful people perform many sinful action and unjust deeds, for their interest, but ultimately they have to appear before the Lord

ਜਾਨ ਬੂਝ ਪਰੰਤ ਕੂਪ ਲਹੰਤ ਮੂੜ ਨ ਭੇਵ ॥

jaan boojh para(n)t koop laha(n)t mooR na bhev ||

The being deliberately falls into the well and dose not know the secret of the Lord

ਅੰਤਿ ਕਾਲ ਤਬੈ ਬਚੈ ਜਬ ਜਾਨ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥੫੭॥

a(n)t kaal tabai bachai jab jaan hai gurdhev ||57||

He will only save himself from death, when he will comprehend that Guru-

Lord.57.

ਅੰਤਿ ਹੋਤ ਠਟੀ ਭਲੀ ਪ੍ਰਭ ਮੂੜ ਲੋਗ ਨ ਜਾਨਿ ॥

a(n)t hot ThaTee bhalee prabh mooR log na jaan ||

The fools do not know that ultimately we feet shy before the Lord

ਆਪ ਅਰਥ ਪਛਾਨ ਹੀ ਤਜਿ ਦੀਹ ਦੇਵ ਨਿਧਾਨ ॥

aap arath pachhaan hee taj dheeh dhev nidhaan ||

These fools forsaking their supreme father, the Lord, only recognize their own interest

ਧਰਮ ਜਾਨਿ ਕਰਤ ਪਾਪਨ ਯੌ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ ॥

dharam jaan karat paapan yau na jaanat mooR ||

ਸਰਬ ਕਾਲ ਦਇਆਲ ਕੋ ਕਹੁ ਪ੍ਰਯੋਗ ਗੂੜ ਅਗੂੜ ॥੫੮॥

sarab kaal dhiaal ko kahu prayog gooR agooR ||58||

They commit sins in the name of religion and they do not know even this much that this is the profound myself of the compassionate of the Name of

the Lord.58

ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਪਛਾਨ ਹੀ ਕਰਿ ਪੁੰਨ ਕੀ ਸਮ ਪਾਪ ॥

paap pu(n)n pachhaan hee kar pu(n)n kee sam paap ||

ਪਰਮ ਜਾਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਾਪਨ ਜਪੈ ਲਾਗ ਕੁਜਾਪ ॥

param jaan pavitr jaapan japai laag kujaap ||

They are ever absorbed in evil action considering sin as virtue and virtue as sin, the holy as unholy and without knowing the remembrance of the

Name of the Lord:

ਸਿਧ ਠਉਰ ਨ ਮਾਨਹੀ ਬਿਨੁ ਸਿਧ ਠਉਰ ਪੂਜੰਤ ॥

sidh Thaur na maanahee bin sidh Thaur pooja(n)t ||

The being does not believe in the good place and worship bad place

ਹਾਥਿ ਦੀਪਕੁ ਲੈ ਮਹਾ ਪਸੁ ਮਧਿ ਕੂਪ ਪਰੰਤ ॥੫੯॥

haath dheepak lai mahaa pas madh koop para(n)t ||59||

In such a position he falls in the well, even having the lamp in his hand.59.

ਸਿਧ ਠਉਰ ਨ ਮਾਨ ਹੀ ਅਨਸਿਧ ਪੂਜਤ ਠਉਰ ॥

sidh Thaur na maan hee anasidh poojat Thaur ||

Having on belief in holy places, he worship the unholy ones

ਕੈ ਕੁ ਦਿਵਸ ਚਲਾਹਿਗੇ ਜੜ ਭੀਤ ਕੀ ਸੀ ਦਉਰ ॥

kai k dhivas chalaahige jaR bheet kee see dhaur ||

But for now many days he will be able to run such a cowardly race ?

ਪੰਖ ਹੀਨ ਕਹਾ ਉਡਾਇਬ ਨੈਨ ਹੀਨ ਨਿਹਾਰ ॥

pa(n)kh heen kahaa uddaib nain heen nihaar ||

Hoe can one fly without the wings? And how can one see without the

eyes? How can one go to the battlefield without weapons

ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਨ ਜੁਧਾ ਨ ਪੈਠਬ ਅਰਥ ਹੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥੬੦॥

sasatr heen judhaa na paiThab arath heen bichaar ||60||

And without understaning the meaning how can one understand any problem?.60.

ਦਰਬ ਹੀਣ ਬਪਾਰ ਜੈਸਕ ਅਰਥ ਬਿਨੁ ਇਸ ਲੋਕ ॥

dharab heen bapaar jaisak arath bin is lok ||

ਆਂਖ ਹੀਣ ਬਿਲੋਕਬੋ ਜਗਿ ਕਾਮਕੇਲ ਅਕੋਕ ॥

aa(n)kh heen bilokabo jag kaamakel akok ||

How can one indulge in trade without wealth? How can one visualise the lustful actions without eyes?

ਗਿਆਨ ਹੀਣ ਸੁ ਪਾਠ ਗੀਤਾ ਬੁਧਿ ਹੀਣ ਬਿਚਾਰ ॥

giaan heen su paaTh geetaa budh heen bichaar ||

ਹਿੰਮਤ ਹੀਨ ਜੁਧਾਨ ਜੂਝਬ ਕੇਲ ਹੀਣ ਕੁਮਾਰ ॥੬੧॥

hi(n)mat heen judhaan joojhab kel heen kumaar ||61||

How can one recite Gita without knowledge and reflect upon it without

intellect? How can one go to the battlefield without counrage.61

ਕਉਨ ਕਉਨ ਗਨਾਈਐ ਜੇ ਭਏ ਭੂਮਿ ਮਹੀਪ ॥

kaun kaun ganaieeaai je bhe bhoom maheep ||

ਕਉਨ ਕਉਨ ਸੁ ਕਥੀਐ ਜਗਿ ਕੇ ਸੁ ਦ੍ਵੀਪ ਅਦ੍ਵੀਪ ॥

kaun kaun su katheeaai jag ke su dhavaieep adhavaieep ||

How many kings were there? To want extent they be enumerated, and how far should the continents and regions of the world be described?

ਜਾਸੁ ਕੀਨ ਗਨੈ ਵਹੈ ਇਮਿ ਔਰ ਕੀ ਨਹਿ ਸਕਤਿ ॥

jaas keen ganai vahai im aauar kee neh sakat ||

ਯੌਂ ਨ ਐਸ ਪਹਚਾਨੀਐ ਬਿਨੁ ਤਾਸੁ ਕੀ ਕੀਏ ਭਗਤਿ ॥੬੨॥

yau na aais pahachaaneeaai bin taas kee ke'ee bhagat ||62||

I have enumerated, only those which have come within my sight, I am unable to enumerate more and the this is also not possible without His

devotion.62.

ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਭਰਥ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥੩॥੫॥

eit raajaa bharath raaj samaapata(n) ||3||5||

ਅਥ ਰਾਜਾ ਸਗਰ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ath raajaa sagar raaj kathana(n) ||

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਸ੍ਰੇਸਟ ਸ੍ਰੇਸਟ ਭਏ ਜਿਤੇ ਇਹ ਭੂਮਿ ਆਨਿ ਨਰੇਸ ॥

sresaT sresaT bhe jite ieh bhoom aan nares ||

ਤਉਨ ਤਉਨ ਉਚਾਰਹੋ ਤੁਮਰੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਸੇਸ ॥

taun taun uchaaraho tumare prasaadh ases ||

All the superb kings who had ruled over the earth, O Lord! With thy Grace,

I describe at of them

ਭਰਥ ਰਾਜ ਬਿਤੀਤ ਭੇ ਭਏ ਰਾਜਾ ਸਗਰ ਰਾਜ ॥

bharath raaj biteet bhe bhe raajaa sagar raaj ||

ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਲੀਅ ਲਛ ਸੁਤ ਉਪਰਾਜਿ ॥੬੩॥

rudhr kee tapasaa karee leea lachh sut uparaaj ||63||

There was king sagar after Bharat, who meditated on Rudra and performed austerities, he obtained the boon of one lakh sons.63.

ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਧੁਜਾ ਗਦਾ ਭ੍ਰਿਤ ਸਰਬ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥

chakr bakr dhujaa gadhaa bhirat sarab raaj kumaar ||

ਲਛ ਰੂਪ ਧਰੇ ਮਨੋ ਜਗਿ ਆਨਿ ਮੈਨ ਸੁ ਧਾਰ ॥

lachh roop dhare mano jag aan main su dhaar ||

They were princes of discus, banners and maces and it seemed that the

god of love had manifested himself in lakhs of forms

ਬੇਖ ਬੇਖ ਬਨੇ ਨਰੇਸ੍ਵਰ ਜੀਤਿ ਦੇਸ ਅਸੇਸ ॥

bekh bekh bane naresavair jeet dhes ases ||

ਦਾਸ ਭਾਵ ਸਬੈ ਧਰੇ ਮਨਿ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਨਰੇਸ ॥੬੪॥

dhaas bhaav sabai dhare man jatr tatr nares ||64||

They conquered various countries and became kings considering them sovereigns became their servants.64.

ਬਾਜ ਮੇਧ ਕਰੈ ਲਗੈ ਹਯਸਾਲਿ ਤੇ ਹਯ ਚੀਨਿ ॥

baaj medh karai lagai hayasaal te hay cheen ||

They selected a fine horse from their stable and decided to perform

Ashvamedha Yajna

ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਅਮੋਲ ਰਿਤੁਜ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

bol bol amol rituj ma(n)tr mitr prabeen ||

They invited the ministers, friends and Brahmins

ਸੰਗ ਦੀਨ ਸਮੂਹ ਸੈਨ ਬ੍ਯੂਹ ਬ੍ਯੂਹ ਬਨਾਇ ॥

sa(n)g dheen samooh sain brayooh brayooh banai ||

ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਫਿਰੈ ਲਗੇ ਸਿਰਿ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥੬੫॥

jatr tatr firai lage sir atr patr firai ||65||

After that they gave groups of their forces to their ministers, who moved here and there, swinging the canopies over their heada.65.

ਜੈਤਪਤ੍ਰ ਲਹ੍ਯੋ ਜਹਾ ਤਹ ਸਤ੍ਰੁ ਭੇ ਸਭ ਚੂਰ ॥

jaitapatr lahayo jahaa teh satr bhe sabh choor ||

They obtained letter of victory from all the places and all their enemies

were smashed

ਛੋਰਿ ਛੋਰਿ ਭਜੇ ਨਰੇਸ੍ਵਰ ਛਾਡਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰੂਰ ॥

chhor chhor bhaje naresavair chhaadd sasatr karoor ||

All the such kings ran away, forsaking their weapons

ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਸਨਾਹਿ ਸੂਰ ਤ੍ਰੀਆਨ ਭੇਸ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥

ddaar ddaar sanaeh soor treeaan bhes su dhaar ||

ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜਹਾ ਤਹ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਸਾਰਿ ॥੬੬॥

bhaaj bhaaj chale jahaa teh putr mitr bisaar ||66||

These warriors, putting off their armours, assuming the guise of women

and forgetting their sons and friends, ran away here and there.66.

ਗਾਜਿ ਗਾਜਿ ਗਜੇ ਗਦਾਧਰਿ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਸੁ ਭੀਰ ॥

gaaj gaaj gaje gadhaadhar bhaaj bhaaj su bheer ||

The mace-wielders thundered and the cowards fled away

ਸਾਜ ਬਾਜ ਤਜੈ ਭਜੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਬੀਰ ਸੁਧੀਰ ॥

saaj baaj tajai bhajai bisa(n)bhaar beer sudheer ||

Many warriors leaving their paraphernalia ran away

ਸੂਰਬੀਰ ਗਜੇ ਜਹਾ ਤਹ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥

soorabeer gaje jahaa teh asatr sasatr nachai ||

ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਲਏ ਸੁ ਦੇਸਨ ਜੈਤਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥੬੭॥

jeet jeet le su dhesan jaitapatr firai ||67||

Wherever there brave warriors thundered, activating their arms and

weapons, they obtained victory and got the letter of conquest.67.

ਜੀਤਿ ਪੂਰਬ ਪਛਿਮੈ ਅਰੁ ਲੀਨ ਦਛਨਿ ਜਾਇ ॥

jeet poorab pachhimai ar leen dhachhan jai ||

ਤਾਕਿ ਬਾਜ ਚਲ੍ਯੋ ਤਹਾ ਜਹ ਬੈਠਿ ਥੇ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ॥

taak baaj chalayo tahaa jeh baiTh the mun rai ||

They conquered the East, West and south and now the horse reached there where the grate sage Kapila was sitting

ਧ੍ਯਾਨ ਮਧਿ ਹੁਤੇ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਸਾਜ ਬਾਜ ਨ ਦੇਖਿ ॥

dhrayaan madh hute mahaa mun saaj baaj na dhekh ||

ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਪਛ ਖਰੋ ਭਯੋ ਰਿਖਿ ਜਾਨਿ ਗੋਰਖ ਭੇਖ ॥੬੮॥

pirasaT pachh kharo bhayo rikh jaan gorakh bhekh ||68||

He was absorbed in meditation, he did not see the home, which seeing him

in the guise of Gorakh, stood behind him.68.

ਚਉਕ ਚਿਤ ਰਹੇ ਸਬੈ ਜਬ ਦੇਖਿ ਨੈਨ ਨ ਬਾਜ ॥

chauk chit rahe sabai jab dhekh nain na baaj ||

When all the warriors did not see the horse, they were wonderstruks

ਖੋਜਿ ਖੋਜਿ ਥਕੇ ਸਬੈ ਦਿਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਸਲਾਜ ॥

khoj khoj thake sabai dhis chaar chaar salaaj ||

And in their shame, began to search for the horse in all the four direction

ਜਾਨਿ ਪਯਾਰ ਗਯੋ ਤੁਰੰਗਮ ਕੀਨ ਚਿਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥

jaan payaar gayo tura(n)gam keen chit bichaar ||

ਸਗਰ ਖਾਤ ਖੁਦੈ ਲਗੇ ਰਣਧੀਰ ਬੀਰ ਅਪਾਰ ॥੬੯॥

sagar khaat khudhai lage ranadheer beer apaar ||69||

Thinking this that the horse had gone to the nether-world, they tried to

enter that world by digging a comprehensive pit.69.

ਖੋਦਿ ਖੋਦਿ ਅਖੋਦਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕ੍ਰੋਧ ਜੋਧ ਅਨੰਤ ॥

khodh khodh akhodh pirathavee krodh jodh ana(n)t ||

ਭਛਿ ਭਛਿ ਗਏ ਸਬੈ ਮੁਖ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੁਤਿ ਵੰਤ ॥

bhachh bhachh ge sabai mukh mritakaa dhut va(n)t ||

The furious warriors began to dig the earth and the brightness of their faces became earth like

ਸਗਰ ਖਾਤ ਖੁਦੈ ਲਗੇ ਦਿਸ ਖੋਦ ਦਛਨ ਸਰਬ ॥

sagar khaat khudhai lage dhis khodh dhachhan sarab ||

ਜੀਤਿ ਪੂਰਬ ਕੋ ਚਲੇ ਅਤਿ ਠਾਨ ਕੈ ਜੀਅ ਗਰਬ ॥੭੦॥

jeet poorab ko chale at Thaan kai jeea garab ||70||

In this way when they made the whole of the South an abyss, then they

conquering it advanced towards the East.70.

ਖੋਦ ਦਛਨ ਕੀ ਦਿਸਾ ਪੁਨਿ ਖੋਦ ਪੂਰਬ ਦਿਸਾਨ ॥

khodh dhachhan kee dhisaa pun khodh poorab dhisaan ||

ਤਾਕਿ ਪਛਮ ਕੋ ਚਲੇ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨ ॥

taak pachham ko chale dhas chaar chaar nidhaan ||

After digging the south and the east, those warriors, who were experts in all the sciences, fell upon the west

ਪੈਠਿ ਉਤਰ ਦਿਸਾ ਜਬੈ ਖੋਦੈ ਲਗੇ ਸਭ ਠਉਰ ॥

paiTh utar dhisaa jabai khodhai lage sabh Thaur ||

ਅਉਰ ਅਉਰ ਠਟੈ ਪਸੂ ਕਲਿ ਕਾਲਿ ਠਾਟੀ ਅਉਰ ॥੭੧॥

aaur aaur ThaTai pasoo kal kaal ThaaTee aaur ||71||

When, advancing towards the north, they began to dig the earth, they were thinking sometime else in their minds, but the Lord had thought

otherwise.71.

ਖੋਦਿ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪੂਜਿ ਅਰਧ ਦਿਸਾਨ ॥

khodh kai bahu bhaat pirathavee pooj aradh dhisaan ||

ਅੰਤਿ ਭੇਦ ਬਿਲੋਕੀਆ ਮੁਨਿ ਬੈਠਿ ਸੰਜੁਤ ਧਜਾਨ ॥

a(n)t bhedh bilokeeaa mun baiTh sa(n)jut dhayaan ||

While digging the earth in various ways, scanned all the directions, they ultimately saw the sage Kapila in medication

ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਛ ਬਿਲੋਕ ਬਾਜ ਸਮਾਜ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥

pirasaT paachh bilok baaj samaaj roop anoop ||

ਲਾਤ ਭੇ ਮੁਨਿ ਮਾਰਿਓ ਅਤਿ ਗਰਬ ਕੈ ਸੁਤ ਭੂਪ ॥੭੨॥

laat bhe mun maario at garab kai sut bhoop ||72||

They saw the horse behind him and those princes in their pride, hit the

sage with the leg.72.

ਧ੍ਯਾਨ ਛੂਟ ਤਬੈ ਮੁਨੀ ਦ੍ਰਿਗ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲ ਕਰਾਲ ॥

dhrayaan chhooT tabai munee dhirag javaiaal maal karaal ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿਨ ਸੋ ਉਠੀ ਜਨੁ ਸਿੰਧ ਅਗਨਿ ਬਿਸਾਲ ॥

bhaat bhaatin so uThee jan si(n)dh agan bisaal ||

The medication of the sage was broken and from within him arose various kinds of huge fires

ਭਸਮਿ ਭੂਤ ਭਏ ਸਬੇ ਨ੍ਰਿਪ ਲਛ ਪੁਤ੍ਰ ਸੁ ਨੈਨ ॥

bhasam bhoot bhe sabe nirap lachh putr su nain ||

ਬਾਜ ਰਾਜ ਸੁ ਸੰਪਦਾ ਜੁਤ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੁ ਸੈਨ ॥੭੩॥

baaj raaj su sa(n)padhaa jut asatr sasatr su sain ||73||

In that fire, one-lakh sons of the king along with their horses, arms,

weapons and forces were reduced to ashes.73.

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

madhubhaar chha(n)dh ||

MADHUBHAAR SATAZA

ਭਏ ਭਸਮਿ ਭੂਤ ॥

bhe bhasam bhoot ||

ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਪੂਤ ॥

nirap sarab poot ||

ਜੁਤ ਸੁਭਟ ਸੈਨ ॥

jut subhaT sain ||

ਸੁੰਦਰ ਸੁਬੈਨ ॥੭੪॥

su(n)dhar subain ||74||

All the sons of the king were reduced to ashes and all his forces were

destroyed while lamenting.74

ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥

sobhaa apaar ||

ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ॥

su(n)dhar kumaar ||

ਜਬ ਜਰੇ ਸਰਬ ॥

jab jare sarab ||

ਤਬ ਤਜਾ ਗਰਬ ॥੭੫॥

tab tajaa garab ||75||

When those prices of great glory were burnt down then the pride of all was

smashed.75.

ਬਾਹੂ ਅਜਾਨ ॥

baahoo ajaan ||

ਸੋਭਾ ਮਹਾਨ ॥

sobhaa mahaan ||

ਦਸ ਚਾਰਿ ਵੰਤ ॥

dhas chaar va(n)t ||

ਸੂਰਾ ਦੁਰੰਤ ॥੭੬॥

sooraa dhura(n)t ||76||

That most powerful Lord is extremely Glorious and the warriors of all the

four directions fear Him.76.

ਜਾਰਿ ਭਾਜੇ ਬੀਰ ॥

jaar bhaaje beer ||

ਹੁਐ ਚਿਤਿ ਅਧੀਰ ॥

huaai chit adheer ||

ਦਿਨੋ ਸੰਦੇਸ ॥

dhino sa(n)dhes ||

ਜਹ ਸਾਗਰ ਦੇਸ ॥੭੭॥

jeh saagar dhes ||77||

Some warriors who had been burnt, ran impatiently towards the king and

they conveyed the whole thing to the king sagar.77.

ਲਹਿ ਸਾਗਰ ਬੀਰ ॥

leh saagar beer ||

ਹ੍ਵੈ ਚਿਤਿ ਅਧੀਰ ॥

havai chit adheer ||

ਪੁਛੇ ਸੰਦੇਸ ॥

puchhe sa(n)dhes ||

ਪੂਤਨ ਸੁਬੇਸ ॥੭੮॥

pootan subes ||78||

When the king sagar saw this, he impatiently asked the news about his

sons.78.

ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਸਰਬ ॥

kar jor sarab ||

ਭਟ ਛੋਰਿ ਗਰਬ ॥

bhaT chhor garab ||

ਉਚਰੇ ਬੈਨ ॥

auchare bain ||

ਜਲ ਚੁਅਤ ਨੈਨ ॥੭੯॥

jal chuat nain ||79||

Then all of them talked about their strength and also said how the pried of those warriors was destroyed, the tears were flowing from their eyes while

saying this.79.

ਭੂਅ ਫੇਰਿ ਬਾਜ ॥

bhooa fer baaj ||

ਜਿਣਿ ਸਰਬ ਰਾਜ ॥

jin sarab raaj ||

ਸਬ ਸੰਗ ਲੀਨ ॥

sab sa(n)g leen ||

ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੮੦॥

nirap bar prabeen ||80||

The messengers told this that his sons, causing their horse to move on all the earth, had conquered all the kings and had taken them along with

themselves.80.

ਹਯ ਗਯੋ ਪਯਾਰ ॥

hay gayo payaar ||

ਤੁਅ ਸੁਤ ਉਦਾਰ ॥

tua sut udhaar ||

ਭੂਅ ਖੋਦ ਸਰਬ ॥

bhooa khodh sarab ||

ਅਤਿ ਬਢਾ ਗਰਬ ॥੮੧॥

at baddaa garab ||81||

Your sons, thinking that the horse had gone to the nether-world, had dug the whole of the earth and in this way, their pride had enormously

increased.81.

ਤਹੰ ਮੁਨਿ ਅਪਾਰ ॥

taha(n) mun apaar ||

ਗੁਨਿ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥

gun gan udhaar ||

ਲਖਿ ਮਧ ਧਜਾਨ ॥

lakh madh dhayaan ||

ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਹਾਨ ॥੮੨॥

mun man mahaan ||82||

There all of them saw themost glorious sage (Kapila) absorbed in

meditation.82.

ਤਵ ਪੁਤ੍ਰ ਕ੍ਰੋਧ ॥

tav putr krodh ||

ਲੈ ਸੰਗਿ ਜੋਧ ॥

lai sa(n)g jodh ||

ਲਤਾ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥

lataa prahaar ||

ਕੀਅ ਰਿਖਿ ਅਪਾਰ ॥੮੩॥

keea rikh apaar ||83||

Your sons, taking the warriors with them, hit that sage with their legs.83.

ਤਬ ਛੁਟਾ ਧਯਾਨ ॥

tab chhuTaa dhayaan ||

ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਹਾਨ ॥

mun man mahaan ||

ਨਿਕਸੀ ਸੁ ਜ੍ਵਾਲ ॥

nikasee su javaiaal ||

ਦਾਵਾ ਬਿਸਾਲ ॥੮੪॥

dhaavaa bisaal ||84||

Then the meditation of that great sage was shattered and a huge fire came

out of his eyes.84.

ਤਰੰ ਜਰੇ ਪੂਤ ॥

tara(n) jare poot ||

ਕਹਿ ਐਸੇ ਦੂਤ ॥

keh aaise dhoot ||

ਸੈਨਾ ਸਮੇਤ ॥

sainaa samet ||

ਬਾਚਾ ਨ ਏਕ ॥੮੫॥

baachaa na ek ||85||

The messenger told, “O king Sagar! in this way all your sons were burnt and reduced to ashes alongwith their army and not even one of them

survived.”85.

ਸੁਨਿ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾਸ ॥

sun putr naas ||

ਭਯੋ ਪੁਰਿ ਉਦਾਸ ॥

bhayo pur udhaas ||

ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਲੋਗ ॥

jeh teh su log ||

ਬੈਠੇ ਸੁ ਸੋਗ ॥੮੬॥

baiThe su sog ||86||

Hearing about the destruction of his sons, the whole city was steeped in

sorrow and all the people here and there were filled with anguish.86.

ਸਿਵ ਸਿਮਰ ਬੈਣ ॥

siv simar bain ||

ਜਲ ਥਾਪਿ ਨੈਣ ॥

jal thaap nain ||

ਕਰਿ ਧੀਰਜ ਚਿਤਿ ॥

kar dheeraj chit ||

ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪਵਿਤ ॥੮੭॥

mun man pavit ||87||

All of them, remembering Shiva, withholding their tears assumed patience

in their minds with the holy saying of the sages.87.

ਤਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮ ॥

tin mritak karam ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਮ ਧਰਮ ॥

nirap karam dharam ||

ਬਹੁ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥

bahu bedh reet ||

ਕਿਨੀ ਸੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥੮੮॥

kinee su preet ||88||

Then the king performed the last funeral rites of all affectionately

according to Vedic injunctions.88.

ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋਗ ॥

nirap putr sog ||

ਗਯੇ ਸੁਰਗ ਲੋਗਿ ॥

gaye surag log ||

ਨ੍ਰਿਪ ਭੇ ਸੁ ਜੌਨ ॥

nirap bhe su jauan ||

ਕਥਿ ਸਕੈ ਕੌਨ ॥੮੯॥

kath sakai kauan ||89||

In his extreme sorrow on the demise of his sons, the king left for heaven and after him, there were several other kings, who can describe them?89.

ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਸਾਗਰ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥੪॥੫॥

eit raajaa saagar ko raaj samaapata(n) ||4||5||

End of the description of Vyas, the incrnation of Brahma and the rule of

king Prithu in Bachittar Natak.

ਅਥ ਜੁਜਾਤਿ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ

ath jujaat raajaa ko raaj kathana(n)

Now begins the description about king Yayati

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

madhubhaar chha(n)dh ||

MADHUBHAAR STANZA

ਪੁਨਿ ਭਯੋ ਜੁਜਾਤਿ ॥

pun bhayo jujaat ||

ਸੋਭਾ ਅਭਾਤਿ ॥

sobhaa abhaat ||

ਦਸ ਚਾਰਵੰਤ ॥

dhas chaarava(n)t ||

ਸੋਭਾ ਸੁਭੰਤ ॥੯੦॥

sobhaa subha(n)t ||90||

Then there was a most glorious king Yayati, whose fame had spread in the fourteen worlds.90.

ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਨੈਨ ॥

su(n)dhar su nain ||

ਜਨ ਰੂਪ ਮੈਨ ॥

jan roop main ||

ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥

sobhaa apaar ||

ਸੋਭਤ ਸੁਧਾਰ ॥੯੧॥

sobhat sudhaar ||91||

His eyes were charming and his form of enormous glory was like the god

of love.91.

ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥

su(n)dhar saroop ||

ਸੋਭੰਤ ਭੂਪ ॥

sobha(n)t bhoop ||

ਦਸ ਚਾਰਵੰਤ ॥

dhas chaarava(n)t ||

ਆਭਾ ਅਭੰਤ ॥੯੨॥

aabhaa abha(n)t ||92||

The fourteen worlds had received brilliance from the glory of his charming

elegance.92.

ਗੁਨ ਗਨ ਅਪਾਰ ॥

gun gan apaar ||

ਸੁੰਦਰ ਉਦਾਰ ॥

su(n)dhar udhaar ||

ਦਸ ਚਾਰਿਵੰਤ ॥

dhas chaariva(n)t ||

ਸੋਭਾ ਸੁਭੰਤ ॥੯੩॥

sobhaa subha(n)t ||93||

That generous king had innumerable qualities and had skill in fourteen

science.93.

ਧਨ ਗੁਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

dhan gun prabeen ||

ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥

prabh ko adheen ||

ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥

sobhaa apaar ||

ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ॥੯੪॥

su(n)dhar kumaar ||94||

That beautiful king was most glorious, capable, expert in qualities and had

faith in God.94.

ਸਾਸਤ੍ਰਗ ਸੁਧ ॥

saasatrag sudh ||

ਕ੍ਰੋਧੀ ਸੁ ਜੁਧ ॥

krodhee su judh ||

ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ਬੇਨ ॥

nirap bhayo ben ||

ਜਨ ਕਾਮ ਧੇਨ ॥੯੫॥

jan kaam dhen ||95||

The king had knowledge of Shastras, he was extremely furious in war, he

was the fulfiller of all wishes like Kamadhenu, the wish-fulfilling cow.95.

ਖੂਨੀ ਸੁ ਖਗ ॥

khoonee su khag ||

ਜੋਧਾ ਅਭਗ ॥

jodhaa abhag ||

ਖਤ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ॥

khatree akha(n)dd ||

ਕ੍ਰੋਧੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੯੬॥

krodhee pracha(n)dd ||96||

The king with his bloody dagger was and invincible, complete, furious and

powerful warrior.96.

ਸਤ੍ਰੂਨਿ ਕਾਲ ॥

satraoon kaal ||

ਕਾਢੀ ਕ੍ਰਵਾਲ ॥

kaaddee kravaal ||

ਸਮ ਤੇਜ ਭਾਨੁ ॥

sam tej bhaan ||

ਜ੍ਵਾਲਾ ਸਮਾਨ ॥੯੭॥

javaiaalaa samaan ||97||

When he drew his sword, he was like KAL (death) for his enemies, and his

magnificence was like the fires of the sun.97.

ਜਬ ਜੁਰਤ ਜੰਗ ॥

jab jurat ja(n)g ||

ਨਹਿ ਮੁਰਤ ਅੰਗ ॥

neh murat a(n)g ||

ਅਰਿ ਭਜਤ ਨੇਕ ॥

ar bhajat nek ||

ਨਹਿ ਟਿਕਤ ਏਕ ॥੯੮॥

neh Tikat ek ||98||

When he fought, none of his limbs turned back, none of his enemies could

stand before him and thus ran away.98.

ਥਰਹਰਤ ਭਾਨੁ ॥

tharaharat bhaan ||

ਕੰਪਤ ਦਿਸਾਨ ॥

ka(n)pat dhisaan ||

ਮੰਡਤ ਮਵਾਸ ॥

ma(n)ddat mavaas ||

ਭਜਤ ਉਦਾਸ ॥੯੯॥

bhajat udhaas ||99||

The sun trembled before him, the directions shivered, the opponents stood

with bowed heads and would run away in anxiety.99.

ਥਰਹਰਤ ਬੀਰ ॥

tharaharat beer ||

ਭੰਭਰਤ ਭੀਰ ॥

bha(n)bharat bheer ||

ਤਤਜਤ ਦੇਸ ॥

tatajat dhes ||

ਨ੍ਰਿਪਮਨਿ ਨਰੇਸ ॥੧੦੦॥

nirapaman nares ||100||

The warriors trembled, the cowards fled and the kings of various countries

would break before him like thread.100.

ਚਚਕਤ ਚੰਦ ॥

chachakat cha(n)dh ||

ਧਧਕਤ ਇੰਦ ॥

dhadhakat i(n)dh ||

ਫਨਿਮਨ ਫਟੰਤ ॥

faniman faTa(n)t ||

ਭੂਅਧਰ ਭਜੰਤ ॥੧੦੧॥

bhooadhar bhaja(n)t ||101||

The moon stood wonder-stuck in his presence, the heart of Indra throbbed

violently, the ganas were destroyed and the mountains also fled away.101.

ਸੰਜੁਤਾ ਛੰਦ ॥

sa(n)jutaa chha(n)dh ||

SANYUKTA STANZA

ਜਸ ਠੌਰ ਠੌਰ ਸਬੋ ਸੁਨ੍ਯੋ ॥

jas Thauar Thauar sabo sunayo ||

ਅਰਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਸੀਸ ਸਬੋ ਧੁਨ੍ਯੋ ॥

ar bira(n)dh sees sabo dhunrayo ||

ਜਗ ਜਗ ਸਾਜ ਭਲੇ ਕਰੇ ॥

jag jag saaj bhale kare ||

ਦੁਖ ਪੁੰਜ ਦੀਨਨ ਕੇ ਹਰੇ ॥੧੦੨॥

dhukh pu(n)j dheenan ke hare ||102||

Everyone heard his praise at many places and the enemies, listening to his praises would become fearful and suffer mental agony, he removed the

afficions of the poor by performing the Yajnas in a nice manner.102.

ਇਤਿ ਜੁਜਾਤਿ ਰਾਜਾ ਮ੍ਰਿਤ ਬਸਿ ਹੋਤ ਭਏ ॥੫॥੫॥

eit jujaat raajaa mirat bas hot bhe ||5||5||

End of the description about king Yayati and his death.

ਅਥ ਬੇਨ ਰਾਜੇ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ath ben raaje ko raaj kathana(n) ||

Now begins the description about the rule of king Ben

ਸੰਜੁਤਾ ਛੰਦ ॥

sa(n)jutaa chha(n)dh ||

SANYUKTA STANZA

ਪੁਨਿ ਬੇਨੁ ਰਾਜ ਮਹੇਸ ਭਯੋ ॥

pun ben raaj mahes bhayo ||

ਨਿਜਿ ਡੰਡ ਕਾਹੂੰ ਤੇ ਨ ਲਯੋ ॥

nij dda(n)dd kaahoo(n) te na layo ||

ਜੀਅ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੁਖੀ ਨਰਾ ॥

jeea bhaat bhaat sukhee naraa ||

ਅਤਿ ਗਰਬ ਸ੍ਰਬ ਛੁਟਿਓ ਧਰਾ ॥੧੦੩॥

at garab srab chhuTio dharaa ||103||

Then Ben became the king of the earth, he never charged tax from anyone,

the beings were happy in various ways and none had any pride in him.103.

ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਬ ਦਿਖਿਯਤ ਸੁਖੀ ॥

jeea ja(n)t sab dhikhiyat sukhee ||

ਤਰਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਆਵਤ ਨ ਦੁਖੀ ॥

tar dhirasaT aavat na dhukhee ||

ਸਬ ਠੌਰ ਠੌਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਬਸੀ ॥

sab Thauar Thauar pirathee basee ||

ਜਨੁ ਭੂਮਿ ਰਾਜ ਸਿਰੀ ਲਸੀ ॥੧੦੪॥

jan bhoom raaj siree lasee ||104||

The beings were happy in various ways and even the trees did not seem to have any suffering, there was praise of the king everywhere on the

earth.104.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥

eeh bhaat raaj kamai kai ||

ਸੁਖ ਦੇਸ ਸਰਬ ਬਸਾਇ ਕੈ ॥

sukh dhes sarab basai kai ||

ਬਹੁ ਦੋਖ ਦੀਨਨ ਕੇ ਦਹੇ ॥

bahu dhokh dheenan ke dhahe ||

ਸੁਨਿ ਥਕਤ ਦੇਵ ਸਮਸਤ ਭਏ ॥੧੦੫॥

sun thakat dhev samasat bhe ||105||

In this way, keeping all his country happy, the king removed many afflictions of the lowly and seeing his splendour, all the gods also

appreciated him.105.

ਬਹੁ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥

bahu raaj saaj kamai kai ||

ਸਿਰਿ ਅਤ੍ਰਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ਕੈ ॥

sir atrapatr firai kai ||

ਪੁਨਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਮਿਲੀ ॥

pun jot jot bikhai milee ||

ਅਰਿ ਛੈਨੁ ਬੇਨੁ ਮਹਾਬਲੀ ॥੧੦੬॥

ar chhain ben mahaabalee ||106||

Ruling for a very long time and getting the canopy swung over his head, the light of the soul of that mighty king Ben merged in the Supreme Light

of the Lord.106.

ਅਬਿਕਾਰ ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਭਏ ॥

abikaar bhoop jite bhe ||

ਕਰਿ ਰਾਜ ਅੰਤ ਸਮੈ ਗਏ ॥

kar raaj a(n)t samai ge ||

ਕਬਿ ਕੌਨ ਨਾਮ ਤਿਨੈ ਗਨੈ ॥

kab kauan naam tinai ganai ||

ਸੰਕੇਤ ਕਰਿ ਇਤੇ ਭਨੈ ॥੧੦੭॥

sa(n)ket kar ite bhanai ||107||

All the immaculate kings ultimately merged in the Lord after their rule, which poet can enumerate their names? Therefore, I have only hinted

about them.107.

ਇਤਿ ਬੇਨੁ ਰਾਜਾ ਮ੍ਰਿਤ ਬਸ ਹੋਤ ਭਏ ॥੬॥੫॥

eit ben raajaa mirat bas hot bhe ||6||5||

End of the description about the king Ben and his death.

ਅਥ ਮਾਨਧਾਤਾ ਕੋ ਰਾਜੁ ਕਥਨੰ

ath maanadhaataa ko raaj kathana(n)

Now beings the description about the rule of Mandhata

ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥

dhodhak chha(n)dh ||

DODHAK STANZA

ਜੇਤਕ ਭੂਪ ਭਏ ਅਵਨੀ ਪਰ ॥

jetak bhoop bhe avanee par ||

ਨਾਮ ਸਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਕਵਿ ਕੋ ਧਰਿ ॥

naam sakai tin ke kav ko dhar ||

ਨਾਮ ਜਥਾਮਤਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਊ ॥

naam jathaamat bhaakh sunaauoo ||

ਚਿਤ ਤਊ ਅਪਨੇ ਡਰ ਪਾਊ ॥੧੦੮॥

chit tuoo apane ddar paauoo ||108||

All the kings who have ruled over the earth, which poet can describe their

names? I fear the increase of this volume by narrating their names.108.

ਬੇਨੁ ਗਏ ਜਗ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਾ ਕਰਿ ॥

ben ge jag te nirapataa kar ||

ਮਾਨਧਾਤ ਭਏ ਬਸੁਧਾ ਧਰਿ ॥

maanadhaat bhe basudhaa dhar ||

After the rule of Ben, Mandhata became the king

ਬਾਸਵ ਲੋਗ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਵਹ ॥

baasav log ge jab hee veh ||

ਉਠਿ ਦਯੋ ਅਰਧਾਸਨ ਬਾਸਵ ਤਿਹ ॥੧੦੯॥

auTh dhayo aradhaasan baasav teh ||109||

When he went to the country of Indra, Indra gave him half his seat.109.

ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਤਬ ਮਾਨ ਮਹੀਧਰ ॥

ros bharayo tab maan maheedhar ||

ਹਾਕਿ ਗਹ੍ਯੋ ਕਰਿ ਖਗ ਭਯੰਕਰ ॥

haak gahrayo kar khag bhaya(n)kar ||

The king Mandhata was filled with rage and challenging him, held his dagger in his hand

ਮਾਰਨ ਲਾਗ ਜਬੈ ਰਿਸ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ॥

maaran laag jabai ris i(n)dhreh ||

ਬਾਹ ਗਹੀ ਤਤਕਾਲ ਦਿਜਿੰਦ੍ਰਹਿ ॥੧੧੦॥

baeh gahee tatakaal dhiji(n)dhreh ||110||

When, in his fury, he was about to strike Indra, then Brihaspati immediately caught his hand.110.

ਨਾਸ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਬਾਸਵ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ॥

naas karo jin baasav ko nirap ||

ਆਸਨ ਅਰਧ ਦਯੋ ਤੁਹ ਯਾ ਬ੍ਰਤ ॥

aasan aradh dhayo tuh yaa brat ||

He said, “O king! do not strike Indra, there is reason on his part for offering

you half of his seat

ਹੈ ਲਵਨਾਸ੍ਰ ਮਹਾਸੁਰ ਭੂਧਰਿ ॥

hai lavanaasr mahaasur bhoodhar ||

ਤਾਹਿ ਨ ਮਾਰ ਸਕੇ ਤੁਮ ਕਿਉ ਕਰ ॥੧੧੧॥

taeh na maar sake tum kiau kar ||111||

There is one demon named Lavanasura on earth, why have you not been

able to kill him as yet?111.

ਜੌ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਆਵਹੁ ॥

jau tum taeh sa(n)ghaar kai aavahu ||

ਤੌ ਤੁਮ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਾਵਹੁ ॥

tau tum i(n)dhr si(n)ghaasan paavahu ||

ਐਸੇ ਕੈ ਅਰਧ ਸਿੰਘਾਸਨ ਬੈਠਹੁ ॥

aaise kai aradh si(n)ghaasan baiThahu ||

ਸਾਚੁ ਕਹੋ ਪਰ ਨਾਕੁ ਨ ਐਠਹੁ ॥੧੧੨॥

saach kaho par naak na aaiThahu ||112||

"When you will come after killing him, you will then have the full seat of Indra, therefore now be seated on half the seat and accepting this truth, do

not exhibit your anger."112.

ਅਸਤਰ ਛੰਦ ॥

asatar chha(n)dh ||

ASTAR STANZA

ਧਾਯੋ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੇ ਤਹਾ ॥

dhaayo asatr lai ke tahaa ||

ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ ਦਾਨੋ ਥਾ ਜਹਾ ॥

mathuraa ma(n)ddal dhaano thaa jahaa ||

The king, taking up his weapons, reached there, where the demon lived in Mathura-Mandal

ਮਹਾ ਗਰਬੁ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਮੰਦ ਬੁਧੀ ॥

mahaa garab kai kai mahaa ma(n)dh budhee ||

ਮਹਾ ਜੋਰ ਕੈ ਕੈ ਦਲੰ ਪਰਮ ਕ੍ਰੁਧੀ ॥੧੧੩॥

mahaa jor kai kai dhala(n) param krudhee ||113||

He was a great stupid and an egoist, he was a most powerful one and

dreadfully outrageous.113.

ਮਹਾ ਘੋਰ ਕੈ ਕੈ ਘਨੰ ਕੀ ਘਟਾ ਜਿਯੋ ॥

mahaa ghor kai kai ghana(n) kee ghaTaa jiyo ||

ਸੁ ਧਾਇਆ ਰਣੰ ਬਿਜੁਲੀ ਕੀ ਛਟਾ ਜਿਯੋ ॥

s dhaiaa rana(n) bijulee kee chhaTaa jiyo ||

Thundering like the clouds Mandhata fell upon (the demon) in the battlefield like lightning

ਸੁਨੇ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ਸੁ ਸਾਮੁਹਿ ਸਿਧਾਇ ॥

sune sarab dhaano su saamuh sidhai ||

MEDAK STANZA

ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਬਾਜੀ ਨਚਾਏ ॥੧੧੪॥

mahaa krodh kai kai su baajee nachaae ||114||

When the demons heard this, they also confronted him and furioudly

caused their horses to dance.114.

ਮੇਦਕ ਛੰਦ ॥

medhak chha(n)dh ||

ਅਬ ਏਕ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਯੌ ਨ ਟਰੈ ॥

ab ek ke'ee bin yau na Tarai ||

ਦੋਊ ਦਾਤਨ ਪੀਸ ਹੰਕਾਰਿ ਪਰੈ ॥

dhouoo dhaatan pees ha(n)kaar parai ||

The king was determined to kill him and body of the enemies, grinding their teeth and challenging each other began to fight violently

ਜਬ ਲੌਂ ਨ ਸੁਨੋ ਲਵ ਖੇਤ ਮਰਾ ॥

jab lau na suno lav khet maraa ||

ਤਬ ਲਉ ਨ ਲਖੋ ਰਨਿ ਬਾਜ ਟਰਾ ॥੧੧੫॥

tab lau na lakho ran baaj Taraa ||115||

The king did not stop the showering of arrows, as he waited to get the

news of the death of Lavansaura.115.

ਅਬ ਹੀ ਰਣਿ ਏਕ ਕੀ ਏਕ ਕਰੈ ॥

ab hee ran ek kee ek karai ||

ਬਿਨੁ ਏਕ ਕੀਏ ਰਣਿ ਤੇ ਨ ਟਰੈ ॥

bin ek ke'ee ran te na Tarai ||

Both of them had the same objective and did not want to leave the battle

without killing the opponent

ਬਹੁ ਸਾਲ ਸਿਲਾ ਤਲ ਬ੍ਰਿਛ ਛੁਟੇ ॥

bahu saal silaa tal birachh chhuTe ||

ਦੁਹੂੰ ਓਰਿ ਜਬੈ ਰਣ ਬੀਰ ਜੁਟੇ ॥੧੧੬॥

dhuhoo(n) or jabai ran beer juTe ||116||

Both the warriors showered trees and stones etc. from both the sides.116.

ਕੁਪ ਕੈ ਲਵ ਪਾਨਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਲਯੋ ॥

kup kai lav paan tirasool layo ||

ਸਿਰਿ ਧਾਤਯਮਾਨ ਦੁਖੰਡ ਕਿਯੋ ॥

sir dhaatayamaan dhukha(n)dd kiyo ||

Lavanasura held his trident in his hand in anger and chopped the head of

Mandhata into two parts

ਬਹੁ ਜੁਥਪ ਜੁਥਨ ਸੈਨ ਭਜੀ ॥

bahu joothap joothan sain bhajee ||

ਨ ਉਚਾਇ ਸਕੈ ਸਿਰੁ ਐਸ ਲਜੀ ॥੧੧੭॥

n uchai sakai sir aais lajee ||117||

The army of Mandhata ran away, being grouped together and got so much ashmed that it could not carry the head of the king.117.

ਘਨ ਜੈਸੇ ਭਜੇ ਘਨ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ॥

ghan jaise bhaje ghan ghail huaai ||

ਬਰਖਾ ਜਿਮਿ ਸ੍ਰੋਣਤ ਧਾਰ ਚੁਐ ॥

barakhaa jim sronat dhaar chuaai ||

The army, getting wounded, flew away like clouds and the blood flowed as

if it was raining

ਸਭ ਮਾਨ ਮਹੀਪਤਿ ਛੇਤ੍ਰਹਿ ਦੈ ॥

sabh maan maheepat chhetreh dhai ||

ਸਬ ਹੀ ਦਲ ਭਾਜਿ ਚਲਾ ਜੀਅ ਲੈ ॥੧੧੮॥

sab hee dhal bhaaj chalaa jeea lai ||118||

Abandoning the dead king in the battlefield, the whole army of the king saved itself by fleeing away.118.

ਇਕ ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਸੀਸ ਫੁਟੇ ॥

eik ghoomat ghail sees fuTe ||

ਇਕ ਸ੍ਰੋਣ ਚੁਚਾਵਤ ਕੇਸ ਛੁਟੇ ॥

eik sron chuchaavat kes chhuTe ||

Those who returned, their heads cracked, their hair were loosened and

being wounded, the blood flowed form their heads

ਰਣਿ ਮਾਰ ਕੈ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਲੀਏ ॥

ran maar kai maan tirasool le'ee ||

ਭਟ ਭਾਤਹਿ ਭਾਤਿ ਭਜਾਇ ਦੀਏ ॥੧੧੯॥

bhaT bhaateh bhaat bhajai dhe'ee ||119||

In this way, Lavanasura won the battle on the strength of his trident and

caused the warriors of many kinds to run away.119.

ਇਤਿ ਮਾਨਧਾਤਾ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥੭॥੫॥

eit maanadhaataa raaj samaapata(n) ||7||5||

End of the killing of Mandhata.

ਅਥ ਦਲੀਪ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ath dhaleep ko raaj kathana(n) ||

Now begins the description of the rule of Dileep

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਰਣ ਮੋ ਮਾਨ ਮਹੀਪ ਹਣੇ ॥

ran mo maan maheep he ||

ਤਬ ਆਨਿ ਦਿਲੀਪ ਦਿਲੀਸ ਭਏ ॥

tab aan dhileep dhilees bhe ||

When Mandhata was killed in the war, then Dileep became the king of Delhi

ਬਹੁ ਭਾਤਿਨ ਦਾਨਵ ਦੀਹ ਦਲੇ ॥

bahu bhaatin dhaanav dheeh dhale ||

CHAUPI

ਸਬ ਠੌਰ ਸਬੈ ਉਠਿ ਧਰਮ ਪਲੇ ॥੧੨੦॥

sab Thauar sabai uTh dharam pale ||120||

He destroyed the demons in various ways and propagated religion at all places.120.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਹਨਾ ਮਾਨਧਾਤਾ ਬਰ ॥

jab nirap hanaa maanadhaataa bar ||

ਸਿਵ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕਰਿ ਧਰਿ ਲਵਨਾਸੁਰ ॥

siv tirasool kar dhar lavanaasur ||

When taking the trident of Shiva, Lavanasura killed the superb king

mandhata, then the king Dileep came to the throne

ਭਯੋ ਦਲੀਪ ਜਗਤ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥

bhayo dhaleep jagat ko raajaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਜਿਹ ਰਾਜ ਬਿਰਾਜਾ ॥੧੨੧॥

bhaat bhaat jeh raaj biraajaa ||121||

He had various types of royal luxuries.121.

ਮਹਾਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥

mahaarathee ar mahaa nirapaaraa ||

ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰਾ ॥

kanak avaT saache jan ddaaraa ||

This king was a great warrior any Sovereign

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਜਨੁ ਮਦਨ ਸਰੂਪਾ ॥

at su(n)dhar jan madhan saroopaa ||

ਜਾਨੁਕ ਬਨੇ ਰੂਪ ਕੋ ਭੂਪਾ ॥੧੨੨॥

jaanuk bane roop ko bhoopaa ||122||

It seemed that he had been shaped in a mould of gold, like the form of the god of love, this king was so beautiful, that he appeared to be the Sovereign of Beauty.122.

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੇ ਜਗ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥

bahu bidh kare jag bisathaaraa ||

ਬਿਧਵਤ ਹੋਮ ਦਾਨ ਮਖਸਾਰਾ ॥

bidhavat hom dhaan makhasaaraa ||

He performed various types of Yajnas and executed hom and bestowed charities according to Vedic injunctions

ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਜਹ ਤਹ ਬਿਰਾਜੀ ॥

dharam dhujaa jeh teh biraajee ||

ਇੰਦ੍ਰਾਵਤੀ ਨਿਰਖਿ ਦੁਤਿ ਲਾਜੀ ॥੧੨੩॥

ei(n)dhraavatee nirakh dhut laajee ||123||

His banner of the extension of Dharma fluttered here and there and seeing

his glory, the abode of Indra felt shy.123.

ਪਗ ਪਗ ਜਗਿ ਖੰਭ ਕਹੁ ਗਾਡਾ ॥

pag pag jag kha(n)bh kahu gaaddaa ||

ਘਰਿ ਘਰਿ ਅੰਨ ਸਾਲ ਕਰਿ ਛਾਡਾ ॥

ghar ghar a(n)n saal kar chhaaddaa ||

He got planted the columns of Yajnas at short distances

ਭੂਖਾ ਨਾਗ ਜੁ ਆਵਤ ਕੋਈ ॥

bhookhaa naag ju aavat koiee ||

ਤਤਛਿਨ ਇਛ ਪੁਰਾਵਤ ਸੋਈ ॥੧੨੪॥

tatachhin ichh puraavat soiee ||124||

And caused the granaries of corn to be built in every home, the hungry or

naked, whosoever came, his desire was fulfilled Immediately.124.

ਜੋ ਜਿਹੰ ਮੁਖ ਮਾਗਾ ਤਿਹ ਪਾਵਾ ॥

jo jiha(n) mukh maagaa teh paavaa ||

ਬਿਮੁਖ ਆਸ ਫਿਰਿ ਭਿਛਕ ਨ ਆਵਾ ॥

bimukh aas fir bhichhak na aavaa ||

Whosoever asked for anything, he obtained it and no beggar returned without the fulfillment of his wish

ਧਾਮਿ ਧਾਮਿ ਧੁਜਾ ਧਰਮ ਬਧਾਈ ॥

dhaam dhaam dhujaa dharam badhaiee ||

ਧਰਮਾਵਤੀ ਨਿਰਖਿ ਮੁਰਛਾਈ ॥੧੨੫॥

dharamaavatee nirakh murachhaiee ||125||

The banner of Dharma flew on every home and seeing this the abode of

Dharamraja also became unconscious.125.

ਮੂਰਖ ਕੋਊ ਰਹੈ ਨਹਿ ਪਾਵਾ ॥

moorakh kouoo rahai neh paavaa ||

ਬਾਰ ਬੂਢ ਸਭ ਸੋਧਿ ਪਢਾਵਾ ॥

baar boodd sabh sodh paddaavaa ||

No one remained ignorant and all children and old people studied intelligently

ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਤ ਭਈ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥

ghar ghar hot bhiee har sevaa ||

ਜਹ ਤਹ ਮਾਨਿ ਸਬੈ ਗੁਰ ਦੇਵਾ ॥੧੨੬॥

jeh teh maan sabai gur dhevaa ||126||

There was the worship of the Lord in every home and the Lord was abored

nad honoured everywhere.126.

ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਦਿਲੀਪ ਬਡੋ ਕਰਿ ॥

eeh bidh raaj dhileep baddo kar ||

ਮਹਾਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾ ਧਨੁਰ ਧਰ ॥

mahaarathee ar mahaa dhanur dhar ||

Such was the rule of king Dileep, who himself was great warrior and a great archer

ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸੁਰ ਗਿਆਨਾ ॥

kok saasatr simirat sur giaanaa ||

ਜੋਤਿਵੰਤ ਦਸ ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨਾ ॥੧੨੭॥

jotiva(n)t dhas chaar nidhaanaa ||127||

He had complete knowledge of Kok Shastra nd Smrities and he was expert

in fourteen sciences.127.

ਮਹਾ ਕ੍ਰਮਠੀ ਮਹਾ ਸੁਜਾਨੂ ॥

mahaa kramaThee mahaa sujaanoo ||

ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਦਸ ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨੂ ॥

mahaa jot dhas chaar nidhaanoo ||

He was a great hero and superb intellectual, he was the store of fourteen sciences

ਅਤਿ ਸਰੂਪ ਅਰੁ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਭਾਸਾ ॥

at saroop ar amit prabhaasaa ||

ਮਹਾ ਮਾਨ ਅਰੁ ਮਹਾ ਉਦਾਸਾ ॥੧੨੮॥

mahaa maan ar mahaa udhaasaa ||128||

He was extremely charming and enormously glorious, he was also very

proud and alongwith it, he was greatly deatched from the world.128.

ਬੇਦ ਅੰਗ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਬੀਨਾ ॥

bedh a(n)g khaT saasatr prabeenaa ||

ਧਨੁਰਬੇਦ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਰਸ ਲੀਨਾ ॥

dhanurabedh prabh ke ras leenaa ||

The king was expert in all Vedangs and six Shastras, he was the knower of the secret of Dhanurveda and also remained absorbed in the love of the Lord

ਖੜਗਨ ਈਸੂਰ ਪੁਨਿ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥

khaRagan ieesavair pun atul bal ||

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨਿ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥੧੨੯॥

ar anek jeete jin dhal mal ||129||

He had many qualities and was unlimited like the virtues and strength of

the Lord, he had conquered man

ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਜੀਤਿ ਬਡ ਰਾਜਾ ॥

kha(n)dd akha(n)dd jeet badd raajaa ||

ਆਨਿ ਸਮਾਨ ਨ ਆਪੁ ਬਿਰਾਜਾ ॥

aan samaan na aap biraajaa ||

He had conquered many kings of undivided territories and there was none like him

ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਸਿ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡਾ ॥

at balisaT as tej pracha(n)ddaa ||

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜਿਨਿ ਸਾਧਿ ਉਦੰਡਾ ॥੧੩੦॥

ar anek jin saadh udha(n)ddaa ||130||

He was extremely powerful and glorious and was very modest in the

presence of the saints.130.

ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਅਧਿਕ ਜਿਹ ਜੀਤਾ ॥

dhes bidhes adhik jeh jeetaa ||

ਜਹ ਤਹ ਚਲੀ ਰਾਜ ਕੀ ਨੀਤਾ ॥

jeh teh chalee raaj kee neetaa ||

He conquered many countries far and near and his rule was discussed everywhere

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸਿਰਿ ਛਤ੍ਰ ਬਿਰਾਜਾ ॥

bhaat bhaat sir chhatr biraajaa ||

ਤਜਿ ਹਠ ਚਰਨਿ ਲਗੇ ਬਡ ਰਾਜਾ ॥੧੩੧॥

taj haTh charan lage badd raajaa ||131||

He assumed many types of canopies and many great kings fell at his feet

leaving their persistence.131.

ਜਹ ਤਹ ਹੋਤ ਧਰਮ ਕੀ ਰੀਤਾ ॥

jeh teh hot dharam kee reetaa ||

ਕਹੂੰ ਨ ਪਾਵਤਿ ਹੋਨਿ ਅਨੀਤਾ ॥

kahoo(n) na paavat hon aneetaa ||

The traditions of Dharma became prevalent in all directions and there was no misconduct anywhere

ਦਾਨ ਨਿਸਾਨ ਚਹੂੰ ਚਕ ਬਾਜਾ ॥

dhaan nisaan chahoo(n) chak baajaa ||

ਕਰਨ ਕੁਬੇਰ ਬੇਣੁ ਬਲਿ ਰਾਜਾ ॥੧੩੨॥

karan kuber ben bal raajaa ||132||

He became famous in bestowing charities like the king Varuna, Kuber,

Ben, and Bali.132.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਰਾਜ ਕਮਾਈ ॥

bhaat bhaat tan raaj kamaiee ||

ਆ ਸਮੁਦ੍ਰ ਲੌ ਫਿਰੀ ਦੁਹਾਈ ॥

aa samudhr lau firee dhuhaiee ||

He ruled in various ways and his drum sounded upto the ocean

ਜਹ ਤਹ ਕਰਮ ਪਾਪ ਭਯੋ ਦੂਰਾ ॥

jeh teh karam paap bhayo dhooraa ||

ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭ ਕਰਤ ਹਜੂਰਾ ॥੧੩੩॥

dharam karam sabh karat hajooraa ||133||

The voice and fear were nowhere observed and all performed the religious

actions in his presence.133.

ਜਹ ਤਹ ਪਾਪ ਛਪਾ ਸਬ ਦੇਸਾ ॥

jeh teh paap chhapaa sab dhesaa ||

ਧਰਮ ਕਰਮ ਉਠਿ ਲਾਗਿ ਨਰੇਸਾ ॥

dharam karam uTh laag naresaa ||

All the countries became sinless and all the kings observed the religious

injunctions

ਆ ਸਮੁਦ੍ਰ ਲੌ ਫਿਰੀ ਦੁਹਾਈ ॥

aa samudhr lau firee dhuhaiee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰੀ ਦਿਲੀਪ ਰਜਾਈ ॥੧੩੪॥

eeh bidh karee dhileep rajaiee ||134||

The discussion about the rule of Dileep extended upto the ocean.134.

ਇਤਿ ਦਲੀਪ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥੮॥੫॥

eit dhaleep raaj samaapata(n) ||8||5||

End of the description of the rule of Dileep and his departure for heaven.

ਅਥ ਰਘੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ath ragh raajaa ko raaj kathana(n) ||

Now begins the description of he rule of the king Raghu

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬਹੁਰ ਜੋਤਿ ਸੋ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨੀ ॥

bahur jot so jot milaanee ||

ਸਬ ਜਗ ਐਸ ਕ੍ਰਿਆ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

sab jag aais kriaa pahichaanee ||

The light of everyone merged in supreme light, and this activity continued in the world

ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਰਾਜੁ ਜਗਿ ਕੀਨਾ ॥

sree raghuraaj raaj jag keenaa ||

ਅਤ੍ਰਪਤ੍ਰ ਸਿਰਿ ਢਾਰਿ ਨਵੀਨਾ ॥੧੩੫॥

atrapatr sir ddaar naveenaa ||135||

The king Rahghu ruled over the world and wore new arms, weapons and

canopies.135.

ਬਹੁਤੁ ਭਾਤਿ ਕਰਿ ਜਗਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥

bahut bhaat kar jag prakaaraa ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਮਹਿ ਧਰਮ ਬਿਥਾਰਾ ॥

dhes dhes meh dharam bithaaraa ||

He performed several types of Yajnas and spread the religion in all the countires

ਪਾਪੀ ਕੋਈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਰਾਖਾ ॥

paapee koiee nikaT na raakhaa ||

ਝੂਠ ਬੈਨ ਕਿਹੂੰ ਭੂਲਿ ਨ ਭਾਖਾ ॥੧੩੬॥

jhooTh bain kihoo(n) bhool na bhaakhaa ||136||

He did not allow any sinner to stay with him and never uttered falsehood,

even through oversight.136.

ਨਿਸਾ ਤਾਸੁ ਨਿਸ ਨਾਥ ਪਛਾਨਾ ॥

nisaa taas nis naath pachhaanaa ||

ਦਿਨਕਰ ਤਾਹਿ ਦਿਵਸ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥

dhinakar taeh dhivas anumaanaa ||

The nigh considered him as moon and the day as sun

ਬੇਦਨ ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥

bedhan taeh braham kar lekhaa ||

ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥੧੩੭॥

dhevan i(n)dhr roop avirekhaa ||137||

The Vedas considered him as “Brahm” and the gods visualized him as

Indra.137.

ਬਿਪਨ ਸਬਨ ਬ੍ਰਹਸਪਤਿ ਦੇਖ੍ਯੋ ॥

bipan saban brahasapat dhekhayo ||

ਦੈਤਨ ਗੁਰੂ ਸੁਕ੍ਰ ਕਰਿ ਪੇਖ੍ਯੋ ॥

dhaitan guroo sukr kar pekhayo ||

All the Brahmins saw in him the god Brihaspati and the demons as Shukracharya

ਰੋਗਨ ਤਾਹਿ ਅਉਖਧੀ ਮਾਨਾ ॥

rogan taeh aaukhadhee maanaa ||

ਜੋਗਿਨ ਪਰਮ ਤਤ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥੧੩੮॥

jogin param tat pahichaanaa ||138||

The ailments looked at him as medicine and the Yogis visulised in him the

supreme essence.138.

ਬਾਲਨ ਬਾਲ ਰੂਪ ਅਵਿਰੇਖ੍ਯੋ ॥

baalan baal roop avirekhrayo ||

ਜੋਗਨ ਮਹਾ ਜੋਗ ਕਰਿ ਦੇਖ੍ਯੋ ॥

jogan mahaa jog kar dhekhayo ||

The children saw him as a child and the Yogis as the supreme Yogi

ਦਾਤਨ ਮਹਾਦਾਨਿ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥

dhaatan mahaadhaan kar maanayo ||

ਭੋਗਨ ਭੋਗ ਰੂਪ ਪਹਚਾਨ੍ਯੋ ॥੧੩੯॥

bhogan bhog roop pahachaanayo ||139||

The donors saw in him the supreme Donor and the pleasure seeking

persons considered him as a Supreme Yogi.139.

ਸੰਨਿਆਸਨ ਦਤ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

sa(n)niaasan dhat roop kar jaanayo ||

ਜੋਗਨ ਗੁਰ ਗੋਰਖ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥

jogan gur gorakh kar maanayo ||

The Sannyasis considered him as Dattatreya and the Yogis as Guru Gorakhnath

ਰਾਮਾਨੰਦ ਬੈਰਾਗਿਨ ਜਾਨਾ ॥

raamaana(n)dh bairaagin jaanaa ||

ਮਹਾਦੀਨ ਤੁਰਕਨ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੦॥

mahaadheen turakan pahachaanaa ||140||

The Bairagis considered him as Ramanand and the Muslims as

Muhammad.140. (This is a period-error).

ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥

dhevan i(n)dhr roop kar lekhaa ||

ਦੈਤਨ ਸੁੰਭ ਰਾਜਾ ਕਰਿ ਪੇਖਾ ॥

dhaitan su(n)bh raajaa kar pekhaa ||

The gods considered him as Indra and the demons as Shmbh

ਜਛਨ ਜਛ ਰਾਜ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥

jachhan jachh raaj kar maanaa ||

ਕਿਨ੍ਰਨ ਕਿਨ੍ਰਦੇਵ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੧॥

kinran kinradhev pahachaanaa ||141||

The Yakshas and Kinnar thought of him as their king.141.

ਕਾਮਿਨ ਕਾਮ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖ੍ਯੋ ॥

kaamin kaam roop kar dhekhayo ||

ਰੋਗਨ ਰੂਪ ਧਨੰਤਰ ਪੇਖ੍ਯੋ ॥

rogan roop dhana(n)tar pekhayo ||

The lustful women considered him as the god of love and the diseases thought of him as the incarnation of Dhanvantri

ਰਾਜਨ ਲਖ੍ਯੋ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥

raajan lakhayo raaj adhikaaree ||

ਜੋਗਨ ਲਖ੍ਯੋ ਜੋਗੀਸਰ ਭਾਰੀ ॥੧੪੨॥

jogan lakhayo jogeesar bhaaree ||142||

The kings considered him as the Sovereign and the Yogis thought of him s the Supreme Yogi.142.

ਛਤ੍ਰਨ ਬਡੋ ਛਤ੍ਰਪਤਿ ਜਾਨਾ ॥

chhatran baddo chhatrapat jaanaa ||

ਅਤ੍ਰਿਨ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰਧਰ ਮਾਨਾ ॥

atiran mahaa sasatradhar maanaa ||

The Kshatriyas considered him the great canopied king and the wielders of

arms and weapons thought of him as the great and powerful warrior

ਰਜਨੀ ਤਾਸੁ ਚੰਦ੍ਰ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥

rajanee taas cha(n)dhr kar lekhaa ||

ਦਿਨੀਅਰ ਕਰਿ ਤਿਹ ਦਿਨ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥੧੪੩॥

dhineear kar teh dhin avirekhaa ||143||

The night considered him as moon and the day as sun.143.

ਸੰਤਨ ਸਾਤਿ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

sa(n)tan saat roop kar jaanayo ||

ਪਾਵਕ ਤੇਜ ਰੂਪ ਅਨੁਮਾਨ੍ਰਯੋ ॥

paavak tej roop anumaanrayo ||

The saints thought of him as manifestation of peace and the fire thought of

him as effulgence

ਧਰਤੀ ਤਾਸੁ ਧਰਾਧਰ ਜਾਨਾ ॥

dharatee taas dharaadhar jaanaa ||

ਹਰਨਿ ਏਣਰਾਜ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥੧੪੪॥

haran enaraaj pahichaanaa ||144||

The earth considered him as a mountain and the does as the king of

deer.144.

ਛਤ੍ਰਿਨ ਤਾ ਸਬੁ ਛਤ੍ਰਿਪਤਿ ਸੂਝਾ ॥

chhatiran taa sab chhatirapat soojhaa ||

ਜੋਗਿਨ ਮਹਾ ਜੋਗ ਕਰ ਬੂਝਾ ॥

jogin mahaa jog kar boojhaa ||

He appeared to the kshatris as Soverign and to the Yogis as Supreme Yogi

ਹਿਮਧਰ ਤਾਹਿ ਹਿਮਾਲਯ ਜਾਨਾ ॥

himadhar taeh himaalay jaanaa ||

ਦਿਨਕਰ ਅੰਧਕਾਰਿ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥੧੪੫॥

dhinakar a(n)dhakaar anumaanaa ||145||

The mountains considered him as Himalaya and the darkness thought of

him as the effulgence of the sun.145.

ਜਲ ਸਰੂਪ ਜਲ ਤਾਸੁ ਪਛਾਨਾ ॥

jal saroop jal taas pachhaanaa ||

ਮੇਘਨ ਇੰਦ੍ਰਦੇਵ ਕਰ ਮਾਨਾ ॥

meghan i(n)dhradhev kar maanaa ||

The water thought of him as the sea and the cloud considered him as Indra

ਬੇਦਨ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਰ ਦੇਖਾ ॥

bedhan braham roop kar dhekhaa ||

ਬਿਪਨ ਬਜਾਸ ਜਾਨਿ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥੧੪੬॥

bipan bayaas jaan avirekhaa ||146||

The Vedas considered him as Brahman and the Brahmins imagined him as

the sage Vyas.146.

ਲਖਮੀ ਤਾਹਿ ਬਿਸਨੁ ਕਰਿ ਮਾਨਜੋ ॥

lakhamee taeh bisan kar maanayo ||

ਬਾਸਵ ਦੇਵ ਬਾਸਵੀ ਜਾਨਜੋ ॥

baasav dhev baasavee jaanayo ||

Lakshmi considered him as Vishnu and Indrani as Indra

ਸੰਤਨ ਸਾਤਿ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥

sa(n)tan saat roop kar dhekhaa ||

ਸਤ੍ਰਨ ਕਲਹ ਸਰੂਪ ਬਿਸੇਖਾ ॥੧੪੭॥

satran kaleh saroop bisekhaa ||147||

The saints saw him s peace-personified and the enemies as the clash-

personified.147.

ਰੋਗਨ ਤਾਹਿ ਅਉਖਧੀ ਸੂਝਾ ॥

rogan taeh aaukhadhee soojhaa ||

ਭਾਮਿਨ ਭੋਗ ਰੂਪ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥

bhaamin bhog roop kar boojhaa ||

The ailments saw him as medicine and the women as lust

ਮਿਤ੍ਰਨ ਮਹਾ ਮਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥

mitran mahaa mitr kar jaanaa ||

ਜੋਗਿਨ ਪਰਮ ਤਤੁ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੮॥

jogin param tat pahachaanaa ||148||

The friends considered him as great friend and the Yogis as Supreme

essence.148.

ਮੋਰਨ ਮਹਾ ਮੇਘ ਕਰਿ ਮਾਨਿਆ ॥

moran mahaa megh kar maaniaa ||

ਦਿਨਕਰ ਚਿਤ ਚਕਵੀ ਜਾਨਿਆ ॥

dhinakar chit chakavee jaaniaa ||

The peacocks thought of him as cloud and the Chakvi (Brahmani duck) as

sun

ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਚਕੋਰਨ ਸੂਝਾ ॥

cha(n)dh saroop chakoran soojhaa ||

ਸ੍ਵਾਤਿ ਬੂੰਦ ਸੀਪਨ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥੧੪੯॥

savaiaat boo(n)dh seepan kar boojhaa ||149||

The female partridge viewed him as moon and the shell as rain-drop.149.

ਮਾਸ ਬਸੰਤ ਕੋਕਿਲਾ ਜਾਨਾ ॥

maas basa(n)t kokilaa jaanaa ||

ਸ੍ਵਾਤਿ ਬੂੰਦ ਚਾਤ੍ਰਕ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥

savaiaat boo(n)dh chaatrak anumaanaa ||

The nightingale saw him as spring and the rain-bird as the rain-drop

ਸਾਧਨ ਸਿਧਿ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥

saadhan sidh roop kar dhekhaa ||

ਰਾਜਨ ਮਹਾਰਾਜ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥੧੫੦॥

raajan mahaaraaj avirekhaa ||150||

The Sadhus (saints) viewed him s Siddh (an adept) and the kings as Sovereign.150.

ਦਾਨ ਸਰੂਪ ਭਿਛਕਨ ਜਾਨਾ ॥

dhaan saroop bhichhakan jaanaa ||

ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਸਤ੍ਰੁ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥

kaal saroop satr anumaanaa ||

The beggars saw him as the Donor and the enemies as KAL (death)

ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਰੂਪ ਸਿਮ੍ਰਿਤਨ ਦੇਖਾ ॥

saasatr saroop simritan dhekhaa ||

ਸਤਿ ਸਰੂਪ ਸਾਧ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥੧੫੧॥

sat saroop saadh avirekhaa ||151||

The Smritis considered him as the knowledge of Shastras and the saints

as Truth.151.

ਸੀਲ ਰੂਪ ਸਾਧਵਿਨ ਚੀਨਾ ॥

seel roop saadhavin cheenaa ||

ਦਿਆਲ ਸਰੂਪ ਦਇਆ ਚਿਤਿ ਕੀਨਾ ॥

dhiaal saroop dhiaa chit keenaa ||

The saints viewed him as the personification of good conduct and

absorbed his kindness in their mind

ਮੋਰਨ ਮੇਘ ਰੂਪ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥

moran megh roop pahichaanaa ||

ਚੋਰਨ ਤਾਹਿ ਭੋਰ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥੧੫੨॥

choran taeh bhor kar jaanaa ||152||

The peacocks thought of him as cloud and the thieves as day dawn.152.

ਕਾਮਿਨ ਕੇਲ ਰੂਪ ਕਰਿ ਸੂਝਾ ॥

kaamin kel roop kar soojhaa ||

ਸਾਧਨ ਸਿਧਿ ਰੂਪ ਤਿਹ ਬੂਝਾ ॥

saadhan sidh roop teh boojhaa ||

The women considered him s the incarnation of lust and the saints saw

him s adept

ਫਣਪਤੇਸ ਫਣੀਅਰ ਕਰਿ ਜਾਨਯੋ ॥

fanapates faneear kar jaanayo ||

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਦੇਵਤਨ ਮਾਨਯੋ ॥੧੫੩॥

a(n)mirat roop dhevatan maanayo ||153||

The serpents considered him as Sheshnaga and the gods believed him to be ambrosia.153.

ਮਣਿ ਸਮਾਨ ਫਣੀਅਰ ਕਰਿ ਸੂਝਾ ॥

man samaan faneear kar soojhaa ||

ਪ੍ਰਾਣਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਰੂਪ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥

praanin praan roop kar boojhaa ||

He seemed to be like jewel in the serpent and the creatures saw him as

prana (life-force)

ਰਘੁ ਬੰਸੀਅਨ ਰਘੁਰਾਜ ਪ੍ਰਮਾਨ੍ਯੋ ॥

ragh ba(n)seean raghuraaj pramaanrayo ||

ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਾਦਵਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥੧੫੪॥

keval kirasan jaadhavan jaanayo ||154||

In the whole Raghu clan, he was authenticated s raghhu clan, he was authenticated as Raghuraj, the king Raghu and the Yadavas considered him like Krishna.154.

ਬਿਪਤਿ ਹਰਨ ਬਿਪਤਹਿ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥

bipat haran bipateh kar jaanaa ||

ਬਲਿ ਮਹੀਪ ਬਾਵਨ ਪਹਚਾਨਾ ॥

bal maheep baavan pahachaanaa ||

The affliction saw him as the destroyer of suffering and Bali saw him as

Vaman

ਸਿਵ ਸਰੂਪ ਸਿਵ ਸੰਤਨ ਪੇਖਾ ॥

siv saroop siv sa(n)tan pekhaa ||

ਬਜਾਸ ਪਰਾਸੁਰ ਤੁਲ ਬਸੇਖਾ ॥੧੫੫॥

bayaas paraasur tul basekhaa ||155||

The devotees of Shiva considered him as Shiva and also as Vyas and

Parashar.155.

ਬਿਪ੍ਰਨ ਬੇਦ ਸਰੂਪ ਬਖਾਨਾ ॥

bipran bedh saroop bakhaanaa ||

ਛਤ੍ਰਿ ਜੁਧ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥

chhatr judh roop kar jaanaa ||

The Brahmins considered him as Veda and Kshatriyas as war

ਜਉਨ ਜਉਨ ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥

jaun jaun jeh bhaat bichaaraa ||

ਤਉਨੈ ਕਾਛਿ ਕਾਛਿ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥੧੫੬॥

taunai kaachh kaachh anuhaaraa ||156||

The person who thought of him in any manner, he presented himself in

accordance with his desire.156.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਨਿ ਕੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥

bhaat bhaat tin keeno raajaa ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਸਮਾਜਾ ॥

dhes dhes ke jeet samaajaa ||

He ruled in various ways after conquering various countries far and near

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਦੇਸ ਛਿਨਾਏ ॥

bhaat bhaat ke dhes chhinaae ||

ਪੈਗ ਪੈਗ ਪਰ ਜਗਿ ਕਰਾਏ ॥੧੫੭॥

paig paig par jag karaae ||157||

Seizing various countries, he performed Yajnas after short intervals.157.

ਪਗ ਪਗ ਜਗਿ ਖੰਭ ਕਹੁ ਗਾਡਾ ॥

pag pag jag kha(n)bh kahu gaadaa ||

ਡਗ ਡਗ ਹੋਮ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਛਾਡਾ ॥

ddag ddag hom ma(n)tr kar chhaaddaa ||

He got planted the columns of Yajnas at short distances and performed heaven at various places by reciting mantras

ਐਸੀ ਧਰਾ ਨ ਦਿਖੀਅਤ ਕੋਈ ॥

aaisee dharaa na dhikheeat koiee ||

ਜਗਿ ਖੰਭ ਜਿਹ ਠਉਰ ਨ ਹੋਈ ॥੧੫੮॥

jag kha(n)bh jeh Thaur na hoiee ||158||

No part of the earth was visible, where no columns of Yajnas were

seen.158.

ਗਵਾਲੰਭ ਬਹੁ ਜਗ ਕਰੇ ਬਰ ॥

gavaala(n)bh bahu jag kare bar ||

ਬ੍ਰਹਮਣ ਬੋਲਿ ਬਿਸੇਖ ਧਰਮਧਰ ॥

brahaman bol bisekh dharamadhar ||

Inviting superb Brahmins, he performed many Gomedh Yajnas

ਬਾਜਮੇਧ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕੀਨੇ ॥

baajamedh bahu baaran keene ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਭੂਯ ਕੇ ਰਸ ਲੀਨੇ ॥੧੫੯॥

bhaat bhaat bhooy ke ras leene ||159||

Enjoying various types of the luxuries of the earth, he also performed

Ashvamedh Yajnas many times.159.

ਗਜਾ ਮੇਧ ਬਹੁ ਕਰੇ ਜਗਿ ਤਿਹ ॥

gajaa medh bahu kare jag teh ||

ਅਜਾ ਮੇਧ ਤੇ ਸਕੈ ਨ ਗਨ ਕਿਹ ॥

ajaa medh te sakai na gan keh ||

He also performed Gajmedh Yajnas and he performed Ajaamedh Yajnas so many times that they cannot be enumerated

ਗਵਾਲੰਭ ਕਰਿ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥

gavaala(n)bh kar bidh prakaara(n) ||

ਪਸੁ ਅਨੇਕ ਮਾਰੇ ਤਿਹ ਬਾਰੰ ॥੧੬੦॥

pas anek maare teh baara(n) ||160||

Performing Gomedh Yajnas in various ways, he sacrificed many

animals.160.

ਰਾਜਸੂਅ ਕਰਿ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥

raajasooa kar bibidh prakaara(n) ||

ਦੁਤੀਆ ਇੰਦ੍ਰ ਰਘੁ ਰਾਜ ਅਪਾਰੰ ॥

dhuteeaa i(n)dhr ragh raaj apaara(n) ||

Performing many Raajsu Yajnas, the king Raghu seemed like a second Indra

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਬਿਧਵਤ ਦਾਨਾ ॥

bhaat bhaat ke bidhavat dhaanaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕਰ ਤੀਰਥ ਨਾਨਾ ॥੧੬੧॥

bhaat bhaat kar teerath naanaa ||161||

After taking baths at different pilgrim-stations, he bestowed various types

of charities according to Vedic injunctions.161.

ਸਰਬ ਤੀਰਥ ਪਰਿ ਪਾਵਰ ਬਾਧਾ ॥

sarab teerath par paavar baadhaa ||

ਅੰਨ ਛੇਤ੍ਰ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮੈ ਸਾਧਾ ॥

a(n)n chhetr ghar ghar mai saadhaa ||

He got built places for drinking water at all the pilgrim-stations and stores of corn in every home,

ਆਸਾਵੰਤ ਕਹੂੰ ਕੋਈ ਆਵੈ ॥

aasaava(n)t kahoo(n) koiee aavai ||

ਤਤਛਿਨ ਮੁਖ ਮੰਗੈ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥੧੬੨॥

tatachhin mukh ma(n)gai so paavai ||162||

So that if anyone comes with any desire, he may be able to obtain the

desired thing.162.

ਭੂਖ ਨਾਗ ਕੋਈ ਰਹਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥

bhookh naag koiee rahan na paavai ||

ਭੂਪਤਿ ਹੁਐ ਕਰਿ ਰੰਕ ਸਿਧਾਵੈ ॥

bhoopat huaai kar ra(n)k sidhaavai ||

Nobody should remain hungry or naked and any beggar who came, may return like a king

ਬਹੁਰ ਦਾਨ ਕਹ ਕਰ ਨ ਪਸਾਰਾ ॥

bahur dhaan keh kar na pasaaraa ||

ਏਕ ਬਾਰਿ ਰਘੁ ਰਾਜ ਨਿਹਾਰਾ ॥੧੬੩॥

ek baar ragh raaj nihaaraa ||163||

The king Raghu had such administration that anyone, who would see him

once, he would become able to bestow charities himself on others.163.

ਸ੍ਵਰਣ ਦਾਨ ਦੇ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥

savairan dhaan dhe bibidh prakaaraa ||

ਰੁਕਮ ਦਾਨ ਨਹੀ ਪਾਯਤ ਪਾਰਾ ॥

rukam dhaan nahee paayat paaraa ||

He gave gifts of gold and silver in various ways

ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਬਹੁ ਦੀਨੇ ਬਾਜਾ ॥

saaj saaj bahu dheene baajaa ||

ਜਨ ਸਭ ਕਰੇ ਰੰਕ ਰਘੁ ਰਾਜਾ ॥੧੬੪॥

jan sabh kare ra(n)k ragh raajaa ||164||

He gave so much to everyone that the recipient became like a king form

the status of poor.164.

ਹਸਤ ਦਾਨ ਅਰ ਉਸਟਨ ਦਾਨਾ ॥

hasat dhaan ar usaTan dhaanaa ||

ਗਊ ਦਾਨ ਬਿਧਿਵਤ ਇਸਨਾਨਾ ॥

guoo dhaan bidhivat isanaanaa ||

He would take bath according to Shastric injunctions and then give gifts of elephants, camels and cows

ਹੀਰ ਚੀਰ ਦੇ ਦਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥

heer cheer dhe dhaan apaaraa ||

ਮੋਹ ਸਬੈ ਮਹਿ ਮੰਡਲ ਡਾਰਾ ॥੧੬੫॥

moh sabai meh ma(n)ddal ddaaraa ||165||

By bestowing gifts of various types of garments, he had fascinated the

whole earth.165.

ਬਾਜੀ ਦੇਤ ਗਜਨ ਕੇ ਦਾਨਾ ॥

baajee dhet gajan ke dhaanaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਦੀਨਨ ਸਨਮਾਨਾ ॥

bhaat bhaat dheenan sanamaanaa ||

By honouring various types of the lowly, he gave horses and elephants in charity

ਦੂਖ ਭੂਖ ਕਾਹੂੰ ਨ ਸੰਤਾਵੈ ॥

dhookh bhookh kaahoo(n) na sa(n)taavai ||

ਜੋ ਮੁਖ ਮਾਗੈ ਵਹ ਬਰੁ ਪਾਵੈ ॥੧੬੬॥

jo mukh maagai veh bar paavai ||166||

None was afflicted with suffering and hunger and whosoever asked with suffering and hunger and whosoever asked for anything, he obtained the

same.166.

ਦਾਨ ਸੀਲ ਕੋ ਜਾਨ ਪਹਾਰਾ ॥

dhaan seel ko jaan pahaaraa ||

ਦਇਆ ਸਿੰਧ ਰਘੁ ਰਾਜ ਭੁਆਰਾ ॥

dhiaa si(n)dh ragh raaj bhuaaraa ||

The king Raghu was the abode of charity and gentleness and an ocean of mercy on this earth

ਸੁੰਦਰ ਮਹਾ ਧਨੁਖ ਧਰ ਆਛਾ ॥

su(n)dhar mahaa dhanukh dhar aachhaa ||

ਜਨੁ ਅਲਿਪਨਚ ਕਾਛ ਤਨ ਕਾਛਾ ॥੧੬੭॥

jan alipanach kaachh tan kaachhaa ||167||

He was a great and expert archer and a glorious king, always remaining

detached.167.

ਨਿਤਿ ਉਠਿ ਕਰਤ ਦੇਵ ਕੀ ਪੂਜਾ ॥

nit uTh karat dhev kee poojaa ||

ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕੇਵੜਾ ਕੂਜਾ ॥

fool gulaab kevaRaa koojaa ||

He always worshipped the goddess with roses, pandanus and sugar-

candyy

ਚਰਨ ਕਮਲ ਨਿਤਿ ਸੀਸ ਲਗਾਵੈ ॥

charan kamal nit sees lagaavai ||

ਪੂਜਨ ਨਿਤ ਚੰਡਿਕਾ ਆਵੈ ॥੧੬੮॥

poojan nit cha(n)ddikaa aavai ||168||

And while worshipping, he touched her lotus-feet with his head.168.

ਧਰਮ ਰੀਤਿ ਸਬ ਠੌਰ ਚਲਾਈ ॥

dharam reet sab Thauar chalaiee ||

ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਸੁਖ ਬਸੀ ਲੁਗਾਈ ॥

jatr tatr sukh basee lugaiee ||

He introduced the religious traditions at all places and all the people lived

peacefully everywhere

ਭੂਖ ਨਾਗ ਕੋਈ ਕਹੂੰ ਨ ਦੇਖਾ ॥

bhookh naag koiee kahoo(n) na dhekhaa ||

ਊਚ ਨੀਚ ਸਬ ਧਨੀ ਬਿਸੇਖਾ ॥੧੬੯॥

uooch neech sab dhanee bisekhaa ||169||

There did not seem to be any hungry and naked, high and low and everyone seemed to be a self-sufficient person.169.

ਜਹ ਤਹ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਈ ॥

jeh teh dharam dhujaa faharaiee ||

ਚੋਰ ਜਾਰ ਨਹ ਦੇਤ ਦਿਖਾਈ ॥

chor jaar neh dhet dhikhaiee ||

The religious banners fluttered everywhere and there seemed to be no

thief or Thug anywhere

ਜਹ ਤਹ ਯਾਰ ਚੋਰ ਚੁਨਿ ਮਾਰਾ ॥

jeh teh yaar chor chun maaraa ||

ਏਕ ਦੇਸਿ ਕਹੂੰ ਰਹੈ ਨ ਪਾਰਾ ॥੧੭੦॥

ek dhes kahoo(n) rahai na paaraa ||170||

He had picked up and killed all the thieves and Thugs and had established one-canopy kingdom.170.

ਸਾਧ ਓਰਿ ਕੋਈ ਦਿਸਟਿ ਨ ਪੇਖਾ ॥

saadh or koiee dhisaT na pekhaa ||

ਐਸ ਰਾਜ ਰਘੁ ਰਾਜ ਬਿਸੇਖਵਾ ॥

aais raaj ragh raaj bisekhavaa ||

The kingdom of king Raghu was such that the differentiation of a saint and

a thief did not exist there and all were saits

ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਚਕ੍ਰ ਫਹਰਾਵੈ ॥

chaaro dhisaa chakr faharaavai ||

ਪਾਪਿਨ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ॥੧੭੧॥

paapin kaaT moo(n)dd fir aavai ||171||

His discus fluttered in all the four directions, which returned only on cutting the heads of the sinners.171.

ਗਾਇ ਸਿੰਘ ਕਹੁ ਦੂਧ ਪਿਲਾਵੈ ॥

gai si(n)gh kahu dhoodh pilaavai ||

ਸਿੰਘ ਗਊ ਕਹ ਘਾਸੁ ਚੁਗਾਵੈ ॥

si(n)gh guoo keh ghaas chugaavai ||

The cow caused the lion to drink milk and the lion supervised the cow

while grazing

ਚੋਰ ਕਰਤ ਧਨ ਕੀ ਰਖਵਾਰਾ ॥

chor karat dhan kee rakhavaaraa ||

ਤ੍ਰਾਸ ਮਾਰਿ ਕੋਈ ਹਾਥੁ ਨ ਡਾਰਾ ॥੧੭੨॥

traas maar koiee haath na ddaaraa ||172||

The persons considered to be thieves now protected the wealth and none committed any wrong act because of the fear of punishment.172.

ਨਾਰਿ ਪੁਰਖ ਸੋਵਤ ਇਕ ਸੇਜਾ ॥

naar purakh sovat ik sejaa ||

ਹਾਥ ਪਸਾਰ ਨ ਸਾਕਤ ਰੇਜਾ ॥

haath pasaar na saakat rejaa ||

The men and women slept peacefully in their beds and none begged for

anything from others

ਪਾਵਕ ਘ੍ਰਿਤ ਇਕ ਠਉਰ ਰਖਾਏ ॥

paavak ghirat ik Thaur rakhaae ||

ਰਾਜ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਢਰੈ ਨ ਪਾਏ ॥੧੭੩॥

raaj traas te ddarai na paae ||173||

The ghee and fire lived at the same places, and did not damage each other because of the fear of the king.173.

ਚੋਰ ਸਾਧ ਮਗ ਏਕ ਸਿਧਾਰੈ ॥

chor saadh mag ek sidhaarai ||

ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਸਤ ਕਰੁ ਕੋਈ ਨ ਡਾਰੈ ॥

traas trasat kar koiee na ddaarai ||

The thief and saints moved together and none frightened any fear because

of the fear of the administration

ਗਾਇ ਸਿੰਘ ਇਕ ਖੇਤ ਫਿਰਾਹੀ ॥

gai si(n)gh ik khet firaahee ||

ਹਾਥ ਚਲਾਇ ਸਕਤ ਕੋਈ ਨਾਹੀ ॥੧੭੪॥

haath chalai sakat koiee naahee ||174||

The cow and the lion moved freely in the same field and no power could harm them.174.

ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜੁ ਕਰਜੋ ਰਘੁ ਰਾਜਾ ॥

eeh bidh raaj karayo ragh raajaa ||

ਦਾਨ ਨਿਸਾਨ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਬਾਜਾ ॥

dhaan nisaan chahoo(n) dhis baajaa ||

The king Raghu ruled in this way and the fame of his charity spread in all

the four directions

ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਬੈਠ ਰਖਵਾਰੇ ॥

chaaro dhisaa baiTh rakhavaare ||

ਮਹਾਬੀਰ ਅਰੁ ਰੂਪ ਉਜਿਆਰੇ ॥੧੭੫॥

mahaabeer ar roop ujiaare ||175||

The mighty and elegant warriors protected him in all the four

directions.175.

ਬੀਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬਰਖ ਪਰਮਾਨਾ ॥

bees saha(n)sr barakh paramaanaa ||

ਰਾਜੁ ਕਰਾ ਦਸ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥

raaj karaa dhas chaar nidhaanaa ||

That king, skilful in fourteen sciences, ruled for twenty thousand years

ਭਾਤਿ ਅਨੇਕ ਕਰੇ ਨਿਤਿ ਧਰਮਾ ॥

bhaat anek kare nit dharamaa ||

ਔਰ ਨ ਸਕੈ ਐਸ ਕਰ ਕਰਮਾ ॥੧੭੬॥

aauar na sakai aais kar karamaa ||176||

He always performed the religious acts of this kind, which none other

could perform.176.

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਇਹੁ ਭਾਤਿ ਰਾਜੁ ਰਘੁਰਾਜ ਕੀਨ ॥

eih bhaat raaj raghuraaj keen ||

ਗਜ ਬਾਜ ਸਾਜ ਦੀਨਾਨ ਦੀਨ ॥

gaj baaj saaj dheenaan dheen ||

The king Raghu ruled in this way and gave in charity the elephants and

horses to the poor

ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਲਿਨੇ ਅਪਾਰ ॥

nirap jeet jeet line apaar ||

ਕਰਿ ਖੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡੇ ਗੜਵਾਰ ॥੧੭੭॥

kar kha(n)dd kha(n)dd kha(n)dde gaRavaar ||177||

He conquered many kings and shattered many forts.177.

ਇਤਿ ਰਘੁ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤਹਿ ॥੯॥੫॥

eit ragh raaj samaapateh ||9||5||

End of “The Rule of king Raghu.”

ਅਥ ਅਜ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ath aj raajaa ko raaj kathana(n) ||

Now begins the description of the rule of king Aj

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਫੁਨਿ ਭਏ ਰਾਜ ਅਜਰਾਜ ਬੀਰ ॥

fun bhe raaj ajaraaj beer ||

ਜਿਨਿ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਜਿਤੇ ਪ੍ਰਬੀਰ ॥

jin bhaat bhaat jite prabeer ||

Then there ruled the great and powerful king Aj, who destroyed several

clans after conquering many heroes

ਕਿਨੇ ਖਰਾਬ ਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ॥

kine kharaab khaane khavaas ||

ਜਿਤੇ ਮਹੀਪ ਤੋਰੇ ਮਵਾਸ ॥੧॥

jite maheep tore mavaas ||1||

He also conquered the rebellious kings.1.

ਜਿਤੇ ਅਜੀਤ ਮੁੰਡੇ ਅਮੁੰਡ ॥

jite ajeet mu(n)dde amu(n)dd ||

ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਕਿਨੇ ਘਮੰਡ ॥

kha(n)dde akha(n)dd kine ghama(n)dd ||

He conquered many invincible kings and shattered the pride of many

egoistic kings

ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥

dhas chaar chaar bidhiaa nidhaan ||

ਅਜਰਾਜ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਮਹਾਨ ॥੨॥

ajaraaj raaj raajaa mahaan ||2||

The great king Aj was the ocean of fourteen sciences.2.

ਸੂਰਾ ਸੁਬਾਹ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

sooraa subaeh jodhaa pracha(n)dd ||

ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਉਦੰਡ ॥

srut sarab saasatr bidhiaa udha(n)dd ||

That king was a powerful warrior and expert in the study of Shrutis (Vedas)

and Shastras

ਮਾਨੀ ਮਹਾਨ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥

maanee mahaan su(n)dhar saroop ||

ਅਵਿਲੋਕਿ ਜਾਸੁ ਲਾਜੰਤ ਭੂਪ ॥੩॥

avilok jaas laaja(n)t bhoop ||3||

That great king was full of self-pride and had a very charming face, seeing which all the kings felt shy.3.

ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ॥

raajaan raaj raajaadhiraaj ||

ਗ੍ਰਿਹ ਭਰੇ ਸਰਬ ਸੰਪਤਿ ਸਮਾਜ ॥

gireh bhare sarab sa(n)pat samaaj ||

That Sovereign was king of kings and in his kingdom, all the houses were

full of wealth

ਅਵਿਲੋਕ ਰੂਪ ਰੀਝੰਤ ਨਾਰਿ ॥

avilok roop reejha(n)t naar ||

ਸ੍ਰੁਤਿ ਦਾਨ ਸੀਲ ਬਿਦਿਆ ਉਦਾਰ ॥੪॥

srut dhaan seel bidhiaa udhaar ||4||

The women were allured on seeing his beauty and he was the knower of the mysteries of the Vedas he was a great donor, skilful in sciences and a

very gentle king.4.

ਜੌ ਕਹੋ ਕਥਾ ਬਾਢੰਤ ਗ੍ਰੰਥ ॥

jau kaho kathaa baadda(n)t gra(n)th ||

ਸੁਣਿ ਲੇਹੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਛੇਪ ਕੰਥ ॥

sun leh mitr sa(n)chhep ka(n)th ||

If I relate the whole story, I fear the Granth to become voluminous

ਬੈਦਰਭ ਦੇਸਿ ਰਾਜਾ ਸੁਬਾਹ ॥

baidharabh dhes raajaa subaeh ||

ਚੰਪਾਵਤੀ ਸੁ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਰਿ ਤਾਹਿ ॥੫॥

cha(n)paavatee su gireh naar taeh ||5||

Therefore, O friend! listen this story only in brief there was a king named

Subahu in Vidrabha country, the name of whose queen was Champavati.5.

ਤਿਹ ਜਈ ਏਕ ਕੰਨਿਆ ਅਪਾਰ ॥

teh jiee ek ka(n)niaa apaar ||

ਤਿਹ ਮਤੀਇੰਦ੍ਰ ਨਾਮਾ ਉਦਾਰ ॥

teh mateei(n)dhr naamaa udhaar ||

She gave birth to a daughter, whose name was Indumati

ਜਬ ਭਈ ਜੋਗ ਬਰ ਕੇ ਕੁਮਾਰਿ ॥

jab bhiee jog bar ke kumaar ||

ਤਬ ਕੀਨ ਬੈਠਿ ਰਾਜਾ ਬਿਚਾਰਿ ॥੬॥

tab keen baiTh raajaa bichaar ||6||

When she attained the marriageable age, the king then consulted his

ministers.6.

ਲਿਨੇ ਬੁਲਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਦੇਸ ॥

line bulai nirap sarab dhes ||

ਧਾਏ ਸੁਬਾਹ ਲੈ ਦਲ ਅਸੇਸ ॥

dhaae subaeh lai dhal ases ||

The king invited the kings of all the countries, who came to the kingdom of Subahu with their armies

ਮੁਖ ਭਈ ਆਨਿ ਸਰਸ੍ਵਤੀ ਆਪੁ ॥

mukh bhiee aan sarasavaitee aap ||

ਜਿਹਿ ਜਪਤ ਲੋਗ ਮਿਲਿ ਸਰਬ ਜਾਪੁ ॥੭॥

jeh japat log mil sarab jaap ||7||

The adorable goddess Sarasvati came to reside in the mouths of all them and all of them with the desire of marrying that girl, offered prayers

alongwith

ਤਬ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਭੂਪ ਆਨਿ ॥

tab dhes dhes ke bhoop aan ||

ਕਿਨੋ ਪ੍ਰਣਾਮ ਰਾਜਾ ਮਹਾਨਿ ॥

kino pranaam raajaa mahaan ||

All the kings of various countries came and bowed before that king

Subahu nad sat in the assembly

ਤਹ ਬੈਠਿ ਰਾਜ ਸੋਭੰਤ ਐਸੁ ॥

teh baiTh raaj sobha(n)t aais ||

ਜਨ ਦੇਵ ਮੰਡਲੀ ਸਮ ਨ ਤੈਸੁ ॥੮॥

jan dhev ma(n)ddalee sam na tais ||8||

, Where their glory excelled that of the assembly of gods.8.

ਬਾਜੰਤ ਢੋਲ ਦੁੰਦਭਿ ਅਪਾਰ ॥

baaja(n)t ddol dhu(n)dhabh apaar ||

ਬਾਜੰਤ ਤੂਰ ਝਨਕੰਤ ਤਾਰ ॥

baaja(n)t toor jhanaka(n)t taar ||

The small and big drums were resounding

ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥

sobhaa apaar baranee na jai ||

ਜਨੁ ਬੈਠਿ ਇੰਦ੍ਰ ਆਭਾ ਬਨਾਇ ॥੯॥

jan baiTh i(n)dhr aabhaa banai ||9||

The glory of that place is indescribable all of them appeared to be like Indra.9.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਰਾਜ ਮੰਡਲੀ ਬੈਠਿ ॥

eeh bhaat raaj ma(n)ddalee baiTh ||

ਅਵਿਲੋਕਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਹ ਨਾਕ ਐਠਿ ॥

avilok i(n)dhr jeh naak aaiTh ||

That royal assembly was such that seeing it, Indra shrunk his nose, who

should describe its glory?

ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੇ ਸੁ ਕਉਨ ॥

aabhaa apaar barane su kaun ||

ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮਉਨ ॥੧੦॥

havai rahe jachh ga(n)dhrab maun ||10||

The Gandharvas and Yakshas kept silent on seeing it.10.

ਅਰਧ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

aradh paadhaRee chha(n)dh ||

ARDH PAADHARI STANZA

ਸੋਭੰਤ ਸੂਰ ॥

sobha(n)t soor ||

ਲੋਭੰਤ ਹੂਰ ॥

lobha(n)t hoor ||

The warriors looked splendid, seeing whom the heavenly damsels got

allured

ਅਛ੍ਰੀ ਅਪਾਰ ॥

achhree apaar ||

ਰਿਝੀ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੧॥

rijhee su dhaar ||11||

There were innumerable heavenly damsels.11.

ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥

gaava(n)t geet ||

ਮੋਹੰਤ ਚੀਤ ॥

moha(n)t cheet ||

ਮਿਲਿ ਦੇ ਅਸੀਸ ॥

mil dhe asees ||

ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਜੀਸ ॥੧੨॥

jug chaar jees ||12||

They were singing fascinating songs, in which they were blessing together for their long like till the end of four ages.12.

ਬਾਜੰਤ ਤਾਰ ॥

baaja(n)t taar ||

ਡਾਰੈ ਧਮਾਰ ॥

ddaarai dhamaar ||

ਦੇਵਾਨ ਨਾਰਿ ॥

dhevaan naar ||

ਪੇਖਤ ਅਪਾਰ ॥੧੩॥

pekhat apaar ||13||

The knocking on the instruments were being heard and many heavenly

damsels were being seen.13.

ਕੈ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥

kai bedh reet ||

ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥

gaava(n)t geet ||

ਸੋਭਾ ਅਨੂਪ ॥

sobhaa anoop ||

ਸੋਭੰਤ ਭੂਪ ॥੧੪॥

sobha(n)t bhoop ||14||

The songs were being sung according to Vedic rites and the kings of

unique glory looked magnificent.14.

ਬਾਜੰਤ ਤਾਰ ॥

baaja(n)t taar ||

ਰੀਝੰਤ ਨਾਰਿ ॥

reejha(n)t naar ||

ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥

gaava(n)t geet ||

ਆਨੰਦ ਚੀਤਿ ॥੧੫॥

aana(n)dh cheet ||15||

The stringed instruments were being played and the women, being

pleased, were happily singing songs.15.

ਉਛਾਲ ਛੰਦ ॥

auchhaal chha(n)dh ||

UCHHAAL STANZA

ਗਾਵਤ ਨਾਰੀ ॥

gaavat naaree ||

ਬਾਜਤ ਤਾਰੀ ॥

baajat taaree ||

ਦੇਖਤ ਰਾਜਾ ॥

dhekhat raajaa ||

ਦੇਵਤ ਸਾਜਾ ॥੧੬॥

dhevat saajaa ||16||

The women were singing with the clapping of their hands and the kings

with the decoration of gods, were looking at them.16.

ਗਾਵਤ ਗੀਤੰ ॥

gaavat geeta(n) ||

ਆਨੰਦ ਚੀਤੰ ॥

aana(n)dh cheeta(n) ||

ਸੋਭਤ ਸੋਭਾ ॥

sobhat sobhaa ||

ਲੋਭਤ ਲੋਭਾ ॥੧੭॥

lobhat lobhaa ||17||

The singing of songs continued with happy mind and seeing the glory of

that place, even the mind of greed was becoming greedy.17.

ਦੇਖਤ ਨੈਣੰ ॥

dhekhat naina(n) ||

ਭਾਖਤ ਬੈਣੰ ॥

bhaakhat baina(n) ||

ਸੋਹਤ ਛਤ੍ਰੀ ॥

sohat chhatree ||

ਲੋਭਤ ਅਤ੍ਰੀ ॥੧੮॥

lobhat atree ||18||

They were talking with the signs of their eyes and all the weapon wielders

were looking splendid.18.

ਗਜਤ ਹਾਥੀ ॥

gajat haathee ||

ਸਜਤ ਸਾਥੀ ॥

sajat saathee ||

The elephants were thundering and the companions were bedecked

ਕੂਦਤ ਬਾਜੀ ॥

koodhat baajee ||

ਨਾਚਤ ਤਾਜੀ ॥੧੯॥

naachat taajee ||19||

The horses were jumping and dancing.19.

ਬਾਜਤ ਤਾਲੰ ॥

baajat taala(n) ||

ਨਾਚਤ ਬਾਲੰ ॥

naachat baala(n) ||

ਗਾਵਤ ਗਾਥੰ ॥

gaavat gaatha(n) ||

ਆਨੰਦ ਸਾਥੰ ॥੨੦॥

aana(n)dh saatha(n) ||20||

The young damsels were dancing and were singing happily while clapping

their hands.20.

ਕੋਕਿਲ ਬੈਣੀ ॥

kokil bainee ||

ਸੁੰਦਰ ਨੈਣੀ ॥

su(n)dhar nainee ||

ਗਾਵਤ ਗੀਤੰ ॥

gaavat geeta(n) ||

ਚੋਰਤ ਚੀਤੰ ॥੨੧॥

chorat cheeta(n) ||21||

These women of the voice of a nightingale and having beautiful eyes, were

alluring the mind by singing the song.21.

ਅਛ੍ਰਣ ਭੇਸੀ ॥

achhran bhesee ||

ਸੁੰਦਰ ਕੇਸੀ ॥

su(n)dhar kesee ||

ਸੁੰਦਰ ਨੈਣੀ ॥

su(n)dhar nainee ||

ਕੋਕਿਲ ਬੈਣੀ ॥੨੨॥

kokil bainee ||22||

These women having beautiful hair, charming eyes and in the garb of

heavenly damsels had the voice of a nightingale.22.

ਅਦਭੁਤ ਰੂਪਾ ॥

adhabhut roopaa ||

ਕਾਮਿਣ ਕੂਪਾ ॥

kaamin koopaa ||

ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਹਾਸੰ ॥

chaar prahaasa(n) ||

ਉਨਤਿ ਨਾਸੰ ॥੨੩॥

aunat naasa(n) ||23||

These women had marvelous figures, full of desires, with bewitching

smiles and long nostrils.23.

ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਰਾਣੀ ॥

lakh dhut raanee ||

ਲਜਿਤ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥

lajit i(n)dhraanee ||

Seeing the beauty of the queens, the wife of Indra also felt shy

ਸੋਹਤ ਬਾਲਾ ॥

sohat baalaa ||

ਰਾਗਣ ਮਾਲਾ ॥੨੪॥

raagan maalaa ||24||

These heavenly maidens were like the rosary of musical modes.24.

ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥

mohanee chha(n)dh ||

MOHINI STANZA

ਗਉਰ ਸਰੂਪ ਮਹਾ ਛਬਿ ਸੋਹਤ ॥

gaur saroop mahaa chhab sohat ||

ਦੇਖਤ ਸੁਰ ਨਰ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥

dhekhat sur nar ko man mohat ||

These whit-complexioned elegant women were fascinating the mind of gods and men

ਰੀਝਤ ਤਾਕਿ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੇ ॥

reejhat taak badde nirap aaise ||

ਸੋਭਹਿੰ ਕਉਨ ਸਕੈ ਕਹਿ ਤੈਸੇ ॥੨੫॥

sobhahi(n) kaun sakai keh taise ||25||

Seeing them, the great kings got pleased what more description can be

given of their glory?.25.

ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਮਹਾ ਦੁਤਿ ਬਾਲੀਯ ॥

su(n)dhar roop mahaa dhut baaleey ||

ਪੇਖਤ ਰੀਝਤ ਬੀਰ ਰਸਾਲੀਯ ॥

pekhat reejhat beer rasaaleey ||

Seeing the embellishment of these women, many men of taste were getting pleased

ਨਾਚਤ ਭਾਵ ਅਨੇਕ ਤ੍ਰੀਆ ਕਰਿ ॥

naachat bhaav anek treeaa kar ||

ਦੇਖਤ ਸੋਭਾ ਰੀਝਤ ਸੁਰ ਨਰ ॥੨੬॥

dhekhat sobhaa reejhat sur nar ||26||

The women were dancing in many emotional postures, seeing which all the

gods and men were delighted.26.

ਹਿੰਸਤ ਹੈਵਰ ਚਿੰਸਤ ਹਾਥੀ ॥

hi(n)sat haivar chi(n)sat haathee ||

ਨਾਚਤ ਨਾਗਰਿ ਗਾਵਤ ਗਾਥੀ ॥

naachat naagar gaavat gaathee ||

The horses were neighing

ਰੀਝਤ ਸੁਰ ਨਰ ਮੋਹਤ ਰਾਜਾ ॥

reejhat sur nar mohat raajaa ||

ਦੇਵਤ ਦਾਨ ਤੁਰੰਤ ਸਮਾਜਾ ॥੨੭॥

dhevat dhaan tura(n)t samaajaa ||27||

The elephants were trumpeting and the people of the town were dancing the gods, men and women were all getting pleased and the kings were

busy in bestowing charities.27.

ਗਾਵਤ ਗੀਤਨ ਨਾਚਤ ਅਪਛਰਾ ॥

gaavat geetan naachat apachharaa ||

ਰੀਝਤ ਰਾਜਾ ਖੀਝਤ ਅਛਰਾ ॥

reejhat raajaa kheejhat achharaa ||

The heavenly damsels were dancing while singing, seeing whom, the kings got pleased and their queens were also getting angry

ਬਾਜਤ ਨਾਰਦ ਬੀਨ ਰਸਾਲੀ ॥

baajat naaradh been rasaalee ||

ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ਜ੍ਵਾਲੀ ॥੨੮॥

dhekhat dhev prabhaasat javaiaalee ||28||

The pretty lyre of Narada was being played, seeing which the gods seemed

radiant like fire.28.

ਆਂਜਤ ਅੰਜਨ ਸਾਜਤ ਅੰਗਾ ॥

aa(n)jat a(n)jan saajat a(n)gaa ||

ਸੋਭਤ ਬਸਤ੍ਰ ਸੁ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗਾ ॥

sobhat basatr su a(n)g sura(n)gaa ||

All of them had put antimony in their eyes and had bedecked their limbs,

having worn handsome garments

ਨਾਚਤ ਅਛ੍ਰੀ ਰੀਝਤ ਰਾਊ ॥

naachat achhree reejhat raauoo ||

ਚਾਹਤ ਬਰਬੋ ਕਰਤ ਉਪਾਊ ॥੨੯॥

chaahat barabo karat upaauoo ||29||

The kings were getting pleased and were trying to wed them.29.

ਤਤਥਈ ਨਾਚੈ ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਾਲਾ ॥

tatathiee naachai sur pur baalaa ||

ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੈ ਰੰਗ ਅੰਗ ਮਾਲਾ ॥

run jhun baajai ra(n)g a(n)g maalaa ||

The women of gods were dancing and the jingling of the rosaries of their

limbs was being heard

ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਜਹ ਤਹ ਰਾਜਾ ॥

ban ban baiThe jeh teh raajaa ||

ਦੈ ਦੈ ਡਾਰੈ ਤਨ ਮਨ ਸਾਜਾ ॥੩੦॥

dhai dhai ddaarai tan man saajaa ||30||

The kings were sitting with pomp and show at various places.30.

ਜਿਹ ਜਿਹ ਦੇਖਾ ਸੋ ਸੋ ਰੀਝਾ ॥

jeh jeh dhekhaa so so reejhaa ||

ਜਿਨ ਨਹੀ ਦੇਖਾ ਤਿਹ ਮਨ ਖੀਝਾ ॥

jin nahee dhekhaa teh man kheejhaa ||

Whosoever saw this, he was pleased and he who did not see this, he got

angry in his mind

ਕਰਿ ਕਰਿ ਭਾਯੰ ਤ੍ਰੀਅ ਬਰ ਨਾਚੈ ॥

kar kar bhaaya(n) treea bar naachai ||

ਅਤਿਭੁਤਿ ਭਾਯੰ ਅੰਗ ਅੰਗ ਰਾਚੈ ॥੩੧॥

atibhut bhaaya(n) a(n)g a(n)g raachai ||31||

The women were dancing, exhibiting various kinds of emotions and there was wonderful emotional play from every limb of theirs.31.

ਤਿਨ ਅਤਿਭੁਤਿ ਗਤਿ ਤਹ ਜਹ ਠਾਨੀ ॥

tin atibhut gat teh jeh Thaanee ||

ਜਹ ਤਹ ਸੋਹੈ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਾਨੀ ॥

jeh teh sohai mun man maanee ||

Those women also decided to do something marvelous at that place,

because there were sitting there some persistent sages

ਤਜਿ ਤਜਿ ਜੋਗੰ ਭਜਿ ਭਜਿ ਆਵੈ ॥

taj taj joga(n) bhaj bhaj aavai ||

ਲਖਿ ਅਤਿ ਆਭਾ ਜੀਅ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥੩੨॥

lakh at aabhaa jeea sukh paavai ||32||

The Yogis leaving their meditation came running and seeing the glory of this function, they were pleased.32.

ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਜਹ ਤਹ ਰਾਜਾ ॥

ban ban baiThe jeh teh raajaa ||

ਜਹ ਤਹ ਸੋਭੈ ਸਭ ਸੁਭ ਸਾਜਾ ॥

jeh teh sobhai sabh subh saajaa ||

Wherever the kings were sitting well-bedecked, the atmosphere of that

place seemed extremely splendid

ਜਹ ਤਹ ਦੇਖੈ ਗੁਨਿ ਗਨ ਫੂਲੇ ॥

jeh teh dhekhai gun gan foole ||

ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਛਬਿ ਲਖਿ ਤਨ ਮਨ ਭੂਲੇ ॥੩੩॥

mun man chhab lakh tan man bhoole ||33||

The kings were filled with pleasure here and there, accomplished with their qualities and servants and the sages seeing their magnificence, had forgotten the consciousness of their mind and body.33.

ਤਤ ਬਿਤ ਘਨ ਮੁਖਰਸ ਸਬ ਬਾਜੈ ॥

tat bit ghan mukharas sab baajai ||

ਸੁਨਿ ਮਨ ਰਾਗੰ ਗੁਨਿ ਗਨ ਲਾਜੈ ॥

sun man raaga(n) gun gan laajai ||

The stringed musical instruments were being played there and hearing

their pleasing musical modes, the experts of musicology were feeling shy

ਜਹ ਤਹ ਗਿਰ ਗੇ ਰਿਝਿ ਰਿਝਿ ਐਸੇ ॥

jeh teh gir ge rijh rijh aaise ||

ਜਨੁ ਭਟ ਜੂਝੇ ਰਣ ਬ੍ਰਿਣ ਕੈਸੇ ॥੩੪॥

jan bhaT joojhe ran biran kaise ||34||

Hearing the tunes of the musical instruments, the kings fell down here and there like the warriors lying wounded in the battlefield.34.

ਬਨਿ ਬਨਿ ਫੂਲੇ ਜਨੁ ਬਰ ਫੂਲੰ ॥

ban ban foole jan bar foola(n) ||

ਤਨੁ ਬਰੁ ਸੋਭੇ ਜਨੁ ਧਰ ਮੂਲੰ ॥

tan bar sobhe jan dhar moola(n) ||

They seemed to have blossomed like the flowers of the forest and their

bodies were exhibiting the fundamental emotion of the earthly comfort

ਜਹਂ ਤਹਂ ਝੂਲੇ ਮਦ ਮਤ ਰਾਜਾ ॥

jaha(n) taha(n) jhoole madh mat raajaa ||

ਜਨੁ ਮੁਰਿ ਬੋਲੈ ਸੁਨ ਘਨ ਗਾਜਾ ॥੩੫॥

jan mur bolai sun ghan gaajaa ||35||

The intoxicated kings were swinging here and there like the peacocks

getting intoxicated hearing the thundering of clouds.35.

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਜਹ ਤਹ ਬਿਲੋਕਿ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥

jeh teh bilok sobhaa apaar ||

ਬਨਿ ਬੈਠਿ ਸਰਬ ਰਾਜਾਧਿਕਾਰ ॥

ban baiTh sarab raajaadhikaar ||

Seeing the splendour here and there, the kings sat down

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹੈ ਨਹੀ ਪਰਤ ਬੈਨ ॥

eeh bhaat kahai nahee parat bain ||

ਲਖਿ ਨੈਨ ਰੂਪਿ ਰੀਝੰਤ ਨੈਨ ॥੩੬॥

lakh nain roop reejha(n)t nain ||36||

Their glory cannot be described and seeing their figures, the eyes were

getting pleased.36.

ਅਵਿਲੋਕਿ ਨਾਚਿ ਐਸੋ ਸੁਰੰਗ ॥

avilok naach aaiso sura(n)g ||

ਸਰ ਤਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪਨ ਮਾਰਤ ਅਨੰਗ ॥

sar taan nirapan maarat ana(n)g ||

Seeing the colourful dance of this kind, the god of love was pulling his bow and discharging his arrows on the kings

ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਣੀ ਨ ਜਾਇ ॥

sobhaa apaar baranee na jai ||

ਰੀਝੇ ਅਵਿਲੋਕਿ ਰਾਨਾ ਰੁ ਰਾਇ ॥੩੭॥

reejhe avilok raanaa r rai ||37||

The great glory of the atmosphere is indescribable and all were getting

pleased on seeing it.37.

ਆਗਮ ਬਸੰਤ ਜਨੁ ਭਇਓ ਆਜ ॥

aagam basa(n)t jan bhio aaj ||

ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਰਬ ਦੇਖੈ ਸਮਾਜ ॥

eeh bhaat sarab dhekhai samaaj ||

It seemed that this was the first day of spring

ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ਬਨਿ ਬੈਠ ਐਸ ॥

raajaadhiraaj ban baiTh aais ||

ਤਿਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀ ਇੰਦ੍ਰ ਹੈਸ ॥੩੮॥

tin ke samaan nahee i(n)dhr hais ||38||

In this way, seeing the whole assembly, all the kings sat down there in

their glory as if they excelled even Indra.38.

ਇਕ ਮਾਸ ਲਾਗ ਤਹ ਭਇਓ ਨਾਚ ॥

eik maas laag teh bhio naach ||

ਬਿਨ ਪੀਐ ਕੈਫ ਕੋਊ ਨ ਬਾਚ ॥

bin peeaai kaif kouoo na baach ||

In this, way, the dancing continued there for one month and no one could save himself from drinking the wine of that dance

ਜਹ ਜਹ ਬਿਲੋਕਿ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ॥

jeh jeh bilok aabhaa apaar ||

ਤਹ ਤਹ ਸੁ ਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੁਮਾਰ ॥੩੯॥

teh teh su raaj raajan kumaar ||39||

Here, there and everywhere the beauty of the kings and princes was

seen.39.

ਲੈ ਸੰਗ ਤਾਸ ਸਾਰਸ੍ਵਤਿ ਆਪ ॥

lai sa(n)g taas saarasavait aap ||

ਜਿਹ ਕੋ ਜਪੰਤ ਸਭ ਜਗਤ ਜਾਪ ॥

jeh ko japa(n)t sabh jagat jaap ||

Sarasvati, the goddess worshipped by the world, said to the princess,

ਨਿਰਖੋ ਕੁਮਾਰ ਇਹ ਸਿੰਧ ਰਾਜ ॥

nirakho kumaar ieh si(n)dh raaj ||

ਜਾ ਕੀ ਸਮਾਨ ਨਹੀ ਇੰਦ੍ਰ ਸਾਜ ॥੪੦॥

jaa kee samaan nahee i(n)dhr saaj ||40||

“O princess! Look at these princes, who even excel Indra.”40.

ਅਵਿਲੋਕ ਸਿੰਧ ਰਾਜਾ ਕੁਮਾਰ ॥

avilok si(n)dh raajaa kumaar ||

ਨਹੀ ਤਾਸ ਚਿਤ ਕਿਨੋ ਸੁਮਾਰ ॥

nahee taas chit kino sumaar ||

The princess looked towards the group of princes and did not even like the

prince of Sindhu-kingdom

ਤਿਹ ਛਾਡਿ ਪਾਛ ਆਗੈ ਚਲੀਸੁ ॥

teh chhaadd paachh aagai chalees ||

ਜਨੁ ਸਰਬ ਸੋਭ ਕਹੁ ਲੀਲ ਲੀਸੁ ॥੪੧॥

jan sarab sobh kahu leel lees ||41||

Leaving him, absorbing all the glory within herself, she moved further.41.

ਪੁਨਿ ਕਹੈ ਤਾਸ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਬੈਨ ॥

pun kahai taas saarasavaitee bain ||

ਇਹ ਪਸਚਮੇਸ ਅਬ ਦੇਖ ਨੈਨਿ ॥

eeh pasachames ab dhekh nain ||

Sarasvati said to her again, “Here is a king of the West, you may see him

ਅਵਿਲੋਕਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਅਪਾਰ ॥

avilok roop taa ko apaar ||

ਨਹੀ ਮਧਿ ਚਿਤਿ ਆਨਿਓ ਕੁਮਾਰ ॥੪੨॥

nahee madh chit aanio kumaar ||42||

The princess saw his natural features, but she did not like him also.42.

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

madhubhaar chha(n)dh ||

MADHUBHAAR STANZA

ਦੇਖੋ ਕੁਮਾਰ ॥

dhekho kumaar ||

ਰਾਜਾ ਜੁਝਾਰ ॥

raajaa jujhaar ||

ਸੁਭ ਵਾਰ ਦੇਸ ॥

subh vaar dhes ||

ਸੁੰਦਰ ਸੁਬੇਸ ॥੪੩॥

su(n)dhar subes ||43||

“O princess! Look towards these elegantly dressed warrior-kings of the country.”43.

ਦੇਖਿਓ ਬਿਚਾਰ ॥

dhekhio bichaar ||

ਰਾਜਾ ਅਪਾਰ ॥

raajaa apaar ||

ਆਨਾ ਨ ਚਿਤ ॥

aanaa na chit ||

ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ ॥੪੪॥

parama(n) pavit ||44||

The princess saw towards the natural features of many kings thoughtfully and that supremely immaculate damsel even did not like the king of the

West.44.

ਤਬ ਆਗਿ ਚਾਲ ॥

tab aag chaal ||

ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬਾਲ ॥

su(n)dhar su baal ||

ਮੁਸਕਿਆਤ ਐਸ ॥

musakiaat aais ||

ਘਨਿ ਬੀਜ ਜੈਸ ॥੪੫॥

ghan beej jais ||45||

Then that girl moved forward and began to smile like the flash of lightning

amongst the clouds.45.

ਨ੍ਰਿਪ ਪੇਖਿ ਰੀਝ ॥

nirap pekh reejh ||

ਸੁਰ ਨਾਰ ਖੀਝ ॥

sur naar kheejh ||

The kings were getting allured on seeing her and the heavenly damsels were getting angry

ਬਢਿ ਤਾਸ ਜਾਨ ॥

badd taas jaan ||

ਘਟ ਆਪ ਮਾਨ ॥੪੬॥

ghaT aap maan ||46||

They were enraged because they found the princess more beautiful than

themselves.46.

ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥

su(n)dhar saroop ||

ਸੌਂਦਰਜੁ ਭੂਪ ॥

saua(n)dharaj bhoop ||

ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥

sobhaa apaar ||

ਸੋਭੈ ਸੁ ਧਾਰ ॥੪੭॥

sobhai su dhaar ||47||

The kings of charming forms and apparently beauty-incarnate and of

supreme glory were there.47.

ਦੇਖੋ ਨਰੇਾਂਦ੍ਰ ॥

dhekho nareaa(n)dhr ||

ਡਾਢੇ ਮਹੇਾਂਦ੍ਰ ॥

ddaadde maheaa(n)dhr ||

ਮੁਲਤਾਨ ਰਾਜ ॥

mulataan raaj ||

ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥੪੮॥

raajaan raaj ||48||

The princess saw the kings standing there and also saw amongst them the

sovereign of Mulatan.48.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਚਲੀ ਛੋਡਿ ਤਾ ਕੌ ਤ੍ਰੀਆ ਰਾਜ ਐਸੇ ॥

chalee chhodd taa kau treeaa raaj aaise ||

ਮਨੋ ਪਾਡੁ ਪੁਤ੍ਰੰ ਸਿਰੀ ਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥

mano paadd putra(n) siree raaj jaise ||

Leaving all of them, the princess moved forward like the Pandavas, the

sons of Pandu, moving away after leaving their kingdom etc.

ਖਰੀ ਮਧਿ ਰਾਜਿਸਥਲੀ ਐਸ ਸੋਹੈ ॥

kharee madh raajisathalee aais sohai ||

ਮਨੋ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲਾ ਮਹਾ ਮੋਨਿ ਮੋਹੈ ॥੪੯॥

mano javaiaal maalaa mahaa mon mohai ||49||

Standing in the royal court, she appeared like the fascinating fire-flame.49.

ਸੁਭੇ ਰਾਜਿਸਥਲੀ ਠਾਢਿ ਐਸੇ ॥

subhe raajisathalee Thaadd aaise ||

ਮਨੋ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਲਿਖੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥

mano chitrakaaree likhee chitr jaise ||

Standing in the royal court she appeared like the portrait of painter

ਬਧੇ ਸ੍ਵਰਣ ਕੀ ਕਿੰਕਣੀ ਲਾਲ ਮਾਲੰ ॥

badhe savairan kee ki(n)kanee laal maala(n) ||

ਸਿਖਾ ਜਾਨ ਸੋਭੇ ਨ੍ਰਿਪੰ ਜਗਿ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੫੦॥

sikhaa jaan sobhe nirapa(n) jag javaiaala(n) ||50||

She was wearing a golden ornament (Kinkini) fitted with wreath of gems the pigtail of her hair was apparently like fire for the kings.50.

ਕਹੇ ਬੈਨ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਪੇਖਿ ਬਾਲਾ ॥

kahe bain saarasavaitee pekh baalaa ||

ਲਖੋ ਨੈਨਿ ਠਾਢੇ ਸਭੈ ਭੂਪ ਆਲਾ ॥

lakho nain Thaadde sabhai bhoop aalaa ||

Sarasvati, seeing the damsel said to her again, “O princess! See these superb kings

ਰੁਚੈ ਚਿਤ ਜਉਨੈ ਸੁਈ ਨਾਥ ਕੀਜੈ ॥

ruchai chit jaunai suiee naath keejai ||

ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੀ ਇਹੈ ਮਾਨਿ ਲੀਜੈ ॥੫੧॥

suno praan piaaree ihai maan leejai ||51||

O my beloved! Obey my saying wed him, whom you consider worthy in

your mind.51.

ਬਡੀ ਬਾਹਨੀ ਸੰਗਿ ਜਾ ਕੇ ਬਿਰਾਜੈ ॥

baddee baahanee sa(n)g jaa ke biraajai ||

ਘੁਰੈ ਸੰਗ ਭੇਰੀ ਮਹਾ ਨਾਦ ਬਾਜੈ ॥

ghurai sa(n)g bheree mahaa naadh baajai ||

“He, with whom there is a large army and the conches, battledrums and

the war-horns are being played, see this great king

ਲਖੋ ਰੂਪ ਬੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਮਹਾਨੰ ॥

lakho roop besa(n) naresa(n) mahaana(n) ||

ਦਿਨੰ ਰੈਣ ਜਾਪੈ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭੁਜਾਨੰ ॥੫੨॥

dhina(n) rain jaapai saha(n)sr bhujaana(n) ||52||

Whose thousand arms make the day appear as night.52.

ਧੁਜਾ ਮਧਿ ਜਾ ਕੇ ਬਡੋ ਸਿੰਘ ਰਾਜੈ ॥

dhujaa madh jaa ke baddo si(n)gh raajai ||

ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਤਾ ਕੋ ਮਹਾ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥

sune naadh taa ko mahaa paap bhaajai ||

“In whose banner, there is seated a huge lion and hearing whose voice, the

great sins are eliminated

ਲਖੋ ਪੂਰਬੀਸੰ ਛਿਤੀਸੰ ਮਹਾਨੰ ॥

lakho poorabeesa(n) chhiteesa(n) mahaana(n) ||

ਸੁਨੋ ਬੈਨ ਬਾਲਾ ਸੁਰੂਪੰ ਸੁ ਭਾਨੰ ॥੫੩॥

suno bain baalaa suroopa(n) su bhaana(n) ||53||

O princess! See that sun-faced great king of the East.53.

ਘੁਰੈ ਦੁੰਦਭੀ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਅਪਾਰੰ ॥

ghurai dhu(n)dhabhee sa(n)kh bheree apaara(n) ||

ਬਜੈ ਦਛਨੀ ਸਰਬ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਸਾਰੰ ॥

bajai dhachhanee sarab baaja(n)tr saara(n) ||

“Here the kettledrums, conches and drums are being played

ਤੁਰੀ ਕਾਨਰੇ ਤੂਰ ਤਾਨੰ ਤਰੰਗੰ ॥

turee kaanare toor taana(n) tara(n)ga(n) ||

ਮੁਚੰ ਝਾਝਰੰ ਨਾਇ ਨਾਦੰ ਮ੍ਰਿਦੰਗੰ ॥੫੪॥

mucha(n) jhaajhara(n) nai naadha(n) miradha(n)ga(n) ||54||

The tones and tunes of many other instruments are being heard also the drums, anklets etc. are being played.54.

ਬਧੇ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਸੁਬਾਹੰ ॥

badhe heer cheera(n) su beera(n) subaaha(n) ||

ਬਡੋ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਸੋ ਸੋਭਿਓ ਸਿਪਾਹੰ ॥

baddo chhatradhaaree so sobhio sipaaha(n) ||

The warriors are wearing beautiful garments

ਨਹੇ ਪਿੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜੇਣਿ ਜਾਨੋ ॥

nahe pi(n)g baajee ratha(n) jen jaano ||

ਤਿਸੈ ਦਛਨੇਸੰ ਹੀਐ ਬਾਲ ਮਾਨੋ ॥੫੫॥

tisai dhachhanesa(n) heeaai baal maano ||55||

And the canopied king is looking splendid alongwith his army he, whose chariot and its horses destroy large and mountain-sized warriors O

princess! He is the king of the South.55.

ਮਹਾ ਬਾਹਨੀਸੰ ਨਗੀਸੰ ਨਰੇਸੰ ॥

mahaa baahaneesa(n) nageesa(n) naresa(n) ||

ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਾਤੰ ਸੁਭੈ ਪਤ੍ਰ ਭੇਸੰ ॥

kiee koT paata(n) subhai patr bhesa(n) ||

ਧੁਜਾ ਬਧ ਉਧੰ ਗਜੰ ਗੂੜ ਬਾਕੋ ॥

dhujaa badh udha(n) gaja(n) gooR baako ||

ਲਖੋ ਉਤਰੀ ਰਾਜ ਕੈ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ॥੫੬॥

lakho utaree raaj kai naam taa ko ||56||

“The king who has a great army and in which there are millions of soldiers on foot in green uniforms, and whose beautiful elephants tied with

banners, are roaming, O princess! He is the king of the North.56.

ਫਰੀ ਧੋਪ ਪਾਇਕ ਸੁ ਆਗੇ ਉਮੰਗੈ ॥

faree dhop paik su aage uma(n)gai ||

ਜਿਣੈ ਕੋਟਿ ਬੰਕੈ ਮੁਰੇ ਨਾਹਿ ਅੰਗੈ ॥

jinai koT ba(n)kai mure naeh a(n)gai ||

ਹਰੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਕਪੋਤੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥

hare baaj raaja(n) kapota(n) pramaana(n) ||

ਨਹੇ ਸ੍ਰਯੰਦਨੀ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜੀ ਸਮਾਣੰ ॥੫੭॥

nahe sraya(n)dhanee i(n)dhr baajee samaana(n) ||57||

"He, before whom the army on foot is moving enthusiastically, and who after conquering millions, has not turned away from the war, whose horses are like pigeons and who has such chariots which are not even with

Indra.57.

ਬਡੇ ਸ੍ਰਿੰਗ ਜਾ ਕੇ ਧਰੇ ਸੂਰ ਸੋਭੈ ॥

badde sira(n)g jaa ke dhare soor sobhai ||

ਲਖੇ ਦੈਤ ਕੰਨਯਾ ਜਿਨੈ ਚਿਤ ਲੋਭੈ ॥

lakhe dhait ka(n)nayaa jinai chit lobhai ||

ਕਢੇ ਦੰਤ ਪਤੰ ਸਿਰੰ ਕੇਸ ਉਚੰ ॥

kadde dha(n)t pata(n) sira(n) kes ucha(n) ||

ਲਖੇ ਗਰਭਣੀ ਆਨਿ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁਚੰ ॥੫੮॥

lakhe garabhanee aan ke garabh mucha(n) ||58||

“He, with whom there are warriors of the size of the peaks of the mountains and seeing whom, the damsels of the demons get fascinated, smile and wave the hair of their heads and in whose fear the pregnant

women lose their pregnancies.58.

ਲਖੋ ਲੰਕ ਏਸੰ ਨਰੇਸੰ ਸੁ ਬਾਲੰ ॥

lakho la(n)k esa(n) naresa(n) su baala(n) ||

ਸਬੈ ਸੰਗ ਜਾ ਕੈ ਸਬੈ ਲੋਕ ਪਾਲੰ ॥

sabai sa(n)g jaa kai sabai lok paala(n) ||

“That mighty one is the king of Lanka (Ceylon), in whose company there are also Lokpals

ਲੁਟਿਓ ਏਕ ਬੇਰੰ ਕੁਬੇਰੰ ਭੰਡਾਰੀ ॥

luTio ek bera(n) kubera(n) bha(n)ddaaree ||

ਜਿਨਿਓ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੫੯॥

jinio i(n)dhr raajaa baddo chhatradhaaree ||59||

He had once looted the store of Kuber and had also defeated the mighty

Indra.59.

ਕਹੇ ਜਉਨ ਬਾਲੀ ਨ ਤੇ ਚਿਤ ਆਨੇ ॥

kahe jaun baalee na te chit aane ||

ਜਿਤੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ਸੁ ਪਾਛੇ ਬਖਾਨੇ ॥

jite bhoop bhaaree su paachhe bakhaane ||

“O princess! Tell me what is in your mind? The mention of the great kings has already been made

ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਾਜਾ ਕਹੋ ਨਾਮ ਸੋ ਭੀ ॥

chahoo(n) or raajaa kaho naam so bhee ||

ਤਜੇ ਭਾਤਿ ਜੈਸੀ ਸਬੈ ਰਾਜ ਓ ਭੀ ॥੬੦॥

taje bhaat jaisee sabai raaj o bhee ||60||

There are kings and kings on all the four sides, but you have equally

abandoned them all.60.

ਲਖੋ ਦਈਤ ਸੈਨਾ ਬਡੀ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੇ ॥

lakho dhieet sainaa baddee sa(n)g taa ke ||

ਸੁਭੈ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਬਡੇ ਸੰਗ ਜਾ ਕੇ ॥

subhai chhatr dhaaree badde sa(n)g jaa ke ||

“See that one who has a great army of demons with him

ਧੁਜਾ ਗਿਧ ਉਧੰ ਲਸੈ ਕਾਕ ਪੂਰੰ ॥

dhujaa gidh udha(n) lasai kaak poora(n) ||

ਤਿਸੈ ਪਿਆਲ ਰਾਜਾ ਬਲੀ ਬ੍ਰਿਧ ਨੂਰੰ ॥੬੧॥

tisai piaal raajaa balee biradh noora(n) ||61||

And with whom there are many canopied kings on whose banner the

vultures and crows are sitting you may love that mighty king.61.

ਰਥੰ ਬੇਸਟੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥

ratha(n) besaTa(n) heer cheera(n) apaara(n) ||

ਸੁਭੈ ਸੰਗ ਜਾ ਕੇ ਸਭੇ ਲੋਕ ਪਾਰੰ ॥

subhai sa(n)g jaa ke sabhe lok paara(n) ||

"He, who has charming garments and chariots and with whom there are all the Lokpals

ਇਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਦੁਰੰ ਦਾਨਵਾਰੰ ॥

eihai i(n)dhr raajaa dhura(n) dhaanavaara(n) ||

ਤ੍ਰੀਆ ਤਾਸ ਚੀਨੋ ਅਦਿਤਿਆ ਕੁਮਾਰੰ ॥੬੨॥

treeaa taas cheeno adhitiaa kumaara(n) ||62||

Even the king Indra conceals himself in fear because of his fame as a

Donor O friend! He is the same Aditya Kumar.62.

ਨਹੇ ਸਪਤ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਏਕ ਚਕ੍ਰੰ ॥

nahe sapat baajee ratha(n) ek chakra(n) ||

ਮਹਾ ਨਾਗ ਬਧੰ ਤਪੈ ਤੇਜ ਬਕ੍ਰੰ ॥

mahaa naag badha(n) tapai tej bakra(n) ||

“He, in whose chariot, there are seven horses and who can even destroy

Sheshnaga with his glory

ਮਹਾ ਉਗ੍ਰ ਧੰਨ੍ਵਾ ਸੁ ਆਜਾਨ ਬਾਹੰ ॥

mahaa ugr dha(n)navaiaa su aajaan baaha(n) ||

ਸਹੀ ਚਿਤ ਚੀਨੋ ਤਿਸੈ ਦਿਉਸ ਨਾਹੰ ॥੬੩॥

sahee chit cheeno tisai dhiaus naaha(n) ||63||

Who has long arms and dreadful bow, recognize him as dinkar of Surya.63.

ਚੜਿਓ ਏਣ ਰਾਜੰ ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥

chaRio en raaja(n) dhare baan paana(n) ||

ਨਿਸਾ ਰਾਜ ਤਾ ਕੋ ਲਖੋ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥

nisaa raaj taa ko lakho tej maana(n) ||

ਕਰੈ ਰਸਮਿ ਮਾਲਾ ਉਜਾਲਾ ਪਰਾਨੰ ॥

karai rasam maalaa ujaalaa paraana(n) ||

ਜਪੈ ਰਾਤ੍ਰ ਦਿਉਸੰ ਸਹੰਸ੍ਰੀ ਭੁਜਾਨੰ ॥੬੪॥

japai raatr dhiausa(n) saha(n)sree bhujaana(n) ||64||

"He, whom you see coming with his bow and arrow, he is the king of the night, the brilliant Chandra, who lightens up for all the creatures and whom thousands of people remember day and night.64.

ਚੜੇ ਮਹਿਖੀਸੰ ਸੁਮੇਰੰ ਜੁ ਦੀਸੰ ॥

chaRe mahikheesa(n) sumera(n) ju dheesa(n) ||

ਮਹਾ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ਜਿਣਿਓ ਬਾਹ ਬੀਸੰ ॥

mahaa kraoor karama(n) jinio baeh beesa(n) ||

"This one, who while going for war, seems like a mountain and who has conquered greatly tyrannical, multi-armed kings

ਧੁਜਾ ਦੰਡ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਬਿਰਾਜੈ ॥

dhujaa dha(n)dd jaa kee pracha(n)dda(n) biraajai ||

ਲਖੇ ਜਾਸ ਗਰਬੀਨ ਕੋ ਗਰਬ ਭਾਜੈ ॥੬੫॥

lakhe jaas garabeen ko garab bhaajai ||65||

His banner is powerfully exhibiting its glory, seeing which, the pride of

many egoists is shattered.65.

ਕਹਾ ਲੌ ਬਖਾਨੋ ਬਡੇ ਗਰਬਧਾਰੀ ॥

kahaa lau bakhaano badde garabadhaaree ||

ਸਬੈ ਘੇਰਿ ਠਾਢੇ ਜੁਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥

sabai gher Thaadde juree bheer bhaaree ||

"To what extent should I describe these great egoists? All of them are standing in groups and surrounding others

ਨਚੈ ਪਾਤਰਾ ਚਾਤੁਰਾ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ॥

nachai paataraa chaaturaa niratakaaree ||

ਉਠੈ ਝਾਝ ਸਬਦੰ ਸੁਨੈ ਲੋਗ ਧਾਰੀ ॥੬੬॥

auThai jhaajh sabadha(n) sunai log dhaaree ||66||

The comely and clever prositiutes are dancing and the voice of the musical

instruments is being heard.66.

ਬਡੋ ਦਿਰਬ ਧਾਰੀ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲੀਨੇ ॥

baddo dhirab dhaaree baddee sain leene ||

ਬਡੋ ਦਿਰਬ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਗਰਬ ਕੀਨੇ ॥

baddo dhirab ko chit mai garab keene ||

“The great wealthy kings taking their armies with themselves and taking pride in their riche, are seated here

ਚਿਤੰ ਤਾਸ ਚੀਨੋ ਸਹੀ ਦਿਰਬ ਪਾਲੰ ॥

chita(n) taas cheeno sahee dhirab paala(n) ||

ਉਠੈ ਜਉਨ ਕੇ ਰੂਪ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲੰ ॥੬੭॥

auThai jaun ke roop kee javaiaal maala(n) ||67||

O princess! see that king, the master of riches, from whose body the fires

of beauty are arising."67.

ਸਭੈ ਭੂਪ ਠਾਢੇ ਜਹਾ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆ ॥

sabhai bhoop Thaadde jahaa raaj ka(n)niaa ||

ਬਿਖੈ ਭੂ ਤਲੰ ਰੂਪ ਜਾ ਕੇ ਨ ਅੰਨਿਆ ॥

bikhai bhoo tala(n) roop jaa ke na a(n)niaa ||

Where there was the princess, all the kings were standing there

ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬਡੇ ਗਰਬ ਕੀਨੇ ॥

badde chhatradhaaree badde garab keene ||

ਤਹਾ ਆਨਿ ਠਾਢੇ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲੀਨੇ ॥੬੮॥

tahaa aan Thaadde baddee sain leene ||68||

There was none other so beautiful on the earth many egoistic canopied

kings, taking their armies with them, came and stood there.68.

ਨਦੀ ਸੰਗ ਜਾ ਕੇ ਸਬੈ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥

nadhee sa(n)g jaa ke sabai roop dhaare ||

ਸਬੈ ਸਿੰਧ ਸੰਗੰ ਚੜੇ ਤੇਜ ਵਾਰੇ ॥

sabai si(n)dh sa(n)ga(n) chaRe tej vaare ||

“He, form whom the streams adopt the glory of their comeliness and from whom the oceans also spring up, not enduring His brilliance

ਬਡੀ ਕਾਇ ਜਾ ਕੀ ਮਹਾ ਰੂਪ ਸੋਹੈ ॥

baddee kai jaa kee mahaa roop sohai ||

ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੋਹੈ ॥੬੯॥

lakhe dhev ka(n)niaan ke maan mohai ||69||

He, whose body is very big and whose beauty is magnificent and seeing

whom, the heavenly maidens get allured.69.

ਕਹੋ ਨਾਰ ਤੋ ਕੌ ਇਹੈ ਬਰੁਨ ਰਾਜਾ ॥

kaho naar to kau ihai barun raajaa ||

ਜਿਸੈ ਪੇਖਿ ਰਾਜਾਨ ਕੋ ਮਾਨ ਭਾਜਾ ॥

jisai pekh raajaan ko maan bhaajaa ||

“O princess! All those different kings have come here seeing whom the pride of the kings is shattered

ਕਹਾ ਲੌ ਬਖਾਨੋ ਜਿਤੇ ਭੂਪ ਆਏ ॥

kahaa lau bakhaano jite bhoop aae ||

ਸਬੈ ਬਾਲ ਕੌ ਲੈ ਭਵਾਨੀ ਬਤਾਏ ॥੭੦॥

sabai baal kau lai bhavaanee bataae ||70||

To what extent should I describe those kings who have come here?” That

goddess showed the princess all those kings.70.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਆਨਿ ਜੁਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਡਲ ਜੇਤਿ ਤੇਤ ਸਬੈ ਤਿਨ ਤਾਸ ਦਿਖਾਏ ॥

aan jure nirap ma(n)ddal jet tet sabai tin taas dhikhaae ||

All those kings who had come there, they were all shown to the princess

ਦੇਖ ਫਿਰੀ ਚਹੂੰ ਚਕ੍ਰਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਹੀ ਲਿਆਏ ॥

dhekh firee chahoo(n) chakran ko nirap raaj kumaar hiradhai nahee liaae ||

She saw the kings in all the four directions, but did not like anyone

ਹਾਰਿ ਪਰਿਓ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਮੰਡਲ ਭੂਪਤਿ ਹੇਰਿ ਦਸਾ ਮੁਰਝਾਏ ॥

haar pario sabh hee bhaT ma(n)ddal bhoopat her dhasaa murajhaae ||

The whole sphere of heroes was defeated and seeing such a situation, the kings also became dejected

ਫੂਕ ਭਏ ਮੁਖ ਸੂਕ ਗਏ ਸਬ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਫਿਰੇ ਘਰਿ ਆਏ ॥੭੧॥

fook bhe mukh sook ge sab raaj kumaar fire ghar aae ||71||

The faces of all of them shrank and all the princes returned to their

homes.71.

ਤਉ ਲਗਿ ਆਨ ਗਏ ਅਜਿਰਾਜ ਸੁ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਬਡੋ ਦਲ ਲੀਨੇ ॥

tau lag aan ge ajiraaj su raajan raaj baddo dhal leene ||

ਅੰਬਰ ਅਨੂਪ ਧਰੇ ਪਸਮੰਬਰ ਸੰਬਰ ਕੇ ਅਰਿ ਕੀ ਛਬਿ ਛੀਨੇ ॥

a(n)bar anoop dhare pasama(n)bar sa(n)bar ke ar kee chhab chheene ||

At that time, the king Aj, taking alongwith him him his big army, reached there, his unique silken garments were making the god of love feel shy

ਬੇਖਨ ਬੇਖ ਚੜੇ ਸੰਗ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਨ ਸਬੈ ਸੁਖ ਧਾਮ ਨਵੀਨੇ ॥

bekhan bekh chaRe sa(n)g havai nirap haan sabai sukh dhaam naveene ||

There were also many well-dressed other kings affording pleasure

ਆਨਿ ਗਏ ਜਰਿਕੰਬਰ ਸੇ ਅੰਬਰ ਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਬਰ ਕੀਨੇ ॥੭੨॥

aan ge jarika(n)bar se a(n)bar se nirap ka(n)bar keene ||72||

The king Aj, wearing handsome garments reached there.72.

ਪਾਤਿ ਹੀ ਪਾਤਿ ਬਨਾਇ ਬਡੋ ਦਲ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰਗ ਬਜਾਇ ॥

paat hee paat banai baddo dhal ddol miradha(n)g sura(n)g bajai ||

His army made queues and his forces began to play on the small and big

durms

ਭੂਖਨ ਚਾਰੁ ਦਿਪੈ ਸਬ ਅੰਗ ਬਿਲੋਕਿ ਅਨੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਮੁਰਛਾਏ ॥

bhookhan chaar dhipai sab a(n)g bilok ana(n)g prabhaa murachhaae ||

On the bodies of al, the handsome ornaments were shining and the god of love also seeting their comeliness, was becoming unconscious

ਬਾਜਤ ਚੰਗ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁ ਨਾਦ ਸਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥

baajat cha(n)g miradha(n)g upa(n)g sura(n)g su naadh sabai sun paae ||

ਰੀਝ ਰਹੇ ਰਿਝਵਾਰ ਸਬੈ ਲਖਿ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰਾਹਤ ਆਏ ॥੭੩॥

reejh rahe rijhavaar sabai lakh roop anoop saraahat aae ||73||

All were listening to the sounds of the musical instruments and all seeing their unique beauty, were getting pleased.73.

ਜੈਸ ਸਰੂਪ ਲਖਿਓ ਅਜਿ ਕੋ ਹਮ ਤੈਸ ਸਰੂਪ ਨ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥

jais saroop lakhio aj ko ham tais saroop na aaur bichaare ||

The beauty of king Aj that we saw, had not seen the same beauty of

anyone else before

ਚੰਦਿ ਚਪਿਓ ਲਖਿ ਕੈ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਛੇਦ ਪਰੇ ਉਰ ਮੈ ਰਿਸ ਮਾਰੇ ॥

cha(n)dh chapio lakh kai mukh kee chhab chhedh pare ur mai ris maare ||

The moon seeing his comeliness, hid himself and his heart burnt with jealousy

ਤੇਜ ਸਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਪਾਵਕ ਚਿਤਿ ਚਿਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਅਉਰਨ ਜਾਰੇ ॥

tej saroop bilok kai paavak chit chiree gireh aauran jaare ||

The fire seeing his elegance, was irritated and he abandoned his burning activity

ਜੈਸ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿਓ ਅਜਿ ਕੋ ਹਮ ਤੈਸ ਸਰੂਪ ਨ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰੇ ॥੭੪॥

jais prabhaa lakhio aj ko ham tais saroop na bhoop nihaare ||74||

The kind of beauty that the king Aj has, the same beauty we have never seen before.74.

ਸੁੰਦਰ ਜੁਆਨ ਸਰੂਪ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਹੂੰ ਚਕ ਮੈ ਹਮ ਜਾਨਿਓ ॥

su(n)dhar juaan saroop mahaan pradhaan chahu(n) chak mai ham jaanio ||

He was winsome youth and had a shapely figure, which was considered

foremost in all the four directions

ਭਾਨੁ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਿ ਰਾਵ ਕਿ ਰਾਨ ਮਹਾਨ ਬਖਾਨਿਓ ॥

bhaan samaan prabhaa na pramaan k raav k raan mahaan bakhaanio ||

He was radiant like the sun and was a great sovereign amongst kings

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਚਕੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤਿ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਨਿਸਾ ਪਹਿਚਾਨਿਓ ॥

dhev adhev chake apane chit cha(n)dh saroop nisaa pahichaanio ||

The gods and others were all wonder-struck to see him and the night considered him as moon

ਦਿਉਸ ਕੈ ਭਾਨੁ ਮੁਨਿਓ ਭਗਵਾਨ ਪਛਾਨ ਮਨੈ ਘਨ ਮੋਰਨ ਮਾਨਿਓ ॥੭੫॥

dhiaus kai bhaan munio bhagavaan pachhaan manai ghan moran maanio ||75||

The day imagined him as the sun and the peacocks thought of him as the cloud.75.

ਬੋਲਿ ਉਠੇ ਪਿਕ ਜਾਨ ਬਸੰਤ ਚਕੋਰਨ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਬਖਾਨਿਓ ॥

bol uThe pik jaan basa(n)t chakoran cha(n)dh saroop bakhaanio ||

The rain-birds raised their voice considering him as spring and the

partridges thought of his as moon

ਸਾਤਿ ਸੁਭਾਵ ਲਖਿਓ ਸਭ ਸਾਧਨ ਜੋਧਨ ਕ੍ਰੋਧ ਪ੍ਰਤਛ ਪ੍ਰਮਾਨਿਓ ॥

saat subhaav lakhio sabh saadhan jodhan krodh pratachh pramaanio ||

The saints thought of him as peace and the warriors apparently as anger

ਬਾਲਨ ਬਾਲ ਸੁਭਾਵ ਲਖਿਓ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰਨ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਪਛਾਨਿਓ ॥

baalan baal subhaav lakhio teh satran kaal saroop pachhaanio ||

The children considered him as a good-natured child and the enemies as KAL (death)

ਦੇਵਲ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੈ ਸਿਵ ਰਾਜਨ ਰਾਜਿ ਬਡੋ ਜੀਅ ਜਾਨਿਓ ॥੭੬॥

dheval dhev adhevan kai siv raajan raaj baddo jeea jaanio ||76||

The gods thought of him as god, the ghosts and fiends as Shiva and the

kings as the Sovereign.76.

ਸਾਧਨ ਸਿਧ ਸਰੂਪ ਲਖਿਓ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰਨ ਸਤ੍ਰ ਸਮਾਨ ਬਸੇਖਿਓ ॥

saadhan sidh saroop lakhio teh satran satr samaan basekhio ||

The saints saw him as a Siddha (adept) and the enemies as enemy

ਚੋਰਨ ਭੋਰ ਕਰੋਰਨ ਮੋਰਨ ਤਾਸੁ ਸਹੀ ਘਨ ਕੈ ਅਵਿਰੇਖਿਓ ॥

choran bhor karoran moran taas sahee ghan kai avirekhio ||

The thieves saw him s early morn and the peacocks as cloud

ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਸਭੈ ਪੁਰ ਨਾਰਨ ਸੰਭੁ ਸਮਾਨ ਸਬੁ ਗਨ ਦੇਖਿਓ ॥

kaam saroop sabhai pur naaran sa(n)bhoo samaan saboo gan dhekhio ||

All the women considered him as god of love and all the ganas as Shiva

ਸੀਪ ਸ੍ਵਾਤਿ ਕੀ ਬੂੰਦ ਤਿਸੈ ਕਰਿ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਬਡੋ ਤਿਹ ਪੇਖਿਓ ॥੭੭॥

seep savaiaat kee boo(n)dh tisai kar raajan raaj baddo teh pekhio ||77||

The shell saw him as the rain-drop and the kings as the Sovereing.77.

ਕੰਬਰ ਜਿਉ ਜਰਿਕੰਬਰ ਕੀ ਢਿਗ ਤਿਉ ਅਵਿਨੰਬਰ ਤੀਰ ਸੁਹਾਏ ॥

ka(n)bar jiau jarika(n)bar kee ddig tiau avina(n)bar teer suhaae ||

The king Aj looked splendid on the earth just as the clouds in the sky

ਨਾਕ ਲਖੇ ਰਿਸ ਮਾਨ ਸੂਆ ਮਨ ਨੈਨ ਦੋਊ ਲਖਿ ਏਣ ਲਜਾਏ ॥

naak lakhe ris maan sooaa man nain dhouoo lakh en lajaae ||

Seeing his comely nose, the parrot got jealous and seeing both of his eyes, the wagtail felt shy

ਪੇਖਿ ਗੁਲਾਬ ਸਰਾਬ ਪੀਐ ਜਨੁ ਪੇਖਤ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਰਿਸਾਏ ॥

pekh gulaab saraab peeaai jan pekhat a(n)g ana(n)g risaae ||

Seeing his limbs, the rose got dead-drunks and the god of love got angry seeing his handsome neck

ਕੰਠ ਕਪੋਤ ਕਟੂ ਪਰ ਕੇਹਰ ਰੋਸ ਰਸੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੂਲਿ ਨ ਆਏ ॥੭੮॥

ka(n)Th kapot kaToo par kehar ros rase gireh bhool na aae ||78||

And the lions seeing his waist forgot themselves and were not able to reach their homes.78.

ਪੇਖਿ ਸਰੂਪ ਸਿਰਾਤ ਨ ਲੋਚਨ ਘੂਟਤ ਹੈ ਜਨੁ ਘੂਟ ਅਮੀ ਕੇ ॥

pekh saroop siraat na lochan ghooTat hai jan ghooT amee ke ||

Seeing his lake-like eyes, it seemed that they became intoxicated after drinking a draught of ambrosia

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਬਤਾਵਤ ਹੈ ਜਨੋ ਆਛਰ ਹੀ ਕੇ ॥

gaavat geet bajaavat taal bataavat hai jano aachhar hee ke ||

The songs were being sung and the musical instruments were being

played

ਭਾਵਤ ਨਾਰਿ ਸੁਹਾਵਤ ਗਾਰ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈ ਭਰਿ ਆਨੰਦ ਜੀ ਕੇ ॥

bhaavat naar suhaavat gaar dhivaavat hai bhar aana(n)dh jee ke ||

ਤੂ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਰਚੀ ਕਰਤਾਰ ਕਹੈ ਅਬਿਚਾਰ ਤ੍ਰੀਆ ਬਰ ਨੀਕੇ ॥੭੯॥

too su kumaar rachee karataar kahai abichaar treeaa bar neeke ||79||

The women in their pleasure were singing abusive songs and saying, “O prince! the Lord has created this princess for you, you may wed her.”79.

ਦੇਖਤ ਰੂਪ ਸਿਰਾਤ ਨ ਲੋਚਨ ਪੇਖਿ ਛਕੀ ਪੀਅ ਕੀ ਛਬਿ ਨਾਰੀ ॥

dhekhat roop siraat na lochan pekh chhakee peea kee chhab naaree ||

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਭਾਰੀ ॥

gaavat geet bajaavat ddol miradha(n)g mucha(n)gan kee dhun bhaaree ||

Seeing the glory of his eyes, the women were absorbed in love and were singing songs while playing on the drums

ਆਵਤ ਜਾਤ ਜਿਤੀ ਪੁਰ ਨਾਗਰ ਗਾਗਰਿ ਡਾਰਿ ਲਖੈ ਦੁਤਿ ਭਾਰੀ ॥

aavat jaat jitee pur naagar gaagar ddaar lakhai dhut bhaaree ||

All the women who were coming from outside the town, seeing he beauty

of the king, they threw away their gowns and were only looking at his charming face

ਰਾਜ ਕਰੋ ਤਬ ਲੌਂ ਜਬ ਲੌਂ ਮਹਿ ਜਉ ਲਗ ਗੰਗ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਰੀ ॥੮੦॥

raaj karo tab lau jab lau meh jau lag ga(n)g bahai jamunaa ree ||80||

Seeing the king they all desired, “O king! let it be the God’s will that you may rule as long as th

ਜਉਨ ਪ੍ਰਭਾ ਅਜਿ ਰਾਜ ਕੀ ਰਾਜਤ ਸੋ ਕਹਿ ਕੈ ਕਿਹ ਭਾਤਿ ਗਨਾਊ ॥

jaun prabhaa aj raaj kee raajat so keh kai keh bhaat ganaauoo ||

While describing the glory of king Aj. I accept that whatever similes the poets generally give,

ਜਉਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਬੈ ਜੌ ਪੈ ਤਾਸ ਕਹੋ ਜੀਅ ਬੀਚ ਲਜਾਊ ॥

jaun prabhaa kab dhet sabai jau pai taas kaho jeea beech lajaauoo ||

They are all discourteous and I feel shy while uttering them

ਹਉ ਚਹੂੰ ਓਰ ਫਿਰਿਓ ਬਸੁਧਾ ਛਬਿ ਅੰਗਨ ਕੀਨ ਕਹੂੰ ਕੋਈ ਪਾਊ ॥

hau chahoo(n) or firio basudhaa chhab a(n)gan keen kahoo(n) koiee paauoo ||

I have searched on all the earth in order to find someone so beautiful as

you, but I was not successful

ਲੇਖਨ ਊਖ ਹ੍ਵੈ ਜਾਤ ਲਿਖੋ ਛਬਿ ਆਨਨ ਤੇ ਕਿਮਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਊ ॥੮੧॥

lekhan uookh havai jaat likho chhab aanan te kim bhaakh sunaauoo ||81||

Writing about your beauty, my pen is pulled down and how should I describe it from my mouth ? 81.

ਨੈਨਨ ਬਾਨ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਮਾਰਤ ਘਾਇਲ ਕੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਡਾਰੀ ॥

nainan baan chahoo(n) dhis maarat ghail kai pur baasan ddaaree ||

The king with the arrows of his eyes, wounded all the townfolk

ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਨ ਸਕੈ ਕਹਿ ਰੂਪ ਸਿੰਗਾਰ ਕਹੈ ਮਤਿ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥

saarasavaitee na sakai keh roop si(n)gaar kahai mat kaun bichaaree ||

Even Saravati is uncable to describe the charm of his beauty

ਕੋਕਿਲ ਕੰਠਿ ਹਰਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਇਕ ਛੀਨ ਕਪੋਤ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਅਨਿਆਰੀ ॥

kokil ka(n)Th hario nirap naik chheen kapot kee greev aniaaree ||

The throat of the king is sweet like the nightingale and the neck like the

pigeon

ਰੀਝ ਗਿਰੇ ਨਰ ਨਾਰਿ ਧਰਾ ਪਰ ਘੂਮਤਿ ਹੈ ਜਨੁ ਘਾਇਲ ਭਾਰੀ ॥੮੨॥

reejh gire nar naar dharaa par ghoomat hai jan ghail bhaaree ||82||

Seeing his beauty, all are falling down on earth and getting wounded.82.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਅਜਿ ਰਾਜ ਕੋ ਰੀਝ ਰਹੇ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥

nirakh roop aj raaj ko reejh rahe nar naar ||

ਇੰਦ੍ਰ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰ ਕਿ ਸੂਰ ਇਹਿ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ॥੮੩॥

ei(n)dhr k cha(n)dhr k soor ieh ieh bidh karat bichaar ||83||

The men and women are getting pleased on seeing the comeliness of form of king Aj and have not been able to decide whether he is Indra, Chandra

of Surya.83.

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

KABIT

ਨਾਗਨ ਕੇ ਛਉਨਾ ਹੈਂ ਕਿ ਕੀਨੇ ਕਾਹੂੰ ਟਉਨਾ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਮ ਕੇ ਖਿਲਉਨਾ ਹੈਂ ਬਨਾਏ ਹੈਂ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ॥

naagan ke chhaunaa hai(n) k keene kaahoo(n) Taunaa hai(n) k kaam ke khilaunaa hai(n) banaae hai(n) sudhaar ke ||

Either he is mercurial like the young ones of serpents or someone has seen him like the one, who casts spells on the king Aj, has been specially created like the toy of the god of love

ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁੰਦਰਤਾ ਕੀ ਖਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਮ ਕੇ ਕਲਾਨ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ ਹੈਂ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ॥

eisatiran ke praan hai(n) k su(n)dharataa kee khaan hai(n) k kaam ke kalaan bidh keene hai(n) bichaar ke ||

The king Aj is the breath of like for women, he is the mine of beauty and is skilful in the sexual sports

ਚਾਤੁਰਤਾ ਕੇ ਭੇਸ ਹੈਂ ਕਿ ਰੂਪ ਕੇ ਨਰੇਸ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਦੇਸ ਏਸ ਕੀਨੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸਾਰ ਕੇ ॥

chaaturataa ke bhes hai(n) k roop ke nares hai(n) k su(n)dhar su dhes es keene cha(n)dhr saar ke ||

He is the apparent manifestation of wisdom and amongst the kings he is

charming like the moon

ਤੇਗ ਹੈਂ ਕਿ ਤੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਬਾਨਾ ਬਾਧੇ ਬੀਰ ਹੈਂ ਸੁ ਐਸੇ ਨੇਤ੍ਰ ਅਜਿ ਕੇ ਬਿਲੋਕੀਐ ਸੰਭਾਰ ਕੇ ॥੮੪॥

teg hai(n) k teer hai(n) k baanaa baadhe beer hai(n) su aaise netr aj ke bilokeeaai sa(n)bhaar ke ||84||

It is not clear whether he is the sword or the arrow or a bedecked warrior such a brave king Aj is being seen with great caution.84.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਤੀਰਨ ਤੇ ਤਰਵਾਰਨ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਰਨ ਸੇ ਅਵਿਲੋਕਹੁ ਜਾਈ ॥

teeran te taravaaran se mirag baaran se avilokahu jaiee ||

ਰੀਝ ਰਹੀ ਰਿਝਵਾਰ ਲਖੇ ਦੁਤਿ ਭਾਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਤਾਈ ॥

reejh rahee rijhavaar lakhe dhut bhaakh prabhaa nahee jaat bataiee ||

He is impressive like a sword or an arrow his simple beauty like the young one of a deer is worth seeing all are getting pleased on seeing him and his

glory is indescribable

ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਉਠਿ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕਨ ਮੋਰ ਚਕੋਰ ਰਹੇ ਉਰਝਾਈ ॥

sa(n)g chalee uTh baal bilokan mor chakor rahe urajhaiee ||

ਡੀਠਿ ਪਰੈ ਅਜਿ ਰਾਜ ਜਬੈ ਚਿਤ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤ੍ਰੀਅ ਲੀਨ ਚੁਰਾਈ ॥੮੫॥

ddeeTh parai aj raaj jabai chit dhekhat hee treea leen churaiee ||85||

The princess is moving forward to see him and seeing him, the peacocks and partridges have fallen in confusion the heart of that princess was

fascinated, the moment she saw the king Aj.85.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਅਵਿਲੋਕੀਆ ਅਜਿ ਰਾਜ ॥

avilokeeaa aj raaj ||

ਅਤਿ ਰੂਪ ਸਰਬ ਸਮਾਜ ॥

at roop sarab samaaj ||

ਅਤਿ ਰੀਝ ਕੈ ਹਸ ਬਾਲ ॥

at reejh kai has baal ||

ਗੁਹਿ ਫੂਲ ਮਾਲ ਉਤਾਲ ॥੮੬॥

guh fool maal utaal ||86||

When the princess saw the king, the treasure of beauty, she held her

wreath of flowers with smile.86.

ਗਹਿ ਫੂਲ ਕੀ ਕਰਿ ਮਾਲ ॥

geh fool kee kar maal ||

ਅਤਿ ਰੂਪਵੰਤ ਸੁ ਬਾਲ ॥

at roopava(n)t su baal ||

ਤਿਸੁ ਡਾਰੀਆ ਉਰਿ ਆਨਿ ॥

tis ddaareeaa ur aan ||

ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨਿ ॥੮੭॥

dhas chaar chaar nidhaan ||87||

The charming damsel caught the garland in her hand and put it around the

neck of the king, expert in eighteen sciences.87.

ਤਿਹ ਦੇਬਿ ਆਗਿਆ ਕੀਨ ॥

teh dheb aagiaa keen ||

ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

dhas chaar chaar prabeen ||

ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰੀ ਇਮ ਬੈਨ ॥

sun su(n)dharee im bain ||

ਸਸਿ ਕ੍ਰਾਤ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥੮੮॥

sas kraat su(n)dhar nain ||88||

The goddess said to that princess, who was expert in all sciences, "O beautiful maiden like moonlight having charming eyes! listen to what I

say.88.

ਤਵ ਜੋਗ ਹੈ ਅਜਿ ਰਾਜ ॥

tav jog hai aj raaj ||

ਸੁਨ ਰੂਪਵੰਤ ਸਲਾਜ ॥

sun roopava(n)t salaaj ||

“O princess full of charm and shyness! the king Aj is worthy match for you

ਬਰੁ ਆਜੁ ਤਾ ਕਹ ਜਾਇ ॥

bar aaj taa keh jai ||

ਸੁਨਿ ਬੈਨਿ ਸੁੰਦਰ ਕਾਇ ॥੮੯॥

sun bain su(n)dhar kai ||89||

You see him and listen to my speech”89.

ਗਹਿ ਫੂਲ ਮਾਲ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

geh fool maal prabeen ||

ਉਰਿ ਡਾਰ ਤਾ ਕੇ ਦੀਨ ॥

aur ddaar taa ke dheen ||

The princess caught the wreath of flowers and put it around the neck of the king and

ਤਬ ਬਾਜ ਤੂਰ ਅਨੇਕ ॥

tab baaj toor anek ||

ਡਫ ਬੀਣ ਬੇਣ ਬਸੇਖ ॥੯੦॥

ddaf been ben basekh ||90||

At that time many musical instruments including the lyre were played.90.

ਡਫ ਬਾਜ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥

ddaf baaj ddol miradha(n)g ||

ਅਤਿ ਤੂਰ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ॥

at toor taan tara(n)g ||

The tabor, drum, kettledrum and many other musical instruments of

various tunes and tones were played

ਨਯ ਬਾਸੁਰੀ ਅਰੁ ਬੈਨ ॥

nay baasuree ar bain ||

ਬਹੁ ਸੁੰਦਰੀ ਸੁਭ ਨੈਨ ॥੯੧॥

bahu su(n)dharee subh nain ||91||

The flutes were played and there were many beautiful ladies of charming

eyes seated there.91.

ਤਿਹ ਬਿਆਹਿ ਕੈ ਅਜਿ ਰਾਜਿ ॥

teh biaaeh kai aj raaj ||

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਲੈ ਕਰ ਦਾਜ ॥

bahu bhaat lai kar dhaaj ||

The king Aj wedded that damsel and taking various types of dowry and

ਗ੍ਰਿਹ ਆਈਆ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

gireh aaieeaa sukh pai ||

ਡਫ ਬੇਣ ਬੀਣ ਬਜਾਇ ॥੯੨॥

ddaf ben been bajai ||92||

Causing the tabor and lyre to be played, he retuned home with great

happiness.92.

ਅਜਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥

aj raaj raaj mahaan ||

ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨ ॥

dhas chaar chaar nidhaan ||

The king expert in eighteen sciences, was the ocean of pleasure and store

of gentleness

ਸੁਖ ਸਿੰਧੁ ਸੀਲ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ॥

sukh si(n)dh seel samu(n)dhr ||

ਜਿਨਿ ਜੀਤਿਆ ਰਣ ਰੁਦ੍ਰ ॥੯੩॥

jin jeetiaa ran rudhr ||93||

He had conquered even Shiva in the war.93.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ॥

eeh bhaat raaj kamai ||

ਸਿਰਿ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥

sir atr patr firai ||

In this waay, he ruled and caused the canopy to be swung over his head

and in the whole world,

ਰਣ ਧੀਰ ਰਾਜ ਬਿਸੇਖ ॥

ran dheer raaj bisekh ||

ਜਗ ਕੀਨ ਜਾਸੁ ਭਿਖੇਖ ॥੯੪॥

jag keen jaas bhikhekh ||94||

The ceremonies regarding he divine kingship of that victorious king were performed.94.

ਜਗਜੀਤ ਚਾਰਿ ਦਿਸਾਨ ॥

jagajeet chaar dhisaan ||

ਅਜਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥

aj raaj raaj mahaan ||

The king Aj, after conquering all the four directions, gave charities of

materials as a generous king

ਨ੍ਰਿਪ ਦਾਨ ਸੀਲ ਪਹਾਰ ॥

nirap dhaan seel pahaar ||

ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਉਦਾਰ ॥੯੫॥

dhas chaar chaar udhaar ||95||

Being expert in all sciences, that king was extremely benevolent.95.

ਦੁਤਿਵੰਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥

dhutiva(n)t su(n)dhar nain ||

ਜਿਹ ਪੇਖਿ ਖਿਝਤ ਮੈਨ ॥

jeh pekh khijhat main ||

His eyes and body were so charming, hat even the god of love felt jealous

ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਚੰਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ॥

mukh dhekh cha(n)dhr saroop ||

ਚਿਤ ਸੋ ਚੁਰਾਵਤ ਭੂਪ ॥੯੬॥

chit so churaavat bhoop ||96||

Hundreds of kings evaded him, seeing the moonlike beauty of his face.96.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੈ ਬਡ ਰਾਜ ॥

eeh bhaat kai badd raaj ||

ਬਹੁ ਜਗ ਧਰਮ ਸਮਾਜ ॥

bahu jag dharam samaaj ||

In this way, the king ruled like a great sovereign in the world doing religious and social services and performing Yajnas

ਜਉ ਕਹੋ ਸਰਬ ਬਿਚਾਰ ॥

jau kaho sarab bichaar ||

ਇਕ ਹੋਤ ਕਥਾ ਪਸਾਰ ॥੯੭॥

eik hot kathaa pasaar ||97||

If I narrate all the things associated with him, the story will be greatly

increased.97.

ਤਿਹ ਤੇ ਸੁ ਥੋਰੀਐ ਬਾਤ ॥

teh te su thoreeaai baat ||

ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਭਾਖੋ ਭ੍ਰਾਤ ॥

sun leh bhaakho bhraat ||

Therefore, I say in brief, O brothers! listen to it

ਬਹੁ ਜਗ ਧਰਮ ਸਮਾਜ ॥

bahu jag dharam samaaj ||

ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੈ ਅਜਿ ਰਾਜ ॥੯੮॥

eeh bhaat kai aj raaj ||98||

The king Aj ruled in this way in various ways in religions and society.98.

ਜਗ ਆਪਨੋ ਅਜਿ ਮਾਨ ॥

jag aapano aj maan ||

ਤਰਿ ਆਖ ਆਨ ਨ ਆਨ ॥

tar aakh aan na aan ||

He abandoned the idea of considering the whole world as his own and did not care for anyone

ਤਬ ਕਾਲ ਕੋਪ ਕ੍ਰਵਾਲ ॥

tab kaal kop kravaal ||

ਅਜਿ ਜਾਰੀਆ ਮਧਿ ਜ੍ਵਾਲ ॥੯੯॥

aj jaareeaa madh javaiaal ||99||

Then the great Death, in great rage, reduced king Aj to ashes in his fire.99.

ਅਜਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨ ॥

aj jot jot milaan ||

ਤਬ ਸਰਬ ਦੇਖਿ ਡਰਾਨ ॥

tab sarab dhekh ddaraan ||

Seeing the king Aj merging in the supreme Light, all the people became

fearful like the passengers of a boat without the sailor

ਜਿਮ ਨਾਵ ਖੇਵਟ ਹੀਨ ॥

jim naav khevaT heen ||

ਜਿਮ ਦੇਹ ਅਰਬਲ ਛੀਨ ॥੧੦੦॥

jim dheh arabal chheen ||100||

The people became weak like the individual becoming helpless with the loss of physical strength.100.

ਜਿਮ ਗਾਵ ਰਾਵ ਬਿਹੀਨ ॥

jim gaav raav biheen ||

ਜਿਮ ਉਰਬਰਾ ਕ੍ਰਿਸ ਛੀਨ ॥

jim urabaraa kiras chheen ||

Just as a village becomes helpless without a headman, the earth becomes

meaningless without fertility,

ਜਿਮ ਦਿਰਬ ਹੀਣ ਭੰਡਾਰ ॥

jim dhirab heen bha(n)ddaar ||

ਜਿਮ ਸਾਹਿ ਹੀਣ ਬਿਪਾਰ ॥੧੦੧॥

jim saeh heen bipaar ||101||

The treasure loses charm without wealth and the trader becomes in low spirit without the trade.101.

ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਣ ਕਬਿਤ ॥

jim arath heen kabit ||

ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਜਿਮ ਮਿਤ ॥

bin prem ke jim mit ||

Without the king, the people became like poetry without meaning, friend

without love,

ਜਿਮ ਰਾਜ ਹੀਣ ਸੁ ਦੇਸ ॥

jim raaj heen su dhes ||

ਜਿਮ ਸੈਣ ਹੀਨ ਨਰੇਸ ॥੧੦੨॥

jim sain heen nares ||102||

The country without the king and as the army becomes helpless without the general.102.

ਜਿਮ ਗਿਆਨ ਹੀਣ ਜੁਗੇਾਂਦ੍ਰ ॥

jim giaan heen jugeaa(n)dhr ||

ਜਿਮ ਭੂਮ ਹੀਣ ਮਹੇਾਂਦ੍ਰ ॥

jim bhoom heen maheaa(n)dhr ||

That state becomes like a Yogi without knowledge, a king without

kingdom,

ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਣ ਬਿਚਾਰ ॥

jim arath heen bichaar ||

ਜਿਮ ਦਰਬ ਹੀਣ ਉਦਾਰ ॥੧੦੩॥

jim dharab heen udhaar ||103||

The idea without the meaning and the donor without the material.103.

ਜਿਮ ਅੰਕੁਸ ਹੀਣ ਗਜੇਸ ॥

jim a(n)kus heen gajes ||

ਜਿਮ ਸੈਣ ਹੀਣ ਨਰੇਸ ॥

jim sain heen nares ||

The people became like an elephant without a goad, the king without the

army,

ਜਿਮ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਣ ਲੁਝਾਰ ॥

jim sasatr heen lujhaar ||

ਜਿਮ ਬੁਧਿ ਬਾਝ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦੪॥

jim budh baajh bichaar ||104||

The warrior without weapons and the ideas without wiseom.104.

ਜਿਮ ਨਾਰਿ ਹੀਣ ਭਤਾਰ ॥

jim naar heen bhataar ||

ਜਿਮ ਕੰਤ ਹੀਣ ਸੁ ਨਾਰ ॥

jim ka(n)t heen su naar ||

They are just like the wife without husband, the woman without beloved,

ਜਿਮ ਬੁਧਿ ਹੀਣ ਕਬਿਤ ॥

jim budh heen kabit ||

ਜਿਮ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀਣ ਸੁ ਮਿਤ ॥੧੦੫॥

jim prem heen su mit ||105||

The poetry without wisdom and the friend without love.105.

ਜਿਮ ਦੇਸ ਭੂਪ ਬਿਹੀਨ ॥

jim dhes bhoop biheen ||

ਬਿਨੁ ਕੰਤ ਨਾਰਿ ਅਧੀਨ ॥

bin ka(n)t naar adheen ||

They are just like the country becoming desolate, the women losing their

husbands,

ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਬਿਪ੍ਰ ਅਬਿਦਿ ॥

jeh bhaat bipr abidh ||

ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਣ ਸਬਿਦਿ ॥੧੦੬॥

jim arath heen sabidh ||106||

The Brahmins without learning or the men without wealth.106.

ਤੇ ਕਹੇ ਸਰਬ ਨਰੇਸ ॥

te kahe sarab nares ||

ਜੇ ਆ ਗਏ ਇਹ ਦੇਸਿ ॥

je aa ge ieh dhes ||

In this way, the kings, who ruled over this country, how can they be

described?

ਕਰਿ ਅਸਟ ਦਸ੍ਰਯ ਪੁਰਾਨਿ ॥

kar asaT dhasray puraan ||

ਦਿਜ ਬਿਆਸ ਬੇਦ ਨਿਧਾਨ ॥੧੦੭॥

dhij biaas bedh nidhaan ||107||

Vyas, the store of Vedic learning, composed eighteen Puranas.107.

ਕੀਨੇ ਅਠਾਰਹ ਪਰਬ ॥

keene aThaareh parab ||

ਜਗ ਰੀਝੀਆ ਸੁਨਿ ਸਰਬ ॥

jag reejheeaa sun sarab ||

He composed eighteen parvas (parts of Mahabharata), listening which th

whole world was pleased

ਇਹ ਬਿਆਸ ਬ੍ਰਹਮ ਵਤਾਰ ॥

eeh biaas braham vataar ||

ਭਏ ਪੰਚਮੋ ਮੁਖ ਚਾਰ ॥੧੦੮॥

bhe pa(n)chamo mukh chaar ||108||

In this way Vyas was the fifth incarnation of Brahma.108.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੰਚਮੋਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਆਸ ਰਾਜਾ ਅਜ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੦॥੫॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the pa(n)chamovataar brahamaa biaas raajaa aj ko raaj samaapata(n) ||10||5||

End of the description of Vyas the fifth incarnation of Brahma and the rule

of king Aj in Bachittar Natak.5.

ਅਥ ਬ੍ਰਹਮਾਵਤਾਰ ਖਟ ਰਿਖਿ ਕਥਨੰ ॥

ath brahamaavataar khaT rikh kathana(n) ||

Now begins the description of six sages, the sixth incarnation of Brahma

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਜੁਗ ਆਗਲੇ ਇਹ ਬਿਆਸ ॥

jug aagale ieh biaas ||

ਜਗਿ ਕੀਅ ਪੁਰਾਣ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

jag keea puraan prakaas ||

In this next Age, Vyas composed Puranas in the world and in doing this his

prie was also increased

ਤਬ ਬਾਢਿਆ ਤਿਹ ਗਰਬ ॥

tab baaddiaa teh garab ||

ਸਰ ਆਪ ਜਾਨਿ ਨ ਸਰਬ ॥੧॥

sar aap jaan na sarab ||1||

He also did not considered anyone equal to him.1.

ਤਬ ਕੋਪਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਵਾਲ ॥

tab kop kaal kravaal ||

ਜਿਹ ਜਾਲ ਜ੍ਵਾਲ ਬਿਸਾਲ ॥

jeh jaal javaiaal bisaal ||

Then the dreadful KAL (death) in his rage divided him into six parts with

his great fires

ਖਟ ਟੂਕ ਤਾ ਕਹ ਕੀਨ ॥

khaT Took taa keh keen ||

ਪੁਨਿ ਜਾਨ ਕੈ ਤਿਨਿ ਦੀਨ ॥੨॥

pun jaan kai tin dheen ||2||

Then they ware considered lowly.2.

ਨਹੀ ਲੀਨ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਰ ॥

nahee leen praan nikaar ||

ਭਏ ਖਸਟ ਰਿਖੈ ਅਪਾਰ ॥

bhe khasaT rikhai apaar ||

His life-force was not terminated and form his six parts emerged six sages,

ਤਿਨ ਸਾਸਤ੍ਰਗ ਬਿਚਾਰ ॥

tin saasatrag bichaar ||

ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਸੁ ਡਾਰਿ ॥੩॥

khaT saasatr naam su ddaar ||3||

Who were the wupreme scholars of Shastras and they compsed six Shastras in their names.3.

ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

khaT saasatr keen prakaas ||

ਮੁਖਚਾਰ ਬਿਆਸ ਸੁ ਭਾਸ ॥

mukhachaar biaas su bhaas ||

These six sages of the lustre of Brahma and Yyas, brought to light six Shastras and in this way,

ਧਰਿ ਖਸਟਮੋ ਅਵਤਾਰ ॥

dhar khasaTamo avataar ||

ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀਨ ਸੁਧਾਰਿ ॥੪॥

khaT saasatr keen sudhaar ||4||

Brahma assumed the sixth incarnation made ideological improvements

over the earth through six Shastras.4.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਖਸਟਮੋ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਖਸਟ ਰਿਖ ਸਮਾਪਤੰ ॥੬॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the khasaTamo avataar brahamaa khasaT rikh samaapata(n) ||6||

End of the description about six sages, the sixth incarnation of Brahma in

Bhachittar Natak.6.

ਅਥ ਬ੍ਰਹਮਾਵਤਾਰ ਕਾਲਿਦਾਸ ਕਥਨੰ ॥

ath brahamaavataar kaalidhaas kathana(n) ||

Now begins the description of Kalidas Incarnation

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਇਹ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਨਿਧਾਨ ॥

eeh braham bedh nidhaan ||

ਦਸ ਅਸਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

dhas asaT saasatr pramaan ||

ਕਲਿ ਜੁਗਿਯ ਲਾਗ ਨਿਹਾਰਿ ॥

kal jugiy laag nihaar ||

ਭਏ ਕਾਲਿਦਾਸ ਅਬਿਚਾਰ ॥੧॥

bhe kaalidhaas abichaar ||1||

This Brahma, the ocean of Vedas, who was the authentic knower of eighteen Puranas and Shastras, began to scan the whole world in his incarnation named Kalidas in the Iron Age.1.

ਲਖਿ ਰੀਝ ਬਿਕ੍ਰਮਜੀਤ ॥

lakh reejh bikramajeet ||

ਅਤਿ ਗਰਬਵੰਤ ਅਜੀਤ ॥

at garabava(n)t ajeet ||

ਅਤਿ ਗਿਆਨ ਮਾਨ ਗੁਨੈਨ ॥

at giaan maan gunain ||

ਸੁਭ ਕ੍ਰਾਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥੨॥

subh kraat su(n)dhar nain ||2||

The king Vikramaditya, who himself was glorious, unconquerable, scholar, full of virtues with auspicious brightness and charming eyes, remained

pleased on seeing kalidas.2.

ਰਘੁ ਕਾਬਿ ਕੀਨ ਸੁਧਾਰਿ ॥

ragh kaab keen sudhaar ||

ਕਰਿ ਕਾਲਿਦਾਸ ਵਤਾਰ ॥

kar kaalidhaas vataar ||

After his manifestation, Kalidas composed in chastened form his poem 'Raghuvansh'

ਕਹ ਲੌ ਬਖਾਨੋ ਤਉਨ ॥

keh lau bakhaano taun ||

ਜੋ ਕਾਬਿ ਕੀਨੋ ਜਉਨ ॥੩॥

jo kaab keeno jaun ||3||

To what extent I should describe the number of poems that he

composed?3.

ਧਰਿ ਸਪਤ ਬ੍ਰਹਮ ਵਤਾਰ ॥

dhar sapat braham vataar ||

ਤਬ ਭਇਓ ਤਾਸੁ ਉਧਾਰ ॥

tab bhio taas udhaar ||

ਤਬ ਧਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ॥

tab dharaa braham saroop ||

ਮੁਖਚਾਰ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥੪॥

mukhachaar roop anoop ||4||

He was the seventh incarnation of Brahma and when he was redeemed, then he assumed the form of fourheaded Brahma i.e. merged himself in Brahma.4.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਪਤਮੋ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਾਲਿਦਾਸ ਸਮਾਪਤਮ ॥੭॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the sapatamo avataar brahamaa kaalidhaas

samaapatam ||7||

End of the description of Kalidas, the seventh incarnation of Brahma in a Bachittar Natak.7.

ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥

rudhr avataar ||

Rudra Avatar

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ikOankaar satiguraprasaadh ||

The Lord is One and He can be realized through the Grace of the True Guru.

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

The Lord is One and He can be realized through the Grace of the True

Guru.

ਅਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath rudhr avataar kathana(n) ||

Now begins the description of Rudra Incarnation

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਅਬ ਕਹੋ ਤਉਨ ਸੁਧਾਰਿ ॥

ab kaho taun sudhaar ||

ਜੇ ਧਰੇ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥

je dhare rudhr avataar ||

Now I describe in chastened form those incarnations, which were assumed

by Rudra

ਅਤਿ ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਕੀਨ ॥

at jog saadhan keen ||

ਤਬ ਗਰਬ ਕੇ ਰਸਿ ਭੀਨ ॥੧॥

tab garab ke ras bheen ||1||

Performing extreme austerities Rudra became egoistic.1.

ਸਰਿ ਆਪ ਜਾਨ ਨ ਅਉਰ ॥

sar aap jaan na aaur ||

ਸਬ ਦੇਸ ਮੋ ਸਬ ਠੌਰ ॥

sab dhes mo sab Thauar ||

He did not consider anyone equal to him in all place and countries, then

Mahakal (the great death) in ire said to him thus

ਤਬ ਕੋਪਿ ਕੈ ਇਮ ਕਾਲ ॥

tab kop kai im kaal ||

ਇਮ ਭਾਖਿ ਬੈਣ ਉਤਾਲ ॥੨॥

eim bhaakh bain utaal ||2||

ਜੇ ਗਰਬ ਲੋਕ ਕਰੰਤ ॥

je garab lok kara(n)t ||

ਤੇ ਜਾਨ ਕੂਪ ਪਰੰਤ ॥

te jaan koop para(n)t ||

“Those who become proud, they deliberately perform the action of falling

into a well

ਮੁਰ ਨਾਮ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥

mur naam garab prahaar ||

ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ॥੩॥

sun leh rudhr bichaar ||3||

O Rudra! Listen to me attentively that my name is also the destroyer of

ego.3.

ਕੀਅ ਗਰਬ ਕੋ ਮੁਖ ਚਾਰ ॥

keea garab ko mukh chaar ||

ਕਛੁ ਚਿਤ ਮੋ ਅਬਿਚਾਰਿ ॥

kachh chit mo abichaar ||

ਜਬ ਧਰੇ ਤਿਨ ਤਨ ਸਾਤ ॥

jab dhare tin tan saat ||

ਤਬ ਬਨੀ ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ॥੪॥

tab banee taa kee baat ||4||

“Brahma had also become egoistic in his mind and the evil notions arose

there, but when he took birth for seven times, he was then redeemed.4.

ਤਿਮ ਜਨਮੁ ਧਰੁ ਤੈ ਜਾਇ ॥

tim janam dhar tai jai ||

ਚਿਤ ਦੇ ਸੁਨੋ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ॥

chit dhe suno mun rai ||

“O the king of sages! listen to what I say and in the same way, you may go

and take birth on the earth

ਨਹੀ ਐਸ ਹੋਇ ਉਧਾਰ ॥

nahee aais hoi udhaar ||

ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫॥

sun leh rudhr bichaar ||5||

Otherwise, O Rudra! You will not be redeemed in any other way.”5.

ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨ ਏ ਸਿਵ ਬੈਨ ॥

sun sravan e siv bain ||

ਹਠ ਛਾਡਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥

haTh chhaadd su(n)dhar nain ||

ਤਿਹ ਜਾਨਿ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥

teh jaan garab prahaar ||

ਛਿਤਿ ਲੀਨ ਆਨਿ ਵਤਾਰ ॥੬॥

chhit leen aan vataar ||6||

Hearing this, Shiva, considering the Lord as the destroyer of ego, and

leaving his persistence, incarnated on earth.6.

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਜਿਮ ਕਥੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥

jim kathe sarab raajaan raaj ||

ਤਿਮ ਕਹੇ ਰਿਖਿਨ ਸਬ ਹੀ ਸਮਾਜ ॥

tim kahe rikhin sab hee samaaj ||

ਜਿਹ ਜਿਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਿਹ ਕਰਮ ਕੀਨ ॥

jeh jeh prakaar teh karam keen ||

ਜਿਹ ਭਾਤਿ ਜੇਮਿ ਦਿਜ ਬਰਨ ਲੀਨ ॥੭॥

jeh bhaat jem dhij baran leen ||7||

The way, in which all the kings have been described, in the same way, the actions done by all the sages have been narrated as to how Rudra

manifested himself in the castes of dvijas (twice born).7.

ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

je je charitr kine prakaas ||

ਤੇ ਤੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਭਾਖੋ ਸੁ ਬਾਸ ॥

te te charitr bhaakho su baas ||

Whatever deeds they brought to light, I relate them here

ਰਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰ ਏਸ ਭਏ ਰੁਦ੍ਰ ਦੇਵ ॥

rikh putr es bhe rudhr dhev ||

ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ਮਾਨੀ ਅਭੇਵ ॥੮॥

monee mahaan maanee abhev ||8||

In this way, rudra became the sons of the sages, who adopted silence and

attained recognition.8.

ਪੁਨਿ ਭਏ ਅਤ੍ਰਿ ਰਿਖਿ ਮੁਨਿ ਮਹਾਨ ॥

pun bhe atr rikh mun mahaan ||

ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥

dhas chaar chaar bidhiaa nidhaan ||

Then he incarnated himself as sage Atrl, who the store of eighteen sciences

ਲਿਨੇ ਸੁ ਜੋਗ ਤਜਿ ਰਾਜ ਆਨਿ ॥

line su jog taj raaj aan ||

ਸੇਵਿਆ ਰੁਦ੍ਰ ਸੰਪਤਿ ਨਿਧਾਨ ॥੯॥

seviaa rudhr sa(n)pat nidhaan ||9||

He abandoned everything else and adopted Yoga as his way of life and

served Rudra, the store of all wealth.9.

ਕਿਨੋ ਸੁ ਯੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

kino su yog bahu dhin pramaan ||

ਰੀਝਿਓ ਰੁਦ੍ਰ ਤਾ ਪਰ ਨਿਦਾਨ ॥

reejhio rudhr taa par nidhaan ||

ਬਰੁ ਮਾਗ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਰੁਚੈ ਤੋਹਿ ॥

bar maag putr jo ruchai toh ||

ਬਰੁ ਦਾਨੁ ਤਉਨ ਮੈ ਦੇਉ ਤੋਹਿ ॥੧੦॥

bar dhaan taun mai dheau toh ||10||

He performed austerities for a long time, on which, Rudra got pleased and

said, “You may ask for any boon which you like, I shall grant it to you.”10.

ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਅਤ੍ਰਿ ਤਬ ਭਯੋ ਠਾਢ ॥

kar jor atr tab bhayo Thaadd ||

ਉਠਿ ਭਾਗ ਆਨ ਅਨੁਰਾਗ ਬਾਢ ॥

auTh bhaag aan anuraag baadd ||

Then the sage Atri stood up with folded hands and his love for Rudra was further increased in his mind

ਗਦ ਗਦ ਸੁ ਬੈਣ ਭਭਕੰਤ ਨੈਣ ॥

gadh gadh su bain bhabhaka(n)t nain ||

ਰੋਮਾਨ ਹਰਖ ਉਚਰੇ ਸੁ ਬੈਣ ॥੧੧॥

romaan harakh uchare su bain ||11||

He became very happy the tears flowed form his eyes and his hair showed

signs of jubilation, when he said11

ਜੋ ਦੇਤ ਰੁਦ੍ਰ ਬਰੁ ਰੀਝ ਮੋਹਿ ॥

jo dhet rudhr bar reejh moh ||

ਗ੍ਰਿਹ ਹੋਇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਮ ਤੁਲਿ ਤੋਹਿ ॥

gireh hoi putr sam tul toh ||

“O Rudra! if you want to grant me a boon, then give me a son like you

ਕਹਿ ਕੈ ਤਥਾਸਤੁ ਭਏ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ॥

keh kai tathaasat bhe a(n)tr dhiaan ||

ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ਅਤ੍ਰਿ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਹਾਨ ॥੧੨॥

gireh gayo atr mun man mahaan ||12||

” Rudra saying “let it be”, disappeared and the sage came back to his

home.12.

ਗ੍ਰਿਹਿ ਬਰੀ ਆਨਿ ਅਨਸੂਆ ਨਾਰਿ ॥

gireh baree aan anasooaa naar ||

ਜਨੁ ਪਠਿਓ ਤਤੁ ਨਿਜ ਸਿਵ ਨਿਕਾਰਿ ॥

jan paThio tat nij siv nikaar ||

ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੁ ਬਿਸਨ ਨਿਜ ਤੇਜ ਕਾਢਿ ॥

brahamaa r bisan nij tej kaadd ||

ਆਏ ਸੁ ਮਧਿ ਅਨਿਸੂਆ ਛਾਡਿ ॥੧੩॥

aae su madh anisooaa chhaadd ||13||

On returning, he married Ansuya, who had been blessed by Shiva, Brahma

and Vishnu by their Lustre.13.

ਭਈ ਕਰਤ ਜੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

bhiee karat jog bahu dhin pramaan ||

ਅਨਸੂਆ ਨਾਮ ਗੁਨ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥

anasooaa naam gun gan mahaan ||

Ansuya also, in consonance with her name, inspection being a charming lady, performed austerities

ਅਤਿ ਤੇਜਵੰਤ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥

at tejava(n)t sobhaa sura(n)g ||

ਜਨੁ ਧਰਾ ਰੂਪ ਦੂਸਰ ਅਨੰਗ ॥੧੪॥

jan dharaa roop dhoosar ana(n)g ||14||

She was extremely lustrous and glorious and it appeared that she was the

second manifestation of the goddess of love (Rati).14.

ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਸੁੰਦਰ ਅਨੰਤ ॥

sobhaa apaar su(n)dhar ana(n)t ||

ਸਊਹਾਗ ਭਾਗ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲਸੰਤ ॥

suoohaag bhaag bahu bidh lasa(n)t ||

ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਸੋਰਹਿ ਲੁਭਾਇ ॥

jeh nirakh roop soreh lubhai ||

ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੫॥

aabhaa apaar baranee na jai ||15||

That pretty and married fortunate woman was glorious in various ways on seeing whom, the personification of beauty also got allured her glory is

indescribable.15.

ਨਿਸ ਨਾਥ ਦੇਖਿ ਆਨਨ ਰਿਸਾਨ ॥

nis naath dhekh aanan risaan ||

ਜਲਿ ਜਾਇ ਨੈਨ ਲਹਿ ਰੋਸ ਮਾਨ ॥

jal jai nain leh ros maan ||

Seeing her face, the moon was filled with jealousy and wept in affection

ਤਮ ਨਿਰਖਿ ਕੇਸ ਕੀਅ ਨੀਚ ਡੀਠ ॥

tam nirakh kes keea neech ddeeTh ||

ਛਪਿ ਰਹਾ ਜਾਨੁ ਗਿਰ ਹੇਮ ਪੀਠ ॥੧੬॥

chhap rahaa jaan gir hem peeTh ||16||

Seeing her hair, he bowed down her looks and even the Sumeru mountain,

seeing her beauty, concealed himself.16.

ਕੰਠਹਿ ਕਪੋਤਿ ਲਖਿ ਕੋਪ ਕੀਨ ॥

ka(n)Theh kapot lakh kop keen ||

ਨਾਸਾ ਨਿਹਾਰਿ ਬਨਿ ਕੀਰ ਲੀਨ ॥

naasaa nihaar ban keer leen ||

Seeing her neck, the female pigeon got enraged and the parrot seeing her nostril hid himself in the forest

ਰੋਮਾਵਲਿ ਹੇਰਿ ਜਮੁਨਾ ਰਿਸਾਨ ॥

romaaval her jamunaa risaan ||

ਲਜਾ ਮਰੰਤ ਸਾਗਰ ਡੁਬਾਨ ॥੧੭॥

lajaa mara(n)t saagar ddubaan ||17||

Seeing her hair, even Yamuna was filled with anger and seeing her

serenity, the ocean felt shy.17.

ਬਾਹੂ ਬਿਲੋਕਿ ਲਾਜੈ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ॥

baahoo bilok laajai miranaal ||

ਖਿਸਿਯਾਨ ਹੰਸ ਅਵਿਲੋਕਿ ਚਾਲ ॥

khisiyaan ha(n)s avilok chaal ||

Seeing her arms, the lotus-stalk felt she and the swans, seeing her gait got angry

ਜੰਘਾ ਬਿਲੋਕਿ ਕਦਲੀ ਲਜਾਨ ॥

ja(n)ghaa bilok kadhalee lajaan ||

ਨਿਸ ਰਾਟ ਆਪ ਘਟਿ ਰੂਪ ਮਾਨ ॥੧੮॥

nis raaT aap ghaT roop maan ||18||

Seeing her legs, the Kadli trees became shyful and the moon considered

his beauty inferior to her.18.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਤਾਸੁ ਬਰਣੋ ਸਿੰਗਾਰ ॥

eeh bhaat taas barano si(n)gaar ||

ਕੋ ਸਕੈ ਕਬਿ ਮਹਿਮਾ ਉਚਾਰ ॥

ko sakai kab mahimaa uchaar ||

In this way, the charm of her beauty is described, and no poet can utter her greatness

ਐਸੀ ਸਰੂਪ ਅਵਿਲੋਕ ਅਤ੍ਰਿ ॥

aaisee saroop avilok atr ||

ਜਨੁ ਲੀਨ ਰੂਪ ਕੋ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ ॥੧੯॥

jan leen roop ko chheen chhatr ||19||

Seeing such a beauteous lady, the sage Atri believed that he had obtained

canopied kingdom of beauty.19.

ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਤਗਿ ਤਿਹ ਸਮੇ ਨਾਰਿ ॥

keenee pratag teh same naar ||

ਬ੍ਯਾਹੈ ਨ ਭੋਗ ਭੋਗੈ ਭਤਾਰ ॥

brayaahai na bhog bhogai bhataar ||

ਮੈ ਬਰੌ ਤਾਸੁ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਚਿਤ ॥

mai barau taas ruch maan chit ||

ਜੋ ਸਹੈ ਕਸਟ ਐਸੇ ਪਵਿਤ ॥੨੦॥

jo sahai kasaT aaise pavit ||20||

That lady had vowed that she would not marry her husband for sexual enjoyment, and would wed that person, who would have the strength to

endure the sacred tribulations of austrerities.20.

ਰਿਖਿ ਮਾਨਿ ਬੈਨ ਤਬ ਬਰ੍ਯੋ ਵਾਹਿ ॥

rikh maan bain tab barrayo vaeh ||

ਜਨੁ ਲੀਨ ਲੂਟ ਸੀਗਾਰ ਤਾਹਿ ॥

jan leen looT seegaar taeh ||

The sage (Arti) had agreed with her vow and married her and sacrificed himself on her charm of beauty

ਲੈ ਗਯੋ ਧਾਮਿ ਕਰਿ ਨਾਰਿ ਤਉਨ ॥

lai gayo dhaam kar naar taun ||

ਪਿਤ ਦਤ ਦੇਵ ਮੁਨਿ ਅਤ੍ਰਿ ਜਉਨ ॥੨੧॥

pit dhat dhev mun atr jaun ||21||

He, the sage Atri, who was the father of Dattatreya, making her his wife,

brought her home.21.

ਅਥ ਰੁਦ੍ਰ ਵਤਾਰ ਦਤ ਕਥਨੰ ॥

ath rudhr vataar dhat kathana(n) ||

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਬਹੁ ਬਰਖ ਬੀਤ ਕਿਨੋ ਬਿਵਾਹਿ ॥

bahu barakh beet kino bivaeh ||

ਇਕ ਭਯੋ ਆਨਿ ਅਉਰੈ ਉਛਾਹਿ ॥

eik bhayo aan aaurai uchhaeh ||

ਤਿਹ ਗਏ ਧਾਮਿ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਆਦਿ ॥

teh ge dhaam brahamaadh aadh ||

ਕਿਨੀ ਸੁ ਸੇਵ ਤ੍ਰੀਯ ਬਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥੨੨॥

kinee su sev treey bahu prasaadh ||22||

Several years passed after marriage and once an opportunity arose when Brahma and other gods went to the home of that sage the women of the hermitage of the sage performed great service to them.22.

ਬਹੁ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਰੁ ਅਰਘ ਦਾਨ ॥

bahu dhoop dheep ar aragh dhaan ||

ਪਾਦਰਘਿ ਆਦਿ ਕਿਨੇ ਸੁਜਾਨ ॥

paadharagh aadh kine sujaan ||

The incense was burnt, the lamps were lighted, there were libations and

salutations

ਅਵਿਲੋਕਿ ਭਗਤਿ ਤਿਹ ਚਤੁਰ ਬਾਕ ॥

avilok bhagat teh chatur baak ||

ਇੰਦ੍ਰਾਦਿ ਬਿਸਨੁ ਬੈਠੇ ਪਿਨਾਕ ॥੨੩॥

ei(n)dhraadh bisan baiThe pinaak ||23||

Seeing Indra, Vishnu and Shiva, all the devotees eulogized them.23.

ਅਵਿਲੋਕਿ ਭਗਤਿ ਭਏ ਰਿਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ॥

avilok bhagat bhe rikh prasa(n)n ||

ਜੋ ਤਿਹੂ ਮਧਿ ਲੋਕਾਨਿ ਧਨਿ ॥

jo tihoo madh lokaan dhan ||

Seeing the devotion of the sage, all were pleased and all blessed him

ਕਿਨੋ ਸੁ ਐਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਚਾਰ ॥

kino su aais brahamaa uchaar ||

ਤੈ ਪੁਤ੍ਰਵੰਤ ਹੂਜੋ ਕੁਮਾਰਿ ॥੨੪॥

tai putrava(n)t hoojo kumaar ||24||

Then Brahma said, “O Kumar! You will be blessed with a son.”24.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਕੀਅ ਐਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਚਾਰ ॥

keea aais brahamaa uchaar ||

ਤੈ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਵਸ ਬਾਰ ॥

tai putr paavas baar ||

ਤਬਿ ਨਾਰਿ ਏ ਸੁਨ ਬੈਨ ॥

tab naar e sun bain ||

ਬਹੁ ਆਸੁ ਡਾਰਤ ਨੈਨ ॥੨੫॥

bahu aas ddaarat nain ||25||

When Brahma said this that the save would be blessed with a son, then listening to it, her eyes showed signs of anxiety.25.

ਤਬ ਬਾਲ ਬਿਕਲ ਸਰੀਰ ॥

tab baal bikal sareer ||

ਜਲ ਸ੍ਰਵਤ ਨੈਨ ਅਧੀਰ ॥

jal sravat nain adheer ||

The body of that young lady became agitated and the tears flowed form her eyes

ਰੋਮਾਂਚਿ ਗਦ ਗਦ ਬੈਨ ॥

romaach gadh gadh bain ||

ਦਿਨ ਤੇ ਭਈ ਜਨੁ ਰੈਨ ॥੨੬॥

dhin te bhiee jan rain ||26||

She was filled with anxiety on hearing these words and she felt that the

day had changed into night.26.

ਰੋਮਾਚਿ ਬਿਕਲ ਸਰੀਰ ॥

romaach bikal sareer ||

ਤਨ ਕੋਪ ਮਾਨ ਅਧੀਰ ॥

tan kop maan adheer ||

ਫਰਕੰਤ ਉਸਟਰੁ ਨੈਨ ॥

faraka(n)t usaTar nain ||

ਬਿਨੁ ਬੁਧ ਬੋਲਤ ਬੈਨ ॥੨੭॥

bin budh bolat bain ||27||

Her body was agitated with anxiety and she getting enraged, became

impatient, lips and eyes quivered and she lamented.27.

ਮੋਹਣ ਛੰਦ ॥

mohan chha(n)dh ||

MOHAN STANZA

ਸੁਨਿ ਐਸ ਬੈਨ ॥

sun aais bain ||

ਮ੍ਰਿਗੀਏਸ ਨੈਨ ॥

mirage'ees nain ||

ਅਤਿ ਰੂਪ ਧਾਮ ॥

at roop dhaam ||

ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬਾਮ ॥੨੮॥

su(n)dhar su baam ||28||

Hearing these words that doe-eyed and extremely beautiful lady (felt

agitated).28.

ਚਲ ਚਾਲ ਚਿਤ ॥

chal chaal chit ||

ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ ॥

parama(n) pavit ||

ਅਤਿ ਕੋਪ ਵੰਤ ॥

at kop va(n)t ||

ਮੁਨਿ ਤ੍ਰਿਅ ਬਿਅੰਤ ॥੨੯॥

mun tria bia(n)t ||29||

Her mind, which was immaculate, was filled with extreme rage alongwith

other women of the sages.29.

ਉਪਟੰਤ ਕੇਸ ॥

aupaTa(n)t kes ||

ਮੁਨਿ ਤ੍ਰਿਅ ਸੁਦੇਸ ॥

mun tria sudhes ||

ਅਤਿ ਕੋਪ ਅੰਗਿ ॥

at kop a(n)g ||

ਸੁੰਦਰ ਸੁਰੰਗ ॥੩੦॥

su(n)dhar sura(n)g ||30||

The wife of the sage plucked her hair at that place and her comely limbs

were filled with extreme ire.30.

ਤੋਰੰਤ ਹਾਰ ॥

tora(n)t haar ||

ਉਪਟੰਤ ਬਾਰ ॥

aupaTa(n)t baar ||

ਡਾਰੰਤ ਧੂਰਿ ॥

ddaara(n)t dhoor ||

ਰੋਖੰਤ ਪੂਰ ॥੩੧॥

rokha(n)t poor ||31||

Breaking her necklaces, she plucked her hair and began to put dust hr

head.31.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਲਖਿ ਕੋਪ ਭੀ ਮੁਨਿ ਨਾਰਿ ॥

lakh kop bhee mun naar ||

ਉਠਿ ਭਾਜ ਬ੍ਰਹਮ ਉਦਾਰ ॥

auTh bhaaj braham udhaar ||

ਸਿਵ ਸੰਗਿ ਲੈ ਰਿਖ ਸਰਬ ॥

siv sa(n)g lai rikh sarab ||

ਭਯਮਾਨ ਹ੍ਵੈ ਤਜਿ ਗਰਬ ॥੩੨॥

bhayamaan havai taj garab ||32||

Seeing the wife of the sage in anger, getting fearful and forsaking his

pride, and taking Shiva and other sages with him, Brahma fled.32.

ਤਬ ਕੋਪ ਕੈ ਮੁਨਿ ਨਾਰਿ ॥

tab kop kai mun naar ||

ਸਿਰ ਕੇਸ ਜਟਾ ਉਪਾਰਿ ॥

sir kes jaTaa upaar ||

ਕਰਿ ਸੌ ਜਬੈ ਕਰ ਮਾਰ ॥

kar sau jabai kar maar ||

ਤਬ ਲੀਨ ਦਤ ਅਵਤਾਰ ॥੩੩॥

tab leen dhat avataar ||33||

Then the wife of the sage, uprooting one of the matted lock of ther head in

anger, strumck it on her hand, at that time Dattatreya was born.33.

ਕਰ ਬਾਮ ਮਾਤ੍ਰ ਸਮਾਨ ॥

kar baam maatr samaan ||

ਕਰੁ ਦਛਨਤ੍ਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

kar dhachhanatr pramaan ||

Considering Ansuya as his mother and keeping her on his right, he circumambulated around her and then saluted her

ਕੀਆ ਪਾਨ ਭੋਗ ਬਿਚਾਰ ॥

keeaa paan bhog bichaar ||

ਤਬ ਭਏ ਦਤ ਕੁਮਾਰ ॥੩੪॥

tab bhe dhat kumaar ||34||

In this way, thinking about the experience of sexual pleasure, Dutt Kumar

was born.34.

ਅਨਭੂਤ ਉਤਮ ਗਾਤ ॥

anabhoot utam gaat ||

ਉਚਰੰਤ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਤ ॥

auchara(n)t si(n)mirat saat ||

His body was charming and he was reciting seven Smrities

ਮੁਖਿ ਬੇਦ ਚਾਰ ਰੜੰਤ ॥

mukh bedh chaar raRa(n)t ||

ਉਪਜੋ ਸੁ ਦਤ ਮਹੰਤ ॥੩੫॥

aupajo su dhat maha(n)t ||35||

The great Dutt was reciting all the four Vedas.35.

ਸਿਵ ਸਿਮਰਿ ਪੂਰਬਲ ਸ੍ਰਾਪ ॥

siv simar poorabal sraap ||

ਬਪੁ ਦਤ ਕੋ ਧਰਿ ਆਪ ॥

bap dhat ko dhar aap ||

Shiva, remembering the earlier curse assumed himself the body of Dutt

and

ਉਪਜਿਓ ਨਿਸੂਆ ਧਾਮਿ ॥

aupajio nisooaa dhaam ||

ਅਵਤਾਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁ ਤਾਮ ॥੩੬॥

avataar piratham su taam ||36||

Took birth in the home of Ansuya this was his first incarnation.36.

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਉਪਜਿਓ ਸੁ ਦਤ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ॥

aupajio su dhat monee mahaan ||

ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥

dhas chaar chaar bidhiaa nidhaan ||

The loving Dutt, the store of eighteen sciences was born

ਸਾਸਤ੍ਰਗਿ ਸੁਧ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥

saasatrag sudh su(n)dhar saroop ||

ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਗਣ ਸਰਬ ਭੂਪ ॥੩੭॥

avadhoot roop gan sarab bhoop ||37||

He was the knower of Shastras and had a charming figure he was Yogi king of all the ganas.37.

ਸੰਨਿਆਸ ਜੋਗ ਕਿਨੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

sa(n)niaas jog kino prakaas ||

ਪਾਵਨ ਪਵਿਤ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦਾਸ ॥

paavan pavit sarabatr dhaas ||

He spread the cults of Sannyas and Yoga and he was totally spotless and

servitor of all

ਜਨ ਧਰਿਓ ਆਨਿ ਬਪੁ ਸਰਬ ਜੋਗ ॥

jan dhario aan bap sarab jog ||

ਤਜਿ ਰਾਜ ਸਾਜ ਅਰੁ ਤਿਆਗ ਭੋਗ ॥੩੮॥

taj raaj saaj ar tiaag bhog ||38||

He was the apparent manifestation of Yoga, who abandoned the path of royal pleasure.38.

ਆਛਿਜ ਰੂਪ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥

aachhij roop mahimaa mahaan ||

ਦਸ ਚਾਰਵੰਤ ਸੋਭਾ ਨਿਧਾਨ ॥

dhas chaarava(n)t sobhaa nidhaan ||

He was greatly praiseworthy, had a charming personality and also the

store-house of Grace

ਰਵਿ ਅਨਿਲ ਤੇਜ ਜਲ ਸੋ ਸੁਭਾਵ ॥

rav anil tej jal so subhaav ||

ਉਪਜਿਆ ਜਗਤ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਵ ॥੩੯॥

aupajiaa jagat sa(n)nayaas raav ||39||

His disposition was radiant like sun and fire and had cool temperament like water he manifested himself as the king of Yogis in the world.39.

ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਜ ਭਏ ਦਤ ਦੇਵ ॥

sa(n)nayaas raaj bhe dhat dhev ||

ਰੁਦ੍ਰਾਵਤਾਰ ਸੁੰਦਰ ਅਜੇਵ ॥

rudhraavataar su(n)dhar ajev ||

Dutt Dev was superior to all in Sannyas Ashrama (monastic order) and was

becoming incarnation of Rudra

ਪਾਵਕ ਸਮਾਨ ਭਯੋ ਤੇਜ ਜਾਸੁ ॥

paavak samaan bhaye tej jaas ||

ਬਸੁਧਾ ਸਮਾਨ ਧੀਰਜ ਸੁ ਤਾਸੁ ॥੪੦॥

basudhaa samaan dheeraj su taas ||40||

His radiance was like fire and power of Rudra his radiance was like fire and

power endurance like earth.40.

ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਏ ਦੇਵ ਦਤ ॥

parama(n) pavitr bhe dhev dhat ||

ਆਛਿਜ ਤੇਜ ਅਰੁ ਬਿਮਲ ਮਤਿ ॥

aachhij tej ar bimal mat ||

Dutt was a person of purity, indestructible splendour and pure intellect

ਸੋਵਰਣ ਦੇਖਿ ਲਾਜੰਤ ਅੰਗ ॥

sovaran dhekh laaja(n)t a(n)g ||

ਸੋਭੰਤ ਸੀਸ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗ ॥੪੧॥

sobha(n)t sees ga(n)gaa tara(n)g ||41||

Even the gold feel shy before him and the waves of the Ganges seemed to

surge over his head.41.

ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਅਲਿਪਤ ਰੂਪ ॥

aajaan baahu alipat roop ||

ਆਦਗ ਜੋਗ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥

aadhag jog su(n)dhar saroop ||

He had long arms and charming body and was a detached supreme Yogi

ਬਿਭੂਤ ਅੰਗ ਉਜਲ ਸੁ ਬਾਸ ॥

bibhoot a(n)g ujal su baas ||

ਸੰਨਿਆਸ ਜੋਗ ਕਿਨੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੪੨॥

sa(n)niaas jog kino prakaas ||42||

When he applied the ashes to his limbs, he fragranced everyone around

him and he brought to light Sannyas and Yoga in the world.42.

ਅਵਿਲੋਕਿ ਅੰਗ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥

avilok a(n)g mahimaa apaar ||

ਸੰਨਿਆਸ ਰਾਜ ਉਪਜਾ ਉਦਾਰ ॥

sa(n)niaas raaj upajaa udhaar ||

The praise of his limbs seemed boundless and he manifested himself as a generous king of the Yogis

ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ॥

anabhoot gaat aabhaa ana(n)t ||

ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ਸੋਭਾ ਲਸੰਤ ॥੪੩॥

monee mahaan sobhaa lasa(n)t ||43||

The brilliance of his body was infinite and from his great personality, he

appeared to be a silence-observing ascetic and eminently glorious.43.

ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਮਹਿਮਾ ਅਨੰਤ ॥

aabhaa apaar mahimaa ana(n)t ||

ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਜ ਕਿਨੋ ਬਿਅੰਤ ॥

sa(n)nayaas raaj kino bia(n)t ||

ਕਾਪਿਆ ਕਪਟੁ ਤਿਹ ਉਦੇ ਹੋਤ ॥

kaapiaa kapaT teh udhe hot ||

ਤਤਛਿਨ ਅਕਪਟ ਕਿਨੋ ਉਦੋਤ ॥੪੪॥

tatachhin akapaT kino udhot ||44||

That king of the Yogis spread his infinite greatness and glory and on his manifestation, the fraudulent tendencies trembled and he made them

stingless in an instant.44.

ਮਹਿਮਾ ਅਛਿਜ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ॥

mahimaa achhij anabhoot gaat ||

ਆਵਿਲੋਕਿ ਪੁਤ੍ਰ ਚਕਿ ਰਹੀ ਮਾਤ ॥

aavilok putr chak rahee maat ||

Seeing his indestructible greatness and unique body, the mother remained wonder-struck

ਦੇਸਨ ਬਿਦੇਸ ਚਕਿ ਰਹੀ ਸਰਬ ॥

dhesan bidhes chak rahee sarab ||

ਸੁਨਿ ਸਰਬ ਰਿਖਿਨ ਤਜਿ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥੪੫॥

sun sarab rikhin taj dheen garab ||45||

All the people in counties far and near also marveled to see him and all of

them abandoned their pride on listening to his greatness.45.

ਸਰਬਤ੍ਰ ਪ੍ਯਾਲ ਸਰਬਤ੍ਰ ਅਕਾਸ ॥

sarabatr prayaal sarabatr akaas ||

ਚਲ ਚਾਲ ਚਿਤੁ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬਾਸ ॥

chal chaal chit su(n)dhar su baas ||

The whole nether-world and sky had the feeling about his comeliness

which made all the creatures full of joy

ਕੰਪਾਇਮਾਨ ਹਰਖੰਤ ਰੋਮ ॥

ka(n)paimaan harakha(n)t rom ||

ਆਨੰਦਮਾਨ ਸਭ ਭਈ ਭੋਮ ॥੪੬॥

aana(n)dhamaan sabh bhiee bhom ||46||

Because of him, the whole earth became blissful.46.

ਥਰਹਰਤ ਭੂਮਿ ਆਕਾਸ ਸਰਬ ॥

tharaharat bhoom aakaas sarab ||

ਜਹ ਤਹ ਰਿਖੀਨ ਤਜਿ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥

jeh teh rikheen taj dheen garab ||

The sky and the earth all quivered and the sages here and there

abandoned their pride

ਬਾਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਗੈਨ ॥

baaje baja(n)tr anek gain ||

ਦਸ ਦਿਉਸ ਪਾਇ ਦਿਖੀ ਨ ਰੈਣ ॥੪੭॥

dhas dhiaus pai dhikhee na rain ||47||

On his manifestation, many instruments (musical) were played in the sky and for ten days, the presence o f night was not felt.47.

ਜਹ ਤਹ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ਅਨੇਕ ॥

jeh teh baja(n)tr baaje anek ||

ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਜਾਣੁ ਬਪੁ ਧਰਿ ਬਿਬੇਕ ॥

pragaTiaa jaan bap dhar bibek ||

Many musical instruments were played here and there and it appeared that

the discriminating intellect had assumed a body itself

ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥

sobhaa apaar baranee na jai ||

ਉਪਜਿਆ ਆਨ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਇ ॥੪੮॥

aupajiaa aan sa(n)nayaas rai ||48||

His glory is indescribable and he manifested himself as the king of

‘Sannyas’.48.

ਜਨਮੰਤ ਲਾਗਿ ਉਠ ਜੋਗ ਕਰਮ ॥

janama(n)t laag uTh jog karam ||

ਹਤਿ ਕੀਓ ਪਾਪ ਪਰਚੁਰਿਓ ਧਰਮ ॥

hat keeo paap parachurio dharam ||

Even on taking birth, he absorbed himself in actions of Yogs

ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ਬਡ ਲਾਗ ਚਰਨ ॥

raajaadhiraaj badd laag charan ||

ਸੰਨਿਆਸ ਜੋਗ ਉਠਿ ਲਾਗ ਕਰਨ ॥੪੯॥

sa(n)niaas jog uTh laag karan ||49||

And he, destroying sins, propagated Dharma the great Sovereign fell at his

feet and getting up, they practiced Sannyas and Yoga.49.

ਅਤਿਭੁਤਿ ਅਨੂਪ ਲਖਿ ਦਤ ਰਾਇ ॥

atibhut anoop lakh dhat rai ||

ਉਠਿ ਲਗੇ ਪਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਆਇ ॥

auTh lage pai nirap sarab aai ||

Seeing the unique king Dutt, all the king bowed respectfully at his feet

ਅਵਿਲੋਕਿ ਦਤ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥

avilok dhat mahimaa mahaan ||

ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥੫੦॥

dhas chaar chaar bidhiaa nidhaan ||50||

Seeing the greatness of Dutt, it appeared that he was the store of eighteen

sciences.50.

ਸੋਭੰਤ ਸੀਸ ਜਤ ਕੀ ਜਟਾਨ ॥

sobha(n)t sees jat kee jaTaan ||

ਨਖ ਨੇਮ ਕੇ ਸੁ ਬਢਏ ਮਹਾਨ ॥

nakh nem ke su badde mahaan ||

On his head, there were the matted locks of his celibacy and on his hands grew the nails of observances

ਬਿਭ੍ਰਮ ਬਿਭੂਤ ਉਜਲ ਸੋ ਸੋਹ ॥

bibhram bibhoot ujal so soh ||

ਦਿਜ ਚਰਜ ਤੁਲਿ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮ ਅਰੋਹ ॥੫੧॥

dhij charaj tul mirag charam aroh ||51||

The white ashes on his body were indicative of his state devoid of illusions

his character like Brahm (Brahman) was his deer skin.51.

ਮੁਖ ਸਿਤ ਬਿਭੂਤ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦ ॥

mukh sit bibhoot la(n)goT ba(n)dh ||

ਸੰਨ੍ਯਾਸ ਚਰਜ ਤਜਿ ਛੰਦ ਬੰਦ ॥

sa(n)nayaas charaj taj chha(n)dh ba(n)dh ||

Having white ashes on his face and wearing loin-cloth, he was the possessor of Sannyas and conduct and relinquisher of deceit

ਆਸੁਨਕ ਸੁੰਨਿ ਅਨਵ੍ਰਯਕਤ ਅੰਗ ॥

aasunak su(n)n anavrayakat a(n)g ||

ਆਛਿਜ ਤੇਜ ਮਹਿਮਾ ਸੁਰੰਗ ॥੫੨॥

aachhij tej mahimaa sura(n)g ||52||

He remained absorbed in abstract meditation and his limbs were extremely

charming his radiance was indestructible.52.

ਇਕ ਆਸ ਚਿਤ ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ॥

eik aas chit taj sarab aas ||

ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥

anabhoot gaat nis dhin udhaas ||

In his mind there was only one desire of Sannyas and Yoga and for this desire he had abandoned all other desires

ਮੁਨਿ ਚਰਜ ਲੀਨ ਤਜਿ ਸਰਬ ਕਾਮ ॥

mun charaj leen taj sarab kaam ||

ਆਰਕਤਿ ਨੇਤ੍ਰ ਜਨੁ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥੫੩॥

aarakat netr jan dharam dhaam ||53||

His body was unique and during day and night, he remained detached from the deceits of the world leaving the desires of all kinds, he had adopted the character of sages his eyes were red and were the store of

Dharma.53.

ਅਬਿਕਾਰ ਚਿਤ ਅਣਡੋਲ ਅੰਗ ॥

abikaar chit anaddol a(n)g ||

ਜੁਤ ਧਿਆਨ ਨੇਤ੍ਰ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥

jut dhiaan netr mahimaa abha(n)g ||

He had a pure mind, devoid of vices, and he meditated with his non-mercurial eyes

ਧਰਿ ਏਕ ਆਸ ਅਉਦਾਸ ਚਿਤ ॥

dhar ek aas aaudhaas chit ||

ਸੰਨਿਯਾਸ ਦੇਵ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ ॥੫੪॥

sa(n)niyaas dhev parama(n) pavit ||54||

His praise was infinite having only one desire in his mind of adopting Sannyas from all sides he was the greatest among the immaculate

Sannyasis.54.

ਅਵਧੂਤ ਗਾਤ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥

avadhoot gaat mahimaa apaar ||

ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਿਆਨ ਸਿੰਧੁ ਬਿਦਿਆ ਉਦਾਰ ॥

srut giaan si(n)dh bidhiaa udhaar ||

He had a body of Yogis, whose greatness was infinite and he was the store of the knowledge of Shrutis (Vedas) and extremely generous

ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ਗੁਨਿ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥

mun man prabeen gun gan mahaan ||

ਜਨੁ ਭਯੋ ਪਰਮ ਗਿਆਨੀ ਮਹਾਨ ॥੫੫॥

jan bhayo param giaanee mahaan ||55||

Amongst the sages, he was most skilful and great and was supremely

learned.55.

ਕਬਹੂੰ ਨ ਪਾਪ ਜਿਹ ਛੁਹਾ ਅੰਗ ॥

kabahoo(n) na paap jeh chhuhaa a(n)g ||

ਗੁਨਿ ਗਨ ਸੰਪੰਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਰੰਗ ॥

gun gan sa(n)pa(n)n su(n)dhar sura(n)g ||

The sin had not even touched him and he was elegant in virtues

ਲੰਗੋਟਬੰਦ ਅਵਧੂਤ ਗਾਤ ॥

la(n)goTaba(n)dh avadhoot gaat ||

ਚਕਿ ਰਹੀ ਚਿਤ ਅਵਲੋਕਿ ਮਾਤ ॥੫੬॥

chak rahee chit avalok maat ||56||

The Yogi Dutt wore loin-cloth and seeing him, mother was wonder-

struck.56.

ਸੰਨਿਯਾਸ ਦੇਵ ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ ॥

sa(n)niyaas dhev anabhoot a(n)g ||

ਲਾਜੰਤ ਦੇਖਿ ਜਿਹ ਦੁਤਿ ਅਨੰਗ ॥

laaja(n)t dhekh jeh dhut ana(n)g ||

Seeing the greatest Sannyasi Dutt, having comely limbs, even the god of love felt shy

ਮੁਨਿ ਦਤ ਦੇਵ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਜ ॥

mun dhat dhev sa(n)nayaas raaj ||

ਜਿਹ ਸਧੇ ਸਰਬ ਸੰਨਯਾਸ ਸਾਜ ॥੫੭॥

jeh sadhe sarab sa(n)nayaas saaj ||57||

The sage Dutt was the king of Sannyasis and he had practiced all kinds of

the activities of Sannyas.57.

ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਾ ਕੇ ਸਰੀਰ ॥

parama(n) pavitr jaa ke sareer ||

ਕਬਹੂੰ ਨ ਕਾਮ ਕਿਨੋ ਅਧੀਰ ॥

kabahoo(n) na kaam kino adheer ||

His body was immaculate, which had never been troubled by lust

ਜਟ ਜੋਗ ਜਾਸੁ ਸੋਭੰਤ ਸੀਸ ॥

jaT jog jaas sobha(n)t sees ||

ਅਸ ਧਰਾ ਰੂਪ ਸੰਨਿਯਾਸ ਈਸ ॥੫੮॥

as dharaa roop sa(n)niyaas iees ||58||

On his head there was a tuft of matted locks such a form was adopted by

Dutt, the incarnation of Rudra.58.

ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਕਥਿ ਸਕੈ ਕਉਨ ॥

aabhaa apaar kath sakai kaun ||

ਸੁਨਿ ਰਹੈ ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮਉਨ ॥

sun rahai jachh ga(n)dhrab maun ||

Who can describe his fine glory ? And listening to his appreciation, the Yakshas and Gandharvas become silent

ਚਕਿ ਰਹਿਓ ਬ੍ਰਹਮ ਆਭਾ ਬਿਚਾਰਿ ॥

chak rahio braham aabhaa bichaar ||

ਲਾਜਯੋ ਅਨੰਗ ਆਭਾ ਨਿਹਾਰਿ ॥੫੯॥

laajayo ana(n)g aabhaa nihaar ||59||

Brahma was also wonder-struck to see his glory and even the god of love

felt shy on seeing his beauty.59.

ਅਤਿ ਗਿਆਨਵੰਤ ਕਰਮਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

at giaanava(n)t karaman prabeen ||

ਅਨ ਆਸ ਗਾਤ ਹਰਿ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥

an aas gaat har ko adheen ||

He was extremely learned, expert in actions, beyond the desires and obedient to the Lord

ਛਬਿ ਦਿਪਤ ਕੋਟ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

chhab dhipat koT sooraj pramaan ||

ਚਕ ਰਹਾ ਚੰਦ ਲਖਿ ਆਸਮਾਨ ॥੬੦॥

chak rahaa cha(n)dh lakh aasamaan ||60||

His elegance was like the crores of suns and the moon was also wonder-

struck on seeing him.60.

ਉਪਜਿਯਾ ਆਪ ਇਕ ਜੋਗ ਰੂਪ ॥

aupajiyaa aap ik jog roop ||

ਪੁਨਿ ਲਗੋ ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਅਨੂਪ ॥

pun lago jog saadhan anoop ||

He had manifested as the apparent form of yoga and then had been absorbed in the practice of Yoga

ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਿਥਮ ਛਾਡਿ ਉਠਿ ਚਲਾ ਦਤ ॥

gireh piratham chhaadd uTh chalaa dhat ||

ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਿਰਮਲੀ ਮਤਿ ॥੬੧॥

parama(n) pavitr niramalee mat ||61||

That immaculate Dutt of pure intellect did the first thing of leaving his

home.61.

ਜਬ ਕੀਨ ਜੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

jab keen jog bahu dhin pramaan ||

ਤਬ ਕਾਲ ਦੇਵ ਰੀਝੇ ਨਿਦਾਨ ॥

tab kaal dhev reejhe nidhaan ||

When he practiced Yoga for a long time, Kaldev (the Lord) was pleased with him

ਇਮਿ ਭਈ ਬਿਓਮ ਬਾਨੀ ਬਨਾਇ ॥

eim bhiee biom baanee banai ||

ਤੁਮ ਸੁਣਹੁ ਬੈਨ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਇ ॥੬੨॥

tum sunahu bain sa(n)nayaas rai ||62||

At that time, there was a heavenly voice “O king of Yogis! Listen to what I

say.”62.

ਆਕਾਸ ਬਾਨੀ ਬਾਚਿ ਦਤ ਪ੍ਰਤਿ ॥

aakaas baanee baach dhat prat ||

Voice from heaven addressed to Dutt :

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਗੁਰ ਹੀਣ ਮੁਕਤਿ ਨਹੀ ਹੋਤ ਦਤ ॥

gur heen mukat nahee hot dhat ||

ਤੁਹਿ ਕਹੋ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਬਿਮਲ ਮਤ ॥

tuh kaho baat sun bimal mat ||

“O Dutt! Listen to me with pure intellect

ਗੁਰ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਬ ਹੋਗਿ ਮੁਕਤਿ ॥

gur kareh piratham tab hog mukat ||

ਕਹਿ ਦੀਨ ਕਾਲ ਤਿਹ ਜੋਗ ਜੁਗਤ ॥੬੩॥

keh dheen kaal teh jog jugat ||63||

I say unto you that there can be no salvation without the Guru first of all, adopt a Guru, then you will be redeemed, in this way, KAL told the method of Yoga to Dutt.63.

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਦਤ ਦੰਡਵਤ ਕੀਨ ॥

bahu bhaat dhat dha(n)ddavat keen ||

ਆਸਾ ਬਿਰਹਤਿ ਹਰਿ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥

aasaa birahat har ko adheen ||

Obedient to the Lord and abiding beyond the desires, Dutt prostrated

before the Lord in various ways

ਬਹੁ ਭਾਤ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧਿ ॥

bahu bhaat jog saadhanaa saadh ||

ਆਦਗ ਜੋਗ ਮਹਿਮਾ ਅਗਾਧ ॥੬੪॥

aadhag jog mahimaa agaadh ||64||

He practiced Yoga in different ways and spread the exaltation of Yoga.64.

ਤਬ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਿ ਦਤ ਦੇਵ ॥

tab namasakaar kar dhat dhev ||

ਉਚਰੰਤ ਪਰਮ ਉਸਤਤਿ ਅਭੇਵ ॥

auchara(n)t param usatat abhev ||

Then Dutt, bowing before the Lord, eulogized the Unmanifested Brahman

who is the Sovereign of Sovereigns,

ਜੋਗੀਨ ਜੋਗ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥

jogeen jog raajaan raaj ||

ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ ਜਹ ਤਹ ਬਿਰਾਜ ॥੬੫॥

anabhoot a(n)g jeh teh biraaj ||65||

The supreme Yogi and with unique limbs pervades everywhere.65

ਜਲ ਥਲ ਬਿਯਾਪ ਜਿਹ ਤੇਜ ਏਕ ॥

jal thal biyaap jeh tej ek ||

ਗਾਵੰਤ ਜਾਸੁ ਮੁਨਿ ਗਨ ਅਨੇਕ ॥

gaava(n)t jaas mun gan anek ||

The splendour of that Lord Pervades in after an on plain and many sages

sing His Praises

ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਭਾਖੰਤ ਨਿਗਮ ॥

jeh net net bhaakha(n)t nigam ||

ਤੇ ਆਦਿ ਅੰਤ ਮਧਹ ਅਗਮ ॥੬੬॥

te aadh a(n)t madheh agam ||66||

He, whom the Vedas etc. call “Neti, neti” (not this, not this), that Lord is eternal and Pervades in beginning, in the middle and at the end.66.

ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿਨੇ ਅਨੇਕ ॥

jeh ek roop kine anek ||

ਪੁਹਮੀ ਅਕਾਸ ਕਿਨੇ ਬਿਬੇਕ ॥

puhamee akaas kine bibek ||

He who created many beings from one and with His Power of wisdom,

created the earth and the sky

ਜਲ ਬਾ ਥਲੇਸ ਸਬ ਠੌਰ ਜਾਨ ॥

jal baa thales sab Thauar jaan ||

ਅਨਭੈ ਅਜੋਨਿ ਅਨਿ ਆਸ ਮਾਨ ॥੬੭॥

anabhai ajon an aas maan ||67||

That fearless, birthless and beyond desires is there at all the places in water and on plain.67.

ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਸਿਧ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤ ॥

paavan prasidh parama(n) puneet ||

ਆਜਾਨ ਬਾਹ ਅਨਭਉ ਅਜੀਤ ॥

aajaan baeh anabhau ajeet ||

He is supremely immaculate, sacred, pure, long-armed, fearless and

unconquerable

ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਸਿਧ ਪੂਰਣ ਪੁਰਾਣ ॥

parama(n) prasidh pooran puraan ||

ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਭੋਗੀ ਮਹਾਣ ॥੬੮॥

raajaan raaj bhogee mahaan ||68||

He is the supremely eminent Purusha, the Sovereign of Sovereign and the great enjoyer.68.

ਅਨਛਿਜ ਤੇਜ ਅਨਭੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

anachhij tej anabhai prakaas ||

ਖੜਗਨ ਸਪੰਨ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾਸ ॥

khaRagan sapa(n)n parama(n) prabhaas ||

That Lord has indestructible Lustre, Light-incarnation, Dagger-wielder and

is eminent glorious

ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥

aabhaa ana(n)t baranee na jai ||

ਫਿਰ ਫਿਰੇ ਸਰਬ ਮਤਿ ਕੋ ਚਲਾਇ ॥੬੯॥

fir fire sarab mat ko chalai ||69||

His infinite glory is indescribable He Pervades in all the religions.69.

ਸਬਹੂ ਬਖਾਨ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ॥

sabahoo bakhaan jeh net net ||

ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਆਭਾ ਅਮੇਤ ॥

akala(n)k roop aabhaa amet ||

Whom all call “Neti, neti” (not this, not this), the powers of all kinds abide

at the feet of that Blemishless and Beauty-incarnate Lord

ਸਰਬੰ ਸਮ੍ਰਿਧ ਜਿਹ ਪਾਨ ਲਾਗ ॥

saraba(n) samiradh jeh paan laag ||

ਜਿਹ ਨਾਮ ਲੇਤ ਸਬ ਪਾਪ ਭਾਗ ॥੭੦॥

jeh naam let sab paap bhaag ||70||

And all the sins fly away with the remembrance of His Name.70.

ਗੁਨ ਸੀਲ ਸਾਧੁ ਤਾ ਕੇ ਸੁਭਾਇ ॥

gun seel saadh taa ke subhai ||

ਬਿਨੁ ਤਾਸ ਸਰਨਿ ਨਹੀ ਕੋਊ ਉਪਾਇ ॥

bin taas saran nahee kouoo upai ||

He has the temperament, qualities and gentleness like the saints and there

is no other measure of achieving salvation without going under His shelter

ਦੀਨਨ ਉਧਾਰਣਿ ਜਾਸੁ ਬਾਨ ॥

dheenan udhaaran jaas baan ||

ਕੋਊ ਕਹੈ ਕੈਸੇਈ ਲੇਤ ਮਾਨ ॥੭੧॥

kouoo kahai kaiseiee let maan ||71||

He acts for the redemption of the lowly and if anyone calls Him with any motive, He accepts his saying.7

ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਨਛਿਜ ਤੇਜ ॥

akala(n)k roop anachhij tej ||

ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਸੁਭ ਸੁਭ੍ਰ ਸੇਜ ॥

aasan addol subh subhr sej ||

The enemies and friends all are allured to see Him, Who is blemishless, Who is eternally glorious, Who is seated on a stable seat and Who has

infinite qualities.72.

ਅਨਗਨ ਜਾਸੁ ਗੁਨ ਮਧਿ ਸੋਭ ॥

anagan jaas gun madh sobh ||

ਲਖਿ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਜਿਹ ਰਹਤ ਲੋਭ ॥੭੨॥

lakh satr mitr jeh rahat lobh ||72||

ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਸਮ ਏਕ ਜਾਨ ॥

jeh satr mitr sam ek jaan ||

ਉਸਤਤੀ ਨਿੰਦ ਜਿਹ ਏਕ ਮਾਨ ॥

ausatatee ni(n)dh jeh ek maan ||

He considers enemies and friends alike, and also comprehends the praise

and slander alike

ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਅਨਛਿਜ ਰੂਪ ॥

aasan addol anachhij roop ||

ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭੂਪਾਣ ਭੂਪ ॥੭੩॥

parama(n) pavitr bhoopaan bhoop ||73||

He is seated on a stable seat He is supremely Beauty-incranate and also

immaculate He is the Sovereign of sovereigns.73.

ਜਿਹਬਾ ਸੁਧਾਨ ਖਗ ਉਧ ਸੋਹਿ ॥

jihabaa sudhaan khag udh soh ||

ਅਵਿਲੋਕ ਦਈਤ ਅਰੁ ਦੇਵ ਮੋਹਿ ॥

avilok dhieet ar dhev moh ||

His tongue showers ambrosia

ਬਿਨੁ ਬੈਰ ਰੂਪ ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

bin bair roop anabhav prakaas ||

ਅਨਛਿਜ ਗਾਤ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥੭੪॥

anachhij gaat nis dhin niraas ||74||

All the gods and demons are fascinated by Himp He is devoid of enmity and Light-incarnate His body is indestructible and is impartial all the

time.74.

ਦੁਤਿ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਸਮਾਨ ॥

dhut aadh a(n)t ekai samaan ||

ਖੜਗੰਨ ਸਪੰਨਿ ਸਬ ਬਿਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥

khaRaga(n)n sapa(n)n sab bidh nidhaan ||

His Glory remains the same in the beginning and at the end and is accomplished with all kinds of powers

ਸੋਭਾ ਸੁ ਬਹੁਤ ਤਨ ਜਾਸੁ ਸੋਭ ॥

sobhaa su bahut tan jaas sobh ||

ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਲੋਭ ॥੭੫॥

dhut dhekh jachh ga(n)dhrab lobh ||75||

All the beauties are there in his body and seing his comeliness the

Yakshas and Gandharvas are allured.75.

ਅਨਭੰਗ ਅੰਗ ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

anabha(n)g a(n)g anabhav prakaas ||

ਪਸਰੀ ਜਗਤਿ ਜਿਹ ਜੀਵ ਰਾਸਿ ॥

pasaree jagat jeh jeev raas ||

His limbs are indestructible

ਕਿਨੇ ਸੁ ਜੀਵ ਜਲਿ ਥਲਿ ਅਨੇਕ ॥

kine su jeev jal thal anek ||

ਅੰਤਹਿ ਸਮੇਯ ਫੁਨਿ ਰੂਪ ਏਕ ॥੭੬॥

a(n)teh samey fun roop ek ||76||

That Lord is the manifestation of cognition because of His Grave, the beings are scattered over the whole world He had created many beings in

water and on plain and He ultimately merges everyone in His Form.76.

ਜਿਹ ਛੂਆ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕਾਲ ਜਾਲੁ ॥

jeh chhooaa naik nahee kaal jaal ||

ਛ੍ਵੈ ਸਕਾ ਪਾਪ ਨਹੀ ਕਉਨ ਕਾਲ ॥

chhavai sakaa paap nahee kaun kaal ||

The death and sin have not been able to touch Him at any time

ਆਛਿਜ ਤੇਜ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ॥

aachhij tej anabhoot gaat ||

ਏਕੈ ਸਰੂਪ ਨਿਸ ਦਿਨ ਪ੍ਰਭਾਤ ॥੭੭॥

ekai saroop nis dhin prabhaat ||77||

The Lord of that indestructible Lustre and body remains the same at all

times.77.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਦਤ ਅਸਤੋਤ੍ਰ ਪਾਠ ॥

eeh bhaat dhat asatotr paaTh ||

ਮੁਖ ਪੜਤ ਅਛ੍ਰ ਗਯੋ ਪਾਪ ਨਾਠ ॥

mukh paRat achhr gayo paap naaTh ||

In this way, Dutt recited the eulogy and by this recitation, all the sins fled away

ਕੋ ਸਕੈ ਬਰਨ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥

ko sakai baran mahimaa apaar ||

ਸੰਛੇਪ ਕੀਨ ਤਾ ਤੇ ਉਚਾਰ ॥੭੮॥

sa(n)chhep keen taa te uchaar ||78||

Who can describe his infinite greatness?, therefore I have said it in

brief.78.

ਜੇ ਕਰੈ ਪਤ੍ਰ ਕਾਸਿਪੀ ਸਰਬ ॥

je karai patr kaasipee sarab ||

ਲਿਖੇ ਗਣੇਸ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁ ਗਰਬ ॥

likhe ganes kar kai su garab ||

If the whole earth becomes the paper and Ganesha is the proud writer

ਮਸੁ ਸਰਬ ਸਿੰਧ ਲੇਖਕ ਬਨੇਸਿ ॥

mas sarab si(n)dh lekhak banes ||

ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਅੰਤਿ ਕਹਿ ਸਕੈ ਸੇਸੁ ॥੭੯॥

nahee tadhip a(n)t keh sakai ses ||79||

All the oceans become the ink and all the forests become the pens and Sheshnaga makes a description of the Lord from his thousand mouths,

then also he mystery of the Lord cannot be comprehended.79.

ਜਉ ਕਰੈ ਬੈਠਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਚਾਰ ॥

jau karai baiTh brahamaa uchaar ||

ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਤੇਜ ਪਾਯੰਤ ਪਾਰ ॥

nahee tadhip tej paaya(n)t paar ||

If Brahma also utters His Glory, then also His effulgence cannot be comprehended

ਮੁਖ ਸਹੰਸ ਨਾਮ ਫਣ ਪਤਿ ਰੜੰਤ ॥

mukh saha(n)s naam fan pat raRa(n)t ||

ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਤਾਸੁ ਪਾਯੰਤ ਅੰਤੁ ॥੮੦॥

nahee tadhip taas paaya(n)t a(n)t ||80||

If Sheshnaga also utters His Names from his thousand mouths, then also

His end cannot be known.80.

ਨਿਸ ਦਿਨ ਜਪੰਤ ਸਨਕੰ ਸਨਾਤ ॥

nis dhin japa(n)t sanaka(n) sanaat ||

ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਤਾਸੁ ਸੋਭਾ ਨਿਰਾਤ ॥

nahee tadhip taas sobhaa niraat ||

If Sanak, Sunandan etc. remember Him continuously night and day, then also Hi Glory cannot be described

ਮੁਖ ਚਾਰ ਬੇਦ ਕਿਨੇ ਉਚਾਰ ॥

mukh chaar bedh kine uchaar ||

ਤਜਿ ਗਰਬ ਨੇਤਿ ਨੇਤੈ ਬਿਚਾਰ ॥੮੧॥

taj garab net netai bichaar ||81||

Brahma crated all the four Vedas, but on reflecting about Him, he also talks

of Him as “Neti, Neti” (no this, not this.)81.

ਸਿਵ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬਰਖ ਲੌ ਜੋਗ ਕੀਨ ॥

siv saha(n)sr barakh lau jog keen ||

ਤਜਿ ਨੇਹ ਗੇਹ ਬਨ ਬਾਸ ਲੀਨ ॥

taj neh geh ban baas leen ||

Shiva practiced Yoga for thousands of years

ਬਹੁ ਕੀਨ ਜੋਗ ਤਹ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥

bahu keen jog teh bahu prakaar ||

ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਤਾਸੁ ਲਹਿ ਸਕਾ ਪਾਰ ॥੮੨॥

nahee tadhip taas leh sakaa paar ||82||

He left his home and all attachment and resided in the forest he also

practiced Yoga in various ways, but still he could not know His end.82.

ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਅਨਕੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

jeh ek roop anaka(n) prakaas ||

ਅਬਿਯਕਤ ਤੇਜ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥

abiyakat tej nis dhin udhaas ||

Many worlds are manifested from His one form and the Lustre of that Lord,

who remains unattached throughout night and day, cannot be described

ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥

aasan addol mahimaa abha(n)g ||

ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥੮੩॥

anabhav prakaas sobhaa sura(n)g ||83||

His seat is permanent and He is praiseworthy, Lustrous and Glorrious.83.

ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਏਕੈ ਸਮਾਨ ॥

jeh satr mitr ekai samaan ||

ਅਬਿਯਕਤ ਤੇਜ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥

abiyakat tej mahimaa mahaan ||

The enemies and friends are alike for Him and His invisible Lustre and

Praise are Supreme

ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਸਰੂਪ ॥

jeh aadh a(n)t ekai saroop ||

ਸੁੰਦਰ ਸੁਰੰਗ ਜਗ ਕਰਿ ਅਰੂਪ ॥੮੪॥

su(n)dhar sura(n)g jag kar aroop ||84||

He has the same form in the beginning and at the end and He is the

Creator of this fascinating world.84.

ਜਿਹ ਰਾਗ ਰੰਗ ਨਹੀ ਰੂਪ ਰੇਖ ॥

jeh raag ra(n)g nahee roop rekh ||

ਨਹੀ ਨਾਮ ਠਾਮ ਅਨਭਵ ਅਭੇਖ ॥

nahee naam Thaam anabhav abhekh ||

He has no form or line, no attachment or detachment

ਆਜਾਨ ਬਾਹਿ ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

aajaan baeh anabhav prakaas ||

ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਸੁ ਬਾਸ ॥੮੫॥

aabhaa ana(n)t mahimaa su baas ||85||

That Guiseless Lord had no special Name or Place that Long-armed and omnipotent Lord is the manifestation of cognition and His Comeliness and

Greatness are infinite.85.

ਕਈ ਕਲਪ ਜੋਗ ਜਿਨਿ ਕਰਤ ਬੀਤ ॥

kiee kalap jog jin karat beet ||

ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਤਉਨ ਧਰਿ ਗਏ ਚੀਤ ॥

nahee tadhip taun dhar ge cheet ||

Even those who practiced Yoga for various Kalpas (ages) ccouldnot please His mind

ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਨੇਕ ਗੁਨਿ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥

mun man anek gun gan mahaan ||

ਬਹੁ ਕਸਟ ਕਰਤ ਨਹੀ ਧਰਤ ਧਿਆਨ ॥੮੬॥

bahu kasaT karat nahee dharat dhiaan ||86||

Many sags and virtuous people remember Him by the performance of

many agonizing austerities, but that Lord does not even think of them.86.

ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿਨੇ ਅਨੇਕ ॥

jeh ek roop kine anek ||

ਅੰਤਹਿ ਸਮੇਯ ਫੁਨਿ ਭਏ ਏਕ ॥

a(n)teh samey fun bhe ek ||

He is the only One, and creates many and ultimately merges the many created forms in His oneness

ਕਈ ਕੋਟਿ ਜੰਤ ਜੀਵਨ ਉਪਾਇ ॥

kiee koT ja(n)t jeevan upai ||

ਫਿਰਿ ਅੰਤ ਲੇਤ ਆਪਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥੮੭॥

fir a(n)t let aapeh milai ||87||

He is the life-force of millions of beings and ultimately He merges all within

Him.87.

ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਸਬ ਪਰੇ ਸਰਨਿ ॥

jeh jagat jeev sab pare saran ||

ਮੁਨ ਮਨਿ ਅਨੇਕ ਜਿਹ ਜਪਤ ਚਰਨ ॥

mun man anek jeh japat charan ||

All the beings of the world are under His shelter and many sages meditate on His feet

ਕਈ ਕਲਪ ਤਿਹੰ ਕਰਤ ਧਿਆਨ ॥

kiee kalap tiha(n) karat dhiaan ||

ਕਹੂੰ ਨ ਦੇਖਿ ਤਿਹ ਬਿਦਿਮਾਨ ॥੮੮॥

kahoo(n) na dhekh teh bidhimaan ||88||

That all-pervading Lord does not even scan those who mediate on Him

fore many kalpas (ages).88.

ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥

aabhaa ana(n)t mahimaa apaar ||

ਮੁਨ ਮਨਿ ਮਹਾਨ ਅਤ ਹੀ ਉਦਾਰ ॥

mun man mahaan at hee udhaar ||

His Greatness and Glory are infinite

ਆਛਿਜ ਤੇਜ ਸੂਰਤਿ ਅਪਾਰ ॥

aachhij tej soorat apaar ||

ਨਹੀ ਸਕਤ ਬੁਧ ਕਰਿ ਕੈ ਬਿਚਾਰ ॥੮੯॥

nahee sakat budh kar kai bichaar ||89||

He is the Greatest amongst the sages and is extremely Generous His effulgence is eternal and form Most Beautiful the human intellect cannot

reflect on Him.89.

ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕਹਿ ਸਰੂਪ ॥

jeh aadh a(n)t ekeh saroop ||

ਸੋਭਾ ਅਭੰਗ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥

sobhaa abha(n)g mahimaa anoop ||

He, the Lord of Unique Greatness and Glory, remains the same in the beginning and at the end

ਜਿਹ ਕੀਨ ਜੋਤਿ ਉਦੋਤ ਸਰਬ ॥

jeh keen jot udhot sarab ||

ਜਿਹ ਹਤ੍ਯੋ ਸਰਬ ਗਰਬੀਨ ਗਰਬ ॥੯੦॥

jeh hatrayo sarab garabeen garab ||90||

He, who has instilled His Light in all the beings, He has also smashed the

pride of the egoists.90.

ਜਿਹ ਗਰਬਵੰਤ ਏਕੈ ਨ ਰਾਖ ॥

jeh garabava(n)t ekai na raakh ||

ਫਿਰਿ ਕਹੋ ਬੈਣ ਨਹੀ ਬੈਣ ਭਾਖ ॥

fir kaho bain nahee bain bhaakh ||

He, who has not left untouched even one egoist, He cannot be described in

words

ਇਕ ਬਾਰ ਮਾਰਿ ਮਾਰਜੋ ਨ ਸਤ੍ਰੁ ॥

eik baar maar maarayo na satr ||

ਇਕ ਬਾਰ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿਓ ਨ ਅਤ੍ਰ ॥੯੧॥

eik baar ddaar ddaario na atr ||91||

He kills the enemy with a single blow.91.

ਸੇਵਕ ਥਾਪਿ ਨਹੀ ਦੂਰ ਕੀਨ ॥

sevak thaap nahee dhoor keen ||

ਲਖਿ ਭਈ ਭੂਲ ਮੁਖਿ ਬਿਹਸ ਦੀਨ ॥

lakh bhiee bhool mukh bihas dheen ||

He never keep His devotees away from Him and just smiles even on his

erratic doings

ਜਿਹ ਗਹੀ ਬਾਹਿਾਂ ਕਿਨੋ ਨਿਬਾਹ ॥

jeh gahee baahiaa(n) kino nibaeh ||

ਤ੍ਰੀਯਾ ਏਕ ਬਯਾਹਿ ਨਹੀ ਕੀਨ ਬਯਾਹ ॥੯੨॥

treeyaa ek bayaeh nahee keen bayaeh ||92||

He, who comes under His Grace, his objectives are fulfilled by Him ultimately through He has not married, even then maya is His spouse.92.

ਰੀਝੰਤ ਕੋਟਿ ਨਹੀ ਕਸਟ ਕੀਨ ॥

reejha(n)t koT nahee kasaT keen ||

ਸੀਝੰਤ ਏਕ ਹੀ ਨਾਮ ਲੀਨ ॥

seejha(n)t ek hee naam leen ||

Millions are getting pleased with Him and some are getting pleased only by

remembering His name

ਅਨਕਪਟ ਰੂਪ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

anakapaT roop anabhau prakaas ||

ਖੜਗਨ ਸਪੰਨਿ ਨਿਸ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥੯੩॥

khaRagan sapa(n)n nis dhin niraas ||93||

He is devoid of deceit and is the manifestation o of cognition He is

Omnipotent and ever remains without desires.93.

ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੂਰਣ ਪੁਰਾਣ ॥

parama(n) pavitr pooran puraan ||

ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ਸੋਭਾ ਨਿਧਾਨ ॥

mahimaa abha(n)g sobhaa nidhaan ||

ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਸਿਧ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤ ॥

paavan prasidh parama(n) puneet ||

ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਅਨਭੈ ਅਜੀਤ ॥੯੪॥

aajaan baahu anabhai ajeet ||94||

He is Immaculate, Perfect, Store of Eternal Glory, Indestructible, Praiseworthy, Holy Illustrious, Omnipotent, Fearless and

Unconquerable.94.

ਕਈ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਿਹ ਪਾਨਿਹਾਰ ॥

kiee koT i(n)dhr jeh paanihaar ||

ਕਈ ਚੰਦ ਸੂਰ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ॥

kiee cha(n)dh soor kirasanaavataar ||

Millions of Indras, Chandras, Suryas and Krishans serve Him

ਕਈ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਮਾ ਰਸੂਲ ॥

kiee bisan rudhr raamaa rasool ||

ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਯੌ ਨ ਕੋਈ ਕਬੂਲ ॥੯੫॥

bin bhagat yau na koiee kabool ||95||

Many Vishnus, Rudras, Rams, Muhammadas etc. mediate on Him, but He

accepts none without true devotion.95.

ਕਈੀ ਦਤ ਸਤ ਗੋਰਖ ਦੇਵ ॥

kiee dhat sat gorakh dhev ||

ਮੁਨਮਨਿ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਨਹੀ ਲਖਤ ਭੇਵ ॥

munaman machhi(n)dhr nahee lakhat bhev ||

There are many truthful persons like Dutt, many Yogis like Gorakh, Machhindar and other sages, but none has been able to comprehend His

mystery

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਮਤ ਕੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

bahu bhaat ma(n)tr mat kai prakaas ||

ਬਿਨੁ ਏਕ ਆਸ ਸਭ ਹੀ ਨਿਰਾਸ ॥੯੬॥

bin ek aas sabh hee niraas ||96||

Various types of Mantras in various religions the faith of One Lord.96.

ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਭਾਖਤ ਨਿਗਮ ॥

jeh net net bhaakhat nigam ||

ਕਰਤਾਰ ਸਰਬ ਕਾਰਣ ਅਗਮ ॥

karataar sarab kaaran agam ||

Vedas speak of Him as “Neti, Neti” (not this, not this) and that creator is

the cause of all cause and unapproachable

ਜਿਹ ਲਖਤ ਕੋਈ ਨਹੀ ਕਉਨ ਜਾਤਿ ॥

jeh lakhat koiee nahee kaun jaat ||

ਜਿਹ ਨਾਹਿ ਪਿਤਾ ਭ੍ਰਿਤ ਤਾਤ ਮਾਤ ॥੯੭॥

jeh naeh pitaa bhirat taat maat ||97||

He is casteless and without father, mother and servents.97.

ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਤ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ॥

jaanee na jaat jeh ra(n)g roop ||

His form and colour cannot be known

ਸਾਹਾਨ ਸਾਹਿ ਭੂਪਾਨ ਭੂਪ ॥

saahaan saeh bhoopaan bhoop ||

He is the king of kings and Sovereign of sovereigns

ਜਿਹ ਬਰਣ ਜਾਤਿ ਨਹੀ ਕ੍ਰਿਤ ਅਨੰਤ ॥

jeh baran jaat nahee kirat ana(n)t ||

He is the king of kings and Sovereign of sovereigns

ਆਦੋ ਅਪਾਰ ਨਿਰਬਿਖ ਬਿਅੰਤ ॥੯੮॥

aadho apaar nirabikh bia(n)t ||98||

He is the Primal cause of the world and is Infinite.98.

ਬਰਣੀ ਨ ਜਾਤਿ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੇਖ ॥

baranee na jaat jeh ra(n)g rekh ||

ਅਤਭੁਤ ਅਨੰਤ ਅਤਿ ਬਲ ਅਭੇਖ ॥

atabhut ana(n)t at bal abhekh ||

His colour and Line are indescribable and the power of that Guiseless Lord

is endless

ਅਨਖੰਡ ਚਿਤ ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ॥

anakha(n)dd chit abikaar roop ||

ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥੯੯॥

dhevaan dhev mahimaa anoop ||99||

He is Vice-less, indivisible, God of gods and unique.99.

ਉਸਤਤੀ ਨਿੰਦ ਜਿਹ ਇਕ ਸਮਾਨ ॥

ausatatee ni(n)dh jeh ik samaan ||

ਆਭਾ ਅਖੰਡ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥

aabhaa akha(n)dd mahimaa mahaan ||

The praise and slander are alike for Him and the beauty of that Great

Praiseworthy Lord is perfect

ਅਬਿਕਾਰ ਚਿਤ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

abikaar chit anubhav prakaas ||

ਘਟਿ ਘਟਿ ਬਿਯਾਪ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥੧੦੦॥

ghaT ghaT biyaap nis dhin udhaas ||100||

That Lord, the manifestation of cognition, is vice-less, All-pervading and continuously unattached.100.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਦਤ ਉਸਤਤਿ ਉਚਾਰ ॥

eeh bhaat dhat usatat uchaar ||

ਡੰਡਵਤ ਕੀਨ ਅਤ੍ਰਿਜ ਉਦਾਰ ॥

dda(n)ddavat keen atiraj udhaar ||

In this way, Dutt, the son of Atri eulogised the Lord and prostrated in

devotion

ਅਰੁ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਉਠਿ ਪਰਤ ਚਰਨਿ ॥

ar bhaat bhaat uTh parat charan ||

ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਬਰਨ ॥੧੦੧॥

jaanee na jai jeh jaat baran ||101||

Then he touched the feet of that castless and colorless lord in in various ways.101.

ਜਉ ਕਰੈ ਕ੍ਰਿਤ ਕਈ ਜੁਗ ਉਚਾਰ ॥

jau karai kirat kiee jug uchaar ||

ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਤਾਸੁ ਲਹਿ ਜਾਤ ਪਾਰ ॥

nahee tadhip taas leh jaat paar ||

If one utter His praises for several ages, even then he cannot understand

His mystery

ਮਮ ਅਲਪ ਬੁਧਿ ਤਵ ਗੁਨ ਅਨੰਤ ॥

mam alap budh tav gun ana(n)t ||

ਬਰਨਾ ਨ ਜਾਤ ਤੁਮ ਅਤਿ ਬਿਅੰਤ ॥੧੦੨॥

baranaa na jaat tum at bia(n)t ||102||

"O Lord! My intellect is very low and I cannot describe Thy Vastness.102.

ਤਵ ਗੁਣ ਅਤਿ ਊਚ ਅੰਬਰ ਸਮਾਨ ॥

tav gun at uooch a(n)bar samaan ||

ਮਮ ਅਲਪ ਬੁਧਿ ਬਾਲਕ ਅਜਾਨ ॥

mam alap budh baalak ajaan ||

“Thy attributes are Great like the sky and my wisdom is very low like that

of a child

ਕਿਮ ਸਕੌ ਬਰਨ ਤੁਮਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥

kim sakau baran tumare prabhaav ||

ਤਵ ਪਰਾ ਸਰਣਿ ਤਜਿ ਸਭ ਉਪਾਵ ॥੧੦੩॥

tav paraa saran taj sabh upaav ||103||

How can I describe the Glory? Therefore leaving all the measures, I have come under Thy Refuge."103.

ਜਿਹ ਲਖਤ ਚਤ੍ਰ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬੇਦ ॥

jeh lakhat chatr neh bhedh bedh ||

ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਅਛੇਦ ॥

aabhaa ana(n)t mahimaa achhedh ||

His mystery cannot be known to all the four Vedas His Glory is infinite and

supreme

ਗੁਨ ਗਨਤ ਚਤ੍ਰਮੁਖ ਪਰਾ ਹਾਰ ॥

gun ganat chatramukh paraa haar ||

ਤਬ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕਿਨੋ ਉਚਾਰ ॥੧੦੪॥

tab net net kino uchaar ||104||

Brahma also got tired in praising Him and is uttering Him Greatness only by the words “Neti, Neti” (not this, not this).104.

ਥਕਿ ਗਿਰਿਓ ਬ੍ਰਿਧ ਸਿਰ ਲਿਖਤ ਕਿਤ ॥

thak girio biradh sir likhat kit ||

ਚਕਿ ਰਹੇ ਬਾਲਿਖਿਲਾਦਿ ਚਿਤ ॥

chak rahe baalikhilaadh chit ||

Ganesha also gets tired in writing His Praises and all of them, feeling His

Omnipresence, get wonder-struck

ਗੁਨ ਗਨਤ ਚਤ੍ਰਮੁਖ ਹਾਰ ਮਾਨਿ ॥

gun ganat chatramukh haar maan ||

ਹਠਿ ਤਜਿ ਬਿਅੰਤਿ ਕਿਨੋ ਬਖਾਨ ॥੧੦੫॥

haTh taj bia(n)t kino bakhaan ||105||

Brahma also accepted defet, while singing His Praises and forsaking his persistence by describing Him only as infinite.105.

ਤਹ ਜਪਤ ਰੁਦ੍ਰ ਜੁਗ ਕੋਟਿ ਭੀਤ ॥

teh japat rudhr jug koT bheet ||

ਬਹਿ ਗਈ ਗੰਗ ਸਿਰ ਮੁਰਿ ਨ ਚੀਤ ॥

beh giee ga(n)g sir mur na cheet ||

Rudra is remembering Him for millions of ages the Ganges is flowing from

the head of that Rudra

ਕਈ ਕਲਪ ਬੀਤ ਜਿਹ ਧਰਤਿ ਧਿਆਨ ॥

kiee kalap beet jeh dharat dhiaan ||

ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਧਿਆਨ ਆਏ ਸੁਜਾਨ ॥੧੦੬॥

nahee tadhip dhiaan aae sujaan ||106||

He is not bound down within the meditation of sagacious individuals, even

on meditating Him for many Kalpas (ages).106.

ਜਬ ਕੀਨ ਨਾਲਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥

jab keen naal brahamaa praves ||

ਮੁਨ ਮਨਿ ਮਹਾਨ ਦਿਜਬਰ ਦਿਜੇਸ ॥

mun man mahaan dhijabar dhijes ||

ਨਹੀ ਕਮਲ ਨਾਲ ਕੋ ਲਖਾ ਪਾਰ ॥

nahee kamal naal ko lakhaa paar ||

ਕਹੋ ਤਾਸੁ ਕੈਸ ਪਾਵੈ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦੭॥

kaho taas kais paavai bichaar ||107||

When Brahma, who is superb amongst the great sages, entered the lotus-stalk, he could not even know the end of that lotus-stalk, then how can our

power of reflection and wisdom realise Him?107.

ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਤਿ ਜਿਹ ਛਬਿ ਸੁਰੰਗ ॥

baranee na jaat jeh chhab sura(n)g ||

ਆਭਾ ਆਪਾਰ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥

aabhaa aapaar mahimaa abha(n)g ||

He, whose elegant comeliness cannot be described, His Greatness and Glory is infinite

ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿਨੋ ਅਨੇਕ ॥

jeh ek roop kino anek ||

ਪਗ ਛੋਰਿ ਆਨ ਤਿਹ ਧਰੋ ਟੇਕ ॥੧੦੮॥

pag chhor aan teh dharo Tek ||108||

He, was has manifested Himself in more than one forms meditate only on

His Feet.108.

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਿਅੰਤਿ ਦੇਸ ਭਵੰਤ ਕਿਰਤ ਉਚਾਰ ॥

bhaat bhaat bia(n)t dhes bhava(n)t kirat uchaar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਪਗੋ ਲਗਾ ਤਜਿ ਗਰਬ ਅਤ੍ਰਿ ਕੁਮਾਰ ॥

bhaat bhaat pago lagaa taj garab atr kumaar ||

Touching the feet of various sages and forsaking his pride, Dutt, the son of Atri, began to wander in various countries

ਕੋਟਿ ਬਰਖ ਕਰੀ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸੇਵਿ ਵਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥

koT barakh karee jabai har sev vaa chit lai ||

ਅਕਸਮਾਤ ਭਈ ਤਬੈ ਤਿਹ ਬਿਓਮ ਬਾਨ ਬਨਾਇ ॥੧੦੯॥

akasamaat bhiee tabai teh biom baan banai ||109||

When, for lakhs of years, he served the Lord single-mindedly, then

suddenly, a voice came from heaven.109.

ਬਜੋਮ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ਦਤ ਪ੍ਰਤਿ ॥

bayom baanee baach dhat prat ||

(Now begins the description of adopting the Immortal Lord as the First Guru) Speech of heavenly voice addressed to Dutt :

ਦਤ ਸਤਿ ਕਹੋ ਤੁਝੈ ਗੁਰ ਹੀਣ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥

dhat sat kaho tujhai gur heen mukat na hoi ||

ਰਾਵ ਰੰਕ ਪ੍ਰਜਾ ਵਜਾ ਇਮ ਭਾਖਈ ਸਭ ਕੋਇ ॥

raav ra(n)k prajaa vajaa im bhaakhiee sabh koi ||

“O Dutt! I am telling you the truth that none out of the people, the king, the poor and others, gets salvation without the Guru

ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਨ ਕਿਉ ਕਰੋ ਨਹੀ ਐਸ ਦੇਹਿ ਉਧਾਰ ॥

koT kasaT na kiau karo nahee aais dheh udhaar ||

ਜਾਇ ਕੈ ਗੁਰ ਕੀਜੀਐ ਸੁਨਿ ਸਤਿ ਅਤ੍ਰਿ ਕੁਮਾਰ ॥੧੧੦॥

jai kai gur keejeeaai sun sat atr kumaar ||110||

“You may suffer millions of tribulations, but this body will not be

redeemed, therefore, O the son of Atri, you may adopt a Guru.”110.

ਦਤ ਬਾਚ ॥

dhat baach ||

Speech of Dutt :

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਐਸ ਬਾਕ ਭਏ ਜਬੈ ਤਬ ਦਤ ਸਤ ਸਰੂਪ ॥

aais baak bhe jabai tab dhat sat saroop ||

ਸਿੰਧੁ ਸੀਲ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਕੋ ਨਦ ਗਯਾਨ ਕੋ ਜਨੁ ਕੂਪ ॥

si(n)dh seel subirat ko nadh gayaan ko jan koop ||

When this voice of heaven was heard, then Dutt, store of good qualities and knowledge and ocean of gentleness prostrating on the feet of the

Lord, said,

ਪਾਨ ਲਾਗ ਡੰਡੌਤਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੀਨ ਉਚਾਰ ॥

paan laag dda(n)ddauat kai ieh bhaat keen uchaar ||

ਕਉਨ ਸੋ ਗੁਰ ਕੀਜੀਐ ਕਹਿ ਮੋਹਿ ਤਤ ਬਿਚਾਰ ॥੧੧੧॥

kaun so gur keejeeaai keh moh tat bichaar ||111||

“O Lord! kindly give me the crux of the matter as to whom I should adopt my Guru?”111.

ਬਯੋਮ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ॥

bayom baanee baach ||

Speech of the heavenly voice :

ਜਉਨ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਰੁਚੈ ਸੋਈ ਕੀਜੀਐ ਗੁਰਦੇਵ ॥

jaun chit bikhai ruchai soiee keejeeaai gurdhev ||

ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਕੈ ਕਪਟ ਕਉ ਚਿਤ ਲਾਇ ਕੀਜੈ ਸੇਵ ॥

tiaag kar kai kapaT kau chit lai keejai sev ||

“Whomsoever you like in your mind, accept him as your Guru and

forsaking deceit, serve him with the singleness of mind

ਰੀਝ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ਤਉ ਤੁਮ ਪਾਇ ਹੋ ਬਰੁ ਦਾਨ ॥

reejh hai gurdhev tau tum pai ho bar dhaan ||

ਯੌਂ ਨ ਹੋਇ ਉਧਾਰ ਪੈ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਦਤ ਸੁਜਾਨ ॥੧੧੨॥

yau na hoi udhaar pai sun leh dhat sujaan ||112||

When the Guru is pleased, he will grant you a boon, otherwise O wise an sagacious Dutt! you will not be able to achieve redemption.”112.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਮੰਤ੍ਰ ਦਯੋ ਜਿਨੈ ਸੋਈ ਜਾਨਿ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥

piratham ma(n)tr dhayo jinai soiee jaan kai gurdhev ||

ਜੋਗ ਕਾਰਣ ਕੋ ਚਲਾ ਜੀਅ ਜਾਨਿ ਕੈ ਅਨਭੇਵ ॥

jog kaaran ko chalaa jeea jaan kai anabhev ||

He, who in the first place gave this mantra, feeling about that Lord in his mind and accepting Him as the Guru, Dutt proceeded for getting

instructions in Yoga

ਤਾਤ ਮਾਤ ਰਹੇ ਮਨੈ ਕਰਿ ਮਾਨ ਬੈਨ ਨ ਏਕ ॥

taat maat rahe manai kar maan bain na ek ||

ਘੋਰ ਕਾਨਿਨ ਕੌ ਚਲਾ ਧਰਿ ਜੋਗਿ ਨ੍ਯਾਸ ਅਨੇਕ ॥੧੧੩॥

ghor kaanin kau chalaa dhar jog nayaas anek ||113||

Though the parents dissuaded him, he did not accept the saying of anyone he assumed the garb of a Yogi and went towards a dense forest.113.

ਘੋਰ ਕਾਨਨਿ ਮੈ ਕਰੀ ਤਪਸਾ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥

ghor kaanan mai karee tapasaa anek prakaar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿਨ ਕੇ ਕਰੇ ਇਕ ਚਿਤ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥

bhaat bhaatin ke kare ik chit ma(n)tr uchaar ||

In the forest, he performed austerities in many ways and concentrating his

mind, he recited various kinds of mantras

ਕਸਟ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਕੀਆ ਤਪ ਘੋਰ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

kasaT kai jab hee keeaa tap ghor barakh pramaan ||

ਬੁਧਿ ਕੋ ਬਰੁ ਦੇਤ ਭੇ ਤਬ ਆਨਿ ਬੁਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥੧੧੪॥

budh ko bar dhet bhe tab aan budh nidhaan ||114||

When he, enduring tribulations for many years, performed great austerities, then the Lord, the treasure of wisdom, gave him the boon of 'wisdom'.114.

ਬੁਧਿ ਕੌ ਬਰੁ ਜਉ ਦਯੋ ਤਿਨ ਆਨ ਬੁਧ ਅਨੰਤ ॥

budh kau bar jau dhayo tin aan budh ana(n)t ||

ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੈ ਗਏ ਦਤ ਦੇਵ ਮਹੰਤ ॥

param purakh pavitr kai ge dhat dhev maha(n)t ||

When this boon was bestowed upon him, then infinite wisdom penetrated within him and that great Dutt, reached the abode of that supreme Purusha

(Lord)

ਅਕਸਮਾਤ੍ਰ ਬਢੀ ਤਬੈ ਬੁਧਿ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਦਿਸਾਨ ॥

akasamaatr baddee tabai budh jatr tatr dhisaan ||

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰ ਕੀਆ ਜਹੀ ਤਹ ਪਰਮ ਪਾਪ ਖਿਸਾਨ ॥੧੧੫॥

dharam prachur keeaa jahee teh param paap khisaan ||115||

This wisdom suddenly extended on various sides and he propagated Dharma, which destroyed the sins.115.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਕਾਲ ਗੁਰੂ ਕੀਆ ਜਿਹ ਕੋ ਕਬੈ ਨਹੀ ਨਾਸ ॥

piratham akaal guroo keeaa jeh ko kabai nahee naas ||

ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਜਿਹ ਠਉਰ ਸਰਬ ਨਿਵਾਸ ॥

jatr tatr dhisaa visaa jeh Thaur sarab nivaas ||

In this way, he adopted the eternal unmanifested Brahman as His first Guru, who pervades in all directions He who has spread the four major

divisions of creation viz.,

ਅੰਡ ਜੇਰਜ ਸੇਤ ਉਤਭੁਜ ਕੀਨ ਜਾਸ ਪਸਾਰ ॥

a(n)dd jeraj set utabhuj keen jaas pasaar ||

ਤਾਹਿ ਜਾਨ ਗੁਰੂ ਕੀਯੋ ਮੁਨਿ ਸਤਿ ਦਤ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੧੬॥

taeh jaan guroo keeyo mun sat dhat su dhaar ||116||

Andaja (oviparous) Jeraj (viviparous), Svetaja (generated by heat and moisture) and Utbhija (germinating), the sage Dutt accepted that Lord as his first Guru.116.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਤ ਮਹਾਤਮੇ ਪ੍ਰਥਮ ਗੁਰੂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧॥

eit sree dhat mahaatame pratham guroo akaal purakh samaapata(n) ||1||

End of the description about the adoption of the Unmanifested Brahman as

the first Guru.

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

(Now begins the description of the second Guru) ROOAAL STANZA

ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿਤ੍ਰ ਮੁਨਿ ਮਨ ਜੋਗ ਕਰਮ ਨਿਧਾਨ ॥

param roop pavitr mun man jog karam nidhaan ||

ਦੂਸਰੇ ਗੁਰ ਕਉ ਕਰਾ ਮਨ ਈ ਮਨੈ ਮੁਨਿ ਮਾਨਿ ॥

dhoosare gur kau karaa man iee manai mun maan ||

The sage Dutt, supremely immaculate and the ocean of Yoga, then meditated in his mind on the second Guru sand made the mind his guru

ਨਾਥ ਤਉ ਹੀ ਪਛਾਨ ਜੋ ਮਨ ਮਾਨਈ ਜਿਹ ਕਾਲ ॥

naath tau hee pachhaan jo man maaniee jeh kaal ||

ਸਿਧ ਤਉ ਮਨ ਕਾਮਨਾ ਸੁਧ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਨਿ ਲਾਲ ॥੧੧੭॥

sidh tau man kaamanaa sudh hot hai sun laal ||117||

When the mind becomes stable, that supreme Lord is recognized and the

heart’s desires are fulfilled.117.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਤ ਮਹਾਤਮੇ ਦੁਤੀਆ ਗੁਰੂ ਮਨ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨॥

eit sree dhat mahaatame dhuteeaa guroo man baranana(n) dhiaai

samaapata(n) ||2||

End of the chapter entitled “Description of the second Guru.”

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

(Now begins the description of Dashaam) BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਜਬੈ ਦ੍ਵੈ ਸੁ ਕੀਨੇ ਗੁਰੂ ਦਤ ਦੇਵੰ ॥

jabai dhavai su keene guroo dhat dheva(n) ||

ਸਦਾ ਏਕ ਚਿਤੰ ਕਰੈ ਨਿਤ ਸੇਵੰ ॥

sadhaa ek chita(n) karai nit seva(n) ||

When Dutt adopted two Guru and he always served them single-mindedly

ਜਟਾ ਜੂਟ ਸੀਸੰ ਸੁ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗੰ ॥

jaTaa jooT seesa(n) su ga(n)gaa tara(n)ga(n) ||

ਕਬੈ ਛ੍ਵੈ ਸਕਾ ਅੰਗ ਕੋ ਨ ਅਨੰਗੰ ॥੧੧੮॥

kabai chhavai sakaa a(n)g ko na ana(n)ga(n) ||118||

The waves of the Ganges and the matted locks were auspiciously seated

on his head and the god of love could never touch his body.118.

ਮਹਾ ਉਜਲੀ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤ ਸੋਹੈ ॥

mahaa ujalee a(n)g bibhoot sohai ||

ਲਖੈ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮਾਨ ਮੋਹੈ ॥

lakhai mon maanee mahaa maan mohai ||

There were white ashes smeared on his body and he was alluring the mind of very honoured persons

ਜਟਾ ਜੂਟ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗੰ ਮਹਾਨੰ ॥

jaTaa jooT ga(n)gaa tara(n)ga(n) mahaana(n) ||

ਮਹਾ ਬੁਧਿ ਉਦਾਰ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥੧੧੯॥

mahaa budh udhaar bidhiaa nidhaana(n) ||119||

The sage appeared very great with the waves of the Ganges and matted

locks he was the treasure of generous wisdom and learning.119.

ਭਗਉਹੇ ਲਸੈ ਬਸਤ੍ਰ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੰ ॥

bhagauhe lasai basatr la(n)goT ba(n)dha(n) ||

He wore ochre-coloured clothes and also the loin-cloth

ਤਜੇ ਸਰਬ ਆਸਾ ਰਟੈ ਏਕ ਛੰਦੰ ॥

taje sarab aasaa raTai ek chha(n)dha(n) ||

He had forsaken all the expectations and recited only one mantra

ਮਹਾ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮੋਨ ਬਾਧੇ ॥

mahaa mon maanee mahaa mon baadhe ||

ਮਹਾ ਜੋਗ ਕਰਮੰ ਸਭੈ ਨ੍ਯਾਸ ਸਾਧੇ ॥੧੨੦॥

mahaa jog karama(n) sabhai nayaas saadhe ||120||

He was a great silence-observer and practiced of all the practices of that

actions of Yoga.120.

ਦਯਾ ਸਿੰਧੁ ਸਰਬੰ ਸੁਭੰ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥

dhayaa si(n)dh saraba(n) subha(n) karam karataa ||

ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਮਹਾ ਤੇਜ ਧਰਤਾ ॥

hare sarab garaba(n) mahaa tej dharataa ||

He was greatly glorious as the ocean of mercy, the doer of good actions and the smasher of the pride of all

ਮਹਾ ਜੋਗ ਕੀ ਸਾਧਨਾ ਸਰਬ ਸਾਧੀ ॥

mahaa jog kee saadhanaa sarab saadhee ||

ਮਹਾ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਸਿਧ ਲਾਧੀ ॥੧੨੧॥

mahaa mon maanee mahaa sidh laadhee ||121||

He was the practiser of all the practices of great Yoga and was a purusha

of silence observation and the discoverer of the great powers.121.

ਉਠੈ ਪ੍ਰਾਤਿ ਸੰਧਿਆ ਕਰੈ ਨਾਨ ਜਾਵੈ ॥

auThai praat sa(n)dhiaa karai naan jaavai ||

ਕਰੈ ਸਾਧਨਾ ਜੋਗ ਕੀ ਜੋਗ ਭਾਵੈ ॥

karai saadhanaa jog kee jog bhaavai ||

He used to go for a bath in the mornings and evenings and practiced Yoga

ਤ੍ਰਿਕਾਲਗ ਦਰਸੀ ਮਹਾ ਪਰਮ ਤਤੰ ॥

tirakaalag dharasee mahaa param tata(n) ||

ਸੁ ਸੰਨ੍ਯਾਸੁ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਸੁਧ ਮਤੰ ॥੧੨੨॥

s sa(n)nrayaas dheva(n) mahaa sudh mata(n) ||122||

He could observe the past, present and future and was divinely-incarnate

saint of pure intellect amongst all the Sannyasis.122.

ਪਿਯਾਸਾ ਛੁਧਾ ਆਨ ਕੈ ਜੋ ਸੰਤਾਵੈ ॥

piyaasaa chhudhaa aan kai jo sa(n)taavai ||

ਰਹੇ ਏਕ ਚਿਤੰ ਨ ਚਿਤੰ ਚਲਾਵੈ ॥

rahe ek chita(n) na chita(n) chalaavai ||

He did not allow his mind to become mercurial even on being afflicted by hunger and thirst

ਕਰੈ ਜੋਗ ਨਯਾਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ॥

karai jog nayaasa(n) niraasa(n) udhaasee ||

ਧਰੇ ਮੇਖਲਾ ਪਰਮ ਤਤੰ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੧੨੩॥

dhare mekhalaa param tata(n) prakaasee ||123||

He, remaining supremely unattached, and wearing the patched cloak,

practiced Yoga, for the realization of the light of the Supreme Essence.123.

ਮਹਾ ਆਤਮ ਦਰਸੀ ਮਹਾ ਤਤ ਬੇਤਾ ॥

mahaa aatam dharasee mahaa tat betaa ||

ਥਿਰੰ ਆਸਣੇਕੰ ਮਹਾ ਊਰਧਰੇਤਾ ॥

thira(n) aasaneka(n) mahaa uooradharetaa ||

He was a great self-knowing, essence-knowing, stable Yogi performing austerities in upside down posture

ਕਰੈ ਸਤਿ ਕਰਮੰ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਨਾਸੰ ॥

karai sat karama(n) kukarama(n) pranaasa(n) ||

ਰਹੈ ਏਕ ਚਿਤੰ ਮੁਨੀਸੰ ਉਦਾਸੰ ॥੧੨੪॥

rahai ek chita(n) muneesa(n) udhaasa(n) ||124||

He was the destroyer of evil actions through good actions and was ever

and unattached ascetic of stable mind.124.

ਸੁਭੰ ਸਾਸਤ੍ਰਗੰਤਾ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਣਾਸੀ ॥

subha(n) saasatraga(n)taa kukarama(n) pranaasee ||

ਬਸੈ ਕਾਨਨੇਸੰ ਸੁਪਾਤ੍ਰੰ ਉਦਾਸੀ ॥

basai kaananesa(n) supaatra(n) udhaasee ||

He used to live in the forest, studying all Shastras, destroying evil actions as a worthy traveler on the path of detachment

ਤਜਜੋ ਕਾਮ ਕਰੋਧੰ ਸਬੈ ਲੋਭ ਮੋਹੰ ॥

tajayo kaam karodha(n) sabai lobh moha(n) ||

ਮਹਾ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲਾ ਮਹਾ ਮੋਨਿ ਸੋਹੰ ॥੧੨੫॥

mahaa jog javaiaalaa mahaa mon soha(n) ||125||

He had forsaken lust, anger, greed and attachment and was a supreme

silence-observer and the adopter of the fire of Yoga.125.

ਕਰੈ ਨ੍ਯਾਸ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੀ ॥

karai nayaas eka(n) aneka(n) prakaaree ||

ਮਹਾ ਬ੍ਰਹਮਚਰਜੰ ਸੁ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥

mahaa brahamacharaja(n) su dharamaadhikaaree ||

He was the practiser of various kinds, a great celibate and an authority on Dharma

ਮਹਾ ਤਤ ਬੇਤਾ ਸੁ ਸੰਨ੍ਯਾਸ ਜੋਗੰ ॥

mahaa tat betaa su sa(n)nayaas joga(n) ||

He was a great knower of essence, knower of the secrets of Yoga and

Sannyas and

ਅਨਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ਸੁ ਬਾਸੰ ਅਰੋਗੰ ॥੧੨੬॥

anaasa(n) udhaasee su baasa(n) aroga(n) ||126||

A detached ascetic he always remained in good health.126.

ਅਨਾਸ ਮਹਾ ਊਰਧਰੇਤਾ ਸੰਨਜਾਸੀ ॥

anaas mahaa uooradharetaa sa(n)nayaasee ||

ਮਹਾ ਤਤ ਬੇਤਾ ਅਨਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ॥

mahaa tat betaa anaasa(n) udhaasee ||

He was without expectations, practiser of austerities in upside-down

posture, a great knower of essence and an unattached Sannyasi

ਸਬੈ ਜੋਗ ਸਾਧੈ ਰਹੈ ਏਕ ਚਿਤੰ ॥

sabai jog saadhai rahai ek chita(n) ||

He practiced all kinds of Yogic postures with concentration

ਤਜੈ ਅਉਰ ਸਰਬੰ ਗਹ੍ਯੋ ਏਕ ਹਿਤੰ ॥੧੨੭॥

tajai aaur saraba(n) gahrayo ek hita(n) ||127||

Forsaking all other desire, he meditated only on the one Lord.127.

ਤਰੇ ਤਾਪ ਧੂਮੰ ਕਰੈ ਪਾਨ ਉਚੰ ॥

tare taap dhooma(n) karai paan ucha(n) ||

ਝੁਲੈ ਮਧਿ ਅਗਨੰ ਤਉ ਧਿਆਨ ਮੁਚੰ ॥

jhulai madh agana(n) tau dhiaan mucha(n) ||

While seated near the fire and smoke, he had raised his hand and while meditating, burning the fires in all the four directions, he was internally

scorching it

ਮਹਾ ਬ੍ਰਹਮਚਰਜੰ ਮਹਾ ਧਰਮ ਧਾਰੀ ॥

mahaa brahamacharaja(n) mahaa dharam dhaaree ||

ਭਏ ਦਤ ਕੇ ਰੁਦ੍ਰ ਪੂਰਣ ਵਤਾਰੀ ॥੧੨੮॥

bhe dhat ke rudhr pooran vataaree ||128||

He was the celibate adopting a great religion and also the perfect incarnation of Rudra.128.

ਹਠੀ ਤਾਪਸੀ ਮੋਨ ਮੰਤ੍ਰ ਮਹਾਨੰ ॥

haThee taapasee mon ma(n)tr mahaana(n) ||

ਪਰੰ ਪੂਰਣੰ ਦਤ ਪ੍ਰਗ੍ਯਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥

para(n) poorana(n) dhat pragrayaa nidhaana(n) ||

He was persistent silence-observer performing austerities, a great knower

of mantras and the treasure of generosity

ਕਰੈ ਜੋਗ ਨਜਾਸੰ ਤਜੇ ਰਾਜ ਭੋਗੰ ॥

karai jog nayaasa(n) taje raaj bhoga(n) ||

ਚਕੇ ਸਰਬ ਦੇਵੰ ਜਕੇ ਸਰਬ ਲੋਗੰ ॥੧੨੯॥

chake sarab dheva(n) jake sarab loga(n) ||129||

While abandoning the royal enjoyments, he was practising Yoga and seeing him, all the men and hods were wonder-struck.129.

ਜਕੇ ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥

jake jachh ga(n)dhrab bidhiaa nidhaana(n) ||

ਚਕੇ ਦੇਵਤਾ ਚੰਦ ਸੂਰੰ ਸੁਰਾਨੰ ॥

chake dhevataa cha(n)dh soora(n) suraana(n) ||

Seeing him, the Gandharvas, who were the treasure of science, and

Chandra, Surya, the king of gods and other gods full of astonishment

ਛਕੇ ਜੀਵ ਜੰਤ੍ਰੰ ਲਖੇ ਪਰਮ ਰੂਪੰ ॥

chhake jeev ja(n)tra(n) lakhe param roopa(n) ||

ਤਜਯੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਲਗੇ ਪਾਨ ਭੂਪੰ ॥੧੩੦॥

tajayo garab saraba(n) lage paan bhoopa(n) ||130||

All the creatures were pleased to see his comely figure and all the kings, abandoning their pride, had fallen on his feet.130.

ਜਟੀ ਦੰਡ ਮੁੰਡੀ ਤਪੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥

jaTee dha(n)dd mu(n)ddee tapee brahamachaaree ||

ਜਤੀ ਜੰਗਮੀ ਜਾਮਨੀ ਜੰਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥

jatee ja(n)gamee jaamanee ja(n)tr dhaaree ||

There were also there mighty warriors living on mountains and other

countries

ਪਰੀ ਪਾਰਬਤੀ ਪਰਮ ਦੇਸੀ ਪਛੇਲੇ ॥

paree paarabatee param dhesee pachhele ||

ਬਲੀ ਬਾਲਖੀ ਬੰਗ ਰੂਮੀ ਰੁਹੇਲੇ ॥੧੩੧॥

balee baalakhee ba(n)g roomee ruhele ||131||

The mighty ones of Balkh, Bengal, Russia and Ruhekhand were also there, in his shelter.131.

ਜਟੀ ਜਾਮਨੀ ਜੰਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਛਲਾਰੇ ॥

jaTee jaamanee ja(n)tr dhaaree chhalaare ||

ਅਜੀ ਆਮਰੀ ਨਿਵਲਕਾ ਕਰਮ ਵਾਰੇ ॥

ajee aamaree nivalakaa karam vaare ||

The saints with matted locks, the deceptors, deceiving people through Yantras and Mantras, the residents of Aj Pradesh and Aabhir Desh and the

Yogis performing Neoli Karma (purging of intestines) were also there

ਅਤੇਵਾਗਨਹੋਤ੍ਰੀ ਜੁਆ ਜਗਜ ਧਾਰੀ ॥

atevaaganahotree jooaa jagay dhaaree ||

ਅਧੰ ਉਰਧਰੇਤੇ ਬਰੰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥੧੩੨॥

adha(n) uradharete bara(n) brahamachaaree ||132||

All Atev Agnihotris, controlling the world and the perfect celibates adopting celibacy at all levels were also in his refuge.132.

ਜਿਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਹੁਤੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

jite dhes dhesa(n) hute chhatradhaaree ||

ਸਬੈ ਪਾਨ ਲਗੇ ਤਜਜੋ ਗਰਬ ਭਾਰੀ ॥

sabai paan lage tajayo garab bhaaree ||

All the canopied kings of far and near, they all fell at his feet, leaving their

pride

ਕਰੈ ਲਾਗ ਸਰਬੰ ਸੁ ਸੰਨ੍ਯਾਸ ਜੋਗੰ ॥

karai laag saraba(n) su sa(n)nayaas joga(n) ||

ਇਹੀ ਪੰਥ ਲਾਗੇ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਲੋਗੰ ॥੧੩੩॥

eihee pa(n)th laage subha(n) sarab loga(n) ||133||

They all practiced Sannyas and Yoga and al of them became followers of this path.133.

ਸਬੇ ਦੇਸ ਦੇਸਾਨ ਤੇ ਲੋਗ ਆਏ ॥

sabe dhes dhesaan te log aae ||

ਕਰੰ ਦਤ ਕੇ ਆਨਿ ਮੂੰਡੰ ਮੁੰਡਾਏ ॥

kara(n) dhat ke aan moo(n)dda(n) mu(n)ddaae ||

The people of various countries from far and near, came and got

performed the tonsure ceremony from the hands of Dutt,

ਧਰੇ ਸੀਸ ਪੈ ਪਰਮ ਜੁਟੇ ਜਟਾਨੰ ॥

dhare sees pai param jooTe jaTaana(n) ||

ਕਰੈ ਲਾਗਿ ਸੰਨਜਾਸ ਜੋਗ ਅਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥੧੩੪॥

karai laag sa(n)nayaas jog apramaana(n) ||134||

And many people wearing matted locks on their head, practiced Yoga and Sannyas.134.

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੇ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਆਨਿ ਕੈ ਤਹਿ ਠਉਰ ॥

dhes dhesan ke sabai nirap aan kai teh Thaur ||

ਜਾਨਿ ਪਾਨ ਪਰੈ ਸਬੈ ਗੁਰੁ ਦਤ ਸ੍ਰੀ ਸਰਮਉਰ ॥

jaan paan parai sabai gur dhat sree saramaur ||

The kings of various countries from far and near fell at the feet of the

supreme Guru Dutt at that place

ਤਿਆਗਿ ਅਉਰ ਨਏ ਮਤਿ ਏਕ ਹੀ ਮਤਿ ਠਾਨ ॥

tiaag aaur ne mat ek hee mat Thaan ||

They all abandoned the new sects and joined the one sect of Yoga

ਆਨਿ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਤ ਭੇ ਸਭ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਿਧਾਨ ॥੧੩੫॥

aan moo(n)dd mu(n)ddaat bhe sabh raaj paaT nidhaan ||135||

They abandoned their royal responsibilities and came to get done their tonsure ceremony.135.

ਆਨਿ ਆਨਿ ਲਗੇ ਸਬੈ ਪਗ ਜਾਨਿ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥

aan aan lage sabai pag jaan kai gurdhev ||

ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਭ੍ਰਿਤਾਬਰ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਅਭੇਵ ॥

sasatr saasatr sabai bhirataabar ana(n)t roop abhev ||

All of them, considering him as the Supreme Guru, came to bow at his feet and Dutt was also the great purusha comprehending the secret of

weapons and Shastras

ਅਛਿਦ ਗਾਤ ਅਛਿਜ ਰੂਪ ਅਭਿਦ ਜੋਗ ਦੁਰੰਤ ॥

achhidh gaat achhij roop abhidh jog dhura(n)t ||

His body was invincible, the form indestructible and he had achieved oneness in Yoga

ਅਮਿਤ ਉਜਲ ਅਜਿਤ ਪਰਮ ਉਪਜਿਓ ਸੁ ਦਤ ਮਹੰਤ ॥੧੩੬॥

amit ujal ajit param upajio su dhat maha(n)t ||136||

He has manifested himself in the form of unlimited, lustrous and unconquerable power.136.

ਪੇਖਿ ਰੂਪ ਚਕੇ ਚਰਾਚਰ ਸਰਬ ਬ੍ਯੋਮ ਬਿਮਾਨ ॥

pekh roop chake charaachar sarab bayom bimaan ||

The animate and inanimate creation and the gods of heaven, were wonder-

struck on seeing his figure and

ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਰਹੇ ਨਰਾਧਪ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਸਮਾਨ ॥

jatr tatr rahe naraadhap chitr roop samaan ||

The kings looked splendid like the pretty portraits here and there

ਅਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਤ ਕੋ ਤਜਿ ਜੋਗ ਲੈ ਸੰਨਯਾਸ ॥

atr chhatr nirapat ko taj jog lai sa(n)nayaas ||

They all had forsaken their arms and canopies, had been initiated into Sannyas and Yoga and

ਆਨਿ ਆਨਿ ਕਰੈ ਲਗੇ ਹ੍ਵੈ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਦਾਸ ॥੧੩੭॥

aan aan karai lage havai jatr tatr udhaas ||137||

Had come to him as ascetics from all directions and were there at his

feet.137.

ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਚਕੇ ਸਬੈ ਚਿਤ ਚਉਕਿਯੋ ਸਸਿ ਭਾਨੁ ॥

ei(n)dhr upi(n)dhr chake sabai chit chaukiyo sas bhaan ||

Indra, Upendra, Surya, Chandra etc. all marveled in their mind and

ਲੈ ਨ ਦਤ ਛਨਾਇ ਆਜ ਨ੍ਰਿਪਤ ਮੋਰ ਮਹਾਨ ॥

lai na dhat chhanai aaj nirapat mor mahaan ||

Were thinking that the great Dutt may not seize their kingdom

ਰੀਝ ਰੀਝ ਰਹੇ ਜਹਾ ਤਹਾ ਸਰਬ ਬ੍ਯੋਮ ਬਿਮਾਨ ॥

reejh reejh rahe jahaa tahaa sarab bayom bimaan ||

All were getting pleased in the sky, sitting in their vehicles and

ਜਾਨ ਜਾਨ ਸਬੈ ਪਰੇ ਗੁਰਦੇਵ ਦਤ ਮਹਾਨ ॥੧੩੮॥

jaan jaan sabai pare gurdhev dhat mahaan ||138||

Were considering Dutt as the great Guru.138.

ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਸਾਜ ਬਿਸਾਰ ॥

jatr tatr dhisaa visaa nirap raaj saaj bisaar ||

ਆਨਿ ਆਨਿ ਸਬੋ ਗਹੇ ਪਗ ਦਤ ਦੇਵ ਉਦਾਰ ॥

aan aan sabo gahe pag dhat dhev udhaar ||

Here and there, in all the directions, the kings, forgetting their royal responsibilities, had caught the feet of the supremely generous Dutt

ਜਾਨਿ ਜਾਨਿ ਸੁ ਧਰਮ ਕੋ ਘਰ ਮਾਨਿ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥

jaan jaan su dharam ko ghar maan kai gurdhev ||

Considering him as the treasure of dharma and the great Guru,

ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਾਨ ਸਬੈ ਲਗੇ ਮਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਅਹੰਮੇਵ ॥੧੩੯॥

preet maan sabai lage man chhaadd kai aha(n)mev ||139||

All had abandoned their ego and had dedicated themselves affectionately in his service.139.

ਰਾਜ ਸਾਜ ਸਬੈ ਤਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਸ ਕੈ ਸੰਨਜਾਸ ॥

raaj saaj sabai taje nirap bhes kai sa(n)nayaas ||

The kings had worn the garb of Sannyas and Yoga, leaving their royal

responsibilities and

ਆਨਿ ਜੋਗ ਕਰੈ ਲਗੇ ਹ੍ਵੈ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਦਾਸ ॥

aan jog karai lage havai jatr tatr udhaas ||

Becoming unattached, they had begun the practice of Yoga

ਮੰਡਿ ਅੰਗਿ ਬਿਭੂਤ ਉਜਲ ਸੀਸ ਜੂਟ ਜਟਾਨ ॥

ma(n)dd a(n)g bibhoot ujal sees jooT jaTaan ||

Smearing their bodies with ashes and wearing matted locks on their heads,

ਭਾਤਿ ਭਾਤਨ ਸੌ ਸੁਭੇ ਸਭ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਿਧਾਨ ॥੧੪੦॥

bhaat bhaatan sau subhe sabh raaj paaT nidhaan ||140||

Various types of kings had gathered there.140.

ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਬਿਸਾਰਿ ਸੰਪਤਿ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ॥

jatr tatr bisaar sa(n)pat putr mitr kalatr ||

All the kings, leaving their property, wealth, son friends and the attachment of he queens,

ਭੇਸ ਲੈ ਸੰਨਜਾਸ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਡਿ ਕੈ ਜਯ ਪਤ੍ਰ ॥

bhes lai sa(n)nayaas ko nirap chhaadd kai jay patr ||

Their honours and victories, they adopted Sannyas and Yoga and have

come there

ਬਾਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਸੁੰਦਰ ਛਾਡ ਕੇ ਗਜ ਰਾਜ ॥

baaj raaj samaaj su(n)dhar chhaadd ke gaj raaj ||

They came and sat there as ascetics here and there gathering together from all directions,

ਆਨਿ ਆਨਿ ਬਸੇ ਮਹਾ ਬਨਿ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਦਾਸ ॥੧੪੧॥

aan aan base mahaa ban jatr tatr udhaas ||141||

Leaving behind elephants and horses and their fine society.141.

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

paadhaRee chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

PAADHARI STANZA BY THY GRACE

ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਰਬ ਛਿਤ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥

eeh bhaat sarab chhit ke nirapaal ||

ਸੰਨ੍ਯਾਸ ਜੋਗ ਲਾਗੇ ਉਤਾਲ ॥

sa(n)nayaas jog laage utaal ||

In this way, all the kings of the earth immediately joined the path of

Sannyas and Yoga

ਇਕ ਕਰੈ ਲਾਗਿ ਨਿਵਲਿ ਆਦਿ ਕਰਮ ॥

eik karai laag nival aadh karam ||

ਇਕ ਧਰਤ ਧਿਆਨ ਲੈ ਬਸਤ੍ਰ ਚਰਮ ॥੧੪੨॥

eik dharat dhiaan lai basatr charam ||142||

Someone performed the Neoli Karma (purging of insestines) and someone wearing the garments of hide, was absorbed in meditation.142.

ਇਕ ਧਰਤ ਬਸਤ੍ਰ ਬਲਕਲਨ ਅੰਗਿ ॥

eik dharat basatr balakalan a(n)g ||

ਇਕ ਰਹਤ ਕਲਪ ਇਸਥਿਤ ਉਤੰਗ ॥

eik rahat kalap isathit uta(n)g ||

Someone is wearing the garments of a recluse and someone is standing

straight with a special notion

ਇਕ ਕਰਤ ਅਲਪ ਦੁਗਧਾ ਅਹਾਰ ॥

eik karat alap dhugadhaa ahaar ||

ਇਕ ਰਹਤ ਬਰਖ ਬਹੁ ਨਿਰਾਹਾਰ ॥੧੪੩॥

eik rahat barakh bahu niraahaar ||143||

Someone subsists only on milk and someone abides without eating and srinking.143.

ਇਕ ਰਹਤ ਮੋਨ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ॥

eik rahat mon monee mahaan ||

ਇਕ ਕਰਤ ਨਯਾਸ ਤਜਿ ਖਾਨ ਪਾਨ ॥

eik karat nayaas taj khaan paan ||

Those great saints observed silence and many practiced Yoga without

eating and drinking

ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਪਗ ਨਿਰਾਧਾਰ ॥

eik rahat ek pag niraadhaar ||

ਇਕ ਬਸਤ ਗ੍ਰਾਮ ਕਾਨਨ ਪਹਾਰ ॥੧੪੪॥

eik basat graam kaanan pahaar ||144||

Many stood on one foot without and support and many resided in villages, forests and mountains.144.

ਇਕ ਕਰਤ ਕਸਟ ਕਰ ਧੂਮ੍ਰ ਪਾਨ ॥

eik karat kasaT kar dhoomr paan ||

ਇਕ ਕਰਤ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿਨ ਸਨਾਨ ॥

eik karat bhaat bhaatin sanaan ||

Many taking in smoke endured suffering and many took baths of different

kinds

ਇਕ ਰਹਤ ਇਕ ਪਗ ਜੁਗ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

eik rahat ik pag jug pramaan ||

ਕਈ ਊਰਧ ਬਾਹ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਹਾਨ ॥੧੪੫॥

kiee uooradh baeh mun man mahaan ||145||

Many stood on their foot for ages and many great sages turned their arms upwards.145.

ਇਕ ਰਹਤ ਬੈਠਿ ਜਲਿ ਮਧਿ ਜਾਇ ॥

eik rahat baiTh jal madh jai ||

ਇਕ ਤਪਤ ਆਗਿ ਊਰਧ ਜਰਾਇ ॥

eik tapat aag uooradh jarai ||

Someone sat down in water and many made themselves warm by burning

fire

ਇਕ ਕਰਤ ਨਜਾਸ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥

eik karat nayaas bahu bidh prakaar ||

ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਆਸਾ ਅਧਾਰ ॥੧੪੬॥

eik rahat ek aasaa adhaar ||146||

Someone practiced various postures and someone continued to live on the strength of one desire.146.

ਕੇਈ ਕਬਹੂੰ ਨੀਚ ਨਹੀ ਕਰਤ ਡੀਠ ॥

keiee kabahoo(n) neech nahee karat ddeeTh ||

ਕੇਈ ਤਪਤ ਆਗਿ ਪਰ ਜਾਰ ਪੀਠ ॥

keiee tapat aag par jaar peeTh ||

There are many who do not see below and many warm themselves by

burning fire on their back

ਕੇਈ ਬੈਠ ਕਰਤ ਬ੍ਰਤ ਚਰਜ ਦਾਨ ॥

keiee baiTh karat brat charaj dhaan ||

ਕੇਈ ਧਰਤ ਚਿਤ ਏਕੈ ਨਿਧਾਨ ॥੧੪੭॥

keiee dharat chit ekai nidhaan ||147||

Some sit down and hold fasts and bestow charities and many are

absorbed only in One Lord.147.

ਕੇਈ ਕਰਤ ਜਗਿ ਅਰੁ ਹੋਮ ਦਾਨ ॥

keiee karat jag ar hom dhaan ||

ਕੇਈ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਿਧਵਤਿ ਇਸਨਾਨ ॥

keiee bhaat bhaat bidhavat isanaan ||

Many take bath according to Shastric injuctions in various ways

ਕੇਈ ਧਰਤ ਜਾਇ ਲੈ ਪਿਸਟ ਪਾਨ ॥

keiee dharat jai lai pisaT paan ||

ਕੇਈ ਦੇਤ ਕਰਮ ਕੀ ਛਾਡਿ ਬਾਨ ॥੧੪੮॥

keiee dhet karam kee chhaadd baan ||148||

And many are busy in Yajnas charities and hom many are standing with their hands touching the earth at their back and many forsaking crores of

rupees are donating whatever they have with th

ਕੇਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

keiee karat baiTh parama(n) prakaas ||

ਕੇਈ ਭ੍ਰਮਤ ਪਬ ਬਨਿ ਬਨਿ ਉਦਾਸ ॥

keiee bhramat pab ban ban udhaas ||

Many are sitting in Supreme Light and many are roaming unattached on

mountain and in the forest

ਕੇਈ ਰਹਤ ਏਕ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ॥

keiee rahat ek aasan addol ||

ਕੇਈ ਜਪਤ ਬੈਠਿ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰ ਅਮੋਲ ॥੧੪੯॥

keiee japat baiTh mukh ma(n)tr amol ||149||

Many are sitting in one posture and many are reciting mantras.149.

ਕੇਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਉਚਾਰ ॥

keiee karat baiTh har har uchaar ||

ਕੇਈ ਕਰਤ ਪਾਠ ਮੁਨਿ ਮਨ ਉਦਾਰ ॥

keiee karat paaTh mun man udhaar ||

Some are uttering the Name of the Lord while sitting and some sages are

reading the religious text with a generous heart

ਕੇਈ ਭਗਤਿ ਭਾਵ ਭਗਵਤ ਭਜੰਤ ॥

keiee bhagat bhaav bhagavat bhaja(n)t ||

ਕੇਈ ਰਿਚਾ ਬੇਦ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਰਟੰਤ ॥੧੫੦॥

keiee richaa bedh si(n)mirat raTa(n)t ||150||

Many are meditating on the Lord with devotion and many are repeating the Vedic verses and Smritis.150.

ਕੇਈ ਏਕ ਪਾਨ ਅਸਥਿਤ ਅਡੋਲ ॥

keiee ek paan asathit addol ||

ਕੇਈ ਜਪਤ ਜਾਪ ਮਨਿ ਚਿਤ ਖੋਲਿ ॥

keiee japat jaap man chit khol ||

Many are standing on one hand and many are reciting mantras with

fullness of mind

ਕੇਈ ਰਹਤ ਏਕ ਮਨ ਨਿਰਾਹਾਰ ॥

keiee rahat ek man niraahaar ||

ਇਕ ਭਛਤ ਪਉਨ ਮੁਨਿ ਮਨ ਉਦਾਰ ॥੧੫੧॥

eik bhachhat paun mun man udhaar ||151||

Many go without food and many sages only subsist on air.151.

ਇਕ ਕਰਤ ਨਿਆਸ ਆਸਾ ਬਿਹੀਨ ॥

eik karat niaas aasaa biheen ||

ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਭਗਵਤ ਅਧੀਨ ॥

eik rahat ek bhagavat adheen ||

Many are sitting in postures, abandoning their desires and expectations

and many have resigned themselves to the support of the Lord

ਇਕ ਕਰਤ ਨੈਕੁ ਬਨ ਫਲ ਅਹਾਰ ॥

eik karat naik ban fal ahaar ||

ਇਕ ਰਟਤ ਨਾਮ ਸਿਆਮਾ ਅਪਾਰ ॥੧੫੨॥

eik raTat naam siaamaa apaar ||152||

Many are subsisting on small quantity of fruit in the forest and many are only repeating the Name of the Lord.152.

ਇਕ ਏਕ ਆਸ ਆਸਾ ਬਿਰਹਤ ॥

eik ek aas aasaa birahat ||

ਇਕ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਦੁਖ ਦੇਹ ਸਹਤ ॥

eik bahut bhaat dhukh dheh sahat ||

Many are abiding only with the hope of meeting the Lord and many are

enduring many kinds of sufferings

ਇਕ ਕਹਤ ਏਕ ਹਰਿ ਕੋ ਕਥਾਨ ॥

eik kahat ek har ko kathaan ||

ਇਕ ਮੁਕਤ ਪਤ੍ਰ ਪਾਵਤ ਨਿਦਾਨ ॥੧੫੩॥

eik mukat patr paavat nidhaan ||153||

Many are busy in speaking a discourse of the Lord and many are ultimately obtaining salvation.153.

ਇਕ ਪਰੇ ਸਰਣਿ ਹਰਿ ਕੇ ਦੁਆਰ ॥

eik pare saran har ke dhuaar ||

ਇਕ ਰਹਤ ਤਾਸੁ ਨਾਮੈ ਅਧਾਰ ॥

eik rahat taas naamai adhaar ||

Many have come under the refuge of the Lord and their support is only the

name of the Lord

ਇਕ ਜਪਤ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਦੁਰੰਤ ॥

eik japat naam taa ko dhura(n)t ||

ਇਕ ਅੰਤਿ ਮੁਕਤਿ ਪਾਵਤ ਬਿਅੰਤ ॥੧੫੪॥

eik a(n)t mukat paavat bia(n)t ||154||

Many are repeating His Name and are ultimately obtaining salvation.154.

ਇਕ ਕਰਤ ਨਾਮੁ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਚਾਰ ॥

eik karat naam nis dhin uchaar ||

ਇਕ ਅਗਨਿ ਹੋਤ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਚਾਰ ॥

eik agan hotr brahamaa bichaar ||

Many are uttering the Name of the Lord day and night and many adopting the thought of the Lord in their mind, are performing Agnihotra (the rite of

fire-offering)

ਇਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਰਬ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਰਟੰਤ ॥

eik saasatr sarab simirat raTa(n)t ||

ਇਕ ਸਾਧ ਰੀਤਿ ਨਿਸ ਦਿਨ ਚਲੰਤ ॥੧੫੫॥

eik saadh reet nis dhin chala(n)t ||155||

Many are repeating for memory the Shastras and Smritis and many are continuously observing

ਇਕ ਹੋਮ ਦਾਨ ਅਰੁ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥

eik hom dhaan ar bedh reet ||

ਇਕ ਰਟਤ ਬੈਠਿ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੀਤ ॥

eik raTat baiTh khaT saasatr meet ||

Many are performing the acts of hom and charity according to Vedic injunctions and many friends sitting together are cramming the six

Shastras

ਇਕ ਕਰਤ ਬੇਦ ਚਾਰੋ ਉਚਾਰ ॥

eik karat bedh chaaro uchaar ||

ਇਕ ਗਿਆਨ ਗਾਥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥੧੫੬॥

eik giaan gaath mahimaa apaar ||156||

Many are reciting the four Vedas and are describing the infinite greatness of the discussion about knowledge.15

ਇਕ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਮਿਸਟਾਨ ਭੋਜ ॥

eik bhaat bhaat misaTaan bhoj ||

ਬਹੁ ਦੀਨ ਬੋਲਿ ਭਛ ਦੇਤ ਰੋਜ ॥

bahu dheen bol bhachh dhet roj ||

Many are ever calling lowly and afflicted ones and serving them sweets

and food

ਕੇਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਪਾਠ ॥

keiee karat baiTh bahu bhaat paaTh ||

ਕਈ ਅੰਨਿ ਤਿਆਗਿ ਚਾਬੰਤ ਕਾਠ ॥੧੫੭॥

kiee a(n)n tiaag chaaba(n)t kaaTh ||157||

Many are busy in reciting the religious texts in various ways and many forsaking the corn, are just chewing the wood.157.

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਕੇਈ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਧਰਤ ਧਿਆਨ ॥

keiee bhaat bhaat so dharat dhiaan ||

ਕੇਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਤ ਕਾਨਿ ॥

keiee karat baiTh har kirat kaan ||

Many are meditating in various ways and many, while sitting, are

elucidating about various works of the Lord

ਕੇਈ ਸੁਨਤ ਪਾਠ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤ ॥

keiee sunat paaTh parama(n) puneet ||

ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਕਲਪ ਬਹੁਤ ਜਾਤ ਬੀਤ ॥੧੫੮॥

nahee murat kalap bahut jaat beet ||158||

Many are listening to the recitation of the holy religious texts, while sitting and many do not look back even for many Kalpas (ages).158.

ਕੇਈ ਬੈਠ ਕਰਤ ਜਲਿ ਕੋ ਅਹਾਰ ॥

keiee baiTh karat jal ko ahaar ||

ਕੇਈ ਭ੍ਰਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਪਹਾਰ ॥

keiee bhramat dhes dhesan pahaar ||

Many, being seated, are drinking water and many are roaming on the

mountains and countries far and near

ਕੇਈ ਜਪਤ ਮਧ ਕੰਦਰੀ ਦੀਹ ॥

keiee japat madh ka(n)dharee dheeh ||

ਕੇਈ ਬ੍ਰਹਮਚਰਜ ਸਰਤਾ ਮਝੀਹ ॥੧੫੯॥

keiee brahamacharaj sarataa majheeh ||159||

Many are sitting in the caves and repeating the Name of the Lord and many celibates are moving in the streams.159.

ਕੇਈ ਰਹਤ ਬੈਠਿ ਮਧ ਨੀਰ ਜਾਇ ॥

keiee rahat baiTh madh neer jai ||

ਕੇਈ ਅਗਨ ਜਾਰਿ ਤਾਪਤ ਬਨਾਇ ॥

keiee agan jaar taapat banai ||

Many are sitting in water and many are warming themselves by burning the

fire

ਕੇਈ ਰਹਤ ਸਿਧਿ ਮੁਖ ਮੋਨ ਠਾਨ ॥

keiee rahat sidh mukh mon Thaan ||

ਅਨਿ ਆਸ ਚਿਤ ਇਕ ਆਸ ਮਾਨ ॥੧੬੦॥

an aas chit ik aas maan ||160||

Many adepts observing silence, are remembering the Lord and many are

absorbed in concentration on the sky in their mind.160.

ਅਨਡੋਲ ਗਾਤ ਅਬਿਕਾਰ ਅੰਗ ॥

anaddol gaat abikaar a(n)g ||

ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥

mahimaa mahaan aabhaa abha(n)g ||

ਅਨਭੈ ਸਰੂਪ ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

anabhai saroop anabhav prakaas ||

ਅਬਯਕਤ ਤੇਜ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥੧੬੧॥

abayakat tej nis dhin udhaas ||161||

Many are absorbed in meditation on that stable and vice less Lord, Who is Supreme and praiseworthy, Whose glory is Unique, Who is cognition-incarnate and Lightt-incarnate, Whose Splendour is unmanifested and

Who is Unattached.161.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਜੋਗਿ ਕੀਨੇ ਅਪਾਰ ॥

eeh bhaat jog keene apaar ||

ਗੁਰ ਬਾਝ ਯੌ ਨ ਹੋਵੈ ਉਧਾਰ ॥

gur baajh yau na hovai udhaar ||

In this way, he practiced Yoga in various ways, but the salvation is not attained without the Guru

ਤਬ ਪਰੇ ਦਤ ਕੇ ਚਰਨਿ ਆਨਿ ॥

tab pare dhat ke charan aan ||

ਕਹਿ ਦੇਹਿ ਜੋਗ ਕੇ ਗੁਰ ਬਿਧਾਨ ॥੧੬੨॥

keh dheh jog ke gur bidhaan ||162||

Then they all fell at the feet of Dutt and requested him to instruct them in

the method of Yoga.162.

ਜਲ ਮਧਿ ਜੌਨ ਮੁੰਡੇ ਅਪਾਰ ॥

jal madh jauan mu(n)dde apaar ||

ਬਨ ਨਾਮ ਤਉਨ ਹ੍ਵੈਗੇ ਕੁਮਾਰ ॥

ban naam taun havaige kumaar ||

Those who were subjected to tonsure ceremony in water, all those princes (boys) are under your refuge

ਗਿਰਿ ਮਧਿ ਸਿਖ ਕਿਨੇ ਅਨੇਕ ॥

gir madh sikh kine anek ||

ਗਿਰਿ ਭੇਸ ਸਹਤਿ ਸਮਝੋ ਬਿਬੇਕ ॥੧੬੩॥

gir bhes sahat samajho bibek ||163||

Those who were initiated as disciples in the mountains, they were known

by the name Girl.163.

ਭਾਰਥ ਭਣੰਤ ਜੇ ਭੇ ਦੁਰੰਤ ॥

bhaarath bhana(n)t je bhe dhura(n)t ||

ਭਾਰਥੀ ਨਾਮ ਤਾ ਕੇ ਭਣੰਤ ॥

bhaarathee naam taa ke bhana(n)t ||

ਪੁਰਿ ਜਾਸ ਸਿਖ ਕੀਨੇ ਅਪਾਰ ॥

pur jaas sikh keene apaar ||

ਪੁਰੀ ਨਾਮ ਤਉਨ ਜਾਨ ਬਿਚਾਰ ॥੧੬੪॥

puree naam taun jaan bichaar ||164||

He wandered in the cities and made Barat, Parath, Puri etc. as

Sannyasis.164.

ਪਰਬਤ ਬਿਖੈ ਸਜੇ ਸਿਖ ਕੀਨ ॥

parabat bikhai saje sikh keen ||

ਪਰਬਤਿ ਸੁ ਨਾਮ ਲੈ ਤਾਹਿ ਦੀਨ ॥

parabat su naam lai taeh dheen ||

ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪੰਚ ਨਾਮ ॥

eeh bhaat uchar kar pa(n)ch naam ||

ਤਬ ਦਤ ਦੇਵ ਕਿੰਨੇ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ॥੧੬੫॥

tab dhat dhev ki(n)ne bisraam ||165||

Those who were made disciples on the mountains, they were named

'Parvat' and in this way uttering the five names, Dutt took rest.165.

ਸਾਗਰ ਮੰਝਾਰ ਜੇ ਸਿਖ ਕੀਨ ॥

saagar ma(n)jhaar je sikh keen ||

ਸਾਗਰਿ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

saagar su naam tin ke prabeen ||

Those were initiated as disciples in the sea, they were named as 'Sagar' and

ਸਾਰਸੁਤਿ ਤੀਰ ਜੇ ਕੀਨ ਚੇਲ ॥

saarasut teer je keen chel ||

ਸਾਰਸੁਤੀ ਨਾਮ ਤਿਨ ਨਾਮ ਮੇਲ ॥੧੬੬॥

saarasutee naam tin naam mel ||166||

Those who were made disciples on the bank of river Sarasvati, they were

named as ‘Sarasvati’.166.

ਤੀਰਥਨ ਬੀਚ ਜੇ ਸਿਖ ਕੀਨ ॥

teerathan beech je sikh keen ||

ਤੀਰਥਿ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

teerath su naam tin ko prabeen ||

Those who were made were made disciples at pilgrim-stations, those skilful disciples were named as ‘Tirath’

ਜਿਨ ਚਰਨ ਦਤ ਕੇ ਗਹੇ ਆਨਿ ॥

jin charan dhat ke gahe aan ||

ਤੇ ਭਏ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥੧੬੭॥

te bhe sarab bidhiaa nidhaan ||167||

Those who came and caught the feet of Dutt, they all became the treasure

of learning.167.

ਇਮਿ ਕਰਤ ਸਿਖ ਜਹ ਤਹ ਬਿਹਾਰਿ ॥

eim karat sikh jeh teh bihaar ||

ਆਸ੍ਰਮਨ ਬੀਚ ਜੋ ਜੋ ਨਿਹਾਰਿ ॥

aasraman beech jo jo nihaar ||

In this way, wherever the disciples lived and wherever any disciple did

anything,

ਤਹ ਤਹੀ ਸਿਖ ਜੋ ਕੀਨ ਜਾਇ ॥

teh tahee sikh jo keen jai ||

ਆਸ੍ਰਮਿ ਸੁ ਨਾਮ ਕੋ ਤਿਨ ਸੁਹਾਇ ॥੧੬੮॥

aasram su naam ko tin suhai ||168||

The hermitage was established there in his name.

ਆਰੰਨ ਬੀਚ ਜੇਅ ਭੇ ਦਤ ॥

aara(n)n beech jea bhe dhat ||

ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਜ ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਮਤਿ ॥

sa(n)nayaas raaj at bimal mat ||

ਤਹ ਤਹ ਸੁ ਕੀਨ ਜੇ ਸਿਖ ਜਾਇ ॥

teh teh su keen je sikh jai ||

ਅਰਿੰਨਿ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੋ ਰਖਾਇ ॥੧੬੯॥

ari(n)n naam tin ko rakhai ||169||

That fearless Purusha Dutt made several disciples in the Aranyaks (forets), they were named `Aranayaks`.169.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦਤ ਮਹਾਤਮੇ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਦਸ ਨਾਮ ਧ੍ਯਾਯ ਸੰਪੂਰਣ ॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the dhat mahaatame anabhau prakaase dhas naam dhrayaay sa(n)pooran ||

End of the chapter entitled "The ten names of Cognition-Incarnate disciples of th sage Dutt" in Bachittar Natak.

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

paadhaRee chha(n)dh ||

(Now begins the description of making mind as the Second Guru) PAADHARI STANZA

ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਅਤਿਸੈ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥

aajaan baahu atisai prabhaav ||

ਅਬਿਯਕਤ ਤੇਜ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਵ ॥

abiyakat tej sa(n)nayaas raav ||

The glory of that king of Sannyasis was indescribable and the impact of

his long arms was enormous

ਜਹ ਜਹ ਬਿਹਾਰ ਮੁਨਿ ਕਰਤ ਦਤ ॥

jeh jeh bihaar mun karat dhat ||

ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਰੁ ਬਿਮਲ ਮਤ ॥੧੭੦॥

anabhau prakaas ar bimal mat ||170||

Wherever the sage Dutt went, there also the effulgence glistened and the pure intellect extended.170.

ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥

je hute dhes dhesan nirapaal ||

ਤਜਿ ਗਰਬ ਪਾਨ ਲਾਗੇ ਸੁ ਢਾਲ ॥

taj garab paan laage su ddaal ||

The kings of the countries far and near, forsaking their pride came and fell

at his feet

ਤਜਿ ਦੀਨ ਅਉਰ ਝੂਠੇ ਉਪਾਇ ॥

taj dheen aaur jhooThe upai ||

ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਿਓ ਏਕ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਇ ॥੧੭੧॥

dhiraR gahio ek sa(n)nayaas rai ||171||

They abandoned all the false measures and with determination, made Dutt, the king ofYogis, as their base.171.

ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ਇਕ ਆਸ ਚਿਤ ॥

taj sarab aas ik aas chit ||

ਅਬਿਕਾਰ ਚਿਤ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ ॥

abikaar chit parama(n) pavit ||

Relinquishing all other desires, only one desire of meeting the Lord

remained in their heart and

ਜਹ ਕਰਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਬਿਹਾਰ ॥

jeh karat dhes dhesan bihaar ||

ਉਠਿ ਚਲਤ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ਅਪਾਰ ॥੧੭੨॥

auTh chalat sarab raajaa apaar ||172||

The mind of all of them was supremely pure and without any vice to whichever country Dutt went, the king of that place fell t his feet.172.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਗਵਨ ਕਰਤ ਜਿਹਾਂ ਜਿਹਾਂ ਦਿਸਾ ਮੁਨਿ ਮਨ ਦਤ ਅਪਾਰ ॥

gavan karat jihaa(n) jihaa(n) dhisaa mun man dhat apaar ||

ਸੰਗਿ ਚਲਤ ਉਠਿ ਸਬ ਪ੍ਰਜਾ ਤਜ ਘਰ ਬਾਰ ਪਹਾਰ ॥੧੭੩॥

sa(n)g chalat uTh sab prajaa taj ghar baar pahaar ||173||

To whichever direction, Dutt went, the subjects of those places left their

homes and accompanied him.173.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਿਹ ਜਿਹ ਦੇਸ ਮੁਨੀਸਰ ਗਏ ॥

jeh jeh dhes muneesar ge ||

ਊਚ ਨੀਚ ਸਬ ਹੀ ਸੰਗਿ ਭਏ ॥

uooch neech sab hee sa(n)g bhe ||

To whichever country, the great sage Dutt went, all the elders and minors accompanied him

ਏਕ ਜੋਗ ਅਰੁ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥

ek jog ar roop apaaraa ||

ਕਉਨ ਨ ਮੋਹੈ ਕਹੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੭੪॥

kaun na mohai kaho bichaaraa ||174||

Whereas he was a Yogi, he was also extremely beautiful, then who would

there be without allurement.174.

ਜਹ ਤਹ ਚਲਾ ਜੋਗੁ ਸੰਨਜਾਸਾ ॥

jeh teh chalaa jog sa(n)nayaasaa ||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਜ ਭਏ ਉਦਾਸਾ ॥

raaj paaT taj bhe udhaasaa ||

Wherever the impact of his Yoga and Sannyas reached, the people left all their paraphernalia and became unattached

ਐਸੀ ਭੂਮਿ ਨ ਦੇਖੀਅਤ ਕੋਈ ॥

aaisee bhoom na dhekheeat koiee ||

ਜਹਾ ਸੰਨਜਾਸ ਜੋਗ ਨਹੀ ਹੋਈ ॥੧੭੫॥

jahaa sa(n)nayaas jog nahee hoiee ||175||

No such place was visible, where there was not the impact of Yoga and

ਇਤਿ ਮਨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੂਸਰ ਠਹਰਾਇਆ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨॥

eit man noo(n) guroo dhoosar Thaharaiaa samaapata(n) ||2||

End of the adoption of Man (mind) as the second Guru.

ਅਥ ਤ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੂ ਮਕਰਕਾ ਕਥਨੰ ॥

ath tiratee guroo makarakaa kathana(n) ||

Now begins the description of adopting Spider as the Third Guru

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਚਉਬੀਸ ਗੁਰੂ ਕੀਨ ਜਿਹਾ ਭਾਤਾ ॥

chaubees guroo keen jihaa bhaataa ||

ਅਬ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਕਹੋ ਇਹ ਬਾਤਾ ॥

ab sun leh kaho ieh baataa ||

Listen not to the manner in which Dutt adopted twenty-four Gurus

ਏਕ ਮਕਰਕਾ ਦਤ ਨਿਹਾਰੀ ॥

ek makarakaa dhat nihaaree ||

ਐਸ ਹ੍ਰਿਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੧੭੬॥

aais hiradhe anumaan bichaaree ||176||

He saw a spider and reflected in his mind.176.

ਆਪਨ ਹੀਐ ਐਸ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥

aapan heeaai aais anumaanaa ||

ਤੀਸਰ ਗੁਰੁ ਯਾਹਿ ਹਮ ਮਾਨਾ ॥

teesar gur yaeh ham maanaa ||

Contemplating in his mind, he said this, “I consider it my third Guru

ਪ੍ਰੇਮ ਸੂਤ ਕੀ ਡੋਰਿ ਬਢਾਵੈ ॥

prem soot kee ddor baddaavai ||

ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ ॥੧੭੭॥

tab hee naath nira(n)jan paavai ||177||

When the thread of love will extend, then only the Lord (Nath Niranjan-the unmanifested Brahman) will be realized.”177.

ਆਪਨ ਆਪੁ ਆਪ ਮੋ ਦਰਸੈ ॥

aapan aap aap mo dharasai ||

ਅੰਤਰਿ ਗੁਰੂ ਆਤਮਾ ਪਰਸੈ ॥

a(n)tar guroo aatamaa parasai ||

ਏਕ ਛਾਡਿ ਕੈ ਅਨਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥

ek chhaadd kai anat na dhaavai ||

ਤਬ ਹੀ ਪਰਮ ਤਤੁ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥੧੭੮॥

tab hee param tat ko paavai ||178||

When the self will be visualized and within oneself the soul-Guru will be touched and the mind will not go anywhere else, leaving the ONE, then

only the Supreme Essence will be realized.178.

ਏਕ ਸਰੂਪ ਏਕ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ॥

ek saroop ek kar dhekhai ||

ਆਨ ਭਾਵ ਕੋ ਭਾਵ ਨੇ ਪੇਖੈ ॥

aan bhaav ko bhaav ne pekhai ||

ਏਕ ਆਸ ਤਜਿ ਅਨਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥

ek aas taj anat na dhaavai ||

ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ ॥੧੭੯॥

tab hee naath nira(n)jan paavai ||179||

When the form of one will be considered and seen as One and no other thought will come into the mind and keeping one objective before oneself, the mind will not run anywhere else, then the Lord (Nath Niranjan---the

unmanifested Brahman).179.

ਕੇਵਲ ਅੰਗ ਰੰਗ ਤਿਹ ਰਾਚੈ ॥

keval a(n)g ra(n)g teh raachai ||

ਏਕ ਛਾਡਿ ਰਸ ਨੇਕ ਨ ਮਾਚੈ ॥

ek chhaadd ras nek na maachai ||

ਪਰਮ ਤਤੁ ਕੋ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵੈ ॥

param tat ko dhiaan lagaavai ||

ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ ॥੧੮੦॥

tab hee naath nira(n)jan paavai ||180||

When the merger will be in only one and the mind will not be obsurbed in anyone else accept the ONE and meditate only on the supreme esselce,

then it will realise the lord (Nath Niranjan-the Unmanifasted brahman) 180

ਤੀਸਰ ਗੁਰੂ ਮਕਰਿਕਾ ਠਾਨੀ ॥

teesar guroo makarikaa Thaanee ||

ਆਗੇ ਚਲਾ ਦਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

aage chalaa dhat abhimaanee ||

Accepting the spider as the third Guru, the glorious Dutt moved further

ਤਾ ਕਰ ਭਾਵ ਹ੍ਰਿਦੇ ਮਹਿ ਲੀਨਾ ॥

taa kar bhaav hiradhe meh leenaa ||

ਹਰਖਵੰਤ ਤਬ ਚਲਾ ਪ੍ਰਬੀਨਾ ॥੧੮੧॥

harakhava(n)t tab chalaa prabeenaa ||181||

Getting greatly pleased, he moved forward, adopting their connotation in

his heart.181.

ਇਤਿ ਤ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੂ ਮਕਰਕਾ ਸਮਾਪਤੰ ॥੩॥

eit tiratee guroo makarakaa samaapata(n) ||3||

End of the adoption of Spider as the third Guru.

ਅਥ ਬਕ ਚਤਰਥ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath bak chatarath guroo kathana(n) ||

Now begins the description of the fourth Guru Crane.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬੈ ਦਤ ਗੁਰੁ ਅਗੈ ਸਿਧਾਰਾ ॥

jabai dhat gur agai sidhaaraa ||

ਮਛ ਰਾਸਕਰ ਬੈਠਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥

machh raasakar baiTh nihaaraa ||

When Dutt moved forward, then after seeing the swarm of fish, he saw

towards the meditating crane

ਉਜਲ ਅੰਗ ਅਤਿ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵੈ ॥

aujal a(n)g at dhiaan lagaavai ||

ਮੋਨੀ ਸਰਬ ਬਿਲੋਕਿ ਲਜਾਵੈ ॥੧੮੨॥

monee sarab bilok lajaavai ||182||

His limbs were extremely white and seeing him all the silence-observing creatures felt shy.182.

ਜੈਸਕ ਧਿਆਨ ਮਛ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥

jaisak dhiaan machh ke kaajaa ||

ਲਾਵਤ ਬਕ ਨਾਵੈ ਨਿਰਲਾਜਾ ॥

laavat bak naavai niralaajaa ||

The meditation that was being observed by the crane, made his name

shameful because of his meditativeness for fish

ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਇਹ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵੈ ॥

bhalee bhaat ieh dhiaan lagaavai ||

ਭਾਵ ਤਾਸ ਕੋ ਮੁਨਿ ਮਨ ਭਾਵੈ ॥੧੮੩॥

bhaav taas ko mun man bhaavai ||183||

He was observing meditation very nicely and with his silence, he was pleasing the sages.183.

ਐਸੋ ਧਿਆਨ ਨਾਥ ਹਿਤ ਲਈਐ ॥

aaiso dhiaan naath hit lieeaai ||

ਤਬ ਹੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹੁ ਪਈਐ ॥

tab hee param purakh kahu pieeaai ||

If such a medittativeness is observed for the sake of that Lord, He is

realized in that way

ਮਛਾਤਕ ਲਖਿ ਦਤ ਲੁਭਾਨਾ ॥

machhaatak lakh dhat lubhaanaa ||

ਚਤਰਥ ਗੁਰੂ ਤਾਸ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥੧੮੪॥

chatarath guroo taas anumaanaa ||184||

Seeing the crane, Dutt was allured towards him and he accepted him as his

fourth Guru.184.

ਇਤਿ ਮਛਾਤਕ ਚਤੁਰਥ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੪॥

eit machhaatak chaturath guroo samaapata(n) ||4||

End of the description of the adoption of Crane as the fourth Guru.

ਅਥ ਬਿੜਾਲ ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਨਾਮ ॥

ath biRaal pa(n)cham guroo naam ||

Now begins the description of the fifth Guru Tom Cat

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਗੇ ਚਲਾ ਦਤ ਮੁਨਿ ਰਾਈ ॥

aage chalaa dhat mun raiee ||

ਸੀਸ ਜਟਾ ਕਹ ਜੂਟ ਛਕਾਈ ॥

sees jaTaa keh jooT chhakaiee ||

Dutt, the king of sages, having matted locks on his head, moved further

ਦੇਖਾ ਏਕ ਬਿੜਾਲ ਜੁ ਆਗੇ ॥

dhekhaa ek biRaal ju aage ||

ਧਿਆਨ ਲਾਇ ਮੁਨਿ ਨਿਰਖਨ ਲਾਗੈ ॥੧੮੫॥

dhiaan lai mun nirakhan laagai ||185||

There he saw a Tom Cat, whom he continued ot scan attentively.185.

ਮੂਸ ਕਾਜ ਜਸ ਲਾਵਤ ਧਿਆਨੂ ॥

moos kaaj jas laavat dhiaanoo ||

ਲਾਜਤ ਦੇਖਿ ਮਹੰਤ ਮਹਾਨੂੰ ॥

laajat dhekh maha(n)t mahaanoo(n) ||

Seeing his miditativeness for the rats, even the great hermits felt shy

ਐਸ ਧਿਆਨ ਹਰਿ ਹੇਤ ਲਗਈਐ ॥

aais dhiaan har het lagieeaai ||

ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਈਐ ॥੧੮੬॥

tab hee naath nira(n)jan pieeaai ||186||

If such meditativeness is observed for the sake of the Lord, only then that unmanifested Brahman can be realized.186.

ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਯਾਹਿ ਹਮ ਜਾਨਾ ॥

pa(n)cham guroo yaeh ham jaanaa ||

ਯਾ ਕਹੁ ਭਾਵ ਹੀਐ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥

yaa kahu bhaav heeaai anumaanaa ||

I shall consider him my fifth Guru, such a thought came to the mind of

Dutt, the king of sages

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਧਿਆਨ ਜੋ ਲਾਵੈ ॥

aaisee bhaat dhiaan jo laavai ||

ਸੋ ਨਿਹਚੈ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥੧੮੭॥

so nihachai saahib ko paavai ||187||

He, who will meditate in such a way, he will assuredly realise the Lord.187.

ਇਤਿ ਬਿੜਾਲ ਪੰਚਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੫॥

eit biRaal pa(n)chamo guroo samaapata(n) ||5||

End of the description of the adoption of Tom Cat as the fifth Guru.

ਅਥ ਧੁਨੀਆ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath dhuneeaa guroo kathana(n) ||

Now begins the description of the Cotton Carder as the Guru

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਗੇ ਚਲਾ ਰਾਜ ਸੰਨਯਾਸਾ ॥

aage chalaa raaj sa(n)nayaasaa ||

ਏਕ ਆਸ ਗਹਿ ਐਸ ਅਨਾਸਾ ॥

ek aas geh aais anaasaa ||

Leaving all other desires and keeping only one thought in his mind, Dutt,

the king of Yogis moved further

ਤਹ ਇਕ ਰੂਮ ਧੁਨਖਤੋ ਲਹਾ ॥

teh ik room dhunakhato lahaa ||

ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਮਨ ਸੌ ਮੁਨਿ ਕਹਾ ॥੧੮੮॥

aais bhaat man sau mun kahaa ||188||

There he saw a carder carding cotton and said thus in hiss mind188

ਭੂਪ ਸੈਨ ਇਹ ਜਾਤ ਨ ਲਹੀ ॥

bhoop sain ieh jaat na lahee ||

ਗ੍ਰੀਵਾ ਨੀਚ ਨੀਚ ਹੀ ਰਹੀ ॥

greevaa neech neech hee rahee ||

“This man has not seen all the army passing in front of him and his neck

remained bowed

ਸਗਲ ਸੈਨ ਵਾਹੀ ਮਗ ਗਈ ॥

sagal sain vaahee mag giee ||

ਤਾ ਕੌਂ ਨੈਕੁ ਖਬਰ ਨਹੀ ਭਈ ॥੧੮੯॥

taa kau naik khabar nahee bhiee ||189||

The whole army went on this path, but he was not conscious of that.”189.

ਰੂਈ ਧੁਨਖਤੋ ਫਿਰਿ ਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥

rooiee dhunakhato fir na nihaaraa ||

ਨੀਚ ਹੀ ਗ੍ਰੀਵਾ ਰਹਾ ਬਿਚਾਰਾ ॥

neech hee greevaa rahaa bichaaraa ||

While carding the cotton, he did not look back and this lowly person kept

his neck bowed

ਦਤ ਬਿਲੋਕਿ ਹੀਏ ਮੁਸਕਾਨਾ ॥

dhat bilok he'ee musakaanaa ||

ਖਸਟਮ ਗੁਰੂ ਤਿਸੀ ਕਹੁ ਜਾਨਾ ॥੧੯੦॥

khasaTam guroo tisee kahu jaanaa ||190||

Seeing him, Dutt smiled in his mind and said, “I accept him as my sixth

Guru."190.

ਰੂਮ ਹੇਤ ਇਹ ਜਿਮ ਚਿਤੁ ਲਾਯੋ ॥

room het ieh jim chit laayo ||

ਸੈਨ ਗਈ ਪਰੁ ਸਿਰ ਨ ਉਚਾਯੋ ॥

sain giee par sir na uchaayo ||

ਤੈਸੀਏ ਪ੍ਰਭ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਈਐ ॥

taise'ee prabh sau preet lagieeaai ||

ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਤਨ ਪਈਐ ॥੧੯੧॥

tab hee purakh puraatan pieeaai ||191||

The way in which he absorbed his mind in cotton and the army passed away and he did not raise his head, in the same way, when the Lord will be

loved, then that ancient Purusha i.e. the Lord will be realized.191.

ਇਤਿ ਰੂਈ ਧੁਨਖਤਾ ਪੇਂਜਾ ਖਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੬॥

eit rooiee dhunakhataa peaa(n)jaa khasaTamo guroo samaapata(n) ||6||

End of the description of the adoption of Carder as the sixth Guru.

ਅਥ ਮਾਛੀ ਸਪਤਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath maachhee sapatamo guroo kathana(n) ||

Now begins the description of Fisherman as the Seventh Guru

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPI

ਆਗੇ ਚਲਾ ਰਾਜ ਸੰਨਜਾਸਾ ॥

aage chalaa raaj sa(n)nayaasaa ||

ਮਹਾ ਬਿਮਲ ਮਨ ਭਯੋ ਉਦਾਸਾ ॥

mahaa bimal man bhayo udhaasaa ||

That great ascetic Dutt, of the pure mind moved further

ਨਿਰਖਾ ਤਹਾ ਏਕ ਮਛਹਾ ॥

nirakhaa tahaa ek machhahaa ||

ਲਏ ਜਾਰ ਕਰਿ ਜਾਤ ਨ ਕਹਾ ॥੧੯੨॥

le jaar kar jaat na kahaa ||192||

There he saw a Fisherman going with his net.192.

ਬਿਨਛੀ ਏਕ ਹਾਥ ਮੋ ਧਾਰੇ ॥

binachhee ek haath mo dhaare ||

ਜਰੀਆ ਅੰਧ ਕੰਧ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥

jareeaa a(n)dh ka(n)dh par ddaare ||

He was holding his lance in one of his hands and was carrying the net on

one shoulder

ਇਸਥਿਤ ਏਕ ਮਛਿ ਕੀ ਆਸਾ ॥

eisathit ek machh kee aasaa ||

ਜਾਨੁਕ ਵਾ ਕੇ ਮਧ ਨ ਸਾਸਾ ॥੧੯੩॥

jaanuk vaa ke madh na saasaa ||193||

He was standing there for the sake of the fish in such a way as if his body had become breathless.193.

ਏਕਸੁ ਠਾਢ ਮਛ ਕੀ ਆਸੂ ॥

ekas Thaadd machh kee aasoo ||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਤੇ ਜਾਨ ਉਦਾਸੂ ॥

raaj paaT te jaan udhaasoo ||

He was standing with the desire of catching one fish in such a way as if

someone standing with patience and detached from all his paraphernalia

ਇਹ ਬਿਧਿ ਨੇਹ ਨਾਥ ਸੌ ਲਈਐ ॥

eeh bidh neh naath sau lieeaai ||

ਤਬ ਹੀ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਕਹ ਪਈਐ ॥੧੯੪॥

tab hee pooran purakh keh pieeaai ||194||

Dutt thought that if such a love was observed for the sake of the Lord, then

that perfect Purusha i.e. the Lo

ਇਤਿ ਮਾਛੀ ਗੁਰੂ ਸਪਤਮੋ ਸਮਾਪਤੰ ॥੭॥

eit maachhee guroo sapatamo samaapata(n) ||7||

End of the description of the adoption of Fisherman as the seventh Guru.

ਅਥ ਚੇਰੀ ਅਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath cheree asaTamo guroo kathana(n) ||

Now begins the description of he adopt of Maid-servant as the Eighth Guru

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਹਰਖਤ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸੈਨਾ ਸੁਨਿ ॥

harakhat a(n)g sa(n)g sainaa sun ||

ਆਯੋ ਦਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕੇ ਮੁਨਿ ॥

aayo dhachh prajaapat ke mun ||

When the sage Dutt reached the abode of Daksha Prajapati, he was greatly

pleased alongwith his army

ਤਹਾ ਏਕ ਚੇਰਕਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥

tahaa ek cherakaa nihaaree ||

ਚੰਦਨ ਘਸਤ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੀ ॥੧੯੫॥

cha(n)dhan ghasat mano matavaaree ||195||

There the sage Dutt saw a maid-servant, who, being intoxicated, was rubbing the sandalwood.195.

ਚੰਦਨ ਘਸਤ ਨਾਰਿ ਸੁਭ ਧਰਮਾ ॥

cha(n)dhan ghasat naar subh dharamaa ||

ਏਕ ਚਿਤ ਹ੍ਵੈ ਆਪਨ ਘਰ ਮਾ ॥

ek chit havai aapan ghar maa ||

That lady of good conduct was grinding sandalwood single-mindedly in

her home

ਏਕ ਚਿਤ ਨਹੀ ਚਿਤ ਚਲਾਵੈ ॥

ek chit nahee chit chalaavai ||

ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਚਿਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਿ ਲਜਾਵੈ ॥੧੯੬॥

piratamaa chitr bilok lajaavai ||196||

She had concentrated her mind and seeing her even the portrait was

getting shy.196.

ਦਤ ਲਏ ਸੰਨਜਾਸਨ ਸੰਗਾ ॥

dhat le sa(n)nayaasan sa(n)gaa ||

ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹ ਭੇਟਤ ਅੰਗਾ ॥

jaat bhayo teh bheTat a(n)gaa ||

ਸੀਸ ਉਚਾਇ ਨ ਤਾਸ ਨਿਹਾਰਾ ॥

sees uchai na taas nihaaraa ||

ਰਾਵ ਰੰਕ ਕੋ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੯੭॥

raav ra(n)k ko jaat bichaaraa ||197||

Dutt went that way alongwith the Sannyasis in order to meet her, but she did not raise her head and see whether some king or some pauper was

going.197.

ਤਾ ਕੋ ਦਤ ਬਿਲੋਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਾ ॥

taa ko dhat bilok prabhaavaa ||

ਅਸਟਮ ਗੁਰੂ ਤਾਹਿ ਠਹਰਾਵਾ ॥

asaTam guroo taeh Thaharaavaa ||

ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਇਹ ਚੇਰਕਾ ਸਭਾਗੀ ॥

dha(n)n dha(n)n ieh cherakaa sabhaagee ||

ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਾਥ ਸੰਗਿ ਲਾਗੀ ॥੧੯੮॥

jaa kee preet naath sa(n)g laagee ||198||

Seeing her impact, Dutt accepted her as the eighth Guru and said,

“Blessed is this maid-servant, who is absorbed in love with that Lord.”198.

ਐਸ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਰਿ ਹੇਤ ਲਗਇਯੈ ॥

aais preet har het lagiyai ||

ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਇਯੈ ॥

tab hee naath nira(n)jan piyai ||

When such a love is observed with that Lord, then He is realized

ਬਿਨੁ ਚਿਤਿ ਦੀਨ ਹਾਥਿ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥

bin chit dheen haath nahee aavai ||

ਚਾਰ ਬੇਦ ਇਮਿ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥੧੯੯॥

chaar bedh im bhedh bataavai ||199||

He is not achieved without bringing humility in the mind and all the four

Vedas tell this.199.

ਇਤਿ ਚੇਰਕਾ ਅਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੮॥

eit cherakaa asaTamo guroo samaapata(n) ||8||

End of the description of the adoption of Maid-servant as the eighth Guru.

ਅਥ ਬਨਜਾਰਾ ਨਵਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath banajaaraa navamo guroo kathana(n) ||

Now begins the description of the adoption of the Trader as the Ninth Guru.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਗੇ ਚਲਾ ਜੋਗ ਜਟ ਧਾਰੀ ॥

aage chalaa jog jaT dhaaree ||

ਲਏ ਸੰਗਿ ਚੇਲਕਾ ਅਪਾਰੀ ॥

le sa(n)g chelakaa apaaree ||

Then taking his disciples alongwith him, Dutt, the Yogi with matted locks,

moved further

ਦੇਖਤ ਬਨਖੰਡ ਨਗਰ ਪਹਾਰਾ ॥

dhekhat banakha(n)dd nagar pahaaraa ||

ਆਵਤ ਲਖਾ ਏਕ ਬਨਜਾਰਾ ॥੨੦੦॥

aavat lakhaa ek banajaaraa ||200||

When, passing through the forests, cities and mountains, they went

forward, there they saw a trader coming.200.

ਧਨ ਕਰ ਭਰੇ ਸਬੈ ਭੰਡਾਰਾ ॥

dhan kar bhare sabai bha(n)ddaaraa ||

ਚਲਾ ਸੰਗ ਲੈ ਟਾਡ ਅਪਾਰਾ ॥

chalaa sa(n)g lai Taadd apaaraa ||

ਅਮਿਤ ਗਾਵ ਲਵੰਗਨ ਕੇ ਭਰੇ ॥

amit gaav lava(n)gan ke bhare ||

ਬਿਧਨਾ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਿਚਰੇ ॥੨੦੧॥

bidhanaa te nahee jaat bichare ||201||

His coffers were full of money and he was moving with a good deal of merchandise, he had many bags full of cloves and no one could enumerate

them.201.

ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਦ੍ਰਬ ਕੀ ਆਸਾ ॥

raat dhivas tin dhrab kee aasaa ||

ਬੇਚਨ ਚਲਾ ਛਾਡਿ ਘਰ ਵਾਸਾ ॥

bechan chalaa chhaadd ghar vaasaa ||

He desired for more wealth day and night and he had left his home for

selling his articles

ਔਰ ਆਸ ਦੂਸਰ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥

aauar aas dhoosar nahee koiee ||

ਏਕੈ ਆਸ ਬਨਜ ਕੀ ਹੋਈ ॥੨੦੨॥

ekai aas banaj kee hoiee ||202||

He had no other desire except his trade.202.

ਛਾਹ ਧੂਪ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨੈ ॥

chhaeh dhoop ko traas na maanai ||

ਰਾਤਿ ਅਉ ਦਿਵਸ ਗਵਨ ਈ ਠਾਨੈ ॥

raat aau dhivas gavan iee Thaanai ||

He had no fear of sunshine and shade and he was always musing of

moving forward day and night

ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਕੀ ਅਉਰ ਨ ਬਾਤਾ ॥

paap pu(n)n kee aaur na baataa ||

ਏਕੈ ਰਸ ਮਾਤ੍ਰਾ ਕੇ ਰਾਤਾ ॥੨੦੩॥

ekai ras maatraa ke raataa ||203||

He had no concern for virtue and vice and he was only absorbed in the

relish of trade.203.

ਤਾ ਕਹ ਦੇਖਿ ਦਤ ਹਰਿ ਭਗਤੂ ॥

taa keh dhekh dhat har bhagatoo ||

ਜਾ ਕਰ ਰੂਪ ਜਗਤਿ ਜਗ ਮਗਤੂ ॥

jaa kar roop jagat jag magatoo ||

ਐਸ ਭਾਤਿ ਜੋ ਸਾਹਿਬ ਧਿਆਈਐ ॥

aais bhaat jo saahib dhiaaieeaai ||

ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਤਨ ਪਾਈਐ ॥੨੦੪॥

tab hee purakh puraatan paieeaai ||204||

Seeing him, Dutt, the devotee of the Lord, whose person was revered throughout the world, thought in his mind that in such manner the Lord be remembered, only then that Supreme Purusha i.e. the Lord can be

realized.204.

ਇਤਿ ਬਨਜਾਰਾ ਨਉਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੯॥

eit banajaaraa naumo guroo samaapata(n) ||9||

End of the description of the adoption of he Trader as the Ninth Guru.

ਅਥ ਕਾਛਨ ਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath kaachhan dhasamo guroo kathana(n) ||

Now begins the description of the adoption of the Lady-Gardener as the Tenth Guru.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਚਲਾ ਮੁਨੀ ਤਜਿ ਪਰਹਰਿ ਆਸਾ ॥

chalaa munee taj parahar aasaa ||

ਮਹਾ ਮੋਨਿ ਅਰੁ ਮਹਾ ਉਦਾਸਾ ॥

mahaa mon ar mahaa udhaasaa ||

The sage forsaking all desires and observing great silence moved further

in a state of apathy

ਪਰਮ ਤਤ ਬੇਤਾ ਬਡਭਾਗੀ ॥

param tat betaa baddabhaagee ||

ਮਹਾ ਮੋਨ ਹਰਿ ਕੋ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥੨੦੫॥

mahaa mon har ko anuraagee ||205||

He was a great knower of the Essence, a silence-observer and a lover of the Lord.205.

ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪੂਰੋ ਬਡਭਾਗੀ ॥

param purakh pooro baddabhaagee ||

ਮਹਾ ਮੁਨੀ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਪਾਗੀ ॥

mahaa munee har ke ras paagee ||

He was a great sage, absorbed in the love of he Supreme Purusha i.e. the

Lord

ਬ੍ਰਹਮ ਭਗਤ ਖਟ ਗੁਨ ਰਸ ਲੀਨਾ ॥

braham bhagat khaT gun ras leenaa ||

ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਰਸ ਸਉ ਭੀਨਾ ॥੨੦੬॥

ek naam ke ras sau bheenaa ||206||

He was a devotee of Brahman, the knower of he philosophies of the six

Shastras and the one who remained absorbed in the Name of the Lord.206.

ਉਜਲ ਗਾਤ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਸੋਹੈ ॥

aujal gaat mahaa mun sohai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਸਭ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥

sur nar mun sabh ko man mohai ||

The white body of the great sage was alluring the gods, men and sages

ਜਹ ਜਹ ਜਾਇ ਦਤ ਸੁਭ ਕਰਮਾ ॥

jeh jeh jai dhat subh karamaa ||

ਤਹ ਤਹ ਹੋਤ ਸਭੈ ਨਿਹਕਰਮਾ ॥੨੦੭॥

teh teh hot sabhai nihakaramaa ||207||

Wherever Dutt, the sage performing good actions went, all those who

resided there, achieved passivity.207.

ਭਰਮ ਮੋਹ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਭਾਗੈ ॥

bharam moh teh dhekhat bhaagai ||

ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਸਭ ਹੀ ਉਠਿ ਲਾਗੈ ॥

raam bhagat sabh hee uTh laagai ||

Seeing him, all the illusions, attachment etc, fled away and all were absorbed in the devotion of the Lord

ਪਾਪ ਤਾਪ ਸਭ ਦੂਰ ਪਰਾਈ ॥

paap taap sabh dhoor paraiee ||

ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਹੈ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥੨੦੮॥

nis dhin rahai ek liv laiee ||208||

The sins and ailments of all were destroyed, all remained engrossed in the

meditation of one Lord.208.

ਕਾਛਨ ਏਕ ਤਹਾ ਮਿਲ ਗਈ ॥

kaachhan ek tahaa mil giee ||

ਸੋਆ ਚੂਕ ਪੁਕਾਰਤ ਭਈ ॥

soaa chook pukaarat bhiee ||

The sage met a lady-gardener there, who was shouting continuously

ਭਾਵ ਯਾਹਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥

bhaav yaeh man maeh nihaaraa ||

ਦਸਵੋ ਗੁਰੂ ਤਾਹਿ ਬੀਚਾਰਾ ॥੨੦੯॥

dhasavo guroo taeh beechaaraa ||209||

The sage feeling the notion of her shouts in his mind, adopted her the

tenth Guru.209.

ਜੋ ਸੋਵੈ ਸੋ ਮੂਲੁ ਗਵਾਵੈ ॥

jo sovai so mool gavaavai ||

ਜੋ ਜਾਗੈ ਹਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਸਾਵੈ ॥

jo jaagai har hiradhai basaavai ||

He, who will serve the Lord, he will destroy the ego, which is the origin of the world

ਸਤਿ ਬੋਲਿ ਯਾ ਕੀ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥

sat bol yaa kee ham maanee ||

ਜੋਗ ਧਿਆਨ ਜਾਗੈ ਤੇ ਜਾਨੀ ॥੨੧੦॥

jog dhiaan jaagai te jaanee ||210||

Who will actually be awakened from the sleep of maya, he will enshrine the Lord the sleep of maya, he will enshrine the Lord in hi heart the sage accepted the voice of the lady-gardener as true and as the power of

kindling the knowledge of Yoga.210.

ਇਤਿ ਕਾਛਨ ਗੁਰੂ ਦਸਵੋ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੦॥

eit kaachhan guroo dhasavo samaapata(n) ||10||

End of the description of the adoption of the Lady-Gradener as the Tenth

Guru.

ਅਥ ਸੁਰਥ ਯਾਰਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath surath yaaramo guroo kathana(n) ||

Now begins the description of the adoption of Surath as the Eleventh Guru

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਗੇ ਦਤ ਦੇਵ ਤਬ ਚਲਾ ॥

aage dhat dhev tab chalaa ||

ਸਾਧੇ ਸਰਬ ਜੋਗ ਕੀ ਕਲਾ ॥

saadhe sarab jog kee kalaa ||

Then the sage Dutt, practising all the arts of Yoga, moved forward

ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਰੁ ਉਜਲ ਪ੍ਰਭਾਉ ॥

amit tej ar ujal prabhaau ||

ਜਾਨੁਕ ਬਨਾ ਦੂਸਰ ਹਰਿ ਰਾਉ ॥੨੧੧॥

jaanuk banaa dhoosar har raau ||211||

His glory was infinite and he seemed to be the second God.211.

ਸਭ ਹੀ ਕਲਾ ਜੋਗ ਕੀ ਸਾਧੀ ॥

sabh hee kalaa jog kee saadhee ||

ਮਹਾ ਸਿਧਿ ਮੋਨੀ ਮਨਿ ਲਾਧੀ ॥

mahaa sidh monee man laadhee ||

That great adept and the silence-observing purusha practiced all the skill

of Yoga

ਅਧਿਕ ਤੇਜ ਅਰੁ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾ ॥

adhik tej ar adhik prabhaavaa ||

ਜਾ ਲਖਿ ਇੰਦ੍ਰਾਸਨ ਥਹਰਾਵਾ ॥੨੧੨॥

jaa lakh i(n)dhraasan thaharaavaa ||212||

Seeing his extreme glory and impact, the seat of Indra also trembled.212.

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

madhubhaar chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

MADHUBHAAR STANZA BY THY GRACE

ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥

mun man udhaar ||

ਗੁਨ ਗਨ ਅਪਾਰ ॥

gun gan apaar ||

ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਲੀਨ ॥

har bhagat leen ||

ਹਰਿ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥੨੧੩॥

har ko adheen ||213||

The generous sage, full of innumerable attributes, was absorbed in the

devotion of the Lord and was under the submission of the Lord.213.

ਤਜਿ ਰਾਜ ਭੋਗ ॥

taj raaj bhog ||

ਸੰਨਯਾਸ ਜੋਗ ॥

sa(n)nayaas jog ||

ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਇ ॥

sa(n)nayaas rai ||

ਹਰਿ ਭਗਤ ਭਾਇ ॥੨੧੪॥

har bhagat bhai ||214||

Forsaking the royal enjoyments that king of Yogis had adopted Sannyas

and Yoga for the devotion and desire of meeting the Lord.214.

ਮੁਖ ਛਬਿ ਅਪਾਰ ॥

mukh chhab apaar ||

ਪੂਰਣ ਵਤਾਰ ॥

pooran vataar ||

The beauty of the face of that perfect incarnation was enormous

ਖੜਗੰ ਅਸੇਖ ॥

khaRaga(n) asekh ||

ਬਿਦਿਆ ਬਿਸੇਖ ॥੨੧੫॥

bidhiaa bisekh ||215||

He was sharp like dagger and was also skilful in many prominent

sciences.215.

ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥

su(n)dhar saroop ||

ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥

mahimaa anoop ||

ਆਭਾ ਅਪਾਰ ॥

aabhaa apaar ||

ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥੨੧੬॥

mun man udhaar ||216||

That charming sage had unique greatness, unlimited glory and generous

mind.216.

ਸੰਨਯਾਸ ਦੇਵ ॥

sa(n)nayaas dhev ||

ਗੁਨ ਗਨ ਅਭੇਵ ॥

gun gan abhev ||

ਅਬਿਯਕਤ ਰੂਪ ॥

abiyakat roop ||

ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥੨੧੭॥

mahimaa anoop ||217||

He was a god for Sannyasis and for the virtuous people he was

mysterious, unmanifested and of unparalleled greatness.217.

ਸਭ ਸੁਭ ਸੁਭਾਵ ॥

sabh subh subhaav ||

ਅਤਿਭੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥

atibhut prabhaav ||

ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥

mahimaa apaar ||

ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥੨੧੮॥

gun gan udhaar ||218||

His temperament was auspicious, the impact marvelous and the greatness

unlimited.218.

ਤਹ ਸੁਰਥ ਰਾਜ ॥

teh surath raaj ||

ਸੰਪਤਿ ਸਮਾਜ ॥

sa(n)pat samaaj ||

ਪੂਜੰਤ ਚੰਡਿ ॥

pooja(n)t cha(n)dd ||

ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਅਖੰਡ ॥੨੧੯॥

nis dhin akha(n)dd ||219||

There was a king name Surath there who was attached with his assets and

society who worshipped Chandi uninterruptedly.219.

ਨ੍ਰਿਪ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

nirap at pracha(n)dd ||

ਸਭ ਬਿਧਿ ਅਖੰਡ ॥

sabh bidh akha(n)dd ||

ਸਿਲਸਿਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

silasit prabeen ||

ਦੇਵੀ ਅਧੀਨ ॥੨੨੦॥

dhevee adheen ||220||

The king, who was extremely powerful and had complete control of his kingdom, was skilful in all the sciences and was under the submission of

the goddess.220.

ਨਿਸਦਿਨ ਭਵਾਨਿ ॥

nisadhin bhavaan ||

ਸੇਵਤ ਨਿਧਾਨ ॥

sevat nidhaan ||

ਕਰਿ ਏਕ ਆਸ ॥

kar ek aas ||

ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥੨੨੧॥

nis dhin udhaas ||221||

He served the goddess Bhavani night and day and remained unattached

with only one desire in his mind.221.

ਦੁਰਗਾ ਪੁਜੰਤ ॥

dhuragaa puja(n)t ||

ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਮਹੰਤ ॥

nitaprat maha(n)t ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥

bahu bidh prakaar ||

ਸੇਵਤ ਸਵਾਰ ॥੨੨੨॥

sevat savaar ||222||

He used to worship Durga always in various ways and made offerings.222.

ਅਤਿ ਗੁਨ ਨਿਧਾਨ ॥

at gun nidhaan ||

ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥

mahimaa mahaan ||

ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਅੰਗ ॥

at bimal a(n)g ||

ਲਖਿ ਲਜਤ ਗੰਗ ॥੨੨੩॥

lakh lajat ga(n)g ||223||

That king was enromusly praiseworthy, treasure of virtues and had such a

pure body that on seeing him, even the ganges felt shy.223.

ਤਿਹ ਨਿਰਖ ਦਤ ॥

teh nirakh dhat ||

ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਮਤਿ ॥

at bimal mat ||

ਅਨਖੰਡ ਜੋਤਿ ॥

anakha(n)dd jot ||

ਜਨੁ ਭਿਓ ਉਦੋਤ ॥੨੨੪॥

jan bhio udhot ||224||

Seeing him, Dutt became extremely pure in intellect and completely

lustrous.224.

ਝਮਕੰਤ ਅੰਗ ॥

jhamaka(n)t a(n)g ||

ਲਖਿ ਲਜਤ ਗੰਗ ॥

lakh lajat ga(n)g ||

ਅਤਿ ਗੁਨ ਨਿਧਾਨ ॥

at gun nidhaan ||

ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥੨੨੫॥

mahimaa mahaan ||225||

Seeing his limbs, even Ganges became shy, because he was enormously

praiseworthy and a treasure of virtues.225.

ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

anabhav prakaas ||

ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥

nis dhin udhaas ||

ਅਤਿਭੁਤ ਸੁਭਾਵ ॥

atibhut subhaav ||

ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਵ ॥੨੨੬॥

sa(n)nayaas raav ||226||

The sage saw that he was bright like light, ever unattached and a king of

Sannyasis with marvelous temperament.226.

ਲਖਿ ਤਾਸੁ ਸੇਵ ॥

lakh taas sev ||

ਸੰਨਜਾਸ ਦੇਵ ॥

sa(n)nayaas dhev ||

ਅਤਿ ਚਿਤ ਰੀਝ ॥

at chit reejh ||

ਤਿਹ ਫਾਸਿ ਬੀਝ ॥੨੨੭॥

teh faas beejh ||227||

Dutt saw his serving nature and he was extremely pleased in his mind.227.

ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥

sree bhagavatee chha(n)dh ||

DHRI BHAGVATI STANZA

ਕਿ ਦਿਖਿਓਤ ਦਤੰ ॥

k dhikhiot dhata(n) ||

ਕਿ ਪਰਮੰਤਿ ਮਤੰ ॥

k parama(n)t mata(n) ||

ਸੁ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜਾ ॥

s sarabatr saajaa ||

ਕਿ ਦਿਖਿਓਤ ਰਾਜਾ ॥੨੨੮॥

k dhikhiot raajaa ||228||

He seemed to Dutt as a king of supreme intellect, bedecked with all the

accomplishments.228.

ਕਿ ਆਲੋਕ ਕਰਮੰ ॥

k aalok karama(n) ||

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪਰਮੰ ॥

k sarabatr parama(n) ||

ਕਿ ਆਜਿਤ ਭੂਪੰ ॥

k aajit bhoopa(n) ||

ਕਿ ਰਤੇਸ ਰੂਪੰ ॥੨੨੯॥

k rates roopa(n) ||229||

That king was unconquerable, illustrious, elegant and respectful for all

religions.229.

ਕਿ ਆਜਾਨ ਬਾਹ ॥

k aajaan baeh ||

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਹ ॥

k sarabatr saeh ||

ਕਿ ਧਰਮੰ ਸਰੂਪੰ ॥

k dharama(n) saroopa(n) ||

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੂਪੰ ॥੨੩੦॥

k sarabatr bhoopa(n) ||230||

That long-armed king was virtuous and cared for all his subjects.230.

ਕਿ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੰ ॥

k saahaan saaha(n) ||

ਕਿ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੰ ॥

k aajaan baaha(n) ||

ਕਿ ਜੋਗੇਾਂਦ੍ਰ ਗਾਮੀ ॥

k jogeaa(n)dhr gaamee ||

ਕਿ ਧਰਮੇਾਂਦ੍ਰ ਧਾਮੀ ॥੨੩੧॥

k dharameaa(n)dhr dhaamee ||231||

That long-armed king was a great Sovereign, a great Yogi and a monarch

of Dharma.231.

ਕਿ ਰੁਦ੍ਰਾਰਿ ਰੂਪੰ ॥

k rudhraar roopa(n) ||

ਕਿ ਭੂਪਾਨ ਭੂਪੰ ॥

k bhoopaan bhoopa(n) ||

That king of kings resembled the figure of Rudra

ਕਿ ਆਦਗ ਜੋਗੰ ॥

k aadhag joga(n) ||

ਕਿ ਤਿਆਗੰਤ ਸੋਗੰ ॥੨੩੨॥

k tiaaga(n)t soga(n) ||232||

He was free from anxieties and remained absorbed in Yoga.232.

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

madhubhaar chha(n)dh ||

MADHUBHAAR STANZA

ਬਿਮੋਹਿਯੋਤ ਦੇਖੀ ॥

bimohiyot dhekhee ||

ਕਿ ਰਾਵਲ ਭੇਖੀ ॥

k raaval bhekhee ||

ਕਿ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਜਾ ॥

k sa(n)nayaas raajaa ||

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜਾ ॥੨੩੩॥

k sarabatr saajaa ||233||

Seeing him, Dutt, the king of Yogis, who was in the garb of a Rawal, and who was theking of Sannyasis, and respectable for all, he was allured

towards him.233.

ਕਿ ਸੰਭਾਲ ਦੇਖਾ ॥

k sa(n)bhaal dhekhaa ||

ਕਿ ਸੁਧ ਚੰਦ੍ਰ ਪੇਖਾ ॥

k sudh cha(n)dhr pekhaa ||

ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਕਰਮੰ ॥

k paavitr karama(n) ||

ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਧਰਮੰ ॥੨੩੪॥

k sa(n)niaas dharama(n) ||234||

He saw him like pure moon and found him that his actions were

immaculate and in accordance with Yoga.234.

ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਭੇਖੀ ॥

k sa(n)niaas bhekhee ||

ਕਿ ਆਧਰਮ ਦ੍ਵੈਖੀ ॥

k aadharam dhavaikhee ||

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ॥

k sarabatr gaamee ||

ਕਿ ਧਰਮੇਸ ਧਾਮੀ ॥੨੩੫॥

k dharames dhaamee ||235||

That Sannyasi king was the destroyer of impiety, he went everywhere in

his kingdom and was the abode of Dharma.235.

ਕਿ ਆਛਿਜ ਜੋਗੰ ॥

k aachhij joga(n) ||

ਕਿ ਆਗੰਮ ਲੋਗੰ ॥

k aaga(n)m loga(n) ||

ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਧੰ ॥

k la(n)goT ba(n)dha(n) ||

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੰਧੰ ॥੨੩੬॥

k sarabatr ma(n)dha(n) ||236||

His Yoga was indestructible and wearing his loin-cloth, he moved

everywhere in his kingdom.236.

ਕਿ ਆਛਿਜ ਕਰਮਾ ॥

k aachhij karamaa ||

ਕਿ ਆਲੋਕ ਧਰਮਾ ॥

k aalok dharamaa ||

His action and duties were illustrious and not liable to decay

ਕਿ ਆਦੇਸ ਕਰਤਾ ॥

k aadhes karataa ||

ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਸਰਤਾ ॥੨੩੭॥

k sa(n)nayaas sarataa ||237||

He was the commander of all and was like a stream of Sannyas.237.

ਕਿ ਅਗਿਆਨ ਹੰਤਾ ॥

k agiaan ha(n)taa ||

ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤਾ ॥

k paara(n)g ga(n)taa ||

ਕਿ ਆਧਰਮ ਹੰਤਾ ॥

k aadharam ha(n)taa ||

ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਭਕਤਾ ॥੨੩੮॥

k sa(n)nayaas bhakataa ||238||

He was the destroyer of ignorance, skilful in sciences, the destroyer of

impiety and a devotee of Sannyasis.238.

ਕਿ ਖੰਕਾਲ ਦਾਸੰ ॥

k kha(n)kaal dhaasa(n) ||

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭਾਸੰ ॥

k sarabatr bhaasa(n) ||

ਕਿ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਜੰ ॥

k sa(n)nayaas raaja(n) ||

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜੰ ॥੨੩੯॥

k sarabatr saaja(n) ||239||

He was the servitor of the Lord, he was felt everywhere by his subjects, a

king in Sannyas and he was embellished with all learnings.239.

ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤਾ ॥

k paara(n)g ga(n)taa ||

ਕਿ ਆਧਰਮ ਹੰਤਾ ॥

k aadharam ha(n)taa ||

ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਭਕਤਾ ॥

k sa(n)niaas bhakataa ||

ਕਿ ਸਾਜੋਜ ਮੁਕਤਾ ॥੨੪੦॥

k saajoj mukataa ||240||

He was the destroyer of impiety, a devotee of the path of Sannyas, of

Jivan-mukta (redeemed while living) and was skilful in all learnings.240.

ਕਿ ਆਸਕਤ ਕਰਮੰ ॥

k aasakat karama(n) ||

ਕਿ ਅਬਿਯਕਤ ਧਰਮੰ ॥

k abiyakat dharama(n) ||

He was absorbed in good deeds, an unattached Yogi

ਕਿ ਅਤੇਵ ਜੋਗੀ ॥

k atev jogee ||

ਕਿ ਅੰਗੰ ਅਰੋਗੀ ॥੨੪੧॥

k a(n)ga(n) arogee ||241||

He was like unmanifested Dharma devoid of Yoga his limbs were

healthy.241.

ਕਿ ਸੁਧੰ ਸੁਰੋਸੰ ॥

k sudha(n) surosa(n) ||

ਨ ਨੈਕੁ ਅੰਗ ਰੋਸੰ ॥

n naik a(n)g rosa(n) ||

He was never in ire, even slightly

ਨ ਕੁਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥

n kukaram karataa ||

ਕਿ ਧਰਮੰ ਸੁ ਸਰਤਾ ॥੨੪੨॥

k dharama(n) su sarataa ||242||

No vice touched him and he ever flowed like the river of Dharma.242.

ਕਿ ਜੋਗਾਧਿਕਾਰੀ ॥

k jogaadhikaaree ||

ਕਿ ਸੰਨਯਾਸ ਧਾਰੀ ॥

k sa(n)nayaas dhaaree ||

He adopted Sannyas and was the supreme authority of Yoga

ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸੁ ਭਗਤਾ ॥

k brahama(n) su bhagataa ||

ਕਿ ਆਰੰਭ ਜਗਤਾ ॥੨੪੩॥

k aara(n)bh jagataa ||243||

He was the devotee of Brahman, the originator of the world.243.

ਕਿ ਜਾਟਾਨ ਜੂਟੰ ॥

k jaaTaan jooTa(n) ||

ਕਿ ਨਿਧਿਆਨ ਛੂਟੰ ॥

k nidhiaan chhooTa(n) ||

That king wearing matted locks, had abandoned all the stores of materials

ਕਿ ਅਬਿਯਕਤ ਅੰਗੰ ॥

k abiyakat a(n)ga(n) ||

ਕਿ ਕੈ ਪਾਨ ਭੰਗੰ ॥੨੪੪॥

k kai paan bha(n)ga(n) ||244||

And he wore waist-cloth.24.

ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਕਰਮੀ ॥

k sa(n)nayaas karamee ||

ਕਿ ਰਾਵਲ ਧਰਮੀ ॥

k raaval dharamee ||

He performed actions of Sannyas and adopted Rawal religion

ਕਿ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਕੁਸਲੀ ॥

k tirakaal kusalee ||

ਕਿ ਕਾਮਾਦਿ ਦੁਸਲੀ ॥੨੪੫॥

k kaamaadh dhusalee ||245||

He always remained in bliss and was the destroyer of lust etc.245.

ਕਿ ਡਾਮਾਰ ਬਾਜੈ ॥

k ddaamaar baajai ||

ਕਿ ਸਬ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥

k sab paap bhaajai ||

The tabors were being played, hearing which all the sins had fled away

ਕਿ ਬਿਭੂਤ ਸੋਹੈ ॥

k bibhoot sohai ||

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੋਹੈ ॥੨੪੬॥

k sarabatr mohai ||246||

His body had been smeared with ashes and all were getting allured

towards him.246.

ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੀ ॥

k la(n)goT ba(n)dhee ||

ਕਿ ਏਕਾਦਿ ਛੰਦੀ ॥

k ekaadh chha(n)dhee ||

He wore loin-cloth and spoke occasionally

ਕਿ ਧਰਮਾਨ ਧਰਤਾ ॥

k dharamaan dharataa ||

ਕਿ ਪਾਪਾਨ ਹਰਤਾ ॥੨੪੭॥

k paapaan harataa ||247||

He was the adopter of piety and destroyer of sin.247.

ਕਿ ਨਿਨਾਦਿ ਬਾਜੈ ॥

k ninaadh baajai ||

ਕਿ ਪੰਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥

k pa(n)paap bhaajai ||

The horn was being blown and the sins were running away

ਕਿ ਆਦੇਸ ਬੁਲੈ ॥

k aadhes bulai ||

ਕਿ ਲੈ ਗ੍ਰੰਥ ਖੁਲੈ ॥੨੪੮॥

k lai gra(n)th khulai ||248||

The orders were given there that the religious texts be read.248.

ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਦੇਸੀ ॥

k paavitr dhesee ||

ਕਿ ਧਰਮੇਾਂਦ੍ਰ ਭੇਸੀ ॥

k dharameaa(n)dhr bhesee ||

ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੰ ॥

k la(n)goT ba(n)dha(n) ||

ਕਿ ਆਜੋਤਿ ਵੰਦੰ ॥੨੪੯॥

k aajot va(n)dha(n) ||249||

In that holy country, assuming the religious garb, the prayer was being

held, thinking of that one wearing the lion-cloth as effulgence.249.

ਕਿ ਆਨਰਥ ਰਹਿਤਾ ॥

k aanarath rahitaa ||

ਕਿ ਸੰਨਯਾਸ ਸਹਿਤਾ ॥

k sa(n)nayaas sahitaa ||

He was devoid of misfortune and attached to Sannyas

ਕਿ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤੰ ॥

k parama(n) puneeta(n) ||

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੀਤੰ ॥੨੫੦॥

k sarabatr meeta(n) ||250||

He was supremely immaculate and friend of all.250.

ਕਿ ਅਚਾਚਲ ਅੰਗੰ ॥

k achaachal a(n)ga(n) ||

ਕਿ ਜੋਗੰ ਅਭੰਗੰ ॥

k joga(n) abha(n)ga(n) ||

He was absorbed in yoga, having indescribable form

ਕਿ ਅਬਿਯਕਤ ਰੂਪੰ ॥

k abiyakat roopa(n) ||

ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਭੂਪੰ ॥੨੫੧॥

k sa(n)niaas bhoopa(n) ||251||

He was a Sannyasi king.251.

ਕਿ ਬੀਰਾਨ ਰਾਧੀ ॥

k beeraan raadhee ||

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਧੀ ॥

k sarabatr saadhee ||

He was the hero of heroes and practiser of all the disciplines

ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਕਰਮਾ ॥

k paavitr karamaa ||

ਕਿ ਸੰਨਯਾਸ ਧਰਮਾ ॥੨੫੨॥

k sa(n)nayaas dharamaa ||252||

He was a Sannyasi, performing underrfiled actions.252.

ਅਪਾਖੰਡ ਰੰਗੰ ॥

apaakha(n)dd ra(n)ga(n) ||

ਕਿ ਆਛਿਜ ਅੰਗੰ ॥

k aachhij a(n)ga(n) ||

ਕਿ ਅੰਨਿਆਇ ਹਰਤਾ ॥

k a(n)niaai harataa ||

ਕਿ ਸੁ ਨਯਾਇ ਕਰਤਾ ॥੨੫੩॥

k su nayai karataa ||253||

He was like that Lord, who is imperishable, and just, the remover of

injustice.253.

ਕਿ ਕਰਮੰ ਪ੍ਰਨਾਸੀ ॥

k karama(n) pranaasee ||

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦਾਸੀ ॥

k sarabatr dhaasee ||

ਕਿ ਅਲਿਪਤ ਅੰਗੀ ॥

k alipat a(n)gee ||

ਕਿ ਆਭਾ ਅਭੰਗੀ ॥੨੫੪॥

k aabhaa abha(n)gee ||254||

He was the destroyer of Karmas, the servitor of all, everywhere,

unattached and glorious.254.

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥

k sarabatr ga(n)taa ||

ਕਿ ਪਾਪਾਨ ਹੰਤਾ ॥

k paapaan ha(n)taa ||

ਕਿ ਸਾਸਧ ਜੋਗੰ ॥

k saasadh joga(n) ||

ਕਿਤੰ ਤਿਆਗ ਰੋਗੰ ॥੨੫੫॥

kita(n) tiaag roga(n) ||255||

He was the goer to all the places, the remover of sins, beyond all ailments

and the one who remained a pure Yogi.255.

ਇਤਿ ਸੁਰਥ ਰਾਜਾ ਯਾਰ੍ਹਮੋ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੧॥

eit surath raajaa yaarrahamo guroo baranana(n) samaapata(n) ||11||

End of the description of the Elventh Guru, the king Surath.

ਅਥ ਬਾਲੀ ਦੁਆਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath baalee dhuaadhasamo guroo kathana(n) ||

Now begins the description of the adoption of a Girl as the Twelfth Guru

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਚਲਾ ਦਤ ਆਗੇ ॥

chalaa dhat aage ||

ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਗੇ ॥

lakhe paap bhaage ||

Then Dutt moved further seeing him, the sins fled away

ਬਜੈ ਘੰਟ ਘੋਰੰ ॥

bajai gha(n)T ghora(n) ||

ਬਣੰ ਜਾਣੁ ਮੋਰੰ ॥੨੫੬॥

bana(n) jaan mora(n) ||256||

The thunderous sound of the songs continued like the song of the

peacocks in the forest.256.

ਨਵੰ ਨਾਦ ਬਾਜੈ ॥

nava(n) naadh baajai ||

ਧਰਾ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥

dharaa paap bhaajai ||

The horns were sounded in the sky and the sins of the earth ran away

ਕਰੈ ਦੇਬ੍ਯ ਅਰਚਾ ॥

karai dhebray arachaa ||

ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੨੫੭॥

chatur bedh charachaa ||257||

He made offerings to the goddess and there was the discussion about the

four Vedas.257.

ਸ੍ਰੁਤੰ ਸਰਬ ਪਾਠੰ ॥

sruta(n) sarab paaTha(n) ||

ਸੁ ਸੰਨ੍ਯਾਸ ਰਾਠੰ ॥

s sa(n)nayaas raaTha(n) ||

Recitation of all the Shrutis was performed for that Sannyas at the suitable place

ਮਹਾਜੋਗ ਨ੍ਯਾਸੰ ॥

mahaajog nayaasa(n) ||

ਸਦਾਈ ਉਦਾਸੰ ॥੨੫੮॥

sadhaiee udhaasa(n) ||258||

The great practices of Yoga were held and there was atmosphere of

detachment.258.

ਖਟੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਚਰਚਾ ॥

khaTa(n) saasatr charachaa ||

ਰਟੈ ਬੇਦ ਅਰਚਾ ॥

raTai bedh arachaa ||

ਮਹਾ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ॥

mahaa mon maanee ||

ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਧਾਨੀ ॥੨੫੯॥

k sa(n)nayaas dhaanee ||259||

There was discussion of six Shastras and the recitation of the Vedas and

the Sannyasis observed great silence.259.

ਚਲਾ ਦਤ ਆਗੈ ॥

chalaa dhat aagai ||

ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਗੈ ॥

lakhe paap bhaagai ||

Then Dutt move still further and seeing him, the sins fled away

ਲਖੀ ਏਕ ਕੰਨਿਆ ॥

lakhee ek ka(n)niaa ||

ਤਿਹੂੰ ਲੋਗ ਧੰਨਿਆ ॥੨੬੦॥

tihoo(n) log dha(n)niaa ||260||

There he was a girl, making the three worlds blessed ones.260.

ਮਹਾ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥

mahaa brahamachaaree ||

ਸੁ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥

s dharamaadhikaaree ||

ਲਖੀ ਪਾਨਿ ਵਾ ਕੇ ॥

lakhee paan vaa ke ||

ਗੁਡੀ ਬਾਲਿ ਤਾ ਕੇ ॥੨੬੧॥

guddee baal taa ke ||261||

This authority of Dharma and the great celibate saw a doll in her hand.261.

ਖਿਲੈ ਖੇਲ ਤਾ ਸੋ ॥

khilai khel taa so ||

ਇਸੋ ਹੇਤ ਵਾ ਸੋ ॥

eiso het vaa so ||

ਪੀਐ ਪਾਨਿ ਨ ਆਵੈ ॥

peeaai paan na aavai ||

ਇਸੋ ਖੇਲ ਭਾਵੈ ॥੨੬੨॥

eiso khel bhaavai ||262||

She was playing with it and she loved it so much that she drank water and

continued to play with it.262.

ਗਏ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ॥

ge mon maanee ||

ਤਰੈ ਦ੍ਰਿਸਟ ਆਨੀ ॥

tarai dhisaT aanee ||

ਨ ਬਾਲਾ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥

n baalaa nihaarayo ||

ਨ ਖੇਲੰ ਬਿਸਾਰ੍ਯੋ ॥੨੬੩॥

n khela(n) bisaarayo ||263||

All those silence-observing Yogis went to that side and they saw her, but

that girl did not see them and did not stop playing,263.

ਲਖੀ ਦਤ ਬਾਲਾ ॥

lakhee dhat baalaa ||

ਮਨੋ ਰਾਗਮਾਲਾ ॥

mano raagamaalaa ||

The teeth the girl were like the garland of flowers

ਰੰਗੀ ਰੰਗਿ ਖੇਲੰ ॥

ra(n)gee ra(n)g khela(n) ||

ਮਨੋ ਨਾਗ੍ਰ ਬੇਲੰ ॥੨੬੪॥

mano naagr bela(n) ||264||

She was absorbed in frolic like the creeper clinging to the tree.264.

ਤਬੈ ਦਤ ਰਾਯੰ ॥

tabai dhat raaya(n) ||

ਲਖੇ ਤਾਸ ਜਾਯੰ ॥

lakhe taas jaaya(n) ||

ਗੁਰੂ ਤਾਸ ਕੀਨਾ ॥

guroo taas keenaa ||

ਮਹਾ ਮੰਤ੍ਰ ਭੀਨਾ ॥੨੬੫॥

mahaa ma(n)tr bheenaa ||265||

Then Dutt, seeing her, eulogized her and accepting her as his Guru, he was

absorbed in his great mantra.265.

ਗੁਰੂ ਤਾਸ ਜਾਨਯੋ ॥

guroo taas jaanayo ||

ਇਮੰ ਮੰਤ੍ਰ ਠਾਨ੍ਯੋ ॥

eima(n) ma(n)tr Thaanrayo ||

He accepted her as his Guru and in this way, adopted the mantra

ਦਸੰ ਦ੍ਵੈ ਨਿਧਾਨੰ ॥

dhasa(n) dhavai nidhaana(n) ||

ਗੁਰੂ ਦਤ ਜਾਨੰ ॥੨੬੬॥

guroo dhat jaana(n) ||266||

In this way, Dutt adopted his twelfth Guru.266.

ਰੁਣਝੁਣ ਛੰਦ ॥

runajhun chha(n)dh ||

RUNJHUN STANZA

ਲਖਿ ਛਬਿ ਬਾਲੀ ॥

lakh chhab baalee ||

ਅਤਿ ਦੁਤਿ ਵਾਲੀ ॥

at dhut vaalee ||

The beauty of that girl was unique and marvelous

ਅਤਿਭੁਤ ਰੂਪੰ ॥

atibhut roopa(n) ||

ਜਣੁ ਬੁਧਿ ਕੂਪੰ ॥੨੬੭॥

jan budh koopa(n) ||267||

She appeared to be a store of intellect the sage saw her.267.

ਫਿਰ ਫਿਰ ਪੇਖਾ ॥

fir fir pekhaa ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲੇਖਾ ॥

bahu bidh lekhaa ||

ਤਨ ਮਨ ਜਾਨਾ ॥

tan man jaanaa ||

ਗੁਨ ਗਨ ਮਾਨਾ ॥੨੬੮॥

gun gan maanaa ||268||

Then he saw her again and again in various ways and accepted her quality

in his mind and body.268.

ਤਿਹ ਗੁਰ ਕੀਨਾ ॥

teh gur keenaa ||

ਅਤਿ ਜਸੁ ਲੀਨਾ ॥

at jas leenaa ||

ਅਗਿ ਤਬ ਚਾਲਾ ॥

ag tab chaalaa ||

ਜਨੁ ਮਨਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥੨੬੯॥

jan man javaiaalaa ||269||

After adopting he as his Guru, he offered her approbation and then moved further like the flame of fire.269.

ਇਤਿ ਦੁਆਦਸ ਗੁਰੂ ਲੜਕੀ ਗੁਡੀ ਖੇਡਤੀ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੨॥

eit dhuaadhas guroo laRakee guddee kheddatee samaapata(n) ||12||

End of the description of the adoption of a girl playing with her doll as his

twelfth Guru.

ਅਥ ਭ੍ਰਿਤ ਤ੍ਰੋਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath bhirat trodhasamo guroo kathana(n) ||

Now begins the description of an Orderly as the Thirteenth Guru

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਤਬ ਦਤ ਦੇਵ ਮਹਾਨ ॥

tab dhat dhev mahaan ||

ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥

dhas chaar chaar nidhaan ||

Then the great Dutt, who was a treasure in eighteen sciences and

ਅਤਿਭੁਤ ਉਤਮ ਗਾਤ ॥

atibhut utam gaat ||

ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਲੇਤ ਪ੍ਰਭਾਤ ॥੨੭੦॥

har naam let prabhaat ||270||

Had a fine physique, used to remember the Name of the Lord at day-

dawn.270.

ਅਕਲੰਕ ਉਜਲ ਅੰਗ ॥

akala(n)k ujal a(n)g ||

ਲਖਿ ਲਾਜ ਗੰਗ ਤਰੰਗ ॥

lakh laaj ga(n)g tara(n)g ||

Seeing his bright and blemishless limbs, the waves of Ganges felt shy

ਅਨਭੈ ਅਭੂਤ ਸਰੂਪ ॥

anabhai abhoot saroop ||

ਲਖਿ ਜੋਤਿ ਲਾਜਤ ਭੂਪ ॥੨੭੧॥

lakh jot laajat bhoop ||271||

Looking at his marvelous figure, the kings became shyful.271.

ਅਵਲੋਕਿ ਸੁ ਭ੍ਰਿਤ ਏਕ ॥

avalok su bhirat ek ||

ਗੁਨ ਮਧਿ ਜਾਸੁ ਅਨੇਕ ॥

gun madh jaas anek ||

He saw an orderly, who had many qualities, even at midnight, he was standing at the gate

ਅਧਿ ਰਾਤਿ ਠਾਢਿ ਦੁਆਰਿ ॥

adh raat Thaadd dhuaar ||

ਬਹੁ ਬਰਖ ਮੇਘ ਫੁਹਾਰ ॥੨੭੨॥

bahu barakh megh fuhaar ||272||

In this way, during the rainfall, he stood firmly without caring for the

rain.272.

ਅਧਿ ਰਾਤਿ ਦਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥

adh raat dhat nihaar ||

ਗੁਣਵੰਤ ਬਿਕ੍ਰਮ ਅਪਾਰ ॥

gunava(n)t bikram apaar ||

ਜਲ ਮੁਸਲਧਾਰ ਪਰੰਤ ॥

jal musaladhaar para(n)t ||

ਨਿਜ ਨੈਨ ਦੇਖਿ ਮਹੰਤ ॥੨੭੩॥

nij nain dhekh maha(n)t ||273||

Dutt saw that Vikram-like individual full of qualities at midnight and he also

saw that it was greatly pleased in his mind.273.

ਇਕ ਚਿਤ ਠਾਢ ਸੁ ਐਸ ॥

eik chit Thaadd su aais ||

ਸੋਵਰਨ ਮੂਰਤਿ ਜੈਸ ॥

sovaran moorat jais ||

He seemed standing like a golden statue single-mindedly

ਦ੍ਰਿੜ ਦੇਖਿ ਤਾ ਕੀ ਮਤਿ ॥

dhiraR dhekh taa kee mat ||

ਅਤਿ ਮਨਹਿ ਰੀਝੇ ਦਤ ॥੨੭੪॥

at maneh reejhe dhat ||274||

Seeing his concerntration, Dutt was greatly pleased in his mind. 274.

ਨਹੀ ਸੀਤ ਮਾਨਤ ਘਾਮ ॥

nahee seet maanat ghaam ||

ਨਹੀ ਚਿਤ ਲਜਾਵਤ ਛਾਮ ॥

nahee chit layaavat chhaam ||

ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਮੋਰਤ ਅੰਗ ॥

nahee naik morat a(n)g ||

ਇਕ ਪਾਇ ਠਾਢ ਅਭੰਗ ॥੨੭੫॥

eik pai Thaadd abha(n)g ||275||

He thought that this man was not caring for cold or hot weather and there is no desire of some shade in his mind he was standing on one foot

without even slightly turning his limbs.275.

ਢਿਗ ਦਤ ਤਾ ਕੇ ਜਾਇ ॥

ddig dhat taa ke jai ||

ਅਵਿਲੋਕਿ ਤਾਸੁ ਬਨਾਏ ॥

avilok taas banaae ||

Dutt went near him and looked down upon him, learning. a bit

ਅਧਿ ਰਾਤ੍ਰਿ ਨਿਰਜਨ ਤ੍ਰਾਸ ॥

adh raatr nirajan traas ||

ਅਸਿ ਲੀਨ ਠਾਢ ਉਦਾਸ ॥੨੭੬॥

as leen Thaadd udhaas ||276||

He was standing detachedly in that desolate atmosphere at midnighgt.276.

ਬਰਖੰਤ ਮੇਘ ਮਹਾਨ ॥

barakha(n)t megh mahaan ||

ਭਾਜੰਤ ਭੂਮਿ ਨਿਧਾਨ ॥

bhaaja(n)t bhoom nidhaan ||

It was raining and the water was spreading on the earth

ਜਗਿ ਜੀਵ ਸਰਬ ਸੁ ਭਾਸ ॥

jag jeev sarab su bhaas ||

ਉਠਿ ਭਾਜ ਤ੍ਰਾਸ ਉਦਾਸ ॥੨੭੭॥

auTh bhaaj traas udhaas ||277||

All the beings of the world ran away in fear.277.

ਇਹ ਠਾਢ ਭੂਪਤਿ ਪਉਰ ॥

eeh Thaadd bhoopat paur ||

ਮਨ ਜਾਪ ਜਾਪਤ ਗਉਰ ॥

man jaap jaapat gaur ||

This orderly was standing at the gate of the king like this and was

repeating the name of the goddess Gauri-Parvati in his mind

ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਮੋਰਤ ਅੰਗ ॥

nahee naik morat a(n)g ||

ਇਕ ਪਾਵ ਠਾਢ ਅਭੰਗ ॥੨੭੮॥

eik paav Thaadd abha(n)g ||278||

He was standing on one foot, without even slightly turning his limbs.278.

ਅਸਿ ਲੀਨ ਪਾਨਿ ਕਰਾਲ ॥

as leen paan karaal ||

ਚਮਕੰਤ ਉਜਲ ਜ੍ਵਾਲ ॥

chamaka(n)t ujal javaiaal ||

A dreadful sword was shining in his hand like a flame of fire and

ਜਨ ਕਾਹੂ ਕੋ ਨਹੀ ਮਿਤ੍ਰ ॥

jan kaahoo ko nahee mitr ||

ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ॥੨੭੯॥

eeh bhaat param pavitr ||279||

He was standing solemnly without seeming to have friendliness for anyone.279.

ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਉਚਾਵਤ ਪਾਉ ॥

nahee naik uchaavat paau ||

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਸਾਧਤ ਦਾਉ ॥

bahu bhaat saadhat dhaau ||

He was not even raising his foot slightly and he was in the posture of playing trick in many ways

ਅਨਆਸ ਭੂਪਤਿ ਭਗਤ ॥

anaas bhoopat bhagat ||

ਪ੍ਰਭ ਏਕ ਹੀ ਰਸ ਪਗਤ ॥੨੮੦॥

prabh ek hee ras pagat ||280||

He was a devotee of the king dyed unswervingly in the love of the

Lord.280.

ਜਲ ਪਰਤ ਮੂਸਲਧਾਰ ॥

jal parat moosaladhaar ||

ਗ੍ਰਿਹ ਲੇ ਨ ਓਟਿ ਦੁਆਰ ॥

gireh le na oT dhuaar ||

ਪਸੁ ਪਛ ਸਰਬਿ ਦਿਸਾਨ ॥

pas pachh sarab dhisaan ||

ਸਭ ਦੇਸ ਦੇਸ ਸਿਧਾਨ ॥੨੮੧॥

sabh dhes dhes sidhaan ||281||

Because of heavy rain, all the animals and birds were going from various

directions to their homes in order to take shelter.281.

ਇਹ ਠਾਢ ਹੈ ਇਕ ਆਸ ॥

eeh Thaadd hai ik aas ||

ਇਕ ਪਾਨ ਜਾਨ ਉਦਾਸ ॥

eik paan jaan udhaas ||

ਅਸਿ ਲੀਨ ਪਾਨਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

as leen paan pracha(n)dd ||

ਅਤਿ ਤੇਜਵੰਤ ਅਖੰਡ ॥੨੮੨॥

at tejava(n)t akha(n)dd ||282||

He was standing detachedly on one foot and taking his sword in one of his

hands, he was looking extremely lustrous.282.

ਮਨਿ ਆਨਿ ਕੋ ਨਹੀ ਭਾਵ ॥

man aan ko nahee bhaav ||

ਇਕ ਦੇਵ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਵ ॥

eik dhev ko chit chaav ||

ਇਕ ਪਾਵ ਐਸੇ ਠਾਢ ॥

eik paav aaise Thaadd ||

ਰਨ ਖੰਭ ਜਾਨੁਕ ਗਾਡ ॥੨੮੩॥

ran kha(n)bh jaanuk gaadd ||283||

There was no other idea in his mind except his master and he was

standing on one foot like a column standing in the battlefield.283.

ਜਿਹ ਭੂਮਿ ਧਾਰਸ ਪਾਵ ॥

jeh bhoom dhaaras paav ||

ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਫੇਰਿ ਉਚਾਵ ॥

nahee naik fer uchaav ||

Wherever he placed his foot, he firmly fixed it there

ਨਹੀ ਠਾਮ ਭੀਜਸ ਤਉਨ ॥

nahee Thaam bheejas taun ||

ਅਵਲੋਕ ਭਇਓ ਮੁਨਿ ਮਉਨ ॥੨੮੪॥

avalok bhio mun maun ||284||

At his place, he was not getting wet and seeing him the sage Dutt kept

silent.284.

ਅਵਲੋਕਿ ਤਾਸੁ ਮੁਨੇਸ ॥

avalok taas munes ||

ਅਕਲੰਕ ਭਾਗਵਿ ਭੇਸ ॥

akala(n)k bhaagav bhes ||

The sage saw him and he seemed to him like a part of a blemishless moon

ਗੁਰੁ ਜਾਨਿ ਪਰੀਆ ਪਾਇ ॥

gur jaan pareeaa pai ||

ਤਜਿ ਲਾਜ ਸਾਜ ਸਚਾਇ ॥੨੮੫॥

taj laaj saaj sachai ||285||

The sage abandoning his shyness and accepting him as his Guru, fell at

his feet.285.

ਤਿਹ ਜਾਨ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥

teh jaan kai gurdhev ||

ਅਕਲੰਕ ਦਤ ਅਭੇਵ ॥

akala(n)k dhat abhev ||

ਚਿਤ ਤਾਸ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥

chit taas ke ras bheen ||

ਗੁਰੁ ਤ੍ਰਉਦਸਮੋ ਤਿਹ ਕੀਨ ॥੨੮੬॥

gur traudhasamo teh keen ||286||

The blemishless Dutt, accepting him as his Guru, absorbed his mind in his

love and in this way adopted him as the Thirteenth Guru.286.

ਇਤਿ ਤ੍ਰਉਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਭ੍ਰਿਤ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੩॥

eit traudhasamo guroo bhirat samaapata(n) ||13||

End of the description of the Thirteenth Guru.

ਅਥ ਚਤੁਰਦਸਮੋ ਗੁਰ ਨਾਮ ॥

ath chaturadhasamo gur naam ||

Now begins the description of the Fourteenth Guru

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਚਲਯੋ ਦਤ ਰਾਜੰ ॥

chalayo dhat raaja(n) ||

ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਜੰ ॥

lakhe paap bhaaja(n) ||

ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ਪੇਖਾ ॥

jinai naik pekhaa ||

ਗੁਰੂ ਤੁਲਿ ਲੇਖਾ ॥੨੮੭॥

guroo tul lekhaa ||287||

Dutt moved further, seeing whom the sins ran away whosover saw him he

saw him as his Guru.287.

ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਰਾਜੈ ॥

mahaa jot raajai ||

ਲਖੈ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥

lakhai paap bhaajai ||

ਮਹਾ ਤੇਜ ਸੋਹੈ ॥

mahaa tej sohai ||

ਸਿਵਊ ਤੁਲਿ ਕੋ ਹੈ ॥੨੮੮॥

sivuoo tul ko hai ||288||

Seeing that lustrous and glorious sage, the sins ran away and if there was

anyone like the grat Shiva, it was only Dutt.288.

ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ਪੇਖਾ ॥

jinai naik pekhaa ||

ਮਨੋ ਮੈਨ ਦੇਖਾ ॥

mano main dhekhaa ||

Whosoever saw him, saw the god of love in him

ਸਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਾ ॥

sahee braham jaanaa ||

ਨ ਦ੍ਵੈ ਭਾਵ ਆਨਾ ॥੨੮੯॥

n dhavai bhaav aanaa ||289||

He considered him like Brahman and destroyed his duality.289.

ਰਿਝੀ ਸਰਬ ਨਾਰੀ ॥

rijhee sarab naaree ||

ਮਹਾ ਤੇਜ ਧਾਰੀ ॥

mahaa tej dhaaree ||

All the women were allured by that great and illustrious Dutt and

ਨ ਹਾਰੰ ਸੰਭਾਰੈ ॥

n haara(n) sa(n)bhaarai ||

ਨ ਚੀਰਊ ਚਿਤਾਰੈ ॥੨੯੦॥

n cheeruoo chitaarai ||290||

They were not anxious about garments and ornaments.290.

ਚਲੀ ਧਾਇ ਐਸੇ ॥

chalee dhai aaise ||

ਨਦੀ ਨਾਵ ਜੈਸੇ ॥

nadhee naav jaise ||

They were running like the boat moving forward in the stream

ਜੁਵਾ ਬ੍ਰਿਧ ਬਾਲੈ ॥

juvaa biradh baalai ||

ਰਹੀ ਕੌ ਨ ਆਲੈ ॥੨੯੧॥

rahee kau na aalai ||291||

None of the young, old and minors remained behind.291.

ਲਹੀ ਏਕ ਨਾਰੀ ॥

lahee ek naaree ||

ਸੁ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥

s dharamaadhikaaree ||

The sage, the authority on Dharma, saw a women,

ਕਿਧੌਂ ਪਾਰਬਤੀ ਛੈ ॥

kidhau paarabatee chhai ||

ਮਨੋ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ॥੨੯੨॥

mano baasavee hai ||292||

Who looked like Parvati or Indrani.292.

ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥

sree bhagavatee chha(n)dh ||

SHRI BHAGVATI STANZA

ਕਿ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੀ ਛੈ ॥

k raajaa sree chhai ||

ਕਿ ਬਿਦੁਲਤਾ ਛੈ ॥

k bidhulataa chhai ||

She was looking like the Lakshmi of the kings

ਕਿ ਹਈਮਾਦ੍ਰਜਾ ਹੈ ॥

k hieemaadhrajaa hai ||

ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੨੯੩॥

k parama(n) prabhaa hai ||293||

She was glorious like the beautiful damsels of Madra Desha.293.

ਕਿ ਰਾਮੰ ਤ੍ਰੀਆ ਹੈ ॥

k raama(n) treeaa hai ||

ਕਿ ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥

k raaja(n) prabhaa hai ||

ਕਿ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਛੈ ॥

k raajesavairee chhai ||

ਕਿ ਰਾਮਾਨੁਜਾ ਛੈ ॥੨੯੪॥

k raamaanujaa chhai ||294||

She might be Sita, or the prowess of the kings, or the chief queen of some

king or the moving figure behind Ram.294.

ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰ ਕਾ ਛੈ ॥

k kaali(n)dhr kaa chhai ||

ਕਿ ਕਾਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥

k kaama(n) prabhaa chhai ||

She might be Yamuna, united with the glory of the god of love

ਕਿ ਦੇਵਾਨੁਜਾ ਹੈ ॥

k dhevaanujaa hai ||

ਕਿ ਦਈਤੇਸੁਰਾ ਹੈ ॥੨੯੫॥

k dhieetesuraa hai ||295||

She was like the goddess of the goddesses and the heavenly damsel of the

demons.295.

ਕਿ ਸਾਵਿਤ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥

k saavitrakaa chhai ||

ਕਿ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਆਛੈ ॥

k gaitree aachhai ||

ਕਿ ਦੇਵੇਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥

k dhevesavairee hai ||

ਕਿ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਛੈ ॥੨੯੬॥

k raajesavairee chhai ||296||

She was looking like Savitri, Gayatri, the supreme goddess amongst the

goddesses and the chief queen amongst the queens.296.

ਕਿ ਮੰਤ੍ਰਾਵਲੀ ਹੈ ॥

k ma(n)traavalee hai ||

ਕਿ ਤੰਤ੍ਰਾਲਕਾ ਛੈ ॥

k ta(n)traalakaa chhai ||

ਕਿ ਹਈਮਾਦ੍ਰਜਾ ਛੈ ॥

k hieemaadhrajaa chhai ||

ਕਿ ਹੰਸੇਸੁਰੀ ਹੈ ॥੨੯੭॥

k ha(n)sesuree hai ||297||

She was a princess skilful in mantras and tantras and seemed like Hansani

(a female swan).297.

ਕਿ ਜਾਜੁਲਿਕਾ ਛੈ ॥

k jaajulikaa chhai ||

ਸੁਵਰਨ ਆਦਿਜਾ ਛੈ ॥

suvaran aadhijaa chhai ||

Looking like the heated gold in fife, she seemed like Shachi, the wife of

Indra

ਕਿ ਸੁਧੰ ਸਚੀ ਹੈ ॥

k sudha(n) sachee hai ||

ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਚੀ ਹੈ ॥੨੯੮॥

k brahamaa rachee hai ||298||

It seemed that Brahma had himself created her.298.

ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰਜਾ ਹੈ ॥

k paramesurajaa hai ||

ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥

k parama(n) prabhaa hai ||

She was like Lakshmi and supremely glorious

ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰਤਾ ਛੈ ॥

k paavitrataa chhai ||

ਕਿ ਸਾਵਿਤ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥੨੯੯॥

k saavitrakaa chhai ||299||

She was pure like the sunrays.299.

ਕਿ ਚੰਚਾਲਕਾ ਛੈ ॥

k cha(n)chaalakaa chhai ||

ਕਿ ਕਾਮਹਿ ਕਲਾ ਛੈ ॥

k kaameh kalaa chhai ||

She was mercurial like the sexual arts

ਕਿ ਕ੍ਰਿਤਯੰ ਧੁਜਾ ਛੈ ॥

k kirataya(n) dhujaa chhai ||

ਕਿ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥੩੦੦॥

k raajesavairee hai ||300||

She was looking splendid like Rajeshwari or was like a specially like Gauri-

Parvati.301.

ਕਿ ਰਾਜਹਿ ਸਿਰੀ ਹੈ ॥

k raajeh siree hai ||

ਕਿ ਰਾਮੰਕਲੀ ਹੈ ॥

k raama(n)kalee hai ||

ਕਿ ਗਉਰੀ ਮਹਾ ਹੈ ॥

k gauree mahaa hai ||

ਕਿ ਟੋਡੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੦੧॥

k Toddee prabhaa hai ||301||

She was like the beloved queen of Ram and glorious like Gauri-Parvati.301.

ਕਿ ਭੂਪਾਲਕਾ ਛੈ ॥

k bhoopaalakaa chhai ||

ਕਿ ਟੋਡੀਜ ਆਛੈ ॥

k Toddeej aachhai ||

ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਬਾਲਾ ॥

k baasa(n)t baalaa ||

ਕਿ ਰਾਗਾਨ ਮਾਲਾ ॥੩੦੨॥

k raagaan maalaa ||302||

She was superb amongst the arts of kingdom and looked like the youthful spring and seemed like the rosary of Raginis (the female musical

modes).302.

ਕਿ ਮੇਘੰ ਮਲਾਰੀ ॥

k megha(n) malaaree ||

ਕਿ ਗਉਰੀ ਧਮਾਰੀ ॥

k gauree dhamaaree ||

ਕਿ ਹਿੰਡੋਲ ਪੁਤ੍ਰੀ ॥

k hi(n)ddol putree ||

ਕਿ ਆਕਾਸ ਉਤਰੀ ॥੩੦੩॥

k aakaas utaree ||303||

She looked like Megh-Malhar, or Gauri Dhamar or the daughter of Hindol,

descending from the sky.303.

ਸੁ ਸਊਹਾਗ ਵੰਤੀ ॥

s suoohaag va(n)tee ||

ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤੀ ॥

k paara(n)g ga(n)tee ||

ਕਿ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਕਤਾ ॥

k khaT saasatr bakataa ||

ਕਿ ਨਿਜ ਨਾਹ ਭਗਤਾ ॥੩੦੪॥

k nij naeh bhagataa ||304||

That fortunate woman was engrossed in arts and absorbed in Shastras she

was the devotee of her Lord.304.

ਕਿ ਰੰਭਾ ਸਚੀ ਹੈ ॥

k ra(n)bhaa sachee hai ||

ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਚੀ ਹੈ ॥

k brahamaa rachee hai ||

ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਣੀ ਛੈ ॥

k ga(n)dhrabanee chhai ||

ਕਿ ਬਿਦਿਆਧਰੀ ਛੈ ॥੩੦੫॥

k bidhiaadharee chhai ||305||

She was looking like Rambha, Shachi, the special creation of Brahma,

Gandharva woman or the daughter of Vidyadhars.305.

ਕਿ ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀ ਛੈ ॥

k ra(n)bhaa urabasee chhai ||

ਕਿ ਸੁਧੰ ਸਚੀ ਛੈ ॥

k sudha(n) sachee chhai ||

ਕਿ ਹੰਸ ਏਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥

k ha(n)s esavairee hai ||

ਕਿ ਹਿੰਡੋਲਕਾ ਛੈ ॥੩੦੬॥

k hi(n)ddolakaa chhai ||306||

She, seemed swinging like Rambha, Urvashi and Shachi.306.

ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਣੀ ਹੈ ॥

k ga(n)dhrabanee hai ||

ਕਿ ਬਿਦਿਆਧਰੀ ਹੈ ॥

k bidhiaadharee hai ||

ਕਿ ਰਾਜਹਿ ਸਿਰੀ ਛੈ ॥

k raajeh siree chhai ||

ਕਿ ਰਾਜਹਿ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥੩੦੭॥

k raajeh prabhaa chhai ||307||

She looked like a Gandharva woman, like the daughter of Vidyadhars or

the queen combined with royal glory.307.

ਕਿ ਰਾਜਾਨਜਾ ਹੈ ॥

k raajaanajaa hai ||

ਕਿ ਰੁਦ੍ਰੰ ਪ੍ਰਿਆ ਹੈ ॥

k rudhra(n) priaa hai ||

ਕਿ ਸੰਭਾਲਕਾ ਛੈ ॥

k sa(n)bhaalakaa chhai ||

ਕਿ ਸੁਧੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥੩੦੮॥

k sudha(n) prabhaa chhai ||308||

She seemed like a princes or like Parvati, the beloved of Rudra and

seemed like pure light-incarnate.308.

ਕਿ ਅੰਬਾਲਿਕਾ ਛੈ ॥

k a(n)baalikaa chhai ||

ਕਿ ਆਕਰਖਣੀ ਛੈ ॥

k aakarakhanee chhai ||

She was a fascinating beautiful woman

ਕਿ ਚੰਚਾਲਕ ਛੈ ॥

k cha(n)chaalak chhai ||

ਕਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੦੯॥

k chitra(n) prabhaa hai ||309||

She appeared like a mercurial woman, portrait-like and glorious.309.

ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥

k kaali(n)dhrakaa chhai ||

ਕਿ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਹੈ ॥

k saarasavaitee hai ||

ਕਿਧੌਂ ਜਾਨ੍ਹਵੀ ਹੈ ॥

kidhau jaanrahavee hai ||

ਕਿਧੌਂ ਦੁਆਰਕਾ ਛੈ ॥੩੧੦॥

kidhau dhuaarakaa chhai ||310||

She was looking beautiful like the rivers, Ganges, Yamuna and Sarasvati or

the city of Dwarka.310.

ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਜਾ ਛੈ ॥

k kaali(n)dhrajaa chhai ||

ਕਿ ਕਾਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥

k kaama(n) prabhaa chhai ||

ਕਿ ਕਾਮਏਸਵਰੀ ਹੈ ॥

k kaamesavaree hai ||

ਕਿ ਇੰਦ੍ਰਾਨੁਜਾ ਹੈ ॥੩੧੧॥

k i(n)dhraanujaa hai ||311||

She was looking like Yamuna, Kankala, Kameshwari and Indrani.311.

ਕਿ ਭੈ ਖੰਡਣੀ ਛੈ ॥

k bhai kha(n)ddanee chhai ||

ਕਿ ਖੰਭਾਵਤੀ ਹੈ ॥

k kha(n)bhaavatee hai ||

ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਨਾਰੀ ॥

k baasa(n)t naaree ||

ਕਿ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥੩੧੨॥

k dharamaadhikaaree ||312||

She was the destroyer of fear, a pillar-like damsel, a spring-lady or an

authoritative woman.312.

ਕਿ ਪਰਮਹ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥

k parameh prabhaa chhai ||

ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰਤਾ ਛੈ ॥

k paavitrataa chhai ||

She was illustrious, pure and like enlightning effulgence

ਕਿ ਆਲੋਕਣੀ ਹੈ ॥

k aalokanee hai ||

ਕਿ ਆਭਾ ਪਰੀ ਹੈ ॥੩੧੩॥

k aabhaa paree hai ||313||

She was a glorious fairy.313.

ਕਿ ਚੰਦ੍ਰਾ ਮੁਖੀ ਛੈ ॥

k cha(n)dhraa mukhee chhai ||

ਕਿ ਸੂਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥

k soora(n) prabhaa chhai ||

She was glorious like the moon and the sun

ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰਤਾ ਹੈ ॥

k paavitrataa hai ||

ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੧੪॥

k parama(n) prabhaa hai ||314||

She was supremely immaculate and radiant.314,

ਕਿ ਸਰਪੰ ਲਟੀ ਹੈ ॥

k sarapa(n) laTee hai ||

ਕਿ ਦੁਖੰ ਕਟੀ ਹੈ ॥

k dhukha(n) kaTee hai ||

She was a Naga-girl and the destroyer of all sufferings

ਕਿ ਚੰਚਾਲਕਾ ਛੈ ॥

k cha(n)chaalakaa chhai ||

ਕਿ ਚੰਦ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥੩੧੫॥

k cha(n)dhra(n) prabhaa chhai ||315||

She was mercurial and glorious.315.

ਕਿ ਬੁਧੰ ਧਰੀ ਹੈ ॥

k budha(n) dharee hai ||

ਕਿ ਕ੍ਰੁਧੰ ਹਰੀ ਹੈ ॥

k krudha(n) haree hai ||

She was Sarasvati-incarnate, destroyer of anger, having long hair

ਕਿ ਛਤ੍ਰਾਲਕਾ ਛੈ ॥

k chhatraalakaa chhai ||

ਕਿ ਬਿਜੰ ਛਟਾ ਹੈ ॥੩੧੬॥

k bija(n) chhaTaa hai ||316||

She was like the flash of lighning.316.

ਕਿ ਛਤ੍ਰਾਣਵੀ ਹੈ ॥

k chhatraanavee hai ||

ਕਿ ਛਤ੍ਰੰਧਰੀ ਹੈ ॥

k chhatra(n)dharee hai ||

ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥

k chhatra(n) prabhaa hai ||

ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਛਟਾ ਹੈ ॥੩੧੭॥

k chhatra(n) chhaTaa hai ||317||

She was a Kshatriya woman, a canopied queen and a glorious and

beautiful damsel like the canopy.317.

ਕਿ ਬਾਨੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥

k baana(n) dhiragee hai ||

ਨੇਤ੍ਰੰ ਮ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥

netra(n) miragee hai ||

ਕਿ ਕਉਲਾ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥

k kaulaa prabhaa hai ||

ਨਿਸੇਸਾਨਨੀ ਛੈ ॥੩੧੮॥

nisesaananee chhai ||318||

Her doe-like eyes worked like arrows and she was pretty like the radiance

of lotus or the moonbeams.318.

ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਣੀ ਹੈ ॥

k ga(n)dhrabanee hai ||

ਕਿ ਬਿਦਿਆਧਰੀ ਛੈ ॥

k bidhiaadharee chhai ||

ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਨਾਰੀ ॥

k baasa(n)t naaree ||

ਕਿ ਭੂਤੇਸ ਪਿਆਰੀ ॥੩੧੯॥

k bhootes piaaree ||319||

She was a Gandharva woman or a Vidyadhar girl or the spring like lady or

a beloved of all the people.319.

ਕਿ ਜਾਦ੍ਵੇਸ ਨਾਰੀ ॥

k jaadhavaies naaree ||

ਕਿ ਪੰਚਾਲ ਬਾਰੀ ॥

k pa(n)chaal baaree ||

She was the beloved of Yadveshwar (Krishna) and a charming woman like

Draupadi

ਕਿ ਹਿੰਡੋਲਕਾ ਛੈ ॥

k hi(n)ddolakaa chhai ||

ਕਿ ਰਾਜਹ ਸਿਰੀ ਹੈ ॥੩੨੦॥

k raajeh siree hai ||320||

She appeared like the chief queen swinging in a swing.320.

ਕਿ ਸੋਵਰਣ ਪੁਤ੍ਰੀ ॥

k sovaran putree ||

ਕਿ ਆਕਾਸ ਉਤ੍ਰੀ ॥

k aakaas utree ||

She, being studded with gold, seemed to be descending from the sky

ਕਿ ਸ੍ਵਰਣੀ ਪ੍ਰਿਤਾ ਹੈ ॥

k savairanee pirataa hai ||

ਕਿ ਸੁਵ੍ਰਣੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੨੧॥

k suvrana(n) prabhaa hai ||321||

She was like a portrait of gold with the golden effulgence.321.

ਕਿ ਪਦਮੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥

k padhama(n) dhiragee hai ||

ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭੀ ਹੈ ॥

k parama(n) prabhee hai ||

She was lotus-eyed with supreme radiance

ਕਿ ਬੀਰਾਬਰਾ ਹੈ ॥

k beeraabaraa hai ||

ਕਿ ਸਸਿ ਕੀ ਸੁਭਾ ਹੈ ॥੩੨੨॥

k sas kee subhaa hai ||322||

She was a heroine with moon-like temperament spreading coolness.322.

ਕਿ ਨਾਗੇਸਜਾ ਹੈ ॥

k naagesajaa hai ||

ਨਾਗਨ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥

naagan prabhaa hai ||

She was radiant like the queen of Nagas

ਕਿ ਨਲਨੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥

k nalana(n) dhiragee hai ||

ਕਿ ਮਲਿਨੀ ਮ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥੩੨੩॥

k malinee miragee hai ||323||

Her eyes were like those of a doe or lotus.323.

ਕਿ ਅਮਿਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥

k amita(n) prabhaa hai ||

ਕਿ ਅਮਿਤੋਤਮਾ ਹੈ ॥

k amitotamaa hai ||

She was a unique one with infinite radiance

ਕਿ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪੰ ॥

k akala(n)k roopa(n) ||

ਕਿ ਸਭ ਜਗਤ ਭੂਪੰ ॥੩੨੪॥

k sabh jagat bhoopa(n) ||324||

Her unblemished beauty was the king of all the kings.324.

ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥

mohanee chha(n)dh ||

MOHANI STANZA

ਜੁਬਣਮਯ ਮੰਤੀ ਸੁ ਬਾਲੀ ॥

jubanamay ma(n)tee su baalee ||

ਮੁਖ ਨੂਰੰ ਪੂਰੰ ਉਜਾਲੀ ॥

mukh noora(n) poora(n) ujaalee ||

There was radiant glory on the face of that youthful woman

ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਬੈਣੀ ਕੋਕਿਲਾ ॥

mirag nainee bainee kokilaa ||

ਸਸਿ ਆਭਾ ਸੋਭਾ ਚੰਚਲਾ ॥੩੨੫॥

sas aabhaa sobhaa cha(n)chalaa ||325||

Her eyes were like a doe and the speech like a nightingale she was mercurial, youth and moon-faced.325.

ਘਣਿ ਮੰਝੈ ਜੈ ਹੈ ਚੰਚਾਲੀ ॥

ghan ma(n)jhai jai hai cha(n)chaalee ||

ਮ੍ਰਿਦੁਹਾਸਾ ਨਾਸਾ ਖੰਕਾਲੀ ॥

miradhuhaasaa naasaa kha(n)kaalee ||

Her laughter was like lightning amongst the clouds and her nostril was

extremely glorious

ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਹਾਰੰ ਕੰਠਾਯੰ ॥

chakh chaara(n) haara(n) ka(n)Thaaya(n) ||

ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਬੇਣੀ ਮੰਡਾਯੰ ॥੩੨੬॥

mirag nainee benee ma(n)ddaaya(n) ||326||

She was wearing. Pretty necklaces and doe-eyed one had embellished her wrist nicely.326.

ਗਜ ਗਾਮੰ ਬਾਮੰ ਸੁ ਗੈਣੀ ॥

gaj gaama(n) baama(n) su gainee ||

ਮ੍ਰਿਦਹਾਸੰ ਬਾਸੰ ਬਿਧ ਬੈਣੀ ॥

miradhahaasa(n) baasa(n) bidh bainee ||

That woman of elephant-gait was like a fascinating heavenly damsel and

that sweetly smiling lady uttered very sweet words

ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਹਾਰੰ ਨਿਰਮਲਾ ॥

chakh chaara(n) haara(n) niramalaa ||

ਲਖਿ ਆਭਾ ਲਜੀ ਚੰਚਲਾ ॥੩੨੭॥

lakh aabhaa lajee cha(n)chalaa ||327||

Seeing her pure diamond necklaces, the lightning was feeling shy.327.

ਦ੍ਰਿੜ ਧਰਮਾ ਕਰਮਾ ਸੁਕਰਮੰ ॥

dhiraR dharamaa karamaa sukarama(n) ||

ਦੁਖ ਹਰਤਾ ਸਰਤਾ ਜਾਣੁ ਧਰਮੰ ॥

dhukh harataa sarataa jaan dharama(n) ||

She was firm in her religion and performed good actions

ਮੁਖ ਨੂਰੰ ਭੂਰੰ ਸੁ ਬਾਸਾ ॥

mukh noora(n) bhoora(n) su baasaa ||

ਚਖੁ ਚਾਰੀ ਬਾਰੀ ਅੰਨਾਸਾ ॥੩੨੮॥

chakh chaaree baaree a(n)naasaa ||328||

She appeared as the remover of suffering in the way as if she was a stream of piety there was brilliance on her face and her body was completely healthy.328.

ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਬਾਰੰ ਚੰਚਾਲੀ ॥

chakh chaara(n) baara(n) cha(n)chaalee ||

ਸਤ ਧਰਮਾ ਕਰਮਾ ਸੰਚਾਲੀ ॥

sat dharamaa karamaa sa(n)chaalee ||

Dutt saw that beautiful and mercurial woman, who according to her actions was observing Sati Dharma (the conduct of truth)

ਦੁਖ ਹਰਣੀ ਦਰਣੀ ਦੁਖ ਦ੍ਵੰਦੰ ॥

dhukh haranee dharanee dhukh dhavai(n)dha(n) ||

ਪ੍ਰਿਯਾ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਹਰਿ ਛੰਦੰ ॥੩੨੯॥

pirayaa bhakataa bakataa har chha(n)dha(n) ||329||

She was the remover of suffering and was loved by his beloved she

composed and uttered the poetic stanxas.329.

ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀਆ ਘ੍ਰਿਤਾਚੀ ॥

ra(n)bhaa urabaseeaa ghirataachee ||

ਅਛੈ ਮੋਹਣੀ ਆਜੇ ਰਾਚੀ ॥

achhai mohanee aaje raachee ||

ਲਖਿ ਸਰਬੰ ਗਰਬੰ ਪਰਹਾਰੀ ॥

lakh saraba(n) garaba(n) parahaaree ||

ਮੁਖਿ ਨੀਚੇ ਧਾਮੰ ਸਿਧਾਰੀ ॥੩੩੦॥

mukh neeche dhaama(n) sidhaaree ||330||

She was fascinating like the heavenly damsels like Rambha, Urvashi, Mohinin etc. and these heavely damsels, seeing her, bowed their faces and

feeling shy, they went back to their homes.330.

ਗੰਧਰਬੰ ਸਰਬੰ ਦੇਵਾਣੀ ॥

ga(n)dharaba(n) saraba(n) dhevaanee ||

ਗਿਰਜਾ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਲੰਕਾਣੀ ॥

girajaa gaitree la(n)kaanee ||

ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ਚੰਦ੍ਰੀ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥

saavitree cha(n)dhree i(n)dhraanee ||

ਲਖਿ ਲਜੀ ਸੋਭਾ ਸੂਰਜਾਣੀ ॥੩੩੧॥

lakh lajee sobhaa soorajaanee ||331||

The beautiful ladies like Ganddharva women, goddesses, Girja, Gayatri,

Mandoddari, Savitri, Shachi etc. seeing her glory felt shy.331.

ਨਾਗਣੀਆ ਨ੍ਰਿਤਿਆ ਜਛਾਣੀ ॥

naaganeeaa niratiaa jachhaanee ||

ਪਾਪਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ਪਬਾਣੀ ॥

paapaa paavitree pabaanee ||

ਪਈਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤੀ ਭੂਤੇਸੀ ॥

pieesaach pretee bhootesee ||

ਭਿੰਭਰੀਆ ਭਾਮਾ ਭੂਪੇਸੀ ॥੩੩੨॥

bhi(n)bhareeaa bhaamaa bhoopesee ||332||

The Naga-girls,, the Yaksha women, the ghost, fiends, and Gana Women all

were devoid of radiance before her.332.

ਬਰ ਬਰਣੀ ਹਰਣੀ ਸਬ ਦੁਖੰ ॥

bar baranee haranee sab dhukha(n) ||

ਸੁਖ ਕਰਨੀ ਤਰੁਣੀ ਸਸਿ ਮੁਖੰ ॥

sukh karanee tarunee sas mukha(n) ||

That comely lady was the remover of all sufferings, giver of happiness and moon-faced

ਉਰਗੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਜਛਾਨੀ ॥

auragee ga(n)dhrabee jachhaanee ||

ਲੰਕੇਸੀ ਭੇਸੀ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥੩੩੩॥

la(n)kesee bhesee i(n)dhraanee ||333||

Even in the garb of Naga-girls, Gandharva-women, Yaksha-women and

Indrani, she looked an extremely charming woman.333.

ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਨੰ ਤਾਨੰ ਮਦਮਤੀ ॥

dhirag baana(n) taana(n) madhamatee ||

ਜੁਬਨ ਜਗਮਗਣੀ ਸੁਭਵੰਤੀ ॥

juban jagamaganee subhava(n)tee ||

The eyes of that intoxicated youthful woman were tightened like the arrows and she was glistening with the radiance of youth

ਉਰਿ ਧਾਰੰ ਹਾਰੰ ਬਨਿ ਮਾਲੰ ॥

aur dhaara(n) haara(n) ban maala(n) ||

ਮੁਖਿ ਸੋਭਾ ਸਿਖਿਰੰ ਜਨ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੩੩੪॥

mukh sobhaa sikhira(n) jan javaiaala(n) ||334||

She had worn a rosary around her neck and the glory of her face seemed

like the gleaming fire.334.

ਛਤਪਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰਾਲੀ ॥

chhatapatree chhatree chhatraalee ||

ਬਿਧੁ ਬੈਣੀ ਨੈਣੀ ਨ੍ਰਿਮਾਲੀ ॥

bidh bainee nainee niramaalee ||

That queen of the earth was a canopied goddess and her eyes and words were pure

ਅਸਿ ਉਪਾਸੀ ਦਾਸੀ ਨਿਰਲੇਪੰ ॥

as upaasee dhaasee niralepa(n) ||

ਬੁਧਿ ਖਾਨੰ ਮਾਨੰ ਸੰਛੇਪੰ ॥੩੩੫॥

budh khaana(n) maana(n) sa(n)chhepa(n) ||335||

She was capable of alluring the demons, but she was the mine of learning

and honour and lived unattached.335.

ਸੁਭ ਸੀਲੰ ਡੀਲੰ ਸੁਖ ਥਾਨੰ ॥

subh seela(n) ddeela(n) sukh thaana(n) ||

ਮੁਖ ਹਾਸੰ ਰਾਸੰ ਨਿਰਬਾਨੰ ॥

mukh haasa(n) raasa(n) nirabaana(n) ||

She was good, gentle and a lady of fine features she was giver of comfort she smiled mildly

ਪ੍ਰਿਯਾ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਹਰਿ ਨਾਮੰ ॥

pirayaa bhakataa bakataa har naama(n) ||

ਚਿਤ ਲੈਣੀ ਦੈਣੀ ਆਰਾਮੰ ॥੩੩੬॥

chit lainee dhainee aaraama(n) ||336||

She was the devotee of her beloved she remembered the Name of the Lord

she was alluring and pleasing.336.

ਪ੍ਰਿਯ ਭਕਤਾ ਠਾਢੀ ਏਕੰਗੀ ॥

piray bhakataa Thaaddee eka(n)gee ||

ਰੰਗ ਏਕੈ ਰੰਗੈ ਸੋ ਰੰਗੀ ॥

ra(n)g ekai ra(n)gai so ra(n)gee ||

She was the devotee of her beloved and standing alone she was dyed in only one dye

ਨਿਰ ਬਾਸਾ ਆਸਾ ਏਕਾਤੰ ॥

nir baasaa aasaa ekaata(n) ||

ਪਤਿ ਦਾਸੀ ਭਾਸੀ ਪਰਭਾਤੰ ॥੩੩੭॥

pat dhaasee bhaasee parabhaata(n) ||337||

She had no desire whatsoever and she was absorbed in the memory of her

husband.337.

ਅਨਿ ਨਿੰਦ੍ਰ ਅਨਿੰਦਾ ਨਿਰਹਾਰੀ ॥

an ni(n)dhr ani(n)dhaa nirahaaree ||

ਪ੍ਰਿਯ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਬ੍ਰਤਚਾਰੀ ॥

piray bhakataa bakataa bratachaaree ||

She neither slept nor ate food she was devotee of her beloved and a vow-

observing lady

ਬਾਸੰਤੀ ਟੋਡੀ ਗਉਡੀ ਹੈ ॥

baasa(n)tee Toddee gauddee hai ||

ਭੁਪਾਲੀ ਸਾਰੰਗ ਗਉਰੀ ਛੈ ॥੩੩੮॥

bhupaalee saara(n)g gauree chhai ||338||

She was beautiful like Vasanti, Todi, Gauri, Bhupali, Sarang etc.338.

ਹਿੰਡੋਲੀ ਮੇਘ ਮਲਾਰੀ ਹੈ ॥

hi(n)ddolee megh malaaree hai ||

ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਗੌਂਡ ਮਲਾਰੀ ਛੈ ॥

jaijaava(n)tee gauadd malaaree chhai ||

ਬੰਗਲੀਆ ਰਾਗੁ ਬਸੰਤੀ ਛੈ ॥

ba(n)galeeaa raag basa(n)tee chhai ||

ਬੈਰਾਰੀ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਹੈ ॥੩੩੯॥

bairaaree sobhaava(n)tee hai ||339||

She was glorious like Hindol, Megh, Malhar, Jaijavanti, Gaur, Basant, Bairagi etc.339.

ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਬੈਰਾਰੀ ਛੈ ॥

soraTh saara(n)g bairaaree chhai ||

ਪਰਜ ਕਿ ਸੁਧ ਮਲਾਰੀ ਛੈ ॥

paraj k sudh malaaree chhai ||

ਹਿੰਡੋਲੀ ਕਾਫੀ ਤੈਲੰਗੀ ॥

hi(n)ddolee kaafee taila(n)gee ||

ਭੈਰਵੀ ਦੀਪਕੀ ਸੁਭੰਗੀ ॥੩੪੦॥

bhairavee dheepakee subha(n)gee ||340||

She was emotional like Sorath, Sarang, Bairai, Malhar, Hindol, Tailangi,

Bhairavi and Deepak.340.

ਸਰਬੇਵੰ ਰਾਗੰ ਨਿਰਬਾਣੀ ॥

sarabeva(n) raaga(n) nirabaanee ||

ਲਖਿ ਲੋਭੀ ਆਭਾ ਗਰਬਾਣੀ ॥

lakh lobhee aabhaa garabaanee ||

She was expert in all musical modes and the beauty itself was getting allured on seeing her

ਜਉ ਕਥਉ ਸੋਭਾ ਸਰਬਾਣੰ ॥

jau kathau sobhaa sarabaana(n) ||

ਤਉ ਬਾਢੇ ਏਕੰ ਗ੍ਰੰਥਾਣੰ ॥੩੪੧॥

tau baadde eka(n) gra(n)thaana(n) ||341||

If I describe her glory of all types, then there will be an extension of

another volume.341.

ਲਖਿ ਤਾਮ ਦਤੰ ਬ੍ਰਤਚਾਰੀ ॥

lakh taam dhata(n) bratachaaree ||

ਸਬ ਲਗੇ ਪਾਨੰ ਜਟਧਾਰੀ ॥

sab lage paana(n) jaTadhaaree ||

That great vow-observing Dutt saw vow-observing lady and touched her feet alongwith other hermits with matted locks

ਤਨ ਮਨ ਭਰਤਾ ਕਰ ਰਸ ਭੀਨਾ ॥

tan man bharataa kar ras bheenaa ||

ਚਵ ਦਸਵੋ ਤਾ ਕੌਂ ਗੁਰੁ ਕੀਨਾ ॥੩੪੨॥

chav dhasavo taa kau gur keenaa ||342||

He accepted that lady, being absorbed in the love of her husband with her body and mind, as his fourteenth Guru.342.

ਇਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਭਗਤ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚਤੁਰਦਸਵਾ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੪॥

eit piray bhagat isatree chaturadhasavaa guroo samaapata(n) ||14||

End of the description of the adoption of the fully-devoted lady as his

fourteenth Guru.

ਅਥ ਬਾਨਗਰ ਪੰਧਰਵੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath baanagar pa(n)dharavo guroo kathana(n) ||

Now beings the description of the adoption of the Arrow-maker as his Fifteenth Guru

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਕਰਿ ਚਉਦਸਵੋਂ ਗੁਰੁ ਦਤ ਮੁਨੰ ॥

kar chaudhasavo(n) gur dhat muna(n) ||

ਮਗ ਲਗੀਆ ਪੂਰਤ ਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥

mag lageeaa poorat naadh dhuna(n) ||

Adopting the fourteenth Guru, the sage Dutt, blowing his conch, moved

further

ਭ੍ਰਮ ਪੂਰਬ ਪਛਮ ਉਤ੍ਰ ਦਿਸੰ ॥

bhram poorab pachham utr dhisa(n) ||

ਤਕਿ ਚਲੀਆ ਦਛਨ ਮੋਨ ਇਸੰ ॥੩੪੩॥

tak chaleeaa dhachhan mon isa(n) ||343||

After wandering through the East, West and North and observing silence,

he moved towards the Southern direction.343.

ਅਵਿਲੋਕਿ ਤਹਾ ਇਕ ਚਿਤ੍ਰ ਪੁਰੰ ॥

avilok tahaa ik chitr pura(n) ||

ਜਨੁ ਕ੍ਰਾਤਿ ਦਿਵਾਲਯ ਸਰਬ ਹਰੰ ॥

jan kraat dhivaalay sarab hara(n) ||

There he saw a city of portraits, where there were temples everywhere

ਨਗਰੇਸ ਤਹਾ ਬਹੁ ਮਾਰਿ ਮ੍ਰਿਗੰ ॥

nagares tahaa bahu maar miraga(n) ||

ਸਬ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤਿ ਘਾਇ ਖਗੰ ॥੩੪੪॥

sab si(n)gh mirageepat ghai khaga(n) ||344||

The king of that place had killed many deer and lions with his dagger.344.

ਚਤੁਰੰ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗਿ ਘਨੀ ॥

chatura(n) le nirap sa(n)g ghanee ||

ਥਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਚਮਕੰਤ ਅਨੀ ॥

thahara(n)t dhujaa chamaka(n)t anee ||

The king took the four division of his army with him

ਬਹੁ ਭੂਖਨ ਚੀਰ ਜਰਾਵ ਜਰੀ ॥

bahu bhookhan cheer jaraav jaree ||

ਤ੍ਰਿਦਸਾਲਯ ਕੀ ਜਨੁ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਹਰੀ ॥੩੪੫॥

tiradhasaalay kee jan kraat haree ||345||

The banners of the army were fluttering and the studded garments were worn by all the warriors the beauty of all of them was making the beauty of

all other places shyful.345.

ਤਹ ਬੈਠ ਹੁਤੋ ਇਕ ਬਾਣਗਰੰ ॥

teh baiTh huto ik baanagara(n) ||

ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਣ ਕਿਧੌ ਨਹੀ ਬੈਨੁਚਰੰ ॥

bin praan kidhau nahee bainuchara(n) ||

An arrow-maker was sitting there, and appeared to be lifeless

ਤਹ ਬਾਜਤ ਬਾਜ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਗਣੰ ॥

teh baajat baaj miradha(n)g gana(n) ||

ਡਫ ਢੋਲਕ ਝਾਝ ਮੁਚੰਗ ਭਣੰ ॥੩੪੬॥

ddaf ddolak jhaajh mucha(n)g bhana(n) ||346||

The small and big drums and the tabors etc. resounded.346.

ਦਲ ਨਾਥ ਲਏ ਬਹੁ ਸੰਗਿ ਦਲੰ ॥

dhal naath le bahu sa(n)g dhala(n) ||

ਜਲ ਬਾਰਿਧ ਜਾਨੁ ਪ੍ਰਲੈ ਉਛਲੰ ॥

jal baaridh jaan pralai uchhala(n) ||

The king was with his army and that army was rushing forth like the clouds of doomsday

ਹਯ ਹਿੰਸਤ ਚਿੰਸਤ ਗੂੜ ਗਜੰ ॥

hay hi(n)sat chi(n)sat gooR gaja(n) ||

ਗਲ ਗਜਤ ਲਜਤ ਸੁੰਡ ਲਜੰ ॥੩੪੭॥

gal gajat lajat su(n)dd laja(n) ||347||

The horses were neighing and the elephants were trumpeting hearing the

roaring of the elephants, the clouds were feeling shy.347.

ਦ੍ਰੁਮ ਢਾਹਤ ਗਾਹਤ ਗੂੜ ਦਲੰ ॥

dhrum ddaahat gaahat gooR dhala(n) ||

ਕਰ ਖੀਚਤ ਸੀਚਤ ਧਾਰ ਜਲੰ ॥

kar kheechat seechat dhaar jala(n) ||

ਸੁਖ ਪਾਵਤ ਧਾਵਤ ਪੇਖਿ ਪ੍ਰਭੈ ॥

sukh paavat dhaavat pekh prabhai ||

ਅਵਲੋਕਿ ਬਿਮੋਹਤ ਰਾਜ ਸੁਭੈ ॥੩੪੮॥

avalok bimohat raaj subhai ||348||

That army was moving peacefully, while felling the trees and drinking the

water from the water-currents, seeing which all were getting allured.348.

ਚਪਿ ਡਾਰਤ ਚਾਚਰ ਭਾਨੁ ਸੂਅੰ ॥

chap ddaarat chaachar bhaan sooa(n) ||

ਸੁਖ ਪਾਵਤ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਭੂਅੰ ॥

sukh paavat dhekh nares bhooa(n) ||

The sun and the moon were frightened from that army and seeing that

king, all other kings of the earth were feeling happy

ਗਲ ਗਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰ ॥

gal gajat ddol miradha(n)g sura(n) ||

ਬਹੁ ਬਾਜਤ ਨਾਦ ਨਯੰ ਮੁਰਜੰ ॥੩੪੯॥

bahu baajat naadh naya(n) muraja(n) ||349||

Various kinds of musical instruments including the drums resounded.349.

ਕਲਿ ਕਿੰਕਨਿ ਭੂਖਤ ਅੰਗਿ ਬਰੰ ॥

kal ki(n)kan bhookhat a(n)g bara(n) ||

ਤਨ ਲੇਪਤ ਚੰਦਨ ਚਾਰ ਪ੍ਰਭੰ ॥

tan lepat cha(n)dhan chaar prabha(n) ||

Various kinds of colourful ornaments including Noopar and Kinkini looked

splendid and there was the plastering of sandal on all the faces

ਮ੍ਰਿਦੁ ਡੋਲਤ ਬੋਲਤ ਬਾਤ ਮੁਖੰ ॥

miradh ddolat bolat baat mukha(n) ||

ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਵਤ ਖੇਲ ਅਖੇਟ ਸੁਖੰ ॥੩੫੦॥

gireh aavat khel akheT sukha(n) ||350||

All of them were moving an talking happily and were returning to their homes happily.350.

ਮੁਖ ਪੋਛ ਗੁਲਾਬ ਫੁਲੇਲ ਸੁਭੰ ॥

mukh pochh gulaab fulel subha(n) ||

ਕਲਿ ਕਜਲ ਸੋਹਤ ਚਾਰੁ ਚਖੰ ॥

kal kajal sohat chaar chakha(n) ||

They were wiping the essences of rose and otto from their faces and there

was comely antimony in their eyes

ਮੁਖ ਉਜਲ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਸੁਭੰ ॥

mukh ujal cha(n)dh samaan subha(n) ||

ਅਵਿਲੋਕਿ ਛਕੇ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬਿਸੰ ॥੩੫੧॥

avilok chhake gan ga(n)dhrabisa(n) ||351||

The pretty faces of al looked fine like ivory and even Ganas and Gandharvas were pleased to see them.351.

ਸੁਭ ਸੋਭਤ ਹਾਰ ਅਪਾਰ ਉਰੰ ॥

subh sobhat haar apaar ura(n) ||

ਤਿਲਕੰ ਦੁਤਿ ਕੇਸਰ ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥

tilaka(n) dhut kesar chaar prabha(n) ||

There were pretty necklaces around the necks of all and there were frontal

marks of saffron on the foreheads of all

ਅਨਸੰਖ ਅਛੂਹਨ ਸੰਗ ਦਲੰ ॥

anasa(n)kh achhoohan sa(n)g dhala(n) ||

ਤਿਹ ਜਾਤ ਭਏ ਸਨ ਸੈਨ ਮਗੰ ॥੩੫੨॥

teh jaat bhe san sain maga(n) ||352||

This enormous army was moving on that path.352.

ਫਿਰਿ ਆਇ ਗਏ ਤਿਹ ਪੈਂਡ ਮੁਨੰ ॥

fir aai ge teh pai(n)dd muna(n) ||

ਕਲਿ ਬਾਜਤ ਸੰਖਨ ਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥

kal baajat sa(n)khan naadh dhuna(n) ||

ਅਵਿਲੋਕਿ ਤਹਾ ਇਕ ਬਾਨ ਗਰੰ ॥

avilok tahaa ik baan gara(n) ||

ਸਿਰ ਨੀਚ ਮਨੋ ਲਿਖ ਚਿਤ੍ਰ ਧਰੰ ॥੩੫੩॥

sir neech mano likh chitr dhara(n) ||353||

The sage Dutt, blowing his conch reached on that path were he saw an arrow-maker with his bowed head, sitting like a portrait.353.

ਅਵਿਲੋਕ ਰਿਖੀਸਰ ਤੀਰ ਗਰੰ ॥

avilok rikheesar teer gara(n) ||

ਹਸਿ ਬੈਨ ਸੁ ਭਾਤਿ ਇਮੰ ਉਚਰੰ ॥

has bain su bhaat ima(n) uchara(n) ||

ਕਹੁ ਭੂਪ ਗਏ ਲੀਏ ਸੰਗਿ ਦਲੰ ॥

kahu bhoop ge le'ee sa(n)g dhala(n) ||

ਕਹਿਓ ਸੋ ਨ ਗੁਰੂ ਅਵਿਲੋਕ ਦ੍ਰਿਗੰ ॥੩੫੪॥

kahio so na guroo avilok dhiraga(n) ||354||

The great sage, seeing him, said this, “Where had the king gone with his army?” That arrow-maker replied, “I have not seen anyone with my

eyes.”354.

ਚਕਿ ਚਿਤ ਰਹੇ ਅਚਿਤ ਮੁਨੰ ॥

chak chit rahe achit muna(n) ||

ਅਨਖੰਡ ਤਪੀ ਨਹੀ ਜੋਗ ਡੁਲੰ ॥

anakha(n)dd tapee nahee jog ddula(n) ||

The sage, seeing his stable mind, was wonder-struck

ਅਨਆਸ ਅਭੰਗ ਉਦਾਸ ਮਨੰ ॥

anaas abha(n)g udhaas mana(n) ||

ਅਬਿਕਾਰ ਅਪਾਰ ਪ੍ਰਭਾਸ ਸਭੰ ॥੩੫੫॥

abikaar apaar prabhaas sabha(n) ||355||

That complete and great ascetic never swerved that unattached person

with vice-less mind was infinitely glorious.355.

ਅਨਭੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਅਨਖੰਡ ਤਪੰ ॥

anabha(n)g prabhaa anakha(n)dd tapa(n) ||

ਅਬਿਕਾਰ ਜਤੀ ਅਨਿਆਸ ਜਪੰ ॥

abikaar jatee aniaas japa(n) ||

Because of his complete austerity there glory on his face and he was like a vice-less celibate

ਅਨਖੰਡ ਬ੍ਰਤੰ ਅਨਡੰਡ ਤਨੰ ॥

anakha(n)dd brata(n) anadda(n)dd tana(n) ||

ਹਠਵੰਤ ਬ੍ਰਤੀ ਰਿਖਿ ਅਤ੍ਰ ਸੁਅੰ ॥੩੫੬॥

haThava(n)t bratee rikh atr sooa(n) ||356||

His now was perfect and the body distinctive he was persistent, vow-

observing and like the son of sage Atri.356.

ਅਵਿਲੋਕਿ ਸਰੰ ਕਰਿ ਧਿਆਨ ਜੁਤੰ ॥

avilok sara(n) kar dhiaan juta(n) ||

ਰਹਿ ਰੀਝ ਜਟੀ ਹਠਵੰਤ ਬ੍ਰਤੰ ॥

reh reejh jaTee haThava(n)t brata(n) ||

The sage Dutt seeing his arrows and meditation, was greatly pleased

ਗੁਰੁ ਮਾਨਿਸ ਪੰਚਦਸ੍ਵੋ ਪ੍ਰਬਲੰ ॥

gur maanis pa(n)chadhasavaio prabala(n) ||

ਹਠ ਛਾਡਿ ਸਬੈ ਤਿਨ ਪਾਨ ਪਰੰ ॥੩੫੭॥

haTh chhaadd sabai tin paan para(n) ||357||

Adopting him his fifteenth Guru and leaving all his persistence he

accepted him as his redeemer.357.

ਇਮਿ ਨਾਹ ਸੌ ਜੋ ਨਰ ਨੇਹ ਕਰੈ ॥

eim naeh sau jo nar neh karai ||

ਭਵ ਧਾਰ ਅਪਾਰਹਿ ਪਾਰ ਪਰੈ ॥

bhav dhaar apaareh paar parai ||

In this way, whosoever loves the Lord, he crosses this infinite ocean of existence

ਤਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਭ੍ਰਮ ਪਾਸਿ ਧਰੇ ॥

tan ke man ke bhram paas dhare ||

ਕਰਿ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋ ਗੁਰੁ ਪਾਨ ਪਰੇ ॥੩੫੮॥

kar pa(n)dhrasavo gur paan pare ||358||

Removing the illusions of his body ad mind, Dutt fell down at the feet of his Fifteenth Guru in this way.358.

ਇਤਿ ਪੰਦ੍ਰਸਵ ਗੁਰੂ ਬਾਨਗਰ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੫॥

eit pa(n)dhrasav guroo baanagar samaapata(n) ||15||

End of the description of the adoption of an Arrow-maker as the Fifteenth

Guru.

ਅਥ ਚਾਵਡਿ ਸੋਰਵੋ ਗੁਰੁ ਕਥਨੰ ॥

ath chaavadd soravo gur kathana(n) ||

Now begins the description of the adoption of a vulture as the Sixteenth Guru

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਮੁਖ ਬਿਭੂਤ ਭਗਵੇ ਭੇਸ ਬਰੰ ॥

mukh bibhoot bhagave bhes bara(n) ||

ਸੁਭ ਸੋਭਤ ਚੇਲਕ ਸੰਗ ਨਰੰ ॥

subh sobhat chelak sa(n)g nara(n) ||

The sage was alongwith his disciples having smeared his face with ashes

and wearing the ochre-coloured clothes

ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਗੋਬਿੰਦ ਏਕ ਮੁਖੰ ॥

gun gaavat gobi(n)dh ek mukha(n) ||

ਬਨ ਡੋਲਤ ਆਸ ਉਦਾਸ ਸੁਖੰ ॥੩੫੯॥

ban ddolat aas udhaas sukha(n) ||359||

He was singing the praises of the Lord with his mouth and was moving unattached with all kind of desires.359.

ਸੁਭ ਸੂਰਤਿ ਪੂਰਤ ਨਾਦ ਨਵੰ ॥

subh soorat poorat naadh nava(n) ||

ਅਤਿ ਉਜਲ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤ ਰਿਖੰ ॥

at ujal a(n)g bibhoot rikha(n) ||

Various sounds were created with the mouth and the sage Dutt’s body was

allied with many types of magnificence

ਨਹੀ ਬੋਲਤ ਡੋਲਤ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥

nahee bolat ddolat dhes dhisa(n) ||

ਗੁਨ ਚਾਰਤ ਧਾਰਤ ਧਯਾਨ ਹਰੰ ॥੩੬੦॥

gun chaarat dhaarat dhayaan hara(n) ||360||

He was moving silently in various countries far and near and was meditating on the Lord in his mind.360.

ਅਵਿਲੋਕਯ ਚਾਵੰਡਿ ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥

avilokay chaava(n)dd chaar prabha(n) ||

ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਤ ਉਡੀ ਗਹਿ ਮਾਸੁ ਮੁਖੰ ॥

gireh jaat uddee geh maas mukha(n) ||

There he saw a vulture, who was holding a piece of flesh in his mouth and

flying

ਲਖਿ ਕੈ ਪਲ ਚਾਵੰਡਿ ਚਾਰ ਚਲੀ ॥

lakh kai pal chaava(n)dd chaar chalee ||

ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਮਾਥ ਬਲੀ ॥੩੬੧॥

teh te at pusaT pramaath balee ||361||

Seeing it, more powerful four vultures moved forward.361.

ਅਵਿਲੋਕਿਸ ਮਾਸ ਅਕਾਸ ਉਡੀ ॥

avilokis maas akaas uddee ||

ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਤਹੀ ਤਿਹੰ ਸੰਗ ਮੰਡੀ ॥

at judh tahee tiha(n) sa(n)g ma(n)ddee ||

They flew in the sky and there they began to fight with that vulture

ਤਜਿ ਮਾਸੁ ਚੜਾ ਉਡਿ ਆਪ ਚਲੀ ॥

taj maas chaRaa udd aap chalee ||

ਲਹਿ ਕੈ ਚਿਤ ਚਾਵੰਡਿ ਚਾਰ ਬਲੀ ॥੩੬੨॥

leh kai chit chaava(n)dd chaar balee ||362||

Whe dropped the pieced of flesh on seeing these powerful vultures and flew away.362.

ਅਵਿਲੋਕਿ ਸੁ ਚਾਵੰਡਿ ਚਾਰ ਪਲੰ ॥

avilok su chaava(n)dd chaar pala(n) ||

ਤਜਿ ਤ੍ਰਾਸ ਭਾਈ ਥਿਰ ਭੂਮਿ ਥਲੰ ॥

taj traas bhaiee thir bhoom thala(n) ||

Seeing those four vulture, even the earth below became stable out of fear

seeing them,

ਲਖਿ ਤਾਸੁ ਮਨੰ ਮੁਨਿ ਚਉਕ ਰਹ੍ਯੋ ॥

lakh taas mana(n) mun chauk rahayo ||

ਚਿਤ ਸੋਰ੍ਹਸਵੇ ਗੁਰੁ ਤਾਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ॥੩੬੩॥

chit sorrahasave gur taas kahayo ||363||

The sage was startled and adopted them (it) as the Sixteeth Guru.363.

ਕੋਊ ਐਸ ਤਜੈ ਜਬ ਸਰਬ ਧਨੰ ॥

kouoo aais tajai jab sarab dhana(n) ||

ਕਰਿ ਕੈ ਬਿਨੁ ਆਸ ਉਦਾਸ ਮਨੰ ॥

kar kai bin aas udhaas mana(n) ||

If anyone getting unattached with all the desires, forsakes all the assets

ਤਬ ਪਾਚਉ ਇੰਦ੍ਰੀ ਤਿਆਗ ਰਹੈ ॥

tab paachau i(n)dhree tiaag rahai ||

ਇਨ ਚੀਲਨ ਜਿਉ ਸ੍ਰੁਤ ਐਸ ਕਹੈ ॥੩੬੪॥

ein cheelan jiau srut aais kahai ||364||

Then only he can be considered an ascetic make his understanding like these vultures.364.

ਇਤਿ ਸੋਰ੍ਹਵੋ ਗੁਰੂ ਚਾਵੰਡਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੬॥

eit sorrahavo guroo chaava(n)dd samaapata(n) ||16||

End of the description of the adoption of a Vulture as Sidxteenth Guru.

ਅਥ ਦੁਧੀਰਾ ਸਤਾਰਵੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath dhudheeraa sataaravo guroo kathana(n) ||

Now begins the description of the adoption of a Fishing Bird as the

Seventeenth Guru

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਕਰਿ ਸੋਰਸਵੋ ਰਿਖਿ ਤਾਸੁ ਗੁਰੰ ॥

kar sorasavo rikh taas gura(n) ||

ਉਠਿ ਚਲੀਆ ਬਾਟ ਉਦਾਸ ਚਿਤੰ ॥

auTh chaleeaa baaT udhaas chita(n) ||

After adopting the vulture as the seventeenth Guru with unattached mind, Dutt proceeded again on his path

ਮੁਖਿ ਪੂਰਤ ਨਾਦਿ ਨਿਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥

mukh poorat naadh ninaadh dhuna(n) ||

ਸੁਨਿ ਰੀਝਤ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਨਰੰ ॥੩੬੫॥

sun reejhat ga(n)dhrab dhev nara(n) ||365||

He was producing various types of sounds form his mouth and hearing the same, the gods, Gandharvas, men and women, all were getting

pleased.365.

ਚਲਿ ਜਾਤ ਭਏ ਸਰਿਤਾ ਨਿਕਟੰ ॥

chal jaat bhe saritaa nikaTa(n) ||

ਹਠਵੰਤ ਰਿਖੰ ਤਪਸਾ ਬਿਕਟ ॥

haThava(n)t rikha(n) tapasaa bikaT ||

ਅਵਿਲੋਕ ਦੁਧੀਰਯਾ ਏਕ ਤਹਾ ॥

avilok dhudheerayaa ek tahaa ||

ਉਛਰੰਤ ਹੁਤੇ ਨਦਿ ਮਛ ਜਹਾ ॥੩੬੬॥

auchhara(n)t hute nadh machh jahaa ||366||

The persistent and ascetic sage reached near a stream, where he saw a

flying bird named ‘Mahiggir’ near the jumping fish.366.

ਥਰਕੰਤ ਹੁਤੋ ਇਕ ਚਿਤ ਨਭੰ ॥

tharaka(n)t huto ik chit nabha(n) ||

ਅਤਿ ਉਜਲ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਭੰ ॥

at ujal a(n)g sura(n)g subha(n) ||

With concentrated mind, he was stable at one place in the sky and his

limbs were extremely white and pretty

ਨਹੀ ਆਨਿ ਬਿਲੋਕਤ ਆਪ ਦ੍ਰਿਗੰ ॥

nahee aan bilokat aap dhiraga(n) ||

ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਹਯੋ ਗਡ ਮਛ ਮਨੰ ॥੩੬੭॥

eeh bhaat rahayo gadd machh mana(n) ||367||

His mind was absorbed in the fish and he was not seeing anyone else.367.

ਤਹਾ ਜਾਇ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਮਜਨ ਕੈ ॥

tahaa jai mahaa mun majan kai ||

ਉਠਿ ਕੈ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਲਗਾ ਸੁਚ ਕੈ ॥

auTh kai har dhiaan lagaa such kai ||

These the Guru went and took bath and getting up mediated on the Lord,

ਨ ਟਰੋ ਤਬ ਲੌ ਵਹ ਮਛ ਅਰੀ ॥

n Taro tab lau veh machh aree ||

ਰਥ ਸੂਰ ਅਥਿਓ ਨਹ ਡੀਠ ਟਰੀ ॥੩੬੮॥

rath soor athio neh ddeeTh Taree ||368||

But that enemy of the fish, concentrated his attention on the fish even till sunset.368.

ਥਰਕੰਤ ਰਹਾ ਨਭਿ ਮਛ ਕਟੰ ॥

tharaka(n)t rahaa nabh machh kaTa(n) ||

ਰਥ ਭਾਨੁ ਹਟਿਓ ਨਹੀ ਧ੍ਯਾਨ ਛੁਟੰ ॥

rath bhaan haTio nahee dhayaan chhuTa(n) ||

He remained unwavered in the sky and did not even think of the sunset

ਅਵਿਲੋਕ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹਿਓ ॥

avilok mahaa mun moh rahio ||

ਗੁਰੁ ਸਤ੍ਰਸਵੋ ਕਰ ਤਾਸੁ ਕਹਿਓ ॥੩੬੯॥

gur satrasavo kar taas kahio ||369||

Seeing him, the great sage observed silence and accepted him as the

ਇਤਿ ਸਤਾਰਵੋ ਗੁਰੂ ਦੁਧੀਰਾ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੭॥

eit sataaravo guroo dhudheeraa samaapata(n) ||17||

End of the description of the adoption of the Fishing Bird as the Seventeenth Guru.

ਅਥ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਅਠਾਰਸਵੋ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ॥

ath miragahaa aThaarasavo guroo baranana(n) ||

Now begins the description of the adoption of a Hunter as the Eighteenth Guru

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਕਰਿ ਮਜਨ ਗੋਬਿੰਦ ਗਾਇ ਗੁਨੰ ॥

kar majan gobi(n)dh gai guna(n) ||

ਉਠਿ ਜਾਤਿ ਭਏ ਬਨ ਮਧਿ ਮੁਨੰ ॥

auTh jaat bhe ban madh muna(n) ||

After taking bath and singing the praises of the Lord, the sage went into

the forest,

ਜਹ ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਮਢਾਲ ਲਸੈ ॥

jeh saal tamaal maddaal lasai ||

ਰਥ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪਗ ਬਾਜ ਫਸੈ ॥੩੭੦॥

rath sooraj ke pag baaj fasai ||370||

Where there were the trees of saal and tamaal and in the dense shade of

those trees, the light of the sun could not reach.370.

ਅਵਿਲੋਕ ਤਹਾ ਇਕ ਤਾਲ ਮਹਾ ॥

avilok tahaa ik taal mahaa ||

ਰਿਖਿ ਜਾਤ ਭਏ ਹਿਤ ਜੋਗ ਜਹਾ ॥

rikh jaat bhe hit jog jahaa ||

ਤਹ ਪਤ੍ਰਣ ਮਧ ਲਹਯੋ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ॥

teh patran madh lahayo miragahaa ||

ਤਨ ਸੋਭਤ ਕੰਚਨ ਸੁਧ ਪ੍ਰਭਾ ॥੩੭੧॥

tan sobhat ka(n)chan sudh prabhaa ||371||

There the sage a tank and also within the foliage he saw a hunter looking

splendid like gold.371.

ਕਰਿ ਸੰਧਿਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਸਿਤੰ ॥

kar sa(n)dhit baan kamaan sita(n) ||

ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਤ ਕੋਟ ਕਰੋਰ ਕਿਤੰ ॥

mirag maarat koT karor kita(n) ||

He had in his hand a bow and arrows of white colour, with which he had

killed many deer

ਸਭ ਸੈਨ ਮੁਨੀਸਰ ਸੰਗਿ ਲਏ ॥

sabh sain muneesar sa(n)g le ||

ਜਹ ਕਾਨਨ ਥੋ ਤਹ ਜਾਤ ਭਏ ॥੩੭੨॥

jeh kaanan tho teh jaat bhe ||372||

The sage came out from that side of the forest alongwith his people.372.

ਕਨਕੰ ਦੁਤਿ ਉਜਲ ਅੰਗ ਸਨੇ ॥

kanaka(n) dhut ujal a(n)g sane ||

ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਮਨੰ ਰਿਤੁ ਰਾਜ ਬਨੇ ॥

mun raaj mana(n) rit raaj bane ||

Many persons of the magnificence of gold,

ਰਿਖਿ ਸੰਗ ਸਖਾ ਨਿਸਿ ਬਹੁਤ ਲਏ ॥

rikh sa(n)g sakhaa nis bahut le ||

ਤਿਹ ਬਾਰਿਧ ਦੂਜ ਬਿਲੋਕਿ ਗਏ ॥੩੭੩॥

teh baaridh dhooj bilok ge ||373||

Accompanied the sage Dutt and they all saw that hunter.373.

ਰਿਖਿ ਬੋਲਤ ਘੋਰਤ ਨਾਦ ਨਵੰ ॥

rikh bolat ghorat naadh nava(n) ||

ਤਿਹ ਠਉਰ ਕੁਲਾਹਲ ਉਚ ਹੂਅੰ ॥

teh Thaur kulaahal uch hooa(n) ||

Those sages raised thunderous sound an dreadful tumult at that place and

ਜਲ ਪੀਵਤ ਠਉਰ ਹੀ ਠਉਰ ਮੁਨੀ ॥

jal peevat Thaur hee Thaur munee ||

ਬਨ ਮਧਿ ਮਨੋ ਰਿਖ ਮਾਲ ਬਨੀ ॥੩੭੪॥

ban madh mano rikh maal banee ||374||

Scattering at various places they began to have their food and drink.374.

ਅਤਿ ਉਜਲ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤ ਧਰੈ ॥

at ujal a(n)g bibhoot dharai ||

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਨਜਾਸ ਅਨਾਸ ਕਰੈ ॥

bahu bhaat nayaas anaas karai ||

Those sages smeared their white bodies with ashes, practiced various postures and

ਨਿਵਲ੍ਯਾਦਿਕ ਸਰਬੰ ਕਰਮ ਕੀਏ ॥

nivalrayaadhik saraba(n) karam ke'ee ||

ਰਿਖਿ ਸਰਬ ਚਹੂੰ ਚਕ ਦਾਸ ਥੀਏ ॥੩੭੫॥

rikh sarab chahoo(n) chak dhaas the'ee ||375||

Performed various Karmas like Neoli (Purging of intestines), while

wandering in all the four directions.375.

ਅਨਭੰਗ ਅਖੰਡ ਅਨੰਗ ਤਨੰ ॥

anabha(n)g akha(n)dd ana(n)g tana(n) ||

ਬਹੁ ਸਾਧਤ ਨ੍ਯਾਸ ਸੰਨ੍ਯਾਸ ਬਨੰ ॥

bahu saadhat nayaas sa(n)nayaas bana(n) ||

They absorbed themselves in various practices completely without the element of lust

ਜਟ ਸੋਹਤ ਜਾਨੁਕ ਧੂਰ ਜਟੀ ॥

jaT sohat jaanuk dhoor jaTee ||

ਸਿਵ ਕੀ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜਟਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ॥੩੭੬॥

siv kee jan jog jaTaa pragaTee ||376||

Their matted locks appeared the manifestation of the matted locks of

Shiva.376.

ਸਿਵ ਤੇ ਜਨੁ ਗੰਗ ਤਰੰਗ ਛੁਟੇ ॥

siv te jan ga(n)g tara(n)g chhuTe ||

ਇਹ ਹੁਇ ਜਨ ਜੋਗ ਜਟਾ ਪ੍ਰਗਟੇ ॥

eeh hui jan jog jaTaa pragaTe ||

Their Yogic matted locks waved like the waves of the Ganges emanating from Shiva

ਤਪ ਸਰਬ ਤਪੀਸਨ ਕੇ ਸਬ ਹੀ ॥

tap sarab tapeesan ke sab hee ||

ਮੁਨਿ ਜੇ ਸਬ ਛੀਨ ਲਏ ਤਬ ਹੀ ॥੩੭੭॥

mun je sab chheen le tab hee ||377||

They performed various kinds of austerities following the practices of

earlier ascetics.377.

ਸ੍ਰੁਤ ਜੇਤਿਕ ਨ੍ਯਾਸ ਉਦਾਸ ਕਹੇ ॥

srut jetik nayaas udhaas kahe ||

ਸਬ ਹੀ ਰਿਖਿ ਅੰਗਨ ਜਾਨ ਲਏ ॥

sab hee rikh a(n)gan jaan le ||

All the various practices which have been described in Shrutis (Vedas), they were all performed by these sages

ਘਨ ਮੈ ਜਿਮ ਬਿਦੁਲਤਾ ਝਮਕੈ ॥

ghan mai jim bidhulataa jhamakai ||

ਰਿਖਿ ਮੋ ਗੁਨ ਤਾਸ ਸਬੈ ਦਮਕੈ ॥੩੭੮॥

rikh mo gun taas sabai dhamakai ||378||

All the qualities of these sages flashed like lightning amongst the

clouds.378.

ਜਸ ਛਾਡਤ ਭਾਨੁ ਅਨੰਤ ਛਟਾ ॥

jas chhaaddat bhaan ana(n)t chhaTaa ||

ਰਿਖਿ ਕੇ ਤਿਮ ਸੋਭਤ ਜੋਗ ਜਟਾ ॥

rikh ke tim sobhat jog jaTaa ||

The matted locks waved on the heads of the Yogis like the rays coming out

of the sun

ਜਿਨ ਕੀ ਦੁਖ ਫਾਸ ਕਹੂੰ ਨ ਕਟੀ ॥

jin kee dhukh faas kahoo(n) na kaTee ||

ਰਿਖਿ ਭੇਟਤ ਤਾਸੁ ਛਟਾਕ ਛੁਟੀ ॥੩੭੯॥

rikh bheTat taas chhaTaak chhuTee ||379||

Those whose suffering ended on seeing these sges.379.

ਨਰ ਜੋ ਨਹੀ ਨਰਕਨ ਤੇ ਨਿਵਰੈ ॥

nar jo nahee narakan te nivarai ||

ਰਿਖਿ ਭੇਟਤ ਤਉਨ ਤਰਾਕ ਤਰੈ ॥

rikh bheTat taun taraak tarai ||

Those men and women, who had been cast in hell, they were redeemed on

seeing these sages

ਜਿਨ ਕੇ ਸਮਤਾ ਕਹੂੰ ਨਾਹਿ ਠਟੀ ॥

jin ke samataa kahoo(n) naeh ThaTee ||

ਰਿਖਿ ਪੂਜਿ ਘਟੀ ਸਬ ਪਾਪ ਘਟੀ ॥੩੮੦॥

rikh pooj ghaTee sab paap ghaTee ||380||

Those who had any sin within them, their sinful life endeed on worshipping these sages.380.

ਇਤ ਬਧਿ ਤਉਨ ਬਿਠੋ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ॥

eit badh taun biTho miragahaa ||

ਜਸ ਹੇਰਤ ਛੇਰਿਨਿ ਭੀਮ ਭਿਡਹਾ ॥

jas herat chherin bheem bhiddahaa ||

On this side, this hunter was sitting, on seeing whom, the animals used to

run away

ਤਿਹ ਜਾਨ ਰਿਖੀਨ ਹੀ ਸਾਸ ਸਸ੍ਰਯੋ ॥

teh jaan rikheen hee saas sasrayo ||

ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨ ਮੁਨੀ ਕਹੁ ਬਾਨ ਕਸ੍ਰਯੋ ॥੩੮੧॥

mirag jaan munee kahu baan kasrayo ||381||

He did not recognize the sage and condidering him a deer, he aimed his arrow at him.381.

ਸਰ ਪੇਖ ਸਬੈ ਤਿਹ ਸਾਧ ਕਹੈ ॥

sar pekh sabai teh saadh kahai ||

ਮ੍ਰਿਗ ਹੋਇ ਨ ਰੇ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਇਹੈ ॥

mirag hoi na re mun raaj ihai ||

All the ascetics saw the arrow and also saw that the sage was seated like a

deer

ਨਹ ਬਾਨ ਸਰਾਸਨ ਪਾਨ ਤਜੇ ॥

neh baan saraasan paan taje ||

ਅਸ ਦੇਖਿ ਦ੍ਰਿੜੰ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਲਜੇ ॥੩੮੨॥

as dhekh dhiraRa(n) mun raaj laje ||382||

That person his bow and arrows from his hand and felt ashamed on seeing the resoluteness of the sage.382.

ਬਹੁਤੇ ਚਿਰ ਜਿਉ ਤਿਹ ਧ੍ਯਾਨ ਛੁਟਾ ॥

bahute chir jiau teh dhayaan chhuTaa ||

ਅਵਿਲੋਕ ਧਰੇ ਰਿਖਿ ਪਾਲ ਜਟਾ ॥

avilok dhare rikh paal jaTaa ||

After a long time, when his attention was broken, then he saw the great

sage with matted locks

ਕਸ ਆਵਤ ਹੋ ਡਰੁ ਡਾਰਿ ਅਬੈ ॥

kas aavat ho ddar ddaar abai ||

ਮੁਹਿ ਲਾਗਤ ਹੋ ਮ੍ਰਿਗ ਰੂਪ ਸਬੈ ॥੩੮੩॥

muh laagat ho mirag roop sabai ||383||

He said. “How al of you have come here after relinquishing your fear? I am seeing only the deer everywhere.”383.

ਰਿਖ ਪਾਲ ਬਿਲੋਕਿ ਤਿਸੈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ॥

rikh paal bilok tisai dhiRataa ||

ਗੁਰੁ ਮਾਨ ਕਰੀ ਬਹੁਤੈ ਉਪਮਾ ॥

gur maan karee bahutai upamaa ||

The sage, seeing his resoluteness, and accepting him as his Guru, praised

him and said,

ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਜਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਐਸ ਲਗ੍ਯੋ ॥

mirag so jeh ko chit aais lagayo ||

ਪਰਮੇਸਰ ਕੈ ਰਸ ਜਾਨ ਪਗ੍ਯੋ ॥੩੮੪॥

paramesar kai ras jaan pagrayo ||384||

“He, who is so much attentive towards the deer, then think that he is

absorbed in the love of the Lord.”384.

ਮੁਨ ਕੋ ਤਬ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੀਜ ਹੀਆ ॥

mun ko tab prem praseej heeaa ||

ਗੁਰ ਠਾਰਸਮੋ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਸ ਕੀਆ ॥

gur Thaarasamo mirag naas keeaa ||

The sage accepted him as his eighteenth Guru with his melted heart

ਮਨ ਮੋ ਤਬ ਦਤ ਬੀਚਾਰ ਕੀਆ ॥

man mo tab dhat beechaar keeaa ||

ਗੁਨ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਕੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਲੀਆ ॥੩੮੫॥

gun miragahaa ko chit beech leeaa ||385||

The sage Dutt thoughtfully adopted the qualities of that hunter in his

mind.385.

ਹਰਿ ਸੋ ਹਿਤੁ ਜੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਰੈ ॥

har so hit jo ieh bhaat karai ||

ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰਹ ਪਾਰ ਪਰੈ ॥

bhav bhaar apaareh paar parai ||

He, who will love the Lord in this way, he will ferry across the ocean of existence

ਮਲ ਅੰਤਰਿ ਯਾਹੀ ਇਸਨਾਨ ਕਟੈ ॥

mal a(n)tar yaahee isanaan kaTai ||

ਜਗ ਤੇ ਫਿਰਿ ਆਵਨ ਜਾਨ ਮਿਟੈ ॥੩੮੬॥

jag te fir aavan jaan miTai ||386||

His dirt will be removed with the inner bath and his transmigration will end

in the world.386.

ਗੁਰੁ ਜਾਨ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪਾਇ ਪਰਾ ॥

gur jaan tabai teh pai paraa ||

ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁ ਪਾਰ ਤਰਾ ॥

bhav bhaar apaar su paar taraa ||

Accepting him as his Guru, he fell at his feet and ferried across the dreadful ocean of existence

ਦਸ ਅਸਟਸਮੋ ਗੁਰੁ ਤਾਸੁ ਕੀਯੋ ॥

dhas asaTasamo gur taas keeyo ||

ਕਬਿ ਬਾਧਿ ਕਬਿਤਨ ਮਧਿ ਲੀਯੋ ॥੩੮੭॥

kab baadh kabitan madh leeyo ||387||

He adopted him as his eighteenth Guru and in tthis way, the poet has

mentioned the save in verse-form.387.

ਸਬ ਹੀ ਸਿਖ ਸੰਜੁਤਿ ਪਾਨ ਗਹੇ ॥

sab hee sikh sa(n)jut paan gahe ||

ਅਵਿਲੋਕਿ ਚਰਾਚਰਿ ਚਉਧ ਰਹੇ ॥

avilok charaachar chaudh rahe ||

All the disciples gathered and caught his feet, seeing which all the animate and inanimate beings were startled

ਪਸੁ ਪਛ ਚਰਾਚਰ ਜੀਵ ਸਬੈ ॥

pas pachh charaachar jeev sabai ||

ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਤਬੈ ॥੩੮੮॥

gan ga(n)dhrab bhoot pisaach tabai ||388||

All the animals, birds, gandharvas, ghosts, fiends etc. were wonder-

struck.388.

ਇਤਿ ਅਠਦਸਵੋ ਗੁਰੂ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੮॥

eit aThadhasavo guroo miragahaa samaapata(n) ||18||

End of the description of the adoption of a Hunter as the Eighteenth Guru.

ਅਥ ਨਲਨੀ ਸੁਕ ਉਨੀਵੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath nalanee suk uneevo guroo kathana(n) ||

Now begins the description of the adoption of the Parrot as the Ninteenth

Guru

ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥

kirapaan kirat chha(n)dh ||

KRIPAN KRIT STANZA

ਮੁਨਿ ਅਤਿ ਅਪਾਰ ॥

mun at apaar ||

ਗੁਣ ਗਣ ਉਦਾਰ ॥

gun gan udhaar ||

ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰ ॥

bidhiaa bichaar ||

ਨਿਤ ਕਰਤ ਚਾਰ ॥੩੮੯॥

nit karat chaar ||389||

The sage, benevolent in qualities, was a thinker about learning and always

practiced his learning.389.

ਲਖਿ ਛਬਿ ਸੁਰੰਗ ॥

lakh chhab sura(n)g ||

ਲਾਜਤ ਅਨੰਗ ॥

laajat ana(n)g ||

ਪਿਖਿ ਬਿਮਲ ਅੰਗ ॥

pikh bimal a(n)g ||

ਚਕਿ ਰਹਤ ਗੰਗ ॥੩੯੦॥

chak rahat ga(n)g ||390||

Seeing his beauty, the god of love felt shy and seeing the purity of his

limabs, the Ganges was wonder-struck.390.

ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਅਪਾਰ ॥

lakh dhut apaar ||

ਰੀਝਤ ਕੁਮਾਰ ॥

reejhat kumaar ||

Seeing his comeliness all the princes felt pleased,

ਗਯਾਨੀ ਅਪਾਰ ॥

gayaanee apaar ||

ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥੩੯੧॥

gun gan udhaar ||391||

Because he was the greatest scholar and generous and accomplished

person.391.

ਅਬਯਕਤ ਅੰਗ ॥

abayakat a(n)g ||

ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥

aabhaa abha(n)g ||

The glory of his limbs was indescribable

ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥

sobhaa sura(n)g ||

ਤਨ ਜਨੁ ਅਨੰਗ ॥੩੯੨॥

tan jan ana(n)g ||392||

He was pretty like the god of love.392.

ਬਹੁ ਕਰਤ ਨਯਾਸ ॥

bahu karat nayaas ||

ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥

nis dhin udhaas ||

He performed many practices detachedly night and day and

ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ॥

taj sarab aas ||

ਅਤਿ ਬੁਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੩੯੩॥

at budh prakaas ||393||

Had relinquished all the desires because of the unfoldment of

knowledge.393.

ਤਨਿ ਸਹਤ ਧੂਪ ॥

tan sahat dhoop ||

ਸੰਨ੍ਯਾਸ ਭੂਪ ॥

sa(n)nayaas bhoop ||

The sage Dutt, the king of Sannyas looked very beautiful like Shiva,

ਤਨਿ ਛਬਿ ਅਨੂਪ ॥

tan chhab anoop ||

ਜਨੁ ਸਿਵ ਸਰੂਪ ॥੩੯੪॥

jan siv saroop ||394||

While enduring the sunshine on his body, allied with unique

comeliness.394.

ਮੁਖ ਛਬਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

mukh chhab pracha(n)dd ||

ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥

aabhaa abha(n)g ||

The beauty of his limbs and face was perfect and

ਜੁਟਿ ਜੋਗ ਜੰਗ ॥

juT jog ja(n)g ||

ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਅੰਗ ॥੩੯੫॥

nahee murat a(n)g ||395||

Powerful his limbs, practising Yoga, did not bend.395.

ਅਤਿ ਛਬਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

at chhab prakaas ||

ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥

nis dhin niraas ||

Through extremely comely, he remained desireless night and day

ਮੁਨਿ ਮਨ ਸੁਬਾਸ ॥

mun man subaas ||

ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਸ ॥੩੯੬॥

gun gan udhaas ||396||

And adopting the qualities, the sage lived detachedly.396.

ਅਬਯਕਤ ਜੋਗ ॥

abayakat jog ||

ਨਹੀ ਕਉਨ ਸੋਗ ॥

nahee kaun sog ||

Being absorbed in unexpressible Yoga, he was far away from all

foundnesses

ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਅਰੋਗ ॥

nitaprat arog ||

ਤਜਿ ਰਾਜ ਭੋਗ ॥੩੯੭॥

taj raaj bhog ||397||

Even on forsaking all the royal luxuries, he always remained healthy.397.

ਮੁਨ ਮਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥

mun man kirapaal ||

ਗੁਨ ਗਨ ਦਿਆਲ ॥

gun gan dhiaal ||

That kind sage, was allied with qualities

ਸੁਭਿ ਮਤਿ ਸੁਢਾਲ ॥

subh mat suddaal ||

ਦ੍ਰਿੜ ਬ੍ਰਿਤ ਕਰਾਲ ॥੩੯੮॥

dhiraR birat karaal ||398||

He was a man of good intellect, a resolute vow-observer and merciful.398.

ਤਨ ਸਹਤ ਸੀਤ ॥

tan sahat seet ||

ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਚੀਤ ॥

nahee murat cheet ||

ਬਹੁ ਬਰਖ ਬੀਤ ॥

bahu barakh beet ||

ਜਨੁ ਜੋਗ ਜੀਤ ॥੩੯੯॥

jan jog jeet ||399||

Enduring coldness on his body, his mind never got impaired and in this

way after many years, he had been victorious in Yogs.399.

ਚਾਲੰਤ ਬਾਤ ॥

chaala(n)t baat ||

ਥਰਕੰਤ ਪਾਤ ॥

tharaka(n)t paat ||

When that Yogi talked, the leaves of the trees swerved

ਪੀਅਰਾਤ ਗਾਤ ॥

peearaat gaat ||

ਨਹੀ ਬਦਤ ਬਾਤ ॥੪੦੦॥

nahee badhat baat ||400||

And knowing the attributes of the Lord, he did not disclose anything to

others.400.

ਭੰਗੰ ਭਛੰਤ ॥

bha(n)ga(n) bhachha(n)t ||

ਕਾਛੀ ਕਛੰਤ ॥

kaachhee kachha(n)t ||

He used to drink hemp, roamed here and there blew his horn and

ਕਿੰਗ੍ਰੀ ਬਜੰਤ ॥

ki(n)gree baja(n)t ||

ਭਗਵਤ ਭਨੰਤ ॥੪੦੧॥

bhagavat bhana(n)t ||401||

Remained absorbed in the meditation of the Lord.401.

ਨਹੀ ਡੁਲਤ ਅੰਗ ॥

nahee ddulat a(n)g ||

ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਭੰਗ ॥

mun man abha(n)g ||

His limbs and mind both remained stable

ਜੁਟਿ ਜੋਗ ਜੰਗ ॥

juT jog ja(n)g ||

ਜਿਮਿ ਉਡਤ ਚੰਗ ॥੪੦੨॥

jim uddat cha(n)g ||402||

Absorbed in meditation, he remained engrossed in the practice of

Yoga.402.

ਨਹੀ ਕਰਤ ਹਾਇ ॥

nahee karat hai ||

ਤਪ ਕਰਤ ਚਾਇ ॥

tap karat chai ||

While performing austerities, he never felt any suffering

ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਬਨਾਇ ॥

nitaprat banai ||

ਬਹੁ ਭਗਤ ਭਾਇ ॥੪੦੩॥

bahu bhagat bhai ||403||

And being absorbed in various types of devotional ideas, he always

remained engrossed in devotion.403.

ਮੁਖ ਭਛਤ ਪਉਨ ॥

mukh bhachhat paun ||

ਤਜਿ ਧਾਮ ਗਉਨ ॥

taj dhaam gaun ||

These sages, who relinquished their homes,

ਮੁਨਿ ਰਹਤ ਮਉਨ ॥

mun rahat maun ||

ਸੁਭ ਰਾਜ ਭਉਨ ॥੪੦੪॥

subh raaj bhaun ||404||

Subsisted on air and remained silent.404.

ਸੰਨਯਾਸ ਦੇਵ ॥

sa(n)nayaas dhev ||

ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਭੇਵ ॥

mun man abhev ||

These sages, supreme amongst Sannyasis understood the internal

mysteries

ਅਨਜੁਰਿ ਅਜੇਵ ॥

anajur ajev ||

ਅੰਤਰਿ ਅਤੇਵ ॥੪੦੫॥

a(n)tar atev ||405||

They were the age with mysterious mind.405.

ਅਨਭੂ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥

anabhoo prakaas ||

ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਉਦਾਸ ॥

nitaprat udhaas ||

They felt the inner Light and remained detached

ਗੁਨ ਅਧਿਕ ਜਾਸ ॥

gun adhik jaas ||

ਲਖਿ ਲਜਤ ਅਨਾਸ ॥੪੦੬॥

lakh lajat anaas ||406||

They were full of virues and were no prone to destruction.406.

ਬ੍ਰਹਮੰਨ ਦੇਵ ॥

brahama(n)n dhev ||

ਗੁਨ ਗਨ ਅਭੇਵ ॥

gun gan abhev ||

They were adorable for Brahmins, and masters of mysterious qualities

ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ॥

dhevaan dhev ||

ਅਨਭਿਖ ਅਜੇਵ ॥੪੦੭॥

anabhikh ajev ||407||

They were god of gods, who never begged alms etc.407.

ਸੰਨਿਆਸ ਨਾਥ ॥

sa(n)niaas naath ||

ਅਨਧਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥

anadhar pramaath ||

They were masters of Sannyasis and supremely mighty people

ਇਕ ਰਟਤ ਗਾਥ ॥

eik raTat gaath ||

ਟਕ ਏਕ ਸਾਥ ॥੪੦੮॥

Tak ek saath ||408||

Someone talked about their story and someone walked with them.408.

ਗੁਨ ਗਨਿ ਅਪਾਰ ॥

gun gan apaar ||

ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥

mun man udhaar ||

These gentle sages were masters of infinite qualities

ਸੁਭ ਮਤਿ ਸੁਢਾਰ ॥

subh mat suddaar ||

ਬੁਧਿ ਕੋ ਪਹਾਰ ॥੪੦੯॥

budh ko pahaar ||409||

They were persons of good intellect and stores of wisdom..409.

ਸੰਨਿਆਸ ਭੇਖ ॥

sa(n)niaas bhekh ||

ਅਨਿਬਿਖ ਅਦ੍ਵੈਖ ॥

anibikh adhavaikh ||

These sages in the garb of Sannyasis, were without malice and

ਜਾਪਤ ਅਭੇਖ ॥

jaapat abhekh ||

ਬ੍ਰਿਧ ਬੁਧਿ ਅਲੇਖ ॥੪੧੦॥

biradh budh alekh ||410||

Remembering that Lord, were merged (absorbed) in that Great, wise and

unrealizable Lord.410.

ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥

kulak chha(n)dh ||

KULAK STANZA

ਧੰ ਧਕਿਤ ਇੰਦ ॥

dha(n) dhakit i(n)dh ||

ਚੰ ਚਕਿਤ ਚੰਦ ॥

cha(n) chakit cha(n)dh ||

ਥੰ ਥਕਤ ਪਉਨ ॥

tha(n) thakat paun ||

ਭੰ ਭਜਤ ਮਉਨ ॥੪੧੧॥

bha(n) bhajat maun ||411||

Indra, moon-god and wind-god silently remembered the Lord.411.

ਜੰ ਜਕਿਤ ਜਛ ॥

ja(n) jakit jachh ||

ਪੰ ਪਚਤ ਪਛ ॥

pa(n) pachat pachh ||

ਧੰ ਧਕਤ ਸਿੰਧੁ ॥

dha(n) dhakat si(n)dh ||

ਬੰ ਬਕਤ ਬਿੰਧ ॥੪੧੨॥

ba(n) bakat bi(n)dh ||412||

The Yakshas, birds and oceans wer raising tumult in astonishment.412.

ਸੰ ਸਕਤ ਸਿੰਧੁ ॥

sa(n) sakat si(n)dh ||

ਗੰ ਗਕਤ ਗਿੰਧ ॥

ga(n) gakat gi(n)dh ||

ਤੰ ਤਕਤ ਦੇਵ ॥

ta(n) takat dhev ||

ਅੰ ਅਕਤ ਭੇਵ ॥੪੧੩॥

a(n) akat bhev ||413||

The sea alongwith his powers was visualizing that God of gods and

mysterious Lord.413.

ਲੰ ਲਖਤ ਜੋਗਿ ॥

la(n) lakhat jog ||

ਭੰ ਭ੍ਰਮਤ ਭੋਗਿ ॥

bha(n) bhramat bhog ||

ਬੰ ਬਕਤ ਬੈਨ ॥

ba(n) bakat bain ||

ਚੰ ਚਕਤ ਨੈਨ ॥੪੧੪॥

cha(n) chakat nain ||414||

Seeing these Yogis, the pleasures and sexual enjoyments were getting

illusioned in wonder.414.

ਤੰ ਤਜਤ ਅਤ੍ਰ ॥

ta(n) tajat atr ||

ਛੰ ਛਕਤ ਛਤ੍ਰ ॥

chha(n) chhakat chhatr ||

ਪੰ ਪਰਤ ਪਾਨ ॥

pa(n) parat paan ||

ਭੰ ਭਰਤ ਭਾਨ ॥੪੧੫॥

bha(n) bharat bhaan ||415||

Forsaking their arms, weapons and canopies, the people were falling at the

feet of these sages.415.

ਬੰ ਬਜਤ ਬਾਦ ॥

ba(n) bajat baadh ||

ਨੰ ਨਜਤ ਨਾਦ ॥

na(n) najat naadh ||

Th musical instruments were being played

ਅੰ ਉਠਤ ਰਾਗ ॥

a(n) uThat raag ||

ਉਫਟਤ ਸੁਹਾਗ ॥੪੧੬॥

aufaTat suhaag ||416||

There was the sound of thunderous music and the songs were being

sung.416.

ਛੰ ਸਕਤ ਸੂਰ ॥

chha(n) sakat soor ||

ਭੰ ਭ੍ਰਮਤ ਹੂਰ ॥

bha(n) bhramat hoor ||

ਰੰ ਰਿਝਤ ਚਿਤ ॥

ra(n) rijhat chit ||

ਤੰ ਤਜਤ ਬਿਤ ॥੪੧੭॥

ta(n) tajat bit ||417||

The god Surya and the heavenly damsels leaving their self-restraint, were

getting pleased with them.417.

ਛੰ ਛਕਤ ਜਛ ॥

chha(n) chhakat jachh ||

ਭੰ ਭ੍ਰਮਤ ਪਛ ॥

bha(n) bhramat pachh ||

ਭੰ ਭਿਰਤ ਭੂਪ ॥

bha(n) bhirat bhoop ||

ਨਵ ਨਿਰਖ ਰੂਪ ॥੪੧੮॥

nav nirakh roop ||418||

Seeing hem the Yakshas and birds were getting pleased and there was a

run amongst the kings for their sight.418.

ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥

charapaT chha(n)dh ||

CHARPAT STANZA

ਗਲਿਤੰ ਜੋਗੰ ॥

galita(n) joga(n) ||

ਦਲਿਤੰ ਭੋਗੰ ॥

dhalita(n) bhoga(n) ||

These Yogis who had been immersed in Yoga and who had withdrawn

from all enjoyments,

ਭਗਿਵੇ ਭੇਸਾਂ ॥

bhagive bhesa(n) ||

ਸੁਫਿਲੇ ਦੇਸਾਂ ॥੪੧੯॥

sufile dhesa(n) ||419||

Had been wearing the ochre-colored clothes of various countries. 419.

ਅਚਲ ਧਰਮਾਂ ॥

achal dharama(n) ||

ਅਖਿਲ ਕਰਮਾਂ ॥

akhil karama(n) ||

ਅਮਿਤ ਜੋਗਾਂ ॥

amit joga(n) ||

ਤਜਿਤ ਭੋਗੰ ॥੪੨੦॥

tajit bhoga(n) ||420||

These Yogis of firm conduct and sinless Karmas had abandoned all enjoyments.420.

ਸੁਫਲ ਕਰਮੰ ॥

sufal karama(n) ||

ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਧਰਮੰ ॥

subirat dharama(n) ||

ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਹੰਤਾ ॥

kukirat ha(n)taa ||

ਸੁਗਤੰ ਗੰਤਾ ॥੪੨੧॥

sugata(n) ga(n)taa ||421||

These vow-observing Yogis of good conduct and sinless Karmas had

given up all evil actions.421.

ਦਲਿਤੰ ਦ੍ਰੋਹੰ ॥

dhalita(n) dhroha(n) ||

ਮਲਿਤੰ ਮੋਹੰ ॥

malita(n) moha(n) ||

These were the people who had destroyed attachment and deceit and

ਸਲਿਤੰ ਸਾਰੰ ॥

salita(n) saara(n) ||

ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰੰ ॥੪੨੨॥

sukirat chaara(n) ||422||

Performers of good actions like the waters of all the sacred rivers.422.

ਭਗਵੇ ਭੇਸੰ ॥

bhagave bhesa(n) ||

ਸੁਫਲੰ ਦੇਸੰ ॥

sufala(n) dhesa(n) ||

They were kind-hearted people, wearing ochre-coloured clothes,

ਸੁਹ੍ਰਿਦੰ ਸਰਤਾ ॥

suhiradha(n) sarataa ||

ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਹਰਤਾ ॥੪੨੩॥

kukirata(n) harataa ||423||

Purifying all the countries far and near were the destroyers of evil

actions.423.

ਚਕ੍ਰਿਤੰ ਸੂਰੰ ॥

chakirata(n) soora(n) ||

ਬਮਤੰ ਨੂਰੰ ॥

bamata(n) noora(n) ||

Seeing their radiance even the sun was wonder-struck

ਏਕੰ ਜਪਿਤੰ ॥

eka(n) japita(n) ||

ਏਕੋ ਥਪਿਤੰ ॥੪੨੪॥

eko thapita(n) ||424||

And someone out of them was repeating the Name of the Lord, and

someone was singing the Praises of the Lord.424.

ਰਾਜੰ ਤਜਿਤ੍ਵੰ ॥

raaja(n) tajitavai(n) ||

ਈਸੰ ਭਵਿਤ੍ਵੰ ॥

e'eesa(n) bhavitavai(n) ||

While remembering and repeating the Name of the Lord,

ਜਪੰ ਜਪਿਤ੍ਵੰ ॥

japa(n) japitavai(n) ||

ਏਕੰ ਥਪਿਤ੍ਵੰ ॥੪੨੫॥

eka(n) thapitavai(n) ||425||

They were firmly establishing the Lord in their mind.425.

ਬਜਤੰ ਨਾਦੰ ॥

bajata(n) naadha(n) ||

ਬਿਦਿਤੰ ਰਾਗੰ ॥

bidhita(n) raaga(n) ||

The horns were being sounded and there was the singing of Ragas (musical modes)

ਜਪਤੰ ਜਾਪੰ ॥

japata(n) jaapa(n) ||

ਤ੍ਰਸਿਤੰ ਤਾਪੰ ॥੪੨੬॥

trasita(n) taapa(n) ||426||

The Name of the Lord was being repeated, which had frightened the sins.426.

ਚਕਿਤੰ ਚੰਦੰ ॥

chakita(n) cha(n)dha(n) ||

ਧਕਤੰ ਇੰਦੰ ॥

dhakata(n) i(n)dha(n) ||

The moon was wondering and Indra, seeing their devotion, had been

fearful

ਤਕਤੰ ਦੇਵੰ ॥

takata(n) dheva(n) ||

ਭਗਤੰ ਭੇਵੰ ॥੪੨੭॥

bhagata(n) bheva(n) ||427||

All the gods were looking at them.427.

ਭ੍ਰਮਤੰ ਭੂਤੰ ॥

bhramata(n) bhoota(n) ||

ਲਖਿਤੰ ਰੂਪੰ ॥

lakhita(n) roopa(n) ||

The ghosts, fiends and ganas, seeing their beauty were wonder-struck

ਚਕ੍ਰਤੰ ਚਾਰੰ ॥

chakrata(n) chaara(n) ||

ਸੁਹ੍ਰਿਦੰ ਸਾਰੰ ॥੪੨੮॥

suhiradha(n) saara(n) ||428||

And all were thinking about them with sincerity.428.

ਨਲਿਨੰ ਸੂਅੰ ॥

nalina(n) sooa(n) ||

ਲਖਿ ਅਉਧੂਅੰ ॥

lakh aaudhooa(n) ||

ਚਟ ਦੇ ਛਟਾ ॥

chaT dhe chhaTaa ||

ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਜਟਾ ॥੪੨੯॥

bhram te jaTaa ||429||

The Yogi Dut saw there a parrot, who was released from bondage and

immediately flew away.429.

ਤਕਿਤੰ ਦੇਵੰ ॥

takita(n) dheva(n) ||

ਬਕਿਤੰ ਭੇਵੰ ॥

bakita(n) bheva(n) ||

ਦਸ ਨਵ ਸੀਸੰ ॥

dhas nav seesa(n) ||

ਕਰਮਕ ਦੀਸੰ ॥੪੩੦॥

karamak dheesa(n) ||430||

As soon as the pious Dutt saw him, he flew away and made known to Dutt this secret that the action-prone man with ten senses and none doors was

superior amongst beings.430.

ਬੁਧਿਤੰ ਧਾਮੰ ॥

budhita(n) dhaama(n) ||

ਗ੍ਰਿਹਿਤੰ ਬਾਮੰ ॥

girahita(n) baama(n) ||

ਭ੍ਰਮਤੰ ਮੋਹੰ ॥

bhramata(n) moha(n) ||

ਮਮਤੰ ਮੋਹੰ ॥੪੩੧॥

mamata(n) moha(n) ||431||

He is the abode of wisdom, but falling in the attachment of his wife etc. he

remains in illusion.431.

ਮਮਤਾ ਬੁਧੰ ॥

mamataa budha(n) ||

ਸ੍ਰਿਹਤੰ ਲੋਗੰ ॥

sirahata(n) loga(n) ||

ਅਹਿਤਾ ਧਰਮੰ ॥

ahitaa dharama(n) ||

ਲਹਿਤਹ ਭੋਗੰ ॥੪੩੨॥

lahiteh bhoga(n) ||432||

The individual entrapped in the key of wisdom and mildness, he is

absorbed in pleasure and is removed far away from Dharma.432.

ਗ੍ਰਿਸਤੰ ਬੁਧੰ ॥

girasata(n) budha(n) ||

ਮਮਤਾ ਮਾਤੰ ॥

mamataa maata(n) ||

ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੇਹੰ ॥

eisatree neha(n) ||

ਪੁਤ੍ਰੰ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥੪੩੩॥

putra(n) bhraata(n) ||433||

His wisdom seized by the attachment of mother, wife, sons and

brothers.433.

ਗ੍ਰਸਤੰ ਮੋਹੰ ॥

grasata(n) moha(n) ||

ਧਰਿਤੰ ਕਾਮੰ ॥

dharita(n) kaama(n) ||

ਜਲਤੰ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥

jalata(n) krodha(n) ||

ਪਲਿਤੰ ਦਾਮੰ ॥੪੩੪॥

palita(n) dhaama(n) ||434||

Engrossed in lust, he is absorbed in attachments and burning in the fire of

anger, he is occupied in the collection of wealth.434.

ਦਲਤੰ ਬਿਯੋਧੰ ॥

dhalata(n) biyodha(n) ||

ਤਕਿਤੰ ਦਾਵੰ ॥

takita(n) dhaava(n) ||

ਅੰਤਹ ਨਰਕੰ ॥

a(n)teh naraka(n) ||

ਗੰਤਹ ਪਾਵੰ ॥੪੩੫॥

ga(n)teh paava(n) ||435||

On getting an opportunity, he destroys the great warriors for his self-

interest and in this way, he falls into hell.435.

ਤਜਿਤੰ ਸਰਬੰ ॥

tajita(n) saraba(n) ||

ਗ੍ਰਹਿਤੰ ਏਕੰ ॥

grahita(n) eka(n) ||

ਪ੍ਰਭਤੰ ਭਾਵੰ ॥

prabhata(n) bhaava(n) ||

ਤਜਿਤੰ ਦ੍ਵੈਖੰ ॥੪੩੬॥

tajita(n) dhavaikha(n) ||436||

If forsaking all, the Lord is adored with sincerity, and then all the sufferings

and malice come to an end.436.

ਨਲਿਨੀ ਸੁਕਿ ਜਯੰ ॥

nalinee suk jaya(n) ||

ਤਜਿਤੰ ਦਿਰਬੰ ॥

tajita(n) dhiraba(n) ||

ਸਫਲੀ ਕਰਮੰ ॥

safalee karama(n) ||

ਲਹਿਤੰ ਸਰਬੰ ॥੪੩੭॥

lahita(n) saraba(n) ||437||

If the being relinquishes all like the abandonment of the cage by parrot, then all his actions can bear fruit and he achieves the position of superiority.437.

ਇਤਿ ਨਲਿਨੀ ਸੁਕ ਉਨੀਸਵੋ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ॥੧੯॥

eit nalinee suk uneesavo guroo baranana(n) ||19||

End of the description of the adoption of the Parrot as the Nineteenth

Guru.

ਅਥ ਸਾਹ ਬੀਸਵੋ ਗੁਰੁ ਕਥਨੰ ॥

ath saeh beesavo gur kathana(n) ||

Now begins the description of the adoption of a Trader as the Twentieth

Guru

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਗੇ ਚਲਾ ਦਤ ਜਟ ਧਾਰੀ ॥

aage chalaa dhat jaT dhaaree ||

ਬੇਜਤ ਬੇਣ ਬਿਖਾਨ ਅਪਾਰੀ ॥

bejat ben bikhaan apaaree ||

Then Dutt, the wearer of matted locks moved further

ਅਸਥਾਵਰ ਲਖਿ ਚੇਤਨ ਭਏ ॥

asathaavar lakh chetan bhe ||

ਚੇਤਨ ਦੇਖ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥੪੩੮॥

chetan dhekh chakirat havai ge ||438||

The musical instruments were being played seeing Dutt. The inanimate

things were becoming animate and the animate were wonder-struck.438.

ਮਹਾ ਰੂਪ ਕਛੁ ਕਹਾ ਨ ਜਾਈ ॥

mahaa roop kachh kahaa na jaiee ||

ਨਿਰਖਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹੀ ਸਕਲ ਲੁਕਾਈ ॥

nirakh chakirat rahee sakal lukaiee ||

His great beauty was indescribable, seeing which all the world was in astonishment

ਜਿਤ ਜਿਤ ਜਾਤ ਪਥਹਿ ਰਿਖਿ ਗਯੋ ॥

jit jit jaat patheh rikh gayo ||

ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇਘ ਬਰਖ੍ਯੋ ॥੪੩੯॥

jaanuk prem megh barakhrayo ||439||

The paths on which the sage went, it appeared that the cloud of love was

raining.439.

ਤਹ ਇਕ ਲਖਾ ਸਾਹ ਧਨਵਾਨਾ ॥

teh ik lakhaa saeh dhanavaanaa ||

ਮਹਾ ਰੂਪ ਧਰਿ ਦਿਰਬ ਨਿਧਾਨਾ ॥

mahaa roop dhar dhirab nidhaanaa ||

There he saw a wealthy trader, was extremely comely and treasure of money and materials

ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਅਰੁ ਤੇਜ ਅਪਾਰੂ ॥

mahaa jot ar tej apaaroo ||

ਆਪ ਘੜਾ ਜਾਨੁਕ ਮੁਖਿ ਚਾਰੂ ॥੪੪੦॥

aap ghaRaa jaanuk mukh chaaroo ||440||

He was supremely splendid and it appeared that Brahma himself had

created him.440.

ਬਿਕ੍ਰਿਅ ਬੀਚ ਅਧਿਕ ਸਵਧਾਨਾ ॥

bikria beech adhik savadhaanaa ||

ਬਿਨੁ ਬਿਪਾਰ ਜਿਨ ਅਉਰ ਨ ਜਾਨਾ ॥

bin bipaar jin aaur na jaanaa ||

He was extremely conscious about his sale and it seemed that he did not know anything else except trade

ਆਸ ਅਨੁਰਕਤ ਤਾਸੁ ਬ੍ਰਿਤ ਲਾਗਾ ॥

aas anurakat taas birat laagaa ||

ਮਾਨਹੁ ਮਹਾ ਜੋਗ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥੪੪੧॥

maanahu mahaa jog anuraagaa ||441||

Absorbed in desires his attention was solely engrossed in trade and he

was looking like a great Yogi.441.

ਤਹਾ ਰਿਖਿ ਗਏ ਸੰਗਿ ਸੰਨਜਾਸਨ ॥

tahaa rikh ge sa(n)g sa(n)nayaasan ||

ਕਈ ਛੋਹਨੀ ਜਾਤ ਨਹੀ ਗਨਿ ॥

kiee chhohanee jaat nahee gan ||

The sage reached there alongwith Sannyasis and innumerable disciples

ਤਾ ਕੇ ਜਾਇ ਦੁਆਰ ਪਰ ਬੈਠੇ ॥

taa ke jai dhuaar par baiThe ||

ਸਕਲ ਮੁਨੀ ਮੁਨੀਰਾਜ ਇਕੈਠੇ ॥੪੪੨॥

sakal munee muneeraaj ikaiThe ||442||

The great sage Dutt sat at the gate of that trader alongwith many other

sages.442.

ਸਾਹ ਸੁ ਦਿਰਬ ਬ੍ਰਿਤ ਲਗ ਰਹਾ ॥

saeh su dhirab birat lag rahaa ||

ਰਿਖਨ ਓਰ ਤਿਨ ਚਿਤ੍ਰਯੋ ਨ ਕਹਾ ॥

rikhan or tin chitrayo na kahaa ||

The mind of the trader was so much absorbed in earning money that he did not pay attention to the sages even slightly

ਨੇਤ੍ਰ ਮੀਚ ਏਕੈ ਧਨ ਆਸਾ ॥

netr meech ekai dhan aasaa ||

ਐਸ ਜਾਨੀਅਤ ਮਹਾ ਉਦਾਸਾ ॥੪੪੩॥

aais jaaneeat mahaa udhaasaa ||443||

With closed eyes he was immersed in the expectation of money like a

detached hermit.443.

ਤਹ ਜੇ ਹੁਤੇ ਰਾਵ ਅਰੁ ਰੰਕਾ ॥

teh je hute raav ar ra(n)kaa ||

ਮੁਨਿ ਪਗ ਪਰੇ ਛੋਰ ਕੈ ਸੰਕਾ ॥

mun pag pare chhor kai sa(n)kaa ||

ਤਿਹ ਬਿਪਾਰ ਕਰਮ ਕਰ ਭਾਰੀ ॥

teh bipaar karam kar bhaaree ||

ਰਿਖੀਅਨ ਓਰ ਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਸਾਰੀ ॥੪੪੪॥

rikheean or na dhirasaT pasaaree ||444||

All the kings and poor people who were there, leaving all their doubts fell dwon at the feet of the sages, but that trader was so much immersed in his

work that he did not even raise his eyes and see towards the sages.444.

ਤਾਸੁ ਦੇਖਿ ਕਰਿ ਦਤ ਪ੍ਰਭਾਊ ॥

taas dhekh kar dhat prabhaauoo ||

ਪ੍ਰਗਟ ਕਹਾ ਤਜ ਕੈ ਹਠ ਭਾਊ ॥

pragaT kahaa taj kai haTh bhaauoo ||

ਐਸ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਗ ਲਗਈਐ ॥

aais prem prabh sa(n)g lagieeaai ||

ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਖੁ ਪੁਰਾਤਨ ਪਈਐ ॥੪੪੫॥

tab hee purakh puraatan pieeaai ||445||

Dutt looking at his position and impact, leaving his persistence, said openly, “If such a love is employed with the Lord, then that supreme Lord

can be realized.”445.

ਇਤਿ ਸਾਹ ਬੀਸਵੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੦॥

eit saeh beesavo guroo samaapata(n) ||20||

End of the description of the adoption of a Trader as the Twentieth Guru.

ਅਥ ਸੁਕ ਪੜਾਵਤ ਨਰ ਇਕੀਸਵੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath suk paRaavat nar ikeesavo guroo kathana(n) ||

Now begins the description of the adoption of a parrot-instructor as the twenty-first Guru

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬੀਸ ਗੁਰੂ ਕਰਿ ਆਗੇ ਚਲਾ ॥

bees guroo kar aage chalaa ||

ਸੀਖੇ ਸਰਬ ਜੋਗ ਕੀ ਕਲਾ ॥

seekhe sarab jog kee kalaa ||

Adopting twenty Gurus and learning all the arts of Yoga, the sage moved

further

ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਮਿਤੋਜੁ ਪ੍ਰਤਾਪੂ ॥

at prabhaav amitoj prataapoo ||

ਜਾਨੁਕ ਸਾਧਿ ਫਿਰਾ ਸਬ ਜਾਪੂ ॥੪੪੬॥

jaanuk saadh firaa sab jaapoo ||446||

His glory, impact and radiance were infinite and it seemed that he had completed all the practices and was roaming, remembering the Name of the Lord.446.

ਲੀਏ ਬੈਠ ਦੇਖਾ ਇਕ ਸੂਆ ॥

le'ee baiTh dhekhaa ik sooaa ||

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਜਗਿ ਭਯੋ ਨ ਹੂਆ ॥

jeh samaan jag bhayo na hooaa ||

There he saw a person seated with a parrot and for him there was none like

it in the world

ਤਾ ਕਹੁ ਨਾਥ ਸਿਖਾਵਤ ਬਾਨੀ ॥

taa kahu naath sikhaavat baanee ||

ਏਕ ਟਕ ਪਰਾ ਅਉਰ ਨ ਜਾਨੀ ॥੪੪੭॥

ek Tak paraa aaur na jaanee ||447||

That person was teaching the parrot the art of speaking he was so much

concentrated that he did not know anything else.447.

ਸੰਗ ਲਏ ਰਿਖਿ ਸੈਨ ਅਪਾਰੀ ॥

sa(n)g le rikh sain apaaree ||

ਬਡੇ ਬਡੇ ਮੋਨੀ ਬ੍ਰਤਿਧਾਰੀ ॥

badde badde monee bratidhaaree ||

ਤਾ ਕੇ ਤੀਰ ਤੀਰ ਚਲਿ ਗਏ ॥

taa ke teer teer chal ge ||

ਤਿਨਿ ਨਰ ਏ ਨਹੀ ਦੇਖਤ ਭਏ ॥੪੪੮॥

tin nar e nahee dhekhat bhe ||448||

Dutt, taking with him the sages and a large gathering of silence-observing hermits, passed just before him, but that person did not see anyone from

them.448.

ਸੋ ਨਰ ਸੁਕਹਿ ਪੜਾਵਤ ਰਹਾ ॥

so nar sukeh paRaavat rahaa ||

ਇਨੈ ਕਛੂ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਕਹਾ ॥

einai kachhoo mukh te nahee kahaa ||

That person kept on instructing the parrot and did not talk anything with these persons

ਨਿਰਖਿ ਨਿਠੁਰਤਾ ਤਿਹ ਮੁਨਿ ਰਾਊ ॥

nirakh niThurataa teh mun raauoo ||

ਪੁਲਕ ਪ੍ਰੇਮ ਤਨ ਉਪਜਾ ਚਾਊ ॥੪੪੯॥

pulak prem tan upajaa chaauoo ||449||

The absorption of that persons the love welled up in the mind of the

sage.449.

ਐਸੇ ਨੇਹੁੰ ਨਾਥ ਸੋ ਲਾਵੈ ॥

aaise nehu(n) naath so laavai ||

ਤਬ ਹੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥

tab hee param purakh kahu paavai ||

If such a love is applied towards the Lord, only then that Supreme Lord can be realized

ਇਕੀਸਵਾ ਗੁਰੁ ਤਾ ਕਹ ਕੀਆ ॥

eikeesavaa gur taa keh keeaa ||

ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਮੋਲ ਜਨੁ ਲੀਆ ॥੪੫੦॥

man bach karam mol jan leeaa ||450||

Surrendering before him with mind, speech and action, the sage adopted him as his twenty-first Guru.450.

ਇਤਿ ਇਕੀਸਵੋਂ ਗੁਰੁ ਸੁਕ ਪੜਾਵਤ ਨਰ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੧॥

eit ikeesavo(n) gur suk paRaavat nar samaapata(n) ||21||

End of the description of the adoption of a parrot-instructor as the Twenty-

First Guru.

ਅਥਿ ਹਰ ਬਾਹਤ ਬਾਈਸਵੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath har baahat baieesavo guroo kathana(n) ||

Now begins the description of the adoption of Ploughman as the Twenty-Second Guru

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਬ ਇਕੀਸ ਕਰ ਗੁਰੂ ਸਿਧਾਰਾ ॥

jab ikees kar guroo sidhaaraa ||

ਹਰ ਬਾਹਤ ਇਕ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥

har baahat ik purakh nihaaraa ||

When after adopting his twenty-first Guru, Dutt moved further, then he saw

a ploughman

ਤਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਮਹਾ ਸੁਖਕਾਰੀ ॥

taa kee naar mahaa sukhakaaree ||

ਪਤਿ ਕੀ ਆਸ ਹੀਏ ਜਿਹ ਭਾਰੀ ॥੪੫੧॥

pat kee aas he'ee jeh bhaaree ||451||

His wife was a great comfort-giving chaste woman.451.

ਭਤਾ ਲਏ ਪਾਨਿ ਚਲਿ ਆਈ ॥

bhataa le paan chal aaiee ||

ਜਨੁਕ ਨਾਥ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲ ਪਠਾਈ ॥

januk naath gireh bol paThaiee ||

Her husband had called her and she had come with food

ਹਰ ਬਾਹਤ ਤਿਨ ਕਛੂ ਨ ਲਹਾ ॥

har baahat tin kachhoo na lahaa ||

ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਧਿਆਨ ਨਾਥ ਪ੍ਰਤਿ ਰਹਾ ॥੪੫੨॥

treeaa ko dhiaan naath prat rahaa ||452||

That ploughman did not see anything else while ploughing and the attention of the wife was absorbed in her husbadd.452.

ਮੁਨਿ ਪਤਿ ਸੰਗਿ ਲਏ ਰਿਖ ਸੈਨਾ ॥

mun pat sa(n)g le rikh sainaa ||

ਮੁਖ ਛਬਿ ਦੇਖਿ ਲਜਤ ਜਿਹ ਮੈਨਾ ॥

mukh chhab dhekh lajat jeh mainaa ||

The king of sages was moving alongwith a large gathering of sages and

seeing the beauty of his face, even the god of love was feeling shy

ਤੀਰ ਤੀਰ ਤਾ ਕੇ ਚਲਿ ਗਏ ॥

teer teer taa ke chal ge ||

ਮੁਨਿ ਪਤਿ ਬੈਠ ਰਹਤ ਪਛ ਭਏ ॥੪੫੩॥

mun pat baiTh rahat pachh bhe ||453||

The sages passed near him and the king of sages also sat there.453.

ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

anoop naraaj chha(n)dh ||

ANOOP NARAAJ STANZA

ਅਨੂਪ ਗਾਤ ਅਤਿਭੁਤੰ ਬਿਭੂਤ ਸੋਭਤੰ ਤਨੰ ॥

anoop gaat atibhuta(n) bibhoot sobhata(n) tana(n) ||

The bodies of the sages were marvelous and their magnificence were

unique

ਅਛਿਜ ਤੇਜ ਜਾਜੁਲੰ ਅਨੰਤ ਮੋਹਤੰ ਮਨੰ ॥

achhij tej jaajula(n) ana(n)t mohata(n) mana(n) ||

Their luster was indestructible and they allured the innumerable minds

ਸਸੋਭ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗਤੰ ਸੁਰੰਗ ਗੇਰੂ ਅੰਬਰੰ ॥

sasobh basatr ra(n)gata(n) sura(n)g geroo a(n)bara(n) ||

Their clothes were beautifully dyed in ochre colour

ਬਿਲੋਕ ਦੇਵ ਦਾਨਵੰ ਮਮੋਹ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਨਰੰ ॥੪੫੪॥

bilok dhev dhaanava(n) mamoh ga(n)dhraba(n) nara(n) ||454||

, Seeing which the gods and demons, men and Gnadharvas were all fascinated.454.

ਜਟਾ ਬਿਲੋਕਿ ਜਾਨਵੀ ਜਟੀ ਸਮਾਨ ਜਾਨਈ ॥

jaTaa bilok jaanavee jaTee samaan jaaniee ||

Seeing the matted locks of the sage, the Ganges was considering him as Shiva and

ਬਿਲੋਕਿ ਲੋਕ ਲੋਕਿਣੰ ਅਲੋਕਿ ਰੂਪ ਮਾਨਈ ॥

bilok lok lokina(n) alok roop maaniee ||

The beings of all the worlds accepted him as one containing supernatural

elegance

ਬਜੰਤ ਚਾਰ ਕਿੰਕੁਰੀ ਭਜੰਤ ਭੂਤ ਭੈਧਰੀ ॥

baja(n)t chaar ki(n)kuree bhaja(n)t bhoot bhaidharee ||

All the beings, in His fear, playing on the fiddle, were repeating His Name

ਪਪਾਤ ਜਛ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਮਮੋਹ ਮਾਨਨੀ ਮਨੰ ॥੪੫੫॥

papaat jachh ki(n)nranee mamoh maananee mana(n) ||455||

The Yaksha and Kinnar women were all getting allured.455.

ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰਣੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਣੰ ਪ੍ਰਭੰ ॥

bachitr naar chitranee pavitr chitrana(n) prabha(n) ||

The beautiful Chitarni (a kind of women) women, getting pleased on that

poure Lord,

ਰ ਰੀਝ ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਸੁਰਾਰਿ ਨਾਰਿ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥

r reejh jachh ga(n)dhraba(n) suraar naar su prabha(n) ||

The women of Yakshas, Gandharvas and gods, were remembering Him

ਕੜੰਤ ਕ੍ਰੂ ਕਿੰਨ੍ਰਣੀ ਹਸੰਤ ਹਾਸ ਕਾਮਿਣੀ ॥

kaRa(n)t kraoo ki(n)nranee hasa(n)t haas kaaminee ||

ਲਸੰਤ ਦੰਤਣੰ ਦੁਤੰ ਖਿਮੰਤ ਜਾਣੁ ਦਾਮਿਣੀ ॥੪੫੬॥

lasa(n)t dha(n)tana(n) dhuta(n) khima(n)t jaan dhaaminee ||456||

The evil Kinnar women were getting angry and other pretty ladies laughingly exhibited their teeth making the lightning shyful.456.

ਦਲੰਤ ਪਾਪ ਦੁਭਰੰ ਚਲੰਤ ਮੋਨਿ ਸਿੰਮਰੰ ॥

dhala(n)t paap dhubhara(n) chala(n)t mon si(n)mara(n) ||

Seeing him, the formidable sins were destroyed and the silent remembrance of the Lord was the natural outcome

ਸੁਭੰਤ ਭਾਰਗਵੰ ਪਟੰ ਬਿਅੰਤ ਤੇਜ ਉਫਣੰ ॥

subha(n)t bhaaragava(n) paTa(n) bia(n)t tej ufana(n) ||

On their bodies, their garments were keeping under control the rising

radiance

ਪਰੰਤ ਪਾਨਿ ਭੂਚਰੰ ਭ੍ਰਮੰਤ ਸਰਬਤੋ ਦਿਸੰ ॥

para(n)t paan bhoochara(n) bhrama(n)t sarabato dhisa(n) ||

The beings of all the directions, wandering and coming there, were falling at his feet

ਤਜੰਤ ਪਾਪ ਨਰ ਬਰੰ ਚਲੰਤ ਧਰਮਣੋ ਮਗੰ ॥੪੫੭॥

taja(n)t paap nar bara(n) chala(n)t dharamano maga(n) ||457||

All the beings forsaking their sins were following the path of Dharma on reaching there.457.

ਬਿਲੋਕਿ ਬੀਰਣੋ ਦਯੰ ਅਰੁਝ ਛਤ੍ਰ ਕਰਮਣੰ ॥

bilok beerano dhaya(n) arujh chhatr karamana(n) ||

There he saw two kshatriya fighters absorbed in their actions of war

ਤਜੰਤਿ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਕਟੰਤ ਟੂਕ ਬਰਮਣੰ ॥

taja(n)t saika(n) sita(n) kaTa(n)t Took baramana(n) ||

The warriors were abandoning their bows and cutting the armours seeing

that fighting

ਥਥੰਭ ਭਾਨਣੋ ਰਥੰ ਬਿਲੋਕਿ ਕਉਤਕੰ ਰਣੰ ॥

thatha(n)bh bhaanano ratha(n) bilok kautaka(n) rana(n) ||

ਗਿਰੰਤ ਜੁਧਣੋ ਛਿਤੰ ਬਮੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ਮੁਖੰ ॥੪੫੮॥

gira(n)t judhano chhita(n) bama(n)t sronata(n) mukha(n) ||458||

The chariot of the sun stopped there and there the fighters falling on the

earth, were throwing out blood from their mouths.458.

ਫਿਰੰਤ ਚਕ੍ਰਣੋ ਚਕੰ ਗਿਰੰਤ ਜੋਧਣੋ ਰਣੰ ॥

fira(n)t chakrano chaka(n) gira(n)t jodhano rana(n) ||

The discs were being discharged and the fighters were falling

ਉਠੰਤ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਹਠੀ ਠਠੁਕਿ ਕ੍ਰੁਧਿਤੰ ਭੁਜੰ ॥

auTha(n)t krodh kai haThee ThaThuk krudhita(n) bhuja(n) ||

The persistent warriors were again rising in anger

ਭ੍ਰਮੰਤ ਅਧ ਬਧਤੰ ਕਮਧ ਬਧਤੰ ਕਟੰ ॥

bhrama(n)t adh badhata(n) kamadh badhata(n) kaTa(n) ||

ਪਰੰਤ ਭੂਤਲੰ ਭਟੰ ਬਕੰਤ ਮਾਰੂੜੈ ਰਟੰ ॥੪੫੯॥

para(n)t bhootala(n) bhaTa(n) baka(n)t maarooRai raTa(n) ||459||

Having been cut into half in the form of headless trunks were wandering

and those falling on the earth were shouting “kill, kill”.459.

ਪਿਪੰਤ ਅਸਵ ਭਟੰਤ ਭਿਰੰਤ ਦਾਰੁਣੋ ਰਣੰ ॥

pipa(n)t asav bhaTa(n)t bhira(n)t dhaaruno rana(n) ||

The horses of the warriors were fighting in that dreadful war

ਬਹੰਤ ਤੀਛਣੋ ਸਰੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲ ਖੜਿਗਿਣੰ ॥

baha(n)t teechhano sara(n) jhala(n)t jhaal khaRigina(n) ||

The sharp arrows were being seen

ਉਠੰਤ ਮਾਰੂੜੋ ਰਣੰ ਬਕੰਤ ਮਾਰਣੋ ਮੁਖੰ ॥

auTha(n)t maarooRo rana(n) baka(n)t maarano mukha(n) ||

The fighters were rising with the shouts of “kill, kill”

ਚਲੰਤ ਭਾਜਿ ਨ ਹਠੀ ਜੁਝੰਤ ਦੁਧਰੰ ਰਣੰ ॥੪੬੦॥

chala(n)t bhaaj na haThee jujha(n)t dhudhara(n) rana(n) ||460||

And they were not running away from that battlefield with persistence.460.

ਕਟੰਤ ਕਾਰਮੰ ਸੁਭੰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਤੰ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥

kaTa(n)t kaarama(n) subha(n) bachitr chitrata(n) kirata(n) ||

ਸਿਲੇਨਿ ਉਜਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਬਹੰਤ ਸਾਇਕੰ ਸੁਭੰ ॥

silen ujalee kirata(n) baha(n)t saika(n) subha(n) ||

All were cutting one another in a strange way and the white arrows like the slab were flowing (like a stream)

ਬਿਲੋਕਿ ਮੋਨਿਸੰ ਜੁਧੰ ਚਚਉਧ ਚਕ੍ਰਤੰ ਭਵੰ ॥

bilok monisa(n) judha(n) chachaudh chakrata(n) bhava(n) ||

ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ਪਪਾਤ ਭੂਤਲੀ ਸਿਰੰ ॥੪੬੧॥

mamoh aasrama(n) gata(n) papaat bhootalee sira(n) ||461||

Seeing that war the whole world was dazzled and wonder-struck and moving towards that hermitage, it was falling down upon the earth under the impact of attachment.461.

ਸਭਾਰ ਭਾਰਗ ਬਸਨਿਨੰ ਜਜਪਿ ਜਾਪਣੋ ਰਿਖੰ ॥

sabhaar bhaarag basanina(n) jajap jaapano rikha(n) ||

ਨਿਹਾਰਿ ਪਾਨ ਪੈ ਪਰਾ ਬਿਚਾਰ ਬਾਇਸਵੋ ਗੁਰੰ ॥

nihaar paan pai paraa bichaar baisavo gura(n) ||

That woman, carrying her utensils on her head, was moving remembering her husband like a sage and the sag seeing her and falling at her feet

adopted her as the twenty-second Guru

ਬਿਅੰਤ ਜੋਗਣੋ ਸਧੰ ਅਸੰਖ ਪਾਪਣੋ ਦਲੰ ॥

bia(n)t jogano sadha(n) asa(n)kh paapano dhala(n) ||

ਅਨੇਕ ਚੇਲਕਾ ਲਏ ਰਿਖੇਸ ਆਸਨੰ ਚਲੰ ॥੪੬੨॥

anek chelakaa le rikhes aasana(n) chala(n) ||462||

That great sage, who had performed innumerable Yogic practices and destroying many sins, moved towards his abode.462.

ਇਤਿ ਹਰ ਬਾਹਤਾ ਬਾਈਸਵੋ ਗੁਰੂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭਾਤ ਲੈ ਆਈ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੨॥

eit har baahataa baieesavo guroo isatree bhaat lai aaiee samaapata(n) ||22||

End of the description of the adoption of the Ploughman as the Twenty-second Guru, and his wife bringing the food.

ਅਥ ਤ੍ਰਿਆ ਜਛਣੀ ਤੇਈਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥

ath triaa jachhanee teieesamo guroo kathana(n) ||

Now begins the description of adopting a Yaksha woman as the twenty-

third Guru

ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

anoop naraaj chha(n)dh ||

ANOOP NARAAJ STANZA

ਬਜੰਤ ਨਾਦ ਦੁਧਰੰ ਉਠੰਤ ਨਿਸਨੰ ਸੁਰੰ ॥

baja(n)t naadh dhudhara(n) uTha(n)t nisana(n) sura(n) ||

ਭਜੰਤ ਅਰਿ ਦਿਤੰ ਅਘੰ ਬਿਲੋਕਿ ਭਾਰਗਵੰ ਭਿਸੰ ॥

bhaja(n)t ar dhita(n) agha(n) bilok bhaaragava(n) bhisa(n) ||

The trumpets sounded and there was thundering voice seeing the ochre-coloured garb the sins were destroyed

ਬਿਲੋਕਿ ਕੰਚਨੰ ਗਿਰੰਤ ਤਜ ਮਾਨੁਖੀ ਭੁਅੰ ॥

bilok ka(n)chana(n) gira(n)t taj maanukhee bhua(n) ||

ਸ ਸੁਹਕ ਤਾਪਸੀ ਤਨੰ ਅਲੋਕ ਲੋਕਣੋ ਬਪੰ ॥੪੬੩॥

s suhak taapasee tana(n) alok lokano bapa(n) ||463||

The gold was seen being showered on the earth inhabitated by human

beings and the bodies of the ascetic were supernatural glory.463.

ਅਨੇਕ ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਬਸੇਖ ਬਿਧਿਕਾ ਧਰੀ ॥

anek jachh ga(n)dhraba(n) basekh bidhikaa dharee ||

ਨਿਰਕਤ ਨਾਗਣੀ ਮਹਾ ਬਸੇਖ ਬਾਸਵੀ ਸੁਰੀ ॥

nirakat naaganee mahaa basekh baasavee suree ||

Many Yaksha, Gandharava, Naga and god's women were dancing

ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਰਮ ਪਾਰਬਤੀ ਅਨੂਪ ਆਲਕਾਪਤੀ ॥

pavitr param paarabatee anoop aalakaapatee ||

ਅਸਕਤ ਆਪਿਤੰ ਮਹਾ ਬਿਸੇਖ ਆਸੁਰੀ ਸੁਰੀ ॥੪੬੪॥

asakat aapita(n) mahaa bisekh aasuree suree ||464||

There was Parvati and the wife of the unique Kuber there were seated the

women off gods and demons.464.

ਅਨੂਪ ਏਕ ਜਛਣੀ ਮਮੋਹ ਰਾਗਣੋ ਮਨੰ ॥

anoop ek jachhanee mamoh raagano mana(n) ||

ਘੁਮੰਤ ਘੂਮਣੰ ਛਿਤੰ ਲਗੰਤ ਸਾਰੰਗੋ ਸਰੰ ॥

ghuma(n)t ghoomana(n) chhita(n) laga(n)t saara(n)go sara(n) ||

There was there a unique Yakssha woman, who was revolving in a circle as if she was struck by an arrow

ਬਿਸਾਰਿ ਨੇਹ ਗੇਹਣੰ ਸਨੇਹ ਰਾਗਣੋ ਮਨੰ ॥

bisaar neh gehana(n) saneh raagano mana(n) ||

ਮ੍ਰਿਗੀਸ ਜਾਣੁ ਘੁਮਤੰ ਕ੍ਰਿਤੇਣ ਕ੍ਰਿਸ ਕ੍ਰਿਤੀ ਸਰੰ ॥੪੬੫॥

miragees jaan ghumata(n) kiraten kiras kiratee sara(n) ||465||

Abandoning all kinds of desires, her mind was absorbed only in music she

was moving agitated like a deer.465.

ਰਝੀਝ ਰਾਗਣੋ ਚਿਤੰ ਬਦੰਤ ਰਾਗ ਸੁਪ੍ਰਭੰ ॥

rajheejh raagano chita(n) badha(n)t raag suprabha(n) ||

ਬਜੰਤ ਕਿੰਗੁਰੀ ਕਰੰ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ॥

baja(n)t ki(n)guree kara(n) mamoh aasrama(n) gata(n) ||

She was absorbed in singing in various male and female musical modes and playing on her fiddle, she went lovingly towards the hermitage

ਸਸਜਿ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਕਪੰਤ ਕਾਮਣੋ ਕਲੰ ॥

sasaj saika(n) sita(n) kapa(n)t kaamano kala(n) ||

ਭ੍ਰਮੰਤ ਭੂਤਲੰ ਭਲੰ ਭੁਗੰਤ ਭਾਮਿਣੀ ਦਲੰ ॥੪੬੬॥

bhrama(n)t bhootala(n) bhala(n) bhuga(n)t bhaaminee dhala(n) ||466||

That beautiful damsel was decorated with the arrows of her art and the

group of those beautiful women was enjoying the earthly existence.466.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਗੁਨਵੰਤ ਸੀਲ ਅਪਾਰ ॥

gunava(n)t seel apaar ||

ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਉਦਾਰ ॥

dhas chaar chaar udhaar ||

She was virtuous very gentle and knower of eighteen sciences,

ਰਸ ਰਾਗ ਸਰਬ ਸਪੰਨਿ ॥

ras raag sarab sapa(n)n ||

ਧਰਣੀ ਤਲਾ ਮਹਿ ਧੰਨਿ ॥੪੬੭॥

dharanee talaa meh dha(n)n ||467||

Well versed in music and full of essence, She was fortunate enough on

earth.467.

ਇਕ ਰਾਗ ਗਾਵਤ ਨਾਰਿ ॥

eik raag gaavat naar ||

ਗੁਣਵੰਤ ਸੀਲ ਅਪਾਰ ॥

gunava(n)t seel apaar ||

A woman, gentle and virtuous, was singing a musical mode

ਸੁਖ ਧਾਮ ਲੋਚਨ ਚਾਰੁ ॥

sukh dhaam lochan chaar ||

ਸੰਗੀਤ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ॥੪੬੮॥

sa(n)geet karat bichaar ||468||

She was the abode of happiness and her eyes were charming she was

thoughtfully singing her musical modes.468.

ਦੁਤਿ ਮਾਨ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

dhut maan roop apaar ||

ਗੁਣਵੰਤ ਸੀਲ ਉਦਾਰ ॥

gunava(n)t seel udhaar ||

She was pretty, gentle and generous

ਸੁਖ ਸਿੰਧੁ ਰਾਗ ਨਿਧਾਨ ॥

sukh si(n)dh raag nidhaan ||

ਹਰਿ ਲੇਤ ਹੇਰਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ॥੪੬੯॥

har let herat praan ||469||

That lady, the treasure of music, to whichever direction she viewed, she

allured everyone.469.

ਅਕਲੰਕ ਜੁਬਨ ਮਾਨ ॥

akala(n)k juban maan ||

ਸੁਖ ਸਿੰਧੁ ਸੁੰਦਰਿ ਥਾਨ ॥

sukh si(n)dh su(n)dhar thaan ||

That blemishless and honourable lady was an ocean of happiness

ਇਕ ਚਿਤ ਗਾਵਤ ਰਾਗ ॥

eik chit gaavat raag ||

ਉਫਟੰਤ ਜਾਨੁ ਸੁਹਾਗ ॥੪੭੦॥

aufaTa(n)t jaan suhaag ||470||

She was singing with full concentration of mind and the auspicious songs

seemed to be springing out from her very interior.470.

ਤਿਹ ਪੇਖ ਕੈ ਜਟਿ ਰਾਜ ॥

teh pekh kai jaT raaj ||

ਸੰਗ ਲੀਨ ਜੋਗ ਸਮਾਜ ॥

sa(n)g leen jog samaaj ||

Seeing her, the king of Yogis gathered all his Yogis and

ਰਹਿ ਰੀਝ ਆਪਨ ਚਿਤ ॥

reh reejh aapan chit ||

ਜੁਗ ਰਾਜ ਜੋਗ ਪਵਿਤ ॥੪੭੧॥

jug raaj jog pavit ||471||

All of them were pleased to see that pure Yogin.471.

ਇਹ ਭਾਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਸੰਗ ॥

eeh bhaat jo har sa(n)g ||

ਹਿਤ ਕੀਜੀਐ ਅਨਭੰਗ ॥

hit keejeeaai anabha(n)g ||

The king of Yogis thought that if in this way, detaching oneself from all other sides,

ਤਬ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਲੋਕ ॥

tab paieeaai har lok ||

ਇਹ ਬਾਤ ਮੈ ਨਹੀ ਸੋਕ ॥੪੭੨॥

eeh baat mai nahee sok ||472||

The mind is concentrated on the Lord, then the Lord can be realized

without any apprehension.472.

ਚਿਤ ਚਉਪ ਸੋ ਭਰ ਚਾਇ ॥

chit chaup so bhar chai ||

ਗੁਰ ਜਾਨਿ ਕੈ ਪਰਿ ਪਾਇ ॥

gur jaan kai par pai ||

The enthusiastic sage, accepted her as his Guru, fell at her feet

ਚਿਤ ਤਊਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥

chit tuoon ke ras bheen ||

ਗੁਰੁ ਤੇਈਸਵੋ ਤਿਹ ਕੀਨ ॥੪੭੩॥

gur teieesavo teh keen ||473||

Getting absorbed in her love, the king of the sages, adopted her as his Twenty-Third Guru.473.

ਇਤਿ ਜਛਣੀ ਨਾਰਿ ਰਾਗ ਗਾਵਤੀ ਗੁਰੂ ਤੇਈਸਵੋ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੩॥

eit jachhanee naar raag gaavatee guroo teieesavo samaapata(n) ||23||

End of the description of the adoption of a Yaksha woman-singer as the

twenty-Third Guru.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

(Now begins the description of the adoption of the Twenty-fourth Guru [carnation])

ਤਬ ਬਹੁਤ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

tab bahut barakh pramaan ||

TOMAR STANZA

ਚੜਿ ਮੇਰ ਸ੍ਰਿੰਗ ਮਹਾਨ ॥

chaR mer sira(n)g mahaan ||

ਕੀਅ ਘੋਰ ਤਪਸਾ ਉਗ੍ਰ ॥

keea ghor tapasaa ugr ||

ਤਬ ਰੀਝਏ ਕਛੁ ਸੁਗ੍ਰ ॥੪੭੪॥

tab reejhe kachh sugr ||474||

Then ascending the Sumeru mountain the sage performed great austerities

for many years and felt pleased as the essence-finder.474.

ਜਗ ਦੇਖ ਕੇ ਬਿਵਹਾਰ ॥

jag dhekh ke bivahaar ||

ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥

mun raaj keen bichaar ||

ਇਨ ਕਉਨ ਸੋ ਉਪਜਾਇ ॥

ein kaun so upajai ||

ਫਿਰਿ ਲੇਤਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇ ॥੪੭੫॥

fir let aap milai ||475||

Seeing the practice of the world, the sage thought as to who is He, who

creates the world and then merges it within Himself?475.

ਤਿਹ ਚੀਨੀਐ ਕਰਿ ਗਿਆਨ ॥

teh cheeneeaai kar giaan ||

ਤਬ ਹੋਇ ਪੂਰਣ ਧਯਾਨ ॥

tab hoi pooran dhayaan ||

When He is recognized through the knowledge, then the adoration will be complete

ਤਿਹ ਜਾਣੀਐ ਜਤ ਜੋਗ ॥

teh jaaneeaai jat jog ||

ਤਬ ਹੋਇ ਦੇਹ ਅਰੋਗ ॥੪੭੬॥

tab hoi dheh arog ||476||

If He is comprehended through the medium off Yoga, only then the body

(and the mind) will be completely healthy.476.

ਤਬ ਏਕ ਪੁਰਖ ਪਛਾਨ ॥

tab ek purakh pachhaan ||

ਜਗ ਨਾਸ ਜਾਹਿਨ ਜਾਨ ॥

jag naas jaahin jaan ||

Then the supreme essence will be known (when it will be realized) that He is also the destroyer of the world

ਸਬ ਜਗਤ ਕੋ ਪਤਿ ਦੇਖਿ ॥

sab jagat ko pat dhekh ||

ਅਨਭਉ ਅਨੰਤ ਅਭੇਖ ॥੪੭੭॥

anabhau ana(n)t abhekh ||477||

That master of the world is real and Lord is supremely absorbed and He is

also beyond all forms.477.

ਬਿਨ ਏਕ ਨਾਹਿਨ ਸਾਤਿ ॥

bin ek naahin saat ||

ਸਭ ਤੀਰਥ ਕਿਯੁੰ ਨ ਅਨਾਤ ॥

sabh teerath kiyu(n) na anaat ||

There will be no peace without that one Lord the bath at all the pilgrim-stations will be fruitless

ਜਬ ਸੇਵਿਹੋ ਇਕਿ ਨਾਮ ॥

jab seviho ik naam ||

ਤਬ ਹੋਇ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ॥੪੭੮॥

tab hoi pooran kaam ||478||

When service will be rendered to him and His Name will be remembered,

then all the desires will be fulfilled.478.

ਬਿਨੁ ਏਕ ਚੌਬਿਸ ਫੋਕ ॥

bin ek chauabis fok ||

ਸਬ ਹੀ ਧਰਾ ਸਬ ਲੋਕ ॥

sab hee dharaa sab lok ||

Without that One Lord, all the twenty-four incarnation and all others are meaningless

ਜਿਨਿ ਏਕ ਕਉ ਪਹਿਚਾਨ ॥

jin ek kau pahichaan ||

ਤਿਨ ਚਉਬਿਸੋ ਰਸ ਮਾਨ ॥੪੭੯॥

tin chaubiso ras maan ||479||

He, who recognizes the One Lord, he will remain jubilant even on adoring

all the twenty-four incarnations.479.

ਜੇ ਏਕ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥

je ek ke ras bheen ||

ਤਿਨਿ ਚਉਬਿਸੋ ਰਸਿ ਲੀਨ ॥

tin chaubiso ras leen ||

He, who falls in love with the One Lord, he will feel happy in knowing about the wonderful works of all the twenty-four incarnations

ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਨਹੀ ਬੂਝ ॥

jin ek ko nahee boojh ||

ਤਿਹ ਚਉਬਿਸੈ ਨਹੀ ਸੂਝ ॥੪੮੦॥

teh chaubisai nahee soojh ||480||

He, who does not recognize the One Lord, he cannot know the mysteries

of the twenty-four incarnations.480.

ਜਿਨਿ ਏਕ ਕੌ ਨਹੀ ਚੀਨ ॥

jin ek kau nahee cheen ||

ਤਿਨਿ ਚਉਬਿਸੈ ਫਲ ਹੀਨ ॥

tin chaubisai fal heen ||

He, who not recognized the One Lord, the twenty-four are fruitless for him

ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨ ॥

jin ek ko pahichaan ||

ਤਿਨਿ ਚਉਬਿਸੈ ਰਸ ਮਾਨ ॥੪੮੧॥

tin chaubisai ras maan ||481||

He, who feels the presence of One and recognizes him, he can feel the

happiness of the twenty-four.481.

ਬਚਿਤ੍ਰ ਪਦ ਛੰਦ ॥

bachitr padh chha(n)dh ||

VICHITRA PAD STANZA

ਏਕਹਿ ਜਉ ਮਨਿ ਆਨਾ ॥

ekeh jau man aanaa ||

ਦੂਸਰ ਭਾਵ ਨ ਜਾਨਾ ॥

dhoosar bhaav na jaanaa ||

ਦੁੰਦਭਿ ਦਉਰ ਬਜਾਏ ॥

dhu(n)dhabh dhaur bajaae ||

ਫੂਲ ਸੁਰਨ ਬਰਖਾਏ ॥੪੮੨॥

fool suran barakhaae ||482||

The sage absorbed his mind in the One Lord and did not allow any other idea to enter his mind, then the gods showered flowers, beating their

drums.482.

ਹਰਖੇ ਸਬ ਜਟ ਧਾਰੀ ॥

harakhe sab jaT dhaaree ||

ਗਾਵਤ ਦੇ ਦੇ ਤਾਰੀ ॥

gaavat dhe dhe taaree ||

The sages, getting delighted, clapped their hands and began to sing

ਜਿਤ ਤਿਤ ਡੋਲਤ ਫੂਲੇ ॥

jit tit ddolat foole ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸਬ ਦੁਖ ਭੂਲੇ ॥੪੮੩॥

gireh ke sab dhukh bhoole ||483||

They forgot their domestic worries and moved here and there happily.483.

ਤਾਰਕ ਛੰਦ ॥

taarak chha(n)dh ||

TAARAK STANZA

ਬਹੁ ਬਰਖ ਜਬੈ ਤਪਸਾ ਤਿਹ ਕੀਨੀ ॥

bahu barakh jabai tapasaa teh keenee ||

ਗੁਰਦੇਵ ਕ੍ਰਿਆ ਜੁ ਕਹੀ ਧਰ ਲੀਨੀ ॥

gurdhev kriaa ju kahee dhar leenee ||

In this way, when the sages performed austerities for many years and did all according to the bidding of their Guru

ਤਬ ਨਾਥ ਸਨਾਥ ਹੁਐ ਬਜੋਤ ਬਤਾਈ ॥

tab naath sanaath huaai bayot bataiee ||

ਤਬ ਹੀ ਦਸਓ ਦਿਸਿ ਸੂਝ ਬਨਾਈ ॥੪੮੪॥

tab hee dhaso dhis soojh banaiee ||484||

The great sage told them many methods and in this way, they obtained the

wisdom of knowledge of all the ten directions.484.

ਦਿਜ ਦੇਵ ਤਬੈ ਗੁਰ ਚਉਬਿਸ ਕੈ ਕੈ ॥

dhij dhev tabai gur chaubis kai kai ||

ਗਿਰਿ ਮੇਰ ਗਏ ਸਭ ਹੀ ਮੁਨਿ ਲੈ ਕੈ ॥

gir mer ge sabh hee mun lai kai ||

In this way, the sage adopting twenty-four Gurus, went on the Sumeru mountain alongwith other sages

ਤਪਸਾ ਜਬ ਘੋਰ ਤਹਾ ਤਿਨ ਕੀਨੀ ॥

tapasaa jab ghor tahaa tin keenee ||

ਗੁਰਦੇਵ ਤਬੈ ਤਿਹ ਯਾ ਸਿਖ ਦੀਨੀ ॥੪੮੫॥

gurdhev tabai teh yaa sikh dheenee ||485||

There he performed severe austerities and then the Guru Dutt, gave these

instructions to all of them.485.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਗਏ ਰਿਖਿ ਬਾਲਕ ਲੈ ॥

gir mer ge rikh baalak lai ||

ਧਰ ਸੀਸ ਜਟਾ ਭਗਵੇ ਪਟ ਕੈ ॥

dhar sees jaTaa bhagave paT kai ||

The sage having matted locks on his head and wearing ochre-coloured clothed on his body, went on the Sumeru mountain alongwith his disciples

ਤਪ ਘੋਰ ਕਰਾ ਬਹੁ ਬਰਖ ਦਿਨਾ ॥

tap ghor karaa bahu barakh dhinaa ||

ਹਰਿ ਜਾਪ ਨ ਛੋਰਸ ਏਕ ਛਿਨਾ ॥੪੮੬॥

har jaap na chhoras ek chhinaa ||486||

There he performed austerities in various for many years and did not

forget the Lord even for an instant.486.

ਦਸ ਲਛ ਸੁ ਬੀਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬ੍ਰਖੰ ॥

dhas lachh su bees saha(n)sr brakha(n) ||

ਤਪ ਕੀਨ ਤਹਾ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਰਿਖੰ ॥

tap keen tahaa bahu bhaat rikha(n) ||

There the sages performed austerities in various ways for ten lakh twenty thousand years

ਸਬ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਚਲਾਇ ਮਤੰ ॥

sab dhesan dhes chalai mata(n) ||

ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਮਹਾ ਮਤਿ ਗੂੜ ਗਤੰ ॥੪੮੭॥

mun dhev mahaa mat gooR gata(n) ||487||

Then they propagated the secret doctrines of that great sage in all the

countries far and near.487.

ਰਿਖਿ ਰਾਜ ਦਸਾ ਜਬ ਅੰਤ ਭਈ ॥

rikh raaj dhasaa jab a(n)t bhiee ||

ਬਲ ਜੋਗ ਹੁਤੇ ਮੁਨਿ ਜਾਨ ਲਈ ॥

bal jog hute mun jaan liee ||

When the final hour of that great sage arrived, the great sage came to know of it with the strength of Yoga

ਧੂਅਰੋ ਜਗ ਧਉਲੁਰ ਜਾਨਿ ਜਟੀ ॥

dhooaro jag dhaulur jaan jaTee ||

ਕਛੁ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਆ ਇਹ ਭਾਤਿ ਠਟੀ ॥੪੮੮॥

kachh aaur kriaa ieh bhaat ThaTee ||488||

Then that sage with matted locks, considering this world like a cloud of

smoke, formulated a plan of another activity.488.

ਸਧਿ ਕੈ ਪਵਨੈ ਰਿਖ ਜੋਗ ਬਲੰ ॥

sadh kai pavanai rikh jog bala(n) ||

ਤਜਿ ਚਾਲ ਕਲੇਵਰ ਭੂਮਿ ਤਲੰ ॥

taj chaal kalevar bhoom tala(n) ||

Controlling the wind with the strength of Yoga, relinquishing his body left the earth

ਕਲ ਫੋਰਿ ਉਤਾਲ ਕਪਾਲ ਕਲੀ ॥

kal for utaal kapaal kalee ||

ਤਿਹ ਜੋਤਿ ਸੁ ਜੋਤਿਹ ਮਧ ਮਿਲੀ ॥੪੮੯॥

teh jot su joteh madh milee ||489||

Breaking the skull, his light of the soul merged in the supreme light of the

Lord.489.

ਕਲ ਕਾਲ ਕ੍ਰਵਾਲ ਕਰਾਲ ਲਸੈ ॥

kal kaal kravaal karaal lasai ||

ਜਗ ਜੰਗਮ ਥਾਵਰ ਸਰਬ ਕਸੈ ॥

jag ja(n)gam thaavar sarab kasai ||

The KAL (death) streches his dreadful sword always o all categories of beings

ਜਗ ਕਾਲਹਿ ਜਾਲ ਬਿਸਾਲ ਰਚਾ ॥

jag kaaleh jaal bisaal rachaa ||

ਜਿਹ ਬੀਚ ਫਸੇ ਬਿਨ ਕੋ ਨ ਬਚਾ ॥੪੯੦॥

jeh beech fase bin ko na bachaa ||490||

It has created the large net of this world, from which none had been able to

escape.490.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਨਰੇਸਨ ਜੀਤਿ ਅਨੇਸ ਬਡੇ ਅਵਨੇਸ ਸੰਘਾਰੇ ॥

dhes bidhes naresan jeet anes badde avanes sa(n)ghaare ||

ਆਠੋ ਈ ਸਿਧ ਸਬੈ ਨਵ ਨਿਧਿ ਸਮ੍ਰਿਧਨ ਸਰਬ ਭਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਰੇ ॥

aaTho iee sidh sabai nav nidh samiradhan sarab bhare gireh saare ||

This KAL (death) has killed the great sovereigns of all the countries and the earth, who had eight powers, nine treasures, all kinds of accomplishments

ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬਨਿਤਾ ਬਹੁਤੈ ਘਰਿ ਮਾਲ ਭਰੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਸੰਭਾਰੇ ॥

cha(n)dhramukhee banitaa bahutai ghar maal bhare nahee jaat sa(n)bhaare

||

Moon-faced women and unlimited wealth

ਨਾਮ ਬਿਹੀਨ ਅਧੀਨ ਭਏ ਜਮ ਅੰਤਿ ਕੋ ਨਾਗੇ ਹੀ ਪਾਇ ਸਿਧਾਰੇ ॥੪੯੧॥

naam biheen adheen bhe jam a(n)t ko naage hee pai sidhaare ||491||

They all left this world with naked feet under the control of Yama, without the remembrance of the Name of the Lord.491.

ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਹਿਰਾਵਨ ਕੇ ਮਨੁ ਕੇ ਨਲ ਕੇ ਚਲਤੇ ਨ ਚਲੀ ਗਉ ॥

raavan ke mahiraavan ke man ke nal ke chalate na chalee gau ||

Even Ravan and Mehravan were helpless before him

ਭੋਜ ਦਿਲੀਪਤਿ ਕੌਰਵਿ ਕੈ ਨਹੀ ਸਾਥ ਦਯੋ ਰਘੁਨਾਥ ਬਲੀ ਕਉ ॥

bhoj dhileepat kauarav kai nahee saath dhayo raghunaath balee kau ||

He did not even co-operate with king Bhoj, the Delhi kings of Surya clan, the mighty Raghunath etc.

ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਅਬ ਲੌ ਨਹੀ ਕਾਹੂੰ ਕੇ ਸਾਚ ਕਹੌ ਅਘ ਓਘ ਦਲੀ ਸਉ ॥

sa(n)g chalee ab lau nahee kaahoo(n) ke saach kahau agh ogh dhalee sau

||

He did not even side with the destroyer of the store of sins

ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾ ਪਸੁ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਨ ਹਲੀ ਹਉ ॥੪੯੨॥

chet re chet achet mahaa pas kaahoo ke sa(n)g chalee na halee hau ||492||

Therefore O great animal-like unconscious mind! come into your senses, but consider that the KAL (death) did not consider anyone its own.492.

ਸਾਚ ਔਰ ਝੂਠ ਕਹੇ ਬਹੁਤੈ ਬਿਧਿ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਅਨੇਕ ਕਮਾਏ ॥

saach aauar jhooTh kahe bahutai bidh kaam karodh anek kamaae ||

The being, in many ways, speaking both truth and falsehood, absorbed himself in lust and anger

ਭਾਜ ਨਿਲਾਜ ਬਚਾ ਧਨ ਕੇ ਡਰ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਏ ॥

bhaaj nilaaj bachaa dhan ke ddar lok gayo paralok gavaae ||

For earning and gathering wealth unashamedly lost both theis and the next world

ਦੁਆਦਸ ਬਰਖ ਪੜਾ ਨ ਗੁੜਿਓ ਜੜ ਰਾਜੀਵਿ ਲੋਚਨ ਨਾਹਿਨ ਪਾਏ ॥

dhuaadhas barakh paRaa na guRio jaR raajeev lochan naahin paae ||

Though he obtained education for twelve-years, but did not follow its

sayings and lotus-eyed (Rajiv-lochan) could not realise that Lord

ਲਾਜ ਬਿਹੀਨ ਅਧੀਨ ਗਹੇ ਜਮ ਅੰਤ ਕੇ ਨਾਗੇ ਹੀ ਪਾਇ ਸਿਧਾਏ ॥੪੯੩॥

laaj biheen adheen gahe jam a(n)t ke naage hee pai sidhaae ||493||

The unashamed being will ultimately be caught by Yama and it will have to go with naked feet from this place.493.

ਕਾਹੇ ਕਉ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੋ ਭਗਵੇ ਮੁਨਿ ਤੇ ਸਬ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਜਲੈਗੀ ॥

kaahe kau basatr dharo bhagave mun te sab paavak beech jalaigee ||

O sages! why do you wear ochre-coloured clothes?, they will all be burnt in the fire at the end.

ਕਿਯੋਂ ਇਮ ਰੀਤ ਚਲਾਵਤ ਹੋ ਦਿਨ ਦ੍ਵੈਕ ਚਲੈ ਸ੍ਰਬਦਾ ਨ ਚਲੈਗੀ ॥

kiyo(n) im reet chalaavat ho dhin dhavaik chalai srabadhaa na chalaigee ||

Why do you introduce such-like rites, which will not continue for ever?

ਕਾਲ ਕਰਾਲ ਕੀ ਰੀਤਿ ਮਹਾ ਇਹ ਕਾਹੂੰ ਜੁਗੇਸਿ ਛਲੀ ਨ ਛਲੈਗੀ ॥

kaal karaal kee reet mahaa ieh kaahoo(n) juges chhalee na chhalaigee ||

Now one will be able to deceive the great tradition of the dreadful KAL

ਸੁੰਦਰਿ ਦੇਹ ਤੁਮਾਰੀ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਅੰਤ ਮਸਾਨ ਹ੍ਵੈ ਧੂਰਿ ਰਲੈਗੀ ॥੪੯੪॥

su(n)dhar dheh tumaaree mahaa mun a(n)t masaan havai dhoor ralaigee

||494||

O sage! your beautiful body will ultimately be mixed with dust.494.

ਕਾਹੇ ਕੋ ਪਉਨ ਭਛੋ ਸੁਨਿ ਹੋ ਮੁਨਿ ਪਉਨ ਭਛੇ ਕਛੂ ਹਾਥਿ ਨ ਐ ਹੈ ॥

kaahe ko paun bhachho sun ho mun paun bhachhe kachhoo haath na aai hai ||

O sage! why are you only subsisting on wind ? You will not achieve anything by doing this

ਕਾਹੇ ਕੋ ਬਸਤ੍ਰ ਕਰੋ ਭਗਵਾ ਇਨ ਬਾਤਨ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

kaahe ko basatr karo bhagavaa in baatan so bhagavaan na havai hai ||

You cannot even attain that supreme Lord by wearing the ochre-coloured clothes

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੇ ਦੇਖਹੁ ਤੇ ਸਬ ਹੀ ਬਸ ਕਾਲ ਸਬੈ ਹੈ ॥

bedh puraan pramaan ke dhekhahu te sab hee bas kaal sabai hai ||

Look at the illustrations of all the Vedas, Pranas etc., then you will know that all are under the control of KAL

ਜਾਰਿ ਅਨੰਗ ਨ ਨੰਗ ਕਹਾਵਤ ਸੀਸ ਕੀ ਸੰਗਿ ਜਟਾਊ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥੪੯੫॥

jaar ana(n)g na na(n)g kahaavat sees kee sa(n)g jaTaauoo na jai hai ||495||

You can be called ANANG (limbless) by burning your lust, but even your matted locks will not accompany your head and all this will be destroyed

over here.495.

ਕੰਚਨ ਕੂਟ ਗਿਰ੍ਯੋ ਕਹੋ ਕਾਹੇ ਨ ਸਾਤਓ ਸਾਗਰ ਕਿਯੋਂ ਨ ਸੁਕਾਨੋ ॥

ka(n)chan kooT girayo kaho kaahe na saato saagar kiyo(n) na sukaano ||

Undoubtedly, the citadels of gold be reduced to dust, all the seven oceans be dried up,

ਪਸਚਮ ਭਾਨੁ ਉਦ੍ਯੋ ਕਹੁ ਕਾਹੇ ਨ ਗੰਗ ਬਹੀ ਉਲਟੀ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥

pasacham bhaan udhrayo kahu kaahe na ga(n)g bahee ulaTee anumaano ||

The sun may rise in the west, the Ganges may flow in the opposite direction,

ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਤਪ੍ਯੋ ਰਵਿ ਕਾਹੇ ਨ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਦਿਨੀਸ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

a(n)t basa(n)t tapayo rav kaahe na cha(n)dh samaan dhinees pramaano ||

The sun may heat in the spring season, the sun may become cold like the moon, the earth supported by the tortoise may shake,

ਕਿਯੋਂ ਡਮਡੋਲ ਡੁਬੀ ਨ ਧਰਾ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਨਿਪਾਤਨਿ ਤਿਯੋਂ ਜਗ ਜਾਨੋ ॥੪੯੬॥

kiyo(n) ddamaddol ddubee na dharaa mun raaj nipaatan tiyo(n) jag jaano ||496||

But even then, O king of the sages! the destruction of the world is certain

by KAL.496.

ਅਤ੍ਰਿ ਪਰਾਸਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਬਯਾਸ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਮੁਨ ਭਾਏ ॥

atr paraasar naaradh saaradh bayaas te aadh jite mun bhaae ||

There have been many sages like Atri, Parashar, Narada, Sharda, Vyas etc.,

ਗਾਲਵ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਬ੍ਰਹਮ ਹੂੰ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥

gaalav aadh ana(n)t muneesavair braham hoo(n) te nahee jaat ganaae ||

Who cannot be counted even by Brahma

ਅਗਸਤ ਪੁਲਸਤ ਬਸਿਸਟ ਤੇ ਆਦਿ ਨ ਜਾਨ ਪਰੇ ਕਿਹ ਦੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥

agasat pulasat basisaT te aadh na jaan pare keh dhes sidhaae ||

There had been many sages like Agastya, Pulastya, Vashistha etc., but it could not be known to which directions they have gone

ਮੰਤ੍ਰ ਚਲਾਇ ਬਨਾਇ ਮਹਾ ਮਤਿ ਫੇਰਿ ਮਿਲੇ ਪਰ ਫੇਰ ਨ ਆਏ ॥੪੯੭॥

ma(n)tr chalai banai mahaa mat fer mile par fer na aae ||497||

They composed mantras and established many sects, but they merged in the cycle of dreadful existence, that after that nothing could be known

about them.497.

ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰੰਧ੍ਰ ਕੋ ਫੋਰਿ ਮੁਨੀਸ ਕੀ ਜੋਤਿ ਸੁ ਜੋਤਿ ਕੇ ਮਧਿ ਮਿਲਾਨੀ ॥

braham nira(n)dhr ko for munees kee jot su jot ke madh milaanee ||

Breaking the Brahmarandhra (an aperture in the crown of the head), the light of the king of sages merged in that Supreme Light

ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਲੀ ਪਰਮੇਸਰ ਸੋ ਇਮ ਬੇਦਨ ਸੰਗਿ ਮਿਲੈ ਜਿਮ ਬਾਨੀ ॥

preet ralee paramesar so im bedhan sa(n)g milai jim baanee ||

His love was absorbed in the Lord like all kinds of compositions are interlinked in the Veda

ਪੁੰਨ ਕਥਾ ਮੁਨਿ ਨੰਦਨ ਕੀ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਖਾਨੀ ॥

pu(n)n kathaa mun na(n)dhan kee keh kai mukh so kab sayaam bakhaanee ||

In his way, the poet Shyam has described the episode of the great sage Dutt

ਪੂਰਣ ਧਿਆਇ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਯ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਾਥ ਭਵੇਸ ਭਵਾਨੀ ॥੪੯੮॥

pooran dhiaai bhayo tab hee jay sree jaganaath bhaves bhavaanee ||498||

This chapter is now being completed hailing the Lord of the world and the

mother of the world.498.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦਤ ਮਹਾਤਮੇ ਰੁਦ੍ਰਵਤਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ਸੁਭੰ ਭਵੇਤ ਗੁਰੂ ਚਉਬੀਸ ॥੨੪॥

eit sree bachitr naaTak gra(n)the dhat mahaatame rudhravataar praba(n)dh samaapata(n) || subha(n) bhavet guroo chaubees ||24||

End of the description of the composition regarding the sage Dutt, the incarnation of Rudra in Bachittar Natak.

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ikOankaar satiguraprasaadh ||

The Lord is One and He can be attained through the Grace of the True Guru.

ਅਥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ath paaras naath rudhr avataar kathana(n) ||

Now begins the description of Parasnath, the incarnation of Rudra. Tent

Guru.

ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

paatasaahee 10 ||

CHAUPAI

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਦਤ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥

eeh bidh dhat rudhr avataaraa ||

ਪੂਰਣ ਮਤ ਕੋ ਕੀਨ ਪਸਾਰਾ ॥

pooran mat ko keen pasaaraa ||

In this way there was the Dutt incarnation of Rudra and he spread his

religion

ਅੰਤਿ ਜੋਤਿ ਸੋ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨੀ ॥

a(n)t jot so jot milaanee ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਭਵਾਨੀ ॥੧॥

jeh bidh so paarabraham bhavaanee ||1||

In the end, according to the Will of the Lord, his light (soul) merged in the Supreme Light of the Lord.1.

ਏਕ ਲਛ ਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥

ek lachh dhas barakh pramaanaa ||

ਪਾਛੇ ਚਲਾ ਜੋਗ ਕੋ ਬਾਨਾ ॥

paachhe chalaa jog ko baanaa ||

After that, the Yoga-marga (path) continued its way for one lakh and ten

years

ਗ੍ਯਾਰਵ ਬਰਖ ਬਿਤੀਤਤ ਭਯੋ ॥

grayaarav barakh biteetat bhayo ||

ਪਾਰਸਨਾਥ ਪੁਰਖ ਭੂਅ ਵਯੋ ॥੨॥

paarasanaath purakh bhooa vayo ||2||

With the passing away of the eleventh year, Parasnath was born on this

earth.2.

ਰੋਹ ਦੇਸ ਸੁਭ ਦਿਨ ਭਲ ਥਾਨੁ ॥

roh dhes subh dhin bhal thaan ||

ਪਰਸ ਨਾਥ ਭਯੋ ਸੁਰ ਗ੍ਯਾਨੁ ॥

paras naath bhayo sur grayaan ||

On an auspicious day and at an auspicious place and country, he was born

ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਸਿ ਅਵਰ ਨ ਹੋਊ ॥

amit tej as avar na houoo ||

ਚਕ੍ਰਤ ਰਹੇ ਮਾਤ ਪਿਤ ਦੋਊ ॥੩॥

chakrat rahe maat pit dhouoo ||3||

He was supremely learned and glorious there was none so illustrious like

him and seeing him, his parents were wonder-struck.3.

ਦਸਊ ਦਿਸਨਿ ਤੇਜ ਅਤਿ ਬਢਾ ॥

dhasuoo dhisan tej at baddaa ||

ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨ ਏਕ ਹ੍ਵੈ ਚਢਾ ॥

dhavaiaadhas bhaan ek havai chaddaa ||

His glory spread in all the ten directions and it seemed that the twelve suns were shining in one

ਦਹ ਦਿਸ ਲੋਕ ਉਠੇ ਅਕੁਲਾਈ ॥

dheh dhis lok uThe akulaiee ||

ਭੂਪਤਿ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ਜਾਈ ॥੪॥

bhoopat teer pukaare jaiee ||4||

The people in all the ten directions felt agitated and went to the king for

their lamenation.4.

ਸੁਨੋ ਭੂਪ ਇਕ ਕਹੋਂ ਕਹਾਨੀ ॥

suno bhoop ik kaho(n) kahaanee ||

ਏਕ ਪੁਰਖ ਉਪਜਯੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

ek purakh upajayo abhimaanee ||

“O king! Listen, we tell you an episode

ਜਿਹ ਸਮ ਰੂਪ ਜਗਤ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥

jeh sam roop jagat nahee koiee ||

ਏਕੈ ਘੜਾ ਬਿਧਾਤਾ ਸੋਈ ॥੫॥

ekai ghaRaa bidhaataa soiee ||5||

A very proud person has been born and there is none so beautiful like him

it seems that the Lord (Providence) Himself had created him.5.

ਕੈ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਛ ਕੋਈ ਅਹਾ ॥

kai ga(n)dhrab jachh koiee ahaa ||

ਜਾਨੁਕ ਦੂਸਰ ਭਾਨੁ ਚੜ ਰਹਾ ॥

jaanuk dhoosar bhaan chaR rahaa ||

"Either he is a Yaksha or Gandharva it appears that a second sun has arisen

ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਝਮਕਤ ਤਿਹ ਅੰਗਾ ॥

at joban jhamakat teh a(n)gaa ||

ਨਿਰਖਤ ਜਾ ਕੇ ਲਜਤ ਅਨੰਗਾ ॥੬॥

nirakhat jaa ke lajat ana(n)gaa ||6||

His body is gleaming with youth and seeing him, even the god of love is

feeling shy."6.

ਭੂਪਤਿ ਦੇਖਨ ਕਾਜ ਬੁਲਾਵਾ ॥

bhoopat dhekhan kaaj bulaavaa ||

ਪਹਿਲੇ ਦਯੋਸ ਸਾਥ ਚਲ ਆਵਾ ॥

pahile dhayos saath chal aavaa ||

The king called him in order to see him and he (Parasnath) came on the very first day with the messengers

ਹਰਖ ਹ੍ਰਿਦੈ ਧਰ ਕੇ ਜਟਧਾਰੀ ॥

harakh hiradhai dhar ke jaTadhaaree ||

ਜਾਨੁਕ ਦੁਤੀ ਦਤ ਅਵਤਾਰੀ ॥੭॥

jaanuk dhutee dhat avataaree ||7||

The king was pleased in his heart on seeing him wearing matted locks and

it appeared to him that he was the second incarnation of Dutt.7.

ਨਿਰਖ ਰੂਪ ਕਾਪੇ ਜਟਧਾਰੀ ॥

nirakh roop kaape jaTadhaaree ||

ਯਹ ਕੋਊ ਭਯੋ ਪੁਰਖੁ ਅਵਤਾਰੀ ॥

yeh kouoo bhayo purakh avataaree ||

Seeing his figure the sages wearing matted locks trembled and thought he was some incarnation,

ਯਹ ਮਤ ਦੂਰ ਹਮਾਰਾ ਕੈ ਹੈ ॥

yeh mat dhoor hamaaraa kai hai ||

ਜਟਾਧਾਰ ਕੋਈ ਰਹੈ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥੮॥

jaTaadhaar koiee rahai na pai hai ||8||

who will finish their religion and no person with matted locks will

survive.8.

ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਿਰਖਿ ਤਬ ਰਾਜਾ ॥

tej prabhaav nirakh tab raajaa ||

ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਪੁਲਕਤ ਚਿਤ ਗਾਜਾ ॥

at prasa(n)n pulakat chit gaajaa ||

The king, seeing the impact of his glory, was extremely pleased

ਜਿਹ ਜਿਹਾ ਲਖਾ ਰਹੇ ਬਿਸਮਾਈ ॥

jeh jihaa lakhaa rahe bisamaiee ||

ਜਾਨੁਕ ਰੰਕ ਨਵੋ ਨਿਧ ਪਾਈ ॥੯॥

jaanuk ra(n)k navo nidh paiee ||9||

Whosoever saw him, he was pleased like one pauper obtaining nine

treasures.9.

ਮੋਹਨ ਜਾਲ ਸਭਨ ਸਿਰ ਡਾਰਾ ॥

mohan jaal sabhan sir ddaaraa ||

ਚੇਟਕ ਬਾਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਾਰਾ ॥

cheTak baan chakirat havai maaraa ||

He put his net of allurement on all and all were getting succumbed in wonder

ਜਹ ਤਹ ਮੋਹਿ ਸਕਲ ਨਰ ਗਿਰੇ ॥

jeh teh moh sakal nar gire ||

ਜਾਨ ਸੁਭਟ ਸਾਮੁਹਿ ਰਣ ਭਿਰੇ ॥੧੦॥

jaan subhaT saamuh ran bhire ||10||

All the people getting fascinated fell down here and there like the warriors

falling in battle.10.

ਨਰ ਨਾਰੀ ਜਿਹ ਜਿਹ ਤਿਹ ਪੇਖਾ ॥

nar naaree jeh jeh teh pekhaa ||

ਤਿਹ ਤਿਹ ਮਦਨ ਰੂਪ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥

teh teh madhan roop avirekhaa ||

The man or woman, who saw him, considered him s the god of love

ਸਾਧਨ ਸਰਬ ਸਿਧਿ ਕਰ ਜਾਨਾ ॥

saadhan sarab sidh kar jaanaa ||

ਜੋਗਨ ਜੋਗ ਰੂਪ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥੧੧॥

jogan jog roop anumaanaa ||11||

The hermits considered him as an adept and the Yogis as a great Yogi.11.

ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਰਨਵਾਸ ਲੁਭਾਨਾ ॥

nirakh roop ranavaas lubhaanaa ||

ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਨਿ ਮਾਨਾ ॥

dhe teh sutaa nirapat man maanaa ||

The group of queens was allured on seeing him and the king also decided to marry his daughter with him

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਭਯੋ ਜਬੈ ਜਾਮਾਤਾ ॥

nirap ko bhayo jabai jaamaataa ||

ਮਹਾ ਧਨੁਖਧਰ ਬੀਰ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ ॥੧੨॥

mahaa dhanukhadhar beer bikhayaataa ||12||

When he became the son-in-law of the king, then he became famous as a great archer.12.

ਮਹਾ ਰੂਪ ਅਰੁ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪੂ ॥

mahaa roop ar amit prataapoo ||

ਜਾਨੁ ਜਪੈ ਹੈ ਆਪਨ ਜਾਪੂ ॥

jaan japai hai aapan jaapoo ||

That extremely beautiful and infinitely glorious persons was absorbed

within himself

ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਸੁਰਿ ਗਜਾਨਾ ॥

sasatr saasatr betaa sur gayaanaa ||

ਜਾ ਸਮ ਪੰਡਿਤ ਜਗਤਿ ਨ ਆਨਾ ॥੧੩॥

jaa sam pa(n)ddit jagat na aanaa ||13||

He was expert in the knowledge of Shastras and weapons and there was no Pandit like him in the world.13.

ਥੋਰਿ ਬਹਿਕ੍ਰਮ ਬੁਧਿ ਬਿਸੇਖਾ ॥

thor bahikram budh bisekhaa ||

ਜਾਨੁਕ ਧਰਾ ਬਿਤਨ ਯਹਿ ਭੇਖਾ ॥

jaanuk dharaa bitan yeh bhekhaa ||

He was like a Yaksha in human garb, not being troubled by the outer

afflictions

ਜਿਹ ਜਿਹ ਰੂਪ ਤਵਨ ਕਾ ਲਹਾ ॥

jeh jeh roop tavan kaa lahaa ||

ਸੋ ਸੋ ਚਮਕ ਚਕ੍ਰਿ ਹੁਐ ਰਹਾ ॥੧੪॥

so so chamak chakr huaai rahaa ||14||

Whosoever saw his beauty, he was wonder-struck and duped.14.

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਮਾਨ ਭਰੇ ਸਰ ਸਾਨ ਧਰੇ ਮਠ ਸਾਨ ਚੜੇ ਅਸਿ ਸ੍ਰੋਣਤਿ ਸਾਏ ॥

maan bhare sar saan dhare maTh saan chaRe as sronat saae ||

He was glorious like the sword saturated with marrow

ਲੇਤ ਹਰੇ ਜਿਹ ਡੀਠ ਪਰੇ ਨਹੀ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥

let hare jeh ddeeTh pare nahee fer fire gireh jaan na paae ||

Whomsoever he saw, he could not go back to his home

ਝੀਮ ਝਰੇ ਜਨ ਸੇਲ ਹਰੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਗਿਰੇ ਜਨੁ ਦੇਖਨ ਆਏ ॥

jheem jhare jan sel hare ieh bhaat gire jan dhekhan aae ||

He, who came to see him he fell down swinging on the earth, whomsoever he saw, he was inflicted with the arrows of the god of love,

ਜਾਸੁ ਹਿਰੇ ਸੋਊ ਮੈਨ ਘਿਰੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਨ ਉਠੰਤ ਉਠਾਏ ॥੧੫॥

jaas hire souoo main ghire gir bhoom pare na uTha(n)t uThaae ||15||

He fell down there and writhed and could not get up to go.1.15.

ਸੋਭਤ ਜਾਨੁ ਸੁਧਾਸਰ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਕੂਪ ਸੁ ਧਾਰੇ ॥

sobhat jaan sudhaasar su(n)dhar kaam ke maanahu koop su dhaare ||

It seemed that the store of lust had been opened and Parasnath looked splendid like the moon

ਲਾਜਿ ਕੇ ਜਾਨ ਜਹਾਜ ਬਿਰਾਜਤ ਹੇਰਤ ਹੀ ਹਰ ਲੇਤ ਹਕਾਰੇ ॥

laaj ke jaan jahaaj biraajat herat hee har let hakaare ||

Even if there were ships stored with shyness and he allured everyone only on seeing

ਹਉ ਚਹੁ ਕੁੰਟ ਭ੍ਰਮਯੋ ਖਗ ਜਯੋਂ ਇਨ ਕੇ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰੇ ॥

hau chahu ku(n)T bhramayo khag jayo(n) in ke sam roop na naik nihaare ||

In all the four directions, the persons like wandering birds were saying this

that they had seen none so beautiful like him

ਪਾਰਥ ਬਾਨ ਕਿ ਜੁਬਨ ਖਾਨ ਕਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਿ ਕਾਮ ਕਟਾਰੇ ॥੧੬॥

paarath baan k juban khaan k kaal kirapaan k kaam kaTaare ||16||

He is a killer like Arjuna's arrow, he is a mine of youth he controls all like the sward of youth KAL and is the dagger of lust.2

ਤੰਤ੍ਰ ਭਰੇ ਕਿਧੌ ਜੰਤ੍ਰ ਜਰੇ ਅਰ ਮੰਤ੍ਰ ਹਰੇ ਚਖ ਚੀਨਤ ਯਾ ਤੇ ॥

ta(n)tr bhare kidhau ja(n)tr jare ar ma(n)tr hare chakh cheenat yaa te ||

On seeing him, the impact of tantra, mantra and yantra ends

ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਜਗੇ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ਮਦ ਸੇ ਮਦੂਆ ਤੇ ॥

joban jot jage at su(n)dhar ra(n)g ra(n)ge madh se madhooaa te ||

His eyes, glistening with the light of youth appear to be extremely pretty

and intoxicated

ਰੰਗ ਸਹਾਬ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਸੇ ਸੀਖੇ ਹੈ ਜੋਰਿ ਕਰੋਰਕ ਘਾਤੇ ॥

ra(n)g sahaab fool gulaab se seekhe hai jor karorak ghaate ||

His eyes can kill crores of people like the roses and

ਮਾਧੁਰੀ ਮੂਰਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤਿ ਹੇਰਤਿ ਹੀ ਹਰ ਲੇਤ ਹੀਯਾ ਤੇ ॥੧੭॥

maadhuree moorat su(n)dhar soorat herat hee har let heeyaa te ||17||

Seeing his comely figure, the mind gets fascinated on seeing him.3.17.

ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਸੀਗਾਰ ਬਨਾਇ ਸੁਗੰਧ ਲਗਾਇ ਸਭਾ ਜਬ ਆਵੈ ॥

paan chabai seegaar banai suga(n)dh lagai sabhaa jab aavai ||

ਕਿੰਨਰ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਚਰਾਚਰ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਊ ਬਿਸਮਾਵੈ ॥

ki(n)nar jachh bhuja(n)g charaachar dhev adhev dhouoo bisamaavai ||

When he went to the court on chewing the betel and fragrancing the body then all the Kinnars, Yakshas, Nagas, animate and inanimate beings, gods

and demons were wonder-struck

ਮੋਹਿਤ ਜੇ ਮਹਿ ਲੋਗਨ ਮਾਨਨਿ ਮੋਹਤ ਤਉਨ ਮਹਾ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥

mohit je meh logan maanan mohat taun mahaa sukh paavai ||

The human males and females were pleased on getting fascinated by him

ਵਾਰਹਿ ਹੀਰ ਅਮੋਲਕ ਚੀਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਿਨ ਧੀਰ ਸਬੈ ਬਲ ਜਾਵੈ ॥੧੮॥

vaareh heer amolak cheer treeyaa bin dheer sabai bal jaavai ||18||

They sacrificed their presious garments, diamonds and jewels on him impatiently.4.18.

ਰੂਪ ਅਪਾਰ ਪੜੇ ਦਸ ਚਾਰ ਮਨੋ ਅਸੁਰਾਰਿ ਚਤੁਰ ਚਕ ਜਾਨਯੋ ॥

roop apaar paRe dhas chaar mano asuraar chatur chak jaanayo ||

Indra also marveled at Parasnath, the most beautiful person and expert in all the fourteen science

ਆਹਵ ਜੁਕਤਿ ਜਿਤੀਕ ਹੁਤੀ ਜਗ ਸਰਬਨ ਮੈ ਸਬ ਹੀ ਅਨੁਮਾਨ੍ਯੋ ॥

aahav jukat jiteek hutee jag saraban mai sab hee anumaanrayo ||

He knew all the arts of warfare,

ਦੇਸਿ ਬਿਦੇਸਨ ਜੀਤ ਜੁਧਾਬਰ ਕ੍ਰਿਤ ਚੰਦੋਵ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤਾਨ੍ਯੋ ॥

dhes bidhesan jeet judhaabar kirat cha(n)dhov dhaso dhis taanrayo ||

And after conquering all the countries far and near, he flag of victory

waved in all the ten directions

ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ਰ ਗੋਪੀਨ ਗੋਬਿੰਦ ਨਿਸਾ ਕਰਿ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥੧੯॥

dhevan i(n)dhr gopeen gobi(n)dh nisaa kar cha(n)dh samaan pachhaanayo ||19||

The gods comprehended him as Indra, the gopis as Krishna and the night as the moon.5.19.

ਚਉਧਿਤ ਚਾਰ ਦਿਸਾ ਭਈ ਚਕ੍ਰਤ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦੁਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥

chaudhit chaar dhisaa bhiee chakrat bhoom akaas dhuhoo(n) pahichaanaa ||

Illumined like the full moon, Parasnath caused all the four directions wonder about him

ਜੁਧ ਸਮਾਨ ਲਖ੍ਯੋ ਜਗ ਜੋਧਨ ਬੋਧਨ ਬੋਧ ਮਹਾ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥

judh samaan lakhayo jag jodhan bodhan bodh mahaa anumaanaa ||

He became famous everywhere on the earth and in the sky the warriors

recognized him as a warrior and the learned as learned

ਸੂਰ ਸਮਾਨ ਲਖਾ ਦਿਨ ਕੈ ਤਿਹ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਨਿਸਾ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥

soor samaan lakhaa dhin kai teh cha(n)dh saroop nisaa pahichaanaa ||

The day considered him as the sun and the night as the moon

ਰਾਨਨਿ ਰਾਵਿ ਸਵਾਨਿਨ ਸਾਵ ਭਵਾਨਿਨ ਭਾਵ ਭਲੋ ਮਨਿ ਮਾਨਾ ॥੨੦॥

raanan raav savaanin saav bhavaanin bhaav bhalo man maanaa ||20||

The queens considered him as the king, other women as the husband and the goddess as love.6.20.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਬਿਤੈ ਬਰਖ ਦ੍ਵੈ ਅਸਟ ਮਾਸੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥

bitai barakh dhavai asaT maasa(n) pramaana(n) ||

ਭਯੋ ਸੁਪ੍ਰਭੰ ਸਰਬ ਬਿਦਯਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥

bhayo suprabha(n) sarab bidhayaa nidhaana(n) ||

Two years and eight months passed and Parasnath, the store of all

learnings was known as a glorious king

ਜਪੈ ਹਿੰਗੁਲਾ ਠਿੰਗੁਲਾ ਪਾਣ ਦੇਵੀ ॥

japai hi(n)gulaa Thi(n)gulaa paan dhevee ||

ਅਨਾਸਾ ਛੁਧਾ ਅਤ੍ਰਧਾਰੀ ਅਭੇਵੀ ॥੨੧॥

anaasaa chhudhaa atradhaaree abhevee ||21||

He repeated the names of he goddess of Hinglaaj and the weapon-wearing Durga.21.

ਜਪੈ ਤੋਤਲਾ ਸੀਤਲਾ ਖਗ ਤਾਣੀ ॥

japai totalaa seetalaa khag taanee ||

ਭ੍ਰਮਾ ਭੈਹਰੀ ਭੀਮ ਰੂਪਾ ਭਵਾਣੀ ॥

bhramaa bhaiharee bheem roopaa bhavaanee ||

The worship of the goddesses like Shitala, Bhavani etc. was performed

and t

ਚਲਾਚਲ ਸਿੰਘ ਝਮਾਝੰਮ ਅਤ੍ਰੰ ॥

chalaachal si(n)gh jhamaajha(n)m atra(n) ||

ਹਹਾ ਹੂਹਿ ਹਾਸੰ ਝਲਾ ਝਲ ਛਤ੍ਰੰ ॥੨੨॥

hahaa hooh haasa(n) jhalaa jhal chhatra(n) ||22||

He gleaming arms, weapons, splendour, canopy, pleasantry etc. increased his glory.22.

ਅਟਾ ਅਟ ਹਾਸੰ ਛਟਾ ਛੁਟ ਕੇਸੰ ॥

aTaa aT haasa(n) chhaTaa chhuT kesa(n) ||

ਅਸੰ ਓਧ ਪਾਣੰ ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਭੇਸੰ ॥

asa(n) odh paana(n) namo kraoor bhesa(n) ||

The beauty of his enjoyment and his hair appeared extremely comely and

his sword glistened like lightning in his hands

ਸਿਰੰਮਾਲ ਸ੍ਵਛੰ ਲਸੈ ਦੰਤ ਪੰਤੰ ॥

sira(n)maal savaichha(n) lasai dha(n)t pa(n)ta(n) ||

ਭਜੈ ਸਤ੍ਰ ਗੂੜੰ ਪ੍ਰਫੁਲੰਤ ਸੰਤੰ ॥੨੩॥

bhajai satr gooRa(n) prafula(n)t sa(n)ta(n) ||23||

He had worn a pure rosary on his head and the rows of his teeth looked magnificent seeing him, the enemies fled away and the saints were pleased.23.

ਅਲਿੰਪਾਤਿ ਅਰਧੀ ਮਹਾ ਰੂਪ ਰਾਜੈ ॥

ali(n)paat aradhee mahaa roop raajai ||

ਮਹਾ ਜੋਤ ਜ੍ਵਾਲੰ ਕਰਾਲੰ ਬਿਰਾਜੈ ॥

mahaa jot javaiaala(n) karaala(n) biraajai ||

He appeared as a most beautiful king and there was a hideous halo of light

around his face

ਤ੍ਰਸੈ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟੰ ਹਸੈ ਸੁਧ ਸਾਧੰ ॥

trasai dhusaT pusaTa(n) hasai sudh saadha(n) ||

ਭਜੈ ਪਾਨ ਦੁਰਗਾ ਅਰੂਪੀ ਅਗਾਧੰ ॥੨੪॥

bhajai paan dhuragaa aroopee agaadha(n) ||24||

On seeing him, the tyrants got illusioned and the saints smiled in their pleased mind he remembered the formless and mysterious Durga,24.

ਸੁਨੇ ਉਸਤਤੀ ਭੀ ਭਵਾਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥

sune usatatee bhee bhavaanee kirapaala(n) ||

ਅਧੰ ਉਰਧਵੀ ਆਪ ਰੂਪੀ ਰਸਾਲੰ ॥

adha(n) uradhavee aap roopee rasaala(n) ||

On listening to her praises, Bhavani was pleased on him and she endowed

him with unique beauty

ਦਏ ਇਖ੍ਵਧੀ ਦ੍ਵੈ ਅਭੰਗੰ ਖਤੰਗੰ ॥

dhe ikhavaidhee dhavai abha(n)ga(n) khata(n)ga(n) ||

ਪਰਸ੍ਰਯੰ ਧਰੰ ਜਾਨ ਲੋਹੰ ਸੁਰੰਗੰ ॥੨੫॥

parasraya(n) dhara(n) jaan loha(n) sura(n)ga(n) ||25||

She gave him two unfailing arms which could cause the steel-armoured enemies to fall on the earth.25.

ਜਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਧੀ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਏ ॥

jabai sasatr saadhee sabai sasatr paae ||

ਉਘਾਰੇ ਚੂਮੇ ਕੰਠ ਸੀਸੰ ਛੁਹਾਏ ॥

aughaare choome ka(n)Th seesa(n) chhuhaae ||

When this king, practising the armament, obtained the weapons, he kissed

them, hugged them and placed them on his head

ਲਖ੍ਯੋ ਸਰਬ ਰਾਵੰ ਪ੍ਰਭਾਵੰ ਅਪਾਰੰ ॥

lakhayo sarab raava(n) prabhaava(n) apaara(n) ||

ਅਜੋਨੀ ਅਜੈ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥੨੬॥

ajonee ajai bedh bidhiaa bichaara(n) ||26||

All the kings saw him as unconquerable warrior and a successful scholar of he Vedic learning.26.

ਗ੍ਰਿਹੀਤੁਆ ਜਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥

giraheetuaa jabai sasatr asatra(n) apaara(n) ||

ਪੜੇ ਅਨੁਭਵੰ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥

paRe anubhava(n) bedh bidhiaa bichaara(n) ||

After obtaining the unlimited arms and weapons, he also obtained the

experience of the reflection of Vedic learning

ਪੜੇ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਹੁਤੀ ਸਰਬ ਦੇਸੰ ॥

paRe sarab bidhiaa hutee sarab dhesa(n) ||

ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਦੇਸੀ ਸੁ ਅਸਤ੍ਰੰ ਨਰੇਸੰ ॥੨੭॥

jite sarab dhesee su asatra(n) naresa(n) ||27||

He studies the sciences of all the countries and on the strength of his arms and weapons, he conquered the kings of all the countries.27.

ਪਠੇ ਕਾਗਦੰ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਅਪਾਰੀ ॥

paThe kaagadha(n) dhes dhesa(n) apaaree ||

ਕਰੋ ਆਨਿ ਕੈ ਬੇਦ ਬਿਦਜਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥

karo aan kai bedh bidhayaa bichaaree ||

He invited the scholars and sages from many countries far and near for

consultations on Vedic learning

ਜਟੇ ਦੰਡ ਮੁੰਡੀ ਤਪੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥

jaTe dha(n)dd mu(n)ddee tapee brahamachaaree ||

ਸਧੀ ਸ੍ਰਾਵਗੀ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੮॥

sadhee sraavagee bedh bidhiaa bichaaree ||28||

They included those with matted locks, Dandis, Mudis, ascetics, celibates, practisers and many other students and scholars of Vedic learning.28.

ਹਕਾਰੇ ਸਬੈ ਦੇਸ ਦੇਸਾ ਨਰੇਸੰ ॥

hakaare sabai dhes dhesaa naresa(n) ||

ਬੁਲਾਏ ਸਬੈ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ਸੁ ਬੇਸੰ ॥

bulaae sabai mon maanee su besa(n) ||

The king of all the countries far and near and the silence-observing

hermits were also called

ਜਟਾ ਧਾਰ ਜੇਤੇ ਕਹੂੰ ਦੇਖ ਪਈਯੈ ॥

jaTaa dhaar jete kahoo(n) dhekh pieeyai ||

ਬੁਲਾਵੈ ਤਿਸੈ ਨਾਥ ਭਾਖੈ ਬੁਲਈਯੈ ॥੨੯॥

bulaavai tisai naath bhaakhai bulieeyai ||29||

Wherever an ascetic with matted locks was seen, he was also invited with the permission of Parasnath.29.

ਫਿਰੇ ਸਰਬ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਬੁਲਾਵੈ ॥

fire sarab dhesa(n) naresa(n) bulaavai ||

ਮਿਲੇ ਨ ਤਿਸੈ ਛਤ੍ਰ ਛੈਣੀ ਛਿਨਾਵੈ ॥

mile na tisai chhatr chhainee chhinaavai ||

The kings of all the countries were called and whosoever refused to meet

the messengers, his canopy and the army were seixed

ਪਠੇ ਪਤ੍ਰ ਏਕੈ ਦਿਸਾ ਏਕ ਧਾਵੈ ॥

paThe patr ekai dhisaa ek dhaavai ||

ਜਟੀ ਦੰਡ ਮੁੰਡੀ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਆਵੈ ॥੩੦॥

jaTee dha(n)dd mu(n)ddee kahoo(n) haath aavai ||30||

The letters and persons were sent to all directions, so that if any ascetic with matted locks, Dandi, Mundi was found, he was brought.30.

ਰਚਯੋ ਜਗ ਰਾਜਾ ਚਲੇ ਸਰਬ ਜੋਗੀ ॥

rachayo jag raajaa chale sarab jogee ||

ਜਹਾ ਲਉ ਕੋਈ ਬੂਢ ਬਾਰੋ ਸਭੋਗੀ ॥

jahaa lau koiee boodd baaro sabhogee ||

Then the king performed a Yajna, in which all the Yogis, children, old men

came,

ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਕਹਾ ਨਾਰ ਹੋਈ ॥

kahaa ra(n)k raajaa kahaa naar hoiee ||

ਰਚਯੋ ਜਗ ਰਾਜਾ ਚਲਿਓ ਸਰਬ ਕੋਈ ॥੩੧॥

rachayo jag raajaa chalio sarab koiee ||31||

Kings, paupers, men, women etc. all came for participation.31.

ਫਿਰੇ ਪਤ੍ਰ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦੇਸੰ ਅਪਾਰੰ ॥

fire patr sarabatr dhesa(n) apaara(n) ||

ਜੁਰੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪੰ ਆਨਿ ਦੁਆਰੰ ॥

jure sarab raajaa nirapa(n) aan dhuaara(n) ||

Invitations were sent to all the countries and all the kings reached at the

gate of Parasnath

ਜਹਾ ਲੌ ਹੁਤੇ ਜਗਤ ਮੈ ਜਟਾਧਾਰੀ ॥

jahaa lau hute jagat mai jaTaadhaaree ||

ਮਿਲੈ ਰੋਹ ਦੇਸੰ ਭਏ ਭੇਖ ਭਾਰੀ ॥੩੨॥

milai roh dhesa(n) bhe bhekh bhaaree ||32||

All the ascetics with matted locks in the world, they all gathered together and reached before the king.32.

ਜਹਾ ਲਉ ਹੁਤੇ ਜੋਗ ਜੋਗਿਸਟ ਸਾਧੇ ॥

jahaa lau hute jog jogisaT saadhe ||

ਮਲੇ ਮੁਖ ਬਿਭੂਤੰ ਸੁ ਲੰਗੋਟ ਬਾਧੇ ॥

male mukh bibhoota(n) su la(n)goT baadhe ||

The practising Yogis, smeared with ashes and wearing lion-cloth and all

sages resided there peacefully

ਜਟਾ ਸੀਸ ਧਾਰੇ ਨਿਹਾਰੇ ਅਪਾਰੰ ॥

jaTaa sees dhaare nihaare apaara(n) ||

ਮਹਾ ਜੋਗ ਧਾਰੰ ਸੁਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥੩੩॥

mahaa jog dhaara(n) subidhiaa bichaara(n) ||33||

Many great Yogis, scholars, and the ascetics with matted locks were seen there.33.

ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ਬੁਲੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ॥

jite sarab bhoopa(n) bule sarab raajaa ||

ਚਹੂੰ ਚਕ ਮੋ ਦਾਨ ਨੀਸਾਨ ਬਾਜਾ ॥

chahoo(n) chak mo dhaan neesaan baajaa ||

All the kings were invited by Parasnath and in all the four directions, he

became famous as a donor

ਮਿਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸਾਨ ਅਨੇਕ ਮੰਤ੍ਰੀ ॥

mile dhes dhesaan anek ma(n)tree ||

ਕਰੈ ਸਾਧਨਾ ਜੋਗ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰੀ ॥੩੪॥

karai saadhanaa jog baaja(n)tr ta(n)tree ||34||

Many ministers of the countries gathered there, the musical instruments of

the practising Yogis were played there.34.

ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਭੂਮਿ ਸਥਲੀ ਸੰਤ ਆਹੇ ॥

jite sarab bhoom sathalee sa(n)t aahe ||

ਤਿਤੇ ਸਰਬ ਪਾਰਸ ਨਾਥੰ ਬੁਲਾਏ ॥

tite sarab paaras naatha(n) bulaae ||

All the saints who had come at that place, they were all called by Prasnath

ਦਏ ਭਾਤਿ ਅਨੇਕ ਭੋਜ ਅਰਘ ਦਾਨੰ ॥

dhe bhaat anek bhoj aragh dhaana(n) ||

ਲਜੀ ਪੇਖ ਦੇਵਿ ਸਥਲੀ ਮੋਨ ਮਾਨੰ ॥੩੫॥

lajee pekh dhev sathalee mon maana(n) ||35||

He served them with various types of food and bestowed charities on

them, seeing which the abode of the gods felt shy.35.

ਕਰੈ ਬੈਠ ਕੇ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥

karai baiTh ke bedh bidhiaa bichaara(n) ||

ਪ੍ਰਕਾਸੋ ਸਬੈ ਆਪੁ ਆਪੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥

prakaaso sabai aap aapa(n) prakaara(n) ||

All sitting there held consultations in their own way regarding Vedic learning

ਟਕੰ ਟਕ ਲਾਗੀ ਮੁਖੰ ਮੁਖਿ ਪੇਖਿਓ ॥

Taka(n) Tak laagee mukha(n) mukh pekhio ||

ਸੁਨਜੋ ਕਾਨ ਹੋ ਤੋ ਸੁ ਤੋ ਆਖਿ ਦੇਖਿਓ ॥੩੬॥

sunayo kaan ho to su to aakh dhekhio ||36||

All of them saw pointedly towards one another and whatever they had heard earlier with their ears, on that day they saw it there with their own

eyes.36.

ਪ੍ਰਕਾਸੋ ਸਬੈ ਆਪ ਆਪੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥

prakaaso sabai aap aapa(n) puraana(n) ||

ਰੜੋ ਦੇਸਿ ਦੇਸਾਣ ਬਿਦਿਆ ਮੁਹਾਣੰ ॥

raRo dhes dhesaan bidhiaa muhaana(n) ||

All of them opened up their Puranas and began to study their country’s

lore

ਕਰੋ ਭਾਤਿ ਭਾਤੰ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥

karo bhaat bhaata(n) su bidhiaa bichaara(n) ||

ਨ੍ਰਿਭੈ ਚਿਤ ਦੈ ਕੈ ਮਹਾ ਤ੍ਰਾਸ ਟਾਰੰ ॥੩੭॥

nirabhai chit dhai kai mahaa traas Taara(n) ||37||

They began to reflect fearlessly on their lore in various ways.37.

ਜੁਰੇ ਬੰਗਸੀ ਰਾਫਿਜੀ ਰੋਹਿ ਰੂਮੀ ॥

jure ba(n)gasee raafijee roh roomee ||

ਚਲੇ ਬਾਲਖੀ ਛਾਡ ਕੈ ਰਾਜ ਭੂਮੀ ॥

chale baalakhee chhaadd kai raaj bhoomee ||

ਨ੍ਰਿਭੈ ਭਿੰਭਰੀ ਕਾਸਮੀਰੀ ਕੰਧਾਰੀ ॥

nirabhai bhi(n)bharee kaasameeree ka(n)dhaaree ||

ਕਿ ਕੈ ਕਾਲਮਾਖੀ ਕਸੇ ਕਾਸਕਾਰੀ ॥੩੮॥

k kai kaalamaakhee kase kaasakaaree ||38||

There were gathered there the residents of Bang country, rafzi, Rohelas, Sami, Balakshi, Kashmiri, Kandhari and several Kal-mukhi Snnyasis.38.

ਜੁਰੇ ਦਛਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਅਰਯਾਰੇ ॥

jure dhachhanee sasatr betaa arayaare ||

ਦ੍ਰੁਜੈ ਦ੍ਰਾਵੜੀ ਤਪਤ ਤਈਲੰਗ ਵਾਰੇ ॥

dhrujai dhraavaRee tapat tieela(n)g vaare ||

The southern scholars of Shastras and the Dravidian and Telangi Savants has also gathered there

ਪਰੰ ਪੂਰਬੀ ਉਤ੍ਰ ਦੇਸੀ ਅਪਾਰੰ ॥

para(n) poorabee utr dhesee apaara(n) ||

ਮਿਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸੇਣ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥੩੯॥

mile dhes dhesen jodhaa jujhaara(n) ||39||

Alongwith them there were gathered warriors of Eastern and Northern

countries.39.

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥

paadharee chha(n)dh ||

PAADHARI STANZA

ਇਹ ਭਾਤਿ ਬੀਰ ਬਹੁ ਬੀਰ ਜੋਰਿ ॥

eeh bhaat beer bahu beer jor ||

ਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸ ਰਾਜਾ ਕਰੋਰ ॥

mat dhes dhes raajaa karor ||

In this way, Parasnath gathered together many brave fighters and kings of

various countries far and near

ਦੇ ਹੀਰ ਚੀਰ ਬਹੁ ਦਿਰਬ ਸਾਜ ॥

dhe heer cheer bahu dhirab saaj ||

ਸਨਮਾਨ ਦਾਨ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਰਾਜ ॥੪੦॥

sanamaan dhaan bahu bhaat raaj ||40||

And honoured all of them donating wealth and garments to them.40.

ਅਨਭੈ ਅਭੰਗ ਅਵਧੂਤ ਛਤ੍ਰ ॥

anabhai abha(n)g avadhoot chhatr ||

ਅਨਜੀਤ ਜੁਧ ਬੇਤਾ ਅਤਿ ਅਤ੍ਰ ॥

anajeet judh betaa at atr ||

There many canopied and fearless Yogis there

ਅਨਗੰਜ ਸੂਰ ਅਬਿਚਲ ਜੁਝਾਰ ॥

anaga(n)j soor abichal jujhaar ||

ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ ਜਿਤੇ ਹਜਾਰ ॥੪੧॥

ran ra(n)g abha(n)g jite hajaar ||41||

There were seated there unconquerable warriors, experts in arms and weapons, indestructible fighters, many mighty heroes, who had conquered thousand of wars.41.

ਸਬ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤ ਰਾਵ ॥

sab dhes dhes ke jeet raav ||

ਕਰ ਕ੍ਰੁਧ ਜੁਧ ਨਾਨਾ ਉਪਾਵ ॥

kar krudh judh naanaa upaav ||

Parasnath had taken various kinds of measures, had conquered the kings of various countries in wars

ਕੈ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਦੰਡ ਭੇਦ ॥

kai saam dhaam ar dha(n)dd bhedh ||

ਅਵਨੀਪ ਸਰਬ ਜੋਰੇ ਅਛੇਦ ॥੪੨॥

avaneep sarab jore achhedh ||42||

On the strength of Saam Daam, Dand and Bhed, he brought all together

and brought them his control.42.

ਜਬ ਸਰਬ ਭੂਪ ਜੋਰੇ ਮਹਾਨ ॥

jab sarab bhoop jore mahaan ||

ਜੈ ਜੀਤ ਪਤ੍ਰ ਦਿਨੋ ਨਿਸਾਨ ॥

jai jeet patr dhino nisaan ||

When all the kings were brought together by the great Parasnath and al of them gave him the letter of victory,

ਦੈ ਹੀਰ ਚੀਰ ਅਨਭੰਗ ਦਿਰਬ ॥

dhai heer cheer anabha(n)g dhirab ||

ਮਹਿਪਾਲ ਮੋਹਿ ਡਾਰੇ ਸੁ ਸਰਬ ॥੪੩॥

mahipaal moh ddaare su sarab ||43||

Then Parasnath gave unlimited wealth and garments to them and allured

them.43.

ਇਕ ਦਯੋਸ ਬੀਤ ਪਾਰਸ੍ਵ ਰਾਇ ॥

eik dhayos beet paarasavai rai ||

ਉਤਿਸਟ ਦੇਵਿ ਪੂਜੰਤ ਜਾਇ ॥

autisaT dhev pooja(n)t jai ||

One day, Parasnath went for the worship of the goddess

ਉਸਤਤਿ ਕਿਨ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥

ausatat kin bahu bidh prakaar ||

ਸੋ ਕਹੋ ਛੰਦ ਮੋਹਣਿ ਮਝਾਰ ॥੪੪॥

so kaho chha(n)dh mohan majhaar ||44||

He adored her in various ways, whose description here I have composed in

Mohani Stanza.44.

ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥

mohanee chha(n)dh ||

MOHANI STANZA

ਜੈ ਦੇਵੀ ਭੇਵੀ ਭਾਵਾਣੀ ॥

jai dhevee bhevee bhaavaanee ||

ਭਉ ਖੰਡੀ ਦੁਰਗਾ ਸਰਬਾਣੀ ॥

bhau kha(n)ddee dhuragaa sarabaanee ||

“Hail, O Bhairavi, Durga, You are the destroyer of fear, You ferry across the

ocean of existence,

ਕੇਸਰੀਆ ਬਾਹੀ ਕਊਮਾਰੀ ॥

kesareeaa baahee kuoomaaree ||

ਭੈਖੰਡੀ ਭੈਰਵਿ ਉਧਾਰੀ ॥੪੫॥

bhaikha(n)ddee bhairav udhaaree ||45||

the rider of the lion, the destroyer of fear and generous Creator!45.

ਅਕਲੰਕਾ ਅਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰਾਣੀ ॥

akala(n)kaa atree chhatraanee ||

ਮੋਹਣੀਅੰ ਸਰਬੰ ਲੋਕਾਣੀ ॥

mohaneea(n) saraba(n) lokaanee ||

“You are blemishless, adopter of arms, the fascinator of all the worlds, the

Kshatriya goddess

ਰਕਤਾਗੀ ਸਾਗੀ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥

rakataagee saagee saavitree ||

ਪਰਮੇਸ੍ਰੀ ਪਰਮਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥੪੬॥

paramesree paramaa paavitree ||46||

You are Sati Savitri with blood-saturated limbs and the Supremely

Immaculate Parmeshwari.46.

ਤੋਤਲੀਆ ਜਿਹਬਾ ਕਊਮਾਰੀ ॥

totaleeaa jihabaa kuoomaaree ||

“You are the youthful goddess of sweet words

ਭਵ ਭਰਣੀ ਹਰਣੀ ਉਧਾਰੀ ॥

bhav bharanee haranee udhaaree ||

You are the destroyer of worldly sufferings and redeemer of all

ਮ੍ਰਿਦੁ ਰੂਪਾ ਭੂਪਾ ਬੁਧਾਣੀ ॥

miradh roopaa bhoopaa budhaanee ||

You are Rajeshwari full of beauty and wisdom

ਜੈ ਜੰਪੈ ਸੁਧੰ ਸਿਧਾਣੀ ॥੪੭॥

jai ja(n)pai sudha(n) sidhaanee ||47||

I hail you, O the attainer of all powers.47.

ਜਗ ਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਯੰ ॥

jag dhaaree bhaaree bhagataaya(n) ||

“O supporter of the world! You are superb for the devotees

ਕਰਿ ਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਮੁਕਤਾਯੰ ॥

kar dhaaree bhaaree mukataaya(n) ||

Holding the arms and weapons in your hands

ਸੁੰਦਰ ਗੋਫਣੀਆ ਗੁਰਜਾਣੀ ॥

su(n)dhar gofaneeaa gurajaanee ||

ਤੇ ਬਰਣੀ ਹਰਣੀ ਭਾਮਾਣੀ ॥੪੮॥

te baranee haranee bhaamaanee ||48||

You have the revolving maces in your hand and on their strength, You

appear to be Supreme.48.

ਭਿੰਭਰੀਆ ਜਛੰ ਸਰਬਾਣੀ ॥

bhi(n)bhareeaa jachha(n) sarabaanee ||

“You are superb amongst Yakshas and Kinnars

ਗੰਧਰਬੀ ਸਿਧੰ ਚਾਰਾਣੀ ॥

ga(n)dharabee sidha(n) chaaraanee ||

The Gandharvas and Siddhas (adepts) remain present at your feet

ਅਕਲੰਕ ਸਰੂਪੰ ਨਿਰਮਲੀਅੰ ॥

akala(n)k saroopa(n) niramaleea(n) ||

ਘਣ ਮਧੇ ਮਾਨੋ ਚੰਚਲੀਅੰ ॥੪੯॥

ghan madhe maano cha(n)chaleea(n) ||49||

Your figure is pure like the lightning in clouds.49.

ਅਸਿਪਾਣੰ ਮਾਣੰ ਲੋਕਾਯੰ ॥

asipaana(n) maana(n) lokaaya(n) ||

“Holding the sword in your hand, You honour the saints,

ਸੁਖ ਕਰਣੀ ਹਰਣੀ ਸੋਕਾਯੰ ॥

sukh karanee haranee sokaaya(n) ||

The giver of comfort and destroyer of sorrow

ਦੁਸਟ ਹੰਤੀ ਸੰਤੰ ਉਧਾਰੀ ॥

dhusaT ha(n)tee sa(n)ta(n) udhaaree ||

You are the destroyer of tyrants, redeemer of the saints

ਅਨਛੇਦਾਭੇਦਾ ਕਉਮਾਰੀ ॥੫੦॥

anachhedhaabhedhaa kaumaaree ||50||

You are invincible and treasure of Virtues.50.

ਆਨੰਦੀ ਗਿਰਜਾ ਕਉਮਾਰੀ ॥

aana(n)dhee girajaa kaumaaree ||

“You are he bliss-giving girija Kumari

ਅਨਛੇਦਾਭੇਦਾ ਉਧਾਰੀ ॥

anachhedhaabhedhaa udhaaree ||

You are indestructible, the destroyer of all and the redeemer of all

ਅਨਗੰਜ ਅਭੰਜਾ ਖੰਕਾਲੀ ॥

anaga(n)j abha(n)jaa kha(n)kaalee ||

You are the eternal goddess Kali, but alongwith it,

ਮ੍ਰਿਗਨੈਣੀ ਰੂਪੰ ਉਜਾਲੀ ॥੫੧॥

miraganainee roopa(n) ujaalee ||51||

You are the doe-eyed most beautiful goddess.51.

ਰਕਤਾਗੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ਪਿੰਗਾਛੀ ॥

rakataagee rudhraa pi(n)gaachhee ||

“You are the wife of Rudra with blood-saturated limbs

ਕਟਿ ਕਛੀ ਸ੍ਵਛੀ ਹੁਲਾਸੀ ॥

kaT kachhee savaichhee hulaasee ||

You are the chopper of all, but You are also Pure and Bliss-giving goddess

ਰਕਤਾਲੀ ਰਾਮਾ ਧਉਲਾਲੀ ॥

rakataalee raamaa dhaulaalee ||

You are the mistress of activity and harmony

ਮੋਹਣੀਆ ਮਾਈ ਖੰਕਾਲੀ ॥੫੨॥

mohaneeaa maiee kha(n)kaalee ||52||

You are the alluring deity and the sword-bearing Kali.52.

ਜਗਦਾਨੀ ਮਾਨੀ ਭਾਵਾਣੀ ॥

jagadhaanee maanee bhaavaanee ||

ਭਵਖੰਡੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵਾਣੀ ॥

bhavakha(n)ddee dhuragaa dhevaanee ||

“You are the Donor of gifts and the destroyer of the world, the goddess

Durga!

ਰੁਦ੍ਰਾਗੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ਰਕਤਾਗੀ ॥

rudhraagee rudhraa rakataagee ||

You sit on the left limb of Rudra, the blood-coloured goddess

ਪਰਮੇਸਰੀ ਮਾਈ ਧਰਮਾਗੀ ॥੫੩॥

paramesaree maiee dharamaagee ||53||

You are Parmeshwari and the Piety-adopting Mother.53.

ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਰਣੀ ਮਹਿਪਾਲੀ ॥

mahikhaasur dharanee mahipaalee ||

“You are the killer of Mahishasura You are kali,

ਚਿਛੁਰਾਸਰ ਹੰਤੀ ਖੰਕਾਲੀ ॥

chichhuraasar ha(n)tee kha(n)kaalee ||

The destroyer of Chachhasura and also the Sustainer of the earth

ਅਸਿ ਪਾਣੀ ਮਾਣੀ ਦੇਵਾਣੀ ॥

as paanee maanee dhevaanee ||

You are the pride of he goddesses,

ਜੈ ਦਾਤੀ ਦੁਰਗਾ ਭਾਵਾਣੀ ॥੫੪॥

jai dhaatee dhuragaa bhaavaanee ||54||

The carrier of sword in the hand and Durga, the Giver of Victory.54.

ਪਿੰਗਾਛੀ ਪਰਮਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥

pi(n)gaachhee paramaa paavitree ||

ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ਸੰਧਿਆ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ॥

saavitree sa(n)dhiaa gaitree ||

“You are the brown-eyed immaculate Parvati, Savitri and Gayatri

ਭੈ ਹਰਣੀ ਭੀਮਾ ਭਾਮਾਣੀ ॥

bhai haranee bheemaa bhaamaanee ||

You are the remover of fear, the mighty goddess Durga

ਜੈ ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵਾਣੀ ॥੫੫॥

jai dhevee dhuragaa dhevaanee ||55||

Hail, hail to Thee.55.

ਦੁਰਗਾ ਦਲ ਗਾਹੀ ਦੇਵਾਣੀ ॥

dhuragaa dhal gaahee dhevaanee ||

You are the mother Durga,

ਭੈ ਖੰਡੀ ਸਰਬੰ ਭੂਤਾਣੀ ॥

bhai kha(n)ddee saraba(n) bhootaanee ||

“You are the destroyer of armies in the war, the perisher of the fear of all

ਜੈ ਚੰਡੀ ਮੁੰਡੀ ਸਤ੍ਰ ਹੰਤੀ ॥

jai cha(n)ddee mu(n)ddee satr ha(n)tee ||

The killer of the enemies like Chand and Mund,

ਜੈ ਦਾਤੀ ਮਾਤਾ ਜੈਅੰਤੀ ॥੫੬॥

jai dhaatee maataa jaia(n)tee ||56||

Hail, O goddess, the giver of victory.56.

ਸੰਸਰਣੀ ਤਰਾਣੀ ਲੋਕਾਣੀ ॥

sa(n)saranee taraanee lokaanee ||

“You are the one who ferries across the ocean of the world

ਭਿੰਭਰਾਣੀ ਦਰਣੀ ਦਈਤਾਣੀ ॥

bhi(n)bharaanee dharanee dhieetaanee ||

You are the one who roams and crushes everyone

ਕੇਕਰਣੀ ਕਾਰਣ ਲੋਕਾਣੀ ॥

kekaranee kaaran lokaanee ||

O Durga! you are the cause of the creation of all the worlds

ਦੁਖ ਹਰਣੀ ਦੇਵੰ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥੫੭॥

dhukh haranee dheva(n) i(n)dhraanee ||57||

And you are the remover of the suffering of Indrani.57.

ਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਜਯੰਤੀ ਖੰਕਾਲੀ ॥

su(n)bh ha(n)tee jaya(n)tee kha(n)kaalee ||

ਕੰਕੜੀਆ ਰੂਪਾ ਰਕਤਾਲੀ ॥

ka(n)kaReeaa roopaa rakataalee ||

ਤੋਤਲੀਆ ਜਿਹਵਾ ਸਿੰਧੁਲੀਆ ॥

totaleeaa jihavaa si(n)dhuleeaa ||

ਹਿੰਗਲੀਆ ਮਾਤਾ ਪਿੰਗਲੀਆ ॥੫੮॥

hi(n)galeeaa maataa pi(n)galeeaa ||58||

ਚੰਚਾਲੀ ਚਿਤ੍ਰਾ ਚਿਤ੍ਰਾਗੀ ॥

cha(n)chaalee chitraa chitraagee ||

“You have the portrait like beautiful limbs and your plays are extensive

ਭਿੰਭਰੀਆ ਭੀਮਾ ਸਰਬਾਗੀ ॥

bhi(n)bhareeaa bheemaa sarabaagee ||

You are the store of wisdom and the well of glory

ਬੁਧਿ ਭੂਪਾ ਕੂਪਾ ਜੁਜ੍ਵਾਲੀ ॥

budh bhoopaa koopaa jujavaiaalee ||

ਅਕਲੰਕਾ ਮਾਈ ਨ੍ਰਿਮਾਲੀ ॥੫੯॥

akala(n)kaa maiee niramaalee ||59||

O mother! You are modest and blemishless.59

ਉਛਲੈ ਲੰਕੁੜੀਆ ਛਤ੍ਰਾਲਾ ॥

auchhalai la(n)kuReeaa chhatraalaa ||

ਭਿੰਭਰੀਆ ਭੈਰੋ ਭਉਹਾਲਾ ॥

bhi(n)bhareeaa bhairo bhauhaalaa ||

“Hanuman and Bairava jump and wander with your strength

ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਜੈਦਾਣੀ ॥

jai dhaataa maataa jaidhaanee ||

O mother! you are the Donor of Victory

ਲੋਕੇਸੀ ਦੁਰਗਾ ਭਾਵਾਣੀ ॥੬੦॥

lokesee dhuragaa bhaavaanee ||60||

You are the mistress of al the worlds and You are Durga, who ferries

across the cycle of existence.60.

ਸੰਮੋਹੀ ਸਰਬੰ ਜਗਤਾਯੰ ॥

sa(n)mohee saraba(n) jagataaya(n) ||

ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਛੁਧ੍ਰਯਾ ਪਿਪਾਸਾਯੰ ॥

ni(n)dhraa chhudhrayaa pipaasaaya(n) ||

“O goddess! You have engrossed all the world in sleep, hunger and thirst

ਜੈ ਕਾਲੰ ਰਾਤੀ ਸਕ੍ਰਾਣੀ ॥

jai kaala(n) raatee sakraanee ||

ਉਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਣੀ ॥੬੧॥

audhaaree bhaaree bhagataanee ||61||

O KAL! You are the goddess like Ratri and Indrani and the redeemer of the

devotees.61.

ਜੈ ਮਾਈ ਗਾਈ ਬੇਦਾਣੀ ॥

jai maiee gaiee bedhaanee ||

“O Mother! the Vedas have also sung the Praises of your victory

ਅਨਛਿਜ ਅਭਿਦਾ ਅਖਿਦਾਣੀ ॥

anachhij abhidhaa akhidhaanee ||

You are Indiscriminate and Indestructible

ਭੈ ਹਰਣੀ ਸਰਬੰ ਸੰਤਾਣੀ ॥

bhai haranee saraba(n) sa(n)taanee ||

ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੬੨॥

jai dhaataa maataa kirapaanee ||62||

You are the remover of the fear of the saints, the giver of victory and

sword-wielder.”62.

ਅਚਕੜਾ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

achakaRaa chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

ACHKARA STANZA BY THY GRACE

ਅੰਬਿਕਾ ਤੋਤਲਾ ਸੀਤਲਾ ਸਾਕਣੀ ॥

a(n)bikaa totalaa seetalaa saakanee ||

“O Goddess! You are Ambika and Shitala being intoxicated, you may falter

ਸਿੰਧੁਰੀ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ਸੁਭ੍ਰਮਾ ਡਾਕਣੀ ॥

si(n)dhuree suprabhaa subhramaa ddaakanee ||

You are influential like the ocean You are also Dakini

ਸਾਵਜਾ ਸੰਭਿਰੀ ਸਿੰਧੁਲਾ ਦੁਖਹਰੀ ॥

saavajaa sa(n)bhiree si(n)dhulaa dhukhaharee ||

“You are the performer of Sambhavi Mudra (a kind of osture) and the remover of suffering

ਸੁੰਮਿਲਾ ਸੰਭਿਲਾ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ਦੁਧਰੀ ॥੬੩॥

su(n)milaa sa(n)bhilaa suprabhaa dhudharee ||63||

You are absorbed in all, doer of good to all, greatly glorious and the

destroyer of all.63.

ਭਾਵਨਾ ਭੈ ਹਰੀ ਭੂਤਿਲੀ ਭੈਹਰਾ ॥

bhaavanaa bhai haree bhootilee bhaiharaa ||

“You manifest yourself in accordance with everyone’s emotion You are the fear-remover of the world

ਟਾਕਣੀ ਝਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਸਿੰਧੁਲਾ ॥

Taakanee jhaakanee saakanee si(n)dhulaa ||

You are the chopper of everyone and associated with them, you are profound and serene like the sea

ਦੁਧਰਾ ਦ੍ਰੁਮੁਖਾ ਦ੍ਰੁਕਟਾ ਦੁਧਰੀ ॥

dhudharaa dhrumukhaa dhrukaTaa dhudharee ||

“You are the double-edged sword and double-faced Durga you are invincible

ਕੰਪਿਲਾ ਜੰਪਿਲਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਭੈਹਰੀ ॥੬੪॥

ka(n)pilaa ja(n)pilaa hi(n)gulaa bhaiharee ||64||

You are Hinglaj, the remover of the fear of all and all remember Thy

Name.64.

ਚਿਤ੍ਰਣੀ ਚਾਪਣੀ ਚਾਰਣੀ ਚਛਣੀ ॥

chitranee chaapanee chaaranee chachhanee ||

You are the rider of lion; you have charming eyes;

ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਗੰਧ੍ਰਬਾ ਜਛਣੀ ॥

hi(n)gulaa pi(n)gulaa ga(n)dhrabaa jachhanee ||

You are Hinglaj, Pinglaj, a Gandharva woman and a Yaksha woman;

ਬਰਮਣੀ ਚਰਮਣੀ ਪਰਘਣੀ ਪਾਸਣੀ ॥

baramanee charamanee paraghanee paasanee ||

“You are the destroyer of armours

ਖੜਗਣੀ ਗੜਗਣੀ ਸੈਥਣੀ ਸਾਪਣੀ ॥੬੫॥

khaRaganee gaRaganee saithanee saapanee ||65||

You are the sword-wielder and thundering goddess and you are the lance

like a female serpent.65.

ਭੀਮੜਾ ਸਮਦੜਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਕਾਰਤਕੀ ॥

bheemaRaa samadhaRaa hi(n)gulaa kaaratakee ||

"You are renowned for your large body

ਸੁਪ੍ਰਭਾ ਅਛਿਦਾ ਅਧਿਰਾ ਮਾਰਤਕੀ ॥

suprabhaa achhidhaa adhiraa maaratakee ||

You are Hinglaj and the goddess Kartikeyi You are glorious and

indestructible and the base of all deaths

ਗਿੰਗਲੀ ਹਿੰਗੁਲੀ ਠਿੰਗੁਲੀ ਪਿੰਗੁਲਾ ॥

gi(n)galee hi(n)gulee Thi(n)gulee pi(n)gulaa ||

“Your various names are Ginglaj, Hinglaj, Thinglaj, Pinglaj

ਚਿਕਣੀ ਚਰਕਟਾ ਚਰਪਟਾ ਚਾਵਡਾ ॥੬੬॥

chikanee charakaTaa charapaTaa chaavaddaa ||66||

You are Chamunda of tricky speed.66.

ਅਛਿਦਾ ਅਭਿਦਾ ਅਸਿਤਾ ਅਧਰੀ ॥

achhidhaa abhidhaa asitaa adharee ||

“O Goddess! You are invincible, indiscriminate, non-white and base of all

ਅਕਟਾ ਅਖੰਡਾ ਅਛਟਾ ਦੁਧਰੀ ॥

akaTaa akha(n)ddaa achhaTaa dhudharee ||

You are unchopable and beyond all splendours

ਅੰਜਨੀ ਅੰਬਿਕਾ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਧਾਰਣੀ ॥

a(n)janee a(n)bikaa asatranee dhaaranee ||

“You are also Anjani, the mother of Hanuman you are Ambika, who holds

the weapons

ਅਭਰੰ ਅਧਰਾ ਜਗਤਿ ਉਧਾਰਣੀ ॥੬੭॥

abhara(n) adharaa jagat udhaaranee ||67||

You are imperishable, support of all and the redeemer of the world.67.

ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਸਾਕੜੀ ਸੀਤਲਾ ॥

a(n)janee ga(n)janee saakaRee seetalaa ||

“You are Anjani, you are Shitala, the destroyer of all

ਸਿਧਰੀ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ਸਾਮਲਾ ਤੋਤਲਾ ॥

sidharee suprabhaa saamalaa totalaa ||

You are serene like the sea and always remain absorbed

ਸੰਭਰੀ ਗੰਭਰੀ ਅੰਭਰੀ ਅਕਟਾ ॥

sa(n)bharee ga(n)bharee a(n)bharee akaTaa ||

“You are alert, serene you are large and invincible like the sky

ਦੁਸਲਾ ਦ੍ਰੁਭਿਖਾ ਦ੍ਰੁਕਟਾ ਅਮਿਟਾ ॥੬੮॥

dhusalaa dhrubhikhaa dhrukaTaa amiTaa ||68||

You have enwrapped all the world within yourself and you yourself are

ineffaceable and destroyer of all.68.

ਭੈਰਵੀ ਭੈਹਰੀ ਭੂਚਰਾ ਭਾਨਵੀ ॥

bhairavee bhaiharee bhoocharaa bhaanavee ||

“O Goddess! you are Bhairavi, the remover of fear and the mover in the world in the world

ਤ੍ਰਿਕੁਟਾ ਚਰਪਟਾ ਚਾਵਡਾ ਮਾਨਵੀ ॥

tirakuTaa charapaTaa chaavaddaa maanavee ||

You are the Trikuti, Yogini, Chamunda and Manavi in practice

ਜੋਬਨਾ ਜੈਕਰੀ ਜੰਭਹਰੀ ਜਾਲਪਾ ॥

jobanaa jaikaree ja(n)bhaharee jaalapaa ||

“You are youthful, the killer of the demon Jambh

ਤੋਤਲਾ ਤੁੰਦਲਾ ਦੰਤਲੀ ਕਾਲਿਕਾ ॥੬੯॥

totalaa tu(n)dhalaa dha(n)talee kaalikaa ||69||

You are the goddess Kalika lisping, stuttering and stammering while being intoxicated.69.

ਭਰਮਣਾ ਨਿਭ੍ਰਮਾ ਭਾਵਨਾ ਭੈਹਰੀ ॥

bharamanaa nibhramaa bhaavanaa bhaiharee ||

“You are the wanderer, fulfiller of the emotions beyond the illusions and

the remover of fear

ਬਰ ਬੁਧਾ ਦਾਤ੍ਰਣੀ ਸਤ੍ਰਣੀ ਛੈਕਰੀ ॥

bar budhaa dhaatranee satranee chhaikaree ||

You are the donor of boons and the destroyer of enemies

ਦ੍ਰੁਕਟਾ ਦ੍ਰੁਭਿਦਾ ਦੁਧਰਾ ਦ੍ਰੁਮਦੀ ॥

dhrukaTaa dhrubhidhaa dhudharaa dhrumadhee ||

“You are indiscriminate, invincible and high like the tree

ਅਤ੍ਰੁਟਾ ਅਛੁਟਾ ਅਜਟਾ ਅਭਿਦੀ ॥੭੦॥

atruTaa achhuTaa ajaTaa abhidhee ||70||

You are the wielder of arms, beyond all splendours, with lose matted locks and indistinguishable.70.

ਤੰਤਲਾ ਅੰਤਲਾ ਸੰਤਲਾ ਸਾਵਜਾ ॥

ta(n)talaa a(n)talaa sa(n)talaa saavajaa ||

“You are expert in Tantras and Mantras and black (Kali) like a cloud

ਭੀਮੜਾ ਭੈਹਰੀ ਭੂਤਲਾ ਬਾਵਜਾ ॥

bheemaRaa bhaiharee bhootalaa baavajaa ||

You have a large body You are the remover of fear and you are the

emotion-manifestation of the whole world

ਡਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਝਾਕਣੀ ਕਾਕਿੜਾ ॥

ddaakanee saakanee jhaakanee kaakiRaa ||

“You are Dakini, Shakini and sweet in speech

ਕਿੰਕੜੀ ਕਾਲਿਕਾ ਜਾਲਪਾ ਜੈ ਮ੍ਰਿੜਾ ॥੭੧॥

ki(n)kaRee kaalikaa jaalapaa jai miraRaa ||71||

O Goddess! You are Kalika having the sound of Kinkini Hail to Thee.71.

ਠਿੰਗੁਲਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਪ੍ਰਾਸਣੀ ॥

Thi(n)gulaa hi(n)gulaa pi(n)gulaa praasanee ||

“You have a subtle form You are the adorable Hinglaj and Pinglaj

ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸੂਲਣੀ ਸਾਸਣੀ ॥

sasatranee asatranee soolanee saasanee ||

You are the wielder of arms and weapons and the agoniser like the thorn

ਕੰਨਿਕਾ ਅੰਨਿਕਾ ਧੰਨਿਕਾ ਧਉਲਰੀ ॥

ka(n)nikaa a(n)nikaa dha(n)nikaa dhaularee ||

“O the Goddess of corn, pervading in all particles! You are the one to arise

from the cloud and become and renowned Hail to thee.

ਰਕਤਿਕਾ ਸਕਤਿਕਾ ਭਕਤਕਾ ਜੈਕਰੀ ॥੭੨॥

rakatikaa sakatikaa bhakatakaa jaikaree ||72||

You are the quality to activity, power-manifestation and sustainer of the saints, Hail to Thee.72.

ਝਿੰਗੜਾ ਪਿੰਗੜਾ ਜਿੰਗੜਾ ਜਾਲਪਾ ॥

jhi(n)gaRaa pi(n)gaRaa ji(n)gaRaa jaalapaa ||

“You are Goddess and the rules of prosody

ਜੋਗਣੀ ਭੋਗਣੀ ਰੋਗ ਹਰੀ ਕਾਲਿਕਾ ॥

joganee bhoganee rog haree kaalikaa ||

You are also Yogni, Enjoyer and Kalika, the destroyer of ailments

ਚੰਚਲਾ ਚਾਵਡਾ ਚਾਚਰਾ ਚਿਤ੍ਰਤਾ ॥

cha(n)chalaa chaavaddaa chaacharaa chitrataa ||

“You are ever active in the form of Chamunda and you are charming like a portrait

ਤੰਤਰੀ ਭਿੰਭਰੀ ਛਤ੍ਰਣੀ ਛਿੰਛਲਾ ॥੭੩॥

ta(n)taree bhi(n)bharee chhatranee chhi(n)chhalaa ||73||

You are the mistress of the Tantas You are all pervading and have canopy

over your head.73.

ਦੰਤੁਲਾ ਦਾਮਣੀ ਦ੍ਰੁਕਟਾ ਦ੍ਰੁਭ੍ਰਮਾ ॥

dha(n)tulaa dhaamanee dhrukaTaa dhrubhramaa ||

“You are the lightning of large teeth You are unstoppable and far away

from all illusions

ਛੁਧਿਤਾ ਨਿੰਦ੍ਰਕਾ ਨ੍ਰਿਭਿਖਾ ਨ੍ਰਿਗਮਾ ॥

chhudhitaa ni(n)dhrakaa nirabhikhaa niragamaa ||

You are also the movement of all including hunger, sleep and garb

ਕਦ੍ਰਕਾ ਚੂੜਿਕਾ ਚਾਚਕਾ ਚਾਪਣੀ ॥

kadhrakaa chooRikaa chaachakaa chaapanee ||

“You are the bow-wielder and ornament-wearer woman

ਚਿਚ੍ਰੜੀ ਚਾਵੜਾ ਚਿੰਪਿਲਾ ਜਾਪਣੀ ॥੭੪॥

chichraRee chaavaRaa chi(n)pilaa jaapanee ||74||

You are everywhere seated in various adorable forms.”74.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਪਰਜ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥

bisanapadh || paraj || tavaiprasaadh kathataa ||

VISHNUPADA SAYING (A MUSICAL MODE) PARAZ

ਕੈਸੇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੋਂ ॥

kaise kai pain prabhaa uchaaro(n) ||

ਜਾਨੁਕ ਨਿਪਟ ਅਘਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮ ਸੰਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਚਾਰੋ ॥

jaanuk nipaT aghaT a(n)mirat sam sa(n)paT subhaT bichaaro ||

How can I describe the Gory of thy feet? Thy feet are auspicious and vice-less like lotus

ਮਨ ਮਧੁਕਰਹਿ ਚਰਨ ਕਮਲਨ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਮਨਮਤ ਗੁੰਜਾਰੋ ॥

man madhukareh charan kamalan par havai manmat gu(n)jaaro ||

My mind has become a bumble bee and is humming over the lotus-feet

ਮਾਤ੍ਰਿਕ ਸਪਤ ਸਪਿਤ ਪਿਤਰਨ ਕੁਲ ਚੌਦਹੂੰ ਕੁਲੀ ਉਧਾਰੋ ॥੭੫॥

maatirak sapat sapit pitaran kul chauadhahoo(n) kulee udhaaro ||75||

This being will be redeemed alongwith the fourteen generations of parents and manes (if it meditates on Thy Lotus-Feet).175.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਕਾਫੀ ॥

bisanapadh || kaafee ||

VISHNUPADA KAFI

ਤਾ ਦਿਨ ਦੇਹ ਸਫਲ ਕਰ ਜਾਨੋ ॥

taa dhin dheh safal kar jaano ||

I shall accept that day fruitful and blessed, on which the mother of the

world,

ਜਾ ਦਿਨ ਜਗਤ ਮਾਤ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਹ੍ਵੈ ਦੇਹਿ ਬਿਜੈ ਬਰਦਾਨੋ ॥

jaa dhin jagat maat prafulit havai dheh bijai baradhaano ||

Getting pleased, will bestow on me the boon of victory

ਤਾ ਦਿਨ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਟਿ ਬਾਧੋ ਚੰਦਨ ਚਿਤ੍ਰ ਲਗਾਊਂ ॥

taa dhin sasatr asatr kaT baadho cha(n)dhan chitr lagaauooaa(n) ||

On that day I shall fasten the arms and weapons with my waist, and plaster the place with sandal

ਜਾ ਕਹੁ ਨੇਤ ਨਿਗਮ ਕਹਿ ਬੋਲਤ ਤਾਸੁ ਸੁ ਬਰੁ ਜਬ ਪਾਊਂ ॥੭੬॥

jaa kahu net nigam keh bolat taasu su bar jab paauooaa(n) ||76||

From her I shall obtain the boon, whom the Vedas etc. call “neti, neti’ (not

this, not this).2.76.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸੋਰਠਿ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥

bisanapadh || soraTh || tavaiprasaadh kathataa ||

VISHNUPADA SORATHA SAYING BY THY GRACE

ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਅਭਯ ਭਵਾਨੀ ॥

a(n)tarajaamee abhay bhavaanee ||

The Goddess Bhavani who understands everything contained in the mind,

ਅਤਿ ਹੀ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਰਸ ਕੋ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਪਛਾਨੀ ॥

at hee nirakh prem paaras ko chit kee birathaa pachhaanee ||

Seeing the extreme love of the king Parasnath, understood his mind-thought

ਆਪਨ ਭਗਤ ਜਾਨ ਭਵਖੰਡਨ ਅਭਯ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥

aapan bhagat jaan bhavakha(n)ddan abhay roop dhikhaayo ||

Considering him Her devotee, the goddess showed him her fearless form

ਚਕ੍ਰਤ ਰਹੇ ਪੇਖਿ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੁਰ ਅਜਰ ਅਮਰ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥੭੭॥

chakrat rahe pekh mun jan sur ajar amar padh paayo ||77||

Seeing it all the sages and men were wonder-struck and all of them

attained the supreme State.3.77.

ਸੋਭਿਤ ਬਾਮਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥

sobhit baameh paan kirapaanee ||

ਜਾ ਤਰ ਜਛ ਕਿੰਨਰ ਅਸੁਰਨ ਕੀ ਸਬ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹਿਰਾਨੀ ॥

jaa tar jachh ki(n)nar asuran kee sab kee kirayaa hiraanee ||

In the left hand of the goddess that sword was there, with which she had destroyed all the Yakshas, demons and Kinnars etc.

ਜਾ ਤਨ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕਹੁ ਖੰਡਯੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰੇ ॥

jaa tan madh keeTabh kahu kha(n)ddayo su(n)bh nisu(n)bh sa(n)ghaare ||

ਸੋਈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਦਾਨ ਲਗੇ ਜਗ ਦਾਇਨ ਰਹੋ ਹਮਾਰੇ ॥੭੮॥

soiee kirapaan nidhaan lage jag dhain raho hamaare ||78||

The same sword had killed Madhu-Kaitabh and Shumbh-Nishumbh. O

Lord! the same sword may ever be on my left side i.e. I may wear it.4.78.

ਜਾ ਤਨ ਬਿੜਾਲਾਛ ਚਿਛ੍ਰਾਦਿਕ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਉਡਾਏ ॥

jaa tan biRaalaachh chichhraadhik kha(n)ddan kha(n)dd uddaae ||

ਧੂਲੀਕਰਨ ਧੂਮ੍ਰਲੋਚਨ ਕੇ ਮਾਸਨ ਗਿਧ ਰਜਾਏ ॥

dhooleekaran dhoomralochan ke maasan gidh rajaae ||

Biralaksh, Chakshrasura etc. were torn into bits and with the same sword, the flesh of Dhumar Lochan was caused to be eaten by the vultures to their fill

ਰਾਮ ਰਸੂਲ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨਾਦਿਕ ਕਾਲ ਕ੍ਰਵਾਲਹਿ ਕੂਟੇ ॥

raam rasool kisan bisanaadhik kaal kravaaleh kooTe ||

Ram, Muhammad, Krishna, Vishnu etc., All were destroyed by this sword of KAL

ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ਧਾਇ ਸਭ ਥਾਕੇ ਬਿਨ ਤਿਹ ਭਜਨ ਨ ਛੂਟੇ ॥੭੯॥

koT upai dhai sabh thaake bin teh bhajan na chhooTe ||79||

Crores of measures, but without the devotion of One Lord, no one

achieved redemption.5.79.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸੂਹੀ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥

bisanapadh || soohee || tavaiprasaadh kathataa ||

VISHNUPADA SUHI SAYING BY THY GRACE

ਸੋਭਿਤ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਉਜਾਰੀ ॥

sobhit paan kirapaan ujaaree ||

ਜਾ ਤਨ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋਟਿ ਕਈ ਖੰਡੇ ਬਿਸਨ ਕ੍ਰੋਰਿ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੀ ॥

jaa tan i(n)dhr koT kiee kha(n)dde bisan kror tirapuraaree ||

There is that sword in His hand, which had chopped crores of Vishnus, Indras and Shivas

ਜਾ ਕਹੁ ਰਾਮ ਉਚਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸਬ ਸੇਵਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥

jaa kahu raam uchar mun jan sab sevat dhiaan lagaae ||

The sages meditate on that sword-like power

ਤਸ ਤੁਮ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਈ ਕੋਟਿਕ ਬਾਰ ਉਪਾਇ ਮਿਟਾਏ ॥੮੦॥

tas tum raam kirasan kiee koTik baar upai miTaae ||80||

O Power! You created heroes like Rama and Krishna many times and

destroyer them many times.6.80.

ਅਨਭਵ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਅਗੰਜਨ ਕਹੋ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਗਈਯੈ ॥

anabhav roop saroop aga(n)jan kaho kavan bidh gieeyai ||

Your figure is a thing of perception how can I sing about it?

ਜਿਹਬਾ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਟਤ ਗੁਨ ਥਾਕੀ ਕਬਿ ਜਿਹਵੇਕ ਬਤਈਯੈ ॥

jihabaa saha(n)sr raTat gun thaakee kab jihavek batieeyai ||

The tongue of the poet sings about your thousands of qualities and gets

tired

ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਜਵਨ ਕਰ ਚਉਦਹਿ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡੇ ॥

bhoom akaas pataar javan kar chaudheh kha(n)dd biha(n)dde ||

He, who destroyers the earth, sky nether-world and the fourteen world,

ਜਗਮਗ ਜੋਤਿ ਹੋਤਿ ਭੂਤਲਿ ਮੈ ਖੰਡਨ ਅਉ ਬ੍ਰਹਮੰਡੇ ॥੮੧॥

jagamag jot hot bhootal mai kha(n)ddan aau brahama(n)dde ||81||

The Light of that Power is shining everywhere.781.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸੋਰਠਿ ॥

bisanapadh || soraTh ||

VISHNUPADA SORATHA

ਜੈ ਜੈ ਰੂਪ ਅਰੇਖ ਅਪਾਰ ॥

jai jai roop arekh apaar ||

His form is infinite and beyond dimension

ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਭ੍ਰਮਾਇ ਜਹ ਤਹ ਭੀਖ ਕੋ ਸਿਵ ਦੁਆਰ ॥

jaas pai bhramai jeh teh bheekh ko siv dhuaar ||

Even Shiva is begging and wandering for his realization

ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਲਗਯੋ ਨਿਸੇਸਿਹ ਕਾਰਮਾ ਤਨ ਏਕ ॥

jaas pai lagayo niseseh kaaramaa tan ek ||

Chandra is also lying at His feet and

ਦੇਵਤੇਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭੇ ਭਗ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਅਨੇਕ ॥੮੨॥

dhevates saha(n)sr bhe bhag jaas pai anek ||82||

For His realization Indra had got marks of a thousand genital organs of woman on his body.8.82.

ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਮ ਭਏ ਕਿਤੇ ਪੁਨਿ ਕਾਲ ਪਾਇ ਬਿਹਾਨ ॥

kirasan raam bhe kite pun kaal pai bihaan ||

ਕਾਲ ਕੋ ਅਨਕਾਲ ਕੈ ਅਕਲੰਕ ਮੂਰਤਿ ਮਾਨ ॥

kaal ko anakaal kai akala(n)k moorat maan ||

Because of the impact of KAL, many Krishna and Ramas have been

created, but KAL himself is indestructible and blemishless

ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਭਯੋ ਸਭੈ ਜਗ ਜਾਸ ਪਾਇ ਬਿਲਾਨ ॥

jaas pai bhayo sabhai jag jaas pai bilaan ||

ਤਾਹਿ ਤੈ ਅਬਿਚਾਰ ਜੜ ਕਰਤਾਰ ਕਾਹਿ ਨ ਜਾਨ ॥੮੩॥

taeh tai abichaar jaR karataar kaeh na jaan ||83||

He, with the impact of whose Feel, the world is created and destroyed, O fool! why do you not pray to Him, considering Him as the creator?.9.83.

ਨਰਹਰਿ ਜਾਨ ਕਾਹਿ ਨ ਲੇਤ ॥

narahar jaan kaeh na let ||

ਤੈ ਭਰੋਸ ਪਰਯੋ ਪਸੂ ਜਿਹ ਮੋਹਿ ਬਧਿ ਅਚੇਤ ॥

tai bharos parayo pasoo jeh moh badh achet ||

O being! Why do you not comprehend the Lord and are lying unconscious

in attachment under the impact of maya?

ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ਕੋ ਉਠਿ ਲੇਤ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਨਾਉ ॥

raam kirasan rasool ko uTh let nitaprat naau ||

ਕਹਾ ਵੈ ਅਬ ਜੀਅਤ ਜਗ ਮੈ ਕਹਾ ਤਿਨ ਕੋ ਗਾਉ ॥੮੪॥

kahaa vai ab jeeat jag mai kahaa tin ko gaau ||84||

O being! You always remember the names of Rama, Krishna and Rasul, tell me, are they alive and is there any abode of theirs in the world?10.84.

ਸੋਰਠਿ ॥

soraTh ||

SORATH

ਤਾਸ ਕਿਉ ਨ ਪਛਾਨਹੀ ਜੇ ਹੋਹਿ ਹੈ ਅਬ ਹੈ ॥

taas kiau na pachhaanahee je hoh hai ab hai ||

Why do you not pray to Him, who will be there in future and who is there in the present?

ਨਿਹਫਲ ਕਾਹੇ ਭਜਤ ਪਾਹਨ ਤੋਹਿ ਕਛੁ ਫਲਿ ਦੈ ॥

nihafal kaahe bhajat paahan toh kachh fal dhai ||

You are worshipping the stones uselessly what will you gain by that

worship?

ਤਾਸੁ ਸੇਵਹੁ ਜਾਸ ਸੇਵਤਿ ਹੋਹਿ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ॥

taas sevahu jaas sevat hoh pooran kaam ||

Only worship Him who will fulfil your wishes

ਹੋਹਿ ਮਨਸਾ ਸਕਲ ਪੂਰਣ ਲੈਤ ਜਾ ਕੇ ਨਾਮ ॥੮੫॥

hoh manasaa sakal pooran lait jaa ke naam ||85||

Mediate on that Name, which will fulfil your wishes.11.85.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

bisanapadh || raamakalee || tavaiprasaadh ||

VISHNUPADA RAMKALI BY THY GRACE

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ਜਬੈ ਬਡਾਈ ॥

eeh bidh keenee jabai baddaiee ||

ਰੀਝੇ ਦੇਵ ਦਿਆਲ ਤਿਹ ਉਪਰ ਪੂਰਣ ਪੁਰਖ ਸੁਖਦਾਈ ॥

reejhe dhev dhiaal teh upar pooran purakh sukhadhaiee ||

When He was eulogized in this way, then the perfect Purusha, the Lord

was pleased with the king Parasnath

ਆਪਨਿ ਮਿਲੇ ਦੇਵਿ ਦਰਸਨਿ ਭਯੋ ਸਿੰਘ ਕਰੀ ਅਸਵਾਰੀ ॥

aapan mile dhev dharasan bhayo si(n)gh karee asavaaree ||

In order to bestow His sight to him, He mounted on a lion

ਲੀਨੇ ਛਤ੍ਰ ਲੰਕੁਰਾ ਕੂਦਤ ਨਾਚਤ ਗਣ ਦੈ ਤਾਰੀ ॥੮੬॥

leene chhatr la(n)kuraa koodhat naachat gan dhai taaree ||86||

He had a canopy over His head and the ganas, demons etc. began to

dance in front of Him.12.86.

ਰਾਮਕਲੀ ॥

raamakalee ||

ਝਮਕਤ ਅਸਤ੍ਰ ਛਟਾ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਾਜਤ ਡਉਰ ਅਪਾਰ ॥

jhamakat asatr chhaTaa sasatran kee baajat ddaur apaar ||

The arms and weapons glistened and the thunderous tabors were played

ਨਿਰਤਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਡਹਕਤ ਫਿਰਤ ਬੈਤਾਰ ॥

niratat bhoot pret naanaa bidh ddahakat firat baitaar ||

The ghosts, fiends and Vaitals danced and wandered

ਕੁਹਕਤਿ ਫਿਰਤਿ ਕਾਕਣੀ ਕੁਹਰਤ ਡਹਕਤ ਕਠਨ ਮਸਾਨ ॥

kuhakat firat kaakanee kuharat ddahakat kaThan masaan ||

The crows cawed and the ghosts etc. laughed

ਘਹਰਤਿ ਗਗਨਿ ਸਘਨ ਰਿਖ ਦਹਲਤ ਬਿਚਰਤ ਬਯੋਮ ਬਿਵਾਨ ॥੮੭॥

ghaharat gagan saghan rikh dhahalat bicharat bayom bivaan ||87||

The sky thundered and the sages in fear wandered in their air-

vehicles.13.87.

ਦੇਵੀ ਬਾਚ ॥

dhevee baach ||

Speech of the Goddess :

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

bisanapadh || saara(n)g || tavaiprasaadh ||

SARANG VISHNUPADA. BY THY GRACE

ਕਛੂ ਬਰ ਮਾਗਹੁ ਪੂਤ ਸਯਾਨੇ ॥

kachhoo bar maagahu poot sayaane ||

“O son! ask for a boon

ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਨਹੀ ਤੁਮਰੀ ਸਰ ਸਾਧ ਚਰਿਤ ਹਮ ਜਾਨੇ ॥

bhoot bhavikh nahee tumaree sar saadh charit ham jaane ||

No one has practised austerities like you in the past and there will also be

none in the future

ਜੋ ਬਰਦਾਨ ਚਹੋ ਸੋ ਮਾਗੋ ਸਬ ਹਮ ਤੁਮੈ ਦਿਵਾਰ ॥

jo baradhaan chaho so maago sab ham tumai dhivaar ||

“You may ask for anything, I shall grant the same

ਕੰਚਨ ਰਤਨ ਬਜ੍ਰ ਮੁਕਤਾਫਲ ਲੀਜਹਿ ਸਕਲ ਸੁ ਧਾਰ ॥੮੮॥

ka(n)chan ratan bajr mukataafal leejeh sakal su dhaar ||88||

I shall bestow on you the gold, Vajra, the fruit of salvation or anything else, I shall bestow the same on you.”14.88.

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ॥

paaras naath baach ||

Speech of Parasnath :

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥

bisanapadh || saara(n)g ||

SARANG VISHNUPADA

ਸਬ ਹੀ ਪੜੋ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਧਿ ਸਬ ਹੀ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਾਊ ॥

sab hee paRo bedh bidhiaa bidh sab hee sasatr chalaauoo ||

“I may become the knower of all the Vedic learning and may also be able to

strike successfully all the weapons

ਸਬ ਹੀ ਦੇਸ ਜੇਰ ਕਰਿ ਆਪਨ ਆਪੇ ਮਤਾ ਮਤਾਊ ॥

sab hee dhes jer kar aapan aape mataa mataauoo ||

I may conquer all the countries and start my own sect.”

ਕਹਿ ਤਥਾਸਤੁ ਭਈ ਲੋਪ ਚੰਡਿਕਾ ਤਾਸ ਮਹਾ ਬਰ ਦੈ ਕੈ ॥

keh tathaasat bhiee lop cha(n)ddikaa taas mahaa bar dhai kai ||

ਅੰਤ੍ਰ ਧ੍ਯਾਨ ਹੁਐ ਗਈ ਆਪਨ ਪਰ ਸਿੰਘ ਅਰੂੜਤ ਹੁਐ ਕੈ ॥੮੯॥

a(n)tr dhayaan huaai giee aapan par si(n)gh arooRat huaai kai ||89||

The Goddess Chandi said, “Let it be” and disappeared after riding on her

lion.15.89.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਗਉਰੀ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

bisanapadh || gauree || tavaiprasaadh ||

VISHNUPADA BY THY GRACE GAURI

ਪਾਰਸ ਕਰਿ ਡੰਡੌਤ ਫਿਰਿ ਆਏ ॥

paaras kar dda(n)ddauat fir aae ||

ਆਵਤ ਬੀਰ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਤੇ ਮਾਨੁਖ ਭੇਜ ਬੁਲਾਏ ॥

aavat beer dhes dhesan te maanukh bhej bulaae ||

Parasnath came back after prostrating before the Goddess and as soon as he came back, he sent messages and called the warriors from all the countries far and near

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਸੁਭਟ ਸਭ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿਤ ਬਿਸਮਾਏ ॥

nirap ko roop bilok subhaT sabh chakirat chit bisamaae ||

ਐਸੇ ਕਬਹੀ ਲਖੇ ਨਹੀ ਰਾਜਾ ਜੈਸੇ ਆਜ ਲਖਾਏ ॥

aaise kabahee lakhe nahee raajaa jaise aaj lakhaae ||

Seeing the glorious personality of the king all were wonder-struck and

said, “We have never seen such personality of the king before which we are seeing today

ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਈ ਗਗਨਿ ਕੀ ਬਾਲਾ ਗਨ ਉਡਗਨ ਬਿਰਮਾਏ ॥

chakirat bhiee gagan kee baalaa gan uddagan biramaae ||

ਝਿਮਝਿਮ ਮੇਘ ਬੂੰਦ ਜਯੋਂ ਦੇਵਨ ਅਮਰ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾਏ ॥

jhimajhim megh boo(n)dh jayo(n) dhevan amar puhap barakhaae ||

The heavenly damsels also marveled and the ganas etc.also wondered, the gods showered flowered like rain-drops

ਜਾਨੁਕ ਜੁਬਨ ਖਾਨ ਹੁਐ ਨਿਕਸੇ ਰੂਪ ਸਿੰਧੁ ਅਨੁਵਾਏ ॥

jaanuk juban khaan huaai nikase roop si(n)dh anuvaae ||

The king appeared like a mine of youth, having come out form the ocean of

beauty after taking bath

ਜਾਨੁਕ ਧਾਰਿ ਨਿਡਰ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਕਾਮ ਕਲੇਵਰ ਆਏ ॥੯੦॥

jaanuk dhaar niddar basudhaa par kaam kalevar aae ||90||

He seemed like an incarnation of the god of love on earth.16.90.

ਬਿਸਨਪਦਿ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

bisanapadh || saara(n)g || tavaiprasaadh ||

VISHNUPADA SARANG BY THY GRACE

ਭੂਪਤਿ ਪਰਮ ਗਜਾਨ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥

bhoopat param gayaan jab paayo ||

ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਕਠਨ ਕਰ ਤਾ ਕੋ ਜੌ ਕਰਿ ਧਜਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

man bach karam kaThan kar taa ko jau kar dhayaan lagaayo ||

When the king obtained the Supreme knowledge, he had earlier performed rigorous austerities for the realization of the Lord, with his mind, speech and action

ਕਰਿ ਬਹੁ ਨਜਾਸ ਕਠਨ ਜਪੁ ਸਾਧ੍ਯੋ ਦਰਸਨਿ ਦੀਯੋ ਭਵਾਨੀ ॥

kar bahu nayaas kaThan jap saadhrayo dharasan dheeyo bhavaanee ||

When he performed various kinds of difficult postures and the repetition of

God’s Name, then the goddess Bhavani appeared before him

ਤਤਛਿਨ ਪਰਮ ਗਯਾਨ ਉਪਦੇਸਯੋ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਰਾਨੀ ॥

tatachhin param gayaan upadhesayo lok chaturadhas raanee ||

She, the mistress of all the fourteen worlds instructed him regarding Supreme Knowledge

ਤਿਹ ਛਿਨ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੁਖ ਉਚਰੇ ਤਤ ਅਤਤ ਪਛਾਨਾ ॥

teh chhin sarab saasatr mukh uchare tat atat pachhaanaa ||

The king obtained the recognition of essence and non-essence at the same moment and he recited all the Shastras from his mouth

ਅਵਰ ਅਤਤ ਸਬੈ ਕਰ ਜਾਨੇ ਏਕ ਤਤ ਠਹਰਾਨਾ ॥

avar atat sabai kar jaane ek tat Thaharaanaa ||

Considering all the elements as destructible, he accepted only one Essence as indestructible

ਅਨਭਵ ਜੋਤਿ ਅਨੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਅਨਹਦ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥

anabhav jot anoop prakaasee anahadh naadh bajaayo ||

Perceiving the unique Light of the Supreme Soul, he blissfully blew he

ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤਿ ਰਾਜਨ ਕਹੁ ਸੁਭਟ ਅਭੈ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥੯੧॥

dhes bidhes jeet raajan kahu subhaT abhai padh paayo ||91||

He achieved the fearless state on conquering the kings of all the countries far and near.17.91.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਪਰਜ ॥

bisanapadh || paraj ||

VISHNUPADA PARAJ

ਐਸੇ ਅਮਰਪਦ ਕਹੁ ਪਾਇ ॥

aaise amarapadh kahu pai ||

ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਭੂਪਤਿ ਜੀਤਿ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥

dhes aaur bidhes bhoopat jeet leen bulai ||

In this was, achieving the everlasting state, disciplining the kings of

various countries, he invited them

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨ ਨਿਸਾਨ ਸਰਬ ਬਜਾਇ ॥

bhaat bhaat bhare gumaan nisaan sarab bajai ||

ਚਉਪ ਚਉਪ ਚਲੇ ਚਮੂੰਪਤਿ ਚਿਤ ਚਉਪ ਬਢਾਇ ॥

chaup chaup chale chamoo(n)pat chit chaup baddai ||

They, getting pleased marched proudly towards Parasnath, sounding their trumpets

ਆਨਿ ਆਨਿ ਸਬੈ ਲਗੇ ਪਗ ਭੂਪ ਕੇ ਜੁਹਰਾਇ ॥

aan aan sabai lage pag bhoop ke juharai ||

ਆਵ ਆਵ ਸੁਭਾਵ ਸੋ ਕਹਿ ਲੀਨ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ॥

aav aav subhaav so keh leen ka(n)Th lagai ||

They all came and bowed at the feet of the Sovereign, who welcomed them

all and hugged them

ਹੀਰ ਚੀਰ ਸੁ ਬਾਜ ਦੈ ਗਜ ਰਾਜ ਦੈ ਪਹਿਰਾਇ ॥

heer cheer su baaj dhai gaj raaj dhai pahirai ||

ਸਾਧ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਕੈ ਕਰ ਲੀਨ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ॥੯੨॥

saadh dhai sanamaan kai kar leen chit churai ||92||

He gave them ornaments, garments, elephants, horses etc. and in this way, honouring all of them, he allured their mind.18.92.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਕਾਫੀ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

bisanapadh || kaafee || tavaiprasaadh ||

KAFI VISHNUPADA BY THY GRACE

ਇਮ ਕਰ ਦਾਨ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ॥

eim kar dhaan dhai sanamaan ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਿਮੋਹਿ ਭੂਪਤਿ ਭੂਪ ਬੁਧ ਨਿਧਾਨ ॥

bhaat bhaat bimoh bhoopat bhoop budh nidhaan ||

In this way, giving them gifts and honouring them, Parashnath, the store of

wisdom, fascinated the mind of all

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿਨ ਸਾਜ ਦੈ ਬਰ ਬਾਜ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥

bhaat bhaatin saaj dhai bar baaj aau gajaraaj ||

ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਨ੍ਰਿਪੰ ਸਬ ਪਾਰਸੈ ਮਹਾਰਾਜ ॥

aapane keeno nirapa(n) sab paarasai mahaaraaj ||

Persenting various types of elephants and horses, Parasnth achieved the nearness of all of them

ਲਾਲ ਜਾਲ ਪ੍ਰਵਾਲ ਬਿਦ੍ਰੁਮ ਹੀਰ ਚੀਰ ਅਨੰਤ ॥

laal jaal pravaal bidhram heer cheer ana(n)t ||

ਲਛ ਲਛ ਸ੍ਵਰਣ ਸਿੰਙੀ ਦਿਜ ਏਕ ਏਕ ਮਿਲੰਤ ॥

lachh lachh savairan si(n)n(g)ee dhij ek ek mila(n)t ||

To every Brahmin, he gave in charity rubies, pearls, diamonds, gems,

garments gold etc.

ਮੋਹਿ ਭੂਪਿਤ ਭੂਮਿ ਕੈ ਇਕ ਕੀਨ ਜਗ ਬਨਾਇ ॥

moh bhoopit bhoom kai ik keen jag banai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸਭਾ ਬਨਾਇ ਸੁ ਬੈਠਿ ਭੂਪਤਿ ਆਇ ॥੯੩॥

bhaat bhaat sabhaa banai su baiTh bhoopat aai ||93||

Then the king arranged a Yajna, in which various kings participated.1993.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਕਾਫੀ ॥

bisanapadh || kaafee ||

ਇਕ ਦਿਨ ਬੈਠੇ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥

eik dhin baiThe sabhaa banaiee ||

ਬਡੇ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰੀ ਬਸੁਧਾ ਕੇ ਲੀਨੇ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਈ ॥

badde badde chhatree basudhaa ke leene nikaT bulaiee ||

One day, the king held his court, wherein he had invited the chief kings of

the earth

ਅਰੁ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਮਤਿ ਤੇ ਭੀ ਸਰਬ ਬੁਲਾਏ ॥

ar je hute dhes dhesan mat te bhee sarab bulaae ||

Other people of various countries were also called

ਸੁਨਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਰਬ ਜਟਧਾਰੀ ਦੇਸ ਦੇਸ ਤੇ ਆਏ ॥

sun ieh bhaat sarab jaTadhaaree dhes dhes te aae ||

All the hermits with matted locks and the Yogic reached there

ਨਾਨਾ ਭਾਤਿ ਜਟਨ ਕਹ ਧਾਰੇ ਅਰੁ ਮੁਖ ਬਿਭੂਤ ਲਗਾਏ ॥

naanaa bhaat jaTan keh dhaare ar mukh bibhoot lagaae ||

All of them had grown matted locks of various kinds and smeared ashes of their faces

ਬਲਕੁਲ ਅੰਗਿ ਦੀਰਘ ਨਖ ਸੋਭਤ ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਦੇਖ ਲਜਾਏ ॥

balakul a(n)g dheeragh nakh sobhat miragapat dhekh lajaae ||

They had worn the ochrecoloured clothes on their limbs seeing their long nails, even the lions were feeling shy

ਮੁੰਦ੍ਰਤ ਨੇਤ੍ਰ ਊਰਧ ਕਰ ਓਪਤ ਪਰਮ ਕਾਛਨੀ ਕਾਛੇ ॥

mu(n)dhrat netr uooradh kar opat param kaachhanee kaachhe ||

They were the performers of Supreme austerities by closing their eyes and

raising their hands

ਨਿਸ ਦਿਨ ਜਪਯੋ ਕਰਤ ਦਤਾਤ੍ਰੈ ਮਹਾ ਮੁਨੀਸਰ ਆਛੇ ॥੯੪॥

nis dhin japayo karat dhataatrai mahaa muneesar aachhe ||94||

They remembered the sage Dattatreya day and night.20.94.

ਪਾਰਸਨਾਥ ਬਾਚ ॥ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

paarasanaath baach || dhanaasaree || tavaiprasaadh ||

Speech of Parasnath DHANASARI BY THY GRACE

ਕੈ ਤੁਮ ਹਮ ਕੋ ਪਰਚੌ ਦਿਖਾਓ ॥

kai tum ham ko parachau dhikhaao ||

ਨਾਤਰ ਜਿਤੇ ਤੁਮ ਹੋ ਜਟਧਾਰੀ ਸਬਹੀ ਜਟਾ ਮੁੰਡਾਓ ॥

naatar jite tum ho jaTadhaaree sabahee jaTaa mu(n)ddaao ||

Either all of you may give me cognizance of your yoga or shave off your

matted locks

ਜੋਗੀ ਜੋਗੁ ਜਟਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜੇ ਕਰ ਕਛੂਅਕ ਹੋਈ ॥

jogee jog jaTan ke bheetar je kar kachhooak hoiee ||

ਤਉ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਛੋਰਿ ਦਰ ਦਰ ਤੇ ਭੀਖ ਨ ਮਾਗੈ ਕੋਈ ॥

tau har dhayaan chhor dhar dhar te bheekh na maagai koiee ||

O Yogis! if there had been some secret of Yoga in the matted locks, then any Yogi would not have gone for begging at different doors instead of absorbing in meditation on the Lord

ਜੇ ਕਰ ਮਹਾ ਤਤ ਕਹੁ ਚੀਨੈ ਪਰਮ ਤਤ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥

je kar mahaa tat kahu cheenai param tat kahu paavai ||

If anyone recognizes the essence, he achieves unity with the Supreme Essence

ਤਬ ਯਹ ਮੋਨ ਸਾਧਿ ਮਨਿ ਬੈਠੇ ਅਨਤ ਨ ਖੋਜਨ ਧਾਵੈ ॥

tab yeh mon saadh man baiThe anat na khojan dhaavai ||

He sits at one place silently and does not go in search of Him at any other

place

ਜਾ ਕੀ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨਹੀ ਜਾਨੀਐ ਸਦਾ ਅਦ੍ਵੈਖ ਕਹਾਯੋ ॥

jaa kee roop rekh nahee jaaneeaai sadhaa adhavaikh kahaayo ||

He, who is without any form or figure and who is non-dual and garbles,

ਜਉਨ ਅਭੇਖ ਰੇਖ ਨਹੀ ਸੋ ਕਹੁ ਭੇਖ ਬਿਖੈ ਕਿਉ ਆਯੋ ॥੯੫॥

jaun abhekh rekh nahee so kahu bhekh bikhai kiau aayo ||95||

How can then he be comprehended through the medium of any

garb?21.95.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

bisanapadh || saara(n)g || tavaiprasaadh ||

SARANG BY THY GRACE

ਜੇ ਜੇ ਤਿਨ ਮੈ ਹੁਤੇ ਸਯਾਨੇ ॥

je je tin mai hute sayaane ||

They accepted Parasnath the knower of the Supreme Essence

ਪਾਰਸ ਪਰਮ ਤਤ ਕੇ ਬੇਤਾ ਮਹਾ ਪਰਮ ਕਰ ਮਾਨੇ ॥

paaras param tat ke betaa mahaa param kar maane ||

Those who were very wise amongst those hermits with matted locks,

ਸਭਹਨਿ ਸੀਸ ਨਯਾਇ ਕਰਿ ਜੋਰੇ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੰਗਿ ਬਖਾਨੇ ॥

sabahan sees nayai kar jore ieh bidh sa(n)g bakhaane ||

All of them bowed their heads and folded their hands

ਜੋ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕਹਾ ਸੋ ਕੀਨਾ ਅਉਰ ਹਮ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੇ ॥

jo jo guroo kahaa so keenaa aaur ham kachhoo na jaane ||

They said, “Whatever you said to us as our Guru, we shall do the same

ਸੁਨਹੋ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਜੋ ਤੁਮ ਬਚਨ ਬਖਾਨੇ ॥

sunaho mahaaraaj raajan ke jo tum bachan bakhaane ||

ਸੋ ਹਮ ਦਤ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਸੁਨ ਕਰਿ ਸਾਚ ਹੀਐ ਅਨੁਮਾਨੇ ॥

so ham dhat bakatr te sun kar saach heeaai anumaane ||

O Sir! Whatever you have said, the same thing we heard from the sage Dutt and have perceived the Truth

ਜਾਨੁਕ ਪਰਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਨਿਕਸੇ ਮਹਾ ਰਸਨ ਰਸ ਸਾਨੇ ॥

jaanuk param a(n)mirat te nikase mahaa rasan ras saane ||

ਜੋ ਜੋ ਬਚਨ ਭਏ ਇਹ ਮੁਖਿ ਤੇ ਸੋ ਸੋ ਸਬ ਹਮ ਮਾਨੇ ॥੯੬॥

jo jo bachan bhe ieh mukh te so so sab ham maane ||96||

You have uttered these words from your tongue like the sweet ambrosia and whatever you have uttered from your mouth, we accept, all of

them.22.96.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸੋਰਠਿ ॥

bisanapadh || soraTh ||

VISHNUPADA SORATHA

ਜੋਗੀ ਜੋਗੁ ਜਟਨ ਮੋ ਨਾਹੀ ॥

jogee jog jaTan mo naahee ||

O Yogis! the Yoga does not consist in the matted locks

ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮ ਮਰਤ ਕਹਾ ਪਚਿ ਪਚਿ ਕਰਿ ਦੇਖਿ ਸਮਝ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

bhram bhram marat kahaa pach pach kar dhekh samajh man maahee ||

You may reflect in your mind and not be puzzled in illusions

ਜੋ ਜਨ ਮਹਾ ਤਤ ਕਹੁ ਜਾਨੈ ਪਰਮ ਗਜਾਨ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥

jo jan mahaa tat kahu jaanai param gayaan kahu paavai ||

ਤਬ ਯਹ ਏਕ ਠਉਰ ਮਨੁ ਰਾਖੈ ਦਰਿ ਦਰਿ ਭ੍ਰਮਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥

tab yeh ek Thaur man raakhai dhar dhar bhramat na dhaavai ||

When the mind, comprehending the Supreme Essence, realizes the Supreme Knowledge, then it stablises at one place and does not wander

and run hither and thither

ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤਜਿ ਉਠਿ ਭਾਗੇ ਬਨ ਮੈ ਕੀਨ ਨਿਵਾਸਾ ॥

kahaa bhayo gireh taj uTh bhaage ban mai keen nivaasaa ||

ਮਨ ਤੋ ਰਹਾ ਸਦਾ ਘਰ ਹੀ ਮੋ ਸੋ ਨਹੀ ਭਯੋ ਉਦਾਸਾ ॥

man to rahaa sadhaa ghar hee mo so nahee bhayo udhaasaa ||

What will you gain in the forest on forsaking the domestic life, because the mind will always be thinking about home and will not be able to get detached from the world

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਇਆ ਠਗਾ ਜਗ ਜਾਨਿ ਜੋਗ ਕੋ ਜੋਰਾ ॥

adhik prapa(n)ch dhikhaiaa Thagaa jag jaan jog ko joraa ||

You people have deceived the world through the medium of Yoga on showing the special deceit

ਤੁਮ ਜੀਅ ਲਖਾ ਤਜੀ ਹਮ ਮਾਯਾ ਮਾਯਾ ਤੁਮੈ ਨ ਛੋਰਾ ॥੯੭॥

tum jeea lakhaa tajee ham maayaa maayaa tumai na chhoraa ||97||

You have believed that you have forsaken maya, but in reality, maya has

not left you.23.97.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸੋਰਠਿ ॥

bisanapadh || soraTh ||

VISHNUPADA SORATHA

ਭੇਖੀ ਜੋਗ ਨ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ॥

bhekhee jog na bhekh dhikhaae ||

ਨਾਹਨ ਜਟਾ ਬਿਭੂਤ ਨਖਨ ਮੈ ਨਾਹਿਨ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗਾਏ ॥

naahan jaTaa bibhoot nakhan mai naahin basatr ra(n)gaae ||

O Yogis, the believers in various guises! You are only exhibiting the outer garb, but that Lord cannot be realized by growing matted locks, by smearing ashes, by growing nails and by wearing the dyed clothes

ਜੋ ਬਨਿ ਬਸੈ ਜੋਗ ਕਹੁ ਪਈਐ ਪੰਛੀ ਸਦਾ ਬਸਤ ਬਨਿ ॥

jo ban basai jog kahu pieeaai pa(n)chhee sadhaa basat ban ||

If the Yoga had been achieved by residing in the forest, then the birds

always live in the forest

ਕੁੰਚਰ ਸਦਾ ਧੂਰਿ ਸਿਰਿ ਮੇਲਤ ਦੇਖਹੁ ਸਮਝ ਤੁਮ ਹੀ ਮਨਿ ॥

ku(n)char sadhaa dhoor sir melat dhekhahu samajh tum hee man ||

In the same way the elephant always puts the dust on his body why do you not understand it in your mind?

ਦਾਦੁਰ ਮੀਨ ਸਦਾ ਤੀਰਥ ਮੋ ਕਰਯੋ ਕਰਤ ਇਸਨਾਨਾ ॥

dhaadhur meen sadhaa teerath mo karayo karat isanaanaa ||

The frogs and fish always take bath at the pilgrim-stations,

ਧ੍ਯਾਨ ਬਿੜਾਲ ਬਕੀ ਬਕ ਲਾਵਤ ਤਿਨ ਕਿਆ ਜੋਗੁ ਪਛਾਨਾ ॥

dhrayaan biRaal bakee bak laavat tin kiaa jog pachhaanaa ||

The cats and cranes are always seen meditating, but still they had not recognized Yoga

ਜੈਸੇ ਕਸਟ ਠਗਨ ਕਰ ਠਾਟਤ ਐਸੇ ਹਰਿ ਹਿਤ ਕੀਜੈ ॥

jaise kasaT Thagan kar ThaaTat aaise har hit keejai ||

The manner in which your suffer agony for deceiving the people, in the

same way make effort to absorb you mind in the Lord

ਤਬ ਹੀ ਮਹਾ ਗਯਾਨ ਕੋ ਜਾਨੈ ਪਰਮ ਪਯੂਖਹਿ ਪੀਜੈ ॥੯੮॥

tab hee mahaa gayaan ko jaanai param payookheh peejai ||98||

Only then you will realise the Supreme Essence and would be able to quaff the nectar.24.98.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥

bisanapadh || saara(n)g ||

VISHNUPADA SARANG

ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸਿਯਾਨੇ ॥

sun sun aaise bachan siyaane ||

ਉਠਿ ਉਠਿ ਮਹਾ ਬੀਰ ਪਾਰਸ ਕੇ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਨੇ ॥

auTh uTh mahaa beer paaras ke pain so lapaTaane ||

Hearing such wise words all the great hermits with matted locks clung to

the feet of Parasnath

ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਮੂੜ ਅਗਿਆਨੀ ਤਿਨ ਤਿਨ ਬੈਨ ਨ ਮਾਨੇ ॥

je je hute mooR agiaanee tin tin bain na maane ||

ਉਠਿ ਉਠਿ ਲਗੇ ਕਰਨ ਬਕਬਾਦਹ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਇਆਨੇ ॥

auTh uTh lage karan bakabaadheh moorakh mugadh iaane ||

Those who were foolish and ignorant, they did not accept the words of Parasnath and those fools, getting up, began to make an argument with Parasnath

ਉਠਿ ਉਠਿ ਭਜੇ ਕਿਤੇ ਕਾਨਨ ਕੋ ਕੇਤਕਿ ਜਲਹਿ ਸਮਾਨੇ ॥

auTh uTh bhaje kite kaanan ko ketak jaleh samaane ||

Some of them arose and ran away towards the forest and some of them

merged themselves in water

ਕੇਤਕ ਭਏ ਜੁਧ ਕਹਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਸੁਨਤ ਸਬਦੁ ਘਹਰਾਨੇ ॥

ketak bhe judh keh praapat sunat sabadh ghaharaane ||

Some of them prepared themselves for fighting

ਕੇਤਕ ਆਨਿ ਆਨਿ ਸਨਮੁਖਿ ਭਏ ਕੇਤਕ ਛੋਰਿ ਪਰਾਨੇ ॥

ketak aan aan sanamukh bhe ketak chhor paraane ||

Some of them came in front of the king and some of them ran away from

that place

ਕੇਤਕ ਜੂਝਿ ਸੋਭੇ ਰਣ ਮੰਡਲ ਬਾਸਵ ਲੋਕਿ ਸਿਧਾਨੇ ॥੯੯॥

ketak joojh sobhe ran ma(n)ddal baasav lok sidhaane ||99||

Many of them went away to heaven after fighting in the battlefield.25.99.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਤਿਲੰਗ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥

bisanapadh || tila(n)g || tavaiprasaadh kathataa ||

VISHNUPADA TILANG BY THY GRACE

ਜਬ ਹੀ ਸੰਖ ਸਬਦ ਘਹਰਾਏ ॥

jab hee sa(n)kh sabadh ghaharaae ||

ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਸੂਰ ਜਟਧਾਰੀ ਤਿਨ ਤਿਨ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਏ ॥

je je hute soor jaTadhaaree tin tin tura(n)g nachaae ||

When the conch of war was blown, then all the warriors with matted locks

caused the dancing of their horses

ਚਕ੍ਰਤ ਭਈ ਗਗਨ ਕੀ ਤਰੁਨੀ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਸਾਏ ॥

chakrat bhiee gagan kee tarunee dhev adhev trasaae ||

The heavenly damsels were wonder-struck

ਨਿਰਖਤ ਭਯੋ ਸੂਰ ਰਥ ਥੰਭਤ ਨੈਨ ਨਿਮੇਖ ਨ ਲਾਏ ॥

nirakhat bhayo soor rath tha(n)bhat nain nimekh na laae ||

The gods and demons felt agitated the sun-god stopped his chariot in order to see that war

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਛਾਡੇ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਘ ਚਲਾਏ ॥

sasatr asatr naanaa bidh chhaadde baan prayogh chalaae ||

He saw that various types of arms and weapons were being used in that fighting

ਮਾਨਹੁ ਮਾਹ ਮੇਘ ਬੂੰਦਨ ਜਯੋਂ ਬਾਣ ਬ੍ਯੂਹ ਬਰਸਾਏ ॥

maanahu maeh megh boo(n)dhan jayo(n) baan brayooh barasaae ||

The arrows were being showered like rain-drops

ਚਟਪਟ ਚਰਮ ਬਰਮ ਪਰ ਚਟਕੇ ਦਾਝਤ ਤ੍ਰਿਣਾ ਲਜਾਏ ॥

chaTapaT charam baram par chaTake dhaajhat tiranaa lajaae ||

The arrows hitting the armours were producing the crackling sound and it

seems that the sparks are bursting forth with the burning of the straw

ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸੋਭਿਤ ਜਨੁ ਚਾਚਰ ਖੇਲਿ ਸਿਧਾਏ ॥੧੦੦॥

sronat bhare basatr sobhit jan chaachar khel sidhaae ||100||

The clothes saturated with blood gave the semblance of the playing of Holi.26.100.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਕਿਦਾਰਾ ॥

bisanapadh || kidhaaraa ||

VISHNUPADA KEDARA

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਆਹਵ ਘੋਰ ॥

eeh bidh bhayo aahav ghor ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਗਿਰੇ ਧਰਾ ਪਰ ਸੂਰ ਸੁੰਦਰ ਕਿਸੋਰ ॥

bhaat bhaat gire dharaa par soor su(n)dhar kisor ||

In this way, there was a dreadful fighting and the fine warriors fell upon the

earth

ਕੋਪ ਕੋਪ ਹਠੀ ਘਟੀ ਰਣਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਇ ॥

kop kop haThee ghaTee ran sasatr asatr chalai ||

ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਗਏ ਦਿਵਾਲਯ ਢੋਲ ਬੋਲ ਬਜਾਇ ॥

joojh joojh ge dhivaalay ddol bol bajai ||

Those persistent warriors in their fury struck their arms and weapons and sounding their drums and trumpets and fighting bravely, they tell upon the ground

ਹਾਇ ਹਾਇ ਭਈ ਜਹਾ ਤਹ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਸੁ ਬੀਰ ॥

hai hai bhiee jahaa teh bhaaj bhaaj su beer ||

The sound of lamentation was heard on all sides and the warriors ran hither and thither

ਪੈਠਿ ਪੈਠਿ ਗਏ ਤ੍ਰੀਆਲੈ ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਅਧੀਰ ॥

paiTh paiTh ge treeaalai haar haar adheer ||

On this side they were falling on the earth and on that side the heavenly damsels getting agitated were putting wreaths around their necks and

wedding them

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਛੁਟੇ ਸਰਾਨ ਦਿਸਾਨ ਭਯੋ ਅੰਧਿਆਰ ॥

apramaan chhuTe saraan dhisaan bhayo a(n)dhiaar ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਪਰੇ ਜਹਾ ਤਹ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਜੁਝਾਰ ॥੧੦੧॥

Took Took pare jahaa teh maar maar jujhaar ||101||

The darkness spread on the discharge of innumerable arrows and the dead warriors were seen scattered hither and thither in bits.27.101.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ॥

bisanapadh || dhevaga(n)dhaaree ||

VISHNUPADA DEVGANDHARI

ਮਾਰੂ ਸਬਦੁ ਸੁਹਾਵਨ ਬਾਜੈ ॥

maaroo sabadh suhaavan baajai ||

ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਸੁਭਟ ਰਣਿ ਸੁੰਦਰ ਗਹਿ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਗਾਜੇ ॥

je je hute subhaT ran su(n)dhar geh geh aayudh gaaje ||

The deadly musical instruments were played in the wararena and all the

fine warriors holding their weapons in their hands thundered

ਕਵਚ ਪਹਰਿ ਪਾਖਰ ਸੋ ਡਾਰੀ ਅਉਰੈ ਆਯੁਧ ਸਾਜੇ ॥

kavach pahar paakhar so ddaaree aaurai aayudh saaje ||

ਭਰੇ ਗੁਮਾਨ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘਨ ਜਯੋਂ ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥

bhare gumaan subhaT si(n)ghan jayo(n) aahav bhoom biraaje ||

Wearing their armours and striking all the warriors were fighting in the battlefield like lions filled with pride

ਗਹਿ ਗਹਿ ਚਲੇ ਗਦਾ ਗਾਜੀ ਸਬ ਸੁਭਟ ਅਯੋਧਨ ਕਾਜੇ ॥

geh geh chale gadhaa gaajee sab subhaT ayodhan kaaje ||

ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਸੂਰ ਅਸ ਸੋਭੇ ਨਿਰਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਤਿ ਲਾਜੇ ॥

aahav bhoom soor as sobhe nirakh i(n)dhr dhut laaje ||

Holding their maces, the fighters moved for fighting, these warriors looked splendid in the battlefield and even Indra on seeing them and their

elegance was feeling shy

ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰੇ ਧਰਣਿ ਪਰ ਆਹਵ ਛੋਰਿ ਨ ਭਾਜੇ ॥

Took Took hooaai gire dharan par aahav chhor na bhaaje ||

They were falling on the ground having been cut into bits, but they were not running away from the battlefield

ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਦੇਵ ਮੰਦਰ ਕਹੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੁਭਟ ਨਿਵਾਜੇ ॥੧੦੨॥

praapat bhe dhev ma(n)dhar kahu sasatran subhaT nivaaje ||102||

They were embracing death and were moving into the worlds of gods alonwith their weapons.28.102.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਕਲਿਆਨ ॥

bisanapadh || kaliaan ||

VISHNUPADA KALYAN

ਦਹਦਿਸ ਧਾਵ ਭਏ ਜੁਝਾਰੇ ॥

dhahadhis dhaav bhe jujhaare ||

ਮੁਦਗਰ ਗੁਫਨ ਗੁਰਜ ਗੋਲਾਲੇ ਪਟਸਿ ਪਰਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

mudhagar gufan guraj golaale paTas paragh prahaare ||

The warriors ran in all the ten directions and struck blows with maces,

cannon-balls and axes

ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਰਨ ਮੰਡਲਿ ਜਾਨੁ ਬਸੰਤ ਖਿਲਾਰੇ ॥

gir gir pare subhaT ran ma(n)ddal jaan basa(n)t khilaare ||

ਉਠਿ ਉਠਿ ਭਏ ਜੁਧ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਰੋਹ ਭਰੇ ਰਜਵਾਰੇ ॥

auTh uTh bhe judh kau praapat roh bhare rajavaare ||

The warriors fallen in the battlefield were looking like the flowers scattered in the spring

ਭਖਿ ਭਖਿ ਬੀਰ ਪੀਸ ਦਾਤਨ ਕਹ ਰਣ ਮੰਡਲੀ ਹਕਾਰੇ ॥

bhakh bhakh beer pees dhaatan keh ran ma(n)ddalee hakaare ||

ਬਰਛੀ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਜਾਇਧੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

barachhee baan kirapaan gajaidh asatr sasatr sa(n)bhaare ||

The proud kings, getting up again, were fighting and were challenging their

gathering of warriors shouting and grinding their teeth

ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਭਏ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਣ ਦਾਝਤ ਦੇਵ ਪੁਕਾਰੇ ॥

bhasamee bhoot bhe ga(n)dhrab gan dhaajhat dhev pukaare ||

ਹਮ ਮਤ ਮੰਦ ਚਰਣ ਸਰਣਾਗਤਿ ਕਾਹਿ ਨ ਲੇਤ ਉਬਾਰੇ ॥੧੦੩॥

ham mat ma(n)dh charan saranaagat kaeh na let ubaare ||103||

The Gandharvas while fighting with lances, arrows, swords and other arms and weapons, rolling in dust, shouted to the gods, saying “O Lord! we are under your refuge, why do you save up?”29.103.

ਮਾਰੂ ॥

maaroo ||

MARU

ਦੋਊ ਦਿਸ ਸੁਭਟ ਜਬੈ ਜੁਰਿ ਆਏ ॥

dhouoo dhis subhaT jabai jur aae ||

ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਤ ਸੁਨਿ ਸਾਵਨ ਮੇਘ ਲਜਾਏ ॥

dhu(n)dhabh ddol miradha(n)g bajat sun saavan megh lajaae ||

When the warriors rushed to fight from both the directions and confronted

one another then, listening to the sound of drums and kettledrums, the clouds of Sawan felt shy

ਦੇਖਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹਾ ਹਵ ਚੜੇ ਬਿਮਾਨ ਸੁਹਾਏ ॥

dhekhan dhev adhev mahaa hav chaRe bimaan suhaae ||

The gods and demons ascended their air-vehicles in order to see the war

ਕੰਚਨ ਜਟਤ ਖਚੇ ਰਤਨਨ ਲਖਿ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਗਰ ਰਿਸਾਏ ॥

ka(n)chan jaTat khache ratanan lakh ga(n)dhrab nagar risaae ||

Seeing the articles studded with gold and gems, the gandharvas got enraged,

ਕਾਛਿ ਕਛਿ ਕਾਛ ਕਛੇ ਕਛਨੀ ਚੜਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਨਿਜਕਾਏ ॥

kaachh kachh kaachh kachhe kachhanee chaR kop bhare nijakaae ||

And in their fury began to chop the fighters dreadful war

ਕੋਊ ਕੋਊ ਰਹੇ ਸੁਭਟ ਰਣ ਮੰਡਲਿ ਕੇਈ ਕੇਈ ਛਾਡਿ ਪਰਾਏ ॥

kouoo kouoo rahe subhaT ran ma(n)ddal keiee keiee chhaadd paraae ||

Very few warriors survived in the battlefield and many adandoned the

fighting and ran away

ਝਿਮਝਿਮ ਮਹਾ ਮੇਘ ਪਰਲੈ ਜਯੋਂ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬਿਸਿਖ ਬਰਸਾਏ ॥

jhimajhim mahaa megh paralai jayo(n) bira(n)dh bisikh barasaae ||

The arrows were being showered like the rain-drops from the clouds on the doomsday

ਐਸੋ ਨਿਰਖਿ ਬਡੇ ਕਵਤਕ ਕਹ ਪਾਰਸ ਆਪ ਸਿਧਾਏ ॥੧੦੪॥

aaiso nirakh badde kavatak keh paaras aap sidhaae ||104||

Parasnath himself reached there in order to see this wonderful war.30.104.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਭੈਰੋ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

bisanapadh || bhairo || tavaiprasaadh ||

BHAIRAV VISHNUPADA BY THE GRACE

ਦੈ ਰੇ ਦੈ ਰੇ ਦੀਹ ਦਮਾਮਾ ॥

dhai re dhai re dheeh dhamaamaa ||

ਕਰਹੌ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਲਖਤ ਸ੍ਵਰਗ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥

karahau ru(n)dd mu(n)dd basudhaa par lakhat savairag kee baamaa ||

He said, “Strike on the trumpets and within the view of these heavenly

damsels, I shall devastate the whole earth

ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰਹਿ ਧਰਣਿ ਭਾਰੀ ਭਟ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਰਜਾਊ ॥

dhuk dhuk pareh dharan bhaaree bhaT beer baitaal rajaauoo ||

“This earth will throb and tremble and I shall satisfy the hunger of Vaitals etc.

ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਡਾਕਣੀ ਜੋਗਣ ਕਾਕਣ ਰੁਹਰ ਪਿਵਾਊ ॥

bhoot pisaach ddaakanee jogan kaakan ruhar pivaauoo ||

I shall cause the ghosts, fiends, Dakinis, Yoginis and Kakinis to drink blood to their fill

ਭਕਿ ਭਕਿ ਉਠੇ ਭੀਮ ਭੈਰੋ ਰਣਿ ਅਰਧ ਉਰਧ ਸੰਘਾਰੋ ॥

bhak bhak uThe bheem bhairo ran aradh uradh sa(n)ghaaro ||

“I shall destroy everything up and down in all the directions and many Bhairavas will appear in this war

ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਬਰਣਾਦਿਕ ਆਜ ਸਭੈ ਚੁਨਿ ਮਾਰੋ ॥

ei(n)dhr cha(n)dh sooraj baranaadhik aaj sabhai chun maaro ||

I shall kill even today Indra, Chandra, Surya, Varuna etc. by picking them

up

ਮੋਹਿ ਬਰ ਦਾਨ ਦੇਵਤਾ ਦੀਨਾ ਜਿਹ ਸਰਿ ਅਉਰ ਨ ਕੋਈ ॥

moh bar dhaan dhevataa dheenaa jeh sar aaur na koiee ||

“I have been blessed with boon by that Lord, who has no second to Him

ਮੈ ਹੀ ਭਯੋ ਜਗਤ ਕੋ ਕਰਤਾ ਜੋ ਮੈ ਕਰੌਂ ਸੁ ਹੋਈ ॥੧੦੫॥

mai hee bhayo jagat ko karataa jo mai karau su hoiee ||105||

I am the creator of the world and whatever I shall do, that will

happen.31.105.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਗਉਰੀ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥

bisanapadh || gauree || tavaiprasaadh kathataa ||

VISHNUPADA WITH THY GRACE Saying in Gauri :

ਮੋ ਤੇ ਅਉਰ ਬਲੀ ਕੋ ਹੈ ॥

mo te aaur balee ko hai ||

ਜਉਨ ਮੋ ਤੇ ਜੰਗ ਜੀਤੇ ਜੁਧ ਮੈ ਕਰ ਜੈ ॥

jaun mo te ja(n)g jeete judh mai kar jai ||

"Who I more powerful than me. Who will become victorious over me?

ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਕੌ ਪਲ ਮਧਿ ਜੀਤੌਂ ਜਾਇ ॥

ei(n)dhr cha(n)dh upi(n)dhr kau pal madh jeetau jai ||

"I shall conquer even Indra, Chanddra, Upendra in an instant

ਅਉਰ ਐਸੋ ਕੋ ਭਯੋ ਰਣ ਮੋਹਿ ਜੀਤੇ ਆਇ ॥

aaur aaiso ko bhayo ran moh jeete aai ||

Who is there anyone else who will come to fight with me

ਸਾਤ ਸਿੰਧ ਸੁਕਾਇ ਡਾਰੋ ਨੈਕੁ ਰੋਸੁ ਕਰੋ ॥

saat si(n)dh sukai ddaaro naik ros karo ||

ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨ੍ਰ ਕੋਰ ਕਰੋਰ ਮੋਰਿ ਧਰੋ ॥

jachh ga(n)dhrab ki(n)nr kor karor mor dharo ||

“On getting slightly angry, I can dry up all the seven oceans and can throw away by twisting crores of Yakshas, gandharvas and Kinnars

ਦੇਵ ਔਰ ਅਦੇਵ ਜੀਤੇ ਕਰੇ ਸਬੈ ਗੁਲਾਮ ॥

dhev aauar adhev jeete kare sabai gulaam ||

ਦਿਬ ਦਾਨ ਦਯੋ ਮੁਝੈ ਛੁਐ ਸਕੈ ਕੋ ਮੁਹਿ ਛਾਮ ॥੧੦੬॥

dhib dhaan dhayo mujhai chhuaai sakai ko muh chhaam ||106||

“I have conquered and enslaved all the gods and demons, I have been blessed by the Divine Power and who is there who can even touch my

shadow.”32.106.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਮਾਰੂ ॥

bisanapadh || maaroo ||

VISHNUPADA MARU

ਯੌ ਕਹਿ ਪਾਰਸ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥

yau keh paaras ros baddaayo ||

ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ਮਹਾ ਧੁਨਿ ਸਾਮੁਹਿ ਸੰਨ੍ਯਾਸਨਿ ਧਾਯੋ ॥

dhu(n)dhabh ddol bajai mahaa dhun saamuh sa(n)nayaasan dhaayo ||

Saying thus, Parasnath was greatly infuriated and he came in front of the Sannyasis

ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਛਡੈ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਘ ਚਲਾਏ ॥

asatr sasatr naanaa bidh chhaddai baan prayogh chalaae ||

ਸੁਭਟ ਸਨਾਹਿ ਪਤ੍ਰ ਚਲਦਲ ਜ੍ਯੋਂ ਬਾਨਨ ਬੇਧਿ ਉਡਾਏ ॥

subhaT sanaeh patr chaladhal jayo(n) baanan bedh uddaae ||

He struk blows of arms and weapons in various ways and pierced the

armours of the warriors with his arrows like the leaves

ਦੁਹਦਿਸ ਬਾਨ ਪਾਨ ਤੇ ਛੂਟੇ ਦਿਨਪਤਿ ਦੇਹ ਦੁਰਾਨਾ ॥

dhuhadhis baan paan te chhooTe dhinapat dheh dhuraanaa ||

The arrows were discharged from sides, which caused the concealment of the sun

ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਏਕ ਜਨੁ ਹੁਐ ਗਏ ਚਾਲ ਚਹੂੰ ਚਕ ਮਾਨਾ ॥

bhoom akaas ek jan huaai ge chaal chahoo(n) chak maanaa ||

It appeared that the earth and the sky had become one

ਇੰਦਰ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਨਿਵਰ ਸਬ ਕਾਪੇ ਬਸੁ ਦਿਗਿਪਾਲ ਡਰਾਨੀਯ ॥

ei(n)dhar cha(n)dhr munivar sab kaape bas dhigipaal ddaraaneey ||

Indra, Chandra, the great sages, Dikpals etc., all trembled with fear

ਬਰਨ ਕੁਬੇਰ ਛਾਡਿ ਪੁਰ ਭਾਜੇ ਦੁਤੀਯ ਪ੍ਰਲੈ ਕਰਿ ਮਾਨੀਯ ॥੧੦੭॥

baran kuber chhaadd pur bhaaje dhuteey pralai kar maaneey ||107||

Varuna and Kuber etc., also feeling the presence of second doomsday, left

their own abodes and ran away.33.107.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਮਾਰੂ ॥

bisanapadh || maaroo ||

VISHNUPADA MARU

ਸੁਰਪੁਰ ਨਾਰਿ ਬਧਾਵਾ ਮਾਨਾ ॥

surapur naar badhaavaa maanaa ||

ਬਰਿ ਹੈ ਆਜ ਮਹਾ ਸੁਭਟਨ ਕੌ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਜਾਨਾ ॥

bar hai aaj mahaa subhaTan kau samar suya(n)bar jaanaa ||

The heavenly damsels began to sing songs of felicitation thinking that they would be wedding the great warriors in that swayamvara of war

ਲਖਿ ਹੈ ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੀ ਹਮ ਜਿਮ ਜਿਮ ਸੁਭਟ ਜੁਝੈ ਹੈ ॥

lakh hai ek pai Thaaddee ham jim jim subhaT jujhai hai ||

ਤਿਮ ਤਿਮ ਘਾਲਿ ਪਾਲਕੀ ਆਪਨ ਅਮਰਪੁਰੀ ਲੈ ਜੈ ਹੈ ॥

tim tim ghaal paalakee aapan amarapuree lai jai hai ||

That they would stand on one foot and observe the warriors fighting and

immediately take them to heaven, causing them to sit in their palanquins

ਚੰਦਨ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰ ਚੰਦਨ ਕੇ ਚੰਚਲ ਅੰਗ ਚੜਾਊ ॥

cha(n)dhan chaar chitr cha(n)dhan ke cha(n)chal a(n)g chaRaauoo ||

ਜਾ ਦਿਨ ਸਮਰ ਸੁਅੰਬਰ ਕਰਿ ਕੈ ਪਰਮ ਪਿਅਰ ਵਹਿ ਪਾਊ ॥

jaa dhin samar sua(n)bar kar kai param piar veh paauoo ||

The day on which they would come into contact with their beloved one, on that day they would decorated with sandal their pretty limbs

ਤਾ ਦਿਨ ਦੇਹ ਸਫਲ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ਅੰਗ ਸੀਂਗਾਰ ਧਰੋ ॥

taa dhin dheh safal kar maano a(n)g see(n)gaar dharo ||

ਜਾ ਦਿਨ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਸਖੀ ਰੀ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਰੋ ॥੧੦੮॥

jaa dhin samar suya(n)bar sakhee ree paaras naath baro ||108||

O friend! the day on which they would wed Parasnath, on that day they

would consider their body as fruitful and then embellish it.34.108.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਕਾਫੀ ॥

bisanapadh || kaafee ||

VISHNUPADA KAFI

ਚਹੁ ਦਿਸ ਮਾਰੂ ਸਬਦ ਬਜੇ ॥

chahu dhis maaroo sabadh baje ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਗਦਾ ਗੁਰਜ ਗਾਜੀ ਸਬ ਹਠਿ ਰਣਿ ਆਨਿ ਗਜੇ ॥

geh geh gadhaa guraj gaajee sab haTh ran aan gaje ||

The thundering horns were blown in all the four directions and the warriors holding their maces stood firmly and persistently in the battlefield

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੈਹਥੀ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਘ ਚਲਾਏ ॥

baan kamaan kirapaan saihathee baan prayogh chalaae ||

The arrows, bows, swords, lances etc. were used

ਜਾਨੁਕ ਮਹਾ ਮੇਘ ਬੂੰਦਨ ਜਯੋਂ ਬਿਸਿਖ ਬ੍ਯੂਹਿ ਬਰਸਾਏ ॥

jaanuk mahaa megh boo(n)dhan jayo(n) bisikh brayooh barasaae ||

The clusters of arrows were discharged in showers like the rain-drops

from the clouds

ਚਟਪਟ ਚਰਮ ਬਰਮ ਸਬ ਬੇਧੇ ਸਟਪਟ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥

chaTapaT charam baram sab bedhe saTapaT paar paraane ||

The arrows piercing the armours and leather penetrated directly to the other side

ਖਟਪਟ ਸਰਬ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬੇਧੇ ਨਾਗਨ ਲੋਕ ਸਿਧਾਨੇ ॥

khaTapaT sarab bhoom ke bedhe naagan lok sidhaane ||

And even went to the nether-world after piercing the earth

ਝਮਕਤ ਖੜਗ ਕਾਢਿ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਸੈਹਥੀ ਸੁਭਟ ਚਲਾਵਤ ॥

jhamakat khaRag kaadd naanaa bidh saihathee subhaT chalaavat ||

ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰਗਟ ਬਾਟ ਸੁਰ ਪੁਰ ਕੀ ਨੀਕੇ ਹਿਰਦੇ ਦਿਖਾਵਤ ॥੧੦੯॥

jaanuk pragaT baaT sur pur kee neeke hiradhe dhikhaavat ||109||

The warriors struck the gleaming daggers and lances and these weapons looked like piercing the hearts and showing them the path to

heaven.35.109.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸੋਰਠਿ ॥

bisanapadh || soraTh ||

VISHNUPADA SORATH

ਬਾਨਨ ਬੇਧੇ ਅਮਿਤ ਸੰਨਿਆਸੀ ॥

baanan bedhe amit sa(n)niaasee ||

ਤੇ ਤਜ ਦੇਹ ਨੇਹ ਸੰਪਤਿ ਕੋ ਭਏ ਸੁਰਗ ਕੇ ਬਾਸੀ ॥

te taj dheh neh sa(n)pat ko bhe surag ke baasee ||

Innumerable Sannyasis were pierced with the arrows and they all became the residents of heaven, forsaking the attachment of wealth and property

ਚਰਮ ਬਰਮ ਰਥ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥

charam baram rath dhujaa pataakaa bahu bidh kaaT giraae ||

The armours, banners, chariots and flags etc. were cut down and caused

to fall

ਸੋਭਤ ਭਏ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰ ਜਮ ਪੁਰ ਸੁਰ ਪੁਰ ਨਿਰਖ ਲਜਾਏ ॥

sobhat bhe i(n)dhr pur jam pur sur pur nirakh lajaae ||

They all extended the glory of heaven and the abodes of Indra and Yama

ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗ ਰੰਗਨ ਕੇ ਛੁਟਿ ਛੁਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥

bhookhan basatr ra(n)g ra(n)gan ke chhuT chhuT bhoom gire ||

Their multi-coloured garments fell on the ground

ਜਨੁਕ ਅਸੋਕ ਬਾਗ ਦਿਵਪਤਿ ਕੇ ਪੁਹਪ ਬਸੰਤਿ ਝਰੇ ॥

januk asok baag dhivapat ke puhap basa(n)t jhare ||

They appeared like flowers dropping down in spring in Ashok Vatika

ਕਟਿ ਕਟਿ ਗਿਰੇ ਗਜਨ ਕੁੰਭ ਸਥਲ ਮੁਕਤਾ ਬਿਥੁਰਿ ਪਰੇ ॥

kaT kaT gire gajan ku(n)bh sathal mukataa bithur pare ||

ਜਾਨੁਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੁੰਡ ਮੁਖ ਛੁਟੈ ਜਲ ਕਨ ਸੁਭਗ ਝਰੇ ॥੧੧੦॥

jaanuk a(n)mirat ku(n)dd mukh chhuTai jal kan subhag jhare ||110||

The trunks of the elephants and the pearl-necklaces were lying scattered on the earth and appeared like the scattered water drops from the pool of

ambrosia.36.110.

ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ ॥

dhev ga(n)dhaaree ||

DEVGANDHARI

ਦੂਜੀ ਤਰਹ ॥

dhoojee tareh ||

Like the second

ਦੁਹ ਦਿਸ ਪਰੇ ਬੀਰ ਹਕਾਰਿ ॥

dhuh dhis pare beer hakaar ||

ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਧਾਵਤ ਮਾਰੁ ਮਾਰੁ ਉਚਾਰਿ ॥

kaadd kaadd kirapaan dhaavat maar maar uchaar ||

The warriors fell from both the directions and taking out the swords they

marched forward shouting “kill, kill”

ਪਾਨ ਰੋਕਿ ਸਰੋਖ ਰਾਵਤ ਕ੍ਰੁਧ ਜੁਧ ਫਿਰੇ ॥

paan rok sarokh raavat krudh judh fire ||

ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਗਜੀ ਰਥੀ ਰਣਿ ਅੰਤਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥

gaeh gaeh gajee rathee ran a(n)t bhoom gire ||

Holding their weapons in their hands, the angry warriors wandered and killing the elephant-drivers and the charioteers, they ultimately fell down on the earth

ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਸੰਧਾਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਾਨ ਸੁਬਾਹਿ ॥

taan taan sa(n)dhaan baan pramaan kaan subaeh ||

ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਫਿਰੇ ਸੁਬਾਹਨ ਛਤ੍ਰ ਧਰਮ ਨਿਬਾਹਿ ॥

baeh baeh fire subaahan chhatr dharam nibaeh ||

Pulling the bows upto their ears, they discharged the arrows and in this way, striking the blows with their weapons, they fulfilled the obligation of

Kashatriyas

ਬੇਧਿ ਬੇਧਿ ਸੁ ਬਾਨ ਅੰਗ ਜੁਆਨ ਜੁਝੇ ਐਸ ॥

bedh bedh su baan a(n)g juaan jujhe aais ||

ਭੂਰਿ ਭਾਰਥ ਕੇ ਸਮੇ ਸਰ ਸੇਜ ਭੀਖਮ ਜੈਸ ॥੧੧੧॥

bhoor bhaarath ke same sar sej bheekham jais ||111||

Being pierced by the arrows, the warriors fell like the falling of Bhishma on

the bed of arrows in the time of Arjuna.37.111.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥

bisanapadh || saara(n)g ||

VISHNUPADA SARANG

ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਹੁਤੁ ਸੰਨਿਆਸੀ ਮਾਰੇ ॥

eeh bidh bahut sa(n)niaasee maare ||

In this way, many Snnyasis were killed

ਕੇਤਿਕ ਬਾਧਿ ਬਾਰਿ ਮੋ ਬੋਰੇ ਕਿਤੇ ਅਗਨਿ ਮੋ ਸਾਰੇ ॥

ketik baadh baar mo bore kite agan mo saare ||

Many were tied and got drowned and many were burnt in fire

ਕੇਤਨ ਏਕ ਹਾਥ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਦ੍ਵੈ ਹਾਥ ॥

ketan ek haath kaT ddaare ketin ke dhavai haath ||

There were many whose one hand was cut and there were many others whose two hand were cut

ਤਿਲ ਤਿਲ ਪਾਇ ਰਥੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ਕਟੇ ਕਿਤਨ ਕੇ ਮਾਥ ॥

til til pai rathee kaT ddaare kaTe kitan ke maath ||

Many charioteers were torn into pieces and the heads of many were

chopped

ਛਤ੍ਰ ਚਮ੍ਰ ਰਥ ਬਾਜ ਕਿਤਨੇ ਕੇ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਰਣਿ ਡਾਰੇ ॥

chhatr chamr rath baaj kitane ke kaaT kaaT ran ddaare ||

The canopies, fly-whisks, chariots, horses etc. of many were chopped in the battlefield

ਕੇਤਨ ਮੁਕਟ ਲਕੁਟ ਲੈ ਤੋਰੇ ਕੇਤਨ ਜੂਟ ਉਪਾਰੇ ॥

ketan mukaT lakuT lai tore ketan jooT upaare ||

The crowns of many were broken with staff and the knots of the matted

locks of many were uprooted

ਭਕਿ ਭਕਿ ਗਿਰੇ ਭਿੰਭਰ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਘਾਇ ਅੰਗ ਭਿਭਰਾਰੇ ॥

bhak bhak gire bhi(n)bhar basudhaa par ghai a(n)g bhibharaare ||

Many were wounded and fell on the earth and from their limbs,

ਜਾਨੁਕ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸਮੈ ਮਿਲਿ ਚਾਚਰ ਖੇਲ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੧੨॥

jaanuk a(n)t basa(n)t samai mil chaachar khel sidhaare ||112||

The blood oozed out as if all were playing Holi in spring season.38.112.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਅਡਾਨ ॥

bisanapadh || addaan ||

VISHNUPADA ADAAN

ਚੁਪਰੇ ਚਾਰੁ ਚਿਕਨੇ ਕੇਸ ॥

chupare chaar chikane kes ||

ਆਨਿ ਆਨਿ ਫਿਰੀ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਨਾਰਿ ਨਾਗਰਿ ਭੇਸ ॥

aan aan firee chahoo(n) dhis naar naagar bhes ||

The heavenly damsels gathered together in the battlefield from all the four

directions after dressing their hair

ਚਿਬਕ ਚਾਰੁ ਸੁ ਧਾਰ ਬੇਸਰ ਡਾਰਿ ਕਾਜਰ ਨੈਨ ॥

chibak chaaru su dhaar besar ddaar kaajar nain ||

They had pretty cheeks, there was antimony in their eyes and rings in their noses

ਜੀਵ ਜੰਤਨ ਕਾ ਚਲੀ ਚਿਤ ਲੇਤ ਚੋਰ ਸੁ ਮੈਨ ॥

jeev ja(n)tan kaa chalee chit let chor su main ||

They were stealing the hearts of all like the thieves,

ਦੇਖ ਰੀ ਸੁਕੁਮਾਰ ਸੁੰਦਰ ਆਜੁ ਬਰ ਹੈ ਬੀਰ ॥

dhekh ree sukumaar su(n)dhar aaj bar hai beer ||

And were conversing with one another regarding the application of saffron

to the limbs,

ਬੀਨ ਬੀਨ ਧਰੋ ਸਬੰਗਨ ਸੁਧ ਕੇਸਰਿ ਚੀਰ ॥

been been dharo saba(n)gan sudh kesar cheer ||

Because the handsome princess was to be wedded on that day

ਚੀਨ ਚੀਨ ਬਰਿ ਹੈ ਸੁਬਾਹ ਸੁ ਮਧ ਜੁਧ ਉਛਾਹ ॥

cheen cheen bar hai subaeh su madh judh uchhaeh ||

ਤੇਗ ਤੀਰਨ ਬਾਨ ਬਰਛਨ ਜੀਤ ਕਰਿ ਹੈ ਬਯਾਹ ॥੧੧੩॥

teg teeran baan barachhan jeet kar hai bayaeh ||113||

The enthusiastic heavenly damsels were picking up those warriors in the war-arena who were being conquered with swords, arrows, bows, lances

etc. and were marrying those fine fighters.39.113.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸੋਰਠਿ ॥

bisanapadh || soraTh ||

VISHNUPADA SORATH

ਕਹਾ ਲੌ ਉਪਮਾ ਇਤੀ ਕਰੌ ॥

kahaa lau upamaa itee karau ||

ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਕੇ ਕਾਜ ਸੁਨਹੁ ਜੂ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਡਰੌ ॥

gra(n)th baddan ke kaaj sunahu joo chit mai adhik ddarau ||

To what extent should I describe it, because I fear the book will become

voluminous,

ਤਉ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਥਾ ਕਹਿ ਕਹਿ ਸੰਛੇਪ ਬਖਾਨੋ ॥

tau sudhaar bichaar kathaa keh keh sa(n)chhep bakhaano ||

Therefore I am improving thoughtfully the story and describing it in brief

ਜੈਸੇ ਤਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥

jaise tav prataap ke bal te jathaa sakat anumaano ||

I hope that with the strength of your wisdom, you will assess it accordingly

ਜਬ ਪਾਰਸ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਨ ਮੰਡ੍ਯੋ ਨਾਨਾ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਾਏ ॥

jab paaras ieh bidh ran ma(n)ddrayo naanaa sasatr chalaae ||

When Parasnath waged war in this way, using various types of weapons, then those who were killed were killed,

ਹਤੇ ਸੁ ਹਤੇ ਜੀਅ ਲੈ ਭਾਜੇ ਚਹੁੰ ਦਿਸ ਗਏ ਪਰਾਏ ॥

hate su hate jeea lai bhaaje chahu(n) dhis ge paraae ||

But some of them saved their lives running away in al the four directions

ਜੇ ਹਠ ਤਿਆਗਿ ਆਨਿ ਪਗ ਲਾਗੇ ਤੇ ਸਬ ਲਏ ਬਚਾਈ ॥

je haTh tiaag aan pag laage te sab le bachaiee ||

Those who abandoned their persistence and clung to the feet of the king,

they were saved

ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਦੀਨੇ ਦੈ ਦੈ ਬਹੁਤ ਬਡਾਈ ॥੧੧੪॥

bhookhan basan bahut bidh dheene dhai dhai bahut baddaiee ||114||

They were given ornaments, garments etc., and were greatly appreciated in many ways.40.114.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਕਾਫੀ ॥

bisanapadh || kaafee ||

VISHNUPADA KAFI

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਡੋ ਰਣ ਪਾਰਯੋ ॥

paaras naath baddo ran paarayo ||

ਆਪਨ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗਤ ਮਤੁ ਕੀਨਾ ਦੇਵਦਤ ਕੋ ਟਾਰਯੋ ॥

aapan prachur jagat mat keenaa dhevadhat ko Taarayo ||

Parasnath fought a dreadful war and removing the sect of Dutt, he

propagated extensively his own sect

ਲੈ ਲੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥

lai lai sasatr asatr naanaa bidh bhaat anik ar maare ||

He killed many enemies in various ways with his arms and weapons

ਜੀਤੇ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਾਰਸ ਕੇ ਸਗਲ ਜਟਾ ਧਰ ਹਾਰੇ ॥

jeete param purakh paaras ke sagal jaTaa dhar haare ||

In the battle all the warriors of Parasnath were victorious and all those with matted locks were defeated

ਬੇਖ ਬੇਖ ਭਟ ਪਰੇ ਧਰਨ ਗਿਰਿ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਘਨ ਘਾਏ ॥

bekh bekh bhaT pare dharan gir baan prayoghan ghaae ||

With the infliction of arrows, the warriors wearing many garbs fell down upon the earth

ਜਾਨੁਕ ਪਰਮ ਲੋਕ ਪਾਵਨ ਕਹੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਪੰਖ ਲਗਾਏ ॥

jaanuk param lok paavan kahu praanan pa(n)kh lagaae ||

It appeared that they were preparing themselves to fly to the Supreme

world attaching wings to their bodies

ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੇ ਕਵਚ ਕਟਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੁ ਪਾਈ ॥

Took Took havai gire kavach kaT param prabhaa kahu paiee ||

The supremely impressive armours were torn into fragments and caused to fall down

ਜਣੁ ਦੈ ਚਲੇ ਨਿਸਾਣ ਸੁਰਗ ਕਹ ਕੁਲਹਿ ਕਲੰਕ ਮਿਟਾਈ ॥੧੧੫॥

jan dhai chale nisaan surag keh kuleh kala(n)k miTaiee ||115||

It appeared that the warriors were leaving the mark of blemish of their clan

on the earth and moving towards heaven.41.115.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸੂਹੀ ॥

bisanapadh || soohee ||

VISHNUPADA SUHI

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਡੋ ਰਣ ਜੀਤੋ ॥

paaras naath baddo ran jeeto ||

ਜਾਨੁਕ ਭਈ ਦੂਸਰ ਕਰਣਾਰਜੁਨ ਭਾਰਥ ਸੋ ਹੁਇ ਬੀਤੋ ॥

jaanuk bhiee dhoosar karanaarajun bhaarath so hui beeto ||

Parasnath won the war and he appeared like Karan or Arjun

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਚਲੈ ਪ੍ਰਵਾਹਿ ਸ੍ਰੋਣ ਕੇ ਰਥ ਗਜ ਅਸਵ ਬਹਾਏ ॥

bahu bidh chalai pravaeh sron ke rath gaj asav bahaae ||

Various streams of blood flowed and in that current the charious, horses

and elephant also flowed

ਭੈ ਕਰ ਜਾਨ ਭਯੋ ਬਡ ਆਹਵ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦਰ ਲਜਾਏ ॥

bhai kar jaan bhayo badd aahav saat samu(n)dhar lajaae ||

All the seven ocean felt shy before that current of blood (of war)

ਜਹ ਤਹ ਚਲੇ ਭਾਜ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਾਣਨ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

jeh teh chale bhaaj sa(n)niaasee baanan a(n)g prahaare ||

Having been struck by the arrows on their limbs, the Sannyasis ran away hither and thither

ਜਾਨੁਕ ਬਜ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਭੈ ਤੇ ਪਬ ਸਪਛ ਸਿਧਾਰੇ ॥

jaanuk bajr i(n)dhr ke bhai te pab sapachh sidhaare ||

Like the mounts flying away, getting fearful of Indra’s Vajra, attaching wings to themselves

ਜਿਹ ਤਿਹ ਗਿਰਤ ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਧਾਰਾ ਅਰਿ ਘੂਮਤ ਭਿਭਰਾਤ ॥

jeh teh girat sron kee dhaaraa ar ghoomat bhibharaat ||

The current of blood was flowing on all sides and the wounded warriors

were roaming here and there

ਨਿੰਦਾ ਕਰਤ ਛਤ੍ਰੀਯ ਧਰਮ ਕੀ ਭਜਤ ਦਸੋ ਦਿਸ ਜਾਤ ॥੧੧੬॥

ni(n)dhaa karat chhatreey dharam kee bhajat dhaso dhis jaat ||116||

They were running away in all the ten directions and were slandering the discipline of Kshatriyas.42.116.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸੋਰਠਿ ॥

bisanapadh || soraTh ||

SORATHA VISHNUPADA

ਜੇਤਕ ਜੀਅਤ ਬਚੇ ਸੰਨਯਾਸੀ ॥

jetak jeeat bache sa(n)nayaasee ||

ਤ੍ਰਾਸ ਮਰਤ ਫਿਰਿ ਬਹੁਰਿ ਨ ਆਏ ਹੋਤ ਭਏ ਬਨਬਾਸੀ ॥

traas marat fir bahur na aae hot bhe banabaasee ||

Those Sannysis who survived, they did not return because of fear and

went to the forest

ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਢੂੰਢ ਬਨ ਬੇਹੜ ਤਹ ਤਹ ਪਕਰਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

dhes bidhes ddoo(n)dd ban behaR teh teh pakar sa(n)ghaare ||

ਖੋਜਿ ਪਤਾਲ ਅਕਾਸ ਸੁਰਗ ਕਹੁ ਜਹਾ ਤਹਾ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥

khoj pataal akaas surag kahu jahaa tahaa chun maare ||

They were picked up from various countries and the forests and killed and searching for them in the sky and the nether-world, they were all destroyed

ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਾਸ ਕਰੇ ਸੰਨਿਆਸੀ ਆਪਨ ਮਤਹ ਮਤਾਯੋ ॥

eeh bidh naas kare sa(n)niaasee aapan mateh mataayo ||

ਆਪਨ ਨ੍ਯਾਸ ਸਿਖਾਇ ਸਬਨ ਕਹੁ ਆਪਨ ਮੰਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥

aapan nayaas sikhai saban kahu aapan ma(n)tr chalaayo ||

In this way, killing the Sannyasis, Parasnath propagated his own sect and

extended his own mode of worship

ਜੇ ਜੇ ਗਹੇ ਤਿਨ ਤੇ ਘਾਇਲ ਤਿਨ ਕੀ ਜਟਾ ਮੁੰਡਾਈ ॥

je je gahe tin te ghail tin kee jaTaa mu(n)ddaiee ||

ਦੋਹੀ ਦੂਰ ਦਤ ਕੀ ਕੀਨੀ ਆਪਨ ਫੇਰਿ ਦੁਹਾਈ ॥੧੧੭॥

dhohee dhoor dhat kee keenee aapan fer dhuhaiee ||117||

The wounded ones, who were caught, their matted locks were shaved off and ending the impact of Dutt, Parasnath extended his his fame.117.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਬਸੰਤ ॥

bisanapadh || basa(n)t ||

BASANT VISHNUPADA

ਇਹ ਬਿਧਿ ਫਾਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਖੇਲੇ ॥

eeh bidh faag kirapaanan khele ||

In this way, Holi was played with the sword

ਸੋਭਤ ਢਾਲ ਮਾਲ ਡਫ ਮਾਲੈ ਮੂਠ ਗੁਲਾਲਨ ਸੇਲੇ ॥

sobhat ddaal maal ddaf maalai mooTh gulaalan sele ||

The shields took the place of tabors and the blood became gulal (red

colour)

ਜਾਨੁ ਤੁਫੰਗ ਭਰਤ ਪਿਚਕਾਰੀ ਸੂਰਨ ਅੰਗ ਲਗਾਵਤ ॥

jaan tufa(n)g bharat pichakaaree sooran a(n)g lagaavat ||

The arrows were inflicted on the limbs of the warriors like the syringes

ਨਿਕਸਤ ਸ੍ਰੋਣ ਅਧਿਕ ਛਬਿ ਉਪਜਤ ਕੇਸਰ ਜਾਨੁ ਸੁਹਾਵਤ ॥

nikasat sron adhik chhab upajat kesar jaan suhaavat ||

With the flowing out of blood, the beauty of the fighters increased as if

they had splashed saffron on their limbs

ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੀ ਜਟਾ ਅਤਿ ਸੋਭਤ ਛਬਹਿ ਨ ਜਾਤ ਕਹ੍ਯੋ ॥

sronat bharee jaTaa at sobhat chhabeh na jaat kahayo ||

The glory of the matted locks saturated with blood is indescribable

ਮਾਨਹੁ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸੌ ਡਾਰ੍ਯੋ ਈਂਗਰ ਲਾਗਿ ਰਹ੍ਯੋ ॥

maanahu param prem sau ddaarayo iee(n)gar laag rahayo ||

It appeared that with great love, the gulal was splashed in them

ਜਹ ਤਹ ਗਿਰਤ ਭਏ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਸਾਗਨ ਸਤ੍ਰ ਪਰੋਏ ॥

jeh teh girat bhe naanaa bidh saagan satr paroe ||

ਜਾਨੁਕ ਖੇਲ ਧਮਾਰ ਪਸਾਰਿ ਕੈ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਮਿਤ ਹ੍ਵੈ ਸੋਏ ॥੧੧੮॥

jaanuk khel dhamaar pasaar kai adhik sramit havai soe ||118||

The enemies stringed with lances were lying hither and thither as if they

had been sleeping after the tiring play of Holi.118.

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਪਰਜ ॥

bisanapadh || paraj ||

VISHNUPADA PARAJ

ਦਸ ਸੈ ਬਰਖ ਰਾਜ ਤਿਨ ਕੀਨਾ ॥

dhas sai barakh raaj tin keenaa ||

ਕੈ ਕੈ ਦੂਰ ਦਤ ਕੇ ਮਤ ਕਹੁ ਰਾਜ ਜੋਗ ਦੋਊ ਲੀਨਾ ॥

kai kai dhoor dhat ke mat kahu raaj jog dhouoo leenaa ||

In this way, Parasnath ruled for one thousand years and ending the sect of Dutt, he extended his Rajayoga

ਜੇ ਜੇ ਛਪੇ ਲੁਕੇ ਕਹੂੰ ਬਾਚੇ ਰਹਿ ਰਹਿ ਵਹੈ ਗਏ ॥

je je chhape luke kahoo(n) baache reh reh vahai ge ||

ਐਸੇ ਏਕ ਨਾਮ ਲੈਬੇ ਕੋ ਜਗ ਮੋ ਰਹਤ ਭਏ ॥

aaise ek naam laibe ko jag mo rahat bhe ||

He, who his himself, remained a follower of Dutt and lived without

recognition

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਰਾਜ ਕਰਤ ਯੌ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਧਨ ਜੋਰਯੋ ॥

bhaat bhaat sau raaj karat yau bhaat bhaat dhan jorayo ||

ਜਹਾ ਜਹਾ ਮਾਨਸ ਸ੍ਰਉਨਨ ਸੁਨ ਤਹਾ ਤਹਾ ਤੇ ਤੋਰਯੋ ॥

jahaa jahaa maanas sraunan sun tahaa tahaa te torayo ||

Ruling in various ways, the king gathered wealth by various means and wherever the came on know of it, he looted it

ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੀਤ ਦੇਸ ਪੁਰ ਦੇਸਨ ਜੀਤ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਯੋ ॥

eeh bidh jeet dhes pur dhesan jeet nisaan bajaayo ||

ਆਪਨ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੧੧੯॥

aapan karan kaaran kar maanayo kaal purakh bisaraayo ||119||

In this way, conquering many countries far and near, the king extended his fame and himself forgetting the Lord began to consider himself the

creator.119.

ਰੁਆਮਲ ਛੰਦ ॥

rooaamal chha(n)dh ||

ROOAAMAL STANZA

ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬਰਖਨ ਕੀਨ ਰਾਜ ਸੁਧਾਰਿ ॥

dhas saha(n)sr pramaan barakhan keen raaj sudhaar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਧਰਾਨ ਲੈ ਅਰੁ ਸਤ੍ਰ ਸਰਬ ਸੰਘਾਰਿ ॥

bhaat bhaat dharaan lai ar satr sarab sa(n)ghaar ||

In this way, getting onwards, killing all the enemies, conquering the earth in various ways, the king ruled for ten thousand years

ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਨੂਪ ਭੂਪ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

jeet jeet anoop bhoop anoop roop apaar ||

ਭੂਪ ਮੇਧ ਠਟ੍ਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਏਕ ਜਗ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੨੦॥

bhoop medh ThaTrayo nirapotam ek jag sudhaar ||120||

Conquering many kings, the king thought of performing the Raajmedh

Yajna.120.

ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੇ ਨਰੇਸਨ ਬਾਧਿ ਕੈ ਇਕ ਬਾਰਿ ॥

dhes dhesan ke naresan baadh kai ik baar ||

ਰੋਹ ਦੇਸ ਬਿਖੈ ਗਯੋ ਲੈ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰ ॥

roh dhes bikhai gayo lai putr mitr kumaar ||

The king alongwith his sons and friends brought the kings of various countries to his own country in fetters,

ਨਾਰਿ ਸੰਜੁਤ ਬੈਠਿ ਬਿਧਵਤ ਕੀਨ ਜਗ ਅਰੰਭ ॥

naar sa(n)jut baiTh bidhavat keen jag ara(n)bh ||

ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਕਰੋਰ ਰਿਤਜ ਔਰ ਬਿਪ ਅਸੰਭ ॥੧੨੧॥

bol bol karor ritaj aauar bip asa(n)bh ||121||

And began to perform Yajna with his wife he also invited crores of

Brahmins.121.

ਰਾਜਮੇਧ ਕਰਜੋ ਲਗੈ ਆਰੰਭ ਭੂਪ ਅਪਾਰ ॥

raajamedh karayo lagai aara(n)bh bhoop apaar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸਮ੍ਰਿਧ ਜੋਰਿ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰ ॥

bhaat bhaat samiradh jor sumitr putr kumaar ||

Gathering his various friends, the king began the rajmedh Yajna

ਭਾਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਜੁਰੇ ਜਨ ਆਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਦੇਸ ॥

bhaat anekan ke jure jan aan kai teh dhes ||

ਛੀਨਿ ਛੀਨਿ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪਾਬਰ ਦੇਸ ਦਿਰਬ ਅਵਿਨੇਸ ॥੧੨੨॥

chheen chheen le nirapaabar dhes dhirab avines ||122||

People of various kinds gathered there and the king also seized the wealth

and property of he superb kings.122.

ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਰਬ ਸੁ ਭੂਪ ਸੰਪਤਿ ਨੈਣ ॥

dhekh ke ieh bhaat sarab su bhoop sa(n)pat nain ||

ਗਰਬ ਸੋ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬੋਲਾ ਬੈਣ ॥

garab so bhuj dha(n)dd kai ieh bhaat bolaa bain ||

Looking at his infinite wealth, feeling proud on the strength of his arms, spoke thus :

ਭੂਪ ਮੇਧ ਕਰੋ ਸਬੈ ਤੁਮ ਆਜ ਜਗ ਅਰੰਭ ॥

bhoop medh karo sabai tum aaj jag ara(n)bh ||

ਸਤਜੁਗ ਮਾਹਿ ਭਯੋ ਜਿਹੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨ ਰਾਜੈ ਜੰਭ ॥੧੨੩॥

satajug maeh bhayo jihee bidh keen raajai ja(n)bh ||123||

“O Brahmins! now perform such Bhoopmedh Yajna, which was performed

by Jambhasura in Satyuga.”123.

ਮੰਤ੍ਰੀਯ ਬਾਚ ॥

ma(n)treey baach ||

Speech of the minister :

ਲਛ ਜਉ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰੀਯੈ ਤਬ ਹੋਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੇਧ ॥

lachh jau nirap maareeyai tab hot hai nirap medh ||

ਏਕ ਏਕ ਅਨੇਕ ਸੰਪਤਿ ਦੀਜੀਯੈ ਭਵਿਖੇਧ ॥

ek ek anek sa(n)pat dheejeeyai bhavikhedh ||

“If one lakh are killed, then the Rajmedh Yajna can be performed and to

each Brahmin innumerable wealth,

ਲਛ ਲਛ ਤੁਰੰਗ ਏਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ਅਬਿਚਾਰ ॥

lachh lachh tura(n)g ekeh dheejeeaai abichaar ||

And one lakh horses are to be given immediately

ਜਗ ਪੂਰਣ ਹੋਤੁ ਹੈ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਵਤਾਰ ॥੧੨੪॥

jag pooran hot hai sun raaj raaj vataar ||124||

In this way, O king! the Yajna can be completed.124.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੁਮ੍ਰਿਧ ਸੰਪਤਿ ਦੀਜੀਯੈ ਇਕ ਬਾਰ ॥

bhaat bhaat sumiradh sa(n)pat dheejeeyai ik baar ||

ਲਛ ਹਸਤ ਤੁਰੰਗ ਦ੍ਵੈ ਲਛ ਸੁਵਰਨ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ॥

lachh hasat tura(n)g dhavai lachh suvaran bhaar apaar ||

“Many types of gifts of wealth and property and one lakh elephants and two lakh horses and one lakh gold coins are to be given to each of the

Brahmin :

ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਦਿਜੇਕ ਏਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ਅਬਿਲੰਬ ॥

koT koT dhijek ekeh dheejeeyai abila(n)b ||

ਜਗ ਪੂਰਣ ਹੋਇ ਤਉ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਸੰਭ ॥੧੨੫॥

jag pooran hoi tau sun raaj raaj asa(n)bh ||125||

“O king! by donating these to crores of Brahmins, this impossible Yajna can be completed.125.

ਪਾਰਸਨਾਥ ਬਾਚ ॥

paarasanaath baach ||

Speech of Parasnath :

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਨ ਇਤੀ ਕਮੀ ਜਉ ਟੁਟ ਹੈ ਬਹੁ ਬਰਖ ॥

suvaran kee na itee kamee jau TuT hai bahu barakh ||

“There is no shortage of gold and inspite of donating it for many years, it

will not go out of stock

ਹਸਤ ਕੀ ਨ ਕਮੀ ਮੁਝੈ ਹਯ ਸਾਰ ਲੀਜੈ ਪਰਖ ॥

hasat kee na kamee mujhai hay saar leejai parakh ||

Took at the house of elephants and the stable of horses, there is no shortage of them

ਅਉਰ ਜਉ ਧਨ ਚਾਹੀਯੈ ਸੋ ਲੀਜੀਯੈ ਅਬਿਚਾਰ ॥

aaur jau dhan chaaheeyai so leejeeyai abichaar ||

ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਕਰੋ ਸੁਨ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥੧੨੬॥

chit mai na kachhoo karo sun ma(n)tr mitr avataar ||126||

"O minister-friend! do not have any doubt in your mind and whatever wealth is wanted, take it immediately."126.

ਯਉ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਉਚਰਯੋ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬਰ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ॥

yau jabai nirap ucharayo tab ma(n)tr bar sun bain ||

ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਸਲਾਮ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਨੀਚ ਕੈ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥

haath jor salaam kai nirap neech kai jug nain ||

When the king said like this, then the minister closed his eyes and bowed

before the king with folded hands

ਅਉਰ ਏਕ ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਉਚਰੌਂ ਇਕ ਗਾਥ ॥

aaur ek suno nirapotam ucharaua(n) ik gaath ||

ਜੌਨ ਮਧਿ ਸੁਨੀ ਪੁਰਾਨਨ ਅਉਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਥ ॥੧੨੭॥

jauan madh sunee puraanan aaur si(n)mirat saath ||127||

“O king! listen to another thing, which I have heard in the form of a

discourse on the basis of Purans and Smritis.”127.

ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ॥

ma(n)tree baach ||

Speech of the minister

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAL STANZA

ਅਉਰ ਜੋ ਸਭ ਦੇਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਤੀਐ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ॥

aaur jo sabh dhes ke nirap jeeteeyai sun bhoop ||

ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿਤ੍ਰ ਗਾਤ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹਰਣ ਸਰੂਪ ॥

param roop pavitr gaat apavitr haran saroop ||

“O king! listen, you are supremely immaculate and blemishless You may

conquer the kings of all the countries

ਐਸ ਜਉ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ਭੂਪਤਿ ਸਭ ਪੂਛੀਆ ਤਿਹ ਗਾਥ ॥

aais jau sun bhoop bhoopat sabh poochheeaa teh gaath ||

ਪੂਛ ਆਉ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪਾਲਨ ਹਉ ਕਹੋ ਤੁਹ ਸਾਥ ॥੧੨੮॥

poochh aau sabai nirapaalan hau kaho tuh saath ||128||

"The secret about which you are taking, O minister! You may yourself ask this from all the kings."128.

ਯੌ ਕਹੇ ਜਬ ਬੈਨ ਭੂਪਤਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬਰ ਸੁਨਿ ਧਾਇ ॥

yau kahe jab bain bhoopat ma(n)tr bar sun dhai ||

ਪੰਚ ਲਛ ਬੁਲਾਇ ਭੂਪਤਿ ਪੂਛ ਸਰਬ ਬੁਲਾਇ ॥

pa(n)ch lachh bulai bhoopat poochh sarab bulai ||

When the king said this, the chief minister then started for the purpose

they invited five lakh kings

ਅਉਰ ਸਾਤ ਹੂੰ ਲੋਕ ਭੀਤਰ ਦੇਹੁ ਅਉਰ ਬਤਾਇ ॥

aaur saat hoo(n) lok bheetar dheh aaur batai ||

ਜਉਨ ਜਉਨ ਨ ਜੀਤਿਆ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਸ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਇ ॥੧੨੯॥

jaun jaun na jeetiaa nirap ros kai nirap rai ||129||

When they were asked to tell as to who is that king in the seven words, whom the king (Parasnath) has not conquered his ire ?129.

ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਰਹੇ ਸਬੈ ਤਰ ਕੋ ਨ ਦੇਤ ਬਿਚਾਰ ॥

dhekh dhekh rahe sabai tar ko na dhet bichaar ||

ਐਸ ਕਉਨ ਰਹਾ ਧਰਾ ਪਰ ਦੇਹੁ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰ ॥

aais kaun rahaa dharaa par dheh taeh uchaar ||

All of them looked with bowed heads and reflected as to who was that king

on the earth whose name might be mentioned

ਏਕ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਭੂਪਤਿ ਪੂਛ ਸਰਬ ਬੁਲਾਇ ॥

ek ek bulai bhoopat poochh sarab bulai ||

ਕੋ ਅਜੀਤ ਰਹਾ ਨਹੀ ਜਿਹ ਠਉਰ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ॥੧੩੦॥

ko ajeet rahaa nahee jeh Thaur dheh batai ||130||

The king called each one of them and asked him ad to who was he who he

who had remained unconquered?130.

ਏਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ॥

ek nirap baach ||

Speech of a king :

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਏਕ ਭੂਪਤਿ ਉਚਰੋ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਰਾਜਾ ਬੈਨ ॥

ek bhoopat ucharo sun leh raajaa bain ||

ਜਾਨ ਮਾਫ ਕਰੋ ਕਹੋ ਤਬ ਰਾਜ ਰਾਜ ਸੁ ਨੈਨ ॥

jaan maaf karo kaho tab raaj raaj su nain ||

One of the kings said, “If you assure the safety of my life, then I can say

ਏਕ ਹੈ ਮੁਨਿ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਅਰੁ ਮਛ ਕੇ ਉਰ ਮਾਹਿ ॥

ek hai mun si(n)dh mai ar machh ke ur maeh ||

ਮੋਹਿ ਰਾਵ ਬਿਬੇਕ ਭਾਖੌਂ ਤਾਹਿ ਭੂਪਤਿ ਨਾਹਿ ॥੧੩੧॥

moh raav bibek bhaakhau taeh bhoopat naeh ||131||

"There is a fish in the sea, in whose belly there is a sage I am speaking the truth ask him and do not ask any of the other kings.131.

ਏਕ ਦਯੋਸ ਜਟਧਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੁ ਛੀਰ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥

ek dhayos jaTadharee nirap keen chheer praves ||

ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਹੁਤੀ ਤਹਾ ਇਕ ਨਾਰਿ ਨਾਗਰ ਭੇਸ ॥

chitr roop hutee tahaa ik naar naagar bhes ||

"O king! one day Shiva wearing matted locks persistently entered the ocean, where he saw an unparalleled fasciating woman

ਤਾਸੁ ਦੇਖਿ ਸਿਵੇਸ ਕੋ ਗਿਰ ਬਿੰਦ ਸਿੰਧ ਮਝਾਰ ॥

taas dhekh sives ko gir bi(n)dh si(n)dh majhaar ||

ਮਛ ਪੇਟ ਮਛੰਦ੍ਰ ਜੋਗੀ ਬੈਠਿ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਰ ॥੧੩੨॥

machh peT machha(n)dhr jogee baiTh hai nirap baar ||132||

Seeing her, his semen was discharged within the ocean and because of

that the Yogi Matsyendra is seated within the belly of a fish.132.

ਤਾਸੁ ਤੇ ਚਲ ਪੁਛੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਬਾਤ ਬਿਬੇਕ ॥

taas te chal puchheeaai nirap sarab baat bibek ||

ਏਨ ਤੋਹਿ ਬਤਾਇ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਖਿ ਹੋ ਜੁ ਅਨੇਕ ॥

en toh batai hai nirap bhaakh ho ju anek ||

“O king! go and ask him, all these kings, who have been invited by you will not be able to tell you anything

ਐਸ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬੈ ਤਬ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ॥

aais baat sunee jabai tab raaj raaj avataar ||

ਸਿੰਧੁ ਖੋਜਨ ਕੋ ਚਲਾ ਲੈ ਜਗਤ ਕੇ ਸਬ ਜਾਰ ॥੧੩੩॥

si(n)dh khojan ko chalaa lai jagat ke sab jaar ||133||

When the sovereign heard this he went in search of that fish in the ocean

taking with him all the nets of the world.133.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਮੰਗਾਇ ਜਾਲਨ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਰਬ ॥

bhaat bhaat ma(n)gai jaalan sa(n)g lai dhal sarab ||

ਜੀਤ ਦੁੰਦਭ ਦੈ ਚਲਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨਿ ਕੈ ਜੀਅ ਗਰਬ ॥

jeet dhu(n)dhabh dhai chalaa nirap jaan kai jeea garab ||

The king proudly moved sounding his drums, taking various types of nets and his army with him

ਮੰਤ੍ਰੀ ਮਿਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰਿ ਸੰਪਤ ਸਰਬ ਮਧਿ ਬੁਲਾਇ ॥

ma(n)tree mitr kumaar sa(n)pat sarab madh bulai ||

ਸਿੰਧ ਜਾਰ ਡਰੇ ਜਹਾ ਤਹਾ ਮਛ ਸਤ੍ਰ ਡਰਾਇ ॥੧੩੪॥

si(n)dh jaar ddare jahaa tahaa machh satr ddarai ||134||

He called all this ministers, friends, princes etc., and threw his nets here

and there in the ocean all the fish were frightened.134.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਨ ਮਛ ਕਛਪ ਅਉਰ ਜੀਵ ਅਪਾਰ ॥

bhaat bhaatan machh kachhap aaur jeev apaar ||

ਬਧਿ ਜਾਰਨ ਹ੍ਵੈ ਕਢੇ ਤਬ ਤਿਆਗਿ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ ਧਾਰ ॥

badh jaaran havai kadde tab tiaag praan su dhaar ||

Various types of fish, tortoises and other beings, came out being entrapped in nets and began to die

ਸਿੰਧੁ ਤੀਰ ਗਏ ਜਬੈ ਜਲ ਜੀਵ ਏਕੈ ਬਾਰ ॥

si(n)dh teer ge jabai jal jeev ekai baar ||

ਐਸ ਭਾਤਿ ਭਏ ਬਖਾਨਤ ਸਿੰਧੁ ਪੈ ਮਤ ਸਾਰ ॥੧੩੫॥

aais bhaat bhe bakhaanat si(n)dh pai mat saar ||135||

Then all the beings of water went before the god of ocean and described

the cause of their worry.135.

ਬਿਪ ਕੋ ਧਰਿ ਸਿੰਧੁ ਮੂਰਤਿ ਆਇਯੋ ਤਿਹ ਪਾਸਿ ॥

bip ko dhar si(n)dh moorat aaiyo teh paas ||

ਰਤਨ ਹੀਰ ਪ੍ਰਵਾਲ ਮਾਨਕ ਦੀਨ ਹੈ ਅਨਿਆਸ ॥

ratan heer pravaal maanak dheen hai aniaas ||

The ocean dame before the king in the guise of Brahmin and offering gems, diamonds, pearls etc. to the king, he said :

ਜੀਵ ਕਾਹਿ ਸੰਘਾਰੀਐ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨ ॥

jeev kaeh sa(n)ghaareeaai sun leejeeaai nirap bain ||

ਜਉਨ ਕਾਰਜ ਕੋ ਚਲੇ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹੀ ਇਹ ਠੈਨ ॥੧੩੬॥

jaun kaaraj ko chale tum so nahee ieh Thain ||136||

“Why are you killing the being ?, because the purpose for which you have

come here will not be fulfilled here.”136.

ਸਿੰਧੁ ਬਾਚ ॥

si(n)dh baach ||

Speech of the ocean :

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਛੀਰ ਸਾਗਰ ਹੈ ਜਹਾ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਵਤਾਰ ॥

chheer saagar hai jahaa sun raaj raaj vataar ||

ਮਛ ਉਦਰ ਮਛੰਦ੍ਰ ਜੋਗੀ ਬੈਠ ਹੈ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰਿ ॥

machh udhar machha(n)dhr jogee baiTh hai brat dhaar ||

“O king! the Yogi Matsyendra is sitting in contemplation in the belly of the

fish in milk-ocean

ਡਾਰਿ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰ ਤਾਕਹਿ ਪੂਛ ਲੇਹੁ ਬਨਾਇ ॥

ddaar jaar nikaar taakeh poochh leh banai ||

“Take him out with your net and ask him, O king!

ਜੋ ਕਹਾ ਸੋ ਕੀਜੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਇਹੀ ਸਤਿ ਉਪਾਇ ॥੧੩੭॥

jo kahaa so keejeeaai nirap ihee sat upai ||137||

Do whatever I have said this is the real measure?”137.

ਜੋਰਿ ਬੀਰਨ ਨਾਖ ਸਿੰਧਹ ਆਗ ਚਾਲ ਸੁਬਾਹ ॥

jor beeran naakh si(n)dheh aag chaal subaeh ||

The king gathering together lakhs of his warriors moved away further from the ocean

ਹੂਰ ਪੂਰ ਰਹੀ ਜਹਾ ਤਹਾ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਛਾਹ ॥

hoor poor rahee jahaa tahaa jatr tatr uchhaeh ||

Where the heavenly damsels were moving here and there enthusiastically

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜਤ ਅਉਰ ਘੁਰਤ ਨਿਸਾਨ ॥

bhaat bhaat baja(n)tr baajat aaur ghurat nisaan ||

They all reached there sounding their drums and playing instruments of

various types,

ਛੀਰ ਸਿੰਧੁ ਹੁਤੋ ਜਹਾ ਤਿਹ ਠਾਮ ਪਹੁਚੇ ਆਨਿ ॥੧੩੮॥

chheer si(n)dh huto jahaa teh Thaam pahuche aan ||138||

Where there was the milk-ocean.138.

ਸੂਤ੍ਰ ਜਾਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਿਹ ਮਧਿ ਡਾਰਿ ਅਪਾਰ ॥

sootr jaar banai kai teh madh ddaar apaar ||

ਅਉਰ ਜੀਵ ਘਨੇ ਗਹੇ ਨ ਵਿਲੋਕਯੋ ਸਿਵ ਬਾਰ ॥

aaur jeev ghane gahe na vilokayo siv baar ||

The nets of cotton were prepared and thrown into the ocean, in which many other beings were caught, but the son of Shiva (Matsyendra) was not seen

ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਫਿਰੇ ਸਬੈ ਭਟ ਆਨਿ ਭੂਪਤਿ ਤੀਰ ॥

haar haar fire sabai bhaT aan bhoopat teer ||

ਅਉਰ ਜੀਵ ਘਨੇ ਗਹੇ ਪਰ ਸੋ ਨ ਪਾਵ ਫਕੀਰ ॥੧੩੯॥

aaur jeev ghane gahe par so na paav fakeer ||139||

All the warriors, greatly tired came before the king and said, “Many other

beings have been caught, but that sage is nowhere to be found.”139.

ਮਛ ਪੇਟਿ ਮਛੰਦ੍ਰ ਜੋਗੀ ਬੈਠ ਹੈ ਬਿਨੁ ਆਸ ॥

machh peT machha(n)dhr jogee baiTh hai bin aas ||

ਜਾਰ ਭੇਟ ਸਕੈ ਨ ਵਾ ਕੋ ਮੋਨਿ ਅੰਗ ਸੁ ਬਾਸ ॥

jaar bheT sakai na vaa ko mon a(n)g su baas ||

The Yogi is sitting desireless in the belly of the fish and this can’t entrap him

ਏਕ ਜਾਰ ਸੁਨਾ ਨਯੋ ਤਿਹ ਡਾਰੀਐ ਅਬਿਚਾਰ ॥

ek jaar sunaa nayo teh ddaareeaai abichaar ||

ਸਤਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਵਤਾਰ ॥੧੪੦॥

sat baat kaho tumai sun raaj raaj vataar ||140||

“Now, O king! throw another net immediately and this is the only step to

catch him.”140.

ਗਿਆਨ ਨਾਮੁ ਸੁਨਾ ਹਮੋ ਤਿਹ ਜਾਰ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਇ ॥

giaan naam sunaa hamo teh jaar ko nirap rai ||

ਤਉਨ ਤਾ ਮੈ ਡਾਰਿ ਕੈ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਲੇਹੁ ਗਹਾਇ ॥

taun taa mai ddaar kai mun raaj leh gahai ||

“O king! we have heard about the name of the net of knowledge, throw the same in the ocean and catch the great sage

ਯੌ ਨ ਹਾਥਿ ਪਰੇ ਮੁਨੀਸੁਰ ਬੀਤ ਹੈ ਬਹੁ ਬਰਖ ॥

yau na haath pare muneesur beet hai bahu barakh ||

“The sage will not be caught with any other measure even for years

ਸਤਿ ਬਾਤ ਕਹੌ ਤੁਮੈ ਸੁਨ ਲੀਜੀਐ ਭਰਤਰਖ ॥੧੪੧॥

sat baat kahau tumai sun leejeeaai bharatarakh ||141||

O protector! listen to it, we are telling you the truth.”141.

ਯੌ ਨ ਪਾਨਿ ਪਰੇ ਮੁਨਾਬਰ ਹੋਹਿਾਂ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥

yau na paan pare munaabar hohiaa(n) koT upai ||

“You may take croes of measures except this, you will not be able to catch

him

ਡਾਰ ਕੇ ਤੁਮ ਗਯਾਨ ਜਾਰ ਸੁ ਤਾਸੁ ਲੇਹੁ ਗਹਾਇ ॥

ddaar ke tum gayaan jaar su taas leh gahai ||

" Only throw the net of knowledge and catch him"

ਗ੍ਯਾਨ ਜਾਰ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪੰਬਰ ਡਾਰਯੋ ਤਿਹ ਬੀਚ ॥

gayaan jaar jabai nirapa(n)bar ddaarayo teh beech ||

ਤਉਨ ਜਾਰ ਗਹੋ ਮੁਨਾਬਰ ਜਾਨੁ ਦੂਜ ਦਧੀਚ ॥੧੪੨॥

taun jaar gaho munaabar jaan dhooj dhadheech ||142||

When the king threw the net of knowledge into the ocean that net caught him like the second Dadhich.142.

ਮਛ ਸਹਿਤ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਜੋਗੀ ਬਧਿ ਜਾਰ ਮਝਾਰ ॥

machh sahit machhi(n)dhr jogee badh jaar majhaar ||

ਮਛ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਸਬ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥

machh lok bilok kai sab havai ge bisa(n)bhaar ||

The Yogi Matsyendra was caught alongwith the fish, having been

entrapped in the net and seeing that fish all were wonder-struck

ਦ੍ਵੈ ਮਹੂਰਤ ਬਿਤੀ ਜਬੈ ਸੁਧਿ ਪਾਇ ਕੈ ਕਛੁ ਅੰਗਿ ॥

dhavai mahoorat bitee jabai sudh pai kai kachh a(n)g ||

ਭੂਪ ਦ੍ਵਾਰ ਗਏ ਸਭੈ ਭਟ ਬਾਧਿ ਅਸਤ੍ਰ ਉਤੰਗ ॥੧੪੩॥

bhoop dhavaiaar ge sabhai bhaT baadh asatr uta(n)g ||143||

After some time, when all the people regained some health, then all the warriors, depositing their arms and weapons reached at the gate of the

king.143.

ਮਛ ਉਦਰ ਲਗੇ ਸੁ ਚੀਰਨ ਕਿਉਹੂੰ ਨ ਚੀਰਾ ਜਾਇ ॥

machh udhar lage su cheeran kiauhoo(n) na cheeraa jai ||

They began to rip the belly of the fish, but none of them could do it

ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਪਰੈ ਜਬੈ ਤਬ ਪੂਛ ਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ॥

haar haar parai jabai tab poochh mitr bulai ||

When all of them gave in, then the king called his friends and asked them :

ਅਉਰ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ਉਪਚਾਰ ਤਾਕਰ ਆਜ ॥

aaur kaun bichaareeaai upachaar taakar aaj ||

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਜਾ ਤੇ ਪਰੈ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਸਰੇ ਹਮਰੋ ਕਾਜੁ ॥੧੪੪॥

dhirasaT jaa te parai muneesavair sare hamaro kaaj ||144||

“Now what measure be adopted, so that we may be successful in our

objective and see the great sage.”144.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮਛ ਪੇਟ ਕਿਹੂੰ ਨ ਫਟੇ ਸਬ ਕਰ ਹਟੇ ਉਪਾਇ ॥

machh peT kihoo(n) na faTe sab kar haTe upai ||

All of them used their power, but the belly of the fish could not be ripped,

ਗ੍ਯਾਨ ਗੁਰੂ ਤਿਨ ਕੋ ਹੁਤੋ ਪੂਛਾ ਤਹਿ ਬਨਾਇ ॥੧੪੫॥

gayaan guroo tin ko huto poochhaa teh banai ||145||

Then the king tried to ask the knowledge- Guru.145.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਭਟ ਤ੍ਯਾਗ ਕੈ ਸਬ ਗਰਬ ॥

bhaT tayaag kai sab garab ||

All the warriors, forsaking their pride,

ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਬੋਲੋ ਸਰਬ ॥

nirap teer bolo sarab ||

Came near the king and spoke,

ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਛੀਐ ਗੁਰ ਗ੍ਯਾਨ ॥

nirap poochheeaai gur gayaan ||

“O king! ask only the knowledge-Guru,

ਕਹਿ ਦੇਇ ਤੋਹਿ ਬਿਧਾਨ ॥੧੪੬॥

keh dhei toh bidhaan ||146||

He will only tell us all the method.”146.

ਬਿਧਿ ਪੂਰਿ ਕੈ ਸੁਭ ਚਾਰ ॥

bidh poor kai subh chaar ||

ਅਰੁ ਗ੍ਯਾਨ ਰੀਤਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥

ar gayaan reet bichaar ||

The king reflected methodically and invoked knowledge and said,

ਗੁਰ ਭਾਖੀਐ ਮੁਹਿ ਭੇਵ ॥

gur bhaakheeaai muh bhev ||

ਕਿਮ ਦੇਖੀਐ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ॥੧੪੭॥

kim dhekheeaai mun dhev ||147||

“O chief Guru! tell me the mystery as to how the sage can be seen ?”147.

ਗੁਰ ਗਜਾਨ ਬੋਲਜੋ ਬੈਨ ॥

gur gayaan bolayo bain ||

ਸੁਭ ਬਾਚ ਸੋ ਸੁਖ ਦੈਨ ॥

subh baach so sukh dhain ||

Then the knowledge-Guru uttered these ambrosial words,

ਛੁਰਕਾ ਬਿਬੇਕ ਲੈ ਹਾਥ ॥

chhurakaa bibek lai haath ||

ਇਹ ਫਾਰੀਐ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥੧੪੮॥

eeh faareeaai teh saath ||148||

”O king! Take the knife of Viveka (Discrimination) and tear off this

fish.”148.

ਤਬ ਕਾਮ ਤੈਸੋ ਈ ਕੀਨ ॥

tab kaam taiso iee keen ||

ਗੁਰ ਗਜਾਨ ਜਯੋਂ ਸਿਖ ਦੀਨ ॥

gur gayaan jayo(n) sikh dheen ||

Then, whatever the Guru had instructed, it was done accordingly

ਗਹਿ ਕੈ ਬਿਬੇਕਹਿ ਹਾਥ ॥

geh kai bibekeh haath ||

ਤਿਹ ਚੀਰਿਆ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥੧੪੯॥

teh cheeriaa teh saath ||149||

After adopting Viveka, that fish was ripped.149.

ਜਬ ਚੀਰਿ ਪੇਟ ਬਨਾਇ ॥

jab cheer peT banai ||

ਤਬ ਦੇਖਏ ਜਗ ਰਾਇ ॥

tab dhekhe jag rai ||

When the belly of the fish was ripped, then that great sage was seen

ਜੁਤ ਧ੍ਯਾਨ ਮੁੰਦ੍ਰਤ ਨੈਨ ॥

jut dhayaan mu(n)dhrat nain ||

ਬਿਨੁ ਆਸ ਚਿਤ ਨ ਡੁਲੈਨ ॥੧੫੦॥

bin aas chit na ddulain ||150||

He was sitting there with closed eyes and concentration, detaching himself

from all desires.150.

ਸਤ ਧਾਤ ਪੁਤ੍ਰਾ ਕੀਨ ॥

sat dhaat putraa keen ||

ਮੁਨਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰ ਧਰ ਦੀਨ ॥

mun dhirasaT tar dhar dheen ||

Then a sheet made of seven metals was put under the view of the sage

ਜਬ ਛੂਟਿ ਰਿਖਿ ਕੇ ਧ੍ਯਾਨ ॥

jab chhooT rikh ke dhayaan ||

ਤਬ ਭਏ ਭਸਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧੫੧॥

tab bhe bhasam pramaan ||151||

When the contemplation of the sage broke, the sheet was reduced to

ashes by the sight of the sage.151.

ਜੋ ਅਉਰ ਦ੍ਰਿਗ ਤਰਿ ਆਉ ॥

jo aaur dhirag tar aau ||

ਸੋਊ ਜੀਅਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਉ ॥

souoo jeeat jaan na paau ||

If anything else had come within his sight (at that time),

ਸੋ ਭਸਮ ਹੋਵਤ ਜਾਨੁ ॥

so bhasam hovat jaan ||

ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਗਤ ਨ ਮਾਨੁ ॥੧੫੨॥

bin preet bhagat na maan ||152||

It could not have been saved from being reduced to ashes there can be no

devotion without true love.152.

ਜਬ ਭਏ ਪੁਤ੍ਰਾ ਭਸਮ ॥

jab bhe putraa bhasam ||

ਜਨ ਅੰਧਤਾ ਰਵਿ ਰਸਮ ॥

jan a(n)dhataa rav rasam ||

When that sheet was reduced to ashes like the destruction of the darkness

by the sun,

ਪੁਨਿ ਪੂਛੀਆ ਤਿਹਾ ਜਾਇ ॥

pun poochheeaa tihaa jai ||

ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਭੇਦ ਬਤਾਇ ॥੧੫੩॥

mun raaj bhedh batai ||153||

Then the king went to that sage and told him the secret of his coming.153.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਕਉਨ ਭੂਪ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬਤਾਇ ਮੋਹਿ ਦੀਜੀਯੈ ॥

kaun bhoop bhoom mai batai moh dheejeeyai ||

ਜੋ ਮੋਹਿ ਤ੍ਰਾਸਿ ਨ ਤ੍ਰਸ੍ਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਿਖੀਸ ਕੀਜੀਯੈ ॥

jo moh traas na trasrayo kirapaa rikhees keejeeyai ||

“O sage! kindly tell me the name and address of the king, who is not

fearful of me

ਸੁ ਅਉਰ ਕਉਨ ਹੈ ਹਠੀ ਸੁ ਜਉਨ ਮੋ ਨ ਜੀਤਿਯੋ ॥

s aaur kaun hai haThee su jaun mo na jeetiyo ||

ਅਤ੍ਰਾਸ ਕਉਨ ਠਉਰ ਹੈ ਜਹਾ ਨ ਮੋਹ ਬੀਤਿਯੋ ॥੧੫੪॥

atraas kaun Thaur hai jahaa na moh beetiyo ||154||

"Who is that headstrong king, who has not been conquered by me? Which is that place, which has not come under my terror ? 154.

ਨ ਸੰਕ ਚਿਤ ਆਨੀਯੈ ਨਿਸੰਕ ਭਾਖ ਦੀਜੀਯੈ ॥

n sa(n)k chit aaneeyai nisa(n)k bhaakh dheejeeyai ||

ਸੁ ਕੋ ਅਜੀਤ ਹੈ ਰਹਾ ਉਚਾਰ ਤਾਸੁ ਕੀਜੀਯੈ ॥

s ko ajeet hai rahaa uchaar taas keejeeyai ||

"You may tell me the name of that mighty one unhesitatingly, who is still

unconquerable.

ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਅਸੇਸ ਜੀਤ ਮੈ ਲੀਏ ॥

nares dhes dhes ke ases jeet mai le'ee ||

ਛਿਤੇਸ ਭੇਸ ਭੇਸ ਕੇ ਗੁਲਾਮ ਆਨਿ ਹੂਐ ਰਹੇ ॥੧੫੫॥

chhites bhes bhes ke gulaam aan hooaai rahe ||155||

“I have conquered all the kings of the countries far and near and have made all the king of the earth my slaves.155.

ਅਸੇਖ ਰਾਜ ਕਾਜ ਮੋ ਲਗਾਇ ਕੈ ਦੀਏ ॥

asekh raaj kaaj mo lagai kai dhe'ee ||

ਅਨੰਤ ਤੀਰਥ ਨਾਤਿ ਕੈ ਅਛਿਨ ਪੁੰਨ ਮੈ ਕੀਏ ॥

ana(n)t teerath naat kai achhin pu(n)n mai ke'ee ||

“I have employed many kings as my servants doing my jobs and have

bestowed charities after taking bath at many pilgrim-stations

ਅਨੰਤ ਛਤ੍ਰੀਆਨ ਛੈ ਦੁਰੰਤ ਰਾਜ ਮੈ ਕਰੋ ॥

ana(n)t chhatreeaan chhai dhura(n)t raaj mai karo ||

“I am ruling after killing innumerable Kshatriyas

ਸੋ ਕੋ ਤਿਹੁੰ ਜਹਾਨ ਮੈ ਸਮਾਜ ਜਉਨ ਤੇ ਟਰੋ ॥੧੫੬॥

so ko tihu(n) jahaan mai samaaj jaun te Taro ||156||

I am that one from whom the beings of all the three worlds run far away.156.

ਅਨੰਗ ਰੰਗ ਰੰਗ ਕੇ ਸੁਰੰਗ ਬਾਜ ਮੈ ਹਰੇ ॥

ana(n)g ra(n)g ra(n)g ke sura(n)g baaj mai hare ||

ਬਸੇਖ ਰਾਜਸੂਇ ਜਗ ਬਾਜਮੇਧ ਮੈ ਕਰੇ ॥

basekh raajasooi jag baajamedh mai kare ||

“I have abducted many multi-coloured horses and have performed special Rajsu and Ashvamedha Yajnas

ਨ ਭੂਮਿ ਐਸ ਕੋ ਰਹੀ ਨ ਜਗ ਖੰਭ ਜਾਨੀਯੈ ॥

n bhoom aais ko rahee na jag kha(n)bh jaaneeyai ||

“You may agree with me that any place or sacrificial column is not

unacquainted with me

ਜਗਤ੍ਰ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਕਰਿ ਦੁਤੀਯ ਮੋਹਿ ਮਾਨੀਯੈ ॥੧੫੭॥

jagatr karan kaaran kar dhuteey moh maaneeyai ||157||

You may accept me as the second Lord of the world.157.

ਸੁ ਅਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਜੇ ਧਰੇ ਸੁ ਛਤ੍ਰ ਸੂਰ ਸੇਵਹੀ ॥

s atr chhatr je dhare su chhatr soor sevahee ||

“All the warriors who hold the arms and weapons are my servants

ਅਦੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੇ ਸੁਦੰਡ ਮੋਹਿ ਦੇਵਹੀ ॥

adha(n)dd kha(n)dd kha(n)dd ke sudha(n)dd moh dhevahee ||

I have chopped into bits the unpunishable individuals and many of them are paying tributes to me

ਸੁ ਐਸ ਅਉਰ ਕੌਨ ਹੈ ਪ੍ਰਤਾਪਵਾਨ ਜਾਨੀਐ ॥

s aais aaur kauan hai prataapavaan jaaneeaai ||

ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਆਜ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜੋਗਿੰਦਰ ਮੋਹਿ ਮਾਨੀਐ ॥੧੫੮॥

tiralok aaj ke bikhai jogi(n)dhar moh maaneeaai ||158||

“None is considered glorious like me and O great Yogi! consider me as the

chief Administrator in all the three worlds."158.

ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ਪਾਰਸਨਾਥ ਸੋ ॥

machhi(n)dhr baach paarasanaath so ||

Speech of Matsyendra : Addressed to Parasnath :

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਜੀਤਿ ਸੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਹੁ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥

kahaa bhayo jo sabh hee jag jeet su logan ko bahu traas dhikhaayo ||

"What then, if you have conquered and terrorized the whole world

ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੁ ਪੈ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸਨ ਮਾਹਿ ਭਲੇ ਗਜ ਗਾਹਿ ਬਧਾਯੋ ॥

aaur kahaa ju pai dhes bidhesan maeh bhale gaj gaeh badhaayo ||

What then, if you have got all the countries far and near crushed under the feet of your elephants

ਜੋ ਮਨੁ ਜੀਤਤ ਹੈ ਸਭ ਦੇਸ ਵਹੈ ਤੁਮਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥

jo man jeetat hai sabh dhes vahai tumarai nirap haath na aayo ||

"You have not got hat mind, which conquers all the countries all the

countries

ਲਾਜ ਗਈ ਕਛੁ ਕਾਜ ਸਰਯੋ ਨਹੀ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੫੯॥

laaj giee kachh kaaj sarayo nahee lok gayo paralok na paayo ||159||

You have felt shyful before it several times and in this way, you have not only lost this world, but also the next world.159.

ਭੂਮਿ ਕੋ ਕਉਨ ਗੁਮਾਨ ਹੈ ਭੂਪਤਿ ਸੋ ਨਹੀ ਕਾਹੂੰ ਕੇ ਸੰਗ ਚਲੈ ਹੈ ॥

bhoom ko kaun gumaan hai bhoopat so nahee kaahoo(n) ke sa(n)g chalai hai ||

“O king! Why to be egoistic for the land, which does not accompany anyone on death

ਹੈ ਛਲਵੰਤ ਬਡੀ ਬਸੁਧਾ ਯਹਿ ਕਾਹੂੰ ਕੀ ਹੈ ਨਹ ਕਾਹੂੰ ਹੁਐ ਹੈ ॥

hai chhalava(n)t baddee basudhaa yeh kaahoo(n) kee hai neh kaahoo(n) huaai hai ||

This earth is a great deceiver, it has not become one’s own uptil today, nor it will become anyone’s own

ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਸਬੈ ਬਰ ਨਾਰਿ ਸੁ ਅੰਤਿ ਤੁਝੈ ਕੋਊ ਸਾਥ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥

bhaun bha(n)ddaar sabai bar naar su a(n)t tujhai kouoo saath na dhai hai ||

“Your treasures and your beautiful women, none of them will accompany

you at the end

ਆਨ ਕੀ ਬਾਤ ਚਲਾਤ ਹੋ ਕਾਹੇ ਕਉ ਸੰਗਿ ਕੀ ਦੇਹ ਨ ਸੰਗਿ ਸਿਧੈ ਹੈ ॥੧੬੦॥

aan kee baat chalaat ho kaahe kau sa(n)g kee dheh na sa(n)g sidhai hai ||160||

Leave all others, even your own body will not accompany you.”160.

ਰਾਜ ਕੇ ਸਾਜ ਕੋ ਕਉਨ ਗੁਮਾਨ ਨਿਦਾਨ ਜੁ ਆਪਨ ਸੰਗ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥

raaj ke saaj ko kaun gumaan nidhaan ju aapan sa(n)g na jai hai ||

What to talk of this royal paraphernalia, it will also not accompany at the end

ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਭਰੇ ਘਰ ਬਾਰ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਬਿਗਾਨ ਕਹੈ ਹੈ ॥

bhaun bha(n)ddaar bhare ghar baar su ek hee baar bigaan kahai hai ||

All the places and treasures will become another’s property in an instant

ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸਖਾ ਕੋਈ ਅੰਤਿ ਸਮੈ ਤੁਹਿ ਸਾਥ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥

putr kalatr su mitr sakhaa koiee a(n)t samai tuh saath na dhai hai ||

“The sons, wife and friends etc, none of them will accompany you at the

end

ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾ ਪਸੁ ਸੰਗ ਬੀਯੋ ਸੋ ਭੀ ਸੰਗ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥੧੬੧॥

chet re chet achet mahaa pas sa(n)g beeyo so bhee sa(n)g na jai hai ||161||

O great animal, living in unconscious state! forsake your sleep even now, because your body, which has been born with you, it will also not accompany you.161.

ਕਉਨ ਭਰੋਸ ਭਟਾਨ ਕੋ ਭੂਪਤਿ ਭਾਰ ਪਰੇ ਜਿਨਿ ਭਾਰ ਸਹੈਂਗੇ ॥

kaun bharos bhaTaan ko bhoopat bhaar pare jin bhaar sahai(n)ge ||

“You cannot trust these warriors, because all of them will not endure the burden of your actions

ਭਾਜ ਹੈ ਭੀਰ ਭਯਾਨਕ ਹੁਐ ਕਰ ਭਾਰਥ ਸੋ ਨਹੀ ਭੇਰ ਚਹੈਂਗੇ ॥

bhaaj hai bheer bhayaanak huaai kar bhaarath so nahee bher chahai(n)ge ||

They will all run away in front of al the dreadful afflictions

ਏਕ ਉਪਚਾਰ ਨ ਚਾਲ ਹੈ ਰਾਜਨ ਮਿਤ੍ਰ ਸਬੈ ਮ੍ਰਿਤ ਨੀਰ ਬਹੈਂਗੇ ॥

ek upachaar na chaal hai raajan mitr sabai mirat neer bahai(n)ge ||

“None of the measures will be useful to you and all these friends of yours

will flow away like the flowing water

ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਛੂਟਤ ਪ੍ਰਾਨ ਮਸਾਨ ਕਹੈਂਗੇ ॥੧੬੨॥

putr kalatr sabhai tumare nirap chhooTat praan masaan kahai(n)ge ||162||

Your sons, your wife, all of them will call you a ghodt.”162.

ਪਾਰਸਨਾਥ ਬਾਚ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੋ ॥

paarasanaath baach machhi(n)dhr so ||

Speech of Parasnath addressed to Matsyendra :

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਮੁਨਿ ਕਉਨ ਹੈ ਵਹ ਰਾਉ ॥

mun kaun hai veh raau ||

ਤਿਹ ਆਜ ਮੋਹਿ ਬਤਾਉ ॥

teh aaj moh bataau ||

ਤਿਹ ਜੀਤ ਹੋ ਜਬ ਜਾਇ ॥

teh jeet ho jab jai ||

ਤਬ ਭਾਖੀਅਉ ਮੁਹਿ ਰਾਇ ॥੧੬੩॥

tab bhaakheeaau muh rai ||163||

“O sage! tell me, who is that king, whom I should conquer? And then you

will call me the greatest Sovereign on all.”163.

ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ਪਾਰਸਨਾਥ ਸੋ ॥

machhi(n)dhr baach paarasanaath so ||

Speech of Matsyendra addressed to Parasnath :

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜਨ ਹੰਸ ॥

sun raaj raajan ha(n)s ||

ਭਵ ਭੂਮਿ ਕੇ ਅਵਤੰਸ ॥

bhav bhoom ke avata(n)s ||

“O Sovereign! you are the greatest on the earth

ਤੁਹਿ ਜੀਤਏ ਸਬ ਰਾਇ ॥

tuh jeete sab rai ||

ਪਰ ਸੋ ਨ ਜੀਤਯੋ ਜਾਇ ॥੧੬੪॥

par so na jeetayo jai ||164||

You have conquered all the kings, but whatever I am telling you, you have not conquered it.”164.

ਅਬਿਬੇਕ ਹੈ ਤਿਹ ਨਾਉ ॥

abibek hai teh naau ||

ਤਵ ਹੀਯ ਮੈ ਤਿਹ ਠਾਉ ॥

tav heey mai teh Thaau ||

“Its name is Avivek (ignorance) and it abides in your heart

ਤਿਹ ਜੀਤ ਕਹੀ ਨ ਭੂਪ ॥

teh jeet kahee na bhoop ||

ਵਹ ਹੈ ਸਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥੧੬੫॥

veh hai saroop anoop ||165||

Regarding its victory, O king! you have not said anything, that also has a

unique form.”165.

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPAI STANZA

ਬਲਿ ਮਹੀਪ ਜਿਨ ਛਲ੍ਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਵਨ ਬਸ ਕਿਨੋ ॥

bal maheep jin chhalayo braham baavan bas kino ||

This Avivek had conquered mighty Bali and had to become sub-servient to Vaman

ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਜਿਨ ਹਰੇ ਦੰਡ ਰਘੁਪਤਿ ਤੇ ਲਿਨੋ ॥

kisan bisan jin hare dha(n)dd raghupat te lino ||

He destroyed Krishna (Vishnu) and received penalty form Raghupati Ram

ਦਸ ਗ੍ਰੀਵਹਿ ਜਿਨਿ ਹਰਾ ਸੁਭਟ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਖੰਡ੍ਯੋ ॥

dhas greeveh jin haraa subhaT su(n)bhaasur kha(n)ddayo ||

ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦੀਆ ਮਾਨ ਮਧੁ ਕੀਟ ਬਿਹੰਡ੍ਰਯੋ ॥

mahakhaasur maradheeaa maan madh keeT biha(n)ddrayo ||

He destroyed Ravana and Jambhasura and killed Mahishasura, Madhu and

Kaitabh

ਸੋਊ ਮਦਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀਯੋ ॥

souoo madhan raaj raajaa nirapat nirap abibek ma(n)tree keeyo ||

O beautiful king like the god of love! you have made that Avivek you minister,

ਜਿਹ ਦੇਵ ਦਈਤ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮੁਨਿ ਜੀਤਿ ਅਡੰਡ ਡੰਡਹਿ ਲੀਯੋ ॥੧੬੬॥

jeh dhev dhieet ga(n)dhrab mun jeet adda(n)dd dda(n)ddeh leeyo ||166||

Who after conquering the gods, demons, Gandharvas and sages had received tributes from them.166.

ਜਵਨ ਕ੍ਰੁਧ ਜੁਧ ਕਰਣ ਕੈਰਵ ਰਣ ਘਾਏ ॥

javan krudh judh karan kairav ran ghaae ||

Because of the anger of this Avivek, Karan and Kaurvas were destroyed in

the battlefield

ਜਾਸੁ ਕੋਪ ਕੇ ਕੀਨ ਸੀਸ ਦਸ ਸੀਸ ਗਵਾਏ ॥

jaas kop ke keen sees dhas sees gavaae ||

Because of its anger, Ravana had to lose all his ten heads

ਜਉਨ ਕ੍ਰੁਧ ਕੇ ਕੀਏ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਰਣਿ ਲੁਝੇ ॥

jaun krudh ke ke'ee dhev dhaanav ran lujhe ||

Therefore, O the master of he armies! O king! the day when getting enraged,

ਜਾਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਕੀਨ ਖਸਟ ਕੁਲ ਜਾਦਵ ਜੁਝੇ ॥

jaas krodh ke keen khasaT kul jaadhav jujhe ||

Your Avivek will become out of control, on that day,

ਸੋਊ ਤਾ ਸਮਾਨੁ ਸੈਨਾਧਿਪਤਿ ਜਿਦਿਨ ਰੋਸ ਵਹੁ ਆਇ ਹੈ ॥

souoo taa samaan sainaadhipat jidhin ros vahu aai hai ||

ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਵਰ ਸਮੁਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੬੭॥

bin ik bibek sunaho nirapat avar samuh ko jai hai ||167||

It will overshadow all without influencing the one Vivek (discriminating

intellect).167.

ਪਾਰਸਨਾਥ ਬਾਚ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੋ ॥

paarasanaath baach machhi(n)dhr so ||

Speech of Parasnath addressed to Matsyendra :

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPI STANZA

ਸੁਨਹੁ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬੈਨ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਬਾਤ ਬਿਚਛਨ ॥

sunahu machhi(n)dhr bain kaho tuh baat bichachhan ||

O Matsyendra! listen, I tell you a distincitive thing

ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਜਗਤ ਦ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਲਛਨ ॥

eik bibek abibek jagat dhavai nirapat sulachhan ||

Vivek and Avivek both are the kings of distinct characteristics (of the

world)

ਬਡ ਜੋਧਾ ਦੁਹੂੰ ਸੰਗ ਬਡੇ ਦੋਊ ਆਪ ਧਨੁਰਧਰ ॥

badd jodhaa dhuhoo(n) sa(n)g badde dhouoo aap dhanuradhar ||

Both are great fighters and archers

ਏਕ ਜਾਤਿ ਇਕ ਪਾਤਿ ਏਕ ਹੀ ਮਾਤ ਜੋਧਾਬਰ ॥

ek jaat ik paat ek hee maat jodhaabar ||

Both have the same caste and the same mother

ਇਕ ਤਾਤ ਏਕ ਹੀ ਬੰਸ ਪੁਨਿ ਬੈਰ ਭਾਵ ਦੁਹ ਕਿਮ ਗਹੋ ॥

eik taat ek hee ba(n)s pun bair bhaav dhuh kim gaho ||

Both have the same father and the same dynasty, then how can there be enmity between them?

ਤਿਹ ਨਾਮ ਠਾਮ ਆਭਰਣ ਰਥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬ ਮੁਨਿ ਕਹੋ ॥੧੬੮॥

teh naam Thaam aabharan rath sasatr asatr sab mun kaho ||168||

O sage! now you tell me about their place, name ornaments, chariots,

arms, weapons etc.168.

ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ਪਾਰਸਨਾਥ ਸੋ ॥

machhi(n)dhr baach paarasanaath so ||

Speech of Matsyendra addressed to Parasnath :

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPAI

ਅਸਿਤ ਬਰਣ ਅਬਿਬੇਕ ਅਸਿਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਭਤ ॥

asit baran abibek asit baajee rath sobhat ||

Avivek has black colour, black chariot and black horses

ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਿਹ ਅੰਗਿ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰੀ ਨਰ ਲੋਭਤ ॥

asit basatr teh a(n)g nirakh naaree nar lobhat ||

His garments are black also seeing him, all the men and women around

ਅਸਿਤ ਸਾਰਥੀ ਅਗ੍ਰ ਅਸਿਤ ਆਭਰਣ ਰਥੋਤਮ ॥

asit saarathee agr asit aabharan rathotam ||

His charioteer is also black, whose garments are also black

ਅਸਿਤ ਧਨੁਖ ਕਰਿ ਅਸਿਤ ਧੁਜਾ ਜਾਨੁਕ ਪੁਰਖੋਤਮ ॥

asit dhanukh kar asit dhujaa jaanuk purakhotam ||

His chariot is also darkness his bow and banner are all black and he considers himself a superb and superior peroson

ਇਹ ਛਬਿ ਨਰੇਸ ਅਬਿਬੇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਜਗਤ ਜਯੰਕਰ ਮਾਨੀਯੈ ॥

eeh chhab nares abibek nirap jagat jaya(n)kar maaneeyai ||

O king! this is the pretty appearance of Avivek with which he has conquered the world

ਅਨਜਿਤ ਜਾਸੁ ਕਹ ਨ ਤਜੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰੂਪ ਤਿਹ ਜਾਨੀਯੈ ॥੧੬੯॥

anajit jaas keh na tajo kirasan roop teh jaaneeyai ||169||

He is unconquerable and consider him as the likeness of Krishna.169.

ਪੁਹਪ ਧਨੁਖ ਅਲਿ ਪਨਚ ਮਤਸ ਜਿਹ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

puhap dhanukh al panach matas jeh dhujaa biraajai ||

In this likeness of the god of love, he is an elegant Purusha and his banner looks glorious

ਬਾਜਤ ਝਾਝਰ ਤੂਰ ਮਧੁਰ ਬੀਨਾ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥

baajat jhaajhar toor madhur beenaa dhun baajai ||

On all his four sides, the pretty and sweet lyre is played and the horn is

blown

ਸਬ ਬਜੰਤ੍ਰ ਜਿਹ ਸੰਗ ਬਜਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬ ਸੋਹਤ ॥

sab baja(n)tr jeh sa(n)g bajat su(n)dhar chhab sohat ||

All types of musical instruments continue to be played with him

ਸੰਗ ਸੈਨ ਅਬਲਾ ਸੰਬੂਹ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਮੋਹਤ ॥

sa(n)g sain abalaa sa(n)booh sur nar mun mohat ||

There is always a group of women with him and these women fascinate the mind of gods, men and sages

ਅਸ ਮਦਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਿਦਿਨ ਕ੍ਰੁਧ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥

as madhan raaj raajaa nirapat jidhin krudh kar dhai hai ||

On the day, when this Avivek will get enraged and come forward as the

god of love,

ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਤਾ ਕੇ ਸਮੁਹਿ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੭੦॥

bin ik bibek taa ke samuh aaur dhoosar ko jai hai ||170||

None will be able to stand before him except only Vivek.170.

ਕਰਤ ਨ੍ਰਿਤ ਸੁੰਦਰੀ ਬਜਤ ਬੀਨਾ ਧੁਨਿ ਮੰਗਲ ॥

karat nirat su(n)dharee bajat beenaa dhun ma(n)gal ||

The beautiful damsels played on lyres, sang songs of joy and danced

ਉਪਜਤ ਰਾਗ ਸੰਬੂ੍ਹ ਬਜਤ ਬੈਰਾਰੀ ਬੰਗਲਿ ॥

aupajat raag sa(n)booh bajat bairaaree ba(n)gal ||

The collective sound of musical modes was heard Bairari, Bangali female

musical modes were played 171

ਭੈਰਵ ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਦੀਪ ਹਿੰਡੋਲ ਮਹਾ ਸੁਰ ॥

bhairav raag basa(n)t dheep hi(n)ddol mahaa sur ||

The fine sound of Bhairava, Basant, Deepak, Hindol etc.

ਉਘਟਤ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਸੁਨਤ ਰੀਝਤ ਧੁਨਿ ਸੁਰ ਨਰ ॥

aughaTat taan tara(n)g sunat reejhat dhun sur nar ||

Arose at such a pitch that all the men women were allured

ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਿਤੁ ਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਜਿਦਿਨ ਰੋਸ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥

eeh chhab prabhaav rit raaj nirap jidhin ros kar dhai hai ||

ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਤਾ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਸਮੁਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੭੧॥

bin ik bibek taa ke nirapat aaur samuh ko jai hai ||171||

With the impact of all this demeanour, O king! the day on which he will

attack, then who can face him, without adopting Vivek?171.

ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁਧ ਮਲਾਰ ਬਿਭਾਸ ਸਰਬਿ ਗਨਿ ॥

soraTh saara(n)g sudh malaar bibhaas sarab gan ||

ਰਾਮਕਲੀ ਹਿੰਡੋਲ ਗੌਡ ਗੂਜਰੀ ਮਹਾ ਧੁਨਿ ॥

raamakalee hi(n)ddol gauadd goojaree mahaa dhun ||

Seeing and hearing he elegant tunes of Sarang, Shuddh Malhar, Vibhas, Ramkali, Hindol, Gaur, Gujri,

ਲਲਤ ਪਰਜ ਗਵਰੀ ਮਲਾਰ ਕਾਨੜਾ ਮਹਾ ਛਬਿ ॥

lalat paraj gavaree malaar kaanaRaa mahaa chhab ||

ਜਾਹਿ ਬਿਲੋਕਤ ਬੀਰ ਸਰਬ ਤੁਮਰੇ ਜੈ ਹੈ ਦਬਿ ॥

jaeh bilokat beer sarab tumare jai hai dhab ||

Lalit, Paraj, Gauri, Malhar, Kanra etc., the warriors like you are buried

under his dazzle

ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਰੇਸ ਰਿਤੁ ਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਮਦਨ ਸੂਅਨ ਜਬ ਗਰਜ ਹੈ ॥

eeh bidh nares rit raaj nirap madhan sooan jab garaj hai ||

ਬਿਨੁ ਇਕ ਗਜਾਨ ਸੁਨ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੭੨॥

bin ik gayaan sun ho nirapat su aaur dhoosar ko baraj hai ||172||

In this way, in the good season Basant, when Avivek will thunder in the likeness of the god of love, then without knowledge, O king! who will admonish him ? 172.

ਕਊਧਤ ਦਾਮਨਿ ਸਘਨ ਸਘਨ ਘੋਰਤ ਚਹੁਦਿਸ ਘਨ ॥

kuoodhat dhaaman saghan saghan ghorat chahudhis ghan ||

ਮੋਹਿਤ ਭਾਮਿਨ ਸਘਨ ਡਰਤ ਬਿਰਹਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਿ ਮਨਿ ॥

mohit bhaamin saghan ddarat birahan tiray lakh man ||

When the clouds will surround from all the four directions, the lightnings

will flash, in such an atmosphere, the love-sick women will allure the mind

ਬੋਲਤ ਦਾਦੁਰ ਮੋਰ ਸਘਨ ਝਿਲੀ ਝਿੰਕਾਰਤ ॥

bolat dhaadhur mor saghan jhilee jhi(n)kaarat ||

The voices of frogs and peacocks and the jingling sounds of arbour will be heard

ਦੇਖਤ ਦ੍ਰਿਗਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਮਿਤ ਮੁਨਿ ਮਨ ਬ੍ਰਿਤ ਹਾਰਤ ॥

dhekhat dhiragan prabhaav amit mun man birat haarat ||

Seeing the influence of the intoxicated eyes of the lustful women, the sages also fall from their vows and feel defeated in their mind

ਇਹ ਬਿਧਿ ਹੁਲਾਸ ਮਦਨਜ ਦੂਸਰ ਜਿਦਿਨ ਚਟਕ ਦੈ ਸਟਕ ਹੈ ॥

eeh bidh hulaas madhanaj dhoosar jidhin chaTak dhai saTak hai ||

ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਹਟਕ ਹੈ ॥੧੭੩॥

bin ik bibek sunaho nirapat aaur dhoosar ko haTak hai ||173||

The day on which such a joyful atmosphere will present itself with full brilliance, then, O king! tell me, on that day, who will reject its impact

Vivek?173.

ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਪੁਤ੍ਰ ਅਨੰਦ ਜਿਦਿਨ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕਹੁ ਧਰਿ ਹੈ ॥

tirateeaa putr ana(n)dh jidhin sasatran kahu dhar hai ||

ਕਰਿ ਹੈ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸੁ ਰਣ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਡਰਿ ਹੈ ॥

kar hai chitr bachitr su ran sur nar mun ddar hai ||

When in the likeness of Anand (bliss), he will hold the weapons and fight in a queer way, then the sages will be frightened

ਕੋ ਭਟ ਧਰਿ ਹੈ ਧੀਰ ਜਿਦਿਨ ਸਾਮੁਹਿ ਵਹ ਐ ਹੈ ॥

ko bhaT dhar hai dheer jidhin saamuh veh aai hai ||

ਸਭ ਕੋ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਛਿਨਕ ਭੀਤਰ ਹਰ ਲੈ ਹੈ ॥

sabh ko tej prataap chhinak bheetar har lai hai ||

Who is there such a warriors, who will keep patience and confront him? He will abduct the glory of all in an instant

ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਨੰਦ ਦੁਰ ਧਰਖ ਭਟ ਜਿਦਿਨ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹ ਮਿਕ ਹੈ ॥

eeh bidh ana(n)dh dhur dharakh bhaT jidhin sasatr geh mik hai ||

In this way, the day on which this tyrannical warriors will come to fight

holding his weapons, on that day,

ਬਿਨੁ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨਿ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਦੂਸਰਿ ਟਿਕ ਹੈ ॥੧੭੪॥

bin ik dheeraj sun re nirapat su aaur na dhoosar Tik hai ||174||

O king! none else will stay there except the one with endurance.174.

ਰਤਨ ਜਟਤ ਰਥ ਸੁਭਤ ਖਚਿਤ ਬਜ੍ਰਨ ਮੁਕਤਾਫਲ ॥

ratan jaTat rath subhat khachit bajran mukataafal ||

ਹੀਰ ਚੀਰ ਆਭਰਣ ਧਰੇ ਸਾਰਥੀ ਮਹਾਬਲ ॥

heer cheer aabharan dhare saarathee mahaabal ||

Studded with gems and full of pearls, the chariot will carry this mighty charioteer wearing embellished garments

ਕਨਕ ਦੇਖ ਕੁਰਰਾਤ ਕਠਨ ਕਾਮਿਨ ਬ੍ਰਿਤ ਹਾਰਤ ॥

kanak dhekh kuraraat kaThan kaamin birat haarat ||

Seeing the gold, the hardest of beautiful lustful damsels will be allured,

ਤਨਿ ਪਟੰਬਰ ਜਰਕਸੀ ਪਰਮ ਭੂਖਨ ਤਨ ਧਾਰਤ ॥

tan paTa(n)bar jarakasee param bhookhan tan dhaarat ||

Forsaking their vows and he will wear ornaments and pretty garments on

his body

ਇਹ ਛਬਿ ਅਨੰਦ ਮਦਨਜ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਿਦਿਨ ਗਰਜ ਦਲ ਗਾਹਿ ਹੈ ॥

eeh chhab ana(n)dh madhanaj nirapat jidhin garaj dhal gaeh hai ||

O king! the joy-giver god of love, when he will come in front, thundering in such a handsome pose,

ਬਿਨੁ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨਿ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਸਮੁਹ ਕੋ ਜਾਹਿ ਹੈ ॥੧੭੫॥

bin ik dheeraj sun re nirapat su aaur samuh ko jaeh hai ||175||

Then who will confront him except the one with endurance.175.

ਧੂਮ੍ਰ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਧੂਮ੍ਰ ਬਾਜੀਰਥ ਛਾਜਤ ॥

dhoomr baran saarathee dhoomr baajeerath chhaajat ||

All the gods, men and sages, will feel shy on seeing the black coloured

charioteer,

ਧੂਮ੍ਰ ਬਰਣ ਆਭਰਣ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਲਾਜਤ ॥

dhoomr baran aabharan nirakh sur nar mun laajat ||

Black chariot and horses and glorious black garments

ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਧੂਮਰੋ ਗਾਤ ਧੂਮਰ ਤਿਹ ਭੂਖਨ ॥

dhoomr nain dhoomaro gaat dhoomar teh bhookhan ||

ਧੂਮ੍ਰ ਬਦਨ ਤੇ ਬਮਤ ਸਰਬ ਸਤ੍ਰੂ ਕੁਲ ਦੂਖਨ ॥

dhoomr badhan te bamat sarab satraoo kul dhookhan ||

The black eyes and black ornaments will glisten on his black body and his enemies will be in agony

ਅਸ ਭਰਮ ਮਦਨ ਚਤੁਰਥ ਸੁਵਨ ਜਿਦਿਨ ਰੋਸ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥

as bharam madhan chaturath suvan jidhin ros kar dhai hai ||

The day, on which this fourth son of the god of love, will move towards you in anger, then,

ਦਲ ਲੂਟ ਕੂਟ ਤੁਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਸਰਬ ਛਿਨਕ ਮਹਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੭੬॥

dhal looT kooT tumaro nirapat su sarab chhinak meh jai hai ||176||

O king! he will move towards you in anger, then, O king! he will loot and

cut down your army in an instant.176.

ਅਉਰ ਅਉਰ ਜੇ ਸੁਭਟਿ ਗਨੋ ਤਿਹ ਨਾਮ ਬਿਚਛਨ ॥

aaur aaur je subhaT gano teh naam bichachhan ||

The names of other warriors are fantastic also

ਬਡ ਜੋਧਾ ਬਡ ਸੂਰ ਬਡੇ ਜਿਤਵਾਰ ਸੁਲੱਛਨ ॥

badd jodhaa badd soor badde jitavaar sula'chhan ||

They are all very brave and conquerors of wars

ਕਲਹਿ ਨਾਮ ਇਕ ਨਾਰਿ ਮਹਾ ਕਲ ਰੂਪ ਕਲਹ ਕਰ ॥

kaleh naam ik naar mahaa kal roop kaleh kar ||

There is one woman named Kalha, whose figure is very hideous,

ਲੋਗ ਚਤੁਰਦਸ ਮਾਝਿ ਜਾਸੁ ਛੋਰਾ ਨਹੀ ਸੁਰ ਨਰ ॥

log chaturadhas maajh jaas chhoraa nahee sur nar ||

She has not left untouched any god or man in all the fourteen worlds

ਸਬ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਭੀਤਰ ਨਿਪੁਣ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿਹ ਜਾਨੀਐ ॥

sab sasatr asatr bheetar nipun at prabhaav teh jaaneeaai ||

The warriors skilful in arms and weapons and very influential fighters and

ਸਬ ਦੇਸ ਭੇਸ ਅਰੁ ਰਾਜ ਸਬ ਤ੍ਰਾਸ ਜਵਨ ਕੋ ਮਾਨੀਐ ॥੧੭੭॥

sab dhes bhes ar raaj sab traas javan ko maaneeaai ||177||

The kings of the countries far and near are fearful of her.177.

ਬੈਰ ਨਾਮ ਇਕ ਬੀਰ ਮਹਾ ਦੁਰ ਧਰਖ ਅਜੈ ਰਣਿ ॥

bair naam ik beer mahaa dhur dharakh ajai ran ||

ਕਬਹੁ ਦੀਨ ਨਹੀ ਪੀਠਿ ਅਨਿਕ ਜੀਤੇ ਜਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਗਣ ॥

kabahu dheen nahee peeTh anik jeete jeh nirap gan ||

There is one invincible warriors named Shaturta (enmity) who has never shown his back and has conquered many kings

ਲੋਚਨ ਸ੍ਰੌਣਤ ਬਰਣ ਅਰੁਣ ਸਬ ਸਸਤ੍ਰ ਅੰਗਿ ਤਿਹ ॥

lochan srauanat baran arun sab sasatr a(n)g teh ||

His eyes and colour were red like blood and there were weapons on all the limbs

ਰਵਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਰ ਧੁਜਾ ਅਰੁਣ ਲਾਜਤ ਲਖਿ ਛਬਿ ਜਿਹ ॥

rav prakaas sar dhujaa arun laajat lakh chhab jeh ||

His banner was like sunshine and seeing his brilliance, even the sun felt

shy

ਇਹ ਭਾਤਿ ਬੈਰ ਬੀਰਾ ਬਡੈ ਜਿਦਿਨ ਕ੍ਰੁਧ ਕਰਿ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥

eeh bhaat bair beeraa baddai jidhin krudh kar garaj hai ||

In this way, this mighty warriors named Shaturta, will roar in anger,

ਬਿਨੁ ਏਕ ਸਾਤਿ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਦੂਸਰ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੭੮॥

bin ek saat sun re nirapat su aaur na dhoosar baraj hai ||178||

On that day, none else will confront him except Shanti (peace).178.

ਧੂਮ੍ਰ ਧੁਜਾ ਰਥ ਧੂਮ੍ਰ ਧੂਮ੍ਰ ਸਾਰਥੀ ਬਿਰਾਜਤ ॥

dhoomr dhujaa rath dhoomr dhoomr saarathee biraajat ||

The back banner, black chariot and the black charioteer look splendid

ਧੂਮ੍ਰ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਨਿਰਖਿ ਧੂਅਰੋ ਮਨਿ ਲਾਜਤ ॥

dhoomr basatr tan dhare nirakh dhooaro man laajat ||

Seeing the black garment, even the smoke feels shy in his mind

ਧੂਮ੍ਰ ਧਨੁਖ ਕਰ ਛਕਯੋ ਬਾਨ ਧੂਮਰੇ ਸੁਹਾਏ ॥

dhoomr dhanukh kar chhakayo baan dhoomare suhaae ||

There are black arrows for his block how

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਭੁਜੰਗ ਜਛ ਅਰੁ ਅਸੁਰ ਲਜਾਏ ॥

sur nar naag bhuja(n)g jachh ar asur lajaae ||

Seeing him the gods, men serpents, Yakshas and demons feel shy

ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਲਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਿਦਿਨ ਜੁਧ ਕਹ ਜੁਟ ਹੈ ॥

eeh chhab prabhaav aalas nirapat jidhin judh keh juT hai ||

ਉਦਮ ਬਿਹੀਨ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਫੁਟ ਹੈ ॥੧੭੯॥

audham biheen sun re nirapat aaur sakal dhal fuT hai ||179||

O king! this impressive beauty is of Aalas (laziness) and O king! the day he will confront you for fighting, your army without diligence will be fragmented.179.

ਹਰਿਤ ਧੁਜਾ ਅਰੁ ਧਨੁਖ ਹਰਿਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਭੰਤ ॥

harit dhujaa ar dhanukh harit baajee rath sobha(n)t ||

ਹਰਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮਨ ਮੋਹੰਤ ॥

harat basatr tan dhare nirakh sur nar man moha(n)t ||

Seeing the one having green banner, green bow, green horses, green chariots and wearing green clothes on the body, the gods and men are

allured

ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਭ੍ਰਮਨ ਬਘੂਲਾ ਲਖਿ ਲਜਿਤ ॥

pavan beg rath chalat bhraman baghoolaa lakh lajit ||

His chariot moving with the speed of wind, causes the deer to feel shy

ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਵਨ ਚਕ ਸਬਦ ਮੇਘ ਮਨ ਮਹਿ ਸੁਖੁ ਸਜਿਤ ॥

sunat sravan chak sabadh megh man meh sukh sajit ||

Hearing his voice, the clouds feel happy in their mind

ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਮਦ ਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪ ਜਿਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਹੈ ॥

eeh chhab prataap madh naam nirap jidhin tura(n)g nachai hai ||

The day on which this individual named Garav (pride) will cause his horse

to dance before you,

ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਸੁ ਸਮਰਿ ਨ ਦੂਸਰ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੮੦॥

bin ik bibek sun lai nirapat sas samar na dhoosar jai hai ||180||

On that day none else will stay before him except Vivek.180.

ਅਸਿਤ ਧੁਜਾ ਸਾਰਥੀ ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰੈ ਅਰੁ ਬਾਜੀ ॥

asit dhujaa saarathee asit basatrai ar baajee ||

ਅਸਿਤ ਕਵਚ ਤਨ ਕਸੇ ਤਜਤ ਬਾਣਨ ਕੀ ਰਾਜੀ ॥

asit kavach tan kase tajat baanan kee raajee ||

He, who is decorated with black banner, black charioteer, black garment, black horse, armour etc., who showers a continuous line of arrows,

ਅਸਿਤ ਸਕਲ ਤਿਹ ਬਰਣ ਅਸਿਤ ਲੋਚਨ ਦੁਖ ਮਰਦਨ ॥

asit sakal teh baran asit lochan dhukh maradhan ||

His colour is completely black, his eyes are black and he is the destroyer

of sufferings

ਅਸਿਤ ਮਣਿਣ ਕੇ ਸਕਲ ਅੰਗਿ ਭੂਖਣ ਰੁਚਿ ਬਰਧਨ ॥

asit manin ke sakal a(n)g bhookhan ruch baradhan ||

The ornaments of black pearls increase the beauty of his limbs

ਅਸ ਕੁਵ੍ਰਿਤਿ ਬੀਰ ਦੁਰ ਧਰਖ ਅਤਿ ਜਿਦਿਨ ਸਮਰ ਕਹ ਸਜਿ ਹੈ ॥

as kuvirat beer dhur dharakh at jidhin samar keh saj hai ||

The day on which that warriors named Kuvrati (evil pledge) will enter the field holding his bow,

ਬਿਨੁ ਇਕ ਧੀਰਜ ਬੀਰਤ ਤਜਿ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਭਜਿ ਹੈ ॥੧੮੧॥

bin ik dheeraj beerat taj aaur sakal dhal bhaj hai ||181||

The whole army will run away on that day except the one with endurance.181.

ਚਰਮ ਬਰਮ ਕਹ ਧਰੇ ਧਰਮ ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਧਾਰਤ ॥

charam baram keh dhare dharam chhatree ko dhaarat ||

ਅਜੈ ਜਾਨਿ ਆਪਨਹਿ ਸਰਬ ਰਣ ਸੁਭਟ ਪਚਾਰਤ ॥

ajai jaan aapaneh sarab ran subhaT pachaarat ||

Wearing the armour of leather, accomplisher of the vow of Kshatriya

challenges all and considers himself unconquerable

ਧਰਨ ਨ ਆਗੈ ਧੀਰ ਬੀਰ ਜਿਹ ਸਾਮੁਹ ਧਾਵਤ ॥

dharan na aagai dheer beer jeh saamuh dhaavat ||

No warrior stays against him and all the gods,

ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਅਰੁ ਨਰ ਨਾਰਿ ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ॥

sur asur ar nar naar jachh ga(n)dhrab gun gaavat ||

Demons, Yakshas, Gandharvas, men, women all sing his praises

ਇਹ ਬਿਧਿ ਗੁਮਾਨ ਜਾ ਦਿਨ ਗਰਜ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਢੂਕ ਹੈ ॥

eeh bidh gumaan jaa dhin garaj param krodh kar ddook hai ||

The day on which this egoist, getting highly enraged will thunder and stand in front,

ਬਿਨੁ ਇਕ ਸੀਲ ਸੁਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਣਿ ਸੁ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਹੂਕ ਹੈ ॥੧੮੨॥

bin ik seel sun nirapat nirapaan su aaur sakal dhal hook hai ||182||

On that day, O king! all others will be destroyed except sheel

(gentleness).182.

ਕੜਕਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਚੜਗੁ ਭੜਕਿ ਭਾਦਵਿ ਜਯੋਂ ਗਜਤ ॥

kaRak krodh kar chaRag bhaRak bhaadhav jayo(n) gajat ||

ਸੜਕ ਤੇਗ ਦਾਮਿਨ ਤੜਕ ਤੜਭੜ ਰਣ ਸਜਤ ॥

saRak teg dhaamin taRak taRabhaR ran sajat ||

He is the one who thunders like the clouds of Bhandon, who cracks the sword like the lightning,

ਲੁੜਕ ਲੁਥ ਬਿਥੁਰਗ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਘਲਤ ॥

luRak luth bithurag sel saamuh havai ghalat ||

And who scatters the fragments of the corpses of the warriors lying in front of him

ਜਿਦਿਨ ਰੋਸ ਰਾਵਤ ਰਣਹਿ ਦੂਸਰ ਕੋ ਝਲਤ ॥

jidhin ros raavat raneh dhoosar ko jhalat ||

His anger cannot be endured by anyone in the war

ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਪਮਾਨ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਭਨ ਜਿਦਿਨ ਰੁਦ੍ਰ ਰਸ ਮਚਿ ਹੈ ॥

eeh bidh apamaan teh bhraat bhan jidhin rudhr ras mach hai ||

The day on which the sentiment of anger becoming your comrade,

becomes the cause of your dishonour,

ਬਿਨ ਇਕ ਸੀਲ ਦੁਸੀਲ ਭਟ ਸੁ ਅਉਰ ਕਵਣ ਰਣਿ ਰਚਿ ਹੈ ॥੧੮੩॥

bin ik seel dhuseel bhaT su aaur kavan ran rach hai ||183||

On that day who will fight with him except the warrior named Sheel (gentleness).183.

ਧਨੁਖ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਲਗਤ ਜਾ ਕੋ ਸਦੀਵ ਰਣ ॥

dhanukh ma(n)ddalaakaar lagat jaa ko sadheev ran ||

ਨਿਰਖਤ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭਟਕ ਭਾਜਤ ਹੈ ਭਟ ਗਣ ॥

nirakhat tej prabhaav bhaTak bhaajat hai bhaT gan ||

He, whose circular round is his bow and who is ever busy in fighting, seeing whose sharp influence, the warriors go astray and flee

ਕਉਨ ਬਾਧਿ ਤੇ ਧੀਰ ਬੀਰ ਨਿਰਖਤ ਦੁਤਿ ਲਾਜਤ ॥

kaun baadh te dheer beer nirakhat dhut laajat ||

Seeing him, the brilliance of the warrior drops endurance and becomes

shy and

ਨਹਨ ਜੁਧ ਠਹਰਾਤਿ ਤ੍ਰਸਤ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਭਾਜਤ ॥

nahan judh Thaharaat trasat dhasahoo(n) dhis bhaajat ||

They run away, not staying anymore in the battlefield, fleeing in all the ten directions

ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਨਰਥ ਸਮਰਥ ਰਣਿ ਜਿਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਮਟਕ ਹੈ ॥

eeh bidh anarath samarath ran jidhin tura(n)g maTak hai ||

The day on which this warriors named Anarth (misfortune) will cause his horse to dance before you,

ਬਿਨੁ ਇਕ ਧੀਰ ਸੁਨ ਬੀਰ ਬਰੁ ਸੁ ਦੂਸਰ ਕਉਨ ਹਟਕਿ ਹੈ ॥੧੮੪॥

bin ik dheer sun beer baru su dhoosar kaun haTak hai ||184||

O the superb one amongst the warriors! who will fight against him except EUNDURANCE.184.

ਪ੍ਰੀਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨਿ ਧਰੇ ਧੁਜਾ ਪੀਅਰੀ ਰਥ ਧਾਰੇ ॥

preet basatr tan dhare dhujaa peearee rath dhaare ||

That one is holding the yellow bow in his hand, wearing yellow garments

on his body,

ਪੀਤ ਧਨੁਖ ਕਰਿ ਸੋਭ ਮਾਨ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੋ ਟਾਰੇ ॥

peet dhanukh kar sobh maan rat pat ko Taare ||

Having fixed the yellow banner on his chariot, he is the smasher of the pride of the god of love

ਪੀਤ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਪੀਤ ਬਰਣੈ ਰਥ ਬਾਜੀ ॥

peet baran saarathee peet baranai rath baajee ||

His charioteer, chariot and horses all are of yellow colour

ਪੀਤ ਬਰਨ ਕੋ ਬਾਣ ਖੇਤਿ ਚੜਿ ਗਰਜਤ ਗਾਜੀ ॥

peet baran ko baan khet chaR garajat gaajee ||

His arrows are also of yellow colour and he thunders in the battlefield

ਇਹ ਭਾਤਿ ਬੈਰ ਸੂਰਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਿਦਿਨ ਗਰਜਿ ਦਲ ਗਾਹਿ ਹੈ ॥

eeh bhaat bair sooraa nirapat jidhin garaj dhal gaeh hai ||

ਬਿਨੁ ਇਕ ਗਿਆਨ ਸਵਧਾਨ ਹ੍ਵੈ ਅਉਰ ਸਮਰ ਕੋ ਚਾਹਿ ਹੈ ॥੧੮੫॥

bin ik giaan savadhaan havai aaur samar ko chaeh hai ||185||

O king! the day on which this type of warriors named Vairabh (enmity) will roar and incite his army, on that day, who will fight with him except (Gian

(knowledge).185.

ਮਲਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨਿ ਧਰੇ ਮਲਿਤ ਭੂਖਨ ਰਥ ਬਾਧੇ ॥

malit basatr tan dhare malit bhookhan rath baadhe ||

ਮਲਿਤ ਮੁਕਟ ਸਿਰ ਧਰੇ ਪਰਮ ਬਾਣਣ ਕਹ ਸਾਧੇ ॥

malit mukaT sir dhare param baanan keh saadhe ||

Wearing dirty clothes on the dirty body and heaving tied dirty ornaments with his chariot, with dirty crown on his head and the arrows fashioned for discharge

ਮਲਿਤ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਮਲਿਤ ਤਾਹੂੰ ਆਭੂਖਨ ॥

malit baran saarathee malit taahoo(n) aabhookhan ||

ਮਲਯਾਗਰ ਕੀ ਗੰਧ ਸਕਲ ਸਤ੍ਰੂ ਕੁਲ ਦੂਖਨ ॥

malayaagar kee ga(n)dh sakal satraoo kul dhookhan ||

And taking with him the charioteer of dirty colour and dirty ornamentation,

this warrior with fragrance of sandal and the one agonizing his enemies,

ਇਹ ਭਾਤਿ ਨਿੰਦ ਅਨਧਰ ਸੁਭਟ ਜਿਦਿਨ ਅਯੋਧਨ ਮਚਿ ਹੈ ॥

eeh bhaat ni(n)dh anadhar subhaT jidhin ayodhan mach hai ||

ਬਿਨੁ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨ ਬੀਰ ਬਰ ਸੁ ਅਉਰ ਕਵਣ ਰਣਿ ਰਚਿ ਹੈ ॥੧੮੬॥

bin ik dheeraj sun beer bar su aaur kavan ran rach hai ||186||

And named Ninda (slander), the day when he will begin his fighting, on that day, who will confront him except ENDURANCE.186.

ਘੋਰ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨਿ ਧਰੇ ਘੋਰ ਪਗੀਆ ਸਿਰ ਬਾਧੇ ॥

ghor basatr tan dhare ghor pageeaa sir baadhe ||

ਘੋਰ ਬਰਣ ਸਿਰਿ ਮੁਕਟ ਘੋਰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕਹ ਸਾਧੇ ॥

ghor baran sir mukaT ghor satran keh saadhe ||

Wearing dreadful clothes, dreadful turban and dreadful crown, reformer of

the dreadful enemies,

ਘੋਰ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਖ ਜਪਤ ਪਰਮ ਆਘੋਰ ਰੂਪ ਤਿਹ ॥

ghor ma(n)tr mukh japat param aaghor roop teh ||

ਲਖਤ ਸ੍ਵਰਗ ਭਹਰਾਤ ਘੋਰ ਆਭਾ ਲਖਿ ਕੈ ਜਿਹ ॥

lakhat savairag bhaharaat ghor aabhaa lakh kai jeh ||

Having dreadful form and repeating the dreadful mantra, seeing whom even the heaven becomes fearful,

ਇਹ ਭਾਤਿ ਨਰਕ ਦੁਰ ਧਰਖ ਭਟ ਜਿਦਿਨ ਰੋਸਿ ਰਣਿ ਆਇ ਹੈ ॥

eeh bhaat narak dhur dharakh bhaT jidhin ros ran aai hai ||

ਬਿਨੁ ਇਕ ਹਰਿਨਾਮ ਸੁਨ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਕੋਇ ਬਚਾਇ ਹੈ ॥੧੮੭॥

bin ik harinaam sun ho nirapat su aaur na koi bachai hai ||187||

That tyrannical warriors named Narak (Hell) the day when he in great rage will come for fighting, at that time, who will be able to save you except the

Name of the Lord?187.

ਸਮਟ ਸਾਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਸੁਟੈ ॥

samaT saag sa(n)grahai sel saamuh havai suTai ||

ਕਲਿਤ ਕ੍ਰੋਧ ਸੰਜੁਗਤਿ ਗਲਿਤ ਗੈਵਰ ਜਿਯੋਂ ਜੁਟੈ ॥

kalit krodh sa(n)jugat galit gaivar jiyo(n) juTai ||

He, ho catches hold his lance while getting back and throws it while coming forward, he attacks in great rage like an animal, he cannot be controlled by one at a time

ਇਕ ਇਕ ਬਿਨੁ ਕੀਨ ਇਕ ਤੇ ਇਕ ਨ ਚਲੈ ॥

eik ik bin keen ik te ik na chalai ||

ਇਕ ਇਕ ਸੰਗ ਭਿੜੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਨਮੁਖ ਹ੍ਵੈ ਝਲੈ ॥

eik ik sa(n)g bhiRai sasatr sanamukh havai jhalai ||

He fights with one at a time and facing him receives the blows from his

weapons

ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਸੀਲ ਦੁਸੀਲ ਭਟ ਸਹਤ ਕੁਚੀਲ ਜਬਿ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥

eeh bidh naseel dhuseel bhaT sahat kucheel jab garaj hai ||

ਬਿਨੁ ਏਕ ਸੁਚਹਿ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪਣਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੮੮॥

bin ek sucheh sun nirap nirapan su aaur na kouoo baraj hai ||188||

Such an unkind warrior, O king! when he will thunder in fury, then none else except the Purity of mind will be able to deal with him.188.

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਦੋਊ ਨਿਪੁਣ ਨਿਪੁਣ ਸਬ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਰ ॥

sasatr asatr dhouoo nipun nipun sab bedh saasatr kar ||

ਅਰੁਣ ਨੇਤ੍ਰ ਅਰੁ ਰਕਤ ਬਸਤ੍ਰ ਧ੍ਰਿਤਵਾਨ ਧਨੁਰਧਰ ॥

arun netr ar rakat basatr dhiratavaan dhanuradhar ||

Skilful in arms and weapons and scholar of Vedas and Shastras, having

red eyes and wearing red garments, a patient archer,

ਬਿਕਟ ਬਾਕ੍ਰਯ ਬਡ ਡ੍ਰਯਾਛ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨ ਧਰੇ ਮਨ ॥

bikaT baakray badd ddrayaachh baddo abhimaan dhare man ||

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜ ਅਭੈ ਆਲੋਕ ਅਜੈ ਰਨ ॥

amit roop amitoj abhai aalok ajai ran ||

Having formidable and proud mind, with unlimited brilliance, unconquerable and lustrous,

ਅਸ ਸੁਭਟ ਛੁਧਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਸਬਲ ਜਿਦਿਨ ਰੰਗ ਰਣ ਰਚਿ ਹੈ ॥

as subhaT chhudhaa tirasanaa sabal jidhin ra(n)g ran rach hai ||

ਬਿਨੁ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਗ੍ਰਹ ਬਿਨਾ ਅਉਰ ਜੀਅ ਨ ਲੈ ਬਚਿ ਹੈ ॥੧੮੯॥

bin ik nirapat nigreh binaa aaur jeea na lai bach hai ||189||

The warrior named HUNGER and THIRST, the day when he will precipitate

the war, O king! you will survive only on the strength of persistence.189.

ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਸੁ ਛਬਿ ਸਾਵਜ ਤੜਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ॥

pavan beg rath chalat su chhab saavaj taRataa kirat ||

The beauty of the chariot moving with the speed of wind is like lightning

ਗਿਰਤ ਧਰਨ ਸੁੰਦਰੀ ਨੈਕ ਜਿਹ ਦਿਸਿ ਫਿਰਿ ਝਾਕਤ ॥

girat dharan su(n)dharee naik jeh dhis fir jhaakat ||

The pretty damsels only on seeing him fall on the earth

ਮਦਨ ਮੋਹ ਮਨ ਰਹਤ ਮਨੁਛ ਦੇਖਿ ਛਬਿ ਲਾਜਤ ॥

madhan moh man rahat manuchh dhekh chhab laajat ||

The god of love is also fascinated by him and the human beings seeing his beauty feel shy

ਉਪਜਤ ਹੀਯ ਹੁਲਾਸ ਨਿਰਖਿ ਦੁਤਿ ਕਹ ਦੁਖ ਭਾਜਤ ॥

aupajat heey hulaas nirakh dhut keh dhukh bhaajat ||

On seeing him, the heart is overjoyed and the affictions run away

ਇਮਿ ਕਪਟ ਦੇਵ ਅਨਜੇਵ ਨ੍ਰਿਪੁ ਜਿਦਿਨ ਝਟਕ ਦੈ ਧਾਇ ਹੈ ॥

eim kapaT dhev anajev nirap jidhin jhaTak dhai dhai hai ||

This warrior Kapal (deceit), O king! the day on which he will come forward

with a jerk

ਬਿਨੁ ਏਕ ਸਾਤਿ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਕਵਨ ਸਮੁਹਾਇ ਹੈ ॥੧੯੦॥

bin ek saat sunaho nirapat su aaur kavan samuhai hai ||190||

, Then who will confront him except Shannti (Peace) ? 190.

ਚਖਨ ਚਾਰੁ ਚੰਚਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖੰਜਨ ਲਖਿ ਲਾਜਤ ॥

chakhan chaar cha(n)chal prabhaav kha(n)jan lakh laajat ||

Seeing his beautiful eyes and feeling his mercurial influence, the birds named Khanjan (wagtail) feel shy

ਗਾਵਤ ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਬੇਣ ਬੀਨਾ ਧੁਨਿ ਬਾਜਤ ॥

gaavat raag basa(n)t ben beenaa dhun baajat ||

He sings Basant Raga and the lyre continues to be played near him

ਧਧਕਤ ਧ੍ਰਿਕਟ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਝਾਝ ਝਾਲਰ ਸੁਭ ਸੋਹਤ ॥

dhadhakat dhirakaT miradha(n)g jhaajh jhaalar subh sohat ||

The sound of the drum and anklets etc. are heard near him

ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥

khag mirag jachh bhuja(n)g asur sur nar man mohat ||

He allures the mind of all the birds, deer, Yakshas, serpents, demons, gods

and men

ਅਸ ਲੋਭ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਬਡੋ ਜਿਦਿਨ ਜੁਧ ਕਹ ਜੁਟਿ ਹੈ ॥

as lobh naam jodhaa baddo jidhin judh keh juT hai ||

The day on which this mighty warriors Lobh (greed) will come forward for war,

ਜਸ ਪਵਨ ਬੇਗ ਤੇ ਮੇਘ ਗਣ ਸੁ ਅਸ ਤਵ ਸਬ ਦਲ ਫੁਟਿ ਹੈ ॥੧੯੧॥

jas pavan beg te megh gan su as tav sab dhal fuT hai ||191||

Then O king! all your army will be fragmented like the clouds before the wind.191.

ਧੁਜ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬੀਜੁਰੀ ਭੁਜਾ ਭਾਰੀ ਜਿਹ ਰਾਜਤ ॥

dhuj pramaan beejuree bhujaa bhaaree jeh raajat ||

He, who is long like the banner and whose arm is like lighting

ਅਤਿ ਚੰਚਲ ਰਥ ਚਲਤ ਨਿਰਖ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਭਾਜਤ ॥

at cha(n)chal rath chalat nirakh sur nar mun bhaajat ||

His chariot is extremely speedy and seeing him, the gods, men and sages

run away

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜ ਅਮਿਟ ਜੋਧਾ ਰਣ ਦੁਹ ਕਰ ॥

adhik roop amitoj amiT jodhaa ran dhuh kar ||

He is extremely pretty, an unconquerable warrior and performer of difficult tasks in the war

ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲਵੰਤ ਲਗਤ ਸਤ੍ਰਨ ਕਹ ਰਿਪੁ ਹਰ ॥

at prataap balava(n)t lagat satran keh rip har ||

To his enemies he appears very powerful and their abductor

ਅਸ ਮੋਹ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਜਸ ਜਿਦਿਨ ਜੁਧ ਕਹ ਜੁਟਿ ਹੈ ॥

as moh naam jodhaa jas jidhin judh keh juT hai ||

ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਫੁਟਿ ਹੈ ॥੧੯੨॥

bin ik bichaar abichaar nirap aaur sakal dhal fuT hai ||192||

The day on which this warrior named Moh (attachment) will come for fighting, then all the injudicious army will be segmented except the

judicious notion.192.

ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਗਵਨ ਲਖਿ ਮੋਹਿਤ ਨਾਗਰ ॥

pavan beg rath chalat gavan lakh mohit naagar ||

His chariot moves with the speed of wind and all the citizens are allured on

seeing him

ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਮਿਤੋਜ ਅਜੈ ਪ੍ਰਤਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾਧਰ ॥

at prataap amitoj ajai pratamaan prabhaadhar ||

He is extremely glorious, unconquerable and beautiful

ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਧਿਸਟ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਕਹੁ ਜਾਨਹੁ ॥

at balisaT adhisaT sakal sainaa kahu jaanahu ||

He is extremely powerful and master of all forces

ਕ੍ਰੋਧ ਨਾਮ ਬਢਿਯਾਛ ਬਡੋ ਜੋਧਾ ਜੀਅ ਮਾਨਹੁ ॥

krodh naam baddiyaachh baddo jodhaa jeea maanahu ||

This warrior is name Karodha (anger) and consider him the most powerful

ਧਰਿ ਅੰਗਿ ਕਵਚ ਧਰ ਪਨਚ ਕਰਿ ਜਿਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਮਟਕ ਹੈ ॥

dhar a(n)g kavach dhar panach kar jidhin tura(n)g maTak hai ||

ਬਿਨੁ ਏਕ ਸਾਤਿ ਸੁਨ ਸਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ਹਟਕਿ ਹੈ ॥੧੯੩॥

bin ek saat sun sat nirap su aaur na kouoo haTak hai ||193||

The day on which wearing his armour and holding his discus, he will cause his horse to dance on the front, O king! consider it as true that on that day,

none else will be able to repulse him except Shanti (Peace).193.

ਗਲਿਤ ਦੁਰਦ ਮਦਿ ਚੜ੍ਯੋ ਕਢਿ ਕਰਵਾਰ ਭਯੰਕਰ ॥

galit dhuradh madh chaRayo kadd karavaar bhaya(n)kar ||

With his drawn dreadful sword, he moves like and intoxicated elephant

ਸ੍ਯਾਮ ਬਰਣ ਆਭਰਣ ਖਚਿਤ ਸਬ ਨੀਲ ਮਣਿਣ ਬਰ ॥

sayaam baran aabharan khachit sab neel manin bar ||

His colour is black and he is ever studded with the blue jewels

ਸ੍ਵਰਨ ਕਿੰਕਣੀ ਜਾਲ ਬਧੇ ਬਾਨੈਤ ਗਜੋਤਮ ॥

savairan ki(n)kanee jaal badhe baanait gajotam ||

ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜੁਤਿ ਬੀਰ ਸਿਧ ਸਾਵੰਤ ਨਰੋਤਮ ॥

at prabhaav jut beer sidh saava(n)t narotam ||

He is a superb elephant entrapped and enchained in a net of gold and on

all the people, the impact of this warrior is good

ਇਹ ਛਬਿ ਹੰਕਾਰ ਨਾਮਾ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥

eeh chhab ha(n)kaar naamaa subhaT at balisaT teh maaneeaai ||

He is the mighty Ahamkara and consider him extremely powerful

ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਜੀਤੇ ਸਬੈ ਆਪ ਅਜੀਤ ਤਿਹ ਜਾਨੀਐ ॥੧੯੪॥

jeh jagat jeev jeete sabai aap ajeet teh jaaneeaai ||194||

He has conquered the beings of all the world and he himself is unconquerable.194.

ਸੇਤ ਹਸਤ ਆਰੂੜ ਢੁਰਤ ਚਹੂੰ ਓਰਿ ਚਵਰ ਬਰ ॥

set hasat aarooR ddurat chahoo(n) or chavar bar ||

He is mounted on a white elephant and the fly-whisk is being swung over

him from all the four sides

ਸ੍ਵਰਣ ਕਿੰਕਣੀ ਬਧੇ ਨਿਰਖਿ ਮੋਹਤ ਨਾਰੀ ਨਰ ॥

savairan ki(n)kanee badhe nirakh mohat naaree nar ||

Seeing his golden embellishment, all the men and women are allured

ਸੁਭ੍ਰ ਸੈਹਥੀ ਪਾਣਿ ਪ੍ਰਭਾ ਕਰ ਮੈ ਅਸ ਧਾਵਤ ॥

subhr saihathee paan prabhaa kar mai as dhaavat ||

He has a lance in his hand and he is moving like the sun

ਨਿਰਖਿ ਦਿਪਤਿ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੀਯਰੇ ਪਛੁਤਾਵਤ ॥

nirakh dhipat dhaamanee prabhaa heeyare pachhutaavat ||

The lightning seeing his luster feels sorrowful also for its bedimmed radiance

ਅਸ ਦ੍ਰੋਹ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਬਡੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿਹ ਜਾਨੀਐ ॥

as dhroh naam jodhaa baddo at prabhaav teh jaaneeaai ||

Consider this great warrior Dorha (Malice) as extremely impressive and this warrior,

ਜਲ ਥਲ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਆਨ ਜਵਨ ਕੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੯੫॥

jal thal bidhes dhesan nirapat aan javan kee maaneeaai ||195||

O king! accepts subordination in water and on plain and in countries far

and near.195.

ਤਬਲ ਬਾਜ ਘੁੰਘਰਾਰ ਸੀਸ ਕਲਗੀ ਜਿਹ ਸੋਹਤ ॥

tabal baaj ghu(n)gharaar sees kalagee jeh sohat ||

With curly hair like the tambourine player, he has two swords

ਦ੍ਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਗਜਗਾਹ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰੀ ਨਰ ਮੋਹਤ ॥

dhavai kirapaan gajagaeh nirakh naaree nar mohat ||

The men and women are allured to see him

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜ ਬਿਕਟ ਬਾਨੈਤ ਅਮਿਟ ਭਟ ॥

amit roop amitoj bikaT baanait amiT bhaT ||

He is a mighty warrior with unlimited glory

ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਅਤਿ ਸੂਰ ਅਜੈ ਅਨਭਿਦ ਸੁ ਅਨਕਟ ॥

at subaeh at soor ajai anabhidh su anakaT ||

He has long arms and is extremely brave, unconquerable and invinicible

ਇਹ ਭਾਤਿ ਭਰਮ ਅਨਭਿਦ ਭਟ ਜਿਦਿਨ ਕ੍ਰੁਧ ਜੀਯ ਧਾਰ ਹੈ ॥

eeh bhaat bharam anabhidh bhaT jidhin krudh jeey dhaar hai ||

ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਸੁ ਅਉਰ ਨ ਆਨਿ ਉਬਾਰਿ ਹੈ ॥੧੯੬॥

bin ik bichaar abichaar nirap sas aaur na aan ubaar hai ||196||

The day on which this indiscriminate warrior named Bharma (illusion) will get enraged in his mind, then O king! No one will be able to redeem you except Vivek (Reason).196.

ਲਾਲ ਮਾਲ ਸੁਭ ਬਧੈ ਨਗਨ ਸਰਪੇਚਿ ਖਚਿਤ ਸਿਰ ॥

laal maal subh badhai nagan sarapech khachit sir ||

ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਨਿਭੇਦ ਅਜੈ ਸਾਵੰਤ ਭਟਾਬਰ ॥

at balisaT anibhedh ajai saava(n)t bhaTaabar ||

This warrior with naked head and with necklaces full of rubies, extremely powerful, indiscriminate and unconquerable

ਕਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੈਹਥੀ ਤਜਤ ਧਾਰਾ ਬਾਣਨ ਕਰ ॥

kaT kirapaan saihathee tajat dhaaraa baanan kar ||

He has the sword and lance in his girdle and he is the one who showers

the volley of arrows

ਦੇਖਤ ਹਸਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਜਤ ਤੜਿਤਾ ਧਾਰਾਧਰ ॥

dhekhat hasat prabhaav lajat taRitaa dhaaraadhar ||

Seeing the impact of his laughter, the lightning feels shy

ਅਸ ਬ੍ਰਹਮ ਦੋਖ ਅਨਮੋਖ ਭਟ ਅਕਟ ਅਜੈ ਤਿਹ ਜਾਨੀਐ ॥

as braham dhokh anamokh bhaT akaT ajai teh jaaneeaai ||

This warriors named Brahim-Dosh (finder of flaws in Divinity) is unconquerable and invincible

ਅਰਿ ਦਵਨ ਅਜੈ ਆਨੰਦ ਕਰ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਕੋ ਮਾਨੀਐ ॥੧੯੭॥

ar dhavan ajai aana(n)dh kar nirap abibek ko maaneeaai ||197||

O king! this enemy is manifestation of Avivek (ignorance) is the one who burns his enemy and is unconquerable he is extremely comfortable and

cosy (for the fo

ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਅਸਿਤ ਗਾਤ ਅਮਿਤੋਜ ਰਣਾਚਲ ॥

asit basatr ar asit gaat amitoj ranaachal ||

He has a black body and wears black clothes he is infinitely glorious

ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਤਿ ਬੀਰ ਬੀਰ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਥਲ ॥

at pracha(n)dd at beer beer jeete jin jal thal ||

He is extremely powerful and he has conquered many warriors in the battlefield

ਅਕਟ ਅਜੈ ਅਨਭੇਦ ਅਮਿਟ ਅਨਰਥਿ ਨਾਮ ਤਿਹ ॥

akaT ajai anabhedh amiT anarath naam teh ||

He is invincible, imperishable and indiscriminate

ਅਤਿ ਪ੍ਰਮਾਥ ਅਰਿ ਮਥਨ ਸਤ੍ਰੁ ਸੋਖਨ ਹੈ ਬ੍ਰਿਦ ਜਿਹ ॥

at pramaath ar mathan satr sokhan hai biradh jeh ||

His name is Anarth (misfortune), he is extremely powerful and is capable of destroying the gatherings of enemies

ਦੁਰ ਧਰਖ ਸੂਰ ਅਨਭੇਦ ਭਟ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹ ਜਾਨੀਐ ॥

dhur dharakh soor anabhedh bhaT at prataap teh jaaneeaai ||

He, who is the killer of tyrannical warriors, is considered extremely

glorious

ਅਨਜੈ ਅਨੰਦ ਦਾਤਾ ਅਪਨ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥੧੯੮॥

anajai ana(n)dh dhaataa apan at subaeh teh maaneeaai ||198||

He is unconquerable, giver of pleasure and is known as extremely glorious warrior.198.

ਮੋਰ ਬਰਣ ਰਥ ਬਾਜ ਮੋਰ ਹੀ ਬਰਣ ਪਰਮ ਜਿਹ ॥

mor baran rath baaj mor hee baran param jeh ||

He is the master of peacock-coloured chariot and horses, is also peacock-coloured himself

ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਦੁਰ ਧਰਖ ਸਤ੍ਰ ਲਖ ਕਰ ਕੰਪਤ ਤਿਹ ॥

amit tej dhur dharakh satr lakh kar ka(n)pat teh ||

Seeing this Lord of infinite glory, the enemies tremble

ਅਮਿਟ ਬੀਰ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਆਲੋਕ ਰੂਪ ਗਨ ॥

amiT beer aajaan baahu aalok roop gan ||

This imperishable warrior has long arms and is the producer of dazzling

light

ਮਤਸ ਕੇਤੁ ਲਖਿ ਜਾਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਾਜਤ ਹੈ ਦੁਤਿ ਮਨਿ ॥

matas ket lakh jaeh hiradhai laajat hai dhut man ||

Seeing his beauty, even the god of love feels shy

ਅਸ ਝੂਠ ਰੂਠਿ ਜਿਦਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਰਣਹਿ ਤੁਰੰਗ ਉਥਕਿ ਹੈ ॥

as jhooTh rooTh jidhin nirapat raneh tura(n)g uthak hai ||

The day on which warriors named Jhooth (falsehood) will cause his horse

to dance before you in great anger,

ਬਿਨੁ ਇਕ ਸਤਿ ਸੁਣ ਸਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਆਨਿ ਹਟਕਿ ਹੈ ॥੧੯੯॥

bin ik sat sun sat nirap su aaur na aan haTak hai ||199||

Then O king! consider it as true, no one can defeat him except Truth.199.

ਰਥ ਤੁਰੰਗ ਸਿਤ ਅਸਿਤ ਅਸਿਤ ਸਿਤ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜਤ ॥

rath tura(n)g sit asit asit sit dhujaa biraajat ||

He, whose war-horse is black and white, whose banner is black and

ਅਸਿਤ ਸੇਤਹਿ ਬਸਤ੍ਰ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਲਾਜਤ ॥

asit seteh basatr nirakh sur nar mun laajat ||

Seeing whose black and white garments, the gods, men and sages feel shy

ਅਸਿਤ ਸੇਤ ਸਾਰਥੀ ਅਸਿਤ ਸੇਤ ਛਕਿਓ ਰਥਾਬਰ ॥

asit set saarathee asit set chhakio rathaabar ||

He whose charioteer is black and white and whose quiver and chariot aree

alos black

ਸੁਵਰਣ ਕਿੰਕਨੀ ਕੇਸ ਜਨੁਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇਵੇਸੁਰ ॥

suvaran ki(n)kanee kes januk dhoosare dhevesur ||

His hair are like the golden chords and he seems to be the second Indra

ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਿਥਿਆ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਕਹ ਕਹਯੋ ॥

eeh chhab prabhaav mithiaa subhaT at balisaT teh keh kahayo ||

This is the impact and beauty of the warrior named Mighya he is extremely powerful

ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਜੀਤੇ ਸਬੈ ਨਹਿ ਅਜੀਤ ਨਰ ਕੋ ਰਹਯੋ ॥੨੦੦॥

jeh jagat jeev jeete sabai neh ajeet nar ko rahayo ||200||

He has conquered all the beings of he world and none has remained untouched by him.200.

ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਕਰ ਧਰੇ ਚਾਰੁ ਬਾਗਾ ਤਨਿ ਧਾਰੇ ॥

chakr bakr kar dhare chaar baagaa tan dhaare ||

He is wearing the curved discus and fine garments on his body

ਆਨਨ ਖਾਤ ਤੰਬੋਲ ਗੰਧਿ ਉਤਮ ਬਿਸਥਾਰੇ ॥

aanan khaat ta(n)bol ga(n)dh utam bisathaare ||

He is chewing th betel leaf in his mouth and its fine odour is spreading on

all the four sides

ਚਵਰੁ ਚਾਰੁ ਚਹੂੰ ਓਰਿ ਢੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥

chavar chaar chahoo(n) or ddurat su(n)dhar chhab paavat ||

The fly-whisk is swinging on all the four sides and the setting is very fine

ਨਿਰਖਤ ਨੈਨ ਬਸੰਤ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾਕਹ ਸਿਰ ਨਜਾਵਤ ॥

nirakhat nain basa(n)t prabhaa taakeh sir nayaavat ||

Seeing him, the glory of spring bows its head

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਬਾਹੁ ਚਿੰਤਾ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਦੁਰ ਧਰਖ ਬਖਾਨੀਐ ॥

eeh bidh subaahu chi(n)taa subhaT at dhur dharakh bakhaaneeaai ||

This long-armed warrior named Chinta (anxiety) is tyrannical

ਅਨਭੰਗ ਗਾਤ ਅਨਭੈ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥੨੦੧॥

anabha(n)g gaat anabhai subhaT at pracha(n)dd teh maaneeaai ||201||

He is extremely powerful warrior with his indestructible body.201.

ਰੁਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਲਾਲ ਹੀਰਨ ਕੇ ਧਰੇ ਜਿਹ ਸੀਸ ਪੈ ਬਹੁ ਹਾਰ ॥

laal heeran ke dhare jeh sees pai bahu haar ||

He, who is wearing the handsome necklaces of rubies and diamonds

ਸ੍ਵਰਣੀ ਕਿੰਕਣਿ ਸੌ ਛਕ ਗਜ ਰਾਜ ਪਬਾਕਾਰ ॥

savairanee ki(n)kan sau chhak gaj raaj pabaakaar ||

Whose large-sized elephant is wearing very cleanly the golden chain

ਦੁਰਦ ਰੂੜ ਦਰਿਦ੍ਰ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ਹੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ॥

dhuradh rooR dharidhr naam su beer hai sun bhoop ||

O king! the warrior mounting the elephant is named Daridra (lethargy)

ਕਉਨ ਤਾ ਤੇ ਜੀਤ ਹੈ ਰਣ ਆਨਿ ਰਾਜ ਸਰੂਪ ॥੨੦੨॥

kaun taa te jeet hai ran aan raaj saroop ||202||

Who will be able to fight with him in the war?202.

ਜਰਕਸੀ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਹੈ ਅਰੁ ਪਰਮ ਬਾਜਾਰੂੜ ॥

jarakasee ke basatr hai ar param baajaarooR ||

ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿਤਰ ਗਾਤ ਅਛਿਜ ਰੂਪ ਅਗੂੜ ॥

param roop pavitar gaat achhij roop agooR ||

He, who is wearing the garments of brocade and is riding on the horse, his beauty is eternal

ਛਤ੍ਰ ਧਰਮ ਧਰੇ ਮਹਾ ਭਟ ਬੰਸ ਕੀ ਜਿਹ ਲਾਜ ॥

chhatr dharam dhare mahaa bhaT ba(n)s kee jeh laaj ||

He has the canopy of Dharma on his head and is famous for the tradition and honour of his clan

ਸੰਕ ਨਾਮਾ ਸੂਰ ਸੋ ਸਬ ਸੂਰ ਹੈ ਸਿਰਤਾਜ ॥੨੦੩॥

sa(n)k naamaa soor so sab soor hai sirataaj ||203||

The name of this warrior is Shanka (doubt) and he is the chief of all the warriors.203.

ਪਿੰਗ ਬਾਜ ਨਹੇ ਰਥੈ ਸਹਿ ਅਡਿਗ ਬੀਰ ਅਖੰਡ ॥

pi(n)g baaj nahe rathai seh addig beer akha(n)dd ||

This rider of the brown horse is the unfailing and complete warrior

ਅੰਤ ਰੂਪ ਧਰੇ ਮਨੋ ਅਛਿਜ ਗਾਤ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥

a(n)t roop dhare mano achhij gaat pracha(n)dd ||

He has assumed a powerful form and his indestructible body is like

doomsday

ਨਾਮ ਸੂਰ ਅਸੋਭ ਤਾ ਕਹ ਜਾਨਹੀ ਸਭ ਲੋਕ ॥

naam soor asobh taa keh jaanahee sabh lok ||

This warrior named Shaurai (gratification) is known by all people

ਕਉਨ ਰਾਵ ਬਿਬੇਕ ਹੈ ਜੁ ਨ ਮਾਨਿ ਹੈ ਇਹ ਸੋਕ ॥੨੦੪॥

kaun raav bibek hai ju na maan hai ieh sok ||204||

There is no such Vivek (knowledge), who will not be sorrowful on its dearth.204.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

ਸਜੇ ਸਯਾਮ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜਾਸੁ ਜਾਨੋ ॥

saje sayaam baajee ratha(n) jaas jaano ||

ਮਹਾ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਅਜੈ ਤਾਸੁ ਮਾਨੋ ॥

mahaa ja(n)g jodhaa ajai taas maano ||

He, whose black horses and chariots are decorated, he is known as the

great unconquerable warrior

ਅਸੰਤੁਸਟ ਨਾਮ ਮਹਾਬੀਰ ਸੋਹੈ ॥

asa(n)tusaT naam mahaabeer sohai ||

ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਜਾ ਕੋ ਬਡੋ ਤ੍ਰਾਸ ਮੋਹੈ ॥੨੦੫॥

tihoo(n) lok jaa ko baddo traas mohai ||205||

This warrior is named Asantushta (Dissatisfaction), from whom all the three world remain fearful.205.

ਚੜ੍ਯੋ ਤਤ ਤਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀਤ ਸੋਭੈ ॥

chaRayo tat taajee siraajeet sobhai ||

ਸਿਰੰ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰੰ ਲਖੇ ਚੰਦ੍ਰ ਛੋਭੈ ॥

sira(n) jait patra(n) lakhe cha(n)dhr chhobhai ||

Rising on a restless horse and wearing aigrette on his head with his

canopy of victory over his head, he caused the moon to feel shy,

ਅਨਾਸ ਊਚ ਨਾਮਾ ਮਹਾ ਸੂਰ ਸੋਹੈ ॥

anaas uooch naamaa mahaa soor sohai ||

ਬਡੋ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਧਰੈ ਛਤ੍ਰ ਜੋ ਹੈ ॥੨੦੬॥

baddo chhatradhaaree dharai chhatr jo hai ||206||

This great warrior named Naash (imperishable) looks splendid he is a very

great Soverign and very powerful.206.

ਰਥੰ ਸੇਤ ਬਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀਤ ਸੋਹੈ ॥

ratha(n) set baajee siraajeet sohai ||

ਲਖੇ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜੀ ਤਰੈ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕੋ ਹੈ ॥

lakhe i(n)dhr baajee tarai dhirasaT ko hai ||

Seeing the chariot of white horses, Indra also gets wonder-struck

ਹਠੀ ਬਾਬਰੀ ਕੋ ਹਿੰਸਾ ਨਾਮ ਜਾਨੋ ॥

haThee baabaree ko hi(n)saa naam jaano ||

ਮਹਾ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਅਜੈ ਲੋਕ ਮਾਨੋ ॥੨੦੭॥

mahaa ja(n)g jodhaa ajai lok maano ||207||

The name of hat persistent warrior is Hinsa (violence) and that great

warrior is known as unconquerable in all the worlds.207.

ਸੁਭੰ ਸੰਦਲੀ ਬਾਜ ਰਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀ ॥

subha(n) sa(n)dhalee baaj raajee siraajee ||

ਲਖੇ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਲਜੈ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜੀ ॥

lakhe roop taa ko lajai i(n)dhr baajee ||

Here are pretty horses like sandal, seeing whom the horses on Indra feel

shy this great warrior is Kumantra (bad counsel),

ਕੁਮੰਤੰ ਮਹਾ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥

kuma(n)ta(n) mahaa ja(n)g jodhaa jujhaara(n) ||

ਜਲੰ ਵਾ ਥਲੰ ਜੇਣ ਜਿਤੇ ਬਰਿਆਰੰ ॥੨੦੮॥

jala(n) vaa thala(n) jen jite bariaara(n) ||208||

Who has conquered the warriors at all places in water and on plain.208.

ਚੜ੍ਯੋ ਬਾਜ ਤਾਜੀ ਕੋਪਤੰ ਸਰੂਪੰ ॥

chaRayo baaj taajee kopata(n) saroopa(n) ||

ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਬਿਸਾਲੰ ਅਨੂਪੰ ॥

dhare charam barama(n) bisaala(n) anoopa(n) ||

The pigeon-shaped warrior, riding on a restless horse and a unique wearer

of the armour of leather,

ਧੁਜਾ ਬਧ ਸਿਧੰ ਅਲਜਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥

dhujaa badh sidha(n) alajaa jujhaara(n) ||

ਬਡੋ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧੀ ਬਰਾਰੰ ॥੨੦੯॥

baddo ja(n)g jodhaa su krudhee baraara(n) ||209||

With banner tie up, this is the warrior named Alajja (shamelessness) he is

a powerful one and his anger is dreadful.209.

ਧਰੇ ਛੀਨ ਬਸਤ੍ਰੰ ਮਲੀਨੰ ਦਰਿਦ੍ਰੀ ॥

dhare chheen basatra(n) maleena(n) dharidhree ||

ਧੁਜਾ ਫਾਟ ਬਸਤ੍ਰੰ ਸੁ ਧਾਰੇ ਉਪਦ੍ਰੀ ॥

dhujaa faaT basatra(n) su dhaare upadhree ||

ਮਹਾ ਸੂਰ ਚੋਰੀ ਕਰੋਰੀ ਸਮਾਨੰ ॥

mahaa soor choree karoree samaana(n) ||

ਲਸੈ ਤੇਜ ਐਸੋ ਲਜੈ ਦੇਖਿ ਸ੍ਵਾਨੰ ॥੨੧੦॥

lasai tej aaiso lajai dhekh savaiaana(n) ||210||

Wearing dirty clothes like lazy persons, with torn banner, the great rioter, this grat warrior is known by the name of Chori (theft) seeing his glory, the

dog feels shy.210.

ਫਟੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸਰਬੰ ਸਬੈ ਅੰਗ ਧਾਰੇ ॥

faTe basatr saraba(n) sabai a(n)g dhaare ||

ਬਧੇ ਸੀਸ ਜਾਰੀ ਬੁਰੀ ਅਰਧ ਜਾਰੇ ॥

badhe sees jaaree buree aradh jaare ||

Wearing all the torn clothes, having tied deceit on his head,

ਚੜ੍ਯੋ ਭੀਮ ਭੈਸੰ ਮਹਾ ਭੀਮ ਰੂਪੰ ॥

chaRayo bheem bhaisa(n) mahaa bheem roopa(n) ||

ਬਿਭੈਚਾਰ ਜੋਧਾ ਕਹੋ ਤਾਸ ਭੂਪੰ ॥੨੧੧॥

bibhaichaar jodhaa kaho taas bhoopa(n) ||211||

Half-burnt, sitting on a large-sized male buffalo, this large-sized great

fighter is named Vyabhichar (fornication).211.

ਸਭੈ ਸਿਆਮ ਬਰਣੰ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਏਕੰ ॥

sabhai siaam barana(n) sira(n) set eka(n) ||

ਨਹੇ ਗਰਧਪੰ ਸ੍ਯੰਦਨੇਕੰ ਅਨੇਕੰ ॥

nahe garadhapa(n) sraya(n)dhaneka(n) aneka(n) ||

The warrior with complete black body and white head, in whose chariot the asses are yoked instead of horses,

ਧੁਜਾ ਸ੍ਯਾਮ ਬਰਣੰ ਭੁਜੰ ਭੀਮ ਰੂਪੰ ॥

dhujaa sayaam barana(n) bhuja(n) bheem roopa(n) ||

ਸਰੰ ਸ੍ਰੋਣਿਤੰ ਏਕ ਅਛੇਕ ਕੂਪੰ ॥੨੧੨॥

sara(n) sronita(n) ek achhek koopa(n) ||212||

Whose banner is black and arms are extremely powerful, he seems to be

waving like the tank of blood.212.

ਮਹਾ ਜੋਧ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਨਾਮਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥

mahaa jodh dhaaridhr naamaa jujhaara(n) ||

ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਸੁ ਪਾਣੰ ਕੁਠਾਰੰ ॥

dhare charam barama(n) su paana(n) kuThaara(n) ||

The name of this great warrior is Daridra (Lethargy) he is wearing the armour of leather and has caught and axe in his hand

ਬਡੋ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ਕਰੋਧੀ ਕਰਾਲੰ ॥

baddo chitr jodhee karodhee karaala(n) ||

ਤਜੈ ਨਾਸਕਾ ਨੈਨ ਧੂਮ੍ਰੰ ਬਰਾਲੰ ॥੨੧੩॥

tajai naasakaa nain dhoomra(n) baraala(n) ||213||

He is extremely angry warrior and the awful smoke is emanating from his

nose.213.

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਸ੍ਵਾਮਿਘਾਤ ਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾ ਦੋਊ ਬੀਰ ਹੈ ਦੁਰ ਧਰਖ ॥

savaiaamighaat kirataghanataa dhouoo beer hai dhur dharakh ||

ਸਤ੍ਰ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸੰਘਾਰਕ ਸੈਨ ਕੇ ਭਰਤਰਖ ॥

satr sooran ke sa(n)ghaarak sain ke bharatarakh ||

Vishwasghaat (deception) and Akritghanta (Ungratefulness) are also two

horrible warriors, who are the killers of the brave enemies and the army

ਕਉਨ ਦੋ ਥਨ ਸੋ ਜਨਾ ਜੁ ਨ ਮਾਨਿ ਹੈ ਤਿਹੰ ਤ੍ਰਾਸ ॥

kaun dho than so janaa ju na maan hai tiha(n) traas ||

Who is such a special individual, who does not fear them

ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਭਟ ਭਜੈ ਹੋਇ ਉਦਾਸ ॥੨੧੪॥

roop anoop bilok kai bhaT bhajai hoi udhaas ||214||

Seeing their unique form, the warriors, getting dejected, run away.214.

ਮਿਤ੍ਰ ਦੋਖ ਅਰੁ ਰਾਜ ਦੋਖ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਹੈ ਭ੍ਰਾਤ ॥

mitr dhokh ar raaj dhokh su ek hee hai bhraat ||

Mittar-dosh (blaming of friend) and Raaj-dosh (blaming of the

administration), both are brothers

ਏਕ ਬੰਸ ਦੁਹੂੰਨ ਕੋ ਅਰ ਏਕ ਹੀ ਤਿਹ ਮਾਤ ॥

ek ba(n)s dhuhoo(n)n ko ar ek hee teh maat ||

Both belong to the same family, both gave the same mother

ਛਤ੍ਰਿ ਧਰਮ ਧਰੇ ਹਠੀ ਰਣ ਧਾਇ ਹੈ ਜਿਹ ਓਰ ॥

chhatr dharam dhare haThee ran dhai hai jeh or ||

Adopting the Kshatriya discipline, when these warriors will go for war,

ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰ ਭਟਾਬਰ ਲੇਤ ਹੈ ਝਕਝੋਰ ॥੨੧੫॥

kaun dheer dhar bhaTaabar let hai jhakajhor ||215||

Then which warrior will be able to keep patience before them?215.

ਈਰਖਾ ਅਰੁ ਉਚਾਟ ਏ ਦੋਊ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੂਰ ॥

e'eerakhaa ar uchaaT e dhouoo ja(n)g jodhaa soor ||

Irsha (jealousy) and Ucchatan (indifference), both of them are warriors

ਭਾਜਿ ਹੈ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਅਰੁ ਰੀਝਿ ਹੈ ਲਖਿ ਹੂਰ ॥

bhaaj hai avilok kai ar reejh hai lakh hoor ||

They are pleased on seeing the heavenly damsels and flee

ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ਭਟਾਬਰ ਜੀਤਿ ਹੈ ਸਬ ਸਤ੍ਰ ॥

kaun dheer dharai bhaTaabar jeet hai sab satr ||

They conquer all enemies and no fighter stays in front of them

ਦੰਤ ਲੈ ਤ੍ਰਿਣ ਭਾਜਿ ਹੈ ਭਟ ਕੋ ਨ ਗਹਿ ਹੈ ਅਤ੍ਰ ॥੨੧੬॥

dha(n)t lai tiran bhaaj hai bhaT ko na geh hai atr ||216||

No one can use his weapons in front of them and the warriors pressing straws within their teeth, run away.216.

ਘਾਤ ਅਉਰ ਬਸੀਕਰਣ ਬਡ ਬੀਰ ਧੀਰ ਅਪਾਰ ॥

ghaat aaur baseekaran badd beer dheer apaar ||

Ghaat (ambush) and Vashikaran (control) are also great warriors

ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਕੁਠਾਰ ਪਾਨਿ ਕਰਾਲ ਦਾੜ ਬਰਿਆਰ ॥

kraoor karam kuThaar paan karaal dhaaR bariaar ||

Their actions hard-hearted they have axed in their hands and their teeth are terrible

ਬਿਜ ਤੇਜ ਅਛਿਜ ਗਾਤਿ ਅਭਿਜ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥

bij tej achhij gaat abhij roop dhura(n)t ||

Their brilliance is like lightning, their body is imperishable and their figures

are horrible

ਕਉਨ ਕਉਨ ਨ ਜੀਤਿਏ ਜਿਨਿ ਜੀਵ ਜੰਤ ਮਹੰਤ ॥੨੧੭॥

kaun kaun na jeetie jin jeev ja(n)t maha(n)t ||217||

Which being or which great creature they have not conquered?217.

ਆਪਦਾ ਅਰੁ ਝੂਠਤਾ ਅਰੁ ਬੀਰ ਬੰਸ ਕੁਠਾਰ ॥

aapadhaa ar jhooThataa ar beer ba(n)s kuThaar ||

Vipda (adversity) and Jhooth (falsehood) are like the axe for the warrior clan

ਪਰਮ ਰੂਪ ਦੁਰ ਧਰਖ ਗਾਤ ਅਮਰਖ ਤੇਜ ਅਪਾਰ ॥

param roop dhur dharakh gaat amarakh tej apaar ||

They are pretty in form, sturdy in body and have infinite brilliance

ਅੰਗ ਅੰਗਨਿ ਨੰਗ ਬਸਤ੍ਰ ਨ ਅੰਗ ਬਲਕੁਲ ਪਾਤ ॥

a(n)g a(n)gan na(n)g basatr na a(n)g balakul paat ||

They are long in stature, without clothes and have powerful limbs

ਦੁਸਟ ਰੂਪ ਦਰਿਦ੍ਰ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਣ ਸਾਧੇ ਸਾਤ ॥੨੧੮॥

dhusaT roop dharidhr dhaam su baan saadhe saat ||218||

They are tyrannical and lethargic and are ever ready to discharge their

arrows from the seven sides.218.

ਬਿਯੋਗ ਅਉਰ ਅਪਰਾਧ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰ ਹੈ ਜਬ ਕੋਪ ॥

biyog aaur aparaadh naam su dhaar hai jab kop ||

ਕਉਨ ਠਾਢ ਸਕੈ ਮਹਾ ਬਲਿ ਭਾਜਿ ਹੈ ਬਿਨੁ ਓਪ ॥

kaun Thaadd sakai mahaa bal bhaaj hai bin op ||

When the warriors named Viyog (separation) and Apradh (guilt) will get infuriated, then who be able to stay before them ? All run away

ਸੂਲ ਸੈਥਨ ਪਾਨਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਹੈ ਤਵ ਸੂਰ ॥

sool saithan paan baan sa(n)bhaar hai tav soor ||

ਭਾਜਿ ਹੈ ਤਜਿ ਲਾਜ ਕੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ਹ੍ਵੈ ਸਬ ਕੂਰ ॥੨੧੯॥

bhaaj hai taj laaj ko bisa(n)bhaar havai sab koor ||219||

Your warriors will hold their spikes, arrows, lances etc., but before these cruel persons they will get ashamed and run away.219.

ਭਾਨੁ ਕੀ ਸਰ ਭੇਦ ਜਾ ਦਿਨ ਤਪਿ ਹੈ ਰਣ ਸੂਰ ॥

bhaan kee sar bhedh jaa dhin tap hai ran soor ||

Like the blazing sun, when the war will be fought in full fury, then which

warrior will keep patience?

ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ਮਹਾ ਭਟ ਭਾਜਿ ਹੈ ਸਭ ਕੂਰ ॥

kaun dheer dharai mahaa bhaT bhaaj hai sabh koor ||

All of them will flee like a dog

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਅਰੁ ਬਾਜ ਰਾਜ ਬਿਸਾਰਿ ॥

sasatr asatran chhaadd kai ar baaj raaj bisaar ||

All of them will run away leaving their arms, weapons and

ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਸਨਾਹ ਤਵ ਭਟ ਭਾਜਿ ਹੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੨੨੦॥

kaaT kaaT sanaeh tav bhaT bhaaj hai bisa(n)bhaar ||220||

Horses and your warriors breaking their armour will flee immediately.220.

ਧੂਮ੍ਰ ਬਰਣ ਅਉ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਸੁ ਸਾਤ ਧੂਮ੍ਰ ਜੁਆਲ ॥

dhoomr baran aau dhoomr nain su saat dhoomr juaal ||

ਛੀਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੇ ਸਬੈ ਤਨ ਕ੍ਰੂਰ ਬਰਣ ਕਰਾਲ ॥

chheen basatr dhare sabai tan kraoor baran karaal ||

He is cruel and dreadful and is wearing the torn clothes with seven twists

ਨਾਮ ਆਲਸ ਤਵਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਵਤਾਰ ॥

naam aalas tavan ko sun raaj raaj vataar ||

O king! the name of this warrior is Aalas (idleness) who has black body and black eyes

ਕਉਨ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥੨੨੧॥

kaun soor sa(n)ghaar hai teh sasatr asatr prahaar ||221||

Which warrior will be able to kill him with the blows of his weapons and arms?221.

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

TOTAK STANZA

ਚੜਿ ਹੈ ਗਹਿ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਰਣੰ ॥

chaR hai geh kop kirapaan rana(n) ||

ਘਮਕੰਤ ਕਿ ਘੁੰਘਰ ਘੋਰ ਘਣੰ ॥

ghamaka(n)t k ghu(n)ghar ghor ghana(n) ||

The warrior who will roar in fury, like the rushing clouds, holding his

sword, his name is Khed (regret)

ਤਿਹ ਨਾਮ ਸੁ ਖੇਦ ਅਭੇਦ ਭਟੰ ॥

teh naam su khedh abhedh bhaTa(n) ||

The warrior who will roar in fury, like the rushing clouds, holding his

sword, his name is Khed (regret)

ਤਿਹ ਬੀਰ ਸੁਧੀਰ ਲਖੋ ਨਿਪਟੰ ॥੨੨੨॥

teh beer sudheer lakho nipaTa(n) ||222||

O king! consider him extremely powerful.222.

ਕਲ ਰੂਪ ਕਰਾਲ ਜ੍ਵਾਲ ਜਲੰ ॥

kal roop karaal javaiaal jala(n) ||

O king! consider him extremely powerful.222.

ਅਸਿ ਉਜਲ ਪਾਨਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨ੍ਰਿਮਲੰ ॥

as ujal paan prabhaa niramala(n) ||

The name of that mighty warrior is Kitriya (evil woman)

ਅਤਿ ਉਜਲ ਦੰਦ ਅਨੰਦ ਮਨੰ ॥

at ujal dha(n)dh ana(n)dh mana(n) ||

The name of that mighty warrior is Kitriya (evil woman)

ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਤਿਹ ਨਾਮ ਸੁ ਜੋਧ ਗਨੰ ॥੨੨੩॥

kukriaa teh naam su jodh gana(n) ||223||

He (she) is dreadful like the flames of fire, has white sword, pure glory with

rows of white teeth   and who is full of pleasure.223.

ਅਤਿ ਸਿਆਮ ਸਰੂਪ ਕਰੂਪ ਤਨੰ ॥

at siaam saroop karoop tana(n) ||

He (she) is dreadful like the flames of fire, has white sword, pure glory with rows of white teeth   and who is full of pleasure.223.

ਉਪਜੰ ਅਗਜਾਨ ਬਿਲੋਕਿ ਮਨੰ ॥

aupaja(n) agayaan bilok mana(n) ||

He, who is extremely ugly and has a black body, and seeing whom, the ignorance is produced, the name of that mighty warriors is Galani (hatred)

ਤਿਹ ਨਾਮ ਗਿਲਾਨਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਟੰ ॥

teh naam gilaan pradhaan bhaTa(n) ||

He, who is extremely ugly and has a black body, and seeing whom, the ignorance is produced, the name of that mighty warriors is Galani (hatred)

ਰਣ ਮੋ ਨ ਮਹਾ ਹਠਿ ਹਾਰਿ ਹਟੰ ॥੨੨੪॥

ran mo na mahaa haTh haar haTa(n) ||224||

He is a great fighter and with his persistence causes the defeat of

others.224.

ਅਤਿ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸਨਾਹ ਸੁਭੰ ॥

at a(n)g sura(n)g sanaeh subha(n) ||

He is a great fighter and with his persistence causes the defeat of others.224.

ਬਹੁ ਕਸਟ ਸਰੂਪ ਸੁ ਕਸਟ ਛੁਭੰ ॥

bahu kasaT saroop su kasaT chhubha(n) ||

His limbs are of extremely pretty colour and he had the power to agonise hardest tribulations

ਅਤਿ ਬੀਰ ਅਧੀਰ ਨ ਭਯੋ ਕਬ ਹੀ ॥

at beer adheer na bhayo kab hee ||

His limbs are of extremely pretty colour and he had the power to agonise hardest tribulations

ਦਿਵ ਦੇਵ ਪਛਾਨਤ ਹੈ ਸਬ ਹੀ ॥੨੨੫॥

dhiv dhev pachhaanat hai sab hee ||225||

This warrior has never become impatient and all the gods and goddesses

recognize him quite nicely.225.

ਭਟ ਕਰਮ ਬਿਕਰਮ ਜਬੈ ਧਰਿ ਹੈ ॥

bhaT karam bikaram jabai dhar hai ||

This warrior has never become impatient and all the gods and goddesses recognize him quite nicely.225.

ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗਹਿ ਬਿਚਰਿ ਹੈ ॥

ran ra(n)g tura(n)geh bichar hai ||

When all these warriors will assume their power, then they will ride their horses and wander

ਤਬ ਬੀਰ ਸੁ ਧੀਰਹਿ ਕੋ ਧਰਿ ਹੈ ॥

tab beer su dheereh ko dhar hai ||

When all these warriors will assume their power, then they will ride their horses and wander

ਬਲ ਬਿਕ੍ਰਮ ਤੇਜ ਤਬੈ ਹਰਿ ਹੈ ॥੨੨੬॥

bal bikram tej tabai har hai ||226||

Who is your fighter, who will be able to keep patience in front of them?

These powerful ones will abduct the glory of all.226.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਨ ਸੂਰਾ ਸੁ ਧਰਿ ਧੈ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ॥

eeh bidh tan sooraa su dhar dhai hai nirap abibek ||

ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਕੀ ਦਿਸਿ ਸੁਭਟ ਠਾਢ ਨ ਰਹਿ ਹੈ ਏਕ ॥੨੨੭॥

nirap bibek kee dhis subhaT Thaadd na reh hai ek ||227||

O king! in this way, Avivek will assume the bodies of various warriors and no warrior of Vivek will stay in front of him.227.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪਾਰਸ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੰਬਾਦੇ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਆਗਮਨ ਨਾਮ ਸੁਭਟ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤ ਸੁਭਮ ਸਤ ॥

eit sree bachit naaTak gra(n)the paaras machhi(n)dhr sa(n)baadhe nirap abibek aagaman naam subhaT baranana(n) naam dhiaai samaapatam sat subham sat ||

End of the chapter entitled “Dialogue of parasnath and Matsyendera, arrival of the king Avivek and the description of his warriors’ in Bachittar

Natak.

ਅਥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਦੇ ਦਲ ਕਥਨੰ ॥

ath nirap bibek dhe dhal kathana(n) ||

Now begins the description of the army of king Vivek

ਛਪਯ ਛੰਦ ॥

chhapay chha(n)dh ||

CHHAPAI STANZA

ਜਿਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਬਿਬੇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਦਲ ਸਹਿਤ ਬਖਾਨੇ ॥

jeh prakaar abibek nirapat dhal sahit bakhaane ||

The way in which the army of the king Avivek has been described

ਨਾਮ ਠਾਮ ਆਭਰਨ ਸੁ ਰਥ ਸਭ ਕੇ ਹਮ ਜਾਨੇ ॥

naam Thaam aabharan su rath sabh ke ham jaane ||

We have known all his warriors with their name, place, garment, chariot

etc.,

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਧਨੁਖ ਧੁਜਾ ਜਿਹ ਬਰਣ ਉਚਾਰੀ ॥

sasatr asatr ar dhanukh dhujaa jeh baran uchaaree ||

ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਸਕਲ ਸੁ ਬਿਬੇਕ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tavaiprasaadh mun dhev sakal su bibek bichaaree ||

The way in which their arms, weapons, bows and banners have been described, in the same way, O great sage! kindly describe your views about Vivek,

ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਕਲ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਹੇ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਵਹੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥

kar kirapaa sakal jeh bidh kahe teh bidh vahai bakhaaneeaai ||

And present a complete narration about him

ਕਿਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਹ ਦੁਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਅਨੁਮਾਨੀਐ ॥੨੨੮॥

keh chhab prabhaav keh dhut nirapat nirap bibek anumaaneeaai ||228||

O great sage! give your assessment about the beauty and impact of

Vivek.1.228.

ਅਧਿਕ ਨ੍ਯਾਸ ਮੁਨਿ ਕੀਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥

adhik nayaas mun keen ma(n)tr bahu bhaat uchaare ||

The sage made a great effort and recited many mantras

ਤੰਤ੍ਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਧੇ ਜੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲਿਖਿ ਡਾਰੇ ॥

ta(n)tr bhalee bidh sadhe ja(n)tr bahu bidh likh ddaare ||

He performed practices of several kinds of Tantras and Yantras

ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੁਐ ਆਪ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ਕਰੋ ਤਿਹ ॥

at pavitr huaai aap bahur uchaar karo teh ||

ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਸਹਿਤ ਸੈਨ ਕਥ੍ਯੋ ਜਿਹ ॥

nirap bibek abibek sahit sain kathayo jeh ||

Becoming extremely pure, he spoke again and the way in which he had described Avivek alongwith his army, he also narrated in the same way about the king Vivek

ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਹੁ ਦਿਸ ਭਏ ਅਨਲ ਪਵਨ ਸਸਿ ਸੂਰ ਸਬ ॥

sur asur chakirat chahu dhis bhe anal pavan sas soor sab ||

The Gods, Demons, Agni, Wind, Surya and Chandra, all were wonder-

struck

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿ ਹੈ ਸੰਘਾਰ ਜਕੇ ਜਛ ਗੰਧਰਬ ਸਬ ॥੨੨੯॥

keh bidh prakaas kar hai sa(n)ghaar jake jachh ga(n)dharab sab ||229||

Even Yakshas and Gandharvas were also immersed in astonishment thinking how the light of Vivek will destroy the darkness of Avivek.2.229.

ਸੇਤ ਛਤ੍ਰ ਸਿਰ ਧਰੈ ਸੇਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਰਾਜਤ ॥

set chhatr sir dharai set baajee rath raajat ||

ਸੇਤ ਸਸਤ੍ਰ ਤਨ ਸਜੇ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਭ੍ਰਮਿ ਭਾਜਤ ॥

set sasatr tan saje nirakh sur nar bhram bhaajat ||

Seeing the one with white canopy, white chariot and white horses and holding white weapons, the gods and men flee in illusion

ਚੰਦ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹਤ ਭਾਨੁ ਭਵਤਾ ਲਖਿ ਭੁਲਤ ॥

cha(n)dh chakirat havai rahat bhaan bhavataa lakh bhulat ||

ਭ੍ਰਮਰ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿ ਭ੍ਰਮਤ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਡਗ ਡੁਲਤ ॥

bhramar prabhaa lakh bhramat asur sur nar ddag ddulat ||

The god Chandra is astonished and the god Surya, seeing his glory is also

wavering

ਇਹ ਛਬਿ ਬਿਬੇਕ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥

eeh chhab bibek raajaa nirapat at balisaT teh maaneeaai ||

O king! this beauty belongs to Vivek, who may be considered extremely powerful

ਮੁਨਿ ਗਨ ਮਹੀਪ ਬੰਦਤ ਸਕਲ ਤੀਨਿ ਲੋਕਿ ਮਹਿ ਜਾਨੀਐ ॥੨੩੦॥

mun gan maheep ba(n)dhat sakal teen lok meh jaaneeaai ||230||

The sages and kings pray before him in all the three worlds.3.230.

ਚਮਰ ਚਾਰੁ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥

chamar chaar chahoo(n) or ddurat su(n)dhar chhab paavat ||

ਨਿਰਖਿ ਹੰਸ ਤਿਹ ਢੁਰਨਿ ਮਾਨ ਸਰਵਰਹਿ ਲਜਾਵਤ ॥

nirakh ha(n)s teh dduran maan saravareh lajaavat ||

He, on whom the fly-whisk is swinging from all the four sides and seeing

whom, the swans of Mansarover feel shy

ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਬ ਗਾਤ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਹ ਸੋਹਤ ॥

at pavitr sab gaat prabhaa at hee jeh sohat ||

He is extremely pure, glorious and beautiful

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਸੁਰੇਸ ਜਛ ਕਿੰਨਰ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥

sur nar naag sures jachh ki(n)nar man mohat ||

He allures the mind of all the gods, men, Nagas, Indra, Yakshas, kinnars etc

ਇਹ ਛਬਿ ਬਿਬੇਕ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਿਦਿਨ ਕਮਾਨ ਚੜਾਇ ਹੈ ॥

eeh chhab bibek raajaa nirapat jidhin kamaan chaRai hai ||

ਬਿਨੁ ਅਬਿਬੇਕ ਸੁਨਿ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਹੈ ॥੨੩੧॥

bin abibek sun ho nirapat su aaur na baan chalai hai ||231||

The day on which Vivek of such beauty will be ready to discharge his

arrow, he will not discharge it on anyone else except Avivek.4.231.

ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਬਿਕਾਰ ਤੇਜ ਆਖੰਡ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥

at pracha(n)dd abikaar tej aakha(n)dd atul bal ||

He is extremely powerful, vice-less, lustrous and incommensurably strong

ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤਿ ਸੂਰ ਤੂਰ ਬਾਜਤ ਜਿਹ ਜਲ ਥਲ ॥

at prataap at soor toor baajat jeh jal thal ||

He is extremely glorious warrior and his drum sounds at all places including water and plain

ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਪੇਖਿ ਚਪਲਾ ਚਿਤ ਲਾਜਤ ॥

pavan beg rath chalat pekh chapalaa chit laajat ||

His chariot moves with the speed of wind and seeing his speed, even the lightning feels shy in its mind

ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਚਕ ਚਾਰ ਮੇਘ ਮੋਹਤ ਭ੍ਰਮ ਭਾਜਤ ॥

sunat sabadh chak chaar megh mohat bhram bhaajat ||

Hearing him thundering violently, the clouds of all the four directions flee

in confusion

ਜਲ ਥਲ ਅਜੇਅ ਅਨਭੈ ਭਟ ਅਤਿ ਉਤਮ ਪਰਵਾਨੀਐ ॥

jal thal ajea anabhai bhaT at utam paravaaneeaai ||

ਧੀਰਜੁ ਸੁ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹੁ ਜਗ ਮਾਨੀਐ ॥੨੩੨॥

dheeraju su naam jodhaa bikaT at subaahu jag maaneeaai ||232||

He is considered unconquerable, fearless and a superb warrior in water and on plain, this invincible and mighty one is named Endurance by the world.5.232.

ਧਰਮ ਧੀਰ ਬੀਰ ਜਸਮੀਰ ਅਨਭੀਰ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥

dharam dheer beer jasameer anabheer bikaT mat ||

The Dharma-incarnate Endurance is extremely powerful in most difficult times

ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਕੁਬ੍ਰਿਤਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜਸ ਤਿਲਕ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ॥

kalap birachh kubiratan kirapaan jas tilak subhaT at ||

He is like Elysian tree (Kalapvrikasha) and chops the evil modification with

his sword

ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਅਤਿ ਓਜ ਅਨਲ ਸਰ ਤੇਜ ਜਰੇ ਰਣ ॥

at prataap at oj anal sar tej jare ran ||

He is extremely glorious, brilliant like the fire, he blazes all in the war with his speech

ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰ ਸਿਵ ਅਸਤ੍ਰ ਨਹਿਨ ਮਾਨਤ ਏਕੈ ਬ੍ਰਣ ॥

braham asatr siv asatr nahin maanat ekai bran ||

He does not care even for Brahma-astra and Shiva-astra

ਇਹ ਦੁਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬ੍ਰਿਤ ਛਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਜਬ ਛੰਡਿ ਹੈ ॥

eeh dhut prakaas birat chhatr nirap sasatr asatr jab chha(n)dd hai ||

ਬਿਨੁ ਏਕ ਅਬ੍ਰਿਤ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਵਰ ਨ ਆਹਵ ਮੰਡਿ ਹੈ ॥੨੩੩॥

bin ek abirat subirat nirapat avar na aahav ma(n)dd hai ||233||

When this warriors named Suvriti (good modification) will strike his arms and weapons in the war, and else will be able to fight with him except

Kuvriti (evil modification).6.233.

ਅਛਿਜ ਗਾਤ ਅਨਭੰਗ ਤੇਜ ਆਖੰਡ ਅਨਿਲ ਬਲ ॥

achhij gaat anabha(n)g tej aakha(n)dd anil bal ||

ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਜਾਨਤ ਜੀਅ ਜਲ ਥਲ ॥

pavan beg rath ko prataap jaanat jeea jal thal ||

This glorious one of indestructible body and brilliance, completely strong like fire and driving his chariot with the speed of wind, all the beings in water and on plain know him

ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਰਬੀਨ ਛੀਨ ਸਬ ਅੰਗ ਬ੍ਰਿਤਨ ਕਰਿ ॥

dhanukh baan parabeen chheen sab a(n)g biratan kar ||

He is a skilful archer, but because of his fasting all his limbs are weak

ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਸੰਜਮ ਸੁਬੀਰ ਜਾਨਤ ਨਾਰੀ ਨਰ ॥

at subaeh sa(n)jam subeer jaanat naaree nar ||

All the men and women know him by the name of Sanjamveer (disciplined

warrior)

ਗਹਿ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਾਨਹਿ ਧਰਮ ਪਰਮ ਰੂਪ ਧਰਿ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥

geh dhanukh baan paaneh dharam param roop dhar garaj hai ||

ਬਿਨੁ ਇਕ ਅਬ੍ਰਿਤ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਨ ਆਨਿ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੨੩੪॥

bin ik abirat subirat nirapat aaur na aan baraj hai ||234||

When, holding his bow and arrow, he will thunder in his superb form, then none can withhold him except Kuvriti.7.234.

ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰੁ ਚੰਚਲ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਹਤ ॥

chakirat chaar cha(n)chal prakaas baajee rath sohat ||

He is a mighty warrior named Nem (principle), his chariot is drawn by

comely and restless horses

ਅਤਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ਧੁਨਿ ਛੀਨ ਬੀਨ ਬਾਜਤ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥

at prabeen dhun chheen been baajat man mohat ||

He is extremely skilful, soft-spoken and allures the mind like lyre

ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਸੁਭ ਧਰੇ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਭਟ ਭੈ ਕਰ ॥

prem roop subh dhare nem naamaa bhaT bhai kar ||

ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜੁਧ ਜੈ ਅਰਿ ਛੈ ਕਰ ॥

param roop parama(n) prataap judh jai ar chhai kar ||

He is supremely glorious and is the destroyer of enemies of all the world

ਅਸ ਅਮਿਟ ਬੀਰ ਧੀਰਾ ਬਡੋ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਦੁਰ ਧਰਖ ਰਣਿ ॥

as amiT beer dheeraa baddo at balisaT dhur dharakh ran ||

His sword is indestructible and he proves to be very strong in severe wars

ਅਨਭੈ ਅਭੰਜ ਅਨਮਿਟ ਸੁਧੀਸ ਅਨਬਿਕਾਰ ਅਨਜੈ ਸੁ ਭਣ ॥੨੩੫॥

anabhai abha(n)j anamiT sudhees anabikaar anajai su bhan ||235||

He is said to be dearless, indestructible, the Lore of consciousness, vice-

less and unconquerable.8.235.

ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਮਿਤੋਜ ਅਮਿਟ ਅਨਭੈ ਅਭੰਗ ਭਟ ॥

at prataap amitoj amiT anabhai abha(n)g bhaT ||

He is a warrior infinite glory, fearless and eternal

ਰਥ ਪ੍ਰਮਾਣ ਚਪਲਾ ਸੁ ਚਾਰੁ ਚਮਕਤ ਹੈ ਅਨਕਟ ॥

rath pramaan chapalaa su chaar chamakat hai anakaT ||

His chariot is volatile and lustrous like lightning

ਨਿਰਖਿ ਸਤ੍ਰੁ ਤਿਹ ਤੇਜ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਯਭੀਤ ਭਜਤ ਰਣਿ ॥

nirakh satr teh tej chakirat bhayabheet bhajat ran ||

Seeing him, the enemies, getting fearful, run away from war-arena

ਧਰਤ ਧੀਰ ਨਹਿ ਬੀਰ ਤੀਰ ਸਰ ਹੈ ਨਹੀ ਹਠਿ ਰਣਿ ॥

dharat dheer neh beer teer sar hai nahee haTh ran ||

Looking at him, the warriors forsake their patience and the warriors cannot

discharge arrows persistently

ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਨਾਮੁ ਅਨਭੈ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਜਾਨੀਐ ॥

bigrayaan naam anabhai subhaT at balisaT teh jaaneeaai ||

This powerful hero known by the name of Vigyan (Science)

ਅਗਿਆਨ ਦੇਸਿ ਜਾ ਕੋ ਸਦਾ ਤ੍ਰਾਸ ਘਰਨ ਘਰਿ ਮਾਨੀਐ ॥੨੩੬॥

agiaan dhes jaa ko sadhaa traas gharan ghar maaneeaai ||236||

In the country of a Agyan (ignorance), the people fear him in every home.9.236.

ਬਮਤ ਜ੍ਵਾਲ ਡਮਰੂ ਕਰਾਲ ਡਿਮ ਡਿਮ ਰਣਿ ਬਜਤ ॥

bamat javaiaal ddamaroo karaal ddim ddim ran bajat ||

ਘਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਚਕ ਸਬਦ ਘਹਰਿ ਜਾ ਕੋ ਗਲ ਗਜਤ ॥

ghan pramaan chak sabadh ghahar jaa ko gal gajat ||

He blazes like fire, sounds like the dreadful tabor and roars like the

thundering clouds

ਸਿਮਟਿ ਸਾਗ ਸੰਗ੍ਰਹਤ ਸਰਕਿ ਸਾਮੁਹ ਅਰਿ ਝਾਰਤ ॥

simaT saag sa(n)grahat sarak saamuh ar jhaarat ||

Holding his lance, he springs and strikes his blow on the enemy

ਨਿਰਖਿ ਤਾਸੁ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਜੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰਤ ॥

nirakh taas sur asur braham jai sabadh uchaarat ||

Seeing him, all the gods and demons hail him

ਇਸਨਾਨ ਨਾਮ ਅਭਿਮਾਨ ਜੁਤ ਜਿਦਿਨ ਧਨੁਖ ਗਹਿ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥

eisanaan naam abhimaan jut jidhin dhanukh geh garaj hai ||

The day on which this warrior named Snan (bath) will thunder takinghis bow in his hand,

ਬਿਨੁ ਇਕ ਕੁਚੀਲ ਸਾਮੁਹਿ ਸਮਰ ਅਉਰ ਨ ਤਾਸੁ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੨੩੭॥

bin ik kucheel saamuh samar aaur na taas baraj hai ||237||

On that day, none else will be able to obstruct him except Malinta (uncleanliness).10.237.

ਇਕਿ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਅਤਿ ਬੀਰ ਦੁਤੀਅ ਭਾਵਨਾ ਮਹਾ ਭਟ ॥

eik nibirat at beer dhuteea bhaavanaa mahaa bhaT ||

The first warrior is Nivratti (free) and the second warrior is Bhavana

(emotion),

ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਨਮਿਟ ਅਪਾਰ ਅਨਛਿਜ ਅਨਾਕਟ ॥

at balisaT anamiT apaar anachhij anaakaT ||

Who are extremely powerful, indestructible and invincible

ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਿ ਗਜ ਹੈ ਜਬ ਭੀਰ ਭਾਜਿ ਹੈ ਨਿਰਖਿ ਰਣਿ ॥

sasatr dhaar gaj hai jab bheer bhaaj hai nirakh ran ||

When these warriors, holding their weapons, will thunder in the battlefield, seeing them there the fighters will run away

ਪਤ੍ਰ ਭੇਸ ਭਹਰਾਤ ਧੀਰ ਧਰ ਹੈ ਨ ਅਨਗਣ ॥

patr bhes bhaharaat dheer dhar hai na anagan ||

Those warriors will tremble like the yellow leaf and lose patience

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁ ਧੀਰ ਜੋਧਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਿਦਿਨ ਅਯੋਧਨ ਰਚਿ ਹੈ ॥

eeh bidh su dheer jodhaa nirapat jidhin ayodhan rach hai ||

In this way the day on which these mighty ones will begin fighting,

ਤਜ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਭਜਿ ਹੈ ਸਕਲ ਏਕ ਨ ਬੀਰ ਬਿਰਚ ਹੈ ॥੨੩੮॥

taj sasatr asatr bhaj hai sakal ek na beer birach hai ||238||

Then the fighters in the field will forsake their arms and weapons and no

one will survive.11.238.

ਸੰਗੀਤ ਛਪਯ ਛੰਦ ॥

sa(n)geet chhapay chha(n)dh ||

SANGEET CHHAPAI STANZA

ਤਾਗੜਦੀ ਤੁਰ ਬਾਜ ਹੈ ਜਾਗੜਦੀ ਜੋਧਾ ਜਬ ਜੁਟਹਿ ॥

taagaRadhee tur baaj hai jaagaRadhee jodhaa jab juTeh ||

When the warriors will confront one another, the warriors horns will be

blown

ਲਾਗੜਦੀ ਲੁਥ ਬਿਥੁਰਹਿ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਨਾਹ ਸੁ ਤੁਟਹਿ ॥

laagaRadhee luth bithureh saagaRadhee sa(n)naeh su tuTeh ||

The lances will break and the corpses will be scattered

ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਪ੍ਰਸਿਧ ਅਰੁ ਸਿਧ ਨਿਹਾਰਹਿ ॥

bhaagaRadhee bhoot bhairo prasidh ar sidh nihaareh ||

The Bhairavas and ghosts will run and the adepts will see this spectacle

ਜਾਗੜਦੀ ਜਛ ਜੁਗਣੀ ਜੂਥ ਜੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰਹਿ ॥

jaagaRadhee jachh juganee jooth jai sabadh uchaareh ||

The Yakshas and Yoginis will hail the warriors

ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਸੰਜਮ ਅਮਿਟ ਕਾਗੜਦੀ ਕ੍ਰੁਧ ਜਬ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥

sa(n)saagaRadhee subhaT sa(n)jam amiT kaagaRadhee krudh jab garaj hai ||

ਦੰਦਾਗੜਦੀ ਇਕ ਦੁਰਮਤਿ ਬਿਨਾ ਆਗੜਦੀ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੨੩੯॥

dha(n)dhaagaRadhee ik dhuramat binaa aagaRadhee su aaur na baraj hai ||239||

When the warriors named Sanjam (Restraint) will thunder in fury, then he

will not be opposed by anyone else except Durmat (evil intellect).12.239.

ਜਾਗੜਦੀ ਜੋਗ ਜਯਵਾਨ ਕਾਗੜਦੀ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕੜਕਹਿ ॥

jaagaRadhee jog jayavaan kaagaRadhee kar krodh kaRakeh ||

ਲਾਗੜਦੀ ਲੁਟ ਅਰੁ ਕੁਟ ਤਾਗੜਦੀ ਤਰਵਾਰ ਸੜਕਹਿ ॥

laagaRadhee luT ar kuT taagaRadhee taravaar saRakeh ||

When this hailing warrior yoga (union) will shout in fury, then the swords will create sensation and there will be loot and destruction

ਸਾਗੜਦੀ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਨਾਹ ਪਾਗੜਦੀ ਪਹਿਰ ਹੈ ਜਵਨ ਦਿਨ ॥

saagaRadhee sasatr sa(n)naeh paagaRadhee pahir hai javan dhin ||

ਸਾਗੜਦੀ ਸਤ੍ਰ ਭਜਿ ਹੈ ਟਾਗੜਦੀ ਟਿਕਿ ਹੈ ਨ ਇਕ ਛਿਨ ॥

saagaRadhee satr bhaj hai TaagaRadhee Tik hai na ik chhin ||

When he will hold the weapons and wear armour, on the same day all the enemies will flee away, without staying for a moment

ਪੰਪਾਗੜਦੀ ਪੀਅਰ ਸਿਤ ਬਰਣ ਮੁਖ ਸਾਗੜਦੀ ਸਮਸਤ ਸਿਧਾਰ ਹੈ ॥

pa(n)paagaRadhee peear sit baran mukh saagaRadhee samasat sidhaar

hai ||

ਅੰਆਗੜਦੀ ਅਮਿਟ ਦੁਰ ਧਰਖ ਭਟ ਜਾਗੜਦੀ ਕਿ ਜਿਦਿਨ ਨਿਹਾਰ ਹੈ ॥੨੪੦॥

a(n)aagaRadhee amiT dhur dharakh bhaT jaagaRadhee k jidhin nihaar hai ||240||

With yellow faces they will run away on that day, the day on which he,

unconquerable warrior will throw his glances on all.13.240.

ਆਗੜਦੀ ਇਕ ਅਰਚਾਰੁ ਪਾਗੜਦੀ ਪੂਜਾ ਜਬ ਕੁਪਹਿ ॥

aagaRadhee ik arachaar paagaRadhee poojaa jab kupeh ||

ਰਾਗੜਦੀ ਰੋਸ ਕਰਿ ਜੋਸ ਪਾਗੜਦੀ ਪਾਇਨ ਜਬ ਰੁਪਹਿ ॥

raagaRadhee ros kar jos paagaRadhee pain jab rupeh ||

When five evils, getting enraged and angry, will stand firmly in the flesd,

ਸਾਗੜਦੀ ਸਤ੍ਰ ਤਜਿ ਅਤ੍ਰ ਭਾਗੜਦੀ ਭਜਹਿ ਸੁ ਭ੍ਰਮਿ ਰਣਿ ॥

saagaRadhee satr taj atr bhaagaRadhee bhajeh su bhram ran ||

ਆਗੜਦੀ ਐਸ ਉਝੜਹਿ ਪਾਗੜਦੀ ਜਣੁ ਪਵਨ ਪਤ੍ਰ ਬਣ ॥

aagaRadhee aais ujhaReh paagaRadhee jan pavan patr ban ||

Then all will run away forsaking their arms and weapons like the leaves

flying away before the wind

ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਸਬ ਭਜਿ ਹੈ ਤਾਗੜਦੀ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਹੈ ॥

sa(n)saagaRadhee subhaT sab bhaj hai taagaRadhee tura(n)g nachai hai ||

ਛੰਛਾਗੜਦੀ ਛਤ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤਿ ਛਡਿ ਕੈ ਆਗੜਦੀ ਅਧੋਗਤਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੨੪੧॥

chha(n)chhaagaRadhee chhatr birat chhadd kai aagaRadhee adhogat jai hai ||241||

When the warriors will cause their running horses to dance, then all the good modifications, forgetting themselves, will experience their downfall.14.241.

ਛਪਯ ਛੰਦ ॥

chhapay chha(n)dh ||

CHHAPAI STANZA

ਚਮਰ ਚਾਰੁ ਚਹੂੰ ਓਰਿ ਢੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥

chamar chaar chahoo(n) or ddurat su(n)dhar chhab paavat ||

The pretty fly-whisks are swinging and the beauty of this hero is

fascinating

ਸੇਤ ਬਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਬਾਜ ਸੇਤ ਸਸਤ੍ਰਣ ਛਬਿ ਛਾਵਤ ॥

set basatr ar baaj set sasatran chhab chhaavat ||

His white garments, white horses and white weapons look splendid

ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਬਿਕਾਰ ਅਚਲ ਅਨਖੰਡ ਅਕਟ ਭਟ ॥

at pavitr abikaar achal anakha(n)dd akaT bhaT ||

ਅਮਿਤ ਓਜ ਅਨਮਿਟ ਅਨੰਤ ਅਛਲਿ ਰਣਾਕਟ ॥

amit oj anamiT ana(n)t achhal ranaakaT ||

He is extremely immaculate, vice-less, invariable, indivisible and invincible warrior, whose glory is infinite and who is unconquerable and never deceivable,

ਧਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹ ਸਮਰ ਜਿਦਿਨ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥

dhar asatr sasatr saamuh samar jidhin nirapotam garaj hai ||

ਟਿਕਿ ਹੈ ਇਕ ਭਟ ਨਹਿ ਸਮਰਿ ਅਉਰ ਕਵਣ ਤਬ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੨੪੨॥

Tik hai ik bhaT neh samar aaur kavan tab baraj hai ||242||

O king! on the day, then holding his arms and weapons, he will thunder,

then no one will be able to stay before him and even obstruct him.15.242.

ਇਕਿ ਬਿਦਿਆ ਅਰੁ ਲਾਜ ਅਮਿਟ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਣਿ ॥

eik bidhiaa ar laaj amiT at hee prataap ran ||

Vidya (learning) and Lajja (modesty) are also extremely glorious

ਭੀਮ ਰੂਪ ਭੈਰੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਮਿਟ ਅਦਾਹਣ ॥

bheem roop bhairo pracha(n)dd amiT adhaahan ||

They are large-bodies, powerful and indestructible

ਅਤਿ ਅਖੰਡ ਅਡੰਡ ਚੰਡ ਪਰਤਾਪ ਰਣਾਚਲ ॥

at akha(n)dd adda(n)dd cha(n)dd parataap ranaachal ||

Their glory is extremely strong and indivisible

ਬ੍ਰਿਖਭ ਕੰਧ ਆਜਾਨ ਬਾਹ ਬਾਨੈਤ ਮਹਾਬਲਿ ॥

birakhabh ka(n)dh aajaan baeh baanait mahaabal ||

They are mighty ones, long-armed and broad-shouldered like a bull

ਇਹ ਛਬਿ ਅਪਾਰ ਜੋਧਾ ਜੁਗਲ ਜਿਦਿਨ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਇ ਹੈ ॥

eeh chhab apaar jodhaa jugal jidhin nisaan bajai hai ||

ਭਜਿ ਹੈ ਭੂਪ ਤਜਿ ਲਾਜ ਸਭ ਏਕ ਨ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਹੈ ॥੨੪੩॥

bhaj hai bhoop taj laaj sabh ek na saamuh aai hai ||243||

In this way, the day on which these two warriors, they will sound their trumpet, then all the kings, forsaking their modesty will run away and none of them will confront them.16.243.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਸੰਜੋਗ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਅਖੰਡ ਏਕ ਜਾਨੀਐ ॥

sa(n)jog naam sooramaa akha(n)dd ek jaaneeaai ||

ਸੁ ਧਾਮਿ ਧਾਮਿ ਜਾਸ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਜ ਮਾਨੀਐ ॥

s dhaam dhaam jaas ko prataap aaj maaneeaai ||

There is one warriors named Sanjog (coherence), who is considered

glorious in every home

ਅਡੰਡ ਔ ਅਛੇਦ ਹੈ ਅਭੰਗ ਤਾਸੁ ਭਾਖੀਐ ॥

adda(n)dd aau achhedh hai abha(n)g taas bhaakheeaai ||

He is called unpunishable, invincible and fearless

ਬਿਚਾਰ ਆਜ ਤਉਨ ਸੋ ਜੁਝਾਰ ਕਉਨ ਰਾਖੀਐ ॥੨੪੪॥

bichaar aaj taun so jujhaar kaun raakheeaai ||244||

What description be given about him ? 17.244

ਅਖੰਡ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬੀਰ ਦੇਖੀਐ ॥

akha(n)dd ma(n)ddaleek so pracha(n)dd beer dhekheeaai ||

There is another powerful warrior seen in this sphere of stars

ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਅਜਿਤ ਤਾਸੁ ਲੇਖੀਐ ॥

sukirat naam sooramaa ajit taas lekheeaai ||

His name is Sukriti (good deed) and he is considered unconquerable

ਗਰਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਜਿ ਕੈ ਸਲਜਿ ਰਥ ਧਾਇ ਹੈ ॥

garaj sasatr saj kai salaj rath dhai hai ||

ਅਮੰਡ ਮਾਰਤੰਡ ਜਯੋਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੋਭ ਪਾਇ ਹੈ ॥੨੪੫॥

ama(n)dd maarata(n)dd jayo(n) pracha(n)dd sobh pai hai ||245||

When he comes out thundering bedecked with his weapons and mounted on his chariot, then he looks supremely glorious like the sun.18.245.

ਬਿਸੇਖ ਬਾਣ ਸੈਹਥੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਣਿ ਸਜਿ ਹੈ ॥

bisekh baan saihathee kirapaan paan saj hai ||

ਅਮੋਹ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸਰੋਹ ਆਨਿ ਗਜ ਹੈ ॥

amoh naam sooramaa saroh aan gaj hai ||

Holding his special arrow, sword etc., when this warrior named Amodh (Detachment) will thunder,

ਅਲੋਭ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਦੁਤੀਅ ਜੋ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥

alobh naam sooramaa dhuteea jo garaj hai ||

ਰਥੀ ਗਜੀ ਹਈ ਪਤੀ ਅਪਾਰ ਸੈਣ ਭਜਿ ਹੈ ॥੨੪੬॥

rathee gajee hiee patee apaar sain bhaj hai ||246||

And when he will be accompanied by the second thundering warriors Alobh, then infinite forces of the riders of chariots, elephants and horses

will run away.19.246.

ਹਠੀ ਜਪੀ ਤਪੀ ਸਤੀ ਅਖੰਡ ਬੀਰ ਦੇਖੀਐ ॥

haThee japee tapee satee akha(n)dd beer dhekheeaai ||

ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਾਰਤੰਡ ਜਯੋਂ ਅਡੰਡ ਤਾਸੁ ਲੇਖੀਐ ॥

pracha(n)dd maarata(n)dd jayo(n) adda(n)dd taas lekheeaai ||

You may see many warriors, lustrous and unpunishable like the sun, who may be persistent ones, worshippers, ascetics and truthful ones

ਅਜਿਤਿ ਜਉਨ ਜਗਤ ਤੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅੰਗ ਜਾਨੀਐ ॥

ajit jaun jagat te pavitr a(n)g jaaneeaai ||

ਅਕਾਮ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਭਿਰਾਮ ਤਾਸੁ ਮਾਨੀਐ ॥੨੪੭॥

akaam naam sooramaa bhiraam taas maaneeaai ||247||

But this unconquerable and pure-limbed warriors is Akaam

(desireless).20.247.

ਅਕ੍ਰੋਧ ਜੋਧ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਿਰੋਧ ਸਜਿ ਹੈ ਜਬੈ ॥

akrodh jodh krodh kai birodh saj hai jabai ||

ਬਿਸਾਰਿ ਲਾਜ ਸੂਰਮਾ ਅਪਾਰ ਭਾਜਿ ਹੈ ਸਭੈ ॥

bisaar laaj sooramaa apaar bhaaj hai sabhai ||

When this warrior named Akrodh (peaceful) will be there in the battlefield in this fury, then all the fighters, forgetting their modesty, will run away

ਅਖੰਡ ਦੇਹਿ ਜਾਸ ਕੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਜਾਨੀਐ ॥

akha(n)dd dheh jaas kee pracha(n)dd roop jaaneeaai ||

ਸੁ ਲਜ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰਿ ਤਾਸੁ ਮਾਨੀਐ ॥੨੪੮॥

s laj naam sooramaa su ma(n)tr taas maaneeaai ||248||

He is the same warrior whose body is indivisible, whose form is powerful

and who is modest.21.248.

ਸੁ ਪਰਮ ਤਤ ਆਦਿ ਦੈ ਨਿਰਾਹੰਕਾਰ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥

s param tat aadh dhai niraaha(n)kaar garaj hai ||

ਬਿਸੇਖ ਤੋਰ ਸੈਨ ਤੇ ਅਸੇਖ ਬੀਰ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥

bisekh tor sain te asekh beer baraj hai ||

When this ego-less warrior of the supreme essence will thunder, he will especially destroy army and will oppose many fighters

ਸਰੋਖ ਸੈਹਥੀਨ ਲੈ ਅਮੋਘ ਜੋਧ ਜੁਟਿ ਹੈ ॥

sarokh saihatheen lai amogh jodh juT hai ||

ਅਸੇਖ ਬੀਰ ਕਾਰਮਾਦਿ ਕ੍ਰੂਰ ਕਉਚ ਤੁਟ ਹੈ ॥੨੪੯॥

asekh beer kaaramaadh kraoor kauch tuT hai ||249||

Many warriors getting together, taking their unfailing weapons will encounter him in great fury and many warriors, the bows and the dreadful

armours will break up.22.249.

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

NARAAJ STANZA

ਸਭਗਤਿ ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਸੂਰ ਧਾਇ ਹੈ ॥

sabhagat ek bhaavanaa su krodh soor dhai hai ||

ਅਸੇਖ ਮਾਰਤੰਡ ਜਯੋਂ ਬਿਸੇਖ ਸੋਭ ਪਾਇ ਹੈ ॥

asekh maarata(n)dd jayo(n) bisekh sobh pai hai ||

All the warriors will emotionally get enraged will fall upon the enemy and

look magnificent like many suns

ਸੰਘਾਰਿ ਸੈਣ ਸਤ੍ਰੁਵੀ ਜੁਝਾਰ ਜੋਧ ਜੁਟਿ ਹੈ ॥

sa(n)ghaar sain satruvee jujhaar jodh juT hai ||

The warriors will join hands to destroy the forces of the enemies

ਕਰੂਰ ਕੂਰ ਸੂਰਮਾ ਤਰਕ ਤੰਗ ਤੁਟਿ ਹੈ ॥੨੫੦॥

karoor koor sooramaa tarak ta(n)g tuT hai ||250||

They will break up the forces constituting the tyrannical fighters.23.250.

ਸਿਮਟਿ ਸੂਰ ਸੈਹਥੀ ਸਰਕਿ ਸਾਗ ਸੇਲ ਹੈ ॥

simaT soor saihathee sarak saag sel hai ||

ਦੁਰੰਤ ਘਾਇ ਝਾਲਿ ਕੈ ਅਨੰਤ ਸੈਣ ਪੇਲਿ ਹੈ ॥

dhura(n)t ghai jhaal kai ana(n)t sain pel hai ||

The warriors after stepping back will strike their lances and enduring the

anguish of many wounds, they will kill innumerable forces

ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਦਾਮਿਣੀ ਸੜਕਿ ਸੂਰ ਮਟਿ ਹੈ ॥

tamak teg dhaaminee saRak soor maT hai ||

ਨਿਪਟਿ ਕਟਿ ਕੁਟਿ ਕੈ ਅਕਟ ਅੰਗ ਸਟਿ ਹੈ ॥੨੫੧॥

nipaT kaT kuT kai akaT a(n)g saT hai ||251||

The sword flashing like lightning will create sensation amongst warriors and will chop and throw away their limbs.24.251.

ਨਿਪਟਿ ਸਿੰਘ ਜਯੋਂ ਪਲਟਿ ਸੂਰ ਸੇਲ ਬਾਹਿ ਹੈ ॥

nipaT si(n)gh jayo(n) palaT soor sel baeh hai ||

ਬਿਸੇਖ ਬੂਥਨੀਸ ਕੀ ਅਸੇਖ ਸੈਣ ਗਾਹਿ ਹੈ ॥

bisekh boothanees kee asekh sain gaeh hai ||

Turning like lions, the warriors will strike lances and will churn the army of

the chief generals

ਅਰੁਝਿ ਬੀਰ ਅਪ ਮਝਿ ਗਝਿ ਆਨਿ ਜੁਝਿ ਹੈ ॥

arujh beer ap majh gajh aan jujh hai ||

ਬਿਸੇਖ ਦੇਵ ਦਈਤ ਜਛ ਕਿੰਨਰ ਕ੍ਰਿਤ ਬੁਝਿ ਹੈ ॥੨੫੨॥

bisekh dhev dhieet jachh ki(n)nar kirat bujh hai ||252||

The warriors mutually moving away at a distance, will come to fight with the enemy's forces in such a way that the gods, demons, Yakshas, Kinnars etc. will not recognize them.25.252.

ਸਰਕਿ ਸੇਲ ਸੂਰਮਾ ਮਟਿਕ ਬਾਜ ਸੁਟਿ ਹੈ ॥

sarak sel sooramaa maTik baaj suT hai ||

ਅਮੰਡ ਮੰਡਲੀਕ ਸੇ ਅਫੁਟ ਸੂਰ ਫੁਟਿ ਹੈ ॥

ama(n)dd ma(n)ddaleek se afuT soor fuT hai ||

Riding enthusiastically on horses, the warriors will throw the pike

immediately and will chop down the infinitely glorious warriors

ਸੁ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਮ ਸੂਰ ਕੋ ਬਿਸੇਖ ਭੂਪ ਜਾਨੀਐ ॥

s prem naam soor ko bisekh bhoop jaaneeaai ||

ਸੁ ਸਾਖ ਤਾਸ ਕੀ ਸਦਾ ਤਿਹੂੰਨ ਲੋਕ ਮਾਨੀਐ ॥੨੫੩॥

s saakh taas kee sadhaa tihoo(n)n lok maaneeaai ||253||

O king! the warriors named Prem (love) is a significant fighter, whose greatness is known in all the there worlds.26.253.

ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਭਾਨ ਸੋ ਅਭੂਤ ਰੂਪ ਮਾਨੀਐ ॥

anoop roop bhaan so abhoot roop maaneeaai ||

ਸੰਜੋਗ ਨਾਮ ਸਤ੍ਰੁਹਾ ਸੁ ਬੀਰ ਤਾਸੁ ਜਾਨੀਐ ॥

sa(n)jog naam satruhaa su beer taas jaaneeaai ||

This warrior of sun-like unique beauty, the killer of enemies, is known by

the name of Sanjog (coherence)

ਸੁ ਸਾਤਿ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸੁ ਅਉਰ ਏਕ ਬੋਲੀਐ ॥

s saat naam sooramaa su aaur ek boleeaai ||

ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਸ ਕੋ ਸਦਾ ਸੁ ਸਰਬ ਲੋਗ ਤੋਲੀਐ ॥੨੫੪॥

prataap jaas ko sadhaa su sarab log toleeaai ||254||

There is also another warriors named Shaani (peace), whom all the people recognize as glorious and powerful.27.254.

ਅਖੰਡ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਦੇਖੀਐ ॥

akha(n)dd ma(n)ddaleek so pracha(n)dd roop dhekheeaai ||

ਸੁ ਕੋਪ ਸੁਧ ਸਿੰਘ ਕੀ ਸਮਾਨ ਸੂਰ ਪੇਖੀਐ ॥

s kop sudh si(n)gh kee samaan soor pekheeaai ||

This warrior of indivisible and powerful beauty looks highly infuriated like

a lion

ਸੁ ਪਾਠ ਨਾਮ ਤਾਸ ਕੋ ਅਠਾਟ ਤਾਸੁ ਭਾਖੀਐ ॥

s paaTh naam taas ko aThaaT taas bhaakheeaai ||

His name is Supaath (good religious study)

ਭਜਯੋ ਨ ਜੁਧ ਤੇ ਕਹੂੰ ਨਿਸੇਸ ਸੂਰ ਸਾਖੀਐ ॥੨੫੫॥

bhajayo na judh te kahoo(n) nises soor saakheeaai ||255||

Both Surya and Chandra are a witness to it hat he never runs away from war.28.255.

ਸੁਕਰਮ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਸੁਸਿਛ ਦੂਜ ਜਾਨੀਐ ॥

sukaram naam ek ko susichh dhooj jaaneeaai ||

ਅਭਿਜ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋ ਅਛਿਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥

abhij ma(n)ddaleek so achhij tej maaneeaai ||

He has one disciple, who is known by the name Sukran (good action) and

is considered a warrior of indestructible brilliance in the whole universe

ਸੁ ਕੋਪ ਸੂਰ ਸਿੰਘ ਜਯੋਂ ਘਟਾ ਸਮਾਨ ਜੁਟਿ ਹੈ ॥

s kop soor si(n)gh jayo(n) ghaTaa samaan juT hai ||

ਦੁਰੰਤ ਬਾਜ ਬਾਜਿ ਹੈ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਛੁਟਿ ਹੈ ॥੨੫੬॥

dhura(n)t baaj baaj hai ana(n)t sasatr chhuT hai ||256||

When that warrior in his fury, thundering like the lion and clouds, will fall upon the enemy, then the dreadful musical instruments will be played and many weapons will strike the blows.29.256.

ਸੁ ਜਗਿ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਪ੍ਰਬੋਧ ਅਉਰ ਮਾਨੀਐ ॥

s jag naam ek ko prabodh aaur maaneeaai ||

ਸੁ ਦਾਨ ਤੀਸਰਾ ਹਠੀ ਅਖੰਡ ਤਾਸੁ ਜਾਨੀਐ ॥

s dhaan teesaraa haThee akha(n)dd taas jaaneeaai ||

There is another warriors Suyang (good Yajna), the second is Prabodh (knowledge) and the third warrior is Daan (Charity), who is indivisible

persistent

ਸੁ ਨੇਮ ਨਾਮ ਅਉਰ ਹੈ ਅਖੰਡ ਤਾਸੁ ਭਾਖੀਐ ॥

s nem naam aaur hai akha(n)dd taas bhaakheeaai ||

There is another warrior named Suniyam (good principle), who has conquered the whole world

ਜਗਤ ਜਾਸੁ ਜੀਤਿਆ ਜਹਾਨ ਭਾਨੁ ਸਾਖੀਐ ॥੨੫੭॥

jagat jaas jeetiaa jahaan bhaan saakheeaai ||257||

The whole universe and the sun are its witnesses.30.257.

ਸੁ ਸਤੁ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਸੰਤੋਖ ਅਉਰ ਬੋਲੀਐ ॥

s sat naam ek ko sa(n)tokh aaur boleeaai ||

There is another warrior Susatya (truth) and another one is Santokh (contentment)

ਸੁ ਤਪੁ ਨਾਮ ਤੀਸਰੋ ਦਸੰਤ੍ਰ ਜਾਸੁ ਛੋਲੀਐ ॥

s tap naam teesaro dhasa(n)tr jaas chholeeaai ||

The third one is Tapsaya (austerity), who has subjugated all the ten

directions

ਸੁ ਜਾਪੁ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਜ ਤਾਸ ਕੋ ॥

s jaap naam ek ko prataap aaj taas ko ||

Another glorious warrior is Japa (repetition of the name).,

ਅਨੇਕ ਜੁਧ ਜੀਤਿ ਕੈ ਬਰਿਯੋ ਜਿਨੈ ਨਿਰਾਸ ਕੋ ॥੨੫੮॥

anek judh jeet kai bariyo jinai niraas ko ||258||

Who after conquering many wars has assumed detachment.31.258.

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

CHHAPAI STANZA

ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲਵੰਡ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਇਕ ਅਤਿ ਭਟ ॥

at pracha(n)dd balava(n)dd nem naamaa ik at bhaT ||

ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਮ ਦੂਸਰੋ ਸੂਰ ਬੀਰਾਰਿ ਰਣੋਤਕਟ ॥

prem naam dhoosaro soor beeraar ranotakaT ||

An extremely powerful and potent warrior is named Niyam (principle) the

second warrior is Prem (love),

ਸੰਜਮ ਏਕ ਬਲਿਸਟਿ ਧੀਰ ਨਾਮਾ ਚਤੁਰਥ ਗਨਿ ॥

sa(n)jam ek balisaT dheer naamaa chaturath gan ||

Third one is Snjam (restraint) and the fourth one is Dhairya (patience)

ਪ੍ਰਾਣਯਾਮ ਪੰਚਵੋ ਧਿਆਨ ਨਾਮਾ ਖਸਟਮ ਭਨਿ ॥

praanayaam pa(n)chavo dhiaan naamaa khasaTam bhan ||

And the sixth one is Panayama (regulation of breath) and the sixth one is called Dhyan (meditation)

ਜੋਧਾ ਅਪਾਰ ਅਨਖੰਡ ਸਤਿ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥

jodhaa apaar anakha(n)dd sat at prataap teh maaneeaai ||

This great warriors is considered extremely truthful and gloruiou,

ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਨਾਗ ਗੰਧ੍ਰਬ ਧਰਮ ਨਾਮ ਜਵਨ ਕੋ ਜਾਨੀਐ ॥੨੫੯॥

sur asur naag ga(n)dhrab dharam naam javan ko jaaneeaai ||259||

He is also known by the name Dharma (duty) by the gods, demons, Nagas,

and Gandharvas.32.259.

ਸੁਭਾਚਾਰ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਬਲ ਦੂਸਰ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥

subhaachaar jeh naam sabal dhoosar anumaano ||

Shubh Acharan (good character) is considered the second warrior

ਬਿਕ੍ਰਮ ਤੀਸਰੋ ਸੁਭਟ ਬੁਧਿ ਚਤੁਰਥ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥

bikram teesaro subhaT budh chaturath jeea jaano ||

The third warrior is Vikram (Bravery) and the fourth one is mighty Buddh (intellect)

ਪੰਚਮ ਅਨੁਰਕਤਤਾ ਛਠਮ ਸਾਮਾਧ ਅਭੈ ਭਟ ॥

pa(n)cham anurakatataa chhaTham saamaadh abhai bhaT ||

The fifth one is Anuraktata (attachment) and the sixth warrior is Samadhi (contemplaton)

ਉਦਮ ਅਰੁ ਉਪਕਾਰ ਅਮਿਟ ਅਨਜੀਤ ਅਨਾਕਟ ॥

audham ar upakaar amiT anajeet anaakaT ||

Uddam (effort), Upakaar (benevolence) etc. are also unconquerable,

invincible and ineffaceable

ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਸਤ੍ਰੁ ਤਜਿ ਆਸਨਨਿ ਬਿਮਨ ਚਿਤ ਭਾਜਤ ਤਵਨ ॥

jeh nirakh satr taj aasanan biman chit bhaajat tavan ||

Seeing them, the enemies forsake their seat and run away, while deviating

from their position

ਬਲਿ ਟਾਰਿ ਹਾਰਿ ਆਹਵ ਹਠੀ ਅਠਟ ਠਾਟ ਭੁਲਤ ਗਵਨ ॥੨੬੦॥

bal Taar haar aahav haThee aThaT ThaaT bhulat gavan ||260||

The glory of these mighty warrior is spread all over the earth.33.260.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ਭਟ ਏਕ ॥

s bichaar hai bhaT ek ||

ਗੁਨ ਬੀਚ ਜਾਸੁ ਅਨੇਕ ॥

gun beech jaas anek ||

There is a warrior named Suvichar (good thought), who has many qualities

ਸੰਜੋਗ ਹੈ ਇਕ ਅਉਰ ॥

sa(n)jog hai ik aaur ||

ਜਿਨਿ ਜੀਤਿਆ ਪਤਿ ਗਉਰ ॥੨੬੧॥

jin jeetiaa pat gaur ||261||

There is another warriors named Sanjog (coherence), who had even conquered Shiva.34.261.

ਇਕ ਹੋਮ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ॥

eik hom naam su beer ||

ਅਰਿ ਕੀਨ ਜਾਸੁ ਅਧੀਰ ॥

ar keen jaas adheer ||

There is one warrior named Hom (sacrifice), who has made the enemies impatient

ਪੂਜਾ ਸੁ ਅਉਰ ਬਖਾਨ ॥

poojaa su aaur bakhaan ||

ਜਿਹ ਸੋ ਨ ਪਉਰਖੁ ਆਨਿ ॥੨੬੨॥

jeh so na paurakh aan ||262||

Another one is Pooja (worship), who is unequalled in courage by

anyone.35.262.

ਅਨੁਰਕਤਤਾ ਇਕ ਅਉਰ ॥

anurakatataa ik aaur ||

ਸਭ ਸੁਭਟ ਕੋ ਸਿਰ ਮਉਰ ॥

sabh subhaT ko sir maur ||

The chief of all the warriors is Anuraktita

ਬੇਰਕਤਤਾ ਇਕ ਆਨ ॥

berakatataa ik aan ||

ਜਿਹ ਸੋ ਨ ਆਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ॥੨੬੩॥

jeh so na aan pradhaan ||263||

In the same way, there is none like Virakt (unattached).36.263.

ਸਤਸੰਗ ਅਉਰ ਸੁਬਾਹ ॥

satasa(n)g aaur subaeh ||

ਜਿਹ ਦੇਖ ਜੁਧ ਉਛਾਹ ॥

jeh dhekh judh uchhaeh ||

Seeing Satsang (good company) and Bal (power), the enthusiasm for fighting is increased and

ਭਟ ਨੇਹ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥

bhaT neh naam apaar ||

ਬਲ ਜਉਨ ਕੋ ਬਿਕਰਾਰ ॥੨੬੪॥

bal jaun ko bikaraar ||264||

In the same way, the warrior named Saneh (love) is terribly powerful.37.264.

ਇਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਰੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ॥

eik preet ar har bhagat ||

ਜਿਹ ਜੋਤਿ ਜਗਮਗ ਜਗਤਿ ॥

jeh jot jagamag jagat ||

There are also Har-Bhakti (devotion with the Lord) and Preet (love) with

whose light, the whole world is enlightened

ਭਟ ਦਤ ਮਤ ਮਹਾਨ ॥

bhaT dhat mat mahaan ||

ਸਬ ਠਉਰ ਮੈ ਪਰਧਾਨ ॥੨੬੫॥

sab Thaur mai paradhaan ||265||

The path of Yoga of Dutt is also superb and is considered superior at all

the places.38.265.

ਇਕ ਅਕ੍ਰੁਧ ਅਉਰ ਪ੍ਰਬੋਧ ॥

eik akrudh aaur prabodh ||

ਰਣ ਦੇਖਿ ਕੈ ਜਿਹ ਕ੍ਰੋਧ ॥

ran dhekh kai jeh krodh ||

ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥

eeh bhaat sain banai ||

ਦੁਹੁ ਦਿਸਿ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਇ ॥੨੬੬॥

dhuh dhis nisaan bajai ||266||

Seeing the war, Krodh (anger) and Prabodh (knowledge), in their fury, souding their trumpets, marched for attack after decorating their

forces.39.266.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ਚੜੇ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਇ ॥

eeh bidh sain banai kai chaRe nisaan bajai ||

In this way, arranging their forces and sounding their trumpets, the attack

was made

ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਆਹਵ ਮਚਜੋ ਸੋ ਸੋ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੨੬੭॥

jeh jeh bidh aahav machayo so so kahat sunai ||267||

The way, in which the war was fought, it presents its description.40.267.

ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥

sree bhagavatee chha(n)dh ||

SHRI BHAGVATI STANZA

ਕਿ ਸੰਬਾਹ ਉਠੇ ॥

k sa(n)baeh uThe ||

ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਜੁਟੇ ॥

k saava(n)t juTe ||

The arms arose, the warriors fought

ਕਿ ਨੀਸਾਣ ਹੁਕੇ ॥

k neesaan huke ||

ਕਿ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਧੁਕੇ ॥੨੬੮॥

k baaja(n)tr dhuke ||268||

The trumpets and other musical instruments were played.41.268.

ਕਿ ਬੰਬਾਲ ਨੇਜੇ ॥

k ba(n)baal neje ||

ਕਿ ਜੰਜ੍ਵਾਲ ਤੇਜੇ ॥

k ja(n)javaiaal teje ||

The lances with tassels were lustrous like fire-flames

ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਢੂਕੇ ॥

k saava(n)t ddooke ||

ਕਿ ਹਾ ਹਾਇ ਕੂਕੇ ॥੨੬੯॥

k haa hai kooke ||269||

The warriors taking them began to fight with one another and there was

lamentation.42.269.

ਕਿ ਸਿੰਧੁਰ ਗਜੇ ॥

k si(n)dhoor gaje ||

ਕਿ ਤੰਦੂਰ ਬਜੇ ॥

k ta(n)dhoor baje ||

The elephants trumpetted, the musical instruments were played

ਕਿ ਸੰਬਾਹ ਜੁਟੇ ॥

k sa(n)baeh juTe ||

ਕਿ ਸੰਨਾਹ ਫੁਟੇ ॥੨੭੦॥

k sa(n)naeh fuTe ||270||

The warriors fought and the armours werr torn.43.270.

ਕਿ ਡਾਕੰਤ ਡਉਰੂ ॥

k ddaaka(n)t ddauroo ||

ਕਿ ਭ੍ਰਾਮੰਤ ਭਉਰੂ ॥

k bhraama(n)t bhauroo ||

The tabors were played the Bhairavas wandered in the battlefield

ਕਿ ਆਹਾੜਿ ਡਿਗੇ ॥

k aahaaR ddige ||

ਕਿ ਰਾਕਤ੍ਰ ਭਿਗੇ ॥੨੭੧॥

k raakatr bhige ||271||

And the warriors saturated with blood fell in the fighting.44.271.

ਕਿ ਚਾਮੁੰਡ ਚਰਮੰ ॥

k chaamu(n)dd charama(n) ||

ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਧਰਮੰ ॥

k saava(n)t dharama(n) ||

Decorated with arms and weapons,

ਕਿ ਆਵੰਤ ਜੁਧੰ ॥

k aava(n)t judha(n) ||

ਕਿ ਸਾਨਧ ਬਧੰ ॥੨੭੨॥

k saanadh badha(n) ||272||

The warriors like Chamuda came to the war-arena.45.272.

ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਸਜੇ ॥

k saava(n)t saje ||

ਕਿ ਨੀਸਾਣ ਬਜੇ ॥

k neesaan baje ||

The warriors were decorated and the trumpets were sounded

ਕਿ ਜੰਜ੍ਵਾਲ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥

k ja(n)javaiaal krodha(n) ||

ਕਿ ਬਿਸਾਰਿ ਬੋਧੰ ॥੨੭੩॥

k bisaar bodha(n) ||273||

The fighters were enraged like fire and they were not even slightly in

senses.46.273.

ਕਿ ਆਹਾੜ ਮਾਨੀ ॥

k aahaaR maanee ||

ਕਿ ਜਯੋਂ ਮਛ ਪਾਨੀ ॥

k jayo(n) machh paanee ||

The warriors were pleased in the war like the fish in water

ਕਿ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈ ॥

k sasatraasatr baahai ||

ਕਿ ਜਯੋਂ ਜੀਤ ਚਾਹੈ ॥੨੭੪॥

k jayo(n) jeet chaahai ||274||

They were striking blows with their arms and weapons, desirous of getting

victorious.47.274.

ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਸੋਹੇ ॥

k saava(n)t sohe ||

ਕਿ ਸਾਰੰਗ ਰੋਹੇ ॥

k saara(n)g rohe ||

The bows are infuriated

ਕਿ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬਾਹੇ ॥

k sasatraasatr baahe ||

ਭਲੇ ਸੈਣ ਗਾਹੇ ॥੨੭੫॥

bhale sain gaahe ||275||

The warriors are looking splendid and they are destroying the army.48.275.

ਕਿ ਭੈਰਉ ਭਭਕੈ ॥

k bhairau bhabhakai ||

ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੁਹਕੈ ॥

k kaalee kuhakai ||

The goddess Kali is laughing, the Bhairavas are thundering and holding

their vassels in the hands,

ਕਿ ਜੋਗਨ ਜੁਟੀ ॥

k jogan juTee ||

ਕਿ ਲੈ ਪਤ੍ਰ ਟੁਟੀ ॥੨੭੬॥

k lai patr TuTee ||276||

The Yoginis have gathered together for drinking blood.49.276.

ਕਿ ਦੇਵੀ ਦਮਕੇ ॥

k dhevee dhamake ||

ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੁਹਕੇ ॥

k kaalee kuhake ||

The goddess is resplendent and the goddess Kali is shouting,

ਕਿ ਭੈਰੋ ਭਕਾਰੈ ॥

k bhairo bhakaarai ||

ਕਿ ਡਉਰੂ ਡਕਾਰੈ ॥੨੭੭॥

k ddauroo ddakaarai ||277||

The Bhairvas are thundering and are sounding their tabors.50.277.

ਕਿ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥

k bahu sasatr barakhe ||

ਕਿ ਪਰਮਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥

k paramaasatr karakhe ||

There is shower of weapons and the dreadful arms are crackling

ਕਿ ਦਈਤਾਸਤ੍ਰ ਛੁਟੇ ॥

k dhieetaasatr chhuTe ||

ਦੇਵਾਸਤ੍ਰ ਮੁਕੇ ॥੨੭੮॥

dhevaasatr muke ||278||

The arms of the demons are being discharged from one side and the arms

of gods are being used form the other side.51.278.

ਕਿ ਸੈਲਾਸਤ੍ਰ ਸਾਜੇ ॥

k sailaasatr saaje ||

ਕਿ ਪਉਨਾਸਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ॥

k paunaasatr baaje ||

ਕਿ ਮੇਘਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥

k meghaasatr barakhe ||

ਕਿ ਅਗਨਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥੨੭੯॥

k aganaasatr karakhe ||279||

The Shailastras, Pavanastras and Meghastras are being showered and the

fire-arms are crackling.52.279.

ਕਿ ਹੰਸਾਸਤ੍ਰ ਛੁਟੇ ॥

k ha(n)saasatr chhuTe ||

ਕਿ ਕਾਕਸਤ੍ਰ ਤੁਟੇ ॥

k kaakasatr tuTe ||

ਕਿ ਮੇਘਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥

k meghaasatr barakhe ||

ਕਿ ਸੂਕ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥੨੮੦॥

k sookraasatr karakhe ||280||

The Hansastras, Kakastras and Meghastras are being showered and the

Shukarastras are crackling.53.280.

ਕਿ ਸਾਵੰਤ੍ਰ ਸਜੇ ॥

k saava(n)tr saje ||

ਕਿ ਬ੍ਯੋਮਾਸਤ੍ਰ ਗਜੇ ॥

k brayomaasatr gaje ||

ਕਿ ਜਛਾਸਤ੍ਰ ਛੁਟੇ ॥

k jachhaasatr chhuTe ||

ਕਿ ਕਿੰਨ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਮੁਕੇ ॥੨੮੧॥

k ki(n)nraasatr muke ||281||

The warriors are bedecked, the Vyomastras are thundering the Yakshastras are being discharged and the Kinnarastras are getting

exhausted.54.281.

ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਾਬਸਾਤ੍ਰ ਬਾਹੈ ॥

k ga(n)dhraabasaatr baahai ||

ਕਿ ਨਰ ਅਸਤ੍ਰ ਗਾਹੈ ॥

k nar asatr gaahai ||

The Gandharvastras are being discharged and the Narastras are also being

used

ਕਿ ਚੰਚਾਲ ਨੈਣੰ ॥

k cha(n)chaal naina(n) ||

ਕਿ ਮੈਮਤ ਬੈਣੰ ॥੨੮੨॥

k maimat baina(n) ||282||

The eyes of all the warriors are restless and all are uttering,”I”.55.282.

ਕਿ ਆਹਾੜਿ ਡਿਗੈ ॥

k aahaaR ddigai ||

ਕਿ ਆਰਕਤ ਭਿਗੈ ॥

k aarakat bhigai ||

ਕਿ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬਜੇ ॥

k sasatraasatr baje ||

ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਗਜੇ ॥੨੮੩॥

k saava(n)t gaje ||283||

The warriors saturated with blood have fallen in the war-arena and with the sounds of arms weapons, the warriors are also thundering.56.283.

ਕਿ ਆਵਰਤ ਹੂਰੰ ॥

k aavarat hoora(n) ||

ਕਿ ਸਾਵਰਤ ਪੂਰੰ ॥

k saavarat poora(n) ||

ਫਿਰੀ ਐਣ ਗੈਣੰ ॥

firee aain gaina(n) ||

ਕਿ ਆਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥੨੮੪॥

k aarakat naina(n) ||284||

The groups of the red-eyed heavenly damsels are roaming in the sky for

the warriors.57.284.

ਕਿ ਪਾਵੰਗ ਪੁਲੇ ॥

k paava(n)g pule ||

ਕਿ ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਖੁਲੇ ॥

k sarabaasatr khule ||

ਕਿ ਹੰਕਾਰਿ ਬਾਹੈ ॥

k ha(n)kaar baahai ||

ਅਧੰ ਅਧਿ ਲਾਹੈ ॥੨੮੫॥

adha(n) adh laahai ||285||

The horses in flocks are roaming hither and thither and the warriors in

their anger, are segmenting them.58.285.

ਛੁਟੀ ਈਸ ਤਾਰੀ ॥

chhuTee iees taaree ||

ਕਿ ਸੰਨਯਾਸ ਧਾਰੀ ॥

k sa(n)nayaas dhaaree ||

ਕਿ ਗੰਧਰਬ ਗਜੇ ॥

k ga(n)dharab gaje ||

ਕਿ ਬਾਦ੍ਰਿਤ ਬਜੇ ॥੨੮੬॥

k baadhirat baje ||286||

The meditation of the great Sannyasi Shiva has been broken and even he is listening to the thundering of Gandharvas and the playing of the musical

instruments.59.286.

ਕਿ ਪਾਪਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥

k paapaasatr barakhe ||

ਕਿ ਧਰਮਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥

k dharamaasatr karakhe ||

The voice of the shower of Papastras (the sinful arms) and the crackling of Dharmastras (the arms of Dharma) is being heard

ਅਰੋਗਾਸਤ੍ਰ ਛੁਟੇ ॥

arogaasatr chhuTe ||

ਸੁ ਭੋਗਾਸਤ੍ਰ ਸੁਟੇ ॥੨੮੭॥

s bhogaasatr suTe ||287||

Arogastras (the health arms) and Bhogastras (the pleasure arms) are also

being discharged.60.287.

ਬਿਬਾਦਾਸਤ੍ਰ ਸਜੇ ॥

bibaadhaasatr saje ||

ਬਿਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਬਜੇ ॥

birodhaasatr baje ||

Vivadastras (arms of dispute) and Virodhastras (arms of opposition),

ਕੁਮੰਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਛੁਟੇ ॥

kuma(n)traasatr chhuTe ||

ਸਮੁੰਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਟੁਟੇ ॥੨੮੮॥

samu(n)traasatr TuTe ||288||

Kumantrastra (arms of bad spells and Sumantrastras (arms of auspicious

spells were shot and then burst.61.288.

ਕਿ ਕਾਮਾਸਤ੍ਰ ਛੁਟੇ ॥

k kaamaasatr chhuTe ||

ਕਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਤੁਟੇ ॥

karodhaasatr tuTe ||

ਬਿਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥

birodhaasatr barakhe ||

ਬਿਮੋਹਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥੨੮੯॥

bimohaasatr karakhe ||289||

Kamastras (arms of lust), Karodhastras (the arms of anger) and Virodhastras (arms of opposition) were shwered and Vimohastras (arms of

detachment) crackled.62.289.

ਚਰਿਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਛੁਟੇ ॥

charitraasatr chhuTe ||

ਕਿ ਮੋਹਾਸਤ੍ਰ ਜੁਟੇ ॥

k mohaasatr juTe ||

Charitrastras (arms of conduct) were shot, the Mogastrass (the arms of attachment) collided,

ਕਿ ਤ੍ਰਾਸਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥

k traasaasatr barakhe ||

ਕਿ ਕ੍ਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥੨੯੦॥

k krodhaasatr karakhe ||290||

The Trasastras (the arms of fear) rained and Krodhastras (arms of anger)

crackled.63.290.

ਚੌਪਈ ਛੰਦ ॥

chauapiee chha(n)dh ||

CHAUPAI STANZA

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਛੋਰੇ ॥

eeh bidh sasatr asatr bahu chhore ||

ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਕੇ ਭਟ ਝਕਝੋਰੇ ॥

nirap bibek ke bhaT jhakajhore ||

In this way, many warriors of king Vivek were given a jerk and they left their arms and weapons

ਆਪਨ ਚਲਾ ਨਿਸਰਿ ਤਬ ਰਾਜਾ ॥

aapan chalaa nisar tab raajaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਬਾਜਨ ਬਾਜਾ ॥੨੯੧॥

bhaat bhaat ke baajan baajaa ||291||

Then the king himself moved and many types of musical instruments were

played.64.291.

ਦੁਹੁ ਦਿਸਿ ਪੜਾ ਨਿਸਾਨੈ ਘਾਤਾ ॥

dhuh dhis paRaa nisaanai ghaataa ||

ਮਹਾ ਸਬਦ ਧੁਨਿ ਉਠੀ ਅਘਾਤਾ ॥

mahaa sabadh dhun uThee aghaataa ||

The trumpets sounded form both the sides and there were thundering noises

ਬਰਖਾ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਯੋ ਛਾਈ ॥

barakhaa baan gagan gayo chhaiee ||

ਭੂਤਿ ਪਿਸਾਚ ਰਹੇ ਉਰਝਾਈ ॥੨੯੨॥

bhoot pisaach rahe urajhaiee ||292||

The rain of arrows spread on the whole sky and the ghosts and fiends also

got entangled.65.292.

ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਸਾਰੁ ਗਗਨ ਤੇ ਬਰਖਾ ॥

jhim jhim saar gagan te barakhaa ||

ਭਲ ਭਲ ਸੁਭਟ ਪਖਰੀਆ ਪਰਖਾ ॥

bhal bhal subhaT pakhareeaa parakhaa ||

There was steady rain of iron from the sky and there was testing of the great warriors alongwith it

ਸਿਮਟੇ ਸੁਭਟ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਾ ॥

simaTe subhaT ana(n)t apaaraa ||

ਪਰਿ ਗਈ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੨੯੩॥

par giee a(n)dh dhu(n)dh bikaraaraa ||293||

The innumerable warriors gathered together and got contracted   there was

dreadful mist on all the four sides.66.293.

ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਤਬ ਰੋਸਹਿ ਭਰਾ ॥

nirap bibek tab roseh bharaa ||

ਸਭ ਸੈਨਾ ਕਹਿ ਆਇਸੁ ਕਰਾ ॥

sabh sainaa keh aais karaa ||

The king Vivek, getting enraged gave orders to his whole army all those warriors who arrayed themselves in an army

ਉਮਡੇ ਸੂਰ ਸੁ ਫਉਜ ਬਨਾਈ ॥

aumadde soor su fauj banaiee ||

ਨਾਮ ਤਾਸ ਕਬਿ ਦੇਤ ਬਤਾਈ ॥੨੯੪॥

naam taas kab dhet bataiee ||294||

All those warriors who arrayed themselves in an army rushed forward, the

poet now tells their names.67.294.

ਸਿਰੀ ਪਾਖਰੀ ਟੋਪ ਸਵਾਰੇ ॥

siree paakharee Top savaare ||

ਚਿਲਤਹ ਰਾਗ ਸੰਜੋਵਾ ਡਾਰੇ ॥

chilateh raag sa(n)jovaa ddaare ||

The warriors wearing helmets on their heads and armour is on their bodies and

ਚਲੇ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਸੁ ਬੀਰਾ ॥

chale judh ke kaaj su beeraa ||

ਸੂਖਤ ਭਯੋ ਨਦਨ ਕੋ ਨੀਰਾ ॥੨੯੫॥

sookhat bhayo nadhan ko neeraa ||295||

Bedecked with various kinds of arms and weapons, marched for fighting

the water of the streams dried up in fear.68.295.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੁਹੂ ਦਿਸਨ ਮਾਰੂ ਬਜਯੋ ਪਰਯੋ ਨਿਸਾਣੇ ਘਾਉ ॥

dhuhoo dhisan maaroo bajayo parayo nisaane ghaau ||

The deadly musical instruments were played form both the directions and the trumpets thundered

ਉਮਡਿ ਦੁਬਹੀਆ ਉਠਿ ਚਲੇ ਭਯੋ ਭਿਰਨ ਕੋ ਚਾਉ ॥੨੯੬॥

aumadd dhubaheeaa uTh chale bhayo bhiran ko chaau ||296||

The warriors fighting on the strength of both their arms, rushed forward

with the zeal for fighting in their mind.69.296.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਰਣੰ ਸੁਧਿ ਸਾਵੰਤ ਭਾਵੰਤ ਗਾਜੇ ॥

rana(n) sudh saava(n)t bhaava(n)t gaaje ||

ਤਹਾ ਤੂਰ ਭੇਰੀ ਮਹਾ ਸੰਖ ਬਾਜੇ ॥

tahaa toor bheree mahaa sa(n)kh baaje ||

The warriors thundering in the battlefield and the kettledrums and conches etc. sounded there

ਭਯੋ ਉਚ ਕੋਲਾਹਲੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

bhayo uch kolaahala(n) beer kheta(n) ||

There was terrible uproar of warrior

ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨੯੭॥

bahe sasatr asatra(n) nache bhoot preta(n) ||297||

The arms and weapons were struck and the ghosts and fiends

danced.70.297.

ਫਰੀ ਧੋਪ ਪਾਇਕ ਸੁ ਖੰਡੇ ਬਿਸੇਖੰ ॥

faree dhop paik su kha(n)dde bisekha(n) ||

ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ਭਏ ਭੂਤ ਭੇਖੰ ॥

ture tu(n)dh taajee bhe bhoot bhekha(n) ||

Holding the sword, the prominent warriors were fragmented and the high-speed horses ran before the Vaitals in the battlefield

ਰਣੰ ਰਾਗ ਬਜੇ ਤਿ ਗਜੇ ਭਟਾਣੰ ॥

rana(n) raag baje ta gaje bhaTaana(n) ||

The war-horns were blown and the warriors thundered

ਤੁਰੀ ਤਤ ਨਚੇ ਪਲਟੇ ਭਟਾਣੰ ॥੨੯੮॥

turee tat nache palaTe bhaTaana(n) ||298||

The horses danced and the mighty warriors struck their blows while

turning over.71.298.

ਹਿਣੰਕੇਤ ਹੈਵਾਰ ਗੈਵਾਰ ਗਾਜੀ ॥

hina(n)ket haivaar gaivaar gaajee ||

ਮਟਕੇ ਮਹਾਬੀਰ ਸੁਟੇ ਸਿਰਾਜੀ ॥

maTake mahaabeer suTe siraajee ||

The horses neighed and the bodies of the mighty warriors writhed

ਕੜਾਕੁਟ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥

kaRaakuT sasatraasatr baje apaara(n) ||

ਨਚੇ ਸੁਧ ਸਿਧੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੨੯੯॥

nache sudh sidha(n) uThee sasatr jhaara(n) ||299||

There was clattering of the arms and weapons and the adepts and Yogis,

getting intoxicated began to dance with the tune of the weapons.72.299.

ਕਿਲੰਕੀਤ ਕਾਲੀ ਕਮਛ੍ਹਯਾ ਕਰਾਲੰ ॥

kila(n)keet kaalee kamachhrayaa karaala(n) ||

ਬਕਯੋ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲੰ ਬਾਮੰਤ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥

bakayo beer baitaala(n) baama(n)t javaiaala(n) ||

The dreadful goddesses Kali and Kamakhya shrieked violently and the worriors throwing fire-arms and the Vaitals and Vultures terribly shouts

ਚਵੀ ਚਾਵਡੀ ਚਾਵ ਚਉਸਠਿ ਬਾਲੰ ॥

chavee chaavaddee chaav chausaTh baala(n) ||

ਕਰੈ ਸ੍ਰੋਣਹਾਰੰ ਬਮੈ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੩੦੦॥

karai sronahaara(n) bamai jog javaiaala(n) ||300||

The sixty-four Yoginis wearing rosaries saturated with blood

enthusiastically threw the flames of Yoga.73.300.

ਛੁਰੀ ਛਿਪ੍ਰ ਛੰਡੈਤਿ ਮੰਡੈ ਰਣਾਰੰ ॥

chhuree chhipr chha(n)ddait ma(n)ddai ranaara(n) ||

ਤਮਕੈਤ ਤਾਜੀ ਭਭਕੈ ਭਟਾਣੰ ॥

tamakait taajee bhabhakai bhaTaana(n) ||

The sharp knives were thrown in the field, which caused the galloping horses to become furious and the blood of the warriors oozed out and flowed

ਸੁਭੇ ਸੰਦਲੀ ਬੋਜ ਬਾਜੀ ਅਪਾਰੰ ॥

subhe sa(n)dhalee boj baajee apaara(n) ||

ਬਹੇ ਬੋਰ ਪਿੰਗੀ ਸਮੁੰਦੇ ਕੰਧਾਰੰ ॥੩੦੧॥

bahe bor pi(n)gee samu(n)dhe ka(n)dhaara(n) ||301||

The horses to good races looked splendid and the Kandhari, Samundari

and other types of horses also wandered.74.301.

ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ਉਠੇ ਕਛ ਅਛੰ ॥

ture tu(n)dh taajee uThe kachh achha(n) ||

ਕਛੇ ਆਰਬੀ ਪਬ ਮਾਨੋ ਸਪਛੰ ॥

kachhe aarabee pab maano sapachha(n) ||

The speedy horses of Kutch state were running and the horses of Arabia, while running looked like the mounts flying with wings

ਉਠੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਛੁਹੀ ਐਣ ਗੈਣੰ ॥

auThee dhoor poora(n) chhuhee aain gaina(n) ||

ਭਯੋ ਅੰਧ ਧੁੰਧੰ ਪਰੀ ਜਾਨੁ ਰੈਣੰ ॥੩੦੨॥

bhayo a(n)dh dhu(n)dha(n) paree jaan raina(n) ||302||

The dust which arose, covered the sky like this and there was so much mist that the night seemed to have fallen.75.302.

ਇਤੈ ਦਤ ਧਾਯੋ ਅਨਾਦਤ ਉਤੰ ॥

eitai dhat dhaayo anaadhat uta(n) ||

From one side, the followers of Dutt ran and from the second side other

people

ਰਹੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਪਰੀ ਕਟਿ ਲੁਥੰ ॥

rahee dhoor poora(n) paree kaT lutha(n) ||

All atmosphere became dusty and the chopped corpses fell

ਅਨਾਵਰਤ ਬੀਰੰ ਮਹਾਬਰਤ ਧਾਰੀ ॥

anaavarat beera(n) mahaabarat dhaaree ||

ਚੜਯੋ ਚਉਪਿ ਕੈ ਤੁੰਦ ਨਚੇ ਤਤਾਰੀ ॥੩੦੩॥

chaRayo chaup kai tu(n)dh nache tataaree ||303||

The vows of the great vows-observing warriors broke and they enthusiastically mounted on the horses of Tattar and began to dance.76.303.

ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉਠੀ ਛਯੋ ਰਥ ਭਾਨੰ ॥

khura(n) kheh uThee chhayo rath bhaana(n) ||

ਦਿਸਾ ਬੇਦਿਸਾ ਭੂ ਨ ਦਿਖ੍ਯਾ ਸਮਾਨੰ ॥

dhisaa bedhisaa bhoo na dhikhrayaa samaana(n) ||

The dust from the hoofs of the horses covered the chariot of the sun and it

deviated from its path and was not seen on the earth

ਛੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਪਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥

chhuTe sasatr asatr paree bheer bhaaree ||

ਛੁਟੇ ਤੀਰ ਕਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੩੦੪॥

chhuTe teer karavaar kaatee kaTaaree ||304||

There was great stampede and the arms and weapons swords, shears, daggers etc. were struck.77.304.

ਗਹੇ ਬਾਣ ਦਤੰ ਅਨਾਦਤ ਮਾਰਯੋ ॥

gahe baan dhata(n) anaadhat maarayo ||

ਭਜੀ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ਨ ਨੈਣੰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥

bhajee sarab saina(n) na naina(n) nihaarayo ||

Holding his arrow, Dutt, discharged it on others and without seeing, the

whole army ran away

ਜਿਨ੍ਯੋ ਬੀਰ ਏਕੈ ਅਨੇਕੰ ਪਰਾਨੋ ॥

jinrayo beer ekai aneka(n) paraano ||

Only one warriors conquered all and many warriors fled

ਪੁਰਾਨੇ ਪਲਾਸੀ ਹਨੇ ਪੌਨ ਮਾਨੋ ॥੩੦੫॥

puraane palaasee hane pauan maano ||305||

The feet of the warriors were uprooted like the uprooting of the old Palaash trees by the wind.78.305.

ਰਣੰ ਰੋਸ ਕੈ ਲੋਭ ਬਾਜੀ ਮਟਕ੍ਯੋ ॥

rana(n) ros kai lobh baajee maTakrayo ||

Getting enraged in the war, Lobh (greed) caused his horse to run

ਭਜ੍ਯੋ ਬੀਰ ਬਾਚ੍ਯੋ ਅਰ੍ਯੋ ਸੁ ਝਟਕ੍ਯੋ ॥

bhajayo beer baachayo arrayo su jhaTakayo ||

Whosoever ran away from him, was saved, he stood there, was killed with

a jerk

ਫਿਰਜੋ ਦੇਖ ਬੀਰੰ ਅਨਾਲੋਭ ਧਾਯੋ ॥

firayo dhekh beera(n) anaalobh dhaayo ||

ਛੁਟੇ ਬਾਣ ਐਸੇ ਸਬੈ ਬਯੋਮ ਛਾਯੋ ॥੩੦੬॥

chhuTe baan aaise sabai bayom chhaayo ||306||

The warrior named Alobh (non-greed), seeing him, returned and Lobha discharged so many arrows, which spread over the sky.79.306.

ਦਸੰ ਬਾਣ ਲੈ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

dhasa(n) baan lai beer dheera(n) prahaare ||

ਸਰੰ ਸਠਿ ਲੈ ਸੰਜਮੈ ਤਾਕਿ ਮਾਰੇ ॥

sara(n) saTh lai sa(n)jamai taak maare ||

He attacked with ten arrows on the warrior named Dhairya (patience) and

he discharged sixty arrows on, making Sanjam (restraint) as his target

ਨਵੰ ਬਾਣ ਸੋ ਨੇਮ ਕੋ ਅੰਗ ਛੇਦਯੋ ॥

nava(n) baan so nem ko a(n)g chhedhayo ||

ਬਲੀ ਬੀਸਿ ਬਾਣਾਨਿ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਬੇਧ੍ਯੋ ॥੩੦੭॥

balee bees baanaan bigrayaan bedhrayo ||307||

He pierced the limbs of Nem (principle) with his nine arrows and with twenty arrows, he attacked the mighty warrior Vigyan (Science).80.307.

ਪਚਿਸ ਬਾਣ ਪਾਵਿਤ੍ਰਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

pachis baan paavitrataa ko prahaare ||

ਅਸੀਹ ਬਾਣ ਅਰਚਾਹਿ ਕੈ ਅੰਗਿ ਝਾਰੇ ॥

aseeh baan arachaeh kai a(n)g jhaare ||

He attacked Pavitarta with twenty-five arrows and Arcchana with eighty

arrows, whose limbs were chopped by him

ਪਚਾਸੀ ਸਰੰ ਪੂਰਿ ਪੂਜਾਹਿ ਛੇਦ੍ਯੋ ॥

pachaasee sara(n) poor poojaeh chhedhayo ||

ਬਡੋ ਲਸਟਕਾ ਲੈ ਸਲਜਾਹਿ ਭੇਦ੍ਯੋ ॥੩੦੮॥

baddo lasaTakaa lai salajaeh bhedhayo ||308||

He destroyed the complete Pooja (worship) with eighty-five arrows he beat

Lajja with his big staff.81.308.

ਬਿਆਸੀ ਬਲੀ ਬਾਣ ਬਿਦ੍ਯਾਹਿ ਮਾਰੇ ॥

biaasee balee baan bidhrayaeh maare ||

ਤਪਸ੍ਯਾਹਿ ਪੈ ਤਾਕਿ ਤੇਤੀਸ ਡਾਰੇ ॥

tapasrayaeh pai taak tetees ddaare ||

Eighty-two arrows were discharged on Vidya and thirty-three on Tapasya:

ਕਈ ਬਾਣ ਸੋਂ ਕੀਰਤਨੰ ਅੰਗ ਛੇਦ੍ਯੋ ॥

kiee baan so(n) keeratana(n) a(n)g chhedhayo ||

The limbs of Keerti were pierced with innumerable arrows

ਅਲੋਭਾਦਿ ਜੋਧਾ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੇਦ੍ਯੋ ॥੩੦੯॥

alobhaadh jodhaa bhalee bhaat bhedhayo ||309||

The warriors like Alobh etc. were dealt with nicely.82.309.

ਨ੍ਰਿਹੰਕਾਰ ਕੋ ਬਾਨ ਅਸੀਨ ਛੇਦ੍ਯੋ ॥

niraha(n)kaar ko baan aseen chhedhayo ||

ਭਲੇ ਪਰਮ ਤਤ੍ਵਾਦਿ ਕੋ ਬਛ ਭੇਦ੍ਯੋ ॥

bhale param tatavaiaadh ko bachh bhedhayo ||

He pierced Nir-Ahamkara with eighty arrows and also touched with his arms the waist of Pram-Tattva etc.

ਕਈ ਬਾਣ ਕਰੁਣਾਹਿ ਕੇ ਅੰਗਿ ਝਾਰੇ ॥

kiee baan karunaeh ke a(n)g jhaare ||

ਸਰੰ ਸਉਕ ਸਿਛਿਆ ਕੇ ਅੰਗਿ ਮਾਰੇ ॥੩੧੦॥

sara(n) sauk sichhiaa ke a(n)g maare ||310||

The limbs of Karuna were cast down with many arrows and nearly one

hundred arrows were discharged on the limbs of Shiksha.83.310.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦਾਨ ਆਨਿ ਪੁਜਿਯੋ ਤਬੈ ਗਯਾਨ ਬਾਨ ਲੈ ਹਾਥਿ ॥

dhaan aan pujiyo tabai gayaan baan lai haath ||

ਜੁਆਨ ਜਾਨਿ ਮਾਰਯੋ ਤਿਸੈ ਧਯਾਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥੩੧੧॥

juaan jaan maarayo tisai dhayaan ma(n)tr ke saath ||311||

Then the warrior name Daan, taking the arrows of Gyan in his hand, performed worship and gave offerings, charming it with Dhyan, he

discharged it on that Youngman.84.311.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਰਣੰ ਉਛਲ੍ਯੋ ਦਾਨ ਜੋਧਾ ਮਹਾਨੰ ॥

rana(n) uchhalayo dhaan jodhaa mahaana(n) ||

ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਅਤਿ ਅਸਤ੍ਰੰ ਨਿਧਾਨੰ ॥

sabhai sasatr betaa at asatra(n) nidhaana(n) ||

The warriors named Daan sprang up in the war-arena, who was the store of

arms, weapons and garments

ਦਸੰ ਬਾਣ ਸੋ ਲੋਭ ਕੋ ਬਛਿ ਮਾਰਜੋ ॥

dhasa(n) baan so lobh ko bachh maarayo ||

Taking ten arrows, he discharged them on the waist-area of Lobh

ਸਰੰ ਸਪਤ ਸੋ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਦੇਹੁ ਤਾਰਜੋ ॥੩੧੨॥

sara(n) sapat so krodh ko dheh taarayo ||312||

He seemed to be swimming in the seven oceans of Krodha.85.312.

ਨਵੰ ਬਾਣ ਬੇਧ੍ਰਯੋ ਅਨੰਨ੍ਰਯਾਸ ਬੀਰੰ ॥

nava(n) baan bedhrayo ana(n)nrayaas beera(n) ||

ਤ੍ਰਿਯੋ ਤੀਰ ਭੇਦਜੋ ਅਨਾਬਰਤ ਧੀਰੰ ॥

tirayo teer bhedhayo anaabarat dheera(n) ||

With nine arrows, he pierced the warrior named Anyaaya (injustice) and

the warriors named Avarai was pierced with three arrows

ਭਯੋ ਭੇਦਿ ਕ੍ਰੋਧੰ ਸਤੰਸੰਗਿ ਮਾਰੇ ॥

bhayo bhedh krodha(n) sata(n)sa(n)g maare ||

With seven arrows, he wounded the warrior named karodh (anger)

ਭਈ ਧੀਰ ਧਰਮੰ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਤਾਰੇ ॥੩੧੩॥

bhiee dheer dharama(n) braham giaan taare ||313||

In this way Brahm-Gyan (Knowledge of God or Dharma) was patiently established.86.313.

ਕਈ ਬਾਣ ਕੁਲਹਤ੍ਰਤਾ ਕੋ ਚਲਾਏ ॥

kiee baan kulahatrataa ko chalaae ||

ਕਈ ਬਾਣ ਲੈ ਬੈਰ ਕੇ ਬੀਰ ਘਾਏ ॥

kiee baan lai bair ke beer ghaae ||

Several arrows discharged at Kalah, making him the target and with many

arrows the warriors of Vair (enmity) were killed

ਕਿਤੇ ਘਾਇ ਆਲਸ ਕੈ ਅੰਗਿ ਲਾਗੇ ॥

kite ghai aalas kai a(n)g laage ||

ਸਬੈ ਨਰਕ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਬੀਰ ਭਾਗੇ ॥੩੧੪॥

sabai narak te aadh lai beer bhaage ||314||

Many arrows struck the limbs of Aalas (laziness) and all these warriors fled towards hell.87.314.

ਇਕੈ ਬਾਣ ਨਿਸੀਲ ਕੋ ਅੰਗ ਛੇਦੵੋ ॥

eikai baan niseel ko a(n)g chhedhayo ||

ਦੁਤੀ ਕੁਸਤਤਾ ਕੋ ਭਲੈ ਸੂਤ ਭੇਦੵੋ ॥

dhutee kusatataa ko bhalai soot bhedhayo ||

With one arrow the limb of Asheel was pierced and the second arrow was

very nicely inflicted Kutisata

ਗੁਮਾਨਾਦਿ ਕੇ ਚਾਰ ਬਾਜੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥

gumaanaadh ke chaar baajee sa(n)ghaare ||

ਅਨਰਥਾਦਿ ਕੇ ਬੀਰ ਬਾਕੇ ਨਿਵਾਰੇ ॥੩੧੫॥

anarathaadh ke beer baake nivaare ||315||

The comely horses of Abhiman (ego) were killed and also destroyed the fighters of ANARTH etc.88.315.

ਪਿਪਾਸਾ ਛੁਧਾ ਆਲਸਾਦਿ ਪਰਾਨੇ ॥

pipaasaa chhudhaa aalasaadh paraane ||

ਭਜਯੋ ਲੋਭ ਕ੍ਰੋਧੀ ਹਠੀ ਦੇਵ ਜਾਨੇ ॥

bhajayo lobh krodhee haThee dhev jaane ||

Pipasa (thirst), Kshudha (hunger), Aalas (laziness) etc. ran away and

knowing the enragement of Daviva (divinity), Lobh (greed) also ran away

ਤਪਯੋ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਅਨੇਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥

tapayo nem naamaa anema(n) pranaasee ||

ਧਰੇ ਜੋਗ ਅਸਤ੍ਰੰ ਅਲੋਭੀ ਉਦਾਸੀ ॥੩੧੬॥

dhare jog asatra(n) alobhee udhaasee ||316||

The destroyer of Aniyam (indiscipline), Niyam (principle) also became enraged and that detached one without greed assumed Yogastras (the arms of Yoga).89.316.

ਹਤ੍ਰਯੋ ਕਾਪਟੰ ਖਾਪਟੰ ਸੋਕ ਪਾਲੰ ॥

hatrayo kaapaTa(n) khaapaTa(n) sok paala(n) ||

ਹਨਯੋ ਰੋਹ ਮੋਹੰ ਸਕਾਮੰ ਕਰਾਲੰ ॥

hanayo roh moha(n) sakaama(n) karaala(n) ||

The head of Kapat (deception) was broken and he was killed and the dreadful warriors like Rosh (anger), Moha (attachments), Kaam (lust) etc.

were also killed in great fury,

ਮਹਾ ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਬਾਨ ਮਾਰਜੋ ॥

mahaa krudh kai krodh ko baan maarayo ||

ਖਿਸ੍ਰਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਦੋਖਾਦਿ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥੩੧੭॥

khisrayo braham dhokhaadh saraba(n) prahaarayo ||317||

He shot and arrow on Karodh (anger) and in this way, the Lord in anger destroyed all the sufferings.90.317.

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ROOAAL STANZA

ਸੁ ਦ੍ਰੋਹ ਅਉ ਹੰਕਾਰ ਕੋ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਸੋ ਹਨਜੋ ॥

s dhroh aau ha(n)kaar ko hajaar baan so hanayo ||

Droha (malice) and Ahamkara (ego) were also killed with a thousand arrows

ਦਰਿਦ੍ਰ ਅਸੰਕ ਮੋਹ ਕੋ ਨ ਚਿਤ ਮੈ ਕਛ ਗਨਜੋ ॥

dharidhr asa(n)k moh ko na chit mai kachh ganayo ||

No attention was paid, not even slightly, to Daridarta (lethargy) and Moha

(attachment)

ਅਸੋਚ ਅਉ ਕੁਮੰਤ੍ਰਤਾ ਅਨੇਕ ਬਾਨ ਸੋ ਹਤ੍ਰਯੋ ॥

asoch aau kuma(n)trataa anek baan so hatrayo ||

Ashoch (impurity) and Kumantarna (bad counsel) were destroyed with many arrows and

ਕਲੰਕ ਕੌ ਨਿਸੰਕ ਹ੍ਵੈ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸਾਇਕੰ ਛਤ੍ਰਯੋ ॥੩੧੮॥

kala(n)k kau nisa(n)k havai saha(n)sr saika(n) chhatrayo ||318||

Kalank (blemish) was fearlessly pierced with thousand of arrows.91.318.

ਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸਘਾਤ ਮਿਤ੍ਰਘਾਤ ਮਾਰਜੋ ॥

kirataghanataa bisavaiaasaghaat mitraghaat maarayo ||

Kritghanta (ungratefulness), Vishwasghaat (breach of trust) and Mittraghaat (unfriendliness) were also killed

ਸੁ ਰਾਜ ਦੋਖ ਬ੍ਰਹਮ ਦੋਖ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰ ਝਾਰਜੋ ॥

s raaj dhokh braham dhokh braham asatr jhaarayo ||

Brahmdosh and Raajdosh were finished with Bramastra (the arm of

Brahman)

ਉਚਾਟ ਮਾਰਣਾਦਿ ਬਸਿਕਰਣ ਕੋ ਸਰੰ ਹਨਜੋ ॥

auchaaT maaranaadh basikaran ko sara(n) hanayo ||

Ucchatan, Maaran and Vashikarn etc. were killed with arrows

ਬਿਖਾਧ ਕੋ ਬਿਖਾਧ ਕੈ ਨ ਬ੍ਰਿਧ ਤਾਹਿ ਕੋ ਗਨਜੋ ॥੩੧੯॥

bikhaadh ko bikhaadh kai na biradh taeh ko ganayo ||319||

Vishaad (hatred), though considered old one, ws not let off.92.319.

ਭਜੇ ਰਥੀ ਹਈ ਗਜੀ ਸੁ ਪਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥

bhaje rathee hiee gajee su pat traas dhaar kai ||

The charioteer, horses and the masters of elephants ran away in fear

ਭਜੇ ਰਥੀ ਮਹਾਰਥੀ ਸੁ ਲਾਜ ਕੋ ਬਿਸਾਰਿ ਕੈ ॥

bhaje rathee mahaarathee su laaj ko bisaar kai ||

Her great chariot-owners, forsaking their shame, fled away

ਅਸੰਭ ਜੁਧ ਜੋ ਭਯੋ ਸੁ ਕੈਸ ਕੇ ਬਤਾਈਐ ॥

asa(n)bh judh jo bhayo su kais ke bataieeaai ||

How should I describe this impossible and dreadful war as to how it was

fought ?

ਸਹੰਸ ਬਾਕ ਜੋ ਰਟੈ ਨ ਤਤ੍ਰ ਪਾਰ ਪਾਈਐ ॥੩੨੦॥

saha(n)s baak jo raTai na tatr paar paieeaai ||320||

If the same is described hundreds or thousands of times, even then the

end of its greatness cannot be known.93.320.

ਕਲੰਕ ਬਿਭ੍ਰਮਾਦਿ ਅਉ ਕ੍ਰਿਤਘਨ ਤਾਹਿ ਕੌ ਹਨ੍ਯੋ ॥

kala(n)k bibhramaadh aau kirataghan taeh kau hanayo ||

Kalank, Vibharam and Kritghanta etc. were killed

ਬਿਖਾਦ ਬਿਪਦਾਦਿ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਚਿਤ ਮੈ ਗਨ੍ਯੋ ॥

bikhaadh bipadhaadh ko kachhoo na chit mai ganayo ||

No attention was paid, even slightly to VISHAD, VIPDA etc.

ਸੁ ਮਿਤ੍ਰਦੋਖ ਰਾਜਦੋਖ ਈਰਖਾਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥

s mitradhokh raajadhokh ieerakhaeh maar kai ||

After killing Mittradosh, Raajdosh, Irsha etc.

ਉਚਾਟ ਅਉ ਬਿਖਾਧ ਕੋ ਦਯੋ ਰਣੰ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ॥੩੨੧॥

auchaaT aau bikhaadh ko dhayo rana(n) nikaar kai ||321||

Ucchatan and Vishad were driven out of the battlefield.94.321

ਗਿਲਾਨਿ ਕੋਪ ਮਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਬਾਨ ਸੋ ਹਨ੍ਯੋ ॥

gilaan kop maan apramaan baan so hanayo ||

Galani (hatred) was pierced with many arrows

ਅਨਰਥ ਕੋ ਸਮਰਥ ਕੈ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਸੋ ਝਨ੍ਰਯੋ ॥

anarath ko samarath kai hajaar baan so jhanrayo ||

Anarth was pierced with a thousand arrows with full power

ਕੁਚਾਰ ਕੋ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਚਾਰ ਸੋ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥

kuchaar ko hajaar baan chaar so prahaarayo ||

Kuchaal was attacked with thousand of fine arrows

ਕੁਕਸਟ ਅਉ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਕੌ ਭਜਾਇ ਤ੍ਰਾਸੁ ਡਾਰਜੋ ॥੩੨੨॥

kukasaT aau kukriaa kau bhajai traas ddaarayo ||322||

Kashat and Kutriya were caused to run away.95.322.

ਛਪਯ ਛੰਦ ॥

chhapay chha(n)dh ||

CHAPAI STANZA

ਅਤਪ ਬੀਰ ਕਉ ਤਾਕਿ ਬਾਨ ਸਤਰਿ ਮਾਰੇ ਤਪ ॥

atap beer kau taak baan satar maare tap ||

Tapasya inflicted seventy arrows on Atap

ਨਵੇ ਸਾਇਕਨਿ ਸੀਲ ਸਹਸ ਸਰ ਹਨੈ ਅਜਪ ਜਪ ॥

nave saikan seel sahas sar hanai ajap jap ||

Sheel was inflicted with ninety arrows Jaap struck a thousand arrows to Ajap,

ਬੀਸ ਬਾਣ ਕੁਮਤਹਿ ਤੀਸ ਕੁਕਰਮਹਿ ਭੇਦ੍ਯੋ ॥

bees baan kumateh tees kukarameh bhedhayo ||

Kumat was pierced with twenty arrows and Kukaram with thirty arrows

ਦਸ ਸਾਇਕ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਕਾਮ ਕਈ ਬਾਣਨਿ ਛੇਦ੍ਯੋ ॥

dhas saik dhaaridhr kaam kiee baanan chhedhayo ||

Ten arrows were shot at Daridarta and Kaam was pierced with many arrows

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਿਰੋਧ ਕੋ ਬਧ ਕੀਯੋ ਅਬਿਬੇਕਹਿ ਸਰ ਸੰਧਿ ਰਣਿ ॥

bahu bidh birodh ko badh keeyo abibekeh sar sa(n)dh ran ||

The warrior Avivek killed the warrior Virodh in the war-arena

ਰਣਿ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹ ਕਰਵਾਰ ਗਹਿ ਇਮ ਸੰਜਮ ਬੁਲ੍ਯੋ ਬਯਣ ॥੩੨੩॥

ran roh kroh karavaar geh im sa(n)jam bulayo bayan ||323||

Sanjam said, while taking up sword in his hand and getting infuriated in

the battlefield.96.323.

ਅਰੁਣ ਪਛਮਹਿ ਉਗ੍ਵੈ ਬਰੁਣੁ ਉਤਰ ਦਿਸ ਤਕੈ ॥

arun pachhameh ugavai barun utar dhis takai ||

Even if the sun rises in the West or the clouds begin to come from the North

ਮੇਰੁ ਪੰਖ ਕਰਿ ਉਡੈ ਸਰਬ ਸਾਇਰ ਜਲ ਸੁਕੈ ॥

mer pa(n)kh kar uddai sarab sair jal sukai ||

If the Meru mountain flies and all the water of the ocean is dried up

ਕੋਲ ਦਾੜ ਕੜਮੁੜੈ ਸਿਮਟਿ ਫਨੀਅਰ ਫਣ ਫਟੈ ॥

kol dhaaR kaRamuRai simaT faneear fan faTai ||

Even if the teeth of KAL are bent and the hood of Sheshnaga is overturned

ਉਲਟਿ ਜਾਨ੍ਹਵੀ ਬਹੈ ਸਤ ਹਰੀਚੰਦੇ ਹਟੈ ॥

aulaT jaanrahavee bahai sat hareecha(n)dhe haTai ||

Even if the Ganges flows contrarily and Harish Chandra may forsake the

path of truth

ਸੰਸਾਰ ਉਲਟ ਪੁਲਟ ਹ੍ਵੈ ਧਸਕਿ ਧਉਲ ਧਰਣੀ ਫਟੈ ॥

sa(n)saar ulaT pulaT havai dhasak dhaul dharanee faTai ||

ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਸੁ ਬਿਬੇਕ ਭਟਿ ਤਦਪਿ ਨ ਲਟਿ ਸੰਜਮ ਹਟੈ ॥੩੨੪॥

sun nirap abibek su bibek bhaT tadhap na laT sa(n)jam haTai ||324||

Even if the world is upturned and the earth stabilized on the back of the bull may burst while sinking, but O king Avivek, the heroic discipline of Vivek will not step back even then.97.324.

ਤੇਰੇ ਜੋਰਿ ਮੈ ਗੁੰਗਾ ਕਹਤਾ ਹੋ ॥

tere jor mai gu(n)gaa kahataa ho ||

ਤੇਰਾ ਸਦਕਾ ਤੇਰੀ ਸਰਣਿ ॥

teraa sadhakaa teree saran ||

I, a dumbed one, speak with your grace, I am a sacrifice to you and under

your refuge.

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਕੁਪ੍ਯੋ ਸੰਜਮੰ ਪਰਮ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥

kuprayo sa(n)jama(n) param jodhaa jujhaara(n) ||

ਬਡੋ ਗਰਬਧਾਰੀ ਬਡੋ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥

baddo garabadhaaree baddo nirabikaara(n) ||

The great warrior Sanjam got infuriated he was proud and vice-less

ਅਨੰਤਾਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ਅਨਰਥੈ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥

ana(n)taasatr lai kai anarathai prahaarayo ||

ਅਨਾਦਤ ਕੇ ਅੰਗ ਕੋ ਛੇਦ ਡਾਰਜੋ ॥੩੨੫॥

anaadhat ke a(n)g ko chhedh ddaarayo ||325||

Taking up his innumerable arms, he attacked Anarth and pierced the limbs

of Anadat.98.325.

ਤੇਰੇ ਜੋਰਿ ਕਹਤ ਹੌਂ ॥

tere jor kahat hau ||

I SPEAK WITH YOUR POWER :

ਇਸੋ ਜੁਧੁ ਬੀਤਜੋ ਕਹਾ ਲੌ ਸੁਨਾਊ ॥

eiso judh beetayo kahaa lau sunaauoo ||

There was such a war to what extent I should described it ?

ਰਟੋ ਸਹੰਸ ਜਿਹਵਾ ਨ ਤਉ ਅੰਤ ਪਾਊ ॥

raTo saha(n)s jihavaa na tau a(n)t paauoo ||

If I speak with thousand of tongues, even then I cannot know the end

ਦਸੰ ਲਛ ਜੁਗ੍ਯੰ ਸੁ ਬਰਖੰ ਅਨੰਤੰ ॥

dhasa(n) lachh jugraya(n) su barakha(n) ana(n)ta(n) ||

ਭਯੋ ਬੀਰਖੇਤੰ ਕਥੈ ਕਉਣ ਖੰਤੰ ॥੩੨੬॥

bhayo beerakheta(n) kathai kaun kha(n)ta(n) ||326||

The war continued for the years of ten lakh ages and innumerable warriors

died.99.326.

ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਸੰਗ ਕਹਤਾ ॥

tere jor sa(n)g kahataa ||

I UTTER WITH YOUR POWER :

ਭਈ ਅੰਧ ਧੁੰਧੰ ਮਚਜੋ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

bhiee a(n)dh dhu(n)dha(n) machayo beer kheta(n) ||

There was blind and rash destruction in war

ਨਚੀ ਜੁਗਣੀ ਚਾਰੁ ਚਉਸਠ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥

nachee juganee chaar chausaTh preta(n) ||

The sixty-four Yoginis and the fiends danced

ਨਚੀ ਕਾਲਕਾ ਸ੍ਰੀ ਕਮਖ੍ਯਾ ਕਰਾਲੰ ॥

nachee kaalakaa sree kamakhrayaa karaala(n) ||

ਡਕੰ ਡਾਕਣੀ ਜੋਧ ਜਾਗੰਤ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੩੨੭॥

ddaka(n) ddaakanee jodh jaaga(n)t javaiaala(n) ||327||

The dreadful Kamakkhya like Kali danced and the Dakinis (Vampires)

belched like flames.100.327.

ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥

teraa jor ||

Thy Power

ਮਚਜੋ ਜੋਰ ਜੁਧੰ ਹਟ੍ਰਯੋ ਨਾਹਿ ਕੋਊ ॥

machayo jor judha(n) haTrayo naeh kouoo ||

There was terrible war and no one retraced his steps

ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਪਤੀ ਛਤ੍ਰ ਦੋਊ ॥

badde chhatradhaaree patee chhatr dhouoo ||

There were many great warriors and Sovereigns there

ਖਪਜੋ ਸਰਬ ਲੋਕੰ ਅਲੋਕੰ ਅਪਾਰੰ ॥

khapayo sarab loka(n) aloka(n) apaara(n) ||

ਮਿਟੇ ਜੁਧ ਤੇ ਏ ਨ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥੩੨੮॥

miTe judh te e na jodhaa jujhaara(n) ||328||

This war continued in all the worlds and then warriors were not finished

even in this dreadful war.101.328.

ਤੇਰਾ ਜੋਰ ॥

teraa jor ||

Thy Power

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟੇ ਝਟਪਟ ਭਈ ਅਭੰਗ ॥

chaTapaT subhaT bikaT kaTe jhaTapaT bhiee abha(n)g ||

In that fierce fight the great warriors were chopped quickly

ਲਟਿ ਭਟ ਹਟੇ ਨ ਰਨ ਘਟ੍ਰਯੋ ਅਟਪਟ ਮਿਟ੍ਰਯੋ ਨ ਜੰਗ ॥੩੨੯॥

laT bhaT haTe na ran ghaTrayo aTapaT miTrayo na ja(n)g ||329||

No warrior ran and retraced his steps and this war did not end.102.329.

ਤੇਰੇ ਜੋਰਿ ॥

tere jor ||

Thy Power

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬੀਸ ਲਛ ਜੁਗ ਐਤੁ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥

bees lachh jug aait pramaanaa ||

ਲਰੇ ਦੋਊ ਭਈ ਕਿਸ ਨ ਹਾਨਾ ॥

lare dhouoo bhiee kis na haanaa ||

The war continued from both sides for twenty lakh ages, but no one was

defeated

ਤਬ ਰਾਜਾ ਜੀਅ ਮੈ ਅਕੁਲਾਯੋ ॥

tab raajaa jeea mai akulaayo ||

ਨਾਕ ਚਢੇ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥੩੩੦॥

naak chadde machhi(n)dhr pai aayo ||330||

Then the king got agitated and came to Matsyendra.103.330.

ਕਹਿ ਮੁਨਿ ਬਰਿ ਸਭ ਮੋਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥

keh mun bar sabh moh bichaaraa ||

ਏ ਦੋਊ ਬੀਰ ਬਡੇ ਬਰਿਆਰਾ ॥

e dhouoo beer badde bariaaraa ||

(The king said), “O superb sage! instruct me both of them are great

warriors

ਇਨ ਕਾ ਬਿਰੁਧ ਨਿਵਰਤ ਨ ਭਯਾ ॥

ein kaa birudh nivarat na bhayaa ||

ਇਨੋ ਛਡਾਵਤ ਸਭ ਜਗੁ ਗਯਾ ॥੩੩੧॥

eino chhaddaavat sabh jag gayaa ||331||

Their opposition does not end and with the desire to get release from them, the whole world is going to end.104.331.

ਇਨੈ ਜੁਝਾਵਤ ਸਬ ਕੋਈ ਜੂਝਾ ॥

einai jujhaavat sab koiee joojhaa ||

ਇਨ ਕਾ ਅੰਤ ਨ ਕਾਹੂ ਸੂਝਾ ॥

ein kaa a(n)t na kaahoo soojhaa ||

The whole world fought and fell on trying to kill them, but it could not know

their end

ਏ ਹੈ ਆਦਿ ਹਠੀ ਬਰਿਆਰਾ ॥

e hai aadh haThee bariaaraa ||

ਮਹਾਰਥੀ ਅਉ ਮਹਾ ਭਯਾਰਾ ॥੩੩੨॥

mahaarathee aau mahaa bhayaaraa ||332||

These dreadful warriors are greatly persistent, greatly heroic and greatly terrible.105.332.

ਬਚਨੁ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੁਨਤ ਚੁਪ ਰਹਾ ॥

bachan machhi(n)dhr sunat chup rahaa ||

ਧਰਾ ਨਾਥ ਸਬਨਨ ਤਨ ਕਹਾ ॥

dharaa naath sabanan tan kahaa ||

Hearing this Matsyendra remained silent and Parasnath etc. all of them

said their things to him

ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿਤ ਚਟਪਟ ਹ੍ਵੈ ਦਿਖਸਾ ॥

chakirat chit chaTapaT havai dhikhasaa ||

ਚਰਪਟ ਨਾਥ ਤਦਿਨ ਤੇ ਨਿਕਸਾ ॥੩੩੩॥

charapaT naath tadhin te nikasaa ||333||

There then occurred a miracle, marvelous for all and on the same day

Charpatnath appeared.106.333.

ਇਤਿ ਚਰਪਟ ਨਾਥ ਪ੍ਰਗਟਣੋ ਨਾਮਹ ॥

eit charapaT naath pragaTano naameh ||

Now begins the description of the Praise of Primal Purusha

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਤੁਹਿ ਕਹੈ ਬਿਬੇਕਾ ॥

sun raajaa tuh kahai bibekaa ||

ਇਨ ਕਹ ਦ੍ਵੈ ਜਾਨਹੁ ਜਿਨਿ ਏਕਾ ॥

ein keh dhavai jaanahu jin ekaa ||

“O king! listen, I speak to you a thing of knowledge

ਏ ਅਬਿਕਾਰ ਪੁਰਖ ਅਵਤਾਰੀ ॥

e abikaar purakh avataaree ||

ਬਡੇ ਧਨੁਰਧਰ ਬਡੇ ਜੁਝਾਰੀ ॥੩੩੪॥

badde dhanuradhar badde jujhaaree ||334||

You should not consider both as one these vice-less persons are great archers and brace fighters.107.334.

ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਜਬ ਆਪ ਸੰਭਾਰਾ ॥

aadh purakh jab aap sa(n)bhaaraa ||

ਆਪ ਰੂਪ ਮੈ ਆਪ ਨਿਹਾਰਾ ॥

aap roop mai aap nihaaraa ||

ਓਅੰਕਾਰ ਕਹ ਇਕਦਾ ਕਹਾ ॥

oa(n)kaar keh ikadhaa kahaa ||

ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਸਕਲ ਬਨਿ ਰਹਾ ॥੩੩੫॥

bhoom akaas sakal ban rahaa ||335||

When Primal Purusha, the Lord reflected within Himself and visualized his own form himself, He uttered the world AUMKARA, because of which the

earth, the sky and the whole world was created.108.335.

ਦਾਹਨ ਦਿਸ ਤੇ ਸਤਿ ਉਪਜਾਵਾ ॥

dhaahan dhis te sat upajaavaa ||

He created truth from the right side and

ਬਾਮ ਪਰਸ ਤੇ ਝੂਠ ਬਨਾਵਾ ॥

baam paras te jhooTh banaavaa ||

Made falsehood on the left

ਉਪਜਤ ਹੀ ਉਠਿ ਜੁਝੇ ਜੁਝਾਰਾ ॥

aupajat hee uTh jujhe jujhaaraa ||

On taking birth both these warriors began to fight and

ਤਬ ਤੇ ਕਰਤ ਜਗਤ ਮੈ ਰਾਰਾ ॥੩੩੬॥

tab te karat jagat mai raaraa ||336||

Since that time, they are opposing each other in the world.109.336.

ਸਹੰਸ ਬਰਖ ਜੋ ਆਯੁ ਬਢਾਵੈ ॥

saha(n)s barakh jo aay baddaavai ||

ਰਸਨਾ ਸਹਸ ਸਦਾ ਲੌ ਪਾਵੈ ॥

rasanaa sahas sadhaa lau paavai ||

ਸਹੰਸ ਜੁਗਨ ਲੌ ਕਰੇ ਬਿਚਾਰਾ ॥

saha(n)s jugan lau kare bichaaraa ||

ਤਦਪਿ ਨ ਪਾਵਤ ਪਾਰ ਤੁਮਾਰਾ ॥੩੩੭॥

tadhap na paavat paar tumaaraa ||337||

If the span of life is increased by a thousand years, if the thousands of tongues are obtained and if the reflection is made for thousands of years,

even then, O Lord! the limits of your cannot be known.110.337.

ਤੇਰੇ ਜੋਰਿ ਗੁੰਗਾ ਕਹਤਾ ॥

tere jor gu(n)gaa kahataa ||

The dumb speaks by Thy power :

ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਅਉ ਰਿਖਿ ਘਨੇ ॥

biaas paraasar aau rikh ghane ||

ਸਿੰਗੀ ਰਿਖਿ ਬਕਦਾਲਭ ਭਨੇ ॥

si(n)gee rikh bakadhaalabh bhane ||

Many sages like Vyas, Prashar, Shringi etc. have mentioned it

ਸਹੰਸ ਮੁਖਨ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇਖਾ ॥

saha(n)s mukhan kaa brahamaa dhekhaa ||

ਤਊ ਨ ਤੁਮਰਾ ਅੰਤੁ ਬਿਸੇਖਾ ॥੩੩੮॥

tuoo na tumaraa a(n)t bisekhaa ||338||

A Brahma of thousands of faces has been seen, but all of them could not

know Thy limits.111.338.

ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥

teraa jor ||

Thy Power

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਿੰਧੁ ਸੁਭਟ ਸਾਵੰਤ ਸਭ ਮੁਨਿ ਗੰਧਰਬ ਮਹੰਤ ॥

si(n)dh subhaT saava(n)t sabh mun ga(n)dharab maha(n)t ||

ਕੋਟਿ ਕਲਪ ਕਲਪਾਤ ਭੇ ਲਹਜੋ ਨ ਤੇਰੋ ਅੰਤ ॥੩੩੯॥

koT kalap kalapaat bhe lahayo na tero a(n)t ||339||

The mighty ocean, many heroes, sages, Gandharvas, Mahants etc. have been feeling agitated since crores of alpas (ages), but all of them could not

know Thy limits.112.339.

ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਸੋ ਕਹੋ ॥

tere jor so kaho ||

I speak by Thy Power :

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

BHUJANG PRAYAAT STANZA

ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਸਾਰਦੂਲ ਉਚਰੋ ਪ੍ਰਬੋਧੰ ॥

suno raaj saaradhool ucharo prabodha(n) ||

ਸੁਨੋ ਚਿਤ ਦੈ ਕੈ ਨ ਕੀਜੈ ਬਿਰੋਧੰ ॥

suno chit dhai kai na keejai birodha(n) ||

O lion-like king! whatever I am saying to you, listen to it attentively and do

not oppose it

ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਆਦ ਪੁਰਖੰ ਅਨਾਦੰ ਸਰੂਪੰ ॥

s sree aadh purakha(n) anaadha(n) saroopa(n) ||

ਅਜੇਅੰ ਅਭੇਅੰ ਅਦਗੰ ਅਰੂਪੰ ॥੩੪੦॥

ajea(n) abhea(n) adhaga(n) aroopa(n) ||340||

That Primal Purusha Lord, is without beginning, unconquerable, without

secret, uncombustible and without form.113.340.

ਅਨਾਮੰ ਅਧਾਮੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨਾਦੰ ॥

anaama(n) adhaama(n) aneela(n) anaadha(n) ||

He is without name and place He is indestructible,

ਅਜੈਅੰ ਅਭੈਅੰ ਅਵੈ ਨਿਰ ਬਿਖਾਦੰ ॥

ajaia(n) abhaia(n) avai nir bikhaadha(n) ||

Without beginning, unconquerable, fearless and without hatred

ਅਨੰਤੰ ਮਹੰਤੰ ਪ੍ਰਿਥੀਸੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥

ana(n)ta(n) maha(n)ta(n) piratheesa(n) puraana(n) ||

He is infinite master of the universe and the most Ancient One

ਸੁ ਭਬ੍ਰਯੰ ਭਵਿਖ੍ਯੰ ਅਵੈਯੰ ਭਵਾਣੰ ॥੩੪੧॥

s bhabraya(n) bhavikhaya(n) avaiya(n) bhavaana(n) ||341||

He is present, future and past.114.341.

ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਜੋਗੀ ਜਟੀ ਜੰਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥

jite sarab jogee jaTee ja(n)tr dhaaree ||

ਜਲਾਸ੍ਰੀ ਜਵੀ ਜਾਮਨੀ ਜਗਕਾਰੀ ॥

jalaasree javee jaamanee jagakaaree ||

He has conquered in this world all the Yogis, the hermits with matted locks, performers of Yajnas, the water-dwellers and Nishachars etc

ਜਤੀ ਜੋਗ ਜੁਧੀ ਜਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲੀ ॥

jatee jog judhee jakee javaiaal maalee ||

ਪ੍ਰਮਾਥੀ ਪਰੀ ਪਰਬਤੀ ਛਤ੍ਰਪਾਲੀ ॥੩੪੨॥

pramaathee paree parabatee chhatrapaalee ||342||

He has subjugated the celibates, Yogis warriors, wearers of fire-flames around their necks, the mighty ones and the sovereigns of mountains.115.342.

ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥

teraa jor ||

Thy Power

ਸਬੈ ਝੂਠੁ ਮਾਨੋ ਜਿਤੇ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥

sabai jhooTh maano jite ja(n)tr ma(n)tra(n) ||

Consider all Yantras and Mantras as false and consider all those religions

as hollow,

ਸਬੈ ਫੋਕਟੰ ਧਰਮ ਹੈ ਭਰਮ ਤੰਤ੍ਰੰ ॥

sabai fokaTa(n) dharam hai bharam ta(n)tra(n) ||

Which are deluded by the learning of Tantras

ਬਿਨਾ ਏਕ ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਸਬੈ ਹੈ ॥

binaa ek aasa(n) niraasa(n) sabai hai ||

Without having hopes on that one Lord, you will be disappointed from all other sides

ਬਿਨਾ ਏਕ ਨਾਮ ਨ ਕਾਮੰ ਕਬੈ ਹੈ ॥੩੪੩॥

binaa ek naam na kaama(n) kabai hai ||343||

Without the one Name of the Lord, nothing else will be of any use.116.343.

ਕਰੇ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ਜੁ ਪੈ ਸਿਧ ਹੋਈ ॥

kare ma(n)tr ja(n)tra(n) ju pai sidh hoiee ||

ਦਰੰ ਦ੍ਵਾਰ ਭਿਛ੍ਯਾ ਭ੍ਰਮੈ ਨਾਹਿ ਕੋਈ ॥

dhara(n) dhavaiaar bhichhrayaa bhramai naeh koiee ||

If the powers are realized through Mantras and Yantras, then no one will

wander from door to door

ਧਰੇ ਏਕ ਆਸਾ ਨਿਰਾਸੋਰ ਮਾਨੈ ॥

dhare ek aasaa niraasor maanai ||

ਬਿਨਾ ਏਕ ਕਰਮੰ ਸਬੈ ਭਰਮ ਜਾਨੈ ॥੩੪੪॥

binaa ek karama(n) sabai bharam jaanai ||344||

Remove your attention from all other sides, assuming only one hope in the mind and without the one action of the meditation on the Lord, consider all else as illusion.117.344.

ਸੁਨਜੋ ਜੋਗਿ ਬੈਨੰ ਨਰੇਸੰ ਨਿਧਾਨੰ ॥

sunayo jog baina(n) naresa(n) nidhaana(n) ||

ਭ੍ਰਮਿਯੋ ਭੀਤ ਚਿਤੰ ਕੁਪ੍ਰਯੋ ਜੇਮ ਪਾਨੰ ॥

bhramiyo bheet chita(n) kuprayo jem paana(n) ||

When the king heard these words of the Yogi, he became fearful in his

mind like the oscillation of water

ਤਜੀ ਸਰਬ ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਚਿਤਾਨੰ ॥

tajee sarab aasa(n) niraasa(n) chitaana(n) ||

ਪੁਨਿਰ ਉਚਰੇ ਬਾਚ ਬੰਧੀ ਬਿਧਾਨੰ ॥੩੪੫॥

punir uchare baach ba(n)dhee bidhaana(n) ||345||

He forsook all the hopes and despairs from his mind and uttered these

words to that great Yogi.118.345.

ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥

teraa jor ||

Thy Power

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

rasaaval chha(n)dh ||

RASAAVAL STANZA

ਸੁਨੋ ਮੋਨ ਰਾਜੰ ॥

suno mon raaja(n) ||

ਸਦਾ ਸਿਧ ਸਾਜੰ ॥

sadhaa sidh saaja(n) ||

O great sage! you have been bestowed with all the powers

ਕਛ ਦੇਹ ਮਤੰ ॥

kachh dheh mata(n) ||

ਕਹੋ ਤੋਹਿ ਬਤੰ ॥੩੪੬॥

kaho toh bata(n) ||346||

I request you to guide me.119.346.

ਦੋਊ ਜੋਰ ਜੁਧੰ ॥

dhouoo jor judha(n) ||

ਹਠੀ ਪਰਮ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥

haThee param krudha(n) ||

The warriors of both the sides, persistent and enraged,

ਸਦਾ ਜਾਪ ਕਰਤਾ ॥

sadhaa jaap karataa ||

ਸਬੈ ਸਿਧ ਹਰਤਾ ॥੩੪੭॥

sabai sidh harataa ||347||

Ever remembering the Lord and destroyers of others uptil ocean 120.347.

ਅਰੀਲੇ ਅਰਾਰੇ ॥

areele araare ||

ਹਠੀਲ ਜੁਝਾਰੇ ॥

haTheel jujhaare ||

They are the ones who resist, who fight persistently,

ਕਟੀਲੇ ਕਰੂਰੰ ॥

kaTeele karoora(n) ||

ਕਰੈ ਸਤ੍ਰ ਚੂਰੰ ॥੩੪੮॥

karai satr choora(n) ||348||

Who are severe and cruel and are the smashers of the enemies.121.348.

ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥

teraa jor ||

Thy Power

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜੋ ਇਨ ਜੀਤਿ ਸਕੌ ਨਹਿ ਭਾਈ ॥

jo in jeet sakau neh bhaiee ||

If I cannot conquer them, I

ਤਉ ਮੈ ਜੋਰ ਚਿਤਾਹਿ ਜਰਾਈ ॥

tau mai jor chitaeh jaraiee ||

Shall burn myself on the funeral pure

ਮੈ ਇਨ ਕਹਿ ਮੁਨਿ ਜੀਤਿ ਨ ਸਾਕਾ ॥

mai in keh mun jeet na saakaa ||

O sage! I could not conquer them

ਅਬ ਮੁਰ ਬਲ ਪੌਰਖ ਸਬ ਥਾਕਾ ॥੩੪੯॥

ab mur bal pauarakh sab thaakaa ||349||

My strength and courage have weakened.122.349.

ਐਸ ਭਾਤਿ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਾ ॥

aais bhaat man beech bichaaraa ||

ਪ੍ਰਗਟ ਸਭਾ ਸਬ ਸੁਨਤ ਉਚਾਰਾ ॥

pragaT sabhaa sab sunat uchaaraa ||

Thinking in this way in his mind, the king apparently addressed all,

ਮੈ ਬਡ ਭੂਪ ਬਡੋ ਬਰਿਆਰੂ ॥

mai badd bhoop baddo bariaaroo ||

ਮੈ ਜੀਤ੍ਯੋ ਇਹ ਸਭ ਸੰਸਾਰੂ ॥੩੫੦॥

mai jeetayo ieh sabh sa(n)saaroo ||350||

“I am a very great king and I have conquered the whole world.123.350.

ਜਿਨਿ ਮੋ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਬਤਾਈ ॥

jin mo ko ieh baat bataiee ||

“He who has told me to conquer both these warriors VIVEK and AVIVEK,

ਤਿਨਿ ਮੁਹਿ ਜਾਨੁ ਠਗਉਰੀ ਲਾਈ ॥

tin muh jaan Thagauree laiee ||

He has agitated me and driven my life to deception

ਏ ਦ੍ਵੈ ਬੀਰ ਬਡੇ ਬਰਿਆਰਾ ॥

e dhavai beer badde bariaaraa ||

Both of them are mighty warriors

ਇਨ ਜੀਤੇ ਜੀਤੋ ਸੰਸਾਰਾ ॥੩੫੧॥

ein jeete jeeto sa(n)saaraa ||351||

The whole world is conquered, on conquering them.124.351.

ਅਬ ਮੋ ਤੇ ਏਈ ਜਿਨਿ ਜਾਈ ॥

ab mo te eiee jin jaiee ||

ਕਹਿ ਮੁਨਿ ਮੋਹਿ ਕਥਾ ਸਮਝਾਈ ॥

keh mun moh kathaa samajhaiee ||

“Now they will not go away from me, O sage! describe them to me with

clarity

ਅਬ ਮੈ ਦੇਖਿ ਬਨਾਵੌਂ ਚਿਖਾ ॥

ab mai dhekh banaavau chikhaa ||

ਪੈਠੌਂ ਬੀਚ ਅਗਨਿ ਕੀ ਸਿਖਾ ॥੩੫੨॥

paiThau beech agan kee sikhaa ||352||

"Now I prepare my own funeral pyre within your view, and sit within the fire-flames."125.352.

ਚਿਖਾ ਬਨਾਇ ਸਨਾਨਹਿ ਕਰਾ ॥

chikhaa banai sanaaneh karaa ||

ਸਭ ਤਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਤਿਲੋਨਾ ਧਰਾ ॥

sabh tan basatr tilonaa dharaa ||

After preparing the funeral pyre, he took bath and wore the garments of

deep orange colour on his body

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲੋਗ ਹਟਕਿ ਕਰਿ ਰਹਾ ॥

bahu bidh log haTak kar rahaa ||

ਚਟਪਟ ਕਰਿ ਚਰਨਨ ਭੀ ਗਹਾ ॥੩੫੩॥

chaTapaT kar charanan bhee gahaa ||353||

Many people forbade him and even fell at his feet.126.353.

ਹੀਰ ਚੀਰ ਦੈ ਬਿਧਵਤ ਦਾਨਾ ॥

heer cheer dhai bidhavat dhaanaa ||

ਮਧਿ ਕਟਾਸ ਕਰਾ ਅਸਥਾਨਾ ॥

madh kaTaas karaa asathaanaa ||

Giving in charity various types of ornaments and garments, the king

prepared a seat within the pyre

ਭਾਤਿ ਅਨਕ ਤਨ ਜ੍ਵਾਲ ਜਰਾਈ ॥

bhaat anak tan javaiaal jaraiee ||

ਜਰਤ ਨ ਭਈ ਜ੍ਵਾਲ ਸੀਅਰਾਈ ॥੩੫੪॥

jarat na bhiee javaiaal seearaiee ||354||

He burnt his body with various kinds of fires, but the flames became cold

instead of burning him.127.354.

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

TOMAR STANZA

ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਾਰਸ ਰਾਇ ॥

kar kop paaras rai ||

ਕਰਿ ਆਪਿ ਅਗਨਿ ਜਰਾਇ ॥

kar aap agan jarai ||

Getting infuriated, Parasnath burnt the fire in his hand,

ਸੋ ਭਈ ਸੀਤਲ ਜ੍ਵਾਲ ॥

so bhiee seetal javaiaal ||

ਅਤਿ ਕਾਲ ਰੂਪ ਕਰਾਲ ॥੩੫੫॥

at kaal roop karaal ||355||

which was dreadful in sight, but became cold there.128.355.

ਤਤ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਨਿਕਾਰਿ ॥

tat jog agan nikaar ||

ਅਤਿ ਜ੍ਵਲਤ ਰੂਪ ਅਪਾਰਿ ॥

at javailat roop apaar ||

Then he got emerged the Yoga-fire, which was burning dreadfully

ਤਬ ਕੀਅਸ ਆਪਨ ਦਾਹ ॥

tab keeas aapan dhaeh ||

ਪੁਰਿ ਲਖਤ ਸਾਹਨ ਸਾਹਿ ॥੩੫੬॥

pur lakhat saahan saeh ||356||

He killed himself with that fire and the people of the city continued to see

that great king.129.356.

ਤਬ ਜਰੀ ਅਗਨਿ ਬਿਸੇਖ ॥

tab jaree agan bisekh ||

ਤ੍ਰਿਣ ਕਾਸਟ ਘਿਰਤ ਅਸੇਖ ॥

tiran kaasaT ghirat asekh ||

Then with many grass-blades, the faggots alongwith ghee (clarified butter),

ਤਬ ਜਰਯੋ ਤਾ ਮਹਿ ਰਾਇ ॥

tab jarayo taa meh rai ||

ਭਏ ਭਸਮ ਅਦਭੁਤ ਕਾਇ ॥੩੫੭॥

bhe bhasam adhabhut kai ||357||

The flames of fire arose, in which the king was burnt and his body was

reduced to ashes.130.357.

ਕਈ ਦਯੋਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

kiee dhayos barakh pramaan ||

ਸਲ ਜਰਾ ਜੋਰ ਮਹਾਨ ॥

sal jaraa jor mahaan ||

That pyre continued to burn for several years, when the body of the king

was reduced to ashes

ਭਈ ਭੂਤ ਭਸਮੀ ਦੇਹ ॥

bhiee bhoot bhasamee dheh ||

ਧਨ ਧਾਮ ਛਾਡਜੋ ਨੇਹ ॥੩੫੮॥

dhan dhaam chhaaddayo neh ||358||

And he abandoned the attachment of wealth and place.131.358.

ਸਬਦ ॥

sabadh ||

SHABAD

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ikOankaar satiguraprasaadh ||

The Lord is One the Victory is of the Lord.

The Lord is One the Victory is of the Lord.

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

raamakalee paatasaahee 10 ||

RAMKALI OF THE TENTH KING

ਰੇ ਮਨ ਐਸੋ ਕਰ ਸੰਨਿਆਸਾ ॥

re man aaiso kar sa(n)niaasaa ||

O mind! the asceticism be practised in this way :

ਬਨ ਸੇ ਸਦਨ ਸਬੈ ਕਰ ਸਮਝਹੁ ਮਨ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ban se sadhan sabai kar samajhahu man hee maeh udhaasaa ||1|| rahaau ||

Consider your house as the forest and remain unattached within yourself.....Pause.

ਜਤ ਕੀ ਜਟਾ ਜੋਗ ਕੋ ਮੰਜਨੁ ਨੇਮ ਕੇ ਨਖਨ ਬਢਾਓ ॥

jat kee jaTaa jog ko ma(n)jan nem ke nakhan baddaao ||

Consider continence as the matted hair, Yoga as the ablution and daily observances as your nails,

ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸਹੁ ਨਾਮ ਬਿਭੂਤ ਲਗਾਓ ॥੧॥

giaan guroo aatam upadhesahu naam bibhoot lagaao ||1||

Consider the knowledge as the preceptor giving lessons to you and apply

the Name of the Lord as ashes.1.

ਅਲਪ ਅਹਾਰ ਸੁਲਪ ਸੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਦਯਾ ਛਿਮਾ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥

alap ahaar sulap see ni(n)dhraa dhayaa chhimaa tan preet ||

Eat less and sleep less, cherish mercy and forgiveness

ਸੀਲ ਸੰਤੋਖ ਸਦਾ ਨਿਰਬਾਹਿਬੋ ਹ੍ਵੈਬੋ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਅਤੀਤ ॥੨॥

seel sa(n)tokh sadhaa nirabaahibo havaibo tiragun ateet ||2||

Practise gentleness and contentment and remain free from three modes.2.

ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹੰਕਾਰ ਲੋਭ ਹਠ ਮੋਹ ਨ ਮਨ ਸਿਉ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥

kaam krodh ha(n)kaar lobh haTh moh na man siau layaavai ||

Keep your mind unattached from lust, anger, greed, insistence and infatuation,

ਤਬ ਹੀ ਆਤਮ ਤਤ ਕੋ ਦਰਸੇ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹ ਪਾਵੈ ॥੩॥੧॥

tab hee aatam tat ko dharase param purakh keh paavai ||3||1||

Then you will visualize the supreme essence and realise the supreme

Purusha.3.1.

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

raamakalee paatisaahee 10 ||

RAMKALI OF THE TENTH KING

ਰੇ ਮਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੋਗੁ ਕਮਾਓ ॥

re man ieh bidh jog kamaao ||

O Mind! the Yoga be practised in this way :

ਸਿੰਙੀ ਸਾਚੁ ਅਕਪਟ ਕੰਠਲਾ ਧਿਆਨ ਬਿਭੂਤ ਚੜਾਓ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

si(n)n(g)ee saach akapaT ka(n)Thalaa dhiaan bibhoot chaRaao ||1|| rahaau ||

Consider the Truth as the horn, sincerity the necklace and meditation as ashes to be applied to your body......Pause.

ਤਾਤੀ ਗਹੁ ਆਤਮ ਬਸਿ ਕਰ ਕੀ ਭਿੱਛਾ ਨਾਮ ਅਧਾਰੰ ॥

taatee gahu aatam bas kar kee bhi'chhaa naam adhaara(n) ||

Make self-control your lyre and the prop of the Name as your alms,

ਬਾਜੇ ਪਰਮ ਤਾਰ ਤਤੁ ਹਰਿ ਕੋ ਉਪਜੈ ਰਾਗ ਰਸਾਰੰ ॥੧॥

baaje param taar tat har ko upajai raag rasaara(n) ||1||

Then the supreme essence will be played like the main string creating

savoury divine music.1.

ਉਘਟੈ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਰੰਗਿ ਅਤਿ ਗਿਆਨ ਗੀਤ ਬੰਧਾਨੰ ॥

aughaTai taan tara(n)g ra(n)g at giaan geet ba(n)dhaana(n) ||

The wave of colourful tune will arise, manifesting the song of knowledge,

ਚਕਿ ਚਕਿ ਰਹੇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਮੁਨਿ ਛਕਿ ਛਕਿ ਬਯੋਮ ਬਿਵਾਨੰ ॥੨॥

chak chak rahe dhev dhaanav mun chhak chhak bayom bivaana(n) ||2||

The gods, demons and sages would be amazed enjoying their ride in heavenly chariots.2.

ਆਤਮ ਉਪਦੇਸ ਭੇਸੁ ਸੰਜਮ ਕੋ ਜਾਪ ਸੁ ਅਜਪਾ ਜਾਪੈ ॥

aatam upadhes bhes sa(n)jam ko jaap su ajapaa jaapai ||

While instructing the self in the garb of self-restraint and reciting God’s

Name inwardly,

ਸਦਾ ਰਹੈ ਕੰਚਨ ਸੀ ਕਾਯਾ ਕਾਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਬਜਾਪੈ ॥੩॥੨॥

sadhaa rahai ka(n)chan see kaayaa kaal na kabahoo(n) bayaapai ||3||2||

The body will always remain like gold and become immortal.3.2.

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

raamakalee paatisaahee 10 ||

RAMKALI OF THE TENTH KING

ਪ੍ਰਾਨੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਗਿ ਲਾਗੋ ॥

praanee param purakh pag laago ||

O Man! fall at the feet of the supreme Purusha,

ਸੋਵਤ ਕਹਾ ਮੋਹ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਸੁਚਿਤ ਹ੍ਵੈ ਜਾਗੋ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

sovat kahaa moh ni(n)dhraa mai kabahoo(n) suchit havai jaago ||1|| rahaau ||

Why are you sleeping in worldly attachment, awake sometimes and be

vigilant ?.....Pause.

ਔਰਨ ਕਹਾ ਉਪਦੇਸਤ ਹੈ ਪਸੁ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਨ ਲਾਗੋ ॥

aauaran kahaa upadhesat hai pas toh prabodh na laago ||

O Animal! why do you preach to others, when you are quite ignorant

ਸਿੰਚਤ ਕਹਾ ਪਰੇ ਬਿਖਿਯਨ ਕਹ ਕਬਹੁ ਬਿਖੈ ਰਸ ਤਯਾਗੋ ॥੧॥

si(n)chat kahaa pare bikhiyan keh kabahu bikhai ras tayaago ||1||

Why are you gathering the sins ? Forsake sometimes the poisonous enjoyment.1.

ਕੇਵਲ ਕਰਮ ਭਰਮ ਸੇ ਚੀਨਹੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਅਨੁਰਾਗੋ ॥

keval karam bharam se cheenahu dharam karam anuraago ||

Consider these actions as illusions and devote yourself to righteous actions,

ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰੋ ਸਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕੋ ਪਰਮ ਪਾਪ ਤਜਿ ਭਾਗੋ ॥੨॥

sa(n)greh karo sadhaa simaran ko param paap taj bhaago ||2||

Absorb yourself in the remembrance of the name of the Lord and abandon

and run away from sins.2.

ਜਾ ਤੇ ਦੂਖ ਪਾਪ ਨਹਿ ਭੇਟੈ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਾਗੋ ॥

jaa te dhookh paap neh bheTai kaal jaal te taago ||

So that the sorrows and sins do not afflict you and you may escape the trap of death

ਜੌ ਸੁਖ ਚਾਹੋ ਸਦਾ ਸਭਨ ਕੌ ਤੌ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸਿ ਪਾਗੋ ॥੩॥੩॥

jau sukh chaaho sadhaa sabhan kau tau har ke ras paago ||3||3||

If you want to enjoy all comforts, then absorb yourself in the love of the Lord.3.3.

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

raag soraTh paatisaahee 10 ||

RAGA SORATH OF THE TENTH KING

ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੋ ਕਹ ਲਾਜ ਹਮਾਰੀ ॥

prabh joo to keh laaj hamaaree ||

O Lord! You alone can protect my honour! O blue-throated Lord of men! O

the Lord of forests wearing blue vests! Pause.

ਨੀਲ ਕੰਠ ਨਰਹਰਿ ਨਾਰਾਇਣ ਨੀਲ ਬਸਨ ਬਨਵਾਰੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

neel ka(n)Th narahar naarain neel basan banavaaree ||1|| rahaau ||

O Supreme Purusha! Supreme Ishwara! Master of all! Holiest Divinity! living on air

ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਰਮੇਸਰ ਸੁਆਮੀ ਪਾਵਨ ਪਉਨ ਅਹਾਰੀ ॥

param purakh paramesar suaamee paavan paun ahaaree ||

O the Lord of Lakshmi! the greatest Light! ,

ਮਾਧਵ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਮਧੁ ਮਰਦਨ ਮਾਨ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ ॥੧॥

maadhav mahaa jot madh maradhan maan muka(n)dh muraaree ||1||

The Destroyer of the demons Madhu and Mus! and the bestower of salvation!1.

ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਬਿਨੁ ਨਿਰਬਿਖ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੀ ॥

nirabikaar nirajur ni(n)dhraa bin nirabikh narak nivaaree ||

O the Lord without evil, without decay, without sleep, without poison and

the Saviour from hell!

ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧ ਕਾਲ ਤ੍ਰੈ ਦਰਸੀ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਨਾਸਨਕਾਰੀ ॥੨॥

kirapaa si(n)dh kaal trai dharasee kukirat pranaasanakaaree ||2||

O the ocean of Mercy! the seer of all times! and the Destroyer of evil actions!....2.

ਧਨੁਰਪਾਨਿ ਧ੍ਰਿਤਮਾਨ ਧਰਾਧਰ ਅਨਬਿਕਾਰ ਅਸਿਧਾਰੀ ॥

dhanurapaan dhiratamaan dharaadhar anabikaar asidhaaree ||

O the wielder of bow! the Patient! the Prop of earth! the Lord without evil! and wielder of the sword!

ਹੌ ਮਤਿ ਮੰਦ ਚਰਨ ਸਰਨਾਗਤਿ ਕਰ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥੩॥੧॥੪॥

hau mat ma(n)dh charan saranaagat kar geh leh ubaaree ||3||1||4||

I am unwise, I take refuge at Thy feet, catch hold of my hand and save

me.3.

ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਣ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

raag kaliaan paatisaahee 10 ||

RAGA KALYAN OF THE TENTH KING

ਬਿਨ ਕਰਤਾਰ ਨ ਕਿਰਤਮ ਮਾਨੋ ॥

bin karataar na kiratam maano ||

Do not accept anyone else except God as the Creator of the universe

ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤਿਹ ਪਰਮੇਸਰ ਜਾਨੋ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

aadh ajon ajai abinaasee teh paramesar jaano ||1|| rahaau ||

He, the Unborn, Unconquerable and Immortal, was in the beginning, consider Him as Supreme Ishvara……Pause.

ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਆਨ ਜਗਤ ਮੈ ਦਸਕ ਅਸੁਰ ਹਰਿ ਘਾਏ ॥

kahaa bhayo jo aan jagat mai dhasak asur har ghaae ||

What then, if on coming into the world, one killed about ten demons

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਇ ਸਭਨ ਕਹ ਆਪਹਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਕਹਾਏ ॥੧॥

adhik prapa(n)ch dhikhai sabhan keh aapeh braham kahaae ||1||

And displayed several phenomena to all and caused others to call Him

Brahm (God).1.

ਭੰਜਨ ਗੜ੍ਹਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋ ਕਿਮ ਜਾਤਿ ਗਿਨਾਯੋ ॥

bha(n)jan gaRhan samarath sadhaa prabh so kim jaat ginaayo ||

How can He be called God, the Destroyer, the Creator, the Almighty and Eternal,

ਤਾ ਤੇ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕੇ ਅਸਿ ਕੋ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ ॥੨॥

taa te sarab kaal ke as ko ghai bachai na aayo ||2||

Who could not save himself from the wound-causing sword of mighty Death.2.

ਕੈਸੇ ਤੋਹਿ ਤਾਰਿਹੈ ਸੁਨਿ ਜੜ ਆਪ ਡੁਬਿਯੋ ਭਵ ਸਾਗਰ ॥

kaise toh taarihai sun jaR aap ddubiyo bhav saagar ||

O fool! listen, how can he cause you to cause the dreadful ocean of Sansara (world), when he himself is drowned in great ocean?

ਛੁਟਿਹੋ ਕਾਲ ਫਾਸ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਗਹੋ ਸਰਨਿ ਜਗਤਾਗਰ ॥੩॥੧॥੫॥

chhuTiho kaal faas te tab hee gaho saran jagataagar ||3||1||5||

You can escape the trap of death only when you catch hold of the prop of

the world and take refuge in Him.3.

ਖਿਆਲ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

khiaal paatisaahee 10 ||

KHYAL OF THE TENTH KING

ਮਿਤ੍ਰ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਹਾਲੁ ਮੁਰੀਦਾਂ ਦਾ ਕਹਣਾ ॥

mitr piaare noo(n) haal mureedhaa(n) dhaa kahanaa ||

Convey to the dear friend the condition of the disciples,

ਤੁਧ ਬਿਨੁ ਰੋਗੁ ਰਜਾਈਆਂ ਦਾ ਓਢਣੁ ਨਾਗ ਨਿਵਾਸਾਂ ਦੇ ਰਹਣਾ ॥

tudh bin rog rajaieeaa(n) dhaa oddan naag nivaasaa(n) dhe rahanaa ||

Without Thee, the taking over of quilt is like disease and living in the house is like living with serpents

ਸੂਲ ਸੁਰਾਹੀ ਖੰਜਰੁ ਪਿਯਾਲਾ ਬਿੰਗ ਕਸਾਈਯਾਂ ਦਾ ਸਹਣਾ ॥

sool suraahee kha(n)jar piyaalaa bi(n)g kasaieeyaa(n) dhaa sahanaa ||

The flask is like the spike, the cup is like a dagger and (the separation) is like enduring the chopper of the butchers,

ਯਾਰੜੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸੱਥਰ ਚੰਗਾ ਭੱਠ ਖੇੜਿਆਂ ਦਾ ਰਹਣਾ ॥੧॥੧॥੬॥

yaaraRe dhaa saanoo(n) sa'thar cha(n)gaa bha'Th kheRiaa(n) dhaa rahanaa

||1||1||6||

The pallet of the beloved Friend is most pleasing and the worldly pleasures are like furnace.1.1

ਤਿਲੰਗ ਕਾਫੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

tila(n)g kaafee paatisaahee 10 ||

TILNG KAFI OF THE TENTH KING

ਕੇਵਲ ਕਾਲਈ ਕਰਤਾਰ ॥

keval kaaliee karataar ||

The supreme Destroyer is alone the Creator,

ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਨੰਤ ਮੂਰਤਿ ਗੜ੍ਹਨ ਭੰਜਨਹਾਰ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

aadh a(n)t ana(n)t moorat gaRhan bha(n)janahaar ||1|| rahaau ||

He is in the beginning and in the end, He is the infinite entity, the Creator

and the Destroyer…Pause.

ਨਿੰਦ ਉਸਤਤ ਜਉਨ ਕੇ ਸਮ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਨ ਕੋਇ ॥

ni(n)dh usatat jaun ke sam satr mitr na koi ||

The calumny and Praise are equal to him and he has no friend, no foe,

ਕਉਨ ਬਾਟ ਪਰੀ ਤਿਸੈ ਪਥ ਸਾਰਥੀ ਰਥ ਹੋਇ ॥੧॥

kaun baaT paree tisai path saarathee rath hoi ||1||

Of what crucial necessity, He became the charioteer ?1.

ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤ ਜਾਕਰ ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਮੁਕੰਦ ॥

taat maat na jaat jaakar putr pauatr muka(n)dh ||

He, the Giver of salvation, has no father, no mother, no son and no

grandson

ਕਉਨ ਕਾਜ ਕਹਾਹਿੰਗੇ ਤੇ ਆਨ ਦੇਵਿਕ ਨੰਦ ॥੨॥

kaun kaaj kahaahi(n)ge te aan dhevik na(n)dh ||2||

O what necessity he caused others to call Him the son of Devaki ?2.

ਦੇਵ ਦੈਤ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਜਿਹ ਕੀਨ ਸਰਬ ਪਸਾਰ ॥

dhev dhait dhisaa visaa jeh keen sarab pasaar ||

He, who has created gods, demons, directions and the whole expanse,

ਕਉਨ ਉਪਮਾ ਤੌਨ ਕੌ ਮੁਖ ਲੇਤ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰ ॥੩॥੧॥੭॥

kaun upamaa tauan kau mukh let naam muraar ||3||1||7||

On what analogy should he be called Murar? 3.

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

raag bilaaval paatisaahee 10 ||

RAGA BILAWAL OF THE TENTH KING

ਸੋ ਕਿਮ ਮਾਨਸ ਰੂਪ ਕਹਾਏ ॥

so kim maanas roop kahaae ||

How can He be said to come in human form?

ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਸਾਧ ਕਰ ਹਾਰੇ ਕਯੋਹੂੰ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਏ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

sidh samaadh saadh kar haare kayohoo(n) na dhekhan paae ||1|| rahaau ||

The Siddha (adept) in deep meditation became tired of the discipline on not seeing Him in any way…..Pause.

ਨਾਰਦ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਧ੍ਰੂਅ ਸੇ ਧਿਆਵਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥

naaradh biaas paraasar dhraooa se dhiaavat dhiaan lagaae ||

Narad, Vyas, Prashar, Dhru, all meditated on Him,

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਹਾਰਿ ਹਠ ਛਾਡਿਓ ਤਦਪਿ ਧਿਆਨ ਨ ਆਏ ॥੧॥

bedh puraan haar haTh chhaaddio tadhap dhiaan na aae ||1||

The Vedas and Puranas, became tired and forsook insistence, since He

could not be visualized.1.

ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਤੇ ਨੇਤਹ ਨੇਤ ਕਹਾਏ ॥

dhaanav dhev pisaach pret te neteh net kahaae ||

By demons, gods, ghosts, spirits, He was called indescribable,

ਸੂਛਮ ਤੇ ਸੂਛਮ ਕਰ ਚੀਨੇ ਬ੍ਰਿਧਨ ਬ੍ਰਿਧ ਬਤਾਏ ॥੨॥

soochham te soochham kar cheene biradhan biradh bataae ||2||

He was considered the finest of the fine and the biggest of the big.2.

ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸਭੈ ਸਜਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਸਦਾਏ ॥

bhoom akaas pataal sabhai saj ek anek sadhaae ||

He, the One, Created the earth, heaven and the nether-world and was

called “Many”

ਸੋ ਨਰ ਕਾਲ ਫਾਸ ਤੇ ਬਾਚੇ ਜੋ ਹਰਿ ਸਰਣਿ ਸਿਧਾਏ ॥੩॥੧॥੮॥

so nar kaal faas te baache jo har saran sidhaae ||3||1||8||

That man is saved from the noose of death, who takes refuge in the Lord.3.

ਰਾਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

raag dhevaga(n)dhaaree paatisaahee 10 ||

RAGA DEVGANDHARI OF THE TENTH KING

ਇਕ ਬਿਨ ਦੂਸਰ ਸੋ ਨ ਚਿਨਾਰ ॥

eik bin dhoosar so na chinaar ||

Do not recognize anyone except ONE

ਭੰਜਨ ਗੜਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਰਤਾਰ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

bha(n)jan gaRan samarath sadhaa prabh jaanat hai karataar ||1|| rahaau ||

He is always the Destroyer, the Creator and the Almighty he the Creator is Omniscient…..Pause.

ਕਹਾ ਭਇਓ ਜੋ ਅਤ ਹਿਤ ਚਿਤ ਕਰ ਬਹੁ ਬਿਧ ਸਿਲਾ ਪੁਜਾਈ ॥

kahaa bhio jo at hit chit kar bahu bidh silaa pujaiee ||

Of what use is the worship of the stones with devotion and sincerity in

various ways?

ਪ੍ਰਾਨ ਥਕਿਓ ਪਾਹਨ ਕਹ ਪਰਸਤ ਕਛੁ ਕਰਿ ਸਿਧ ਨ ਆਈ ॥੧॥

praan thakio paahan keh parasat kachh kar sidh na aaiee ||1||

The hand became tired of touching the stones, because no spiritual powr accrued.1.

ਅਛਤ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਰਪਤ ਹੈ ਪਾਹਨ ਕਛੂ ਨ ਖੈਹੈ ॥

achhat dhoop dheep arapat hai paahan kachhoo na khaihai ||

Rice, incense and lamps are offered, but the stones do not eat anything,

ਤਾ ਮੈਂ ਕਹਾਂ ਸਿਧ ਹੈ ਰੇ ਜੜ ਤੋਹਿ ਕਛੂ ਬਰ ਦੈਹੈ ॥੨॥

taa mai(n) kahaa(n) sidh hai re jaR toh kachhoo bar dhaihai ||2||

O fool! where is the spiritual power in them, so that they may bless you with some boon.2.

ਜੌ ਜੀਯ ਹੋਤ ਤੌ ਦੇਤ ਕਛੁ ਤੁਹਿ ਕਰ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਬਿਚਾਰ ॥

jau jeey hot tau dhet kachh tuh kar man bach karam bichaar ||

Ponder in mind, speech and action if they had any life they could have

given you something,

ਕੇਵਲ ਏਕ ਸਰਣ ਸੁਆਮੀ ਬਿਨੁ ਯੌ ਨਹਿ ਕਤਹਿ ਉਧਾਰ ॥੩॥੧॥੯॥

keval ek saran suaamee bin yau neh kateh udhaar ||3||1||9||

None can get salvation in any way without taking refuge in one Lord.3.1.

ਰਾਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

raag dhevaga(n)dhaaree paatisaahee 10 ||

RAGA DEVGANDHARI OF THE TENTH KING

ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨ ਬਾਚਨ ਪੈਹੈ ॥

bin har naam na baachan paihai ||

None can be saved without the Name of the Lord,

ਚੌਦਹਿ ਲੋਕ ਜਾਹਿ ਬਸ ਕੀਨੇ ਤਾ ਤੇ ਕਹਾਂ ਪਲੈਹੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

chauadheh lok jaeh bas keene taa te kahaa(n) palaihai ||1|| rahaau ||

He, who control al the fourteen worlds, how can you run away from

Him?...Pause.

ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਉਬਾਰ ਨ ਸਕਹੈ ਜਾ ਕਰ ਨਾਮ ਰਟੈ ਹੈ ॥

raam raheem ubaar na sakahai jaa kar naam raTai hai ||

You cannot be save by repeating the Names of Ram and Rahim,

ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਤੇ ਬਸਿ ਕਾਲ ਸਬੈ ਹੈ ॥੧॥

brahamaa bisan rudhr sooraj sas te bas kaal sabai hai ||1||

Brahma, Vishnu Shiva, Sun and Moon, all are subject to the power of Death.1.

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਬੈ ਮਤ ਜਾਕਹ ਨੇਤ ਕਹੈ ਹੈ ॥

bedh puraan kuraan sabai mat jaakeh net kahai hai ||

Vedas, Puranas and holy Quran and all religious system proclaim Him as indescribeable,2.

ਇੰਦ੍ਰ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ਮੁਨਿੰਦ੍ਰ ਕਲਪ ਬਹੁ ਧਿਆਵਤ ਧਿਆਨ ਨ ਐਹੈ ॥੨॥

ei(n)dhr fani(n)dhr muni(n)dhr kalap bahu dhiaavat dhiaan na aaihai ||2||

Indra, Sheshnaga and the Supreme sage meditated on Him for ages, but

could not visualize Him.2.

ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨਹਿ ਜਨਿਯਤ ਸੋ ਕਿਮ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹੈ ॥

jaakar roop ra(n)g neh janiyat so kim sayaam kahai hai ||

He, whose form and colour are not, how can he be called black?

ਛੁਟਹੋ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਤਾਂਹਿ ਚਰਨ ਲਪਟੈਹੈ ॥੩॥੧॥੧੦॥

chhuTaho kaal jaal te tab hee taa(n)h charan lapaTaihai ||3||1||10||

You can only be liberated from the noose of Death, when you cling to His

feet.3.2.

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ikOankaar vaahiguroo jee kee fateh ||

The Lord is One and the Victory is of the Lord.

ਸਵਯੇ ॥

savaye ||

THIRTY-THREE SWAYYAS

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

sree mukhavaak paatasaahee 10 ||

The utterance from the holy mouth of the Tenth King :

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਜਾਗਤ ਜੋਤਿ ਜਪੈ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ਏਕੁ ਬਿਨਾ ਮਨਿ ਨੈਕ ਨ ਆਨੈ ॥

jaagat jot japai nis baasur ek binaa man naik na aanai ||

He is the true Khalsa (Sikh), who remembers the ever-awakened Light

throughout night and day and does not bring anyone else in the mind

ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਜੈ ਬ੍ਰਤ ਗੋਰ ਮੜ੍ਹੀ ਮਠ ਭੂਲ ਨ ਮਾਨੈ ॥

pooran prem prateet sajai brat gor maRrahee maTh bhool na maanai ||

He practices his vow with whole heated affection and does not believe in even by oversight, the graves, Hindu monuments and monasteries

ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਦਇਆ ਤਪ ਸੰਜਮ ਏਕੁ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਏਕ ਪਛਾਨੈ ॥

teerath dhaan dhiaa tap sa(n)jam ek binaa neh ek pachhaanai ||

He does not recognize anyone else except One Lord, not even the bestowal of charities,

ਪੂਰਨ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਘਟ ਮੈ ਤਬ ਖਾਲਸ ਤਾਹਿ ਨ ਖਾਲਸ ਜਾਨੈ ॥੧॥

pooran jot jagai ghaT mai tab khaalas taeh na khaalas jaanai ||1||

Performance of merciful acts, austerities and restraint on pilgrim-stations the perfect light of the Lord illuminates his heart, then consider him as the immaculate Khalsa.1.

ਸਤਿ ਸਦੈਵ ਸਰੂਪ ਸਤ ਬ੍ਰਤ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਅਜੈ ਹੈ ॥

sat sadhaiv saroop sat brat aadh anaadh agaadh ajai hai ||

He is ever the Truth-incarnate, Pledged to truth, the Primal One

Begnningless, Unfathomable and Unconquerable

ਦਾਨ ਦਯਾ ਦਮ ਸੰਜਮ ਨੇਮ ਜਤ ਬ੍ਰਤ ਸੀਲ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਅਬੈ ਹੈ ॥

dhaan dhayaa dham sa(n)jam nem jat brat seel subirat abai hai ||

He is comprehended thourgh His qualities of Charitableness, Mercifulness, Austerity, Restraint, Observances, Kindliness and Generosity

ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਦ ਆਪਿ ਅਦ੍ਵੇਖ ਅਭੇਖ ਅਭੈ ਹੈ ॥

aadh aneel anaadh anaahadh aap adhavaiekh abhekh abhai hai ||

He is Primal, Blemishless, Beginningless, Maliceless, Limitless, Indiscriminate and Fearless

ਰੂਪ ਅਰੂਪ ਅਰੇਖ ਜਰਾਰਦਨ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਭਏ ਹੈ ॥੨॥

roop aroop arekh jaraaradhan dheen dhayaal kirapaal bhe hai ||2||

He is the Formless, Markless, Lord Protector of the lowly and ever compassionate.2.

ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈਖ ਅਵੇਖ ਮਹਾ ਪ੍ਰਭ ਸਤਿ ਸਰੂਪ ਸੁ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥

aadh adhavaikh avekh mahaa prabh sat saroop su jot prakaasee ||

That great Lord is Primal, Blemishless, Guiseless, Truth-incarnate and

ever-effulgent Light

ਪੂਰ ਰਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਘਟ ਕੈ ਪਟ ਤਤ ਸਮਾਧਿ ਸੁਭਾਵ ਪ੍ਰਨਾਸੀ ॥

poor rahayo sabh hee ghaT kai paT tat samaadh subhaav pranaasee ||

The essence in Absolute Meditation is the Destroyer of all and Pervades in every heart

ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜਗਾਦਿ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਭ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਸਭ ਅੰਤਰ ਬਾਸੀ ॥

aadh jugaadh jagaadh tuhee prabh fail rahayo sabh a(n)tar baasee ||

O Lord! Thou are the Primal, from the beginning of the sages thou pervadest everywhere in everyone

ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਆਦਿ ਅਜੋਨ ਅਜੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥੩॥

dheen dhayaal kirapaal kirapaa kar aadh ajon ajai abinaasee ||3||

Thou art the Protector of the lowly, Merciful, Graceful, Primal, Unborn and Eternal.3.

ਆਦਿ ਅਭੇਖ ਅਛੇਦ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨਿ ਭੇਦੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥

aadh abhekh achhedh sadhaa prabh bedh kateban bhedh na paayo ||

Thou art the Primal, Guiseless, Invincible and Eternal Lord the Vedas and

the Semitic holy texts could not know Thy Mystery

ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਸਤਿ ਸਦੈਵ ਸਭੈ ਘਟ ਛਾਯੋ ॥

dheen dhayaal kirapaal kirapaanidh sat sadhaiv sabhai ghaT chhaayo ||

O protector of the lowly, O compassionate and Treasure of Mercy Lord! Thou art Ever Truth and Pervader in all

ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਗਣੇਸ ਮਹੇਸੁਰ ਗਾਹਿ ਫਿਰੈ ਸ੍ਰੁਤਿ ਥਾਹ ਨਾ ਆਯੋ ॥

ses sures ganes mahesur gaeh firai srut thaeh naa aayo ||

Sheshnaga, Indra, Gandesha, Shiva and also the Shrutis (Vedas) could not know Thy Mystery

ਰੇ ਮਨ ਮੂੜਿ ਅਗੂੜ ਇਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੈ ਕਿਹਿ ਕਾਜਿ ਕਹੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੪॥

re man mooR agooR iso prabh tai keh kaaj kaho bisaraayo ||4||

O my foolish mind! why have you forgotten such a Lord?4.

ਅਚੁਤ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਸਤ ਸਰੂਪ ਸਦੈਵ ਬਖਾਨੇ ॥

achut aadh aneel anaahadh sat saroop sadhaiv bakhaane ||

That Lord is described as Eternal, Beginningless, Blemishless, Limitless,

Invincible and Truth-incarnate

ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜਾਇ ਜਹਾ ਬਿਨੁ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ਪਰੰਪਰ ਮਾਨੇ ॥

aadh ajon ajai jahaa bin param puneet para(n)par maane ||

He is Powerful, Effulgent, known throughout the world

ਸਿਧ ਸਯੰਭੂ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਬੈ ਜਗ ਏਕ ਹੀ ਠੌਰ ਅਨੇਕ ਬਖਾਨੇ ॥

sidh saya(n)bhoo prasidh sabai jag ek hee Thauar anek bakhaane ||

His mention has been made in various ways at the same place

ਰੇ ਮਨ ਰੰਕ ਕਲੰਕ ਬਿਨਾ ਹਰਿ ਤੈ ਕਿਹ ਕਾਰਣ ਤੇ ਨ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥੫॥

re man ra(n)k kala(n)k binaa har tai keh kaaran te na pahichaane ||5||

O my poor mind! Why do you not recognize that Blemishless Lord.?5.

ਅਛਰ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਸਤ ਸਦੈਵ ਤੁਹੀ ਕਰਤਾਰਾ ॥

achhar aadh aneel anaahadh sat sadhaiv tuhee karataaraa ||

O Lord! Thou art Indestructible, Beginningless, limitless and ever Truth-

incarnate and Creator

ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਸਬ ਕੈ ਸਦ ਪੇਟ ਕੌ ਪੋਖਨ ਹਾਰਾ ॥

jeev jite jal mai thal mai sab kai sadh peT kau pokhan haaraa ||

Thou art the sustainer of all the beings living in water and on plain

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਭਾਤਿ ਅਨੇਕ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥

bedh puraan kuraan dhuhoo(n) mil bhaat anek bichaar bichaaraa ||

The Vesas, Quran, Puranas together have mentioned many thoughts about you

ਔਰ ਜਹਾਨ ਨਿਦਾਨ ਕਛੂ ਨਹਿ ਏ ਸੁਬਹਾਨ ਤੁਹੀ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥੬॥

aauar jahaan nidhaan kachhoo neh e subahaan tuhee siradhaaraa ||6||

But O Lord! there is none else like Thee in the whole universe thou art the supremely Chaste Lord of this universe.6.

ਆਦਿ ਅਗਾਧਿ ਅਛੇਦ ਅਭੇਦ ਅਲੇਖ ਅਜੇਅ ਅਨਾਹਦ ਜਾਨਾ ॥

aadh agaadh achhedh abhedh alekh ajea anaahadh jaanaa ||

Thou art considered Primal, Unfathomable, invincible, Indiscriminate,

Accountless, Unconquerable and Limitless

ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਤੁਹੀ ਸਬਹੂੰ ਸਬ ਠੌਰਨ ਮੋ ਮਨ ਮਾਨਾ ॥

bhoot bhavikh bhavaan tuhee sabahoo(n) sab Thauaran mo man maanaa ||

Thou art considered Pervasive in the present, past and future

ਸਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਣੀਧਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਸਤਿ ਸਦੈਵ ਪਛਾਨਾ ॥

sadhev adhev maneedhar naaradh saaradh sat sadhaiv pachhaanaa ||

The gods, demons, Nagas, Narada and Sharda have been ever thinking of Thee as Truth-incarnate

ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿਕੋ ਕਛੁ ਭੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਨ ਜਾਨਾ ॥੭॥

dheen dhayaal kirapaanidhiko kachh bhedh puraan kuraan na jaanaa ||7||

O protector of the lowly and the Treasure of Grace! Thy mystery could not be comprehended by the Quran and the Puranas.7.

ਸਤਿ ਸਦੈਵ ਸਰੂਪ ਸਦਾਬ੍ਰਤ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਤੁਹੀ ਉਪਜਾਯੋ ॥

sat sadhaiv saroop sadhaabrat bedh kateb tuhee upajaayo ||

O truth-incarnate Lord! Thou hast created the true modifications of Vedas

and Katebs (semitic texts)

ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਦੇਵ ਮਹੀਧਰ ਭੂਤ ਭਵਾਨ ਵਹੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥

dhev adhevan dhev maheedhar bhoot bhavaan vahee Thaharaayo ||

At all times, the gods, demons and mountains, past and present have also considered Thee Truth-incarnate

ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਬਿਲੋਕ ਨ ਪਾਯੋ ॥

aadh jugaadh aneel anaahadh lok alok bilok na paayo ||

Thou art primal, from the beginning of the ages and limitless, who can be realized with profound insight in these worlds

ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ ਅਗੂੜਿ ਇਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੋਹਿ ਕਹੋ ਕਿਹਿ ਆਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੮॥

re man mooR agooR iso prabh toh kaho keh aan sunaayo ||8||

O my mind! cannot say as to from which significant individual, I have heard the description of such a Lord.8.

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹੀਧਰ ਨਾਗਨ ਸਿਧ ਪ੍ਰਸਿਧ ਬਡੋ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ॥

dhev adhev maheedhar naagan sidh prasidh baddo tap keeno ||

The god, demons, mountains, Nagas and adepts practised sever

austerities

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਬੈ ਗੁਨ ਗਾਇ ਥਕੇ ਪੈ ਤੋ ਜਾਇ ਨ ਚੀਨੋ ॥

bedh puraan kuraan sabai gun gai thake pai to jai na cheeno ||

The Vedas, the Puranas and the Quran, al were tired of singing His Praises, even then they could not recognize His mystery

ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਜਿਹਿ ਸੋ ਸਬ ਕੇ ਚਿਤ ਚੀਨੋ ॥

bhoom akaas pataar dhisaa bidhisaa jeh so sab ke chit cheeno ||

The earth, sky, nether-world, dirctions and anti-directions are all pervaded by that Lord the whole earth is filled with His Grandeur

ਪੂਰ ਰਹੀ ਮਹਿ ਮੋ ਮਹਿਮਾ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨਿ ਆਨਿ ਮੁਝੈ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥੯॥

poor rahee meh mo mahimaa man mai tin aan mujhai keh dheeno ||9||

And O mind what new thing you have done for me by eulogizing Him?9.

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਤਿਹਿ ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਸਬੈ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥

bedh kateb na bhedh lahayo teh sidh samaadh sabai kar haare ||

The Vedas and Ketebs could not comprehend His Mystery and the adepts

have been defeated in practising contemplation

ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਬੈ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਪੁਰਾਨ ਬੀਚਾਰ ਬੀਚਾਰੇ ॥

si(n)mirat saasatr bedh sabai bahu bhaat puraan beechaar beechaare ||

Various thought have been mentioned about God in Vedas, Shastras, Puranas and smrities

ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਕਥਾ ਧ੍ਰੂਅ ਸੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਿ ਅਜਾਮਲ ਤਾਰੇ ॥

aadh anaadh agaadh kathaa dhraooa se prahilaadh ajaamal taare ||

The Lord-God is Primal, Beginningless and unfathomable

ਨਾਮੁ ਉਚਾਰ ਤਰੀ ਗਨਿਕਾ ਸੋਈ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰ ਬੀਚਾਰ ਹਮਾਰੇ ॥੧੦॥

naam uchaar taree ganikaa soiee naam adhaar beechaar hamaare ||10||

Stories are current about Him redeemed Dhruva, Prehlad and Ajamil by remembering His name even Ganika was saved and the support of His name is also with us.10.

ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਸਿਧ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸਬੋ ਪਹਿਚਾਨਯੋ ॥

aadh anaadh agaadh sadhaa prabh sidh savairoop sabo pahichaanayo ||

All know that Lord as beginningless, unfathomable and adept-incarnate

ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਛ ਮਹੀਧਰ ਨਾਗਨ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਚਹੂੰ ਚਕ ਜਾਨਯੋ ॥

ga(n)dhrab jachh maheedhar naagan bhoom akaas chahoo(n) chak

jaanayo ||

The Gandharvas, Yakshas, men, Nagas consider him on the earth, sky and all the four directions

ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਅਰੁ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਭ ਮਾਨਯੋ ॥

lok alok dhisaa bidhisaa ar dhev adhev dhuhoo(n) prabh maanayo ||

All the world, directions, anti-directions, gods, demons all worship Him

ਚਿਤ ਅਗਯਾਨ ਸੁ ਜਾਨ ਸੁਯੰਭਵ ਕੌਨ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨਿਧਾਨ ਭੁਲਾਨਯੋ ॥੧੧॥

chit agayaan su jaan suya(n)bhav kauan kee kaan nidhaan bhulaanayo ||11||

O ignorant mind! by following whom, you have forgotten that self-exstent omniscient Lord ? 11.

ਕਾਹੂੰ ਲੈ ਠੋਕਿ ਬਧੇ ਉਰਿ ਠਾਕੁਰ ਕਾਹੂੰ ਮਹੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਖਾਨਯੋ ॥

kaahoo(n) lai Thok badhe ur Thaakur kaahoo(n) mahes ko es bakhaanayo ||

Someone has tied the stone-idol around his neck and someone has accepted Shiva as the Lord

ਕਾਹੂ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਮੈ ਹਰਿ ਕਾਹੂ ਮਸੀਤ ਕੈ ਬੀਚ ਪ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥

kaahoo kahiyo har ma(n)dhar mai har kaahoo maseet kai beech

pramaanayo ||

Someone considers the Lord within the temple or the mosque

ਕਾਹੂੰ ਨੇ ਰਾਮ ਕਹਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਕਹੁ ਕਾਹੂ ਮਨੈ ਅਵਤਾਰਨ ਮਾਨਯੋ ॥

kaahoo(n) ne raam kahayo kirasanaa kahu kaahoo manai avataaran maanayo ||

Someone calls him Ram or Krishna and someone believes in His incarnations,

ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਬਿਸਾਰ ਸਬੈ ਕਰਤਾਰ ਹੀ ਕਉ ਕਰਤਾ ਜੀਅ ਜਾਨਯੋ ॥੧੨॥

fokaT dharam bisaar sabai karataar hee kau karataa jeea jaanayo ||12||

But my mind has forsaken all useless actions and has accepted only the One Creator.12.

ਜੌ ਕਹੋ ਰਾਮ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਤਿ ਕਾਹੇ ਕੌ ਕੌਸਲਿ ਕੁਖ ਜਯੋ ਜੂ ॥

jau kaho raam ajon ajai at kaahe kau kauasal kukh jayo joo ||

If we consider Ram, the Lord as Unborn, then how did he take brith from the womb of Kaushalya ?

ਕਾਲ ਹੂੰ ਕਾਲ ਕਹੋ ਜਿਹ ਕੌ ਕਿਹਿ ਕਾਰਣ ਕਾਲ ਤੇ ਦੀਨ ਭਯੋ ਜੂ ॥

kaal hoo(n) kaal kaho jeh kau keh kaaran kaal te dheen bhayo joo ||

He, who is said to be the KAL (destroyer) of KAL (death), then why did

none become subjugated himself before KAL?

ਸਤਿ ਸਰੂਪ ਬਿਬੈਰ ਕਹਾਇ ਸੁ ਕਯੋਂ ਪਥ ਕੋ ਰਥ ਹਾਕਿ ਧਯੋ ਜੂ ॥

sat saroop bibair kahai su kayo(n) path ko rath haak dhayo joo ||

If he is called the Truth-incarnate, beyond enmity and opposition, then why did he become the charioteer of Arjuna ?

ਤਾਹੀ ਕੋ ਮਾਨਿ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਕੋਊ ਭੇਦੁ ਨ ਲੈਨ ਲਯੋ ਜੂ ॥੧੩॥

taahee ko maan prabhoo kar kai jeh ko kouoo bhedh na lain layo joo ||13||

O mind! you only consider him the Lord God, whose Mysetry could not be known to anyone.13.

ਕਯੋ ਕਹੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਹੈ ਕਿਹ ਕਾਜ ਤੇ ਬਧਕ ਬਾਣੁ ਲਗਾਯੋ ॥

kayo kaho kirasan kirapaanidh hai keh kaaj te badhak baan lagaayo ||

Krishna himself is considered the treasure of Grace, then why did the hunter shot his arrow at him ?

ਅਉਰ ਕੁਲੀਨ ਉਧਾਰਤ ਜੋ ਕਿਹ ਤੇ ਅਪਨੋ ਕੁਲਿ ਨਾਸੁ ਕਰਾਯੋ ॥

aaur kuleen udhaarat jo keh te apano kul naas karaayo ||

He has been described as redeeming the clans of others then he caused

the destruction of his own clan

ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਕਹਾਇ ਕਹੋ ਕਿਮ ਦੇਵਕਿ ਕੇ ਜਠਰੰਤਰ ਆਯੋ ॥

aadh ajon kahai kaho kim dhevak ke jaThara(n)tar aayo ||

He is said to be unborn and beginningless, then how did he come into the womb of Devaki ?

ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਕਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕਯੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਬਾਪੁ ਕਹਾਯੋ ॥੧੪॥

taat na maat kahai jeh ko teh kayo basudheveh baap kahaayo ||14||

He , who is considered without any father or mother, then why did he cause Vasudev to be called his father?14.

ਕਾਹੇ ਕੌ ਏਸ ਮਹੇਸਹਿ ਭਾਖਤ ਕਾਹਿ ਦਿਜੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਖਾਨਯੋ ॥

kaahe kau es maheseh bhaakhat kaeh dhijes ko es bakhaanayo ||

Why do you consider Shiva or Brahma as the Lord ?

ਹੈ ਨ ਰਘ੍ਵੇਸ ਜਦ੍ਵੇਸ ਰਮਾਪਤਿ ਤੈ ਜਿਨ ਕੋ ਬਿਸੁਨਾਥ ਪਛਾਨਯੋ ॥

hai na raghavaies jadhavaies ramaapat tai jin ko bisunaath pachhaanayo ||

There is none amongst Ram, Krishna and Vishnu, who may be considered

as the Lord of the Universe by you

ਏਕ ਕੋ ਛਾਡਿ ਅਨੇਕ ਭਜੇ ਸੁਕਦੇਵ ਪਰਾਸਰ ਬਯਾਸ ਝੁਠਾਨਯੋ ॥

ek ko chhaadd anek bhaje sukadhev paraasar bayaas jhuThaanayo ||

Relinquishing the One Lord, you remember many gods and goddesses

ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸਜੇ ਸਬ ਹੀ ਹਮ ਏਕ ਹੀ ਕੌ ਬਿਧਿ ਨੇਕ ਪ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥੧੫॥

fokaT dharam saje sab hee ham ek hee kau bidh nek pramaanayo ||15||

In this way you prove Shukdev, Prashar etc. as liars all the so-called religions are hollow I only accept the One Lord as the Providence.15.

ਕੋਊ ਦਿਜੇਸ ਕੁ ਮਾਨਤ ਹੈ ਅਰੁ ਕੋਊ ਮਹੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਤੈ ਹੈ ॥

kouoo dhijes k maanat hai ar kouoo mahes ko es batai hai ||

Someone tells Brahma as the Lord-God and someone tells the same thing about Shiva

ਕੋਊ ਕਹੈ ਬਿਸਨੋ ਬਿਸੁਨਾਇਕ ਜਾਹਿ ਭਜੇ ਅਘ ਓਘ ਕਟੈ ਹੈ ॥

kouoo kahai bisano bisunaik jaeh bhaje agh ogh kaTai hai ||

Someone considers Vishnu as the hero of the universe and says that only

on remembering him, all the sins will be destroyed

ਬਾਰ ਹਜਾਰ ਬਿਚਾਰ ਅਰੇ ਜੜ ਅੰਤ ਸਮੇ ਸਬ ਹੀ ਤਜਿ ਜੈ ਹੈ ॥

baar hajaar bichaar are jaR a(n)t same sab hee taj jai hai ||

O fool! think about it a thousand times, all of them will leave you at the time of death,

ਤਾ ਹੀ ਕੋ ਧਯਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨਿ ਹੀਏ ਜੋਊ ਕੇ ਅਬ ਹੈ ਅਰ ਆਗੈ ਊ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੧੬॥

taa hee ko dhayaan pramaan he'ee jouoo ke ab hai ar aagai uoo havai hai ||16||

Therefore, you should only meditate on Him, who is there in the present and who will also be there in future.16.

ਕੋਟਕ ਇੰਦ੍ਰ ਕਰੇ ਜਿਹ ਕੇ ਕਈ ਕੋਟਿ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਬਨਾਇ ਖਪਾਯੋ ॥

koTak i(n)dhr kare jeh ke kiee koT upi(n)dhr banai khapaayo ||

He, who created crores of Indras and Upendras and then destroyed them

ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ਧਰਾਧਰ ਪਛ ਪਸੂ ਨਹਿ ਜਾਤਿ ਗਨਾਯੋ ॥

dhaanav dhev fani(n)dhr dharaadhar pachh pasoo neh jaat ganaayo ||

He, who created innumerable gods, demons, Sheshnaga, tortoises, birds,

animals etc.,

ਆਜ ਲਗੇ ਤਪੁ ਸਾਧਤ ਹੈ ਸਿਵ ਊ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥

aaj lage tap saadhat hai siv uoo brahamaa kachh paar na paayo ||

And for knowing whose Mystery, Shiva and Brahma are performing austerities even till today, but could not know His end

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਖਯੋ ਜਿਹ ਸੋਊ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਮੋਹਿ ਬਤਾਯੋ ॥੧੭॥

bedh kateb na bhedh lakhayo jeh souoo guroo gur moh bataayo ||17||

He is such a Guru, whose Mystery could not be comprehended also by Vedas and Katebs and my Guru has told me the same thing.17.

ਧਯਾਨ ਲਗਾਇ ਠਗਿਓ ਸਬ ਲੋਗਨ ਸੀਸ ਜਟਾ ਨ ਹਾਥਿ ਬਢਾਏ ॥

dhayaan lagai Thagio sab logan sees jaTaa na haath baddaae ||

You are deceiving people by wearing matted locks on the head extending the nails in the hands in the hands and practicing false trance

ਲਾਇ ਬਿਭੂਤ ਫਿਰਯੋ ਮੁਖ ਊਪਰਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਬੈ ਡਹਕਾਏ ॥

lai bibhoot firayo mukh uoopar dhev adhev sabai ddahakaae ||

Smearing the ashes on your face, you are wandering, while deceiving all

the gods and goddesses

ਲੋਭ ਕੇ ਲਾਗੇ ਫਿਰਯੋ ਘਰ ਹੀ ਘਰਿ ਜੋਗ ਕੇ ਨ੍ਯਾਸ ਸਬੈ ਬਿਸਰਾਏ ॥

lobh ke laage firayo ghar hee ghar jog ke nayaas sabai bisaraae ||

O Yogi! you are wandering under the impact of greed and you have forgotten all the discipline of Yoga

ਲਾਜ ਗਈ ਕਛੁ ਕਾਜੁ ਸਰਯੋ ਨਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਭ ਪਾਨਿ ਨ ਆਏ ॥੧੮॥

laaj giee kachh kaaj sarayo neh prem binaa prabh paan na aae ||18||

In this way your self—respect has been lost and no work could be accomplished the Lord is not realized without true love.18.

ਕਾਹੇ ਕਉ ਡਿੰਭ ਕਰੈ ਮਨ ਮੂਰਖ ਡਿੰਭ ਕਰੇ ਅਪੁਨੀ ਪਤਿ ਖ੍ਵੈ ਹੈ ॥

kaahe kau ddi(n)bh karai man moorakh ddi(n)bh kare apunee pat khavai hai ||

O foolish mind! Why are you absorbed in heresy ?, because you will destroy your self-respect through heresy

ਕਾਹੇ ਕਉ ਲੋਗ ਠਗੇ ਠਗ ਲੋਗਨਿ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰਲੋਗ ਗਵੈ ਹੈ ॥

kaahe kau log Thage Thag logan log gayo paralog gavai hai ||

Why are you deceiving the people on becoming a cheat? And in this way

you are losing the merit both in this and the next world

ਦੀਲ ਦਯਾਲ ਕੀ ਠੌਰ ਜਹਾ ਤਿਹਿ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਤੁਹਿ ਠੌਰ ਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

dheel dhayaal kee Thauar jahaa teh Thauar bikhai tuh Thauar na havai hai ||

You will not get a place, even very small one in the abode of the Lord

ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾ ਜੜ ਭੇਖ ਕੇ ਕੀਨੇ ਅਲੇਖ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥੧੯॥

chet re chet achet mahaa jaR bhekh ke keene alekh na pai hai ||19||

Therefore O foolish creature! you away become careful even now, because by wearing a garb only, you will not be able to realise that Accountless Lord.19.

ਕਾਹੇ ਕਉ ਪੂਜਤ ਪਾਹਨ ਕਉ ਕਛੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਹੀ ॥

kaahe kau poojat paahan kau kachh paahan mai paramesar naahee ||

Why do you worship stones ?, because the Lord-God is not within those

stones

ਤਾਹੀ ਕੋ ਪੂਜ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿ ਕੇ ਜਿਹ ਪੂਜਤ ਹੀ ਅਘ ਓਘ ਮਿਟਾਹੀ ॥

taahee ko pooj prabhoo kar ke jeh poojat hee agh ogh miTaahee ||

You may only worship Him, whose adoration destroys clusters of sins

ਆਧਿ ਬਿਆਧਿ ਕੇ ਬੰਧਨ ਜੇਤਕ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਸਬੈ ਛੁਟਿ ਜਾਹੀ ॥

aadh biaadh ke ba(n)dhan jetak naam ke let sabai chhuT jaahee ||

With the remembrance on the Name of the Lord, the ties of all suffering are removed

ਤਾਹੀ ਕੋ ਧਯਾਨੁ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਦਾ ਇਨ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਕਰੇ ਫਲੁ ਨਾਹੀ ॥੨੦॥

taahee ko dhayaan pramaan sadhaa in fokaT dharam kare fal naahee ||20||

Ever mediate on that Lord because the hollow religious will not bear any fruit.20.

ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਭਯੋ ਫਲ ਹੀਨ ਜੁ ਪੂਜ ਸਿਲਾ ਜੁਗਿ ਕੋਟਿ ਗਵਾਈ ॥

fokaT dharam bhayo fal heen ju pooj silaa jug koT gavaiee ||

The hollow religion became fruitless and O being! you have lost crores of

years by worshipping the stones

ਸਿਧਿ ਕਹਾ ਸਿਲ ਕੇ ਪਰਸੈ ਬਲੁ ਬ੍ਰਿਧ ਘਟੀ ਨਵ ਨਿਧਿ ਨ ਪਾਈ ॥

sidh kahaa sil ke parasai bal biradh ghaTee nav nidh na paiee ||

You will not get power with the worship of stones the strength and glory will only decrease

ਆਜ ਹੀ ਆਜੁ ਸਮੋ ਜੁ ਬਿਤਯੋ ਨਹਿ ਕਾਜਿ ਸਰਯੋ ਕਛੁ ਲਾਜਿ ਨ ਆਈ ॥

aaj hee aaj samo ju bitayo neh kaaj sarayo kachh laaj na aaiee ||

In this way, the time was lost uselessly and nothing was achieved and you were not ashamed

ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ ਐਸੇ ਹੀ ਐਸੇ ਸੁ ਬੈਸ ਗਵਾਈ ॥੨੧॥

sree bhagava(n)t bhajayo na are jaR aaise hee aaise su bais gavaiee ||21||

O foolish intellect! you have not remembered the Lord and have wasted your life in vain.21.

ਜੌ ਜੁਗ ਤੇ ਕਰ ਹੈ ਤਪਸਾ ਕੁਛ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨੁ ਨ ਪਾਹਨ ਕੈ ਹੈ ॥

jau jug te kar hai tapasaa kuchh toh prasa(n)n na paahan kai hai ||

You may even perform the austerities for an age, but these stones will not

fulfil your wishes and please you

ਹਾਥਿ ਉਠਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਜੜ ਤੋਹਿ ਕਛੂ ਬਰਦਾਨੁ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥

haath uThai bhalee bidh so jaR toh kachhoo baradhaan na dhai hai ||

They will not raise their hands and grant you the boon

ਕਉਨ ਭਰੋਸੋ ਭਯਾ ਇਹ ਕੋ ਕਹੁ ਭੀਰ ਪਰੀ ਨਹਿ ਆਨਿ ਬਚੈ ਹੈ ॥

kaun bharoso bhayaa ieh ko kahu bheer paree neh aan bachai hai ||

They can’t be trusted, because in the time of any difficulty, they will not reach and save you, therefore,

ਜਾਨੁ ਰੇ ਜਾਨੁ ਅਜਾਨ ਹਠੀ ਇਹ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸੁ ਭਰਮ ਗਵੈ ਹੈ ॥੨੨॥

jaan re jaan ajaan haThee ieh fokaT dharam su bharam gavai hai ||22||

O ignorant and persistent being! ou may become careful, these hollow religious rituals will destroy your honour.22.

ਜਾਲ ਬਧੇ ਸਬ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਕੋਊ ਰਾਮ ਰਸੂਲ ਨ ਬਾਚਨ ਪਾਏ ॥

jaal badhe sab hee mirat ke kouoo raam rasool na baachan paae ||

All the beings are entrapped in the nose of death and no Ram or Rasul

(Prophet) could not escape form it

ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਧਰਾਧਰ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਉਪਾਇ ਮਿਟਾਏ ॥

dhaanav dhev fani(n)dh dharaadhar bhoot bhavikh upai miTaae ||

That Lord created demos, gods and all other beings living on the earth and also destroyed them

ਅੰਤ ਮਰੇ ਪਛੁਤਾਇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰਿ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥

a(n)t mare pachhutai pirathee par je jag mai avataar kahaae ||

Those who are known as incarnations in the world, they also ultimately repented and passed away

ਰੇ ਮਨ ਲੈਲ ਇਕੇਲ ਹੀ ਕਾਲ ਕੇ ਲਾਗਤ ਕਾਹਿ ਨ ਪਾਇਨ ਧਾਏ ॥੨੩॥

re man lail ikel hee kaal ke laagat kaeh na pain dhaae ||23||

Therefore, O my mind! why do you not run catch the feet of that Supreme KAL i.e. the Lord.23.

ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਇਓ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਹਿ ਦੰਡ ਕਮੰਡਲ ਭੂਮਿ ਭ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥

kaal hee pai bhio brahamaa geh dha(n)dd kama(n)ddal bhoom bhramaanayo ||

Brahma came into being under the control of KAL (death) and taking his

staff and pot his hand, he wandered on the earth

ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਜੂ ਸਭ ਦੇਸ ਬਦੇਸ ਭਇਆ ਹਮ ਜਾਨਯੋ ॥

kaal hee pai sadhaa siv joo sabh dhes badhes bhiaa ham jaanayo ||

Shiva was also under the control of KAL and wandered in various countries far and near

ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਮਿਟ ਗਯੋ ਜਗ ਯਾ ਹੀ ਤੇ ਤਾਹਿ ਸਭੋ ਪਹਿਚਾਨਯੋ ॥

kaal hee pai bhayo miT gayo jag yaa hee te taeh sabho pahichaanayo ||

The world under the control of KAL was also destroyed, therefore, all are aware of that KAL

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਕੇ ਭੇਦ ਸਬੈ ਤਜਿ ਕੇਵਲ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਮਾਨਯੋ ॥੨੪॥

bedh kateb ke bhedh sabai taj keval kaal kirapaanidh maanayo ||24||

Therefore, all are aware of that KAL therefore, abandoning the differentiation of Vedas and Katebs, accept only KAL as the Lord, the ocean of Grace.24.

ਕਾਲ ਗਯੋ ਇਨ ਕਾਮਨ ਸਿਉ ਜੜ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੀਐ ਨ ਚਿਤਾਰਯੋ ॥

kaal gayo in kaaman siau jaR kaal kirapaal heeaai na chitaarayo ||

O fool! You have wasted your time in various desires and did not

remember in your heart that most Gracious KAL or Lord

ਲਾਜ ਕੋ ਛਾਡਿ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ਅਰੇ ਤਜਿ ਕਾਜਿ ਅਕਾਜ ਕੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰਯੋ ॥

laaj ko chhaadd niralaaj are taj kaaj akaaj ke kaaj savaarayo ||

O shameless! abandon your false shame, because that Lord has amended the works of all, forsaking the thought of good and bad

ਬਾਜ ਬਨੇ ਗਜਰਾਜ ਬਡੇ ਖਰ ਕੋ ਚੜਿਬੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥

baaj bane gajaraaj badde khar ko chaRibo chit beech bichaarayo ||

O fool! why are you thinking of riding on the ass of maya instead of riding on elephants and horses?

ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ ਲਾਜ ਹੀ ਲਾਜ ਤੈ ਕਾਜੁ ਬਿਗਾਰਯੋ ॥੨੫॥

sree bhagava(n)t bhajayo na are jaR laaj hee laaj tai kaaj bigaarayo ||25||

You have not remembered the Lord and are damaging the task in flase shame and honour.25.

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਪੜੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਭੇਦ ਕਛੂ ਤਿਨ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

bedh kateb paRe bahute dhin bhedh kachhoo tin ko neh paayo ||

You have studied Vedas and Katebs for a very long time, but still you

could not comprehend His Mystery

ਪੂਜਤ ਠੌਰ ਅਨੇਕ ਫਿਰਯੋ ਪਰ ਏਕ ਕਬੈ ਹੀਯ ਮੈ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥

poojat Thauar anek firayo par ek kabai heey mai na basaayo ||

You had been wandering at many places worshipping Him, but you never adopted that One Lord

ਪਾਹਨ ਕੋ ਅਸਥਾਲਯ ਕੋ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਫਿਰਯੋ ਕਛੁ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥

paahan ko asathaalay ko sir nayai firayo kachh haath na aayo ||

You had been wandering with bowed head in the temples of stones, hut you realized nothing

ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ ਅਗੂੜ ਪ੍ਰਭੂ ਤਜਿ ਆਪਨ ਹੂੜ ਕਹਾ ਉਰਝਾਯੋ ॥੨੬॥

re man mooR agooR prabhoo taj aapan hooR kahaa urajhaayo ||26||

O foolish mind! you were only entangled in your bad intellect abandoning that Effulgent Lord.26.

ਜੋ ਜੁਗਿਯਾਨ ਕੇ ਜਾਇ ਉਠਿ ਆਸ੍ਰਮ ਗੋਰਖ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾਪ ਜਪਾਵੈ ॥

jo jugiyaan ke jai uTh aasram gorakh ko teh jaap japaavai ||

The person, who goes to the hermitage of Yogis and causes the Yogis to

remember the name of Gorkh

ਜਾਇ ਸੰਨਯਾਸਨ ਕੇ ਤਿਹ ਕੌਂ ਕਹਿ ਦਤ ਹੀ ਸਤਿ ਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ॥

jai sa(n)nayaasan ke teh kau keh dhat hee sat hai ma(n)tr dhiraRaavai ||

Who, amongst the Sannyasis tells them the mantra of Duttatreya as true,

ਜੋ ਕੋਊ ਜਾਇ ਤੁਰਕਨ ਮੈ ਮਹਿਦੀਨ ਕੇ ਦੀਨ ਤਿਸੇ ਗਹਿ ਲਯਾਵੈ ॥

jo kouoo jai turakan mai mahidheen ke dheen tise geh layaavai ||

Who going amongst the Muslims, speaks about their religious faith,

ਆਪਹਿ ਬੀਚ ਗਨੈ ਕਰਤਾ ਕਰਤਾਰ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਕੋਊ ਬਤਾਵੈ ॥੨੭॥

aapeh beech ganai karataa karataar ko bhedh na kouoo bataavai ||27||

Consider him only showing off the greatness of his learning and does not talk about the Mystery of that Creator Lord.27.

ਜੋ ਜੁਗੀਆਨ ਕੇ ਜਾਇ ਕਹੈ ਸਬ ਜੋਗਨ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਲ ਉਠੈ ਦੈ ॥

jo jugeeaan ke jai kahai sab jogan ko gireh maal uThai dhai ||

He, who on the persuasion of the Yogis gives in charity all his wealth to them

ਜੋ ਪਰੋ ਭਾਜਿ ਸੰਨਜਾਸਨ ਕੈ ਕਹੈ ਦੱਤ ਕੇ ਨਾਮ ਪੈ ਧਾਮ ਲੁਟੈ ਦੈ ॥

jo paro bhaaj sa(n)nayaasan kai kahai dha't ke naam pai dhaam luTai dhai

||

Who squanders his belongings to Sannyasis in the name of Dutt,

ਜੋ ਕਰਿ ਕੋਊ ਮਸੰਦਨ ਸੌ ਕਹੈ ਸਰਬ ਦਰਬ ਲੈ ਮੋਹਿ ਅਬੈ ਦੈ ॥

jo kar kouoo masa(n)dhan sau kahai sarab dharab lai moh abai dhai ||

Who on the direction of the Masands (the priests appointed for collections of funds) takes the wealth of Sikhs and gives it to me,

ਲੇਉ ਹੀ ਲੇਉ ਕਹੈ ਸਬ ਕੋ ਨਰ ਕੋਊ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬਤਾਇ ਹਮੈ ਦੈ ॥੨੮॥

leau hee leau kahai sab ko nar kouoo na braham batai hamai dhai ||28||

Then I think that these are only the methods of selfish-disciplines I ask such a person to instruct me about the Mystery of the Lord.28.

ਜੋ ਕਰਿ ਸੇਵ ਮਸੰਦਨ ਕੀ ਕਹੈ ਆਨਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਬੈ ਮੋਹਿ ਦੀਜੈ ॥

jo kar sev masa(n)dhan kee kahai aan prasaadh sabai moh dheejai ||

He, who serves his disciples and impresses the people and tells them to

hand over the victuals to him

ਜੋ ਕਛੁ ਮਾਲ ਤਵਾਲਯ ਸੋ ਅਬ ਹੀ ਉਠਿ ਭੇਟ ਹਮਾਰੀ ਹੀ ਕੀਜੈ ॥

jo kachh maal tavaalay so ab hee uTh bheT hamaaree hee keejai ||

And present before him whatever they had in their homes

ਮੇਰੋ ਈ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਨਿਸਿ ਬਾਸੁਰ ਭੂਲ ਕੈ ਅਉਰ ਕੋ ਨਾਮੁ ਨ ਲੀਜੈ ॥

mero iee dhayaan dharo nis baasur bhool kai aaur ko naam na leejai ||

He also asks them to think of him and not to remember the name of anyone else

ਦੀਨੇ ਕੋ ਨਾਮੁ ਸੁਨੈ ਭਜਿ ਰਾਤਹਿ ਲੀਨੇ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਸੀਜੈ ॥੨੯॥

dheene ko naam sunai bhaj raateh leene binaa neh naik praseejai ||29||

Consider that he has only a Mantra to give, but he would not be pleased without taking back something.29.

ਆਖਨ ਭੀਤਰਿ ਤੇਲ ਕੌ ਡਾਰ ਸੁ ਲੋਗਨ ਨੀਰੁ ਬਹਾਇ ਦਿਖਾਵੈ ॥

aakhan bheetar tel kau ddaar su logan neer bahai dhikhaavai ||

He, who puts oil in his eyes and just shows to the people that he was

weeping for the love of the Lord

ਜੋ ਧਨਵਾਨੁ ਲਖੈ ਨਿਜ ਸੇਵਕ ਤਾਹੀ ਪਰੋਸਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜਿਮਾਵੈ ॥

jo dhanavaan lakhai nij sevak taahee paros prasaadh jimaavai ||

He, who himself serves meals to his rich disciples,

ਜੋ ਧਨ ਹੀਨ ਲਖੈ ਤਿਹ ਦੇਤ ਨ ਮਾਗਨ ਜਾਤ ਮੁਖੋ ਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥

jo dhan heen lakhai teh dhet na maagan jaat mukho na dhikhaavai ||

But gives nothing to the poor one even on begging and even does not want to see him,

ਲੂਟਤ ਹੈ ਪਸੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥੩੦॥

looTat hai pas logan ko kabahoo(n) na pramesur ke gun gaavai ||30||

Then consider that base fellow is merely looting the people and does not also sing the Praises of the Lord.30.

ਆਂਖਨ ਮੀਚਿ ਰਹੈ ਬਕ ਕੀ ਜਿਮ ਲੋਗਨ ਏਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਯੋ ॥

aa(n)khan meech rahai bak kee jim logan ek prapa(n)ch dhikhaayo ||

He closes his eyes like a crane and exhibits deceit to the people

ਨਿਆਤ ਫਿਰਯੋ ਸਿਰੁ ਬਧਕ ਜਯੋ ਧਯਾਨ ਬਿਲੋਕ ਬਿੜਾਲ ਲਜਾਯੋ ॥

niaat firayo sir badhak jayo dhayaan bilok biRaal lajaayo ||

He bows his heads like a hunter and the cat seeing his meditation feels

shy

ਲਾਗਿ ਫਿਰਯੋ ਧਨ ਆਸ ਜਿਤੈ ਤਿਤ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰਲੋਗ ਗਵਾਯੋ ॥

laag firayo dhan aas jitai tit log gayo paralog gavaayo ||

Such a person wanders merely with the desire to collect wealth and loses the merit of this as well as the next world

ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ ਧਾਮ ਕੇ ਕਾਮ ਕਹਾ ਉਰਝਾਯੋ ॥੩੧॥

sree bhagava(n)t bhajayo na are jaR dhaam ke kaam kahaa urajhaayo ||31||

O foolish creature! You have not worshipped the Lord and had been uselessly entangle in the domestic as well as outside affairs.31.

ਫੋਕਟ ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜਾਤ ਕਹਾ ਇਨ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਐ ਹੈ ॥

fokaT karam dhiraRaat kahaa in logan ko koiee kaam na aai hai ||

Why do you tell repeatedly to these people for performing the actions of heresy? These works will not be of any use to them

ਭਾਜਤ ਕਾ ਧਨ ਹੇਤ ਅਰੇ ਜਮ ਕਿੰਕਰ ਤੇ ਨਹ ਭਾਜਨ ਪੈ ਹੈ ॥

bhaajat kaa dhan het are jam ki(n)kar te neh bhaajan pai hai ||

Why are you running hither and thither for wealth? You may do anything,

but you will bot be able to escape from the noose of Yama

ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਿਤ੍ਰ ਨ ਮਿਤ੍ਰ ਸਬੈ ਊਹਾ ਸਿਖ ਸਖਾ ਕੋਊ ਸਾਖ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥

putr kalitr na mitr sabai uoohaa sikh sakhaa kouoo saakh na dhai hai ||

Even you son, wife an friend will not bear witness to you and none of them will speak for you

ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾ ਪਸੁ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਇਕੇਲੋ ਈ ਜੈ ਹੈ ॥੩੨॥

chet re chet achet mahaa pas a(n)t kee baar ikelo iee jai hai ||32||

Therefore, O fool! take care of yourself even now, because ultimately you will have to go alone.32.

ਤੋ ਤਨ ਤਯਾਗਤ ਹੀ ਸੁਨ ਰੇ ਜੜ ਪ੍ਰੇਤ ਬਖਾਨ ਤ੍ਰਿਆ ਭਜਿ ਜੈ ਹੈ ॥

to tan tayaagat hee sun re jaR pret bakhaan triaa bhaj jai hai ||

After abandoning the body, O fool! Your wife will also run away calling you a ghost

ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸਖਾ ਇਹ ਬੇਗ ਨਿਕਾਰਹੁ ਆਇਸੁ ਦੈ ਹੈ ॥

putr kalatr su mitr sakhaa ieh beg nikaarahu aais dhai hai ||

The son, wife and friend, all will say that you should be taken out

immediately and cause you to go to the cemetery

ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਧਰਾ ਗੜ ਜੇਤਕ ਛਾਡਤ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਗਾਨ ਕਹੈ ਹੈ ॥

bhaun bha(n)ddaar dharaa gaR jetak chhaaddat praan bigaan kahai hai ||

After passing away, the home, shore and earth will become alien, therefore,

ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾ ਪਸੁ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰਿ ਇਕੇਲੋ ਈ ਜੈ ਹੈ ॥੩੩॥

chet re chet achet mahaa pas a(n)t kee baar ikelo iee jai hai ||33||

O great animal! take care of yourself even now, because ultimately you

have to go alone.33.

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ikOankaar vaahiguroo jee kee fateh ||

The Lord is One and the Victory is of the Lord.

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

SWAYYA

ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

paatasaahee 10 ||

The utterance from the holy mouth of the Tenth King :

ਜੋ ਕਿਛੁ ਲੇਖੁ ਲਿਖਿਓ ਬਿਧਨਾ ਸੋਈ ਪਾਯਤੁ ਮਿਸ੍ਰ ਜੂ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥

jo kichh lekh likhio bidhanaa soiee paayat misr joo sok nivaaro ||

O friend! whatever the providence has recorded, it will surely happen, therefore, forsake your sorrow

ਮੇਰੋ ਕਛੂ ਅਪਰਾਧੁ ਨਹੀ ਗਯੋ ਯਾਦ ਤੇ ਭੂਲ ਨਹ ਕੋਪੁ ਚਿਤਾਰੋ ॥

mero kachhoo aparaadh nahee gayo yaadh te bhool neh kop chitaaro ||

There is no fault of mine in this I had only forgotton (to serve you earlier)

do not get enraged on my error

ਬਾਗੋ ਨਿਹਾਲੀ ਪਠੈ ਦੈਹੋ ਆਜੁ ਭਲੇ ਤੁਮ ਕੋ ਨਿਹਚੈ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥

baago nihaalee paThai dhaiho aaj bhale tum ko nihachai jeea dhaaro ||

I shall surely cause to send the quilt, bed etc. as religious gift

ਛਤ੍ਰੀ ਸਭੈ ਭ੍ਰਿਤ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਇਨਹੂ ਪੈ ਕਟਾਛ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਨਿਹਾਰੋ ॥੧॥

chhatree sabhai bhirat bi'pan ke inahoo pai kaTaachh kirapaa kai nihaaro ||1||

Do not be anxious about that, the Kshatriyas had been performing the jobs for the Brahmins now be kind to them, looking towards them.1.

ਜੁੱਧ ਜਿਤੇ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਦਾਨ ਕਰੇ ॥

ju'dh jite inahee ke prasaadh inahee ke prasaadh su dhaan kare ||

By the kindness of these Sikhs, I have conquered the wars and also by their kindness, I have bestowed charities

ਅਘ ਅਉਘ ਟਰੈ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਫੁਨ ਧਾਮ ਭਰੇ ॥

agh aaugh Tarai inahee ke prasaadh inahee kee kirapaa fun dhaam bhare ||

By their kindness the clusters on sins have been destroyed and by their

kindness my house is full of wealth and materials

ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਲਈ ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਸਤ੍ਰ ਮਰੇ ॥

einahee ke prasaadh su bidhiaa liee inahee kee kirapaa sabh satr mare ||

By their kindness I have received education and by their kindness all my enemies have been destroyed

ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਸਜੇ ਹਮ ਹੈ ਨਹੀ ਮੋ ਸੇ ਗਰੀਬ ਕਰੋਰ ਪਰੇ ॥੨॥

einahee kee kirapaa ke saje ham hai nahee mo se gareeb karor pare ||2||

By their kindness I have been greatly adorned, otherwise there are crores of humble people like me.

ਸੇਵ ਕਰੀ ਇਨਹੀ ਕੀ ਭਾਵਤ ਅਉਰ ਕੀ ਸੇਵ ਸੁਹਾਤ ਨ ਜੀਕੋ ॥

sev karee inahee kee bhaavat aaur kee sev suhaat na jeeko ||

I like to serve them and my mind is not pleased to serve others

ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਨਹੀ ਕੋ ਭਲੋ ਅਰੁ ਆਨ ਕੋ ਦਾਨ ਨ ਲਾਗਤ ਨੀਕੋ ॥

dhaan dhayo inahee ko bhalo ar aan ko dhaan na laagat neeko ||

The charities bestowed on them are really good and the charities given to

others do not appear to be nice

ਆਗੈ ਫਲੈ ਇਨਹੀ ਕੋ ਦਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਅਉਰ ਦਯੋ ਸਭ ਫੀਕੋ ॥

aagai falai inahee ko dhayo jag mai jas aaur dhayo sabh feeko ||

The charities bestowed on them will bear fruit in future and the charities given to others in the world are unsavoury in front of donation given to them

ਮੋ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਤੇ ਸਿਰ ਲਉ ਧਨ ਹੈ ਸਬ ਹੀ ਇਨਹੀ ਕੋ ॥੩॥

mo gireh mai tan te man te sir lau dhan hai sab hee inahee ko ||3||

In my house, my mind, my body, my wealth and even my head everything

belongs to them.3.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਚਟਪਟਾਇ ਚਿਤ ਮੈ ਜਰਯੋ ਤ੍ਰਿਣ ਜਯੋਂ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹੋਇ ॥

chaTapaTai chit mai jarayo tiran jayo(n) kru'dhat hoi ||

Just as the straws while burning in ire are flabbergasted, in the same way,

ਖੋਜ ਰੋਜ ਕੇ ਹੇਤ ਲਗ ਦਯੋ ਮਿਸ੍ਰ ਜੁ ਰੋਇ ॥੪॥

khoj roj ke het lag dhayo misr joo roi ||4||

The Brahmin got enraged in his mind and thinking about his means of

sustenance, he wept.4.

ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ॥

sasatr naam maalaa ||

Meditation on Names and Types of Weapons

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ikOankaar vaahiguroo jee kee fateh ||

The Lord is One and the Victory is of the True Guru.

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

sree bhagautee jee sahai ||

ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣ ਲਿਖਯਤੇ ॥

ath sree sasatr naam maalaa puraan likhayate ||

Shastra-Nama Mala Purana (the Rosary of the Names of weapons) is now

composed

ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

paatisaahee 10 ||

With the support of the primal power by the Tenth King.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਾਗ ਸਰੋਹੀ ਸੈਫ ਅਸਿ ਤੀਰ ਤੁਪਕ ਤਰਵਾਰਿ ॥

saag sarohee saif as teer tupak taravaar ||

O Lord! Protect us by creating Saang, Sarohi, Saif (Sword), As, Teer

(arrow) tupak (gun), Talwaar (sword)

ਸਤ੍ਰਾਤਕਿ ਕਵਚਾਤਿ ਕਰ ਕਰੀਐ ਰਛ ਹਮਾਰਿ ॥੧॥

satraatak kavachaat kar kareeaai rachh hamaar ||1||

and other weapons and armours causing the destruction of the enemies.1.

ਅਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਾਰਾਧਰੀ ਸੈਫ ਸੂਲ ਜਮਦਾਢ ॥

as kirapaan dhaaraadharee saif sool jamadhaadd ||

O Lord! Creat As, Kripan (sword), Dharaddhari, Sail, Soof, Jamaadh,

ਕਵਚਾਤਕਿ ਸਤ੍ਰਾਤ ਕਰ ਤੇਗ ਤੀਰ ਧਰਬਾਢ ॥੨॥

kavachaatak satraat kar teg teer dharabaadd ||2||

Tegh (saber), Teer (saber), Teer (arrow), Talwar(sword), causing the destruction of armours and enemies.2.

ਅਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਤੁਪਕ ਤਬਰ ਅਰੁ ਤੀਰ ॥

as kirapaan kha(n)ddo khaRag tupak tabar ar teer ||

As, Kripan (sword), Khanda, Khadag (sword), Tupak (gun), Tabar (hatched),

ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸੈਹਥੀ ਯਹੈ ਹਮਾਰੈ ਪੀਰ ॥੩॥

saif sarohee saihathee yahai hamaarai peer ||3||

Teer (arrow), Saif (sword), Sarohi and Saihathi, all these are our adorable

seniors.3.

ਤੀਰ ਤੁਹੀ ਸੈਥੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਤਬਰ ਤਰਵਾਰਿ ॥

teer tuhee saithee tuhee tuhee tabar taravaar ||

Thou are the Teer (arrow), Thou are Saihathi, Thou art Tabar (hatchet), and Talwaar (sword)

ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਜੋ ਜਪੈ ਭਏ ਸਿੰਧੁ ਭਵ ਪਾਰ ॥੪॥

naam tihaaro jo japai bhe si(n)dh bhav paar ||4||

He, who remembers Thy Name crosses the dreadful ocean of existence.4.

ਕਾਲ ਤੁਹੀ ਕਾਲੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਤੇਗ ਅਰੁ ਤੀਰ ॥

kaal tuhee kaalee tuhee tuhee teg ar teer ||

Thou art the KAL (death), thou art the goddess Kali, Thou art the saber and arrow,

ਤੁਹੀ ਨਿਸਾਨੀ ਜੀਤ ਕੀ ਆਜੁ ਤੁਹੀ ਜਗਬੀਰ ॥੫॥

tuhee nisaanee jeet kee aaj tuhee jagabeer ||5||

Thou art the sign of victory today and Thou art the Hero of the world.5.

ਤੁਹੀ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਤਬਰ ਤੂ ਨਿਖੰਗ ਅਰੁ ਬਾਨ ॥

tuhee sool saithee tabar too nikha(n)g ar baan ||

Thou art the Sool (spike), Saihathi and Tabar (hatched), Thou art the

Nikhang and Baan (arrow),

ਤੁਹੀ ਕਟਾਰੀ ਸੇਲ ਸਭ ਤੁਮ ਹੀ ਕਰਦ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੬॥

tuhee kaTaaree sel sabh tum hee karadh kirapaan ||6||

Thou art the Kataari, Sel, and all and Thou art the Kard (knife), and Kripaan (sword).6.

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਤੁਮ ਹੀ ਸਿਪਰ ਤੁਮ ਹੀ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ॥

sasatr asatr tum hee sipar tum hee kavach nikha(n)g ||

Thou art the arms and weapons, Thou art the Nikhang (quiver), and the

Kavach (armour)

ਕਵਚਾਤਕਿ ਤੁਮ ਹੀ ਬਨੇ ਤੁਮ ਬਜਾਪਕ ਸਰਬੰਗ ॥੭॥

kavachaatak tum hee bane tum bayaapak saraba(n)g ||7||

Thou art the destroyer of the armours and Thou art also all pervading.7.

ਸ੍ਰੀ ਤੁਹੀ ਸਭ ਕਾਰਨ ਤੁਹੀ ਤੂ ਬਿਦਜਾ ਕੋ ਸਾਰ ॥

sree tuhee sabh kaaran tuhee too bidhayaa ko saar ||

Thou art the cause of peace and prosperity and the essence of learning

ਤੁਮ ਸਭ ਕੋ ਉਪਰਾਜਹੀ ਤੁਮ ਹੀ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰ ॥੮॥

tum sabh ko uparaajahee tum hee leh ubaar ||8||

Thou art the creator of all and the redeemer of all.8.

ਤੁਮ ਹੀ ਦਿਨ ਰਜਨੀ ਤੁਹੀ ਤੁਮ ਹੀ ਜੀਅਨ ਉਪਾਇ ॥

tum hee dhin rajanee tuhee tum hee jeean upai ||

Thou art the day and night and Thou art the creator of all the Jivas

(beings), causing disputes among them

ਕਉਤਕ ਹੇਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਤਿਨ ਮੌ ਬਾਦ ਬਢਾਇ ॥੯॥

kautak heran ke namit tin mau baadh baddai ||9||

Thou does all this in order to view Thy own sport.9.

ਅਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਸੈਫ ਤੇਗ ਤਰਵਾਰਿ ॥

as kirapaan kha(n)ddo khaRag saif teg taravaar ||

O Lord! Protect us by smashing the armour with the blows of Thy hands

with the help of As,

ਰਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਸਦਾ ਕਵਚਾਤਕਿ ਕਰਵਾਰਿ ॥੧੦॥

rachh karo hamaree sadhaa kavachaatak karavaar ||10||

Kripaan (sword), Khanda, Kharag, Saif, Tegh, and Talwaar (sword).10.

ਤੁਹੀ ਕਟਾਰੀ ਦਾੜ ਜਮ ਤੂ ਬਿਛੂਓ ਅਰੁ ਬਾਨ ॥

tuhee kaTaaree dhaaR jam too bichhooo ar baan ||

Thou art Kataari, Jamdaadh, Bichhuaa and Baan, O power!

ਤੋ ਪਤਿ ਪਦ ਜੇ ਲੀਜੀਐ ਰਛ ਦਾਸ ਮੁਹਿ ਜਾਨੁ ॥੧੧॥

to pat padh je leejeeaai rachh dhaas muh jaan ||11||

I am a serf of Thy Lord’s feet, kindly Protect me.11.

ਬਾਕ ਬਜ੍ਰ ਬਿਛੂਓ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਤਬਰ ਤਰਵਾਰਿ ॥

baak bajr bichhooo tuhee tuhee tabar taravaar ||

Thou art Baank, bajar, Bichhuaa, Tabar, and Talwaar,

ਤੁਹੀ ਕਟਾਰੀ ਸੈਹਥੀ ਕਰੀਐ ਰਛ ਹਮਾਰਿ ॥੧੨॥

tuhee kaTaaree saihathee kareeaai rachh hamaar ||12||

Thou art the kataari, and Saihathi Protect me.12.

ਤੁਮੀ ਗੁਰਜ ਤੁਮ ਹੀ ਗਦਾ ਤੁਮ ਹੀ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ॥

tumee guraj tum hee gadhaa tum hee teer tufa(n)g ||

Thou art Gurj, Gadaa (mace), Teer (arrow) and Tufang

ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਮੋਰੀ ਸਦਾ ਰਛ ਕਰੋ ਸਰਬੰਗ ॥੧੩॥

dhaas jaan moree sadhaa rachh karo saraba(n)g ||13||

Protect me ever considering me as Thy slave.13.

ਛੁਰੀ ਕਲਮ ਰਿਪੁ ਕਰਦ ਭਨਿ ਖੰਜਰ ਬੁਗਦਾ ਨਾਇ ॥

chhuree kalam rip karadh bhan kha(n)jar bugadhaa nai ||

Thou art the Chhurri, the enemy-killing karad and the Khanjar (dagger) are

Thy names

ਅਰਧ ਰਿਜਕ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਮੁਹਿ ਤੁਮ ਲੇਹੁ ਬਚਾਇ ॥੧੪॥

aradh rijak sabh jagat ko muh tum leh bachai ||14||

Thou art the adorable Power of the world, kindly protect me.14.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਪਾਵਹੁ ਜਗਤ ਤੁਮ ਤੁਮ ਹੀ ਪੰਥ ਬਨਾਇ ॥

piratham upaavahu jagat tum tum hee pa(n)th banai ||

Firstly Thou createst the world, and then the Paths

ਆਪ ਤੁਹੀ ਝਗਰਾ ਕਰੋ ਤੁਮ ਹੀ ਕਰੋ ਸਹਾਇ ॥੧੫॥

aap tuhee jhagaraa karo tum hee karo sahai ||15||

Then Thou crreatest the disputes and also help them.15.

ਮਛ ਕਛ ਬਾਰਾਹ ਤੁਮ ਤੁਮ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ॥

machh kachh baaraeh tum tum baavan avataar ||

Thou art Machh (fish incarnation), Kachh (tortoise incarnation) and Varaha (the boar incarnation)

ਨਾਰਸਿੰਘ ਬਊਧਾ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਜਗਤ ਕੋ ਸਾਰ ॥੧੬॥

naarasi(n)gh buoodhaa tuhee tuhee jagat ko saar ||16||

Thou art also the Dwarf incarnation Thou art also narsingh and Buddha

and Thou art the Essence of the whole world.16.

ਤੁਹੀ ਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੁਮ ਤੁਹੀ ਬਿਸਨੁ ਕੋ ਰੂਪ ॥

tuhee raam sree kirasan tum tuhee bisan ko roop ||

Thou art Rama, Krishna and Vishnu

ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਤੁਹੀ ਆਪ ਹੀ ਭੂਪ ॥੧੭॥

tuhee prajaa sabh jagat kee tuhee aap hee bhoop ||17||

Thou art the subjects of the whole world and Thou art also the

Sovereign.17.

ਤੁਹੀ ਬਿਪ੍ਰ ਛਤ੍ਰੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਉ ॥

tuhee bipr chhatree tuhee tuhee ra(n)k ar raau ||

Thou art the Brahmin, Kshatriya, the king and the poor

ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਡੰਡ ਤੂੰ ਤੁਮ ਹੀ ਭੇਦ ਉਪਾਉ ॥੧੮॥

saam dhaam ar dda(n)dd too(n) tum hee bhedh upaau ||18||

Thou art also Sama, Sama, Dand and Bhed and also other remedies.18.

ਸੀਸ ਤੁਹੀ ਕਾਯਾ ਤੁਹੀ ਤੈ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥

sees tuhee kaayaa tuhee tai praanee ke praan ||

Thou art the head, trunk and the life-force of all the creatures

ਤੈ ਬਿਦਜਾ ਜੁਗ ਬਕਤ੍ਰ ਹੁਇ ਕਰੇ ਬੇਦ ਬਖਜਾਨ ॥੧੯॥

tai bidhayaa jug bakatr hui kare bedh bakhayaan ||19||

The whole world imbibes all the learning from Thee and elucidates the Vedas.19.

ਬਿਸਿਖ ਬਾਨ ਧਨੁਖਾਗ੍ਰ ਭਨ ਸਰ ਕੈਬਰ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥

bisikh baan dhanukhaagr bhan sar kaibar jeh naam ||

Thou art the significant arrow fitted in the bow and Thou art also called the

warrior Kaibar

ਤੀਰ ਖਤੰਗ ਤਤਾਰਚੋ ਸਦਾ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥੨੦॥

teer khata(n)g tataaracho sadhaa karo mam kaam ||20||

O Thou called by various names of the arrows! You may also do my job.20.

ਤੂਣੀਰਾਲੈ ਸਤ੍ਰ ਅਰਿ ਮ੍ਰਿਗ ਅੰਤਕ ਸਸਿਬਾਨ ॥

tooneeraalai satr ar mirag a(n)tak sasibaan ||

Thy house is the quiver and Thou killest like deer the enemies by becoming the shaft-power

ਤੁਮ ਬੈਰਣ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਨੋ ਬਹੁਰੋ ਬਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੨੧॥

tum bairan prathamai hano bahuro bajai kirapaan ||21||

Thy reality is that Thou killest the enemies beforehand and the sword strikes later on.21.

ਤੁਮ ਪਾਟਸ ਪਾਸੀ ਪਰਸ ਪਰਮ ਸਿਧਿ ਕੀ ਖਾਨ ॥

tum paaTas paasee paras param sidh kee khaan ||

Thou art the axe which tears away the enemies and also Thou art the

noose, which binds down

ਤੇ ਜਗ ਕੇ ਰਾਜਾ ਭਏ ਦੀਅ ਤਵ ਜਿਹ ਬਰਦਾਨ ॥੨੨॥

te jag ke raajaa bhe dheea tav jeh baradhaan ||22||

Thou art Supremely Enduring One also on whomsoever Thou didst bestow the boon, Thou didst make him the king of the world.22.

ਸੀਸ ਸਤ੍ਰੁ ਅਰਿ ਅਰਿਯਾਰਿ ਅਸਿ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥

sees satr ar ariyaar as kha(n)ddo khaRag kirapaan ||

Thou art the sword and dagger chopping the enemies and considering Indra as Thy devotee

ਸਤ੍ਰੁ ਸੁਰੇਸਰ ਤੁਮ ਕੀਯੋ ਭਗਤ ਆਪੁਨੋ ਜਾਨਿ ॥੨੩॥

satr suresar tum keeyo bhagat aapuno jaan ||23||

Thou didst bestow on him the position of the king of gods.23.

ਜਮਧਰ ਜਮਦਾੜਾ ਜਬਰ ਜੋਧਾਤਕ ਜਿਹ ਨਾਇ ॥

jamadhar jamadhaaRaa jabar jodhaatak jeh nai ||

Yamdhaar and Yamdadh and all other names of the weapons fro the

destruction of the warriors,

ਲੂਟ ਕੂਟ ਲੀਜਤ ਤਿਨੈ ਜੇ ਬਿਨੁ ਬਾਧੇ ਜਾਇ ॥੨੪॥

looT kooT leejat tinai je bin baadhe jai ||24||

Thou hast folded up and bound all their power in Thyself.24.

ਬਾਕ ਬਜ੍ਰ ਬਿਛੂਓ ਬਿਸਿਖ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਸਭ ਰੂਪ ॥

baak bajr bichhuo bisikh bireh baan sabh roop ||

Baank, Bajar, Bichhuaa and the shafts of love, on whomsoever Thou didst shower Thy Grace,

ਜਿਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਿਰਪਾ ਕਰੀ ਭਏ ਜਗਤ ਕੇ ਭੂਪ ॥੨੫॥

jin ko tum kirapaa karee bhe jagat ke bhoop ||25||

They all became the Sovereigns of the world.25.

ਸਸਤ੍ਰੇਸਰ ਸਮਰਾਤ ਕਰਿ ਸਿਪਰਾਰਿ ਸਮਸੇਰ ॥

sasatresar samaraat kar siparaar samaser ||

The lion is Thy weapons like the sword in the war, which destroys the enemies

ਮੁਕਤ ਜਾਲ ਜਮ ਕੇ ਭਏ ਜਿਨੈ ਗਹ੍ਯੋ ਇਕ ਬੇਰ ॥੨੬॥

mukat jaal jam ke bhe jinai gahrayo ik ber ||26||

He, on whom, Thou didst shower Thy Grace, he was redeemed from th

noose of Yama.26.

ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸਤ੍ਰੁ ਅਰਿ ਸਾਰੰਗਾਰਿ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥

saif sarohee satr ar saara(n)gaar jeh naam ||

Thou art the Saif and Sarohi and Thy Name is the destroyer of the enemies

ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤਿ ਬਸੋ ਸਦਾ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥੨੭॥

sadhaa hamaare chit baso sadhaa karo mam kaam ||27||

You abide in our heart and fulfil our tasks.27.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਉਸਤਤਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧॥

eit sree naam maalaa puraane sree bhagautee usatat piratham dhiaai samaapatam sat subham sat ||1||

End of the first chapter entitled “The Praise of the Primal Power” in Shri

Nam-Mala Purana.

ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ॥

ath sree chakr ke naam ||

The Description of the Names of Discus

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਵਚ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਹੋ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

kavach sabadh pirathamai kaho a(n)t sabadh ar dheh ||

Putting the word “Kavach” in the beginning and adding the word Ar-deha at the end,

ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਲੇਹੁ ॥੨੮॥

sabh hee naam kirapaan ke jaan chatur jeea leh ||28||

The wise people know all the other names of Kripaan.28.

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਹੋ ਅੰਤ ਦੁਸਟ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥

satr sabadh pirathamai kaho a(n)t dhusaT padh bhaakh ||

The word “Shatru” is uttered in the beginning and the word “Dusht” is

spoken at the end and

ਸਭੈ ਨਾਮ ਜਗੰਨਾਥ ਕੋ ਸਦਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੋ ਰਾਖੁ ॥੨੯॥

sabhai naam jaga(n)naath ko sadhaa hiradhai mo raakh ||29||

In this way all the names of Jagnnath are adopted in the heart.29.

ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਭਨੋ ਪਾਲਕ ਬਹਰਿ ਉਚਾਰ ॥

pirathee sabadh pirathamai bhano paalak bahar uchaar ||

Saying the word “Prithvi” in the beginning and then uttering the word

"Paalak"

ਸਕਲ ਨਾਮੁ ਸ੍ਰਿਸਟੇਸ ਕੇ ਸਦਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੋ ਧਾਰ ॥੩੦॥

sakal naam sirasaTes ke sadhaa hiradhai mo dhaar ||30||

all the Names of the Lord are stuffed in the mind.30.

ਸਿਸਟਿ ਨਾਮ ਪਹਲੇ ਕਹੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ਨਾਥ ॥

sisaT naam pahale kaho bahur uchaaro naath ||

Uttering the word "Sarishti" in the beginning and then the word "Nath",

ਸਕਲ ਨਾਮੁ ਮਮ ਈਸ ਕੇ ਸਦਾ ਬਸੋ ਜੀਅ ਸਾਥ ॥੩੧॥

sakal naam mam iees ke sadhaa baso jeea saath ||31||

All the Names of the Lord are adopted in the heart.31.

ਸਿੰਘ ਸਬਦ ਭਾਖੋ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਹਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਿ ॥

si(n)gh sabadh bhaakho pratham baahan bahur uchaar ||

Uttering the word "Sarishti" in the beginning and then the word "Vahan",

ਸਭੈ ਨਾਮ ਜਗ ਮਾਤ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੩੨॥

sabhai naam jag maat ke leejahu sukab sudhaar ||32||

The poets may in this way say all the Names of Durga, the mother of the

world.32.

ਰਿਪੁ ਖੰਡਨ ਮੰਡਨ ਜਗਤ ਖਲ ਖੰਡਨ ਜਗ ਮਾਹਿ ॥

rip kha(n)ddan ma(n)ddan jagat khal kha(n)ddan jag maeh ||

That Lord is the destroyer of he enemies, Creator of the world and also the Vanquisher of the foolish people in this world.

ਤਾ ਕੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰੀਐ ਜਿਹੇ ਸੁਨਿ ਦੁਖ ਟਰਿ ਜਾਹਿ ॥੩੩॥

taa ke naam uchaareeaai jihe sun dhukh Tar jaeh ||33||

His Name should be remembered, by hearing which all the suffering come to an end.33.

ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅੰਤ ਪਤਿ ਭਾਖੁ ॥

sabh sasatran ke naam keh piratham a(n)t pat bhaakh ||

Uttering the names of all the weapons, and saying the word “Pati” in the

beginning and at the end,

ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਜਾਣ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਰਾਖੁ ॥੩੪॥

sabh hee naam kirapaan ke jaan hiradhai meh raakh ||34||

All the names of Kripaan are adopted in the heart.34.

ਖਤ੍ਰਿਯਾਕੈ ਖੇਲਕ ਖੜਗ ਖਗ ਖੰਡੋ ਖਤ੍ਰਿਆਰਿ ॥

khatirayaakai khelak khaRag khag kha(n)ddo khatriaar ||

It plays in the limb of Kshatriyas it is called Kharag, Khanda or the enemy of Kshatriyas

ਖੇਲਾਤਕ ਖਲਕੇਮਰੀ ਅਸਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥੩੫॥

khelaatak khalakemaree as ke naam bichaar ||35||

It brings the end of war it is the destroyer of hides these are thoughtfully spoken names of the sword.35.

ਭੂਤਾਤਕਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਭਵਹਾ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥

bhootaatak sree bhagavatee bhavahaa naam bakhaan ||

It is described as the goddess bringing the end of all elements and the

destroyer of all the sufferings

ਸਿਰੀ ਭਵਾਨੀ ਭੈ ਹਰਨ ਸਭ ਕੋ ਕਰੌਂ ਕਲਜਾਨ ॥੩੬॥

siree bhavaanee bhai haran sabh ko karau kalayaan ||36||

O the sword-Bhavani (goddess)! You are the destroyer of fear bring the

happiness to all.36.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਭੂਤ ਸਬਦ ਕੌ ਭਾਖਿ ਬਹੁਰਿ ਅਰਿ ਭਾਖੀਐ ॥

bhoot sabadh kau bhaakh bahur ar bhaakheeaai ||

If the word "A" is said after uttering the sword "Bhoot",

ਸਭ ਅਸਿ ਜੂ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਰਾਖੀਐ ॥

sabh as joo ke naam jaan jeea raakheeaai ||

Then all the names of the sword are uttered

ਨਾਮ ਮ੍ਰਿਗਨ ਸਭ ਕਹਿ ਧਨੁਸਰ ਉਚਾਰੀਐ ॥

naam miragan sabh keh dhanusar uchaareeaai ||

If the word "Dhanu" is spoken after uttering all the names of "Mrig" (deer),

ਹੋ ਸਭ ਖੰਡੇ ਕੇ ਨਾਮ ਸਤਿ ਜੀਅ ਧਾਰੀਐ ॥੩੭॥

ho sabh kha(n)dde ke naam sat jeea dhaareeaai ||37||

Then all these are the names of Khanda, which is true.37.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਜਮ ਕੋ ਉਚਰਿ ਬਹੁਰੋ ਰਦਨ ਉਚਾਰਿ ॥

piratham naam jam ko uchar bahuro radhan uchaar ||

After speaking the names of "Yama" in the beginning, if the word "Radan" (tooth) is uttered,

ਸਕਲ ਨਾਮ ਜਮਦਾੜ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੩੮॥

sakal naam jamadhaaR ke leejahu sukab sudhaar ||38||

then O poets! Then the names of Jamadaadh can be understood correctly.38.

ਉਦਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਹੋ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥

audhar sabadh pirathamai kaho pun ar sabadh uchaar ||

Speaking the word the word "Udar" in the beginning and then uttering the

word “Ar”,

ਨਾਮ ਸਭੈ ਜਮਦਾੜ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੩੯॥

naam sabhai jamadhaaR ke leejahu sukab bichaar ||39||

the thought of all the names of Jamdaadh can be manifested correctly.39.

ਮ੍ਰਿਗ ਗ੍ਰੀਵਾ ਸਿਰ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਅਸਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥

mirag greevaa sir ar uchar pun as sabadh uchaar ||

After uttering “Mrig-Greevaa” and “Sir-Ar” and then speaking the word “As”,

ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ ਕੇ ਲੀਜੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿ ॥੪੦॥

sabhai naam sree khaRag ke leejo hiradhai bichaar ||40||

all the names of Kharag can be spoken.40.

ਕਰੀ ਕਰਾਤਕ ਕਸਟ ਰਿਪੁ ਕਾਲਾਯੁਧ ਕਰਵਾਰਿ ॥

karee karaatak kasaT rip kaalaayudh karavaar ||

Uttering correctly the words “Kar, Karantak, Kashtripu, Kalayudh, Karvaar,

Karachol” etc.,

ਕਰਾਚੋਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੪੧॥

karaachol kirapaan ke leejahu naam sudhaar ||41||

the names of Kripan can be spoken.41.

ਹਸਤਿ ਕਰੀ ਕਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਸੁਨਾਇ ॥

hasat karee kar piratham keh pun ar sabadh sunai ||

After uttering “Hast, Kari, Kar” in the beginning and then saying the word “Ar” is caused to be heard,

ਸਸਤ੍ਰ ਰਾਜ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬ ਮੋਰੀ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੪੨॥

sasatr raaj ke naam sab moree karahu sahai ||42||

Then the names of Kripaan, the king of weapons are formed O Kripan! Do help me.42.

ਸਿਰੀ ਸਰੋਹੀ ਸੇਰਸਮ ਜਾ ਸਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਇ ॥

siree sarohee serasam jaa sam aaur na koi ||

O Sirohi, the symbol of victoy! You are like a lion there is none other like

you

ਤੇਗ ਜਾਪੁ ਤੁਮਹੂੰ ਜਪੋ ਭਲੋ ਤੁਹਾਰੋ ਹੋਇ ॥੪੩॥

teg jaap tumahoo(n) japo bhalo tuhaaro hoi ||43||

O creatures! if all of you remember Tegh, then all of you will be redeemed.43.

ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਗਨ ਏ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ॥

khag mirag jachh bhuja(n)g gan e padh piratham uchaar ||

Uttering the words “Khag, Mrig, Yaksha, Bhujang, Gana etc,” in the beginning and

ਫੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਜਾਨ ਤਿਸੈ ਤਰਵਾਰਿ ॥੪੪॥

fun ar sabadh uchaareeaai jaan tisai taravaar ||44||

Then speaking “Ar”, the resultant words mean Talwaar (sword).44.

ਹਲਬਿ ਜੁਨਬੀ ਮਗਰਬੀ ਮਿਸਰੀ ਊਨਾ ਨਾਮ ॥

halab junabee magarabee misaree uoonaa naam ||

In other countries, its names Halabbi, Janabbi, Magharbi, Misri, Uan, Saif,

Sirohi etc.,

ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸਸਤ੍ਰਪਤਿ ਜਿਤਯੋ ਰੂਮ ਅਰੁ ਸਾਮ ॥੪੫॥

saif sarohee sasatrapat jitayo room ar saam ||45||

The names of Kripaan, the Lord of weapons in which has conquered the countries like Rum, Sham etc.45.

ਕਤੀ ਯਾਮਾਨੀ ਹਿੰਦਵੀ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਕੇ ਨਾਥ ॥

katee yaamaanee hi(n)dhavee sabh sasatr ke naath ||

Known as “Kanti” in Yemen and renowned as Bhagvati, the chief of all weapons in India,

ਲਏ ਭਗਉਤੀ ਨਿਕਸ ਹੈ ਆਪ ਕਲੰਕੀ ਹਾਥਿ ॥੪੬॥

le bhagautee nikas hai aap kala(n)kee haath ||46||

it had been assumed by Kalki incarnation himself.46.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਕਤਿ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਕਹੁ ਸਕਤਿ ਬਿਸੇਖ ॥

piratham sakat padh uchar kai pun kahu sakat bisekh ||

Uttering the word “Shakti” in the beginning and then speaking the word

“Shakat”,

ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਨੇਕ ॥੪੭॥

naam saihathee ke sakal nikasat jaeh anek ||47||

all the names of Saihathi are uttered.47.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਭਟ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

piratham subhaT padh uchar kai bahur sabadh ar dheh ||

Firstly uttering the word “Subhat” and then saying “Ardeh”,

ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਭੈ ਸਮਝਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੪੮॥

naam saihathee ke sabhai samajh chatur chit leh ||48||

the wise people understand the names of Saihathi in their mind.48.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਾਖ ਸੰਨਾਹ ਪਦੁ ਪੁਨਿ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿ ॥

piratham bhaakh sa(n)naeh padh pun rip sabadh uchaar ||

Speaking the word “Sannah” in the beginning and then saying the word

“Ripu”,

ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਕਲ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਨਿਜ ਧਾਰਿ ॥੪੯॥

naam saihathee ke sakal chatur chit nij dhaar ||49||

all the names of Saihathi are spoken cleverly.49.

ਉਚਰਿ ਕੁੰਭ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਕਹੋ ॥

auchar ku(n)bh pirathamai sabadh pun ar sabadh kaho ||

Uttering the word “Kumbh” in the beginning, then saying the word “Ar”,

ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਭੈ ਚਿਤ ਮਹਿ ਚਤੁਰ ਲਹੋ ॥੫੦॥

naam saihathee ke sabhai chit meh chatur laho ||50||

O wise people! You may understand in your mind all the names of

Sihathi.50.

ਤਨੁ ਤ੍ਰਾਨ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

tan traan padh piratham keh pun ar sabadh bakhaan ||

After uttering the word “Tantraan” and then saying the word “Ar”

ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਭੈ ਰੁਚਿਰ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨ ॥੫੧॥

naam saihathee ke sabhai ruchir chatur chit jaan ||51||

O wise people! all the names of Saihathi are said with interest.51.

ਯਸਟੀਸਰ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਬਚ ਕਹੁ ਅਰਧੰਗ ॥

yasaTeesar ko piratham keh pun bach kahu aradha(n)g ||

Saying “Yashtishwar” in the beginning and then uttering “Ardhang”,

ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਭੈ ਉਚਰਤ ਜਾਹੁ ਨਿਸੰਗ ॥੫੨॥

naam saihathee ke sabhai ucharat jaahu nisa(n)g ||52||

all the names of Saihathi can be described.52.

ਸਾਗ ਸਮਰ ਕਰ ਸੈਹਥੀ ਸਸਤ੍ਰ ਸਸਨ ਕੁੰਭੇਸ ॥

saag samar kar saihathee sasatr sasan ku(n)bhes ||

Saihathi, manifesting the powerful form of the lance and war, which is also

the best amongst the weapons,

ਸਬਲ ਸੁ ਭਟਹਾ ਹਾਥ ਲੈ ਜੀਤੇ ਸਮਰ ਸੁਰੇਸ ॥੫੩॥

sabal su bhaTahaa haath lai jeete samar sures ||53||

was used by the mighty warriors Indra, taking it in his own hand for conquering the war.53.

ਛਤ੍ਰਧਰ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਬਿਜੈ ਕਰਿ ਭਟਹਾ ਜਾ ਕੋ ਨਾਮ ॥

chhatradhar miragahaa bijai kar bhaTahaa jaa ko naam ||

Chhattardhara, Mrigvijai, Kar etc. are is its names she is also called

Bhaala and Neja, Barachhi, Saihathi, Shakat etc.,

ਸਕਲ ਸਿਧ ਦਾਤ੍ਰੀ ਸਭਨ ਅਮਿਤ ਸਿਧ ਕੋ ਧਾਮ ॥੫੪॥

sakal sidh dhaatree sabhan amit sidh ko dhaam ||54||

It is she donor of all the powers and also the treasure of infinite powers.54.

ਲਛਮਨ ਅਉਰ ਘਟੋਤਕਚ ਏ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ॥

lachhaman aaur ghaTotakach e padh piratham uchaar ||

Uttering Lakshman and Ghatotkash in the beginning and then saying “Ar”,

ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਭਾਖੋ ਸਕਤਿ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥੫੫॥

pun ar bhaakho sakat ke nikaseh naam apaar ||55||

many names of Shakat (Kripaan) are evolved.55.

ਗੜੀਆ ਭਸੁਡੀ ਭੈਰਵੀ ਭਾਲਾ ਨੇਜਾ ਭਾਖੁ ॥

gaReeaa bhasuddee bhairavee bhaalaa nejaa bhaakh ||

She is the one which plants and frightens

ਬਰਛੀ ਸੈਥੀ ਸਕਤਿ ਸਭ ਜਾਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੁ ॥੫੬॥

barachhee saithee sakat sabh jaan hiradhai mai raakh ||56||

Are the names worth concentrating in respect of war in the mind.56.

ਬਿਸਨੁ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਉਚਾਰਿ ॥

bisan naam pirathamai uchar pun padh sasatr uchaar ||

Uttering the word “Vishnu” in the beginning and then saying “Shastar”,

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਕੇ ਸਭੈ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਪਾਰ ॥੫੭॥

naam sudharasan ke sabhai nikasat jaeh apaar ||57||

many names of Sudarshan continue to be formed.57.

ਮੁਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮਰਦਨ ਬਹੁਰਿ ਕਹੋ ॥

mur padh piratham uchaar kai maradhan bahur kaho ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਲਹੋ ॥੫੮॥

naam sudharasan chakr ke chit mai chatur laho ||58||

Saying firstly the word “Mur” and then uttering the word “Mardan”, the

wise people understand the name of Sudarshan Chakra.58.

ਮਧੁ ਕੋ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਿ ॥

madh ko naam uchaar kai haa padh bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਲੀਜੈ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੫੯॥

naam sudharasan chakr ke leejai sukab sudhaar ||59||

Saying “Madhu” in the beginning and then uttering “Ha” the poets speak correctly the names of Sudarshan Chakra.59.

ਨਰਕਾਸੁਰ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

narakaasur pirathamai uchar pun rip sabadh bakhaan ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੋ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੬੦॥

naam sudharasan chakr ko chatur chit mai jaan ||60||

Uttering firstly the word “Narakasura” and then the word “Ripu” is pronounced, O wise people! the names of Sudrashan Chakra are

comprehended.60.

ਦੈਤ ਬਕਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਮ ਕਹਿ ਸੂਦਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

dhait bakatr ko naam keh soodhan bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੋ ਜਾਨ ਚਿਤ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੧॥

naam sudharasan chakr ko jaan chit niradhaar ||61||

Utteigng the name of eh demon Bakartra and then speaking the word "Shoodan", the names of Sudarshan Chakra are spoken.61.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਚੰਦੇਰੀ ਨਾਥ ਕੋ ਲੀਜੈ ਨਾਮ ਬਨਾਇ ॥

piratham cha(n)dheree naath ko leejai naam banai ||

ਪੁਨਿ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਚਕ੍ਰ ਨਾਮ ਹੁਇ ਜਾਇ ॥੬੨॥

pun rip sabadh uchaareeaai chakr naam hui jai ||62||

Naming Chanderinath Shishupal in the beginning and then speaking the

word “Ripu”, the names of Sudarshan Chakra are formed.62.

ਨਰਕਾਸੁਰ ਕੋ ਨਾਮ ਕਹਿ ਮਰਦਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

narakaasur ko naam keh maradhan bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੋ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੩॥

naam sudharasan chakr ko leejahu sukab su dhaar ||63||

Uttering “Narakasura” firstly and then saying the words “Anuj” and Aayudh”, many names of Sudarshan Chakra continue to be evolved.63.

ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਕਹਿ ਜਿਸਨੁ ਅਨੁਜ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

kisan bisan keh jisan anuj aayudh bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿ ਅਪਾਰ ॥੬੪॥

naam sudharasan chakr ke nikasat chaleh apaar ||64||

Uttering the word "Krishan, Vishnu" and then saying the words "Anuj" and

Aayudh", many names of Sudarshan Chakra continue to be evolved.64.

ਬਜ੍ਰ ਅਨੁਜ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰ ਫਿਰਿ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

bajr anuj pirathamai uchar fir padh sasatr bakhaan ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੬੫॥

naam sudharasan chakr ke chatur chit mai jaan ||65||

Speaking the words “Vajra and Anuj” in the beginning and then adding the word “Shastar”, in the names of Sudarshan Chakra are known.65.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਿਰਹ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਕਹੁ ਸਸਤ੍ਰ ਬਿਸੇਖ ॥

piratham bireh padh uchar kai pun kahu sasatr bisekh ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਸੇਖ ॥੬੬॥

naam sudharasan chakr ke nikasat chalai asekh ||66||

Uttering the word “Virah” in the beginning and then speaking many names

of Sudarshan CHakra continue to be formed.66.

ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਵਹੈ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਧ ਸਿਧ ਕੋ ਧਾਮ ॥

pirathamai vahai uchaareeaai ridh sidh ko dhaam ||

ਪੁਨਿ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ ਜਾਨੁ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ॥੬੭॥

pun padh sasatr bakhaaneeaai jaan chakr ke naam ||67||

Uttering firstly the name of Ishwara, the treasure of all powers and then adding the word “Shastar”, the names of Chakra continue to be formed.67.

ਗਿਰਧਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਪਦ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਿ ॥

giradhar piratham uchaar padh aayudh bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਪਾਰ ॥੬੮॥

naam sudharasan chakr ke nikasat chalai apaar ||68||

Uttering the word “Girdhar” in the beginning and then speaking the word

“Aayudh”, many names of Sudarshan Chakra continue to be evolved.68.

ਕਾਲੀ ਨਥੀਆ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ॥

kaalee natheeaa piratham keh sasatr sabadh kahu a(n)t ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਨੰਤ ॥੬੯॥

naam sudharasan chakr ke nikasat jaeh ana(n)t ||69||

Speaking the word “Kalinath” in the beginning and then adding the word “Shastar” at the end, innumerable names of Sudarshan Chakra continue to be formed.69.

ਕੰਸ ਕੇਸਿਹਾ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹਿ ਫਿਰਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿ ॥

ka(n)s kesihaa pratham keh fir keh sasatr bichaar ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੭੦॥

naam sudharasan chakr ke leejahu sukab su dhaar ||70||

Uttering firstly the name of the killer of Kansa-Keshi i.e. Krishna and then reflecting on the names of weapons, the poets pronounce the names of

Sudarshan Chakra.70.

ਬਕੀ ਬਕਾਸੁਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਫੁਨਿ ਬਚ ਸਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥

bakee bakaasur sabadh keh fun bach satr uchaar ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਪਾਰ ॥੭੧॥

naam sudharasan chakr ke nikasat chalai apaar ||71||

Saying the worlds "Bakasura and Baki" and then uttering the word "Shatru", the names of Sudarshan Chakra continue to be formed.71.

ਅਘ ਨਾਸਨ ਅਘਹਾ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਬਚ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

agh naasan aghahaa uchar pun bach sasatr bakhaan ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸਭੈ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਜਾਨ ॥੭੨॥

naam sudharasan chakr ke sabhai chatur chit jaan ||72||

Uttering the name of the Lord, the destroyer of sins, and then describing

the weapons, the wise people know the names of Sudarshan Chakra.72.

ਸ੍ਰੀ ਉਪੇਂਦ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਫੁਨਿ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

sree upeaa(n)dhr ke naam keh fun padh sasatr bakhaan ||

ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸਬੈ ਸਮਝ ਸੁਰ ਗਿਆਨ ॥੭੩॥

naam sudharasan chakr ke sabai samajh sur giaan ||73||

Speaking various names of “Upendra” and then adding eh word “Shastar”, the learned people comprehend all the names of Sudarshan Chakra.73.

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਦੋਹਰਾ ॥

kabiyo baach dhoharaa ||

Speech of the poet : DOHRA

ਸਬੈ ਸੁਭਟ ਅਉ ਸਭ ਸੁਕਬਿ ਯੌ ਸਮਝੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

sabai subhaT aau sabh sukab yau samajho man maeh ||

ਬਿਸਨੁ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਮੈ ਭੇਦ ਕਉਨਹੂੰ ਨਾਹਿ ॥੭੪॥

bisan chakr ke naam mai bhedh kaunahoo(n) naeh ||74||

All the warriors and poets should understand this fact nicely that there is not even the slightest difference between Vishnu and the names of his

Chakra.74.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਚਕ੍ਰ ਨਾਮ ਦੁਤੀਯ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨॥

eit sree naam maalaa puraane chakr naam dhuteey dhiaai samaapatam sat subham sat ||2||

End of the second chapter entitled “Name of Chakra” in Nam-Mala Purana.

ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਨਾਮ ॥

ath sree baan ke naam ||

Now begins the description of Sri Baan (Arrow)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਿਸਿਖ ਬਾਣ ਸਰ ਧਨੁਜ ਭਨ ਕਵਚਾਤਕ ਕੇ ਨਾਮ ॥

bisikh baan sar dhanuj bhan kavachaatak ke naam ||

ਸਦਾ ਹਮਾਰੀ ਜੈ ਕਰੋ ਸਕਲ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥੭੫॥

sadhaa hamaaree jai karo sakal karo mam kaam ||75||

O Significant Baan (arrow), the son of the bow and destroyer of the

armour! even bring victory to us and fulfil our tasks.75.

ਧਨੁਖ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅਗ੍ਰਜ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

dhanukh sabadh pirathamai uchar agraj bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੭੬॥

naam sileemukh ke sabhai leejahu chatur sudhaar ||76||

Uttering first the word "Dhanush" and then the word "Agraj" all the names of Ban can be comprehended correctly.76.

ਪਨਚ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅਗ੍ਰਜ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

panach sabadh pirathamai uchar agraj bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਪਾਰ ॥੭੭॥

naam sileemukh ke sabhai nikasat chalai apaar ||77||

Uttering first the word "Panach" and then the word "Agraj" all he names of

Baan continue to be evolved.77.

ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਨਿਖੰਗ ਕੇ ਬਾਸੀ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

naam uchaar nikha(n)g ke baasee bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜਹੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਛਾਨ ॥੭੮॥

naam sileemukh ke sabhai leejahu hiradhai pachhaan ||78||

Uttering the names of Nikhang and then describing "Vanshi" all the names of Baan can be known.78.

ਸਭ ਮ੍ਰਿਗਯਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

sabh miragayan ke naam keh haa padh bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਸਭੈ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਣੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਿਰਧਾਰ ॥੭੯॥

naam sabhai sree baan ke jaan hiradhai niradhaar ||79||

After naming all the deer and then uttering the word "Ha", all the names of

Baan are comprehended in mind.79.

ਸਕਲ ਕਵਚ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਭੇਦਕ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

sakal kavach ke naam keh bhedhak bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੮੦॥

naam sakal sree baan ke nikasat chalai pramaan ||80||

After uttering all the names of “Kavach” (armour) and then adding the word “Bhedak” with them all the names of Baan continue to be evolved.80.

ਨਾਮ ਚਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਛੇਦਕ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

naam charam ke piratham keh chhedhak bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਬੈ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥੮੧॥

naam sabai hee baan ke chatur chit mai jaan ||81||

After uttering the names of “Charam” and tehn adding the word “Chhedak”, the wise people come to know all the names of Baan in their

mind.81.

ਸੁਭਟ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਸੁਨਾਇ ॥

subhaT naam uchaar kai haa padh bahur sunai ||

ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਬੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਨਾਇ ॥੮੨॥

naam sileemukh ke sabai leejahu chatur banai ||82||

After uttering the name “Subhat” and then adding the word “Ha”, the wise people tell all the names of Baan.82.

ਸਭ ਪਛਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਪਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

sabh pachhan ke naam keh par padh bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਬੈ ਚਿਤ ਮੈ ਚਤੁਰਿ ਪਛਾਨ ॥੮੩॥

naam sileemukh ke sabai chit mai chatur pachhaan ||83||

Uttering the names of all the birds and then adding the word “Par” with

them, the wise people recognize the names of Baan.83.

ਪੰਛੀ ਪਰੀ ਸਪੰਖ ਧਰ ਪਛਿ ਅੰਤਕ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥

pa(n)chhee paree sapa(n)kh dhar pachh a(n)tak pun bhaakh ||

ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਜਾਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੁ ॥੮੪॥

naam sileemukh ke sabhai jaan hiradhai mai raakh ||84||

After adding the word “Antak” with the words “Pakshi, Paresh and Pankhdhar” all the names of Baan are recognized in mind.84.

ਸਭ ਅਕਾਸ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਚਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

sabh akaas ke naam keh char padh bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜੈ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੮੫॥

naam sileemukh ke sabhai leejai chatur pachhaan ||85||

Uttering all names of “Aakaash” and then saying the word “Char”, the wise

people recognize all the names of Baan.85.

ਖੰ ਅਕਾਸ ਨਭਿ ਗਗਨ ਕਹਿ ਚਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੁ ॥

kha(n) akaas nabh gagan keh char padh bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁ ਧਾਰ ॥੮੬॥

naam sakal sree baan ke leejahu chatur su dhaar ||86||

After saying the words “Khe, Aakaash, Nabh and Gagan” and then uttering the word “Char”, the wise people may comprehend correctly all the names of Baan.86.

ਅਸਮਾਨ ਸਿਪਿਹਰ ਸੁ ਦਿਵ ਗਰਦੂੰ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੁ ॥

asamaan sipihar su dhiv garadhoo(n) bahur bakhaan ||

ਪੁਨਿ ਚਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੮੭॥

pun char sabadh bakhaaneeaai naam baan ke jaan ||87||

After speaking the words “Aasmaan, Sipihir, div, Gardoon etc.” and then

saying word “Char”, the names of Baan are known.87.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਕਹਿ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥

piratham naam keh cha(n)dhr ke dhar padh bahuro dheh ||

ਪੁਨਿ ਚਰ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੮੮॥

pun char sabadh uchaareeaai naam baan lakh leh ||88||

Uttering the name “Chandra” in the beginning and then adding the word “Deh” and afterwards speaking the word “Char”, the names of Baan are formed.88.

ਗੋ ਮਰੀਚ ਕਿਰਨੰ ਛਟਾ ਧਰ ਧਰ ਕਹਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

go mareech kirana(n) chhaTaa dhar dhar keh man maeh ||

ਚਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਹੁਇ ਜਾਹਿ ॥੮੯॥

char padh bahur bakhaaneeaai naam baan hui jaeh ||89||

After adding the word “Char” at the end of the words “Go, Marich, Kiran,

Chhataadhar etc.", the names of Baan are formed.89.

ਰਜਨੀਸਰ ਦਿਨਹਾ ਉਚਰਿ ਧਰ ਧਰ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

rajaneesar dhinahaa uchar dhar dhar padh keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਰਤ ਜਾਹਿ ਅਨੰਤ ॥੯੦॥

naam sakal sree baan ke nikarat jaeh ana(n)t ||90||

After uttering the words "Rajnishwar and Dinha" and adding the word "Dhurandhar" at the end, the names of Baan are evolved.90.

ਰਾਤ੍ਰਿ ਨਿਸਾ ਦਿਨ ਘਾਤਨੀ ਚਰ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

raatr nisaa dhin ghaatanee char dhar sabadh bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਕਰੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਬਖਿਆਨ ॥੯੧॥

naam sakal sree baan ke kareeahu chatur bakhiaan ||91||

Saying the word "Chardhar" alongwith the words "Ratri, Nisha and Din-

ghatini”, all the names of Baan are evolved.91.

ਸਸਿ ਉਪਰਾਜਨਿ ਰਵਿ ਹਰਨਿ ਚਰ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ਨਾਮ ॥

sas uparaajan rav haran char ko lai kai naam ||

ਧਰ ਕਹਿ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ਜਪੋ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੯੨॥

dhar keh naam e baan ke japo aaThahoo(n) jaam ||92||

After uttering the name “Raatri”, then speaking “Char” and afterwards saying the word “Dhar”, all the names of Baan can be remembered.92.

ਰੈਨ ਅੰਧਪਤਿ ਮਹਾ ਨਿਸਿ ਨਿਸਿ ਈਸਰ ਨਿਸਿ ਰਾਜ ॥

rain a(n)dhapat mahaa nis nis ieesar nis raaj ||

ਚੰਦ੍ਰ ਬਾਨ ਚੰਦ੍ਰਹਿ ਧਰਜੋ ਚਿਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ॥੯੩॥

cha(n)dhr baan cha(n)dhreh dharayo chitran ke badh kaaj ||93||

The words “raatri, Andhakaarpati, Nispati” etc. are known by the name Chandra-Baan, which in the form of “Chandrama” (moon), kill the forms

steeped in darkness.93.

ਸਭ ਕਿਰਨਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

sabh kiranan ke naam keh dhar padh bahur uchaar ||

ਪੁਨਿ ਧਰ ਕਹੁ ਸਭ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨੁ ਨਾਮ ਨਿਰਧਾਰ ॥੯੪॥

pun dhar kahu sabh baan ke jaan naam niradhaar ||94||

Saying the names of all the rays, then uttering the word "Dhar" and afterwards repeating the word "Dhar" again, all the names of Baan are known.94.

ਸਭ ਸਮੁੰਦਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਸੁਤ ਦੇਹੁ ॥

sabh samu(n)dhar ke naam lai a(n)t sabadh sut dheh ||

ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੯੫॥

pun dhar sabadh uchaareeaai naam baan lakh leh ||95||

Saying all the names of "Samudra" (Ocean), adding the word "Shatdeh" at the end and afterwards uttering the word "Dhar", all the names of Baan

come forward.95.

ਜਲਪਤਿ ਜਲਾਲੈ ਨਦੀ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸੁਤ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥

jalapat jalaalai nadhee pat keh sut padh ko dheh ||

ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੯੬॥

pun dhar sabadh bakhaaneeaai naam baan lakh leh ||96||

After saying the word “Samudra” (Ocean), adding the word “Shatdeh” and afterwards saying the word “Dhar”, all the names of Baan can be comprehended.96.

ਨੀਰਾਲੈ ਸਰਤਾਧਿਪਤਿ ਕਹਿ ਸੁਤ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥

neeraalai sarataadhipat keh sut padh ko dheh ||

ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੯੭॥

pun dhar sabadh bakhaaneeaai naam baan lakh leh ||97||

After uttering the words “Neeralya and Saritadhpati”, then adding the word “Shat” and afterwards saying “Dhar”, the names of Baan are

pronounced.97.

ਸਭੈ ਝਖਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਬਿਰੀਆ ਕਹਿ ਲੇ ਏਕ ॥

sabhai jhakhan ke naam lai bireeaa keh le ek ||

ਸੁਤ ਧਰ ਕਹੁ ਸਭ ਨਾਮ ਸਰ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਨੇਕ ॥੯੮॥

sut dhar kahu sabh naam sar nikasat jaeh anek ||98||

Naming once all the disputes and then saying the word "Shatdhar", many names of Baan get evolved.98.

ਸਭ ਜਲ ਜੀਵਨਿ ਨਾਮ ਲੈ ਆਸ੍ਰੈ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

sabh jal jeevan naam lai aasrai bahur bakhaan ||

ਸੁਤ ਧਰ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਸਭ ਜਾਨ ॥੯੯॥

sut dhar bahur bakhaaneeaai naam baan sabh jaan ||99||

Naming the fish remaining alive in water, then adding the word "Aashraya" with them and then saying the word "Shatdhar", the names of Baan

continue to be described.99.

ਧਰੀ ਨਗਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਧਰ ਸੁਤ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

dharee nagan ke naam keh dhar sut pun padh dheh ||

ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੦੦॥

pun dhar sabadh bakhaaneeaai naam baan lakh leh ||100||

Naming the Nagas (serpents) found on the earth, and adding the word "Dharshat" and then saying the word "Dhar", the names of Baan are known.100.

ਬਾਸਵ ਕਹਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਧਰ ਸੁਤ ਧਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥

baasav keh ar uchareeaai dhar sut dhar pun bhaakh ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਜੀਅ ਮੈ ਰਾਖੁ ॥੧੦੧॥

naam sakal sree baan ke jaan jeea mai raakh ||101||

Uttering the word "Ari" after the word "Indra" and then adding the word "

Shatdhar",all the names of Baan are comprehended in mind. 101.

ਪੁਹਪ ਧਨੁਖ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

puhap dhanukh ke naam keh aayudh bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਪਾਰ ॥੧੦੨॥

naam sakal sree baan ke nikasat chalai apaar ||102||

Speaking the names of Pushpdhanva and Kaamdev and then uttering the word “Aayudh”, the names of Baan continue to be evolved.102.

ਸਕਲ ਮੀਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਕੇਤੁਵਾਯੁਧ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥

sakal meen ke naam keh ketuvaayudh keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਨੰਤ ॥੧੦੩॥

naam sakal sree baan ke nikasat jaeh ana(n)t ||103||

Uttering all the names of fish and adding the word “Ketwayudh” at the enc,

the innumerable names of Baan continue to be evolved.103.

ਪੁਹਪ ਆਦਿ ਕਹਿ ਧਨੁਖ ਕਹਿ ਧਰ ਆਯੁਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥

puhap aadh keh dhanukh keh dhar aayudheh bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਜਾਤ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧੦੪॥

naam sakal sree baan ke nikasat jaat apramaan ||104||

If the weapons are described after uttering the word "Pushp" and then adding the word "Dhanush", then ahe nmaes of Baan continue to be evolved.104.

ਆਦਿ ਭ੍ਰਮਰ ਕਹਿ ਪਨਚ ਕਹਿ ਧਰ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

aadh bhramar keh panach keh dhar dhar sabadh bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ਗੁਨਨ ਨਿਧਾਨ ॥੧੦੫॥

naam sakal sree baan ke jaanahu gunan nidhaan ||105||

Saying the word “Bhramar” in the beginning, then adding the word “Panch” and then saying the word “Dhardhar”, all the names of Baan are

known by the wise people.105.

ਸਭ ਭਲਕਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਧਰ ਦੇਹੁ ॥

sabh bhalakan ke naam keh aadh a(n)t dhar dheh ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੧੦੬॥

naam sakal sree baan ke cheen chatur chit leh ||106||

Uttering the names of all the small lances and adding the word “Dhar” at the end, the wise people recognize in their mind the names of Baan.106.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਜਿਹ ਧਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਤਿਹ ਸੁਤ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

jeh dhar piratham bakhaan teh sut bahur bakhaaneeaai ||

ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨੀਐ ॥੧੦੭॥

sar ke naam apaar chatur chit mai jaaneeaai ||107||

Whosoever described the earth in the beginning, many names of Baan

continue to be evolved, when her sons are brought under description.107.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਿਸ ਕੇ ਨਾਮ ਉਚਰਿ ਕੈ ਬਿਖ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

bis ke naam uchar kai bikh padh bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਹੀ ਬਾਣ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੦੮॥

naam sakal hee baan ke leejo chatur pachhaan ||108||

Uttering the names of “Vish” (poison) and then adding the word “Vish” again, all the names of Baan are recognized.108.

ਬਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਕਾਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

baa padh piratham bakhaan kai pun nakaar padh dheh ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੧੦੯॥

naam sakal sree baan ke jaan chatur chit leh ||109||

Speaking the syllable “B” in the beginning and then adding the syllable

“N”, the wise people comprehend the names of Baan.109.

ਕਾਨੀ ਨਾਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

kaanee naam bakhaan kai dhar padh bahur bakhaan ||

ਹਿਰਦੈ ਸਮਝੋ ਚਤੁਰ ਤੁਮ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ॥੧੧੦॥

hiradhai samajho chatur tum sakal naam e baan ||110||

Speaking the word “Kani” and then saying saving the word “Dhar”, the wise people comprehend the names of Baan in their mind.110.

ਫੋਕ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੌ ਦੇਹੁ ॥

fok sabadh pirathamai uchar dhar padh bahurau dheh ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੧੧॥

naam sakal sree baan ke chatur hiradhai lakh leh ||111||

Uttering the word “Phok” in the beginning and then adding the word

"Dhar", all the names of Baan can be comprehended in mind.111.

ਪਸੁਪਤਿ ਪ੍ਰਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਸ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

pasupat pratham bakhaan kai asr sabadh pun dheh ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਿਤਿ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੧੨॥

naam sakal sree baan ke chit chatur lakh leh ||112||

Saying the word "Pashupati" primarily and then adding the word "Asur", the wise people comprehend all the names of Baan in their mind.112.

ਸਹਸ ਨਾਮ ਸਿਵ ਕੇ ਉਚਰਿ ਅਸ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

sahas naam siv ke uchar asr sabadh pun dheh ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੧੧੩॥

naam sakal sree baan ke chatur cheen chit leh ||113||

Uttering one thousand names of Shiva and then speaking the word "Asur"

all the names of Baan are known.113.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

piratham karan ke naam keh pun ar sabadh bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੧੪॥

naam sakal sree baan ke leejo chatur pachhaan ||114||

Saying primarily all the names of “Karan” and then adding “Ari” all the names of “Karan” and then adding “Ari” all the names of Baan are recognized.114.

ਭਾਨਜਾਤ ਕਰਨਾਤ ਕਰਿ ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨ ॥

bhaanajaat karanaat kar aaisee bhaat bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹ ਜਾਨ ॥੧੧੫॥

naam sakal sree baan ke chatur leeje'eeh jaan ||115||

Uttering the destroyer of Karan, the son of sun, all the names of Baan are

known.115.

ਸਭ ਅਰਜੁਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

sabh arajun ke naam keh aayudh sabadh bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੧੬॥

naam sakal sree baan ke leejahu chatur pachhaan ||116||

ਜਿਸਨ ਧਨੰਜੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਨਿ ਸ੍ਵੇਤਵਾਹ ਲੈ ਨਾਇ ॥

jisan dhana(n)jai kirasan bhan savaietavaeh lai nai ||

ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਅਹੁ ਸਬੈ ਬਾਨ ਹੁਇ ਜਾਇ ॥੧੧੭॥

aayudh bahur bakhaaneeahu sabai baan hui jai ||117||

Uttering all the names of Arjun and then adding the word “Aayudh”, all the

names all the word mean “Baan”.117.

ਅਰਜੁਨ ਪਾਰਥ ਕੇਸਗੁੜ ਸਾਚੀ ਸਬਯ ਬਖਾਨ ॥

arajun paarath kesaguR saachee sabay bakhaan ||

ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੧੮॥

aayudh bahur bakhaaneeaai naam baan ke jaan ||118||

Uttering the words “Arjun, Parath, Kesgur, Sanchi etc. and then adding the word “Aayudh”, the names of Baan are known.118.

ਬਿਜੈ ਕਪੀਧੁਜ ਜੈਦ੍ਰਥਰਿ ਸੂਰਜ ਜਾਰਿ ਫੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥

bijai kapeedhuj jaidhrathar sooraj jaar fun bhaakh ||

ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੧੯॥

aayudh bahur bakhaaneeaai naam baan lakh raakh ||119||

Uttering the worlds “Kapidhvaj, Jaidrathari, Surya, Jari” and then adding

the word “Aayudh”, the names of Baan are known.119.

ਤਿਮਰਰਿ ਬਲ ਬ੍ਰਤ ਨਿਸਚ ਹਾ ਕਹਿ ਸੁਤ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

timarar bal brat nisach haa keh sut bahur uchaar ||

ਆਯੁਧ ਉਚਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥੧੨੦॥

aayudh uchar sree baan ke nikaseh naam apaar ||120||

After saying the words “Timiraari, Bal Vrat, Nishichar-Naashak”, and then adding the word “Shat” and afterwards adding “Aayudh”, many names of Baan continue to be evolved.120.

ਸਹਸ੍ਰ ਬਿਸਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅਨੁਜ ਸਬਦ ਕੌ ਦੇਹੁ ॥

sahasr bisan ke naam lai anuj sabadh kau dheh ||

ਤਨੁਜ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਨਾਮੁ ਬਾਨੁ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੨੧॥

tanuj uchar pun sasatr keh naam baan lakh leh ||121||

Uttering one thousand names of Vishnu and then adding the words “Anuj,

Tanuj and Shastar" in serial order, the names of Baan are visulised.121.

ਨਰਕਿ ਨਿਵਾਰਨ ਅਘ ਹਰਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧ ਕੌ ਭਾਖੁ ॥

narak nivaaran agh haran kirapaa si(n)dh kau bhaakh ||

ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੨੨॥

anuj tanuj keh sasatr kahu naam baan lakh raakh ||122||

Uttering the words "Narak-Nivaaran, Agh-haran and Kripa-Sindhu" and then adding the words "Anuj, Tanuj and Shastar" in serial order, the names of baan are obtained.122.

ਬਿਘਨ ਹਰਨ ਬਿਆਧਨਿ ਦਰਨ ਪ੍ਰਿਥਮਯ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

bighan haran biaadhan dharan pirathamay sabadh bakhaan ||

ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਜੀਅ ਜਾਨ ॥੧੨੩॥

anuj tanuj keh sasatr kahu naam baan jeea jaan ||123||

Uttering the words "Vighan-Haran and Vyadhi-dalan" and then adding the words "Anuj, Tanuj and Shastar" in serial order, the names of Baan are

known.123.

ਮਕਰ ਕੇਤੁ ਕਹਿ ਮਕਰ ਧੁਜ ਪੁਨਿ ਆਯੁਧ ਪਦੁ ਦੇਹੁ ॥

makar ket keh makar dhuj pun aayudh padh dheh ||

ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੧੨੪॥

sabhai naam sree baan ke cheen chatur chit leh ||124||

Uttering the words “Makarketu and Makardhvaj” and then adding the word “Aayudh”, the wise people know all the names of Baan.124.

ਪੁਹਪ ਧਨੁਖ ਅਲਿ ਪਨਚ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥

puhap dhanukh al panach ke pirathamai naam bakhaan ||

ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਜਾਨੁ ਨਾਮ ਸਭ ਬਾਨ ॥੧੨੫॥

aayudh bahur bakhaaneeaai jaan naam sabh baan ||125||

Uttering the words “Pushpdhanva, Bhramar and Pinaak” and then adding

the word “Aayudh”, all the names of Baan are known.125.

ਸੰਬਰਾਰਿ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਅਰਿ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

sa(n)baraar tirapuraar ar pirathamai sabadh bakhaan ||

ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ॥੧੨੬॥

aayudh bahur bakhaaneeaai naam baan ke maan ||126||

Uttering the words “Shambrai and Tripurari” and then adding the word “Aayudh”, the names of Baan are known.126.

ਸ੍ਰੀ ਸਾਰੰਗਗ੍ਰਾ ਬੀਰਹਾ ਬਲਹਾ ਬਾਨ ਬਖਾਨ ॥

sree saara(n)gagraa beerahaa balahaa baan bakhaan ||

ਬਿਸਿਖ ਬਿਸੀ ਬਾਸੀ ਧਰਨ ਬਾਨ ਨਾਮ ਜੀਅ ਜਾਨ ॥੧੨੭॥

bisikh bisee baasee dharan baan naam jeea jaan ||127||

Shri Saarang, Beerhaa, Balhaa, Bisikh, Bisi etc. are known as the names of

Baan.127.

ਬਿਖ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੌ ਦੇਹੁ ॥

bikh ke pirathame naam keh dhar padh bahurau dheh ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੨੮॥

naam sakal sree baan ke chatur chit lakh leh ||128||

Uttering primarily the names of “Vish” and then adding the word “Dhar”, all the names of Baan are known.128.

ਸਕਲ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਤਨੈ ਸਬਦ ਕੌ ਦੇਹੁ ॥

sakal si(n)dh ke naam lai tanai sabadh kau dheh ||

ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੨੯॥

dhar padh bahur bakhaaneeaai naam baan lakh leh ||129||

Naming all the oceans and then adding the word “Tanai” and afterwards

the word “Dhar”, the names of Baan are understood.129.

ਉਦਧਿ ਸਿੰਧੁ ਸਰਿਤੇਸ ਜਾ ਕਹਿ ਧਰ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

audhadh si(n)dh sarites jaa keh dhar bahur bakhaan ||

ਬੰਸੀਧਰ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੩੦॥

ba(n)seedhar ke naam sabh leejahu chatur pachhaan ||130||

Uttering the words “Udadhi, Sindhu, Sarteshwar” and then adding the word “Dhar”, the wise people know the names of Baan (Vanshidhar).130.

ਬਧ ਨਾਸਨੀ ਬੀਰਹਾ ਬਿਖ ਬਿਸਖਾਗ੍ਰਜ ਬਖਾਨ ॥

badh naasanee beerahaa bikh bisakhaagraj bakhaan ||

ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ॥੧੩੧॥

dhar padh bahur bakhaaneeaai naam baan ke maan ||131||

Uttering the words “Baddh, Naashinin, Beerhaa, Vish, Biskhagraj” and

then adding the word “Dhar”, the names of Baan are known.131.

ਸਭ ਮਨੁਖਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥

sabh manukhan ke naam keh haa padh bahuro dheh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੩੨॥

sakal naam sree baan ke chatur chit lakh leh ||132||

Uttering the names of all men and then adding the word “Ha”, the wise people know all the names of Baan.132.

ਕਾਲਕੂਟ ਕਹਿ ਕਸਟਕਰਿ ਸਿਵਕੰਠੀ ਅਹਿ ਉਚਾਰਿ ॥

kaalakooT keh kasaTakar sivaka(n)Thee eh uchaar ||

ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਜਾਨੁ ਬਾਨ ਨਿਰਧਾਰ ॥੧੩੩॥

dhar padh bahur bakhaaneeaai jaan baan niradhaar ||133||

Speaking the word “Kaalkoot”, then uttering the words “Kashtkari, Shivkanthi and Ahi” and then adding the word “Dhar”, the names of Baan

are known.133.

ਸਿਵ ਕੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਕੰਠੀ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

siv ke naam uchaar kai ka(n)Thee padh pun dheh ||

ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੩੪॥

pun dhar sabadh bakhaaneeaai naam baan lakh leh ||134||

After saying the word “Shiv”, then adding the words Kanthi and Dhar in serial ordeer, the names of Baan can be described.134.

ਬਿਆਧਿ ਬਿਖੀ ਮੁਖਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

biaadh bikhee mukh piratham keh dhar padh bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਭੈ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੩੫॥

naam sabhai e baan ke leejo chatur pachhaan ||135||

After saying the words “Vyaadhi and Vidhimukh” in the beginning and

then adding “Dhar”, the wise people recognize all the names of Baan.135.

ਖਪਰਾ ਨਾਲਿਕ ਧਨੁਖ ਸੁਤ ਲੈ ਸੁ ਕਮਾਨਜ ਨਾਉ ॥

khaparaa naalik dhanukh sut lai su kamaanaj naau ||

ਸਕਰ ਕਾਨ ਨਰਾਚ ਭਨਿ ਧਰ ਸਭ ਸਰ ਕੇ ਗਾਉ ॥੧੩੬॥

sakar kaan naraach bhan dhar sabh sar ke gaau ||136||

Making the bow of the words “Khapra (Khaprail), Nalak, Shanush, Satya etc. and pulling upto the ear, with the hands, those which are discharged, they are the weapons of the brotherhood of Baan.136.

ਬਾਰਿਦ ਜਿਉ ਬਰਸਤ ਰਹੈ ਜਸੁ ਅੰਕੁਰ ਜਿਹ ਹੋਇ ॥

baaridh jiau barasat rahai jas a(n)kur jeh hoi ||

That which rains like the cloud and whose creation is “Yash” though it is not the cloud,

ਬਾਰਿਦ ਸੋ ਬਾਰਿਦ ਨਹੀ ਤਾਹਿ ਬਤਾਵਹੁ ਕੋਇ ॥੧੩੭॥

baaridh so baaridh nahee taeh bataavahu koi ||137||

Yet it is like the cloud someone may give its name and that is the

cloud.137.

ਬਿਖਧਰ ਬਿਸੀ ਬਿਸੋਕਕਰ ਬਾਰਣਾਰਿ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥

bikhadhar bisee bisokakar baaranaar jeh naam ||

That whose names are “Vishdhar, Vishayee, Shok-Karrak, Karunari etc. it is called Baan

ਨਾਮ ਸਬੈ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਨੇ ਹੋਵਹਿ ਕਾਮ ॥੧੩੮॥

naam sabai sree baan ke leene hoveh kaam ||138||

By naming it, all tasks are fulfilled.138.

ਅਰਿ ਬੇਧਨ ਛੇਦਨ ਲਹਯੋ ਬੇਦਨ ਕਰ ਜਿਹ ਨਾਉ ॥

ar bedhan chhedhan lahayo bedhan kar jeh naau ||

Though it is know by the names “Arivedhan and Arichhedan”, its name is “Vednaakar”

ਰਛ ਕਰਨ ਅਪਨਾਨ ਕੀ ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਗਾਉ ॥੧੩੯॥

rachh karan apanaan kee paro dhusaT ke gaau ||139||

That Baan (arrow) protects its people and rains on the villages of he

tyrants.139.

ਜਦੁਪਤਾਰਿ ਬਿਸਨਾਧਿਪ ਅਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨਾਤਕ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥

jadhupataar bisanaadhip ar kirasanaatak jeh naam ||

ਸਦਾ ਹਮਾਰੀ ਜੈ ਕਰੋ ਸਕਲ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥੧੪੦॥

sadhaa hamaaree jai karo sakal karo mam kaam ||140||

Thy enemy of Krishna, the Lord of Yadavas, whose names are "Vishnadhipatiari and Krishnanatak", O Baan! You may ever bring victory to us and fulfil all our tasks.140.

ਹਲਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥

haladhar sabadh bakhaan kai anuj uchar ar bhaakh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੧੪੧॥

sakal naam sree baan ke cheen chatur chit raakh ||141||

After speaking the word "Haldhar", then adding Anuj and afterwards

saying “Ari”, the wise people know all the names of Baan.141.

ਰਉਹਣਾਯ ਮੁਸਲੀ ਹਲੀ ਰੇਵਤੀਸ ਬਲਰਾਮ ॥

rauhanaay musalee halee revatees balaraam ||

ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਜਾਨੁ ਬਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ॥੧੪੨॥

anuj uchar pun ar uchar jaan baan ke naam ||142||

Uttering the words “Rohinay, Musli, Hali, Revteesh, Balram and Anuj”, then adding the word” Ari”, the names of Baan are known.142.

ਤਾਲਕੇਤੁ ਲਾਗਲਿ ਉਚਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨਾਗ੍ਰਜ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

taalaket laagal uchar kirasanaagraj padh dheh ||

Uttering the words “Taalketu, Langali”, then adding Krishagraj

ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੪੩॥

anuj uchar ar uchareeaai naam baan lakh leh ||143||

Also uttering the word Anuj and then adding the word “Ari”, the names of

Baan are known.143.

ਨੀਲਾਬਰ ਰੁਕਮਿਆਂਤ ਕਰ ਪਊਰਾਣਿਕ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥

neelaabar rukamiaa(n)t kar puooraanik ar bhaakh ||

ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੪੪॥

anuj uchar ar uchareeaai naam baan lakh raakh ||144||

Speaking the words "Neelamber, Rukmantkar and Pauranic Ari", then uttering the word "Anuj" and adding "Ari", the names of Baan are understood.144.

ਸਭ ਅਰਜੁਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੂਤ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

sabh arajun ke naam lai soot sabadh pun dheh ||

ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੪੫॥

pun ar sabadh bakhaaneeaai naam baan lakh leh ||145||

Uttering all the names of Arjun, adding the word "Satya" and then

speaking “Ari”, all the names of Baan are spoken.145.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਵਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੁਤ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

piratham pavan ke naam lai sut padh bahur bakhaan ||

ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨੁ ॥੧੪੬॥

anuj uchar sootar uchar naam baan pahichaan ||146||

Uttering primarily the names of “Pawan” (wind), then adding the word “Sut”, then speaking “Anuj and Sootari”, all the names of Baan are recognized.146.

ਮਾਰੁਤ ਪਵਨ ਘਨਾਤਕਰ ਕਹਿ ਸੁਤ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿ ॥

maarut pavan ghanaatakar keh sut sabadh uchaar ||

ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰੁ ॥੧੪੭॥

anuj uchar sootar uchar sar ke naam bichaar ||147||

Uttering the words “Maaroot, Pawan, and Ghanantkar” and then adding the

words “Sut and Sutari”, all the names of Baan are known.147.

ਸਰਬ ਬਿਆਪਕ ਸਰਬਦਾ ਸਲ੍ਯਜਨ ਸੁ ਬਖਾਨ ॥

sarab biaapak sarabadhaa salrayajan su bakhaan ||

ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੪੮॥

tanuj anuj sootar uchar naam baan ke jaan ||148||

After describing “Shalyarjun”, the all pervading and then adding the words “Tanuj, Anuj” and speaking “Sutari” at the end, the names of Baan are known.148.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

piratham baar ke naam lai pun ar sabadh bakhaan ||

ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੪੯॥

tanuj anuj sootar uchar naam baan pahichaan ||149||

Uttering the names of “Baar” (water), then speaking “Ari” and afterwards speaking the words “Tanuj, Anuj nd Sutari”, the names of Baan are

recognized.149.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਗਨਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

piratham agan ke naam lai a(n)t sabadh ar dheh ||

ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸੁਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੦॥

tanuj anuj sootar uchar naam baan lakh leh ||150||

Uttering primarily “Agni” (fire), then adding “Ar” and afterwards speaking the words “Tanuj, and Sutari”, the names of Baan are known.150.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਗਨਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦਿ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥

piratham agan ke naam lai a(n)t sabadh ar bhaakh ||

ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੫੧॥

tanuj anuj keh ar uchar naam baan lakh raakh ||151||

Naming “Agni” primarily, then adding “Ari” and afterwards saying “Tanuj,

Anuj and Ari”, the names of Baan are spoken.151

ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਗਨਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅਰਿ ਅਰਿ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

piratham agan ke naam lai ar ar padh pun dheh ||

ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੨॥

tanuj anuj keh ar uchar naam baan lakh leh ||152||

Uttering primarily the names of Agni, then adding “Ari-Ari” and afterwards saying “Tanuj, Anuj and Ari”, the names of Baan are spoken.152.

ਪਾਵਕਾਰਿ ਅਗਨਾਤ ਕਰ ਕਹਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

paavakaar aganaat kar keh ar sabadh bakhaan ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੁਤਰਿ ਬਾਨ ਪਛਾਨ ॥੧੫੩॥

ar keh anuj tanuj uchar sootar baan pachhaan ||153||

Saying “Paavkari and Agnant” and then uttering “Anuj Tanuj and Sutari”,

the names of Baan are recognized.153.

ਹਿਮ ਬਾਰਿ ਬਕਹਾ ਗਦੀ ਭੀਮ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

him baar bakahaa gadhee bheem sabadh pun dheh ||

ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸੁਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੪॥

tanuj anuj sutar uchar naam baan lakh leh ||154||

By adding the works “Tanuj, Anuj and Sutari” to the words “Himvari, Bak-haa, Gadi and Bheem”, the names of Baan are known.154.

ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤੁ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

dhurajodhan ke naam lai a(n)t sabadh ar dheh ||

ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੁਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੫॥

anuj uchar sutar uchar naam baan lakh leh ||155||

By adding the word “Ari” with the name of Duryodhna and then uttering

the words “Anuj and Sutari, the names of Baan are known.155.

ਅੰਧ ਸੁਤਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥

a(n)dh sutan ke naam lai a(n)t sabadh ar bhaakh ||

ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੁਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੫੬॥

anuj uchar sutar uchar naam baan lakh raakh ||156||

After uttering the names of the sons of Dhritrashtra, then adding the word “Ari” at the end and afterwards speaking “Anuj and Sutari”, the names of Baan are known.156.

ਦੁਸਾਸਨ ਦੁਰਮੁਖ ਦ੍ਰੁਜੈ ਕਹਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

dhusaasan dhuramukh dhrujai keh ar sabadh bakhaan ||

ਅਨੁਜਾ ਉਚਰਿ ਸੁਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੫੭॥

anujaa uchar sutar uchar naam baan pahichaan ||157||

After uttering the words “Dushasan, Surmukh and Durvijay”, then adding “Ari” and afterwards saying “Anuj and Sutari”, the names of Baan are

recognized.157.

ਦਸਲਾ ਕਰਭਿਖ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥

dhasalaa karabhikh aadh keh a(n)t sabadh ar bhaakh ||

ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਸਤ੍ਰੁ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੫੮॥

anuj tanuj satr uchar naam baan lakh raakh ||158||

Saying primarily the words Dashla and Karbhikh (the sons of Dhritrashtra), and then uttering "Ari, Anuj, Tanuj and Sutari", the names of Baan are known.158.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਭੀਖਮ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

piratham bheekham ke naam lai a(n)t sabadh ar dheh ||

ਸੁਤ ਆਦਿ ਅੰਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੯॥

sut aadh a(n)tar uchar naam baan lakh leh ||159||

Placing primarily the names of Bhisham and then adding the words "Ari

and Shatru”, the names of Baan are known.159.

ਤਟਤਿ ਜਾਨਵੀ ਅਗ੍ਰਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

taTat jaanavee agrajaa pirathamai sabadh bakhaan ||

ਤਨੁਜ ਸਤ੍ਰੁ ਸੁਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੬੦॥

tanuj satr sutar uchar naam baan pahichaan ||160||

Saying primarily “Jaahnavi and Agraja ns then uttering “Tanuj, Shatru and Sutari.”, the names of Baan are recognized.160.

ਗੰਗਾ ਗਿਰਿਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

ga(n)gaa girijaa piratham keh putr sabadh pun dheh ||

ਸਤ੍ਰੁ ਉਚਰਿ ਸੁਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੬੧॥

satr uchar sutar uchar naam baan lakh leh ||161||

Saying primarily “Ganga and Girija”, then adding the word “Putra” and

afterwards uttering “Shatru and Sutari”, the names of Baan are known.161.

ਨਾਕਾਲੇ ਸਰਿਤੇਸਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿ ॥

naakaale saritesaree pirathamai sabadh uchaar ||

ਸੁਤਅਰਿ ਕਹਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਭ ਸਰ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ॥੧੬੨॥

sutar keh sootar uchar sabh sar naam uchaar ||162||

Uttering primarily the words, “Nakaale and Sarteshvari” and then saying the words “Shat-ari and Sutari”, all the names of Baan are pronounced.162.

ਭੀਖਮ ਸਾਤਨੁ ਸੁਤ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

bheekham saatan sut uchar pun ar sabadh bakhaan ||

ਸੂਤ ਉਚਰਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੬੩॥

soot uchar a(n)t ar uchar naam baan pahichaan ||163||

Uttering the words “Bhisham and Shantanu”, then adding “Ari” and afterwards saying the words “Sutari”, the names of Baan are

recognized.163.

ਗਾਗੇਯ ਨਦੀਅਜ ਉਚਰਿ ਸਰਿਤਜ ਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

gaagey nadheeaj uchar saritaj satr bakhaan ||

ਸੂਤ ਉਚਰਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੬੪॥

soot uchar a(n)t ar uchar naam baan pahichaan ||164||

Uttering the words “Gangay and Nadiaj”, then saying “Saritaj Shatru”, then uttering “Soot” and afterwards “Antari”, the names of Baan are known.164.

ਤਾਲਕੇਤੁ ਸਵਿਤਾਸ ਭਨਿ ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

taalaket savitaas bhan aadh a(n)t ar dheh ||

ਸੂਤ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੬੫॥

soot uchar rip pun uchar naam baan lakh leh ||165||

Adding the word “Ari” at the end of the words “Taalketu and Savita”, Uttering the word “Soot” and then “Ripu”, all the names of Baan are

known.165.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕਹਿ ਸਿਖਜ ਕਹਿ ਸੂਤਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

piratham dhron keh sikhay keh sootar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੬੬॥

naam baan ke sakal hee leejo chatur pachhaan ||166||

Saying primarily “Dron” and then “Shshya” and then uttering the word “Sutari”, the wise people recognize all the names of Baan.166.

ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ ਦ੍ਰੋਣਜ ਪਿਤਾ ਉਚਰਿ ਸਿਖਜ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

bhaaradhavaiaaj dhronaj pitaa uchar sikhay padh dheh ||

ਸੂਤਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੬੭॥

sootar bahur bakhaaneeyai naam baan lakh leh ||167||

After uttering the word “Bhardwaj (the father of Dronaj), then adding the

words “Shishya and Sutari”, the names of Baan are known.167.

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

SORTHA

ਪ੍ਰਿਥਮ ਜੁਧਿਸਟਰ ਭਾਖਿ ਬੰਧੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖਯੈ ॥

piratham judhisaTar bhaakh ba(n)dh sabadh pun bhaakhayai ||

ਜਾਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੁ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ॥੧੬੮॥

jaan hiradhai mai raakh sakal naam e baan ke ||168||

Uttering “Yudhishtar” primarily and then saying the word “Bandhu” all the

names of Baan are known.168.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਦੁਉਭਯਾ ਪੰਚਾਲਿ ਪਤਿ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਉਚਾਰਿ ॥

dhauubhayaa pa(n)chaal pat keh pun bhraat uchaar ||

ਸੁਤ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥੧੬੯॥

sut ar keh sabh baan ke leejo naam su dhaar ||169||

After uttering the words “Bandhu and Panchali-Pati” and then adding the words “Bhrata and Sutari”, all the names of Baan are correctly known.169.

ਧਰਮਰਾਜ ਧਰਮਜ ਉਚਰਿ ਬੰਧੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

dharamaraaj dharamaj uchar ba(n)dh sabadh pun dheh ||

ਸੂਤਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੭੦॥

sootar bahur bakhaaneeyai naam baan lakh leh ||170||

Uttering the words “Dharmaj and Dharamraaj” and then adding the word “Bandhu” and afterwards saying the word- “Sutari”, the names of Baan are

known.170.

ਕਾਲਜ ਧਰਮਜ ਸਲਰਿਪੁ ਕਹਿ ਪਦ ਬੰਧੁ ਬਖਾਨ ॥

kaalaj dharamaj salarip keh padh ba(n)dh bakhaan ||

ਸੂਤਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਯੈ ਸਭ ਸਰ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੭੧॥

sootar bahur bakhaaneeyai sabh sar naam pachhaan ||171||

After uttering the words “Kaalaj, Dharmaj and Shalya-Ripou”, then adding the word “Banndhu” and afterwards saying “Sutari”, all the names of Baan are known.171.

ਬਈਵਸਤ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਸੁਤ ਸਬਦ ਬਖਾਨਿ ॥

bieevasat padh piratham keh pun sut sabadh bakhaan ||

ਬੰਧੁ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਭ ਸਰ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੭੨॥

ba(n)dh uchar sootar uchar sabh sar naam pachhaan ||172||

Saying the word “Vaivasvat” primarily and then uttering the words “Sat,

Bandhu and Sutari” in serial order, all the names of Baan are known.172.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੂਰਜ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਬਹੁਰਿ ਪੁਤ੍ਰ ਪਦ ਭਾਖਿ ॥

piratham sooraj ke naam lai bahur putr padh bhaakh ||

ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੁਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੭੩॥

anuj uchar sootar uchar naam baan lakh raakh ||173||

Uttering the names of Surya primarily and then saying the words “Putra, Anuj and Sutari” in serial order, the names of Baan are known.173.

ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਅਨੁਜ ਬਖਾਨ ॥

kaali(n)dhree ko piratham keh pun padh anuj bakhaan ||

ਤਨੁਜ ਉਚਰਿ ਅਨੁਜ ਅਗ੍ਰ ਕਹਿ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੭੪॥

tanuj uchar anuj agr keh sar ke naam pachhaan ||174||

Uttering the word “Kalindri” primarily and then saying the words “Anuj,

Tanuj and Anujagra", the names of Baan are recognized.174.

ਜਮੁਨਾ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਸੁਤ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

jamunaa kaali(n)dhree anuj keh sut bahur bakhaan ||

ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੭੫॥

anuj uchar sootar uchar sar ke naam pachhaan ||175||

Saying the words"Sut, Anuj and Sutari", after uttering the words "Yamuna, Kalindri and Anuj", the names of Baan are known.175.

ਪੰਡੁ ਪੁਤ੍ਰ ਕੁਰ ਰਾਜ ਭਨਿ ਬਹੁਰਿ ਅਨੁਜ ਪਦੁ ਦੇਹੁ ॥

pa(n)dd putr kur raaj bhan bahur anuj padh dheh ||

ਸੁਤ ਉਚਾਰਿ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥੧੭੬॥

sut uchaar a(n)t ar uchar naam baan lakh leh ||176||

After uttering the words "Pandu-Putra and Kururaaj", then adding the word "Anuj" and afterwards saying the ward "Sut and ari", the names of Baan

are spoken.176

ਜਊਧਿਸਟਰ ਭੀਮਾਗ੍ਰ ਭਨਿ ਅਰਜੁਨਾਗ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥

juoodhisaTar bheemaagr bhan arajunaagr pun bhaakh ||

ਸੁਤ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨੁ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੭੭॥

sut aadh a(n)t ar uchar naam baan lakh raakh ||177||

After uttering the words “Yudhishtar and Bhimaagra”, then adding “Arjunagara” and afterwards saying “Sut and ari” at end, the names of Baan are known.177.

ਨੁਕਲ ਬੰਧੁ ਸਹਿਦੇਵ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਪਦ ਬੰਧੁ ਉਚਾਰਿ ॥

nukal ba(n)dh sahidhev anuj keh padh ba(n)dh uchaar ||

ਸੁਤ ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥੧੭੮॥

sut aadh a(n)t ar uchar sar ke naam bichaar ||178||

Saying the wards “Bandhu and Sut-ari” after uttering the words “Nakul,

Sahdev and Anuj", the names of Baan are known.178.

ਜਾਗਸੇਨਿ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਿ ॥

jaagasen ko piratham keh pat padh bahur uchaar ||

ਅਨੁਜ ਆਦਿ ਸੁਤਾਤ ਕਰਿ ਸਭ ਸਰੁ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥੧੭੯॥

anuj aadh sootaat kar sabh sar naam apaar ||179||

Uttering primarily the word "Yaagyasen" (Daraupadi) and then saying the words "Pati, Anuj and Sutant-ari", many names of baan are known.179.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਦ੍ਰੁਪਦਜਾ ਉਚਰਿ ਸੁ ਪਤਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

piratham dhropadhee dhrupadhajaa uchar su pat padh dheh ||

ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੁਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੮੦॥

anuj uchar sootar uchar naam baan lakh leh ||180||

Uttering primarily the words "Draupadi and Drupadja" and then saying

“Supati, Anuj and Sutari”, the names of Baan are known.180.

ਧ੍ਰਿਸਟ ਦ੍ਰੁਮਨੁਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

dhirasaT dhrumanujaa piratham keh pun pat sabadh bakhaan ||

ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੮੧॥

anuj uchar sootar uchar naam baan ke jaan ||181||

Saying primarily the word Dharishdayumanja”, then adding the words “Pati and Anuj” and afterwards saying “Sutari”, the names of Baan are known.181.

ਦ੍ਰੁਪਤ ਦ੍ਰੋਣ ਰਿਪੁ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਜਾ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪੁਨਿ ਭਾਖਿ ॥

dhrupat dhron rip piratham keh jaa keh pat pun bhaakh ||

ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੮੨॥

anuj uchar sootar uchar naam baan lakh raakh ||182||

Uttering the words Drupad and Dron-ripu”, then adding the word “Ja” and afterwards saying the words “Pati, Anuj and Sutari” many names of Baan

are known.182.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਦ੍ਰੁਪਤ ਕੋ ਜਾਮਾਤਾ ਪੁਨਿ ਭਾਖਿ ॥

piratham naam lai dhrupat ko jaamaataa pun bhaakh ||

ਅਨੁਜ ਉਚਰ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੮੩॥

anuj uchar sootar uchar naam baan lakh raakh ||183||

Uttering the name Drupad in the beginning and then saying the words “Jamata, Anuj and Sutari”, many names of Baan are known.183.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਿ ॥

piratham dhron ko naam lai ar padh bahur uchaar ||

ਭਗਨੀ ਕਹਿ ਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹਿ ਸੂਤਰਿ ਬਾਨ ਬਿਚਾਰ ॥੧੮੪॥

bhaganee keh pat bhraat keh sootar baan bichaar ||184||

Uttering the name "Dron”, adding “Ari” and then saying the words

“Bhagini, Pati, Bharaat and Sutari”, the names of Baan are known.184.

ਅਸੁਰ ਰਾਜ ਸੁਤਾਤ ਕਰਿ ਬਿਸਿਖ ਬਾਰਹਾ ਬਾਨ ॥

asur raaj sutaat kar bisikh baarahaa baan ||

ਤੂਨੀਰਪ ਦੁਸਟਾਤ ਕਰਿ ਨਾਮ ਤੀਰ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੮੫॥

tooneerap dhusaTaat kar naam teer ke jaan ||185||

The destroyer of Ravana, the enemy of Indra, the ripper of he clouds and the perisher of all kinds of adversities is called by the name of TIR (Baan).185.

ਮਾਦ੍ਰੀ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਕਹੋ ਸੁਤ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

maadhree sabadh pirathame kaho sut padh bahur bakhaan ||

ਅਗ੍ਰ ਅਨੁਜ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੮੬॥

agr anuj sootar uchar sar ke naam pachhaan ||186||

Uttering primarily the word "Maaadra", then saying the word "Sut" then adding the words "Anuj and Satari", the names of Baan are

recognised.186.

ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

sugreev ko piratham keh ar padh bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੮੭॥

sakal naam sree baan ke leejahu chatur pachhaan ||187||

Uttering primarily the word "Sugriva", then adding the word "Ari" the wise people recognize all the names of Baan.187.

ਦਸ ਗ੍ਰੀਵ ਦਸ ਕੰਠ ਭਨਿ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

dhas greev dhas ka(n)Th bhan ar padh bahur uchaar ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਏਹ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੧੮੮॥

sakal naam eh baan ke leejahu chatur sudhaar ||188||

Uttering the words "Dasgriva and Daskanth", then saying the word "Ari",

the wise people correctly known the names of Baan.188.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਟਾਯੁ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

piratham jaTaay bakhaan kai ar padh bahur bakhaan ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੀਐ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੮੯॥

rip padh bahur uchaareeyai sar ke naam pachhaan ||189||

Uttering primarily the word Jataayoo and then and then adding the words "Ari and Ripu", the names of Baan are recognized.189.

ਰਾਵਨ ਰਸਾਸੁਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਨਿ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

raavan rasaasur piratham bhan a(n)t sabadh ar dheh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੧੯੦॥

sakal naam sree baan ke cheen chatur chit leh ||190||

Saying "Rajeshwar Ravan" in the beginning and adding "Ari" at the end,

all the names of Baan are known.190.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਮੇਘ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਧੁਨਿ ਦੇਹੋ ॥

piratham megh ke naam lai a(n)t sabadh dhun dheho ||

ਪਿਤਾ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੯੧॥

pitaa uchar ar sabadh kahu naam baan lakh leh ||191||

Naming Meghnaad in the beginning, then adding the words “Pita and Ari”, the names of Baan are spoken.191.

ਮੇਘਨਾਦ ਭਨ ਜਲਦਧੁਨਿ ਪੁਨਿ ਘਨਨਿਸਨ ਉਚਾਰਿ ॥

meghanaadh bhan jaladhadhun pun ghananisan uchaar ||

ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਣ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੯੨॥

pit keh ar keh baan ke leejahu naam su dhaar ||192||

After saying the word Meghnaad and then the words “Jaldhi and Dhvani”, then uttering the words “Dhan and Nishaan”, adding afterwards the words

"Pitaa and Ari", the names of Baan are spoken.192.

ਅੰਬੁਦ ਧੁਨਿ ਭਨਿ ਨਾਦ ਘਨ ਪੁਨਿ ਪਿਤ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿ ॥

a(n)budh dhun bhan naadh ghan pun pit sabadh uchaar ||

ਅਰਿ ਪਦਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਵਿਚਾਰ ॥੧੯੩॥

ar padh bahur bakhaaneeyai sar ke naam vichaar ||193||

Uttering the words "Ambuddh and Dhvani", then saying "Naadghan" and afterwards adding the words "Pitaa and Ari", the names of Baan are thoughtfully known.193.

ਧਾਰਾਧਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਧੁਨਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਿ ॥

dhaaraadhar padh piratham keh dhun padh bahur bakhaan ||

ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਸਬਦੋ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੯੪॥

pit keh ar sabadho uchar naam baan ke jaan ||194||

Saying primarily the word "Dhaaraadharr", then adding the words "Dhvani,

Pitaa and Ari”, the names of Baan are known.194.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਬਦ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪਰਧ੍ਵਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

piratham sabadh ke naam lai paradhavain pun padh dheh ||

ਧੁਨਿ ਉਚਾਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੯੫॥

dhun uchaar ar uchareeyai naam baan lakh leh ||195||

Uttering primarily the names of “Shabad”, then saying the word “Pardhan” and afterwards adding the words “Dhvani and Ari”, the names of Baan are spoken.195.

ਜਲਦ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਨਾਦ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

jaladh sabadh pirathamai uchar naadh sabadh pun dheh ||

ਪਿਤਾ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੯੬॥

pitaa uchar ar uchareeyai naam baan lakh leh ||196||

Saying primarily the word “Jaladh”, then adding the word “Naad”, and

then uttering the words “Pitaa and Ari”, the names of Baan are known.196.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨੀਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਧਰ ਧੁਨਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

piratham neer ke naam lai dhar dhun bahur bakhaan ||

ਤਾਤ ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੯੭॥

taat aadh a(n)t ar uchar naam baan ke jaan ||197||

Uttering the names of “Paani” (water) in the beginning then adding the word “Dhar” and also saying the word “Taat” in the beginning and adding the word “Ari” at the end, the names of Baan are known.197.

ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹ ॥

dhaaraa piratham uchaar kai dhar padh bahuro dheh ||

ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਪਦ ਉਚਰੌ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੯੮॥

pit keh ar padh ucharau naam baan lakh leh ||198||

After uttering the world “Dharma” in the beginning, then adding the word “Dhar” and afterwards saying “Pitaa and Ari” the names of Baan are

pronounced.198.

ਨੀਰ ਬਾਰਿ ਜਲ ਧਰ ਉਚਰਿ ਧੁਨਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਿ ॥

neer baar jal dhar uchar dhun padh bahur bakhaan ||

ਤਾਤ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੯੯॥

taat uchar ar uchareeyai naam baan pahichaan ||199||

Uttering the word “Neer, Vari and Jaldhar” and then saying the words “Dhavani, Taat and Ari”, the names of Baan are recognized.199.

ਪਾਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

paanee piratham uchaar kai dhar padh bahur bakhaan ||

ਧੁਨਿ ਪਿਤ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੨੦੦॥

dhun pit ar keh baan ke leejahu naam pachhaan ||200||

Uttering primarily the word “Paani” (water), then adding “Dhar” and afterwards saying the words “Dhvant, Pitaa, etc.”, recognize the names of

Baan.200.

ਘਨ ਸੁਤ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਧਰ ਧੁਨਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

ghan sut piratham bakhaan kai dhar dhun bahur bakhaan ||

ਤਾਤ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੨੦੧॥

taat uchar ar uchareeyai sar ke naam pachhaan ||201||

Saying world "Ghansoot" primarily, then adding and uttering he words "Dhar, Taat and Ari", the names of Baan are known.201.

ਆਬਦ ਧੁਨਿ ਕਹਿ ਪਿਤ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਤੇ ਗੁਨਨ ਨਿਧਾਨ ॥

aabadh dhun keh pit uchar ar te gunan nidhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਛਾਨ ॥੨੦੨॥

sakal naam e baan ke leejahu hiradhai pachhaan ||202||

Uttering the Ambuddh Dhvani, then saying the world "Pitaa", O virtuous

people! recognize all the names of Baan in your mind.202.

ਧਾਰ ਬਾਰਿ ਕਹਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ਧਰ ਧੁਨਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

dhaar baar keh uchar kai dhar dhun bahur bakhaan ||

ਤਾਤ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੨੦੩॥

taat uchar ar uchareeyai naam baan ke jaan ||203||

Uttering the words “Dhaar and Vaari”, then saying and adding the words “Par-dhan, Taat and Ari”, the names of Baan are known.203.

ਨੀਰਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰ ਕੇ ਧੁਨਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

neeradh piratham uchaar ke dhun padh bahur bakhaan ||

ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੨੦੪॥

pit keh ar keh baan ke leejahu naam pachhaan ||204||

Saying the word “Neerad” in the beginning, then uttering and adding the

words “Dhvani, Pitaa and Ari”, the names of Baan are known.204.

ਘਨਜ ਸਬਦ ਕੋ ਉਚਰਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

ghanaj sabadh ko uchar kai dhun padh bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੦੫॥

sakal naam sree baan ke leejo chatur pachhaan ||205||

Saying the word “Dhanaj” and then adding the world “Dhan”, all the names of Baan are recognized by the clever persons.205.

ਮਤਸ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅਛ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

matas sabadh pirathamai uchar achh sabadh pun dheh ||

ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੨੦੬॥

ar padh bahur bakhaaneeyai naam baan lakh leh ||206||

Uttering the word “Maker” in the beginning, then saying and adding the

words “Aksh and Ari”, all the names of Baan are known.206.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਮੀਨ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਚਖੁ ਰਿਪੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

piratham meen ko naam lai chakh rip bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੦੭॥

sakal naam sree baan ke leejahu chatur pachhaan ||207||

Uttering the names of “Meen” (fish) in the beginning, then saying the word Chakshu, all the names of Baan are known207.

ਮਕਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਚਖੁ ਰਿਪੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥

makar sabadh pirathamai uchar chakh rip bahur bakhaan ||

ਸਬੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੦੮॥

sabai naam sree baan ke leejo chatur pachhaan ||208||

Saying the word “Makar” primarily, then adding the word “Chakshu”, O

wise people! recognize all the names of Baan.208.

ਝਖ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਚਖੁ ਰਿਪੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

jhakh padh piratham bakhaan kai chakh rip bahur bakhaan ||

ਸਭੇ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੈ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੦੯॥

sabhe naam sree baan ke leejai chatur pachhaan ||209||

Recognise all names of Baan, by uttering the word "Jhakh" in the beginning and then adding the word "Chakshu".209.

ਸਫਰੀ ਨੇਤ੍ਰ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

safaree netr bakhaan kai ar padh bahur uchaar ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਸੁ ਕਵਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੨੧੦॥

sakal naam sree baan ke leejo su kav su dhaar ||210||

Saying the words "Safri (fish) and Netar" then uttering the word "Ari", O

poets! Comprehend all the names of Baan correctly.210.

ਮਛਰੀ ਚਛੁ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥

machharee chachh bakhaan kai ar padh bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੨੧੧॥

naam sakal sree baan ke leejo chatur sudhaar ||211||

Comprehend all the names of Baan correctly by uttering “Matsuachakshu” and the saying the word “Ari”.211.

ਜਲਚਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਚਖੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

jalachar piratham bakhaan kai chakh padh bahur bakhaan ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੨੧੨॥

ar keh sabh hee baan ke leejo naam pachhaan ||212||

Recognise all the names of Baan by saying “Jalchar” in the beginning,

then adding and uttering the words “Chakshu and Ari”.212.

ਬਕਤ੍ਰਾਗਜ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਮੀਨ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

bakatraagaj padh uchar kai meen sabadh ar dheh ||

ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੨੧੩॥

naam sileemukh ke sabhai cheen chatur chit leh ||213||

O wise people! recognize all the names of Baan by uttering the word “Baktraagaj” and then adding the word Meen.213.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਮੀਨ ਕੇ ਕੇਤੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

piratham naam lai meen ke ket sabadh pun dheh ||

ਚਖੁ ਕਹਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੨੧੪॥

chakh keh ar keh baan ke naam cheen chit leh ||214||

Uttering the names of “Meen” in the beginning, then adding and saying the words “Ketu, Chakshu and Ari”, all the names of Baan are recognized in

mind.214.

ਸੰਬਰਾਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਚਖੁ ਧੁਜ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

sa(n)baraar padh piratham keh chakh dhuj padh pun dheh ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੨੧੫॥

ar keh sabh hee baan ke cheen chatur chit leh ||215||

O wise people! Recognise the names of Baan by uttering the words "Sambrari" in the beginning and then saying and adding the words "Chakshu-dhvaj and Ari".215.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਿਨਾਕੀ ਪਦ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਧੁਜ ਨੇਤ੍ਰ ਉਚਾਰਿ ॥

piratham pinaakee padh uchar ar dhuj netr uchaar ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰ ॥੨੧੬॥

ar keh sabh hee baan ke leejahu naam su dhaar ||216||

Uttering the word "Pinaaki" primarily, then adding and saying the words "Ari", Dhvaj, Netar and Ari", all the names of Baan are spoken

correctly.216.

ਮਹਾਰੁਦ੍ਰ ਅਰਿਧੁਜ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਨੇਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

mahaarudhr aridhuj uchar pun padh netr bakhaan ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੧੭॥

ar keh sabh sree baan ke naam hiradhai pahichaan ||217||

Recognise all the names of Baan in your mind by saying the words Maha-Rudra and Aridhvaj" and then uttering the word "Netar".217.

ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਤਕ ਅਰਿ ਕੇਤੁ ਕਹਿ ਚਖੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

tirapuraatak ar ket keh chakh ar bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੨੧੮॥

naam sakal e baan ke leejahu sukab su dhaar ||218||

If after saying the words "Tripurantak and Ariketu" and then uttering

“Chakshu-ari”, then the poets know all the names of Baan correctly.218.

ਕਾਰਤਕੇਅ ਪਿਤੁ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅਰਿ ਧੁਜ ਨੇਤ੍ਰ ਬਖਾਨਿ ॥

kaaratakea pit piratham keh ar dhuj netr bakhaan ||

ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੧੯॥

ar padh bahur bakhaaneeaai naam baan pahichaan ||219||

All the names of Baan are recognized by uttering the words “Kaartikya nd Pitra” in the beginning and then saying and adding the words “Ari-Dhvaj, Netar and Ari”.219.

ਬਿਰਲ ਬੈਰਿ ਕਰਿ ਬਾਰਹਾ ਬਹੁਲਾਤਕ ਬਲਵਾਨ ॥

biral bair kar baarahaa bahulaatak balavaan ||

ਬਰਣਾਤਕ ਬਲਹਾ ਬਿਸਿਖ ਬੀਰ ਪਤਨ ਬਰ ਬਾਨ ॥੨੨੦॥

baranaatak balahaa bisikh beer patan bar baan ||220||

“Vairi, Vilarkar, Baar-ha, Bohlantak, Varnanaantak, Balha, Vishikh,

Veerpatan etc.” are all spoken of as the names of Baan.220.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਲਲਿ ਕੌ ਨਾਮ ਲੈ ਧਰ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਿ ॥

piratham salal kau naam lai dhar ar bahur bakhaan ||

ਕੇਤੁ ਚਛੁ ਅਰਿ ਉਚਰੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੨੨੧॥

ket chachh ar uchareeyai naam baan ke jaan ||221||

Uttering the word “Salil” (water) in the beginning, saying and adding eh words “Dhar, Ari Ketu, Chakshu and Ari”, the names of Baan are known.221.

ਕਾਰਤਕੇਅ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਿਤੁ ਅਰਿ ਕੇਤੁ ਉਚਾਰਿ ॥

kaaratakea padh piratham keh pit ar ket uchaar ||

ਚਖੁ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰ ॥੨੨੨॥

chakh ar keh sabh baan ke leejahu naam su dhaar ||222||

All the names of Baan are spoken correctly by saying the word “Kaartikya in the beginning and then saying and adding the words “Pitra, Ari, Ketu,

Chakshu and Ari” in serial order.222.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਿਨਾਕੀ ਪਾਨਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਧੁਜ ਚਖੁ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

piratham pinaakee paan keh rip dhuj chakh ar dheh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੨੨੩॥

sakal naam sree baan ke cheen chatur chit leh ||223||

The wise people may comprehend all the names of Baan in their mind by uttering “Pinaaki-paani in the beginning and then adding Ripdhvaj and Chakshu.”223.

ਪਸੁ ਪਤਿ ਸੁਰਿਧਰ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਧੁਜ ਚਖੁ ਸਤ੍ਰੁ ਬਖਾਨ ॥

pas pat suridhar ar uchar dhuj chakh satr bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੨੨੪॥

sakal naam sree baan ke chatur chit mai jaan ||224||

Uttering the words “Pashupati, Surdhar and Ari” and then saying the words “Dhvaj-Chakshu and Shatru”, all the names of Baan are known by

the wise people.224.

ਪਾਰਬਤੀਸ ਅਰਿ ਕੇਤੁ ਚਖੁ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

paarabatees ar ket chakh keh rip pun padh dheh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੨੨੫॥

sakal naam sree baan ke cheen chatur chit leh ||225||

After uttering the words “Parvteesh, Ariketu and Chakshu and then adding the wrord “Ripu”, the wise people know all the names of Baan.225.

ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਗ ਸਾਮੁਹਿ ਚਲਤ ਸਤ੍ਰੁ ਮਾਨ ਕੋ ਖਾਪ ॥

sasatr saag saamuh chalat satr maan ko khaap ||

ਸਕਲ ਸ੍ਰਿਸਟ ਜੀਤੀ ਤਿਸੈ ਜਪੀਅਤੁ ਤਾ ਕੋ ਜਾਪੁ ॥੨੨੬॥

sakal sirasaT jeetee tisai japeeat taa ko jaap ||226||

Even with the continued blows of the weapons and lances etc. on the front, the weapons which destroys the ego of the enemy, that has conquered the

whole world I only utter its name in devotion.226.

ਸਕਲ ਸੰਭੁ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅਰਿ ਧੁਜ ਨੇਤ੍ਰ ਬਖਾਨਿ ॥

sakal sa(n)bh ke naam lai ar dhuj netr bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥੨੨੭॥

sakal naam sree baan ke nikasat chalat apramaan ||227||

Saying all the names of Shambhoo (Shiva) and then uttering the words "Ari, Dhvaj and Netar", all the names of Baan continue to be encolved.227.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਅਰਦਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

piratham naam lai satr ko aradhan bahur uchaar ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਪਾਰ ॥੨੨੮॥

sakal naam sree baan ke nikasat chalai apaar ||228||

Uttering the world "Shatru" in the beginning and then saying the word

“Ardan”, all the names of Baan continue to be evolved.228.

ਸਕਲ ਮ੍ਰਿਗ ਸਬਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

sakal mirag sabadh aadh keh aradhan padh keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੨੨੯॥

sakal naam sree baan ke nikasat chalai ana(n)t ||229||

Saying all the names of related to “Mrig” (deer) in the beginning and uttering the word “Ardan” at the end, all the names of Baan continue to be evolved.229.

ਕੁੰਭਕਰਨ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

ku(n)bhakaran padh aadh keh aradhan bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੨੩੦॥

sakal naam sree baan ke chatur chit mai jaan ||230||

The wise men comprehend all the names of Baan by uttering the word

“Kumbhkaran” in the beginning and then saying the word “Ardan”.230.

ਰਿਪੁ ਸਮੁਦ੍ਰ ਪਿਤ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਕਾਨ ਅਰਿ ਭਾਖੋ ਅੰਤਿ ॥

rip samudhr pit piratham keh kaan ar bhaakho a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿ ਅਨੰਤ ॥੨੩੧॥

sakal naam sree baan ke nikasat chaleh ana(n)t ||231||

Uttering the word “Rip-Samudra” in the beginning and then saying the word “Kaanari” at the end, innumerable names of Baan get evolved.231.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਦਸਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਲੈ ਬੰਧੁ ਅਰਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

piratham naam dhasagreev ke lai ba(n)dh ar padh dheh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੨੩੨॥

sakal naam sree baan ke cheen chatur chit leh ||232||

The wise people recognize all the names of Baan in their mind by uttering the names of “Dasgareev Ravana in the beginning and then adding words

“Vadh and Ari”.232.

ਖੋਲ ਖੜਗ ਖਤ੍ਰਿਅੰਤ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪਦੁ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ॥

khol khaRag khatria(n)t kar kai har padh kahu a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੨੩੩॥

sakal naam sree baan ke nikasat chalai ana(n)t ||233||

Ending with the words “Khol, Khadag, Kshatriyantkaarak and Kehri”, all the names of Baan get evolved.233.

ਕਵਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੀਅਹਿ ਭਾਖਿ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥

kavach kirapaan kaTaare'eh bhaakh a(n)t ar bhaakh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਿਤ ਮਹਿ ਰਾਖੁ ॥੨੩੪॥

sakal naam sree baan ke cheen chit meh raakh ||234||

Saying the words “Kavach, Kripaan and Kataari” and adding the world

"Ari" at the end, the names of Baan are kept in the mind.234.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭ ਉਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

piratham sasatr sabh uchar kai a(n)t sabadh ar dheh ||

ਸਰਬ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੨੩੫॥

sarab naam sree baan ke cheen chatur chit leh ||235||

Uttering firstly the names of all the weapons and adding the word "Ari" at the end, all the names of Baan are recognized in the mind.235.

ਸੂਲ ਸੈਹਥੀ ਸਤ੍ਰੁ ਹਾ ਸਿਪ੍ਰਾਦਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

sool saihathee satr haa sipraadhar keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿ ਅਨੰਤ ॥੨੩੬॥

sakal naam sree baan ke nikasat chaleh ana(n)t ||236||

Saying the worlds "Shool, Saihathi, Shatruha and Sipraadar" at the end, all

the names of Baan get evolved.236.

ਸਮਰ ਸੰਦੇਸੋ ਸਤ੍ਰੁਹਾ ਸਤ੍ਰਾਤਕ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥

samar sa(n)dheso satruhaa satraatak jeh naam ||

ਸਭੈ ਬਰਨ ਰਛਾ ਕਰਨ ਸੰਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਧਾਮ ॥੨੩੭॥

sabhai baran rachhaa karan sa(n)tan ke sukh dhaam ||237||

O Baan! whose names are Samar, Sandesh, Shatruha and Shatruha and Shatrantak, you are the protector of all the Varnas (castes) and giver of comfort to the saints.237.

ਬਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

bar padh piratham bakhaan kai ar padh bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਤ੍ਰੁਹਾ ਕੇ ਸਭੈ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੨੩੮॥

naam satruhaa ke sabhai chatur chit meh jaan ||238||

Saying the word “Var” in the beginning and then uttering the word “Ari”,

the names of Baan the destroyer of enemies, continue to be evolved.238.

ਦਖਣ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਸਖਣ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

dhakhan aadh uchaar kai sakhan a(n)t uchaar ||

ਦਖਣ ਕੌ ਭਖਣ ਦੀਓ ਸਰ ਸੌ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ॥੨੩੯॥

dhakhan kau bhakhan dheeo sar sau raam kumaar ||239||

Uttering firstly the word “Dakshin” and then saying the word “Bhakshan” at the end, the meaning of Baan is comprehended, because Ram had given the food of Baan to Ravana, the resident of a Southern country and had killed him 239

ਰਿਸਰਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਮੰਡਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

risaraa piratham bakhaan kai ma(n)ddar bahur bakhaan ||

ਰਿਸਰਾ ਕੋ ਬਿਸਿਰਾ ਕੀਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਕੇ ਬਾਨ ॥੨੪੦॥

risaraa ko bisiraa keeyo sree raghupat ke baan ||240||

Saying “Risra” in the beginning, then the word “Mundari” is uttered and

then the Baan of Raghupati (Ram) are comprehended.240.

ਬਲੀ ਈਸ ਦਸ ਸੀਸ ਕੇ ਜਾਹਿ ਕਹਾਵਤ ਬੰਧੁ ॥

balee iees dhas sees ke jaeh kahaavat ba(n)dh ||

ਏਕ ਬਾਨ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਕੀਯੋ ਕਬੰਧ ਕਬੰਧ ॥੨੪੧॥

ek baan raghunaath ke keeyo kaba(n)dh kaba(n)dh ||241||

Raghunath (Ram) chopped into bits with his single Baan and also made the relatives of the mighty Dasgreev Ravana as headless Trunks.241.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਾਖਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਪਦ ਬੰਧੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

piratham bhaakh sugreev padh ba(n)dhur bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨੀਅਹੁ ਬੁਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥੨੪੨॥

sakal naam sree baan ke jaaneeahu budh nidhaan ||242||

Saying the word Sugriv in the beginning, then adding the word “Bandh”,

the wise people know all the names of Baan.242.

ਅੰਗਦ ਪਿਤੁ ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

a(n)gadh pit keh piratham padh a(n)t sabadh ar dheh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੨੪੩॥

sakal naam sree baan ke cheen chatur chit leh ||243||

Saying “Angad-Pitr” (Bali) in the beginning and then adding the word “Ari”, all the names of Baan are comprehended .243.

ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਈਸ ਅਨੁਜ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥

hanoomaan ke naam lai iees anuj ar bhaakh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਿਤ ਮਹਿ ਰਾਖੁ ॥੨੪੪॥

sakal naam sree baan ke cheen chit meh raakh ||244||

Uttering the names of Hanuman and adding the words “Ish, Anuj and Ari”,

all the names of Baan are understood in the mind.244.

ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

sasatr sabadh pirathamai uchar a(n)t sabadh ar dheh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਅਨੇਕਨਿ ਲੇਹੁ ॥੨੪੫॥

sakal naam sree baan ke jaan anekan leh ||245||

Uttering firstly the word “Shastar” and then adding the word “Ari” at the end, all the names of Baan are known.245.

ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

asatr sabadh pirathamai uchar a(n)t ar sabadh bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੪੬॥

sakal naam sree baan ke leejahu chatur pachhaan ||246||

The word “Astar” is said in the beginning and the word “Ari” at the end, in

this way all the names of Baan are comprehended.246.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਚਰਮ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸਭ ਅਰਿ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥

piratham charam ke naam lai sabh ar padh keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸਤ੍ਰਾਤ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿ ਬਿਅੰਤ ॥੨੪੭॥

sakal naam satraat ke nikasat chaleh bia(n)t ||247||

Saying all the names of “Charam” and adding the word “Ari” at the end, innumerable names of the enemy-destroying Baan continue to be evolved.247.

ਤਨੁ ਤ੍ਰਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਉਚਰਿ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

tan traan ke naam sabh uchar a(n)t ar dheh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਤਾ ਸਿਉ ਕੀਜੈ ਨੇਹੁ ॥੨੪੮॥

sakal naam sree baan ke taa siau keejai neh ||248||

Adding the word “Ari” at the end of tan-tran (armour), all the names of

Baan are formed, for which we should exhibit affection.248.

ਸਕਲ ਧਨੁਖ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

sakal dhanukh ke naam keh aradhan bahur uchaar ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੨੪੯॥

sakal naam sree baan ke cheen chatur niradhaar ||249||

Saying all the names of Dhanush (bow), and then uttering the word "Ardan", all the names of Baan are known.249.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਪਨਚ ਕੇ ਅੰਤਕ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

piratham naam lai panach ke a(n)tak bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਕਰੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਬਖਿਆਨ ॥੨੫੦॥

sakal naam sree baan ke kareeahu chatur bakhiaan ||250||

Saying the names of Panach (Pratyacha) and then adding the word

"Antak", all the names of Baan are described.250.

ਸਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥

sar padh piratham bakhaan kai ar padh bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੨੫੧॥

sakal naam sree baan ke chatur chit mai jaan ||251||

Saying the word "Shar" in the beginning and then adding the word "Ari", all the names of Baan are known mind.251.

ਮ੍ਰਿਗ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

mirag padh piratham bakhaan kai haa padh bahur bakhaan ||

ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਪਦ ਯਹ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੫੨॥

miragahaa padh yeh hot hai leejahu chatur pachhaan ||252||

Saying the word "Mrig" in the beginning and then adding the word "Ha", the word "Mrig-ha is formed, which connotes the Baan, which is the destroyer of the deer, which is recognized in the mind by the wise persons.252.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਯ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸੁਤ ॥੩॥

eit sree naam maalaa puraane sree baan naam tirateey dhiaai samaapatam

sat subham sut ||3||

End of the third chapter entitled “Shri Baan” in Shastar Nam Mala Puran.

ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਾਮ ॥

ath sree paas ke naam ||

Now begins the description of the names of Shri Paash (Noose)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬੀਰ ਗ੍ਰਸਿਤਹੀ ਗ੍ਰੀਵ ਧਰ ਬਰੁਣਾਯੁਧ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥

beer grasitahee greev dhar barunaayudh keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੨੫੩॥

sakal naam sree paas ke nikasat chalai ana(n)t ||253||

By uttering the words “Veer-Grast, Griendhar and Varunaayudh”, all the

names of Paash continue to be evolved.253.

ਗ੍ਰੀਵ ਗ੍ਰਸਿਤਨਿ ਭਵ ਧਰਾ ਜਲਧ ਰਾਜ ਹਥੀਆਰ ॥

greev grasitan bhav dharaa jaladh raaj hatheeaar ||

ਪਰੌ ਦੁਸਟ ਕੇ ਕੰਠ ਮੈ ਮੋਕਹੁ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰ ॥੨੫੪॥

parau dhusaT ke ka(n)Th mai mokahu leh ubaar ||254||

O creator of fear for the neck, the giver of fear to the earth, the weapon of the ocean! Strike on the throats of the tyrants and redeem me.254.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਦਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਏਸ ਏਸ ਪਦ ਭਾਖਿ ॥

piratham nadhan ke naam lai es es padh bhaakh ||

ਸਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਸਭ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨਿ ਚਿਤਿ ਰਾਖੁ ॥੨੫੫॥

sasatr uchar sabh paas ke naam cheen chit raakh ||255||

Naming primarily all the streams and then uttering the word “Ish” and afterwards the word “Shastar”, all the names of Paash are known in the

mind.255.

ਗੰਗਾ ਏਸ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

ga(n)gaa es bakhaan kai iees sasatr keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੨੫੬॥

sakal naam sree paas ke nikasat chalai ana(n)t ||256||

Adding the word “Shastar” with the word “Gangesh”, all the names of Paash continue to evolved.256.

ਜਟਜ ਜਾਨਵੀ ਕ੍ਰਿਤਹਾ ਗੰਗਾ ਈਸ ਬਖਾਨੁ ॥

jaTaj jaanavee kiratahaa ga(n)gaa iees bakhaan ||

ਆਯੁਧ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਜਾਨ ॥੨੫੭॥

aayudh a(n)t bakhaaneeaai naam paas ke jaan ||257||

After uttering the words “Jataj, Jahnavi and Ganga”, then adding the word “Ish” and afterwards saying the word “Aayudh”, the names fo Paash are

described.257.

ਸਕਲ ਅਘਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਹਾ ਆਯੁਧ ਸੁ ਬਖਾਨ ॥

sakal aghan ke naam lai haa aayudh su bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੨੫੮॥

sakal naam sree paas ke chatur chit meh jaan ||258||

Naming all the sins and then uttering the word "Ha", the wise people comprehend all the names of Paash in their mind.258.

ਕਿਲਬਿਖ ਪਾਪ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਤਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

kilabikh paap bakhaan kai rip pat sasatr bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੫੯॥

sakal naam sree paas ke leejahu chatur pachhaan ||259||

After narrating all the sins and then uttering the words "Ripu Pati Shastar",

O wise people! recognize all the names of Paash.259.

ਅਧਰਮ ਪਾਪ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਨਾਸਨੀਸ ਅਸਤ੍ਰ ਭਾਖਿ ॥

adharam paap bakhaan kai naasanees asatr bhaakh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਰਾਖਿ ॥੨੬੦॥

sakal naam sree paas ke cheen chatur chit raakh ||260||

Describing “Adharma and Paap” and adding the words “Naash Shatru”, all the names of Paash are known in the mind.260.

ਸਕਲ ਜਟਨਿ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨਿ ॥

sakal jaTan ko naam lai jaa pat asatr bakhaan ||

ਅਮਿਤ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੬੧॥

amit naam sree paas ke chatur chit meh jaan ||261||

Naming all the matted locks (jataaon) and then uttering the words “Ja, Pati

and Astar”, innumerable names of Paash are known.261.

ਤਉਸਾਰਾ ਸਤ੍ਰੁ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਭੇਦਕ ਗ੍ਰੰਥ ਬਖਾਨ ॥

tausaaraa satr bakhaan kai bhedhak gra(n)th bakhaan ||

ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੬੨॥

sasatr sabadh pun bhaakheeaai naam paas pahichaan ||262||

Associating the word “Shastar” with Varuna”, who is the destroyer of the enemy of tank, the names of Paash are recognized.262.

ਗਿਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਨਾਸਨਿ ਨਾਥ ਬਖਾਨਿ ॥

gir padh piratham bakhaan kai naasan naath bakhaan ||

ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੬੩॥

sasatr sabadh pun bhaakheeaai naam paas pahichaan ||263||

Saying the words “Giri-nashini and Nath” and then uttering the word

“Shastar”, the names of Paash are recognized.263.

ਫੋਕੀ ਨੋਕੀ ਪਖਧਰ ਪਤ੍ਰੀ ਪਰੀ ਬਖਾਨ ॥

fokee nokee pakhadhar patree paree bakhaan ||

ਪਛੀ ਪਛਿ ਅੰਤਕ ਕਹੋ ਸਕਲ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਾਮ ॥੨੬੪॥

pachhee pachh a(n)tak kaho sakal paas ke naam ||264||

The weapon destroying various kinds of birds, is known by the name of Paash.264.

ਕਸਟ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅਘਨ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ॥

kasaT sabadh pirathamai uchar aghan sabadh kahu a(n)t ||

ਪਤਿ ਸਸਤ੍ਰ ਭਾਖਹੁ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਨੰਤ ॥੨੬੫॥

pat sasatr bhaakhahu paas ke nikaseh naam ana(n)t ||265||

Saying the word “Kasht” in the beginning and adding the words “Aghan, Pati and Shastar” at end, the wise people comprehend the names of

Paash.265.

ਪਬਜਾਂ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਭੇਦਨ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥

pabayaa(n) piratham bakhaan kai bhedhan iees bakhaan ||

ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੬੬॥

sasatr sabadh pun bhaakheeaai naam paas pahichaan ||266||

Uttering the word “Parvati” in the beginning, then adding the words “Medini” and “Ish Shastar”, the names of Paash are known.266.

ਜਲਨਾਇਕ ਬਾਰਸਤ੍ਰ ਭਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

jalanaik baarasatr bhan sasatr sabadh pun dheh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੨੬੭॥

sakal naam sree paas ke cheen chatur chit leh ||267||

Uttering the words “Jal-nayak and Vari Astar” and then adding the word

“Shastar”, the wise people recognize all the names of Paash.267.

ਸਭ ਗੰਗਾ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

sabh ga(n)gaa ke naam lai pat keh sasatr bakhaan ||

ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੬੮॥

sabhai naam sree paas ke leejahu chatur pachhaan ||268||

Uttering all the names of “Ganga” and then saying “Pati-Shastar”, all the names of Paash are comprehended.268.

ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਏਸ ਅਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

jamunaa piratham bakhaan kai es asatr keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੨੬੯॥

sakal naam sree paas ke nikasat chalat ana(n)t ||269||

Saying primarily the word “Yamuna” and then uttering the words “Ish-

Astar", all the names of Paash continue to be evolved.269.

ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

kaali(n)dhree padh piratham bhan i(n)dhr sabadh keh a(n)t ||

ਅਸਤ੍ਰ ਬਹੁਰਿ ਕਹੁ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਨੰਤ ॥੨੭੦॥

asatr bahur kahu paas ke nikaseh naam ana(n)t ||270||

Saying the word "Kaalindi" in the beginning and then adding the words "Indra-Astar", afterwards many names of Paash continue to be evolved.270.

ਕਾਲਿਨੁਜਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮਹ ਕਹਿ ਇਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥

kaalinujaa padh pirathameh keh isaraasatr pun bhaakh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸ ਕੇ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਰਾਖੁ ॥੨੭੧॥

sakal naam sree paas ke cheen chatur chit raakh ||271||

Saying the word "Kaali Anuja" in the beginning and then uttering the word

“Ishar-Astar”, the wise people comprehend the names of Paash.271.

ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਲਭਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਇਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

kirasan balabhaa piratham keh isaraasatr keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੨੭੨॥

sakal naam sree paas ke nikasat chalat ana(n)t ||272||

Saying “Krishan-Vallabha” in the beginning and then uttering the word “Ishar-Astar” at the end, all the names of Paash continue to be evolved.272.

ਸੂਰਜ ਪੁਤ੍ਰਿ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

sooraj putr ko piratham keh pat keh sasatr bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੭੩॥

sakal naam sree paas ke leejeeahu chatur pachhaan ||273||

Saying “Surya-Putri” (Yamuna) in the beginning and then uttering the

words “Pati-Astar”, the wise people know all the names of Paash.273.

ਭਾਨੁ ਆਤਜਮਾ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤ ਆਯੁਧ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

bhaan aatajamaa aadh keh a(n)t aayudh padh dheh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੨੭੪॥

sakal naam e paas ke cheen chatur chit leh ||274||

Saying primarily the words “Bhanu-Aatmaj” and then adding the word “Aayudh” at the end, the wise people know all the names of Paash. 274.

ਸੂਰ ਆਤਜਮਾ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪਦ ਦੀਨ ॥

soor aatajamaa aadh keh a(n)t sasatr padh dheen ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਿਤ ਪਰਬੀਨ ॥੨੭੫॥

sakal naam sree paas ke cheenahu chit parabeen ||275||

Uttering primarily the words “Surya Aatmaj” and then adding the word

“Shastar”, the skilful people know all the names of Paash.275.

ਕਾਲ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੰਤਿ ਤਨੁਜ ਪਦਿ ਦੇਹੁ ॥

kaal pitaa prathamai uchar a(n)t tanuj padh dheh ||

ਪਤਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੨੭੬॥

pat keh asatr bakhaaneeaai naam paas lakh leh ||276||

Uttering the words “Kaalpita, tanuj and Astar” in serial order, all the names of Paash ar known.276.

ਦਿਵਕਰ ਤਨੁਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

dhivakar tanujaa piratham keh pat keh sasatr bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੭੭॥

sakal naam sree paas ke leejahu chatur pachhaan ||277||

Uttering the words “Divaakar Tanuja” in the beginning and then saying the

word “Pati” the wise people recognize all the names of Paash.277.

ਪਾਸਿ ਗ੍ਰੀਵਹਾ ਕੰਠ ਰਿਪੁ ਬਰੁਣਾਯੁਧ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥

paas greevahaa ka(n)Th rip barunaayudh jeh naam ||

ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਕੰਠ ਮੈ ਕਰੋ ਹਮਾਰੋ ਕਾਮ ॥੨੭੮॥

paro dhusaT ke ka(n)Th mai karo hamaaro kaam ||278||

He, whose names are “Gareevahaa, Kanthripu, Paash, Varunaayudh” etc., he should fall at the throat of the tyrant and fulfil our tasks.278.

ਆਦਿ ਕੰਠ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਗ੍ਰਾਹਕ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

aadh ka(n)Th ke naam lai graahak padh keh a(n)t ||

ਬਰੁਣਾਯੁਧ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭੁ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੨੭੯॥

barunaayudh ke naam sabh nikasat chalat bia(n)t ||279||

Uttering primarily the name “Kanth”, then adding the word “Grahak” at the

end, all the names of Varunaayudh (Paash) continue to be evolved.279.

ਨਾਰਿ ਕੰਠ ਗਰ ਗ੍ਰੀਵ ਭਨਿ ਗ੍ਰਹਿਤਾ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

naar ka(n)Th gar greev bhan grahitaa bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥੨੮੦॥

sakal naam e paas ke nikasat chalat apramaan ||280||

Uttering the words “Naari, Kanth, Galaa and Gareevaa” in the beginning angd then adding the word “Graheetaa”, all the names of Paash continue to be evolved.280.

ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਏਸਰਾਯੁਧਹਿਾਂ ਬਖਾਨ ॥

jamunaa piratham bakhaan kai esaraayudhahiaa(n) bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਜਾਨ ॥੨੮੧॥

sakal naam sree paas ke cheenahu chatur sujaan ||281||

Saying the word “Yamuna” primarily and then uttering the word

“Ishraayudh”, the wise people recognize all the names of Paash.281.

ਕਾ ਬਰਣਾਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਮੰਦ ਬਹੁਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

kaa baranaadh bakhaan kai ma(n)dh bahur padh dheh ||

ਹੋਤ ਹੈ ਨਾਮ ਕਮੰਦ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੨੮੨॥

hot hai naam kama(n)dh ke cheen chatur chit leh ||282||

Saying the letter “K” and then adding the word “Mand”, the name “Kamand” is rcognised.282.

ਕਿਸਨ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਬਲਭਾਤਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

kisan aadh padh uchar kai balabhaat padh dheh ||

ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰਾਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੨੮੩॥

pat asatraat uchaareeaai naam paas lakh leh ||283||

Uttering primarily the word “Karisan”, then adding the word “Vallabha and then uttering the words “Pati Astar”, all the names of Paash are

known.283.

ਬੀਰ ਗ੍ਰਸਤਨੀ ਸੁਭਟਹਾ ਕਾਲਾਯੁਧ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥

beer grasatanee subhaTahaa kaalaayudh jeh naam ||

ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਕੰਠ ਮੈ ਕਰੋ ਹਮਾਰੋ ਕਾਮ ॥੨੮੪॥

paro dhusaT ke ka(n)Th mai karo hamaaro kaam ||284||

O Paash! Your names are “Vir-Girastani, Subhatahaa, Kalayudh etc.,” You may fall at the throat of the tyrants and fulfil our tasks.284.

ਕਾਲ ਅਕਾਲ ਕਰਾਲ ਭਨਿ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੁ ॥

kaal akaal karaal bhan aayudh bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੮੫॥

sakal naam e paas ke chatur chit meh jaan ||285||

Uttering the words “Kall, Akaal and Karaal”, then adding the word Aayudh,

the wise people know all the names of Paash in their mind.285.

ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ਸੂਰਜ ਪਦ ਪੂਤ ਉਚਰੀਐ ਅੰਤਿ ॥

aadh uchareeaai sooraj padh poot uchareeaai a(n)t ||

ਸਸਤ੍ਰ ਭਾਖੀਐ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਬਿਅੰਤ ॥੨੮੬॥

sasatr bhaakheeaai paas ke nikaseh naam bia(n)t ||286||

Saying “Surya” in the first place, then adding “Puttra” and then saying the word “Shastar” at the end, many names of Paash continue to be evolved.286.

ਸਕਲ ਸੂਰਜ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੁਤ ਪਦ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

sakal sooraj ke naam lai sut padh asatr bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥੨੮੭॥

sakal naam sree paas ke chatur chit mai jaan ||287||

Uttering all the names of Surya and then adding the words “Sut and

AAstar”, the wise people know all the names of Paash in their mind.287.

ਭਾਨੁ ਦਿਵਾਕਰ ਦਿਨਧ ਭਨਿ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥

bhaan dhivaakar dhinadh bhan sut keh asatr bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥੨੮੮॥

sakal naam sree paas ke chatur chit mai jaan ||288||

Saying the words “Bhaanu, Divaakar and Dinadhi” and then uttering the words “Sut” and Astar”, the wise people come to know all the names of Paash.288.

ਦਿਨਮਣਿ ਦਿਵਕਰਿ ਰੈਣਹਾ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

dhinaman dhivakar rainahaa sut keh asatr bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥੨੮੯॥

sakal naam sree paas ke chatur chit mai jaan ||289||

Saying the words Sut and Shastar after the words “Dinmani, Divaakar and

Rainhaa", the wise peoples know the names of Paash in their mind.289.

ਦਿਨ ਕੋ ਨਾਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਮਣਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

dhin ko naam bakhaan kai man padh bahur bakhaan ||

ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੯੦॥

sut keh asatr bakhaaneeaai naam paas pahichaan ||290||

Saying the name "Din" and then adding the words "Mani" and "Sut Astar", all the names of Paash are known.290.

ਦਿਵਕਰਿ ਦਿਨਪਤਿ ਨਿਸਰਿ ਭਨਿ ਦਿਨ ਨਾਇਕ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥

dhivakar dhinapat nisar bhan dhin naik pun bhaakh ||

ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੨੯੧॥

sut keh asatr bakhaaneeaai naam paas lakh raakh ||291||

By adding "Sut Astar" after "Divaakar, Dinpati, Niashari and Din-nayak",

the names of Paash are known.291.

ਸਕਲ ਸੂਰਜ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥

sakal sooraj ke naam lai sut keh asatr bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੯੨॥

sakal naam sree paas ke chatur chit meh jaan ||292||

Uttering all the names of Surya and then adding “Sut Astar”, all the names of Paash are known.292.

ਜਮ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

jam padh piratham bakhaan kai sasatr sabadh pun dheh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੨੯੩॥

sakal naam sree paas ke cheen chatur chit leh ||293||

Saying firstly the word “Yam” and then adding the word “Shastar” the

names of Paash are recognized in the mind.293.

ਬਈਵਸਤੁ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੁ ॥

bieevasat padh aadh keh aayudh a(n)t bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੯੪॥

sakal naam sree paas ke chatur chit meh jaan ||294||

Saying "Vaivasvat" in the beginning and then adding the word "Aayudh" at the end, all the names of Paash are comprehended in the mind.294.

ਕਾਲ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥

kaal sabadh ko aadh keh asatr sabadh keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੨੯੫॥

sakal naam sree paas ke nikasat chalai ana(n)t ||295||

Saying the word "Kaal" in the beginning and then putting the word Astar"

at the end, innumerable names of Paash continue to be evolved.295.

ਪਿਤਰ ਰਾਜ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

pitar raaj padh piratham keh asatr sabadh pun dheh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੨੯੬॥

sakal naam sree paas ke chatur cheen chit leh ||296||

Saying the word “Pitr-raaj” in the beginning and then adding the word “Astar”, all the names of Paash are recognized.296.

ਦੰਡੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

dha(n)ddee piratham bakhaan kai asatr sabadh keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਅੰਤ ॥੨੯੭॥

sakal naam sree paas ke cheenahu chatur bia(n)t ||297||

Uttering firstly the word “Dhandi”, and then putting the word “Astar” at the

end, the wise people recognize the innumerable names of Paash.297.

ਜਮੁਨਾ ਭ੍ਰਾਤ ਬਖਾਨ ਕੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੁ ॥

jamunaa bhraat bakhaan kai aayudh bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੯੮॥

sakal naam sree paas ke chatur chit meh jaan ||298||

Saying "Yamuna-Bharaat" and then adding the word "Aayudh", the wise people know all the names of Paash in their hearts.298.

ਸਭ ਜਮੁਨਾ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਭ੍ਰਾਤ ਅਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

sabh jamunaa ke naam lai bhraat asatr pun dheh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੨੯੯॥

sakal naam sree paas ke chatur chit lakh leh ||299||

Saying all the names of Yamuna and adding "Bharaat Astar", the wise

people know all the names of Paash.299.

ਪਿਤਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਏਸਰ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

pitar sabadh pirathamai uchar esar bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੩੦੦॥

sakal naam sree paas ke chatur chit meh jaan ||300||

Saying “Pitr” (Yam) in the beginning and then adding the word “Aishar”, the wise people know all the names of Paash in their mind.300.

ਸਭ ਪਿਤਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨਾਇਕ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

sabh pitaran ke naam lai naik bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੩੦੧॥

sakal naam sree paas ke chatur chit meh jaan ||301||

Saying the names of all the manes and then adding the word “Nayak”, the

names of Paash are known in mind.301.

ਸਕਲ ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਘਾਇਕ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥

sakal jagat ke naam lai ghaik asatr bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੩੦੨॥

sakal naam sree paas ke chatur chit meh jaan ||302||

Uttering all the names of Jagat (world) and then adding the words "Sanharak Astar", the wise people know the innumerable names of Paash.302.

ਰਿਪੁ ਖੰਡਨਿ ਦਲ ਦਾਹਨੀ ਸਤ੍ਰੁ ਤਾਪਨੀ ਸੋਇ ॥

rip kha(n)ddan dhal dhaahanee satr taapanee soi ||

ਸਕਲ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਜਾ ਤੇ ਬਚਯੋ ਨ ਕੋਇ ॥੩੦੩॥

sakal paas ke naam sabh jaa te bachayo na koi ||303||

"Ripukhandan, Daldaahak, Shatrutaapak etc.," are all names of Pqaash,

from which none could save himself.303.

ਰਿਪੁ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਗ੍ਰਸਿਤਨਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੁ ॥

rip padh piratham bakhaan kai grasitan bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਜਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੩੦੪॥

sakal naam jam paas ke chatur chit meh jaan ||304||

Uttering the word “Ripu” in the beginning and then saying the word “Grastan” all the names of Yam-Paash are known.304.

ਖਲ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਖੰਡਨਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

khal padh aadh uchaar kai kha(n)ddan a(n)t bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਜਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਜਾਨ ॥੩੦੫॥

sakal naam jam paas ke cheeneeahu chatur sujaan ||305||

Saying the word “Khal” in the beginning and then uttering the word

“Khandan” at the end, the names of Yam-Paash are recognized.305.

ਦਲ ਦਾਹਨਿ ਰਿਪੁ ਗ੍ਰਸਿਤਨੀ ਸਤ੍ਰੁ ਤਾਪਨੀ ਸੋਇ ॥

dhal dhaahan rip grasitanee satr taapanee soi ||

ਕਾਲ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਜਾ ਤੇ ਰਹਿਤ ਨ ਕੋਇ ॥੩੦੬॥

kaal paas ke naam sabh jaa te rahit na koi ||306||

“Daldaahan, Ripu-grastani, Shatrutapni, etc.,” are all the names of Kaal-Paash, from which none could be saved.306.

ਜਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮੀ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੁ ॥

jaa padh piratham uchaar kai mee padh a(n)t bakhaan ||

ਜਾਮੀ ਪਦ ਏ ਹੋਤ ਹੈ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਜਾਨੁ ॥੩੦੭॥

jaamee padh e hot hai naam paas ke jaan ||307||

Saying he word “Jaa” at the end beginning and adding he word “Mee” at

the end, the word “Jaamee” is formed, which means Paash.307.

ਦਿਸਾ ਬਾਰੁਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

dhisaa baarunee piratham keh esaraasatr keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੩੦੮॥

naam sakal sree paas ke nikasat chalat bia(n)t ||308||

Saying the words, “Dishaa, Vaaruni” in the beginning and uttering the words “Aishra Shattu” at the end, innumerable names of Paash continue to be evolved.308.

ਪਛਮ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਏਸਰ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

pachham aadh bakhaan kai esar pun padh dheh ||

ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੩੦੯॥

aayudh bahur bakhaaneeaai naam paas lakh leh ||309||

Saying primarily the word “Pashchim” and then adding he word “Aishar” and afterwards the word “Aayudh”, the names of Paash are

comprehended.309.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਠਗਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

piratham Thagan ke naam lai aayudh bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੧੦॥

sakal naam e paas ke chatur chit pahichaan ||310||

Keeping the names of Thugs in the beginning and then uttering the word “Aayudh”, all the names of Paash are recognized in mind.310.

ਬਾਟਿ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

baaT aadh padh uchar kai haa padh asatr bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੩੧੧॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu jaan ||311||

Saying primarily the word “Vaat” and then adding the words “Haa” and " Astar" , the names names of Paash are formed, which are recognized by

the wise people. 311.

ਮਗ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਛਿਦ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

mag padh aadh bakhaan kai chhidh padh a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੩੧੨॥

naam paas ke hot hai leejo chatur pachhaan ||312||

Saying the word “Mad” in the beginning and then adding the word “Chhid” at the end, the names of Paash are recognized by the wise people.312.

ਮਾਰਗ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਮਾਰ ਬਖਾਨਹੁ ਅੰਤਿ ॥

maarag aadh bakhaan kai maar bakhaanahu a(n)t ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੋ ਹੋਤ ਹੈ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਬਿਅੰਤ ॥੩੧੩॥

naam paas ko hot hai nikasat chalai bia(n)t ||313||

Saying the word “Marg” in the beginning and keeping the word “Maar” at

the end, innumerable names of Paash continue to be evolved.313.

ਪੰਥ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਕਰਖਣ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

pa(n)th aadh padh uchar kai karakhan pun padh dheh ||

ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੩੧੪॥

aayudh bahur bakhaaneeaai naam paas lakh leh ||314||

Uttering firstly the word “Panth” and then adding the words “Karshan and “Aayudh”, the names of Paash are known.314.

ਬਾਟ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਹਾ ਅਸਤ੍ਰਾਤਿ ਬਖਾਨ ॥

baaT aadh sabadh uchaar kai haa asatraat bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੋ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨੀਅਹੁ ਗੁਨਨ ਨਿਧਾਨ ॥੩੧੫॥

naam paas ko hot hai cheeneeahu gunan nidhaan ||315||

Saying the word “Vaat” primarily and then adding the words “Haa” and

“Astar” at the end, the talented people know the names of Paash.315.

ਰਾਹ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰੀਐ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

raeh aadh padh uchareeaai rip keh asatr bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੩੧੬॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu jaan ||316||

Uttering the words “Ripu and Astar” after saying “Raash”, the names of Paash are formed, which are comprehended by the wise people.316.

ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਧਨ ਸਬਦੋ ਉਚਰਿ ਹਰਤਾ ਆਯੁਧ ਦੀਨ ॥

pirathamai dhan sabadho uchar harataa aayudh dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੩੧੭॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||317||

Uttering the word “Dhan” in the beginning and then speaking “Hartaa-

Aayudh", all the names of Paash are known.317.

ਮਾਲ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰਿ ਕੈ ਕਾਲ ਜਾਲ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

maal aadh sabadhochar kai kaal jaal keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਇਹ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰਗ੍ਯਾਵੰਤ ॥੩੧੮॥

sakal naam ieh paas ke cheeneeahu pragrayaava(n)t ||318||

Uttering primarily the word "Maal" and adding "Kaal Jaal" at the end, the talented people know all the names of Paash.318.

ਮਾਯਾ ਹਰਨ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

maayaa haran uchaar kai aayudh bahur bakhaan ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੩੧੯॥

sakal naam e paas ke chatur chit meh jaan ||319||

Uttering firstly the word "Maya-Haran" and then adding the word

“Aayudh”, the wise people know all the names of Paash.319.

ਮਗਹਾ ਪਥਹਾ ਪੈਂਡਹਾ ਧਨਹਾ ਦ੍ਰਿਬਹਾ ਸੋਇ ॥

magahaa pathahaa pai(n)ddahaa dhanahaa dhirabahaa soi ||

ਜਾ ਕੋ ਡਾਰਤ ਸੋ ਸਨੋ ਪਥਕ ਨ ਉਬਰਜੋ ਕੋਇ ॥੩੨੦॥

jaa ko ddaarat so sano pathak na ubarayo koi ||320||

“Mag-haa, Path-haa Dhanhaa, Dravya-haa etc.,” are all the names of Paash, in whose fear no traveler could be redeemed.320.

ਬਿਖੀਆ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

bikheeaa aadh bakhaan kai aayudh a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁ ਧਾਰ ॥੩੨੧॥

naam paas ke hot hai leejeeahu chatur su dhaar ||321||

Saying the word “Vish” in the beginning and then adding “Aayudh” the

names of Paash are correctly known in the mind.321.

ਬਿਖ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਦਾਇਕ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

bikh sabadhaadh uchaar kai dhaik asatr bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੩੨੨॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu jaan ||322||

Saying primarily "Vish" and then adding "Dayak Astar", all the names of Paash are formed, which are known by the wise people.322.

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪਤਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

cha(n)dhrabhagaa ke naam lai pat keh asatr bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰਗ੍ਯਾਵਾਨ ॥੩੨੩॥

naam paas ke hot hai cheeneeahu pragrayaavaan ||323||

Naming the river "Chandarbhagaa" and then adding "Pati Astar", the

talented people recognize the names of Paash.323.

ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਨਾਥ ਬਖਾਨ ਕੈ ਪੁਨਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਿਸੇਖ ॥

satudhrav naath bakhaan kai pun keh asatr bisekh ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤੁ ਅਸੇਖ ॥੩੨੪॥

sakal naam e paas ke nikasat chalat asekh ||324||

Uttering "Shatdrav Naath" and then saying "Astar Vishesh", many names of Pash continue to be evolved.324.

ਸਤਲੁਜ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

sataluj sabadhaadh bakhaan kai esaraasatr keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਹੈ ਪਾਸ ਕੇ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵੰਤ ॥੩੨੫॥

naam sakal hai paas ke cheen leh budhiva(n)t ||325||

Uttering the word "Shat" in the beginning and then adding "Aishrastra" at

the end, the wise people recognize all the names of Paash.325.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਿਪਾਸਾ ਨਾਮ ਲੈ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥

piratham bipaasaa naam lai esaraasatr pun bhaakh ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਚਿਤ ਮੈ ਰਾਖੁ ॥੩੨੬॥

naam sakal sree paas ke cheen chit mai raakh ||326||

Naming the river "Vipaasha" in the beginning and then saying "Aishraastra", the names of Paash are known in mind.326.

ਰਾਵੀ ਸਾਵੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥

raavee saavee aadh keh aayudh es bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗ੍ਯਾਵਾਨ ॥੩੨੭॥

naam paas ke hot hai cheenahu pragrayaavaan ||327||

Saying primarily the names of river "Raavi" in the beginning and then

uttering “Aayudh”, the talented people recognize the names of Paash.327.

ਸਾਵੀ ਈਸ੍ਰਾਵੀ ਸਭਿਨ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

saavee ieesraavee sabhin aayudh bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੩੨੮॥

naam paas ke hot hai leejahu sukab sudhaar ||328||

Naming firstly the Lord of all the rivers and then uttering “Aayudh” the poets know correctly all the names of Paash.328.

ਜਲ ਸਿੰਧੁ ਏਸ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

jal si(n)dh es bakhaan kai aayudh a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੩੨੯॥

naam paas ke hot hai chatur chit meh jaan ||329||

Saying “Jal Sindhu Ish” and then uttering “Aayudh” at the end, the wise

people know the names of Paash.329.

ਬਿਹਥਿ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰਿ ਕੈ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ॥

bihath aadh sabadhochar kai esaraasatr kahu a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੩੦॥

sakal naam e paas ke cheen leh mativa(n)t ||330||

Uttering the word “Vihath” in the beginning and then saying “Aishraastra” at the end, the wise people know the names of Paash.330.

ਸਿੰਧੁ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

si(n)dh aadh sabadh uchar kai aayudh a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਸਭ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗ੍ਯਾਵਾਨ ॥੩੩੧॥

naam paas ke hot sabh cheenahu pragrayaavaan ||331||

Uttering primarily the word “Sindhu” and then saying the word “Aayudh”

at the end, the talented people know the names of Paash.331.

ਨੀਲ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਏਸਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

neel aadh sabadhuchar kai esar asatr bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਸੁਰ ਗਿਆਨ ॥੩੩੨॥

naam paas ke hot hai cheen leh sur giaan ||332||

Saying primarily the word “Neet” and then uttering “Ishraastrra”, the names of Paash are recognized.332.

ਅਸਿਤ ਬਾਰਿ ਸਬਦਾਦਿ ਕਹਿ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰਾਤਿ ਬਖਾਨ ॥

asit baar sabadhaadh keh pat asatraat bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੩੩੩॥

naam paas ke hot hai cheen leh mativaan ||333||

Uttering the word “Asitvari” in the beginning and then adding “Pati Astar”

at the end, O wise ones! Recognise the names of Paash.333.

ਕਿਸਨਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥

kisanaa aadh uchaar kai aayudh es bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੩੩੪॥

naam paas ke hot hai leejahu chatur pachhaan ||334||

Saying "Krishna" primarily and then uttering "Aayudh Ish", O wise people! Recognise the names of Paash.334.

ਸਬਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਭੀਮਰਾ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥

sabadh aadh keh bheemaraa esaraasatr keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਪਾਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੩੫॥

naam paas ke hot hai cheen leh mativa(n)t ||335||

Uttering firstly the word "Bheemraaj" and sayind "Sharastra" at the end, O

wise ones! recognize the names of Paash.335.

ਤਪਤੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥

tapatee aadh uchaar kai aayudh es bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁ ਜਨਿ ਸਤਿ ਕਰਿ ਜਾਨ ॥੩੩੬॥

naam paas ke hot hai su jan sat kar jaan ||336||

Uttering “Taapti” in the beginning and then adding “Aayudh Ish”, O wise ones! the names of Paash are known.336.

ਬਾਰਿ ਰਾਜ ਸਮੁੰਦੇਸ ਭਨਿ ਸਰਿਤ ਸਰਿਧ ਪਤਿ ਭਾਖੁ ॥

baar raaj samu(n)dhes bhan sarit saridh pat bhaakh ||

ਆਯੁਧ ਪੁਨਿ ਕਹਿ ਪਾਸ ਕੇ ਚੀਨ ਨਾਮ ਚਿਤਿ ਰਾਖੁ ॥੩੩੭॥

aayudh pun keh paas ke cheen naam chit raakh ||337||

Saying “Vaariraaj Samudresh” and then “Sarit-sardhpati” and afterwards

“Aayudh”, the names of Paash are known in mind.337.

ਬਰੁਣ ਬੀਰਹਾ ਆਦਿ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

barun beerahaa aadh keh aayudh pun padh dheh ||

ਨਾਮ ਪਾਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੩੩੮॥

naam paas ke hot hai cheen chatur chit leh ||338||

Saying “Varun Veerhaa” in the beginning and then adding “Aayudh”, the names of Paash are formed.338.

ਨਦੀ ਰਾਜ ਸਰਿਤੀਸ ਭਨਿ ਸਮੁੰਦਰਾਟ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥

nadhee raaj saritees bhan samu(n)dharaaT pun bhaakh ||

ਆਯੁਧ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੩੩੯॥

aayudh a(n)t bakhaaneeaai naam paas lakh raakh ||339||

Saying “Nadi Raj, Sariti and Samund-raat”, the king of rivers and the Lord of all streames, and then uttering “Aayudh” at the end, the names of Paash

are known.339.

ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਤ੍ਰ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

braham putr padh aadh keh esaraasatr keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੪੦॥

naam paas ke sakal hee cheen leh mativa(n)t ||340||

Saying firstly "Brahmputra" and then uttering "Ishvarastra", all the names of Paash are recognized.340.

ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਿ ਪੁਤ੍ਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

brahamaa aadh bakhaan kai a(n)t putr padh dheh ||

ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੩੪੧॥

aayudh es bakhaaneeaai naam paas lakh leh ||341||

Known the names of Paash by saying firstly "Brahma" and then adding the

word “Putra” and afterwards saying “Aayudh Ish”.341.

ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਸੁਤ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

brahamaa aadh uchaar kai sut padh bahur bakhaan ||

ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੪੨॥

esaraasatr pun bhaakheeaai naam paas pahichaan ||342||

The names of Paash are recognized by uttering “Brahma” primarily and then saying the words “Sut” and “Ishrastra”.342.

ਜਗਤ ਪਿਤਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਸੁਤ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

jagat pitaa padh piratham keh sut padh a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰਗਿਆਵਾਨ ॥੩੪੩॥

naam paas ke hot hai cheeneeahu pragiaavaan ||343||

Saying primarily the words “Jagat-Pitaa” and adding the word “Sut” at the

end, O talented persons! Recognise the names of Paash.343.

ਘਘਰ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

ghaghar aadh uchaar kai ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਪਾਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰਗਿਆਵੰਤ ॥੩੪੪॥

naam paas ke hot hai cheeneeahu pragiaava(n)t ||344||

Naming the river Ghaggar in the beginning and uttering “Ishraastra” at the end, the names of Paash are formed, which O talented people! you may recognize.344.

ਆਦਿ ਸੁਰਸਤੀ ਉਚਰਿ ਕੈ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

aadh surasatee uchar kai esaraasatr keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਪਾਸ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੪੫॥

naam paas ke sakal hee cheen leh mativa(n)t ||345||

Uttering “Sarasvati” in the beginning and “Ishrastra” at the end, O talented

people! the names of Paash are formed.345.

ਆਮੂ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

aamoo aadh bakhaan kai ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੩੪੬॥

naam sakal sree paas ke nikasat chalat bia(n)t ||346||

Naming the river Amu in th beginning and uttering “Ishrastra” at the end, innumerable names of Paash continue to be evolved.346.

ਸਮੁੰਦ ਗਾਮਨੀ ਜੇ ਨਦੀ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਬਖਾਨਿ ॥

samu(n)dh gaamanee je nadhee tin ke naam bakhaan ||

ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਉਚਾਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੪੭॥

e'eesaraasatr pun uchaareeaai naam paas pahichaan ||347||

Naming all the rivers falling in the ocean and then daying “Ishrastra”, the

names of Paash are known.347.

ਸਕਲ ਕਾਲ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

sakal kaal ke naam lai aayudh bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੩੪੮॥

naam paas ke hot hai cheen leh mativaan ||348||

Uttering all the names of Kaal and then adding the word “Aayudh”, the talented persons recognize all the names of Paash.348.

ਦੁਘਧ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥

dhughadh sabadh pirathamai uchar nidh keh iees bakhaan ||

ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੪੯॥

aayudh bahur bakhaaneeaai naam paas pahichaan ||349||

Saying the word “Digadh” primarily and then adding “Nidhi Ish” and

"Aayudh", the names of Paash are recognized.349.

ਪਾਨਿਧਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

paanidh piratham bakhaan kai ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੩੫੦॥

naam sakal sree paas ke cheenat chalai ana(n)t ||350||

Saying primarily the word "Vaaridhi" and then uttering "Ishrastra" at the end, the innumerable names of Paash are recognized.350.

ਸ੍ਰੋਨਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥

sronaj aadh uchaar kai nidh keh iees bakhaan ||

ਆਯੁਧ ਭਾਖੋ ਪਾਸਿ ਕੋ ਨਿਕਸਤ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੩੫੧॥

aayudh bhaakho paas ko nikasat naam pramaan ||351||

Saying "Shrinaj" primarily and then uttering "Nidhi Ish" and "Aayudh", the

names of Pashh continue to be evolved.351.

ਛਿਤਜਜ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

chhitajaj aadh bakhaan kai ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗ੍ਰਯਾਵੰਤ ॥੩੫੨॥

sakal naam sree paas ke cheenahu pragrayaava(n)t ||352||

Saying "Kshitij" primarily and "Isharaastra" at the end, recognize all the names of Paash.352.

ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਜ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

eisatiran aadh bakhaan kai raj padh a(n)t uchaar ||

ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਸਿ ਕੇ ਲੀਜੀਐ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰ ॥੩੫੩॥

e'eesaraasatr keh paas ke leejeeaai naam su dhaar ||353||

Saying the word "Istrin" and then uttering "Ishraastra", the names of Paah

are known correctly.353.

ਨਾਰਿਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

naarij aadh uchaar kai ieesaraasatr padh dheh ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੩੫੪॥

naam sakal sree paas ke cheen chatur chit leh ||354||

Saying the word “Naarij” in the beginning and then adding the word “Ishraastra”, O wise people! recognize all the names of Paash in your mind.354.

ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨਿ ॥

cha(n)chalaan ke naam lai jaa keh nidheh bakhaan ||

ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੫੫॥

e'eesaraasatr pun uchareeaai naam paas pahichaan ||355||

Naming the mercurial women and then saying “Niddhi Ishraastra”, the

names of Paash are recognized.355.

ਆਦਿ ਨਾਮ ਨਾਰੀਨ ਕੇ ਲੈ ਜਾ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh naam naareen ke lai jaa a(n)t bakhaan ||

ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੫੬॥

nidh keh ieesaraasatr keh naam paas pahichaan ||356||

Keeping the names of “woman” in the beginning and then saying “Jaa Niddhi Ishraastra”, the names of Paash are recognized.356.

ਬਨਿਤਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨਿ ॥

banitaa aadh bakhaan kai jaa keh nidheh bakhaan ||

ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੫੭॥

e'eesaraasatr pun bhaakheeaai naam paas pahichaan ||357||

Saying primarily the owrd “Vanitaa” and then uttering “Niddhi Ishraastra”,

the names of Pash are recognized.357.

ਇਸਤ੍ਰਿਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨਿ ॥

eisatiraj aadh uchaar kai nidh keh iees bakhaan ||

ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਫਾਸਿ ਕੇ ਜਾਨੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੫੮॥

e'eesaraasatr keh faas ke jaaneeahu naam sujaan ||358||

Saying firstly “Istri-raj” and then uttering “Niddhi Ish” and Ishraastra”, the wise people know the names of Paash.358.

ਬਨਿਤਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨਿ ॥

banitaa aadh bakhaan kai nidh keh iees bakhaan ||

ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੫੯॥

aayudh bahur bakhaaneeaai naam paas pahichaan ||359||

Uttering primarily the word “Vanitaa” and then saying “Niddhi Ish” and

“Aayudh”, the wise persons know the names of Paash.359.

ਅੰਜਨਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਉਚਾਰਿ ॥

a(n)janaan ke naam lai jaa keh nidheh uchaar ||

ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰ ॥੩੬੦॥

e'eesaraasatr keh paas ke leejahu naam su dhaar ||360||

Naming the women putting antimony in their eyes and adding the words “Jaa” and Niddhi Ishrasasta”, the names of Paash are correctly known.360.

ਬਾਲਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥

baalaa aadh bakhaan kai nidh keh iees bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੩੬੧॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu jaan ||361||

O wise persons! know the names of Paash by uttering the word “Baalaa”

and then saying “Niddhi Ish”.361.

ਅੰਜਨੀਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨਿ ॥

a(n)janeen ke naam lai jaa keh nidheh bakhaan ||

ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੬੨॥

e'eesaraasatr pun uchareeaai naam paas pahichaan ||362||

Naming the women putting antimony in their eyes and then saying the words “Jaa” and Niddhi Ishraastra”, the names of Paash are recognized.362.

ਅਬਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨਿ ॥

abalaa aadh uchaar kai nidh keh iees bakhaan ||

ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੬੩॥

aayudh bahur bakhaaneeaai naam paas pahichaan ||363||

Saying primarily the word “Ablaa” and then adding the words “Niddhi Ish”

and “Aayudh”, the names of Paash are recognized.363.

ਨਰਜਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਜਾ ਨਿਧਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥

narajaa aadh uchaar kai jaa nidh iees bakhaan ||

ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੬੪॥

aayudh bahur bakhaaneeaai naam paas pahichaan ||364||

Saying primarily “Nar Jaa” and then uttring “Niddhi Ish” and “Aayudh”, the names of Paash are recognized.364.

ਨਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਸੁਰੀ ਭਾਖਿ ਜਾ ਭਾਖਿ ॥

naree aasuree ki(n)nranee suree bhaakh jaa bhaakh ||

ਨਿਧਿਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨਿ ਚਿਤਿ ਰਾਖਿ ॥੩੬੫॥

nidhipat asatr keh paas ke naam cheen chit raakh ||365||

After saying the words “Nari, Aasuri, Kinnari and Suri” and then uttering the words “Niddihi Pati Astar”, the names of Paash are recognized in the

mind.365.

ਫਨਿਜਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਜਾ ਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥

fanijaa aadh uchaar kai jaa keh nidheh bakhaan ||

ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੬੬॥

e'eesaraasatr keh paas ke cheeneeahu naam sujaan ||366||

Saying primarily “Phanijaa etc.”, then uttering “Jaa, Niddhi, Ishraastra”, the names of Paash are known.366.

ਅਬਲਾ ਬਾਲਾ ਮਾਨਜਾ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥

abalaa baalaa maanajaa tiray jaa nidheh bakhaan ||

ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਸ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੬੭॥

e'eesaraasatr keh paas ke cheeneeahu naam sujaan ||367||

Sayng the words “Abla, Baalaa, Maanjaa ad Triyajaa Niddhi” and then

adding “Ishraastra”, O wise men! recognize the names of Paash.367.

ਸਮੁਦ ਗਾਮਨੀ ਜੇ ਨਦੀ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥

samudh gaamanee je nadhee tin ke naam bakhaan ||

ਈਸ ਏਸ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੬੮॥

e'ees es keh asatr keh naam paas pahichaan ||368||

After mentioning the names of all the rivers falling in the ocean, and then adding “Ishesh” and afterwards saying “Astar”, recognize the names of Paash.368.

ਪੈ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

pai padh piratham bakhaan kai ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਬਿਅੰਤ ॥੩੬੯॥

sakal naam sree paas ke nikasat chalai bia(n)t ||369||

Saying the word “Paya” in the beginning and “Ishraastra” at the end, all

the names of Paash continue to be evolved.369.

ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਭਾਖਿ ਤੜਾਗ ਪਦ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥

pirathamai bhaakh taRaag padh ieesaraasatr pun bhaakh ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਰਾਖੁ ॥੩੭੦॥

naam paas ke hot hai cheen chatur chit raakh ||370||

Saying the word “Taraag” primarily and then uttering “Ishraastra”, the wise people know the names of Paash in their mind.370.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਰੋਵਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

piratham sarovar sabadh keh ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੧॥

sakal naam sree paas ke cheen leh mativa(n)t ||371||

Uttering “Sarover” primarily and saying “Ishraastra” at the end, O

intelligent one! know all the names of Paash.371.

ਜਲਧਰ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥

jaladhar aadh bakhaan kai ieesaraasatr padh bhaakh ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਰਾਖੁ ॥੩੭੨॥

naam paas ke hot hai cheen chatur chit raakh ||372||

Saying “Jaldhar” primarily and afterwards uttering the word “Ishraastra”, O wise people! the names of Paash are formed.372.

ਮਘਜਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਿ ॥

maghajaa aadh uchaar kai dhar padh bahur bakhaan ||

ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੩੭੩॥

e'eesaraasatr keh paas ke leejahu naam pachhaan ||373||

Saying “Maghjaa” primarily, then adding “Dhar” and afterwards uttering

"Ishraastra", O wise men! the names of Paash are formed.373.

ਆਦਿ ਬਾਰਿ ਧਰ ਉਚਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

aadh baar dhar uchar kai ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੪॥

naam paas ke hot hai cheen leh mativa(n)t ||374||

The name of Paash becomes by uttering primarily "Baardhar" and then saying "Ishraastra", O wise men! know like this.374.

ਘਨਜ ਧਰਨ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

ghanaj dharan padh piratham keh ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੫॥

sakal naam sree paas ke cheen leh mativa(n)t ||375||

Uttering the words "Ghanaj Dharan" in the beginning and adding "Ishraastra" at the end, O wise men! all the names of Paash are

comprehended.375.

ਮਘਜਾ ਧਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

maghajaa dhar padh piratham keh ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਪਾਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੬॥

naam paas ke hot hai cheen leh mativa(n)t ||376||

Uttering firstly the word "Maghjaadhar" and saying "Ishraastra" at the end, the names of Paash are formed, which O wise men! You may recognize.376.

ਅੰਬੁਦਜਾ ਧਰ ਆਦਿ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

a(n)budhajaa dhar aadh keh ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਵੰਤ ॥੩੭੭॥

naam paas ke hot hai cheen leh matava(n)t ||377||

Saying "Ambudjaadhar" in the beginning and uttering "Ishraastra" at the

end, O wise men! recognize the names of Paash.377.

ਅੰਬੁਦਜਾ ਧਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪਦ ਦੀਨ ॥

a(n)budhajaa dhar piratham keh ieesaraasatr padh dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩੭੮॥

naam paas ke hot hai leejeeahu jaan prabeen ||378||

Saying "Ambudjaadhar" in the beginning and then uttering "Ishraastra", O skilful people! the names of Paash are formed.378.

ਬਾਰਿਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਜਾ ਨਿਧਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥

baaridh aadh uchaar kai jaa nidh iees bakhaan ||

ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਸਭ ਪਾਸਿ ਕੇ ਲੀਜੀਅਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੩੭੯॥

asatr uchar sabh paas ke leejeeahu naam pachhaan ||379||

Saying firstly "Vaarid", then "Jaa Niddhi Ish" and afterwards uttering the

word “Astra” recognize the names of Paash.379.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰਿ ਪਦ ਨੀਰ ਧਰ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥

piratham uchar padh neer dhar ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਬਿਅੰਤ ॥੩੮੦॥

sakal naam sree paas ke nikasat chalai bia(n)t ||380||

Saying “Neeldhar” in the beginning and Ishraastra” at the end, innumerable names of Paash continue to be evolved.380.

ਰਿਦ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥

ridh padh aadh bakhaan kai ieesaraasatr keh dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੩੮੧॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||381||

The names of Paash are formed by firstly saying the word “Rid” and then

“Ishraastra”, which O wise men! You may recognize.381.

ਹਰ ਧਰ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

har dhar aadh bakhaan kai ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੩੮੨॥

sakal naam sree paas ke nikasat chalat bia(n)t ||382||

Saying “Hardhar” primarily and Ishraastra” at the end, innumerable names os Paash continue to be evolved.382.

ਜਲਜ ਤ੍ਰਾਣਿ ਸਬਦੋਚਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥

jalaj traan sabadhochar kai ieesaraasatr keh dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩੮੩॥

naam paas ke hot hai leejahu cheen prabeen ||383||

Uttering the word “Jalajtraan”, then saying “Ishraastra”, the names of

Paash are formed, which O skilful people! You may recognize.383.

ਹਰਧ੍ਰਦ ਜਲਧ੍ਰਦ ਬਾਰਿਧ੍ਰਦ ਨਿਧਿ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

haradhradh jaladhradh baaridhradh nidh pat asatr bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੩੮੪॥

naam paas ke hot hai leejahu chatur pachhaan ||384||

The names of Paash are formed by uttering “Hardhrad, Jaldhrad, Varidhrad, Vidhipati and Astra”, which O wise men, You may recognize.384.

ਨੀਰਧਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

neeradh aadh uchaar kai ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਬਿਅੰਤ ॥੩੮੫॥

sakal naam sree paas ke nikasat chalai bia(n)t ||385||

Saying firstly “Neerad” nad Ishraastra” at the end, many names of Paash

continue to be evolved.385.

ਅੰਬੁਦਜਾ ਧਰ ਨਿਧਿ ਉਚਰਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

a(n)budhajaa dhar nidh uchar ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਅੰਤ ॥੩੮੬॥

naam paas ke sakal hee cheenahu chatur bia(n)t ||386||

Saying “Ambudjaadhar Niddhi” and then “Ishraastra”, O wise men, rrecognise all the named Paash.386.

ਧਾਰਾਧਰਜ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧਿ ਪਤਿ ਏਸ ਬਖਾਨਿ ॥

dhaaraadharaj uchaar kai nidh pat es bakhaan ||

ਸਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਸਭ ਪਾਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੩੮੭॥

sasatr uchar sabh paas ke leejahu naam pachhaan ||387||

Saying “Dhaaraadhraj” and then “Niddhipati Ish” and “Shastrar”, the

names of Paash are known.387.

ਧਾਰਾਧਰ ਧ੍ਰਦ ਈਸ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਦੀਨ ॥

dhaaraadhar dhradh iees keh asatr bahur padh dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੩੮੮॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||388||

Saying "Dhaaraadhraj" and then adding the word "Astra", the names of Paash are formed, which may be recognized by the wise people.388.

ਪੈ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨਿ ॥

pai padh piratham uchaar kai nidh keh iees bakhaan ||

ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੩੮੯॥

asatr uchar kar paas ke leejahu naam pachhaan ||389||

Saying the word "Paya" primarily and then "Niddhi Ish" and afterwards

uttering the word “Astra”, recognize the names of Paash.389.

ਸਕਲ ਦੁਘਦ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥

sakal dhughadh ke naam lai nidh keh iees bakhaan ||

ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੯੦॥

asatr uchar kar paas ke cheeneeahu naam sujaan ||390||

Naming “Dugadh”, then adding “Niddhi Ish” and afterwards uttering the word “Astra”, O talented people, recognize the names of Paash.390.

ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰਨ ਕੇ ਸਭੈ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ॥

naam su beeran ke sabhai mukh te piratham uchaar ||

ਗ੍ਰਸਿਤਨਿ ਕਹਿ ਸਭ ਪਾਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥੩੯੧॥

grasitan keh sabh paas ke leejahu naam su dhaar ||391||

Uttering all the names of heroes in the beginning and then swaying the

word “Grastan”, all the names of Paash are correctly comprehended.391.

ਸਕਲ ਬਾਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨਿਧਿ ਪਤਿ ਈਸ ਬਖਾਨਿ ॥

sakal baar ke naam lai nidh pat iees bakhaan ||

ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਸਿ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੯੨॥

asatr uchar kar paas ke leejahu naam sujaan ||392||

Saying all the names of “Jal”, then adding “Niddhipati Ish” and afterwards uttering the word “Astra”, O wise men! know all the names of Paash.392.

ਸਕਲ ਨਾਮ ਲੈ ਧੂਰਿ ਕੇ ਧਰ ਨਿਧਿ ਈਸ ਬਖਾਨਿ ॥

sakal naam lai dhoor ke dhar nidh iees bakhaan ||

ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੯੩॥

asatr uchar kar paas ke cheeneeahu naam sujaan ||393||

Saying all the names of “Dhool” and then adding the words “Dhar Niddhi

Ish" and "Astra", O wise men! recognize the names of Paash.393.

ਬਾਰਿਦ ਅਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥

baaridh ar padh piratham keh ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਨੰਤ ॥੩੯੪॥

nidh keh naam sree paas ke cheenahu chatur ana(n)t ||394||

Uttering the words "Vaarid Ari" in the beginning, then adding "Ishraastra" at the end and afterwards saying "Niddhi", O wise men! recognize the names of Paash.394.

ਤ੍ਰਾਤ੍ਰਾਤਕ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਨਿਧਿ ਏਸਾਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥

traatraatak padh piratham keh nidh esaasatr bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੩੯੫॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu jaan ||395||

Uttering the word "Tretantak" in the beginning and then saying "Niddhi Ishraastra", the names of Paash are formed, which O wise men! You may

recognize.395.

ਝਖੀ ਤ੍ਰਾਣਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

jhakhee traan padh pirathamai keh ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੩੯੬॥

naam sakal sree paas ke nikasat chalat bia(n)t ||396||

Uttering primarily the word “Jhakhitran” and “Ishraastra” at the end, all the names of Paash continue to be evolved.396.

ਮਤਸ ਤ੍ਰਾਣਿ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕੈ ਦੀਨ ॥

matas traan pirathamai uchar ieesaraasatr kai dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੩੯੭॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||397||

Saying “Matsyatran” primarily and then adding “Ishraastra”, the names of

Paash are formed, which O wise men! You may recognize.397.

ਮੈਨ ਕੇਤੁ ਕਹਿ ਤ੍ਰਾਣਿ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕੈ ਦੀਨ ॥

main ket keh traan keh ieesaraasatr kai dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੩੯੮॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||398||

Saying “Mainketu” and “Tran” and then adding “Ishraastra”, the names of Paash are formed, which O wise men! You may recognize.398.

ਸਕਲ ਨਾਮ ਲੈ ਨੀਰ ਕੇ ਜਾ ਕਹਿ ਤ੍ਰਾਣਿ ਬਖਾਨ ॥

sakal naam lai neer ke jaa keh traan bakhaan ||

ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਨਾਮ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥੩੯੯॥

e'eesaraasatr keh paas ke cheenahu naam apramaan ||399||

Saying all the names of “Jal” and then uttering the words “Jaa, Traan and

then Ishraastra", the names of Paash are recognized.399.

ਬਾਰਿਜ ਤ੍ਰਾਣਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕੈ ਦੀਨ ॥

baarij traan bakhaan kai ieesaraasatr kai dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੦੦॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||400||

Saying "Vaarijtraan" and then adding "Ishraasstra", O wise people! the names of Paash are formed.400.

ਜਲਜ ਤ੍ਰਾਣਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥

jalaj traan padh piratham keh ieesaraasatr pun bhaakh ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਚੀਨ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੪੦੧॥

naam paas ke hot hai chatur cheen chit raakh ||401||

The names of Paash are formed by uttering primarily the word "Jalajtran" and then saying "Ishraastra", which are understood by the wise persons in

their mind.401.

ਨੀਰਜ ਤ੍ਰਾਣਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

neeraj traan bakhaan kai ieesaraasatr keh a(n)t ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੪੦੨॥

sakal naam sree paas ke nikasat chalat ana(n)t ||402||

Saying "Neerajtran" in the beginning and Ishraastra" at the end, all the names of Paash continue to be evolved.402.

ਕਮਲ ਤ੍ਰਾਣਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕੈ ਦੀਨ ॥

kamal traan padh piratham keh ieesaraasatr kai dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੦੩॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||403||

O wise men! the names of Paash are formed by uttering "Kamaltran" in the

beginning and then adding “Ishraastra”.403.

ਰਿਪੁ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਅੰਤਕ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

rip padh piratham uchaar kai a(n)tak bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੀਅਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੦੪॥

naam paas ke hot hai leejeeahu samajh sujaan ||404||

The names of Paash are formed by firstly uttering the word “Ripu” O wise men! and then adding “Antak”.404.

ਸਤ੍ਰੁ ਆਦਿ ਸਬਦੁ ਉਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਕ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

satr aadh sabadh uchar kai a(n)tak pun padh dheh ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੪੦੫॥

naam sakal sree paas ke cheen chatur chit leh ||405||

Saying the word “Shatru” primarily and then adding the word “Antak”, O

wise men! the names of Paash are formed.405.

ਆਦਿ ਖਲ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਤਕ ਕੈ ਦੀਨ ॥

aadh khal sabadh uchar kai a(n)tayaatak kai dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੦੬॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||406||

Saying the word “Khal”, then adding “Yaantak’ at the end, O wise men! the names of Paash are formed, which you may recognize.406.

ਦੁਸਟ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਤਕ ਕਹਿ ਭਾਖੁ ॥

dhusaT aadh sabadh uchar kai a(n)tayaatak keh bhaakh ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਰਾਖੁ ॥੪੦੭॥

naam sakal sree paas ke cheen chatur chit raakh ||407||

All the names of Paash are formed by uttering the word “Dusht” in the

beginning and then adding “Antyantak”.407.

ਤਨ ਰਿਪੁ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਤਕ ਕੈ ਦੀਨ ॥

tan rip piratham bakhaan kai a(n)tayaatak kai dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੦੮॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||408||

Uttering primarily “Tanripu” and then adding “Antyantak”, the names of Paash are formed, which are recognized by the wise persons.408.

ਅਸੁ ਅਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਤਕ ਕਹੁ ਭਾਖੁ ॥

as ar aadh bakhaan kai a(n)tayaatak kahu bhaakh ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਰਾਖੁ ॥੪੦੯॥

naam paas ke hot hai cheen chatur chit raakh ||409||

The names of Paash are formed by uttering “Asu Ari” firstly and then saying “Antyantak’, which are recognized by the wise persons in their

mind.409.

ਦਲਹਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਤਕ ਕੌ ਦੇਹੁ ॥

dhalahaa piratham bakhaan kai a(n)tayaatak kau dheh ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੪੧੦॥

naam paas ke hot hai cheen chatur chit leh ||410||

The names of Paash are formed by uttering "Dalhaa" in the beginning and then adding "Antyantak", which O wise men! You may recognize in your mind.410.

ਪ੍ਰਿਤਨਾਤਕ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅੰਤਜਾਤਕ ਕੈ ਦੀਨ ॥

piratanaatak padh piratham keh a(n)tayaatak kai dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੧੧॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||411||

The names of Paash are formed by uttering the word "Preetnantak" in the beginning and then adding "Antyantak", which O wise men! You may

recognize.411.

ਧੁਜਨੀ ਅਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅੰਤ੍ਯਾਤਕਹਿ ਉਚਾਰਿ ॥

dhujanee ar padh piratham keh a(n)trayaatakeh uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੪੧੨॥

naam paas ke hot hai leejahu sukab sudhaar ||412||

Saying the word “Dhujni-arei” primarily and then adding “Antyantak”, the names of Paash are formed, which O poets! comprehend correctly. 412.

ਆਦਿ ਬਾਹਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

aadh baahanee sabadh keh rip ar sabadh bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੧੩॥

naam paas ke hot hai cheen leh mativaan ||413||

Uttering the word “Vaahini” and then saying “Ripu Ari”, O wise men! the

names of Paash are formed.413.

ਬਾਹਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

baahan aadh bakhaan kai rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੪੧੪॥

naam paas ke hot hai cheen leh budhivaan ||414||

Saying "Vaahan" in the beginning and then "Ripu Ari", the names of Paash are formed, which O wise men! You may recognize.414.

ਸੈਨਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਿ ॥

sainaa aadh uchaar kai rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੪੧੫॥

naam paas ke hot hai leejahu chatur pachhaan ||415||

The names of Paash are formed by uttering the word "Senaa" firstly and

then adding “Ripu Ari”, O wise men! You may recognize them.415.

ਹਯਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤ੍ਰਯੰਤਕ ਕੈ ਦੀਨ ॥

hayanee aadh bakhaan kai a(n)traya(n)tak kai dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੧੬॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||416||

The names of Paash are formed by uttering “Hayani” in the beginning and then adding “Antyantak”, which O wise men! You may recognize.416.

ਗੈਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤ੍ਰਯੰਤਕ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

gainee aadh bakhaan kai a(n)traya(n)tak ar dheh ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੪੧੭॥

naam paas ke hot hai cheen chatur chit leh ||417||

The name of Paash are formed by uttering the word “Gayani” firstly and

then adding the words “Antyantak Ari”.417.

ਪਤਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਿ ॥

patinee aadh bakhaan kai ar padh bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਜਾਨ ਲੇਹੁ ਨਿਰਧਾਰ ॥੪੧੮॥

naam paas ke hot hai jaan leh niradhaar ||418||

Saying “Patini” in the beginning and then uttering the word “Ari”, the names of Paash are formed, which you may comprehend clearly.418.

ਰਥਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੁ ॥

rathanee aadh bakhaan kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੧੯॥

naam paas ke hot hai leejahu sukab sudhaar ||419||

Saying the word “Rathni” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at

the end, O poets! know the names of Paash correctly.419.

ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਖਿਪ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਿ ॥

nirapanee aadh bakhaan kai rip khip bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਅਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੨੦॥

naam paas ke hot hai leejahu sukab sudhaar ||420||

Saying “Nrapani” in the beginning and then adding the word “Ripu”, the names of Paash are known correctly.420.

ਭਟਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥

bhaTanee aadh bakhaan kai rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗ੍ਯਾਵਾਨ ॥੪੨੧॥

naam paas ke hot hai cheenahu pragrayaavaan ||421||

Saying word “Bhatani” in the beginning and then adding “ripu Ari” O

talented ones! The names of Paash are formed.421.

ਆਦਿ ਬੀਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh beeranee sabadh keh rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੨੨॥

naam paas ke hot hai cheen leh mativaan ||422||

Uttering the word "Veerni" in the beginning and then adding "Ripu Ari", the names of Paash are formed, which O wise men! You may reognise.422.

ਸਤ੍ਰੁਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

satran aadh bakhaan kai rip ar pun padh dheh ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੪੨੩॥

naam paas ke hot hai cheen chatur chit leh ||423||

Saying the word "Shatruni" in the beginning and then adding the words "Ripu Ari", the names of Paash are formed, which O wise men! You may

recognize.423.

ਜੁਧਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਕੈ ਦੀਨ ॥

judhan aadh bakhaan kai pun rip ar kai dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੨੪॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||424||

ਰਿਪੁਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਖਿਪ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

ripunee aadh uchaar kai rip khip a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੪੨੫॥

naam paas ke hot hai chatur chit pahichaan ||425||

Keeping the word “Ripuni” in the beginning and saying “Ripukshai” at the end, O wise men! the names of Paash to be recognized in the mind are

fromed.425.

ਅਰਿਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

arinee aadh uchaar kai rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੨੬॥

naam paas ke hot hai cheen leh mativaan ||426||

Saying the word “Arini” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, the names of “Tupak” (Pash) are formed.426.

ਰਾਜਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

raajan aadh uchaar kai rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੪੨੭॥

naam paas ke hot hai cheen leh budhivaan ||427||

Saying “Raajni” in the beginning and adding “Ripu Ari” at the end, O wise

men! the names of Paash are formed.427.

ਆਦਿ ਈਸਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh ieesaranee sabadh keh rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੨੮॥

naam paas ke hot hai cheen leh mativaan ||428||

Saying the word “Isharni” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, O wise men! the names of Paash are formed.428.

ਭੂਪਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

bhoopan aadh bakhaan kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੪੨੯॥

naam paas ke hot hai cheenahu chatur apaar ||429||

Saying the word “Bhoopani” in the beginning and then adding “Ripu Ari”,

O wise men! the names of Paash are formed.429.

ਨ੍ਰਿਪਜਨ ਏਸ੍ਰਨਿ ਆਦਿ ਕਹੁ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

nirapajan esran aadh kahu rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੪੩੦॥

naam paas ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||430||

Sayihng “Nrapjan Aishvaryani” in the beginning and uttrering “Ripu Ari” at the end, the names of Paash are formed, which O poets! You may know correctly.430.

ਰਾਜਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

raajan aadh bakhaan kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੪੩੧॥

naam paas ke hot hai cheenahu chatur apaar ||431||

Saying the word “Rajni” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, the

names of Paash are formed.431.

ਏਸਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਕ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

esan aadh bakhaan kai a(n)tak bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੪੩੨॥

naam paas ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||432||

Saying "Ishni" in the beginning and then uttering the word "Antak", the names of Paash are fromed, which O poets, you may improve.432.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਰੇਸਣਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥

piratham naresan sabadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੩੩॥

naam paas ke hot hai leejahu sukab sudhaar ||433||

Saying the word "Nareshni" in the beginning and then adding "Ripu Ari" at

the end, the names of Paash are formed correctly.433.

ਆਦਿ ਰਾਵਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

aadh raavanee sabadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੩੪॥

naam paas ke hot hai leejahu sukab sudhaar ||434||

Saying the word "Ravani" in the beginning and then adding "Ripu Ari" at the end, the names of Paash are formed.434.

ਰਾਇਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

rain aadh uchaar kai rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸਮਝਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਜਾਨ ॥੪੩੫॥

naam paas ke hot hai samajhahu sughar sujaan ||435||

Saying "Raayan" in the beginning and then adding "Ripu Ari", O wise men!

the names of Paash are formed.435.

ਈਸਰਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਉਚਰਹੁ ਅੰਤਿ ॥

e'eesaran aadh bakhaan kai rip ar ucharahu a(n)t ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਨੰਤ ॥੪੩੬॥

naam paas ke hot hai cheenahu chatur ana(n)t ||436||

Saying “Ishrni” primarily, add “ripu Ari” at the end and recognize innumerable names of Paash.436.

ਧੁਜਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

dhujanee aadh bakhaan kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੪੩੭॥

naam paas ke hot hai cheenahu chatur apaar ||437||

Sayng the word "Dhujni" in the beginning and then adding "Ripu Ari" at

the end, the names of Paash are formed.437.

ਦੈਤਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

dhaitan aadh bakhaan kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੪੩੮॥

naam paas ke hot hai cheenahu sukab su dhaar ||438||

Saying the word "Dhujni" in the beginning and then adding "Ripu Ari" at the end, the names of Paash are recognized correctly.438.

ਰਦਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਉਚਰਹੁ ਅੰਤਿ ॥

radhanee aadh bakhaan kai rip ar ucharahu a(n)t ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੈ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਅੰਤ ॥੪੩੯॥

naam paas kai hot hai cheenahu chatur bia(n)t ||439||

Saying the word "Radni" in the beginning and then adding "Ripu Ari" at

the end, innumerable names of Paash are formed.439.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਉਚਰਿ ਬਾਰਣੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

piratham padh uchar baaranee rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੪੪੦॥

naam paas ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||440||

Saying the word “Vaarini” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Paash are formed.440.

ਦ੍ਵਿਪਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

dhaviaipan piratham uchaar kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੈ ਏ ਸਭੈ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਹਜਾਰ ॥੪੪੧॥

naam paas kai e sabhai nikasat chalat hajaar ||441||

Saying “Dvipani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end,

thousands of names of Paash continue to be evolved.441.

ਦੁਰਦਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

dhuradhanee piratham bakhaan kai rip ar pun padh dheh ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੪੪੨॥

naam paas ke hot hai cheen chatur chit leh ||442||

Saying the word “Durdani” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, the names of Paash continue to be formed.442.

ਸਾਵਜਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

saavajanee padh piratham keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੪੩॥

naam paas ke hot hai leejahu sukab sudhaar ||443||

Saying the word “Saabajni” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Paash are formed, which O poets! comprehend

correctly.443.

ਮਾਤੰਗਨਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

maata(n)gan padh piratham keh rip ar padh keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਨੰਤ ॥੪੪੪॥

naam paas ke hot hai cheenahu chatur ana(n)t ||444||

Saying the word “Maatangni” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, innumerable names of Paash continue t o be formed.444.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਤੁਰੰਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

piratham tura(n)ganee sabadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੇਹੁ ਪਹਿਚਾਨ ॥੪੪੫॥

naam paas ke hot hai chatur leh pahichaan ||445||

Saying the word “Turangni” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at

the end, the names of Paash are formed.445.

ਹਸਤਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

hasatan aadh uchaar kai rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੪੬॥

naam paas ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||446||

Saying the word “Hastani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” O wise men! the names of Paash are formed.446.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰਿ ਪਦ ਦੰਤਨੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

piratham uchar padh dha(n)tanee rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੪੪੭॥

naam paas ke hot hai cheen leh budhivaan ||447||

Saying the word “Dantani” in the beginning and then adding Ripu Ari” at the end, the names of Paash are formed, which O wise men! you may

recognize.447.

ਦੁਰਦਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮਰਦਨਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

dhuradhan aadh uchaar kai maradhan a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੪੮॥

naam paas ke hot hai leejahu samajh sujaan ||448||

Saying the word “Durdani” primarily and then adding “Murdani” at the end, the names of Paash are formed.448.

ਪਦਮਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

padhaman aadh uchaareeaai rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੪੯॥

naam paas ke hot hai leejahu samajh sujaan ||449||

Saying the word “Padmani” in the beginning and then adding “Ripu Ari”,

the names of Paash are formed.449.

ਬ੍ਯਾਲਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

brayaalaa aadh bakhaaneeaai rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਕਬਿ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੫੦॥

naam paas ke hot hai sukab leejeeahu cheen ||450||

Saying the word “Baalaa” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, O good poets! recognize the names of Paash.450.

ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਕੁੰਜਰੀ ਅੰਤ ਰਿਪੰਤਕ ਦੀਨ ॥

aadh sabadh keh ku(n)jaree a(n)t ripa(n)tak dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੫੧॥

naam paas ke hot hai sughar leejeeahu cheen ||451||

Saying the word “Kunjar’ in the beginning and then adding the word

"Pantak" at the end, the names of Paash are formed.451.

ਇੰਭੀ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਕੌ ਪੁਨਿ ਦੀਨ ॥

ei(n)bhee aadh sabadh uchareeaai rip ar kau pun dheen ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੫੨॥

naam paas ke hot hai leejahu samajh prabeen ||452||

Saying the word "Hasitani" in the beginning and then adding "Ripu Ari", O skilful people! the names of Paash are formed.452.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਕੁੰਭਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

piratham ku(n)bhanee sabadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੀਅਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੫੩॥

naam paas ke hot hai leejeeahu samajh sujaan ||453||

Saying the word "Kumbhani" in the beginning and then uttering "Ripu

Ari", the names of Paash are formed.453.

ਕਰਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

karanee piratham uchaar kai rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੀਅਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੫੪॥

naam paas ke hot hai leejeeahu samajh sujaan ||454||

Saying the word "Karini" in the beginning and then adding "Ripu Ari", O wise men! the names of Paash are formed.454.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਿੰਧੁਰੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

piratham si(n)dhuree sabadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਪਾਰ ॥੪੫੫॥

naam paas ke sakal hee nikasat chalat apaar ||455||

Saying the word "Sindhuri" in the beginning and then uttering "Ripu Ari"

at the end, the names of Paash continue to be evolved.455.

ਆਦਿ ਅਨਕਪੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh anakapee sabadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੪੫੬॥

naam paas ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||456||

Saying the word "Ankapi" primarily and then adding "Ripu Ari" at the end, the names of Paash are known correctly.456.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

piratham naaganee sabadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੫੭॥

naam paas ke hot hai cheen leh mativaan ||457||

Saying the word "Naagini" firstly and then adding "ripu Ari", O wise men!

the names of Paash continue to be evolved.457.

ਹਰਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

harinee aadh uchaareeaai rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੪੫੮॥

naam paas ke hot hai samajh leh budhivaan ||458||

Saying the word “Harni” in the beginning and then adding “ripu Ari”, O wise men! comprehend the names of Paash.458.

ਮਾਤੰਗਨਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

maata(n)gan padh piratham keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੫੯॥

naam paas ke hot hai leejahu sukab sudhaar ||459||

Saying the word “Maatangani” in the beginning and then adding “ripu Ari”

at the end, O good poets! know the Names of Paash correctly.459.

ਆਦਿ ਉਚਰਿ ਪਦ ਬਾਜਿਨੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh uchar padh baajinee rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਪਾਸਿ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਘਰ ਸਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨ ॥੪੬੦॥

naam paas ke hot hai sughar sat kar maan ||460||

Saying the word “Baajani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Paash are formed, which O talented persons! may be considered as true.460.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣ ਸ੍ਰੀ ਪਾਸਿ ਨਾਮ ਚਤੁਰਥਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪॥

eit sree naam maalaa puraan sree paas naam chaturathamo dhiaai samaapatam sat subham sat ||4||

End of the fourth chapter entitled “The Names of PAASH” in the Shastar

Naam-Mala Puran.

ਅਥ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ॥

ath tupak ke naam ||

Now Begins the description of the names of the Tupak

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਾਹਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

baahin aadh uchaareeaai rip padh a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੪੬੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||461||

Uttering the word “Vaahini” and then adding “Ripu Ari” at the end, the

names of Tupak are formed, which O poets! You many comprehend.461.

ਸਿੰਧਵਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪਣੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥

si(n)dhavanee padh piratham keh ripanee a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੪੬੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||462||

Uttering the word “Sindhvani” in the beginning and saying the word “Ripuni” at the end, the names of Tupak are formed.462.

ਤੁਰੰਗਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

tura(n)gan piratham uchaar kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੪੬੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||463||

Uttering the word “Turangni in the beginning and saying “Ripu Ari” at the

end, the names of Tupak ate formed.463.

ਹਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਹਾ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

hayanee aadh uchaar kai haa ar padh a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੪੬੪॥

naam tupak ke hot hai cheen leh budhivaan ||464||

Adding the word "Haa" with the word "Hayani", O wise men! the names of tupak are formed.464.

ਅਰਬਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

araban aadh bakhaaneeaai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੪੬੫॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||465||

Saying the word "Arbani" in the beginning and adding "Ripu Ari" at the

end, the names of Tupak are formed.465.

ਕਿੰਕਾਣੀ ਪ੍ਰਥਮੋਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥

ki(n)kaanee prathamochar kai rip padh a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥੪੬੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||466||

Saying “Kinkani” primarily and then uttering the word “Ripu”, the names of Tupak are formed.466.

ਅਸੁਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੀਨ ॥

asunee aadh uchaareeaai a(n)t sabadh ar dheen ||

ਸਤ੍ਰੁ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੬੭॥

satr tupak ke naam hai leejahu samajh prabeen ||467||

Saying the word “Ashivani” in the beginning and then adding the word “Ari” at the end, O skilful people! the names of Tupak may be

comprehended.467.

ਸੁਆਸਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

suaasan aadh bakhaaneeaai rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੬੮॥

naam tupak ke hot hai sughar leejeeahu cheen ||468||

Saying the word “Shavani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are recognized.468.

ਆਧਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

aadhin aadh uchaar kai rip padh a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੬੯॥

naam tupak ke hot hai cheen leh mativaan ||469||

Saying the word “Aadhani” in the beginning and adding the words “Ripu

Ari”, O wise men! the names of tupak are formed.469.

ਪ੍ਰਭੁਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

prabhunee aadh uchaar kai rip padh a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੭੦॥

naam tupak ke hot hai cheen leh mativaan ||470||

Saying the word “Prabhuni” in the beginning and then adding the word “Ripu” at the end, O wise men! the names of Tupak are formed.470.

ਆਦਿ ਭੂਪਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

aadh bhoopanee sabadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥੪੭੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||471||

Uttering the word “Bhoopani” in the beginning and the adding “Ripu Ari”

at the end, the names of Tupak are know correctly.471.

ਆਦਿ ਈਸਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥

aadh ieesanee sabadh keh rip ar padh ke dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੭੨॥

naam tupak ke hot hai sughar leejeeahu cheen ||472||

Uttering the word “Ishani” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, the names of Tupak are formed.472.

ਆਦਿ ਸੰਉਡਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

aadh sa(n)auddanee sabadh keh rip ar bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੪੭੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur bichaar ||473||

Uttering the word “Saudani” in the beginning and then adding “ripu Ari”, O

wise people! the names of Tupak come to the fore.473.

ਪ੍ਰਥਮ ਸਤ੍ਰੁਣੀ ਉਚਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

pratham satrunee uchareeaai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੪੭੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur bichaar ||474||

Uttering the word "Shatruni" in the beginning and then adding "Ripu Ari", the names of Tupak are formed.474.

ਸਕਲ ਛਤ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨੀ ਕਹਿ ਰਿਪੁਹਿ ਬਖਾਨ ॥

sakal chhatr ke naam lai nee keh ripuh bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੭੫॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||475||

Naming all the canopies and uttering the word "Nee" and then adding the

word “Ripuhi”, the names of Tupak continue to be evolved.475.

ਪ੍ਰਥਮ ਛਤ੍ਰਨੀ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

pratham chhatranee sabadh uchar rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੭੬॥

naam tupak ke hot hai cheen leh mativaan ||476||

Saying the word “Chhatrani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the wise men recognize the names of Tupak.476.

ਆਤਪਤ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

aatapatranee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰਿ ॥੪੭੭॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||477||

Uttering the word “Patrani” in the beginning and then saying “Ripuni”, O

wise men! recognize the names of Tupak.477.

ਆਦਿ ਪਤਾਕਨਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

aadh pataakan sabadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੭੮॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||478||

Saying the word "Patakani" in the beginning and then adding "ripu Ari", O skilful persons! understand the names of Tupak.478.

ਛਿਤਪਤਾਢਿ ਪ੍ਰਿਥਮੋਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

chhitapataadd pirathamochar kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੪੭੯॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||479||

Saying firstly the word "Kshitipati" and then adding "ripu Ari" at the end, the names of Tupak are formed, which O good poets! You may

consider.479.

ਰਉਦਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

raudhan aadh uchaareeaai rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੪੮੦॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur pachhaan ||480||

Uttering the word "Ravdan" in the beginning and then adding "Ripu Ari" at the end, the names of Tupak are formed, which O wise men! You may recognize.480.

ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

sasatran aadh bakhaan kai rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੮੧॥

naam tupak ke hot hai sughar leejeeahu cheen ||481||

Saying the word "Shastari" in the beginning and then adding "Ripu Ari",

the names of Tupak are formed.481.

ਸਬਦ ਸਿੰਧੁਰਨਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

sabadh si(n)dhuran uchar kai rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੮੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||482||

Saying the word “Dhatruni” in the beginning and then adding “ripu Ari”, O skilful persons! the names of Tupak are formed.482.

ਆਦਿ ਸੁਭਟਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh subhaTanee sabadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੮੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||483||

Saying the word “Subhatni” in the beginning and then adding “Ripu Ari”,

at the end, the wise men may comprehend the names of Tupak.483.

ਰਥਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮਥਨੀ ਮਥਨ ਬਖਾਨ ॥

rathinee aadh uchaar kai mathanee mathan bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੮੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||484||

Saying the word “Rathni” in the beginning and then uttering “Mathni-mathan”, the names of Tupak are formed.484.

ਸਬਦ ਸ੍ਰਯੰਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

sabadh sraya(n)dhanee aadh keh rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੮੫॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||485||

Saying the word “Sindhuni” in the beginning and then adding “Ripu Ari”,

the names of Tupak are formed.485.

ਆਦਿ ਸਕਟਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh sakaTanee sabadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੮੬॥

naam tupak ke hot hai samajh leh mativaan ||486||

Saying the word “Shakatni” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, O wise people! understand the names of Tupak.486.

ਪ੍ਰਥਮ ਸਤ੍ਰੁਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

pratham satrunee sabadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੪੮੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||487||

Saying the word “Shatruni” in the beginning and then adding “ripu Ari”,

the names of Tupak are formed, which the good poets may improve.487.

ਆਦਿ ਦੁਸਟਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh dhusaTanee sabadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੪੮੮॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur pachhaan ||488||

Saying the word “Dushtani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, O wise men! the names of Tupak are formed, which you may recognize.488.

ਅਸੁ ਕਵਚਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

as kavachanee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੪੮੯॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||489||

Saying the word “Ashtakvachani” in the beginning and then adding “Ripu

Ari", the names of Tupak are formed.489.

ਪ੍ਰਥਮ ਬਰਮਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

pratham baramanee sabadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੪੯੦॥

naam tupak ke hot hai cheen leh budhivaan ||490||

Saying the word "Barmani" in the beginning and then adding "Ripu Ari" at the end, O wise men! recognize the names of Tupak.490.

ਤਨੁਤ੍ਰਾਣਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

tanutraananee aadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੯੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||491||

Saying the word "Charmani" in the beginning and then adding "Ripu Ari" at the end, the names of Tupak are formed, which may be

comprehended.491.

ਪ੍ਰਥਮ ਚਰਮਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

pratham charamanee sabadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੪੯੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||492||

Saying the word “Charmani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed, which may be comprehended correctly.492.

ਪ੍ਰਥਮ ਸਿਪਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਉਚਰਹੁ ਅੰਤਿ ॥

pratham siparanee sabadh keh rip ar ucharahu a(n)t ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੂ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੪੯੩॥

naam tupak joo ke sakal nikasat chalat ana(n)t ||493||

Saying the word “Kshiprani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, all the names of Tupak in innumerable forms continue to be

evolved.493.

ਸਬਦ ਸਲਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

sabadh salanee aadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੯੪॥

naam tupak ke hot hai sughar leejeeahu cheen ||494||

Saying the word “Shalyani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” the names of Tupak are formed, which O talented persons! You may recoggnise.494.

ਪ੍ਰਥਮੈ ਚਕ੍ਰਣਿ ਸਬਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥

prathamai chakran sabadh keh rip ar padh ke dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੯੫॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||495||

Saying the word “Chakrani” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, the names of Tupak are formed, which O skilful people! you may

comprehend.495.

ਆਦਿ ਖੜਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

aadh khaRaganee sabadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੪੯੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||496||

Uttering the word “Kharagni” in the beginning and then saying “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.496.

ਅਸਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

asinee aadh uchaar kai rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੯੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||497||

Saying the word “Ashivni” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at

the end, the names of Tupak are formed.497.

ਨਿਸਤ੍ਰਿਸਨੀ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

nisatirasanee uchaar kai rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੪੯੮॥

naam tupak ke hot hai nikasat chalat pramaan ||498||

Saying the word “Nisastraini” in the beginning and then uttering “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak continue to be evolved in authenticated form.498.

ਖਗਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

khaganee aadh bakhaan kai rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੯੯॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||499||

Saying the word “Khagni” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, the

names of Tupak are formed.499.

ਸਸਤ੍ਰ ਏਸ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

sasatr esranee aadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੦੦॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||500||

Saying the word “Shastar-aishani” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, O skilful persons! comprehend the names of Tupak.500.

ਸਸਤ੍ਰ ਰਾਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

sasatr raajanee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੦੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||501||

Saying the word “Shastar-raajini” in the beginning and then uttering “Ripu

Ari” at the end, the names of Tupak are formed.501.

ਸਸਤ੍ਰ ਰਾਟਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

sasatr raaTanee aadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੦੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur pramaan ||502||

Saying the word “Shastar-ravani” in the beginning and then uttering “Ripu Ari”, the names of Tupak are formed.502.

ਆਦਿ ਸੈਫਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh saifanee sabadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੦੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||503||

Saying the word “Saiphani” in the beginning and then uttering “Ripu Ari”,

O wise men! comprehend the names of Tupak.503.

ਆਦਿ ਤੇਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

aadh teganee sabadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੦੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||504||

Saying firstly the word “Tegani” and then adding “Ripu Ari, the names of Tupak are formed.504.

ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh kirapaanan sabadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੦੫॥

naam tupak hot hai leejahu chatur pramaan ||505||

Saying the word “Kripanani” in the beginning and then adding “Ripu Ari”,

the names of Tupak are formed.505.

ਸਮਸੇਰਣੀ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

samaseranee uchaar kai rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੫੦੬॥

naam tupak ke hot hai chatur chit meh jaan ||506||

Saying the word “Shamsherni” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of tupak are formed, which, O wise men! recognize them in your mind.506.

ਆਦਿ ਖੰਡਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਿ ॥

aadh kha(n)ddanee sabadh keh rip ar bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੦੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||507||

Saying the word “Khandini” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end the names of tupak are formed, which O poets! You may

comprehend correctly.507.

ਖਲਖੰਡਨ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

khalakha(n)ddan padh aadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੦੮॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||508||

Saying the word "Khal-Khandan" in the beginning and then adding "Ripu Ari", O skilful persons! the names of Tupak are formed.508.

ਕਵਚਾਤਕਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

kavachaatakanee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੦੯॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||509||

Saying the word "Kavchantkani" in the beginning and then adding "Ripu Ari", the names of tupak are formed, which O wise men! You may

recognize.509.

ਧਾਰਾਧਰਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥

dhaaraadharanee aadh keh rip ar padh ke dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੧੦॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||510||

Saying the word “Dhaaraadharni” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, the names of tupak are formed.510.

ਕਵਚ ਤਾਪਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

kavach taapanee aadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੫੧੧॥

naam tupak ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||511||

Saying the word “Kavachtaapini” in the beginning and then adding “Ripu

Ari” at the end, the names of Tupak are formed.511.

ਤਨੁ ਤ੍ਰਾਣਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

tan traan ar aadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੫੧੨॥

naam tupak ke hot hai chatur leejeeahu jaan ||512||

Saying the word “Tantraan Ari” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed, which O wise men! You may comprehend.512.

ਕਵਚ ਘਾਤਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

kavach ghaatanee aadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੧੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur pramaan ||513||

Saying the word “Kavach-ghaatini” in the beginning and then adding “Ripu

Ari” at the end, the authentic names of Tupak are formed.513.

ਦੁਸਟ ਦਾਹਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

dhusaT dhaahanee aadh keh rip ar sabadh bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੧੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||514||

Saying “Dusht-Dahani” in the beginning and then uttering “Ripu Ari”, O wise men! comprehend the names of Tupak.514.

ਦੁਰਜਨ ਦਰਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

dhurajan dharanee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਜਾਨੁ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੧੫॥

naam tupak ke hot hai jaan chatur niradhaar ||515||

Saying “Durjan-Darni” primarily and then uttering “Ripu Ari” at the end,

the names of Tupak are formed.515.

ਦੁਰਜਨ ਦਬਕਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

dhurajan dhabakanee aadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੧੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||516||

Saying the word “Durjan-Dabakni” in the beginning and then adding “Ripu Ari” O skilful persons! the names of Tupak are formed.516.

ਦੁਸਟ ਚਰਬਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

dhusaT charabanee aadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੫੧੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur pachhaan ||517||

Saying the word “Dusht-charbani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed which O wise men! you

may comprehend.517.

ਬੀਰ ਬਰਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

beer barajanee aadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੧੮॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||518||

Saying the word “Veer-Varjani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are evolved.518.

ਬਾਰ ਬਰਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁਣੀ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥

baar barajanee aadh keh ripunee a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੫੧੯॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur pachhaan ||519||

Saying firstly “Baan-Varjani” and uttering the word “Ripuni” at the end, the

names of Tupak are formed.519.

ਬਿਸਿਖ ਬਰਖਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

bisikh barakhanee aadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੫੨੦॥

naam tupak ke hot hai chatur leejeeahu cheen ||520||

Saying primarily “Vishikh-varshini” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, O wise men! the names of Tupak are formed.520.

ਬਾਨ ਦਾਇਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

baan dhainee aadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੨੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||521||

Saying the word “Baar-Daayani” in the beginning and then adding “Ripu

Art", the names of Tupak are formed.521.

ਬਿਸਿਖ ਬ੍ਰਿਸਟਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

bisikh birasaTanee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੫੨੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab sudhaar ||522||

Saying firstly the words "Vishikh-Vrashtni" and then uttering "Ripu Ari" at the end, the names of Tupak are formed.522.

ਪਨਜ ਪ੍ਰਹਾਰਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

panaj prahaaran aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੨੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||523||

Saying the word "Panaj-Prahaaran" in the beginning and then uttering

“Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.523.

ਧਨੁਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

dhanunee aadh uchaareeaai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੨੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||524||

Saying firstly the word “Dhanani” and then uttering “Ripu Ari” at the end, the names of tupak are formed.524.

ਪ੍ਰਥਮ ਧਨੁਖਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

pratham dhanukhanee sabadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੫੨੫॥

naam tupak ke hot hai sughar leejeeahu cheen ||525||

Saying firstly the word “Dhanukhani” and then adding “Ripu Ari”, the

names of Tupak are formed, which O wise men! You may recognize.525.

ਕੋਅੰਡਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

koa(n)ddanee aadh uchaareeaai rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੨੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||526||

Saying firstly the word “Kuvandni” and then adding “Ripu Ari” the names of Tupak are formed, which O skilful persons! you may comprehended.526.

ਬਾਣਾਗ੍ਰਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੌ ਦੇਹੁ ॥

baanaagrajanee aadh keh rip ar padh kau dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੫੨੭॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||527||

Saying firstly “Baanaa-Grajni” and then adding “Ripu Art”, O wise

persons! the names of Tupak are formed.527.

ਬਾਣ ਪ੍ਰਹਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

baan praharanee aadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੫੨੮॥

naam tupak ke hot hai sughar leejeeahu cheen ||528||

Saying firstly the word “Baan-Praharni” and then adding “Ripu Ari”, the names of Tupak are formed.528.

ਆਦਿ ਉਚਰਿ ਪਦ ਬਾਣਨੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

aadh uchar padh baananee rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੨੯॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||529||

Saying firstly the word “Baanani” and then adding “Ripu Ari” at the end,

the names of Tupak are formed.529.

ਬਿਸਿਖ ਪਰਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

bisikh paranane aadh keh rip padh a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੩੦॥

naam tupak ke hot hai cheenahu chatur pramaan ||530||

Saying firstly the word “Bisikkh-Pranani” and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.530.

ਬਿਸਿਖਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

bisikhan aadh bakhaan kai rip padh a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੫੩੧॥

naam tupak ke hot hai cheenahu chatur apaar ||531||

Saying firstly the word “Bisikkhan” and then adding “Ripu Ari at the end,

the names of Tupak are formed.531.

ਸੁਭਟ ਘਾਇਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

subhaT ghainee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੩੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur su dhaar ||532||

Saying the word "Subhat-ghayani" in the beginning and then adding "Ripu Ari", O wise men! the names of Tupak are formed correctly.532.

ਸਤ੍ਰੁ ਸੰਘਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

satr sa(n)gharanee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੩੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||533||

Saying firstly the word "Shatru-Sanghaarni" and then adding "Ripu Ari" at the end, the names of Tupak are formed, which O Poets! you may

comprehend correctly.533.

ਪਨਜ ਪ੍ਰਹਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

panaj praharanee aadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੩੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||534||

Saying “Panach-Praharni” in the beginning and then uttering “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.534.

ਕੋਅੰਡਜ ਦਾਇਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

koa(n)ddaj dhain uchar rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੩੫॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||535||

Saying “Kovandaj-dayani” in the beginning and then uttering “Ripu Ari”, O

wise men! the name of Tupak are formed.535.

ਆਦਿ ਨਿਖੰਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh nikha(n)ganee sabadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨ ॥੫੩੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar pachhaan ||536||

Saying firstly the word “Nishangni” and then adding “Ripou Ari” at the end, the names of Tupak are formed.536.

ਪ੍ਰਥਮ ਪਤ੍ਰਣੀ ਪਦ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

pratham patranee padh uchar rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੩੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||537||

Saying firstly the word “Patrani” and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed, which O poets you may comprehend

correctly.537.

ਪ੍ਰਥਮ ਪਛਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੌ ਦੇਹੁ ॥

pratham pachhanee sabadh keh rip ar padh kau dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੫੩੮॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||538||

Saying firstly the word “Pakhini” and then adding “Ripu Ari”, O wise men! the names of Tupak are formed.538.

ਪ੍ਰਥਮ ਪਤ੍ਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

pratham patranee sabadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੀਅਹੁ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨ ॥੫੩੯॥

naam tupak ke hot hai leejeeahu sughar pachhaan ||539||

Saying firstly the word “Pattrani” and then adding “Ripu Ari”, at the end,

the names of Tupak are formed.539.

ਪਰਿਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

parinee aadh uchaar kai rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੪੦॥

naam tupak ke hot hai cheenahu chatur pramaan ||540||

Saying firstly the word “Parini” and then uttering “Ripu Ari”, O wise men! recognize the names of Tupak.540.

ਪੰਖਣਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਿ ॥

pa(n)khan aadh uchaar kai rip ar bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੪੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||541||

Saying firstly the word “Pakhini” and then uttering “Ripu Ari”, the names

of Tupak are formed.541.

ਪਤ੍ਰਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

patran aadh bakhaan kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫੪੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur bichaar ||542||

Saying firstly the word “Pattrani” and then uttering “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.542.

ਨਭਚਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

nabhachar aadh bakhaan kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥੫੪੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||543||

Saying firstly the word “Nabchari” and then uttering “Ripu Ari” at the end,

O Poets, the names of Tupak are formed, which you may improve.543.

ਰਥਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

rathanee aadh uchaar kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫੪੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur bichaar ||544||

Saying firstly the word “Rathani” and then uttering “Ripu Art” at the end, the names of Tupak are formed.544.

ਸਕਟਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥

sakaTan aadh uchaareeaai rip ar padh ke dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੪੫॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||545||

Saying the word “Shaktani” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, O

skilful persons, the names of Tupak are formed.545.

ਰਥਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

rathanee aadh bakhaan kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੪੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||546||

Saying firstly the word “Rathni” and then uttering “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.546.

ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਸ੍ਰਯੰਦਨੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

aadh sabadh keh sraya(n)dhanee rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੪੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||547||

Saying firstly the word “Sayandni” and then adding “Ripu Ari” at the end,

the names of Tupak are formed.547.

ਪਟਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥

paTanee aadh bakhaan kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫੪੮॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur bichaar ||548||

Saying firstly the word “Patni” and then uttering “Ripu Art” at the end, O wise men! the names of Tupak are formed.548.

ਆਦਿ ਬਸਤ੍ਰਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh basatranee sabadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੫੪੯॥

naam tupak ke hot hai cheen leh mativaan ||549||

Saying firstly the word “Vastrani” and then uttering “Ripu Ari” at the end,

the names of Tupak are formed.549.

ਬਿਯੂਹਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

biyoohan aadh bakhaaneeaai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫੫੦॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur bichaar ||550||

Saying firstly the word “Vayhani” and then uttering “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.550.

ਬਜ੍ਰਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

bajran aadh bakhaan kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੫੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||551||

Saying firstly the word “Vajrani” and then uttering “Ripu Ari” at the end, O

good Poets! the names of Tupak are formed.551.

ਬਲਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

balanee aadh bakhaaneeaai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੫੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||552||

Saying firstly the word "Vajrani" and then uttering "Ripu Ari" at the end, the names of Tupak are formed.552.

ਦਲਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮਲਣੀ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥

dhalanee aadh uchaar kai malanee padh pun dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੫੫੩॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||553||

Saying firstly the word "Delni" and then adding the word "Mallni", the names of Tupak are formed, which of wise men! You may comprehend in

your mind.553.

ਬਾਦਿਤ੍ਰਣੀ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

baadhitranee bakhaan kai a(n)t sabadh ar dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੫੫੪॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||554||

Saying the word “Vaadittrani” and then adding “Ari”, the names of Tupak are formed.554.

ਆਦਿ ਨਾਦਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

aadh naadhanee sabadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੫੫੫॥

naam tupak ke hot hai cheenahu chatur apaar ||555||

Saying primarily the word “Naadini” and then adding “Ripu Ari” at the end,

the names of Tupak are formed.555.

ਦੁੰਦਭਿ ਧਰਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

dhu(n)dhabh dharanee aadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੫੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||556||

Saying firstly the word "Dundubhi-dhanani" and then adding "Ripu Ari" at the end, the names of Tupak are formed.556.

ਦੁੰਦਭਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

dhu(n)dhabhanee padh pratham keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੫੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||557||

Saying primarily the word "Dundubhini" and then uttering "Ripu Ari" at the

end, O poets, the names of Tupak are formed.557.

ਨਾਦ ਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

naadh naadhanee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੫੮॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||558||

Saying firstly the word “Naad-naadini” and then uttering “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.558.

ਦੁੰਦਭਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

dhu(n)dhabh dhunanee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸਮਝਹੁ ਸੁਘਰ ਅਪਾਰ ॥੫੫੯॥

naam tupak ke hot hai samajhahu sughar apaar ||559||

Saying firstly the word “Dundubhi-dhanani” and then uttering “Ripu Ari” at

the end, the names of Tupak are formed.559.

ਆਦਿ ਭੇਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh bheranee sabadh keh rip padh bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੫੬੦॥

naam tupak ke hot hai cheen leh budhivaan ||560||

Saying primarily the word “Bherini” and then adding the word “Ripu Ari”, O wise men, the names of Tupak are formed.560.

ਦੁੰਦਭਿ ਘੋਖਨ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

dhu(n)dhabh ghokhan aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੬੧॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||561||

Saying firstly the word “Dundubhi-dhanani” and then adding “Ripu Ari” at

the end, the names of Tupak are formed.561.

ਨਾਦਾਨਿਸਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

naadhaanisanee aadh keh rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਕਰੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੬੨॥

naam tupak ke hot hai kareeahu chatur pramaan ||562||

Saying firstly the word “Naad-Nisani” and then adding “Ripu Ari”, the names of Tupak are formed.562.

ਆਨਿਕਨੀ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

aanikanee padh aadh keh rip padh bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੬੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||563||

Saying firstly the word “Anikni” and then adding the word “Ripu Ari”, O

wise men! the names of Tupak are formed.563.

ਪ੍ਰਥਮ ਢਾਲਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

pratham ddaalanee sabadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਬਿਚਾਰ ॥੫੬੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh bichaar ||564||

Saying firstly the word “Dhaalani” and then uttering “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed, which may be comprehended thoughtfully.564.

ਢਢਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥

ddaddanee aadh uchaar kai rip padh bahuro dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੫੬੫॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||565||

Add the word “Ripu” after saying the word “Dhadhni” primarily, and in this

way recognize the names of Tupak.565.

ਸੰਖਨਿਸਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

sa(n)khanisanee aadh keh rip ar bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੬੬॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||566||

Saying firstly the word “Shankhnishoni” and then uttering “Ripu Ari”, the names of Tupak are formed.566.

ਸੰਖ ਸਬਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

sa(n)kh sabadhanee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੬੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur su dhaar ||567||

Saying the word “Shankh-Shabadni” primarily and then uttering “Ripu

Ari", at the end, the names of Tupak are formed.567.

ਸੰਖ ਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

sa(n)kh naadhanee aadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੬੮॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||568||

Saying the word "Shankh-naadni" in the beginning and then adding "Ripu Ari" at the end, the names of Tupak are formed, which O wise men! you may comprehend.568.

ਸਿੰਘ ਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

si(n)gh naadhanee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੬੯॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||569||

Saying the word "Singh-naadani' in the beginning and then adding "Ripu

Ari” at the end, O good poet! the names of Tupak are formed correctly.569.

ਪਲ ਭਛਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

pal bhachh naadhan aadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੫੭੦॥

naam tupak ke hot hai chatur chit pahichaan ||570||

Saying the word “Palbhaksh-naadani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.570.

ਬਿਆਘ੍ਰ ਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

biaaghr naadhanee aadh keh rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੭੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||571||

Saying firstly “Vyaghra-Naadni” and then “Ripu Ari” , the names of Tupak

are formed.571.

ਹਰਿ ਜਛਨਿ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

har jachhan naadhan uchar kai rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੫੭੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur pachhaan ||572||

Saying the word "Haryaksh-naadini" in the beginning and then adding "Ripu Ari" at the end, the names of Tupak are formed.572.

ਪੁੰਡਰੀਕ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

pu(n)ddareek naadhan uchar kai rip padh a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੫੭੩॥

naam tupak ke hot hai cheen leh budhivaan ||573||

Saying firstly the word "Pundreek-naadini" and adding the word "Ripu Ari" at the end, the names of Tupak are formed, which O wise men! you may

comprehend.573.

ਹਰ ਨਾਦਨਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

har naadhan padh piratham keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫੭੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur bichaar ||574||

Saying the word “Harnaadini” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.574.

ਪੰਚਾਨਨਿ ਘੋਖਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

pa(n)chaanan ghokhan uchar rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੫੭੫॥

naam tupak ke hot hai chatur chit pahichaan ||575||

Saying firstly the word “Panchanan-Ghoshani” and then adding “Ripu Ari”

the names of Tupak are formed.575.

ਸੇਰ ਸਬਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥

ser sabadhanee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੭੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||576||

Saying firstly the word “Shet shabadni” and then adding “Ripu Ari” at end, the names of Tupak are formed.576.

ਮ੍ਰਿਗਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥

miragar naadhan aadh keh rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗਿਆਵਾਨ ॥੫੭੭॥

naam tupak ke hot hai cheenahu pragiaavaan ||577||

Saying firstly the words “Mrig-ari-naadini” and then adding “Ripu Ari”, O

knowledgeable persons! the names of Tupak are formed.577.

ਪਸੁਪਤਾਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

pasupataar dhavainanee uchar rip padh a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੭੮॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||578||

Uttering the words “Pashupataari-dhanani” and then adding “Ripu Ari”, O wise men! the names of Tupak are formed.578.

ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

miragapat naadhan aadh keh rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗਿਆਵਾਨ ॥੫੭੯॥

naam tupak ke hot hai cheenahu pragiaavaan ||579||

Saying firstly “Mrigpati-naadini” and then uttering “Ripu Ari” at the end,

the names of Tupak are formed.579.

ਪਸੁ ਏਸ੍ਰਣ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

pas esran naadhan uchar rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੮੦॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur su dhaar ||580||

Saying the words “Pashu-ishran-naadini” and then uttering “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.580.

ਗਜਰਿ ਨਾਦਿਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

gajar naadhinee aadh keh rip padh a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੫੮੧॥

naam tupak ke hot hai sughar leejeeahu jaan ||581||

Saying firstly “Gajari-naadini” and then adding “Ripu Ari” at the end, the

names of Tupak are formed.581.

ਸਊਡਿਯਰਿ ਧੂਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

suooddiyar dhavainanee aadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੮੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||582||

Saying firstly the words “Saudiyar-dhanani” and then adding “Ripu Art” at the end, the names of Tupak are formed.582.

ਦੰਤਿਯਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

dha(n)tiyar naadhan aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੮੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||583||

Saying firstly “Dantyari-naadini” and then uttering “Ripu Ari” at the end,

the names of Tupak are formed.583.

ਅਨਕਪਿਯਰਿ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

anakapiyar naadhan uchar rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੫੮੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||584||

Saying the words “Anik-piyar-naadini” and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.584.

ਸਿੰਧੁਰਾਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

si(n)dhuraar dhavainanee uchar rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੮੫॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat bichaar ||585||

Saying the words “Sindhu-raari-dhanani” and then uttering “Ripu Ari” at

the end, the names of Tupak are formed, which you may comprehend.585.

ਮਾਤੰਗਰਿ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

maata(n)gar naadhan uchar rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥੫੮੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar sa(n)bhaar ||586||

Saying primarily "Maatangari-naadini" primarily and then uttering "Ripu Ari", the names of Tupak are formed.586.

ਸਾਵਿਜਾਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਸੁ ਭਾਖੁ ॥

saavijaar dhavainanee uchar rip padh a(n)t su bhaakh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਰਾਖੁ ॥੫੮੭॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit raakh ||587||

Uttering the words "Saavijari-dhanani" and then adding Ripu" at the end,

the names of Tupak are formed.587.

ਗਜਨਿਯਾਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

gajaniyaar naadhan aadh keh rip ar a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੫੮੮॥

naam tupak ke hot hai cheen leh mativaan ||588||

Saying the words “Gaj-niari-naadini” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.588.

ਨਾਗਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

naagar dhavainanee aadh keh rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਉਚਰਤ ਚਲੋ ਸੁਜਾਨ ॥੫੮੯॥

naam tupak ke hot hai ucharat chalo sujaan ||589||

Saying “Naagari-dhanini” primarily and then adding “Ripu Ari”, O wise

men! the names of Tupak continue to be evolved.589.

ਹਸਤਿਯਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

hasatiyar dhavainanee aadh keh rip ar pun padh dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੫੯੦॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||590||

Uttering primarily the words “Hasit-ari-dhanani” and then adding “Ripu Ari” the names of Tupak are formed, which O wise men! you may recognize.590.

ਹਰਿਨਿਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥

hariniar aadh uchaar kai rip padh bahuro dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੫੯੧॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||591||

Uttering firstly “Hirani-ari” and then adding “Ripu”, the names of Tupak are

formed, which O wise men! you may recognize in your mind.591.

ਕਰਨਿਯਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

karaniyar dhavainanee aadh keh rip padh a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੯੨॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||592||

Saying "Kariniari-dhanani" primarily and then adding "Ripu" at the end, the names of Tupak are formed.592.

ਬਰਿਯਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

bariyar dhavainanee aadh keh rip ar bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੯੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||593||

Saying firstly the words "Bariyar-dhanini" and then uttering "Ripu Ari", the

names of Tupak are formed.593.

ਦੰਤੀਯਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥

dha(n)teeyar dhavainanee aadh keh rip ar padh ko dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੫੯੪॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||594||

Saying the words “Danti-ari-dhanini” in the beginning and then adding “Ripu Ari”, the names of Tupak are formed.594.

ਦ੍ਵਿਪਿ ਰਿਪੁ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

dhaviaip rip dhavainanee aadh keh rip ar bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੰਭਾਰ ॥੫੯੫॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab sa(n)bhaar ||595||

Saying the words “Dadhi-ripu-dhanini” primarily and then adding “Ripu

Ari", the names of Tupak are formed.595.

ਪਦਮਿਯਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

padhamiyar aadh bakhaan kai rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੯੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||596||

Saying the words "Padam-ari" in the beginning and then uttering "Ripu Ari", the names of Tupak are formed.596.

ਬਲਿਯਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਪੁਨਿ ਕੈ ਦੀਨ ॥

baliyar aadh bakhaan kai rip padh pun kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੯੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||597||

Saying firstly the words "Baliyar" and then adding the word "Ripu Ari", the

names of Tupak are formed.597.

ਇੰਭਿਅਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

ei(n)bhiar dhavainanee aadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਮਤਿ ਲੀਜੀਅਹੁ ਬੀਨ ॥੫੯੮॥

naam tupak ke hot hai sumat leejeeahu been ||598||

Saying the words “Iimbh-ari-dhanani” and then adding “Ripu Ari”, the names of Tupak are formed.598.

ਕੁੰਭਿਯਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਖਿਪ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

ku(n)bhiyar naadhan aadh keh rip khip padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੯੯॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||599||

Saying the words “Kumbhi-ari-naadini” primarily and then adding “Ripu-

kshai", the names of tupak are formed.599.

ਕੁੰਜਰਿਯਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

ku(n)jariyar aadh uchaar kai rip pun a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੰਭਾਰ ॥੬੦੦॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat sa(n)bhaar ||600||

Saying the words "Kunjar-ari" primarily and then uttering "Ripu Ari", the names of Tupak are formed.600.

ਪਤ੍ਰਿਯਰਿ ਅਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

patirayar ar dhavainanee uchar rip pun padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੦੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||601||

Uttering "Patra-ari-dhanani" and then adding "Ripu", the names of Tupak

are formed.601.

ਤਰੁਰਿਪੁ ਅਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

tarurip ar dhavainanee uchar rip padh bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਨਿਧਾਨ ॥੬੦੨॥

naam tupak ke hot hai cheenahu chatur nidhaan ||602||

Saying the words "Taru-ripu-ari-dhanani" and then adding "Ripu", O wise men! recognize the names of Tupak.602.

ਸਊਡਿਯਾਤਕ ਧ੍ਵਨਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

suooddiyaatak dhavainan uchar rip ar bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੬੦੩॥

naam tupak ke hot hai cheen leh mativaan ||603||

Uttering the words "Saudiyantak-dhanani" and then saying "Ripu Ari", the

names of Tupak are formed.603.

ਹਯਨਿਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

hayaniar aadh uchaar kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੬੦੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||604||

Uttering "Hayani-ari" in the beginning and then adding "Ripu Ari" at the end, the names of Tupak are formed, which, O good poets, you may comprehend.604.

ਹਯਨਿਅਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

hayaniar dhavainanee aadh keh rip padh bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੬੦੫॥

naam tupak ke hot hai cheen leh budhivaan ||605||

Saying the words "Hayani-ari-dhanani" in the beginning and then adding "Ripu Ari", the names of Tupak are formed, which, O wise men! you may

recognize.605.

ਹਯਨਿਯਾਤਕ ਧ੍ਵਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

hayaniyaatak dhavainanee uchar rip padh bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੬੦੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||606||

Uttering the words “Hayani-yantak-dhanani” and the adding “Ripu Ari”, the names of Tupak formed.606.

ਅਸੁਅਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

asuar dhavainanee aadh keh rip ar padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੬੦੭॥

naam tupak ke hot hai sughar leejeeahu cheen ||607||

Saying firstly “Ashuari-dhanani” and then adding “Ripu Ari”, the names of

Tupak are formed.607.

ਤੁਰਯਾਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥

turayaar naadhan aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੦੮॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat su dhaar ||608||

Saying "Tur-ari-naadini" primarily and then adding "Ripu ari" at the end, the names of Tupak are formed.608.

ਤੁਰੰਗਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

tura(n)gar dhavainanee aadh keh rip pun padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੦੯॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||609||

Saying "Turangari-dhanani" in the beginning and then adding "Ripu", the names of Tupak are formed, which O skilful persons! you may

comprehend.609.

ਘੋਰਾਤਕਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

ghoraatakanee aadh keh rip padh a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ੧ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੧੦॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumati1 su dhaar ||610||

Saying the word “Ghorntakani” in the beginning and then adding “Ripu” at the end, the names of Tupak are formed correctly.610.

ਬਾਜਾਤਕਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

baajaatakanee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੧੧॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||611||

Saying firstly “Baajaantakani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed, which O wise men! You may

comprehend.611.

ਬਾਹਨਾਤਕੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਰਿਪੁ ਨਾਦਨਿ ਭਾਖੁ ॥

baahanaatakee aadh keh pun rip naadhan bhaakh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੬੧੨॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit raakh ||612||

Saying "Bahanantaki" and then uttering "Ripu-naadini", the names of Tupak are formed.612.

ਸਰਜਜ ਅਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

sarajaj ar dhavainanee uchar rip padh bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੬੧੩॥

naam tupak ke hot hai cheen leh mativaan ||613||

Saying the words "Sarjaj-ari-dhanani" and then adding "Ripu", O wise

men! the names of Tupak are formed.613.

ਬਾਜ ਅਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤਜਾਤਕ ਪਦ ਦੀਨ ॥

baaj ar dhavainanee aadh keh a(n)tayaatak padh dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੧੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||614||

Saying firstly “Baaji-ari-dhanani” in the beginning and then adding “Antyantak”, the names of Tupak are formed, which O skilful persons! you may comprehend.614.

ਸਿੰਧੁਰਰਿ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

si(n)dhurar pratham uchaar kai rip padh a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੧੫॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||615||

Saying the words “Sindu-ari” in the beginning and then uttering “Ripu” at

the end, the names of Tupak are formed.615.

ਬਾਹਨਿ ਨਾਦਿਨ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

baahan naadhin aadh keh rip padh a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥੬੧੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar su dhaar ||616||

Saying the words “Vaahini-naadin” in the beginning and then adding “Ripu” at the end, the names of Tupak are comprehended correctly.616.

ਤੁਰੰਗਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਧ੍ਵਨਨੀ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

tura(n)gar aadh bakhaan kai dhavainanee bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥੬੧੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||617||

Saying Turangari” in the beginning and then adding “Dhanani-ari”, the

names of tupak are formed.617.

ਅਰਬਯਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਿ ॥

arabayar aadh uchaar kai rip ar bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸਵਾਰਿ ॥੬੧੮॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab savaar ||618||

Saying firstly “Arab-ari” and then adding “Ripu Ari”, the names of Tupak are comprehended.618.

ਤੁਰੰਗਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

tura(n)gar dhavainanee aadh keh rip ar pun padh dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੬੧੯॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||619||

Saying firstly “Turangari-dhanani” and then adding “Ripu Ari”, the names

of Tupak are recognized.619.

ਕਿੰਕਨ ਅਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

ki(n)kan ar dhavainanee uchar rip padh a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੬੨੦॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||620||

Saying “Kinkan-ari-dhanani” and then adding “Ripu Ari”, at the end, the names of Tupak are formed.620.

ਘੁਰਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

ghurar naadhan aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੨੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat su dhaar ||621||

Saying “Ghari-ari-naadani” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at

the end, the names of Tupak are formed.621.

ਮ੍ਰਿਗ ਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

mirag ar naadhan aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥੬੨੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||622||

Saying the word “Mrig-ari-naadni” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed, which O poets! you may comprehend correctly.622.

ਸਿੰਗੀ ਅਰਿ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

si(n)gee ar dhavainanee aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੨੩॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||623||

Saying the word “Shrangi-ari-dhanani” in the beginning and then adding "

Ripu Arti" at the end, the names of Tupak are formed. 623.

ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥

miragee ar naadhan aadh keh rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸਵਾਰਿ ॥੬੨੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab savaar ||624||

Saying the word “Mrig-ari-naadini” in the beginning and then adding “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak may be comprehended correctly.624.

ਤ੍ਰਿਣ ਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

tiran ar naadhan uchar kai rip padh bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੬੨੫॥

naam tupak ke hot hai chatur chit pahichaan ||625||

Saying “Trin-ari-naadini” and then adding “Ripu”, the names of Tupak are

recognized by the wise mind.625.

ਭੂਚਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

bhoochar aadh bakhaan kai rip ar a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੨੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat savaar ||626||

Saying the word “Bhoochari” in the beginning and then uttering “Ripu Ari” at the end, the names of Tupak are formed.626.

ਸੁਭਟ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਨ ॥

subhaT aadh sabadh uchar kai a(n)t satr padh dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁ ਚੀਨ ॥੬੨੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar su cheen ||627||

Saying the word “Subhat” in the beginning and then adding the word

“Shatru” at the end, the names of Tupak are formed.627.

ਆਦਿ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਤਕ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥

aadh satr sabadh uchar kai a(n)tayaatak padh bhaakh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਰਾਖੁ ॥੬੨੮॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit raakh ||628||

Uttering the word “Shatru” in the beginning and then adding the word “Antyantak”, the names of Tupak are formed.628.

ਸਤ੍ਰੁ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ਸੂਲਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

satr aadh sabadh uchareeaai soolan a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੨੯॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||629||

Saying the word “Shatru” in the beginning and then adding “Soolani” at

the end, the names of Tupak are formed.629.

ਆਦਿ ਜੁਧਨੀ ਭਾਖੀਐ ਅੰਤਕਨੀ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥

aadh judhanee bhaakheeaai a(n)takanee padh bhaakh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਰਾਖੁ ॥੬੩੦॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit raakh ||630||

Saying the word “Yuddhani” in the beginning and then adding the word “Antkani”, the names of Tupak are formed.630.

ਬਰਮ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਬੇਧਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

baram aadh sabadh uchar kai bedhan a(n)t uchaar ||

ਬਰਮ ਬੇਧਨੀ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੩੧॥

baram bedhanee tupak ko leejahu naam su dhaar ||631||

Saying the word “Varam” in the beginning and then adding the word

"Vedhani" at the end, the name of "Varmavedhari Tupak" is uttered.631.

ਚਰਮ ਆਦਿ ਪਦ ਭਾਖਿ ਕੈ ਘਾਇਨਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

charam aadh padh bhaakh kai ghain padh kai dheen ||

ਚਰਮ ਘਾਇਨੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੬੩੨॥

charam ghainee tupak ke naam leejeeahu cheen ||632||

Saying the word "Charam" in the beginning and then adding the word "Ghayani", the name of "Charam-Ghayani Tupak" is recognized.632.

ਦ੍ਰੁਜਨ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਭਛਨੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

dhrujan aadh sabadh uchar kai bhachhanee a(n)t uchaar ||

ਦ੍ਰੁਜਨ ਭਛਨੀ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੩੩॥

dhrujan bhachhanee tupak ko leejahu naam su dhaar ||633||

Saying the word "Durjan" in the beginning and then uttering the word "Ghayani" at the end, the name of "Durjan-bhakshani Tupak" is

comprehended correctly.633.

ਖਲ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਪੁਨਿ ਕੈ ਦੀਨ ॥

khal padh aadh bakhaan kai haa padh pun kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੩੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||634||

Saying the word “Khal” in the beginning and then uttering the word “Haa”, comprehend the name of Tupak.634.

ਦੁਸਟਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁਣੀ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

dhusaTan aadh uchaar kai ripunee a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨ ॥੬੩੫॥

naam tupak ke hot hai leh prabeen pachhaan ||635||

Saying the word “Dushtan” in the beginning and then adding the word

“Ripuni” at the end, O skilful persons! the names of Tupak are formed.635.

ਰਿਪੁਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਖਿਪਣੀ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

ripunee aadh uchaar kai khipanee bahur bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸਯਾਨ ॥੬੩੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sayaan ||636||

Saying the word “Ripuni” in the beginning and then adding the word “Khipani”, the names of Tupak are formed.636.

ਨਾਲ ਸੈਫਨੀ ਤੁਪਕ ਭਨਿ ਜਬਰਜੰਗ ਹਥ ਨਾਲ ॥

naal saifanee tupak bhan jabaraja(n)g hath naal ||

ਸੁਤਰ ਨਾਲ ਘੁੜ ਨਾਲ ਭਨਿ ਚੂਰਣਿ ਪੁਨਿ ਪਰ ਜੁਆਲ ॥੬੩੭॥

sutar naal ghuR naal bhan chooran pun par juaal ||637||

Naal, Saiphani, Tupak, Jabarjang, Hathnaal, Sutarnaal, Ghurnaal, Choorn-

par-jawaal are also the names of Tupak.637.

ਜੁਆਲ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਧਰਣੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

juaal aadh sabadhuchar kai dharanee a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੩੮॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat su dhaar ||638||

Saying the word “Jawaal” in the beginning and then uttering the word “Dharni”, the names of Tupak are formed.638.

ਅਨਲੁ ਆਦਿ ਸਬਦੁਚਰਿ ਕੈ ਛੋਡਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

anal aadh sabadhuchar kai chhoddan a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੩੯॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||639||

Saying the word “Anil” in the beginning and then adding the word

“Chhodani” at the end, the names of Tupak are formed.639.

ਜੁਆਲਾ ਬਮਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਮਨ ਮੈ ਸੁਘਰ ਬਿਚਾਰ ॥

juaalaa bamanee aadh keh man mai sughar bichaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਜਾਨਿ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੪੦॥

naam tupak ke hot hai jaan chatur niradhaar ||640||

Saying the word “Jawaalaa-vamani” in the beginning and then after reflection in the mind, the names of Tupak are comprehended.640.

ਘਨ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਧ੍ਵਨਨੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

ghan padh aadh bakhaan kai dhavainanee a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੬੪੧॥

naam tupak ke hot hai cheenahu chatur apaar ||641||

Saying the word “Ghan” in the beginning and then uttering the word

“Dhunani” at the end, O wise men! the names of Tupak are formed.641.

ਘਨ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਾਦਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

ghan padh aadh uchaar kai naadhan a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੪੨॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||642||

Uttering the word “Ghan” in the beginning and then “Naadini” at the end, the names of Tupak are formed.642.

ਬਾਰਿਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਸਬਦਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

baaridh aadh bakhaan kai sabadhan a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੪੩॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||643||

Saying the word “Vaarid” in the beginning and then the word “Dhabadni”

at the end, the names of Tupak continue to be formed.643.

ਮੇਘਨ ਧ੍ਵਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

meghan dhavainanee aadh keh rip ar bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੬੪੪॥

naam tupak ke hot hai cheenahu chatur apaar ||644||

Saying the word "Meghan-dhanani" in the beginning and then uttering "Ripu Ari", O wise men! the names of Tupak are formed.644.

ਮੇਘਨ ਸਬਦਨੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥

meghan sabadhanee bakatr te prathamai sabadh uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੪੫॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat savaar ||645||

Uttering the word "Megh-shadadni" in the beginning, the names of Tupak

are also formed, which may be comprehended correctly.645.

ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਲਯ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥

golaa aadh uchaar kai aalay a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੪੬॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||646||

Uttering firstly the word “Golaa” and the word “Aalaya” at the end, the names of Tupak are formed.646.

ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

golaa aadh uchaar kai dharanee a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੪੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat savaar ||647||

Saying firstly the word “Golaa” and then adding “Dharani” at the end, the

names of Tupak are formed.647.

ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

golaa aadh uchaar kai asatran pun padh dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੬੪੮॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||648||

Saying the word “Golaa” in the beginning and then adding the word “Astrani”, O wise men! recognize the names of Tupak.648.

ਗੋਲਾਲਯਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥

golaalayanee aadh keh mukh te sabadh uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੪੯॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat savaar ||649||

Uttering the word “Golaalayani” in the beginning and the word “Shabad”,

the names of tupak are formed.649.

ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਲਯਣੀ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥

golaa aadh uchaar kai aalayanee pun bhaakh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਰਾਖੁ ॥੬੫੦॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit raakh ||650||

Saying the word "Golaa" in the beginning and then the word "Aalayani", the names of Tupak are formed.650.

ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਸਦਨਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

golaa aadh bakhaan kai sadhanan a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੬੫੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab bichaar ||651||

Saying the word "Golaa" in the beginning and then "Sadanani" at the end,

O good poets, comprehend the name of Tupak.651.

ਗੋਲਾ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਚਰਿ ਕੈ ਕੇਤਨਿ ਪਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ॥

golaa padh prathamai uchar kai ketan padh kahu a(n)t ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੬੫੨॥

naam sakal sree tupak ke nikasat chalat ana(n)t ||652||

Uttering the word “Golla” in the beginning and then adding the word “Ketani” at the end, innumerable names of Tupak continue to be evolved.652.

ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਕੇਤਨਿ ਪਦ ਕੈ ਦੀਨ ॥

golaa aadh uchaar kai ketan padh kai dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੫੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||653||

Saying the word “Golaa” in the beginning and then adding the word

"Ketani" at the end, O skilful persons! the names of Tupak are formed.653.

ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਸਦਨੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

golaa aadh uchaar kai sadhanee a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੫੪॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||654||

Saying the word "Golaa" in the beginning and then adding the word "Sadni" at the end, O wise men! the names of Tupak are formed.654.

ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਧਾਮਿਨ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

golaa aadh uchaareeaai dhaamin a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤ ਸਵਾਰ ॥੬੫੫॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat savaar ||655||

Saying the word "Golaa" in the beginning and uttering the word "Dhamini"

at the end, the names of Tupak are formed.655.

ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਈਵਾਸਨ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

golaa aadh uchaar kai nieevaasan keh a(n)t ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੬੫੬॥

naam tupak ke hot hai nikasat chalat bia(n)t ||656||

Saying the word Golaa" in the beginning and then adding the word "Nivasani" at the end, innumerable names of Tupak continue be evolved.656.

ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਲਿਆਲੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

golaa aadh uchaar kai liaalee a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੫੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar savaar ||657||

Saying the word "Golaa" in the beginning and then adding the word

“Garahikaa” at the end, the names of Tupak continue to be evolved.657.

ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮੁਕਤਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

golaa aadh uchaar kai mukatan a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਕਹਿ ਕਬੋ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਬੀਚਾਰ ॥੬੫੮॥

naam tupak ke keh kabo leejahu sakal beechaar ||658||

Saying the word “Golaa” in the beginning and then adding the word “Muktani” at the end, speak all the names of Tupak thoughtfully.658.

ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਦਾਤੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

golaa aadh uchaar kai dhaatee a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੫੯॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||659||

Saying the word “Golaa” in the beginning and then the word “Daatti” at the

end, the names of Tupak are formed.659.

ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਤਜਨੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

golaa aadh uchaar kai tajanee pun padh dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੬੬੦॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||660||

Saying the word “Golaa” in the beginning and then adding the word “Tajni” the names of Tupak are formed.660.

ਜੁਆਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਛਡਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

juaalaa aadh uchaar kai chhaddan a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੬੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat savaar ||661||

Saying firstly the word “Jawaalaa” and then the word “Dakshini” at the

end, the names of Tupak continue to be formed.661.

ਜੁਆਲਾ ਸਕਤਨੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮੈ ਕਰੋ ਬਖਿਆਨ ॥

juaalaa sakatanee bakatr te prathamai karo bakhiaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨ ॥੬੬੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar pachhaan ||662||

Saying firstly the word "Jawaal-shaktini" and then adding the word "Bakatra" afterwards, the names of Tupak are recognized.662.

ਜੁਆਲਾ ਤਜਣੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

juaalaa tajanee bakatr te prathamai karo uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੬੬੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu chatur bichaar ||663||

Uttering firstly "Jawaalaa-Tajni" and then "Bakata", the names of Tupak

are formed, which may be comprehended.663.

ਜੁਆਲਾ ਛਾਡਨਿ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

juaalaa chhaaddan pratham hee mukh te karo uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੬੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar su dhaar ||664||

Uttering firstly “Jawaalaa-Chhaadani”, the names of Tupak, O wise men! may be comprehended correctly.664.

ਜੁਆਲਾ ਦਾਇਨਿ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

juaalaa dhain pratham hee mukh te karo uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੬੫॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar su dhaar ||665||

O wise men! comprehend correctly the names of Tupak by uttering firstly

the word “Jawaalaa-deyani”.665.

ਜੁਆਲਾ ਬਕਤ੍ਰਨਿ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

juaalaa bakatran pratham hee mukh te karo uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੬੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar savaar ||666||

O wise men! comprehend correctly the names of Tupak by uttering firstly the word “Jawaalaa-bakatrani”.666.

ਜੁਆਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਗਟਾਇਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

juaalaa aadh uchaar kai pragaTain padh dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੬੬੭॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||667||

Saying firstly the word “Jawaalaa” and then adding the word

“Pragtaayani”, O wise men! the names of Tupak are formed.667.

ਜੁਆਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਧਰਣੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

juaalaa aadh uchaar kai dharanee a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੬੮॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar savaar ||668||

Know the names of Tupak by uttering firstly the word “Jawaalaa” and then saying the word “Dharni” at the end.668.

ਦੁਰਜਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਦਾਹਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

dhurajan aadh uchaar kai dhaahan pun padh dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੬੬੯॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||669||

The names of Tupak are comprehended by uttering firstly the word

“Durjan” and then adding the word “Daahani”.669.

ਦ੍ਰੁਜਨ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਦਰਰਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

dhrujan aadh sabadh uchar kai dhararan a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੭੦॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar su dhaar ||670||

Comprehend the names of Tupak correctly by firstly uttering the word “Durjan” and saying the word “Dalni” at the end.670.

ਗੋਲੀ ਧਰਣੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

golee dharanee bakatr te prathamai karo uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੭੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar su dhaar ||671||

The names of Tupak are formed by uttering firstly the word “Goli-dharani

and then the word “Bakatra”.671.

ਦੁਸਟ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਦਾਹਨਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

dhusaT aadh sabadh uchaar kai dhaahan bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੭੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar su dhaar ||672||

By uttering firstly the word “Dusht” and then word “Dahani” after-wards, the names of Tupak are formed, which O wise men! you may

comprehend.672.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕਾਸਟ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

kaasaT pirasaThanee aadh uchaarahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥

naam tupak ke sakal bichaarahu ||

ਭੂਮਿਜ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

bhoomij pirasaThan pun padh dheejai ||

ਨਾਮ ਚੀਨ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੬੭੩॥

naam cheen tupak ko leejai ||673||

The names of Tupak can be thought out by uttering the words "Kaashth-Prashthani" and then adding the words "Bhoomij-Prashthani", the names

of Tupak can be recognized.673.

ਕਾਸਠਿ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ॥

kaasaTh pirasaThanee aadh uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰ ॥

naam tupak ke sakal bichaar ||

ਦ੍ਰੁਮਜ ਬਾਸਨੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

dhrumaj baasanee pun padh dheejai ||

ਚੀਨ ਨਾਮ ਨਾਲੀ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੬੭੪॥

cheen naam naalee ko leejai ||674||

Uttering firstly the words “Kaashth-Prashthani” and thinking about all the names of Tupak and then adding the words “Drum-Vaasani”, recognize the

name of “Naalidaar Tupak”.674.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਕਾਸਠਿ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

kaasaTh pirasaThanee bakatr te prathamai karo uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਜਨ ਸਵਾਰ ॥੬੭੫॥

naam tupak ke hot hai leejahu sujan savaar ||675||

Uttering firstly the word “Kashth-Prashthani” and then saying the word “Bakatra” afterwards, O wise men! the names of Tupak are formed.675.

ਜਲਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

jalaj pirasaThanee piratham hee mukh te karo uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੭੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar su dhaar ||676||

The names of Tupak are formed by uttering the words “Jalaj-Prashthani”

which may be comprehended correctly.676.

ਬਾਰਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਆਦਿ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

baaraj pirasaThan aadh hee mukh te karo uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੭੭॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||677||

By uttering the words “Vaarij-Prashthani” from the mouth, the names of Tupak are formed.677.

ਨੀਰਜਾਲਯਣਿ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

neerajaalayan bakatr te pirathamai karo uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੭੮॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat savaar ||678||

Uttering the word “Bakatra” after the word “Neeljaltrani”, the names of

Tupak are formed.678.

ਅੰਬੁਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

a(n)buj pirasaThanee piratham hee mukh te karo uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੭੯॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat savaar ||679||

By uttering the words “Ambuj-Prashthani” from the mouth, the name of Tupak are formed.679.

ਘਨਜਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

ghanajaj pirasaThan piratham hee mukh te karo uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੮੦॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar savaar ||680||

By uttering the words “Ghanjaj-Prashthani”, O wise men! the names of

Tupak are formed, which may be comprehended correctly.680.

ਜਲ ਤਰ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਧਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

jal tar aadh uchaar kai pirasaThan dhar padh dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੬੮੧॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||681||

The names of Tupak are formed by firstly uttering the word “Jaltaru” and then adding the words “Prashthani-dhar” afterwards.681.

ਬਾਰ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਤਰ ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥

baar aadh sabadh uchar kai tar pirasaThan pun bhaakh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਰਾਖੁ ॥੬੮੨॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit raakh ||682||

The names of Tupak are formed by firstly the word “Vaari” and then uttering the word “taru-Prashthani”, which O wise men! you may recognize

in your mind.682.

ਨੀਰ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਤਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਸਠਣ ਦੇਹੁ ॥

neer aadh sabadh uchar kai tar padh pirasaThan dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੬੮੩॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||683||

The names of Tupak are formed by firstly uttering the word “Neer” and then adding the words “Taru-Prashthani”.683.

ਹਰਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

haraj pirasaThanee aadh hee mukh te karo uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੮੪॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar savaar ||684||

O wise men! the names of Tupak are known by uttering the word “Arj-

Prashthani".684.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬਾਰਿਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ॥

baarij pirasaThanee aadh uchaar ||

ਨਾਮ ਨਾਲਿ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰ ॥

naam naal ke sakal bichaar ||

ਭੂਰਹ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

bhooreh pirasaThan pun padh dheejai ||

ਨਾਮ ਜਾਨ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੬੮੫॥

naam jaan tupak ko leejai ||685||

Saying the words "Vaarij-Prashthani" in the beginning and thinking of the names of Tupak, and then adding the words "Bhooruha-Prashthani"

comprehend the names of Tupak.685.

ਭੂਮਿ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

bhoom sabadh ko aadh uchaaro ||

ਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਤੁਮ ਬਹੁਰਿ ਸਵਾਰੋ ॥

ruh pirasaThan tum bahur savaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਹੋਹੀ ॥

naam tupak ke sabh hee hohee ||

ਜੋ ਕੋਊ ਚਤੁਰ ਚੀਨ ਕਰ ਜੋਹੀ ॥੬੮੬॥

jo kouoo chatur cheen kar johee ||686||

Firstly utter the word “Bhoomi” and then add the words “Ruha-Prashthani” and in this way, all the names of Tupak will be formed, which can be

recognized by some wise men.686.

ਤਰੁ ਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਅਹੁ ॥

tar ruh pirasaThan aadh uchareeahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਅਹੁ ॥

naam tupak ke sakal bichareeahu ||

ਕਾਸਠ ਕੁੰਦਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

kaasaTh ku(n)dhanee aadh bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੬੮੭॥

naam tupak ke sabh jeea jaano ||687||

Saying “Taru-ruhu-Prashthani” in the beginning and thinking of the names of Tupak, then adding the words “Kaashth-Kundani”, comprehend all the

names of Tupak in your mind.687.

ਭੂਮਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

bhoom sabadh kahu aadh uchaarahu ||

ਰੁਹ ਸੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥

ruh su sabadh ko bahur bichaarahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੂ ਕੇ ਸਭ ਮਾਨਹੁ ॥

naam tupak joo ke sabh maanahu ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨਹੁ ॥੬੮੮॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee jaanahu ||688||

Say firstly the word “Bhoomi” and then add the word “Ruha”, and

comprehend in this way all the names of Tupak unhesitatingly.688.

ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਬਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਦੀਜੈ ॥

pirathee sabadh ko pirathamai dheejai ||

ਰੁਹ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

ruh padh bahur uchaaran keejai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥

naam tupak ke sabh jeea jaano ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੬੮੯॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee maano ||689||

Utter the word “Ruha” after the word “Prathvi” and in this way, without any

differeince, know the names of Tupak.689.

ਬਿਰਛ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

birachh sabadh ko aadh uchaaro ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕਹਿ ਜੀਅ ਬਿਚਾਰੋ ॥

pirasaThan padh keh jeea bichaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਹਿ ਅਪਾਰਾ ॥

naam tupak ke hoh apaaraa ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੁ ਨ ਭੇਦ ਨਿਹਾਰਾ ॥੬੯੦॥

yaa mai kachh na bhedh nihaaraa ||690||

Putting firstly the word “Vraksh” and then adding the word “Prashthani”

afterwards, many names of Tupak are formed, there is no mystery in it.690.

ਦ੍ਰੁਮਜ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

dhrumaj sabadh ko aadh uchaaro ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕਹਿ ਹੀਏ ਬਿਚਾਰੋ ॥

pirasaThan padh keh he'ee bichaaro ||

ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵੈ ॥

sabh hee naam tupak ke hovai ||

ਜਉ ਕੋਊ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਜੋਵੈ ॥੬੯੧॥

jau kouoo chatur chit mai jovai ||691||

Putting the word “Drumaj” in the beginning and the word “Prashthani” at the end, all the names of Tupak are formed, if any wise men want to

know.691.

ਤਰੁ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

tar padh mukh te aadh uchaaro ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੌ ਬਹੁਰਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥

pirasaThan padh kau bahur bichaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਬ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥

naam tupak ke sab jeea jaano ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੬੯੨॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee maano ||692||

Saying the word “Taru” in the beginning and thinking about the word “Prashthani” afterwards, comprehend all the names of Tupak without any

discrimination.692.

ਰੁਖ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

rukh sabadh ko aadh uchaaro ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕਹਿ ਬਹੁਰਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥

pirasaThan padh keh bahur bichaaro ||

ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਈ ॥

sabh hee naam tupak ke hoiee ||

ਯਾ ਮੈ ਕਹੂੰ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥੬੯੩॥

yaa mai kahoo(n) bhedh nahee koiee ||693||

Putting the word “Rukh” in the beginning and the word “Prashthani”

afterwards, all the names of Tupak are formed without any difference.693.

ਉਤਭੁਜ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

autabhuj padh ko aadh uchaaro ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕਹਿ ਹੀਏ ਬਿਚਾਰੋ ॥

pirasaThan padh keh he'ee bichaaro ||

ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥

sabh hee naam tupak ke jaano ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੬੯੪॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee maano ||694||

Saying the word “Utbhuj” in the beginning and thinking about the word “Prashthani” in the mind, comprehend all the names of Tupak without any

difference.694.

ਤਰੁ ਸੁਤ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

tar sut sabadh ko aadh uchaaro ||

ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥

bahur pirasaThanee sabadh bichaaro ||

ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥

sabh hee naam tupak ke jaano ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨ ਪਛਾਨੋ ॥੬੯੫॥

yaa mai kachhoo bhedh na pachhaano ||695||

Saying the word “Tarsu” in the beginning and then adding the word

“Prashthani”, comprehend the names of Tupak without any difference.695.

ਪਤ੍ਰੀ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

patree padh ko aadh bakhaano ||

ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

pirasaThan sabadh su bahur pramaano ||

ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥

sabh hee naam tupak ke jaanahu ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੬੯੬॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee maanahu ||696||

Comprehend all the names of Tupak by putting the word “Patri” in the beginning and then adding the word “Prashthani” afterwards, and do not

consider any mystery in it.696.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਧਰਾਧਾਰ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

dharaadhaar padh pratham uchaaran keejeeaai ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਠਉਰ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥

pirasaThan padh ko bahur Thaur teh dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur jee jaaneeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੬੯੭॥

ho yaa ke bheetar bhedh naik nahee maaneeaai ||697||

Utter the word “Dharaadhaar” in the beginning, then add the word “Prashthani” and O wise men! comprehend all the Tupak without any

difference.697.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਧਰਾਰਾਜ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

dharaaraaj prathamai uchar pun pirasaThan padh dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੬੯੮॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||698||

The names of Tupak are formed by placing the word “Dharaaraaj” in theh beginning and then adding the word “Prasthani”, which O wise men! comprehend them in your mind.698.

ਧਰਾ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਨਾਇਕ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥

dharaa aadh sabadh uchar kai naik a(n)t uchaar ||

ਪ੍ਰਿਸਠ ਭਾਖਿ ਬੰਦੂਕ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰ ॥੬੯੯॥

pirasaTh bhaakh ba(n)dhook ke leejahu naam su dhaar ||699||

Saying firstly the word “Dharaa” and then adding the words “Naayak” and

“Prashth” at the end, the names of Tupak (Bandook) are comprehended correctly.699.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

dharaa sabadh ko aadh bakhaanahu ||

ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਤਹਾ ਫੁਨਿ ਠਾਨਹੁ ॥

naik sabadh tahaa fun Thaanahu ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥

pirasaThan padh ko bahur uchareeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੈ ਸਭੈ ਬਿਚਰੀਐ ॥੭੦੦॥

naam tupak kai sabhai bichareeaai ||700||

Say firstly the word “Dharaa”, then the word “Naayak” and then utter the

word “Prashthani”, comprehend all the names of Tupak.700.

ਧਰਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮੈ ਲਿਖਿ ਡਾਰੋ ॥

dharanee padh prathamai likh ddaaro ||

ਰਾਵ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

raav sabadh teh a(n)t uchaaro ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਬਹੁਰਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥

pirasaThan bahur sabadh ko dheejai ||

ਨਾਮ ਪਛਾਨ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੭੦੧॥

naam pachhaan tupak ko leejai ||701||

Uttering firstly the word “Dharni” and then word “Raav” and afterwards

adding the word “Prashthani”, comprehend all the names of Tupak.701.

ਧਰਨੀਪਤਿ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

dharaneepat padh aadh uchaaro ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦਹਿ ਬਹੁਰਿ ਸਵਾਰੋ ॥

pirasaThan sabadheh bahur savaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥

naam tupak ke sabh jeea jaano ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੦੨॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee maano ||702||

Putteing the word “Dharnipati” in the beginning and afterwards adding the word “Prashthani”, comprehend all the names of Tupak without any

difference.702.

ਧਰਾਰਾਟ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

dharaaraaT padh aadh uchaaro ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਧਾਰੋ ॥

pirasaThan padh ko bahur su dhaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜਾਨੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

naam tupak jaano man maahee ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥੭੦੩॥

yaa mai bhedh naik hoo(n) naahee ||703||

Saying the word “Dharaaraat” in the beginning and then adding the word “Prashthani”, comprehend th names of Tupak, there is not an iota of

falsehood in it.703.

ਧਰਾਰਾਜ ਪੁਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

dharaaraaj pun aadh uchareeaai ||

ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਧਰੀਐ ॥

taeh pirasaThanee bahur su dhareeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵਹਿ ॥

sabh sree naam tupak ke hoveh ||

ਜਾ ਕੇ ਸਭ ਗੁਨਿਜਨ ਗੁਨ ਜੋਵਹਿ ॥੭੦੪॥

jaa ke sabh gunijan gun joveh ||704||

Saying the word “Dharaaraaj” in the beginning and then adding the word “Prashthani” with it , the names of Tupak are comprehended, which is

eulogized by all.704.

ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

dharaa sabadh ko aadh uchaaro ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤਿ ਸੁ ਧਾਰੋ ॥

pirasaThan sabadh su a(n)t su dhaaro ||

ਸਕਲ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥

sakal naam tupak ke jaano ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੦੫॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee maano ||705||

Utter the word “Dharaa” and then add the word “Prashthani” at the end,

then comprehend the names of Tupak without any difference.705.

ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥

dharaa sabadh ko aadh bhaneejai ||

ਇੰਦ੍ਰ ਸਬਦ ਤਾ ਪਾਛੇ ਦੀਜੈ ॥

ei(n)dhr sabadh taa paachhe dheejai ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥

pirasaThan padh ko bahur uchaaro ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬੀਚਾਰੋ ॥੭੦੬॥

sakal tupak ke naam beechaaro ||706||

Saying the word “Dharaa” in the beginning and then “Indra” and afterwards adding the word “Prashthani”, all the names of Tupak are

comprehended.706.

ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

dharaa sabadh ko aadh uchareeaai ||

ਪਾਲਕ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤਿ ਬਿਚਰੀਐ ॥

paalak sabadh su a(n)t bichareeaai ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

pirasaThan padh ko bahur bakhaano ||

ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੭੦੭॥

sabh hee naam tupak ke jaano ||707||

Saying firstly the word “Dharaa”, then adding the word “Paalak” and then uttering the word “Paalak” and then uttering the word “Prashthani”, all the

names of Tupak are known.707.

ਤਰੁਜ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

taruj sabadh ko aadh bakhaano ||

ਨਾਥ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

naath sabadh teh a(n)t pramaano ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਭਨੀਜੈ ॥

pirasaThan sabadh su bahur bhaneejai ||

ਨਾਮ ਜਾਨ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੭੦੮॥

naam jaan tupak ko leejai ||708||

Saying the word “Taruj” in the beginning and adding the word “Naath” and

then uttering the word “Prashthani”, comprehend the names of Tupak.708.

ਦ੍ਰੁਮਜ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਸੁ ਦੀਜੈ ॥

dhrumaj sabadh ko aadh su dheejai ||

ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਨੀਜੈ ॥

naik padh ko bahur bhaneejai ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

pirasaThan sabadh su a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ॥੭੦੯॥

sabh hee naam tupak ke maanahu ||709||

Putting the word “Drumaj” in the beginning, then adding the word “Naayak” and then adding the word “Prashthani” at the end, all the names

of Tupak are comprehended.709.

ਫਲ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

fal padh aadh uchaaran keejai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

taa paachhe naik padh dheejai ||

ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਤੁਮ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥

pun pirasaThan tum sabadh uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੧੦॥

naam tupak ke sakal bichaaro ||710||

Uttering firstly the word “Phal”, then the word “Naayak” and then saying

the word “Prashthani”, all the names of Tupak are comprehended.710.

ਤਰੁਜ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

taruj sabadh ko aadh uchareeaai ||

ਰਾਜ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਧਰੀਐ ॥

raaj sabadh ko bahur su dhareeaai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

taa paachhe pirasaThan padh dheejai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੈ ॥੭੧੧॥

naam tufa(n)g jaan jeea leejai ||711||

Saying the word “Taruj” in the beginning and then adding the words “Raaj” and “Prashthani”, the names of Tupak (Tuphang) are known in the

mind.711.

ਧਰਨੀਜਾ ਪਦ ਆਦਿ ਭਨਿਜੈ ॥

dharaneejaa padh aadh bhanijai ||

ਰਾਟ ਸਬਦ ਤਾ ਪਾਛੇ ਦਿਜੈ ॥

raaT sabadh taa paachhe dhijai ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥

pirasaThan padh ko a(n)t bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਸਭ ਭੇਦ ਨ ਮਾਨੋ ॥੭੧੨॥

naam tupak sabh bhedh na maano ||712||

Saying the words “Dharni Jaa”, then adding the word “Raat” and afterwards adding the words “Prashthani” , comprehend all the names of

Tupak.712.

ਬ੍ਰਿਛਜ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥

birachhaj sabadh ko aadh bhaneejai ||

ਤਾ ਪਾਛੈ ਰਾਜਾ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

taa paachhai raajaa padh dheejai ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

pirasaThan sabadh su a(n)t uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੧੩॥

naam tupak ke sakal bichaaro ||713||

Saying the word “Vrakshaj” in the beginning and then adding the words

“Raajaa” and “Prashthani”, comprehend all the names of Tupak.713.

ਤਰੁ ਰੁਹ ਅਨੁਜ ਆਦਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

tar ruh anuj aadh padh dheejai ||

ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਨੀਜੈ ॥

naik padh ko bahur bhaneejai ||

ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਅੰਤ ਕੋ ਦੀਨੇ ॥

pirasaThan sabadh a(n)t ko dheene ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਹਿੰ ਨਵੀਨੇ ॥੭੧੪॥

naam tupak ke hohi(n) naveene ||714||

Saying the words “Taru-ruha-anuj” in the beginning and then adding the

words “Naayak” and “Prashthani”, new names of Tupak are evolved.714.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤਰੁ ਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੌ ਉਚਾਰ ॥

tar ruh pirasaThan pratham hee mukh te karau uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਿ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੭੧੫॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur niradhaar ||715||

Saying the words “Taru-ruha-prashthani”, O wise men! the names of Tupak may be comprehended.715.

ਸੁਕਬਿ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਕੁੰਦਣੀ ਪ੍ਰਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

sukab bakatr te ku(n)dhanee prathamai karo uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੭੧੬॥

naam tupak ke hot hai leejahu sumat savaar ||716||

O good poet, utter the word “Kundani” from your mouth, from which the

names of Tupak are formed correctly.716.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਕਾਸਟ ਕੁੰਦਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

kaasaT ku(n)dhanee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੀਜੀਐ ॥

naam tupak ke cheen chatur chit leejeeaai ||

The names of Tupak are recognized by uttering the words “Kaashth-Kundani”

ਬ੍ਰਿਛਜ ਬਾਸਨੀ ਸਬਦ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥

birachhaj baasanee sabadh bakatr te bhaakheeaai ||

ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੀਐ ॥੭੧੭॥

ho naam tupak ke jaan hiradhai mai raakheeaai ||717||

Saying the words “Vraksh-jawaasini” from the mouth, the names of Tupak

are know in the heart.717.

ਧਰਏਸ ਰਜਾ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

dhares rajaa sabadh su a(n)t bakhaaneeaai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਕੁੰਦਨੀ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਠਾਨੀਐ ॥

taa paachhe ku(n)dhanee bahur padh Thaaneeaai ||

Saying the words "Dhar-Ishwarjaa" and then adding the word "Kundani" after it,

ਸੁਕਬਿ ਸਭੈ ਚਿਤ ਮਾਝ ਸੁ ਸਾਚ ਬਿਚਾਰੀਯੋ ॥

sukab sabhai chit maajh su saach bichaareeyo ||

ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰੀਯੋ ॥੭੧੮॥

ho naam tupak ke sakal nisa(n)k uchaareeyo ||718||

O good poets! comprehend it ad true and utter the names of Tupak

unhesitatingly.718.

ਤਰੁਜ ਬਾਸਨੀ ਆਦਿ ਸੁ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥

taruj baasanee aadh su sabadh bakhaaneeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸੁਕਬਿ ਮਨ ਮਾਨੀਐ ॥

naam tupak ke sakal sukab man maaneeaai ||

By uttering the word “Tarujawaasini”, all the names of Tupak are comprehended in mind.

ਯਾ ਮੈ ਸੰਕ ਨ ਕਛੂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਕੀਜੀਐ ॥

yaa mai sa(n)k na kachhoo hiradhai mai keejeeaai ||

ਹੋ ਜਹਾ ਜਹਾ ਇਹ ਨਾਮ ਚਹੋ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥੭੧੯॥

ho jahaa jahaa ieh naam chaho teh dheejeeaai ||719||

Have no doubt about it in your heart and whatever you want, you may use

this name.719.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਭੂਮਿ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

bhoom sabadh ko aadh uchaaro ||

ਜਾ ਪਦ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥

jaa padh teh paachhe dhai ddaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥

naam tupak ke sabh jeea jaano ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੨੦॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee maano ||720||

Utter the word "Bhoomi" and then add the word "Jaa", comprehend the

names of Tupak in this way and do not consider any difference in it.720.

ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

pirathee sabadh ko aadh uchaaro ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥

taa paachhe jaa padh dhai ddaaro ||

Utter firstly the word “Prathvi” and then add the word “Jaa”

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੈ ॥

naam tufa(n)g jaan jeey leejai ||

ਚਹੀਐ ਜਹਾ ਤਹੀ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥੭੨੧॥

chaheeaai jahaa tahee padh dheejai ||721||

And knowing all the names of Tupak (Truphang), you may use them,

wherever you want,721.

ਬਸੁਧਾ ਸਬਦ ਸੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

basudhaa sabadh su aadh bakhaanahu ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਪਦ ਕਹੁ ਠਾਨਹੁ ॥

taa paachhe jaa padh kahu Thaanahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥

naam tupak ke sabh jeea jaano ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੨੨॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee maano ||722||

Add the word “Jaa” after the word “Basuddhaa” and know all the names of

Tupak without any discrimination.722.

ਪ੍ਰਥਮ ਬਸੁੰਧ੍ਰਾ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ॥

pratham basu(n)dhraa sabadh uchareeaai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਪਦ ਦੈ ਡਰੀਐ ॥

taa paachhe jaa padh dhai ddareeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭਿ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥

naam tupak ke sabh jeea laheeaai ||

ਚਹੀਐ ਜਹਾ ਤਹੀ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥੭੨੩॥

chaheeaai jahaa tahee padh kaheeaai ||723||

Utter the word “Vasundaraa” and add the word “Jaa” to it and knowing all the names of Tupak, you may use them according to you heart’s

desire.723.

ਤਰਨੀ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

taranee padh ko aadh bakhaano ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਪਦ ਕੋ ਠਾਨੋ ॥

taa paachhe jaa padh ko Thaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਲਹੀਐ ॥

naam tupak ke sabh hee laheeaai ||

ਚਹੀਐ ਜਹਾ ਤਹੀ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥੭੨੪॥

chaheeaai jahaa tahee padh kaheeaai ||724||

Utter firstly the word “Tarini” and then add the word “Jaa” to it: and you

may use all the names of Tupak to your heart's desire.724.

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

CHHAND

ਬਲੀਸ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥

balees aadh bakhaan ||

ਬਾਸਨੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਠਾਨ ॥

baasanee pun padh Thaan ||

ਨਾਮੈ ਤੁਪਕ ਸਭ ਹੋਇ ॥

naamai tupak sabh hoi ||

ਨਹੀ ਭੇਦ ਯਾ ਮਹਿ ਕੋਇ ॥੭੨੫॥

nahee bhedh yaa meh koi ||725||

All the names of Tupak are formed by putting firstly the words "Baleesh"

and adding the word “Vaasini” to it, there is no mystery in it.725.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਿੰਘ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥

si(n)gh sabadh ko aadh bakhaan ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਸਬਦ ਸੁ ਠਾਨ ॥

taa paachhe ar sabadh su Thaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨਹੁ ॥

naam tupak ke sakal pachhaanahu ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੭੨੬॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee maanahu ||726||

Comprehend all the names of Tupak by uttering firstly the word “Singh”

and then adding the word “Ari”, there is no mystery in it.726.

ਪੁੰਡਰੀਕ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

pu(n)ddareek padh aadh uchaaro ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥

taa paachhe ar padh dhai ddaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥

naam tupak ke sabh leh leejai ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥੭੨੭॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee keejai ||727||

Utter firstly the word “Pundareek” and then add “Ari” after it, then

comprehend all the names of Tupak, there id no mystery in it.727.

ਆਦਿ ਸਬਦ ਹਰ ਜਛ ਉਚਾਰੋ ॥

aadh sabadh har jachh uchaaro ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥

taa paachhe ar padh dhai ddaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਯੋ ॥

naam tupak ke sabh jeea laheeyo ||

ਚਹੀਐ ਨਾਮ ਜਹਾ ਤਹ ਕਹੀਯੋ ॥੭੨੮॥

chaheeaai naam jahaa teh kaheeyo ||728||

Put firstly the word “Hari-aksh” and then add the word “Taa” and thus

comprehend the names of Tupak according to your heart's desire.728.

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

CHHAND

ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ॥

miragaraaj aadh uchaar ||

ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥

ar sabadh bahur su dhaar ||

ਤਊਫੰਗ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥

tuoofa(n)g naam pachhaan ||

ਨਹੀ ਭੇਦ ਯਾ ਮਹਿ ਮਾਨ ॥੭੨੯॥

nahee bhedh yaa meh maan ||729||

Recognise the names of Tupak (Tuphang) without any discrimination by

firstly uttering the word “Maragraaj” and then adding the word “Ari”.729.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਦਿ ਸਬਦ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਉਚਾਰੋ ॥

aadh sabadh miragaraaj uchaaro ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਿਪੁ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥

taa paachhe rip padh dhai ddaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥

naam tupak ke sakal pachhaano ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੭੩੦॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee jaano ||730||

Comprehend all the names of Tupak by adding the word “Ripu” with the

word “Mragraaj” and do not consider any mystery in it.730.

ਪਸੁ ਪਤੇਸ ਪਦ ਪ੍ਰਥਮ ਭਨਿਜੈ ॥

pas pates padh pratham bhanijai ||

ਤਾ ਪਾਛੈ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦਿਜੈ ॥

taa paachhai ar padh ko dhijai ||

Comprehend all the names of Tupak by firstly uttering “Pashupatesh”

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥

naam tupak ke sabh jeea jaano ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੩੧॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee maano ||731||

And then adding the word “Ari” do not consider any mystery in it.731.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਕਲ ਪਸੁਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

sakal pasun ke naam lai satr sabadh keh a(n)t ||

ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੭੩੨॥

sabh hee naam tufa(n)g ke nikasat chalat ana(n)t ||732||

Naming all the animals and then adding the word “Shatru” at the end, all the names of Tupak continue to be evolved.732.

ਮ੍ਰਿਗ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਪਤਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

mirag padh aadh bakhaan kai pat padh bahur uchaar ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜੈ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੭੩੩॥

ar keh naam tufa(n)g ke leejai sukab su dhaar ||733||

Saying the word “Mrag” in the beginning and then uttering the word “Pati” and afterwards adding the word “Ari”, comprehend the names of Tupak

(Tuphang) correctly.733.

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

CHHAND

ਮ੍ਰਿਗ ਸਬਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥

mirag sabadh aadh bakhaan ||

ਪਾਛੈ ਸੁ ਪਤਿ ਪਦ ਠਾਨ ॥

paachhai su pat padh Thaan ||

ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

rip sabadh bahur uchaar ||

ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਬਿਚਾਰ ॥੭੩੪॥

sabh naam tupak bichaar ||734||

Saying firstly the word “Mrag” and then uttering the words “Pati” and

“Ripu”, all the names of Tupak are comprehended.734.

ਸਿੰਗੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥

si(n)gee piratham padh bhaakh ||

ਅਰਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥

ar sabadh keh lakh raakh ||

ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

ar sabadh bahur bakhaan ||

ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਛਾਨ ॥੭੩੫॥

sabh naam tupak pachhaan ||735||

The names of Tupak are recognized by uttering firstly the word “Sharangi”

(deer) and then adding the words “Ari” and Ari”.735.

ਛੰਦ ਵਡਾ ॥

chha(n)dh vaddaa ||

CHHAND BARAA

ਪਤਿ ਸਬਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

pat sabadh aadh uchaar kai mirag sabadh bahur bakhaaneeaai ||

ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥

ar sabadh bahur uchaar kai naam tupak pahichaaneeaai ||

Utter primarily the word “Pati” and then word “Mrag” and afterwards adding the word “Ari”, recognize the names of Tupak

ਨਹੀ ਭੇਦ ਯਾ ਮੈ ਨੈਕੁ ਹੈ ਸਭ ਸੁਕਬਿ ਮਾਨਹੁ ਚਿਤ ਮੈ ॥

nahee bhedh yaa mai naik hai sabh sukab maanahu chit mai ||

ਜਹ ਜਾਨੀਐ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ਪਦ ਅਉਰ ਛੰਦ ਕਬਿਤ ਮੈ ॥੭੩੬॥

jeh jaaneeaai teh dheejeeaai padh aaur chha(n)dh kabit mai ||736||

O good poets! there is no mystery in it and use this word anywhere in

KABIT stanza.736.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਹਰਣ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

haran sabadh ko aadh bhanijai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਕੋ ਦਿਜੈ ॥

taa paachhe pat padh ko dhijai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥

taa paachhe ar sabadh uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੩੭॥

naam tupak ke sakal bichaaro ||737||

Saying firstly the word “Hiran”, then the word “Pati” and after wards

uttering the word “Ari”, think about all the names of Tupak.737.

ਸਿੰਗੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

si(n)gee aadh uchaaran keejai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁ ਦੀਜੈ ॥

taa paachhe pat padh kahu dheejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੭੩੮॥

naam tupak ke sakal pachhaano ||738||

Recognise all the names of Tupak by uttering the words “Shrangi” and

then adding the words “Pati” and “Shatru”.738.

ਕ੍ਰਿਸਨਾਜਿਨ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

kirasanaajin padh aadh uchaaro ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥

taa paachhe pat padh dhai ddaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥

naam tupak ke sabh pahichaano ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨੋ ॥੭੩੯॥

yaa mai bhedh na kouoo jaano ||739||

After uttering the word “Krishan-Arjun”, add the word “Pati” then

recognize the names of Tupak without any difference.739.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਨੈਨੋਤਮ ਪਦ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

nainotam padh bakatr te prathamai karo uchaar ||

ਪਤਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਕਰ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰ ॥੭੪੦॥

pat ar keh kar tupak ke leejo naam su dhaar ||740||

Utter firstly from your mouth the word “Nayanotam” and then saying the

words “Pati Ari”, comprehend all the names of Tupak.740.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸ੍ਵੇਤਾਸ੍ਵੇਤ ਤਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

savaietaasavaiet tan aadh uchaaro ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸਵਾਰੋ ॥

taa paachhe pat sabadh savaaro ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

rip padh bahur uchaaran keejai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੋ ਸਭ ਲਖਿ ਲੀਜੈ ॥੭੪੧॥

naam tupak ko sabh lakh leejai ||741||

Comprehend all the names of Tupak by uttering the word “Shvetaa-Shvet”

and then saying the words “Pati Ripu”.741.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਮ੍ਰਿਗੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

miragee sabadh ko aadh uchaaran keejeeaai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਸੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥

taa paachhe naik su sabadh kahu dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੀਐ ॥

satr sabadh keh naam tupak ke jaaneeaai ||

ਹੋ ਜਉਨ ਠਉਰ ਪਦ ਰੁਚੈ ਸੁ ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਐ ॥੭੪੨॥

ho jaun Thaur padh ruchai su tahee bakhaaneeaai ||742||

The names of Tupak are comprehended by uttering the word “Mrigi” and afterwards adding the words “Nayak” and “Dhatru”, you may describe it

according to your inclination.742.

ਸੇਤ ਅਸਿਤ ਅਜਿਨਾ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

set asit ajinaa ke aadh uchaareeaai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਸੁਧਾਰੀਐ ॥

taa paachhe pat sabadh su bahur sudhaareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਹੀਯ ਮੈ ਜਾਨੀਐ ॥੭੪੩॥

ho sakal tupak ke naam su heey mai jaaneeaai ||743||

Comprehend all the names of Tupak in your heart by uttering the words

“Dit-asit-anjan” and then adding the words “Pati” and “Shatru”.743.

ਉਦਰ ਸੇਤ ਚਰਮਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

audhar set charamaadh uchaaran keejeeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਬਹੁਰਿ ਨਾਥ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥

taa ke paachhe bahur naath padh dheejeeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

taa ke paachhe rip padh bahur uchaareeaai ||

ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੪੪॥

ho naam tupak ke sabh hee chatur bichaareeaai ||744||

Uttering firstly “Udar-Shvet-charam” and then adding the words “Naath

Ripu”, comprehend all the names of Tupak.744.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕਿਸਨ ਪਿਸਠ ਚਰਮਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

kisan pisaTh charamaadh uchaaro ||

Utter firstly the words “Krishna-Prashth-Charam”,

ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

taa paachhe naik padh ddaaro ||

Then add the word “Nayak”

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

And afterwards mention the word “Shatru”

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੭੪੫॥

naam tupak ke sakal pachhaano ||745||

In this way recognize all the names of Tupak.745.

ਚਾਰੁ ਨੇਤ੍ਰ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

chaar netr sabadhaadh uchaaro ||

After the words “Chaaru-netra”,

ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥

taa paachhe pat sabadh bichaaro ||

Add the words “Pati” and “Naath”

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahuro dheejai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲੀਜੈ ॥੭੪੬॥

naam tufa(n)g cheen chit leejai ||746||

And in this way recognize the names of Tupak in your mind.746.

ਨੈਨੋਤਮ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

nainotam padh aadh uchaaro ||

ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੇ ਡਾਰੋ ॥

naik padh paachhe dhe ddaaro ||

ਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੭੪੭॥

naam tupak ke sabh jeea jaano ||747||

Saying the word “Nayanotam”, add the words “Nayak” and “Shatru”, then

recognize the names of Tupak in your mind.747.

ਦ੍ਰਿਗੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

dhiragee sabadh ko aadh bakhaano ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

taa paachhe naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahuro dheejai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲੀਜੈ ॥੭੪੮॥

naam tufa(n)g cheen chit leejai ||748||

Saying firstly the word “Mrigi”, then add the words “Nayak” and “Shatru”,

then recognize the names of Tupak in your mind.748.

ਚਖੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

chakhee sabadh ko aadh uchaaro ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਦੇ ਡਾਰੋ ॥

taa paachhe pat padh dhe ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੭੪੯॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||749||

Comprehend the names of Tupak by firstly saying the word “Chakkhi” and

then adding the words “Ripu” and “Shatru”.749.

ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਧਿਪ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

miragee adhip ko aadh uchaaro ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਦੇ ਡਾਰੋ ॥

taa paachhe pat padh dhe ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੫੦॥

naam tupak ke sabh pahichaano ||750||

Saying the words “Mrigi-aadhip” and then adding the words “Pati” and

“Shatru”, recognize thus all the names of tupak.750.

ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਟ ਸਬਦਾਦਿ ਭਨਿਜੈ ॥

mirageeraaT sabadhaadh bhanijai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁ ਦਿਜੈ ॥

taa paachhe pat padh kahu dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh ko a(n)t uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥੭੫੧॥

naam tupak ke sabh jeea dhaaro ||751||

Utter firstly the words Mrigi-raat” and then say “Pati Shatru”, thus

comprehend the names of tupak.751.

ਮ੍ਰਿਗੀ ਇੰਦ੍ਰ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

miragee i(n)dhr sabadhaadh bakhaano ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

taa paachhe naik padh Thaano ||

Utter firstly the words “Mrigi-Indra” and add the word “Nayak”

ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਭਨੀਜੈ ॥

taa paachhe rip sabadh bhaneejai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲੀਜੈ ॥੭੫੨॥

naam tufa(n)g cheen chit leejai ||752||

After that speaking the word “Ripu”, recognize all the names of Tupak.752.

ਮ੍ਰਿਗੀ ਏਸਰ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

miragee esar ko aadh uchareeaai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਦੇ ਡਰੀਐ ॥

taa paachhe pat padh dhe ddareeaai ||

Utter firstly the word “Mrigeshwar”, speak words “Pati Shatru”

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko a(n)t bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਕਲ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੫੩॥

naam tufa(n)g sakal pahichaano ||753||

Then recognise all the names of Tupak.753.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

mirageeraaj ko aadh uchaaran keejeeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥

taa ke paachhe naik padh keh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਯੋ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeyo ||

ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੈ ਸਕਲ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਯੋ ॥੭੫੪॥

ho naam tupak kai sakal chatur pahichaaneeyo ||754||

Saying firstly the word “Mrigiraaj”, then uttering the word “Nayak” and then adding the word “Shatru” at the end, O wise persons! reocognise all

the names of Tupak.754.

ਮ੍ਰਿਗਿਜ ਸਬਦ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

miragij sabadh ko mukh te aadh bakhaaneeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

taa ke paachhe naik padh ko Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੫੫॥

ho naam tupak ke sabh hee chatur bichaareeaai ||755||

Saying the word “Mrigaj” in the beginning and then uttering the words

“Nayak” and “Shatru”, O wise men! comprehend the names of Tupak.755.

ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮ ਮ੍ਰਿਗੀ ਸੁ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥

mukh te pratham miragee su sabadh ko bhaakheeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

taa ke paachhe naik padh ko raakheeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਧਾਰੀਐ ॥੭੫੬॥

ho naam tupak ke sakal chatur chit dhaareeaai ||756||

Putting firstly the word “Mrigi”, the word “Nayak” and after-wards adding

the word “Shatru”, all the names of Tupak are comprehended in mind.756.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਨੁਜ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

miragee anuj ko aadh uchaaro ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

taa paachhe naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur pramaanahu ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਕਲ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੭੫੭॥

naam tufa(n)g sakal jeea jaanahu ||757||

Putting firstly “Mrigi-anuj” and afterwards adding the words “Nayak” and

“Shatru”, all the names of Tupak are known.757.

ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਨੁਜ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

miragee anuj ko aadh uchaaro ||

ਤਾ ਪਾਛੈ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

taa paachhai naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰੋ ਸੁ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh bahuro su bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੭੫੮॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||758||

Putting firstly “Mrigi-anuj” and then “Nayak” and afterwards uttering the

word “Shatru”, all the names of Tupak are comprehended.758.

ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਨੁਜ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

miragee anuj sabadhaadh uchaaro ||

ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੈ ਦੇ ਡਾਰੋ ॥

naik padh paachhai dhe ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਭੈ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੭੫੯॥

naam tufa(n)g sabhai jeea jaano ||759||

Saying the word “Mrigi-anuj” in the beginning, then add the word “Nayak” and afterwards adding the word “Shatru”, comprehend all the names of

Tupak.759.

ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਵਣ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

miragee ravan sabadhaadh bhanijai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

taa paachhe naik padh dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੭੬੦॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||760||

Know the names of Tupak, by saying firstly the word “Mirgi-raman” and

then adding the words “Nayak” and “Dhatru”.760.

ਮ੍ਰਿਗਜਾਇਕ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੈ ॥

miragajaik padh aadh bakhaanai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੈ ॥

taa paachhe naik padh Thaanai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਬੰਦੂਕ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲਿਜੈ ॥੭੬੧॥

naam ba(n)dhook jaan jeea lijai ||761||

Saying firstly the word “Mrig-jaayak” and then uttering the words “Nayak

Shatru", comprehend the names of Tupak (Bandook) in your mind.761.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਆਦਿ ਮ੍ਰਿਗੀਜਾ ਉਚਰਿ ਕੈ ਪਤਿ ਰਿਪੁ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

aadh mirageejaa uchar kai pat rip a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੭੬੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||762||

Saying firstly the word "Mrigi-jaa" and then uttering "Pati" and "Ripu", O poets, the names of Tupak are formed.762.

ਤ੍ਰਿਣਚਰ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਪਤਿ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

tiranachar aadh uchaar kai pat ar bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੭੬੩॥

naam tupak ke hot hai leejahu sughar savaar ||763||

The names of Tupak are formed by uttering firstly "Tran-char" and then

"Pati-Atri".763.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਤ੍ਰਿਣਚਰ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

tiranachar padh ko aadh uchaaran keejeeaai ||

ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੈ ਪਾਛੈ ਦੀਜੀਐ ॥

naath sabadh ko taa kai paachhai dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮੁ ਸੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥੭੬੪॥

sakal tupak ke naamu su chatur pachhaaneeaai ||764||

Utter the word "tran-char", then add the word "Naath" and afterwards add

“Shatru” at the end and, in this way, recognize all the names of Tupak.764.

ਤ੍ਰਿਣਭਖ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

tiranabhakh padh ko aadh uchaaran keejeeaai ||

ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥

naik padh ko taa ke paachhe dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੬੫॥

ho sakal tupak ke naam prabeen bichaareeaai ||765||

Saying firstly the word “Tran-bhaksh” and then adding the words “Nayak”

and “Shatru”, consider all the names of Tupak.765.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤ੍ਰਿਣਹਾ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

tiranahaa padh ko aadh bakhaano ||

ਤਾ ਪਾਛੈ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

taa paachhai naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh ko bahur uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੬੬॥

naam tupak ke sakal bichaaro ||766||

Utter firstly the word “Tran-haa” and then speak the words “Nayak Shtru”

and consider all the names of Tupak.766.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਤ੍ਰਿਣਹਾਤ੍ਰੀ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

tiranahaatree ko aadh uchaaran keejeeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

taa ke paachhe naath sabadh ko dheejeeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

taa ke paachhe satr sabadh ko Thaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੋ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਜਾਨੀਐ ॥੭੬੭॥

ho sakal tupak ko naam chatur chit jaaneeaai ||767||

Utter firstly the word “Tran-haatri” and then add the words “Naath Shatru”,

and then comprehend all the names of Tupak in your mind.767.

ਤ੍ਰਿਣ ਭਛੀ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥

tiran bhachhee ko aadh bakhaanan keejeeaai ||

ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥

naik padh ko taa ke paachhe dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਕਹੀਓ ਬਹੁਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥

satr sabadh ko kaheeo bahur sudhaar kai ||

ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥੭੬੮॥

ho naam tupak ke leejahu sakal bichaar kai ||768||

Saying firstly the word “Tran-bhakshi” and then adding the words “Nayak”

and “Satru”, consider all the names of Tupak.768.

ਤ੍ਰਿਣਹਾ ਰਿਪੁ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥

tiranahaa rip ko aadh bakhaanan keejeeaai ||

ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੈ ਦੀਜੀਐ ॥

naath sabadh ko taa ke paachhai dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੭੬੯॥

ho naam tupak ke sakal chatur pahichaaneeaai ||769||

Mentioning firstly “Tran-haa-ripu”, then adding the words “Naath Shatru”,

recognize the names of Tupak.769.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਤ੍ਰਿਣਰਿਪੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਪਤਿ ਰਿਪੁ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

tiranarip aadh uchaar kai pat rip a(n)t uchaar ||

ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੭੭੦॥

sabh hee naam tufa(n)g ke leejahu sughar sudhaar ||770||

Saying “Tran-ripu” and adding “Pati-ripu” at the end, comprehend

correctly all the names of Tupak.770.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤ੍ਰਿਣਰਿਪੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

tiranarip aadh uchaaran keejai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

taa paachhe naik padh dheejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh ko bahur uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੭੧॥

naam tupak ke sakal bichaaro ||771||

Utter firstly “Tran-ripu” and then add the word “Nayak” and “Shatru”, and

in this way consider all the names of Tupak.771.

ਭੂਜਾਤਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

bhoojaatak sabadhaadh uchaaro ||

ਨਾਇਕ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

naik taa paachhe padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲਿਜੈ ॥੭੭੨॥

naam tufa(n)g cheen chit lijai ||772||

Saying firstly the word “Bhujantak” and then adding the words “Nayak”

and “Shatru”, recognize the names of Tupak in your mind.772.

ਪ੍ਰਿਥੀਜ ਅਰਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

piratheej ar sabadhaadh uchaaro ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

taa paachhe naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੭੩॥

naam tupak ke sabh pahichaano ||773||

Saying firstly the word “Prathvi-jaa-ari” and then uttering the words

“Nayak” and “Shatru”, recognize all the names of Tupak.773.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਭੂ ਸੁਤ ਰਿਪੁ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥

bhoo sut rip sabadhaadh bakhaanan keejeeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਬਹੁਰਿ ਨਾਥ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥

taa ke paachhe bahur naath padh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੭੪॥

ho sakal tupak ke naam prabeen bichaareeaai ||774||

Comprehend all the names of Tupak by saying the word “Bhu-sut-rup” and

then adding the words “Naath Shatru”.774.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਉਰਵਿਜ ਸਬਦ ਸੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

auravij sabadh su aadh uchaaro ||

ਰਿਪੁ ਨਾਇਕ ਪਾਛੇ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

rip naik paachhe padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲਿਜੈ ॥੭੭੫॥

naam tufa(n)g cheen chit lijai ||775||

Utter the word “Urvij” and then add “Ripu-nayak”, then speak the word

"Shatru" and recognize the names of Tupak.775.

ਬੈਸੁੰਧਰਜਾ ਸਤ੍ਰੁ ਉਚਾਰੋ ॥

baisu(n)dharajaa satr uchaaro ||

ਨਇਕ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਦੇ ਡਾਰੋ ॥

nik sabadh a(n)t dhe ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥

satr sabadh ko bahur uchareeaai ||

ਨਾਮ ਬੰਦੂਕ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰੀਐ ॥੭੭੬॥

naam ba(n)dhook chit mai dhareeaai ||776||

Utter the word "Vasundraa-jaa-Shatru", then add the words "Nayak" and "Shatru", know in this way the names of Tupak (Bandook) in your

mind.776.

ਪੂਰਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

pooran aadh uchaaran keejai ||

ਜਾ ਰਿਪੁ ਪਦ ਕੋ ਪਾਛੈ ਦੀਜੈ ॥

jaa rip padh ko paachhai dheejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੭੭੭॥

naam tupak ke sakal pachhaano ||777||

Saying the word “Purni”, add the words “Jaa, Ripu and Shatru” and

recognize all the names of Tupak.777.

ਦ੍ਵੀਪਨਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦਿਜੈ ॥

dhavaieepan aadh sabadh ko dhijai ||

ਜਾ ਪਾਛੇ ਚਰ ਸਬਦ ਭਨਿਜੈ ॥

jaa paachhe char sabadh bhanijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh ko bahur uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸਵਾਰੋ ॥੭੭੮॥

naam tupak ke sakal savaaro ||778||

Saying firstly the word “Dvipani”, then utter the words “Char” and

“Shatru”, and comprehend all the names of Tupak.778.

ਸਿਸਟਨਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

sisaTan padh ko aadh uchaaro ||

ਜਾ ਕਹਿ ਚਰ ਪਾਛੇ ਦੇ ਡਾਰੋ ॥

jaa keh char paachhe dhe ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲਿਜੈ ॥੭੭੯॥

naam tufa(n)g cheen chit lijai ||779||

Saying firstly the word “Srishtani”, then add the words “Jaa” and “Shatru”

and in this way recognize the names of Tupak in your mind.779.

ਧਰਨਿ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

dharan sabadh ko aadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਪਦ ਪਾਛੇ ਤਿਹਿ ਡਾਰੋ ॥

jaa char padh paachhe teh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੭੮੦॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||780||

Saying firstly the word "Dharni", then add the words "Jaa", "Char" and

“Shatru” and in this way comprehend all the names of Tupak.780.

ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

dharaa sabadh ko aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਪਦ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥

jaa char padh paachhe teh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh ko bahur uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਕਲ ਚਿਤਿ ਧਾਰੋ ॥੭੮੧॥

naam tufa(n)g sakal chit dhaaro ||781||

Say firstly the word “Dharaa”, then utter the words “Jaa”, “Char” and

“Shatru”, adopt the names of Tupak in your mind.781.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਭੂਮਿਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਚਰ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਿ ॥

bhoomij aadh uchaar kai char padh bahur uchaar ||

ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੭੮੨॥

rip keh naam tufa(n)g ke leejahu sukab su dhaar ||782||

Utter the word “Bhoomij” and then saying “Char-ripu”, comprehend

correctly the names of Tuak, the hero of the army.782.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਦ੍ਰੁਮਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

dhrumanee aadh uchaaran keejai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dheejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੮੩॥

naam tupak ke sabh pahichaano ||783||

Know all the names of Tupak by firstly uttering the word “Drumani” then

adding “Jaa, Char, Nayak and Shatru”.783.

ਬ੍ਰਿਛਨਿਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

birachhanij aadh uchaaran keejai ||

ਚਰਨਾਇਕ ਪਾਛੇ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

charanaik paachhe padh dheejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲਿਜੈ ॥੭੮੪॥

naam tufa(n)g cheen chit lijai ||784||

Comprehend the names of Tupak by firstly uttering “Vrakhneej” thane

adding “Charanadik” and saying the word “Shatru”.784.

ਧਰਏਸਰਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

dharesaranee aadh bakhaano ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਚਰ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

taa paachhe jaa char padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੭੮੫॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||785||

Saying firstly the word “Dhar-aishvaryani” and then adding “Jaa, char and

shatru” and comprehend all the names of Tupak.785.

ਧਰਾਰਾਟਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

dharaaraaTanee aadh uchaaro ||

ਜਾ ਨਾਇਕ ਚਰ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥

jaa naik char sabadh bichaaro ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੮੬॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee maano ||786||

Saying firstly “Dharaa-raatani”, then speak “Jaa-char-nayak” and knowing

all the names of Tupak, do not consider any discrimination in it.786.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਬਾਰਿਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

baaridhanee sabadhaadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char naik sabadh a(n)t teh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਧਾਰੀਐ ॥੭੮੭॥

ho sakal tupak ke naam chatur chit dhaareeaai ||787||

Utter firstly the word “Vaaridhni”, after that add “Jaa-char-nayak”, then after adding the word “Shatru”’ in this way adopt all the names of Tupak in

your mind.787.

ਸਾਮੁਦ੍ਰਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥

saamudhran sabadhaadh uchaaro jaan kai ||

ਜਾ ਚਰ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਪੁਨਿ ਪਾਛੇ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

jaa char padh taa ke pun paachhe Thaan kai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੮੮॥

ho sakal tupak ke naam prabeen bichaareeaai ||788||

Utter firstly the word “Saamundrani”, after that add and speak the words “Jaa, char and shatru”, O skilful people, consider all the names of

Tupak.788.

ਨੀਰਰਾਸਿ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

neeraraas ko aadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char naik sabadh a(n)t teh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੋ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ko a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਾਚ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੭੮੯॥

ho sakal tupak ke naam saach pahichaaneeaai ||789||

Utter firstly the word “Neer-raashi”, then add “Jaa-char-nayak”, and afterwards add “Shatru” at the end, and in this way, recognize all the naes

off Tupak.789.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਨੀਰਾਲਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

neeraalayanee aadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਨਾਇਕ ਬਹੁਰਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥

jaa char naik bahur bichaaro ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

taa ke a(n)t satr padh dheejai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲੀਜੈ ॥੭੯੦॥

naam tufa(n)g cheen chit leejai ||790||

Utter firstly the word "Neeraalayani", then add "Jaa-char, nayak" and afterwards add the word "Shatru" , and recognize the names of Tupak in

mind.790.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਨੀਰਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥

neeradhanee sabadhaadh uchaaro jaan kai ||

ਜਾ ਚਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਪਾਛੇ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

jaa char naik padh ko paachhe Thaan kai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੯੧॥

ho sakal tupak ke naam prabeen bichaareeaai ||791||

Utter the word “Neerdhani” in the beginning, then add “Jaa-char-nayak” and then saying the word “Shatru” at the end, O skilful people! in this way

comprehend all the names of Tupak.791.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਾਰਾਲਯਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਜਾ ਚਰ ਪਤਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

baaraalayanee aadh keh jaa char pat padh dheh ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੭੯੨॥

satr sabadh pun bhaakheeaai naam tupak lakh leh ||792||

Saying firstly the word "Varalayani" and then adding the words "Jaa-char-

shatru”, comprehend the names of Tupak.792.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਜਲ ਰਾਸਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

jal raasananee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char naik padh teh paachhe dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr padh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੯੩॥

ho sakal tupak ke naam sukab bichaareeaai ||793||

Utter firstly the word “Jalraashinani”, then say the words “Jaa-char-nayak-

shatru” in this way consider all the names of Tupak.793.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕੰਨਿਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੇ ॥

ka(n)nidhanee sabadhaadh bhanije ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੇ ॥

jaa char keh naik padh dhije ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh ko a(n)t uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੯੪॥

naam tupak ke sakal bichaaro ||794||

Utter firstly “Kanidhani” and after “Jaa-char-nayak-shatu” and

comprehend all the names of Tupak.794.

ਅੰਬੁਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

a(n)bujanee sabadhaadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲਿਜੈ ॥੭੯੫॥

naam tufa(n)g cheen chit lijai ||795||

Utter firstly the word “Ambujanani”, then add “Jaa-char-nayak-shatru” and

in this way comprehend the names of Tupak.795.

ਜਲਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥

jalanee aadh bakhaanan keejai ||

ਜਾ ਚਰ ਪਤਿ ਪਾਛੈ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

jaa char pat paachhai padh dheejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko a(n)t bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੭੯੬॥

naam tupak ke sakal pachhaano ||796||

Utter firstly the word “Jalni”, then add “Jaa-char-pati” and then add the

word “Shatru” and recognize all the names of Tupak.796.

ਪਾਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

paanin aadh uchaaran keejai ||

ਜਾ ਚਰ ਪਤਿ ਸਬਦਾਤਿ ਭਣੀਜੈ ॥

jaa char pat sabadhaat bhaneejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh ko bahur uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੯੭॥

naam tupak ke sakal bichaaro ||797||

Utter the word “Paanini”, then speak the words “Jaa-char-shatru” and tin

this way comprehend all the names of Tupak.797.

ਅੰਬੁਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

a(n)bujanee sabadhaadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਪਤਿ ਸਬਦਾਤਿ ਕਹਿਜੈ ॥

jaa char pat sabadhaat kahijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰੋ ਤੁਮ ਠਾਨੋ ॥

satr sabadh bahuro tum Thaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੯੮॥

naam tupak ke sabh pahichaano ||798||

Utter firstly the word “Ambujani” and then “Jaa-char-pati-shatru” and

comprehend the names of Tupak.798.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਬਾਰਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਜਾ ਚਰ ਧਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥

baarin aadh uchaar kai jaa char dhar padh dheh ||

ਸਤ੍ਰੁ ਉਚਾਰੁ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੭੯੯॥

satr uchaar tufa(n)g ke naam chatur lakh leh ||799||

Utter firstly the word “Vaarini” and then “Jaa-char-dhar and shatru”, and

comprehend the names of Tupak in your mind.799.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਬਾਰਿਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥

baarijanee sabadhaadh uchaaro jaan kai ||

ਜਾ ਚਰ ਪਤਿ ਪਦ ਕੋ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

jaa char pat padh ko teh paachhe Thaan kai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaar kai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਲੇਹੁ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੮੦੦॥

ho sakal tupak ke naam su leh bichaar kai ||800||

Uttering firstly the word "Vaarijani" and then speaking "Jaa-char-pati-

shatru", consider and remember all the names of Tupak.800.

ਜਲਨਿਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

jalanidhanee sabadhaadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh naik padh bahuro dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੦੧॥

ho sakal tupak ke naam prabeen bichaareeaai ||801||

After firstly saying "Jalnidhani", utter the words "Jaa-char-nayak and

shatrua” and comprehend all the names of Tupak.801.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHUPAI

ਮੇਘਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

meghajanee sabadhaadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੈ ॥੮੦੨॥

naam tufa(n)g jaan jeea leejai ||802||

After firstly saying the word “Meghjani”, utter the words “Jaa-char-nayak

and shatru” and know the names of Tupak.802.

ਅੰਬੁਦਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

a(n)budhanee sabadhaadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh ko bahur uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੮੦੩॥

naam tupak ke sakal bichaaro ||803||

Know all the names of Tupak after firstly saying the word “Ambujni” and

then uttering “Jaa-char-nayak and shatru”.803.

ਹਰਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

harinee aadh uchaaran keejai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dheejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੮੦੪॥

naam tupak ke sakal pachhaano ||804||

Know the names of Tupak by saying firstly the word “Hirni” and then

uttering “Jaa-char-nayak and shatru”.804.

ਬਾਰਿਦਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

baaridhanee sabadhaadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur uchaarahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਸਭ ਹੀਏ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੮੦੫॥

naam tupak sabh he'ee bichaarahu ||805||

Consider all the names of Tupak by firstly saying the word “Vaaridni” and

then uttering the words “Jaa-char-nayak and shatru.”805.

ਨਦਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

nadhinee aadh uchaaran keejai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dheejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੮੦੬॥

naam tupak ke sabh jeea jaano ||806||

Comprehend all the names of tupak by firstly saying the word “Nadini” and

then uttering the words “Jaa-char-nayak and shatru”.806.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਨਯਨੀ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

nayanee sabadh su mukh te aadh uchaareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇ ਡਾਰੀਐ ॥

jaa char keh naik padh pun dhe ddaareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੈ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa kai a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਜਾਨੀਐ ॥੮੦੭॥

ho sakal tupak ke naam chatur chit jaaneeaai ||807||

Know all the names of Tupak by firstly saying the word “Nayani” and then speaking “Jaa-char-nayak” and afterwards uttering the word “Shatru” at

the end.807/

ਸਰਤਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

saratan sabadh su mukh te aadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਠਾਨੀਐ ॥

jaa char keh naik padh paachhe Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੦੮॥

ho sakal tupak ke naam prabeen bichaareeaai ||808||

Consider all the names of Tupak by firstly saying the word Saritni" and

then uttering the word “Jaa-char-nayak and shatru”.808.

ਨਾਦਿਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

naadhin mukh te sabadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh naik padh bahuro dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੋ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਜਾਨੀਐ ॥੮੦੯॥

ho sakal tupak ko naam chatur chit jaaneeaai ||809||

O wise people! know all the names of Tupak by firstly saying the word

“Naadini” and then uttering the word “Jaa-char-nayak and shatru”.809.

ਜਲਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

jalanee mukh te aadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh naik padh paachhe dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੧੦॥

ho sakal tupak ke naam suma(n)tr bichaareeaai ||810||

Comprehend all the names of Tupak by firstly saying the word “Jalni” and

then adding the words “Jaa-char-nayak and shatru”.810.

ਆਦਿ ਤਰੰਗਨਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥

aadh tara(n)gan sabadh uchaaro jaan kai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

jaa char keh naik padh bahuro Thaan kai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੧੧॥

ho sakal tupak ke naam suma(n)tr bichaareeaai ||811||

Speak firstly the word “Taranagani”, then utter the words “Jaa-char-nayak

and shatru” and in the is way know all the names of Tupak.811.

ਆਦਿ ਕਰਾਰਨਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ॥

aadh karaaran sabadh uchaaro bakatr te ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਉਚਰੋ ਚਿਤ ਤੇ ॥

jaa char keh naik padh ucharo chit te ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥੮੧੨॥

ho sakal tupak ke naam subudh bakhaaneeaai ||812||

Mention the words “Jaa-char-nayak-shatru” after firstly uttering the word

“Karaarin” and know al the names of Tupak.812.

ਫੇਨਨਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

fenananee sabadhaadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh naik padh bahuro dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੧੩॥

ho sakal tupak ke naam prabeen pachhaaneeaai ||813||

Recognise all the names of Tupak by firstly saying the word “Phenanani”

and then uttering the words “Jaa-char-nayak and shatru”.813.

ਬ੍ਰਿਛ ਕੰਦਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥

birachh ka(n)dhanin aadh bakhaano jaan kai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨਿ ਕੈ ॥

jaa char keh naik padh bahur pramaan kai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੮੧੪॥

ho sakal tupak ke naam chatur pahichaaneeaai ||814||

Mention the words “Jaachar-nayak-shatru” after firstly saying the words

"Varaksh-Kandanini" and know all the names of Tupak.814.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਜਲ ਰਸ ਸਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਜਾ ਚਰ ਪਤਿ ਕਹਿ ਅੰਤਿ ॥

jal ras sananee aadh keh jaa char pat keh a(n)t ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਨੰਤ ॥੮੧੫॥

satr sabadh keh tupak ke nikaseh naam ana(n)t ||815||

After firstly saying the word "Jal-ras-sanani" and then uttering the words "Jaachar-shatru", many names of Tupak continue to be evolved.815.

ਕ੍ਰਿਤਅਰਿਨੀ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਜਾ ਚਰ ਨਾਥ ਉਚਾਰਿ ॥

kiratarinee padh aadh keh jaa char naath uchaar ||

ਸਤ੍ਰੁ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰ ॥੮੧੬॥

satr uchar kar tupak ke leejo naam su dhaar ||816||

Comprehend correctly the names of Tupak after firstly uttering the word

“Krit-arini” and then saying the words “Jaachar-naath-shatru”.816.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਕ੍ਰਾਰ ਕੰਦਨੀਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

kraar ka(n)dhaneen aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲਿਜੈ ॥੮੧੭॥

naam tufa(n)g cheen chit lijai ||817||

Utter firstly the word “Karaar-kundani”, then add the words “Jaachar-nayak” and later saying the word “Shatru”, know the names of Tupak in

your mind.817.

ਕ੍ਰਾਰ ਆਰਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

kraar aarinee aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh kahu bahur uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੮੧੮॥

naam tupak ke sakal bichaaro ||818||

After firstly saying “Karaar-arini”, utter the words “Jaachar-nayak and

shatru" nad consider all the names of Tupak.818.

ਕਲੁਨਾਸਨਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

kalunaasanan aadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਰੀਐ ॥

satr sabadh teh a(n)t uchareeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਐ ॥੮੧੯॥

naam tupak ke sakal bichareeaai ||819||

Saying firstly the word "Kalinaasini" and adding the words "Jaachar-nayak" and then uttering the word "Shatru" at the end, consider the names

of Tupak.819.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਗੰਗਨਿ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

ga(n)gan padh ko pratham uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh naik padh bahuro dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੨੦॥

ho sakal tupak ke naam prabeen pachhaaneeaai ||820||

Saying firstly the word “Gangni” and then adding the words “Jaachar-

nayak and shatru", recognize all the names of Tupak.820.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਨੁਵਨਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

januvan padh ko aadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲਿਜੈ ॥੮੨੧॥

naam tufa(n)g cheen chit lijai ||821||

Utter the words "Jaachar-nayak and shatru" after firstly saying the word "Jaahnavi" and in this way recognize all the names of Tupak in your

mind.821.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਭਾਗੀਰਥਨੀ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

bhaageerathanee padh ko aadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਠਾਨੀਐ ॥

jaa char keh naik padh bahuro Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੨੨॥

ho sakal tupak ke naam prabeen bichaareeaai ||822||

After firstly uttering the word “Bhaagirthani” and then saying words Jaachar-nayak and shatru at the end, and comprehend all the names of

Tupak thoughtfully.822.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਟਨਿਨਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

jaTanin padh ko aadh uchareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥

jaa char keh naik padh dhareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥੮੨੩॥

naam tupak ke sakal pramaano ||823||

Utter the words “Jaachar-nayak-shatru” after saying firstly the word

“Jatnin” and know all the names of Tupak.823.

ਨਦੀ ਰਾਟਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

nadhee raaTanin aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣੀਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhaneejai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੈ ॥੮੨੪॥

naam tufa(n)g jaan jeea leejai ||824||

Saying firstly the word “Nadi-raatnin”, utter the words “Jaachar-pati an

shatru" and know the names of Tupak.824.

ਭੀਖਮ ਜਨਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

bheekham jananin aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਲਹੀਐ ॥

naam tupak ke sabh hee laheeaai ||

ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕਹੀਐ ॥੮੨੫॥

yaa mai kachhoo bhedh nahee kaheeaai ||825||

Saying firstly the word "Bhisham-janani" and then adding the words "Jaachar-pati", know all the names of Tupak without any

discrimination.825.

ਨਦੀ ਈਸ੍ਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

nadhee ieesranin aadh uchareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਰੀਐ ॥

jaa char keh naik padh ddareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੮੨੬॥

naam tupak ke sakal pachhaano ||826||

Utter firstly the word “Nadi-ishvarni” and then add “Jaachar-nayak-

shatru”, then recognize all the names of Tupak.826.

ਨਦੀ ਰਾਜਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

nadhee raajanin aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰੋ ਮੁਖਿ ਭਾਖੁ ॥

satr sabadh bahuro mukh bhaakh ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨਿ ਚਿਤਿ ਰਾਖੁ ॥੮੨੭॥

naam tufa(n)g cheen chit raakh ||827||

Utter the words “Jaachar-shatru” after saying the word “Nadiraajanani”

and recognize the names of Tupak (Tuphang) in you mind.827.

ਨਦਿ ਨਾਇਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

nadh naikanin aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰੋ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥

satr sabadh bahuro teh dheejai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨਿ ਚਿਤਿ ਲੀਜੈ ॥੮੨੮॥

naam tufa(n)g cheen chit leejai ||828||

Add the words “Jaachar-pati-shatru” after firstly saying the word ‘Nad-

naayakni" and know the names of Tupak in your mind.828.

ਸਰਿਤੇਸ੍ਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

saritesranin aadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੮੨੯॥

naam tupak ke sakal pachhaano ||829||

Utter the words "Jaachar-nayak-shatru" after firstly saying the word

“Sariteshvarni” and recognize the names of Tupak.829.

ਸਰਿਤਾ ਬਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

saritaa baranin aadh uchareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਰੀਐ ॥

jaa char keh naik padh ddareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੮੩੦॥

naam tupak ke sabh pahichaano ||830||

Add the words “Jaachar-nayak-shatru” after firstly saying the word

“Saritaavarni” and recognize all the names of Tupak.830.

ਸਰਿਤੇਦ੍ਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

saritedhranin aadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੇ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh pat padh dhe ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੮੩੧॥

naam tupak ke sabh jeea jaano ||831||

Add the words “Jaachar-pati-shatru” after firstly uttering the word

“Saritendrani” and know the names of Tupak in your mind.831.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਸਰਿਤਾ ਨ੍ਰਿਪਨਿਨਿ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥

saritaa nirapanin bakatr te prathamai karo uchaar ||

ਜਾ ਚਰ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸਤ੍ਰੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਾਰ ॥੮੩੨॥

jaa char pat keh satr keh naam tupak jeea dhaar ||832||

Utter firstly the word “Saritaanrapnin” from your mouth and then saying the words “Jaachar-pati-shatru”, know the names of Tupak in your

mind.832.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਆਦਿ ਤਰੰਗਨਿ ਰਾਜਨਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥

aadh tara(n)gan raajan sabadh uchaareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇ ਡਾਰੀਐ ॥

jaa char keh naik padh pun dhe ddaareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੩੩॥

ho sakal tupak ke naam prabeen pachhaaneeaai ||833||

Saying firstly the word "Tarang-raajni" and then adding the words "Jaachar-nayak and shatru" at the end, O skilful people! know all the

names of Tupak.833.

ਨਦੀ ਨ੍ਰਿਪਨਿਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

nadhee nirapaninee mukh te aadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

jaa char keh naik padh bahur pramaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਧਾਰੀਐ ॥੮੩੪॥

ho sakal tupak ke naam chatur chit dhaareeaai ||834||

Utter the words “Jaachar-nayak-shatru” after firstly saying the word “Nadi-

nrapni" and in this way, adopt all the names of Tupak in your mind.834.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਦਿ ਜਮੁਨਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥

aadh jamunanee sabadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲਿਜੈ ॥੮੩੫॥

naam tufa(n)g cheen chit lijai ||835||

Utter the word "Jaachar-nayak-shatru" after firstly saying the word

“Yamunani” and recognize the names of Tupak in you mind.835.

ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਨਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

kaali(n)dhraninee aadh uchareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਰੀਐ ॥

jaa char keh naik padh ddareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੩੬॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||836||

Utter the words “Jaachar-nayak-shatru” after firstly saying the word

“Kaalindri” and comprehend all the names of Tupak.836.

ਕਿਸਨ ਬਲਭਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

kisan balabhin aadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaaneeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੀਐ ॥੮੩੭॥

sabh sree naam tupak ke jaaneeaai ||837||

Utter the words “Jaachar-nayak-shatru” after firstly saying the word

"Krishan-ball-bhanani", and know all the names of Tupak.837.

ਬਸੁਦੇਵਜ ਬਲਭਨਨਿ ਭਾਖੋ ॥

basudhevaj balabhanan bhaakho ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥

jaa char keh naik padh raakho ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਏਕ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੮੩੮॥

yaa mai bhedh ek nahee maano ||838||

Add the words "Jaachar nayak" after firstly uttering the word "Vasudevaj-

vallabhni", and know all the names of Tupak without any dispute.838.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਸਕਲ ਨਾਮ ਬਸੁਦੇਵ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

sakal naam basudhev ke aadh uchaareeaai ||

ਜਾ ਬਲਭਨੀ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਦ ਡਾਰੀਐ ॥

jaa balabhanee taa paachhe padh ddaareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਭਾਖੀਐ ॥

jaa char keh rip sabadh bahur teh bhaakheeaai ||

ਹੋ ਚੀਨਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਰਾਖੀਐ ॥੮੩੯॥

ho cheen tupak ke naam chatur chit raakheeaai ||839||

Saying firstly all the names of "Vasudev", and then adding the words "Jaa Vallabhni" and afterwards add the words "Jaachar" and "Ripu", and

recognize cleverly the names of Tupak.839.

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਿਆਮ ਬਲਭਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

siaam balabhaa aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦੁ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੮੪੦॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||840||

Utter the words “Jaachar-nayak-shatru” after firstly saying the word

“Shayam-Vallabhaa” and know all the names of Tupak.840.

ਮੁਸਲੀਧਰ ਬਲਭਾ ਬਖਾਨਹੁ ॥

musaleedhar balabhaa bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣੀਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhaneejai ||

ਜਾਨ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੮੪੧॥

jaan naam tupak ko leejai ||841||

Utter the words “Jaachar-pati-shatru” after firstly saying the words

“Muslidhar-Vallabhaa” and know all the names of Tupak.841.

ਬਾਪੁਰਧਰ ਬਲਭਾ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

baapuradhar balabhaa pramaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦਹਿ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadheh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥

satr sabadh ko bahur uchareeaai ||

ਸਬ ਜੀਅ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥੮੪੨॥

sab jeea naam tupak ke dhareeaai ||842||

Add the words “Jaachar-pati-shatru” after firstly saying the words

“Baapurdhar-Vallabhaa” and know all the names of Tupak.842.

ਬੰਸੀਧਰ ਧਰਨਿਨਿ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

ba(n)seedhar dharanin padh dhijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿਜੈ ॥

jaa char keh pat sabadh bhanijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੮੪੩॥

sabh sree naam tupak pahichaano ||843||

Firstly utter “Vanshidhar” and then “Dharni”, then add “Jaacharpati” after

that saying the word “Shatru”, recognize the name of Tupak.843.

ਬਿਸੁਇਸ ਬਲਭਾਦਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

bisuis balabhaadh padh dheejai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣੀਜੈ ॥

jaa char keh pat sabadh bhaneejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੪੪॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||844||

Add the words “Jachar-pati-shattru” after uttering the words “Vishv-Ish-

Vallabhaa" and know all the names of Tupak.844.

ਬਿਸੁਇਸੇਸ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

bisuisesranee aadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦਿਜੈ ॥

jaa char keh pat padh pun dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੮੪੫॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||845||

Say the words "Jaachar-pati and Shatru" after firstly uttering the word

“Vishv-Isharni” and know all the names of Tupak.845.

ਜਦੁ ਨਾਇਕ ਨਾਇਕਾ ਬਖਾਨੋ ॥

jadh naik naikaa bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

taa ke a(n)t satr padh dheejai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲੀਜੈ ॥੮੪੬॥

naam tufa(n)g cheen chit leejai ||846||

Utter the words “Yadu-naayak-naayakaa”, say “Jaachar-Pati” and then

"Shatru" at the end and recognize the names of Tupak.846.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਦੁਆਰਾਵਤੀਸ ਬਲਭਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

dhuaaraavatees balabhaa aadh uchaareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਪੁਨਿ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥

jaa char naik padh ko pun dhai ddaareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੪੭॥

ho sakal tupak ke naam prabeen pachhaaneeaai ||847||

Add "Jaachar-nayak-shatru", uttering firstly the words "Dvaarvateesh-

Vallabhaa", O skilled people! recognize the names of Tupak.847.

ਜਾਦੋ ਰਾਇ ਬਲਭਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

jaadho rai balabhaa aadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

jaa char keh naik padh bahur pramaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bhaneejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਲੀਜੀਐ ॥੮੪੮॥

ho sakal tupak ke naam chatur lakh leejeeaai ||848||

Utter firstly the word "Yaduraaj-Vallabhaa", then say "Jaachar-nayak" and speak the word "Shatru" at the end, and in this way, know all the names of

Tupak.848.

ਦੁਆਰਕੇਾਂਦ੍ਰ ਬਲਭਿਨਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

dhuaarakeaa(n)dhr balabhin uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh naik padh paachhe dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੪੯॥

ho sakal tupak ke naam prabeen pachhaaneeaai ||849||

Say firstly the words “Davaar-kendra-Vallabhni” and add “Jaachar-nayak-

shatru” at the end, and recognize all the names of Tupak.849.

ਦੁਆਰਕੇਸ ਬਲਭਨਿ ਸੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

dhuaarakes balabhan su aadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

jaa char keh naik padh bahur pramaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਧਾਰੀਐ ॥੮੫੦॥

ho sakal tupak ke naam chatur chit dhaareeaai ||850||

Add the words “Jaachar-nayak-sharu” after firstly saying the words

“Dvaarkesh-Vallabhni”, adopt all the names of Tupak in your mind.850.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਦੁਆਰਕੇ ਅਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

dhuaarake anin aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥

satr sabadh ko bahur uchareeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥੮੫੧॥

sabh sree naam tupak ke dhareeaai ||851||

Saying the words “Dvaarke-anini”, then utter the words “Jaachar-pati-

shatru", and know all the names of Tupak.851.

ਜਦੁਨਾਥਨਨੀ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥

jadhunaathananee aadh bhaneejai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dheejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੫੨॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||852||

After saying the word "Yadu-naathini" and then adding the words

“Jaachar-nayak and shatru”, know all the names of Tupak.852.

ਦੁਆਰਵਤੀ ਸਰਨਿਨ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥

dhuaaravatee saranin padh bhaakh ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੁ ॥

jaa char keh naik padh raakh ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੫੩॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||853||

After saying the word “Dvaarvateesh-varni”, then utter the words

“Jaachar-nayak-shatru” and comprehend all the names of Tupak.853.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਦੁਆਰਵਤੀ ਨਾਇਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

dhuaaravatee naikanin aadh uchaareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੀਐ ॥

jaa char keh kai pun naik padh ddaareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੫੪॥

ho sakal tupak ke naam prabeen pachhaaneeaai ||854||

Saying firstly “Dvaarvati-naayakni”, then utter the words “Jaachar-nayak-

shatru” and ass skilled persons recognize all the names of Tupak.854.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦੁਆਰਕਾ ਧਨਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

dhuaarakaa dhanan aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣੀਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhaneejai ||

CHAUPAI

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲੀਜੈ ॥੮੫੫॥

naam tufa(n)g cheen chit leejai ||855||

Say firstly the word “Dvaarkika-dhanani”, then utter the words “Jaachar-

pati-shatru” and know the names of Tupak.855.

ਦੁਆਰਕੇਾਂਦ੍ਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

dhuaarakeaa(n)dhranin aadh uchareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸੁ ਧਰੀਐ ॥

jaa char keh pat sabadh su dhareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ke a(n)t bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨੋ ॥੮੫੬॥

sabh sree naam tupak ke maano ||856||

Saying firstly the word “Dvarkendrani”, then “Jaachar-pati and shatru” and

know all the names of Tupak.856.

ਦੁਆਰਾਵਤੇਸ੍ਰਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

dhuaaraavatesran aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸੁ ਠਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh su Thaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥

satr sabadh ko bahur uchareeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥੮੫੭॥

sabh sree naam tupak ke dhareeaai ||857||

Saying the word “Dvaarvtesh-varni” and then utter “Jaachar-pati-shatru”

and know all the names of Tupak.857.

ਜਦ੍ਵੈਸਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

jadhavaiesan aadh uchaaran keejai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dheejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੮੫੮॥

sabh sree naam tupak pahichaano ||858||

Saying firstly the word “Yaadveshni”, then add “Jaachar-nayak-shatru”

and recognize all the names of Tupak.858.

ਦੁਆਰਾਵਤੀ ਨਾਇਕਨਿਨਿ ਭਾਖਹੁ ॥

dhuaaraavatee naikanin bhaakhahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁ ਰਾਖਹੁ ॥

jaa char keh pat padh kahu raakhahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੮੫੯॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||859||

Say firstly the words “Dvaarvati-nayakni”, then add the words “Jaachar-

pati-shatru" and in this way know all the names of Tupak.859.

ਜਗਤੇਸਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

jagatesaranin aadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੬੦॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||860||

Saying firstly "Jagteshvarni", then add "Jaachar-nayak-shatru" and know

all the names of Tupak.860.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਅਨਿਕ ਦੁੰਦਭਜਾ ਬਲਭਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

anik dhu(n)dhabhajaa balabhan aadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

jaa char keh naik padh bahur pramaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੬੧॥

ho sakal tupak ke naam suma(n)tr bichaareeaai ||861||

Saying firstly the words “Anik-dundbhijaa-vallabhni” and then uttering the

words “Jaachar-nayak-shatru”, know all the names of Tupak.861.

ਹਲੀ ਭ੍ਰਾਤਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨਿ ਕੀਜੀਐ ॥

halee bhraatanin aadh bakhaanan keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kai pun naik padh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੬੨॥

ho sakal tupak ke naam subudh pramaaneeaai ||862||

Uttering firstly the word “Halibhraatinani” and then saying “Jaachar” and

adding “nayak-shatru” and know wisely all the names of Tupak.862.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬਲਿ ਆਨੁਜਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

bal aanujanin aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤਿ ਲਿਜੈ ॥੮੬੩॥

naam tufa(n)g cheen chit lijai ||863||

Saying word “Bal-anu-janani” in the beginning, then add the words

“Jaachar-pati-shatru” and recognize the names of Tupak.863.

ਬਲਿ ਭਈਅਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

bal bhieeananee aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਕਹੀਯੋ ॥

satr sabadh ko bahuro kaheeyo ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਯੋ ॥੮੬੪॥

sabh sree naam tupak ke laheeyo ||864||

Add the words “Jaachar-pati-shatru” after firstly saying “Balbhai-anani”

and know the names of Tupak.864.

ਰਉਹਣੇਅ ਭ੍ਰਾਤਨਨਿ ਭਾਖੁ ॥

rauhanea bhraatanan bhaakh ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੁ ॥

jaa char keh naik padh raakh ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੮੬੫॥

sabh sree naam tupak leh lijai ||865||

Say the words “Jaachar-pati-shatru” after firstly uttering the word

“Rohineya-bhraatinani” and know the names of Tupak.865.

ਬਲਭਦ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

balabhadhr bhraatanin aadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੬੬॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||866||

Utter firstly the words “Balbhadar-bhraatinani”, then add the words “Jaachar, nayak and shatru” and in this way know all the names of

Tupak.866.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਪ੍ਰਲੰਬਘਨੁ ਅਨੁਜਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

prala(n)baghan anujananee aadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

jaa char keh naik padh bahur pramaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੬੭॥

ho sakal tupak ke naam subudh bichaareeaai ||867||

Saying firstly the words “Pralambhan-anujanani” and then adding the

words “Jaachar-nayak-shatru” and know all the names of Tupak.867.

ਕਾਮਪਾਲ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥

kaamapaal anujaninee aadh bhaneejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kai pun naik padh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੬੮॥

ho sakal tupak ke naam su ma(n)tr bichaareeaai ||868||

Saying firstly the words “Kaampaal-anujanani”, then add the word “Jaachar” and after wards “nayak”, then utter the word “shatru” at the end

and in this way, know all the names of Tupak.868.

ਹਲ ਆਯੁਧ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

hal aayudh anujaninee aadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

jaa char keh naik padh bahur pramaaneeaai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੁਕਬਿ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥

ar padh taa ke a(n)t sukab keh dheejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥੮੬੯॥

ho sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||869||

Saying firstly the words “Hal-aayudh-anujanani”, then add the words

“Jaachar-nayak-ari” and know all the names of Tupak.869.

ਰਿਵਤਿ ਰਵਨ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

rivat ravan anujaninee aadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

jaa char keh naik padh bahur pramaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੁ ਦੀਜੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t su dheejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥੮੭੦॥

ho sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||870||

Saying firstly the words “Revati-raman-anujanani” and then adding the word “Jaachar-nayak-shatru” at the end and know all the names of

Tupak.870.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਰਾਮ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

raam anujaninee aadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh pat padh dhai ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਦ ਜਾਨੋ ॥੮੭੧॥

sabh sree naam tupak padh jaano ||871||

Say firstly the word “Raam-anujanani” and then add the words “Jaachar-

pati-shatru” and know all the names of Tupak.871.

ਬਲਦੇਵ ਅਨੁਜਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

baladhev anujanee aadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੮੭੨॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||872||

Say the words “Jaachar-nayak-shatru” firstly uttering the word “Baldev-

anujanani” and know all the names of Tupak.872.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਪ੍ਰਲੰਬਾਰਿ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

prala(n)baar anujaninee aadh uchaareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇ ਡਾਰੀਐ ॥

jaa char keh naik padh pun dhe ddaareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੮੭੩॥

ho sakal tupak ke naam chatur pahichaaneeaai ||873||

Utter the words “Jaachar-nayak-shatru” after firstly saying the words

“Pralambari-anujanani” and know all the names of Tupak in you mind.873.

ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਅਰਿਨਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

tiranaavarat arinan sabadhaadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੀਐ ॥

jaa char keh kai pun naik padh Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੭੪॥

ho sakal tupak ke naam suma(n)tr bichaareeaai ||874||

Utter firstly the word “Tranaavrat-arnani” and then saying the words

“Jaachar-nayak-shatru”, know all the names of Tupak.874.

ਕੇਸਿਯਾਤਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

kesiyaatakanin aadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kai pun naik padh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੭੫॥

ho sakal tupak ke naam suma(n)tr bichaareeaai ||875||

Utter the word “Keshiyaantaknin” in the beginning and then speak the words “Jaachar-nayak-shatru” and in this way consider all the names of

Tupak.875.

ਬਕੀਆਂਤਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

bakeeaa(n)takanin aadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kai pun naik padh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੭੬॥

ho sakal tupak ke naam subudh bichaareeaai ||876||

Saying firstly the word “Bakiyantaknin” and then uttering the words

“Jaachar-nayak-shatru” and consider wisely all the names of Tupak.876.

ਪਤਿਨਾਗਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥

patinaaganin aadh uchaaro jaan kai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

jaa char keh kai pun naik padh Thaan kai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੭੭॥

ho sakal tupak ke naam prabeen pramaaneeaai ||877||

After saying “Patnaganin” (Sheshnaga), utter the words “Jaachar-nayak-

shatru” at the end, and in this way know all the names of Tupak.877.

ਸਕਟਾਸੁਰ ਹਨਨਿਨ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

sakaTaasur hananin sabadhaadh bhaneejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh paachhe naik padh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਗਿਆਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੭੮॥

ho sakal tupak ke naam sugiaan pachhaaneeaai ||878||

Saying firstly the word “Shaktasur-hananan” then add the words “Jaachar-

nayak-shatru” and recognize all the names of Tupak.878.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਮੁਰਅਰਿਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

murarinin sabadhaadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੮੭੯॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||879||

Mention the words “Jaachar-nayak-shatru” after firstly uttering the word

“Mur-arinin” and know all the names of Tupak.879.

ਨਰਕਾਤਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

narakaatakanin aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿਜੈ ॥੮੮੦॥

sakal tupak ke naam kahijai ||880||

Uttering the word “Narkaantaknin” the beginning and then say ‘jaachar-

pati-shatru" and in this way all the names of Tupak are spoken.880.

ਆਦਿ ਨਰਕਹਾਨਿਨਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥

aadh narakahaanin padh bhaakho ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥

jaa char keh naik padh raakho ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੮੮੧॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||881||

Saying firstly the word "Narak-haanin", then add the words "Jaachar-

nayak-shatru" and know the names of Tupak.881.

ਸਤ੍ਰੁ ਘਾਇਨਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr ghainan aadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥੮੮੨॥

sabh sree naam tupak pahichaanahu ||882||

Utter firstly the word "Shatru-ghayanin", then add "Jaachar-nayak" and after wards add the word "Shatru" and in this way know the names of

Tupak.882.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਮੁਰ ਮਰਦਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

mur maradhanin aadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੇ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh ke pun naik padh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bhaneejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੮੮੩॥

ho sakal tupak ke naam chatur leh leejeeaai ||883||

Saying fiestly the word “Murmardanin” and then adding the words

“Jaachar-nayak-shatru”, know all the names of Tupak.883.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਮਧੁਸੂਦਨਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

madhusoodhananin aadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੮੪॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||884||

Saying firstly the word “Madhusudananin”, then add the words “Jaachar-

nayak-shatru” and know all the names of Tupak.884.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਮਧੁ ਦੁੰਦਨਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਭਣਿਜੀਐ ॥

madh dhu(n)dhananee mukh te aadh bhanijeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸਬਦੇਾਂਦ੍ਰ ਕਹਿਜੀਐ ॥

jaa char keh kai pun sabadheaa(n)dhr kahijeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੮੫॥

ho sakal tupak ke naam prabeen pramaaneeaai ||885||

Saying firstly the word “Madhu-dundani”, add the words “Jaachar-shabdendra and shatru” and in this way know the names of Tupak in you

mind.885.

ਮਧੁ ਨਾਸਨਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

madh naasananee mukh te aadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੇ ਪੁਨਿ ਸਬਦੇਸੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

jaa char keh ke pun sabadhesur pramaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਧਾਰੀਐ ॥੮੮੬॥

ho sakal tupak ke naam chatur chit dhaareeaai ||886||

Saying “Madhunaashinani”, add the words “Jaachar, shabdeshwar and

shatru” and in this way know the names of Tupak in your mind.886.

ਕਾਲਜਮੁਨ ਅਰਿਨਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

kaalajamun arinan sabadhaadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੀਐ ॥

jaa char keh kai pun naik padh Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੮੭॥

ho sakal tupak ke naam suma(n)tr bichaareeaai ||887||

Saying firstly “Kaalyamun-arinin”, utter the words “Jaachar-nayak-shatru”

nad consider all the names of Tupak.887.

ਨਰਕ ਅਰਿਨਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਭਣਿਜੀਐ ॥

narak arinan mukh te aadh bhanijeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੀਐ ॥

jaa char keh kai pun naik padh dhijeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੮੮॥

ho sakal tupak ke naam subudh pachhaaneeaai ||888||

Saying the word “Narak-ari-nin”, add the words “Jaachar-nayak-shatru”

and know all the names of Tupak.888.

ਕੰਸਕੇਸ ਕਰਖਨਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੀ ॥

ka(n)sakes karakhananee aadh bakhaanahee ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੀ ॥

jaa char keh kai pun naik padh Thaanahee ||

ਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੮੯॥

ho sakal tupak ke naam subudh bichaareeaai ||889||

Saying firstly the words “Kans-kesh-karshani”, add the words “jaaachar-

nayak-shatru” and consider the names of tupak thoughtfully.889.

ਬਾਸੁਦਿਵੇਸਨਨਿਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੀਐ ॥

baasudhivesananinee aadh bhanijeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੀਐ ॥

jaa char keh kai pun naik padh dhijeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੦॥

ho sakal tupak ke naam subudh pramaaneeaai ||890||

Saying firstly the word “Vasudeveshnani”, add the words “jaachar-nayak-

shatru" and know all the names of Tupak.890.

ਅਨਕ ਦੁੰਦਭੇਸਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

anak dhu(n)dhabhesanin aadh uchaareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੀਐ ॥

jaa char keh kai pun naik padh ddaareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੯੧॥

ho sakal tupak ke naam suma(n)tr pachhaaneeaai ||891||

Saying firstly the word "Anik-dundubhishnan", add the words "Jaachar-nayak-shatru" at the end, recognize all the names of Tupak as the

mantras.891.

ਰਸ ਨਰ ਕਸਨਿਨਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖਐ ॥

ras nar kasanin aadh sabadh ko bhaakhaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥

jaa char keh kai pun naik padh raakheeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਧਾਰੀਐ ॥੮੯੨॥

ho sakal tupak ke naam chatur chit dhaareeaai ||892||

Saying firstly the words “Raman-rasiknin”, then utter the words “Jaachar-nayak-shatru” and in this way adopt all the names of Tupak in your

mind.892.

ਨਾਰਾਇਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

naarainanee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਰਾਜ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kai raaj sabadh pun dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੩॥

ho sakal tupak ke naam subudh pramaaneeaai ||893||

Saying firstly the word “Naaraayanin”, add “Jaachar-raaj-shatru” and know

all the names of Tupak.893.

ਬਾਰਾਲਯਨਨਿ ਮੁਖਿ ਤੇ ਆਦਿ ਭਣਿਜੀਐ ॥

baaraalayanan mukh te aadh bhanijeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਦਿਜੀਐ ॥

jaa char keh kai naath bahur padh dhijeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੪॥

ho sakal tupak ke naam subudh pramaaneeaai ||894||

Saying firstly the word “Vaaraalyanani”, utter the words “Jaachar-naath-

shatru” and know all the names of Tupak authentically.894.

ਨੀਰਾਲਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

neeraalayanee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh pat sabadh bahur teh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੫॥

ho sakal tupak ke naam prabeen pramaaneeaai ||895||

Utter the word “Naaraalayani” in the beginning, then add the words

“Jaachar-pati-shatru”, O skilful people! know all the names of Tupak.895.

ਨਾਰ ਕੇਤਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

naar ketanin aadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kai pun naik padh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੯੬॥

ho sakal tupak ke naam prabeen bichaareeaai ||896||

Saying firstly the word “Naariketnin”, add the words “Jaachar-nayak-

shatru” and consider all the names of Tupak.896.

ਜਲ ਬਾਸਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

jal baasananee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kai naath sabadh pun dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੯੭॥

ho sakal tupak ke naam suma(n)tr bichaareeaai ||897||

Saying firstly the word “Jalvaasnani”, add the words “Jaachar-naath-

shatru” and know thoughtfully all the names of Tupak.897.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਲ ਕੇਤਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

jal ketananee aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh keh bahur bhanijai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿਜੈ ॥੮੯੮॥

sabh sree naam tupak lakh lijai ||898||

Saying firstly the word “Jalketanani”, add the words “Jaachar-pati-shatru”

and know all the names of Tupak.898.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਜਲ ਬਾਸਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥

jal baasananee aadh bakhaanan keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kai naath sabadh pun dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੯॥

ho sakal tupak ke naam prabeen pramaaneeaai ||899||

Utter firstly the word “Jalvaasanani”, then add “Jaachar-naath-shatru” and

in this way know all the names of Tupak.899.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਲ ਧਾਮਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

jal dhaamananee aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿਜੈ ॥੯੦੦॥

sabh sree naam tupak lakh lijai ||900||

Utter firstly the word “Jaldhaamanani”, then add the words “Jaachar-pati-

shatru” and know the names of Tupak.900.

ਜਲਗ੍ਰਿਹਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

jalagirahananee aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿਜੈ ॥੯੦੧॥

sabh sree naam tupak lakh lijai ||901||

Saying firstly the word “Jalgrahanani”, add the words “Jaachar-pati-

shatru” and know all the names of Tupak.901.

ਜਲ ਬਾਸਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

jal baasananee aadh uchareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥

jaa char keh naik padh dhareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ॥੯੦੨॥

sabh sree naam tupak ke maanahu ||902||

Saying the word “Jalvaasananani”, add the words “Jaachar-nayak-shatru”

and know all the names of Tupak.902.

ਜਲ ਸੰਕੇਤਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

jal sa(n)ketan aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੯੦੩॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||903||

Utter firstly the word “Jal-sankeetani”, and then speak the words “Jaachar-

pati-shatru” and know all the names of Tupak.903.

ਬਾਰ ਧਾਮਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

baar dhaamanee aadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਸਬਦੇਸ ਕਹਿਜੈ ॥

jaa char keh sabadhes kahijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੦੪॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||904||

Say firstly the word “Varidhamani”, then utter the words “Jaachar-

shabdesh-shatru” and know all the names of Tupak.904.

ਬਾਰ ਗ੍ਰਿਹਨਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

baar girahananee aadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੦੫॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||905||

Saying firstly the word “Vaarigrahanani”, then add the words “Jaachar-

nayak-shatru” and know all the names of Tupak.905.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਮੇਘ ਜਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

megh janin sabadhaadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kar naath sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੦੬॥

ho sakal tupak ke naam prabeen bichaareeaai ||906||

Saying firstly the word “Meghjanin”, then add the words “Jaachar, naath

and shatru" and consider all the names of Tupak.906.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਾਰਸੁਤੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

saarasutee sabadhaadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੯੦੭॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||907||

Utter firstly the word "Sarasvati" and then speak the words "Jaachar-

nayak-shatru” and in this way speak all the names of Tupak.907.

ਗੰਗ ਭੇਟਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

ga(n)g bheTanee aadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਕਹਿਜੈ ॥੯੦੮॥

naam tupak ke sakal kahijai ||908||

Say firstly the word “Gang-bhetani” and then utter the words “Jaachar-

nayak-shatru” and in this way speak all the names of Tupak.908.

ਅਰੁਣਿ ਬਾਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

arun baaranin aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥

jaa char keh naik padh Thaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur uchaarahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੦੯॥

naam tupak ke sakal bichaarahu ||909||

Say firstly the word “Arun-vaarnin”, then add the words “Jaachar-nayak-

shatru” and know all the names of Tupak.909.

ਅਰੁਣ ਬਾਰਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

arun baarinee aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh kahu bahur uchaaro ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰੋ ॥੯੧੦॥

sakal tupak ke naam bichaaro ||910||

Say firstly the word “Arun-vaarini”, then add the words “Jaachar-nayak-

shatru" and know the names of Tupak.910.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਅਰੁਣ ਅੰਬੁਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

arun a(n)bunin aadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kai naath sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੯੧੧॥

ho sakal tupak ke naam subudh pramaaneeaai ||911||

Saying firstly the word "Arun-ambneen", add the words "Jaachar-naath-

shatru" and know all the names of Tupak.911.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupai

ਅਰੁਣ ਤਰੰਗਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

arun tara(n)gan aadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿਜੈ ॥੯੧੨॥

sakal tupak ke naam kahijai ||912||

Saying firstly the word "Arun-turangni", add the words "Jaachar-nayak-

shatru" and know all the names of Tupak.912.

ਆਰਕਤਾ ਜਲਨਿਨਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥

aarakataa jalanin padh bhaakho ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥

jaa char keh naik padh raakho ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿਜੈ ॥੯੧੩॥

sabh sree naam tupak lakh lijai ||913||

Saying firstly the word "Aarakat-jalni (Brahmputra), then add the words

“Jaachar-nayak-shatru” and know the names of Tupak.913.

ਅਰੁਣ ਅੰਬੁਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

arun a(n)bunin aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh kahu bahur uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੯੧੪॥

naam tupak ke sakal bichaaro ||914||

Saying firstly the word “Arun-ambunani”, then utter the words “Jaachar-

pati-shatru” and know all the names of Tupak.914.

ਅਰੁਣ ਪਾਨਿਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

arun paaninee aadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dhijai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥

ar padh taa ke a(n)t bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੯੧੫॥

naam tupak ke sabh jeea jaano ||915||

Saying firstly the word “Arun-paanini”, add the words “Jaachar-nayak-ari”

and know all the names of Tupak.915.

ਅਰੁਣ ਜਲਨਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

arun jalaninee aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਲਿਜੈ ॥੯੧੬॥

naam tupak ke sabh lakh lijai ||916||

Saying firstly the word “Arun-jalnani”, add the words “Jaachar-pati-shatru”

and know all the names of Tupak.916.

ਅਰੁਣ ਨੀਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

arun neeranin aadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੧੭॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||917||

Saying firstly the word “Arun-neernin”, add the words “Jaachar-nayak-

shatru" and know all the names of Tupak.917.

ਸਤਦ੍ਰਵਨਿਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ॥

satadhravaninee piratham prakaaso ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥

jaa char keh naik padh raakho ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਰੀਐ ॥

ar padh taa ke a(n)t uchareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਰੀਐ ॥੯੧੮॥

sakal tupak ke naam bichareeaai ||918||

Saying firstly the word "Shatdravani" (Sutlej), add the words "Jaachar-

nayak-ari" and know all the names of Tupak.918.

ਸਤ ਪ੍ਰਵਾਹਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

sat pravaahanin aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥

jaa char keh naik padh Thaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh kahu bahur uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੯੧੯॥

naam tupak ke sakal bichaaro ||919||

Saying firstly the word "Sat-pravaahinin", add the words "Jaachar-nayak-

shatru" and know all the names of Tupak.919.

ਸਹਸ ਨਾਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

sahas naaranin aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ke bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੯੨੦॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||920||

Saying firstly the word "Sahasar-narinin", add the words "Jaachar-pati-

shatru" and know all the names of Tupak.920.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਸਤ ਦ੍ਰਵਨਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

sat dhravananin aadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kai naath sabadh kahu dheejeeaai ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

rip padh ko taa ke pun a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੨੧॥

ho sakal tupak ke naam subudh pachhaaneeaai ||921||

Saying firstly the word "Satyadravananini", add the words "Jaachar-naath-

ripu” and recognize thoughtfully all the names of Tupak.921.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਤ ਪ੍ਰਵਾਹਨਿਨਿ ਪ੍ਰਥਮ ਬਖਾਨਹੁ ॥

sat pravaahanin pratham bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਨਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੯੨੨॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||922||

Saying firstly the word “Shat-pravaahini”, add the words “Jaachar-pati-

shatru” and know all the names of Tupak.922.

ਸਤਾ ਗਾਮਿਨੀ ਪ੍ਰਥਮ ਭਣਿਜੈ ॥

sataa gaaminee pratham bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੨੩॥

sakal tupak ke naam pramaanahu ||923||

Saying firstly the word “Shat-gaamini”, add the words “Jaachar-nayak-

shatru” and know all the names of Tupak.923.

ਸਤ ਤਰੰਗਨਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

sat tara(n)ganan aadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh naik padh ddaaro ||

ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਾ ਕੇ ਅਰਿ ਕਹੀਐ ॥

a(n)t sabadh taa ke ar kaheeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥੯੨੪॥

naam tupak ke sabh jeea laheeaai ||924||

Saying firstly the word “Shat-tarangni”, add the words “Jaachar-nayak” and the words “ari” at the end, know all the names of Tupak in your

mind.924.

ਭੂਮਿ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

bhoom sabadh ko aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur uchaarahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬੀਚਾਰਹੁ ॥੯੨੫॥

naam tupak ke sakal beechaarahu ||925||

Saying firstly the word “Bhoomi”, add the words “Jaachar-pati-shatru” and

know all the names of Tupak.925.

ਆਦਿ ਬਿਆਸਨਿਨੀ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥

aadh biaasaninee padh bhaakho ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥

jaa char keh naik padh raakho ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੨੬॥

sakal tupak ke naam pachhaanahu ||926||

Saying firstly the word “Vyasanani”, add the words “Jaachar-nayak-

shatru” and know the names of Tupak.926.

ਬਿਅਹਨਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

biahananee sabadhaadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur uchaarahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੨੭॥

sakal tupak ke naam bichaarahu ||927||

Saying firstly the words “Vyaahanani” (Vyas), add the words “Jaachar-

nayak-shatru” and know all the names of Tupak.927.

ਪਾਸ ਸਕਤਿਨਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

paas sakatinan aadh uchareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥

jaa char keh naik padh dhareeaai ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਨਿਜੈ ॥

rip padh taa ke a(n)t bhanijai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿਜੈ ॥੯੨੮॥

sakal tupak ke naam kahijai ||928||

Saying firstly the word “Paashsakatanani” (Vipaasha), add the words

“Jaachar-nayak-ripu” and know all the names of Tupak.928.

ਪਾਸ ਨਾਸਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਨੀਐ ॥

paas naasanin aadh bakhaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਨੀਐ ॥

jaa char keh naik padh Thaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥

satr sabadh ko bahur uchareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਰੀਐ ॥੯੨੯॥

sakal tupak ke naam bichareeaai ||929||

Saying firstly the word “Paashsakatanani” add the words “Jaachar-nayak-

shatru” and know all the names of Tupak.929.

ਬਰੁਣਾਇਧ ਨਾਸਨਨਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

barunaidh naasanan bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥

jaa char keh naik padh Thaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿਜੈ ॥੯੩੦॥

sakal tupak ke naam kahijai ||930||

Saying firstly word “Varunayudh-naashanan”, add the words “Jaachar-

nayak-shatru” and know all the names of Tupak.930.

ਜਲਿਸਨ ਆਯੁਧ ਨਾਮ ਕਹੀਜੈ ॥

jalisan aayudh naam kaheejai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dheejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੩੧॥

sakal tupak ke naam pramaanahu ||931||

Saying the word “Jalsin-aayudh” in the beginning, add the words

“Jaachar-nayak-shatru” and know all the names of Tupak.931.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਸਕਲ ਪਾਸਿ ਲੈ ਨਾਮ ਨਾਸਨਿਨਿ ਭਾਖੀਐ ॥

sakal paas lai naam naasanin bhaakheeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥

jaa char keh kai naath bahur padh raakheeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੩੨॥

ho sakal tupak ke naam subudh pachhaaneeaai ||932||

Saying all the names of noose (paash) utter the word “Naashnin” and then the words “Jaachar-naath” and recognize all then the words “Jaachar-

naath” and recognize all the names of Tupak.932.

ਰਾਵਿਨਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥

raavinanee sabadhaadh bakhaanan keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kai naath sabadh pun dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੀਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੩੩॥

ho sakal tupak ke naam subeer pachhaaneeaai ||933||

Saying firstly the word “Raavanani”, add “Jaachar, naath and shatru” at

the end and in this way know all the names of Tupak.933.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਰਾਵਿਨੀਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

raavineen sabadhaadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਕਹਿਜੈ ॥

jaa char keh pat sabadh kahijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੩੪॥

sakal tupak ke naam pachhaanahu ||934||

Saying firstly the word “Raavneen”, add the words “Jaachar-pati-shatru”

nad recognize all the names of Tupak.934.

ਚੰਦ੍ਰ ਭਗਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

cha(n)dhr bhaganin aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur uchaarahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੩੫॥

naam tupak ke sakal bichaarahu ||935||

Saying firstly the word “Chandra-bhaaganani”, add the words “Jaachar-

pati-shatru" and know all the names of Tupak.935.

ਸਸਿ ਭਗਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

sas bhaganin sabadhaadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੯੩੬॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||936||

Saying firstly the word "Shashi-bhaganan", add the words "Jaachar-pati-

shatru” and in this way know all the names of Tupak.936.

ਚੰਦ੍ਰਨੁਜਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

cha(n)dhranujanin aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸੁ ਠਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh su Thaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰੋ ਧਰੀਐ ॥

satr sabadh kahu bahuro dhareeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਐ ॥੯੩੭॥

naam tupak ke sakal bichareeaai ||937||

Saying firstly the word “Chandar-anujnin”, add the words “Jaachar-patti-

shatru" and know all the names of Tupak.937.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਸਸਿ ਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

sas anujaninee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kai naath sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੯੩੮॥

ho sakal tupak ke naam subudh pramaaneeaai ||938||

Saying firstly the word "Shashi-ani-janani" add the words "Jaachar-naath" and then "Shatu" at the end, and in this way know all the names of

Tupak.938.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਮਯੰਕ ਅਨੁਜਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

maya(n)k anujanin aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦਿਜੈ ॥

ar padh a(n)t tavan ke dhijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੯੩੯॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||939||

Saying firstly the word “Mayank-anujnani”, add the words “:Jaachar-pati-

ari” and know the names of Tupak.939.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਮਯੰਕ ਸਹੋਦਰਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

maya(n)k sahodharanin sabadhaadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਠਾਨੀਐ ॥

jaa char keh kar naath sabadh kahu Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t bhaneejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੯੪੦॥

ho sakal tupak ke naam sukab leh leejeeaai ||940||

Saying firstly the word “Mayank-sahodarnani”, add the words “Jaachar-naath-shatru” at the end, and in this way O good poets! know all the

names of Tupak.940.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਜ ਅਨੁਜਨਨਿਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿਜੈ ॥

aj anujananin aadh kahijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿਜੈ ॥

jaa char keh pat sabadh bhanijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

satr sabadh kahu a(n)t uchaarahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੪੧॥

sakal tupak ke naam bichaarahu ||941||

Saying firstly the word “Ar-anujananani”, add the words “Jaachar-pati-

shatu" at the end, and consider all the names of Tupak.941.

ਨਿਸਿਸ ਅਨੁਜਨਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

nisis anujananin aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦਿ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥

satr sabadh ko bahur uchareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਰੀਐ ॥੯੪੨॥

sakal tupak ke naam bichareeaai ||942||

Saying firstly the word "Nishish-anujjananani", add the words "Jaachar-

pati-shatru", and know all the names of Tupak.942.

ਨਿਸਿ ਇਸਰਨਨਿਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿਜੈ ॥

nis isarananin aadh kahijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿਜੈ ॥

jaa char keh pat sabadh bhanijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੪੩॥

sakal tupak ke naam pachhaanahu ||943||

Saying firstly the word "Nishi-Ishvarananin", add the words "Jaachar-pati-

shatru” and recognize all the names of Tupak.943.

ਰੈਨਾਧਿਪਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

rainaadhipanee aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਲਿਜੈ ॥੯੪੪॥

naam tupak ke sabh lakh lijai ||944||

Saying firstly the word “Rainaadhipni”, add the words “Jaachar-nayak-

shatru”, and know all the names of Tupak.944.

ਰੈਨ ਰਾਟਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

rain raaTanin aadh uchareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥

jaa char keh naik padh dhareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੯੪੫॥

naam tupak ke sabh jeea jaanahu ||945||

Saying firstly the word “Rain-raatnani”, add the words “Jaachar-nayak-

shatru” nod know all the names of Tupak.945.

ਰੈਨਰਾਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿਜੈ ॥

rainaraajanee aadh kahijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿਜੈ ॥

jaa char keh pat sabadh bhanijai ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥

taa ke a(n)t satr padh kaheeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥੯੪੬॥

naam tupak ke sabh jeea laheeaai ||946||

Saying the word “Rain-raajani” and then utter the words “Jaachar-pati-

shatru” and know all the names of Tupak.946.

ਨਿਸ ਨਾਇਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

nis naikanin aadh uchareeaai ||

ਸੂਨ ਉਚਰਿ ਚਰ ਪਤਿ ਪਦ ਡਰੀਐ ॥

soon uchar char pat padh ddareeaai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

ar padh taa ke a(n)t bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੪੭॥

sakal tupak ke naam pramaanahu ||947||

Saying the word “Nishi-nayaknani”, add the words “Shunya-char-pati”,

then also “ari” and know all the names of Tupak.947.

ਨਿਸਿਇਸਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

nisiisanee sabadhaadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur uchaarahu ||

ਸੁਕਬਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੪੮॥

sukab tupak ke naam bichaarahu ||948||

Saying the word “Nishi-Ishani”, add the words “Jaachar-nayak-shatru” and

know the names of Tupak.948.

ਨਿਸਿ ਪਤਿਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

nis patinin sabadhaadh uchareeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਅਰਿ ਅੰਤਹਿ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥

sut char ar a(n)teh padh dhareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu a(n)t bakhaanahu ||

ਸੁਕਬਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੪੯॥

sukab tupak ke naam pachhaanahu ||949||

Saying firstly the word “Nishi-patnani”, add the words “Sat-char-ari-

shatru” at the end know the names of Tupak.949.

ਨਿਸ ਧਨਿਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਕਹਿਜੈ ॥

nis dhaninee sabadhaadh kahijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਅਰਿ ਪਦਹਿ ਭਣਿਜੈ ॥

jaa char keh ar padheh bhanijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੯੫੦॥

naam tupak ke sabh jeea jaanahu ||950||

Saying firstly the word “Nishi-shanani”, add the words “Jaachar, ari and

shatru” and know the names of Tupak in your mind.950.

ਰੈਨ ਨਾਇਕਨਿ ਆਦਿ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥

rain naikan aadh su kaheeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਰਹੀਐ ॥

jaa char keh pat padh dhai raheeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਭਾਖਹੁ ॥

taa ke a(n)t satr padh bhaakhahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਰਾਖਹੁ ॥੯੫੧॥

naam tupak ke sabh lakh raakhahu ||951||

Saying firstly the word “Rain-nayakni”, add the words “Jaachar-pati-

shatru” and know the names of Tupak.951.

ਨਿਸ ਚਰਨਿਨਿ ਪ੍ਰਥਮੈ ਪਦ ਭਾਖਹੁ ॥

nis charanin prathamai padh bhaakhahu ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪੁਨਿ ਰਾਖਹੁ ॥

sut char keh naik pun raakhahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੫੨॥

sakal tupak ke naam pachhaanahu ||952||

Saying firstly the word “Nishi-charnan”, add the words “Satchar-nayak-

shatru" and recognize the names of Tupak.952.

ਆਦਿ ਨਿਸਾਚਰਿਨਨਿ ਕਹੁ ਭਾਖੋ ॥

aadh nisaacharinan kahu bhaakho ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥

sut char keh naik padh raakho ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਨਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿਜੈ ॥੯੫੩॥

sakal tupak ke naam kahijai ||953||

Saying the word "Nishaa-charnan", add the words "Satchar-nayak-shatru"

and know all then the names of Tupak.953.

ਰੈਨ ਰਮਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

rain raman sabadhaadh bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਕਹਿਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh kahijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko a(n)t bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੫੪॥

sakal tupak ke naam pramaanahu ||954||

Saying firstly the word “Rain-raman”, add the words “Satchar-pati-shatru”

and know all the names of Tupak.954.

ਰੈਨ ਰਾਜਨਿਨਿ ਪ੍ਰਥਮ ਉਚਾਰੋ ॥

rain raajanin pratham uchaaro ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦਹਿ ਸਵਾਰੋ ॥

sut char keh pat padheh savaaro ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥

taa ke a(n)t satr padh kaheeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਲਹੀਐ ॥੯੫੫॥

naam tupak ke sabh hee laheeaai ||955||

Saying firstly the word “Rain-raajnan”, add the words “Satchar, Pati and

Shatru” and in this way know all the names of Tupak.955.

ਨਿਸਾਰਵਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

nisaaravanin aadh bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਾ ਪਾਛੇ ਕਹੀਐ ॥

satr sabadh taa paachhe kaheeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥੯੫੬॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||956||

Saying firstly the word “Nishaa-ramanin” utter the words “Satchar-pati-

shatru” and know all the names of Tupak.956.

ਦਿਨ ਅਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

dhin ar ravanin aadh uchaaro ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥

sut char keh pat sabadh bichaaro ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥

taa ke a(n)t satr padh bhaakho ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੂ ਕੇ ਲਖਿ ਰਾਖੋ ॥੯੫੭॥

naam tupak joo ke lakh raakho ||957||

Saying firstly the word “Din-ari-ramnan”, add the words “Satchar-pati-

shatru” and know the names of Tupak.957.

ਹਰਿਜ ਅਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

harij ar ravanin aadh bakhaano ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

sut char keh pat sabadh pramaano ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਕਹੋ ॥

taa ke a(n)t satr padh kaho ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੋ ॥੯੫੮॥

sabh sree naam tupak ke laho ||958||

Saying firstly the word “Harija-ari-ramanani” and add the words “Satchar-

pati”, then add “shatru” and know all names of Tupak.958.

ਤਿਮ੍ਰਿਯਰਿ ਸੋ ਰਵਨਨਿ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥

timirayar so ravanan padh kaheeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਗਹੀਐ ॥

sut char keh naik padh gaheeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਕਹਿਜੈ ॥

satr sabadh teh a(n)t kahijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੯੫੯॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||959||

Saying firstly the word “Nimir-ramanani”, add the words “Satchar-nayak-

shatru” and know all the names of Tupak.959.

ਹਰਿਜਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

harijar ravanin aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥

satr sabadh kahu bahur uchareeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਕਬਿ ਬਿਚਰੀਐ ॥੯੬੦॥

naam tupak ke sukab bichareeaai ||960||

Saying firstly the word “Harjari-ramnan”, add the words “Jachar-nayak-

shatru” and know all the names of Tupak.960.

ਰਵਿਜਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

ravijar ravanin aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰੋ ਭਾਖਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahuro bhaakhahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਰਾਖਹੁ ॥੯੬੧॥

sabh sree naam tupak lakh raakhahu ||961||

Saying firstly the word “Ravijari-ramnan”, add the words “Jaachar-pati-

shatru”, and know all the names of Tupak.961.

ਭਾਨੁਜ ਅਰਿ ਕਹਿ ਰਵਨਿ ਭਨੀਜੈ ॥

bhaanuj ar keh ravan bhaneejai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dheejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੬੨॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||962||

Saying firstly the word “Bhaanuj-ari”, add the word “raman” and then and then add “Jaachar-nayak-shatru” and in this way, know all the name of

Tupak.962.

ਸੂਰਜਰਿ ਰਵਨਿ ਆਦਿ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥

soorajar ravan aadh padh kaheeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਗਹੀਐ ॥

jaa char keh naik padh gaheeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh ko bahur uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥੯੬੩॥

naam tupak ke sabh jeea dhaaro ||963||

Saying firstly the word “Surya-ari-raman”, utter the words “Jaachar-nayak-

shatu" and know the names of Tupak in your mind.963.

ਭਾਨੁਜਾਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥

bhaanujaar ravanin padh bhaakho ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਪੁਨਿ ਰਾਖੋ ॥

sut char keh pat padh pun raakho ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੬੪॥

naam tupak ke sakal pramaanahu ||964||

Saying firstly the word "Bhaanjari-raman", utter the words "satchar-pati-

shatru” and know all the names of Tupak.964.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਦਿਨਧੁਜ ਅਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

dhinadhuj ar ravanin ko aadh uchaareeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਦੇ ਡਾਰੀਐ ॥

jaa char keh kai naath sabadh dhe ddaareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੯੬੫॥

ho sakal tupak ke naam prabeen pramaaneeaai ||965||

Uttering the word “Dindvaj-ari-ramanan”, speak the words “Jaachar-naath-

shatru” and know all the names of Tupak.965.

ਦਿਨਰਾਜਿ ਅਰਿ ਰਵਨਿਨੀ ਸੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

dhinaraaj ar ravaninee su aadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਠਾਨੀਐ ॥

jaa char keh kai naath sabadh pun Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੬੬॥

ho sakal tupak ke naam subudh bichaareeaai ||966||

Saying firstly the word “Din-raaj-ramanani”, utter the words “Jaachar-

naath-shatru” and consider all the names of Tupak.966.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਦਿਨਿਸ ਅਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

dhinis ar ravanin aadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਪੁਨਿ ਕਹਿ ਲੀਜੈ ॥

satr sabadh kahu pun keh leejai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤੀਜੈ ॥੯੬੭॥

naam tupak ke sakal pateejai ||967||

Saying firstly the word “Dinas-ari-ramnan”, utter the words “Jaachar-

nayak-shatru”, know all the names of Tupak.967.

ਤਮ ਅਰਿ ਜਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥

tam ar jar ravanin padh bhaakho ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥

jaa char keh naik padh raakho ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਭਨਿਜੈ ॥

satr sabadh teh a(n)t bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿਜੈ ॥੯੬੮॥

naam tupak ke sakal patijai ||968||

Saying firstly the word “Tam-arijari-ramnan” add the words “Jaachar,

nayak and shatru” at the end and know all the names of Tupak.968.

ਚੰਦ੍ਰ ਜੋਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

cha(n)dhr jonanee aadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿਜੈ ॥੯੬੯॥

naam tupak ke sakal patijai ||969||

Saying firstly the word “Chandrayonini”, utter the words “Jaachar-nayak-

shatru” and know the names of Tupak.969.

ਸਸਿ ਉਪਸਖਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

sas upasakhinee aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੯੭੦॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||970||

Saying firstly the word “Shashi-up-Sakhani”, add the words “Jaachar-pati-

shatru" and know all the names of Tupak.970.

ਨਿਸ ਇਸ ਭਗਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

nis is bhaganee aadh bakhaanahu ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿਜੈ ॥੯੭੧॥

naam tupak ke sakal patijai ||971||

Saying firstly the word "Nishi-Ish-bhagni", add the words "Jaachar-pati-

shatru” and recognize all the naemes of Tupak.971.

ਸਸਿ ਭਗਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

sas bhaganee sabadhaadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur uchaarahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੭੨॥

naam tupak ke sakal bichaarahu ||972||

Saying the word “Shashi-bhagini”, add the words “Jaachar-pati-shatru”

and know all the names of Tupak.972.

ਨਿਸਿਸ ਭਗਾ ਸਬਦਾਦਿ ਭਨਿਜੈ ॥

nisis bhagaa sabadhaadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਕਹਿਜੈ ॥

jaa char keh pat sabadh kahijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੭੩॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||973||

Saying the word “Nishishbhagaa”, add the words “Jaachar-pati-shatru”

nad know all the names of the names of Tupak.973.

ਰੈਨ ਰਾਟ ਕਹਿ ਭਗਾ ਬਖਾਨੋ ॥

rain raaT keh bhagaa bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko a(n)t bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿਜੈ ॥੯੭੪॥

naam tupak ke sakal patijai ||974||

Saying “Rainraat” add the word “Bhagaa”, then utter the words “Jaachar-

pati-shatru” and know all the names of Tupak.974.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਰੈਨ ਰਾਵਨਿ ਕਹਿ ਭਗਾ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥

rain raavan keh bhagaa sabadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

jaa char keh kar naath sabadh ko Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bhaneejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਹੋ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥੯੭੫॥

ho sakal tupak ke naam chaho teh dheejeeaai ||975||

Say the word “Bhag” after “Rainraavani”, then speak the words “Jaachar-

naath-shatru” and make the desired use of the names of Tupak.975.

ਰੈਨ ਰਾਜ ਕਹਿ ਭਗਾ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥

rain raaj keh bhagaa bakhaanan keejeeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

jaa char keh kar naath sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਮਨ ਧਾਰੀਐ ॥੯੭੬॥

ho sakal tupak ke naam subudh man dhaareeaai ||976||

Saying the word “Rainraaj”, speak the word “Bhagaa”, then add the words

“Jaachar-naath-shatru” and in this way, know all the names of Tupak.976.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਰੈਨ ਰਾਵ ਕਹਿ ਭਗਾ ਬਖਾਨੋ ॥

rain raav keh bhagaa bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

jaa char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਭਨਿਜੈ ॥

satr sabadh teh a(n)t bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜਹ ਚਹੋ ਕਹਿਜੈ ॥੯੭੭॥

naam tupak jeh chaho kahijai ||977||

After saying “rainraav”, utter the words “Bhagaa-jaachar-pati-shatru” and

say the names of Tupak.977.

ਦਿਨ ਅਰਿ ਕਹਿ ਭਗ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥

dhin ar keh bhag sabadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥

satr sabadh teh a(n)t su kaheeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਉਚਰਹੁ ਜਹ ਚਹੀਐ ॥੯੭੮॥

naam tupak ucharahu jeh chaheeaai ||978||

Saying the word “Din-ari-bhag”, utter the words “Jaachar nayak-shatru”

then speak the names of Tupak.978.

ਤਮਚਰ ਕਹਿ ਭਗ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥

tamachar keh bhag sabadh bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੯੭੯॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||979||

Saying "Tamchar-nayak-shatru" and know all the names of Tupak.979.

ਰੈਣ ਰਾਵਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਕਹੀਜੈ ॥

rain raav keh bhagan kaheejai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

jaa char keh naik padh dheejai ||

ਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur uchaarahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੮੦॥

sakal tupak ke naam bichaarahu ||980||

Saying “Rainraav”, utter the word “Bhagini”, then add the words “Jaachar-

nayak-shatru” and in this way consider all the names of Tupak.980.

ਜਉਨ ਕਰਣ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਬਖਾਨੋ ॥

jaun karan keh bhagan bakhaano ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

jaa char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੯੮੧॥

naam tupak ke sabh leh leejai ||981||

Saying “Jaunkaran”, utter the word “Bhagan”, then add the words

“Jaachar-nayak-shatru” and know the names of Tupak.981.

ਕਿਰਣ ਧਰਣ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਕਹੀਜੈ ॥

kiran dharan keh bhagan kaheejai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dhareejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੯੮੨॥

naam tupak ke sabh anumaanahu ||982||

Saying the word “Kirandharan”, then speak the word “Bhagini”, then utter

the words “Satchar-pati-shatru” and determine all the names of Tupak.982.

ਮਯੰਕ ਸਬਦ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣਿਜੈ ॥

maya(n)k sabadh keh bhagan bhanijai ||

ਸਤੁ ਚਰ ਕਹਿ ਪਦ ਨਾਥ ਧਰਿਜੈ ॥

sat char keh padh naath dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਰੀਐ ॥

satr sabadh ko bahur uchareeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸੁ ਧਰੀਐ ॥੯੮੩॥

naam tupak ke sakal su dhareeaai ||983||

Saying the word “Mayank”, speak the word “Bhagini”, then utter the words

“Satchar-naath-shatru” and know correctly all the names of Tupak.983.

ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਹਨਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਬਖਾਨੋ ॥

mirag baahan keh bhagan bakhaano ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

sut char keh pat sabadh pramaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

satr sabadh teh a(n)t uchaarahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਚਿਤਿ ਧਾਰਹੁ ॥੯੮੪॥

sabh sree naam tupak chit dhaarahu ||984||

Saying the word “Mrig-vahan” and then “Bhagini”, then utter the words

“Satchar-pati-shatru” and adopt all the names of Tupak in your mind.984.

ਹਿਰਣ ਰਾਟ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

hiran raaT keh bhagan uchaarahu ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰਹੁ ॥

sut char keh naik padh ddaarahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿਜੈ ॥੯੮੫॥

naam tupak ke sakal lahijai ||985||

Saying “hiran-raat”, utter the word “Bhagini”, then speak the words

“Satchar-nayak-shatru” and in this way know all the names of Tupak.985.

ਸ੍ਰਿੰਗ ਬਾਹਣੀ ਭਗਾ ਭਣਿਜੈ ॥

sira(n)g baahanee bhagaa bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

jaa char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੮੬॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||986||

Saying “Shrang-vahani-bhagga”, add the words “Jaachar-pati-shatru” and

know all the names of Tupak.986.

ਮ੍ਰਿਗ ਪਤਿਣੀ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣਿਜੈ ॥

mirag patinee keh bhagan bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

jaa char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੮੭॥

sakal tupak ke naam pramaanahu ||987||

Saying "Mrig-patini", then speak the word "Bhagini" then utter the words

“Jaachar-pati-shatru” and know all the names of Tupak.987.

ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣਿਜੈ ॥

prajaapat keh bhagan bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੮੮॥

sakal tupak ke naam pramaanahu ||988||

Saying “Prajaapati”, add “Bhagini” and then mentioning the words

“satchar-pati-shatru” and know all the names of Tupak.988.

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

CHHAND

ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਥ ਭਗਣਨਿ ਭਾਖੁ ॥

mirag naath bhaganan bhaakh ||

ਰਿਪੁ ਨਾਥ ਚਰ ਪਤਿ ਰਾਖੁ ॥

rip naath char pat raakh ||

ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥

rip sabadh bahur bakhaan ||

ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੯੮੯॥

sabh naam tupak pramaan ||989||

Saying the words “Mrignaath bhaginini”, utter the words “Ripu-naath-char-

pati-ripu" and in this way know all the names of Tupak.989.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਨਦੀ ਰਾਟ ਸੁਤ ਭਗਨਿ ਭਣਿਜੈ ॥

nadhee raaT sut bhagan bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

jaa char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh teh a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੯੯੦॥

sabh sree naam tupak anumaanahu ||990||

Saying the words "Nadi-raat, sut-bhagini", utter the words "Jaachar-pati-

shatru” and know the names of Tupak.990.

ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਜ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣਿਜੈ ॥

saamu(n)dhraj keh bhagan bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

jaa char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh teh a(n)t uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥੯੯੧॥

naam tupak ke sabh jeea dhaaro ||991||

Saying “Samudraj”, add the word “Bhagini”, then utter the words “Jaachar-pati-shatru” and in this way know all the names of Tupak in your

mind.991.

ਨਦੀ ਰਾਟ ਸੁਤ ਭਗਣਿ ਉਚਾਰੋ ॥

nadhee raaT sut bhagan uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੇ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh pat padh dhe ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੯੯੨॥

sakal tupak ke naam anumaanahu ||992||

Utter the words “Nadi-raat-sut-bhagini”, then speak the words “Jaachar-

pati-shatru" and determine all the names of Tupak.992.

ਸਮੁਦ੍ਰਜ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

samudhraj bhaganin aadh bhanijai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

jaa char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh teh a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੯੩॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||993||

Saying the word "Samudraj-bhagnin", utter the words "Jaachar-pati-

shatru” and know all the names of Tupak.993.

ਮ੍ਰਿਗਜਾ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

miragajaa bhaganin aadh uchaaro ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੇ ਡਾਰੋ ॥

jaa char keh pat padh dhe ddaaro ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

rip padh taa ke a(n)t bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੯੯੪॥

sakal tupak ke naam anumaanahu ||994||

Saying the word “Mrig-jaa-bhaginin”, utter the words “jaachar-pati-ripu”

and know all the names of Tupak.994.

ਨਦਿਸਜ ਭਗਣਿ ਆਦਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

nadhisaj bhagan aadh padh dheejai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥

jaa char keh pat sabadh dhareejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੯੫॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||995||

Saying the word “Nadishaj-bhagini”, utter the words “Jaachar-pati-shatru”

nad know all the names of Tupak.995.

ਨਦਿ ਨਾਇਕ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨਿ ਭਾਖੋ ॥

nadh naik keh bhaganin bhaakho ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥

sut char keh naik padh raakho ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh teh a(n)t bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੋ ਜਾਨੋ ॥੯੯੬॥

sabh sree naam tupak ko jaano ||996||

Saying “Nadi-nayak”, add the word “Bhaginin”, then mention the words

"Satchar-nayak-shatru" and in this way know all the names of Tupak.996.

ਸਰਿਤਿਸ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

saritis bhaganin aadh bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh teh a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੯੭॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||997||

Saying the words "Sarit-Ish-bhaginin, add the words "Sattchar-Pati-shatru"

nad know all the names of Tupak.997.

ਸਰਿਤ ਇੰਦ੍ਰ ਭਗਣਨੀ ਭਣਿਜੈ ॥

sarit i(n)dhr bhagananee bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥੯੯੮॥

sabh sree naam tupak pahichaanahu ||998||

Saying the words “Sarit-indra-bhaginin”, add the words “Satchar-pati-

shatru” nd recognize all the names of Tupak.998.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਨਿਸਸਿਣਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨਿ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

nisasin keh bhaganin padh aadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

jaa char keh naik padh bahur pramaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t bhaneejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਲਖਿ ਲੀਜੀਐ ॥੯੯੯॥

ho sakal tupak ke naam sukab lakh leejeeaai ||999||

Saying “Nishishni”, add the word “Bhagnin”, then add the words “Jaachar-

nayak-shatru" and know all the names of Tupak.999.

ਤਮ ਹਰ ਭਗਣਿਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

tam har bhaganin mukh te aadh bakhaaneeaai ||

ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਕੇ ਪਤਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

jaa char keh ke pat padh bahur pramaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੦੦੦॥

ho sakal tupak ke naam subudh bichaareeaai ||1000||

Saying "Tamchar-bhaginin", utter the words "Jaachar-pati-shaatru" and

consider all the names of Tupak.1000.

ਤਮ ਹਰ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥

tam har bhaganin aadh bakhaanan keejeeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪਤਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

sut char keh kai pat padh a(n)t bhaneejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੁਬੁਧਿ ਕਹੁ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t subudh kahu ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਬੀਨ ਲਹੁ ॥੧੦੦੧॥

ho sakal tupak ke naam anek prabeen lahu ||1001||

Saying the word “Tamhar-bhagnin”, utter the word “Satchar-pati”, then

speaking “Shatru” know all the names of Tupak.1001.

ਤਮ ਅਰਿ ਭਗਣਾਣਨਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹੀਜੀਐ ॥

tam ar bhaganaanan padh piratham kaheejeeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥

sut char keh pat sabadh a(n)t tih dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੦੦੨॥

ho sakal tupak ke naam subudh pramaaneeaai ||1002||

Say firstly “Tam-ari-bhagnaanin”, then add the words “Satchar-pati-

shatru" and know all the names of Tupak.1002.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਤਿਮਰਰਿ ਭਗਣਨਿ ਆਦਿ ਭਨਿਜੈ ॥

timarar bhaganan aadh bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh teh a(n)t bakhaano ||

ਸਕਲ ਤੁਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥੧੦੦੩॥

sakal tuk ke naam pachhaano ||1003||

Saying the words "Timirari-bhagnani", add the words "Satchar-pati-

shatru” nad know all the names of Tupak.1003.

ਤਿਮਰ ਨਾਸ ਕਰਿ ਭਗਣਨਿ ਭਾਖੋ ॥

timar naas kar bhaganan bhaakho ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥

sut char keh naik padh raakho ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh ko bahur bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੦੦੪॥

sakal tupak ke naam pramaanahu ||1004||

Saying the words “Timir-naashkar-bhagnani”, utter the words “Satchar-

nayak-shatru” and know all the names of Tupak.1004.

ਤਿਮਰ ਰਦਨ ਭਗਣਨੀ ਬਖਾਨੋ ॥

timar radhan bhagananee bakhaano ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

sut char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣੀਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhaneejai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੦੦੫॥

naam tupak ke sabh leh leejai ||1005||

Saying the words “Timir-radan-bhagnani”, utter the words “Satchar-nayak-

shatru” and know all the names of Tupak.1005.

ਤਿਮਰ ਉਚਰਿ ਹਾ ਭਗਣ ਬਖਾਨਹੁ ॥

timar uchar haa bhagan bakhaanahu ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

sut char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੈ ॥

satr sabadh teh a(n)t bhaneejai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੦੦੬॥

naam tupak ke sabh leh leejai ||1006||

Saying “Rimir”, add the words “Haa-bhagani”, then add the words

“Satchar-pati-shatru” and in this way know all the names of Tupak.1006.

ਤਿਮਰ ਨਿਕੰਦਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

timar nika(n)dhan aadh uchareeaai ||

ਭਗਣਿਨਿ ਸੁਤ ਚਰ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਧਰੀਐ ॥

bhaganin sut char pun pat dhareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh teh a(n)t bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੦੦੭॥

sakal tupak ke naam pramaanahu ||1007||

Saying the words “Timir-nikandan”, add the words “Bhagnin satchar” and

then uttering the word “shatru”, know the names of Tupak.1007.

ਤਿਮਰਮੰਦ ਭਗਣਿਨੀ ਭਣਿਜੈ ॥

timarama(n)dh bhaganinee bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh teh a(n)t bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੧੦੦੮॥

sakal tupak ke naam anumaanahu ||1008||

Saying “Timir-mand-bhagnini”, add the words “Satchar-pati-shatru” and

know all the names of Tupak.1008.

ਤਿਮਰਯਾਤ ਕਹਿ ਭਗਨਿਨਿ ਭਾਖੋ ॥

timarayaat keh bhaganin bhaakho ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥

sut char keh naik padh raakho ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh teh a(n)t bakhaanahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੦੦੯॥

naam tupak ke sakal pramaanahu ||1009||

Saying the word “Timir-yaant”, speak “Bhagnin”, then add the word “Satchar-nayak-shatru” at the end and in this way know all the names of

Tupak.1009.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਤਿਮਰ ਨਾਸ ਕਰਿ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

timar naas kar bhaganin aadh bakhaaneeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਠਾਨੀਐ ॥

sut char keh kar naath sabadh kahu Thaaneeaai ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

rip padh ko taa ke pun a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੦੧੦॥

ho sakal tupak ke naam subudh bichaareeaai ||1010||

Saying the word “Timir-naash-bhagnin”, utter the word “Satchar-naath-

ripu” and know all the names fo Tupak.1010.

ਉਡਗਰਾਜ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

auddagaraaj keh bhaganin aadh bakhaaneeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਠਾਨੀਐ ॥

sut char keh ke naath sabadh kahu Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੦੧੧॥

ho sakal tupak ke naam suma(n)tr bichaareeaai ||1011||

Saying the word “Urag-raaj”, utter firstly the word “Bhagnin” and then

"Satchar-naath-shatru" and in this way know all the names of Tupak.1011.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਉਡਗਿਸ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨੀ ਭਣਿਜੈ ॥

auddagis keh bhaganinee bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

sut char keh naik padh dhijai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

ar padh taa ke a(n)t bakhaanahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੧੨॥

naam tupak ke sabh jeea jaanahu ||1012||

Saying the words "Urgesh-bhagnini", add the word "Satchar-nayak-ari"

know all then names of Tupak in your mind.1012.

ਉਡਗ ਨਾਥ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਉਚਾਰੋ ॥

auddag naath keh bhagan uchaaro ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁ ਡਾਰੋ ॥

sut char keh pat padh kahu ddaaro ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

rip padh taa ke a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੧੩॥

sabh sree naam tupak jeea jaanahu ||1013||

Saying “Uragnaath”, utter the word “Bhagini”, then add the words

“Satchar-pati-ripu” and know all the names of Tupak.1013.

ਉਡਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨੀ ਭਣੀਜੈ ॥

auddag nirapat keh bhaganinee bhaneejai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

sut char keh naik padh dheejai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

ar padh taa ke a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੧੪॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||1014||

Saying the words “Urag-nrapati”, and the word “Bhagini”, then speak the

words “Satchar-nayak-shatru” and know all the names of Tupak.1014.

ਉਡਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣੀਜੈ ॥

auddag nirapat keh bhagan bhaneejai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

sut char keh naik padh dheejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥

satr sabadh teh a(n)t bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੧੦੧੫॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||1015||

Saying “Uragnrapati”, utter the word “Bhagani”, then speak the words

"Satchar-nayak-shatru" and know the names of Tupak.1015.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਉਡਗਏਸ ਭਗਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

auddages bhaganin sabadhaadh bakhaaneeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

sut char keh kar naath sabadh ko Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਜੀਅ ਧਾਰੀਐ ॥੧੦੧੬॥

ho sakal tupak ke naam subudh jeea dhaareeaai ||1016||

Saying the words "Urag-Ish-bhagnin", utter the words "Satchar-naath-

shatru” nd know all the names of Tupak.1016.

ਉਡਪਤਿ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

auddapat bhaganin aadh uchaaran keejeeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

sut char keh kar naath sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੦੧੭॥

ho sakal tupak ke naam prabeen pramaaneeaai ||1017||

Saying the words “Urpati-bhagnin”, add the words “Satchar-naath-shatru”

nd know all the names of Tupak.1017.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਉਡਗ ਭੂਪਣੀ ਭੂਪਿ ਬਖਾਨੋ ॥

auddag bhoopanee bhoop bakhaano ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

sut char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh kahu bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੧੦੧੮॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||1018||

Saying the words "Urag-bhoopani-bhoop", add the words "Satchar-nayak-

shatru" and know the names of Tupak.1018.

ਤਾਰਾਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨਿ ਭਾਖੋ ॥

taaraapat keh bhaganin bhaakho ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥

sut char keh naik padh raakho ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

satr sabadh kahu bahur uchaarahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਾਰਹੁ ॥੧੦੧੯॥

sabh sree naam tupak jeea dhaarahu ||1019||

Saying the word "Taaraapati-bhagnin", utter the words "Satchar-nayak-

shatru” and know the names of Tupak.1019.

ਤਾਰੇਸਰ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਉਚਾਰੋ ॥

taaresar keh bhagan uchaaro ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

sut char keh naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh teh a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੨੦॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||1020||

Saying “Taareshwar”, add the word “bhagini”, then add the words

“Satchar-nayak-shatru” and know the names of Tupak.1020.

ਤਾਰਾਲਯਇਸ ਭਗਣਿ ਬਖਾਨੋ ॥

taaraalayis bhagan bakhaano ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

sut char keh pat sabadh pramaano ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥

taa ke a(n)t satr padh kaheeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥੧੦੨੧॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||1021||

Saying “Taaraalaya-Ish-bhagini” utter the words “Satchar-pati-shatru” and

know all the names of Tupak.1021.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਤਾਰਾ ਗ੍ਰਿਹਨਿਸ ਭਗਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

taaraa girahanis bhaganee aadh bakhaaneeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

sut char keh kar naath sabadh ko Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)teh dheejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੦੨੨॥

ho sakal tupak ke naam subudh leh leejeeaai ||1022||

Saying the words “taraagrahneesh-bhagini”, add the words “Satchar-

naath-shatru” and know wisely all the names of Tupak.1122.

ਉਡਗ ਨਿਕੇਤਿਸ ਭਗਨੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

auddag niketis bhaganee aadh bhaneejeeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥

sut char keh kar naath bahur padh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੦੨੩॥

ho sakal tupak ke naam subudh bichaareeaai ||1023||

Saying the words “Urag-naketeesh-bhagini”, utter the words “Satchar-

naath-shatru” and know all the names of Tupak.1023.

ਉਡਗ ਨਾਥ ਭਗਣਿਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਭਾਖੀਐ ॥

auddag naath bhaganinee piratham padh bhaakheeaai ||

ਸੁਤੁ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥

sut char keh kar naath bahur padh raakheeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੧੦੨੪॥

ho sakal tupak ke naam subudh pahichaaneeaai ||1024||

Saying firstly the words “Urag-naath-bhaginin”, add the words “Satchar-

naath-shatru" and recognize wisely the names of Tupak.1024.

ਉਡਗਏਸਰ ਭਗਣਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

auddagesar bhaganin sabadhaadh uchaareeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥

sut char keh kar naath sabadh dhai ddaareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t bhaneejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੦੨੫॥

ho sakal tupak ke naam sukab leh leejeeaai ||1025||

Saying the words "Urgeshwar-bhaginin" add the words "Satchar-naath-

shatru” at the end, and know all the names of Tupak.1025.

ਉਡਗ ਏਸਰ ਭਗਣਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

auddag esar bhaganin sabadhaadh bhaneejeeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

sut char keh kar naath sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਜੀਅ ਧਾਰੀਐ ॥੧੦੨੬॥

ho sakal tupak ke naam subudh jeea dhaareeaai ||1026||

Saying firstly the words “Urgeshwar-bhaginin”, utter the words “Satchar-

naath-shatru" and know all the names of Tupak.1026.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਉਡਗਾਸ੍ਰੈ ਭਗਣਿਨੀ ਬਖਾਨੋ ॥

auddagaasrai bhaganinee bakhaano ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥

sut char keh naik padh Thaano ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਰੀਐ ॥

satr sabadh teh a(n)t uchareeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਰੀਐ ॥੧੦੨੭॥

sabh sree naam tupak jeea dhareeaai ||1027||

Saying the words "Urgaashraya-bhaginin", utter the words "Satchar-

nayak-shatru” and know all the names of Tupak.1027.

ਰਿਖਿਜ ਭਗਣਿਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

rikhij bhaganinee aadh bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh teh a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੨੮॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||1028||

Saying firstly the word “Rishan-bhagini”, then utter the words “Satchar-

pati-shatru" and consider the names of Tupak in your mind.1028.

ਮੁਨਿਜ ਭਗਣਿਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

munij bhaganinee aadh bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

satr sabadh teh a(n)t uchaarahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੦੨੯॥

naam tupak ke hiradhai bichaarahu ||1029||

Saying firstly the words "Munij-bhagini", utter the words "Satchar, pati and

shatru”, consider the names of Tupak in your mind.1029.

ਬ੍ਰਿਤਿ ਉਤਮਜ ਭਗਣਿਨੀ ਭਾਖੋ ॥

birat utamaj bhaganinee bhaakho ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥

sut char keh naik padh raakho ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥

satr sabadh teh a(n)t su kaheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮਨ ਲਹੀਐ ॥੧੦੩੦॥

sakal tupak ke naaman laheeaai ||1030||

Saying “Vrati-utmaj-bhagini”, utter the words “Satchar-nayak-shatru” and

know the names of Tupak.1030.

ਤਪਿਸ ਉਚਰਿ ਭਗਣਿਨੀ ਭਣਿਜੈ ॥

tapis uchar bhaganinee bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dharijai ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥

taa ke a(n)t satr padh Thaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੩੧॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||1031||

Saying firstly the word “Tapeesh-bhagini”, utter the words “Satchar-

shatru” and know the names of Tupak.1031.

ਕਸਿਪ ਸੁਤ ਕਹਿ ਭਗਨਿਨਿ ਭਾਖੀਐ ॥

kasip sut keh bhaganin bhaakheeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥

sut char keh naik padh raakheeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਰੀਐ ॥

satr sabadh teh a(n)t uchareeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਰੀਐ ॥੧੦੩੨॥

naam tupak ke sabh jeea dhareeaai ||1032||

Saying “Kashyap-sut-bhagni” utter the words “Satchar-nayak-shatru” at

the end know all the names of Tupak in your mind.1032.

ਜਵਨ ਕਰਣ ਭਗਣਿਨੀ ਬਖਾਨਹੁ ॥

javan karan bhaganinee bakhaanahu ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

sut char keh pat sabadh pramaanahu ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

taa ke a(n)t satr padh dheejai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੦੩੩॥

naam tupak ke sabh leh leejai ||1033||

Saying the words “Jainkiran-bhagini”, add the words “Satchar-pati-shatru”

and know all the names of Tupak.1033.

ਕ੍ਰਿਸਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥

kirasanin aadh bakhaanan keejai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dhareejai ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

rip padh taa ke a(n)t bakhaanahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੧੦੩੪॥

naam tupak ke sabh anumaanahu ||1034||

Saying firstly the word “Krishnan”, utter the words “Satchar-pati-ripu” and

know all the names of Tupak.1034.

ਸਿਆਮ ਮੂਰਤਿਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

siaam mooratinin aadh bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dharijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh teh a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੧੦੩੫॥

sabh sree naam tupak anumaanahu ||1035||

Saying the words “Shyam-muratnin” in the beginning, then add the words

“Satchar-pati-shatru” and know al the names of Tupak.1035.

ਪ੍ਰਥਮ ਤਪਤਿਨੀ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ॥

pratham tapatinee sabadh uchareeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥

sut char keh naik padh dhareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

satr sabadh teh a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੩੬॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||1036||

Saying firstly the word “Tapatni”, and the words “Satchar-nayak-shatru”

nd know the names of Tupak.1036.

ਸੂਰਜ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

sooraj putirakaa aadh bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

sut char keh naik padh dhijai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

satr sabadh teh a(n)t uchaarahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਾਰਹੁ ॥੧੦੩੭॥

sabh sree naam tupak jeea dhaarahu ||1037||

Saying firstly the word “Surya-utter the words “Satchar-nayak-shatru” and

know all the names of Tupak.1037.

ਸੂਰਜ ਆਤਮਜਾ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥

sooraj aatamajaa aadh bhaneejai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dhareejai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

satr sabadh teh a(n)t uchaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੧੦੩੮॥

naam tupak ke sakal bichaaro ||1038||

Saying firstly the word “Surya-aatamjaa”, utter the words “Satchar-pati-

shatru” nd consider all the names of Tupak.1038.

ਆਦਿ ਮਾਨਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥

aadh maananee sabadh uchaaro ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੇ ਡਾਰੋ ॥

sut char keh pat padh dhe ddaaro ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਰੀਐ ॥

ar padh taa ke a(n)t uchareeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਐ ॥੧੦੩੯॥

naam tupak ke sakal bichareeaai ||1039||

Saying the word “Maanani” and then the words “Satchar-pati-ari”, know all

the names of Tupak.1039.

ਅਭਿਮਾਨਿਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

abhimaaninee padhaadh bhanijai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh dharijai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

ar padh taa ke a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੪੦॥

sabh sree naam tupak ke maanahu ||1040||

Saying firstly the word “Abhimaanini” utter the words “Satchar-pati-ari”

and know all the names of Tupak.1040.

ਪ੍ਰਥਮ ਸਮਯਣੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥

pratham samayanee sabadh uchaaro ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

sut char keh naik padh ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਕਹਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur kahijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੧੦੪੧॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||1041||

Saying firstly the word "Garvini", add the words "Satchar-nayak-ari" and

consider all the names of Tupak.1041.

ਗਰਬਿਣਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

garabin aadh uchaaran keejai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥

sut char keh naik padh dheejai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

ar padh taa ke a(n)t uchaarahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੦੪੨॥

naam tupak ke sakal bichaarahu ||1042||

Saying firstly the word “Garvini”, add the words “Satchar-nayak-ari” and

consider all the names of Tupak.1042.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਦ੍ਰਪਨਿਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਸੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

dhrapanin mukh te sabadh su aadh uchaareeaai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਦੇ ਡਾਰੀਐ ॥

sut char keh kar naath sabadh dhe ddaareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੧੦੪੩॥

ho sakal tupak ke naam subudh pahichaaneeaai ||1043||

Saying the word “Darpanani”, mention the words “Satcharnaath” and

“Shatru” at the end, and recognize all the names of Tupak.1043.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਹੰਕਾਰਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

aha(n)kaaranee aadh uchaaro ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁ ਡਾਰੋ ॥

sut char keh pat padh kahu ddaaro ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਨਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੧੦੪੪॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||1044||

Saying firstly the word “Ahamkaarini”, utter the words “Satchar-pati-

shatru” and know all the names of Tupak.1044.

ਪੀਅਣੀਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਣ ਕੀਜੈ ॥

peeaneen aadh uchaaran keejai ||

ਸੁਤ ਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣੀਜੈ ॥

sut char keh pat sabadh bhaneejai ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਣਹੁ ॥

rip padh taa ke a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਣਹੁ ॥੧੦੪੫॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||1045||

Saying firstly the word “Pee-anin”, utter the word “Satchar-pati-ripu” and

know the names of Tupak.1045.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਧਿਖਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

dhikhanee aadh bakhaan kai rip padh a(n)t uchaar ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੦੪੬॥

sabh sree naam tufa(n)g ke leejahu sukab su dhaar ||1046||

Saying firstly the word “Pikhani”, put the word “Ripu” at the end, and know correctly all the names of Tupak.1046.

ਮੇਧਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਕਹੀਐ ਅੰਤਿ ॥

medhan aadh uchaar kai rip padh kaheeaai a(n)t ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੧੦੪੭॥

sabh sree naam tufa(n)g ke nikasat chalai ana(n)t ||1047||

Saying firstly the word “Medhani” and uttering the word “Ripu” at the end,

all the names of Tupak continue to be evolved.1047.

ਸੇਮੁਖਿਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਕਹਿ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

semukhinee sabadhaadh keh ar padh a(n)t bakhaan ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਏ ਲਹਿ ਲੀਜੋ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੧੦੪੮॥

sakal tupak ke naam e leh leejo budhivaan ||1048||

Saying the word "Semukhani" in the beginning and the word "ari" at the end, O wise men! know all the names of Tupak.1048.

ਆਦਿ ਮਨੀਖਨਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥

aadh maneekhan sabadh keh rip padh bahur uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੦੪੯॥

naam tupak ke hot hai leejahu sukab su dhaar ||1049||

Saying firstly the word "Manikhan" and the word "Ripu" after that, and

know correctly the names of Tupak.1049.

ਬੁਧਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥

budhanee aadh bakhaan kai a(n)t sabadh ar dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੧੦੫੦॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||1050||

Saying the word “Buddhani” in the beginning and the word “Ari” at the

end, O wise men! recognize the names of Tupak.1050.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਭਾਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥

bhaanee aadh bakhaanan keejai ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੈ ॥

rip padh taa ke a(n)t bhaneejai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੫੧॥

yaa mai bhedh kachhoo neh maanahu ||1051||

Saying the word “Bhaani” in the beginning and the word “Ripu” at the end,

and know all the names of Tupak without any discrimination.1051.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਆਦਿ ਆਭਾਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

aadh aabhaanee sabadh keh rip padh a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਕਬਿ ਪਛਾਨ ॥੧੦੫੨॥

naam sakal sree tupak ke leejahu sukab pachhaan ||1052||

Say the word “Abhaani” in the beginning and the word “Ripu” at the end

and know the names of Tupak without the slight difference.1052.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਆਦਿ ਸੋਭਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

aadh sobhanee sabadh uchaaran keejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bhaneejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੦੫੩॥

ho yaa ke bheetar bhedh naik nahee maaneeaai ||1053||

Saying firstly the word “Shobhani”, add the word “Shatru” at the end, and

know the names of Tupak without the slight difference.1053.

ਪ੍ਰਭਾ ਧਰਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

prabhaa dharan mukh te sabadhaadh bakhaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t pramaaneeaai ||

ਤਾ ਤੇ ਉਤਰ ਤੁਪਕ ਕੋ ਨਾਮ ਭਨੀਜੀਐ ॥

taa te utar tupak ko naam bhaneejeeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਜਾਨ ਨਹੀ ਲੀਜੀਐ ॥੧੦੫੪॥

ho yaa ke bheetar bhedh jaan nahee leejeeaai ||1054||

Saying the word “Prabhaadharni” from your mouth, add the word “Shatru”

at the end, and know the names of Tupak without slight difference.1054.

ਸੁਖਮਨਿ ਪਦ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

sukhaman padh ko mukh te aadh uchaareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਹਿ ਡਾਰੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)teh ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੫੫॥

ho yaa ke bheetar bhedh naik nahee keejeeaai ||1055||

Say the word “Sukhmani” then add the word “Shatru” and know all the

names of Tupak without any difference.1055.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਧੀਮਨਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

dheeman padh ko aadh bakhaanahu ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥

taa ke a(n)t satr padh Thaanahu ||

ਸਰਬ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥

sarab tupak ke naam laheejai ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥੧੦੫੬॥

yaa mai bhedh naik nahee keejai ||1056||

Say the word “Dharman” in the beginning and the word “Shatru” at the

end, and know all the names of Tupak without the slight difference.1056.

ਆਦਿ ਕ੍ਰਾਤਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥

aadh kraatanee sabadh uchaaro ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥

taa ke a(n)t satr padh ddaaro ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||

ਯਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੫੭॥

yaa ke bikhai bhedh nahee maanahu ||1057||

Utter the word "Krantii" in the beginning and the word "Shatru" at the end,

and know the names of Tupak without any discrimination.1057.

ਛਬਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

chhabinee aadh uchaaran keejai ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥

rip padh a(n)t tavan ke dheejai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨਹੁ ॥

naam tupak ke sakal pachhaanahu ||

ਯਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੫੮॥

yaa ke bikhai bhedh nahee maanahu ||1058||

Say the word “Chhavini” in the beginning and “Ripu” at the end, and

recognize all the names of Tupak without any difference.1058.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਜਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥

piratham baajanee sabadh bakhaanahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥

ar padh a(n)t tavan ke Thaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਚਿਤ ਮੈ ਰੁਚੈ ਤਿਸੀ ਠਾ ਕਹੀਐ ॥੧੦੫੯॥

chit mai ruchai tisee Thaa kaheeaai ||1059||

Say the word “Baajhini” in the beginning and the word “ari” at the end, and

announcing the name of Tupak, use them as desired.1059.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਆਦਿ ਬਾਹਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥

aadh baahanee sabadh bakhaanan keejeeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥

taa ke paachhe satr sabadh kahu dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਚਹੀਐ ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਸੁ ਤਹਾ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੦੬੦॥

ho chaheeaai javanai Thavar su tahaa bakhaaneeaai ||1060||

Say the word “Vaahini” in the beginning and “Shatru” at the end, and

knowing all the names of Tupak, use them as desired.1060.

ਆਦਿ ਤੁਰੰਗਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥

aadh tura(n)ganee mukh te sabadh bakhaaneeaai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

ar padh taa ke a(n)t su bahur pramaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam sughar leh leejeeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੬੧॥

ho yaa ke bheetar bhedh naik nahee keejeeaai ||1061||

Say firstly the word “Turangani” and add the word “ari” at the end, and

know all the names of Tupak without any discrimination.1061.

ਹਯਨੀ ਸਬਦਹਿ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

hayanee sabadheh mukh te aadh uchaareeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਅੰਤਕਰਿ ਪਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥

taa ke a(n)t a(n)takar padh ko ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਯੋ ॥

sakal tupak ke naam sughar jeea jaaneeyo ||

ਹੋ ਦੀਯੋ ਜਹਾ ਤੁਮ ਚਹੋ ਸੁ ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਯੋ ॥੧੦੬੨॥

ho dheeyo jahaa tum chaho su tahee bakhaaneeyo ||1062||

Utter the words “Hayani” from your mouth, then add the word “Antkar”

and knowing the names of Tupak, use them as desired.1062.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸੈਂਧਵਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

sai(n)dhavanee sabadhaadh uchaaro ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੋ ॥

ar padh a(n)t tavan ke ddaaro ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥

sakal tupak ke naam pachhaanahu ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੬੩॥

yaa mai bhedh naik nahee maanahu ||1063||

Say the word "Saindhavani" in the beginning, add the word "ari" at the

end, and know all the names of Tupak without any difference.1063.

ਆਦਿ ਅਰਬਿਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥

aadh arabinee sabadh bakhaanahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥

ar padh a(n)t tavan ke Thaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥

sakal tupak ke naam pachhaanahu ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੬੪॥

yaa mai bhedh naik nahee jaanahu ||1064||

Say the word “Arbani” in the beginning and “ari” at the end, and know all

the names of Tupak without any difference.1064.

ਆਦਿ ਤੁਰੰਗਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥

aadh tura(n)ganee sabadh bakhaanahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

ar padh taa ke a(n)t pramaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਈਐ ॥

sabh sree naam tupak ke lieeaai ||

ਜਹ ਚਿਤ ਰੁਚੈ ਤਹੀ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੦੬੫॥

jeh chit ruchai tahee te kaheeaai ||1065||

Add the word “ari” after speaking the word “Turangni” and use the name

of Tupak as desired.1065.

ਆਦਿ ਘੋਰਨੀ ਸਬਦ ਭਨੀਜੈ ॥

aadh ghoranee sabadh bhaneejai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥

ar padh a(n)t tavan ke dheejai ||

ਸਭੈ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰੋ ॥

sabhai tupak ke naam bichaaro ||

ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਨ ਤਹੀ ਉਚਾਰੋ ॥੧੦੬੬॥

jeh chaaho tin tahee uchaaro ||1066||

Add the word “ari” after the word “Ghorni” and use name of Tupak as

desired.1066.

ਆਦਿ ਹਸਤਿਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥

aadh hasatinee sabadh uchaaro ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੋ ॥

rip padh a(n)t tavan ke ddaaro ||

ਸਭੈ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿਜੈ ॥

sabhai tupak ke naam lahijai ||

ਜਹ ਚਾਹੋ ਤੇ ਤਹੀ ਭਨਿਜੈ ॥੧੦੬੭॥

jeh chaaho te tahee bhanijai ||1067||

Uttering the word “Hastine” add word “Ripu” at the end, and in know all

the names of Tupak for speaking them in the desired way.1067.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਆਦਿ ਦੰਤਿਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

aadh dha(n)tinee sabadh uchaaran keejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦੁ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

satr sabadh ko a(n)t tavan ke dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam subudh pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੦੬੮॥

ho yaa ke bheetar bhedh naik nahee maaneeaai ||1068||

Uttering the word “Dantini”, add the word “Shatru” at the end and

recognize all the names of Tupak without any discrimination.1068.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਦਿ ਦੁਰਦਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥

aadh dhuradhanee sabadh bakhaanahu ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥

taa ke a(n)t satr padh Thaanahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿਜੈ ॥

naam tupak ke sakal lahijai ||

ਯਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕਿਜੈ ॥੧੦੬੯॥

yaa ke bikhai bhedh nahee kijai ||1069||

Saying the word “Durdani” in the beginning, add the word “Shatru” at the

end and utter the names of Tupak without any discrimination.1069.

ਦ੍ਵੈਪਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

dhaviaipanee aadh uchaaran keejai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥

ar padh a(n)t tavan ke dheejai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਹ ਹੀ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੦੭੦॥

jeh chaaho teh hee te kaheeaai ||1070||

Saying the word “Dayapani”, add the word “ari” at the end and know all

the names of Tupak for using them in the desired way.1070.

ਆਦਿ ਪਦਮਿਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥

aadh padhaminee sabadh bakhaanahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥

ar padh a(n)t tavan ke Thaanahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥

naam tupak ke sakal laheejai ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਕਛਹੂ ਕੀਜੈ ॥੧੦੭੧॥

yaa mai bhedh na kachhahoo keejai ||1071||

Saying firstly the world “Padmini”, add the word “ari” at the end and know

all the names of Tupak without any discrimination.1071.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਰਣੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥

piratham baaranee mukh te sabadh bakhaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko a(n)t tavan ko Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam sukab leh leejeeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੭੨॥

ho yaa ke bheetar bhedh naik nahee keejeeaai ||1072||

Saying firstly the word “Vaarni”, add the word “Shatu” t the end and know

all the names of Tupak without any discrimination.1072.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਦਿ ਬਿਆਲਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੋ ॥

aadh biaalanee sabadh bakhaanaho ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥

ar padh a(n)t tavan ke Thaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨਹੋ ॥੧੦੭੩॥

yaa mai bhedh naik nahee maanaho ||1073||

Saying the word “Vyaalni”, add the word “ari” at the end and know all the

names of Tupak without any discrimination.1073.

ਇੰਭਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

ei(n)bhanee aadh uchaaran keejai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥

ar padh a(n)t tavan ke dheejai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵੇ ॥

sabh sree naam tupak ke hove ||

ਜਾ ਕੋ ਸਕਲ ਸੁਕਬਿ ਕੁਲ ਜੋਵੈ ॥੧੦੭੪॥

jaa ko sakal sukab kul jovai ||1074||

Utter the word “Imbhani” and add the word “ari” at the end, then the

comprehensible names for all the poets are formed.1074.

ਪ੍ਰਥਮ ਕੁੰਭਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥

pratham ku(n)bhanee sabadh bakhaanahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥

ar padh a(n)t tavan ke jaanahu ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥

sakal tupak ke naam laheejai ||

ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਮੁਖ ਤੇ ਪਾਠ ਕਰੀਜੈ ॥੧੦੭੫॥

nitaprat mukh te paaTh kareejai ||1075||

Saying the word “Kumbhani”, add the word “ari” at the end and in this way

know the names of Tupak for regular recitation.1075.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਕੁੰਜਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

ku(n)jaranee sabadhaadh uchaaran keejeeaai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਬਹੁਰ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥

ar padh taa ke a(n)t bahur keh dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam subudh jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੦੭੬॥

ho yaa ke bheetar bhedh naik nahee maaneeaai ||1076||

Saying the word “kunjarni”, add the word “ari” at the end and know all the

names of Tupak wihtou any discrimination.1076.

ਕਰਿਨੀ ਸਬਦਿ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

karinee sabadh su mukh te aadh bakhaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko a(n)t tavan ke Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam sukab leh leejeeaai ||

ਹੋ ਦੀਯੋ ਚਹੋ ਜਿਹ ਠਵਰ ਤਹਾ ਹੀ ਦੀਜੀਐ ॥੧੦੭੭॥

ho dheeyo chaho jeh Thavar tahaa hee dheejeeaai ||1077||

Saying the word “Karini”, add the word “Shatru” at the end and know the

names of Tupak for using them as desired.1077.

ਮਦ੍ਰਯ ਧਰਨਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥

madhray dharananee mukh te aadh bhaneejeeaai ||

ਹੰਤਾ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

ha(n)taa taa ke a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਲਹੋ ॥

sakal tupak ke naam chatur chit mai laho ||

ਹੋ ਕਹ੍ਯੋ ਚਹੋ ਇਨ ਜਹਾ ਤਹਾ ਇਨ ਕੌ ਕਹੋ ॥੧੦੭੮॥

ho kahayo chaho in jahaa tahaa in kau kaho ||1078||

Saying the word “Madyadharnani”, add the word “Hantaa’ at the end and

know all the names of Tupak.1078.

ਸਿੰਧੁਰਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

si(n)dhuranee mukh te sabadhaadh bakhaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko a(n)t tavan ke Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਕਬਿ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam sukab jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੦੭੯॥

ho yaa ke bheetar bhedh naik nahee maaneeaai ||1079||

Saying firstly the word “Sindhurni”, add the word “Shatru” at the end and

know all the names of Tupak without any discrimination.1079.

ਅਨਕਪਨੀ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੀਐ ॥

anakapanee padh mukh te piratham bhaneejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

satr sabadh ko a(n)t tavan ke dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਦਯੋ ਚਹੋ ਜਿਹ ਠਵਰੈ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੦੮੦॥

ho dhayo chaho jeh Thavarai tahee pramaaneeaai ||1080||

Utter the word “Anikpani” from your mouth, then add the word “Shatu” at

the end and know all the names of Tupak to say them as desired.1080.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਗਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥

piratham naaganee mukh te sabadh uchaareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੀਐ ॥

satr sabadh kahu a(n)t tavan ke ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam sughar leh leejeeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੮੧॥

ho yaa ke bheetar bhedh naik nahee keejeeaai ||1081||

Saying firstly the word “Naagini”, add the word “Shatru” at the end and

know all the names of tupak without any discrimination1081.

ਹਰਿਨੀ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

harinee sabadh su mukh te aadh bakhaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t pramaaneeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਅਉ ॥

sabh sree naam tupak ke chatur pachhaaneeaau ||

ਹੋ ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਸੁ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਅਉ ॥੧੦੮੨॥

ho javanai Thavar su chaheeaai tahee bakhaaneeaau ||1082||

Know the name of Tupak for desired use, saying the word “Harni” and then

adding the word “Shatru” to it.1082.

ਗਜਨੀ ਸਬਦ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥

gajanee sabadh bakatr te aadh bhaneejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

satr sabadh ko a(n)t tavan ke dheejeeaai ||

ਚਤੁਰ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਕਲ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

chatur tupak ke naam sakal leh leejeeaai ||

ਹੋ ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੮੩॥

ho jeh chaaho teh Thavar uchaaran keejeeaai ||1083||

Saying firstly the word “Gajni”, add the word “Shatru” and in this way

know the names of Tupak for desired use.1083.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਾਵਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

saavajanee sabadhaadh bakhaanahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥

ar padh a(n)t tavan ke Thaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਜਿਹ ਠਾ ਚਹੋ ਤਹੀ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੦੮੪॥

jeh Thaa chaho tahee te kaheeaai ||1084||

Saying the word “Saavjani”, add the word “ari” at the end and know all the

know all the names of Tupak.1084.

ਮਾਤੰਗਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

maata(n)ganee padhaadh bhanijai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦਿਜੈ ॥

ar padh a(n)t tavan ke dhijai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵੈ ॥

sabh sree naam tupak ke hovai ||

ਜਾ ਕੋ ਸਕਲ ਸੁਕਬਿ ਮਿਲ ਜੋਵੈ ॥੧੦੮੫॥

jaa ko sakal sukab mil jovai ||1085||

Saying firstly the word “Maatangani”, add the word “ari” and know all the

names of Tupak.1085.

ਆਦਿ ਗਇੰਦਨਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥

aadh gi(n)dhan sabadh bakhaanahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥

ar padh a(n)t tavan ke Thaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਰੁਚੈ ਤਹ ਕਹੀਐ ॥੧੦੮੬॥

javanai Thavar ruchai teh kaheeaai ||1086||

Saying the word “Gayandani” in the beginning, add the word “ari” at the

end and know all the names of Tupak.1086.

ਦ੍ਰੁਮ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

dhrum ar aadh uchaaran keejai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥

ar padh a(n)t tavan ke dheejai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥

naam tupak ke sakal pachhaano ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੧੦੮੭॥

yaa mai bhedh na kachh jeea jaano ||1087||

Saying the word “Drum-ari” in the beginning, add the word “ari” at the end

and know all the names of Tupak.1087.

ਬ੍ਰਿਛਾਤਕਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

birachhaatakanee aadh uchaaro ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੋ ॥

ar padh a(n)t tavan ke ddaaro ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਦਯੋ ਚਹੇ ਜਹ ਠਾ ਤਹ ਕਹੀਐ ॥੧੦੮੮॥

dhayo chahe jeh Thaa teh kaheeaai ||1088||

Saying the word “Vrikshantakni”, add the word “ari” and know all the

names of Tupak.1088.

ਫਲਧਰ ਅਰਿਣੀ ਆਦਿ ਕਹੀਜੈ ॥

faladhar arinee aadh kaheejai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥

ar padh a(n)t tavan ke dheejai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||

ਜਹਾ ਚਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਬਖਾਨੋ ॥੧੦੮੯॥

jahaa chaho teh Thavar bakhaano ||1089||

Saying the word “Phaldhar-arini”, add the word “ari” at the end and know

all the names of Tupak.1089.

ਫਲਦਾਇਕ ਅਰਿਣੀ ਅਹਿ ਉਚਰੀਐ ॥

faladhaik arinee eh uchareeaai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਰੀਐ ॥

ar padh a(n)t tavan ke ddareeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਮਾਨੋ ॥੧੦੯੦॥

yaa mai bhedh na ra(n)chak maano ||1090||

Saying the word “Phaldayak-arini” in the beginning, add the word “ari” at

the end and know all the names of Tupak without any discrimination.1090.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਧਰਾਧਰਨ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

dharaadharan arinee sabadhaadh bakhaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥

satr sabadh ko a(n)t tavan ke Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam sughar leh leejeeaai ||

ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਤਿਨ ਚਹੋ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੦੯੧॥

ho javan Thavar tin chaho tahee te dheejeeaai ||1091||

Saying firstly the word “Dharaadharan-arini”, add the word “Shatru” at the

end and know all the names of Tupak for desired use.1091.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਧੂਰਿਰਾਟ ਅਰਿਣੀ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥

dhooriraaT arinee padh bhaakho ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥

taa ke a(n)t satr padh raakho ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||

ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥੧੦੯੨॥

jeh chaaho teh Thavar pramaano ||1092||

Saying the word “Dhoor-raat-arini”, add th word “Shatru” at the end and

know all the names of Tupak.1092.

ਫਲਧ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

faladh sabadh ko aadh uchaarahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰਹੁ ॥

ar padh a(n)t tavan ke ddaarahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||

ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੦੯੩॥

jeh chaaho teh Thavar bakhaanahu ||1093||

After uttering the word “Phaladh”, add the word “ari” at the end and know

all the names of Tupak for desired description.1093.

ਫਲਿ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਨਿਜੈ ॥

fal sabadh ko aadh bhanijai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦਿਜੈ ॥

ar padh keh rip padh pun dhijai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਚਹੀਐ ਜਹਾ ਤਹੀ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੦੯੪॥

chaheeaai jahaa tahee te kaheeaai ||1094||

Saying firstly the word “Phali”, add the word “ari” and know all the names

of Tupak.1094.

ਤਰੁ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

tar arinee sabadhaadh bakhaano ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੋ ॥

ar padh a(n)t tavan ke Thaano ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥

sakal tupak ke naam pachhaano ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੯੫॥

yaa mai bhedh naik nahee maanahu ||1095||

Saying firstly the word “Taru-arini”, add the word “ari” at the end and

know all the names of Tupak without any discrimination.1095.

ਧਰਿਸ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

dharis arinee sabadhaadh bhanijai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦਿਜੈ ॥

ar padh a(n)t tavan ke dhijai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥

sakal tupak ke naam pachhaano ||

ਯਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੧੦੯੬॥

yaa ke bikhai bhedh nahee jaano ||1096||

Saying firstly the word “Dhari-Ishvarni”, add the word “ari” at the end and

know all the names of Tupak without any difficulty.1096.

ਬਿਰਛਰਿਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥

birachharinee sabadhaadh bhaneejai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥

ar padh a(n)t tavan ke dheejai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥

naam tupak ke sabh jeea laheeaai ||

ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥੧੦੯੭॥

jeh chaaho teh Thavar su kaheeaai ||1097||

Saying the word “Vriksharni” in the beginning add the word “ari” at the end, and in this way knowing all the names of Tupak, use them as

desired.1097.

ਰਦਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

radhanee aadh uchaaran keejai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥

ar padh a(n)t tavan ke dheejai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥

sabh sree naam tupak leh leejai ||

ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਸੁ ਭਨੀਜੈ ॥੧੦੯੮॥

jeh chaaho teh Thavar su bhaneejai ||1098||

Saying the word “Radani”, add the word “ari” at the end and know the

names of Tupak.1098.

ਰਦਨਛੰਦਨੀ ਅਰਿਣੀ ਭਾਖੋ ॥

radhanachha(n)dhanee arinee bhaakho ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੋ ॥

ar padh a(n)t tavan ke raakho ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥

sakal tupak ke naam pachhaano ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੧੦੯੯॥

yaa mai bhedh naik nahee jaano ||1099||

Saying the words “Radan-Chhandani-arini”, add the words “ari” at the end and in this way know all the names of Tupak without any

discrimination.1099.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਨਾਮ ਸਕਲ ਦੰਤਨ ਕੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

naam sakal dha(n)tan ke aadh bakhaaneeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥

arinee ar padh a(n)t tavan ke Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam sughar leh leejeeaai ||

ਹੋ ਦੀਯੋ ਚਹੋ ਜਿਹ ਠਵਰ ਤਹਾ ਹੀ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੦੦॥

ho dheeyo chaho jeh Thavar tahaa hee dheejeeaai ||1100||

Saying the names of all the elephants, add the words “arini-ari” and know

all the names of Tupak.1100.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥

nirapanee aadh bakhaanan keejai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥

ar padh a(n)t tavan ke dheejai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥

sakal tupak ke naam pachhaano ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੧੧੦੧॥

yaa mai bhedh kachhoo nahee jaano ||1101||

Saying firstly the word “Nripni”, add the word “ari” at the end know all the

names of Tupak without any discrimination.1101.

ਆਦਿ ਭੂਪਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥

aadh bhoopanee sabadh bakhaanahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥

ar padh a(n)t tavan ke Thaanahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥

naam tupak ke sabh leh leejai ||

ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥੧੧੦੨॥

jeh chaaho teh Thavar bhaneejai ||1102||

Saying firstly the word “Bhoopani”, add the word “ari” at the end and

know all the names of Tupak.1102.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਆਮਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

piratham suaamanee sabadh uchaaran keejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

satr sabadh ko a(n)t tavan ke dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੦੩॥

ho yaa ke bheetar bhedh naik nahee maaneeaai ||1103||

Saying firstly the word “Swamini”, add the word “Shatru” at the end and

know all the names of Tupak without any discrimination.1103.

ਆਦਿ ਅਧਿਪਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

aadh adhipanee sabadh uchaaran keejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

satr sabadh ko a(n)t tavan ke dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੦੪॥

ho yaa ke bheetar bhedh naik nahee maaneeaai ||1104||

Saying the word “Adhipani”, add the word “Shatru” at the end and know

all the names of Tupak without any discrimination.1104.

ਧਰਦ੍ਰਿੜਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

dharadhiraRanee mukh te sabadhaadh bakhaaneeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jee leejeeaai ||

ਹੋ ਸੁਘਰ ਚਹੋ ਜਿਹ ਠਵਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੦੫॥

ho sughar chaho jeh Thavar uchaaran keejeeaai ||1105||

Saying the word “Dhardirani”, and the word “arini” at eh end know all the

names of Tupak for using them as desired.1105.

ਆਦਿ ਅਧਿਪਨੀ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥

aadh adhipanee sabadh su mukh te bhaakheeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥

satr sabadh ko a(n)t tavan ke raakheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੧੦੬॥

ho javan Thavar mai chaheeaai tahee pramaaneeaai ||1106||

Saying the word “Adhipani”, add the word “Shatru” at the end and know

all the names of Tupak in your mind.1106.

ਪਤਿਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਸਤ੍ਰੁਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

patinee aadh bakhaan satrunee bhaakheeaai ||

ਹੋਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੀਐ ॥

hot tupak ke naam hiradhai mai raakheeaai ||

ਇਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕੁ ਪਛਾਨੀਐ ॥

ein ke bheetar bhedh na naik pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੧੦੭॥

ho javan Thavar mai chaheeaai tahee pramaaneeaai ||1107||

Saying the word “Patni”, utter the word “Shatruni” and know the names of Tupak in your mind there is no discrimination in it, use them wherever you

desire.1107.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਭੂਪਤਿਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

bhoopatinee sabadhaadh bakhaano ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥

arinee sabadh a(n)t teh Thaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਰੁਚੈ ਤਹ ਕਹੀਐ ॥੧੧੦੮॥

javanai Thavar ruchai teh kaheeaai ||1108||

Add the word “Arini” after saying the word “Bhoopatani” and know all the

names of Tupak for using them as desired.1108.

ਆਦਿ ਭੂਪਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥

aadh bhoopanee sabadh bakhaanahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥

ar padh a(n)t tavan ke Thaanahu ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥

naam tupak ke sakal pachhaano ||

ਜਿਹ ਠਾ ਰੁਚੈ ਸੁ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥੧੧੦੯॥

jeh Thaa ruchai su tahee pramaano ||1109||

Saying the word “Bhoopani”, add the word “ari” and recognize the names

of Tupak.1109.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਬਧਕਰਣੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

badhakaranee mukh te sabadhaadh uchaareeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਰੁਚਿ ਹੋਇ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੧੦॥

ho javan Thavar ruch hoi tahee te dheejeeaai ||1110||

Uttering the word “Vadhkarni” from your month, add the word “Arini” at

the end and know all the names of Tupak.1110.

ਕਿੰਕਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

ki(n)karanee sabadhaadh uchaaran keejeeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਚਿਤਿ ॥

sakal tupak ke naam pachhaan prabeen chit ||

ਹੋ ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਇਹ ਨਾਮ ਦੇਹੁ ਭੀਤਰ ਕਬਿਤ ॥੧੧੧੧॥

ho jeh chaaho ieh naam dheh bheetar kabit ||1111||

Saying firstly the word “Kinkarni”, add the word “Arini” at the end recognizing all the names of Tupak, use them in poetry wherever you

want.1111.

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਅਨੁਚਰਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

anucharanee sabadhaadh uchareeaai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਡਰੀਐ ॥

ar padh a(n)t tavan ke ddareeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਉਚਰੋ ਤਹਾ ਠਵਰ ਜਿਹ ਚਹੀਐ ॥੧੧੧੨॥

aucharo tahaa Thavar jeh chaheeaai ||1112||

Saying firstly the word “Anucharni”, add the word “ari” t the end and know

all the names of TUpak.1112.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਆਦਿ ਅਨੁਗਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

aadh anuganee sabadh uchaaran keejeeaai ||

ਹਨਨੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

hananee taa ke a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam sughar leh leejeeaai ||

ਹੋ ਜਹ ਜਹ ਸਬਦ ਚਹੀਜੈ ਤਹ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੧੩॥

ho jeh jeh sabadh chaheejai teh teh dheejeeaai ||1113||

Saying firstly the word “Anugani”, add the word “Hanani” at the end and

know all the names of Tupak.1113.

ਕਿੰਕਰਣੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

ki(n)karanee mukh te sabadhaadh uchaareeaai ||

ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥

mathanee taa ke a(n)t sabadh ko ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਜੀਅ ਜਾਨਿ ਲੈ ॥

sakal tupak ke naam sughar jeea jaan lai ||

ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੋ ਚਹੋ ਤਹੀ ਏ ਸਬਦ ਦੈ ॥੧੧੧੪॥

ho javan Thavar mo chaho tahee e sabadh dhai ||1114||

Utter the word “Kinkarni” from your mouth, add the word “Mathani” at the

end and know the names of Tupak for using them as desired.1114.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਪ੍ਰਤਨਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

pratanaa aadh uchaar kai ar padh a(n)t uchaar ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜੈ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੧੧੫॥

sabh sree naam tufa(n)g ke leejai sukab su dhaar ||1115||

Saying firstly the word “Pratnaa”, add the word “ari” at the end and know correctly all the names of Tupak.1115.

ਧੁਜਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ਅੰਤਿ ॥

dhujanee aadh bakhaan kai ar padh bhaakho a(n)t ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੧੧੧੬॥

sabh sree naam tufa(n)g ke nikasat chalai ana(n)t ||1116||

Saying firstly the word “Dhujani”, add the word “ari” at the end, whereby

the names of Tupak continue to be evolved.1116.

ਆਦਿ ਬਾਹਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ਸਤ੍ਰ ਪਦ ਦੀਨ ॥

aadh baahanee sabadh keh a(n)t satr padh dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੋ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੧੧੧੭॥

naam tupak ke hot hai leejo samajh prabeen ||1117||

Saying the word “Vaahini” and adding the word “Shatru” at the end, O wise men! the names of Tupak are formed.1117.

ਕਾਮਿ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਸੁ ਦੇਹੁ ॥

kaam aadh sabadhochar kai ar padh a(n)t su dheh ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਲੇਹੁ ॥੧੧੧੮॥

naam tupak ke hot hai cheen chatur chit leh ||1118||

Saying firstly the word “Kaami” and adding the word “ari”, O wise men!

the names of Tupak are formed.1118.

ਕਾਮਿ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

kaam aadh sabadhochar kai ar padh a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੧੧੧੯॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||1119||

Saying firstly the word “Kaami” and adding the word “ari” at the end, O wise men! the names of Tupak are formed.1119.

ਆਦਿ ਬਿਰੂਥਨਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਨ ॥

aadh biroothan sabadh keh at satr padh dheen ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੧੧੨੦॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh prabeen ||1120||

Saying firstly the word “Varikshani” and adding the word “Shatru” at the

end, the names of Tupak are formed.1120.

ਸੈਨਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

sainaa aadh bakhaan kai ar padh a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੧੧੨੧॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||1121||

Saying firstly the word “Senaa” and adding the word “ari” at end, the names of Tupak are formed.1121.

ਧਨੁਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥

dhanunee aadh bakhaan kai arinee a(n)t bakhaan ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੧੧੨੨॥

naam tupak ke hot hai leejahu samajh sujaan ||1122||

Saying firstly the word “Dhanani” and adding the word “Arini” at the end,

O wise men! the names of Tupak are formed.1122.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਆਦਿ ਧਨੁਖਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

aadh dhanukhanee sabadh uchaaran keejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

satr sabadh ko a(n)t tavan ke dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੧੨੩॥

ho yaa ke bheetar bhedh na naik pramaaneeaai ||1123||

Saying the word “Dhanushani”, add the word “Shatru” and know all the

names of Tupak without any discrimination.1123.

ਕੋਵੰਡਨੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

kova(n)ddanee sabadh ko aadh uchaareeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੋ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ko naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਜਹਾ ਸਬਦ ਏ ਚਹੋ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੨੪॥

ho jahaa sabadh e chaho tahee te dheejeeaai ||1124||

Saying the word “Kovandani”, add the word “Arini” at the end and know all

the names of Tupak.1124.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਇਖੁਆਸਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥

eikhuaasanee padhaadh bhaneejai ||

ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥

arinee a(n)t sabadh teh dheejai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿਜਹਿ ॥

sakal tupak ke naam lahijeh ||

ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਨਿਜਹਿ ॥੧੧੨੫॥

jeh chaaho teh Thavar bhanijeh ||1125||

Saying word “Ikshu (arrow) aasani” and adding the word “arini” at the end,

know all the names of Tupak and use them according to your need.1125.

ਕਾਰਮੁਕਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

kaaramukanee sabadhaadh uchareeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥

arinee sabadh a(n)t teh dhareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥

sakal tupak ke naam pachhaano ||

ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਬਖਾਨੋ ॥੧੧੨੬॥

jeh chaaho teh Thavar bakhaano ||1126||

Saying firstly the word “Kaarmukani”, add the word “arini” at the end and

recognize all the names of Tupak.1126.

ਰਿਪੁ ਸੰਤਾਪਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

rip sa(n)taapan aadh bakhaano ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥

arinee sabadh a(n)t teh Thaano ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥

sakal tupak ke naam laheejai ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥੧੧੨੭॥

yaa mai bhedh naik nahee keejai ||1127||

Saying firstly the word “Ripusntaapini”, add the word “arini” at the end

and know all the names of Tupak without any discrimination.1127.

ਰਿਪੁ ਖੰਡਣਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

rip kha(n)ddananee aadh bhanijai ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥

arinee sabadh a(n)t teh dhijai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥

sakal tupak ke naam pachhaano ||

ਜਹ ਤਹ ਮਿਲਿ ਸੁਘਰੁਚ ਬਖਾਨੋ ॥੧੧੨੮॥

jeh teh mil sugharuch bakhaano ||1128||

Saying the word “Ripukhandanani”, add the word “arini” at the end and

know all the names of Tupak.1128.

ਦੁਸਟ ਦਾਹਨੀ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥

dhusaT dhaahanee aadh bhaneejai ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥

arinee sabadh a(n)t teh dheejai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਤੁਮ ਲਖਿ ਪਾਵਹੁ ॥

naam tupak ke tum lakh paavahu ||

ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਬਤਾਵਹੁ ॥੧੧੨੯॥

jeh chaaho teh Thavar bataavahu ||1129||

Saying firstly the word “Dusht-daahani”, add the word “arini” at the end

and know all the names of Tupak.1129.

ਰਿਪੁ ਘਾਇਨੀ ਪਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

rip ghainee padhaadh bakhaano ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥

arinee sabadh a(n)t teh Thaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥

naam tupak ke sakal laheejai ||

ਜਉਨ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦੀਜੈ ॥੧੧੩੦॥

jaun Thavar chaheeaai teh dheejai ||1130||

Saying firstly the word “Ripu-ghayani”, add the word “arini” at the end and

know all the names of Tupak for using them as desired.1130.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਆਦਿ ਚਾਪਣੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

aadh chaapanee sabadh uchaaran keejeeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam sughar leh leejeeaai ||

ਹੋ ਜਹਾ ਚਾਹੀਐ ਸਬਦ ਸੁ ਤਹ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੩੧॥

ho jahaa chaaheeaai sabadh su teh teh dheejeeaai ||1131||

Saying firstly the word “Chaapani”, add the word “arini” at the end and

know all the names of Tupak.1131.

ਪ੍ਰਤੰਚਨੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

prata(n)chanee sabadh ko aadh bakhaaneeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਕਹੋ ਨਿਸੰਕ ਸਭ ਠਉਰ ਨ ਗਨਤੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੩੨॥

ho kaho nisa(n)k sabh Thaur na ganatee keejeeaai ||1132||

Saying firstly the word “Pratyanchani”, add the word “arini” at the end and

know all the names of Tupak.1132.

ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥

rooaamal chha(n)dh ||

STANZA ROOAAMAL

ਸਤ੍ਰੁ ਭੰਜਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥

satr bha(n)jan aadh bakhaan ||

ਰਿਪੁ ਸਬਦੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

rip sabadh bahur pramaan ||

ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਛਾਨ ॥

sabh naam tupak pachhaan ||

ਨਹਿ ਭੇਦ ਯਾ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੧੧੩੩॥

neh bhedh yaa meh jaan ||1133||

Saying firstly the word “Shatru-bhanjani”, add the word “Ripu” and know

all the names of Tupak without any discrimination.1133.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPI

ਹਰਿ ਸਕਤਨਿ ਪਦ ਆਨਿ ਭਨਿਜੈ ॥

har sakatan padh aan bhanijai ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥

arinee sabadh a(n)t teh dhijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥

naam tupak ke sakal laheejai ||

ਜਹੀ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦੀਜੈ ॥੧੧੩੪॥

jahee Thavar chaheeaai teh dheejai ||1134||

Saying firstly the word “Harishkitni”, add the word “arnini” at the end and

know all the names of Tupak for using them as desired.1134.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਬਿਸਿਖ ਬਰਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਣ ਕੀਜੀਐ ॥

bisikh barasanee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਕਾਬਿ ਕਬਿਤ ਕੇ ਭੀਤਰ ਸਦਾ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੧੩੫॥

ho kaab kabit ke bheetar sadhaa pramaaneeaai ||1135||

Saying firstly the word “Vishkh-varshani”, add the word “arini” at the end

and know all the names of Tupak in your mind.1135.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬਾਨ ਬਰਖਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

baan barakhanee aadh uchareeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥

arinee sabadh a(n)t teh dhareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥

sakal tupak ke naam laheejai ||

ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥੧੧੩੬॥

jeh chaaho teh Thavar bhaneejai ||1136||

Saying firstly the word "Baan-varshani", add the word "arini" at the end

and know all the names of Tupak.1136.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਆਦਿ ਬਾਨਨੀ ਸਬਦਹਿ ਅਭੂਲਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

aadh baananee sabadheh abhool bakhaaneeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko Thaaneeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

naam tupak ke sakal jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਹ ਸਬਦ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੩੭॥

ho jeh chaaho teh sabadh tahee te dheejeeaai ||1137||

Saying firstly the wood “Baanani”, add the word “arini” at the end and

know all the names of Tupak in your mind.1137.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਦਿ ਪਨਚਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥

aadh panachanee sabadh bakhaano ||

ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥

mathanee sabadh a(n)t teh Thaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਰੁਚਿ ਜੈ ਜਹੀ ਤਹੀ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੧੩੮॥

ruch jai jahee tahee te kaheeaai ||1138||

Saying the word “Panchani”, add the word “Mathani” at the end and know all the names of Tupak for speaking them according to your

inclination.1138.

ਕੋਵੰਡਜਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

kova(n)ddajanee aadh uchareeaai ||

ਮਥਨੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥

mathanee a(n)t sabadh teh dhareeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||

ਜਹਾ ਰੁਚੈ ਤੇ ਤਹੀ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੧੩੯॥

jahaa ruchai te tahee bakhaanahu ||1139||

Saying the word “Kovandjani” speak the word “mathani” at the end and

know all the names of Tupak.1139.

ਇਖੁਆਸਜਨੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥

eikhuaasajanee aadh bhaneejai ||

ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥

mathanee a(n)t sabadh teh dheejai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿਜੈ ॥

sakal tupak ke naam lahijai ||

ਜਵਨ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦਿਜੈ ॥੧੧੪੦॥

javan Thavar chaheeaai teh dhijai ||1140||

Saying firstly the word “Ikshu-aasjani”, add the word “mathani” at the end

and know all the names of Tupak for using them as desired.1140.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਕਾਰਮੁਕਜਨੀ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੀਐ ॥

kaaramukajanee padh ko piratham uchaareeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam sughar leh leejeeaai ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਮੈ ਚਹੋ ਤਹਾ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੪੧॥

ho kabit kaab mai chaho tahaa te dheejeeaai ||1141||

Saying firstly the word “Kaarmukjani”, add the word “arini” at the end and

know all the names of Tupak.1141.

ਰਿਪੁ ਤਾਪਣੀ ਸਬਦਹਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

rip taapanee sabadheh aadh uchaareeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੁ ਪਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t su padh ko ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam subudh pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਜਹਾ ਚਹੋ ਤਹ ਦੇਹੁ ਨ ਸੰਕਾ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੪੨॥

ho jahaa chaho teh dheh na sa(n)kaa maaneeaai ||1142||

Saying firstly the word “Riputaapini”, add the word “arini” at the end and O wise men! recognize the names of Tupak for using the,

unhesitatingly.1142.

ਆਦਿ ਚਾਪਣੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥

aadh chaapanee mukh te sabadh bakhaaneeaai ||

ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

mathanee taa ke a(n)t sabadh ko Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam subudh leh leejeeaai ||

ਹੋ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੪੩॥

ho jeh chaaho teh Thavar uchaaran keejeeaai ||1143||

Utter the word “Chaapani” from you mouth, add the word “mathani” t the

end and know the names of Tupak.1143.

ਪਨਚ ਧਰਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

panach dharananee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

mathanee taa ke a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam subudh pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੪੪॥

ho yaa ke bheetar bhedh naik nahee maaneeaai ||1144||

Saying firstly the word “Panach-dharnani”, add the word “mathani” at the

end and recognize all the names of Tupak.1144.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਦਿ ਸੁਹ੍ਰਿਦਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥

aadh suhiradhanee sabadh bakhaano ||

ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥

mathanee sabadh a(n)t teh Thaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਜਿਹ ਠਾ ਰੁਚੈ ਤਹੀ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੧੪੫॥

jeh Thaa ruchai tahee te kaheeaai ||1145||

Saying firstly the word “Suhirdayani”, add the word “Mathani” at the end and know all the names of Tupak for using them according to your

inclination.1145.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਬਲਭਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥

balabhanee sabadhaadh bakhaanan keejeeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur chit jaaneeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੧੪੬॥

ho yaa ke bheetar bhedh na naik pramaaneeaai ||1146||

Saying the word “Vallabhani” and the word “arini” at the end and know all

the names of Tupak in your mind.1146.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਾਖਾਇਨਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

saakhainanee aadh uchareeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥

arinee sabadh a(n)t teh dhareeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿਜੈ ॥

naam tupak ke sakal lahijai ||

ਜਿਹ ਚਹੀਐ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣਿਜੈ ॥੧੧੪੭॥

jeh chaheeaai teh Thavar bhanijai ||1147||

Saying firstly the wood “Shaakhaainani” and the word “Dharani” at the end

and know all the names of Tupak.1147.

ਪ੍ਰੀਤਮਣੀ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

preetamanee padh aadh bakhaaneeaai ||

ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥

mathanee a(n)t tavan ke Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥

sakal tupak ke naam pachhaano ||

ਯਾ ਮੈ ਨੈਕੁ ਨ ਮਿਥਿਆ ਜਾਨੋ ॥੧੧੪੮॥

yaa mai naik na mithiaa jaano ||1148||

Saying firstly the word “Priyatamani” add the word “mathani” at the end

and know all the names of Tupak there is no falsehood in it.1148.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਆਦਿ ਸੁਜਨਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

aadh sujananee sabadh uchaaran keejeeaai ||

ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

mathanee taa ke a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam subudh jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਤਨਕ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੪੯॥

ho yaa ke bheetar bhedh tanak nahee maaneeaai ||1149||

Uttering firstly the word “Janani” add the word “mathani” at the end and

know all the names of Tupak in your mind without any discrimination.1149.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਹਿਰਦਿਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥

piratham suhiradhinee mukh te sabadh uchaareeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਡਾਰੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t bahur padh ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਾਝ ਲਹੁ ॥

sakal tupak ke naam chatur chit maajh lahu ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਮੈ ਰੁਚੈ ਤਹੀ ਤੇ ਨਾਮ ਕਹੁ ॥੧੧੫੦॥

ho kabit kaab mai ruchai tahee te naam kahu ||1150||

Saying firstly the word “Suhirdyani” add the word “arini” at the end and know all the names to Tupak cleverly and use them in poetry according to

your inclination.1150.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਮਾਨੁਖਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥

maanukhanee sabadhaadh bhaneejai ||

ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥

arinee a(n)t sabadh teh dheejai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥

sakal tupak ke naam pachhaanahu ||

ਚਹੋ ਜਹਾ ਸਭ ਠਵਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੧੫੧॥

chaho jahaa sabh Thavar bakhaanahu ||1151||

Saying firstly the word “Manushyani” add the word “arini” at the end and

know all the names of Tupak and use them as desired.1151.

ਆਦਿ ਮਰਤਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥

aadh maratanee sabadh bakhaano ||

ਅੰਤਕ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥

a(n)tak sabadh a(n)t teh Thaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥

naam tupak ke sabh leh leejai ||

ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥੧੧੫੨॥

jeh chaaho teh Thavar bhaneejai ||1152||

Saying the word "Mratyani" add the word "arini" at the end and know all

the names of Tupak you may mention them anywhere as desired.1152.

ਆਦਿ ਮਾਨੁਖਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥

aadh maanukhanee sabadh bakhaano ||

ਤਾ ਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸੁ ਠਾਨੋ ॥

taa ke mathanee a(n)t su Thaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||

ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਨਿਜੈ ॥੧੧੫੩॥

jeh chaaho teh Thavar bhanijai ||1153||

Saying the word “Manini” add the word “mathani” and know all the names

of Tupak for using them as desired.1153.

ਮਾਨਿਖਯਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥

maanikhayanee padhaadh bhaneejai ||

ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਮਥਣੀ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥

a(n)t sabadh mathanee teh dheejai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿਜੈ ॥

naam tupak ke sakal lahijai ||

ਰੁਚੈ ਜਹਾ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣਿਜੈ ॥੧੧੫੪॥

ruchai jahaa teh Thavar bhanijai ||1154||

Saying the word “Manushyani” in the beginning, add the word “mathani”

at the end and know all the names of Tupak.1154.

ਨਰਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਣ ਕੀਜੈ ॥

naranee aadh uchaaran keejai ||

ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥

arinee a(n)t sabadh teh dheejai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੧੫੫॥

yaa mai bhedh na naik pramaanahu ||1155||

Saying firstly the word “Narni”, add the word “arini” and know all the

names of Tupak without any discrimination.1155.

ਮਾਨਵਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

maanavanee sabadhaadh bhanijai ||

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

taa ke a(n)t satr padh dhijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥

naam tupak ke sakal laheejai ||

ਸਭਾ ਮਧਿ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਕਹੀਜੈ ॥੧੧੫੬॥

sabhaa madh bin sa(n)k kaheejai ||1156||

Saying firstly the word “manavni”, add the word “Shatru” at the end and

know all the names of Tupak without any doubt.1156.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਪ੍ਰਿਥੀਰਾਟਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

piratheeraaTanee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਇਨ ਕੇ ਕਹਤ ਨ ਸੰਕਾ ਮਨ ਮੈ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੫੭॥

ho in ke kahat na sa(n)kaa man mai keejeeaai ||1157||

Saying firstly the word “Prithi-raatnani”, add the word “arini” at the end

and know all the names of Tupak without any doubt.1157.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਛਿਤਨੀਸਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

chhitaneesanee padhaadh bhanijai ||

ਅਰਿਣੀ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਕਹਿਜੈ ॥

arinee padh ko bahur kahijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਖਾਨਹੁ ॥

naam tupak ke sakal bakhaanahu ||

ਸਕਲ ਸਭਾ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੧੫੮॥

sakal sabhaa mai pragaT pramaanahu ||1158||

Saying the word "Kshiti-neeshani", utter the word "arini" and speak all the

names of Tupak.1158.

ਛਤ੍ਰਿਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

chhatirasanee sabadhaadh bhanijai ||

ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਮਥਣੀ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥

a(n)t sabadh mathanee teh dhijai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥

sakal tupak ke naam pachhaanahu ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਜਾਨਹੁ ॥੧੧੫੯॥

yaa mai bhedh naik nahee jaanahu ||1159||

Saying firstly the word “Kshatriyeshani”, add the word “mathani” at the

end and recognize all the names of Tapak without any discrimination.1159.

ਛਮਿ ਇਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

chham isanee sabadhaadh uchaaro ||

ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਡਾਰੋ ॥

mathanee sabadh a(n)t teh ddaaro ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥

naam tupak ke sabh leh leejai ||

ਸਦਾ ਸੁਨਤ ਬੁਧਿਜਨਨ ਭਣੀਜੈ ॥੧੧੬੦॥

sadhaa sunat budhijanan bhaneejai ||1160||

Saying the word “Kshmeshani”, add the word “mathani” and know the

names of Tupak for causing the wise men to listen to them.1160.

ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥

rooaamal chha(n)dh ||

ROOAMAL STANZA

ਧਰਤੀਸਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥

dharateesan aadh bakhaan ||

ਅਰਿ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

ar sabadh a(n)t pramaan ||

ਸਭ ਚੀਨ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ॥

sabh cheen naam tufa(n)g ||

ਸਭ ਠਵਰ ਭਨਹੁ ਨਿਸੰਗ ॥੧੧੬੧॥

sabh Thavar bhanahu nisa(n)g ||1161||

Saying the word “Dharneeshani”, add the word “ari” at the end and

recognize the names of Tupak.1161.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਧਵਲ ਧਰਿਸਣੀ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੀਐ ॥

dhaval dharisanee padh ko piratham uchaareeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko ddaareeaai ||

ਅਮਿਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

amit tupak ke naam chatur leh leejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਬੁਧਿਜਨ ਸੁਨਤ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੬੨॥

ho sakal budhijan sunat uchaaran keejeeaai ||1162||

Saying firstly the word “Dhaval-Dhareeshani”, add the word “arini” at the

end and know cleverly the innumerable names of Tupak.1162.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬ੍ਰਿਖਭ ਧਰਿਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

birakhabh dharisanee aadh bakhaano ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੋ ॥

ar padh a(n)t tavan ke Thaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||

ਸਕਲ ਸਭਾ ਤੇ ਸੁਣਤ ਭਨਿਜੈ ॥੧੧੬੩॥

sakal sabhaa te sunat bhanijai ||1163||

Saying firstly the word “Vrashabh-Dhareeshani”, add the word “ari” at the

end and know all the names of Tupak.1163.

ਧਾਵਲੇਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

dhaavalesanee aadh bakhaano ||

ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥

mathanee sabadh a(n)t teh Thaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੀਐ ॥

naam tupak ke sakal pachhaaneeaai ||

ਸਕਲ ਬੁਧਿਜਨ ਸੁਨਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੧੬੪॥

sakal budhijan sunat bakhaaneeaai ||1164||

Saying firstly the word “Dhaavleshani”, add the word “mathani” at the end

and know all the names of Tupak.1164.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਆਦਿ ਧਵਲਇਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

aadh dhavalisanee sabadhaadh bakhaaneeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

taa ke arinee a(n)t sabadh ko Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur leh leejeeaai ||

ਹੋ ਗੁਨੀਜਨਨ ਕੀ ਸਭਾ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੬੫॥

ho guneejanan kee sabhaa uchaaran keejeeaai ||1165||

Saying firstly the word “Dhaval-ishani”, add the word “arini” at the end and know all the names of Tupak for pronouncing before the talented

persons.1165.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਬ੍ਰਿਖਭਣੀਇਸਣੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥

piratham birakhabhaneeisanee sabadh uchaareeaai ||

ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥

mathanee taa ke a(n)t sabadh ko ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ ਲੈ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ॥

sakal tupak ke naam cheen lai chatur chit ||

ਹੋ ਕਾਬਿ ਕਥਾ ਮੈ ਦੀਜੈ ਅਉ ਭੀਤਰ ਕਬਿਤ ॥੧੧੬੬॥

ho kaab kathaa mai dheejai aau bheetar kabit ||1166||

Saying the word “Vrashabhani-Ishani”, add the word “mathani” at the end

and know all names of Tupak in your mind1166.

ਗਾਵਿਸਇਸਣੀ ਸਬਦਹਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

gaavisisanee sabadheh aadh uchaareeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥

sakal tupak ke naam sughar leh leeje'eeh ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੬੭॥

ho kabit kaab ke beech niddar hui dheeje'eeh ||1167||

Saying firstly the word “Gaavis-Ishani”, add the word “arini” at the end and

know the names of Tupak for using them in potry.1167.

ਭੁਵਿਸਣੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

bhuvisanee padh piratham uchaaran keejeeaai ||

ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥

mathanee taa ke a(n)t sabadh kahu dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeey leejeeaai ||

ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੬੮॥

ho javan Thavar mai chaheeaai teh te dheejeeaai ||1168||

Saying firstly the word “Bhoomishani”, add the word “mathani” at the end

and know all the names of Tupak for using as desired.1168.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਉਰਵਿਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

auravisanee sabadhaadh bhanijai ||

ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥

mathanee a(n)t sabadh teh dhijai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿਜਹਿ ॥

sakal tupak ke naam lahijeh ||

ਸਰਬ ਠਵਰ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਭਣਿਜਹਿ ॥੧੧੬੯॥

sarab Thavar bin sa(n)k bhanijeh ||1169||

Saying firstly the word “Urvishani”, add the word “mathani” at the and

know all the names of Tupak.1169.

ਜਗਤੀਸਣੀ ਪਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

jagateesanee padhaadh bakhaano ||

ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਮਥਣੀ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥

a(n)t sabadh mathanee teh Thaano ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥

sakal tupak ke naam pachhaanahu ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਰਤੀ ਨ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੧੭੦॥

yaa mai bhedh ratee na pramaanahu ||1170||

Saying firstly the word "Jagtaashani", add the word "mathani" at the end

and know the names of Tupak without any discrimination.1170.

ਬਸੁਮਤੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

basumatesanee aadh uchareeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥

arinee sabadh a(n)t teh dhareeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜਹਿ ॥

naam tupak ke sabh leh lijeh ||

ਸਭਨ ਸੁਨਤ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਭਨਿਜਹਿ ॥੧੧੭੧॥

sabhan sunat bin sa(n)k bhanijeh ||1171||

Saying firstly the word “Vasumanteshani”, add the word ‘arini” at the and

know all the names of Tupak.1171.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਬਸੁਧੇਸਣੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

basudhesanee sabadh ko aadh uchaareeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥

taa ke mathanee a(n)t sabadh ko ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਚੀਨ ਲੈ ॥

sakal tupak ke naam chatur chit cheen lai ||

ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੋ ਤਹੀ ਤੇ ਸਬਦ ਦੈ ॥੧੧੭੨॥

ho javan Thavar mai chaho tahee te sabadh dhai ||1172||

Uttering the word "Vasundheshani", add the word "mathani" at the end

and know all the names of Tupak.1172.

ਬੈਸੁੰਧੁਰਾਏਸਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

baisu(n)dhuraaesanee aadh bakhaaneeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko Thaaneeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥

naam tupak ke jaan chatur jeea leeje'eeh ||

ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੋ ਚਹੋ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੭੩॥

ho javan Thavar mo chaho tahee te dheeje'eeh ||1173||

Saying firstly the word “Vasundhreshani” add the word, “arini” at the end

and know all the names of Tupak cleverly in your mind.1173.

ਬਸੁਮਤੇਸਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥

basumatesanee piratham sabadh ko bhaakheeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t bahur padh raakheeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਸਕਲ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

naam tupak ke chatur sakal jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਜਹਾ ਜਹਾ ਚਹੀਐ ਪਦ ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੧੭੪॥

ho jahaa jahaa chaheeaai padh tahee bakhaaneeaai ||1174||

Saying firstly the word “Vasumteshani”, add the word “arini” at the end

and know all the names of Tupak.1174.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਣੀ ਏਸਣੀ ਕਹੀਐ ॥

saamu(n)dhranee esanee kaheeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਗਹੀਐ ॥

arinee a(n)t sabadh kahu gaheeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੇਹੁ ਸੁਜਨ ਜਨ ॥

naam tupak ke leh sujan jan ||

ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਬੀਚ ਸਕਲ ਮਨਿ ॥੧੧੭੫॥

apane apane beech sakal man ||1175||

Saying firstly the word “Samundra-neeshani”, speak the word “arini” and

O good men! know the names of Tupak in your mind.1175

ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਣੀਏਸਣੀ ਭਾਖੋ ॥

saamu(n)dhrane'eesanee bhaakho ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਰਾਖੋ ॥

arinee sabadh a(n)t teh raakho ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿਜੈ ॥

naam tupak ke sakal lahijai ||

ਸਕਲ ਸੁਕਬਿ ਜਨ ਸੁਨਤ ਭਣਿਜੈ ॥੧੧੭੬॥

sakal sukab jan sunat bhanijai ||1176||

Saying the word “Samundra-neeshani”, add the word “arini” and know all

the names of Tupak.1176.

ਅਚਲਾਇਸਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

achalaisanee aadh bhanijai ||

ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥

mathanee sabadh a(n)t teh dhijai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥

sakal tupak ke naam laheejai ||

ਜਵਨ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦੀਜੈ ॥੧੧੭੭॥

javan Thavar chaheeaai teh dheejai ||1177||

Saying firstly the word “Achleshni”, add the word “mathani” at the end and

know the names of Tupak for using them as desired.1177.

ਵਿਪਲੀਸਿਣੀ ਪਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

vipaleesinee padhaadh uchaaro ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਧਾਰੋ ॥

arinee sabadh a(n)t teh dhaaro ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥

sakal tupak ke naam pachhaano ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਜਾਨੋ ॥੧੧੭੮॥

yaa mai bhedh na ra(n)chak jaano ||1178||

Saying firstly the word “Vipleeshani”, add the word “arini” at the end and

recognize all the names of Tupak without any discrimination1178.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਆਦਿ ਸਾਗਰਾ ਸਬਦ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥

aadh saagaraa sabadh bakhaanan keejeeaai ||

ਏਸ ਦਰਰਨੀ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

es dhararanee a(n)t tavan ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥

sakal tupak ke naam sughar leh leeje'eeh ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਚਹੋ ਤਹ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੭੯॥

ho kabit kaab ke beech chaho teh dheeje'eeh ||1179||

Saying firstly the word “Saagraa”, add the word “Ish-dalanani” and know

all the names of Tupak for using them in poetry.1179.

ਮਹਾਅਰਣਵੀ ਸਬਦਹਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

mahaaranavee sabadheh aadh uchaareeaai ||

ਪਤਿ ਮਰਦਨਨੀਹ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਡਾਰੀਐ ॥

pat maradhananeeh a(n)t sabadh kahu ddaareeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨ ਜੀਯ ਰਾਖਅਹਿ ॥

naam tupak ke sakal jaan jeey raakheh ||

ਹੋ ਸਕਲ ਸੁਜਨ ਜਨ ਸੁਨਤ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਭਾਖੀਅਹਿ ॥੧੧੮੦॥

ho sakal sujan jan sunat niddar hui bhaakhe'eeh ||1180||

Saying firstly the word “Mahaa-ranavi”, add the word “Pat-mardanani” at

eh end and fearlessly know all the names of Tupak.1180.

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਦਿ ਸਿੰਧੁਣੀ ਸਬਦ ਭਣੀਜੈ ॥

aadh si(n)dhunee sabadh bhaneejai ||

ਪਤਿ ਅਰਦਨੀ ਪਦਾਤ ਕਹੀਜੈ ॥

pat aradhanee padhaat kaheejai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੋ ॥

sabh sree naam tupak ke laho ||

ਸਕਲ ਸੁਜਨ ਜਨ ਸੁਨਤੇ ਕਹੋ ॥੧੧੮੧॥

sakal sujan jan sunate kaho ||1181||

Saying firstly the word “Sindhuni”, add the word “ardani” afterwards and

know all the names of Tupak.1181.

ਨੀਰਾਲਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੋ ॥

neeraalayanee aadh ucharo ||

ਨਾਇਕ ਅਰਿਣੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਧਰੋ ॥

naik arinee pun padh dharo ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥

sakal tupak ke naam pachhaano ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਰਤੀਕੁ ਨ ਜਾਨੋ ॥੧੧੮੨॥

yaa mai bhedh rateek na jaano ||1182||

Saying the word “Neeraalayani”, add the word “Naasik-arini” and know all

the names of Tupak without any discrimination.1182.

ਆਦਿ ਜਲਾਲਯਣੀ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

aadh jalaalayanee padh dhijai ||

ਪਤਿ ਅਰਿਣੀ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

pat arinee padh bahur bhanijai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥

sakal tupak ke naam pachhaanahu ||

ਸਕਲ ਸੁਜਨ ਜਨ ਸੁਨਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੧੮੩॥

sakal sujan jan sunat bakhaanahu ||1183||

Saying firstly the word “Jaalayani” utter the words “Patiarini” and

recognize all the names of Tupak.1183.

ਬਾਰਿਧਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

baaridhanee sabadhaadh uchareeaai ||

ਪਤਿ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਧਰੀਐ ॥

pat ar a(n)t sabadh ko dhareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹੀਜੈ ॥

sakal tupak ke naam kaheejai ||

ਸਕਲ ਗੁਨਿਜਨਨ ਸੁਨਤ ਭਨੀਜੈ ॥੧੧੮੪॥

sakal gunijanan sunat bhaneejai ||1184||

Saying firstly the word “Vaaridhini”, add the word “Pati ari” and speak the

names of Tupak for the talented people.1184.

ਧਰਾਏਸਣੀ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ॥

dharaaesanee aadh sabadh keh ||

ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਪਦ ਗਹਿ ॥

mathanee a(n)t tavan ke padh geh ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿਜੈ ॥

sakal tupak ke naam lahijai ||

ਸੰਕ ਛੋਰਿ ਬਿਨ ਸੰਕ ਭਣਿਜੈ ॥੧੧੮੫॥

sa(n)k chhor bin sa(n)k bhanijai ||1185||

Saying the word “Dhareshani” add the word “Mathani” at the end and

know all the names of Tupak without any doubt.1185.

ਲੋਰਭਰੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

lorabharesanee aadh uchareeaai ||

ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਮਥਣੀ ਕਹੁ ਧਰੀਐ ॥

a(n)t sabadh mathanee kahu dhareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥

sakal tupak ke naam pachhaanahu ||

ਸੰਕ ਛੋਰਿ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੧੮੬॥

sa(n)k chhor bin sa(n)k bakhaanahu ||1186||

Saying the word “Lorbhareshani”, add the word “mathani” and recognize

all the names of Tupak.1186.

ਗੋਰਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

goraa aadh uchaaran keejai ||

ਏਸ ਅੰਤਕਣੀ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੈ ॥

es a(n)takanee a(n)t bhaneejai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥

naam tupak ke sakal pachhaano ||

ਜਹਾ ਰੁਚੈ ਤਿਹ ਠਵਰ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥੧੧੮੭॥

jahaa ruchai teh Thavar pramaano ||1187||

Uttering the word "Goraa", add the words "Ish-antakni" at the end and

recognize all the names of Tupak.1187.

ਅਵਨੇਸਣੀ ਪਦਾਦਿ ਕਹੀਜੈ ॥

avanesanee padhaadh kaheejai ||

ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥

mathanee sabadh a(n)t teh dheejai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਭੈ ਨਿਵਾਰਿ ਨਿਰਭੈ ਹੁਇ ਕਹੀਐ ॥੧੧੮੮॥

bhai nivaar nirabhai hui kaheeaai ||1188||

Saying the word “Avneeshani”, add the word “mathani” and know

fearlessly all the names of Tupak.1188.

ਦਿਗਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

dhigajanee sabadhaadh bhanijai ||

ਏਸਾਰਦਨੀ ਅੰਤਿ ਕਹਿਜੈ ॥

esaaradhanee a(n)t kahijai ||

ਸਕਲ ਸੁ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ॥

sakal su naam tupak ke cheenahu ||

ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਹ ਕਹੋ ਪ੍ਰੀਬਨਹੁ ॥੧੧੮੯॥

jeh chaaho teh kaho preebanahu ||1189||

Saying firstly the word “Diggajani”, speak the word “Ishhaaradani” at the end and recognize the names of Tupak for using them according to your

inclination.1189.

ਕੁੰਭਿਨੇਸਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

ku(n)bhinesanee aadh uchareeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਧਰੀਐ ॥

arinee a(n)t sabadh kahu dhareeaai ||

ਸਭੈ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥

sabhai tupak ke naam pachhaano ||

ਯਾ ਮਹਿ ਝੂਠ ਨੈਕ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੧੧੯੦॥

yaa meh jhooTh naik nahee jaano ||1190||

Saying firstly the word “Kumbhaashini”, add the word “arini” at the end

and recognize all the names of Tupak.1190.

ਮਹਿਏਸਣੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

mahiesanee padhaadh bhanijai ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਮਹਿ ਦਿਜੈ ॥

arinee sabadh a(n)t meh dhijai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹੀਜੈ ॥

sakal tupak ke naam kaheejai ||

ਜਹ ਹੀ ਚਹੋ ਤਹੀ ਲੈ ਦੀਜੈ ॥੧੧੯੧॥

jeh hee chaho tahee lai dheejai ||1191||

Saying firstly the word “Maheeshani”, add the word “arini” at the end and

know all the names of Tupak.1191.

ਮੇਦਣੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

medhanesanee aadh uchareeaai ||

ਘਾਰੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਧਰੀਐ ॥

ghaaree a(n)t sabadh kahu dhareeaai ||

ਨਾਮ ਸੁ ਜਾਨ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ॥

naam su jaan tupak ke sabh hee ||

ਚਾਹੋ ਜਹਾ ਉਚਰਹੁ ਤਬ ਹੀ ॥੧੧੯੨॥

chaaho jahaa ucharahu tab hee ||1192||

Placing firstly the word “Meneeshani”, add the word “Ghaayak” at the end

and recognize all the names of Tupak.1192.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਬਸੁੰਧਰੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

basu(n)dharesanee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਸਬਦ ਦਾਹਨੀ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

sabadh dhaahanee a(n)t tavan ke dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeey leeje'eeh ||

ਹੋ ਪ੍ਰਗਟ ਸਭਾ ਕੇ ਮਾਝ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੯੩॥

ho pragaT sabhaa ke maajh uchaaran keeje'eeh ||1193||

Saying firstly the word “Vasundhreshani”, add the word “Daahni” and

know all the names of Tupak in your mind.1193.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸੁੰਧਰੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

su(n)dharesanee aadh uchareeaai ||

ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਧਰੀਐ ॥

mathanee a(n)t sabadh ko dhareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥

sakal tupak ke naam laheejai ||

ਅਧਿਕ ਗੁਨਿਜਨਨ ਸੁਨਤ ਭਨੀਜੈ ॥੧੧੯੪॥

adhik gunijanan sunat bhaneejai ||1194||

Saying the word “Vasundhreshani, add the word “mathani” at the end and

know all the names of Tupak for talented people.1194.

ਨਰਾਧਿਪਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

naraadhipanee aadh bhanijai ||

ਮਥਣੀ ਪਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਧਰਿਜੈ ॥

mathanee padh ko a(n)t dharijai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਕਬਿ ਜਨ ਸੁਨਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੧੯੫॥

pragaT sukab jan sunate kaheeaai ||1195||

Saying firstly the word “Naraadhipani”, add the word “mathani” at the end

and know all the names of Tupak.1195.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਮਾਨੁਖੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

maanukhesanee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਅਤਕਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

atakanee sabadhaadh tavan ke dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur pahichaaneeaai ||

ਹੋ ਸੰਕਾ ਤਿਆਗ ਉਚਰੀਐ ਸੰਕ ਨ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੯੬॥

ho sa(n)kaa tiaag uchareeaai sa(n)k na maaneeaai ||1196||

Saying firstly the word “Manusheshani”, utter the word “antakni” and

recognize all the names Tupak without any doubt.1196.

ਦੇਸਏਸਣੀ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨੀਐ ॥

dhesesanee padh ko piratham bakhaaneeaai ||

ਅੰਤਿ ਅਰਦਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥

a(n)t aradhanee sabadh tavan ke Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur leh leejeeaai ||

ਹੋ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੯੭॥

ho kabit kaab ke beech uchaaran keejeeaai ||1197||

Saying firstly the word “Desh-Ishani”, add the word “ardani” at the end

and know all the names of Tupak for using them in poetry.1197.

ਜਨਪਦੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

janapadhesanee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਅੰਤਿ ਯੰਤਕਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

a(n)t ya(n)takanee sabadh tavan ke dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leeje'eeh ||

ਹੋ ਚਹੀਅਹਿ ਠਵਰ ਜਹਾ ਸੁ ਤਹਾ ਤੇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੯੮॥

ho chahe'eeh Thavar jahaa su tahaa te dheeje'eeh ||1198||

Saying firstly the word “Janapaadeshni”, add the word “antyantakani” and

know all the names of Tupak.1198.

ਮਾਨਵੇਦ੍ਰਣੀ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨੀਐ ॥

maanavedhranee padh ko piratham bakhaaneeaai ||

ਅੰਤ ਯੰਤਕਨੀ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

a(n)t ya(n)takanee padh ko bahur pramaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਤਿਹ ਚਿਤ ਮਹਿ ॥

sakal tupak ke naam jaan teh chit meh ||

ਹੋ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਇਸੀ ਕਰ ਮਿਤ ਮਹਿ ॥੧੧੯੯॥

ho bhoot bhavikh bhavaan isee kar mit meh ||1199||

Saying firstly the word “Maanavendrani”, utter the word “antyantakani”

and know the names of Tupak for the present, past and future.1199.

ਲੋਕਏਾਂਦ੍ਰਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

lokeaa(n)dhranee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਹਰਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

taa ke haranee a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeey leeje'eeh ||

ਹੋ ਰੈਨ ਦਿਵਸ ਸਭ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖਯੋ ਕੀਜੀਅਹਿ ॥੧੨੦੦॥

ho rain dhivas sabh mukh te bhaakhayo keeje'eeh ||1200||

Saying firstly the word “Lokendrani”, add the word ‘harni’ at the end and know all the names of Tupak in your mind for speaking them day and

night.1200.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਲੋਕਰਾਜਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

lokaraajanee aadh bhanijai ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥

arinee sabadh a(n)t teh dhijai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥

sakal tupak ke naam laheejai ||

ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਮਾਝ ਕਹੀਜੈ ॥੧੨੦੧॥

saasatr si(n)mritan maajh kaheejai ||1201||

Saying firstly the word “Lokraajani”, add the word “arini” at the end and

know the names of Tupak as spoken in Shastras and Smritis.1201.

ਦੇਸੇਸਨੀ ਰਵਣਨੀ ਭਾਖੋ ॥

dhesesanee ravananee bhaakho ||

ਅੰਤਿ ਅੰਤਕਨੀ ਸਬਦਹਿ ਰਾਖੋ ॥

a(n)t a(n)takanee sabadheh raakho ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥

sakal tupak ke naam laheejai ||

ਸੁਕਬਿ ਜਨਨ ਕੇ ਸੁਨਤ ਭਨੀਜੈ ॥੧੨੦੨॥

sukab janan ke sunat bhaneejai ||1202||

Saying firstly the word “Deseshani Ramanani”, add the word “antakani” at

the end and know all the names of Tupak.1202.

ਥਿਰਾ ਭਾਖਿ ਇਸਣੀ ਪੁਨਿ ਭਾਖੋ ॥

thiraa bhaakh isanee pun bhaakho ||

ਅੰਤਿ ਅੰਤਕਨੀ ਪਦ ਕਹੁ ਰਾਖੋ ॥

a(n)t a(n)takanee padh kahu raakho ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿਜੈ ॥

sakal tupak ke naam lahijai ||

ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਮਾਝ ਭਣਿਜੈ ॥੧੨੦੩॥

saasatr si(n)mritan maajh bhanijai ||1203||

Saying firstly the word “Thiraa” utter the word “Ishani”, then add the word

“antakani” and in this way know the names of Tupak.1203.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਸਪੀ ਇਸਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥

piratham kaasapee isanee sabadh bakhaaneeaai ||

ਅੰਤ ਯੰਤਕਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥

a(n)t ya(n)takanee sabadh tavan ke Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeey leejeeaai ||

ਹੋ ਸੰਕਾ ਤਿਆਗਿ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੦੪॥

ho sa(n)kaa tiaag nisa(n)k uchaaran keejeeaai ||1204||

Saying the word “Kashyapi Ishani”, add the word “antyantakani” and utter

all the names of Tupak unhesitatingly.1204.

ਆਦਿ ਨਾਮ ਨਾਗਨ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨੀਐ ॥

aadh naam naagan ke piratham bakhaaneeaai ||

ਪਿਤਣੀ ਇਸਣੀ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥

pitanee isanee a(n)t tavan ke Thaaneeaai ||

ਬਹੁਰਿ ਘਾਤਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

bahur ghaatanee sabadh tavan ke dheejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੨੦੫॥

ho sakal tupak ke naam chatur leh leejeeaai ||1205||

Saying the word “Naagin” add the words “Pitani Ishaniwant”, then add the

word “Ghatani” and know all the names of Tupak.1205.

ਸਰਪ ਤਾਤਨੀ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

sarap taatanee isanee aadh uchaareeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥

taa ke mathanee a(n)t sabadh ko ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur leh leejeeaai ||

ਹੋ ਸਭ ਕਬਿਤਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਨਿਡਰੁ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੦੬॥

ho sabh kabitan ke bikhai niddar hui dheejeeaai ||1206||

Saying the words “Saraptaatani Ishani”, add the word “mathani” at the and

and know fearlessly al th names of Tupak in your mind.1206.

ਇੰਦਏਾਂਦ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

ei(n)dheaa(n)dhranee aadh uchaaran keejeeaai ||

ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

mathanee taa ke a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeey leeje'eeh ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੨੦੭॥

ho kabit kaab ke maajh niddar hui dheeje'eeh ||1207||

Saying the word “Indrendarni”, add the word “mathani” at the end and get

the knowledge of all the names of Tupak for using them in poetry.1207.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਦੇਵਦੇਵਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

dhevadhevanee aadh uchareeaai ||

ਏਸਰਾਤਕਨ ਪੁਨਿ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥

esaraatakan pun padh dhareeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਨਿਰਸੰਕ ਹੁਇ ਕਹੀਐ ॥੧੨੦੮॥

sa(n)k tiaag nirasa(n)k hui kaheeaai ||1208||

Saying the word “Devdevani”, add the word “Ishraantakan” and know all

the names of Tupak.1208.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਸਕ੍ਰਤਾਤ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

sakrataat arinee sabadhaadh bakhaaneeaai ||

ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

mathanee taake a(n)t sabadh ko Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹੀਯੇ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam heeye pahichaaneeaai ||

ਹੋ ਕਥਾ ਬਾਰਤਾ ਭੀਤਰ ਨਿਡਰ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੦੯॥

ho kathaa baarataa bheetar niddar bakhaaneeaai ||1209||

Saying firstly the word "Sakartaat arini", add the word "mathani" at the end and recognize all the names of Tupak in your mind and use them in

discourses.1209.

ਸਤਕ੍ਰਿਤੇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satakiratesanee isanee aadh uchaareeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥

taa ke arinee a(n)t sabadh ko ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeey leejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਗੁਨਿਜਨਨ ਸੁਨਤ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੧੦॥

ho sakal gunijanan sunat uchaaran keejeeaai ||1210||

Saying the word “Satkriteshani shishani”, add the word “arini” at the end

know all the names of Tupak.1210.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸਚੀਪਤਿਸਣੀ ਇਸਣੀ ਭਾਖੋ ॥

sacheepatisanee isanee bhaakho ||

ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਕੋ ਰਾਖੋ ॥

mathanee sabadh a(n)t ko raakho ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥

sakal tupak ke naam laheejai ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਭਨੀਜੈ ॥੧੨੧੧॥

dhes dhes kar pragaT bhaneejai ||1211||

Saying firstly the words “Shachi Pateeshani Ishani”, add the word

"mathani" at end and know all the names of Tupak.1211.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਸਕੰਦ੍ਰਨ ਤਾਤਣੀ ਏਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

saka(n)dhran taatanee esanee bhaakheeaai ||

ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

mathanee taa ke a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਤਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥

naam tupak ke chit mai chatar pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਬਿਨਾ ਕਪਟ ਤਿਨ ਲਖੋ ਨ ਕਪਟ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੨੧੨॥

ho binaa kapaT tin lakho na kapaT pramaaneeaai ||1212||

Saying the words "Sakrandan-taatani Ishani", add the word "mathani" at

the end and recognize the names of Tupak cleverly and guilessly.1212.

ਕਉੂਸਕੇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥

kuoosakesanee isanee piratham bakhaan kai ||

ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

mathanee taa ke a(n)t sabadh ko Thaan kai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur pahichaaneeaai ||

ਹੋ ਕਹੇ ਹਮਾਰੇ ਬਚਨ ਸਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੀਐ ॥੧੨੧੩॥

ho kahe hamaare bachan sat kar maaneeaai ||1213||

Saying the word “Kauskeshani Ishani”, add the word “mathani” at the end

and know all the names of Tupak considering them as true.1213.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬਾਸਵੇਸਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

baasavesanee aadh bhanijai ||

ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿਣੀ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥

a(n)t sabadh arinee teh dhijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਯ ਜਾਨੋ ॥

naam tupak ke sabh jeey jaano ||

ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਨਿਰਸੰਕ ਬਖਾਨੋ ॥੧੨੧੪॥

sa(n)k tiaag nirasa(n)k bakhaano ||1214||

Saying the words “Vaasav-Ishani”, add the word “arini” at the end and

know the names of Tupak unhesitatingly.1214.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਬਰਹਾ ਇਸਣੀ ਅਰਿਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

barahaa isanee arinee aadh bakhaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam su chit mai jaaneeaai ||

ਸੰਕ ਤਿਆਗਿ ਨਿਰਸੰਕ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

sa(n)k tiaag nirasa(n)k uchaaran keejeeaai ||

ਹੋ ਸਤਿ ਸੁ ਬਚਨ ਹਮਾਰੇ ਮਾਨੇ ਲੀਜੀਐ ॥੧੨੧੫॥

ho sat su bachan hamaare maane leejeeaai ||1215||

Saying the word “Varhaaishani arini”, speak all the nnames of Tupak inn

your mind and I say truly, use these names unhesitatingly.1215.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

DOHRA

ਮਘਵੇਸਰਣੀ ਇਸਰਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਪਦਹਿ ਉਚਾਰ ॥

maghavesaranee isaranee pirathamai padheh uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੈ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੨੧੬॥

naam tupak ke hot hai(n) leejai sukab su dhaar ||1216||

By uttering the words "Mathveshani Ishvarni", the names of Tupak are formed correctly.1216.

ਮਾਤਲੇਸਣੀ ਏਸਣੀ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥

maatalesanee esanee mathanee a(n)t uchaar ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹਿ ਸੁਕਬਿ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੨੧੭॥

naam tupak ke hot hai leejeh sukab su dhaar ||1217||

By uttering the words "Matuleshani Ishani Mathani", the names of Tupak

are formed, which the poet may improve.1217.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਿਸਨਏਸਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

jisanesanee aadh bhanijai ||

ਇਸਣੀ ਮਥਣੀ ਅੰਤਿ ਕਹਿਜੈ ॥

eisanee mathanee a(n)t kahijai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਦੀਜੈ ਤਵਨ ਠਵਰ ਜਹ ਚਹੀਐ ॥੧੨੧੮॥

dheejai tavan Thavar jeh chaheeaai ||1218||

Saying firstly the word “Jisneshani”, add the words “Ishani mathani” at the end and know the names of Tupak for using them at the desired

place.1218.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਰੰਦਰ ਇਸਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥

piratham pura(n)dhar isanee sabadh bakhaaneeaai ||

ਇਸਣੀ ਮਥਣੀ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

eisanee mathanee padh ko bahur pramaaneeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥

naam tupak ke sakal jaan jeey leeje'eeh ||

ਹੋ ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਨਿਰਸੰਕ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਅਹਿ ॥੧੨੧੯॥

ho sa(n)k tiaag nirasa(n)k uchaaran keeje'eeh ||1219||

Saying the words “Durandar-Ishani”, add the words “Ishani mathani” and

know all the names of Tupak, uttering them unhestitatingly.1219.

ਬਜ੍ਰਧਰਿਸਣੀ ਅਰਿਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

bajradharisanee arinee aadh uchaareeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥

naam tupak ke chit mai chatur bichaareeaai ||

ਸੰਕ ਤਯਾਗ ਨਿਰਸੰਕ ਹੁਇ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥

sa(n)k tayaag nirasa(n)k hui sabadh bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਕਿਸੀ ਸੁਕਬਿ ਕੀ ਕਾਨ ਨ ਮਨ ਮੈ ਆਨੀਐ ॥੧੨੨੦॥

ho kisee sukab kee kaan na man mai aaneeaai ||1220||

Saying firstly the words “Vajarbhareshani arini”, know thoughtfully the

names of Tupak in your mind, use them without caring for any poet.1220.

ਤੁਰਾਖਾੜ ਪਿਤਨੀ ਇਸਣੀ ਪਦ ਭਾਖੀਐ ॥

turaakhaaR pitanee isanee padh bhaakheeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹੀਯੈ ਪਹਿਚਾਨੀਅਹਿ ॥

sakal tupak ke naam heeyai pahichaane'eeh ||

ਹੋ ਚਤੁਰ ਸਭਾ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਅਹਿ ॥੧੨੨੧॥

ho chatur sabhaa ke beech nisa(n)k bakhaane'eeh ||1221||

Saying the words “Tukhaar Pitani Ishani”, add the word “arini” at the end

and recognize all the names of Tupak in your mind.1221.

ਇੰਦ੍ਰੇਣੀ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥

ei(n)dhrenee i(n)dhraanee aadh bakhaan kai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko Thaan kai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeey leejeeaai ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੨੨॥

ho kabit kaab ke beech niddar hui dheejeeaai ||1222||

Saying firstly the words “Indreni Indraani”, add the word “arini” at the end

and know fearlessly all the names of Tupak for using them.1222.

ਉਚਸ੍ਰਿਵਾਇਸ ਏਸ ਏਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

auchasiravais es esanee bhaakheeaai ||

ਇਸਣੀ ਕਹਿ ਕੈ ਅਰਿਣੀ ਪਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

eisanee keh kai arinee padh ko raakheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਮਿਤ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam amit jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਨਿਰਸੰਕ ਹੁਇ ਸਦਾ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੨੩॥

ho sa(n)k tiaag nirasa(n)k hui sadhaa bakhaaneeaai ||1223||

Saying the words “Ucchshrivaaish Ishani”, add the words “Ishani” and “arini” and know the innumerable names of Tupak for using them

unhesitatingly.1223.

ਹਯਣੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

hayanee isanee isanee isanee bhaakheeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਨਿਡਰ ਸਭਾ ਕੇ ਮਾਝ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੨੪॥

ho niddar sabhaa ke maajh uchaaran keejeeaai ||1224||

Saying the words “Hayani Ishani Ishani”, add the word “arini” at the end

and know all the names of Tupak in your mind.1224.

ਗਾਜਰਾਜ ਰਾਜਨਨੀ ਪ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

gaajaraaj raajananee prabhanee bhaakheeaai ||

ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

mathanee taa ke a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕੁ ਹੂੰ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੨੫॥

ho yaa ke bheetar bhedh na naik hoo(n) keejeeaai ||1225||

Saying the words “Gajraaj Rajanani Prabhuni”, add the word “mathani” at

the end and know all the names of Tupak without any discrimination.1225.

ਅਸ੍ਵ ਏਸਣੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

asavai esanee isanee isan uchaareeaai ||

ਤਾ ਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥

taa ke mathanee a(n)t sabadh ko ddaareeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਸੰਕ ਤਿਆਗਿ ਨਿਰਸੰਕ ਉਚਾਰਜੋ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੨੬॥

ho sa(n)k tiaag nirasa(n)k uchaarayo keejeeaai ||1226||

Saying the words “Ashav Ishani Ishani”, add the word “mathani” at the

end and know all the names of Tupak unhesitatingly.1226.

ਬਾਹਰਾਜ ਰਾਜਨਣੀ ਰਾਜਨਿ ਭਾਖੀਐ ॥

baaharaaj raajananee raajan bhaakheeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹੀਯੇ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam heeye pahichaaneeaai ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੨੭॥

ho kabit kaab ke bheetar pragaT bakhaaneeaai ||1227||

Saying the words “Waahiraaj raajanani raajan”, add the word “arini” at the

end and know all the names of Tupak.1227.

ਤੁਰੰਗ ਏਸਣੀ ਇਸਣੀ ਪ੍ਰਭਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ॥

tura(n)g esanee isanee prabhanee piratham keh ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਬਹੁਰਿ ਗਹਿ ॥

satr sabadh ko a(n)t tavan ke bahur geh ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਗੁਨਿਜਨਨ ਸੁਨਤ ਨਿਸੰਕ ਭਣੀਜੀਐ ॥੧੨੨੮॥

ho sakal gunijanan sunat nisa(n)k bhaneejeeaai ||1228||

Saying firstly the words “Turang Ishani Ishani Prabhuni”, add the word “Shatru” at the end and know all the names of Tupak in your mind and use

them before the talented persons unhesitatingly. 1228.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਇਸ ਪਤਿ ਪਿਤਣੀ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥

aais pat pitanee padh kaheeaai ||

ਇਸਣੀ ਅਰਿਣੀ ਸਬਦਹਿ ਲਹੀਐ ॥

eisanee arinee sabadheh laheeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਨੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke janeeaai ||

ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭਨੀਐ ॥੧੨੨੯॥

kabit kaab ke bheetar bhaneeaai ||1229||

Saying the words “Aayasupati Pitani”, utter the words “Ishani arini” and

know the names of Tupak for speaking them in stanzas of powtry.1229.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਬਾਜ ਰਾਜ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥

baaj raaj ke sabh hee naam bakhaan kai ||

ਪ੍ਰਭਣੀ ਪਿਤਣੀ ਇਸਣੀ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

prabhanee pitanee isanee bahur padh Thaan kai ||

ਅਰਿਣੀ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੀਐ ॥

arinee bhaakh tupak ke naam pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਜਵਨ ਸਬਦ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੩੦॥

ho javan sabadh mai chaheeaai tahee bakhaaneeaai ||1230||

Saying all the names of Baaji Raaj, add the words “Prabhuni, pitani, Ishani and Arini”, recognize all the names of Tupak and use them as

desired.1230.

ਹਸਤੀ ਏਸ ਪ੍ਰਭ ਪਿਤਣੀ ਗ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

hasatee es prabh pitanee grabhanee bhaakheeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

naam tupak ke sakal jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਜਵਨ ਕਵਿਤ ਮੈ ਚਹੋ ਸੁ ਪਦ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੩੧॥

ho javan kavit mai chaho su padh teh dheejeeaai ||1231||

Saying the word “Hasit Ish Prabhu Pitani Garvini”, add the word “arini” at

the end and know the names of Tupak for using them in poetry.1231.

ਦੰਤਿ ਰਾਟ ਪ੍ਰਭ ਪਿਤ ਸੁਤਣੀ ਪਦ ਭਾਖਿ ਕੈ ॥

dha(n)t raaT prabh pit sutanee padh bhaakh kai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖਿ ਕੈ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko raakh kai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਚਹੀਐ ਦੀਜੀਐ ਜਹਾ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੩੨॥

ho chaheeaai dheejeeaai jahaa na birathaa bakhaaneeaai ||1232||

Saying the words “Dantiraat Prabhupit Sutani”, add the word “arini” t the

end and know all the names of Tupak in your mind.1232.

ਦੁਰਦ ਰਾਟ ਰਾਟਿਸਣੀ ਇਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

dhuradh raaT raaTisanee isanee bhaakheeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਉਚਰਜੋ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੩੩॥

ho kabit kaab ke bheetar ucharayo keejeeaai ||1233||

Saying the word “Durdraateshani Ishani”, add the word “arini” at the end

and knowledge all the names of Tupak, use them in poetry.1233.

ਦ੍ਵਿਪਿ ਇਸ ਇਸਣੀ ਮਥਣੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

dhaviaip is isanee mathanee aadh bhaneejeeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹਿਰਦੇ ਮਹਿ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam hiradhe meh jaaneeaai ||

ਹੋ ਚਹੋ ਸਬਦ ਤੁਮ ਜਹਾ ਨਿਡਰ ਤਹ ਠਾਨੀਐ ॥੧੨੩੪॥

ho chaho sabadh tum jahaa niddar teh Thaaneeaai ||1234||

Saying the words “Dayupi-Ish Ishani Mathani”, add the word “arini” at the

end and know all the names of Tupak in your mind.1234.

ਪਦਮੀ ਇਸ ਇਸਰਾਟਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

padhamee is isaraaTin aadh bakhaaneeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਅਹਿ ॥

sakal tupak ke naam chatur pahichaane'eeh ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਮਾਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਅਹਿ ॥੧੨੩੫॥

ho kabit kaab maajh nisa(n)k bakhaane'eeh ||1235||

Saying firstly the words “Padmaaish Isharaatin”, add the word “arini” at

the end and recognize all the names of Tupak.1235.

ਬਾਰਣੇਾਂਦ੍ਰ ਏਾਂਦ੍ਰਣੀ ਇੰਦ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ॥

baaraneaa(n)dhr eaa(n)dhranee i(n)dhranee aadh keh ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਗਹਿ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko bahur geh ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਤਿ ਕਰ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam sat kar jaaneeaai ||

ਹੋ ਸੰਕਾ ਤਜਾਗਿ ਉਚਾਰ ਨ ਸੰਕਾ ਮਾਨੀਐ ॥੧੨੩੬॥

ho sa(n)kaa tayaag uchaar na sa(n)kaa maaneeaai ||1236||

Saying firstly the words Vaarnendra Indrani Indrani", add the word "arini"

at the end and know all the names of Tupak considering them as true.1236.

ਬ੍ਯਾਲਹ ਪਤਿ ਪਤਣੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹੀਜੀਐ ॥

brayaaleh pat patanee padh piratham kaheejeeaai ||

ਅਰਦਨ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

aradhan taa ke a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਅਮਿਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਅਹੁ ॥

amit tupak ke naam chatur jeea jaaneeahu ||

ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਅਹੁ ॥੧੨੩੭॥

ho javan Thavar mai chaheeaai tahee bakhaaneeahu ||1237||

Saying firstly the words “Vyaalaha Pato Patani”, add the word “ardan” at the end and know the innumerable names of Tupak for using them as

desired.1237.

ਇੰਭਸੇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

ei(n)bhasesanee isanee isanee bhaakheeaai ||

ਹੰਤ੍ਰੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

ha(n)tree taa ke a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੩੮॥

ho kabit kaab ke maajh niddar hui dheejeeaai ||1238||

Saying the words “Imbhasheshani Ishani Ishani”, add the word “Hantri” t

the end and know all the names of Tupak.1238.

ਕੁੰਭੀਏਸ ਇਸ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

ku(n)bhe'ees is isanee aadh bakhaaneeaai ||

ਇਸਣੀ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥

eisanee arinee a(n)t tavan ke Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ਕਰ ॥

sakal tupak ke naam leejeeahu jaan kar ||

ਹੋ ਜੋ ਪੂਛੈ ਦੀਜੀਅਹੁ ਤਿਹ ਤੁਰਤ ਬਤਾਇ ਕਰ ॥੧੨੩੯॥

ho jo poochhai dheejeeahu teh turat batai kar ||1239||

Saying the words “Kumbhesh Ish Ishani”, add the words “Ishani arini” and

know all the names of Tupak.1239.

ਕੁੰਜਰੇਸ ਇਸ ਪਿਤਣੀ ਪ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

ku(n)jares is pitanee prabhanee bhaakheeaai ||

ਹੰਤ੍ਰੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

ha(n)tree taa ke a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਸੰਕ ਭਣੀਜੀਐ ॥੧੨੪੦॥

ho kabit kaab ke beech nisa(n)k bhaneejeeaai ||1240||

Saying the words “Kunjresh Ish Pitani Prabhuni”, add the word “Hantri” at

the end and know all the names of Tupak.1240.

ਕਰੀਏਾਂਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਣੀ ਇੰਦ੍ਰਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

kare'eaa(n)dhr i(n)dhranee i(n)dhranee bhaakheeaai ||

ਪਤਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

patinee taa ke a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੇਹੁ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ॥

ar keh naam tupak ke leh pachhaan kai ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਦੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੧੨੪੧॥

ho kabit kaab ke beech dheejeeahu jaan kai ||1241||

Saying the words “Kari-Indra Indrani Indrani”, add the word “Pitani” at the

end and know the names of Tupak for using them in poetry.1241.

ਤਰੁ ਅਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਭਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

tar ar prabh prabh prabhanee aadh bakhaaneeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਜਹ ਜਹ ਚਹੀਐ ਸਬਦ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੪੨॥

ho jeh jeh chaheeaai sabadh tahee te dheejeeaai ||1242||

Saying the words “Taruver Prabhu Prabhuni”, add the word “arini” at the

end and know all the names of Tupak.1242.

ਸਉਡਿਸਇਸ ਇਸ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥

sauddisis is isanee aadh bakhaan kai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko Thaan kai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੪੩॥

ho yaa ke bheetar bhedh naik nahee keejeeaai ||1243||

Saying the words “Saudis Ish Ish Ishani”, add the word “arini” t the end

and know all the names of Tupak.1243.

ਸਿੰਧੁਰੇਸ ਇਸ ਪਿਤ ਕਹਿ ਪ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

si(n)dhures is pit keh prabhanee bhaakheeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਦੋਹਰਨ ਮਾਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੪੪॥

ho kabit dhoharan maajh niddar hui dheejeeaai ||1244||

Saying the words “Sindhuresh Ishpati”, add the words “Prabhuni” add “arini” at the end and know all the names of Tupak for using them in

ਅਨਕਪੇਾਂਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਣੀ ਇੰਦ੍ਰਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

anakapeaa(n)dhr i(n)dhranee i(n)dhranee bhaakheeaai ||

ਇਸਣੀ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

eisanee arinee a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਸੁਕਬਿ ਸਭਾ ਕੇ ਬੀਚ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੪੫॥

ho sukab sabhaa ke beech uchaaran keejeeaai ||1245||

Saying the word “Anikpendra Indrani Indrani”, utter the words “Arini

Ishani" at the end and know all the names of Tupak.1245.

ਨਾਗਿਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਇਸਨਿ ਏਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥

naaginaeh naeh isan esanee bhaakheeaai ||

ਮਥਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

mathanee taa ke a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਪੁਸਤਕ ਪੋਥਨਿ ਮਾਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੪੬॥

ho pusatak pothan maajh nisa(n)k bakhaaneeaai ||1246||

Saying the words "Naaginaahinaa Ishani", add the words "mathani" at the

end and know all the names of Tupak for mentioning them in books.1246.

ਹਰਿਪਤਿ ਪਤਿ ਪਤਿ ਪਤਿਣੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

haripat pat pat patinee aadh bhaneejeeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੪੭॥

ho kabit kaab ke maajh nisa(n)k bakhaaneeaai ||1247||

Saying firstly the words “Harpati pati pati patani”, add the word “arini” at the end and know all the names of Tupak for cleverely using them in

stanza of poetry.1247.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਗਜਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਨ੍ਰਿਪਣਿ ਭਣਿਜੈ ॥

gajapat nirapanee nirapan bhanijai ||

ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਅਰਿਣੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥

nirapanee arinee pun padh dhijai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਦੋਹਾ ਮਾਝ ਚਉਪਈ ਕਹੀਐ ॥੧੨੪੮॥

dhohaa maajh chaupiee kaheeaai ||1248||

Saying the words “Gajpati nripani nripani”, add the words “nripani arini” and know all the names of Tupak for using them in Dohras and

Chupais.1248.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਸਾਵਜ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪਣਨੀ ਭਾਖੀਐ ॥

saavaj nirap nirap nirapat nirapananee bhaakheeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥

arinee taa ke a(n)t sabadh ko raakheeaai ||

ਅਮਿਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

amit tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਝ ਉਚਾਰਜੋ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੪੯॥

ho kabit kaab ke maajh uchaarayo keejeeaai ||1249||

Saying the words “Saavaj nrip nrip nripati nripani”, add the word “arini” at the end and knowing the innumerable names of Tupak, use them in the

stanzas of poetry.1249.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਆਦਿ ਸਬਦ ਮਾਤੰਗ ਭਣੀਜੈ ॥

aadh sabadh maata(n)g bhaneejai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥

chaar baar nirap padh ko dheejai ||

ਅਰਿਣੀ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

arinee taa ke a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੨੫੦॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||1250||

Saying firstly the word “Maatang, add the word “nrip” four times and utter

the word “arini” at the end and know all the names of Tupak.1250.

ਆਦਿ ਗਯੰਦਨ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ॥

aadh gaya(n)dhan sabadh uchareeaai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਧਰੀਐ ॥

chaar baar nirap sabadheh dhareeaai ||

ਅਰਿਣੀ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥

arinee sabadh bahur teh dhijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੧੨੫੧॥

naam tupak ke sabh leh lijai ||1251||

Saying firstly the word “Gayandan”, add the word “Nrip” four times, then

the word “arinia” and know all the names of Tupak.1251.

ਬਾਜ ਸਬਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੈ ॥

baaj sabadh ko piratham bhaneejai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥

chaar baar nirap sabadh dhareejai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥

sakal tupak ke naam pachhaano ||

ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਰਤੀਕੁ ਨ ਜਾਨੋ ॥੧੨੫੨॥

yaa mai bhedh rateek na jaano ||1252||

Sdaying the word “Baaji”, then adding the word “Nrip” four times,

recognize the names of Tupak without any discrimination.1252.

ਬਾਹ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

baeh sabadh ko aadh uchareeaai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਧਰੀਐ ॥

chaar baar nirap sabadheh dhareeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||

ਚਹੀਐ ਜਿਹ ਠਾ ਤਿਹ ਠਾ ਕਹੀਐ ॥੧੨੫੩॥

chaheeaai jeh Thaa teh Thaa kaheeaai ||1253||

Saying the word “Baahu, add the word “Nrip” four firmes and know all the

names of Tupak for using them as desired.1253.

ਤੁਰੰਗ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

tura(n)g sabadh ko aadh uchaaro ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕਹੁ ਡਾਰੋ ॥

chaar baar nirap padh kahu ddaaro ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥

sakal tupak ke naam laheejai ||

ਰੁਚੈ ਜਹਾ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥੧੨੫੪॥

ruchai jahaa teh Thavar bhaneejai ||1254||

Saying firstly the word “Turang”, add the word “Nrip” four times and know

all the names of Tupak for using them as desired.1254.

ਹੈ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

hai padh mukh te aadh bakhaano ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਠਾਨੋ ॥

chaar baar nirap sabadheh Thaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿਜੈ ॥

naam tupak ke sakal lahijai ||

ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਝ ਭਣਿਜੈ ॥੧੨੫੫॥

kabit kaab ke maajh bhanijai ||1255||

Saying the word “Haya”, add the word “Nrip” four times and know all the

names of Tupak.1255.

ਥਰੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥

tharee sabadh ko aadh bhanijai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਕਹਿਜੈ ॥

chaar baar nirap sabadh kahijai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥

ar padh taa ke a(n)t bakhaano ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੧੨੫੬॥

naam tupak ke sakal pachhaano ||1256||

Saying firstly the word “Bari”, and the word “Nrip” four times and

speaking the word “ari” at the end, know the names of Tupak.1256.

ਦੇਵ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

dhev sabadh kahu aadh bakhaanahu ||

ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੁਨਿ ਠਾਨਹੁ ॥

nirap padh teen baar pun Thaanahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ko bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿਜੈ ॥੧੨੫੭॥

naam tupak ke sakal lahijai ||1257||

Saying the word “Dev” and adding the word “Nrip” three times, utter the

word “Dhatru” and know all the names of Tupak.1257.

ਅਮਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

amar sabadh kahu aadh uchaarahu ||

ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੁਨਿ ਡਾਰਹੁ ॥

nirap padh teen baar pun ddaarahu ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੈ ॥

ar keh naam tupak ke leejai ||

ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਦੀਜੈ ॥੧੨੫੮॥

kabit kaab ke bheetar dheejai ||1258||

Saying the word “Amar”, add the word “Nrip” three times and them adding

the word “ari”, know the names of TUpak.1258.

ਨ੍ਰਿਜਰ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

nirajar sabadh ko aadh uchareeaai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੁਨਿ ਧਰੀਐ ॥

nirap padh teen baar pun dhareeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥

ar keh naam tupak ke jaanahu ||

ਸੰਕ ਛਾਡਿ ਨਿਰਸੰਕ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੨੫੯॥

sa(n)k chhaadd nirasa(n)k bakhaanahu ||1259||

Saying the word “Nirajar”, add the word “Nrip” three times and then

uttering the word “ari”, know the names of Tupak unhesitatingly.1259.

ਬਿਬੁਧ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥

bibudh sabadh ko aadh bhaneejai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥

teen baar nirap sabadh dhareejai ||

ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਅਹਿ ॥

rip keh naam tupak ke lahe'eeh ||

ਸੰਕਾ ਤਿਆਗਿ ਸਭਾ ਮੈ ਕਹੀਅਹਿ ॥੧੨੬੦॥

sa(n)kaa tiaag sabhaa mai kahe'eeh ||1260||

Saying firstly the word “Vibuddh”, add the word “Nrip” three times and thenn adding the word “Ripu”, know the names of Tupak without any

hesitation.1260.

ਸੁਰ ਪਦ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਧਾਰੀਐ ॥

sur padh aadh sabadh ko dhaareeaai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕਹੁ ਡਾਰੀਐ ॥

teen baar nirap padh kahu ddaareeaai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥

ar padh taa ke a(n)t bakhaano ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੧੨੬੧॥

sabh sree naam tupak ke jaano ||1261||

Saying firstly the word “Sur”, add the word “Nrip” three times and then

adding the word “ari” at the end know all the names of Tupak.1261.

ਸੁਮਨ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

suman sabadh ko aadh bakhaanahu ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥

teen baar naik padh Thaanahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਣਿਜੈ ॥

ar padh taa ke a(n)t bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿਜੈ ॥੧੨੬੨॥

naam tupak ke sakal lahijai ||1262||

Saying the word “Suman”, add the word “naayak” three times and then

adding the word “ari” at the end know all the names of Tupak.1262.

ਆਦਿ ਸਬਦ ਤ੍ਰਿਦਿਵੇਸ ਬਖਾਨੋ ॥

aadh sabadh tiradhives bakhaano ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

teen baar nirap padheh pramaano ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਨੀਜੈ ॥

ar padh taa ke a(n)t bhaneejai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੨੬੩॥

sabh sree naam tupak leh leejai ||1263||

Saying firstly the word “Tridevesh, add the word “Nrip” three times, and

then uttering the word “ari” at the end, know all the names of Tupak.1263.

ਬ੍ਰਿੰਦਾਰਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥

bira(n)dhaarak sabadhaadh uchaarahu ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰਹੁ ॥

teen baar naik padh ddaarahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੋ ॥

ar padh a(n)t tavan ke dheejo ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੋ ॥੧੨੬੪॥

naam tupak ke sabh leh leejo ||1264||

Saying the word “Vrindraarak, add the word “naayak” three times and then

adding the word “ari” at the end, know all the names of Tupak.1264.

ਗਤਿ ਬਿਵਾਨ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

gat bivaan sabadhaadh bakhaanahu ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਪਦਿਹਿ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥

teen baar pat padheh pramaanahu ||

ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਕਹੀਐ ॥

ar padh a(n)t tavan ke kaheeaai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥੧੨੬੫॥

sabh sree naam tupak ke laheeaai ||1265||

Saying firstly the word “Gatibivaan”, add the word “Padihi” three times and then uttering the word “ari” at the end know all the names of

Tupak.1265.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਅੰਮ੍ਰਿਤੇਸ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

a(n)mrites sabadhaadh uchaaran keejeeaai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

teen baar pat sabadh tavan ke dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh pun taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥੧੨੬੬॥

ho sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||1266||

Saying firstly the word “Amartesh”, add the word “Pati” three times and then uttering the word “shatru” at the end and in this way, now al the

names of Tupak in your mind.1266.

ਮਧੁ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨੀਕੇ ਭਾਖੀਐ ॥

madh padh mukh te pirathamai neeke bhaakheeaai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥

teen baar pat sabadh tavan ke raakheeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥

ar keh naam tupak ke chatur pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਜਹ ਜਹ ਚਹੀਐ ਸਬਦ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੬੭॥

ho jeh jeh chaheeaai sabadh nisa(n)k bakhaaneeaai ||1267||

Saying firstly the word “Madhu”, add the word “Pati” three times and then

the word “ari” and know the names of Tupak.1267.

ਸੁਧਾ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

sudhaa sabadh ko aadh uchaaran keejeeaai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਾਰ ਤ੍ਰੈ ਦੀਜੀਐ ॥

nirap padh taa ke a(n)t baar trai dheejeeaai ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਫੰਗ ਨਾਮ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

rip padh bhaakh tufa(n)g naam jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਸੁਕਬਿ ਚਉਪਈ ਮਾਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੬੮॥

ho sukab chaupiee maajh nisa(n)k bakhaaneeaai ||1268||

Saying firstly the word “Sudhaa”, and the word “Nrip” three times at the end and then uttering the word “Ripu”, know the names of Tupak for using

them unhesitatingly.1268.

ਸਬਦ ਪਯੂਖ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੀਐ ॥

sabadh payookh su mukh te piratham uchaareeaai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਡਾਰੀਐ ॥

teen baar nirap sabadh a(n)t teh ddaareeaai ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਨਾਮ ਲਹੀਜੀਐ ॥

rip padh bhaakh tupak naam laheejeeaai ||

ਹੋ ਸੁਕਬਿ ਦੋਹਰਾ ਮਾਹਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੬੯॥

ho sukab dhoharaa maeh niddar hui dheejeeaai ||1269||

Saying firstly the word “Payukh”, add the word “Nrip” three times and then

adding the word “Ripu”, know the names of Tupak.1269.

ਅਸੁਦਾ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ॥

asudhaa sabadh su mukh te aadh uchaar kai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥

teen baar nirap sabadh tavan ke ddaar kai ||

ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥

rip keh naam tupak ke chatur bichaareeaai ||

ਹੋ ਛੰਦ ਸੋਰਠਾ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰੀਐ ॥੧੨੭੦॥

ho chha(n)dh soraThaa maeh nisa(n)k uchaareeaai ||1270||

Saying the word “Asudaa”, add the word “Nrip” three times and then the word “Ripu”, know the names of Tupak for using them in the Sorathaa

stanza.1270.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਪ੍ਰਾਣਦਾ ਪਦ ਕੋ ਸੁਕਬਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

piratham praanadhaa padh ko sukab bakhaaneeaai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥

chaar baar nirap sabadh tavan ke Thaaneeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥

ar keh naam tupak ke hiradhai pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਸੁਧਨਿ ਸਵੈਯਾ ਭੀਤਰ ਨਿਡਰ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੭੧॥

ho sudhan savaiyaa bheetar niddar bakhaaneeaai ||1271||

Saying firstly the wod “Praan”, add the word “Nrip” four times and then

uttering the word “ari” t the end, know the names of Tupak.1271.

ਜੀਵਦਤ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

jeevadhat padh piratham uchaaran keejeeaai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

chaar baar nirap sabadheh a(n)t bhaneejeeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੇ ਪਛਾਨ ਲੈ ॥

ar keh naam tupak ke hiradhe pachhaan lai ||

ਹੋ ਕਹੀ ਹਮਾਰੀ ਆਜ ਹ੍ਰਿਦੇ ਪਹਿਚਾਨ ਲੈ ॥੧੨੭੨॥

ho kahee hamaaree aaj hiradhe pahichaan lai ||1272||

Saying firstly the word “Jeevdat, add the word “Nrip” four times and considering my words as true to-day and adding the word “ari” at the end

know all the names of Tupak.1272.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬਪੁਦਾ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਹੁ ॥

bapudhaa padh ko piratham uchaarahu ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰਹੁ ॥

chaar baar naik padh ddaarahu ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

satr sabadh ke bahur bhanijai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੧੨੭੩॥

naam tupak sabh leh lijai ||1273||

Saying firstly the word “Bapudaa”, add the word “Naayak” four times and then uttering the words “Shatru” at the end know all the names of

Tupak.1273.

ਬਹੁਰਿ ਦੇਹਦਾ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥

bahur dhehadhaa sabadh bakhaano ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥

chaar baar pat sabadh pramaano ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥

ar keh naam tupak ke laheeaai ||

ਝੂਲਾ ਛੰਦ ਬੀਚਿ ਹਸਿ ਕਹੀਐ ॥੧੨੭੪॥

jhoolaa chha(n)dh beech has kaheeaai ||1274||

Saying the word “Dehda”, add the word “Pati” four times and then adding the word “ari” at the end, use smilingly the names of Tupak in Jhoolaa

Stanza.1274.

ਪ੍ਰਾਣਦਤ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੈ ॥

praanadhat padh piratham bhaneejai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥

chaar baar nirap sabadh dhareejai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

ar padh taa ke a(n)t bakhaanahu ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੨੭੫॥

sabh sree naam tupak ke jaanahu ||1275||

Saying firstly the word “Praandat”, add the word “Nrip” four times and

then adding the word “ari” at the end, know all the names of Tupak.1275.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਜਰਾ ਸਬਦ ਕਹੁ ਮੁਖ ਸੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

jaraa sabadh kahu mukh so aadh bakhaaneeaai ||

ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਬਾਰ ਚਾਰ ਫੁਨ ਠਾਨੀਐ ॥

rip keh nirap padh baar chaar fun Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaan kai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਐ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੧੨੭੬॥

ho sakal tupak ke naam leejeeaai jaan kai ||1276||

Uttering the word “Jaraa” form the mouth, add the word “Ripu” and then the word “Nrip” four times, then adding the word “Dhatru” at the end know

the names of Tupak.1276.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

piratham biradhataa sabadh uchaaran keejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bhaneejeeaai ||

ਬਹੁਰਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਤਿਹ ਉਪਰੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

bahur satr padh teh upara(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨੀਐ ॥੧੨੭੭॥

ho sakal tupak ke naam chatur chit jaaneeaai ||1277||

Saying firstly the word “Vriddhatta”, add the word “Shatru” after that and

also add the word “Shatru” again, then know all the names of Tupak.1277.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਜਰਾ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥

jaraa sabadh kahu aadh uchareeaai ||

ਹਰਿ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥

har padh a(n)t tavan ke dhareeaai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੈ ॥

ar padh mukh te bahur bakhaanai ||

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਇ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੧੨੭੮॥

naam tupak ke hoi pramaanai ||1278||

Uttering the word “Jaraa”, add the word “Hari” to it and then uttering the word “ari” from the mouth, know all the names of Tupak

authentically.1278.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਆਲਸ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

aalas sabadh su mukh te aadh bakhaaneeaai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਸੁ ਹਰਿ ਕਹਿ ਠਾਨੀਐ ॥

chaar baar nirap sabadh su har keh Thaaneeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਛੰਦ ਪਾਧੜੀ ਮਾਝ ਨਿਡਰ ਹੋਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੭੯॥

ho chha(n)dh paadhaRee maajh niddar hoi dheejeeaai ||1279||

Saying the word "Aalasaya", add the word "Nrip" four times the nadd the word "ari" and in this way know all the names of Tupak and use them

fearlessly in Paadhari stanza.1279.

ਤਰੁਨ ਦੰਤ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

tarun dha(n)t padh mukh te aadh bakhaaneeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਬਾਰ ਚਾਰ ਪੁਨਿ ਠਾਨੀਐ ॥

ar keh nirap padh baar chaar pun Thaaneeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਖਾਨੀਅਹਿ ॥

ar keh naam tupak ke hiradhai bakhaane'eeh ||

ਹੋ ਛੰਦ ਰੁਆਲਾ ਬਿਖੈ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਠਾਨੀਅਹਿ ॥੧੨੮੦॥

ho chha(n)dh ruaalaa bikhai niddar hui Thaane'eeh ||1280||

Saying the word “Tarundant”, from the month, add the word “ari”, then uttering the word “Nrip” four times and adding the word “ari” describe the

names of Tupak in Ruaalaa stanza.1280.

ਜੋਬਨਾਤ ਅੰਤਕ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੀਐ ॥

jobanaat a(n)tak padh piratham uchaareeaai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਪਰ ਡਾਰੀਐ ॥

chaar baar nirap sabadh tavan par ddaareeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥

ar keh naam tupak ke chatur pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਛੰਦ ਚਉਪਈ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੮੧॥

ho chha(n)dh chaupiee maeh nisa(n)k bakhaaneeaai ||1281||

Saying the word “Yovnaantak”, add the word “Nrip” four times and then adding the word “ari” and recognize the names of Tupak, use them in

CHaupai stanza.1281.

ਤਰੁਨ ਦੰਤ ਅਰਿ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥

tarun dha(n)t ar sabadh su mukh te bhaakheeaai ||

ਚਤੁਰ ਬਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥

chatur baar nirap sabadh tavan ke raakheeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leejeeaai ||

ਹੋ ਸੁਧਨਿ ਦੋਹਰਾ ਮਾਹਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੮੨॥

ho sudhan dhoharaa maeh niddar hui dheejeeaai ||1282||

Saying the word “Tarundant ari,” add the word “Nrip” four times and in

this way, use th names of Tupak consciously in Dohra stanza.1282.

ਜੋਬਨਾਰਿ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

jobanaar ar padh ko aadh bakhaaneeaai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥

chaar baar nirap sabadh tavan ke Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਭਾਖੀਐ ॥

satr sabadh ko a(n)t tavan ke bhaakheeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤਿ ਰਾਖੀਐ ॥੧੨੮੩॥

ho sakal tupak ke naam chatur chit raakheeaai ||1283||

Saying the words “Yovnaari ari”, add the word “Nrip” four times and

uttering the word “Shatur” at the end know all the names of Tupak.1283.

ਚਤੁਰਥ ਅਵਸਥਾ ਅਰਿ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

chaturath avasathaa ar padh aadh bakhaaneeaai ||

ਚਤੁਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥

chatur baar nirap sabadh tavan ke Thaaneeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥

satr sabadh ko a(n)t su bahur bakhaan kai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਐ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੧੨੮੪॥

ho sakal tupak ke naam leejeeaai jaan kai ||1284||

Saying the word “Chaturath avastha ari”, add the word “Nrip” four times and then uttering the word “Shatru” at the end know all the names of

Tupak.1284.

ਜਮਪਾਸੀ ਕੇ ਨਾਮਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

jamapaasee ke naaman aadh uchaareeaai ||

ਹਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਬਾਰ ਚਾਰ ਫੁਨਿ ਡਾਰੀਐ ॥

har keh nirap padh baar chaar fun ddaareeaai ||

ਸੁਕਬਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਭਾਖ ਅਰਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sukab tupak ke naam bhaakh ar leejeeaai ||

ਹੋ ਸੁਧਨਿ ਸਵੈਯਾ ਮਾਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੮੫॥

ho sudhan savaiyaa maajh niddar hui dheejeeaai ||1285||

Uttering firstly the names of the noose of Yama, add the word “Har” and hen the word “Nrip” four times and in this way, O good poet know the

names of Tupak and use them consciously in Swayyas.1285.

ਅਰਬਲਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

arabalaar ar aadh uchaaran keejeeaai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

chaar baar pat sabadh tavan ke dheejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥

sakal tupak ke naam jaan jeea leeje'eeh ||

ਹੋ ਛੰਦ ਕੁੰਡਰੀਆ ਮਾਹਿ ਸੰਕ ਤਜਿ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੨੮੬॥

ho chha(n)dh ku(n)ddareeaa maeh sa(n)k taj dheeje'eeh ||1286||

Saying firstly the words “Aribalaari ari”, add the word “Pati” four times and

know all the names of Tupak for using them in Kundaryaa stanza.1286.

ਆਰਜਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

aarajaar ar aadh uchaaran keejeeaai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

chaar baar nirap padh ko bahur bhaneejeeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥

ar keh naam tupak ke chatur pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਛੰਦ ਝੂਲਨਾ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੮੭॥

ho chha(n)dh jhoolanaa maeh nisa(n)k bakhaaneeaai ||1287||

Saying firstly the words “Aarjaar ari”. Add the word “Nrip” four times and uttering the word “ari”, recognize all the names of Tupak for using them in

Jhoolnaa stanza.1287.

ਦੇਹਬਾਸੀ ਅਰਿ ਹਰਿ ਪਦ ਆਦਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥

dhehabaasee ar har padh aadh bhaneejeeaai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਕਹੀਜੀਐ ॥

chaar baar nirap sabadh su bahur kaheejeeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥

ar keh naam tupak ke chatur bichaareeaai ||

ਹੋ ਛੰਦ ਅੜਿਲ ਕੇ ਮਾਹਿ ਨਿਡਰ ਕਹਿ ਡਾਰੀਐ ॥੧੨੮੮॥

ho chha(n)dh aRil ke maeh niddar keh ddaareeaai ||1288||

Saying firstly the words “Dehvaasi ari Har”, and uttering the word “Nrip” four times, add the word “ari” and considering the names of Tupak, use

them fearlessly in Aril stanza.1288.

ਬਪੁਬਾਸੀ ਅਰਿ ਅਰਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

bapubaasee ar ar sabadhaadh bakhaaneeaai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥

chaar baar nirap sabadh tavan ke Thaaneeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥

ar keh naam tupak ke chatur pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਛੰਦ ਚੰਚਰੀਆ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੨੮੯॥

ho chha(n)dh cha(n)chareeaa maeh nisa(n)k pramaaneeaai ||1289||

Saying firstly the words “Vapuvaasi ari”, add the word “Nrip” four times and uttering the word “ari” know the names of Tupak for using them in

CHandchariyaa stanza.1289.

ਤਨਬਾਸੀ ਅਰ ਹਰਿ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥

tanabaasee ar har ko aadh bakhaan kai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਿ ਨੈ ॥

chaar baar nirap sabadh tavan ke Thaan nai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥

ar keh naam tupak ke chatur pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਕਰਹੁ ਉਚਾਰਨ ਤਹਾ ਜਹਾ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥੧੨੯੦॥

ho karahu uchaaran tahaa jahaa jeea jaaneeaai ||1290||

Saying firstly the words “Tanvaasi ari Har”, add the word “:Nrip four times and uttering the word “ari” recognize cleverly the names of Tupak for

using them as desired.1290.

ਅਸੁਰ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

asur sabadh ko aadh uchaaran keejeeaai ||

ਪਿਤ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

pit keh nirap padh a(n)t tavan ke dheejeeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥

ar keh naam tupak ke chatur pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਨਿਡਰ ਬਖਾਨੋ ਤਹਾ ਜਹਾ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥੧੨੯੧॥

ho niddar bakhaano tahaa jahaa jeea jaaneeaai ||1291||

Saying firsly the word “Asur”, add the word “Pit” and then the word “Nrip” at the end and then uttering the word “Nrip” at the end and then uttering the word “ari” recognize the names of Tupak for using them as

desired.1291.

ਰਾਛਸਾਰਿ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਅਹੁ ॥

raachhasaar padh mukh te aadh bakhaaneeahu ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਅਹੁ ॥

chaar baar pat sabadh tavan ke Thaaneeahu ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨ ਲੈ ॥

ar keh naam tupak ke chit mai jaan lai ||

ਹੋ ਜੋ ਪੂਛੈ ਤੁਹਿ ਆਇ ਨਿਸੰਕ ਬਤਾਇ ਦੈ ॥੧੨੯੨॥

ho jo poochhai tuh aai nisa(n)k batai dhai ||1292||

Saying the word “Raakshsaari”, add the word “Pati” four tiems and then uttering the word “ari” at the end, know the names of Tupak for conveying

to all unhesitatingly.1292.

ਦਾਨਵਾਰਿ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਘਰਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰਿ ॥

dhaanavaar padh mukh te sughar piratham uchar ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਅੰਤਿ ਧਰੁ ॥

chaar baar nirap sabadh tavan ke a(n)t dhar ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ਲੈ ॥

ar keh naam tupak ke chatur pachhaan lai ||

ਹੋ ਸੁਕਬਿ ਸਭਾ ਕੇ ਮਾਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਰਾਖ ਦੈ ॥੧੨੯੩॥

ho sukab sabhaa ke maajh niddar hui raakh dhai ||1293||

Saying firstly the word “Daanvaari”, add the word “Nrip” four times and then adding the word “ari”, know the name of Tupak for uttering them

fearlessly.1293.

ਅਮਰਾਰਦਨ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸੁਕਬਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ॥

amaraaradhan ar aadh sukab uchaar kai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥

teen baar nirap sabadh a(n)t teh ddaar kai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ ਲੈ ॥

ar keh naam tupak ke sakal sudhaar lai ||

ਹੋ ਪੜਯੋ ਚਹਤ ਤਿਹ ਨਰ ਕੋ ਤੁਰਤ ਸਿਖਾਇ ਲੈ ॥੧੨੯੪॥

ho paRayo chahat teh nar ko turat sikhai lai ||1294||

Saying firstly the words “Amraardan ari” and adding the word “Nrip” three times at the end then uttering the word “ari”, know all the names of Tupak

for instructing all.1294.

ਸਕ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

sakr sabadh kahu aadh uchaaran keejeeaai ||

ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਪਤਿ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥

ar ar keh pat chaar baar padh dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

satr sabadh kahu taa ke a(n)t bakhaaneeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥੧੨੯੫॥

ho sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||1295||

Saying firstly the word “Sakar”, and adding the word “ari” and then uttering the word “Pati” four times, then adding the word “Shatru” at the

end, know all the names of Tupak cleverly.1295.

ਸਤ ਕ੍ਰਿਤ ਅਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

sat kirat ar ar aadh uchaaran keejeeaai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

chaar baar nirap sabadh tavan ke dheejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥

satr sabadh ko taa ke a(n)t bakhaan kai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੧੨੯੬॥

ho sakal tupak ke naam leejeeahu jaan kai ||1296||

Saying the words “Satkrit ari ari”, add the word “Nrip” four times, then

adding the word “Shatru” at the end, know the names of Tupak.1296.

ਸਚੀਪਤਿਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਭਾਖੀਐ ॥

sacheepatir ar aadh sabadh kahu bhaakheeaai ||

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥

chaar baar nirap sabadh tavan ke raakheeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥

ar keh naam tupak ke chatur pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਛੰਦ ਝੂਲਨਾ ਮਾਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੯੭॥

ho chha(n)dh jhoolanaa maajh nisa(n)k bakhaaneeaai ||1297||

Saying firslty the words “Shachipatir ari”, add the word “Nrip” four times and then adding “ari”, know the names of Tupak and use them

unhesitatingly in jhoolnaa stanza.1297.

ਸਕ੍ਰਦਨ ਅਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥

sakraradhan ar rip padh aadh bakhaan kai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨਿ ਕੈ ॥

teen baar nirap padh kahu bahur pramaan kai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੀਐ ॥

satr sabadh keh naam tupak ke jaaneeaai ||

ਹੋ ਝੂਲਾ ਛੰਦਨ ਮਾਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੯੮॥

ho jhoolaa chha(n)dhan maajh nisa(n)k bakhaaneeaai ||1298||

Saying the words “Sakar-radan ari ripu”, add the word “Nrip” three times and then adding the word “Shatru”, know the names of Tupak for using

them in Jhoolaa stanza.1298.

ਆਦਿ ਸਬਦ ਪੁਰਹੂਤਰਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

aadh sabadh purahootar uchaaran keejeeaai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਪਿਤਣੀਸ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

ar keh pitanees ar padh bahur bhaneejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur leh leejeeaai ||

ਹੋ ਸੁਘਰ ਸੋਰਠਾ ਮਾਝਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੯੯॥

ho sughar soraThaa maajh niddar hui dheejeeaai ||1299||

Saying the word “Purhootari”, then utter the words “ari Pitneesh ari” and know the names of Tupak cleverly for using them unhesitatingly in

Soratha.1299.

ਬਾਸਵਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

baasavaar ar aadh uchaaran keejeeaai ||

ਪਿਤਨੀ ਇਸਣੀ ਅਰਿਣੀ ਅੰਤਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥

pitanee isanee arinee a(n)t bhaneejeeaai ||

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥

sakal tupak ke naam chatur jeea jaaneeaai ||

ਹੋ ਛੰਦ ਦੋਹਰਾ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੩੦੦॥

ho chha(n)dh dhoharaa maeh nisa(n)k bakhaaneeaai ||1300||

Saying the words “Vaasvaari ari” add the words” Pitni Ishani Ishaniu arini”

and know the names of Tupak for using them in Dohra stanza.1300.

ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤਹਾ ਅਰਿ ਅਰਿ ਪਦਹਿ ਪ੍ਰਮਾਨਿ ਕੈ ॥

aadh biratahaa ar ar padheh pramaan kai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਇਸ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

teen baar is sabadh tavan ke Thaan kai ||

ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਠਾਨ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ਲੈ ॥

rip pun Thaan tupak ke naam pachhaan lai ||

ਹੋ ਪੜਿਯੋ ਚਾਹਤ ਜੋ ਨਰ ਤਿਹ ਭੇਦ ਬਤਾਇ ਦੈ ॥੧੩੦੧॥

ho paRiyo chaahat jo nar teh bhedh batai dhai ||1301||

Saying firstly the words “Vritdaa ari ari”, add the word “Ish” three times, then adding the word “Ripu” know the names of Tupak and convey to the

one who wants to know them.1301.

ਮਘਵਾਤਕ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥

maghavaatak ar aadh sabadh ko bhaakheeaai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥

teen baar nirap padheh tavan ke raakheeaai ||

ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਲਹੀਜੀਐ ॥

rip keh naam tupak ke sughar laheejeeaai ||

ਹੋ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਮਾਝਿ ਨਿਸੰਕ ਭਣੀਜੀਐ ॥੧੩੦੨॥

ho kathaa keeratan maajh nisa(n)k bhaneejeeaai ||1302||

Saying firstly the word “Maghvaantak ari”, add the word “Nrip three times

and then adding the word “Ripu”, and devotional singing.1302.

ਮਾਤਲੇਸ੍ਰ ਅਰਿ ਸਬਦਹਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ॥

maatalesr ar sabadheh aadh bakhaan kai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

teen baar nirap sabadh tavan ke Thaan kai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਫੁਨਿ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh fun taa ke a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮਤ ਸੰਭਾਰੀਐ ॥੧੩੦੩॥

ho sakal tupak ke naam sumat sa(n)bhaareeaai ||1303||

Saying firstly the words “Maatleshwar ari”, add the word “Nrip” three times, then uttering the word “shatruu” at the end, know the names of

Tupak wisely.1303.

ਜਿਸਨਾਤਕ ਅੰਤਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

jisanaatak a(n)tak sabadhaadh uchaareeaai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਦ ਰਾਜ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੀਐ ॥

teen baar padh raaj tavan ke ddaareeaai ||

ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਤਵਨੈ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

ar pun tavanai a(n)t sabadh ke dheejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੦੪॥

ho sakal tupak ke naam sughar leh leejeeaai ||1304||

Saying firstly the words “Jisnaatak antak”, add the word “Raaj” three times and then adding the word “ari” at the end, know all the names of

Tupak.1304.

ਪੁਰੰਦ੍ਰਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਭਾਖਿ ਕੈ ॥

pura(n)dhraar ar aadh sabadh kahu bhaakh kai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਰਾਖਿ ਕੈ ॥

teen baar nirap padheh a(n)t teh raakh kai ||

ਬਹੁਰਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

bahur satr padh a(n)t tavan ke dheejeeaai ||

ਹੋ ਸੁਘਰ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਦਾ ਲਖਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੦੫॥

ho sughar tupak ke naam sadhaa lakh leejeeaai ||1305||

Saying firstly the words “Purandraari ari”, add the word “Nrip” three times at the end, then adding the word “Shatru”, know the names of Tupak

scholarly.1305.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਬਜ੍ਰਧਰਰਿ ਅਰਿ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥

bajradharar ar padh aadh bakhaanahu ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਈਸਰ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥

teen baar ieesar padh Thaanahu ||

ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥

ar pun a(n)t bahur teh dheejai ||

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੩੦੬॥

sabh sree naam tupak leh leejai ||1306||

Saying the words “Vajardharar ari”, add the word “Ishwar” three times

then add the word “ari” at the end and know all the names of Tupak.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARIL

ਤੁਰਾਖਾੜ ਅਰਿ ਅਰਿ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

turaakhaaR ar ar padh aadh uchaareeaai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਅੰਤਿ ਤਹਿ ਧਾਰੀਐ ॥

teen baar nirap padheh a(n)t teh dhaareeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਬਹੁਰਿ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

satr bahur pun a(n)t tavan ke Thaan kai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੧੩੦੭॥

ho sakal tupak ke naam leejeeahu jaan kai ||1307||

Saying firstly the words “Tukhaar ari ari”, add the word “Nrip” three times at the end, then adding further the word “shatru” at the end, know all the

names of Tupak.1307.

ਰਿਪੁ ਪਾਕਰਿ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹ ਭਾਖੀਐ ॥

rip paakar rip sabadh a(n)t teh bhaakheeaai ||

ਨਾਇਕ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥

naik padh trai baar tavan ke raakheeaai ||

ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਸੁਘਰ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥

rip pun taa ke a(n)t sughar keh dheejeeaai ||

ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਬਹੁ ਚੀਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ਕੀਜੀਐ ॥੧੩੦੮॥

ho naam tupak bahu cheen uchaariyo keejeeaai ||1308||

Saying the words “Ripupaakar ripu”, add the word “Naayak” three times, then uttering the word “Ripu” at the end, pronounce the names of

Tupak.1308.

ਇੰਦ੍ਰਾਤਕ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥

ei(n)dhraatak ar aadh sabadh ko bhaakheeaai ||

ਨਾਇਕ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥

naik padh trai baar tavan ke raakheeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਬਹੁਰਿ ਪੁਨਿ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤਿ ਧਰੀਜੀਐ ॥

satr bahur pun taa ke a(n)t dhareejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਮਨ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੦੯॥

ho sakal tupak ke naam jaan man leejeeaai ||1309||

Saying firstly the words “Indrantak ari”, add the word “Naayak” three times, then adding the word “shatru” at the end, know all the names of

Tupak in your mind.1309.

ਦੇਵ ਸਬਦ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

dhev sabadh ko mukh te aadh bakhaaneeaai ||

ਅਰਦਨ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਪਦ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥

aradhan keh aradhan padh a(n)t pramaaneeaai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਭਾਖੀਐ ॥

teen baar pat sabadh tavan ke bhaakheeaai ||

ਹੋ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਨ ਲਹਿ ਰਾਖੀਐ ॥੧੩੧੦॥

ho ar keh naam tupak ke man leh raakheeaai ||1310||

Uttering the word “Dev” from your mouth, add the word “ardan” at the end, after that speak the word “Pati” three times, then adding the word “ari”,

know the names of Tupak in your mind.1310.

ਅਮਰਾ ਅਰਦਨ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥

amaraa aradhan sabadh su mukh te bhaakheeaai ||

ਨਾਇਕ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥

naik padh trai baar tavan ke raakheeaai ||

ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥

rip keh naam tupak ke sughar pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਭੇਦਾਭੇਦ ਕਬਿਤ ਕੇ ਮਾਹਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੩੧੧॥

ho bhedhaabhedh kabit ke maeh bakhaaneeaai ||1311||

Saying firstly the words “Amraa ardan”, add the word “naayak” three times, then uttering the word “Ripu”, use the nanes of Tupak in poetry

without any discrimination.1311.

ਨਿਰਜਰਾਰਿ ਅਰਦਨ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ॥

nirajaraar aradhan padh piratham uchaar kai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥

teen baar nirap sabadh tavan ke ddaar kai ||

ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਲਹੀਜੀਐ ॥

ar keh naam tupak ke sughar laheejeeaai ||

ਹੋ ਅੜਿਲ ਛੰਦ ਕੇ ਮਾਹਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੩੧੨॥

ho aRil chha(n)dh ke maeh niddar hui dheejeeaai ||1312||

Saying firstly the words “Nirjaraari ardan”, add the word “Nrip” three times, then uttering the word “ari”, know the names of Tupak for using

them in Aril stanza.1312.

ਬਿਬੁਧਾਤਕ ਅੰਤਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰ ਕਰ ॥

bibudhaatak a(n)tak sabadhaadh uchaar kar ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰ ਕਰ ॥

teen baar nirap sabadh tavan ke ddaar kar ||

ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥

rip keh naam tupak ke sughar bichaareeaai ||

ਹੋ ਛੰਦ ਰੁਆਲਾ ਮਾਝ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰੀਐ ॥੧੩੧੩॥

ho chha(n)dh ruaalaa maajh nisa(n)k uchaareeaai ||1313||

Saying firstly the words “Vibudhantak antak”, ad the word “Nrip” htree times , then uttering the word “ripu”, know the names of Tupak for using

them unhesitatingly in Rooaalaa stanza.1313.

ਸੁਪਰਬਾਣ ਪਰ ਅਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੀਐ ॥

suparabaan par ar padh piratham bhaneejeeaai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਪਰ ਦੀਜੀਐ ॥

teen baar pat sabadh tavan par dheejeeaai ||

ਅਰਿ ਪਦ ਭਾਖ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੀਅਹੁ ॥

ar padh bhaakh tupak ke naam pachhaaneeahu ||

ਹੋ ਛੰਦ ਚੰਚਰੀਆ ਮਾਝ ਨਿਡਰ ਹੁਐ ਠਾਨੀਅਹੁ ॥੧੩੧੪॥

ho chha(n)dh cha(n)chareeaa maajh niddar huaai Thaaneeahu ||1314||

Saying firstly the words “Saparbaan pari ari”, add the word “Pati” three times, then uttering the word “ari”, know the names of Tupak and use them

fearlessly in Chancherayaa stanza.1314.

ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਬਦ ਤ੍ਰਿਦਵੇਸ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥

piratham sabadh tiradhaves uchaaran keejeeaai ||

ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਵਾਰ ਭਣੀਜੀਐ ॥

ar ar keh nirap padh trai vaar bhaneejeeaai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਾ ਕੇ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥

satr sabadh taa ke pun a(n)t uchaareeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੩੧੫॥

ho sakal tupak ke naam subudh bichaareeaai ||1315||

Saying the word “Tridevesh”, add the words “ari ari” and then the word “Nrip” three times, then connect to word “shatru” at the end and know the

names of Tupak.1315.

ਬ੍ਰਿੰਦਾਰਕ ਅਰਿ ਅਰਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਜੈ ॥

bira(n)dhaarak ar ar sabadhaadh uchaarajai ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰਜੈ ॥

teen baar pat sabadh tavan ke ddaarajai ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਾ ਕੇ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥

satr sabadh taa ke pun a(n)t bhaneejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮਤਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੧੬॥

ho sakal tupak ke naam sumat leh leejeeaai ||1316||

Saying firstly the words “Brindaarak arei ari”, add the word “ari” three times, then uttering the word “Shatru” at the end, and know the names of

Tupak.1316.

ਸਭ ਬਿਵਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਭਾਖਿ ਗਤਿ ਭਾਖੀਐ ॥

sabh bivaan ke naam bhaakh gat bhaakheeaai ||

ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥

ar ar keh nirap chaar baar padh raakheeaai ||

ਬਹੁਰ ਸਤ੍ਰੁ ਪੁਨਿ ਅੰਤਿ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥

bahur satr pun a(n)t tavan ke dheejeeaai ||

ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮਤਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੧੭॥

ho sakal tupak ke naam sumat leh leejeeaai ||1317||

Saying the names of all air vehicles, utter the word “gati”, then speaking “ari ari”, add the word “Nrip” four times, then add the word “shatru” at the

end and know the names of Tupak intelligently.1317.

ਆਦਿ ਅਗਨਿ ਜਿਵ ਪਦ ਕੋ ਸੁ ਪੁਨਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

aadh agan jiv padh ko su pun bakhaaneeaai ||

ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪੁਨਿ ਠਾਨੀਐ ॥

ar ar keh nirap chaar baar pun Thaaneeaai ||

ਰਿਪੁ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੀਐ ॥

rip padh bhaakh tupak ke naam pachhaaneeaai ||

ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਝਿ ਨਿਸੰਕ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੩੧੮॥

ho kabit kaab ke maajh nisa(n)k pramaaneeaai ||1318||

Saying the word “Agnjim”, then uttering “ari ari”, add the word “Nrip” four times ,then speaking the word “Ripu” recognize the names of Tupak and use them unhesitatingly in the stanzas of poetry.1318.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣ ਸ੍ਰੀ ਤੁਪਕ ਨਾਮ ਪਾਚਵੋਂ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪॥

eit sree naam maalaa puraan sree tupak naam paachavo(n) dhiaai

samaapatam sat subham sat ||4||

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ikOankaar vaahiguroo jee kee fateh ||

ਸ੍ਰੀ ਭਗੌਤੀ ਏ ਨਮ ॥

sree bhagauatee e nam ||

(In Praise of Bhagauti)

ਅਥ ਪਖ੍ਯਾਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਿਖ੍ਯਤੇ ॥

ath pakhayaan charitr likhayate ||

Chandi Chritar

ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

paatisaahee 10 ||

(By) Tenth Master, (in) Deviant Metre,

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh || tavaiprasaadh ||

(By) the Grace of God

ਤੁਹੀ ਖੜਗਧਾਰਾ ਤੁਹੀ ਬਾਢਵਾਰੀ ॥

tuhee khaRagadhaaraa tuhee baaddavaaree ||

You are the Broad Sword with decapitating edge.

ਤੁਹੀ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥

tuhee teer taravaar kaatee kaTaaree ||

You are Arrow, Dagger,

ਹਲਬੀ ਜੁਨਬੀ ਮਗਰਬੀ ਤੁਹੀ ਹੈ ॥

halabee junabee magarabee tuhee hai ||

(And the sword from regions of) Halb, South, and West.

ਨਿਹਾਰੋਂ ਜਹਾ ਆਪੁ ਠਾਢੀ ਵਹੀ ਹੈ ॥੧॥

nihaarau jahaa aap Thaaddee vahee hai ||1||

I can envision you to the limits of my perception.(1)

ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ਤੁਸੀ ਬਾਕਬਾਨੀ ॥

tuhee jog maayaa tusee baakabaanee ||

You are the capable deity -

ਤੁਹੀ ਆਪੁ ਰੂਪਾ ਤੁਹੀ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥

tuhee aap roopaa tuhee sree bhavaanee ||

Sarswati, Roopa and Bhawani.

ਤੁਹੀ ਬਿਸਨ ਤੂ ਬ੍ਰਹਮ ਤੂ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਜੈ ॥

tuhee bisan too braham too rudhr raajai ||

You are the divinity - Vishnu, Brahma and Shiva, and, Majestically,

ਤੁਹੀ ਬਿਸ੍ਵ ਮਾਤਾ ਸਦਾ ਜੈ ਬਿਰਾਜੈ ॥੨॥

tuhee bisavai maataa sadhaa jai biraajai ||2||

You are established in motherly form.(2)

ਤੁਹੀ ਦੇਵ ਤੂ ਦੈਤ ਤੈ ਜਛ ਉਪਾਏ ॥

tuhee dhev too dhait tai jachh upaae ||

You have created Deities, Demons

ਤੁਹੀ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦੂ ਜਗਤ ਮੈ ਬਨਾਏ ॥

tuhee turak hi(n)dhoo jagat mai banaae ||

Prayer-worthies, Turks and Hindus.

ਤੁਹੀ ਪੰਥ ਹ੍ਵੈ ਅਵਤਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਮਾਹੀ ॥

tuhee pa(n)th havai avataree sirasaT maahee ||

Descending in various Forms,

ਤੁਹੀ ਬਕ੍ਰਤ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਦੋ ਬਕਾਹੀ ॥੩॥

tuhee bakrat te braham baadho bakaahee ||3||

You have produced the altercating folks.(3)

ਤੁਹੀ ਬਿਕ੍ਰਤ ਰੂਪਾ ਤੁਹੀ ਚਾਰੁ ਨੈਨਾ ॥

tuhee bikrat roopaa tuhee chaar nainaa ||

You have rueful looks as well as you adore beautiful eyes.

ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਬਾਲਾ ਤੁਹੀ ਬਕ੍ਰ ਬੈਨਾ ॥

tuhee roop baalaa tuhee bakr bainaa ||

You are pretty, and, also, you possess contorted features.

ਤੁਹੀ ਬਕ੍ਰ ਤੇ ਬੇਦ ਚਾਰੋ ਉਚਾਰੇ ॥

tuhee bakr te bedh chaaro uchaare ||

You enunciate the Four Vedas,

ਤੁਮੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੌ ਸੰਘਾਰੇ ॥੪॥

tumee su(n)bh naisu(n)bh dhaanau sa(n)ghaare ||4||

But don’t hesitate to decimate the Demons.(4)

ਜਗੈ ਜੰਗ ਤੋ ਸੌ ਭਜੈ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥

jagai ja(n)g to sau bhajai bhoop bhaaree ||

With you the dread of war increases.

ਬਧੇ ਛਾਡਿ ਬਾਨਾ ਕਢੀ ਬਾਢਵਾਰੀ ॥

badhe chhaadd baanaa kaddee baaddavaaree ||

The great rulers pray to you and, with the swords and arrows, Annihilate the armies.

ਤੂ ਨਰਸਿੰਘ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਹਿਰਾਨਾਛ ਮਾਰਯੋ ॥

too narasi(n)gh havai kai hiraanaachh maarayo ||

Guising as Narsing, the Sphinx, you smashed Harnakash.

ਤੁਮੀ ਦਾੜ ਪੈ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰ ਧਾਰਯੋ ॥੫॥

tumee dhaaR pai bhoom ko bhaar dhaarayo ||5||

And incarnating as Varah in the form of a boar, You bore the weight of the

earth.(5)

ਤੁਮੀ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੈਤ ਘਾਯੋ ॥

tumee raam havai kai haThee dhait ghaayo ||

Manifesting as Rama, you exterminated the stubborn Devil (Rawana).

ਤੁਮੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹ੍ਵੈ ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਖਪਾਯੋ ॥

tumee kirasan havai ka(n)s kesee khapaayo ||

And turning into Krishana terminated Kans, the semi-bestial.

ਤੁਹੀ ਜਾਲਪਾ ਕਾਲਕਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀ ॥

tuhee jaalapaa kaalakaa kai bakhaanee ||

You are known as Jalpa, Kalka

ਤੁਹੀ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕ ਕੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥੬॥

tuhee chauadhahoo(n) lok kee raajadhaanee ||6||

And are the Rani of the fourteen continent.(6)

ਤੁਹੀ ਕਾਲ ਕੀ ਰਾਤ੍ਰਿ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਿਹਾਰੈ ॥

tuhee kaal kee raatr havai kai bihaarai ||

You are roaming around during the nights of death.

ਤੁਹੀ ਆਦਿ ਉਪਾਵੈ ਤੁਹੀ ਅੰਤ ਮਾਰੈ ॥

tuhee aadh upaavai tuhee a(n)t maarai ||

You are the initiator of the Universe, and you destroy the Universe.

ਤੁਹੀ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਕੈ ਬਖਾਨੀ ॥

tuhee raaj raajesavairee kai bakhaanee ||

You are narrated by the rulers of the rulers,

ਤੁਹੀ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕ ਕੀ ਆਪੁ ਰਾਨੀ ॥੭॥

tuhee chauadhahoo(n) lok kee aap raanee ||7||

As you are the Rani of Fourteen continents.(7)

ਤੁਮੈ ਲੋਗ ਉਗ੍ਰਾ ਅਤਿਉਗ੍ਰਾ ਬਖਾਨੈ ॥

tumai log ugraa atiaugraa bakhaanai ||

People called you as the kindest of kinds,

ਤੁਮੈ ਅਦ੍ਰਜਾ ਬਜਾਸ ਬਾਨੀ ਪਛਾਨੈ ॥

tumai adhrajaa bayaas baanee pachhaanai ||

And you are known through the sacred hymns of Vyas Rishi.

ਤੁਮੀ ਸੇਸ ਕੀ ਆਪੁ ਸੇਜਾ ਬਨਾਈ ॥

tumee ses kee aap sejaa banaiee ||

You formulate the lion's retreat,

ਤੁਹੀ ਕੇਸਰ ਬਾਹਨੀ ਕੈ ਕਹਾਈ ॥੮॥

tuhee kesar baahanee kai kahaiee ||8||

And you are recognized as the lion, as well.(8)

ਤੁਤੋ ਸਾਰ ਕੂਟਾਨ ਕਿਰਿ ਕੈ ਸੁਹਾਯੋ ॥

tuto saar kooTaan kir kai suhaayo ||

The cutting dagger suits your hands,

ਤੁਹੀ ਚੰਡ ਔ ਮੁੰਡ ਦਾਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥

tuhee cha(n)dd aau mu(n)dd dhaano khapaayo ||

And you have obliterated the demons of Chund and Mund.

ਤੁਹੀ ਰਕਤ ਬੀਜਾਰਿ ਸੌ ਜੁਧ ਕੀਨੋ ॥

tuhee rakat beejaar sau judh keeno ||

You invaded the enemies called Rakat Beej,

ਤੁਮੀ ਹਾਥ ਦੈ ਰਾਖਿ ਦੇਵੇ ਸੁ ਲੀਨੋ ॥੯॥

tumee haath dhai raakh dheve su leeno ||9||

And you protected the divinity, as well.(9)

ਤੁਮੀ ਮਹਿਕ ਦਾਨੋ ਬਡੇ ਕੋਪਿ ਘਾਯੋ ॥

tumee mahik dhaano badde kop ghaayo ||

In rage you terminated the demons of Mehkhasur,

ਤੂ ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਜ੍ਵਾਲਾਛ ਕੀ ਸੌ ਜਰਾਯੋ ॥

too dhoomraachh javaiaalaachh kee sau jaraayo ||

And burned to death Dhumarach and Javalach.

ਤੁਮੀ ਕੌਚ ਬਕ੍ਰਤਾਪਨੇ ਤੇ ਉਚਾਰਯੋ ॥

tumee kauach bakrataapane te uchaarayo ||

With impregnable and protective mantras

ਬਿਡਾਲਾਛ ਔ ਚਿਛੁਰਾਛਸ ਬਿਡਾਰਯੋ ॥੧੦॥

biddaalaachh aau chichhuraachhas biddaarayo ||10||

You finished Bidalach and Chichrachas.(10)

ਤੁਮੀ ਡਹ ਡਹ ਕੈ ਡਵਰ ਕੋ ਬਜਾਯੋ ॥

tumee ddeh ddeh kai ddavar ko bajaayo ||

You beat the drum of invasion and,

ਤੁਹੀ ਕਹ ਕਹ ਕੈ ਹਸੀ ਜੁਧੁ ਪਾਯੋ ॥

tuhee keh keh kai hasee judh paayo ||

Then, jovially, penetrated the warfare.

ਤੁਹੀ ਅਸਟ ਅਸਟ ਹਾਥ ਮੈ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥

tuhee asaT asaT haath mai asatr dhaare ||

Holding eight weapons in your eight arms, you won over the invincible

brave-enemies,

ਅਜੈ ਜੈ ਕਿਤੇ ਕੇਸ ਹੂੰ ਤੇ ਪਛਾਰੇ ॥੧੧॥

ajai jai kite kes hoo(n) te pachhaare ||11||

And holding them from their hair knocked them down.(11)

ਜਯੰਤੀ ਤੁਹੀ ਮੰਗਲਾ ਰੂਪ ਕਾਲੀ ॥

jaya(n)tee tuhee ma(n)galaa roop kaalee ||

You are Jayanti, Mangal, Kali, Kapali

ਕਪਾਲਨਿ ਤੁਹੀ ਹੈ ਤੁਹੀ ਭਦ੍ਰਕਾਲੀ ॥

kapaalan tuhee hai tuhee bhadhrakaalee ||

You are , Bhadarkali, Durga,

ਦ੍ਰੁਗਾ ਤੂ ਛਿਮਾ ਤੂ ਸਿਵਾ ਰੂਪ ਤੋਰੋ ॥

dhrugaa too chhimaa too sivaa roop toro ||

And epitome of benevolence and emancipation.

ਤੂ ਧਾਤ੍ਰੀ ਸ੍ਵਾਹਾ ਨਮਸਕਾਰ ਮੋਰੋ ॥੧੨॥

too dhaatree savaiaahaa namasakaar moro ||12||

You are universal protector, and I pay my obeisance to you.(l2)

ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧ੍ਰਯਾ ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥

tuhee praat sa(n)dhrayaa arun basatr dhaare ||

Adoring red apparels, it is you, and in white clothes you are Usha

ਤੁਮੰ ਧ੍ਯਾਨ ਮੈ ਸੁਕਲ ਅੰਬਰ ਸੁ ਧਾਰੇ ॥

tuma(n) dhayaan mai sukal a(n)bar su dhaare ||

And Sandhiya, wherefore capturing all the minds.

ਤੁਹੀ ਪੀਤ ਬਾਨਾ ਸਯੰਕਾਲ ਧਾਰਯੋ ॥

tuhee peet baanaa saya(n)kaal dhaarayo ||

You, yourself, put on yellow garments, but You dislodge the ascetics

ਸਭੈ ਸਾਧੂਅਨ ਕੋ ਮਹਾ ਮੋਹ ਟਾਰਯੋ ॥੧੩॥

sabhai saadhooan ko mahaa moh Taarayo ||13||

(In yellow robes) of their infatuation.(I3)

ਤੁਹੀ ਆਪ ਕੋ ਰਕਤ ਦੰਤਾ ਕਹੈ ਹੈ ॥

tuhee aap ko rakat dha(n)taa kahai hai ||

You, with the red teeth,

ਤੁਹੀ ਬਿਪ੍ਰ ਚਿੰਤਾਨ ਹੂੰ ਕੋ ਚਬੈ ਹੈ ॥

tuhee bipr chi(n)taan hoo(n) ko chabai hai ||

Destroy the apprehension of the Brahmins.

ਤੁਹੀ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਮੈ ਔਤਰੈਗੀ ॥

tuhee na(n)dh ke dhaam mai aauataraigee ||

You incarnated in the house of Nand (as Krishna),

ਤੁ ਸਾਕੰ ਭਰੀ ਸਾਕ ਸੋ ਤਨ ਭਰੈਗੀ ॥੧੪॥

t saaka(n) bharee saak so tan bharaigee ||14||

Because you were brimful with Faculty.(14)

ਤੁ ਬੌਧਾ ਤੁਹੀ ਮਛ ਕੋ ਰੂਪ ਕੈ ਹੈ ॥

t bauadhaa tuhee machh ko roop kai hai ||

ਤੁਹੀ ਕਛ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰਹਿ ਮਥੈ ਹੈ ॥

tuhee kachh havai hai samu(n)dhreh mathai hai ||

ਤੁਹੀ ਆਪੁ ਦਿਜ ਰਾਮ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿ ਹੈ ॥

tuhee aap dhij raam ko roop dhar hai ||

ਨਿਛਤ੍ਰਾ ਪ੍ਰਿਥੀ ਬਾਰ ਇਕੀਸ ਕਰਿ ਹੈ ॥੧੫॥

nichhatraa pirathee baar ikees kar hai ||15||

ਤੁਹੀ ਆਪ ਕੌ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਬਨੈ ਹੈ ॥

tuhee aap kau nihakala(n)kee banai hai ||

You, incarnating as Nihaqlanki (Kalki),

ਸਭੈ ਹੀ ਮਲੇਛਾਨ ਕੋ ਨਾਸ ਕੈ ਹੈ ॥

sabhai hee malechhaan ko naas kai hai ||

Shattered the outcastes.

ਮਾਇਯਾ ਜਾਨ ਚੇਰੋ ਮਯਾ ਮੋਹਿ ਕੀਜੈ ॥

maiyaa jaan chero mayaa moh keejai ||

O my matriarch, endow me with your benevolence,

ਚਹੌ ਚਿਤ ਮੈ ਜੋ ਵਹੈ ਮੋਹਿ ਦੀਜੈ ॥੧੬॥

chahau chit mai jo vahai moh dheejai ||16||

And let me perform the way I elect.(I6)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਦਿਸਾਨ ਕੇ ਅੰਬਰ ਬਾਮ ਕਰਿਯੋ ਗਲ ਮੈ ਅਸਿ ਭਾਰੋ ॥

mu(n)dd kee maal dhisaan ke a(n)bar baam kariyo gal mai as bhaaro ||

Surrounded by robes, you adore your head with rosary, and wearing a heavy sword.

ਲੋਚਨ ਲਾਲ ਕਰਾਲ ਦਿਪੈ ਦੋਊ ਭਾਲ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਨਿਯਾਰੋ ॥

lochan laal karaal dhipai dhouoo bhaal biraajat hai aniyaaro ||

Your dreadful red eyes, illuminating your forehead, are auspicious.

ਛੂਟੇ ਹੈ ਬਾਲ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਲਸੈ ਰਦ ਪੰਤਿ ਉਜਯਾਰੋ ॥

chhooTe hai baal mahaa bikaraal bisaal lasai radh pa(n)t ujayaaro ||

Your tresses are flaring, and teeth are sparkling.

ਛਾਡਤ ਜ੍ਵਾਲ ਲਏ ਕਰ ਬ੍ਯਾਲ ਸੁ ਕਾਲ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਤਿਹਾਰੋ ॥੧੭॥

chhaaddat javaiaal le kar brayaal su kaal sadhaa pratipaal tihaaro ||17||

Your viperous hands are snarling out flames.And God Almighty is your

protector.(17)

ਭਾਨ ਸੇ ਤੇਜ ਭਯਾਨਕ ਭੂਤਜ ਭੂਧਰ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਭਾਰੇ ॥

bhaan se tej bhayaanak bhootaj bhoodhar se jin ke tan bhaare ||

Gleaming like Sun, brave and magnanimous like mountains,

ਭਾਰੀ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਰ ਪਰੇ ਨਹਿ ਸੀ ਪਗ ਧਾਰੇ ॥

bhaaree gumaan bhare man bheetar bhaar pare neh see pag dhaare ||

The Rajas who were filled with ego, and were flying high in pride,

ਭਾਲਕ ਜਯੋ ਭਭਕੈ ਬਿਨੁ ਭੈਰਨ ਭੈਰਵ ਭੇਰਿ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥

bhaalak jayo bhabhakai bin bhairan bhairav bher bajai nagaare ||

The ones who were the ideals of bears and Bhairavas,

ਤੇ ਭਟ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਭਵਾਨੀ ਜੂ ਕੇ ਭਲਕਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੮॥

te bhaT jhoom gire ran bhoom bhavaanee joo ke bhalakaan ke maare ||18||

They all were decapitated by Goddess Bhivani and her accomplices, and thrown down to the earth.(18)

ਓਟ ਕਰੀ ਨਹਿ ਕੋਟਿ ਭੁਜਾਨ ਕੀ ਚੋਟ ਪਰੇ ਰਨ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

oT karee neh koT bhujaan kee choT pare ran koT sa(n)ghaare ||

Those who did not care about the hundreds of thousands of (fighting)

arms, Those who obliterated hundreds of thousands of brave enemies,

ਕੋਟਨ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਰਾਜਿਤ ਬਾਸਵ ਸੌ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਹਾਰੇ ॥

koTan se jin ke tan raajit baasav sau kabahoo(n) neh haare ||

They, with fort like bodies, who had never lost even to (god) Indra,

ਰੋਸ ਭਰੇ ਨ ਫਿਰੇ ਰਨ ਤੇ ਤਨ ਬੋਟਿਨ ਲੈ ਨਭ ਗੀਧ ਪਧਾਰੇ ॥

ros bhare na fire ran te tan boTin lai nabh geedh padhaare ||

Their bodies might have been eaten away by the vultures, But never retreated from the field of war,

ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਘੂਮਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਸੁ ਕਾਲੀ ਕੇ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੯॥

te nirap ghoom gire ran bhoom su kaalee ke kop kirapaan ke maare ||19||

They were cut down by the sword of Kali, and such Rajas fell flat in the

fighting grounds. (19)

ਅੰਜਨ ਸੇ ਤਨ ਉਗ੍ਰ ਉਦਾਯੁਧੁ ਧੂਮਰੀ ਧੂਰਿ ਭਰੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥

a(n)jan se tan ugr udhaayudh dhoomaree dhoor bhare garabeele ||

The ones, who possessed heroic bodies, were always ascending in pride.

ਚੌਪਿ ਚੜੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਚੌਪਿ ਚਿਰੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥

chauap chaRe chahoo(n) oran te chit bheetar chauap chire chaTakeele ||

Getting enthusiastic, they came to fight from all the four directions.

ਧਾਵਤ ਤੇ ਧੁਰਵਾ ਸੇ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਤੇ ਝਟ ਦੈ ਪਟਕੈ ਬਿਕਟੀਲੇ ॥

dhaavat te dhuravaa se dhaso dhis te jhaT dhai paTakai bikaTeele ||

Those irrefutable warriors were overwhelmed from all over like the dust storm.

ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੦॥

rauar pare ran raajiv lochan ros bhare ran si(n)gh rajeele ||20||

And those handsome champions flying in rage headed towards the war.(20)

ਕੋਟਿਨ ਕੋਟ ਸੌ ਚੋਟ ਪਰੀ ਨਹਿ ਓਟ ਕਰੀ ਭਏ ਅੰਗ ਨ ਢੀਲੇ ॥

koTin koT sau choT paree neh oT karee bhe a(n)g na ddeele ||

Those demons of dusty colours and imbued in dust, and as sharp as steel,

had run away.

ਜੇ ਨਿਪਟੇ ਅਕਟੇ ਭਟ ਤੇ ਚਟ ਦੈ ਛਿਤ ਪੈ ਪਟਕੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥

je nipaTe akaTe bhaT te chaT dhai chhit pai paTake garabeele ||

The bodies as stout as black mountains, and, adorned with iron coats, were intoxicated.

ਜੇ ਨ ਹਟੇ ਬਿਕਟੇ ਭਟ ਕਾਹੂ ਸੌ ਤੇ ਚਟ ਦੈ ਚਟਕੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥

je na haTe bikaTe bhaT kaahoo sau te chaT dhai chaTake chaTakeele ||

(The poet says,) ‘Those demons in rage, who were ready to ensue a fight with God Almighty, were dashed to ground

ਗੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੧॥

gauar pare ran raajiv lochan ros bhare ran si(n)gh rajeele ||21||

Those were the ones who were, previously, roaring like lions in the battlefields. ‘(22)

ਧੂਮਰੀ ਧੂਰਿ ਭਰੇ ਧੁਮਰੇ ਤਨ ਧਾਏ ਨਿਸਾਚਰ ਲੋਹ ਕਟੀਲੇ ॥

dhoomaree dhoor bhare dhumare tan dhaae nisaachar loh kaTeele ||

At the apex time, which could not be envisaged, the invisible drum was

beaten on the appearance of the twisted demons,

ਮੇਚਕ ਪਬਨ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਕੌਚ ਸਜੇ ਮਦਮਤ ਜਟੀਲੇ ॥

mechak paban se jin ke tan kauach saje madhamat jaTeele ||

Who were filled with arrogance. Whose bodies were not abated even with arrows coming out of bows,

ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਿਸਿ ਸੋ ਜਗ ਨਾਇਕ ਸੌ ਰਨ ਠਾਟ ਠਟੀਲੇ ॥

raam bhanai at hee ris so jag naik sau ran ThaaT ThaTeele ||

When the mother of the Universe (Bhagauti) looked down with irritation, all those brilliant ones were beheaded and chucked down on the earth.

ਤੇ ਝਟ ਦੈ ਪਟਕੇ ਛਿਤ ਪੈ ਰਨ ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੨॥

te jhaT dhai paTake chhit pai ran rauar pare ran si(n)gh rajeele ||22||

All those, with lotus eyes, who did not tremble but remained alert like lions, were annihilated by Shakti.(23)

ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਅਤੰਕ ਸਮੈ ਲਖਿ ਦਾਨਵ ਬੰਕ ਬਡੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥

baajat dda(n)k ata(n)k samai lakh dhaanav ba(n)k badde garabeele ||

At the apex time, which could not be envisaged, the invisible drum was

beaten on the appearance of the twisted demons,

ਛੂਟਤ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਕੇ ਤਨ ਕੈ ਨ ਭਏ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਢੀਲੇ ॥

chhooTat baan kamaanan ke tan kai na bhe tin ke tan ddeele ||

Who were filled with arrogance. Whose bodies were not abated even with arrows coming out of bows,

ਤੇ ਜਗ ਮਾਤ ਚਿਤੈ ਚਪਿ ਕੈ ਚਟਿ ਦੈ ਛਿਤ ਪੈ ਚਟਕੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥

te jag maat chitai chap kai chaT dhai chhit pai chaTake chaTakeele ||

When the mother of the Universe (Bhagauti) looked down with irritation, all those brilliant ones were beheaded and chucked down on the earth.

ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੩॥

rauar pare ran raajiv lochan ros bhare ran si(n)gh rajeele ||23||

All those, with lotus eyes, who did not tremble but remained alert like lions, were annihilated by Shakti.(23)

ਜੰਗ ਜਗੇ ਰਨ ਰੰਗ ਸਮੈ ਅਰਿਧੰਗ ਕਰੇ ਭਟ ਕੋਟਿ ਦੁਸੀਲੇ ॥

ja(n)g jage ran ra(n)g samai aridha(n)g kare bhaT koT dhuseele ||

In that crucial war, (bodies of) hundreds and thousands of heroes were cut

into two.

ਰੁੰਡਨ ਮੁੰਡ ਬਿਥਾਰ ਘਨੇ ਹਰ ਕੌ ਪਹਿਰਾਵਤ ਹਾਰ ਛਬੀਲੇ ॥

ru(n)ddan mu(n)dd bithaar ghane har kau pahiraavat haar chhabeele ||

The decorative garlands were put around Shiva,

ਧਾਵਤ ਹੈ ਜਿਤਹੀ ਤਿਤਹੀ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਿਤਹੀ ਕਰਿ ਹੀਲੇ ॥

dhaavat hai jitahee titahee ar bhaaj chale kitahee kar heele ||

Wherever goddess Durga went, the enemies took to their heels with lame excuses.

ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਵਿਜ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੪॥

rauar pare ran raavij lochan ros bhare ran si(n)gh rajeele ||24||

All those, with lotus eyes, who did not tremble but remained alert like lions, were annihilated by Shakti.(24)

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਤੇ ਆਦਿਕ ਸੂਰ ਸਭੇ ਉਮਡੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਅਖੰਡਾ ॥

su(n)bh nisu(n)bh te aadhik soor sabhe umadde kar kop akha(n)ddaa ||

The heroes like Sunbh and NiSunbh, who were invincible, flew in rage.

ਕੌਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਕਸੇ ਕਰ ਧੋਪ ਫਰੀ ਅਰੁ ਖੰਡਾ ॥

kauach kirapaan kamaanan baan kase kar dhop faree ar kha(n)ddaa ||

Wearing iron coats, they girded swords, bows and arrows, and held the

shields in their hands,

ਖੰਡ ਭਏ ਜੁ ਅਖੰਡਲ ਤੇ ਨਹਿ ਜੀਤਿ ਫਿਰੇ ਬਸੁਧਾ ਨਵ ਖੰਡਾ ॥

kha(n)dd bhe ju akha(n)ddal te neh jeet fire basudhaa nav kha(n)ddaa ||

They had conquered the nine continents, which (previously) could not be won over by the warriors of the Continents themselves.

ਤੇ ਜੁਤ ਕੋਪ ਗਿਰੇਬਨਿ ਓਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਕੀਨੇ ਕੀਏ ਕਟਿ ਖੰਡਾ ॥੨੫॥

te jut kop gireban op kirapaan ke keene ke'ee kaT kha(n)ddaa ||25||

But they could not stand to face furious goddess Kali, and fell down cut

into pieces.(25)

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

Totak Chhand

ਜਬ ਹੀ ਕਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ॥

jab hee kar laal kirapaan gahee ||

I cannot describe how gracefully goddess

ਨਹਿ ਮੋ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਤ ਕਹੀ ॥

neh mo te prabhaa teh jaat kahee ||

Kali brandished the sword in her hand,

ਤਿਹ ਤੇਜੁ ਲਖੇ ਭਟ ਯੌ ਭਟਕੇ ॥

teh tej lakhe bhaT yau bhaTake ||

The heroes took to their heels

ਮਨੋ ਸੂਰ ਚੜਿਯੋ ਉਡ ਸੇ ਸਟਕੇ ॥੨੬॥

mano soor chaRiyo udd se saTake ||26||

The way the stars hide themselves when the Sun becomes apparent.(26)

ਕੁਪਿ ਕਾਲਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਰੰ ਗਹਿ ਕੈ ॥

kup kaal kirapaan kara(n) geh kai ||

Holding the sword, and in flare, she jumped into the hordes of demons.

ਦਲ ਦੈਤਨ ਬੀਚ ਪਰੀ ਕਹਿ ਕੈ ॥

dhal dhaitan beech paree keh kai ||

Holding the sword, and in flare, she jumped into the hordes of demons.

ਘਟਿਕਾ ਇਕ ਬੀਚ ਸਭੋ ਹਨਿਹੌਂ ॥

ghaTikaa ik beech sabho hanihaua(n) ||

She proclaimed to exterminate all the champions in a single stroke,

ਤੁਮ ਤੇ ਨਹਿ ਏਕ ਬਲੀ ਗਨਿਹੌਂ ॥੨੭॥

tum te neh ek balee ganihaua(n) ||27||

And would leave none to become eminent combatants.(27)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਮੰਦਲ ਤੂਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੈ ਲਲਕਾਰਿ ਪਰੇ ॥

ma(n)dhal toor miradha(n)g mucha(n)gan kee dhun kai lalakaar pare ||

To the beats of Nigara, Mirdang, Muchang and other drums, the dauntless ones flung forward.

ਅਰੁ ਮਾਨ ਭਰੇ ਮਿਲਿ ਆਨਿ ਅਰੇ ਨ ਗੁਮਾਨ ਕੌ ਛਾਡਿ ਕੈ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ॥

ar maan bhare mil aan are na gumaan kau chhaadd kai paig Tare ||

Filled with self-esteem and confidence, they did not take even one step back.

ਤਿਨ ਕੇ ਜਮ ਜਦਿਪ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੇ ਨ ਮੁਰੇ ਤਬ ਲੌ ਇਹ ਭਾਤਿ ਅਰੇ ॥

tin ke jam jadhip praan hare na mure tab lau ieh bhaat are ||

The angel of death tried to take their lives away, but they remained in the combats, undeterred.

ਜਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਨ ਚਲੇ ਡਰਿ ਕੈ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਭਵ ਸਿੰਧ ਤਰੇ ॥੨੮॥

jas ko kar kai na chale ddar kai lar kai mar kai bhav si(n)dh tare ||28||

They were fighting free of dread, and with glories ferried across (the temporal existence).(28)

ਜੇਨ ਮਿਟੇ ਬਿਕਟੇ ਭਟ ਕਾਹੂ ਸੋਂ ਬਾਸਵ ਸੌ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪਛੇਲੇ ॥

jen miTe bikaTe bhaT kaahoo so(n) baasav sau kabahoo(n) na pachhele ||

The heroes who did not succumbed to death, and who could not be

subjugated even by Indra, jumped into the fight,

ਤੇ ਗਰਜੇ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਗਨ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਬਿਨੁ ਆਪੁ ਅਕੇਲੇ ॥

te garaje jab hee ran mai gan bhaaj chale bin aap akele ||

Then, O Goddess Kali, without your help, all the brave (enemies) took to their heels.

ਤੇ ਕੁਪਿ ਕਾਲਿ ਕਟੇ ਝਟ ਕੈ ਕਦਲੀ ਬਨ ਜਯੋਂ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮੇਲੇ ॥

te kup kaal kaTe jhaT kai kadhalee ban jayo(n) dharanee par mele ||

Kali, herself, decapitated them like the banana trees are cropped, and they are thrown on the earth,

ਸ੍ਰੋਨ ਰੰਗੀਨ ਭਏ ਪਟ ਮਾਨਹੁ ਫਾਗੁ ਸਮੈ ਸਭ ਚਾਚਰਿ ਖੇਲੇ ॥੨੯॥

sron ra(n)geen bhe paT maanahu faag samai sabh chaachar khele ||29||

And their garments, drenched in blood, depicted the effect of Holi, the

Festival of Colours.(29)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੜੀ ਚੰਡਿਕਾ ਚੰਡ ਹ੍ਵੈ ਤਪਤ ਤਾਬ੍ਰ ਸੇ ਨੈਨ ॥

chaRee cha(n)ddikaa cha(n)dd havai tapat taabr se nain ||

With eyes full of fire like copper

ਮਤ ਭਈ ਮਦਰਾ ਭਏ ਬਕਤ ਅਟਪਟੇ ਬੈਨ ॥੩੦॥

mat bhiee madharaa bhe bakat aTapaTe bain ||30||

Goddess Chandika raided, and inebriated spoke:(30)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਸਭ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਹਨਿਹੌਂ ਛਿਨ ਮੈ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਬਚ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥

sabh satran ko hanihau chhin mai su kahiyo bach kop keeyo man mai ||

'I will invalidate all the enemies in an instant,' thus thinking she was filled

with wrath,

ਤਰਵਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਮਹਾ ਬਲ ਧਾਰਿ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਿੰਘ ਧਸੀ ਰਨ ਮੈ ॥

taravaar sa(n)bhaar mahaa bal dhaar dhavai kai si(n)gh dhasee ran mai ||

Brandishing the sword, mounting the lion, she forced herself into the battlefield.

ਜਗ ਮਾਤ ਕੇ ਆਯੁਧੁ ਹਾਥਨ ਮੈ ਚਮਕੈ ਐਸੇ ਦੈਤਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥

jag maat ke aayudh haathan mai chamakai aaise dhaitan ke gan mai ||

The weapons of the Matriarch of the Universe sparkled in the flocks

ਲਪਕੈ ਝਪਕੈ ਬੜਵਾਨਲ ਕੀ ਦਮਕੈ ਮਨੋ ਬਾਰਿਧ ਕੇ ਬਨ ਮੈ ॥੩੧॥

lapakai jhapakai baRavaanal kee dhamakai mano baaridh ke ban mai ||31||

Of demons, like the sea-waves swinging in the sea.(31)

ਕੋਪ ਅਖੰਡ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਿਆਨ ਤੇ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ॥

kop akha(n)dd kai cha(n)dd pracha(n)dd miaan te kaadd kirapaan gahee ||

Flying in rage, in fury, the goddess unsheathed the passionate sword.

ਦਲ ਦੇਵ ਔ ਦੈਤਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਲਖਿ ਤੇਗ ਛਟਾ ਛਬ ਰੀਝ ਰਹੀ ॥

dhal dhev aau dhaitan kee pratinaa lakh teg chhaTaa chhab reejh rahee ||

Both, the deities and demons were bewildered to see the grace of the

sword.

ਸਿਰ ਚਿਛੁਰ ਕੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪਰੀ ਨਹਿ ਮੋ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਤ ਕਹੀ ॥

sir chichhur ke ieh bhaat paree neh mo te prabhaa teh jaat kahee ||

It struck such a blow on the head of Devil Chakharshuk that I could not narrate.

ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਕੈ ਫਾਰਿ ਪਹਾਰ ਸੇ ਬੈਰੀ ਪਤਾਰ ਲਗੇ ਤਰਵਾਰਿ ਬਹੀ ॥੩੨॥

rip maar kai faar pahaar se bairee pataar lage taravaar bahee ||32||

The sword, slaying the enemies, flew up the mountains and, slaying the enemies, reached supernal region.(32)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੁਪਕ ਤਬਰ ਬਰਛੀ ਬਿਸਿਖ ਅਸਿ ਅਨੇਕ ਝਮਕਾਹਿ ॥

tupak tabar barachhee bisikh as anek jhamakaeh ||

The gun, the axe, the bow and the sword were sparkling,

ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਫਰਹਰੈ ਭਾਨ ਨ ਹੇਰੇ ਜਾਹਿ ॥੩੩॥

dhujaa pataakaa faraharai bhaan na here jaeh ||33||

And small banners were waving in such intensity that the Sun had become

invisible.(33)

ਰਨ ਮਾਰੂ ਬਾਜੈ ਘਨੇ ਗਗਨ ਗੀਧ ਮੰਡਰਾਹਿ ॥

ran maaroo baajai ghane gagan geedh ma(n)ddaraeh ||

Thundering and fatalist trumpets blew and the vultures started to hover in

the sky.

ਚਟਪਟ ਦੈ ਜੋਧਾ ਬਿਕਟ ਝਟਪਟ ਕਟਿ ਕਟਿ ਜਾਹਿ ॥੩੪॥

chaTapaT dhai jodhaa bikaT jhaTapaT kaT kaT jaeh ||34||

(Supposedly) indestructible braves began to topple over in a flash.(34)

ਅਨਿਕ ਤੂਰ ਭੇਰੀ ਪ੍ਰਣਵ ਗੋਮੁਖ ਅਨਿਕ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥

anik toor bheree pranav gomukh anik miradha(n)g ||

Bhairi, Bhravan, Mirdang, Sankh, Vajas, Murlis, Murjs, Muchangs,

ਸੰਖ ਬੇਨੁ ਬੀਨਾ ਬਜੀ ਮੁਰਲੀ ਮੁਰਜ ਮੁਚੰਗ ॥੩੫॥

sa(n)kh ben beenaa bajee muralee muraj mucha(n)g ||35||

The musical instrument of various types commenced to blow. 35

ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਕਾਨਰੇ ਦੁੰਦਭ ਬਜੇ ਅਨੇਕ ॥

naadh nafeeree kaanare dhu(n)dhabh baje anek ||

Listening to Nafiris and Dundlis the warriors started to fight

ਸੁਨਿ ਮਾਰੂ ਕਾਤਰ ਭਿਰੇ ਰਨ ਤਜਿ ਫਿਰਿਯੋ ਨ ਏਕ ॥੩੬॥

sun maaroo kaatar bhire ran taj firiyo na ek ||36||

Among themselves and none could escape.(36)

ਕਿਚਪਚਾਇ ਜੋਧਾ ਮੰਡਹਿ ਲਰਹਿ ਸਨੰਮੁਖ ਆਨ ॥

kichapachai jodhaa ma(n)ddeh lareh sana(n)mukh aan ||

Gnashing their teeth, the enemies came face to face.

ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰੈ ਕਬੰਧ ਭੂਅ ਸੁਰ ਪੁਰ ਕਰੈ ਪਯਾਨ ॥੩੭॥

dhuk dhuk parai kaba(n)dh bhooa sur pur karai payaan ||37||

The (decapitated) heads sprung up, rolled down, and (the souls) departed for the heavens.(37)

ਰਨ ਫਿਕਰਤ ਜੰਬੁਕ ਫਿਰਹਿ ਆਸਿਖ ਅਚਵਤ ਪ੍ਰੇਤ ॥

ran fikarat ja(n)buk fireh aasikh achavat pret ||

The jackals came to roam in the battlefield and the ghosts went around licking the blood.

ਗੀਧ ਮਾਸ ਲੈ ਲੈ ਉਡਹਿ ਸੁਭਟ ਨ ਛਾਡਹਿ ਖੇਤ ॥੩੮॥

geedh maas lai lai uddeh subhaT na chhaaddeh khet ||38||

The vultures pounced down and flew away tearing the flesh. (In spite of all

that) the heroes did not abandon the fields.(38)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਨਿਸ ਨਨਾਦ ਡਹ ਡਹ ਡਾਮਰ ਦੈ ਦੈ ਦਮਾਮਨ ਕੌ ਨਿਜਕਾਨੇ ॥

nis nanaadh ddeh ddeh ddaamar dhai dhai dhamaaman kau nijakaane ||

The ones who were protagonists of the tabor’s noises and the beats of the

drums,

ਭੂਰ ਦਈਤਨ ਕੋ ਦਲ ਦਾਰੁਨ ਦੀਹ ਹੁਤੇ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨੇ ॥

bhoor dhieetan ko dhal dhaarun dheeh hute kar ek na jaane ||

Who had looked down upon the enemies, were the conquerors of the

ਜੀਤਿ ਫਿਰੈ ਨਵਖੰਡਨ ਕੌ ਨਹਿ ਬਾਸਵ ਸੋ ਕਬਹੂੰ ਡਰਪਾਨੇ ॥

jeet firai navakha(n)ddan kau neh baasav so kabahoo(n) ddarapaane ||

Nine continents of the earth, and were unafraid of the god Indra,

ਤੇ ਤੁਮ ਸੌ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਭਟ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਨੇ ॥੩੯॥

te tum sau lar kai mar kai bhaT a(n)t ko a(n)t ke dhaam sidhaane ||39||

Fought to the end and departed for their heavenly abodes.(39)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਨ ਡਾਕਿਨਿ ਡਹਕਤ ਫਿਰਤ ਕਹਕਤ ਫਿਰਤ ਮਸਾਨ ॥

ran ddaakin ddahakat firat kahakat firat masaan ||

Belching witches and howling ghosts started to roam around.

ਬਿਨੁ ਸੀਸਨ ਡੋਲਤ ਸੁਭਟ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਰਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੪੦॥

bin seesan ddolat subhaT geh geh karan kirapaan ||40||

The heroes with decapitated heads went around the fields with swords in their hands.(40)

ਅਸਿ ਅਨੇਕ ਕਾਢੇ ਕਰਨ ਲਰਹਿ ਸੁਭਟ ਸਮੁਹਾਇ ॥

as anek kaadde karan lareh subhaT samuhai ||

Numerous champions with unsheathed swords were fighting face to face,

ਲਰਿ ਗਿਰਿ ਮਰਿ ਭੂ ਪਰ ਪਰੈ ਬਰੈ ਬਰੰਗਨਿ ਜਾਇ ॥੪੧॥

lar gir mar bhoo par parai barai bara(n)gan jai ||41||

Raiding and combating to death, and praying to the Fairy goddess, rolled

down on the earth.(41)

ਅਨਤਰਯਾ ਜਯੋ ਸਿੰਧੁ ਕੋ ਚਹਤ ਤਰਨ ਕਰਿ ਜਾਉ ॥

anatarayaa jayo si(n)dh ko chahat taran kar jaau ||

The one who could not swim, how could he, without a boat and

ਬਿਨੁ ਨੌਕਾ ਕੈਸੇ ਤਰੈ ਲਏ ਤਿਹਾਰੋ ਨਾਉ ॥੪੨॥

bin nauakaa kaise tarai le tihaaro naau ||42||

Support of your Name, swim across the sea?(42)

ਮੂਕ ਉਚਰੈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਪਿੰਗ ਗਿਰਨ ਚੜਿ ਜਾਇ ॥

mook ucharai saasatr khaT pi(n)g giran chaR jai ||

How could a dumb narrate the Six Shastras, a lame person could climb

ਅੰਧ ਲਖੈ ਬਦਰੋ ਸੁਨੈ ਜੋ ਤੁਮ ਕਰੌ ਸਹਾਇ ॥੪੩॥

a(n)dh lakhai badharo sunai jo tum karau sahai ||43||

Up the mountains, a blind man could see, and a deaf could hear?(43)

ਅਰਘ ਗਰਭ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਜਾਇ ॥

aragh garabh nirap tirayan ko bhedh na paayo jai ||

The wonders of a child during pregnancy, a Raja and a female are

unfathomable.

ਤਊ ਤਿਹਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਕਛੁ ਕਛੁ ਕਹੋ ਬਨਾਇ ॥੪੪॥

tuoo tihaaree kirapaa te kachh kachh kaho banai ||44||

With Your blessings I have narrated this, although with a bit of exaggeration.(44)

ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਨਿ ਤੁਮ ਕੋ ਕਹੋ ਜਥਾ ਬੁਧਿ ਬਲੁ ਹੋਇ ॥

pratham maan tum ko kaho jathaa budh bal hoi ||

Believing You be the omnipresent, I say, that I have rendered this

ਘਟਿ ਕਬਿਤਾ ਲਖਿ ਕੈ ਕਬਹਿ ਹਾਸ ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਕੋਇ ॥੪੫॥

ghaT kabitaa lakh kai kabeh haas na kariyahu koi ||45||

With my limited understanding, and I prey not to laugh it off.(45)

ਪ੍ਰਥਮ ਧਜਾਇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਬਰਨੌਂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥

pratham dhayai sree bhagavatee baranau tirayaa prasa(n)g ||

To commence with, with devotion to the Reverend Faculty, I narrate the Female Wonders.

ਮੋ ਘਟ ਮੈ ਤੁਮ ਹ੍ਵੈ ਨਦੀ ਉਪਜਹੁ ਬਾਕ ਤਰੰਗ ॥੪੬॥

mo ghaT mai tum havai nadhee upajahu baak tara(n)g ||46||

O the Passionless Universal Prowess, enable me to render the waves of

narrative through my heart.(46)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਮੇਰੁ ਕਿਯੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਤੋਸੌ ॥

mer kiyo tiran te muh jaeh gareeb nivaaj na dhoosar tosau ||

From a straw You can raise my status to as high as Sumer Hills and there is none other as benevolent to the poor as You.

ਭੂਲ ਛਿਮੋ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੁ ਨ ਭੂਲਨਹਾਰ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਮੋ ਸੌ ॥

bhool chhimo hamaree prabh aap na bhoolanahaar kahoo(n) kouoo mo sau ||

There is none other as pardonable as You.

ਸੇਵ ਕਰੈ ਤੁਮਰੀ ਤਿਨ ਕੇ ਛਿਨ ਮੈ ਧਨ ਲਾਗਤ ਧਾਮ ਭਰੋਸੌ ॥

sev karai tumaree tin ke chhin mai dhan laagat dhaam bharosau ||

A little service to You is abundantly rewarded instantly.

ਯਾ ਕਲਿ ਮੈ ਸਭਿ ਕਲਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸੌ ॥੪੭॥

yaa kal mai sabh kal kirapaan kee bhaaree bhujaan ko bhaaree bharosau

||47||

In the Kal-age one can only depend on the sword, the faculty and self determination.(47)

ਖੰਡਿ ਅਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਚੰਡਿ ਸੁ ਮੁੰਡ ਰਹੇ ਛਿਤ ਮੰਡਲ ਮਾਹੀ ॥

kha(n)dd akha(n)ddan kha(n)dd kai cha(n)dd su mu(n)dd rahe chhit ma(n)ddal maahee ||

The immortal heroes were annihilated, and their pride-filled heads were thrown on the earth.

ਦੰਡਿ ਅਦੰਡਨ ਕੋ ਭੁਜਦੰਡਨ ਭਾਰੀ ਘਮੰਡ ਕਿਯੋ ਬਲ ਬਾਹੀ ॥

dha(n)dd adha(n)ddan ko bhujadha(n)ddan bhaaree ghama(n)dd kiyo bal baahee ||

The egocentric, to whom no other could inflict punishment, you, with your vigorous arms, made pride-less.

ਥਾਪਿ ਅਖੰਡਲ ਕੌ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਨਾਦ ਸੁਨਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਮਹਾ ਹੀ ॥

thaap akha(n)ddal kau sur ma(n)ddal naadh suniyo brahama(n)dd mahaa hee ||

Once again Indra was established to rule the Creation and the happiness was ensued.

ਕ੍ਰੂਰ ਕਵੰਡਲ ਕੋ ਰਨ ਮੰਡਲ ਤੋ ਸਮ ਸੂਰ ਕੋਊ ਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥੪੮॥

kraoor kava(n)ddal ko ran ma(n)ddal to sam soor kouoo kahoo(n) naahee

||48||

You adore the bow, and there is none other hero as great as you.(48)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਪ੍ਰਥਮ ਧ੍ਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧॥੪੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane cha(n)ddee charitre pratham dhayai samaapatam sat subham sat ||1||48||afajoo(n)||

This Auspicious Chritar of Chandi (the Goddess) ends the First Parable of the Chritars. Completed with Benediction. (1)(48)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਿਤ੍ਰਵਤੀ ਨਗਰੀ ਬਿਖੈ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ॥

chitravatee nagaree bikhai chitr si(n)gh nirap ek ||

There lived in the city of Chitervati, a Raja called Chitar Singh.

ਤੇ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸੰਪਤਿ ਘਨੀ ਰਥ ਗਜ ਬਾਜ ਅਨੇਕ ॥੧॥

te ke gireh sa(n)pat ghanee rath gaj baaj anek ||1||

He enjoyed abundance of wealth, and possessed numerous material

goods, chariots, elephants and horses.(1)

ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਅਤਿ ਜੋ ਬਿਧਿ ਧਰਿਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥

taa ko roop anoop at jo bidh dhariyo sudhaar ||

He had been bestowed with beautiful physical features

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਰੀਝਿ ਰਹਤ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ॥੨॥

suree aasuree ki(n)nranee reejh rahat pur naar ||2||

The consorts of the gods and demons, the female Sphinxes and the town fairies, were all enchanted.(2)

ਏਕ ਅਪਸਰਾ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਜਾਤ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ॥

ek apasaraa i(n)dhr ke jaat si(n)gaar banai ||

A fairy, bedecking herself, was ready to go to Indra, the Celestial Raja of the Rajas,

ਨਿਰਖ ਰਾਇ ਅਟਕਤਿ ਭਈ ਕੰਜ ਭਵਰ ਕੇ ਭਾਇ ॥੩॥

nirakh rai aTakat bhiee ka(n)j bhavar ke bhai ||3||

But she stymied on the vision of that Raja, like a butterfly on the sight of a

flower.(3)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਰਹੀ ਅਪਸਰਾ ਰੀਝਿ ਰੂਪ ਲਖਿ ਰਾਇ ਕੋ ॥

rahee apasaraa reejh roop lakh rai ko ||

Seeing the Raja the Fairy was captivated.

ਪਠੀ ਦੂਤਿਕਾ ਛਲ ਕਰਿ ਮਿਲਨ ਉਪਾਇ ਕੋ ॥

paThee dhootikaa chhal kar milan upai ko ||

Planning to meet him, she called in her messenger.

ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਮਿਲੇ ਹਲਾਹਲ ਪੀਵਹੋ ॥

bin preetam ke mile halaahal peevaho ||

‘Without meeting my beloved I would take poison,’ she told her

ਹੋ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੋ ਘਰੀ ਨ ਜੀਵਹੋ ॥੪॥

ho maar kaTaaree mariho gharee na jeevaho ||4||

Messenger, ‘Or I would push a dagger through me.’(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾਹਿ ਦੂਤਿਕਾ ਰਾਇ ਸੋ ਭੇਦ ਕਹ੍ਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥

taeh dhootikaa rai so bhedh kahayo samujhai ||

The messenger made the Raja to empathize with her (the fairy).

ਬਰੀ ਰਾਇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਮਨ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ॥੫॥

baree rai sukh pai man dhu(n)dhabh ddol bajai ||5||

And, rejoicing with the beats of the drums, the Raja took her as his

bride.(5)

ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥

ek putr taa te bhayo amit roop kee khaan ||

The Fairy gave birth to a beautiful son,

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਹੂੰ ਰਿਸਿ ਕਰੇ ਕਾਮਦੇਵ ਪਹਿਚਾਨਿ ॥੬॥

mahaa rudhr hoo(n) ris kare kaamadhev pahichaan ||6||

Who was as powerful as Shiva and passionate like Kamdev, the Cupid.(6)

ਬਹੁਤ ਬਰਸਿ ਸੰਗ ਅਪਸਰਾ ਭੂਪਤਿ ਮਾਨੇ ਭੋਗ ॥

bahut baras sa(n)g apasaraa bhoopat maane bhog ||

The Raja had the pleasure of making love to the Fairy for many years,

ਬਹੁਰਿ ਅਪਸਰਾ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਜਾਤ ਭਈ ਉਡਿ ਲੋਗ ॥੭॥

bahur apasaraa i(n)dhr ke jaat bhiee udd log ||7||

But one day the Fairy flew away to the Domain of Indra.(7)

ਤਿਹ ਬਿਨੁ ਭੂਤਤਿ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਲਏ ਬੁਲਾਇ ॥

teh bin bhootat dhukhit havai ma(n)tree le bulai ||

Without her company the Raja was extremely afflicted, and he called in his

ministers.

ਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਿਤ ਦੇਸਨ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੮॥

chitr chitr taa ko turit dhesan dhayo paThai ||8||

He got her paintings prepared and, to trace her at home and abroad, displayed them everywhere.(8)

ਖੋਜਤ ਓਡਛ ਨਾਥ ਕੇ ਲਹੀ ਕੰਨਿਕਾ ਏਕ ॥

khojat oddachh naath ke lahee ka(n)nikaa ek ||

By searching and searching all over, a maiden, a true likeness of the

ਰੂਪ ਸਕਲ ਸਮ ਅਪਸਰਾ ਤਾ ਤੇ ਗੁਨਨ ਬਿਸੇਖ ॥੯॥

roop sakal sam apasaraa taa te gunan bisekh ||9||

Fairy, both in features and nature, was found in the household of the Ruler

of Orrisa.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥

sunat bachan nirap sain bulaayo ||

The exhilarated Raja immediately called his courtiers

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਯੋ ॥

bhaat bhaat so dharab luTaayo ||

And handed out lot of wealth in bounty.

ਸਾਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਕੌਚ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥

saaje sasatr kauach tan dhaare ||

All of them, dressed in iron-coats, armed themselves

ਸਹਰ ਓਡਛਾ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦॥

sahar oddachhaa or sidhaare ||10||

And went to raid the city of Orrisa.(10)

ਭੇਵ ਸੁਨਤ ਉਨਹੂੰ ਦਲ ਜੋਰਿਯੋ ॥

bhev sunat unahoo(n) dhal joriyo ||

The other Raja understood the situation

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਭਏ ਸੈਨ ਨਿਹੋਰਿਯੋ ॥

bhaat bhaat bhe sain nihoriyo ||

And observed the various (enemy) armies.

ਰਨ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਆਇਸੁ ਦੀਨੋ ॥

ran chhatiran ko aais dheeno ||

He ordered for the war and

ਆਪੁਨ ਜੁਧ ਹੇਤ ਮਨੁ ਕੀਨੋ ॥੧੧॥

aapun judh het man keeno ||11||

Girded himself for the fight.(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਮਾਰੂ ਬਜੇ ਮੰਡੇ ਸੁਭਟ ਰਨ ਆਇ ॥

bhaat bhaat maaroo baje ma(n)dde subhaT ran aai ||

Bugles of death were sounded and the heroes came laced with the fighting

attires and holding spears and bows and arrows.

ਅਮਿਤ ਬਾਨ ਬਰਛਾ ਭਏ ਰਹਤ ਪਵਨ ਉਰਝਾਇ ॥੧੨॥

amit baan barachhaa bhe rahat pavan urajhai ||12||

They all assembled in the fighting fields.(12)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujaṅg Chẖaand

ਬਧੇ ਬਾਢਵਾਰੀ ਮਹਾ ਬੀਰ ਬਾਕੇ ॥

badhe baaddavaaree mahaa beer baake ||

The curved swords and other arms

ਕਛੈ ਕਾਛਨੀ ਤੇ ਸਭੈ ਹੀ ਨਿਸਾਕੇ ॥

kachhai kaachhanee te sabhai hee nisaake ||

Decapitated even brave enemies,

ਧਏ ਸਾਮੁਹੇ ਵੈ ਹਠੀ ਜੁਧ ਜਾਰੇ ॥

dhe saamuhe vai haThee judh jaare ||

But, they (the enemies), full of arrogance,

ਹਟੈ ਨ ਹਠੀਲੇ ਕਹੂੰ ਐਠਿਯਾਰੇ ॥੧੩॥

haTai na haTheele kahoo(n) aaiThiyaare ||13||

Did not move back and fought valiantly.(l3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਹਨਿਵਤਿ ਸਿੰਘ ਆਗੇ ਕਿਯੋ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਦੈ ਸਾਥ ॥

hanivat si(n)gh aage kiyo amit sain dhai saath ||

Then Chitar Singh, holding a spear in his hand, stayed behind, and

ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪਾਛੇ ਰਹਿਯੋ ਗਹੈ ਬਰਛਿਯਾ ਹਾਥ ॥੧੪॥

chitr si(n)gh paachhe rahiyo gahai barachhiyaa haath ||14||

Sent (his son) Hanwant Singh forward.(l4)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਹਾਕਿ ਹਜਾਰ ਹਿਮਾਲਯ ਸੋ ਹਲ ਕਾਹਨਿ ਕੈ ਹਠਵਾਰਨ ਹੂੰਕੇ ॥

haak hajaar himaalay so hal kaahan kai haThavaaran hoo(n)ke ||

Thousands of the brave men, who could challenge even the

ਹਿੰਮਤਿ ਬਾਧਿ ਹਿਰੌਲਹਿ ਲੌ ਕਰ ਲੈ ਹਥਿਆਰ ਹਹਾ ਕਹਿ ਢੂਕੇ ॥

hi(n)mat baadh hiraualeh lau kar lai hathiaar hahaa keh ddooke ||

Himalayan Mountains, came forward.

ਹਾਲਿ ਉਠਿਯੋ ਗਿਰ ਹੇਮ ਹਲਾਚਲ ਹੇਰਤ ਲੋਗ ਹਰੀ ਹਰ ਜੂ ਕੇ ॥

haal uThiyo gir hem halaachal herat log haree har joo ke ||

Seeing the devil like heroes, the Earth and sturdy Sumer Hills started to shake.

ਹਾਰਿ ਗਿਰੇ ਬਿਨੁ ਹਾਰੇ ਰਹੇ ਅਰੁ ਹਾਥ ਲਗੇ ਅਰਿ ਹਾਸੀ ਹਨੂੰ ਕੇ ॥੧੫॥

haar gire bin haare rahe ar haath lage ar haasee hanoo(n) ke ||15||

The brave enemies began to crumble like the mountain facing the

courageous like Hanuman.(15)

ਠਾਢੇ ਜਹਾ ਸਰਦਾਰ ਬਡੇ ਕੁਪਿ ਕੌਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਸੇ ਪਠਨੇਟੇ ॥

Thaadde jahaa saradhaar badde kup kauach kirapaan kase paThaneTe ||

Wherever the fully armed brave enemies assembled,

ਆਨਿ ਪਰੇ ਹਠ ਠਾਨਿ ਤਹੀ ਸਿਰਦਾਰਨ ਤੇਟਿ ਬਰੰਗਨਿ ਭੇਟੇ ॥

aan pare haTh Thaan tahee siradhaaran teT bara(n)gan bheTe ||

The heroes pounced upon them.

ਭਾਰੀ ਭਿਰੇ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਲੌ ਜਬ ਲੌ ਨਹਿ ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਲਪੇਟੇ ॥

bhaaree bhire ran mai tab lau jab lau neh saar kee dhaar lapeTe ||

They fought till they became the victims of the sharp sword.

ਸਤ੍ਰੁ ਕੀ ਸੈਨ ਤਰੰਗਨਿ ਤੁਲਿ ਹ੍ਵੈ ਤਾ ਮੈ ਤਰੰਗ ਤਰੇ ਖਤਿਰੇਟੇ ॥੧੬॥

satr kee sain tara(n)gan tul havai taa mai tara(n)g tare khatireTe ||16||

The columns of the enemy were like the flowing rivulets in which the

Kashtriya progeny swam in elation.(I6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਾਰਿ ਓਡਛਾ ਰਾਇ ਕੋ ਲਈ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਜੀਤਿ ॥

maar oddachhaa rai ko liee sutaa teh jeet ||

The Ruler of Orrisa was assassinated and his daughter was won over.

ਬਰੀ ਰਾਇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਮਨ ਮਾਨਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤਿ ॥੧੭॥

baree rai sukh pai man maan saasatr kee reet ||17||

And the Raja married her according to the customs of the Shastras.(I7)

ਓਡਛੇਸ ਜਾ ਕੀ ਹਿਤੂ ਚਿਤ੍ਰਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

oddachhes jaa kee hitoo chitramatee teh naam ||

The daughter of the Ruler of Orrisa was known as Chitramatti.

ਹਨਿਵਤਿ ਸਿੰਘਹਿ ਸੋ ਰਹੈ ਚਿਤਵਤ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੧੮॥

hanivat si(n)gheh so rahai chitavat aaTho jaam ||18||

She always had sensual looks for Hanwant Singh.(I8)

ਪੜਨ ਹੇਤੁ ਤਾ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌਪ੍ਯੋ ਦਿਜ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹਿ ॥

paRan het taa kau nirapat sauapayo dhij gireh maeh ||

He was sent by the Raja to the household of a Brahmin to seek education.

ਏਕ ਮਾਸ ਤਾ ਸੌ ਕਹਿਯੋ ਦਿਜਬਰ ਬੋਲ੍ਯਹੁ ਨਾਹਿ ॥੧੯॥

ek maas taa sau kahiyo dhijabar bolayahu naeh ||19||

But (as instructed by the Rani), (the Brahmin) did not speak to him for one

month.(I9)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਜੇ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥

raaje nij sut nikaT bulaayo ||

The Raja sent for his son,

ਦਿਜਬਰ ਤਾਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ॥

dhijabar taeh sa(n)g lai aayo ||

And the Brahmin brought (the son) with him.

ਪੜੋ ਪੜ੍ਯੋ ਗੁਨ ਛਿਤਪਤਿ ਕਹਿਯੋ ॥

paRo paRayo gun chhitapat kahiyo ||

The Raja asked him (the son) to read and write,

ਸੁਨ ਸੁਅ ਬਚਨ ਮੋਨਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਯੋ ॥੨੦॥

sun sua bachan mon havai rahiyo ||20||

But Hanwant Singh remained mute.(20)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਰਾਜੈ ਕਿਯਾ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਪਯਾਨ ॥

lai taa ko raajai kiyaa apane dhaam payaan ||

The Raja brought him in his inner chamber, where thousands of

ਸਖੀ ਸਹਸ ਠਾਢੀ ਜਹਾ ਸੁੰਦਰਿ ਪਰੀ ਸਮਾਨ ॥੨੧॥

sakhee sahas Thaaddee jahaa su(n)dhar paree samaan ||21||

Fairylike beauties were awaiting.(2l)

ਬੋਲਤ ਸੁਤ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥

bolat sut mukh te nahee yau nirap kahiyo sunai ||

When Raja announced that the boy did not speak,

ਚਿਤ੍ਰਪਤੀ ਤਿਹ ਲੈ ਗਈ ਅਪੁਨੇ ਸਦਨ ਲਵਾਇ ॥੨੨॥

chitrapatee teh lai giee apune sadhan lavai ||22||

Chandramati took him to her own palace.(22)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਚੋਰ ਚਤੁਰਿ ਚਿਤ ਲਯੋ ਕਹੋ ਕਸ ਕੀਜੀਐ ॥

chor chatur chit layo kaho kas keejeeaai ||

The Rani asked (the boy), 'If a sagacious thief steals away some

ਕਾਢਿ ਕਰਿਜਵਾ ਅਪਨ ਲਲਾ ਕੌ ਦੀਜੀਐ ॥

kaadd karijavaa apan lalaa kau dheejeeaai ||

One's heart then what should be done?

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਜੌ ਕੀਨੇ ਪੀਅਹਿ ਰਿਝਾਈਐ ॥

ja(n)tr ma(n)tr jau keene pe'eeh rijhaieeaai ||

'Shouldn't she take out her heart and present it to her lover?

ਹੋ ਤਦਿਨ ਘਰੀ ਕੇ ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ॥੨੩॥

ho tadhin gharee ke sakhee sahit bal jaieeaai ||23||

'And the day she had satisfied her lover through incantations, she should

release her temporal being.(23)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਤਿ ਅਨੂਪ ਸੁੰਦਰ ਸਰਸ ਮਨੋ ਮੈਨ ਕੇ ਐਨ ॥

at anoop su(n)dhar saras mano main ke aain ||

‘You are ecstatic and, like Cupid, you are endowed with beauty, and are above any praise.

ਮੋ ਮਨ ਕੋ ਮੋਹਤ ਸਦਾ ਮਿਤ੍ਰ ਤਿਹਾਰੇ ਨੈਨ ॥੨੪॥

mo man ko mohat sadhaa mitr tihaare nain ||24||

‘O, my friend your enticing eyes are heart throbbing.(24)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਬਾਨ ਬਧੀ ਬਿਰਹਾ ਕੇ ਬਲਾਇ ਲਿਯੋ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਲਖਿ ਰੂਪ ਤਿਹਾਰੋ ॥

baan badhee birahaa ke balai liyo reejh rahee lakh roop tihaaro ||

‘I adore your comeliness and I am pierced by the arrows of separation from

you,

ਭੋਗ ਕਰੋ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਨਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਿਚਾਰੋ ॥

bhog karo muh saath bhalee bidh bhoopat ko neh traas bichaaro ||

‘Renounce the Raja’s fright and make love to me.

ਸੋ ਨ ਕਰੈ ਕਛੁ ਚਾਰੁ ਚਿਤੈਬੇ ਕੋ ਖਾਇ ਗਿਰੀ ਮਨ ਮੈਨ ਤਵਾਰੋ ॥

so na karai kachh chaar chitaibe ko khai giree man main tavaaro ||

‘I am never satiated by Raja and, therefore, he cannot harm you in any way.

ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ਰਹੀ ਕੈ ਦਯਾ ਕੀ ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੂੰ ਭੀਜਤ ਭਯੋ ਨ ਐਠ੍ਯਾਰੋ ॥੨੫॥

koT upai rahee kai dhayaa kee so kaise hoo(n) bheejat bhayo na aaiThrayaaro ||25||

‘I have tried hard but my craving desire is never fulfilled.’(25)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਿਤ ਚੇਟਕ ਸੋ ਚੁਭਿ ਗਯੋ ਚਮਕਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥

chit cheTak so chubh gayo chamak chakirat bhayo a(n)g ||

The Rani was roused, became extremely passionate and her whole body

coveted for love,

ਚੋਰਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੈ ਗਯੋ ਚਪਲ ਚਖਨ ਕੇ ਸੰਗ ॥੨੬॥

chor chatur chit lai gayo chapal chakhan ke sa(n)g ||26||

Because her heart was lost in the sensual looks of the Prince.(26)

ਚੇਰਿ ਰੂਪ ਤੁਹਿ ਬਸਿ ਭਈ ਗਹੌਂ ਕਵਨ ਕੀ ਓਟ ॥

cher roop tuh bas bhiee gahaua(n) kavan kee oT ||

‘I am over powered with your countenance and there is none else from whom I can seek protection.

ਮਛਰੀ ਜਯੋ ਤਰਫੈ ਪਰੀ ਚੁਭੀ ਚਖਨ ਕੀ ਚੋਟ ॥੨੭॥

machharee jayo tarafai paree chubhee chakhan kee choT ||27||

‘Without the touch of your beautiful eyes I am writhing like a fish (out of

water).’(27)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਵਾ ਕੀ ਕਹੀ ਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਮਾਨੀ ॥

vaa kee kahee na nirap sut maanee ||

ਚਿਤ੍ਰਮਤੀ ਤਬ ਭਈ ਖਿਸਾਨੀ ॥

chitramatee tab bhiee khisaanee ||

The Prince consented not, and she was ashamed of her act.

ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੋ ॥

chitr si(n)gh pai jai pukaaro ||

ਬਡੋ ਦੁਸਟ ਇਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤੁਹਾਰੋ ॥੨੮॥

baddo dhusaT ieh putr tuhaaro ||28||

She went to Chitar Singh and told, ‘Your son is great betrayer.’(28)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਫਾਰਿ ਚੀਰ ਕਰ ਆਪਨੇ ਮੁਖ ਨਖ ਘਾਇ ਲਗਾਇ ॥

faar cheer kar aapane mukh nakh ghai lagai ||

She had torn her clothes and scratched her face

ਰਾਜਾ ਕੋ ਰੋਖਿਤ ਕਿਯੌ ਤਨ ਕੋ ਚਿਹਨ ਦਿਖਾਇ ॥੨੯॥

raajaa ko rokhit kiyau tan ko chihan dhikhai ||29||

With her finger-nailsto infuriate the Raja.(29)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥

bachan sunat krudhit nirap bhayo ||

ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਸੁਤਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥

maaran het suteh lai gayo ||

Hearing this the Raja flew into rage and took his son to kill him.

ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਆਨਿ ਰਾਵ ਸਮੁਝਾਯੋ ॥

ma(n)tiran aan raav samujhaayo ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥੩੦॥

tirayaa charitr na kinahoo(n) paayo ||30||

But his ministers made him to perceive that the Chritars were not easily discernable.(30)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੁਤਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੨॥੭੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhutiy charitr samaapatam sat subham sat ||2||78||afajoo(n)||

Second Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (2)(78)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬੰਦਿਸਾਲ ਕੋ ਭੂਪ ਤਬ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥

ba(n)dhisaal ko bhoop tab nij sut dhiyo paThai ||

The Raja then put the son in the prison.

ਭੋਰ ਹੋਤ ਅਪਨੇ ਨਿਕਟਿ ਬਹੁਰੌ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੧॥

bhor hot apane nikaT bahurau liyo bulai ||1||

And early next morning he called him over.(1)

ਏਕ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਗ੍ਵਾਰ ਕੀ ਤਾ ਕੋ ਕਹੋ ਬਿਚਾਰ ॥

ek putirakaa gavaiaar kee taa ko kaho bichaar ||

(Then his Minister commenced narrating thus:) There lived a girl in a town.

ਏਕ ਮੋਟਿਯਾ ਯਾਰ ਤਿਹ ਔਰ ਪਤਰਿਯਾ ਯਾਰ ॥੨॥

ek moTiyaa yaar teh aauar patariyaa yaar ||2||

She had two lovers one was thin and lean, and the other a fat one.(2)

ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਚਛੁਮਤੀ ਰਹੈ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

sree mirag chachhumatee rahai taa ko roop apaar ||

She was very pretty and possessed the eyes like of an antelope.

ਊਚ ਨੀਚ ਤਾ ਸੌ ਸਦਾ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕਰੈ ਜੁਹਾਰ ॥੩॥

uooch neech taa sau sadhaa nitaprat karai juhaar ||3||

She had full consciousness of understanding the highs and lows of the

life.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਹਰ ਕਾਲਪੀ ਮਾਹਿ ਬਸਤ ਤੈ ॥

sahar kaalapee maeh basat tai ||

She used to live in the town of Kalpi

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਰੈ ਵੈ ॥

bhaat bhaat ke bhog karai vai ||

And indulged in all sorts of lovemakings.

ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨ ਮਤੀ ਤਹ ਰਾਜੈ ॥

sree mirag nain matee teh raajai ||

That, with the eyes of a deer, and with her exquisiteness,

ਨਿਰਖਿ ਛਪਾਕਰਿ ਕੀ ਛਬਿ ਲਾਜੈ ॥੪॥

nirakh chhapaakar kee chhab laajai ||4||

She made the Moon to feel shy.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਿਰਧਿ ਮੋਟਿਯੋ ਯਾਰ ਤਿਹ ਤਰੁਨ ਪਤਰਿਯੋ ਯਾਰ ॥

biradh moTiyo yaar teh tarun patariyo yaar ||

Her fat lover was old but the other, the young one, was slender.

ਰਾਤ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੌ ਕਰੈ ਦ੍ਵੈਵੈ ਮੈਨ ਬਿਹਾਰ ॥੫॥

raat dhivas taa sau karai dhavaivai main bihaar ||5||

Day in and day out she kept on making love with them.(5)

ਹੋਤ ਤਰੁਨ ਕੇ ਤਰੁਨਿ ਬਸਿ ਬਿਰਧ ਤਰੁਨਿ ਬਸਿ ਹੋਇ ॥

hot tarun ke tarun bas biradh tarun bas hoi ||

A young female is captivated by a young man and the old man is

ਇਹੈ ਰੀਤਿ ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਭ ਕੋਇ ॥੬॥

eihai reet sabh jagat kee jaanat hai sabh koi ||6||

Enchanted by an old woman And the whole world knows this habitude.(6)

ਤਰੁਨਿ ਪਤਰਿਯਾ ਸੌ ਰਮੈ ਮੋਟੇ ਨਿਕਟ ਨ ਜਾਇ ॥

tarun patariyaa sau ramai moTe nikaT na jai ||

The lady always enjoyed making love with the slender person but hesitated

to go near the fat one.

ਜੌ ਕਬਹੂੰ ਤਾ ਸੌ ਰਮੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਪਛੁਤਾਇ ॥੭॥

jau kabahoo(n) taa sau rame man bheetar pachhutai ||7||

She always repented after making love with the old one.(7)

ਰਮਤ ਪਤਰਿਯਾ ਸੰਗ ਹੁਤੀ ਆਨਿ ਮੋਟੀਏ ਯਾਰ ॥

ramat patariyaa sa(n)g hutee aan moTe'ee yaar ||

Once when she was passionately involved with the young man,

ਪਾਯਨ ਕੌ ਖਰਕੋ ਕਿਯੋ ਤਵਨਿ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ॥੮॥

paayan kau kharako kiyo tavan tarun ke dhavaiaar ||8||

The fat lover came back and knocked at the door of the lady.(8)

ਕਹਿਯੋ ਪਤਰੀਏ ਯਾਰ ਕਹ ਜਾਹੁ ਦਿਵਰਿਯਹਿ ਫਾਧਿ ॥

kahiyo patare'e yaar keh jaahu dhivariyeh faadh ||

She suggested to the young lover to break the door and

ਜਿਨ ਕੋਊ ਪਾਪੀ ਆਇ ਹੈ ਮੁਹਿ ਤੁਹਿ ਲੈਹੈ ਬਾਧਿ ॥੯॥

jin kouoo paapee aai hai muh tuh laihai baadh ||9||

Run as some sinner had come and would tie them both.(9)

ਅਤਿ ਰਤਿ ਤਾ ਸੌ ਮਾਨਿ ਕੈ ਯਾਰ ਪਤਰਿਯਹਿ ਟਾਰਿ ॥

at rat taa sau maan kai yaar patariyeh Taar ||

She had made the thin friend to acquiesce to her request.

ਭਰਭਰਾਇ ਉਠਿ ਠਾਢ ਭੀ ਜਾਨਿ ਮੋਟਿਯੋ ਯਾਰ ॥੧੦॥

bharabharai uTh Thaadd bhee jaan moTiyo yaar ||10||

And she hastily got up and stood before the old man.(10)

ਉਠਤ ਬੀਰਜ ਭੂ ਪਰ ਗਿਰਿਯੋ ਲਖ੍ਯੋ ਮੋਟਿਯੇ ਯਾਰ ॥

auThat beeraj bhoo par giriyo lakhayo moTiye yaar ||

While getting up in haste the drops of semen fell on the floor, which were noticed by the fat-lover,

ਯਾ ਕੋ ਤੁਰਤ ਬਤਾਇਯੈ ਭੇਦ ਰਮੈ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ॥੧੧॥

yaa ko turat bataiyai bhedh ramai su kumaar ||11||

And he asked woman to disclose the mystery.(11)

ਅਧਿਕ ਤਿਹਾਰੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਮੋਹਿ ਨ ਰਹੀ ਸੰਭਾਰ ॥

adhik tihaaro roop lakh moh na rahee sa(n)bhaar ||

She informed, ‘On the sight of your handsome face, I could not control

myself.

ਤਾ ਤੇ ਗਿਰਿਯੋ ਅਨੰਗ ਭੂਅ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਬੀਰਜ ਉਬਾਰ ॥੧੨॥

taa te giriyo ana(n)g bhooa sakayo na beeraj ubaar ||12||

As a result of this, semen (from my body) dripped down.'(12)

ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਪਸੁ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਨਿਜੁ ਸੁਭ ਮਾਨੈ ਅੰਗ ॥

fool gayo pas baat sun nij subh maanai a(n)g ||

That fool, with animal instinct, was over exhilarated thinking,

ਮੋਹਿ ਨਿਰਖਿ ਛਬਿ ਬਾਲ ਕੋ ਛਿਤ ਪਰ ਗਿਰਿਯੋ ਅਨੰਗ ॥੧੩॥

moh nirakh chhab baal ko chhit par giriyo ana(n)g ||13||

'Seeing me, the lassie became so excited that her semen dripped down on the earth.' (13)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰਿਤਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੩॥੯੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe tiratay charitr samaapatam sat subham sat ||3||91||afajoo(n)||

Third Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (3)(91)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬੰਦਿਸਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥

ba(n)dhisaal nirap poot paThaayo ||

ਭਈ ਭੋਰ ਫਿਰਿ ਪਕਰਿ ਮਗਾਯੋ ॥

bhiee bhor fir pakar magaayo ||

The King had put his son in the prison and in the morning he called him

back.

ਮੰਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋ ਬਚਨ ਉਚਰੇ ॥

ma(n)tree prabh so bachan uchare ||

ਭੂਪਤਿ ਸੁਧਾ ਸ੍ਰਵਨੁ ਜਨੁ ਭਰੇ ॥੧॥

bhoopat sudhaa sravan jan bhare ||1||

The Minister conversed again and the Raja paid attention.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਹਾਨੰਦ ਮੁਰਦਾਰ ਕੀ ਹੁਤੀ ਬਹੁਰਿਯਾ ਏਕ ॥

mahaana(n)dh muradhaar kee hutee bahuriyaa ek ||

A poor man called Mahan Nand had a wife,

ਤਾ ਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨਤ ਹੁਤੇ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਅਨੇਕ ॥੨॥

taa so rat maanat hute hi(n)dhoo turak anek ||2||

With whom numerous Hindus and Muslims used to indulge in making

love.(2)

ਮਹਾਨੰਦ ਮੁਰਦਾਰ ਕੀ ਘੁਰਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਾਮ ॥

mahaana(n)dh muradhaar kee ghurakee tiray ko naam ||

Mahan Nand's wife was known as Ghurki (literally scolding),

ਕੋਪ ਸਮੈ ਨਿਜੁ ਨਾਹ ਕੋ ਘੁਰਕਤ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੩॥

kop samai nij naeh ko ghurakat aaTho jaam ||3||

She always scolded her husband.(3)

ਏਕ ਚਛ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਬਿਰਧਿ ਆਪੁ ਤ੍ਰਿਯ ਜ੍ਵਾਨ ॥

ek chachh taa ko rahai biradh aap tiray javaiaan ||

He was blind of one eye and much older in age than his wife.

ਸੋ ਯਾ ਪਰ ਰੀਝਤ ਨਹੀ ਯਾ ਕੇ ਵਾ ਮਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ॥੪॥

so yaa par reejhat nahee yaa ke vaa meh praan ||4||

The wife despised him but he felt as if she was his life and soul.(4)

ਕਾਜ ਕਵਨ ਹੂੰ ਕੇ ਨਿਮਿਤਿ ਗਯੋ ਧਾਮ ਕੋ ਧਾਇ ॥

kaaj kavan hoo(n) ke nimit gayo dhaam ko dhai ||

As soon as he would go out of the house to work, his wife would get

ਤਰੁਨ ਪੁਰਖ ਸੋ ਤਰੁਨਿ ਤਹ ਰਹੀ ਹੁਤੀ ਲਪਟਾਇ ॥੫॥

tarun purakh so tarun teh rahee hutee lapaTai ||5||

Entangled with a young man to make love.(5)

ਮਹਾਨੰਦ ਆਵਤ ਸੁਨ੍ਯੋ ਲਯੋ ਗਰੇ ਸੌ ਲਾਇ ॥

mahaana(n)dh aavat sunayo layo gare sau lai ||

When she would notice Mahan Nand coming back, she would

ਅਤਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਬਾਤੈ ਕਰੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੬॥

at bachitr baatai karee hiradhai harakh upajai ||6||

Ascertain to embrace him and felicitate him with pleasant talks and

ravishing action.(6)

ਕਾਨ ਦੋਊ ਗਹਿਰੇ ਗਹੇ ਚੁੰਮਿ ਏਕ ਦ੍ਰਿਗ ਲੀਨ ॥

kaan dhouoo gahire gahe chu(n)m ek dhirag leen ||

She would kiss his both the ears and eyes, and, finding a right moment

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਛਲਿ ਕੈ ਜੜਹਿ ਯਾਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੭॥

eeh chhal sau chhal kai jaReh yaar bidhaa kar dheen ||7||

With trickery, would bid goodbye to her (hidden) lover.(7)

ਸ੍ਰਵਨਨ ਕਛੁ ਖਰਕੋ ਸੁਨੈ ਇਕ ਚਖੁ ਸਕੈ ਨ ਹੇਰਿ ॥

sravanan kachh kharako sunai ik chakh sakai na her ||

Mahan Nand’s ears would be alerted with some noise (of the lover

ਪਰੋ ਸਦਾ ਮੋਰੇ ਰਹੈ ਲਹੈ ਨ ਭੇਵ ਅਧੇਰ ॥੮॥

paro sadhaa more rahai lahai na bhev adher ||8||

Leaving) but, being blind of one eye, he would not fathom the mystery.(8)

ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਤਵ ਬਸਿ ਭਈ ਮੋ ਮਨ ਬਢ੍ਯੋ ਅਨੰਗ ॥

her roop tav bas bhiee mo man baddayo ana(n)g ||

The wife would express to him, ‘I was overwhelmed with your sensuality,

ਚੁੰਮਿ ਨੇਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਲਯੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ਚਿਤ ਕੇ ਸੰਗ ॥੯॥

choo(n)m netr taa te layo at hit chit ke sa(n)g ||9||

'And for that I kissed your ears and eyes in passion.'(9)

ਮਹਾਨੰਦ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

mahaana(n)dh ieh baat sun fool gayo man maeh ||

Hearing this Mahan Nand would get exhilarated,

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾ ਸੋ ਕਰੀ ਭੇਦ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ਨਾਹਿ ॥੧੦॥

adhik preet taa so karee bhedh pachhaanayo naeh ||10||

And without understanding the enigma, would revel in making love.(10)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਤੁਰਥੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪॥੧੦੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chaturathe charitr samaapatam sat subham sat ||4||101||afajoo(n)||

Fourth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (4)(101)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬੰਦਿਸਾਲ ਕੋ ਭੂਪ ਤਬ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥

ba(n)dhisaal ko bhoop tab nij sut dhayo paThai ||

The Raja had, then, put the son in the prison.

ਭੋਰ ਹੋਤ ਅਪਨੇ ਨਿਕਟਿ ਬਹੁਰੋ ਲੀਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੧॥

bhor hot apane nikaT bahuro leeyo bulai ||1||

And early next morning he called him over.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬੰਦਿਸਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥

ba(n)dhisaal nirap poot paThaayo ||

ਭਈ ਭੋਰ ਫਿਰਿ ਪਕਰ ਮੰਗਾਯੋ ॥

bhiee bhor fir pakar ma(n)gaayo ||

The Raja sent his son to the prison and early next morning called him

back.

ਮੰਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

ma(n)tree prabh so bachan uchaare ||

ਜਾਨੁਕ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੨॥

jaanuk sok dhoor kar ddaare ||2||

The Minister conversed with the Raja so as to eliminate-his afflictions.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਇਕ ਜੋਗੀ ਬਨ ਮੈ ਹੁਤੋ ਦ੍ਰੁਮ ਮੈ ਕੁਟੀ ਬਨਾਇ ॥

eik jogee ban mai huto dhrum mai kuTee banai ||

A Yogi lived in the woods in a cottage inside a tree trunk. Through

ਏਕ ਸਾਹ ਕੀ ਸੁਤਾ ਕੋ ਲੈ ਗਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਚਲਾਇ ॥੩॥

ek saeh kee sutaa ko lai gayo ma(n)tr chalai ||3||

Some incantation he abducted the daughter of a Shah.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਾਸਿਕਾਰ ਕੋ ਸਾਹਿਕ ਜਨਿਯਤ ॥

kaasikaar ko saahik janiyat ||

ਸਹਜ ਕਲਾ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਬਖਨਿਯਤ ॥

sahaj kalaa teh sutaa bakhaniyat ||

The trader was known as Kasikar and name of his daughter was Sehaj

Kala.

ਤਾ ਕੋ ਹਰਿ ਜੋਗੀ ਲੈ ਗਯੋ ॥

taa ko har jogee lai gayo ||

ਰਾਖਤ ਏਕ ਬਿਰਛ ਮੈ ਭਯੋ ॥੪॥

raakhat ek birachh mai bhayo ||4||

The Yogi had taken her away and put her in a tree in the woods.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਰੀ ਕਿਵਾਰੀ ਬਿਰਛ ਕੀ ਖੋਦਿ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਗ੍ਰੇਹ ॥

karee kivaaree birachh kee khodh kiyo teh greh ||

In the tree, he had carved a house with a window in it.

ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਕੌ ਭਜੈ ਅਧਿਕ ਬਢਾਇ ਸਨੇਹ ॥੫॥

raat dhivas taa kau bhajai adhik baddai saneh ||5||

The Yogi made love to her every day and night.(5)

ਮਾਰਿ ਕਿਵਰਿਯਾ ਬਿਰਛ ਕੀ ਆਪਿ ਨਗਰ ਮੈ ਆਇ ॥

maar kivariyaa birachh kee aap nagar mai aai ||

Closing the door he used to go to the town during the day to beg,

ਮਾਗਿ ਭਿਛਾ ਨਿਸਿ ਕੇ ਸਮੈ ਰਹਤ ਤਿਸੀ ਦ੍ਰੁਮ ਜਾਇ ॥੬॥

maag bhichhaa nis ke samai rahat tisee dhrum jai ||6||

And come back to the tree in the evening.(6)

ਜਾਇ ਤਹਾ ਆਪਨ ਕਰੈ ਹਾਥਨ ਕੋ ਤਤਕਾਰ ॥

jai tahaa aapan karai haathan ko tatakaar ||

On his return he always clapped his hands and the girl,

ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਤਾਕੀ ਤਰੁਨਿ ਛੋਰਤ ਕਰਨ ਕਿਵਾਰ ॥੭॥

sunat sabadh taakee tarun chhorat karan kivaar ||7||

Hearing the sound, opened the door with her own hands.(7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਨਿਤਜ ਜਡ ਕਰੈ ॥

aaisee bhaat nitay jadd karai ||

ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਬੈਨੁ ਉਚਰੈ ॥

madhur madhur dhun bain ucharai ||

Every day he acted like this and (to pass time) played the sweet music on

the flute.

ਰਾਜ ਕਲਾ ਬਿਨਸੀ ਸਭ ਗਾਵੈ ॥

raaj kalaa binasee sabh gaavai ||

ਸਹਜ ਕਲਾ ਬਿਨਸੀ ਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥੮॥

sahaj kalaa binasee na sunaavai ||8||

Although he displayed all his Yogic feats, Sehaj Kala never commented.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਿਹੀ ਨਗਰ ਮੈ ਅਤਿ ਚਤੁਰ ਹੁਤੋ ਪੁਤ੍ਰ ਇਕ ਭੂਪ ॥

tihee nagar mai at chatur huto putr ik bhoop ||

In the city there lived the clever son of the Raja.

ਬਲ ਗੁਨ ਬਿਕ੍ਰਮ ਇੰਦ੍ਰ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥੯॥

bal gun bikram i(n)dhr sam su(n)dhar kaam saroop ||9||

He was endowed with virtues and power like Indra, and the passion of

Cupid.(9)

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਗੰਧਰਬੀ ਕਿਨ ਮਾਹਿ ॥

suree aasuree ki(n)nranee ga(n)dharabee kin maeh ||

Wives of the deities, demons, celestial musicians, Hindus, and

ਹਿੰਦੁਨੀ ਤੁਰਕਾਨੀ ਸਭੈ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਬਲਿ ਜਾਹਿ ॥੧੦॥

hi(n)dhunee turakaanee sabhai her roop bal jaeh ||10||

Muslims, all those were entranced with his splendour and charm.(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਧਾਯੋ ॥

nirap sut taa ke paachhe dhaayo ||

ਤਿਨ ਜੁਗਯਹਿ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥

tin jugayeh kachh bhedh na paayo ||

Without letting him know, the Raja’s son followed the Yogi.

ਜਬ ਵਹ ਜਾਇ ਬਿਰਛ ਮੈ ਬਰਿਯੋ ॥

jab veh jai birachh mai bariyo ||

ਤਬ ਛਿਤ ਪਤਿ ਸੁਤ ਦ੍ਰੁਮ ਪਰ ਚਰਿਯੋ ॥੧੧॥

tab chhit pat sut dhrum par chariyo ||11||

When the Yogi had entered the tree, the Raja's son climbed the tree.(11)

ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਜੋਗੀ ਪੁਰ ਆਯੋ ॥

bhayo praat jogee pur aayo ||

ਉਤਰਿ ਭੂਪ ਸੁਤ ਤਾਲ ਬਜਾਯੋ ॥

autar bhoop sut taal bajaayo ||

Next morning when the Yogi went to the town, the Raja's son came down

and clapped his hands.

ਛੋਰਿ ਕਿਵਾਰ ਕੁਅਰਿ ਤਿਨ ਦੀਨੋ ॥

chhor kivaar kuar tin dheeno ||

ਤਾ ਸੌ ਕੁਅਰ ਭੋਗ ਦ੍ਰਿੜ ਕੀਨੋ ॥੧੨॥

taa sau kuar bhog dhiraR keeno ||12||

And, then, daringly, the prince made love with her.(l2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਲੇਹਜ ਪੇਹਜ ਭਛ ਸੁਭ ਭੋਜਨ ਭਲੋ ਖਵਾਇ ॥

lehaj pehaj bhachh subh bhojan bhalo khavai ||

He served her many savoury viands.

ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੩॥

taa sau rat maanat bhayo hiradhai harakh upajai ||13||

He was very much delighted and again made love with her.(13)

ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਜੋ ਚਿਤ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਲਿਯੋ ਚੁਰਾਇ ॥

taa tiray ko jo chit huto nirap sut liyo churai ||

The Prince captured her heart immensely.

ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਿਹ ਜੋਗਿਯਹਿ ਚਿਤ ਤੇ ਦਿਯੋ ਭੁਲਾਇ ॥੧੪॥

taa dhin te teh jogiyeh chit te dhiyo bhulai ||14||

From then on the lady disregarded the Yogi.(l4)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਭਲੋ ਹੇਰਿ ਕਰਿ ਬੁਰੌ ਨ ਕਬਹੁ ਨਿਹਾਰਿਯੈ ॥

bhalo her kar burau na kabahu nihaariyai ||

When something propitious is available, the adverse one is ignored,

ਚਤੁਰ ਪੁਰਖੁ ਕੋ ਪਾਇ ਨ ਮੂਰਖ ਚਿਤਾਰਿਯੈ ॥

chatur purakh ko pai na moorakh chitaariyai ||

And is not cared for by the wise-ones.

ਧਨੀ ਚਤੁਰ ਅਰੁ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨਿ ਜੋ ਪਾਇ ਹੈ ॥

dhanee chatur ar tarun tarun jo pai hai ||

Why would a woman, getting a wealthy and wise young man, go to

ਹੋ ਬਿਰਧ ਕੁਰੂਪ ਨਿਧਨ ਜੜ ਪੈ ਕਿਯੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੫॥

ho biradh kuroop nidhan jaR pai kiyo jai hai ||15||

A simpleton, poor and unwise old man,(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਤਾ ਸੌ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗ ਚਲਹੁ ਲੈ ਮੋਹਿ ॥

saeh sutaa taa sau kahiyo sa(n)g chalahu lai moh ||

The Shah's daughter requested the prince to take her with him,

ਭੋਗ ਕਰੋਗੀ ਜੋਗ ਤਜਿ ਅਧਿਕ ਰਿਝੈਹੋ ਤੋਹਿ ॥੧੬॥

bhog karogee jog taj adhik rijhaiho toh ||16||

'I will abandon the Yogi and make passionate love with you.'(16)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਮੈ ਚਲੌਂ ਸੰਗ ਲੈ ਤੋ ਕੌਂ ॥

tab mai chalau sa(n)g lai to kau ||

ਜੁਗਯਹਿ ਬੋਲਿ ਮਾਨੁ ਹਿਤ ਮੋ ਕੌਂ ॥

jugayeh bol maan hit mo kau ||

(Said the prince,) ‘Yes, I will take you with me if you call the Yogi for me,

ਆਖਿ ਮੂੰਦਿ ਦੋਊ ਬੀਨ ਬਜੈਯੈ ॥

aakh moo(n)dh dhouoo been bajaiyai ||

ਮੋਰੇ ਕਰ ਕੇ ਤਾਲਿ ਦਿਵੈਯੈ ॥੧੭॥

more kar ke taal dhivaiyai ||17||

‘Who will play love-tunes with his both the eyes shut and resonantly

clapping his hands.’(17)

ਆਖਿ ਮੂੰਦਿ ਦੋਊ ਬੀਨ ਬਜਾਈ ॥

aakh moo(n)dh dhouoo been bajaiee ||

ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਤ ਭਲੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥

teh tiray ghaat bhalee lakh paiee ||

(As planned) The women found an auspicious moment, when the

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

nirap sut ke sa(n)g bhog kamaayo ||

ਚੋਟ ਚਟਾਕਨ ਤਾਲ ਦਿਵਾਯੋ ॥੧੮॥

choT chaTaakan taal dhivaayo ||18||

Yogi kept his eyes shut and played the love-tunes while she made love

with the son of the Raja.(18)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਤਿ ਰਤਿ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਲਿਯੋ ਅਪਨੇ ਹੈ ਕਰਿ ਸ੍ਵਾਰ ॥

at rat kar taa ko liyo apane hai kar savaiaar ||

The prince, at the end, closed the door behind in the tree.

ਨਗਰ ਸਾਲ ਪੁਰ ਕੋ ਗਯੋ ਬਿਰਛ ਕਿਵਰਿਯਹਿ ਮਾਰਿ ॥੧੯॥

nagar saal pur ko gayo birachh kivariyeh maar ||19||

Taking the lady with him, he mounted the horse, and left for the city.(19)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੰਚਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੫॥੧੨੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe pa(n)chamo charitr samaapatam sat subham sat ||5||120||afajoo(n)||

Fifth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (5)(120).

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬੰਦਿਸਾਲ ਕੋ ਭੂਪ ਤਬ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥

ba(n)dhisaal ko bhoop tab nij sut dhiyo paThai ||

The Raja had put the son in the prison.

ਭੋਰ ਹੋਤ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਹਿਤ ਬਹੁਰੋ ਲਿਯੌ ਬੁਲਾਇ ॥੧॥

bhor hot ma(n)tree sahit bahuro liyau bulai ||1||

And early next morning he called him over.(I)

ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਐਸੇ ਕਹੀ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਬਾਤ ॥

pun ma(n)tree aaise kahee ek tirayaa kee baat ||

The Minister, then, narrated to him the story of a woman.

ਸੋ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝਤ ਭਯੋ ਕਹੋ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ਤਾਤ ॥੨॥

so sun nirap reejhat bhayo kaho kaho muh taat ||2||

Hearing the story, the Raja was enthralled, and requested it to be retold.(2)

ਏਕ ਬਧੂ ਥੀ ਜਾਟ ਕੀ ਦੂਜੇ ਬਰੀ ਗਵਾਰ ॥

ek badhoo thee jaaT kee dhooje baree gavaar ||

A peasant had a (pretty) wife she was trammelled by that idiotic.

ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਆਨਿ ਭਯੋ ਤਿਹ ਯਾਰ ॥੩॥

khel akheTak nirapat ik aan bhayo teh yaar ||3||

But a Raja on a hunting spree fell in love with her.(3)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਲੰਗ ਚਲਾਲਾ ਕੋ ਇਕ ਰਾਇ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥

la(n)g chalaalaa ko ik rai bakhaaniyai ||

He was the brave ruler of the city of Lang Chalala

ਮਧੁਕਰ ਸਾਹ ਸੁ ਬੀਰ ਜਗਤ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥

madhukar saeh su beer jagat mai jaaniyai ||

And was known as Madhukar Shah.

ਮਾਲ ਮਤੀ ਜਟਿਯਾ ਸੌ ਨੇਹੁ ਲਗਾਇਯੋ ॥

maal matee jaTiyaa sau neh lagaiyo ||

He had fallen in love with the peasant girl called Maal Mati.

ਹੋ ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ ਭਵਨ ਤਵਨ ਕੇ ਆਇਯੋ ॥੪॥

ho khel akheTak bhavan tavan ke aaiyo ||4||

In the pursuit of hunting, he came to her house.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ ਆਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ॥

khel akheTak aan nirap rat maanee teh sa(n)g ||

After hunting he made love to that girl.

ਇਹੀ ਬੀਚ ਆਵਤ ਭਯੋ ਜਾਟ ਰੀਛ ਕੈ ਸੰਗ ॥੫॥

eihee beech aavat bhayo jaaT reechh kai sa(n)g ||5||

In the meantime, there arrived the peasant who was looking like an ugly

bear.(5)

ਜਾਟਾਵਤ ਲਖਿ ਨ੍ਰਿਪ ਡਰਿਯੋ ਕਹਿਯੋ ਨ ਡਰਿ ਬਲਿ ਜਾਉ ॥

jaaTaavat lakh nirap ddariyo kahiyo na ddar bal jaau ||

The peasant's arrival made the Raja scared, but the woman pacified him,

ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਤੁਹਿ ਕਾਢਿ ਹੌ ਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਧਰਿ ਪਾਉ ॥੬॥

teh dhekhat tuh kaadd hau taa ke sir dhar paau ||6||

'Be not afraid. While the peasant is still watching, I will make you to cross

over by putting your foot on his head.’(6)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਏਕ ਕੁਠਰਿਯਾ ਬੀਚ ਰਾਵ ਕੋ ਰਾਖਿਯੋ ॥

ek kuThariyaa beech raav ko raakhiyo ||

ਰੋਇ ਬਚਨ ਮੂਰਖ ਸੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਾਖਿਯੋ ॥

roi bachan moorakh so ieh bidh bhaakhiyo ||

She hid the Raja in the inner dark room and came out crying and said

ਰੈਨ ਸਮੈ ਇਕ ਬੁਰੋ ਸੁਪਨ ਮੁਹਿ ਆਇਯੋ ॥

rain samai ik buro supan muh aaiyo ||

ਹੋ ਜਾਨੁਕ ਤੋ ਕਹ ਸ੍ਯਾਮ ਭੁਜੰਗ ਚਬਾਇਯੋ ॥੭॥

ho jaanuk to keh sayaam bhuja(n)g chabaiyo ||7||

To that naive, ‘I had a bad dream last night you were bitten by a black

reptile.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਦਿਜਬਰ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

taa te mai apane sadhan dhijabar liyo bulai ||

‘(To seek an antidote) I called a Brahmin to the house,

ਉਨ ਮੋ ਕੋ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮਝਾਇ ॥੮॥

aun mo ko aaise kahiyo bhedh sakal samajhai ||8||

‘And the Brahmin made me to understand this.(8)

ਜੋ ਕੋਊ ਨਾਰਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਜਾਪੁ ਜਪੈ ਹਿਤੁ ਲਾਇ ॥

jo kouoo naar patibrataa jaap japai hit lai ||

‘A Raja-like person was manifested

ਅਕਸ ਮਾਤ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟੈ ਪੁਰਖ ਏਕ ਭੂਪ ਕੇ ਭਾਇ ॥੯॥

akas maatr pragaTai purakh ek bhoop ke bhai ||9||

When a chaste woman meditated with devotion.(9)

ਜੌਂ ਤੁਮਰੇ ਸਿਰ ਜਾਇ ਧਰਿ ਪੁਰਖ ਪਾਵ ਬਡਭਾਗ ॥

jau tumare sir jai dhar purakh paav baddabhaag ||

‘If that person walked over putting his feet on your head and saying nothing,

ਜੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਜੀਵਤ ਬਚੋ ਹਮਰੋ ਬਚੈ ਸੁਹਾਗ ॥੧੦॥

jo tum hoo(n) jeevat bacho hamaro bachai suhaag ||10||

‘Then you could live long and save my nuptial tie.(10)

ਤਾ ਤੇ ਤਵ ਆਗਜਾ ਭਏ ਜਾਪੁ ਜਪਤ ਹੌਂ ਜਾਇ ॥

taa te tav aagayaa bhe jaap japat hau jai ||

‘Now with your permission I meditate because with your demise I

ਤੁਮਰੇ ਮਰੇ ਮੈ ਜਰਿ ਮਰੋ ਜਿਯੇ ਜਿਵੋ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੧੧॥

tumare mare mai jar maro jiye jivo sukh pai ||11||

Will immolate myself and along with your life (hereafter) I will enjoy the

serenity.’(11)

ਜੌ ਹੌ ਹੋ ਸੁ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਜੌ ਮੋ ਮੈ ਸਤ ਆਇ ॥

jau hau ho su patibrataa jau mo mai sat aai ||

Then the woman mediated and beseeched, ‘If I am chaste and virtuous,

ਏਕ ਪੁਰਖ ਤਬ ਜਾਇ ਧਰਿ ਯਾ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰਿ ਪਾਇ ॥੧੨॥

ek purakh tab jai dhar yaa ke sir par pai ||12||

A personality should manifest and walk over putting one foot on the head of my husband.’(I2)

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਰਾਜਾ ਉਠਿਯੋ ਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਪਗ ਠਾਨਿ ॥

sunat bachan raajaa uThiyo taa ke sir pag Thaan ||

Hearing this the Raja got up, putting his foot on his head walked

ਗਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਮੂਰਖ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਜਾਨਿ ॥੧੩॥

gayo prasa(n)nay moorakh bhayo tirayaa patibrat jaan ||13||

Over. And that fool, considering his wife to be beyond reproach, was delighted.(13)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਖਸਟਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੬॥੧੩੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

khasaTamo charitr samaapatam sat subham sat ||6||133||afajoo(n)||

Sixth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed with Benediction. (6)(133).

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਾਹਜਹਾਨਾਬਾਦ ਮੈ ਏਕ ਤੁਰਕ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥

saahajahaanaabaadh mai ek turak kee naar ||

A Muslim woman used to live in the city of Shahjehanbad.

ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਤਿ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧॥

eik charitr at tin kiyo so tuh kaho sudhaar ||1||

Now, with due modification, I re-narrate the wonder she performed.(l)

ਅਨਿਕ ਪੁਰਖ ਤਾ ਸੋ ਸਦਾ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਕੇਲ ਕਮਾਹਿ ॥

anik purakh taa so sadhaa nis dhin kel kamaeh ||

Day and night numerous persons came to her and frolicked in making

love.

ਸ੍ਵਾਨ ਹੇਰਿ ਲਾਜਤ ਤਿਨੈ ਇਕ ਆਵਹਿ ਇਕ ਜਾਹਿ ॥੨॥

savaiaan her laajat tinai ik aaveh ik jaeh ||2||

Even the dogs were ashamed of her actions.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੋ ਇਕ ਰਹੈ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥

so ik rahai mugal kee baamaa ||

She was the daughter of a Mughal and

ਜੈਨਾਬਾਦੀ ਤਾ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥

jainaabaadhee taa ko naamaa ||

Her name was Zainabadi.

ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਸੋ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥

bahu purakhan so kel kamaavai ||

Indulging in lovemaking

ਅਧਿਕ ਢੀਠ ਨਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਜਾਵੈ ॥੩॥

adhik ddeeTh neh hiradhai lajaavai ||3||

She had become shameless.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਾਹਿਦ ਖਾ ਆਗੇ ਹੁਤੋ ਬੇਗ ਯੂਸਫ ਗਯੋ ਆਇ ॥

jaahidh khaa aage huto beg yoosaf gayo aai ||

A person called Zaahid Khan was with her when another person, named Yusaf Khan, came as well.

ਭਰਭਰਾਇ ਉਠ ਠਾਢ ਭੀ ਤਾਹਿ ਬੈਦ ਠਹਰਾਇ ॥੪॥

bharabharai uTh Thaadd bhee taeh baidh Thaharai ||4||

She got up abruptly and told Zaahid Khan, ‘I have called in a vaid, the lay-

doctor, for you.’(4)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਟਰਿ ਆਗੇ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਬਚਨ ਯੌ ਭਾਖਿਯੋ ॥

Tar aage teh liyo bachan yau bhaakhiyo ||

She came forward and said that she had called in a vaid,

ਤੁਮਰੇ ਅਰਥਹਿ ਬੈਦ ਬੋਲਿ ਮੈ ਰਾਖਿਯੋ ॥

tumare aratheh baidh bol mai raakhiyo ||

Just for him (Zaahid Khan).

ਤਾ ਤੇ ਬੇਗਿ ਇਲਾਜ ਬੁਲਾਇ ਕਰਾਇਯੈ ॥

taa te beg ilaaj bulai karaiyai ||

She stressed him to come forward, get treated immediately,

ਹੋ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਅਬੈ ਅਰੋਗ ਤੁਰਤ ਘਰ ਜਾਇਯੈ ॥੫॥

ho havai kar abai arog turat ghar jaiyai ||5||

And briskly leave for his home after becoming disease free.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੌਰੇ ਆਵਤ ਹੌਕਨੀ ਸੋਏ ਊਰਧ ਸ੍ਵਾਸ ॥

dhauare aavat hauakanee soe uooradh savaiaas ||

‘Running to this house, you become breathless, in sleep you breath

enigmatically and you are always feeling pain in your knees.

ਬਹੁ ਠਾਢੇ ਜਾਨੂੰ ਦੁਖੈ ਯਹੈ ਤ੍ਰਿਦੋਖ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੬॥

bahu Thaadde jaanoo(n) dhukhai yahai tiradhokh prakaas ||6||

'You are suffering from a triple-disease,(6)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਤੁਮਰੋ ਕਰੋ ਇਲਾਜ ਨ ਹਾਸੀ ਜਾਨਿਯੋ ॥

tumaro karo ilaaj na haasee jaaniyo ||

'I will get you treated there is nothing to laugh at.

ਰੋਗ ਹੇਤ ਅਨੁਸਰੌ ਬੁਰੈ ਮਤਿ ਮਾਨਿਯੋ ॥

rog het anusarau burai mat maaniyo ||

'One should not refrain the treatment must match the disease and one should not desist.

ਬੈਦ ਧਾਇ ਗੁਰ ਮਿਤ ਤੇ ਭੇਦ ਦੁਰਾਇਯੈ ॥

baidh dhai gur mit te bhedh dhuraiyai ||

'One should not keep ailment in secret from a vaid, a midwife, a guru and a

friend.

ਹੋ ਕਹੌ ਕਵਨ ਕੇ ਆਗੇ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਨਾਇਯੈ ॥੭॥

ho kahau kavan ke aage birathaa janaiyai ||7||

‘There is no one else to whom we could open our minds.’(7)

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

Kabit

ਦਾਦੁਰੀ ਚਬਾਈ ਤਾ ਕੇ ਮੂਰਿਯੋ ਧਸਾਈ ਘਨੀ ਧੇਰਿਨ ਚੁਗਾਈ ਵਾਹਿ ਜੂਤਿਨ ਕੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥

dhaadhuree chabaiee taa ke mooriyo dhasaiee ghanee dherin chugaiee vaeh jootin kee maar kai ||

She made him to eat the offspring of the frogs. Made him to work in the field to sow radishes. Got his head beaten with slippers and sent him out to graze his sheep.

ਰਾਖ ਸਿਰ ਪਾਈ ਤਾ ਕੀ ਮੂੰਛੈ ਭੀ ਮੁੰਡਾਈ ਦੋਊ ਐਸੀ ਲੀਕੈ ਲਾਈ ਕੋਊ ਸਕੈ ਨ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ॥

raakh sir paiee taa kee moo(n)chhai bhee mu(n)ddaiee dhouoo aaisee leekai laiee kouoo sakai na uchaar kai ||

His head was strewn with dust and his moustache was shaved off His

condition became indescribable.

ਗੋਦਰੀ ਡਰਾਈ ਤਾ ਤੇ ਭੀਖ ਭੀ ਮੰਗਾਈ ਤਿਹ ਐਸੋ ਕੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਾਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ॥

godharee ddaraiee taa te bheekh bhee ma(n)gaiee teh aaiso kai charitr taeh gireh te nikaar kai ||

He was thrown out of the house to beg wearing a patched coat.

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਾਹਿ ਕੋ ਦਿਖਾਇ ਜਾਰ ਆਪੁ ਟਰਿ ਗਯੋ ਮਹਾ ਮੂਰਖ ਕੋ ਟਾਰਿ ਕੈ ॥੮॥

tiray ko aaiso charitr vaeh ko dhikhai jaar aap Tar gayo mahaa moorakh ko Taar kai ||8||

The woman displayed the trick and the lover chucked him out after making

him a foo1.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭੀਖ ਮਾਗ ਬਹੁਰੋ ਘਰ ਆਯੋ ॥

bheekh maag bahuro ghar aayo ||

When he returned after begging, he did not find him (Yusaf Khan) there.

ਤਹਾ ਤਵਨ ਕੋ ਦਰਸ ਨ ਪਾਯੋ ॥

tahaa tavan ko dharas na paayo ||

He asked, ‘The one who had treated me,

ਕਹ ਗਯੋ ਜਿਨ ਮੁਰ ਰੋਗ ਘਟਾਇਸ ॥

keh gayo jin mur rog ghaTais ||

The one who has curtailed my disease, where has he gone?’

ਯਹ ਜੜ ਭੇਵ ਨੈਕ ਨ ਪਾਇਸ ॥੯॥

yeh jaR bhev naik na pais ||9||

Pity, the fool could not comprehend the real motive.(9)

ਤਬ ਅਬਲਾ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab abalaa yau bachan uchaare ||

ਕਹੋ ਬਾਤ ਸੁਨੁ ਮੀਤ ਹਮਾਰੇ ॥

kaho baat sun meet hamaare ||

ਸਿਧਿ ਔਖਧ ਜਾ ਕੇ ਕਰ ਆਯੋ ॥

sidh aauakhadh jaa ke kar aayo ||

ਦੈ ਤਿਨ ਬਹੁਰਿ ਨ ਦਰਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੦॥

dhai tin bahur na dharas dhikhaayo ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੰਤ੍ਰੀ ਔਰ ਰਸਾਇਨੀ ਜੌ ਭਾਗਨਿ ਮਿਲਿ ਜਾਤ ॥

ma(n)tree aauar rasainee jau bhaagan mil jaat ||

(She said,) ‘Only through good luck, the reptile charmer and the medicine men are found and

ਦੈ ਔਖਧ ਤਬ ਹੀ ਭਜੈ ਬਹੁਰਿ ਨ ਦਰਸ ਦਿਖਾਤ ॥੧੧॥

dhai aauakhadh tab hee bhajai bahur na dharas dhikhaat ||11||

They run away after suggesting the treatment. ‘They are not traced

afterwards.’ (11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਸਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥

taa ko kahiyo sat kar maanayo ||

That fool believed her to be trustworthy

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

bhedh abhedh jaR kachhoo na jaanayo ||

And did not try to understand the real purpose.

ਤਾ ਸੋ ਅਧਿਕ ਸੁ ਨੇਹ ਸੁ ਧਾਰਿਯੋ ॥

taa so adhik su neh su dhaariyo ||

Thinking that she had helped him to eliminate his big infirmity,

ਮੇਰੋ ਬਡੋ ਰੋਗ ਤ੍ਰਿਯ ਟਾਰਿਯੋ ॥੧੨॥

mero baddo rog tiray Taariyo ||12||

He started to love her even more. (12)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਪਤਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੭॥੧੪੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe sapatamo charitr samaapatam sat subham sat ||7||145||afajoo(n)||

Seventh Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (7)(145).

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਹਰ ਅਕਬਰਾਬਾਦ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਹੀਨ ॥

sahar akabaraabaadh mai tirayaa kirayaa kee heen ||

In the city of Akbarabad, a woman, devoid of good deeds, used to live.

ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਅਰੁ ਤੰਤ੍ਰ ਸਭ ਤਿਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੧॥

ma(n)tr ja(n)tr ar ta(n)tr sabh tin mai adhik prabeen ||1||

She was well versed in the magical charms and incantations.(l)

ਸ੍ਰੀ ਅਨੁਰਾਗ ਮਤੀ ਕੁਅਰਿ ਲੋਗ ਬਖਾਨਹਿ ਤਾਹਿ ॥

sree anuraag matee kuar log bakhaaneh taeh ||

She was known as Kunwar Anuraag Mati and even the consorts of

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਰੀਝਿ ਰਹਤ ਲਖਿ ਵਾਹਿ ॥੨॥

suree aasuree ki(n)nranee reejh rahat lakh vaeh ||2||

The gods and the demons envied her.(2)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਸੋ ਬਾਲ ਸਦਾ ਰਤਿ ਮਾਨਈ ॥

bahu purakhan so baal sadhaa rat maaniee ||

She constantly involved herself in

ਕਾਹੂ ਕੀ ਨਹਿ ਲਾਜ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਆਨਈ ॥

kaahoo kee neh laaj hiradhai mai aaniee ||

Passionate lovemaking without remorse.

ਸੈਯਦ ਸੇਖ ਪਠਾਨ ਮੁਗਲ ਬਹੁ ਆਵਈ ॥

saiyadh sekh paThaan mugal bahu aaviee ||

The Sayeeds, the Sheikhs, the Pathans, and the Mughals frequently

ਹੋ ਤਾ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਜਾਵਈ ॥੩॥

ho taa so bhog kamai bahur ghar jaaviee ||3||

Came to her and went to their homes after having sex.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਐਸੇ ਹੀ ਤਾ ਸੌ ਸਭੈ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਭੋਗ ਕਮਾਹਿ ॥

aaise hee taa sau sabhai nitiprat bhog kamaeh ||

ਬਰਿਯਾ ਅਪਨੀ ਆਪਨੀ ਇਕ ਆਵੈ ਇਕ ਜਾਹਿ ॥੪॥

bariyaa apanee aapanee ik aavai ik jaeh ||4||

Thus they came daily and went to their houses after copulating.(4)

ਪ੍ਰਥਮ ਪਹਰ ਸੈਯਦ ਰਮੈ ਸੇਖ ਦੂਸਰੇ ਆਨਿ ॥

pratham pahar saiyadh ramai sekh dhoosare aan ||

In the first quarter of the day, came the Sayeed, the Sheikh in the second,

ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਪਹਰ ਮੁਗਲਾਵਈ ਚੌਥੇ ਪਹਰ ਪਠਾਨ ॥੫॥

tiratiy pahar mugalaaviee chauathe pahar paThaan ||5||

The Mughal in the third and in the fourth quarter came the Pathan, to enjoy

sex with her.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭੂਲ ਪਠਾਨ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਆਯੋ ॥

bhool paThaan pratham hee aayo ||

Forgetting the turn, one day the Pathan came in before anybody else.

ਪੁਨਿ ਸੈਯਦ ਮੁਖਿ ਆਨਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥

pun saiyadh mukh aan dhikhaayo ||

Following him the Sayeed entered as well.

ਲੈ ਸੁ ਪਠਾਨ ਖਾਟ ਤਰ ਦੀਨੋ ॥

lai su paThaan khaaT tar dheeno ||

She made the Path an to hide under the bed

ਸੈਯਦਹਿ ਲਾਇ ਗਰੇ ਸੌ ਲੀਨੋ ॥੬॥

saiyadheh lai gare sau leeno ||6||

And took Sayeed in an embrace.(6)

ਸੇਖ ਸੈਯਦ ਕੇ ਪਾਛੇ ਆਯੋ ॥

sekh saiyadh ke paachhe aayo ||

Incidentally, immediately after the Sayeed the Sheikh walked in,

ਘਾਸ ਬਿਖੈ ਸੈਯਦਹਿ ਛਪਾਯੋ ॥

ghaas bikhai saiyadheh chhapaayo ||

And she hid the Sayeed in hay.

ਤਬ ਲੌ ਮੁਗਲ ਆਇ ਹੀ ਗਯੋ ॥

tab lau mugal aai hee gayo ||

The Mughal was not far off and seeing him

ਸੇਖਹਿ ਡਾਰਿ ਗੋਨਿ ਮਹਿ ਦੀਯੋ ॥੭॥

sekheh ddaar gon meh dheeyo ||7||

She entrapped the Sheikh in an hessian bag.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਗਏ ਪਯਾਦੇ ਆਇ ॥

teh paachhe kuTavaar ke ge payaadhe aai ||

In the mean time the constables from the City Kotwal, the police station officer, walked in.

ਤੁਰਤੁ ਕੁਠਰਿਯਾ ਨਾਜ ਕੀ ਮੁਗਲਹਿ ਦਯੋ ਦੁਰਾਇ ॥੮॥

turat kuThariyaa naaj kee mugaleh dhayo dhurai ||8||

She made the Mughal to run to the corn room.(8)

ਘੇਰਿ ਪਯਾਦਨ ਜਬ ਲਈ ਰਹਿਯੋ ਨ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ॥

gher payaadhan jab liee rahiyo na kachhoo upai ||

The constables surrounded the house from all sides and seeing no escape she put the house to fire,

ਨਿਕਸਿ ਆਪੁ ਠਾਢੀ ਭਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ॥੯॥

nikas aap Thaaddee bhiee gireh kau aag lagai ||9||

And came outside the house and stood there.(9)

ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਪੀਟਤ ਭਈ ਜਰਿਯੋ ਜਰਿਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਭਾਖਿ ॥

dhuhoo(n) haath peeTat bhiee jariyo jariyo gireh bhaakh ||

She started to lament aloud beating her breast, ‘My house is on fire, my

house is burning.’

ਵੈ ਚਾਰੌ ਤਾ ਮੈ ਜਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਹੇਰੀ ਰਾਖਿ ॥੧੦॥

vai chaarau taa mai jare kinahoo(n) na heree raakh ||10||

All the four were burned to death and no one even came across their ashes.(10)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਸਟਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੮॥੧੫੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe asaTame charitr samaapatam sat subham sat ||8||155||afajoo(n)||

Eighth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (8)(155)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਹਰ ਲਹੌਰ ਬਿਖੈ ਹੁਤੀ ਏਕ ਬਹੁਰਿਯਾ ਸਾਹ ॥

sahar lahauar bikhai hutee ek bahuriyaa saeh ||

A trader’s wife used to live in the city of Lahore.

ਕਮਲ ਨਿਰਖਿ ਲੋਚਨ ਜਲਤ ਹੇਰਿ ਲਜਤ ਮੁਖ ਮਾਹ ॥੧॥

kamal nirakh lochan jalat her lajat mukh maeh ||1||

Her sparkling eyes made even the flowers to blush.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸ੍ਰੀ ਜਗਜੋਤਿ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥

sree jagajot matee teh naamaa ||

ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਜਗ ਮੋ ਬਾਮਾ ॥

jaa sam aauar na jag mo baamaa ||

Known as Jag Jot Mati, there was none equal to her in beauty in the world.

ਅਧਿਕ ਤਰੁਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

adhik tarun kee prabhaa biraajai ||

ਲਖਿ ਤਾ ਕੌ ਤੜਿਤਾ ਤਨ ਲਾਜੈ ॥੨॥

lakh taa kau taRitaa tan laajai ||2||

On her sight, the lightening, as well, felt humiliated.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਇਕ ਰਾਜਾ ਅਟਕਤ ਭਯੋ ਨਿਰਖਿ ਤਰਨਿ ਕੇ ਅੰਗ ॥

eik raajaa aTakat bhayo nirakh taran ke a(n)g ||

Impressed by her figurative beauty, a Raja was pervaded with lust.

ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹਿਤ ਚਿਤ ਕੈ ਸੰਗ ॥੩॥

rat maanee ruch maan kai at hit chit kai sa(n)g ||3||

With determination, he presented his proposal to make love to her.(3)

ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਅਟਕਤ ਭਈ ਨਿਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਲੇਤ ਬੁਲਾਇ ॥

so nirap par aTakat bhiee nit gireh let bulai ||

She fell in love with the Raja too and through her maid,

ਚਿਤ੍ਰਕਲਾ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਪਠਾਇ ॥੪॥

chitrakalaa ik sahacharee teh gireh taeh paThai ||4||

Chitarkala, called the Raja to her house.(4)

ਚਿਤ੍ਰਕਲਾ ਜੋ ਸਹਚਰੀ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥

chitrakalaa jo sahacharee so nirap roop nihaar ||

On the sight of the Raja, Chitarkala herself fell flat on the ground

ਗਿਰੀ ਮੂਰਛਨਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਗਯੋ ਮਾਰਿ ॥੫॥

giree moorachhanaa havai dharan har ar sar gayo maar ||5||

Cupid, the adversary of Shiva, had pierced her with his arrow of love.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਉਠਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ ਉਚਾਰੇ ॥

auThat bachan nirap saath uchaare ||

When she was roused, she said,

ਆਜੁ ਭਜੋ ਮੁਹਿ ਰਾਜ ਪਿਆਰੇ ॥

aaj bhajo muh raaj piaare ||

‘O my Raja, please make love with me.

ਹੇਰਿ ਤੁਮੈ ਹਰ ਅਰਿ ਬਸ ਭਈ ॥

her tumai har ar bas bhiee ||

‘Your sight has put me in the grip of passion

ਮੋ ਕਹ ਬਿਸਰਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੬॥

mo keh bisar sakal sudh giee ||6||

And I have lost all my senses.’(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨ ਕਰਿਯੋ ਤਾ ਸੌ ਭੋਗ ਬਨਾਇ ॥

sunat bachan nirap na kariyo taa sau bhog banai ||

The Raja refused to make love with her. Fuming in rage she brought the Raja with her (to Jag Jog Mati's house)

ਸੰਗ ਲਜਾਇ ਇਹ ਖਾਇ ਰਿਸਿ ਕਹਿਯੋ ਸਾਹ ਸੌ ਜਾਇ ॥੭॥

sa(n)g layai ieh khai ris kahiyo saeh sau jai ||7||

But went to the trader and told him that a man was visiting his house in his

absence.(7)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਿਹ ਸਾਹ ਤੁਰਤ ਘਰ ਆਇਯੋ ॥

sunat bachan teh saeh turat ghar aaiyo ||

Hearing this he came home immediately and was very much afflicted

ਲਖਿਯੋ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਦ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥

lakhiyo tavan tiray bhedh adhik dhukh paiyo ||

Seeing deceitful secret of his wife.

ਮੋਰਿ ਨਿਰਖਿ ਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਿਯ ਤੇ ਮਾਰਿ ਹੈ ॥

mor nirakh pat nirap ko jiy te maar hai ||

The wife thought, seeing her with the Raja, he (husband) would kill

ਹੋ ਤਾ ਪਾਛੇ ਹਮਹੂੰ ਕੌ ਤੁਰਤ ਸੰਘਾਰਿ ਹੈ ॥੮॥

ho taa paachhe hamahoo(n) kau turat sa(n)ghaar hai ||8||

Him and, thereafter, would finish her as well.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾ ਤੇ ਆਗੇ ਕੀਜਿਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤੁਰਤ ਉਪਾਇ ॥

taa te aage keejiyai nirap ko turat upai ||

She thought, ‘I must do something to save the Raja. I must serve

ਜਿਯ ਤੇ ਜਿਯਤ ਨਿਕਾਰਿਯੈ ਭੋਜਨ ਭਲੋ ਖਵਾਇ ॥੯॥

jiy te jiyat nikaariyai bhojan bhalo khavai ||9||

Dainty food to my husband and send him away.’(9)

ਇਕ ਸਫ ਬੀਚ ਲਪੇਟਿ ਤਿਹ ਧਰਿਯੋ ਭੀਤ ਸੋ ਲਾਇ ॥

eik saf beech lapeT teh dhariyo bheet so lai ||

She wrapped round the Raja in a hessian sack and made it stand near the wall.

ਜਾਇ ਸਾਹ ਆਗੇ ਲਿਯੌ ਭੋਜਨ ਭਲੋ ਮੰਗਾਇ ॥੧੦॥

jai saeh aage liyau bhojan bhalo ma(n)gai ||10||

She received her trader husband with great pleasure and cooked lavish

food for him.(10)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਭੋਜਨ ਭਲੋ ਸਾਹ ਕੌ ਤਾਹਿ ਖਵਾਇਯੋ ॥

bhojan bhalo saeh kau taeh khavaiyo ||

ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਤਾ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਇਯੋ ॥

bahur bachan taa ko ieh bhaat sunaiyo ||

She served him dainty viands and asked him to throw a handful of dryfruit

towards the sack and said,

ਭਰਿ ਮੇਵਾ ਕੀ ਮੁਠਿ ਯਾ ਸਫ ਮੋ ਡਾਰਿਯੈ ॥

bhar mevaa kee muTh yaa saf mo ddaariyai ||

ਹੋ ਪਰੇ ਜੀਤਿਬੈ ਦਾਵ ਪਰੇ ਬਿਨੁ ਹਾਰਿਯੈ ॥੧੧॥

ho pare jeetibai dhaav pare bin haariyai ||11||

'You win if it goes straight into the sack, otherwise you lose.(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੇਵਾ ਸਾਹੁਨਿ ਸਾਹੁ ਲੈ ਤਿਹ ਸਫ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰਿ ॥

mevaa saahun saahu lai teh saf bheetar ddaar ||

Taking the fruit, the trader threw it to the sack and the woman said,

ਖਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੂ ਭਛ ਸੁਭ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੨॥

khaeh nirapat too bhachh subh aaise kahiyo sudhaar ||12||

'O my Raja eat it to your satisfaction.'(12)

ਸੁਨਤ ਸਾਹੁ ਚਮਕਯੋ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌਂ ਕਹਿਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥

sunat saahu chamakayo bachan tiray kau kahiyo risai ||

The trader flew into rage and asked the lady, ‘Why have you called me a

Raja?

ਤੈ ਮੁਹਿ ਕਯੋ ਰਾਜਾ ਕਹਿਯੋ ਮੋ ਕਹੁ ਬਾਤ ਬਤਾਇ ॥੧੩॥

tai muh kayo raajaa kahiyo mo kahu baat batai ||13||

‘Disclose the reason behind this.’(13)

ਧਾਮ ਰਹਤ ਤੋਰੇ ਸੁਖੀ ਤੋ ਸੌ ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ॥

dhaam rahat tore sukhee to sau neh baddai ||

The woman said, ‘I live in your house. I love you and that is why

ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਰਾਜਾ ਕਹਿਯੋ ਮੇਰੇ ਤੁਮ ਹੀ ਰਾਇ ॥੧੪॥

taa te mai raajaa kahiyo mere tum hee rai ||14||

I called you a Raja. You are my Raja.’(14)

ਰੀਝ ਗਯੋ ਜੜ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਭੇਦ ਨ ਸਕਿਯੋ ਪਛਾਨਿ ॥

reejh gayo jaR baat sun bhedh na sakiyo pachhaan ||

The fool was satisfied without knowing the reason, became the

ਤੁਰਤਿ ਗਯੋ ਹਾਟੈ ਸੁ ਉਠਿ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਨ ਮਾਨਿ ॥੧੫॥

turat gayo haaTai su uTh adhik preet man maan ||15||

Embodiment of love and left for his business.(15)

ਸਾਹੁ ਗਏ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਹ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਦਯੋ ਨਿਕਾਰਿ ॥

saahu ge tiray saeh kee nirap ko dhayo nikaar ||

Soon after, she facilitated the Raja to come out.

ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਅਧਿਕ ਲੌਡਿਯਹਿ ਮਾਰਿ ॥੧੬॥

sunat baat at kop kai adhik lauaddiyeh maar ||16||

Learning about the full interaction, the Raja beat her up and left the place.(16)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਨੌਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੯॥੧੭੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe nauamo charitr samaapatam sat subham sat ||9||171||afajoo(n)||

Ninth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (9)(171)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਵਨ ਲੌਂਡਿਯਹਿ ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰੀ ਜੌ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ॥

tavan lauaddiyeh saahu tiray maaree jau ris khai ||

The Minister narrated to the Raja.

ਕਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੧॥

kiy charitr tin ma(n)tirayan nirap so kahiyo sunai ||1||

The maid of the trader’s wife, who was beaten up in a temper, had

displayed a few wonders as well:(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚੋਟਨ ਲਗੇ ਰੋਹ ਮਨ ਆਨੋ ॥

choTan lage roh man aano ||

She (the maid) was infuriated after getting severe beating.

ਜਾਇ ਸੈਯਦ ਸੋ ਕਰਿਯੋ ਯਰਾਨੋ ॥

jai saiyadh so kariyo yaraano ||

She got involved herself with a Sayeed.

ਨਿਤ ਤਿਹ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥

nit teh apane sadhan bulaavai ||

She invited him to her house every day and

ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥੨॥

saahu tirayaa ko dharab luTaavai ||2||

Started to plunder the wealth of the trader’ wife.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਖਾਟ ਪਰ ਇਕ ਦਿਨ ਤਾਹਿ ਸਵਾਇ ॥

saahu tirayaa kee khaaT par ik dhin taeh savai ||

ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੋ ਅਗਮਨੈ ਕਹਿਯੋ ਬਚਨ ਸੌ ਜਾਇ ॥੩॥

saahu tirayaa so agamanai kahiyo bachan sau jai ||3||

Before she put Sayeed in the bed belonging to the trader’s wife, the maid had gone to the trader’s wife and told,

ਤਵਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤੁਅ ਹਿਤ ਪਰਿਯੋ ਬੇਗਿ ਬੁਲਾਵਤ ਤੋਹਿ ॥

tavanai nirap tua hit pariyo beg bulaavat toh ||

ਚਲੋ ਅਬੈ ਉਠਿ ਤੁਮ ਤਹਾ ਬਾਤ ਸ੍ਰਵਨ ਧਰਿ ਮੋਹਿ ॥੪॥

chalo abai uTh tum tahaa baat sravan dhar moh ||4||

‘The Raja, imbued in your love, is waiting. Please go quick to the house

where fire is visible.’(3)

ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢੋ ਹੇਰੈ ਤੁਮੈ ਤੁਮਰੇ ਅਤਿ ਹਿਤ ਪਾਗਿ ॥

nirap Thaaddo herai tumai tumare at hit paag ||

ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਉਠਿ ਤਹਾ ਤੁਮ ਜਹਾ ਬਰਤੁ ਹੈ ਆਗਿ ॥੫॥

beg chalo uTh tahaa tum jahaa barat hai aag ||5||

Making sure, the maid, then, ran and approached the Raja, led him to

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹ ਚਲੀ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਧਾਇ ॥

sunat bachan tiray teh chalee kahiyo nirapat so dhai ||

The place where the Sayeed was lying down and said, ‘Here, your

ਸੋਇ ਯਾਰ ਤੁਮਰੀ ਰਹੀ ਗਹੋ ਚਰਨ ਦੋਊ ਜਾਇ ॥੬॥

soi yaar tumaree rahee gaho charan dhouoo jai ||6||

Beloved is lying down. Go and hold her by her feet.’(6)

ਆਪੁ ਅਗਮਨੇ ਦੌਰਿ ਕੈ ਸੈਯਦਹਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥

aap agamane dhauar kai saiyadheh kahiyo sunai ||

Previously she (the maid) had already warned the Sayeed and told him

ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜਾਗਤ ਰਹੋ ਜਿਨਿ ਨ ਗਹੈ ਕੋਊ ਆਇ ॥੭॥

geh kirapaan jaagat raho jin na gahai kouoo aai ||7||

To remain alert, with a sword beside him, in case some one walked in.(7)

ਚੋਰ ਜਰਾਵਤ ਆਗਿ ਜਹ ਤਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪਹੁਚੀ ਜਾਇ ॥

chor jaraavat aag jeh teh tiray pahuchee jai ||

On the other side, the place where thieves were sitting with fire on, the trader’s wife came.

ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਤਾ ਕੌ ਦਿਯੋ ਗਹਿਰੇ ਗੜੇ ਦਬਾਇ ॥੮॥

looT kooT taa kau dhiyo gahire gaRe dhabai ||8||

They (the thieves) plundered and killed her and buried her body in a

ditch.(8)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਚਰਨ ਛੁਅਨ ਦੋਊ ਕਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਆਨਿਯੋ ॥

charan chhuan dhouoo kaal prer nirap aaniyo ||

ਚਿਤ੍ਰ ਕਲਾ ਕੋ ਬਚਨ ਸਤਿ ਕਰ ਮਾਨਿਯੋ ॥

chitr kalaa ko bachan sat kar maaniyo ||

Here, the Raja adhered to the truth of the maid’s words and leapt forward

to touch (Sayeed's) feet.

ਉਠਤ ਤੇਗ ਕੋ ਤਬ ਬਿਨ ਘਾਵ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

auThat teg ko tab bin ghaav prahaariyo ||

ਹੋ ਸੁਘਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਕੋ ਹਨਿ ਹੀ ਡਾਰਿਯੋ ॥੯॥

ho sughar si(n)gh raajaa ko han hee ddaariyo ||9||

The Sayeed jumped up and with one stroke decapitated the Raja.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਾਹੁ ਬਧੂ ਚੋਰਨ ਹਨੀ ਸੈਯਦ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਘਾਇ ॥

saahu badhoo choran hanee saiyadh nirap kau ghai ||

ਤਵਨ ਲੌਂਡਿਯਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥

tavan lauaddiyeh lai gayo apane sadhan banai ||10||

ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨ ਅੰਤਰ ਦੀਜਿਯੈ ਤਾ ਕੋ ਲੀਜੈ ਭੇਦ ॥

tirayeh na a(n)tar dheejiyai taa ko leejai bhedh ||

The thieves had been made to kill the trader's wife, and, after killing

ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਕੇ ਕਰਤ ਹੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਚੰਚਲਾ ਛੇਦ ॥੧੧॥

bahu purakhan ke karat hai hiradhai cha(n)chalaa chhedh ||11||

The Raja, the Sayeed took the maid (Chitarkala) to his abode.(11)

ਚਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਹਰਿ ਲੀਜਿਯੈ ਤਾਹਿ ਨ ਦੀਜੈ ਚਿਤ ॥

chit tiray ko har leejiyai taeh na dheejai chit ||

The woman's heart may be captured but never let her steal your heart.

ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਇਯੈ ਦੈ ਦੈ ਅਗਨਿਤ ਬਿਤ ॥੧੨॥

nitaprat taeh rijhaiyai dhai dhai aganit bit ||12||

Providing her myriads of victuals, just keep her satisfied.(12)

ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਗਨ ਨਰ ਬਪੁਰੇ ਕਿਨ ਮਾਹਿ ॥

ga(n)dhrab jachh bhuja(n)g gan nar bapure kin maeh ||

The gods, such as Gandharabh, Jachh, Bhujang, Dev, Devil, none could

fathom the Chritars of the women,

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਭੇਵ ਪਛਾਨਤ ਨਾਹਿ ॥੧੩॥

dhev adhev tirayaan ke bhev pachhaanat naeh ||13||

Then what the poor human creatures could achieve.(13)(I)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੦॥੧੮੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitre pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhasamo charitr samaapatam sat subham sat ||10||184||afajoo(n)||

Tenth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (10)(184)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਹੁਰਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬਰ ਰਾਇ ਸੌ ਭੇਦ ਕਹਿਯੋ ਸਮਝਾਇ ॥

bahur ma(n)tr bar rai sau bhedh kahiyo samajhai ||

ਸਭਾ ਬਿਖੈ ਭਾਖਤ ਭਯੋ ਦਸਮੀ ਕਥਾ ਸੁਨਾਇ ॥੧॥

sabhaa bikhai bhaakhat bhayo dhasamee kathaa sunai ||1||

Then the Minister inculcated and narrated this tenth Chritar.(1)

ਬਨਿਯਾ ਏਕ ਪਿਸੌਰ ਮੈ ਤਾਹਿ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਨਾਰਿ ॥

baniyaa ek pisauar mai taeh kukriaa naar ||

A shopkeeper used to live in the city of Peshawar, whose wife was overrun by bad characters.

ਤਾਹਿ ਮਾਰਿ ਤਾ ਸੌ ਜਰੀ ਸੋ ਮੈ ਕਹੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨॥

taeh maar taa sau jaree so mai kaho sudhaar ||2||

She had killed the shopkeeper and immolated herself with his dead body.

Now I am going to recite their tale:(2)

ਬਨਿਕ ਬਨਿਜ ਕੇ ਹਿਤ ਗਯੋ ਤਾ ਤੇ ਰਹਿਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥

banik banij ke hit gayo taa te rahiyo na jai ||

The shopkeeper went away on a business trip.

ਏਕ ਪੁਰਖ ਰਾਖਤ ਭਈ ਅਪੁਨੇ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥੩॥

ek purakh raakhat bhiee apune dhaam bulai ||3||

In his absence she could not control her passion and invited a person to

live with her in the house.(3)

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੌ ਰਮੈ ਜਬ ਸੁਤ ਭੂਖੋ ਹੋਇ ॥

rain dhivas taa sau ramai jab sut bhookho hoi ||

Whenever hungry, her baby cried for milk, but, day in or day out,

ਪ੍ਰੀਤ ਮਾਤ ਲਖਿ ਦੁਗਧ ਹਿਤ ਦੇਤ ਉਚ ਸੁਰ ਰੋਇ ॥੪॥

preet maat lakh dhugadh hit dhet uch sur roi ||4||

She kept herself busy in love-makmg.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਸੁਤ ਭੂਖੋ ਹੋਇ ਪੁਕਾਰੈ ॥

jab sut bhookho hoi pukaarai ||

ਤਬ ਮੁਖ ਸੌ ਯੌ ਜਾਰ ਉਚਾਰੈ ॥

tab mukh sau yau jaar uchaarai ||

Once when the baby cried hard seeking feed, her lover asked her,

ਤ੍ਰਿਯ ਯਾ ਕੋ ਤੁਮ ਚੁਪਨ ਕਰਾਵੋ ॥

tiray yaa ko tum chupan karaavo ||

ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਮਿਟਾਵੋ ॥੫॥

hamare chit ko sok miTaavo ||5||

'Go, silence the child and, then, eliminate my sensual agonies.'(5)

ਉਠਿ ਅਸਥਨ ਤਾ ਕੋ ਤਿਨ ਦਯੋ ॥

auTh asathan taa ko tin dhayo ||

ਲੈ ਅਸਥਨ ਚੁਪ ਬਾਲ ਨ ਭਯੋ ॥

lai asathan chup baal na bhayo ||

The lady went and tried to breast feed him but child would not get quiet.

ਨਿਜ ਸੁਤ ਕੋ ਨਿਜੁ ਕਰਨ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

nij sut ko nij karan sa(n)ghaariyo ||

ਆਨਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿਯੋ ॥੬॥

aan mitr ko sok nivaariyo ||6||

(To quieten him), she suffocated the baby with her own hands and, then,

took the man out of his erotic miseries.(6)

ਬਾਲ ਰਹਤ ਚੁਪ ਜਾਰ ਉਚਾਰੋ ॥

baal rahat chup jaar uchaaro ||

ਅਬ ਕਯੋ ਨ ਰੋਵਤ ਬਾਲ ਤਿਹਾਰੋ ॥

ab kayo na rovat baal tihaaro ||

Noticing the baby's sudden stoppage of weeping, the man asked,

ਤਬ ਤਿਨ ਬਚਨ ਤਰੁਨਿ ਯੌ ਭਾਖਿਯੋ ॥

tab tin bachan tarun yau bhaakhiyo ||

'Why your child is not crying now.'

ਤਵ ਹਿਤ ਮਾਰਿ ਪੂਤ ਮੈ ਰਾਖਿਯੋ ॥੭॥

tav hit maar poot mai raakhiyo ||7||

She disclosed, 'For the sake of your pleasure I have killed my son.'(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਾਰ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਕੈ ਡਰਿਯੋ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨ ਠਾਨਿ ॥

jaar bachan sun kai ddariyo adhik traas man Thaan ||

Learning the fact, he was much scared and rebuked her for doing

ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਨਿੰਦਜਾ ਕਰੀ ਬਾਲ ਚਰਿਤ ਮੁਖਿ ਆਨਿ ॥੮॥

taa tiray kee ni(n)dhayaa karee baal charit mukh aan ||8||

Thus to the baby.(8)

ਜਾਰ ਜਬੈ ਐਸੇ ਕਯੋ ਨਿਰਖ ਤਰੁਨਿ ਕੀ ਓਰ ॥

jaar jabai aaise kayo nirakh tarun kee or ||

When he reproved her action severely, she took out a sword and

ਤਾਹਿ ਤੁਰਤ ਮਾਰਤ ਭਈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਟਾਰੀ ਘੋਰ ॥੯॥

taeh turat maarat bhiee hiradhai kaTaaree ghor ||9||

Immediately cut his head off.(9)

ਪੁਤ੍ਰ ਔਰ ਤਿਹ ਜਾਰ ਕੋ ਇਕ ਕੋਨਾ ਮੈ ਜਾਇ ॥

putr aauar teh jaar ko ik konaa mai jai ||

With the help of another person she dug out a hole in the corner and

ਮਰਦ ਏਕ ਲਗਿ ਭੂਮਿ ਖਨਿ ਦੁਹੂੰਅਨ ਦਯੋ ਦਬਾਇ ॥੧੦॥

maradh ek lag bhoom khan dhuhoo(n)an dhayo dhabai ||10||

Buried them both in it.(10)

ਅਤਿਥ ਏਕ ਤਿਹ ਘਰ ਹੁਤੋ ਤਿਨ ਸਭ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥

atith ek teh ghar huto tin sabh charit nihaar ||

(Incidentally,) a mendicant was there at the time, who had watched the

entire episode.

ਬਨਿਕ ਮਿਤ੍ਰ ਤਾ ਕੋ ਹੁਤੋ ਤਾ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੧॥

banik mitr taa ko huto taa so kahiyo sudhaar ||11||

He went and narrated the whole story to his friend, the shopkeeper.(11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਬਨਿਯੋ ਘਰ ਆਯੋ ॥

bachan sunat baniyo ghar aayo ||

ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

taa tiray so yau bachan sunaayo ||

Learning the fact, the shopkeeper came home and asked his wife thus,

ਜੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋਨਾ ਖੋਦਿ ਦਿਖੈ ਹੈ ॥

jo gireh konaa khodh dhikhai hai ||

ਤਬ ਤੋ ਕੌ ਪਤਿ ਧਾਮ ਬਸੈ ਹੈ ॥੧੨॥

tab to kau pat dhaam basai hai ||12||

‘Dig that corner and show me, otherwise I will not live in this house.’(I2)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਜਬ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੋ ਬਨਿਕ ਬਚਨ ਯੌ ਭਾਖਿਯੋ ॥

jab taa tirayaa so banik bachan yau bhaakhiyo ||

When the man said thus to the woman, she flew into a rage,

ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਕੀ ਦਈ ਮਾਰਿ ਹੀ ਰਾਖਿਯੋ ॥

tamak teg kee dhiee maar hee raakhiyo ||

Took out the sword and killed him too.

ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਤਾ ਕੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

kaaT moo(n)dd taa ko ieh bhaat uchaariyo ||

Decapitating him she started crying aloud,

ਹੋ ਲੂਟਿ ਚੋਰ ਲੈ ਗਏ ਧਾਮ ਇਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੩॥

ho looT chor lai ge dhaam ieh maariyo ||13||

'The thieves raided the house and killed my husband.'(13)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪਤਿ ਮਾਰਿਯੋ ਸੁਤ ਮਾਰਿਯੋ ਧਨ ਲੈ ਗਏ ਚੁਰਾਇ ॥

pat maariyo sut maariyo dhan lai ge churai ||

'They killed my husband they killed my son and took all our wealth.

ਤਾ ਪਾਛੈ ਮੈਹੂੰ ਜਰੌਂ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੪॥

taa paachhai maihoo(n) jarau ddol miradha(n)g bajai ||14||

'Now, with the beat of the drum I declare that I will become a Sati by

immolating myself with him.’(14)

ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਚੜਿ ਚਿਖਾ ਪੈ ਚਲੀ ਜਰਨ ਕੇ ਕਾਜ ॥

bhayo praat chaR chikhaa pai chalee jaran ke kaaj ||

Next morning she headed towards the funeral pyre and the people

ਲੋਗ ਤਮਾਸੇ ਕੌਂ ਚਲੇ ਲੈ ਲਕਰਿਨ ਕੋ ਸਾਜ ॥੧੫॥

log tamaase kau chale lai lakarin ko saaj ||15||

Followed, too, with firewood in their hands, to observe the spectacle.(15)

ਸੁਨਤ ਸੋਰ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥

sunat sor logan ko baajat ddol miradha(n)g ||

Listening to the beats of the drums and observing the movement of

ਲਖ੍ਯੋ ਹੁਤੋ ਜੌਨੇ ਅਤਿਥ ਵਹੈ ਚਲਿਯੋ ਹੈ ਸੰਗ ॥੧੬॥

lakhayo huto jauane atith vahai chaliyo hai sa(n)g ||16||

The people, that mendicant, who had seen all the happenings, came along

too.(16)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੋਊ ਅਤੀਤ ਸੰਗ ਹੂੰ ਚਲੋ ॥

souoo ateet sa(n)g hoo(n) chalo ||

ਦੇਖੌਂ ਜੌਨ ਤਮਾਸੋ ਭਲੋ ॥

dhekhau jauan tamaaso bhalo ||

In eagerness, he thought over, and while walking along, he asked,

ਤਿਨ ਤਾ ਸੋ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥

tin taa so yau bachan uchaaro ||

ਸੁਨੋ ਨਾਰਿ ਤੁਮ ਕਹਿਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥੧੭॥

suno naar tum kahiyo hamaaro ||17||

‘Oh, Lady, you listen to me’(17)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਵਹ ਕਾ ਕਿਯ ਵਹੁ ਕਾ ਕਿਯੋ ਇਹ ਕਾ ਕਿਯਸ ਕੁਕਾਇ ॥

veh kaa kiy vahu kaa kiyo ieh kaa kiyas kukai ||

(The Lady,) 'You realise what a bad act I have committed. Had you

ਕਹਿਯੋ ਜੋ ਤੁਮ ਆਗੇ ਕਹਤ ਤੇਰਉ ਕਰਤ ਉਪਾਇ ॥੧੮॥

kahiyo jo tum aage kahat terau karat upai ||18||

Told me so earlier I would have done the same to you.' (18)

ਸੁਤ ਘਾਯੋ ਮਿਤ ਘਾਯੋ ਅਰੁ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਪਤਿ ਘਾਇ ॥

sut ghaayo mit ghaayo ar nij kar pat ghai ||

She killed her son, the lover and the husband, and, with the beat of

ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਆਪਨ ਜਰੀ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੯॥

teh paachhai aapan jaree ddol miradha(n)g bajai ||19||

The drums she immolated herself with her husband and became a Sati.(19)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਨਿਜੁ ਮਨ ਕੀ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਦੀਜਿਯੈ ॥

nij man kee kachh baat na tiray ko dheejiyai ||

Never let a woman know what is in your mind.

ਤਾ ਕੋ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ਸਦਾ ਹੀ ਲੀਜਿਯੈ ॥

taa ko chit churai sadhaa hee leejiyai ||

Rather learn what are her internal thoughts.

ਨਿਜੁ ਮਨ ਕੀ ਤਾ ਸੋ ਜੋ ਬਾਤ ਸੁਨਾਇਯੈ ॥

nij man kee taa so jo baat sunaiyai ||

Once she is in the know of the secret, that must become an open

ਹੋ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਗਟਤ ਜਾਇ ਆਪੁ ਪਛੁਤਾਇਯੈ ॥੨੦॥

ho baahar pragaTat jai aap pachhutaiyai ||20||

Secret otherwise you will have to repent thereafter.(20)(I)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਗ੍ਯਾਰਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੧॥੨੦੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

gayaarave charitr samaapatam sat subham sat ||11||204||afajoo(n)||

Eleventh Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed with Benediction. (11)(204)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਿੰਦਾਬਨ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੀ ਸੁਤਾ ਰਾਧਿਕਾ ਨਾਮ ॥

bi(n)dhaaban birakhabhaan kee sutaa raadhikaa naam ||

In the city of Brindaban, what did Radhika, the daughter of Brikh Bhan, do?

ਹਰਿ ਸੋ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਹ ਦਿਨ ਕਹ ਦੇਖਤ ਬਾਮ ॥੧॥

har so kiyaa charitr teh dhin keh dhekhat baam ||1||

Now I am going to narrate the Chritar of that lady.(1)

ਕ੍ਰਿਸਨ ਰੂਪਿ ਲਖਿ ਬਸਿ ਭਈ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਹੇਰਤ ਤਾਹਿ ॥

kirasan roop lakh bas bhiee nis dhin herat taeh ||

She was obsessed with the love of Krishna and, day and night, searched

for him,

ਬਜਾਸ ਪਰਾਸਰ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਜਾਹਿ ॥੨॥

bayaas paraasar asur sur bhedh na paavat jaeh ||2||

The one who could not be acquiesced by Vyas, Prasur, Sur, Asur and other Rishis, (the Vedic saints).(2)

ਲੋਕ ਲਾਜ ਜਿਹ ਹਿਤ ਤਜੀ ਔਰ ਤਜਜੋ ਧਨ ਧਾਮ ॥

lok laaj jeh hit tajee aauar tajayo dhan dhaam ||

(She thought,) ‘For whose sake I have abandoned all my modesty and

wealth,

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪਜਾਰੋ ਪਾਇਯੈ ਪੂਰਨ ਹੋਵਹਿ ਕਾਮ ॥੩॥

keh bidh payaaro paiyai pooran hoveh kaam ||3||

“How can I get my loved-one to satiate my passion?”(3)

ਮਿਲਨ ਹੇਤ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਪਠੀ ਚਤੁਰਿ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ॥

milan het ik sahacharee paThee chatur jiy jaan ||

With her heart full of affection, she entrusted a confidant to device

ਕਵਨੈ ਛਲ ਮੋ ਕੌ ਸਖੀ ਮੀਤ ਮਿਲੈਯੈ ਕਾਨ੍ਹ ॥੪॥

kavanai chhal mo kau sakhee meet milaiyai kaanreh ||4||

Some pretext to enable her to meet Krishna.(4)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਬ੍ਰਹਮ ਬਜਾਸ ਅਰੁ ਬੇਦ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨਹੀ ॥

braham bayaas ar bedh bhedh neh jaanahee ||

‘Make me to meet the one whose enigma Braham, Vyas and Vedas, could

not concede,

ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਿਕ ਸੇਸ ਨੇਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨਹੀ ॥

siv sanakaadhik ses net kar maanahee ||

‘Even Shiva, Sanik and Shesh-naag believed him beyond horizons,

ਜੋ ਸਭ ਭਾਤਿਨ ਸਦਾ ਜਗਤ ਮੈ ਗਾਇਯੈ ॥

jo sabh bhaatin sadhaa jagat mai gaiyai ||

‘And whose benevolence were chanted world over.’

ਹੋ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇਯੈ ॥੫॥

ho tavan purakh sajanee muh aan milaiyai ||5||

Thus she pleaded to meet the eminent man.(5)

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

Kabit

ਸਿਤਤਾ ਬਿਭੂਤ ਅਤੇ ਮੇਖੁਲੀ ਨਿਮੇਖ ਸੰਦੀ ਅੰਜਨ ਦੀ ਸੇਲੀ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਸੁਭ ਭਾਖਣਾ ॥

sitataa bibhoot ate mekhulee nimekh sa(n)dhee a(n)jan dhee selee dhaa subhaav subh bhaakhanaa ||

‘I have been languishing in his remembrance, my body has turned into ashes (of passion), ‘Tell him about my wearing a patched coat and a cap of

a renouncer in his memory.

ਭਗਵਾ ਸੁ ਭੇਸ ਸਾਡੇ ਨੈਣਾ ਦੀ ਲਲਾਈ ਸਈਯੋ ਯਾਰਾ ਦਾ ਧਯਾਨੁ ਏਹੋ ਕੰਦ ਮੂਲ ਚਾਖਣਾ ॥

bhagavaa su bhes saadde nainaa dhee lalaiee sieeyo yaaraa dhaa dhayaan eho ka(n)dh mool chaakhanaa ||

‘I have adorned saffron clothes (of an ascetic), my eyes have turned red in pain and I am living on the food of his thought.

ਰੌਦਨ ਦਾ ਮਜਨੁ ਸੁ ਪੁਤਰੀ ਪਤ੍ਰ ਗੀਤ ਗੀਤਾ ਦੇਖਣ ਦੀ ਭਿਛ੍ਯਾ ਧਯਾਨ ਧੂੰਆ ਬਾਲ ਰਾਖਣਾ ॥

rauadhan dhaa majanu su putaree patr geet geetaa dhekhan dhee bhichhrayaa dhayaan dhoo(n)aa baal raakhanaa ||

‘I take my bath in my tears, and, while craving for his vision, my eyes are producing smoky flames.

ਆਲੀ ਏਨਾ ਗੋਪੀਯਾ ਦੀਆਂ ਅਖੀਆਂ ਦਾ ਜੋਗੁ ਸਾਰਾ ਨੰਦ ਦੇ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਜਾਇ ਆਖਣਾ ॥੬॥

aalee enaa gopeeyaa dheeaa(n) akheeaa(n) dhaa jog saaraa na(n)dh dhe kumaar noo(n) jaroor jai aakhanaa ||6||

‘O, my friend! Go and do tell the son of Nand the story of the self modification of the eyes of the milk-maids.’(6)

ਬੈਠੀ ਹੁਤੀ ਸਾਜਿ ਕੈ ਸਿੰਗਾਰ ਸਭ ਸਖਿਯਨ ਮੈ ਯਾਹੀ ਬੀਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਦਿਖਾਈ ਆਨਿ ਦੈ ਗਏ ॥

baiThee hutee saaj kai si(n)gaar sabh sakhiyan mai yaahee beech kaanreh joo dhikhaiee aan dhai ge ||

She kept waiting in her full adornment when Krishna passed by endowing

a glimpse.

ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਲੀਨੋ ਹੈ ਚੁਰਾਇ ਚਿਤੁ ਮੇਰੋ ਮਾਈ ਚੇਟਕ ਚਲਾਇ ਮਾਨੋ ਚੇਰੀ ਮੋਹਿ ਕੈ ਗਏ ॥

tab hee te leeno hai churai chit mero maiee cheTak chalai maano cheree moh kai ge ||

‘O my mother! Where could I go to poison myself to death?

ਕਹਾ ਕਰੌ ਕਿਤੈ ਜਾਉ ਮਰੋ ਕਿਧੋ ਬਿਖੁ ਖਾਉ ਬੀਸ ਬਿਸ੍ਵੈ ਮੇਰੇ ਜਾਨ ਬਿਜੂ ਸੋ ਡਸੈ ਗਏ ॥

kahaa karau kitai jaau maro kidho bikh khaau bees bisavai mere jaan bijoo so ddasai ge ||

‘I feel like the scorpions have bitten me.

ਚਖਨ ਚਿਤੋਨ ਸੌ ਚੁਰਾਇ ਚਿਤੁ ਮੇਰੋ ਲੀਯੋ ਲਟਪਟੀ ਪਾਗ ਸੋ ਲਪੇਟਿ ਮਨੁ ਲੈ ਗਏ ॥੭॥

chakhan chiton sau churai chit mero leeyo laTapaTee paag so lapeT man lai ge ||7||

‘He has stolen my heart and taken it away wrapped up in his turban

(mind).(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਲਾਲ ਬਿਰਹ ਤੁਮਰੇ ਪਗੀ ਮੋ ਪੈ ਰਹਿਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥

laal bireh tumare pagee mo pai rahiyo na jai ||

‘O my beloved! I am intoxicated in your separation, I cannot bear any more.

ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਆਪਨ ਲਿਖੀ ਪਤਿਯਾ ਅਤਿ ਅਕੁਲਾਇ ॥੮॥

taa te mai aapan likhee patiyaa at akulai ||8||

‘In desperation I have written you this letter.(8)

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

Kabit

ਰੂਪ ਭਰੇ ਰਾਗੁ ਭਰੇ ਸੁੰਦਰ ਸੁਹਾਗ ਭਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਔ ਮਿਮੋਲਨ ਕੀ ਮਾਨੋ ਇਹ ਖਾਨਿ ਹੈ ॥

roop bhare raag bhare su(n)dhar suhaag bhare mirag aau mimolan kee maano ieh khaan hai ||

‘Your eyes are epitome of beauty and melody and are the treasure of the

charm of the she-deer and the fish

ਮੀਨ ਹੀਨ ਕੀਨੇ ਛੀਨ ਲੀਨੈ ਹੈ ਬਿਧੁਪ ਰੂਪ ਚਿਤ ਕੇ ਚੁਰਾਇਬੋ ਕੌ ਚੋਰਨ ਸਮਾਨ ਹੈ ॥

meen heen keene chheen leenai hai bidhoop roop chit ke churaibo kau choran samaan hai ||

‘And thrive the heart, and are the paragons of benevolence.

ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਉਜਾਗਰ ਹੈਂ ਗੁਨਨ ਕੇ ਨਾਗਰ ਹੈਂ ਸੂਰਤਿ ਕੇ ਸਾਗਰ ਹੈਂ ਸੋਭਾ ਕੇ ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ॥

logo(n) ke ujaagar hai(n) gunan ke naagar hai(n) soorat ke saagar hai(n) sobhaa ke nidhaan hai(n) ||

‘O, my friend! Your vision is as sweet as honey, and sharp, as well,

ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੀਰੀ ਪੜੇ ਚੇਟਕ ਕੀ ਚੀਰੀ ਅਰੀ ਆਲੀ ਤੇਰੇ ਨੈਨ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸੇ ਬਾਨ ਹੈ ॥੯॥

saahib kee seeree paRe cheTak kee cheeree aree aalee tere nain

raamacha(n)dhr ke se baan hai ||9||

Like the arrows of Sri Ram Chander.'(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਤਾ ਕੌ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

mainaprabhaa ik sahacharee taa kau layo bulai ||

Then, Radha called a friend of hers known as Prabha.

ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪ੍ਰਤਿ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮਝਾਇ ॥੧੦॥

taeh paThaayo kirasan prat bhedh sakal samajhai ||10||

She revealed to her all her aspirations, and sent her to Sri Krishna,(10)

ਤਾ ਕੇ ਕਰ ਪਤਿਯਾ ਦਈ ਕਹੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਜਾਇ ॥

taa ke kar patiyaa dhiee kaho kirasan so jai ||

Through a letter she conveyed, 'Your Radha has been pierced in Your

ਤੁਮਰੇ ਬਿਰਹ ਰਾਧਾ ਬਧੀ ਬੇਗਿ ਮਿਲੋ ਤਿਹ ਆਇ ॥੧੧॥

tumare bireh raadhaa badhee beg milo teh aai ||11||

Separation. Please come and meet her.(11)

ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਾ ਬਿਰਹਿਨਿ ਭਈ ਬਿਰਹ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗ ॥

biraj baalaa birahin bhiee bireh tihaare sa(n)g ||

‘Alienated by you, your maid is dying and you may narrate this during

ਤਹ ਤੁਮ ਕਥਾ ਚਲਾਇਯੋ ਕਵਨੋ ਪਾਇ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੨॥

teh tum kathaa chalaiyo kavano pai prasa(n)g ||12||

Any of your lessons.’(I2)

ਜਬ ਰਾਧਾ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਕੇ ਸਾਥ ॥

jab raadhaa aaise kahiyo mainaprabhaa ke saath ||

After the maid, Prabha, had discerned the whole situation,

ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਚਲਿ ਤਹ ਗਈ ਜਹਾ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥੧੩॥

mainaprabhaa chal teh giee jahaa hute birajanaath ||13||

She went to the place where Sri Krishna was sitting majestically.(I3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਤਿਯਾ ਖੋਲਿ ਜਬੈ ਹਰਿ ਬਾਚੀ ॥

patiyaa khol jabai har baachee ||

ਲਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾ ਕੀ ਮਨ ਸਾਚੀ ॥

lakhee preet taa kee man saachee ||

On reading the letter Sri Krishna perceived the true love she was in.

ਤਾ ਕੇ ਤਿਨ ਜੋ ਕਬਿਤੁ ਉਚਾਰੇ ॥

taa ke tin jo kabit uchaare ||

All the letters of epistle, studded with diamonds and pearls,

ਜਾਨੁਕ ਬਜ੍ਰ ਲਾਲ ਖਚਿ ਡਾਰੇ ॥੧੪॥

jaanuk bajr laal khach ddaare ||14||

Instilled a deep compassion in his heart.(14)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਰੀਝ ਭਰੇ ਰਸ ਰੀਤ ਭਰੇ ਅਤਿ ਰੂਪ ਭਰੇ ਸੁਖ ਪੈਯਤ ਹੇਰੇ ॥

reejh bhare ras reet bhare at roop bhare sukh paiyat here ||

ਚਾਰੋ ਚਕੋਰ ਸਰੋਰੁਹ ਸਾਰਸ ਮੀਨ ਕਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਖੰਜਨ ਚੇਰੇ ॥

chaaro chakor saroruh saaras meen kare mirag kha(n)jan chere ||

‘Full of charm you are an enchanting, and the partridge,

ਭਾਗ ਭਰੇ ਅਨੁਰਾਗ ਭਰੇ ਸੁ ਸੁਹਾਗ ਭਰੇ ਮਨ ਮੋਹਤ ਮੇਰੇ ॥

bhaag bhare anuraag bhare su suhaag bhare man mohat mere ||

Stork, lotus- flower, fish remain at your service.

ਮਾਨ ਭਰੇ ਸੁਖ ਖਾਨਿ ਜਹਾਨ ਕੇ ਲੋਚਨ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਤੇਰੇ ॥੧੫॥

maan bhare sukh khaan jahaan ke lochan sree na(n)dh na(n)dhan tere ||15||

‘You are the blessed one, and are conquering our hearts.(15)

ਸੋਹਤ ਸੁਧ ਸੁਧਾਰੇ ਸੇ ਸੁੰਦਰ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਸੁ ਢਾਰ ਢਰੇ ਹੈ ॥

sohat sudh sudhaare se su(n)dhar joban jot su ddaar ddare hai ||

ਸਾਰਸ ਸੋਮ ਸੁਰਾ ਸਿਤ ਸਾਇਕ ਕੰਜ ਕੁਰੰਗਨ ਕ੍ਰਾਤਿ ਹਰੇ ਹੈ ॥

saaras som suraa sit saik ka(n)j kura(n)gan kraat hare hai ||

‘O my passionless Sri Krishna, you are brimming with love.

ਖੰਜਨ ਔ ਮਕਰ ਧ੍ਵਜ ਮੀਨ ਨਿਹਾਰਿ ਸਭੈ ਛਬਿ ਲਾਜ ਮਰੇ ਹੈ ॥

kha(n)jan aau makar dhavaij meen nihaar sabhai chhab laaj mare hai ||

'Your vision, which is full of (celestial) pride,

ਲੋਚਨ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਕੇ ਬਿਧਿ ਮਾਨਹੁ ਬਾਨ ਬਨਾਇ ਧਰੇ ਹੈ ॥੧੬॥

lochan sree na(n)dh na(n)dhan ke bidh maanahu baan banai dhare hai ||16||

Is the treasure of all the contentment.(l6)

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

Kabit

ਚਿੰਤਾ ਜੈਸੋ ਚੰਦਨ ਚਿਰਾਗ ਲਾਗੇ ਚਿਤਾ ਸਮ ਚੇਟਕ ਸੇ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਚੌਪਖਾ ਕੁਸੈਲ ਸੀ ॥

chi(n)taa jaiso cha(n)dhan chiraag laage chitaa sam cheTak se chitr chaar chauapakhaa kusail see ||

'I perceive the sandalwood as the affliction, the oil-lamp as the kindling pyre, and the enchanting paintings look like the charisma of the magicians,

ਚਿਤਾ ਜੈਸੇ ਚੀਰ ਚਪਲਾ ਸੀ ਚਿਤਵਨ ਲਾਗੈ ਚੀਰਬੇ ਸੀ ਚੌਪਖਾ ਸੁਹਾਤੁ ਨ ਰੁਚੈਲ ਸੀ ॥

chitaa jaise cheer chapalaa see chitavan laagai cheerabe see chauapakhaa suhaat na ruchail see ||

'I feel the bed as a funeral pyre, your fascination strikes like the lightening

and 1 cannot adore the pearls around my neck.

ਚੰਗੁਲ ਸੀ ਚੌਂਪ ਸਰ ਚਾਪ ਜੈਸੋ ਚਾਮੀਕਰ ਚੋਟ ਸੀ ਚਿਨੌਤ ਲਾਗੈ ਸੀਰੀ ਲਾਗੈ ਸੈਲ ਸੀ ॥

cha(n)gul see chauap sar chaap jaiso chaameekar choT see chinauat laagai seeree laagai sail see ||

'The splendour seems like the gallows, the enchantment is slapping me and the sweet viands seem like stones.

ਚਟਕ ਚੁਪੇਟ ਸੀ ਲਗਤ ਬਿਨਾ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਚਾਬੁਕ ਸੇ ਚੌਰ ਲਾਗੈ ਚਾਦਨੀ ਚੁਰੈਲ ਸੀ ॥੧੭॥

chaTak chupeT see lagat binaa chi(n)taaman chaabuk se chauar laagai chaadhanee churail see ||17||

'O my captivating Krishna, without you the Moon night is irritating me, the fly-whisk seems like a whip, and the Moon presents witchery

atmosphere.’(17)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੜਿ ਪਤਿਯਾ ਤਾ ਕੀ ਤੁਰਤੁ ਰੀਝਿ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥

paR patiyaa taa kee turat reejh ge birajanaath ||

Reading her letter, Sri Krishna was appeased and arranged his own

ਸਖੀ ਏਕ ਪਠਾਵਤ ਭਏ ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੮॥

sakhee ek paThaavat bhe mainaprabhaa ke saath ||18||

Maid to accompany Radha’s friend.(18)

ਰਾਧਾ ਸੌ ਮਿਲਨੋ ਬਦ੍ਯੋ ਜਲ ਜਮੁਨਾ ਮੈ ਜਾਇ ॥

raadhaa sau milano badhayo jal jamunaa mai jai ||

To see Radha, a meeting at the river Jamuna was planned,

ਸਖੀ ਪਠੀ ਤਾ ਕੋ ਤਬੈ ਤਿਹ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇ ॥੧੯॥

sakhee paThee taa ko tabai teh muh aan milai ||19||

And a maid was at once assigned to go and make the arrangements.(19)

ਸਖੀ ਤੁਰਤ ਤਹ ਕੌ ਚਲੀ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਹੇਤ ॥

sakhee turat teh kau chalee sree jadhupat ke het ||

Hearing the order of Sri Krishna,

ਜੈਸੇ ਪਵਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੌ ਤਨ ਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ ॥੨੦॥

jaise pavan pracha(n)dd kau tan na dhikhaiee dhet ||20||

The maid flew like a flying horse to that direction.(20)

ਤੜਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਜਾ ਕੌ ਸਖੀ ਚਤੁਰਿ ਕਹਤ ਤ੍ਰਿਯ ਆਇ ॥

taRitaa kirat jaa kau sakhee chatur kahat tiray aai ||

The maid, which was thought to be as fast as lightening in the sky,

ਸੋ ਹਰਿ ਰਾਧਾ ਪ੍ਰਤਿ ਪਠੀ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮਝਾਇ ॥੨੧॥

so har raadhaa prat paThee bhedh sakal samajhai ||21||

Had been assigned by Sri Krishna to go and see Radha.(21)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਫੂਲ ਫੁਲੇਲ ਲਗਾਇ ਕੈ ਚੰਦਨ ਬੈਠਿ ਰਹੀ ਕਰਿ ਭੋਜਨ ਭਾਮਨਿ ॥

fool fulel lagai kai cha(n)dhan baiTh rahee kar bhojan bhaaman ||

Having had her meals, suffusing herself with the perfumes of flowers, she was sitting there casually.

ਬੇਗ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਬਡ ਡ੍ਰਯਾਛ ਕਰੋ ਨ ਬਿਲੰਬ ਚਲੋ ਗਜ ਗਾਮਿਨਿ ॥

beg bulaavat hai badd ddrayaachh karo na bila(n)b chalo gaj gaamin ||

The maid came in and told her, 'You the one cherished by (Sri Krishna) with broad vision, come quick he is aspiring for you.

ਆਜ ਮਿਲੋ ਘਨ ਸੇ ਤਨ ਕੋ ਘਹਰੈ ਘਨ ਮੈ ਜੈਸੇ ਕੌਧਤ ਦਾਮਿਨਿ ॥

aaj milo ghan se tan ko ghaharai ghan mai jaise kauadhat dhaamin ||

'Go and meet him as the lightening immerses in the clouds.

ਮਾਨਤ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ਤੈ ਸਖੀ ਜਾਤ ਬਿਹਾਤ ਇਤੈ ਬਹੁ ਜਾਮਿਨਿ ॥੨੨॥

maanat baat na jaanat tai sakhee jaat bihaat itai bahu jaamin ||22||

'The night is passing away and you are not listening to me.(22)

ਗੋਪ ਕੋ ਭੇਖ ਕਬੈ ਧਰਿ ਹੈ ਹਰਿ ਕੁੰਜ ਗਰੀ ਕਬ ਆਨਿ ਬਸੈ ਹੈ ॥

gop ko bhekh kabai dhar hai har ku(n)j garee kab aan basai hai ||

'You had told me that he often passed through the streets in the guise of a

cowherd.

ਮੋਰ ਪਖਊਅਨ ਕੌ ਧਰਿ ਹੈ ਕਬ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਰਸ ਖੈ ਹੈ ॥

mor pakhuooan kau dhar hai kab gavaiaaran kai gireh goras khai hai ||

‘Sometime he visited the houses of the milkmaids, to enjoy the milk, wearing the feathers of a peacock.

ਬੰਸੀ ਬਜੈ ਹੈ ਕਬੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਤੋਹਿ ਬੁਲਾਵਨ ਮੋਹਿ ਪਠੈ ਹੈ ॥

ba(n)see bajai hai kabai jamunaa taT toh bulaavan moh paThai hai ||

‘Now, my friend! He is playing the flute on the banks of Jamuna and has sent me for you.

ਮਾਨ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੋ ਹਰਿ ਪੈ ਚਲੁ ਰੀ ਬਹੁਰੋ ਹਰਿਹੂੰ ਨ ਬੁਲੈ ਹੈ ॥੨੩॥

maan kahiyo hamaro har pai chal ree bahuro harihoo(n) na bulai hai ||23||

‘Come, listen to me and come, Sri Krishna is calling you.(23)

ਤੇਰੀ ਸਰਾਹ ਸਦੈਵ ਕਰੈ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇਰੀ ਕਥਾ ਪਿਯ ਗਾਵਤ ਹੈ ॥

teree saraeh sadhaiv karai tiray teree kathaa piy gaavat hai ||

‘He always praises you, and to get your attention he plays the flute,

ਹਿਤ ਤੇਰੇ ਸਿੰਗਾਰ ਸਜੈ ਸਜਨੀ ਹਿਤ ਤੇਰੇ ਹੀ ਬੈਨ ਸਜਾਵਤ ਹੈ ॥

hit tere si(n)gaar sajai sajanee hit tere hee bain sajaavat hai ||

And, for your sake, he is embellishing himself and blending his body with

the sandalwood cream.’

ਹਿਤ ਤੇਰੇ ਹੀ ਚੰਦਨ ਗੌ ਘਨਸਾਰ ਦੋਊ ਘਸਿ ਅੰਗ ਲਗਾਵਤ ਹੈ ॥

hit tere hee cha(n)dhan gau ghanasaar dhouoo ghas a(n)g lagaavat hai ||

Sri Krishna’s soul was filched by Radha, the daughter of Brikhbhan,

ਹਰਿ ਕੋ ਮਨੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੁਮਾਰਿ ਹਰਿਯੋ ਕਹੂੰ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵਤ ਹੈ ॥੨੪॥

har ko man sree birakhabhaan kumaar hariyo kahoo(n) jaan na paavat hai ||24||

But nobody else could experience the perception.(24)

ਮੋਰ ਪਖਾ ਕੀ ਛਟਾ ਮਧੁ ਮੂਰਤਿ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਕੇ ਕਿਨਾਰੈ ॥

mor pakhaa kee chhaTaa madh moorat sobhit hai jamunaa ke kinaarai ||

Sri Krishna, the one emanating the sublime rays like the feathers of the peacock, was ensconced at the banks of Jamuna.

ਬੂਝਤ ਬਾਤ ਬਿਹਾਲ ਭੇ ਬਲਭ ਬਾਲ ਚਲੋ ਜਹਾ ਲਾਲ ਬਿਹਾਰੈ ॥

boojhat baat bihaal bhe balabh baal chalo jahaa laal bihaarai ||

Hearing about Sri Krishna the cowherd-boys became impatient and

proceeded to the place.

ਰਾਧਿਕਾ ਮਾਧਵ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਕੁਲਾਇ ਉਠੀ ਡਰ ਡਾਰੈ ॥

raadhikaa maadhav kee batiyaa sun kai akulai uThee ddar ddaarai ||

And, learning all about Sri Krishna, Radha primed herself, and, getting rid of all the fears, she, as well, quickly walked along.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਚਲੀ ਤਜਿ ਐਨ ਰਹਿਯੋ ਨਹਿ ਮਾਨ ਮਨੋਜ ਕੇ ਮਾਰੈ ॥੨੫॥

yau sun bain chalee taj aain rahiyo neh maan manoj ke maarai ||25||

Discerning Sri Krishna, she had abandoned her home, and, in the wake of passion, forgotten her pride.(25)

ਮੋਤੀ ਕੇ ਅੰਗ ਬਿਰਾਜਤ ਭੂਖਨ ਮੋਤੀ ਕੇ ਬੇਸਰ ਕੀ ਛਬ ਬਾਢੀ ॥

motee ke a(n)g biraajat bhookhan motee ke besar kee chhab baaddee ||

The pearly ornaments and the nose-stud enhanced her bodily grace.

ਮੋਤੀ ਕੇ ਚੌਸਰ ਹਾਰ ਫਬੈ ਦੁਤਿ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਗਜਰਾਨ ਕੀ ਗਾਢੀ ॥

motee ke chauasar haar fabai dhut motin ke gajaraan kee gaaddee ||

The pearly necklaces and bracelets were adding charm, and, holding the

lotus flowers, she waited for Sri Krishna.

ਰਾਧਿਕਾ ਮਾਧਵ ਕੌ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਕੰਜ ਗਹੇ ਕਰਿ ਜੋਵਤਿ ਠਾਢੀ ॥

raadhikaa maadhav kau jamunaa taT ka(n)j gahe kar jovat Thaaddee ||

She looked like the rice-pudding emanating from the body of the

ਛੀਰ ਕੇ ਸਾਗਰ ਕੋ ਮਥਿ ਕੈ ਮਨੌ ਚੰਦ ਕੋ ਚੀਰ ਸਭੈ ਤਨ ਕਾਢੀ ॥੨੬॥

chheer ke saagar ko math kai manau cha(n)dh ko cheer sabhai tan kaaddee ||26||

Moon which (the Moon) had been churned out of the sea.(26)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨ੍ਹਾਵਤ ਜਹਾ ਆਪੁ ਹਰਿ ਠਾਢੇ ॥

nrahaavat jahaa aap har Thaadde ||

The bliss was radiating every heart around the place over where Sri

Krishna was bathing.

ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥

adhik hiradhai mai aana(n)dh baadde ||

ਵਾਰ ਗੁਪਾਲ ਪਾਰ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥

vaar gupaal paar biraj naaree ||

On one side was Gopal, Sri Krishna, and on the other side there were

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥੨੭॥

gaavat geet bajaavat taaree ||27||

The dames who were singing, giggling and clapping their hands.(27)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਕ੍ਰੀੜਤ ਹੈ ਜਹਾ ਕਾਨ੍ਹ ਕੁਮਾਰ ਬਡੇ ਰਸ ਸਾਥ ਬਡੇ ਜਲ ਮਾਹੀ ॥

kreeRat hai jahaa kaanreh kumaar badde ras saath badde jal maahee ||

In exhilaration Sri Krishna was bathing in the deep waters.

ਵਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਹਿ ਪਾਰ ਗੁਪਾਲ ਬਿਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੇ ਦਲ ਮਾਹੀ ॥

vaar tirayaa uh paar gupaal biraajat gavaiaaran ke dhal maahee ||

On one side were the ladies and Sri Krishna was seated on the other.

ਲੈ ਡੁਬਕੀ ਦੋਊ ਆਪਸ ਮੈ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਉਠੈ ਦ੍ਰਿੜ ਜਾਇ ਤਹਾ ਹੀ ॥

lai ddubakee dhouoo aapas mai rat maan uThai dhiraR jai tahaa hee ||

(Soon) both (Sri Krishna and Radha) were together. They dived and loved each other,

ਯੌ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਰਮੈ ਰਸ ਸੌਂ ਮਨੋ ਦੂਰਿ ਰਹੇ ਕੋਊ ਜਾਨਤ ਨਾਹੀ ॥੨੮॥

yau ruch maan ramai ras so(n) mano dhoor rahe kouoo jaanat naahee ||28||

Thinking that all the rest were away and none cared to look at them.(28)

ਖੇਲਤੀ ਲਾਲ ਸੋ ਬਾਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕਾਹੂੰ ਸੋ ਬਾਤ ਨ ਭਾਖਤ ਜੀ ਕੀ ॥

khelatee laal so baal bhalee bidh kaahoo(n) so baat na bhaakhat jee kee ||

In deep love with Sri Krishna, Radha did not care to realise others reflections.

ਨੇਹ ਜਗਿਯੋ ਨਵ ਜੋਬਨ ਕੋ ਉਰ ਬੀਚ ਰਹੀ ਗਡਿ ਮੂਰਤਿ ਪੀ ਕੀ ॥

neh jagiyo nav joban ko ur beech rahee gadd moorat pee kee ||

In the wake of youth, she was brimming with passion, and her lover’s

image was getting carved in her heart.

ਬਾਰਿ ਬਿਹਾਰ ਮੈ ਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸੋ ਕ੍ਰੀੜਤ ਹੈ ਕਰਿ ਲਾਜ ਸਖੀ ਕੀ ॥

baar bihaar mai na(n)dh kumaar so kreeRat hai kar laaj sakhee kee ||

Not to feel ashamed, in the presence of her friends, she kept loving Sri

Krishna while remaining inside water.

ਜਾਇ ਉਠੈ ਬਲ ਤੌਨਹਿ ਤੇ ਰਤਿ ਮਾਨ ਦੋਊ ਮਨ ਮਾਨਤ ਜੀ ਕੀ ॥੨੯॥

jai uThai bal tauaneh te rat maan dhouoo man maanat jee kee ||29||

And in the intensity of love she persisted there fully absorbed.(29)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sorath

ਜੋ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਦੇਤ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਕਛੁ ਆਪਨੋ ॥

jo nij tiray ko dhet purakh bhedh kachh aapano ||

The human being who divulges even a bit of his secret to his spouse,

ਤਾ ਕੇ ਬਿਧਨਾ ਲੇਤ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਨ ਕਰਿ ਪਲਕ ਮੈ ॥੩੦॥

taa ke bidhanaa let praan haran kar palak mai ||30||

The contriver annihilates him in an iota of the time period.(30)(I)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦ੍ਵਾਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੨॥੨੩੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhavaiaadhasamo charitr samaapatam sat subham sat ||12||234||afajoo(n)||

Twelfth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (12)(234)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰਾਇ ਸੌ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ਆਨਿ ॥

bahur su ma(n)tree rai sau kathaa uchaaree aan ||

Then the Minister narrated another anecdote,

ਸੁਨਤ ਸੀਸ ਰਾਜੈ ਧੁਨ੍ਯੋ ਰਹਿਯੋ ਮੌਨ ਮੁਖਿ ਠਾਨਿ ॥੧॥

sunat sees raajai dhunrayo rahiyo mauan mukh Thaan ||1||

Hearing which the Raja waved his head in unison but kept quiet 1

ਪਦੂਆ ਉਹਿ ਟਿਬਿਯਾ ਬਸੈ ਗੈਨੀ ਹਮਰੇ ਗਾਉ ॥

padhooaa uh Tibiyaa basai gainee hamare gaau ||

There lived an aide on the hills, and his spouse lived in our village.

ਦਾਸ ਖਸਮ ਤਾ ਕੋ ਰਹਤ ਰਾਮ ਦਾਸ ਤਿਹ ਨਾਉ ॥੨॥

dhaas khasam taa ko rahat raam dhaas teh naau ||2||

Her husband was known as Ramdas.(2)

ਰਾਮ ਦਾਸ ਅਨਤੈ ਰਹਤ ਪਦੂਆ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋਇ ॥

raam dhaas anatai rahat padhooaa ke sa(n)g soi ||

When Ramdas slept else where, she would sleep with an aide, who

ਨ੍ਹਹਾਨ ਹੇਤ ਉਠਿ ਜਾਤ ਤਹ ਜਬੈ ਦੁਪਹਰੀ ਹੋਇ ॥੩॥

nrahaan het uTh jaat teh jabai dhupaharee hoi ||3||

Used to get up at mid-day to go for his ablution.(3)

ਇਕ ਦਿਨ ਪਦੂਆ ਕੇ ਸਦਨ ਬਹੁ ਜਨ ਬੈਠੇ ਆਇ ॥

eik dhin padhooaa ke sadhan bahu jan baiThe aai ||

Once there appeared a few strangers at the household of that aide but

ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਗੈਨਿ ਯਹਿ ਤਹਾ ਪਹੁੰਚੀ ਜਾਇ ॥੪॥

bhedh na paayo gain yeh tahaa pahu(n)chee jai ||4||

His mistress had no knowledge of them when she had arrived there.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬੈ ਤੁਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tabai turat tiray bachan uchaare ||

ਰਾਮ ਦਾਸ ਆਏ ਨ ਤੁਹਾਰੇ ॥

raam dhaas aae na tuhaare ||

She inquired whether Ramdas had not come there,

ਮੇਰੇ ਪਤਿ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਓਊ ॥

mere pat paramesavair ouoo ||

ਕਹ ਗਯੋ ਤਾਹਿ ਬਤਾਵਹੁ ਕੋਊ ॥੫॥

keh gayo taeh bataavahu kouoo ||5||

He is my God-like husband. Where has he gone? Please tell me.’ (5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਗਰਾ ਓਰ ਕਹ ਯੌਂ ਗਈ ਜਾਤ ਭਏ ਉਠਿ ਲੋਗ ॥

garaa or keh yau giee jaat bhe uTh log ||

Declaring so she went out towards the main street. All the strangers

immediately got up and left the place.

ਤੁਰਤੁ ਆਨਿ ਤਾ ਸੌ ਰਮੀ ਮਨ ਮੈ ਭਈ ਨਿਸੋਗ ॥੬॥

turat aan taa sau ramee man mai bhiee nisog ||6||

Subsequently she abandoned all her fears and soon came back to induce her lover.(6)

ਪਦੂਆ ਸੌ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥

padhooaa sau rat maan kai tahaa pahoo(n)chee aai ||

ਰਾਖਿਯੋ ਹੁਤੋ ਸਵਾਰਿ ਜਹ ਆਪਨ ਸਦਨ ਸੁਹਾਇ ॥੭॥

raakhiyo huto savaar jeh aapan sadhan suhai ||7||

And after making love with that aide, she retreated to her beautiful abode.(7)

ਕੈਸੋ ਹੀ ਬੁਧਿਜਨ ਕੋਊ ਚਤੁਰ ਕੈਸਉ ਹੋਇ ॥

kaiso hee budhijan kouoo chatur kaisau hoi ||

ਚਰਿਤ ਚਤੁਰਿਯਾ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਪਾਇ ਸਕਤ ਨਹਿ ਕੋਇ ॥੮॥

charit chaturiyaa tirayan ko pai sakat neh koi ||8||

Bow-so-ever one might be wise, one would not be able to fathom the

ਜੋ ਨਰ ਅਪੁਨੇ ਚਿਤ ਕੌ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰ ਦੇਤ ਬਨਾਇ ॥

jo nar apune chit kau tiray kar dhet banai ||

The one who divulged ones secrets to a female, the old age would

ਜਰਾ ਤਾਹਿ ਜੋਬਨ ਹਰੈ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਤ ਜਮ ਜਾਇ ॥੯॥

jaraa taeh joban harai praan harat jam jai ||9||

Overpower his youth, and the angel of death surround to wrench his soul.(9)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sorath

ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨ ਦੀਜੈ ਭੇਦ ਤਾਹਿ ਭੇਦ ਲੀਜੈ ਸਦਾ ॥

tirayeh na dheejai bhedh taeh bhedh leejai sadhaa ||

The gist of the Simritis, Vedas and Koka Shastras is that the secret might

not be imparted to the females.

ਕਹਤ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਅਰੁ ਬੇਦ ਕੋਕਸਾਰਊ ਯੌ ਕਹਤ ॥੧੦॥

kahat si(n)mirat ar bedh kokasaaruoo yau kahat ||10||

Rather, instead, one should try to understand her enigmas.(10)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰਿਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੩॥੨੪੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe tiradhasamo charitr samaapatam sat subham sat ||13||244||afajoo(n)||

Thirteenth Parable Of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (13)(244)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰਾਇ ਸੌ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ਏਕ ॥

bahur su ma(n)tree rai sau kathaa uchaaree ek ||

Then the Minister narrated such a parable that the mind became serene,

ਅਧਿਕ ਮੋਦ ਮਨ ਮੈ ਬਢੈ ਸੁਨਿ ਗੁਨ ਬਢੈ ਅਨੇਕ ॥੧॥

adhik modh man mai baddai sun gun baddai anek ||1||

And the virtuosity was much enhanced -1

ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗਈ ਬਾਗ ਮੈ ਰਮੀ ਔਰ ਸੋ ਜਾਇ ॥

ek tirayaa giee baag mai ramee aauar so jai ||

A woman named Puhap Mati went into to a garden and started loving some

else.

ਤਹਾ ਯਾਰ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਤ ਦੁਤਿਯ ਪਹੂੰਚ੍ਯੋ ਆਇ ॥੨॥

tahaa yaar taa ko turat dhutiy pahoo(n)chayo aai ||2||

Her lover instantly walked in there too.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਾਰ ਆਵਤ ਜਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਲਹਿਯੋ ॥

jaar aavat jab tin tiray lahiyo ||

ਦੁਤਿਯ ਮੀਤ ਸੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਿਯੋ ॥

dhutiy meet so ieh bidh kahiyo ||

When she observed her second lover intruding in,

ਮਾਲੀ ਨਾਮ ਆਪਨ ਤੁਮ ਕਰੋ ॥

maalee naam aapan tum karo ||

She asked the first one, ‘Disguise yourself as a gardener,

ਫਲ ਫੂਲਨਿ ਆਗੇ ਲੈ ਧਰੋ ॥੩॥

fal foolan aage lai dharo ||3||

Keeping a few flowers in front ofyou.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੋ ਹਮ ਇਹ ਜੁਤ ਬਾਗ ਮੈ ਬੈਠੇ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥

jo ham ieh jut baag mai baiThe modh baddai ||

‘When we sit down in the garden in affectionate posture, you

ਫੂਲ ਫਲਨ ਲੈ ਤੁਮ ਤੁਰਤੁ ਆਗੇ ਧਰੋ ਬਨਾਇ ॥੪॥

fool falan lai tum turat aage dharo banai ||4||

Immediately put flowers and fruits in front of us.’(4)

ਤਬੈ ਤਵਨ ਤਿਯੋ ਹੀ ਕਿਯੋ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਸਿਖ ਦੀਨ ॥

tabai tavan tiyo hee kiyo jo tiray teh sikh dheen ||

The lover acted the way she told him and collected the flowers and

ਫੂਲ ਫੁਲੇ ਅਰੁ ਫਲ ਘਨੇ ਤੋਰਿ ਤੁਰਤੁ ਕਰ ਲੀਨ ॥੫॥

fool fule ar fal ghane tor turat kar leen ||5||

Fruit and held them in his hand.(5)

ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਹਿਤ ਜਦ ਬਾਗ ਮੈ ਜਾਰ ਬਿਰਾਜਿਯੋ ਜਾਇ ॥

tirayaa sahit jadh baag mai jaar biraajiyo jai ||

As soon as they sat down he straightaway placed the flowers and

ਤੋ ਤਿਨ ਫੁਲ ਫਲ ਲੈ ਤੁਰਤੁ ਆਗੇ ਧਰੇ ਬਨਾਇ ॥੬॥

to tin ful fal lai turat aage dhare banai ||6||

Fruit in front of them.(6)

ਇਹ ਮਾਲੀ ਇਹ ਬਾਗ ਕੋ ਆਯੋ ਤੁਮਰੇ ਪਾਸ ॥

eeh maalee ieh baag ko aayo tumare paas ||

Then she said, ‘This gardener has come to you.

ਬਹੁ ਯਾ ਕੌ ਧਨ ਦੀਜਿਯੈ ਜਿਨਿ ਇਹ ਜਾਇ ਨਿਰਾਸ ॥੭॥

bahu yaa kau dhan dheejiyai jin ieh jai niraas ||7||

You must give him lot of money to go away without getting angry.’(7)

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਰੁਨਿ ਬਹੁ ਧਨ ਦਿਯ ਤਿਹ ਹਾਥ ॥

sunat bachan tiray ko tarun bahu dhan dhiy teh haath ||

Hearing this the man gave him lot of money.

ਮਾਲੀ ਕਰਿ ਕਾਢ੍ਯੋ ਹਿਤੁ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥੮॥

maalee kar kaaddayo hit ieh charitr ke saath ||8||

Thus the woman, disguising the other man as gardener, let him escape by deception,(8)

ਪੁਹਪ ਮਤੀ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਦਿਯੋ ਟਰਾਇ ॥

puhap matee ieh chhal bhe mitreh dhiyo Tarai ||

Through the attributive fragrance of the flowers,

ਮਾਲੀ ਕਰਿ ਕਾਢ੍ਯੋ ਤਿਸੈ ਰੂਪ ਨਗਰ ਕੇ ਰਾਇ ॥੯॥

maalee kar kaaddayo tisai roop nagar ke rai ||9||

O my Raja! she made her lover to go away and escape scot-free.(9)(I)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਤ੍ਰਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੪॥੨੫੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chatradhasamo charitr samaapatam sat subham sat ||14||253||afajoo(n)||

Fourteenth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (14)(253)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਥਾ ਚਤੁਰਦਸ ਮੰਤ੍ਰ ਬਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਕਹੀ ਬਖਾਨਿ ॥

kathaa chaturadhas ma(n)tr bar nirap sau kahee bakhaan ||

Thus the Minister narrated the fourteenth parable to the Raja.

ਸੁਨਤ ਰੀਝਿ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹੇ ਦਿਯੋ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਦਾਨ ॥੧॥

sunat reejh ke nirap rahe dhiyo adhik teh dhaan ||1||

The Raja was extremely pleased and made the Minister very rich by giving

him money.(l)

ਏਕ ਬਿਮਾਤ੍ਰਾ ਭਾਨ ਕੀ ਰਾਮਦਾਸ ਪੁਰ ਬੀਚ ॥

ek bimaatraa bhaan kee raamadhaas pur beech ||

A widow used to live in the city of Ramdaspur.

ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੈ ਊਚ ਨ ਜਾਨੈ ਨੀਚ ॥੨॥

bahu purakhan sau rat karai uooch na jaanai neech ||2||

She would offer love to various people with no discrimination of caste.(2)

ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਮਰਿ ਗਯੋ ਜਬੈ ਤਾਹਿ ਰਹਿਯੋ ਅਵਧਾਨ ॥

taa ko pat mar gayo jabai taeh rahiyo avadhaan ||

Her spouse had died soon after she became pregnant and, shy of

ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਭੀਤਰ ਡਰੀ ਲੋਕ ਲਾਜ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ॥੩॥

adhik hiradhai bheetar ddaree lok laaj jiy jaan ||3||

People’s abashment, she was worried.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭਾਨਮਤੀ ਤਿਹਾ ਨਾਮ ਬਖਨਿਯਤ ॥

bhaanamatee tihaa naam bakhaniyat ||

ਬਡੀ ਛਿਨਾਰਿ ਜਗਤ ਮੈ ਜਨਿਯਤ ॥

baddee chhinaar jagat mai janiyat ||

Her name was Bhaanmati and she was known as a charlatan.

ਜਬ ਤਾ ਕੌ ਰਹਿ ਗਯੋ ਅਧਾਨਾ ॥

jab taa kau reh gayo adhaanaa ||

ਤਬ ਅਬਲਾ ਕੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਡਰਾਨਾ ॥੪॥

tab abalaa ko hiradhai ddaraanaa ||4||

She was very much apprehensive of her pregnancy.(4)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਤਿਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਹੂ ਕਿਯ ਬਹੁ ਪੁਰਖ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

tin prasaadh hoo kiy bahu purakh bulai kai ||

She conducted a sacrificial feast and called numerous people.

ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਰਹੀ ਸੋਇ ਸੁ ਖਾਟ ਡਸਾਇ ਕੈ ॥

tin dhekhat rahee soi su khaaT ddasai kai ||

Before their arrival, she had put herself to sleep on a bed.

ਚਮਕਿ ਠਾਢ ਉਠਿ ਭਈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮਨ ਆਨਿ ਕੈ ॥

chamak Thaadd uTh bhiee charitr man aan kai ||

She stood up abruptly with deceiving intention,

ਹੋ ਪਤਿ ਕੋ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ਉਚਾਰਿਯੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੫॥

ho pat ko naam bichaar uchaariyo jaan kai ||5||

And started to cry aloud repeating the name of her husband.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਾ ਦਿਨ ਮੋਰੇ ਪਤਿ ਮਰੇ ਮੋ ਸੌ ਕਹਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

jaa dhin more pat mare mo sau kahiyo bulai ||

‘The day my husband expired, he told me,

ਜੇ ਅਬ ਤੂੰ ਮੋ ਸੌ ਜਰੈ ਪਰੈ ਨਰਕ ਮੋ ਜਾਇ ॥੬॥

je ab too(n) mo sau jarai parai narak mo jai ||6||

"If you immolate with my (dead) body you will go to hell."(6)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਭਾਨ ਲਰਿਕਵਾ ਰਹੈ ਸੇਵ ਤਿਹ ਕੀਜਿਯੈ ॥

bhaan larikavaa rahai sev teh keejiyai ||

"Bhanu (my son) is still a child,

ਪਾਲਿ ਪੋਸਿ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਬਡੋ ਕਰਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥

paal pos kar taeh baddo kar leejiyai ||

You will have to look after him and bring him up.

ਆਪੁ ਜਦਿਨ ਵਹ ਖੈ ਹੈ ਖਾਟਿ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥

aap jadhin veh khai hai khaaT kamai kai ||

"When he starts to earn his livelihood,

ਹੋ ਤਦਿਨ ਸੁਪਨਿ ਤੁਹਿ ਦੈਹੋ ਹੌ ਹੂੰ ਆਇ ਕੈ ॥੭॥

ho tadhin supan tuh dhaiho hau hoo(n) aai kai ||7||

I will come, then, and meet you in the dream.”(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭਾਨ ਕਰੋ ਕਰਤੇ ਬਡੋ ਸੁਪਨ ਦਿਯੋ ਪਤਿ ਆਇ ॥

bhaan karo karate baddo supan dhiyo pat aai ||

‘Bhanu is now big enough now and my husband has come into my dream.

ਤਾ ਤੇ ਹੌ ਹਰਿ ਰਾਇ ਕੇ ਜਰਤ ਕੀਰਤਿ ਪੁਰ ਜਾਇ ॥੮॥

taa te hau har rai ke jarat keerat pur jai ||8||

‘Consequently I am going to Kiratpur of (Guru) Har Rai and immolate

myself.(8)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਲੋਗ ਅਟਕਿ ਬਹੁ ਰਹੇ ਨ ਤਿਨ ਬਚ ਮਾਨਿਯੋ ॥

log aTak bahu rahe na tin bach maaniyo ||

People tried to dissuade her but she did not listen to anyone.

ਧਨੁ ਲੁਟਾਇ ਉਠਿ ਚਲੀ ਘਨੋ ਹਠ ਠਾਨਿਯੋ ॥

dhan luTai uTh chalee ghano haTh Thaaniyo ||

Stubbornly she laundered all her wealth and commenced her mission.

ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰ ਛਾਡਿ ਕੀਰਤਿ ਪੁਰ ਆਇ ਕੈ ॥

raam dhaas pur chhaadd keerat pur aai kai ||

Leaving Ramdaspur, she came to Keeratpur and with the beat of the

ਹੋ ਇਕ ਪਗ ਠਾਢੇ ਜਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥੯॥

ho ik pag Thaadde jaree miradha(n)g bajai kai ||9||

Drum, and standing on one leg she immolated herself.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਹੁ ਲੋਗਨੁ ਦੇਖਤ ਜਰੀ ਇਕ ਪਗ ਠਾਢੀ ਸੋਇ ॥

bahu logan dhekhat jaree ik pag Thaaddee soi ||

When many people saw her immolating herself.

ਹੇਰਿ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿਕ ਰਹੇ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ਕੋਇ ॥੧੦॥

her reejh reejhik rahe bhedh na jaanat koi ||10||

They were satisfied with her sincerity but they did not realize the truth.(10)

ਸਕਲ ਜਗਤ ਮੈ ਜੇ ਪੁਰਖੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਰਤ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ॥

sakal jagat mai je purakh tiray ko karat bisavaiaas ||

One who trust (such) a woman,

ਸਾਤਿ ਦਿਵਸ ਭੀਤਰ ਤੁਰਤੁ ਹੋਤ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਸ ॥੧੧॥

saat dhivas bheetar turat hot tavan ko naas ||11||

Within seven days he destroys himself.(11)

ਜੋ ਨਰ ਕਾਹੂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਦੇਤ ਆਪਨੋ ਚਿਤ ॥

jo nar kaahoo tirayaa ko dhet aapano chit ||

One who discloses his secret to (such) a lady,

ਤਾ ਨਰ ਕੌਂ ਇਹ ਜਗਤ ਮੈ ਹੋਤ ਖੁਆਰੀ ਨਿਤ ॥੧੨॥

taa nar kau ieh jagat mai hot khuaaree nit ||12||

He always degrades himself.(I2)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੰਦ੍ਰਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੧੫॥੨੬੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe pa(n)dhrasamo charitr samaapatam sat subham sat ||15||265||afajoo(n)||

Fifteenth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (15)(265)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੀਰ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਕੇ ਹੁਤੋ ਰਹਤ ਰਾਇ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

teer satudhrav ke huto rahat rai sukh pai ||

There lived a Raja at the banks of river Satluj.

ਦਰਬ ਹੇਤ ਤਿਹ ਠੌਰ ਹੀ ਰਾਮਜਨੀ ਇਕ ਆਇ ॥੧॥

dharab het teh Thauar hee raamajanee ik aai ||1||

Enticed by the lure of his wealth, a prostitute came over.(1)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਛਜਿਯਾ ਜਾ ਕੋ ਨਾਮ ਸਕਲ ਜਗ ਜਾਨਈ ॥

chhajiyaa jaa ko naam sakal jag jaaniee ||

She was called Chhajia and, to her rich patrons,

ਲਧੀਆ ਵਾ ਕੀ ਨਾਮ ਹਿਤੂ ਪਹਿਚਾਨਈ ॥

ladheeaa vaa kee naam hitoo pahichaaniee ||

She was known by the name of Ladhia.

ਜੋ ਕੋਊ ਪੁਰਖ ਬਿਲੋਕਤ ਤਿਨ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ॥

jo kouoo purakh bilokat tin ko aai kai ||

Any body who saw her

ਹੋ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਰਹਿਤ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨॥

ho man bach kram kar rahit hiradhai sukh pai kai ||2||

Felt a seductive sensation through her beauty.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਸੌ ਬਸਿ ਭਈ ਤਿਸ ਬਸਿ ਹੋਤ ਨ ਸੋਇ ॥

nirakh rai sau bas bhiee tis bas hot na soi ||

She fell in love with that Raja but the Raja did not get into her trap.

ਤਿਨ ਚਿਤ ਮੈ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਮਿਲਬੌ ਹੋਇ ॥੩॥

tin chit mai chi(n)taa karee keh bidh milabau hoi ||3||

She commenced on her designs how to meet him.(3)

ਯਹ ਮੋ ਪਰ ਰੀਝਤ ਨਹੀ ਕਹੁ ਕਸ ਕਰੋ ਉਪਾਇ ॥

yeh mo par reejhat nahee kahu kas karo upai ||

‘He is not falling in love with me, what should I do.

ਮੋਰੇ ਸਦਨ ਨ ਆਵਈ ਮੁਹਿ ਨਹਿ ਲੇਤ ਬੁਲਾਇ ॥੪॥

more sadhan na aaviee muh neh let bulai ||4||

‘Neither he comes to my house, nor calls me over.(4)

ਤੁਰਤੁ ਤਵਨ ਕੋ ਕੀਜਿਯੈ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਮਿਲਨ ਉਪਾਇ ॥

turat tavan ko keejiyai keh bidh milan upai ||

‘I must contrive quickly,’ thinking thus she indulged in the magical

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਚੇਟਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ਜੁ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਜਾਇ ॥੫॥

ja(n)tr ma(n)tr cheTak charitr ke'ee ju bas havai jai ||5||

Charms to allure him.(5)

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਰਹੀ ਹਾਰਿ ਕਰਿ ਰਾਇ ਮਿਲ੍ਯੋ ਨਹਿ ਆਇ ॥

ja(n)tr ma(n)tr rahee haar kar rai milayo neh aai ||

She was exhausted performing the charms but the Raja never turned up.

ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਬ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ਬਸਿ ਕਰਬੇ ਕੇ ਭਾਇ ॥੬॥

ek charitr tab tin kiyo bas karabe ke bhai ||6||

Then, to tempt the Raja she devised a scheme.(6)

ਬਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਭਗਵੇ ਕਰੇ ਧਰਿ ਜੁਗਿਯਾ ਕੋ ਭੇਸ ॥

basatr sabhai bhagave kare dhar jugiyaa ko bhes ||

She put on the saffron coloured attire, disguising herself as a Jogan,

ਸਭਾ ਮਧਜ ਤਿਹ ਰਾਇ ਕੌ ਕੀਨੋ ਆਨਿ ਅਦੇਸ ॥੭॥

sabhaa madhay teh rai kau keeno aan adhes ||7||

The ascetic, entered the Royal Court and paid the obeisance.(7)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਤਿਹ ਜੁਗਿਯਹਿ ਲਖਿ ਰਾਇ ਰੀਝਿ ਚਿਤ ਮੈ ਰਹਿਯੋ ॥

teh jugiyeh lakh rai reejh chit mai rahiyo ||

ਜਾ ਤੇ ਕਛੁ ਸੰਗ੍ਰਹੌਂ ਮੰਤ੍ਰ ਮਨ ਮੋ ਚਹਿਯੋ ॥

jaa te kachh sa(n)grahau ma(n)tr man mo chahiyo ||

The Raja was contented to see an ascetic and thought he could learn a few

charms from her.

ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹਿ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇਕ ਦੂਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

teh gireh dhiyo paThaik dhoot bulai kai ||

ਹੋ ਕਲਾ ਸਿਖਨ ਕੇ ਹੇਤ ਮੰਤ੍ਰ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥੮॥

ho kalaa sikhan ke het ma(n)tr samajhai kai ||8||

The Raja sent one of his attendants to learn some magical faculties.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਲਿ ਸੇਵਕ ਜੁਗਿਯਾ ਪਹਿ ਆਵਾ ॥

chal sevak jugiyaa peh aavaa ||

ਰਾਇ ਕਹਿਯੋ ਸੋ ਤਾਹਿ ਜਤਾਵਾ ॥

rai kahiyo so taeh jataavaa ||

The attendant walked over to her house and conveyed her the Raja's

intention.

ਕਛੂ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਰ ਈਸਹਿ ਦੀਜੈ ॥

kachhoo ma(n)tr mur ieeseh dheejai ||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਜੈ ॥੯॥

kirapaa jaan kaaraj prabh keejai ||9||

‘Please do me a favour and enable me learn some charms.’(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪਹਰ ਏਕ ਲੌ ਛੋਰਿ ਦ੍ਰਿਗ ਕਹੀ ਜੋਗ ਯਹਿ ਬਾਤ ॥

pahar ek lau chhor dhirag kahee jog yeh baat ||

The Jogan opened her eyes after a period of three hours and said, ‘If

ਲੈ ਆਵਹੁ ਰਾਜਹਿ ਇਹਾ ਜੌ ਗੁਨ ਸਿਖ੍ਯੋ ਚਹਾਤ ॥੧੦॥

lai aavahu raajeh ihaa jau gun sikhayo chahaat ||10||

You want to learn the charms then bring the Raja here.(10)

ਅਰਧ ਰਾਤ ਬੀਤੈ ਜਬੈ ਆਵੈ ਹਮਰੇ ਪਾਸ ॥

aradh raat beetai jabai aavai hamare paas ||

‘Past mid-night he should come to us and, with the blessings of Gorakh

ਸ੍ਰੀ ਗੋਰਖ ਕੀ ਮਯਾ ਤੇ ਜੈ ਹੈ ਨਹੀ ਨਿਰਾਸ ॥੧੧॥

sree gorakh kee mayaa te jai hai nahee niraas ||11||

Nath, he will not go back disappointed.’(11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੇਵਕ ਤਾ ਸੋ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥

sevak taa so jai sunaayo ||

The attendant conveyed to the Raja

ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰ ਬੀਤੇ ਸੁ ਜਗਾਯੋ ॥

aradh raatr beete su jagaayo ||

By waking him up at Past-midnight

ਤਾ ਜੁਗਿਯਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਆਯੋ ॥

taa jugiyaa ke gireh lai aayo ||

And brought him to the Jogan

ਹੇਰਿ ਰਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥

her rai tiray at sukh paayo ||12||

At the sight of the Raja she sighed with relief.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਜਾ ਸੋ ਆਇਸੁ ਕਹੀ ਦੀਜੈ ਲੋਗ ਉਠਾਹਿ ॥

raajaa so aais kahee dheejai log uThaeh ||

ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਛਤ ਪੁਹਪ ਆਛੋ ਸੁਰਾ ਮੰਗਾਇ ॥੧੩॥

dhoop dheep achhat puhap aachho suraa ma(n)gai ||13||

ਤਬ ਰਾਜੈ ਤੈਸੋ ਕੀਆ ਲੋਗਨ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥

tab raajai taiso keeaa logan dhiyaa uThai ||

She told the Raja to send all the courtesans away and fetch the festival

ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਛਤ ਪੁਹਪ ਆਛੋ ਸੁਰਾ ਮੰਗਾਇ ॥੧੪॥

dhoop dheep achhat puhap aachho suraa ma(n)gai ||14||

Lights, flowers and vintage wines.(14)

ਤਬ ਰਾਜੇ ਅਪਨੇ ਸਭਨ ਲੋਗਨ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥

tab raaje apane sabhan logan dhiyaa uThai ||

The Raja ordered all his people to leave, and stayed alone to seek

ਆਪੁ ਇਕੇਲੋ ਹੀ ਰਹਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਹੇਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੫॥

aap ikelo hee rahiyo ma(n)tr het sukh pai ||15||

Magical charms.(15)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਹਿਯੋ ਇਕੇਲੋ ਰਾਇ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

rahiyo ikelo rai nihaariyo ||

The Raja remained alone with her and she said, ‘

ਤਬ ਜੋਗੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

tab jogee ieh bhaat uchaariyo ||

To begin with I will show you

ਚਮਤਕਾਰ ਇਕ ਤੌਹਿ ਦਿਖੈਹੌਂ ॥

chamatakaar ik taueh dhikhaihau ||

A miracle and, thereafter,

ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਤੁਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖੈਹੌਂ ॥੧੬॥

teh paachhai tuh ma(n)tr sikhaihau ||16||

The magical charms will be taught to you.(16)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਹੋਤ ਪੁਰਖ ਤੇ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਨਰ ਹ੍ਵੈ ਜਾਉ ॥

hot purakh te mai tirayaa tiray te nar havai jaau ||

‘1 will convert a man into a woman and a woman into a man.

ਨਰ ਹ੍ਵੈ ਸਿਖਵੌਂ ਮੰਤ੍ਰ ਤੁਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਹ੍ਵੈ ਭੋਗ ਕਮਾਉ ॥੧੭॥

nar havai sikhavau ma(n)tr tuh tiray havai bhog kamaau ||17||

‘Becoming a man I will teach you charms and, then turning into a woman 1

will indulge in sexual play with you.'(17)

ਰਾਇ ਬਾਚ ॥

rai baach ||

Said the Raja

ਪੁਰਖ ਮੰਤ੍ਰ ਦਾਇਕ ਪਿਤਾ ਮੰਤ੍ਰ ਦਾਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਤ ॥

purakh ma(n)tr dhaik pitaa ma(n)tr dhaik tiray maat ||

'The man who confers the charms is the father and a woman the mother.

ਤਿਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੀਜਿਯੈ ਭੋਗਨ ਕੀ ਨ ਜਾਤ ॥੧੮॥

tin kee sevaa keejiyai bhogan kee na jaat ||18||

'One should provide them service instead of involving in sexual plays.(18)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਬਹੁ ਬਰਿਸਨ ਲਗਿ ਜਾਨਿ ਸੇਵ ਗੁਰ ਕੀਜਿਯੈ ॥

bahu barisan lag jaan sev gur keejiyai ||

'By rendering service and bowing head in obeisance to the Guru for

ਜਤਨ ਕੋਟਿ ਕਰਿ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥

jatan koT kar bahur su ma(n)treh leejiyai ||

A long time, with great efforts, the charms are learnt.

ਜਾਹਿ ਅਰਥ ਕੇ ਹੇਤ ਸੀਸ ਨਿਹੁਰਾਇਯੈ ॥

jaeh arath ke het sees nihuraiyai ||

'You bow your head before him and

ਹੋ ਕਹੋ ਚਤੁਰਿ ਤਾ ਸੌ ਕਯੋਨ ਕੇਲ ਮਚਾਇਯੈ ॥੧੯॥

ho kaho chatur taa sau kayon kel machaiyai ||19||

To learn you perform playful actions.'(l9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਜੋਗੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

tab jogee ieh bhaat sunaayo ||

ਤਵ ਭੇਟਨ ਹਿਤ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥

tav bheTan hit bhekh banaayo ||

Thereafter ascetic added, ‘To meet you I have disguised myself like

ਅਬ ਮੇਰੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮੈਯੈ ॥

ab mere sa(n)g bhog kamaiyai ||

ਆਨ ਪਿਯਾ ਸੁਭ ਸੇਜ ਸੁਹੈਯੈ ॥੨੦॥

aan piyaa subh sej suhaiyai ||20||

This. ‘Now you bedeck my bed and enjoy sex with me.(20)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਨ ਤਰਫਤ ਤਵ ਮਿਲਨ ਕੌ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥

tan tarafat tav milan kau bireh bikal bhayo a(n)g ||

‘My mind has been craving to meat you and every limb of my body is

getting impassioned.

ਸੇਜ ਸੁਹੈਯੈ ਆਨ ਪਿਯ ਆਜੁ ਰਮੋ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ॥੨੧॥

sej suhaiyai aan piy aaj ramo muh sa(n)g ||21||

‘O my love! Come to my ravishing bed and enthral me with your company.(21)

ਭਜੇ ਬਧੈਹੌ ਚੋਰ ਕਹਿ ਤਜੇ ਦਿਵੈਹੌ ਗਾਰਿ ॥

bhaje badhaihau chor keh taje dhivaihau gaar ||

‘But if you attempt to run away, 1 will get you caught by shouting “thief” and abuse you as well.

ਨਾਤਰ ਸੰਕ ਬਿਸਾਰਿ ਕਰਿ ਮੋ ਸੌ ਕਰਹੁ ਬਿਹਾਰ ॥੨੨॥

naatar sa(n)k bisaar kar mo sau karahu bihaar ||22||

‘Therefore, my love! Forget all the apprehensions and indulge with me in

fornication.(22)

ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਜੋ ਤਰੁਨਿ ਆਵਤ ਪਿਯ ਕੇ ਪਾਸ ॥

kaamaatur havai jo tarun aavat piy ke paas ||

‘If a woman comes to her husband tormented with the sexual desire,

ਮਹਾ ਨਰਕ ਸੋ ਡਾਰਿਯਤ ਦੈ ਜੋ ਜਾਨ ਨਿਰਾਸ ॥੨੩॥

mahaa narak so ddaariyat dhai jo jaan niraas ||23||

‘And, if she faces disappointment, then, her husband is fit to be thrown into the hell.(23)

ਤਨ ਅਨੰਗ ਜਾ ਕੇ ਜਗੈ ਤਾਹਿ ਨ ਦੈ ਰਤਿ ਦਾਨ ॥

tan ana(n)g jaa ke jagai taeh na dhai rat dhaan ||

‘If a person does not grant the benevolence of carnal fulfillment to a

ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਕੋ ਡਾਰਿਯਤ ਜਹਾ ਨਰਕ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥੨੪॥

tavan purakh ko ddaariyat jahaa narak kee khaan ||24||

Sex desirous woman, then, (that person), deserves to be cast off into

hell.(24)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਰਾਮਜਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਜਨਮ ਬਿਧਾਤੈ ਮੁਹਿ ਦਿਯਾ ॥

raamajanee gireh janam bidhaatai muh dhiyaa ||

'God gave me birth into the house of a prostitute and

ਤਵ ਮਿਲਬੇ ਹਿਤ ਭੇਖ ਜੋਗ ਕੋ ਮੈ ਲਿਯਾ ॥

tav milabe hit bhekh jog ko mai liyaa ||

I disguised myself into an ascetic to meet you.

ਤੁਰਤ ਸੇਜ ਹਮਰੀ ਅਬ ਆਨਿ ਸੁਹਾਇਯੈ ॥

turat sej hamaree ab aan suhaiyai ||

'Now you be quick and adorn my bed. I am your maid,

ਹੋ ਹ੍ਵੈ ਦਾਸੀ ਤਵ ਰਹੋਂ ਨ ਮੁਹਿ ਤਰਸਾਇਯੈ ॥੨੫॥

ho havai dhaasee tav raho(n) na muh tarasaiyai ||25||

Please don't torment me.(25)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਹਾ ਭਯੋ ਸੁਘਰੇ ਭਏ ਕਰਤ ਜੁਬਨ ਕੋ ਮਾਨ ॥

kahaa bhayo sughare bhe karat juban ko maan ||

‘What if you are astute? You must not be proud of your youth.

ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਮੋ ਕੋ ਲਗੇ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਦੀਜੈ ਜਾਨ ॥੨੬॥

bireh baan mo ko lage birathaa na dheejai jaan ||26||

‘I am afflicted with the arrow of separation, don’t let it dissipate.(26)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਦੀਜੈ ਜਾਨ ਮੈਨ ਬਸਿ ਮੈ ਭਈ ॥

birathaa na dheejai jaan main bas mai bhiee ||

‘Don’t lose this opportunity I am in the grip (of Cupid)

ਬਿਰਹਿ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬੀਚ ਬੂਡਿ ਸਿਰ ਲੌ ਗਈ ॥

bireh samu(n)dh ke beech boodd sir lau giee ||

And drowning in the sea of passion up to brim.

ਭੋਗ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਮੋਹਿ ਜਾਨ ਨਹੀ ਦੀਜਿਯੈ ॥

bhog kare bin moh jaan nahee dheejiyai ||

'Don't let me drown into the dense and dark cloudy night

ਹੋ ਘਨਵਾਰੀ ਨਿਸ ਹੇਰਿ ਗੁਮਾਨ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥੨੭॥

ho ghanavaaree nis her gumaan na keejiyai ||27||

Without sexual fulfilment.(27)

ਦਿਸਨ ਦਿਸਨ ਕੇ ਲੋਗ ਤਿਹਾਰੇ ਆਵਹੀ ॥

dhisan dhisan ke log tihaare aavahee ||

'People come from all the directions and get their mind pleasing

ਮਨ ਬਾਛਤ ਜੋ ਬਾਤ ਉਹੈ ਬਰ ਪਾਵਹੀ ॥

man baachhat jo baat uhai bar paavahee ||

Aspirations fulfilled, then what wrong have I done?

ਕਵਨ ਅਵਗ੍ਯਾ ਮੋਰਿ ਨ ਤੁਮ ਕਹ ਪਾਇਯੈ ॥

kavan avagrayaa mor na tum keh paiyai ||

'You cannot narrate any as (I have done nothing wrong).

ਹੋ ਦਾਸਨ ਦਾਸੀ ਹ੍ਵੈ ਹੌਂ ਸੇਜ ਸੁਹਾਇਯੈ ॥੨੮॥

ho dhaasan dhaasee havai hau sej suhaiyai ||28||

'I am your slave, please come to my bed'.(28)

ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਨ ਹਿਤ ਧਾਮ ਤਿਹਾਰੇ ਆਇਯੋ ॥

ma(n)tr sikhan hit dhaam tihaare aaiyo ||

(The Raja said), 'I had come to you to learn the charms

ਤੁਮ ਆਗੈ ਐਸੇ ਇਹ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇਯੋ ॥

tum aagai aaise ieh charit banaiyo ||

But you are playing such a drama.

ਮੈ ਨ ਤੁਹਾਰੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਯੋਹੂੰ ਕਰੋ ॥

mai na tuhaare sa(n)g bhog kayohoo(n) karo ||

'Why should I indulge in sex with you?

ਹੋ ਧਰਮ ਛੂਟਨ ਕੇ ਹੇਤ ਅਧਿਕ ਮਨ ਮੈ ਡਰੋ ॥੨੯॥

ho dharam chhooTan ke het adhik man mai ddaro ||29||

'By doing this, I am afraid, I will go astray of my righteous path.' (29)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਮਜਨੀ ਬਹੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥

raamajanee bahu charitr banaae ||

ਹਾਇ ਭਾਇ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਦਿਖਾਏ ॥

hai bhai bahu bhaat dhikhaae ||

The concubine implied numerous ploys, performed various

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰੋ ਅਤਿ ਕਰੇ ॥

ja(n)tr ma(n)tr ta(n)tro at kare ||

Blandishments, and executed several magical charms,

ਕੈਸੇ ਹੂੰ ਰਾਇ ਨ ਕਰ ਮੈ ਧਰੇ ॥੩੦॥

kaise hoo(n) rai na kar mai dhare ||30||

But she could not win the favour of the Raja.(30)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਉਠੀ ਸੁ ਆਂਗਨ ਜਾਇ ਕੈ ॥

chor chor keh uThee su aa(n)gan jai kai ||

Then she jumped out to the courtyard and shouted, ‘thief, thief,’

ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਯੋ ਤਾਹਿ ਮਿਲਨ ਹਿਤ ਰਾਇ ਕੈ ॥

traas dhikhaayo taeh milan hit rai kai ||

To frighten the Raja.

ਬਹੁਰਿ ਕਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਆਇ ਬਾਤ ਸੁਨ ਲੀਜਿਯੈ ॥

bahur kahee tiray aai baat sun leejiyai ||

As he refused to have sex with her,

ਹੋ ਅਬੈ ਬਧੈਹੌਂ ਤੋਹਿ ਕਿ ਮੋਹਿ ਭਜੀਜਿਯੈ ॥੩੧॥

ho abai badhaihau toh k moh bhajeejiyai ||31||

She wanted to entrap him.(31)

ਚੋਰ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਲੋਗ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ਕੈ ॥

chor bachan sun log pahu(n)che aai kai ||

People, hearing the call of ‘thief’, came running.

ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਿਯੋ ਕਿ ਸੋਤ ਉਠੀ ਬਰਰਾਇ ਕੈ ॥

tin prat kahiyo k sot uThee bararai kai ||

But she told them that she was shouting in her dream.

ਗਏ ਧਾਮ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਮਿਤ੍ਰ ਕੌ ਕਰ ਪਕਰਿ ॥

ge dhaam te kahiyo mitr kau kar pakar ||

When they had gone away, holding Raja's arm she said,

ਹੋ ਅਬੈ ਬਧੈਹੌ ਤੋਹਿ ਕਿ ਮੋ ਸੌ ਭੋਗ ਕਰਿ ॥੩੨॥

ho abai badhaihau toh k mo sau bhog kar ||32||

'Either you have sex with me or I will get you trammelled.'(32)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬੈ ਰਾਇ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਐਸੇ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ॥

tabai rai chit ke bikhai aaise kiyaa bichaar ||

Then the Raja contemplated, 'It will be wise for me to play some

ਚਰਿਤ ਖੇਲਿ ਕਛੁ ਨਿਕਸਿਯੈ ਇਹੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕਾ ਸਾਰ ॥੩੩॥

charit khel kachh nikasiyai ihe ma(n)tr kaa saar ||33||

Trick to get out of this place.(33)

ਭਜੌਂ ਤੌ ਇਜਤ ਜਾਤ ਹੈ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਧ੍ਰਮ ਜਾਇ ॥

bhajau tau ijat jaat hai bhog kiyo dhram jai ||

If I run out, my honour is ruined,

ਕਠਿਨ ਬਨੀ ਦੁਹੂੰ ਬਾਤ ਤਿਹ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਸਹਾਇ ॥੩੪॥

kaThin banee dhuhoo(n) baat teh karataa karai sahai ||34||

And if I indulge in sex my Dharma, the righteousness, is lost. (34)

ਪੂਤ ਹੋਇ ਤੌ ਭਾਡ ਵਹ ਸੁਤਾ ਤੌ ਬੇਸ੍ਰਯਾ ਹੋਇ ॥

poot hoi tau bhaadd veh sutaa tau besrayaa hoi ||

ਭੋਗ ਕਰੇ ਭਾਜਤ ਧਰਮ ਭਜੇ ਬੰਧਾਵਤ ਸੋਇ ॥੩੫॥

bhog kare bhaajat dharam bhaje ba(n)dhaavat soi ||35||

‘Both the paths are arduous, O God, please help me.’(35)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਹੁ ਤੁਮ ਬਾਤ ਪਿਆਰੀ ॥

kahiyo sunahu tum baat piaaree ||

ਦੇਖਤ ਥੋ ਮੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥

dhekhat tho mai preet tihaaree ||

'O my love! Listen to me. One's birth is worthless if,

ਤੁਮ ਸੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਾਥ ਜੋ ਪਰੈ ॥

tum see tirayaa haath jo parai ||

ਬਡੋ ਮੂੜ ਜੋ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਰੈ ॥੩੬॥

baddo mooR jo taeh praharai ||36||

After coming across a pretty woman like you, one abandons her.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰੂਪਵੰਤ ਤੋ ਸੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਰੈ ਜੁ ਕਰ ਮੈ ਆਇ ॥

roopava(n)t to see tirayaa parai ju kar mai aai ||

ਤਾਹਿ ਤਯਾਗ ਮਨ ਮੈ ਕਰੈ ਤਾ ਕੋ ਜਨਮ ਲਜਾਇ ॥੩੭॥

taeh tayaag man mai karai taa ko janam lajai ||37||

'Dishonourable would be the descent of such a person.'(37)

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਬਹੁਤ ਲੀਜੈ ਤੁਰਤ ਮੰਗਾਇ ॥

posat bhaag afeem bahut leejai turat ma(n)gai ||

'You, immediately, make the marijuana, cannabis, opium available,

ਨਿਜੁ ਕਰ ਮੋਹਿ ਪਿਵਾਇਯੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩੮॥

nij kar moh pivaiyai hiradhai harakh upajai ||38||

And joyfully serve them with your own hands.(38)

ਤੁਮ ਮਦਰਾ ਪੀਵਹੁ ਘਨੋ ਹਮੈ ਪਿਵਾਵਹੁ ਭੰਗ ॥

tum madharaa peevahu ghano hamai pivaavahu bha(n)g ||

'Yourself, you drink wine, and let me quaff cannabis to enable me to

ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਕੌ ਮਾਨਿਹੌਂ ਭੋਗਿ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗ ॥੩੯॥

chaar pahar kau maanihau bhog tihaare sa(n)g ||39||

Enjoy sex with you during all the four watches.'(39)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਫੂਲਿ ਗਈ ਸੁਨ ਬਾਤ ਅਯਾਨੀ ॥

fool giee sun baat ayaanee ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥

bhedh abhedh kee baat na jaanee ||

Hearing this, that mindless was overwhelmed, and did not comprehend the

real motive.

ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੇ ਮੈ ਸੁਖ ਉਪਜਾਯੋ ॥

adhik hiradhe mai sukh upajaayo ||

ਅਮਲ ਕਹਿਯੋ ਸੋ ਤੁਰਤ ਮੰਗਾਯੋ ॥੪੦॥

amal kahiyo so turat ma(n)gaayo ||40||

Being too happy, she arranged all the intoxicants which were asked for.(40)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਬਹੁ ਗਹਿਰੀ ਭਾਗ ਘੁਟਾਇ ॥

posat bhaag afeem bahu gahiree bhaag ghuTai ||

The woman brought the marijuana, cannabis and opium, and

ਤੁਰਤ ਤਰਨਿ ਲਜਾਵਤ ਭਈ ਮਦ ਸਤ ਬਾਰ ਚੁਆਇ ॥੪੧॥

turat taran layaavat bhiee madh sat baar chuaai ||41||

Presented to him the thoroughly grounded cannabis along with seven

times decanted wine.(41)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਰਾਇ ਤਬੈ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ॥

rai tabai chit bheetar kiyaa bichaar hai ||

The Raja had determined the substance of her charm, (and planned,)

ਯਾਹਿ ਨ ਭਜਿਹੌ ਆਜੁ ਮੰਤ੍ਰ ਕਾ ਸਾਰ ਹੈ ॥

yaeh na bhajihau aaj ma(n)tr kaa saar hai ||

‘After enchanting her and making her to lie down in the bed.

ਅਧਿਕ ਮਤ ਕਰਿ ਯਾਹਿ ਖਾਟ ਪਰ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥

adhik mat kar yaeh khaaT par ddaar kai ||

‘Then leaving sixty gold coins, I will run away,

ਹੋ ਸਾਠਿ ਮੁਹਰ ਦੈ ਭਜਿਹੋਂ ਧਰਮ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ॥੪੨॥

ho saaTh muhar dhai bhajiho(n) dharam sa(n)bhaar kai ||42||

And, thus, save my Dharma.(42)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ਪੈਸਨ ਕੀ ਪਰਤੀਤ ॥

reet na jaanat preet kee paisan kee parateet ||

‘She does not understand the essence of love as money is the only her passion.

ਬਿਛੂ ਬਿਸੀਅਰੁ ਬੇਸਯਾ ਕਹੋ ਕਵਨ ਕੇ ਮੀਤ ॥੪੩॥

bichhoo biseear besayaa kaho kavan ke meet ||43||

‘How can a reptile and a prostitute think in good terms of their

friends?’(43)

ਤਾ ਕੋ ਮਦ ਪ੍ਰਯਾਯੋ ਘਨੋ ਅਤਿ ਚਿਤ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥

taa ko madh prayaayo ghano at chit modh baddai ||

Satisfied and pondering this way, the Raja served her wine in abundance.

ਮਤ ਸਵਾਈ ਖਾਟ ਪਰ ਆਪਿ ਭਜਨ ਕੇ ਭਾਇ ॥੪੪॥

mat savaiee khaaT par aap bhajan ke bhai ||44||

To run away he put her, when intoxicated with wine, in the bed.(44)

ਮਦਰਾ ਪ੍ਰਯਾਯੋ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਨਿਜੁ ਕਰ ਪਜਾਲੇ ਡਾਰਿ ॥

madharaa prayaayo tarun ko nij kar payaale ddaar ||

The Raja had served her the cups full of wine with his own hands and

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਤਿਹ ਮਤ ਕਰਿ ਰਾਖੀ ਖਾਟ ਸੁਵਾਰਿ ॥੪੫॥

eeh chhal sau teh mat kar raakhee khaaT suvaar ||45||

Cunningly made her to sleep.(45)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਭਰਿ ਭਰਿ ਨਿਜੁ ਕਰ ਪਜਾਲੇ ਮਦ ਤਿਹ ਪ੍ਰਯਾਇਯੋ ॥

bhar bhar nij kar payaale madh teh prayaiyo ||

He had made her to drink cups after cups of the wine

ਰਾਮਜਨੀ ਸੌ ਅਧਿਕ ਸੁ ਨੇਹ ਜਤਾਇਯੋ ॥

raamajanee sau adhik su neh jataiyo ||

And showed extraordinary affection.

ਮਤ ਹੋਇ ਸ੍ਵੈ ਗਈ ਰਾਇ ਤਬ ਯੌ ਕਿਯੋ ॥

mat hoi savai giee rai tab yau kiyo ||

When she went into deep slumber,

ਹੋ ਸਾਠਿ ਮੁਹਰ ਦੈ ਤਾਹਿ ਭਜਨ ਕੋ ਮਗੁ ਲਿਯੋ ॥੪੬॥

ho saaTh muhar dhai taeh bhajan ko mag liyo ||46||

He put sixty gold coins and took to his way.(46)

ਜੋ ਤੁਮ ਸੌ ਹਿਤ ਕਰੇ ਨ ਤੁਮ ਤਿਹ ਸੌ ਕਰੋ ॥

jo tum sau hit kare na tum teh sau karo ||

If a (strange lady) wants to make love with you, do not show her affection.

ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਰਸ ਢਰੇ ਨ ਤਿਹ ਰਸ ਤੁਮ ਢਰੋ ॥

jo tumare ras ddare na teh ras tum ddaro ||

One who wants to relish your (sensual) companionship, don’t relate with

her.

ਜਾ ਕੇ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਆਪੁ ਨਹਿ ਪਾਇਯੈ ॥

jaa ke chit kee baat aap neh paiyai ||

One whose mind is not intelligible enough,

ਹੋ ਤਾ ਕਹ ਚਿਤ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕਬਹੁ ਜਤਾਇਯੈ ॥੪੭॥

ho taa keh chit ko bhedh na kabahu jataiyai ||47||

Don’t divulge your inner thought.(47)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਇ ਭਜ੍ਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮਤ ਕਰਿ ਸਾਠਿ ਮੁਹਰ ਦੈ ਤਾਹਿ ॥

rai bhajayo tiray mat kar saaTh muhar dhai taeh ||

Intoxicating the woman and leaving sixty gold coins, the Raja ran away.

ਆਨਿ ਬਿਰਾਜ੍ਯੋ ਧਾਮ ਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਹੇਰਿਯੋ ਵਾਹਿ ॥੪੮॥

aan biraajrayo dhaam mai kinahoo(n) na heriyo vaeh ||48||

Without being noticed by anybody he returned and settled down in his own

house.(48)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਤਬੈ ਰਾਇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਸੁ ਪ੍ਰਣ ਐਸੇ ਕਿਯੋ ॥

tabai rai gireh aai su pran aaise kiyo ||

ਭਲੇ ਜਤਨ ਸੌ ਰਾਖਿ ਧਰਮ ਅਬ ਮੈ ਲਿਯੋ ॥

bhale jatan sau raakh dharam ab mai liyo ||

Arriving home, he thanked his luck for saving his Dharma this time and

determined,

ਦੇਸ ਦੇਸ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਥੇਰਿਹੌਂ ॥

dhes dhes nij prabh kee prabhaa bikherihau ||

'Now I will roam around different countries to spread God's exaltations,

ਹੋ ਆਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕਬਹੂੰ ਹੇਰਿਹੌਂ ॥੪੯॥

ho aan tirayaa keh bahur na kabahoo(n) herihau ||49||

And swore never to heed to a strange (woman).(49)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਵਹੈ ਪ੍ਰਤਗ੍ਯਾ ਤਦਿਨ ਤੇ ਬਜਾਪਤ ਮੋ ਹਿਯ ਮਾਹਿ ॥

vahai pratagrayaa tadhin te bayaapat mo hiy maeh ||

ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਪਰ ਨਾਰਿ ਕੌ ਹੇਰਤ ਕਬਹੂੰ ਨਾਹਿ ॥੫੦॥

taa dhin te par naar kau herat kabahoo(n) naeh ||50||

'The same determination is abiding in my mind and I will never attend to

another’s woman.(50)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਖੋੜਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੧੬॥੩੧੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe khoRasamo charitr samaapatam sat subham sat ||16||315||afajoo(n)||

Sixteenth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (16)(315)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਬੰਦਿਸਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੋ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥

ba(n)dhisaal nirap sut ko dhiyo paThai kai ||

ਭੋਰ ਹੋਤ ਪੁਨ ਲਿਯੋ ਸੁ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

bhor hot pun liyo su nikaT bulai kai ||

The Raja sent his son to the jail and in the morning called him back.

ਮੰਤ੍ਰੀ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ਆਨਿ ਕੈ ॥

ma(n)tree tab hee kathaa uchaaree aan kai ||

-49

ਹੋ ਬਢ੍ਯੋ ਭੂਪ ਕੇ ਭਰਮ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੧॥

ho baddayo bhoop ke bharam adhik jiy jaan kai ||1||

Then the Minister narrated another anecdote and the Raja was further

convinced.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਹਰ ਬਦਖਸਾ ਮੈ ਹੁਤੀ ਏਕ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਲ ॥

sahar badhakhasaa mai hutee ek mugal kee baal ||

There lived a Mughal's woman m the city of Badkhashan.

ਤਾ ਸੌ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਸੋ ਤੁਮ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥੨॥

taa sau kiyaa charitr tin so tum sunahu nirapaal ||2||

Now, my Raja, listen to the cunning acts of her plays.(2)

ਬਿਤਨ ਮਤੀ ਇਕ ਚੰਚਲਾ ਹਿਤੂ ਮੁਗਲ ਕੀ ਏਕ ॥

bitan matee ik cha(n)chalaa hitoo mugal kee ek ||

A lady named Bitan Mati loved the Mughal.

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰੁ ਬਸੀਕਰ ਜਾਨਤ ਹੁਤੀ ਅਨੇਕ ॥੩॥

ja(n)tr ma(n)tr ar baseekar jaanat hutee anek ||3||

She had been accorded with various types of magic and charms.(3)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਲੀਨੀ ਸਖੀ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

ek dhivas tin leenee sakhee bulai kai ||

ਪਰਿ ਗਈ ਤਿਨ ਮੈ ਹੋਡ ਸੁ ਐਸੇ ਆਇ ਕੈ ॥

par giee tin mai hodd su aaise aai kai ||

One day she called over another lady and settled a bet with her,

ਕਾਲਿ ਸਜਨ ਕੇ ਬਾਗ ਕਹਿਯੋ ਚਲਿ ਜਾਇਹੋਂ ॥

kaal sajan ke baag kahiyo chal jaiho(n) ||

‘Tomorrow, I will go to the garden with this friend, and while this

ਹੋ ਇਹ ਮੂਰਖ ਕੇ ਦੇਖਤ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਹੋ ॥੪॥

ho ieh moorakh ke dhekhat bhog kamai ho ||4||

Fool is watching, I will make love with someone else.’(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੁਤੀਯ ਸਖੀ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨੁ ਸਖੀ ਬਚਨ ਹਮਾਰ ॥

dhuteey sakhee aaise kahiyo sun sakhee bachan hamaar ||

But the other one said, ‘Listen my friend! I will make love with one

ਭੋਗ ਕਮੈਹੋ ਯਾਰ ਸੋ ਨਾਰ ਬਧੈਹੌ ਜਾਰ ॥੫॥

bhog kamaiho yaar so naar badhaihau jaar ||5||

Partner and make the other one to tie my waist-band.’(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਸਤਾਚਲ ਸੂਰਜ ਜਬ ਗਯੋ ॥

asataachal sooraj jab gayo ||

ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸ ਤੇ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥

praachee dhis te sas pragaTayo ||

In the evening when the Sun set and the Moon rose from west,

ਭਾਗਵਤਿਨ ਉਪਜਯੋ ਸੁਖ ਭਾਰੋ ॥

bhaagavatin upajayo sukh bhaaro ||

Then the lucky ones attained the supreme comforts, but the Moon-

ਬਿਰਹਿਨਿ ਕੌ ਸਾਇਕ ਸਸਿ ਮਾਰੋ ॥੬॥

birahin kau saik sas maaro ||6||

Rays distressed the separated ones.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਸਤਾਚਲ ਸੂਰਜ ਗਯੋ ਰਹਿਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਮੰਡਰਾਇ ॥

asataachal sooraj gayo rahiyo cha(n)dhr ma(n)ddarai ||

The Sun had set, and the Moon was at its full flight.

ਲਪਟਿ ਰਹਿਯੋ ਪਿਯ ਤ੍ਰਿਯਨ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਿਯਨ ਲਪਟਾਇ ॥੭॥

lapaT rahiyo piy tirayan so tirayaa piyan lapaTai ||7||

The males and females started to embrace each other.(7)

ਉਡਗ ਤਗੀਰੀ ਰਵਿ ਅਥਨ ਪ੍ਰਭਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਪਾਇ ॥

auddag tageeree rav athan prabhaa pravaanaa pai ||

Like the petty policemen who go astray in the absence of Amir, the

ਜਾਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਅਮੀਨ ਕੇ ਫਿਰੇ ਬਿਤਾਲੀ ਆਇ ॥੮॥

jaanuk cha(n)dhr ameen ke fire bitaalee aai ||8||

Chief, the stars remain hidden till the Sun-rises.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਸਤਾ ਸੋ ਭੋਗਨ ਤਿਨ ਮਾਨੇ ॥

asataa so bhogan tin maane ||

ਚਾਰਿ ਜਾਮ ਘਟਿਕਾ ਇਕ ਜਾਨੇ ॥

chaar jaam ghaTikaa ik jaane ||

With the Sunset, people set upon in lovemaking and the four watches

passed like one.

ਚੌਥੇ ਜਾਮ ਸੋਇ ਕਰ ਰਹੇ ॥

chauathe jaam soi kar rahe ||

ਚਤੁਰਨ ਕੇ ਗ੍ਰੀਵਾ ਕੁਚ ਗਹੇ ॥੯॥

chaturan ke greevaa kuch gahe ||9||

During all the four watches couples kept on lying down and smooching.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਾਨ ਖਾਨ ਅਰੁ ਦਾਨ ਹਿਤ ਦਿਨਿ ਦਿਖਿ ਜਗਿ ਹੈ ਰਾਜ ॥

naan khaan ar dhaan hit dhin dhikh jag hai raaj ||

The day breaks for ablution, breakfast and for handing out charities.

ਦੁਜਨ ਦਲਨ ਦੀਨੋਧਰਨ ਦੁਸਟਨ ਦਾਹਿਬੇ ਕਾਜ ॥੧੦॥

dhujan dhalan dheenodharan dhusaTan dhaahibe kaaj ||10||

The day brings the annihilation of the sordid souls and extermination of

Sinners and emancipation of the righteous ones.(10)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਜਾਨਿ ਪਯਾਨ ਬਿਛੋਹ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਛੋਭ ਬਡਯੋ ਉਰ ਭੀਤਰ ਭਾਰੀ ॥

jaan payaan bichhoh tirayaan ke chhobh baddayo ur bheetar bhaaree ||

The woman became aggrieved as the night passed.

ਅੰਚਰ ਡਾਰਿ ਕੈ ਮੋਤਿਨ ਹਾਰ ਦੁਰਾਵਤ ਜਾਨਿ ਭਯੋ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥

a(n)char ddaar kai motin haar dhuraavat jaan bhayo ujiyaaree ||

It seemed as if the dawn, with spreadsheets, was amassing all the star studded with jewels.

ਪਾਨ ਹੂੰ ਪੋਛਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋ ਤਨ ਕੈਸੇ ਰਹੈ ਇਹ ਚਾਹਤ ਪਜਾਰੀ ॥

paan hoo(n) pochhat preetam ko tan kaise rahai ieh chaahat payaaree ||

The damsel wished the Moon to remain shinning forever so that she

ਚੰਦ ਚੜਿਯੋ ਸੁ ਚਹੈ ਚਿਰ ਲੌ ਚਿਤ ਦੇਤ ਦਿਵਾਕਰ ਕੀ ਦਿਸਿ ਗਾਰੀ ॥੧੧॥

cha(n)dh chaRiyo su chahai chir lau chit dhet dhivaakar kee dhis gaaree ||11||

Could go on ravishing star-like white drops. She abused the Sun for

interruption.(11)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਚਲੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਜਾਰੇ ਫੁਲੇ ਫੂਲ ਆਛੇ ॥

chalo praan payaare fule fool aachhe ||

ਦਿਪੈ ਚਾਰੁ ਮਾਨੋ ਢਰੇ ਮੈਨ ਸਾਛੇ ॥

dhipai chaar maano ddare main saachhe ||

‘Come on, my love, let us go, beautiful flowers are in full bloom.

ਕਿਧੋ ਗੀਰਬਾਣੇਸਹੂੰ ਕੇ ਸੁਧਾਰੇ ॥

kidho geerabaanesahoo(n) ke sudhaare ||

‘They are pricking like the arrows straight from Cupid.

ਸੁਨੇ ਕਾਨ ਐਸੇ ਨ ਵੈਸੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥੧੨॥

sune kaan aaise na vaise nihaare ||12||

‘Even Lord Krishna would have neither heard nor seen them.(12)

ਤਿਹੀ ਬਾਗ ਹੂੰ ਮੈ ਤਰੋਰੁਹ ਚਬੈਯੈ ॥

tihee baag hoo(n) mai taroruh chabaiyai ||

'In such a beautiful garden I will relish the flowers

ਰਿਝੈਯੈ ਤੁਮੈ ਭੋਗ ਭਾਵਤ ਕਮੈਯੈ ॥

rijhaiyai tumai bhog bhaavat kamaiyai ||

And satisfy you through lovemaking.

ਬਿਲੰਬ ਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਾਤ ਹੋਤੋ ਪਧਾਰੇ ॥

bila(n)b na karo praat hoto padhaare ||

'Let us go quick, and before the day breaks,

ਸਭੈ ਚਿਤ ਕੇ ਦੂਰਿ ਕੈ ਸੋਕ ਡਾਰੈ ॥੧੩॥

sabhai chit ke dhoor kai sok ddaarai ||13||

We eliminate all our tribulations.'(13)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਲਈ ਸਹਚਰੀ ਚਤੁਰਿ ਸੋ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

liee sahacharee chatur so ek bulai kai ||

ਕਹੋ ਪਿਅਰਵਾ ਸਾਥ ਭੇਦ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥

kaho piaravaa saath bhedh samajhai kai ||

She had called the clever companion and sent her for another lover.

ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਕਰ ਦਈ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਦੀਜੀਯੋ ॥

likh patiyaa kar dhiee kahiyo teh dheejeeyo ||

ਹੋ ਕਾਲਿ ਹਮਾਰੇ ਬਾਗ ਕ੍ਰਿਪਾ ਚਲਿ ਕੀਜੀਯੋ ॥੧੪॥

ho kaal hamaare baag kirapaa chal keejeeyo ||14||

She had sent a letter asking the lover to reach the garden next day.(14)

ਕਹਿਯੋ ਪਿਅਰਵਹਿ ਐਸ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਇਯੌ ॥

kahiyo piaraveh aais bhedh samujhaiyau ||

ਕਾਲਿ ਹਮਾਰੇ ਬਾਗ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਆਇਯੌ ॥

kaal hamaare baag kirapaa kar aaiyau ||

She conveyed this secret to the (second) lover, ‘Come to the garden.

ਜਬੈ ਮੁਗਲ ਛਲਿ ਦੈਹੋ ਰੂਖ ਚੜਾਇ ਕੈ ॥

jabai mugal chhal dhaiho rookh chaRai kai ||

ਹੋ ਤਬੈ ਸਜਨਵਾ ਮਿਲਿਯਹੁ ਹਮ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ॥੧੫॥

ho tabai sajanavaa miliyahu ham ko aai kai ||15||

When I make Mughal to clime the tree, then you come and meet me.'(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪ੍ਰਾਤ ਮੁਗਲ ਕੋ ਲੈ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਬਾਗ ਲਿਵਾਇ ॥

praat mugal ko lai chalee apane baag livai ||

Next day she, delightfully, took Mughal to the garden.

ਰਸ ਕਸ ਲੈ ਮਦਰਾ ਚਲੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੬॥

ras kas lai madharaa chalee hiradhai harakh upajai ||16||

She carried with her wine and plenty of other viands.(16)

ਬਾਗ ਮੁਗਲ ਕੋ ਲੈ ਚਲੀ ਉਤ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਹਿ ਬੁਲਾਇ ॥

baag mugal ko lai chalee ut nirap suteh bulai ||

On one side she took Mughal with her and the other side she sent for the Raja's son.

ਫਲਨ ਚਬਾਵਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਚੜੀ ਬਿਰਛ ਪਰ ਜਾਇ ॥੧੭॥

falan chabaavan ke namit chaRee birachh par jai ||17||

Reaching there she immediately went up the tree.(17)

ਚੜਤ ਰੂਖ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਕਹਾ ਕਰਤ ਤੈ ਕਾਜ ॥

chaRat rookh aaise kahiyo kahaa karat tai kaaj ||

From up the tree she said, 'What is this you are doing?

ਮੁਹਿ ਦੇਖਤ ਤ੍ਰਿਯ ਅਨਤ ਸੋ ਰਮਤ ਨ ਆਵਤ ਲਾਜ ॥੧੮॥

muh dhekhat tiray anat so ramat na aavat laaj ||18||

'Aren't you ashamed of having romance with another women while I am

watching ?'(18)

ਉਤਰਿ ਰੂਖ ਤੇ ਯੌ ਕਹੀ ਕਹਾ ਗਈ ਵਹ ਤ੍ਰੀਯ ॥

autar rookh te yau kahee kahaa giee veh treey ||

She came down and asked, 'Where has the woman gone with whom

ਤੌ ਜਿਹ ਅਬ ਭੋਗਤ ਹੁਤੋ ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਸੁਖ ਜੀਯ ॥੧੯॥

tau jeh ab bhogat huto adhik maan sukh jeey ||19||

You were making passionate love?(19)

ਮੈ ਨ ਰਮਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਅਨਤ ਸੋ ਭਯੋ ਭੇਦ ਯਹ ਕੌਨ ॥

mai na ramiyo tiray anat so bhayo bhedh yeh kauan ||

He replied, 'I was not making romance with anybody.'

ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਰੂਖ ਮੈ ਯੌ ਕਹਿ ਬਾਧੀ ਮੌਨ ॥੨੦॥

kachh charitr ieh rookh mai yau keh baadhee mauan ||20||

The woman said, 'A miracle seems to be emanating from this tree,' and

went quiet.(20)

ਯੌ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਬੀਚ ਕਰਿ ਚੜਿਯੋ ਬਿਰਛ ਪਰ ਧਾਇ ॥

yau chi(n)taa chit beech kar chaRiyo birachh par dhai ||

In amazement Mughal climbed the tree,

ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥੨੧॥

rat maanee tiray nirapat ke sut ko nikaT bulai ||21||

Down there the woman made love with the prince.(21)

ਅਤਿ ਪੁਕਾਰ ਕਰ ਦ੍ਰਖਤ ਤੇ ਉਤਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਜਾਨਿ ॥

at pukaar kar dhrakhat te utariyo nirap sut jaan ||

Shouting at the prince, Mughal came down but, in the mean time, the

woman had made the prince to run away.

ਉਤਰਤ ਦਿਯੋ ਭਜਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਕਛੂ ਨ ਦੇਖ੍ਯੋ ਆਨਿ ॥੨੨॥

autarat dhiyo bhajai tiray kachhoo na dhekhayo aan ||22||

And Mughal could not find him there.(22)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਚਲਿ ਕਾਜੀ ਪੈ ਗਯੋ ਤਾਹਿ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ॥

chal kaajee pai gayo taeh aaise kahiyo ||

ਏਕ ਰੂਖ ਅਚਰਜ ਕੋ ਆਂਖਿਨ ਮੈ ਲਹਿਯੋ ॥

ek rookh acharaj ko aa(n)khin mai lahiyo ||

ਤਾ ਕੋ ਚਲਿ ਕਾਜੀ ਜੂ ਆਪੁ ਨਿਹਾਰਿਯੈ ॥

taa ko chal kaajee joo aap nihaariyai ||

ਹੋ ਮੇਰੋ ਚਿਤ ਕੋ ਭਰਮੁ ਸੁ ਆਜੁ ਨਿਵਾਰਿਯੈ ॥੨੩॥

ho mero chit ko bharamu su aaj nivaariyai ||23||

Mughal went to the Quazi and told him that he had seen a miraculous tree and requested, ‘Come with me, see for yourself and remove my

apprehension.’(23)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਕਾਜੀ ਉਠਿਯੋ ਸੰਗ ਲਈ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ॥

sunat bachan kaajee uThiyo sa(n)g liee nij naar ||

Hearing this, Quazi got up, took his wife with him and walked to the place.

ਚਲਿ ਆਯੋ ਤਿਹ ਰੂਖ ਤਰ ਲੋਗ ਸੰਗ ਕੋ ਟਾਰਿ ॥੨੪॥

chal aayo teh rookh tar log sa(n)g ko Taar ||24||

Leaving all the people behind he came and stood under the tree.(24)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭੇਦਿ ਨਾਰਿ ਸੌ ਸਭ ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ॥

bhedh naar sau sabh tin kahiyo ||

That woman had already told the whole story to the Quazi’s wife and

ਤਾ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਦ੍ਰੁਮ ਕੇ ਲਹਿਯੋ ॥

taa paachhe teh dhrum ke lahiyo ||

Had shown her the tree too.

ਤਿਨਹੂੰ ਅਪਨੋ ਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਇਯੋ ॥

tinahoo(n) apano mitr bulaiyo ||

Quazi's wife also had called there, her lover and,

ਰੂਖ ਚਰੇ ਪਿਯ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੨੫॥

rookh chare piy bhog kamaayo ||25||

While her husband was up the tree, she made love with him.(25)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arrii

ਮੋਹਿ ਮੀਰ ਜੋ ਕਹਿਯੋ ਸਤਿ ਮੋ ਜਾਨਿਯੋ ॥

moh meer jo kahiyo sat mo jaaniyo ||

Quazi said, 'Whatever Mughal told was true.'

ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਿਨ ਮੁਗਲ ਹਿਤੂ ਕਰ ਮਾਨਿਯੋ ॥

taa dhin te tin mugal hitoo kar maaniyo ||

From then on he created close friendship with the Mughal.

ਤਵਨ ਦਿਵਸ ਤੇ ਕਾਜੀ ਚੇਰੋ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਯੋ ॥

tavan dhivas te kaajee chero havai rahiyo ||

Rather he became his disciple and acquiesced that whatever Mughal

ਹੋ ਸਤਿ ਬਚਨ ਸੋਊ ਭਯੋ ਜੁ ਮੋ ਕੋ ਇਨ ਕਹਿਯੋ ॥੨੬॥

ho sat bachan souoo bhayo ju mo ko in kahiyo ||26||

Said it was correct.(26)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੋਟ ਕਸਟ ਸਯਾਨੋ ਸਹਹਿ ਕੈਸੌ ਦਹੈ ਅਨੰਗ ॥

koT kasaT sayaano saheh kaisau dhahai ana(n)g ||

A wise person, howsoever he may be in distress and sexually

ਨੈਕ ਨੇਹ ਨਹਿ ਕੀਜਿਯੈ ਤਊ ਤਰਨਿ ਕੇ ਸੰਗ ॥੨੭॥

naik neh neh keejiyai tuoo taran ke sa(n)g ||27||

Passionate, he should not get entrapped in the love displayed by a young

woman.(27)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਪਤਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੭॥੩੪੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe sapatadhasamo charitr samaapatam sat subham sat ||17||342||afajoo(n)||

Seventeenth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (17)(342)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਥਾ ਸਤ੍ਰਵੀ ਰਾਮ ਕਬਿ ਉਚਰੀ ਹਿਤ ਚਿਤ ਲਾਇ ॥

kathaa satravee raam kab ucharee hit chit lai ||

With affection the Poet Ram envisaged the Chritar seventeen and,

ਬਹੁਰਿ ਕਥਾ ਬੰਧਨ ਨਿਮਿਤ ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਉਪਾਇ ॥੧॥

bahur kathaa ba(n)dhan nimit man mai kahiyo upai ||1||

Then, determined to complete the narrative.(1)

ਧਾਮ ਨਿਕਟ ਤਾ ਕੇ ਹੁਤੀ ਹੋੜ ਬਦੀ ਜਿਹ ਨਾਰਿ ॥

dhaam nikaT taa ke hutee hoR badhee jeh naar ||

Other woman, with whom she had bet, lived near her house.

ਤਿਨਹੂੰ ਕਰਿਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਸੋ ਤੁਮ ਸੁਨਹੁ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨॥

tinahoo(n) kariyo charitr ik so tum sunahu sudhaar ||2||

Now listen to her story with reformation.(2)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸ੍ਰੀ ਛਲਛਿਦ੍ਰ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥

sree chhalachhidhr kuar teh naamaa ||

Her name was Chhalchhider (the deceptive) Kumari

ਦੂਜੇ ਰਹਤ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥

dhooje rahat mugal kee baamaa ||

And she lived with the woman of another Mughal.

ਤਿਨ ਜੁ ਕਿਯਾ ਸੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁਨਾਊ ॥

tin ju kiyaa su charitr sunaauoo ||

What deceit she performed,

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੌ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਿਝਾਊ ॥੩॥

taa te tumarau hiradhai rijhaauoo ||3||

Now I recount that to you to amuse You.(3)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਮਿਹਦੀ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥

ek dhivas tin mihadhee liee ma(n)gai kai ||

One day she collected some henna-powder and, showing it off to

ਲੀਪਿ ਆਪਨੇ ਹਾਥ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਰਾਇ ਕੈ ॥

leep aapane haath pateh dhikharai kai ||

Husband, put it on to tinge her hands with sensual henna-paste.

ਯਾਰਿ ਦੂਸਰੇ ਸੰਗ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥

yaar dhoosare sa(n)g yo kahiyo sudhaar kai ||

She had, politely, told her other (boy) friend that she would come to

ਹੋ ਐਹੋ ਤੁਮਰੇ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ਪਯਾਰਿ ਕੈ ॥੪॥

ho aaiho tumare teer tihaare payaar kai ||4||

Him for making love, as well.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਿਯ ਪਯਾਰੋ ਆਯੋ ਜਬ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

piy payaaro aayo jab jaanayo ||

Realizing that her (boy) friend had come, she asked her (husband)

ਯਾਰ ਦੂਸਰੇ ਸੰਗ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥

yaar dhoosare sa(n)g bakhaanayo ||

Friend, ‘I wanted to go to urinate.

ਮੈ ਅਬ ਹੀ ਲਘੁ ਕੇ ਹਿਤ ਜੈਹੋ ॥

mai ab hee lagh ke hit jaiho ||

‘When I come back you help me to tie my waist-band (because my

ਆਨਿ ਨਾਰ ਤਵ ਪਾਸ ਬਧੈਹੋ ॥੫॥

aan naar tav paas badhaiho ||5||

Hands are smeared with henna-paste).(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਾਰ ਖੁਲਾਯੋ ਜਾਰ ਤੇ ਗਈ ਜਾਰ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥

naar khulaayo jaar te giee jaar ke paas ||

She got the waistband untied by her first friend and went to the other one.

ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਰਮੀ ਰੰਚਕ ਕਿਯਾ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ॥੬॥

jai nirapat ke sa(n)g ramee ra(n)chak kiyaa na traas ||6||

And without fear indulged in love making with that regal paramour.(6)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਮੁਹਰ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ਟਕਾ ਕੋ ਲੇਵਈ ॥

muhar paraapat hoi Takaa ko leviee ||

When the benevolence of gold coins is available, who would accept the

ones of base metal?

ਬਿਨੁ ਦੀਨੇ ਧਨ ਸਰੈ ਤ ਕੋ ਧਨ ਦੇਵਈ ॥

bin dheene dhan sarai ta ko dhan dheviee ||

If one abandons the opulence, why would one go after wealth?

ਧਨੀ ਤਯਾਗਿ ਨਿਰਧਨ ਕੇ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਵਈ ॥

dhanee tayaag niradhan ke ko gireh jaaviee ||

Who would like to go to poor man’s house after leaving the richman?

ਹੋ ਰਾਵ ਤਯਾਗਿ ਕਰਿ ਰੰਕ ਕਵਨ ਚਿਤ ਲਯਾਵਈ ॥੭॥

ho raav tayaag kar ra(n)k kavan chit layaaviee ||7||

Who would remember the poor, forsaking the Raja aside?(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨੇਹ ਠਾਨਿ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕਰਿ ਰਾਜਾ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥

neh Thaan rat maan kar raajaa dhiyaa uThai ||

After making love with great satisfaction, she sent away the prince.

ਲਗੀ ਮਿਹਦੀਆ ਕਰ ਰਹੀ ਨਾਰ ਬਧਾਯੋ ਆਇ ॥੮॥

lagee mihadheeaa kar rahee naar badhaayo aai ||8||

She came, with hands still besmeared in henna-paste, and asked the first lover to tie up the waist band.(8)

ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਮੂਰਖ ਉਠਿਯੋ ਭੇਦ ਨ ਸਕਯੋ ਪਛਾਨਿ ॥

bain sunat moorakh uThiyo bhedh na sakayo pachhaan ||

Listening to her, the foolish lover came forward without understanding the

secret.

ਬਾਧ੍ਰਯੋ ਬੰਦ ਇਜਾਰ ਕੌ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਨ ਮਾਨਿ ॥੯॥

baadhrayo ba(n)dh ijaar kau adhik preet man maan ||9||

He, still with love for her in his heart, got up and tied the waist- band.(9)

ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੈਸਿਯੈ ਤਨ ਬਢੈ ਕਸਟ ਕੈਸਹੂ ਹੋਇ ॥

preet kaisiyai tan baddai kasaT kaisahoo hoi ||

Howsoever you may be in love, and you may be in love-sickness,

ਤਊ ਤਰੁਨਿ ਸੌ ਦੋਸਤੀ ਭੂਲਿ ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਕੋਇ ॥੧੦॥

tuoo tarun sau dhosatee bhool na kariyahu koi ||10||

You should not fall in love with a young woman.(10)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਸਟਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੮॥੩੫੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe asaTadhasamo charitr samaapatam sat subham sat ||18||352||afajoo(n)||

Eighteenth Parable of Auspicious Chritars Conversations of the Raja and

the Minister, -53 Completed with Benediction.(18)(352)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬੰਦਸਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥

ba(n)dhasaal nirap suteh paThaayo ||

The Raja had sent his son to the jail

ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਪੁਨਿ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

praat samai pun nikaT bulaayo ||

And in the morning he called him back.

ਬਹੁਰੌ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

bahurau ma(n)tree kathaa uchaariyo ||

Then the Minister narrated a parable

ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਭਰਮੁ ਨਿਵਾਰਿਯੋ ॥੧॥

chitr si(n)gh ko bharam nivaariyo ||1||

And removed Chiter Singh’s apprehension.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਾਹਜਹਾਨਾਬਾਦ ਮੈ ਏਕ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਲ ॥

saahajahaanaabaadh mai ek mugal kee baal ||

Now, my Raja, listen to what a charm was shown

ਤਾ ਸੋ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਸੋ ਤੁਮ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥੨॥

taa so kiyaa charitr ik so tum sunahu nirapaal ||2||

By the wife a Mughal living in Shahjehanbad.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਕੋ ਨਾਮ ਨਾਦਰਾ ਬਾਨੋ ॥

taa ko naam naadharaa baano ||

Her name was Naadira Bano

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਜਾਨੋ ॥

amit roop taa ko jag jaano ||

And her beauty was discerned by every body in the world.

ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਤੇਜ ਬਰਾਜਤ ॥

adhik tarun ko tej baraajat ||

ਜਾ ਸਮ ਅਨਤ ਨ ਕਤਹੂੰ ਰਾਜਤ ॥੩॥

jaa sam anat na katahoo(n) raajat ||3||

There was none other comparable to her.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਿਸ ਦਿਨ ਬਾਸ ਤਹਾ ਕਰੈ ਮੁਗਲਨ ਅਨਤੈ ਜਾਇ ॥

nis dhin baas tahaa karai mugalan anatai jai ||

(Her husband) used to go into the company of another Mughal.

ਔਰ ਇਸਤ੍ਰਿਯਨ ਸੋ ਭਜੈ ਤ੍ਰਿਯ ਤੋ ਕਛੂ ਨ ਸੰਕਾਇ ॥੪॥

aauar isatirayan so bhajai tiray to kachhoo na sa(n)kai ||4||

Without putting his wife in doubt, he used to indulge in making love with

other women.(4)

ਹੇਰ ਮੁਗਲ ਅਨਤੈ ਰਮਤ ਤਰੁਨਿ ਧਾਰ ਰਿਸਿ ਚਿਤ ॥

her mugal anatai ramat tarun dhaar ris chit ||

When she learnt about him, flirting with other women, she called the

ਕੀਨਾ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਲ ਬਨਿਕ ਕੋ ਮਿਤ ॥੫॥

keenaa ek bulai gireh baal banik ko mit ||5||

Son of a Shah and created friendship with him.(5)

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੌ ਕਹਿਯੋ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮਝਾਇ ॥

ek dhivas taa sau kahiyo bhedh sakal samajhai ||

One day she disclosed all the secrets to him and, being scared of her

ਪੁਤ੍ਰ ਧਾਮ ਤਿਹ ਰਾਖਿਯੋ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਤੇ ਡਰ ਪਾਇ ॥੬॥

putr dhaam teh raakhiyo nij pat te ddar pai ||6||

Husband, put him up in her own house.(6)

ਪਿਯ ਸੋਵਤ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਗਿ ਕੈ ਪਤਿ ਕੌ ਦਿਯੋ ਜਗਾਇ ॥

piy sovat tiray jaag kai pat kau dhiyo jagai ||

Although husband was in slumber, she was still awake.

ਲੈ ਆਗਜਾ ਸੁਤ ਬਨਕ ਕੇ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰੀ ਜਾਇ ॥੭॥

lai aagayaa sut banak ke sa(n)g bihaaree jai ||7||

She woke him up and with his permission went out, to have illicit relation with the son of the Shah.(7)

ਪਿਯ ਸੋਵਤ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋ ਜਗੈ ਕਹੈ ਦੁਸਟ ਕੋਊ ਆਇ ॥

piy sovat tiray jo jagai kahai dhusaT kouoo aai ||

If a wife, still awake and lying down with her sleeping husband, says that an intruder has come

ਤੁਰਤੁ ਦੋਸਤੀ ਪਤਿ ਤਜੈ ਨਾਤ ਨੇਹ ਛੁਟਿ ਜਾਇ ॥੮॥

turat dhosatee pat tajai naat neh chhuT jai ||8||

Even if the intruder is a friend, all relationship with him should be

severed.(8)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਪਿਯ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਵਾਇ ਆਪੁ ਪੁਨਿ ਖਾਇਯੈ ॥

piy ko piratham javai aap pun khaiyai ||

(A Woman) should eat after she had served meals to her husband.

ਪਿਯ ਪੂਛੇ ਬਿਨੁ ਨੈਕ ਨ ਲਘੁ ਕਹ ਜਾਇਯੈ ॥

piy poochhe bin naik na lagh keh jaiyai ||

Even without out his consent, she should not go to meet the call of the

nature.

ਜੋ ਪਿਯ ਆਇਸੁ ਦੇਇ ਸੁ ਸਿਰ ਪਰ ਲੀਜਿਯੈ ॥

jo piy aais dhei su sir par leejiyai ||

The permission granted by the husband should be adhered to, and,

ਹੋ ਬਿਨੁ ਤਾ ਕੇ ਕਛੂ ਕਹੇ ਨ ਕਾਰਜ ਕੀਜਿਯੈ ॥੯॥

ho bin taa ke kachh kahe na kaaraj keejiyai ||9||

Without his, no work should be performed.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਿਨੁ ਪਿਯ ਕੀ ਆਗਜਾ ਲਈ ਮੈ ਲਘੁ ਕੋ ਨਹਿ ਜਾਉ ॥

bin piy kee aagayaa liee mai lagh ko neh jaau ||

That woman presented the excuse that she would not go out, even to urinate without seeking husband’s permission.

ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਤਨ ਪੈ ਸਹੋ ਪਿਯ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਕਮਾਉ ॥੧੦॥

koT kasaT tan pai saho piy ko kahiyo kamaau ||10||

(She had pronounced,) ‘I may have to bear insufferable ailments but will

always obey my beloved husband.’(10)

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਮੂਰਖ ਮੁਗਲ ਆਗਜਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਦੀਨ ॥

sunat bachan moorakh mugal aagayaa tiray keh dheen ||

The foolish Mughal had permitted his wife.

ਰੀਝਿ ਗਯੋ ਜੜ ਬੈਨ ਸੁਨਿ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਛੁ ਛਲ ਚੀਨ ॥੧੧॥

reejh gayo jaR bain sun sakayo na kachh chhal cheen ||11||

That senseless one was satisfied with his wife’s talk and did not comprehend her trickery.(11)

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਉਠਿ ਚਲੀ ਪਿਯ ਕੀ ਆਗਜਾ ਪਾਇ ॥

sunat bachan tiray uTh chalee piy kee aagayaa pai ||

Obtaining husband’s consent the woman had gone, delightfully, to

ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਸੁਤ ਬਨਿਕ ਸੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੨॥

rat maanee sut banik so hiradhai harakh upajai ||12||

Romanticise with the son of the Shah.(12)

ਪਰੈ ਆਪਦਾ ਕੈਸਿਯੈ ਕੋਟ ਕਸਟ ਸਹਿ ਲੇਤ ॥

parai aapadhaa kaisiyai koT kasaT seh let ||

The wise-men may be in big difficulties and they can be facing great many

discomforts,

ਤਊ ਸੁਘਰ ਨਰ ਇਸਤ੍ਰਿਯਨ ਭੇਦ ਨ ਅਪਨੋ ਦੇਤ ॥੧੩॥

tuoo sughar nar isatirayan bhedh na apano dhet ||13||

But they never divulge their secrets to women.(13)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੯॥੩੬੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe uneesavo charitr samaapatam sat subham sat ||19||365||afajoo(n)||

Nineteenth Parable of Auspicious Chritars Conversations of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction.(19)(365)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਬਹੁਰਿ ਬੰਦ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਝ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਡਾਰਿਯੋ ॥

bahur ba(n)dh gireh maajh nirap poot ddaariyo ||

ਭਈ ਭੋਰ ਬਹੁਰੌ ਨਿਕਟ ਕੋ ਹਕਾਰਿਯੋ ॥

bhiee bhor bahurau nikaT ko hakaariyo ||

The Raja had put his son in the prison and, then, in morning he called him

back.

ਤਬੈ ਮੰਤ੍ਰ ਯੋ ਰਾਇ ਸੋ ਬੈਨ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥

tabai ma(n)tr yo rai so bain bhaakhayo ||

ਚਿਤਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਪੂਤ ਕੌ ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥੧॥

chitar si(n)gh ke poot kau praan raakhayo ||1||

The Minister advised the Raja and protected the son of Chitar Singh.(1)

ਸਹਰ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਮੈ ਏਕ ਨਾਰੀ ॥

sahar cheen maacheen mai ek naaree ||

ਰਹੈ ਆਪਨੇ ਖਾਵੰਦਹਿ ਅਧਿਕ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥

rahai aapane khaava(n)dheh adhik payaaree ||

In the city of Cheenmaacheen, there lived a woman who was very much

esteemed by her husband.

ਜੁ ਸੋ ਬੈਨ ਭਾਖੈ ਵਹੀ ਬਾਤ ਮਾਨੈ ॥

j so bain bhaakhai vahee baat maanai ||

ਬਿਨਾ ਤਾਹਿ ਪੂਛੇ ਨਹੀ ਕਾਜ ਠਾਨੈ ॥੨॥

binaa taeh poochhe nahee kaaj Thaanai ||2||

He always acted according to the wishes of his wife.(2)

ਦਿਨੋ ਰੈਨ ਡਾਰੇ ਰਹੈ ਤਾਹਿ ਡੇਰੈ ॥

dhino rain ddaare rahai taeh dderai ||

ਬਿਨਾ ਤਾਹਿ ਨਹਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਹੂਰ ਹੇਰੈ ॥

binaa taeh neh i(n)dhr kee hoor herai ||

He ever stayed home and never, even, looked at Indra's Fairies.

ਤ੍ਰਿਯਾ ਰੂਪ ਆਨੂਪ ਲਹਿ ਪੀਯ ਜੀਵੈ ॥

tirayaa roop aanoop leh peey jeevai ||

ਬਿਨਾ ਨਾਰਿ ਪੂਛੇ ਨਹੀ ਪਾਨ ਪੀਵੈ ॥੩॥

binaa naar poochhe nahee paan peevai ||3||

He lived relished by the sight of this woman and never sipped a drop of water without her concurrence.(3)

ਮਤੀ ਲਾਲ ਨੀਕੋ ਰਹੈ ਨਾਮ ਬਾਲਾ ॥

matee laal neeko rahai naam baalaa ||

ਦਿਪੈ ਚਾਰੁ ਆਭਾ ਮਨੋ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ॥

dhipai chaar aabhaa mano raag maalaa ||

That pretty lady was known as Lal Mati and she was as beautiful as the

musical notes.

ਸੁਨੀ ਕਾਨ ਐਸੀ ਨ ਵੈਸੀ ਨਿਹਾਰੀ ॥

sunee kaan aaisee na vaisee nihaaree ||

Neither there had been, nor there would be, a stunner like her.(4)

ਭਈ ਹੈ ਨ ਆਗੇ ਨ ਹ੍ਵੈਹੈ ਕੁਮਾਰੀ ॥੪॥

bhiee hai na aage na havaihai kumaaree ||4||

She was, as if she had been created by Brahma Himself.

ਮਨੌ ਆਪੁ ਲੈ ਹਾਥ ਬ੍ਰਹਮੈ ਬਨਾਈ ॥

manau aap lai haath brahamai banaiee ||

Either she looked like Dev Jani (daughter of Shankar-Acharya) or

ਕਿਧੌਂ ਦੇਵ ਜਾਨੀ ਕਿਧੌਂ ਮੈਨ ਜਾਈ ॥

kidhau dhev jaanee kidhau main jaiee ||

She was produced through Cupid.

ਭਈ ਨਾਹਿ ਨਹਿ ਹੈ ਨ ਹ੍ਵੈਹੈ ਤ੍ਰਿਵੈਸੀ ॥

bhiee naeh neh hai na havaihai tiravaisee ||

Neither there had been, nor there would be, a damsel like that.

ਮਨੋ ਜਛਨੀ ਨਾਗਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੈਸੀ ॥੫॥

mano jachhanee naaganee ki(n)nranaisee ||5||

She was, as if an epitome of Jachhni, Naagni or Fairy (goddesses).(5)

ਤਿਨਕ ਦੇਸ ਕੇ ਰਾਵ ਸੌ ਨੇਹ ਠਾਨ੍ਯੋ ॥

tinak dhes ke raav sau neh Thaanrayo ||

ਮਹਾ ਚਤੁਰ ਤਿਹ ਚਿਤ ਕੇ ਬੀਚ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

mahaa chatur teh chit ke beech jaanayo ||

The Raja land began to love her and the Raja thought of her to be very wise

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਆਨੂਪ ਤਾ ਕੋ ਬਿਰਾਜੈ ॥

adhik roop aanoop taa ko biraajai ||

ਲਖੇ ਜਾਹਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦ੍ਰਪ ਭਾਜੈ ॥੬॥

lakhe jaeh ka(n)dhrap ko dhrap bhaajai ||6||

She was extremely delightful. Even, the Cupid’s pride had been

shattered.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤ ਤਾ ਸੌ ਕਰੀ ਚਿਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥

adhik preet taa sau karee chit mai chatur pachhaan ||

The wise lady extremely adored the Raja and disregarded all the norms of

morality.

ਛਾਡਿ ਦਈ ਲਜਾ ਸਭੈ ਬਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੭॥

chhaadd dhiee lajaa sabhai badhee bireh ke baan ||7||

She felt tormented with the arrows coming out of the bow of his love.(7)

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

Totak Chhand

ਲਖਿ ਰੂਪ ਲਲਾ ਜੂ ਕੋ ਰੀਝ ਰਹੀ ॥

lakh roop lalaa joo ko reejh rahee ||

ਜਿਹ ਜੋਤ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹਿ ਜਾਤ ਕਹੀ ॥

jeh jot prabhaa neh jaat kahee ||

She was so much delighted with the sight of her loved one that it could not

be narrated.

ਨਿਸ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਬੋਲ ਲਿਯੋ ॥

nis ek tirayaa teh bol liyo ||

ਮਨ ਭਾਵਤ ਭੂਪ ਸੌ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ॥੮॥

man bhaavat bhoop sau bhog kiyo ||8||

One night she invited the Raja and, desirously, made love with him.(8)

ਸਿਗਰੀ ਨਿਸ ਭੂਪ ਸੌ ਭੋਗ ਕਰਿਯੋ ॥

sigaree nis bhoop sau bhog kariyo ||

While she was keeping herself absorbed in sensual acts, the woman's

ਇਹ ਬੀਚ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਤਿ ਆਨ ਪਰਿਯੋ ॥

eeh beech tirayaa pat aan pariyo ||

Husband seemed to be coming.

ਤਿਹ ਆਵਤ ਜਾਨਿ ਡਰੀ ਹਿਯ ਮੈ ॥

teh aavat jaan ddaree hiy mai ||

Seeing him proceeding (towards her) she was frightened and she

ਇਹ ਭਾਤਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਠਟਿਯੋ ਜਿਯ ਮੈ ॥੯॥

eeh bhaat charitr ThaTiyo jiy mai ||9||

Planned to dupe him this way.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਕਿਯਾ ਕਰਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਆਪਣੀ ਸੇਜ ਬਣਾਇ ॥

takiyaa kar raakhayo nirapeh aapanee sej banai ||

She covered and made the Raja to lie in the bed as a pillow and led

ਜਾਇ ਪਿਯਹਿ ਆਗੇ ਲਿਯੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ॥੧੦॥

jai piyeh aage liyo param preet upajai ||10||

Her husband there.(10)

ਭੂਪ ਲਖ੍ਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਫਸ੍ਯੋ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਹੇਤ ॥

bhoop lakhayo chit mai fasayo aan tirayaa ke het ||

The Raja thought in his mind that he had been entangled in the love,

ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਡਰਿਯੋ ਸ੍ਵਾਸ ਨ ਊਚੋ ਲੇਤ ॥੧੧॥

adhik chit bheetar ddariyo savaiaas na uoocho let ||11||

But he was petrified and could not breath aloud even.(11)

ਪਤਿ ਸੌ ਅਤਿ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਰਹੀ ਗਰੇ ਲਪਟਾਇ ॥

pat sau at rat maan kai rahee gare lapaTai ||

Clinging to her husband, she kept on making love.

ਕਿਯੋ ਸਿਰਾਨੋ ਭੂਪ ਕੋ ਸੋਇ ਰਹੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੨॥

kiyo siraano bhoop ko soi rahe sukh pai ||12||

Using Raja as their pillow they went into peaceful slumber.(12)

ਭੋਰ ਭਏ ਉਠਿ ਪਿਯ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ॥

bhor bhe uTh piy gayo nirap so bhog kamai ||

In the morning when the husband had gone she enabled the Raja out

ਕਾਢਿ ਸਿਰਾਨਾ ਤੇ ਤੁਰਤ ਸਦਨ ਦਿਯੋ ਪਹੁਚਾਇ ॥੧੩॥

kaadd siraanaa te turat sadhan dhiyo pahuchai ||13||

Of the pillow, and after carnal affair let him go home.(13)

ਜੇ ਜੇ ਸਯਾਨੇ ਹ੍ਵੈ ਜਗਤ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਕਰਤ ਪਾਂ੍ਾਰ ॥

je je sayaane havai jagat mai tiray so karat paar ||

ਤਾਹਿ ਮਹਾ ਜੜ ਸਮੁਝਿਯੈ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੧੪॥

taeh mahaa jaR samujhiyai chit bheetar niradhaar ||14||

The wise ones who love women, they should be considered absurd.(14)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੦॥੩੭੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe beesavo charitr samaapatam sat subham sat ||20||379||afajoo(n)||

Twentieth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (20)(379)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭੂਪ ਬੰਦ ਗ੍ਰਿਹ ਨਿਜੁ ਸੁਤਹਿ ਗਹਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥

bhoop ba(n)dh gireh nij suteh geh kar dhiyo paThai ||

The Monarch caught hold of his son and sent him to the prison, And

ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਹਿਤ ਬਹੁਰੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੧॥

praat samai ma(n)tree sahit bahuro liyo bulai ||1||

In the morning, through the Minister, called him back.(1)

ਰੀਝ ਰਾਇ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਬਚਨ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਸੰਗ ॥

reejh rai aaise kahayo bachan ma(n)tirayan sa(n)g ||

Then he asked the Minster to narrate the Chritars

ਪੁਰਖ ਤ੍ਰਿਯਨ ਚਤੁਰਨ ਚਰਿਤ ਮੋ ਸੋ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੨॥

purakh tirayan chaturan charit mo so karahu prasa(n)g ||2||

Of the wise men and the women -2

ਤੀਰ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਕੇ ਹੁਤੋ ਪੁਰ ਅਨੰਦ ਇਕ ਗਾਉ ॥

teer satudhrav ke huto pur ana(n)dh ik gaau ||

On the banks of the river Sutlaj, there was a village by the name of Anadpur.

ਨੇਤ੍ਰ ਤੁੰਗ ਕੇ ਢਿਗ ਬਸਤ ਕਾਹਲੂਰ ਕੇ ਠਾਉ ॥੩॥

netr tu(n)g ke ddig basat kaahaloor ke Thaau ||3||

It was situated near Naina Devi which situated was in the state of Kahloor.(3)

ਤਹਾ ਸਿਖ ਸਾਖਾ ਬਹੁਤ ਆਵਤ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥

tahaa sikh saakhaa bahut aavat modh baddai ||

There used to come several Sikhs with great pleasure,

ਮਨ ਬਾਛਤ ਮੁਖਿ ਮਾਗ ਬਰ ਜਾਤ ਗ੍ਰਿਹਨ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੪॥

man baachhat mukh maag bar jaat girahan sukh pai ||4||

And after getting their ambitions fulfilled, they used to go back to their

homes.(4)

ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਧਨਵੰਤ ਕੀ ਤੌਨ ਨਗਰ ਮੈ ਆਨਿ ॥

ek tirayaa dhanava(n)t kee tauan nagar mai aan ||

The wife of a rich-man came to that town.

ਹੇਰਿ ਰਾਇ ਪੀੜਤ ਭਈ ਬਿਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੫॥

her rai peeRat bhiee bidhee bireh ke baan ||5||

She fell for the Raja and was pierced with his love arrows.(5)

ਮਗਨ ਦਾਸ ਤਾ ਕੋ ਹੁਤੋ ਸੋ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

magan dhaas taa ko huto so tin liyo bulai ||

She had a servant, Magan Das whom she called,

ਕਛੁਕ ਦਰਬ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥੬॥

kachhuk dharab taa ko dhiyo aaise kahiyo banai ||6||

And gave him some money and made him to understand like this.(6)

ਨਗਰ ਰਾਇ ਤੁਮਰੋ ਬਸਤ ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ॥

nagar rai tumaro basat taeh milaavahu moh ||

‘You get me to meet the Raja,

ਤਾਹਿ ਮਿਲੇ ਦੈਹੋ ਤੁਝੈ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਲੈ ਤੋਹਿ ॥੭॥

taeh mile dhaiho tujhai amit dharab lai toh ||7||

'And after encountering him 1 will give you lot of wealth.'(7)

ਮਗਨ ਲੋਭ ਧਨ ਕੇ ਲਗੇ ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੇ ਪਾਸ ॥

magan lobh dhan ke lage aan raav ke paas ||

Becoming greedy for money, Magan came to the Raja,

ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਰਿ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯ ਅਰਦਾਸਿ ॥੮॥

par pain kar jor kar ieh bidh kiy aradhaas ||8||

Fell on his feet and requested thus,(8)

ਸਿਖ੍ਯੋ ਚਹਤ ਜੋ ਮੰਤ੍ਰ ਤੁਮ ਸੋ ਆਯੋ ਮੁਰ ਹਾਥ ॥

sikhayo chahat jo ma(n)tr tum so aayo mur haath ||

'The incantation you wanted to learn, has come in my possession.

ਕਹੈ ਤੁਮੈ ਸੋ ਕੀਜਿਯਹੁ ਜੁ ਕਛੁ ਤੁਹਾਰੇ ਸਾਥ ॥੯॥

kahai tumai so keejiyahu ju kachh tuhaare saath ||9||

'To learn the same you will have to proceed the way I ask.(9)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਚਲਿਯੋ ਧਾਰਿ ਆਤੀਤ ਕੋ ਭੇਸ ਰਾਈ ॥

chaliyo dhaar aateet ko bhes raiee ||

ਮਨਾਪਨ ਬਿਖੈ ਸ੍ਰੀ ਭਗੌਤੀ ਮਨਾਈ ॥

manaapan bikhai sree bhagauatee manaiee ||

The Raja put on the garb of an ascetic, meditating on Bhagwati, the goddess, commenced his journey.

ਚਲਿਯੋ ਸੋਤ ਤਾ ਕੇ ਫਿਰਿਯੋ ਨਾਹਿ ਫੇਰੇ ॥

chaliyo sot taa ke firiyo naeh fere ||

ਧਸ੍ਰਯੋ ਜਾਇ ਕੈ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਸੁ ਡੇਰੇ ॥੧੦॥

dhasrayo jai kai vaa tirayaa ke su ddere ||10||

Walking and walking along, without looking back, reached the residence of

that damsel.(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਲਖਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਸੁ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥

lakh tiray taeh su bhekh banaayo ||

ਫੂਲ ਪਾਨ ਅਰੁ ਕੈਫ ਮੰਗਾਯੋ ॥

fool paan ar kaif ma(n)gaayo ||

On seeing him the dame adorned herself and ordered for flowers, beetle

leaf and wine.

ਆਗੇ ਟਰਿ ਤਾ ਕੋ ਤਿਨ ਲੀਨਾ ॥

aage Tar taa ko tin leenaa ||

ਚਿਤ ਕਾ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਦੀਨਾ ॥੧੧॥

chit kaa sok dhoor kar dheenaa ||11||

She came forward herself to receive him and pacified her anxiety.(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਿ ਬਹੁ ਮੋਲ ਕੇ ਅਤਿਥ ਭੇਸ ਕੋ ਡਾਰਿ ॥

basatr pahir bahu mol ke atith bhes ko ddaar ||

The woman weared the new clothes and put the expensive garments.

ਤਵਨ ਸੇਜ ਸੋਭਿਤ ਕਰੀ ਉਤਮ ਭੇਖ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੨॥

tavan sej sobhit karee utam bhekh sudhaar ||12||

And in new form she adorned the decorated bed.(12)

ਤਬ ਤਾ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਯੌ ਕਹੀ ਭੋਗ ਕਰਹੁ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ॥

tab taa so tiray yau kahee bhog karahu muh saath ||

Then the lady asked him, 'Please have intercourse with me,

ਪਸੁ ਪਤਾਰਿ ਦੁਖ ਦੈ ਘਨੋ ਮੈ ਬੇਚੀ ਤਵ ਹਾਥ ॥੧੩॥

pas pataar dhukh dhai ghano mai bechee tav haath ||13||

'Because, tormented by Cupid, I am handing over myself to you.'(I3)

ਰਾਇ ਚਿਤ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਤਾਹੀ ਠੌਰ ॥

rai chit chi(n)taa karee baiThe taahee Thauar ||

The monarch said 'I had come to learn incantation,

ਮੰਤ੍ਰ ਲੈਨ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਭਈ ਔਰ ਕੀ ਔਰ ॥੧੪॥

ma(n)tr lain aayo huto bhiee aauar kee aauar ||14||

But the situation is quite contrary (I4)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਭਏ ਪੂਜ ਤੋ ਕਹਾ ਗੁਮਾਨ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥

bhe pooj to kahaa gumaan na keejiyai ||

The one, who is considered as worship-worthy, should not become egotistical.

ਧਨੀ ਭਏ ਤੋ ਦੁਖਜਨ ਨਿਧਨ ਨ ਦੀਜਿਯੈ ॥

dhanee bhe to dhukhayan nidhan na dheejiyai ||

If one becomes a rich man he should not beset the poor.

ਰੂਪ ਭਯੋ ਤੋ ਕਹਾ ਐਂਠ ਨਹਿ ਠਾਨਿਯੈ ॥

roop bhayo to kahaa aai(n)Th neh Thaaniyai ||

‘With prettiness one should not display arrogance,

ਹੋ ਧਨ ਜੋਬਨ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ਪਾਹੁਨੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥੧੫॥

ho dhan joban dhin chaar paahuno jaaniyai ||15||

‘Because the youth and beauty are sustainable for four (a few) days

only.(15)

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

Chhand

ਧਰਮ ਕਰੇ ਸੁਭ ਜਨਮ ਧਰਮ ਤੇ ਰੂਪਹਿ ਪੈਯੈ ॥

dharam kare subh janam dharam te roopeh paiyai ||

ਧਰਮ ਕਰੇ ਧਨ ਧਾਮ ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜ ਸੁਹੈਯੈ ॥

dharam kare dhan dhaam dharam te raaj suhaiyai ||

‘Righteousness endows auspicious birth and righteousness confers beauty.

ਕਹਿਯੋ ਤੁਹਾਰੋ ਮਾਨਿ ਧਰਮ ਕੈਸੇ ਕੈ ਛੋਰੋ ॥

kahiyo tuhaaro maan dharam kaise kai chhoro ||

‘The righteousness augments the wealth and holiness and the righteousness idealises the sovereignty.

ਮਹਾ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਦੇਹ ਅਪਨੀ ਕਯੋ ਬੋਰੋ ॥੧੬॥

mahaa narak ke beech dheh apanee kayo boro ||16||

‘Why should I abandon righteousness on your instance and make myself

worthy of hell? (l6)

ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਾਰੋ ਮਾਨਿ ਭੋਗ ਤੋਸੋ ਨਹਿ ਕਰਿਹੋ ॥

kahiyo tumaaro maan bhog toso neh kariho ||

‘Acquiescing to your request, I am not going to copulate with you,

ਕੁਲਿ ਕਲੰਕ ਕੇ ਹੇਤ ਅਧਿਕ ਮਨ ਭੀਤਰ ਡਰਿਹੋ ॥

kul kala(n)k ke het adhik man bheetar ddariho ||

‘Because, in my heart, I am apprehensive of denigrating my family.

ਛੋਰਿ ਬ੍ਯਾਹਿਤਾ ਨਾਰਿ ਕੇਲ ਤੋ ਸੋ ਨ ਕਮਾਊ ॥

chhor brayaahitaa naar kel to so na kamaauoo ||

‘Deserting behind my married woman (wife), I will never have sex with you.

ਧਰਮਰਾਜ ਕੀ ਸਭਾ ਠੌਰ ਕੈਸੇ ਕਰਿ ਪਾਊ ॥੧੭॥

dharamaraaj kee sabhaa Thauar kaise kar paauoo ||17||

‘I will never be able to find a place in the court of Lord of

Righteousness.'(I7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਆਵਤ ਨਰ ਕੇ ਪਾਸ ॥

kaamaatur havai jo tirayaa aavat nar ke paas ||

(She said,) 'When a sexually distressed woman comes to a male,

ਮਹਾ ਨਰਕ ਸੋ ਡਾਰਿਯੈ ਦੈ ਜੋ ਜਾਨ ਨਿਰਾਸ ॥੧੮॥

mahaa narak so ddaariyai dhai jo jaan niraas ||18||

'And that male who turns her back disappointed, is worthy of hell.'(I8)

ਪਾਇ ਪਰਤ ਮੋਰੋ ਸਦਾ ਪੂਜ ਕਹਤ ਹੈ ਮੋਹਿ ॥

pai parat moro sadhaa pooj kahat hai moh ||

(He replied,) 'People bow on my feet and worship me.

ਤਾ ਸੋ ਰੀਝ ਰਮ੍ਯੋ ਚਹਤ ਲਾਜ ਨ ਆਵਤ ਤੋਹਿ ॥੧੯॥

taa so reejh ramayo chahat laaj na aavat toh ||19||

'And you want me to have sex with you. Aren't you ashamed of yourself?'(

19)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Chaupaee

ਕ੍ਰਿਸਨ ਪੂਜ ਜਗ ਕੇ ਭਏ ਕੀਨੀ ਰਾਸਿ ਬਨਾਇ ॥

kirasan pooj jag ke bhe keenee raas banai ||

(She said,) ‘Krishna was worshipped too, and he had indulged in love

plays.

ਭੋਗ ਰਾਧਿਕਾ ਸੋ ਕਰੇ ਪਰੇ ਨਰਕ ਨਹਿ ਜਾਇ ॥੨੦॥

bhog raadhikaa so kare pare narak neh jai ||20||

‘He made love with Radhika, but they never went to hell.(20)

ਪੰਚ ਤਤ ਲੈ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰ ਕੀਨੀ ਨਰ ਕੀ ਦੇਹ ॥

pa(n)ch tat lai braham kar keenee nar kee dheh ||

‘With five elements Brahama, the God, created human-beings,

ਕੀਯਾ ਆਪ ਹੀ ਤਿਨ ਬਿਖੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਸਨੇਹ ॥੨੧॥

keeyaa aap hee tin bikhai isatree purakh saneh ||21||

And He, Himself initiated love in men and women.(2l)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਤੇ ਆਨ ਰਮੋ ਮੋਹਿ ਸੰਗਾ ॥

taa te aan ramo moh sa(n)gaa ||

ਬਯਾਪਤ ਮੁਰ ਤਨ ਅਧਿਕ ਅਨੰਗਾ ॥

bayaapat mur tan adhik ana(n)gaa ||

‘Therefore, without hesitation have sex with me,

ਆਜ ਮਿਲੇ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਮਰਿਹੋ ॥

aaj mile tumare bin mariho ||

Because the excitement for the sex overpowers all the parts of my body.

ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਜਰਿਹੋ ॥੨੨॥

birahaanal ke bheetar jariho ||22||

Without an encounter with you, I will burn in the fire of separation.(22)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅੰਗ ਤੇ ਭਯੋ ਅਨੰਗ ਤੌ ਦੇਤ ਮੋਹਿ ਦੁਖ ਆਇ ॥

a(n)g te bhayo ana(n)g tau dhet moh dhukh aai ||

‘My each limb, seeking copulation, is afflicting me.

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਜੂ ਕੋ ਪਕਰਿ ਤਾਹਿ ਨ ਦਯੋ ਜਰਾਇ ॥੨੩॥

mahaa rudhr joo ko pakar taeh na dhayo jarai ||23||

'Why didn't Ruder, the Great (Shiva) decimated it (sexual desire).'(23)

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

Chhand

ਧਰਹੁ ਧੀਰਜ ਮਨ ਬਾਲ ਮਦਨ ਤੁਮਰੋ ਕਸ ਕਰਿ ਹੈ ॥

dharahu dheeraj man baal madhan tumaro kas kar hai ||

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਮਨ ਬੀਚ ਸੁ ਡਰਿ ਹੈ ॥

mahaa rudhr ko dhayaan dharo man beech su ddar hai ||

(He) 'Calm down, Oh Lady, the Cupid will not harm you.

ਹਮ ਨ ਤੁਮਾਰੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਰੈਗੇ ॥

ham na tumaare sa(n)g bhog ruch maan karaige ||

'You put your thought to Ruder, the Great, (Cupid) will be scared away.

ਤਯਾਗਿ ਧਰਮ ਕੀ ਨਾਰਿ ਤੋਹਿ ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਰੈਗੇ ॥੨੪॥

tayaag dharam kee naar toh kabahoo(n) na baraige ||24||

'Not to abandon my wife, I will never have sex with you.(24)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਕਹਿਯੋ ਤਿਹਾਰੋ ਮਾਨਿ ਭੋਗ ਤੋਸੋ ਕਯੋਨ ਕਰਿਯੈ ॥

kahiyo tihaaro maan bhog toso kayon kariyai ||

'Just because you say, why should I have sex with you?

ਘੋਰ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਜਾਇ ਪਰਬੇ ਤੇ ਡਰਿਯੈ ॥

ghor narak ke beech jai parabe te ddariyai ||

'I am afraid of being put in the hell.

ਤਬ ਆਲਿੰਗਨ ਕਰੇ ਧਰਮ ਅਰਿ ਕੈ ਮੁਹਿ ਗਹਿ ਹੈ ॥

tab aali(n)gan kare dharam ar kai muh geh hai ||

'To copulate with you is like disowning the righteousness,

ਹੋ ਅਤਿ ਅਪਜਸ ਕੀ ਕਥਾ ਜਗਤ ਮੋ ਕੌ ਨਿਤਿ ਕਹਿ ਹੈ ॥੨੫॥

ho at apajas kee kathaa jagat mo kau nit keh hai ||25||

And my story will go around the whole world.(25)

ਚਲੈ ਨਿੰਦ ਕੀ ਕਥਾ ਬਕਤ੍ਰ ਕਸ ਤਿਸੈ ਦਿਖੈਹੋ ॥

chalai ni(n)dh kee kathaa bakatr kas tisai dhikhaiho ||

ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੀ ਸਭਾ ਜ੍ਵਾਬ ਕੈਸੇ ਕਰਿ ਦੈਹੌਂ ॥

dharam raaj kee sabhaa javaiaab kaise kar dhaihau ||

‘How would I show my face to the Lord of Righteousness?

ਛਾਡਿ ਯਰਾਨਾ ਬਾਲ ਖਯਾਲ ਹਮਰੇ ਨਹਿ ਪਰਿਯੈ ॥

chhaadd yaraanaa baal khayaal hamare neh pariyai ||

‘Lady, you better forsake the thought of my friendship,

ਕਹੀ ਸੁ ਹਮ ਸੋ ਕਹੀ ਬਹੁਰਿ ਯਹ ਕਹਿਯੋ ਨ ਕਰਿਯੈ ॥੨੬॥

kahee su ham so kahee bahur yeh kahiyo na kariyai ||26||

‘You have said enough and, now, forget to talk more.’(26)

ਨ੍ਰਿਪ ਕੁਅਰਿ ਯੌਂ ਕਹੀ ਭੋਗ ਮੋ ਸੌਂ ਪਿਯ ਕਰਿਯੈ ॥

noop kuar yau kahee bhog mo sau piy kariyai ||

ਪਰੇ ਨ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮਾਹਿ ਨ ਡਰਿਯੈ ॥

pare na narak ke beech adhik chit maeh na ddariyai ||

Anoop Kumari said, ‘If you, my love, have sex with me,

ਨਿੰਦ ਤਿਹਾਰੀ ਲੋਗ ਕਹਾ ਕਰਿ ਕੈ ਮੁਖ ਕਰਿ ਹੈ ॥

ni(n)dh tihaaree log kahaa kar kai mukh kar hai ||

‘You will not be thrown in the hell. Don’t be scared.

ਤ੍ਰਾਸ ਤਿਹਾਰੇ ਸੌ ਸੁ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਡਰਿ ਹੈ ॥੨੭॥

traas tihaare sau su adhik chit bheetar ddar hai ||27||

‘How could people tattle about you when they are so afraid of you.(27)

ਤੌ ਕਰਿ ਹੈ ਕੋਊ ਨਿੰਦ ਕਛੂ ਜਬ ਭੇਦ ਲਹੈਂਗੇ ॥

tau kar hai kouoo ni(n)dh kachhoo jab bhedh lahai(n)ge ||

Also they would talk only if they learn about the secret.

ਜੌ ਲਖਿ ਹੈ ਕੋਊ ਬਾਤ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਮੋਨਿ ਰਹੈਂਗੇ ॥

jau lakh hai kouoo baat traas to mon rahai(n)ge ||

‘Even if one learns, fearful of you, will keep quiet.

ਆਜੁ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਮਿਤ੍ਰ ਰੁਚਿ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰਿਯੈ ॥

aaj hamaare saath mitr ruch sau rat kariyai ||

‘You must make up your mind to sleep with me today,

ਹੋ ਨਾਤਰ ਛਾਡੌਂ ਟਾਗ ਤਰੇ ਅਬਿ ਹੋਇ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥੨੮॥

ho naatar chhaaddau Taag tare ab hoi nikariyai ||28||

‘Or, alternatively, you crawl through my legs.’(28)

ਟਾਗ ਤਰੇ ਸੋ ਜਾਇ ਕੇਲ ਕੈ ਜਾਹਿ ਨ ਆਵੈ ॥

Taag tare so jai kel kai jaeh na aavai ||

(Raja,) ‘Only that one crawls through the legs who is unable to indulge in

sex,

ਬੈਠਿ ਨਿਫੂੰਸਕ ਰਹੈ ਰੈਨਿ ਸਿਗਰੀ ਨ ਬਜਾਵੈ ॥

baiTh nifoo(n)sak rahai rain sigaree na bajaavai ||

And remains sitting whole night like a eunuch and does not perform.

ਬਧੇ ਧਰਮ ਕੇ ਮੈ ਨ ਭੋਗ ਤੁਹਿ ਸਾਥ ਕਰਤ ਹੋ ॥

badhe dharam ke mai na bhog tuh saath karat ho ||

'Being prevailed by the righteousness I will not copulate with you.

ਜਗ ਅਪਜਸ ਕੇ ਹੇਤ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਬੀਚ ਡਰਤ ਹੋ ॥੨੯॥

jag apajas ke het adhik chit beech ddarat ho ||29||

'I am always fearful of the criticism of the public.(29)

ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਤੁਮ ਕਰੋ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਤੋਹਿ ਨ ਛੋਰੋ ॥

koT jatan tum karo bhaje bin toh na chhoro ||

(She,) 'Do whatever you may, but I will never leave you without sex.

ਗਹਿ ਆਪਨ ਕਰ ਆਜੁ ਸਗਰ ਤੋ ਕੋ ਨਿਸ ਭੋਰੋ ॥

geh aapan kar aaj sagar to ko nis bhoro ||

'With my own hands 1 will tear you off,

ਮੀਤ ਤਿਹਾਰੇ ਹੇਤ ਕਾਸਿ ਕਰਵਤ ਹੂੰ ਲੈਹੋ ॥

meet tihaare het kaas karavat hoo(n) laiho ||

And, then, get myself sawn through at Kanshi and, would even face

ਹੋ ਧਰਮਰਾਜ ਕੀ ਸਭਾ ਜ੍ਵਾਬ ਠਾਢੀ ਹ੍ਵੈ ਦੈਹੋ ॥੩੦॥

ho dharamaraaj kee sabhaa javaiaab Thaaddee havai dhaiho ||30||

The Lord of Righteousness in his court.(30)

ਆਜੁ ਪਿਯਾ ਤਵ ਸੰਗ ਸੇਜੁ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਸੁਹੈਹੋ ॥

aaj piyaa tav sa(n)g sej ruch maan suhaiho ||

‘Oh my love, I have sworn to bed with you, and

ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਰੁਚਿਤ ਚਿਤ ਮਾਹਿ ਕਮੈਹੋ ॥

man bhaavat ko bhog ruchit chit maeh kamaiho ||

‘Fully satisfy myself carnally.

ਆਜੁ ਸੁ ਰਤਿ ਸਭ ਰੈਨਿ ਭੋਗ ਸੁੰਦਰ ਤਵ ਕਰਿਹੋ ॥

aaju su rat sabh rain bhog su(n)dhar tav kariho ||

‘Tonight, through sex I will make you look more handsome,

ਸਿਵ ਬੈਰੀ ਕੋ ਦਰਪ ਸਕਲ ਮਿਲਿ ਤੁਮੈ ਪ੍ਰਹਰਿਹੋ ॥੩੧॥

siv bairee ko dharap sakal mil tumai prahariho ||31||

And will make Cupid to lose his pride too.’(31)

ਰਾਇ ਬਾਚ ॥

rai baach ||

Raja spoke, ‘First of all God has endowed me birth as a Kashatri,

ਪ੍ਰਥਮ ਛਤ੍ਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਦਿਯੋ ਬਿਧਿ ਜਨਮ ਹਮਾਰੋ ॥

pratham chhatr ke dhaam dhiyo bidh janam hamaaro ||

ਬਹੁਰਿ ਜਗਤ ਕੇ ਬੀਚ ਕਿਯੋ ਕੁਲ ਅਧਿਕ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

bahur jagat ke beech kiyo kul adhik ujiyaaro ||

Our dynasty is very much respected in the world.

ਬਹੁਰਿ ਸਭਨ ਮੈ ਬੈਠਿ ਆਪੁ ਕੋ ਪੂਜ ਕਹਾਊ ॥

bahur sabhan mai baiTh aap ko pooj kahaauoo ||

Being seated (as Raja) I am worshipped.

ਹੋ ਰਮੋ ਤੁਹਾਰੇ ਸਾਥ ਨੀਚ ਕੁਲ ਜਨਮਹਿ ਪਾਊ ॥੩੨॥

ho ramo tuhaare saath neech kul janameh paauoo ||32||

‘But, now, if I ravish with you, I will be reborn in a low caste.’(32)

ਕਹਾ ਜਨਮ ਕੀ ਬਾਤ ਜਨਮ ਸਭ ਕਰੇ ਤਿਹਾਰੇ ॥

kahaa janam kee baat janam sabh kare tihaare ||

ਰਮੋ ਨ ਹਮ ਸੋ ਆਜੁ ਐਸ ਘਟਿ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥

ramo na ham so aaj aais ghaT bhaag hamaare ||

(She said,) ‘What are you talking about the birth? They are your

concoction..

ਬਿਰਹ ਤਿਹਾਰੇ ਲਾਲ ਬੈਠਿ ਪਾਵਕ ਮੋ ਬਰਿਯੈ ॥

bireh tihaare laal baiTh paavak mo bariyai ||

'If you don't cherish me, then It will be my bad luck.

ਹੋ ਪੀਵ ਹਲਾਹਲ ਆਜੁ ਮਿਲੇ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਮਰਿਯੈ ॥੩੩॥

ho peev halaahal aaj mile tumare bin mariyai ||33||

'Without meeting you, I will poison myself.'(33)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਇ ਡਰਿਯੋ ਜਉ ਦੈ ਮੁਝੈ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤਿ ਕੀ ਆਨ ॥

rai ddariyo jau dhai mujhai sree bhagavat kee aan ||

The Raja was worried, if she imposed the oath of Bhagauti, the Goddess,

ਸੰਕ ਤਜਾਗ ਯਾ ਸੋ ਰਮੋ ਕਰਿਹੌ ਨਰਕ ਪਯਾਨ ॥੩੪॥

sa(n)k tayaag yaa so ramo karihau narak payaan ||34||

Be will have to ravish her and, then, go to hell.(34)

ਚਿਤ ਕੇ ਸੋਕ ਨਿਵਰਤ ਕਰਿ ਰਮੋ ਹਮਾਰੇ ਸੰਗ ॥

chit ke sok nivarat kar ramo hamaare sa(n)g ||

(She) ‘Get rid of all your doubts, savour me,

ਮਿਲੇ ਤਿਹਾਰੇ ਬਿਨੁ ਅਧਿਕ ਬ੍ਯਾਪਤ ਮੋਹਿ ਅਨੰਗ ॥੩੫॥

mile tihaare bin adhik bayaapat moh ana(n)g ||35||

‘Because Cupid is over powering me.’(35)

ਨਰਕ ਪਰਨ ਤੇ ਮੈ ਡਰੋ ਕਰੋ ਨ ਤੁਮ ਸੋ ਸੰਗ ॥

narak paran te mai ddaro karo na tum so sa(n)g ||

(Be) ‘How-so-ever Cupid may overwhelm, due to the dread of hell,

ਤੋ ਤਨ ਮੋ ਤਨ ਕੈਸਊ ਬ੍ਯਾਪਤ ਅਧਿਕ ਅਨੰਗ ॥੩੬॥

to tan mo tan kaisuoo bayaapat adhik ana(n)g ||36||

I will never indulge with you.’(36)

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

Chhand

ਤਰੁਨ ਕਰਿਯੋ ਬਿਧਿ ਤੋਹਿ ਤਰੁਨਿ ਹੀ ਦੇਹ ਹਮਾਰੋ ॥

tarun kariyo bidh toh tarun hee dheh hamaaro ||

(She) ‘You have been bestowed with youth and I am young too.

ਲਖੇ ਤੁਮੈ ਤਨ ਆਜੁ ਮਦਨ ਬਸਿ ਭਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥

lakhe tumai tan aaj madhan bas bhayo hamaaro ||

‘Seeing you I have overcome with passion.

ਮਨ ਕੋ ਭਰਮ ਨਿਵਾਰਿ ਭੋਗ ਮੋਰੇ ਸੰਗਿ ਕਰਿਯੈ ॥

man ko bharam nivaar bhog more sa(n)g kariyai ||

‘Abandon all your misconceptions and relish sex with me,

ਨਰਕ ਪਰਨ ਤੇ ਨੈਕ ਅਪਨ ਚਿਤ ਬੀਚ ਨ ਡਰਿਯੈ ॥੩੭॥

narak paran te naik apan chit beech na ddariyai ||37||

‘And don’t worry about the fear of the hell.’(37)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੂਜ ਜਾਨਿ ਕਰ ਜੋ ਤਰੁਨਿ ਮੁਰਿ ਕੈ ਕਰਤ ਪਯਾਨ ॥

pooj jaan kar jo tarun mur kai karat payaan ||

‘The lady who comes to me to worship me,

ਤਵਨਿ ਤਰੁਨਿ ਗੁਰ ਤਵਨ ਕੀ ਲਾਗਤ ਸੁਤਾ ਸਮਾਨ ॥੩੮॥

tavan tarun gur tavan kee laagat sutaa samaan ||38||

'To me, she is like the daughter of my Guru.'(38)

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

Chhand

ਕਹਾ ਤਰੁਨਿ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨੇਹ ਨਹਿ ਓਰ ਨਿਬਾਹਹਿ ॥

kahaa tarun so preet neh neh or nibaaheh ||

What to talk of love with the women, as they never fulfil,

ਏਕ ਪੁਰਖ ਕੌ ਛਾਡਿ ਔਰ ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਚਾਹਹਿ ॥

ek purakh kau chhaadd aauar su(n)dhar nar chaaheh ||

They desert one man and go after another who is better looking.

ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਤਰੁਨਿ ਜਾ ਸੋ ਹਿਤ ਕਰਹੀ ॥

adhik tarun ruch maan tarun jaa so hit karahee ||

For whosoever she makes mind for, she becomes naked before him,

ਹੋ ਤੁਰਤੁ ਮੂਤ੍ਰ ਕੋ ਧਾਮ ਨਗਨ ਆਗੇ ਕਰਿ ਧਰਹੀ ॥੩੯॥

ho turat mootr ko dhaam nagan aage kar dharahee ||39||

And immediately presents him her unclad urinary place.(39)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਹਾ ਕਰੌਂ ਕੈਸੇ ਬਚੌਂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨ ਉਪਜਤ ਸਾਤ ॥

kahaa karau kaise bachau hiradhai na upajat saat ||

(She, thinking,) ‘What should 1 do to save myself so that my mind is

appeased?

ਤੋਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈਸੇ ਜਿਯੋ ਬਚਨ ਨੇਹ ਕੇ ਨਾਤ ॥੪੦॥

toh maar kaise jiyo bachan neh ke naat ||40||

‘Your utterances depict love, how could I kill you.(40)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਇ ਚਿਤ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥

rai chit ieh bhaat bichaaro ||

ਇਹਾ ਸਿਖ ਕੋਊ ਨ ਹਮਾਰੋ ॥

eihaa sikh kouoo na hamaaro ||

:By living her my righteousness is destroyed,

ਯਾਹਿ ਭਜੇ ਮੇਰੋ ਧ੍ਰਮ ਜਾਈ ॥

yaeh bhaje mero dhram jaiee ||

ਭਾਜਿ ਚਲੌਂ ਤ੍ਰਿਯ ਦੇਤ ਗਹਾਈ ॥੪੧॥

bhaaj chalau tiray dhet gahaiee ||41||

But if I try to run away, she will get me caught.(41)

ਤਾ ਤੇ ਯਾਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੋ ॥

taa te yaakee usatat karo ||

ਚਰਿਤ ਖੇਲਿ ਯਾ ਕੋ ਪਰਹਰੋ ॥

charit khel yaa ko paraharo ||

'It will be better if I praise her and through dramatisation get rid of her.

ਬਿਨੁ ਰਤਿ ਕਰੈ ਤਰਨਿ ਜਿਯ ਮਾਰੈ ॥

bin rat karai taran jiy maarai ||

'Without agreeing to commit sex, she will kill me.

ਕਵਨ ਸਿਖ੍ਯ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਉਬਾਰੈ ॥੪੨॥

kavan sikhay muh aan ubaarai ||42||

'I wish some disciple of mine could come and save me.'(42)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril Chhand

ਧੰਨ੍ਯ ਤਰੁਨਿ ਤਵ ਰੂਪ ਧੰਨ੍ਯ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ਤਿਹਾਰੋ ॥

dha(n)nay tarun tav roop dha(n)nay pit maat tihaaro ||

(He said to her), 'You are admirable and so are your mother and father.

ਧੰਨ੍ਯ ਤਿਹਾਰੇ ਦੇਸ ਧੰਨ੍ਯ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਨ ਹਾਰੋ ॥

dha(n)nay tihaare dhes dha(n)nay pratipaalan haaro ||

'Your country is commendable and commendable are your sustainers.

ਧੰਨ੍ਯ ਕੁਅਰਿ ਤਵ ਬਕ੍ਰਤ ਅਧਿਕ ਜਾ ਮੈ ਛਬਿ ਛਾਜੈ ॥

dha(n)nay kuar tav bakrat adhik jaa mai chhab chhaajai ||

'Your face, which is very pretty, is so meritorious,

ਹੋ ਜਲਜ ਸੂਰ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰ ਦ੍ਰਪ ਕੰਦ੍ਰਪ ਲਖਿ ਭਾਜੈ ॥੪੩॥

ho jalaj soor ar cha(n)dhr dhrap ka(n)dhrap lakh bhaajai ||43||

'That, even, the Lotus- flower, Sun, Moon and Cupid lose their vanity.(43)

ਸੁਭ ਸੁਹਾਗ ਤਨ ਭਰੇ ਚਾਰੁ ਚੰਚਲ ਚਖੁ ਸੋਹਹਿ ॥

subh suhaag tan bhare chaar cha(n)chal chakh soheh ||

'Your body is blissful and your eyes are coquettish.

ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਮੋਹਹਿ ॥

khag mirag jachh bhuja(n)g asur sur nar mun moheh ||

'You are winsome to all, the birds, deer, beasts, reptiles and demons,

ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਿਕ ਥਕਿਤ ਰਹਿਤ ਲਖਿ ਨੇਤ੍ਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥

siv sanakaadhik thakit rahit lakh netr tihaare ||

'Shiva and all his four sons have languished by looking at your eyes.

ਹੋ ਅਤਿ ਅਸਚਰਜ ਕੀ ਬਾਤ ਚੁਭਤ ਨਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਮਾਰੇ ॥੪੪॥

ho at asacharaj kee baat chubhat neh hiradhai hamaare ||44||

'But the strange phenomena is that your eyes have not been able to penetrate into my heart.'(44)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਪੌਢਤੀ ਅੰਕ ਪ੍ਰਜੰਕ ਲਲਾ ਕੋ ਲੈ ਕਾਹੂ ਸੋ ਭੇਦ ਨ ਭਾਖਤ ਜੀ ਕੋ ॥

pauaddatee a(n)k praja(n)k lalaa ko lai kaahoo so bhedh na bhaakhat jee ko ||

(She replied,) 'Cuddling you I will lie down on the bed and will never

divulge this secret to anyone.

ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਬਹਾਤ ਸਦਾ ਨਿਸਿ ਮੈਨ ਕਲੋਲ ਨ ਲਾਗਤ ਫੀਕੋ ॥

kel kamaat bahaat sadhaa nis main kalol na laagat feeko ||

‘Frolicking thus, whole night will pass, and, even the Cupids play will seem

trivial.

ਜਾਗਤ ਲਾਜ ਬਢੀ ਤਹ ਮੈ ਡਰ ਲਾਗਤ ਹੈ ਸਜਨੀ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ॥

jaagat laaj baddee teh mai ddar laagat hai sajanee sabh hee ko ||

'I am living on dreams (about you) and wake up afraid of losing you.

ਤਾ ਤੇ ਬਿਚਾਰਤ ਹੌ ਚਿਤ ਮੈ ਇਹ ਜਾਗਨ ਤੇ ਸਖਿ ਸੋਵਨ ਨੀਕੋ ॥੪੫॥

taa te bichaarat hau chit mai ieh jaagan te sakh sovan neeko ||45||

'I would rather die, than to wake up from such a dream.'(45)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਹੁਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਰਾਇ ਸੋ ਯੌ ਬਚ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥

bahur tirayaa teh rai so yau bach kahiyo sunai ||

Then she declared loudly and told, the Raja.

ਆਜ ਭੋਗ ਤੋ ਸੋ ਕਰੌ ਕੈ ਮਰਿਹੌ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ॥੪੬॥

aaj bhog to so karau kai marihau bikh khai ||46||

'Either I will have sex with you or I will kill myself by taking poison.'(46)

ਬਿਸਿਖੀ ਬਰਾਬਰਿ ਨੈਨ ਤਵ ਬਿਧਨਾ ਧਰੇ ਬਨਾਇ ॥

bisikhee baraabar nain tav bidhanaa dhare banai ||

(Raja,) ‘God has created your eyes like sharp arrows,

ਲਾਜ ਕੌਚ ਮੋ ਕੌ ਦਯੋ ਚੁਭਤ ਨ ਤਾ ਤੇ ਆਇ ॥੪੭॥

laaj kauach mo kau dhayo chubhat na taa te aai ||47||

‘But He has endowed me modesty and that is why they cannot pierce me.(47)

ਬਨੇ ਠਨੇ ਆਵਤ ਘਨੇ ਹੇਰਤ ਹਰਤ ਗਯਾਨ ॥

bane Thane aavat ghane herat harat gayaan ||

‘Your eyes are penetrating and on the very first sight they oust the

knowledge.

ਭੋਗ ਕਰਨ ਕੌ ਕਛੁ ਨਹੀ ਡਹਕੂ ਬੇਰ ਸਮਾਨ ॥੪੮॥

bhog karan kau kachh nahee ddahakoo ber samaan ||48||

‘But for me, having no attraction for sex, they are merely like berries.’(48)

ਧੰਨਜ ਬੇਰ ਹਮ ਤੇ ਜਗਤ ਨਿਰਖਿ ਪਥਿਕ ਕੌ ਲੇਤ ॥

dha(n)nay ber ham te jagat nirakh pathik kau let ||

(She) ‘Worthy are those berries whom whole world can see,

ਬਰਬਸ ਖੁਆਵਤ ਫਲ ਪਕਰਿ ਜਾਨ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਦੇਤ ॥੪੯॥

barabas khuaavat fal pakar jaan bahur ghar dhet ||49||

‘And the trees, whose fruit people eat and go home satisfied.’(49)

ਅਟਪਟਾਇ ਬਾਤੇ ਕਰੈ ਮਿਲਯੋ ਚਹਤ ਪਿਯ ਸੰਗ ॥

aTapaTai baate karai milayo chahat piy sa(n)g ||

Talking nonsensically, she was becoming impatient to meet her love.

ਮੈਨ ਬਾਨ ਬਾਲਾ ਬਿਧੀ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥੫੦॥

main baan baalaa bidhee bireh bikal bhayo a(n)g ||50||

Her each and every limb was demanding, because she was absolutely

stung with the passion.(50)

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

Chhand

ਸੁਧਿ ਜਬ ਤੇ ਹਮ ਧਰੀ ਬਚਨ ਗੁਰ ਦਏ ਹਮਾਰੇ ॥

sudh jab te ham dharee bachan gur dhe hamaare ||

The Raja said, "Since I realized I was mature, my Guru has taught:"

ਪੂਤ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਜਬ ਲਗ ਘਟ ਥਾਰੇ ॥

poot ihai pran toh praan jab lag ghaT thaare ||

“Aye My Son, so long as there is life m your body,

ਨਿਜ ਨਾਰੀ ਕੇ ਸਾਥ ਨੇਹੁ ਤੁਮ ਨਿਤ ਬਢੈਯਹੁ ॥

nij naaree ke saath neh tum nit baddaiyahu ||

"You promise to enhance love with your own wife."

ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੀ ਸੇਜ ਭੁਲਿ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਜੈਯਹੁ ॥੫੧॥

par naaree kee sej bhool supane hoo(n) na jaiyahu ||51||

“But never, even by mistake, bed with else’s wife.(51)

ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਭਜੇ ਸਹਸ ਬਾਸਵ ਭਗ ਪਾਏ ॥

par naaree ke bhaje sahas baasav bhag paae ||

"By relishing another's wife, Inder, the god was showered with female

genitals."

ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਭਜੇ ਚੰਦ੍ਰ ਕਾਲੰਕ ਲਗਾਏ ॥

par naaree ke bhaje cha(n)dhr kaala(n)k lagaae ||

"By relishing another's wife, the moon was blemished."

ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਹੇਤ ਸੀਸ ਦਸ ਸੀਸ ਗਵਾਯੋ ॥

par naaree ke het sees dhas sees gavaayo ||

"By relishing another's wife, Ten Headed Raawana lost all his ten heads."

ਹੋ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਹੇਤ ਕਟਕ ਕਵਰਨ ਕੌ ਘਾਯੋ ॥੫੨॥

ho par naaree ke het kaTak kavaran kau ghaayo ||52||

"By relishing another's wife all the clan of Korav was annihilated." || 52 ||

ਪਰ ਨਾਰੀ ਸੌ ਨੇਹੁ ਛੁਰੀ ਪੈਨੀ ਕਰਿ ਜਾਨਹੁ ॥

par naaree sau neh chhuree painee kar jaanahu ||

"Making love with another's wife is like a sharp dagger."

ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਭਜੇ ਕਾਲ ਬਜਾਪਯੋ ਤਨ ਮਾਨਹੁ ॥

par naaree ke bhaje kaal bayaapayo tan maanahu ||

“The love with else’s wife is an invitation to death.

ਅਧਿਕ ਹਰੀਫੀ ਜਾਨਿ ਭੋਗ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋ ਕਰਹੀ ॥

adhik hareefee jaan bhog par tiray jo karahee ||

"Someone who thinks himself to be very brave and indulges carnally with

another's wife,"

ਹੋ ਅੰਤ ਸ੍ਵਾਨ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਹਾਥ ਲੇਂਡੀ ਕੇ ਮਰਹੀ ॥੫੩॥

ho a(n)t savaiaan kee mrit haath leaa(n)ddee ke marahee ||53||

“He is killed in the hands of a coward like a dog.”(53)

ਬਾਲ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਆਵਹਿ ॥

baal hamaare paas dhes dhesan tiray aaveh ||

"Listen my child! Women come to us from far off lands,"

ਮਨ ਬਾਛਤ ਬਰ ਮਾਗਿ ਜਾਨਿ ਗੁਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਹਿ ॥

man baachhat bar maag jaan gur sees jhukaaveh ||

"They bow their heads and wish for boons."

ਸਿਖ੍ਯ ਪੁਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਤਾ ਜਾਨਿ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਧਰਿਯੈ ॥

sikhay putr tiray sutaa jaan apane chit dhariyai ||

"Those Sikhs (disciples) are my sons and their wives are my daughters."

ਹੋ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਗਵਨ ਕੈਸੇ ਕਰਿ ਕਰਿਯੈ ॥੫੪॥

ho kahu su(n)dhar teh saath gavan kaise kar kariyai ||54||

“Tell me now, beautiful one, how could I copulate with them." || 54 ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥

bachan sunat krudhit tiray bhiee ||

ਜਰਿ ਬਰਿ ਆਠ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

jar bar aaTh Took havai giee ||

Listening to all this, she flew into rage and thought,

ਅਬ ਹੀ ਚੋਰਿ ਚੋਰਿ ਕਹਿ ਉਠਿਹੌਂ ॥

ab hee chor chor keh uThihau ||

ਤੁਹਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਮਾਰਿ ਹੀ ਸੁਟਿਹੌਂ ॥੫੫॥

tuh kop kar maar hee suTihau ||55||

'Now I should shout, "thief, thief" and people will come and kill him.'(55)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਹਸਿ ਖੇਲੋ ਸੁਖ ਸੋ ਰਮੋ ਕਹਾ ਕਰਤ ਹੋ ਰੋਖ ॥

has khelo sukh so ramo kahaa karat ho rokh ||

(She) ‘Why are you getting so angry, jovially have sex with me.

ਨੈਨ ਰਹੇ ਨਿਹੁਰਾਇ ਕਯੋ ਹੇਰਤ ਲਗਤ ਨ ਦੋਖ ॥੫੬॥

nain rahe nihurai kayo herat lagat na dhokh ||56||

‘My eyes are inviting you, can’t you understand what they are revealing.’

ਯਾ ਤੇ ਹਮ ਹੇਰਤ ਨਹੀ ਸੁਨਿ ਸਿਖ ਹਮਾਰੇ ਬੈਨ ॥

yaa te ham herat nahee sun sikh hamaare bain ||

(Raja) 'Listen, Carefully Listen, I am not looking at you,

ਲਖੇ ਲਗਨ ਲਗਿ ਜਾਇ ਜਿਨ ਬਡੇ ਬਿਰਹਿਯਾ ਨੈਨ ॥੫੭॥

lakhe lagan lag jai jin badde birahiyaa nain ||57||

'Because the looks create the feeling of separation.'(57)

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

Chhape Chhand

ਦਿਜਨ ਦੀਜਿਯਹੁ ਦਾਨ ਦ੍ਰੁਜਨ ਕਹ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦਿਖੈਯਹੁ ॥

dhijan dheejiyahu dhaan dhrujan keh dhirasaT dhikhaiyahu ||

'Charity is endowed to the priests and the men with base thinking get scornful looks.

ਸੁਖੀ ਰਾਖਿਯਹੁ ਸਾਥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਿਰ ਖੜਗ ਬਜੈਯਹੁ ॥

sukhee raakhiyahu saath satr sir khaRag bajaiyahu ||

'Friends are entrained with relief and the enemies get hit on the heads with

sword.

ਲੋਕ ਲਾਜ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕਛੂ ਕਾਰਜ ਨਹਿ ਕਰਿਯਹੁ ॥

lok laaj kau chhaadd kachhoo kaaraj neh kariyahu ||

‘No act is performed keeping in view the public opinion.

ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੀ ਸੇਜ ਪਾਵ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਧਰਿਯਹੁ ॥

par naaree kee sej paav supane hoo(n) na dhariyahu ||

‘One should not even dream of getting into bed with else’s wife.

ਗੁਰ ਜਬ ਤੇ ਮੁਹਿ ਕਹਿਯੋ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਲਯੋ ਸੁ ਧਾਰੈ ॥

gur jab te muh kahiyo ihai pran layo su dhaarai ||

‘Since the time Guru has taught me this lesson,

ਹੋ ਪਰ ਧਨ ਪਾਹਨ ਤੁਲਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਰ ਮਾਤ ਹਮਾਰੈ ॥੫੮॥

ho par dhan paahan tul tirayaa par maat hamaarai ||58||

Any thing belonging to somebody else is like a stone and else’s wife like a

mother to me.'(58)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨਤ ਰਾਵ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਮਨਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ॥

sunat raav ko bach sravan tiray man adhik risai ||

Listening to the Raja's talk she became angrier,

ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਕੈ ਉਠੀ ਸਿਖਜਨ ਦਿਯੋ ਜਗਾਇ ॥੫੯॥

chor chor keh kai uThee sikhayan dhiyo jagai ||59||

And shouting, "thief, thief" she awoke all her companions.(59)

ਸੁਨਤ ਚੋਰ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਨ ਅਧਿਕ ਡਰਿਯੋ ਨਰ ਨਾਹਿ ॥

sunat chor ko bach sravan adhik ddariyo nar naeh ||

Hearing the call of "thief, thief," the Raja was frightened.

ਪਨੀ ਪਾਮਰੀ ਤਜਿ ਭਜ੍ਯੋ ਸੁਧਿ ਨ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥੬੦॥

panee paamaree taj bhajayo sudh na rahee man maeh ||60||

He lost his sanity and, leaving there his shoes and silk robe, ran away.(60)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੧॥੪੩੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ikeesavo charitr samaapatam sat subham sat ||21||439||afajoo(n)||

Twenty-first Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (21)(439)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨਤ ਚੋਰ ਕੇ ਬਚ ਸ੍ਰਵਨ ਉਠਿਯੋ ਰਾਇ ਡਰ ਧਾਰ ॥

sunat chor ke bach sravan uThiyo rai ddar dhaar ||

When the Raja heard the call, “thief, thief” he became dreadful.

ਭਜਿਯੋ ਜਾਇ ਡਰ ਪਾਇ ਮਨ ਪਨੀ ਪਾਮਰੀ ਡਾਰਿ ॥੧॥

bhajiyo jai ddar pai man panee paamaree ddaar ||1||

He ran out leaving behind his shoes and silk robe.(1)

ਚੋਰਿ ਸੁਨਤ ਜਾਗੇ ਸਭੈ ਭਜੈ ਨ ਦੀਨਾ ਰਾਇ ॥

chor sunat jaage sabhai bhajai na dheenaa rai ||

Hearing the call of thief, all woke up and did not let the Raja runaway,

ਕਦਮ ਪਾਚ ਸਾਤਕ ਲਗੇ ਮਿਲੇ ਸਿਤਾਬੀ ਆਇ ॥੨॥

kadham paach saatak lage mile sitaabee aai ||2||

And within five or seven feet they caught him.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚੋਰ ਬਚਨ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਧਾਏ ॥

chor bachan sabh hee sun dhaae ||

ਕਾਢੇ ਖੜਗ ਰਾਇ ਪ੍ਰਤਿ ਆਏ ॥

kaadde khaRag rai prat aae ||

Others too heard the call of “thief” and came out with their swords.

ਕੂਕਿ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੈ ॥

kook kahai tuh jaan na dhaihai ||

ਤੁਹਿ ਤਸਕਰ ਜਮਧਾਮ ਪਠੈ ਹੈ ॥੩॥

tuh tasakar jamadhaam paThai hai ||3||

People shouted at him and expressed that he should be sent to the hell.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਆਗੇ ਪਾਛੇ ਦਾਹਨੇ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਲੀਨ ॥

aage paachhe dhaahane gher dhaso dhis leen ||

He was rounded up from left, right and all the directions.

ਪੈਂਡ ਭਜਨ ਕੌ ਨ ਰਹਿਯੋ ਰਾਇ ਜਤਨ ਯੌ ਕੀਨ ॥੪॥

pai(n)dd bhajan kau na rahiyo rai jatan yau keen ||4||

Raja did try but he could not find any means (to escape).(4)

ਵਾ ਕੀ ਕਰ ਦਾਰੀ ਧਰੀ ਪਗਿਯਾ ਲਈ ਉਤਾਰਿ ॥

vaa kee kar dhaaree dharee pagiyaa liee utaar ||

People pulled his beard and took his turban off

ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਰਿ ਤਿਹ ਗਹਿਯੋ ਦ੍ਵੈਕ ਮੁਤਹਰੀ ਝਾਰਿ ॥੫॥

chor chor kar teh gahiyo dhavaik mutaharee jhaar ||5||

Calling him “thief, thief” they beat him with sticks.(5)

ਲਗੇ ਮੁਹਤਰੀ ਕੇ ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਮੂਰਛਨਾ ਖਾਇ ॥

lage muhataree ke giriyo bhoom moorachhanaa khai ||

With the beating of sticks, he fell flat and became unconscious.

ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂੰ ਨਰ ਲਹਿਯੋ ਮੁਸਕੈ ਲਈ ਚੜਾਇ ॥੬॥

bhedh na kaahoo(n) nar lahiyo musakai liee chaRai ||6||

People without understanding the real issue, tied him up with a rope.(6)

ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਬਾਜਨ ਲਗੀ ਸਿਖ੍ਯ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ॥

laat musaT baajan lagee sikhay pahu(n)che aai ||

They were throwing punches and kicks when the Sikhs arrived, too.

ਭ੍ਰਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿ ਰਹੀ ਕੋਊ ਨ ਸਕਿਯੋ ਛੁਰਾਇ ॥੭॥

bhraat bhraat tiray keh rahee kouoo na sakiyo chhurai ||7||

The woman shouted, “brother, brother,” but could not rescue him.(7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੁਤੀ ਬਹੁ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਲਗਾਈ ॥

jootee bahu teh moo(n)dd lagaiee ||

ਮੁਸਕੈ ਤਾ ਕੀ ਐਠ ਚੜਾਈ ॥

musakai taa kee aaiTh chaRaiee ||

His face was hit with shoes and hands were tied tightly.

ਬੰਦਸਾਲ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ਪਠਾਈ ॥

ba(n)dhasaal teh dhiyaa paThaiee ||

ਆਨਿ ਆਪਨੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥੮॥

aan aapanee sej suhaiee ||8||

He was put in the jail, and the woman came back to her bed.(8)

ਇਹ ਛਲ ਖੇਲਿ ਰਾਇ ਭਜ ਆਯੋ ॥

eeh chhal khel rai bhaj aayo ||

-63

ਬੰਦਸਾਲ ਤ੍ਰਿਯ ਭ੍ਰਾਤ ਪਠਾਯੋ ॥

ba(n)dhasaal tiray bhraat paThaayo ||

Through such a deception, the Raja went free and despatched her brother

to the prison.

ਸਿਖਜਨ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥

sikhayan bhedh abhedh na paayo ||

ਵਾਹੀ ਕੌ ਤਸਕਰ ਠਹਰਾਯੋ ॥੯॥

vaahee kau tasakar Thaharaayo ||9||

None of the Sikhs could comprehend the mystery and they thought her brother to be a thief.(9)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਾਈਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੨॥੪੪੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe baieesavo charitr samaapatam sat subham sat ||22||448||afajoo(n)||

Twenty-second Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja

and the Minister, Completed with Benediction. (22)(448)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਜਾਗੇ ॥

bhayo praat sabh hee jan jaage ||

ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਕਾਰਜ ਲਾਗੇ ॥

apane apane kaaraj laage ||

As the Sun rose, people awoke and went to their respective occupations.

ਰਾਇ ਭਵਨ ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਯੋ ॥

rai bhavan te baahar aayo ||

ਸਭਾ ਬੈਠ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥੧॥

sabhaa baiTh dheevaan lagaayo ||1||

The Raja came out of his palace and seated on his throne.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਤਵਨੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਿਤ ਤਜਿ ਰਿਸ ਉਪਜਾਇ ॥

praat bhe tavanai tirayaa hit taj ris upajai ||

Next day, early in the morning that lady got up,

ਪਨੀ ਪਾਮਰੀ ਜੋ ਹੁਤੇ ਸਭਹਿਨ ਦਏ ਦਿਖਾਇ ॥੨॥

panee paamaree jo hute sabhahin dhe dhikhai ||2||

And displayed the shoes and the robe publicly.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਇ ਸਭਾ ਮਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

rai sabhaa meh bachan uchaare ||

ਪਨੀ ਪਾਮਰੀ ਹਰੇ ਹਮਾਰੇ ॥

panee paamaree hare hamaare ||

The Raja declared in the court that somebody had stolen his shoes and robe.

ਤਾਹਿ ਸਿਖ੍ਯ ਜੋ ਹਮੈ ਬਤਾਵੈ ॥

taeh sikhay jo hamai bataavai ||

ਤਾ ਤੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥੩॥

taa te kaal nikaT neh aavai ||3||

‘The Sikh, who will find them out for me, will be saved from the clutches of

Death.'(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਗੁਰ ਬਕ੍ਰਤ ਤੇ ਸਿਖ੍ਯ ਨ ਸਕੇ ਦੁਰਾਇ ॥

bachan sunat gur bakrat te sikhay na sake dhurai ||

Listening to their Guru, the Sikh could not hide (the secret),

ਪਨੀ ਪਾਮਰੀ ਕੇ ਸਹਿਤ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ਬਤਾਇ ॥੪॥

panee paamaree ke sahit so tiray dhiee batai ||4||

And they told about the woman, the shoe and the robe.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬੈ ਰਾਇ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tabai rai yau bachan uchaare ||

ਗਹਿ ਲਯਾਵਹੁ ਤਿਹ ਤੀਰ ਹਮਾਰੇ ॥

geh layaavahu teh teer hamaare ||

The Raja ordered thus, ‘Go and get her and also bring my shoes and robe.

ਪਨੀ ਪਾਮਰੀ ਸੰਗ ਲੈ ਐਯਹੁ ॥

panee paamaree sa(n)g lai aaiyahu ||

ਮੋਰਿ ਕਹੇ ਬਿਨੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਦੈਯਹੁ ॥੫॥

mor kahe bin traas na dhaiyahu ||5||

‘Bring her straight to me without reprimanding her.’(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨਤ ਰਾਇ ਕੇ ਬਚਨ ਕੋ ਲੋਗ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥

sunat rai ke bachan ko log pare ararai ||

Lmmediately, harkening to the Raja, the people hastened to her,

ਪਨੀ ਪਾਮਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਲਯਾਵਤ ਭਏ ਬਨਾਇ ॥੬॥

panee paamaree tiray sahit layaavat bhe banai ||6||

Brought the woman along with the shoes and the robe.(6)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਕਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਕਿਹ ਕਾਜ ਬਸਤ੍ਰ ਤੈ ਹਰੇ ਹਮਾਰੇ ॥

kahu su(n)dhar keh kaaj basatr tai hare hamaare ||

(Raja asked,) ‘Tell me pretty lady, why did you steal my garments?

ਦੇਖ ਭਟਨ ਕੀ ਭੀਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਉਪਜਯੋ ਨਹਿ ਥਾਰੇ ॥

dhekh bhaTan kee bheer traas upajayo neh thaare ||

‘Were you not afraid of this group of brave-men (watchmen)?

ਜੋ ਚੋਰੀ ਜਨ ਕਰੈ ਕਹੌ ਤਾ ਕੌ ਕਯਾ ਕਰਿਯੈ ॥

jo choree jan karai kahau taa kau kayaa kariyai ||

‘You tell me, the one who commits theft, what should be one’s

punishments.

ਹੋ ਨਾਰਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ਟਰੌਂ ਨਾਤਰ ਜਿਯ ਤੇ ਤੁਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥੭॥

ho naar jaan kai Tarau naatar jiy te tuh mariyai ||7||

'Any way, in consideration of your being a lady, I let you go free, otherwise

I would have executed you.’(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪਰ ਪਿਯਰੀ ਮੁਖ ਪਰ ਗਈ ਨੈਨ ਰਹੀ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥

par piyaree mukh par giee nain rahee nihurai ||

Her face became pale, and her eyes remained wide open.

ਧਰਕ ਧਰਕ ਛਤਿਯਾ ਕਰੈ ਬਚਨ ਨ ਭਾਖ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੮॥

dharak dharak chhatiyaa karai bachan na bhaakhayo jai ||8||

With extreme heart-palpitation, she was dumbfounded.(8)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਹਮ ਪੂਛਹਿਗੇ ਯਾਹਿ ਨ ਤੁਮ ਕਛੁ ਭਾਖਿਯੋ ॥

ham poochhahige yaeh na tum kachh bhaakhiyo ||

(Raja) ‘I am asking you, and you are keeping quiet.

ਯਾਹੀ ਕੈ ਘਰ ਮਾਹਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਰਾਖਿਯੋ ॥

yaahee kai ghar maeh bhalee bidh raakhiyo ||

'Alright, I will take you to my house, and keeping you comfortably there,

ਨਿਰਨੌ ਕਰਿ ਹੈ ਏਕ ਇਕਾਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

niranau kar hai ek ikaat bulai kai ||

'I will talk to you in seclusion,

ਹੋ ਤਬ ਦੈਹੈ ਇਹ ਜਾਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕੈ ॥੯॥

ho tab dhaihai ieh jaan hiradhai sukh pai kai ||9||

'After that you will be let free.'(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਈ ॥

praat bhayo tiray bahur bulaiee ||

ਸਕਲ ਕਥਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥

sakal kathaa keh taeh sunaiee ||

Next morning he called the lady, and talked over whole situation.

ਤੁਮ ਕੁਪਿ ਹਮ ਪਰਿ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥

tum kup ham par charit banaayo ||

ਹਮਹੂੰ ਤੁਮ ਕਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੦॥

hamahoo(n) tum keh charit dhikhaayo ||10||

'Getting angry on me you tried to caste a net on me but on the contrary I put you in a dilemma.'(10)

ਤਾ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤ ਬੰਦਿ ਤੇ ਛੋਰਿਯੋ ॥

taa ko bhraat ba(n)dh te chhoriyo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਹੋਰਿਯੋ ॥

bhaat bhaat teh tirayeh nihoriyo ||

'You were let out on the pretension of my brother,' the woman presented

distinctive reasoning.

ਬਹੁਰਿ ਐਸ ਜਿਯ ਕਬਹੂੰ ਨ ਧਰਿਯਹੁ ॥

bahur aais jiy kabahoo(n) na dhariyahu ||

ਮੋ ਅਪਰਾਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕਰਿਯਹੁ ॥੧੧॥

mo aparaadh chhimaapan kariyahu ||11||

'Never try to attempt such trickery ever again and this time I pardon your transgression.'(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਛਿਮਾ ਕਰਹੁ ਅਬ ਤ੍ਰਿਯ ਹਮੈ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਰਾਧਿ ॥

chhimaa karahu ab tiray hamai bahur na kariyahu raadh ||

'Now, woman, you exonerate me as well, because I don't want to linger on the dispute.'

ਬੀਸ ਸਹੰਸ ਟਕਾ ਤਿਸੈ ਦਈ ਛਿਮਾਹੀ ਬਾਧਿ ॥੧੨॥

bees saha(n)s Takaa tisai dhiee chhimaahee baadh ||12||

She was, then, endowed a pension of twenty thousand takaas every six

months. (12) (1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੇਈਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੩॥੪੬੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teieesavo charitr samaapatam sat subham sat ||23||460||afajoo(n)||

Twenty-third Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (23)(460)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sortha

ਦੀਨੋ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਇ ਬੰਦਸਾਲ ਪਿਤ ਪੂਤ ਕਉ ॥

dheeno bahur paThai ba(n)dhasaal pit poot kau ||

The father again sent his son to the prison,

ਲੀਨੋ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਇ ਭੋਰ ਹੋਤ ਅਪੁਨੇ ਨਿਕਟਿ ॥੧॥

leeno bahur bulai bhor hot apune nikaT ||1||

And, as soon as it was morning, he called him back.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਕ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥

pun ma(n)tree ik kathaa uchaaree ||

ਸੁਨਹੁ ਰਾਇ ਇਕ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥

sunahu rai ik baat hamaaree ||

The Minister started narration and said, ‘My Raja, listen to another anecdote.

ਏਕ ਚਰਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਊ ॥

ek charit tiray tumeh sunaauoo ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਕੌ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਊ ॥੨॥

taa te tum kau adhik rijhaauoo ||2||

I will tell you another Chritar, which will amuse you -2

ਉਤਰ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥

autar dhes nirapat ik bhaaro ||

ਸੂਰਜ ਬੰਸ ਮਾਹਿ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

sooraj ba(n)s maeh ujiyaaro ||

In a country up in the North, there lived a Raja who belonged to the revered

Sun Clan.

ਚੰਦ੍ਰਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥

cha(n)dhramatee taa kee paTaraanee ||

ਮਾਨਹੁ ਛੀਰ ਸਿੰਧ ਮਥਿਆਨੀ ॥੩॥

maanahu chheer si(n)dh mathiaanee ||3||

Chandra Mati was his principal Rani who was, as if, churned out of milk pudding (3)

ਏਕ ਸੁਤਾ ਤਾ ਕੇ ਭਵ ਲਯੋ ॥

ek sutaa taa ke bhav layo ||

ਜਾਨਕ ਡਾਰਿ ਗੋਦ ਰਵਿ ਦਯੋ ॥

jaanak ddaar godh rav dhayo ||

They were blessed with a daughter, who was endowed in their lap by the

God Sun, himself.

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਬਾਢੀ ॥

joban jeb adhik teh baaddee ||

ਮਾਨਹੁ ਚੰਦ੍ਰ ਸਾਰ ਮਥਿ ਕਾਢੀ ॥੪॥

maanahu cha(n)dhr saar math kaaddee ||4||

Her beauty had no bounds she was like the serenity of the Moon.(4)

ਧਰਿਯੋ ਸੁਮੇਰ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥

dhariyo sumer kuar teh naamaa ||

ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਜਗ ਮੈ ਬਾਮਾ ॥

jaa sam aauar na jag mai baamaa ||

She was given the name of Sumer Kaur there was none other like her in

the world.

ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹੂੰ ਭਵਨ ਮਹਿ ਭਈ ॥

su(n)dhar tihoo(n) bhavan meh bhiee ||

ਜਾਨੁਕ ਕਲਾ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਵਈ ॥੫॥

jaanuk kalaa cha(n)dhr kee viee ||5||

Her beauty prevailed all over the three worlds, as she possessed the Moon

like virtues (5)

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਧਰੀ ॥

joban jeb adhik teh dharee ||

ਮੈਨ ਸੁਨਾਰ ਭਰਨੁ ਜਨੁ ਭਰੀ ॥

main sunaar bharan jan bharee ||

She was so beautiful that, even, the Cupid ran errands for her.

ਵਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਤ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥

vaa kee prabhaa jaat neh kahee ||

ਜਾਨਕ ਫੂਲ ਮਾਲਤੀ ਰਹੀ ॥੬॥

jaanak fool maalatee rahee ||6||

Her charm could not be explained as she appeared to be like a bouquet of

flowers.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਗੈ ਜੁਬਨ ਕੀ ਜੇਬ ਕੇ ਝਲਕਤ ਗੋਰੇ ਅੰਗ ॥

jagai juban kee jeb ke jhalakat gore a(n)g ||

With the awakening of youth, her appendage reflected through her fair

complexion,

ਜਨੁ ਕਰਿ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਦਮਕਤ ਛੀਰ ਤਰੰਗ ॥੭॥

jan kar chheer samu(n)dhr mai dhamakat chheer tara(n)g ||7||

Like the snowy waves, which jumped up and down in the sea-water.(7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦਛਿਨ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤ ਵਹ ਬਰੀ ॥

dhachhin dhes nirapat veh baree ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਕਰੀ ॥

bhaat bhaat ke bhogan karee ||

She was married to a southern Raja and she started to enjoy variable

carnal pleasures.

ਦੋਇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੰਨਜਾ ਇਕ ਭਈ ॥

dhoi putr ka(n)nayaa ik bhiee ||

ਜਾਨੁਕ ਰਾਸਿ ਰੂਪਿ ਕੀ ਵਈ ॥੮॥

jaanuk raas roop kee viee ||8||

She gave birth to two sons and a daughter, who were the epitome of splendour as well.(8)

ਕਿਤਕਿ ਦਿਨਨ ਰਾਜਾ ਵਹੁ ਮਰਿਯੋ ॥

kitak dhinan raajaa vahu mariyo ||

ਤਿਹ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰ ਪੂਤ ਬਿਧਿ ਧਰਿਯੋ ॥

teh sir chhatr poot bidh dhariyo ||

Soon after that Raja died, the crown of sovereignty was put on the son’s

head,

ਕੋ ਆਗਜਾ ਤਾ ਕੀ ਤੇ ਟਰੈ ॥

ko aagayaa taa kee te Tarai ||

ਜੋ ਭਾਵੇ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋ ਕਰੈ ॥੯॥

jo bhaave chit mai so karai ||9||

And then whose orders no body could refute and he could do whatever the

way he liked.(9)

ਐਸ ਭਾਤਿ ਬਹੁ ਕਾਲ ਬਿਹਾਨ੍ਯੋ ॥

aais bhaat bahu kaal bihaanrayo ||

ਚੜਿਯੋ ਬਸੰਤ ਸਭਨ ਜਿਯ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

chaRiyo basa(n)t sabhan jiy jaanayo ||

Long time passed, and the spring season prevailed.

ਤਾ ਤੇ ਪਿਯ ਬਿਨ ਰਹਿਯੋ ਨ ਪਰੈ ॥

taa te piy bin rahiyo na parai ||

She (the widowed Rani) could not bear without her lover

ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਭਏ ਹਿਯਰਾ ਜਰੈ ॥੧੦॥

bireh baan bhe hiyaraa jarai ||10||

As her heart was riddled with the arrows of separation.(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਗਾੜੇ ਲਗੇ ਕੈਸਕ ਬੰਧੈ ਧੀਰ ॥

bireh baan gaaRe lage kaisak ba(n)dhai dheer ||

How could she tolerate and contain herself when the arrows of estrangement pinched her?

ਮੁਖ ਫੀਕੀ ਬਾਤੈ ਕਰੈ ਪੇਟ ਪਿਯਾ ਕੀ ਪੀਰ ॥੧੧॥

mukh feekee baatai karai peT piyaa kee peer ||11||

She talked customarily, but in the heart she was pricked with the for her

consort.(11)

ਸਰ ਅਨੰਗ ਕੇ ਤਨ ਗਡੇ ਕਢੇ ਦਸਊਅਲਿ ਫੂਟਿ ॥

sar ana(n)g ke tan gadde kadde dhasuooal fooT ||

The Cupid’s arrows were hitting her and passing straight through,

ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਸਭ ਗਈ ਤਰਕ ਦੈ ਤੂਟਿ ॥੧੨॥

lok laaj kul kaan sabh giee tarak dhai tooT ||12||

She felt the veil of human modesty tearing off.(12)

ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੋ ਤਾ ਕੌ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

ek purakh su(n)dhar huto taa kau layo bulai ||

She called for a handsome male,

ਮੈਨ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੩॥

main bhog taa sau kiyo hiradhai harakh upajai ||13||

And had sex with him to her full satisfaction.(13)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਸੌ ਭੋਗ ਕਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਰਸੀ ॥

taa sau bhog karat tiray rasee ||

He copulated with the woman admirably,

ਜਨ ਹ੍ਵੈ ਨਾਰਿ ਭਵਨ ਤਿਹ ਬਸੀ ॥

jan havai naar bhavan teh basee ||

As if she was his own spouse.

ਨਿਤ ਨਿਸਾ ਕਹ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥

nit nisaa keh taeh bulaavai ||

She started to call him every night,

ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੪॥

man bhaavat ke bhog kamaavai ||14||

And enjoyed heart felt sex.(14)

ਆਵਤ ਤਾਹਿ ਲੋਗ ਸਭ ਰੋਕੈ ॥

aavat taeh log sabh rokai ||

Coming there, people saw him and admonished,

ਚੋਰ ਪਛਾਨਿ ਪਾਹਰੂ ਟੋਕੈ ॥

chor pachhaan paaharoo Tokai ||

And the watchmen reckoned him to be a thief,

ਜਬ ਚੇਰੀ ਤਿਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥

jab cheree tin bachan sunaavai ||

Then, the maid would tell a telltale,

ਤਬ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਰ ਸੁ ਪੈਠੈ ਪਾਵੈ ॥੧੫॥

tab gireh jaar su paiThai paavai ||15||

And the paramour would go in.(15)

ਭੋਗ ਜਾਰ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਅਤਿ ਕਰੈ ॥

bhog jaar so tiray at karai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੈ ॥

bhaat bhaat ke bhogan bharai ||

Then, the woman would have sex with the lover,

ਅਧਿਕ ਕਾਮ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਉਪਜਾਵੈ ॥

adhik kaam ko tiray upajaavai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੬॥

lapaT lapaT kar bhog kamaavai ||16||

By adopting various mating styles.(16)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਚੇਰੀ ਪਹਰੂਨ ਕੋ ਉਤਰ ਦੇਤ ਬਨਾਇ ॥

jab cheree paharoon ko utar dhet banai ||

(As a matter of fact) when the maid was talking to the watchman,

ਤਬ ਵਹੁ ਪਾਵਤ ਪੈਠਬੋ ਮੀਤ ਮਿਲਤ ਤਿਹ ਆਇ ॥੧੭॥

tab vahu paavat paiThabo meet milat teh aai ||17||

He had sneaked in to meet her.(17)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰੈਨਿ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯ ਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥

rain bhiee tiray mitr bulaayo ||

Another night came, the lady called her friend,

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭੇਸ ਧਾਰਿ ਸੋ ਆਯੋ ॥

tiray ko bhes dhaar so aayo ||

Disguising himself as a woman, he came in.

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੋ ਬਚਨ ਉਚਰੇ ॥

eeh bidh taa so bachan uchare ||

Then she told him this,

ਹਮ ਸੋ ਭੋਗ ਅਧਿਕ ਤੁਮ ਕਰੇ ॥੧੮॥

ham so bhog adhik tum kare ||18||

'You have had enough sex with me.(18)

ਨਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ॥

naar kahiyo sun mitr hamaare ||

She said, 'listen my dear friend,

ਕਹੋ ਬਾਤ ਸੋ ਕਰਹੁ ਪਜਾਰੇ ॥

kaho baat so karahu payaare ||

'Listen to what I am going to tell you.

ਮੰਤ੍ਰ ਮੋਰ ਕਾਨਨ ਧਰਿ ਲੀਜਹੁ ॥

ma(n)tr mor kaanan dhar leejahu ||

And listen with full ear towards me,

ਅਵਰ ਕਿਸੂ ਤਨ ਭੇਦ ਨ ਦੀਜਹੁ ॥੧੯॥

avar kisoo tan bhedh na dheejahu ||19||

'On the condition that you never divulge to any one.'(19)

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤੁਮ ਬਨ ਮੈ ਜੈਯਹੁ ॥

ek dhivas tum ban mai jaiyahu ||

'You go to the woods one day,

ਏਕ ਬਾਵਰੀ ਭੀਤਰਿ ਨੈਯਹੁ ॥

ek baavaree bheetar naiyahu ||

And take bath in natural spring water.

ਮੋਹਿ ਮਿਲੇ ਜਦੁਪਤਿ ਯੌ ਕਹਿਯਹੁ ॥

moh mile jadhupat yau kahiyahu ||

(Tell others), 'I have met Shri Krishna,'

ਏ ਬਚ ਭਾਖਿ ਮੌਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਯਹੁ ॥੨੦॥

e bach bhaakh mauan havai rahiyahu ||20||

And then become a silent ascetic.(20)

ਤੁਮ ਜੋ ਲੋਗ ਦੇਖ ਹੈ ਆਈ ॥

tum jo log dhekh hai aaiee ||

‘The people who would come to see you,

ਯੌ ਕਹਿ ਯਹੁ ਤਿਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਈ ॥

yau keh yahu tin bachan sunaiee ||

‘You narrate to them.

ਆਨਿ ਗਾਵ ਤੇ ਬਚਨ ਕਹੈਂਗੇ ॥

aan gaav te bachan kahai(n)ge ||

‘They would, no doubt, indulge in cacophony.

ਸੁਨ ਬਤਿਯਾ ਹਮ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹੈਂਗੇ ॥੨੧॥

sun batiyaa ham chakirat rahai(n)ge ||21||

‘Listening to them we would show surprise.(21)

ਚੜਿ ਝੰਪਾਨ ਸੁ ਤਹਾ ਹਮ ਐ ਹੈ ॥

chaR jha(n)paan su tahaa ham aai hai ||

‘I would come to you sitting in a palanquin,

ਗੁਰੂ ਭਾਖਿ ਤਵ ਸੀਸ ਝੁਕੈ ਹੈ ॥

guroo bhaakh tav sees jhukai hai ||

‘I would bow to you considering you as my Guru.

ਲੈ ਤੋ ਕੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ਜੈਹੋ ॥

lai to ko apane ghar jaiho ||

‘Then I would bring you to my house,

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮੈਹੋ ॥੨੨॥

bhaat bhaat ke bhog kamaiho ||22||

Ad there we would revel in various sex plays.’(22)

ਤਵਨੈ ਜਾਰ ਤੈਸ ਹੀ ਕਿਯੋ ॥

tavanai jaar tais hee kiyo ||

Her friend acted upon the way,

ਜਵਨ ਭਾਤਿ ਅਬਲਾ ਕਹਿ ਦਿਯੋ ॥

javan bhaat abalaa keh dhiyo ||

The lady had told him..

ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਬਨ ਮਾਹਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

bhayo praat ban maeh sidhaariyo ||

(Then) next morning he went into the woods,

ਏਕ ਬਾਵਰੀ ਮਾਹਿ ਬਿਹਾਰਿਯੋ ॥੨੩॥

ek baavaree maeh bihaariyo ||23||

And took bath in natural spring water.(23)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਜਨ ਕਰਿ ਬਾਪੀ ਬਿਖੈ ਬੈਠਿਯੋ ਧਯਾਨ ਲਗਾਇ ॥

majan kar baapee bikhai baiThiyo dhayaan lagai ||

After mouth washing, he sat down besides the spring in deep

contemplation,

ਕਹਿਯੋ ਆਨਿ ਮੁਹਿ ਦੈ ਗਏ ਦਰਸਨ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਰਾਇ ॥੨੪॥

kahiyo aan muh dhai ge dharasan sree jadhurai ||24||

And declared that Shri Krishna had come into his vision.(24)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯੌ ਸੁਨਿ ਲੋਕ ਸਕਲ ਹੀ ਧਾਏ ॥

yau sun lok sakal hee dhaae ||

Hearing this the people swarmed to the place,

ਛੇਰਾ ਸਕਰ ਕੁਚਾਰੂ ਲਜਾਏ ॥

chheraa sakar kuchaaroo layaae ||

And with them they brought sweetmeats and snacks

ਦੂਧ ਭਾਤ ਆਗੇ ਲੈ ਧਰਹੀ ॥

dhoodh bhaat aage lai dharahee ||

They presented him milk and rice,

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਪਾਇਨ ਪਰਹੀ ॥੨੫॥

bhaat bhaat sau pain parahee ||25||

And, through numerous ways, paid their obeisance at his feet.(25)

ਦਰਸ ਦਯੋ ਤੁਮ ਕੌ ਜਦੁਰਾਈ ॥

dharas dhayo tum kau jadhuraiee ||

(People said) 'You had the vision of Krishna,

ਗੁਰੂ ਭਾਖਿ ਦੈ ਗਯੋ ਬਡਾਈ ॥

guroo bhaakh dhai gayo baddaiee ||

'And, thus you have become a prominent Guru.

ਤਾ ਤੇ ਸਭ ਉਸਤਤਿ ਹਮ ਕਰਹੀ ॥

taa te sabh usatat ham karahee ||

'Now, as we esteem you very high,

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੀ ਬੰਦ ਨ ਪਰਹੀ ॥੨੬॥

mahaa kaal kee ba(n)dh na parahee ||26||

'You emancipate us from the (fear of) death.(26)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੀ ਬੰਦ ਤੇ ਸਭ ਕੋ ਲੇਹੁ ਛੁਰਾਇ ॥

mahaa kaal kee ba(n)dh te sabh ko leh chhurai ||

‘Please do liberate us from the servitude of the death.

ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਿਚਰਹਿ ਸੁਰਗ ਪਰਹਿ ਨਰਕ ਨਹਿ ਜਾਇ ॥੨੭॥

tav prasaadh bichareh surag pareh narak neh jai ||27||

‘We all may, through your benevolence, go to the heaven, and save us

from the hell.'(27)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਲੀ ਕਥਾ ਪੁਰਿ ਭੀਤਰਿ ਆਈ ॥

chalee kathaa pur bheetar aaiee ||

The hearsay reached the town

ਤਿਨ ਰਾਨੀ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

tin raanee sravanan sun paiee ||

And the Rani heard it thoughtfully.

ਚੜਿ ਝੰਪਾਨ ਤਹਾ ਕਹ ਚਲੀ ॥

chaR jha(n)paan tahaa keh chalee ||

Sitting in palanquin she started to go to that place,

ਲੀਨੇ ਬੀਸ ਪਚਾਸਿਕ ਅਲੀ ॥੨੮॥

leene bees pachaasik alee ||28||

And she took with her twenty-twenty five of her friends.(28)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਲੀ ਚਲੀ ਆਈ ਤਹਾ ਜਹਾ ਹੁਤੇ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ॥

chalee chalee aaiee tahaa jahaa hute nij meet ||

Walking along she reached the place where there was her friend.

ਭਾਖਿ ਗੁਰੂ ਪਾਇਨ ਪਰੀ ਅਧਿਕ ਮਾਨ ਸੁਖ ਚੀਤ ॥੨੯॥

bhaakh guroo pain paree adhik maan sukh cheet ||29||

Bowing down on his feet, she begged for the peace of mind.(29)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਦਰਸੁ ਸਜਾਮ ਤੁਹਿ ਦੀਨੋ ॥

keh bidh dharas sayaam tuh dheeno ||

ਕਵਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਗੁਰ ਕੀਨੋ ॥

kavan kirapaa kar kai gur keeno ||

‘You have been endowed with the vision of Siam (Krishna),

ਸਕਲ ਕਥਾ ਵਹੁ ਹਮੈ ਸੁਨਾਵਹੁ ॥

sakal kathaa vahu hamai sunaavahu ||

ਮੋਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਵਹੁ ॥੩੦॥

more chit ko taap miTaavahu ||30||

‘Please let me listen to your anecdotes to console my heart.(30)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੋ ਕਛੁ ਕਥਾ ਤੁਮ ਪੈ ਭਈ ਸੁ ਕਛੁ ਕਹੌ ਤੁਮ ਮੋਹਿ ॥

jo kachh kathaa tum pai bhiee su kachh kahau tum moh ||

‘Tell me, tell me, whatever transpired between you,

ਤੁਹਿ ਜਦੁਪਤਿ ਕੈਸੇ ਮਿਲੇ ਕਹਾ ਦਯੋ ਬਰ ਤੋਹਿ ॥੩੧॥

tuh jadhupat kaise mile kahaa dhayo bar toh ||31||

‘How did you meet Krishna, and what boons did he endow.’(31)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮਜਨ ਹੇਤ ਇਹਾ ਮੈ ਆਯੋ ॥

majan het ihaa mai aayo ||

ਨ੍ਹਾਇ ਧੋਇ ਕਰਿ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

nrahai dhoi kar dhayaan lagaayo ||

(He replied) 'I had come here for an ablution, and after' taking bath I contemplated.

ਇਕ ਚਿਤ ਹ੍ਵੈ ਦ੍ਰਿੜ ਜਪੁ ਜਬ ਕਿਯੋ ॥

eik chit havai dhiraR jap jab kiyo ||

ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਦਰਸਨ ਮੁਹਿ ਦਿਯੋ ॥੩੨॥

tab jadhupat dharasan muh dhiyo ||32||

'When I sought His divination with great determination, then Shri Krishna

came into my vision.(32)

ਸੁਨੁ ਅਬਲਾ ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੋ ॥

sun abalaa mai kachhoo na jaano ||

ਕਹਾ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਕਹਾ ਬਖਾਨੋ ॥

kahaa dhayo muh kahaa bakhaano ||

‘Listen, you the lady in distress, I don’t remember what did he con fen

upon me.

ਮੈ ਲਖਿ ਰੂਪ ਅਚਰਜ ਤਬ ਭਯੋ ॥

mai lakh roop acharaj tab bhayo ||

ਮੋ ਕਹ ਬਿਸਰਿ ਸਭੈ ਕਿਛੁ ਗਯੋ ॥੩੩॥

mo keh bisar sabhai kichh gayo ||33||

‘I was astounded with his radiant sight and I lost all my senses.(33)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਨਮਾਲਾ ਉਰ ਮੈ ਧਰੀ ਪੀਤ ਬਸਨ ਫਹਰਾਇ ॥

banamaalaa ur mai dharee peet basan faharai ||

‘With a garland of wild flowers around and yellow clothes on, He came.

ਨਿਰਖ ਦਿਪਤ ਦਾਮਨਿ ਲਜੈ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਇ ॥੩੪॥

nirakh dhipat dhaaman lajai prabhaa na baranee jai ||34||

‘As even the lightening faltered on his sight, I was astounded to see

him.(34)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਧਿਕ ਜੋਤਿ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਸੋਹੈ ॥

adhik jot jadhupat kee sohai ||

ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥

khag mirag jachh bhuja(n)gan mohai ||

'Krishna's glamour was so high that, even, the birds, antelopes, and reptiles idolised him.

ਲਹਿ ਨੈਨਨ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਸਕੁਚਾਨੇ ॥

leh nainan ko mirag sakuchaane ||

ਕਮਲ ਜਾਨਿ ਅਲਿ ਫਿਰਤ ਦਿਵਾਨੇ ॥੩੫॥

kamal jaan al firat dhivaane ||35||

'The deer felt modest and the black-bees went crazy on his lotus-like

posture.(35)

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

Chhand

ਪੀਤ ਬਸਨ ਬਨਮਾਲ ਮੋਰ ਕੋ ਮੁਕਟ ਸੁ ਧਾਰੈ ॥

peet basan banamaal mor ko mukaT su dhaarai ||

'The yellow robes, garlands of flowers around the neck and peacock-crown on the head, were exalting.

ਮੁਖ ਮੁਰਲੀ ਅਤਿ ਫਬਤ ਹਿਯੇ ਕੌਸਤਭ ਮਨਿ ਧਾਰੈ ॥

mukh muralee at fabat hiye kauasatabh man dhaarai ||

'With a flute on his mouth, he had the (legendry) jewel of Kaustik (auspiciously churned out of the sea) in his heart.

ਸਾਰੰਗ ਸੁਦਰਸਨ ਗਦਾ ਹਾਥ ਨੰਦਗ ਅਸਿ ਛਾਜੈ ॥

saara(n)g sudharasan gadhaa haath na(n)dhag as chhaajai ||

'He had beautiful bow, elegant quoits and double-edged sword in his

hands

ਲਖੇ ਸਾਵਰੀ ਦੇਹ ਸਘਨ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜੈ ॥੩੬॥

lakhe saavaree dheh saghan ghan saavan laajai ||36||

‘Seeing his dark complexion, even the rainy-season cloud felt timidity.(36)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਤੁਰ ਕਾਨ੍ਹ ਆਯੁਧ ਚਤੁਰ ਚਹੂੰ ਬਿਰਾਜਤ ਹਾਥ ॥

chatur kaanreh aayudh chatur chahoo(n) biraajat haath ||

‘In all his four arms, four hands were ensconed,

ਦੋਖ ਹਰਨ ਦੀਨੋ ਧਰਨ ਸਭ ਨਾਥਨ ਕੈ ਨਾਥ ॥੩੭॥

dhokh haran dheeno dharan sabh naathan kai naath ||37||

‘Which were the perpetrator for the elimination of afflictions.(37)

ਨਵਲ ਕਾਨ੍ਹ ਗੋਪੀ ਨਵਲ ਨਵਲ ਸਖਾ ਲਿਯੇ ਸੰਗ ॥

naval kaanreh gopee naval naval sakhaa liye sa(n)g ||

‘The handsome Kahan (Krishna) had pretty female-companions a maids.

ਨਵਲ ਬਸਤ੍ਰ ਜਾਮੈ ਧਰੇ ਰੰਗਿਤ ਨਾਨਾ ਰੰਗ ॥੩੮॥

naval basatr jaamai dhare ra(n)git naanaa ra(n)g ||38||

‘They all had adorned beautiful and novel clothes.’(38)

ਇਹੈ ਭੇਖ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਭੇਦ ॥

eihai bhekh bhagavaan ko yaa mai kachhoo na bhedh ||

(She said) ‘There is no doubt that he was the epitome of Bhagwan,

ਇਹੈ ਉਚਾਰਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਭ ਇਹੈ ਬਖਾਨਤ ਬੇਦ ॥੩੯॥

eihai uchaarat saasatr sabh ihai bakhaanat bedh ||39||

And the Vedas and the Shastras stand testimony to that.(39)

ਇਹੈ ਭੇਖ ਪੰਡਿਤ ਕਹੈ ਇਹੈ ਕਹਤ ਸਭ ਕੋਇ ॥

eihai bhekh pa(n)ddit kahai ihai kahat sabh koi ||

ਦਰਸੁ ਦਯੋ ਜਦੁਪਤਿ ਤੁਮੈ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਕੋਇ ॥੪੦॥

dharas dhayo jadhupat tumai yaa mai bhedh na koi ||40||

As Pundits had said that, as such, was confirmed by everyone else.’(40)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਭ ਬਨਿਤਾ ਪਾਇਨ ਪਰ ਪਰੀ ॥

sabh banitaa pain par paree ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ ॥

bhaat bhaat so binatee karee ||

All the ladies attending fell on his feet to pay obeisance and presented numerous entreaties.

ਨਾਥ ਹਮਾਰੇ ਧਾਮ ਪਧਾਰਹੁ ॥

naath hamaare dhaam padhaarahu ||

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੋ ਨਾਮ ਉਚਾਰਹੁ ॥੪੧॥

sree jadhupat ko naam uchaarahu ||41||

They requested him come to their houses and sing the praises of Shri

Krishna.(41)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧਾਮ ਚਲੋ ਹਮਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਪਾਰ ॥

dhaam chalo hamare prabhoo kar kai kirapaa apaar ||

(They begged) ‘Please be benevolent and come to our domains.

ਹਮ ਠਾਢੀ ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਏਕ ਚਰਨ ਨਿਰਧਾਰ ॥੪੨॥

ham Thaaddee sevaa karai ek charan niradhaar ||42||

‘We will render service even if we had to perform by standing on our one leg.’ (42)

ਰਾਨੀ ਸੁਤ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯੈ ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਤਬ ਦੇਸ ॥

raanee sut tumare jiyai sukhee basai tab dhes ||

(He said) ‘Oh Rani! Long live your offspring and be your country very

prosperous.

ਹਮ ਅਤੀਤ ਬਨ ਹੀ ਭਲੇ ਧਰੇ ਜੋਗ ਕੋ ਭੇਸ ॥੪੩॥

ham ateet ban hee bhale dhare jog ko bhes ||43||

‘We are quite satisfied here, living like a hermit.’(43)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਗ੍ਰਿਹ ਚਲਹੁ ਹਮਾਰੇ ॥

kirapaa karahu gireh chalahu hamaare ||

ਲਗੀ ਪਾਇ ਮੈ ਰਹੋ ਤਿਹਾਰੇ ॥

lagee pai mai raho tihaare ||

(She said) ‘Please, come to our house, I will always remain attached to

your feet.

ਜੋ ਕਛੁ ਕਹੋ ਕਰਿਹੋ ਅਬ ਸੋਈ ॥

jo kachh kaho kariho ab soiee ||

ਤਵ ਆਗਜਾ ਫੇਰਿ ਹੈ ਨ ਕੋਈ ॥੪੪॥

tav aagayaa fer hai na koiee ||44||

'I will render every service to your desire and will never evade.'(44)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੈ ਯਾ ਸੋ ਗੋਸਟਿ ਕਰੋ ਕਹਿ ਅਲਿ ਦਈ ਉਠਾਇ ॥

mai yaa so gosaT karo keh al dhiee uThai ||

'I will have a talk with him alone, saying so she made all the others to leave

the place.

ਆਪੁ ਆਇ ਤਾ ਸੋ ਰਮੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੪੫॥

aap aai taa so ramee hiradhai harakh upajai ||45||

Then, herself, started to quench the thirst of her heart.(45)

ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਘਰ ਚਲੀ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕਰਿ ਭੋਗ ॥

lai taa ko ghar chalee man maanat kar bhog ||

She felt homely with him, and commenced favourite sex-plays.

ਯਾਹਿ ਮਿਲਿਯੋ ਸਭ ਹਰਿ ਕਹੈ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਹਿ ਲੋਗ ॥੪੬॥

yaeh miliyo sabh har kahai bhedh na jaaneh log ||46||

‘I will have a talk with him alone, saying so she made all the others to the

secret.(46)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਵਨ ਜਾਰ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਚਲੀ ॥

tavan jaar ko sa(n)g lai chalee ||

ਲੀਨੇ ਸਾਥਿ ਪਚਾਸਕਿ ਅਲੀ ॥

leene saath pachaasak alee ||

Then she brought her paramour to her home along with other fifty friends.

ਗੋਸਟਿ ਹੇਤ ਧਾਮ ਤਿਹ ਆਵੈ ॥

gosaT het dhaam teh aavai ||

ਸੰਕ ਤਜਾਗਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੪੭॥

sa(n)k tayaag kar bhog kamaavai ||47||

With sweet talks, she impressed all, and, then making them to leave, she

enjoyed sex-plays.(47)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਵਨ ਜਾਰ ਸੌ ਯੌ ਰਹੈ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਜਿਯੋ ਹੋਇ ॥

tavan jaar sau yau rahai nij naaree jiyo hoi ||

The lover lived there as if he was living with his own wife.

ਲੋਗ ਗੁਰੂ ਕਹਿ ਪਗ ਪਰੈ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ॥੪੮॥

log guroo keh pag parai bhedh na paavai koi ||48||

But the people considered him Guru and did not understand inner

secret.(48)

ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਸਕਤ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥

cha(n)chalaan ke charitr ko sakat na kouoo pai ||

No one can understand the cryptic character of women,

ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਸਭ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਸੁਰ ਰਾਇ ॥੪੯॥

cha(n)dhr soor sur asur sabh braham bisan sur rai ||49||

Not even Sun, Moon, gods, demons, Brahma, Vishnu and Indra.(49)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਬੀਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੪॥੫੦੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chauabeesamo charitr samaapatam sat subham sat ||24||509||afajoo(n)||

Twenty-fourth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (24)(509)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਭੀਤਰ ਬਸੈ ਕੈਲਾਖਰ ਦੀ ਦੂਨ ॥

ga(n)g jamun bheetar basai kailaakhar dhee dhoon ||

There exists a valley at Kailakhar, at the confluence of the River Jamuna

and the Rives Ganga.

ਤਿਹ ਠਾ ਲੋਗ ਬਸੈ ਘਨੈ ਪ੍ਰਤਛ ਪਸੁ ਕੀ ਜੂਨ ॥੧॥

teh Thaa log basai ghanai pratachh pasoo kee joon ||1||

The people of that place lived a life of destitute, like the animals.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

bahur su ma(n)tree bachan uchaare ||

ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੇ ॥

sunahu nirapat praanan te payaare ||

The Minister said, ‘Listen My most cherished Majesty,

ਏਕ ਕਥਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਊ ॥

ek kathaa tiray tumeh sunaauoo ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਊ ॥੨॥

taa te tumaro taap miTaauoo ||2||

'Now 1 will tell you the story which will illuminate all your anxieties.'(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੈਲਾਖਰ ਕੇ ਰਾਵ ਕੀ ਏਕ ਹੁਤੀ ਬਰ ਨਾਰਿ ॥

kailaakhar ke raav kee ek hutee bar naar ||

The Raja of Kailakhar had a very pretty lady.

ਰਾਜ ਨਸਟ ਕੇ ਹੇਤੁ ਤਿਨ ਚਿਤ ਮੈ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰਿ ॥੩॥

raaj nasaT ke het tin chit mai kiyaa bichaar ||3||

Once in her mind she contemplated of destroying the monarchy.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੀ ਇਕ ਰਾਨੀ ॥

prem kuar taa kee ik raanee ||

ਬਿਰਧ ਰਾਵ ਲਖਿ ਕਰਿ ਡਰ ਪਾਨੀ ॥

biradh raav lakh kar ddar paanee ||

Prem Kumari was the name of that Rani.

ਯਾ ਕੇ ਧਾਮ ਏਕ ਸੁਤ ਨਾਹੀ ॥

yaa ke dhaam ek sut naahee ||

Observing the Raja's old age, she was always apprehensive.

ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਤਾ ਕੇ ਚਿਤ ਮਾਹੀ ॥੪॥

eeh chi(n)taa taa ke chit maahee ||4||

One factor always worried her the Raja had no male issue.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੁਤ੍ਰ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਯਾ ਕੇ ਭਯੋ ਬਿਰਧ ਗਯੋ ਹ੍ਵੈ ਰਾਇ ॥

putr na gireh yaa ke bhayo biradh gayo havai rai ||

The Raja had no issue and he was getting old.

ਕੇਲ ਕਲਾ ਤੈ ਥਕਿ ਗਯੋ ਸਕਤ ਨ ਸੁਤ ਉਪਜਾਇ ॥੫॥

kel kalaa tai thak gayo sakat na sut upajai ||5||

He had lacked sexual potency and was unable to produce a child.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨੈਯੇ ॥

taa te kachhoo charitr banaiye ||

ਰਾਜ ਧਾਮ ਤੇ ਜਾਨ ਨ ਦੈਯੈ ॥

raaj dhaam te jaan na dhaiyai ||

(She thought) 'I should conduct some manoeuvring and should not let the

throne slip out of my hands.

ਪੂਤ ਅਨਤ ਕੌ ਲੈ ਕਰਿ ਪਰਿਯੈ ॥

poot anat kau lai kar pariyai ||

ਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੌ ਬਦਨ ਉਚਰਿਯੈ ॥੬॥

naam nirapat kau badhan uchariyai ||6||

‘I should get child through some body else and announce it to be of

Raja.'(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਗਰਭਵਤੀ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਹੁਤੀ ਲੀਨੀ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥

garabhavatee ik tiray hutee leenee nikaT bulai ||

There was a pregnant lady, which she called to her house.

ਰਨਿਯਹਿ ਰਹਿਯੋ ਅਧਾਨ ਜਗ ਐਸੇ ਦਈ ਉਡਾਇ ॥੭॥

raniyeh rahiyo adhaan jag aaise dhiee uddai ||7||

She let loose the rumour that the Rani was pregnant.(7)

ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਤਾ ਕੌ ਦਯੋ ਮੋਲ ਪੁਤ੍ਰ ਤਿਹ ਲੀਨ ॥

adhik dharab taa kau dhayo mol putr teh leen ||

She paid lot of money to that lady and bought her son.

ਸੁਤ ਉਪਜਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਇ ਕੇ ਯੌ ਕਹਿ ਉਤਸਵ ਕੀਨ ॥੮॥

sut upajayo gireh rai ke yau keh utasav keen ||8||

The announcement of the birth of son of Raja gave her immense

satisfaction.(8)

ਡੋਮ ਭਾਟ ਢਾਢੀਨ ਕੌ ਦੀਨਾ ਦਰਬੁ ਅਪਾਰ ॥

ddom bhaaT ddaaddeen kau dheenaa dharab apaar ||

She gave out abundant amounts in alms to the Bards and Minstrels

ਸੇਰ ਸਿੰਘ ਤਾ ਕੌ ਧਰਿਯੋ ਸਭਹਿਨ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੯॥

ser si(n)gh taa kau dhariyo sabhahin naam sudhaar ||9||

(And on the birth of the child) she named him Sher Singh.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥

kitak dhinan raajaa mar gayo ||

ਰਾਵ ਸੁ ਸੇਰ ਸਿੰਘ ਤਹ ਭਯੋ ॥

raav su ser si(n)gh teh bhayo ||

After some times the Raja breathed his last.

ਰਾਵ ਰਾਵ ਸਭ ਲੋਗ ਬਖਾਨੈ ॥

raav raav sabh log bakhaanai ||

ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨੈ ॥੧੦॥

taa ko bhedh na kouoo jaanai ||10||

Though vile gestures, she declared that inferior character as the Raja and none new the secret.(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਰਮ ਰੇਖ ਕੀ ਗਤਿ ਹੁਤੇ ਭਏ ਰੰਕ ਤੇ ਰਾਇ ॥

karam rekh kee gat hute bhe ra(n)k te rai ||

This is how destiny prevailed, a destitute bacame Raja, she fulfilled her

designs,

ਰਾਵਤ ਤੇ ਰਾਜਾ ਕਰੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥੧੧॥

raavat te raajaa kare tirayaa charitr banai ||11||

And no one realised her deceptive Chritar.(11)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚੀਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੫॥੫੨੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe pacheesamo charitr samaapatam sat subham sat ||25||520||afajoo(n)||

Twenty-fifth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (25)(520)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਥਾ ਸੁਨਾਊ ਬਨਿਕ ਕੀ ਸੁਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ॥

kathaa sunaauoo banik kee sun nirap bar tuh sa(n)g ||

Now, listen my Raja, I narrate to you the story of a moneylender,

ਇਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਾ ਕੀ ਬਨ ਬਿਖੈ ਬੁਰਿ ਪਰ ਖੁਦ੍ਰਯੋ ਬਿਹੰਗ ॥੧॥

eik tirayaa taa kee ban bikhai bur par khudhrayo biha(n)g ||1||

How a lady in the woods tattooed a bird on his rectum.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਹੀ ਬਨਿਕ ਬਨਿਜ ਤੇ ਆਵੈ ॥

jab hee banik banij te aavai ||

ਬੀਸ ਚੋਰ ਅਬ ਹਨੇ ਸੁਨਾਵੈ ॥

bees chor ab hane sunaavai ||

Whenever, the moneylender came back (from business), he boasted,

ਪ੍ਰਾਤ ਆਨਿ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

praat aan im bachan uchaare ||

‘1 have killed twenty thieves’.

ਤੀਸ ਚੋਰ ਮੈ ਆਜੁ ਸੰਘਾਰੇ ॥੨॥

tees chor mai aaj sa(n)ghaare ||2||

Some times he would come and say, ‘I have killed thirty thieves.’(2)

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਨਿਤ ਵਹੁ ਕਹੈ ॥

aaisee bhaat nit vahu kahai ||

ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬੈਨ ਮੋਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹੈ ॥

sun tiray bain mon havai rahai ||

Every time he bragged as such, wife would just keep quiet.

ਤਾ ਕੇ ਮੁਖ ਪਰ ਕਛੂ ਨ ਭਾਖੈ ॥

taa ke mukh par kachhoo na bhaakhai ||

ਏ ਸਭ ਬਾਤ ਚਿਤ ਮੈ ਰਾਖੈ ॥੩॥

e sabh baat chit mai raakhai ||3||

She would not contradict him at his face, and restrained her reaction.(3)

ਨਿਰਤ ਮਤੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਬ ਕਿਯੋ ॥

nirat matee ieh bidh tab kiyo ||

ਬਾਜਸਾਲ ਤੇ ਹੈ ਇਕ ਲਿਯੋ ॥

baajasaal te hai ik liyo ||

Nirat Mati (that lady) devised a scheme and sent for a horse from the

stable.

ਬਾਧਿ ਪਾਗ ਸਿਰ ਖੜਗ ਨਚਾਯੋ ॥

baadh paag sir khaRag nachaayo ||

ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥੪॥

sakal purakh ko bhes banaayo ||4||

With sword in her hand and a turban on her head, she disguised herself as a man.(4)

ਦਹਿਨੇ ਹਾਥ ਸੈਹਥੀ ਸੋਹੈ ॥

dhahine haath saihathee sohai ||

ਜਾ ਕੇ ਤੀਰ ਸਿਪਾਹੀ ਕੋਹੈ ॥

jaa ke teer sipaahee kohai ||

With a sword embellishing in her right hand, she would appear to be a

soldier,

ਸਭ ਹੀ ਸਾਜ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਨੀ ॥

sabh hee saaj purakh ke banee ||

ਜਾਨੁਕ ਮਹਾਰਾਜ ਪਤਿ ਅਨੀ ॥੫॥

jaanuk mahaaraaj pat anee ||5||

Dressing herself as a man, she looked like chief of the army.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira.

ਸਿਪਰ ਸਰੋਹੀ ਸੈਹਥੀ ਧੁਜਾ ਰਹੀ ਫਹਰਾਇ ॥

sipar sarohee saihathee dhujaa rahee faharai ||

Bedecked with a sword, a shield, a spear, and a flag, instead of a fernale.

ਮਹਾਬੀਰ ਸੀ ਜਾਨਿਯੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ ਸਮਝੀ ਜਾਇ ॥੬॥

mahaabeer see jaaniyai tirayaa na samajhee jai ||6||

She reflected herself to be a great warrior.(6)

ਬਨਿਜ ਹੇਤ ਬਨਿਯਾ ਚਲਿਯੋ ਅਤਿ ਹਰਖਤ ਸਭ ਅੰਗ ॥

banij het baniyaa chaliyo at harakhat sabh a(n)g ||

The moneylender was satisfied in all respects,

ਗਾਵਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸੁਭ ਬਨ ਮੈ ਧਸਿਯੋ ਨਿਸੰਗ ॥੭॥

gaavat gaavat geet subh ban mai dhasiyo nisa(n)g ||7||

And had proceeded jovially towards the woods, singing all the way.(7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਨਿਕ ਜਾਤ ਏਕਲੌ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

banik jaat ekalau nihaariyo ||

ਛਲੋ ਯਾਹਿ ਯੌ ਬਾਲ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

chhalo yaeh yau baal bichaariyo ||

Seeing him going all alone, she made up her mind to beguile him

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਈ ॥

maar maar kar saamuh dhaiee ||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਹੂੰਚੀ ਆਈ ॥੮॥

kaadd kirapaan pahoo(n)chee aaiee ||8||

Performing fighting feats she came and unleashed the sword.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਹਾ ਜਾਤ ਰੇ ਮੂੜ ਮਤਿ ਜੁਧ ਕਰਹੁ ਡਰ ਡਾਰਿ ॥

kahaa jaat re mooR mat judh karahu ddar ddaar ||

‘Where are you, the fool, going? Come and fight with me,

ਮਾਰਤ ਹੋ ਨਹਿ ਆਜੁ ਤੁਹਿ ਪਗਿਯਾ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰਿ ॥੯॥

maarat ho neh aaj tuh pagiyaa basatr utaar ||9||

‘Otherwise, taking your turban and clothes away, I will kill you.’(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਨਿਕ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰੇ ॥

banik bachan sun basatr utaare ||

ਘਾਸ ਦਾਤ ਗਹਿ ਰਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥

ghaas dhaat geh raam uchaare ||

Hearing this he took his clothes off, and started to nimble the grass (and said),

ਸੁਨ ਤਸਕਰ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੋ ॥

sun tasakar mai dhaas tihaaro ||

ਜਾਨਿ ਆਪਨੋ ਆਜੁ ਉਬਾਰੋ ॥੧੦॥

jaan aapano aaj ubaaro ||10||

‘Listen, the swindler, I am your servant, today please pardon and Spare my

life.(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੌ ਅਪਨੀ ਤੈ ਗੁਦਾ ਪਰ ਖੋਦਨ ਦੇਇ ਬਿਹੰਗ ॥

jau apanee tai gudhaa par khodhan dhei biha(n)g ||

‘If you let me tattoo a bird on your rectum,

ਤੋ ਤੁਮ ਅਬ ਜੀਵਤ ਰਹੋ ਬਚੈ ਤਿਹਾਰੇ ਅੰਗ ॥੧੧॥

to tum ab jeevat raho bachai tihaare a(n)g ||11||

‘Only then you can save your life.’(11)

ਤਬੈ ਬਨਿਕ ਤੈਸੇ ਕਿਯਾ ਜਯੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥

tabai banik taise kiyaa jayo(n) tiray kahiyo risai ||

The moneylender agreed to do whatever the lady said.

ਥਰਹਰਿ ਕਰਿ ਛਿਤ ਪਰ ਗਿਰਿਯੋ ਬਚਨ ਨ ਭਾਖ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੧੨॥

tharahar kar chhit par giriyo bachan na bhaakhayo jai ||12||

He fell flat on his chest and shut his mouth tightly.(l2)

ਤਬੁ ਤਰੁਨੀ ਹੈ ਤੇ ਉਤਰਿ ਇਕ ਛੁਰਕੀ ਕੇ ਸੰਗ ॥

tab tarunee hai te utar ik chhurakee ke sa(n)g ||

Then the lady dismounted the horse and took a knife,

ਰਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਬਨਿਕ ਕੀ ਬੁਰਿ ਪਰ ਖੁਦ੍ਰਯੋ ਬਿਹੰਗ ॥੧੩॥

raam bhanai teh banik kee bur par khudhrayo biha(n)g ||13||

As Ram Bhanai (the poet) said, the lady tattooed a bird.(13) (1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਬੀਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੬॥੫੩੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chhabeesamo charitr samaapatam sat subham sat ||26||533||afajoo(n)||

Twenty-sixth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (26)(533)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕੰਕ ਨਾਮ ਦਿਜਬਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥

ka(n)k naam dhijabar ik sunaa ||

ਪੜ੍ਹੇ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥

paRrahe puraan saasatr bahu gunaa ||

There lived one Brahmin named Kanak, who was well versed in Shastras

and Puranas.

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਤਿਹ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥

at su(n)dhar teh roop apaaraa ||

ਸੂਰ ਲਯੋ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਆਰਾ ॥੧॥

soor layo jaa te ujiaaraa ||1||

He was handsome too and, even, the Sun borrowed light from him.(1)

ਦਿਜ ਕੋ ਰੂਪ ਅਧਿਕ ਤਬ ਸੋਹੈ ॥

dhij ko roop adhik tab sohai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥

sur nar naag asur man mohai ||

His attractiveness was so distinguished that the gods, humans, reptiles and demons relished him

ਲਾਬੇ ਕੇਸ ਛਕੇ ਘੁੰਘਰਾਰੇ ॥

laabe kes chhake ghu(n)gharaare ||

His attractiveness was so distinguished that the gods, humans, reptiles

and demons relished him

ਨੈਨ ਜਾਨੁ ਦੋਊ ਬਨੇ ਕਟਾਰੇ ॥੨॥

nain jaan dhouoo bane kaTaare ||2||

He had long and wavy hair and his eyes were like those of katara, the killer bird.(2) .

ਬ੍ਯੋਮ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਰਸ ਭਰੀ ॥

bayom kalaa raanee ras bharee ||

ਬਿਰਧ ਰਾਇ ਸੁਤ ਹਿਤ ਜਰੀ ॥

biradh rai sut hit jaree ||

There was a Rani by the name of Biyom Kala, whose husband was old and she had no issues.

ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭੋਗ ਕੰਕ ਸੌ ਚਹਾ ॥

tin tiray bhog ka(n)k sau chahaa ||

There was a Rani by the name of Biyom Kala, whose husband was old and

she had no issues.

ਲਏ ਕਪੂਰ ਆਾਵਤੋ ਗਹਾ ॥੩॥

le kapoor aavato gahaa ||3||

As she wished to have sex with Kanak, holding camphor she took him in

her arms.(3) . .

ਤ੍ਰਿਯ ਦਿਜਬਰ ਸੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tiray dhijabar so bachan uchaare ||

ਭਜਹੁ ਆਜੁ ਤੁਮ ਹਮੈ ਪਿਯਾਰੇ ॥

bhajahu aaj tum hamai piyaare ||

The lady said to the twice born (Brahmm), today you love me.

ਕੰਕ ਨ ਤਾ ਕੀ ਮਾਨੀ ਕਹੀ ॥

ka(n)k na taa kee maanee kahee ||

ਰਾਨੀ ਬਾਹਿ ਜੋਰ ਤਨ ਗਹੀ ॥੪॥

raanee baeh jor tan gahee ||4||

Kanak did not heed to her but she took him in her arms.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਗਹਿ ਚੁੰਬਨ ਲਾਗੀ ਕਰਨ ਨ੍ਰਿਪਤ ਨਿਕਸਯਾ ਆਇ ॥

geh chu(n)ban laagee karan nirapat nikasayaa aai ||

When, holding him, she was kissing him, the Raja walked in.

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਕੁਚਾਇ ॥੫॥

tab tiray kiyaa charitr ik adhik hiradhai sakuchai ||5||

Being ashamed, then, the lady staged a trickery.(5)

ਯਾ ਦਿਜਬਰ ਤੇ ਮੈ ਭ੍ਰਮੀ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਮਮ ਸੂਰ ॥

yaa dhijabar te mai bhramee sun raajaa mam soor ||

‘I had felt some doubt in the intention of this Brahmin,

ਜਿਨਿ ਇਨ ਚੋਰਿ ਭਖ੍ਯੋ ਕਛੂ ਸੁੰਘਨ ਹੁਤੀ ਕਪੂਰ ॥੬॥

jin in chor bhakhrayo kachhoo su(n)ghan hutee kapoor ||6||

‘I was trying to detect the smell of camphor in his mouth.’(6)

ਸੂਰ ਨਾਮ ਸੁਨਿ ਮੂਰਿ ਮਤਿ ਅਤਿ ਹਰਖਤ ਭਯੋ ਜੀਯ ॥

soor naam sun moor mat at harakhat bhayo jeey ||

Hearing this the foolish Raja was satisfied,

ਸੀਂਘਤ ਹੁਤੀ ਕਪੂਰ ਕਹ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਇਹ ਤ੍ਰੀਯ ॥੭॥

see(n)ghat hutee kapoor keh dha(n)nay dha(n)nay ieh treey ||7||

And started to shower the praises on the lady smelling camphor.(7)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਾਈਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੨੭॥੫੪੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe sataieesavo charitr samaapatam sat subham sat ||27||540||afajoo(n)||

Twenty-seventh Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed with Benediction. (27)(540)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਨਤ ਕਥਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਕ ਕਹੀ ॥

anat kathaa ma(n)tree ik kahee ||

ਸੁਨਿ ਸਭ ਸਭਾ ਮੋਨਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥

sun sabh sabhaa mon havai rahee ||

The Minister narrated another story, listening to which whole assembly

became silence.

ਏਕ ਅਹੀਰ ਨਦੀ ਤਟ ਰਹਈ ॥

ek aheer nadhee taT rahiee ||

The Minister narrated another story, listening to which whole assembly became silence.

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਜਗ ਕਹਈ ॥੧॥

at su(n)dhar teh tiray jag kahiee ||1||

A milkman used to live at the bank of a stream; His wife was considered

the most beautiful.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰੂਪ ਕੁਰੂਪ ਅਹੀਰ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਤਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥

roop kuroop aheer ko su(n)dhar taa kee naar ||

An ugly looking milkman possessed this pretty wife.

ਵਹੁ ਤਰੁਨੀ ਇਕ ਰਾਵ ਕੋ ਅਟਕੀ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥੨॥

vahu tarunee ik raav ko aTakee roop nihaar ||2||

On seeing a Raja, she fell in love with him.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੁਖਤ ਅਹੀਰ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰਾਖੈ ॥

dhukhat aheer naar ko raakhai ||

ਕਟੁ ਕਟੁ ਬਚਨ ਰੈਨ ਦਿਨ ਭਾਖੈ ॥

kaT kaT bachan rain dhin bhaakhai ||

The milkman had kept the woman under distress and, day in and day out, used to beat her.

ਗੋਰਸ ਬੇਚਨ ਜਾਨ ਨ ਦੇਈ ॥

goras bechan jaan na dheiee ||

The milkman had kept the woman under distress and, day in and day out, used to beat her.

ਛੀਨਿ ਬੇਚਿ ਗਹਨਨ ਕਹ ਲਈ ॥੩॥

chheen bech gahanan keh liee ||3||

He would not let her go to sell even the milk and he had snatched her

ornaments and sold them.(3)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਸੂਰਛਟ ਤਿਹ ਨਾਮ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥

soorachhaT teh naam tarun ko jaaniyai ||

ਛਤ੍ਰ ਕੇਤੁ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ਅਧਿਕ ਹਿਤ ਮਾਨਿਯੈ ॥

chhatr ket nirap bhe adhik hit maaniyai ||

She was known as Soorchhat and name of the Raja was Chatarket.

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸਰਿਤਾ ਤਟ ਭੈਸ ਚਰਾਵਈ ॥

cha(n)dhrabhagaa saritaa taT bhais charaaviee ||

The buffaloes were grazed at the banks of the Chandrabhaga Stream

ਹੋ ਜਹੀ ਰਾਵ ਨਾਵਨ ਹਿਤ ਨਿਤਪ੍ਰਤ ਆਵਈ ॥੪॥

ho jahee raav naavan hit nitaprat aaviee ||4||

And the Raja used to come to bathe himself there.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਗੋਰਸ ਦੁਹਨ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਤਹ ਲਜਾਵੈ ॥

goras dhuhan tirayeh teh layaavai ||

ਸਮੈ ਪਾਇ ਰਾਜਾ ਤਹ ਜਾਵੈ ॥

samai pai raajaa teh jaavai ||

She used to bring buffaloes there for milking and at the same time Raja would reach there as well.

ਦੁਹਤ ਛੀਰਿ ਕਟਿਯਾ ਦੁਖ ਦੇਈ ॥

dhuhat chheer kaTiyaa dhukh dheiee ||

She used to bring buffaloes there for milking and at the same time Raja would reach there as well.

ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਭਾਖਿ ਤਾਹਿ ਗਹਿ ਲੇਈ ॥੫॥

tiray keh bhaakh taeh geh leiee ||5||

Whenever the calf troubled the milk-man, he used to call her to hold it (the

calf).(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਵਹੁ ਚੋਵਤ ਭੈਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਨੀਚਾ ਸੀਸ ॥

jab vahu chovat bhais ko kar kai neechaa sees ||

Whenever the milkman hung his head down to milk,

ਤੁਰਤ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭਜੈ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਕੋ ਈਸ ॥੬॥

turat aan tiray ko bhajai bahu purakhan ko iees ||6||

The Raja would come immediately and fumble the woman (6)

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਰਾਜਾ ਭਜੈ ਤਾ ਕਹ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥

bhaat bhaat raajaa bhajai taa keh modh baddai ||

The Raja would revel valiantly and enjoy the pleasure.

ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਸੁੰਦਰਿ ਰਮੈ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਇ ॥੭॥

chimaT chimaT su(n)dhar ramai lapaT lapaT tiray jai ||7||

By hugging exquisitely, she would relish as well.(7)

ਚੋਟ ਲਗੇ ਮਹਿਖੀ ਕੰਪੈ ਦੁਘਦ ਪਰਤ ਛਿਤ ਆਇ ॥

choT lage mahikhee ka(n)pai dhughadh parat chhit aai ||

When hurt, the buffalo would jerk and milk would spill,

ਸੰਗ ਅਹੀਰ ਅਹੀਰਨੀ ਬੋਲਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥੮॥

sa(n)g aheer aheeranee bolat kop baddai ||8||

The milkman would rebuke her in anger.(8)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਸੁਨਹੁ ਅਹੀਰਨ ਬੈਨ ਕਹਾ ਤੁਮ ਕਰਤ ਹੋ ॥

sunahu aheeran bain kahaa tum karat ho ||

'Listen, you the milkmaid, what are you doing?

ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵਤ ਦੂਧ ਨ ਮੋ ਤੇ ਡਰਤ ਹੋ ॥

bhoom giraavat dhoodh na mo te ddarat ho ||

'You are making milk to spill. Aren't you afraid of me?'

ਕਹਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਿਯ ਸਾਥ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥

kahiyo tirayaa piy saath baat sun leejiyai ||

The woman said, ‘Listen, dear, listen to me,

ਹੋ ਕਟੀ ਦੁਖਾਵਤ ਯਾਹਿ ਪਿਯਨ ਪੈ ਦੀਜਿਯੈ ॥੯॥

ho kaTee dhukhaavat yaeh piyan pai dheejiyai ||9||

‘The calf is giving the trouble. Let him drink. ‘(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਵ ਅਹੀਰਨਿ ਦੁਇ ਤਰੁਨ ਭੋਗ ਕਰਹਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

raav aheeran dhui tarun bhog kareh sukh pai ||

(This way) Raja and the milk-maid copulated and enjoyed,

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਰਾਜਾ ਰਮੈ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਇ ॥੧੦॥

lapaT lapaT raajaa ramai chimaT chimaT tiray jai ||10||

As, cuddling and hugging, the woman would embrace the Raja.(10)

ਡੋਲਤ ਮਹਿਖੀ ਨ ਰਹੈ ਬੋਲ੍ਯੋ ਬਚਨ ਅਹੀਰ ॥

ddolat mahikhee na rahai bolayo bachan aheer ||

When the buffalo jerked excessively, the milkman again asserted,

ਕਹਾ ਕਰਤ ਹੋ ਗ੍ਵਾਰਨੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਵਤ ਛੀਰ ॥੧੧॥

kahaa karat ho gavaiaaranee birathaa gavaavat chheer ||11||

'What are you doing, you the milkmaid, wasting the milk for nothing.'(11)

ਹੋ ਅਹੀਰ ਮੈ ਕਜਾ ਕਰੋ ਕਟਿਯਾ ਮੁਹਿ ਦੁਖ ਦੇਤ ॥

ho aheer mai kayaa karo kaTiyaa muh dhukh dhet ||

'What can I do, the calf is giving me lot of trouble.

ਯਾ ਕਹ ਚੂੰਘਨ ਦੀਜਿਯੈ ਦੁਗਧ ਜਿਯਨ ਕੇ ਹੇਤ ॥੧੨॥

yaa keh choo(n)ghan dheejiyai dhugadh jiyan ke het ||12||

'Let him suck. After all milk is created for them.'(l2)

ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਸੁਖ ਘਰ ਗਯੋ ਰਾਵ ਅਹੀਰ ਨਿਸੰਗ ॥

adhik maan sukh ghar gayo raav aheer nisa(n)g ||

'This way Raja and the milkman, both left for their abodes, satisfied,'

ਯੌ ਕਹਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਤਿ ਪੂਰਨ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੩॥

yau keh ma(n)tree nirapat pat pooran keeyo prasa(n)g ||13||

Concluding the story, the Minster had told the Raja.(13)

ਭੇਦ ਅਹੀਰ ਨ ਕਛੁ ਲਹਿਯੋ ਆਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰੇਹ ॥

bhedh aheer na kachh lahiyo aayo apane greh ||

Without understanding the secret, milkman returned to his home,

ਰਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭਏ ਅਧਿਕ ਬਢਾਯੋ ਨੇਹ ॥੧੪॥

raam bhanai tin tiray bhe adhik baddaayo neh ||14||

And the poet Ram says, the lady thus enjoyed the love to great extent (14)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਾਈਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੮॥੫੫੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe aThaieesamo charitr samaapatam sat subham sat ||28||554||afajoo(n)||

Twenty-eighth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja

and the Minister, Completed with Benediction.(28)(554)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sortha

ਬੰਦਸਾਲ ਕੇ ਮਾਹ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ਸੁਤ ॥

ba(n)dhasaal ke maeh nirap bar dhiyaa uThai sut ||

The Raja had sent his son to the jail,

ਬਹੁਰੋ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ਭੋਰ ਹੋਤ ਅਪਨੇ ਨਿਕਟਿ ॥੧॥

bahuro liyaa bulai bhor hot apane nikaT ||1||

And called him back in the morning again.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੁਤਿਯਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬੁਧਿ ਬਰ ਰਾਜ ਰੀਤਿ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥

dhutiyaa ma(n)tree budh bar raaj reet kee khaan ||

The learned Minister, who was adept in statesmanship,

ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਨਿਕਟ ਕਥਾ ਬਖਾਨੀ ਆਨਿ ॥੨॥

chitr si(n)gh raajaa nikaT kathaa bakhaanee aan ||2||

Narrated, once again, the story to Raja Chiter Singh.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਰਿਤਾ ਨਿਕਟਿ ਰਾਵ ਇਕ ਰਹੈ ॥

saritaa nikaT raav ik rahai ||

ਮਦਨ ਕੇਤੁ ਨਾਮਾ ਜਗ ਕਹੈ ॥

madhan ket naamaa jag kahai ||

There lived a Raja at the banks of a river whose name was Madan Ket.

ਮਦਨ ਮਤੀ ਤਿਯ ਤਹ ਇਕ ਬਸੀ ॥

madhan matee tiy teh ik basee ||

ਸੰਗ ਸੁ ਤਵਨ ਰਾਇ ਕੇ ਰਸੀ ॥੩॥

sa(n)g su tavan rai ke rasee ||3||

Also there lived a lady named Madan Mati who had fallen in love with the

Raja.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਕੋ ਪਾਰ ਕੋ ਉਠਿ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਹ ਪ੍ਰਤਿ ਜਾਇ ॥

pair nadhee ko paar ko uTh nirap teh prat jai ||

Swimming across the river, the Raja used to go to see her, And used

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੋ ਭਜਤ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੪॥

bhaat bhaat teh naar ko bhajat adhik sukh pai ||4||

To revel with that woman in various ways.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਬਹੂੰ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਵੈ ॥

kabahoo(n) pair nadhee nirap jaavai ||

ਕਬਹੂੰ ਤਰਿ ਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਆਵੈ ॥

kabahoo(n) tar taa ko tiray aavai ||

Some times Raja went across and sometimes she swam over,

ਆਪੁ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹਿਤ ਉਪਜਾਵੈ ॥

aap bikhai at hit upajaavai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੫॥

bhaat bhaat so bhog kamaavai ||5||

They relished each other and enjoyed sex through different postures.(5)

ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤਿ ਉਚਰੈ ॥

kok saasatr kee reet ucharai ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਰਸਿ ਰਸਿ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥

bhaat anik ras ras rat karai ||

Following the Koka Shastras, they indulged in variant stances.

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥

lapaT lapaT kar kel kamaavai ||

ਵੈਸੇ ਹੀ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਘਰਿ ਆਵੈ ॥੬॥

vaise hee pair nadhee ghar aavai ||6||

She luxuriated in cuddling lavishly and then would come back.(6)

ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਦੋਊ ਨਿਤ ਬਿਹਾਰੈ ॥

aaisee bidh dhouoo nit bihaarai ||

ਤਾਪ ਚਿਤ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਵਾਰੈ ॥

taap chit ke sakal nivaarai ||

They often proceeded like this and ridded their afflictions.

ਕਾਮ ਕੇਲ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਉਪਜਾਵੈ ॥

kaam kel bahu bidh upajaavai ||

ਵੈਸੇ ਹੀ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਘਰ ਆਵੈ ॥੭॥

vaise hee pair nadhee ghar aavai ||7||

After pampering in sexual plays, she would swim back the river.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਰੀ ਤਰੁਨਿ ਆਵਤ ਹੁਤੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥

taree tarun aavat hutee hiradhai harakh upajai ||

ਤਬ ਲੌ ਲਹਿਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸੀ ਨਿਕਟ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥੮॥

tab lo lahir samu(n)dhr see nikaT pahoo(n)chee aai ||8||

ਅਪਨੋ ਸੋ ਬਲ ਕਰਿ ਥਕੀ ਪਾਰ ਨ ਭਈ ਬਨਾਇ ॥

apano so bal kar thakee paar na bhiee banai ||

Once, fully satisfied, as she was swimming back,

ਲਹਰਿ ਨਦੀ ਕੀ ਆਇ ਤਹ ਲੈ ਗਈ ਕਹੂੰ ਬਹਾਇ ॥੯॥

lahar nadhee kee aai teh lai giee kahoo(n) bahai ||9||

A very high wave m the never drifted her away.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਹਤ ਬਹਤ ਕੋਸਨ ਬਹੁ ਗਈ ॥

bahat bahat kosan bahu giee ||

ਲਾਗਤ ਏਕ ਕਿਨਾਰੇ ਭਈ ॥

laagat ek kinaare bhiee ||

Being drifted as such for a number of miles, she touched the bank.

ਏਕ ਅਹੀਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥

ek aheer dhirasaT teh aayo ||

ਹਾਕ ਮਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੦॥

haak maar tiray taeh bulaayo ||10||

A milk-man came to that place, and screamed to call her.(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਹੇ ਅਹੀਰ ਹੌਂ ਜਾਤ ਹੌਂ ਬਹਤ ਨਦੀ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥

he aheer hau jaat hau bahat nadhee ke maeh ||

(She said) ‘Oh, milkman, I am drowning here,

ਜੋ ਹਯਾਂ ਤੇ ਕਾਢੈ ਮੁਝੈ ਵਹੈ ਹਮਾਰੋ ਨਾਹਿ ॥੧੧॥

jo hayaa(n) te kaaddai mujhai vahai hamaaro naeh ||11||

‘Who-so-ever, helps me to rescue, will become my husband.’(11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਧਾਵਤ ਸੁਨਿ ਅਹੀਰ ਬਚ ਆਯੋ ॥

dhaavat sun aheer bach aayo ||

ਐਚਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹ ਤੀਰ ਲਗਾਯੋ ॥

aaich tirayaa keh teer lagaayo ||

Hearing this, the milkman came forward, and pulled that woman out.

ਬਹੁਰਿ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੌ ਤਿਨ ਕਰਿਯੋ ॥

bahur bhog teh sau tin kariyo ||

ਘਰ ਲੈ ਜਾਇ ਘਰਨਿ ਤਿਹ ਕਰਿਯੋ ॥੧੨॥

ghar lai jai gharan teh kariyo ||12||

He gratified himself sexually, brought her home and took her as his wife.

(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ਆਪਨੋ ਰਤਿ ਅਹੀਰ ਸੌ ਠਾਨਿ ॥

praan bachaayo aapano rat aheer sau Thaan ||

No doubt she saved her life by making love with the milkman.

ਬਹੁਰ ਰਾਵ ਕੀ ਰੁਚਿ ਬਢੀ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੀ ਆਨ ॥੧੩॥

bahur raav kee ruch baddee adhik tarun kee aan ||13||

But the damsel was very much in distress for not meeting the Raja.(l3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਨੁ ਅਹੀਰ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹਾਰੀ ॥

sun aheer mai tirayaa tihaaree ||

ਤੁਮ ਪਯਾਰੋ ਮੁਹਿ ਮੈ ਤੁਹਿ ਪਯਾਰੀ ॥

tum payaaro muh mai tuh payaaree ||

‘Listen, milkman, I am your woman. You love me and I love you.

ਰਾਇ ਨਗਰ ਮੈ ਨਹਿਨ ਨਿਹਾਰੋ ॥

rai nagar mai nahin nihaaro ||

ਤਿਹ ਦੇਖਨ ਕਹ ਹਿਯਾ ਹਮਾਰੋ ॥੧੪॥

teh dhekhan keh hiyaa hamaaro ||14||

‘I have not met the Raja of the town. I am craving to see him.’(I4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਲਹੁ ਅਬੈ ਉਠਿ ਕੈ ਦੋਊ ਤਵਨ ਨਗਰ ਮੈ ਜਾਇ ॥

chalahu abai uTh kai dhouoo tavan nagar mai jai ||

‘Come, get up let us go to the town,

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕਰੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੫॥

bhaat bhaat ke sukh karai hiradhai harakh upajai ||15||

‘We will get involved in various bounties to please our hearts.’(I5)

ਤਵਨ ਨਗਰ ਆਵਤ ਭਈ ਲੈ ਗੂਜਰ ਕੋ ਸਾਥ ॥

tavan nagar aavat bhiee lai goojar ko saath ||

Taking the milk-man with her, she reached the town,

ਤਿਵਹੀ ਤਰਿ ਭੇਟਤ ਭਈ ਉਹੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੬॥

tivahee tar bheTat bhiee uhee nirapat ke saath ||16||

The same way she had gone to meet the Raja crossing the river.(I6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤੈਸਿਯ ਭਾਤਿ ਨਦੀ ਤਰਿ ਗਈ ॥

taisiy bhaat nadhee tar giee ||

ਵੈਸਿਯ ਭੇਟ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਭਈ ॥

vaisiy bheT nirapat sau bhiee ||

The same way she crossed the river and met the Raja,

ਭੂਪ ਕਹਿਯੋ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਆਈ ॥

bhoop kahiyo bahute dhin aaiee ||

ਆਜੁ ਹਮਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥੧੭॥

aaj hamaaree sej suhaiee ||17||

Raja said, as you have come after so many days, my bed will be

adorned.'(l7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਯੋ ਤਨ ਦੁਖਯ ॥

sun raajaa tum bin adhik tiray paayo tan dhukhay ||

'Listen, Raja, this damsel has borne enough anguish without you.

ਤੁਮ ਹਮ ਪੈ ਕੋਊ ਨ ਪਠਿਯੋ ਪੂਛਨ ਕੁਸਲ ਮਨੁਖਯ ॥੧੮॥

tum ham pai kouoo na paThiyo poochhan kusal manukhay ||18||

'Moreover, neither you sent any body to inquire my welfare.'(l8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਅਧਿਕ ਦੁਖਯ ਤਨ ਪਾਯੋ ॥

jab tiray adhik dhukhay tan paayo ||

ਪ੍ਰਾਨਾਕੁਲ ਹਮ ਕੂਕ ਸੁਨਾਯੋ ॥

praanaakul ham kook sunaayo ||

‘When the woman in me was very much aggrieved, she became irritated and pronounced,

ਜੋ ਯਾ ਦੁਖ ਤੇ ਬੈਦ ਉਸਾਰੈ ॥

jo yaa dhukh te baidh usaarai ||

‘When the woman in me was very much aggrieved, she became irritated

and pronounced,

ਸੋ ਹਮਰੋ ਹ੍ਵੈ ਨਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥੧੯॥

so hamaro havai naath bihaarai ||19||

“Who-so-ever saved her, would become her husband.”(l9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਇਕ ਅਹੀਰ ਉਪਚਾਰ ਕਰਿ ਮੋ ਕੌ ਲਿਯੋ ਉਬਾਰਿ ॥

eik aheer upachaar kar mo kau liyo ubaar ||

‘One milkman planned and rescued me.

ਅਬ ਮੋ ਸੌ ਐਸੇ ਕਹਤ ਹੋਹਿ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰਿ ॥੨੦॥

ab mo sau aaise kahat hoh hamaaree naar ||20||

‘And now he says, “You are my woman.” ‘(20)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੁਖਿਤ ਹੋਇ ਤੁਹਿ ਮੈ ਯੌ ਕਹੀ ॥

dhukhit hoi tuh mai yau kahee ||

ਮੋ ਕਰ ਤੇ ਬਤਿਯਾ ਅਬ ਰਹੀ ॥

mo kar te batiyaa ab rahee ||

‘Painfully, I am telling you that the matter is not in my hands.

ਕਹੁ ਰਾਜਾ ਮੋ ਕਹ ਕਾ ਕਰਿਯੈ ॥

kahu raajaa mo keh kaa kariyai ||

ਤੋ ਸੌ ਛਾਡਿ ਰੰਕ ਕਹ ਬਰਿਯੈ ॥੨੧॥

to sau chhaadd ra(n)k keh bariyai ||21||

‘Tell me, my Raja what should I do. Should I adopt that penniless and get

rid of you.’ (21)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਤ ਲਯੋ ਅਹੀਰ ਬੁਲਾਇ ॥

sunat bachan taa ko nirapat layo aheer bulai ||

After listening to this, the raja called the milkman,

ਤੁਰਤ ਬਾਧਿ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯਾ ਸਰਿਤਾ ਬਿਖੈ ਬਹਾਇ ॥੨੨॥

turat baadh taa ko dhiyaa saritaa bikhai bahai ||22||

And, immediately, tying him up, threw him m the river.(22)

ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਿਯੋ ਸੁਖ ਦੀਆ ਜਮ ਤੇ ਲੀਆ ਬਚਾਇ ॥

praan ubaariyo sukh dheeaa jam te leeaa bachai ||

‘The milkman who had saved her from the clutches of the death,

ਨ੍ਰਿਪ ਹਿਤ ਤੇ ਮਾਰਿਯੋ ਤਿਸੈ ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ॥੨੩॥

nirap hit te maariyo tisai aaiso charitr dhikhai ||23||

By enacting a play before the Raja, she got him killed.(23)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੯॥੫੭੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe unateesavo charitr samaapatam sat subham sat ||29||577||afajoo(n)||

Twenty-ninth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed with Benediction. (29)(577)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੌ ਕਹੀ ॥

chitr si(n)gh ma(n)tree sau kahee ||

ਹਮ ਤੇ ਸਕਲ ਕੁਕ੍ਰਿਯਾ ਰਹੀ ॥

ham te sakal kukirayaa rahee ||

There Raja Chiter Singh to the Minister, ‘Whatever you said, it has eliminated any treachery from my mind.

ਤੁਮ ਜੋ ਹਮ ਸੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tum jo ham sau bachan uchaare ||

There Raja Chiter Singh to the Minister, ‘Whatever you said, it has

eliminated any treachery from my mind.

ਜਾਨੁਕ ਸੁਧਾ ਸ੍ਰਵਨ ਭਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧॥

jaanuk sudhaa sravan bhar ddaare ||1||

‘Whatever you tell me, it is like putting nectar into my ears.’(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਕਰਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬਰਿ ਇਹੈ ਬਚਨ ਮੁਰ ਤੋਹਿ ॥

man kram bach kar ma(n)tr bar ihai bachan mur toh ||

‘Concentrating on your mind, body and soul, Oh My Minister, I request

you,

ਜੋ ਕਛੁ ਚਰਿਤ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕਰੇ ਸੁ ਕਛੁ ਕਹੋ ਸਭ ਮੋਹਿ ॥੨॥

jo kachh charit isatiran kare su kachh kaho sabh moh ||2||

‘What ever number of Auspicious Chritars you know, relate them to me.’(2)

ਏਕ ਰਾਵ ਕਾਨੋ ਹੁਤੋ ਤਾਹਿ ਕੁਕ੍ਰਿਯਾ ਨਾਰ ॥

ek raav kaano huto taeh kukirayaa naar ||

There was one-eyed Raja whose woman was a pervert.

ਰਮੀ ਜਾਰ ਸੌ ਰਾਇ ਕੀ ਆਖ ਅੰਬੀਰਹ ਡਾਰਿ ॥੩॥

ramee jaar sau rai kee aakh a(n)beereh ddaar ||3||

(This is) how she enjoyed with her friend after putting coloured powder in

the eyes of the Raja.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਹੀ ਮਾਸ ਫਾਗੁ ਕੋ ਆਯੋ ॥

jab hee maas faag ko aayo ||

ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਆਨੰਦ ਬਢਾਯੋ ॥

nar naarin aana(n)dh baddaayo ||

‘With the approach of the spring, bloomed the hearts of the males and females.

ਘਰ ਘਰ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਭਾਰੀ ॥

ghar ghar hot kulaahal bhaaree ||

‘With the approach of the spring, bloomed the hearts of the males and females.

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥੪॥

gaavat geet bajaavat taaree ||4||

Every house was showered with bliss and they revelled in singing with

clapping hands.(4)

ਚਾਚਰ ਮਤੀ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੌ ॥

chaachar matee naam tiray taa kau ||

Every house was showered with bliss and they revelled in singing with clapping hands.(4)

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਬਿਧ ਬਪੁ ਕਿਯ ਵਾ ਕੋ ॥

at su(n)dhar bidh bap kiy vaa ko ||

There was one female called Chaachar Mall who was pretty and endowed with a very slim body.

ਮਾਨੀ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥

maanee sain nirapat ko naamaa ||

There was one female called Chaachar Mall who was pretty and endowed with a very slim body.

ਚਾਚਰ ਮਤੀ ਜਵਨ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥੫॥

chaachar matee javan kee baamaa ||5||

There was one Raja named Mani Sen who he had a wife called Chaachar

Mati (5)

ਰੂਪਵੰਤ ਨਟ ਤਵਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

roopava(n)t naT tavan nihaariyo ||

There was one Raja named Mani Sen who he had a wife called Chaachar Mati (5)

ਮਦਨ ਤਬੈ ਤਨ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

madhan tabai tan bisikh prahaariyo ||

When she saw a handsome acrobat, she felt as if she was shot by the Cupid arrow.

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਕਰਿ ਕੈ ਬਸਿ ਭਈ ॥

man kram bach kar kai bas bhiee ||

When she saw a handsome acrobat, she felt as if she was shot by the Cupid arrow.

ਜਾਨੁਕ ਦਾਸ ਮੋਲ ਕੀ ਲਈ ॥੬॥

jaanuk dhaas mol kee liee ||6||

All her mind, body and soul were subdued, and she became like an

acquired slave.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਘਰ ਘਰ ਚਾਚਰਿ ਖੇਲਹੀ ਘਰ ਘਰ ਗੈਯਹਿ ਗੀਤ ॥

ghar ghar chaachar khelahee ghar ghar gaiyeh geet ||

The songs were recited in every home .

ਘਰ ਘਰ ਹੋਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਧੁਨ ਘਰ ਘਰ ਨਚਤ ਸੰਗੀਤ ॥੭॥

ghar ghar hot miradha(n)g dhun ghar ghar nachat sa(n)geet ||7||

Every home had dances the beats of the drums.(7)

ਤਿਹ ਠਾ ਏਕ ਪ੍ਰਬੀਨ ਨਟ ਸਭ ਨਟੂਅਨ ਕੋ ਰਾਇ ॥

teh Thaa ek prabeen naT sabh naTooan ko rai ||

There came the acrobat, who seemed to be the Raja of all the acrobats,

ਮਦਨ ਛਪਾਏ ਕਾਢੀਐ ਮਦਨ ਕਿ ਨਵਰੰਗ ਰਾਇ ॥੮॥

madhan chhapaae kaaddeeaai madhan k navara(n)g rai ||8||

And he, whose name was Navrang, was epitome of the Cupid.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਾਚਰ ਪਰੀ ਨਗਰ ਮੈ ਭਾਰੀ ॥

chaachar paree nagar mai bhaaree ||

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥

gaavat geet sabhai nar naaree ||

Holy, the festival of colours was at full swing in the town, and every man and woman danced and sang.

ਨਵਲਾਸਿਨ ਹਾਥਨ ਲਹਕਾਵੈ ॥

navalaasin haathan lahakaavai ||

Holy, the festival of colours was at full swing in the town, and every man

and woman danced and sang.

ਚਤੁਰਨ ਕੇ ਚਤੁਰਾ ਤਨ ਲਾਵੈ ॥੯॥

chaturan ke chaturaa tan laavai ||9||

The old enjoyed with old and threw flowers on each other.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਘਰ ਘਰ ਚਾਚਰ ਗਾਵਹੀ ਘਰ ਘਰ ਬਜਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥

ghar ghar chaachar gaavahee ghar ghar bajat miradha(n)g ||

In the company of drums-beats, songs of Holy were Sung in every house.

ਹਰਿ ਦਰ ਰਾਗ ਅਲਾਪਿਯਤ ਘਰ ਘਰ ਬਜਤ ਮੁਚੰਗ ॥੧੦॥

har dhar raag alaapiyat ghar ghar bajat mucha(n)g ||10||

The harmonies were flowing at every door-step and music was report in all

the households.(10)

ਘਰ ਘਰ ਅਬਲਾ ਗਾਵਹੀ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਬਚਿਤ੍ਰ ॥

ghar ghar abalaa gaavahee mil mil geet bachitr ||

The damsels were singing the songs in unison and enacting plays,

ਮੁਰਲੀ ਮੁਰਜ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਧੁਨ ਜਹ ਤਹ ਬਜਤ ਬਜਿਤ੍ਰ ॥੧੧॥

muralee muraj miradha(n)g dhun jeh teh bajat bajitr ||11||

The music flowing out of flutes, trumpets and bongos was prevailing all

over.(11)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਮਿਲ ਖੇਲ ਰਚਾਯੋ ॥

nar naarin mil khel rachaayo ||

ਫੂਲ ਪਾਨ ਕੈਫਾਨ ਮੰਗਾਯੋ ॥

fool paan kaifaan ma(n)gaayo ||

The males and the females were sharing the amusements.

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਨਵਲਾਸਿਨ ਮਾਰੈ ॥

dhuhoo(n) or navalaasin maarai ||

ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਗੀਤ ਉਚਾਰੈ ॥੧੨॥

madhur madhur dhun geet uchaarai ||12||

From both sides colours were sprinkled under the efficacy of music.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਛੈਲ ਛਬੀਲੀ ਖੇਲ ਹੀ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਕੀ ਭੀਰ ॥

chhail chhabeelee khel hee nar naarin kee bheer ||

In the multitude of males, females and the damsels,

ਜਿਤ ਜਿਤ ਦ੍ਰਿਸਟ ਪਸਾਰਿਯੈ ਤਿਤਹਿ ਕਿਸਰਿਯਾ ਚੀਰ ॥੧੩॥

jit jit dhirasaT pasaariyai titeh kisariyaa cheer ||13||

The saffron colour apparels were predominant.(13)

ਘਰ ਘਰ ਚਾਚਰ ਖੇਲੀਯਹਿ ਹਸਿ ਹਸਿ ਗੈਯਹਿ ਗੀਤ ॥

ghar ghar chaachar kheleeyeh has has gaiyeh geet ||

Every household was busy in playing Holy and singing jovially,

ਘਰ ਘਰ ਹੋਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਧੁਨਿ ਘਰ ਘਰ ਨਚਤ ਸੰਗੀਤ ॥੧੪॥

ghar ghar hot miradha(n)g dhun ghar ghar nachat sa(n)geet ||14||

The voices of bongos accompanied by the dances were emanating from

eachhouse.(I4)

ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਸਕਲ ਉਰਝਿ ਰਹਿਯੋ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ॥

nirakh roop taa ko sakal urajh rahiyo su kumaar ||

That young man was entrapped by her looks,

ਰਾਨੀ ਹੂੰ ਚਟਪਟ ਅਟਕ ਨਟ ਸੋ ਕਿਯੋ ਪਾਂਰ ॥੧੫॥

raanee hoo(n) chaTapaT aTak naT so kiyo paar ||15||

And the Rani, as well, was immediately entangled in his love.(I5)

ਖੇਲਤ ਫਾਗੁ ਬਚਿਤ੍ਰ ਗਤਿ ਨਰ ਨਾਰੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

khelat faag bachitr gat nar naaree sukh pai ||

Every man and woman was savouring the songs of spring,

ਅਲਤਾ ਕੀ ਆਂਧੀ ਚਲੀ ਮਨੁਖ ਨ ਨਿਰਖ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੧੬॥

alataa kee aa(n)dhee chalee manukh na nirakhrayo jai ||16||

When, suddenly, the dust-storm subdued the vision.(I6)

ਕ੍ਰਮ ਕ੍ਰਮ ਬਜੈ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਰੁਨ ਝੁਨ ਮੁਰਲਿ ਮੁਚੰਗ ॥

kram kram bajai baja(n)tr bahu run jhun mural mucha(n)g ||

Soon after the music was ensued the voices of the flutes started to

emanate

ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਬਰਸਿਯੋ ਨੇਹ ਰਸ ਦ੍ਰਿਮ ਦ੍ਰਿਮ ਦਯਾ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥੧੭॥

jhim jhim barasiyo neh ras dhiram dhiram dhayaa miradha(n)g ||17||

The melodies, accompanied with the drums, commenced to flow again.(17)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee .

ਅਲਤਾ ਸਾਥ ਭਯੋ ਅੰਧਯਾਰੋ ॥

alataa saath bhayo a(n)dhayaaro ||

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰਤ ਨਹਿ ਹਾਥ ਪਸਾਰੋ ॥

dhirasaT parat neh haath pasaaro ||

The sprinkling of colours became so intense that even the hand was not visible

ਰਾਨੀ ਪਤਿ ਅੰਬੀਰ ਦ੍ਰਿਗ ਪਾਰਾ ॥

raanee pat a(n)beer dhirag paaraa ||

The sprinkling of colours became so intense that even the hand was not

visible

ਜਾਨੁਕ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਅੰਧ ਕੈ ਡਾਰਾ ॥੧੮॥

jaanuk nirapeh a(n)dh kai ddaaraa ||18||

The Rani put colour in her husband's eyes and blinded him(18)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਆਖਿ ਕਾਨਾ ਹੁਤੋ ਦੁਤਿਯੋ ਪਰਾ ਅੰਬੀਰ ॥

ek aakh kaanaa huto dhutiyo paraa a(n)beer ||

He was already blind of one eye and other was shut with the colours too:

ਗਿਰਿਯੋ ਅੰਧ ਜਿਮਿ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਦ੍ਰਿਗ ਜੁਤ ਭਯੋ ਅਸੀਰ ॥੧੯॥

giriyo a(n)dh jim havai nirapat dhirag jut bhayo aseer ||19||

Becoming total blind, the Raja fell flat on the ground.(19)

ਰਾਨੀ ਨਵਰੰਗ ਰਾਇ ਕੌ ਤਬ ਹੀ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ॥

raanee navara(n)g rai kau tab hee liyaa bulai ||

The Rani, then, called Navrang at that instant.

ਆਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਦ੍ਰਿੜ ਰਤਿ ਕਰੀ ਮਚਾਇ ॥੨੦॥

aali(n)gan chu(n)ban kare dhiR rat karee machai ||20||

She passionately kissed him and fully enjoyed.(20)

ਜਬ ਲਗਿ ਨ੍ਰਿਪ ਦ੍ਰਿਗ ਪੋਛਿ ਕਰਿ ਦੇਖਨ ਲਗ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥

jab lag nirap dhirag pochh kar dhekhan lagayo banai ||

By the time the Raja got up and cleared his vision,

ਤਬ ਲਗਿ ਰਾਨੀ ਮਾਨਿ ਰਤਿ ਨਟੂਆ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥੨੧॥

tab lag raanee maan rat naTooaa dhiyaa uThai ||21||

The Rani, after enjoying heart-fully made the acrobat to run away.(21)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੦॥੫੯੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teesavo charitr samaapatam sat subham sat ||30||598||afajoo(n)||

Thirtieth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction.(30)(598)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਹੁਰਿ ਰਾਵ ਐਸੇ ਕਹਾ ਬਿਹਸ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੰਗ ॥

bahur raav aaise kahaa bihas su ma(n)tree sa(n)g ||

Ridiculing, the Raja said to the Minster like this.

ਚਰਿਤ ਚਤੁਰ ਚਤੁਰਾਨ ਕੇ ਮੋ ਸੌ ਕਹੌ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧॥

charit chatur chaturaan ke mo sau kahau prasa(n)g ||1||

Narrate to me more of the Chritars of the women.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਬਨਿਕ ਕੀ ਬਾਲ ਬਖਾਨਿਯ ॥

ek banik kee baal bakhaaniy ||

ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਜਿਹ ਧਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯ ॥

adhik dharab jeh dhaam pramaaniy ||

Once a Shah, who had lot of wealth, had a wife.

ਤਿਨਿਕ ਪੁਰਖ ਸੌ ਹੇਤੁ ਲਗਾਯੋ ॥

tinik purakh sau het lagaayo ||

ਭੋਗ ਕਾਜ ਗਹਿ ਗ੍ਰੇਹ ਮੰਗਾਯੋ ॥੨॥

bhog kaaj geh greh ma(n)gaayo ||2||

She fell in love with a man and called him to her house to make love.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਾਨ ਮੰਜਰੀ ਸਾਹੁ ਕੀ ਬਨਿਤਾ ਸੁੰਦਰ ਦੇਹ ॥

maan ma(n)jaree saahu kee banitaa su(n)dhar dheh ||

The name of the wife of that Shah was Maan Manjri,

ਬਿਦ੍ਯਾਨਿਧਿ ਇਕ ਬਾਲ ਸੌ ਅਧਿਕ ਬਢਾਯੋ ਨੇਹ ॥੩॥

bidhrayaanidh ik baal sau adhik baddaayo neh ||3||

And she had fallen in love with a man called Bidya Nidhi.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਤਾ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab taa sau tiray bachan uchaare ||

ਆਜੁ ਭਜਹੁ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਪਜਾਰੇ ॥

aaj bhajahu muh aan payaare ||

The Woman requested him to come that day to make love.

ਤਿਨ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਭੋਗ ਨ ਕਰਿਯੋ ॥

tin vaa tiray sau bhog na kariyo ||

ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੈ ਉਰ ਮੈ ਧਰਿਯੋ ॥੪॥

raam naam lai ur mai dhariyo ||4||

He indulged in sex with the woman but, then, recollected the Godly

Name.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੈ ਉਠਿ ਚਲਾ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰਾ ਨਾਰਿ ॥

raam naam lai uTh chalaa jaat nihaaraa naar ||

After remembering the Godly Name, he tried to sneak out,

ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਕੈ ਉਠੀ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਿਚਾਰ ॥੫॥

chor chor keh kai uThee at chit kop bichaar ||5||

She flew into rage and shouted, ‘thief, thief.’(5)

ਸੁਨਤ ਚੋਰ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਨ ਲੋਕ ਪਹੁੰਚੈ ਆਇ ॥

sunat chor ko bach sravan lok pahu(n)chai aai ||

Listening the call, ‘thief, thief,’ people barged in.

ਬੰਦਸਾਲ ਭੀਤਰ ਤਿਸੈ ਤਦ ਹੀ ਦਿਯਾ ਪਠਾਇ ॥੬॥

ba(n)dhasaal bheetar tisai tadh hee dhiyaa paThai ||6||

He was caught and put in the prison.(6)

ਤਦ ਲੌ ਤ੍ਰਿਯ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਭਈ ਪੁਕਾਰੂ ਜਾਇ ॥

tadh lau tiray kuTavaar ke bhiee pukaaroo jai ||

That is how a woman by shouting got (the man) beaten,

ਧਨ ਬਲ ਤੇ ਤਿਹ ਸਾਧ ਕਹ ਜਮਪੁਰਿ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੭॥

dhan bal te teh saadh keh jamapur dhayo paThai ||7||

And on the strength of wealth got that innocent man punished.(7)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੧॥੬੦੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ikateesavo charitr samaapatam sat subham sat ||31||605||afajoo(n)||

Thirty-first Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister Completed with Benediction. (31)(605)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊ ॥

sunahu nirapat ik kathaa sunaauoo ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਕਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਊ ॥

taa te tum keh adhik rijhaauoo ||

Listen, my Raja, I relate to you one tale, which will provide tremendous relief

ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ ਏਕ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

dhes pa(n)jaab ek bar naaree ||

ਚੰਦ੍ਰ ਲਈ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥

cha(n)dhr liee jaa te ujiyaaree ||1||

In the country of Punjab, there lived a woman from whom the Moon had

acquired its brilliance.(1)

ਰਸ ਮੰਜਰੀ ਨਾਮ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ॥

ras ma(n)jaree naam teh tiray ko ||

In the country of Punjab, there lived a woman from whom the Moon had acquired its brilliance.(1)

ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਲਾਗਤ ਸੁਖ ਜਿਯ ਕੋ ॥

nirakh prabhaa laagat sukh jiy ko ||

Ras Manjri was her name and on seeing her one’s mind attained bliss.

ਤਾ ਕੋ ਨਾਥ ਬਿਦੇਸ ਸਿਧਾਰੋ ॥

taa ko naath bidhes sidhaaro ||

ਤਿਹ ਜਿਯ ਸੋਕ ਤਵਨ ਕੌ ਭਾਰੋ ॥੨॥

teh jiy sok tavan kau bhaaro ||2||

Her husband had departed for a foreign land which gave her a big

shock.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਤਾ ਕੇ ਸਦਨ ਚੋਰਨ ਸੁਨੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥

amit dharab taa ke sadhan choran sunee sudhaar ||

When thieves learned that she had lot of wealth at her house,

ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਾ ਕੇ ਪਰੇ ਅਮਿਤ ਮਸਾਲੈ ਜਾਰਿ ॥੩॥

rain paree taa ke pare amit masaalai jaar ||3||

They took torches and headed towards her house.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚੋਰ ਆਵਤ ਅਤਿ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥

chor aavat at naar nihaare ||

ਐਸ ਭਾਤਿ ਸੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

aais bhaat so bachan uchaare ||

When she saw the thieves coming, she said,

ਸੁਨੁ ਤਸਕਰ ਮੈ ਨਾਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥

sun tasakar mai naar tihaaree ||

ਅਪਨੀ ਜਾਨ ਕਰਹੁ ਰਖਵਾਰੀ ॥੪॥

apanee jaan karahu rakhavaaree ||4||

‘Listen, you, I am your woman, and considering as your own, protect

me.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਭ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਧਨੁ ਤੁਮ ਹਰਹੁ ਹਮਹੂੰ ਸੰਗ ਲੈ ਜਾਹੁ ॥

sabh gireh ko dhan tum harahu hamahoo(n) sa(n)g lai jaahu ||

'You can steel everything from the house and take me with you as well,

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਮੋ ਸੌ ਕੇਲ ਕਮਾਹੁ ॥੫॥

bhaat bhaat ke rain dhin mo sau kel kamaahu ||5||

'And, in numerous ways, enjoy with me.(5)

ਪ੍ਰਥਮ ਹਮਾਰੇ ਧਾਮ ਕੋ ਭੋਜਨ ਕਰਹੁ ਬਨਾਇ ॥

pratham hamaare dhaam ko bhojan karahu banai ||

'First I will prepare meals for you in my house,

ਪਾਛੇ ਮੁਹਿ ਲੈ ਜਾਇਯਹੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੬॥

paachhe muh lai jaiyahu hiradhai harakh upajai ||6||

'And then take me with you and savour me heart fully'.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚੋਰ ਕਹਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭਲੀ ਉਚਾਰੀ ॥

chor kahiyo tiray bhalee uchaaree ||

ਅਬ ਨਾਰੀ ਤੈ ਭਈ ਹਮਾਰੀ ॥

ab naaree tai bhiee hamaaree ||

The thieves thought that she was right, she was their own.

ਪ੍ਰਥਮ ਭਛ ਕੈ ਹਮਹਿ ਖਵਾਵਹੁ ॥

pratham bhachh kai hameh khavaavahu ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਮੁਰਿ ਨਾਰਿ ਕਹਾਵਹੁ ॥੭॥

taa paachhe mur naar kahaavahu ||7||

'First we have meals and then let her become our woman.'(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੌਛਤਾ ਪਰ ਤਬ ਤਰੁਨਿ ਚੋਰਨ ਦਿਯੋ ਚਰਾਇ ॥

chauachhataa par tab tarun choran dhiyau charai ||

The woman sent the thieves to upstairs,

ਆਪਿ ਕਰਾਹੀ ਚਾਰਿ ਕੈ ਲੀਨੇ ਬਰੇ ਪਕਾਇ ॥੮॥

aap karaahee chaar kai leene bare pakai ||8||

And herself, putting the saucepan on fire, commenced cooking.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚੋਰ ਮਹਲ ਪਰ ਦਏ ਚੜਾਈ ॥

chor mahal par dhe chaRaiee ||

ਆਪੁ ਮਾਰਿ ਤਾਲੇ ਉਠਿ ਆਈ ॥

aap maar taale uTh aaiee ||

After sending them up in the pent-house, she came down and locked the

door behind

ਬੈਠਿ ਤੇਲ ਕੋ ਭੋਜ ਪਕਾਯੋ ॥

baiTh tel ko bhoj pakaayo ||

After sending them up in the pent-house, she came down and locked the

door behind

ਅਧਿਕ ਬਿਖੈ ਭੇ ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥੯॥

adhik bikhai bhe taeh milaayo ||9||

She, then settled down to prepare the meal and put poison in that.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਡਾਰਿ ਮਹੁਰਾ ਭੋਜ ਮੈ ਚੋਰਨ ਦਯੋ ਖਵਾਇ ॥

ddaar mahuraa bhoj mai choran dhayo khavai ||

With poison in she presented meal to the thieves,

ਨਿਕਸਿ ਆਪਿ ਆਵਤ ਭਈ ਤਾਲੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ ਲਾਇ ॥੧੦॥

nikas aap aavat bhiee taalo dhiraR kar lai ||10||

And herself locked the door and came down.(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਹਸਿ ਹਸਿ ਬੈਨ ਚੋਰ ਸੋ ਕਹੈ ॥

has has bain chor so kahai ||

ਤਾ ਕੋ ਹਾਥ ਹਾਥ ਸੋ ਗਹੈ ॥

taa ko haath haath so gahai ||

(To leader of the thieves who was in the kitchen) She talked to him jovially by giving her hand in his.

ਬਾਤਨ ਸੋ ਤਾ ਕੋ ਬਿਰਮਾਵੈ ॥

baatan so taa ko biramaavai ||

(To leader of the thieves who was in the kitchen) She talked to him jovially by giving her hand in his.

ਬੈਠੀ ਆਪਿ ਤੇਲ ਅਵਟਾਵੈ ॥੧੧॥

baiThee aap tel avaTaavai ||11||

She gave him pleasure through her talks while she put oil (on fire) to

boil.(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੇਲ ਜਬੈ ਤਾਤੋ ਭਯੋ ਤਾ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ॥

tel jabai taato bhayo taa kee dhirasaT bachai ||

When the oil was hot enough, with stealthy looks,

ਡਾਰਿ ਸੀਸ ਤਾ ਕੇ ਦਯੋ ਮਾਰਿਯੋ ਚੋਰ ਜਰਾਇ ॥੧੨॥

ddaar sees taa ke dhayo maariyo chor jarai ||12||

She dumped it on his head and thus killed him.(12)

ਚੋਰ ਰਾਜ ਜਰਿ ਕੈ ਮਰਿਯੋ ਚੋਰ ਮਰਿਯੋ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ॥

chor raaj jar kai mariyo chor mariyo bikh khai ||

The leader of the thieves was killed with the boiling oil and others died of eating poison.

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਦਏ ਬੰਧਾਇ ॥੧੩॥

praat bhe kuTavaar ke sabh hee dhe ba(n)dhai ||13||

In the morning she went and related the whole story to (he chief of the

police.(l3)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੩੨॥੬੧੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe bateesavo charitr samaapatam sat subham sat ||32||618||afajoo(n)||

Thirty-second Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (32)(618)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਉਤਰ ਦੇਸ ਰਾਵ ਇਕ ਕਹਿਯੈ ॥

autar dhes raav ik kahiyai ||

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਲਹਿਯੈ ॥

adhik roop jaa ko jag lahiyai ||

In. the North of the country, there lived a Raja who was very handsome.

ਛਤ੍ਰ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥

chhatr ket raajaa ko naamaa ||

ਨਿਰਖਿ ਥਕਿਤ ਰਹਈ ਜਿਹ ਬਾਮਾ ॥੧॥

nirakh thakit rahiee jeh baamaa ||1||

His name was Chhattar Ket and, on seeing him, his wife always felt

satiated.(1)

ਛਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਨਾਮ ਤਵਨ ਕੋ ॥

chhatr ma(n)jaree naam tavan ko ||

His name was Chhattar Ket and, on seeing him, his wife always felt satiated.(1)

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਜਗ ਸੁਨਤ ਜਵਨ ਕੋ ॥

adhik roop jag sunat javan ko ||

Her name was Chhattar Manjri; she was admired as the most beautiful.

ਭਵਨ ਚਤੁਰਦਸ ਮਾਝਿ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥

bhavan chaturadhas maajh ujiyaaree ||

ਰਾਜਾ ਛਤ੍ਰਕੇਤੁ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥੨॥

raajaa chhatraket kee naaree ||2||

Raja Chhattar Ket’s wife was so well known that she was famous in all the

ten regions.(2)

ਛਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥

chhatr ma(n)jaree taa kee payaaree ||

ਅੰਗ ਉਤੰਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੇ ਭਾਰੀ ॥

a(n)g uta(n)g nirapat te bhaaree ||

Chhattar Manjri was so loveable that her features were much more attractive than the Raja's.

ਬਹੁਤ ਜਤਨ ਆਗਮ ਕੋ ਕਰੈ ॥

bahut jatan aagam ko karai ||

Chhattar Manjri was so loveable that her features were much more attractive than the Raja's.

ਕੈਸੇ ਰਾਜ ਹਮਾਰੋ ਸਰੈ ॥੩॥

kaise raaj hamaaro sarai ||3||

She always pondered over, how their rule could remain dynamic for

ever,(3)

ਕੰਨਯਾ ਹ੍ਵੈ ਤਾ ਕੇ ਮਰਿ ਜਾਹੀ ॥

ka(n)nayaa havai taa ke mar jaahee ||

She always pondered over, how their rule could remain dynamic for ever,(3)

ਪੂਤ ਆਨਿ ਪ੍ਰਗਟੈ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥

poot aan pragaTai kouoo naahee ||

Because her female issues would not survive, and had no luck of a son.

ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਸੋਕ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਭਾਰੋ ॥

tiray kau sok adhik jiy bhaaro ||

ਚਰਿਤ ਏਕ ਤਿਯ ਚਿਤ ਬਿਚਾਰੋ ॥੪॥

charit ek tiy chit bichaaro ||4||

Her mind was very much inflicted and she thought of performing some unique exploit.(4) .

ਸੁਤ ਬਿਨੁ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿਤ ਚਿਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥

sut bin tiray chit chit bichaaree ||

Her mind was very much inflicted and she thought of performing some

unique exploit.(4) .

ਕਯੋ ਨ ਦੈਵ ਗਤਿ ਕਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥

kayo na dhaiv gat karee hamaaree ||

She contemplated in her mind, ‘Not even God would approve me without a son,

ਦਿਜ ਮੁਰਿ ਹਾਥ ਦਾਨ ਨਹਿ ਲੇਹੀ ॥

dhij mur haath dhaan neh lehee ||

She contemplated in her mind, ‘Not even God would approve me without a son,

ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਲੋਗ ਉਰਾਭੇ ਦੇਹੀ ॥੫॥

gireh ke log uraabhe dhehee ||5||

‘And Brahmins (priests) would not accept alms through my hands and populace would taunt me.(5)

ਤਾ ਤੇ ਦੁਰਾਚਾਰ ਕਛੁ ਕਰਿਯੈ ॥

taa te dhuraachaar kachh kariyai ||

‘And Brahmins (priests) would not accept alms through my hands and

populace would taunt me.(5)

ਪੁਤ੍ਰ ਰਾਵ ਕੋ ਬਦਨ ਉਚਰਿਯੈ ॥

putr raav ko badhan uchariyai ||

‘I should undertake some unworthy action and provide a son to the Raja.

ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਲੀਜੈ ਉਪਜਾਈ ॥

ek putr leejai upajaiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਕਵਨ ਨਿਰਖਿ ਹੈ ਆਈ ॥੬॥

nirap ko kavan nirakh hai aaiee ||6||

‘I must manage to get a boy when the Raja comes to visit me,’(6)

ਸਵਤਿ ਏਕ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੁਲਾਈ ॥

savat ek teh nirapat bulaiee ||

ਇਹ ਬਜਾਹਹੁ ਇਹ ਜਗਤ ਉਡਾਈ ॥

eeh bayaahahu ieh jagat uddaiee ||

The Raja, on the other hand, had retained a kept-woman, and spread the

rum our of his second marriage.

ਯੌ ਸੁਨਿ ਨਾਰਿ ਅਧਿਕ ਅਕੁਲਾਈ ॥

yau sun naar adhik akulaiee ||

The Raja, on the other hand, had retained a kept-woman, and spread the rum our of his second marriage.

ਸੇਵਕਾਨ ਸੌ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਈ ॥੭॥

sevakaan sau dharab luTaiee ||7||

The Rani was very much distressed and started to splurge the money out

on her maids.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਵਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਲੋਗਨ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਇ ॥

savat traas raanee adhik logan dharab luTai ||

Petrified of the co-wife, she started to squander wealth among people,

ਤੇ ਵਾ ਕੀ ਸਵਤਿਹ ਚਹੈ ਸਕੈ ਨ ਮੂਰਖ ਪਾਇ ॥੮॥

te vaa kee savateh chahai sakai na moorakh pai ||8||

But people still liked her co-wife and this fool could not acquiesce.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਲੋਗ ਸਵਤਿ ਤਾ ਕੀ ਕਹ ਚਹੈ ॥

log savat taa kee keh chahai ||

ਵਾ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕਹੈ ॥

vaa kee usatat nirap so kahai ||

People fancied her co-wife; they were full of her praise in the presence of the Raja. .

ਕਹੈ ਜੁ ਇਹ ਪ੍ਰਭੂ ਬਰੈ ਸੁ ਮਾਰੋ ॥

kahai ju ieh prabhoo barai su maaro ||

People fancied her co-wife; they were full of her praise in the presence of the Raja. .

ਅਧਿਕ ਟੂਕਰੋ ਚਲੈ ਹਮਾਰੋ ॥੯॥

adhik Tookaro chalai hamaaro ||9||

She wanted Raja to eradicate her so that she could live happily.(9)

ਸਵਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਅਤਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਦਿਖਾਵੈ ॥

savat traas at tirayeh dhikhaavai ||

ਤਾ ਕੋ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡ ਕਰਿ ਖਾਵੈ ॥

taa ko moo(n)dd moo(n)dd kar khaavai ||

The dread of the co-wife always haunted her, and she always craved to

annihilate her,

ਤਾ ਕਹ ਦਰਬੁ ਨ ਦੇਖਨ ਦੇਹੀ ॥

taa keh dharab na dhekhan dhehee ||

The dread of the co-wife always haunted her, and she always craved to annihilate her,

ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਬਾਹਰ ਤੇ ਲੇਹੀ ॥੧੦॥

looT kooT baahar te lehee ||10||

She would not let money pass to her and plunder it when it was on its way to her (co-wife).(10)

ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਮਿਲਿਹਿ ਸਵਤਿ ਸੌ ਜਾਈ ॥

pun teh mileh savat sau jaiee ||

She would not let money pass to her and plunder it when it was on its way

to her (co-wife).(10)

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਨ ਕਰਹਿ ਬਡਾਈ ॥

bhaat bhaat tin kareh baddaiee ||

But she used to meet the co-wife as well and often praised her saying,

ਤੁਮ ਕਹ ਬਰਿ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਮਾਰੋ ॥

tum keh bar hai nirapat hamaaro ||

ਹ੍ਵੈਹੈ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੁਮਾਰੋ ॥੧੧॥

havaihai adhik prataap tumaaro ||11||

'Our Raja will retain you and your magnificence will flourish.'(11)

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਤਾ ਕੌ ਧਨ ਲੂਟਹਿ ॥

yau keh kai taa kau dhan looTeh ||

ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹ ਕੂਟਹਿ ॥

bahur aan vaa tirayaa keh kooTeh ||

Outwardly she robbed her of her wealth and beat her (mentally).

ਇਹ ਬਿਧ ਤ੍ਰਾਸ ਤਿਨੈ ਦਿਖਰਾਵੈ ॥

eeh bidh traas tinai dhikharaavai ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਕੈ ਖਾਵੈ ॥੧੨॥

dhuhoo(n)an moo(n)dd moo(n)dd kai khaavai ||12||

Advancing in such a way, she ransacked them both lavishly.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਦੁਹੂੰਅਨ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਇ ॥

anik bhaat teh nirapat ko dhuhoo(n)an traas dhikhai ||

Thus, both of them, as a matter of fact, indulged in many deceits,

ਦਰਬੁ ਜੜਨਿ ਕੇ ਧਾਮ ਕੌ ਇਹ ਛਲ ਛਲਹਿ ਬਨਾਇ ॥੧੩॥

dharab jaRan ke dhaam kau ieh chhal chhaleh banai ||13||

As they ravaged the Raja’s wealth through trickery.(I3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਵਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਜੜ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥

savat traas jaR dharab luTaavai ||

ਦੁਰਾਚਾਰ ਸੁਤ ਹੇਤ ਕਮਾਵੈ ॥

dhuraachaar sut het kamaavai ||

She had been laundering money foolishly and indulging in base action

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਠਾਨੈ ॥

adhik preet tin ke sa(n)g Thaanai ||

ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥੧੪॥

moorakh naar bhedh neh jaanai ||14||

She loved many shady characters who could not understand this foolish

woman.(14)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੇ ਰਮਿ ਔਰਨ ਸੋ ਕਹੈ ਇਹ ਕੁਤਿਯਾ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥

te ram aauaran so kahai ieh kutiyaa keh kaaj ||

She would make love with others but denounced her co-wife as bitch.

ਏਕ ਦਰਬੁ ਹਮੈ ਚਾਹਿਯੈ ਜੌਂ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਰਾਜ ॥੧੫॥

ek dharab hamai chaahiyai jau dhai sree jadhuraaj ||15||

And the openly declared that she just wanted one son, which God would

give her.(15)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਿਯ ਜਾਨੈ ॥

yeh sabh bhedh nirapat jiy jaanai ||

ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਨ ਬਾਤ ਪਛਾਨੈ ॥

moorakh naar na baat pachhaanai ||

The Raja in fact knew all these happenings but the foolish woman had not discerned.

ਰਾਜਾ ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥

raajaa avar tirayaan bulaavai ||

The Raja in fact knew all these happenings but the foolish woman had not discerned.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੬॥

bhaat bhaat ke bhog kamaavai ||16||

The Raja himself used to invite many other ladies to make love with

them.(16)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧ੍ਰਿਗ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਭਾਖਿਯੈ ਜਾ ਕਹ ਪਿਯ ਨ ਬੁਲਾਇ ॥

dhirag taa tiray keh bhaakhiyai jaa keh piy na bulai ||

The woman, whose husband does not invite her into bed, is ill-fated.

ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਤ੍ਰਿਯ ਅਨਤ ਕੀ ਸੇਜ ਬਿਹਾਰਨ ਜਾਇ ॥੧੭॥

teh dhekhat tiray anat kee sej bihaaran jai ||17||

And the man, whose wife adores the bed of another person, is hapless.(17)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥

moorakh naar bhedh neh paavai ||

ਸਵਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥

savat traas te dharab luTaavai ||

The foolish (Rani) did not care and kept on squandering the wealth.

ਤੇ ਵਾ ਕੀ ਕਛੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਮਾਨੈ ॥

te vaa kee kachh preet na maanai ||

ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭਏ ਕਛੁ ਔਰ ਬਖਾਨੈ ॥੧੮॥

nirapat bhe kachh aauar bakhaanai ||18||

She would not give him much respect, but when she encountered him, she

showed different attitude.(18)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਸੁਨੋ ਰਾਇ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਭ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥

suno rai ik tirayaa subh taeh bulaiyai ||

‘Listen, my Raja, a female is very auspicious,

ਤਾ ਸੌ ਮੈਨ ਬਿਹਾਰ ਬਿਸੇਖ ਕਮਾਇਯੈ ॥

taa sau main bihaar bisekh kamaiyai ||

‘By making love with her one is alleviated,

ਐਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰ ਪਰੈ ਜਾਨ ਨਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥

aaisee tiray kar parai jaan neh dheejiyai ||

‘If such a woman comes across, one should not let go,

ਹੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਸੋ ਨੇਹੁ ਨ ਕਬਹੂੰ ਕੀਜਿਯੈ ॥੧੯॥

ho nij naaree so neh na kabahoo(n) keejiyai ||19||

‘(Might be) one had to abandon his own female.(l9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭਲੌ ਵਹੈ ਜੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

bhalau vahai jo bhog kamaavai ||

‘One who indulges in lovemaking is favoured,

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥

bhaat bhaat so dharab luTaavai ||

‘And he fritters away wealth in various forms.

ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਥ ਨ ਨੇਹ ਲਗੈਯੇ ॥

nij tiray saath na neh lagaiye ||

‘One should not indulge in the one whom one cannot own,

ਜੋ ਜਿਤ ਜਗ ਆਪਨ ਨ ਕਹੈਯੈ ॥੨੦॥

jo jit jag aapan na kahaiyai ||20||

‘And unless one has won over, one should not declare her as his own.(20)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਸਮ ਭਵਰ ਕੀ ਫੂਲੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ॥

tum raajaa sam bhavar kee foolee tirayeh nihaar ||

‘You are Raja, an women are blossomed flower,

ਬਿਨੁ ਰਸ ਲੀਨੇ ਕਯੋ ਰਹੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰਿ ॥੨੧॥

bin ras leene kayo raho tiray kee sa(n)k bichaar ||21||

Without any reservations, you savour the juice of their love.(21)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਿਹ ਤੁਮ ਚਾਹਹੁ ਤਿਸੈ ਲੈ ਆਵਹਿ ॥

jeh tum chaahahu tisai lai aaveh ||

ਅਬ ਹੀ ਤੁਹਿ ਸੋ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵਹਿ ॥

ab hee tuh so aan milaaveh ||

‘Whosoever you want, could be brought to delight you.

ਤਾ ਸੋ ਭੋਗ ਮਾਨਿ ਰੁਚਿ ਕੀਜੈ ॥

taa so bhog maan ruch keejai ||

ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥੨੨॥

madhur bachan sravanan sun leejai ||22||

'You enjoy sex with her profoundly and heed to my solemn oration.'(22)

ਯੌ ਰਾਜਾ ਸੋ ਬੈਨ ਸੁਨਾਵਹਿ ॥

yau raajaa so bain sunaaveh ||

'You enjoy sex with her profoundly and heed to my solemn oration.'(22)

ਬਹੁਰਿ ਜਾਇ ਰਾਨੀਯਹਿ ਭੁਲਾਵਹਿ ॥

bahur jai raaneeyeh bhulaaveh ||

She would talk to the Raja as such and create confusion in the mind of the Rani (co-wife),

ਜੌ ਹਮ ਤੈ ਨਿਕਸਨ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਵੈ ॥

jau ham tai nikasan prabh paavai ||

She would talk to the Raja as such and create confusion in the mind of the

Rani (co-wife),

ਅਨਿਕ ਤ੍ਰਿਯਨ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੨੩॥

anik tirayan so bhog kamaavai ||23||

By telling her, ‘If he gets out of our noose, only then he could have sex with some other woman.’(23)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira .

ਐਸ ਭਾਤਿ ਨਿਤ ਭ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਨਿਸਦਿਨ ਸੋਚ ਬਿਹਾਇ ॥

aais bhaat nit bhiratan ke nisadhin soch bihai ||

The Raja’s hirelings were alarmed and they reflected,

ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਮਝਿ ਕਛੁ ਦੈ ਨਹੀ ਰਾਨੀ ਧਨਹਿ ਲੁਟਾਇ ॥੨੪॥

nirapat samajh kachh dhai nahee raanee dhaneh luTai ||24||

That the Raja was not dishing out but the Rani was profligating the

wealth.(24)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਨਿਯਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

nirap ik dhin raaniyeh bulaayo ||

ਭਛ ਭੋਜ ਅਰੁ ਮਦਹਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥

bhachh bhoj ar madheh ma(n)gaayo ||

The Raja called the Rani one day and ordered for the food and wine.

ਅਧਿਕ ਮਦਹਿ ਰਾਜਾ ਲੈ ਪਿਯੋ ॥

adhik madheh raajaa lai piyo ||

ਥੋਰਿਕ ਸੋ ਰਾਨੀ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ॥੨੫॥

thorik so raanee tin liyo ||25||

The Raja drank a lot but the Rani swallowed a little bit.(25)

ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਭਯੋ ਮਦ੍ਰਯ ਮਦ ਭਾਰੋ ॥

nirap keh bhayo madhray madh bhaaro ||

ਸੋਇ ਰਹਿਯੋ ਨਹਿ ਸੁਧਹਿ ਸੰਭਾਰੋ ॥

soi rahiyo neh sudheh sa(n)bhaaro ||

As the Raja had too much wine, he was intoxicated and fell flat to sleep,

ਪਤਿ ਸੋਯੋ ਲਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

pat soyo leh tiray man maahee ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ਨਾਹੀ ॥੨੬॥

bhedh abhedh pachhaanayo naahee ||26||

Beholding him in deep slumber, she lost the sense of morality and

dishonour.(26)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨ੍ਯੋ ਸੋਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਈ ਜਾਰਿ ਪਹਿ ਧਾਇ ॥

tiray jaanayo soyo nirapat giee jaar peh dhai ||

Deeming the Raja to be in deep sleep, she ran and reached her lover,

ਜਾਗਤ ਕੋ ਸੋਵਤ ਸਮਝਿ ਭੇਦ ਨ ਲਹਾ ਕੁਕਾਇ ॥੨੭॥

jaagat ko sovat samajh bhedh na lahaa kukai ||27||

But she had not acquiesced the secret and had, mistakenly, taken a person

fully awake as in deep slumber.(27)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਨੀ ਗਈ ਭੂਪ ਤਬ ਜਾਗਿਯੋ ॥

raanee giee bhoop tab jaagiyo ||

ਹ੍ਰਿਦੈ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਹਿਤ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ ॥

hiradhai kuar ko hit anuraagiyo ||

The Raja roused when she had gone, he felt to love her too,

ਬਹੁਰੋ ਤਿਨ ਕੋ ਪਾਛੋ ਗਹਿਯੋ ॥

bahuro tin ko paachho gahiyo ||

ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਸੁੰਨ੍ਯ ਗ੍ਰਿਹ ਲਹਿਯੋ ॥੨੮॥

kel kamaat su(n)nray gireh lahiyo ||28||

He followed her and found her making love in a derelict house,(28)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਿਰਖ ਰਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਰਮਤ ਸਰ ਤਨਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥

nirakh rai tiray ko ramat sar tan kaan pramaan ||

The Raja on seeing two in love flew in rage,

ਅਬ ਇਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਹਨੇ ਯੌ ਕਹਿ ਕਸੀ ਕਮਾਨ ॥੨੯॥

ab in dhuhoo(n)an ko hane yau keh kasee kamaan ||29||

And wished to pull out a bow and shoot them both.(29)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਹੁਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਯੌ ਮਨਿ ਆਈ ॥

bahur nirapat ke yau man aaiee ||

ਸੰਕਿ ਰਹਾ ਨਹਿ ਚੋਟ ਚਲਾਈ ॥

sa(n)k rahaa neh choT chalaiee ||

After some thinking Raja changed his mind and did not shoot the arrow.

ਯਹ ਬਿਚਾਰ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥

yeh bichaar man maeh bichaaraa ||

ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਨਹਿ ਮਾਰਾ ॥੩੦॥

jaar sahit tiray kau neh maaraa ||30||

He thought that woman with her lover should not be killed.(30)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੌ ਇਨ ਕਹ ਅਬ ਮਾਰਿ ਹੌ ਇਮਿ ਬਾਹਰਿ ਉਡਿ ਜਾਇ ॥

jau in keh ab maar hau im baahar udd jai ||

'If I kill them now, then the news will soon spread,

ਆਨ ਪੁਰਖ ਸੌ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਮ ਪੁਰ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੩੧॥

aan purakh sau geh tirayaa jam pur dhiee paThai ||31||

'That the Raja had killed her while she was making love with a not

person.’(31)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਿਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਨਹਿ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥

tin dhuhoo(n)an neh baan chalaayo ||

ਤਹ ਤੇ ਉਲਟਿ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਯੋ ॥

teh te ulaT bahur ghar aayo ||

Obviously he did not shoot an arrow on them both and returned to his house.

ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਤੀ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਨੋ ॥

hiradhai matee sau bhog kamaano ||

Obviously he did not shoot an arrow on them both and returned to his

house.

ਪੌਢਿ ਰਹਾ ਸੋਵਤ ਸੋ ਜਾਨੋ ॥੩੨॥

pauadd rahaa sovat so jaano ||32||

He made love with Hirde Mati and went to his bed.(32)

ਤ੍ਰਿਯ ਆਈ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ॥

tiray aaiee taa sau rat kar kai ||

ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਕੇ ਭੀਤਰ ਡਰਿ ਕੈ ॥

adhik chit ke bheetar ddar kai ||

The woman returned after sleeping with the stranger, although, internally, very scared

ਪੌਢਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰਯੋ ਹੀ ਲਪਟਾਈ ॥

pauadd rahee trayo hee lapaTaiee ||

The woman returned after sleeping with the stranger, although, internally, very scared

ਸੋਵਤ ਜਾਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਰਖਾਈ ॥੩੩॥

sovat jaan nirapat harakhaiee ||33||

She was the Raja asleep in the same manner and she clutched him and

went to sleep as well.(33)

ਸੋਵਤ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲਖਿ ਹਰਖਾਨੀ ॥

sovat so nirap lakh harakhaanee ||

She was the Raja asleep in the same manner and she clutched him and went to sleep as well.(33)

ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਬਾਤ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥

moorakh naar baat neh jaanee ||

That foolish had not discerned the secret, as she saw the Raja still in deep sleep.

ਜਾਗਤ ਪਤਿ ਸੋਵਤ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥

jaagat pat sovat pahichaanaa ||

That foolish had not discerned the secret, as she saw the Raja still in deep sleep.

ਮੋਰ ਭੇਦ ਇਨ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥੩੪॥

mor bhedh in kachhoo na jaanaa ||34||

Observing the husband in profound snooze, she thought her secret had

not been revealed to any one.(34) .

ਰਾਵ ਬਚਨ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

raav bachan tab tirayeh sunaayo ||

Observing the husband in profound snooze, she thought her secret had

not been revealed to any one.(34) .

ਕਹ ਗਈ ਥੀ ਤੈ ਹਮੈ ਬਤਾਯੋ ॥

keh giee thee tai hamai bataayo ||

When (later on) the Raja asked the woman, ‘Tell me where had you gone?’

ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਮਿ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab raanee im bain uchaare ||

When (later on) the Raja asked the woman, ‘Tell me where had you gone?’

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਿਆਰੇ ॥੩੫॥

sun raajaa praanan te piaare ||35||

‘The Rani, in reply told like this, ‘Listen, my Raja,(35)

ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਇਕ ਟਕ ਮੁਹਿ ਪਰੀ ॥

sun nirap bar ik Tak muh paree ||

ਸੋ ਤੁਮਰੇ ਸੋਵਤ ਹਮ ਕਰੀ ॥

so tumare sovat ham karee ||

‘Oh, My Raja I had fumbled while sleeping with you.

ਪੁਤ੍ਰ ਏਕ ਬਿਧਿ ਦਿਯਾ ਹਮਾਰੇ ॥

putr ek bidh dhiyaa hamaare ||

ਤੇ ਮੋਕਹ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੇ ॥੩੬॥

te mokeh praanan te payaare ||36||

'In the dream God gave me a son, who was more precious than my own

life.'(36)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੁਤ੍ਰ ਸੇਜ ਕੇ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਲੇਤ ਭਵਰਿਯਾ ਨਿਤ ॥

putr sej ke chahoo(n) dhis let bhavariyaa nit ||

'This son kept on going around in the four directions of the bed,

ਵਹੈ ਜਾਨੁ ਤੁਮਰੇ ਫਿਰੀ ਸਤਿ ਸਮਝਿਯਹੁ ਚਿਤ ॥੩੭॥

vahai jaan tumare firee sat samajhiyahu chit ||37||

'That is why I went away from you. Please do believe, it is true.'(37)

ਪ੍ਰਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਹਨਿ ਨ ਸਕਿਯੋ ਮਨ ਤੇ ਖੁਰਕ ਨ ਜਾਇ ॥

piray tiray kau han na sakiyo man te khurak na jai ||

The Raja could not kill the wife, but his doubt was not eliminated,

ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਸੌ ਰਮਯੋ ਨ ਰੁਚਿ ਉਪਜਾਇ ॥੩੮॥

taa dhin te teh naar sau ramayo na ruch upajai ||38||

And from that day onward he never made love to her.(38)

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰਿ ਕਹ ਭਜਤ ਹੁਤੋ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥

bhaat bhaat nirap naar keh bhajat huto sukh pai ||

He did think many a time to enjoy with her,

ਬਾਤ ਆਇ ਚਿਤਿ ਜਾਇ ਜਬ ਘਰੀ ਨ ਭੋਗਾ ਜਾਇ ॥੩੯॥

baat aai chit jai jab gharee na bhogaa jai ||39||

But with the same episode in his mind he could not revel sexually.(39)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਇਹ ਰਾਨੀ ਜੀਯ ਭੀਤਰ ਜਾਨੈ ॥

eeh raanee jeey bheetar jaanai ||

ਲਜਤ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸੌ ਕਛੁ ਨ ਬਖਾਨੈ ॥

lajat nirapat sau kachh na bakhaanai ||

The Rani was very ashamed in her mind but to maintain self-respect

ਬਾਤਨ ਸੌ ਤਾ ਕਹ ਬਿਰਮਾਵੈ ॥

baatan sau taa keh biramaavai ||

ਕਰਿ ਕਰਿ ਅਧਿਕ ਕਟਾਛ ਦਿਖਾਵੈ ॥੪੦॥

kar kar adhik kaTaachh dhikhaavai ||40||

Never revealed the secret to the Raja.(40)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਭ ਕਛੁ ਟੂਟੇ ਜੁਰਤ ਹੈ ਜਾਨਿ ਲੇਹੁ ਮਨ ਮਿਤ ॥

sabh kachh TooTe jurat hai jaan leh man mit ||

Listen my friend, all that breaks can be mended,

ਏ ਦ੍ਵੈ ਟੂਟੇ ਨ ਜੁਰਹਿ ਏਕੁ ਸੀਸ ਅਰੁ ਚਿਤ ॥੪੧॥

e dhavai TooTe na jureh ek sees ar chit ||41||

But the broken mind and thought cannot be reconciled.(41)

ਚਾਕਰ ਕੀ ਅਰੁ ਨਾਰਿ ਕੀ ਏਕੈ ਬਡੀ ਸਜਾਇ ॥

chaakar kee ar naar kee ekai baddee sajai ||

The only tangible punishment befitting a servant or a wife,

ਜਿਯ ਤੇ ਕਬਹ ਨ ਮਾਰਿਯਹਿ ਮਨ ਤੇ ਮਿਲਹਿ ਭੁਲਾਇ ॥੪੨॥

jiy te kabeh na maariyeh man te mileh bhulai ||42||

Is not to kill them but forgive them.(42)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੇਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੩॥੬੬੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teteesavo charitr samaapatam sat subham sat ||33||660||afajoo(n)||

Thirty third Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed with Benediction. (33)(660)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਕਥਾ ਉਚਰਿਹੌ ॥

sunahu nirapat ik kathaa ucharihau ||

ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਭਰਮੁ ਨਿਵਰਿਹੌ ॥

tumare chit ko bharam nivarihau ||

Listen, My Sovereign, I would relate a story now, which would Sooth your

heart.

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਤੁਮੈ ਸੁਨੈਹੋ ॥

tiray charitr ik tumai sunaiho ||

Listen, My Sovereign, I would relate a story now, which would Sooth your heart.

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਕਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝੈਹੌ ॥੧॥

taa te tum keh adhik rijhaihau ||1||

I would narrate you a female-Chritar, which could appease you.(1)

ਸਹਰ ਸਿਰੰਦ ਬਿਖੈ ਇਕ ਜੋਗੀ ॥

sahar sira(n)dh bikhai ik jogee ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਭੀਤਰ ਅਤਿ ਭੋਗੀ ॥

kaam kel bheetar at bhogee ||

There used to live an ascetic in the city of Sirhand, who, as a matter of fact, relished the sex.

ਏਕ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥

ek girahasatee ke gireh aavai ||

There used to live an ascetic in the city of Sirhand, who, as a matter of fact,

relished the sex.

ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੨॥

taa kee tiray so bhog kamaavai ||2||

He used to come to one household and pamper in sex with the lady.(2)

ਸੁਰਗ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਕਾ ਨਾਮਾ ॥

surag naath jogee kaa naamaa ||

ਸ੍ਰੀ ਛਬਿ ਮਾਨ ਮਤੀ ਵਹ ਨਾਮਾ ॥

sree chhab maan matee veh naamaa ||

His name was Jogi Surg Nath, and name of the woman was Chhab Maan Mati.

ਵਾ ਸੌ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

vaa sau nis dhin bhog kamaavai ||

His name was Jogi Surg Nath, and name of the woman was Chhab Maan Mati.

ਤਾ ਕੋ ਨਾਹ ਨਾਹਿ ਕਛੁ ਪਾਵੈ ॥੩॥

taa ko naeh naeh kachh paavai ||3||

They enjoyed the sex day in and day out, but her husband did not know

the fact.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਇਕ ਦਿਨ ਜੋਗੀ ਘਰ ਹੁਤੋ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਪਹੂੰਚ੍ਯਾ ਆਇ ॥

eik dhin jogee ghar huto girahasatee pahoo(n)chayaa aai ||

One day while the ascetic was still in the house, her householder came

back.

ਤਾ ਸੌ ਕਹਾ ਬਨਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਚਰਿਤ ਸਮਝਾਇ ॥੪॥

taa sau kahaa banai tiray ek charit samajhai ||4||

Then his wife, playing vilely, misled him (husband) like this,(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਾਢੇ ਖੜਗ ਹਾਥ ਤੁਮ ਧੈਯਹੁ ॥

kaadde khaRag haath tum dhaiyahu ||

ਦੌਰਤ ਨਿਕਟ ਸੁ ਯਾ ਕੇ ਜੈਯਹੁ ॥

dhauarat nikaT su yaa ke jaiyahu ||

(She asked the ascetic,) 'Taking a naked sword in your hand you come in the house running,

ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਇ ਬਚਨ ਇਮ ਭਾਖਯੋ ॥

taeh sunai bachan im bhaakhayo ||

(She asked the ascetic,) 'Taking a naked sword in your hand you come in

the house running,

ਮੋਰੋ ਚੋਰ ਚੋਰਿ ਇਨ ਰਾਖਯੋ ॥੫॥

moro chor chor in raakhayo ||5||

And challenge that he had hidden away your thief. (5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭ੍ਰਿਤਜੁ ਤੁਹਾਰੋ ਨਾਥ ਇਹ ਤਾ ਕਹੁ ਜਾਹੁ ਦੁਰਾਇ ॥

bhirataj tuhaaro naath ieh taa kahu jaahu dhurai ||

‘To save him I will hide him some where with an intention to bring

ਤਾ ਕੌ ਬਹੁਰਿ ਨਿਕਾਰਿ ਹੌ ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥੬॥

taa kau bahur nikaar hau kachh charitr banai ||6||

Him out with some Chritar.’(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਹਿ ਐਸੇ ਆਇਸਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥

keh aaise aaiseh paThaayo ||

ਆਪ ਤਵਨ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

aap tavan so bhog kamaayo ||

As per the plan she acted (hid away husband) and, herself, she made love (with the ascetic).

ਆਵਤ ਪਤਿਹਿ ਦੁਰਾਯੋ ਤਾ ਕੋ ॥

aavat pateh dhuraayo taa ko ||

As per the plan she acted (hid away husband) and, herself, she made love (with the ascetic).

ਆਪ ਬਚਨ ਭਾਖ੍ਯੋ ਇਮਿ ਵਾ ਕੋ ॥੭॥

aap bachan bhaakhayo im vaa ko ||7||

When her husband emerged from hiding, she hid away the ascetic and said to him,(7)

ਸੁਨੋ ਨਾਥ ਇਕ ਕਥਾ ਉਚਰੋ ॥

suno naath ik kathaa ucharo ||

When her husband emerged from hiding, she hid away the ascetic and

said to him,(7)

ਤੁਮ ਤੇ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮੈ ਡਰੋ ॥

tum te adhik chit mai ddaro ||

‘Oh, my love, dreadfully, I want to tell you a tale.

ਕੋਪ ਏਕ ਜੋਗੀ ਕਹ ਜਾਗ੍ਯੋ ॥

kop ek jogee keh jaagayo ||

ਨਿਜੁ ਚੇਲਾ ਕਹ ਮਾਰਨ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥੮॥

nij chelaa keh maaran laagayo ||8||

‘An ascetic flying in the rage, started to beat his disciple,(8)

ਮੈ ਜੁਗਿਯਾ ਕਹ ਦਯੋ ਹਟਾਈ ॥

mai jugiyaa keh dhayo haTaiee ||

ਵਾ ਚੇਲਾ ਕਹ ਲਯੋ ਛਪਾਈ ॥

vaa chelaa keh layo chhapaiee ||

‘I persuaded the ascetic to spare him and hid away the disciple.

ਚਲਹੁ ਨਾਥ ਉਠਿ ਤੁਮੈ ਦਿਖਾਊ ॥

chalahu naath uTh tumai dhikhaauoo ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਿਰਾਊ ॥੯॥

taa te tumaro hiradhai siraauoo ||9||

'Now, come and I will show you to eliminate your doubt.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭਲਾ ਕਿਯਾ ਤੈ ਰਾਖ੍ਯਾ ਸੁਖਿਤ ਕਿਯਾ ਮੁਰ ਚੀਤਿ ॥

bhalaa kiyaa tai raakhayaa sukhit kiyaa mur cheet ||

'You have acted very wisely and have pleased my heart.' (he said).

ਸਰਨਾਗਤ ਦੀਜਤ ਨਹੀ ਇਹੈ ਬਡਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ॥੧੦॥

saranaagat dheejat nahee ihai baddan kee reet ||10||

'Benevolent people never let one succumb, when one has come to seek

the protection,' (she added).(10)

ਸੁਨਤ ਮਨੋਹਰ ਬਾਤ ਜੜ ਰੀਝਿ ਗਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

sunat manohar baat jaR reejh gayo man maeh ||

Listening to such talk he was very much delighted,

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾ ਸੋ ਕਰੀ ਭੇਦ ਪਛਾਨਾ ਨਾਹਿ ॥੧੧॥

adhik preet taa so karee bhedh pachhaanaa naeh ||11||

And without understanding the realty, love the wife even more.(11)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੪॥੬੭੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitro ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chauateesavo charitr samaapatam sat subham sat ||34||671||afajoo(n)||

Thirty-fourth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction.(34)(671)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਕਟਿ ਉਚਾਰੋ ॥

nar charitr nirap nikaT uchaaro ||

ਕਹਿਯੋ ਨਾਥ ਸੁਨੁ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥

kahiyo naath sun bachan hamaaro ||

Thus narrating the Chritars, the Raja was requested to listen to another tale:

ਦਛਿਨ ਦੇਸ ਰਾਇ ਇਕ ਰਹੈ ॥

dhachhin dhes rai ik rahai ||

Thus narrating the Chritars, the Raja was requested to listen to another

tale:

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥੧॥

at su(n)dhar jaa ko jag kahai ||1||

In a country in the south, a Raja used to live, who was very handsome.(1)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਲਹਨ ਤ੍ਰਿਯ ਆਵਹੀ ॥

taa ko roop anoop lahan tiray aavahee ||

To relish his looks, woman used to come,

ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਬਲਿ ਜਾਹਿ ਸਭੈ ਸੁਖ ਪਾਵਹੀ ॥

nirakh prabhaa bal jaeh sabhai sukh paavahee ||

They were blessed by gazing at his handsomeness.

ਪਿਯ ਪਿਯ ਤਾ ਕਹ ਬੈਨ ਸਦਾ ਮੁਖ ਭਾਖਹੀ ॥

piy piy taa keh bain sadhaa mukh bhaakhahee ||

They always yearned for him,

ਹੋ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਜਾ ਸੋ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਰਾਖਹੀ ॥੨॥

ho adhik preet raajaa so nitiprat raakhahee ||2||

And they ever loved him intensively.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦ੍ਵੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥

dhavai isatree taa ke rahai amit roop kee khaan ||

Two women used to live with him,

ਏਕ ਸੰਗ ਰਾਜਾ ਰਮੈ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜੀਯ ਜਾਨਿ ॥੩॥

ek sa(n)g raajaa ramai adhik preet jeey jaan ||3||

And the Raja used to make love intensively with one.(3)

ਏਕ ਦਿਵਸ ਦੋਊ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥

ek dhivas dhouoo tirayaa nirap bar liee bulai ||

Once the Raja called in both of them,

ਆਖਿ ਮੀਚਨ ਖੇਲਤ ਭਯੋ ਅਧਿਕ ਨੇਹ ਉਪਜਾਇ ॥੪॥

aakh meechan khelat bhayo adhik neh upajai ||4||

And indulged in the play of hide-and-seek.(4)

ਆਖਿ ਮੂੰਦਿ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਕੀ ਦੂਜੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥

aakh moo(n)dh tiray ek kee dhoojee liee bulai ||

He closed the eyes of the one and called the other and told,

ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋ ਕਿਯਾ ਇਮਿ ਕਹਿ ਦਈ ਉਠਾਇ ॥੫॥

adhik bhog taa so kiyaa im keh dhiee uThai ||5||

Primarily I make love with you only.(5)

ਐ ਰੁਚਿ ਸੋ ਤੋ ਸੌ ਰਮੋ ਰਮੋ ਨ ਯਾ ਕੇ ਸੰਗ ॥

aai ruch so to sau ramo ramo na yaa ke sa(n)g ||

I Just copulate with you. I have sex with no one else,

ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਤਨ ਪੈ ਸਹੋਂ ਕੈਸੋਈ ਦਹੈ ਅਨੰਗ ॥੬॥

koT kasaT tan pai saho(n) kaisoiee dhahai ana(n)g ||6||

'Might I be tempted excessively by the Cupid.'(6)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਸ੍ਰੀ ਅਸਮਾਨ ਕਲਾ ਭਜਿ ਦਈ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥

sree asamaan kalaa bhaj dhiee uThai kai ||

Sri Asman Kala got up and went away,

ਰੁਕਮ ਕੇਤੁ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥

rukam ket nirap aaiso charit dhikhai kai ||

When the Raja depicted such duplicity.

ਮੂਰਖ ਰਾਨੀ ਦੁਤਿਯ ਨ ਕਛੂ ਜਾਨਤ ਭਈ ॥

moorakh raanee dhutiy na kachh jaanat bhiee ||

The other Rani did not perceive the situation,

ਹੋ ਲੁਕ ਮੀਚਨ ਕੀ ਖੇਲ ਜਾਨ ਜਿਯ ਮੈ ਲਈ ॥੭॥

ho luk meechan kee khel jaan jiy mai liee ||7||

And just kept herself busy in hide-and-seek.(7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ਉਠਾਈ ॥

rat kar kai tiray dhiee uThaiee ||

ਪੁਨਿ ਵਾ ਕੀ ਦੋਊ ਆਖਿ ਛੁਰਾਈ ॥

pun vaa kee dhouoo aakh chhuraiee ||

After making love he made her to get up and opened her blind-fold.

ਅਧਿਕ ਨੇਹ ਤਿਹ ਸੰਗ ਉਪਜਾਯੋ ॥

adhik neh teh sa(n)g upajaayo ||

ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੮॥

moorakh naar bhedh neh paayo ||8||

Then he showed great affection to the other one but both the foolish ones could not acquiesces the truth.(8)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੈਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੩੫॥੬੭੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe paiteesavo charitr samaapatam sat subham sat ||35||679||afajoo(n)||

Thirty-fifth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (35)(679)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਨੋ ਰਾਇ ਇਕ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ॥

suno rai ik kathaa prakaaso ||

ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਕੇ ਭ੍ਰਮਹਿ ਬਿਨਾਸੋ ॥

tumare chit ke bhrameh binaaso ||

My Raja, to eliminate false doubts from your mind, I would relate a story.

ਗੈਂਡੇ ਖਾ ਡੋਗਰ ਤਹ ਰਹੈ ॥

gai(n)dde khaa ddogar teh rahai ||

ਫਤੇ ਮਤੀ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਜਗ ਕਹੈ ॥੧॥

fate matee teh tiray jag kahai ||1||

There was one Gainde Khan Dogar, whose wife was known as Fateh Mati

in the world.(1)

ਤਾ ਕੇ ਮਹਿਖ ਧਾਮ ਧਨ ਭਾਰੀ ॥

taa ke mahikh dhaam dhan bhaaree ||

There was one Gainde Khan Dogar, whose wife was known as Fateh Mati in the world.(1)

ਤਿਨ ਕੀ ਕਰਤਿ ਅਧਿਕ ਰਖਵਾਰੀ ॥

tin kee karat adhik rakhavaaree ||

He was deemed to be very wealthy in view of his great number of buffaloes, whom he looked after very diligently.

ਚਰਵਾਰੇ ਬਹੁ ਤਿਨੈ ਚਰਾਵਹਿ ॥

charavaare bahu tinai charaaveh ||

He was deemed to be very wealthy in view of his great number of

buffaloes, whom he looked after very diligently.

ਸਾਝ ਪਰੈ ਘਰ ਕੋ ਲੈ ਆਵਹਿ ॥੨॥

saajh parai ghar ko lai aaveh ||2||

He kept a few herdsman who used to bring the herd back in the evening.(2)

ਇਕ ਚਰਵਾਹਾ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਅਟਕੀ ॥

eik charavaahaa sau tiray aTakee ||

He kept a few herdsman who used to bring the herd back in the evening.(2)

ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟਕੀ ॥

bhool giee sabh hee sudh ghaTakee ||

The woman fell in love with one herdsman and lost all her senses.

ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

nitiprat taa sau bhog kamaavai ||

ਨਦੀ ਪੈਰਿ ਬਹੁਰੋ ਘਰ ਆਵੈ ॥੩॥

nadhee pair bahuro ghar aavai ||3||

She would go across the stream everyday and come back after making

love.(3)

ਡੋਗਰ ਸੋਧ ਏਕ ਦਿਨ ਲਹਿਯੋ ॥

ddogar sodh ek dhin lahiyo ||

She would go across the stream everyday and come back after making

love.(3)

ਤੁਰਤੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਪਾਛੋ ਗਹਿਯੋ ॥

turat tirayaa ko paachho gahiyo ||

One day Dogar got the wind of this and instantly followed her.

ਕੇਲ ਕਰਤ ਨਿਰਖੇ ਤਹ ਜਾਈ ॥

kel karat nirakhe teh jaiee ||

ਬੈਠ ਰਹਾ ਜਿਯ ਕੋਪ ਬਢਾਈ ॥੪॥

baiTh rahaa jiy kop baddaiee ||4||

When he saw her revelling in sex-play, he flew into a rage.(4)

ਕਰਿ ਕਰਿ ਕੇਲਿ ਸੋਇ ਤੇ ਗਏ ॥

kar kar kel soi te ge ||

ਬੇਸੰਭਾਰ ਨਿਜੁ ਤਨ ਤੇ ਭਏ ॥

besa(n)bhaar nij tan te bhe ||

Luxuriating so excitingly they fell into sleep and became unaware of

environs.

ਸੋਵਤ ਦੁਹੂੰਅਨ ਨਾਥ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

sovat dhuhoo(n)an naath nihaariyo ||

Luxuriating so excitingly they fell into sleep and became unaware of environs.

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਿਯੋ ॥੫॥

kaadd kirapaan maar hee ddaariyo ||5||

When he saw them sleeping together, he took out a sword and killed

him.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਤ ਤਹੀ ਬੈਠ ਛਪਿ ਜਾਇ ॥

kaaT moo(n)dd taa ko turat tahee baiTh chhap jai ||

After cutting the head of the herdsman, he sat down concealing himself.

ਤਨਿਕ ਤਾਤ ਲੋਹੂ ਲਗੇ ਬਾਲ ਜਗੀ ਅਕੁਲਾਇ ॥੬॥

tanik taat lohoo lage baal jagee akulai ||6||

When the warm blood touched her, she woke up and got scared.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੂੰਡ ਬਿਨਾ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

moo(n)dd binaa nij meet nihaariyo ||

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਧਾਰਿਯੋ ॥

adhik kop chit bheetar dhaariyo ||

When she saw her friend without head, she became furious.

ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਕਾਢੇ ਅਸਿ ਧਾਵੈ ॥

dhaso dhisan kaadde as dhaavai ||

ਹਾਥਿ ਪਰੈ ਤਿਹ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥੭॥

haath parai teh maar giraavai ||7||

She took out a sword and went round to annihilate anyone coming her way.(7)

ਡੋਗਰ ਛਪ੍ਯੋ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥

ddogar chhapayo haath neh aayo ||

ਢੂੰਢਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਨ ਦਰਸਾਯੋ ॥

ddoo(n)dd rahee tiray na dharasaayo ||

Dogar was hiding and not visible. In spite of search she could not find

anyone.

ਵੈਸੇ ਹੀ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਕਹ ਆਈ ॥

vaise hee pair nadhee keh aaiee ||

Dogar was hiding and not visible. In spite of search she could not find anyone.

ਤਹਾ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹ ਦਿਯਾ ਬਹਾਈ ॥੮॥

tahaa mitr keh dhiyaa bahaiee ||8||

After washing away her friend in the stream, she swam back.(8)

ਪੈਰਿ ਧਾਮ ਸਰਿਤਾ ਕਹ ਆਈ ॥

pair dhaam saritaa keh aaiee ||

ਪੌਢਿ ਰਹੀ ਜਨੁ ਸਾਪ ਚਬਾਈ ॥

pauadd rahee jan saap chabaiee ||

After crossing the stream she came home and lie down as if a reptile had bitten her.

ਪਾਛੇ ਤਰਿ ਡੋਗਰ ਹੂੰ ਆਯੋ ॥

paachhe tar ddogar hoo(n) aayo ||

After crossing the stream she came home and lie down as if a reptile had

bitten her.

ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੯॥

moorakh naar bhedh neh paayo ||9||

Soon after Dogar came, but poor girl did not know the secret.(9)

ਐਸ ਭਾਤਿ ਸੋ ਕਾਲ ਬਿਹਾਨ੍ਯੋ ॥

aais bhaat so kaal bihaanrayo ||

ਬੀਤਾ ਬਰਖ ਏਕ ਦਿਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

beetaa barakh ek dhin jaanayo ||

A. year lapsed like this, and after one year, one day came,

ਤਬ ਡੋਗਰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

tab ddogar ieh bhaat uchaaro ||

ਕਰੋ ਨਾਰਿ ਇਕਿ ਕਾਜ ਹਮਾਰੋ ॥੧੦॥

karo naar ik kaaj hamaaro ||10||

When Dogar requested the woman to do him a favour,(10)

ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਾਰਜ ਮੁਰ ਕੀਜਹੁ ॥

ek tirayaa kaaraj mur keejahu ||

ਮਖਨੀ ਕਾਢਿ ਧਾਮ ਤੇ ਦੀਜਹੁ ॥

makhanee kaadd dhaam te dheejahu ||

‘Please lady do me an errand and get me milk-butter from home.’

ਜਾਤ ਕਹਿਯੋ ਤਹ ਤ੍ਰਿਯ ਮੈ ਨਾਹੀ ॥

jaat kahiyo teh tiray mai naahee ||

ਹੇਰਿ ਅੰਧੇਰ ਡਰੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧੧॥

her a(n)dher ddaro man maahee ||11||

Woman said, ‘I will not go because in the dark I get scared.’(11)

ਡੋਗਰ ਕਹਾ ਲਗਤ ਦੁਖੁ ਮੋ ਕੋ ॥

ddogar kahaa lagat dhukh mo ko ||

ਭੂਲਿ ਗਯੋ ਵਹ ਦਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਤੋ ਕੋ ॥

bhool gayo veh dhin tiray to ko ||

Dogar said, ‘I am very much distressed, remember that day,

ਨਦੀ ਪੈਰਿ ਕਰਿ ਪਾਰ ਪਰਾਈ ॥

nadhee pair kar paar paraiee ||

ਜਾਰ ਬਹਾਇ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਈ ॥੧੨॥

jaar bahai bahur ghar aaiee ||12||

‘When you had gone across the stream and after washing away your friend came back home.’(22)

ਚਮਕਿ ਉਠੀ ਜਬ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

chamak uThee jab bachan uchaare ||

‘When you had gone across the stream and after washing away your friend

came back home.’(22)

ਮੋਰ ਭੇਦ ਇਨ ਸਕਲ ਨਿਹਾਰੇ ॥

mor bhedh in sakal nihaare ||

Hearing this she was perturbed that he knew all her secret.

ਤਾ ਤੇ ਅਬ ਹੀ ਯਾਰਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥

taa te ab hee yaar sa(n)ghaaro ||

ਮਾਰਿ ਚੋਰ ਇਹ ਗਏ ਉਚਾਰੋ ॥੧੩॥

maar chor ieh ge uchaaro ||13||

‘Then why not kill him now and declare that some thief had murdered

him.'(13)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੈਠਿ ਅੰਧੇਰੇ ਧਾਮ ਮਹਿ ਕਾਢਿ ਲਈ ਕਰਵਾਰਿ ॥

paiTh a(n)dhere dhaam meh kaadd liee karavaar ||

In the house when it was dark, she took the sword out,

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਪੈ ਹਤ ਕੇ ਨਿਮਿਤਿ ਕਰੇ ਪਚਾਸਿਕ ਵਾਰਿ ॥੧੪॥

nij pat pai hat ke nimit kare pachaasik vaar ||14||

To kill her husband she struck fifty times in the dark.(I4)

ਨਿਰਖਿ ਚਮਕ ਤਰਵਾਰ ਕੀ ਦੁਰਯਾ ਮਹਿਖ ਤਰ ਜਾਇ ॥

nirakh chamak taravaar kee dhurayaa mahikh tar jai ||

But, observing the glitter of the sword, he had already hidden himself

under a buffalo,

ਤਨਿਕ ਨ ਬ੍ਰਿਣ ਲਾਗਨ ਦਈ ਇਹ ਛਲ ਗਯੋ ਬਚਾਇ ॥੧੫॥

tanik na biran laagan dhiee ieh chhal gayo bachai ||15||

And cheating thus saved himself of any injuries.(15)

ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਆਈ ਤਹੀ ਬਹਾਇ ॥

pair nadhee giee mitr ko aaiee tahee bahai ||

She went and swam across the stream where she had washed away her friend.

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਘਾਇਲ ਕਿਯਾ ਨੈਕ ਨ ਰਹੀ ਲਜਾਇ ॥੧੬॥

nij pat ko ghail kiyaa naik na rahee lajai ||16||

She could not hurt her husband but she depicted no remorse.(I6)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੬॥੬੯੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chhateesavo charitr samaapatam sat subham sat ||36||695||afajoo(n)||

Thirty-sixth Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister,

Completed with Benediction.(36)(695)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰਿ ॥

nar charitr nirap ke nikaT ma(n)tree kahaa bichaar ||

The Minister of the people, after pondering over,

ਤਬੈ ਕਥਾ ਛਤੀਸਵੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧॥

tabai kathaa chhateesavee ieh bidh kahee sudhaar ||1||

Related the thirty-sixth Chritar with due amends.(1)

ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਹੀ ਡੋਗਰ ਘਾਉ ਉਬਾਰਿ ॥

tavan tirayaa ko turat hee ddogar ghaau ubaar ||

That Dogar, very shortly, killed his woman,

ਤਾਹਿ ਤੁਰਤੁ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਗਰੇ ਰਸਹਿਯ ਡਾਰਿ ॥੨॥

taeh turat maarat bhayo gare rasahiy ddaar ||2||

By putting a rope around her throat.(2)

ਵਾ ਰਸਿਯਾ ਕਹ ਛਾਨਿ ਕੈ ਬਾਧਿਸਿ ਬਰੋ ਬਨਾਇ ॥

vaa rasiyaa keh chhaan kai baadhis baro banai ||

He had tied the rope at the rooftop of the hut,

ਆਪੁ ਊਚ ਕੂਕਤ ਭਯੋ ਲੋਗਨ ਸਭਨ ਸੁਨਾਇ ॥੩॥

aap uooch kookat bhayo logan sabhan sunai ||3||

And, himself climbing over the roof, started to shout.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਭ ਲੋਗਨ ਕਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥

sabh logan keh dhaam bulaayo ||

ਨਿਜੁ ਦੇਹੀ ਕੋ ਘਾਵ ਦਿਖਾਯੋ ॥

nij dhehee ko ghaav dhikhaayo ||

He called all the people and showed them the injuries on his body,

ਪੁਨਿ ਤਿਨ ਕੋ ਲੈ ਨਾਰਿ ਦਿਖਾਰੀ ॥

pun tin ko lai naar dhikhaaree ||

ਰੋਇ ਕੂਕ ਊਚੇ ਕਰਿ ਮਾਰੀ ॥੪॥

roi kook uooche kar maaree ||4||

And then he showed them the body of the woman and cried aloud.(4)

ਜਬ ਮੋਰੇ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਵ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab more tiray ghaav nihaariyo ||

ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਚਿਤ ਮਾਝ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

adhik sok chit maajh bichaariyo ||

'When the woman saw my injuries, she became very worried.

ਭੇਦ ਪਾਇ ਦਿਯ ਮੁਹਿ ਕਹ ਟਾਰੀ ॥

bhedh pai dhiy muh keh Taaree ||

ਲੈ ਪਾਸੀ ਸੁਰ ਲੋਕ ਬਿਹਾਰੀ ॥੫॥

lai paasee sur lok bihaaree ||5||

'Pushing me on one side she put rope around her (throat) and headed

towards the heavens.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੂਧ ਦੁਹਤ ਕਟਿਯਾ ਨਿਮਤਿ ਮਹਿਖੀ ਮਾਰਿਸ ਮੋਹਿ ॥

dhoodh dhuhat kaTiyaa nimat mahikhee maaris moh ||

‘Wanting to have her calf, the buffalo had hit me,

ਘਾਵ ਭਯੋ ਤਰਵਾਰ ਸੋ ਕਹਾ ਬਤਾਊ ਤੋਹ ॥੬॥

ghaav bhayo taravaar so kahaa bataauoo toh ||6||

‘How could 1 explain? It cut me like a sword.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਬ ਆਛੋ ਤਿਹ ਕਫਨ ਬਨੈਯੈ ॥

ab aachho teh kafan banaiyai ||

‘Now a beautiful coffin should be arranged for her.

ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਭੂਅ ਖੋਦ ਗਡੈਯੈ ॥

bhalee bhaat bhooa khodh gaddaiyai ||

‘And digging deep, a grave should be prepared to bury her.

ਹੌਹੂੰ ਬਜਾਹ ਅਵਰ ਨਹਿ ਕਰਿਹੌਂ ॥

hauahoo(n) bayaeh avar neh karihau ||

‘I will never get married again,

ਯਾ ਕੇ ਬਿਰਹਿ ਲਾਗਿ ਕੈ ਬਰਿਹੌਂ ॥੭॥

yaa ke bireh laag kai barihau ||7||

‘And would pass life in her remembrance.’ (7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਲੋਗਨ ਸਭਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਆਛੋ ਕਫਨ ਬਨਾਇ ॥

logan sabhan bulai kai aachho kafan banai ||

After calling the people and putting a nice coffin around,

ਦੁਰਾਚਾਰਨੀ ਨਾਰਿ ਕਹ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦਿਯਾ ਦਬਾਇ ॥੮॥

dhuraachaaranee naar keh ieh bidh dhiyaa dhabai ||8||

This bad-character woman was buried.(8)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸੈਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੭॥੭੦੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe saiteesavo charitr samaapatam sat subham sat ||37||703||afajoo(n)||

Thirty-seventh Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja

and the Minister, Completed with Benediction. (37)(703)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਹੁਰ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥

bahur su ma(n)tree kathaa uchaaree ||

ਏਕ ਤਰੁਨਿ ਜੋਬਨ ਕੀ ਭਰੀ ॥

ek tarun joban kee bharee ||

The minister related the tale of a woman who was very youthful.

ਏਕ ਚੋਰ ਤਾ ਕਹ ਠਗ ਬਰਿਯੋ ॥

ek chor taa keh Thag bariyo ||

ਅਧਿਕ ਅਨੰਦ ਦੁਹੂੰ ਚਿਤ ਕਰਿਯੋ ॥੧॥

adhik ana(n)dh dhuhoo(n) chit kariyo ||1||

She fell in love with a thief and a swindler and let both of them savour

her.(1)

ਰੈਨਿ ਭਏ ਤਸਕਰ ਉਠਿ ਜਾਵੈ ॥

rain bhe tasakar uTh jaavai ||

She fell in love with a thief and a swindler and let both of them savour her.(1)

ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਠਗ ਦਰਬੁ ਕਮਾਵੈ ॥

dhin dhekhat Thag dharab kamaavai ||

The thief would go during the night and the swindler would make money during the day.

ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਦੋਊ ਭੋਗ ਕਮਾਈ ॥

taa tiray sau dhouoo bhog kamaiee ||

The thief would go during the night and the swindler would make money

during the day.

ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਪਛਾਨਤ ਨਾਹੀ ॥੨॥

moorakh bhedh pachhaanat naahee ||2||

Both enjoyed sex with her but the fools did not discern the woman.(2)

ਠਗ ਜਾਨੈ ਮੋਰੀ ਹੈ ਨਾਰੀ ॥

Thag jaanai moree hai naaree ||

ਚੋਰ ਕਹੈ ਮੋਰੀ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥

chor kahai moree hitakaaree ||

The swindler would think the woman was for him and the thief would consider her as his lover.

ਤ੍ਰਿਯ ਕੈ ਤਾਹਿ ਦੋਊ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥

tiray kai taeh dhouoo pahichaanai ||

ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨੈ ॥੩॥

moorakh bhedh na kouoo jaanai ||3||

The woman’s secret was not conceived and those simpletons remained in

obscurity.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਰੁਮਾਲ ਬਾਲ ਹਿਤ ਕਾਢਾ ॥

ek rumaal baal hit kaaddaa ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ਜਿਯ ਆਨੰਦ ਬਾਢਾ ॥

dhuhoo(n)an ke jiy aana(n)dh baaddaa ||

She embroidered a handkerchief and both of them admired it.

ਵਹ ਜਾਨੈ ਮੋਰੇ ਹਿਤ ਕੈ ਹੈ ॥

veh jaanai more hit kai hai ||

ਚੋਰ ਲਖੈ ਮੋਹੀ ਕਹ ਦੈ ਹੈ ॥੪॥

chor lakhai mohee keh dhai hai ||4||

The swndler thought that it was for him and the thief took it granted that

she would give him.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੋਰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪਯਾਰਾ ਹੁਤੋ ਤਾ ਕਹੁ ਦਿਯਾ ਰੁਮਾਲ ॥

chor tirayeh payaaraa huto taa kahu dhiyaa rumaal ||

‘The woman loved the thief and, therefore, she gave him the handkerchief.

ਤਾ ਕਹੁ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਠਗ ਮਨ ਮੈ ਭਯਾ ਬਿਹਾਲ ॥੫॥

taa kahu nain nihaar Thag man mai bhayaa bihaal ||5||

Observing this swindler was deeply hurt.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੁਸਟ ਜੁਧ ਤਸਕਰ ਸੋ ਕਿਯੋ ॥

musaT judh tasakar so kiyo ||

ਛੀਨ ਰੁਮਾਲ ਹਾਥ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥

chheen rumaal haath te liyo ||

Be scuffled with the thief and snatched the handkerchief.

ਚੋਰ ਕਹਾ ਮੋ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹ ਕਾਢਾ ॥

chor kahaa mo tiray ieh kaaddaa ||

ਯੌ ਸੁਨਿ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਜਿਯ ਬਾਢਾ ॥੬॥

yau sun adhik ros jiy baaddaa ||6||

'The thief had stressed that the woman embroidered that for him, and learning this the swindler flew in a rage.(6)

ਆਪੁ ਬੀਚ ਗਾਰੀ ਦੋਊ ਦੇਹੀ ॥

aap beech gaaree dhouoo dhehee ||

'The thief had stressed that the woman embroidered that for him, and

learning this the swindler flew in a rage.(6)

ਦਾਤਿ ਨਿਕਾਰ ਕੇਸ ਗਹਿ ਲੇਹੀ ॥

dhaat nikaar kes geh lehee ||

Screeching their teeth, they pulled each other’s hair.

ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਕੇ ਕਰੈ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

laat musaT ke karai prahaaraa ||

ਜਾਨੁਕ ਚੋਟ ਪਰੈ ਘਰਿਯਾਰਾ ॥੭॥

jaanuk choT parai ghariyaaraa ||7||

Using their legs and fists they thrashed like the beat of the pendulum of the clock.(7)

ਦੋਊ ਲਰਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਹਿ ਆਏ ॥

dhouoo lar isatree peh aae ||

Using their legs and fists they thrashed like the beat of the pendulum of

the clock.(7)

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥

adhik kop havai bachan sunaae ||

When the fighting ceased, both, full of wrath, came to the woman,

ਠਗ ਤਸਕਰ ਦੁਹੂੰ ਬਚਨ ਉਚਾਰੀ ॥

Thag tasakar dhuhoo(n) bachan uchaaree ||

ਤੈ ਇਹ ਨਾਰਿ ਕਿ ਮੋਰੀ ਨਾਰੀ ॥੮॥

tai ieh naar k moree naaree ||8||

Both, the swindler and the thief shouted, ‘whose woman are you. His or

mine?(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨ ਤਸਕਰ ਠਗ ਮੈ ਕਹੋ ਹੌਂ ਤਾਹੀ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥

sun tasakar Thag mai kaho hau taahee kee naar ||

'Listen, you, the thief and the swindler, I am the woman of one,

ਜੋ ਛਲ ਬਲ ਜਾਨੈ ਘਨੋ ਜਾ ਮੈ ਬੀਰਜ ਅਪਾਰ ॥੯॥

jo chhal bal jaanai ghano jaa mai beeraj apaar ||9||

'Who is most clever and who maintains greater intellect by dint of his semen.'(9)

ਬਹੁਰਿ ਬਾਲ ਐਸੇ ਕਹਾ ਸੁਨਹੁ ਬਚਨ ਮੁਰ ਏਕ ॥

bahur baal aaise kahaa sunahu bachan mur ek ||

Then she added, 'Listen carefully what I say,

ਸੋ ਮੋ ਕੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰੈ ਜਿਹ ਮਹਿ ਹੁਨਰ ਅਨੇਕ ॥੧੦॥

so mo ko isatree karai jeh meh hunar anek ||10||

'One who wants to call me as his woman must show extraordinary

intelligence.'(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਨਿ ਬਾਲਾ ਮੈ ਬੈਨ ਤਿਹਾਰੋ ॥

sun baalaa mai bain tihaaro ||

ਅਬ ਪੌਰਖ ਤੈ ਦੇਖੁ ਹਮਾਰੋ ॥

ab pauarakh tai dhekh hamaaro ||

'You listen to us now and watch our attainments.

ਅਧਿਕ ਬੀਰਜ ਜਾ ਮੈ ਜਿਯ ਧਰਿ ਹੈ ॥

adhik beeraj jaa mai jiy dhar hai ||

ਤਾਹੀ ਕਹ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਕਰਿ ਹੈ ॥੧੧॥

taahee keh apano pat kar hai ||11||

'The one who displayed an higher aptitude through his semen, you declare

him as your husband.’(11)

ਠਗ ਬਚ ਭਾਖਿ ਨਗਰ ਮਹਿ ਗਯੋ ॥

Thag bach bhaakh nagar meh gayo ||

‘The one who displayed an higher aptitude through his semen, you declare

him as your husband.’(11)

ਇਸਥਿਤ ਏਕ ਹਾਟ ਪਰ ਭਯੋ ॥

eisathit ek haaT par bhayo ||

After announcing this, swindler went to the town and approached a shop.

ਮੁਹਰੈ ਸਕਲ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਹ ਧਰੀ ॥

muharai sakal dhirasaT teh dharee ||

ਸਾਹੁ ਭਏ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਰੀ ॥੧੨॥

saahu bhe ieh bhaat ucharee ||12||

He saw a heap of gold-coins there and addressed the Shah.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਐਸ ਭਾਤਿ ਉਚਰਤ ਭਯਾ ਹ੍ਵੈ ਢੀਲੋ ਸਰਬੰਗ ॥

aais bhaat ucharat bhayaa havai ddeelo saraba(n)g ||

He spoke very Politely and said ‘Oh My Shah

ਮੁਹਰਨ ਕੋ ਸੌਦਾ ਕਰੌਂ ਸਾਹੁ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗ ॥੧੩॥

muharan ko sauadhaa karau saahu tihaare sa(n)g ||13||

'Do you want to trade these gold coin with me?' (13)

ਮਦਨ ਰਾਇ ਠਗ ਇਮ ਕਹੀ ਮਨ ਮੈ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿ ॥

madhan rai Thag im kahee man mai ma(n)tr bichaar ||

Madan Rai, the swindler, had said this after careful reflection,

ਲੈ ਮੁਹਰੈ ਰੁਪਯਾ ਦੇਵੌਂ ਤੁਮ ਕਹ ਸਾਹ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੪॥

lai muharai rupayaa dhevau tum keh saeh sudhaar ||14||

'Let us do a deal. You give me Gold coins in exchange of coins rupees.'(I4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯੌਂ ਜਬ ਸਾਹ ਬੈਨਿ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥

yau jab saeh bain sun paayo ||

ਕਾਢਿ ਅਸਰਫੀ ਧਨੀ ਕਹਾਯੋ ॥

kaadd asarafee dhanee kahaayo ||

When the Shah listened to the preposition, he brought out the coin

ਠਗ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਜਬੈ ਤੇ ਪਰੀ ॥

Thag kee dhirasaT jabai te paree ||

ਸਭ ਸਨ ਕੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਧਰੀ ॥੧੫॥

sabh san kee man bheetar dharee ||15||

The swindler looked at the coins and checked the dates of minting. (15)

ਮੁਹਿਰੈ ਡਾਰਿ ਗੁਥਰਿਯਹਿ ਲਈ ॥

muhirai ddaar guthariyeh liee ||

ਅਧਿਕ ਮਾਰਿ ਬਨਿਯਾ ਕਹ ਦਈ ॥

adhik maar baniyaa keh dhiee ||

He left the coins there, picked up the bag, started to beat the Shah.

ਊਚੇ ਸੋਰ ਕਰਾ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥

uooche sor karaa pur maahee ||

ਮੈ ਮੁਹਰਨ ਕਹ ਬੇਚਤ ਨਾਹੀ ॥੧੬॥

mai muharan keh bechat naahee ||16||

And began to shout very loud, ‘I do not want to sell the coins.’(I6)

ਸੋਰ ਸੁਨਤ ਪੁਰ ਜਨ ਸਭ ਧਾਏ ॥

sor sunat pur jan sabh dhaae ||

ਵਾ ਬਨਿਯਾ ਠਗ ਕੇ ਢਿਗ ਆਏ ॥

vaa baniyaa Thag ke ddig aae ||

People gathered around and saw them in altercation.

ਮੁਸਟ ਜੁਧ ਨਿਰਖਤ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥

musaT judh nirakhat anuraage ||

ਤਿਹ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕਹ ਪੂਛਨ ਲਾਗੇ ॥੧੭॥

teh dhuhoo(n)an keh poochhan laage ||17||

They were surprised to see them in scuffle and asked the reason.(17)

ਤੁਮ ਕਯੋ ਜੁਧ ਕਰਤ ਹੋ ਭਾਈ ॥

tum kayo judh karat ho bhaiee ||

ਹਮੈ ਕਹਹੁ ਸਭ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥

hamai kahahu sabh birathaa sunaiee ||

‘Why are you fighting, tell us the whole story.’

ਦੁਹੂੰਅਨ ਕਹ ਅਬ ਹੀ ਗਹਿ ਲੈਹੈ ॥

dhuhoo(n)an keh ab hee geh laihai ||

ਲੈ ਕਾਜੀ ਪੈ ਨਯਾਇ ਚੁਕੈਹੈ ॥੧੮॥

lai kaajee pai nayai chukaihai ||18||

They caught hold of them both and told them to go to the Quazi, the priest

arbitrator.(18)

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਉਦਿਤ ਠਗ ਭਯੋ ॥

sunat bachan udhit Thag bhayo ||

ਤਾ ਕਹ ਲੈ ਕਾਜੀ ਪਹ ਗਯੋ ॥

taa keh lai kaajee peh gayo ||

The swindler readily agreed and taking the Shah with him left for the Quazi.

ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਦੀਨ ਪੁਕਾਰੋ ॥

adhik dhukhit havai dheen pukaaro ||

ਕਰਿ ਕਾਜੀ ਤੈ ਨਯਾਇ ਹਮਾਰੋ ॥੧੯॥

kar kaajee tai nayai hamaaro ||19||

With great distress he requested the Quazi to do the justice.(19)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਲਗਿ ਬਨਿਯਾ ਹ੍ਵੈ ਦੁਖੀ ਇਮਿ ਕਾਜੀ ਸੋ ਬੈਨ ॥

tab lag baniyaa havai dhukhee im kaajee so bain ||

The Shah too, in agony begged the Quazi,

ਹਮਰੌ ਕਰੌ ਨਿਯਾਇ ਤੁਮ ਕਹਿਯੋ ਸ੍ਰਵਤ ਜਲ ਨੈਨ ॥੨੦॥

hamarau karau niyai tum kahiyo sravat jal nain ||20||

And asked him to do full justice.(20)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਨੁ ਕਾਜੀ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੇ ॥

sun kaajee joo bachan hamaare ||

ਕਲਾਮੁਲਾ ਕੀ ਆਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥

kalaamulaa kee aan tihaare ||

ਖੁਦਾਇ ਸੁਨੌਗੇ ਦਾਦ ਹਮਾਰੋ ॥

khudhai sunauage dhaadh hamaaro ||

ਹ੍ਵੈਹੌ ਦਾਵਨਗੀਰ ਤੁਹਾਰੋ ॥੨੧॥

havaihau dhaavanageer tuhaaro ||21||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਧਿਕ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਠਗ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨੁ ਕਾਜਿਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥

adhik dheen havai Thag kahiyo sun kaajin ke rai ||

'Listen Quazi; listen to our accounts, keeping in mind the honour of Allah.

ਹਮ ਪੁਕਾਰ ਤੁਮ ਪੈ ਕਰੀ ਹਮਰੋ ਕਰੋ ਨਜਾਇ ॥੨੨॥

ham pukaar tum pai karee hamaro karo nayai ||22||

'God, Almighty is all perceptive and hope He will facilitate us.(22)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਕਾਜੀ ਜਿਯ ਨਜਾਇ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

tab kaajee jiy nayai bichaariyo ||

ਪ੍ਰਗਟ ਸਭਾ ਮੈ ਦੁਹੂੰ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

pragaT sabhaa mai dhuhoo(n) uchaariyo ||

Then the Quazi pondered over and addressed both in the gathering.

ਜੋ ਮੁਹਰਨ ਕੇ ਸਨਹਿ ਬਤਾਵੈ ॥

jo muharan ke saneh bataavai ||

ਸੋ ਸਭ ਆਜੁ ਅਸਰਫੀ ਪਾਵੈ ॥੨੩॥

so sabh aaj asarafee paavai ||23||

'The person who tells the date of minting will take over the coins.'(23)

ਸਨ ਮੁਹਰਨ ਕੋ ਬਨਿਕ ਨ ਜਾਨੋ ॥

san muharan ko banik na jaano ||

ਮੂੰਦਿ ਰਹਾ ਮੁਖ ਕਛੁ ਨ ਬਖਾਨੋ ॥

moo(n)dh rahaa mukh kachh na bakhaano ||

As the Shah did not know the date of min ting, he closed his eye and kept his mouth shut.

ਰੋਇ ਪੀਟ ਕਰਿ ਕਰਤ ਪੁਕਾਰਾ ॥

roi peeT kar karat pukaaraa ||

As the Shah did not know the date of min ting, he closed his eye and kept his mouth shut.

ਹਾਹਾ ਕਿਯਸਿ ਕਹਾ ਕਰਤਾਰਾ ॥੨੪॥

haahaa kiyas kahaa karataaraa ||24||

Then he cried incessantly and complained ‘Oh God why have you done this to me?’(24)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੁਹਰ ਅਕਬਰੀ ਏਕ ਸਤ ਜਹਾਗੀਰੀ ਸੈ ਦੋਇ ॥

muhar akabaree ek sat jahaageeree sai dhoi ||

(Swindler,) ‘There are one hundred Akbari coins and two hundred

Jehangiri,

ਸਾਹਿ ਜਹਾਨੀ ਚਾਰਿ ਸੈ ਦੇਖ ਲੇਹੁ ਸਭ ਕੋਇ ॥੨੫॥

saeh jahaanee chaar sai dhekh leh sabh koi ||25||

And four hundred are there of Shahjehani which any person can come and confirm.(25)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਭਾ ਬੀਚ ਜਬ ਮੁਹਰ ਉਘਾਰੀ ॥

sabhaa beech jab muhar ughaaree ||

ਸੋ ਨਿਕਰੀ ਜੋ ਠਗਹਿ ਉਚਾਰੀ ॥

so nikaree jo Thageh uchaaree ||

When the coins were checked in the assembly, they were found as the swindler had predicted.

ਕਾਜੀ ਛੀਨਿ ਸਾਹੁ ਤੇ ਲੀਨੀ ॥

kaajee chheen saahu te leenee ||

When the coins were checked in the assembly, they were found as the

swindler had predicted.

ਲੈ ਤਸਕਰ ਕੇ ਕਰ ਮੈ ਦੀਨੀ ॥੨੬॥

lai tasakar ke kar mai dheenee ||26||

Therefore the Quazi confiscate all those and gave them to the swindler.(26)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਸ ਕਾਜੀ ਕੋ ਪਸਰਿਯੋ ਠਗ ਭਾਖ੍ਯੋ ਸਭ ਗਾਉ ॥

jas kaajee ko pasariyo Thag bhaakhayo sabh gaau ||

The swindler praised the Quazi all over the town and said,

ਕੀਨੋ ਉਮਰ ਖਿਤਾਬ ਜਿਮਿ ਆਜੁ ਹਮਾਰੋ ਨ੍ਯਾਉ ॥੨੭॥

keeno umar khitaab jim aaj hamaaro nayaau ||27||

‘To day he has done the justice according the Holy Book.(27)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਠਗ ਲੈ ਕੈ ਮੁਹਰੈ ਘਰ ਆਯੋ ॥

Thag lai kai muharai ghar aayo ||

ਤਿਨ ਕਾਜੀ ਕਛੁ ਨਜਾਇ ਨ ਪਾਯੋ ॥

tin kaajee kachh nayai na paayo ||

‘The swindler took the coins to his house and, even, the Quazi could not acquiesce the hidden truth.

ਬਨਿਯਾ ਕਾਢਿ ਸਦਨ ਤੇ ਦੀਨਾ ॥

baniyaa kaadd sadhan te dheenaa ||

‘The swindler took the coins to his house and, even, the Quazi could not acquiesce the hidden truth.

ਝੂਠੇ ਤੇ ਸਾਚਾ ਠਗ ਕੀਨਾ ॥੨੮॥

jhooThe te saachaa Thag keenaa ||28||

She banished the thief from the house as the swindler had turned

falsehood into truth.(28)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਠਗਹਿ ਅਸਰਫੀ ਸਾਤ ਸੈ ਕਰ ਦੀਨੀ ਨਰਨਾਹਿ ॥

Thageh asarafee saat sai kar dheenee naranaeh ||

The Quazi had got him seven hundred coins which,

ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਪਹਿ ਲੈ ਆਇਯੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥੨੯॥

taa tiray peh lai aaiyo apane ghar ke maeh ||29||

He brought home to the woman.(29)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੮॥੭੩੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe aThateesavo charitr samaapatam sat subham sat ||38||732||afajoo(n)||

Thirty-eighth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (38)(732)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰੈਨ ਭਈ ਤਸਕਰ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥

rain bhiee tasakar uTh dhaayo ||

When the night approached, the thief got up and

ਸਕਲ ਸ੍ਵਾਨ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥

sakal savaiaan ko bhes banaayo ||

Disguised himself as a dog.

ਸਾਹਿਜਹਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪਗ ਧਾਰਿਯੋ ॥

saahijahaa ke gireh pag dhaariyo ||

He went to the house of Shah Jehan.

ਗਪੈ ਕਹਤ ਗਪਿਅਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥੧॥

gapai kahat gapieh nihaariyo ||1||

He came across a talkative gossiper there.(1)

ਏਦਿਲ ਸਾਹ ਨਾਮ ਤਸਕਰ ਬਰ ॥

edhil saeh naam tasakar bar ||

The name of the thief was Adal Shah.

ਆਯੋ ਸਾਹਿਜਹਾ ਜੂ ਕੇ ਘਰ ॥

aayo saahijahaa joo ke ghar ||

He had come to the house of Shah Jehan.

ਰਾਜ ਮਤੀ ਨਾਰੀ ਹਿਤ ਗਯੋ ਤਹ ॥

raaj matee naaree hit gayo teh ||

For sake of Raj Mati he reached there,

ਰਾਜਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਸੋਵਤ ਜਹ ॥੨॥

raajan ko raajaa sovat jeh ||2||

Where the Raja of the Rajas was slumbering.(2)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Swayya

ਬਹੁਰੋ ਤਰਵਾਰਿ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ਚੋਰ ਸੁ ਵਾ ਗਪਿਯਾ ਕਹ ਮਾਰਿ ਲਿਯੋ ॥

bahuro taravaar nikaar kai chor su vaa gapiyaa keh maar liyo ||

Drawing the sword out, the thief killed the gossiper.

ਫੁਨਿ ਲਾਲ ਉਤਾਰਿ ਲਯੋ ਪਗਿਯਾ ਜੁਤ ਫੋਰਿ ਇਜਾਰ ਪੇ ਅੰਡ ਦਿਯੋ ॥

fun laal utaar layo pagiyaa jut for ijaar pe a(n)dd dhiyo ||

He took away his red turban and broke an egg on the sword.

ਤਬ ਸੂਥਨਿ ਸਾਹੁ ਉਤਾਰ ਦਈ ਸਭ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਿਨ ਹਾਥ ਕਿਯੋ ॥

tab soothan saahu utaar dhiee sabh basatran ko tin haath kiyo ||

The Shah took off his trousers and turned over his clothes in his hands.

ਫੁਨਿ ਗੋਸਟਿ ਬੈਠਿ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਹਿਤ ਕੈ ਕਰਿ ਗਾੜ ਹਿਯੋ ॥੩॥

fun gosaT baiTh karee teh sau tiray ke hit kai kar gaaR hiyo ||3||

Then he pondered over, how, for the sake of a woman, the brawl had

developed.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਾਹ ਲਖਾ ਬੀਰਜ ਗਿਰਾ ਕੀਨੀ ਦੂਰਿ ਇਜਾਰ ॥

saeh lakhaa beeraj giraa keenee dhoor ijaar ||

As the semen had fallen on the Shah’s trousers, it was taken off.

ਬਸਤ੍ਰ ਪਗਰਿਯਾ ਲਾਲ ਜੁਤ ਕੀਨੇ ਚੋਰ ਸੰਭਾਰ ॥੪॥

basatr pagariyaa laal jut keene chor sa(n)bhaar ||4||

And the thief took care of the red turban and all the clothes.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬੈਠਿ ਚੋਰੁ ਅਸਿ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥

baiTh chor as kathaa prakaasee ||

ਏਕ ਚੋਰ ਦੂਜੋ ਧਰ ਫਾਸੀ ॥

ek chor dhoojo dhar faasee ||

The thief now sat down and narrated, ‘There was one thief and there was one who was worthy of hanging (swindler),

ਏਕ ਨਾਰਿ ਸੋ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥

ek naar so kel kamaavai ||

The thief now sat down and narrated, ‘There was one thief and there was one who was worthy of hanging (swindler),

ਅਪਨੀ ਜਾਨਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖਿ ਪਾਵੈ ॥੫॥

apanee jaan adhik sukh paavai ||5||

‘They used to manipulate a woman. Both claimed that she was there to appease their minds.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦਿਨ ਤਸਕਰ ਤਾ ਸੌ ਰਮਤ ਦਰਬ ਠਗਨ ਠਗ ਜਾਇ ॥

dhin tasakar taa sau ramat dharab Thagan Thag jai ||

‘During the day, the thief made love with her whereas the swindler Went

out to defraud.

ਰੈਨਿ ਚੋਰ ਚੋਰਤ ਗ੍ਰਿਹਨ ਤਾਹਿ ਮਿਲਤ ਠਗ ਆਇ ॥੬॥

rain chor chorat girahan taeh milat Thag aai ||6||

‘At night the thief would go to steal and the swindler would come to meet

her.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਹੋਡ ਰੁਮਾਲ ਹੇਤ ਤਿਨ ਪਰੀ ॥

hodd rumaal het tin paree ||

‘A row erupted on account of a handkerchief and the swindler

ਮੁਹਰ ਸਾਤ ਸੈ ਠਗਹੂੰ ਹਰੀ ॥

muhar saat sai Thagahoo(n) haree ||

Managed to get seven hundred gold-coins.

ਪੁਨ ਬਾਰੀ ਤਸਕਰ ਕੀ ਆਈ ॥

pun baaree tasakar kee aaiee ||

‘Then came the turn of the thief and

ਤੁਮੈ ਕਥਾ ਸੋ ਕਹੌਂ ਸੁਨਾਈ ॥੭॥

tumai kathaa so kahau sunaiee ||7||

I am going to tell you his story,(7)

ਹਜਰਤਿ ਤੇ ਤਸਕਰ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

hajarat te tasakar gireh aayo ||

‘That thief, then, came to the honourable’s house and

ਗਪਿਯਾ ਕਹ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥

gapiyaa keh jam lok paThaayo ||

Despatched the gossiper to the angel of death.

ਬਸਤ੍ਰ ਲਾਲ ਪਗਿਯਾ ਜੁਤ ਹਰੀ ॥

basatr laal pagiyaa jut haree ||

‘He took with him the red turban and

ਗੋਸਟਿ ਬੈਠਿ ਸਾਹ ਸੋ ਕਰੀ ॥੮॥

gosaT baiTh saeh so karee ||8||

Other clothes and talked to the Shah.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਲਾਲ ਬਤ੍ਰ ਪਗਿਯਾ ਹਰੀ ਲਈ ਇਜਾਰ ਉਤਾਰ ॥

laal batr pagiyaa haree liee ijaar utaar ||

‘One who took the red turban, made the trousers to be taken off,

ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਾ ਸਾਹ ਕਾ ਹੋਇ ਕਵਨ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥੯॥

praan ubaaraa saeh kaa hoi kavan kee naar ||9||

‘And saved the life of the Shah, the woman should go to him.(9)

ਲਾਲ ਬਸਤ੍ਰ ਹਰ ਪਹੁਚਿਯਾ ਜਹਾ ਨ ਪਹੁਚਤ ਕੋਇ ॥

laal basatr har pahuchiyaa jahaa na pahuchat koi ||

‘The one who, with red clothes, reached the place where no one else could go,

ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਿਯੋ ਸਾਹ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਵਨ ਕੀ ਹੋਇ ॥੧੦॥

praan ubaariyo saeh ko tirayaa kavan kee hoi ||10||

‘And the one who saved the life of the Shah, the woman should be given to

him.’(10)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦਿਨ ਕੇ ਚੜੇ ਅਦਾਲਤਿ ਭਈ ॥

dhin ke chaRe adhaalat bhiee ||

ਵਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਾਹ ਚੋਰ ਕਹ ਦਈ ॥

vahu tirayaa saeh chor keh dhiee ||

Next day the court settled and the Shah assigned that woman to the thief.

ਤਾ ਕੀ ਕਰੀ ਸਿਫਤਿ ਬਹੁ ਭਾਰਾ ॥

taa kee karee sifat bahu bhaaraa ||

Next day the court settled and the Shah assigned that woman to the thief.

ਅਧਿਕ ਦਿਯਸਿ ਧਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰਾ ॥੧੧॥

adhik dhiyas dhan chhor bha(n)ddaaraa ||11||

(People) praised this very much and gave lot of wealth to them.(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਦਿਲ ਰਾਜ ਮਤੀ ਲਈ ਠਗ ਕਹਿ ਦਿਯਸਿ ਨਿਕਾਰਿ ॥

edhil raaj matee liee Thag keh dhiyas nikaar ||

The justice brought back Raj Mati, and the swindler was banished,

ਲਾਲ ਬਸਤ੍ਰ ਹਰ ਸਾਹ ਕੇ ਤਿਹ ਗਪਿਯਾ ਕਹ ਮਾਰਿ ॥੧੨॥

laal basatr har saeh ke teh gapiyaa keh maar ||12||

And all this transpired through the murder of the gossiper and the stealing of the clothes.(l2)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੯॥੭੪੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe unataaleesavo charitr samaapatam sat subham sat ||39||744||afajoo(n)||

Thirty-ninth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (39)(744)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਜਾਟ ਜੰਗਲ ਬਸੈ ਧਾਮ ਕਲਹਨੀ ਨਾਰਿ ॥

ek jaaT ja(n)gal basai dhaam kalahanee naar ||

There lived a Jat (peasant) in the jungle along with is quarrelsome wife.

ਜੋ ਵਹੁ ਕਹਤ ਸੁ ਨ ਕਰਤ ਗਾਰਿਨ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥੧॥

jo vahu kahat su na karat gaarin karat prahaar ||1||

She never did what he told her to do, rather she swore at him.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸ੍ਰੀ ਦਿਲਜਾਨ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥

sree dhilajaan matee taa kee tiray ||

ਅਚਲ ਦੇਵ ਤਿਹ ਨਾਮ ਰਹਤ ਪ੍ਰਿਯ ॥

achal dhev teh naam rahat piray ||

Sri Diljan Mati was her name and the husband was known as Achal Dev.

ਰਹਤ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਤਾ ਕੇ ਡਾਰਿਯੋ ॥

rahat rain dhin taa ke ddaariyo ||

Sri Diljan Mati was her name and the husband was known as Achal Dev.

ਕਬਹੂੰ ਜਾਤ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਮਾਰਿਯੋ ॥੨॥

kabahoo(n) jaat na greh te maariyo ||2||

He was always scared of her and never tried to beat her.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਹਾ ਬਿਪਾਸਾ ਕੇ ਭਏ ਮਿਲਤ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਜਾਇ ॥

jahaa bipaasaa ke bhe milat satudhrav jai ||

Where there is the confluence of the rivers Beas and Satluj,

ਤਿਹ ਠਾ ਤੇ ਦੋਊ ਰਹਹਿ ਚੌਧਰ ਕਰਹਿ ਬਨਾਇ ॥੩॥

teh Thaa te dhouoo raheh chauadhar kareh banai ||3||

They used to lived there; he was the headman of the place.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋ ਕਾਰਜ ਕਰਨੋ ਵਹ ਜਾਨਤ ॥

jo kaaraj karano veh jaanat ||

ਤਾਹਿ ਕਰੈ ਨਹੀ ਐਸ ਬਖਾਨਤ ॥

taeh karai nahee aais bakhaanat ||

Whatever the husband wanted to do, the wife would not let him.

ਤਬ ਵਹੁ ਕਾਜ ਤਰੁਨਿ ਹਠ ਕਰਈ ॥

tab vahu kaaj tarun haTh kariee ||

ਪਤਿ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਕਛੁ ਜਿਯ ਧਰਈ ॥੪॥

pat kee kaan na kachh jiy dhariee ||4||

What he did not want to do, with due care of his honour, she would do it.(4)

ਪਿਤਰਨ ਪਛ ਪਹੂਚਾ ਆਈ ॥

pitaran pachh pahoochaa aaiee ||

What he did not want to do, with due care of his honour, she would do it.(4)

ਪਿਤੁ ਕੀ ਥਿਤਿ ਤਿਨ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

pit kee thit tin hoo(n) sun paiee ||

The day for commemoration of his dead parents came, and he wanted to solemnize the occasion for his father,

ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਕਹਾ ਸ੍ਰਾਧ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥

tiray sau kahaa sraadh neh keejai ||

The day for commemoration of his dead parents came, and he wanted to solemnize the occasion for his father,

ਤਿਨ ਇਮ ਕਹੀ ਅਬੈ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥੫॥

tin im kahee abai kar leejai ||5||

He conveyed her his intention negatively, not to observe the day, but she insisted must to adhere (to the ritual).(5)

ਸਕਲ ਸ੍ਰਾਧ ਕੋ ਸਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥

sakal sraadh ko saaj banaayo ||

He conveyed her his intention negatively, not to observe the day, but she

insisted must to adhere (to the ritual).(5)

ਭੋਜਨ ਸਮੈ ਦਿਜਨ ਕੋ ਆਯੋ ॥

bhojan samai dhijan ko aayo ||

Arrangements were made for the commemoration and the Brahmin priest were called for meals.

ਪਤਿ ਇਮਿ ਕਹੀ ਕਾਜ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀਜੈ ॥

pat im kahee kaaj tiray keejai ||

Arrangements were made for the commemoration and the Brahmin priest were called for meals.

ਇਨ ਕਹ ਦਛਨਾ ਕਛੂ ਨ ਦੀਜੈ ॥੬॥

ein keh dhachhanaa kachhoo na dheejai ||6||

The husband told like this, ‘These priest should not be given any alms.’(6)

ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਖਾ ਮੈ ਢੀਲ ਨ ਕੈਹੌ ॥

tiray bhaakhaa mai ddeel na kaihau ||

ਟਕਾ ਟਕਾ ਬੀਰਾ ਜੁਤ ਦੈਹੌ ॥

Takaa Takaa beeraa jut dhaihau ||

‘No’ she said without any hesitation, ‘I will definitely give each one of them

a coin of takka.

ਦਿਜਨ ਦੇਤ ਅਬ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕਰਿਹੌਂ ॥

dhijan dhet ab bila(n)b na karihau ||

‘No’ she said without any hesitation, ‘I will definitely give each one of them a coin of takka.

ਤੋਰ ਮੂੰਡ ਪਰ ਬਿਸਟਾ ਭਰਿਹੌਂ ॥੭॥

tor moo(n)dd par bisaTaa bharihau ||7||

‘Don’t check me as I will definitely give them alms and I will shave your head off (put you in shame) and blacken your face (for thinking meanly)’.(7)

ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਨ ਸਭ ਬੈਠ ਜਿਵਾਏ ॥

tab brahaman sabh baiTh jivaae ||

‘Don’t check me as I will definitely give them alms and I will shave your head off (put you in shame) and blacken your face (for thinking meanly)’.(7)

ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਦੈ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥

adhik dharab dhai dhaam paThaae ||

All the priests were entertained with meals and they bid farewell with

meals and they bid farewell with sufficient amount of money.

ਪੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਤਿਨ ਐਸ ਉਚਾਰੀ ॥

pun tiray sau tin aais uchaaree ||

All the priests were entertained with meals and they bid farewell with

meals and they bid farewell with sufficient amount of money.

ਸੁਨਹੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤਿ ਪਿਆਰੀ ॥੮॥

sunahu saasatr kee reet piaaree ||8||

He, then, told his wife to observe the tradition of Shastras.'(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪਿੰਡ ਨਦੀ ਪਰਵਾਹੀਯਹਿ ਯਾ ਮਹਿ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰ ॥

pi(n)dd nadhee paravaaheeyeh yaa meh kachh na bichaar ||

The stream near the village was so fast, she had never conceived

ਕਹਾ ਨ ਕੀਨਾ ਤਿਨ ਤਰੁਨਿ ਦਿਯੇ ਕੁਠੋਰਹਿ ਡਾਰਿ ॥੯॥

kahaa na keenaa tin tarun dhiye kuThoreh ddaar ||9||

Never harking to anyone, the woman put herself in trouble.(9) .

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਤਿਨ ਜਾਟ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਮਾਨੀ ॥

tab tin jaaT adhik ris maanee ||

ਤਾ ਕੀ ਨਾਸ ਬਿਵਤ ਜਿਯ ਆਨੀ ॥

taa kee naas bivat jiy aanee ||

The Jat was rightly furious and planned to get rid of her.

ਇਹੁ ਕਹਿ ਕਹੂੰ ਬੋਰਿ ਕਰਿ ਮਾਰੋ ॥

eih keh kahoo(n) bor kar maaro ||

ਨਿਤਜ ਨਿਤਜ ਕੋ ਤਾਪੁ ਨਿਵਾਰੋ ॥੧੦॥

nitay nitay ko taap nivaaro ||10||

He determined to kill her in water and, thus, become free of the daily

skirmishes.(10)

ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥

teh tiray so ieh bhaat bakhaanee ||

ਜਨਮ ਧਾਮ ਨਹਿ ਜਾਹੁ ਅਯਾਨੀ ॥

janam dhaam neh jaahu ayaanee ||

He designed a scheme and asked her not to go to her parental home,

ਕਰਿ ਡੋਰੀ ਤੁਮ ਕਹ ਮੈ ਦੈਹੋ ॥

kar ddoree tum keh mai dhaiho ||

ਉਨ ਭਾਖੋ ਯੌ ਹੀ ਉਠਿ ਜੈਹੋ ॥੧੧॥

aun bhaakho yau hee uTh jaiho ||11||

As, he had suggested that he would give her a rope (to cross over the

stream) 11

ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥

vaa tiray ko lai sa(n)g sidhaayo ||

ਚਲਤ ਚਲਤ ਸਰਤਾ ਤਟ ਆਯੋ ॥

chalat chalat sarataa taT aayo ||

But she said that she would definitely go and would go without the rope,

ਬਹੁਰਿ ਜਾਟ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

bahur jaaT ieh bhaat uchaaro ||

But she said that she would definitely go and would go without the rope,

ਸੁਨੁ ਅਬਲਾ ਤੈ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੧੨॥

sun abalaa tai bachan hamaaro ||12||

Along with the woman, he reached the bank of the stream and the Jat asked her, ‘Listen to me,(12)

ਸੁਖੀ ਚਲਹੁ ਚੜਿ ਨਾਵ ਪਿਯਾਰੀ ॥

sukhee chalahu chaR naav piyaaree ||

Along with the woman, he reached the bank of the stream and the Jat

asked her, ‘Listen to me,(12)

ਮਾਨਿ ਲੇਹੁ ਯਹ ਮੋਰ ਉਚਾਰੀ ॥

maan leh yeh mor uchaaree ||

‘My beloved, I request you to go across on a boat.’

ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿਯੋ ਬੈਲ ਪੂਛਿ ਗਹਿ ਜੈਹੌ ॥

tiray kahiyo bail poochh geh jaihau ||

ਅਬ ਹੀ ਪਾਰਿ ਨਦੀ ਕੇ ਹ੍ਵੈਹੌ ॥੧੩॥

ab hee paar nadhee ke havaihau ||13||

The woman said, ‘No, I will go across by holding the tail of a bull.’(13)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਭੋਰ ਹੁਤੇ ਗਰਜੈ ਲਰਜੈ ਬਰਜੈ ਸਭ ਲੋਗ ਰਹੈ ਨਹਿ ਠਾਨੀ ॥

bhor hute garajai larajai barajai sabh log rahai neh Thaanee ||

In the morning, the stream was roaring and the people came there to

watch,

ਸਾਸੁ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਆਵਤ ਸ੍ਵਾਸ ਦੁਆਰਨ ਤੇ ਫਿਰਿ ਜਾਤ ਜਿਠਾਨੀ ॥

saas ke traas na aavat savaiaas dhuaaran te fir jaat jiThaanee ||

Dreaded, the mother-in-Laws did not turn up, and the sister-in-laws turned back from the thresholds.

ਪਾਸ ਪਰੋਸਿਨ ਬਾਸ ਗਹਿਯੋ ਬਨ ਲੋਗ ਭਏ ਸਭ ਹੀ ਨਕ ਵਾਨੀ ॥

paas parosin baas gahiyo ban log bhe sabh hee nak vaanee ||

The neighbours turned away to their houses as all were puzzled, 'What sort of a woman is she?

ਪਾਨੀ ਕੇ ਮਾਗਤ ਪਾਥਰ ਮਾਰਤ ਨਾਰਿ ਕਿਧੌਂ ਘਰ ਨਾਹਰ ਆਨੀ ॥੧੪॥

paanee ke maagat paathar maarat naar kidhau ghar naahar aanee ||14||

'If one asked for a glass of water, she would throw stone on you. Rather

than a woman she behaves like wrathful lioness.’(l4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬੈਲ ਪੂਛਿ ਗਹਿ ਕੈ ਜਬੈ ਗਈ ਨਦੀ ਕੇ ਧਾਰ ॥

bail poochh geh kai jabai giee nadhee ke dhaar ||

Holding the tail of a bull, when she jumped into the water,

ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ ਯਾ ਕਹ ਪਕਰਿਯੈ ਬੋਲ ਸੁ ਕੂਕਿ ਗਵਾਰ ॥੧੫॥

dhiraR kar yaa keh pakariyai bol su kook gavaar ||15||

All shouted to hold the tail very tightly.(15)

ਛੋਰਿ ਪੂਛਿ ਕਰ ਤੇ ਦਈ ਸੁਨੀ ਕੂਕਿ ਜਬ ਕਾਨ ॥

chhor poochh kar te dhiee sunee kook jab kaan ||

But when she heard this she let the tail loose,

ਗਾਰੀ ਭਾਖਤ ਬਹਿ ਗਈ ਜਮ ਪੁਰ ਕਿਯਸਿ ਪਯਾਨ ॥੧੬॥

gaaree bhaakhat beh giee jam pur kiyas payaan ||16||

And swearing loudly departed to the domain of angel of the death.(16)

ਨਾਰਿ ਕਲਹਨੀ ਬੋਰਿ ਕਰਿ ਜਾਟ ਅਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹਿ ॥

naar kalahanee bor kar jaaT ayo gireh maeh ||

Thus getting rid of that quarrelsome woman Jat came back home,

ਕਹਾ ਸੁਖੀ ਤੇ ਜਨ ਬਸੈ ਅਸਿਨ ਬਜਾਹਨ ਜਾਹਿ ॥੧੭॥

kahaa sukhee te jan basai asin bayaahan jaeh ||17||

How can a man, who is married to such a woman, live peacefully.(17)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪੦॥੭੬੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chaaleesavo charitr samaapatam sat subham sat ||40||761||afajoo(n)||

Fortieth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction.(40)(598)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਾਹਜਹਾ ਪੁਰ ਮੈ ਹੁਤੀ ਇਕ ਪਟੂਆ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥

saahajahaa pur mai hutee ik paTooaa kee naar ||

In the city of Shah Jehanpur there was the wife of a silk-weaver.

ਅਤਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਜੋ ਕਰਾ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੌ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧॥

at charitr tin jo karaa so tuh kahau sudhaar ||1||

What Chntar she showed, I am going to narrate that with due amends.(1)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੰਜਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਾਮ ਬਖਾਨਿਯਤ ॥

preet ma(n)jaree tiray ko naam bakhaaniyat ||

Preet Manjri was the name of the woman,

ਸੈਨਾਪਤਿ ਤਿਹ ਪਤਿ ਕੌ ਨਾਮ ਸੁ ਜਾਨਿਯਤ ॥

sainaapat teh pat kau naam su jaaniyat ||

And the man was known as Senapatti.

ਬੀਰਭਦ੍ਰ ਨਰ ਇਕ ਸੌ ਹਿਤ ਤਾ ਕੋ ਭਯੋ ॥

beerabhadhr nar ik sau hit taa ko bhayo ||

She had fallen in love with one person named Veer Bhadar,

ਹੋ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਬੋਲਿ ਤਾਹਿ ਨਿਜੁ ਘਰ ਲਯੋ ॥੨॥

ho paThai sahacharee bol taeh nij ghar layo ||2||

She sent her maid and called him to her house.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਸੌ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥

adhik tavan sau neh lagaayo ||

ਸਮੈ ਪਾਇ ਕਰਿ ਕੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥

samai pai kar kel machaayo ||

She loved him intensively and, in due course, had commenced to have sex with him.

ਤਬ ਲੌ ਆਵਤ ਪਟੂਆ ਭਯੋ ॥

tab lau aavat paTooaa bhayo ||

She loved him intensively and, in due course, had commenced to have sex with him.

ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਡਾਰਿ ਮਾਟ ਮਹਿ ਦਯੋ ॥੩॥

mitreh ddaar maaT meh dhayo ||3||

Incidentally her husband appeared and she hid the friend in large earthen pitcher.(3)

ਦ੍ਵੈ ਤਰਬੂਜਨਿ ਰਖਿ ਘਟ ਮਾਹੀ ॥

dhavai taraboojan rakh ghaT maahee ||

Incidentally her husband appeared and she hid the friend in large earthen

pitcher.(3)

ਇਕ ਕਾਟਯੋ ਕਾਟਯੋ ਇਕ ਨਾਹੀ ॥

eik kaaTayo kaaTayo ik naahee ||

She put two melons in the pitcher; one was cut and the other whole.

ਗੁਦਾ ਭਖ੍ਯ੍ਰੋ ਖਪਰ ਸਿਰ ਧਰਿਯੋ ॥

gudhaa bhakhrayo khapar sir dhariyo ||

ਦੁਤਿਯਾ ਲੈ ਤਿਹ ਊਪਰ ਜਰਿਯੋ ॥੪॥

dhutiyaa lai teh uoopar jariyo ||4||

After taking the pulp out, the shell was put on his head and the other whole was put on top of it.(4)

ਇਹੀ ਬਿਖੈ ਪਟੂਆ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

eihee bikhai paTooaa gireh aayo ||

After taking the pulp out, the shell was put on his head and the other whole was put on top of it.(4)

ਬੈਠਿ ਖਾਟ ਪਰ ਪ੍ਰਮੁਦ ਬਢਾਯੋ ॥

baiTh khaaT par pramudh baddaayo ||

In the meantime silk-weaver walked in the house, he sat down on the

bedstead and showered love.

ਕਹਿਯੋ ਭਛ ਕਛੁ ਤਰੁਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥

kahiyo bhachh kachh tarun tihaare ||

In the meantime silk-weaver walked in the house, he sat down on the

bedstead and showered love.

ਅਬ ਆਗੇ ਤਿਹ ਧਰਹੁ ਹਮਾਰੇ ॥੫॥

ab aage teh dharahu hamaare ||5||

He said to the woman what ever she had brought that for him to eat(5)

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥

jab ieh bhaat tirayaa sun paayo ||

ਕਾਟਿ ਤਾਹਿ ਤਰਬੂਜ ਖੁਲਾਯੋ ॥

kaaT taeh tarabooj khulaayo ||

When she heard him say so, she cut the melon and gave him to eat.

ਮਿਤ੍ਰ ਲੇਤ ਤਿਹ ਕੌ ਅਤਿ ਡਰਾ ॥

mitr let teh kau at ddaraa ||

ਹਮਰੋ ਘਾਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਇਨ ਕਰਾ ॥੬॥

hamaro ghaat tirayaa in karaa ||6||

The friend got scared that the woman might kill him now.(6)

ਕਾਟਿ ਤਾਹਿ ਤਰਬੂਜ ਖੁਲਾਯੋ ॥

kaaT taeh tarabooj khulaayo ||

ਪੁਨਿ ਪਟੂਆ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

pun paTooaa sau bhog kamaayo ||

But she cut the melon, enabled him (husband) to eat and then had sex.

ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਟਾਰਿ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥

kel kamai Taar teh dhayo ||

ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਕਾਢਿ ਖਾਟ ਪਰ ਲਯੋ ॥੭॥

mitreh kaadd khaaT par layo ||7||

After making love she sent him out. Then she got the friend out and they sat down on the bed.(7)

ਬਹੁਰਿ ਮਿਤ੍ਰ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

bahur mitr sau bhog kamaayo ||

After making love she sent him out. Then she got the friend out and they

sat down on the bed.(7)

ਮੂਰਖ ਨਾਥ ਨ ਕਛੁ ਛਲ ਪਾਯੋ ॥

moorakh naath na kachh chhal paayo ||

She made love with him and the foolish husband could not discern.

ਦੁਤਿਯ ਬਾਰ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥

dhutiy baar taa sau rat maanee ||

ਦੂਜੇ ਕਾਨ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥੮॥

dhooje kaan na kinahoo(n) jaanee ||8||

She again had sex with him and no one could detect.(8)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪੧॥੭੬੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ikataaleesavo charitr samaapatam sat subham sat ||41||769||afajoo(n)||

Forty-first Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (41)(765)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਪੀਰ ਮੁਲਤਾਨ ਮੈ ਸੁਤ ਬਿਨੁ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯ ॥

ek peer mulataan mai sut bin taa kee treey ||

A Muslim Peer priest used to live in the city of Multan;

ਸੋ ਝੂਰਤ ਨਿਜੁ ਚਿਤ ਮਹਿ ਬਿਰਧ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਪੀਯ ॥੧॥

so jhoorat nij chit meh biradh nirakh kar peey ||1||

Having no was worried about his old age.(1)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਰੁਸਤਮ ਕਲਾ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥

rusatam kalaa tarun ko naam bakhaaniyai ||

His wife’s name was Rustam Kala and

ਸੇਖ ਇਨਾਯਤ ਭਰਤਾ ਤਾ ਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥

sekh inaayat bharataa taa ko jaaniyai ||

He was known as Sheikh Inayat

ਅਧਿਕ ਬਿਰਧ ਤੇ ਭੋਗੁ ਨ ਤਾ ਸੌ ਹ੍ਵੈ ਸਕੈ ॥

adhik biradh te bhog na taa sau havai sakai ||

Being too old, he could not make love and right at the

ਹੋ ਚੜਤ ਖਲਤ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰਤ ਬਾਇ ਮੁਖਿ ਅਤਿ ਥਕੈ ॥੨॥

ho chaRat khalat havai girat bai mukh at thakai ||2||

Commencement, getting tired, he used to fell down.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਇਕ ਦਿਨ ਪੀਰ ਪਾਸ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ॥

eik dhin peer paas tiray giee ||

ਅਧਿਕ ਦੁਖਜ ਸੌ ਰੋਵਤ ਭਈ ॥

adhik dhukhay sau rovat bhiee ||

One day the woman went to the Peer and, incessantly crying, narrate her afflictions.

ਤਾ ਤੇ ਮਾਗ ਲੋਗ ਇਕ ਲਯੋ ॥

taa te maag log ik layo ||

One day the woman went to the Peer and, incessantly crying, narrate her

afflictions.

ਨਿਜੁ ਕਹ ਗਰਭਵਤੀ ਠਹਰਯੋ ॥੩॥

nij keh garabhavatee Thaharayo ||3||

She requested for one clove and declared herself to be pregnant.(3)

ਭੋਗ ਖੁਦਾਯਨ ਭਏ ਕਮਾਯੋ ॥

bhog khudhaayan bhe kamaayo ||

ਜੋਰਾਵਰੀ ਗਰਭ ਰਖਵਾਯੋ ॥

joraavaree garabh rakhavaayo ||

She copulated with the god-man and, forcefully, got herself pregnant.

ਨੌ ਮਾਸਨ ਪਾਛੇ ਸੁਤ ਭਯੋ ॥

nau maasan paachhe sut bhayo ||

ਸਕਲ ਮੁਰੀਦਨ ਤਾਹਿ ਉਡਯੋ ॥੪॥

sakal mureedhan taeh uddayo ||4||

After nine months when a son was born, all the disciples spread the

rumour,(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੀਰ ਬਚਨ ਜੋ ਤੁਮ ਕਰਿਯੋ ਲੌਂਗ ਦਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਹਾਥ ॥

peer bachan jo tum kariyo lauag dhayo tiray haath ||

‘When the Peer had given her his blessings along with a clove in her hand,

ਤਾ ਤੇ ਸੁਤ ਉਪਜਜੋ ਸਦਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤਿਹਾਰੀ ਸਾਥ ॥੫॥

taa te sut upajayo sadhan kirapaa tihaaree saath ||5||

‘A son was born to her through his benevolence.’

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਯਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪੨॥੭੭੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe bayaaleesavo charitr samaapatam sat subham sat ||42||774||afajoo(n)||

Forty-second Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (42)(769)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਰਜ ਕਛੂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪੂਰਬ ਗਯੋ ਪਠਾਨ ॥

kaaraj kachhoo khareedh ke poorab gayo paThaan ||

After arranging some errand, a Pathan went to the West.

ਏਕ ਗੁਲਾਮ ਖਰੀਦ ਕਰਿ ਰਾਖਸਿ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ ਆਨਿ ॥੧॥

ek gulaam khareedh kar raakhas gireh meh aan ||1||

There he bought a slave who was as cunning as a devil.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਪਠਾਨ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਬਰੀ ॥

ek paThaan naar teh baree ||

ਅਬ ਲੌ ਰਤਿ ਤਾ ਸੌ ਨਹਿ ਕਰੀ ॥

ab lau rat taa sau neh karee ||

The Pathan married a woman, slept with her but did not love her.,

ਤਾ ਸੌ ਬਚਨ ਗੁਲਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥

taa sau bachan gulaam sunaae ||

ਇਹ ਤੇਰੇ ਪਤਿ ਕੇ ਦਸ ਖਾਏ ॥੨॥

eeh tere pat ke dhas khaae ||2||

The slave told her that her husband’s testicles are worthy of chewing.(2)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਮਿਰਜਾ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ਨਾਮ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥

mirajaa khaan paThaan naam teh jaaniyai ||

The name of the pathan was Mirza Khan.

ਆਛੋ ਬੀਬੀ ਸੰਖਜਾ ਨਾਰਿ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥

aachho beebee sa(n)khayaa naar pachhaaniyai ||

His wife was known as Lady Sankhiya.

ਗਾਜੀਪੁਰ ਕੋ ਮਾਝ ਸੁ ਤੇ ਦੋਊ ਰਹਹਿ ॥

gaajeepur ko maajh su te dhouoo raheh ||

They used to live in Ghazipur.

ਹੋ ਜਿਨ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰਿ ਤਵਾਗੇ ਹਮ ਕਹਹਿ ॥੩॥

ho jin kee kathaa sudhaar tavaage ham kaheh ||3||

With due amends I am telling you their story.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira .

ਬਹੁਰੌ ਕਹੀ ਪਠਾਨ ਸੌ ਇਮਿ ਗੁਲਾਮ ਤਿਨ ਬਾਤ ॥

bahurau kahee paThaan sau im gulaam tin baat ||

One day the slave said to him like this,

ਮੈ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯ ਡਾਇਨਿ ਸੁਨੀ ਕਜੋ ਯਾ ਕੇ ਤਟ ਜਾਤ ॥੪॥

mai ieh tiray ddain sunee kayo yaa ke taT jaat ||4||

‘I have heard that this woman is a witch, why do go near her?’(4)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਬਚਨ ਗੁਲਾਮ ਉਚਾਰੇ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥

tiray sau bachan gulaam uchaare jai kar ||

The slave went to the women and told

ਤੁਮ ਸੌ ਨੇਹ ਬਢਾਇ ਕਹੀ ਹਮ ਆਇ ਕਰਿ ॥

tum sau neh baddai kahee ham aai kar ||

'I am your well wisher, and that is why I have come,

ਜਬ ਯਾ ਕੌ ਸੁਖ ਸੋ ਸੋਯੋ ਲਹਿ ਲੀਜਿਯੋ ॥

jab yaa kau sukh so soyo leh leejiyo ||

'When your husband is sleeping joyfully,

ਹੋ ਤਬ ਯਾ ਕੇ ਖਾਇਨ ਪਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸੁ ਕੀਜਿਯੋ ॥੫॥

ho tab yaa ke khain par dhirasaT su keejiyo ||5||

You go and try to chew his testicles.'(5)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਇਮਿ ਚੇਰੇ ਤਿਨ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥

eim chere tin bachan uchaaro ||

ਸੁਨਿ ਸਾਹਿਬ ਤੈ ਕਹਿਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥

sun saahib tai kahiyo hamaaro ||

Then the slave went to the master and said, ‘Listen my Lord, I want to tell you,

ਜਬ ਯਹਿ ਤੁਹਿ ਸੋ ਯੌਂ ਲਖਿ ਲੈਹੈ ॥

jab yeh tuh so yau lakh laihai ||

Then the slave went to the master and said, ‘Listen my Lord, I want to tell

you,

ਤਬ ਤੇਰੇ ਦੋਊ ਅੰਡ ਚਬੈਹੈ ॥੬॥

tab tere dhouoo a(n)dd chabaihai ||6||

‘When she wil1 see you sleeping, she will bite your eggs.’(6)

ਬਤਿਯਾ ਤੇ ਪਠਾਨ ਚਿਤ ਧਾਰੀ ॥

batiyaa te paThaan chit dhaaree ||

ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਨਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰੀ ॥

vaa tiray so neh pragaT uchaaree ||

The Pathan listened carefully but asked nothing from her.

ਸੰਗ ਲੈ ਜਬ ਤਿਹ ਪਤਿ ਸ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

sa(n)g lai jab teh pat savai gayo ||

ਤਬ ਸਿਮਰਨ ਤਿਹ ਕੌ ਬਚ ਭਯੋ ॥੭॥

tab simaran teh kau bach bhayo ||7||

When he took her into the bed and went to sleep, he recollected this.(7)

ਹੇਰਨਿ ਅੰਡ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥

heran a(n)dd tirayaa kar ddaariyo ||

ਪਤਿ ਚਮਕ੍ਯੋ ਕਰ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

pat chamakayo kar khaRag sa(n)bhaariyo ||

The woman started to grope his eggs. The husband took out a sword,

ਤਬ ਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕਹ ਹਨਿ ਦਿਯੋ ॥

tab hee tiray taa keh han dhiyo ||

ਬਹੁਰੋ ਨਾਸ ਆਪਨੋ ਕਿਯੋ ॥੮॥

bahuro naas aapano kiyo ||8||

And killed the woman, and ruined himself too.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਖਾਨ ਪਠਾਨੀ ਆਪੁ ਮਹਿ ਲਰਿ ਮਰਿ ਭਏ ਪਰੇਤ ॥

khaan paThaanee aap meh lar mar bhe paret ||

Khan and Pathani (the wife) both died to become ghosts.

ਨਾਸ ਦੁਹਨ ਕੋ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਵਾ ਗੁਲਾਮ ਕੇ ਹੇਤ ॥੯॥

naas dhuhan ko havai gayo vaa gulaam ke het ||9||

Being taken in by the gossip of the slave both were ruined.(9)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰੈਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪੩॥੭੮੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe traitaaleesavo charitr samaapatam sat subham sat ||43||783||afajoo(n)||

Forty-third Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (43)(783)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਨਿਯਾ ਏਕ ਓਡਛੇ ਰਹਈ ॥

baniyaa ek oddachhe rahiee ||

ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਜਾ ਕੇ ਜਗ ਕਹਈ ॥

adhik dharab jaa ke jag kahiee ||

In the city of Odchhe, a Banyia, moneylender, used to live; he was very

wealthy.

ਤਿਲਕ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥

tilak ma(n)jaree taa kee naaree ||

ਚੰਦ੍ਰ ਲਈ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥

cha(n)dhr liee jaa te ujiyaaree ||1||

Tilik Manjri was his wife, who had stolen beauty from the Moon.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਤਹਾ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਕੀ ਖਾਨ ॥

ek tahaa raajaa rahai amit tej kee khaan ||

There lived a Raja, who was the epitome of beauty,

ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਜਿਹ ਰਿਸ ਕਰੈ ਅਧਿਕ ਆਪੁ ਤੇ ਜਾਨਿ ॥੨॥

cha(n)dhr soor jeh ris karai adhik aap te jaan ||2||

And, even, the Moon and the Sun were envious of him.(2)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਛਬਿ ਅਟਕੀ ॥

so tiray nirakh rai chhab aTakee ||

ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧ ਘਟ ਕੀ ॥

bhool giee sabh hee sudh ghaT kee ||

When that woman saw him, she was astounded and lost all her sens

ਅਧਿਕ ਨੇਹ ਰਾਜਾ ਸੌ ਠਾਨ੍ਯੋ ॥

adhik neh raajaa sau Thaanrayo ||

ਤਾ ਕਹ ਭਵਨ ਆਪਨੋ ਆਨ੍ਯੋ ॥੩॥

taa keh bhavan aapano aanrayo ||3||

She fell in love with the Raja and called him to her house.(3)

ਬੀਰ ਕੇਤੁ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

beer ket so bhog kamaayo ||

ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਸੁਖ ਉਪਜਾਯੋ ॥

adhik hiradhai meh sukh upajaayo ||

Raja Bir Ket made love with her and provided her with immense exhilaration.

ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥

chimaT chimaT taa sau rat karee ||

Raja Bir Ket made love with her and provided her with immense

exhilaration.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਕਰੀ ॥੪॥

bhaat bhaat ke bhogan karee ||4||

She slept with him pleasantly and indulged in various types of sex-acts.(4)

ਕੇਲ ਕਰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਪਤਿ ਆਯੋ ॥

kel karat nirap so pat aayo ||

ਬਡੇ ਸੰਦੂਕ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਪਾਯੋ ॥

badde sa(n)dhook bikhai teh paayo ||

While she was playing about, her husband came, and she enclosed him in huge box.

ਆਪੁ ਨਾਥ ਸੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

aap naath sau bachan uchaare ||

While she was playing about, her husband came, and she enclosed him in

huge box.

ਸੁਨੋ ਬੈਨ ਤੁਮ ਪੀਯ ਪਿਆਰੇ ॥੫॥

suno bain tum peey piaare ||5||

She told her husband, ‘My dear, listen to me,(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਾਰ ਹਮਾਰੋ ਚੋਰ ਤਵ ਯਾ ਸੰਦੂਕ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥

jaar hamaaro chor tav yaa sa(n)dhook ke maeh ||

‘My friend and your thief are shut in this box,

ਛੋਰਿ ਅਬੈ ਇਹ ਦੇਖਿਯੈ ਕਹੌ ਸੁ ਵਾਹਿ ਕਰਾਹਿ ॥੬॥

chhor abai ieh dhekhiyai kahau su vaeh karaeh ||6||

‘You open it and do whatever you like.’(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸਿ ਤਿਨ ਧਾਰਿਯੋ ॥

sun nirap adhik traas tin dhaariyo ||

ਆਜੁ ਨਾਰਿ ਮੋ ਕੋ ਇਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥

aaj naar mo ko in maariyo ||

When the Raja heard, he was very much scared and thought, ‘This woman would get me killed today.

ਛੋਰਿ ਸੰਦੂਕ ਹਮੈ ਗਹਿ ਲੈਹੈ ॥

chhor sa(n)dhook hamai geh laihai ||

When the Raja heard, he was very much scared and thought, ‘This woman

would get me killed today.

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਭਏ ਬਧ ਕੈਹੈ ॥੭॥

kaadd kirapaan bhe badh kaihai ||7||

'They will open the box and with the sword they will murder me.'(7)

ਕੁੰਜੀ ਡਾਰਿ ਸਾਹ ਢਿਗ ਦੀਨੀ ॥

ku(n)jee ddaar saeh ddig dheenee ||

ਦ੍ਵੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਬੇਨਤੀ ਕੀਨੀ ॥

dhavai kar jor benatee keenee ||

She gave the key to the Banyia and, with folded hands, requested,

ਜਾਰ ਸੰਦੂਕ ਛੋਰਿ ਲਖਿ ਲੀਜੈ ॥

jaar sa(n)dhook chhor lakh leejai ||

ਮੋ ਬਤਿਯਾ ਕਰਿ ਸਾਚੁ ਪਤੀਜੈ ॥੮॥

mo batiyaa kar saach pateejai ||8||

'Please open the door of the box believing my talk to be true.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਸੰਦੂਕ ਛੋਰਨ ਲਗਾ ਲੈ ਕੁੰਜੀ ਕਹ ਹਾਥ ॥

jab sa(n)dhook chhoran lagaa lai ku(n)jee keh haath ||

When, taking the key in his hand, Banyia was going to open the box,

ਬਹੁਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਐਸੇ ਕਹਾ ਬਚਨ ਪਿਯਾ ਕੇ ਸਾਥ ॥੯॥

bahur tirayaa aaise kahaa bachan piyaa ke saath ||9||

Then that woman said to her husband like this,(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਮਾਰੀ ॥

dhuhoo(n) haath taa ke sir maaree ||

ਗਈ ਸਾਹੁ ਮਤਿ ਸਗਲ ਤਿਹਾਰੀ ॥

giee saahu mat sagal tihaaree ||

While slapping on his head with her hands, 'Have you lost your senses?

ਜੋ ਯਾ ਸੌ ਮੈ ਭੋਗ ਕਮੈਹੌ ॥

jo yaa sau mai bhog kamaihau ||

ਤੌ ਤੌ ਕਹੁ ਕਿਹ ਬਾਤਿ ਬਤੈਹੌ ॥੧੦॥

tau tau kahu keh baat bataihau ||10||

'If I had made love with him, then would have I told you?'(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਐਸੇ ਬਚਨ ਬਖਾਨਿ ਕਰਿ ਮੂਰਖ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥

aaise bachan bakhaan kar moorakh dhiyaa uThai ||

She talked with such a confidence that the idiot left her alone.

ਬਹੁਰਿ ਰਾਇ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੧॥

bahur rai sau rat karee hiradhai harakh upajai ||11||

And then she took the Raja out and had heartfelt enjoyment with(11)

ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਕਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕਹ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥

nirap so kel kamai kar gireh keh dhayo paThai ||

After taking ample of pleasure, she sent him to his house,

ਬਹੁਰਿ ਸੁਖੀ ਹ੍ਵੈ ਪੁਰ ਬਸੀ ਸਾਹੁ ਲਯੋ ਗਰ ਲਾਇ ॥੧੨॥

bahur sukhee havai pur basee saahu layo gar lai ||12||

And then embraced the Banyia blissfully as well.(12)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਆਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪੪॥੭੯੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chauaaleesavo charitr samaapatam sat subham sat ||44||795||afajoo(n)||

Forty-fourth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (44)(795)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਜਾਟ ਦਿਲੀ ਮਹਿ ਰਹੈ ॥

ek jaaT dhilee meh rahai ||

ਨੈਨੌ ਨਾਮ ਜਗਤ ਤਿਹ ਕਹੈ ॥

nainau naam jagat teh kahai ||

One Jat, peasant used to live in Delhi. His name was Naino.

ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਾ ਕੇ ਕਲਹਾਰੀ ॥

ek naar taa ke kalahaaree ||

ਤਾ ਕੋ ਰਹਤ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪਜਾਰੀ ॥੧॥

taa ko rahat praan te payaaree ||1||

He had a quarrelsome wife whom he adored extremely.(1)

ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥

sree tiray raaj matee teh naamaa ||

ਨੈਨੌ ਨਾਮ ਜਟ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥

nainau naam jaT kee baamaa ||

The name of the wife of Naino Jat was Raj Mati.

ਸਹਰ ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਬਸੈ ਵੈ ॥

sahar jahaanaabaadh basai vai ||

ਦਰਬਵਾਨ ਦੁਤਿ ਮਾਨ ਰਹੈ ਵੈ ॥੨॥

dharabavaan dhut maan rahai vai ||2||

She lived in the city of Jehanbad; she was very rich and pretty.(2)

ਸੌਦਾ ਕਾਰਨ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥

sauadhaa kaaran taeh paThaayo ||

ਏਕ ਰਪੈਯਾ ਹਾਥ ਦਿਵਾਯੋ ॥

ek rapaiyaa haath dhivaayo ||

She was sent for shopping and was given a rupee in her hand.

ਏਕ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਠਾ ਕੋ ਜੋਗੀ ॥

ek huto teh Thaa ko jogee ||

ਨਾਗੀ ਕਰਿ ਨਾਰੀ ਤਿਨ ਭੋਗੀ ॥੩॥

naagee kar naaree tin bhogee ||3||

She met a Yogi, who made her naked and had sex with her.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਛੋਰਿ ਗਾਠਿ ਤਾ ਕੇ ਸਿਖਨ ਰੁਪਯਾ ਲਯੋ ਚੁਰਾਇ ॥

chhor gaaTh taa ke sikhan rupayaa layo churai ||

His disciples opened the knot (of the scarf) and stole her rupee,

ਛਾਰਿ ਬਾਧਿ ਤਾ ਮੈ ਧਰੀ ਤਾ ਕੀ ਠੌਰ ਬਨਾਇ ॥੪॥

chhaar baadh taa mai dharee taa kee Thauar banai ||4||

And in its place, tied down some dust.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਬਹੁਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਆਈ ॥

bhog kamai bahur tiray aaiee ||

ਸੌਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁਨਿ ਘਰ ਧਾਈ ॥

sauadhaa kaaran pun ghar dhaiee ||

After making love the woman got worried about the shopping.

ਲੋਗਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸਰਮਾਈ ॥

logan te at hee saramaiee ||

ਛਾਰ ਓਰ ਨਹਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਲਾਈ ॥੫॥

chhaar or neh dhirasaT chalaiee ||5||

Being too ashamed, she did not notice the dust tied in the corner of her

scarf.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਿਨੁ ਸੌਦਾ ਆਵਤ ਭਈ ਤੀਰ ਪਿਯਾ ਕੇ ਨਾਰਿ ॥

bin sauadhaa aavat bhiee teer piyaa ke naar ||

Without doing shopping she came back to her husband.

ਛੋਰਿ ਗਾਠਿ ਦੇਖੈ ਕਹਾ ਤਾ ਮੈ ਨਿਕਸੀ ਛਾਰ ॥੬॥

chhor gaaTh dhekhai kahaa taa mai nikasee chhaar ||6||

When she opened the knot, she found the dust there.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਰ ਰੁਪਯਾ ਮੋਰੇ ਤੁਮ ਦਯੋ ॥

kar rupayaa more tum dhayo ||

ਸੌਦਾ ਲਯਾਵਨ ਕਾਜ ਪਠਯੋ ॥

sauadhaa layaavan kaaj paThayo ||

(She said,) ‘You gave me one rupee and sent me for shopping.

ਰੁਪਯਾ ਗਿਰਾ ਰਾਹ ਮਹ ਜਾਈ ॥

rupayaa giraa raeh meh jaiee ||

ਲੋਗ ਬਿਲੋਕਿ ਲਾਜ ਮੁਹਿ ਆਈ ॥੭॥

log bilok laaj muh aaiee ||7||

The rupee has fallen on the way, and I was embarrassed to see the people

watching.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਛਾਰ ਸਹਿਤ ਮੈ ਸੋ ਗਹਯੋ ਗੋਦ ਲਾਜ ਤੇ ਡਾਰਿ ॥

chhaar sahit mai so gahayo godh laaj te ddaar ||

‘To save myself from embarrassment I tied down some dust.

ਤੁਮ ਹਾਥਨ ਸੋ ਖੋਜਿ ਕਰਿ ਯਾ ਤੇ ਲੇਹੁ ਨਿਕਾਰਿ ॥੮॥

tum haathan so khoj kar yaa te leh nikaar ||8||

Out of this now you can search and take out the rupee.’(8)

ਮੂੜ ਨਾਹ ਕਛੁ ਨ ਲਖਾ ਖੋਜਨ ਲਾਗਾ ਛਾਰ ॥

mooR naeh kachh na lakhaa khojan laagaa chhaar ||

The foolish husband did not acquesce, and started to search

ਸੋ ਨ ਲਹਾ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ਸਕ੍ਰਯਾ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਿ ॥੯॥

so na lahaa chup havai rahaa sakrayaa na bhedh bichaar ||9||

When he could not find, without discernment, he just kept quiet.(9)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੈਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪੫॥੮੦੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe paitaaleesavo charitr samaapatam sat subham sat ||45||804||afajoo(n)||

Forty-fifth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed with Benediction. (45)(806)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਜੀ ਇਕ ਕਸਮੀਰ ਮੈ ਤਾ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਏਕ ॥

kaajee ik kasameer mai taa kee isatree ek ||

A Quazi in Kashmir had a wife,

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰੁ ਬਸੀਕਰ ਜਾਨਤ ਹੁਤੀ ਅਨੇਕ ॥੧॥

ja(n)tr ma(n)tr ar baseekar jaanat hutee anek ||1||

Who was adept in magical charms, incantations and the faculty of

occult.(1)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਦਲ ਮਹੰਮਦ ਨਾਮ ਤਵਨਿ ਪਤਿ ॥

adhal maha(n)madh naam tavan pat ||

ਨਜਾਇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਪੁਨਿ ਅਤਿ ॥

nayai saasatr ke beech nipun at ||

Her husband’s name was Adal Mohammed, and he was very proficient in executing justice.

ਨੂਰਮ ਬੀਬੀ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਘਰ ॥

nooram beebee naar tavan ghar ||

Her husband’s name was Adal Mohammed, and he was very proficient in executing justice.

ਜਾ ਕੇ ਸਾਥ ਰਮਤ ਨਿਤਿ ਅਤਿ ਨਰ ॥੨॥

jaa ke saath ramat nit at nar ||2||

The wife was known as Noor Bibi, and many people used to make love with

her.(2)

ਤਿਨ ਇਕ ਜਾਟ ਭਏ ਰਤਿ ਠਾਨੀ ॥

tin ik jaaT bhe rat Thaanee ||

The wife was known as Noor Bibi, and many people used to make love with her.(2)

ਕਛੁ ਕਾਜੀ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਮਾਨੀ ॥

kachh kaajee kee kaan na maanee ||

Once she was having sex with a Jat without any consideration of the

Quazi.

ਹਜਰਤਿ ਆਇ ਤਬੈ ਲਗਿ ਗਯੋ ॥

hajarat aai tabai lag gayo ||

ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਬਾਧਿ ਖਾਟ ਤਰ ਲਯੋ ॥੩॥

mitreh baadh khaaT tar layo ||3||

Right at the same time Quazi came; she hid the friend under the bed.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਆਪੁ ਮੁਸਫ ਬਾਚਤ ਭਈ ਜਾਟ ਖਾਟਿ ਤਰ ਬਾਧਿ ॥

aap musaf baachat bhiee jaaT khaaT tar baadh ||

She started to read Quran and had made Jat to hide underneath the bed.

ਕਾਜੀ ਕੋ ਮੋਹਿਤ ਕਿਯਾ ਬਾਨ ਦ੍ਰਿਗਨ ਕੇ ਸਾਧਿ ॥੪॥

kaajee ko mohit kiyaa baan dhiragan ke saadh ||4||

She charmed the Quazi by showering the love-arrows through her eyes.(4)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਖਾਟ ਊਪਰ ਕਾਜੀ ਬੈਠਾਯੋ ॥

khaaT uoopar kaajee baiThaayo ||

ਕਾਮਕੇਲ ਤਾ ਸੌ ਉਪਜਾਯੋ ॥

kaamakel taa sau upajaayo ||

Quazi sat down on the bed and then made love with her.

ਤਾ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਆਨਤ ਮਨੈ ॥

taa kee kaan na aanat manai ||

ਮੂਰਖ ਚੋਟ ਚਟਾਕਨ ਗਨੈ ॥੫॥

moorakh choT chaTaakan ganai ||5||

She felt no shame, and down there Jat started to count the strokes.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਕਾਜਿਯਹਿ ਦੀਨਾ ਬਹੁਰਿ ਉਠਾਇ ॥

kaam bhog kar kaajiyeh dheenaa bahur uThai ||

After making love she sent away the Quazi,

ਖਾਟ ਤਰੇ ਤੇ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਜਾਟ ਲਯੋ ਉਰ ਲਾਇ ॥੬॥

khaaT tare te kaadd kar jaaT layo ur lai ||6||

Then she got the Jat out from under the bed and hugged him.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਨਿ ਲੈ ਮੀਤ ਬਚਨ ਤੈ ਮੇਰਾ ॥

sun lai meet bachan tai meraa ||

ਮੈ ਕਾਜੀ ਕਹ ਬਹੁਤ ਲਬੇਰਾ ॥

mai kaajee keh bahut laberaa ||

ਤਾ ਕਹ ਬਹੁ ਜੂਤਿਨ ਸੌ ਮਾਰਾ ॥

taa keh bahu jootin sau maaraa ||

ਤਾ ਤੇ ਉਠਤ ਤਰਾਕੋ ਭਾਰਾ ॥੭॥

taa te uThat taraako bhaaraa ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੁ ਵੈ ਤਰਾਕ ਪਨੀਨ ਕੇ ਪਰੈ ਤਿਹਾਰੇ ਕਾਨ ॥

j vai taraak paneen ke parai tihaare kaan ||

She said, ‘My friend listen to me, I have beaten Quazi enough,

ਤੌ ਹਮ ਸਾਚੁ ਤਿਸੈ ਹਨਾ ਲੀਜਹੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਛਾਨਿ ॥੮॥

tau ham saach tisai hanaa leejaho hiradhai pachhaan ||8||

‘I hit him with a shoe, that is why there was excessive noise.(8)

ਸਤਿ ਸਤਿ ਤਿਨ ਕਹਾ ਹਮ ਸੁਨੇ ਤਰਾਕੇ ਕਾਨ ॥

sat sat tin kahaa ham sune taraake kaan ||

(He replied,) 'It is true i heard the noises too.'

ਸੀਸ ਖੁਰਕਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਗਏ ਭੇਦ ਨ ਸਕਾ ਪਛਾਨ ॥੯॥

sees khurak gireh kau ge bhedh na sakaa pachhaan ||9||

Scratching his head he left for his house and could not discern the mystery.(9)(I)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਯਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪੬॥੮੧੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chhayaaleesavo charitr samaapatam sat subham sat ||46||813||afajoo(n)||

Forty-sixth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (46)(813)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਥਾ ਏਕ ਸ੍ਰਵਨਨ ਹਮ ਸੁਨੀ ॥

kathaa ek sravanan ham sunee ||

ਹਰਿਯਾਬਾਦ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯ ਗੁਨੀ ॥

hariyaabaadh ek tiray gunee ||

This is a story, which we heard with our own ears. In Haryabad a woman used to live.

ਬਾਦਲ ਕੁਅਰਿ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਕੌ ॥

baadhal kuar naam tiray teh kau ||

This is a story, which we heard with our own ears. In Haryabad a woman

used to live.

ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਿਗਰੋਂ ਜਗ ਜਿਹ ਕੌਂ ॥੧॥

jaanat hai sigarau jag jeh kau ||1||

Her name was Baadal Kumari; she was known all over the world.(1)

ਏਕ ਮੁਗਲ ਤਿਨ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥

ek mugal tin dhaam bulaayo ||

ਆਛੋ ਭੋਜਨ ਤਾਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥

aachho bhojan taeh khavaayo ||

She invited a Mughal at her house and served him dainty foods.

ਤਾਹਿ ਭਜਨ ਕਹ ਹਾਥ ਪਸਾਰਾ ॥

taeh bhajan keh haath pasaaraa ||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਜੁਤਿਯਨ ਮਾਰਾ ॥੨॥

tab tiray taeh jootiyan maaraa ||2||

She invited him for making love then she beat him with shoes (and he

fainted).(2)

ਮਾਰਿ ਮੁਗਲ ਕੂਕਤ ਇਮਿ ਧਾਈ ॥

maar mugal kookat im dhaiee ||

She invited him for making love then she beat him with shoes (and he

fainted).(2)

ਯਹ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਪ੍ਰਜਾ ਮਿਲਿ ਆਈ ॥

yeh sun bain prajaa mil aaiee ||

After beating Mughal she ran out shouting, hearing which people gathered.

ਕਰਿ ਸਮੋਧ ਤਿਨ ਧਾਮ ਪਠਯੋ ॥

kar samodh tin dhaam paThayo ||

After beating Mughal she ran out shouting, hearing which people gathered.

ਯਾ ਕੇ ਕੰਠ ਟੂਕ ਫਸਿ ਗਯੋ ॥੩॥

yaa ke ka(n)Th Took fas gayo ||3||

She told them that he had choked with a piece of loaf in his throat.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੇਤ ਮੁਗਲ ਜਬ ਹੀ ਭਯਾ ਸੀਸ ਰਹਿਯੋ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥

chet mugal jab hee bhayaa sees rahiyo nihurai ||

When the Mughal regained consciousness, he hung his head,

ਅਤਿ ਲਜਤ ਜਿਯ ਮੈ ਭਯਾ ਬੈਨ ਨ ਭਾਖ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੪॥

at lajat jiy mai bhayaa bain na bhaakhayo jai ||4||

He was so much ashamed that he could not speak.(4)

ਅਬ ਮੈ ਯਾਹਿ ਉਬਾਰਿਯਾ ਸੀਤਲ ਬਾਰਿ ਪਿਯਾਇ ॥

ab mai yaeh ubaariyaa seetal baar piyai ||

The woman told, ‘I have saved you by giving you cold water.’

ਸਭ ਸੌ ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਕਹਿ ਤਾ ਕੌ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥੫॥

sabh sau aaisee bhaat keh taa kau dhiyaa uThai ||5||

And acting this way, she made him to go away.(5)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸੰਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪੭॥੮੧੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe sa(n)taaleesavo charitr samaapatam sat subham sat ||47||818||afajoo(n)||

Forty-seventh Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (47)(8168).

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਹਾਗੀਰ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੇ ਬੇਗਮ ਨੂਰ ਜਹਾ ॥

jahaageer paatisaeh ke begam noor jahaa ||

Emperor Jehangir had Noor Jehan as his Begum, the Rani.

ਬਸਿ ਕੀਨਾ ਪਤਿ ਆਪਨਾ ਇਹ ਜਸ ਜਹਾ ਤਹਾ ॥੧॥

bas keenaa pat aapanaa ieh jas jahaa tahaa ||1||

Whole world knew she was quite domineering over him.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨੂਰ ਜਹਾ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

noor jahaa im bachan uchaare ||

ਜਹਾਗੀਰ ਸੁਨੁ ਸਾਹ ਹਮਾਰੇ ॥

jahaageer sun saeh hamaare ||

Noor Jehan said to him like this, 'Listen, Jehangir, my Raja,

ਹਮ ਤੁਮ ਆਜੁ ਅਖੇਟਕ ਜੈਹੈਂ ॥

ham tum aaj akheTak jaihai(n) ||

ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕਹ ਸਾਥ ਬੁਲੈਹੈਂ ॥੨॥

sabh isatiran keh saath bulaihai(n) ||2||

'Me and you go for hunting today and would take all the women with us.'(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਹਾਗੀਰ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਖੇਲਨ ਚੜਾ ਸਿਕਾਰ ॥

jahaageer e bachan sun khelan chaRaa sikaar ||

Acquiescing to her request, Jehangir set out to go for hunting,

ਸਖੀ ਸਹੇਲੀ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ਬਨਹਿ ਮੰਝਾਰ ॥੩॥

sakhee sahelee sa(n)g lai aayo baneh ma(n)jhaar ||3||

And reached the jungle with all the lady-friends.(3)

ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਮਹਿ ਧਰੇ ਇਮਿ ਅਬਲਾ ਦੁਤਿ ਦੇਹਿ ॥

arun basatr tan meh dhare im abalaa dhut dheh ||

The ladies in their red clothes were looking so attractive,

ਨਰ ਬਪੁਰੇ ਕਾ ਸੁਰਨ ਕੇ ਚਿਤ ਚੁਰਾਏ ਲੇਹਿ ॥੪॥

nar bapure kaa suran ke chit churaae leh ||4||

That they were penetrating the hearts of both, the humans and the gods (4)

ਨਵਲ ਬਸਤ੍ਰ ਨਵਲੈ ਜੁਬਨ ਨਵਲਾ ਤਿਯਾ ਅਨੂਪ ॥

naval basatr navalai juban navalaa tiyaa anoop ||

In new clothes, pristine youth, unique features,

ਤਾ ਕਾਨਨ ਮੈ ਡੋਲਹੀ ਰਤਿ ਸੇ ਸਕਲ ਸਰੂਪ ॥੫॥

taa kaanan mai ddolahee rat se sakal saroop ||5||

And distinctive ear-wears, they were all looking exquisite.(5)

ਇਕ ਗੋਰੀ ਇਕ ਸਾਵਰੀ ਹਸਿ ਹਸਿ ਝੂਮਰ ਦੇਹਿ ॥

eik goree ik saavaree has has jhoomar dheh ||

Some fair and some with dark complexion,

ਜਹਾਗੀਰ ਨਰ ਨਾਹ ਕੀ ਸਗਲ ਬਲੈਯਾ ਲੇਹਿ ॥੬॥

jahaageer nar naeh kee sagal balaiyaa leh ||6||

All were complimented by Jehangir.(6) .

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਬ ਤ੍ਰਿਯ ਹਥਿਨ ਅਰੂੜਿਤ ਭਈ ॥

sab tiray hathin arooRit bhiee ||

ਸਭ ਹੀ ਹਾਥ ਬੰਦੂਕੈ ਲਈ ॥

sabh hee haath ba(n)dhookai liee ||

Some women were riding the elephants and all were holding rifles in the

hands.

ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥

bihas bihas kar bachan sunaavai ||

ਜਹਾਗੀਰ ਕਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥੭॥

jahaageer keh sees jhukaavai ||7||

They were gossiping, talking, and were bowing their heads to Jehangir.(7)

ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕਰ ਜੋਰੈ ਕੀਨੌ ॥

sabh isatiran kar jorai keenau ||

They were gossiping, talking, and were bowing their heads to Jehangir.(7)

ਏਕ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਜਾਨੇ ਨਹਿ ਦੀਨੌ ॥

ek mirageh jaane neh dheenau ||

Some were sitting with their folded hands; they did not let any deer to pass through.

ਕੇਤਿਕ ਬੈਠ ਬਹਲ ਪਰ ਗਈ ॥

ketik baiTh bahal par giee ||

Some were sitting with their folded hands; they did not let any deer to pass

through.

ਹੈ ਗੈ ਕਿਤੀ ਅਰੂੜਿਤ ਭਈ ॥੮॥

hai gai kitee arooRit bhiee ||8||

Some were sitting on the backs of the bullocks and some were on the

backs of the horses.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਿਨਹੂੰ ਗਹੀ ਤੁਫੰਗ ਕਰ ਕਿਨਹੂੰ ਗਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥

kinahoo(n) gahee tufa(n)g kar kinahoo(n) gahee kirapaan ||

Some drew out the guns and some swords,

ਕਿਨਹੂੰ ਕਟਾਰੀ ਕਾਢਿ ਲੀ ਕਿਨਹੂੰ ਤਨੀ ਕਮਾਨ ॥੯॥

kinahoo(n) kaTaaree kaadd lee kinahoo(n) tanee kamaan ||9||

Some were holding the spears and some bows and arrows.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰਿਥਮ ਮ੍ਰਿਗਨ ਪਰ ਸ੍ਵਾਨ ਧਵਾਏ ॥

piratham miragan par savaiaan dhavaae ||

ਪੁਨਿ ਚੀਤਾ ਤੇ ਹਰਿਨ ਗਹਾਏ ॥

pun cheetaa te harin gahaae ||

First the dogs were let loose to chase the deer, then were sent the tiger after them.

ਬਾਜ ਜੁਰਨ ਕਾ ਕਿਯਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥

baaj juran kaa kiyaa sikaaraa ||

First the dogs were let loose to chase the deer, then were sent the tiger after them.

ਨੂਰ ਜਹਾ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਪਾਰਾ ॥੧੦॥

noor jahaa par preet apaaraa ||10||

Then hunted the wild horses and all that was done because he loved Noor Jehan very much.(10)

ਰੋਝ ਹਰਿਨ ਝੰਖਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

rojh harin jha(n)khaar sa(n)ghaare ||

Then hunted the wild horses and all that was done because he loved Noor

Jehan very much.(10)

ਨੂਰ ਜਹਾ ਗਹਿ ਤੁਪਕ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

noor jahaa geh tupak prahaare ||

Holding a gun, Noor Jehan, as well, killed deer, antelopes and bears.

ਕਿਨਹੂੰ ਹਨੇ ਬੇਗਮਨ ਬਾਨਾ ॥

kinahoo(n) hane begaman baanaa ||

ਪਸੁਨ ਕਰਾ ਜਮ ਧਾਮ ਪਯਾਨਾ ॥੧੧॥

pasun karaa jam dhaam payaanaa ||11||

Also a number of animals killed by the other begums reached the

heaven.(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਬੇਗਮ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝਿ ਰਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋਟਿ ॥

adhik roop begam nirakh reejh rahai mirag koT ||

The deer were so affected by the looks of the Begums,

ਗਿਰੇ ਮੂਰਛਨਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਲਗੇ ਬਿਨਾ ਸਰ ਚੋਟਿ ॥੧੨॥

gire moorachhanaa havai dharan lage binaa sar choT ||12||

That they, without any hits, sacrificed their lives.(I2)

ਜਿਨ ਕੈ ਤੀਖਨ ਅਸਿ ਲਗੇ ਲੀਜਤ ਤਿਨੈ ਬਚਾਇ ॥

jin kai teekhan as lage leejat tinai bachai ||

Those who were struck with sharp swords could be saved,

ਜਿਨੈ ਦ੍ਰਿਗਨ ਕੇ ਸਰ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਨ ਉਪਾਇ ॥੧੩॥

jinai dhiragan ke sar lage tin ko kachh na upai ||13||

But the ones, who were pierced by the arrows through female eyes, could

not be.(13)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਿਤੀ ਸਹਚਰੀ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵੈ ॥

kitee sahacharee turai dhavaavai ||

ਪਹੁਚਿ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕੋ ਘਾਇ ਲਗਾਵੈ ॥

pahuch miragan ko ghai lagaavai ||

A number of ladies rode the horses and injured the deer,

ਕਿਨਹੂੰ ਮ੍ਰਿਗਨ ਦ੍ਰਿਗਨ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥

kinahoo(n) miragan dhiragan sar maare ||

ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਗਿਰਿ ਗਏ ਬਿਚਾਰੇ ॥੧੪॥

bin praanan gir ge bichaare ||14||

And a few poor fellows lost their souls and fell down just effected by the

arrows out of the female looks.(I4)

ਇਹੀ ਭਾਤਿ ਸੋ ਕੀਆ ਸਿਕਾਰਾ ॥

eihee bhaat so keeaa sikaaraa ||

ਤਬ ਲੌ ਨਿਕਸਾ ਸਿੰਘ ਅਪਾਰਾ ॥

tab lau nikasaa si(n)gh apaaraa ||

The hunting was proceeding thus, when a huge lion emerged.

ਯਹ ਧੁਨਿ ਸਾਹ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

yeh dhun saeh sravan sun paiee ||

ਸਕਲ ਨਾਰਿ ਇਕਠੀ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥੧੫॥

sakal naar ikaThee havai aaiee ||15||

The Emperor heard the roar, as well, and all the ladies gathered round

him.(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਹੁ ਅਰਨਾ ਭੈਸਾਨ ਕੋ ਆਗੇ ਧਰਾ ਬਨਾਇ ॥

bahu aranaa bhaisaan ko aage dharaa banai ||

A shield (of protection), with the buffaloes, was created at the front,

ਤਾ ਪਾਛੇ ਹਜਰਤਿ ਚਲੇ ਬੇਗਮ ਸੰਗ ਸੁਹਾਇ ॥੧੬॥

taa paachhe hajarat chale begam sa(n)g suhai ||16||

And then followed the Emperor and the Begums,(I6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਹਾਗੀਰ ਤਕਿ ਤੁਪਕਿ ਚਲਾਈ ॥

jahaageer tak tupak chalaiee ||

ਸੋ ਨਹਿ ਲਗੀ ਸਿੰਘ ਕੇ ਜਾਈ ॥

so neh lagee si(n)gh ke jaiee ||

Jehangir aimed and shot but could not hit the lion,

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਧਾਯੋ ॥

adhik kop kar kehar dhaayo ||

ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੇ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥੧੭॥

paatisaeh ke uoopar aayo ||17||

The lion was infuriated and jumped towards the Emperor.(17)

ਹਰਿ ਧਾਵਤ ਹਥਿਨੀ ਭਜਿ ਗਈ ॥

har dhaavat hathinee bhaj giee ||

ਨੂਰ ਜਹਾਦਿਕ ਠਾਢ ਨ ਪਈ ॥

noor jahaadhik Thaadd na piee ||

The she-elephant ran away. Noor Jehan was stunned.

ਜੋਧ ਬਾਇ ਯਹ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jodh bai yeh taeh nihaariyo ||

ਤਾਕਿ ਤੁਪਕ ਕੋ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥੧੮॥

taak tupak ko ghai prahaariyo ||18||

When Jodha Bai noticed, she aimed and shot the gun.(18)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬ ਹੀ ਤਜੇ ਲਗੇ ਤੁਪਕ ਕੇ ਘਾਇ ॥

si(n)gh praan tab hee taje lage tupak ke ghai ||

When the bullet hit, the lion breathed its last,

ਤੀਨ ਸਲਾਮੈ ਤਿਨ ਕਰੀ ਜਹਾਗੀਰ ਕੋ ਆਇ ॥੧੯॥

teen salaamai tin karee jahaageer ko aai ||19||

She came forward and made obeisance to the Rani three times.(I9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਧਿਕ ਖੁਸੀ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਭਏ ॥

adhik khusee hajarat joo bhe ||

ਜਨੁ ਮੁਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਆਜੁ ਇਹ ਦਏ ॥

jan muh praan aaj ieh dhe ||

The Emperor was delighted that she had saved his life.

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਕੀਨੋ ॥

dha(n)nay dha(n)nay nij tiray keh keeno ||

ਪ੍ਰਾਨ ਦਾਨ ਹਮ ਕੋ ਇਨ ਦੀਨੋ ॥੨੦॥

praan dhaan ham ko in dheeno ||20||

He expressed his gratitude to her for rescuing him.(20)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨੂਰ ਜਹਾ ਕੀ ਸਹਚਰੀ ਕੌਤਕ ਸਕਲ ਨਿਹਾਰ ॥

noor jahaa kee sahacharee kauatak sakal nihaar ||

When Noor Johan’s friend talked to her about this episode,

ਜਹਾਗੀਰ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਤ ਭਾਖ੍ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨੧॥

jahaageer sravanan sunat bhaakhayo bachan sudhaar ||21||

Jehangir was eavesdropping too.(21)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਿਨ ਕੇਹਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਲੀ ਸੰਘਾਰੋ ॥

jin kehar tiray balee sa(n)ghaaro ||

ਤਿਹ ਆਗੇ ਕ੍ਯਾ ਮਨੁਖ ਬਿਚਾਰੋ ॥

teh aage kayaa manukh bichaaro ||

‘A person who can kill a lion, to that person what is a human being?

ਹਾਹਾ ਦੈਯਾ ਕਹ ਕ੍ਯਾ ਕਰਿਯੈ ॥

haahaa dhaiyaa keh kayaa kariyai ||

ਐਸੀ ਢੀਠ ਨਾਰਿ ਤੇ ਡਰਿਯੈ ॥੨੨॥

aaisee ddeeTh naar te ddariyai ||22||

‘God be benevolent and one must be fearful of such a person.’(22)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਜਹਾਗੀਰ ਏ ਬਚਨ ਜਬੈ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨ੍ਯੋ ॥

jahaageer e bachan jabai sravanan sunayo ||

ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ਸੀਸ ਅਪੁਨੋ ਧੁਨ੍ਯੋ ॥

chit mai adhik risai sees apuno dhunrayo ||

When Jehangir heard this, he flew into rage and shook his head.

ਐਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਨਿਕਟ ਨ ਬਹੁਰੇ ਜਾਇਯੈ ॥

aaisee tiray ke nikaT na bahure jaiyai ||

ਹੋ ਕਰੈ ਦੇਹ ਕੋ ਘਾਤ ਬਹੁਰਿ ਕਜਾ ਪਾਇਯੈ ॥੨੩॥

ho karai dheh ko ghaat bahur kayaa paiyai ||23||

‘One should not go near such a woman, as one could lose one’s life.’(23)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਹਾਗੀਰ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਡਰਾਨ੍ਯੋ ॥

jahaageer sun bachan ddaraanrayo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥

tiray ko traas adhik jiy maanayo ||

After hearing this, Jehangir was dreaded, and he became fearful of women.

ਸਿੰਘ ਹਨਤ ਜਿਹ ਲਗੀ ਨ ਬਾਰਾ ॥

si(n)gh hanat jeh lagee na baaraa ||

After hearing this, Jehangir was dreaded, and he became fearful of women.

ਤਿਹ ਆਗੇ ਕਜਾ ਮਨੁਖ ਬਿਚਾਰਾ ॥੨੪॥

teh aage kayaa manukh bichaaraa ||24||

‘One who kills the lion instantly, how can a man encounter her,’ (he

thought).(24)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਤਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਗਤਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੀ ਜਿਨੈ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇ ॥

at bachitr gat tirayan kee jinai na jaanai koi ||

‘Plenty of Chritars are there in females; no one can perceive them.

ਜੋ ਬਾਛੈ ਸੋਈ ਕਰੈ ਜੋ ਚਾਹੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੨੫॥

jo baachhai soiee karai jo chaahai so hoi ||25||

‘They do whatever they like; all transpires the way they wish.(25)

ਪਿਯਹਿ ਉਬਾਰਾ ਹਰਿ ਹਨਾ ਏਕ ਤੁਪਕ ਕੇ ਠੌਰ ॥

piyeh ubaaraa har hanaa ek tupak ke Thauar ||

‘She saved her favourite by killing the lion with one stroke.

ਤਾ ਕੌ ਛਲਿ ਪਲ ਮੈ ਗਈ ਭਈ ਔਰ ਕੀ ਔਰ ॥੨੬॥

taa kau chhal pal mai giee bhiee aauar kee aauar ||26||

‘The ladies attain variable characteristic within a few moments.’(26)

ਜਹਾਗੀਰ ਪਤਿਸਾਹ ਤਬ ਮਨ ਮੈ ਭਯਾ ਉਦਾਸ ॥

jahaageer patisaeh tab man mai bhayaa udhaas ||

Emperor Jehangir became gloomy in his mind,

ਤਾ ਸੰਗ ਸੋ ਬਾਤੈਂ ਸਦਾ ਡਰ ਤੇ ਭਯਾ ਨਿਰਾਸ ॥੨੭॥

taa sa(n)g so baatai(n) sadhaa ddar te bhayaa niraas ||27||

And, then on, always remained cautious of women.(27)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪੮॥੮੪੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe aThataaleesavo charitr samaapatam sat subham sat ||48||845||afajoo(n)||

Forty-eighth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (48)(843)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਆਨੰਦ ਪੁਰ ਨਾਇਨ ਇਕ ਰਹਈ ॥

aana(n)dh pur nain ik rahiee ||

ਨੰਦ ਮਤੀ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹਈ ॥

na(n)dh matee taa ko jag kahiee ||

A female barber lived in Anandpur, she was known in the world as Nand Mati.

ਮੂਰਖ ਨਾਥ ਤਵਨ ਕੋ ਰਹੈ ॥

moorakh naath tavan ko rahai ||

A female barber lived in Anandpur, she was known in the world as Nand

Mati.

ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਕਛੂ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੈ ॥੧॥

tiray keh kachhoo na mukh te kahai ||1||

Her husband was a simpleton and he never constrained his wife.(1)

ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਬਹੁਤ ਜਨ ਆਵੈ ॥

taa ke dhaam bahut jan aavai ||

ਨਿਸ ਦਿਨ ਤਾ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

nis dhin taa so bhog kamaavai ||

Lot of people used to come to her house, and every day she made love with them.

ਸੋ ਜੜ ਪਰਾ ਹਮਾਰੇ ਰਹਈ ॥

so jaR paraa hamaare rahiee ||

Lot of people used to come to her house, and every day she made love with them.

ਤਾ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਈ ॥੨॥

taa ko kachhoo na mukh te kahiee ||2||

That fool always remained with us whole day and never checked his wife

off.(2)

ਜਬ ਕਬਹੂੰ ਵਹੁ ਧਾਮ ਸਿਧਾਵੈ ॥

jab kabahoo(n) vahu dhaam sidhaavai ||

That fool always remained with us whole day and never checked his wife off.(2)

ਯੌ ਤਾ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥

yau taa so tiray bachan sunaavai ||

Whenever he came back home, his wife would pronounce,

ਯਾ ਕਹ ਕਲਿ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਲਾਗੀ ॥

yaa keh kal kee baat na laagee ||

ਮੇਰੋ ਪਿਯਾ ਬਡੋ ਬਡਭਾਗੀ ॥੩॥

mero piyaa baddo baddabhaagee ||3||

‘He is not induced by the modern-day influences, as he has been endowed

with noble destiny.’(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਸਬਦਨ ਗਾਵਹੀ ਸਭ ਸਾਧਨ ਕੋ ਰਾਉ ॥

nis dhin sabadhan gaavahee sabh saadhan ko raau ||

Every day she chanted same words that he was a saintly figure.

ਮੋ ਪਤਿ ਗੁਰ ਕੋ ਭਗਤਿ ਹੈ ਲਗੀ ਨ ਕਲਿ ਕੀ ਬਾਉ ॥੪॥

mo pat gur ko bhagat hai lagee na kal kee baau ||4||

And he was true disciple of the Guru, and had not been effected by the

contemporaries.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹ ਜੜ ਫੂਲਿ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਜਾਵੈ ॥

yeh jaR fool bachan sun jaavai ||

ਅਧਿਕ ਆਪੁ ਕਹ ਸਾਧੁ ਕਹਾਵੈ ॥

adhik aap keh saadh kahaavai ||

The fool used to get flattered on hearing this and started to designate himself as a saint.

ਵਹ ਜਾਰਨ ਸੌ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਰਹਈ ॥

veh jaaran sau nis dhin rahiee ||

The fool used to get flattered on hearing this and started to designate himself as a saint.

ਇਹ ਕਛੁ ਤਿਨੈ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਈ ॥੫॥

eeh kachh tinai na mukh te kahiee ||5||

She was always relishing with her lovers and he never opened his mouth

to reprimand her.(5)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਚਾਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪੯॥੮੫੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe unachaasavo charitr samaapatam sat subham sat ||49||850||afajoo(n)||

Forty-ninth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed with Benediction. (49)(850)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਨੀ ਏਕ ਓਡਛੇ ਰਹੈ ॥

raanee ek oddachhe rahai ||

ਪੁਹਪ ਮੰਜਰੀ ਜਿਹ ਜਗ ਕਹੈ ॥

puhap ma(n)jaree jeh jag kahai ||

A Rani used to live in Odchhe; she was known in the world as Pohap

Manjri.

ਤਾ ਕੇ ਤੁਲਿ ਅਵਰ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥

taa ke tul avar kouoo naahee ||

ਯਾ ਤੇ ਨਾਰਿ ਰਿਸਤ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧॥

yaa te naar risat man maahee ||1||

There was none other like her, and all the ladies were envious of her.(1)

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾ ਕੌ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ॥

adhik roop taa kau bidh dhayo ||

ਜਾ ਤੇ ਬਸਿ ਰਾਜਾ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

jaa te bas raajaa havai gayo ||

God had bestowed her with beauty; even the Raja had fallen for her.

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੈ ਬਚਨ ਸੋਈ ਮਾਨੈ ॥

jo tiray kahai bachan soiee maanai ||

ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਕਛੁ ਕਾਜ ਨ ਠਾਨੈ ॥੨॥

bin poochhe kachh kaaj na Thaanai ||2||

Be did whatever she ordered for and without asking her he would never act.(2)

ਰਾਨੀ ਰਾਜ ਦੇਸ ਕੋ ਕਯੋ ॥

raanee raaj dhes ko kayo ||

ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ ਕੀ ਸਮ ਭਯੋ ॥

raajaa raanee kee sam bhayo ||

Rani ruled the country and Raja became like a Rani.

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੈ ਵਹੈ ਜਗ ਮਾਨੈ ॥

jo tiray kahai vahai jag maanai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਚਿਤ ਕੋਊ ਕਾਨਿ ਨ ਆਨੈ ॥੩॥

nirap kee chit kouoo kaan na aanai ||3||

The people would act the way the woman commanded, and no one lent ear

to the Raja.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਨੀ ਰਾਜ ਕਮਾਵਈ ਪਤਿ ਕੀ ਕਰੈ ਨ ਕਾਨਿ ॥

raanee raaj kamaaviee pat kee karai na kaan ||

Rani governed whereas no body listened to her husband.

ਰਾਜਾ ਕੌ ਰਾਨੀ ਕਿਯਾ ਦੇਖਤ ਸਕਲ ਜਹਾਨ ॥੪॥

raajaa kau raanee kiyaa dhekhat sakal jahaan ||4||

Whole world transformed Raja into a Rani.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਜਾ ਕੌ ਰਾਨੀ ਬਸਿ ਕਿਯੋ ॥

raajaa kau raanee bas kiyo ||

ਜੀਤ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੌ ਲਿਯੋ ॥

jeet ja(n)tr ma(n)tran sau liyo ||

Rani took total control of the Raja as she had won him through charms and incantations.

ਜਬ ਚਾਹਤ ਤਬ ਦੇਤ ਉਠਾਈ ॥

jab chaahat tab dhet uThaiee ||

Rani took total control of the Raja as she had won him through charms and incantations.

ਪੁਨਿ ਸੁਹਾਤ ਤਬ ਲੇਤ ਬਲਾਈ ॥੫॥

pun suhaat tab let balaiee ||5||

Whenever she wanted she made him to get up and whenever she wanted

she called him over.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਹੇਰਿ ਏਕ ਸੁੰਦਰ ਪੁਰਖ ਰਾਨੀ ਤਜੀ ਸਿਯਾਨ ॥

her ek su(n)dhar purakh raanee tajee siyaan ||

Coming across a very handsome man, she cast away all her wisdom.

ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਧਰਿ ਤਿਹ ਸਦਨ ਨਿਸਿ ਕਹ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨ ॥੬॥

purakh bhes dhar teh sadhan nis keh kiyaa payaan ||6||

And disguising herself as a man went to his house.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਇਹੀ ਬੀਚ ਰਾਜਾ ਜੁ ਆਯੋ ॥

eihee beech raajaa joo aayo ||

ਰਾਨੀ ਬਿਨਾ ਸਖੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥

raanee binaa sakhee dhukh paayo ||

In the meantime Raja came and was very perturbed not to see her

ਧਾਮ ਨ ਪੈਠਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥

dhaam na paiThan nirap keh dheenaa ||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਬਚਨ ਅਸਿ ਕੀਨਾ ॥੭॥

tab tiray taeh bachan as keenaa ||7||

The maid let him not sit down and told him,(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਛੂ ਭੂਲ ਤੁਮ ਤੇ ਭਈ ਤਾ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯ ਮਾਨ ॥

kachhoo bhool tum te bhiee taa te tiray kiy maan ||

‘You have misconstrued some thing, on account of which she has told us,

ਮੁਰ ਗ੍ਰਿਹ ਕਰਨ ਨ ਦੀਜਿਯਹੁ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਕਹਾ ਪਯਾਨ ॥੮॥

mur gireh karan na dheejiyahu nirap keh kahaa payaan ||8||

“Do not let Raja into my house as he has humiliated me.”(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਨੀ ਤਾ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਈ ॥

raanee taa so bhog kamaiee ||

ਬਹੁਰੋ ਧਾਮੁ ਅਪੁਨੇ ਆਈ ॥

bahuro dhaam apune aaiee ||

The Rani then enjoyed the sex and came back to her house.

ਯਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹ ਤਿਨੈ ਸੁਨਾਯੋ ॥

yeh charitr keh tinai sunaayo ||

ਤਾ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਯੋ ॥੯॥

taa te tiray keh adhik rijhaayo ||9||

The maids told their deception and pleased the woman.(9)

ਤਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯੋ ਅਧਿਕ ਧਨ ਦੀਨੋ ॥

tab tin tirayo adhik dhan dheeno ||

ਭਾਤਿ ਅਨੇਕ ਨਿਹੋਰੌ ਕੀਨੋ ॥

bhaat anek nihorau keeno ||

Rani rewarded them sufficiently and they praised her in various ways,

ਭਲੀ ਸਖੀ ਹਮਰੀ ਮੁਖ ਭਾਖੀ ॥

bhalee sakhee hamaree mukh bhaakhee ||

ਹਮਰੀ ਆਜੁ ਲਾਜ ਇਨ ਰਾਖੀ ॥੧੦॥

hamaree aaj laaj in raakhee ||10||

‘You, my maids, are very sympathetic and you have saved my honour.’(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਧਿਕ ਨਿਹੋਰੌ ਰਾਇ ਕਰਿ ਰਾਨੀ ਲਈ ਮਨਾਇ ॥

adhik nihorau rai kar raanee liee manai ||

With great humility, Raja got Rani to come to good terms.

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾ ਸੋ ਕਰੀ ਭੇਦ ਨ ਸਕਿਯਾ ਪਾਇ ॥੧੧॥

adhik preet taa so karee bhedh na sakiyaa pai ||11||

He started to love her even more but did not grasp the mystery.(11)

ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਚਮਕਾ ਨ ਰਹੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾ ਕਰਤ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ॥

jo nirap chamakaa na rahai tiray kaa karat bisavaiaas ||

The ruler who is not diligent, and trusts a woman,

ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਪਰ ਅਟਕਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਤ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਸ ॥੧੨॥

avar purakh par aTak tiray karat tavan ko naas ||12||

Who is attached to another person, is ruined through her.(I.2)

ਚਿਤ ਨ ਦੀਜੈ ਆਪਨੋ ਸਭ ਕੋ ਲੇਹੁ ਬਨਾਇ ॥

chit na dheejai aapano sabh ko leh banai ||

Win the confidence of others but never divulge your secrets.

ਤਬ ਸਭ ਕਹ ਜੀਤਤ ਰਹੋ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੩॥

tab sabh keh jeetat raho raaj karo sukh pai ||13||

Prevailing like this, Raja can rule with bliss.(13)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚਾਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੫੦॥੮੬੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe pachaasavo charitr samaapatam sat subham sat ||50||863||afajoo(n)||

Fiftieth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (50)(833)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮਾਰਵਾਰ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕਹਾਵੈ ॥

maaravaar ik saahu kahaavai ||

ਅਨਿਕ ਦਰਬੁ ਕੌ ਬਨਿਜ ਚਲਾਵੈ ॥

anik dharab kau banij chalaavai ||

In the country of Marwar a Shah used to live. He dealt with a lot of wealth

ਦੈ ਦੈ ਕਰਜ ਬ੍ਯਾਜ ਬਹੁ ਲੇਈ ॥

dhai dhai karaj brayaaj bahu leiee ||

ਪੁੰਨਜ ਦਾਨ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕਹ ਦੇਈ ॥੧॥

pu(n)nay dhaan bipran keh dheiee ||1||

He used to earn by giving money on interest but he also, considerable

donated in charities and alms.(1)

ਸੀਲ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਰੀ ॥

seel matee taa kee tiray bhaaree ||

ਸੂਰਜ ਲਖੀ ਨ ਚੰਦ੍ਰ ਨਿਹਾਰੀ ॥

sooraj lakhee na cha(n)dhr nihaaree ||

His wife Sheel Manjari was very cool-hearted, she was the embodiment, the Sun and the Moon.

ਨਿਰਖਿ ਰੂਪਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਜੀਯੈ ॥

nirakh roop nij pat ko jeeyai ||

ਤਿਹ ਨਿਰਖੇ ਬਿਨੁ ਪਾਨਿ ਨ ਪੀਯੈ ॥੨॥

teh nirakhe bin paan na peeyai ||2||

But she lived by adoring her husband, and would not sip water even

without his sight. (2)

ਤਾ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪਿ ਅਪਾਰਾ ॥

taa ke pat ko roop apaaraa ||

ਰੀਝਿ ਦਿਯਾ ਤਾ ਕੋ ਕਰਤਾਰਾ ॥

reejh dhiyaa taa ko karataaraa ||

Because her husband was very handsome; he was as if, God’s special

creation.

ਉਦੈ ਕਰਨ ਤਾ ਕੌ ਸੁਭ ਨਾਮਾ ॥

audhai karan taa kau subh naamaa ||

ਸੀਲ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥੩॥

seel ma(n)jaree taa kee baamaa ||3||

His name was Udhe Karan, whereas wife was known as Sheel Manjari.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰੂਪ ਅਨੂਪਮ ਸਾਹੁ ਕੋ ਜੋ ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਾਰਿ ॥

roop anoopam saahu ko jo nirakhat bar naar ||

The Shah's features were very attractive,

ਲੋਕ ਲਾਜ ਕਹ ਛੋਰਿ ਕਰਿ ਤਾ ਕਹ ਰਹਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥੪॥

lok laaj keh chhor kar taa keh rahat nihaar ||4||

And without the care of the world, the women would fall for him.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਇਮਿ ਚਿਤ ਆਈ ॥

ek tirayaa ke im chit aaiee ||

ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਲਲਚਾਈ ॥

her roop taa ko lalachaiee ||

Fascinated by his looks, one woman was extremely captivated.

ਕਵਨ ਕਹਾ ਚਿਤ ਚਰਿਤ ਬਨੈਯੈ ॥

kavan kahaa chit charit banaiyai ||

ਜੇ ਤੇ ਸਾਹੁ ਮੀਤ ਕਰਿ ਪੈਯੈ ॥੫॥

je te saahu meet kar paiyai ||5||

She pondered over what to do to win over the Shah.(5)

ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥

taa kee tiray so preet lagaiee ||

ਧਰਮ ਬਹਿਨ ਅਪਨੀ ਠਹਰਾਈ ॥

dharam bahin apanee Thaharaiee ||

She created friendship with Shah's wife and

ਨਈ ਨਈ ਨਿਤਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਵੈ ॥

niee niee nit kathaa sunaavai ||

ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਵੈ ॥੬॥

saahu tirayaa keh adhik rijhaavai ||6||

declared her as her righteous sister.(6)

ਸੁਨਿ ਸਾਹੁਨਿ ਤੁਹਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਾਂ ॥

sun saahun tuh kathaa sunaauooaa(n) ||

ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਗਰਬੁ ਮਿਟਾਊਾਂ ॥

tumare chit ko garab miTaauooaa(n) ||

'Listen, you the wife of Shah, I tell you tale which would eliminate you ego.

ਜੈਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪਤਿ ਤੇਰੌ ॥

jaiso at su(n)dhar pat terau ||

ਤੈਸੋ ਹੀ ਚੀਨਹੁ ਪਿਯ ਮੇਰੋ ॥੭॥

taiso hee cheenahu piy mero ||7||

‘The way your husband is handsome, my husband is very pretty too.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੇਰੇ ਅਰੁ ਮੇਰੇ ਪਤਿਹ ਭੇਦ ਰੂਪ ਨਹਿ ਕੋਇ ॥

tere ar mere pateh bhedh roop neh koi ||

‘There is no unlikeness between your and my husband.

ਉਠਿ ਕਰਿ ਆਪੁ ਬਿਲੋਕਿਯੈ ਤੋਰ ਕਿ ਮੋਰੋ ਹੋਇ ॥੮॥

auTh kar aap bilokiyai tor k moro hoi ||8||

‘Let us try and ascertain who is he, whether your husband or mine.(8)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਆਜੁ ਸਾਝਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿਹਿ ਲਿਯੈਹੋ ॥

aaj saajh nij pateh liyaiho ||

ਤੁਮਰੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਅਗੋਚਰ ਕੈਹੋ ॥

tumaree dhirasaT agochar kaiho ||

'Today, in the afternoon, I will bring my husband and show him to you.'

ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥

saahu tirayeh kachh bhedh na paayo ||

ਤਿਹ ਦੇਖਨ ਕਹ ਚਿਤ ਲਲਚਾਯੋ ॥੯॥

teh dhekhan keh chit lalachaayo ||9||

The Shah's wife did not perceive and she became eager to see her

husband.(9)

ਆਪੁ ਅਗਮਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਚਾਰੇ ॥

aap agamane tirayaa uchaare ||

ਸਾਹੁ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਨਾਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥

saahu kukriaa naar tihaare ||

That woman, then, told the .Shah, ‘your wife is of bad character.'

ਤਾ ਕੋ ਸਕਲ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਹੋ ॥

taa ko sakal charitr dhikhaiho ||

ਤੁਮ ਕੋ ਮੀਤ ਆਪਨੋ ਕੈਹੋ ॥੧੦॥

tum ko meet aapano kaiho ||10||

I will show you her deception, and for that you become my friend.(10)

ਤਬ ਤੁਮ ਗਵਨ ਹਮਾਰੋ ਕੀਜੋ ॥

tab tum gavan hamaaro keejo ||

ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੇਖਿ ਜਬ ਲੀਜੋ ॥

nij tiray charitr dhekh jab leejo ||

‘Acting as my friend, you come to me and, then, observe your wife’s vile Chritar,

ਤਹਾ ਠਾਢ ਤੁਮ ਕੋ ਲੈ ਕਰਿਹੌ ॥

tahaa Thaadd tum ko lai karihau ||

ਮੀਤ ਆਯੋ ਤਵ ਤਾਹਿ ਉਚਰਿਹੌ ॥੧੧॥

meet aayo tav taeh ucharihau ||11||

‘While making you to stand near me, I will tell her that my husband has

come.'(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਵਹੁ ਤਾਕੀ ਛੋਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਰਖੈ ਨੈਨ ਪਸਾਰਿ ॥

jab vahu taakee chhor tiray nirakhai nain pasaar ||

'When, through the open window, she sees you with eyes wide open,

ਤਬ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਲੀਜਹੁ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੨॥

tab tum apane chit bikhai leejahu charit bichaar ||12||

'You, then, determine in your mind to judge her conduct.'(12)

ਤਹਾ ਠਾਢ ਤਾ ਕੌ ਕਿਯਾ ਆਪੁ ਗਈ ਤਿਹ ਪਾਸ ॥

tahaa Thaadd taa kau kiyaa aap giee teh paas ||

Leaving him there, she went to his wife and said,

ਮੋ ਪਤਿ ਆਯੋ ਦੇਖਿਯੈ ਚਿਤ ਕੋ ਛੋਰਿ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ॥੧੩॥

mo pat aayo dhekhiyai chit ko chhor bisavaiaas ||13||

'My husband has come, you can see him to your entire satisfaction.'(13)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਕੀ ਕਹੀ ਕਾਨ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰੀ ॥

taa kee kahee kaan tiray dharee ||

ਤਾਕੀ ਛੋਰਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਜਬ ਕਰੀ ॥

taakee chhor dhirasaT jab karee ||

She attentively listened to her and looked out ofthe window.

ਯਹ ਕੌਤਕ ਸਭ ਸਾਹੁ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

yeh kauatak sabh saahu nihaariyo ||

ਦੁਰਾਚਾਰ ਇਹ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੧੪॥

dhuraachaar ieh naar bichaariyo ||14||

The Shah watched all the happening and thought his wife was of bad

character.(14)

ਮੋ ਸੋ ਸਤਿ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿਯੋ ॥

mo so sat tavan tiray kahiyo ||

ਯੌ ਕਹਿ ਸਾਹੁ ਮੋਨਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਯੋ ॥

yau keh saahu mon havai rahiyo ||

‘I considered my woman as trustworthy, but this woman enlightened me.’

ਨਿਜ ਤ੍ਰਿਯ ਭਏ ਨੇਹ ਤਜਿ ਦੀਨੋ ॥

nij tiray bhe neh taj dheeno ||

ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਅ ਸਾਥ ਯਰਾਨੋ ਕੀਨੋ ॥੧੫॥

teh tria saath yaraano keeno ||15||

He abandoned loving his wife and created friendship with the other

woman.(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਛਲਿਯੋ ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯ ਤ੍ਰਿਯਾਜੁਤ ਐਸੇ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਿ ॥

chhaliyo saahu tiray tirayaajut aaise charit sudhaar ||

She deceived Shah through such a vile Chritar,

ਤਾ ਸੋ ਨੇਹੁ ਤੁਰਾਇ ਕੈ ਕਿਯਾ ਆਪੁਨੋ ਯਾਰ ॥੧੬॥

taa so neh turai kai kiyaa aapuno yaar ||16||

And making him to break with his wife, she won him over as her paramour.(16)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੫੧॥੮੭੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ikaavano charitr samaapatam sat subham sat ||51||879||afajoo(n)||

Fifty-first Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (51)(879)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee .

ਉਤਰ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥

autar dhes nirapat ik bhaaro ||

ਸੂਰਜ ਬੰਸ ਬਿਖੈ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

sooraj ba(n)s bikhai ujiyaaro ||

In Northern Province, there lived a great Raja who belonged to the Sun Clan.

ਇੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥

ei(n)dhr prabhaa taa kee paTaraanee ||

ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਰ ਆਨੀ ॥੧॥

bijai si(n)gh raajaa bar aanee ||1||

Indra Prabha was his senior Rani and his own name was Raja Vijay

Singh.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਸੁਤਾ ਤਾ ਕੇ ਭਵਨ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥

ek sutaa taa ke bhavan amit roop kee khaan ||

They had an extremely beautiful daughter

ਕਾਮ ਦੇਵ ਠਟਕੇ ਰਹਤ ਰਤਿ ਸਮ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਿ ॥੨॥

kaam dhev ThaTake rahat rat sam taeh pachhaan ||2||

who was adjudged as exquisite as the Cupid.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋਬਨ ਅਧਿਕ ਤਾਹਿ ਜਬ ਭਯੋ ॥

joban adhik taeh jab bhayo ||

ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਗੰਗਾ ਪਿਤੁ ਗਯੋ ॥

lai taa ko ga(n)gaa pit gayo ||

When she attained full maturity, her father though of taking her to (River) Ganga (for pilgrimage),

ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਾ ਤਹ ਐਹੈ ॥

badde badde raajaa teh aaihai ||

ਤਿਨ ਮੈ ਭਲੋ ਹੇਰਿ ਤਹ ਦੈਹੈ ॥੩॥

tin mai bhalo her teh dhaihai ||3||

Where all the big Rajas used- to come, and, perhaps, they would come

across a suitable match for her.(3)

ਚਲੇ ਚਲੇ ਗੰਗਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥

chale chale ga(n)gaa peh aae ||

ਬੰਧੁ ਸੁਤਾ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸੰਗ ਲਜਾਏ ॥

ba(n)dh sutaa isatiran sa(n)g layaae ||

Walking and walking they reached Ganga, along with a number of ladies.

ਸ੍ਰੀ ਜਾਨ੍ਹਵਿ ਕੋ ਦਰਸਨ ਕੀਨੋ ॥

sree jaanrahav ko dharasan keeno ||

ਪੂਰਬ ਪਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੪॥

poorab paap bidhaa kar dheeno ||4||

They paid their respects to the Ganga to cast off their profanities of the life

theretofore.(4)

ਬਡੇ ਬਡੇ ਭੂਪਤਿ ਤਹ ਆਏ ॥

badde badde bhoopat teh aae ||

ਤਵਨਿ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਸਕਲ ਦਿਖਾਏ ॥

tavan kuar ko sakal dhikhaae ||

There had come many a magnanimous Rajas who were presented to the princess.

ਇਨ ਪਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭਨ ਪਰ ਕਰਿਯੈ ॥

ein par dhirasaT sabhan par kariyai ||

ਜੋ ਜਿਯ ਰੁਚੈ ਤਿਸੀ ਕੌ ਬਰਿਯੈ ॥੫॥

jo jiy ruchai tisee kau bariyai ||5||

She was told to have a look on them; whomsoever she liked, she would be

betrothed to.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਹੇਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਤ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੇ ਕੰਨਯਾ ਕਹੀ ਬਿਚਾਰ ॥

her nirapat sut nirapan ke ka(n)nayaa kahee bichaar ||

She observed most of the princes, deliberated sincerely,

ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰ ਬਰਹੋ ਵਹੈ ਕੁਮਾਰ ॥੬॥

subhaT si(n)gh su(n)dhar sughar baraho vahai kumaar ||6||

And said that she would get married with Subhat Singh.(6)

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਸਭ ਰਾਜਾ ਰਿਸਿ ਖਾਹਿ ॥

adhik roop taa ko nirakh sabh raajaa ris khaeh ||

All the other princes were filled with jealousy,

ਜਿਯੋ ਕਿਯੋ ਯਾਹਿ ਬਿਵਾਹਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਅਪੁਨੇ ਲੈ ਜਾਹਿ ॥੭॥

jiyo kiyo yaeh bivaeh kai gireh apune lai jaeh ||7||

As they had pondered to get married with her and take her away.(7)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭੂਪਤਿ ਸਕਲ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਕਰੈ ॥

bhoopat sakal adhik ris karai ||

ਹਾਥ ਹਥਯਾਰਨ ਊਪਰ ਧਰੈ ॥

haath hathayaaran uoopar dharai ||

All the princes flew into rage on her decision and put their hands on their

arms,

ਕੁਪਿ ਕੁਪਿ ਬਚਨ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਕਹੈ ॥

kup kup bachan bakatr te kahai ||

ਬਿਨੁ ਰਨ ਕਿਯੇ ਆਜੁ ਨਹਿ ਰਹੈ ॥੮॥

bin ran kiye aaj neh rahai ||8||

And declared that, without fight, they would not let her go.(8)

ਰਾਇ ਪ੍ਰੋਹਿਤਨ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥

rai prohitan liyaa bulaiee ||

ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤਿ ਦਏ ਪਠਾਈ ॥

subhaT si(n)gh prat dhe paThaiee ||

The Raja called the priest over and invited Subhat Singh.

ਮੋ ਪਰ ਕਹੀ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕਰਿਯੈ ॥

mo par kahee anugrahu kariyai ||

ਬੇਦ ਬਿਧਾਨ ਸਹਿਤ ਇਹ ਬਰਿਯੈ ॥੯॥

bedh bidhaan sahit ieh bariyai ||9||

He requested, ‘Be benevolent to me and get married to my daughter as per

the Vedic rites.’(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਐਸੇ ਕਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਰ ਆਗੇ ਏਕ ॥

subhaT si(n)gh aaise kahee tiray mur aage ek ||

Subhat Singh, ‘I already possess a woman whom I consider as my wife.

ਬਯਾਹ ਦੂਸਰੌ ਨ ਕਰੋ ਜੌ ਜਨ ਕਹੈ ਅਨੇਕ ॥੧੦॥

bayaeh dhoosarau na karo jau jan kahai anek ||10||

‘Therefore, even insisted upon, I will not marry second time.’(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਭੂਪਤਿ ਸੌ ਇਹ ਉਚਰੈ ॥

prohit bhoopat sau ieh ucharai ||

ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਯਾ ਕੋ ਨਹਿ ਬਰੈ ॥

subhaT si(n)gh yaa ko neh barai ||

The priest told the Raja, ‘Subhat Singh does not want to marry her.

ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਜਤਨ ਪ੍ਰਭ ਕੀਜੈ ॥

taa te kachhoo jatan prabh keejai ||

ਇਹ ਕੰਨਜਾ ਅਵਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਜੈ ॥੧੧॥

eeh ka(n)nayaa avarai nirap dheejai ||11||

‘Carryon your efforts and get this princess married to some one else.’(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਕੰਨਜਾ ਐਸੇ ਕਹੀ ਬਚਨ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸਾਥ ॥

tab ka(n)nayaa aaise kahee bachan pitaa ke saath ||

Then the princess told her father,

ਜੋ ਕੋ ਜੁਧ ਜੀਤੈ ਮੁਝੈ ਵਹੈ ਹਮਾਰੋ ਨਾਥ ॥੧੨॥

jo ko judh jeetai mujhai vahai hamaaro naath ||12||

‘Whosoever wins in the war, shall marry me.’(12)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਭ ਭੂਪਨ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸ ਸੁਨਾਯੋ ॥

sabh bhoopan nirap aais sunaayo ||

ਆਪ ਜੁਧ ਕੋ ਬਿਵਤ ਬਨਾਯੋ ॥

aap judh ko bivat banaayo ||

Then the Raja informed all of them and, himself, commenced preparations

for the war.

ਜੋ ਕੋਊ ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਹਯਾਂ ਕਰ ਹੈ ॥

jo kouoo tumal judh hayaa(n) kar hai ||

ਵਹੈ ਯਾਹਿ ਕੰਨਯਾ ਕਹੁ ਬਰਿ ਹੈ ॥੧੩॥

vahai yaeh ka(n)nayaa kahu bar hai ||13||

He announced, ‘Whosoever wins the war, will marry my daughter.’(13)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਭਯਾ ਅਨੰਦ ॥

sunat bachan beeraan ke chit mai bhayaa ana(n)dh ||

Hearing this pronouncement the princes were pleased,

ਮਥਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦਲ ਪਾਇ ਹੈ ਆਜੁ ਕੁਅਰਿ ਮੁਖ ਚੰਦ ॥੧੪॥

math samu(n)dhr dhal pai hai aaj kuar mukh cha(n)dh ||14||

They thought that the one who won, would marry the girl.(14)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਭਨ ਜੁਧ ਕੇ ਸਾਜ ਬਨਾਏ ॥

sabhan judh ke saaj banaae ||

ਗੰਗਾ ਤੀਰ ਬੀਰ ਚਲਿ ਆਏ ॥

ga(n)gaa teer beer chal aae ||

They all got ready for fight and came to the Banks of Ganga, They all

looked magnificent with armours on,

ਪਹਿਰਿ ਕਵਚ ਸਭ ਸੂਰ ਸੁਹਾਵੈ ॥

pahir kavach sabh soor suhaavai ||

ਡਾਰਿ ਪਾਖਰੈ ਤੁਰੈ ਨਚਾਵੈ ॥੧੫॥

ddaar paakharai turai nachaavai ||15||

And sitting on the horse-backs, they made them to dance.(15)

ਗਰਜੈ ਕਰੀ ਅਸ੍ਵ ਹਿਹਨਾਨੇ ॥

garajai karee asavai hihanaane ||

ਪਹਿਰੇ ਕਵਚ ਸੂਰ ਨਿਜੁਕਾਨੇ ॥

pahire kavach soor nijukaane ||

The elephants roared, horses neighed and the brave ones came out

dressed in armours.

ਕਿਨਹੂੰ ਕਾਢਿ ਖੜਗ ਕਰ ਲੀਨੋ ॥

kinahoo(n) kaadd khaRag kar leeno ||

ਕਿਨਹੂੰ ਕੇਸਰਿਯਾ ਬਾਨਾ ਕੀਨੋ ॥੧੬॥

kinahoo(n) kesariyaa baanaa keeno ||16||

Some took out swords; they wore clothes in saffron colours.(l6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਿਨੂੰ ਤਿਲੌਨੇ ਬਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਕਟਿ ਸੋ ਕਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥

kinoo(n) tilauane basatr kar kaT so kasee kirapaan ||

Some put red clothes on and girded the swords around their waists.

ਜੋ ਗੰਗਾ ਤਟ ਜੂਝਿ ਹੈ ਕਰਿ ਹੈ ਸ੍ਵਰਗ ਪਯਾਨ ॥੧੭॥

jo ga(n)gaa taT joojh hai kar hai savairag payaan ||17||

They declared, ‘The one who fights at the Bank of Gangs will go to the

heaven.'(17)

ਜੋਰਿ ਅਨਿਨ ਰਾਜਾ ਚੜੇ ਪਰਾ ਨਿਸਾਨੇ ਘਾਵ ॥

jor anin raajaa chaRe paraa nisaane ghaav ||

Some Rajas along with their armies marched forward with the beats of the

drums.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਜੋਧਾ ਲਰੇ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਰ ਚਾਵ ॥੧੮॥

bhaat bhaat jodhaa lare adhik hiradhai kar chaav ||18||

Most of them came to fight with great ambitions in their minds.(l8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਕੰਨਜਾ ਸਭ ਸਖੀ ਬੁਲਾਈ ॥

tab ka(n)nayaa sabh sakhee bulaiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥

bhaat bhaat so karee baddaiee ||

Then the Princess called all her friends and showered praises on them,

ਕੈ ਲਰਿ ਕਰਿ ਸੁਰਸਰਿ ਤਟ ਮਰਿ ਹੌ ॥

kai lar kar surasar taT mar hau ||

ਨਾਤਰ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕਹ ਬਰਿ ਹੌਂ ॥੧੯॥

naatar subhaT si(n)gh keh bar hau ||19||

And said, ‘Either I will marry Subhat Singh or I will lay life fighting on the

Bank of Ganga.'(19)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਕੰਨਜਾ ਐਸੇ ਕਹੇ ਸਕਲ ਸਖਿਨ ਸੋ ਬੈਨ ॥

tab ka(n)nayaa aaise kahe sakal sakhin so bain ||

Then the damsel told all her friends like this,

ਬਿਕਟ ਕਟਕ ਕੇ ਸੁਭਟ ਭਟ ਪਠਵੋ ਜਮ ਕੇ ਐਨ ॥੨੦॥

bikaT kaTak ke subhaT bhaT paThavo jam ke aain ||20||

'I will send all those invincible warriors to the hell today.'(20)

ਸਕਲ ਸਖਿਨ ਕੋ ਸਸਤ੍ਰ ਦੈ ਅਵਰ ਕਵਚ ਪਹਿਰਾਇ ॥

sakal sakhin ko sasatr dhai avar kavach pahirai ||

She gave arms to all the friends and put arm ours on them,

ਨਿਕਸਿ ਆਪੁ ਠਾਢੀ ਭਈ ਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੨੧॥

nikas aap Thaaddee bhiee jai dhu(n)dhabhee bajai ||21||

And beating the drum, herself, she came and stood there.(21)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕੰਨਯਾ ਰਥ ਆਰੂੜਿਤ ਭਈ ॥

ka(n)nayaa rath aarooRit bhiee ||

ਜੁਧਿ ਸਮਗ੍ਰੀ ਸਭਿਯਨ ਦਈ ॥

judh samagree sabhiyan dhiee ||

She climbed on a chariot and distributed the warfare arms to all.

ਸਫਾਜੰਗ ਮਹਿ ਤੁਰੈ ਨਚਾਏ ॥

safaaja(n)g meh turai nachaae ||

ਸੁਰ ਸੁਰਪਤਿ ਦੇਖਨ ਰਨ ਆਏ ॥੨੨॥

sur surapat dhekhan ran aae ||22||

She made the horses to dance in the field and, even, the gods came to

observe.(22)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਉਮਡੇ ਅਮਿਤ ਅਨੇਕ ਦਲ ਬਾਰਦ ਬੂੰਦ ਸਮਾਨ ॥

aumadde amit anek dhal baaradh boo(n)dh samaan ||

Like the black clouds, armies appeared.

ਬਨਿ ਬਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਭਏ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਜਾਨ ॥੨੩॥

ban ban nirap aavat bhe samar suya(n)bar jaan ||23||

Hearing the news of swayamber for the selection of the bridegroom, fully

adorned, the princess arrived.(23)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮਚਿਯੌ ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਤਹ ਭਾਰੀ ॥

machiyau tumal judh teh bhaaree ||

ਨਾਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥

naache soorabeer ha(n)kaaree ||

The ruinous war was ensued and the braves enacted the war dance.

ਤਾਨਿ ਧਨੁਹਿਯਨ ਬਿਸਿਖ ਚਲਾਵਤ ॥

taan dhanuhiyan bisikh chalaavat ||

ਮਾਇ ਮਰੇ ਪਦ ਕੂਕਿ ਸੁਨਾਵਤ ॥੨੪॥

mai mare padh kook sunaavat ||24||

With fully stretched bows, they came into action and dying braves yelled

for their mothers.(24)

ਜਿਹ ਬਚਿਤ੍ਰ ਦੇ ਬਾਨ ਲਗਾਵੈ ॥

jeh bachitr dhe baan lagaavai ||

ਵਹੈ ਸੁਭਟ ਮ੍ਰਿਤੁ ਲੋਕ ਸਿਧਾਵੈ ॥

vahai subhaT mrit lok sidhaavai ||

When an arrow hit some one, that brave departed for heavens.

ਜਾ ਪਰ ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਕੀ ਝਾਰੈ ॥

jaa par tamak teg kee jhaarai ||

ਤਾ ਕੋ ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥੨੫॥

taa ko moo(n)dd kaaT hee ddaarai ||25||

When some one received the stroke of sword, he got his head severed.(25)

ਕਾਹੂ ਸਿਮਟਿ ਸੈਹਥੀ ਹਨੈ ॥

kaahoo simaT saihathee hanai ||

ਏਕ ਸੁਭਟ ਮਨ ਮਾਹਿ ਨ ਗਨੈ ॥

ek subhaT man maeh na ganai ||

Some became the victims of her dagger as she did not consider anyone of them credit worthy.

ਦੇਖੈ ਸੁਰ ਬਿਬਾਨ ਚੜਿ ਸਾਰੇ ॥

dhekhai sur bibaan chaR saare ||

ਚਟਿਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥੨੬॥

chaTipaT subhaT bikaT kaT ddaare ||26||

All the gods were watching from their aero-chariots, how rapidly the

intrepid were annihilated.(26)

ਗੀਧਨ ਕੋ ਮਨ ਭਯੋ ਅਨੰਦੰ ॥

geedhan ko man bhayo ana(n)dha(n) ||

ਆਜੁ ਭਖੈ ਮਾਨਸ ਕੇ ਅੰਗੰ ॥

aaj bhakhai maanas ke a(n)ga(n) ||

ਦਹਿਨੇ ਬਾਏ ਜੋਗਿਨਿ ਖੜੀ ॥

dhahine baae jogin khaRee ||

ਲੈ ਪਾਤਰ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕਹ ਅੜੀ ॥੨੭॥

lai paatar sronat keh aRee ||27||

ਮਾਰੂ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਨ ਮੈ ਬਾਜੈ ॥

maaroo dhuhoo(n) dhisan mai baajai ||

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਸਸਤ੍ਰਨ ਭਟ ਸਾਜੈ ॥

dhuhoo(n) or sasatran bhaT saajai ||

ਊਪਰ ਗਿਧ ਸਾਲ ਮੰਡਰਾਹੀ ॥

uoopar gidh saal ma(n)ddaraahee ||

ਤਰੈ ਸੂਰਮਾ ਜੁਧ ਮਚਾਹੀ ॥੨੮॥

tarai sooramaa judh machaahee ||28||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਬਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪਮ ਹੇਰਿ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਚੌਪਿ ਚਲੇ ॥

baal ko roop anoopam her chahoo(n) dhis te nirap chauap chale ||

Admiring the beauty of the princess, the braves swarmed the place from all

the sides.

ਗਜਰਾਜਨ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਰਥੀ ਰਥ ਪਾਇਕ ਜੋਰਿ ਭਲੇ ॥

gajaraajan baajan ke asavaar rathee rath paik jor bhale ||

The valiant ones on the horsebacks and elephants marched ahead.

ਜਬ ਰਾਇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ਤਜਿ ਲਾਜ ਹਠੀ ਯੌ ਰਨ ਬਿਚਲੇ ॥

jab rai bachitr kirapaan gahee taj laaj haThee yau ran bichale ||

When the Raja drew his sword, some of them, to protect their honours, jumped forward,

ਮਨੋ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹੇ ਮੁਖ ਤੇ ਅਘ ਓਘਨ ਕੇ ਤ੍ਰਸਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਟਲੇ ॥੨੯॥

mano raam ke naam kahe mukh te agh oghan ke tras bira(n)dh Tale ||29||

Like the devotees of Rama proceeded to get rid oftheir vices.(29)

ਕੋਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਚੌਪਿ ਚੜੇ ਚਹੂੰ ਘਾ ਚਪਿ ਧਾਏ ॥

kop pracha(n)dd bhare man mai bhaT chauap chaRe chahoo(n) ghaa chap

dhaae ||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਈ ਬਲਵਾਨਨ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

kaadd kirapaan liee balavaanan taan kamaanan baan chalaae ||

ਬੂੰਦਨ ਜਯੋ ਬਰਖੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਬੇਧਿ ਸਨਾਹਨ ਪਾਰ ਪਰਾਏ ॥

boo(n)dhan jayo barakhe chahoo(n) oran bedh sanaahan paar paraae ||

ਬੀਰਨ ਚੀਰ ਬਿਦੀਰਨ ਭੂਮਿ ਕੋ ਬਾਰਿ ਕੋ ਫਾਰਿ ਪਤਾਰ ਸਿਧਾਏ ॥੩੦॥

beeran cheer bidheeran bhoom ko baar ko faar pataar sidhaae ||30||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟਿ ਗਏ ॥

chaTapaT subhaT bikaT kaT ge ||

ਕੇਤੇ ਕਰੀ ਕਰਨ ਬਿਨੁ ਭਏ ॥

kete karee karan bin bhe ||

ਟੂਟੈ ਰਥ ਕੂਟੰ ਭਟ ਡਾਰੇ ॥

TooTai rath kooTa(n) bhaT ddaare ||

ਨਾਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਤਵਾਰੇ ॥੩੧॥

naache bhoot pret matavaare ||31||

ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵੈ ॥

mun naaradh kahoo(n) ben bajaavai ||

ਕਹੂੰ ਰੁਦ੍ਰ ਡਮਰੂ ਡਮਕਾਵੈ ॥

kahoo(n) rudhr ddamaroo ddamakaavai ||

ਰੁਧਿਰ ਖਪਰ ਜੁਗਿਨ ਭਰਿ ਭਾਰੀ ॥

rudhir khapar jugin bhar bhaaree ||

ਮਾਰਹਿ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਕਿਲਕਾਰੀ ॥੩੨॥

maareh bhoot pret kilakaaree ||32||

ਰਨ ਅਗੰਮ ਕੋਊ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥

ran aga(n)m kouoo jaan na paavai ||

ਡਹ ਡਹ ਡਹ ਸਿਵ ਡਮਰੁ ਬਜਾਵੈ ॥

ddeh ddeh ddeh siv ddamar bajaavai ||

ਕਹ ਕਹ ਕਹੁੰ ਕਾਲਿਕਾ ਕਹਕੈ ॥

keh keh kahoo(n) kaalikaa kahakai ||

ਜਾਨੁਕ ਧੁਜਾ ਕਾਲ ਕੀ ਲਹਕੈ ॥੩੩॥

jaanuk dhujaa kaal kee lahakai ||33||

ਹਸਤ ਪਾਰਬਤੀ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲਾ ॥

hasat paarabatee nain bisaalaa ||

ਨਾਚਤ ਭੂਪ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਲਾ ॥

naachat bhoop pret baitaalaa ||

ਕਹ ਕਹਾਟ ਕਹੂੰ ਕਾਲ ਸੁਨਾਵੈ ॥

keh kahaaT kahoo(n) kaal sunaavai ||

ਭੀਖਨ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਭੈ ਆਵੈ ॥੩੪॥

bheekhan sune naadh bhai aavai ||34||

ਬਿਨੁ ਸੀਸਨ ਕੇਤਿਕ ਭਟ ਡੋਲਹਿ ॥

bin seesan ketik bhaT ddoleh ||

ਕੇਤਿਨ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਬੋਲਹਿ ॥

ketin maar maar kar boleh ||

ਕਿਤੇ ਤਮਕਿ ਰਨ ਤੁਰੈ ਨਚਾਵੈ ॥

kite tamak ran turai nachaavai ||

ਜੂਝਿ ਕਿਤਕ ਜਮ ਲੋਕ ਸਿਧਾਵੈ ॥੩੫॥

joojh kitak jam lok sidhaavai ||35||

ਕਟਿ ਕਟਿ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਛਿਤ ਭਾਰੇ ॥

kaT kaT pare subhaT chhit bhaare ||

ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਛਾਰੇ ॥

bhoop sutaa kar kop pachhaare ||

ਜਿਨ ਕੇ ਪਰੀ ਹਾਥ ਨਹਿ ਪਜਾਰੀ ॥

jin ke paree haath neh payaaree ||

ਬਿਨੁ ਮਾਰੇ ਹਨਿ ਮਰੇ ਕਟਾਰੀ ॥੩੬॥

bin maare han mare kaTaaree ||36||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੋੜਤੇਸ ਅੰਬੇਰ ਪਤਿ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸਾਥ ॥

moRates a(n)ber pat amit sain lai saath ||

ਬਾਲ ਨਿਮਿਤਿ ਆਵਤ ਭਏ ਗਹੇ ਬਰਛਿਯੈ ਹਾਥ ॥੩੭॥

baal nimit aavat bhe gahe barachhiyai haath ||37||

ਬਿਕਟ ਸਿੰਘ ਅੰਬੇਰ ਪਤਿ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

bikaT si(n)gh a(n)ber pat amiT si(n)gh teh naam ||

ਕਬਹੂੰ ਦਈ ਨ ਪੀਠ ਰਨ ਜੀਤੇ ਬਹੁ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥੩੮॥

kabahoo(n) dhiee na peeTh ran jeete bahu sa(n)graam ||38||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਰਿ ਸੈਨ ਦ੍ਵੈ ਧਾਏ ॥

te nirap jor sain dhavai dhaae ||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜਿਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥

bhaat bhaat baajitr bajaae ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਜਬ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੇ ॥

raaj sutaa jab nain nihaare ||

ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੇ ॥੩੯॥

sainaa sahit maar hee ddaare ||39||

ਜਬ ਅਬਲਾ ਨ੍ਰਿਪ ਦੋਊ ਸੰਘਾਰੇ ॥

jab abalaa nirap dhouoo sa(n)ghaare ||

ਠਟਕੇ ਸੁਭਟ ਸਕਲ ਤਬ ਭਾਰੇ ॥

ThaTake subhaT sakal tab bhaare ||

ਖੇਤ ਛਾਡਿ ਯਹ ਤਰੁਨਿ ਨ ਟਰਿਹੈ ॥

khet chhaadd yeh tarun na Tarihai ||

ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਬਿਨੁ ਕਰਿ ਹੈ ॥੪੦॥

sabhahin ko praanan bin kar hai ||40||

ਬੂੰਦੀ ਨਾਥ ਰਣੁਤ ਕਟ ਧਾਯੋ ॥

boo(n)dhee naath ranut kaT dhaayo ||

ਅਧਿਕ ਮਦੁਤ ਕਟ ਸਿੰਘ ਰਿਸਾਯੋ ॥

adhik madhut kaT si(n)gh risaayo ||

ਨਾਥ ਉਜੈਨ ਜਿਸੇ ਜਗ ਕਹਈ ॥

naath ujain jise jag kahiee ||

ਵਾ ਕਹਿ ਜੀਤੈ ਜਗ ਕੋ ਰਹਈ ॥੪੧॥

vaa keh jeetai jag ko rahiee ||41||

ਜਬ ਅਬਲਾ ਆਵਤ ਵਹੁ ਲਹੇ ॥

jab abalaa aavat vahu lahe ||

ਹਾਥ ਹਥਯਾਰ ਆਪਨੇ ਗਹੇ ॥

haath hathayaar aapane gahe ||

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕੁਵਤਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

adhik kop kar kuvat prahaare ||

ਛਿਨਿਕ ਬਿਖੈ ਦਲ ਸਹਿਤ ਸੰਘਾਰੇ ॥੪੨॥

chhinik bikhai dhal sahit sa(n)ghaare ||42||

ਗੰਗਾਦ੍ਰੀ ਜਮੁਨਾਦ੍ਰੀ ਹਠੇ ॥

ga(n)gaadhree jamunaadhree haThe ||

ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਹ੍ਵੈ ਚਲੇ ਇਕਠੇ ॥

saarasavaitee havai chale ikaThe ||

ਸਤੁਦ੍ਰਵਾਦਿ ਅਤਿ ਦ੍ਰਿੜ ਪਗ ਰੋਪੇ ॥

satudhravaadh at dhiraR pag rope ||

ਬ੍ਯਾਹਾਦ੍ਰੀ ਸਿਗਰੇ ਮਿਲਿ ਕੋਪੇ ॥੪੩॥

brayaahaadhree sigare mil kope ||43||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਪੂਰੋ ਪੁਰਖ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਸੁਰ ਗਯਾਨ ॥

param si(n)gh pooro purakh karam si(n)gh sur gayaan ||

ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਹਾਠੋ ਹਠੀ ਅਮਿਤ ਜੁਧ ਕੀ ਖਾਨ ॥੪੪॥

dharam si(n)gh haaTho haThee amit judh kee khaan ||44||

ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਚਲ ਸਿੰਘ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

amar si(n)gh ar achal si(n)gh man mai kop baddai ||

ਪਾਚੌਂ ਭੂਪ ਪਹਾਰਿਯੈ ਸਨਮੁਖਿ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥੪੫॥

paachau bhoop pahaariyai sanamukh pahuche aai ||45||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਰਬਤੀਸ ਪਾਚੋ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਏ ॥

parabatees paacho nirap dhaae ||

ਖਸੀਯਾ ਅਧਿਕ ਸੰਗ ਲੈ ਆਏ ॥

khaseeyaa adhik sa(n)g lai aae ||

ਪਾਹਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕਰੀ ॥

paahan birasaT kop kar karee ||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੀ ॥੪੬॥

maar maar mukh te ucharee ||46||

ਦੁੰਦਭ ਢੋਲ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਬਾਜੇ ॥

dhu(n)dhabh ddol dhuhoo(n) dhis baaje ||

ਸਾਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੂਰਮਾ ਗਾਜੇ ॥

saaje sasatr sooramaa gaaje ||

ਕੁਪਿ ਕੁਪਿ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦਨ ਮੈ ਲਰੇ ॥

kup kup adhik hiradhan mai lare ||

ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਬਰੰਗਨਿ ਬਰੇ ॥੪੭॥

kaT kaT mare bara(n)gan bare ||47||

ਭੂਪ ਪਾਚਉ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈਂ ॥

bhoop paachau baan chalaavai(n) ||

ਬਾਧੇ ਗੋਲ ਸਾਮੁਹੇ ਆਵੈਂ ॥

baadhe gol saamuhe aavai(n) ||

ਤਬ ਬਚਿਤ੍ਰ ਦੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

tab bachitr dhe sasatr prahaare ||

ਛਿਨਿਕ ਬਿਖੈ ਸਕਲੇ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥੪੮॥

chhinik bikhai sakale han ddaare ||48||

ਦੇਇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਪਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰੇ ॥

dhei bachitr paach nirap maare ||

ਔਰ ਸੁਭਟ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥

aauar subhaT chun chun han ddaare ||

ਸਾਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਵਰੈ ਤਬ ਚਲੇ ॥

saat nirapat avarai tab chale ||

ਜੋਧਾ ਜੋਰ ਜੁਧ ਕਰਿ ਭਲੇ ॥੪੯॥

jodhaa jor judh kar bhale ||49||

ਕਾਸਿ ਰਾਜ ਮਘਧੇਸ੍ਵਰ ਕੋਪੇ ॥

kaas raaj maghadhesavair kope ||

ਅੰਗ ਬੰਗ ਰਾਜਨ ਪਗ ਰੋਪੇ ॥

a(n)g ba(n)g raajan pag rope ||

ਔਰ ਕੁਲਿੰਗ ਦੇਸ ਪਤਿ ਧਾਯੋ ॥

aauar kuli(n)g dhes pat dhaayo ||

ਤ੍ਰਿਗਤਿ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਹੂੰ ਆਯੋ ॥੫੦॥

tiragat dhes esavair hoo(n) aayo ||50||

ਰਾਜਾ ਕਾਮਰੂਪ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥

raajaa kaamaroop ko dhaayo ||

ਅਮਿਤ ਕਟਕ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ਆਯੋ ॥

amit kaTak leene sa(n)g aayo ||

ਦਾਰੁਣ ਰਣ ਸੂਰਣ ਤਹ ਕਰਿਯੋ ॥

dhaarun ran sooran teh kariyo ||

ਰਵਿ ਸਸਿ ਚਕ੍ਰਯੋ ਇੰਦ੍ਰ ਥਰਹਰਿਯੋ ॥੫੧॥

rav sas chakrayo i(n)dhr tharahariyo ||51||

ਅੰਗ ਕਟੇ ਤਰਫੈ ਕਹੂੰ ਅੰਗਰੀ ॥

a(n)g kaTe tarafai kahoo(n) a(n)garee ||

ਬੀਰ ਪਰੇ ਉਛਰਤ ਕਹੂੰ ਟੰਗਰੀ ॥

beer pare uchharat kahoo(n) Ta(n)garee ||

ਹਠਿ ਹਠਿ ਭਿਰੇ ਸੁਭਟ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥

haTh haTh bhire subhaT ran maahee ||

ਜੰਬਕ ਗੀਧ ਮਾਸੁ ਲੈ ਜਾਹੀ ॥੫੨॥

ja(n)bak geedh maas lai jaahee ||52||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਾਲ ਸੂਰਮਾ ਮਾਰੇ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥

baal sooramaa maare kop baddai kai ||

ਜੋ ਚਿਤੁ ਚਹੈ ਸੰਘਾਰੇ ਰਥਹਿ ਧਵਾਇ ਕੈ ॥

jo chit chahai sa(n)ghaare ratheh dhavai kai ||

ਪੈਦਲ ਅਮਿਤ ਬਿਦਾਰੇ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥

paidhal amit bidhaare at chit kop kar ||

ਹੋ ਰਥੀ ਗਜੀ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਹਰਿ ॥੫੩॥

ho rathee gajee han ddaare sasatr anik prahar ||53||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਪਤਾਵਤ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਲ ਨਿਹਾਰੇ ॥

sapataavat nirap baal nihaare ||

ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

amit kop kar bisikh prahaare ||

ਸਜੰਦਨ ਸਹਿਤ ਸੂਤ ਸਭ ਘਾਏ ॥

saya(n)dhan sahit soot sabh ghaae ||

ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੫੪॥

sain sahit mirat lok paThaae ||54||

ਅਵਰ ਨ੍ਰਿਪਤ ਤਬ ਹੀ ਉਠਿ ਧਾਏ ॥

avar nirapat tab hee uTh dhaae ||

ਬਾਧੇ ਗੋਲ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ ॥

baadhe gol saamuhe aae ||

ਦਸੌ ਦਿਸਨ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਹ੍ਵੈ ਢੂਕੇ ॥

dhasau dhisan krudhit havai ddooke ||

ਮਾਰੈ ਮਾਰ ਬਕ੍ਰ ਤੇ ਕੂਕੇ ॥੫੫॥

maarai maar bakr te kooke ||55||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬੀਰ ਕੇਤੁ ਬਾਕੋ ਰਥੀ ਚਿਤ੍ਰ ਕੇਤੁ ਸੁਰ ਗਯਾਨ ॥

beer ket baako rathee chitr ket sur gayaan ||

ਛਤ੍ਰ ਕੇਤੁ ਛਤ੍ਰੀ ਅਮਿਟ ਬਿਕਟ ਕੇਤੁ ਬਲਵਾਨ ॥੫੬॥

chhatr ket chhatree amiT bikaT ket balavaan ||56||

ਇੰਦ੍ਰ ਕੇਤੁ ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਧੁਜ ਚਿਤ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

ei(n)dhr ket upi(n)dhr dhuj chit at kop baddai ||

ਗੀਧ ਕੇਤੁ ਦਾਨਵ ਸਹਿਤ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚੇ ਆਇ ॥੫੭॥

geedh ket dhaanav sahit tahaa pahoo(n)che aai ||57||

ਸਪਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਆਯੁਧ ਧਰੇ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸਾਥ ॥

sapat nirapat aayudh dhare amit sain lai saath ||

ਧਾਇ ਪਰੇ ਨਾਹਿਨ ਡਰੇ ਕਢੇ ਬਢਾਰੀ ਹਾਥ ॥੫੮॥

dhai pare naahin ddare kadde baddaaree haath ||58||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸੂਰਮਾ ਧਾਏ ॥

sasatr sa(n)bhaar sooramaa dhaae ||

ਜੋਰੇ ਸੈਨ ਕੁਅਰਿ ਢਿਗ ਆਏ ॥

jore sain kuar ddig aae ||

ਆਯੁਧ ਹਾਥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਧਰੇ ॥

aayudh haath bachitr dhare ||

ਅਮਿਤ ਸੁਭਟ ਪ੍ਰਾਨਨ ਬਿਨੁ ਕਰੇ ॥੫੯॥

amit subhaT praanan bin kare ||59||

ਬੀਰ ਕੇਤੁ ਕੋ ਮੂੰਡ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥

beer ket ko moo(n)dd utaariyo ||

ਚਿਤ੍ਰ ਕੇਤੁ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟ ਡਾਰਿਯੋ ॥

chitr ket kaT te kaT ddaariyo ||

ਛਤ੍ਰ ਕੇਤੁ ਛਤ੍ਰੀ ਪੁਨਿ ਘਾਯੋ ॥

chhatr ket chhatree pun ghaayo ||

ਬਿਕਟ ਕੇਤੁ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੬੦॥

bikaT ket mirat lok paThaayo ||60||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇੰਦ੍ਰ ਕੇਤੁ ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਧੁਜ ਦੋਨੋ ਹਨੇ ਰਿਸਾਇ ॥

ei(n)dhr ket upi(n)dhr dhuj dhono hane risai ||

ਗੀਧ ਕੇਤੁ ਦਾਨਵ ਦਿਯੈ ਜਮਪੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਇ ॥੬੧॥

geedh ket dhaanav dhiyai jamapur bahur paThai ||61||

ਸੈਨਾ ਸਤਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੀ ਕੋਪਿ ਭਰੀ ਅਰਰਾਇ ॥

sainaa satahoo(n) nirapan kee kop bharee ararai ||

ਤੇ ਬਾਲਾ ਤਬ ਹੀ ਦਏ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਲੋਕ ਪਠਾਇ ॥੬੨॥

te baalaa tab hee dhe mrit ke lok paThai ||62||

ਸੁਮਤ ਕੇਤੁ ਸੂਰਾ ਬਡੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਲੈ ਸੰਗ ॥

sumat ket sooraa baddo samar si(n)gh lai sa(n)g ||

ਬ੍ਰਹਮ ਕੇਤੁ ਲੈ ਦਲ ਚਲਾ ਉਮਡਿ ਚਲੀ ਜਨੁ ਗੰਗ ॥੬੩॥

braham ket lai dhal chalaa umadd chalee jan ga(n)g ||63||

ਤਾਲ ਕੇਤੁ ਖਟਬਕ੍ਰ ਧੁਜ ਜੋਧਾ ਹੁਤੇ ਬਿਸੇਖ ॥

taal ket khaTabakr dhuj jodhaa hute bisekh ||

ਸੋ ਯਾ ਪਰ ਆਵਤ ਭਏ ਕਿਯੈ ਕਾਲ ਕੋ ਭੇਖ ॥੬੪॥

so yaa par aavat bhe kiyai kaal ko bhekh ||64||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦਾਨਵ ਗੀਧ ਕੇਤੁ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥

dhaanav geedh ket ko bhraataa ||

ਕਾਕ ਕੇਤੁ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ ॥

kaak ket tihoo(n) lok bikhayaataa ||

ਕ੍ਰੂਰ ਕੇਤੁ ਦਾਨਵ ਇਕ ਧਾਯੋ ॥

kraoor ket dhaanav ik dhaayo ||

ਲੀਨੇ ਅਮਿਤ ਦੈਤ ਦਲ ਆਯੋ ॥੬੫॥

leene amit dhait dhal aayo ||65||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਕਾਕ ਧੁਜਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਹੀ ਛਿਨ ਆਨਿ ਪਰਿਯੋ ਕਰਵਾਰ ਨਿਕਾਰੇ ॥

kaak dhujaa kar kop tahee chhin aan pariyo karavaar nikaare ||

ਸਿੰਘ ਸਲਾ ਸਰਦੂਲ ਸਿਲੀਮੁਖ ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਹਨੇ ਅਹਿ ਕਾਰੇ ॥

si(n)gh salaa saradhool sileemukh saal tamaal hane eh kaare ||

ਸ੍ਵਾਨ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲ ਸੁਰਾਤਕ ਸੀਸ ਧੁਜਾ ਰਥ ਨਾਗ ਧਰਾਧਰ ਭਾਰੇ ॥

savaiaan sira(n)gaal suraatak sees dhujaa rath naag dharaadhar bhaare ||

ਯੌ ਬਰਖੇ ਨਭ ਤੇ ਹਰਖੇ ਰਿਪੁ ਆਨਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਤੇ ਭਭਕਾਰੇ ॥੬੬॥

yau barakhe nabh te harakhe rip aan dhaso dhis te bhabhakaare ||66||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਾਯਾ ਦੈਤ ਪਸਾਰਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਬੋਲਾ ਇਮਿ ਬੈਨ ॥

maayaa dhait pasaar kai pun bolaa im bain ||

ਜੁਧੁ ਸੁਯੰਬਰ ਜੀਤਿ ਤੁਹਿ ਲੈ ਜੈਹੌਂ ਨਿਜੁ ਐਨ ॥੬੭॥

judh suya(n)bar jeet tuh lai jaihau nij aain ||67||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਿਹੀ ਛਿਨ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਹਥਿਯਾਰ ਗਹੇ ॥

raaj sutaa kar kop tihee chhin saamuh havai hathiyaar gahe ||

ਬਲਵਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਹਨੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ ਚਿਤ ਮੈ ਜੁ ਚਹੇ ॥

balavaan kamaan ko taan hane kab raam bhanai chit mai ju chahe ||

ਸਰ ਸੂਰ ਦਇੰਤਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਲਗੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਕਹੇ ॥

sar soor dhi(n)tan ke tan mai ieh bhaat lage neh jaat kahe ||

ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬਾਗ ਅਸੋਕ ਬਿਖੈ ਫੁਲਵਾਰਿਨ ਕੇ ਫਲ ਫੂਲ ਰਹੇ ॥੬੮॥

mano i(n)dhr ke baag asok bikhai fulavaarin ke fal fool rahe ||68||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਹਾ ਕੁਪਿ ਕੈ ਭਟ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਸਰਦਾਰ ਕਰੋਰੇ ॥

kaadd kirapaan mahaa kup kai bhaT koodh pare saradhaar karore ||

ਬਾਲ ਹਨੇ ਬਲਵਾਨ ਘਨੇ ਇਕ ਫਾਸਿਨ ਸੌ ਗਹਿ ਕੈ ਝਕਝੋਰੇ ॥

baal hane balavaan ghane ik faasin sau geh kai jhakajhore ||

ਸਾਜ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਗਿਰੇ ਗਜਰਾਜ ਗਿਰੇ ਛਿਤ ਪੈ ਸਿਰ ਤੋਰੇ ॥

saaj pare kahoo(n) taaj gire gajaraaj gire chhit pai sir tore ||

ਲੁਟੇ ਰਥੀ ਰਥ ਫੂਟੇ ਕਹੂੰ ਬਿਨੁ ਸ੍ਵਾਰ ਫਿਰੈ ਹਿਨਨਾਵਤ ਘੋਰੇ ॥੬੯॥

luTe rathee rath fooTe kahoo(n) bin savaiaar firai hinanaavat ghore ||69||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੇ ਭਟ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥

je bhaT amit kop kar dhaae ||

ਤੇ ਬਿਨੁ ਤਨ ਹ੍ਵੈ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਏ ॥

te bin tan havai surag sidhaae ||

ਚਟਪਟ ਬਿਕਟ ਪਲਟਿ ਜੇ ਲਰੇ ॥

chaTapaT bikaT palaT je lare ||

ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਬਰੰਗਨਿਨ ਬਰੇ ॥੭੦॥

kaT kaT mare bara(n)ganin bare ||70||

ਜੇ ਭਟ ਬਿਮੁਖਾਹਵ ਹ੍ਵੈ ਮੂਏ ॥

je bhaT bimukhaahav havai mooe ||

ਇਤ ਕੇ ਭਏ ਨ ਉਤ ਕੇ ਹੂਏ ॥

eit ke bhe na ut ke hooe ||

ਗਰਜਿ ਪ੍ਰਾਨ ਬੀਰਨ ਜਿਨ ਦਏ ॥

garaj praan beeran jin dhe ||

ਦੈ ਦੁੰਦਭੀ ਸ੍ਵਰਗ ਜਨੁ ਗਏ ॥੭੧॥

dhai dhu(n)dhabhee savairag jan ge ||71||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਿਨ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਜਰਿ ਅਗਨਿ ਮੈ ਪ੍ਰਾਨ ਆਪਨੇ ਦੀਨ ॥

jin isatiran jar agan mai praan aapane dheen ||

ਝਗਰਿ ਬਰੰਗਨਿਨ ਤੇ ਤਹਾ ਛੀਨਿ ਪਤਿਨ ਕਹ ਲੀਨ ॥੭੨॥

jhagar bara(n)ganin te tahaa chheen patin keh leen ||72||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੇ ਬਾਲ ਬੀਰ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥

aaise baal beer bahu maare ||

ਸੁਮਤਿ ਸਿੰਘ ਆਦਿਕ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥

sumat si(n)gh aadhik han ddaare ||

ਸਮਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਪੁਨਿ ਹਯੋ ॥

samar sain raajaa pun hayo ||

ਤਾਲ ਕੇਤੁ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠਯੋ ॥੭੩॥

taal ket mirat lok paThayo ||73||

ਬ੍ਰਹਮ ਕੇਤੁ ਕਹ ਪੁਨਿ ਹਨਿ ਦੀਨੋ ॥

braham ket keh pun han dheeno ||

ਕਾਰਤਿਕੇਯ ਧੁਜ ਕੋ ਬਧ ਕੀਨੋ ॥

kaaratikey dhuj ko badh keeno ||

ਕ੍ਰੂਰ ਕੇਤੁ ਦਾਨਵ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥

kraoor ket dhaanav tab dhaayo ||

ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਤਿਹ ਠੌਰ ਮਚਾਯੋ ॥੭੪॥

tumal judh teh Thauar machaayo ||74||

ਕੌਲ ਕੇਤੁ ਦਾਨਵ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥

kaual ket dhaanav uTh dhaayo ||

ਕਮਠ ਕੇਤੁ ਚਿਤ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥

kamaTh ket chit adhik risaayo ||

ਕੇਤੁ ਉਲੂਕ ਚਲਾ ਦਲ ਲੈ ਕੈ ॥

ket ulook chalaa dhal lai kai ||

ਕੁਤਿਸਿਤ ਕੇਤੁ ਕ੍ਰੋਧ ਤਨ ਤੈ ਕੈ ॥੭੫॥

kutisit ket krodh tan tai kai ||75||

ਕੌਲ ਕੇਤੁ ਤ੍ਰਿਯ ਤਬੈ ਸੰਘਾਰਾ ॥

kaual ket tiray tabai sa(n)ghaaraa ||

ਕੁਤਿਸਿਤ ਕੇਤੁ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਾ ॥

kutisit ket maar hee ddaaraa ||

ਕਛਪ ਕੇਤੁ ਗਦਾ ਗਹਿ ਘਾਯੋ ॥

kachhap ket gadhaa geh ghaayo ||

ਕੇਤੁ ਲੂਕ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੭੬॥

ket look mirat lok paThaayo ||76||

ਜਾ ਤਨ ਬਾਲ ਗਦਾ ਕੀ ਮਾਰੈ ॥

jaa tan baal gadhaa kee maarai ||

ਏਕੈ ਘਾਇ ਚੌਥਿ ਸਿਰ ਡਾਰੈ ॥

ekai ghai chauath sir ddaarai ||

ਜਾ ਕੇਤਕਿ ਮਾਰ ਤਨ ਬਾਨਾ ॥

jaa ketak maar tan baanaa ||

ਕਰੈ ਬੀਰ ਜਮਪੁਰੀ ਪਯਾਨਾ ॥੭੭॥

karai beer jamapuree payaanaa ||77||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਾ ਕੋ ਜੁਧੁ ਬਿਲੋਕਿ ਕਰਿ ਕਵਨ ਸੁਭਟ ਠਹਰਾਇ ॥

taa ko judh bilok kar kavan subhaT Thaharai ||

ਜੋ ਸਮੁਹੈ ਆਵਤ ਭਯਾ ਜਮਪੁਰ ਦਿਯਾ ਪਠਾਇ ॥੭੮॥

jo samuhai aavat bhayaa jamapur dhiyaa paThai ||78||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਕੋਪ ਅਨੇਕ ਭਰੇ ਅਮਰਾਰਦਨ ਆਨਿ ਪਰੈ ਕਰਵਾਰਿ ਉਘਾਰੇ ॥

kop anek bhare amaraaradhan aan parai karavaar ughaare ||

ਪਟਿਸ ਲੋਹਹਥੀ ਪਰਸੇ ਅਮਿਤਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

paTis lohahathee parase amitaayudh lai kar kop prahaare ||

ਨਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਹਥਯਾਰ ਸੁਰਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਹਨੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥

naar sa(n)bhaar hathayaar suraar hakaar hane neh jaat bichaare ||

ਖੇਲਿ ਬਸੰਤ ਬਡੇ ਖਿਲਵਾਰ ਮਨੋ ਮਦ ਚਾਖਿ ਗਿਰੇ ਮਤਵਾਰੇ ॥੭੯॥

khel basa(n)t badde khilavaar mano madh chaakh gire matavaare ||79||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਹੈ ਗੈ ਰਥੀ ਬਾਜੀ ਘਨੇ ਜੋਧਾ ਹਨੇ ਅਨੇਕ ॥

hai gai rathee baajee ghane jodhaa hane anek ||

ਜੀਤਿ ਸੁਯੰਬਰ ਰਨ ਰਹੀ ਭੂਪਤਿ ਬਚਾ ਨ ਏਕ ॥੮੦॥

jeet suya(n)bar ran rahee bhoopat bachaa na ek ||80||

ਬਾਜਨ ਕੀ ਬਾਜੀ ਪਰੀ ਬਾਜਨ ਬਜੇ ਅਨੇਕ ॥

baajan kee baajee paree baajan baje anek ||

ਬਿਸਿਖ ਬਹੁਤ ਬਰਸੇ ਤਹਾ ਬਚਾ ਨ ਬਾਜੀ ਏਕ ॥੮੧॥

bisikh bahut barase tahaa bachaa na baajee ek ||81||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦੈਤ ਦਏ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਈ ॥

dhait dhe jam dhaam paThaiee ||

ਬਾਰੀ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕੀ ਆਈ ॥

baaree subhaT si(n)gh kee aaiee ||

ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ਆਇ ਤੁਮ ਲਰੋ ॥

teh tiray kahaa aai tum laro ||

ਕੈ ਅਬ ਹਾਰਿ ਮਾਨ ਮੁਹਿ ਬਰੋ ॥੮੨॥

kai ab haar maan muh baro ||82||

ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਜਬ ਯੌ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

subhaT si(n)gh jab yau sun paayo ||

ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥

adhik chit mai kop baddaayo ||

ਮੈ ਕਾ ਜੁਧ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੇ ਡਰਿਹੋ ॥

mai kaa judh tirayaa te ddariho ||

ਯਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਮਾਨਿ ਯਹ ਬਰਿਹੋ ॥੮੩॥

yaa ko traas maan yeh bariho ||83||

ਕਹੂੰ ਮਤਿ ਗੈਵਰ ਗਰਜਾਹੀ ॥

kahoo(n) mat gaivar garajaahee ||

ਕਹੂੰ ਪਾਖਰੇ ਹੈ ਹਿਾਂਹਨਾਹੀ ॥

kahoo(n) paakhare hai hiaa(n)hanaahee ||

ਸਸਤ੍ਰ ਕਵਚ ਸੂਰਾ ਕਹੂੰ ਕਸੈ ॥

sasatr kavach sooraa kahoo(n) kasai ||

ਜੁਗਿਨ ਰੁਧਿਰ ਖਪਰ ਭਰ ਹਸੈ ॥੮੪॥

jugin rudhir khapar bhar hasai ||84||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੇਸ ਬਡੋ ਦਲੁ ਲੈ ਉਮਡਿਯੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਬਾਕੇ ॥

sree subhaTes baddo dhal lai umaddiyo geh kai kar aayudh baake ||

ਬੀਰ ਹਠੀ ਕਵਚੀ ਖੜਗੀ ਪਰਸੀਸ ਭਈ ਸਰਦਾਰ ਨਿਸਾਕੇ ॥

beer haThee kavachee khaRagee parasees bhiee saradhaar nisaake ||

ਏਕ ਟਰੇ ਇਕ ਆਨ ਅਰੇ ਇਕ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਬ੍ਰਿਣ ਖਾਇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ॥

ek Tare ik aan are ik joojh gire biran khai tirayaa ke ||

ਛਾਰ ਚੜਾਇ ਕੈ ਅੰਗ ਮਲੰਗ ਰਹੇ ਮਨੌ ਸੋਇ ਪਿਯੇ ਬਿਜਯਾ ਕੇ ॥੮੫॥

chhaar chaRai kai a(n)g mala(n)g rahe manau soi piye bijayaa ke ||85||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਤਹ ਪਰਿਯੋ ॥

aaiso beer khet teh pariyo ||

ਏਕ ਸੁਭਟ ਜੀਵਤ ਨ ਉਬਰਿਯੋ ॥

ek subhaT jeevat na ubariyo ||

ਦਸ ਹਜਾਰ ਮਾਤੇ ਗਜ ਮਾਰੇ ॥

dhas hajaar maate gaj maare ||

ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਬਰ ਬਾਜ ਬਿਦਾਰੇ ॥੮੬॥

bees hajaar bar baaj bidhaare ||86||

ਤੀਸ ਐਤ ਪੈਦਲ ਕਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥

tees aait paidhal keh maariyo ||

ਤੇਇਸ ਲਛ ਰਥ ਹਨਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

teis lachh rath han ddaariyo ||

ਦ੍ਵਾਦਸ ਲਛ ਰਥੀ ਅਤਿ ਮਾਰਿਸ ॥

dhavaiaadhas lachh rathee at maaris ||

ਮਹਾਰਥੀ ਅਨਗਨਤ ਸੰਘਾਰਸਿ ॥੮੭॥

mahaarathee anaganat sa(n)ghaaras ||87||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਤਨਹਾ ਬਚਾ ਸਾਥੀ ਰਹਾ ਨ ਏਕ ॥

subhaT si(n)gh tanahaa bachaa saathee rahaa na ek ||

ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਬਾਜੀ ਘਨੇ ਰਥ ਕਟਿ ਗਏ ਅਨੇਕ ॥੮੮॥

hai gai rath baajee ghane rath kaT ge anek ||88||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦੁੰਦ ਜੁਧ ਤ੍ਰਿਯ ਪਤਿਹ ਮਚਾਯੋ ॥

dhu(n)dh judh tiray pateh machaayo ||

ਨਿਰਖਨ ਦਿਨਿਸ ਨਿਸਿਸ ਰਨ ਆਯੋ ॥

nirakhan dhinis nisis ran aayo ||

ਬ੍ਰਹਮਾ ਚੜੇ ਹੰਸ ਪਰ ਆਏ ॥

brahamaa chaRe ha(n)s par aae ||

ਪੰਚ ਬਦਨ ਹੂੰ ਤਹਾ ਸੁਹਾਏ ॥੮੯॥

pa(n)ch badhan hoo(n) tahaa suhaae ||89||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋਮਲ ਪਿਯ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥

tiray komal piy baan prahaarai ||

ਜਿਯ ਤੇ ਤਾਹਿ ਮਾਰਿ ਨਹਿ ਡਾਰੈ ॥

jiy te taeh maar neh ddaarai ||

ਲਗੇ ਬਿਸਿਖ ਕੇ ਜਿਨ ਪਤਿ ਮਰੈ ॥

lage bisikh ke jin pat marai ||

ਮੁਹਿ ਪੈਠਬ ਪਾਵਕ ਮਹਿ ਪਰੈ ॥੯੦॥

muh paiThab paavak meh parai ||90||

ਚਾਰ ਪਹਰ ਨਿਜ ਪਤਿ ਸੋ ਲਰੀ ॥

chaar pahar nij pat so laree ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਬਿਸਿਖ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬਹੁ ਕਰੀ ॥

dhuhoo(n)an bisikh birasaT bahu karee ||

ਤਬ ਲੋ ਸੂਰ ਅਸਤ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

tab lo soor asat havai gayo ||

ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥੯੧॥

praachee dhisaa cha(n)dhr pragaTayo ||91||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਹਕਾਹਕੀ ਆਹਵ ਭਯੋ ਰਹਿਯੋ ਸੁਭਟ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ॥

hakaahakee aahav bhayo rahiyo subhaT kouoo naeh ||

ਜੁਧ ਕਰਤ ਅਤਿ ਥਕਤ ਭੇ ਰਹਤ ਭਏ ਰਨ ਮਾਹਿ ॥੯੨॥

judh karat at thakat bhe rahat bhe ran maeh ||92||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਲਗੇ ਬ੍ਰਿਨਨ ਕੇ ਘਾਇਲ ਭਏ ॥

lage biranan ke ghail bhe ||

ਅਤਿ ਲਰਿ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਮਤ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

at lar adhik sramat havai ge ||

ਆਹਵ ਬਿਖੈ ਗਿਰੇ ਬਿਸੰਭਾਰੀ ॥

aahav bikhai gire bisa(n)bhaaree ||

ਕਰ ਤੇ ਕਿਨਹੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨ ਡਾਰੀ ॥੯੩॥

kar te kinahoo(n) kirapaan na ddaaree ||93||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪ੍ਰੇਤ ਨਚਹਿ ਜੁਗਨਿ ਹਸਹਿ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਫਿਰਾਹਿ ॥

pret nacheh jugan haseh ja(n)buk geedh firaeh ||

ਨਿਸਿ ਸਿਗਰੀ ਮੁਰਛਿਤ ਰਹੇ ਦੁਹੂੰ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੯੪॥

nis sigaree murachhit rahe dhuhoo(n) rahee sudh naeh ||94||

ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਿ ਰਵਿ ਪ੍ਰਗਟਿਯਾ ਭਈ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਹਾਨ ॥

praachee dhis rav pragaTiyaa bhiee cha(n)dhr kee haan ||

ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਰਨ ਕੋ ਉਠੇ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਮਨ ਠਾਨਿ ॥੯੫॥

pun pat tiray ran ko uThe adhik kop man Thaan ||95||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਆਠ ਜਾਮ ਦੋਊ ਉਠਿ ਕਰਿ ਲਰੇ ॥

aaTh jaam dhouoo uTh kar lare ||

ਟੂਕਤ ਤਨੁਤ੍ਰਾਣਨ ਕੇ ਝਰੇ ॥

Tookat tanutraanan ke jhare ||

ਅਧਿਕ ਲਰਾਈ ਦੁਹੂੰ ਮਚਈ ॥

adhik laraiee dhuhoo(n) machiee ||

ਅਥ੍ਯੋ ਸੂਰ ਰੈਨ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੯੬॥

athrayo soor rain havai giee ||96||

ਚਾਰਿ ਬਾਜ ਬਿਸਿਖਨ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰੇ ॥

chaar baaj bisikhan tiray maare ||

ਰਥ ਕੇ ਕਾਟਿ ਦੋਊ ਚਕ ਡਾਰੇ ॥

rath ke kaaT dhouoo chak ddaare ||

ਨਾਥ ਧੁਜਾ ਕਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਈ ॥

naath dhujaa kaT bhoom giraiee ||

ਸੂਤਿ ਦਿਯਾ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਈ ॥੯੭॥

soot dhiyaa jamalok paThaiee ||97||

She cut off the husbands flag and threw it on the ground and sent the

chariot-driver to the hell as well.(97)

ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕਹ ਪੁਨਿ ਸਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥

subhaT si(n)gh keh pun sar maariyo ||

ਮੂਰਛਿਤ ਕਰਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥

moorachhit kar pirathavee par ddaariyo ||

ਬਿਨੁ ਸੁਧਿ ਭਏ ਤਾਹਿ ਲਖ ਲੀਨੋ ॥

bin sudh bhe taeh lakh leeno ||

ਆਪੁ ਬੇਖਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥੯੮॥

aap bekh teh tiray ko keeno ||98||

Then she hit Subhat Singh with an arrow and made him to faint and

disguised herself as his wife.(98)

ਰਥ ਤੇ ਉਤਰਿ ਬਾਰਿ ਲੈ ਆਈ ॥

rath te utar baar lai aaiee ||

ਕਾਨ ਲਾਗ ਕਰਿ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥

kaan laag kar baat sunaiee ||

She climbed down the chariot and brought water and said in his ears

ਸੁਨੋ ਨਾਥ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹਾਰੀ ॥

suno naath mai tiray tihaaree ||

ਤੁਮ ਕੋ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਯਾਰੀ ॥੯੯॥

tum ko jo praanan te payaaree ||99||

‘Listen my Master, I am your wife, and love you more than my life.’(99)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਲ ਸੀਚੇ ਜਾਗਤਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਨ ਲਾਗੇ ਘਾਇ ॥

jal seeche jaagat bhayo at tan laage ghai ||

With sprinkling of water Subhat Singh regained consciousness,

ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਖਲ ਅਖਲ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਚੀਨਾ ਜਾਇ ॥੧੦੦॥

bhalo buro khal akhal ko kachhoo na cheenaa jai ||100||

But he could not perceive, who was his foe and who the friend,(100)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਾਮ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

tiray ko naam jabai sun paayo ||

ਘੂਮਤ ਘਾਯਲ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

ghoomat ghaayal bachan sunaayo ||

When he heard her pronouncement, he thanked his luck,

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਕਰਿ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥

dha(n)nay dha(n)nay kar karee baddaiee ||

ਕਿਹ ਨਿਮਿਤ ਇਹ ਠਾ ਤੂ ਆਈ ॥੧੦੧॥

keh nimit ieh Thaa too aaiee ||101||

And thanking her earnestly, he asked, ‘Why have you come here?’(101)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਮੈ ਲਾਜ ਤਜਿ ਯਾ ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਆਇ ॥

sun raajaa mai laaj taj yaa te pahu(n)chee aai ||

‘Listen my Raja, I have abandoned all modesty to come to you,

ਜਿਯ ਤੇ ਨਿਰਖਿ ਲਿਆਇ ਹੌ ਮਰੇ ਬਰੌਗੀ ਜਾਇ ॥੧੦੨॥

jiy te nirakh liaai hau mare barauagee jai ||102||

‘I thought if I live, I will bring you back, and if dead, I will die with you own

you.’(102)

ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਯਲ ਘੂਮਤ ਦ੍ਰਿਗਨ ਮੂੰਦਿ ਬਚਨ ਇਮਿ ਕੀਨ ॥

nirap ghaayal ghoomat dhiragan moo(n)dh bachan im keen ||

The Raja moved his eyes and said to her,

ਮਨ ਬਾਛਤ ਬਰੁ ਮਾਗਿਯੈ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮ ਬਰ ਦੀਨ ॥੧੦੩॥

man baachhat bar maagiyai mai tiray tum bar dheen ||103||

‘Come on ask for what do you want, 1 will grant you the boon.’(103)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਮੈ ਤੁਹਿ ਜੀਵਤ ਲਿਖ ਲਯੋ ॥

jab mai tuh jeevat likh layo ||

ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਨਯੋ ਜਨਮ ਤੁਹਿ ਦਯੋ ॥

jan bidh nayo janam tuh dhayo ||

‘When I found you alive, I thought God has granted you a new life.

ਤਾ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੰਕ ਨਹਿ ਧਰਿਯੈ ॥

taa te hiradhai sa(n)k neh dhariyai ||

ਬਹੁਰਿ ਬਜਾਹ ਮੋ ਸੌ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥੧੦੪॥

bahur bayaeh mo sau ab kariyai ||104||

'Now, eliminating all your doubts, you marry me once again.'(104)

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ਵਹੈ ਪਤਿ ਮਾਨਯੋ ॥

jo tiray kahaa vahai pat maanayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੁ ਦੁਖਿਤ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥

bhedh abhedh kachh dhukhit na jaanayo ||

Whatever she asked for, the husband agreed to, as being afflicted could

not distinguish between the reality and the illusion.

ਚਕਮਕ ਝਾਰਿ ਆਗਿ ਤਹ ਜਾਰੀ ॥

chakamak jhaar aag teh jaaree ||

ਚਾਰਿ ਭਵਾਰੈ ਲਈ ਪਜਾਰੀ ॥੧੦੫॥

chaar bhavaarai liee payaaree ||105||

The woman, by rubbing stones created fire and had fo circumambulations

(to solemnise marriage).(105)

ਪੁਨਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਦੇ ਐਸ ਉਚਾਰੌ ॥

pun bachitr dhe aais uchaarau ||

ਸੁਨੋ ਨਾਥ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੌ ॥

suno naath tum bachan hamaarau ||

Then she said, ‘Listen my Master, listen to my affliction,

ਤ੍ਰਿਪਰਾਤਕ ਅਰਿ ਅਤਿ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ॥

tiraparaatak ar at muh bhayo ||

ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਮੋਹਿ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਦਯੋ ॥੧੦੬॥

tum bin moh adhik dhukh dhayo ||106||

‘I am very much irritated by the sexuality. Without you I have been

tormented by it.'(106)

ਤੁਰਤੁ ਨਾਥ ਹਮ ਸੋ ਉਠਿ ਰਮੋ ॥

turat naath ham so uTh ramo ||

ਸਭ ਅਪਰਾਧ ਹਮਾਰੋ ਛਮੋ ॥

sabh aparaadh hamaaro chhamo ||

'Now you get up quick and have sex with me and forgive my failings'

ਤਬ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਿਯੋ ॥

tab raajaa teh saath bihaariyo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਾਪ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੦੭॥

tiray ko taap dhoor kar ddaariyo ||107||

Then the Raja made love with her and eliminated all her anxiety,(107)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਰਾਜਾ ਰਮЯੋ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਗਈ ਤ੍ਰੀਯ ॥

lapaT lapaT raajaa ramayo chimaT chimaT giee treey ||

The Raja performed sex clinging to her and she hugged him again and

again

ਬਿਕਟ ਸੁ ਦੁਖ ਝਟਪਟ ਕਟੇ ਅਧਿਕ ਬਢਾ ਸੁਖ ਜੀਯ ॥੧੦੮॥

bikaT su dhukh jhaTapaT kaTe adhik baddaa sukh jeey ||108||

All their agonies were eradicated and then exhilaration was enhanced.(108)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਤਿ ਰਤਿ ਕਰਿ ਰਥ ਲਯੋ ਚੜਾਈ ॥

pat rat kar rath layo chaRaiee ||

ਬਰਿਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਈ ॥

bariyo praat dhu(n)dhabhee bajaiee ||

ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੋ ਦਲ ਬਲ ਹਰਾ ॥

sabh raajan ko dhal bal haraa ||

ਆਪਨ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਪਤਿ ਕਰਾ ॥੧੦੯॥

aapan subhaT si(n)gh pat karaa ||109||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੁਮਲ ਜੁਧੁ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਾ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥

tumal judh teh tiray karaa sabh raajan ko ghai ||

By conducting a forceful war, the woman annihilated all the princes

ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਪਤਿ ਕਰਾ ਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੧੧੦॥

subhaT si(n)gh ko pat karaa jai dhu(n)dhabhee bajai ||110||

And, with the beats of the drum, effected Subhat Singh as her husband

(110).

ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਬਾਜੀ ਹਨੇ ਛੀਨ ਨ੍ਰਿਪਨ ਬਲ ਕੀਨ ॥

hai gai rath baajee hane chheen nirapan bal keen ||

She killed great many elephants and snatched the rights of many Rajas.

ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਜੀਤਿ ਕਰਿ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਪਤਿ ਲੀਨ ॥੧੧੧॥

samar suya(n)bar jeet kar subhaT si(n)gh pat leen ||111||

By staging pious swayamber, took Subhat Smgh as her husband.(111)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦਾਨਵਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀਸ ਸੰਘਾਰੇ ॥

dhaanavi(n)dhr pirathavees sa(n)ghaare ||

ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਦਲਿ ਡਾਰੇ ॥

hai gai rath paidhal dhal ddaare ||

She killed numerousous Rajas of the lan and annihilated many enemy

armies elephants and horses

ਕਿਸੂ ਬੀਰ ਕੋ ਭੈ ਨ ਧਰਤ ਭੀ ॥

kisoo beer ko bhai na dharat bhee ||

ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕਹ ਜੀਤ ਬਰਤ ਭੀ ॥੧੧੨॥

subhaT si(n)gh keh jeet barat bhee ||112||

She did not fear of any brave. She won over Subhat Singh and made love with him(112)(l)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੫੨॥੯੯੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe baavano charitr samaapatam sat subham sat ||52||991||afajoo(n)||

Fifty-second Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (52)(991)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਨੀ ਏਕ ਠਵਰ ਇਕ ਰਹੈ ॥

raanee ek Thavar ik rahai ||

ਬਿਜੈ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥

bijai kuar taa ko jag kahai ||

There used to live a Rani, whom the world has known as Vijay Kunwar.

ਬਡੇ ਰਾਜ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੋਹੈ ॥

badde raaj kee dhuhitaa sohai ||

ਜਾ ਸਮ ਅਵਰ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥

jaa sam avar na dhoosar ko hai ||1||

She was the daughter of a big Raja and there was none other like her.(1)

ਤਿਨ ਸੁੰਦਰ ਇਕ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥

tin su(n)dhar ik purakh nihaaraa ||

ਕਾਮ ਬਾਨ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਮਾਰਾ ॥

kaam baan taa ke tan maaraa ||

She saw a handsome man and the Cupids arrow went trough her body.

ਨਿਰਖਿ ਸਜਨ ਕੀ ਛਬਿ ਉਰਝਾਈ ॥

nirakh sajan kee chhab urajhaiee ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥੨॥

paThai sahacharee layo bulaiee ||2||

She was entrapped in his splendour and she sent her maid to invite him.(2)

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਯੋ ॥

kaam kel teh sa(n)g kamaayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥

bhaat bhaat so gare lagaayo ||

She enjoyed sex with him and had various sex-plays.

ਰਾਤ੍ਰਿ ਦੋ ਪਹਰ ਬੀਤੇ ਸੋਏ ॥

raatr dho pahar beete soe ||

ਚਿਤ ਕੇ ਦੁਹੂੰ ਸਕਲ ਦੁਖ ਖੋਏ ॥੩॥

chit ke dhuhoo(n) sakal dhukh khoe ||3||

When the night had gone two watches, they ravelled again.(3)

ਸੋਵਤ ਉਠੈ ਬਹੁਰਿ ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥

sovat uThai bahur rat maanai ||

ਰਹੀ ਰੈਨਿ ਜਬ ਘਰੀ ਪਛਾਨੈ ॥

rahee rain jab gharee pachhaanai ||

They would get up from the sleep and make love. When one-watch was

left.,

ਆਪੁ ਚੇਰਿਯਹਿ ਜਾਇ ਜਗਾਵੈ ॥

aap cheriyeh jai jagaavai ||

ਤਿਹ ਸੰਗ ਦੈ ਉਹਿ ਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥੪॥

teh sa(n)g dhai uh dhaam paThaavai ||4||

The maid would wake them up and accompany him to his home.(4)

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਤਿਹ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥

eeh bidh so teh roj bulaavai ||

ਅੰਤ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥

a(n)t raatr ke dhaam paThaavai ||

This way the lady used to call him everyday and send him back at the day

break.

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥

lapaT lapaT taa so rat maanai ||

ਭੇਦ ਔਰ ਕੋਊ ਪੁਰਖ ਨ ਜਾਨੈ ॥੫॥

bhedh aauar kouoo purakh na jaanai ||5||

Whole night she used to indulge in sex and no body else could discern.(5)

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥

ek dhivas teh liyaa bulaiee ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਦਯੋ ਉਠਾਈ ॥

kaam kel kar dhayo uThaiee ||

One day she called him and after sex-play bade him to go.

ਚੇਰੀ ਕਹ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਅਤਿ ਭਈ ॥

cheree keh ni(n)dhraa at bhiee ||

ਸੋਇ ਰਹੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਨ ਗਈ ॥੬॥

soi rahee teh sa(n)g na giee ||6||

The maid was in deep slumber and could not accompany him.(6)

ਚੇਰੀ ਬਿਨਾ ਜਾਰ ਹੂੰ ਧਾਯੋ ॥

cheree binaa jaar hoo(n) dhaayo ||

ਚੌਕੀ ਹੁਤੀ ਤਹਾ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥

chauakee hutee tahaa chal aayo ||

The lover left the place without the maid and reached where the watchmen

were posted.

ਤਾ ਕੋ ਕਾਲ ਪਹੂੰਚਯੋ ਆਈ ॥

taa ko kaal pahoo(n)chayo aaiee ||

ਤਿਨ ਮੂਰਖ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥੭॥

tin moorakh kachh baat na paiee ||7||

His bad time had come but that idiot did not grasp the mystery.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੋ ਹੈ ਰੇ ਤੈ ਕਹ ਚਲਾ ਹਯਾਂ ਆਯੋ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥

ko hai re tai keh chalaa hayaa(n) aayo keh kaaj ||

The watchmen asked who was he and where was he going.

ਯਹ ਤਿਹ ਬਾਤ ਨ ਸਹਿ ਸਕਯੋ ਚਲਾ ਤੁਰਤੁ ਦੈ ਭਾਜ ॥੮॥

yeh teh baat na seh sakayo chalaa turat dhai bhaaj ||8||

He could not reply and started to run away.(8) .

ਤਿਨੈ ਹਟਾਵੈ ਜ੍ਵਾਬ ਦੈ ਚੇਰੀ ਹੁਤੀ ਨ ਸਾਥ ॥

tinai haTaavai javaiaab dhai cheree hutee na saath ||

If the maid were with him, she would have replied.

ਧਾਇ ਪਰੇ ਤੇ ਚੋਰ ਕਹਿ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ਤਿਹ ਹਾਥ ॥੯॥

dhai pare te chor keh geh leenaa teh haath ||9||

But now the watchman chased him and caught him from his hand.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਲੀ ਖਬਰ ਰਾਨੀ ਪਹਿ ਆਈ ॥

chalee khabar raanee peh aaiee ||

ਬੈਠੀ ਕਹਾ ਕਾਲ ਕੀ ਖਾਈ ॥

baiThee kahaa kaal kee khaiee ||

The spreading rumour reached the Rani, and she felt herself being Pushed

towards the hell.

ਤੁਮਰੋ ਮੀਤ ਚੋਰ ਕਰਿ ਗਹਿਯੋ ॥

tumaro meet chor kar gahiyo ||

ਸਭਹੂੰ ਭੇਦ ਤੁਹਾਰੋ ਲਹਿਯੋ ॥੧੦॥

sabhahoo(n) bhedh tuhaaro lahiyo ||10||

'Your paramour has been apprehended being labelled as a thief and all

your secrets are going to be exposed.'(10)

ਰਾਨੀ ਹਾਥ ਹਾਥ ਸੌ ਮਾਰਿਯੋ ॥

raanee haath haath sau maariyo ||

ਕੇਸ ਪੇਸ ਸੋ ਜੂਟ ਉਪਾਰਿਯੋ ॥

kes pes so jooT upaariyo ||

Rani, in desperation, hit her hands and pulled her hair.

ਜਾ ਦਿਨ ਪਿਯ ਪਜਾਰੇ ਬਿਛੁਰਾਹੀ ॥

jaa dhin piy payaare bichhuraahee ||

ਤਾ ਸਮ ਦੁਖ ਜਗ ਦੂਸਰ ਨਾਹੀ ॥੧੧॥

taa sam dhukh jag dhoosar naahee ||11||

The day when one's companion is taken away, that day becomes most

agonizing.(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਤਾਹਿ ਨ ਸਕੀ ਬਚਾਇ ॥

lok laaj ke traas te taeh na sakee bachai ||

To avoid social ignominy, she sacrificed her love and could not save him,

ਮੀਤ ਪ੍ਰੀਤ ਤਜਿ ਕੈ ਹਨਾ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਦਯੋ ਬਹਾਇ ॥੧੨॥

meet preet taj kai hanaa satudhrav dhayo bahai ||12||

And he was killed and thrown in the River Satluj.(12)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਹਿਯੋ ਕਿ ਯਹ ਨ੍ਰਿਪ ਬਧ ਕਹ ਆਯੋ ॥

kahiyo k yeh nirap badh keh aayo ||

ਇਹ ਪੂਛਹੁ ਤੁਹਿ ਕਵਨ ਪਠਾਯੋ ॥

eeh poochhahu tuh kavan paThaayo ||

She told every body to announce that he had come to kill the Raja.

ਮਾਰਿ ਤੁਰਤੁ ਤਹਿ ਨਦੀ ਬਹਾਯੋ ॥

maar turat teh nadhee bahaayo ||

ਭੇਦ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਖ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੩॥

bhedh dhoosare purakh na paayo ||13||

He was killed and his body was washed away in the river and the secret remained undisclosed.(13)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰਿਪਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੫੩॥੧੦੦੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe tirapano charitr samaapatam sat subham sat ||53||1004||afajoo(n)||

Fifty-third Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (53)(1004)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਸਤਾਇਸੀ ਦੁਤਿਯ ਕਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ॥

ma(n)tree kathaa sataisee dhutiy kahee nirap sa(n)g ||

The minister had narrated the fifty-third tale.

ਸੁ ਕਬਿ ਰਾਮ ਔਰੈ ਚਲੀ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧॥

s kab raam aauarai chalee tab hee kathaa prasa(n)g ||1||

Now, as the poet Ram says, a series of other tales begin.(1)

ਤ੍ਰਿਤਿਯਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਯੌ ਕਹੀ ਸੁਨਹੁ ਕਥਾ ਮਮ ਨਾਥ ॥

tiratiyaa ma(n)tree yau kahee sunahu kathaa mam naath ||

Then the Minister expounded, 'Listen to the tale, my Master.'

ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਕਹੋ ਤੁਹਾਰੇ ਸਾਥ ॥੨॥

eisatree keh charitr ik kaho tuhaare saath ||2||

Now I narrate the Chritar of a woman.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਾਭਾ ਜਾਟ ਹਮਾਰੇ ਰਹੈ ॥

chaabhaa jaaT hamaare rahai ||

ਜਾਤਿ ਜਾਟ ਤਾ ਕੀ ਜਗ ਕਹੈ ॥

jaat jaaT taa kee jag kahai ||

Chanbha Jat used to live here; he was known to the world as a Jat (peasant),

ਕਾਧਲ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਰਹਈ ॥

kaadhal taa kee tiray sau rahiee ||

ਬਾਲ ਮਤੀ ਕਹ ਸੁ ਕਛੁ ਨ ਕਹਈ ॥੩॥

baal matee keh su kachh na kahiee ||3||

A man called Kandhal used to pursue his wife but he could never check

her.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਚਛੁ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਮੁਖ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਸਾਥ ॥

ek chachh taa ke rahai mukh kuroop ke saath ||

He had only one eye and, due to this, his face looked ugly.

ਬਾਲ ਮਤੀ ਕੋ ਭਾਖਈ ਬਿਹਸਿ ਆਪੁ ਕੋ ਨਾਥੁ ॥੪॥

baal matee ko bhaakhiee bihas aap ko naath ||4||

Baal Mati always addressed him jovially and called him as her Master.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰੈਨਿ ਭਈ ਕਾਧਲ ਤਹ ਆਵਤ ॥

rain bhiee kaadhal teh aavat ||

ਲੈ ਜਾਘੈ ਦੋਊ ਭੋਗ ਕਮਾਵਤ ॥

lai jaaghai dhouoo bhog kamaavat ||

At night Kandhal would come and they would indulge in sex-play.

ਕਛੁਕ ਜਾਗਿ ਜਬ ਪਾਵ ਡੁਲਾਵੈ ॥

kachhuk jaag jab paav ddulaavai ||

ਦ੍ਰਿਗ ਪਰ ਹਾਥ ਰਾਖਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਵੈ ॥੫॥

dhirag par haath raakh tiray jaavai ||5||

If the husband awoke, she would place her hand on his eyes.(5)

ਹਾਥ ਧਰੇ ਰਜਨੀ ਜੜ ਜਾਨੈ ॥

haath dhare rajanee jaR jaanai ||

ਸੋਇ ਰਹੈ ਨਹਿ ਕਛੂ ਬਖਾਨੈ ॥

soi rahai neh kachhoo bakhaanai ||

With hand on his eyes, that idiot would keep sleeping thinking, still it was

night time.

ਇਕ ਦਿਨ ਨਿਰਖਿ ਜਾਰ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥

eik dhin nirakh jaar ko dhaayo ||

ਏਕ ਚਛੁ ਅਤਿ ਕੋਪ ਜਗਾਯੋ ॥੬॥

ek chachh at kop jagaayo ||6||

One day when he saw the lover leaving, the one-eye blind flew into a

rage.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਹੂੰਚਿਯੋ ਤਬੈ ਤੁਰਤ ਹੀ ਜਾਰ ॥

kaadd kirapaan pahoo(n)chiyo tabai turat hee jaar ||

He took out his sword and stepped forward.

ਭਰਿ ਮੂੰਠੀ ਕਰ ਰੇਤ ਕੀ ਗਯੋ ਆਖਿ ਮੈ ਡਾਰਿ ॥੭॥

bhar moo(n)Thee kar ret kee gayo aakh mai ddaar ||7||

Then he (the friend) pinched some sand and threw in his eyes.(7)

ਅੰਧ ਭਯੋ ਬੈਠੋ ਰਹਿਯੋ ਗਯੋ ਜਾਰ ਤਬ ਭਾਜ ॥

a(n)dh bhayo baiTho rahiyo gayo jaar tab bhaaj ||

He became blind and kept sitting and the lover ran away.

ਏਕ ਚਛੁ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ॥੮॥

ek chachh kee baat sun reejh rahe mahaaraaj ||8||

Thus listening to the tale of one-eyed man, the Raja was much please.(8)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਪਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੫੪॥੧੦੧੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chauapano charitr samaapatam sat subham sat ||54||1012||afajoo(n)||

Fifty-fourth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (54)(1012)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਉਤਰ ਦੇਸ ਰਾਵ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥

autar dhes raav ik bhaaro ||

ਸੂਰਜ ਬੰਸ ਮਾਝ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

sooraj ba(n)s maajh ujiyaaro ||

In a country in the North, there lived a Raja who belonged to Sun clan.

ਰੂਪ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

roop matee taa kee bar naaree ||

ਜਨੁਕ ਚੀਰਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਨਿਕਾਰੀ ॥੧॥

januk cheer cha(n)dhramaa nikaaree ||1||

Roop Mati was his wife; she was the embodiment of Moon.(1)

ਵਹ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਨੀਚ ਸੋ ਰਹੈ ॥

veh tiray ek neech so rahai ||

ਅਧਿਕ ਨਿੰਦ ਤਾ ਕੀ ਜਗ ਕਹੈ ॥

adhik ni(n)dh taa kee jag kahai ||

That woman was implicated with a low character and the whole world

criticised her.

ਇਹ ਬਿਰਤਾਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਬ ਸੁਨ੍ਯੋ ॥

eeh birataat nirapat jab sunayo ||

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਮਸਤਕ ਧੁਨ੍ਯੋ ॥੨॥

adhik kop kar masatak dhunrayo ||2||

When Raja came to know of this, he shook his head (in dismay).(2)

ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਲਾਗ ਨ੍ਰਿਪਤ ਹੂੰ ਕਰੀ ॥

tiray kee laag nirapat hoo(n) karee ||

ਬਾਤੈ ਕਰਤ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮਹਿ ਪਰੀ ॥

baatai karat dhirasaT meh paree ||

When Raja investigated, he found her communicating with that man.

ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਾ ਸੌ ਹਿਤ ਤ੍ਯਾਗਿਯੋ ॥

taa dhin te taa sau hit tayaagiyo ||

ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਰਸ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ ॥੩॥

avar tirayan ke ras anuraagiyo ||3||

He abandoned adoring her and became the lover of some other ladies.(3)

ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥

avar tirayan sau preet lagaiee ||

ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਦਿਯ ਨੇਹ ਭੁਲਾਈ ॥

taa tiray sau dhiy neh bhulaiee ||

While revelling' with other women he totally disregarded her affections.

ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਨਿਤਜ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥

taa ke dhaam nitay chal aavai ||

ਪ੍ਰੀਤਿ ਠਾਨਿ ਨਹਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥੪॥

preet Thaan neh kel kamaavai ||4||

He would come to her house every day, would show fondness but would

not revel in making love.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਰਜਨੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਰਮਤ ਹੁਤੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

chaar pahar rajanee tirayeh ramat huto sukh pai ||

He had been making love with her during all the four watches of the night,

ਰੋਸ ਭਯੋ ਜਬ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਘਰੀ ਨ ਭੋਗਾ ਜਾਇ ॥੫॥

ros bhayo jab te hiradhai gharee na bhogaa jai ||5||

But now imbued in anger would not luxuriate even once,(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਰਾਜਾ ਪੂਜਾ ਕਹ ਜਾਵੈ ॥

jab raajaa poojaa keh jaavai ||

ਤਬ ਵਹੁ ਸਮੌ ਜਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਵੈ ॥

tab vahu samau jaar tiray paavai ||

Whenever Raja went out to attend prayers, at that time, her patron would come.

ਮਿਲਿ ਬਾਤੈ ਦੋਊ ਯੌ ਕਰਹੀ ॥

mil baatai dhouoo yau karahee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਕਾਨਿ ਕਛੂ ਨਹਿ ਧਰਹੀ ॥੬॥

nirap kee kaan kachhoo neh dharahee ||6||

They gossiped freely without any care of the Raja,(6)

ਸਾਮੁਹਿ ਤਾਹਿ ਹੁਤੋ ਦਰਵਾਜੋ ॥

saamuh taeh huto dharavaajo ||

ਲਾਗਿ ਰਹਾ ਭੀਤਨ ਸੌ ਰਾਜੋ ॥

laag rahaa bheetan sau raajo ||

As the Raja’s door was quite opposite, and the Raja could hear their

conversation.

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਜਾਰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jab ieh bhaat jaar sun paayo ||

ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥੭॥

bhaaj gayo na sakayo Thaharaayo ||7||

When the friend learnt this, he did not stay and ran away.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਿਰਖਿ ਕੋਪ ਦ੍ਰਿਗ ਰਾਇ ਕੇ ਨੀਚ ਤੁਰਤੁ ਗਯੋ ਭਾਜ ॥

nirakh kop dhirag rai ke neech turat gayo bhaaj ||

Seeing Raja in extreme rage, he had immediately darted out.

ਭਾਤਿ ਅਨੇਕ ਮਨਾਇਯੋ ਤਊ ਨ ਫਿਰਾ ਨਿਲਾਜ ॥੮॥

bhaat anek manaiyo tuoo na firaa nilaaj ||8||

Rani tried to stop him, but that shameless did not hang about.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਿਹ ਹਿਤ ਨਾਰਿ ਜਤਨ ਬਹੁ ਕੀਨੇ ॥

teh hit naar jatan bahu keene ||

ਬਹੁਤੁ ਰੁਪਏ ਖਰਚਿ ਕਹ ਦੀਨੇ ॥

bahut rupe kharach keh dheene ||

She tried very hard and spent lot of wealth,

ਕੋਟਿ ਕਰੇ ਏਕੋ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥

koT kare eko neh bhayo ||

ਤਿਹ ਪਤਿ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥੯॥

teh pat ddaar hiradhai te dhayo ||9||

But he did not yield and banished her from his heart.(9)

ਜਬ ਵਹੁ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਿਤ ਆਵੈ ॥

jab vahu baat nirapat chit aavai ||

ਸੰਕਿ ਰਹੈ ਨਹਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

sa(n)k rahai neh bhog kamaavai ||

As this now pestered his mind, he would not think of having sex with her.

ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਇਕ ਨਾਰੀ ਜਾਨੈ ॥

yeh sabh bhedh ik naaree jaanai ||

ਲਜਤ ਨਾਥ ਸੌਂ ਕਛੁ ਨ ਬਖਾਨੈ ॥੧੦॥

lajat naath sau kachh na bakhaanai ||10||

Only the woman knew this secret which, being ashamed, she could not

disclose.(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਰਾਜੇ ਐਸੇ ਕਹਾ ਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਛੂ ਨ ਦੇਊਂ ॥

tab raaje aaise kahaa yaa tiray kachhoo na dheauaa(n) ||

Then Raja ordered not to give anything to the woman,

ਨਾਮ ਜਾਰ ਕੋ ਲੈ ਤੁਰਤ ਯਾ ਕੋ ਧਨੁ ਹਰਿ ਲੇਊਂ ॥੧੧॥

naam jaar ko lai turat yaa ko dhan har leauaa(n) ||11||

And, on the pretext of her friend, deprived her in all respect.(11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਾਹੂ ਕਹ ਮੁਹਰੈ ਚਟਵਾਈ ॥

kaahoo keh muharai chaTavaiee ||

ਕਾਹੂ ਕਹਾ ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ ਨ੍ਯਾਈ ॥

kaahoo kahaa mitr kee nrayaiee ||

He presented gold-coins to some and to some he extended his hand in

friendship.

ਕਾਹੂ ਸੰਗ ਨੇਹ ਉਪਜਾਯੋ ॥

kaahoo sa(n)g neh upajaayo ||

ਕਿਸੂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੧੨॥

kisoo tirayaa sa(n)g bhog kamaayo ||12||

He showered love on some and with some women, he made love.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਹੂ ਕਹ ਸੁਭ ਪਟ ਦਏ ਕਾਹੂ ਕਹ ਧਨੁ ਦੀਨ ॥

kaahoo keh subh paT dhe kaahoo keh dhan dheen ||

He gave expensive clothes to some and to some he handed out wealth.

ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਚੇਰੀ ਸਕਲ ਨ੍ਰਿਪ ਅਪਨੀ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥੧੩॥

aaisee bidh cheree sakal nirap apanee kar leen ||13||

And through such actions he won over all the maids, too.(l3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਐਸ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੀ ਬਸਿ ਕਰੀ ॥

aais hee baahar kee bas karee ||

ਸਭ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਰਸ ਢਰੀ ॥

sabh isatree nirap ke ras ddaree ||

Thus, all the outsider women he captivated and they all were trammelled.

ਜੋ ਰਾਜਾ ਕਹ ਭੇਦ ਨ ਦੇਈ ॥

jo raajaa keh bhedh na dheiee ||

ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈਠਨ ਨਹਿ ਦੇਈ ॥੧੪॥

teh tiray nirap paiThan neh dheiee ||14||

They all conveyed the secrets to Raja and the one who did not, Raja would

not invite her.(14)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਭ ਚੇਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਬਸਿ ਭਈ ਸਭ ਸੋ ਰਾਖਤ ਨੇਹ ॥

sabh cheree nirap bas bhiee sabh so raakhat neh ||

All the maids became under the control of the Raja,

ਜੁ ਕਛੁ ਬਾਤ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੈ ਆਨਿ ਇਸੈ ਕਹ ਦੇਹ ॥੧੫॥

j kachh baat tav tiray karai aan isai keh dheh ||15||

And whatever they heard from the Rani, they would come and divulge to Raja.(15)

ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸੌਂ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜੋ ਕਛੁ ਕਹਤ ਬਖਾਨਿ ॥

sabh isatiran sau so tirayaa jo kachh kahat bakhaan ||

Whenever Rani spoke, the maids showed their concurrence,

ਮੁਖ ਵਾ ਪੈ ਹਾ ਹਾ ਕਰੈ ਕਹੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਆਨਿ ॥੧੬॥

mukh vaa pai haa haa karai kahai nirapat so aan ||16||

But, on the other hand, they would come immediately to inform the

Raja.(16)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

ek dhivas nirap ma(n)tr bichaariyo ||

ਚਿਤ ਮੈ ਇਹੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁ ਧਾਰਿਯੋ ॥

chit mai ihai charitr su dhaariyo ||

One day, the Raja pondered over, and resolved for a design,

ਜੜ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸਭ ਧਨ ਹਰਿ ਲੇਊ ॥

jaR tiray ko sabh dhan har leuoo ||

ਲੈ ਅਪਨੇ ਖਰਚਨ ਕਹ ਦੇਊ ॥੧੭॥

lai apane kharachan keh dheuoo ||17||

'All the wealth of this woman, I will confiscate and let her live barely on

subsistence.’(17)

ਰਾਨੀ ਕੀ ਚੇਰੀ ਕਹਲਾਵੈ ॥

raanee kee cheree kahalaavai ||

ਆਨਿ ਭੇਦ ਸਭ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਤਾਵੈ ॥

aan bhedh sabh nirapeh jataavai ||

One lady who was Rani’s maid, used to come and tell the Raja everything.

ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਨ ਕਹ ਅਪਨੀ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥

tiray tin keh apanee kar maanai ||

ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥੧੮॥

moorakh naar bhedh neh jaanai ||18||

The woman thought her to be her confidant, but the fool did not know real

mystery.(18)

ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਤੇ ਤਿਹ ਮਾਤ ਕਹਾਵੈ ॥

nij sut te teh maat kahaavai ||

ਅਧਿਕ ਧਾਮ ਤੇ ਦਰਬ ਲੁਟਾਵੈ ॥

adhik dhaam te dharab luTaavai ||

Being elderly she considered that maid like her mother and spent lot of

money on her.

ਜੋ ਚਿਤ ਕੀ ਤਿਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਵਤ ॥

jo chit kee teh baat sunaavat ||

ਸੋ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਸਮਝਾਵਤ ॥੧੯॥

so keh kar nirap keh samajhaavat ||19||

But whatever she disclosed to her, she would go and tell the Raja.(l9)

ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਤੁਹਿ ਮੈ ਬਹੁ ਕਰਿਹੋ ॥

bhalo buro tuh mai bahu kariho ||

ਤੋ ਪਰ ਰੂਠਿ ਲਹਤ ਤਿਹ ਰਹਿਹੋ ॥

to par rooTh lahat teh rahiho ||

Raja told the maid, ‘I will rebuke you and, immediately on her sight, I will

get angry.

ਵਾ ਕੀ ਭਾਖਿ ਅਧਿਕ ਤੁਹਿ ਮਾਰੌਂ ॥

vaa kee bhaakh adhik tuh maarau ||

ਤ੍ਰਿਯ ਨ ਲਹਤ ਚਿਤ ਤੇ ਤੁਹਿ ਡਾਰੌਂ ॥੨੦॥

tiray na lahat chit te tuh ddaarau ||20||

‘Heeding to my wife I will beat you sufficiently and desert you, but she will

not understand this secret.’(20)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨ੍ਰਿਪ ਤਾ ਸੌ ਐਸੌ ਕਹਾ ਰਹੋ ਤਿਸੀ ਕੀ ਹੋਇ ॥

nirap taa sau aaisau kahaa raho tisee kee hoi ||

He then added, ‘You must remain her confidant.

ਭੇਦ ਸਕਲ ਮੁਹਿ ਦੀਜਿਯਹੁ ਜੁ ਕਛੁ ਕਹੈ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ॥੨੧॥

bhedh sakal muh dheejiyahu ju kachh kahai tiray soi ||21||

‘And whatever she tells you, you keep on revealing that to me.’(21)

ਵਾ ਹੀ ਕੀ ਹੋਈ ਰਹਤ ਨਿਤ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਇ ॥

vaa hee kee hoiee rahat nit teh adhik rijhai ||

Apparently she became ally of Rani and tried to keep her happy.

ਜੁ ਕਛੁ ਭੇਦ ਅਬਲਾ ਕਹੈ ਦੇਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਆਇ ॥੨੨॥

j kachh bhedh abalaa kahai dhet nirapat keh aai ||22||

Everything she came to learn, she would come and tell the Raja.(22)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਰਾਇ ਬੁਲਾਯੋ ॥

ek tiray keh rai bulaayo ||

ਕਛੁਕ ਦਰਬੁ ਤਾ ਤੇ ਚਟਵਾਯੋ ॥

kachhuk dharab taa te chaTavaayo ||

The Raja called a woman, lured her with money,

ਮੈ ਜੁ ਕਹੋ ਕਹੀਯਹੁ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥

mai ju kaho kaheeyahu teh jaiee ||

ਹੌ ਤੋ ਪਹਿ ਤਵ ਮਿਤ੍ਰ ਪਠਾਈ ॥੨੩॥

hau to peh tav mitr paThaiee ||23||

And asked her to act the way he asked her, pretending as the confidant of

the Rani.(23)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ਵਹੁ ਦਰਬੁ ਦੈ ਅਪਨੀ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥

nirap naaree vahu dharab dhai apanee karee banai ||

By giving lot of wealth, Raja had won her over to his side,

ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਤ ਲੈ ਤਵਨ ਕੋ ਸਭ ਕਹਿਯਹੁ ਮੁਹਿ ਆਇ ॥੨੪॥

sabh birataat lai tavan ko sabh kahiyahu muh aai ||24||

And asked her to convey him all the Rani's secrets.(24)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੋਰ ਨ ਕਛੂ ਭੇਦ ਤਿਹਿ ਦਿਜਿਯਹੁ ॥

mor na kachhoo bhedh teh dhijiyahu ||

ਤਾ ਕੇ ਚੋਰਿ ਚਿਤ ਕਹ ਲਿਜਿਯਹੁ ॥

taa ke chor chit keh lijiyahu ||

'Don't give out any of my enigmas but come to me to relate her mysteries.

ਵਾ ਹੀ ਕੀ ਹੋਈ ਤੁਮ ਰਹਿਯਹੁ ॥

vaa hee kee hoiee tum rahiyahu ||

ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਅੰਤਰ ਮੁਹਿ ਕਹਿਯਹੁ ॥੨੫॥

lai taa ko a(n)tar muh kahiyahu ||25||

'You remain as her companion and squeeze her secrets for me.'(25)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾ ਕੇ ਮਿਤ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਪਤਿਯਾ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥

taa ke mit ko naam lai patiyaa likhee banai ||

The Raja wrote a letter to Rani on her friend's behalf,

ਹਮ ਬਿਖਰਚ ਰਹਤੇ ਘਨੇ ਕਛੁ ਧਨੁ ਦੇਹੁ ਪਠਾਇ ॥੨੬॥

ham bikharach rahate ghane kachh dhan dhaih paThai ||26||

'Money wise I am very much tight, let me have some cash.(26)

ਦੇਸ ਛਾਡਿ ਪਰਦੇਸ ਮੈ ਬਸਾ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਆਇ ॥

dhes chhaadd paradhes mai basaa bahut dhin aai ||

'After leaving my country I have come to a foreign land.

ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਨਿ ਕਛੁ ਕੀਜਿਯਹੁ ਮੁਸਕਲ ਸਮੈ ਸਹਾਇ ॥੨੭॥

prem jaan kachh keejiyahu musakal samai sahai ||27||

'For sake of our love, please do something and help at the time of

need.(27)

ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹਾਰੇ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ਇਮਿ ਸਮਝੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

tirayaa tihaare havai rahe im samajho man maeh ||

‘My dear lady, please be considerate, I am forever yours,

ਹਮ ਸੇ ਤੁਮ ਕਹ ਬਹੁਤ ਹੈ ਤੁਮ ਸੇ ਹਮ ਕਹ ਨਾਹਿ ॥੨੮॥

ham se tum keh bahut hai tum se ham keh naeh ||28||

‘You have others too, but there is none like you with me.(28)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਹਮਰੇ ਖਰਚਨ ਕਹ ਕਛੁ ਦਿਜਿਯਹੁ ॥

hamare kharachan keh kachh dhijiyahu ||

ਵੈ ਦਿਨ ਯਾਦਿ ਹਮਾਰੇ ਕਿਜਿਯਹੁ ॥

vai dhin yaadh hamaare kijiyahu ||

‘Remembering the old days, please do help me and send me some money

to spend.

ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੁਰਾਤਨ ਪ੍ਰਿਯਾ ਬਿਚਰਿਯਹੁ ॥

preet puraatan pirayaa bichariyahu ||

ਹਮ ਪਰ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮ ਕਰਿਯਹੁ ॥੨੯॥

ham par adhik kirapaa tum kariyahu ||29||

‘My love, please do consider for sake of our love and help me.(29)

ਤਵਨ ਰਾਤਿ ਕੀ ਬਾਤ ਸੰਵਰਿਯਹੁ ॥

tavan raat kee baat sa(n)variyahu ||

ਮੋ ਪਰ ਨਾਰਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕਰਿਯਹੁ ॥

mo par naar anugrahu kariyahu ||

‘My dear Lady, remembering that night, please take pity on me.

ਯਾ ਪਤਿਯਾ ਕਹ ਤੁਹੀ ਪਛਾਨੈ ॥

yaa patiyaa keh tuhee pachhaanai ||

ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਕੋਊ ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਾਨੈ ॥੩੦॥

avar purakh kouoo dhutiy na jaanai ||30||

‘Only you can discern this letter and no other person knows about this.(30)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਵੈ ਦਿਨ ਹਮਰੇ ਹੁਤੇ ਏਦਿਨ ਤੁਮਰੇ ਆਇ ॥

jab vai dhin hamare hute edhin tumare aai ||

‘I did have good days and, now, as you are affluent,

ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਕਿਛੁ ਦੀਜਿਯਹੁ ਕਰਿਯਹੁ ਮੋਹਿ ਸਹਾਇ ॥੩੧॥

kirapaa jaan kichh dheejiyahu kariyahu moh sahai ||31||

‘Please be kind, help me and render me some help.’(31)

ਬਾਚਤ ਪਤਿਯਾ ਮੂੜ ਤ੍ਰਿਯ ਫੂਲ ਗਈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

baachat patiyaa mooR tiray fool giee man maeh ||

ਤੁਰਤੁ ਕਾਢਿ ਬਹੁ ਧਨੁ ਦਿਯਾ ਭੇਦ ਲਖਿਓ ਜੜ ਨਾਹਿ ॥੩੨॥

turat kaadd bahu dhan dhiyaa bhedh lakhio jaR naeh ||32||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਾਢਿ ਦਰਬੁ ਮੂਰਖ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਨੋ ॥

kaadd dharab moorakh tiray dheeno ||

ਤਾ ਕੋ ਸੋਧ ਫੇਰਿ ਨਹਿ ਲੀਨੋ ॥

taa ko sodh fer neh leeno ||

Without thinking over, the foolish lady at once sent him lot of wealth.

ਲੈ ਅਪਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਜ ਚਲਾਯੋ ॥

lai apano nirap kaaj chalaayo ||

ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਜਾਨਿ ਮੁਰ ਮਿਤ ਧਨ ਪਾਯੋ ॥੩੩॥

tirayeh jaan mur mit dhan paayo ||33||

Raja used the wealth for his purposes and the woman thought it had gone

to her friend.(33)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਾ ਮੁਰ ਮੀਤ ਕਹ ਦਰਬ ਪਹੂੰਚਜੋ ਜਾਇ ॥

tiray jaanaa mur meet keh dharab pahoo(n)chayo jai ||

The woman thought the wealth would have reached her man.

ਮੂੜ ਨ ਜਾਨਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਰਿ ਲੀਨਾ ਰੋਜ ਚਲਾਇ ॥੩੪॥

mooR na jaanaa nirapat har leenaa roj chalai ||34||

But the idiot did not realise that her husband had stolen it.(34)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਹਿਤ ਮਿਤ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਯੋ ॥

hit mit ke tiray dharab luTaayo ||

ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਸੌਂ ਨੇਹੁ ਗਵਾਯੌ ॥

nij naayak sau neh gavaayau ||

The woman lost the wealth for sake of her love and missed her husband's love too.

ਹਰਿ ਧਨੁ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਜ ਚਲਾਵੈ ॥

har dhan lai nirap roj chalaavai ||

ਵਾ ਕੋ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਨਿਤ ਖਾਵੈ ॥੩੫॥

vaa ko moo(n)dd moo(n)dd nit khaavai ||35||

Raja started to squeeze more wealth out of her and this way made fool of

her.(35)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੋ ਜਨੁ ਜਾ ਸੌ ਰੁਚਿ ਕਰੈ ਤਾ ਹੀ ਕੋ ਲੈ ਨਾਮੁ ॥

jo jan jaa sau ruch karai taa hee ko lai naam ||

The man who loves some one, and uses one’s name,

ਦਰਬੁ ਕਢਾਵੈ ਤ੍ਰਿਯਨ ਤੇ ਆਪੁ ਚਲਾਵੈ ਕਾਮੁ ॥੩੬॥

dharab kaddaavai tirayan te aap chalaavai kaam ||36||

And then that man robs one of one’s wealth to undertake his own tasks.(36)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੫੫॥੧੦੪੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe pachapan charitr samaapatam sat subham sat ||55||1048||afajoo(n)||

Fifty-fifth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (55)(1 048)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਚੰਦ੍ਰ ਸੈਨ ਇਕ ਭੂਪ ॥

cha(n)dhr dhev ke ba(n)s mai cha(n)dhr sain ik bhoop ||

In the country of Chandra Dev, Raja Chandra Sen used to live.

ਚੰਦ੍ਰ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਤਿ ਕੇ ਰਹਤ ਸਰੂਪ ॥੧॥

cha(n)dhr kalaa taa kee tirayaa rat ke rahat saroop ||1||

Chandra Kala was his wife who was as pretty as the Cupid’s consort.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਜਬ ਹੀ ਸ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥

cha(n)dhr dhev jab hee savai jaavai ||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਪਾਸ ਉਠਿ ਆਵੈ ॥

tab tiray jaar paas uTh aavai ||

As soon as Chandra Dev went to sleep, she would go to her lover.

ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਰਹਤ ਤਹ ਜਾਈ ॥

kel kamai rahat teh jaiee ||

ਤੈਸੇ ਹੀ ਸੋਇ ਰਹਤ ਲਪਟਾਈ ॥੨॥

taise hee soi rahat lapaTaiee ||2||

She would indulge in sex-play with him and clinging around, sleep with

him.(2)

ਸੋਵਤ ਜਗਯੋ ਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

sovat jagayo bhedh nirap jaanayo ||

ਚਿਤ ਰਾਖਿਯੋ ਨਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥

chit raakhiyo neh pragaT bakhaanayo ||

The Raja, on awakening, discovered this secret.

ਚਿਤ ਚੌਗਨੋ ਨੇਹੁ ਬਢਾਯੋ ॥

chit chauagano neh baddaayo ||

ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੩॥

moorakh naar bhedh neh paayo ||3||

He started to love her many fold, but she could not comprehend this.(3)

ਆਂਖਿ ਮੂੰਦਿ ਜਾਗਤ ਸ੍ਵੈ ਰਹਿਯੋ ॥

aa(n)kh moo(n)dh jaagat savai rahiyo ||

ਭੌਂਦੂ ਨਾਰਿ ਸੋਤ ਸੋ ਲਹਿਯੋ ॥

bhaua(n)dhoo naar sot so lahiyo ||

Although awoke, he kept his eyes shut, and the foolish lady thought him asleep.

ਤੁਰਤ ਜਾਰ ਕੇ ਤਟ ਚਲਿ ਗਈ ॥

turat jaar ke taT chal giee ||

ਉਠਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹ ਲਈ ॥੪॥

auTh nirap kar kirapaan geh liee ||4||

Immediately she departed for her friend, the Raja got up and drew out his

sword.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਉਠਿ ਰਾਜਾ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਧਰ ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੀ ਹਾਥ ॥

auTh raajaa tiray bhes dhar geh kirapaan lee haath ||

Raja got up and disguised him as a woman and kept sword in his hand.

ਰਾਨੀ ਯੋ ਜਾਨੀ ਜਿਯਹਿ ਆਵਤ ਚੇਰੀ ਸਾਥ ॥੫॥

raanee yo jaanee jiyeh aavat cheree saath ||5||

Rani thought some maid was accompanying her.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਾਇਨ ਕੋ ਖਟਕੋ ਨਹਿ ਕਰਿਯੋ ॥

pain ko khaTako neh kariyo ||

ਕਰ ਮਹਿ ਕਾਢਿ ਖੜਗ ਕਹਿ ਧਰਿਯੋ ॥

kar meh kaadd khaRag keh dhariyo ||

He walked stealthily behind but kept sword in his hand.

ਭੋਗ ਕਰਤ ਜਬ ਤਿਨੈ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

bhog karat jab tinai nihaariyo ||

ਇਹੈ ਚਿਤ ਮਹਿ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੬॥

eihai chit meh charit bichaariyo ||6||

When she initiated love-making, he resolved in his mind.(6)

ਰਮਤ ਜਾਰ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖ ਪਾਈ ॥

ramat jaar so tiray lakh paiee ||

ਕਰ ਮਹਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੰਪਾਈ ॥

kar meh kaadd kirapaan ka(n)paiee ||

As soon as she had clung to the friend to make love, he took out his

sword,

ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਕਰਿ ਕੁਅਤ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

dhuhoo(n) haath kar kuat prahaariyo ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਚਾਰਿ ਟੂਕ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੭॥

dhuhoo(n)an chaar Took kar ddaariyo ||7||

And, holding it in both the hands, he struck and cut both of them into four

pieces.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੰਦ੍ਰ ਕਲਾ ਕੋ ਜਾਰ ਜੁਤ ਹਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਲਯੋ ਉਠਾਇ ॥

cha(n)dhr kalaa ko jaar jut han nirap layo uThai ||

After killing Chandra Kala along with her lover, he picked her up,

ਵੈਸਹ ਆਪਨੀ ਖਾਟ ਤਰ ਰਾਖਤ ਭਯੋ ਬਨਾਇ ॥੮॥

vaiseh aapanee khaaT tar raakhat bhayo banai ||8||

And placed her under his bed.(8)

ਧਰਿ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਖਾਟ ਤਰ ਘਰੀ ਏਕ ਦੋ ਟਾਰਿ ॥

dhar dhuhoo(n)an ko khaaT tar gharee ek dho Taar ||

Keeping them under the bed for some time,

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਹਿ ਕੈ ਉਠਾ ਕਢੇ ਕੋਪ ਕਰਵਾਰ ॥੯॥

maar maar keh kai uThaa kadde kop karavaar ||9||

He took out sword and shouted, ‘Kill him, kill him.’(9)

ਚੋਰ ਮੋਹਿ ਮਾਰਤ ਹੁਤੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਲਾਗਿਯੋ ਘਾਇ ॥

chor moh maarat huto tiray ke laagiyo ghai ||

‘A thief had come to kill me, but (he) hit my wife instead.

ਕਾਢਿ ਭਗੌਤੀ ਤੁਰਤੁ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਦਯੋ ਸੁ ਘਾਇ ॥੧੦॥

kaadd bhagauatee turat mai yaa ko dhayo su ghai ||10||

‘Hurriedly I drew my sword out and killed him too.’(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬੈ ਲੋਗ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਛਨ ਆਏ ॥

jabai log nirap poochhan aae ||

ਯਹੈ ਤਿਨੌ ਸੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥

yahai tinau sau bachan sunaae ||

When people came to inquire, then the Raja narrated the same story.

ਜਬ ਤਸਕਰ ਮੁਹਿ ਘਾਵ ਚਲਾਯੋ ॥

jab tasakar muh ghaav chalaayo ||

ਹੌਂ ਬਚਿ ਗਯੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੌ ਘਾਯੋ ॥੧੧॥

hau bach gayo tirayaa kau ghaayo ||11||

'The thief raided upon me, I escaped but my wife was struck.'(11)

ਜਬ ਦ੍ਰਿੜ ਘਾਵ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਲਾਗਿਯੋ ॥

jab dhiraR ghaav tirayaa ke laagiyo ||

ਤਬ ਹੌਂ ਕਾਢਿ ਭਗੌਤੀ ਜਾਗਿਯੋ ॥

tab hau kaadd bhagauatee jaagiyo ||

'When the wife was fatally hurt, I took my sword out,

ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਨੇਹ ਕੋਪ ਮਨ ਧਾਰਿਯੋ ॥

tiray ke neh kop man dhaariyo ||

ਚੋਰਹਿ ਠੌਰ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੨॥

choreh Thauar maar hee ddaariyo ||12||

'And considering my love for the woman, I slew him.'(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਰ ਨਾਰੀ ਪੁਰ ਸਭ ਕਹੈ ਧੰਨਿ ਰਾਜਾ ਤਵ ਹੀਯ ॥

nar naaree pur sabh kahai dha(n)n raajaa tav heey ||

Every body in the town praised Raja,

ਬਦਲੋ ਲੀਨੋ ਬਾਮ ਕੋ ਚੋਰ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ਜੀਯ ॥੧੩॥

badhalo leeno baam ko chor sa(n)ghaariyo jeey ||13||

Because he had killed the thief to revenge the death of the lady.(13)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਪਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੫੬॥੧੦੬੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chhapano charitr samaapatam sat subham sat ||56||1061||afajoo(n)||

Fifty-sixth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (56)(750)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬੰਗ ਦੇਸ ਬੰਗੇਸ੍ਵਰ ਰਾਜਾ ॥

ba(n)g dhes ba(n)gesavair raajaa ||

ਸਭ ਹੀ ਰਾਜਨ ਕੋ ਸਿਰ ਤਾਜਾ ॥

sabh hee raajan ko sir taajaa ||

In the country of Bang, Raja Bangeswar ruled and he was the Raja of the Rajas.

ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਰਾਜਾ ਮਰ ਗਯੋ ॥

kitak dhinan raajaa mar gayo ||

ਸਭ ਜਗ ਇੰਦ੍ਰ ਮਤੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥੧॥

sabh jag i(n)dhr matee ko bhayo ||1||

After some times Raja died and all the state went under the rule of Inder

Mati.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦਿਨ ਥੋਰਨ ਕੋ ਸਤ ਰਹਿਯੋ ਭਈ ਹਕੂਮਤਿ ਦੇਸ ॥

dhin thoran ko sat rahiyo bhiee hakoomat dhes ||

For some time she preserved her righteousness,

ਰਾਜਾ ਜਯੋ ਰਾਜਹਿ ਕਿਯੋ ਭਈ ਮਰਦ ਕੇ ਭੇਸ ॥੨॥

raajaa jayo raajeh kiyo bhiee maradh ke bhes ||2||

Masquerading as a male she ruled over effectively.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਐਸਹਿ ਬਹੁਤ ਬਰਸ ਹੀ ਬੀਤੇ ॥

aaiseh bahut baras hee beete ||

ਬੈਰੀ ਅਧਿਕ ਆਪਨੇ ਜੀਤੇ ॥

bairee adhik aapane jeete ||

Years passed by thus, and she won over many enemies.

ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੁੰਦਰ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

ek purakh su(n)dhar lakh paayo ||

ਰਾਨੀ ਤਾ ਸੌ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥੩॥

raanee taa sau neh lagaayo ||3||

Once she came across a handsome man, and fell in love with him.(3)

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲਾਗੀ ॥

adhik preet raanee ko laagee ||

ਛੂਟੈ ਕਹਾ ਨਿਗੌਡੀ ਜਾਗੀ ॥

chhooTai kahaa nigauaddee jaagee ||

Rani was entangled in this strange affection, which could not be rid off.

ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਿਹ ਤੁਰਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥

rain paree teh turat bulaayo ||

ਕੇਲ ਦੁਹੂੰਨਿ ਮਿਲਿ ਅਧਿਕ ਮਚਾਯੋ ॥੪॥

kel dhuhoo(n)n mil adhik machaayo ||4||

She pretended to be suffering from stomach malady, and no man making

love.(4)

ਰਹਤ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਤਾ ਸੌ ਭਯੋ ॥

rahat bahut dhin taa sau bhayo ||

ਗਰਭ ਇੰਦ੍ਰ ਮਤਿਯਹਿ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥

garabh i(n)dhr matiyeh reh gayo ||

When a few days had passed, Inder Mati became pregnant.

ਉਦਰ ਰੋਗ ਕੋ ਨਾਮ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ॥

audhar rog ko naam nikaariyo ||

ਕਿਨੂੰ ਪੁਰਖ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੫॥

kinoo(n) purakh neh bhedh bichaariyo ||5||

She pretended to be suffering from stomach malady, and no man could

discern the mystery.(5)

ਨਵ ਮਾਸਨ ਬੀਤੇ ਸੁਤ ਜਨਿਯੋ ॥

nav maasan beete sut janiyo ||

ਮਾਨੌ ਆਪੁ ਮੈਨ ਸੋ ਬਨਿਯੋ ॥

maanau aap main so baniyo ||

After nine months, she gave birth to a son, who looked like the Cupid.

ਏਕ ਨਾਰਿ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਧਰਿਯੋ ॥

ek naar ke ghar mai dhariyo ||

ਤਾ ਕੋ ਧਾਮ ਦਰਬੁ ਸੋ ਭਰਿਯੋ ॥੬॥

taa ko dhaam dharab so bhariyo ||6||

She left him at the house of a lady-friend and gave her lot of wealth.(6)

ਕਾਹੂ ਕਹੋ ਬਾਤ ਇਹ ਨਾਹੀ ॥

kaahoo kaho baat ieh naahee ||

ਯੋ ਕਹਿ ਫਿਰਿ ਆਈ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥

yo keh fir aaiee ghar maahee ||

Reprimanding her not to divulge this to anyone, she returned.

ਦੁਤਿਯ ਕਾਨ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥

dhutiy kaan kinahoo(n) neh jaanaa ||

ਕਹਾ ਕਿਯਾ ਤਿਯ ਕਹਾ ਬਖਾਨਾ ॥੭॥

kahaa kiyaa tiy kahaa bakhaanaa ||7||

What did Rani do and said, no body could perceive the circumstances.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾ ਕੇ ਕਛੂ ਨ ਧਨ ਹੁਤੋ ਦਿਯਾ ਜਰਾਵੈ ਧਾਮ ॥

taa ke kachhoo na dhan huto dhiyaa jaraavai dhaam ||

The one who had no money and no edification,

ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਸੌਂਪਯੋ ਰਾਨੀ ਕੋ ਸੁਤ ਰਾਮ ॥੮॥

taa ke ghar mai sauapayo raanee ko sut raam ||8||

Rani’s son was handed over to that household.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਨੀ ਇਕ ਦਿਨ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥

raanee ik dhin sabhaa banaiee ||

ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯਾਦਿਕ ਸਭੈ ਬੁਲਾਈ ॥

tavan tirayaadhik sabhai bulaiee ||

Rani, one day called the court and called all the ladies.

ਜਬ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸੁਤਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab teh tiray ke suteh nihaariyo ||

ਤਾ ਤੇ ਲੈ ਅਪਨੋ ਕਰਿ ਪਾਰਿਯੋ ॥੯॥

taa te lai apano kar paariyo ||9||

She invited the lady with her son as well and in the court she took him and

adopted.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਲੈ ਪਾਰਕ ਕਰਿ ਪਾਲਿਯੋ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਯੋ ਭੇਦ ॥

lai paarak kar paaliyo kinoo(n) na paayo bhedh ||

She adopted the son and no body could fathom the mystery,

ਰਮਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੋ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਉਚਰਿ ਨ ਸਾਕਹਿ ਬੇਦ ॥੧੦॥

ramaa saasatr ko sur asur uchar na saakeh bedh ||10||

And the Female Shastras' Chritar, even the gods and the demons could not comprehend.(10)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੫੭॥੧੦੭੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe sataavano charitr samaapatam sat subham sat ||57||1071||afajoo(n)||

Fifty-seventh Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (57) (1069)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਸਮੀਰ ਕੇ ਸਹਰ ਮੈ ਬੀਰਜ ਸੈਨ ਨਰੇਸ ॥

kaasameer ke sahar mai beeraj sain nares ||

In a city in Kashmir, there lived a Raja called Biraj Sen.

ਤਾ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਬਲਹੁ ਤੇ ਕੰਪਤਿ ਹੁਤੋ ਸੁਰੇਸ ॥੧॥

taa ke dhal ke balahu te ka(n)pat huto sures ||1||

He had such enormous power, that, even, the god Indra dreaded.(1)

ਚਿਤ੍ਰ ਦੇਵਿ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬੁਰੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਜਿਹ ਬੁਧਿ ॥

chitr dhev taa kee tirayaa buree hiradhai jeh budh ||

Chiter Devi was his wife who had spurious intelligence.

ਮੰਦ ਸੀਲ ਜਾ ਕੋ ਰਹੈ ਚਿਤ ਕੀ ਰਹੈ ਕੁਸੁਧਿ ॥੨॥

ma(n)dh seel jaa ko rahai chit kee rahai kusudh ||2||

She was neither gentle nor good at heart.(2)

ਬੋਲਿ ਰਸੋਯਹਿ ਤਿਨ ਕਹੀ ਇਹ ਰਾਜੈ ਬਿਖਿ ਦੇਹੁ ॥

bol rasoyeh tin kahee ieh raajai bikh dheh ||

She asked her cook to give poison to the Raja,

ਬਹੁਤੁ ਬਢੈਹੌਂ ਹੌਂ ਤੁਮੈ ਅਬੈ ਅਧਿਕ ਧਨ ਲੇਹੁ ॥੩॥

bahut baddaihau hau tumai abai adhik dhan leh ||3||

And, in lieu, she promised to give him lot of wealth.(3)

ਤਾ ਕੀ ਕਹੀ ਨ ਤਿਨ ਕਰੀ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ॥

taa kee kahee na tin karee tab tiray charit banai ||

But he did not accede to. Then the woman performed a vile Chritar,

ਰਾਜਾ ਕੌ ਨਿਉਤਾ ਕਹਿਯੋ ਸਊਅਨ ਸਹਿਤ ਬੁਲਾਇ ॥੪॥

raajaa kau niautaa kahiyo suooan sahit bulai ||4||

And she invited Raja along with all his ministers for dinner.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਜਾ ਸਊਅਨ ਸਹਿਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥

raajaa suooan sahit bulaayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਯੋ ॥

bhaat bhaat pakavaan pakaayo ||

She called in Raja along with the ministers and prepared various types of

food.

ਤਾ ਮੈ ਜਹਰ ਘੋਰਿ ਕੈ ਡਾਰਿਯੋ ॥

taa mai jahar ghor kai ddaariyo ||

ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਿਯੋ ॥੫॥

raajaa joo ko maar hee ddaariyo ||5||

By stirring, she put poison in the food and all of them were killed.

ਜਬ ਰਾਜਾ ਜੂ ਮ੍ਰਿਤ ਬਸਿ ਭਏ ॥

jab raajaa joo mirat bas bhe ||

ਤਬ ਹੀ ਪਕਰ ਰਸੋਯਾ ਲਏ ॥

tab hee pakar rasoyaa le ||

When Raja had died, she called in the cook.

ਵਾਹੈ ਤਾਮ ਲੈ ਤਾਹਿ ਖੁਆਰਿਯੋ ॥

vaahai taam lai taeh khuaariyo ||

ਤਾਹੂ ਕੌ ਤਬ ਹੀ ਹਨਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੬॥

taahoo kau tab hee han ddaariyo ||6||

She forced him to eat and he was killed too.(6)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੫੮॥੧੦੭੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe aThaavano charitr samaapatam sat subham sat ||58||1077||afajoo(n)||

Fifty-eight Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (58)(1074)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਹਰ ਨਿਕੋਦਰ ਬਨਯੋ ਰਹੈ ॥

sahar nikodhar banayo rahai ||

In the city of Nikodar, one Shah used to live there.

ਦ੍ਵੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਗ ਤਾ ਕੇ ਕਹੈ ॥

dhavai isatree jag taa ke kahai ||

Every body knew that he had two wives.

ਲਾਡਮ ਕੁਅਰਿ ਸੁਹਾਗਮ ਦੇਈ ॥

laaddam kuar suhaagam dheiee ||

Their names were Laadam Kunwar and Suhaag Devi and many other

ਜਿਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸਿਛ੍ਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਲੇਈ ॥੧॥

jin te bahu sichhayaa tiray leiee ||1||

ladies used to come to them to take lessons from them.(1)

ਬਨਯੋ ਅਨਤ ਦੇਸ ਕਹ ਗਯੋ ॥

banayo anat dhes keh gayo ||

ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਭਯੋ ॥

adhik sok dhuhoo(n)an ko bhayo ||

When the Shah went abroad, they were very much afflicted.

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਪਰਦੇਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥

bahut kaal paradhes bitaayo ||

ਖਾਟਿ ਕਮਾਇ ਦੇਸ ਕਹ ਆਯੋ ॥੨॥

khaaT kamai dhes keh aayo ||2||

He remained abroad long time and then came back after earning lot of

wealth.(2)

ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਬਨਿਯਾ ਘਰ ਆਯੋ ॥

kitak dhinan baniyaa ghar aayo ||

ਦੁਹੂੰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਯੋ ॥

dhuhoo(n) tirayan pakavaan pakaayo ||

When the Shah was to arrive back, both of them prepared dainty foods.

ਵਹੁ ਜਾਨੈ ਮੇਰੇ ਘਰ ਐਹੈ ॥

vahu jaanai mere ghar aaihai ||

ਵਹ ਜਾਨੈ ਮੇਰੇ ਹੀ ਜੈਹੈ ॥੩॥

veh jaanai mere hee jaihai ||3||

One thought he would come to her and other thought he would come to

her.(3)

ਏਕ ਗਾਵ ਬਨਿਯਾ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥

ek gaav baniyaa reh gayo ||

ਆਵਤ ਚੋਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਭਯੋ ॥

aavat chor tirayan ke bhayo ||

The Shah was detained in a village on his way and, here, in the house of

one lady, the thieves broke in.

ਜਾਗਤ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥

jaagat her tirayeh neh aayo ||

ਦੁਤਿਯ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਘਰ ਕੌ ਧਾਯੋ ॥੪॥

dhutiy tirayaa ke ghar kau dhaayo ||4||

When he found the lady still awake, he went to the house of the other.(4)

ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨ੍ਯੋ ਮੇਰੇ ਪਤਿ ਆਏ ॥

tiray jaanayo mere pat aae ||

ਮਮ ਘਰ ਤੇ ਹਟਿ ਯਾ ਕੇ ਧਾਏ ॥

mam ghar te haT yaa ke dhaae ||

The first woman thought her husband had come back but, now, had gone

to the other.

ਦੋਊ ਚਲੀ ਹਮ ਪਤਿਹਿ ਹਟੈ ਹੈ ॥

dhouoo chalee ham pateh haTai hai ||

ਮੋਰਿ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਲਯੈ ਹੈ ॥੫॥

mor aapane dhaam layai hai ||5||

Both walked out to go and get the husband back to their own house.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੋਊ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਵਤ ਭਈ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਮਨ ਕੀਨ ॥

dhouoo tiray dhaavat bhiee adhik kop man keen ||

They both had gone out duly broiling in rage.

ਤਸਕਰ ਕੋ ਪਤਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ਦੁਹੂ ਤ੍ਰਿਯਨ ਗਹਿ ਲੀਨ ॥੬॥

tasakar ko pat jaan kai dhuhoo tirayan geh leen ||6||

And, mistaking the thief as their husband, they apprehended him.(6)

ਤਸਕਰ ਕੋ ਪਤਿ ਭਾਵ ਤੇ ਦੇਖਿਯੋ ਦਿਯਾ ਜਰਾਇ ॥

tasakar ko pat bhaav te dhekhiyo dhiyaa jarai ||

They both lit the lamp and looked at him with the intention of recognising the husband.

ਚੋਰ ਜਾਨਿ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਦੀਨੋ ਧਾਮ ਪਠਾਇ ॥੭॥

chor jaan kuTavaar ke dheeno dhaam paThai ||7||

But, realising him to be a thief, they handed him over to the chief of the city police and got him imprisoned.(7)(I)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੫੯॥੧੦੮੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe unasaThavo charitr samaapatam sat subham sat ||59||1084||afajoo(n)||

Fifty-ninth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (59)(1084)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਜਾ ਰਨਥੰਭੌਰ ਕੋ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥

raajaa ranatha(n)bhauar ko jaa ko prabal prataap ||

Raja Ranthambhaur was very auspicious ruler.

ਰਾਵ ਰੰਕ ਜਾ ਕੋ ਸਦਾ ਨਿਸ ਦਿਨ ਜਾਪਹਿ ਜਾਪ ॥੧॥

raav ra(n)k jaa ko sadhaa nis dhin jaapeh jaap ||1||

All, the rich and the poor, revered him.(1)

ਰੰਗ ਰਾਇ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਤਿਹ ਅੰਗ ॥

ra(n)g rai taa kee tirayaa at joban teh a(n)g ||

Rang Raae was his wife, who was at the prime of her youth.

ਰਾਜਾ ਕੌ ਪਯਾਰੀ ਰਹੈ ਜਿਹ ਲਖਿ ਲਜੈ ਅਨੰਗ ॥੨॥

raajaa kau payaaree rahai jeh lakh lajai ana(n)g ||2||

Raja loved her exceptionally as, even, the Cupid was ashamed of facing

her.(2)

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਰਾਵ ਨੈ ਸੁਭ ਉਪਬਨ ਮੈ ਜਾਇ ॥

ek dhivas teh raav nai subh upaban mai jai ||

One day Raja went to the jungle,

ਰੰਗ ਰਾਇ ਸੁਤ ਮਾਨਿ ਕੈ ਲੀਨੀ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ॥੩॥

ra(n)g rai sut maan kai leenee ka(n)Th lagai ||3||

And embraced Rang Raae and hugged her lovingly.(3)

ਰੰਗ ਰਾਇ ਸੌ ਰਾਇ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥

ra(n)g rai sau rai tab aaise kahee banai ||

Raja said to Rang Raae like this,

ਜਯੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦ੍ਵੈ ਮੈ ਗਹੀ ਤੋਹਿ ਨ ਨਰ ਗਹਿ ਜਾਇ ॥੪॥

jayo isatree dhavai mai gahee toh na nar geh jai ||4||

‘The way I have subdued two women, you could not overpower two

men.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕੇਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤ ਜਬ ਗਏ ॥

ketak dhivas beet jab ge ||

ਰੰਗ ਰਾਇ ਸਿਮਰਨ ਬਚ ਭਏ ॥

ra(n)g rai simaran bach bhe ||

A number of days passed by and the Raja forgot about his conversation.

ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੌ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥

ek purakh sau neh lagaayo ||

ਬਿਨਾ ਸਮਸ ਜਾ ਕੌ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੫॥

binaa samas jaa kau lakh paayo ||5||

She fell in love with a man who had no beard and moustache.(5)

ਨਾਰੀ ਕੋ ਤਿਹ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥

naaree ko teh bhes banaayo ||

ਰਾਜਾ ਸੌ ਇਹ ਭਾਤਿ ਜਤਾਯੋ ॥

raajaa sau ieh bhaat jataayo ||

She disguised him as woman and told the Raja like this,

ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਬਹਿਨਿ ਹਮਾਰੀ ਆਈ ॥

gireh te bahin hamaaree aaiee ||

ਹਮ ਤੁਮ ਚਲਿ ਤਿਹ ਕਰੈ ਬਡਾਈ ॥੬॥

ham tum chal teh karai baddaiee ||6||

‘My sister has come, let us go and felicitate her.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਟਰਿ ਆਗੇ ਤਿਹ ਲੀਜਿਐ ਬਹੁ ਕੀਜੈ ਸਨਮਾਨ ॥

Tar aage teh leejiaai bahu keejai sanamaan ||

‘We go to see her and give her warm welcome.

ਮੋਰੇ ਢਿਗ ਬੈਠਾਰਿਯੈ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਦਾਨ ॥੭॥

more ddig baiThaariyai amit dharab dhai dhaan ||7||

‘Then making her to sit near me, give her lot of wealth.’(7)

ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਟਰਿ ਆਗੈ ਲਿਯੋ ਬੈਠਾਰਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤੀਰ ॥

teh nirap Tar aagai liyo baiThaariyo tiray teer ||

Raja came forward and let his woman take seat near her (sister).

ਅਤਿ ਧਨੁ ਦੈ ਆਦਰੁ ਕਰਿਯੋ ਭਏ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੀ ਭੀਰ ॥੮॥

at dhan dhai aadhar kariyo bhe tirayan kee bheer ||8||

With respect, he gave her lot of riches, and many other ladies gathered

there, too.(8)

ਜਬ ਰਾਜਾ ਢਿਗ ਬੈਠ੍ਯੋ ਤਬ ਦੁਹੂੰਅਨ ਲਪਟਾਇ ॥

jab raajaa ddig baiThayo tab dhuhoo(n)an lapaTai ||

When Raja took seat among them, both grasped each other.

ਕੂਕਿ ਕੂਕਿ ਰੋਵਤ ਭਈ ਅਧਿਕ ਸਨੇਹ ਬਢਾਇ ॥੯॥

kook kook rovat bhiee adhik saneh baddai ||9||

They started to cry loudly and showed great affection for each other.(9)

ਰੰਗ ਰਾਇ ਤਿਹ ਪੁਰਖ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭੇਸ ਸੁਧਾਰਿ ॥

ra(n)g rai teh purakh ko tiray ko bhes sudhaar ||

Rang Raae had disguised the man as a woman,

ਦਛਿਨੰਗ ਰਾਜਾ ਲਯੋ ਬਾਮੈ ਅੰਗ ਸੁ ਯਾਰ ॥੧੦॥

dhachhina(n)g raajaa layo baamai a(n)g su yaar ||10||

And made Raja to sit on her right and the lover on the left.(10)

ਯਹ ਭਗਨੀ ਤੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਿ ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਨ ॥

yeh bhaganee to praan pat yaa te preetam kauan ||

‘She is my sister and you are my revered husband, and there is none other

as much pleasing to me.'

ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਤ੍ਰਿਯ ਛਲਿ ਗਈ ਜਿਹ ਲਖਿ ਭਜਿਯੈ ਮੌਨ ॥੧੧॥

dhin dhekhat tiray chhal giee jeh lakh bhajiyai mauan ||11||

In broad day light the women deceive and we had to keep shut.(11)

ਅਤਿਭੁਤ ਗਤਿ ਬਨਿਤਾਨ ਕੀ ਜਿਨੈ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ॥

atibhut gat banitaan kee jinai na paavai koi ||

Because the Chritars are unique, and no one can perceive.

ਭੇਦ ਸੁਰਾਸੁਰ ਨ ਲਹੈ ਜੋ ਚਾਹੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੧੨॥

bhedh suraasur na lahai jo chaahai so hoi ||12||

Her mysteries no one can grasp, not even the gods and the demons.(12)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਾਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੬੦॥੧੦੯੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe saaThavo charitr samaapatam sat subham sat ||60||1096||afajoo(n)||

Sixtieth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (60)(1066)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਨਿਯੋ ਗ੍ਵਾਰਿਏਰ ਕੇ ਮਾਹੀ ॥

baniyo gavaiaarier ke maahee ||

ਘਰ ਧਨ ਬਹੁ ਖਰਚਤ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥

ghar dhan bahu kharachat kachh naahee ||

A Shah used to live in Gwalior and he had lot of wealth in his house.

ਤਾ ਕੋ ਘਰ ਤਸਕਰ ਇਕ ਆਯੋ ॥

taa ko ghar tasakar ik aayo ||

ਤਿਨ ਸਾਹੁਨਿ ਸੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧॥

tin saahun so bachan sunaayo ||1||

Once, when a thief came to his house and he discussed with his wife.(1)

ਬਨਿਕ ਬੋਲਿ ਸਾਹੁਨਿ ਸੋ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥

banik bol saahun so bhaakhayo ||

ਰਾਮ ਹਮੈ ਨਿਪੂਤ ਕਰਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥

raam hamai nipoot kar raakhayo ||

The Shah told his wife, ‘God has not bestowed us with a son.

ਧਨ ਬਹੁ ਧਾਮ ਕਾਮ ਕਿਹ ਆਵੈ ॥

dhan bahu dhaam kaam keh aavai ||

ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਨਾ ਮੁਰ ਬੰਸ ਲਜਾਵੈ ॥੨॥

putr binaa mur ba(n)s lajaavai ||2||

‘What use is all this in our house without a son. Without progeny I feel

ashamed of myself.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨੁ ਸਾਹੁਨਿ ਹਮਰੇ ਬਿਧਹਿ ਪੂਤ ਨ ਦੀਨਾ ਧਾਮ ॥

sun saahun hamare bidheh poot na dheenaa dhaam ||

‘Listen, my wife, God has not given us a son.

ਚੋਰਹੁ ਸੁਤ ਕੈ ਰਾਖਿਯੈ ਜੋ ਹਯਾਂ ਲਯਾਵੈ ਰਾਮ ॥੩॥

chorahu sut kai raakhiyai jo hayaa(n) layaavai raam ||3||

‘If God sends a thief, we may keep him as our son.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚੋਰਹੁ ਹੋਇ ਪੂਤ ਕਰਿ ਰਾਖੋ ॥

chorahu hoi poot kar raakho ||

ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੋ ॥

taa te kachhoo na mukh te bhaakho ||

'If thief came, we will keep him as our son and will say nothing more.

ਸਾਹੁਨਿ ਸਹਿਤ ਬਨਿਕ ਜਬ ਮਰਿ ਹੈ ॥

saahun sahit banik jab mar hai ||

ਹਮਰੋ ਕਵਨ ਦਰਬੁ ਲੈ ਕਰਿ ਹੈ ॥੪॥

hamaro kavan dharab lai kar hai ||4||

'If we are both dead, then what would happen to all this wealth. ?'(4)

ਯਹ ਜਬ ਭਨਕ ਚੋਰ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

yeh jab bhanak chor sun paiee ||

ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਬਸਤ੍ਰਨ ਨਹਿ ਮਾਈ ॥

fool gayo basatran neh maiee ||

When the thief heard their talk, his joy found no bounds,

ਜਾਇ ਬਨਿਕ ਕੋ ਪੂਤ ਕਹੈਹੋਂ ॥

jai banik ko poot kahaiho(n) ||

ਯਾ ਕੈ ਮਰੇ ਸਕਲ ਧਨ ਲੈਹੋਂ ॥੫॥

yaa kai mare sakal dhan laiho(n) ||5||

(He thought,) ‘I will become the son of the Shah and after his death, I will

own all the riches.'(5)

ਤਬ ਲੋ ਚੋਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਗਯੋ ॥

tab lo chor dhirasaT par gayo ||

ਅਧਿਕ ਬਨਿਕ ਕੇ ਆਨੰਦ ਭਯੋ ॥

adhik banik ke aana(n)dh bhayo ||

Then their eyes fell on the thief and they became very happy.

ਪਲ੍ਰਯੋ ਪਲੋਸ੍ਰਯੋ ਸੁਤੁ ਬਿਧਿ ਦੀਨੋ ॥

palrayo palosrayo sut bidh dheeno ||

ਤਾ ਕੋ ਪੂਤ ਪੂਤ ਕਹਿ ਲੀਨੋ ॥੬॥

taa ko poot poot keh leeno ||6||

'I have been endowed with a grown up son,' and he then hugged him

claiming ‘my son’, ‘my son.’(6)

ਖਾਟ ਉਪਰ ਤਸਕਰਹਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥

khaaT upar tasakareh baiThaayo ||

ਭਲੋ ਭਲੋ ਪਕਵਾਨ ਖਵਾਯੋ ॥

bhalo bhalo pakavaan khavaayo ||

They made him to sit on the bed and served him dainty food.

ਪੂਤ ਪੂਤ ਕਹਿ ਸਾਹੁਨਿ ਧਾਈ ॥

poot poot keh saahun dhaiee ||

ਸਾਹੁ ਚਉਤਰੇ ਜਾਇ ਜਤਾਈ ॥੭॥

saahu chautare jai jataiee ||7||

The Shah’s wife announcing, ‘My son, my son.’ went around and informed

everybody.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੰਚ ਪਯਾਦੇ ਸੰਗ ਲੈ ਚੋਰਹਿ ਦਯੋ ਦਿਖਾਇ ॥

pa(n)ch payaadhe sa(n)g lai choreh dhayo dhikhai ||

When five officials called in she showed the thief to them,

ਇਹ ਪੈਂਡੇ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਮੈ ਸੁਤ ਕਹਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੮॥

eeh pai(n)dde aayo huto mai sut kahiyo bulai ||8||

And told, ‘ He was roaming around and I have adopted him as our son.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਹਮਰੇ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ॥

amit dharab hamare bidh dhayo ||

ਪੂਤ ਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਭਯੋ ॥

poot na dhaam hamaare bhayo ||

‘God has endowed us with lot of wealth, but we had no issue.

ਯਾ ਕਉ ਹਮ ਕਹਿ ਪੂਤ ਉਚਾਰੋ ॥

yaa kau ham keh poot uchaaro ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨਹਿ ਮਾਰੋ ॥੯॥

taa te tum mil kai neh maaro ||9||

‘We have taken him as our son and now you do not punish him.’(9)

ਪੂਤ ਪੂਤ ਬਨਿਯਾ ਕਹਿ ਰਹਿਯੋ ॥

poot poot baniyaa keh rahiyo ||

ਪੰਚ ਪਯਾਦਨ ਤਸਕਰ ਗਹਿਯੋ ॥

pa(n)ch payaadhan tasakar gahiyo ||

The Shah kept on addressing him as his son, but five officials arrested

him.

ਤਾ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਏਕ ਨਹਿ ਕੀਨੋ ॥

taa ko kahiyo ek neh keeno ||

ਲੈ ਤਸਕਰ ਫਾਸੀ ਸੋ ਦੀਨੋ ॥੧੦॥

lai tasakar faasee so dheeno ||10||

They did not listen to him and put the thief on the gallows.(10)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੬੧॥੧੧੦੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ikasaThavo charitr samaapatam sat subham sat ||61||1106||afajoo(n)||

Sixty-first Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with BenedJction.(61)(1106)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਕੇ ਘਰ ਬਿਖੈ ਤਸਕਰ ਰਹੈ ਅਪਾਰ ॥

mahaa si(n)gh ke ghar bikhai tasakar rahai apaar ||

In the house of Mahaan Singh, there used to come a number of thieves.

ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਕੇ ਲਜਾਵਹੀ ਅਧਿਕ ਖਜਾਨੋ ਮਾਰਿ ॥੧॥

nitiprat taa ke layaavahee adhik khajaano maar ||1||

They always stole lot of wealth and took that to their homes.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਹਰਨ ਦਰਬੁ ਤਸਕਰ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥

haran dharab tasakar chal aayo ||

ਸੋ ਗਹਿ ਲਯੋ ਜਾਨ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

so geh layo jaan neh paayo ||

A thief came to steal one day and was caught. Mahaan Singh told

ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਤਾ ਕੋ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ॥

mahaa si(n)gh taa ko yau kahiyo ||

ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਦ੍ਰਿੜ ਰਹਿਯੋ ॥੨॥

tum apane chit mai dhiraR rahiyo ||2||

him to remain firm in his heart.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੁਮਰੇ ਸਿਰ ਪਰ ਕਾਢਿ ਕੈ ਠਾਢੇ ਹ੍ਵੈ ਤਰਵਾਰਿ ॥

tumare sir par kaadd kai Thaadde havai taravaar ||

‘They (the police) might put a sharp sword above your head,

ਤੁਮ ਡਰਿ ਕਛੁ ਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ਲੈ ਹੋਂ ਜਿਯਤ ਉਬਾਰਿ ॥੩॥

tum ddar kachh na uchaariyo lai ho(n) jiyat ubaar ||3||

'But you don't show any dread as I will save you.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤੁਮ ਕੋ ਮਾਰਨ ਕੌ ਲੈ ਜੈਹੈਂ ॥

tum ko maaran kau lai jaihai(n) ||

ਕਾਢਿ ਭਗਵੌਤੀ ਠਾਢੇ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥

kaadd bhagavauatee Thaadde havaihai(n) ||

'They might try to take you to kill, as they would have drawn the swords.

ਢੀਠਤੁ ਆਪਨ ਚਿਤ ਮੈ ਗਹਿਯਹੁ ॥

ddeeThat aapan chit mai gahiyahu ||

ਤ੍ਰਾਸ ਮਾਨਿ ਕਛੁ ਤਿਨੈ ਨ ਕਹਿਯਹੁ ॥੪॥

traas maan kachh tinai na kahiyahu ||4||

'You must remain resolute and, getting fearful, don't reveal any thing.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾ ਕੌਂ ਢੀਠ ਬਧਾਇ ਕੈ ਕਾਢਿ ਲਈ ਤਰਵਾਰਿ ॥

taa kau ddeeTh badhai kai kaadd liee taravaar ||

He, then, tied him up and drew the sword.

ਤੁਰਤ ਘਾਵ ਤਾ ਕੋ ਕਿਯੋ ਹਨਤ ਨ ਲਾਗੀ ਬਾਰਿ ॥੫॥

turat ghaav taa ko kiyo hanat na laagee baar ||5||

He, instantly, struck him to injure and then killed.(5)

ਤਾ ਕੋ ਹਨਿ ਡਾਰਤ ਭਯੋ ਕਛੂ ਨ ਪਾਯੋ ਖੇਦ ॥

taa ko han ddaarat bhayo kachhoo na paayo khedh ||

By killing him he felt no remorse.

ਗਾਵ ਸੁਖੀ ਅਪਨੇ ਬਸਿਯੋ ਕਿਨੂੰ ਨ ਜਾਨਯੋ ਭੇਦ ॥੬॥

gaav sukhee apane basiyo kinoo(n) na jaanayo bhedh ||6||

He commenced living a peaceful life in his village and no body ever

perceived the mystery.(6)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਾਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੬੨॥੧੧੧੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe baasaThavo charitr samaapatam sat subham sat ||62||1112||afajoo(n)||

Sixty-second Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed with Benediction.(62)(1112)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰਬਲ ਸਿੰਘ ਦਛਿਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥

prabal si(n)gh dhachhhin ko nirap bar ||

ਬਹੁ ਭਾਤਨਿ ਕੋ ਧਨ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥

bahu bhaatan ko dhan taa ke ghar ||

There lived a propitious Raja called Parbal Singh in the South who had lot

of wealth.

ਚਾਰੁ ਚਛੁ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹਈ ॥

chaar chachh taa kee tiray rahiee ||

ਜੋ ਵਹੁ ਕਹੈ ਸੁ ਰਾਜਾ ਕਰਈ ॥੧॥

jo vahu kahai su raajaa kariee ||1||

He had a wife whose eyes were very beautiful and whatever she said Raja

would do.(1)

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਵਹੁ ਨਾਰਿ ਸੁਨੀਜੈ ॥

at su(n)dhar vahu naar suneejai ||

ਤਾ ਕੋ ਪਟਤਰ ਕਾ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥

taa ko paTatar kaa ko dheejai ||

As she was very pretty no body could compete with her.

ਰਾਜਾ ਅਧਿਕ ਪ੍ਯਾਰ ਤਿਹ ਰਾਖੈ ॥

raajaa adhik paar teh raakhai ||

ਕਟੁ ਬਚ ਕਦੀ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੈ ॥੨॥

kaT bach kadhee na mukh te bhaakhai ||2||

Raja kept her in utmost respect and never spoke harsh to her.(2)

ਬੰਗਸ ਕੇ ਰਾਜੇ ਕਹਲਾਵੈ ॥

ba(n)gas ke raaje kahalaavai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

bhaat bhaat ke bhog kamaavai ||

They were known as the rulers of Bangash and they revelled in various love-makings.

ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਰਾਨੀ ਲਹਿਯੋ ॥

eik su(n)dhar nar raanee lahiyo ||

ਤਬ ਹੀ ਆਨਿ ਮੈਨ ਤਿਹ ਗਹਿਯੋ ॥੩॥

tab hee aan main teh gahiyo ||3||

But, when Rani saw a handsome man, she was overpowered by the Cupid.(3)

ਤਾ ਸੌ ਨੇਹੁ ਰਾਨਿਯਹਿ ਕੀਨੋ ॥

taa sau neh raaniyeh keeno ||

ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਅਮਿਤ ਧਨੁ ਦੀਨੋ ॥

gireh te kaadd amit dhan dheeno ||

Rani loved him a lot and, then, giving him a lot of wealth banished him I

from the house.

ਤਿਹ ਜਾਰਹਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥

teh jaareh ieh bhaat sikhaayo ||

ਆਪੁ ਚਰਿਤ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਨਾਯੋ ॥੪॥

aap charit ieh bhaat banaayo ||4||

She had trained the lover to perform a strange Chritar.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦਰਵਾਜੇ ਇਹ ਕੋਟ ਕੇ ਰਹਿਯੋ ਸਵੇਰੇ ਲਾਗਿ ॥

dharavaaje ieh koT ke rahiyo savere laag ||

She had told him, ‘Outside the gate, after discarding your clothes,

ਅਤਿ ਦੁਰਬਲ ਕੋ ਭੇਸ ਕਰਿ ਸਭ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਜਾਗ ॥੫॥

at dhurabal ko bhes kar sabh basatran ko tayaag ||5||

‘And disguised as a pauper, you remain there standing.’(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਪਗ ਧਾਰਿਯੋ ॥

taa ke gireh jab nirap pag dhaariyo ||

ਬਿਖੁ ਦੈ ਤਾਹਿ ਮਾਰਿ ਹੀ ਡਾਰਿਯੋ ॥

bikh dhai taeh maar hee ddaariyo ||

When Raja put his foot inside the Rani's place, she killed him with poison.

ਦੀਨ ਬਚਨ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਉਚਾਰੇ ॥

dheen bachan tab tirayeh uchaare ||

ਮੋਹਿ ਤਯਾਗ ਗੇ ਰਾਜ ਹਮਾਰੇ ॥੬॥

moh tayaag ge raaj hamaare ||6||

With great distress she declared, 'My beloved Raja has abandoned me.(6)

ਮਰਤੀ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਕਹਿਯੋ ॥

maratee baar nirapat muh kahiyo ||

ਸੋ ਮੈ ਬਚਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਿਯੋ ॥

so mai bachan hiradhai dhiraR gahiyo ||

‘What he told me at the time of his death, I am determined to do.

ਰਾਜ ਸਾਜ ਦੁਰਬਲ ਕੋ ਦੀਜੋ ॥

raaj saaj dhurabal ko dheejo ||

ਮੋਰੋ ਕਹਿਯੋ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਜੋ ॥੭॥

moro kahiyo maan tiray leejo ||7||

‘Raja had pronounced, “The Kingdom should be given to a pauper and it

must be fulfilled.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਦੁਰਬਲ ਘਨੋ ਕੋਟ ਦੁਆਰੇ ਹੋਇ ॥

at su(n)dhar dhurabal ghano koT dhuaare hoi ||

‘If there is some body very handsome but pauper, and is standing outside

the gate of the fort,

ਰਾਜ ਸਾਜ ਤਿਹ ਦੀਜਿਯਹੁ ਲਾਜ ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਕੋਇ ॥੮॥

raaj saaj teh dheejiyahu laaj na kariyahu koi ||8||

“He should be endowed the reign without any hesitation.”(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਹਮ ਤੁਮ ਕੋਟ ਦੁਆਰੇ ਜੈਹੈ ॥

ham tum koT dhuaare jaihai ||

ਐਸੇ ਪੁਰਖ ਲਹੈ ਤਿਹ ਲਯੈਹੈ ॥

aaise purakh lahai teh layaihai ||

‘I and you (the minister) will go out and if we come across such a person.

ਰਾਜ ਸਾਜ ਤਾਹੀ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥

raaj saaj taahee ko dheejai ||

ਮੇਰੋ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥੯॥

mero bachan sravan sun leejai ||9||

'Then, listen carefully, the reign of the Kingdom will be given to him.(9)

ਮਰਤੇ ਪਤਿ ਮੁਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

marate pat muh bachan uchaare ||

ਸੋ ਹੌਂ ਉਚਰਤ ਸਾਥ ਤੁਮਾਰੇ ॥

so haua(n) ucharat saath tumaare ||

'At the time of the death my husband had willed this and I am telling you so.

ਦਿਜ ਬਰ ਸ੍ਰਾਪ ਭੂਪ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥

dhij bar sraap bhoop ko dhiyo ||

ਤਾ ਤੇ ਭੇਖ ਰੰਕ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥੧੦॥

taa te bhekh ra(n)k ko kiyo ||10||

'A priest had passed a curse on the Raja that he would become a

pauper.(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਇਹੀ ਕੋਟ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ਮੈ ਬਸਿਯਹੁ ਭੂਪਤਿ ਜਾਇ ॥

eihee koT ke dhavaiaar mai basiyahu bhoopat jai ||

‘And at his very gate, Raja would take his seat,

ਦੇਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਤਜਾਗ ਕੈ ਦੇਹ ਰੰਕ ਕੀ ਪਾਇ ॥੧੧॥

dheh nirapat kee tayaag kai dheh ra(n)k kee pai ||11||

After casting off his Kingship, he would become a pauper.’(11)

ਤਬ ਰਾਜੈ ਤਾ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਕਬੈ ਉਧਾਰ ॥

tab raajai taa so kahiyo havai hai kabai udhaar ||

ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਦਿਜਬਰ ਕਹਿਯੋ ਸੋ ਮੈ ਕਹੌ ਸੁਧਾਰ ॥੧੨॥

jo nirap so dhijabar kahiyo so mai kahau sudhaar ||12||

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਛੁ ਦਿਨ ਦੁਰਗ ਦ੍ਵਾਰ ਮੋ ਰਹਿ ਹੋ ॥

kachh dhin dhurag dhavaiaar mo reh ho ||

ਅਤਿ ਦੁਖ ਦੇਹ ਆਪਨੀ ਲਹਿ ਹੋ ॥

at dhukh dheh aapanee leh ho ||

(‘The priest had told Raja,) “You would stay at the gate for a few days and

try to tolerate the distress

ਖੋਜਤ ਤਬ ਰਾਨੀ ਹਯਾਂ ਐਹੈ ॥

khojat tab raanee hayaa(n) aaihai ||

ਤੁਮ ਕੋ ਰਾਜ ਆਪਨੋ ਦੈ ਹੈ ॥੧੩॥

tum ko raaj aapano dhai hai ||13||

“One day Rani will come and let you have the Kingdom.(13)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਜ ਵੈਸ ਹੀ ਕਰੈਗੋ ਰੂਪ ਨ ਵੈਸਾ ਹੋਇ ॥

raaj vais hee karaigo roop na vaisaa hoi ||

“You will rule the same way, although your presentation will be different.”

ਜਯੋ ਰਾਜਾ ਮੁਹਿ ਕਹਿ ਮੂਏ ਤੁਮੈ ਕਹਤ ਮੈ ਸੋਇ ॥੧੪॥

jayo raajaa muh keh mooe tumai kahat mai soi ||14||

‘I am telling this the way Raja had communicated to me.(l4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਹਮ ਤੁਮ ਮਿਲਿ ਖੋਜਨ ਤਹ ਜੈਯੈ ॥

ham tum mil khojan teh jaiyai ||

ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਕਾਜ ਕਮੈਯੈ ॥

jo nirap kahiyo su kaaj kamaiyai ||

‘You and me will go out and search the way Raja had willed.

ਤਬ ਹੋ ਜਿਯਤ ਜਗਤ ਮੈ ਰਹਿਹੋ ॥

tab ho jiyat jagat mai rahiho ||

ਐਸੇ ਰੂਪ ਭੂਪ ਜਬ ਲਹਿਹੋ ॥੧੫॥

aaise roop bhoop jab lahiho ||15||

‘I can only live in this world if I again possess the Raja again.’(15)

ਰਾਨੀ ਕੋ ਲੈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਧਾਯੋ ॥

raanee ko lai ma(n)tree dhaayo ||

ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਠਹਰਾਯੋ ॥

tavan purakh kar nirap Thaharaayo ||

Along with Rani, the Minister went out and established that man as Raja.

ਸਕਲ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਜਾ ਕੀਨੋ ॥

sakal dhes ko raajaa keeno ||

ਰਾਜ ਸਾਜ ਸਭ ਤਾ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥੧੬॥

raaj saaj sabh taa ko dheeno ||16||

He was en throned as the Raja of all the land and all the power was handed

over to him.(16)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਿਜੁ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪੁ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ਰਾਨੀ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ॥

nij nirap aap sa(n)ghaar kai raanee charit banai ||

Herself killing the Raja she had staged a deception,

ਰੰਕਹਿ ਲੈ ਰਾਜਾ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੭॥

ra(n)keh lai raajaa kiyo hiradhai harakh upajai ||17||

And felt much appeased by making the pauper a Raja.(17)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰਿਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੬੩॥੧੧੨੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe tirasaThavo charitr samaapatam sat subham sat ||63||1129||afajoo(n)||

Sixty-third Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (63)(1127)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੈਂਗਲ ਸਿੰਘ ਰਾਵ ਇਕ ਰਹਈ ॥

mai(n)gal si(n)gh raav ik rahiee ||

ਰਘੁ ਬੰਸੀ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹਈ ॥

ragh ba(n)see jaa ko jag kahiee ||

There lived a Raja named Maingal Singh, who was from the clan of Raghu Wans.

ਤਾ ਕੇ ਭਵਨ ਏਕ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

taa ke bhavan ek bar naaree ||

ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਅਪਨ ਕਰਨ ਗੜਿ ਭਾਰੀ ॥੧॥

jan bidh apan karan gaR bhaaree ||1||

He had a woman in his house, who was, seemingly, carved by the God

himself.(1)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sortha

ਦੰਤ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਜਾਨਤ ਸਭੈ ॥

dha(n)t prabhaa teh naam jaa ko jag jaanat sabhai ||

She was known in the world as Dant Prabha and her beauty was

ਸੁਰ ਸੁਰਪਤਿ ਅਭਿਰਾਮ ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਤਿਹ ਦੇਖਿ ਦੁਤਿ ॥੨॥

sur surapat abhiraam thakit rahat teh dhekh dhut ||2||

admired by Indara and all the gods.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਇਕ ਚੇਰੀ ਤਾ ਕੇ ਭਵਨ ਜਾ ਮੈ ਅਤਿ ਰਸ ਰੀਤਿ ॥

eik cheree taa ke bhavan jaa mai at ras reet ||

A perfect maid used to live in her residence,

ਬੇਦ ਬਕਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਪੜੀ ਕੋਕ ਸੰਗੀਤਿ ॥੩॥

bedh bayaakaran saasatr khaT paRee kok sa(n)geet ||3||

Who was proficient in Vedas, Grammar, Six Shastras, Philosophy and

Koka-shastra.(3)

ਸੋ ਰਾਜਾ ਅਟਕਤ ਭਯੋ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥

so raajaa aTakat bhayo taa ko roop nihaar ||

On perceiving her splendour, Raja fell for her,

ਦੈ ਨ ਸਕੈ ਤਾ ਕੋ ਕਛੂ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰ ॥੪॥

dhai na sakai taa ko kachhoo tiray kee sa(n)k bichaar ||4||

But, being scared of his women, he could not give her any gift.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਅੰਗੂਠੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰ ਲਈ ॥

ek a(n)gooThee nirap kar liee ||

ਲੈ ਤਵਨੈ ਚੇਰੀ ਕੌ ਦਈ ॥

lai tavanai cheree kau dhiee ||

Raja brought a ring and gave it to that maid.

ਤਾਹਿ ਕਥਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਿਖਾਈ ॥

taeh kathaa ieh bhaat sikhaiee ||

ਕਹਿਯਹੁ ਪਰੀ ਮੁੰਦ੍ਰਿਕਾ ਪਾਈ ॥੫॥

kahiyahu paree mu(n)dhirakaa paiee ||5||

He told her to' say that she had found it being mislaid.(5)

ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥

ek dhivas nirap sabhaa banaiee ||

One day Raja had an assembly and called all his women.

ਸਭ ਇਸਤ੍ਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥

sabh isatree gireh bol paThaiee ||

He told that he had last a ring.

ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੀ ਮੁੰਦ੍ਰੀ ਮਮ ਗਈ ॥

nirapat kahee mu(n)dhree mam giee ||

ਵਹੁ ਕਹਿ ਉਠੀ ਚੀਨਿ ਮੈ ਲਈ ॥੬॥

vahu keh uThee cheen mai liee ||6||

The maid gat up and said that she had it with her.(6)

ਯਹ ਮੁੰਦ੍ਰਿਕਾ ਕਹਾ ਤੇ ਪਾਈ ॥

yeh mu(n)dhirakaa kahaa te paiee ||

ਡਾਰੀ ਹੁਤੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮਮ ਆਈ ॥

ddaaree hutee dhirasaT mam aaiee ||

‘Where did you find this ring?’ ‘It was lying an the way,

ਸੋ ਮੈ ਕਰਿ ਉਠਾਇ ਕਰ ਲਈ ॥

so mai kar uThai kar liee ||

ਲੈ ਰਾਜਾ ਜੀ ਤੁਮ ਕੌ ਦਈ ॥੭॥

lai raajaa jee tum kau dhiee ||7||

‘And I picked it up. Now Raja, please you take it.’(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਾ ਕੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਈ ਮੈ ਤਾਹੂ ਕੋ ਦੀਨ ॥

jaa ko paramesur dhiee mai taahoo ko dheen ||

‘To whom God has given, I let her have too.’

ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਤ੍ਰਿਯ ਲਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛਲ ਗਯੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੮॥

bhedh na kaahoo tiray lahiyo nirap chhal gayo prabeen ||8||

The wife could not discern the deceptian which Raja had played.(8)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੬੪॥੧੧੩੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chauasaThavo charitr samaapatam sat subham sat ||64||1137||afajoo(n)||

Sixty-fourth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (64)(1135)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਇਕ ਰਾਠ ਮਹੋਬੇ ਰਹੈ ॥

raik raaTh mahobe rahai ||

A Rajput used to’ live in Mahobe city.

ਮਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥

mitr si(n)gh jaa ko jag kahai ||

In the world he was known as Mittar Singh.

ਦਛਿਨ ਪੈਂਡ ਚਲਨ ਨਹਿ ਦੇਈ ॥

dhachhin pai(n)dd chalan neh dheiee ||

ਕੂਟਿ ਲੂਟਿ ਲੋਗਨ ਕਹ ਲੇਈ ॥੧॥

kooT looT logan keh leiee ||1||

He would not let people go by, and used to rob them after beating.(l)

ਜੋ ਲਿੰਡਿਯਾਇ ਤਿਹ ਕੌ ਧਨ ਲਯਾਵੈ ॥

jo li(n)ddiyai teh kau dhan layaavai ||

ਜੋ ਐਠੈ ਤਿਹ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥

jo aaiThai teh maar giraavai ||

He looted the cowards, and, those, who' stood fast, he killed them.

ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਸਭ ਹੀ ਕੌ ਲੇਈ ॥

looT kooT sabh hee kau leiee ||

ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੌ ਦੇਈ ॥੨॥

adhik dharab isatree kau dheiee ||2||

After looting all, he used to came and give riches to the woman.(2)

ਏਕ ਦਿਵਸ ਧਾਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ॥

ek dhivas dhaaraa ko gayo ||

ਸੂਰਮਾਨ ਸੰਗ ਭੇਟਾ ਭਯੋ ॥

sooramaan sa(n)g bheTaa bhayo ||

Once, when he went to’ rob, he came across a warrior.

ਹੈ ਦੌਰਾਇ ਚਲਤ ਗਿਰ ਪਰਿਯੋ ॥

hai dhauarai chalat gir pariyo ||

ਤਬ ਤਿਨ ਆਨ ਸੂਰਮਨ ਧਰਿਯੋ ॥੩॥

tab tin aan sooraman dhariyo ||3||

While chasing his horse to run fast, he fell aver and the warriors caught

him.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਾਧਿ ਕਾਲਪੀ ਲੈ ਗਏ ਤਾਹਿ ਹਨਨ ਕੇ ਭਾਇ ॥

baadh kaalapee lai ge taeh hanan ke bhai ||

He tied him up and brought him to’ Kaalpi Nagar to kill.

ਤਨਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥੪॥

tanak bhanak sun teh tirayaa tahaa pahoo(n)chee aai ||4||

Getting the news, his wife arrived there, too.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਗੋਬਰ ਹੈ ਪਰ ਧਰੈ ॥

chun chun gobar hai par dharai ||

ਕਾਹੂ ਕੀ ਸੰਕਾ ਨਹਿ ਕਰੈ ॥

kaahoo kee sa(n)kaa neh karai ||

She had been collecting the cakes of horses' dung so that no body could suspect.

ਪਤਿ ਕੌ ਬਧ ਨ ਹੋਇ ਯੌ ਧਾਈ ॥

pat kau badh na hoi yau dhaiee ||

ਇਹ ਮਿਸਿ ਨਿਕਟਿ ਪਹੂਚੀ ਆਈ ॥੫॥

eeh mis nikaT pahoochee aaiee ||5||

She came running fast to reach there to save her husband from

hanging.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਝਟਕਿ ਬਾਹ ਤੇ ਨਿਜੁ ਪਤਿਹ ਹੈ ਪਰ ਲਯੋ ਚਰਾਇ ॥

jhaTak baeh te nij pateh hai par layo charai ||

She jerked his (warrior’s) hand and took her husband an her horse.

ਤਾਹੀ ਕੌ ਅਸਿ ਛੀਨਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ਚੰਡਾਰਹਿ ਘਾਇ ॥੬॥

taahee kau as chheen kai taeh cha(n)ddaareh ghai ||6||

And taking his awn sward she killed him (the warrior).(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਵਨ ਸ੍ਵਾਰ ਪਹੂੰਚਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥

javan savaiaar pahoo(n)chayo teh maariyo ||

ਏਕੈ ਬਾਨ ਮਾਰਿ ਹੀ ਡਾਰਿਯੋ ॥

ekai baan maar hee ddaariyo ||

Any horse-rider who came forward, she killed him with the arrow.

ਕਾਹੂ ਤੇ ਚਿਤ ਡਰਤ ਨ ਭਈ ॥

kaahoo te chit ddarat na bhiee ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਲੈ ਪੁਰਵਾ ਕਹ ਗਈ ॥੭॥

nij pat lai puravaa keh giee ||7||

She did not care far any body, took her husband and brought him home.(7)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੈਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੬੫॥੧੧੪੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe paisaThavo charitr samaapatam sat subham sat ||65||1144||afajoo(n)||

Sixty-fourth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (64)(1135)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੁਹਿਤਾ ਏਕ ਵਜੀਰ ਕੀ ਰੂਪ ਸਹਰ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥

dhuhitaa ek vajeer kee roop sahar ke maeh ||

In the city of Roop, a minister had a daughter.

ਤਾ ਕੇ ਸਮ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਮੈ ਰੂਪਵਤੀ ਕਊ ਨਾਹਿ ॥੧॥

taa ke sam tihoo(n) lok mai roopavatee kuoo naeh ||1||

There was none as pretty as she in all the three worlds.(1)

ਅਗਨਤ ਧਨੁ ਬਿਧਿ ਘਰ ਦਯੋ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੌ ਪਾਇ ॥

aganat dhan bidh ghar dhayo amit roop kau pai ||

Along with the beauty, God has endowed her with lot of wealth.

ਲੋਕ ਚੌਦਹੂੰ ਮੈ ਸਦਾ ਰੋਸਨ ਰੋਸਨ ਰਾਇ ॥੨॥

lok chauadhahoo(n) mai sadhaa rosan rosan rai ||2||

His influence had spread aver all the fourteen continents.(2)

ਸਾਮ ਦੇਸ ਕੇ ਸਾਹ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਸਪੂਤ ॥

saam dhes ke saeh ko su(n)dhar ek sapoot ||

The Shah of the country of Siam had a san,

ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤਿ ਮੈ ਜਨੁਕ ਆਪੁ ਬਨ੍ਯੋ ਪੁਰਹੂਤ ॥੩॥

soorat seerat mai januk aap banayo purahoot ||3||

Who was epitome of god Indra in his splendour.(3)

ਸੁਮਤਿ ਸੈਨ ਸੂਰਾ ਬਡੋ ਖੇਲਨ ਚੜਿਯੋ ਸਿਕਾਰ ॥

sumat sain sooraa baddo khelan chariyo sikaar ||

His name was Sumat Sen and he rushed an a hunting spree,

ਸ੍ਵਾਨ ਸਿਚਾਨੇ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ਬਨੈ ਮੰਝਾਰ ॥੪॥

savaiaan sichaane sa(n)g lai aayo banai ma(n)jhaar ||4||

Along with his hawks and dogs.(4)

ਸੁਮਤਿ ਸੈਨ ਸਭ ਸਭਾ ਮੈ ਐਸੇ ਉਚਰੇ ਬੈਨ ॥

sumat sain sabh sabhaa mai aaise uchare bain ||

Sumat Sen had declared in the assembly,

ਜਿਹ ਆਗੇ ਆਵੈ ਹਨੈ ਔ ਕੋਊ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਹਨੈ ਨ ॥੫॥

jeh aage aavai hanai aau kouoo mirageh hanai na ||5||

‘Whosoever confront the deer, must hunt.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮ੍ਰਿਗ ਜਾ ਕੇ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਆਵੈ ॥

mirag jaa ke aage havai aavai ||

ਵਹੈ ਆਪਨੋ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵੈ ॥

vahai aapano turai dhavaavai ||

‘In whose sight the deer came, he should put his horse behind,

ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰੈ ਕੈ ਗਿਰਿ ਮਰੈ ॥

kai mirag maarai kai gir marai ||

ਯੌ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਦਰਸਨ ਨਹਿ ਕਰੈ ॥੬॥

yau gireh kau dharasan neh karai ||6||

‘Either he should kill the deer or should never came back to’ show me his

face.(6)

ਹੁਕਮ ਧਨੀ ਕੋ ਐਸੋ ਭਯੋ ॥

hukam dhanee ko aaiso bhayo ||

ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਆਗੇ ਮ੍ਰਿਗ ਗਯੋ ॥

raaj putr aage mirag gayo ||

With the grace of God, a deer came to confront the royal prince.

ਸੁਮਤਿ ਸਿੰਘ ਤਬ ਤੁਰੈ ਧਵਾਯੋ ॥

sumat si(n)gh tab turai dhavaayo ||

ਪਾਛੈ ਲਗਿਯੋ ਹਿਰਨ ਕੋ ਆਯੋ ॥੭॥

paachhai lagiyo hiran ko aayo ||7||

Then Sumat Singh ran his horse and chased the deer.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪਾਛੇ ਲਾਗਿਯੋ ਹਿਰਨ ਕੇ ਰੂਪ ਪਹੂੰਚਯੋ ਆਇ ॥

paachhe laagiyo hiran ke roop pahoo(n)chayo aai ||

By chasing and chasing, the san reached the city of Roop,

ਦੁਹਿਤਾ ਹੇਰਿ ਵਜੀਰ ਕੀ ਰੂਪ ਰਹੀ ਮੁਰਛਾਇ ॥੮॥

dhuhitaa her vajeer kee roop rahee murachhai ||8||

And seeing the daughter of the minister, he last his perception.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਾਨ ਖਾਇ ਕਰ ਪੁਰੀ ਬਨਈ ॥

paan khai kar puree baniee ||

ਪੀਕ ਡਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਪਰ ਦਈ ॥

peek ddaar nirap sut par dhiee ||

While eating beetle-leaf she spit towards the prince,

ਸੁਮਤਿ ਸੈਨ ਮੁਰਿ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

sumat sain mur taeh nihaariyo ||

ਤਾ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੯॥

taa ko sok dhoor kar ddaariyo ||9||

When Sumat Sen looked at her, she felt a great relief.(9)

ਮੰਦਰ ਪੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

ma(n)dhar pai nirap suteh bulaayo ||

ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

man bhaavat ko bhog kamaayo ||

The prince called her at his house and contentedly had sex with her.

ਹਰਿਨ ਹਨਨ ਯੌ ਹੁਤੌ ਸੁ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥

harin hanan yau hutau su bhaakhayo ||

ਕਾਮਕੇਲ ਦੁਹੂੰਅਨ ਰਸ ਚਾਖ੍ਯੋ ॥੧੦॥

kaamakel dhuhoo(n)an ras chaakhayo ||10||

He told her that he had come on a deer hunting but, now, was enjoying by

making love.(10)

ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਰਜਨੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

chaar pahar rajanee sukh paayo ||

ਕਾਮਕੇਲ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਭਾਯੋ ॥

kaamakel dhuhoo(n)an ko bhaayo ||

They spent four watches of night cheerfully, and enjoyed the sex

overwhelmingly.

ਅਤਿ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਏ ॥

at pramudhit man bheetar bhe ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲਏ ॥੧੧॥

bhaat bhaat ke aasan le ||11||

They revelled heart fully and rejoiced sex adopting various postures.(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੋ ਉਚਰੈ ਰਮਤ ਦੋਊ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

kok saasatr ko ucharai ramat dhouoo sukh pai ||

They both savoured by following the Koka-shastra,

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਆਸਨ ਕਰੈ ਗਨਨਾ ਗਨੀ ਜਾਇ ॥੧੨॥

bhaat bhaat aasan karai gananaa ganee jai ||12||

And adopting various positions, which could not be counted.(12)

ਪ੍ਰਾਤ ਹੋਤ ਨਿਸਿ ਬਸਿ ਚਲਿਯੋ ਗਹਿਯੋ ਪਯਾਦਨ ਆਇ ॥

praat hot nis bas chaliyo gahiyo payaadhan aai ||

The night passed and at the daybreak, police came.

ਬਾਧਿ ਹਨਨ ਕੌ ਲੈ ਚਲੇ ਰਹਿਯੋ ਨ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ॥੧੩॥

baadh hanan kau lai chale rahiyo na kachhoo upai ||13||

They tied him and took him to kill as there was no other way.(I3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਬਾਧਿ ਪਯਾਦਨ ਲਯੋ ॥

nirap sut baadh payaadhan layo ||

ਦੇਖਨ ਲੋਗ ਨਗਰ ਕੋ ਗਯੋ ॥

dhekhan log nagar ko gayo ||

The soldiers tied the prince up and all the people from the town came to

see.

ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੇ ਧਾਮ ਤੇ ਨੇਰਿਯੋ ॥

raajaa joo ke dhaam te neriyo ||

ਮਹਲਨ ਚਰੇ ਰਾਵ ਜੂ ਹੇਰਿਯੋ ॥੧੪॥

mahalan chare raav joo heriyo ||14||

When they passed by the Rajas’ palace, the Raja noticed as well.(14)

ਰੋਸਨਿ ਤੁਰਕੀ ਤੁਰਾ ਬੁਲਾਯੋ ॥

rosan turakee turaa bulaayo ||

ਆਪੁ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥

aap purakh ko bhekh banaayo ||

That damsel called for a Turkish horse and disguised herself as a man.

ਸਵਾ ਲਾਖ ਕੋ ਅਭਰਨ ਕਰਿਯੋ ॥

savaa laakh ko abharan kariyo ||

ਸ੍ਯਾਮ ਬਰਨ ਕੋ ਬਾਨਾ ਧਰਿਯੋ ॥੧੫॥

sayaam baran ko baanaa dhariyo ||15||

She adorned hundred thousand worth of ornaments and put on black

dress.(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਿਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਭੂਪ ਰਹਿਯੋ ਮੁਰਛਾਇ ॥

teh ko roop nihaar kai bhoop rahiyo murachhai ||

On seeing him (her) the Raja lost his sensibility.

ਕੌਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਯਹ ਤਾ ਕੋ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਇ ॥੧੬॥

kauan nirapat ko putr yeh taa ko leh bulai ||16||

‘Whose son is he? You call him here before me.’(16)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਚਨ ਭ੍ਰਿਤ ਸੁਨਿ ਧਾਏ ॥

nirap ko bachan bhirat sun dhaae ||

ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਢਿਗ ਆਏ ॥

ma(n)tree kee dhuhitaa ddig aae ||

Immediately getting Raja’s order, the attendants came to the daughter of the minister.

ਕੌਨ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਤੁਹਿ ਜਾਯੋ ॥

kauan dhes esavair tuh jaayo ||

ਚਲੋ ਰਾਵ ਜੂ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੭॥

chalo raav joo bol paThaayo ||17||

‘What country have you come and whose son are you? Come our Raja has

called you.'(17)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੌਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਤੈ ਕਯੋ ਆਯੋ ਇਹ ਦੇਸ ॥

kauan nirapat ko putr tai kayo aayo ieh dhes ||

'You are the son of which Raja and why have you come here?

ਕਯੋ ਮੁਸਕੀ ਘੋਰਾ ਚਰਿਯੋ ਧਰਿਯੋ ਅਸਿਤ ਕਯੋ ਭੇਸ ॥੧੮॥

kayo musakee ghoraa chariyo dhariyo asit kayo bhes ||18||

'Why are you riding on such a grand horse and why are you dressed in

black?’(18)

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

Chhape Chhand

ਨ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਨ ਹੈ ਦੇਸਨ ਕੋ ਰਾਈ ॥

n hai nirapat ko putr na hai dhesan ko raiee ||

‘Neither I am the son of a Raja, nor I am the ruler.

ਤਵ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਸੁਤਾ ਲਖਨ ਕੌਤਕ ਕੌ ਆਈ ॥

tav ma(n)tree kee sutaa lakhan kauatak kau aaiee ||

I have come to see the daughter of your minister.

ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਨ ਮਾਹਿ ਸਦਾ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

saasatr simritan maeh sadhaa sravanan sun paayo ||

‘In the Shastras and Simritis, basic truths are narrated,

ਤਤੁ ਲਖਨ ਕੇ ਹੇਤ ਮੋਰ ਹਿਯਰਾ ਉਮਗਾਯੋ ॥

tat lakhan ke het mor hiyaraa umagaayo ||

‘I have come to understand the gist of those.

ਤਬੈ ਉਚਰਿਹੌਂ ਬੈਨ ਜਬੈ ਨੇਤ੍ਰਨ ਸੋ ਲਹਿਹੋ ॥

tabai ucharihau bain jabai netran so lahiho ||

‘When I have observed those with my own eyes, I will communicate with

you

ਬਿਨੁ ਨੇਤ੍ਰਨ ਕੇ ਲਹੇ ਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪ ਤੁਮੈ ਨ ਕਹਿਹੋ ॥੧੯॥

bin netran ke lahe bhedh nirap tumai na kahiho ||19||

'Without seeing them I cannot adjudge.'(l9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਭੇਦ ਬਤਾਵਹੁ ॥

kahiyo nirapat muh bhedh bataavahu ||

ਰੋਸਨ ਰਾਇ ਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਜਾਵਹੁ ॥

rosan rai na hiradhai lajaavahu ||

Raja said, 'Reveal the secret to me and don't hesitate at all.

ਤੁਮਰੀ ਕਹੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੋ ॥

tumaree kahee hiradhai mai raakho ||

ਭੇਦ ਔਰ ਤਨ ਕਛੂ ਨ ਭਾਖੋ ॥੨੦॥

bhedh aauar tan kachhoo na bhaakho ||20||

‘Whatever you tell me, I will preserve it in my heart and will not betray.’(20)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਜੂ ਮੈ ਕਹੌਂ ਕਿਸੂ ਨ ਦੀਜਹੁ ਭੇਦ ॥

sun raajaa joo mai kaho(n) kisoo na dheejahu bhedh ||

‘Listen, my Raja, what ever I relate to you, don’t disclose to any body.

ਜੁ ਕਛੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਕਹਤ ਔਰ ਉਚਾਰਤ ਬੇਦ ॥੨੧॥

j kachh saasatr simirat kahat aauar uchaarat bedh ||21||

‘I will tell you what ever is written in Shastras and Simritis.(21)

ਜਹਾ ਸਾਧ ਕਹ ਚੋਰ ਕਰਿ ਮਾਰਤ ਲੋਗ ਰਿਸਾਇ ॥

jahaa saadh keh chor kar maarat log risai ||

‘The land where people label saints as thief and kill them,

ਤੁਰਤ ਧਰਨਿ ਤਿਹ ਠੌਰ ਕੀ ਧਸਕਿ ਰਸਾਤਲ ਜਾਇ ॥੨੨॥

turat dharan teh Thauar kee dhasak rasaatal jai ||22||

‘That land soon goes down under (devastation).’(22)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jo saasatr si(n)mratan sun paiee ||

ਸੋ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਕਹ ਆਈ ॥

so kauatak dhekhan keh aaiee ||

‘The way it is expressed in Shastras and Simritis, I have come to discern

that.

ਦੇਖੋ ਕਹਾ ਇਹ ਠਾ ਅਬ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

dhekho kahaa ieh Thaa ab havai hai ||

ਫਟਿ ਹੈ ਧਰਨਿ ਕਿ ਨਾਹਿ ਫਟਿ ਜੈ ਹੈ ॥੨੩॥

faT hai dharan k naeh faT jai hai ||23||

'Now we will see whether the earth goes down or not.(23)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੁ ਕਛੁ ਕਥਾ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨੀ ਸੁ ਕਛੁ ਕਹੀ ਤੁਯ ਦੇਵ ॥

j kachh kathaa sravanan sunee su kachh kahee tuy dhev ||

'Whatever narration I have heard, I have related to you.

ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਰਾਖਿਯੋ ਕਿਸੂ ਨ ਦੀਜਹੁ ਭੇਵ ॥੨੪॥

apane chit mai raakhiyo kisoo na dheejahu bhev ||24||

'Now you keep this in your heart and please never divulge.'(24)

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਾ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਕਟਿ ਬੋਲਿ ਤਿਹ ਲੀਨ ॥

sunat bachan taa ke nirapat nikaT bol teh leen ||

Listening to the talk he called him near him,

ਸ੍ਯਾਮ ਸਾਹ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਖਿ ਤੁਰਤ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੨੫॥

sayaam saeh ko putr lakh turat bidhaa kar dheen ||25||

And, immediately recognising, he bade to release the son of Siam.(25)

ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਵਜੀਰ ਕੀ ਹੈ ਗੈ ਦਏ ਅਨੇਕ ॥

dhuhitaa dhiee vajeer kee hai gai dhe anek ||

Along with the daughter of the minister, he gave him many elephants and horses.

ਪਤਿ ਕੀਨੋ ਛਲਿ ਕੈ ਤੁਰਤ ਬਾਰ ਨ ਬਾਕਯੋ ਏਕ ॥੨੬॥

pat keeno chhal kai turat baar na baakayo ek ||26||

Through an Chritar, that damsel made him as her husband, and did not let

him any harm.(26)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਝੂਠਾ ਤੇ ਸਾਚਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

jhooThaa te saachaa kar ddaariyo ||

ਕਿਨਹੂੰ ਭੇਦ ਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

kinahoo(n) bhedh na hiradhai bichaariyo ||

The false was turned into truth and no body could detect the reality.

ਸਾਮ ਦੇਸ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਈ ॥

saam dhes lai taeh sidhaiee ||

ਤੇਗ ਤਰੇ ਤੇ ਲਯੋ ਬਚਾਈ ॥੨੭॥

teg tare te layo bachaiee ||27||

Taking him with her, she left for the country of Siam and saved him from

the sharp edge of the sword.(27)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਤਿਭੁਤ ਗਤਿ ਬਨਿਤਾਨ ਕੀ ਜਿਹ ਨ ਸਕਤ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥

atibhut gat banitaan kee jeh na sakat koau pai ||

The accomplishments of the women are such that no one can acquiesce.

ਭੇਦ ਹਾਥ ਆਵੈ ਨਹੀ ਕੋਟਿਨ ਕਿਯੇ ਉਪਾਇ ॥੨੮॥

bhedh haath aavai nahee koTin kiye upai ||28||

In spite of numerous endeavours, one cannot understand their enigma.(28)(I)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਿਆਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੬੬॥੧੧੭੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chhiaasaThavo charitr samaapatam sat subham sat ||66||1172||afajoo(n)||

Sixty-sixth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (66)(1170)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦਛਿਨ ਦੇਸ ਬਿਚਛਨ ਨਾਰੀ ॥

dhachhin dhes bichachhan naaree ||

The women of the South are unique.

ਜੋਗੀ ਗਏ ਭਏ ਘਰ ਬਾਰੀ ॥

jogee ge bhe ghar baaree ||

Even ascetics are turned into householders in their association.

ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥

chatur si(n)gh raaj teh bhaaro ||

ਚੰਦ੍ਰਬੰਸ ਮੈ ਰਹੈ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥੧॥

cha(n)dhraba(n)s mai rahai ujiyaaro ||1||

There used to be a ruler of Chandra Bansi Clan, named Chatter Singh.(1)

ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਬਹੁ ਵਾ ਕੇ ॥

hai gai rath paidhal bahu vaa ke ||

ਔਰ ਭੂਪ ਕੋਊ ਤੁਲਿ ਨ ਤਾ ਕੇ ॥

aauar bhoop kouoo tul na taa ke ||

He had numerous elephants, horses and foot soldiers, and no other ruler was of his standing.

ਰੂਪ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

roop kalaa taa kee bar naaree ||

ਜਨੁ ਰਤਿ ਪਤਿ ਤੇ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥੨॥

jan rat pat te bhiee kumaaree ||2||

Roop Kala was his wife, who appeared to be born of the Cupid’s

wedlock.(2)

ਅਧਿਕ ਰਾਵ ਤਾ ਕੇ ਬਸਿ ਰਹੈ ॥

adhik raav taa ke bas rahai ||

ਜੋ ਵਹੁ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੈ ਸੁ ਕਹੈ ॥

jo vahu mukh te kahai su kahai ||

A number of Rajas were under his suzerainty.

ਰੂਪ ਮਤੀ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਡਰੈ ॥

roop matee teh traas na ddarai ||

ਜੋ ਚਿਤ ਭਾਵੇ ਸੋਈ ਕਰੈ ॥੩॥

jo chit bhaave soiee karai ||3||

But Roop Kala never feared him and she acted whatever the way she

willed.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਇਕ ਦਿਨ ਬੈਠੇ ਤ੍ਰਿਯਨ ਮੈ ਹੋਡ ਪਰੀ ਤਿਨ ਮਾਹਿ ॥

eik dhin baiThe tirayan mai hodd paree tin maeh ||

One day the women were gathered, and a bet was eventuated,

ਪਿਯ ਦੇਖਤ ਕੋਊ ਜਾਰ ਸੋ ਭੋਗ ਸਕਤ ਕਰਿ ਨਾਹਿ ॥੪॥

piy dhekhat kouoo jaar so bhog sakat kar naeh ||4||

Who could make love with her paramour while husband was watching.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਨੀ ਬਾਤ ਚਿਤ ਮੈ ਰਾਖੀ ॥

raanee baat chit mai raakhee ||

ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਤਿਹ ਠਾ ਭਾਖੀ ॥

mukh te kachhoo na teh Thaa bhaakhee ||

The Rani kept this indication in her heart; she did not raise her voice.

ਏਕ ਦੋਇ ਜਬ ਮਾਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥

ek dhoi jab maas bitaayo ||

ਆਨ ਰਾਵ ਸੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੫॥

aan raav so bachan sunaayo ||5||

When a couple of months had passed, she came and told the Raja, (5)

ਸੁਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਮੈ ਸਿਵ ਪੂਜਨ ਗਈ ॥

sun nirap mai siv poojan giee ||

ਬਾਨੀ ਮੋਹਿ ਤਹਾ ਤੈ ਭਈ ॥

baanee moh tahaa tai bhiee ||

‘Listen my Raja, I had gone to prey for Shiva and I was endowed with

celestial utterance.

ਏਕ ਬਾਤ ਐਸੀ ਬਹਿ ਜੈਹੈ ॥

ek baat aaisee beh jaihai ||

ਸਭ ਕੋ ਭੋਗ ਕਰਤ ਦ੍ਰਿਸਟੈ ਹੈ ॥੬॥

sabh ko bhog karat dhirasaTai hai ||6||

‘It said, “Who-so-ever comes here, every body, will indulge with him in sex-

play.”(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੁ ਕਛੁ ਮੋਹਿ ਸਿਵਜੂ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਕਛੁ ਕਹਿਯੋ ਤੁਹਿ ਦੇਵ ॥

j kachh moh sivajoo kahiyo su kachh kahiyo tuh dhev ||

‘Oh, my Raja, whatever Shiva told me, I have communicated to you.

ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਮੈ ਰਾਖਿਯਹੁ ਕਿਸੂ ਨ ਦੀਜਹੁ ਭੇਵ ॥੭॥

chit apane mai raakhiyahu kisoo na dheejahu bhev ||7||

‘Please keep it in your heart and do not reveal to any body.’(7)

ਐਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਭਾਖਿ ਕੈ ਦਿਨ ਦ੍ਵੈ ਚਾਰ ਬਿਤਾਇ ॥

aaise nirap so bhaakh kai dhin dhavai chaar bitai ||

After, when about four days had passed, she expressed,

ਸਕਲ ਕੋਠਰਿਨ ਤੇ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਜਾਰ ਬੁਲਾਇ ॥੮॥

sakal koTharin te le sabh hee jaar bulai ||8||

That all his lovers should come out of their houses.(8)

ਆਪਨ ਸੋ ਲੌਡਿਯਨ ਸੌਂ ਜਾਰ ਦਏ ਚਿਮਟਾਇ ॥

aapan so lauaddiyan so(n) jaar dhe chimaTai ||

She assembled all her maids and their friends,

ਪਠੈ ਏਕ ਚੇਰੀ ਦਈ ਕਹੌ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਜਾਇ ॥੯॥

paThai ek cheree dhiee kahau nirapat so jai ||9||

And, then she sent a maid to tell the Raja.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੁ ਮੈ ਤੁਮੈ ਸਿਵ ਬਾਨੀ ਕਹੀ ॥

j mai tumai siv baanee kahee ||

‘What I told you about Shiva’s utterances,

ਵਹੈ ਬਾਤ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਲਹੀ ॥

vahai baat tumare gireh lahee ||

‘I have seen that happening in your house.

ਛੋਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਿ ਤੁਰਤ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥

chhor sasatr chal turat nihaarahu ||

ਕਛੂ ਕੋਪ ਨਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੦॥

kachhoo kop neh hiradhai bichaarahu ||10||

‘Now leaving the Shastras come with me, and please don’t get angry.’(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੁਰਤ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਕੇਲ ਕਰਤ ਜਹ ਤ੍ਰੀਯ ॥

turat bachan sun nirap gayo kel karat jeh treey ||

On learning this, Raja immediately reached there where the ladies were

making-love.

ਸਿਵ ਕੇ ਬਚਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ਠਟਕਿ ਰਹਤ ਭਯੋ ਜੀਯ ॥੧੧॥

siv ke bachan sa(n)bhaar kai ThaTak rahat bhayo jeey ||11||

Observing the utterances of Shiva coming true, he was astounded.(11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੁਹਿ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਿਵ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥

muh ju tirayaa siv bain uchaare ||

ਸਾਚ ਭਏ ਵਹ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ॥

saach bhe veh dhaam hamaare ||

Be thought, ‘Whatever Shiva predicted, is being proved true in my own

house.

ਰੂਪ ਮਤੀ ਮੁਹਿ ਝੂਠਿ ਨ ਕਹਿਯੋ ॥

roop matee muh jhooTh na kahiyo ||

ਅਬ ਸੋ ਸਾਚ ਤਵਨ ਕੋ ਲਹਿਯੋ ॥੧੨॥

ab so saach tavan ko lahiyo ||12||

‘Roop Kala was after all not telling lies. I have recognised her truthfulness

now.’(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਤ੍ਰਿਯਨ ਦੀਨੇ ਜਾਰ ਉਠਾਇ ॥

rat kar kai sabh hee tirayan dheene jaar uThai ||

After making love all the woman were sent away,

ਆਪੁ ਆਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਬਹਿਗੀ ਬਾਤ ਬਨਾਇ ॥੧੩॥

aap aan nirap so kahiyo bahigee baat banai ||13||

And Rani herself came and sat near the Raja.(13)

ਜੋ ਮੈ ਤੁਮ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਿਯੋ ਬਾਤ ਅਬ ਵਹੈ ਲਹੀ ॥

jo mai tum so nirap kahiyo baat ab vahai lahee ||

‘My Raja, as I told you, it did transpire that way.

ਕੋਪ ਨ ਚਿਤ ਮੈ ਕੀਜਿਯਹੁ ਸਿਵ ਕੇ ਬਚਨ ਸਹੀ ॥੧੪॥

kop na chit mai keejiyahu siv ke bachan sahee ||14||

‘And now never get angry at Shiva, because his utterances are true.’(I4)

ਕਿੰਨਰ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਗਨ ਨਰ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ॥

ki(n)nar jachh bhuja(n)g gan nar mun dhev adhev ||

Kinnar, Jachh, Bhujang, Gann, Humans and Ascetics, all types of gods,

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਰੰਚ ਨ ਚੀਨਤ ਭੇਵ ॥੧੫॥

tiray charitr ko chit mai ra(n)ch na cheenat bhev ||15||

Could not understand the Chritars of the female.(15)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਾਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੬੭॥੧੧੮੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe sataasaThavo charitr samaapatam sat subham sat ||67||1187||afajoo(n)||

Sixty-seventh Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (67)(1185)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਾਹੁ ਏਕ ਗੁਜਰਾਤ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਇਕ ਪੂਤ ॥

saahu ek gujaraat ko taa ke gireh ik poot ||

There lived a Shah in Gujarat, who had a son.

ਸੌਦਾ ਕੌ ਚੌਕਸ ਕਰੈ ਪਿਤੁ ਤੇ ਭਯੋ ਸਪੂਤ ॥੧॥

sauadhaa kau chauakas karai pit te bhayo sapoot ||1||

He was an obedient boy and was very alert in business.(1)

ਨਾਊ ਕੇ ਇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਪਾ◌ਾਰ ॥

naauoo ke ik putr so taa ko rahai paar ||

He esteemed the son of a barber,

ਸੂਰਤਿ ਮੈ ਦੋਊ ਏਕਸੋ ਕੋਊ ਨ ਸਕੈ ਬਿਚਾਰ ॥੨॥

soorat mai dhouoo ekaso kouoo na sakai bichaar ||2||

And they looked alike so much that no one could distinguish.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਸਸੁਰਾਰੇ ਚਲੋ ॥

saahu putr sasuraare chalo ||

ਸੰਗ ਲਏ ਨਊਆ ਸੁਤ ਭਲੋ ॥

sa(n)g le nuooaa sut bhalo ||

Shah’s son took barber’s son with him to his in-laws.

ਗਹਿਰੇ ਬਨ ਭੀਤਰ ਦੋਊ ਗਏ ॥

gahire ban bheetar dhouoo ge ||

ਬਚਨ ਕਹਤ ਨਊਆ ਸੁਤ ਭਏ ॥੩॥

bachan kahat nuooaa sut bhe ||3||

When they were passing through the thick jungle, the barber’s son called

him.(3)

ਨਊਆ ਕੇ ਸੁਤ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

nuooaa ke sut bachan uchaare ||

ਸੁਨੋ ਸਾਹੁ ਸੁਤ ਬੈਨ ਹਮਾਰੇ ॥

suno saahu sut bain hamaare ||

Barber’s son said, ‘Listen, you the son of Shah,

ਤਬ ਹੌ ਯਾਰ ਤੁਮੈ ਪਹਿਚਾਨੌ ॥

tab hau yaar tumai pahichaanau ||

ਮੇਰੇ ਕਹਿਯੋ ਅਬੈ ਜੌ ਮਾਨੌ ॥੪॥

mere kahiyo abai jau maanau ||4||

‘I accept your friendship only if you do me a favour.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਸ੍ਵ ਬਸਤ੍ਰ ਸਭ ਅਪਨੇ ਤਨਕਿਕ ਮੋ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥

asavai basatr sabh apane tanakik mo ko dheh ||

'You give me your horse and all your clothes,

ਯਹ ਬੁਗਚਾ ਤੁਮ ਲੈ ਚਲੌ ਚਲਿ ਆਗੇ ਫਿਰਿ ਲੇਹੁ ॥੫॥

yeh bugachaa tum lai chalau chal aage fir leh ||5||

'And taking this bundle you walk in front of me.'(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋਈ ਤਬ ਕਰਿਯੋ ॥

saahu putr soiee tab kariyo ||

ਤਾ ਕੌ ਬੁਗਚਾ ਨਿਜੁ ਸਿਰਿ ਧਰਿਯੋ ॥

taa kau bugachaa nij sir dhariyo ||

The son of Shah acted as told and put the bundle over his head.

ਨਿਜੁ ਘੋਰਾ ਪੈ ਤਾਹਿ ਚਰਾਯੋ ॥

nij ghoraa pai taeh charaayo ||

ਅਪੁਨੇ ਬਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਪਹਿਰਾਯੋ ॥੬॥

apune basatran so pahiraayo ||6||

He (Shah's son) made him to ride his horse and put on him (barber's Son) his clothes.(6)

ਨਊਆ ਸੁਤ ਤਿਹ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥

nuooaa sut teh bhekh banaayo ||

ਦੇ ਬੁਗਚਾ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਚਲਾਯੋ ॥

dhe bugachaa sut saahu chalaayo ||

The barber's son disguised himself and giving him his bundle made him to

walk.

ਤਾ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਹਰਖਾਨੋ ॥

taa ko at hee chit harakhaano ||

ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨੋ ॥੭॥

saahu putr kachh bhedh na jaano ||7||

He felt very happy but the Shah’s son could not understand the secret.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਲਤ ਚਲਤ ਸਸੁਰਾਰਿ ਕੌ ਗਾਵ ਪਹੂੰਚJੋ ਆਇ ॥

chalat chalat sasuraar kau gaav pahoo(n)chayo aai ||

Walking and walking they reached the village of the in-laws.

ਉਤਰਿ ਨ ਤਿਹ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਕੋ ਹੈ ਪਰ ਲਿਯੋ ਚਰਾਇ ॥੮॥

autar na teh sut saahu ko hai par liyo charai ||8||

But he did not dismount and did not let him (the Shah’s son) to mount.(8)

ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਤਿਹ ਕਹਿ ਰਹਿਯੋ ਲਯੋ ਨ ਤੁਰੈ ਚਰਾਇ ॥

saahu putr teh keh rahiyo layo na turai charai ||

The Shah's son insisted but he did not let him ride the horse.

ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਲਖਿ ਤਿਹ ਧਨੀ ਸਕਲ ਮਿਲਤ ਭੇ ਆਇ ॥੯॥

saahu putr lakh teh dhanee sakal milat bhe aai ||9||

(People) came and met assuming the barber's son to be the Shah's son.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਨਊਆ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥

saahu putr nuooaa kar maanayo ||

ਨਊਆ ਸੁਤ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥

nuooaa sut sut saahu pachhaanayo ||

They acknowledged the Shah's son as the barber's son and the barber's

son as the Shah’s.

ਅਤਿ ਲਜਾਇ ਮਨ ਮੈ ਵਹੁ ਰਹਿਯੋ ॥

at lajai man mai vahu rahiyo ||

ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਛੂ ਬਚਨ ਨਹਿ ਕਹਿਯੋ ॥੧੦॥

tin prat kachhoo bachan neh kahiyo ||10||

He was very much ashamed but he could not say any thing to

contradict.(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਊਆ ਸੁਤ ਕੋ ਸਾਹੁ ਕੀ ਦੀਨੀ ਬਧੂ ਮਿਲਾਇ ॥

nuooaa sut ko saahu kee dheenee badhoo milai ||

The Shah’s son was received as the barber’s son,

ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਦੁਆਰੇ ਬੈਠਹੁ ਜਾਇ ॥੧੧॥

saahu putr so yau kahiyo dhuaare baiThahu jai ||11||

And the Shah’s son was told to go and sit out side on the door step.(11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਨਊਆ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab nuooaa yau bachan uchaare ||

ਕਹੌ ਕਾਜ ਇਹ ਕਰੋ ਹਮਾਰੇ ॥

kahau kaaj ieh karo hamaare ||

The Shah’s son asked, ‘Please do me a favour.

ਬਹੁ ਬਕਰੀ ਤਿਹ ਦੇਹੁ ਚਰਾਵੈ ॥

bahu bakaree teh dheh charaavai ||

ਦਿਵਸ ਚਰਾਇ ਰਾਤਿ ਘਰ ਆਵੈ ॥੧੨॥

dhivas charai raat ghar aavai ||12||

‘Give him a few goats. He will take them out for grazing and will come back

in the evening.’(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਛੇਰੀ ਲਏ ਬਨ ਮੈ ਭਯੋ ਖਰਾਬ ॥

saahu putr chheree le ban mai bhayo kharaab ||

Thus the Shah’s son roamed around in the jungle,

ਸੂਕਿ ਦੂਬਰੋ ਤਨ ਭਯੋ ਹੇਰੇ ਲਜਤ ਰਬਾਬ ॥੧੩॥

sook dhoobaro tan bhayo here lajat rabaab ||13||

And got weaker and weaker with the shame.(13)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਤਿ ਦੁਰਬਲ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

at dhurabal jab taeh nihaariyo ||

ਤਬ ਨਊਆ ਸੁਤ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

tab nuooaa sut bachan uchaariyo ||

When he saw him getting very week, the barber's son asked,

ਏਕ ਖਾਟ ਯਾ ਕੋ ਅਬ ਦੀਜੈ ॥

ek khaaT yaa ko ab dheejai ||

ਮੇਰੋ ਕਹਿਯੋ ਬਚਨ ਯਹ ਕੀਜੈ ॥੧੪॥

mero kahiyo bachan yeh keejai ||14||

'Give him a bed, and every body must do what I say.'(14)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਖਾਟ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲੈ ਅਧਿਕ ਦੁਖਜ ਭਯੋ ਚਿਤ ॥

khaaT saahu ko putr lai adhik dhukhay bhayo chit ||

Taking the bed Shah's son was very much afflicted.

ਗਹਿਰੇ ਬਨ ਮੈ ਜਾਇ ਕੈ ਰੋਵਤ ਪੀਟਤ ਨਿਤ ॥੧੫॥

gahire ban mai jai kai rovat peeTat nit ||15||

And every day went to the jungle to cry and wallop himself.(15)

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਅਰੁ ਪਾਰਬਤੀ ਜਾਤ ਹੁਤੈ ਨਰ ਨਾਹਿ ॥

mahaa rudhr ar paarabatee jaat hutai nar naeh ||

Once (god) Shiva and (his consort) Parvatti were passing-by there.

ਤਾ ਕੋ ਦੁਖਿਤ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਦਯਾ ਭਈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥੧੬॥

taa ko dhukhit bilok kai dhayaa bhiee man maeh ||16||

Watching him in agony, they took pity on him.(16)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦਯਾ ਮਾਨ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

dhayaa maan yau bachan uchaare ||

ਸੁਨਹੁ ਸਾਹੁ ਕੇ ਸੁਤ ਦੁਖ੍ਯਾਰੇ ॥

sunahu saahu ke sut dhukhrayaare ||

Being compassionate they said, ‘Listen, you, the distressed son of the

Shah,

ਜਾਇ ਚਮਰੁ ਤੂ ਤੂ ਮੁਖ ਕਹਿ ਹੈ ॥

jai chamar too too mukh keh hai ||

ਛੇਰੀ ਲਗੀ ਭੂੰਮ ਮੈ ਰਹਿ ਹੈ ॥੧੭॥

chheree lagee bhoo(n)m mai reh hai ||17||

'Which ever the goat you would order to get stuck, that will go to sleep.(17)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬੈ ਉਝਰੁ ਤੂ ਭਾਖਿ ਹੈ ਤੁਰਤ ਵਹੈ ਛੁਟਿ ਜਾਇ ॥

jabai ujhar too bhaakh hai turat vahai chhuT jai ||

'And whenever you would say, get up,

ਜਬ ਲਗਿਯੋ ਕਹਿ ਹੈ ਨਹੀ ਮਰੈ ਧਰਨਿ ਲਪਟਾਇ ॥੧੮॥

jab lagiyo keh hai nahee marai dharan lapaTai ||18||

The goat will get up and would not be dead.'(8)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬੈ ਚਮਰੁ ਤੂ ਵਹਿ ਮੁਖ ਕਹੈ ॥

jabai chamar too veh mukh kahai ||

ਚਿਮਟਿਯੋ ਅਧਰ ਧਰਨਿ ਸੋ ਰਹੈ ॥

chimaTiyo adhar dharan so rahai ||

Now whenever he said, get stuck, it (goat) would lie down.

ਸਾਚੁ ਬਚਨ ਸਿਵ ਕੋ ਜਬ ਭਯੋ ॥

saach bachan siv ko jab bhayo ||

ਤਬ ਤਿਹ ਚਿਤ ਯਹ ਠਾਟ ਠਟ੍ਰਯੋ ॥੧੯॥

tab teh chit yeh ThaaT ThaTrayo ||19||

As Shiva’s words were coming true, he decided to play this trick.(19)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਭੈ ਚਮਰੁ ਤੂ ਮੈ ਬਿਨਾ ਯਾ ਪੁਰ ਮੈ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹਿ ॥

sabhai chamar too mai binaa yaa pur mai havai jaeh ||

He pronounced, 'Except me every body get stuck.'

ਜਹ ਤਹ ਨਰ ਨਾਰੀ ਹੁਤੀ ਲਗੀ ਰਹੀ ਛਿਤ ਮਾਹਿ ॥੨੦॥

jeh teh nar naaree hutee lagee rahee chhit maeh ||20||

Then all the men and women, where ever they were, they plunged on the ground.(20)

ਸੋਤ ਜਗਤ ਬੈਠਤ ਉਠਤ ਚਿਮਟ ਗਏ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ॥

sot jagat baiThat uThat chimaT ge chhin maeh ||

All those who were sleeping, awake, standing or sitting got stuck with the ground.

ਕੂਕ ਉਠੀ ਪੁਰ ਮੈ ਘਨੀ ਨੈਕ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੨੧॥

kook uThee pur mai ghanee naik rahee sudh naeh ||21||

No one remained in his senses and lamentations were prevailing all

over.(21)

ਪਤਿ ਧੋਤੀ ਬਾਧਿਤ ਫਸਿਯੋ ਪਾਕ ਪਕਾਵਤ ਤ੍ਰੀਯ ॥

pat dhotee baadhit fasiyo paak pakaavat treey ||

Husband was stuck while tying his lion-cloth and the woman was stuck while cooking.

ਨੌਆ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਵਤ ਫਸਿਯੋ ਕਛੁ ਨ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਜੀਯ ॥੨੨॥

nauaa tiray sovat fasiyo kachh na rahee sudh jeey ||22||

The husband sleeping with newly wed was stuck and no one remained

rational.(22)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਤਬਹ ਤਾ ਕੇ ਆਯੋ ॥

saahu putr tabeh taa ke aayo ||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਕਹਿ ਤਿਸੈ ਸੁਨਾਯੋ ॥

kahaa bhayo keh tisai sunaayo ||

The Shah's son came there and told him what had happened.

ਜੁ ਕਛੁ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ਕਾਜ ਕਮਾਊ ॥

j kachh kaho muh kaaj kamaauoo ||

ਬੈਦਹਿ ਢੂਢਿ ਤਿਹਾਰੇ ਲਯਾਊ ॥੨੩॥

baidheh ddoodd tihaare layaauoo ||23||

(He said,) 'I will act the way you tell me and I will go and get a hakim (lay

doctor).'(23)

ਲੈ ਘੋਰੀ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਸਿਧਾਯੋ ॥

lai ghoree sut saahu sidhaayo ||

ਖੋਜਿ ਬੈਦ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ॥

khoj baidh ko sa(n)g lai aayo ||

The Shah's son rode a mare to go in search, and to request the hakim to come.

ਤਹ ਜੰਗਲ ਕੀ ਹਾਜਤਿ ਭਈ ॥

teh ja(n)gal kee haajat bhiee ||

ਘੋਰੀ ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਦਈ ॥੨੪॥

ghoree saahu putr ko dhiee ||24||

He (barber's son) felt to go to meet the call of the nature, after handing

over the mare to the son ofthe Shah.(24)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਾਇ ਬੂਟੈ ਤਬ ਬੈਠਿਯੋ ਲਈ ਕੁਪੀਨ ਉਠਾਇ ॥

jai booTai tab baiThiyo liee kupeen uThai ||

Undoing his lion-cloth he postured to relieve himself.

ਡਲਾ ਭਏ ਪੌਛਨ ਲਗਿਯੋ ਕਹਿਯੋ ਚਮਰੁ ਤੂ ਤਾਹਿ ॥੨੫॥

ddalaa bhe pauachhan lagiyo kahiyo chamar too taeh ||25||

As soon as he picked up and used a stone (to wipe off), he (Shah's Son), pronounced, 'get stuck.'

ਹਾਥ ਲਗੋਟੀ ਰਹਿ ਗਈ ਡਲਾ ਫਸਿਯੋ ਬੁਰਿ ਮਾਹਿ ॥

haath lagoTee reh giee ddalaa fasiyo bur maeh ||

The corner of the lion-cloth remained in his (barber's son's) hand

ਚਰਨ ਝਾਰ ਕੇ ਸੰਗ ਰਸੇ ਤਾਹਿ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੨੬॥

charan jhaar ke sa(n)g rase taeh rahee sudh naeh ||26||

And the stone was stuck in his rectum His feet were clung in the rope and

he lost all his consciousness.(26)

ਲਏ ਅਸ੍ਵਨੀ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਪਹੂੰਚ੍ਯੋ ਆਇ ॥

le asavainee saahu ko poot pahoo(n)chayo aai ||

When the Shah’s son brought hakim on a mare,

ਕਹਿਯੋ ਬੈਦ ਮੈ ਕਯਾ ਕਰੋਂ ਇਹ ਦੁਖ ਕੋ ਸੁ ਉਪਾਇ ॥੨੭॥

kahiyo baidh mai kayaa karo(n) ieh dhukh ko su upai ||27||

He asked, ‘Oh, hakim, how can I remedy this adversity.’(27)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਤਬ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥

saahu putr tab bachan uchaaro ||

ਸੁਨੋ ਬੈਦ ਉਪਚਾਰ ਹਮਾਰੋ ॥

suno baidh upachaar hamaaro ||

The Shah’s son suggested, ‘Dear Hakim, listen to me, my remedy,

ਹਮਰੋ ਇਹ ਆਗੇ ਦੁਖ ਭਯੋ ॥

hamaro ieh aage dhukh bhayo ||

ਇਹ ਉਪਚਾਰ ਦੂਰਿ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੨੮॥

eeh upachaar dhoor havai gayo ||28||

'Previously I suffered as well and through this it was remedied.'(28)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਯਾ ਘੋਰੀ ਕੇ ਭਗ ਬਿਖੈ ਜੀਭ ਦਈ ਸੌ ਬਾਰ ॥

yaa ghoree ke bhag bikhai jeebh dhiee sau baar ||

'I had thrust my tongue in the vagina of the mare for a hundred times,

ਤੁਰਤ ਰੋਗ ਹਮਰੋ ਕਟਿਯੋ ਸੁਨਹੁ ਬੈਦ ਉਪਚਾਰ ॥੨੯॥

turat rog hamaro kaTiyo sunahu baidh upachaar ||29||

'Then, listen hakim, my curse was eliminated immediately.'(29)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬੈ ਬੈਦ ਸੋਊ ਕ੍ਰਿਆ ਕਮਾਈ ॥

tabai baidh souoo kriaa kamaiee ||

ਤਾ ਕੇ ਭਗ ਮੈ ਜੀਭ ਧਸਾਈ ॥

taa ke bhag mai jeebh dhasaiee ||

The hakim wanted to try by himself, and thrust his tongue in the mare's vagma.

ਕਹਿਯੋ ਚਮਰੁ ਤੂ ਸੋ ਲਗਿ ਗਈ ॥

kahiyo chamar too so lag giee ||

ਅਤਿ ਹਾਸੀ ਗਦਹਾ ਕੋ ਭਈ ॥੩੦॥

at haasee gadhahaa ko bhiee ||30||

He (Shah's son) announced, get stuck, it was caught there and a great

funwas ensued.(30)

ਲਏ ਲਏ ਤਾ ਕੋ ਪੁਰ ਆਯੋ ॥

le le taa ko pur aayo ||

ਸਗਲ ਗਾਵ ਕੋ ਦਰਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥

sagal gaav ko dharas dhikhaayo ||

He (Shah’s son) brought them to display in the village (where all people were already stuck).

ਬੈਦ ਕਛੂ ਉਪਚਾਰਹਿ ਕਰੌ ॥

baidh kachhoo upachaareh karau ||

ਇਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਛੁਟਨ ਤੇ ਡਰੌ ॥੩੧॥

ein ke praan chhuTan te ddarau ||31||

Every body requested hakim, ‘Please imply some antidote to release

us.’(31)

ਪੁਰ ਜਨ ਬਾਚ ॥

pur jan baach ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਧਿਕ ਦੁਖੀ ਪੁਰ ਜਨ ਭਏ ਕਛੂ ਨ ਚਲਿਯੋ ਉਪਾਇ ॥

adhik dhukhee pur jan bhe kachhoo na chaliyo upai ||

Whole populace was in turmoil but they were helpless to do anything.

ਚਲਤ ਫਿਰਤ ਯਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਰਹੇ ਚਰਨ ਲਪਟਾਇ ॥੩੨॥

chalat firat yaa ko nirakh rahe charan lapaTai ||32||

Seeing them walking in, they fell on their feet (and begged),(32)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਹਮਰੇ ਨਾਥ ਉਪਾਇਹਿ ਕੀਜੈ ॥

hamare naath upaieh keejai ||

ਅਪਨੇ ਜਾਨਿ ਰਾਖਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥

apane jaan raakh kar leejai ||

'Please promote some resolve, and considering us all as your own subject, save us.

ਇਨੈ ਕਰੀ ਕਛੁ ਚੂਕ ਤਿਹਾਰੀ ॥

einai karee kachh chook tihaaree ||

ਮਹਾ ਰੋਗ ਤੇ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥੩੩॥

mahaa rog te leh ubaaree ||33||

'All our people have committed some mistakes, but now please save us

from this heinous malady.’(33)

ਸਾਹ ਸੁਤ ਬਾਚ ॥

saeh sut baach ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਕਲ ਕਥਾ ਤਿਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥

sakal kathaa tin bhaakh sunaiee ||

ਪੁਰ ਲੋਗਨ ਸਭਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

pur logan sabhahoo(n) sun paiee ||

Then he narrated the entire story, which people listened attentively.

ਲੈ ਦੂਜੀ ਕੰਨਜਾ ਤਿਹ ਦੀਨੀ ॥

lai dhoojee ka(n)nayaa teh dheenee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਉਸਤਤਿ ਮਿਲ ਕੀਨੀ ॥੩੪॥

bhaat bhaat usatat mil keenee ||34||

They gave him another damsel and praised him in various ways.(34)

ਔਰ ਸਕਲ ਪੁਰ ਛੋਰਿ ਉਬਾਰਿਯੋ ॥

aauar sakal pur chhor ubaariyo ||

ਨਊਆ ਸੁਤ ਚਿਮਟਿਯੋ ਹੀ ਮਾਰਿਯੋ ॥

nuooaa sut chimaTiyo hee maariyo ||

Then the Shah's son emancipated the whole village.

ਬਯਾਹ ਦੂਸਰੋ ਅਪਨੋ ਕੀਨੋ ॥

bayaeh dhoosaro apano keeno ||

ਨਿਜੁ ਪੁਰ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਮਗੁ ਲੀਨੋ ॥੩੫॥

nij pur ko bahuro mag leeno ||35||

He married second time and took the way to his village.(35)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਾਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

||੬੮||੧੨੨੨||ਅਫਜੂੰ||

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe aThaasaThavo charitr samaapatam sat subham sat ||68||1222||afajoo(n)||

Sixty-eighth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (68)(1220)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਪਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਰਾਜ ਕਲਾ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ॥

chapal si(n)gh raajaa baddo raaj kalaa teh naar ||

There was once a great Raja and Raj Kala was his wife.

ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਰੀਝੇ ਰਹੈ ਜਾਨਿ ਸਚੀ ਅਨੁਹਾਰਿ ॥੧॥

ei(n)dhr dhev reejhe rahai jaan sachee anuhaar ||1||

There was none like her; even, the god Indra fancied her.(l)

ਸੋ ਰਾਨੀ ਇਕ ਚੋਰ ਸੋ ਰਮਜੋ ਕਰਤ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ॥

so raanee ik chor so ramayo karat dhin rain ||

That Rani, day in and day out, used to make love with a thief.

ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ਨਿਜੁ ਸਦਨ ਆਪੁ ਜਾਇ ਤਿਹ ਐਨ ॥੨॥

taeh bulaavai nij sadhan aap jai teh aain ||2||

She used to call him at her house, and, herself, often went to his residence

as well.(2)

ਏਕ ਦਿਵਸ ਆਵਤ ਸਦਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਲਖਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥

ek dhivas aavat sadhan nirap bar lakhiyo banai ||

One day Raja, when he was proceeding to her house, he saw him.

ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਤਸਕਰ ਲਯੋ ਸੂਰੀ ਦਿਯੋ ਚਰਾਇ ॥੩॥

looT kooT tasakar layo sooree dhiyo charai ||3||

He beat the thief severely and ordered him to be hanged.(3)

ਜਬ ਸ੍ਰੋਨਤ ਭਭਕੋ ਉਠਤ ਤਬ ਆਖੈ ਖੁਲਿ ਜਾਹਿ ॥

jab sronat bhabhako uThat tab aakhai khul jaeh ||

Whenever the pain pinched him, he regained awareness.

ਜਬੈ ਸ੍ਵਾਸ ਤਰ ਕੋ ਰਮੈ ਕਛੂ ਰਹੈ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੪॥

jabai savaiaas tar ko ramai kachhoo rahai sudh naeh ||4||

But after a few breaths he would become unconscious again.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਨੀ ਜਬ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥

raanee jab batiyaa sun paiee ||

ਤਸਕਰ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹ ਧਾਈ ॥

tasakar ke milabe keh dhaiee ||

When the Rani heard this she immediately ran out to see him.

ਜਬ ਸ੍ਰੋਨਤ ਉਰਧ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥

jab sronat uooradh teh aayo ||

ਛੁਟੀ ਆਖਿ ਦਰਸਨ ਤ੍ਰਿਯੁ ਪਾਯੋ ॥੫॥

chhuTee aakh dharasan tiray paayo ||5||

When the blood spurted out and h~ regained consciousness, he saw the

woman.(5)

ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab raanee teh bachan uchaare ||

ਸੁਨੁ ਤਸਕਰ ਮਮ ਬੈਨ ਪਜਾਰੇ ॥

sun tasakar mam bain payaare ||

Then she said, ‘Listen thief, I say it you with love,

ਜੋ ਕਛੁ ਆਗਜਾ ਦੇਹੁ ਸੁ ਕਰੋ ॥

jo kachh aagayaa dhehu su karo ||

ਤੁਮ ਬਿਨ ਮਾਰ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋ ॥੬॥

tum bin maar kaTaaree maro ||6||

‘That I could not live. Without you, I will kill myself.’(6)

ਤਬ ਤਸਕਰ ਯੌ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab tasakar yau bain uchaare ||

ਯਹੈ ਹੋਸ ਮਨ ਰਹੀ ਹਮਾਰੇ ॥

yahai hos man rahee hamaare ||

Then the thief spoke, ‘I have a desire in my heart,

ਮਰਤ ਸਮੈ ਚੁੰਬਨ ਤਵ ਕਰੋ ॥

marat samai chu(n)ban tav karo ||

ਬਹੁਰੋ ਯਾ ਸੂਰੀ ਪਰ ਮਰੋ ॥੭॥

bahuro yaa sooree par maro ||7||

‘That I may kiss you and then go up for hanging.’(7)

ਜਬ ਰਾਨੀ ਚੁੰਬਨ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥

jab raanee chu(n)ban teh dheeno ||

ਸ੍ਰੋਨ ਭਭਾਕੈ ਤਸਕਰ ਕੀਨੋ ॥

sron bhabhaakai tasakar keeno ||

When Rani kissed him, a stream of blood gushed out of the nose.

ਤਬ ਤਸਕਰ ਕੋ ਮੁਖਿ ਜੁਰਿ ਗਯੋ ॥

tab tasakar ko mukh jur gayo ||

ਨਾਕ ਕਾਟ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲਯੋ ॥੮॥

naak kaaT raanee ko layo ||8||

The thief’s mouth shut (with force) and the Rani’s nose was cut.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਤਸਕਰ ਚੁੰਬਨ ਕਰਿਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤਤਕਾਲ ॥

jab tasakar chu(n)ban kariyo praan taje tatakaal ||

Immediately after taking the kiss, his soul departed for heavens.

ਨਾਕ ਕਟਿਯੋ ਮੁਖ ਮੈ ਰਹਿਯੋ ਰਾਨੀ ਭਈ ਬਿਹਾਲ ॥੯॥

naak kaTiyo mukh mai rahiyo raanee bhiee bihaal ||9||

The cut (piece) of the (Rani’s) nose remained in his mouth, and the Rani

became desperate.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨਾਕ ਕਟਾਇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਘਰ ਆਈ ॥

naak kaTai tirayaa ghar aaiee ||

ਜੋਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥

jor nirapat ko baat sunaiee ||

With the nose cut, the woman came home.

ਕਾਟ ਨਾਕ ਸਿਵ ਭੋਜਨ ਚਰਾਯੋ ॥

kaaT naak siv bhojan charaayo ||

ਸੋ ਨਹਿ ਲਗਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਯੌ ਭਾਯੋ ॥੧੦॥

so neh lagayo rudhr yau bhaayo ||10||

She told the Raja that, ‘I cut my nose to present to (Lord) Shiva, because it

pleased (Lord) Shiva immensely.’

ਪੁਨ ਸਿਵਜੂ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥

pun sivajoo yau bachan uchaaro ||

ਚੋਰ ਬਕ੍ਰ ਮੈ ਨਾਕ ਤਿਹਾਰੋ ॥

chor bakr mai naak tihaaro ||

‘But Shiva Jee spoke thus, “Your nose has been put in the mouth of a

thief.”

ਤੁਰਹੁ ਤਹਾ ਤੇ ਕਾਢ ਮੰਗੈਯੈ ॥

turahu tahaa te kaadd ma(n)gaiyai ||

ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਬਕ੍ਰ ਲਗੈਯੈ ॥੧੧॥

aan tirayaa ke bakr lagaiyai ||11||

“Go, take out immediately and put it on the face of the woman.”(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਰਾਜੈ ਸੋਈ ਕਿਯੋ ਸਿਵ ਕੋ ਬਚਨ ਪਛਾਨਿ ॥

tab raajai soiee kiyo siv ko bachan pachhaan ||

Then the Raja, acquiescing to the exposition of Shiva, acted the same way.

ਤਾ ਕੇ ਮੁਖ ਸੋ ਕਾਢ ਹੈ ਨਾਕ ਲਗਾਯੋ ਆਨਿ ॥੧੨॥

taa ke mukh so kaadd hai naak lagaayo aan ||12||

He took nose out of his mouth and fixed it back on her face.(12)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਹਤਰੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੬੯॥੧੨੩੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe unahatarau charitr samaapatam sat subham sat ||69||1234||afajoo(n)||

Sixty-nine Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (69) (1232)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਲਹੌਰ ਸੁਨਾਰੋ ਰਹੈ ॥

ek lahauar sunaaro rahai ||

In the city of Lahore, there lived a goldsmith,

ਅਤਿ ਤਸਕਰ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥

at tasakar taa ko jag kahai ||

Whom people used to know as a big swindler.

ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਾ ਕੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

saahu tirayaa taa ko sun paayo ||

When the Shah's wife heard about him,

ਘਾਟ ਗੜਨ ਹਿਤ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧॥

ghaaT gaRan hit taeh bulaayo ||1||

She called him to get the ornaments made.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਹੁ ਕੀ ਜੈਮਲ ਨਾਮ ਸੁਨਾਰ ॥

chitr prabhaa tiray saahu kee jaimal naam sunaar ||

The name of the Shah's wife was Chattar Prabha and the name of the

goldsmith was Jaimal.

ਘਾਟ ਘੜਤ ਭਯੋ ਸ੍ਵਰਨ ਕੋ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ॥੨॥

ghaaT ghaRat bhayo savairan ko tavan tirayaa ke dhavaiaar ||2||

To make the ornaments he came to her house.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੌਨ ਸੁਨਾਰੋ ਘਾਤ ਲਗਾਵੈ ॥

jauan sunaaro ghaat lagaavai ||

ਤਵਨੈ ਘਾਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਲਖਿ ਜਾਵੈ ॥

tavanai ghaat tirayaa lakh jaavai ||

As soon as the goldsmith tried to steal, the woman came to know of it.

ਏਕ ਉਪਾਇ ਚਲਨ ਨਹਿ ਦੇਈ ॥

ek upai chalan neh dheiee ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਧਨ ਮਮ ਹਰ ਨਹਿ ਲੇਈ ॥੩॥

gireh ko dhan mam har neh leiee ||3||

She would not let him play trick and he could not rob her wealth.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੋਰਿ ਜਤਨ ਸਠ ਕਰ ਰਹਿਯੋ ਕਛੂ ਨ ਚਲਿਯੋ ਉਪਾਇ ॥

kor jatan saTh kar rahiyo kachhoo na chaliyo upai ||

When he had tried thousands of times but had not succeeded,

ਆਪਨ ਸੁਤ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਰੋਦਨੁ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥੪॥

aapan sut ko naam lai rodhan kiyo banai ||4||

Then, remembering his son’s name, he pretended to cry. (4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬੰਦਨ ਨਾਮ ਪੁਤ੍ਰ ਹੌਂ ਮਰਿਯੋ ॥

ba(n)dhan naam putr haua(n) mariyo ||

ਮੇਰੇ ਸਕਲੋ ਸੁਖ ਬਿਧਿ ਹਰਿਯੋ ॥

mere sakalo sukh bidh hariyo ||

‘My son named Bandon has died and God has revoked all his bliss.’

ਜੋ ਕਹਿ ਮੂੰਡ ਧਰਨਿ ਪਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥

jo keh moo(n)dd dharan par maariyo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਹਿਯ ਦੁਖਤ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥੫॥

bhaat bhaat hiy dhukhat pukaariyo ||5||

Saying so, he hit his head on the ground and, being in agony, wailed

aloud.(5)

ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾਹੂ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥

ek putr taahoo ko maariyo ||

ਸੋ ਚਿਤਾਰਿ ਤਿਨ ਰੋਦਨ ਕਰਿਯੋ ॥

so chitaar tin rodhan kariyo ||

‘He had only one son and that died too,’ thinking this, Chattar started to

cry as well.

ਤਬ ਹੀ ਘਾਤ ਸੁਨਾਰੇ ਪਾਯੋ ॥

tab hee ghaat sunaare paayo ||

ਨਾਲ ਬੀਚ ਕਰ ਸ੍ਵਰਨ ਚੁਰਾਯੋ ॥੬॥

naal beech kar savairan churaayo ||6||

Instantly, he took advantage and, in the blow pipe, he stole the gold.(6)

ਤਪਤ ਸਲਾਕ ਡਾਰਿ ਛਿਤ ਦਈ ॥

tapat salaak ddaar chhit dhiee ||

ਸੋਨਹਿ ਮਾਟੀ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗਈ ॥

soneh maaTee so mil giee ||

He threw hot pipe on the ground and amalgamated gold with the dust,

ਕਹਿਯੋ ਨ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ਹਮਾਰੈ ॥

kahiyo na sut gireh bhayo hamaarai ||

ਪਾਛੇ ਮੂੰਠੀ ਛਾਰ ਕੀ ਡਾਰੈ ॥੭॥

paachhe moo(n)Thee chhaar kee ddaarai ||7||

And said, ‘There was no body left in my house, who could look after my ashes.’(7)

ਜਬ ਸੁਨਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab sunaar tiray so sun paiee ||

ਬਹੁ ਮੂੰਠੀ ਭਰਿ ਰਾਖਿ ਉਡਾਈ ॥

bahu moo(n)Thee bhar raakh uddaiee ||

When the woman ascertained goldsmith’s secret, she picked up a handful of dust and blew on his head saying,

ਸੁਨ ਸੁਨਾਰ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਮਾਹੀ ॥

sun sunaar tere sir maahee ||

ਜਾ ਕੇ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹੀ ॥੮॥

jaa ke ek putr gireh naahee ||8||

‘Listen, Goldsmith, this dust is over your head, because you have no son

in your house.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੂਤਨ ਸੋ ਪਤ ਪਾਈਯੈ ਪੂਤ ਭਿਰਤ ਰਨ ਜਾਇ ॥

pootan so pat paieeyai poot bhirat ran jai ||

‘We receive the honours through our sons, who fight for our integrity.’

ਇਹ ਮਿਸ ਰਾਖਿ ਉਡਾਇ ਕੈ ਲਈ ਸਲਾਕ ਛਪਾਇ ॥੯॥

eeh mis raakh uddai kai liee salaak chhapai ||9||

And she blew the dust in his eyes and, then, hid away his blow pipe.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਐਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab aaiso tiray bachan uchaare ||

ਮੋਰੇ ਪਤਿ ਪਰਦੇਸ ਪਧਾਰੇ ॥

more pat paradhes padhaare ||

She said to him, ‘My husband has gone abroad.

ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਔਸੀ ਕੋ ਡਾਰੋ ॥

taa te mai aauasee ko ddaaro ||

ਐਹੈ ਨ ਐਹੈ ਨਾਥ ਬਿਚਾਰੋ ॥੧੦॥

aaihai na aaihai naath bichaaro ||10||

‘By drawing lines in the soil, I was guessing, when would my consort

come.’(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਰ ਸੋ ਔਸੀ ਕਾਢਿ ਕੈ ਲਈ ਸਲਾਕ ਉਠਾਇ ॥

kar so aauasee kaadd kai liee salaak uThai ||

While drawing the lines thus, she had taken away the pipe,

ਹਜਾਂ ਰੋਦਨ ਕੋਊ ਕਿਨ ਕਰੋ ਕਹਿ ਸਿਰ ਧਰੀ ਬਨਾਇ ॥੧੧॥

hayaa(n) rodhan kouoo kin karo keh sir dharee banai ||11||

And told him not to cry there and go back to his house.(11)

ਚੋਰ ਸੁਨਾਰੋ ਚੁਪ ਰਹਿਯੋ ਕਛੂ ਨ ਬੋਲਿਯੋ ਜਾਇ ॥

chor sunaaro chup rahiyo kachhoo na boliyo jai ||

The goldsmith kept quiet and could not say anything,

ਪਾਈ ਪਰੀ ਸਲਾਕ ਕਹਿ ਸੋਨਾ ਲਯੋ ਭਰਾਇ ॥੧੨॥

paiee paree salaak keh sonaa layo bharai ||12||

And the woman took away the pipe filled with gold.(12)

ਹਰੀ ਸਲਾਕ ਹਰੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸ੍ਵਰਨ ਤੋਲਿ ਭਰਿ ਲੀਨ ॥

haree salaak haree tirayeh savairan tol bhar leen ||

This way a woman took away the pipe containing gold,

ਚਲ੍ਯੋ ਦਰਬੁ ਦੈ ਗਾਠਿ ਕੋ ਦੁਖਿਤ ਸੁਨਾਰੋ ਦੀਨ ॥੧੩॥

chalayo dharab dhai gaaTh ko dhukhit sunaaro dheen ||13||

And the goldsmith taking his baggage went away in distress.(I3)

ਛਲ ਰੂਪ ਛੈਲੀ ਸਦਾ ਛਕੀ ਰਹਤ ਛਿਤ ਮਾਹਿ ॥

chhal roop chhailee sadhaa chhakee rahat chhit maeh ||

A woman laden with vile Chritars remains vile-proof.

ਅਛਲ ਛਲਤ ਛਿਤਪਤਿਨ ਕੋ ਛਲੀ ਕੌਨ ਤੇ ਜਾਹਿ ॥੧੪॥

achhal chhalat chhitapatin ko chhalee kauan te jaeh ||14||

One who can deceive the rulers, cannot be swindled.(I4)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੭੦॥੧੨੪੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe sataro charitr samaapatam sat subham sat ||70||1248||afajoo(n)||

Seventieth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (70)(1246)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਗਰ ਪਾਵਟਾ ਬਹੁ ਬਸੈ ਸਾਰਮੌਰ ਕੇ ਦੇਸ ॥

nagar paavaTaa bahu basai saaramauar ke dhes ||

Paonta City was established in the country of Sirmaur,

ਜਮੁਨਾ ਨਦੀ ਨਿਕਟਿ ਬਹੈ ਜਨੁਕ ਪੁਰੀ ਅਲਿਕੇਸ ॥੧॥

jamunaa nadhee nikaT bahai januk puree alikes ||1||

It was on the bank of River Jamuna and was like the land of gods.(1)

ਨਦੀ ਜਮੁਨ ਕੇ ਤੀਰ ਮੈ ਤੀਰਥ ਮੁਚਨ ਕਪਾਲ ॥

nadhee jamun ke teer mai teerath muchan kapaal ||

The pilgrim place of Kapaal Mochan was on the banks of the Jamuna.

ਨਗਰ ਪਾਵਟਾ ਛੋਰਿ ਹਮ ਆਏ ਤਹਾ ਉਤਾਲ ॥੨॥

nagar paavaTaa chhor ham aae tahaa utaal ||2||

Leaving the City of Paonta, we came to this place.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਖਿਲਤ ਅਖੇਟਕ ਸੂਕਰ ਮਾਰੇ ॥

khilat akheTak sookar maare ||

ਬਹੁਤੇ ਮ੍ਰਿਗ ਔਰੈ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥

bahute mirag aauarai han ddaare ||

While hunting, we had killed many deer and boars,

ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਠਾ ਕੌ ਹਮ ਮਗੁ ਲੀਨੌ ॥

pun teh Thaa kau ham mag leenau ||

ਵਾ ਤੀਰਥ ਕੇ ਦਰਸਨ ਕੀਨੌ ॥੩॥

vaa teerath ke dharasan keenau ||3||

Then we had taken the road to that place and paid obeisance to that

pilgritn entity.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਹਾ ਹਮਾਰੇ ਸਿਖ੍ਯ ਸਭ ਅਮਿਤ ਪਹੂੰਚੇ ਆਇ ॥

tahaa hamaare sikhay sabh amit pahoo(n)che aai ||

At the place, a number of our Sikh volunteers arrived.

ਤਿਨੈ ਦੈਨ ਕੋ ਚਾਹਿਯੈ ਜੋਰਿ ਭਲੋ ਸਿਰਪਾਇ ॥੪॥

tinai dhain ko chaahiyai jor bhalo sirapai ||4||

There arose the need of giving them the robes of honour.(4)

ਨਗਰ ਪਾਵਟੇ ਬੂਰਿਯੈ ਪਠਏ ਲੋਕ ਬੁਲਾਇ ॥

nagar paavaTe booriyai paThe lok bulai ||

Some persons were sent to the city of Paonta.

ਏਕ ਪਾਗ ਪਾਈ ਨਹੀ ਨਿਹਫਲ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥੫॥

ek paag paiee nahee nihafal pahuche aai ||5||

But could not find even one turban and they came back disappointed.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੋਲਹਿ ਏਕ ਪਾਗ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥

moleh ek paag neh paiee ||

ਤਬ ਮਸਲਤਿ ਹਮ ਜਿਯਹਿ ਬਨਾਈ ॥

tab masalat ham jiyeh banaiee ||

As no turbans were available to buy, we thought of a plan,

ਜਾਹਿ ਇਹਾ ਮੂਤਤਿ ਲਖਿ ਪਾਵੋ ॥

jaeh ihaa mootat lakh paavo ||

ਤਾ ਕੀ ਛੀਨ ਪਗਰਿਯਾ ਲਯਾਵੋ ॥੬॥

taa kee chheen pagariyaa layaavo ||6||

‘Whosoever you find urinating there, snatch his turban away.’(6)

ਜਬ ਪਯਾਦਨ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jab payaadhan aaise sun paayo ||

ਤਿਹੀ ਭਾਤਿ ਮਿਲਿ ਸਭਨ ਕਮਾਯੋ ॥

tihee bhaat mil sabhan kamaayo ||

When the policemen heard thus, they all agreed upon the scheme.

ਜੋ ਮਨਮੁਖ ਤੀਰਥ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥

jo manmukh teerath teh aayo ||

ਪਾਗ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੭॥

paag binaa kar taeh paThaayo ||7||

Any apostate who came on pilgrimage, he was sent back without the

turban.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਤਿ ਬੀਚ ਕਰਿ ਆਠ ਸੈ ਪਗਰੀ ਲਈ ਉਤਾਰਿ ॥

raat beech kar aaTh sai pagaree liee utaar ||

In one night alone, eight hundred turbans were taken away.

ਆਨਿ ਤਿਨੈ ਹਮ ਦੀਹ ਮੈ ਧੋਵਨਿ ਦਈ ਸੁਧਾਰਿ ॥੮॥

aan tinai ham dheeh mai dhovan dhiee sudhaar ||8||

They brought and gave them to me and I handed over to be washed,

cleaned and straightened out.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰਾਤ ਲੇਤ ਸਭ ਧੋਇ ਮਗਾਈ ॥

praat let sabh dhoi magaiee ||

ਸਭ ਹੀ ਸਿਖਜਨ ਕੋ ਬੰਧਵਾਈ ॥

sabh hee sikhayan ko ba(n)dhavaiee ||

In the morning all the washed and the cleaned ones were brought and were worn by the Sikhs.

ਬਚੀ ਸੁ ਬੇਚਿ ਤੁਰਤ ਤਹ ਲਈ ॥

bachee su bech turat teh liee ||

ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਸਿਪਾਹਿਨ ਦਈ ॥੯॥

baakee bachee sipaahin dhiee ||9||

The left over were sold and the remaining were given out to the

policemen.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਟਿ ਕੈ ਪਗਰੀ ਨਗਰ ਕੋ ਜਾਤ ਭਏ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

baT kai pagaree nagar ko jaat bhe sukh pai ||

After selling the turbans, headed towards their towns, achieving due bliss.

ਭੇਦ ਮੂਰਖਨ ਨ ਲਹਿਯੋ ਕਹਾ ਗਯੋ ਕਰਿ ਰਾਇ ॥੧੦॥

bhedh moorakhan na lahiyo kahaa gayo kar rai ||10||

Foolish people could not discern what game the Raja had played.(10)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਹਤਰੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੭੧॥੧੨੫੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ikahatarau charitr samaapatam sat subham sat ||71||1258||afajoo(n)||

Seventy-first Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (71)(1256)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਜਾ ਏਕ ਪਹਾਰ ਕੋ ਚਿਤ੍ਰਨਾਥ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

raajaa ek pahaar ko chitranaath teh naam ||

In the hill, there used to live a Raja whose name was Chiter Nath.

ਤਾ ਕੋ ਜਨ ਸਭ ਦੇਸ ਕੇ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥

taa ko jan sabh dhes ke japat aaThahoo(n) jaam ||1||

All the people of the land revered him, all the time.(1)

ਇੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਤਾ ਕੇ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥

ei(n)dhr mukhee raanee rahai taa ke roop anoop ||

His Rani, Indra Mukhi, was wondrously pretty.

ਸਚੀ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ਜਕ ਰਹੈ ਜਾਹਿ ਆਪੁ ਪੁਰਹੂਤ ॥੨॥

sachee jaan kar jak rahai jaeh aap purahoot ||2||

She was as beautiful as Sachi (the consort of god Indra),(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਰ ਤਰੈ ਨਦੀ ਇਕ ਬਹੈ ॥

nirap pur tarai nadhee ik bahai ||

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥

cha(n)dhrabhagaa taa ko jag kahai ||

In the country of the Raja, a rivulet flowed which was known as Chandra Bhagga.

ਤਟ ਟੀਲਾ ਪੈ ਮਹਲ ਉਸਾਰੇ ॥

taT Teelaa pai mahal usaare ||

ਜਨੁ ਬਿਸਕਰਮੈ ਕਰਨ ਸੁਧਾਰੇ ॥੩॥

jan bisakaramai karan sudhaare ||3||

On its banks, he had built a palace, which looked as if Wish karam a (the

god of engineering) had built himself.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਗਹਿਰੋ ਜਾ ਕੋ ਜਲ ਰਹੈ ਜਾ ਸਮ ਨਦੀ ਨ ਆਨ ॥

gahiro jaa ko jal rahai jaa sam nadhee na aan ||

Its water was very deep and there was no other rivulet like this.

ਡਰਤ ਤੈਰਿ ਕੋਊ ਨ ਸਕੈ ਲਾਗਤ ਸਿੰਧੁ ਸਮਾਨ ॥੪॥

ddarat tair kouoo na sakai laagat si(n)dh samaan ||4||

Dreaded, none dared to swim across, as it looked like a sea.(4)

ਸਾਹੁ ਏਕ ਗੁਜਰਾਤ ਕੋ ਘੋਰਾ ਬੇਚਨ ਕਾਜ ॥

saahu ek gujaraat ko ghoraa bechan kaaj ||

There was one Shah of Gujarat who dealt in horses.

ਚਲਿ ਆਯੋ ਤਿਹ ਠਾ ਜਹਾ ਚਿਤ੍ਰਨਾਥ ਮਹਾਰਾਜ ॥੫॥

chal aayo teh Thaa jahaa chitranaath mahaaraaj ||5||

He travelled over and came to the place of Chiter Nath.(5)

ਰੂਪ ਅਨੂਪਮ ਸਾਹੁ ਕੋ ਜੌਨ ਲਖੈ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥

roop anoopam saahu ko jauan lakhai nar naar ||

Looking at the handsome Shah, the woman forgot her own glamour.

ਧਨ ਆਪਨ ਕੀ ਕਜਾ ਚਲੀ ਤਨ ਮਨ ਡਾਰਹਿ ਵਾਰ ॥੬॥

dhan aapan kee kayaa chalee tan man ddaareh vaar ||6||

(She felt) as if, not only her wealth, but also she lost the urge of her youthful desires.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਵਹੁ ਸਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

ek tirayeh vahu saeh nihaariyo ||

ਇੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਕੇ ਨਿਕਟ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

ei(n)dhr mukhee ke nikaT uchaariyo ||

When the pretty lady had fallen for the Shah, she exclaimed, ‘Oh, god Indra

Mukhi,

ਐਸੋ ਪੁਰਖੁ ਭੋਗ ਕੋ ਪੈਯੈ ॥

aaiso purakh bhog ko paiyai ||

ਪ੍ਰਾਨ ਸਹਿਤ ਤਾ ਕੇ ਬਲਿ ਜੈਯੈ ॥੭॥

praan sahit taa ke bal jaiyai ||7||

‘If I get such a person for making love, I could sacrifice my life on him.’(7)

ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠੈਯੈ ॥

sun raanee teh bol paThaiyai ||

ਮੈਨ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮੈਯੈ ॥

main bhog teh saath kamaiyai ||

(She soliloquised,) ‘Listen Rani, you invite him and make-love with him.

ਤੁਮ ਤੇ ਤਾ ਕੋ ਜੋ ਸੁਤ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

tum te taa ko jo sut hau hai ||

ਤਾ ਕੇ ਰੂਪ ਤੁਲਿ ਕਹ ਕੋ ਹੈ ॥੮॥

taa ke roop tul keh ko hai ||8||

‘A son will be born and there will never be as handsome as he.(8)

ਤਾ ਕੋ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਲਖਿ ਪੈਹੈ ॥

taa ko jo isatree lakh paihai ||

ਬਹੁਰਿ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਨ ਜੈਹੈ ॥

bahur aapane dhaam na jaihai ||

‘Any woman who will see him, she will not be able to retain her senses,

ਤਾਹੀ ਪੈ ਆਸਿਕ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿ ਹੈ ॥

taahee pai aasik havai reh hai ||

ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੋ ਜਜੋਂ ਨਿਤ ਕਹਿ ਹੈ ॥੯॥

raam naam ko jayo(n) nit keh hai ||9||

‘And the way she recalled Sri Ram, she will recollect your son.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਵ ਸੁਤ ਕੋ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੈਕੁ ਨਿਹਰਿ ਹੈ ਨਿਤ ॥

tav sut ko jo isatree naik nihar hai nit ||

'Any woman, who will come across your son, may be even very little,

ਸ੍ਰੀ ਰਾਘਵ ਕੇ ਨਾਮ ਜਯੋਂ ਸਦਾ ਸੰਭਰਿ ਹੈ ਚਿਤ ॥੧੦॥

sree raaghav ke naam jayo(n) sadhaa sa(n)bhar hai chit ||10||

'Like Sri Raghav Ram, she will cherish him for ever.'(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨੁ ਪਾਯੋ ॥

jab raanee aaise sun paayo ||

ਬੋਲਿ ਸਾਹੁ ਕੋ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥

bol saahu ko dhaam paThaayo ||

When the Rani had pondered over this, she called the Shah to her house.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਆਸਨ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥

bhaat bhaat aasan teh dheeno ||

ਉਰ ਅਪਨੇ ਤੇ ਜੁਦਾ ਨ ਕੀਨੋ ॥੧੧॥

aur apane te judhaa na keeno ||11||

She provided him varied postures and did not let him go away. (11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਲਗ ਰਾਜਾ ਤੁਰਤ ਹੀ ਧਾਮ ਗਯੋ ਤਿਹ ਆਇ ॥

tab lag raajaa turat hee dhaam gayo teh aai ||

Then suddenly Raja came to that place.

ਚਾਰਿ ਮਮਟਿ ਯਹਿ ਤਹ ਦਯੋ ਸੋਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਉਪਜਾਇ ॥੧੨॥

chaar mamaT yeh teh dhayo sok hiradhai upajai ||12||

With afflicted heart, she pushed him up the tower.(12)

ਦੋ ਸੈ ਗਜ ਦੋ ਬੈਰਕੈ ਲੀਨੀ ਸਾਹੁ ਮੰਗਾਇ ॥

dho sai gaj dho bairakai leenee saahu ma(n)gai ||

The Shah, then, collected two bamboo sticks of two hundred yards each

ਬਡੀ ਧੁਜਨ ਸੌ ਬਾਧਿ ਕੈ ਬਾਧੀ ਭੁਜਨ ਬਨਾਇ ॥੧੩॥

baddee dhujan sau baadh kai baadhee bhujan banai ||13||

And through very large buntings, he tied up his arms with them.(I3)

ਰੂੰਈ ਮਨਿ ਕੁ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ਅੰਗ ਲਈ ਲਪਟਾਇ ॥

roo(n)iee man k ma(n)gai kai a(n)g liee lapaTai ||

He asked for one quintal of cotton and woofs and wrapped them around

him.

ਬਾਧਿ ਘੋਘਰੋ ਪਵਨ ਲਖਿ ਕੂਦਤ ਭਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥੧੪॥

baadh ghogharo pavan lakh koodhat bhayo risai ||14||

When there came the fast wind, he pushed himself (over the rivulet)(l4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜ੍ਯੋਂ ਜ੍ਯੋਂ ਪਵਨ ਝਲਾਤੋ ਆਵੈ ॥

jayo(n) jayo(n) pavan jhalaato aavai ||

ਧੀਮੈ ਧੀਮੈ ਤਰਕਹ ਜਾਵੈ ॥

dheemai dheemai tarakeh jaavai ||

As the wind blew, he had, very slowly, slipped away.

ਦੁਹੂੰ ਬੈਰਕਨ ਸਾਹੁ ਉਡਾਰਿਯੋ ॥

dhuhoo(n) bairakan saahu uddaariyo ||

ਗਹਿਰੀ ਨਦੀ ਬਿਖੈ ਲੈ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੫॥

gahiree nadhee bikhai lai ddaariyo ||15||

With the help of two bamboos, he was blown to the deep rivulet.(15)

ਘੋਘਰਨ ਜੋਰ ਨਦੀ ਨਰ ਤਰਿਯੋ ॥

ghogharan jor nadhee nar tariyo ||

ਧੁਜਨ ਹੇਤ ਤਹ ਹੁਤੋ ਉਬਰਿਯੋ ॥

dhujan het teh huto ubariyo ||

With the help of woofs he swam over and using the bamboos, he crossed over.

ਰੂੰਈ ਤੇ ਕਛੁ ਚੋਟ ਨ ਲਾਗੀ ॥

roo(n)iee te kachh choT na laagee ||

ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਇ ਗਯੋ ਬਡਭਾਗੀ ॥੧੬॥

praan bachai gayo baddabhaagee ||16||

In view of cotton around him he was not hurt and he was able to save his

life.(16)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਜੀਵਤ ਸੁਨਜੋ ਰਾਨੀ ਸ੍ਰਵਨਨ ਮਾਹਿ ॥

jab taa ko jeevat sunayo raanee sravanan maeh ||

When Rani heard that he had escaped with his life,

ਯਾ ਦਿਨ ਸੋ ਸੁਖ ਜਗਤ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ॥੧੭॥

yaa dhin so sukh jagat mai kahiyo kahoo(n) kouoo naeh ||17||

There was no other news in the world which, could appease her more.(17)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕੂਦਿ ਸਾਹੁ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ॥

koodh saahu jo praan bachaayo ||

ਤਿਨ ਰਾਜੈ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥

tin raajai kachh bhedh na paayo ||

By jumping in the rivulet, Shah saved himself and the Raja could not detect any thing.

ਤਬ ਰਾਨੀ ਧੀਰਜ ਮਨ ਭਯੋ ॥

tab raanee dheeraj man bhayo ||

ਚਿਤ ਜੁ ਹੁਤੋ ਸਕਲ ਭ੍ਰਮ ਗਯੋ ॥੧੮॥

chit ju huto sakal bhram gayo ||18||

Then Rani felt relieved and she thanked that the secret was not out.(180)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਹਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੭੨॥੧੨੭੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe bahataro charitr samaapatam sat subham sat ||72||1276||afajoo(n)||

Seventy-second Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja

and the Minister, Completed with Benediction. (72)(1274)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਜਵਾਰੇ ਬਨਿਯਾ ਰਹੈ ਕੇਵਲ ਤਾ ਕੋ ਨਾਮ ॥

bajavaare baniyaa rahai keval taa ko naam ||

In the city of Bajwara, a Shah, named Kewal, used to live.

ਨਿਸੁ ਦਿਨੁ ਕਰੈ ਪਠਾਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਗਰੋ ਕਾਮ ॥੧॥

nis dhin karai paThaan ke gireh ko sagaro kaam ||1||

Day and night, he used to do all types of work in the house of a Pathan.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁੰਦਰ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਰਹੈ ॥

su(n)dhar tiray taa kai gireh rahai ||

ਪੁਹਪ ਵਤੀ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਚਹੈ ॥

puhap vatee taa ko jag chahai ||

A lady lived in his house, whose name was Pohap Wati.

ਬਾਕੇ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਤਿਨ ਲਾਯੋ ॥

baake sa(n)g neh tin laayo ||

ਕੇਵਲ ਕੋ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੨॥

keval ko chit te bisaraayo ||2||

She fell in love with a friend and disregarded her husband.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਦਿਵਸ ਕੇਵਲ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਕੌਨੇ ਕਾਜ ॥

ek dhivas keval gayo gireh ko kauane kaaj ||

Once, Kewal came to his house for some errand,

ਦੇਖੈ ਕਜਾ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਭਏ ਬਾਕੋ ਰਹਿਯੋ ਬਿਰਾਜ ॥੩॥

dhekhai kayaa nij tiray bhe baako rahiyo biraaj ||3||

And he saw that the woman and her paramour were seated there.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਪਤਿ ਆਵਤ ਲਖਿ ਪਾਇਸ ॥

jab tiray pat aavat lakh pais ||

ਯਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇਸ ॥

yahai chit mai charit banais ||

When the woman saw her husband coming towards her, she thought of a

deception.

ਸੌ ਛਿਤਰ ਤਿਹ ਮੂੰਢ ਲਗਾਯੋ ॥

sau chhitar teh moo(n)dd lagaayo ||

ਛੋਰਿ ਪਠਾਨ ਕਹਿਯੋ ਕਜੋ ਆਯੋ ॥੪॥

chhor paThaan kahiyo kayo aayo ||4||

She hit him with a slipper for hundred times and asked why had he come

leaving the Pathan.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਆਪੁ ਜੁਤਿਯਨ ਜੁਰਿ ਗਈ ਰਹੀ ਨ ਤਾਹਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥

aap jootiyan jur giee rahee na taeh sa(n)bhaar ||

She got involved in hitting with the slipper and he lost his senses too.

ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ਕੈ ਬਾਕੋ ਦਯੋ ਨਿਕਾਰਿ ॥੫॥

aaiso charit banai kai baako dhayo nikaar ||5||

With such duplicity, she enabled the lover to escape.(5)

ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ਤਪਤ ਤਾਬ੍ਰ ਕਰ ਨੈਨ ॥

at chit kop baddai kai tapat taabr kar nain ||

By making the face look furious,

ਬਿਕਟ ਬਿਕ੍ਰ ਕਰਿ ਆਪਨੋ ਕਹੈ ਬਨਕਿ ਸੋ ਬੈਨ ॥੬॥

bikaT bikr kar aapano kahai banak so bain ||6||

And with eyes wildly open, she said to the Shah (6)

ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥

tirayo baach ||

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

Kabit

ਜਾ ਕੋ ਲੋਨ ਖੈਯੈ ਤਾ ਕੋ ਛੋਰਿ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜੈਯੈ ਜਾ ਕੋ ਲੋਨ ਖੈਯੈ ਤਾ ਕੋ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਜੂਝਿਯੈ ॥

jaa ko lon khaiyai taa ko chhor kabahoo(n) na jaiyai jaa ko lon khaiyai taa ko aage havai kai joojhiyai ||

‘Who-so-ever’s salt you eat, never abandon him, ‘Who-so-ever’s salt you eat, you should, even, sacrifice your life. ‘Who-so-ever’s salt you eat, never cheat him.

ਜਾ ਕੋ ਲੋਨ ਖੈਯੈ ਤਾ ਕੋ ਦਗਾ ਕਬਹੂੰ ਨ ਦੈਯੈ ਸਾਚੀ ਸੁਨਿ ਲੈਯੈ ਤਾ ਸੌ ਸਾਚਹੂੰ ਕੋ ਲੂਝਿਯੈ ॥

jaa ko lon khaiyai taa ko dhagaa kabahoo(n) na dhaiyai saachee sun laiyai taa sau saachahoo(n) ko loojhiyai ||

‘Listen to this truth I am stressing, you better, even, die for him. ‘Never commit theft, and if the master gives, it should be equally distributed. .

ਚੋਰੀ ਨ ਕਮੈਯੈ ਆਪੁ ਦੇਵੈ ਸੋ ਭੀ ਬਾਟਿ ਖੈਯੈ ਝੂਠ ਨ ਬਨੈਯੈ ਕਛੂ ਲੈਬੇ ਕੌ ਨ ਰੁਝਿਯੈ ॥

choree na kamaiyai aap dhevai so bhee baaT khaiyai jhooTh na banaiyai

kachhoo laibe kau na roojhiyai ||

'Never tell lies, and to achieve something, one should not become greedy.

ਰੋਸ ਨ ਬਢੈਯੈ ਬੁਰੀ ਭਾਖੈ ਸੋ ਭੀ ਮਾਨਿ ਲੈਯੈ ਚਾਕਰੀ ਕਮੈਯੈ ਨਾਥ ਮੋਰੀ ਬਾਤ ਬੂਝਿਯੈ ॥੭॥

ros na baddaiyai buree bhaakhai so bhee maan laiyai chaakaree kamaiyai naath moree baat boojhiyai ||7||

Never get angry, even if master rebukes, one should accept. 'Listen, my beloved, you must perform Your service humbtly.'(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਨਿਯੈ ਜੂਤੀ ਖਾਇ ਕੈ ਸੀਖ ਲਈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

baniyai jootee khai kai seekh liee man maeh ||

The Shah learnt the lesson after getting beating with slippers,

ਕਹ ਸਜਾਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ਭੇਦ ਪਛਾਨਯੋ ਨਾਹਿ ॥੮॥

keh sayaanee tiray gireh gayo bhedh pachhaanayo naeh ||8||

And without discerning the trickery, he went away from the house.(8)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿਹਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੭੩॥੧੨੮੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe tihataro charitr samaapatam sat subham sat ||73||1284||afajoo(n)||

Seventy-third Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (73)(1282)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੋਰ ਏਕ ਚਤੁਰੋ ਰਹੈ ਬੈਰਮ ਤਾ ਕੋ ਨਾਵ ॥

chor ek chaturo rahai bairam taa ko naav ||

There was a thief whose name was Bairam.

ਜਾਤ ਸੇਖਜਾਦੋ ਰਹੈ ਬਸੈ ਕਾਲਪੀ ਗਾਵ ॥੧॥

jaat sekhajaadho rahai basai kaalapee gaav ||1||

By caste he was a sheikh and used to live in the village of Kaalpi.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚੌ ਚੋਬਾ ਗ੍ਰਿਹ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥

chau chobaa gireh basatr banaayo ||

ਆਪਨ ਕੋ ਉਮਰਾਵ ਕਹਾਯੋ ॥

aapan ko umaraav kahaayo ||

He adorned four tier clothes and posed himself as an aristocrat (and he announced),

ਮੈ ਹਜਰਤਿ ਤੇ ਮਨਸਬ ਲਯੋ ॥

mai hajarat te manasab layo ||

ਪਲਵਲ ਦੇਸ ਪਰਗਨਾ ਭਯੋ ॥੨॥

palaval dhes paraganaa bhayo ||2||

‘The Raja has granted me an honour and (the territory of) Palwal is my

protectorate.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾ ਕੇ ਕਛੁ ਉਪਚਾਰੁ ਕੋ ਕੀਜੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰ ॥

taa ke kachh upachaar ko keejai hiradhai bichaar ||

‘That is why I am going to undertake some welfare work,

ਤਹਾ ਚਲਨ ਕੋ ਸਾਜੁ ਸਭ ਲੀਜੈ ਮੋਲ ਸੁਧਾਰਿ ॥੩॥

tahaa chalan ko saaj sabh leejai mol sudhaar ||3||

‘And to perform the task, I will have to act in good manners.’

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਕਲ ਗਾਵ ਕੇ ਬਨਿਕ ਬੁਲਾਏ ॥

sakal gaav ke banik bulaae ||

ਸੌ ਕੁ ਰੁਪੈਯਾ ਤਿਨ ਚਟਵਾਏ ॥

sau k rupaiyaa tin chaTavaae ||

He called all the people of the village and to entertain them he spent about one hundred rupees.

ਕਹਿਯੋ ਤਯਾਰ ਸਾਜੁ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥

kahiyo tayaar saaj kar dheejai ||

ਅਬ ਹੀ ਰੋਕ ਰੁਪੈਯਾ ਲੀਜੈ ॥੪॥

ab hee rok rupaiyaa leejai ||4||

He asked them to get ready and arrange some money.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰੋਕ ਰੁਪੈਯਨ ਖਰਚਿ ਕੈ ਲੀਜੈ ਮੁਹਰ ਬਟਾਇ ॥

rok rupaiyan kharach kai leejai muhar baTai ||

He had intended to collect the rupees and then convert them into

goldcoins,

ਭਰ ਬਰਦਾਰੀ ਕੋ ਘਨੋ ਖਰਚਨ ਹੋਇ ਬਨਾਇ ॥੫॥

bhar baradhaaree ko ghano kharachan hoi banai ||5||

So that the high expenses could be met.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋ ਤਿਨ ਕਹੀ ਸੁ ਬਨਿਕਨ ਮਾਨੀ ॥

jo tin kahee su banikan maanee ||

ਕਛੂ ਸੰਕ ਚਿਤ ਬੀਚ ਨ ਆਨੀ ॥

kachhoo sa(n)k chit beech na aanee ||

The Shah acted the way he was asked, he did not get any doubt in his

mind,

ਮੁਹਰੈ ਅਧਿਕ ਆਨਿ ਕਰ ਦਈ ॥

muharai adhik aan kar dhiee ||

ਤਸਕਰ ਡਾਰਿ ਗੁਥਰਿਯਹਿ ਲਈ ॥੬॥

tasakar ddaar guthariyeh liee ||6||

Brought lot of gold-coins and handed over to that swindler.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਔਰ ਖਜਾਨੋ ਸਾਹੁ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਲਯੋ ਮੰਗਾਇ ॥

aauar khajaano saahu ko sabh hee layo ma(n)gai ||

Whole of the treasurer of the Shah was brought in,

ਜਾਇ ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਮੈ ਦੈਹੌ ਧਨ ਪਹੁਚਾਇ ॥੭॥

jai jahaanaabaadh mai dhaihau dhan pahuchai ||7||

(And he told him) that he will hand over all that in Jehanbad (Capital of the

Emperor).

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਨਿਯਨ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸੋ ਗਯੋ ॥

baniyan ke baiThe so gayo ||

ਸਭ ਹੀ ਧਨੁ ਇਕਠੋ ਕੈ ਲਯੋ ॥

sabh hee dhan ikaTho kai layo ||

When the Shah had gone to sleep, he accumulated all the wealth,

ਸਾਥਿਨ ਤਿਨਿ ਦ੍ਵਾਰ ਬੈਠਾਯੋ ॥

saathin tin dhavaiaar baiThaayo ||

ਸੋਯੋ ਖਾਨ ਨ ਜਾਤ ਜਗਾਯੋ ॥੮॥

soyo khaan na jaat jagaayo ||8||

He told his accomplice to watch at the gate and not to awake him.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਛੋਰਿ ਦ੍ਵਾਰੋ ਪਾਛਲੋ ਭਾਜ ਗਏ ਤਤਕਾਲ ॥

chhor dhavaiaaro paachhalo bhaaj ge tatakaal ||

Leaving his companion at the doorstep, he quickly ran away.

ਸਭ ਰੁਪਯਨ ਹਰ ਲੈ ਗਏ ਬਨਿਯਾ ਭਏ ਬਿਹਾਲ ॥੯॥

sabh rupayan har lai ge baniyaa bhe bihaal ||9||

He swindled all the rupees and the Shah was very much distressed.(9)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਹਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੭੪॥੧੨੯੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chauahataro charitr samaapatam sat subham sat ||74||1293||afajoo(n)||

Seventy-fourth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja

and the Minister, Completed with Benediction. (74)(1291)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੁਗਲ ਏਕ ਗਜਨੀ ਰਹੈ ਬਖਤਿਯਾਰ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

mugal ek gajanee rahai bakhatiyaar teh naam ||

A Mughal used to live in Ghazni and his name was Mukhtiyar.

ਬਡੇ ਸਦਨ ਤਾ ਕੇ ਬਨੇ ਬਹੁਤ ਗਾਠਿ ਮੈ ਦਾਮ ॥੧॥

badde sadhan taa ke bane bahut gaaTh mai dhaam ||1||

He had palatial houses and possessed lot of wealth.(1)

ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਇਕ ਹਯ ਹੁਤੋ ਤਾ ਕੋ ਚੋਰ ਨਿਹਾਰਿ ॥

taa ke ghar ik hay huto taa ko chor nihaar ||

He had a horse, which a thief came to observe.

ਯਾ ਕੋ ਕਯੋ ਹੂੰ ਚੋਰਿਯੈ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥੨॥

yaa ko kayo hoo(n) choriyai kachhoo charitr su dhaar ||2||

He (the thief) contemplated how to steal that?(2)

ਆਨਿ ਚਾਕਰੀ ਕੀ ਕਰੀ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਤਲਾਸ ॥

aan chaakaree kee karee taa ke dhaam talaas ||

He came and asked for a job in the Mughal's house.

ਮੁਗਲ ਮਹੀਨਾ ਕੈ ਤੁਰਤ ਚਾਕਰ ਕੀਨੋ ਤਾਸ ॥੩॥

mugal maheenaa kai turat chaakar keeno taas ||3||

The Mughal immediately engaged him on monthly terms.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮਹਿਯਾਨਾ ਅਪਨੋ ਕਰਵਾਯੋ ॥

mahiyaanaa apano karavaayo ||

ਕਰਜਾਈ ਕੋ ਨਾਮੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥

karajaiee ko naam sunaayo ||

He got a monthly salary's deed written, and, thus, made the Mughal as his

debtor.

ਤਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੋ ਬਹੁ ਕਰਿਯੋ ॥

taa kee sevaa ko bahu kariyo ||

ਬਖਤਿਯਾਰ ਕੋ ਧਨੁ ਹੈ ਹਰਿਯੋ ॥੪॥

bakhatiyaar ko dhan hai hariyo ||4||

He rendered his services and, then, stole the pay-role of the cashier.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦਿਨ ਕੋ ਧਨੁ ਹੈ ਹਰਿ ਚਲ੍ਯੋ ਕਰਜਾਈ ਕਹਲਾਇ ॥

dhin ko dhan hai har chalayo karajaiee kahalai ||

(Now, as the Mughal was left with no money and could not pay his wages)

He declared that he (Mughal) was his debtor.

ਸਕਲ ਲੋਕ ਠਟਕੇ ਰਹੈ ਰੈਨਾਈ ਲਖਿ ਪਾਇ ॥੫॥

sakal lok ThaTake rahai rainaiee lakh pai ||5||

He put the people into astonishment, took the horse and went away.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਾਛੇ ਮੁਗਲ ਪੀਟਤੋ ਆਯੋ ॥

paachhe mugal peeTato aayo ||

ਕਰਜਾਈ ਧਨੁ ਤੁਰਾ ਚੁਰਾਯੋ ॥

karajaiee dhan turaa churaayo ||

The Mughal was distressed and disclosed that the debtor had taken away

all his wealth.

ਜੋ ਇਹ ਬੈਨਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥

jo ieh bainan ko sun paavai ||

ਤਾ ਹੀ ਕੋ ਝੂਠੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥੬॥

taa hee ko jhooTho Thaharaavai ||6||

Who-so-ever listened, made fun of him considering him a liar (and told

him).(6)

ਜਾ ਤੇ ਦਰਬੁ ਕਰਜੁ ਲੈ ਖਾਯੋ ॥

jaa te dharab karaj lai khaayo ||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਤਿਨ ਤੁਰਾ ਚੁਰਾਯੋ ॥

kahaa bhayo tin turaa churaayo ||

'If you had borrowed money from some one, how could he steal from you?

ਕਯੋਨ ਤੈ ਦਰਬੁ ਉਧਾਰੋ ਲਯੋ ॥

kayon tai dharab udhaaro layo ||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਹੈ ਲੈ ਗਯੋ ॥੭॥

kahaa bhayo jo hai lai gayo ||7||

'Why had you taken loan from him? What, then, if he has taken your

horses in lieu (of his money).’

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਵਾਹੀ ਕੋ ਝੂਠਾ ਕਿਯੋ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ॥

vaahee ko jhooThaa kiyo bhedh na paavai koi ||

Every body called him a liar without understanding the secret.

ਵਹ ਦਿਨ ਧਨ ਹੈ ਹਰ ਗਯੋ ਰਾਮ ਕਰੈ ਸੋ ਹਇ ॥੮॥

veh dhin dhan hai har gayo raam karai so hi ||8||

Each day is auspicious and it happens the way Lord God wills.(8)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚਹਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੭੫॥੧੩੦੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe pachahataro charitr samaapatam sat subham sat ||75||1302||afajoo(n)||

Seventy-fifth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction.(75)(1299)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿਯੈ ਕਥਾ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥

pun ma(n)tree aaise kahiyo suniyai kathaa nirapaal ||

Then the Minister said, ‘Listen to another story, my Raja.’

ਤੇਹੀ ਚੋਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਕਿਯੋ ਸੁ ਕਹੋ ਉਤਾਲ ॥੧॥

tehee chor charitr ik kiyo su kaho utaal ||1||

‘The same thief played another trick which I tell you now.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਤਸਕਰ ਧਨੁ ਤੁਰਾ ਚੁਰਾਯੋ ॥

jab tasakar dhan turaa churaayo ||

ਪੁਨਿ ਤਾ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਯੌ ਆਯੋ ॥

pun taa ke chit mai yau aayo ||

When he had stolen the wealth, another thought came into his mind,

ਅਤਿਭੁਤ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨੈਯੇ ॥

atibhut ek charitr banaiye ||

ਤ੍ਰਿਯ ਸੁੰਦਰਿ ਜਾ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈਯੈ ॥੨॥

tiray su(n)dhar jaa te gireh paiyai ||2||

‘Why not play one more trick through which a pretty woman could be

possessed.'(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧਾਮ ਜਵਾਈ ਆਪਨੋ ਰਾਖ੍ਯੋ ਨਾਮੁ ਬਨਾਇ ॥

dhaam javaiee aapano raakhayo naam banai ||

He assigned himself a name, ghar-jawai, the live-in son-in-law,

ਬਿਧਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਧਾਮ ਮੈ ਡੇਰਾ ਕੀਨੋ ਜਾਇ ॥੩॥

bidhavaa tiray ke dhaam mai dderaa keeno jai ||3||

And came and started to dwell with a widow.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਵਾ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਅਨੰਦਿਤ ਭਯੋ ॥

vaa ke hiradhai ana(n)dhit bhayo ||

She was very happy that God has bestowed her with a son,

ਮੋਰੇ ਧਾਮ ਪੂਤ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ॥

more dhaam poot bidh dhayo ||

ਧਾਮ ਜਵਾਈ ਨਾਮੁ ਜਤਾਯੋ ॥

dhaam javaiee naam jataayo ||

Whose name was Ghar-jawai; she served him dainty foods.(4)

ਆਦਰੁ ਕੈ ਭੋਜਨਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥੪॥

aadhar kai bhojaneh khavaayo ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਬਰਿਸ ਜਬ ਬੀਤੀ ॥

aaisee bhaat baris jab beetee ||

ਵਹ ਤ੍ਰਿਯ ਦੁਖ ਤੇ ਭਈ ਨਿਚੀਤੀ ॥

veh tiray dhukh te bhiee nicheetee ||

A year had gone by when she felt relieved of all her tribulations.

ਵਹ ਤਿਹ ਘਰ ਕੋ ਕਾਮੁ ਚਲਾਵੈ ॥

veh teh ghar ko kaam chalaavai ||

ਬਿਧਵਾ ਬਧੂ ਖੇਦ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥੫॥

bidhavaa badhoo khedh neh paavai ||5||

The thief used to perform her all the domestic errands, and she never

worried for any thing.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੇਤਿਕ ਦਿਨ ਤਹ ਚਲਿ ਗਯੋ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਚੁਰਾਇ ॥

ketik dhin teh chal gayo taa kee sutaa churai ||

After some time he trammeled her daughter and took her away.

ਤ੍ਰਿਯ ਰੋਵਤ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਤਟ ਚਟ ਕੂਕੀ ਜਾਇ ॥੬॥

tiray rovat kuTavaar ke taT chaT kookee jai ||6||

Crying and wailing she went to the city policeman.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਧਾਮ ਜਵਾਈ ਦੁਹਿਤਾ ਹਰੀ ॥

dhaam javaiee dhuhitaa haree ||

ਦੇਖਹ ਦੈਵ ਕਹਾ ਇਹ ਕਰੀ ॥

dhekheh dhaiv kahaa ieh karee ||

She cried, ‘Live-in son-in-law has run away with my daughter.

ਸੂਰ ਉਦੋਤ ਗਯੋ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥

soor udhot gayo neh aayo ||

ਮੈ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਸੋਧ ਨ ਪਾਯੋ ॥੭॥

mai tin ko kachh sodh na paayo ||7||

‘The Sun has set, but he has not come back. I have no news of them.’(7)

ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਜਬ ਸੁਨਜੋ ॥

kaajee koTavaar jab sunayo ||

ਦੁਹੂੰ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਮਾਥੋ ਧੁਨ੍ਯੋ ॥

dhuhoo(n) bihas kai maatho dhunrayo ||

When the Quazi (the justice) and the policeman heard this, they both,

laughingly, shook their heads.

ਜਾ ਕੋ ਸੁਤਾ ਦਾਨੁ ਤੈ ਦਯੋ ॥

jaa ko sutaa dhaan tai dhayo ||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੌ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਗਯੋ ॥੮॥

kahaa bhayo jau gireh lai gayo ||8||

‘When you have married your daughter to him, then what if he has taken

her to his house.’(8)

ਸਭਹਿਨ ਤਹਿ ਝੂਠੀ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥

sabhahin teh jhooThee kar maanayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

bhedh abhedh kachh hiradhai na jaanayo ||

Everybody branded her as a liar without understanding the secret.

ਲੂਟਿ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੋ ਸਭ ਲਯੋ ॥

looT dharab taa ko sabh layo ||

ਤਬ ਹੀ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰੋ ਦਯੋ ॥੯॥

tab hee dhes nikaaro dhayo ||9||

Rather she was plundered and banished from the country.(9)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਿਹਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੭੬॥੧੩੧੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

chhihataro charitr samaapatam sat subham sat ||76||1310||afajoo(n)||

Seventy-sixth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (76)(1308)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਭੀਤਰ ਹੁਤੋ ਚੰਦ੍ਰ ਸੈਨ ਇਕ ਰਾਵ ॥

cha(n)dhrapuree bheetar huto cha(n)dhr sain ik raav ||

In Chandra Puri there lived a Raja, called Chandra Sen.

ਬਲ ਗੁਨ ਬੀਰਜ ਮੈ ਜਨੁਕ ਤ੍ਰਿਦਸੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਭਾਵ ॥੧॥

bal gun beeraj mai januk tiradhasesavair ke bhaav ||1||

In power and intelligence he was embodiment of Lord Indra.(1)

ਭਾਗਵਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

bhaagavatee taa kee tirayaa jaa ko roop apaar ||

His wife, Bhagwati, was bestowed with extreme beauty,

ਰਤਿ ਰਤਿਨਾਥ ਪਛਾਨਿ ਤਿਹ ਝੁਕਿ ਝੁਕਿ ਕਰਹਿ ਜੁਹਾਰ ॥੨॥

rat ratinaath pachhaan teh jhuk jhuk kareh juhaar ||2||

Whom, even, the Cupid would bow to pay his obeisance.(2)

ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੋ ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

ek purakh su(n)dhar huto raanee layo bulai ||

Once the Rani invited a very Handsome man,

ਭੋਗ ਅਧਿਕ ਤਾ ਸੋ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩॥

bhog adhik taa so kiyo hiradhai harakh upajai ||3||

She made love with him to her full satisfaction of her heart.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕੇਲ ਕਰਤ ਰਾਜਾ ਜੁ ਆਯੋ ॥

kel karat raajaa joo aayo ||

Raja appeared when they were making love.

ਰਾਨੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਅਧਿਕ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

raanee hiradhai adhik dhukh paayo ||

Rani was very much anguished.

ਯਾ ਕੋ ਦਯਾ ਕਹੌ ਕਾ ਕਰਿਹੌ ॥

yaa ko dhayaa kahau kaa karihau ||

(She thought,) ‘What should I do about him.

ਯਾ ਕੇ ਹਨੇ ਬਹੁਰਿ ਹੌ ਮਰਿਹੌ ॥੪॥

yaa ke hane bahur hau marihau ||4||

Should I kill him and then terminate my life.’(4)

ਜਾਰ ਬਾਚ ॥

jaar baach ||

ਤਬੈ ਜਾਰ ਯੌ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥

tabai jaar yau kathaa uchaaree ||

ਰਾਨੀ ਕਰਹੁ ਨ ਚਿੰਤ ਹਮਾਰੀ ॥

raanee karahu na chi(n)t hamaaree ||

Then the paramour narrated, ‘Rani, don’t worry about me.

ਯਹ ਤਰਬੂਜ ਕਾਟਿ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥

yeh tarabooj kaaT muh dheejai ||

ਯਾ ਕੀ ਗਰੀ ਭਛ ਕਰ ਲੀਜੈ ॥੫॥

yaa kee garee bhachh kar leejai ||5||

‘Give this melon to me after eating its pulp yourself.’(5)

ਤਬ ਰਾਨੀ ਸੋਊ ਕਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥

tab raanee souoo kaaj kamaayo ||

ਕਾਟਿ ਤਾਹਿ ਤਰਬੂਜ ਖੁਲਾਯੋ ॥

kaaT taeh tarabooj khulaayo ||

Rani complied and after cutting it let him eat the melon.

ਲੈ ਖੋਪਰ ਤਿਨ ਸਿਰ ਪੈ ਧਰਿਯੋ ॥

lai khopar tin sir pai dhariyo ||

ਸ੍ਵਾਸ ਲੇਤ ਕਹ ਛੇਕੌ ਕਰਿਯੋ ॥੬॥

savaiaas let keh chhekau kariyo ||6||

Then she replaced the shell on his head and made a whole at the top for

breathing.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧਰਿ ਖੋਪਰ ਸਿਰ ਪਰ ਨਦੀ ਤਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਡਰ ਸੋਇ ॥

dhar khopar sir par nadhee tariyo nirapat ddar soi ||

With shell on the head, he went across swimming.

ਦਿਨ ਲੋਗਨ ਦੇਖਤ ਗਯੋ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ਕੋਇ ॥੭॥

dhin logan dhekhat gayo bhedh na jaanat koi ||7||

People kept on watching but could not fathom.(7)

ਤਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿਯੈ ਬਚਨ ਰਸਾਲ ॥

tab raanee aaise kahiyo suniyai bachan rasaal ||

Then Rani said (to Raja), ‘Please listen to me,

ਬਹਤ ਜਾਤ ਤਰਬੂਜ ਜੋ ਮੋਹਿ ਮਿਲੈ ਦਰਹਾਲ ॥੮॥

bahat jaat tarabooj jo moh milai dharahaal ||8||

‘The melon, which is floating, is needed by me.’(8)

ਬਚਨੁ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਤਬੈ ਪਠਏ ਮਨੁਖ ਅਨੇਕ ॥

bachan sunat raajaa tabai paThe manukh anek ||

Conceding (to her request), Raja despatched a few men.

ਜਾਤ ਬਹੇ ਤਰਬੂਜ ਕੌ ਪਹੁਚਤ ਭਯੋ ਨ ਏਕ ॥੯॥

jaat bahe tarabooj kau pahuchat bhayo na ek ||9||

They all ran fast but could not catch the melon drifting across.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab raanee yau bachan uchaare ||

ਸੁਨਹੁ ਨਾਥ ਬਡਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥

sunahu naath baddabhaag hamaare ||

Then Rani spoke, ‘Listen my master, we are very lucky,

ਬੂਡਿ ਕੋਊ ਜਾ ਕੇ ਹਿਤ ਮਰੈ ॥

boodd kouoo jaa ke hit marai ||

ਮੋਰ ਮੂੰਡ ਅਪਜਸ ਬਹੁ ਧਰੈ ॥੧੦॥

mor moo(n)dd apajas bahu dharai ||10||

‘No one should lay his life for this, otherwise a curse will remain in my conscious.’(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਨੀ ਹਿਤ ਹਿਦਵਾਨ ਕੇ ਮਨੁਖ ਬੁਰਾਯੋ ਏਕ ॥

raanee hit hidhavaan ke manukh buraayo ek ||

Rani had assigned one person in connection with (saving) the melon, (Who interceded,)

ਯਹ ਅਪਜਸ ਨ ਕਬਹੁ ਮਿਟੈ ਭਾਖਹਿ ਲੋਗ ਅਨੇਕ ॥੧੧॥

yeh apajas na kabahu miTai bhaakheh log anek ||11||

‘Every body was expressing if it happens as such (that man is killed), then,

this blot will ever be remembered.’(11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਆਪਹਿ ਦੈ ਤਰਬੂਜ ਤਰਾਯੋ ॥

aapeh dhai tarabooj taraayo ||

She, herself, had floated the melon, herself, infuriated Raja,

ਆਪਹਿ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਰਿਸਵਾਯੋ ॥

aapeh aai nirapeh risavaayo ||

And, herself, she called various people.

ਆਪਹਿ ਹੋਰਿ ਮਨੁਛਨ ਲੀਨਾ ॥

aapeh hor manuchhan leenaa ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਚੀਨਾ ॥੧੨॥

tirayaa charitr na kinahoo(n) cheenaa ||12||

No one can understand the Chritars of the woman.(12)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਤਹਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੭੭॥੧੩੨੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe satataharo charitr samaapatam sat subham sat ||77||1322||afajoo(n)||

Seventy-seventh Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja

and the Minister, Completed with Benediction. (77)(1320)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਤਖਾਨ ਉਜੈਨ ਮੈ ਬਿਬਿਚਾਰਨਿ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ॥

ek takhaan ujain mai bibichaaran teh naar ||

There lived a carpenter in Ujain, whose wife conducted a vile Chritar.

ਤਾ ਸੋ ਕਰਿਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੌ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧॥

taa so kariyo charitr tin so tuh kahau sudhaar ||1||

Now I am going to narrated you that with a few amends.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਮਤਿ ਬਾਢਿਯਹਿ ਤਬੈ ਉਚਾਰੋ ॥

sumat baaddiyeh tabai uchaaro ||

ਸੁਨੁ ਗੀਗੋ ਤੈ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥

sun geego tai bachan hamaaro ||

The carpenter, named Sumat asked one day, ‘Gigo (the wife), listen what I have to say.

ਹੌ ਅਬ ਹੀ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧੈਹੌਂ ॥

hau ab hee paradhes sidhaihaua(n) ||

ਖਾਟਿ ਕਮਾਇ ਤੁਮੈ ਧਨੁ ਲਯੈਹੌਂ ॥੨॥

khaaT kamai tumai dhan layaihaua(n) ||2||

I am going abroad, and will come back after earning lot of money.’(2)

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਰੋ ॥

yau keh kai paradhes sidhaaro ||

ਖਾਟ ਤਰੇ ਛਪਿ ਰਹਿਯੋ ਬਿਚਾਰੋ ॥

khaaT tare chhap rahiyo bichaaro ||

Saying so, presumably he went abroad, but, as a matter of fact, he hid

himself under the bed.

ਤਬ ਬਾਢਿਨ ਇਕ ਜਾਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥

tab baaddin ik jaar bulaayo ||

ਕਾਮਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥੩॥

kaamakel teh saath kamaayo ||3||

Then lady-carpenter called her paramour and revelled in making love with

him.(3)

ਕਾਮਕੇਲ ਤਾ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥

kaamakel taa sau tiray maanayo ||

ਖਾਟ ਤਰੇ ਨਿਜੁ ਪਤਿਹਿ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥

khaaT tare nij pateh pachhaanayo ||

While having sex-play, she discovered her husband lying under the bed.

ਸਭ ਅੰਗਨ ਬਿਹਬਲ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

sabh a(n)gan bihabal havai giee ||

ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਦੁਖਿਤ ਅਤਿ ਭਈ ॥੪॥

chit ke bikhai dhukhit at bhiee ||4||

Her whole body started to ache and felt much remorse at heart.(4)

ਤਬ ਤਾ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab taa sau tiray bachan uchaare ||

ਮੁਹਿ ਕਾ ਕਰਤ ਦਈ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥

muh kaa karat dhiee ke maare ||

Then the woman said to her lover, ‘Oh, my Lord what are you doing.

ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਮੇਰੇ ਘਰ ਨਾਹੀ ॥

praan naath mere ghar naahee ||

ਹੌ ਜਿਹ ਬਸਤ ਬਾਹ ਕੀ ਛਾਹੀ ॥੫॥

hau jeh basat baeh kee chhaahee ||5||

‘My Master is not at home; only under his protection I can outlive.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਿਤਿ ਅੰਸੂਆ ਆਖਿਨ ਭਰੌਂ ਰਹੋਂ ਮਲੀਨੇ ਭੇਸ ॥

nit a(n)sooaa aakhin bharaua(n) raho(n) maleene bhes ||

‘With tears in my eyes, I always remain in menial dress.

ਪੌਰ ਲਗੇ ਬਿਹਰੌ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਪਰਦੇਸ ॥੬॥

pauar lage biharau nahee(n) praan naath paradhes ||6||

My master being gone abroad, I never take a step out side the house.(6)

ਲਗਤ ਬੀਰਿਯਾ ਬਾਨ ਸੀ ਬਿਖੁ ਸੋ ਲਗਤ ਅਨਾਜ ॥

lagat beeriyaa baan see bikh so lagat anaaj ||

'Beetle-leaves and bird (cigarettes) hit me like the arrows, and the food

ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਪਰਦੇਸ ਗੇ ਤਾ ਬਿਨ ਕਛੂ ਨ ਸਾਜ ॥੭॥

praan naath paradhes ge taa bin kachhoo na saaj ||7||

When husband is abroad, nothing savours me.(7)

ਬਾਢੀ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ਖੁਸਾਲ ॥

baaddee aaise bachan sun man mai bhayo khusaal ||

Listening to such praise, he (the husband) was much pleased,

ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਖਾਟ ਲੈ ਨਾਚਿ ਉਠਿਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥੮॥

jaar sahit tiray khaaT lai naach uThiyo tatakaal ||8||

And carrying the bed on his head he started to dance.(8)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਹਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੭੮॥੧੩੩੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

aThahataro charitr samaapatam sat subham sat ||78||1330||afajoo(n)||

Seventy-eighth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja

and the Minister, Completed with Benediction. (78)(1328)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਨਿਕ ਏਕ ਬਾਨਾਰਸੀ ਬਿਸਨ ਦਤ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

banik ek baanaarasee bisan dhat teh naam ||

The name of a Shah of Benares was Bishan Datt.

ਬਿਸ੍ਵ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਧਨ ਜਾ ਕੋ ਬਹੁ ਧਾਮ ॥੧॥

bisavai matee taa kee tirayaa dhan jaa ko bahu dhaam ||1||

He had lot of wealth; Bisva Mati was his wife.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਨਿਯੋ ਹੇਤ ਬਨਿਜ ਕੋ ਗਯੋ ॥

baniyo het banij ko gayo ||

ਮੈਨ ਦੁਖਜ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਅਤਿ ਦਯੋ ॥

main dhukhay tiray ko at dhayo ||

The Shah once went out on a business and the wife became very distressed with the urge of sex.

ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪੈ ਤੇ ਰਹਿਯੋ ਨ ਜਾਈ ॥

teh tiray pai te rahiyo na jaiee ||

ਕੇਲ ਕਿਯੋ ਇਕ ਪੁਰਖ ਬੁਲਾਈ ॥੨॥

kel kiyo ik purakh bulaiee ||2||

She could not control herself and called in a man for love-making.

ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਗਰਭ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥

kel kamaat garabh reh gayo ||

ਕੀਨੇ ਜਤਨ ਦੂਰਿ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥

keene jatan dhoor neh bhayo ||

With sex-play she became pregnant and, in spite of hard efforts she could

not abort.

ਨਵ ਮਾਸਨ ਪਾਛੇ ਸੁਤ ਜਾਯੋ ॥

nav maasan paachhe sut jaayo ||

ਤਵਨਹਿ ਦਿਵਸ ਬਨਿਕ ਘਰ ਆਯੋ ॥੩॥

tavaneh dhivas banik ghar aayo ||3||

After nine months a son was born, and that day the Shah came back as well.(3)

ਬਨਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

banik kop kar bachan sunaayo ||

ਕਛੁ ਤ੍ਰਿਯ ਤੈ ਬਿਭਚਾਰ ਕਮਾਯੋ ॥

kachh tiray tai bibhachaar kamaayo ||

The Shah, in right fury, asked, ‘Oh, woman you have indulged in

debauchery.

ਭੋਗ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਪੂਤ ਨ ਹੋਈ ॥

bhog kare bin poot na hoiee ||

ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਜਾਨਤ ਸਭ ਕੋਈ ॥੪॥

baal biradh jaanat sabh koiee ||4||

‘Without making-love a son cannot be born, as all the young and old know this.’(4)

ਸੁਨਹੁ ਸਾਹੁ ਮੈ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊ ॥

sunahu saahu mai kathaa sunaauoo ||

ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਭਰਮੁ ਮਿਟਾਊ ॥

tumare chit ko bharam miTaauoo ||

‘Listen, my Shah, I will tell you the story and it will eradicate all the doubts

from your heart.

ਇਕ ਜੋਗੀ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

eik jogee tumare gireh aayo ||

ਤਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸੁਤ ਪਾਯੋ ॥੫॥

teh prasaadh te gireh sut paayo ||5||

‘A yogi came in our house in your absence, and due to his benevolence

this son is born.'(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੁਰਜ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਹੁਤੋ ਸੋ ਆਯੋ ਇਹ ਧਾਮ ॥

muraj naath jogee huto so aayo ieh dhaam ||

'Murj Nath Jogi had come to our house,

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਭੋਗ ਮੋ ਸੌ ਕਿਯੌ ਸੁਤ ਦੀਨੋ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਮ ॥੬॥

dhirasaT bhog mo sau kiyau sut dheeno gireh raam ||6||

'He made love with me through vision and gave me this child.(6)

ਬਨਿਕ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਚੁਪ ਰਹਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਯ ॥

banik bachan sun chup rahiyo man mai bhayo prasa(n)nay ||

The Shah, after learning this, was satisfied and shut himself.

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਭੋਗ ਜਿਨਿ ਸੁਤ ਦਿਯੌ ਧਰਨੀ ਤਲ ਸੋ ਧੰਨ੍ਯ ॥੭॥

dhirasaT bhog jin sut dhiyau dharanee tal so dha(n)nay ||7||

He commended the yogi who had endowed the boy through the

vision.(7)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੭੯॥੧੩੩੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe unaaseevo charitr samaapatam sat subham sat ||79||1337||afajoo(n)||

Seventy-ninth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction.(79)(1335)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਗ੍ਰਿਹ ਨੰਦ ਕੇ ਕਾਨ੍ਹ ਲਯੋ ਅਵਤਾਰ ॥

bi(n)dhraaban gireh na(n)dh ke kaanreh layo avataar ||

In Brindaban, in the house of Nand, Krishna manifested,

ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਜਾ ਕੋ ਸਦਾ ਨਿਤਿ ਉਠਿ ਕਰਤ ਜੁਹਾਰ ॥੧॥

teen lok jaa ko sadhaa nit uTh karat juhaar ||1||

And all the three regions sprung up to pay their obeisance.(l)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਭ ਗੋਪੀ ਤਾ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਹਿ ॥

sabh gopee taa ke gun gaaveh ||

ਨਿਤਿਯ ਕਿਸਨ ਕਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਹਿ ॥

nitiy kisan keh sees jhukaaveh ||

All the Gopis, the milkmaids, sang in his praises and bowed their heads.

ਮਨ ਮਹਿ ਬਸਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤਿ ਭਾਰੀ ॥

man meh basayo prem at bhaaree ||

ਤਨ ਮਨ ਦੇਤ ਅਪਨੋ ਵਾਰੀ ॥੨॥

tan man dhet apano vaaree ||2||

In their minds, love descended and they willed to sacrifice upon him, both body and soul.(2)

ਰਾਧਾ ਨਾਮ ਗੋਪਿ ਇਕ ਰਹੈ ॥

raadhaa naam gop ik rahai ||

ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਖ ਤੇ ਨਿਤਿ ਕਹੈ ॥

kirasan kirasan mukh te nit kahai ||

There was one Gopi, named Radha, who meditated pronouncing ‘Krishna,

Krishna.’

ਜਗਨਾਯਕ ਸੌਂ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਯੋ ॥

jaganaayak sau prem lagaayo ||

ਸੂਤ ਸਿਧਨ ਕੀ ਭਾਤਿ ਬਢਾਯੋ ॥੩॥

soot sidhan kee bhaat baddaayo ||3||

She fell in love with Krishna and expanded the string of her love like anaustere.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੈ ਛੋਰਿ ਧਾਮ ਕੋ ਕਾਮ ॥

kirasan kirasan mukh te kahai chhor dhaam ko kaam ||

Abandoning all the household work, she would always recount, ‘Krishna.

Krishna.'

ਨਿਸਦਿਨ ਰਟਤ ਬਿਹੰਗ ਜਯੋ ਜਗਨਾਯਕ ਕੋ ਨਾਮ ॥੪॥

nisadhin raTat biha(n)g jayo jaganaayak ko naam ||4||

And, day in and day out, she would repeat his name like a parrot.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ ਕੋ ਕਰੈ ॥

traas na pit maataa ko karai ||

ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ॥

kirasan kirasan mukh te ucharai ||

She never cared about her mother or father, and went on reciting, 'Krishna,

Krishna.'

ਹੇਰਨਿ ਤਾਹਿ ਨਿਤ ਉਠਿ ਆਵੈ ॥

heran taeh nit uTh aavai ||

ਨੰਦ ਜਸੋਮਤਿ ਦੇਖਿ ਲਜਾਵੈ ॥੫॥

na(n)dh jasomat dhekh lajaavai ||5||

She would go every day to see him, but she blushed on seeing Nand and

Yashoda.(5)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਜਗੇ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਜਾਤ ਜਰਾਵ ਜੁਰੀ ਕਹ ਨਾਤੈ ॥

joban jeb jage at su(n)dhar jaat jaraav juree keh naatai ||

His profile was exquisite, and his body was adorned with ornaments.

ਅੰਗ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗ ਸਭੇ ਹਰਿ ਰਾਇ ਬਨਾਇ ਕਹੀ ਇਕ ਬਾਤੈ ॥

a(n)g hute biraj log sabhe har rai banai kahee ik baatai ||

In the courtyard, all had gathered, when Krishna uttered something,

ਹਾਥ ਉਚਾਇ ਹਨੀ ਛਤਿਯਾ ਮੁਸਕਾਇ ਲਜਾਇ ਸਖੀ ਚਹੂੰ ਘਾਤੈ ॥

haath uchai hanee chhatiyaa musakai lajai sakhee chahoo(n) ghaatai ||

Replacing their hands over their chests, the maids smiled in modesty.

ਨੈਨਨ ਸੌ ਕਹਿਯੋ ਏ ਜਦੁਨਾਥ ਸੁ ਭੌਹਨ ਸੌ ਕਹਿਯੋ ਜਾਹੁ ਇਹਾ ਤੈ ॥੬॥

nainan sau kahiyo e jadhunaath su bhauahan sau kahiyo jaahu ihaa tai ||6||

Through twinkling eyes, they asked, ‘Oh, Krishna, you go from here.’(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨੈਨਨ ਸੋ ਹਰਿ ਰਾਇ ਕਹਿ ਭੌਹਨ ਉਤਰ ਦੀਨ ॥

nainan so har rai keh bhauahan utar dheen ||

With the glitter through his eyes, Krishna responded,

ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਕੌਨਹੂੰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਦਾ ਕਰ ਦੀਨ ॥੭॥

bhedh na paayo kauanahoo(n) kirasan bidhaa kar dheen ||7||

But no body acquiesced the mystery and Krishna was bid good-bye.(7)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੮੦॥੧੩੪੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe aseevo charitr samaapatam sat subham sat ||80||1344||afajoo(n)||

Eightieth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (80)(1342)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਗਰ ਸਿਰੋਮਨਿ ਕੋ ਹੁਤੋ ਸਿੰਘ ਸਿਰੋਮਨਿ ਭੂਪ ॥

nagar siroman ko huto si(n)gh siroman bhoop ||

In the city of Siroman, there was one Raja called Siroman Singh.

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਘਰ ਮੈ ਧਰੇ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥੧॥

amit dharab ghar mai dhare su(n)dhar kaam saroop ||1||

He was as handsome as Cupid and had lot of wealth.(l)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦ੍ਰਿਗ ਧੰਨ੍ਯਾ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

dhirag dha(n)nrayaa taa kee bar naaree ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰਹੈ ਲਾਜ ਤੇ ਪਜਾਰੀ ॥

nirap ko rahai laaj te payaaree ||

Drig Daniya was his wife; she was much liked by the Raja.

ਏਕ ਦਿਵਸ ਰਾਜ ਘਰ ਆਯੋ ॥

ek dhivas raaj ghar aayo ||

ਰੰਗ ਨਾਥ ਜੋਗਿਯਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨॥

ra(n)g naath jogiyeh bulaayo ||2||

Once Raja came home and he called Yogi Rang Nath.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਦ ਤਾ ਸੌ ਕਿਯੋ ਰਾਜੈ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥

braham baadh taa sau kiyo raajai nikaT bulai ||

Raja called him and he had conversation with him regarding the Godly

attainment.

ਜੁ ਕਛੁ ਕਥਾ ਤਿਨ ਸੌ ਭਈ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਬਨਾਇ ॥੩॥

j kachh kathaa tin sau bhiee so mai kahat banai ||3||

What ever transpired in the discourse, I am going to narrate it to you;(3)

ਏਕ ਨਾਥ ਸਭ ਜਗਤ ਮੈ ਬ੍ਯਾਪਿ ਰਹਿਯੋ ਸਭ ਦੇਸ ॥

ek naath sabh jagat mai bayaap rahiyo sabh dhes ||

Only One is there in the Universe, who is omnipresent.

ਸਭ ਜੋਨਿਨ ਮੈ ਰਵਿ ਰਹਿਯੋ ਊਚ ਨੀਚ ਕੇ ਭੇਸ ॥੪॥

sabh jonin mai rav rahiyo uooch neech ke bhes ||4||

He prevails in every life without discrimination of high and low.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਰਬ ਬ੍ਯਾਪੀ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਜਾਨਹੁ ॥

sarab bayaapee sreepat jaanahu ||

ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਪੋਖਕ ਕਰਿ ਮਾਨਹੁ ॥

sabh hee ko pokhak kar maanahu ||

God prevails all over and he is provider of all.

ਸਰਬ ਦਯਾਲ ਮੇਘ ਜਿਮਿ ਢਰਈ ॥

sarab dhayaal megh jim ddariee ||

ਸਭ ਕਾਹੂ ਕਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਈ ॥੫॥

sabh kaahoo kar kirapaa kariee ||5||

He is benevolent to all and showers all with His grace.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਭ ਕਾਹੂ ਕੋ ਪੋਖਈ ਸਭ ਕਾਹੂ ਕੌ ਦੇਇ ॥

sabh kaahoo ko pokhiee sabh kaahoo kau dhei ||

He is the nurture of all and he sustains all.

ਜੋ ਤਾ ਤੇ ਮੁਖ ਫੇਰਈ ਮਾਗਿ ਮੀਚ ਕਹ ਲੇਇ ॥੬॥

jo taa te mukh feriee maag meech keh lei ||6||

Who-so-ever turns his mind away from Him, invites his own annihilation.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕਨ ਸੋਖੈ ਏਕਨ ਭਰੈ ॥

ekan sokhai ekan bharai ||

If one side is shrivelled by Him,

ਏਕਨ ਮਾਰੈ ਇਕਨਿ ਉਬਰੈ ॥

ekan maarai ikan ubarai ||

The other side is dampened.

ਏਕਨ ਘਟਵੈ ਏਕ ਬਢਾਵੈ ॥

ekan ghaTavai ek baddaavai ||

If one is terminated by Him, then the other is bestowed with life.

ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਯੌ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਵੈ ॥੭॥

dheen dhayaal yau charit dhikhaavai ||7||

If one aspect diminishes, the other, He enhances. Thus the Creator

displays His phenomenon.(7)

ਰੂਪ ਰੇਖ ਜਾ ਕੇ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥

roop rekh jaa ke kachh naahee ||

He is without any boundaries and vignettes.

ਭੇਖ ਅਭੇਖ ਸਭ ਕੇ ਘਟ ਮਾਹੀ ॥

bhekh abhekh sabh ke ghaT maahee ||

He prevails both in the visible and the imperceptible.

ਜਾ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਚਛੁ ਕਰਿ ਹੇਰੈ ॥

jaa par kirapaa chachh kar herai ||

Whom-so-ever He takes under his sanctuary,

ਤਾ ਕੀ ਕੌਨ ਛਾਹ ਕੌ ਛੇਰੈ ॥੮॥

taa kee kauan chhaeh kau chherai ||8||

He cannot be blemished by any evil.(8)

ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਅਕਾਸ ਬਨਾਯੋ ॥

jachh bhuja(n)g akaas banaayo ||

He created Jachh, Bhujang in the heaven and

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਥਪਿ ਬਾਦਿ ਰਚਾਯੋ ॥

dhev adhev thap baadh rachaayo ||

Initiated struggle in between the gods and the demons.

ਭੂਮਿ ਬਾਰਿ ਪੰਚ ਤਤੁ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥

bhoom baar pa(n)ch tat prakaasaa ||

After instituting the earth, the water and five elements,

ਆਪਹਿ ਦੇਖਤ ਬੈਠ ਤਮਾਸਾ ॥੯॥

aapeh dhekhat baiTh tamaasaa ||9||

He postured there to observe His play.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੀਵ ਜੰਤ ਸਭ ਥਾਪਿ ਕੈ ਪੰਥ ਬਨਾਏ ਦੋਇ ॥

jeev ja(n)t sabh thaap kai pa(n)th banaae dhoi ||

Established all the animation and then formulated two ways (birth and

death).

ਝਗਰਿ ਪਚਾਏ ਆਪਿ ਮਹਿ ਮੋਹਿ ਨ ਚੀਨੈ ਕੋਇ ॥੧੦॥

jhagar pachaae aap meh moh na cheenai koi ||10||

And then lamented, ‘They all get entangled in bickering and none remembers me.’(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਸਾਧੁ ਕੋਊ ਜਾਨੈ ॥

yeh sabh bhedh saadh kouoo jaanai ||

ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕੋ ਤਤ ਪਛਾਨੈ ॥

sat naam ko tat pachhaanai ||

Only a saint can recognise this fact and there are not many who

acknowledge Satnam, the True Name.

ਜੋ ਸਾਧਕ ਯਾ ਕੌਂ ਲਖਿ ਪਾਵੈ ॥

jo saadhak yaa kau lakh paavai ||

ਜਨਨੀ ਜਠਰ ਬਹੁਰਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥੧੧॥

jananee jaThar bahur neh aavai ||11||

And one who perceives, comes not again to suffer in pregnancy. (11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਜੋਗੀ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਰਾਜੈ ਮੁਸਕਾਇ ॥

jab jogee aaise kahiyo tab raajai musakai ||

When the Yogi had uttered all this, the Raja smiled,

ਤਤ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਬਾਦਿ ਕੌਂ ਉਚਰਤ ਭਯੋ ਬਨਾਇ ॥੧੨॥

tat braham ke baadh kau ucharat bhayo banai ||12||

And commenced to explain the essence of Brahma, the Creator.(12)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋਗੀ ਡਿੰਭ ਕਿ ਜੋਗੀ ਜਿਯਰੋ ॥

jogee ddi(n)bh k jogee jiyaro ||

ਜੋਗੀ ਦੇਹ ਕਿ ਜੋਗੀ ਹਿਯਰੋ ॥

jogee dheh k jogee hiyaro ||

Is Yoga hypocrisy or is it a life force?

ਸੋ ਜੋਗੀ ਜੋ ਜੋਗ ਪਛਾਨੈ ॥

so jogee jo jog pachhaanai ||

ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਨੈ ॥੧੩॥

sat naam bin avar na jaanai ||13||

The Yogi who wants to perceive yoga, would not discern without Satnam,

the True Name.(13)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਯੋ ਜਗਤ ਕੋ ਜੋਗੁ ਨ ਉਪਜਿਯੋ ਜੀਯ ॥

ddi(n)bh dhikhaayo jagat ko jog na upajiyo jeey ||

By displaying hypocrisy to the world, Yoga cannot be attained.

ਯਾ ਜਗ ਕੇ ਸੁਖ ਤੇ ਗਯੋ ਜਨਮ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗੇ ਕੀਯ ॥੧੪॥

yaa jag ke sukh te gayo janam birathaa ge keey ||14||

Rather the auspicious birth is wasted and the worldly bliss is gained

not.(14)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਜੋਗੀ ਹਸਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥

tab jogee has bachan uchaaro ||

Then the Yogi jovially articulated,

ਸੁਨਹੁ ਰਾਵ ਜੂ ਗ੍ਯਾਨ ਹਮਾਰੋ ॥

sunahu raav joo gayaan hamaaro ||

‘Listen to me, my sovereign,

ਸੋ ਜੋਗੀ ਜੋ ਜੋਗ ਪਛਾਨੈ ॥

so jogee jo jog pachhaanai ||

‘The one who comprehends the yoga,

ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਨੈ ॥੧੫॥

sat naam bin avar na jaanai ||15||

Is a yogi and without Satnam recognises none else.(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਚਾਹਤ ਹੈ ਆਤਮਾ ਇਕ ਤੇ ਭਯੋ ਅਨੇਕ ॥

jab chaahat hai aatamaa ik te bhayo anek ||

‘The soul, whenever it desires, becomes many fold,

ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਪਸਰਤ ਜਗਤ ਬਹੁਰਿ ਏਕ ਕੋ ਏਕ ॥੧੬॥

anik bhaat pasarat jagat bahur ek ko ek ||16||

‘But after roaming around the temporal world, amalgamates with One

again.’(16)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹ ਨਹਿ ਮਰੈ ਨ ਕਾਹੂ ਮਾਰੈ ॥

yeh neh marai na kaahoo maarai ||

‘Neither it perishes, nor it annihilates the others,

ਭੂਲਾ ਲੋਕ ਭਰਮੁ ਬੀਚਾਰੈ ॥

bhoolaa lok bharam beechaarai ||

Only the ignorant remains in vagaries.

ਘਟ ਘਟ ਬਜਾਪਕ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥

ghaT ghaT bayaapak a(n)tarajaamee ||

‘He knows all and every body’s enigma,

ਸਭ ਹੀ ਮਹਿ ਰਵਿ ਰਹਿਯੋ ਸੁਆਮੀ ॥੧੭॥

sabh hee meh rav rahiyo suaamee ||17||

Because He abides in each and every one.(17)

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

Kabit

ਘੋਰਾ ਕਹੂੰ ਭਯੋ ਕਹੂੰ ਹਾਥੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਗਯੋ ਕਹੂੰ ਪੰਛੀ ਰੂਪ ਲਯੋ ਕਹੂੰ ਫਲ ਫੂਲ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥

ghoraa kahoo(n) bhayo kahoo(n) haathee havai kai gayo kahoo(n) pa(n)chhee roop layo kahoo(n) fal fool rahiyo hai ||

'Sometimes He manifests in horses, sometimes in elephants, and sometimes in cows, 'Sometimes He is there in birds and sometimes in flora,

ਪਾਵਕ ਹ੍ਵੈ ਦਹਿਯੋ ਕਹੂੰ ਪੌਨ ਰੂਪ ਕਹਿਯੋ ਕਹੂੰ ਚੀਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਗਹਿਯੋ ਕਹੂੰ ਪਾਨੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਹਿਯੋ ਹੈ ॥

paavak havai dhahiyo kahoo(n) pauan roop kahiyo kahoo(n) cheet havai kai gahiyo kahoo(n) paanee havai kai bahiyo hai ||

'He burns in the shape of fire and then comes over as air, 'Sometimes he dwells in the minds and sometimes flows in the shape of water.

ਅੰਬਰ ਉਤਾਰੇ ਰਾਵਨਾਦਿਕ ਸੰਘਾਰੇ ਕਹੂੰ ਬਨ ਮੈ ਬਿਹਾਰੇ ਐਸੇ ਬੇਦਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥

a(n)bar utaare raavanaadhik sa(n)ghaare kahoo(n) ban mai bihaare aaise bedhan mai kahiyo hai ||

'Sometimes comes down from heaven to annihilate Rawana (devil), 'In the jungles, which is described in Vedas too.

ਪੁਰਖ ਹ੍ਵੈ ਆਪੁ ਕਹੂੰ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿਯੋ ਮੂਰਖਨ ਭੇਦ ਤਾ ਕੋ ਨੈਕ ਹੂੰ ਨ ਲਹਿਯੋ ਹੈ ॥੧੮॥

purakh havai aap kahoo(n) isatiran ko roop dhariyo moorakhan bhedh taa

ko naik hoo(n) na lahiyo hai ||18||

‘Somewhere He is a man and somewhere He takes the shape of woman.

‘Only the fools cannot perceive his mysteries.(18)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਵਨ ਮਰੈ ਕਾ ਕੋ ਕੋਊ ਮਾਰੈ ॥

kavan marai kaa ko kouoo maarai ||

ਭੂਲਾ ਲੋਕ ਭਰਮ ਬੀਚਾਰੈ ॥

bhoolaa lok bharam beechaarai ||

‘Whom does He kill and why, the innocent people cannot grasp.

ਯਹ ਨ ਮਰਤ ਮਾਰਤ ਹੈ ਨਾਹੀ ॥

yeh na marat maarat hai naahee ||

ਯੌ ਰਾਜਾ ਸਮਝਹੁ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧੯॥

yau raajaa samajhahu man maahee ||19||

‘Neither He kills nor he dies, and you try to acquiesce this, Oh Raja.(19)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੇ ਜਪੇ ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਕੋਊ ਹੋਇ ॥

binaa naam taa ke jape baal biradh kouoo hoi ||

‘The old and the young, all should meditate on him,

ਰਾਵ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਸਭੈ ਜਿਯਤ ਨ ਰਹਸੀ ਕੋਇ ॥੨੦॥

raav ra(n)k raajaa sabhai jiyat na rahasee koi ||20||

‘(Without his name) the rulers or the subject, nothing will remain.(20)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਜੋ ਜਿਯ ਲਖਿ ਪਾਵੈ ॥

sat naam jo jiy lakh paavai ||

ਤਾ ਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

taa ke kaal nikaT neh aavai ||

'Those who recognise Satnam, the angel of death comes not near them,

ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੇ ਜੋ ਰਹਿ ਹੈ ॥

binaa naam taa ke jo reh hai ||

ਬਨ ਗਿਰ ਪੁਰ ਮੰਦਰ ਸਭ ਢਹਿ ਹੈ ॥੨੧॥

ban gir pur ma(n)dhar sabh ddeh hai ||21||

'And without his Name all the jungles, mountains, mansions, and towns

face destruction.(21)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਕਿਯਾ ਕੈਸੇ ਪਟ ਬਨੇ ਗਗਨ ਭੂਮਿ ਪੁਨਿ ਦੋਇ ॥

chakiyaa kaise paT bane gagan bhoom pun dhoi ||

‘The sky and the earth are like two grinding stones.

ਦੁਹੂੰ ਪੁਰਨ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ਸਾਬਿਤ ਗਯਾ ਨ ਕੋਇ ॥੨੨॥

dhuhoo(n) puran mai aai kai saabit gayaa na koi ||22||

‘Coming any thing in between is saved not.(22)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਤਿ ਨਾਮ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪਛਾਨੈ ॥

sat naam jo purakh pachhaanai ||

ਸਤਿ ਨਾਮ ਲੈ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥

sat naam lai bachan pramaanai ||

‘Those who accept Satnam, Satnam prevails in their eloquence.

ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਮਾਰਗ ਲੈ ਚਲਹੀ ॥

sat naam maarag lai chalahee ||

ਤਾ ਕੋ ਕਾਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਦਲਹੀ ॥੨੩॥

taa ko kaal na kabahoo(n) dhalahee ||23||

‘They proceed on the way of Satnam and the demons of death do not

trouble them.’(23)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਐਸੇ ਬਚਨਨ ਸੁਨਤ ਹੀ ਰਾਜਾ ਭਯੋ ਉਦਾਸੁ ॥

aaise bachanan sunat hee raajaa bhayo udhaas ||

Listening to such exposition, Raja became depressed,

ਭੂਮਿ ਦਰਬੁ ਘਰ ਰਾਜ ਤੇ ਚਿਤ ਮੈ ਭਯੋ ਨਿਰਾਸੁ ॥੨੪॥

bhoom dharab ghar raaj te chit mai bhayo niraas ||24||

And was dejected with the temporal life, home, wealth, and sovereignty.(24)

ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਿਯੋ ਦੁਖਤ ਭਈ ਮਨ ਮਾਹ ॥

jab raanee aaise suniyo dhukhat bhiee man maeh ||

When the Rani heard all this, she felt afflicted,

ਦੇਸ ਦਰਬੁ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਿ ਕੈ ਜਾਤ ਲਖਿਯੋ ਨਰ ਨਾਹ ॥੨੫॥

dhes dharab gireh chhaadd kai jaat lakhiyo nar naeh ||25||

As she learnt that Raja was going away leaving the kingdom, wealth and

the home.(25)

ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

tab raanee at dhukhit havai ma(n)tree layo bulai ||

When Rani was in extreme distress; she called in the Minister.

ਕਹ੍ਯੋਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਖਿਯੈ ਕੀਜੈ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ॥੨੬॥

kayohoo(n) nirap gireh raakhiyai keejai kachhoo upai ||26||

She asked him to suggest her some resolve so that Raja could be kept at

home.(26)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab ma(n)tree im bachan uchaare ||

ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੈ ਮੰਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ॥

sun raanee tai ma(n)tr hamaare ||

Then the minister suggested like this, ‘Rani, listen to your minister,

ਐਸੋ ਜਤਨ ਆਜੁ ਹਮ ਕਰਿ ਹੈ ॥

aaiso jatan aaj ham kar hai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਖਿ ਜੋਗਿਯਹਿ ਮਰਿ ਹੈ ॥੨੭॥

nirap gireh raakh jogiyeh mar hai ||27||

‘I will, today, proceed in such a way that I will keep the Raja at home and

terminate the Yogi.(27)

ਰਾਨੀ ਜੋ ਹੌਂ ਕਹੌਂ ਸੁ ਕਰਿਯਹੁ ॥

raanee jo hau kahau su kariyahu ||

ਰਾਜਾ ਜੂ ਤੇ ਨੈਕ ਨ ਡਰਿਯਹੁ ॥

raajaa joo te naik na ddariyahu ||

‘Aye, Rani, you do what I say, and do not be afraid of Raja.

ਯਾ ਜੁਗਿਯਾ ਕਹ ਧਾਮ ਬੁਲੈਯਹੁ ॥

yaa jugiyaa keh dhaam bulaiyahu ||

ਲੌਨ ਡਾਰਿ ਭੂਅ ਮਾਝ ਗਡੈਯਹੁ ॥੨੮॥

lauan ddaar bhooa maajh gaddaiyahu ||28||

‘You call the Yogi at home, cover him with salt and bury him in the

ground.’(28)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਯੋ ਹੀ ਕਿਯੋ ਜੁਗਿਯਹਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

tab raanee tayo hee kiyo jugiyeh layo bulai ||

The Rani acted accordingly and called the Yogi at home.

ਲੌਨ ਡਾਰਿ ਭੂਅ ਖੋਦਿ ਕੈ ਗਹਿ ਤਿਹ ਦਯੋ ਦਬਾਇ ॥੨੯॥

lauan ddaar bhooa khodh kai geh teh dhayo dhabai ||29||

She caught him, smeared salt on him and buried him in the ground.(29)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਤਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

jai nirapat pat bachan uchaare ||

ਜੁਗਿਯ ਮਾਟੀ ਲਈ ਤਿਹਾਰੇ ॥

jugiy maaTee liee tihaare ||

Then she approached Raja and told, ‘The Yogi has died,

ਮਰਤੀ ਬਾਰ ਬਚਨ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ॥

maratee baar bachan yau kahiyo ||

ਸੋ ਮੈ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਿ ਜਿਯ ਮਹਿ ਗਹਿਯੋ ॥੩੦॥

so mai dhiraR kar jiy meh gahiyo ||30||

‘Whatever he pronounced at the time of his death, I am determined to carry

on.(30)

ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਭੂਪ ਸੌ ਕਹਿਯਹੁ ॥

moree kahee bhoop sau kahiyahu ||

ਤੁਮ ਬੈਠੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੀ ਮੈ ਰਹਿਯਹੁ ॥

tum baiThe gireh hee mai rahiyahu ||

'He told me to tell Raja that to stay at home,

ਇਨ ਰਾਨਿਨ ਕੌ ਤਾਪੁ ਨ ਦੀਜਹੁ ॥

ein raanin kau taap na dheejahu ||

ਰਾਜਿ ਜੋਗ ਦੋਨੋ ਹੀ ਕੀਜਹੁ ॥੩੧॥

raaj jog dhono hee keejahu ||31||

'Not to keep the Ranis in adversity and not to abandon the kingship.(31)

ਪੁਨਿ ਮੋ ਸੋ ਇਕ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥

pun mo so ik bachan uchaaro ||

ਜੌ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਿਯੋ ਨ ਕਰੈ ਤਿਹਾਰੋ ॥

jau nirap kahiyo na karai tihaaro ||

'Then he told me that, if Raja refused to obey"

ਤਬ ਪਾਛੇ ਯਹ ਬਚਨ ਉਚਰਿਯਹੁ ॥

tab paachhe yeh bachan uchariyahu ||

ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੇ ਤਪ ਕਹ ਹਰਿਯਹੁ ॥੩੨॥

raajaa joo ke tap keh hariyahu ||32||

'Then, I should make clear to him that all the benefits of his meditation will be revoked.'(32)

ਜੋ ਤਿਨ ਕਹੀ ਸੁ ਪਾਛੇ ਕਹਿ ਹੌਂ ॥

jo tin kahee su paachhe keh hau ||

ਤੁਮਰੇ ਸਕਲ ਭਰਮ ਕੋ ਦਹਿ ਹੌਂ ॥

tumare sakal bharam ko dheh hau ||

'What else he told me, I will convey to you later on. First I will eradicate all

your whims.

ਅਬ ਸੁਨਿ ਲੈ ਤੈ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥

ab sun lai tai bachan hamaaro ||

ਜਾ ਤੇ ਰਹਿ ਹੈ ਰਾਜ ਤਿਹਾਰੋ ॥੩੩॥

jaa te reh hai raaj tihaaro ||33||

‘Now, if you acted upon what I communicated to you, your rule will

continue.(33)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਤ ਬਾਲਕ ਤਰੁਨੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੈ ਤਯਾਗਤ ਸਭ ਸਾਜ ॥

sut baalak tarunee tirayaa tai tayaagat sabh saaj ||

'You are leaving behind your offspring, son, and youthful wife,

ਸਭ ਬਿਧਿ ਕੀਯੋ ਕਸੂਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕਯੋ ਕਰਿ ਰਹਸੀ ਰਾਜ ॥੩੪॥

sabh bidh keeyo kasoot gireh kayo kar rahasee raaj ||34||

'You tell me, how your rule could continue.(34)

ਪੂਤ ਪਰੇ ਲੋਟਤ ਧਰਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਰੀ ਬਿਲਲਾਇ ॥

poot pare loTat dharan tirayaa paree bilalai ||

Offspring are rolling around on the ground, wife is crying,

ਬੰਧੁ ਭ੍ਰਿਤ ਰੋਦਨ ਕਰੈ ਰਾਜ ਬੰਸ ਤੇ ਜਾਇ ॥੩੫॥

ba(n)dh bhirat rodhan karai raaj ba(n)s te jai ||35||

'The servants and the relatives are weeping, who will now rule over?'(35)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚੇਲੇ ਸਭੈ ਅਨੰਦਿਤ ਭਏ ॥

chele sabhai ana(n)dhit bhe ||

ਦੁਰਬਲ ਹੁਤੇ ਪੁਸਟ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

dhurabal hute pusaT havai ge ||

(On the other side) The disciples were getting very happy, and the weaklings were getting plump.

ਨਾਥ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜੋਗੀ ਕਰਿ ਲਯੈ ਹੌਂ ॥

naath nirapeh jogee kar layai hau ||

ਦ੍ਵਾਰ ਦ੍ਵਾਰ ਕੇ ਟੂਕ ਮੰਗੈ ਹੈ ॥੩੬॥

dhavaiaar dhavaiaar ke Took ma(n)gai hai ||36||

(They were thinking) ‘Yogi, soon, will bring Raja along and send him for

begging food from door to door.(36)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਜੋਗੀ ਭੇਸ ਦੈ ਕਬ ਹੀ ਲਿਯੈ ਹੈ ਨਾਥ ॥

nirap keh jogee bhes dhai kab hee liyai hai naath ||

'Raja must be coming wearing the garb of yogi and accompanying the Nath Yogi.'

ਯੌ ਮੂਰਖ ਜਾਨੈ ਨਹੀ ਕਹਾ ਭਈ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥੩੭॥

yau moorakh jaanai nahee kahaa bhiee teh saath ||37||

But the fools did not know what had happened to the Yogi.(37)

ਸੁਤ ਬਾਲਕ ਤਰੁਨੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਡਤ ਮੋਹਿ ॥

sut baalak tarunee tirayaa kayo nirap chhaaddat moh ||

The offspring, sons, young ladies and maid, all were begging Raja not to leave.

ਚੇਰੀ ਸਭ ਰੋਦਨ ਕਰੈ ਦਯਾ ਨ ਉਪਜਤ ਤੋਹਿ ॥੩੮॥

cheree sabh rodhan karai dhayaa na upajat toh ||38||

They all were crying and asking, 'Why are you leaving us. Don't you take

pity on us?’(38)

ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੋ ਸੋ ਕਹੋ ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨ ਕੋ ਭੇਦ ॥

sun raanee to so kaho braham gayaan ko bhedh ||

(Raja replied) ‘Listen, you the Ranis,

ਜੁ ਕਛੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹਤ ਔਰ ਉਚਾਰਤ ਬੇਦ ॥੩੯॥

j kachh saasatr si(n)mirat kahat aauar uchaarat bedh ||39||

I will tell you through the wisdom of Vedas.(39)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਤ ਹਿਤ ਕੈ ਮਾਤਾ ਦੁਲਰਾਵੈ ॥

sut hit kai maataa dhularaavai ||

ਕਾਲ ਮੂਡ ਪਰ ਦਾਤ ਬਜਾਵੈ ॥

kaal moodd par dhaat bajaavai ||

‘Mother is jovially making the child to play but the death is over

shadowing.

ਵੁਹ ਨਿਤ ਲਖੇ ਪੂਤ ਬਢਿ ਜਾਵਤ ॥

vuh nit lakhe poot badd jaavat ||

ਲੈਨ ਨ ਮੂੜ ਕਾਲ ਨਿਜਕਾਵਤ ॥੪੦॥

lain na mooR kaal nijakaavat ||40||

‘She is happy to see the child growing but she does not envisage the death

coming nearer and nearer.(40)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੋ ਮਾਤਾ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤਾ ਪਾਚ ਤਤ ਕੀ ਦੇਹ ॥

ko maataa banitaa sutaa paach tat kee dheh ||

‘What are mother, wife, and offspring? They are just the embodiment

ਦਿਵਸ ਚਾਰ ਕੋ ਪੇਖਨੋ ਅੰਤ ਖੇਹ ਕੀ ਖੇਹ ॥੪੧॥

dhivas chaar ko pekhano a(n)t kheh kee kheh ||41||

Of five elements, which at the end are bound to parish.(41)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰਾਨੀ ਜਨਮ ਪ੍ਰਥਮ ਜਬ ਆਵੈ ॥

praanee janam pratham jab aavai ||

ਬਾਲਾਪਨ ਮੈ ਜਨਮੁ ਗਵਾਵੈ ॥

baalaapan mai janam gavaavai ||

'When a human being is born, he loses his childhood at the birth.

ਤਰੁਨਾਪਨ ਬਿਖਿਯਨ ਕੈ ਕੀਨੋ ॥

tarunaapan bikhiyan kai keeno ||

ਕਬਹੁ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਤਤੁ ਕੋ ਚੀਨੋ ॥੪੨॥

kabahu na braham tat ko cheeno ||42||

'During youth, he indulges in merry-makings and never tries to realise his roots.(42)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਿਰਧ ਭਏ ਤਨੁ ਕਾਪਈ ਨਾਮੁ ਨ ਜਪਿਯੋ ਜਾਇ ॥

biradh bhe tan kaapiee naam na japiyo jai ||

'When he gets old, his body starts shaking as he had not meditated on the

Name,

ਬਿਨਾ ਭਜਨ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਪਾਪ ਗ੍ਰਿਹਤ ਤਨ ਆਇ ॥੪੩॥

binaa bhajan bhagavaan ke paap girahat tan aai ||43||

‘And, being lacking the Godly prayer, the vices over powers him.(43)

ਮਿਰਤੁ ਲੋਕ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਕੋਊ ਹੋਇ ॥

mrit lok mai aai kai baal biradh kouoo hoi ||

‘Reaching the domain of death, neither the sons, nor the old, the

ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਜਿਯਤ ਨ ਰਹਸੀ ਕੋਇ ॥੪੪॥

uooch neech raajaa prajaa jiyat na rahasee koi ||44||

High, the low, the rulers, the subject, attain emancipation.’(44)

ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਮੁਰਛਾਇ ॥

raanee aaise bachan sun bhoom paree murachhai ||

ਪੋਸਤਿਯਾ ਕੀ ਨੀਦ ਜਯੋਂ ਸੋਇ ਨ ਸੋਯੋ ਜਾਇ ॥੪੫॥

posatiyaa kee needh jayo(n) soi na soyo jai ||45||

ਜੋ ਉਪਜਿਯੋ ਸੋ ਬਿਨਸਿ ਹੈ ਜਗ ਰਹਿਬੋ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ॥

jo upajiyo so binas hai jag rahibo dhin chaar ||

Listening such talks, Rani became unconscious,

ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ ਦਾਸੀ ਕਹਾ ਦੇਖਹੁ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰਿ ॥੪੬॥

sut banitaa dhaasee kahaa dhekhahu tat beechaar ||46||

And was over powered by imperturbable sleep.(46)

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

Chhand

ਪਤਿ ਪੂਤਨ ਤੇ ਰਹੈ ਬਿਜੈ ਪੂਤਨ ਤੇ ਪੈਯੈ ॥

pat pootan te rahai bijai pootan te paiyai ||

(Rani) With the offspring comes the honour in the world.

ਦਿਰਬੁ ਕਪੂਤਨ ਜਾਇ ਰਾਜ ਸਪੂਤਨੁ ਬਹੁਰੈਯੈ ॥

dhirab kapootan jai raaj sapootan bahuraiyai ||

Due to spurious progeny the wealth is lost.

ਪਿੰਡ ਪੁਤ੍ਰ ਹੀ ਦੇਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੂਤੋ ਉਪਜਾਵਹਿ ॥

pi(n)dd putr hee dheh preet pooto upajaaveh ||

The dead are honoured through sons.

ਬਹੁਤ ਦਿਨਨ ਕੋ ਬੈਰ ਗਯੋ ਪੂਤੈ ਬਹੁਰਾਵਹਿ ॥

bahut dhinan ko bair gayo pootai bahuraaveh ||

The age-old enmities are eliminated by dint of the sons.

ਜੋ ਪੂਤਨ ਕੌ ਛਾਡਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਪਸ੍ਯਾ ਕੋ ਜਾਵੈ ॥

jo pootan kau chhaadd nirapat tapasayaa ko jaavai ||

The Raja who abandons his offspring and become an ascetic,

ਪਰੈ ਨਰਕ ਸੋ ਜਾਇ ਅਧਿਕ ਤਨ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥੪੭॥

parai narak so jai adhik tan mai dhukh paavai ||47||

He is thrown in the hell and remains in misery.(47)

ਨ ਕੋ ਹਮਾਰੋ ਪੂਤ ਨ ਕੋ ਹਮਰੀ ਕੋਈ ਨਾਰੀ ॥

n ko hamaaro poot na ko hamaree koiee naaree ||

(Raja) Neither I have any son, nor I have any wife.

ਨ ਕੋ ਹਮਾਰੋ ਪਿਤਾ ਨ ਕੋ ਹਮਰੀ ਮਹਤਾਰੀ ॥

n ko hamaaro pitaa na ko hamaree mahataaree ||

Neither I have my father, nor any mother.

ਨ ਕੋ ਹਮਰੀ ਭੈਨ ਨ ਕੋ ਹਮਰੋ ਕੋਈ ਭਾਈ ॥

n ko hamaree bhain na ko hamaro koiee bhaiee ||

Neither I have a sister, nor I have any brother.

ਨ ਕੋ ਹਮਾਰੋ ਦੇਸ ਨ ਹੌ ਕਾਹੂ ਕੌ ਰਾਈ ॥

n ko hamaaro dhes na hau kaahoo kau raiee ||

Neither I Own a Country, nor I am the ruler.

ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਗਤ ਮੈ ਆਇ ਜੋਗ ਬਿਨੁ ਜਨਮੁ ਗਵਾਯੋ ॥

birathaa jagat mai aai jog bin janam gavaayo ||

Without yoga I have obliterated my birth.

ਤਜਯੋ ਰਾਜ ਅਰੁ ਪਾਟ ਯਹੈ ਜਿਯਰੇ ਮੁਹਿ ਭਾਯੋ ॥੪੮॥

tajayo raaj ar paaT yahai jiyare muh bhaayo ||48||

To abandon the kingship, would satisfy me most now.(48)

ਜਨਨਿ ਜਠਰ ਮਹਿ ਆਇ ਪੁਰਖ ਬਹੁਤੋ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ॥

janan jaThar meh aai purakh bahuto dhukh paaveh ||

Then, when he gets access to a urinary place (vagina), he exclaims, ‘I had

sex.’

ਮੂਤ੍ਰ ਧਾਮ ਕੌ ਪਾਇ ਕਹਤ ਹਮ ਭੋਗ ਕਮਾਵਹਿ ॥

mootr dhaam kau pai kahat ham bhog kamaaveh ||

Man enters the mother’s womb and faces agony.

ਥੂਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੌ ਚਾਟਿ ਕਹਤ ਅਧਰਾਮ੍ਰਿਤ ਪਾਯੋ ॥

thook tirayaa kau chaaT kahat adharaamirat paayo ||

He licks the spit from woman’s lips and thinks he is honoured with nectar.

ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਗਤ ਮੈ ਜਨਮੁ ਬਿਨਾ ਜਗਦੀਸ ਗਵਾਯੋ ॥੪੯॥

birathaa jagat mai janam binaa jagadhees gavaayo ||49||

But he does not reflect that he has lost the worth of his birth.(49)

ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥

raanee baach ||

Rani’s Talk

ਰਿਖਿ ਯਾਹੀ ਤੇ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਯਾਹੀ ਉਪਜਾਏ ॥

rikh yaahee te bhe nirapat yaahee upajaae ||

Rajas and sages were born through her,

ਬ੍ਯਾਸਾਦਿਕ ਸਭ ਚਤੁਰ ਇਹੀ ਮਾਰਗ ਹ੍ਵੈ ਆਏ ॥

brayaasaadhik sabh chatur ihee maarag havai aae ||

Sage Viyas and the other wise men had all passed through this course.

ਪਰਸੇ ਯਾ ਕੇ ਬਿਨਾ ਕਹੋ ਜਗ ਮੈ ਕੋ ਆਯੋ ॥

parase yaa ke binaa kaho jag mai ko aayo ||

Without her enterprise, how can one come into this world?

ਪ੍ਰਥਮ ਐਤ ਭਵ ਪਾਇ ਬਹੁਰਿ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਪਾਯੋ ॥੫੦॥

pratham aait bhav pai bahur paramesavair paayo ||50||

Pristinely, only coming through this way, one attained Godly bliss.(50)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਤਿ ਚਾਤੁਰਿ ਰਾਨੀ ਸੁਮਤਿ ਬਾਤੈ ਕਹੀ ਅਨੇਕ ॥

at chaatur raanee sumat baatai kahee anek ||

The wise Rani talked very sensibly,

ਰੋਗੀ ਕੇ ਪਥ ਜਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਨ ਏਕ ॥੫੧॥

rogee ke path jayo nirapat maanat bhayo na ek ||51||

But like the preventions detailed to a sick-man, Raja did not concede to

any.(51)

ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥

raajaa baach ||

Chhand

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

Raja's Talk

ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਯੌ ਕਹੀ ਬਚਨ ਸੁਨ ਮੇਰੋ ਰਾਨੀ ॥

pun raajai yau kahee bachan sun mero raanee ||

Raja spoke again, 'Listen to me, Rani,

ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਕਛੂ ਤੈ ਨੈਕੁ ਨ ਜਾਨੀ ॥

braham gayaan kee baat kachhoo tai naik na jaanee ||

'You have not understood an iota of the celestial cognisance,

ਕਹਾ ਬਾਪੁਰੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨੇਹ ਜਾ ਸੌ ਅਤਿ ਕਰਿ ਹੈ ॥

kahaa baapuree tirayaa neh jaa sau at kar hai ||

'What is the criteria of a woman who is loved so much?

ਮਹਾ ਮੂਤ੍ਰ ਕੋ ਧਾਮ ਬਿਹਸਿ ਆਗੇ ਤਿਹ ਧਰਿ ਹੈ ॥੫੨॥

mahaa mootr ko dhaam bihas aage teh dhar hai ||52||

‘Yes, just this that she presents the urinary place.’(52)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨੁ ਹੋ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥

pun raajai aaise kahiyo sun ho raaj kumaar ||

Then Raja further added, Listen, Oh the princess,

ਜੋ ਜੋਗੀ ਤੁਮ ਸੌ ਕਹਿਯੋ ਸੋ ਮੁਹਿ ਕਹੌ ਸੁਧਾਰਿ ॥੫੩॥

jo jogee tum sau kahiyo so muh kahau sudhaar ||53||

Whatever Yogi has told you, you reveal it to me.’(53)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੁਤਿਯ ਬਚਨ ਜੋਗੀ ਜੋ ਕਹਿਯੋ ॥

dhutiy bachan jogee jo kahiyo ||

ਸੋ ਮੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬੀਚ ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਿਯੋ ॥

so mai hiradhai beech dhiraR gahiyo ||

‘What the other things Yogi said, I had kept in my heart,

ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੌ ਸੁ ਬਚਨ ਬਖਾਨੋ ॥

jo tum kahau su bachan bakhaano ||

ਤੁਮ ਜੋ ਸਾਚੁ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਮਾਨੋ ॥੫੪॥

tum jo saach jaan jiy maano ||54||

‘I will tell you but only if you appraise it truthfully.(54)

ਮੰਦਰ ਏਕ ਉਜਾਰ ਉਸਰਿਯਹੁ ॥

ma(n)dhar ek ujaar usariyahu ||

ਬੈਠੇ ਤਹਾ ਤਪਸਜਾ ਕਰਿਯਹੁ ॥

baiThe tahaa tapasayaa kariyahu ||

“In the wilderness, build up a temple, sitting where you do the

ਹੌਂ ਤਹ ਔਰ ਮੂਰਤਿ ਧਰ ਐਹੋ ॥

hau teh aauar moorat dhar aaiho ||

ਬ੍ਰਹਮ ਗਜ਼ਾਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸਮੁਝੈਹੋ ॥੫੫॥

braham gayaan nirap ko samujhaiho ||55||

Meditation. “Keeping an idol there, impart the celestial knowledge to the

Raja."(55)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਾਨੀ ਤਹਾ ਅਕਾਸ ਕੀ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਤੁਮੈ ਬਨਾਇ ॥

baanee tahaa akaas kee havai hai tumai banai ||

"Then, there will descend the celestial renderings,

ਤਬ ਤੁਮ ਸਤਿ ਪਛਾਨਿਯੋ ਜੋਗੀ ਪਹੁਚ੍ਯੋ ਆਇ ॥੫੬॥

tab tum sat pachhaaniyo jogee pahuchayo aai ||56||

"Through which you will acknowledge the God-seeking Yogi."(56)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਨੀ ਬਨ ਮੈ ਸਦਨ ਸਵਾਰਿਯੋ ॥

raanee ban mai sadhan savaariyo ||

ਛਾਤ ਬੀਚ ਰੌਜਨ ਇਕ ਧਾਰਿਯੋ ॥

chhaat beech rauajan ik dhaariyo ||

Rani built a mansion in the jungle and constructed an alcove in there,

ਜਾ ਕੇ ਬਿਖੇ ਮਨੁਖ ਛਪਿ ਰਹੈ ॥

jaa ke bikhe manukh chhap rahai ||

ਜੋ ਚਾਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋ ਕਹੈ ॥੫੭॥

jo chaahai chit mai so kahai ||57||

Behind which a man could hide and where he could do whatever he liked.(57)

ਬੈਠੇ ਤਰੇ ਨਜਰਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

baiThe tare najar neh aavai ||

ਬਾਨੀ ਨਭ ਹੀ ਕੀ ਲਖਿ ਜਾਵੈ ॥

baanee nabh hee kee lakh jaavai ||

The person sitting beneath could not see him and his voice would seem as

an articulation from heaven.

ਰਾਨੀ ਤਹਾ ਪੁਰਖ ਬੈਠਾਯੋ ॥

raanee tahaa purakh baiThaayo ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਤਾਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥੫੮॥

amit dharab dhai taeh sikhaayo ||58||

Rani asked a man to sit in there, and, with the incentive of lot of wealth,

she trained him.(58)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਪੁਰਖ ਚਾਕਰ ਹੁਤੋ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਆਨੂਪ ॥

ek purakh chaakar huto naam si(n)gh aanoop ||

She had a servant named Anoop Singh,

ਵਹਿ ਜੁਗਿਯਾ ਕੀ ਬੈਸ ਥੋ ਤਾ ਕੀ ਸਕਲ ਸਰੂਪ ॥੫੯॥

veh jugiyaa kee bais tho taa kee sakal saroop ||59||

In his profile he looked as if he was in the guise of Yogi.(59)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਸੌ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸਮੁਝੈਯਹੁ ॥

taa sau kahiyo nirapeh samujhaiyahu ||

ਤੁਮ ਜੋਗੀ ਆਪਹਿ ਠਹਿਰੈਯਹੁ ॥

tum jogee aapeh Thahiraiyahu ||

She told him, ‘Acting like a yogi, you make Raja to understand,

ਕਯੋ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਮੋਰਿ ਘਰ ਲ੍ਯਾਵਹੁ ॥

kayo hoo(n) nirapeh mor ghar layaavahu ||

ਜੋ ਕਛੁ ਮੁਖ ਮਾਗਹੁ ਸੋ ਪਾਵਹੁ ॥੬੦॥

jo kachh mukh maagahu so paavahu ||60||

‘And bring him round to come home and you will get whatever you

desire.'(60)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਤਾ ਸੋ ਐਸੋ ਬਚਨ ਰਾਨੀ ਕਹਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

jab taa so aaiso bachan raanee kahiyo bulai ||

When Rani had called him and asked him to talk like that,

ਚਤੁਰ ਪੁਰਖੁ ਆਗੇ ਹੁਤੋ ਸਕਲ ਭੇਦ ਗਯੋ ਪਾਇ ॥੬੧॥

chatur purakh aage huto sakal bhedh gayo pai ||61||

He, being a clever man, comprehended all the secret.(61)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਰਾਨੀ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥

tab raanee raajaa peh aaiee ||

ਲੀਨੇ ਦ੍ਵੈ ਕੰਥਾ ਕਰਵਾਈ ॥

leene dhavai ka(n)thaa karavaiee ||

Then the Rani came to the Raja and got two coffins prepared.

ਇਕ ਤੁਮ ਧਰੋ ਏਕ ਹੌ ਧਰਿ ਹੋ ॥

eik tum dharo ek hau dhar ho ||

ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਤਪਸਜਾ ਕਰਿਹੋ ॥੬੨॥

tumare sa(n)g tapasayaa kariho ||62||

‘You wear one and other I will. I will go in for meditation with you.’(62)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਰਾਜੈ ਮੁਸਕਾਇ ॥

jab raanee aaise kahiyo tab raajai musakai ||

When Rani said so, Raja smiled and asked,

ਜੋ ਤਾ ਸੋ ਬਾਤੈ ਕਰੀ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋ ਸੁਨਾਇ ॥੬੩॥

jo taa so baatai karee so tuh kaho sunai ||63||

'Whatever he had talked, you let me know.'(63)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਹੈ ਬਨ ਕੋ ਬਸਿਬੋ ਦੁਖ ਕੋ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਤੂ ਸੰਗ ਕਯੋਂ ਨਿਬਹੈ ਹੈ ॥

hai ban ko basibo dhukh ko kahu su(n)dhar too sa(n)g kayo(n) nibahai hai ||

''Aye, Pretty Woman, to live in the jungle is very wearisome, how would you tolerate?

ਸੀਤ ਤੁਸਾਰ ਪਰੈ ਤਨ ਪੈ ਸੁ ਇਤੋ ਤਬ ਤੌਂ ਹਠਹੂੰ ਨ ਗਹੈ ਹੈ ॥

seet tusaar parai tan pai su ito tab tau haThahoo(n) na gahai hai ||

"There you will have to bear on your body all sort of cold and heat, how

would you survive that?

ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਬਡੇ ਜਹ ਬ੍ਯਾਲ ਨਿਹਾਲ ਤਿਨੈ ਬਹੁਧਾ ਬਿਲਲੈ ਹੈ ॥

saal tamaal badde jeh brayaal nihaal tinai bahudhaa bilalai hai ||

“There exist the reptiles as big as the trees, looking at them, you will cry,

ਤੂ ਸੁਕਮਾਰਿ ਕਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸੁ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਤੁਹਿ ਕੌਨ ਉਠੈ ਹੈ ॥੬੪॥

too sukamaar karee karataar su haar pare tuh kauan uThai hai ||64||

“There prevails extreme drought, if you ever fell down, who will help you to get up.”(64)

ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥

raanee baach ||

Rani’s Talk

ਸੀਤ ਸਮੀਰ ਸਹੌਂ ਤਨ ਪੈ ਸੁਨੁ ਨਾਥ ਤੁਮੈ ਅਬ ਛਾਡਿ ਨ ਜੈਹੋ ॥

seet sameer sahau tan pai sun naath tumai ab chhaadd na jaiho ||

‘Listen my master, I will bear the cold winds on my body but will not leave

you,

ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਬਡੇ ਜਹ ਬ੍ਯਾਲ ਨਿਹਾਲ ਤਿਨੈ ਕਛੁ ਨ ਡਰ ਪੈਹੋ ॥

saal tamaal badde jeh brayaal nihaal tinai kachh na ddar paiho ||

'Seeing the reptiles as tall as trees, I will be dreaded.

ਰਾਜ ਤਜੋ ਸਜ ਸਾਜ ਤਪੋ ਧਨ ਲਾਜ ਧਰੇ ਪ੍ਰਭ ਸੰਗ ਸਿਧੈਹੋ ॥

raaj tajo saj saaj tapo dhan laaj dhare prabh sa(n)g sidhaiho ||

'Abandoning the reigning, and the wealth I will accompany you to gain contemplation.

ਬਾਤ ਇਹੈ ਦੁਖ ਗਾਤ ਸਹੋ ਬਨ ਨਾਯਕ ਕੇ ਸੰਗ ਪਾਤ ਚਬੈਹੋ ॥੬੫॥

baat ihai dhukh gaat saho ban naayak ke sa(n)g paat chabaiho ||65||

'I won't hesitate to bear all the miseries, and, even, would live on the

leaves.’(65)

ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥

raajaa baach ||

Raja’s Talk

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਜ ਭਲੀ ਬਿਧ ਰਾਖਿਯਹੁ ਨਾਥ ਸੰਭਰਿਯਹੁ ਨਿਤ ॥

raaj bhalee bidh raakhiyahu naath sa(n)bhariyahu nit ||

‘You better look after the dominion and remember your master every

ਸੁਤ ਸੇਵਾ ਨਿਤ ਕੀਜਿਯਹੁ ਬਚਨ ਧਾਰਿਯਹੁ ਚਿਤ ॥੬੬॥

sut sevaa nit keejiyahu bachan dhaariyahu chit ||66||

Day, ‘Complying with my entreaty, you look after your sons.’(66)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਰਾਜ ਤਜੋ ਸਜਿ ਸਾਜ ਤਪੋ ਧਨ ਕਾਜ ਨ ਬਾਸਵ ਕੀ ਠਕੁਰਾਈ ॥

raaj tajo saj saaj tapo dhan kaaj na baasav kee Thakuraiee ||

'I am relinquishing the governance and by leaving all this I do not even fancy the god Indra's domain.

ਅਸ੍ਵ ਪਦਾਤੁ ਬਨੈ ਬਨ ਬਾਰੁਣ ਚਾਹਤ ਹੌਂ ਨ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭਤਾਈ ॥

asavai padhaat banai ban baarun chaahat hau na kachhoo prabhataiee ||

'The horses, elephants, and foot soldiers, which are trustworthy, I do not conceive.

ਬਾਲਕ ਬਾਰ ਤਜੇ ਬਰ ਨਾਰਿ ਤਜੋ ਅਸੁਰਾਰਿ ਯਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥

baalak baar taje bar naar tajo asuraar yahai Thaharaiee ||

'I am leaving the boys, the girls and the wife along with all their skirmishes.

ਜਾਇ ਬਸੋ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਸੋ ਸੁਨੁ ਸੁੰਦਰਿ ਆਜੁ ਇਹੈ ਮਨ ਭਾਈ ॥੬੭॥

jai baso ban mai sukh so sun su(n)dhar aaj ihai man bhaiee ||67||

'Listen, the pretty lady, I will go and dwell in the jungle, and attain the bliss,

and this I like it very much.’(67)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਤਿ ਛਾਡਿ ਕੈ ਬਸਤ ਧਾਮ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥

jo isatree pat chhaadd kai basat dhaam ke maeh ||

The wife, who renounces her husband and remains at home,

ਤਿਨ ਕੋ ਆਗੇ ਸ੍ਵਰਗ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਪੈਠਬ ਨਾਹਿ ॥੬੮॥

tin ko aage savairag ke bheetar paiThab naeh ||68||

She gets no reception in the heaven hereafter.(68)

ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥

raanee baach ||

Rani’s Talk

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

Kabit

ਬਾਲਕਨ ਬੋਰੌ ਰਾਜ ਇੰਦ੍ਰਹੂੰ ਕੋ ਛੋਰੌ ਔਰ ਭੂਖਨਨ ਤੋਰੋ ਕਠਿਨਾਈ ਐਸੀ ਝਲਿਹੌਂ ॥

baalakan borau raaj i(n)dhrahoo(n) ko chhorau aauar bhookhanan toro kaThinaiee aaisee jhalihaua(n) ||

'I will forsake the children and cast off (god) Indra's Domain. 'I will break all my ornaments, and get ready to face all sorts of inconveniences.

ਪਾਤ ਫਲ ਖੈਹੌ ਸਿੰਘ ਸਾਪ ਤੇ ਡਰੈਹੌ ਨਾਹਿ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਨ ਪਜਾਰੇ ਕੇ ਹਿਮਾਚਲ ਮੈ ਗਲਿਹੌਂ ॥

paat fal khaihau si(n)gh saap te ddaraihau naeh binaa praan payaare ke himaachal mai galihaua(n) ||

'I will live on leaves and wild fruits, and fight with the reptiles and the lions.

ਜੌਨ ਹੌ ਸੁ ਹੈਹੌ ਮੁਖ ਦੇਖੌਂ ਪਾਛੇ ਚਲੀ ਜੈਹੌ ਨਾ ਤੌ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਕੀ ਆਗਿ ਬੀਚ ਬਲਿ ਹੌਂ ॥

jauan hau su haihau mukh dhekhau paachhe chalee jaihau naa tau birahaagan kee aag beech bal haua(n) ||

'And without my beloved master, I will rot in Himalayan colds. 'Come what may be, but, imbued in your vision, I will follow you.

ਕੌਨ ਕਾਜ ਰਾਜਹੂੰ ਕੋ ਸਾਜ ਮਹਾਰਾਜ ਬਿਨ ਨਾਥ ਜੂ ਤਿਹਾਰੋ ਰਹੇ ਰਹੌਂ ਚਲੇ ਚਲਿਹੌਂ ॥੬੯॥

kauan kaaj raajahoo(n) ko saaj mahaaraaj bin naath joo tihaaro rahe rahaua(n) chale chalihaua(n) ||69||

'Failing which I will scorch myself in the fire of isolation. 'Oh, my master, without you what good is this reign. 'If, My Master, you go, I will depart

to.(69)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਦੇਸ ਤਜੋ ਕਰਿ ਭੇਸ ਤਪੋ ਧਨ ਕੇਸ ਮਰੋਰਿ ਜਟਾਨਿ ਸਵਾਰੌਂ ॥

dhes tajo kar bhes tapo dhan kes maror jaTaan savaaraua(n) ||

‘I will relinquish my country, and, with mated hair, become a yogin (female ascetic).

ਲੇਸ ਕਰੌ ਨ ਕਛੂ ਧਨ ਕੌ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਪਨਿਯਾ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਤਨ ਵਾਰੌਂ ॥

les karau na kachhoo dhan kau prabh kee paniyaa par havai tan vaaraua(n) ||

‘I have no monetary affections and would sacrifice my life on for the sake of your shoes.

ਬਾਲਕ ਕ੍ਰੋਰਿ ਕਰੌ ਇਕ ਓਰ ਸੁ ਬਸਤ੍ਰਨ ਛੋਰਿ ਕੈ ਰਾਮ ਸੰਭਾਰੌਂ ॥

baalak kror karau ik or su basatran chhor kai raam sa(n)bhaaraua(n) ||

‘Renouncing all my children and the fancy living, I will put my mind in the meditation of God.

ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜ ਨਹੀ ਮੁਹਿ ਕਾਜ ਬਿਨਾ ਮਹਾਰਾਜ ਸਭੈ ਘਰ ਜਾਰੌਂ ॥੭੦॥

ei(n)dhr ko raaj nahee muh kaaj binaa mahaaraaj sabhai ghar jaaraua(n)

||70||

‘I have nothing to do, even, with god Indra and, without my lord, ‘I will put my dwellings on fire.(70)

ਅੰਗਨ ਮੈ ਸਜਿਹੌਂ ਭਗਵੈ ਪਟ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਚਿਪਿਯਾ ਗਹਿ ਲੈਹੌਂ ॥

a(n)gan mai sajihau bhagavai paT haath bikhai chipiyaa geh laihaua(n) ||

‘Adoring the saffron clothes (of an ascetic), I will take a beggingbowl in my

hands.

ਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕਾਨ ਧਰੈ ਅਪਨੇ ਤਵ ਮੂਰਤਿ ਭਿਛਹਿ ਮਾਗਿ ਅਘੈਹੌਂ ॥

mu(n)dhran kaan dharai apane tav moorat bhichheh maag aghaihaua(n) ||

'With (yogic) ear-rings, I will be contended with begging for your sake.

ਨਾਥ ਚਲੌ ਤੁਮ ਠੌਰ ਜਹਾ ਹਮਹੂੰ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜੈਹੋ ॥

naath chalau tum Thauar jahaa hamahoo(n) teh Thauar bikhai chal jaiho ||

'Now I stress it to you that I will never remain in the house and,

ਧਾਮ ਰਹੋ ਨਹਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਪਟ ਫਾਰਿ ਸਭੈ ਅਬ ਜੋਗਿਨ ਹ੍ਵੈਹੌਂ ॥੭੧॥

dhaam raho neh baat kaho paT faar sabhai ab jogin havaihaua(n) ||71||

Tearing off my clothes, will become a yogin.'(71)

ਰਾਜਾ ਬਾਚੁ ॥

raajaa baach ||

Raja's Talk

ਰਾਨੀ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਮਹੀਪਤਿ ਸੋਚ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿਯੋ ਚਿਤ ਮਾਹੀ ॥

raanee ko roop nihaar maheepat soch bichaar kariyo chit maahee ||

Watching the Rani in such a state, the Raja deliberated and said,

ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤੋਹਿ ਤਜੇ ਲਰਕਾ ਮਰਿ ਜਾਹੀ ॥

raaj karo sukh so sun su(n)dhar toh taje larakaa mar jaahee ||

'You rule over with bliss. Without you all the children will die.'

ਸੋ ਨ ਮਿਟੈ ਨ ਹਟੈ ਬਨ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਝਾਰਿ ਪਛੋਰਿ ਭਲੇ ਅਵਗਾਹੀ ॥

so na miTai na haTai ban te nirap jhaar pachhor bhale avagaahee ||

The Raja tried to entice her but she did not concede.

ਮਾਤ ਪਰੀ ਬਿਲਲਾਤ ਧਰਾ ਪਰ ਨਾਰਿ ਹਠੀ ਹਠ ਛਾਡਤ ਨਾਹੀ ॥੭੨॥

maat paree bilalaat dharaa par naar haThee haTh chhaaddat naahee ||72||

The Raja thought) 'On one side the mother earth is becoming desperate

but the stubborn lady is not surrendering.’(72)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਜਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਲਖੀ ਸਤਿ ਜੋਗਿਨਿ ਭਈ ॥

jab raanee nirap lakhee sat jogin bhiee ||

When the Raja found that Rani had really become a yogin,

ਛੋਰਿ ਨ ਚਲਿਯੋ ਧਾਮ ਸੰਗ ਅਪੁਨੇ ਲਈ ॥

chhor na chaliyo dhaam sa(n)g apune liee ||

He decided to leave the home along with her.

ਧਾਰਿ ਜੋਗ ਕੋ ਭੇਸ ਮਾਤ ਪਹਿ ਆਇਯੋ ॥

dhaar jog ko bhes maat peh aaiyo ||

In ascetic’s garb he came to see his mother.

ਹੋ ਭੇਸ ਜੋਗ ਨ੍ਰਿਪ ਹੇਰਿ ਸਭਨ ਦੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥੭੩॥

ho bhes jog nirap her sabhan dhukh paiyo ||73||

Everybody was astonished to see him dressed as a yogi.(73)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਿਦਾ ਦੀਜਿਯੈ ਦਾਸ ਕੌਂ ਬਨ ਕੌਂ ਕਰੈ ਪਯਾਨ ॥

bidhaa dheejiyai dhaas kau ban kau karai payaan ||

‘Please bid me farewell, to enable me to go to the jungle,

ਬੇਦ ਬਿਧਾਨਨ ਧਯਾਇ ਹੌਂ ਜੌਂ ਭਵ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ॥੭੪॥

bedh bidhaanan dhayai hau jau bhav ke bhagavaan ||74||

‘And, contemplating on the Vedas, meditate on the Lord God,’

ਮਾਤਾ ਬਾਚ ॥

maataa baach ||

Mother’s talk

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਪੂਤ ਰਹੌਂ ਬਲਿ ਜਾਉ ਕਛੂ ਦਿਨ ਪਾਲ ਕਰੌਂ ਇਨ ਦੇਸਨ ਕੌਂ ॥

poot rahau bal jaau kachhoo dhin paal karau in dhesan kau ||

'Oh, my son, the dispenser of comforts, I am sacrifice to You

ਤੁਹਿ ਕਯੋ ਕਰਿ ਜਾਨ ਕਹੋ ਮੁਖ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਲਾਗਤ ਹੈ ਮਨ ਕੌ ॥

tuh kayo kar jaan kaho mukh te at hee dhukh laagat hai man kau ||

'How can I ask you to go, it puts me in tremendous adversity.

ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਤੁਹਿ ਕਾਢਿ ਇਤੋ ਸੁਖ ਛਾਡਿ ਕਹਾ ਕਹਿ ਹੌ ਇਨ ਲੋਗਨ ਕੌ ॥

gireh te tuh kaadd ito sukh chhaadd kahaa keh hau in logan kau ||

'When you go away, what would I tell the entire Subject.

ਸੁਨੁ ਸਾਚੁ ਸਪੂਤ ਕਹੋ ਮੁਖ ਤੇ ਤੁਹਿ ਕੈਸੇ ਕੈ ਦੇਉ ਬਿਦਾ ਬਨ ਕੌ ॥੭੫॥

sun saach sapoot kaho mukh te tuh kaise kai dheau bidhaa ban kau ||75||

'Tell me son, how can I bid you farewell to leave.(75)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਤ ਬਨ ਨ ਪਧਾਰੋ ॥

raaj karo sut ban na padhaaro ||

ਮੇਰੇ ਕਹਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਬੀਚਾਰੋ ॥

mere kahiyo ma(n)tr beechaaro ||

‘Yielding to my request, don’t go to jungle.

ਲੋਗਨ ਕੇ ਕਹਿਬੋ ਅਨੁਸਰਿਯੈ ॥

logan ke kahibo anusariyai ||

ਰਾਜ ਜੋਗ ਘਰਿ ਹੀ ਮਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥੭੬॥

raaj jog ghar hee meh kariyai ||76||

‘Listen to the people and try to attain yogic domain at home.’(76)

ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥

raajaa baach ||

Raja's Talk

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਾਤਹਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਕੈ ਪੁਨਿ ਬੋਲਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨ ॥

maateh sees jhukai kai pun boliyo nirap bain ||

Raja had bowed his head before his mother and said,

ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਜੈ ਹੈ ਜਮ ਕੇ ਐਨ ॥੭੭॥

uooch neech raajaa prajaa jai hai jam ke aain ||77||

‘The high and the low, and those above the subject, will all go to the domain of death.’(77)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਮਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ਕਛੂ ਤਜਿ ਰੋਵਤ ਹੀ ਰਨਿਵਾਸਹਿ ਆਯੋ ॥

maat kee baat na maanee kachhoo taj rovat hee ranivaaseh aayo ||

He did not agree to his mother, and, leaving her in distress, he came to the palace of Rani.

ਆਵਤ ਹੀ ਦਿਜ ਲੋਗ ਬੁਲਾਇ ਜਿਤੋ ਧਨ ਹੋ ਘਰ ਮੋ ਸੁ ਲੁਟਾਯੋ ॥

aavat hee dhij log bulai jito dhan ho ghar mo su luTaayo ||

Immediately he called Brahmins, the priests, and whatever wealth there

was in the house, he distributed.

ਸੰਗ ਲਏ ਬਨਿਤਾ ਅਪੁਨੀ ਬਨਿ ਕੈ ਜੁਗਿਯਾ ਬਨ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥

sa(n)g le banitaa apunee ban kai jugiyaa ban or sidhaayo ||

He took his wife with him, became yogi and travelled towards the jungle.

ਤਯਾਗ ਕੈ ਦੇਸ ਭਯੇ ਅਥਿਤੇਸ ਭਜੌ ਜਗਤੇਸ ਯਹੇ ਠਹਰਾਯੋ ॥੭੮॥

tayaag kai dhes bhaye athites bhajau jagates yahe Thaharaayo ||78||

After renouncing the country, he became a mendicant and determined to get into ruminations.(78)

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

Kabit

ਲਾਬੀ ਲਾਬੀ ਸਾਲ ਜਹਾ ਊਚੇ ਬਟ ਤਾਲ ਤਹਾ ਐਸੀ ਠੌਰ ਤਪ ਕੋ ਪਧਾਰੈ ਐਸੋ ਕੌਨ ਹੈ ॥

laabee laabee saal jahaa uooche baT taal tahaa aaisee Thauar tap ko padhaarai aaiso kauan hai ||

The laudability of this jungle makes (god) Indra's garden Who is there, who could meditate quietly in such a jungle,

ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਖਾਡਵ ਕੀ ਫੀਕੀ ਲਾਗੈ ਨੰਦਨ ਨਿਹਾਰਿ ਬਨ ਐਸੋ ਭਜੈ ਮੌਨ ਹੈ ॥

jaa kee prabhaa dhekh prabhaa khaaddav kee feekee laagai na(n)dhan

nihaar ban aaiso bhajai mauan hai ||

Which is abounded (with trees) like the stars in the sky?

ਤਾਰਨ ਕੀ ਕਹਾ ਨੈਕੁ ਨਭ ਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ਜਾਇ ਸੂਰਜ ਕੀ ਜੋਤਿ ਤਹਾ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਨ ਜੌਨ ਹੈ ॥

taaran kee kahaa naik nabh na nihaariyo jai sooraj kee jot tahaa cha(n)dhr kee na jauan hai ||

Neither there could come the Sunrays, nor the Moonlight enters Neither there were the gods visible, nor were seen the demons.

ਦੇਵ ਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ਦੈਤ ਕੋਊ ਨ ਬਿਹਾਰਿਯੋ ਜਹਾ ਪੰਛੀ ਕੀ ਨ ਗੰਮ੍ਯ ਤਹਾ ਚੀਟੀ ਕੋ ਨ ਗੌਨ ਹੈ ॥੭੯॥

dhev na nihaariyo dhait kouoo na bihaariyo jahaa pa(n)chhee kee na

ga(n)mray tahaa cheeTee ko na gauan hai ||79||

Neither it was approachable to the birds, nor the insects could trod in.(79)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਐਸੇ ਬਨ ਮੈ ਦੋਊ ਗਏ ॥

jab aaise ban mai dhouoo ge ||

ਹੇਰਤ ਤਵਨ ਮਹਲ ਕੋ ਭਏ ॥

herat tavan mahal ko bhe ||

When they reached such a jungle, they saw a palace like house.

ਤੁਰਤੁ ਤਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

turat taeh nirap bachan sunaayo ||

ਤਪ ਕੋ ਭਲੇ ਠੌਰ ਹਮ ਪਾਯੋ ॥੯੦॥

tap ko bhale Thauar ham paayo ||80||

The Raja declared that he had found a place for meditation.(80)

ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥

raanee baach ||

Rani’s Talk

ਯਾ ਮੈ ਬੈਠਿ ਤਪਸ੍ਯਾ ਕਰਿ ਹੈ ॥

yaa mai baiTh tapasayaa kar hai ||

ਰਾਮ ਰਾਮ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਿ ਹੈ ॥

raam raam mukh te uchar hai ||

Here I will meditate by reciting the name of Rama.

ਯਾ ਘਰ ਮੈ ਦਿਨ ਕਿਤਕ ਬਿਤੈ ਹੈ ॥

yaa ghar mai dhin kitak bitai hai ||

ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਪਾਪ ਸਭ ਕੈ ਹੈ ॥੮੧॥

bhasamee bhoot paap sabh kai hai ||81||

We will spend a lot of time in this house anderadicate our sins.(81)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਨੀ ਜਾਹਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਭੇਦ ਕਹਿਯੋ ਸਮਝਾਇ ॥

raanee jaeh bulai kai bhedh kahiyo samajhai ||

The Rani had called some body and made him to discern (the secret).

ਵਹੈ ਪੁਰਖ ਜੁਗਿਯਾ ਬਨ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਮਿਲਤ ਭਯੋ ਆਇ ॥੮੨॥

vahai purakh jugiyaa banayo nirapeh milat bhayo aai ||82||

Then that man in Yogi’s attire appeared to meet the Raja.(82)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਕਹਿਯੋ ਸਮੁਝਾਈ ॥

nirap ko tirayeh kahiyo samujhaiee ||

ਜੋਗੀ ਵਹੈ ਪਹੂੰਚ੍ਯੋ ਆਈ ॥

jogee vahai pahoo(n)chayo aaiee ||

She told the Raja that the some yogi had come.

ਮਰਤ ਬਚਨ ਮੋ ਸੋ ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ॥

marat bachan mo so tin kahiyo ||

ਸੋ ਮੈ ਆਜੁ ਸਾਚੁ ਕਰਿ ਲਹਿਯੋ ॥੮੩॥

so mai aaj saach kar lahiyo ||83||

Whatever he (Yogi) had told me at the time of his death, is becoming true.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਉਠਿ ਰਾਜਾ ਪਾਇਨ ਪਰਿਯੋ ਤਾ ਕਹ ਗੁਰੂ ਪਛਾਨਿ ॥

auTh raajaa pain pariyo taa keh guroo pachhaan ||

Raja, believing him to be his Guru, bowed on his feet.

ਬੈਠਿ ਗੋਸਟਿ ਦੋਨੋ ਕਰੀ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਬਖਾਨਿ ॥੮੪॥

baiTh gosaT dhono karee so mai kahat bakhaan ||84||

What discourse he delivered, I (the narrator) am going to relate it now.(84)

ਜੋਗੀ ਬਾਚ ॥

jogee baach ||

Yogi’s Talk

ਨ੍ਹਾਇ ਨਦੀ ਸੋ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੈਠਹੁਗੇ ਹਯਾਂ ਆਇ ॥

nrahai nadhee so jo nirapat baiThahuge hayaa(n) aai ||

‘After ablution in the rivulet, when you sit here,

ਤਬ ਤੁਮ ਸੈ ਮੈ ਭਾਖਿਹੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਦਿ ਸਮੁਝਾਇ ॥੮੫॥

tab tum sai mai bhaakhiho braham baadh samujhai ||85||

'I will convey you the essence of the Godly knowledge.'(85)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਐਸੇ ਜਤਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਟਾਰਿਯੋ ॥

aaise jatan nirapat ko Taariyo ||

ਛਾਤ ਬਿਖੈ ਇਕ ਨਰ ਪੈਠਾਰਿਯੋ ॥

chhaat bikhai ik nar paiThaariyo ||

Thus she made the Raja to go away from the place, and assigned another

person to sit on the roof-top.

ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਇਹ ਬਚ ਸੁਨਿ ਕਹਿਯਹੁ ॥

saadh saadh ieh bach sun kahiyahu ||

ਤੀਨ ਬਾਰ ਕਹਿ ਕੈ ਚੁਪ ਰਹਿਯਹੁ ॥੮੬॥

teen baar keh kai chup rahiyahu ||86||

Saying three times, 'listen to the Saint's words,' then kept quiet.(86)

ਨ੍ਹਾਇ ਧੋਇ ਰਾਜਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥

nrahai dhoi raajaa jab aayo ||

ਤਬ ਤਿਹ ਨਰ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

tab teh nar yau bachan sunaayo ||

When Raja came back after bathing then he uttered the words,

ਸੁਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਜਬ ਮਾਟੀ ਮੈ ਲਈ ॥

sun nirap jab maaTee mai liee ||

ਧਰਮ ਰਾਜ ਆਗਜਾ ਮੁਹਿ ਦਈ ॥੮੭॥

dharam raaj aagayaa muh dhiee ||87||

‘Listen, when I had died, it was done with the consent of the Lord of Righteousness.’(87)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੈ ਰਾਜਾ ਕੋ ਤੀਰ ਤਜਿ ਕਜੋਨ ਆਯੋ ਇਹ ਠੌਰ ॥

tai raajaa ko teer taj kayon aayo ieh Thauar ||

(The Voice)’Why have you come here after deserting the Raj, the reigning?’

ਮੋ ਸੌ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਖਾਨਿਯੈ ਸੁਨੁ ਜੋਗਿਨ ਸਿਰਮੌਰ ॥੮੮॥

mo sau birathaa bakhaaniyai sun jogin siramauar ||88||

(The Raja)’Oh the Supreme Yogi, please narrate to me the whole

story.'(88)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਧਰਮ ਰਾਜ ਮੁਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

dharam raaj muh bachan uchaare ||

(The Voice) 'What the Lord of Righteousness had expressed to me,

ਸੁ ਹੌ ਕਹਤ ਹੌ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥

s hau kahat hau teer tihaare ||

Now I am going to tell you.

ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਰਾਵ ਸੌ ਕਹਿਯਹੁ ॥

moree kahee raav sau kahiyahu ||

'He had asked me to make you to abide by this,

ਨਾਤਰ ਭ੍ਰਮਤ ਨਰਕ ਮਹਿ ਰਹਿਯਹੁ ॥੮੯॥

naatar bhramat narak meh rahiyahu ||89||

Failing which, you will keeping on roaming around in the hell.(89)

ਜੈਸੋ ਕੋਟਿ ਜਗਜ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ॥

jaiso koT jagay tap keeno ||

‘Like the benefit of the meditation of thousands of years

ਤੈਸੋ ਸਾਚ ਨਜਾਇ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥

taiso saach nayai kar dheeno ||

You must indulge in the Justice.

ਨਜਾਇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਲੈ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥

nayai saasatr lai raaj kamaavai ||

‘One who does justice according to the righteousness of Shastras,

ਤਾ ਕੇ ਨਿਕਟ ਕਾਲ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥੯੦॥

taa ke nikaT kaal nahee aavai ||90||

‘The god of destruction does not come near him.(90)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨਜਾਇ ਕਰੈ ਨਹੀ ਬੋਲਤ ਝੂਠ ਬਨਾਇ ॥

jo nirap nayai karai nahee bolat jhooTh banai ||

‘The Raja who does not execute justice and depends on falsehood,

ਰਾਜ ਤਯਾਗ ਤਪਸਯਾ ਕਰੈ ਪਰੈ ਨਰਕ ਮਹਿ ਜਾਇ ॥੯੧॥

raaj tayaag tapasayaa karai parai narak meh jai ||91||

‘And, after forsaking governance, goes to meditate, he is destined for

hell.(91)

ਬ੍ਰਿਧ ਮਾਤਾ ਅਰੁ ਤਾਤ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਿਯੋ ਨਿਤ ॥

biradh maataa ar taat kee sevaa kariyo nit ||

'He should have served his aging mother,

ਤਜਾਗ ਨ ਬਨ ਕੋ ਜਾਇਯੈ ਯਹੈ ਧਰਮੁ ਸੁਨੁ ਮਿਤ ॥੯੨॥

tayaag na ban ko jaiyai yahai dharam sun mit ||92||

'Had listened to the righteousness and not gone to the jungle.(92)

ਜੌ ਹੌ ਜੋਗੀ ਵਹੈ ਹੌ ਪਠੈ ਦਯੋ ਧ੍ਰਮਰਾਇ ॥

jau hau jogee vahai hau paThai dhayo dhramarai ||

'I am the same yogi, whom the Lord of Righteousness had sent.'

ਹੌਂ ਈਹਾ ਬੋਲੈ ਤੁਰਤੁ ਅਪਨੋ ਰੂਪ ਛਪਾਇ ॥੯੩॥

haua(n) ieehaa bolai turat apano roop chhapai ||93||

Thus had spoken the one who had been hiding (behind the cove).(93)

ਜਬ ਜੋਗੀ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤਾਹਿ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਇ ॥

jab jogee aaise kahiyo taeh bhedh samujhai ||

When the yogi had made the Raja to understand his explication,

ਸਤਿ ਸਤਿ ਤਬ ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ਤੀਨ ਬਾਰ ਮੁਸਕਾਇ ॥੯੪॥

sat sat tab tin kahiyo teen baar musakai ||94||

He smiled and repeated three times, 'it is true.'(94)

ਜਿਯਬੋ ਜਗ ਕੌ ਸਹਲ ਹੈ ਯਹੈ ਕਠਿਨ ਦ੍ਵੈ ਕਾਮ ॥

jiyabo jag kau sahal hai yahai kaThin dhavai kaam ||

(And he continued) 'It is easy to live in this world,

ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਭਰਿਬੋ ਰਾਜ ਕੋ ਰਾਤਿ ਸੰਭਰਿਬੋ ਰਾਮ ॥੯੫॥

praat sa(n)bharibo raaj ko raat sa(n)bharibo raam ||95||

'But, to run the reign during day and meditate at night, both are not two

tiresome duties.’(95)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮਹਾਰਾਜ ਜੈਸੀ ਸੁਨਿ ਬਾਨੀ ॥

mahaaraaj jaisee sun baanee ||

ਚਿਤ ਕੈ ਬਿਖੈ ਸਾਚ ਕਰਿ ਮਾਨੀ ॥

chit kai bikhai saach kar maanee ||

Listening to such pontificating, the Raja deemed it true in his heart.

ਦਿਨ ਕੌ ਰਾਜੁ ਆਪਨੌ ਕਰਿਹੌ ॥

dhin kau raaj aapanau karihau ||

(He determined) ‘I will rule over the country during day and, at night,

ਪਰੇ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕੇ ਰਾਮ ਸੰਭਰਿਹੌ ॥੯੬॥

pare raatr ke raam sa(n)bharihau ||96||

I will delve in meditations too.’(96)

ਰਾਨੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਮਝਾਇਸਿ ॥

raanee mahaaraaj samajhais ||

Thus Rani prevailed cognisance on the Raja.

ਜੋਗ ਮਾਰਗ ਤੇ ਛਲਿ ਬਹੁਰਾਇਸਿ ॥

jog maarag te chhal bahurais ||

Reversed his action from yogic meditation.

ਨ੍ਰਿਪ ਧਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਮ ਮੈ ਆਯੋ ॥

nirap dhar basatr dhaam mai aayo ||

Raja, once again adorned Royal attire,

ਬਹੁਰ ਆਪਨੌ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥੯੭॥

bahur aapanau raaj kamaayo ||97||

Came back and commenced his rule.(97)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਿਯਤੇ ਜੁਗਿਯਾ ਮਾਰਿਯੋ ਭੂਅ ਕੇ ਬਿਖੈ ਗਡਾਇ ॥

jiyate jugiyaa maariyo bhooa ke bikhai gaddai ||

An alive yogi was killed and buried in the ground,

ਤ੍ਰਿਯ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਹੁਰਾਇਯੋ ਐਸੇ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ॥੯੮॥

tiray nirap ko bahuraiyo aaise charit banai ||98||

And through her Chritar, the Rani got the Raja back on his throne.(98)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੮੧॥੧੪੪੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ikaaseevo charitr samaapatam sat subham sat ||81||1442||afajoo(n)||

Eighty-first Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (81)(1440)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਹਾਗੀਰ ਆਦਿਲ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥

jahaageer aadhil mar gayo ||

ਸਾਹਿਜਹਾ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਭਯੋ ॥

saahijahaa hajarat joo bhayo ||

When (Mughal) Emperor Jehangir died, his son took over the throne.

ਦਰਿਯਾ ਖਾ ਪਰ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੌ ॥

dhariyaa khaa par adhik risaayau ||

ਮਾਰਨ ਚਹਿਯੋ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਯੌ ॥੧॥

maaran chahiyo haath neh aayau ||1||

Be was very angry with Dariya Khan and desired to kill him.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਿਹ ਹਜਰਤਿ ਮਾਰਨ ਚਹੈ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ਨਿਤ ॥

teh hajarat maaran chahai haath na aavai nit ||

The prince wanted to kill him but he could not lay hands on him,

ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਜਾਗਤ ਉਠਤ ਬਸਤ ਸੋਵਤੇ ਚਿਤ ॥੨॥

raat dhivas jaagat uThat basat sovate chit ||2||

And this digression tormented him day and night, whether sleeping or

awake.(2)

ਸਾਹਜਹਾ ਜੁ ਪਲੰਘ ਪਰ ਸੋਤ ਉਠਿਯੋ ਬਰਰਾਇ ॥

saahajahaa joo pala(n)gh par sot uThiyo bararai ||

The Prince while sleeping on the adorned bed, would get up abruptly,

ਦਰਿਯਾ ਖਾ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰੋਰਿ ਉਪਾਇ ॥੩॥

dhariyaa khaa ko maariyo kar kai kror upai ||3||

And shout to get Dariya Khan, dead or alive.(3)

ਚੌਪਈ

chauapiee

Chaupaee

ਸੋਵਤ ਸਾਹਜਹਾ ਬਰਰਾਯੋ ॥

sovat saahajahaa bararaayo ||

ਜਾਗਤ ਹੁਤੀ ਬੇਗਮ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jaagat hutee begam sun paayo ||

Once in the sleep the Prince mumbled, and the Rani, who was awake,

heard.

ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਸਤ੍ਰੁ ਕੌ ਮਾਰਿਯੈ ॥

chi(n)t karee satr kau maariyai ||

ਪਤ ਕੋ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਨਿਵਾਰਿਯੈ ॥੪॥

pat ko sok sa(n)taap nivaariyai ||4||

She pondered over how to kill the enemy and get her husband out of

affliction.(4)

ਬੇਗਮ ਬਾਚ ॥

begam baach ||

Begum’s Talk

ਟੂੰਬ ਪਾਵ ਹਜਰਤਹਿ ਜਗਾਯੋ ॥

Too(n)b paav hajarateh jagaayo ||

ਤੀਨ ਕੁਰਨਸੈ ਕਰਿ ਸਿਰ ਨਯਾਯੋ ॥

teen kuranasai kar sir nayaayo ||

She gently awoke the prince and paid her obeisance three times.

ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਮੈ ਬੀਚਾਰਿਯੋ ॥

jo tum kahiyo su mai beechaariyo ||

ਦਰਿਯਾ ਖਾ ਕਹ ਜਾਨਹੁ ਮਾਰਿਯੋ ॥੫॥

dhariyaa khaa keh jaanahu maariyo ||5||

‘I have thought about what you said about the terminating of Dariya

Khan,(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੁਸਕਿਲ ਹਨਨ ਹਰੀਫ ਕੋ ਕਬਹੁ ਨ ਆਵੈ ਦਾਵ ॥

musakil hanan hareef ko kabahu na aavai dhaav ||

‘It is not easy to finish an intelligent enemy.

ਜੜ ਕੋ ਕਹਾ ਸੰਘਾਰਿਬੈ ਜਾ ਕੋ ਰਿਝਲ ਸੁਭਾਵ ॥੬॥

jaR ko kahaa sa(n)ghaaribai jaa ko rijhal subhaav ||6||

‘Only the simpleton, who is very naive, is easy to annihilate.’(6)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sorath

ਸਜਾਨੀ ਸਖੀ ਬੁਲਾਇ ਪਠਈ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇ ਕੈ ॥

sayaanee sakhee bulai paThiee ma(n)tr sikhai kai ||

She called an astute maid, trained her and then sent her away,

ਦਰਿਆ ਖਾ ਕੋ ਜਾਇ ਲਜਾਵਹੁ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੭॥

dhariaa khaa ko jai layaavahu charit banai kai ||7||

To display some Chritar and bring in Dariya Khan.(7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਜਾਨੀ ਸਖੀ ਸਮਝ ਸਭ ਗਈ ॥

sayaanee sakhee samajh sabh giee ||

ਦਰਿਯਾ ਖਾ ਕੇ ਜਾਤ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ॥

dhariyaa khaa ke jaat gireh bhiee ||

The wise maid understood everything and went to the house of Dariya

Khan.

ਗੋਸੇ ਬੈਠਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਬਤਾਯੋ ॥

gose baiTh su ma(n)tr bataayo ||

ਤਵ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਬੇਗਮਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੮॥

tav gireh mai begameh paThaayo ||8||

She sat down with him in seclusion and told that the Rani had sent her.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰੂਪ ਤਿਹਾਰੋ ਹੇਰਿ ਕੈ ਬੇਗਮ ਰਹੀ ਲੁਭਾਇ ॥

roop tihaaro her kai begam rahee lubhai ||

'Admiring your handsomeness, the Rani has fallen in love with you,

ਹੇਤ ਤਿਹਾਰੇ ਮਿਲਨ ਕੇ ਮੋ ਕਹ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੯॥

het tihaare milan ke mo keh dhayo paThai ||9||

'And with a desire to meet you she has sent me.'(9)

ਹਜਰਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚੋਰਿ ਚਿਤ ਕਹਾ ਫਿਰਤ ਹੋ ਐਠਿ ॥

hajarat tiray ko chor chit kahaa firat ho aaiTh ||

'Your honour, sir, after stealing a woman's heart,

ਬੇਗਿ ਬੁਲਾਯੋ ਬੇਗਮਹਿ ਚਲਹੁ ਦੇਗ ਮਹਿ ਬੈਠ ॥੧੦॥

beg bulaayo begameh chalahu dheg meh baiTh ||10||

Why are you showing undue pride.'(10)

ਛਾਰਿਯਾ ਉਰਦਾ ਬੇਗਨੀ ਖੋਜੇ ਜਹਾ ਅਨੇਕ ॥

chhaariyaa uradhaa beganee khoje jahaa anek ||

'You come there, where there are numerous mace bearers and

researchers.

ਪੰਖੀ ਫਟਕਿ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਹੁਚੈ ਮਨੁਖ ਨ ਏਕ ॥੧੧॥

pa(n)khee faTak sakai nahee pahuchai manukh na ek ||11||

'But no strangers, not even the birds can interfere.(11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਾਹੂ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਹਾ ਜੋ ਪਰੈ ॥

kaahoo dhirasaT tahaa jo parai ||

ਟੂਟ ਟੂਟ ਹਜਰਤਿ ਤਿਹ ਕਰੈ ॥

TooT TooT hajarat teh karai ||

'Any stranger who dares to snoop into, with the order from the Emperor he

is cut into pieces. J

ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਪਲਟਿ ਬਹੁਰਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

gireh kau palaT bahur neh aavai ||

ਹਨਜੋ ਭਾਗ ਕੇ ਭਾਰੇ ਜਾਵੈ ॥੧੨॥

hanayo bhaag ke bhaare jaavai ||12||

‘He never returns to his home and is exterminated.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਹਾ ਪਹੂਚਨ ਕੋ ਕਛੂ ਪੈਯਤੁ ਨਹੀ ਉਪਾਇ ॥

tahaa pahoochan ko kachhoo paiyat nahee upai ||

‘There is no way to go in,

ਚਲਹੁ ਦੇਗ ਮੈ ਬੈਠਿ ਕੈ ਜਾ ਤੇ ਲਖਜੋ ਨ ਜਾਇ ॥੧੩॥

chalahu dheg mai baiTh kai jaa te lakhayo na jai ||13||

‘You must come hidden in a cooking-vessel so that no one can

observe.(13)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬੇਗਮ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮੈ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

begam jab te tumai nihaariyo ||

ਖਾਨ ਪਾਨ ਸਭ ਕਛੁ ਬਿਸਾਰਿਯੋ ॥

khaan paan sabh kachh bisaariyo ||

‘Since the Rani saw you, she has abandoned eating and drinking.

ਲਗਨ ਲਗੈ ਬਿਹਬਲ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

lagan lagai bihabal havai giee ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਛਾਡਿ ਦਿਵਾਨੀ ਭਈ ॥੧੪॥

gireh ko chhaadd dhivaanee bhiee ||14||

‘In this devotion, she has lost her senses, and by renouncing to live, she is

getting mad.(14)

ਸੀਸ ਫੂਲ ਸਿਰ ਪਰ ਜਬ ਧਾਰੈ ॥

sees fool sir par jab dhaarai ||

ਕੋਟਿ ਸੂਰ ਜਨੁ ਚੜੇ ਸਵਾਰੈ ॥

koT soor jan chaRe savaarai ||

‘With the bouquet of flowers upon her head, she radiates like the Sun.

ਜਬ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਬਿਰੀ ਚਬਾਵੈ ॥

jab bihas kai biree chabaavai ||

ਦੇਖੀ ਪੀਕ ਕੰਠ ਮਹਿ ਜਾਵੈ ॥੧੫॥

dhekhee peek ka(n)Th meh jaavai ||15||

‘When, smiling, she swallows the juice of beetle-nut, it glorifies her

throat.(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਹਜਰਤਿ ਤਿਹ ਪੂਛੇ ਬਿਨਾ ਕਛੂ ਨ ਉਚਰਤ ਬੈਨ ॥

hajarat teh poochhe binaa kachhoo na ucharat bain ||

‘The Raja never undertakes any tasks without her consent.

ਲਾਲ ਭਏ ਬਿਸਪਾਲ ਮਨ ਹੇਰਿ ਬਾਲ ਕੇ ਨੈਨ ॥੧੬॥

laal bhe bisapaal man her baal ke nain ||16||

‘Looking into her eyes, even the Cupid starts blushing.(16)

ਤਾ ਕੋ ਤੁਮਰੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਪੁਲਿਕਿ ਪਸੀਜ੍ਯੋ ਅੰਗ ॥

taa ko tumaro roop lakh pulik paseejrayo a(n)g ||

‘After having your vision, her body is drenched in sweat,

ਬੇਸੰਭਾਰ ਭੂਅ ਪੈ ਗਿਰੀ ਜਨੁ ਕਰਿ ਡਸ੍ਯੋ ਭੁਜੰਗ ॥੧੭॥

besa(n)bhaar bhooa pai giree jan kar ddasrayo bhuja(n)g ||17||

‘And she drops down on the floor as if a reptile has bitten her.’(17)

ਖਾਨ ਸੁਨਤ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਤ ਕੌ ਮਨ ਮਹਿ ਭਯੋ ਖੁਸਾਲ ॥

khaan sunat tiray baat kau man meh bhayo khusaal ||

On listening to the oration of the woman, Khan was very mush excited,

ਜਯੋ ਤੁਮ ਕਹੌਂ ਤਿਵੈ ਚਲੌਂ ਮਿਲੌਂ ਜਾਇ ਤਤਕਾਲ ॥੧੮॥

jayo tum kahaua(n) tivai chalaua(n) milaua(n) jai tatakaal ||18||

(And said) ‘I will do whatever you say and will go to meet her.’(18)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹ ਜੜ ਬਾਤ ਸੁਨਤ ਹਰਖਯੋ ॥

yeh jaR baat sunat harakhayo ||

ਦੁਰਬਲ ਹੁਤੋ ਪੁਸਟ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

dhurabal huto pusaT havai gayo ||

The fool, after heeding to all that, became very happy and got ready to

proceed,

ਜੌ ਤੁਮ ਕਹੌ ਸੁ ਕਾਜ ਕਮੈਯੈ ॥

jau tum kahau su kaaj kamaiyai ||

ਬੇਗਮ ਸੀ ਭੋਗਨ ਕਹ ਪੈਯੈ ॥੧੯॥

begam see bhogan keh paiyai ||19||

'What ever the way you suggest, I will do and make love with the Rani.(19)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਹਜਰਤਿ ਜਾ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਲਖਿ ਰਹਿਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸੌ ਪਾਗ ॥

hajarat jaa kee moorat lakh rahiyo prem sau paag ||

'With whose beauty, the Emperor is enchanted, she is enmeshed in my

love,

ਸੋ ਹਮ ਸੋ ਅਟਕਤ ਭਈ ਧੰਨਜ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ ॥੨੦॥

so ham so aTakat bhiee dha(n)nay hamaare bhaag ||20||

‘I think it my greatest luck and honour.’(20)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹ ਸੁਨਿ ਭੇਦ ਚਿਤ ਮਹਿ ਰਾਖਜੋ ॥

yeh sun bhedh chit meh raakhayo ||

ਔਰ ਮਿਤ੍ਰ ਤਨ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਭਾਖਜੋ ॥

aauar mitr tan pragaT na bhaakhayo ||

He kept the secret in his heart and did not divulge to any friend.

ਪ੍ਰਥਮ ਦੇਗ ਮੈ ਬਸਤ੍ਰ ਬਿਛਯੋ ॥

pratham dheg mai basatr bichhayo ||

ਤਾ ਮੈ ਬੈਠਿ ਆਪੁ ਪੁਨਿ ਗਯੋ ॥੨੧॥

taa mai baiTh aap pun gayo ||21||

He spread a sheet in the cooking-vessel and, then, took his seat in there.(21)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਖਾਨ ਤਿਹਾਰੌ ਰੂਪ ਲਖਿ ਬੇਗਮ ਰਹੀ ਲੁਭਾਇ ॥

khaan tihaarau roop lakh begam rahee lubhai ||

(And he was told again) ‘Khan, the Begum has been bewitched by your

looks,

ਸਾਹਿਜਹਾ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਤੋ ਪਰ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ॥੨੨॥

saahijahaa ko chhaadd kai to par giee bikai ||22||

‘And sacrificing the Emperor Shah Jehan, she has sold herself to you.(22)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤੌਨ ਪਠਾਨ ਦੇਗ ਮਹਿ ਡਾਰਿਸ ॥

tauan paThaan dheg meh ddaaris ||

ਲੈ ਹਜਰਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰਸ ॥

lai hajarat gireh or sidhaaras ||

She placed him in the cooking-vessel and took him to the palace of the

Emperor.

ਦੇਖਤ ਲੋਗ ਸਭੈ ਤਹ ਜਾਵੈ ॥

dhekhat log sabhai teh jaavai ||

ਵਾ ਕੌ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ॥੨੩॥

vaa kau bhedh na kouoo paavai ||23||

People saw that being taken there but no one could suspect the secret.(23)

ਲੈ ਬੇਗਮ ਕੇ ਪਾਸ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥

lai begam ke paas utaariyo ||

ਬੇਗਮ ਤਾ ਕੋ ਦਾਰਿਦ ਮਾਰਿਯੋ ॥

begam taa ko dhaaridh maariyo ||

She (maid) got it replaced near the Rani, and the Rani made her wealthy.

ਸਖੀ ਭੇਜ ਪਤਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥

sakhee bhej pat layo bulaiee ||

ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਕੈ ਬਾਤ ਜਤਾਈ ॥੨੪॥

kaan laag kai baat jataiee ||24||

She sent her to call her husband and revealed the secret in his ears.(24)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਖੀ ਭੇਜਿ ਪਾਤਸਾਹ ਕੌ ਲੀਨੋ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥

sakhee bhej paatasaeh kau leeno nikaT bulai ||

After sending the maid she had called the Emperor,

ਜੋ ਚਾਹਹੁ ਸੋ ਕੀਜਿਯੈ ਦੀਨੀ ਦੇਗ ਦਿਖਾਇ ॥੨੫॥

jo chaahahu so keejiyai dheenee dheg dhikhai ||25||

And, after displaying him the cooking-vessel, had asked him to take

whatever action he liked.(25)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਬੇਗਮ ਕਹਿ ਚਰਿਤ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥

jab begam keh charit bakhaanayo ||

ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪ੍ਯਾਰੀ ਤਿਹ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

praanan te payaaree teh jaanayo ||

When the Rani displayed such an Chritar, he considered her much more nearer to his heart.

ਪੁਨਿ ਕਛੁ ਕਹਿਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥

pun kachh kahiyo charitreh kariyai ||

Then he whispered to perform some more chicanery,

ਪੁਛਿ ਕਾਜਿਯਹਿ ਯਾ ਕਹ ਮਰਿਯੈ ॥੨੬॥

puchh kaajiyeh yaa keh mariyai ||26||

And, thereafter, with the concurrence of Quazi (justice) wanted to

assassinate him.(26)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਬੇਗਮ ਤਿਹ ਸਖੀ ਸੋ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸਿਖਾਇ ॥

tab begam teh sakhee so aaise kahiyo sikhai ||

The Begum hit upon a plan, and instructed the maid,

ਭੂਤ ਭਾਖਿ ਇਹ ਗਾਡਿਯਹੁ ਚੌਕ ਚਾਦਨੀ ਜਾਇ ॥੨੭॥

bhoot bhaakh ieh gaaddiyahu chauak chaadhanee jai ||27||

'Take it to Chandni Chowk and declare, 'A ghost is in there.'(27)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਲਏ ਹਨਨ ਕੋ ਆਵੈ ॥

teh tiray le hanan ko aavai ||

ਮੂਰਖ ਪਰਿਯੋ ਦੇਗ ਮੈ ਜਾਵੈ ॥

moorakh pariyo dheg mai jaavai ||

She was taking him to get him killed, but the fool in the cookingvessel was happily to be moved.

ਜਾਨੈ ਆਜੁ ਬੇਗਮਹਿ ਪੈਹੌਂ ॥

jaanai aaj begameh paihau ||

ਕਾਮ ਕਲਾ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮੈਹੌਂ ॥੨੮॥

kaam kalaa teh saath kamaihau ||28||

He was thinking that he would get Rani and then would have sex with her.(28)

ਲਏ ਦੇਗ ਕੋ ਆਵੈ ਕਹਾ ॥

le dheg ko aavai kahaa ||

ਕਾਜੀ ਮੁਫਤੀ ਸਭ ਹੈ ਜਹਾ ॥

kaajee mufatee sabh hai jahaa ||

They brought the cooking-vessel at the place, where Quazi and Mufti, the

priest, used to sit,

ਕੋਟਵਾਰ ਜਹ ਕਸਟ ਦਿਖਾਵੈ ॥

koTavaar jeh kasaT dhikhaavai ||

ਬੈਠ ਚੌਤਰੇ ਨਜਾਉ ਚੁਕਾਵੈ ॥੨੯॥

baiTh chauatare nayaau chukaavai ||29||

And the police indulged to implement justice.(29)

ਸਖੀ ਬਾਚ ॥

sakhee baach ||

Maid’s Talk

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭੂਤ ਏਕ ਇਹ ਦੇਗ ਮੈ ਕਹੁ ਕਾਜੀ ਕਜਾ ਨਜਾਇ ॥

bhoot ek ieh dheg mai kahu kaajee kayaa nayai ||

Listen, Quazi, there is a ghost in the cooking-vessel.

ਕਹੌ ਤੌ ਯਾ ਕੋ ਗਾਡਿਯੈ ਕਹੌ ਤੇ ਦੇਉ ਜਰਾਇ ॥੩੦॥

kahau tau yaa ko gaaddiyai kahau te dheau jarai ||30||

With your order it should be either buried or put on fire.(30)

ਤਬ ਕਾਜੀ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨੁ ਸੁੰਦਰਿ ਮਮ ਬੈਨ ॥

tab kaajee aaise kahiyo sun su(n)dhar mam bain ||

Then Quazi pronounced, ‘Listen, the pretty maid,

ਯਾ ਕੋ ਜੀਯਤਹਿ ਗਾਡਿਯੈ ਛੂਟੈ ਕਿਸੂ ਹਨੈ ਨ ॥੩੧॥

yaa ko jeeyateh gaaddiyai chhooTai kisoo hanai na ||31||

‘It must be buried, otherwise, ifit is let loose, it may kill any body.’(31)

ਕੋਟਵਾਰ ਕਾਜੀ ਜਬੈ ਮੁਫਤੀ ਆਯਸੁ ਕੀਨ ॥

koTavaar kaajee jabai mufatee aayas keen ||

Then the Quazi, the policeman and the priest gave their permission,

ਦੇਗ ਸਹਿਤ ਤਹ ਭੂਤ ਕਹਿ ਗਾਡਿ ਗੋਰਿ ਮਹਿ ਦੀਨ ॥੩੨॥

dheg sahit teh bhoot keh gaadd gor meh dheen ||32||

And it was buried in the ground and the ghost along with the Cooking

vessel was entombed.(32)

ਜੀਤਿ ਰਹਿਯੋ ਦਲ ਸਾਹ ਕੋ ਗਯੋ ਖਜਾਨਾ ਖਾਇ ॥

jeet rahiyo dhal saeh ko gayo khajaanaa khai ||

This way the Rani won over the heart of the Emperor,

ਸੋ ਛਲ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਭੂਤ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ਗੋਰਿ ਗਡਾਇ ॥੩੩॥

so chhal sau tiray bhoot keh dheeno gor gaddai ||33||

And with her trickery the woman got him declared as a ghost.(33)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਿਆਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੮੨॥੧੪੭੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe biaaseevo charitr samaapatam sat subham sat ||82||1475||afajoo(n)||

Eighty-second Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja

and the Minister, Completed with Benediction. (82)(1473)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਜੌਰੀ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਰਾਜਪੁਰੋ ਇਕ ਗਾਉ ॥

raajauaree ke dhes mai raajapuro ik gaau ||

In the country of Rajauri, there was a village called Rajpur.

ਤਹਾ ਏਕ ਗੂਜਰ ਬਸੈ ਰਾਜ ਮਲ ਤਿਹ ਨਾਉ ॥੧॥

tahaa ek goojar basai raaj mal teh naau ||1||

There lived a gujar, the milkman, whose name was Raj Mahal.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਜੋ ਨਾਮ ਏਕ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

raajo naam ek teh naaree ||

ਸੁੰਦਰ ਅੰਗ ਬੰਸ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥

su(n)dhar a(n)g ba(n)s ujiyaaree ||

Rajo, a damsel lived there. She was endowed with a charming body.

ਤਿਹ ਇਕ ਨਰ ਸੌ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥

teh ik nar sau neh lagaayo ||

ਗੂਜਰ ਭੇਦ ਤਬੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੨॥

goojar bhedh tabai lakh paayo ||2||

She fell in love with a man and the milkman suspected.(2)

ਜਾਰ ਲਖ੍ਯੋ ਗੂਜਰ ਮੁਹਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

jaar lakhayo goojar muh jaanayo ||

ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਡਰ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥

adhik chit bheetar ddar maanayo ||

The lover had no doubt that the milkman had come to know and,

ਛਾਡਿ ਗਾਵ ਤਿਹ ਅਨਤ ਸਿਧਾਯੋ ॥

chhaadd gaav teh anat sidhaayo ||

ਬਹੁਰਿ ਨ ਤਾ ਕੋ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਯੋ ॥੩॥

bahur na taa ko dharas dhikhaayo ||3||

Therefore, he was much scared. He abandoned the village and was never

seen.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਜੋ ਬਿਛੁਰੇ ਯਾਰ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਭਈ ਉਦਾਸ ॥

raajo bichhure yaar ke chit mai bhiee udhaas ||

Rajo missed her lover and she remained very depressed.

ਨਿਤਿ ਚਿੰਤਾ ਮਨ ਮੈ ਕਰੈ ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਕੀ ਆਸ ॥੪॥

nit chi(n)taa man mai karai meet milan kee aas ||4||

Dejected, she always desired for a meeting with him.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹਿ ਸਭ ਭੇਦ ਗੁਜਰਹਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

yeh sabh bhedh goojareh jaanayo ||

ਤਾ ਸੋ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਕਛੂ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥

taa so pragaT na kachhoo bakhaanayo ||

The milkman knew the entire secret but did not disclose.

ਚਿੰਤਾ ਯਹੇ ਕਰੀ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

chi(n)taa yahe karee man maahee ||

ਯਾ ਕੇ ਧਨ ਛੋਡੌਂ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹੀ ॥੫॥

yaa ke dhan chhoddau gireh naahee ||5||

He resolved in his mind, ‘I will not now leave any wealth for her.’(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪਤਿਯਾ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਵਨ ਮੀਤ ਕੇ ਨਾਮ ॥

patiyaa likhee banai kai tavan meet ke naam ||

He wrote a letter on behalf of the lover,

ਏਕ ਅਤਿਥ ਕੋ ਹਾਥ ਦੈ ਪਠੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਧਾਮ ॥੬॥

ek atith ko haath dhai paThee tirayaa ke dhaam ||6||

And through a friend sent to the woman.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਪਤਿਯਾ ਤਿਨ ਛੋਰਿ ਬਚਾਈ ॥

jab patiyaa tin chhor bachaiee ||

ਮੀਤ ਨਾਮ ਸੁਨਿ ਕੰਠ ਲਗਾਈ ॥

meet naam sun ka(n)Th lagaiee ||

When she listened to the letter and hearing the lover’s name she embraced

it.

ਯਹੈ ਯਾਰਿ ਲਿਖਿ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥

yahai yaar likh taeh paThaayo ||

ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਅਧਿਕ ਕਸਟ ਹਮ ਪਾਯੋ ॥੭॥

tum bin adhik kasaT ham paayo ||7||

The lover had expressed that, without her he was in great distress.(7)

ਪਤਿਯਾ ਮੈ ਲਖਿ ਯਹੈ ਪਠਾਯੋ ॥

patiyaa mai lakh yahai paThaayo ||

ਤੁਮ ਬਿਨ ਹਮ ਸਭ ਕਿਛੁ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥

tum bin ham sabh kichh bisaraayo ||

It was mentioned in the letter, ‘I am lost without you,

ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਆਪਨ ਤੁਮ ਲੀਜਹੁ ॥

hamaree sudh aapan tum leejahu ||

ਕਛੁ ਧਨੁ ਕਾਢਿ ਪਠੈ ਮੁਹਿ ਦੀਜਹੁ ॥੮॥

kachh dhan kaadd paThai muh dheejahu ||8||

‘Now you must take care of me and send me some money to enable me to

live.’(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਮੂਰਖ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਿਤ ਮੈ ਭਈ ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਯ ॥

sunat baat moorakh tirayaa chit mai bhiee prasa(n)nay ||

Listening to all this, the foolish woman was very much delighted,

ਮੀਤ ਚਿਤਾਰਿਯੋ ਆਜੁ ਮੁਹਿ ਧਰਨੀ ਤਲ ਹੌਂ ਧੰਨ੍ਯ ॥੯॥

meet chitaariyo aaj muh dharanee tal haua(n) dha(n)nay ||9||

And thought, ‘I am very lucky that my lover has remembered me.’(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭੇਜਿ ਕਾਹੂ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹੈ ਸਿਖਾਯੋ ॥

bhej kaahoo tiray ihai sikhaayo ||

ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਮੈ ਯਹੈ ਪਠਾਯੋ ॥

likh patiyaa mai yahai paThaayo ||

The woman told the messenger, ‘I have explained in the letter,

ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਪਿਛਵਾਰੇ ਐਹੌਂ ॥

praat samai pichhavaare aaihau ||

ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਭਏ ਤਾਲ ਬਜੈਹੌਂ ॥੧੦॥

dhuhoo(n) haath bhe taal bajaihau ||10||

‘He should come early in morning at the back of the house and clap his hands twice.’(10)

ਜਬ ਤਾਰੀ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪੈਯਹੁ ॥

jab taaree sravanan sun paiyahu ||

ਤੁਰਤੁ ਤਹਾ ਆਪਨ ਉਠਿ ਐਯਹੁ ॥

turat tahaa aapan uTh aaiyahu ||

‘When I will hear the clap with my own ears, I will immediately proceed to

the place.

ਕਾਧ ਉਪਰਿ ਕਰਿ ਥੈਲੀ ਲੈਯਹੁ ॥

kaadh upar kar thailee laiyahu ||

ਮੇਰੋ ਕਹਿਯੋ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲੈਯਹੁ ॥੧੧॥

mero kahiyo maan tiray laiyahu ||11||

‘I will place the bag (containing money) on the wall and, I insist, he must

take it away.(11)

ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਤਾਰੀ ਤਿਨ ਕਰੀ ॥

praat samai taaree tin karee ||

ਸੁ ਧੁਨਿ ਕਾਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਪਰੀ ॥

s dhun kaan tirayaa ke paree ||

In the morning he clapped his hands, which the lady heard,

ਥੈਲੀ ਕਾਧ ਊਪਰ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥

thailee kaadh uoopar kar ddaaree ||

ਭੇਦ ਨ ਲਖ੍ਯੋ ਦੈਵ ਕੀ ਮਾਰੀ ॥੧੨॥

bhedh na lakhayo dhaiv kee maaree ||12||

She placed the bag on the wall to collect, but unlucky one did not know the

secret.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਯੌ ਹੀ ਬਾਰ ਛਿ ਸਾਤ ਕਰਿ ਲਯੋ ਦਰਬੁ ਸਭ ਛੀਨ ॥

yau hee baar chh saat kar layo dharab sabh chheen ||

By repeating this action for six or seven time, she lost all her wealth,

ਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਤਿਯ ਲਖ੍ਯੋ ਕਹਾ ਜਤਨ ਇਹ ਕੀਨ ॥੧੩॥

bhedh na moorakh tiy lakhayo kahaa jatan ieh keen ||13||

And the foolish woman did not discern the real mystery.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਾਹੀ ਜਤਨ ਸਕਲ ਧਨ ਹਰਿਯੋ ॥

yaahee jatan sakal dhan hariyo ||

ਰਾਨੀ ਹੁਤੇ ਰੰਕ ਤਹ ਕਰਿਯੋ ॥

raanee hute ra(n)k teh kariyo ||

Proceeding on this course, the Rani was made money-less.

ਹਾਥ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਦਰਬੁ ਨ ਆਯੋ ॥

haath mitr ke dharab na aayo ||

ਨਾਹਕ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੪॥

naahak apano moo(n)dd mu(n)ddaayo ||14||

Neither the friend attained anything rather he got his head shaved off without any purpose (faced humiliation).(14)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿਰਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੮੩॥੧੪੮੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe tiraaseevo charitr samaapatam sat subham sat ||83||1489||afajoo(n)||

Eighty-third Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (83)(1487)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਹਾਰਾਸਟ੍ਰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਮਹਾਰਾਸਟ੍ਰ ਪਤਿ ਰਾਵ ॥

mahaaraasaTr ke dhes mai mahaaraasaTr pat raav ||

In the country of Maharashtra, there lived a Raja named Maharashter.

ਦਰਬੁ ਬਟਾਵੈ ਗੁਨਿ ਜਨਨ ਕਰਤ ਕਬਿਨ ਕੋ ਭਾਵ ॥੧॥

dharab baTaavai gun janan karat kabin ko bhaav ||1||

He used to spend lavishly on the poets and learned men.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਇੰਦ੍ਰ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥

ei(n)dhr matee taa kee paTaraanee ||

ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਭਵਨ ਮੈ ਜਾਨੀ ॥

su(n)dhar sakal bhavan mai jaanee ||

Indra Mati was his senior Rani who was acclaimed to be most beautiful ill the world.

ਅਤਿ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਬਸਿ ਰਹੈ ॥

at raajaa taa ke bas rahai ||

ਜੋ ਵਹੁ ਕਹੈ ਵਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੈ ॥੨॥

jo vahu kahai vahai nirap kahai ||2||

Raja was always under her command and he would act the way she

dictated.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਪੂਤ ਸਭ ਦ੍ਰਾਵੜ ਦੇਸਹਿ ਏਸ ॥

mohan si(n)gh sapoot sabh dhraavaR dheseh es ||

Mohan Singh was the son of the Raja of the country of Dravid.

ਮਹਾਰਾਸਟ੍ਰ ਪਤਿ ਨਗਰ ਮੈ ਗਯੋ ਅਥਿਤ ਕੇ ਭੇਸ ॥੩॥

mahaaraasaTr pat nagar mai gayo athit ke bhes ||3||

He came to Maharashtra disguised as a mendicant.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab raanee teh or nihaariyo ||

ਯਹੈ ਆਪਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

yahai aapane hiradhai bichaariyo ||

When the Rani saw him, she contemplated in her mind,

ਜੋਗਿਨ ਯਹ ਰਾਜਾ ਸੋ ਲਹਿਯੈ ॥

jogin yeh raajaa so lahiyai ||

ਭੇਜਿ ਮਾਨੁਖਨ ਯਾ ਕੌ ਗਹਿਯੈ ॥੪॥

bhej maanukhan yaa kau gahiyai ||4||

That she would ask Raja to fetch the mendicant.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭੇਜਿ ਮਾਨੁਖਨ ਗਹਿ ਲਯੋ ਲੀਨੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥

bhej maanukhan geh layo leeno dhaam bulai ||

She sent some people to catch him and bring him to her house.

ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਬਿਵਾਹਿ ਕੈ ਜਾਨਿ ਦੇਸ ਕੌ ਰਾਇ ॥੫॥

dhuhitaa dhiee bivaeh kai jaan dhes kau rai ||5||

Considering him as the Raja of a country she (decided) to marry her daughter to him.(5)

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਨ੍ਰਿਪ ਰਿਸਿ ਭਰਿਯੋ ਛੋਡਿ ਰਾਮ ਕੋ ਜਾਪ ॥

bachan sunat nirap ris bhariyo chhodd raam ko jaap ||

On learning this, the Raja abandoned the meditation of Rama,

ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਬਿਵਾਹਿ ਤਿਹ ਜਾ ਕੈ ਮਾਇ ਨ ਬਾਪ ॥੬॥

dhuhitaa dhiee bivaeh teh jaa kai mai na baap ||6||

And flew into a rage, why had she married the daughter to the man who

has no father or mother.(6)

ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥

raajaa baach ||

Raja's Talk

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮਾਇ ਨ ਬਾਪ ਜਾਨਿਯਤ ਜਾ ਕੌਂ ॥

mai na baap jaaniyat jaa kau ||

ਦੁਹਿਤਾ ਕਹੂ ਦੀਜਿਯਤ ਤਾ ਕੌਂ ॥

dhuhitaa kahoo dheejiyat taa kau ||

'Who has no father or mother, why did she marry the daughter to him?

ਯਾ ਕੌਂ ਅਬੈ ਬਾਧਿ ਕਰਿ ਮਾਰੋ ॥

yaa kau abai baadh kar maaro ||

ਰਾਨੀ ਦੁਹਤਾ ਸਹਿਤ ਸੰਘਾਰੋ ॥੭॥

raanee dhuhataa sahit sa(n)ghaaro ||7||

'Now tie him, kill him and also terminate the Rani and the daughter.'(7)

ਰਾਨੀ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਡਰਿ ਗਈ ॥

raanee bachan sunat ddar giee ||

ਚੀਨਤ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ਨ ਭਈ ॥

cheenat kachhoo upai na bhiee ||

She was dreaded hearing the order and she could think nothing more

ਜਾ ਤੇ ਜਾਮਾਤਾ ਨਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥

jaa te jaamaataa neh mariyai ||

ਸੁਤਾ ਸਹਿਤ ਇਹ ਜਿਯਤ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥੮॥

sutaa sahit ieh jiyat nikariyai ||8||

Than the means to save the son-in-law from death, and contemplated an

escape for him and her daughter.(8)

ਰਾਨੀ ਏਕ ਮੰਗਾਇ ਪਿਟਾਰੋ ॥

raanee ek ma(n)gai piTaaro ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਦੁਹੂੰ ਕਨਾਰੇ ਡਾਰੋ ॥

dhuhoo(n)an dhuhoo(n) kanaare ddaaro ||

She brought a big basket and asked them both to sit in there.

ਏਕ ਪਿਟਾਰੋ ਔਰ ਮੰਗਾਯੋ ॥

ek piTaaro aauar ma(n)gaayo ||

ਵਹ ਪਿਟਾਰ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਪਾਯੋ ॥੯॥

veh piTaar teh bheetar paayo ||9||

Then, she brought another large basket and placed the first one inside

it.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅੰਤਰ ਹੂੰ ਕੇ ਪਿਟਾਰ ਮੈ ਡਾਰੇ ਰਤਨ ਅਪਾਰ ॥

a(n)tar hoo(n) ke piTaar mai ddaare ratan apaar ||

In the first inner basket, she put lot of precious stones,

ਤਿਹ ਢਕਨੌ ਦੈ ਦੁਤਿਯ ਮੈ ਦਈ ਮਿਠਾਈ ਡਾਰਿ ॥੧੦॥

teh ddakanau dhai dhutiy mai dhiee miThaiee ddaar ||10||

And in the second one she placed a great number of sweetmeats.(l0)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੁਤਿਯ ਪਿਟਾਰ ਮਿਠਾਈ ਡਾਰੀ ॥

dhutiy piTaar miThaiee ddaaree ||

ਵਹ ਪਿਟਾਰ ਨਹਿ ਦੇਤ ਦਿਖਾਰੀ ॥

veh piTaar neh dhet dhikhaaree ||

‘The second basket in which she had put sweetmeats, nothing else was visible.

ਸਭ ਕੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਿਰੀਨੀ ਆਵੈ ॥

sabh ko dhirasaT sireenee aavai ||

ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ॥੧੧॥

taa ko bhedh na koau paavai ||11||

Every body thought it was full of sweetmeats and no body knew the secret.(11)

ਪਠੇ ਚੇਰਿ ਯਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

paThe cher yeh nirapat bulaayo ||

ਗਹਿ ਬਹਿਯਾ ਸਭ ਸਦਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥

geh bahiyaa sabh sadhan dhikhaayo ||

Now she sent a maid to call Raja. Leading him, she took him around the

whole household (and said),

ਹਮ ਕਾ ਤੁਮ ਤੇ ਨੈਕ ਨ ਡਰਿ ਹੈ ॥

ham kaa tum te naik na ddar hai ||

ਬਿਨੁ ਤਵ ਕਹੇ ਸਗਾਈ ਕਰਿ ਹੈ ॥੧੨॥

bin tav kahe sagaiee kar hai ||12||

'Aren't we afraid of you? How could we arrange their engagement without your consent?'(12)

ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥

raanee baach ||

Rani Talk

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਕੈ ਰਾਵ ਕਚਹਿਰੀ ਜਾਹੁ ॥

chit ko sok nivaar kai raav kachahiree jaahu ||

'Now, Oh my Raja, dislodge all the doubts from your mind and go to the

Court.

ਤਵ ਹਿਤ ਧਰੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਚਲਹੁ ਮਿਠਾਈ ਖਾਹੁ ॥੧੩॥

tav hit dharee banai kai chalahu miThaiee khaahu ||13||

'I have prepared sweetmeats for you, come and relish some.'(13)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਛੋਰਿ ਪਿਟਾਰਿ ਪਕਵਾਨ ਖਵਾਯੋ ॥

chhor piTaar pakavaan khavaayo ||

ਵਹ ਕਛੁ ਭੇਦ ਰਾਇ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

veh kachh bhedh rai neh paayo ||

After opening the basket she served him viands but he could not

comprehend the secret.

ਪੁਨਿ ਇਹ ਕਹਿਯੋ ਦਾਨ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥

pun ieh kahiyo dhaan kar dheejai ||

ਮੇਰੋ ਕਹਿਯੋ ਮਾਨ ਨ੍ਰਿਪ ਲੀਜੈ ॥੧੪॥

mero kahiyo maan nirap leejai ||14||

‘Now, my Raja, acquiescing to my request, you give out this with

blessings.’(14)

ਜਬ ਪਿਟਾਰ ਤਿਹ ਛੋਰਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥

jab piTaar teh chhor dhikhaayo ||

ਅਤਿ ਡਰ ਜਾਮਾਤਾ ਮਨ ਆਯੋ ॥

at ddar jaamaataa man aayo ||

When she opened the basket, the son-in-law was terrified,

ਅਬ ਹੀ ਮੋਕਹ ਪਕਰਿ ਨਿਕਰਿ ਹੈ ॥

ab hee mokeh pakar nikar hai ||

ਬਹੁਰੋ ਬਾਧਿ ਮਾਰਹੀ ਡਰਿ ਹੈ ॥੧੫॥

bahuro baadh maarahee ddar hai ||15||

‘Now they will take me out, tie me and kill me,(15)

ਹੌਂ ਇਹ ਠੌਰ ਆਨ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰਿਯੋ ॥

hau ieh Thauar aan tiray maariyo ||

ਅਬ ਉਪਾਇ ਕਜਾ ਕਰੋ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

ab upai kayaa karo bichaariyo ||

'The woman has put me in dangerous dilemma, how can I remedy this?

ਕਾ ਸੌ ਕਹੌ ਸੰਗ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥

kaa sau kahau sa(n)g kouoo naahee ||

ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਤਾ ਕੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧੬॥

eeh chi(n)taa taa ke man maahee ||16||

'I have no one to help me,' that apprehension captured his mind.(16)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਘੋਰਾ ਨਹੀ ਸਾਥੀ ਸੰਗ ਨ ਕੋਇ ॥

sasatr asatr ghoraa nahee saathee sa(n)g na koi ||

'Neither I have arms, nor I possess any horses. I have no companion.

ਅਤਿ ਮੁਸਕਿਲ ਮੋ ਕੌ ਬਨੀ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਇ ॥੧੭॥

at musakil mo kau banee karataa karai su hoi ||17||

'I am plunged in a great predicament. Now, only God can help me.(17)

ਸਾਥੀ ਕੋਊ ਸੰਗ ਨਹੀ ਕਾ ਸੋ ਕਰੋ ਪੁਕਾਰ ॥

saathee kouoo sa(n)g nahee kaa so karo pukaar ||

'I have no friend, who could cry for help?

ਮਨਸਾ ਬਾਚਾ ਕਰਮਨਾ ਮੋਹਿ ਹਨਿ ਹੈ ਨਿਰਧਾਰ ॥੧੮॥

manasaa baachaa karamanaa moh han hai niradhaar ||18||

'To prove her words, she must have ascertained to terminate me.'(18)

ਖਾਇ ਮਿਠਾਈ ਰਾਵ ਤਬ ਦੀਯੋ ਪਿਟਾਰੋ ਦਾਨ ॥

khai miThaiee raav tab dheeyo piTaaro dhaan ||

The Raja savoured some sweetment and, then, bestowed the rest of the

basket with benediction.

ਵਹ ਬਿਵਾਹਿ ਤਿਹ ਲੈ ਗਯੋ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਮਾਨਿ ॥੧੯॥

veh bivaeh teh lai gayo adhik hiradhai sukh maan ||19||

Thereafter, he married her and with great satisfaction took her with him.(I9)

ਦੁਹਿਤ ਜਾਮਾਤਾ ਸਹਿਤ ਜੀਯਤ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥

dhuhit jaamaataa sahit jeeyat dhayo paThai ||

The woman bade goodbye to her daughter along with the son-in-law,

ਸਭ ਦੇਖਤ ਦਿਨ ਕਾਢਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਮਠਾਈ ਖ੍ਵਾਇ ॥੨੦॥

sabh dhekhat dhin kaaddiyo nirapeh maThaiee khavaiai ||20||

And she accomplished this just by making Raja to eat some

sweetments.(20)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਨਿਤਾ ਚਰਿਤ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥

banitaa charit haath neh aayo ||

ਦੈਵ ਦੈਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

dhaiv dhait kinahoo(n) neh paayo ||

No body, not even the gods and the demons, can grasp the Chritars.

ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਕਿਸਹੂ ਕਹਿਯੈ ॥

tirayaa charitr na kisahoo kahiyai ||

ਚਿਤ ਮੈ ਸਮਝਿ ਮੋਨਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਯੋ ॥੨੧॥

chit mai samajh mon havai rahiyo ||21||

What should we designate and Chritar? It is rather prudent to keep quiet.

(21)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਰਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੮੪॥੧੫੧੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chauaraaseevo charitr samaapatam sat subham sat ||84||1510||afajoo(n)||

Eighty-fourth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed with Benediction. (84)(1508)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਉਰੀਚੰਗ ਉਚਿਸ੍ਰਵ ਰਾਜਾ ॥

aureecha(n)g uchisrav raajaa ||

ਜਾ ਕੀ ਤੁਲਿ ਕਹੂੰ ਨਹਿ ਸਾਜਾ ॥

jaa kee tul kahoo(n) neh saajaa ||

In the city of Uric hang, there lived a Raja named Uchsrav; there was none

other like him.

ਰੂਪ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਵਰ ਨਾਰੀ ॥

roop kalaa taa kee var naaree ||

ਮਾਨਹੁ ਕਾਮ ਕੰਦਲਾ ਪਜਾਰੀ ॥੧॥

maanahu kaam ka(n)dhalaa payaaree ||1||

Roop Kala was his woman; and she was embodiment of the Cupid.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਇੰਦ੍ਰ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਹੁਤੋ ਸੋ ਤਹਿ ਨਿਕਸਿਯੋ ਆਇ ॥

ei(n)dhr naath jogee huto so teh nikasiyo aai ||

There was one yogi called Inder Nath. When he passed that way,

ਝਰਨਨ ਤੇ ਝਾਈ ਪਰੀ ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੨॥

jharanan te jhaiee paree raanee layo bulai ||2||

Rani looked at him through the ventilator and called him in.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋਗੀ ਦੈ ਅੰਜਨੁ ਤਹ ਆਵੈ ॥

jogee dhai a(n)jan teh aavai ||

ਗੁਟਕੈ ਬਲੁ ਕੈ ਬਹੁ ਉਡਿ ਜਾਵੈ ॥

guTakai bal kai bahu udd jaavai ||

Yogi had given her the powder for eye-lashes, through its power she could

fly.

ਜਿਸੀ ਠੌਰ ਚਾਹੈ ਤਿਸੁ ਜਾਵੈ ॥

jisee Thauar chaahai tis jaavai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੈ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੩॥

bhaat bhaat kai bhog kamaavai ||3||

She would fly to any place she liked, and indulged in variety of sexplays.(3)

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਦੇਸ ਨਿਹਾਰੈ ॥

bhaat bhaat ke dhes nihaarai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਚਾਰੈ ॥

bhaat bhaat kee prabhaa bichaarai ||

She went to various countries, and relished diverse beauties.

ਅੰਜਨ ਬਲ ਤਿਹ ਕੋਊ ਨ ਪਾਵੈ ॥

a(n)jan bal teh kouoo na paavai ||

ਤਿਸੀ ਠੌਰ ਰਨਿਯਹਿ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੪॥

tisee Thauar raniyeh lai jaavai ||4||

With the faculty of powder, she was not visible to anyone

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕਰਿ ਗੌਨ ॥

bhaat bhaat ke dhes mai bhaat bhaat kar gauan ||

She went to various countries, and relished diverse beauties.

ਐਸੇ ਸੁਖਨ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਰੀਝਤ ਕੌਨ ॥੫॥

aaise sukhan bilok kai nirap par reejhat kauan ||5||

And, every time she would return her original place.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਯਹ ਭੇਦ ਰਾਵ ਲਖਿ ਪਾਵਾ ॥

jab yeh bhedh raav lakh paavaa ||

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਮਨ ਮਾਝ ਬਸਾਵਾ ॥

adhik kop man maajh basaavaa ||

When the Raja learned aboUt this secret trait, he flew into a rage. He

ਚਿਤ ਮਹਿ ਕਹਿਯੋ ਕੌਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥

chit meh kahiyo kauan bidh keejai ||

ਜਾ ਤੇ ਨਾਸ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੬॥

jaa te naas tirayaa kar dheejai ||6||

Eliberated on some plans to annihilate that woman.(6)

ਰਾਜਾ ਤਹਾ ਆਪਿ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥

raajaa tahaa aap chal aayo ||

ਪਾਇਨ ਕੋ ਖਰਕੋ ਨ ਜਤਾਯੋ ॥

pain ko kharako na jataayo ||

Raja walked to the place; not to make noise, he tiptoed.

ਸੇਜ ਸੋਤ ਜੋਗਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

sej sot jogiyeh nihaariyo ||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਿਯੋ ॥੭॥

kaadd kirapaan maar hee ddaariyo ||7||

He saw the yogi sleeping in the bed; he took out his sword and killed him.(7)

ਗੁਟਕਾ ਹੁਤੋ ਹਾਥ ਮਹਿ ਲਯੋ ॥

guTakaa huto haath meh layo ||

ਜੁਗਿਯਹਿ ਡਾਰਿ ਕੁਠਰਿਯਹਿ ਦਯੋ ॥

jugiyeh ddaar kuThariyeh dhayo ||

He took away booklet (magic material), and pushed the yogi into the

dungeon

ਸ੍ਰੋਨ ਪੋਛ ਬਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਡਾਰਿਯੋ ॥

sron pochh basatran so ddaariyo ||

ਸੇਵਤ ਰਾਨੀ ਕਛੁ ਨ ਬਿਛਾਰਿਯੋ ॥੮॥

sevat raanee kachh na bichhaariyo ||8||

He cleaned the blood stains with the cloth but did not let Rani know.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੁਗਿਯਾ ਹੂ ਕੇ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪਤਿਯਾ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥

jugiyaa hoo ke bakatr te patiyaa likhee banai ||

Raja wrote a letter on behalf of the Yogi,

ਰਾਨੀ ਮੈ ਬੇਖਰਚਿ ਹੌਂ ਕਛੁ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਪਠਾਇ ॥੯॥

raanee mai bekharach haua(n) kachh muh dheh paThai ||9||

I have no money to spend, please send me some.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਇਸੀ ਭਾਤਿ ਲਿਖਿ ਨਿਤਿ ਪਠਾਵੈ ॥

eisee bhaat likh nit paThaavai ||

ਸਭ ਰਾਨੀ ਕੋ ਦਰਬ ਚੁਰਾਵੈ ॥

sabh raanee ko dharab churaavai ||

This way he wrote everyday one letter and snatched all the wealth belonging to the Rani.

ਧਨੀ ਹੁਤੀ ਨਿਰਧਨ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

dhanee hutee niradhan havai giee ||

ਨ੍ਰਿਪਹੂੰ ਡਾਰਿ ਚਿਤ ਤੇ ਦਈ ॥੧੦॥

nirapahoo(n) ddaar chit te dhiee ||10||

She was turned from a rich to a poor woman, and the Raja expunged her

from his heart.(10)

ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਧਨੁ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਪਾਵੈ ॥

jo nirap dhan isatree te paavai ||

ਟਕਾ ਟਕਾ ਕਰਿ ਦਿਜਨ ਲੁਟਾਵੈ ॥

Takaa Takaa kar dhijan luTaavai ||

Whatever wealth Raja squeezed out of that woman, he distributed among

Brahmins, the priests.

ਤਿਹ ਸੌਤਿਨ ਸੌ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥

teh sauatin sau kel kamaavai ||

ਤਾ ਕੇ ਨਿਕਟ ਨ ਕਬਹੂੰ ਆਵੈ ॥੧੧॥

taa ke nikaT na kabahoo(n) aavai ||11||

Be would make love with the co-wives but never went near her.(11)

ਸਭ ਤਾ ਕੋ ਧਨੁ ਲਯੋ ਚੁਰਾਈ ॥

sabh taa ko dhan layo churaiee ||

ਸੌਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਖ ਮੰਗਾਈ ॥

sauatin ke gireh bheekh ma(n)gaiee ||

ਲਏ ਠੀਕਰੌ ਹਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥

le Theekarau haath bihaarai ||

ਭੀਖਿ ਸੋਤਿ ਤਾ ਕੋ ਨਹਿ ਡਾਰੈ ॥੧੨॥

bheekh sot taa ko neh ddaarai ||12||

Be swindled all her wealth and made her to go and beg at the doors of the co-wives.(12)

ਦ੍ਵਾਰ ਦ੍ਵਾਰ ਤੇ ਭੀਖ ਮੰਗਾਈ ॥

dhavaiaar dhavaiaar te bheekh ma(n)gaiee ||

ਦਰਬੁ ਹੁਤੋ ਸੋ ਰਹਿਯੋ ਨ ਕਾਈ ॥

dharab huto so rahiyo na kaiee ||

Be forced her to go begging from door to door as she was left with no

money at all.

ਭੂਖਨ ਮਰਤ ਦੁਖਿਤ ਅਤਿ ਭਈ ॥

bhookhan marat dhukhit at bhiee ||

ਟੂਕਨ ਹੀ ਮਾਗਤ ਮਰਿ ਗਈ ॥੧੩॥

Tookan hee maagat mar giee ||13||

Living desperately, and remaining hungry, she breathed her last.(13)(10)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੮੫॥੧੫੨੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe pachaaseevo charitr samaapatam sat subham sat ||85||1523||afajoo(n)||

Eighty-fifth Parable of Auspicious Chritars Conversation afthe Raja and the

Minister, Completed with Benediction.(85)(1521)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਾਮਰੰਗ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਥੋ ਨਾਥ ॥

chaamara(n)g ke dhes mai i(n)dhr si(n)gh tho naath ||

In the country of Cham rang, Inder Singh was the Raja.

ਸਕਲ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਅਮਿਤ ਚੜਤ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥੧॥

sakal sain chatura(n)ganee amit chaRat teh saath ||1||

He possessed an army, which was adept in all the four traits.(1)

ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾ ਸਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ ਕੋਇ ॥

cha(n)dhrakalaa taa kee tirayaa jaa sam tirayaa na koi ||

Chandra Kala was his wife; there was none like her.

ਜੋ ਵਹੁ ਚਾਹੈ ਸੋ ਕਰੈ ਜੋ ਭਾਖੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੨॥

jo vahu chaahai so karai jo bhaakhai so hoi ||2||

She would act whatever the way she liked.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁੰਦਰਿ ਏਕ ਸਖੀ ਤਹ ਰਹੈ ॥

su(n)dhar ek sakhee teh rahai ||

ਤਾ ਸੌ ਨੇਹ ਰਾਵ ਨਿਰਬਹੈ ॥

taa sau neh raav nirabahai ||

She had a pretty maid, with whom Raja fell in love.

ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਜਰਈ ॥

raanee adhik hiradhai mai jariee ||

ਯਾ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਈ ॥੩॥

yaa so preet adhik nirap kariee ||3||

Rani was jealous, 'Why Raja is fond of her?'(3)

ਗਾਧੀ ਇਕ ਖਤ੍ਰੀ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥

gaadhee ik khatree teh bhaaro ||

ਫਤਹ ਚੰਦ ਨਾਮਾ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

fateh cha(n)dh naamaa ujiyaaro ||

There used to live an essence-seller whose name was Fateh Chand.

ਸੋ ਤਿਨ ਚੇਰੀ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

so tin cheree bol paThaayo ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥੪॥

kaam kel teh saath kamaayo ||4||

That maid called him and made love with him.(4)

ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਗਰਭ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥

bhog kamaat garabh reh gayo ||

By making love, she became pregnant, and she accused,

ਚੇਰੀ ਦੋਸੁ ਰਾਵ ਸਿਰ ਦਯੋ ॥

cheree dhos raav sir dhayo ||

‘The Raja had sex with me and, as a consequent of this, a Son is born.’

ਰਾਜਾ ਮੋ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

raajaa mo sau bhog kamaayo ||

By making love she had become pregnant, and for that she blamed Raja.

ਤਾ ਤੇ ਪੂਤ ਸਪੂਤੁ ਉਪਜਾਯੋ ॥੫॥

taa te poot sapoot upajaayo ||5||

She stressed, ‘Raja made love with me and that is how my son is born.’(5)

ਨ੍ਰਿਪ ਇਹ ਭੇਦ ਲਹਿਯੋ ਚੁਪਿ ਰਹਿਯੋ ॥

nirap ieh bhedh lahiyo chup rahiyo ||

ਤਾ ਸੌ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ॥

taa sau pragaT na mukh te kahiyo ||

When Raja learned this he did not comment, thinking,

ਮੈ ਯਾ ਸੋ ਨਹਿ ਭੋਗੁ ਕਮਾਯੋ ॥

mai yaa so neh bhog kamaayo ||

ਚੇਰੀ ਪੁਤ੍ਰ ਕਹਾ ਤੇ ਪਾਯੋ ॥੬॥

cheree putr kahaa te paayo ||6||

‘I have never maid love with the maid, then, how did she becotne pregnant.’(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਫਤਹ ਚੰਦ ਕੋ ਨਾਮੁ ਲੈ ਚੇਰੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥

fateh cha(n)dh ko naam lai cheree liee bulai ||

He called her pretending to be Fateh Chand,

ਮਾਰਿ ਆਪਨੇ ਹਾਥ ਹੀ ਗਡਹੇ ਦਈ ਗਡਾਇ ॥੭॥

maar aapane haath hee gaddahe dhiee gaddai ||7||

He killed her and buried her in the ground.(7)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਿਆਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੮੬॥੧੫੩੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chhiaaseevo charitr samaapatam sat subham sat ||86||1530||afajoo(n)||

Eighty-sixth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (86)(1528)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਜਾ ਏਕ ਭੁਟੰਤ ਕੋ ਚੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

raajaa ek bhuTa(n)t ko cha(n)dhr si(n)gh teh naam ||

In the Country of Bhutan, there was one Raja named Chander Singh.

ਪੂਜਾ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਥ ਕੀ ਕਰਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥

poojaa sree jadhunaath kee karat aaThahoo(n) jaam ||1||

All the eight watches of the day he used to pray to god, Jadoo Nath.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ਘਰ ਮੈ ॥

cha(n)dhr prabhaa taa ke tiray ghar mai ||

ਕੋਬਿਦ ਸਭ ਹੀ ਰਹਤ ਹੁਨਰ ਮੈ ॥

kobidh sabh hee rahat hunar mai ||

He had a woman named Chandra Prabha in his house; all the poets used to praise her.

ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਿ ਨਿਤਜ ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਵੈ ॥

taa ko her nitay nirap jeevai ||

ਤਿਹ ਹੇਰੇ ਬਿਨੁ ਪਾਨਿ ਨ ਪੀਪਵੈ ॥੨॥

teh here bin paan na peepavai ||2||

Raja virtually lived by dint of her company, and, without seeing her, he

would not drink, even, water.(2)

ਏਕ ਭੁਟੰਤੀ ਸੌ ਵਹੁ ਅਟਕੀ ॥

ek bhuTa(n)tee sau vahu aTakee ||

ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥

bhool giee sabh hee sudh ghaT kee ||

A Bhutani (man) had a stint over her, and she lost all her perception.

ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥

raat dhivas teh bol paThaavai ||

ਕਾਮ ਕਲਾ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਵੈ ॥੩॥

kaam kalaa teh sa(n)g kamaavai ||3||

Day in and day out, she would call him and would indulge in making

love.(3)

ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਰਾਵ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

bhog kamaat raav gireh aayo ||

ਤਾ ਕੋ ਰਾਨੀ ਤੁਰਤ ਛਪਾਯੋ ॥

taa ko raanee turat chhapaayo ||

When they were having sex, the Raja appeared and the Rani instantly hid him.

ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਅਧਿਕ ਮਦ ਆਨਿ ਪਿਯਾਰਿਯੋ ॥

nirapeh adhik madh aan piyaariyo ||

ਕਰਿ ਕੈ ਮਤ ਖਾਟ ਪਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥੪॥

kar kai mat khaaT par ddaariyo ||4||

She made Raja to drink lot of wine, and, when he passed out, she put him

in the bed.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾ ਕੋ ਖਲਰੀ ਸ੍ਵਾਨ ਕੀ ਲਈ ਤੁਰਤ ਪਹਿਰਾਈ ॥

taa ko khalaree savaiaan kee liee turat pahiraiee ||

She had disguised him under the hide of a dog and,

ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੇ ਦੇਖਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੫॥

raajaa joo ke dhekhate gireh kau dhayo paThai ||5||

While Raja was watching, she asked him to go away.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਆਪ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥

aap nirapat so bachan uchaaro ||

ਸੁਨ ਨਾਥ ਇਹ ਸ੍ਵਾਨ ਤਿਹਾਰੋ ॥

sun naath ieh savaiaan tihaaro ||

Then she told the Raja, ‘Listen, My Master, your this dog.

ਮੋ ਕੌ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪਜਾਰੋ ॥

mo kau adhik praan te payaaro ||

ਯਾ ਕੌ ਜਿਨਿ ਪਾਹਨ ਤੁਮ ਮਾਰੋ ॥੬॥

yaa kau jin paahan tum maaro ||6||

‘Is precious to me, more than my life. Please don’t kill it.’(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਤਿ ਸਤਿ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਿਯੋ ਤਾਹਿ ਟੂਕਰੋ ਡਾਰਿ ॥

sat sat tab nirap kahiyo taeh Tookaro ddaar ||

‘I believe you,’ Raja said, ‘It is true,’ and gave it a piece of bread.

ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਨਿਕਸਿਯੋ ਸਕਿਯੋ ਨ ਮੂੜ ਬਿਚਾਰਿ ॥੭॥

aage havai kai nikasiyo sakiyo na mooR bichaar ||7||

Be passed right in front of his eyes, but the foolish Raja did not fathom.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੮੭॥੧੫੩੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe sataaseevo charitr samaapatam sat subham sat ||87||1537||afajoo(n)||

Eighty-seventh Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja

and the Minister, Completed with Benediction. (87)(1535)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਇੰਦ੍ਰ ਦਤ ਰਾਜਾ ਹੁਤੋ ਗੋਖਾ ਨਗਰ ਮਝਾਰ ॥

ei(n)dhr dhat raajaa huto gokhaa nagar majhaar ||

In the city of Gokha Nagar, there was a Raja named Indra Datt.

ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥੧॥

ka(n)j prabhaa raanee rahai jaa ko roop apaar ||1||

Kanj Prabha was his wife; she was extremely pretty.(1)

ਸਰਬ ਮੰਗਲਾ ਕੌ ਭਵਨ ਗੋਖਾ ਸਹਿਰ ਮੰਝਾਰ ॥

sarab ma(n)galaa kau bhavan gokhaa sahir ma(n)jhaar ||

The temple of goddess, Sarab Mangla, was in Gokha city.

ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਤਿਹ ਕਰਤ ਜੁਹਾਰ ॥੨॥

uooch neech raajaa prajaa sabh teh karat juhaar ||2||

Here all, high and low, the Raja and the subject used to pay their

obeisance.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਕੇ ਭਵਨ ਸਕਲ ਚਲਿ ਆਵਹਿ ॥

taa ke bhavan sakal chal aaveh ||

ਆਨਿ ਗੋਰ ਕੌ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਹਿ ॥

aan gor kau sees jhukaaveh ||

All used to walk to the place to bow their heads,

ਕੁੰਕਮ ਔਰ ਅਛਤਨ ਲਾਵਹਿ ॥

ku(n)kam aauar achhatan laaveh ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੋ ਧੂਪ ਜਗਾਵਹਿ ॥੩॥

bhaat bhaat ko dhoop jagaaveh ||3||

They would put sacred marks on their foreheads along with burning

assorted essence.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਦੈ ਪ੍ਰਕ੍ਰਮਾ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ॥

bhaat bhaat dhai prakramaa bhaat bhaat sir nayai ||

They would circumambulate in various forms and pay their obeisance.

ਪੂਜ ਭਵਾਨੀ ਕੌ ਭਵਨ ਬਹੁਰਿ ਬਸੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ॥੪॥

pooj bhavaanee kau bhavan bahur basai gireh aai ||4||

After offering prayers to the goddess Bhawani, they would return to their

homes.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨਰ ਨਾਰੀ ਸਭ ਤਹ ਚਲਿ ਜਾਹੀ ॥

nar naaree sabh teh chal jaahee ||

ਅਛਤ ਧੂਪ ਕੁੰਕਮਹਿ ਲਾਹੀ ॥

achhat dhoop ku(n)kameh laahee ||

Men and women would walk to the place burning incense and sprinkling

saffron.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਗੀਤਨ ਗਾਵੈ ॥

bhaat bhaat ke geetan gaavai ||

ਸਰਬ ਮੰਗਲਾ ਕੋ ਸਿਰ ਨਯਾਵੈ ॥੫॥

sarab ma(n)galaa ko sir nayaavai ||5||

They would recite Sundry songs to appease goddess, Mangal.(5)

ਜੋ ਇਛਾ ਕੋਊ ਮਨ ਮੈ ਧਰੈ ॥

jo ichhaa kouoo man mai dharai ||

ਜਾਇ ਭਵਾਨੀ ਭਵਨ ਉਚਰੈ ॥

jai bhavaanee bhavan ucharai ||

What ever they wished for in their minds, they would go and express to

Bhawani.

ਪੂਰਨ ਭਾਵਨਾ ਤਿਨ ਕੀ ਹੋਈ ॥

pooran bhaavanaa tin kee hoiee ||

ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਜਾਨਤ ਸਭ ਕੋਈ ॥੬॥

baal biradh jaanat sabh koiee ||6||

And Bhawani would gratify all, the young and the old.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਫਲਤ ਆਪਨੀ ਭਾਵਨਾ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਕੋਇ ॥

falat aapanee bhaavanaa yaa mai bhedh na koi ||

Whatever one would wish for, one would get it accomplished

ਭਲੋ ਭਲੋ ਕੋ ਹੋਤ ਹੈ ਬੁਰੋ ਬੁਰੇ ਕੋ ਹੋਇ ॥੭॥

bhalo bhalo ko hot hai buro bure ko hoi ||7||

Whether it was good, bad or in any other form.(7)

ਚੇਤ੍ਰ ਅਸਟਮੀ ਕੇ ਦਿਵਸ ਉਤਸਵ ਤਿਹ ਠਾ ਹੋਇ ॥

chetr asaTamee ke dhivas utasav teh Thaa hoi ||

On the Ash tmi day of the month of Chet (Marchi April) there would be held a festival,

ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਰਹੈ ਨ ਘਰ ਮੈ ਕੋਇ ॥੮॥

uooch neech raajaa prajaa rahai na ghar mai koi ||8||

And none, the high, the low, the ruler and the subject, would stay back at

home.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦਿਵਸ ਅਸਟਮੀ ਕੋ ਜਬ ਆਯੋ ॥

dhivas asaTamee ko jab aayo ||

ਜਾਤ੍ਰੀ ਏਕ ਰਾਨਿਯਹਿ ਭਾਯੋ ॥

jaatree ek raaniyeh bhaayo ||

Once on the day of Ashtmi, Rani met a traveller,

ਤਾ ਸੌ ਭੋਗ ਕਰਤ ਮਨ ਭਾਵੈ ॥

taa sau bhog karat man bhaavai ||

ਘਾਤ ਏਕਹੂੰ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥੯॥

ghaat ekahoo(n) haath na aavai ||9||

She felt like having sex with him but she could not get the opportunity, (9)

ਯਹੈ ਬਿਹਾਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥

yahai bihaar chit meh aayo ||

ਜਾਤ੍ਰੀ ਕਹ ਪਿਛਵਾਰ ਸਦਾਯੋ ॥

jaatree keh pichhavaar sadhaayo ||

With this in mind, she thought of a plan to call the traveller at the back of

the place.

ਤਾ ਸੋ ਘਾਤ ਯਹੈ ਬਦਿ ਰਾਖੀ ॥

taa so ghaat yahai badh raakhee ||

ਪ੍ਰਗਟ ਰਾਵ ਜੁ ਤਨ ਯੌ ਭਾਖੀ ॥੧੦॥

pragaT raav joo tan yau bhaakhee ||10||

She discussed the strategy, of how to deal with Raja, in her mind.(10)

ਜਾਨਸਿ ਮਿਤਿ ਪਿਛਵਾਰੇ ਆਵਾ ॥

jaanas mit pichhavaare aavaa ||

ਬਦਿ ਸੰਕੇਤਿ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵਾ ॥

badh sa(n)ket yau bachan sunaavaa ||

‘When he had come at the back of the house, I would, candidly, announce,

ਸਖਿਯਹਿ ਸਹਿਤ ਕਾਲਿ ਮੈ ਜੈਹੋ ॥

sakhiyeh sahit kaal mai jaiho ||

ਪੂਜ ਗੌਰਜਾ ਕੌ ਗ੍ਰਿਹ ਐਹੌਂ ॥੧੧॥

pooj gauarajaa kau gireh aaihau ||11||

“Next day I will come back after performing undefiled prayer.”(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੋ ਕੋਊ ਹਮਰੌ ਹਿਤੂ ਤਹ ਮਿਲਿਯੋ ਮੁਹਿ ਆਇ ॥

jo kouoo hamarau hitoo teh miliyo muh aai ||

“If any of my lovers wanted to meet me, should come there.”

ਭੇਦ ਰਾਵ ਕਛੁ ਨ ਲਹਿਯੋ ਮੀਤਹਿ ਗਈ ਜਤਾਇ ॥੧੨॥

bhedh raav kachh na lahiyo meeteh giee jatai ||12||

Raja could not resolve the mystery but the lover grasped.(I2)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਰਾਨੀ ਪਛਾਨੀ ਕਿ ਮੰਦਰ ਕੇ ਪਿਛਵਾਰੇ ਹੈ ਮੇਰੋ ਖਰੋ ਸੁਖਦਾਈ ॥

raanee pachhaanee k ma(n)dhar ke pichhavaare hai mero kharo sukhadhaiee ||

Rani acknowledged that her benefactor was present at the back of the temple.

ਚਾਹਤ ਬਾਤ ਕਹਿਯੋ ਸਕੁਚੈ ਤਬ ਕੀਨੀ ਹੈ ਬੈਨਨਿ ਮੈ ਚਤੁਰਾਈ ॥

chaahat baat kahiyo sakuchai tab keenee hai bainan mai chaturaiee ||

He wanted to talk to her but he was hesitant.

ਪੂਛਿ ਸਖੀ ਅਪਨੀ ਮਿਸਹੀ ਉਤ ਪਜਾਰੇ ਕੋ ਐਸੀ ਸਹੇਟ ਬਤਾਈ ॥

poochh sakhee apanee misahee ut payaare ko aaisee saheT bataiee ||

Through her maid she told him the place where she would be waiting

ਸਾਥ ਚਲੌਂਗੀ ਹੌ ਕਾਲਿ ਚਲੌਂਗੀ ਮੈ ਦੇਬੀ ਕੌ ਦੇਹੁਰੋ ਪੂਜਨ ਮਾਈ ॥੧੩॥

saath chalauagee hau kaal chalauagee mai dhebee kau dhehuro poojan

maiee ||13||

(For him) next day after the prayer.(13)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨਾਈ ॥

yau nirap so keh pragaT sunaiee ||

ਮੀਤਹਿ ਉਤੈ ਸਹੇਟ ਬਤਾਈ ॥

meeteh utai saheT bataiee ||

Without keeping Raja in dark, she had conveyed the meeting place to the

friend saying,

ਭਵਨ ਭਵਾਨੀ ਕੇ ਮੈ ਜੈਹੋ ॥

bhavan bhavaanee ke mai jaiho ||

ਪੂਜਿ ਮੰਗਲਾ ਕੋ ਫਿਰਿ ਐਹੋ ॥੧੪॥

pooj ma(n)galaa ko fir aaiho ||14||

'I will go there for Bhawani's prayers and then, after that I will be at that place.(I4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੋ ਕੋਊ ਹਮਰੋ ਹਿਤੂ ਤਹ ਮਿਲਿਯੋ ਮੁਹਿ ਆਇ ॥

jo kouoo hamaro hitoo teh miliyo muh aai ||

'Who-so-ever is my lover, may come and meet me there.'

ਭੇਦ ਕਛੂ ਨ੍ਰਿਪ ਨ ਲਖਿਯੋ ਮੀਤਹਿ ਗਈ ਜਤਾਇ ॥੧੫॥

bhedh kachhoo nirap na lakhiyo meeteh giee jatai ||15||

She conveyed the message to the lover, But Raja could not

comprehend.(l5)

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਰਾਨੀ ਉਠੀ ਕਰਿਯੋ ਮੀਤ ਗ੍ਰਿਹ ਗੌਨ ॥

yau keh kai raanee uThee kariyo meet gireh gauan ||

Communicating like this, the Rani went to the place where lover was,

ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਚਿਤ ਭਯੋ ਗਈ ਸਿਵਾ ਕੇ ਭੌਨ ॥੧੬॥

nirapat prafulit chit bhayo giee sivaa ke bhauan ||16||

But the Raja was happy that she had gone to offer the prayers.(l6)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੮੮॥੧੫੫੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe aThaaseevo charitr samaapatam sat subham sat ||88||1553||afajoo(n)||

Eighty-eighth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (88)(1551)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮਾਝਾ ਦੇਸ ਜਾਟ ਇਕ ਰਹੈ ॥

maajhaa dhes jaaT ik rahai ||

ਕਾਜ ਕ੍ਰਿਸਾਨੀ ਕੋ ਨਿਰਬਹੈ ॥

kaaj kirasaanee ko nirabahai ||

In the country of Majha, a man of Jat clan used to hve. He earned his living by farming.

ਰੈਨਿ ਦਿਨਾ ਖੇਤਨ ਮੈ ਰਹਈ ॥

rain dhinaa khetan mai rahiee ||

ਰਾਮ ਸੀਹ ਨਾਮਾ ਜਗ ਕਹਈ ॥੧॥

raam seeh naamaa jag kahiee ||1||

Day in and day out, he kept himself busy in his farm; he was known in the

world by the name of Ram Singh.(1)

ਰਾਧਾ ਨਾਮ ਨਾਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾ ਕੇ ॥

raadhaa naam naar gireh taa ke ||

ਕਛੂ ਨ ਲਾਜ ਰਹਤ ਤਨ ਵਾ ਕੇ ॥

kachhoo na laaj rahat tan vaa ke ||

In his household, he had a woman called Radha; she lacked chastity in her manners.

ਨਿਤ ਉਠਿ ਬਾਗਵਾਨ ਪੈ ਜਾਵੈ ॥

nit uTh baagavaan pai jaavai ||

ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਬਹੁਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥੨॥

bhog kamai bahur gireh aavai ||2||

She would daily go to a gardener and come back after making love with

him.(2)

ਲੈ ਸਤੂਆ ਪਤਿ ਓਰ ਸਿਧਾਈ ॥

lai satooaa pat or sidhaiee ||

ਚਲੀ ਚਲੀ ਮਾਲੀ ਪਹਿ ਆਈ ॥

chalee chalee maalee peh aaiee ||

When she was bringing the barley-meal for her husband, she came across the gardener.

ਬਸਤ੍ਰ ਛੋਰਿ ਕੈ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

basatr chhor kai bhog kamaayo ||

ਤਿਹ ਸਤੂਆ ਕੀ ਕਰੀ ਬਨਾਯੋ ॥੩॥

teh satooaa kee karee banaayo ||3||

Taking her clothes off, she made love with him and, then, (on reaching

home) she cooked barley-meal.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਤੂਅਨ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਾ ਮੈ ਬਧਜੋ ਬਨਾਇ ॥

satooan karee banai kai taa mai badhayo banai ||

After making the curry of barley she placed in it a statue carved out flour

dough.

ਸਤੂਆ ਹੀ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ਕਰੀ ਨ ਚੀਨਯੋ ਜਾਇ ॥੪॥

satooaa hee so jaaniyai karee na cheenayo jai ||4||

It looked like barley-meal and could not be taken as curry.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭੋਗ ਕਰਤ ਭਾਮਿਨਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

bhog karat bhaamin sukh paayo ||

ਜਾਮਿਕ ਤਾ ਸੌ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥

jaamik taa sau kel kamaayo ||

She had felt blessful after enacting the lovemaking and seeking the

enjoyment.

ਮਾਲੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਜਬ ਆਈ ॥

maalee ke gireh te jab aaiee ||

ਬਸਤ੍ਰ ਆਪਨੋ ਲਯੋ ਉਠਾਈ ॥੫॥

basatr aapano layo uThaiee ||5||

When she had returned from the gardener's house, she fully adorned her clothes.(5)

ਲੈ ਸਤੂਆ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਪਹਿ ਗਈ ॥

lai satooaa nij pat peh giee ||

ਛੋਰਤ ਬਸਤ੍ਰ ਹੇਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥

chhorat basatr het teh bhiee ||

Whe she offered barely-meal to her husband, abandoning the clothes, she

wrapped herself around him

ਹਾਥੀ ਹੇਰਿ ਚੌਂਕ ਜੜ ਰਹਿਯੋ ॥

haathee her chauak jaR rahiyo ||

ਤੁਰਤ ਬਚਨ ਤਬ ਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿਯੋ ॥੬॥

turat bachan tab hee tiray kahiyo ||6||

‘Seeing the elephant, I was dreaded.’ she immediately vocalised to her

husband. (6)

ਸੋਵਤ ਹੁਤੀ ਸੁਪਨ ਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥

sovat hutee supan muh aayo ||

ਕਰੀ ਮਤ ਪਾਛੈ ਤਵ ਧਾਯੋ ॥

karee mat paachhai tav dhaayo ||

’I was in deep slumber, when I saw an elephant charging after you.

ਮੈ ਡਰਿ ਪੰਡਿਤ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥

mai ddar pa(n)ddit layo bulaiee ||

ਜੋ ਉਨ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਕ੍ਰਿਆ ਕਮਾਈ ॥੭॥

jo un kahiyo su kriaa kamaiee ||7||

‘I was dreaded and immediately called the priest and I ritualised the way he

asked me.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਤੂਅਨ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਦੰਤਨ ਚਾਬੇ ਕੋਇ ॥

satooan karee banai kai dha(n)tan chaabe koi ||

‘He had told me that whosoever ate the curry made out of barleymeal,

ਤਾ ਕੌ ਗੈਵਰ ਮਤ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਹੋਇ ॥੮॥

taa kau gaivar mat ko kabahoo(n) traas na hoi ||8||

‘He would never be frightened ofthe elephant.’ (8)

ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਜੜ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਭੇਦ ਨ ਸਕਿਯੋ ਪਾਇ ॥

fool gayo jaR baat sun bhedh na sakiyo pai ||

He was pleased after listening to this flattery, but did not comprehend the real secret

ਸਤੂਅਨ ਕਰੀ ਤੁਰਾਇ ਕੈ ਮੁਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ॥੯॥

satooan karee turai kai muh tiray layo bachai ||9||

And thought, ‘With the curry of barley-meal the woman has saved my

life.’(9)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਨਵਾਸੀਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੮੯॥੧੫੬੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe navaaseemo charitr samaapatam sat subham sat ||89||1562||afajoo(n)||

Eighty-ninth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (89)(1560)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਹਰ ਇਟਾਵਾ ਮੈ ਹੁਤੋ ਨਾਨਾ ਨਾਮ ਸੁਨਾਰ ॥

sahar iTaavaa mai huto naanaa naam sunaar ||

In the city of Etawa, there lived a goldsmith,

ਤਾ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੇਹ ਮੈ ਦੀਨੋ ਰੂਪ ਮੁਰਾਰ ॥੧॥

taa kee at hee dheh mai dheeno roop muraar ||1||

Who had been endowed with most handsome body.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jo tiray taa ko nain nihaarai ||

ਆਪੁਨ ਕੋ ਕਰਿ ਧੰਨਜ ਬਿਚਾਰੈ ॥

aapun ko kar dha(n)nay bichaarai ||

Any woman, who attained, even, a glimpse of him, would consider herself

to be blissful.

ਯਾ ਕੈ ਰੂਪ ਤੁਲਿ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥

yaa kai roop tul kouoo naahee ||

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਅਬਲਾ ਬਲਿ ਜਾਹੀ ॥੨॥

yau keh kai abalaa bal jaahee ||2||

‘There is none like you,’ they would say and be prepared to die for him.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੀਪ ਕਲਾ ਨਾਮਾ ਹੁਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥

dheep kalaa naamaa hutee dhuhitaa raaj kumaar ||

There used to live a princess named Deepkala.

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਦਾਸੀ ਰਹੈ ਹਜਾਰ ॥੩॥

amit dharab taa ke rahai dhaasee rahai hajaar ||3||

She was very affluent and had many maids to attend her.(3)

ਪਠੈ ਏਕ ਤਿਨ ਸਹਚਰੀ ਲਯੋ ਸੁਨਾਰ ਬੁਲਾਇ ॥

paThai ek tin sahacharee layo sunaar bulai ||

She sent one of her maids and called over the goldsmith.

ਰੈਨਿ ਦਿਨਾ ਤਾ ਸੋ ਰਮੈ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੪॥

rain dhinaa taa so ramai adhik chit sukh pai ||4||

She ravished with him and felt blissful.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਤ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵੈ ॥

raat dhivas teh dhaam bulaavai ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਵੈ ॥

kaam kel teh sa(n)g kamaavai ||

Every night and day, she would invite him to her house and

ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਾਨਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥

preet maan teh saath bihaarai ||

ਵਾ ਕੇ ਲਿਯੇ ਪ੍ਰਾਨ ਦੈ ਡਾਰੈ ॥੫॥

vaa ke liye praan dhai ddaarai ||5||

With him enjoyed by making love.(5)

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥

ek dhivas teh dhaam bulaayo ||

ਤਬ ਲੋ ਪਿਤੁ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

tab lo pit taa ke gireh aayo ||

One day when he was at her house, her father came to her quarters.

ਕਛੂ ਨ ਚਲਿਯੋ ਜਤਨ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥

kachhoo na chaliyo jatan ieh keeno ||

ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੬॥

a(n)jan aa(n)j bidhaa kar dheeno ||6||

She could think no excuse, put eye-lasher in his eyes (disguised him as

woman) and let him go.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਧਿਕ ਮੂੜ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤਾ ਸਕਿਯੋ ਭੇਦ ਨਹਿ ਚੀਨ ॥

adhik mooR taa ko pitaa sakiyo bhedh neh cheen ||

Unduly foolish father could not discern the secret,

ਆਖਨ ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਤ੍ਰਿਯ ਮੀਤ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੭॥

aakhan a(n)jan aa(n)j tiray meet bidhaa kar dheen ||7||

And the woman putting eye-lasher bid good-bye to her lover.(7)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਨਬਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੯੦॥੧੫੬੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe nabave charitr samaapatam sat subham sat ||90||1569||afajoo(n)||

Ninetieth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (90)(1567)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਗਬਿੰਦ ਚੰਦ ਨਰੇਸ ਕੇ ਮਾਧਵਨਲ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ॥

gabi(n)dh cha(n)dh nares ke maadhavanal nij meet ||

Gobind Chand Naresh had a friend called Madhwan Nal.

ਪੜੇ ਬਜਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਕੋਕ ਸਾਰ ਸੰਗੀਤ ॥੧॥

paRe bayaakaran saasatr khaT kok saar sa(n)geet ||1||

He was adept in grammar, six Shastras, Kob Shastra and was proficient in

music.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵੈ ॥

madhur madhur dhun ben bajaavai ||

ਜੋ ਕੋਊ ਤ੍ਰਿਯ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥

jo kouoo tiray sravanan sun paavai ||

He used to play flute very melodiously; any woman listening to it,

ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਝੂਲੈ ॥

chit mai adhik mat havai jhoolai ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਕਲ ਤਾਹਿ ਸੁਧਿ ਭੂਲੇ ॥੨॥

gireh kee sakal taeh sudh bhoole ||2||

Would forget all her household work and succumb to its ecstasy.(2)

ਪੁਰ ਬਾਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਚਲਿ ਆਏ ॥

pur baasee nirap pai chal aae ||

ਆਇ ਰਾਇ ਤਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥

aai rai tan bachan sunaae ||

The inhabitants of the village came to the Raja and requested,

ਕੈ ਮਾਧਵਨਲ ਕੌ ਅਬ ਮਰਿਯੈ ॥

kai maadhavanal kau ab mariyai ||

ਨਾ ਤੋ ਯਾ ਕਹ ਦੇਸ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥੩॥

naa to yaa keh dhes nikariyai ||3||

‘Either Madhwan may be killed or should be banish:d from the village,(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਇਹ ਹਮਾਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀਨ ਕੇ ਲੇਤ ਚਿਤ ਬਿਰਮਾਇ ॥

eeh hamaaree isatreen ke let chit biramai ||

'Because he allures the minds of our women.

ਜੌ ਹਮ ਸਭ ਕੌ ਕਾਢਿਯੈ ਤੌ ਇਹ ਰਖਿਯੈ ਰਾਹਿ ॥੪॥

jau ham sabh kau kaaddiyai tau ieh rakhiyai raeh ||4||

'Alternatively, you may please retain him and direct us to go away.'(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤੋਰਿ ਰਾਵ ਤਬ ਜਲਜ ਮੰਗਾਏ ॥

tor raav tab jalaj ma(n)gaae ||

ਭਾਤਿ ਬਿਛੌਨਾ ਕੀ ਬਿਛਵਾਏ ॥

bhaat bichhauanaa kee bichhavaae ||

Raja, then, sent them away, and collected the leaves of lotus,

ਸਕਲ ਸਖੀ ਤਿਹ ਪਰ ਬੈਠਾਈ ॥

sakal sakhee teh par baiThaiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਨਾਈ ॥੫॥

bhaat bhaat kee prabhaa banaiee ||5||

He made all the maids to seat over them in various postures.(5)

ਮਾਧਵਨਲ ਕੌ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇਸ ॥

maadhavanal kau bol paThais ||

ਤਵਨ ਸਭਾ ਭੀਤਰ ਬੈਠਾਇਸ ॥

tavan sabhaa bheetar baiThais ||

He called Madhwan Nal and asked him to settle down among the audience.

ਰੀਝਿ ਬਿਪ੍ਰ ਤਬ ਬੇਨ ਬਜਾਈ ॥

reejh bipr tab ben bajaiee ||

ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਿਤ ਸੁ ਭਾਈ ॥੬॥

sabh isatiran ke chit su bhaiee ||6||

He played the flute; all the women were captivated.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਭ ਅਬਲਾ ਮੋਹਿਤ ਭਈ ਨਾਦ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥

sabh abalaa mohit bhiee naadh sravan sun pai ||

As soon as the music overwhelmed, the women were entranced,

ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਤਨ ਸੌ ਗਏ ਕਮਲ ਪਤ੍ਰ ਲਪਟਾਇ ॥੭॥

sabhahin ke tan sau ge kamal patr lapaTai ||7||

And the leaves of lotus flowers stuck to their bodies.(7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮਾਧਵਨਲ ਨ੍ਰਿਪ ਤੁਰਤੁ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ॥

maadhavanal nirap turat nikaariyo ||

Raja immediately slipped Madhwan Nal out and,

ਬਿਪ੍ਰ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਤੇ ਨਹੀ ਮਾਰਿਯੋ ॥

bipr jaan jiy te nahee maariyo ||

Being of Brahmin caste, did not let him die.

ਕਾਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥

kaamaavatee nagar chal aayo ||

He (Brahmin) walked away and came to Kamwati, the town of Cupid,

ਕਾਮਕੰਦਲਾ ਸੌ ਹਿਤ ਭਾਯੋ ॥੮॥

kaamaka(n)dhalaa sau hit bhaayo ||8||

There he was fancied by the Kaamkandla (Cupid's female counterpart).(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਮ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਜਹਾ ਤਹ ਦਿਜ ਪਹੂੰਚਯੋ ਜਾਇ ॥

kaam sain raajaa jahaa teh dhij pahoo(n)chayo jai ||

The Brahmin reached the place, of which, Kam (literally Cupid) Sen Was

the Raja,

ਪ੍ਰਗਟ ਤੀਨਿ ਸੈ ਸਾਠਿ ਤ੍ਰਿਯ ਨਾਚਤ ਜਹਾ ਬਨਾਇ ॥੯॥

pragaT teen sai saaTh tiray naachat jahaa banai ||9||

In whose court three hundred and sixty damsels used to dance.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮਾਧਵ ਤੌਨ ਸਭਾ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥

maadhav tauan sabhaa meh aayo ||

ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੌ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥

aan raav kau sees jhukaayo ||

Madhwan reached the court and bowed his head in obeisance.

ਸੂਰਬੀਰ ਬੈਠੇ ਬਹੁ ਜਹਾ ॥

soorabeer baiThe bahu jahaa ||

ਨਾਚਤ ਕਾਮਕੰਦਲਾ ਤਹਾ ॥੧੦॥

naachat kaamaka(n)dhalaa tahaa ||10||

A number of valiant ones were present there and Kaamkandla was

dancing.(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੰਦਨ ਕੀ ਤਨ ਕੰਚੁਕੀ ਕਾਮਾ ਕਸੀ ਬਨਾਇ ॥

cha(n)dhan kee tan ka(n)chukee kaamaa kasee banai ||

Very tightly, Kama (Kaamkandla) had worn a sandalwood-scented bodice,

ਅੰਗਿਯਾ ਹੀ ਸਭ ਕੋ ਲਖੈ ਚੰਦਨ ਲਖ੍ਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੧੧॥

a(n)giyaa hee sabh ko lakhai cha(n)dhan lakhayo na jai ||11||

The bodice was visible but not the sandalwood.(11)

ਚੰਦਨ ਕੀ ਲੈ ਬਾਸਨਾ ਭਵਰ ਬਹਿਠ੍ਯੋ ਆਇ ॥

cha(n)dhan kee lai baasanaa bhavar bahiThayo aai ||

Lured by the aroma of sandalwood, a black-bee came and sat over it.

ਸੋ ਤਿਨ ਕੁਚ ਕੀ ਬਾਯੁ ਤੇ ਦੀਨੌ ਤਾਹਿ ਉਠਾਇ ॥੧੨॥

so tin kuch kee baay te dheenau taeh uThai ||12||

She jerked her bodice and made the bee fly away.(I2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਇਹ ਸੁ ਭੇਦ ਬਿਪ ਨੈ ਲਹਿ ਲਯੋ ॥

eeh su bhedh bip nai leh layo ||

ਰੀਝਤ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥

reejhat adhik chit meh bhayo ||

Brahmin observed all the interlude and felt very desirous,

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਨ੍ਰਿਪ ਤੇ ਜੋ ਲੀਨੋ ॥

amit dharab nirap te jo leeno ||

ਸੋ ਲੈ ਕਾਮਕੰਦਲਹਿ ਦੀਨੋ ॥੧੩॥

so lai kaamaka(n)dhaleh dheeno ||13||

And all the wealth he was rewarded by Raja, he gave away to

Kaamkandla.(13)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਹਮ ਜੋ ਦਯੋ ਸੋ ਇਹ ਦਯੋ ਲੁਟਾਇ ॥

amit dharab ham jo dhayo so ieh dhayo luTai ||

(The Raja thought) ‘All the wealth which I handed over to him, he has given

away.

ਐਸੇ ਬਿਪ੍ਰ ਫਜੂਲ ਕੋ ਮੋਹਿ ਨ ਰਾਖ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੧੪॥

aaise bipr fajool ko moh na raakhayo jai ||14||

'Such a foolish Brahmin priest could not be retained by me.'(I4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਿਪ੍ਰ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਤੇ ਨਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥

bipr jaan jiy te neh mariyai ||

ਇਹ ਪੁਰ ਤੇ ਇਹ ਤੁਰਤੁ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥

eeh pur te ieh turat nikariyai ||

'Being a Brahmin he should not be killed but he must be banished from the

village,

ਜਾ ਕੇ ਦੁਰਿਯੋ ਧਾਮ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥

jaa ke dhuriyo dhaam leh leejai ||

ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਤਵਨ ਕੋ ਕੀਜੈ ॥੧੫॥

Took anek tavan ko keejai ||15||

‘And any person who shelters him, he would be cut into pieces.’(15)

ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

yeh sabh bhedh bipr sun paayo ||

ਚਲਿਯੋ ਚਲਿਯੋ ਕਾਮਾ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

chaliyo chaliyo kaamaa gireh aayo ||

When Brahmin learned about this secret proclamation, he instantly came

to the house of that woman,

ਮੋ ਪਰ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੋ ॥

mo par kop adhik nirap keeno ||

ਤਿਹ ਹਿਤ ਧਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਚੀਨੋ ॥੧੬॥

teh hit dhaam tihaaro cheeno ||16||

(And said) ‘As the Raja is very angry with me, therefore, I have come to

your house.'(16)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਕਾਮਾ ਤੁਰਤ ਦਿਜ ਗ੍ਰਿਹ ਲਯੋ ਦੁਰਾਇ ॥

sunat bachan kaamaa turat dhij gireh layo dhurai ||

Listening to this, Kama hid him in her house,

ਰਾਜਾ ਕੀ ਨਿੰਦ੍ਯਾ ਕਰੀ ਤਾਹਿ ਗਰੇ ਸੋ ਲਾਇ ॥੧੭॥

raajaa kee ni(n)dhayaa karee taeh gare so lai ||17||

And she flew into a rage and criticised Raja.(17)

ਕਾਮਾ ਬਾਚ ॥

kaamaa baach ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਧ੍ਰਿਗ ਇਹ ਰਾਇ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ॥

dhirag ieh rai bhedh neh jaanat ||

(She pronounced) ‘Curse be to Raja who did not grasp the secret.

ਤੁਮ ਸੇ ਚਤੁਰਨ ਸੌ ਰਿਸਿ ਠਾਨਤ ॥

tum se chaturan sau ris Thaanat ||

Became jealous of wise ones like you.

ਮਹਾ ਮੂੜ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਕਾ ਕਹਿਯੈ ॥

mahaa mooR nirap ko kaa kahiyai ||

‘What can we say about such a blockhead.

ਯਾ ਪਾਪੀ ਕੇ ਦੇਸ ਨ ਰਹਿਯੈ ॥੧੮॥

yaa paapee ke dhes na rahiyai ||18||

One should not live in the country of such a vice-man.(I8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਲੌਂ ਤ ਏਕੈ ਮਗੁ ਚਲੌਂ ਰਹੇ ਰਹੌਂ ਤਿਹ ਗਾਉ ॥

chalau ta ekai mag chalau rahe rahau teh gaau ||

‘Corne, let us take the same path and live side by side,

ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਰਟੌਂ ਬਿਹੰਗ ਜਯੋ ਮੀਤ ਤਿਹਾਰੋ ਨਾਉ ॥੧੯॥

nis dhin raTau biha(n)g jayo meet tihaaro naau ||19||

‘And I will always remember you and remain with you.’(19)

ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਮੋ ਤਨ ਗਡੇ ਕਾ ਸੋ ਕਰੋ ਪੁਕਾਰ ॥

bireh baan mo tan gadde kaa so karo pukaar ||

‘I have been pierced with the arrow of separation, how could I

remonstrate?

ਤਨਕ ਅਗਨਿ ਕੋ ਸਿਵ ਭਏ ਜਰੌਂ ਸੰਭਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥੨੦॥

tanak agan ko siv bhe jarau sa(n)bhaar sa(n)bhaar ||20||

‘Slowly and steadily, I am scorching in the fire ofthis estrangement.(20)

ਆਜੁ ਸਖੀ ਮੈ ਯੌਂ ਸੁਨ੍ਯੋ ਪਹੁ ਫਾਟਤ ਪਿਯ ਗੌਨ ॥

aaj sakhee mai yau sunayo pahu faaTat piy gauan ||

‘Oh, rny friends, I have heard that at the day break my lover will go away.

ਪਹੁ ਹਿਯਰੇ ਝਗਰਾ ਪਰਿਯੋ ਪਹਿਲੇ ਫਟਿ ਹੈ ਕੌਨ ॥੨੧॥

pahu hiyare jhagaraa pariyo pahile faT hai kauan ||21||

‘The point is who will enact first (his leaving and rising of Sun).(21)

ਮਾਧਵ ਬਾਚ ॥

maadhav baach ||

Madhwan Talk

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤੁਮ ਸੁਖ ਸੋ ਸੁੰਦਰਿ ਹਯਾਂ ਰਹੋ ॥

tum sukh so su(n)dhar hayaa(n) raho ||

ਹਮ ਕੋ ਬੇਗਿ ਬਿਦਾ ਮੁਖ ਕਹੋ ॥

ham ko beg bidhaa mukh kaho ||

'You, the pretty one, stay here in bliss and bid me good-bye.

ਹਮਰੋ ਕਛੂ ਤਾਪ ਨਹ ਕਰਿਯਹੁ ॥

hamaro kachhoo taap neh kariyahu ||

ਨਿਤ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮ ਸੰਭਰਿਯਹੁ ॥੨੨॥

nit raam ko naam sa(n)bhariyahu ||22||

'Do not be alarmed about me and meditate on god Rama's name.'(22)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਕਾਮਾ ਤਬੈ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਮੁਰਛਾਇ ॥

sunat bachan kaamaa tabai bhoom paree murachhai ||

Hearing the advice, the lady became unconscious and fell flat on the ground,

ਜਨੁ ਘਾਯਲ ਘਾਇਨ ਲਗੇ ਗਿਰੈ ਉਠੈ ਬਰਰਾਇ ॥੨੩॥

jan ghaayal ghain lage girai uThai bararai ||23||

Like the injured man, tried to get up but fell down again.(23)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sortha

ਅਧਿਕ ਬਿਰਹ ਕੇ ਸੰਗ ਪੀਤ ਬਰਨ ਕਾਮਾ ਭਈ ॥

adhik bireh ke sa(n)g peet baran kaamaa bhiee ||

In the wake of separation, Kama looked anaemic.

ਰਕਤ ਨ ਰਹਿਯੋ ਅੰਗ ਚਲਿਯੋ ਮੀਤ ਚੁਰਾਇ ਚਿਤ ॥੨੪॥

rakat na rahiyo a(n)g chaliyo meet churai chit ||24||

As the paramour had gone after stealing her heart; she looked totally

drained.(24)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਟਾਕ ਤੋਲ ਤਨ ਨ ਰਹਿਯੋ ਮਾਸਾ ਰਹਿਯੋ ਨ ਮਾਸ ॥

Taak tol tan na rahiyo maasaa rahiyo na maas ||

ਬਿਰਹਿਨ ਕੌ ਤੀਨੋ ਭਲੇ ਹਾਡ ਚਾਮ ਅਰੁ ਸ੍ਵਾਸ ॥੨੫॥

birahin kau teeno bhale haadd chaam ar savaiaas ||25||

ਅਤਿ ਕਾਮਾ ਲੋਟਤ ਧਰਨਿ ਮਾਧਵਨਲ ਕੇ ਹੇਤ ॥

at kaamaa loTat dharan maadhavanal ke het ||

The separation of Madhwan made her to roll over on the ground,

ਟੂਟੋ ਅਮਲ ਅਫੀਮਿਯਹਿ ਜਨੁ ਪਸਵਾਰੇ ਲੇਤ ॥੨੬॥

TooTo amal afeemiyeh jan pasavaare let ||26||

Like an addict of opium, she tossed around in the dust.(26)

ਮਿਲਤ ਨੈਨ ਨਹਿ ਰਹਿ ਸਕਤ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਤੰਗ ॥

milat nain neh reh sakat jaanat preet pata(n)g ||

ਛੂਟਤ ਬਿਰਹ ਬਿਯੋਗ ਤੇ ਹੋਮਤ ਅਪਨੋ ਅੰਗ ॥੨੭॥

chhooTat bireh biyog te homat apano a(n)g ||27||

ਕਾਮਾ ਬਾਚ ॥

kaamaa baach ||

Kama Talk

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੈ ਤੀਰਥ ਕਰਿਹੌਂ ॥

kha(n)dd kha(n)dd kai teerath karihau ||

ਬਾਰਿ ਅਨੇਕ ਆਗਿ ਮੈ ਬਰਿਹੌਂ ॥

baar anek aag mai barihau ||

‘I will go around the pilgrim places and, again and again, will burn in fire of

alienation.

ਕਾਸੀ ਬਿਖੈ ਕਰਵਤਿਹਿ ਪੈਹੌਂ ॥

kaasee bikhai karavateh paihau ||

ਢੂੰਢਿ ਮੀਤ ਤੋ ਕੌਂ ਤਊ ਲੈਹੌਂ ॥੨੮॥

ddoo(n)dd meet to kau tuoo laihau ||28||

‘I will face the saw at Kanshi but will never rest till I find you.(28)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਜਹਾ ਪਿਯਰਵਾ ਚਲੇ ਪ੍ਰਾਨ ਤਿਤਹੀ ਚਲੇ ॥

jahaa piyaravaa chale praan titahee chale ||

‘Where there is love, there is my life.

ਸਕਲ ਸਿਥਿਲ ਭਏ ਅੰਗ ਸੰਗ ਜੈ ਹੈ ਭਲੇ ॥

sakal sithil bhe a(n)g sa(n)g jai hai bhale ||

‘All my body limbs are getting exhausted.

ਮਾਧਵਨਲ ਕੌ ਨਾਮੁ ਮੰਤ੍ਰ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥

maadhavanal kau naam ma(n)tr so jaaniyai ||

'I need the charm of Madhwan,

ਹੋ ਜਾਤੌ ਲਗਤ ਉਚਾਟ ਸਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨਿਯੈ ॥੨੯॥

ho jaatau lagat uchaaT sat kar maaniyai ||29||

'As my heart is yearning without him.'(29)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੋ ਤੁਮਰੀ ਬਾਛਾ ਕਰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈ ਜਮ ਮੋਹਿ ॥

jo tumaree baachhaa karat praan harai jam moh ||

'If the god of death takes out my life in your remembrance,

ਮਰੇ ਪਰਾਤ ਚੁਰੈਲ ਹ੍ਵੈ ਚਮਕਿ ਚਿਤੈਹੌ ਤੋਹਿ ॥੩੦॥

mare paraat churail havai chamak chitaihau toh ||30||

'I will become witch and keep on roaming and searching for you.(30)

ਬਰੀ ਬਿਰਹ ਕੀ ਆਗਿ ਮੈ ਜਰੀ ਰਖੈ ਹੌ ਨਾਉ ॥

baree bireh kee aag mai jaree rakhai hau naau ||

'Burning in the fire of passion,

ਭਾਤਿ ਜਰੀ ਕੀ ਬਰੀ ਕੀ ਢਿਗ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜਾਉ ॥੩੧॥

bhaat jaree kee baree kee ddig te kabahoo(n) na jaau ||31||

I will adopt my name as "the burnt one".(31)

ਸਾਚ ਕਹਤ ਹੈ ਬਿਰਹਨੀ ਰਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੌ ਪਾਗਿ ॥

saach kahat hai birahanee rahee prem sau paag ||

'I say truthfully that a disengaged one burns in love,

ਡਰਤ ਬਿਰਹ ਕੀ ਅਗਨਿ ਸੌ ਜਰਤ ਕਾਠ ਕੀ ਆਗਿ ॥੩੨॥

ddarat bireh kee agan sau jarat kaaTh kee aag ||32||

'Exactly like the dry wood blazes with crackling sounds.'(32)

ਤਬ ਮਾਧਵਨਲ ਉਠਿ ਚਲਿਯੋ ਭਯੋ ਪਵਨ ਕੋ ਭੇਸ ॥

tab maadhavanal uTh chaliyo bhayo pavan ko bhes ||

In the meantime, Madhwan had flown away like air,

ਜਸ ਧੁਨਿ ਸੁਨਿ ਸਿਰ ਧੁਨਿ ਗਯੋ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਹਾ ਨਰੇਸ ॥੩੩॥

jas dhun sun sir dhun gayo bikram jahaa nares ||33||

And reached there where the reverend Bikrimajeet used to sit.(33)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਹਾ ਨਿਤਿ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥

bikram jahaa nit chal aavai ||

ਪੂਜਿ ਗੌਰਜਾ ਕੌ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਵੈ ॥

pooj gauarajaa kau gireh jaavai ||

Bikrim used to visit the place and perform prayers to goddess gory.

ਮੰਦਿਰ ਊਚ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਹੀ ॥

ma(n)dhir uooch dhujaa faharaahee ||

ਫਟਕਾਚਲ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਲਜਾਹੀ ॥੩੪॥

faTakaachal lakh taeh lajaahee ||34||

The temple was lofty and its grace was unsurpassable.(34)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਿਹੀ ਠੌਰਿ ਮਾਧਵ ਗਯੋ ਦੋਹਾ ਲਿਖ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥

tihee Thauar maadhav gayo dhohaa likhayo banai ||

Madhwan went there and wrote a couplet at the place,

ਜੌ ਬਿਕ੍ਰਮ ਇਹ ਬਾਚਿ ਹੈ ਹ੍ਵੈ ਹੋ ਮੋਰ ਉਪਾਇ ॥੩੫॥

jau bikram ieh baach hai havai ho mor upai ||35||

(Thinking) ‘When Bikrim reads it he will suggest some resolve for me.‘(35)

ਜੇ ਨਰ ਰੋਗਨ ਸੌ ਗ੍ਰਸੇ ਤਿਨ ਕੋ ਹੋਤ ਉਪਾਉ ॥

je nar rogan sau grase tin ko hot upaau ||

If a person is sick he can be suggested some remedy,

ਬਿਰਹ ਤ੍ਰਿਦੋਖਨ ਜੇ ਗ੍ਰਸੇ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਬਚਾਉ ॥੩੬॥

bireh tiradhokhan je grase tin ko kachh na bachaau ||36||

But for a person who is suffering from love-sickness, there is no

sanctuary.(36)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਿਕ੍ਰਮ ਸੈਨਿ ਤਹਾ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥

bikram sain tahaa chal aayo ||

ਆਨ ਗੌਰਜਾ ਕੌ ਸਿਰ ਨਯਾਯੋ ॥

aan gauarajaa kau sir nayaayo ||

Bikrim came there in the evening and paid his obeisance to the goddess Gory,

ਬਾਚਿ ਦੋਹਰਾ ਕੋ ਚਕਿ ਰਹਿਯੋ ॥

baach dhoharaa ko chak rahiyo ||

ਕੋ ਬਿਰਹੀ ਆਯੋ ਹਯਾਂ ਕਹਿਯੋ ॥੩੭॥

ko birahee aayo hayaa(n) kahiyo ||37||

He read the couplet and inquired if there had come some love-sick

person.(37)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੋ ਬਿਰਹੀ ਆਯੋ ਹਜਾਂ ਤਾ ਕੌ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਇ ॥

ko birahee aayo hayaa(n) taa kau leh bulai ||

(She pronounced) 'The one who is love-sick, has come here, call

ਜੋ ਵਹੁ ਕਹੈ ਸੋ ਹੌ ਕਰੌ ਤਾ ਕੌ ਜਿਯਨ ਉਪਾਇ ॥੩੮॥

jo vahu kahai so hau karau taa kau jiyan upai ||38||

Him. 'Whatever he desires, I will fulfi1.'(38)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਿਕ੍ਰਮ ਮਾਧਵ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

bikram maadhav bol paThaayo ||

ਆਦਰੁ ਦੈ ਆਸਨੁ ਬੈਠਾਯੋ ॥

aadhar dhai aasan baiThaayo ||

Bikrim called Madhwan and asked him respectfully to be seated.

ਕਹਸਿ ਦਿਜਾਗ੍ਯਾ ਦੇਹੁ ਸੁ ਕਰਿਹੌ ॥

kahas dhijaagrayaa dhehu su karihau ||

(Madhwan said) ‘Whatever the Brahmin priest orders,

ਪ੍ਰਾਨਨ ਲਗੇ ਹੇਤੁ ਤੁਹਿ ਲਰਿਹੋ ॥੩੯॥

praanan lage het tuh lariho ||39||

I will abide by, even I may have to fight,’(39)

ਜਬ ਮਾਧਵ ਕਹਿ ਭੇਦ ਸੁਨਾਯੋ ॥

jab maadhav keh bhedh sunaayo ||

When Madhwan told the whole story,

ਤਬ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥

tab bikram sabh sain bulaayo ||

Bikrim called all his army.

ਸਾਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਕੌਚ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥

saaje sasatr kauach tan dhaare ||

Arming themselves and putting the armour

ਕਾਮਵਤੀ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੪੦॥

kaamavatee kee or sidhaare ||40||

They commenced march to the direction of Kamwati.(40)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sortha

ਦੂਤ ਪਠਾਯੋ ਏਕ ਕਾਮਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਕਹੈ ॥

dhoot paThaayo ek kaamasain nirap sau kahai ||

He sent his emissary to (Raja) Kam Sen to give him the message,

ਕਾਮਕੰਦਲਾ ਏਕ ਦੈ ਸਭ ਦੇਸ ਉਬਾਰਿਯੈ ॥੪੧॥

kaamaka(n)dhalaa ek dhai sabh dhes ubaariyai ||41||

‘To save your country, you handover Kaamkandla.’(41)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਾਮਵਤੀ ਭੀਤਰ ਦੂਤਾਯੋ ॥

kaamavatee bheetar dhootaayo ||

ਕਾਮਸੈਨ ਜੂ ਕੋ ਸਿਰੁ ਨਯਾਯੋ ॥

kaamasain joo ko sir nayaayo ||

Kamwati learned what the emissary had conveyed to Kam Sen.

ਬਿਕ੍ਰਮ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਵਾ ॥

bikram kahiyo su taeh sunaavaa ||

ਅਧਿਕ ਰਾਵ ਕੋ ਦੁਖ ਉਪਜਾਵਾ ॥੪੨॥

adhik raav ko dhukh upajaavaa ||42||

The message from Bikrim had distressed the Raja.(42)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਿਸਿਸਿ ਚੜੇ ਦਿਨ ਕੇ ਭਏ ਨਿਸਿ ਰਵਿ ਕਰੈ ਉਦੋਤ ॥

nisis chaRe dhin ke bhe nis rav karai udhot ||

(Raja,) 'Moon may shine during the day and sun may come at the night,

ਕਾਮਕੰਦਲਾ ਕੋ ਦਿਯਬ ਤਊ ਨ ਹਮ ਤੇ ਹੋਤ ॥੪੩॥

kaamaka(n)dhalaa ko dhiyab tuoo na ham te hot ||43||

'But I will not be able to give Kamkandla away.'(43)

ਦੂਤੋ ਬਾਚ ॥

dhooto baach ||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਕਹਾ ਨਾਰਿ ਕਾਮਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥

suno raaj kahaa naar kaamaa bichaaree ||

(The emissary,) 'Listen Raja, what magnificence is there in Kaamkandla,

ਕਹਾ ਗਾਠਿ ਬਾਧੀ ਤੁਮੈ ਜਾਨਿ ਪਜਾਰੀ ॥

kahaa gaaTh baadhee tumai jaan payaaree ||

‘That you are protecting her tied to your own self,

ਕਹੀ ਮਾਨਿ ਮੇਰੀ ਕਹਾ ਨਾਹਿ ਭਾਖੋ ॥

kahee maan meree kahaa naeh bhaakho ||

‘Beeding to my advice, don’t keep her with you,

ਇਨੈ ਦੈ ਮਿਲੌ ਤਾਹਿ ਕੌ ਗਰਬ ਰਾਖੋ ॥੪੪॥

einai dhai milau taeh kau garab raakho ||44||

‘And by sending her away, protect your honour.(44)

ਹਠੀ ਹੈ ਹਮਾਰੀ ਸੁ ਤੁਮਹੂੰ ਪਛਾਨੋ ॥

haThee hai hamaaree su tumahoo(n) pachhaano ||

ਦਿਸਾ ਚਾਰਿ ਜਾ ਕੀ ਸਦਾ ਲੋਹ ਮਾਨੋ ॥

dhisaa chaar jaa kee sadhaa loh maano ||

‘We persist and you must recognise, as our potency is known in all the

four directions (of the world).’

ਬਲੀ ਦੇਵ ਆਦੇਵ ਜਾ ਕੌ ਬਖਾਨੈ ॥

balee dhev aadhev jaa kau bakhaanai ||

ਕਹਾ ਰੋਕ ਤੂ ਤੌਨ ਸੋ ਜੁਧੁ ਠਾਨੈ ॥੪੫॥

kahaa rok too tauan so judh Thaanai ||45||

ਬਜੀ ਦੁੰਦਭੀ ਦੀਹ ਦਰਬਾਰ ਭਾਰੇ ॥

bajee dhu(n)dhabhee dheeh dharabaar bhaare ||

ਜਬੈ ਦੂਤ ਕਟੁ ਬੈਨ ਐਸੇ ਉਚਾਰੇ ॥

jabai dhoot kaT bain aaise uchaare ||

The drums started to beat war cries when the emissary spoke harshly.

ਹਠਿਯੋ ਬੀਰ ਹਾਠੌ ਕਹਿਯੋ ਜੁਧ ਮੰਡੋ ॥

haThiyo beer haaThau kahiyo judh ma(n)ddo ||

The obstinate Raja pronounced the declaration of war and

ਕਹਾ ਬਿਕ੍ਰਮਾ ਕਾਲ ਕੋ ਖੰਡ ਖੰਡੋ ॥੪੬॥

kahaa bikramaa kaal ko kha(n)dd kha(n)ddo ||46||

Determined to cut Bikrim into pieces.(46)

ਚੜਿਯੋ ਲੈ ਅਨੀ ਕੋ ਬਲੀ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥

chaRiyo lai anee ko balee beer bhaare ||

ਖੰਡੇਲੇ ਬਘੇਲੇ ਪੰਧੇਰੇ ਪਵਾਰੇ ॥

kha(n)ddele baghele pa(n)dhere pavaare ||

Taking with him the brave Khandelas, Baghelas and Pandheras, he raided,

ਗਹਰਵਾਰ ਚੌਹਾਨ ਗਹਲੌਤ ਦੌਰੈ ॥

gaharavaar chauahaan gahalauat dhauarai ||

ਮਹਾ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜਿਤੇ ਨਾਹਿ ਔਰੈ ॥੪੭॥

mahaa ja(n)g jodhaa jite naeh aauarai ||47||

And he had in his army Raharwars, Chohans and Ghalauts, who had taken

part in great fighting.(47)

ਸੁਨ੍ਯੋ ਬਿਕ੍ਰਮਾ ਬੀਰ ਸਭ ਹੀ ਬੁਲਾਏ ॥

sunayo bikramaa beer sabh hee bulaae ||

ਠਟੇ ਠਾਟ ਗਾੜੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥

ThaTe ThaaT gaaRe chale khet aae ||

When jikrim heard the news, he collected all the intrepid ones.

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸੂਰ ਸੈਨਾ ਉਮੰਗੈ ॥

dhuhoo(n) or te soor sainaa uma(n)gai ||

They both fought valiantly,

ਮਿਲੇ ਜਾਇ ਜਮੁਨਾ ਮਨੌ ਧਾਇ ਗੰਗੈ ॥੪੮॥

mile jai jamunaa manau dhai ga(n)gai ||48||

And amalgamated like river Jamuna and Gang.(48)

ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਕਰਵਾਰਿ ਕਾਢੈ ਚਲਾਵੈ ॥

kite beer karavaar kaaddai chalaavai ||

ਕਿਤੇ ਚਰਮ ਪੈ ਘਾਇ ਤਾ ਕੋ ਬਚਾਵੈ ॥

kite charam pai ghai taa ko bachaavai ||

ਕਿਤੋ ਬਰਮ ਪੈ ਚਰਮ ਰੁਪਿ ਗਰਮ ਝਾਰੈ ॥

kito baram pai charam rup garam jhaarai ||

ਉਠੈ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ਛੁਟੈ ਚਿੰਨਗਾਰੈ ॥੪੯॥

auThai naadh bhaare chhuTai chi(n)nagaarai ||49||

ਕਿਤੇ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲਾ ਚਲਾਵੈ ॥

kite gofanai guraj golaa chalaavai ||

ਕਿਤੇ ਅਰਧ ਚੰਦ੍ਰਾਦਿ ਬਾਨਾ ਬਜਾਵੈ ॥

kite aradh cha(n)dhraadh baanaa bajaavai ||

ਕਿਤੇ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸੂਆ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ॥

kite sool saithee sooaa haath lai kai ||

ਮੰਡੇ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਮਹਾ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੫੦॥

ma(n)dde aan jodhaa mahaa kop havai kai ||50||

ਫਰੀ ਧੋਪ ਖਾਡੇ ਲਏ ਫਾਸ ਐਸੀ ॥

faree dhop khaadde le faas aaisee ||

ਮਨੌ ਨਾਰਿ ਕੇ ਸਾਹੁ ਕੀ ਜੁਲਫ ਜੈਸੀ ॥

manau naar ke saahu kee julaf jaisee ||

ਕਰੀ ਮਤ ਕੀ ਭਾਤਿ ਮਾਰਤ ਬਿਹਾਰੈ ॥

karee mat kee bhaat maarat bihaarai ||

ਜਿਸੇ ਕੰਠਿ ਡਾਰੈ ਤਿਸੈ ਐਚ ਮਾਰੈ ॥੫੧॥

jise ka(n)Th ddaarai tisai aaich maarai ||51||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਕਲ ਭਟ ਲਰੇ ॥

jab ieh bhaat sakal bhaT lare ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਰਨ ਮੈ ਹ੍ਵੈ ਪਰੇ ॥

Took Took ran mai havai pare ||

Fighting, and fighting hard, when they fell being cut in combats,

ਤਬ ਬਿਕ੍ਰਮ ਹਸਿ ਬੈਨ ਉਚਾਰੋ ॥

tab bikram has bain uchaaro ||

ਕਾਮਸੈਨ ਸੁਨੁ ਕਹਿਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥੫੨॥

kaamasain sun kahiyo hamaaro ||52||

Bikrim came forward said smilingly, ‘Kam Dev, now listen to me,(52)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੈ ਬੇਸ੍ਵਾ ਇਹ ਬਿਪ੍ਰ ਕੌਂ ਸੁਨੁ ਰੇ ਬਚਨ ਅਚੇਤ ॥

dhai besavaiaa ieh bipr kau sun re bachan achet ||

‘Oh, fool, handover this prostitute to that Brahmin.

ਬ੍ਰਿਥਾ ਜੁਝਾਰਤ ਕਜੋ ਕਟਕ ਏਕ ਨਟੀ ਕੇ ਹੇਤ ॥੫੩॥

birathaa jujhaarat kayo kaTak ek naTee ke het ||53||

‘Why for the sake of a prostitute, get your army killed.’(53)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਾਮਸੈਨ ਤਿਹ ਕਹੀ ਨ ਕਰੀ ॥

kaamasain teh kahee na karee ||

ਪੁਨਿ ਬਿਕ੍ਰਮ ਹਸਿ ਯਹੈ ਉਚਰੀ ॥

pun bikram has yahai ucharee ||

Kam Sen did not heed and Bikrim said,

ਹਮ ਤੁਮ ਲਰੈ ਕਪਟ ਤਜਿ ਦੋਈ ॥

ham tum larai kapaT taj dhoiee ||

ਕੈ ਜੀਤੇ ਕੈ ਹਾਰੈ ਕੋਈ ॥੫੪॥

kai jeete kai haarai koiee ||54||

‘Whether one wins or losses, let us now fight.(54)

ਅਪਨੀ ਅਪਨੇ ਹੀ ਸਿਰ ਲੀਜੈ ॥

apanee apane hee sir leejai ||

ਔਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਦੀਜੈ ॥

aauaran ke sir birathaa na dheejai ||

‘Let us finish our quarrel ourselves, why roll the heads of others. ‘For

ਬੈਠਿ ਬਿਗਾਰਿ ਆਪੁ ਜੋ ਕਰਿਯੈ ॥

baiTh bigaar aap jo kariyai ||

ਨਾਹਕ ਔਰ ਲੋਕ ਨਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥੫੫॥

naahak aauar lok neh mariyai ||55||

Our own sake, we should not make others to lose their lives.'(55)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਮਸੈਨ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਅਧਿਕ ਉਠਿਯੋ ਰਿਸ ਖਾਇ ॥

kaamasain ieh bachan sun adhik uThiyo ris khai ||

Listening to this, Kam Sen flew into the rage,

ਅਪਨੌ ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਕੈ ਬਿਕ੍ਰਮ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੫੬॥

apanau turai dhavai kai bikram layo bulai ||56||

Sprinting his horse, he challenged Bikrim.(56)

ਕਾਮਸੈਨ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੂਰ ਸਾਮੁਹੇ ਜਾਇ ॥

kaamasain aaise kahiyo soor saamuhe jai ||

Kam Sen Addressed the Soldiers like this,

ਝਾਗਿ ਸੈਹਥੀ ਬ੍ਰਿਣ ਕਰੈ ਤੌ ਤੂ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਰਾਇ ॥੫੭॥

jhaag saihathee biran karai tau too bikram sarai ||57||

'I will consider you as Raja Bikrim, if you can injure me with the sword.'(57)

ਝਾਗਿ ਸੈਹਥੀ ਪੇਟ ਮਹਿ ਚਿਤ ਮਹਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ॥

jhaag saihathee peT meh chit meh adhik risai ||

ਆਨਿ ਕਟਾਰੀ ਕੋ ਕਿਯੋ ਕਾਮਸੈਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥੫੮॥

aan kaTaaree ko kiyo kaamasain ko ghai ||58||

ਐਸੇ ਕੌ ਐਸੋ ਲਹਤ ਜਿਯਤ ਨ ਛਾਡਤ ਔਰ ॥

aaise kau aaiso lahat jiyat na chhaaddat aauar ||

Tlien they struck each other with force,

ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਰਾਖਿਯੋ ਜਿਯਤ ਰਾਵ ਤਿਹ ਠੌਰ ॥੫੯॥

maar kaTaaree raakhiyo jiyat raav teh Thauar ||59||

And, brandishing his sword he killed the Raja.(59)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੀਤਿ ਤਾਹਿ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਈ ॥

jeet taeh sabh sain bulaiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੀ ਬਜੀ ਬਧਾਈ ॥

bhaat bhaat kee bajee badhaiee ||

After the victory, he assembled his army and exchanged felicities.

ਦੇਵਨ ਰੀਝਿ ਇਹੈ ਬਰੁ ਦਯੋ ॥

dhevan reejh ihai bar dhayo ||

ਬ੍ਰਣੀ ਹੁਤੋ ਅਬ੍ਰਣ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੬੦॥

branee huto abran havai gayo ||60||

The gods showered their blessing and Bikrim’s injuries Were

diminished.(60)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਥਿਤ ਭੇਖ ਸਜਿ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਬਿਪ੍ਰ ਕੇ ਕਾਮ ॥

athit bhekh saj aap nirap gayo bipr ke kaam ||

Disguising himself as Brahmin priest, he went there,

ਜਹ ਕਾਮਾ ਲੋਟਤ ਹੁਤੀ ਲੈ ਮਾਧਵ ਕੋ ਨਾਮ ॥੬੧॥

jeh kaamaa loTat hutee lai maadhav ko naam ||61||

Where Kama was rolling in remembrance of Madhwan.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਾਤੈ ਇਹੈ ਬਚਨ ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ॥

jaatai ihai bachan tin kahiyo ||

ਮਾਧਵ ਖੇਤ ਹੇਤ ਤਵ ਰਹਿਯੋ ॥

maadhav khet het tav rahiyo ||

Raja (Bikrim) told her that Madhwan had died in the war.

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਬ ਹੀ ਮਰਿ ਗਈ ॥

sunat bachan tab hee mar giee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਇਹੈ ਖਬਰਿ ਦਿਜ ਦਈ ॥੬੨॥

nirap lai ihai khabar dhij dhiee ||62||

Hearing the news she immediately breathed her last and then Raja went to give the news to Brahmin.(62)

ਯਹ ਬਚ ਜਬ ਸ੍ਰੋਨਨ ਸੁਨਿ ਲੀਨੋ ॥

yeh bach jab sronan sun leeno ||

ਪਲਕ ਏਕ ਮਹਿ ਪ੍ਰਾਨਹਿ ਦੀਨੋ ॥

palak ek meh praaneh dheeno ||

When he (Brahmin) heard this news through his own ears, he, instantly,

expired.

ਜਬ ਕੌਤਕ ਇਹ ਰਾਇ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab kauatak ieh rai nihaariyo ||

ਜਰਨ ਮਰਨ ਕਾ ਨਿਗ੍ਰਹ ਧਾਰਿਯੋ ॥੬੩॥

jaran maran kaa nigreh dhaariyo ||63||

When Raja witnessed this, he decided to immolate himself as well.(63)

ਚਿਤਾ ਜਰਾਇ ਜਰਨ ਜਬ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥

chitaa jarai jaran jab laagayo ||

ਤਬ ਬੈਤਾਲ ਤਹਾ ਤੇ ਜਾਗ੍ਯੋ ॥

tab baitaal tahaa te jaagayo ||

When the flaming pyre was ready, suddenly Betaal, (his court poet)

appeared.

ਸੰਚਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਹ ਦੁਹੂੰਨ ਜਿਯਾਯੋ ॥

sa(n)ch a(n)mirat teh dhuhoo(n)n jiyaayo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਚਿਤ ਕੋ ਤਾਪੁ ਮਿਟਾਯੋ ॥੬੪॥

nirap ke chit ko taap miTaayo ||64||

He sprinkled the nectar over the bodies of both of them, made them alive

again and eliminated Raja’s affliction.(64)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਹਿ ਸੈਥੀ ਪਾਵਕ ਬਰਿਯੋ ਦੁਹੂੰਅਨ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ॥

seh saithee paavak bariyo dhuhoo(n)an layo bachai ||

He bore the brunt of sword and had decided to burn himself,

ਕਾਮਾ ਦਈ ਦਿਜੋਤ ਮਹਿ ਧੰਨਜ ਬਿਕ੍ਰਮਾਰਾਇ ॥੬੫॥

kaamaa dhiee dhijot meh dha(n)nay bikramaarai ||65||

Raja Bikrim, the endower of life to Kama is meritorious.(65)(I)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੯੧॥੧੬੩੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ikaanavo charitr samaapatam sat subham sat ||91||1634||afajoo(n)||

Ninety-first Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (91)(1632)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦਛਿਨ ਦੇਸ ਬਿਚਛਨ ਨਾਰੀ ॥

dhachhin dhes bichachhan naaree ||

ਜੋਗੀ ਗਏ ਭਏ ਘਰ ਬਾਰੀ ॥

jogee ge bhe ghar baaree ||

In the south, the women were so pretty that even the yogis, the ascetics, gone there, had became householders.

ਮੰਗਲ ਸੈਨ ਰਾਵ ਜਗੁ ਕਹਈ ॥

ma(n)gal sain raav jag kahiee ||

ਸਭ ਅਰਿ ਕੁਲ ਜਾ ਤੇ ਤ੍ਰਿਣ ਗਹਈ ॥੧॥

sabh ar kul jaa te tiran gahiee ||1||

Mangal Sen was the Raja of that part and all the enemies dreaded of his

power.(1)

ਸਰੂਪ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

saroop kalaa taa kee bar naaree ||

ਮਾਨਹੁ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥

maanahu mahaa rudhr kee payaaree ||

Saroup Kala was his wife who was as pretty as (the legendry) wife of

ਤਾ ਸੋ ਨੇਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਰਹੈ ॥

taa so neh nirapat ko rahai ||

ਕਰੈ ਸੋਈ ਜੋਈ ਵਹ ਕਹੈ ॥੨॥

karai soiee joiee veh kahai ||2||

Shiva. Raja loved her intensively and performed his duties according to

her wishes.(2)

ਰੁਆਮਲ ਛੰਦ ॥

ruaamal chha(n)dh ||

Ruaamal Chhand

ਰੰਗ ਮਹਲ ਬਿਖੈ ਹੁਤੇ ਨਰ ਰਾਇ ਤਵਨੈ ਕਾਲ ॥

ra(n)g mahal bikhai hute nar rai tavanai kaal ||

ਰੂਪ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜਤੀ ਤਹ ਸੁੰਦਰੀ ਲੈ ਬਾਲ ॥

roop prabhaa biraajatee teh su(n)dharee lai baal ||

When Raja was in the Palace, Roop Prabha used to come there with her companions.

ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਨਾਦ ਔ ਨਫੀਰੀ ਬੇਨੁ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥

kaanrahare naadh aau nafeeree ben been miradha(n)g ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿਨ ਕੇ ਕੁਲਾਹਲ ਹੋਤ ਨਾਨਾ ਰੰਗ ॥੩॥

bhaat bhaatin ke kulaahal hot naanaa ra(n)g ||3||

The musical notes of Raag Kanrra were melodiously played on Nafiris, the

flutes and the ecstasies were showered.(3)

ਏਕ ਨਟੂਆ ਤਹ ਰਹੈ ਤਿਹ ਬਿਸੁਨ ਦਤੂਆ ਨਾਮ ॥

ek naTooaa teh rahai teh bisun dhatavaiaa naam ||

There lived a bard who was known as Bishan Datt,

ਰਾਵ ਜੂ ਤਾ ਕੌ ਨਚਾਵਤ ਰਹੈ ਆਠੌ ਜਾਮ ॥

raav joo taa kau nachaavat rahai aaThau jaam ||

Whom the Raja had made to dance whole day long.

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਤਾ ਕੌ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨਿਜੁ ਨੈਨ ॥

amit roop bilok taa kau raaniyeh nij nain ||

When the Rani saw him with her own eyes,

ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭੂ ਪੈ ਬਧੀ ਸਾਯਕ ਮੈਨ ॥੪॥

havai giree bisa(n)bhaar bhoo pai badhee saayak main ||4||

She was overpower with lust and fell flat on the ground.(4)

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

Tomar Chhand

ਰਾਨਿਯਿਹ ਸਖੀ ਪਠਾਇ ॥

raaniyeh sakhee paThai ||

ਸੋ ਲਯੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥

so layo dhaam bulai ||

The Rani sent her maid and called him to her home.

ਤਜਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਕਾਨਿ ॥

taj kai nirapat kee kaan ||

ਤਾ ਸੌ ਰਮੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥੫॥

taa sau ramee ruch maan ||5||

Ignoring the prestige of the Raja, she indulged in love-making with him.(5)

ਤਿਹ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥

teh amit roop nihaar ||

ਸਿਵ ਸਤ੍ਰੁ ਗਯੋ ਸਰ ਮਾਰਿ ॥

siv satr gayo sar maar ||

His extreme handsomeness had shot through her a Cupid's sharp arrow.

ਤਬ ਲੌ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਯੋ ਆਇ ॥

tab lau nirapat gayo aai ||

ਅਬਲਾ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥੬॥

abalaa adhik dhukh pai ||6||

In the meantime, the Raja appeared.(6)

ਤਬ ਕਿਯੋ ਇਹੈ ਉਪਾਇ ॥

tab kiyo ihai upai ||

ਇਕ ਦੇਗ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥

eik dheg liee ma(n)gai ||

She proceeded this way: she sent for it large cooking-vessel,

ਤਾ ਪੈ ਤਵਾ ਕੌ ਦੀਨ ॥

taa pai tavaa kau dheen ||

ਕੋਊ ਸਕੈ ਤਾਹਿ ਨ ਚੀਨ ॥੭॥

kouoo sakai taeh na cheen ||7||

And covered it with a lid so that no one could see inside.(7)

ਜਾ ਮੈ ਘਨੌ ਜਲ ਪਰੈ ॥

jaa mai ghanau jal parai ||

ਤਰ ਕੌ ਨ ਬੂੰਦਿਕ ਢਰੈ ॥

tar kau na boo(n)dhik ddarai ||

(She spoke) ‘I have filled it with water and not a drop can drip out of it,

ਤਾ ਮੈ ਗੁਲਾਬਹਿ ਪਾਇ ॥

taa mai gulaabeh pai ||

ਕਾਢਿਯੌ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਰਾਇ ॥੮॥

kaaddiyau pateh dhikharai ||8||

‘I have put roses in it,’ and then she presented her husband the

rosewater.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੀਂਚ੍ਰਯੋ ਵਹੈ ਗੁਲਾਬ ਲੈ ਪਤਿ ਕੀ ਪਗਿਯਾ ਮਾਹਿ ॥

see(n)chrayo vahai gulaab lai pat kee pagiyaa maeh ||

She took some rose-water, and sprinkled it on her husband’s turban.

ਛਿਰਕਿ ਸਭਨ ਪਹਿ ਕਾਢਿਯੌ ਭੇਦ ਲਹਿਯੋ ਜੜ ਨਾਹਿ ॥੯॥

chhirak sabhan peh kaaddiyau bhedh lahiyo jaR naeh ||9||

Under the shower of rose-water she slipped him out and no one could

acquiesce the real secret.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨਾਥ ਬਾਗ ਜੋ ਮੈ ਲਗਵਾਯੋ ॥

naath baag jo mai lagavaayo ||

‘My Master, the garden, which I have fostered,

ਯਹ ਗੁਲਾਬ ਤਿਹ ਠਾ ਤੇ ਆਯੋ ॥

yeh gulaab teh Thaa te aayo ||

‘These roses have come out ofthat.

ਸਕਲ ਸਖਿਨ ਜੁਤ ਤੁਮ ਪੈ ਡਾਰਿਯੋ ॥

sakal sakhin jut tum pai ddaariyo ||

‘We, all the compatriots, have made the selection.’

ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਭਯੋ ਜੜ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੧੦॥

prafulat bhayo jaR kachh na bichaariyo ||10||

Listening to this, that fool was overjoyed.(l0)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੯੨॥੧੬੪੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe baanavo charitr samaapatam sat subham sat ||92||1644||afajoo(n)||

Ninety-second Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja

and the Minister, Completed with Benediction. (92)(1642)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਲਿਯੋ ਜੁਲਾਹੋ ਸਾਹੁਰੇ ਉਡਿ ਜਾ ਕਹਤਾ ਜਾਇ ॥

chaliyo julaaho saahure udd jaa kahataa jai ||

A weaver was walking to his in-laws and kept on shoUting, ‘flyaway’

ਬਧਿਕਨ ਕੁਸਗੁਨ ਜਾਨਿ ਕੈ ਮਾਰਿਯੋ ਤਾਹਿ ਬਨਾਇ ॥੧॥

badhikan kusagun jaan kai maariyo taeh banai ||1||

A hunter considering this to be a bad omen beat him up.(1)

ਬਧਿਕ ਬਾਚ ॥

badhik baach ||

Badhik Talk

ਉਡਿ ਉਡਿ ਆਵਹੁ ਫਾਸਿਯਹੁ ਸੌ ਕਹਤਾ ਮਗੁ ਜਾਇ ॥

audd udd aavahu faasiyahu sau kahataa mag jai ||

(The hunter told him) ‘You must say come flying and get entrapped.

ਜੋ ਐਸੋ ਬਚ ਪੁਨਿ ਕਹਿਯੋ ਹਨਿਹੈ ਤੋਹਿ ਰਿਸਾਇ ॥੨॥

jo aaiso bach pun kahiyo hanihai toh risai ||2||

‘If you shout other way, I will get furious and kill you’.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਫਸਿ ਫਸਿ ਜਾਵਹੁ ਉਡਿ ਉਡਿ ਆਇ ॥

fas fas jaavahu udd udd aai ||

ਐਸੇ ਕਹਤ ਜੁਲਾਹੋ ਜਾਇ ॥

aaise kahat julaaho jai ||

Then he started his journey saying, ‘Come flying and get entrapped.’

ਚੋਰਨ ਕੁਸਗੁਨ ਚਿਤ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

choran kusagun chit bichaariyo ||

ਦੋ ਸੈ ਜੁਤੀ ਸੌ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥੩॥

dho sai jutee sau teh maariyo ||3||

This was heard by the thieves and they hit him with shoes two hundred

times.(3)

ਚੋਰਨ ਬਾਚ ॥

choran baach ||

Thieve’s Instruction

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਲੈ ਆਵਹੁ ਧਰਿ ਜਾਇਯਹੁ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕਰੌਂ ਪਯਾਨ ॥

lai aavahu dhar jaiyahu yau keh karau payaan ||

‘Say, “Bring in here, leave and go away.”

ਜੋ ਉਹਿ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨਿਹੋ ਹਨਿਹੈ ਤੁਹਿ ਤਨ ਬਾਨ ॥੪॥

jo uh bhaat bakhaaniho hanihai tuh tan baan ||4||

“If you speak otherwise, we will kill you.”(4)

ਜਬ ਚੋਰਨ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਤਾ ਤੇ ਡਰ ਪਾਇ ॥

jab choran aaise kahiyo tab taa te ddar pai ||

When afraid of thieves he walked asserting,

ਲੈ ਆਵਹੁ ਧਰਿ ਜਾਇਯਹੁ ਯੌਂ ਮਗੁ ਕਹਤੌਂ ਜਾਇ ॥੫॥

lai aavahu dhar jaiyahu yau mag kahatau jai ||5||

‘Bring it here, leave it and go away.’(5)

ਚਾਰ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੇ ਇਕ ਨੈ ਤਜਾ ਪਰਾਨ ॥

chaar putr paatisaeh ke ik nai tajaa paraan ||

A Raja had four sons. One had just breathed his last,

ਦਾਬਨ ਤਾ ਕੌ ਲੈ ਚਲੇ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਮਨ ਮਾਨਿ ॥੬॥

dhaaban taa kau lai chale adhik sok man maan ||6||

And they were taking him for burial.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਲੌ ਕਹਤ ਜੁਲਾਹੋ ਐਯਹੁ ॥

tab lau kahat julaaho aaiyahu ||

ਲੈ ਲੈ ਆਵਹੁ ਧਰ ਧਰ ਜੈਯਹੁ ॥

lai lai aavahu dhar dhar jaiyahu ||

They met the weaver who was saying, ‘Bring in and put it there.’

ਸੈਨਾ ਕੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਯਹ ਪਰੀ ॥

sainaa ke sravanan yeh paree ||

ਪੰਦ੍ਰਹ ਸੈ ਪਨਹੀ ਤਹ ਝਰੀ ॥੭॥

pa(n)dhreh sai panahee teh jharee ||7||

When the Raja’s soldiers heard this, they gave him beating of fifteen

hundred shoes,(7)

ਤਿਨ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਕਹੋ ਸੁ ਉਚਾਰੋ ॥

tin so kahiyo kaho su uchaaro ||

ਕਹਿਯੋ ਬੁਰਾ ਭਯੋ ਕਹਤ ਪਧਾਰੋ ॥

kahiyo buraa bhayo kahat padhaaro ||

They instructed him to repeat, 'What a bad thing has happened.'

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥

bhedh abhedh kee baat na jaanee ||

ਜੋ ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ਵਹੈ ਜੜ ਮਾਨੀ ॥੮॥

jo tin kahiyo vahai jaR maanee ||8||

He (weaver) did not grasp why had they told him to say so.(8)

ਏਕ ਰਾਵ ਤਾ ਕੇ ਬਹੁ ਨਾਰੀ ॥

ek raav taa ke bahu naaree ||

ਪੂਤ ਨ ਹੋਤ ਤਾਹਿ ਦੁਖ ਭਾਰੀ ॥

poot na hot taeh dhukh bhaaree ||

There was one Raja he had many wives but no son.

ਔਰ ਬਜਾਹਿ ਬਜਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਕੀਨੋ ॥

aauar bayaeh bayaakul havai keeno ||

ਤਾ ਕੇ ਭਵਨ ਪੂਤ ਬਿਧਿ ਦੀਨੋ ॥੯॥

taa ke bhavan poot bidh dheeno ||9||

He married another woman and God bestowed him with a son.(9)

ਸਭਹਿਨ ਆਨੰਦ ਚਿਤ ਬਢਾਯੋ ॥

sabhahin aana(n)dh chit baddaayo ||

ਤਬ ਲੌ ਕਹਤ ਜੁਲਾਹੋ ਆਯੋ ॥

tab lau kahat julaaho aayo ||

Every body was very happy when the weaver passed by.

ਬੁਰਾ ਭਯੋ ਕਹਿ ਊਚ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥

buraa bhayo keh uooch pukaariyo ||

ਸੁਨਜੋ ਜਾਹਿ ਪਨਹਿਨ ਤਿਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੦॥

sunayo jaeh panahin tin maariyo ||10||

'What a bad thing has happened', he said, and he was given beating by the Raja.(10)

ਪੁਰ ਜਨ ਬਾਚ ॥

pur jan baach ||

ਭਲਾ ਭਯੋ ਇਹ ਕਹਤ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥

bhalaa bhayo ieh kahat padhaariyo ||

ਜਬ ਲੋਗਨ ਜੂਤਿਨ ਸੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥

jab logan jootin so maariyo ||

After getting thrashing by every body he was told to say, 'It is God's

blessing.'

ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਾ ਬਡਭਾਗੀ ॥

jaat bhayo teh Thaa baddabhaagee ||

ਜਹ ਅਤਿ ਅਗਨਿ ਨਗਰ ਮਹਿ ਲਾਗੀ ॥੧੧॥

jeh at agan nagar meh laagee ||11||

Then he reached a village, which was on fire.(11)

ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੈ ਮਹਲ ਜਹ ਭਾਰੇ ॥

gir gir parai mahal jeh bhaare ||

ਛਪਰਨ ਕੇ ਜਹ ਉਡੈ ਅਵਾਰੇ ॥

chhaparan ke jeh uddai avaare ||

Huge palaces were even crumbling, and the roofs were flying away.

ਭਲਾ ਭਯੋ ਯੌ ਮੂੜ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥

bhalaa bhayo yau mooR pukaariyo ||

ਜਾਹਿ ਸੁਨਯੋ ਤਾਹੀ ਗਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੨॥

jaeh sunayo taahee geh maariyo ||12||

The fool said, “It is God’s blessing”, and when the people heart this they

beat him up.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦਸ ਹਜਾਰ ਪਨਹੀਨ ਕੀ ਸਹੀ ਜੁਲਾਹੇ ਮਾਰਿ ॥

dhas hajaar panaheen kee sahee julaahe maar ||

After getting the beating of more than ten thousand shoes,

ਤਾ ਪਾਛੈ ਪਹੁਚਤ ਭਯੋ ਜਹਾ ਹੁਤੀ ਸਸੁਰਾਰਿ ॥੧੩॥

taa paachhai pahuchat bhayo jahaa hutee sasuraar ||13||

The weaver reached the house of his in-laws.(13)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਗ੍ਰਿਹ ਜਨ ਕਹਾ ਖਾਹੁ ਨਹਿ ਖਾਵੈ ॥

gireh jan kahaa khaahu neh khaavai ||

ਭੂਖਨ ਮਰਤ ਨ ਲਜਤ ਬਤਾਵੈ ॥

bhookhan marat na lajat bataavai ||

‘The house people offered him food but he did not eat and went to sleep

empty stomach.

ਆਧੀ ਰੈਨਿ ਬੀਤ ਜਬ ਗਈ ॥

aadhee rain beet jab giee ||

ਲਾਗਤੁ ਅਧਿਕ ਛੁਧਾ ਤਿਹ ਭਈ ॥੧੪॥

laagat adhik chhudhaa teh bhiee ||14||

When half the night had passed, the hunger tormented him.(l4)

ਲਕਰੀ ਭਏ ਤੇਲ ਘਟ ਫੋਰਿਯੋ ॥

lakaree bhe tel ghaT foriyo ||

ਪੀਨੋ ਸਕਲ ਨੈਕ ਨਹਿ ਛੋਰਿਯੋ ॥

peeno sakal naik neh chhoriyo ||

Bolding a stick he broke the pitcher and drank all the water.

ਸੂਰਜ ਚੜਿਯੋ ਉਡਗ ਛਪਿ ਗਏ ॥

sooraj chaRiyo uddag chhap ge ||

ਫਾੱਸਿ ਪਾਨ ਸੋ ਕਊਆ ਲਏ ॥੧੫॥

faa's paan so kuooaa le ||15||

The Sun rose, the stars went away and he took in his hands the weavers' wefts.(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾਨੀ ਬੇਚਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੀ ਚਲਿਯੋ ਚਾਕਰੀ ਧਾਇ ॥

taanee bech kirapaan lee chaliyo chaakaree dhai ||

Be bartered the wefts, acquired a sword and marched again.

ਮਾਰਤ ਮਾਰਗ ਸਿੰਘ ਜਹ ਤਿਹ ਠਾ ਪਹੁਚ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੧੬॥

maarat maarag si(n)gh jeh teh Thaa pahuchayo jai ||16||

Be reached the place where a lion used to plunder the people and eat

them.(16)

ਤ੍ਰਸਿਤ ਜੁਲਾਹੋ ਦ੍ਰੁਮ ਚੜਯੋ ਗਹੈ ਸੈਹਥੀ ਹਾਥ ॥

trasit julaaho dhrum chaRayo gahai saihathee haath ||

Being afraid, holding the sword in his hand, he went up the tree.

ਤਰੇ ਆਨਿ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਸਿੰਘ ਰੋਸ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੭॥

tare aan Thaaddo bhayo si(n)gh ros ke saath ||17||

And down there the lion, which was right furious, took his place.(I7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਿੰਘਹਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਜੁਲਾਹੇ ਪਰੀ ॥

si(n)gheh dhirasaT julaahe paree ||

ਬਰਛੀ ਕੰਪਤ ਹਾਥ ਤੇ ਝਰੀ ॥

barachhee ka(n)pat haath te jharee ||

When the lion looked up at the weaver, he trembled and the sword fell from

his hands.

ਮੁਖ ਮੈ ਲਗੀ ਪਿਸਟਿ ਤਰ ਨਿਕਸੀ ॥

mukh mai lagee pisaT tar nikasee ||

ਜਨ ਕਰਿ ਕੰਜਕਲੀ ਸੀ ਬਿਗਸੀ ॥੧੮॥

jan kar ka(n)jakalee see bigasee ||18||

It went right into the mOUth of the lion and came out ofthe stomach.(18)

ਜਾਨ੍ਯੋ ਸਾਚੁ ਸਿੰਘ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥

jaanayo saach si(n)gh mar gayo ||

ਉਤਰਿਯੋ ਪੂਛਿ ਕਾਨ ਕਟਿ ਲਯੋ ॥

autariyo poochh kaan kaT layo ||

When he observed that the lion was dead,

ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੌ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥

jai nirapat kau taeh dhikhaayo ||

ਅਧਿਕ ਮਹੀਨੋ ਅਪਨ ਕਰਾਯੋ ॥੧੯॥

adhik maheeno apan karaayo ||19||

He came down, cut the ear and the tail and showed to the Raja to claim more wages.(l9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਸਤ੍ਰੁ ਤਾ ਕੋ ਹੁਤੋ ਚੜਿਯੋ ਅਨੀ ਬਨਾਇ ॥

ek satr taa ko huto chaRiyo anee banai ||

The Raja had an enemy, who had raided him.

ਸੈਨਾਪਤਿ ਪਚਮਾਰ ਕੈ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥੨੦॥

sainaapat pachamaar kai ieh nirap dhiyo paThai ||20||

Reflecting on his bravery Raja appointed him as the supreme

commander.(20)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹ ਪਚਮਾਰ ਖਬਰਿ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥

yeh pachamaar khabar sun paiee ||

ਨਾਰਿ ਜੁਲਾਹੀ ਹੁਤੀ ਬੁਲਾਈ ॥

naar julaahee hutee bulaiee ||

When the weaver heard this news, he called his wife.

ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਦੁਹੂੰ ਡਰ ਕੀਨੋ ॥

chit mai adhik dhuhoo(n) ddar keeno ||

ਅਰਧ ਰਾਤਿ ਬਨ ਕੋ ਮਗੁ ਲੀਨੋ ॥੨੧॥

aradh raat ban ko mag leeno ||21||

Both were terror stricken and, at the pitch of the night, took their way to

the jungle.(21)

ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਜੁਲਾਹੋ ਭਾਜ੍ਯੋ ॥

jab tiray sahit julaaho bhaajayo ||

ਤਬ ਹੀ ਘੋਰ ਘਟਾ ਘਨ ਗਾਜ੍ਰਯੋ ॥

tab hee ghor ghaTaa ghan gaajrayo ||

When the weaver and his wife were running away, the thunder storm

approached,

ਕਬਹੂੰ ਚਮਿਕਿ ਬਿਜੁਰਿਯਾ ਜਾਵੈ ॥

kabahoo(n) chamik bijuriyaa jaavai ||

ਤਬ ਮਾਰਗ ਕੋ ਚੀਨਨ ਆਵੈ ॥੨੨॥

tab maarag ko cheenan aavai ||22||

And amidst the severe lightning, they lost their way.(22)

ਮਗ ਤੈ ਭੂਲਿ ਤਿਸੀ ਮਗੁ ਪਰਿਯੋ ॥

mag tai bhool tisee mag pariyo ||

ਜਹ ਨ੍ਰਿਪ ਅਰਿ ਕੋ ਲਸਕਰ ਢਰਿਯੋ ॥

jeh nirap ar ko lasakar ddariyo ||

Losing their way they came to the place where the Raja’s enemy were

encamping.

ਕੂੰਈ ਹੁਤੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਆਈ ॥

koo(n)iee hutee dhirasaT neh aaiee ||

ਤਾ ਮੌ ਪਰਿਯੋ ਜੁਲਾਹੋ ਜਾਈ ॥੨੩॥

taa mau pariyo julaaho jaiee ||23||

There was a, well which was not visible to them and the weaver fell in

it.(23)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਤਾਹੀ ਕੂੰਈ ਬਿਖੈ ਜਾਇ ਪਰਿਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥

jab taahee koo(n)iee bikhai jai pariyo bisa(n)bhaar ||

When he fell in the well, became unconscious,

ਤਬ ਐਸੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿ ਉਠੀ ਆਨਿ ਪਰਿਯੋ ਪਚਮਾਰ ॥੨੪॥

tab aaise tiray keh uThee aan pariyo pachamaar ||24||

Then the woman shoUted, ‘My dear lion killer has fallen there.’(24)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਆਨਿ ਪਰਿਯੋ ਪਚਮਾਰ ਸਭਨ ਸੁਨਿ ਪਾਇਯੋ ॥

aan pariyo pachamaar sabhan sun paiyo ||

Ever body heard that the lion killer was there.

ਅਤਿ ਲਸਕਰ ਚਿਤ ਮਾਹਿ ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇਯੋ ॥

at lasakar chit maeh su traas baddaiyo ||

The whole (enemy) army was panicked with fear.

ਲੋਹ ਅਧਿਕ ਤਿਨ ਮਾਹਿ ਭਾਤਿ ਐਸੀ ਪਰਿਯੋ ॥

loh adhik tin maeh bhaat aaisee pariyo ||

They started to fight with each other,

ਹੋ ਜੋਧਾ ਤਿਨ ਤੇ ਏਕ ਨ ਜਿਯਤੇ ਉਬਰਿਯੋ ॥੨੫॥

ho jodhaa tin te ek na jiyate ubariyo ||25||

And none of them was saved.(25)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੂਤ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਦਈ ਪਿਤਾ ਪੂਤ ਸਿਰ ਮਾਹਿ ॥

poot pitaa ke sir dhiee pitaa poot sir maeh ||

(In the melee) Even the father killed the son and the son killed the father,

ਇਸੀ ਭਾਤਿ ਸਭ ਕਟਿ ਮਰੇ ਰਹਿਯੋ ਸੁਭਟ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ॥੨੬॥

eisee bhaat sabh kaT mare rahiyo subhaT kouoo naeh ||26||

And this way they all cut each other and no fighter was left behind.(26)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਜ ਪੁਰ ਤਿਸੀ ਜੁਲਾਈ ਆਈ ॥

taj pur tisee julaiee aaiee ||

ਆਇ ਬਾਰਤਾ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਤਾਈ ॥

aai baarataa nirapeh jataiee ||

Then the weaver-woman came and told the Raja what had happened.

ਜਬ ਯਹ ਭੇਦ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jab yeh bhedh raav sun paayo ||

ਪਠੈ ਪਾਲਕੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨੭॥

paThai paalakee taeh bulaayo ||27||

When the Raja learned the secret, he sent palanquin and honoured the

weaver.(27)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿਰਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੯੩॥੧੬੭੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe tiraanavo charitr samaapatam sat subham sat ||93||1671||afajoo(n)||

Ninety-third Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (93)(J669)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਾਦਨ ਹੂੰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟ ਚਾਦ ਪੁਰ ਗਾਉ ॥

chaadhan hoo(n) ke dhes mai pragaT chaadh pur gaau ||

In the country of Chandan, there was a town called Chandanpur.

ਬਿਪ੍ਰ ਏਕ ਤਿਹ ਠਾ ਰਹੈ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਤਿਹ ਨਾਉ ॥੧॥

bipr ek teh Thaa rahai dheen dhayaal teh naau ||1||

There used to live a Brahmin priest, whose name was Din Diaal.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦਿਸਨ ਦਿਸਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਵਹਿ ॥

dhisan dhisan kee isatree aaveh ||

ਆਇ ਬਿਪ੍ਰ ਕੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਹਿ ॥

aai bipr ko sees jhukaaveh ||

The woman from various countries came there and paid their obeisance to the Brahmin.

ਸੁਭ ਬਾਨੀ ਮਿਲਿ ਯਹੈ ਉਚਾਰੈ ॥

subh baanee mil yahai uchaarai ||

ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਅਨੁਹਾਰਿ ਬਿਚਾਰੈ ॥੨॥

rat pat kee anuhaar bichaarai ||2||

All of them used to recite celestial hymns as he seemed to them as the

epitome of Cupid.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਠਾ ਹੁਤੀ ਰਤਿ ਸਮ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

ek naar teh Thaa hutee rat sam roop apaar ||

There used to live a woman who was embodiment of the Cupid’s consort.

ਸੋ ਯਾ ਪੈ ਅਟਕਤ ਭਈ ਰਤਿ ਪਤਿ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰ ॥੩॥

so yaa pai aTakat bhiee rat pat taeh bichaar ||3||

Considering him to be the Cupid, she wrapped herself around him.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਬਹੂੰ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥

kabahoo(n) tiray taa ke gireh aavai ||

ਕਬਹੂੰ ਤਿਹ ਘਰ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥

kabahoo(n) teh ghar bol paThaavai ||

Now the woman started either to come to him or call him over.

ਏਕ ਦਿਵਸ ਦਿਨ ਕੌ ਵਹੁ ਆਯੋ ॥

ek dhivas dhin kau vahu aayo ||

ਤਬ ਅਬਲਾ ਇਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ ॥੪॥

tab abalaa ieh charit dhikhaayo ||4||

Once, during the day he came and the woman displayed this trick.(4)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਬੈਠੀ ਹੁਤੀ ਸਖੀ ਮਧਿ ਅਲੀਨ ਮੌ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਸੌ ਨੇਹੁ ਨਵੀਨੋ ॥

baiThee hutee sakhee madh aleen mau dheen dhayaal sau neh naveeno ||

She was sitting with her friends and saying that she loved Din Diaal.

ਬੈਨਨਿ ਚਿੰਤ ਕਰੈ ਚਿਤ ਮੈ ਇਤ ਨੈਨਨਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋ ਮਨੁ ਲੀਨੋ ॥

bainan chi(n)t karai chit mai it nainan preetam ko man leeno ||

Although she was conversing sitting there, her mind was at the thought of her paramour.

ਨੈਨ ਕੀ ਕਾਲ ਕੋ ਬੀਚਲ ਦੇਖਿ ਸੁ ਸੁੰਦਰਿ ਘਾਤ ਚਿਤੈਬੇ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥

nain kee kaal ko beechal dhekh su su(n)dhar ghaat chitaibe ko keeno ||

With askance looks she pointed her beautiful (friends) at him,

ਹੀ ਲਖਿ ਪਾਇ ਜੰਭਾਇ ਲਈ ਚੁਟਕੀ ਚਟਕਾਇ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੫॥

hee lakh pai ja(n)bhai liee chuTakee chaTakai bidhaa kar dheeno ||5||

She yawned and with the snap ofthe fingers pointed him to go.(5)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਰਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੯੪॥੧੬੭੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chauaraanavo charitr samaapatam sat subham sat ||94||1676||afajoo(n)||

Ninety-four Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (94)(1676)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੁਹਿਤਾ ਏਕ ਜਾਟ ਉਪਜਾਈ ॥

dhuhitaa ek jaaT upajaiee ||

ਮਾਗਤ ਭੀਖਿ ਹਮਾਰੇ ਆਈ ॥

maagat bheekh hamaare aaiee ||

There was a daughter of a Jat, the peasant, she came to us for begging.

ਬਿੰਦੋ ਅਪਨੋ ਨਾਮੁ ਰਖਾਯੋ ॥

bi(n)dho apano naam rakhaayo ||

ਚੇਰਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਦ੍ਰੋਹ ਬਢਾਯੋ ॥੧॥

cherin ke sa(n)g dhroh baddaayo ||1||

She called herself as Bindo; she was an accomplice of the thieves.(1)

ਡੋਲਾ ਮਾਟੀ ਕੋ ਤਿਨ ਲਯੋ ॥

ddolaa maaTee ko tin layo ||

ਤਾ ਮੈ ਡਾਰਿ ਸਰਸਵਹਿ ਦਯੋ ॥

taa mai ddaar sarasaveh dhayo ||

She took an earthen-pitcher and put in it linseeds.

ਚਾਰਿ ਮੇਖ ਲੋਹਾ ਕੀ ਡਾਰੀ ॥

chaar mekh lohaa kee ddaaree ||

ਦਾਬਿ ਗਈ ਤਾ ਕੀ ਪਿਛਵਾਰੀ ॥੨॥

dhaab giee taa kee pichhavaaree ||2||

After putting four nails in it, she buried it (at the back ofthe place).(2)

ਆਪ ਰਾਵ ਤਨ ਆਨਿ ਜਤਾਯੋ ॥

aap raav tan aan jataayo ||

ਇਕੁ ਟੌਨਾ ਇਹ ਕਰ ਮਮ ਆਯੋ ॥

eik Tauanaa ieh kar mam aayo ||

She came and told the Raja, ‘Some maid has performed an incantation.

ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਤੋ ਆਨਿ ਦਿਖਾਊ ॥

jo tum kaho to aan dhikhaauoo ||

ਕਛੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਗਯਾ ਤਵ ਪਾਊ ॥੩॥

kachh mukh te aagayaa tav paauoo ||3||

‘If you desire and order yourself, and I will display it to you.’(3)

ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਿਯੋ ਆਨਿ ਦਿਖਾਇ ਦਿਖਾਯੋ ॥

nirap kahiyo aan dhikhai dhikhaayo ||

ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਚਿਤ ਭਰਮੁਪਜਾਯੋ ॥

sabhahin ke chit bharamupajaayo ||

She took Raja and showed him and put all the people in whim.

ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਭਹੂੰਨ ਬਖਾਨਜੋ ॥

sat sat sabhahoo(n)n bakhaanayo ||

ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨਯੋ ॥੪॥

taa ko bhedh na kinahoo(n) jaanayo ||4||

She proved it to be true and none could acquiesce her trick.(4)

ਇਹ ਚੁਗਲੀ ਜਿਹ ਊਪਰ ਖਾਈ ॥

eeh chugalee jeh uoopar khaiee ||

ਸੋ ਚੇਰੀ ਨ੍ਰਿਪਾ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਈ ॥

so cheree nirapaa pakar ma(n)gaiee ||

When the backbiting reacted, the Raja summoned that maid.

ਕੁਰਰਨ ਮਾਰਿ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਮਾਰੀ ॥

kuraran maar adhik teh maaree ||

ਸੀ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਨੈਕ ਉਚਾਰੀ ॥੫॥

see na mukh te naik uchaaree ||5||

She was beaten with whips but she did not murmur.(5)

ਮਾਰਿ ਪਰੀ ਵਹ ਨੈਕੁ ਨ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥

maar paree veh naik na maanayo ||

ਯਹ ਤ੍ਰਿਯ ਹਠੀ ਰਾਵ੍ਹੂੰ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

yeh tiray haThee raavahoo(n) jaanayo ||

In spite of beating she did not confess and the Raja thought she was

stubborn.

ਦਿਬ ਕੀ ਬਾਤ ਚਲਨ ਜਬ ਲਾਗੀ ॥

dhib kee baat chalan jab laagee ||

ਆਧੀ ਰਾਤਿ ਗਏ ਤਬ ਭਾਗੀ ॥੬॥

aadhee raat ge tab bhaagee ||6||

At the night when they were discussing, she ran away.(6)

ਭੇਜਿ ਮਨੁਖ ਨ੍ਰਿਪ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਈ ॥

bhej manukh nirap pakar ma(n)gaiee ||

ਏਕ ਕੋਠਰੀ ਮੈ ਰਖਵਾਈ ॥

ek koTharee mai rakhavaiee ||

The Raja sent guards to catch her and put her in the cell.

ਬਿਖੁ ਕੋ ਖਾਨਾ ਤਾਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥

bikh ko khaanaa taeh khavaayo ||

ਵਾਹਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥੭॥

vaeh mrit ke dhaam paThaayo ||7||

He made her to take poison and dispatched her to the domain of death.(7)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੯੫॥੧੬੮੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe pachaanavo charitr samaapatam sat subham sat ||95||1683||afajoo(n)||

Ninety-fifth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (95)(1681)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਰਗ ਜੌਹਡੇ ਕੇ ਬਿਖੈ ਏਕ ਪਠਾਨੀ ਨਾਰ ॥

marag jauahadde ke bikhai ek paThaanee naar ||

In the city of Marg Johda, a woman of Path an decent used to live.

ਬੈਰਮ ਖਾ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਭਰਤਾ ਅਤਿ ਸੁਭ ਕਾਰ ॥੧॥

bairam khaa taa ko rahai bharataa at subh kaar ||1||

Bairam Khan was her husband who always revelled in good causes.(1)

ਤਵਨ ਪਠਾਨੀ ਕੋ ਹੁਤੋ ਨਾਮ ਗੌਹਰਾ ਰਾਇ ॥

tavan paThaanee ko huto naam gauaharaa rai ||

The name of the Pathani, the Pathan’s woman, was Gohraan Raae,

ਜਾਨੁ ਕਨਕ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਧਨਾ ਰਚੀ ਬਨਾਇ ॥੨॥

jaan kanak kee putirakaa bidhanaa rachee banai ||2||

And she was, as if, the creation of Brahma, the God, Himself.(2)

ਅਰਿ ਬਲੁ ਕੈ ਆਵਤ ਭਏ ਤਾ ਪੈ ਅਤਿ ਦਲ ਜੋਰਿ ॥

ar bal kai aavat bhe taa pai at dhal jor ||

The enemy raided with great force and power,

ਦੈ ਹੈ ਯਾਹਿ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ਲੈ ਹੈ ਦੇਸ ਮਰੋਰਿ ॥੩॥

dhai hai yaeh nikaar kai lai hai dhes maror ||3||

To capture the country and took her away.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੂਤ ਤਬੈ ਬੈਰਮ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥

dhoot tabai bairam peh aayo ||

ਤਾ ਕੋ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਉਪਜਾਯੋ ॥

taa ko adhik ros upajaayo ||

The emissary came to Bairam and demonstrated his anger.

ਬੈਠਿਯੋ ਕਹਾ ਦੈਵ ਕੇ ਖੋਏ ॥

baiThiyo kahaa dhaiv ke khoe ||

ਤੋ ਪੈ ਕਰੇ ਆਰਬਿਨ ਢੋਏ ॥੪॥

to pai kare aarabin ddoe ||4||

‘You, the unlucky one, are sitting idle and the enemy is here with his

guns.’(4)

ਬੈਰਮ ਅਧਿਕ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਡਰਿਯੋ ॥

bairam adhik bachan sun ddariyo ||

ਆਪੁ ਭਜਨ ਕੋ ਸਾਮੋ ਕਰਿਯੋ ॥

aap bhajan ko saamo kariyo ||

Bairam was scared and decided to run away,

ਤਦ ਚਲਿ ਤੀਰ ਪਠਾਨੀ ਆਈ ॥

tadh chal teer paThaanee aaiee ||

ਤਾ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਚਹੌ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥

taa so kahiyo su chahau sunaiee ||5||

Then the Pathani came forward and said to him,(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੋਰ ਪਿਤਾ ਐਸੋ ਹੁਤੋ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਨਾਮ ॥

tor pitaa aaiso huto jaa ko jag mai naam ||

'Your father was renowned all over the world,

ਤੂ ਕਾਤਰ ਐਸੋ ਭਯੋ ਛਾਡਿ ਚਲਿਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥੬॥

too kaatar aaiso bhayo chhaadd chaliyo sa(n)graam ||6||

'But you are so coward that you are running away from fight.'(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਪਨੀ ਪਗਿਯਾ ਮੋ ਕਹ ਦੀਜੈ ॥

apanee pagiyaa mo keh dheejai ||

ਮੇਰੀ ਪਹਿਰ ਇਜਾਰਹਿ ਲੀਜੈ ॥

meree pahir ijaareh leejai ||

'Give me your turban and take my shalwar, the trousers. 'When I

ਜਬ ਮੈ ਸਸਤ੍ਰ ਤਿਹਾਰੋ ਧਰਿਹੌਂ ॥

jab mai sasatr tihaaro dharihau ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਬੈਰਿਨ ਕੇ ਕਰਿਹੌ ॥੭॥

Took Took bairin ke karihau ||7||

Wear your clothes, I will cut the enemy off'(7)

ਯੌ ਕਹਿ ਪਤਿਹਿ ਭੋਹਰੇ ਦੀਨੋ ॥

yau keh pateh bhohare dheeno ||

ਤਾ ਕੈ ਛੀਨਿ ਆਯੁਧਨ ਲੀਨੋ ॥

taa kai chheen aayudhan leeno ||

After declaring as such, she put her husband in the dungeon.

ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਧਿ ਨਰ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥

sasatr baadh nar bhekh banaayo ||

ਪਹਿਰਿ ਕਵਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਯੋ ॥੮॥

pahir kavach dhu(n)dhabhee bajaayo ||8||

She armed herself, disguised as a man and wearing arm our she beat the

war-drums.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੈਨ ਸਕਲ ਲੈ ਕੈ ਚੜੀ ਸੂਰਨ ਸਕਲ ਜਤਾਇ ॥

sain sakal lai kai chaRee sooran sakal jatai ||

With the army, she raised, she displayed her power and declared,

ਬੈਰਮ ਖਾ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਿਤ ਕੌ ਬੀਰਾ ਦਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੯॥

bairam khaa muh bhirat kau beeraa dhayo bulai ||9||

'Bairam Khan has deputed me to fight for him.'(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਸੰਗ ਲੈ ਧਾਈ ॥

sainaa sakal sa(n)g lai dhaiee ||

ਬਾਧੇ ਗੋਲ ਸਾਮੁਹੇ ਆਈ ॥

baadhe gol saamuhe aaiee ||

She raided through her army and rounded the enemy forces.

ਬੈਰਮ ਖਾ ਇਕ ਭ੍ਰਿਤ ਪਠਾਯੋ ॥

bairam khaa ik bhirat paThaayo ||

ਮੋ ਕਹ ਜੀਤਿ ਤਬ ਆਗੇ ਜਾਯੋ ॥੧੦॥

mo keh jeet tab aage jaayo ||10||

And (she disguised as) Bairam Khan senta massager, ‘First win me before

you proceed further.’(10)

ਯੌ ਸੁਨਿ ਸੂਰ ਸਕਲ ਰਿਸ ਭਰੇ ॥

yau sun soor sakal ris bhare ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੈ ਆਯੁਧੁ ਧਰੇ ॥

bhaat bhaat kai aayudh dhare ||

Hearing this, all the soldiers flew into the rage,

ਤਾ ਕੋ ਘੇਰਿ ਦਸੌ ਦਿਸਿ ਆਏ ॥

taa ko gher dhasau dhis aae ||

ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥੧੧॥

taan kamaanan baan chalaae ||11||

And they encircled with arrows in their bows.(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਸਿ ਫਾਸੀ ਧਰਿ ਸਿਪਰ ਲੈ ਗੁਰਜ ਗੁਫਨ ਲੈ ਹਾਥ ॥

as faasee dhar sipar lai guraj gufan lai haath ||

ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਗੇ ਜੋਧਾ ਧਰਨਿ ਬਿਧੈ ਬਰਛਿਯਨ ਸਾਥ ॥੧੨॥

gir gir ge jodhaa dharan bidhai barachhiyan saath ||12||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਲਏ ਹਾਥ ਸੈਥੀ ਅਰਬ ਖਰਬ ਧਾਏ ॥

le haath saithee arab kharab dhaae ||

ਬੰਧੇ ਗੋਲ ਹਾਠੇ ਹਠੀ ਖੇਤ ਆਏ ॥

ba(n)dhe gol haaThe haThee khet aae ||

The spears in the hands, they came and rounded the enemy.

ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਬਾਲ ਕੇ ਤੀਰ ਢੂਕੇ ॥

mahaa kop kai baal ke teer ddooke ||

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੂਕੇ ॥੧੩॥

dhuhoo(n) or te maar hee maar kooke ||13||

In fury they showered arrows on the lady, and the killing spread in every

direction.(13)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਛੋਰਿ ਨਿਸਾਸਨ ਕੇ ਫਰਰੇ ਭਟ ਢੋਲ ਢਮਾਕਨ ਦੈ ਕਰਿ ਢੂਕੇ ॥

chhor nisaasan ke farare bhaT ddol ddamaakan dhai kar ddooke ||

Waving the flags, they followed the drum beats.

ਢਾਲਨ ਕੌ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਭੀਤਰ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਦਸੌ ਦਿਸਿ ਕੂਕੇ ॥

ddaalan kau geh kai kar bheetar maar hee maar dhasau dhis kooke ||

Bolding shields they shouted, ‘Kill them, kill them.’

ਵਾਰ ਅਪਾਰ ਬਹੇ ਕਈ ਬਾਰ ਗਏ ਛੁਟਿ ਕੰਚਨ ਕੋਟਿ ਕਨੂਕੇ ॥

vaar apaar bahe kiee baar ge chhuT ka(n)chan koT kanooke ||

Raids after raids, produced fire sparks,

ਲੋਹ ਲੁਹਾਰ ਗੜੈ ਜਨੁ ਜਾਰਿ ਉਠੈ ਇਕ ਬਾਰਿ ਤ੍ਰਿਨਾਰਿ ਭਭੂਕੇ ॥੧੪॥

loh luhaar gaRai jan jaar uThai ik baar tiranaar bhabhooke ||14||

Like the ones produced at the battering (of hot iron) at the ironsmith.(14)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਗੁਰਿਏ ਖੇਲ ਮਹਮੰਦਿਲੇ ਜਾਕ ਧਾਏ ॥

gurie khel mahama(n)dhile jaak dhaae ||

ਦਓਜਈ ਅਫਰੀਦੀਏ ਕੋਪਿ ਆਏ ॥

dhojiee afareedhe'ee kop aae ||

Guiyes, Muhamadees, Dyojis and Afreedis came forward with extreme fury.

ਹਠੇ ਸੂਰ ਲੋਦੀ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥

haThe soor lodhee mahaa kop kai kai ||

ਪਰੇ ਆਨਿ ਕੈ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਲੈ ਕੈ ॥੧੫॥

pare aan kai baaddavaareen lai kai ||15||

Brave Lodhis were awfully enraged and fell upon, brandishing their

swords.(15)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਰੀ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਕੀ ਮਾਰਿ ਭਾਰੀ ॥

paree baaddavaareen kee maar bhaaree ||

ਗਏ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਬਡੇਈ ਹੰਕਾਰੀ ॥

ge joojh jodhaa baddeiee ha(n)kaaree ||

ਮਹਾ ਮਾਰਿ ਬਾਨਨ ਕੀ ਗਾੜ ਐਸੀ ॥

mahaa maar baanan kee gaaR aaisee ||

ਮਨੌ ਕੁਆਰ ਕੇ ਮੇਘ ਕੀ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਜੈਸੀ ॥੧੬॥

manau kuaar ke megh kee birasaT jaisee ||16||

ਪਰੇ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਚਹੂੰ ਓਰ ਭਾਰੇ ॥

pare aan jodhaa chahoo(n) or bhaare ||

ਮਹਾ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੇ ॥

mahaa maar hee maar aaise pukaare ||

ਹਟੇ ਨਾਹਿ ਛਤ੍ਰੀ ਛਕੇ ਛੋਭ ਐਸੇ ॥

haTe naeh chhatree chhake chhobh aaise ||

ਮਨੋ ਸਾਚ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸੇ ॥੧੭॥

mano saach sree kaal kee javaiaal jaise ||17||

ਧਏ ਅਰਬ ਆਛੇ ਮਹਾ ਸੂਰ ਭਾਰੀ ॥

dhe arab aachhe mahaa soor bhaaree ||

ਕਰੈ ਤੀਨਹੂੰ ਲੋਕ ਜਿਨ ਕੌ ਜੁਹਾਰੀ ॥

karai teenahoo(n) lok jin kau juhaaree ||

The great Arabian soldiers, who had commendation in all the three

domains, came forward'.

ਲਏ ਹਾਥ ਤਿਰਸੂਲ ਐਸੋ ਭ੍ਰਮਾਵੈ ॥

le haath tirasool aaiso bhramaavai ||

ਮਨੋ ਮੇਘ ਮੈ ਦਾਮਨੀ ਦਮਕਿ ਜਾਵੈ ॥੧੮॥

mano megh mai dhaamanee dhamak jaavai ||18||

They wielded their sp'ears like the lightning in the clouds.(18)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਧਾਏ ਬੀਰ ਜੋਰਿ ਦਲ ਭਾਰੀ ॥

dhaae beer jor dhal bhaaree ||

ਬਾਨਾ ਬਧੇ ਬਡੇ ਹੰਕਾਰੀ ॥

baanaa badhe badde ha(n)kaaree ||

ਤਾਨ ਧਨੁਹਿਯਨ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥

taan dhanuhiyan baan chalaavai ||

ਬਾਧੇ ਗੋਲ ਸਾਮੁਹੇ ਆਵੈ ॥੧੯॥

baadhe gol saamuhe aavai ||19||

ਜਬ ਅਬਲਾ ਵਹ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੇ ॥

jab abalaa veh nain nihaare ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

bhaat bhaat ke sasatr prahaare ||

When the lady faced them, she used different types of weapons.

ਮੂੰਡ ਜੰਘ ਬਾਹਨ ਬਿਨੁ ਕੀਨੇ ॥

moo(n)dd ja(n)gh baahan bin keene ||

She would cut their faces, arms and legs,

ਪਠੈ ਧਾਮ ਜਮ ਕੇ ਸੋ ਦੀਨੇ ॥੨੦॥

paThai dhaam jam ke so dheene ||20||

And send them straight to the domain of death.(20)

ਜੁਝਿ ਅਨੇਕ ਸੁਭਟ ਰਨ ਗਏ ॥

joojh anek subhaT ran ge ||

ਹੈ ਗੈ ਰਥੀ ਬਿਨਾ ਅਸਿ ਭਏ ॥

hai gai rathee binaa as bhe ||

Numerous braves lost their lives and were made to relinquish their chariots, horses and elephants.

ਜੂਝੈ ਬੀਰ ਖੇਤ ਭਟ ਭਾਰੀ ॥

joojhai beer khet bhaT bhaaree ||

ਨਾਚੇ ਸੂਰ ਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥੨੧॥

naache soor beer ha(n)kaaree ||21||

A great number lost their lives and the egoist (alive) ories commenced

dancing.(21)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਲਗੇ ਬ੍ਰਿਣਨ ਕੇ ਸੂਰਮਾ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਪੈ ਆਇ ॥

lage biranan ke sooramaa pare dharan pai aai ||

ਗਿਰ ਪਰੇ ਉਠਿ ਪੁਨਿ ਲਰੇ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਰਿ ਚਾਇ ॥੨੨॥

gir pare uTh pun lare adhik hiradhai kar chai ||22||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਕਿਤੇ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲੇ ਉਭਾਰੈ ॥

kite gofanai guraj gole ubhaarai ||

ਕਿਤੇ ਚੰਦ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸੰਭਾਰੈ ॥

kite cha(n)dhr tirasool saithee sa(n)bhaarai ||

ਕਿਤੇ ਪਰਘ ਫਾਸੀ ਲਏ ਹਾਥ ਡੋਲੈ ॥

kite paragh faasee le haath ddolai ||

ਕਿਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ਬੀਰ ਬੋਲੈ ॥੨੩॥

kite maar hee maar kai beer bolai ||23||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸੂਰਨ ਸਕਲਨ ਘਾਇ ॥

at chit kop baddai kai sooran sakalan ghai ||

With extreme acrimony in their minds and after killing many fearless ones,

ਜਹਾ ਬਾਲਿ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਤਹਾ ਪਰਤ ਭੇ ਆਇ ॥੨੪॥

jahaa baal Thaaddee hutee tahaa parat bhe aai ||24||

They (enemy) reached there, where the woman was standing.(24)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਿਚਪਚਾਇ ਜੋਧਾ ਸਮੁਹਾਵੈ ॥

kichapachai jodhaa samuhaavai ||

ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟਿ ਜਾਵੈ ॥

chaTapaT subhaT bikaT kaT jaavai ||

The enraged gallant ones came ahead but were cut instantly.

ਜੂਝਿ ਪ੍ਰਾਨ ਸਨਮੁਖ ਜੇ ਦੇਹੀ ॥

joojh praan sanamukh je dhehee ||

ਡਾਰਿ ਬਿਵਾਨ ਬਰੰਗਨਿ ਲੇਹੀ ॥੨੫॥

ddaar bivaan bara(n)gan lehee ||25||

They relinquished their souls and were taken away by the fairies in the

palanquins (of death).(25)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੇ ਭਟ ਆਨਿ ਅਪਛਰਨਿ ਲਏ ਬਿਵਾਨ ਚੜਾਇ ॥

je bhaT aan apachharan le bivaan chaRai ||

When the enemies were cut and taken away, the woman girded up her

lions.

ਤਿਨਿ ਪ੍ਰਤਿ ਔਰ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਲਰਤੁ ਸੂਰ ਸਮੁਹਾਇ ॥੨੬॥

tin prat aauar nihaar kai larat soor samuhai ||26||

With single stroke she annihilated many enemies.

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚਾਵਡੈ ਚੀਤਕਾਰੀ ॥

chahoo(n) or te chaavaddai cheetakaaree ||

ਰਹੇ ਗਿਧ ਆਕਾਸ ਮੰਡਰਾਇ ਭਾਰੀ ॥

rahe gidh aakaas ma(n)ddarai bhaaree ||

ਲਗੇ ਘਾਇ ਜੋਧਾ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਭਾਰੇ ॥

lage ghai jodhaa gire bhoom bhaare ||

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਝੂਮੇ ਮਨੌ ਮਤਵਾਰੇ ॥੨੭॥

aaisee bhaat jhoome manau matavaare ||27||

ਪਰੀ ਬਾਨ ਗੋਲਾਨ ਕੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥

paree baan golaan kee bheer bhaaree ||

ਬਹੈ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰਿ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥

bahai teer taravaar kaatee kaTaaree ||

ਹਠੈ ਐਠਿਯਾਰੇ ਮਹਾਬੀਰ ਧਾਏ ॥

haThai aaiThiyaare mahaabeer dhaae ||

ਬਧੇ ਗੋਲ ਗਾੜੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥੨੮॥

badhe gol gaaRe chale khet aae ||28||

ਗੁਰਿਯਾ ਖੇਲ ਮਹਮੰਦਿ ਲੇਜਾਕ ਮਾਰੇ ॥

guriyaa khel mahama(n)dh lejaak maare ||

ਦਓਜਈ ਅਫਰੀਤਿ ਲੋਦੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥

dhojiee afareet lodhee sa(n)ghaare ||

ਬਲੀ ਸੂਰ ਨ੍ਯਾਜੀ ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਕੂਟੇ ॥

balee soor nrayaajee aaisee bhaat kooTe ||

ਚਲੇ ਭਾਜ ਜੋਧਾ ਸਭੈ ਸੀਸ ਫੂਟੇ ॥੨੯॥

chale bhaaj jodhaa sabhai sees fooTe ||29||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਸੂਰ ਗਏ ਕਟਿ ਕੈ ਝਟ ਦੈ ਤਬ ਬਾਲ ਕੁਪੀ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

soor ge kaT kai jhaT dhai tab baal kupee hathiaar sa(n)bhaare ||

ਪਟਿਸ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਨਿ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੇ ॥

paTis loh hathee parase ik baar hee bairan ke tan jhaare ||

Some had tried to fight, some died of dread and those who were saved

were as good as dead.

ਏਕ ਲਰੇ ਇਕ ਹਾਰਿ ਟਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਮਰਿ ਗੇ ਬਿਨੁ ਮਾਰੇ ॥

ek lare ik haar Tare ik dhekh ddare mar ge bin maare ||

ਬੀਰ ਕਰੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਛੋਰਿ ਤ੍ਰਿਣਾਨ ਕੌ ਤੋਰਿ ਸੁ ਆਨਨ ਡਾਰੇ ॥੩੦॥

beer karor saraasan chhor tiranaan kau tor su aanan ddaare ||30||

And thousands threw their bows and accepted defeat.(30)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੋਪੇ ਅਰਿ ਬਿਲੋਕਿ ਤਬ ਭਾਰੇ ॥

kope ar bilok tab bhaare ||

ਦੁੰਦਭ ਚਲੇ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥

dhu(n)dhabh chale bajai nagaare ||

ਟੂਟੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕੈ ॥

TooTe chahoo(n) or ris kai kai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਆਯੁਧੁ ਲੈ ਕੈ ॥੩੧॥

bhaat bhaat ke aayudh lai kai ||31||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਜ੍ਰਬਾਨ ਬਿਛੂਆ ਬਿਸਿਖ ਬਰਸਿਯੋ ਸਾਰ ਅਪਾਰ ॥

bajrabaan bichhooaa bisikh barasiyo saar apaar ||

ਊਚ ਨੀਚ ਕਾਯਰ ਸੁਭਟ ਸਭ ਕੀਨੇ ਇਕ ਸਾਰ ॥੩੨॥

uooch neech kaayar subhaT sabh keene ik saar ||32||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਖੇਤ ਜਬ ਪਰਿਯੋ ॥

aaisee bhaat khet jab pariyo ||

ਅਰਬ ਰਾਇ ਕੁਪਿ ਬਚਨ ਉਚਰਿਯੋ ॥

arab rai kup bachan uchariyo ||

When such a situation arose, Arth Rai (the enemy) said aloud,

ਯਾ ਕੋ ਜਿਯਤ ਜਾਨ ਨਹੀ ਦੀਜੈ ॥

yaa ko jiyat jaan nahee dheejai ||

ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਤੇ ਬਧੁ ਕੀਜੈ ॥੩੩॥

gher dhaso dhis te badh keejai ||33||

‘Don’t let them go, surround them and give tough fight.’(33)

ਅਰਬ ਰਾਇ ਕੁਪਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

arab rai kup bachan uchaare ||

ਕੋਪੇ ਸੂਰਬੀਰ ਐਠ੍ਯਾਰੇ ॥

kope soorabeer aaiThrayaare ||

Listening to his spirited talk, his egoist ones got ready.

ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

taan kamaanan baan chalaae ||

ਬੇਧਿ ਬਾਲ ਕੋ ਪਾਰ ਪਰਾਏ ॥੩੪॥

bedh baal ko paar paraae ||34||

They shot the arrows from their bows and hit through the lady.(34)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬੇਧਿ ਬਾਨ ਜਬ ਤਨ ਗਏ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

bedh baan jab tan ge tab tiray kop baddai ||

When her body was struck with arrows, she became wrathful.

ਅਮਿਤ ਜੁਧ ਤਿਹ ਠਾ ਕਿਯੋ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਬਨਾਇ ॥੩੫॥

amit judh teh Thaa kiyo so mai kahat banai ||35||

The frightful fighting, which she ensued, I am, now, going to relate that,(35)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਲਗੇ ਦੇਹ ਤੇ ਬਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥

lage dheh te baan nikaare ||

ਤਨ ਪੁਨਿ ਵਹੈ ਬੈਰਿਯਨ ਮਾਰੇ ॥

tan pun vahai bairiyan maare ||

The arrows, which had pierced through, she plucked them

ਜਿਨ ਕੀ ਦੇਹ ਘਾਵ ਦ੍ਰਿੜ ਲਾਗੇ ॥

jin kee dheh ghaav dhiR laage ||

ਤੁਰਤ ਬਰੰਗਨਿਨ ਸੋ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥੩੬॥

turat bara(n)ganin so anuraage ||36||

Out, and threw the same back on the enemy.(36)

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਬੀਰ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥

aaisee bhaat beer bahu maare ||

ਬਾਜੀ ਕਰੀ ਰਥੀ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥

baajee karee rathee han ddaare ||

Whom so ever those arrows hit, they were taken away by the fairies

ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਤਿਹ ਠਾ ਅਤਿ ਮਚਿਯੋ ॥

tumal judh teh Thaa at machiyo ||

ਏਕ ਸੂਰ ਜੀਯਤ ਨਹ ਬਚਿਯੋ ॥੩੭॥

ek soor jeeyat neh bachiyo ||37||

Of death and none was spared the life.(37)

ਅਰਬ ਰਾਇ ਆਪਨ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥

arab rai aapan tab dhaayo ||

ਆਨਿ ਬਾਲ ਸੋ ਜੁਝ ਮਚਾਯੋ ॥

aan baal so joojh machaayo ||

Arth Rai, then, came forward and embarked on a fight with her.

ਚਤੁਰ ਬਾਨ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

chatur baan tab tirayaa prahaare ||

ਚਾਰੋ ਅਸ੍ਵ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੇ ॥੩੮॥

chaaro asavai maar hee ddaare ||38||

The woman shot four arrow and killed four of his horses.(38)

ਪੁਨਿ ਰਥ ਕਾਟਿ ਸਾਰਥੀ ਮਾਰਿਯੋ ॥

pun rath kaaT saarathee maariyo ||

ਅਰਬ ਰਾਇ ਕੋ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

arab rai ko baan prahaariyo ||

Then she cut off the chariots and killed the chariot-driver.

ਮੋਹਿਤ ਕੈ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥

mohit kai taa ko geh leeno ||

ਦੁੰਦਭਿ ਤਬੈ ਜੀਤਿ ਕੌ ਦੀਨੋ ॥੩੯॥

dhu(n)dhabh tabai jeet kau dheeno ||39||

She made him (Arth Rai) unconscious and beat the victory drum.(39)

ਤਾ ਕੋ ਬਾਧਿ ਧਾਮ ਲੈ ਆਈ ॥

taa ko baadh dhaam lai aaiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਈ ॥

bhaat bhaat so dharab luTaiee ||

She tied him and brought him home and distributed lot of wealth.

ਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਦ੍ਵਾਰ ਪੈ ਬਾਜੀ ॥

jai dhu(n)dhabhee dhavaiaar pai baajee ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਲੋਕ ਸਕਲ ਭੇ ਰਾਜੀ ॥੪੦॥

gireh ke lok sakal bhe raajee ||40||

The victory drum were continuously beaten at her door steps and the people felt exhilarations.(40)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਢਿ ਭੋਹਰਾ ਤੇ ਪਤਿਹਿ ਦੀਨੋ ਸਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ॥

kaadd bhoharaa te pateh dheeno satr dhikhai ||

She brought her husband out of the dungeon and revealed to him.

ਬਿਦਾ ਕਿਯੋ ਇਕ ਅਸ੍ਵ ਦੈ ਔ ਪਗਿਯਾ ਬਧਵਾਇ ॥੪੧॥

bidhaa kiyo ik asavai dhai aau pagiyaa badhavai ||41||

She handed over the turban and the horse and bade him goodbye.(41)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਯਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੯੬॥੧੭੨੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chhayaanavo charitr samaapatam sat subham sat ||96||1724||afajoo(n)||

Ninety-sixth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (96)(1724)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਯਾਲਕੋਟ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਸਾਲਬਾਹਨਾ ਰਾਵ ॥

sayaalakoT ke dhes mai saalabaahanaa raav ||

In the country of Sialkote, there used to live a Raja called Salwan.

ਖਟ ਦਰਸਨ ਕੌ ਮਾਨਈ ਰਾਖਤ ਸਭ ਕੋ ਭਾਵ ॥੧॥

khaT dharasan kau maaniee raakhat sabh ko bhaav ||1||

He believed in six Shastras and loved every body.(1)

ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪਰਾਰਿ ਮਤੀ ਹੁਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਨਾਮ ॥

sree tiraparaar matee hutee taa kee tiray kau naam ||

Tripari was his wife, who worshipped goddess Bhawani during all

ਭਜੈ ਭਵਾਨੀ ਕੌ ਸਦਾ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਆਠੌ ਜਾਮ ॥੨॥

bhajai bhavaanee kau sadhaa nis dhin aaThau jaam ||2||

The eight watches of the day.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹ ਜਬ ਭੇਦ ਬਿਕ੍ਰਮੈ ਪਾਯੋ ॥

yeh jab bhedh bikramai paayo ||

ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਕੈ ਚੜਿ ਧਾਯੋ ॥

amit sain lai kai chaR dhaayo ||

When (Raja) Bikrim learnt about them, he raided with great army.

ਨੈਕੁ ਸਾਲਬਾਹਨ ਨਹਿ ਡਰਿਯੋ ॥

naik saalabaahan neh ddariyo ||

ਜੋਰਿ ਸੂਰ ਸਨਮੁਖ ਹ੍ਵੈ ਲਰਿਯੋ ॥੩॥

jor soor sanamukh havai lariyo ||3||

Salwan was not afraid and taking his brave ones faced the enemy.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਤਾ ਸੌ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡਿਕਾ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥

tab taa sau sree cha(n)ddikaa aaise kahiyo banai ||

Then the goddess Chandika told the Raja,

ਸੈਨ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕੀ ਰਚੋ ਤੁਮ ਮੈ ਦੇਉ ਜਿਯਾਇ ॥੪॥

sain mritakaa kee racho tum mai dheau jiyai ||4||

'You prepare an army of earthen statues, and I will put life in them.'(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋ ਜਗ ਮਾਤ ਕਹਿਯੋ ਸੋ ਕੀਨੋ ॥

jo jag maat kahiyo so keeno ||

ਸੈਨ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕੀ ਰਚਿ ਲੀਨੋ ॥

sain mritakaa kee rach leeno ||

He acted the way Universal Mother dictated and prepared an earthen army.

ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥

kirapaa dhirasaT sree cha(n)dd nihaare ||

ਜਗੇ ਸੂਰ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥੫॥

jage soor hathiaar sa(n)bhaare ||5||

With the benevolence of Chandika, all those got up, laced with the weapons.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਾਟੀ ਤੇ ਮਰਦ ਉਪਜੇ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰੁਧ ਬਿਸੇਖ ॥

maaTee te maradh uoopaje kar kai krudh bisekh ||

The soldiers, from the earthen shapes awoke in great fury.

ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਘਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਉਠਿ ਚਲੇ ਅਨੇਕ ॥੬॥

hai gai rath paidhal ghane nirap uTh chale anek ||6||

Some became foot-soldiers, and some took Raja’s horses, elephants and

chariots.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਗਹਿਰੇ ਨਾਦ ਨਗਰ ਮੈ ਬਾਜੇ ॥

gahire naadh nagar mai baaje ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਗੁਰਜ ਗਰਬਿਯਾ ਗਾਜੇ ॥

geh geh guraj garabiyaa gaaje ||

The trumpets blew in the town as the intrepid roared.

ਟੂਕ ਟੂਕ ਭਾਖੈ ਜੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

Took Took bhaakhai jo havai hai ||

ਬਹੁਰੋ ਫੇਰਿ ਧਾਮ ਨਹਿ ਜੈ ਹੈ ॥੭॥

bahuro fer dhaam neh jai hai ||7||

And they shouted out their determination not to retreat.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਯਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਸੂਰਮਾ ਪਰੇ ਸੈਨ ਮੈ ਆਇ ॥

yahai ma(n)tr kar sooramaa pare sain mai aai ||

With this determination they raided the (enemy) army,

ਜੋ ਬਿਕ੍ਰਮ ਕੋ ਦਲੁ ਹੁਤੋ ਸੋ ਲੈ ਚਲੇ ਉਠਾਇ ॥੮॥

jo bikram ko dhal huto so lai chale uThai ||8||

And they shook the forces of Bikrim.(8)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਰਥੀ ਕੋਟਿ ਕੂਟੇ ਕਰੀ ਕ੍ਰੋਰਿ ਮਾਰੇ ॥

rathee koT kooTe karee kror maare ||

ਕਿਤੇ ਸਾਜ ਔ ਰਾਜ ਬਾਜੀ ਬਿਦਾਰੇ ॥

kite saaj aau raaj baajee bidhaare ||

ਘਨੇ ਘੂਮਿ ਜੋਧਾ ਤਿਸੀ ਭੂਮਿ ਜੂਝੇ ॥

ghane ghoom jodhaa tisee bhoom joojhe ||

ਕਹਾ ਲੌ ਗਨੌ ਮੈ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥੯॥

kahaa lau ganau mai nahee jaat boojhe ||9||

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥

rooaal chha(n)dh ||

ਅਮਿਤ ਸੈਨਾ ਲੈ ਚਲਿਯੋ ਤਹ ਆਪੁ ਰਾਜਾ ਸੰਗ ॥

amit sainaa lai chaliyo teh aap raajaa sa(n)g ||

ਜੋਰਿ ਕੋਰਿ ਸੁ ਬੀਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਿ ਸੁਰੰਗਿ ॥

jor kor su beer ma(n)tree sasatr dhaar sura(n)g ||

ਸੂਲ ਸੈਥਿਨ ਕੇ ਲਗੇ ਅਰੁ ਬੇਧਿ ਬਾਨਨ ਸਾਥ ॥

sool saithin ke lage ar bedh baanan saath ||

ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਗਏ ਤਹਾ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਧਿ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥੧੦॥

joojh joojh ge tahaa ran bhoom madh pramaath ||10||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਜਗੇ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਗਏ ਜੁਝਿ ਭਾਰੇ ॥

jage ja(n)g jodhaa ge joojh bhaare ||

ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਘੂਮੈ ਸੁ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥

kite bhoom ghoomai su mano matavaare ||

In the heavy fighting they moved like adherents

ਕਿਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੈ ॥

kite maar hee maar aaise pukaarai ||

ਕਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਛੋਰੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਭੇਖ ਧਾਰੈ ॥੧੧॥

kite sasatr chhorai tirayaa bhekh dhaarai ||11||

At some places they were inflicted death and at some they relaxed like women.(11)

ਜਬੈ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਚਹੂੰ ਘਾਤ ਗਜੇ ॥

jabai aan jodhaa chahoo(n) ghaat gaje ||

ਮਹਾ ਸੰਖ ਔ ਦੁੰਦਭੀ ਨਾਦ ਵਜੇ ॥

mahaa sa(n)kh aau dhu(n)dhabhee naadh vaje ||

When the braves from both the sides bellowed, the trumpets and conch-

shells started to blow.

ਪਰੀ ਜੌ ਅਭੀਤਾਨ ਕੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥

paree jau abheetaan kee bheer bhaaree ||

ਤਬੈ ਆਪੁ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲਿਕਾ ਕਿਲਕਾਰੀ ॥੧੨॥

tabai aap sree kaalikaa kilakaaree ||12||

When the crowds of the fighters amalgamated, the goddess came in shrieking.(12) shrieking.(12)

ਤਹਾ ਆਪੁ ਲੈ ਰੁਦ੍ਰ ਡੌਰੂ ਬਜਾਯੋ ॥

tahaa aap lai rudhr ddauaroo bajaayo ||

ਚਤਰ ਸਾਠਿ ਮਿਲਿ ਜੋਗਨੀ ਗੀਤ ਗਾਯੋ ॥

chatar saaTh mil joganee geet gaayo ||

Shiva beat his drum too and all the sixty-four female yogis, began their

singing.

ਕਹੂੰ ਕੋਪਿ ਕੈ ਡਾਕਨੀ ਹਾਕ ਮਾਰੈ ॥

kahoo(n) kop kai ddaakanee haak maarai ||

ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਗੇ ਬਿਹਾਰੈ ॥੧੩॥

kahoo(n) bhoot aau pret naage bihaarai ||13||

The witches honked here and the ghosts performed naked dances.(13)

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥

tomar chha(n)dh ||

Tomar Chhand

ਤਬ ਬਿਕ੍ਰਮੈ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ॥

tab bikramai ris khai ||

ਭਟ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬੁਲਾਇ ॥

bhaT bhaat bhaat bulai ||

Bikrim flew into the rage, and called every body in.

ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਹਠ ਠਾਨਿ ॥

chit mai adhik haTh Thaan ||

ਤਿਹ ਠਾ ਪਰਤ ਭੇ ਆਨਿ ॥੧੪॥

teh Thaa parat bhe aan ||14||

With great determination they gathered there,(14)

ਅਤਿ ਤਹ ਸੁ ਜੋਧਾ ਆਨਿ ॥

at teh su jodhaa aan ||

ਲਰਿ ਮਰਤ ਭੇ ਤਜਿ ਕਾਨਿ ॥

lar marat bhe taj kaan ||

Many bravt ones marched forward to sacrifice their lives.

ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਕੋਟਿ ਬਜਾਇ ॥

baaja(n)tr koT bajai ||

ਰਨ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਗਾਇ ॥੧੫॥

ran raag maaroo gai ||15||

Under recitation ofthe songs of death, the fighting was enhanced.(15)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਆਨਿ ਪਰੇ ਤੇ ਸਕਲ ਨਿਬੇਰੇ ॥

aan pare te sakal nibere ||

ਉਮਡੇ ਔਰ ਕਾਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ ॥

aumadde aauar kaal ke prere ||

ਜੇ ਚਲਿ ਦਲ ਰਨ ਮੰਡਲ ਆਏ ॥

je chal dhal ran ma(n)ddal aae ||

ਲਰਿ ਮਰਿ ਕੈ ਸਭ ਸ੍ਵਰਗ ਸਿਧਾਏ ॥੧੬॥

lar mar kai sabh savairag sidhaae ||16||

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਸੈਨ ਜਬ ਲਰਿਯੋ ॥

aaisee bhaat sain jab lariyo ||

ਏਕ ਬੀਰ ਜੀਯਤ ਨ ਉਬਰਿਯੋ ॥

ek beer jeeyat na ubariyo ||

ਤਬ ਹਠਿ ਰਾਵ ਆਪਿ ਦੋਊ ਧਾਏ ॥

tab haTh raav aap dhouoo dhaae ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥੧੭॥

bhaat bhaat baadhitr bajaae ||17||

ਤੁਰਹੀ ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਬਾਜੀ ॥

turahee naadh nafeeree baajee ||

ਸੰਖ ਢੋਲ ਕਰਨਾਏ ਗਾਜੀ ॥

sa(n)kh ddol karanaae gaajee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਮੋ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ॥

bhaat bhaat mo ghure nagaare ||

ਦੇਖਤ ਸੁਰ ਬਿਵਾਨ ਚੜਿ ਸਾਰੇ ॥੧੮॥

dhekhat sur bivaan chaR saare ||18||

ਜੋ ਬਿਕ੍ਰਮਾ ਤਿਹ ਘਾਇ ਚਲਾਵੈ ॥

jo bikramaa teh ghai chalaavai ||

ਆਪਿ ਆਨਿ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡਿ ਬਚਾਵੈ ॥

aap aan sree cha(n)dd bachaavai ||

Any action Bikrim took, Shri Chandika came and negated it.

ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਣ ਏਕ ਲਗਨ ਨਹਿ ਦੇਵੈ ॥

teh biran ek lagan neh dhevai ||

ਸੇਵਕ ਜਾਨਿ ਰਾਖਿ ਕੈ ਲੇਵੈ ॥੧੯॥

sevak jaan raakh kai levai ||19||

She would let him hit and, considering him (Raja Salwan) as her devotee,

always saved him.(19)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੇਵੀ ਭਗਤ ਪਛਾਨਿ ਤਿਹ ਲਗਨ ਨ ਦੀਨੇ ਘਾਇ ॥

dhevee bhagat pachhaan teh lagan na dheene ghai ||

Expecting him as the zealot ofthe goddess, she did not let him get hurt,

ਬਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਰਛੀਨ ਕੋ ਬਿਕ੍ਰਮ ਰਹਿਯੋ ਚਲਾਇ ॥੨੦॥

bajr baan barachheen ko bikram rahiyo chalai ||20||

In spite of god Brij Bhan’s spears and the arrows thrown by Bikrim.(20)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਾਲਬਾਹਨ ਕੀ ਇਕ ਪਟਰਾਨੀ ॥

saalabaahan kee ik paTaraanee ||

ਸੋ ਰਨ ਹੇਰਿ ਅਧਿਕ ਡਰਪਾਨੀ ॥

so ran her adhik ddarapaanee ||

Salwan’s principal Rani was dreaded markedly.

ਪੂਜਿ ਗੌਰਜਾ ਤਾਹਿ ਮਨਾਈ ॥

pooj gauarajaa taeh manaiee ||

ਭੂਤ ਭਵਿਖ੍ਯ ਵਹੈ ਠਹਿਰਾਈ ॥੨੧॥

bhoot bhavikhay vahai Thahiraiee ||21||

She used to pray to the goddess Gorja, appraising her as her future

saviour.(21)

ਤਬ ਤਿਹ ਦਰਸੁ ਗੌਰਜਾ ਦਯੋ ॥

tab teh dharas gauarajaa dhayo ||

ਉਠਿ ਰਾਣੀ ਤਿਹ ਸੀਸ ਝੁਕਯੋ ॥

auTh raanee teh sees jhukayo ||

Gorja appeared and the Rani came forward and paid her obeisance.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਜਗ ਮਾਤ ਮਨਾਯੋ ॥

bhaat bhaat jag maat manaayo ||

ਜੀਤ ਹੋਇ ਹਮਰੀ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੨੨॥

jeet hoi hamaree bar paayo ||22||

She performed various penances and begged for her victory.(22)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਾਲਬਾਹਨ ਬਿਕ੍ਰਮ ਭਏ ਬਾਜਿਯੋ ਲੋਹ ਅਪਾਰ ॥

saalabaahan bikram bhe baajiyo loh apaar ||

Salwan and Bikrim entered the combat,

ਆਠ ਜਾਮ ਆਹਵ ਬਿਖੈ ਜੁਧ ਭਯੋ ਬਿਕਰਾਰ ॥੨੩॥

aaTh jaam aahav bikhai judh bhayo bikaraar ||23||

And for eight hours there was horrific fighting.(23)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸ੍ਯਾਲਕੋਟਿ ਨਾਯਕ ਰਿਸਿ ਭਰਿਯੋ ॥

sayaalakoT naayak ris bhariyo ||

ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚੌਪਿ ਰਨ ਕਰਿਯੋ ॥

chitr bachitr chauap ran kariyo ||

The ruler of Sialkote became furious and, engulfed in rage, eventuated the

skirmishes.

ਤਨਿ ਧਨ ਬਾਨ ਬਜ੍ਰ ਸੇ ਮਾਰੇ ॥

tan dhan baan bajr se maare ||

ਰਾਵ ਬਿਕ੍ਰਮਾ ਸ੍ਵਰਗ ਸਿਧਾਰੇ ॥੨੪॥

raav bikramaa savairag sidhaare ||24||

Stretching tightly he threw Braj arrows, which made Raja Bikrim to head

for the domain of death.(24)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੀਤਿ ਬਿਕ੍ਰਮਾਜੀਤ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥

jeet bikramaajeet ko chit mai harakh baddai ||

By winning over Bikrimajeet he felt relieved.

ਅੰਤਹ ਪੁਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੨੫॥

a(n)teh pur aavat bhayo adhik hiradhai sukh pai ||25||

And, at last, he felt blissful.(25)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਰਾਜਾ ਅੰਤਹ ਪੁਰ ਆਯੋ ॥

jab raajaa a(n)teh pur aayo ||

ਸੁਨज੍ਯੋ ਜੁ ਬਰੁ ਰਾਨੀ ਜੂ ਪਾਯੋ ॥

sunayo ju bar raanee joo paayo ||

When the Raja returned, he came to know the boon, which the Rani had been granted.

ਮੋ ਕੌ ਕਹਿਯੋ ਜੀਤਿ ਇਹ ਦਈ ॥

mo kau kahiyo jeet ieh dhiee ||

ਤਾ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਧਿਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੨੬॥

taa sau preet adhik havai giee ||26||

He thought, 'she has made the victory possible, therefore, I must love her

more.’(26)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਇਹ ਰਾਨਿਯੈ ਲੀਨੀ ਗੌਰਿ ਮਨਾਇ ॥

hamare hit ieh raaniyai leenee gauar manai ||

ਰੀਝਿ ਭਗੌਤੀ ਬਰੁ ਦਯੋ ਤਬ ਹਮ ਜਿਤੇ ਬਨਾਇ ॥੨੭॥

reejh bhagauatee bar dhayo tab ham jite banai ||27||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਿਸ ਦਿਨ ਰਹੈ ਤਵਨ ਕੇ ਡੇਰੈ ॥

nis dhin rahai tavan ke dderai ||

ਔਰ ਰਾਨਿਯਨ ਓਰ ਨ ਹੇਰੈ ॥

aauar raaniyan or na herai ||

Every day Raja started to stay with her and abandoned going to other

Ranis.

ਬਹੁਤ ਮਾਸ ਰਹਤੇ ਜਬ ਭਯੋ ॥

bahut maas rahate jab bhayo ||

ਦੇਬੀ ਪੂਤ ਏਕ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥੨੮॥

dhebee poot ek teh dhayo ||28||

When many months have gone by the goddess granted him a son.(28)

ਤਾ ਕੋ ਨਾਮ ਰਿਸਾਲੂ ਰਾਖਿਯੋ ॥

taa ko naam risaaloo raakhiyo ||

ਐਸੋ ਬਚਨ ਚੰਡਿਕਾ ਭਾਖਿਯੋ ॥

aaiso bachan cha(n)ddikaa bhaakhiyo ||

Be was given the name of Rasaloo and the goddess Chandika willed,

ਮਹਾ ਜਤੀ ਜੋਧਾ ਇਹ ਹੋਈ ॥

mahaa jatee jodhaa ieh hoiee ||

ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਜਗ ਮੈ ਕੋਈ ॥੨੯॥

jaa sam aauar na jag mai koiee ||29||

‘Be will be a great celibate and gallant person and there will not be any like

him in the world.’(29)

ਜਯੋ ਜਯੋ ਬਢਤ ਰਿਸਾਲੂ ਜਾਵੈ ॥

jayo jayo baddat risaaloo jaavai ||

ਨਿਤਿ ਅਖੇਟ ਕਰੈ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਵੈ ॥

nit akheT karai mirag ghaavai ||

As he grew, he commenced going on hunting and killing many deer.

ਸੈਰ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੋ ਕਰੈ ॥

sair dhes dhesan ko karai ||

ਕਿਸਹੂ ਰਾਜਾ ਤੇ ਨਹਿ ਡਰੈ ॥੩੦॥

kisahoo raajaa te neh ddarai ||30||

He travelled all the countries and never dreaded any body.(30)

ਖੇਲ ਅਖੇਟਕ ਜਬ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥

khel akheTak jab gireh aavai ||

ਤਬ ਚੌਪਰ ਕੀ ਖੇਲਿ ਮਚਾਵੈ ॥

tab chauapar kee khel machaavai ||

Coming back after hunting, he would sit down to play chess.

ਜੀਤਿ ਚੀਤਿ ਰਾਜਨ ਕੌ ਲੇਈ ॥

jeet cheet raajan kau leiee ||

ਛੋਰਿ ਛੋਰਿ ਚਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਦੇਈ ॥੩੧॥

chhor chhor chitr kar dheiee ||31||

He would win over many other Rajas and feel delighted.(31)

ਏਕ ਡੋਮ ਤਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

ek ddom taa ko gireh aayo ||

ਖੇਲ ਰਿਸਾਲੂ ਸਾਥ ਰਚਾਯੋ ॥

khel risaaloo saath rachaayo ||

Once a bard came to him and started to play with Rasaloo.

ਪਗਿਯਾ ਬਸਤ੍ਰ ਅਸ੍ਵ ਜਬ ਹਾਰੇ ॥

pagiyaa basatr asavai jab haare ||

ਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥੩੨॥

chitr chit yau bachan uchaare ||32||

Mter losing all his belongings and horses, that clever man said,(32)

ਚੌਪਰ ਬਾਜ ਤੋਹਿ ਤਬ ਜਾਨੋ ॥

chauapar baaj toh tab jaano ||

ਮੇਰੋ ਕਹਿਯੋ ਏਕ ਤੁਮ ਮਾਨੋ ॥

mero kahiyo ek tum maano ||

‘I will accept you as a chess-master only if you do what I say.

ਸਿਰਕਪ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲ ਰਚਾਵੋ ॥

sirakap ke sa(n)g khel rachaavo ||

ਤਬ ਇਹ ਖੇਲ ਜੀਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੋ ॥੩੩॥

tab ieh khel jeet gireh aavo ||33||

‘You play the game with the killer-Raja and come back home alive.’(33)

ਯੌ ਸੁਣ ਬਚਨ ਰਿਸਾਲੂ ਧਾਯੋ ॥

yau sun bachan risaaloo dhaayo ||

ਚੜਿ ਘੋਰਾ ਪੈ ਤਹੀ ਸਿਧਾਯੋ ॥

chaR ghoraa pai tahee sidhaayo ||

Harking to this, Rasaloo mounted his horse started his journey.

ਸਿਰਕਪ ਕੇ ਦੇਸੰਤਰ ਆਯੋ ॥

sirakap ke dhesa(n)tar aayo ||

ਆਨਿ ਰਾਵ ਸੌ ਖੇਲ ਰਚਾਯੋ ॥੩੪॥

aan raav sau khel rachaayo ||34||

He came to the country of killer-Raja, and started to play with that Raja.(34)

ਤਬ ਸਿਰਕਪ ਛਲ ਅਧਿਕ ਸੁ ਧਾਰੇ ॥

tab sirakap chhal adhik su dhaare ||

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਸਤ੍ਰਨ ਜੁਤ ਹਾਰੇ ॥

sasatr asatr basatran jut haare ||

In spite of all his cleverness, the killer-Raja lost all his arms, clothes and belongings.

ਧਨ ਹਰਾਇ ਸਿਰ ਬਾਜੀ ਲਾਗੀ ॥

dhan harai sir baajee laagee ||

ਸੋਊ ਜੀਤਿ ਲਈ ਬਡਭਾਗੀ ॥੩੫॥

souoo jeet liee baddabhaagee ||35||

After losing all his wealth he bet his head and that too the lucky Rasaloo won over.(35)

ਜੀਤਿ ਤਾਹਿ ਮਾਰਨ ਲੈ ਧਾਯੋ ॥

jeet taeh maaran lai dhaayo ||

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਰਨਿਵਾਸਹਿ ਪਾਯੋ ॥

yau sun kai ranivaaseh paayo ||

After winning over when he was taking him to kill, he heard this from the

direction of the Rani.

ਯਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਕੋਕਿਲਾ ਲੀਜੈ ॥

yaa kee sutaa kokilaa leejai ||

ਜਿਯ ਤੇ ਬਧ ਯਾ ਕੌ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥੩੬॥

jiy te badh yaa kau neh keejai ||36||

‘Let us get his daughter Kokila and do not kill him.’(36)

ਤਬ ਤਿਹ ਜਾਨ ਮਾਫ ਕੈ ਦਈ ॥

tab teh jaan maaf kai dhiee ||

ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਕੋਕਿਲਾ ਲਈ ॥

taa kee sutaa kokilaa liee ||

Then he pardoned his life and took his daughter Kokila.

ਦੰਡਕਾਰ ਮੈ ਸਦਨ ਸਵਾਰਿਯੋ ॥

dha(n)ddakaar mai sadhan savaariyo ||

ਤਾ ਕੇ ਬੀਚ ਰਾਖ ਤਿਹ ਧਾਰਿਯੋ ॥੩੭॥

taa ke beech raakh teh dhaariyo ||37||

In the wilderness he built a house and he kept her there.(37)

ਤਾ ਕੌ ਲਰਿਕਾਪਨ ਜਬ ਗਯੋ ॥

taa kau larikaapan jab gayo ||

ਜੋਬਨ ਆਨਿ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥

joban aan dhamaamo dhayo ||

Although her childhood had gone past and .the youth has taken over,

ਰਾਜਾ ਨਿਕਟ ਨ ਤਾ ਕੇ ਆਵੈ ॥

raajaa nikaT na taa ke aavai ||

ਯਾ ਤੇ ਅਤਿ ਰਾਨੀ ਦੁਖੁ ਪਾਵੇ ॥੩੮॥

yaa te at raanee dhukh paave ||38||

Raja would not come to see (that) Rani and the Rani would get very

upset.(38)

ਏਕ ਦਿਵਸ ਰਾਜਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥

ek dhivas raajaa jab aayo ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

tab raanee yau bachan sunaayo ||

One day when Raja passed by, the Rani said,

ਹਮ ਕੋ ਲੈ ਤੁਮ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੌ ॥

ham ko lai tum sa(n)g sidhaarau ||

ਬਨ ਮੈ ਜਹਾ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕੌ ਮਾਰੌ ॥੩੯॥

ban mai jahaa miragan kau maarau ||39||

‘Please take me with you to place where you go for deer hunting.’(39)

ਲੈ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਸੰਗ ਸਿਧਾਯੋ ॥

lai raajaa teh sa(n)g sidhaayo ||

ਜਹ ਮ੍ਰਿਗ ਹਨਤ ਹੇਤ ਤਹ ਆਯੋ ॥

jeh mirag hanat het teh aayo ||

Raja took her with him where he was going for hunting the deer.

ਦੈ ਫੇਰਾ ਸਰ ਸੌ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਿਯੋ ॥

dhai feraa sar sau mirag maariyo ||

ਯਹ ਕੌਤਕ ਕੋਕਿਲਾ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥੪੦॥

yeh kauatak kokilaa nihaariyo ||40||

Raja killed the deer with his own arrows and she witnessed the whole scene.(40)

ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab raanee yau bachan uchaare ||

ਸੁਨੋ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਥ ਹਮਾਰੇ ॥

suno baat nirap naath hamaare ||

Then the Rani said, ‘Listen my Raja, ‘I can kill the deer with the sharp

arrows of my eyes.

ਦ੍ਰਿਗ ਸਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਹੌ ਮਾਰੌਂ ॥

dhirag sar so mirag ko hau maarau ||

ਤੁਮ ਠਾਢੇ ਯਹ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰੋ ॥੪੧॥

tum Thaadde yeh charit nihaaro ||41||

You stay here and watch all the episode.(41)

ਘੂੰਘਟ ਛੋਰਿ ਕੋਕਿਲਾ ਧਾਈ ॥

ghoo(n)ghaT chhor kokilaa dhaiee ||

ਮ੍ਰਿਗ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਗਯੋ ਉਰਝਾਈ ॥

mirag lakh taeh gayo urajhaiee ||

Unveiling her face, Kokila came forward and the deer was dazed to her.

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

amit roop jab taeh nihaariyo ||

ਠਾਢਿ ਰਹਿਯੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥੪੨॥

Thaadd rahiyo neh sa(n)k padhaariyo ||42||

On seeing her extreme beauty, it kept standing there and did not run away.(42)

ਕਰ ਸੌ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਨੀ ਜਬ ਗਹਿਯੋ ॥

kar sau mirag raanee jab gahiyo ||

ਯਹ ਕੌਤਕ ਰੀਸਾਲੂ ਲਹਿਯੋ ॥

yeh kauatak reesaaloo lahiyo ||

Rasaloo saw her holding the deer with her hands and he was astonished to

see this miracle.

ਤਬ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥

tab chit bheetar adhik risaayo ||

ਕਾਨ ਕਾਟ ਕੈ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੪੩॥

kaan kaaT kai taeh paThaayo ||43||

He felt humiliated and cut the ears of the deer and made it to run away.(43)

ਕਾਨ ਕਟਿਯੋ ਮ੍ਰਿਗ ਲਖਿ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥

kaan kaTiyo mirag lakh jab paayo ||

ਸੋ ਹੋਡੀ ਮਹਲਨ ਤਰ ਆਯੋ ॥

so hoddee mahalan tar aayo ||

When its ears were cut off, it came running under the palace,

ਸਿੰਧ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥

si(n)dh dhes esavair geh layo ||

ਚੜਿ ਘੋੜਾ ਪੈ ਪਾਛੇ ਧਯੋ ॥੪੪॥

chaR ghoRaa pai paachhe dhayo ||44||

Where the Raja of the country of Eeswari chased him it on his horse.(44)

ਤਬ ਆਗੇ ਤਾ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਧਾਯੋ ॥

tab aage taa ke mirag dhaayo ||

ਮਹਲ ਕੋਕਿਲਾ ਕੇ ਤਰ ਆਯੋ ॥

mahal kokilaa ke tar aayo ||

ਹੋਡੀ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

hoddee taa ko roop nihaariyo ||

ਹਰਿ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਕੌ ਤਨੁ ਮਾਰਿਯੋ ॥੪੫॥

har ar sar taa kau tan maariyo ||45||

ਹੋਡੀ ਜਬ ਕੋਕਿਲਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥

hoddee jab kokilaa nihaaree ||

ਬਿਹਸਿ ਬਾਤ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

bihas baat ieh bhaat uchaaree ||

When he came across Kokila, he said to her,

ਹਮ ਤੁਮ ਆਉ ਬਿਰਾਜਹਿੰ ਦੋਊ ॥

ham tum aau biraajahi(n) dhouoo ||

ਜਾ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਕੋਊ ॥੪੬॥

jaa ko bhedh na paavat kouoo ||46||

'Let you and me stay here, so that no body could know.'(46)

ਹੈ ਤੇ ਉਤਰ ਭਵਨ ਪਗ ਧਾਰਿਯੋ ॥

hai te utar bhavan pag dhaariyo ||

ਆਨਿ ਕੋਕਿਲਾ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਿਯੋ ॥

aan kokilaa saath bihaariyo ||

Dismounting the horse he came in his palace and took Kokila with him.

ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਬਹੁਰਿ ਉਠ ਗਯੋ ॥

bhog kamai bahur uTh gayo ||

ਦੁਤਯ ਦਿਵਸ ਪੁਨਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥੪੭॥

dhutay dhivas pun aavat bhayo ||47||

After making love with her, he left the place and next day, again, he came

back,(47)

ਤਬ ਮੈਨਾ ਯਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥

tab mainaa yeh bhaat bakhaanee ||

ਕਾ ਕੋਕਿਲਾ ਤੂ ਭਈ ਅਯਾਨੀ ॥

kaa kokilaa too bhiee ayaanee ||

Then the Mynah (bird) told, ‘Kokila why are you behaving foolishly.’

ਯੌ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਤਾਹਿ ਹਨਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

yau sun bain taeh han ddaariyo ||

ਤਬ ਸੁਕ ਤਿਹ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੪੮॥

tab suk teh ieh bhaat uchaariyo ||48||

Hearing this she killed her and, then, the parrot said,(48)

ਭਲੋ ਕਰਿਯੋ ਮੈਨਾ ਤੈ ਮਾਰੀ ॥

bhalo kariyo mainaa tai maaree ||

ਸਿੰਧ ਏਸ ਕੇ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੀ ॥

si(n)dh es ke saath bihaaree ||

‘It is good you have killed Mynah as she loved the Raja of Sindh.

ਮੋਕਹ ਕਾਢਿ ਹਾਥ ਪੈ ਲੀਜੈ ॥

mokeh kaadd haath pai leejai ||

ਬੀਚ ਪਿੰਜਰਾ ਰਹਨ ਨ ਦੀਜੈ ॥੪੯॥

beech pi(n)jaraa rahan na dheejai ||49||

‘Now you take me in your hands and don’t let me remain in the cage.’(49)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sortha

ਜਿਨਿ ਰੀਸਾਲੂ ਧਾਇ ਇਹ ਠਾ ਪਹੁੰਚੈ ਆਇ ਕੈ ॥

jin reesaaloo dhai ieh Thaa pahu(n)chai aai kai ||

‘Lest, Raja Rasaloo comes here,

ਮੁਹਿ ਤੁਹਿ ਸਿੰਧੁ ਬਹਾਇ ਜਮਪੁਰ ਦੇਇ ਪਠਾਇ ਲਖਿ ॥੫੦॥

muh tuh si(n)dh bahai jamapur dhei paThai lakh ||50||

‘Throws us in (the river) Sindh and despatches us to the domain of death.’(50)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਤਿਹ ਕਾਢਿ ਹਾਥ ਪੈ ਲਯੋ ॥

tab teh kaadd haath pai layo ||

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚੁਕਾਇ ਸੂਆ ਉਡਿ ਗਯੋ ॥

dhirasaT chukai sooaa udd gayo ||

Then she took it (the parrot) out and sat it on her hand but, escaping her

looks, it flew away,

ਜਾਇ ਰਿਸਾਲੂ ਸਾਥ ਜਤਾਯੋ ॥

jai risaaloo saath jataayo ||

ਖੇਲਤ ਕਹਾ ਚੋਰ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥੫੧॥

khelat kahaa chor gireh aayo ||51||

And went to Rasaloo and told, ‘A thief had come to your house.’(51)

ਯੌ ਸੁਨਿ ਬੈਨਿ ਰਿਸਾਲੂ ਧਾਯੋ ॥

yau sun bain risaaloo dhaayo ||

ਤੁਰਤੁ ਧੌਲਹਰ ਕੇ ਤਟ ਆਯੋ ॥

turat dhaualahar ke taT aayo ||

Learning this Rasaloo walked fast and reached the palace immediately.

ਭੇਦ ਕੋਕਿਲਾ ਜਬ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

bhedh kokilaa jab lakh paayo ||

ਸਫ ਕੇ ਬਿਖੈ ਲਪੇਟਿ ਦੁਰਾਯੋ ॥੫੨॥

saf ke bikhai lapeT dhuraayo ||52||

When Kokila learnt this, she wrapped around (the other Raja) a mat and hid him away.(52)

ਕਹਿਯੋ ਬਕਤ੍ਰ ਫੀਕੌ ਕਿਯੋ ਭਯੋ ॥

kahiyo bakatr feekau kiyo bhayo ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਰਾਹੁ ਲੂਟਿ ਸਸਿ ਲਯੋ ॥

jan kar raahu looT sas layo ||

'Why is your face getting pale, as if god Rahu has squeezed light out of Moon?

ਅੰਬੁਯਨ ਕੀ ਅੰਬਿਆ ਕਿਨ ਹਰੀ ॥

a(n)buyan kee a(n)biaa kin haree ||

ਢੀਲੀ ਸੇਜ ਕਹੋ ਕਿਹ ਕਰੀ ॥੫੩॥

ddeelee sej kaho keh karee ||53||

'Where has gone the pinkish sparkle of your eyes? Why is your bedding

become slack?’(53)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਤੇ ਗਏ ਅਖੇਟ ਤੁਮ ਤਬ ਤੇ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥

jab te ge akheT tum tab te mai dhukh pai ||

(She replied) Since the time you went out on hunting, I have been living in

adversity.

ਘਾਯਲ ਜਯੋ ਘੂੰਮਤ ਰਹੀ ਬਿਨਾ ਤਿਹਾਰੇ ਰਾਇ ॥੫੪॥

ghaayal jayo ghoo(n)mat rahee binaa tihaare rai ||54||

'I have been rolling around like an injured person.(54)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਾਤ ਬਹੀ ਅੰਬਿਯਨ ਲੈ ਗਈ ॥

baat bahee a(n)biyan lai giee ||

ਮੋ ਤਨ ਮੈਨੁਪਜਾਵਤਿ ਭਈ ॥

mo tan mainupajaavat bhiee ||

'Such a wind blew that slipped my mattress out and put in me an urge for

love-making.

ਤਬ ਮੈ ਲਏ ਅਧਿਕ ਪਸਵਾਰੇ ॥

tab mai le adhik pasavaare ||

ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸਾਯਕ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੫੫॥

jaise mirag saayak ke maare ||55||

‘I whirl around like an injured baby of a deer.(55)

ਤਾ ਤੇ ਲਰੀ ਮੋਤਿਯਨ ਛੂਟੀ ॥

taa te laree motiyan chhooTee ||

ਉਡਗ ਸਹਿਤ ਨਿਸਿ ਜਨੁ ਰਵਿ ਟੂਟੀ ॥

auddag sahit nis jan rav TooTee ||

‘My pearly necklace is broken. The Moonlit night is destroyed by the Sun

rays.

ਹੌਂ ਅਤਿ ਦਖਿਤ ਮੈਨ ਸੌ ਭਈ ॥

hau at dhakhit main sau bhiee ||

ਯਾ ਤੇ ਸੇਜ ਢੀਲ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੫੬॥

yaa te sej ddeel havai giee ||56||

‘Without making love 1 am distressed and, consequently, my bed is slackened.(56)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਵ ਦਰਸਨ ਲਖਿ ਚਿਤ ਕੋ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ਸੋਕ ਅਪਾਰ ॥

tav dharasan lakh chit ko miT gayo sok apaar ||

‘Seeing you, now, all my anxiety has diminished,

ਜਯੋ ਚਕਵੀ ਪਤਿ ਆਪਨੇ ਦਿਵਕਰ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ॥੫੭॥

jayo chakavee pat aapane dhivakar nain nihaar ||57||

‘And I am beholding you the way the bird chakvi gets absorbed in the

Moon.’(57)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯੌ ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ ਬਰਮਾਯੋ ॥

yau raajaa raanee baramaayo ||

ਘਰੀਕ ਬਾਤਨ ਸੋ ਉਰਝਾਯੋ ॥

ghareek baatan so urajhaayo ||

Thus Rani cajoled Raja with domestic sweet-talk,

ਪੁਨਿ ਤਾ ਸੌ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

pun taa sau ieh bhaat uchaaro ||

ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੫੮॥

suno raav joo bachan hamaaro ||58||

And then said, ‘Listen to me my Raja,(58)

ਹਮ ਤੁਮ ਕਰ ਮੇਵਾ ਦੋਊ ਲੇਹੀ ॥

ham tum kar mevaa dhouoo lehee ||

ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਯਾ ਸਫ ਮੈ ਦੇਹੀ ॥

ddaar ddaar yaa saf mai dhehee ||

'We both will eat the sultanas and then throw them towards the mat.

ਹਮ ਦੋਊ ਦਾਵ ਇਹੈ ਬਦ ਡਾਰੈ ॥

ham dhouoo dhaav ihai badh ddaarai ||

ਸੋ ਹਾਰੈ ਜਿਹ ਪਰੈ ਕਿਨਾਰੈ ॥੫੯॥

so haarai jeh parai kinaarai ||59||

'We both will aim at the centre and one who hits the edge will lose.'(59)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਦੁਹੂੰਅਨ ਮੇਵਾ ਲਯੋ ਐਸੇ ਬੈਨ ਬਖਾਨਿ ॥

tab dhuhoo(n)an mevaa layo aaise bain bakhaan ||

Deciding upon this, they took sultanas.

ਚਤੁਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਚਿਤ ਹੁਤੋ ਇਹੀ ਬੀਚ ਗਯੋ ਜਾਨਿ ॥੬੦॥

chatur nirapat at chit huto ihee beech gayo jaan ||60||

Raja was very intelligent and he had envisaged the secret,(60)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਬਚਨ ਉਚਾਰੀ ॥

tab raajai ieh bachan uchaaree ||

ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਕੋਕਿਲਾ ਪਿਆਰੀ ॥

sun raanee kokilaa piaaree ||

And he said, ‘Listen, my beloved Kokila Rani,

ਏਕ ਹਰਾਇ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਮੈ ਆਯੋ ॥

ek harai mirageh mai aayo ||

ਕੰਪਤ ਬੂਟ ਮੈ ਦੁਰਿਯੋ ਡਰਾਯੋ ॥੬੧॥

ka(n)pat booT mai dhuriyo ddaraayo ||61||

‘I have just defeated a deer and, dreaded, it is hiding in the bushes.’(61)

ਹੌਡੀ ਬਾਤ ਮੂੰਡ ਇਹ ਆਨੀ ॥

hauaddee baat moo(n)dd ieh aanee ||

ਮ੍ਰਿਗ ਪੈ ਕਰਿ ਕੋਕਿਲਾ ਪਛਾਨੀ ॥

mirag pai kar kokilaa pachhaanee ||

When Raja told her this, she accepted that Raja was really talking about the deer.

ਕਹੇ ਤੌ ਤੁਰਤ ਤਾਹਿ ਹਨਿ ਲਯਾਊ ॥

kahe tau turat taeh han layaauoo ||

ਤਾ ਕੋ ਤੁਮ ਕੋ ਮਾਸੁ ਖਵਾਊ ॥੬੨॥

taa ko tum ko maas khavaauoo ||62||

He added, ‘If you say so, I will go and kill that deer and bring its meat for

your eating.’(62)

ਤਬ ਕੋਕਿਲਾ ਖੁਸੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

tab kokilaa khusee havai giee ||

ਚਾਹਤ ਥੀ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋ ਭਈ ॥

chaahat thee chit mai so bhiee ||

Kokila was very much pleased to hear this as she already wanted this to happen.

ਯਹ ਇਨ ਮੂੜ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

yeh in mooR bhedh neh paayo ||

ਤਜਿ ਯਾ ਕੌ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥੬੩॥

taj yaa kau mirag ko tab dhaayo ||63||

She could not acquiesces the real purpose and Raja went out towards the

deer.(63)

ਸੀੜਿਨ ਬੀਚ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਲਗ ਰਹਿਯੋ ॥

seeRin beech nirapat lag rahiyo ||

ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਹਾਥ ਮੈ ਗਹਿਯੋ ॥

teer kamaan haath mai gahiyo ||

With bow and arrow in his hands, Raja stood on the stairs.

ਜਬ ਹੋਡੀ ਤਿਹ ਠਾ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥

jab hoddee teh Thaa chal aayo ||

ਬਿਹਸਿ ਰਿਸਾਲੁ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੬੪॥

bihas risaal bachan sunaayo ||64||

When the deer came towards that side, Rasaloo said jovially,(64)

ਅਬ ਤੁਮ ਕਹਿਯੋ ਪੌਰਖਹਿ ਧਰੋ ॥

ab tum kahiyo pauarakheh dharo ||

ਮੋ ਪਰ ਪ੍ਰਥਮ ਘਾਇ ਕਹ ਕਰੋ ॥

mo par pratham ghai keh karo ||

‘Now 1 tell you that you must attack me with great care.’

ਕੰਪਤ ਤ੍ਰਸਤ ਨਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

ka(n)pat trasat neh sasatr sa(n)bhaariyo ||

ਤਨਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਰਿਸਾਲੂ ਮਾਰਿਯੋ ॥੬੫॥

tan dhan baan risaaloo maariyo ||65||

With full control upon his arms and Rasaloo pulled hard and shot an arrow.(65)

ਲਾਗਤ ਬਾਨ ਧਰਨਿ ਗਿਰ ਪਰਿਯੋ ॥

laagat baan dharan gir pariyo ||

ਏਕੈ ਬ੍ਰਿਣ ਲਾਗਤ ਹੀ ਮਰਿਯੋ ॥

ekai biran laagat hee mariyo ||

The arrow hit him (the Raja inside the mat) and with one shot alone he was

thrown on the ground.

ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਤ ਮਾਸੁ ਕਟਿ ਲੀਨੋ ॥

taa ko turat maas kaT leeno ||

ਭੂੰਜਿ ਕੋਕਿਲਾ ਕੌ ਲੈ ਦੀਨੋ ॥੬੬॥

bhoo(n)j kokilaa kau lai dheeno ||66||

He cut his meat and, after roasting, gave that to Kokila.(66)

ਜਬ ਤਿਹ ਮਾਸੁ ਕੋਕਿਲਾ ਖਾਯੋ ॥

jab teh maas kokilaa khaayo ||

ਲਗਿਯੋ ਸਲੌਨੋ ਅਤਿ ਚਿਤ ਭਾਯੋ ॥

lagiyo salauano at chit bhaayo ||

When Kokila ate that meat, she relished it tastefully and said,

ਜਾ ਕੇ ਤੁਲਿ ਮਾਸੁ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥

jaa ke tul maas kouoo naahee ||

ਰਾਜਾ ਮੈ ਰੀਝੀ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੬੭॥

raajaa mai reejhee man maahee ||67||

‘There has never been the meat like this before and I feel very touch

satiated.'(67)

ਤਬ ਰੀਸਾਲੂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab reesaaloo bachan uchaare ||

ਵਹੈ ਮਿਰਗ ਕਰ ਪਰਿਯੋ ਹਮਾਰੇ ॥

vahai mirag kar pariyo hamaare ||

Then Rasaloo told her, 'This is the same deer, with whom you made

ਜਿਯਤ ਤੂ ਜਾ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

jiyat too jaa sau bhog kamaayo ||

ਮਰੇ ਪ੍ਰਾਤ ਮਾਸੁ ਤਿਹ ਖਾਯੋ ॥੬੮॥

mare praat maas teh khaayo ||68||

Love and now you have eaten it.'(68)

ਜਬ ਯਹ ਤਨਿਕ ਭਨਿਕ ਸੁਨਿ ਪਈ ॥

jab yeh tanik bhanik sun piee ||

ਲਾਲ ਹੁਤੀ ਪਿਯਰੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

laal hutee piyaree havai giee ||

When she heard this, her rosy cheeks turned pale (and thought),

ਧ੍ਰਿਗ ਜਿਯਬੋ ਇਹ ਜਗਤ ਹਮਾਰੋ ॥

dhirag jiyabo ieh jagat hamaaro ||

ਜਿਨ ਘਾਯੋ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਪਯਾਰੋ ॥੬੯॥

jin ghaayo nij meet payaaro ||69||

'It is blasphemous to live in a world where my loved one is killed.'(69)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨਤ ਕਟਾਰੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਲੈ ਅਪਨੇ ਉਰਿ ਮਾਰਿ ॥

sunat kaTaaree nirapat kee lai apane ur maar ||

Immediately learning about this, she pulled a dagger and thrust it into her

body,

ਉਰਿ ਹਨਿ ਧੋਲਹਰ ਤੇ ਗਿਰੀ ਹੋਡਿਹਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ॥੭੦॥

aur han dholahar te giree hoddeh nain nihaar ||70||

And, with the vision of deer in her eyes, fell down the palace.(70)

ਉਦਰ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ਪਰੀ ਮਹਲ ਤੈ ਟੂਟਿ ॥

audhar kaTaaree maar kai paree mahal tai TooT ||

She had fallen over the palace after pushing the dagger through her

ਏਕ ਘਰੀ ਸਸਤਕ ਰਹੀ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਗੇ ਛੂਟਿ ॥੭੧॥

ek gharee sasatak rahee bahur praan ge chhooT ||71||

Body and ultimately lost her breath.(71)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਟੂਟਿ ਧਰਨਿ ਪਰ ਪਰੀ ॥

gireh te TooT dharan par paree ||

ਲਾਜ ਮਰਤ ਜਮਪੁਰ ਮਗੁ ਧਰੀ ॥

laaj marat jamapur mag dharee ||

ਤਬ ਚਲ ਤਹਾ ਰਿਸਾਲੂ ਆਯੋ ॥

tab chal tahaa risaaloo aayo ||

ਮਾਸ ਕੂਕਰਨ ਦੁਹੂੰ ਖਵਾਯੋ ॥੭੨॥

maas kookaran dhuhoo(n) khavaayo ||72||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੋ ਬਨਿਤਾ ਪਤਿ ਆਪਨੋ ਤਯਾਗ ਔਰ ਪੈ ਜਾਇ ॥

jo banitaa pat aapano tayaag aauar pai jai ||

The woman, who abandons her husband and goes to others,

ਸੋ ਐਸੋ ਪੁਨਿ ਤੁਰਤ ਹੀ ਕਰੋ ਨਹਿ ਲਹਤ ਸਜਾਇ ॥੭੩॥

so aaiso pun turat hee kayo neh lahat sajai ||73||

Why shouldn’t that woman be punished immediately?(73)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੯੭॥੧੭੯੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe sataanavo charitr samaapatam sat subham sat ||97||1797||afajoo(n)||

Ninety-seventh Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed with Benediction. (97)(1 797)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸਰਿਤਾ ਨਿਕਟਿ ਰਾਝਨ ਨਾਮਾ ਜਾਟ ॥

cha(n)dhrabhagaa saritaa nikaT raajhan naamaa jaaT ||

On the banks of the river Chenab, a Jat Peasant, named Ranjha used to

live.

ਜੋ ਅਬਲਾ ਨਿਰਖੈ ਤਿਸੈ ਜਾਤ ਸਦਨ ਪਰਿ ਖਾਟ ॥੧॥

jo abalaa nirakhai tisai jaat sadhan par khaaT ||1||

Any damsel who saw him, would get mad to have love bond with him.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੋਹਤ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੇ ॥

mohat teh tiray nain nihaare ||

ਜਨੁ ਸਾਵਕ ਸਾਯਕ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥

jan saavak saayak ke maare ||

His looks had luring effect like the sight of a deer for the hunter.

ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਰੀਝ ਕੇ ਰਹੈ ॥

chit mai adhik reejh ke rahai ||

ਰਾਝਨ ਰਾਝਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੈ ॥੨॥

raajhan raajhan mukh te kahai ||2||

They would yearn for him, and always recited ‘Ranjha, Ranjha.’(2)

ਕਰਮ ਕਾਲ ਤਹ ਐਸੋ ਭਯੋ ॥

karam kaal teh aaiso bhayo ||

ਤੌਨੇ ਦੇਸ ਕਾਲ ਪਰ ਗਯੋ ॥

tauane dhes kaal par gayo ||

There was time when the famine had spread over the country.

ਜਿਯਤ ਨ ਕੌ ਨਰ ਬਚਿਯੋ ਨਗਰ ਮੈ ॥

jiyat na kau nar bachiyo nagar mai ||

ਸੋ ਉਬਰਿਯੋ ਜਾ ਕੇ ਧਨੁ ਘਰ ਮੈ ॥੩॥

so ubariyo jaa ke dhan ghar mai ||3||

Lot of people did not escape death and the only ones who were wealthy

survived.(3)

ਚਿਤ੍ਰ ਦੇਵਿ ਇਕ ਰਾਨਿ ਨਗਰ ਮੈ ॥

chitr dhev ik raan nagar mai ||

ਰਾਞ੍ਹਾ ਏਕ ਪੂਤ ਤਿਹ ਘਰ ਮੈ ॥

raajhaa ek poot teh ghar mai ||

In the city a Rani named Chitardevi, there used to live who had this son

named Ranjah.

ਤਾ ਕੇ ਔਰ ਨ ਬਚਿਯੋ ਕੋਈ ॥

taa ke aauar na bachiyo koiee ||

ਮਾਇ ਪੂਤ ਵੈ ਬਾਚੇ ਦੋਈ ॥੪॥

mai poot vai baache dhoiee ||4||

Except those two, the mother and the son, none had survived.(4)

ਰਨਿਯਹਿ ਭੂਖ ਅਧਿਕ ਜਬ ਜਾਗੀ ॥

raniyeh bhookh adhik jab jaagee ||

ਤਾ ਕੌ ਬੇਚਿ ਮੇਖਲਾ ਸਾਜੀ ॥

taa kau bech mekhalaa saajee ||

When the hunger tormented the woman, she thought of a plan.

ਨਿਤਿ ਪੀਸਨ ਪਰ ਦ੍ਵਾਰੇ ਜਾਵੈ ॥

nit peesan par dhavaiaare jaavai ||

ਜੂਠ ਚੂਨ ਚੌਂਕਾ ਚੁਨਿ ਖਾਵੈ ॥੫॥

jooTh choon chauakaa chun khaavai ||5||

She would go to other houses to grind flour, and the left-over there, she

would bring home to eat.(5)

ਐਸੇ ਹੀ ਭੂਖਨ ਮਰਿ ਗਈ ॥

aaise hee bhookhan mar giee ||

ਪੁਨਿ ਬਿਧਿ ਤਹਾ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਅਤਿ ਦਈ ॥

pun bidh tahaa birasaT at dhiee ||

ਸੂਕੇ ਭਏ ਹਰੇ ਜਨੁ ਸਾਰੇ ॥

sooke bhe hare jan saare ||

ਬਹੁਰਿ ਜੀਤ ਕੇ ਬਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥੬॥

bahur jeet ke baje nagaare ||6||

ਤਹਾ ਏਕ ਰਾਝਾ ਹੀ ਉਬਰਿਯੋ ॥

tahaa ek raajhaa hee ubariyo ||

ਔਰ ਲੋਗ ਸਭ ਤਹ ਕੋ ਮਰਿਯੋ ॥

aauar log sabh teh ko mariyo ||

This way she eliminated her hunger and, then, suddenly, Almighty

ਰਾਝੋ ਜਾਟ ਹੇਤ ਤਿਨ ਪਾਰਿਯੋ ॥

raajho jaaT het tin paariyo ||

ਪੂਤ ਭਾਵ ਤੇ ਤਾਹਿ ਜਿਯਾਰਿਯੋ ॥੭॥

poot bhaav te taeh jiyaariyo ||7||

Had a benevolent observation; all that was dry became green(7)

ਪੂਤ ਜਾਟ ਕੋ ਸਭ ਕੋ ਜਾਨੈ ॥

poot jaaT ko sabh ko jaanai ||

ਤਿਸ ਤੇ ਕੋਊ ਨ ਰਹਿਯੋ ਪਛਾਨੈ ॥

tis te kouoo na rahiyo pachhaanai ||

All, now, realised that he (Ranjha) was the son of a Jat and no one realised

his real identity (that he was the son of a Rani).

ਐਸੇ ਕਾਲ ਬੀਤ ਕੈ ਗਯੋ ॥

aaise kaal beet kai gayo ||

ਤਾ ਮੈ ਮਦਨ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥੮॥

taa mai madhan dhamaamo dhayo ||8||

The famine subsided and the age of sensuality over powered.(8)

ਮਹਿਖੀ ਚਾਰਿ ਨਿਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥

mahikhee chaar nit gireh aavai ||

ਰਾਝਾ ਅਪਨੋ ਨਾਮ ਸਦਾਵੈ ॥

raajhaa apano naam sadhaavai ||

He used to come back in the evening after grazing the cattle and became

known as Ranjah.

ਪੂਤ ਜਾਟ ਕੋ ਤਿਹ ਸਭ ਜਾਨੈ ॥

poot jaaT ko teh sabh jaanai ||

ਰਾਜਪੂਤੁ ਕੈ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥੯॥

raajapoot kai ko pahichaanai ||9||

Every body thought him to be the son of a Jat and none acknowledged him

as the son of a Raja.(9)

ਇਤੀ ਬਾਤ ਰਾਝਾ ਕੀ ਕਹੀ ॥

eitee baat raajhaa kee kahee ||

ਅਬ ਚਲਿ ਬਾਤ ਹੀਰ ਪੈ ਰਹੀ ॥

ab chal baat heer pai rahee ||

Thus far we have talked about Ranjha, now we consider Heer.

ਤੁਮ ਕੌ ਤਾ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊ ॥

tum kau taa kee kathaa sunaauoo ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਿਰਾਊ ॥੧੦॥

taa te tumaro hiradhai siraauoo ||10||

I will narrate you their story to delight your mind.(10)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਇ ਕੇ ਨਗਰ ਅਪਸਰਾ ਇਕ ਰਹੈ ॥

ei(n)dhr rai ke nagar apasaraa ik rahai ||

In the city of Inder Rai, a damsel lived,

ਮੈਨ ਕਲਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਸਕਲ ਜਗ ਯੌਂ ਕਹੈ ॥

main kalaa teh naam sakal jag yau kahai ||

Her name was known all over the world.

ਤਾ ਕੌ ਰੂਪ ਨਰੇਸ ਜੋ ਕੋਊ ਨਿਹਾਰਹੀ ॥

taa kau roop nares jo kouoo nihaarahee ||

Any Raja who saw her would be overcome with lust.

ਹੋ ਗਿਰੈ ਧਰਨਿ ਪਰ ਝੂਮਿ ਮੈਨ ਸਰ ਮਾਰਹੀ ॥੧੧॥

ho girai dharan par jhoom main sar maarahee ||11||

After reeling and spinning, they would fall flat on the ground. ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤੌਨੇ ਸਭਾ ਕਪਿਲ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ॥

tauane sabhaa kapil mun aayo ||

ਔਸਰ ਜਹਾ ਮੈਨਕਾ ਪਾਯੋ ॥

aauasar jahaa mainakaa paayo ||

At that place, once the ascetic Kapil Munni had come and seen (the

damsel) Maneka,

ਤਿਹ ਲਖਿ ਮੁਨਿ ਬੀਰਜ ਗਿਰਿ ਗਯੋ ॥

teh lakh mun beeraj gir gayo ||

ਚਪਿ ਚਿਤ ਮੈ ਸ੍ਰਾਪਤ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥੧੨॥

chap chit mai sraapat teh bhayo ||12||

On her sight, his semen dripped down and he pronounced a curse,(12)

ਤੁਮ ਗਿਰਿ ਮਿਰਤ ਲੋਕ ਮੈ ਪਰੋ ॥

tum gir mirat lok mai paro ||

ਜੂਨਿ ਸਯਾਲ ਜਾਟ ਕੀ ਧਰੋ ॥

joon sayaal jaaT kee dharo ||

‘You go to the domain of humanity and take birth into the family of Sial

Jat.'

ਹੀਰ ਆਪਨੋ ਨਾਮ ਸਦਾਵੋ ॥

heer aapano naam sadhaavo ||

ਜੂਠ ਕੂਠ ਤੁਰਕਨ ਕੀ ਖਾਵੋ ॥੧੩॥

jooTh kooTh turakan kee khaavo ||13||

'You assume the name of Heer and devour the food at the household of

Turks (Muslims).’(13)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਅਬਲਾ ਕੰਪਤਿ ਭਈ ਤਾ ਕੇ ਪਰਿ ਕੈ ਪਾਇ ॥

tab abalaa ka(n)pat bhiee taa ke par kai pai ||

Then the damsel, shaking, fell upon the feet of Munni and requested,

ਕ੍ਰਯੋਹੂ ਹੋਇ ਉਧਾਰ ਮਮ ਸੋ ਦਿਜ ਕਹੋ ਉਪਾਇ ॥੧੪॥

krayohoo hoi udhaar mam so dhij kaho upai ||14||

‘Tell me some resolve so that I can escape this agony.’(14)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਇੰਦ੍ਰ ਸੁ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਜਬ ਜੈਹੈ ॥

ei(n)dhr su mirat ma(n)ddal jab jaihai ||

ਰਾਞ੍ਹਾ ਅਪਨੋ ਨਾਮੁ ਕਹੈ ਹੈ ॥

raajhaa apano naam kahai hai ||

(Reply) ‘When god Indra will go to themundane world, he will call himself Ranjha.

ਤੋ ਸੌ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਵੈ ॥

to sau adhik preet upajaavai ||

ਅਮਰਵਤੀ ਬਹੁਰਿ ਤੁਹਿ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥੧੫॥

amaravatee bahur tuh layaavai ||15||

‘He will intensively fall in love with you and will bring you back to Amrawati

(domain of emancipation).(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੂਨਿ ਜਾਟ ਕੀ ਤਿਨ ਧਰੀ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਆਇ ॥

joon jaaT kee tin dharee mirat ma(n)ddal mai aai ||

She took birth in the household of a Jat.

ਚੂਚਕ ਕੇ ਉਪਜੀ ਭਵਨ ਹੀਰ ਨਾਮ ਧਰਵਾਇ ॥੧੬॥

choochak ke upajee bhavan heer naam dharavai ||16||

She appeared in the house of Choochak and called herself as Heer.(16)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਇਸੀ ਭਾਤਿ ਸੋ ਕਾਲ ਬਿਹਾਨ੍ਯੋ ॥

eisee bhaat so kaal bihaanrayo ||

ਬੀਤਯੋ ਬਰਖ ਏਕ ਦਿਨ ਜਾਨਯੋ ॥

beetayo barakh ek dhin jaanayo ||

The time passed and the years went by,

ਬਾਲਾਪਨੋ ਛੂਟਿ ਜਬ ਗਯੋ ॥

baalaapano chhooT jab gayo ||

ਜੋਬਨ ਆਨਿ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥੧੭॥

joban aan dhamaamo dhayo ||17||

The childhood was abandoned and the drums of the yoUth began to play.(l7)

ਰਾਝਾ ਚਾਰਿ ਮਹਿਖਿਯਨ ਆਵੈ ॥

raajhaa chaar mahikhiyan aavai ||

ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਿ ਹੀਰ ਬਲਿ ਜਾਵੈ ॥

taa ko her heer bal jaavai ||

When Ranjha would come back after grazing the cattle, Heer would go

crazy,

ਤਾ ਸੌ ਅਧਿਕ ਨੇਹੁ ਉਪਜਾਯੋ ॥

taa sau adhik neh upajaayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਮੋਹ ਬਢਾਯੋ ॥੧੮॥

bhaat bhaat sau moh baddaayo ||18||

She depicted intense love towards him and showered many affections.(18)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਖਾਤ ਪੀਤ ਬੈਠਤ ਉਠਤ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਨਿਤਿ ॥

khaat peet baiThat uThat sovat jaagat nit ||

Eating, drinking, sitting, standing, sleeping and awake,

ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਿਸਰੈ ਚਿਤ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਦਰਸ ਨਮਿਤ ॥੧੯॥

kabahoo(n) na bisarai chit te su(n)dhar dharas namit ||19||

All the time she would not keep him out of her mind.(19)

ਹੀਰ ਬਾਚ ॥

heer baach ||

Heer Talk

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਬਾਹਰ ਜਾਉ ਤੌ ਬਾਹਰ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਆਵਤ ਸੰਗ ਲਗੇਹੀ ॥

baahar jaau tau baahar hee gireh aavat aavat sa(n)g lagehee ||

‘If he goes out, I go out too.

ਜੌ ਹਠਿ ਬੈਠਿ ਰਹੋ ਘਰ ਮੈ ਪਿਯ ਪੈਠਿ ਰਹੈ ਹਿਯ ਮੈ ਪਹਿ ਲੇਹੀ ॥

jau haTh baiTh raho ghar mai piy paiTh rahai hiy mai peh lehee ||

‘If he stays at home I feel I am sitting with him.

ਨੀਂਦ ਹਮੈ ਨਕਵਾਨੀ ਕਰੀ ਛਿਨ ਹੀ ਛਿਨ ਰਾਮ ਸਖੀ ਸੁਪਨੇਹੀ ॥

nee(n)dh hamai nakavaanee karee chhin hee chhin raam sakhee

supanehee ||

'He has snatched my sleep away and in the sleep he does not let me

ਜਾਗਤ ਸੋਵਤ ਰਾਤਹੂੰ ਦਦ਼ੋਸ ਕਹੂੰ ਮੁਹਿ ਰਾਝਨ ਚੈਨ ਨ ਦੇਹੀ ॥੨੦॥

jaagat sovat raatahoo(n) dhayos kahoo(n) muh raajhan chain na dhehee

||20||

Alone. ‘Day in and day out, Ranjha does not let me be in serenity.’(20)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਝਨ ਰਾਝਨ ਸਦਾ ਉਚਾਰੈ ॥

raajhan raajhan sadhaa uchaarai ||

ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਤਹਾ ਸੰਭਾਰੈ ॥

sovat jaagat tahaa sa(n)bhaarai ||

ਬੈਠਤ ਉਠਤ ਚਲਤ ਹੂੰ ਸੰਗਾ ॥

baiThat uThat chalat hoo(n) sa(n)gaa ||

ਤਾਹੀ ਕੌ ਜਾਨੈ ਕੈ ਅੰਗਾ ॥੨੧॥

taahee kau jaanai kai a(n)gaa ||21||

ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਜੋ ਹੀਰ ਨਿਹਾਰੈ ॥

kaahoo(n) ko jo heer nihaarai ||

ਰਾਂਝਨ ਹੀ ਰਿਦ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰੈ ॥

raajhan hee ridh beech bichaarai ||

She would recite 'Ranjhan, Ranjhan' all the time,

ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਿਆ ਕੀ ਲਾਗੀ ॥

aaisee preet priaa kee laagee ||

ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਤਾ ਕੀ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥੨੨॥

nee(n)dh bhookh taa kee sabh bhaagee ||22||

Her love was so much intensified that she lost all her appetite.(22)

ਰਾਂਝਨ ਹੀ ਕੇ ਰੂਪ ਵਹ ਭਈ ॥

raajhan hee ke roop veh bhiee ||

ਜਯੋ ਮਿਲਿ ਬੂੰਦਿ ਬਾਰਿ ਮੋ ਗਈ ॥

jayo mil boo(n)dh baar mo giee ||

She merged into Ranjha like a drop of water into the water itself.

ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਮ੍ਰਿਗਯਾ ਕੋ ਲਹੇ ॥

jaise mirag miragayaa ko lahe ||

ਹੋਤ ਬਧਾਇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਗਹੇ ॥੨੩॥

hot badhai binaa hee gahe ||23||

She became an epitome of deer who becomes a slave without being tied

up.(23)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੈਸੇ ਲਕਰੀ ਆਗ ਮੈ ਪਰਤ ਕਹੂੰ ਤੇ ਆਇ ॥

jaise lakaree aag mai parat kahoo(n) te aai ||

She became a piece of wood, which falls into the fire,

ਪਲਕ ਦ੍ਵੈਕ ਤਾ ਮੈ ਰਹੈ ਬਹੁਰਿ ਆਗ ਹ੍ਵੈ ਜਾਇ ॥੨੪॥

palak dhavaik taa mai rahai bahur aag havai jai ||24||

And remains as wood for a few moments only and then becomes the fire

itself. (24)

ਹਰਿ ਜਾ ਅਸਿ ਐਸੇ ਸੁਨਜੋ ਕਰਤ ਏਕ ਤੇ ਦੋਇ ॥

har jaa as aaise sunayo karat ek te dhoi ||

ਬਿਰਹ ਬਢਾਰਨਿ ਜੋ ਬਧੇ ਏਕ ਦੋਇ ਤੇ ਹੋਇ ॥੨੫॥

bireh baddaaran jo badhe ek dhoi te hoi ||25||

ਰਾਞਨ ਹੀਰ ਪ੍ਰੇਮ ਮੈ ਰਹੈ ਏਕ ਹੀ ਹੋਇ ॥

raajhan heer prem mai rahai ek hee hoi ||

The love of Ranjha and Heer became synonymous of oneness.

ਕਹਿਬੇ ਕੌ ਤਨ ਏਕ ਹੀ ਲਹਿਬੇ ਕੋ ਤਨ ਦੋਇ ॥੨੬॥

kahibe kau tan ek hee lahibe ko tan dhoi ||26||

Although they were two bodies, they were one (in soul).(26)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਭਈ ॥

aaisee preet pirayaa kee bhiee ||

ਸਿਗਰੀ ਬਿਸਰਿ ਤਾਹਿ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥

sigaree bisar taeh sudh giee ||

Inbueded in love, she was totally engrossed in the passion for her sweetheart.

ਰਾਝਾ ਜੂ ਕੇ ਰੂਪ ਉਰਝਾਨੀ ॥

raajhaa joo ke roop urajhaanee ||

ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੨੭॥

lok laaj taj bhiee dhivaanee ||27||

Entangled in Ranjha’s demean our she began to disregarded the normal

social etiquettes.(27)

ਤਬ ਚੂਚਕ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tab choochak ieh bhaat bichaaree ||

ਯਹ ਕੰਨਯਾ ਨਹਿ ਜਿਯਤ ਹਮਾਰੀ ॥

yeh ka(n)nayaa neh jiyat hamaaree ||

(Then) Choochak (the father) thought his daughter wouldn’t survive.

ਅਬ ਹੀ ਯਹ ਖੇਰਾ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥

ab hee yeh kheraa ko dheejai ||

ਯਾ ਮੈ ਤਨਿਕ ਢੀਲ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥੨੮॥

yaa mai tanik ddeel neh keejai ||28||

She should immediately be endowed to Khere (in-laws) without any

delay.(28)

ਖੇਰਹਿ ਬੋਲ ਤੁਰਤੁ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥

khereh bol turat teh dhayo ||

ਰਾਝਾ ਅਤਿਥ ਹੋਇ ਸੰਗ ਗਯੋ ॥

raajhaa atith hoi sa(n)g gayo ||

Instantly, a messenger was sent and Ranjha accompanied disguised as an ascetic.

ਮਾਗਤ ਭੀਖ ਘਾਤ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥

maagat bheekh ghaat jab paayo ||

ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਸੁਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੯॥

lai taa ko sur lok sidhaayo ||29||

During his begging, when he found opportunity, he took Heer and departed

for the domain of death.(29)

ਰਾਝਾ ਹੀਰ ਮਿਲਤ ਜਬ ਭਏ ॥

raajhaa heer milat jab bhe ||

ਚਿਤ ਕੇ ਸਕਲ ਸੋਕ ਮਿਟਿ ਗਏ ॥

chit ke sakal sok miT ge ||

When Ranjha and Heer had met, they had found bliss.

ਹਿਯਾ ਕੀ ਅਵਧਿ ਬੀਤਿ ਜਬ ਗਈ ॥

hiyaa kee avadh beet jab giee ||

ਬਾਟਿ ਦੁਹੂੰ ਸੁਰ ਪੁਰ ਕੀ ਲਈ ॥੩੦॥

baaT dhuhoo(n) sur pur kee liee ||30||

All their afflictions were eliminated and they departed for the heavens.(30)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਝਾ ਭਯੋ ਸੁਰੇਸ ਤਹ ਭਈ ਮੈਨਕਾ ਹੀਰ ॥

raajhaa bhayo sures teh bhiee mainakaa heer ||

Ranjha turned into god Indra and Heer became Maneka,

ਯਾ ਜਗ ਮੈ ਗਾਵਤ ਸਦਾ ਸਭ ਕਬਿ ਕੁਲ ਜਸ ਧੀਰ ॥੩੧॥

yaa jag mai gaavat sadhaa sabh kab kul jas dheer ||31||

And all the revered poets sang the songs in their praise.(31)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੯੮॥੧੮੨੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe aThaanavo charitr samaapatam sat subham sat ||98||1828||afajoo(n)||

Ninety-eighth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (98)(1828)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪੋਠੋਹਾਰਿ ਨਾਰਿ ਇਕ ਰਹੈ ॥

poThohaar naar ik rahai ||

ਰੁਦ੍ਰ ਕਲਾ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥

rudhr kalaa taa ko jag kahai ||

In the country of Puthohar, a woman used to live, who was known as Ruder Kala.

ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਰੋਜ ਖੁਦਾਈ ਆਵੈ ॥

teh gireh roj khudhaiee aavai ||

ਧਨ ਡਰ ਪਾਇ ਤਾਹਿ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੧॥

dhan ddar pai taeh lai jaavai ||1||

Every day some (Muslim) priests used to come to her and take her wealth

away after threatening her.(1)

ਇਕ ਦਿਨ ਇਨ ਕਛੁ ਧਨੁ ਨਹਿ ਦਯੋ ॥

eik dhin in kachh dhan neh dhayo ||

ਕੋਪ ਖਦਾਇਨ ਕੇ ਮਨ ਭਯੋ ॥

kop khadhain ke man bhayo ||

Once, when she had been left with no money, the Maulana priests flew into

a rage.

ਸਭ ਹੀ ਹਾਥ ਕੁਰਾਨ ਉਠਾਏ ॥

sabh hee haath kuraan uThaae ||

ਮਿਲਿ ਗਿਲਿ ਭਵਨ ਤਵਨ ਕੇ ਆਏ ॥੨॥

mil gil bhavan tavan ke aae ||2||

They got together and came to her house.(2)

ਹਾਨਤ ਕਹਿਯੋ ਨਬੀ ਕੀ ਕਰੀ ॥

haanat kahiyo nabee kee karee ||

ਯਹ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਨਾਰਿ ਅਤਿ ਡਰੀ ॥

yeh sun bachan naar at ddaree ||

(They said) ‘You have insulted the Prophet Mohammed,’ she was dreaded

to hear this.

ਤਿਨ ਕੋ ਸਦਨ ਬੀਚ ਬੈਠਾਯੋ ॥

tin ko sadhan beech baiThaayo ||

ਖਾਨ ਮੁਹਬਤ ਸਾਥ ਜਤਾਯੋ ॥੩॥

khaan muhabat saath jataayo ||3||

She invited them and requested them to be seated and, then, sent message to Mohabat Khan (the ruler of the place).(3)

ਤਾ ਕੇ ਤੁਰਤ ਪਯਾਦੇ ਆਏ ॥

taa ke turat payaadhe aae ||

ਇਕ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਬੈਠਾਇ ਛਿਪਾਏ ॥

eik gireh mai baiThai chhipaae ||

Then the Turk (Muslim) spies came and she accommodated them secretly

in a room there.

ਖਾਨਾ ਭਲੋ ਤਿਨਾਗੇ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥

khaanaa bhalo tinaage raakhayo ||

ਆਪੁ ਖਦਾਇਨ ਸੋ ਯੋ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥੪॥

aap khadhain so yo bhaakhayo ||4||

They (the raiders) were already there; she had served them the dainty

foods. What she said, follows:(4)

ਹਾਨਤ ਮੈ ਨ ਨਬੀ ਕੀ ਕਰੀ ॥

haanat mai na nabee kee karee ||

ਮੋ ਤੌ ਕਹੋ ਚੂਕ ਕਾ ਪਰੀ ॥

mo tau kaho chook kaa paree ||

‘I have not insulted the prophet. Where else could I have gone wrong?

ਤਾ ਕੀ ਜੋ ਨਿੰਦਾ ਮੈ ਕਰੋ ॥

taa kee jo ni(n)dhaa mai karo ||

ਅਪਨੇ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋ ॥੫॥

apane maar kaTaaree maro ||5||

‘If I have insult Him, I will kill myself with a dagger.(5)

ਜੋ ਕਛੁ ਲੈਨੋ ਹੋਇ ਸੁ ਲੀਜੈ ॥

jo kachh laino hoi su leejai ||

ਹਾਨਤ ਕੋ ਮੁਹਿ ਦੋਸੁ ਨ ਦੀਜੈ ॥

haanat ko muh dhos na dheejai ||

'Whatever you want, you take away from me but don't accuse me for blasphemy.'

ਬਿਹਸਿ ਖੁਦਾਇਨ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

bihas khudhain bachan uchaariyo ||

ਧਨ ਲਾਲਚ ਹਮ ਚਰਿਤ ਸੁ ਧਾਰਿਯੋ ॥੬॥

dhan laalach ham charit su dhaariyo ||6||

Then they said jovially, 'We had devised this to pillage money out of

you.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੋ ਹੌ ਕਛੂ ਮੁਹੰਮਦਹਿ ਮੁਖ ਤੈ ਕਾਢੋ ਗਾਰਿ ॥

jo hau kachhoo muha(n)madheh mukh tai kaaddo gaar ||

‘Had we committed perjury against the prophet,

ਤੋ ਮੈ ਆਪਨ ਆਪ ਹੀ ਮਰੋ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਿ ॥੭॥

to mai aapan aap hee maro kaTaaree maar ||7||

We would have killed ourselves with daggers too.(7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤੈ ਨਹਿ ਕਛੂ ਨਬੀ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ॥

tai neh kachhoo nabee ko kahiyo ||

ਧਨ ਕੇ ਹੇਤ ਤੋਹਿ ਹਮ ਗਹਿਯੋ ॥

dhan ke het toh ham gahiyo ||

‘You have not said anything against the Prophet, we have devised this to

squeeze your money.

ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਅਬ ਹੀ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥

adhik dharab ab hee muh dheejai ||

ਨਾਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡਿ ਪੈ ਲੀਜੈ ॥੮॥

naatar meech moo(n)dd pai leejai ||8||

‘Now give us lot of wealth otherwise we will kill you.’(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਹਮ ਬਹੁ ਲੋਗ ਪਿਸੌਰ ਕੇ ਇਨੀ ਤੁਹਮਤਨ ਸਾਥ ॥

ham bahu log pisauar ke inee tuhamatan saath ||

‘We have already blamed like this many people in the city of Peshawar,

ਧਨੀ ਕਰੈ ਨਿਧਨੀ ਘਨੇ ਹ੍ਵੈ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਅਨਾਥ ॥੯॥

dhanee karai nidhanee ghane havai havai ge anaath ||9||

‘And turned them into paupers.’(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯੌ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਪਯਾਦਨੁ ਪਾਯੋ ॥

yau sun bachan payaadhan paayo ||

ਵੇਈ ਸਭ ਝੂਠੇ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥

veiee sabh jhooThe Thahiraayo ||

The spies, who were listening to all that, labelled them as liars.

ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਨਿਕਸਿ ਤਿਨੈ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥

gireh te nikas tinai geh leeno ||

ਸਭਹਿਨ ਕੀ ਮੁਸਕੈ ਕਸਿ ਦੀਨੋ ॥੧੦॥

sabhahin kee musakai kas dheeno ||10||

They took them out of the house and tied them up.(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਕੁਰਰੇ ਘਨੇ ਬਰਸੀ ਪਨ੍ਹੀ ਅਪਾਰ ॥

laat musaT kurare ghane barasee panrahee apaar ||

They were beaten with fists and shoes,

ਦੈ ਮੁਸਕਨ ਕੌਂ ਲੈ ਚਲੇ ਹੇਰਤੁ ਲੋਕ ਹਜਾਰ ॥੧੧॥

dhai musakan kau lai chale herat lok hajaar ||11||

And, tied up, they were taken out in the streets.(11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਿਨ ਕੋ ਬਾਧਿ ਲੈ ਗਏ ਤਹਾ ॥

tin ko baadh lai ge tahaa ||

ਖਾਨ ਮੁਹਬਤਿ ਬੈਠੋ ਜਹਾ ॥

khaan muhabat baiTho jahaa ||

They dragged them to the place where Mohabat Khan was seated.

ਪਨਹਿਨ ਮਾਰਿ ਨਵਾਬ ਦਿਲਾਈ ॥

panahin maar navaab dhilaiee ||

ਤੋਬਹ ਤੋਬਹ ਕਰੈ ਖੁਦਾਈ ॥੧੨॥

tobeh tobeh karai khudhaiee ||12||

Through the woman, Khan got them beaten and then they expressed their regrets.(I2)

ਪਨਹਿਨ ਕੇ ਮਾਰਤ ਮਰਿ ਗਏ ॥

panahin ke maarat mar ge ||

ਤਬ ਵੈ ਡਾਰਿ ਨਦੀ ਮੈ ਦਏ ॥

tab vai ddaar nadhee mai dhe ||

They died through the beatings with the shoes and were thrown into the

stream.

ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ਤੁਰਕ ਸਭ ਸੋਊ ॥

chup havai rahe turak sabh souoo ||

ਤਬ ਤੇ ਤੁਹਮਤਿ ਦੇਤ ਨ ਕੋਊ ॥੧੩॥

tab te tuhamat dhet na kouoo ||13||

This made all the Muslims to become peaceful and no body was ever set with the blame.(13)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਤਿਨ ਬਿਪ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਦੀਨੋ ਦਾਨ ਅਪਾਰ ॥

tab tin bip bulai kai dheeno dhaan apaar ||

Then she invited the Brahmin Priests and showered with bounty.

ਛਲ ਕੈ ਕੈ ਜੂਤਿਨ ਭਏ ਬੀਸ ਖੁਦਾਈ ਮਾਰ ॥੧੪॥

chhal kai kai jootin bhe bees khudhaiee maar ||14||

Through such an Chritar the woman got Muslim priests beaten with

shoes.(14)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚੁਪ ਤਬ ਤੇ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ਖੁਦਾਈ ॥

chup tab te havai rahe khudhaiee ||

ਕਾਹੂ ਸਾਥ ਨ ਰਾਰਿ ਬਢਾਈ ॥

kaahoo saath na raar baddaiee ||

Since then the Muslim priests attained patience and never indulged in bickering.

ਸੋਈ ਕਰੈ ਜੁ ਹਿੰਦੂ ਕਹੈ ॥

soiee karai ju hi(n)dhoo kahai ||

ਤੁਹਮਤਿ ਦੈ ਕਾਹੂੰ ਨ ਗਹੈ ॥੧੫॥

tuhamat dhai kaahoo(n) na gahai ||15||

They performed according to the wishes of the Hindus and never blamed

any body falsely.(I5)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਨਿੰਨਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੯੯॥੧੮੪੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ni(n)naanavo charitr samaapatam sat subham sat ||99||1843||afajoo(n)||

Ninety-ninth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and

the Minister, Completed with Benediction. (99)(1843)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰੋਪਰ ਰਾਵ ਰੁਪੇਸ੍ਵਰ ਭਾਰੋ ॥

ropar raav rupesavair bhaaro ||

ਰਘੁਕੁਲ ਬੀਚ ਅਧਿਕ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

raghukul beech adhik ujiyaaro ||

In the city of Ropar, there lived a magnanimous Raja called

ਚਿਤ੍ਰ ਕੁਅਰਿ ਰਾਨੀ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥

chitr kuar raanee ik taa ke ||

ਰੂਪਵਤੀ ਕੋਊ ਤੁਲਿ ਨ ਵਾ ਕੇ ॥੧॥

roopavatee kouoo tul na vaa ke ||1||

Roopeshwar. Chittar Kunwar was one of his Ranis; there was none as

beautiful as she in the world.(1)

ਦਾਨਵ ਏਕ ਲੰਕ ਤੇ ਆਯੋ ॥

dhaanav ek la(n)k te aayo ||

ਤਾ ਕੋ ਰੂਪਿ ਹੇਰਿ ਉਰਝਾਯੋ ॥

taa ko roop her urajhaayo ||

A Devil came from (the country of) Lanka, who was enchanted with her

beauty,

ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਰੀਝਿ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥

man mai adhik reejh kar gayo ||

ਤਾ ਕੋ ਲਗਾ ਨ ਤਜਿ ਤਹਿ ਦਯੋ ॥੨॥

taa ko lagaa na taj teh dhayo ||2||

He fell for her and he felt that he would not survive without her.(2)

ਤਬ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਅਧਿਕ ਬੁਲਾਏ ॥

tab tin ma(n)tree adhik bulaae ||

ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਉਪਚਾਰ ਕਰਾਏ ॥

anik bhaat upachaar karaae ||

He called a number of mendicants and got them to perform some charms.

ਤਹਾ ਏਕ ਮੁਲਾ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥

tahaa ek mulaa chal aayo ||

ਆਨਿ ਆਪਨਾ ਓਜੁ ਜਨਾਯੋ ॥੩॥

aan aapanaa oj janaayo ||3||

A Maulana (Muslim priest) came there too and performed some

incantation.(3)

ਤਬ ਤਿਨ ਘਾਤ ਦਾਨਵਹਿ ਪਾਯੋ ॥

tab tin ghaat dhaanaveh paayo ||

ਏਕ ਹਾਥ ਸੌ ਮਹਲ ਉਚਾਯੋ ॥

ek haath sau mahal uchaayo ||

When the Devil got an opportunity, he picked the palace on his one

ਦੁਤਿਯ ਹਾਥ ਤਾ ਕੌ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥

dhutiy haath taa kau geh leeno ||

ਤਵਨ ਛਾਤ ਭੀਤਰ ਧਰਿ ਦੀਨੋ ॥੪॥

tavan chhaat bheetar dhar dheeno ||4||

Hand and with the other he pushed him (Maulana) in.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧਰਿਯੋ ਥੰਭ ਊਪਰ ਤਿਸੈ ਇਕ ਕਰ ਛਾਤ ਉਠਾਇ ॥

dhariyo tha(n)bh uoopar tisai ik kar chhaat uThai ||

He pushed the ceiling up and put him on top of one pillar,

ਮਾਰਿ ਮੁਲਾਨਾ ਕੋ ਦਯੋ ਜਮ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਇ ॥੫॥

maar mulaanaa ko dhayo jam ke dhaam paThai ||5||

And thus killed Maulana and despatched him to the domain of death.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਹ ਇਕ ਔਰ ਮੁਲਾਨੋ ਆਯੋ ॥

teh ik aauar mulaano aayo ||

ਸੋਊ ਪਕਰਿ ਟਾਗ ਪਟਕਾਯੋ ॥

souoo pakar Taag paTakaayo ||

Then came another Maulana. Holding him through his legs he struck him

down.

ਤੀਜੌ ਔਰ ਆਇ ਤਹ ਗਯੋ ॥

teejau aauar aai teh gayo ||

ਸੋਊ ਡਾਰਿ ਨਦੀ ਮੈ ਦਯੋ ॥੬॥

souoo ddaar nadhee mai dhayo ||6||

The third one came too, which he threw in the river.(6)

ਤਬਿ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹਾ ਚਲਿ ਆਈ ॥

tab ik tirayaa tahaa chal aaiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥

bhaat bhaat teh karee baddaiee ||

A woman came there and repeatedly praised him.

ਲੇਹਜ ਪੇਹਜ ਬਹੁ ਤਾਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥

lehaj pehaj bahu taeh khavaayo ||

ਮਦਰੋ ਪ੍ਰਯਾਇ ਤਾਹਿ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥੭॥

madharo prayai taeh rijhavaayo ||7||

With dainty food and wine she appeased the Devil.(7)

ਤਾ ਕੇ ਨਿਤਿ ਬੁਹਾਰੀ ਦੇਵੈ ॥

taa ke nit buhaaree dhevai ||

ਤਾ ਕੋ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ਲੇਵੈ ॥

taa ko chit churai kai levai ||

She would come there for sweeping every day and comfort him.

ਇਕ ਦਿਨ ਹੋਇ ਬਿਮਨ ਸੀ ਰਹੀ ॥

eik dhin hoi biman see rahee ||

ਤਬ ਐਸੇ ਦਾਨੋ ਤਿਹ ਕਹੀ ॥੮॥

tab aaise dhaano teh kahee ||8||

One day when she was sitting depressed, the devil inquired.(8)

ਖਾਤ ਪੀਤ ਹਮਰੋ ਤੂੰ ਨਾਹੀ ॥

khaat peet hamaro too(n) naahee ||

ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਰਹਤ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹੀ ॥

sevaa karat rahat gireh maahee ||

‘In our house, you do not eat or drink and just keep on serving us.

ਅਧਿਕ ਰੀਝਿ ਨਿਸਚਰਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥

adhik reejh nisachareh uchaaro ||

ਦੇਉ ਵਹੈ ਜੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰੋ ॥੯॥

dheau vahai jo hiradhai bichaaro ||9||

‘Whatever you desire for and whatever you ask for, you will be granted.’(9)

ਜਬ ਦੋ ਤੀਨਿ ਬਾਰ ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ॥

jab dho teen baar tin kahiyo ||

ਤਾ ਪੈ ਅਧਿਕ ਰੀਝਿ ਕੈ ਰਹਿਯੋ ॥

taa pai adhik reejh kai rahiyo ||

When the devil asked a couple of times, then, with great efforts, she said,

ਕਹਿਯੋ ਅਸੁਰ ਲਾਗਯੋ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ॥

kahiyo asur laagayo ik tirayaa ko ||

ਸਕੈ ਦੂਰਿ ਕਰ ਤੂ ਨਹਿ ਤਾ ਕੋ ॥੧੦॥

sakai dhoor kar too neh taa ko ||10||

‘You cannot help me to get rid of my afflictions.’(10)

ਤਬ ਤਿਨ ਜੰਤ੍ਰ ਤੁਰਤੁ ਲਿਖਿ ਲੀਨੋ ॥

tab tin ja(n)tr turat likh leeno ||

ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਕਰ ਭੀਤਰ ਦੀਨੋ ॥

lai taa ko kar bheetar dheeno ||

The demons immediately wrote an incantation and gave that to her,

ਜਾ ਕੋ ਤੂ ਇਕ ਬਾਰ ਦਿਖੈ ਹੈ ॥

jaa ko too ik baar dhikhai hai ||

ਜਰਿ ਬਰਿ ਢੇਰ ਭਸਮਿ ਸੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੧੧॥

jar bar dder bhasam so havai hai ||11||

‘Once you show it to anyone, that person will be annihilated.’(11)

ਤਾ ਕੈ ਕਰ ਤੇ ਜੰਤ੍ਰ ਲਿਖਾਯੋ ॥

taa kai kar te ja(n)tr likhaayo ||

ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਤਹਿ ਕੋ ਦਿਖਰਾਯੋ ॥

lai kar mai teh ko dhikharaayo ||

She took the incantation and keeping it her hand showed it to him.

ਜਬ ਸੁ ਜੰਤ੍ਰ ਦਾਨੋ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥

jab su ja(n)tr dhaano lakh layo ||

ਸੋ ਜਰਿ ਢੇਰ ਭਸਮ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੧੨॥

so jar dder bhasam havai gayo ||12||

As soon as he saw the writing, he was exterminated.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੇਵਰਾਜ ਜਿਹ ਦੈਤ ਕੌ ਜੀਤ ਸਕਤ ਨਹਿ ਜਾਇ ॥

dhevaraaj jeh dhait kau jeet sakat neh jai ||

The devil, which could not be eliminated by superior human beings,

ਸੋ ਅਬਲਾ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਜਮ ਪੁਰ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੧੩॥

so abalaa ieh chhal bhe jam pur dhayo paThai ||13||

Was despatched to the domain of death through the clever Chritar of the woman.(13)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌਵੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੦੦॥੧੮੫੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sauavau charitr samaapatam sat subham sat ||100||1856||afajoo(n)||

One hundredth Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja

and the Minister, Completed with Benediction. (100)(1856)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਵੀ ਤੀਰ ਜਾਟ ਇਕ ਰਹੈ ॥

raavee teer jaaT ik rahai ||

ਮਹੀਵਾਲ ਨਾਮ ਜਗ ਕਹੈ ॥

maheevaal naam jag kahai ||

On the banks of river Ravi, a peasant Jat called Mahinwal used to live.

ਨਿਰਖਿ ਸੋਹਨੀ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

nirakh sohanee bas havai giee ||

ਤਾ ਪੈ ਰੀਝਿ ਸੁ ਆਸਿਕ ਭਈ ॥੧॥

taa pai reejh su aasik bhiee ||1||

A woman named Sohani fell in love with him and came under his

dominance.(1)

ਜਬ ਹੀ ਭਾਨ ਅਸਤ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥

jab hee bhaan asat havai jaavai ||

ਤਬ ਹੀ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਤਹ ਆਵੈ ॥

tab hee pair nadhee teh aavai ||

At the Sunset, she used to swim across the river and there (to see him).

ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਿ ਘਟ ਉਰ ਕੇ ਤਰ ਧਰੈ ॥

dhiraR geh ghaT ur ke tar dharai ||

ਛਿਨ ਮਹਿ ਪੈਰ ਪਾਰ ਤਿਹ ਪਰੈ ॥੨॥

chhin meh pair paar teh parai ||2||

Holding an earthen pitcher in her hand she would jump in (the river) and

arrive at the other side.(2)

ਏਕ ਦਿਵਸ ਉਠਿ ਕੈ ਜਬ ਧਾਈ ॥

ek dhivas uTh kai jab dhaiee ||

ਸੋਵਤ ਹੁਤੋ ਬੰਧੁ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥

sovat huto ba(n)dh lakh paiee ||

One day when she ran out, her brother, who was slumbering there, saw

her.

ਪਾਛੈ ਲਾਗਿ ਭੇਦ ਤਿਹ ਚਹਿਯੋ ॥

paachhai laag bhedh teh chahiyo ||

ਕਛੂ ਸੋਹਨੀ ਤਾਹਿ ਨ ਲਹਿਯੋ ॥੩॥

kachhoo sohanee taeh na lahiyo ||3||

He followed her and discovered the secret but Sohani did not realise.(3)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਛਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਲਾ ਤਿਸੀ ਠੌਰ ਧਾਈ ॥

chhakee prem baalaa tisee Thauar dhaiee ||

Imbued in love, she ran to the direction,

ਜਹਾ ਦਾਬਿ ਕੈ ਬੂਟ ਮੈ ਮਾਟ ਆਈ ॥

jahaa dhaab kai booT mai maaT aaiee ||

Where, under the bush, she had hidden the pitcher.

ਲੀਯੌ ਹਾਥ ਤਾ ਕੌ ਧਸੀ ਨੀਰ ਮਯਾਨੇ ॥

leeyau haath taa kau dhasee neer mayaane ||

She picked up the pitcher, jumped into the water,

ਮਿਲੀ ਜਾਇ ਤਾ ਕੌ ਯਹੀ ਭੇਦ ਜਾਨੇ ॥੪॥

milee jai taa kau yahee bhedh jaane ||4||

And came to meet her lover but none could fathom the secret.(4)

ਮਿਲੀ ਜਾਇ ਤਾ ਕੌ ਫਿਰੀ ਫੇਰਿ ਬਾਲਾ ॥

milee jai taa kau firee fer baalaa ||

ਦਿਪੈ ਚਾਰਿ ਸੋਭਾ ਮਨੋ ਆਗਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥

dhipai chaar sobhaa mano aag javaiaalaa ||

Thus she would go to meet him again and again, to quench her thirst of the

fire of passion.

ਲਏ ਹਾਥ ਮਾਟਾ ਨਦੀ ਪੈਰਿ ਆਈ ॥

le haath maaTaa nadhee pair aaiee ||

ਕੋਊ ਨਾਹਿ ਜਾਨੈ ਤਿਨੀ ਬਾਤ ਪਾਈ ॥੫॥

kouoo naeh jaanai tinee baat paiee ||5||

She would row back with the pitcher, as if nothing had happened.(5)

ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਲੈ ਕਾਚ ਮਾਟਾ ਸਿਧਾਯੋ ॥

bhayo praat lai kaach maaTaa sidhaayo ||

ਤਿਸੈ ਡਾਰਿ ਦੀਨੋ ਉਸੇ ਰਾਖਿ ਆਯੋ ॥

tisai ddaar dheeno use raakh aayo ||

(One day) Her brother reached there early in the morning with an unbaked

earthen pitcher.

ਭਏ ਸੋਹਨੀ ਰੈਨਿ ਜਬ ਹੀ ਸਿਧਾਈ ॥

bhe sohanee rain jab hee sidhaiee ||

He broke into pieces the baked one and put the unbaked-one in its place.

ਵਹੈ ਮਾਟ ਲੈ ਕੇ ਛਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਆਈ ॥੬॥

vahai maaT lai ke chhakee prem aaiee ||6||

The night fell, Sohani came and, taking that pitcher, plunged into water.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਧਿਕ ਜਬ ਸਰਿਤਾ ਤਰੀ ਮਾਟਿ ਗਯੋ ਤਬ ਫੂਟਿ ॥

adhik jab saritaa taree maaT gayo tab fooT ||

When she had swam about half way, the pitcher started to crumble

ਡੁਬਕੀ ਲੇਤੇ ਤਨ ਗਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਬਹੁਰਿ ਗੇ ਛੂਟਿ ॥੭॥

ddubakee lete tan gayo praan bahur ge chhooT ||7||

And her soul abandoned her body.(7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੇਹੀਵਾਲ ਅਧਿਕ ਦੁਖੁ ਧਾਰਿਯੋ ॥

meheevaal adhik dhukh dhaariyo ||

ਕਹਾ ਸੋਹਨੀ ਰਹੀ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

kahaa sohanee rahee bichaariyo ||

Mahinwal was dismayed, ‘Where has Sohani gone?’

ਨਦੀ ਬੀਚ ਖੋਜਤ ਬਹੁ ਭਯੋ ॥

nadhee beech khojat bahu bhayo ||

ਆਈ ਲਹਿਰ ਡੂਬਿ ਸੋ ਗਯੋ ॥੮॥

aaiee lahir ddoob so gayo ||8||

He jumped into the river to search, but in the waves lost himself.(8)

ਏਕ ਪੁਰਖ ਯਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁਧਾਰਿਯੋ ॥

ek purakh yeh charitr sudhaariyo ||

ਮੇਹੀਵਾਲ ਸੋਹਨਿਯਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

meheevaal sohaniyeh maariyo ||

Some said, Mahinwal himself killed Sohani,

ਕਾਚੋ ਘਟ ਵਾ ਕੋ ਦੈ ਬੋਰਿਯੋ ॥

kaacho ghaT vaa ko dhai boriyo ||

ਮੇਹੀਵਾਲ ਹੂੰ ਕੋ ਸਿਰ ਤੋਰਿਯੋ ॥੯॥

meheevaal hoo(n) ko sir toriyo ||9||

But the fact is, with unbaked pitcher she was killea and then he was killed by hitting his head.(9)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੧੦੧॥੧੮੬੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau ik charitr samaapatam sat subham sat ||101||1865||afajoo(n)||

101st Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed with Benediction. (101)(1866)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਵਧ ਪੁਰੀ ਭੀਤਰ ਬਸੈ ਅਜ ਸੁਤ ਦਸਰਥ ਰਾਵ ॥

avadh puree bheetar basai aj sut dhasarath raav ||

The son of Raja Aj used to live in the city of Ayodhiya.

ਦੀਨਨ ਕੀ ਰਛਾ ਕਰੈ ਰਾਖਤ ਸਭ ਕੋ ਭਾਵ ॥੧॥

dheenan kee rachhaa karai raakhat sabh ko bhaav ||1||

He was benevolent to the poor and loved his subject.(1)

ਦੈਤ ਦੇਵਤਨ ਕੋ ਬਨ੍ਯੋ ਏਕ ਦਿਵਸ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥

dhait dhevatan ko banayo ek dhivas sa(n)graam ||

Once a war broke out in between the gods and the devils.

ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ਇੰਦ੍ਰ ਨੈ ਲੈ ਦਸਰਥ ਕੋ ਨਾਮ ॥੨॥

bol paThaayo i(n)dhr nai lai dhasarath ko naam ||2||

Then the god Indra decided to send in Raja Dasrath.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੂਤਹਿ ਕਹਿਯੋ ਤੁਰਤ ਤੁਮ ਜੈਯਹੁ ॥

dhooteh kahiyo turat tum jaiyahu ||

ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਦਸਰਥ ਕੈ ਲ੍ਰਯੈਯਹੁ ॥

sain sahit dhasarath kai lrayaiyahu ||

He told his ambassadors, ‘Go and get Dasrath,

ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸਕਲ ਕਾਮ ਤਜ ਆਵੈ ॥

gireh ke sakal kaam taj aavai ||

ਹਮਰੀ ਦਿਸਿ ਹ੍ਵੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥੩॥

hamaree dhis havai judh machaavai ||3||

‘And tell him to come abandoning all his tasks and to go to fight on our

behalf.’(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੂਤ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਜੋ ਪਠਿਯੋ ਸੋ ਦਸਰਥ ਪੈ ਆਇ ॥

dhoot satakirat jo paThiyo so dhasarath pai aai ||

The ambassador, Satkrit, went along to wait on Dasrath,

ਜੋ ਤਾ ਸੋ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕਹਿਯੋ ਸੋ ਤਿਹ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੪॥

jo taa so savaiaamee kahiyo so teh kahiyo sunai ||4||

And what ever the order his Master gave, he conveyed.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਾਸਵ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

baasav kahiyo su taeh sunaayo ||

ਸੋ ਸੁਨਿ ਭੇਦ ਕੇਕਈ ਪਾਯੋ ॥

so sun bhedh kekiee paayo ||

Whatever he (Raja) was told and conveyed, Kaikaee (Dasrath's consort) secretly came to know as well.

ਚਲੇ ਚਲੋ ਰਹਿ ਹੌ ਤੌ ਰਹਿ ਹੌ ॥

chale chalo reh hau tau reh hau ||

ਨਾਤਰ ਦੇਹ ਅਗਨਿ ਮੈ ਦਹਿ ਹੌ ॥੫॥

naatar dheh agan mai dheh hau ||5||

(She said to the Raja)) 'I will accompany you, as well and if you don't (take me with you), I will immolate my body in the fire.(5)

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਮੋਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਭਾਰੋ ॥

tiray ko moh nirapat sau bhaaro ||

ਤਿਹ ਸੰਗ ਲੈ ਉਹ ਓਰਿ ਪਧਾਰੋ ॥

teh sa(n)g lai uh or padhaaro ||

The lady had loved Raja and the Raja adored the Rani immensely, She

added, ‘I will serve you during the fight,

ਬਾਲ ਕਹਿਯੋ ਸੇਵਾ ਤਵ ਕਰਿਹੋ ॥

baal kahiyo sevaa tav kariho ||

ਜੁਝੋ ਨਾਥ ਪਾਵਕਹਿ ਬਰਿਹੋ ॥੬॥

joojho naath paavakeh bariho ||6||

‘And, my Master, if you die, I will become a Sati by sacrificing my body (in the fire) with yours.’(6)

ਅਵਧ ਰਾਜ ਤਹ ਤੁਰਤ ਸਿਧਾਯੋ ॥

avadh raaj teh turat sidhaayo ||

ਸੁਰ ਅਸੁਰਨ ਜਹ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

sur asuran jeh judh machaayo ||

The king of Ayodhiya marched immediately towards where the fighting

between the gods and the devils was going on.

ਬਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਆ ਜਹ ਬਰਖੈ ॥

bajr baan bichhooaa jeh barakhai ||

ਕੁਪਿ ਕੁਪਿ ਬੀਰ ਧਨੁਹਿਯਨ ਕਰਖੈ ॥੭॥

kup kup beer dhanuhiyan karakhai ||7||

Where stone-like hard bows and poisonous scorpion-like arrows were

being showered and the braves were pulling them.(7)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਬਧੇ ਗੋਲ ਗਾੜੇ ਚਲਿਯੋ ਬਜ੍ਰਧਾਰੀ ॥

badhe gol gaaRe chaliyo bajradhaaree ||

ਬਜੈ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਜਹਾ ਹੀ ਹਕਾਰੀ ॥

bajai dhev dhaanav jahaa hee hakaaree ||

ਗਜੈ ਕੋਟਿ ਜੋਧਾ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥

gajai koT jodhaa mahaa kop kai kai ||

ਪਰੈ ਆਨਿ ਕੈ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਲੈ ਕੈ ॥੮॥

parai aan kai baaddavaareen lai kai ||8||

ਭਜੇ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਅਨਿਕ ਬਾਨ ਮਾਰੇ ॥

bhaje dhev dhaano anik baan maare ||

ਚਲੇ ਛਾਡਿ ਕੈ ਇੰਦਰ ਕੇ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥

chale chhaadd kai i(n)dhar ke beer bhaare ||

ਰਹਿਯੋ ਏਕ ਠਾਢੋ ਤਹਾ ਬਜ੍ਰਧਾਰੀ ॥

rahiyo ek Thaaddo tahaa bajradhaaree ||

ਪਰਿਯੋ ਤਾਹਿ ਸੋ ਰਾਵ ਤਹਿ ਮਾਰ ਭਾਰੀ ॥੯॥

pariyo taeh so raav teh maar bhaaree ||9||

ਇਤੈ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਉਤੈ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥

eitai i(n)dhr raajaa utai dhait bhaare ||

ਹਟੇ ਨ ਹਠੀਲੇ ਮਹਾ ਰੋਹ ਵਾਰੇ ॥

haTe na haTheele mahaa roh vaare ||

On one side there was god Indra and on the other furious devils.

ਲਯੋ ਘੇਰਿ ਤਾ ਕੋ ਚਹੂੰ ਓਰ ਐਸੇ ॥

layo gher taa ko chahoo(n) or aaise ||

ਮਨੋ ਪਵਨ ਉਠੈ ਘਟਾ ਘੋਰ ਜੈਸੇ ॥੧੦॥

mano pavan uThai ghaTaa ghor jaise ||10||

They besieged Indra like the wind envelopes the dust storm.(10)

ਪਰੀ ਦੇਵ ਦਾਵਾਨ ਕੀ ਮਾਰਿ ਭਾਰੀ ॥

paree dhev dhaavaan kee maar bhaaree ||

ਹਠਿਯੋ ਏਕ ਹਾਠੇ ਤਹਾ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

haThiyo ek haaThe tahaa chhatradhaaree ||

ਅਜ੍ਰਯਾਨੰਦ ਜੁ ਕੌ ਸਤੇ ਲੋਕ ਜਾਨੈ ॥

ajrayaana(n)dh joo kau sate lok jaanai ||

ਪਰੇ ਆਨਿ ਸੋਊ ਮਹਾ ਰੋਸ ਠਾਨੈ ॥੧੧॥

pare aan souoo mahaa ros Thaanai ||11||

ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੈਤ ਢੂਕੇ ॥

mahaa kop kai kai haThee dhait ddooke ||

ਫਿਰੇ ਆਨਿ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਰਾਵ ਜੂ ਕੇ ॥

fire aan chaaro dhisaa raav joo ke ||

ਮਹਾ ਬਜ੍ਰ ਬਾਨਾਨ ਕੈ ਘਾਇ ਮਾਰੈ ॥

mahaa bajr baanaan kai ghai maarai ||

ਬਲੀ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੈ ॥੧੨॥

balee maar hee maar aaise pukaarai ||12||

ਹਟੇ ਨ ਹਠੀਲੇ ਹਠੇ ਐਠਿਯਾਰੇ ॥

haTe na haTheele haThe aaiThiyaare ||

ਮੰਡੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥

ma(n)dde kop kai kai mahaabeer maare ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਆਨੇਕ ਬਾਜੈ ॥

chahu(n) or baadhitr aanek baajai ||

ਉਠਿਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਮਹਾ ਸੂਰ ਗਾਜੈ ॥੧੩॥

auThiyo raag maaroo mahaa soor gaajai ||13||

ਕਿਤੇ ਹਾਕ ਮਾਰੇ ਕਿਤੇ ਬਾਕ ਦਾਬੇ ॥

kite haak maare kite baak dhaabe ||

ਕਿਤੇ ਢਾਲ ਢਾਹੇ ਕਿਤੇ ਦਾੜ ਚਾਬੇ ॥

kite ddaal ddaahe kite dhaaR chaabe ||

ਕਿਤੇ ਬਾਕ ਸੌ ਹਲ ਹਲੇ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥

kite baak sau hal hale beer bhaaree ||

ਕਿਤੇ ਜੁਝਿ ਜੋਧਾ ਗਏ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੧੪॥

kite joojh jodhaa ge chhatradhaaree ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਸੁਰਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਹੁਤੇ ਅਸੁਰ ਨਿਕਸਿਯੋ ਏਕ ॥

asuran kee sainaa hute asur nikasiyo ek ||

From the army of devils, one devil sprung out,

ਸੂਤ ਸੰਘਾਰਿ ਅਜ ਨੰਦ ਕੌ ਮਾਰੇ ਬਿਸਿਖ ਅਨੇਕ ॥੧੫॥

soot sa(n)ghaar aj na(n)dh kau maare bisikh anek ||15||

Who annihilated the chariot of Dasrath and threw numerous arrows on

him.(15)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭਰਥ ਮਾਤ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

bharath maat aaise sun paayo ||

ਕਾਮ ਸੂਤਿ ਅਜਿ ਸੁਤ ਕੌ ਆਯੋ ॥

kaam soot aj sut kau aayo ||

Bharta's mother (Kaikaee), when heard that the chariot of the Raja had been destroyed,

ਆਪਨ ਭੇਖ ਸੁਭਟ ਕੋ ਧਰਿਯੋ ॥

aapan bhekh subhaT ko dhariyo ||

ਜਾਇ ਸੂਤਪਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਕਰਿਯੋ ॥੧੬॥

jai sootapan nirap ko kariyo ||16||

She disguised herself, dressed herselfas the Raja's chariot-driver, and

took over.(16)

ਸਜੰਦਨ ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਧਵਾਵੈ ॥

saya(n)dhan aaisee bhaat dhavaavai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਾਨ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵੈ ॥

nirap ko baan na laagan paavai ||

She drove the chariot in such a way that, she would not let enemy arrow

hit Raja.

ਜਾਯੋ ਚਾਹਤ ਅਜਿ ਸੁਤ ਜਹਾ ॥

jaayo chaahat aj sut jahaa ||

ਲੈ ਅਬਲਾ ਪਹੁਚਾਵੈ ਤਹਾ ॥੧੭॥

lai abalaa pahuchaavai tahaa ||17||

Wherever Raja wanted to go, the lady took him there.(17)

ਐਸੇ ਅਬਲਾ ਰਥਹਿ ਧਵਾਵੈ ॥

aaise abalaa ratheh dhavaavai ||

ਜਹੁ ਪਹੁਚੈ ਤਾ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਵੈ ॥

jahu pahuchai taa kau nirap ghaavai ||

She chastened the horses so forcefully that she killed any raja that came

on her way.

ਉਡੀ ਧੂਰਿ ਲਗੀ ਅਸਮਾਨਾ ॥

auddee dhoor lagee asamaanaa ||

ਅਸਿ ਚਮਕੈ ਬਿਜੁਰੀ ਪਰਮਾਨਾ ॥੧੮॥

as chamakai bijuree paramaanaa ||18||

Although the dust created-storm thickened bUt the raja’s sword spread

like lightening.(18)

ਤਿਲੁ ਤਿਲੁ ਟੂਕ ਏਕ ਕਰਿ ਮਾਰੇ ॥

til til Took ek kar maare ||

ਏਕ ਬੀਰ ਕਟਿ ਤੈ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥

ek beer kaT tai kaT ddaare ||

It was a dreadful war as, on all sides, brave warriors were swarming.

ਦਸਰਥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਗਾਜਿਯੋ ॥

dhasarath adhik kop kar gaajiyo ||

ਰਨ ਮੈ ਰਾਗ ਮਾਰੂਆ ਬਾਜਿਯੋ ॥੧੯॥

ran mai raag maarooaa baajiyo ||19||

In the prevailing fights, even pious ones were cut and only (the poet) (19)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੰਖ ਨਫੀਰੀ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਤੁਰਹੀ ਭੇਰ ਅਪਾਰ ॥

sa(n)kh nafeeree kaanrahare turahee bher apaar ||

ਮੁਚੰਗ ਸਨਾਈ ਡੁਗਡੁਗੀ ਡਵਰੂ ਢੋਲ ਹਜਾਰ ॥੨੦॥

mucha(n)g sanaiee ddugaddugee ddavaroo ddol hajaar ||20||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਲੇਾਂਡੀ ਸੁ ਜੋਧਾ ਗਰਜੈ ॥

chale bhaaj leaa(n)ddee su jodhaa garajai ||

ਮਹਾ ਭੇਰ ਭਾਰੀਨ ਸੌਂ ਨਾਦ ਬਜੈ ॥

mahaa bher bhaareen sau naadh bajai ||

ਪਰੀ ਆਨਿ ਭੂਤਾਨ ਕੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥

paree aan bhootaan kee bheer bhaaree ||

ਮੰਡੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੨੧॥

ma(n)dde kop kai kai badde chhatr dhaaree ||21||

ਦਿਪੈ ਹਾਥ ਮੈ ਕੋਟਿ ਕਾਢੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ॥

dhipai haath mai koT kaaddee kirapaanai ||

ਗਿਰੈ ਭੂਮਿ ਮੈ ਝੂਮਿ ਜੋਧਾ ਜੁਆਨੈ ॥

girai bhoom mai jhoom jodhaa juaanai ||

ਪਰੀ ਆਨਿ ਬੀਰਾਨ ਕੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥

paree aan beeraan kee bheer bhaaree ||

ਬਹੈ ਸਸਤ੍ਰ ਔਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੨੨॥

bahai sasatr aauar asatr kaatee kaTaaree ||22||

ਬਜੈ ਸਾਰ ਭਾਰੋ ਕਿਤੇ ਹੀ ਪਰਾਏ ॥

bajai saar bhaaro kite hee paraae ||

ਕਿਤੇ ਚੁੰਗ ਬਾਧੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥

kite chu(n)g baadhe chale khet aae ||

ਪਰੀ ਬਾਨ ਗੋਲਾਨ ਕੀ ਮਾਰਿ ਐਸੀ ॥

paree baan golaan kee maar aaisee ||

ਮਨੋ ਕ੍ਵਾਰ ਕੇ ਮੇਘ ਕੀ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਜੈਸੀ ॥੨੩॥

mano kavaiaar ke megh kee birasaT jaisee ||23||

ਪਰੀ ਮਾਰਿ ਭਾਰੀ ਮਚਿਯੋ ਲੋਹ ਗਾਢੋ ॥

paree maar bhaaree machiyo loh gaaddo ||

ਅਹਿਲਾਦ ਜੋਧਾਨ ਕੈ ਚਿਤ ਬਾਢੋ ॥

ahilaadh jodhaan kai chit baaddo ||

ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈ ਰੁ ਗਾਵੈ ॥

kahoo(n) bhoot aau pret naachai r gaavai ||

ਕਹੂੰ ਜੋਗਿਨੀ ਪੀਤ ਲੋਹੂ ਸੁਹਾਵੈ ॥੨੪॥

kahoo(n) joginee peet lohoo suhaavai ||24||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੈਤਲਾ ਬਾਕੇ ਬਿਹਾਰੈ ॥

kahoo(n) beer baitalaa baake bihaarai ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੋ ਮਾਰਿ ਡਾਰੈ ॥

kahoo(n) beer beeraan ko maar ddaarai ||

ਕਿਤੇ ਬਾਨ ਲੈ ਸੂਰ ਕੰਮਾਨ ਐਂਚੈ ॥

kite baan lai soor ka(n)maan aai(n)chai ||

ਕਿਤੇ ਘੈਂਚਿ ਜੋਧਾਨ ਕੇ ਕੇਸ ਖੈਂਚੈ ॥੨੫॥

kite ghai(n)ch jodhaan ke kes khai(n)chai ||25||

ਕਹੂੰ ਪਾਰਬਤੀ ਮੂਡ ਮਾਲਾ ਬਨਾਵੈ ॥

kahoo(n) paarabatee moodd maalaa banaavai ||

ਕਹੂੰ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਗਾਵੈ ॥

kahoo(n) raag maaroo mahaa rudhr gaavai ||

ਕਹੂੰ ਕੋਪ ਕੈ ਡਾਕਨੀ ਹਾਕ ਮਾਰੈ ॥

kahoo(n) kop kai ddaakanee haak maarai ||

ਗਏ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਬਿਨਾ ਹੀ ਸੰਘਾਰੈ ॥੨੬॥

ge joojh jodhaa binaa hee sa(n)ghaarai ||26||

ਕਹੂੰ ਦੁੰਦਭੀ ਢੋਲ ਸਹਨਾਇ ਬਜੈ ॥

kahoo(n) dhu(n)dhabhee ddol sahanai bajai ||

ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਸੂਰ ਕੇਤੇ ਗਰਜੈ ॥

mahaa kop kai soor kete garajai ||

ਪਰੇ ਕੰਠ ਫਾਸੀ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਮੂਏ ॥

pare ka(n)Th faasee kite beer mooe ||

ਤਨੰ ਤ੍ਯਾਗ ਗਾਮੀ ਸੁ ਬੈਕੁੰਠ ਹੂਏ ॥੨੭॥

tana(n) tayaag gaamee su baiku(n)Th hooe ||27||

ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮੈ ਦੇਵ ਦੇਵਾਰਿ ਮਾਰੇ ॥

kite khet mai dhev dhevaar maare ||

ਕਿਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਰ ਲੋਕ ਤਜਿ ਕੈ ਬਿਹਾਰੇ ॥

kite praan sur lok taj kai bihaare ||

ਕਿਤੇ ਘਾਇ ਲਾਗੇ ਮਹਾਬੀਰ ਝੂਮੈ ॥

kite ghai laago mahaabeer jhoomai ||

ਮਨੋ ਪਾਨਿ ਕੈ ਭੰਗ ਮਾਲੰਗ ਘੂਮੈ ॥੨੮॥

mano paan kai bha(n)g maala(n)g ghoomai ||28||

ਬਲੀ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕੈ ਪਧਾਰੇ ॥

balee maar hee maar kai kai padhaare ||

ਹਨੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਮਹਾ ਐਠਿਯਾਰੇ ॥

hane chhatradhaaree mahaa aaiThiyaare ||

ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਤ੍ਰੀ ਤਿਸੀ ਠੌਰ ਛੂਟੇ ॥

kiee koT patree tisee Thauar chhooTe ||

ਉਡੇ ਛਿਪ੍ਰ ਸੌ ਪਤ੍ਰ ਸੇ ਛਤ੍ਰ ਟੂਟੇ ॥੨੯॥

uoodde chhipr sau patr se chhatr TooTe ||29||

ਮਚਿਯੋ ਜੁਧ ਗਾੜੋ ਮੰਡੌ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥

machiyo judh gaaRo ma(n)ddau beer bhaare ||

Shyam knows, how many were annihilated.

ਚਹੂੰ ਓਰ ਕੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਕਾਰੇ ॥

chahoo(n) or ke kop kai kai hakaare ||

Great fighting had developed as the great warriors were getting infuriated.

ਹੁਏ ਪਾਕ ਸਾਹੀਦ ਜੰਗਾਹ ਮਜਾਨੈ ॥

hooe paak saaheedh ja(n)gaeh mayaanai ||

ਗਏ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਘਨੋ ਸਜਾਮ ਜਾਨੈ ॥੩੦॥

ge joojh jodhaa ghano sayaam jaanai ||30||

In the war a few pious one died. (Poet) Shyam knows a great number of

warriors were annihilated.(30)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਜਿ ਸੁਤ ਜਹਾ ਚਿਤ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥

aj sut jahaa chit lai jaavai ||

ਤਹੀ ਕੇਕਈ ਲੈ ਪਹੁਚਾਵੈ ॥

tahee kekiee lai pahuchaavai ||

In any direction Dasrath looked, instantly, Kaikaee reached there.

ਅਬ੍ਰਿਣ ਰਾਖਿ ਐਸੋ ਰਥ ਹਾਕ੍ਰਯੋ ॥

abiran raakh aaiso rath haakrayo ||

ਨਿਜੁ ਪਿਯ ਕੇ ਇਕ ਬਾਰ ਨ ਬਾਕ੍ਯੋ ॥੩੧॥

nij piy ke ik baar na baakayo ||31||

She drove the chariot in such a way that she did not let Raja injured, and

not even one of his hairs was split.(31)

ਜਹਾ ਕੇਕਈ ਲੈ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥

jahaa kekiee lai pahuchaayo ||

ਅਜਿ ਸੁਤ ਤਾ ਕੌ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

aj sut taa kau maar giraayo ||

Towards any brave (enemy) she took Raja, he extended killing..

ਐਸੋ ਕਰਿਯੋ ਬੀਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

aaiso kariyo beer sa(n)graamaa ||

ਖਬਰੈ ਗਈ ਰੂਮ ਅਰੁ ਸਾਮਾ ॥੩੨॥

khabarai giee room ar saamaa ||32||

Raja fought so valiantly that the news of his heroism reached the countries

of Rome and Sham.(32)

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਦੁਸਟ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥

aaisee bhaat dhusaT bahu maare ||

ਬਾਸਵ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇ ॥

baasav ke sabh sok nivaare ||

Thus many enemies were annihilated, and all the doubts of god Indra were dislodged.

ਗਹਿਯੋ ਦਾਤ ਤ੍ਰਿਣ ਉਬਰਿਯੋ ਸੋਊ ॥

gahiyo dhaat tiran ubariyo souoo ||

ਨਾਤਰ ਜਿਯਤ ਨ ਬਾਚਯੋ ਕੋਊ ॥੩੩॥

naatar jiyat na baachayo kouoo ||33||

Only those were spared who ate grass (accepted defeat) otherwise none

other was let go.(33)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪਤਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ਰਥ ਹਾਕਿਯੋ ਸੂਰਨ ਦਯੋ ਖਪਾਇ ॥

pat raakhayo rath haakiyo sooran dhayo khapai ||

She preserved the prestige by driving the chariot and saving her

ਜੀਤਿ ਜੁਧ ਦ੍ਵੈ ਬਰ ਲਏ ਕੈ ਕੈ ਅਤਿ ਸੁਭ ਕਾਇ ॥੩੪॥

jeet judh dhavai bar le kai kai at subh kai ||34||

spouse. Kaikaee, the pretty one, earned many boons by winning over the war.(34)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਦੋਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੧੦੨॥੧੮੯੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau dhoi charitr samaapatam sat subham sat ||102||1899||afajoo(n)||

102nd Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (102)(1897)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਸਟ ਨਦੀ ਜਿਹ ਠਾ ਮਿਲਿ ਗਈ ॥

asaT nadhee jeh Thaa mil giee ||

ਬਹਤੀ ਅਧਿਕ ਜੋਰ ਸੋ ਭਈ ॥

bahatee adhik jor so bhiee ||

Where there was the confluence of eight rivulets, there always was thunderous aura.

ਠਟਾ ਸਹਿਰ ਬਸਿਯੋ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥

ThaTaa sahir basiyo teh bhaaro ||

ਜਨ ਬਿਧਿ ਦੂਸਰ ਸ੍ਵਰਗ ਸੁ ਧਾਰੋ ॥੧॥

jan bidh dhoosar savairag su dhaaro ||1||

The town inhabited there seemed to be another heaven established by the

Brahma, the Creator.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਹਾ ਧਾਮ ਪਤਿਸਾਹ ਕੇ ਜਲਨ ਨਾਮਾ ਪੂਤ ॥

tahaa dhaam patisaeh ke jalan naamaa poot ||

Dohira

ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤਿ ਮੈ ਅਧਿਕ ਬਿਧਿ ਨੈ ਸਜਿਯੋ ਸਪੂਤ ॥੨॥

soorat seerat mai adhik bidh nai sajiyo sapoot ||2||

The king of that place had a son named Jallal.

ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਾ ਕੌ ਲਖੈ ਰੀਝ ਰਹੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

jo abalaa taa kau lakhai reejh rahai man maeh ||

His countenance and temperament were as if created by God, Himself.(2)

ਗਿਰੇ ਮੂਰਛਨਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਤਨਿਕ ਰਹੈ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੩॥

gire moorachhanaa havai dharan tanik rahai sudh naeh ||3||

Any female who looked at him, would feel immensely contented.

ਸਾਹ ਜਲਾਲ ਸਿਕਾਰ ਕੌ ਇਕ ਦਿਨ ਨਿਕਸਿਯੋ ਆਇ ॥

saeh jalaal sikaar kau ik dhin nikasiyo aai ||

She would even lose her consciousness and fell flat on the ground(3)

ਮ੍ਰਿਗਿਯਨ ਕੌ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਤਰਲ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ॥੪॥

miragiyan kau maarat bhayo taral tura(n)g dhavai ||4||

Jallaal, the king, one day marched out for hunting,

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

And running his horses, chased and killed the deer.(4)

ਏਕ ਮਿਰਗ ਆਗੇ ਤਿਹ ਆਯੌ ॥

ek mirag aage teh aayau ||

Chaupaee

ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਤਿਨ ਤੁਰੈ ਧਵਾਯੋ ॥

teh paachhe tin turai dhavaayo ||

One deer crossed his way and he put his horse to pursue it.

ਛੋਰਿ ਸੈਨ ਐਸੇ ਵਹ ਧਾਯੋ ॥

chhor sain aaise veh dhaayo ||

ਸਹਿਰ ਬੂਬਨਾ ਕੇ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥੫॥

sahir boobanaa ke meh aayo ||5||

He deserted his army and drifted towards the city of Boobna.(5)

ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਿਖਾ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੰਤਾਯੋ ॥

adhik tirakhaa jab taeh sa(n)taayo ||

ਬਾਗ ਬੂਬਨਾ ਕੇ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥

baag boobanaa ke meh aayo ||

When he became over thirsty, he came to the garden in Boobna.

ਪਾਨੀ ਉਤਰਿ ਅਸ੍ਵ ਤੇ ਪੀਯੋ ॥

paanee utar asavai te peeyo ||

ਤਾ ਕੋ ਤਬ ਨਿੰਦ੍ਰਹਿ ਗਹਿ ਲੀਯੋ ॥੬॥

taa ko tab ni(n)dhreh geh leeyo ||6||

He dismounted, drank water and was overwhelmed by the sleep.(6)

ਤਬ ਤਹ ਸੋਇ ਰਹਿਯੋ ਸੁਖ ਪਾਈ ॥

tab teh soi rahiyo sukh paiee ||

ਭਈ ਸਾਝ ਅਬਲਾ ਤਹ ਆਈ ॥

bhiee saajh abalaa teh aaiee ||

He kept slumbering, and in the afternoon a lady came in.

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

amit roop jab taeh nihaariyo ||

When she saw his enchanting features,

ਹਰਿ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥੭॥

har ar sar taa ke tan maariyo ||7||

the Cupids arrows pierced through her heart.(7)

ਤਾ ਕੌ ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਬਸ ਭਈ ॥

taa kau roop her bas bhiee ||

His radiance face captured her so much that she decided to turn into

ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਚੇਰੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

bin dhaaman cheree havai giee ||

his slave, even, without monetary reward.

ਤਾ ਕੀ ਲਗਨ ਚਿਤ ਮੈ ਲਾਗੀ ॥

taa kee lagan chit mai laagee ||

Devotion towards him sprung up in such intensity

ਨੀਦ ਭੂਖ ਸਿਗਰੀ ਤਿਹ ਭਾਗੀ ॥੮॥

needh bhookh sigaree teh bhaagee ||8||

that she disregarded the need of food.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਾ ਕੇ ਲਾਗਤ ਚਿਤ ਮੈ ਲਗਨ ਪਿਯਾ ਕੀ ਆਨ ॥

jaa ke laagat chit mai lagan piyaa kee aan ||

Those who get their hearts permeated with love,

ਲਾਜ ਭੂਖਿ ਭਾਗਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਤ ਸਕਲ ਸਿਯਾਨ ॥੯॥

laaj bhookh bhaagat sabhai bisarat sakal siyaan ||9||

They become shameless, their wisdom flies away and they relinquish the

urge of eating.(9)

ਜਾ ਦਿਨ ਪਿਯ ਪਯਾਰੇ ਮਿਲੈ ਸੁਖ ਉਪਜਤ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

jaa dhin piy payaare milai sukh upajat man maeh ||

Those who attain love, they are endowed with bliss,

ਤਾ ਦਿਨ ਸੋ ਸੁਖ ਜਗਤ ਮੈ ਹਰ ਪੁਰ ਹੂੰ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੧੦॥

taa dhin so sukh jagat mai har pur hoo(n) mai naeh ||10||

And ecstasy, which they cannot find even in heaven.(10)

ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਬਿਰਹਾ ਬਸੈ ਲਗਤ ਤਿਸੀ ਕੋ ਪੀਰ ॥

jaa ke tan birahaa basai lagat tisee ko peer ||

One, who faces separation, can only feel the brunt of pain.

ਜੈਸੇ ਚੀਰ ਹਿਰੌਲ ਕੋ ਪਰਤ ਗੋਲ ਪਰ ਭੀਰ ॥੧੧॥

jaise cheer hiraual ko parat gol par bheer ||11||

Only a person with a boil on his body, can feel the degree of the ache.(11)

ਬੂਬਨਾ ਬਾਚ ॥

boobanaa baach ||

Boobna Talk

ਕੌਨ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰਜ ਤੂ ਕੌਨ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਵ ॥

kauan dhes esavairaj too kauan dhes ko raav ||

‘Which country you come from and of which territory you are the king?

ਕਯੋਨ ਆਯੋ ਇਹ ਠੌਰ ਤੂ ਮੋ ਕਹ ਭੇਦ ਬਤਾਵ ॥੧੨॥

kayon aayo ieh Thauar too mo keh bhedh bataav ||12||

‘Why have you come here? Please tell me all aboUt you.’(12)

ਜਲੂ ਬਾਚ ॥

jaloo baach ||

Jallaal Talk

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਠਟਾ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਮਹਿ ਜਾਯੋ ॥

ThaTaa dhes esavair meh jaayo ||

ਖਿਲਤ ਅਖੇਟਕ ਇਹ ਠਾ ਆਯੋ ॥

khilat akheTak ieh Thaa aayo ||

'I am the son ofthe king of the country ofThatta and have come here for hunting.

ਪਿਯਤ ਪਾਨਿ ਹਾਰਿਯੋ ਸ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

piyat paan haariyo savai gayo ||

ਅਬ ਤੁਮਰੋ ਦਰਸਨ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ॥੧੩॥

ab tumaro dharasan muh bhayo ||13||

'After drinking water, being too tired, I wen t to sleep, and now I am having

your glimpse.’(l3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੌ ਤਰੁਨਿ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

her roop taa kau tarun bas havai giee prabeen ||

Seeing his handsomeness, she was extremely inundated,

ਜੈਸੇ ਬੂੰਦ ਕੀ ਮੇਘ ਜਯੋਂ ਹੋਤ ਨਦੀ ਮੈ ਲੀਨ ॥੧੪॥

jaise boo(n)dh kee megh jayo(n) hot nadhee mai leen ||14||

And she felt like a raindrop, which submerges in the sea.(14)

ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਲ ਕੀ ਉਰ ਬਸੀ ਬਿਸਰੀ ਸਕਲ ਸਿਯਾਨ ॥

preet laal kee ur basee bisaree sakal siyaan ||

The lover’s love penetrated her heart so much that she lost all her

ਗਿਰੀ ਮੂਰਛਨਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਬਿਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੧੫॥

giree moorachhanaa havai dharan bidhee bireh ke baan ||15||

wisdom becoming unconscious, fell flat on the ground.(15)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sortha

ਰਕਤ ਨ ਰਹਿਯੋ ਸਰੀਰ ਲੋਕ ਲਾਜ ਬਿਸਰੀ ਸਕਲ ॥

rakat na rahiyo sareer lok laaj bisaree sakal ||

She felt no blood was left in her body, and the shame had flown away.

ਅਬਲਾ ਭਈ ਅਧੀਰ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਪਿਯ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ॥੧੬॥

abalaa bhiee adheer amit roop piy ko nirakh ||16||

The woman fascinated with the lover’s glimpse became impatient.(16)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਾ ਦਿਨ ਮੀਤ ਪਿਯਾਰੋ ਪੈਯੈ ॥

jaa dhin meet piyaaro paiyai ||

She thought, the day she achieved her lover, she would feel sanctified.

ਤੌਨ ਘਰੀ ਉਪਰ ਬਲਿ ਜੈਯੈ ॥

tauan gharee upar bal jaiyai ||

ਬਿਰਹੁ ਬਧੀ ਚੇਰੀ ਤਿਹ ਭਈ ॥

birahu badhee cheree teh bhiee ||

To save the alienation, she decided o accepted his enslavement

ਬਿਸਰਿ ਲਾਜ ਲੋਗਨ ਕੀ ਗਈ ॥੧੭॥

bisar laaj logan kee giee ||17||

without the care of the people’s talk.(17)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਿਰਖਿ ਬੂਬਨਾ ਬਸਿ ਭਈ ਪਰੀ ਬਿਰਹ ਕੀ ਫਾਸ ॥

nirakh boobanaa bas bhiee paree bireh kee faas ||

On seeing him, Boobna had felt entrapped in the wake of his

ਭੂਖਿ ਪਯਾਸ ਭਾਜੀ ਸਕਲ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨੁ ਕੀ ਦਾਸ ॥੧੮॥

bhookh payaas bhaajee sakal bin dhaaman kee dhaas ||18||

separation. Remaining hungry and thirsty, without any monetary gains,

she decided to become his serf.(18)

ਬਤਿਸ ਅਭਰਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੈ ਸੋਰਹ ਸਜਤ ਸਿੰਗਾਰ ॥

batis abharan tiray karai soreh sajat si(n)gaar ||

She adorned thirty-two types of ornaments and embellished herself.

ਨਾਕ ਛਿਦਾਵਤ ਆਪਨੋ ਪਿਯ ਕੇ ਹੇਤੁ ਪਿਯਾਰ ॥੧੯॥

naak chhidhaavat aapano piy ke het piyaar ||19||

For sake of the love for her lover she, even, got her nose pierced.(l9)

ਤੀਯ ਪਿਯਾ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਐਸੋ ਲਾਗਿਯੋ ਨੇਹ ॥

teey piyaa ke chit mai aaiso laagiyo neh ||

The urge for the meeting with lover sprung up so much,

ਭੂਖ ਲਾਜ ਤਨ ਕੀ ਗਈ ਦੁਹੁਅਨ ਬਿਸਰਿਯੋ ਗ੍ਰੇਹ ॥੨੦॥

bhookh laaj tan kee giee dhuhuan bisariyo greh ||20||

That she lost the awareness of her body and the surroundings.(20)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਬੀਨ ਸਕੈ ਬਿਗਸੈ ਨਹਿ ਕਾਹੂ ਸੌ ਲੋਕ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਰਾਖੇ ॥

been sakai bigasai neh kaahoo sau lok kee laaj bidhaa kar raakhe ||

(Such lover) are not satiated and they do not care about people’s talk.

ਬੀਰੀ ਚਬਾਤ ਨ ਬੈਠਿ ਸਕੈ ਬਿਲ ਮੈ ਨਹਿ ਬਾਲ ਹਹਾ ਕਰਿ ਭਾਖੈ ॥

beeree chabaat na baiTh sakai bil mai neh baal hahaa kar bhaakhai ||

They are unable to chew the beetle-nuts (to show their adulthood), and they just while-away laughing like the children.

ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਜਨ ਸੋ ਸੁਖ ਛਾਡਿ ਛਿਨੇਕ ਬਿਖੈ ਦੁਖ ਗਾਖੈ ॥

ei(n)dhr ko raaj samaajan so sukh chhaadd chhinek bikhai dhukh gaakhai ||

They abandon the god Indra’s bliss to gain this momentary pain of love.

ਤੀਰ ਲਗੋ ਤਰਵਾਰਿ ਲਗੋ ਨ ਲਗੋ ਜਿਨਿ ਕਾਹੂ ਸੌ ਕਾਹੂ ਕੀ ਆਖੈਂ ॥੨੧॥

teer lago taravaar lago na lago jin kaahoo sau kaahoo kee aakhai(n) ||21||

One may be hit by an arrow or cut with a sword, but may he not fall in love

like this.(2l)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਹੇਰਿ ਬੂਬਨਾ ਕੌ ਧਰਨਿ ਲੋਟਤ ਮਾਤ ਅਧੀਰ ॥

her boobanaa kau dharan loTat maat adheer ||

When Boobna’s mother saw Boobna falling flat on the ground,

ਚਤੁਰਿ ਹੁਤੀ ਚੀਨਤ ਭਈ ਪਿਯ ਬਿਰਹ ਕੀ ਪੀਰਿ ॥੨੨॥

chatur hutee cheenat bhiee piy bireh kee peer ||22||

She was wise and she immediately understood her pain of love.(22)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਾ ਕੀ ਲਗਨਿ ਕਿਸੂ ਸੋ ਲਾਗੀ ॥

yaa kee lagan kisoo so laagee ||

ਤਾ ਤੇ ਭੂਖਿ ਪਯਾਸ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥

taa te bhookh payaas sabh bhaagee ||

(She thought,) ‘She has fallen in love with some body, that is why she has lost her appetite.

ਤਾ ਤੇ ਬੇਗਿ ਉਪਾਯਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥

taa te beg upaayeh kariyai ||

ਜਾ ਤੇ ਸਗਰੋ ਸੋਕ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥੨੩॥

jaa te sagaro sok nivariyai ||23||

‘Some remedy must be found through which all her afflictions are

eliminated.’(23)

ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੰਤ੍ਰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

hiradhai ma(n)tr ieh bhaat bichaariyo ||

ਨਿਜ ਪਤਿ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

nij pat so ieh bhaat uchaariyo ||

Contemplating thus, she asked her husband,

ਸੁਤਾ ਤਰੁਨਿ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ॥

sutaa tarun tumare gireh bhiee ||

ਤਾ ਕੀ ਕਰਨ ਸਗਾਈ ਲਈ ॥੨੪॥

taa kee karan sagaiee liee ||24||

‘Your daughter has come of the age, she should be betrothed now.(24)

ਯਾ ਕੋ ਅਧਿਕ ਸੁਯੰਬਰ ਕੈਹੈ ॥

yaa ko adhik suya(n)bar kaihai ||

ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਾਨ ਬੁਲੈਹੈ ॥

badde badde raajaan bulaihai ||

‘We will arrange a huge savayambar (ceremony for the selection of her own husband) and invite big princes.

ਦੁਹਿਤਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭਨ ਪਰ ਕਰਿ ਹੈ ॥

dhuhitaa dhirasaT sabhan par kar hai ||

ਜੋ ਚਿਤ ਰੁਚੇ ਤਿਸੀ ਕਹ ਬਰਿ ਹੈ ॥੨੫॥

jo chit ruche tisee keh bar hai ||25||

‘Our daughter will look at them and whom-so-ever she picked, she will be married to.’(25)

ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਯਹ ਬਯੋਤ ਬਨਾਯੋ ॥

bhayo praat yeh bayot banaayo ||

ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸਭਹੀਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥

pur baasin sabhaheen bulaayo ||

After planning, as such, in the morning, they invited all the people from the

town.

ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਹੁ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥

dhes dhes bahu dhoot paThaae ||

ਨਰਪਤਿ ਸਭ ਠੌਰਨ ਤੇ ਆਏ ॥੨੬॥

narapat sabh Thauaran te aae ||26||

They sent messengers to far off places and invited the princes.(26)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੌਨ ਬਾਗ ਮੈ ਬੂਬਨਾ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਕਰਤ ਪਯਾਨ ॥

tauan baag mai boobanaa nit prat karat payaan ||

(In the meanwhile) Boobna kept on her visits to the garden.

ਭੇਟਤ ਸਾਹ ਜਲਾਲ ਕੋ ਰੈਨਿ ਬਸੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨਿ ॥੨੭॥

bheTat saeh jalaal ko rain basai gireh aan ||27||

And after meeting Jallaal Shah, she would come back at night.(27)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੂੰ ਮੈ ਭਈ ॥

aaisee preet dhuhoo(n) mai bhiee ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਬਿਸਰਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥

dhuhoo(n)an bisar sakal sudh giee ||

Such a love affair flourished in them that they both lost their awareness.

ਕਮਲ ਨਾਭ ਕੀ ਛਬਿ ਪਹਿਚਨਿਯਤ ॥

kamal naabh kee chhab pahichaniyat ||

ਟੂਕ ਦੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾਰ ਇਕ ਜਨਿਯਤ ॥੨੮॥

Took dh preet taar ik janiyat ||28||

They became epitome of godly images and, although two in body, they

seemed to be one in spirit.(28)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਪਿਤ ਬੂਬਨਾ ਰਾਜਾ ਲਏ ਬੁਲਾਇ ॥

bhayo praat pit boobanaa raajaa le bulai ||

When the day broke, Boobna's father called in all the princes,

ਆਗਯਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਦਈ ਰੁਚੈ ਬਰੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥੨੯॥

aagayaa dhuhitaa ko dhiee ruchai baro teh jai ||29||

And asked his daughter to select the person of her own choice for her

marriage.(29)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹੈ ਸਕੇਤ ਤਹਾ ਬਦਿ ਆਈ ॥

yahai saket tahaa badh aaiee ||

ਸਾਹਿ ਜਲਾਲਹਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥

saeh jalaaleh layo bulaiee ||

On the other hand she had called in Jallaal Shah as well,

ਜਬ ਹੌ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਵੂ ਪਰ ਕਰਿਹੌ ॥

jab hau dhirasaT tavoo par karihau ||

(And told him) ‘When I will come across you,

ਫੂਲਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ਉਰ ਡਰਿ ਹੌ ॥੩੦॥

foolan kee maalaa ur ddar hau ||30||

I will place the garland of flowers around your neck.’(30)

ਚੜਿ ਬਿਵਾਨ ਦੇਖਨ ਨ੍ਰਿਪ ਗਈ ॥

chaR bivaan dhekhan nirap giee ||

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਤ ਸਭਹਿਨ ਪਰ ਭਈ ॥

dhirasaT karat sabhahin par bhiee ||

Seated in a palanquin, she went round and looked at each one observantly.

ਜਬ ਤਿਹ ਸਾਹ ਜਲਾਲ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab teh saeh jalaal nihaariyo ||

ਫੂਲ ਹਾਰ ਤਾ ਕੇ ਉਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥੩੧॥

fool haar taa ke ur ddaariyo ||31||

When she reached near Jallaal Shah, she put a garland around his

neck.(31)

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਬ ਬਾਜਨ ਬਾਜੇ ॥

bhaat bhaat tab baajan baaje ||

Then the trumpets started to blow in favour

ਜਨਿਯਤ ਸਾਹਿ ਜਲੂ ਕੇ ਗਾਜੇ ॥

janiyat saeh jaloo ke gaaje ||

ofJallaal Shah and the other princes were perplexed.

ਸਭ ਨ੍ਰਿਪ ਬਕ੍ਰ ਫੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

sabh nirap bakr fook havai ge ||

ਜਾਨਕ ਲੂਟਿ ਬਿਧਾ ਤਹਿ ਲਏ ॥੩੨॥

jaanak looT bidhaa teh le ||32||

They looked like as if the Creator had robbed them off their right.(32)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਫੂਕ ਬਕਤ੍ਰ ਭੇ ਸਭ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਏ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰੇਹ ॥

fook bakatr bhe sabh nirapat ge aapane greh ||

All the princes, at the end, left for their abodes,

ਜਲੂ ਬੂਬਨਾ ਕੋ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਬਢਤ ਭਯੋ ਨੇਹ ॥੩੩॥

jaloo boobanaa ko tabai adhik baddat bhayo neh ||33||

And the love of Boobna and Jallaal was much more enhanced.(33)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਅਬਲਾ ਕਰਿ ਆਈ ॥

eeh chhal so abalaa kar aaiee ||

Thus, it is how the lady performed duplicity, and it looked like as if a

ਜਾਨਕ ਰੰਕ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥

jaanak ra(n)k navo nidh paiee ||

destitute had gained nine treasurers (of Kuber).

ਐਸੀ ਬਸਿ ਤਰੁਨੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

aaisee bas tarunee havai giee ||

She was immersed so intensively (in his thought) that she felt as if

ਮਾਨਹੁ ਸਾਹ ਜਲਾਲੈ ਭਈ ॥੩੪॥

maanahu saeh jalaalai bhiee ||34||

she herself had become Jallaal Shah.(34)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅਤਿ ਕ੍ਰਾਤ ਤਿਹ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਕੋ ਪਾਇ ॥

arun basatr at kraat teh tarun tarun ko pai ||

Both, the man and the woman, put on multifarious red garments,

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਭੋਗਨ ਭਯੋ ਤਾਹਿ ਗਰੇ ਸੌ ਲਾਇ ॥੩੫॥

bhaat bhaat bhogan bhayo taeh gare sau lai ||35||

Embraced each other, and made love in various manners.(35)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੂ ਕੀ ਲਾਗੀ ॥

aaisee preet dhuhoo kee laagee ||

ਜਾ ਕੋ ਸਭ ਗਾਵਤ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥

jaa ko sabh gaavat anuraagee ||

Both fell in love so much that all and Sundry began to shower praises.

ਸੋਤ ਜਗਤ ਡੋਲਤ ਹੀ ਮਗ ਮੈ ॥

sot jagat ddolat hee mag mai ||

Their stOry of affection initiated love-recitations among travellers

ਜਾਹਿਰ ਭਈ ਸਗਲ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ॥੩੬॥

jaahir bhiee sagal hee jag mai ||36||

and, then, became legendry through out the world.(36)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤਿੰਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੦੩॥੧੯੩੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau ti(n)n charitr samaapatam sat subham sat ||103||1935||afajoo(n)||

103rd Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (103)(1933)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਇਕ ਅਬਲਾ ਥੀ ਜਾਟ ਕੀ ਤਸਕਰ ਸੋ ਤਿਹ ਨੇਹ ॥

eik abalaa thee jaaT kee tasakar so teh neh ||

There was the wife of a Jat, the peasant, who fell in love with a thief.

ਕੇਲ ਕਮਾਵਤ ਤੌਨ ਸੋ ਨਿਤਿ ਬੁਲਾਵਤ ਗ੍ਰੇਹ ॥੧॥

kel kamaavat tauan so nit bulaavat greh ||1||

She would call him at her house and have sex with him.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਸਕਰ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

ek dhivas tasakar gireh aayo ||

ਬਹਸਿ ਨਾਰਿ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

bahas naar yau bachan sunaayo ||

One day when the thief came to her house, she jovially said,

ਕਹਾ ਚੋਰ ਤੁਮ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਵਤ ॥

kahaa chor tum dharab churaavat ||

ਸੁ ਤੁਮ ਨਿਜੁ ਧਨ ਹਿਰਿ ਲੈ ਜਾਵਤ ॥੨॥

s tum nij dhan hir lai jaavat ||2||

‘What type of thief are you? You steel the goods, which are your own

wealth.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਪਤ ਹੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰਤ ਭੋਰ ॥

kaapat ho chit mai adhik naik nihaarat bhor ||

'When the day just breaks, you start trembling,

ਭਜਤ ਸੰਧਿ ਕੋ ਤਜਿ ਸਦਨ ਚਿਤ ਚੁਰਾਵੋ ਚੋਰ ॥੩॥

bhajat sa(n)dh ko taj sadhan chit churaavo chor ||3||

'You just steal the heart and run away without committing the theft.'(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰਥਮ ਸਾਧਿ ਦੈ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਵੈ ॥

pratham saadh dhai dharab churaavai ||

ਪੁਨਿ ਅਪੁਨੇ ਪਤਿ ਕੌ ਦਿਖਰਾਵੈ ॥

pun apune pat kau dhikharaavai ||

(She presented a scheme) ‘First of all I will break the house-wall and then

burgle the wealth.

ਕਾਜੀ ਮੁਫਤੀ ਸਕਲ ਨਿਹਾਰੈ ॥

kaajee mufatee sakal nihaarai ||

ਸੋ ਤਸਕਰ ਤਿਹ ਰਾਹ ਪਧਾਰੈ ॥੪॥

so tasakar teh raeh padhaarai ||4||

'I will show the place to the Quazi, the justice and his writers.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧਨ ਤਸਕਰ ਕੌ ਅਮਿਤ ਦੇ ਘਰ ਤੇ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥

dhan tasakar kau amit dhe ghar te dhayo paThai ||

'I will handover to you, the thief, all the wealth and make you to run away.

ਕੋਟਵਾਰ ਕੋ ਖਬਰਿ ਕਰਿ ਹੌ ਮਿਲਿਹੌ ਤੁਹਿ ਆਇ ॥੫॥

koTavaar ko khabar kar hau milihau tuh aai ||5||

'I will go to the city chief of police and after informing him I will come back

and meet you.’(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਚੋਰ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ॥

amit dharab dhai chor nikaariyo ||

ਦੈ ਸਾਧਹਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥

dhai saadheh ieh bhaat pukaariyo ||

She broke in the house, gave the thief a lot of money and, then, raised the

alarm.

ਪਤਿਹਿ ਜਗਾਇ ਕਹਿਯੋ ਧਨ ਹਰਿਯੋ ॥

pateh jagai kahiyo dhan hariyo ||

She woke her husband and shouted, ‘Our wealth has been robbed.

ਇਹ ਦੇਸੇਸ ਨਯਾਇ ਨਹਿ ਕਰਿਯੋ ॥੬॥

eeh dheses nayai neh kariyo ||6||

The Ruler of the country has done injustice (for not providing security).’(6)

ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥

tirayo baach ||

ਕੋਟਵਾਰ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥

koTavaar pai jai pukaariyo ||

ਕਿਨੀ ਚੋਰ ਧਨ ਹਰਿਯੋ ਹਮਾਰਿਯੋ ॥

kinee chor dhan hariyo hamaariyo ||

She raised hue and cry in the police station, ‘A thief had robbed all our

wealth.

ਸਕਲ ਲੋਕ ਤਿਹ ਠਾ ਪਗ ਧਰਿਯੈ ॥

sakal lok teh Thaa pag dhariyai ||

ਹਮਰੋ ਕਛੁਕ ਨਜਾਇ ਬਿਚਰਿਯੈ ॥੭॥

hamaro kachhuk nayai bichariyai ||7||

‘You all people come with me and do justice to us.’(7)

ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਕੌ ਲਜਾਈ ॥

kaajee koTavaar kau layaiee ||

ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਸਾਧਿ ਦਿਖਾਈ ॥

sabh logan ko saadh dhikhaiee ||

She brough t the Quazi and the chief of the police and showed the place of

break-in.

ਤਾ ਕੌਂ ਹੇਰਿ ਅਧਿਕ ਪਤਿ ਰੋਯੋ ॥

taa kau her adhik pat royo ||

ਚੋਰਨ ਮੋਰ ਸਕਲ ਧਨੁ ਖੋਯੋ ॥੮॥

choran mor sakal dhan khoyo ||8||

Her husband cried abundantly, ‘The thief has taken our everything.’(8)

ਦੇਖਤ ਤਿਨੈ ਮੂੰਦ ਵਹ ਲਈ ॥

dhekhat tinai moo(n)dh veh liee ||

ਰਹਨ ਤੈਸਿਯੈ ਅੰਤਰ ਦਈ ॥

rahan taisiyai a(n)tar dhiee ||

After displaying the place, she got the wall repaired spuriously.

ਦਿਨ ਬੀਤਯੋ ਰਜਨੀ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥

dhin beetayo rajanee havai aaiee ||

ਤਿਸੀ ਪੈਂਡ ਹ੍ਵੈ ਆਪੁ ਸਿਧਾਈ ॥੯॥

tisee pai(n)dd havai aap sidhaiee ||9||

When the day had gone by, the lady left the place through the same way.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਜੀ ਔ ਕੁਟਵਾਰ ਪੈ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸਾਧਿ ਦਿਖਾਇ ॥

kaajee aau kuTavaar pai nij pat saadh dhikhai ||

She had convinced the Quazi, the police-chief and her husband and,

ਪ੍ਰਥਮੈ ਧਨੁ ਪਹੁਚਾਇ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥੧੦॥

prathamai dhan pahuchai kai bahur milee teh jai ||10||

Then, she left for (the thief) with whom she had entrusted all the

fortune.(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਭ ਕੋਊ ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੈ ॥

sabh kouoo aaisee bhaat bakhaanai ||

ਨਜਾਇ ਨ ਭਯੋ ਤਾਹਿ ਕਰ ਮਾਨੈ ॥

nayai na bhayo taeh kar maanai ||

All the people understood that, for not getting the justice and losing

ਧਨੁ ਬਿਨੁ ਨਾਰਿ ਝਖਤ ਅਤਿ ਭਈ ॥

dhan bin naar jhakhat at bhiee ||

ਹ੍ਵੈ ਜੋਗਨ ਬਨ ਮਾਝ ਸਿਧਈ ॥੧੧॥

havai jogan ban maajh sidhiee ||11||

all the wealth, she had gone to the jungle and become an ascetic.(11)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚਾਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੦੪॥੧੯੪੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chaar charitr samaapatam sat subham sat ||104||1946||afajoo(n)||

104th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (104)(1944)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਲਿਮਰਦਾ ਕੌ ਸੁਤ ਇਕ ਰਹੈ ॥

alimaradhaa kau sut ik rahai ||

ਤਾਸ ਬੇਗ ਨਾਮਾ ਜਗ ਕਹੈ ॥

taas beg naamaa jag kahai ||

Alimardan (a king) had a son whom the world knew as Taas Beg.

ਬਚਾ ਜੌਹਰੀ ਕੋ ਤਿਨ ਹੇਰਿਯੋ ॥

bachaa jauaharee ko tin heriyo ||

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਰਿਪੁ ਤਾ ਕੌ ਘੇਰਿਯੋ ॥੧॥

mahaa rudhr rip taa kau gheriyo ||1||

He (Beg) came across the son of a jeweller and he was overpowered by the

god of love.(1)

ਤਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰੇ ਦੇਖਨ ਜਾਵੈ ॥

taa ke dhavaiaare dhekhan jaavai ||

ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥

roop nihaar hiradhai sukh paavai ||

He would everyday go to his house and find solace by seeing him.

ਕੇਲ ਕਰੋ ਯਾ ਸੋ ਚਿਤ ਭਾਯੋ ॥

kel karo yaa so chit bhaayo ||

ਤੁਰਤੁ ਦੂਤ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੨॥

turat dhoot gireh taeh paThaayo ||2||

As he felt to make love with him to seek comfort, he immediately sent him

his emissary.(2)

ਦੂਤ ਅਨੇਕ ਉਪਚਾਰ ਬਨਾਵੈ ॥

dhoot anek upachaar banaavai ||

ਮੋਹਨ ਰਾਇ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

mohan rai haath neh aavai ||

The emissary tried hard but Mohan Raae (the boy) would not consent.

ਤਿਹ ਤਾ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

teh taa so ieh bhaat uchaariyo ||

ਤਾਸ ਬੇਗ ਤਾ ਸੌ ਖਿਝਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥੩॥

taas beg taa sau khijh maariyo ||3||

When he conveyed the decision to him (Beg), he was perturbed and beat

him up.(3)

ਚੋਟਨ ਲਗੇ ਦੂਤ ਰਿਸਿ ਭਰਿਯੋ ॥

choTan lage dhoot ris bhariyo ||

ਮੂਰਖ ਜਾਨਿ ਜਤਨ ਤਿਹ ਕਰਿਯੋ ॥

moorakh jaan jatan teh kariyo ||

The emissary became furious on receiving the retribution and,

ਮੋਹਨ ਆਜੁ ਕਹਿਯੋ ਮੈ ਐਹੋ ॥

mohan aaj kahiyo mai aaiho ||

considering him to be an idiotic, decided to do something.

ਤਾ ਕੌ ਤਾਸ ਬੇਗ ਤੂ ਪੈਹੋ ॥੪॥

taa kau taas beg too paiho ||4||

He told Taas Beg, ‘Mohan has consented to come today.’(4)

ਯਹ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਫੂਲਿ ਜੜ ਗਯੋ ॥

yeh sun bain fool jaR gayo ||

ਸਾਚ ਬਾਤ ਚੀਨਤ ਚਿਤ ਭਯੋ ॥

saach baat cheenat chit bhayo ||

Hearing this, his joy knew no bounds, as he took it to be true.

ਲੋਗ ਉਠਾਇ ਪਾਨ ਮਦ ਕਰਿਯੋ ॥

log uThai paan madh kariyo ||

He sent away the people and started to drink wine.

ਮਾਨੁਖ ਹੁਤੋ ਜੋਨਿ ਪਸੁ ਪਰਿਯੋ ॥੫॥

maanukh huto jon pas pariyo ||5||

Although human being, he had embraced the life of an animal.(5)

ਮੋ ਮਨ ਮੋਲ ਮੋਹਨਹਿ ਲਯੋ ॥

mo man mol mohaneh layo ||

ਤਬ ਤੇ ਮੈ ਚੇਰੋ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

tab te mai chero havai gayo ||

(He thought,) ‘My heart is already in the hands of Mohan and I have

become his slave since (I saw him).

ਏਕ ਬਾਰ ਜੌ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰੋ ॥

ek baar jau taeh nihaaro ||

ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨ ਤਾ ਪੈ ਸਭ ਵਾਰੋ ॥੬॥

tan man dhan taa pai sabh vaaro ||6||

'Who-so-ever has a glimpse of him, sacrifices his own life over him.'(6)

ਬਿਨੁ ਸੁਧਿ ਭਏ ਦੂਤ ਤਿਹ ਚੀਨੋ ॥

bin sudh bhe dhoot teh cheeno ||

ਅੰਡ ਫੋਰਿ ਆਸਨ ਪਰ ਦੀਨੋ ॥

a(n)dd for aasan par dheeno ||

When the emissary judged he was totally intoxicated with wine, he broke

an egg and spread it on his bed.

ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਪਾਗ ਤਿਹ ਹਰੀ ॥

bhookhan basatr paag teh haree ||

ਮੂਰਖ ਕੌ ਸੁਧਿ ਕਛੂ ਨ ਪਰੀ ॥੭॥

moorakh kau sudh kachhoo na paree ||7||

He took away his ornaments, the clothes and the turban, and the fool remained unaware.(7)

ਮਦਰਾ ਕੀ ਅਤਿ ਭਈ ਖੁਮਾਰੀ ॥

madharaa kee at bhiee khumaaree ||

ਪ੍ਰਾਤ ਲਗੇ ਜੜ ਬੁਧਿ ਨ ਸੰਭਾਰੀ ॥

praat lage jaR budh na sa(n)bhaaree ||

The intoxication through wine was so intense that, till morning, he did not

regain consciousness.

ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਭਯੋ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

beetee rain bhayo ujiyaaro ||

ਤਨ ਮਨ ਅਪਨੇ ਆਪ ਸੰਭਾਰੋ ॥੮॥

tan man apane aap sa(n)bhaaro ||8||

When the night had lapsed and the day broke, he managed to control his

mind and body.(8)

ਹਾਥ ਜਾਇ ਆਸਨ ਪਰ ਪਰਿਯੋ ॥

haath jai aasan par pariyo ||

ਚੌਕਿ ਬਚਨ ਤਬ ਮੂੜ ਉਚਰਿਯੋ ॥

chauak bachan tab mooR uchariyo ||

When his hand fell over his bed, the idiot thought over,

ਨਿਕਟ ਆਪਨੋ ਦੂਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥

nikaT aapano dhoot bulaayo ||

ਤਿਨ ਕਹਿ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮੁਝਾਯੋ ॥੯॥

tin keh bhedh sakal samujhaayo ||9||

And called over his emissary, who on query made him to understand

thus,(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਤ ਭਏ ਤੁਮ ਮਦ ਭਏ ਸਕਿਯੋ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥

mat bhe tum madh bhe sakiyo kachhoo neh pai ||

‘You were totally under intoxication and would not remember.

ਮਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤੁਮਰੇ ਸਦਨ ਆਯੋ ਮੋਹਨ ਰਾਇ ॥੧੦॥

mam prasaadh tumare sadhan aayo mohan rai ||10||

‘Mohan Raae, on my persuasion, had come to your house.(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੋਹਨ ਤੁਮ ਕੋ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਯੋ ॥

mohan tum ko adhik rijhaayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕਰਿ ਭਾਵ ਲਡਾਯੋ ॥

bhaat bhaat kar bhaav laddaayo ||

‘Mohan gave you pleasure by indulging in various gesticulations.

ਤਬ ਤੁਮ ਕਛੁ ਸੰਕਾ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tab tum kachh sa(n)kaa na bichaaree ||

ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਪਾਗ ਦੈ ਡਾਰੀ ॥੧੧॥

bhookhan basatr paag dhai ddaaree ||11||

‘You were never in doubt and you gave him all your ornaments, the clothes

and the turban.(11)

ਤਾ ਸੋ ਅਧਿਕ ਕੇਲ ਤੈ ਕੀਨੋ ॥

taa so adhik kel tai keeno ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਕੌ ਰਸ ਲੀਨੋ ॥

bhaat bhaat taa kau ras leeno ||

‘You made love with him lavishly,

ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਪ੍ਰਾਤ ਜਬ ਭਯੋ ॥

beetee rain praat jab bhayo ||

ਤਬ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੧੨॥

tab tum taeh bidhaa kar dhayo ||12||

and when the day broke you bade him good-bye.(12)

ਤਬ ਤੇ ਅਧਿਕ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਸੋਯੋ ॥

tab te adhik mat havai soyo ||

ਪਰੇ ਪਰੇ ਆਧੋ ਦਿਨ ਖੋਯੋ ॥

pare pare aadho dhin khoyo ||

‘Since, then, you have been sleeping, nonchalantly, and half the day has gone by.

ਮਿਟਿ ਮਦ ਗਯੋ ਜਬੈ ਸੁਧ ਪਾਈ ॥

miT madh gayo jabai sudh paiee ||

ਤਬ ਮੋ ਕੌ ਤੈ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥੧੩॥

tab mo kau tai layo bulaiee ||13||

When the effect ofthe intoxication wore off, you called me over.’(13)

ਯਹ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਰੀਝਿ ਜੜ ਗਯੋ ॥

yeh sun baat reejh jaR gayo ||

ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਅਧਿਕ ਧਨੁ ਦਯੋ ॥

chhor bha(n)ddaar adhik dhan dhayo ||

The imbecile was appeased on learning this and, from his treasure, gave

him lot of riches.

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੁ ਨੈਕੁ ਨ ਚੀਨੋ ॥

bhedh abhedh kachh naik na cheeno ||

ਲੂਟਜੋ ਹੁਤੋ ਲੂਟਿ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥੧੪॥

looTayo huto looT dhan leeno ||14||

He did not distinguish between the truth and deception and squandered his wealth.(14)

ਯਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਹ ਨਿਤਿ ਬਨਾਵੈ ॥

yeh charitr veh nit banaavai ||

ਮਦਰੋ ਪ੍ਰਯਾਇ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸ੍ਵਾਵੈ ॥

madharo prayai adhik teh savaiaavai ||

Now (the emissary) set off on this design everyday, and put Beg into sleep

with excessive wine.

ਸੁਧਿ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਤਾਹਿ ਜਬ ਜਾਨੈ ॥

sudh bin bhayo taeh jab jaanai ||

ਲੇਤ ਉਤਾਰਿ ਜੁ ਕਛੁ ਮਨੁ ਮਾਨੈ ॥੧੫॥

let utaar ju kachh man maanai ||15||

When he would realize he was in deep slumber, he would do whatever he

liked.(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਐਸੇ ਕਰੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਹੁ ਸਕੈ ਮੂੜ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥

aaise karai charitr vahu sakai mooR neh pai ||

Such Chritars could not be discerned by that idiotic and under the

ਮਦਰੋ ਅਧਿਕ ਪਿਵਾਇ ਕੈ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡ ਲੈ ਜਾਇ ॥੧੬॥

madharo adhik pivai kai moo(n)dd moo(n)dd lai jai ||16||

influence of wine got his head shaved off (lost all his wealth).(l6)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪਾਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੦੫॥੧੯੬੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau paach charitr samaapatam sat subham sat ||105||1962||afajoo(n)||

105th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (104)(1960)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਾਰ ਯਾਰ ਮਿਲਿ ਮਤਾ ਪਕਾਯੋ ॥

chaar yaar mil mataa pakaayo ||

ਹਮ ਕੌ ਭੂਖਿ ਅਧਿਕ ਸੰਤਾਯੋ ॥

ham kau bhookh adhik sa(n)taayo ||

Four thieves cooked up a plan, as they were feeling very hungry.

ਤਾ ਤੇ ਜਤਨ ਕਛੂ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥

taa te jatan kachhoo ab kariyai ||

ਬਕਰਾ ਯਾ ਮੂਰਖ ਕੋ ਹਰਿਯੈ ॥੧॥

bakaraa yaa moorakh ko hariyai ||1||

‘We should endeavour and steal a goat from an idiot.’(1)

ਕੋਸ ਕੋਸ ਲਗਿ ਠਾਢੇ ਭਏ ॥

kos kos lag Thaadde bhe ||

ਮਨ ਮੈ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਤ ਭਏ ॥

man mai ihai bichaarat bhe ||

They all went and stood at a crossing and thought ofthe strategy (to rob a

passing by man with a goat on his shoulders).

ਵਹ ਜਾ ਕੇ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਆਯੋ ॥

veh jaa ke aage havai aayo ||

ਤਿਨ ਤਾ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨॥

tin taa so ieh bhaat sunaayo ||2||

‘Who-so-ever (thief) faced him, would say like that,(2)

ਕਹਾ ਸੁ ਏਹਿ ਕਾਧੋ ਪੈ ਲਯੋ ॥

kahaa su eh kaadho pai layo ||

ਕਾ ਤੋਰੀ ਮਤਿ ਕੋ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

kaa toree mat ko havai gayo ||

‘What are you carrying on your shoulders? What has happened to your

intelligence?

ਯਾ ਕੋ ਪਟਕਿ ਧਰਨਿ ਪਰ ਮਾਰੋ ॥

yaa ko paTak dharan par maaro ||

ਸੁਖ ਸੇਤੀ ਨਿਜ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥੩॥

sukh setee nij dhaam sidhaaro ||3||

‘Throw it on the ground and go to your house peacefully.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭਲੌ ਮਨੁਖ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ਤੌ ਹਮ ਭਾਖਤ ਤੋਹਿ ॥

bhalau manukh pachhaan kai tau ham bhaakhat toh ||

‘Acknowledging you as a wise man, we are advising you.

ਕੂਕਰ ਤੈ ਕਾਧੈ ਲਯੋ ਲਾਜ ਲਗਤ ਹੈ ਮੋਹਿ ॥੪॥

kookar tai kaadhai layo laaj lagat hai moh ||4||

“You are carrying a dog on your shoulders and we feel ashamed of

you.”(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਾਰਿ ਕੋਸ ਮੂਰਖ ਜਬ ਆਯੋ ॥

chaar kos moorakh jab aayo ||

ਚਹੂੰਅਨ ਯੌ ਬਚ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

chahoo(n)an yau bach bhaakh sunaayo ||

When the foolish-man had travelled four miles, the four (thieves) repeated the same tactic.

ਸਾਚੁ ਸਮੁਝਿ ਲਾਜਤ ਚਿਤ ਭਯੋ ॥

saach samujh laajat chit bhayo ||

ਬਕਰਾ ਸ੍ਵਾਨਿ ਜਾਨਿ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥੫॥

bakaraa savaiaan jaan taj dhayo ||5||

He believed them to be true and threw down the goat deeming it to be

dog.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਿਨ ਚਾਰੌਂ ਗਹਿ ਤਿਹ ਲਯੋ ਭਖਿਯੋ ਤਾ ਕਹ ਜਾਇ ॥

tin chaarau geh teh layo bhakhiyo taa keh jai ||

The thieves captured that goat and took it home to cook and eat.

ਅਜਿ ਤਜ ਭਜਿ ਜੜਿ ਘਰ ਗਯੋ ਛਲ ਨਹਿ ਲਖ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ॥੬॥

aj taj bhaj jaR ghar gayo chhal neh lakhayo banai ||6||

The blockhead had left the goat without perceiving the deceptive(6)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਟਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੦੬॥੧੯੬੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chhaT charitr samaapatam sat subham sat ||106||1968||afajoo(n)||

106th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (106)(1966)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋਧਨ ਦੇਵ ਜਾਟ ਇਕ ਰਹੈ ॥

jodhan dhev jaaT ik rahai ||

There lived a Jat, the peasant, named Jodan Dev.

ਮੈਨ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਜਗ ਅਹੈ ॥

main kuar teh tiray jag ahai ||

He had a wife who was addressed by the name of Maan Kunwar.

ਜੋਧਨ ਦੇਵ ਸੋਇ ਜਬ ਜਾਵੈ ॥

jodhan dhev soi jab jaavai ||

When Jodan Dev would go to sleep,

ਜਾਰ ਤੀਰ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਿਧਾਵੈ ॥੧॥

jaar teer tab tirayaa sidhaavai ||1||

she would go out to her paramour.(1)

ਜਬ ਸੋਯੋ ਜੋਧਨ ਬਡਭਾਗੀ ॥

jab soyo jodhan baddabhaagee ||

Once, when Jodan Dev was in slumber,

ਤਬ ਹੀ ਮੈਨ ਕੁਅਰਿ ਜੀ ਜਾਗੀ ॥

tab hee main kuar jee jaagee ||

Maan Kunwar woke up.

ਪਤਿ ਕੌ ਛੋਰਿ ਜਾਰ ਪੈ ਗਈ ॥

pat kau chhor jaar pai giee ||

Leaving her husband, she came to her lover but when she returned

ਲਾਗੀ ਸਾਧਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਗਈ ॥੨॥

laagee saadh dhirasaT par giee ||2||

she noticed her house broken into.(2)

ਤਬ ਗ੍ਰਿਹ ਪਲਟਿ ਬਹੁਰਿ ਵਹੁ ਆਈ ॥

tab gireh palaT bahur vahu aaiee ||

ਜੋਧਨ ਦੇਵਹਿ ਦਯੋ ਜਗਾਈ ॥

jodhan dheveh dhayo jagaiee ||

On entering the house she woke Jodan Dev up and asked,

ਤੇਰੀ ਮਤਿ ਕੌਨ ਕਹੁ ਹਰੀ ॥

teree mat kauan kahu haree ||

‘What had happened to your senses?

ਲਾਗੀ ਸੰਧਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਪਰੀ ॥੩॥

laagee sa(n)dh dhirasaT neh paree ||3||

House is being burgled and you don’t know.’(3)

ਜੋਧਨ ਜਗਤ ਲੋਗ ਸਭ ਜਾਗੇ ॥

jodhan jagat log sabh jaage ||

ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਨਿਕਸਿ ਚੋਰ ਤਬ ਭਾਗੇ ॥

gireh te nikas chor tab bhaage ||

Along with Jodan, other people awoke too and the thieves tried to slip out

of the house.

ਕੇਤੇ ਹਨੇ ਬਾਧਿ ਕਈ ਲਏ ॥

kete hane baadh kiee le ||

ਕੇਤੇ ਤ੍ਰਸਤ ਭਾਜਿ ਕੈ ਗਏ ॥੪॥

kete trasat bhaaj kai ge ||4||

Some were killed and some managed to escape.(4)

ਜੋਧਨ ਦੇਵ ਫੁਲਿਤ ਭਯੋ ॥

jodhan dhev fulit bhayo ||

ਮੇਰੌ ਧਾਮ ਰਾਖਿ ਇਹ ਲਯੋ ॥

merau dhaam raakh ieh layo ||

Jodan Dev was satisfied that his woman had saved the house.

ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਅਧਿਕ ਬਡਾਈ ਕਰੀ ॥

tiray kee adhik baddaiee karee ||

ਜੜ ਕੌ ਕਛੂ ਖਬਰ ਨਹਿ ਪਰੀ ॥੫॥

jaR kau kachhoo khabar neh paree ||5||

He praised the woman but could not fathom the real secret.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧਾਮ ਉਬਾਰਿਯੋ ਆਪਨੋ ਕੀਨੋ ਚੋਰ ਖੁਆਰ ॥

dhaam ubaariyo aapano keeno chor khuaar ||

She saved her house and degraded the thieves.

ਮੀਤ ਜਗਾਯੋ ਆਨਿ ਕੈ ਧੰਨਿ ਸੁ ਮੈਨ ਕੁਆਰ ॥੬॥

meet jagaayo aan kai dha(n)n su main kuaar ||6||

Maan Kunwar, the manipulator of all this, is praiseworthy.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਾਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੦੭॥੧੯੭੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau saat charitr samaapatam sat subham sat ||107||1974||afajoo(n)||

107th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction.(107)(1972)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਮੁਨਿ ਇਕ ਠਾ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥

ek dhivas sree kapil mun ik Thaa kiyo payaan ||

Once Sri Kapil Munni, the recluse, went into a locality.

ਹੇਰਿ ਅਪਸਰਾ ਬਸਿ ਭਯੋ ਸੋ ਤੁਮ ਸੁਨਹੁ ਸੁਜਾਨ ॥੧॥

her apasaraa bas bhayo so tum sunahu sujaan ||1||

There, he was overpowered by a charming woman. Now listen to their

story.(1)

ਰੰਭਾ ਨਾਮਾ ਅਪਸਰਾ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥

ra(n)bhaa naamaa apasaraa taa ko roop nihaar ||

Fascinated by the charm ofthe nymph called Rumba,

ਮੁਨਿ ਕੋ ਗਿਰਿਯੋ ਤੁਰਤ ਹੀ ਬੀਰਜ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰ ॥੨॥

mun ko giriyo turat hee beeraj bhoom majhaar ||2||

Munni's semen instantly dropped on the ground.(2)

ਗਿਰਿਯੋ ਰੇਤਿ ਮੁਨਿ ਕੇ ਜਬੈ ਰੰਭਾ ਰਹਿਯੋ ਅਧਾਨ ॥

giriyo ret mun ke jabai ra(n)bhaa rahiyo adhaan ||

When Munni's semen fell on the ground, then Rumba managed to seize it.

ਡਾਰਿ ਸਿੰਧੁ ਸਰਿਤਾ ਤਿਸੈ ਸੁਰ ਪੁਰ ਕਰਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥੩॥

ddaar si(n)dh saritaa tisai sur pur kariyo payaan ||3||

From that a girl took birth, which she washed away in the River Sindh and,

herself, departed to the heaven.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਹਤ ਬਹਤ ਕੰਨਿਯਾ ਤਹ ਆਈ ॥

bahat bahat ka(n)niyaa teh aaiee ||

ਆਗੇ ਜਹਾ ਸਿੰਧ ਕੋ ਰਾਈ ॥

aage jahaa si(n)dh ko raiee ||

Floating and floating, the girl reached where the Raja of Sindh was standing.

ਬ੍ਰਹਮਦਤ ਸੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥

brahamadhat so nain nihaaree ||

ਤਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਪਾਰੀ ॥੪॥

teh te kaadd sutaa kar paaree ||4||

When Braham Datt (the Raja) saw her, he took her oUt and raised her as

his own daughter.(4)

ਸਸਿਯਾ ਸੰਖਿਯਾ ਤਾ ਕੀ ਧਰੀ ॥

sasiyaa sa(n)khiyaa taa kee dharee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥

bhaat bhaat so sevaa karee ||

She was given the name of Sassi Kala, and she was amply facilitated.

ਜਬ ਜੋਬਨ ਤਾ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਆਯੋ ॥

jab joban taa ke havai aayo ||

ਤਬ ਰਾਜੇ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰ ਪਕਾਯੋ ॥੫॥

tab raaje ieh ma(n)tr pakaayo ||5||

When she came off the age the Raja thought over and decided,(5)

ਪੁੰਨੂ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੌ ਚੀਨੋ ॥

pu(n)noo paatisaeh kau cheeno ||

ਪਠੈ ਦੂਤ ਤਾ ਕੋ ਇਕ ਦੀਨੋ ॥

paThai dhoot taa ko ik dheeno ||

To entice Raja Punnu (for marriage), he sent his emissary and called him over.

ਪੁੰਨੂ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਤਹ ਆਯੋ ॥

pu(n)noo bachan sunat teh aayo ||

ਰਾਵ ਬਯਾਹ ਕੋ ਬਿਵਤ ਬਨਾਯੋ ॥੬॥

raav bayaeh ko bivat banaayo ||6||

After receiving the message, Punnu came there immediately to discuss the

marriage proposal.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮ੍ਰਿਗੀਅਹਿ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸਰਸ ਨੈਨ ਬਿਰਾਜਤ ਸ੍ਯਾਮ ॥

mirage'eeh te jaa ke saras nain biraajat sayaam ||

Shyam (the poet) says, ‘The eyes like a she-deer predominated her looks.

ਜੀਤਿ ਲਈ ਸਸਿ ਕੀ ਕਲਾ ਯਾ ਤੇ ਸਸਿਯਾ ਨਾਮ ॥੭॥

jeet liee sas kee kalaa yaa te sasiyaa naam ||7||

‘As she had won over Kala, the art of Shashi (the Moon), she was named

Sassi Kala.(7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪੁਰ ਕੇ ਲੋਕ ਸਕਲ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥

pur ke lok sakal mil aae ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥

bhaat bhaat baadhitr bajaae ||

All the people from the place came. They were playing musical instruments

of various types.

ਮਿਲਿ ਮਿਲ ਗੀਤ ਸਭੈ ਸੁਭ ਗਾਵਹਿ ॥

mil mil geet sabhai subh gaaveh ||

ਸਸਿਯਹਿ ਹੇਰਿ ਸਭੈ ਬਲਿ ਜਾਵਹਿ ॥੮॥

sasiyeh her sabhai bal jaaveh ||8||

In unison, they were singing and appreciating Sassi Kala.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜੇ ਅਨੇਕ ॥

naadh nafeeree kaanrahare dhu(n)dhabh baje anek ||

Naad, Nafiri, Kanrre and various other instruments transmitted the

ਤਰੁਨਿ ਬ੍ਰਿਧਿ ਬਾਲਾ ਜਿਤੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ ਰਹੀ ਨ ਏਕ ॥੯॥

tarun biradh baalaa jitee gireh meh rahee na ek ||9||

music. All, the old and the young, came (to see her) and none remained

back home.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਬਲਾ ਰਹੀ ਧਾਮ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥

abalaa rahee dhaam kouoo naahee ||

ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਦੁਹੂੰਅਨ ਬਲਿ ਜਾਹੀ ॥

her roop dhuhoo(n)an bal jaahee ||

No damsel stayed behind at home and all were offering tributes to them

both.

ਇਹ ਭੀਤਰ ਪੁੰਨੂ ਕਹੁ ਕੋ ਹੈ ॥

eeh bheetar pu(n)noo kahu ko hai ||

ਸਬਜ ਧਨੁਖ ਜਾ ਕੇ ਕਰ ਸੋਹੈ ॥੧੦॥

sabaj dhanukh jaa ke kar sohai ||10||

And one was Punnu whose hands adored a green bow.(10)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyye

ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜੇ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਯੌਂ ਪੁਰ ਆਜੁ ਕੁਲਾਹਲ ਭਾਰੀ ॥

ddol miradha(n)g baje sabh hee ghar yau pur aaj kulaahal bhaaree ||

The drums and mirdang were being beaten and they were showering bliss in every home.

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਵਾਵਤ ਆਵਤਿ ਨਾਗਰਿ ਗਾਰੀ ॥

gaavat geet bajaavat taal dhivaavat aavat naagar gaaree ||

Musical tunes were flowing in unison, and the village people were coming

forward.

ਭੇਰ ਹਜਾਰ ਬਜੀ ਇਕ ਬਾਰ ਮਹਾ ਛਬਿਯਾਰ ਹਸੈ ਮਿਲਿ ਨਾਰੀ ॥

bher hajaar bajee ik baar mahaa chhabiyaar hasai mil naaree ||

Thousands of the trumpets were played and the women, jovially, frolicked

around.

ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਕਹੈਂ ਜਗਦੀਸ ਇਹ ਜੋਰੀ ਜਿਯੋ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥੧੧॥

dheh asees kahai(n) jagadhees ieh joree jiyo jug chaar tihaaree ||11||

They all were blessing that the couple might live for ever.(11)

ਰੂਪ ਅਪਾਰ ਲਖੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪੁਰਬਾਸਿਨ ਕੌ ਉਪਜਿਯੋ ਸੁਖ ਭਾਰੋ ॥

roop apaar lakhai nirap ko purabaasin kau upajiyo sukh bhaaro ||

Seeing the handsomeness of the Raja, the inhabitants were exhilarated.

ਭੀਰ ਭਈ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਕੀ ਸਭਹੂੰ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੋ ॥

bheer bhiee nar naarin kee sabhahoo(n) sabh sok bidhaa kar ddaaro ||

The men and the women swarmed after getting rid of all their afflictions

ਪੂਰਨ ਪੁੰਨਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਆਜੁ ਮਿਲਿਯੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਮੀਤ ਪਿਯਾਰੋ ॥

pooran pu(n)nay prataap te aaj miliyo man bhaavat meet piyaaro ||

Full contentment prevailed and all the friends felt their desires fulfilled.

ਆਵਤ ਜਾਹਿ ਕਹੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਸੁ ਬਾਲ ਜੀਓ ਪਤਿ ਲਾਲ ਤਿਹਾਰੋ ॥੧੨॥

aavat jaeh kahai man maeh su baal jeeo pat laal tihaaro ||12||

Coming and going they blessed, ‘Your love with your spouse may prevail

for ever.’(12)

ਕੇਸਰਿ ਅੰਗ ਬਰਾਤਿਨ ਕੇ ਛਿਰਕੇ ਮਿਲਿ ਬਾਲ ਸੁ ਆਨੰਦ ਜੀ ਕੇ ॥

kesar a(n)g baraatin ke chhirake mil baal su aana(n)dh jee ke ||

Collectively, women sprinkled saffron over the men in the marriage party.

ਛੈਲਨਿ ਛੈਲ ਛਕੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸੁਹਾਵਤ ਨੀਕੇ ॥

chhailan chhail chhake chahoo(n) oran gaavat geet suhaavat neeke ||

All the men and women were fully gratified and from both sides happy songs were emerging.

ਰਾਜ ਕੋ ਰੂਪ ਲਖੇ ਅਤਿ ਹੀ ਗਨ ਰਾਜਨ ਕੇ ਸਭ ਲਾਗਤ ਫੀਕੇ ॥

raaj ko roop lakhe at hee gan raajan ke sabh laagat feeke ||

Seeing the magnanimity of the Raja, the other rulers were smitten with inferiority complex.

ਯੌ ਮੁਸਕਾਹਿ ਕਹੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਸਭੈ ਬਲਿ ਜਾਹਿ ਪਿਯਾਰੀ ਕੇ ਪੀ ਕੇ ॥੧੩॥

yau musakaeh kahai man maeh sabhe bal jaeh piyaaree ke pee ke ||13||

And they all pronounced with one voice, ‘We are sacrifice to the lovely lady

and her lover.'(13)

ਸਾਤ ਸੁਹਾਗਨਿ ਲੈ ਬਟਨੋ ਘਸਿ ਲਾਵਤ ਹੈ ਪਿਯ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ॥

saat suhaagan lai baTano ghas laavat hai piy ke tan mai ||

Seven ladies came and applied watna, the beautifying body-lotion, to the suitor.

ਮੁਰਛਾਇ ਲੁਭਾਇ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਲਖਿ ਲਾਲਚੀ ਲਾਲ ਤਿਸੀ ਛਿਨ ਮੈ ॥

murachhai lubhai rahee abalaa lakh laalachee laal tisee chhin mai ||

His sensual body was making them to swoon and ponder,

ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਸੁ ਰਾਜਤ ਹੈ ਤਿਨ ਮੋ ਲਖਿ ਯੌ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥

nirap raaj su raajat hai tin mo lakh yau upamaa upajee man mai ||

'How magnificently he is seated among the Rajas, and is being complimented.

ਸਜਿ ਸਾਜਿ ਬਰਾਜਤ ਹੈ ਸੁ ਮਨੋ ਨਿਸਿ ਰਾਜ ਨਛਤ੍ਰਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੧੪॥

saj saaj baraajat hai su mano nis raaj nachhatran ke gan mai ||14||

'He seems like the Moon enthroned amidst his subject of stars.'(14)

ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਸੰਖ ਸੁਰੇਸ ਕੇ ਆਵਜ ਸੂਰ ਕੇ ਨਾਦ ਸੁਨੈ ਦਰਵਾਜੇ ॥

si(n)dh ke sa(n)kh sures ke aavaj soor ke naadh sunai dharavaaje ||

'The conch-shells taken out of the River Sindh are blown sweetly along

with the Indra’s trumpets.

ਮੌਜਨ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਮਧੁਰੀ ਧੁਨਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਬਹੁ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੇ ॥

mauajan ke muralee madhuree dhun dhevan ke bahu dhu(n)dhabh baaje ||

‘The sweet waves from the flutes are accompanying the drum-beats of the gods.

ਜੀਤ ਕੇ ਜੋਗ ਮਹੇਸਨ ਕੇ ਮੁਖ ਮੰਗਲ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੰਦਲ ਰਾਜੇ ॥

jeet ke jog mahesan ke mukh ma(n)gal ke gireh ma(n)dhal raaje ||

‘It is the jovial atmosphere same as the ambience at the winning of war.’

ਬ੍ਯਾਹ ਤਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਤਬੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੇ ਅਤਿ ਆਨਕ ਬਾਜੇ ॥੧੫॥

bayaeh tahee nirap raaj tabai at aana(n)dh ke at aanak baaje ||15||

As soon as the marriage took place, the blissful musical instruments showered the melodies.(15)

ਬ੍ਯਾਹ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਸੋ ਤਬ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

bayaeh bhayo jab hee ieh so tab baat sunee nirap kee bar naaree ||

As soon as the marriage had taken place, news reached the first wed, the

principal Rani (of Punnu).

ਚੌਕਿ ਰਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਕਛੁ ਔਰ ਹੁਤੀ ਅਬ ਔਰ ਬਿਚਾਰੀ ॥

chauak rahee at hee chit mai kachh aauar hutee ab aauar bichaaree ||

She was astonished and she changed her attitude towards the Raja.

ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੇ ਲਿਖਿ ਜੰਤ੍ਰ ਘਨੇ ਅਰੁ ਤੰਤ੍ਰਨ ਸੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਧਾਰੀ ॥

ma(n)tr kare likh ja(n)tr ghane ar ta(n)tran so ieh baat sudhaaree ||

She indulged in magical spell, and wrote mystical anecdotes to straighten the matter,

ਲਾਗੀ ਉਚਾਟ ਰਹੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੁਹਾਇ ਪਿਯਾ ਕੋ ਪਿਆਰੀ ॥੧੬॥

laagee uchaaT rahe chit mai kabahoo(n) na suhai piyaa ko piaaree ||16||

And performed the spells so that the woman (Sassi) would not appease

her husband and (he might) get red of her.(16)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯੌ ਉਚਾਟ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਲਾਗੀ ॥

yau uchaaT at hee teh laagee ||

ਨੀਦ ਭੂਖਿ ਸਿਗਰੀ ਹੀ ਭਾਗੀ ॥

needh bhookh sigaree hee bhaagee ||

She (Sassi) was discontented, she lost her sleep and her appetite was ruined.

ਸੋਤ ਉਠੈ ਚਕਿ ਕਛੁ ਨ ਸੁਹਾਵੈ ॥

sot uThai chak kachh na suhaavai ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਛੋਰਿ ਬਾਹਰੋ ਧਾਵੈ ॥੧੭॥

gireh ko chhor baaharo dhaavai ||17||

She would suddenly awake and feel strange and would abandon her home

to run out.(l7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਸਸਿਯਾ ਅਤਿ ਚਮਕਿ ਚਿਤ ਤਾ ਕੌ ਕਿਯੋ ਉਪਾਇ ॥

tab sasiyaa at chamak chit taa kau kiyo upai ||

Sassi became furious, planned in her heart,

ਸਖੀ ਜਿਤੀ ਸਜਾਨੀ ਹੁਤੀ ਤੇ ਸਭ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥੧੮॥

sakhee jitee sayaanee hutee te sabh liee bulai ||18||

And called her all the sympathetic friends.(18)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਸਖਿਯਨ ਯਹ ਕਿਯੌ ਉਪਾਈ ॥

tab sakhiyan yeh kiyau upaiee ||

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥

ja(n)tr ma(n)tr kar layo bulaiee ||

Her friends suggested her remedies and with magical spells summoned the Raja.

ਸਸਿਯਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥

sasiyaa sa(n)g prem at bhayo ||

ਪਹਿਲੀ ਤ੍ਰਿਯ ਪਰਹਰਿ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੧੯॥

pahilee tiray parahar kar dhayo ||19||

The Raja fell in love with Sassi and abandoned his first Rani.(19)

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥

bhaat bhaat taa so rat maanai ||

ਬਰਸ ਦਿਵਸ ਕੋ ਇਕ ਦਿਨ ਜਾਨੈ ॥

baras dhivas ko ik dhin jaanai ||

She commenced enjoying invariable love-makings, and the years passed

like the moments.

ਤਾ ਪਰ ਮਤ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥

taa par mat adhik nirap bhayo ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਰਾਜ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਗਯੋ ॥੨੦॥

gireh ko raaj bisar sabh gayo ||20||

Intoxicated in her love, the Raja neglected all his regal duties.(20)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਤਰੁਨਿ ਦੂਜੇ ਚਤੁਰਿ ਤਰੁਨ ਤੀਸਰੇ ਪਾਇ ॥

ek tarun dhooje chatur tarun teesare pai ||

Firstly, she was youthful, secondly she was clever and thirdly she was easily available,

ਚਹਤ ਲਗਾਯੋ ਉਰਨ ਸੋ ਛਿਨਕਿ ਨ ਛੋਰਿਯੋ ਜਾਇ ॥੨੧॥

chahat lagaayo uran so chhinak na chhoriyo jai ||21||

And the Raja was totally engrossed in her love and would never go

away.(21)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥

rain dhivas taa so rat maanai ||

ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੋ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥

praanan te payaaro pahichaanai ||

Day and night, she would enjoy with him and appraised him much more than her own life.

ਲਾਗੀ ਰਹਤ ਤਵਨ ਕੇ ਉਰ ਸੋ ॥

laagee rahat tavan ke ur so ||

ਜੈਸੋ ਭਾਤਿ ਮਾਖਿਕਾ ਗੁਰ ਸੋ ॥੨੨॥

jaiso bhaat maakhikaa gur so ||22||

She would remain bonded with him, the way flies remain stuck in the

sugar-jaggery-balls.(22)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਲਾਲ ਕੋ ਖਜਾਲ ਅਨੂਪਮ ਹੇਰਿ ਸੁ ਰੀਝ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

laal ko khayaal anoopam her su reejh rahee abalaa man maahee ||

Her lover in her mind, she would feel satiated.

ਛੈਲਨਿ ਛੈਲ ਛਕੇ ਰਸ ਸੋ ਦੋਊ ਹੇਰਿ ਤਿਨੇ ਮਨ ਮੈ ਬਲਿ ਜਾਹੀ ॥

chhailan chhail chhake ras so dhouoo her tine man mai bal jaahee ||

Watching her affection, all, the young and the old, would admire her.

ਕਾਮ ਕਸੀ ਸੁ ਸਸੀ ਸਸਿ ਸੀ ਛਬਿ ਮੀਤ ਸੋ ਨੈਨ ਮਿਲੇ ਮੁਸਕਾਹੀ ॥

kaam kasee su sasee sas see chhab meet so nain mile musakaahee ||

Imbued in the passion of love, Sassi would grace him with smiles.

ਯੌ ਡਹਕੀ ਬਹਕੀ ਛਬਿ ਯਾਰ ਪੀਯਾ ਹੂੰ ਕੋ ਪਾਇ ਪਤੀਜਤ ਨਾਹੀ ॥੨੩॥

yau ddahakee bahakee chhab yaar peeyaa hoo(n) ko pai pateejat naahee ||23||

She became so mad in fondness for him that she would not feel

satiated.(23)

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

Kabit

ਜੋਬਨ ਕੇ ਜੋਰ ਜੋਰਾਵਰੀ ਜਾਗੀ ਜਾਲਿਮ ਸੋ ਜਗ ਤੇ ਅਨ੍ਰਯਾਰੀਯੌ ਬਿਸਾਰੀ ਸੁਧਿ ਚੀਤ ਕੀ ॥

joban ke jor joraavaree jaagee jaalim so jag te anrayaareeyau bisaaree sudh cheet kee ||

With the power of youth, her passion was roused so much, That the brave-man, even, disregarded the performance of his good deeds.

ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਲਾਗਿਯੋ ਰਹਿਤ ਤਾ ਸੋ ਛਬਿ ਕੀ ਜਯੋਂ ਏਕੈ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਸੁ ਮਾਨੋ ਐਸੀ ਰਾਜਨੀਤ ਕੀ ॥

nis dhin laagiyo rahit taa so chhab kee jayo(n) ekai havai giee su maano aaisee raajaneet kee ||

Day and night, he drenched himself in her adoration, And it seemed that the sovereignty and love had become synonymous.

ਅਪਨੇ ਹੀ ਹਾਥਨ ਬਨਾਵਤ ਸਿੰਗਾਰ ਤਾ ਕੇ ਪਾਸ ਕੀ ਸਖੀ ਨ ਕੀਨ ਨੈਕ ਕੁ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕੀ ॥

apane hee haathan banaavat si(n)gaar taa ke paas kee sakhee na keen naik k prateet kee ||

Witbout the care of her friends and maids, he would, himself, do her make

up,

ਅੰਗ ਲਪਟਾਇ ਮੁਖੁ ਚਾਪਿ ਬਲਿ ਜਾਇ ਤਾ ਕੇ ਐਸੋ ਹੀ ਪਿਯਾਰੀ ਜਾਨੈ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ॥੨੪॥

a(n)g lapaTai mukh chaap bal jai taa ke aaiso hee piyaaree jaanai preetam so preet kee ||24||

He would cuddle her through his lips all over her body, And she would

respond with great affection and love.(24)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰੂਪ ਲਲਾ ਕੋ ਲਾਲਚੀ ਲੋਚਨ ਲਾਲ ਅਮੋਲ ॥

roop lalaa ko laalachee lochan laal amol ||

‘His countenance is enticing and his eyes are provocative.

ਬੰਕ ਬਿਲੌਕਨਿ ਖਰਚ ਧਨੁ ਮੋ ਮਨ ਲੀਨੋ ਮੋਲ ॥੨੫॥

ba(n)k bilauakan kharach dhan mo man leeno mol ||25||

‘I will spend all my precious consciousness to allure his love.’(25)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਰੀਝ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਲਖਿ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਕੀ ਧਾਨੀ ॥

reejh rahee abalaa man mai at hee lakh roop saroop kee dhaanee ||

‘All the ladies in distress are feeling elated on observing his grace.

ਸ੍ਯਾਨ ਛੁਟੀ ਸਿਗਰੀ ਸਭ ਕੀ ਲਖਿ ਲਾਲ ਕੋ ਖਿਯਾਲ ਭਈ ਅਤਿ ਯਾਨੀ ॥

srayaan chhuTee sigaree sabh kee lakh laal ko khiyaal bhiee at yaanee ||

(The Poet) Siam says, ‘Abandoning all their modesty, the lady-friends get stuck in his looks.

ਲਾਜ ਤਜੀ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਲਖਿ ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਸਜਨੀ ਸਭ ਸਜਾਨੀ ॥

laaj tajee saj saaj sabhai lakh her rahee sajanee sabh sayaanee ||

‘I have tried hard to check my mind but it listens not and has sold

ਹੌ ਮਨ ਹੋਰਿ ਰਹੀ ਨ ਹਟਿਯੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਮੀਤ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਾਨੀ ॥੨੬॥

hau man hor rahee na haTiyo bin dhaaman meet ke haath bikaanee ||26||

itself in his hands without monetary gains.’(26)

ਸਸਿਯਾ ਬਾਚ ॥

sasiyaa baach ||

ਅੰਗ ਸਭੈ ਬਿਨੁ ਸੰਗ ਸਖੀ ਸਿਵ ਕੋ ਅਰਿ ਆਨਿ ਅਨੰਗ ਜਗਯੋ ॥

a(n)g sabhai bin sa(n)g sakhee siv ko ar aan ana(n)g jagayo ||

‘Oh my friend, in his separation, the passion is over powering my whole

body.

ਤਬ ਤੇ ਨ ਸੁਹਾਤ ਕਛੂ ਮੁਹਿ ਕੋ ਸਭ ਖਾਨ ਔ ਪਾਨ ਸਿਯਾਨ ਭਗ੍ਯੋ ॥

tab te na suhaat kachhoo muh ko sabh khaan aau paan siyaan bhagrayo ||

'Neither I feel like adorning myself nor I want to quench my appetite.

ਝਟਕੌ ਪਟਕੌ ਚਿਤ ਤੇ ਝਟ ਦੈ ਨ ਛੂਟੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੋ ਨੇਹ ਲਗ੍ਯੋ ॥

jhaTakau paTakau chit te jhaT dhai na chhooTe ieh bhaat so neh lagayo ||

'In spite oftrying hard to forsake, it cannot be deserted.

ਬਲਿ ਹੌਂ ਜੁ ਗਈ ਠਗ ਕੌ ਠਗਨੈ ਠਗ ਮੈ ਨ ਠਗ੍ਯੋ ਠਗ ਮੋਹਿ ਠਗ੍ਯੋ ॥੨੭॥

bal hau ju giee Thag kau Thaganai Thag mai na Thagayo Thag moh Thagayo ||27||

'I wanted to apprehend him, but, the swindler, instead, has filched my heart.(27)

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

Kabit

ਦੇਖੇ ਮੁਖ ਜੀਹੌਂ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਪਿਯ ਹੂੰ ਨ ਪਾਣੀ ਤਾਤ ਮਾਤ ਤਜਾਗ ਬਾਤ ਇਹੈ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕੀ ॥

dhekhe mukh jeehau bin dhekhe piy hoo(n) na paanee taat maat tayaag

baat ihai hai prateet kee ||

'I will live by his vision and will not drink even water withont espying him.

ਐਸੋ ਪ੍ਰਨ ਲੈਹੌਂ ਪਿਯ ਕਹੈ ਸੋਈ ਕਾਜ ਕੈਹੌਂ ਅਤਿ ਹੀ ਰਿਝੈਹੌਂ ਯਹੈ ਸਿਛਾ ਰਾਜਨੀਤ ਕੀ ॥

aaiso pran laihau piy kahai soiee kaaj kaihau at hee rijhaihau yahai sichhaa raajaneet kee ||

'I will sacrifice my parents, and this is the criteria of my life. 'I swear to do whatever he asks.

ਜੌ ਕਹੈ ਬਕੈਹੌਂ ਕਹੈ ਪਾਨੀ ਭਰਿ ਆਨਿ ਦੈਹੌਂ ਹੇਰੇ ਬਲਿ ਜੈਹੌਂ ਸੁਨ ਸਖੀ ਬਾਤ ਚੀਤ ਕੀ ॥

jau kahai bakaihau kahai paanee bhar aan dhaihau here bal jaihau sun sakhee baat cheet kee ||

'I will serve him to the full extent, and that is my only desire. 'If he asks me to fetch a glass of water, I will do that. 'Listen my friends; I am a sacrifice to his elocution.

ਲਗਨ ਨਿਗੌਂਡੀ ਲਾਗੀ ਜਾ ਤੈ ਨੀਦ ਭੂਖਿ ਭਾਗੀ ਪਜਾਰੋ ਮੀਤ ਮੇਰੋ ਹੋ ਪਿਯਾਰੀ ਅਤਿ ਮੀਤ ਕੀ ॥੨੮॥

lagan nigauaddee laagee jaa tai needh bhookh bhaagee payaaro meet mero ho piyaaree at meet kee ||28||

'Since my attachment with him, I have lost all my appetite as well as sleep

‘I am all for my lover and my lover is all for me.’(28)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹ ਸਭ ਬਾਤ ਤਵਨ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

yeh sabh baat tavan sun paiee ||

ਪਹਿਲੇ ਬਜਾਹਿ ਧਾਮ ਮੈ ਆਈ ॥

pahile bayaeh dhaam mai aaiee ||

All this talk reached the ears of the woman who was the first one to com (as his first wife).

ਯਾ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁਨਤ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ॥

yaa sau preet sunat ris bharee ||

ਮਸਲਤ ਜੋਰਿ ਸੂਰ ਨਿਜੁ ਕਰੀ ॥੨੯॥

masalat jor soor nij karee ||29||

Once she had listened to his sweet talks but now she called a few

confidant to consult.(29)

ਜਨਮੇ ਕੁਅਰਿ ਬਾਪ ਕੇ ਰਹੀ ॥

janame kuar baap ke rahee ||

ਹ੍ਵੈ ਬੇਰਕਤ ਮੇਖਲਾ ਗਹੀ ॥

havai berakat mekhalaa gahee ||

‘I will go and live at my parents where I was born, may be I will have to live

as a destitute.

ਘਾਤ ਆਪਨੇ ਪਤ ਕੋ ਕਰਿਹੋ ॥

ghaat aapane pat ko kariho ||

ਸੁਤ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪਰ ਧਰਿਹੋ ॥੩੦॥

sut ke chhatr sees par dhariho ||30||

'Or I may kill my husband and pUt my son on the throne.(30)

ਜਨੁ ਗ੍ਰਿਹ ਛੋਰਿ ਤੀਰਥਨ ਗਈ ॥

jan gireh chhor teerathan giee ||

ਮਾਨਹੁ ਰਹਤ ਚੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਤ ਭਈ ॥

maanahu rahat cha(n)dhr brat bhiee ||

'Perhaps I might abandon my home and may go on pilgrimage after taking

a vow ofChander Brat (Moon-fasting).

ਯਾ ਸੁਹਾਗ ਤੇ ਰਾਡੈ ਨੀਕੀ ॥

yaa suhaag te raaddai neekee ||

ਯਾ ਕੀ ਲਗਤ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰਿ ਫੀਕੀ ॥੩੧॥

yaa kee lagat raajesavair feekee ||31||

‘Or, perhaps I will remain a widow whole life as his company is now irritating.(31)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਖਿਲਤ ਅਖੇਟਕ ਜੋ ਹਨੈ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਕੋ ਕੋਇ ॥

khilat akheTak jo hanai hamare pat ko koi ||

‘When some one would kill my husband during hunting,

ਤੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਸਿਯਾ ਮਰੇ ਜਿਯਤ ਨ ਬਚਿ ਹੈ ਸੋਇ ॥੩੨॥

to sun kai sasiyaa mare jiyat na bach hai soi ||32||

‘Then, on hearing this, Sassi Kala will not remain alive and would kill

herself.’(32)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬੈਠ ਮੰਤ੍ਰ ਤਿਨ ਯਹੈ ਪਕਾਯੋ ॥

baiTh ma(n)tr tin yahai pakaayo ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਦੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥

amit dharab dhai dhoot paThaayo ||

He (the confidant) sat down to discuss as he was to be rewarded for his plan,

ਖਿਲਤ ਅਖੇਟਕ ਰਾਵ ਜਬੈ ਹੈ ॥

khilat akheTak raav jabai hai ||

ਤਬ ਮੇਰੋ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਖੈਹੈ ॥੩੩॥

tab mero ur mai sar khaihai ||33||

‘When Raja will be busy in hunting, my arrow will pierce through his

chest.’(33)

ਤਾ ਕੋ ਕਾਲੁ ਨਿਕਟ ਜਬ ਆਯੋ ॥

taa ko kaal nikaT jab aayo ||

ਪੁੰਨੂ ਸਾਹ ਸਿਕਾਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥

pu(n)noo saeh sikaar sidhaayo ||

In due course of time, Raja Punnu marched out for hunting.

ਜਬ ਗਹਿਰੇ ਬਨ ਬੀਚ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

jab gahire ban beech sidhaariyo ||

ਤਨਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸਤ੍ਰੁ ਤਬ ਮਾਰਿਯੋ ॥੩੪॥

tan dhan baan satr tab maariyo ||34||

When he approached the dense jungle, the enemy threw arrows on

him.(34)

ਲਾਗਤ ਤੀਰ ਬੀਰ ਰਿਸਿ ਭਰਿਯੋ ॥

laagat teer beer ris bhariyo ||

ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਘਾਇ ਤਿਹ ਕਰਿਯੋ ॥

turai dhavai ghai teh kariyo ||

When the arrow hit him, he became furious, chased his horse, and killed

him (the emissary).

ਤਾ ਕੋ ਮਾਰਿ ਆਪੁ ਪੁਨਿ ਮਰਿਯੋ ॥

taa ko maar aap pun mariyo ||

ਸੁਰ ਪੁਰ ਮਾਝਿ ਪਯਾਨੋ ਕਰਿਯੋ ॥੩੫॥

sur pur maajh payaano kariyo ||35||

Being badly hurt, he breathed his last and went to the heaven.(35)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਾਰਿ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਵ ਜੀ ਪਰਿਯੋ ਧਰਨਿ ਪਰ ਆਇ ॥

maar tavan ko raav jee pariyo dharan par aai ||

After slaying, the Raja himself fell flat on the ground.

ਭ੍ਰਿਤਨ ਨਿਕਟ ਪਹੂੰਚਿ ਕੈ ਲਯੋ ਗਰੇ ਸੋ ਲਾਇ ॥੩੬॥

bhiratan nikaT pahoo(n)ch kai layo gare so lai ||36||

The servants ran forward and took him in their laps.(36)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਐਸੋ ਹਾਲ ਚਾਕਰਨ ਭਯੋ ॥

aaiso haal chaakaran bhayo ||

ਜਨੁਕ ਧਨੀ ਨ੍ਰਿਧਨੀ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

januk dhanee niradhanee havai gayo ||

Losing the Raja, servants felt like a wealthy-man becoming a pauper.

ਨ੍ਰਿਪ ਦੈ ਕਹਾ ਧਾਮ ਹਮ ਜੈਹੈ ॥

nirap dhai kahaa dhaam ham jaihai ||

(They thought,) ‘After losing Raja, how can we go home and how

ਕਹਾ ਰਾਨਿਯਹਿ ਬਕਤ੍ਰ ਦਿਖੈ ਹੈ ॥੩੭॥

kahaa raaniyeh bakatr dhikhai hai ||37||

shall we show our faces to the Rani?’(37)

ਨਭ ਬਾਨੀ ਤਿਨ ਕੋ ਤਬ ਭਈ ॥

nabh baanee tin ko tab bhiee ||

ਭ੍ਰਿਤ ਸੁਧਿ ਕਹਾ ਤੁਮਾਰੀ ਗਈ ॥

bhirat sudh kahaa tumaaree giee ||

Then they heard celestial utterance, ‘Where have you people lost your wits,

ਜੋਧਾ ਬਡੋ ਜੂਝਿ ਜਹ ਜਾਵੈ ॥

jodhaa baddo joojh jeh jaavai ||

ਰਨ ਛਿਤ ਤੇ ਤਿਨ ਕੌਨ ਉਚਾਵੈ ॥੩੮॥

ran chhit te tin kauan uchaavai ||38||

‘When a brave person passes away in a battle, who takes his body

away?(38)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਕੀ ਕਬਰ ਖਨਿ ਗਾਡਹੁ ਇਹੀ ਬਨਾਇ ॥

taa te yaa kee kabar khan gaaddahu ihee banai ||

‘Making hIs grave there, you bury him,

ਅਸ੍ਵ ਬਸਤ੍ਰ ਲੈ ਜਾਹੁ ਘਰ ਦੇਹੁ ਸੰਦੇਸੋ ਜਾਇ ॥੩੯॥

asavai basatr lai jaahu ghar dheh sa(n)dheso jai ||39||

‘And take home his clothes and inform the people there.’(39)

ਬਾਨੀ ਸੁਨਿ ਗਾਡਿਯੋ ਤਿਸੈ ਭਏ ਪਵਨ ਭ੍ਰਿਤ ਭੇਸ ॥

baanee sun gaaddiyo tisai bhe pavan bhirat bhes ||

After listening to this command from the heaven, they buried him there,

ਅਸ੍ਵ ਬਸਤ੍ਰ ਲੈ ਲਾਲ ਕੇ ਬਾਲਹਿ ਦਯੋ ਸੰਦੇਸ ॥੪੦॥

asavai basatr lai laal ke baaleh dhayo sa(n)dhes ||40||

And taking his flying-horse and clothes, they conveyed the message to his

wife (Sassi Kala).(40)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬੈਠੀ ਬਾਲ ਜਹਾ ਬਡਭਾਗੀ ॥

baiThee baal jahaa baddabhaagee ||

ਚਿਤ ਚੋਰ ਕੀ ਚਿਤਵਨਿ ਲਾਗੀ ॥

chit chor kee chitavan laagee ||

Where the damsel was sitting with her friends in his remembrance,

ਤਬ ਲੌ ਖਬਰਿ ਚਾਕਰਨ ਦਈ ॥

tab lau khabar chaakaran dhiee ||

ਅਰੁਨ ਹੁਤੀ ਪਿਯਰੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੪੧॥

arun hutee piyaree havai giee ||41||

There came the servants and conveyed the message and she nearly

fainted.(41)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੜਿ ਬਿਵਾਨ ਤਹ ਤ੍ਰਿਯ ਚਲੀ ਜਹਾ ਹਨਯੋ ਨਿਜੁ ਪੀਯ ॥

chaR bivaan teh tiray chalee jahaa hanayo nij peey ||

She travelled in a palanquin to the place where her lover had died.

ਕੈ ਲੈ ਐਹੌਂ ਪੀਯ ਕੌ ਕੈ ਤਹ ਦੈਹੌਂ ਜੀਯ ॥੪੨॥

kai lai aaihaua(n) peey kau kai teh dhaihaua(n) jeey ||42||

‘Either I will bring my husband back or I will renounce my soul there,’ she

determined.(42)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਲੀ ਚਲੀ ਅਬਲਾ ਤਹ ਆਈ ॥

chalee chalee abalaa teh aaiee ||

ਦਾਬਿਯੋ ਜਹਾ ਮੀਤ ਸੁਖਦਾਈ ॥

dhaabiyo jahaa meet sukhadhaiee ||

Travelling and travelling, the destitute reached there where her companion was buried.

ਕਬਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿਤ ਭਈ ॥

kabar nihaar chakirat chit bhiee ||

ਤਾਹੀ ਬਿਖੈ ਲੀਨ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੪੩॥

taahee bikhai leen havai giee ||43||

She was taken aback on seeing the grave, and fully engrossed in his

imagination, breathed her lost.(43)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਰਨ ਸਭਨ ਕੇ ਮੂੰਡ ਪੈ ਸਫਲ ਮਰਨ ਹੈ ਤਾਹਿ ॥

maran sabhan ke moo(n)dd pai safal maran hai taeh ||

Everyone is going to parish, bUt that death is worthwhile,

ਤਨਕ ਬਿਖੈ ਤਨ ਕੌ ਤਜੈ ਪਿਯ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਨਾਇ ॥੪੪॥

tanak bikhai tan kau tajai piy so preet banai ||44||

Which, in no time, is sacrificed in the memory of the loved one.(44)

ਤਨ ਗਾਡਿਯੋ ਜਹ ਤੁਮ ਮਿਲੇ ਅੰਗ ਮਿਲਿਯੋ ਸਰਬੰਗ ॥

tan gaaddiyo jeh tum mile a(n)g miliyo saraba(n)g ||

By burying your body you make your limbs to meet his limbs,

ਸਭ ਕਛੁ ਤਜਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਚਲਿਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਯਾਰੇ ਸੰਗ ॥੪੫॥

sabh kachh taj gireh ko chaliyo praan piyaare sa(n)g ||45||

And then the soul meets the soul, relinquishing everything else.(45)

ਪਵਨ ਪਵਨ ਆਨਲ ਅਨਲ ਨਭ ਨਭ ਭੂ ਭੂ ਸੰਗ ॥

pavan pavan aanal anal nabh nabh bhoo bhoo sa(n)g ||

The way the wind amalgamates in the wind, fire blends into fire,

ਜਲ ਜਲ ਕੇ ਸੰਗ ਮਿਲਿ ਰਹਿਯੋ ਤਨੁ ਪਿਯ ਕੇ ਸਰਬੰਗ ॥੪੬॥

jal jal ke sa(n)g mil rahiyo tan piy ke saraba(n)g ||46||

And through water they all intermingle and become one.(46)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਿਯ ਹਿਤ ਦੇਹ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ॥

piy hit dheh tavan tiray dhiee ||

ਦੇਵ ਲੋਕ ਭੀਤਰ ਲੈ ਗਈ ॥

dhev lok bheetar lai giee ||

For sake of her consort, she abandoned her body and the gods took her to

the heaven.

ਅਰਧਾਸਨ ਬਾਸਵ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥

aradhaasan baasav teh dheeno ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥੪੭॥

bhaat bhaat sau aadhar keeno ||47||

Lord Indra received her honourably and offered her half of her sovereign ty.(47)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੇਵ ਬਧੂਨ ਅਪਛਰਨ ਲਯੋ ਬਿਵਾਨ ਚੜਾਇ ॥

dhev badhoon apachharan layo bivaan chaRai ||

The gods and goddesses put her in a palanquin,

ਜੈ ਜੈਕਾਰ ਅਪਾਰ ਹੁਅ ਹਰਖੇ ਸੁਨਿ ਸੁਰ ਰਾਇ ॥੪੮॥

jai jaikaar apaar hua harakhe sun sur rai ||48||

And raised slogans in every domain in her appreciation, hearing which

Lord Indra was appeased too.(48)

ਮਛਰੀ ਔ ਬਿਰਹੀਨ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥

machharee aau biraheen ke badh ko kahaa upai ||

Taking the example of the fish and water,

ਜਲ ਪਿਯ ਤੇ ਬਿਛੁਰਾਇ ਯਹਿ ਤਨਿਕ ਬਿਖੈ ਮਰਿ ਜਾਇ ॥੪੯॥

jal piy te bichhurai yeh tanik bikhai mar jai ||49||

It is said that the wife, a fish, after relinquishing husband, the water, soon

parishes.(49)

ਪਾਪ ਨਰਕ ਤੇ ਨ ਡਰੀ ਕਰੀ ਸਵਤਿ ਕੀ ਕਾਨਿ ॥

paap narak te na ddaree karee savat kee kaan ||

The co-wife did not fear the celestial wrath,

ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ਪਿਯ ਲਗਵਾਯੋ ਬਾਨ ॥੫੦॥

at chit kop baddai kai piy lagavaayo baan ||50||

And, getting angry, had got her husband killed with an arrow.(50)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਵਤਿ ਸਾਲ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਧਾਰਿਯੋ ॥

savat saal at hee chit dhaariyo ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸੋ ਸਾਯਕ ਸੌ ਮਾਰਿਯੋ ॥

nij pat so saayak sau maariyo ||

The co-wife was distressed and had gotten her husband killed with an

arrow, declaring,

ਯਾ ਸੁਹਾਗ ਤੇ ਰਾਂਡੈ ਰਹਿ ਹੌਂ ॥

yaa suhaag te raaddai reh hau ||

ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਨਾਮ ਨਿਤਿ ਉਠਿ ਕਹਿ ਹੌਂ ॥੫੧॥

prabh ko naam nit uTh keh hau ||51||

'I am better of a widow than a married woman like that; at least I could get up and prey the Almighty everyday.(51)(l).

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਆਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੦੮॥੨੦੨੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau aaTh charitr samaapatam sat subham sat ||108||2025||afajoo(n)||

108th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (108)(2023)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹ ਚਲਿ ਖਬਰ ਜਾਤ ਭੀ ਤਹਾ ॥

yeh chal khabar jaat bhee tahaa ||

ਬੈਠੀ ਸਭਾ ਧਰਮੁ ਕੀ ਜਹਾ ॥

baiThee sabhaa dharam kee jahaa ||

Where Dharam Raja, the Lord of Righteousness, was seated in his council, this perturbing news reached,

ਸਵਤਿ ਸਾਲ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

savat saal tin tirayeh nihaariyo ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਬਾਨ ਸਾਥ ਹਨਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧॥

nij pat baan saath han ddaariyo ||1||

‘The co-wife of Shashi, who had killed her own husband with an arrow, has

been killed.’(1)

ਧਰਮਰਾਇ ਬਾਚ ॥

dharamarai baach ||

Dharam Raj’s Talk

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਾ ਦੁਖ ਤੇ ਜਿਨ ਇਸਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਹਨਿਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥

jaa dhukh te jin isatirayeh nij pat haniyo risai ||

‘Through infliction this woman has assassinated her husband,

ਤਾ ਦੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੈ ਕਰਿਯੈ ਵਹੈ ਉਪਾਇ ॥੨॥

taa dhukh te teh maariyai kariyai vahai upai ||2||

‘By some means, now, she should be terminated.’(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਉਰਬਸਿ ਪ੍ਰਾਤ ਹੁਤੀ ਸੁ ਨਗਰ ਮੈ ॥

aurabas praat hutee su nagar mai ||

ਨਾਚਤ ਹੁਤੀ ਕਾਲ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ॥

naachat hutee kaal ke ghar mai ||

In the same domain, lived a prostitute named Urvassi, who used to dance in the house of Kaal, the god of death.

ਤਿਹ ਬੀਰੋ ਤਿਹ ਸਭਾ ਉਚਾਯੋ ॥

teh beero teh sabhaa uchaayo ||

ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਖ ਬਣਾਯੋ ॥੩॥

sakal purakh ko bhekh banaayo ||3||

In the Council, she took the responsibility of this cause by disguising

herself as a man.(3)

ਉਰਬਸੀ ਬਾਚ ॥

aurabasee baach ||

ਮੁਸਕਿਲ ਹਨਨ ਤਵਨ ਕੋ ਗੁਨਿਯੈ ॥

musakil hanan tavan ko guniyai ||

ਜਾ ਕੋ ਅਧਿਕ ਸੀਲ ਜਗੁ ਸੁਨਿਯੈ ॥

jaa ko adhik seel jag suniyai ||

‘It is difficult to kill a person who lives serenely in the world.

ਜਾ ਕੋ ਚਿਤ ਚੰਚਲ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥

jaa ko chit cha(n)chal pahichaanahu ||

ਤਾ ਕੋ ਲਈ ਹਾਥ ਮੈ ਮਾਨਹੁ ॥੪॥

taa ko liee haath mai maanahu ||4||

‘But the one who is over cunning, his life is just a toy in the hands of an

assassinator.’(4)

ਯੌ ਕਹਿ ਨਿਕਸਿ ਮੋਲ ਹਯ ਲਯੋ ॥

yau keh nikas mol hay layo ||

ਜਾ ਪੈ ਲਾਖ ਟਕਾ ਦਸ ਦਯੋ ॥

jaa pai laakh Takaa dhas dhayo ||

Contemplating like that the woman came out of the house,

ਚਮਕਿ ਚਲੈ ਜਬ ਤੁਰੇ ਬਿਰਾਜੈ ॥

chamak chalai jab ture biraajai ||

And bought a black horse spending ten thousand coins.

ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਹਯ ਲਾਜੈ ॥੫॥

jaa ko nirakh i(n)dhr hay laajai ||5||

When that horse galloped, even the Lord Indra’s horse felt meek.(5)

ਆਪ ਅਨੂਪ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਾਰੈ ॥

aap anoop basatr tan dhaarai ||

ਭੂਖਨ ਸਕਲ ਜਰਾਇ ਸੁ ਧਾਰੈ ॥

bhookhan sakal jarai su dhaarai ||

She dressed herself in beautiful clothes and was adorned with ornaments.

ਲਾਬੇ ਕੇਸ ਕਾਧ ਪਰ ਛੋਰੇ ॥

laabe kes kaadh par chhore ||

ਜਨੁਕ ਫੁਲੇਲਹਿ ਜਾਤ ਨਿਚੋਰੇ ॥੬॥

januk fuleleh jaat nichore ||6||

Her long hair flared over her shoulders sprinkling perfumes all over.(6)

ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਆਖਿਯਨ ਦਯੋ ॥

a(n)jan aa(n)j aakhiyan dhayo ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਲੂਟਿ ਸਿੰਗਾਰਹਿ ਲਯੋ ॥

jan kar looT si(n)gaareh layo ||

With eye-lashing powder in her eyes, her embellishment stole many a

hearts.

ਜੁਲਫ ਜੰਜੀਰ ਜਾਲਮੈ ਸੋਹੈ ॥

julaf ja(n)jeer jaalamai sohai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੭॥

sur nar naag asur man mohai ||7||

In her snaky strands of hair many a humans, gods and devil got

entangled.(7)

ਰਾਜਤ ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਧਨੁਕ ਸੀ ਭਾਰੀ ॥

raajat bhirakuT dhanuk see bhaaree ||

ਮੋਹਤ ਲੋਕ ਚੌਦਹਨਿ ਪਯਾਰੀ ॥

mohat lok chauadhahan payaaree ||

ਜਾ ਕੀ ਨੈਕ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮੈ ਪਰੈ ॥

jaa kee naik dhirasaT mai parai ||

ਤਾ ਕੀ ਸਕਲ ਬੁਧਿ ਪਰਹਰੇ ॥੮॥

taa kee sakal budh parahare ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਖਟਮੁਖ ਮੁਖ ਖਟ ਪੰਚ ਸਿਵ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ ਮੁਖ ਚਾਰਿ ॥

khaTamukh mukh khaT pa(n)ch siv bidh keene mukh chaar ||

ਉਰਬਸਿ ਕੇਰੇ ਰੂਪ ਕੋ ਤਊ ਨ ਪਾਯੋ ਪਾਰ ॥੯॥

aurabas kere roop ko tuoo na paayo paar ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਆਯੁਧ ਸਕਲ ਅੰਗ ਕਰੇ ॥

aayudh sakal a(n)g kare ||

ਸੋਹਤ ਸਭ ਸਾਜਨ ਸੌ ਜਰੇ ॥

sohat sabh saajan sau jare ||

She decorated her body with many arms and they all were getting

praiseworthy looks.

ਹੀਰਨ ਕੀ ਮੁਕਤਾ ਜਗ ਸੋਹੈ ॥

heeran kee mukataa jag sohai ||

ਸਸਿ ਕੋ ਮਨੋ ਤਾਰਿਕਾ ਮੋਹੈ ॥੧੦॥

sas ko mano taarikaa mohai ||10||

Like the necklace of diamonds, she captivated the world. Like the Moon

she enchanted everybody.(10)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਆਯੁਧ ਧਾਰਿ ਅਨੂਪਮ ਸੁੰਦਰਿ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਅਜਾਇਬ ਧਾਰੇ ॥

aayudh dhaar anoopam su(n)dhar bhookhan a(n)g ajaib dhaare ||

ਲਾਲ ਕੋ ਹਾਰ ਲਸੈ ਉਰ ਭੀਤਰਿ ਭਾਨ ਤੇ ਜਾਨੁ ਬਡੇ ਛਬਿਯਾਰੇ ॥

laal ko haar lasai ur bheetar bhaan te jaan badde chhabiyaare ||

ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਲਰਕੈ ਮੁਖ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗਨੈਨਿ ਫਬੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਕਜਰਾਰੇ ॥

motin kee larakai mukh pai miraganain fabe mirag se kajaraare ||

ਮੋਹਤ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਚਿਤੈ ਨਿਜ ਹਾਥ ਮਨੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਧਾਰੇ ॥੧੧॥

mohat hai sabh hee ke chitai nij haath mano birajanaath sudhaare ||11||

ਛੋਰਿ ਦਏ ਕਚ ਕਾਧਨ ਊਪਰ ਸੁੰਦਰ ਪਾਗ ਸੌ ਸੀਸ ਸੁਹਾਵੈ ॥

chhor dhe kach kaadhan uoopar su(n)dhar paag sau sees suhaavai ||

With hair scattered over her shoulders, the turban looked charming on her head.

ਭੂਖਨ ਚਾਰੁ ਲਸੈ ਸਭ ਅੰਗਨ ਭਾਗ ਭਰਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਕਹ ਭਾਵੈ ॥

bhookhan chaar lasai sabh a(n)gan bhaag bhariyo sabh hee keh bhaavai ||

With ornaments sparking on her body, that 'man' charmed every person.

ਬਾਲ ਲਖੈ ਕਹਿ ਲਾਲ ਤਿਸੈ ਲਟਕਾਵਤ ਅੰਗਨ ਮੈ ਜਬ ਆਵੈ ॥

baal lakhai keh laal tisai laTakaavat a(n)gan mai jab aavai ||

When she came forward to their courtyards, swinging her posture, the woman felt her fascination.

ਰੀਝਤ ਕੋਟਿ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਸੁਧਿ ਹੇਰਿ ਛੁਟੈ ਸਤ ਹੂ ਛੁਟ ਜਾਵੈ ॥੧੨॥

reejhat koT suree asuree sudh her chhuTai sat hoo chhuT jaavai ||12||

Seeing the prostitUte in the guise of a man, thousands of the wives of the gods and the devils felt blissful.(12)

ਭੂਖਨ ਧਾਰਿ ਚੜਿਯੋ ਰਥ ਊਪਰਿ ਬਾਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਖੰਗ ਬਨਾਯੋ ॥

bhookhan dhaar chaRiyo rath uoopar baadh kirapaan nikha(n)g banaayo ||

With ornaments on her body she climbed up the chariot brandishing with

the sword and the bow.

ਖਾਤ ਤੰਬੋਲ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥

khaat ta(n)bol biraajat su(n)dhar dhev adhevan ko biramaayo ||

While eating beetle-nuts she put all the gods and devils in whim.

ਬਾਸ ਵ ਨੈਨ ਸਹੰਸ੍ਰਨ ਸੌ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਰਹਿਯੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥

baas v nain saha(n)sran sau chhab her rahiyo kachh paar na paayo ||

In spite oflooking with his thousands of eyes, Lord Indra could not fathom her beauty.

ਆਪੁ ਬਨਾਇ ਅਨੂਪਮ ਕੋ ਬਿਧਿ ਐਚਿ ਰਹਿਯੋ ਦੁਤਿ ਅੰਤ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੩॥

aap banai anoopam ko bidh aaich rahiyo dhut a(n)t na paayo ||13||

Brahma, the creator, creating her Himself, could not attain her

anention.(13)

ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਜਰਾਇ ਜਰੈ ਹਥਿਯਾਰ ਬਨਾਏ ॥

paan chabai bhalee bidh saath jarai jarai hathiyaar banaae ||

ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਅਨੂਪਮ ਸੁੰਦਰਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਬਿਰਮਾਏ ॥

a(n)jan aa(n)j anoopam su(n)dhar dhev adhev sabhai biramaae ||

ਕੰਠ ਸਿਰੀਮਨਿ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਹਾਰ ਸੁ ਨਾਰਿ ਹੀਏ ਪਹਿਰਾਏ ॥

ka(n)Th sireeman ka(n)kan ku(n)ddal haar su naar he'ee pahiraae ||

ਕਿੰਨਰ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਨ ਕੈ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕਿਨ ਆਏ ॥੧੪॥

ki(n)nar jachh bhuja(n)g dhisaa bidhisaan kai lok bilokin aae ||14||

ਇੰਦ੍ਰ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬਿਲੋਚਨ ਸੌ ਅਵਿਲੋਕ ਰਹਿਯੋ ਛਬਿ ਅੰਤੁ ਨ ਆਯੋ ॥

ei(n)dhr saha(n)sr bilochan sau avilok rahiyo chhab a(n)t na aayo ||

ਸੇਖ ਅਸੇਖਨ ਹੀ ਮੁਖ ਸੌਂ ਗੁਨ ਭਾਖਿ ਰਹੋ ਪਰੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥

sekh asekhan hee mukh sau gun bhaakh raho par paar na paayo ||

ਰੁਦ੍ਰ ਪਿਯਾਰੀ ਕੀ ਸਾਰੀ ਕੀ ਕੋਰ ਨਿਹਾਰਨ ਕੌਂ ਮੁਖ ਪੰਚ ਬਨਾਯੋ ॥

rudhr piyaaree kee saaree kee kor nihaaran kau mukh pa(n)ch banaayo ||

ਪੂਤ ਕਿਯੇ ਖਟ ਚਾਰਿ ਬਿਧੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਯਾਹੀ ਤੇ ਨਾਮੁ ਕਹਾਯੋ ॥੧੫॥

poot kiye khaT chaar bidhai chaturaanan yaahee te naam kahaayo ||15||

ਕੰਚਨ ਕੀਰ ਕਲਾਨਿਧਿ ਕੇਹਰ ਕੋਕ ਕਪੋਤ ਕਰੀ ਕੁਰਰਾਨੇ ॥

ka(n)chan keer kalaanidh kehar kok kapot karee kuraraane ||

ਕਲਪਦ੍ਰੁਮਕਾ ਅਨੁਜਾ ਕਮਨੀ ਬਿਨੁ ਦਾਰਿਮ ਦਾਮਨਿ ਦੇਖਿ ਬਿਕਾਨੇ ॥

kalapadhrumakaa anujaa kamanee bin dhaarim dhaaman dhekh bikaane ||

ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਨਰ ਦੇਵ ਭਏ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਦਿਵਾਨੇ ॥

reejhat dhev adhev sabhai nar dhev bhe chhab her dhivaane ||

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸੋ ਜਾਨਿ ਪਰੈ ਤਿਹ ਬਾਲ ਕੇ ਅੰਗ ਨ ਜਾਤ ਪਛਾਨੇ ॥੧੬॥

raaj kumaar so jaan parai teh baal ke a(n)g na jaat pachhaane ||16||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦਸ ਸੀਸਨ ਰਾਵਨ ਰਰੇ ਲਿਖਤ ਬੀਸ ਭੁਜ ਜਾਇ ॥

dhas seesan raavan rare likhat bees bhuj jai ||

ਤਰੁਨੀ ਕੇ ਤਿਲ ਕੀ ਤਊ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਛਬਿ ਕੋ ਪਾਇ ॥੧੭॥

tarunee ke til kee tuoo sakayo na chhab ko pai ||17||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਲਾਲਨ ਕੋ ਸਰਪੇਚ ਬਧਯੋ ਸਿਰ ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਉਰ ਮਾਲ ਬਿਰਾਜੈ ॥

laalan ko sarapech badhayo sir motin kee ur maal biraajai ||

ਭੂਖਨ ਚਾਰੁ ਦਿਪੈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਮਨੋਜਵ ਕੋ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥

bhookhan chaar dhipai at hee dhut dhekh manojav ko man laajai ||

ਮੋਦ ਬਢੈ ਨਿਰਖੇ ਚਿਤ ਮੈ ਤਨਿਕੇਕ ਬਿਖੈ ਤਨ ਕੋ ਦੁਖ ਭਾਜੈ ॥

modh baddai nirakhe chit mai tanikek bikhai tan ko dhukh bhaajai ||

ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਸੁ ਮਨੋ ਸੁਰਰਾਜ ਸੁਰਾਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਰਾਜੈ ॥੧੮॥

joban jot jagai su mano suraraaj suraan ke bheetar raajai ||18||

ਛੋਰੈ ਹੈ ਬੰਦ ਅਨੂਪਮ ਸੁੰਦਰਿ ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਯੋ ॥

chhorai hai ba(n)dh anoopam su(n)dhar paan chabai si(n)gaar banaayo ||

ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਦੁਹੂੰ ਅਖਿਯਾਨ ਸੁ ਭਾਲ ਮੈ ਕੇਸਰਿ ਲਾਲ ਲਗਾਯੋ ॥

a(n)jan aa(n)j dhuhoo(n) akhiyaan su bhaal mai kesar laal lagaayo ||

ਝੂਮਕ ਦੇਤ ਝੁਕੈ ਝੁਮਕੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸੁ ਭਾਵ ਭਲੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

jhoomak dhet jhukai jhumake kab raam su bhaav bhalo lakh paayo ||

ਮਾਨਹੁ ਸੌਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਇਕ ਬਾਰਹਿ ਬਾਧਿ ਕੈ ਜੇਲ ਚਲਾਯੋ ॥੧੯॥

maanahu sauatin ke man ko ik baareh baadh kai jel chalaayo ||19||

ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰੇ ਸਭ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇਸ ਛੁਟੇ ਸਿਰ ਸਯਾਮ ਸੁਹਾਵੈ ॥

haar si(n)gaar kare sabh hee tin kes chhuTe sir sayaam suhaavai ||

ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਨਿ ਹੇਰਿ ਡਿਗੈ ਤਪ ਤੇ ਪਛੁਤਾਵੈ ॥

joban jot jagai at hee mun her ddigai tap te pachhutaavai ||

ਕਿੰਨਰ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਨ ਕੀ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕਨ ਆਵੈ ॥

ki(n)nar jachh bhuja(n)g dhisaa bidhisaan kee baal bilokan aavai ||

ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਹੀ ਬਲ ਜਾਵੈ ॥੨੦॥

ga(n)dhrab dhev adhevan kee tiray her prabhaa sabh hee bal jaavai ||20||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਐਸੋ ਭੇਖ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਹ ਤੇ ਕਰਿਯੋ ਪਿਯਾਨ ॥

aaiso bhekh banai kai teh te kariyo piyaan ||

Disguising as such, she commenced her plan,

ਪਲਕ ਏਕ ਬੀਤੀ ਨਹੀ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚੀ ਆਨਿ ॥੨੧॥

palak ek beetee nahee tahaa pahoo(n)chee aan ||21||

And in a few moments she was there where she was destined to arrive.(21)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਤੀ ਕਥਾ ਸੁ ਯਾ ਪੈ ਭਈ ॥

etee kathaa su yaa pai bhiee ||

ਅਬ ਕਥ ਚਲਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪੈ ਗਈ ॥

ab kath chal teh tiray pai giee ||

This is what happened this side. Now we talk about the other woman

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਮਾਰਿ ਰਾਜ ਜਿਨ ਲਯੋ ॥

nij pat maar raaj jin layo ||

ਲੈ ਸੁ ਛਤ੍ਰ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਸਿਰ ਦਯੋ ॥੨੨॥

lai su chhatr nij sut sir dhayo ||22||

(Rani), Who had killed her husband.and achieved the sovereignty for his

son.(22)

ਮੁਖੁ ਫੀਕੋ ਕਰਿ ਸਭਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥

mukh feeko kar sabhan dhikhaavai ||

ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਮੈ ਮੋਦ ਬਢਾਵੈ ॥

chit apane mai modh baddaavai ||

To everyone she put up a sordid face but, internally, in her mind she was

gratified,

ਸੋ ਪੁੰਨੂ ਨਿਜੁ ਸਿਰ ਤੇ ਟਾਰੋ ॥

so pu(n)noo nij sir te Taaro ||

ਰਾਜ ਕਮੈਹੈ ਪੁਤ੍ਰ ਹਮਾਰੋ ॥੨੩॥

raaj kamaihai putr hamaaro ||23||

As she had gotten rid of Punnu and placed her son on the throne.(23)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਵਤਿ ਸਾਲ ਤੇ ਮੈ ਜਰੀ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰ ॥

savat saal te mai jaree nij pat dhayo sa(n)ghaar ||

'As I was deeply distressed by my co-wife, I got my husband assassinated.

ਬਿਧਵਾ ਹੀ ਹ੍ਵੈ ਜੀਵਿ ਹੌ ਜੌ ਰਾਖੇ ਕਰਤਾਰ ॥੨੪॥

bidhavaa hee havai jeev hau jau raakhe karataar ||24||

'Now I will go on enjoying living on the same tradition with the will of

God.'(24)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਵਤਿ ਸਾਲ ਸਿਰ ਪੈ ਤਹਿ ਸਹਿਯੈ ॥

savat saal sir pai teh sahiyai ||

ਬਿਧਵਾ ਹੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਜਗ ਰਹਿਯੈ ॥

bidhavaa hee havai kai jag rahiyai ||

'The co-wife is no longer on by head, remaining widow I will carry on with my life,

ਧਨ ਕੋ ਟੋਟਿ ਕਛੂ ਮੁਹਿ ਨਾਹੀ ॥

dhan ko ToT kachhoo muh naahee ||

ਐਸੇ ਕਹੈ ਅਬਲਾ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੨੫॥

aaise kahai abalaa man maahee ||25||

'As I have no dearth of wealth,' and this way the destitute kept on

planning,(25)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਕਰਨਿ ਨ ਦੇਤੋ ਰਾਇ ॥

man bhaavat ko bhog muh karan na dheto rai ||

‘Raja never let me have the enjoyment of sex to the satisfaction of my

mind.

ਅਬਿ ਚਿਤ ਮੈ ਜਿਹ ਚਾਹਿ ਹੋ ਲੈਹੋ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥੨੬॥

ab chit mai jeh chaeh ho laiho nikaT bulai ||26||

‘Now forwhom-so-ever my mind aspired, I will invite to come to me.’(26)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬੈਠਿ ਝਰੋਖੇ ਮੁਜਰਾ ਲੇਵੈ ॥

baiTh jharokhe mujaraa levai ||

ਜਿਹ ਭਾਵੈ ਤਾ ਕੋ ਧਨੁ ਦੇਵੈ ॥

jeh bhaavai taa ko dhan dhevai ||

She would sit down in the balcony to watch the dance and shower wealth

indiscriminately.

ਰਾਜ ਕਾਜ ਕਛੁ ਬਾਲ ਨ ਪਾਵੈ ॥

raaj kaaj kachh baal na paavai ||

ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ਗਵਾਵੈ ॥੨੭॥

khel bikhai dhin rain gavaavai ||27||

She would not attend to the affairs of state and spent all her time in

pleasantries.(27)

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਯੌ ਕੀਯੋ ॥

ek dhivas tin tiray yau keeyo ||

ਬੈਠਿ ਝਰੋਖੇ ਮੁਜਰਾ ਲੀਯੋ ॥

baiTh jharokhe mujaraa leeyo ||

One day as she was watching the dance, she invited all the heroes.

ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

sabh sooran ko bol paThaayo ||

ਯਹ ਸੁਨਿ ਭੇਵ ਉਰਬਸੀ ਪਾਯੋ ॥੨੮॥

yeh sun bhev urabasee paayo ||28||

Hearing the news, Urvassi came there, too.(28)

ਭੂਖਨ ਵਹੈ ਅੰਗ ਤਿਨ ਧਰੇ ॥

bhookhan vahai a(n)g tin dhare ||

ਨਿਜੁ ਆਲੈ ਤੈ ਨਿਕਸਨਿ ਕਰੇ ॥

nij aalai tai nikasan kare ||

She wore the same ornaments, by taking them out ofthe alcove.

ਮੁਸਕੀ ਤਾਜੀ ਚੜੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥

musakee taajee chaRee biraajai ||

ਨਿਸ ਕੋ ਮਨੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੨੯॥

nis ko mano cha(n)dhramaa laajai ||29||

She marched forward moun ting her black horse and made, even, the

Moon look modest.(29)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਸ੍ਯਾਮ ਛੁਟੇ ਕਚ ਕਾਧਨ ਊਪਰਿ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਘੁੰਘਰਾਰੇ ॥

sayaam chhuTe kach kaadhan uoopar sobhit hai at hee ghu(n)gharaare ||

ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਦਿਪੈ ਅਤਿ ਚਾਰੁ ਸੁ ਮੋ ਪਹਿ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਉਚਾਰੇ ॥

haar si(n)gaar dhipai at chaaru su mo peh te neh jaat uchaare ||

ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਸੁ ਕਹਾ ਬਪੁਰੇ ਨਰ ਦੇਵ ਬਿਚਾਰੇ ॥

reejhat dhev adhev sabhai su kahaa bapure nar dhev bichaare ||

ਬਾਲ ਕੌ ਰੋਕ ਸਭੈ ਤਜਿ ਸੋਕ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਕੋ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕਿਤ ਸਾਰੇ ॥੩੦॥

baal kau rok sabhai taj sok tiralok ko lok bilokit saare ||30||

ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਅੰਜਨ ਆਖਿਨ ਆਂਜਿ ਦੀਯੋ ॥

haar si(n)gaar banai kai su(n)dhar a(n)jan aakhin aa(n)j dheeyo ||

ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਧਰੇ ਜਨ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਬਿਨੁ ਦ੍ਰਪ ਕੀਯੋ ॥

at hee tan basatr anoop dhare jan ka(n)dhrap ko bin dhrap keeyo ||

ਕਲਗੀ ਗਜਗਾਹ ਬਨੀ ਘੁੰਘਰਾਰ ਚੜੀ ਹਯ ਕੈ ਹੁਲਸਾਤ ਹੀਯੋ ॥

kalagee gajagaeh banee ghu(n)gharaar chaRee hay kai hulasaat heeyo ||

ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਹੀ ਇਹ ਕਾਮਨਿ ਯੌ ਸਭ ਭਾਮਿਨਿ ਕੋ ਮਨ ਮੋਲ ਲੀਯੋ ॥੩੧॥

bin dhaaman hee ieh kaaman yau sabh bhaamin ko man mol leeyo ||31||

ਸੀਸ ਫਬੈ ਕਲਗੀ ਤੁਰਰੋ ਸੁਭ ਲਾਲਨ ਕੋ ਸਰਪੇਚ ਸੁਹਾਯੋ ॥

sees fabai kalagee turaro subh laalan ko sarapech suhaayo ||

Gracefully she put on a turban with a crest on top.

ਹਾਰ ਅਪਾਰ ਧਰੇ ਉਰ ਮੈ ਮਨੁ ਦੇਖਿ ਮਨੋਜਵ ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥

haar apaar dhare ur mai man dhekh manojav ko biramaayo ||

Around the neck she put various necklaces, seeing which even Cupid felt ashamed.

ਬੀਰੀ ਚਬਾਤ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਤ ਬੰਧੇ ਗਜਗਾਹ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਯੋ ॥

beeree chabaat kachhoo musakaat ba(n)dhe gajagaeh tura(n)g nachaayo ||

Chewing the beetle-nuts she danced her horse among the tied down elephants.

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਮਹਿ ਲੋਕ ਕੀ ਮਾਨਹੁ ਮਾਨਨਿ ਕੋ ਮਨੁ ਮੋਹਨੁ ਆਯੋ ॥੩੨॥

sayaam bhanai meh lok kee maanahu maanan ko man mohan aayo ||32||

The Poet Siam Bhinay says, it seemed she had come to entice all the

women on the earth.(32)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪ੍ਰਭਾਵਤੀ ਰਾਨੀ ਤਬੈ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥

prabhaavatee raanee tabai taa ko roop nihaar ||

(On seeing Urvassi, the Rani thought)

ਰੀਝਿ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮੈ ਰਹੀ ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਗਯੋ ਮਾਰਿ ॥੩੩॥

reejh adhik chit mai rahee har ar sar gayo maar ||33||

‘It seems some saint has dethroned Lord Indra (who is here now)

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

Kabit

ਕੈਧੋ ਕਾਹੂ ਰਿਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਆਸਨ ਤੇ ਟਾਰਿ ਦਯੋ ਕੈਧੋ ਇਹ ਸੂਰਜ ਸਰੂਪ ਧਰਿ ਆਯੋ ਹੈ ॥

kaidho kaahoo rikh i(n)dhr aasan te Taar dhayo kaidho ieh sooraj saroop

dhar aayo hai ||

‘It seems the Sun has come down in this disguise.

ਕੈਧੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰਲੋਕ ਛੋਰਿ ਕੈ ਸਿਪਾਹੀ ਬਨ ਮੇਰੇ ਜਾਨ ਤੀਰਥ ਅਨ੍ਹੈਬੈ ਕੋ ਸਿਧਾਯੋ ਹੈ ॥

kaidho cha(n)dhr cha(n)dhralok chhor kai sipaahee ban mere jaan teerath anrahaibai ko sidhaayo hai ||

‘It seems some person from the heaven, abandoning the heaven, has come down, ‘On a pilgrimage to have ablution on the earth.

ਕੈਧੋ ਹੈ ਅਨੰਗ ਅਰੁਧੰਗਕ ਕੇ ਅੰਤਕ ਤੇ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਰੂਪ ਕੈ ਕੈ ਆਪੁ ਕੌ ਛਪਾਯੋ ਹੈ ॥

kaidho hai ana(n)g arudha(n)gak ke a(n)tak te maanukh ko roop kai kai aap kau chhapaayo hai ||

‘It seems the Cupid, afraid of death by Shiva, has adopted the human form, ‘To hide himself,

ਕੈਧੋ ਯਹ ਸਸਿਯਾ ਕੇ ਰਸਿਯਾ ਨੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮੋਰੇ ਛਲਬੇ ਕੌ ਕਛੂ ਛਲ ਸੋ ਬਨਾਯੋ ਹੈ ॥੩੪॥

kaidho yeh sasiyaa ke rasiyaa nai kop kai kai more chhalabe kau kachhoo chhal so banaayo hai ||34||

‘May be, Punnu, the desirous of Shashi, getting furious, has enacted a

deception to dupe me.’(34)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਲੌ ਬੈਨ ਕਹਨ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥

jab lau bain kahan neh paiee ||

ਤਬ ਲੌ ਨਿਕਟ ਗਯੋ ਵਹੁ ਆਈ ॥

tab lau nikaT gayo vahu aaiee ||

She was still thinking thus when she (Urvassi) came closer,

ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਝੂਲੀ ॥

roop nihaar mat havai jhoolee ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਕਲ ਤਾਹਿ ਸੁਧਿ ਭੂਲੀ ॥੩੫॥

gireh kee sakal taeh sudh bhoolee ||35||

She was so entranced that she lost the sense of her awareness.(35)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

ਪਠਏ ਦੂਤ ਅਨੇਕ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਿਨ ਕੌ ਦਯੋ ॥

paThe dhoot anek amit dharab tin kau dhayo ||

ਕਹਿਯੋ ਮਹੂਰਤ ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਇਹ ਗ੍ਰਿਹ ਬਸੋ ॥੩੬॥

kahiyo mahoorat ek kirapaa karo ieh gireh baso ||36||

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

Kabit

ਕੈਧੌਂ ਅਲਿਕੇਸ ਹੋ ਕਿ ਸਸਿ ਹੋ ਦਿਨੇਸ ਹੋ ਕਿ ਰੂਪ ਹੂੰ ਕਿ ਭੇਸ ਹੋ ਜਹਾਨ ਮੈ ਸੁਹਾਏ ਹੋ ॥

kaidhau alikes ho k sas ho dhines ho k roop hoo(n) k bhes ho jahaan mai suhaae ho ||

(Rani) ‘Are you Kes, Shesh Nag or Danesh, who has adopted such an

attractive demeanour?

ਸੇਸ ਹੋ ਸੁਰੇਸ ਹੋ ਗਨੇਸ ਹੋ ਮਹੇਸ ਹੋ ਜੀ ਕੈਧੌਂ ਜਗਤੇਸ ਤੁਮ ਬੇਦਨ ਬਤਾਏ ਹੋ ॥

ses ho sures ho ganes ho mahes ho jee kaidhau jagates tum bedhan bataae ho ||

'Are you Shiva, Suresh, Ganesh or Mahesh, or an exponent of Vedas and have appeared in person in this world?

ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਕੇ ਏਸ ਹੋ ਕਿ ਤੁਮ ਹੀ ਜਲੇਸ ਹੋ ਬਤਾਵੌ ਕੌਨ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸੁਰ ਕੇ ਜਾਏ ਹੋ ॥

kaali(n)dhree ke es ho k tum hee jales ho bataavau kauan dhes ke naresur ke jaae ho ||

'Are you Es of Kalindri, or you yourself are J ales, tell me which domain you have come from?

ਕਹੋ ਮੇਰੇ ਏਸ ਕਿਹ ਕਾਜ ਨਿਜੁ ਦੇਸ ਛੋਰਿ ਚਾਕਰੀ ਕੋ ਭੇਸ ਕੈ ਹਮਾਰੇ ਦੇਸ ਆਏ ਹੋ ॥੩੭॥

kaho mere es keh kaaj nij dhes chhor chaakaree ko bhes kai hamaare dhes aae ho ||37||

'Tell me if you are my Lord Es and why have you come to our world as servant leaving your empire.(37)

ਹੌਂ ਨ ਅਲਿਕੇਸ ਹੌਂ ਨ ਸਸਿ ਹੌਂ ਦਿਨੇਸ ਹੌਂ ਨ ਰੂਪ ਹੂ ਕੇ ਭੇਸ ਕੈ ਜਹਾਨ ਮੈ ਸੁਹਾਯੋ ਹੌਂ ॥

hau na alikes hau na sas hau dhines hau na roop hoo ke bhes kai jahaan mai suhaayo haua(n) ||

(Urvassi) 'Neither I am Kes nor Shesh Nag, Danesh and I have not come to

illuminate he world.

ਸੇਸ ਨ ਸੁਰੇਸ ਹੌਂ ਗਨੇਸ ਹੌਂ ਮਹੇਸ ਨਹੀ ਹੌਂ ਨ ਜਗਤੇਸ ਹੌਂ ਜੁ ਬੇਦਨ ਬਤਾਯੋ ਹੌਂ ॥

ses na sures hau ganes hau mahes nahee hau na jagates hau ju bedhan bataayo hau ||

‘Neither I am Shiva, nor Suresh, Ganesh, Jagtesh and nor the exponent of Vedas.

ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਕੇ ਏਸ ਅਥਿਤੇਸ ਮੈ ਜਲੇਸ ਨਹੀ ਦਛਿਨ ਕੇ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸੁਰ ਕੋ ਜਾਯੋ ਹੌਂ ॥

kaali(n)dhree ke es athites mai jales nahee dhachhin ke dhes ke naresur ko jaayo hau ||

‘Neither I am Es of Kalindri nor I am Jales, nor the son of the Raja of the South.

ਮੋਹਨ ਹੈ ਨਾਮ ਆਗੇ ਜੈਹੋ ਸਸੁਰਾਰੇ ਧਾਮ ਸੋਭਾ ਸੁਨਿ ਤੁਮਰੀ ਤਮਾਸੇ ਕਾਜ ਆਯੋ ਹੌਂ ॥੩੮॥

mohan hai naam aage jaiho sasuraare dhaam sobhaa sun tumaree tamaase kaaj aayo hau ||38||

‘My name is Mohan and I am proceeding onward to the house of my

inlaws, and on learning about your aptitude, I have come to see you.’(38)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਤੇਰੀ ਸੋਭਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਆਯੋ ਈਹਾ ਚਲਿ ਕੋਸ ਹਜਾਰੌ ॥

teree sobhaa sun kai sun su(n)dhar aayo ieehaa chal kos hajaarau ||

ਆਜੁ ਮਹੂਰਤ ਹੈ ਤਿਤ ਕੋ ਕਛੁ ਸਾਥ ਮਿਲੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ ਬਿਚਾਰੌ ॥

aaj mahoorat hai tit ko kachh saath milai nahee traas bichaarau ||

ਰੀਤ ਹੈ ਧਾਮ ਇਹੈ ਹਮਰੇ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਔਰ ਨਿਹਾਰੌ ॥

reet hai dhaam ihai hamare nij naar binaa nahee aauar nihaarau ||

ਖੇਲੋ ਹਸੌ ਸੁਖ ਸੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਬਿਦਾ ਸਸੁਰਾਰਿ ਸਿਧਾਰੌ ॥੩੯॥

khelo hasau sukh so tum hoo(n) muh dheh bidhaa sasuraar sidhaarau

||39||

ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕੀ ਸੁਨੀ ਜਬ ਹੀ ਬਿਨੁ ਚੈਨ ਭਈ ਨ ਸੁਹਾਵਤ ਜੀ ਕੀ ॥

baat bidhaa kee sunee jab hee bin chain bhiee na suhaavat jee kee ||

ਲਾਲ ਗੁਲਾਲ ਸੀ ਬਾਲ ਹੁਤੀ ਤਤਕਾਲ ਭਈ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਫੀਕੀ ॥

laal gulaal see baal hutee tatakaal bhiee mukh kee chhab feekee ||

ਹਾਥ ਉਚਾਇ ਹਨੀ ਛਤਿਯਾ ਉਰ ਪੈ ਲਸੈ ਸੌ ਮੁੰਦਰੀ ਅੰਗੁਰੀ ਕੀ ॥

haath uchai hanee chhatiyaa ur pai lasai sau mu(n)dharee a(n)guree kee ||

ਦੇਖਨ ਕੋ ਪਿਯ ਕੌ ਤਿਯ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟੀ ਅਖਿਯਾ ਜੁਗ ਜਾਨੁਕ ਹੀ ਕੀ ॥੪੦॥

dhekhan ko piy kau tiy kee pragaTee akhiyaa jug jaanuk hee kee ||40||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਨੁ ਤਰਫਤ ਤਵ ਮਿਲਨ ਕੋ ਤਨੁ ਭੇਟਤ ਨਹਿ ਜਾਇ ॥

man tarafat tav milan ko tan bheTat neh jai ||

ਜੀਭ ਜਰੋ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਕੀ ਦੈ ਤੁਹਿ ਬਿਦਾ ਬੁਲਾਇ ॥੪੧॥

jeebh jaro tin naar kee dhai tuh bidhaa bulai ||41||

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

ਕੋਊ ਦਿਨ ਰਹੋ ਹਸਿ ਬੋਲੋ ਆਛੀ ਬਾਤੈ ਕਹੋ ਕਹਾ ਸਸੁਰਾਰਿ ਕੀ ਅਨੋਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਾਗੀ ਹੈ ॥

kouoo dhin raho has bolo aachhee baatai kaho kahaa sasuraar kee anokhee preet paagee hai ||

(Rani) ‘Come, stay here a few days and let us have kind conversations. ‘What is the need of this strange inclination of going to your in-laws?

ਯਹੈ ਰਾਜ ਲੀਜੈ ਯਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਰਾਜ ਕੀਜੈ ਹਾਥੁ ਚਾਇ ਦੀਜੈ ਮੋਹਿ ਯਹੈ ਜਿਯ ਜਾਗੀ ਹੈ ॥

yahai raaj leejai yaa ko raajaa havai kai raaj keejai haath chai dheejai moh yahai jiy jaagee hai ||

‘Come, take over the reigning and rule over the state. I will hand over to

you every thing with my own hands.

ਤੁਮ ਕੋ ਨਿਹਾਰਿ ਕਿਯ ਮਾਰ ਨੈ ਸੁ ਮਾਰ ਮੋ ਕੌ ਤਾ ਤੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਈ ਨੀਂਦ ਭੂਖਿ ਭਾਗੀ ਹੈ ॥

tum ko nihaar kiy maar nai su maar mo kau taa te bisa(n)bhaar bhiee nee(n)dh bhookh bhaagee hai ||

'Your glimpse has roused my passion and I have become impatient and lost all my appetite and sleep.

ਤਹਾ ਕੌ ਨ ਜੈਯੇ ਮੇਰੀ ਸੇਜ ਕੋ ਸੁਹੈਯੈ ਆਨਿ ਲਗਨ ਨਿਗੌਡੀ ਨਾਥ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਲਾਗੀ ਹੈ ॥੪੨॥

tahaa kau na jaiye meree sej ko suhaiyai aan lagan nigauaddee naath tere saath laagee hai ||42||

'Please don't go there and become the splendour of my bed, as, Oh, My Love, I have fallen in love with you.'(42)

ਏਕ ਪਾਇ ਸੇਵਾ ਕਰੌ ਚੇਰੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਨੀਰ ਭਰੌ ਤੁਹੀ ਕੌ ਬਰੌ ਮੋਰੀ ਇਛਾ ਪੂਰੀ ਕੀਜਿਯੈ ॥

ek pai sevaa karau cheree havai kai neer bharau tuhee kau barau moree ichhaa pooree keejiyai ||

'Standing on one leg I will serve you and I will love you, and only you.

ਯਹੈ ਰਾਜ ਲੇਹੁ ਹਾਥ ਉਠਾਇ ਮੋ ਕੌ ਟੂਕ ਦੇਹੁ ਹਮ ਸੌ ਬਢਾਵ ਨੇਹੁ ਜਾ ਤੇ ਲਾਲ ਜੀਜਿਯੈ ॥

yahai raaj leh haath uThai mo kau Took dheh ham sau baddaav neh jaa te laal jeejiyai ||

'Take this reign and leave me just to survive on meagre food as I will

subsist whatever the way you wish.

ਜੌ ਕਹੌ ਬਿਕੈਹੌ ਜਹਾ ਭਾਖੋ ਤਹਾ ਚਲੀ ਜੈਹੌ ਐਸੋ ਹਾਲ ਹੇਰਿ ਨਾਥ ਕਬਹੂੰ ਪ੍ਰਸੀਜਿਯੈ ॥

jau kahau bikaihau jahaa bhaakho tahaa chalee jaihau aaiso haal her naath kabahoo(n) praseejiyai ||

'Oh, my Master, I will go there and expend myself whenever and wherever you desire.

ਯਾਹੀ ਠੌਰ ਰਹੋ ਹਸਿ ਬੋਲੋ ਆਛੀ ਬਾਤੈ ਕਹੋ ਜਾਨ ਸਸੁਰਾਰਿ ਕੋ ਨ ਨਾਮੁ ਫੇਰ ਲੀਜਿਯੈ ॥੪੩॥

yaahee Thauar raho has bolo aachhee baatai kaho jaan sasuraar ko na naam fer leejiyai ||43||

'Adjudging my circumstances, please take pity on me and remain here for happy talks, and abandon thought of going to in-laws.'(43)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਕਯੋ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਤਜਿ ਕੇ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤੋਹਿ ਭਜੇ ਧ੍ਰਮ ਜਾਤ ਹਮਾਰੋ ॥

kayo nij tiray taj ke sun su(n)dhar toh bhaje dhram jaat hamaaro ||

(Urvassi) 'By deserting my wife if make love with you, then my

righteousness will be infringed.

ਰਾਜ ਕਰੌ ਅਪਨੇ ਤੁਮ ਹੀ ਸੁਖ ਸੋ ਇਨ ਧਾਮਨ ਬੀਚ ਬਿਹਾਰੋ ॥

raaj karau apane tum hee sukh so in dhaaman beech bihaaro ||

‘Better you carryon your sovereignty and remain in your home happily.

ਮੈ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਜਬ ਤੇ ਤਬ ਤੇ ਤਜਿ ਕਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨਹਿ ਆਨ ਨਿਹਾਰੋ ॥

mai pragaTiyo jab te tab te taj kaan tirayaa neh aan nihaaro ||

‘Since my birth, relinquishing modesty, I have never looked at another woman.

ਕਯਾ ਤੁਮ ਖਯਾਲ ਪਰੋ ਹਮਰੇ ਮਨ ਧੀਰ ਧਰੋ ਰਘੁਨਾਥ ਉਚਾਰੋ ॥੪੪॥

kayaa tum khayaal paro hamare man dheer dharo raghunaath uchaaro ||44||

‘Whatever the thoughts you may have drowned in, keep patient and meditate on Godly Name.’(44)

ਕ੍ਰੋਰਿ ਉਪਾਇ ਕਰੋ ਲਲਨਾ ਤੁਮ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਮੈ ਨ ਟਰੋਂਗੀ ॥

kror upai karo lalanaa tum kel kare bin mai na Taro(n)gee ||

(Rani) ‘Oh, my love, you may try thousands of time, but! will not let you go

without making love with me.

ਭਾਜਿ ਰਹੋਬ ਕਹਾ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮ ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਤੁਹਿ ਆਜ ਬਰੋਂਗੀ ॥

bhaaj rahob kahaa ham te tum bhaat bhalee tuh aaj baro(n)gee ||

‘Whatever you may do, you cannot run away, I must achieve you today.

ਜੌ ਨ ਮਿਲੋ ਤੁਮ ਆਜੁ ਹਮੈ ਅਬ ਹੀ ਤਬ ਮੈ ਬਿਖ ਖਾਇ ਮਰੋਂਗੀ ॥

jau na milo tum aaj hamai ab hee tab mai bikh khai maro(n)gee ||

If I cannot achieve you today, I will kill myself by taking poison,

ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਦਰਸੇ ਪਰਸੇ ਬਿਨੁ ਪਾਵਕ ਮੈਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੋਂਗੀ ॥੪੫॥

preetam ke dharase parase bin paavak main praves karo(n)gee ||45||

‘And, without meeting the lover, I will burn myself in the fire of

passion.’(45)

ਮੋਹਨ ਬਾਚ ॥

mohan baach ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰੀਤਿ ਯਹੈ ਕੁਲ ਪਰੀ ਹਮਾਰੇ ॥

reet yahai kul paree hamaare ||

ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੋ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥

s mai kahat ho teer tihaare ||

(Urvassi) ‘This is the tradition of our household, I must tell you,

ਚਲ ਕਿਸਹੂੰ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਜਾਹੀ ॥

chal kisahoo(n) ke dhaam na jaahee ||

ਚਲਿ ਆਵੈ ਛੋਰੈ ਤਿਹ ਨਾਹੀ ॥੪੬॥

chal aavai chhorai teh naahee ||46||

‘Never to go to the house of any body but if some one came over, never to

disappoint.’ (46)

ਜਬ ਯਹ ਬਾਤ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab yeh baat tirayeh sun paiee ||

ਨਿਜੁ ਮਤਿ ਬੀਚ ਯਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥

nij mat beech yahai Thaharaiee ||

When the lady (Rani) learnt this, she ascertained,

ਹੌਂ ਚਲਿ ਧਾਮ ਮੀਤ ਕੇ ਜੈਹੌਂ ॥

haua(n) chal dhaam meet ke jaihau ||

ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮੈਹੌਂ ॥੪੭॥

man bhaavat ke bhog kamaihau ||47||

‘I will walk to his home and fully gratify myself by making love.(47)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਆਜੁ ਪਯਾਨ ਕਰੋਗੀ ਤਹਾ ਸਖੀ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਬਨਾਊ ॥

aaj payaan karogee tahaa sakhee bhookhan basatr anoop banaauoo ||

‘Oh, my friends, I will go there today putting my best clothes on.

ਮੀਤ ਕੇ ਧਾਮ ਬਦ੍ਯੋ ਮਿਲਿਬੋ ਨਿਸ ਹੋਤ ਨਹੀ ਅਬ ਹੀ ਮਿਲ ਆਊ ॥

meet ke dhaam badhayo milibo nis hot nahee ab hee mil aauoo ||

‘I have determined to meet my master, and I have resolved to go right now.

ਸਾਵਨ ਮੋ ਮਨ ਭਾਵਨ ਕੇ ਲੀਏ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕੇ ਤਰਿ ਜਾਊ ॥

saavan mo man bhaavan ke le'ee saat samu(n)dhran ke tar jaauoo ||

‘To satiate myself! can cross over even seven seas.

ਕ੍ਰੋਰਿ ਉਪਾਉ ਕਰੌ ਸਜਨੀ ਪਿਯ ਕੋ ਤਨ ਕੈ ਤਨ ਭੇਟਨ ਪਾਊ ॥੪੮॥

kror upaau karau sajanee piy ko tan kai tan bheTan paauoo ||48||

‘Oh, my friends, with thousands of efforts, I am longing for the body to

encounter the body.(47)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਤੇ ਮੈ ਭਵ ਮੋ ਭਵ ਲੀਯੋ ॥

jab te mai bhav mo bhav leeyo ||

ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੌ ਭੋਗ ਨ ਕੀਯੋ ॥

aan tirayaa sau bhog na keeyo ||

(Urvassi) ‘Since my birth, I have not made love to many woman.

ਜੌ ਐਸੋ ਚਿਤ ਰਿਝਿਯੋ ਤਿਹਾਰੋ ॥

jau aaiso chit rijhiyo tihaaro ||

ਤੌ ਕਹਾ ਬਸਿ ਚਲਤ ਹਮਾਰੋ ॥੪੯॥

tau kahaa bas chalat hamaaro ||49||

‘But if you ardently desire, I will not restrain myself.(49)

ਨ ਪਿਯਾਨ ਧਾਮ ਤਵ ਕਰੋ ॥

n piyaan dhaam tav karo ||

ਨਰਕ ਪਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਚਿਤ ਡਰੋ ॥

narak paran te at chit ddaro ||

'Afraid of going to the hell, I cannot come to your house.

ਤੁਮ ਹੀ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਐਯਹੁ ॥

tum hee dhaam hamaare aaiyahu ||

ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮੈਯਹੁ ॥੫੦॥

man bhaavat ko bhog kamaiyahu ||50||

'You better come to my house and enjoy love-making to your

satisfaction.’(50)

ਬਾਤੇ ਕਰਤ ਨਿਸਾ ਪਰਿ ਗਈ ॥

baate karat nisaa par giee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਕਾਮ ਕਰਾ ਅਤਿ ਭਈ ॥

tiray kau kaam karaa at bhiee ||

Talking and talking, the dusk approached and her desire for sex kindled.

ਅਧਿਕ ਅਨੂਪਮ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥

adhik anoopam bhes banaayo ||

ਤਾ ਕੌ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਓਰ ਪਠਾਯੋ ॥੫੧॥

taa kau teh gireh or paThaayo ||51||

She sent him to his house and herself adorned beautiful clothes.’(51)

ਤਬ ਮੋਹਨ ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥

tab mohan nij gireh chal aayo ||

ਅਧਿਕ ਅਨੂਪਮ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥

adhik anoopam bhes banaayo ||

Mohan retUrned to his house and put on attractive clothes.

ਟਕਿਯਨ ਕੀ ਚਪਟੀ ਉਰਬਸੀ ॥

Takiyan kee chapaTee urabasee ||

ਮੋਮ ਮਾਰਿ ਆਸਨ ਸੌ ਕਸੀ ॥੫੨॥

mom maar aasan sau kasee ||52||

She hung the bags full of coins around her neck, and, with wax, covered her aasan, part ofthe body in between the two legs).(52)

ਬਿਖਿ ਕੋ ਲੇਪ ਤਵਨ ਮੌ ਕੀਯੋ ॥

bikh ko lep tavan mau keeyo ||

ਸਿਵਹਿ ਰਿਝਾਇ ਮਾਗ ਕਰਿ ਲੀਯੋ ॥

siveh rijhai maag kar leeyo ||

On top of that she applied poison, which she had obtained from the

reptiles after pleasing Shiva.

ਜਾ ਕੇ ਅੰਗ ਤਵਨ ਸੌ ਲਾਗੈ ॥

jaa ke a(n)g tavan sau laagai ||

ਤਾ ਕੈ ਲੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਜਮ ਭਾਗੈ ॥੫੩॥

taa kai lai praanan jam bhaagai ||53||

So that whom-so-ever came in contact, would be poisoned to enable

Yama, the god of death, to take the soul away.(53)

ਤਬ ਲੌ ਨਾਰਿ ਗਈ ਵਹੁ ਆਈ ॥

tab lau naar giee vahu aaiee ||

ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਲਪਟਾਈ ॥

kaamaatur havai kai lapaTaiee ||

Then the woman reached there, extremely lured by the urge of the Cupid.

ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

taa ko bhedh kachhoo neh jaanayo ||

ਉਰਬਸਿ ਕੌ ਕਰਿ ਪੁਰਖ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥੫੪॥

aurabas kau kar purakh pachhaanayo ||54||

She had not envisaged the truth and had misconstrued Urvassi as a

man.(54)

ਤਾ ਸੋ ਭੋਗ ਅਧਿਕ ਜਬ ਕੀਨੋ ॥

taa so bhog adhik jab keeno ||

ਮਨ ਮੈ ਮਾਨਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਲੀਨੋ ॥

man mai maan adhik sukh leeno ||

With full contentment she made love with her.

ਬਿਖੁ ਕੇ ਚੜੇ ਮਤ ਤਬ ਭਈ ॥

bikh ke chaRe mat tab bhiee ||

ਜਮ ਕੇ ਧਾਮ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਗਈ ॥੫੫॥

jam ke dhaam bikhai chal giee ||55||

When, with the effect of poison, she was extremely exhilarated, she left for

the abode of Yama.(55)

ਉਰਬਸਿ ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਬਧ ਕੀਯੋ ॥

aurabas jab taa ko badh keeyo ||

ਸੁਰ ਪੁਰ ਕੋ ਮਾਰਗ ਤਬ ਲੀਯੋ ॥

sur pur ko maarag tab leeyo ||

After when Urvassi had exterminated her, she departed for heaven too.

ਜਹਾ ਕਾਲ ਸੁਭ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥

jahaa kaal subh sabhaa banaiee ||

ਉਰਬਸਿ ਯੌ ਚਲਿ ਕੈ ਤਹ ਆਈ ॥੫੬॥

aurabas yau chal kai teh aaiee ||56||

Where Dharam Raja had his council in session, she arrived there.(56)

ਤਾ ਕੌਂ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਿਨ ਦੀਯੋ ॥

taa kau amit dharab tin dheeyo ||

ਮੇਰੋ ਬਡੋ ਕਾਮ ਤੁਮ ਕੀਯੋ ॥

mero baddo kaam tum keeyo ||

He honoured her saying, ‘You have done a great service to me.

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੌ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

nij pat kau jin tirayeh sa(n)ghaariyo ||

ਤਾ ਕੋ ਤੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥੫੭॥

taa ko tai ieh bhaat prahaariyo ||57||

‘The woman who had killed her husband, you have terminated her life like this.’(57)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਾ ਦੁਖ ਤੇ ਜਿਨਿ ਇਸਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਹਨ੍ਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥

jaa dhukh te jin isatirayeh nij pat hanayo risai ||

The agony, through which the woman had killed her husband, was inflicted

upon her too.

ਤਿਸੀ ਦੋਖ ਮਾਰਿਯੋ ਤਿਸੈ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਜਮ ਰਾਇ ॥੫੮॥

tisee dhokh maariyo tisai dha(n)nay dha(n)nay jam rai ||58||

Praiseworthy is the King of Yama, as she was meted out the same treatment.(58)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਨੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੧੦੯॥੨੦੮੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau nau charitr samaapatam sat subham sat ||109||2083||afajoo(n)||

109th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (109)(2081)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਪੂਰਬ ਦੇਸ ਕੋ ਏਸ ਰੂਪੇਸ੍ਵਰ ਰਾਜਤ ਹੈ ਅਲਕੇਸ੍ਵਰ ਜੈਸੋ ॥

poorab dhes ko es roopesavair raajat hai alakesavair jaiso ||

Roopeshwar Raja of the west was as good as the Raja of Alkeswar.

ਰੂਪ ਅਪਾਰ ਕਰਿਯੋ ਕਰਤਾਰ ਕਿਧੌਂ ਅਸੁਰਾਰਿ ਸੁਰੇਸਨ ਤੈਸੋ ॥

roop apaar kariyo karataar kidhau asuraar suresan taiso ||

He was so much handsome that, even, Indra, the enemy of the devils could not match.

ਭਾਰ ਭਰੇ ਭਟ ਭੂਧਰ ਕੀ ਸਮ ਭੀਰ ਪਰੇ ਰਨ ਏਕਲ ਜੈਸੋ ॥

bhaar bhare bhaT bhoodhar kee sam bheer pare ran ekal jaiso ||

If a war were inflicted upon him, he would fight like a mountain.

ਜੰਗ ਜਗੇ ਅਰਧੰਗ ਕਰੇ ਅਰਿ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਮਕਰਧ੍ਵਜ ਕੈਸੋ ॥੧॥

ja(n)g jage aradha(n)g kare ar su(n)dhar hai makaradhavaij kaiso ||1||

If a group of braves came to kill him, he alone would figh t like one

hundred soldiers.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਕੇ ਪੂਤ ਹੋਤ ਗ੍ਰਿਹਿ ਨਾਹੀ ॥

taa ke poot hot gireh naahee ||

ਚਿੰਤ ਯਹੈ ਪ੍ਰਜਾ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

chi(n)t yahai prajaa man maahee ||

But his subject was getting worried as he was not blessed with a son.

ਤਬ ਤਿਹ ਮਾਤ ਅਧਿਕ ਅਕੁਲਾਈ ॥

tab teh maat adhik akulaiee ||

ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਈ ॥੨॥

ek tirayaa teh nikaT bulaiee ||2||

One day, extremely perturbed, his mother called in a lady.(2)

ਕੰਨਜਾ ਏਕ ਰਾਵ ਕੀ ਲਹੀ ॥

ka(n)nayaa ek raav kee lahee ||

ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਰਬੇ ਕਹ ਕਹੀ ॥

so nirap ko barabe keh kahee ||

Who selected a girl for the Raja and she requested Raja to marry her.

ਰਾਇ ਪੁਰਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਨੀ ॥

rai puraa ke bheetar aanee ||

ਰੋਪੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਮਨ ਨਹਿ ਮਾਨੀ ॥੩॥

ropesavair ke man neh maanee ||3||

She presented her to the Raja but he did not approve her.(3)

ਜਨ ਕਹਿ ਰਹੇ ਬਜਾਹ ਨ ਕੀਯੋ ॥

jan keh rahe bayaeh na keeyo ||

ਤਾਹਿ ਬਿਸਾਰਿ ਚਿਤ ਤੇ ਦੀਯੋ ॥

taeh bisaar chit te dheeyo ||

People pleaded but the Raja did accept her and counted her out of his

mind.

ਤਵਨ ਨਾਰਿ ਹਠਨਿ ਹਠਿ ਗਹੀ ॥

tavan naar haThan haTh gahee ||

ਤਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ਬਰਿਸ ਬਹੁਤ ਰਹੀ ॥੪॥

taa ke dhavaiaar baris bahut rahee ||4||

But, the lady with determination, stayed put out side his door steps.(4)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਰਾਵ ਰੁਪੇਸ੍ਵਰ ਕੁਅਰਿ ਥੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕੁਪਿ ਕੈ ਤਿਹ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥

raav rupesavair kuar tho nirap so kup kai teh uoopar aayo ||

Raja Roopeshwar had an enemy; getting furious, he raided him.

ਭੇਦ ਸੁਨਯੋ ਇਨ ਹੂੰ ਲਰਬੈ ਕਹ ਸੈਨ ਜਿਤੋ ਜੁ ਹੁਤੇ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥

bhedh sunayo in hoo(n) larabai keh sain jito ju hute su bulaayo ||

He came to know as well and whatever small army he had, he collected.

ਦੁੰਦਭਿ ਭੇਰ ਬਜਾਇ ਰਿਸਾਇ ਚੜਿਯੋ ਦਲ ਜੋਰਿ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਯੋ ॥

dhu(n)dhabh bher bajai risai chaRiyo dhal jor tura(n)g nachaayo ||

Beating the drums he commenced his assault and, after assigning his army, he danced his horse.

ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰ ਕੈ ਧਾਰ ਹਜਾਰ ਮਨੋ ਜਲ ਰਾਸਿ ਕੈ ਭੇਟਨ ਧਾਯੋ ॥੫॥

braham kumaar kai dhaar hajaar mano jal raas kai bheTan dhaayo ||5||

It looked like the tributaries in thousands running to meet the River

Brahamputra.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਉਮਡੇ ਅਮਿਤ ਸੂਰਮਾ ਦੁਹਿ ਦਿਸਿ ॥

aumadde amit sooramaa dhuh dhis ||

ਛਾਡਤ ਬਾਨ ਤਾਨਿ ਧਨੁ ਕਰਿ ਰਿਸਿ ॥

chhaaddat baan taan dhan kar ris ||

From both sides braves swarmed and, in fury, shot the arrows.

ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰੇ ਬੀਰ ਰਨ ਭਾਰੇ ॥

dhuk dhuk pare beer ran bhaare ||

ਕਟਿ ਕਟਿ ਗਏ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਮਾਰੇ ॥੬॥

kaT kaT ge kirapaanan maare ||6||

The dauntless ones would get up again but those cut half with swords

were dead beat.(6)

ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥

naachat bhoot pret ran maahee ||

ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਮਾਸੁ ਲੈ ਜਾਹੀ ॥

ja(n)buk geedh maas lai jaahee ||

ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਬਿਕਟ ਭਟ ਲਰਿ ਕੈ ॥

kaT kaT mare bikaT bhaT lar kai ||

ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਸੇ ਬਰੰਗਨਿਨ ਬਰਿ ਕੈ ॥੭॥

sur pur base bara(n)ganin bar kai ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਰਛਿਨ ਭਏ ਲਰਤ ਸੂਰ ਸਮੁਹਾਇ ॥

bajr baan barachhin bhe larat soor samuhai ||

ਝਟਪਟ ਕਟਿ ਛਿਤ ਪਰ ਗਿਰੇ ਬਸੈ ਦੇਵ ਪੁਰ ਜਾਇ ॥੮॥

jhaTapaT kaT chhit par gire basai dhev pur jai ||8||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਦਾਰੁਨ ਲੋਹ ਪਰਿਯੋ ਰਨ ਭੀਤਰ ਕੌਨ ਬਿਯੋ ਜੁ ਤਹਾ ਠਹਰਾਵੈ ॥

dhaarun loh pariyo ran bheetar kauan biyo ju tahaa Thaharaavai ||

ਬਾਜੀ ਪਦਾਤ ਰਥੀ ਰਥ ਬਾਰੁਨ ਜੂਝੇ ਅਨੇਕ ਤੇ ਕੌਨ ਗਨਾਵੈ ॥

baajee padhaat rathee rath baarun joojhe anek te kauan ganaavai ||

ਭੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਸੈਥਿਨ ਸੂਲਨ ਚਕ੍ਰਨ ਕੌ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਲਜਾਵੈ ॥

bheer kirapaanan saithin soolan chakran kau chit bheetar layaavai ||

ਕੋਪ ਕਰੇ ਕਟਿ ਖੇਤ ਮਰੇ ਭਟ ਸੋ ਭਵ ਭੀਤਰ ਭੂਲਿ ਨ ਆਵੈ ॥੯॥

kop kare kaT khet mare bhaT so bhav bheetar bhool na aavai ||9||

ਢਾਲ ਗਦਾ ਪ੍ਰਘ ਪਟਿਸ ਦਾਰੁਣ ਹਾਥ ਤ੍ਰਿਸੂਲਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ॥

ddaal gadhaa pragh paTis dhaarun haath tirasoolan ko geh kai ||

ਬਰਛੀ ਜਮਧਾਰ ਛੁਰੀ ਤਰਵਾਰਿ ਨਿਕਾਰਿ ਹਜਾਰ ਚਲੇ ਖਹਿ ਕੈ ॥

barachhee jamadhaar chhuree taravaar nikaar hajaar chale kheh kai ||

ਜਗ ਕੋ ਜਿਯਬੋ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ਕੁ ਹੈ ਕਹਿ ਬਾਜੀ ਨਚਾਇ ਪਰੇ ਕਹਿ ਕੈ ॥

jag ko jiyabo dhin chaar k hai keh baajee nachai pare keh kai ||

ਨ ਟਰੇ ਭਟ ਰੋਸ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਤਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਣ ਬੈਰਿਨ ਕੇ ਸਹਿ ਕੈ ॥੧੦॥

n Tare bhaT ros bhare man mai tan mai biran bairin ke seh kai ||10||

ਬੀਰ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮੁਖ ਊਪਰ ਢਾਲਨ ਕੋ ਧਰਿ ਜੂਟੇ ॥

beer dhuhoo(n) dhis ke kab sayaam mukh uoopar ddaalan ko dhar jooTe ||

(The Poet) Siam says, the braves from both sides fought defending themselves with the shields,

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ਮਠਸਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਜੁਆਨਨ ਕੇ ਰਨ ਛੂਟੇ ॥

baan kamaan dhare maThasaan apramaan juaanan ke ran chhooTe ||

The arrows shot out of bows eliminated many young-men from the fights (they died).

ਰਾਜ ਮਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਜੂਝੇ ਅਨੇਕ ਰਥੀ ਰਥ ਟੂਟੇ ॥

raaj mare kahoo(n) taaj gire kahoo(n) joojhe anek rathee rath TooTe ||

Somewhere, the chiefs were lying (dead), and somewhere the crowns and chariots were scattered.

ਪੌਨ ਸਮਾਨ ਬਹੇ ਬਲਵਾਨ ਸਭੈ ਦਲ ਬਾਦਲ ਸੇ ਚਲਿ ਫੂਟੇ ॥੧੧॥

pauan samaan bahe balavaan sabhai dhal baadhal se chal fooTe ||11||

Like the wind some braves were shaking and they were staggering like the

clouds.(11)

ਬਾਧਿ ਕਤਾਰਿਨ ਕੌ ਉਮਡੇ ਭਟ ਚਕ੍ਰਨ ਚੋਟ ਤੁਫੰਗਨ ਕੀ ਸ੍ਰਯੋਂ ॥

baadh kataarin kau umadde bhaT chakran choT tufa(n)gan kee srayo(n) ||

ਤੀਰਨ ਸੌ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇ ਉਰ ਚੀਰ ਪਟੀਰ ਮਨੋ ਬਰਮਾ ਤਯੋਂ ॥

teeran sau bar beeran ke ur cheer paTeer mano baramaa tayo(n) ||

With swords in their hands, they came forward like the shots and the spinners.

ਮੂੰਡਨ ਤੇ ਪਗ ਤੇ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟਿ ਕੋਟਿ ਗਿਰੇ ਕਰਿ ਸਾਇਲ ਸੇ ਇਯੋਂ ॥

moo(n)ddan te pag te kaT te kaT koT gire kar sail se iyo(n) ||

The chests of the intrepid were torn apart like the cutting of wood logs by the saws.

ਜੋਰਿ ਬਡੋ ਦਲੁ ਤੋਰਿ ਮਹਾ ਖਲ ਜੀਤਿ ਲਏ ਅਰਿ ਭੀਤਨ ਕੀ ਜਯੋਂ ॥੧੨॥

jor baddo dhal tor mahaa khal jeet le ar bheetan kee jayo(n) ||12||

The valiant ones were cut from the heads, feet and waist and they fell like

the elephants fall in the sea.(12)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਜੀਤਤ ਰਨ ਭਯੋ ॥

aaisee bidh jeetat ran bhayo ||

ਬਹੁਰਿ ਧਾਮ ਕੋ ਮਾਰਗੁ ਲਯੋ ॥

bahur dhaam ko maarag layo ||

The great soldier, after winning the war, marched to his house.

ਤਉਨੈ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਸੁਨੈ ਪਾਯੋ ॥

taunai naar bhedh sunai paayo ||

ਰਨ ਕੌ ਜੀਤਿ ਰੁਪੇਸ੍ਵਰ ਆਯੋ ॥੧੩॥

ran kau jeet rupesavair aayo ||13||

Then the news reached the woman that Raja Roopeshwar had won and

was coming back.(13)

ਆਛੇ ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥

aachhe arun basatr tan dhaare ||

ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਨਰਿਏਰ ਉਛਾਰੇ ॥

dhuhoo(n) haath narier uchhaare ||

On the route, the Raja was to come back, she had erected a death-pyre,

ਹੁਤੋ ਦਰਬ ਸੋ ਸਕਲ ਲੁਟਾਯੋ ॥

huto dharab so sakal luTaayo ||

ਆਪੁ ਸਤੀ ਕੌ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥੧੪॥

aap satee kau bhekh banaayo ||14||

And she had gone there with new red clothes on to become a Sati(14)

ਜਿਹ ਮਾਰਗ ਰਾਜ ਹ੍ਵੈ ਆਯੋ ॥

jeh maarag raaj havai aayo ||

ਤਹੀ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿਤਹਿ ਬਨਾਯੋ ॥

tahee aan tiray chiteh banaayo ||

(to immolate herself in case Raja was dead).

ਤਬ ਲੌ ਰਾਇ ਆਇ ਹੀ ਗਯੋ ॥

tab lau rai aai hee gayo ||

ਹੇਰਤ ਤਵਨ ਸਤੀ ਕੌ ਭਯੋ ॥੧੫॥

herat tavan satee kau bhayo ||15||

When Raja passed that way, he observed the Sati.(15)

ਰਾਇ ਬਿਹਸਿ ਤਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

rai bihas teh or nihaariyo ||

ਨਿਕਟ ਬੋਲਿ ਭ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

nikaT bol bhirat bachan uchaariyo ||

ਜਾ ਕੋ ਸੋਧ ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥

jaa ko sodh leh tum jaiee ||

ਕੌਨ ਸਤੀ ਹ੍ਵੈਬੈ ਕਹ ਆਈ ॥੧੬॥

kauan satee havaibai keh aaiee ||16||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨਤ ਰਾਵ ਕੋ ਦੂਤ ਬਚ ਤਹਾ ਪਹੂਚਯੋ ਜਾਇ ॥

sunat raav ko dhoot bach tahaa pahoochayo jai ||

On Raja's order his emissary approached the place,

ਸਕਲ ਸਤੀ ਕੋ ਭੇਦ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੧੭॥

sakal satee ko bhedh lai nirap pat kahiyo sunai ||17||

And brought the news of the secret desire of the Sati.(17)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯੌ ਸੁਨ ਬਚਨ ਰੀਝਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹਿਯੋ ॥

yau sun bachan reejh nirap rahiyo ||

ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਕਹਿਯੋ ॥

dha(n)n dha(n)n mukh te teh kahiyo ||

Hearing this Raja was delighted and praised her vehemently,

ਹਮ ਯਾ ਸੋ ਕਛੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਗੀ ॥

ham yaa so kachh preet na jaagee ||

ਮੇਰੇ ਹੇਤ ਦੇਨ ਜਿਯ ਲਾਗੀ ॥੧੮॥

mere het dhen jiy laagee ||18||

‘I did not love her at all but she was going to sacrifice herself for me.(18)

ਧ੍ਰਿਗ ਮੋ ਕੋ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਚੀਨੋ ॥

dhirag mo ko mai bhedh na cheeno ||

ਅਬ ਲੌ ਬਜਾਹ ਨ ਯਾ ਸੋ ਕੀਨੋ ॥

ab lau bayaeh na yaa so keeno ||

‘I should be ashamed of myselfthat I did not acquiesce the secret.

ਜਿਨ ਨਾਰਿਨ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥

jin naarin sau preet lagaiee ||

ਸੋ ਇਹ ਸਮੈ ਕਾਮ ਨਹਿ ਆਈ ॥੧੯॥

so ieh samai kaam neh aaiee ||19||

‘Not even from the women I loved, came to wish me success.(19)

ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਇਹ ਅਬੈ ਬਿਯਾਹੂੰ ॥

taa te mai ieh abai biyaahoo(n) ||

ਤਨ ਲਗਿ ਯਾ ਸੋ ਨੇਹ ਨਿਬਾਹੂੰ ॥

tan lag yaa so neh nibaahoo(n) ||

‘Now, I will marry her immediately and spend whole life wit her.

ਬਰਤਿ ਅਗਨਿ ਤੇ ਤਾਹਿ ਉਬਾਰੋ ॥

barat agan te taeh ubaaro ||

ਮੋ ਸੋ ਜਰੀ ਨ ਤਨ ਕੋ ਜਾਰੋ ॥੨੦॥

mo so jaree na tan ko jaaro ||20||

‘I will save her from immolating in the fire, rather she is already burnt in

fire of love for me.’(20)

ਚਿਤਾ ਅਗਨਿ ਜੋ ਸਤੀ ਜਗਾਈ ॥

chitaa agan jo satee jagaiee ||

ਬਿਰਹਾਨਲ ਸੋਈ ਠਹਿਰਾਈ ॥

birahaanal soiee Thahiraiee ||

The pyre the Sati had built, he thought it to be the pyre of separation.

ਤਾ ਕੇ ਤੀਰ ਭਾਵਰੈ ਦੀਨੀ ॥

taa ke teer bhaavarai dheenee ||

ਰਾਕ ਹੁਤੀ ਰਾਨੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ॥੨੧॥

raak hutee raanee bidh keenee ||21||

He circumambulated three times through all the four corners and

honoured her as his Rani.(21)

ਏਹੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥

ehee charitr nirapat ko paayo ||

ਸਭ ਰਾਨਿਨ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥

sabh raanin chit te bisaraayo ||

After observing this incident, he relinquished all the other Ranis. And

ਅਪਨੀ ਆਗਜਾ ਕੇ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥

apanee aagayaa ke bas keeno ||

ਜਾਨੁਕ ਦਾਸ ਮੋਲ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੨੨॥

jaanuk dhaas mol ko leeno ||22||

new Rani took control over Raja as if she had bought him.(22)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾ ਦਿਨ ਤੈ ਤਾ ਸੋ ਘਨੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

taa dhin tai taa so ghanee preet baddee sukh pai ||

From that day on, Raja's love was enhanced towards her.

ਸਭ ਰਨਿਯਨ ਕੋ ਰਾਵ ਕੇ ਚਿਤ ਤੇ ਦਿਯੋ ਭੁਲਾਇ ॥੨੩॥

sabh raniyan ko raav ke chit te dhiyo bhulai ||23||

Raja eradicated from his heart the love for all other Ranis.(23)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਦਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੧੦॥੨੧੦੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau dhas charitr samaapatam sat subham sat ||110||2106||afajoo(n)||

110th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (110)(2104)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਰਾਵ ਇਕ ਭਾਰੀ ॥

dhurajan si(n)gh raav ik bhaaree ||

ਦਿਸਾ ਚਾਰਿ ਜਿਹ ਕਰਤ ਜੁਹਾਰੀ ॥

dhisaa chaar jeh karat juhaaree ||

Durjan Singh was a great king; he was revered in all four directions.

ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਬਲਿ ਜਾਵਹਿ ॥

taa ko roop her bal jaaveh ||

ਪ੍ਰਜਾ ਅਧਿਕ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ॥੧॥

prajaa adhik man mai sukh paaveh ||1||

His handsomeness was admired by every body and his subject was very

blissful.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾਹਿ ਦੇਸ ਆਵਤ ਜੁ ਜਨ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥

taeh dhes aavat ju jan taa ko roop nihaar ||

Who-so-ever came to his country, watched his magnanimity,

ਹ੍ਵੈ ਚੇਰੇ ਤਿਹ ਪੁਰ ਬਸੈ ਸਭ ਧਨ ਧਾਮ ਬਿਸਾਰਿ ॥੨॥

havai chere teh pur basai sabh dhan dhaam bisaar ||2||

He would forget all his own home and wealth, and remain as his (the raja’s)

menial.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਵਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਖੇਟਕ ਆਵੈ ॥

jab vahu nirapat akheTak aavai ||

ਸ੍ਵਾਨਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਮ੍ਰਿਗਨ ਗਹਾਵੈ ॥

savaiaanan te bahut miragan gahaavai ||

When the Raja would go for hunting, he would get many deer killed through his dogs.

ਬਾਜਨ ਸਾਥ ਆਬਿਯਨ ਲੇਹੀ ॥

baajan saath aabiyan lehee ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਹੁਸਨਾਕਨ ਦੇਹੀ ॥੩॥

amit dharab husanaakan dhehee ||3||

He would use his hawks to prey on water-fouls and distribute lot of wealth

among the pretty people.(3)

ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਅਧਿਕ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕੌ ਮਾਰੈ ॥

nitiprat adhik miragan kau maarai ||

ਸਦਾ ਸੁ ਬਨ ਕੇ ਬੀਚ ਬਿਹਾਰੈ ॥

sadhaa su ban ke beech bihaarai ||

Remaining always in the jungle, he used to kill many deer.

ਦੁਹੂ ਹਾਥ ਸੌ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥

dhuhoo haath sau teer chalaavai ||

ਤਾ ਤੇ ਕਹਾ ਜਾਨ ਪਸੁ ਪਾਵੈ ॥੪॥

taa te kahaa jaan pas paavai ||4||

Throwing arrows with both the hands, he would not let any animal

escape.(4)

ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਅਖਿਟ ਸਿਧਾਯੋ ॥

ek dhivas nirap akhiT sidhaayo ||

ਕਾਰੋ ਹਰਿਨ ਹੇਰਿ ਲਲਚਾਯੋ ॥

kaaro harin her lalachaayo ||

One day when he was on hunting spree, he became rapacious finding a

black deer.

ਸੀਂਗਨ ਤੇ ਜੀਯਤ ਗਹਿ ਲੈਹੌਂ ॥

see(n)gan te jeeyat geh laihau ||

ਯਾ ਕੌਂ ਘਾਇ ਨ ਲਾਗਨ ਦੈਹੌਂ ॥੫॥

yaa kau ghai na laagan dhaihau ||5||

He thought, he would catch him alive and inflict no injury on his body.(5)

ਹੇਰਿ ਹਰਿਨ ਕਹ ਤੁਰੈ ਧਵਾਯੋ ॥

her harin keh turai dhavaayo ||

ਪਾਛੋ ਚਲਿਯੋ ਤਵਨ ਕੋ ਆਯੋ ॥

paachho chaliyo tavan ko aayo ||

On seeing him he sprinted his horse and chased him.

ਜਬ ਪਰਦੇਸ ਗਯੋ ਚਲਿ ਸੋਈ ॥

jab paradhes gayo chal soiee ||

ਚਾਕਰ ਤਹਾ ਨ ਪਹੂੰਚਜੋ ਕੋਈ ॥੬॥

chaakar tahaa na pahoo(n)chayo koiee ||6||

When he entered another territory, no servant was left with him.(6)

ਰਾਜ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥

raaj prabhaa ik raaj dhulaaree ||

ਰਾਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੀ ॥

raajaa ko praanan te payaaree ||

There was a princess named Raj Prabha, who loved Raja more than her

soul.

ਧੌਲਰ ਊਚ ਤਵਨ ਕੌ ਰਾਜੈ ॥

dhaualar uooch tavan kau raajai ||

ਮਨੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੋਲ ਬਿਰਾਜੈ ॥੭॥

mano cha(n)dhramaa kol biraajai ||7||

Her sovereign palace would surmount the heights ofthe Moon.(7)

ਤਪਤੀ ਨਦੀ ਤੀਰ ਤਿਹ ਬਹੈ ॥

tapatee nadhee teer teh bahai ||

ਸੂਰਜ ਸੁਤਾ ਤਾਹਿ ਜਗ ਕਹੈ ॥

sooraj sutaa taeh jag kahai ||

An over gushing river used to flow nearby whose name was Jamuna.

ਪੰਛੀ ਤਹਾ ਚੁਗਤ ਅਤਿ ਸੋਹੈ ॥

pa(n)chhee tahaa chugat at sohai ||

ਹੇਰਨਿਹਾਰਨ ਕੋ ਮਨੁ ਮੋਹੈ ॥੮॥

heranihaaran ko man mohai ||8||

Around there, the birds picking up the seeds, always looked charming.(8)

ਸੁੰਦਰ ਤਾਹਿ ਝਰੋਖੇ ਜਹਾ ॥

su(n)dhar taeh jharokhe jahaa ||

ਕਾਢ੍ਯੋ ਆਨਿ ਰਾਇ ਮ੍ਰਿਗ ਤਹਾ ॥

kaaddayo aan rai mirag tahaa ||

In the palace, which had beautiful windows, the deer brought the Raja there.

ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਸ੍ਰਮਿਤ ਤਿਹ ਕੀਨੋ ॥

turai dhavai sramit teh keeno ||

ਸ੍ਰਿੰਗਨ ਤੇ ਸ੍ਰਿੰਗੀ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥੯॥

sira(n)gan te sira(n)gee geh leeno ||9||

The Raja had made the deer tired and caught it by holding it from the

horns.(9)

ਯਹ ਕੌਤਕ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

yeh kauatak nirap sutaa nihaariyo ||

ਯਹੈ ਆਪਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

yahai aapane hiradhai bichaariyo ||

Raj Kumari observed this scene and thought in her mind.

ਮੈ ਅਬ ਹੀ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਬਰੌ ॥

mai ab hee ieh nirap kau barau ||

ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੌ ॥੧੦॥

naatar maar kaTaaree marau ||10||

'I will marry only this Raja otherwise I will finish myself with a dagger.(10)

ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਇ ਸੌ ਜੋਰੀ ॥

aaisee preet rai sau joree ||

ਕਾਹੂ ਪਾਸ ਜਾਤ ਨਹਿ ਤੋਰੀ ॥

kaahoo paas jaat neh toree ||

She showered such a love that could not be shattered.

ਨੈਨ ਸੈਨ ਦੈ ਤਾਹਿ ਬਲਾਯੋ ॥

nain sain dhai taeh balaayo ||

ਮੈਨ ਭੋਗ ਤਹਿ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥੧੧॥

main bhog teh saath kamaayo ||11||

Through her charming looks, she invited Raja and made love with him.(11)

ਐਸੀ ਫਬਤ ਦੁਹੂੰਨ ਕੀ ਜੋਰੀ ॥

aaisee fabat dhuhoo(n)n kee joree ||

ਜਨੁਕ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕਿਸੋਰੀ ॥

januk kirasan birakhabhaan kisoree ||

The couple befitted so much that they seemed as the epitome of Krishna

and Radha.

ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਤਿਹ ਕੁਚਨ ਮਰੋਰੈ ॥

dhuhoo(n) haath teh kuchan marorai ||

ਜਨੁ ਖੋਯੋ ਨਿਧਨੀ ਧਨੁ ਟੋਰੈ ॥੧੨॥

jan khoyo nidhanee dhan Torai ||12||

They honnobbed their hands like a poor man who tried to move his hands searching for his last wealth.(12)

ਬਾਰ ਬਾਰ ਤਿਹ ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥

baar baar teh gare lagaavai ||

ਜਨੁ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦ੍ਰਪੁ ਮਿਟਾਵੈ ॥

jan ka(n)dhrap ko dhrap miTaavai ||

He cuddled her again and again as if trying to ravage the pride of the

Cupid.

ਭੋਗਤ ਤਾਹਿ ਜੰਘ ਲੈ ਕਾਧੇ ॥

bhogat taeh ja(n)gh lai kaadhe ||

ਜਨੁ ਦ੍ਵੈ ਮੈਨ ਤਰਕਸਨ ਬਾਧੇ ॥੧੩॥

jan dhavai main tarakasan baadhe ||13||

Making love by keeping her legs on the shoulder, he looked like the Cupid

charging an arrow in the bow.(13)

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਚੁੰਬਨ ਕੀਨੇ ॥

bhaat bhaat sau chu(n)ban keene ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਆਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਨੇ ॥

bhaat bhaat aasan tiray dheene ||

He kissed her in many ways and endowed her many types of postures.

ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾ ਸੋ ਗਰੇ ਲਗਾਈ ॥

geh geh taa so gare lagaiee ||

ਮਾਨਹੁ ਰੰਕ ਨਵੌ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥੧੪॥

maanahu ra(n)k navau nidh paiee ||14||

He pulled her towards him like a treasure coming into the hands of a

pauper.(14)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਮੀਤ ਅਲਿੰਗਨ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕੀਨੇ ਅਨੇਕ ਤੇ ਕੌਨ ਗਨੈ ॥

meet ali(n)gan aasan chu(n)ban keene anek te kauan ganai ||

He performed sex and had kisses in so many ways that no one could

count.

ਮੁਸਕਾਤ ਲਜਾਤ ਕਛੂ ਲਲਤਾ ਸੁ ਬਿਲਾਸ ਲਸੈ ਪਿਯ ਸਾਥ ਤਨੈ ॥

musakaat lajaat kachhoo lalataa su bilaas lasai piy saath tanai ||

The woman, feeling shy but smiling, remained affixed to his body.

ਝਮਕੈ ਜਰ ਜੇਬ ਜਰਾਇਨ ਕੀ ਦਮਕੈ ਮਨੋ ਦਾਮਨਿ ਬੀਚ ਘਨੈ ॥

jhamakai jar jeb jarain kee dhamakai mano dhaaman beech ghanai ||

Her embroidered clothes were shinning like lightening in the clouds.

ਲਖਿ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸਜਨੀ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਰਹੀਅਤਿ ਰੀਸਿ ਮਨੈ ॥੧੫॥

lakh naik prabhaa sajanee sabh hee ieh bhaat raheeat rees manai ||15||

Beholding all this, all her friends got envious in their minds.(15)

ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਹੈ ਰਮਨੀਯ ਦ੍ਰਿਗੰਚਲ ਚੰਚਲ ਹੈ ਅਨਿਯਾਰੇ ॥

ka(n)chan se tan hai ramaneey dhiraga(n)chal cha(n)chal hai aniyaare ||

Their bodies sparkled like gold and their coquettish eyes were as sharp as

arrows.

ਖੰਜਨ ਸੇ ਮਨ ਰੰਜਨ ਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਅਤਿ ਹੀ ਕਜਰਾਰੇ ॥

kha(n)jan se man ra(n)jan raajat ka(n)jan se at hee kajaraare ||

They were looking as the epitome ofthe pied-wagtail and cuckoo birds.

ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਲਖੇ ਛਬਿ ਮੈਨ ਮਨੋ ਦੋਊ ਸਾਚਨ ਢਾਰੇ ॥

reejhat dhev adhev lakhe chhab main mano dhouoo saachan ddaare ||

Even god and devils got satiated and they looked as if the Cupid had cast them in a mould.

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਜਗੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਭ ਬਾਲ ਬਨੇ ਦ੍ਰਿਗ ਲਾਲ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੬॥

joban jeb jage at hee subh baal bane dhirag laal tihaare ||16||

'Oh, My Love, under .the prime of youth, your two eyes are the embodiment of red-rubies.'(16)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪ੍ਰੀਤ ਦੁਹਾਨ ਕੀ ਅਤਿ ਬਢੀ ਤ੍ਰੀਯ ਪਿਯਾ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥

preet dhuhaan kee at baddee treey piyaa ke maeh ||

Their love reached the extremes and she felt as if she was amalgamated

with the lover.

ਪਟ ਛੂਟਜੋ ਨਿਰਪਟ ਭਏ ਰਹਿਯੋ ਕਪਟ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥੧੭॥

paT chhooTayo nirapaT bhe rahiyo kapaT kachh naeh ||17||

They both got rid of their aprons and remained there with no secret in

between.(17)

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਆਸਨ ਕਰੈ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ ਲਪਟਾਇ ॥

bhaat bhaat aasan karai tarun tarun lapaTai ||

Cuddling and cuddling each other they indulged in taking various position,

ਮੋਦ ਦੁਹਨ ਕੋ ਅਤਿ ਬਢਯੋ ਗਨਨਾ ਗਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੮॥

modh dhuhan ko at baddayo gananaa ganee na jai ||18||

And the urge achieved the extremes and they lost the counts.(18)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥

chimaT chimaT nirap kel kamaavai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਰੁਨੀ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥

lapaT lapaT tarunee sukh paavai ||

Embracing and snuggling the Raja was enjoying the love-making,

ਬਹਸਿ ਬਹਸਿ ਆਲਿੰਗਨ ਕਰਹੀ ॥

bahas bahas aali(n)gan karahee ||

And, by squeezing and clasping the woman, he was feeling blissful.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਬਚਨ ਉਚਰੀ ॥੧੯॥

bhaat bhaat sau bachan ucharee ||19||

Laughing and smiling she made love and expressed loudly her contentment.(19)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਆਸਨ ਕਰੈ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

bhaat bhaat aasan karai bhaat bhaat sukh pai ||

Adopting different postures she took positions and experienced alleviations.

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਸੁੰਦਰ ਰਮੈ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਇ ॥੨੦॥

lapaT lapaT su(n)dhar ramai chimaT chimaT tiray jai ||20||

Embracing and cuddling they indulged ravishingly and the woman felt

fulfilment by nuzzling.(20)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਅਮਲ ਮੰਗਾਏ ॥

bhaat bhaat ke amal ma(n)gaae ||

ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਨ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਏ ॥

bibidh bidhan pakavaan pakaae ||

They acquired various intoxicants and arranged many viands.

ਦਾਰੂ ਪੋਸਤ ਔਰ ਧਤੂਰੋ ॥

dhaaroo posat aauar dhatooro ||

ਪਾਨ ਡਰਾਇ ਕਸੁੰਭੜੋ ਰੂਰੋ ॥੨੧॥

paan ddarai kasu(n)bhaRo rooro ||21||

Also obtained wine, marijuana and weeds and chewed beetle-nuts laden

with safflowers.(21)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਮਿਤ ਆਫੂਆ ਕੀ ਬਰੀ ਖਾਇ ਚੜਾਈ ਭੰਗ ॥

amit aafooaa kee baree khai chaRaiee bha(n)g ||

After taking very strong opium and cannabis,

ਚਤੁਰ ਪਹਰ ਭੋਗਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਤਉ ਨ ਮੁਚਿਯੋ ਅਨੰਗ ॥੨੨॥

chatur pahar bhogiyo tirayeh tau na muchiyo ana(n)g ||22||

They made love during all the four watches bUt never felt satiated,(22)

ਤਰੁਨ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨੀ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਜੌਨ ॥

tarun tarun tarunee tarun tarun cha(n)dhr kee jauan ||

As both, the man and the women, were at the prime of youth and the Moon

was in full swings too.

ਕੇਲ ਕਰੈ ਬਿਹਸੈ ਦੋਊ ਹਾਰਿ ਹਟੈ ਸੋ ਕੌਨ ॥੨੩॥

kel karai bihasai dhouoo haar haTai so kauan ||23||

They made love with gratification and none would accept the defeat.(23)

ਚਤੁਰ ਪੁਰਖ ਚਤੁਰਾ ਚਤੁਰ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ ਕੌ ਪਾਇ ॥

chatur purakh chaturaa chatur tarun tarun kau pai ||

The wise man always seeks and gets a wise and young woman,

ਬਿਹਸ ਬਿਹਸ ਲਾਵੈ ਗਰੇ ਛਿਨਕਿ ਨ ਛੋਰਿਯੋ ਜਾਇ ॥੨੪॥

bihas bihas laavai gare chhinak na chhoriyo jai ||24||

And happily and cheerfully clUtches her and leaves her not.(24)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋ ਚਤੁਰਾ ਚਤੁਰਾ ਕੌ ਪਾਵੈ ॥

jo chaturaa chaturaa kau paavai ||

ਕਬਹੂੰ ਨ ਛਿਨ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਵੈ ॥

kabahoo(n) na chhin chit te bisaraavai ||

When a clever one meets a smart one, one does not wish to forsake the other.

ਜੜ ਕੁਰੂਪ ਕੌ ਚਿਤਹਿ ਨ ਧਰੈ ॥

jaR kuroop kau chiteh na dharai ||

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਤਾਹੀ ਤੌ ਬਰੈ ॥੨੫॥

man kram bach taahee tau barai ||25||

The diverse ones, he considers imprudent and ugly in his heart and keeps

his mind and words to marry the first one.(25)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੰਦਨ ਕੀ ਚੌਕੀ ਭਲੀ ਕਾਸਟ ਦ੍ਰੁਮ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥

cha(n)dhan kee chauakee bhalee kaasaT dhrum keh kaaj ||

Sandal-woods stool is better but what use is the huge piece of wood.

ਚਤੁਰਾ ਕੋ ਨੀਕੋ ਚਿਤ੍ਰਯੋ ਕਹਾ ਮੂੜ ਕੋ ਰਾਜ ॥੨੬॥

chaturaa ko neeko chitrayo kahaa mooR ko raaj ||26||

A wise woman longs for a perceptive man, but what will she do with a

fool?(26)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sortha

ਤਰੁਨਿ ਪਤਰਿਯਾ ਨੀਕ ਚਪਲ ਚੀਤਿ ਭੀਤਰ ਚੁਭਿਯੋ ॥

tarun patariyaa neek chapal cheet bheetar chubhiyo ||

The young husband is kind and he makes his home in her heart.

ਅਧਿਕ ਪਿਯਰਵਾ ਮੀਤ ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਿਸਰਤ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ॥੨੭॥

adhik piyaravaa meet kabahoo(n) na bisarat hiradhai te ||27||

He endows her lot of love and is never disregarded.(27)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਰੀਝ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਅਤਿ ਹੀ ਪਿਯ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਲਖੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

reejh rahee abalaa at hee piy roop anoop lakhe man maahee ||

ਸੋਚ ਬਿਚਾਰ ਤਜਯੋ ਸਭ ਸੁੰਦਰਿ ਨੈਨ ਸੋ ਨੈਨ ਮਿਲੇ ਮੁਸਕਾਹੀ ॥

soch bichaar tajayo sabh su(n)dhar nain so nain mile musakaahee ||

ਲਾਲ ਕੇ ਲਾਲਚੀ ਲੋਚਨ ਲੋਲ ਅਮੋਲਨ ਕੀ ਨਿਰਖੇ ਪਰਛਾਹੀ ॥

laal ke laalachee lochan lol amolan kee nirakhe parachhaahee ||

ਮਤ ਭਈ ਮਨ ਮਾਨੋ ਪਿਯੋ ਮਦ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮੁਖ ਭਾਖਤ ਨਾਹੀ ॥੨੮॥

mat bhiee man maano piyo madh moh rahee mukh bhaakhat naahee ||28||

ਸੋਭਤ ਸੁਧ ਸੁਧਾਰੇ ਸੇ ਸੁੰਦਰ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਜਗੇ ਜਰਬੀਲੇ ॥

sobhat sudh sudhaare se su(n)dhar joban jot jage jarabeele ||

ਖੰਜਨ ਸੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਰਾਜਤ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਰੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥

kha(n)jan se manora(n)jan raajat bhaaree prataap bhare garabeele ||

Looking at his features woman gets heartfelt contentment.

ਬਾਨਨ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਰਨ ਸੇ ਤਰਵਾਰਨ ਸੇ ਚਮਕੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥

baanan se mirag baaran se taravaaran se chamake chaTakeele ||

She abandons all recollections and beams when she crosses her ravishing looks with his looks.

ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸਖਿ ਹੌਂਹੂੰ ਲਖੇ ਛਬਿ ਲਾਲ ਕੇ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ਰਸੀਲੇ ॥੨੯॥

reejh rahee sakh hauahoo(n) lakhe chhab laal ke nain bisaal raseele ||29||

Achieving profound love, she feels herself in ecstasy and does not

express remorse.(29)

ਭਾਤਿ ਭਲੀ ਬਿਨ ਸੰਗ ਅਲੀ ਜਬ ਤੇ ਮਨ ਭਾਵਨ ਭੇਟਿ ਗਈ ਹੌ ॥

bhaat bhalee bin sa(n)g alee jab te man bhaavan bheT giee hau ||

'Since the time I have met my lover, I have abandoned all my modesty.

ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਨ ਸੁਹਾਤ ਕਛੂ ਸੁ ਮਨੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਮੋਲ ਲਈ ਹੌ ॥

taa dhin te na suhaat kachhoo su mano bin dhaaman mol liee hau ||

'Nothing entices me, as if I am sold without any monetary gains.

ਭੌਹ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਭਲੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਇਕ ਕੇ ਜਨੁ ਘਾਇ ਘਈ ਹੌ ॥

bhaueh kamaan ko taan bhale dhirag saik ke jan ghai ghiee hau ||

'With the arrows coming oUt of his vision, I am afflicted.

ਮਾਰਿ ਸੁ ਮਾਰਿ ਕਰੀ ਸਜਨੀ ਸੁਨਿ ਲਾਲ ਕੋ ਨਾਮੁ ਗੁਲਾਮ ਭਈ ਹੌ ॥੩੦॥

maar su maar karee sajanee sun laal ko naam gulaam bhiee hau ||30||

'Listen, my friend, the urge for love-making has made me to become his

slave.’(30)

ਬਾਰਿਜ ਨੈਨ ਜਿਤੀ ਬਨਿਤਾ ਸੁ ਬਿਲੌਕ ਕੈ ਬਾਨ ਬਿਨਾ ਬਧ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

baarij nain jitee banitaa su bilauak kai baan binaa badh havai hai ||

ਬੀਰੀ ਚਬਾਤ ਨ ਬੈਠਿ ਸਕੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਈ ਬਹੁਧਾ ਬਰਰੈ ਹੈ ॥

beeree chabaat na baiTh sakai bisa(n)bhaar bhiee bahudhaa bararai hai ||

ਬਾਤ ਕਹੈ ਬਿਗਸੈ ਨ ਬਬਾ ਕੀ ਸੌ ਲੇਤ ਬਲਾਇ ਸਭੈ ਬਲਿ ਜੈ ਹੈ ॥

baat kahai bigasai na babaa kee sau let balai sabhai bal jai hai ||

ਬਾਲਮ ਹੇਤ ਬਿਯੋਮ ਕੀ ਬਾਮ ਸੁ ਬਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜਾਰ ਬਕੈ ਹੈ ॥੩੧॥

baalam het biyom kee baam su baar anek bajaar bakai hai ||31||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਸਖੀ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਰਿਸਾਈ ॥

ek sakhee chhab her risaiee ||

ਤਾ ਕੇ ਕਹਿਯੋ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਈ ॥

taa ke kahiyo pitaa pratee jaiee ||

One of her friends became jealous, who went and told her father.

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਨ੍ਰਿਪ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥

bachan sunat nirap adhik risaayo ||

ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥੩੨॥

dhuhitaa ke ma(n)dhir chal aayo ||32||

The Raja, getting furious, marched towards her palace.(32)

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

raaj sutaa aaise sun paayo ||

ਮੋ ਪਿਤੁ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਆਯੋ ॥

mo pit adhik kop kar aayo ||

When Raj Kumari learnt that her father, getting angry, was coming,

ਤਬ ਤਿਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਹਿਯੋ ਕਾ ਕਰੋ ॥

tab tin hiradhai kahiyo kaa karo ||

ਉਰ ਮਹਿ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋ ॥੩੩॥

aur meh maar kaTaaree maro ||33||

She resolved to kill herself with a dagger.(33)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਿਮਨ ਚੰਚਲਾ ਚਿਤ ਲਖੀ ਮੀਤ ਕਹਿਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ॥

biman cha(n)chalaa chit lakhee meet kahiyo musakai ||

As she seemed very much perturbed, her lover asked smilingly,

ਤੈ ਚਿਤ ਕਯੋ ਬ੍ਯਾਕੁਲਿ ਭਈ ਮੁਹਿ ਕਹਿ ਭੇਦ ਸੁਨਾਇ ॥੩੪॥

tai chit kayo brayaakul bhiee muh keh bhedh sunai ||34||

‘Why are you getting agitated, tell me the reason?(34)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

raaj sutaa keh taeh sunaayo ||

ਯਾ ਤੇ ਮੋਰ ਹ੍ਰਿਦੈ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥

yaa te mor hiradhai ddar paayo ||

Raj Kumari, then, told, ‘I am dreaded in my heart, because,

ਰਾਜਾ ਸੋ ਕਿਨਹੂੰ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥

raajaa so kinahoo(n) keh dheeno ||

ਤਾ ਤੇ ਰਾਵ ਕੋਪ ਅਤਿ ਕੀਨੋ ॥੩੫॥

taa te raav kop at keeno ||35||

‘Some body had revealed the secret to the King and he is very much

infuriated.(35)

ਤਾ ਤੇ ਰਾਵ ਕ੍ਰੋਧ ਉਪਜਾਯੋ ॥

taa te raav krodh upajaayo ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ਮਾਰਨਿ ਹਿਤ ਆਯੋ ॥

dhuhoo(n)an ke maaran hit aayo ||

'Now the King, being outraged, is coming to kill us both.

ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥

apane sa(n)g moh kar leejai ||

ਬਹੁਰਿ ਉਪਾਇ ਭਜਨ ਕੋ ਕੀਜੈ ॥੩੬॥

bahur upai bhajan ko keejai ||36||

'You take me with you, and find some way to escape.'(36)

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਹਸਿ ਪਰਿਯੋ ॥

bachan sunat raajaa has pariyo ||

ਤਾ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਨ ਕਰਿਯੋ ॥

taa ko sok nivaaran kariyo ||

Listening to the talk, Raja laughed and suggested her to eliminate her distress.’

ਹਮਰੋ ਕਛੂ ਸੋਕ ਨਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥

hamaro kachhoo sok neh kariyai ||

ਤੁਮਰੀ ਜਾਨਿ ਜਾਨ ਤੇ ਡਰਿਯੈ ॥੩੭॥

tumaree jaan jaan te ddariyai ||37||

‘Don’t worry about me, I am concerned with your life only.(37)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧ੍ਰਿਗ ਅਬਲਾ ਤੇ ਜਗਤ ਮੈ ਪਿਯ ਬਧ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ॥

dhirag abalaa te jagat mai piy badh nain nihaar ||

Unworthy is the living of that woman who watches the assassination of her

lover.

ਪਲਕ ਏਕ ਜੀਯਤ ਰਹੈ ਮਰਹਿ ਨ ਜਮਧਰ ਮਾਰਿ ॥੩੮॥

palak ek jeeyat rahai mareh na jamadhar maar ||38||

She should not live for a minute and kill herself with a dagger.(38)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਕੰਠਸਿਰੀ ਮਨਿ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਰ ਭੂਖਨ ਛੋਰਿ ਭਭੂਤ ਧਰੌਂਗੀ ॥

ka(n)Thasiree man ka(n)kan ku(n)ddar bhookhan chhor bhabhoot dharaua(n)gee ||

(Raj Kumari) 'Throwing away; necklace, getting rid of gold bangles and ornaments, I will smear dust on my body (become an ascetic).

ਹਾਰ ਬਿਸਾਰਿ ਹਜਾਰਨ ਸੁੰਦਰ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੌਂਗੀ ॥

haar bisaar hajaaran su(n)dhar paavak beech praves karaua(n)gee ||

'Sacrificing all my beautification, I will jump in fire to finish myself.

ਜੂਝਿ ਮਰੌ ਕਿ ਗਰੌ ਹਿਮ ਮਾਝ ਟਰੋ ਨ ਤਊ ਹਠਿ ਤੋਹਿ ਬਰੌਂਗੀ ॥

joojh marau k garau him maajh Taro na tuoo haTh toh baraua(n)gee ||

'I will fight to death or bury myself in the snow but will never abandon my

determination.

ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਨ ਕਾਜ ਕਿਸੂ ਸਖਿ ਪੀਯ ਮਰਿਯੋ ਲਖਿ ਹੌਹੂ ਮਰੌਂਗੀ ॥੩੯॥

raaj samaaj na kaaj kisoo sakh peey mariyo lakh hauahoo maraua(n)gee ||39||

‘All the sovereignty and socialising won’t be of any benefit if my lover

dies.’(39)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਿਹਸਿ ਕੁਅਰ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥

bihas kuar yau bachan uchaaro ||

ਸੋਕ ਕਰੋ ਨਹਿ ਬਾਲ ਹਮਾਰੋ ॥

sok karo neh baal hamaaro ||

But Kumar said jovially, ‘Don’t worry about me.

ਹੌ ਅਬ ਏਕ ਉਪਾਯਹਿ ਕਰਿਹੋ ॥

hau ab ek upaayeh kariho ||

ਜਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਸੋਕ ਨਿਵਰਿਹੋ ॥੪੦॥

jaa te tumaro sok nivariho ||40||

‘I will find a way which will eradicate your affliction.’(40)

ਹਮਰੋ ਕਛੂ ਸੋਕ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥

hamaro kachhoo sok neh keejai ||

ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਆਨਿ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥

teer kamaan aan muh dheejai ||

‘Please don’t worry about me,just get me a bow and arrow.

ਮੁਹਕਮ ਕੈ ਦਰਵਾਜੋ ਦ੍ਰਯਾਵਹੁ ॥

muhakam kai dharavaajo dhrayaavahu ||

ਯਾ ਆਂਗਨ ਮਹਿ ਸੇਜ ਬਿਛਾਵਹੁ ॥੪੧॥

yaa aa(n)gan meh sej bichhaavahu ||41||

‘Close the door tightly and lay down a bed in the courtyard.’(41)

ਵਹੈ ਕਾਮ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥

vahai kaam abalaa tin kiyo ||

ਤੀਰ ਕਮਾਨਿ ਆਨਿ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ॥

teer kamaan aan teh dhiyo ||

The woman abided by accordingly and brought him a bow and arrow.

ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਸੌ ਸੇਜ ਬਿਛਾਈ ॥

bhalee bhaat sau sej bichhaiee ||

ਤਾ ਪਰ ਮੀਤ ਲਯੋ ਬੈਠਾਈ ॥੪੨॥

taa par meet layo baiThaiee ||42||

Elegantly she bedecked a bed and over it made the lover to sit.(42)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਅਬਲਾ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਜਿਯ ਤੇ ਭਈ ਨਿਰਾਸ ॥

tab abalaa chi(n)taa karee jiy te bhiee niraas ||

Contemplating thus, she thought in her mind,

ਜੀਯੋ ਤ ਪਿਯ ਕੇ ਸਹਿਤ ਹੀ ਮਰੌ ਤ ਪਤਿ ਕੇ ਪਾਸ ॥੪੩॥

jeeyo ta piy ke sahit hee marau ta pat ke paas ||43||

‘I will live or die with my lover.’(43)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਲਕਾ ਪਰ ਮੀਤਹਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥

palakaa par meeteh baiThaayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥

bhaat bhaat sau kel kamaayo ||

She gave him loving looks and made love in various manners.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰਹੀ ॥

bhaat bhaat ke bhogan bharahee ||

ਜਿਯ ਅਪਨੇ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕਰਹੀ ॥੪੪॥

jiy apane ko traas na karahee ||44||

While gratifying themselves with love-making, they dreaded not at all.(44)

ਤਬ ਲੌ ਚਕ੍ਰਵਾਕ ਦੋ ਆਏ ॥

tab lau chakravaak dho aae ||

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦ੍ਰਿਗਨ ਲਖਿ ਪਾਏ ॥

raaj kumaar dhiragan lakh paae ||

There appeared two ruddy sheldrakes (very big birds) that were seen by Raj Kumar.

ਏਕ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਬਾਨ ਸੌ ਮਾਰਿਯੋ ॥

ek dhan taan baan sau maariyo ||

ਦੁਤਿਯਾ ਹਾਥ ਸਰ ਦੁਤਿਯ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥੪੫॥

dhutiyaa haath sar dhutiy prahaariyo ||45||

One he killed with the bow, and the other, he finished with an arrow held in

his hands.(45)

ਦੁਹੂੰ ਸਰਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਬਧ ਕੀਨੋ ॥

dhuhoo(n) saran dhuhoo(n)an badh keeno ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਭੂੰਨਿ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਲੀਨੋ ॥

dhuhoo(n)an bhoo(n)n chhinik meh leeno ||

With two arrows he destroyed both and they roasted them immediately.

ਤਿਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਖਾਯੋ ॥

tin dhuhoo(n)an dhuhoo(n)an ko khaayo ||

ਸੰਕ ਛੋਰਿ ਪੁਨ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥੪੬॥

sa(n)k chhor pun kel kamaayo ||46||

They both ate both of them, then, fearlessly enjoyed the sex.(46)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਿਨ ਕੋ ਭਛਨ ਕਰਿ ਦੁਹਨ ਲੀਨੋ ਚਰਮ ਉਤਾਰਿ ॥

tin ko bhachhan kar dhuhan leeno charam utaar ||

After relishing them they took off their skins.

ਪਹਿਰਿ ਦੁਹੁਨ ਸਿਰ ਪੈ ਲਯੋ ਪੈਠੇ ਨਦੀ ਮਝਾਰਿ ॥੪੭॥

pahir dhuhun sir pai layo paiThe nadhee majhaar ||47||

Putting those on their heads, they jumped into the river.(47)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਕ੍ਰਵਾਰ ਸਭ ਕੋ ਤਿਨ ਜਾਨੈ ॥

chakravaar sabh ko tin jaanai ||

ਮਾਨੁਖ ਕੈ ਨ ਕੋਊ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥

maanukh kai na kouoo pahichaanai ||

Every body took them as birds and never thought they could be humans.

ਪੈਰਤ ਬਹੁ ਕੋਸਨ ਲਗਿ ਗਏ ॥

pairat bahu kosan lag ge ||

ਲਾਗਤ ਏਕ ਕਿਨਾਰੇ ਭਏ ॥੪੮॥

laagat ek kinaare bhe ||48||

Swimming and swirling they went a long way and touched the bank.(48)

ਦੋ ਹੈ ਦੋਊ ਅਰੂੜਿਤ ਭਏ ॥

dho hai dhouoo arooRit bhe ||

ਚਲਿ ਕਰਿ ਦੇਸ ਆਪਨੇ ਗਏ ॥

chal kar dhes aapane ge ||

They engaged two horses and travelled to their country.

ਤਾ ਕੌਂ ਲੈ ਪਟਰਾਨੀ ਕੀਨੋ ॥

taa kau lai paTaraanee keeno ||

ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੪੯॥

chit ko sok dhoor kar dheeno ||49||

Retaining her as his principal Rani, he obliterated all his agonies.(49)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੰਛਿਯਨ ਕੋ ਪੋਸਤ ਧਰੇ ਪਿਤੁ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ॥

pa(n)chhiyan ko posat dhare pit kee dhirasaT bachai ||

Wearing the skins of birds, they had escaped the looks of her father.

ਪੰਖੀ ਹੀ ਸਭ ਕੋ ਲਖੈ ਮਾਨੁਖ ਲਖ੍ਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੫੦॥

pa(n)khee hee sabh ko lakhai maanukh lakhayo na jai ||50||

Every body considered them as the birds and none could guess that they

were humans.(50)

ਦੇਸ ਆਨਿ ਅਪਨੇ ਬਸੇ ਤਿਯ ਕੋ ਸਦਨ ਬਨਾਇ ॥

dhes aan apane base tiy ko sadhan banai ||

'They had come to their own country now,

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਸੋ ਰਮੈ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥੫੧॥

bhaat bhaat taa so ramai nis dhin modh baddai ||51||

And day and night blissfully enjoyed love-making.(51)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਗਿਆਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੧੧॥੨੧੫੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau giaareh charitr samaapatam sat subham sat ||111||2157||afajoo(n)||

111th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (111)(2155)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੂਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਹੁਤੋ ਸਮਰਕੰਦ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥

soor sain raajaa huto samaraka(n)dh ke maeh ||

Soor Chand was the king of Sammar Kand;

ਤਾ ਕੇ ਤੁਲਿ ਨਰੇਸ ਕੋ ਔਰ ਜਗਤ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੧॥

taa ke tul nares ko aauar jagat mai naeh ||1||

there had been none other like him.(1)

ਚਿਤ੍ਰਕਲਾ ਰਾਨੀ ਹੁਤੀ ਬਡਭਾਗਨਿ ਤਿਹ ਠੌਰ ॥

chitrakalaa raanee hutee baddabhaagan teh Thauar ||

Chatar Kala was his Rani; she was very fortunate.

ਰੂਪ ਸੀਲ ਲਜਾ ਗੁਨਨ ਤਾ ਕੇ ਤੁਲਿ ਨ ਔਰ ॥੨॥

roop seel lajaa gunan taa ke tul na aauar ||2||

In beauty, serenity and modesty no body could beat her.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਗਯਾ ਮਹਿ ਰਹਈ ॥

taa kee nirap aagayaa meh rahiee ||

ਸੋਈ ਕਰੈ ਜੁ ਵਹ ਹਸ ਕਹਈ ॥

soiee karai ju veh has kahiee ||

The king always obeyed her and, happily complied with her wishes.

ਆਗਯਾ ਦੇਸ ਸਕਲ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥

aagayaa dhes sakal teh maanai ||

ਰਾਨੀ ਕੋ ਰਾਜਾ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥੩॥

raanee ko raajaa pahichaanai ||3||

Even, whole country followed her and the Rani was regarded as the

sovereign.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾ ਕੌ ਨਿਰਖਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਸਿ ਭਯੋ ਪੀਯ ॥

amit roop taa kau nirakh man kram bas bhayo peey ||

Impressed by her many-fold qualities, her lover accepted her command.

ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਔਰ ਨ ਹੇਰਤ ਤ੍ਰੀਯ ॥੪॥

nis dhin gireh taa ke rahai aauar na herat treey ||4||

Always accepted her faculty and would not heed to any other woman.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਵਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

tavan nirapat ik tirayeh nihaariyo ||

ਭੋਗ ਕਰੌ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

bhog karau teh saath bichaariyo ||

Once that sovereign came across another woman and thought of making love with her.

ਰੈਨਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

rain bhiee jab hee lakh paayo ||

ਪਠੈ ਦੂਤ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੫॥

paThai dhoot gireh taeh bulaayo ||5||

When the night approahed he sent an emissary and invited her.(5)

ਤਾ ਸੌ ਬੋਲਿ ਅਧਿਕ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥

taa sau bol adhik rat maanee ||

ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਅਪਨੀ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

par tiray kar apanee pahichaanee ||

There, he made love with her considering another person’s woman as his

own.

ਤਾ ਕੌਂ ਚਹਤ ਸਦਨ ਮੈ ਲ਼ਯਾਵੈ ॥

taa kau chahat sadhan mai layaavai ||

ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਤੇ ਅਤਿ ਡਰ ਪਾਵੈ ॥੬॥

nij naaree te at ddar paavai ||6||

He wanted to keep her at home but was afraid of his wife.(6)

ਯਹੈ ਬਾਤ ਚਿਤ ਮੈ ਮਥਿ ਰਾਖੀ ॥

yahai baat chit mai math raakhee ||

ਕੇਲ ਸਮੈ ਤਾ ਸੌ ਯੌਂ ਭਾਖੀ ॥

kel samai taa sau yau bhaakhee ||

Bearing this in mind, while making love he said,

ਤਾ ਕੌਂ ਕਹਿਯੋ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਬਰਿਹੋ ॥

taa kau kahiyo bakatr te bariho ||

ਰਾਕਹੁ ਤੇ ਰਾਨੀ ਲੈ ਕਰਿਹੋ ॥੭॥

raakahu te raanee lai kariho ||7||

‘I will marry you and, lifting you from poverty, I will make you a Rani.’(7)

ਜਬ ਯੌ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jab yau bachan tirayeh sun paayo ||

ਰਾਜ ਹੇਤ ਹਿਯਰੋ ਹੁਲਸਾਯੋ ॥

raaj het hiyaro hulasaayo ||

When the woman heard this, she became rapacious,

ਅਬ ਹੌ ਹ੍ਵੈ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹੀ ਤਿਹਾਰੇ ॥

ab hau havai tiray rahee tihaare ||

ਬਰਿਯੌ ਚਹੋ ਤਬ ਬਰੋ ਪਿਯਾਰੇ ॥੮॥

bariyau chaho tab baro piyaare ||8||

And replied, ‘I am yours. You may marry me any time.(8)

ਏਕ ਬਾਤ ਮੈ ਤੁਮੈ ਬਖਾਨੋ ॥

ek baat mai tumai bakhaano ||

ਮੇਰੋ ਬਚਨ ਸਾਚ ਜੌ ਮਾਨੋ ॥

mero bachan saach jau maano ||

‘But one thing I must say, and please believe it to be true,

ਜੌ ਜੀਯਤ ਲੌ ਨੇਹ ਨਿਬਾਹੋ ॥

jau jeeyat lau neh nibaaho ||

ਤੋ ਤੁਮ ਆਜੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਬ੍ਯਾਹੋ ॥੯॥

to tum aaj nirapat muh brayaaho ||9||

‘If you are ready to continue loving me, then you must marry me today.(9)

ਜਾ ਸੋ ਨੇਹੁ ਨੈਕਹੂੰ ਕੀਜੈ ॥

jaa so neh naikahoo(n) keejai ||

ਤਾ ਕੌ ਪੀਠਿ ਜਿਯਤ ਨਹਿ ਦੀਜੈ ॥

taa kau peeTh jiyat neh dheejai ||

‘The one who adores some one, one must not back out,

ਤਾ ਕੀ ਬਾਹ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਗਹਿਯੈ ॥

taa kee baeh bihas kar gahiyai ||

ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਤ ਲੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਬਹਿਯੈ ॥੧੦॥

praan jaat lau preet nibahiyai ||10||

even though one may lose ones life.'(10)

ਯਹ ਰਾਨੀ ਜੋ ਧਾਮ ਤਿਹਾਰੈ ॥

yeh raanee jo dhaam tihaarai ||

ਤਾ ਕੌ ਡਰ ਹੈ ਹਿਯੈ ਹਮਾਰੇ ॥

taa kau ddar hai hiyai hamaare ||

'The Rani, you have at home, I am scared of her.

ਤੁਮਹੂੰ ਅਤਿ ਤਾ ਕੇ ਬਸਿ ਪਜਾਰੇ ॥

tumahoo(n) at taa ke bas payaare ||

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੧॥

ja(n)tr ma(n)tr ta(n)tran ke maare ||11||

‘With magical spell you are under her control.(11)

ਹੌਂ ਅਬ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਊ ॥

hau ab ek charitr banaauoo ||

ਜਾ ਤੇ ਤੁਮ ਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪਾਊ ॥

jaa te tum se nirap ko paauoo ||

‘Now I will show you a miracle, through which I could be a sovereign like you.

ਸਕਲ ਸਤੀ ਕੋ ਸਾਜ ਸਵਰਿਹੌਂ ॥

sakal satee ko saaj savarihau ||

ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅੰਗਨ ਮੈ ਕਰਿਹੌਂ ॥੧੨॥

arun basatr a(n)gan mai karihau ||12||

‘I will disguise as a Sati (the one who immolates her self with the dead

body of her husband) and put on red clothes.(12)

ਤੁਮ ਤਹ ਇਹ ਰਾਨੀ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥

tum teh ieh raanee sa(n)g lai kai ||

ਐਯਹੁ ਆਪੁ ਚਿੰਡੋਲ ਚੜੈ ਕੈ ॥

aaiyahu aap chi(n)ddol chaRai kai ||

ਤੁਮਹੂੰ ਆਪੁ ਮੋਹਿ ਸਮਝੈਯਹੁ ॥

tumahoo(n) aap moh samajhaiyahu ||

ਰਾਨੀ ਕੌ ਮਮ ਤੀਰ ਪਠੈਯਹੁ ॥੧੩॥

raanee kau mam teer paThaiyahu ||13||

ਕਹਬੇ ਹੁਤੀ ਸਕਲ ਤਿਨ ਭਾਖੀ ॥

kahabe hutee sakal tin bhaakhee ||

ਸੋ ਸਭ ਰਾਇ ਚਿਤ ਮੈ ਰਾਖੀ ॥

so sabh rai chit mai raakhee ||

‘With the Rani accompanying you, and sitting in a palanquin, you Come to that place (where pyre will be ready).

ਨਿਸੁਪਤਿ ਛਪਿਯੋ ਦਿਨਿਸਿ ਚੜਿ ਆਯੋ ॥

nisupat chhapiyo dhinis chaR aayo ||

ਬਾਮ ਸਤੀ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥੧੪॥

baam satee ko bhes banaayo ||14||

‘You come to me to dissuade me and then send Rani towards me.’(14)

ਦਿਨ ਭੇ ਚਲੀ ਸਤੀ ਹਠ ਕੈ ਕੈ ॥

dhin bhe chalee satee haTh kai kai ||

ਊਚ ਨੀਚ ਸਭਹਿਨ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥

uooch neech sabhahin sa(n)g lai kai ||

When the day broke she marched (towards the pyre) and all, the rich and

the poor, followed.

ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਰਾਜ ਹੂੰ ਆਯੋ ॥

tiray sahit raaj hoo(n) aayo ||

ਆਨਿ ਸਤੀ ਕੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥੧੫॥

aan satee ko sees jhukaayo ||15||

The Raja, along with Rani, came and stood before her hanging his head.(15)

ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਹ ਕਹਿਯੋ ਸਤੀ ਨਹਿ ਹੂਜੈ ॥

nirap teh kahiyo satee neh hoojai ||

ਮੋ ਤੈ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਕਯੋ ਨ ਲੀਜੈ ॥

mo tai amit dharab kayo na leejai ||

Raja requested her not become Sati and take as much wealth from him as

she wished.

ਹੇ ਰਾਨੀ ਤੁਮਹੂੰ ਸਮਝਾਵੋ ॥

he raanee tumahoo(n) samajhaavo ||

ਜਰਤ ਅਗਨ ਤੇ ਯਾਹਿ ਬਚਾਵੋ ॥੧੬॥

jarat agan te yaeh bachaavo ||16||

(He asked his Rani) ‘Rani, you make her to understand and save her from

burning in the fire.’(16)

ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੌ ਸਮਝਾਯੋ ॥

nirap raanee taa kau samajhaayo ||

ਬਿਹਸਿ ਸਤੀ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

bihas satee yau bachan sunaayo ||

When Rani and Raja tried her to understand, then she replied, ‘Listen

ਯਹ ਧਨ ਹੈ ਕਿਹ ਕਾਜ ਹਮਾਰੇ ॥

yeh dhan hai keh kaaj hamaare ||

ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੌ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੭॥

suno raav prat kahau tihaare ||17||

my Raja, with love I say, what good is this wealth for me.(17)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੋ ਸੌ ਕਹੌ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਮਹਾਰਾਜ ॥

sun raanee to sau kahau baat suno mahaaraaj ||

'Listen, my Rani and Raja, I am relinquishing my life for sake of my beloved.

ਪਿਯ ਕਾਰਨ ਜਿਯ ਮੈ ਤਜੌ ਯਹ ਧਨ ਹੈ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥੧੮॥

piy kaaran jiy mai tajau yeh dhan hai keh kaaj ||18||

'What will I do with this wealth ?'(18)

ਪਰ ਧਨ ਗਨੌ ਪਖਾਨ ਸੋ ਪਰ ਪਤਿ ਪਿਤਾ ਸਮਾਨ ॥

par dhan ganau pakhaan so par pat pitaa samaan ||

'Another person's property is like a stone and another person's husband

like father.

ਪਿਯ ਕਾਰਨ ਜਿਯ ਮੈ ਤਜੌਂ ਸੁਰਪੁਰ ਕਰੌਂ ਪਯਾਨ ॥੧੯॥

piy kaaran jiy mai tajau surapur karau payaan ||19||

‘Sacrificing my life for my beloved, I am destined for heaven.’(19)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

pun raajai ieh bhaat uchaaree ||

ਏਤੇ ਹਠਿ ਜਿਨਿ ਕਰੋ ਪਿਯਾਰੀ ॥

ete haTh jin karo piyaaree ||

Raja once again said, ‘Oh, my dear, don’t be obstinate,

ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਨ ਆਪਨ ਜਿਨਿ ਕੀਜੈ ॥

praan patan aapan jin keejai ||

ਆਧੋ ਰਾਜ ਹਮਾਰੋ ਲੀਜੈ ॥੨੦॥

aadho raaj hamaaro leejai ||20||

‘Please don’t desert your life, and take half of our dominion,’(20)

ਕੌਨ ਕਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਹਮਾਰੈ ॥

kauan kaaj nirap raaj hamaarai ||

ਸਦਾ ਰਹੋ ਇਹ ਧਾਮ ਤਿਹਾਰੈ ॥

sadhaa raho ieh dhaam tihaarai ||

‘What good will be this sovereignty for me? This must remain with you.

ਮੈ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਲਗੈ ਨਹਿ ਥੀਹੌਂ ॥

mai jug chaar lagai neh theehau ||

ਪਿਯ ਕੇ ਮਰੇ ਬਹੁਰਿ ਮੈ ਜੀਹੌਂ ॥੨੧॥

piy ke mare bahur mai jeehau ||21||

‘I won’t stay alive all the four ages. My lover is dead but I will remain extant

(by becoming a sati).’(21)

ਤਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਈ ॥

tab raanee nirap bahur paThaiee ||

ਯਾ ਕੋ ਕਹੋ ਬਹੁਰਿ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥

yaa ko kaho bahur tum jaiee ||

Then the Raja sent the Rani afresh and asked, ‘You go and try again,

ਜਯੋ ਤ੍ਰਯੋ ਯਾ ਤੇ ਯਾਹਿ ਨਿਵਰਿਯਹੁ ॥

jayo trayo yaa te yaeh nivariyahu ||

ਜੋ ਵਹ ਕਹੈ ਵਹੈ ਤੁਮ ਕਰਿਯਹੁ ॥੨੨॥

jo veh kahai vahai tum kariyahu ||22||

‘And some how persuade her not to take such action.’(22)

ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਾ ਪੈ ਚਲਿ ਗਈ ॥

tab raanee taa pai chal giee ||

ਬਾਤ ਕਰਤ ਬਹੁਤੈ ਬਿਧਿ ਭਈ ॥

baat karat bahutai bidh bhiee ||

Rani went to her and put in efforts through conversation.

ਕਹਿਯੋ ਸਤੀ ਸੋਊ ਬਚ ਮੈ ਕਹੂੰ ॥

kahiyo satee souoo bach mai kahoo(n) ||

ਇਨ ਤੇ ਹੋਇ ਨ ਸੋ ਹਠ ਗਹੂੰ ॥੨੩॥

ein te hoi na so haTh gahoo(n) ||23||

Sati said, ‘If you agree to one of my conditions, then I can abandon my

perversity.'(23)

ਰਨਿਯਹਿ ਕਹਿਯੋ ਸਤੀ ਪਤਿ ਦੈ ਹੌ ॥

raniyeh kahiyo satee pat dhai hau ||

ਮੋਰੇ ਅਗ੍ਰ ਦਾਸਿਨੀ ਹ੍ਵੈ ਹੌ ॥

more agr dhaasinee havai hau ||

Sati told Rani, 'You give me your husband and live with me as a slave.

ਤਵ ਦੇਖਤ ਤੇਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਊ ॥

tav dhekhat tero nirap raauoo ||

ਤਵ ਘਟ ਦੈ ਸਿਰ ਨੀਰ ਭਰਾਊ ॥੨੪॥

tav ghaT dhai sir neer bharaauoo ||24||

'You will fetch water-pitcher while Raja is watching.'(24)

ਰਾਨੀ ਕਹਿਯੋ ਪਤਿਹਿ ਤੁਹਿ ਦੈ ਹੌ ॥

raanee kahiyo pateh tuh dhai hau ||

ਤੋਰੇ ਅਗ੍ਰ ਦਾਸਿਨੀ ਹ੍ਵੈ ਹੌਂ ॥

tore agr dhaasinee havai hau ||

Rai said, ‘I will give you my spouse and will serve you as a servant.

ਦ੍ਰਿਗ ਦੇਖਤ ਨਿਰਪ ਤੁਹਿ ਰਮਵਾਊ ॥

dhirag dhekhat nirap tuh ramavaauoo ||

ਗਗਰੀ ਬਾਰਿ ਸੀਸ ਧਰਿ ਲਜਾਊ ॥੨੫॥

gagaree baar sees dhar layaauoo ||25||

‘I will watch Raja making love with you and fetch pitcher of water too.’(25)

ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਸਤੀ ਜਿਨਿ ਜਰੋ ॥

paavak beech satee jin jaro ||

ਕਛੂ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਹਮੈ ਉਚਰੋ ॥

kachhoo bakatr te hamai ucharo ||

(Raja) ‘Don’t become sati by burning in fire. Please say something.

ਜੌਂ ਤੂ ਕਹੈ ਤ ਤੋ ਕੌਂ ਬਰਿ ਹੌਂ ॥

jau too kahai ta to kau bar hau ||

ਰਾਕਹੁ ਤੇ ਰਾਨੀ ਤੁਹਿ ਕਰਿ ਹੌ ॥੨੬॥

raakahu te raanee tuh kar hau ||26||

‘If you desire I will marry you and, from a pauper, I will alleviate you to a

Rani.'(26)

ਯੌ ਕਹਿ ਪਕਰਿ ਬਾਹ ਤੇ ਲਯੋ ॥

yau keh pakar baeh te layo ||

ਡੋਰੀ ਬੀਚ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥

ddoree beech ddaar kar dhayo ||

Then, holding by her arms, he sat her in the palanquin,

ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਯ ਜਿਨਿ ਪਾਵਕ ਮੋ ਜਰੋ ॥

tum tiray jin paavak mo jaro ||

ਮੋਹੂ ਕੋ ਭਰਤਾ ਲੈ ਕਰੋ ॥੨੭॥

mohoo ko bharataa lai karo ||27||

And said, 'Oh, my woman, you don't burn yourself, I will wed you.' (27)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਦੇਖਤ ਤਿਸੈ ਲਯੋ ਬਿਵਾਨ ਚੜਾਇ ॥

sabhahin ke dhekhat tisai layo bivaan chaRai ||

While every body was warching, he made her to occupy the palanquin.

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਾ ਕੋ ਬਰਿਯੋ ਰਾਨੀ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥੨੮॥

eeh charitr taa ko bariyo raanee kiyo banai ||28||

With such a deception he made her his Rani.(28)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਰਹਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੧੨॥੨੧੮੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau baarahaa charitr samaapatam sat subham sat ||112||2185||afajoo(n)||

112th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (112)(2183)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਬੰਗਸ ਮੈ ਬਡਭਾਗ ॥

bisan si(n)gh raajaa baddo ba(n)gas mai baddabhaag ||

Bishan Singh was a prominent Raja in the country of Bang.

ਊਚ ਨੀਚ ਤਾ ਕੈ ਪ੍ਰਜਾ ਰਹੀ ਚਰਨ ਸੌ ਲਾਗ ॥੧॥

uooch neech taa kai prajaa rahee charan sau laag ||1||

All, high and low, would bow to him to convey their humility.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੇ ਪਟਰਾਨੀ ॥

kirasan kuar taa ke paTaraanee ||

ਜਾਨੁਕ ਤੀਰ ਸਿੰਧ ਮਥਿਆਨੀ ॥

jaanuk teer si(n)dh mathiaanee ||

Krishna Kunwar was his principal Rani; she looked like being churned out of the sea of milk.

ਨੈਨ ਦਿਪੈ ਨੀਕੇ ਕਜਰਾਰੇ ॥

nain dhipai neeke kajaraare ||

ਲਖੇ ਹੋਤ ਲਲਨਾ ਮਤਵਾਰੇ ॥੨॥

lakhe hot lalanaa matavaare ||2||

Glancing at her eyes, laced with eye-lashers, many husbands got highly

charmed.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰੂਪ ਦਿਪੈ ਤਾ ਕੋ ਅਮਿਤ ਸੋਭਾ ਮਿਲਤ ਅਪਾਰ ॥

roop dhipai taa ko amit sobhaa milat apaar ||

Her features were most attractive and earned lot of compliments.

ਹੇਰਿ ਰਾਇ ਕੋ ਚਿਤ ਬਧ੍ਯੋ ਸਕਤ ਨ ਬਹੁਰਿ ਉਬਾਰ ॥੩॥

her rai ko chit badhayau sakat na bahur ubaar ||3||

Raja’s heart was induced by her looks and he was absolutely entangled.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਸੌ ਨੇਹ ਰਾਵ ਕੋ ਭਾਰੀ ॥

taa sau neh raav ko bhaaree ||

ਨ੍ਰਿਪਹੂੰ ਕੋ ਅਤਿ ਚਾਹਤ ਪਜਾਰੀ ॥

nirapahoo(n) ko at chaahat payaaree ||

She loved Raja too, which enhanced Raja’s love for her.

ਦੁਹੂੰਅਨ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤ ਭੀ ਐਸੀ ॥

dhuhoo(n)an param preet bhee aaisee ||

ਸੀਤਾ ਸੋ ਰਘੁਨਾਥਨ ਵੈਸੀ ॥੪॥

seetaa so raghunaathan vaisee ||4||

The love of both of them was epitome of the love of (legendary) Sita and Rama.(4)

ਏਕ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਵ ਲੁਭਾਨੋ ॥

ek her tiray raav lubhaano ||

ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਨੇਹ ਘਟ ਮਾਨੋ ॥

nij tiray sa(n)g neh ghaT maano ||

Once, Raja was enticed coming across another woman and lessened his

affection for the Rani.

ਜਬ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੁਅਰਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab ieh kirasan kuar sun paiee ||

ਰਾਜਾ ਪੈ ਚਿਤ ਤੇ ਖੁਨਸਾਈ ॥੫॥

raajaa pai chit te khunasaiee ||5||

When Krishna Kunwar realised this, she was infuriated.(5)

ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੁਅਰਿ ਚਿਤ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਈ ॥

kirasan kuar chit adhik risaiee ||

ਮਨ ਮੈ ਘਾਤ ਯਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥

man mai ghaat yahai Thahraiee ||

Krishna Kunwar was enraged and she decided in her mind,

ਦੁਹਕਰਿ ਕਰਿ ਮੈ ਆਜੁ ਸੁ ਕਰਿਹੋ ॥

dhuhakar kar mai aaju su kariho ||

ਨ੍ਰਿਪਹ ਸੰਘਾਰਿ ਆਪੁ ਪੁਨਿ ਮਰਿਹੋ ॥੬॥

nirapeh sa(n)ghaar aap pun mariho ||6||

'I will undertake the arduous job of killing Raja and annihilate myself.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਰਾਨੀ ਚਿਤ ਤੇ ਜਰੀ ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ॥

tab raanee chit te jaree man mai adhik risai ||

The Rani was so much maddened in her mind,

ਜਯੋਂ ਸੀਸੋ ਸਰ ਕੇ ਲਗੇ ਤੂਟਿ ਤਰਕ ਦੈ ਜਾਇ ॥੭॥

jayo(n) seeso sar ke lage tooT tarak dhai jai ||7||

That she cracked like glass.(7)

ਪਠੈ ਦੂਤ ਰਾਜੈ ਤੁਰਤ ਲੀਨੀ ਤਰੁਨਿ ਬੁਲਾਇ ॥

paThai dhoot raajai turat leenee tarun bulai ||

The Raja sent an emissary and invited that woman.

ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਰਿ ਝਖ ਕੇਤੁ ਕੋ ਸੋਇ ਰਹੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੮॥

garab prahar jhakh ket ko soi rahai sukh pai ||8||

And, after shattering the ego of the Cupid, he felt blissful.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਐਸੇ ਰਾਨੀ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab aaise raanee sun paiee ||

ਜਮਧਰ ਲਏ ਹਾਥ ਮੋ ਆਈ ॥

jamadhar le haath mo aaiee ||

When the Rani heard this, she raided the place brandishing a sword.

ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਪਤਿ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

bisan si(n)gh pat pratham sa(n)ghaariyo ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥੯॥

taa paachhe teh tiray ko maariyo ||9||

She first murdered her husband, Bishan Singh, and then the woman.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਾਰਿ ਮਾਸ ਤ੍ਰਿਯ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਧਿ ਲਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ॥

maar maas tiray tavan ko raadh layo teh kaal ||

After killing her she cooked her meat instantly,

ਸਦਨ ਏਕ ਉਮਰਾਵ ਕੇ ਭੇਜ ਦਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥੧੦॥

sadhan ek umaraav ke bhej dhayo tatakaal ||10||

And sent that to the house of another Raja.(10)

ਮਾਸ ਜਾਨਿ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਤ ਚਾਬਿ ਗਏ ਸਭ ਸੋਇ ॥

maas jaan taa ko turat chaab ge sabh soi ||

Considering it genuine cooked-meat, they all devoured it,

ਭਲੋ ਭਲੋ ਸਭ ਕੋ ਕਹੈ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ॥੧੧॥

bhalo bhalo sabh ko kahai bhedh na paavai koi ||11||

And none ofthem could discern the mystery.(11)

ਹਾਥ ਪਾਵ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਕਲ ਸੰਗ ਮੁਤਹਰੀ ਤੋਰਿ ॥

haath paav nirap ke sakal sa(n)g mutaharee tor ||

Then, with the a bludgeon, she repeatedly hit (dead-body of) Raja,

ਸੀੜਨ ਪਰ ਤੇ ਆਨਿ ਕੈ ਦਯੋ ਧਰਨਿ ਕਹ ਛੋਰਿ ॥੧੨॥

seeRan par te aan kai dhayo dharan keh chhor ||12||

And pushed him to roll down on the ground.(12)

ਮਦਰਾ ਕੇ ਮਦ ਸੋ ਛਕ੍ਯੋ ਉਰ ਜਮਧਰ ਕੀ ਖਾਇ ॥

madharaa ke madh so chhakayo ur jamadhar kee khai ||

He had been extremely under the influence of wine, when he was hit with

dagger,

ਸੀੜਿਨ ਤੇ ਖਿਸਕਤ ਨ੍ਰਿਪਤ ਪਰਿਯੋ ਧਰਨਿ ਪਰ ਆਇ ॥੧੩॥

seeRin te khisakat nirapat pariyo dharan par aai ||13||

Now he was pushed and he was thrown down the stairs.(13)

ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋ ਭੀਜਤ ਭਈ ਸਕਲ ਧਰਨਿ ਸਰਬੰਗ ॥

sronat so bheejat bhiee sakal dharan saraba(n)g ||

All the ground around him was drenched in blood,

ਆਨਿ ਤਰੇ ਰਾਜਾ ਪਰਿਯੋ ਲਗੇ ਕਟਾਰੀ ਅੰਗ ॥੧੪॥

aan tare raajaa pariyo lage kaTaaree a(n)g ||14||

As he had been killed with a dagger.(14)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਰਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

jab nirap mariyo tirayeh lakh paayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਹ੍ਵੈ ਦੁਖਿਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥

bhaat bhaat havai dhukhit sunaayo ||

(Pretending) When the woman saw the dead-body of Raja, she started to express her anguish,

ਕੌਨ ਕਾਲ ਗਤਿ ਕਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥

kauan kaal gat karee hamaaree ||

ਰਾਜਾ ਜੂ ਚੁਭਿ ਮਰੇ ਕਟਾਰੀ ॥੧੫॥

raajaa joo chubh mare kaTaaree ||15||

And shouted, 'What has Kaal, the god of death, done to me?' 'Raja has

died by hitting a dagger.’(15)

ਜਬ ਰਾਨੀ ਹ੍ਵੈ ਦੀਨ ਉਘਾਯੋ ॥

jab raanee havai dheen ughaayo ||

ਬੈਠੇ ਸਭ ਲੋਗਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

baiThe sabh logan sun paayo ||

When Rani, showing grief, shouted very loudly, all the people heard,

ਤਾ ਕੋ ਸਭ ਪੂਛਨਿ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥

taa ko sabh poochhan mil aae ||

ਕੋਨੈ ਦੁਸਟ ਰਾਵ ਜੁ ਘਾਏ ॥੧੬॥

konai dhusaT raav joo ghaae ||16||

And asked, which enemy had killed the RaJa.(16)

ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਦੁਖਿਤ ਬਖਾਨਯੋ ॥

tab raanee at dhukhit bakhaanayo ||

ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਕਛੂ ਨ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥

taa ko bhedh kachhoo na pachhaanayo ||

The Rani expressed as if in a great distress, ‘Noone knows the mystery.

ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਵ ਜੁ ਮਾਸੁ ਮੰਗਾਯੋ ॥

pratham raav joo maas ma(n)gaayo ||

ਆਪੁ ਭਖ੍ਯੋ ਕਛੁ ਭ੍ਰਿਤਨ ਪਠਾਯੋ ॥੧੭॥

aap bhakhrayo kachh bhiratan paThaayo ||17||

‘Primarily the Raja had ordered some meat, from which he ate some and,

some, he distributed among the servants.’(17)

ਪੁਨਿ ਰਾਜਾ ਜੂ ਅਮਲ ਮੰਗਾਯੋ ॥

pun raajaa joo amal ma(n)gaayo ||

ਆਪੁ ਪਿਯੋ ਕਛੁ ਹਮੈ ਪਿਯਾਯੋ ॥

aap piyo kachh hamai piyaayo ||

‘Then Raja sent for wine, he drank some and, some, he gave me.

ਪੀਏ ਕੈਫ ਕੈ ਅਤਿ ਮਤਿ ਭਏ ॥

pe'ee kaif kai at mat bhe ||

ਸੁਧਿ ਮੈ ਹੁਤੇ ਬਿਸੁਧਿ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥੧੮॥

sudh mai hute bisudh havai ge ||18||

‘By drinking wine we were inebriated and lost our senses.(18)

ਮਦ ਸੌ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭਏ ਮਤਵਾਰੇ ॥

madh sau nirapat bhe matavaare ||

ਖੇਲ ਕਾਜਿ ਗ੍ਰਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥

khel kaaj gireh or padhaare ||

Overwhelmed with wine, Raja came forward to make love with me.

ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਅਧਿਕ ਕਾਮ ਕੇ ਗਯੋ ॥

bas havai adhik kaam ke gayo ||

ਮੇਰੋ ਹਾਥ ਹਾਥ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥੧੯॥

mero haath haath geh layo ||19||

‘Domineered by the Cupid he stretched his hand and clutched my arm.(19)

ਪਾਵ ਖਿਸਤ ਪੌਰਿਨ ਤੇ ਭਯੋ ॥

paav khisat pauarin te bhayo ||

ਅਧਿਕ ਮਤ ਮੈਥੋ ਗਿਰਿ ਗਯੋ ॥

adhik mat maitho gir gayo ||

‘Be skidded on the stair and, being excessively drunk, slipped out of my

band too.

ਉਰ ਤੇ ਉਗਰਿ ਕਟਾਰੀ ਲਾਗੀ ॥

aur te ugar kaTaaree laagee ||

ਤਾ ਤੇ ਦੇਹ ਰਾਵ ਜੁ ਤਜਾਗੀ ॥੨੦॥

taa te dheh raav joo tayaagee ||20||

'His dagger was unfastened, hit him and the Raja breathed his lost.(20)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੀੜਿਨ ਤੇ ਰਾਜਾ ਗਿਰਿਯੋ ਪਰਿਯੋ ਧਰਨਿ ਪਰ ਆਨਿ ॥

seeRin te raajaa giriyo pariyo dharan par aan ||

'Tbe Raja had fallen from the stairs to the ground,

ਚੁਬੀ ਕਟਾਰੀ ਪੇਟ ਮੈ ਤਾ ਤੇ ਤਜਿਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ॥੨੧॥

chubee kaTaaree peT mai taa te tajiyo praan ||21||

'And the dagger had gone straight into his stomach, killing him

instantly.’(21)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਭਨ ਸੁਨਤ ਯੌ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥

sabhan sunat yau kathaa uchaaree ||

Chaupaee

ਜਮਧਰ ਵਹੈ ਬਹੁਰਿ ਉਰਿ ਮਾਰੀ ॥

jamadhar vahai bahur ur maaree ||

She narrated this story to all and took the dagger and thrust it into her own

heart.

ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਜੁ ਦੀਨੋ ॥

nirap tiray maar praan nij dheeno ||

ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਐਸੋ ਕੀਨੋ ॥੨੨॥

charit cha(n)chalaa aaiso keeno ||22||

The principal Rani slew Raja, then cast off her life.(22)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੇਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੧੩॥੨੨੦੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau tereh charitr samaapatam sat subham sat ||113||2207||afajoo(n)||

113th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (113)(2205)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਏਕ ਮਹਾ ਬਨ ਬੀਚ ਬਸੈ ਮੁਨਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਧਰੇ ਰਿਖ ਸ੍ਰਿੰਗ ਕਹਾਯੋ ॥

ek mahaa ban beech basai mun sira(n)g dhare rikh sira(n)g kahaayo ||

There used to live a sage in ajungle that supported horns on his head and was known as a Horny.

ਕੌਨਹੂੰ ਖਯਾਲ ਬਿਭਾਡਵ ਜੂ ਮ੍ਰਿਗਿਯਾ ਹੂੰ ਕੀ ਕੋਖਿਹੂੰ ਤੇ ਉਪਜਾਯੋ ॥

kauanahoo(n) khayaal bibhaaddav joo miragiyaa hoo(n) kee kokhihoo(n) te upajaayo ||

Some thought (prevailed) that Bibhandav, the father of Horny, had gotten

him through the belly of a she-deer.

ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਪਸੀ ਤਬ ਤੇ ਜਬ ਤੇ ਬੁਧਿ ਲੈ ਸੁਧਿ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥

hot bhayo tapasee tab te jab te budh lai sudh ko Thaharaayo ||

He had become a sage as soon as he achieved the age of discernment.

ਰੈਨਿ ਦਿਨਾ ਰਘੁਨਾਥ ਭਜੈ ਕਬਹੂੰ ਪੁਰ ਭੀਤਰ ਭੂਲ ਨ ਆਯੋ ॥੧॥

rain dhinaa raghunaath bhajai kabahoo(n) pur bheetar bhool na aayo ||1||

He meditated day and night and never visited the city, not even unintentionally.(1)

ਬੀਚ ਕਰੈ ਤਪਸਜਾ ਬਨ ਕੇ ਮੁਨਿ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥

beech karai tapasayaa ban ke mun raam ko naam japai sukh paavai ||

By meditating in the jungle, he felt blissful.

ਨ੍ਹਾਨ ਕਰੈ ਨਿਤ ਧਜਾਨ ਧਰੈ ਮੁਖ ਬੇਦ ਰਰੈ ਹਰਿ ਕੀ ਲਿਵ ਲਾਵੈ ॥

nrahaan karai nit dhayaan dharai mukh bedh rarai har kee liv laavai ||

Every day, observantly, he would orate Vedas after ablution, and revel in Godly deliberations.

ਰੀਤਿ ਚਲੈ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਤਨ ਕਸਟ ਸਹੈ ਮਨ ਕੋ ਨ ਡੁਲਾਵੈ ॥

reet chalai khaT saasatran kee tan kasaT sahai man ko na ddulaavai ||

He followed Six Shastras, although he would bear body-penances, he

would never let his mind deviate.

ਭੂਖਿ ਪਿਆਸ ਲਗੈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾਨਨ ਤੇ ਚੁਨਿ ਕੈ ਫਲ ਖਾਵੈ ॥੨॥

bhookh piaas lagai jab hee tab kaanan te chun kai fal khaavai ||2||

When he felt hungry and thirsty, he would pick up fruits and eat.(2)

ਕਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਯੋ ਇਹ ਰੀਤਿ ਪਰਿਯੋ ਦੁਰਭਿਛ ਤਹਾ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

kaal biteet bhayo ieh reet pariyo dhurabhichh tahaa sun paayo ||

A long time had gone by, when, it is heard, a famine broke out.

ਬੀਜ ਰਹਿਯੋ ਨਹਿ ਏਕ ਤਹਾ ਸਭ ਲੋਕ ਕਨੇਕਨ ਕੌ ਤਰਸਾਯੋ ॥

beej rahiyo neh ek tahaa sabh lok kanekan kau tarasaayo ||

Nothing to eat was left and the people started to crave even for a single

kernel.

ਜੇਤੇ ਪੜੇ ਬਹੁ ਬਿਪ੍ਰ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਕੌ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

jete paRe bahu bipr hute tin kau tab hee nirap bol paThaayo ||

The Raja called all the learned Brahmins and asked,

ਕੌਨ ਕੁਕਾਜ ਕियੋ ਕਹੋ ਮੈ ਜਿਹ ਤੇ ਭ੍ਰਿਤ ਲੋਕਨ ਜੀਵ ਨ ਪਾਯੋ ॥੩॥

kauan kukaaj kiyo kaho mai jeh te bhirat lokan jeev na paayo ||3||

‘Tell me what have I sinned that my subject is not able to subsist.’(3)

ਰਾਜ ਕਹੀ ਜਬ ਯੌ ਤਿਨ ਕੌ ਤਬ ਬਿਪ੍ਰ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥

raaj kahee jab yau tin kau tab bipr sabhai ieh bhaat uchaare ||

On the Raja’s query, they all responded,

ਰੀਤ ਚਲੌ ਰਜਨੀਤਨ ਕੀ ਤੁਮ ਕੋਊ ਨ ਦੇਖਿਯੋ ਪਾਪ ਤਿਹਾਰੇ ॥

reet chalau rajaneetan kee tum kouoo na dhekhiyo paap tihaare ||

‘You have been ruling according to the legacy, and have committed no sin.

ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਮੈ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੈ ਸਭ ਹੂੰ ਮਿਲ ਕ੍ਰੋਰਿ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥

si(n)mirat mai khaT saasatr mai sabh hoo(n) mil kror bichaar bichaare ||

‘Consulting the Simritis and the Six Shastras, all the Brahmins have

reached this conclusion.

ਸ੍ਰਿੰਗੀ ਰਿਖੀਸਨ ਆਏ ਤਵਾਲਯ ਯਾਹੀ ਚੁਭੈ ਚਿਤ ਬਾਤ ਹਮਾਰੇ ॥੪॥

sira(n)gee rikheesan aae tavaalay yaahee chubhai chit baat hamaare ||4||

‘We have contemplated that the Horny Rikhi should be invited to your

house.(4)

ਜੌ ਚਿਤ ਬੀਚ ਰੁਚੈ ਮਹਾਰਾਜ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਮਾਨਸ ਸੋਈ ਪਠੈਯੈ ॥

jau chit beech ruchai mahaaraaj bulai kai maanas soiee paThaiyai ||

'If Your Revered Honour, think appropriate, some how, Bibhandav Rikhi,

ਕੌਨੇ ਉਪਾਇ ਬਿਭਾਡਵ ਕੋ ਸੁਤ ਯਾ ਪੁਰ ਬੀਥਨ ਮੈ ਬਹਿਰੈਯੈ ॥

kauane upai bibhaaddav ko sut yaa pur beethan mai bahiraiyai ||

may be invited to go around blessing the city.

ਦੇਸ ਬਸੈ ਫਿਰਿ ਕਾਲ ਨਸੈ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਸਾਚ ਇਹੈ ਠਹਿਰੈਯੈ ॥

dhes basai fir kaal nasai chit bheetar saach ihai Thahiraiyai ||

'It is true, ifhe dwells in this country, the famine will be eradicated.

ਜੌ ਨਹਿ ਆਵੈ ਤੋ ਪੂਤ ਭਿਜਾਇ ਕਿ ਆਪਨ ਜਾਇ ਉਤਾਇਲ ਲਯੈਯੈ ॥੫॥

jau neh aavai to poot bhijai k aapan jai utail layaiyai ||5||

'If he cannot come himself then, he may be requested to send his son,'(5)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sortha

ਭ੍ਰਿਤ ਮਿਤ ਪੂਤ ਪਠਾਇ ਰਾਜਾ ਅਤਿ ਹਾਯਲ ਭਯੋ ॥

bhirat mit poot paThai raajaa at haayal bhayo ||

Extremely aggrieved, Raja sent his friends, the sons, and many others.

ਆਪਨਹੂੰ ਲਪਟਾਇ ਚਰਨ ਰਹਿਯੋ ਆਯੋ ਨ ਮੁਨਿ ॥੬॥

aapanahoo(n) lapaTai charan rahiyo aayo na mun ||6||

He, himself, fell on his feet, but the sage did not acquiesce.(6)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੌਨ ਉਪਾਇ ਕਹੋ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥

baiTh bichaar keeyo sabh logan kauan upai kaho ab keejai ||

Then all the people gathered around and contemplated, 'what to do.'

ਆਪਹਿ ਜਾਇ ਥਕਿਯੋ ਹਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਰਿਖਿ ਤੌ ਅਜਹੂੰ ਨਹਿ ਭੀਜੈ ॥

aapeh jai thakiyo hamaro nirap so rikh tau ajahoo(n) neh bheejai ||

Raja had himself tried hard, but could not get the sage to consent,

ਜੋ ਤਿਹ ਲਯਾਇ ਬੁਲਾਇ ਯਹਾ ਤਿਹ ਕੌ ਯਹ ਦੇਸ ਦੁਧਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥

jo teh layai bulai yahaa teh kau yeh dhes dhudhaa kar dheejai ||

(He declared) Any body who persuades him to come, I will give him half of my kingdom.'

ਯਾ ਤੇ ਲਜਾਇ ਸਬੋ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਮੁਨੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸਭੈ ਤਪੁ ਛੀਜੈ ॥੭॥

yaa te lajai sabo gireh aai munee sukh pai sabhai tap chheejai ||7||

(People thought) 'Ashamed (of not being able to persuade), the Raja has shut himself in the house, now we all will strive to bring the sage.'(7)

ਪਾਤ੍ਰ ਸਰੂਪ ਹੁਤੀ ਤਿਹ ਠੌਰ ਸੋਊ ਚਲਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਈ ॥

paatr saroop hutee teh Thauar souoo chal kai nirap ke gireh aaiee ||

There lived a pretty prostitute; she came to Raja's palace.

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸਮੁਝਾਈ ॥

bhedh abhedh kee baat sabhai keh kai mukh te sabh hee samujhaiee ||

She divulged her actions to the people at large that,

ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਚਲੀ ਤਿਤ ਕੋ ਮਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਬਿਰਮਾਈ ॥

paan chabai chalee tit ko man dhev adhevan ko biramaiee ||

Chewing beetle-nut she had walked over to appease the devils and the

gods.

ਅਨੰਦ ਲੋਕ ਭਏ ਤਜਿ ਸੋਕ ਸੁ ਸੋਕ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥੮॥

ana(n)dh lok bhe taj sok su sok kee baat sabhai bisaraiee ||8||

On seeing her proceeding (now to the palace), the people were filled with bliss.(8)

ਕਾ ਬਪੁਰੋ ਮੁਨਿ ਹੈ ਸੁਨਿ ਹੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨੈਕ ਜੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਨ ਪੈਹੌ ॥

kaa bapuro mun hai sun he nirap naik jo nain nihaaran paihau ||

'Listen my sovereign Raja, a sage isjust a meagre object for me, he would not dare to look into my eyes even.

ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ ਤਿਸੈ ਉਰਝਾਇ ਸੁ ਬਾਤਨ ਸੌ ਅਪਨੇ ਬਸਿ ਕੈਹੌ ॥

roop dhikhai tisai urajhai su baatan sau apane bas kaihau ||

'I will display him my charm and will get him enchanted through my talks.

ਪਾਗ ਬੰਧਾਇ ਜਟਾਨ ਮੁੰਡਾਇ ਸੁ ਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਤਵਾਲਯ ਲਯੈਹੌ ॥

paag ba(n)dhai jaTaan mu(n)ddai su taa nirap jai tavaalay layaihau ||

'I will get his hair-locks shaven off and bring him to your palace with a

turban on.

ਕੇਤਿਕ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਇਹ ਨਾਥ ਤਵਾਨਨ ਤੇ ਟੁਕ ਆਇਸੁ ਪੈਹੌਂ ॥੯॥

ketik baat suno ieh naath tavaanan te Tuk aais paihau ||9||

‘Observe my miraculous charm; he, himself, will come and serve you the meals.(9)

ਕੇਤਿਕ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਮੁਹਿ ਹੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਰਨ ਤੋਰਿ ਅਕਾਸ ਤੇ ਲ੍ਯੈਹੌਂ ॥

ketik baat suno muh he nirap taaran tor akaas te layaihau ||

‘Hearken to what I am saying, my Raja, I am capable of bringing stars from the sky.

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਹਾ ਨਰ ਹੈ ਬਰ ਦੇਵਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਬਸਿ ਕੈਹੌਂ ॥

dhev adhev kahaa nar hai bar dhevan ko chhin mai bas kaihau ||

‘I have gained control over many great gods and the devils in a matter of

moments.

ਦਜੋਸ ਕੇ ਬੀਚ ਚੜੈ ਹੌ ਨਿਸਾਕਰ ਰੈਨਿ ਸਮੈ ਰਵਿ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟੈ ਹੌ ॥

dhayos ke beech chaRai hau nisaakar rain samai rav ko pragaTai hau ||

‘I have produced the Moon during day and the Sun when it was dark.

ਗਜਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੌ ਬਿਧਿ ਕੀ ਬੁਧਿ ਕੌ ਬਿਧਿ ਸੌ ਬਿਸਰੈਹੌ ॥੧੦॥

gayaareh rudhran ko har kau bidh kee budh kau bidh sau bisaraihau ||10||

‘I will invalidate the intelligence of eleven Ruderans (cry-babies).’(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਐਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥

aaise bachan uchaar tiray teh te kiyo payaan ||

After making such commitments, she departed from the place,

ਪਲਕ ਏਕ ਬੀਤੀ ਨਹੀ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚੀ ਆਨਿ ॥੧੧॥

palak ek beetee nahee tahaa pahoo(n)chee aan ||11||

And in the twinkling of eyes, arrived at the place.(11)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਦੇਖਿ ਤਪੋਧਨ ਕੌ ਬਨ ਮਾਨਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

dhekh tapodhan kau ban maanan moh rahee man mai sukh paayo ||

On seeing the sage Ban, she was infatuated, and felt relieved.

ਖਾਤ ਬਿਭਾਡਵ ਜੂ ਫਲ ਥੋ ਤਿਨ ਡਾਰਿਨ ਸੋ ਪਕਵਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

khaat bibhaaddav joo fal tho tin ddaarin so pakavaan lagaayo ||

Instead of fruits from the branches of the trees, she laid down various

delicacies for the son of Bibhandav.

ਭੂਖ ਲਗੀ ਜਬ ਹੀ ਮੁਨਿ ਕੌ ਤਬ ਹੀ ਤਹ ਠੌਰ ਛੁਧਾਤਰ ਆਯੋ ॥

bhookh lagee jab hee mun kau tab hee teh Thauar chhudhaatar aayo ||

When the sage felt hungry, he came to the place.

ਤੇ ਫਲ ਖਾਇ ਰਹਿਯੋ ਬਿਸਮਾਇ ਮਹਾ ਮਨ ਭੀਤਰ ਮੋਦ ਬਢਾਯੋ ॥੧੨॥

te fal khai rahiyo bisamai mahaa man bheetar modh baddaayo ||12||

He ate those viands and experienced a great satisfaction in his mind.(12)

ਸੋਚ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੋ ਮੁਨਿ ਏ ਫਲ ਦੈਵ ਕਹਾ ਉਪਜਾਯੋ ॥

soch bichaar keeyo chit mo mun e fal dhaiv kahaa upajaayo ||

He thought, ‘Have these fruits grown on these trees.

ਕਾਨਨ ਮੈ ਨਿਰਖੇ ਨਹਿ ਨੇਤ੍ਰਨ ਆਜੁ ਲਗੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਚਬਾਯੋ ॥

kaanan mai nirakhe neh netran aaj lage kabahoo(n) na chabaayo ||

‘I have never seen them through my own eyes in this jungle before.

ਕੈ ਮਘਵਾ ਬਲੁ ਕੈ ਛਲੁ ਕੈ ਹਮਰੇ ਤਪ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕਨ ਆਯੋ ॥

kai maghavaa bal kai chhal kai hamare tap ko avilokan aayo ||

‘It could be Lord Indra, himself, who had grown them to test me,

ਕੈ ਜਗਦੀਸ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਮੋ ਪਰ ਮੋਰੇ ਰਿਝਾਵਨ ਕਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥੧੩॥

kai jagadhees kirapaa kar mo par more rijhaavan kaaj banaayo ||13||

'Or could it be that the God, to reward me, has endowed me these.'(13)

ਆਨੰਦ ਯੌ ਉਪਜਯੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਨਿ ਚੌਕ ਰਹਿਯੋ ਬਨ ਕੇ ਫਲ ਖੈ ਕੈ ॥

aana(n)dh yau upajayo man mai mun chauak rahiyo ban ke fal khai kai ||

After relishing them, he felt being taken aback.

ਕਾਰਨ ਹੈ ਸੁ ਕਛੂ ਇਨ ਮੈ ਕਹਿ ਐਸੇ ਰਹਿਯੋ ਚਹੂੰ ਓਰ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥

kaaran hai su kachhoo in mai keh aaise rahiyo chahoo(n) or chitai kai ||

Looking around in all the four corners he thought, 'There must be some reason behind this.'

ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਧਰੇ ਇਕ ਸੁੰਦਰਿ ਠਾਢੀ ਤਹਾ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢੈ ਕੈ ॥

haar si(n)gaar dhare ik su(n)dhar Thaaddee tahaa man modh baddai kai ||

He noticed a pretty lady, fully decorated, standing in front him.

ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਮਹਿ ਭੂਖਨ ਪੈ ਮਹਿਭੂਖਨ ਕੌ ਮਨੋ ਭੂਖਿਤ ਕੈ ਕੈ ॥੧੪॥

sobhit hai meh bhookhan pai mahibhookhan kau mano bhookhit kai kai

||14||

He was looking like the symbol of the earthly beauty.(14)

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਜਗੇ ਅਤਿ ਹੀ ਇਕ ਮਾਨਨਿ ਕਾਨਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥

joban jeb jage at hee ik maanan kaanan beech biraajai ||

In the presence of the wondrous lady, his youth appeared to gleam.

ਨੀਲ ਨਿਚੋਲ ਸੇ ਨੈਨ ਲਸੈ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਮਨੋਜਵ ਕੋ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥

neel nichol se nain lasai dhut dhekh manojav ko man laajai ||

Her lotus-like eyes sparkled and even the Cupid was made to face modesty.

ਕੋਕ ਕਪੋਤ ਕਲਾਨਿਧਿ ਕੇਹਰਿ ਕੀਰ ਕੁਰੰਗ ਕਹੀ ਕਿਹ ਕਾਜੈ ॥

kok kapot kalaanidh kehar keer kura(n)g kahee keh kaajai ||

Rudy sheldrakes, the pigeon, the lions, the parrots, the deer, the elephan

ts, all seemed humble in her presence.

ਸੋਕ ਮਿਟੈ ਨਿਰਖੇ ਸਭ ਹੀ ਛਬਿ ਆਨੰਦ ਕੌ ਹਿਯ ਮੈ ਉਪਰਾਜੈ ॥੧੫॥

sok miTai nirakhe sabh hee chhab aana(n)dh kau hiy mai uparaajai ||15||

All had cast off their afflictions and were feeling blissful.(15)

ਚਿਤ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਮੁਨਿ ਹੈ ਯਹ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰੌਂ ॥

chit bichaar kiyo apane man ko mun hai yeh taeh nihaarau ||

The sage contemplated in his mind, and thought,

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਿ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਕਿਧੌਂ ਨਰ ਦੇਵ ਰੁ ਦੇਵ ਬਿਚਾਰੌਂ ॥

dhev adhev k jachh bhuja(n)g kidhau nar dhev r dhev bichaarau ||

'Prom among the gods, devils and Bhujang, who could she be?

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਕੋਊ ਤਾ ਪਰ ਆਜ ਸਭੈ ਤਨ ਵਾਰੌਂ ॥

raaj kumaar biraajat hai kouoo taa par aaj sabhai tan vaarau ||

'She, rather, looks like a princess, I am sacrifice to her.

ਯਾਹੀ ਕੋ ਤੀਰ ਰਹੌਂ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਕਰੌਂ ਤਪਸਜਾ ਬਨ ਬੀਚ ਬਿਹਾਰੌਂ ॥੧੬॥

yaahee ko teer rahau dhin rain karau tapasayaa ban beech bihaarau ||16||

'I will, for ever, stay with her and would continue with my meditation in the

jungle.’(16)

ਜਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਹਮ ਸੌ ਤੁਮ ਕੋ ਹੈ ॥

jai pranaam kiyo teh ko sun baat kaho ham sau tum ko hai ||

He came forward and said to her, ‘Please talk to me and tell me who are you?

ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੀ ਦੁਹਿਤ ਕਿਧੌ ਰਾਮ ਕੀ ਬਾਮ ਹੁਤੀ ਬਨ ਸੋਹੈ ॥

dhev adhevan kee dhuhit kidhau raam kee baam hutee ban sohai ||

‘Are you the daughter of either a god or a devil, or you are Rama’s Sita?

ਰਾਜਸਿਰੀ ਕਿਧੌ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਤੂ ਜਛ ਭੁਜੰਗਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥

raajasiree kidhau raaj kumaar too jachh bhuja(n)gan ke man mohai ||

‘Are you a Rani or sovereign princess or are you the daughter of Jachh Or Bhujang (gods)

ਸਾਚ ਉਚਾਰੁ ਸਚੀ ਕਿ ਸਿਵਾ ਕਿ ਤੁਹੀ ਰਤਿ ਹੈ ਪਤਿ ਕੋ ਮਗੁ ਜੋਹੈ ॥੧੭॥

saach uchaar sachee k sivaa k tuhee rat hai pat ko mag johai ||17||

‘Tell me truthfully whether you are Shiva’s consort and waiting for him on

the way-side?'(17)

ਨਾਥ ਸਚੀ ਰਤਿ ਹੌ ਨ ਸਿਵਾ ਨਹਿ ਹੌਗੀ ਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕੀ ਜਾਈ ॥

naath sachee rat hau na sivaa neh hauagee na raaj kumaar kee jaiee ||

(Reply) 'Oh, my master, listen, I am neither Shiva's woman nor a sovereign princess.

ਰਾਜਸਿਰੀ ਨਹਿ ਜਛ ਭੁਜੰਗਨਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਹੀ ਉਪਜਾਈ ॥

raajasiree neh jachh bhuja(n)gan dhev adhev nahee upajaiee ||

'Neither I am Rani, nor I belong to Jachh, Bhujang, god or devils.

ਰਾਮ ਕੀ ਬਾਮ ਨ ਹੋ ਅਥਿਤੀਸ ਰਿਖੀਸ ਉਦਾਲਕ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਈ ॥

raam kee baam na ho athitees rikhees udhaalak kee tiray jaiee ||

'Neither I am Rama's Sita nor I belong to the sage ofthe poor.

ਏਕੁ ਜੁਗੀਸ ਸੁਨੇ ਤੁਮਹੂੰ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਬਰਬੇ ਕਹ ਆਈ ॥੧੮॥

ek jugees sune tumahoo(n) teh te tumare barabe keh aaiee ||18||

'I had heard about you as a magnanimous yogi, and I have come to marry

you.’(18)

ਚੰਚਲ ਨੈਨ ਕਿ ਚੰਚਲਤਾਈ ਸੋ ਟਾਮਨ ਸੌ ਤਿਹ ਕੋ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥

cha(n)chal nain k cha(n)chalataiee so Taaman sau teh ko kar dheeno ||

Her frolicsome eyes had magical effect on him.

ਹਾਵ ਸੁ ਭਾਵ ਦਿਖਾਇ ਘਨੇ ਛਿਨਕੇਕ ਬਿਖੈ ਮੁਨਿ ਜੂ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥

haav su bhaav dhikhai ghane chhinakek bikhai mun joo bas keeno ||

Through coquetry she enticed him and brought him under her control.

ਪਾਗ ਬੰਧਾਇ ਜਟਾਨ ਮੁੰਡਾਇ ਸੁ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਬਨਾਇ ਨਵੀਨੋ ॥

paag ba(n)dhai jaTaan mu(n)ddai su bhookhan a(n)g banai naveeno ||

Getting his tresses shaved off, she made him to wear a turban.

ਜੀਤਿ ਗੁਲਾਮ ਕਿਯੋ ਅਪਨੌ ਤਿਹ ਤਾਪਸ ਤੇ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥੧੯॥

jeet gulaam kiyo apanau teh taapas te girasatee kar leeno ||19||

She won him over and, from a sage, she transformed him into

householder.(19)

ਤਾਪਸਤਾਈ ਕੋ ਤਜਾਗ ਤਪੀਸ੍ਵਰ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਪੈ ਚਿਤ ਕੈ ਉਰਝਾਯੋ ॥

taapasataiee ko tayaag tapeesavair taa tiray pai chit kai urajhaayo ||

Relinquishing all his austerities, the celibate tUrned into a householder.

ਪਾਇ ਬ੍ਰਤੋਤਮ ਕੌਂ ਤਰੁਨੀ ਤਨ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਅਸੋਕੁਪਜਾਯੋ ॥

pai bratotam kau tarunee tan sok nivaar asokupajaayo ||

After winning over the sage the woman eradicated her tribulations.

ਭਾਤਿ ਅਨੇਕ ਬਿਹਾਰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਤ ਸੁਤਾ ਖਟ ਪੂਤੁਪਜਾਯੋ ॥

bhaat anek bihaarat su(n)dhar saat sutaa khaT pootupajaayo ||

By making love invariably she gave birth to seven boys and six daughters.

ਤਜਾਗ ਦਯੇ ਬਨ ਕੋ ਬਸਿਬੋ ਪੁਰ ਭੀਤਰ ਕੋ ਬਸਿਯੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥੨੦॥

tayaag dhaye ban ko basibo pur bheetar ko basiyo man bhaayo ||20||

Then she decided to abdicate the jungle-life and to come and live in the city.(20)

ਏਕ ਮਹਾ ਬਨ ਹੈ ਸੁਨਿ ਹੋ ਮੁਨਿ ਆਜੁ ਚਲੈ ਤਹ ਜਾਇ ਬਿਹਾਰੈ ॥

ek mahaa ban hai sun ho mun aaj chalai teh jai bihaarai ||

‘Listen to me, my sage, there is one beautiful jungle, let us go there and

make love.

ਫੂਲ ਘਨੇ ਫਲ ਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਜਮੁਨਾ ਕੇ ਕਿਨਾਰੈ ॥

fool ghane fal raajat su(n)dhar fool rahe jamunaa ke kinaarai ||

There are a lot of fruits and fruit trees and it is situated at the banks of River Jamuna.

ਤਯਾਗ ਬਿਲੰਬ ਚਲੋ ਤਿਤ ਕੋ ਤੁਮ ਕਾਨਨ ਸੋ ਰਮਨੀਯ ਨਿਹਾਰੈ ॥

tayaag bila(n)b chalo tit ko tum kaanan so ramaneey nihaarai ||

Abandoning this jungle, you must go there because that is much more

captivating.

ਕੇਲ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਆਪਸ ਮੈ ਦੋਊ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੌ ਸਭ ਦ੍ਰਪ ਨਿਵਾਰੈ ॥੨੧॥

kel karai mil aapas mai dhouoo ka(n)dhrap kau sabh dhrap nivaarai ||21||

We will go there, make-love and rend the ego of the Cupid.(21)

ਕਾਨਨ ਜੇਤਿਕ ਥੇ ਤਿਹ ਦੇਸ ਸਭੈ ਅਥਿਤੇਸ ਕੋ ਬਾਲ ਦਿਖਾਏ ॥

kaanan jetik the teh dhes sabhai athites ko baal dhikhaae ||

ਕਾਖ ਤੇ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਕਾਢਿ ਜਰਾਵਕਿ ਜੇਬ ਜਰੇ ਪਹਿਰਾਏ ॥

kaakh te ka(n)kan ku(n)ddal kaadd jaraavak jeb jare pahiraae ||

ਮੋਹਿ ਰਹਿਯੋ ਤਿਹ ਕੌ ਲਖਿ ਕੈ ਮੁਨਿ ਜੋਗ ਕੈ ਨਯਾਸ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਏ ॥

moh rahiyo teh kau lakh kai mun jog kai nayaas sabhai bisaraae ||

ਕਾਹੂੰ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕਿਯੋ ਨਹਿ ਤਾ ਕਹ ਆਪਨ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਮੁਨਿ ਆਏ ॥੨੨॥

kaahoo(n) prabodh kiyo neh taa keh aapan hee gireh mai mun aae ||22||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਾਤ ਸੁਤਾ ਆਗੇ ਕਰੀ ਤੀਨੁ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਤ ਲੀਨ ॥

saat sutaa aage karee teen tirayeh sut leen ||

She asked their seven daughters to walk ahead and picked three sons in her lap.

ਇਕ ਕਾਧੇ ਇਕ ਕਾਖ ਮੈ ਖਸਟਮ ਮੁਨਿ ਸਿਰ ਦੀਨ ॥੨੩॥

eik kaadhe ik kaakh mai khasaTam mun sir dheen ||23||

She took two sons on her own shoulders and remaining two she made the

sage to pick up.(23)

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

Totak Chhand

ਪੁਰ ਮੈ ਰਿਖਿ ਆਇ ਸੁਨੇ ਜਬ ਹੀ ॥

pur mai rikh aai sune jab hee ||

ਜਨ ਪੂਜਨ ਤਾਹਿ ਚਲੇ ਸਭ ਹੀ ॥

jan poojan taeh chale sabh hee ||

When the people heard about the arrival of the sage, they all swarmed to worship him.

ਚਿਤ ਭਾਤਹਿ ਭਾਤਿ ਅਨੰਦਿਤ ਹ੍ਵੈ ॥

chit bhaateh bhaat ana(n)dhit havai ||

ਬ੍ਰਿਧ ਬਾਲ ਨ ਜ੍ਵਾਨ ਰਹਿਯੋ ਘਰ ਕ੍ਵੈ ॥੨੪॥

biradh baal na javaiaan rahiyo ghar kavai ||24||

They all felt blissful and none, neither the old nor the young, remained

behind.(24)

ਸਭ ਹੀ ਕਰ ਕੁੰਕਮ ਫੂਲ ਲੀਏ ॥

sabh hee kar ku(n)kam fool le'ee ||

ਮੁਨਿ ਊਪਰ ਵਾਰਿ ਕੈ ਡਾਰਿ ਦੀਏ ॥

mun uoopar vaar kai ddaar dhe'ee ||

They all welcomed the sage with the flowers, and sprinkled saffron.

ਲਖਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੌ ਰਿਖਿ ਯੌ ਹਰਖਿਯੋ ॥

lakh kai tin kau rikh yau harakhiyo ||

ਤਬ ਹੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਜਯੋ ਬਰਖਿਯੋ ॥੨੫॥

tab hee ghan saavan jayo barakhiyo ||25||

The sage was gratified, and the rain started to pour like it did in the month

of Saawan.(25}

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਰਖਿਯੋ ਤਹਾ ਅਸੇਖ ਜਲ ਹਰਖੇ ਲੋਕ ਅਪਾਰ ॥

barakhiyo tahaa asekh jal harakhe lok apaar ||

The people felt great relief with the rain,

ਭਯੋ ਸੁਕਾਲ ਦੁਕਾਲ ਤੇ ਐਸੇ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥੨੬॥

bhayo sukaal dhukaal te aaise charit nihaar ||26||

And the famine was turned into the period of abundance.(26)

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

Totak Chhand

ਘਨ ਜਯੋ ਬਰਖਿਯੋ ਸੁ ਘਨੋ ਤਹ ਆਈ ॥

ghan jayo barakhiyo su ghano teh aaiee ||

ਪੁਨਿ ਲੋਕਨ ਕੇ ਉਪਜੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥

pun lokan ke upajee dhuchitaiee ||

When it kept on raining incessantly for long time, people's minds were filled with apprehension:

ਜਬ ਲੌ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਰਿਖਿ ਰਾਜ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥

jab lau gireh te rikh raaj na jai hai ||

ਤਬ ਲੌ ਗਿਰਿ ਗਾਵ ਬਰਾਬਰਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੨੭॥

tab lau gir gaav baraabar havai hai ||27||

Perhaps it would never stop as long as sage lived there and their houses might disintegrate into the ground.(27)

ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਪਾਤ੍ਰਹਿ ਬੋਲਿ ਲਿਯੋ ॥

tab hee teh paatreh bol liyo ||

ਨਿਜੁ ਆਧਿਕ ਦੇਸ ਬਟਾਇ ਦਿਯੋ ॥

nij aadhik dhes baTai dhiyo ||

Then they called the prostitute and got halfthe sovereignty endowed to

her.

ਪੁਨਿ ਤਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਰਿਖਿ ਕੌ ਤੁਮ ਟਾਰੋ ॥

pun taeh kahiyo rikh kau tum Taaro ||

ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥੨੮॥

pur baasin ko sabh sok nivaaro ||28||

They requested her to take the sage away and eliminate the anxiety of the town's inhabitants.(28)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਬੈਸ ਬਿਤੀ ਬਸਿ ਬਾਮਹੁ ਕੇ ਬਿਸੁਨਾਥ ਕਹੂੰ ਹਿਯ ਮੈ ਨ ਸਰਿਯੋ ॥

bais bitee bas baamahu ke bisunaath kahoo(n) hiy mai na sariyo ||

The woman, then, asked the sage, 'You are spending your life under the directives of a female and never meditated on God

ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਯੋ ਬਰਰਾਤ ਕਹਾ ਬਿਨੁ ਬੇਦ ਕੇ ਬਾਦਿ ਬਿਬਾਦਿ ਬਰਿਯੋ ॥

bisa(n)bhaar bhayo bararaat kahaa bin bedh ke baadh bibaadh bariyo ||

'Now you have become a burden on the earth as you have renounced even

the oration of Vedas.

ਬਹਿ ਕੈ ਬਲੁ ਕੈ ਬਿਝੁ ਕੈ ਉਝ ਕੈ ਤੁਹਿ ਕਾਲ ਕੋ ਖਜਾਲ ਕਹਾ ਬਿਸਰਿਯੋ ॥

beh kai bal kai bijh kai ujh kai tuh kaal ko khayaal kahaa bisariyo ||

‘Losing self-control you are mumbling and have abandoned the dread of Kaal, the god of death.

ਬਨਿ ਕੈ ਤਨਿ ਕੈ ਬਿਹਰੌ ਪੁਰ ਮੈ ਜੜ ਲਾਜਹਿ ਲਾਜ ਕੁਕਾਜ ਕਰਿਯੋ ॥੨੯॥

ban kai tan kai biharau pur mai jaR laajeh laaj kukaaj kariyo ||29||

‘Deserting the jungle and roaming around the town, you are dishonouring

your reverence.’(29)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਐਸੋ ਮੁਨਿਜ ਮਨ ਮੈ ਕਿਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥

bachan sunat aaiso munij man mai kiyo bichaar ||

When he heard such pontificating, he pondered over,

ਤੁਰਤ ਬਨਹਿ ਪੁਰਿ ਛੋਰਿ ਕੈ ਉਠਿ ਭਾਜਿਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੩੦॥

turat baneh pur chhor kai uTh bhaajiyo bisa(n)bhaar ||30||

And immediately left the town and headed towards the jungle.(30)

ਪ੍ਰਿਥਮ ਆਨਿ ਕਾਢਿਯੋ ਰਿਖਹਿ ਮੇਘ ਲਯੋ ਬਰਖਾਇ ॥

piratham aan kaaddiyo rikheh megh layo barakhai ||

First she brought him and got the rain to pour down,

ਅਰਧ ਰਾਜ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਲੀਨੌ ਆਪੁ ਬਟਾਇ ॥੩੧॥

aradh raaj teh nirapat ko leenau aap baTai ||31||

Then made Raja to give her half the kingdom.(31)

ਸਤ ਟਾਰਿਯੋ ਤਿਹ ਮੁਨਿਜ ਕੋ ਅਰਧ ਦੇਸ ਕੌ ਪਾਇ ॥

sat Taariyo teh munij ko aradh dhes kau pai ||

For sake of half of the domain she ravaged the veneration of the sage,

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕਰੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩੨॥

bhaat bhaat ke sukh kare hiradhai harakh upajai ||32||

And being satiated, she provided him numerous exhilaration.(32)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਦਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੧੪॥੨੨੩੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chauadhas charitr samaapatam sat subham sat ||114||2239||afajoo(n)||

114th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (114)(2237)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਿਖੀ ਗੌਤਮ ਬਨ ਮੈ ਬਸੈ ਤਾਹਿ ਅਹਿਲਜਾ ਤ੍ਰੀਯ ॥

rikhee gauatam ban mai basai taeh ahilayaa treey ||

The sage, Rishi Gautam lived in a jungle; Ahliya was his wife.

ਮਨਸਾ ਬਾਚਾ ਕਰਮਨਾ ਬਸਿ ਕਰਿ ਰਾਖਿਯੋ ਪੀਯ ॥੧॥

manasaa baachaa karamanaa bas kar raakhiyo peey ||1||

Through incantations, she had gained authority over her husband.(1)

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਤਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਕੋਇ ॥

suree aasuree ki(n)nranee taa sam aauar na koi ||

Among wives of gods, devils, Kinners, there was none,

ਰੂਪਵਤੀ ਤ੍ਰੈ ਲੋਕ ਮੈ ਤਾ ਸੀ ਅਉਰ ਨ ਹੋਇ ॥੨॥

roopavatee trai lok mai taa see aaur na hoi ||2||

As pretty as she through out the domain ofheaven.(2)

ਸਿਵਾ ਸਚੀ ਸੀਤਾ ਸਤੀ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥

sivaa sachee seetaa satee taa ko roop nihaar ||

Shiva’s consort, Saachi, Sita and other devout woman,

ਰਹਤ ਨਾਰਿ ਨਿਹੁਰਾਇ ਕਰਿ ਨਿਜ ਘਟਿ ਰੂਪ ਬਿਚਾਰਿ ॥੩॥

rahat naar nihurai kar nij ghaT roop bichaar ||3||

Always looked towards her to correlate their beauty.(3)

ਗੌਤਮ ਰਿਖਿ ਕੇ ਦੇਵ ਸਭ ਗਏ ਕੌਨਹੂੰ ਕਾਜ ॥

gauatam rikh ke dhev sabh ge kauanahoo(n) kaaj ||

On a special mission, all the gods called at Gautam Rishi.

ਰੂਪ ਅਹਿਲਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝਿ ਰਹਿਯੋ ਸੁਰ ਰਾਜ ॥੪॥

roop ahilayaa ko nirakh reejh rahiyo sur raaj ||4||

Reflecting upon the beauty of Ahliya, Lord Indra was charmed.(4)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਬਾਸਵ ਕੀ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹੂ ਬਸਿ ਭਈ ॥

baasav kee chhab her tiyaa hoo bas bhiee ||

Enticed by the handsomeness ofIndra, the women fell for him too,

ਬਿਰਹ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬੀਚ ਬੂਡਿ ਸਭ ਹੀ ਗਈ ॥

bireh samu(n)dh ke beech boodd sabh hee giee ||

And she felt thoroughly drenched in the sea of separatio.

ਤੀਨ ਲੋਕ ਕੋ ਨਾਥ ਜੁ ਭੇਟਨ ਪਾਇਯੈ ॥

teen lok ko naath ju bheTan paiyai ||

(She thought) ‘IfI attain this one who propels all the three domains,

ਹੋ ਜੋਬਨ ਜੜ ਮੁਨਿ ਤੀਰ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਇਯੈ ॥੫॥

ho joban jaR mun teer na birathaa gavaiyai ||5||

‘Then, I will not waste my youth by living with this foolish sage.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਅਬਲਾ ਸੁਰ ਰਾਜ ਕੇ ਮੋਹੀ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥

tab abalaa sur raaj ke mohee roop nihaar ||

This vulnerable lady was captivated with the magnanimity of Lord Indra,

ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਕੌਂ ਹਨਯੌ ਘਾਯਲਿ ਭਈ ਸੁਮਾਰ ॥੬॥

har ar sar taa kau hanayau ghaayal bhiee sumaar ||6||

And Shiva was badly hurt through his adversary, (the Cupid).(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕੌਨ ਉਪਾਇ ਸੁਰੇਸਹਿ ਪੈਯੈ ॥

kauan upai sureseh paiyai ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲੈਯੈ ॥

paThai sahacharee taeh bulaiyai ||

‘What should I do to achieve him? Should I send my friend to call him?

ਏਕ ਰੈਨਿ ਜੌ ਭੇਟਨ ਪਾਊ ॥

ek rain jau bheTan paauoo ||

ਤਾ ਪਰ ਸੁਨੋ ਸਖੀ ਬਲਿ ਜਾਊ ॥੭॥

taa par suno sakhee bal jaauoo ||7||

‘Even if I get only one chance of meeting, then, listen my friend, I will be a

sacrifice to him.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੋਗਨੇਸੁਰੀ ਸਹਚਰੀ ਸੋ ਤਿਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥

joganesuree sahacharee so tin liee bulai ||

She called her friend Jognesary,

ਸਕਲ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੮॥

sakal bhedh samujhai kai har prat dhiee paThai ||8||

She related her the secret and sent her to Lord Indra.(8)

ਜਾਇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਰ ਰਾਜ ਸੋ ਭੇਦ ਸਖੀ ਸਮਝਾਇ ॥

jai kahiyo sur raaj so bhedh sakhee samajhai ||

The friend went and conveyed the secret to Indra.

ਸੁਨਤ ਅਹਿਲਜਾ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਰੀਝਿ ਰਹਿਯੋ ਸੁਰ ਰਾਇ ॥੯॥

sunat ahilayaa kee birathaa reejh rahiyo sur rai ||9||

Or learning the predicament of Ahliya, Indra was overwhelmed.(9)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਬਾਲਿ ਗਿਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਸੁਨੋ ਹਰਿ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦਿਯੋ ਨ ਦਿਯੋ ਹੈ ॥

baal giree bisa(n)bhaar suno har bhaal bikhai bi(n)dhiyo na dhiyo hai ||

‘Oh, Lord Indra, listen, the lady has fainted and has not even put on the forehead dot.

ਟਾਮਨ ਸੋ ਕੇਹੂੰ ਤਾਹਿ ਕਰਿਯੋ ਜਿਨ ਆਜੁ ਲਗੇ ਨ ਸਿੰਗਾਰ ਕਿਯੌ ਹੈ ॥

Taaman so kehoo(n) taeh kariyo jin aaj lage na si(n)gaar kiyau hai ||

‘As she has been affected by some one’s magical spell, she has not done any make-up.

ਬੀਰੀ ਚਬਾਇ ਸਕੈ ਨ ਸਖੀ ਪਰ ਪਾਇ ਰਹੀ ਨਹਿ ਪਾਨਿ ਪਿਯੋ ਹੈ ॥

beeree chabai sakai na sakhee par pai rahee neh paan piyo hai ||

‘In spite of ardent requests by her friends, she has not chewed any beetle nuts.

ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਮਨ ਮਾਨਨਿ ਕੋ ਮਨੋ ਮੋਹਿ ਲਿਯੋ ਹੈ ॥੧੦॥

beg chalo ban baiThe kahaa man maanan ko mano moh liyo hai ||10||

‘Please come quick, what are you thinking, you have won over the heart of

the sage's wife.'(10)

ਕ੍ਰੋਰਿ ਕ੍ਰਲਾਪ ਕਰੈ ਕਮਲਾਛਨਿ ਦਯੋਸ ਨਿਸਾ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਸੋਵੈ ॥

kror kralaap karai kamalaachhan dhayos nisaa kabahoo(n) neh sovai ||

ਸਾਪਿਨ ਜਯੋ ਸਸਕੈ ਛਿਤ ਊਪਰ ਲੋਕ ਕੀ ਲਾਜ ਸਭੈ ਹਠਿ ਖੋਵੇ ॥

saapin jayo sasakai chhit uoopar lok kee laaj sabhai haTh khove ||

ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਧਰੈ ਨਹਿ ਸੁੰਦਰਿ ਆਂਸ੍ਵਨ ਸੌ ਸਸਿ ਆਨਨ ਧੋਵੈ ॥

haar si(n)gaar dharai neh su(n)dhar aa(n)savain sau sas aanan dhovai ||

ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਤਵ ਮਾਰਗਿ ਕੋ ਮੁਨਿ ਮਾਨਿਨ ਜੋਵੈ ॥੧੧॥

beg chalo ban baiThe kahaa tav maarag ko mun maanin jovai ||11||

ਬਾਤ ਤਪੀਸ੍ਵਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਬਾਸਵ ਬੇਗਿ ਚਲਿਯੋ ਜਹਾ ਬਾਲ ਬਿਹਾਰੈ ॥

baat tapeesavairan kee sun baasav beg chaliyo jahaa baal bihaarai ||

The Lord, conceding to this lady's request, started to walk to the place

where that Lady was.

ਬੀਰੀ ਚਬਾਇ ਸੁ ਬੇਖ ਬਨਾਇ ਸੁ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਸਵਾਰੈ ॥

beeree chabai su bekh banai su baareh baar si(n)gaar savaarai ||

She had taken the beetle-nuts and had commenced embellishing herself, too.

ਘਾਤ ਪਛਾਨਿ ਚਲਿਯੋ ਤਿਤ ਕੌ ਮੁਨਿ ਸ੍ਰਾਪ ਕੇ ਤਾਪ ਝੁਕੈ ਝਿਝਕਾਰੈ ॥

ghaat pachhaan chaliyo tit kau mun sraap ke taap jhukai jhijhakaarai ||

Afraid of getting sage's curse, he walked very cautiously,

ਜਾਇ ਸਕੈ ਹਟਿਹੂੰ ਨ ਰਹੈ ਮਤਵਾਰੇ ਕੀ ਭਾਤਿ ਡਿਗੈ ਡਗ ਡਾਰੈ ॥੧੨॥

jai sakai haTihoo(n) na rahai matavaare kee bhaat ddigai ddag ddaarai ||12||

Also as, on the one hand he was dreaded and, on the other, there was the

lover's allurement.(12)

ਬੇਗਿ ਮਿਲੋ ਮਨ ਭਾਵਿਤ ਭਾਵਨਿ ਪਜਾਰੇ ਜੁ ਆਜੁ ਤਿਹਾਰੇ ਭਏ ਹੈਂ ॥

beg milo man bhaavit bhaavan payaare joo aaj tihaare bhe hai(n) ||

ਭੇਟਨ ਕੌ ਮਹਿਰਾਜ ਸਮੈ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਧਿਯਾਨ ਮੌ ਆਜੁ ਗਏ ਹੈਂ ॥

bheTan kau mahiraaj samai mun raaj dhiyaan mau aaj ge hai(n) ||

ਮੀਤ ਅਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਆਸਨ ਭਾਤਿ ਅਨੇਕਨ ਆਨਿ ਲਏ ਹੈਂ ॥

meet ali(n)gan chu(n)ban aasan bhaat anekan aan le hai(n) ||

ਮੋਦ ਬਢਿਯੋ ਮਨ ਭਾਮਨਿ ਕੇ ਮੁਨਿ ਜਾ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਇ ਦਏ ਹੈਂ ॥੧੩॥

modh baddiyo man bhaaman ke mun jaa chit te bisarai dhe hai(n) ||13||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਨਜੋ ਠਨ੍ਯੋ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਕੋ ਰਾਇ ॥

banayo Thanrayo su(n)dhar ghano teen lok ko rai ||

In came the orchestrator of three domains (Indra), dressed handsomely,

ਬਾਸਵ ਸੋ ਪਤਿ ਪਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਨਿਹਿ ਦਯੋ ਬਿਸਰਾਇ ॥੧੪॥

baasav so pat pai tiray muneh dhayo bisarai ||14||

And by accepting him as her husband, she disregarded the sage.(14)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੋ ਖਰਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਮੁਨਿ ਨਾਯਕ ਚੌਕਿ ਪਰਿਯੋ ਹੈ ॥

sronan mo kharako sun kai tab hee mun naayak chauak pariyo hai ||

Hearing the tidings, the supreme of the sages was astonished,

ਧਿਯਾਨ ਦਿਯੋ ਤਜਿ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸ ਕੇ ਤਨ ਸਾਥ ਜਰਿਯੋ ਹੈ ॥

dhiyaan dhiyo taj ke sabh hee tab hee ris ke tan saath jariyo hai ||

Abandoning all his tasks, he flew into a rage,

ਧਾਮ ਕੀ ਓਰ ਚਲਿਯੋ ਉਠਿ ਕੈ ਸੁਰ ਰਾਜ ਲਖਿਯੋ ਤਰ ਖਾਟ ਦੁਰਿਯੋ ਹੈ ॥

dhaam kee or chaliyo uTh kai sur raaj lakhiyo tar khaaT dhuriyo hai ||

He walked over to that house, and, seeing him, Indra hid under the bed.

ਚੌਕਿ ਰਹਿਯੋ ਚਿਤ ਮਾਝ ਕਹਿਯੋ ਯਹ ਕਾਹੂੰ ਨਿਲਾਜ ਕੁਕਾਜ ਕਰਿਯੋ ਹੈ ॥੧੫॥

chauak rahiyo chit maajh kahiyo yeh kaahoo(n) nilaaj kukaaj kariyo hai ||15||

And he thought some shameless person had committed a hideous

misdeed.(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਿਖਿ ਗੋਤਮ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਹਿਯੋ ਕੋ ਆਯੋ ਇਹ ਧਾਮ ॥

rikh gotam ris kai kahiyo ko aayo ieh dhaam ||

Rishi Gautam, in fury, asked who had come to this house.

ਤਬ ਤਿਹ ਅਸ ਉਤਰ ਦਿਯੋ ਰਿਖਹਿ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਬਾਮ ॥੧੬॥

tab teh as utar dhiyo rikheh bihas kar baam ||16||

Then the wife responded laughingly,(16)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮਾਜਾਰ ਇਹ ਠਾ ਇਕ ਆਯੋ ॥

maajaar ieh Thaa ik aayo ||

ਤਮੁ ਕੌ ਹੇਰਿ ਅਧਿਕ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥

tam kau her adhik ddar paayo ||

‘A cat came in and it got dreaded so much on seeing you,

ਚਿਤ ਅਤਿ ਤ੍ਰਸਤ ਖਾਟ ਤਰ ਦੁਰਿਯੋ ॥

chit at trasat khaaT tar dhuriyo ||

ਮੈ ਮੁਨਿ ਜੂ ਤੁਹਿ ਸਾਚੁ ਉਚਰਿਯੋ ॥੧੭॥

mai mun joo tuh saach uchariyo ||17||

‘That it hid under the bed. My dear Rishi, I am telling you the truth.’(17)

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

Totak Chhand

ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਕਛੂ ਨਹਿ ਭੇਦ ਲਹਿਯੋ ॥

mun raaj kachh neh bhedh lahiyo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਜੋ ਕਿਯ ਸੋ ਪਤਿ ਸਾਥ ਕਹਿਯੋ ॥

tiray jo kiy so pat saath kahiyo ||

Munni Raj could not revel and whatever the woman said, he accepted,

ਮਾਜਾਰ ਦੁਰਿਯੋ ਇਹ ਖਾਟ ਤਰੈ ॥

maajaar dhuriyo ieh khaaT tarai ||

ਜਨੁ ਬਾਸਵ ਕੀ ਸਭ ਸੋਭ ਧਰੈ ॥੧੮॥

jan baasav kee sabh sobh dharai ||18||

'This cat, which is gone under the bed, just think, it is earning all the praises like (Lord) Indra.'(18)

ਇਹ ਆਜਿ ਮੁਨੀ ਜਿਨਿ ਕੋਪ ਕਰੋ ॥

eeh aaj munee jin kop karo ||

ਗ੍ਰਿਹਤੀ ਜੁਤ ਜਾਨਿ ਰਹਿਯੋ ਤੁਮਰੋ ॥

girahatee jut jaan rahiyo tumaro ||

'Please, Munni, don't be angry at this cat as it has come to stay here

considering it as a (nice) household.

ਤੁਮ ਜਾਇ ਤਿਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਹੋਮ ਕਰੋ ॥

tum jai tihee gireh hom karo ||

ਰਘੁਬੀਰ ਕਿ ਨਾਮਹਿ ਕੋ ਉਚਰੋ ॥੧੯॥

raghubeer k naameh ko ucharo ||19||

‘You better go away from the house, conduct an oblation and meditate

upon the God’s Name.’(19)

ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਤਹੀ ਮੁਨਿ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥

sun bain tahee mun jaat bhayo ||

ਰਿਖਿ ਨਾਰਿ ਸੁਰੇਸ ਨਿਕਾਰਿ ਦਯੋ ॥

rikh naar sures nikaar dhayo ||

Accepting this, the Rishi went away and the woman took Indra out.

ਕਈ ਦਯੋਸ ਬਿਤੇ ਤਿਹ ਭੇਦ ਸੁਨ੍ਯੋ ॥

kiee dhayos bite teh bhedh sunayo ||

ਅਤਿ ਹੀ ਰਿਸਿ ਕੈ ਨਿਜੁ ਸੀਸੁ ਧੁਨ੍ਯੋ ॥੨੦॥

at hee ris kai nij sees dhunrayo ||20||

A few days passed by and the Rishi learnt about the secret and shook his

head in dismay.(20)

ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਕੈ ਰਿਖਿ ਸ੍ਰਾਪ ਦਿਯੋ ॥

tab hee ris kai rikh sraap dhiyo ||

ਸੁਰ ਨਾਯਕ ਕੌ ਭਗਵਾਨ ਕਿਯੋ ॥

sur naayak kau bhagavaan kiyo ||

Then the sage invoked a curse and made Indra’s body abounded with vulva.

ਭਗ ਤਾਹਿ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭਏ ਤਨ ਮੈ ॥

bhag taeh saha(n)sr bhe tan mai ||

ਤ੍ਰਿਦਸੇਸ ਲਜਾਇ ਰਹਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥੨੧॥

tiradhases lajai rahiyo man mai ||21||

With thousands of vulvas in his body, extremely ashamed, Indra left for the

jungle.(21)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸ੍ਰਾਪ ਦਿਯੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਬਹੁਰਿ ਜੋ ਤੈ ਕਿਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥

sraap dhiyai tiray kau bahur jo tai kiyo charitr ||

Then he cursed the woman for conducting such a vile Chritar,

ਤੈ ਪਾਹਨ ਕੀ ਚਾਰਿ ਜੁਗ ਹੋਹਿ ਸਿਲਾ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ॥੨੨॥

tai paahan kee chaar jug hoh silaa apavitr ||22||

That she turned into stone statue and remained there for four epochs.(22)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੰਦ੍ਰਹਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੧੫॥੨੨੬੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau pa(n)dhrahavo charitr samaapatam sat subham sat ||115||2261||afajoo(n)||

115th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (115)(2259)

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

Bhujang Pryaat Chhund

ਬਢੈ ਸੁੰਦ ਅਪਸੁੰਦ ਦ੍ਵੈ ਦੈਤ ਭਾਰੀ ॥

baddai su(n)dh apasu(n)dh dhavai dhait bhaaree ||

ਕਰੈ ਤੀਨਹੂੰ ਲੋਕ ਜਿਨ ਕੌ ਜੁਹਾਰੀ ॥

karai teenahoo(n) lok jin kau juhaaree ||

Sandh and Apsandh were two great devils; all the three domains paid them their obeisance.

ਮਹਾ ਕੈ ਤਪਸ੍ਯਾ ਸਿਵੈ ਸੋ ਰਿਝਾਯੋ ॥

mahaa kai tapasayaa sivai so rijhaayo ||

ਮਰੈ ਨਾਹਿ ਮਾਰੈ ਯਹੈ ਦਾਨ ਪਾਯੋ ॥੧॥

marai naeh maarai yahai dhaan paayo ||1||

After an extreme meditation they had obtained the boon from Shiva that

they could not be killed.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰੀਝਿ ਰੁਦ੍ਰ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

reejh rudhr yau bachan uchaare ||

ਤੁਮ ਨਹਿ ਮਰੋ ਕਿਸੂ ਤੇ ਮਾਰੇ ॥

tum neh maro kisoo te maare ||

Shiva gave them word that they could not be terminated,

ਜੌ ਆਪਸ ਮੈ ਰਾਰਿ ਬਢੈਹੋ ॥

jau aapas mai raar baddaiho ||

ਤੌ ਜਮ ਕੇ ਘਰ ਕੋ ਦੋਊ ਜੈਹੋ ॥੨॥

tau jam ke ghar ko dhouoo jaiho ||2||

'But if you fought among yourself, then you would go to the domain of

death.’(2)

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਜਬ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥

mahaa rudhr te jab bar paayo ||

ਸਭ ਲੋਕਨ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥

sabh lokan chit te bisaraayo ||

After obtaining such a boon they ignored all the people.

ਜੋ ਕੋਊ ਦੇਵ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮੈ ਆਵੈ ॥

jo kouoo dhev dhirasaT mai aavai ||

ਜਿਯ ਲੈ ਕੇ ਫਿਰ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੩॥

jiy lai ke fir jaan na paavai ||3||

Now ifthey came across any devil, that would not go away alive.(3)

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਦਏ ॥

aaisee bhaat bahut dhukh dhe ||

ਦੇਵ ਸਭੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪੈ ਗਏ ॥

dhev sabhai brahamaa pai ge ||

All this caused a great commotion and all the people went to Brahma, the Creator.

ਬਿਸੁਕਰਮਹਿ ਬਿਧਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

bisukarameh bidh bol paThaayo ||

ਇਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਸਾਰ ਪਕਾਯੋ ॥੪॥

eihai ma(n)tr ko saar pakaayo ||4||

Brahma called the god, Wishkarama (the god of engineering), and decided

to provide some remedy.(4)

ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਧਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥

bisukaramaa prat bidheh uchaaro ||

ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਤੁਮ ਆਜੁ ਸਵਾਰੋ ॥

ek tirayeh tum aaj savaaro ||

Brahma asked Wishkarama to create such a woman today,

ਰੂਪਵਤੀ ਜਾ ਸਮ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥

roopavatee jaa sam neh koiee ||

ਐਸੀ ਕਰੋ ਸੁੰਦਰੀ ਸੋਈ ॥੫॥

aaisee karo su(n)dharee soiee ||5||

That there had been no one like her before.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਧਾਮ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ॥

bisukaramaa ieh bachan sun dhaam gayo teh kaal ||

ਤੁਰਤ ਬਨਾਇ ਤਿਲੋਤਮਹਿ ਆਨਿਯੋ ਤਹਾ ਉਤਾਲ ॥੬॥

turat banai tilotameh aaniyo tahaa utaal ||6||

Wishkarama created a woman, whose beauty could not be surpassed.(6)

ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਅਬਲਾ ਕਰੀ ਅਮਿਤੁ ਰੂਪ ਨਿਧਿ ਸੋਇ ॥

bisukaramaa abalaa karee amit roop nidh soi ||

ਜੋ ਹੇਰੈ ਰੀਝੈ ਵਹੈ ਜਤੀ ਨ ਕਹਿਯਤ ਕੋਇ ॥੭॥

jo herai reejhai vahai jatee na kahiyat koi ||7||

Who-so-ever looked at her, was most appeased and could not remain a

celibate.(7)

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਸਭ ਅਬਲਾ ਰਿਸਿ ਖਾਹਿ ॥

amit roop taa ko nirakh sabh abalaa ris khaeh ||

Looking at her charm, the entire women folks became worried,

ਜਿਨਿ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਹੇਰਿ ਇਹ ਯਾਹੀ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹਿ ॥੮॥

jin hamare pat her ieh yaahee ke havai jaeh ||8||

In case, on her sight, their husbands might forsake them.(8)

ਐਸੋ ਭੇਖ ਸੁ ਧਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹ ਤੇ ਕੀਓ ਪਯਾਨ ॥

aaiso bhekh su dhaar tiray teh te keeo payaan ||

The woman, after making up her profile exquisite,

ਸਹਿਰ ਥਨੇਸਰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਤੁਰਤ ਪਹੂੰਚੀ ਆਨ ॥੯॥

sahir thanesar ke bikhai turat pahoo(n)chee aan ||9||

Quickly walked over to the place called Thanesar.(9)

ਜਹਾ ਬਾਗ ਤਿਨ ਕੋ ਹੁਤੋ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥

jahaa baag tin ko huto tahaa pahoo(n)chee aai ||

She reached there where they (the devils) had their garden.

ਦੇਵ ਦੈਤ ਤਾ ਕੌਂ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਰਹੇ ਉਰਝਾਇ ॥੧੦॥

dhev dhait taa kau nirakh roop rahe urajhai ||10||

The gods and the devils plunged into confusion on seeing her.(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਾਲ ਬਿਹਰਤੀ ਬਾਗ ਨਿਹਾਰੀ ॥

baal biharatee baag nihaaree ||

ਸਭਾ ਛੋਰਿ ਦੋਊ ਉਠੇ ਹੰਕਾਰੀ ॥

sabhaa chhor dhouoo uThe ha(n)kaaree ||

When she entered the garden, both the egoists came out of the assembly.

ਤੀਰ ਤਿਲੋਤਮ ਕੇ ਚਲਿ ਆਏ ॥

teer tilotam ke chal aae ||

ਬਜਾਹਨ ਕੋ ਦੋਊ ਲਲਚਾਏ ॥੧੧॥

bayaahan ko dhouoo lalachaae ||11||

They approached Tilotama (the woman) and both yearned to marry her.(11)

ਸੁੰਦ ਕਹਿਯੋ ਯਾ ਕੌ ਮੈ ਬਰਿ ਹੌ ॥

su(n)dh kahiyo yaa kau mai bar hau ||

ਕਹਿਯੋ ਅਪਸੁੰਦ ਯਾਹਿ ਮੈ ਕਰਿ ਹੌ ॥

kahiyo apasu(n)dh yaeh mai kar hau ||

Sandh said, ‘I will marry you,’ but Apsandh stressed, ‘No, I espouse you.’

ਰਾਰਿ ਪਰੀ ਦੁਹੂੰਅਨ ਮੈ ਭਾਰੀ ॥

raar paree dhuhoo(n)an mai bhaaree ||

ਬਿਚਰੇ ਸੂਰਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥੧੨॥

bichare soorabeer ha(n)kaaree ||12||

The dispute was ensued among them and they started to fight.(12)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਪਰਿਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜੋ ਮਹਾ ਬੀਰ ਮਾਡੇ ॥

pariyo loh gaaRo mahaa beer maadde ||

A great fight followed and powerful warriors confronted each other.

ਝੁਕੇ ਆਨਿ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਕਾਢਿ ਖਾਡੇ ॥

jhuke aan chaaro dhisaa kaadd khaadde ||

From all four sides they converged.

ਛਕੇ ਛੋਭ ਛਤ੍ਰੀ ਮਹਾ ਘਾਇ ਮੇਲੈ ॥

chhake chhobh chhatree mahaa ghai melai ||

Furiously, many Kashatris inflicted injuries.

ਕਿਤੇ ਢਾਲਿ ਤਿਰਸੂਲ ਖਗਾਨ ਖੇਲੈ ॥੧੩॥

kite ddaal tirasool khagaan khelai ||13||

The shields and the spears dominated everywhere.(13)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sorath

ਬਾਜਨ ਬਜੇ ਅਨੇਕ ਸੁਭਟ ਸਭੈ ਹਰਖਤ ਭਏ ॥

baajan baje anek subhaT sabhai harakhat bhe ||

ਜੀਵਤ ਬਚਿਯੋ ਨ ਏਕ ਕਾਲ ਬੀਰ ਚਾਬੇ ਸਕਲ ॥੧੪॥

jeevat bachiyo na ek kaal beer chaabe sakal ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੁਝੈ ਜੁਝਊਆ ਕੇ ਬਜੇ ਸੂਰਬੀਰ ਸਮੁਹਾਇ ॥

jujhai jujhuooaa ke baje soorabeer samuhai ||

As soon as the music of death rolled, the dauntless ones faced each other.

ਗਜੇ ਸੁੰਦ ਅਪਸੁੰਦ ਤਬ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੫॥

gaje su(n)dh apasu(n)dh tab ddol miradha(n)g bajai ||15||

In the accompaniment of the drums, Sandh and Apsandh roared.(15)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਰਿ ਬਾਨਨ ਕੀ ਪਰੀ ॥

pratham maar baanan kee paree ||

ਦੁਤਿਯ ਮਾਰਿ ਸੈਥਿਨ ਸੌ ਧਰੀ ॥

dhutiy maar saithin sau dharee ||

Primarily the arrows dominated, then the spears sparkled.

ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਜੁਧ ਤਰਵਾਰਿਨ ਪਰਿਯੋ ॥

tiratiy judh taravaarin pariyo ||

ਚੌਥੋ ਭੇਰ ਕਟਾਰਿਨ ਕਰਿਯੋ ॥੧੬॥

chauatho bher kaTaarin kariyo ||16||

Then the swords and then the daggers glittered.(16)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੁਸਟ ਜੁਧ ਪੰਚਮ ਭਯੋ ਬਰਖਿਯੋ ਲੋਹ ਅਪਾਰ ॥

musaT judh pa(n)cham bhayo barakhiyo loh apaar ||

Then came the turn of the boxing, and the hands swung like steel.

ਊਚ ਨੀਚ ਕਾਤਰ ਸੁਭਟ ਸਭ ਕੀਨੇ ਇਕ ਸਾਰ ॥੧੭॥

uooch neech kaatar subhaT sabh keene ik saar ||17||

The strong, the weak, the brave and the coward were becoming

indistinguishable.(17)

ਬਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਰਛਾ ਬਿਛੂਆ ਬਰਖੇ ਬਿਸਿਖ ਅਨੇਕ ॥

bajr baan barachhaa bichhooaa barakhe bisikh anek ||

ਊਚ ਨੀਚ ਕਾਤਰ ਸੁਭਟ ਜਿਯਤ ਨ ਉਬਰਿਯੋ ਏਕ ॥੧੮॥

uooch neech kaatar subhaT jiyat na ubariyo ek ||18||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਗਾੜ ਪਰੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਤਹਾ ਇਤ ਸੁੰਦ ਉਤੇ ਅਪਸੁੰਦ ਹਕਾਰੋ ॥

gaaR paree ieh bhaat tahaa it su(n)dh ute apasu(n)dh hakaaro ||

The stampede was heightened as Sandh on the one side and Apsandh on

the other stormed.

ਪਟਿਸਿ ਲੋਹਹਥੀ ਪਰਸੇ ਅਮਿਤਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

paTis lohahathee parase amitaayudh lai kar kop prahaare ||

In great furry they raided each other with various arms.

ਰਾਜ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਹਿਰੇ ਤਰਫੈ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਮਾਰੇ ॥

raaj pare kahoo(n) taaj hire tarafai kahoo(n) beer kirapaanan maare ||

Dead Rajas along with their crowns were found lying down.

ਆਪਸ ਮੈ ਲਰਿ ਬੀਰ ਦੋਊ ਬਸਿ ਕਾਲ ਭਏ ਕਰਤਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥੧੯॥

aapas mai lar beer dhouoo bas kaal bhe karataar sa(n)ghaare ||19||

Punished by the Creator, the fighters from both sides had taken shelter

under Kaal, the god of death.(19)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਆਪਸ ਬੀਚ ਬੀਰ ਲਰਿ ਮਰੇ ॥

aapas beech beer lar mare ||

ਬਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਅਨ ਬ੍ਰਿਨ ਕਰੇ ॥

bajr baan bichhooan biran kare ||

The intrepid fought among themselves and were killed with the arrows as hard as stones.

ਫੂਲ ਅਨੇਕ ਮੇਘ ਜਯੋ ਬਰਖੇ ॥

fool anek megh jayo barakhe ||

ਦੇਵਰਾਜ ਦੇਵਨ ਜੁਤ ਹਰਖੇ ॥੨੦॥

dhevaraaj dhevan jut harakhe ||20||

The flowers started to pour from the heaven and the celestial gods felt the

sighs of relief.(20)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੁਹੂੰ ਭ੍ਰਾਤ ਬਧਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗਈ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਰ ਧਾਇ ॥

dhuhoo(n) bhraat badh kai tirayaa giee braham pur dhai ||

After annihilating both the brothers, the woman left for Godly domain,

ਜੈ ਜੈਕਾਰ ਅਪਾਰ ਹੂਅ ਹਰਖੇ ਮਨ ਸੁਰ ਰਾਇ ॥੨੧॥

jai jaikaar apaar hooa harakhe man sur rai ||21||

Gratitude were showered from everywhere and Devraj, the Almighty, was much appeased.(21)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸੋਹਲਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੧੬॥੨੨੮੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau sohalavo charitr samaapatam sat subham sat ||116||2282||afajoo(n)||

116th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction.(116)(2280)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੈਤਨ ਤੁਮਲ ਜੁਧੁ ਜਬ ਕੀਨੋ ॥

dhaitan tumal judh jab keeno ||

ਦੇਵਰਾਜ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਮਗੁ ਲੀਨੋ ॥

dhevaraaj gireh ko mag leeno ||

When the devils indulged in war, Devraj went to Indra's house.

ਕਮਲ ਨਾਲਿ ਭੀਤਰ ਛਪਿ ਰਹਿਯੋ ॥

kamal naal bheetar chhap rahiyo ||

ਸਚਿਯਹਿ ਆਦਿ ਕਿਸੂ ਨਹਿ ਲਹਿਯੋ ॥੧॥

sachiyeh aadh kisoo neh lahiyo ||1||

He (Indra) hid himself in the stem of the Sun-flower, and neither Sachee

nor anybody else could see him(1)

ਬਾਸਵ ਕੌ ਖੋਜਨ ਸਭ ਲਾਗੇ ॥

baasav kau khojan sabh laage ||

ਸਚੀ ਸਮੇਤ ਅਸੰਖ ਨੁਰਾਗੇ ॥

sachee samet asa(n)kh nuraage ||

All, including Sachee, became apprehensive,

ਢੂੰਢਿ ਫਿਰੇ ਕਾਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

ddoo(n)dd fire kaahoo(n) neh paayo ||

ਦੇਵਨ ਅਮਿਤ ਸੋਕ ਉਪਜਾਯੋ ॥੨॥

dhevan amit sok upajaayo ||2||

As, in spite of searching, he could not be found.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬ੍ਰਹਸਪਤਿ ਕੌ ਬੋਲਿਯੋ ਤਬੈ ਸਭਹਿਨ ਕਿਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥

brahasapat kau boliyo tabai sabhahin kiyo bichaar ||

They all gathered and called Brahmaspati Supreme, the God,

ਖੋਜਿ ਥਕੇ ਪਾਯੋ ਨਹੀ ਕਹ ਗਯੋ ਅਦਿਤ ਕੁਮਾਰ ॥੩॥

khoj thake paayo nahee keh gayo adhit kumaar ||3||

And told Him that none of them could trace Indra.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕੈਧੌ ਜੁਝਿ ਖੇਤ ਮੈ ਮਰਿਯੋ ॥

kaidhau joojh khet mai mariyo ||

ਕੈਧੌ ਤ੍ਰਸਤ ਦਰੀ ਮਹਿ ਦੁਰਿਯੋ ॥

kaidhau trasat dharee meh dhuriyo ||

‘Either he has been killed in the war or, being scared, has gone under

hiding.

ਭਜਿਯੋ ਜੁਧ ਤੇ ਅਧਿਕ ਲਜਾਯੋ ॥

bhajiyo judh te adhik lajaayo ||

ਅਤਿਥ ਗਯੋ ਹ੍ਵੈ ਧਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੪॥

atith gayo havai dhaam na aayo ||4||

‘Either, being ashamed of himself, he has run away from the fight or has

become an ascetlc an gone mto a cave.’ (4)

ਸੁਕ੍ਰਾਚਾਰਜ ਬਾਚ ॥

sukraachaaraj baach ||

Shukracharj Talk

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਕ੍ਰਾਚਾਰਜ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਕੀਜੈ ਯਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥

sukraachaaraj yau kahiyo keejai yahai bichaar ||

Shukracharj suggested, ‘Now we should contemplate,

ਰਾਜ ਜੁਜਾਤਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ਯਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਸਾਰ ॥੫॥

raaj jujaateh dheejiyai yahai ma(n)tr ko saar ||5||

‘And handover the dominion to Jujati.’(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤ੍ਰਿਦਸ ਇਕਤ੍ਰ ਸਕਲ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

tiradhas ikatr sakal havai ge ||

ਇੰਦ੍ਰਤੁ ਦੇਤ ਜੁਜਤਹਿ ਭਏ ॥

ei(n)dhrat dhet jujateh bhe ||

Then all the gods got together and handed over Indra’s sovereignty to Jujati.

ਜਬ ਤਿਨ ਰਾਜ ਇੰਦ੍ਰ ਮੋ ਪਾਯੋ ॥

jab tin raaj i(n)dhr mo paayo ||

ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਸਚੀ ਲਲਚਾਯੋ ॥੬॥

roop nihaar sachee lalachaayo ||6||

After getting the rule of Indra, when he noticed the beauty of Sachee

(Indra's consort), he was enticed.(6)

ਕਹਿਯੋ ਤਾਹਿ ਸੁਨਿ ਸਚੀ ਪਿਆਰੀ ॥

kahiyo taeh sun sachee piaaree ||

ਅਬ ਹੋਵਹੁ ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਮਾਰੀ ॥

ab hovahu tum tirayaa hamaaree ||

Be said, 'Listen, my dear Sachee, now you, rather, become my consort.

ਖੋਜਤ ਇੰਦ੍ਰ ਹਾਥ ਨਹਿ ਐਹੈ ॥

khojat i(n)dhr haath neh aaihai ||

ਤਾ ਕਹ ਖੋਜਿ ਕਹੂੰ ਕਾ ਕੈਹੈ ॥੭॥

taa keh khoj kahoo(n) kaa kaihai ||7||

'By searching he will not be found, then why waste the time.'(7)

ਰੋਇ ਸਚੀ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥

roi sachee yau bachan uchaaro ||

ਗਯੋ ਏਸ ਪਰਦੇਸ ਹਮਾਰੋ ॥

gayo es paradhes hamaaro ||

Crying, Sachee said, ‘My master is gone abroad.

ਜੇ ਹਮਰੇ ਸਤ ਕੌ ਤੂੰ ਟਰਿ ਹੈਂ ॥

je hamare sat kau too(n) Tar hai(n) ||

ਮਹਾ ਨਰਕ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪਰਿ ਹੈਂ ॥੮॥

mahaa narak ke bheetar par hai(n) ||8||

‘If you infringe my truthfulness, it will tantamount to a great sin.’(8)

ਯਹ ਪਾਪੀ ਤਜਿ ਹੈ ਮੁਹਿ ਨਾਹੀ ॥

yeh paapee taj hai muh naahee ||

ਬਹੁ ਚਿੰਤਾ ਹਮਰੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

bahu chi(n)taa hamaro man maahee ||

(She thought) ‘It is very distressful that this sinner will not let me alone

now.

ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਰਿਯੈ ॥

taa te kachhoo charitr bichariyai ||

ਯਾ ਕੌ ਦੂਰਿ ਰਾਜ ਤੇ ਕਰਿਯੈ ॥੯॥

yaa kau dhoor raaj te kariyai ||9||

‘Some trick must be played so that he is kept away from reigning.’(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਪ੍ਰਤਗ੍ਯਾ ਮੈ ਕਰੀ ਜੌ ਤੁਮ ਕਰੌ ਬਨਾਇ ॥

ek pratagrayaa mai karee jau tum karau banai ||

(She said to him) ‘I have taken one vow, if you can fulfil it,

ਤੌ ਹਮ ਕੌ ਬ੍ਯਾਹੋ ਅਬੈ ਲੈ ਘਰ ਜਾਹੁ ਸੁਹਾਇ ॥੧੦॥

tau ham kau brayaaho abai lai ghar jaahu suhai ||10||

‘Then, you can get marry and take me home.’(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸ੍ਵਾਰੀ ਆਪੁ ਪਾਲਕੀ ਕੀਜੈ ॥

savaiaaree aap paalakee keejai ||

ਰਿਖਿਯਨ ਕੌ ਤਾ ਕੇ ਤਰ ਦੀਜੈ ॥

rikhiyan kau taa ke tar dheejai ||

‘You, yourself, ascend in a palanquin, and ask the sages to act as bearers

and pick it up.

ਅਧਿਕ ਧਵਾਵਤ ਤਿਨ ਹਯਾਂ ਐਯੈ ॥

adhik dhavaavat tin hayaa(n) aaiyai ||

ਤਬ ਮੁਹਿ ਹਾਥ ਆਜੁ ਹੀ ਪੈਯੈ ॥੧੧॥

tab muh haath aaj hee paiyai ||11||

‘Running fast reach here and hold my hand in marriage.’(11)

ਤਬੈ ਪਾਲਕੀ ਤਾਹਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥

tabai paalakee taeh ma(n)gaayo ||

ਮੁਨਿਯਨ ਕੋ ਤਾ ਕੇ ਤਰ ਲਾਯੋ ॥

muniyan ko taa ke tar laayo ||

Immediately he arranged a palanquin and asked the sages to haul it.

ਜਯੋ ਹ੍ਵੈ ਸ੍ਰਮਤ ਅਸਿਤ ਮਨ ਧਰਹੀ ॥

jayo havai sramat asit man dharahee ||

ਤ੍ਰਯੋ ਤ੍ਰਯੋ ਕਠਿਨ ਕੋਰਰੇ ਪਰਹੀ ॥੧੨॥

trayo trayo kaThin korare parahee ||12||

When the sages got tired, he hit them with the whip.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਉਦਾਲਕ ਰਿਖਿ ਹੁਤੋ ਦਿਯੋ ਸ੍ਰਾਪ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ॥

ek udhaalak rikh huto dhiyo sraap ris Thaan ||

The sage named Udhalik pronounced a curse on him,

ਤਬ ਤੇ ਗਿਰਿਯੋ ਇੰਦ੍ਰਤੁ ਤੇ ਪਰਿਯੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਆਨ ॥੧੩॥

tab te giriyo i(n)dhrat te pariyo pirathee par aan ||13||

Through which he was dethroned from Indra’s domain and thrown on the

earth.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਇਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੌਨ ਕੋ ਟਾਰਿਯੋ ॥

eisee charitr tauan ko Taariyo ||

ਬਹੁਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

bahur i(n)dhr ko jai nihaariyo ||

Through such a trick she averted the situation and then went round and found Indra.

ਤਹ ਤੇ ਆਨਿ ਰਾਜੁ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥

teh te aan raaj teh dhayo ||

ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਹੁਰ ਬਧਾਵੋ ਭਯੋ ॥੧੪॥

sur pur bahur badhaavo bhayo ||14||

He took over the sovereignty, once again, and the greetings flowed in the

heaven.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੧੭॥੨੨੯੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau satareh charitr samaapatam sat subham sat ||117||2296||afajoo(n)||

117th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed With Benediction. (117)(2294)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਛਿਮ ਦੇਵ ਰਾਵ ਬਡਭਾਗੀ ॥

pachhim dhev raav baddabhaagee ||

ਮੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਸੌ ਪਾਗੀ ॥

ma(n)tr kalaa raanee sau paagee ||

In the West Country there lived an auspicious king named Dev Raao.

Mantar Kala was his wife.

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੈ ਵਹੈ ਜੜ ਕਰਈ ॥

jo tiray kahai vahai jaR kariee ||

ਬਿਨੁ ਪੂਛੈ ਕਛੁ ਤਿਹ ਨ ਨੁਸਰਈ ॥੧॥

bin poochhai kachh teh na nusariee ||1||

The way the woman directed, that fool followed and without her consent

would not take a single step.(1)

ਤਾ ਪਰ ਰਹਤ ਰਾਵ ਉਰਝਾਯੋ ॥

taa par rahat raav urajhaayo ||

ਦੋਇ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਉਪਜਾਯੋ ॥

dhoi putr taa te upajaayo ||

She always ensnared the Raja; they had two sons.

ਕਾਲ ਪਾਇ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥

kaal pai raajaa mar gayo ||

ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾ ਕੇ ਕੋ ਭਯੋ ॥੨॥

raaj putr taa ke ko bhayo ||2||

After sometimes the Raja died and his sons took over the kingdom.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਪੁਰਖ ਆਯੋ ਤਹਾ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥

ek purakh aayo tahaa amit roop kee khaan ||

Once, a man came, who was very handsome.

ਲਖਿ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਬਸਿ ਭਈ ਬਧੀ ਬਿਰਹ ਕੈ ਬਾਨ ॥੩॥

lakh raanee teh bas bhiee badhee bireh kai baan ||3||

Becoming the victim of his love-arrows, Rani felt herself under his spell.(3)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sortha

ਤਾ ਕੌ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਏਕ ਤਿਹ ॥

taa kau layo bulai paThai sahacharee ek teh ||

Through one of her maids, she called him over,

ਕਹਿਯੋ ਬਿਰਾਜਹੁ ਆਇ ਸੰਕ ਤਯਾਗ ਹਮ ਕੌ ਅਬੈ ॥੪॥

kahiyo biraajahu aai sa(n)k tayaag ham kau abai ||4||

And told him to stay their without any trepidation.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਸੁੰਦਰ ਤਿਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

tab su(n)dhar tin hiradhai bichaariyo ||

ਰਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

raanee ke prat pragaT uchaariyo ||

Then, that handsome man thought and spoke to the Rani emphatically,

ਏਕ ਬਾਤ ਤੁਮ ਕਰੋ ਤਾ ਕਹਊ ॥

ek baat tum karo taa kahuoo ||

ਨਾਤਰ ਧਾਮ ਨ ਤੁਮਰੇ ਰਹਊ ॥੫॥

naatar dhaam na tumare rahuoo ||5||

'I must ask you one thing, I will stay if you agree, and otherwise I will

leave.'(5)

ਸੁ ਹੌਂ ਕਹੌਂ ਜੋ ਯਹ ਨਹਿ ਕਰੈ ॥

s hau kahau jo yeh neh karai ||

ਮੋਰ ਮਿਲਨ ਕੋ ਖ਼ਯਾਲ ਨ ਪਰੈ ॥

mor milan ko khayaal na parai ||

(He thought) 'I must say something which she cannot do and abandon

thought of meeting me.

ਦੁਹਕਰ ਕਰਮ ਜੁ ਯਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਹੈ ॥

dhuhakar karam ju yeh tiray kar hai ||

ਤਬ ਯਹ ਆਜੁ ਸੁ ਹਮ ਕੋ ਬਰਿ ਹੈ ॥੬॥

tab yeh aaju su ham ko bar hai ||6||

'Or else she will be too firm and will definitely marry me.'(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏ ਜੁ ਪੂਤ ਜੁਗ ਤੁਮ ਜਨੇ ਤਿਨ ਦੁਹੂਅਨ ਕੋ ਮਾਰਿ ॥

e joo poot jug tum jane tin dhuhooan ko maar ||

'These two sons which you have given birth to, kill them both,

ਗੋਦ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਦੁਹੂੰ ਕੇ ਮਾਗਹੁ ਭੀਖ ਬਜਾਰ ॥੭॥

godh ddaar sir dhuhoo(n) ke maagahu bheekh bajaar ||7||

'And placing their heads in your lap, go out to beg alms.' (7)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਾਜ ਸੋਊ ਕਿਯੋ ॥

tab teh tirayaa kaaj souoo kiyo ||

ਨਿਕਟ ਬੋਲਿ ਤਿਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਲਿਯੋ ॥

nikaT bol tin dhuhoo(n)an liyo ||

The woman decided to undertake the task and called both her sons.

ਮਦਰਾ ਪ੍ਯਾਇ ਕੀਏ ਮਤਵਾਰੇ ॥

madharaa prayai ke'ee matavaare ||

ਖੜਗ ਕਾਢਿ ਦੋਊ ਪੂਤ ਸੰਘਾਰੇ ॥੮॥

khaRag kaadd dhouoo poot sa(n)ghaare ||8||

She intoxicated them with wine and with a sword killed them both.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੁਹੂੰ ਸੁਤਨ ਕੇ ਕਾਟ ਸਿਰ ਲਏ ਗੋਦ ਮੈ ਡਾਰਿ ॥

dhuhoo(n) sutan ke kaaT sir le godh mai ddaar ||

She cut of and put the heads of both of them in her lap.

ਅਤਿਥ ਭੇਖ ਕੋ ਧਾਰਿ ਕਰਿ ਮਾਗੀ ਭੀਖ ਬਜਾਰ ॥੯॥

atith bhekh ko dhaar kar maagee bheekh bajaar ||9||

Putting up the disguise of a beggar, she went out for begging.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭੀਖ ਮਾਗਿ ਮਿਤਵਾ ਪਹਿ ਗਈ ॥

bheekh maag mitavaa peh giee ||

ਪੂਤਨ ਮੁੰਡ ਦਿਖਾਵਤ ਭਈ ॥

pootan mu(n)dd dhikhaavat bhiee ||

After begging, she went to her lover and showed him the heads of her

sons.

ਤੋਰੇ ਲੀਏ ਦੋਊ ਮੈ ਮਾਰੇ ॥

tore le'ee dhouoo mai maare ||

ਅਬ ਭੋਗਹੁ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਪਿਯਾਰੇ ॥੧੦॥

ab bhogahu muh aan piyaare ||10||

‘I have killed my both the sons. Now you come and make love with me.’(10)

ਦੁਹਕਰ ਕਰਮ ਜਾਰਿ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥

dhuhakar karam jaar lakh layo ||

ਪਹਰ ਏਕ ਮਿਰਤਕ ਸੌ ਭਯੋ ॥

pahar ek mritak sau bhayo ||

An uphill task he faced, and for one whole watch he felt like a dead man.

ਦੁਤਿਯ ਪਹਰ ਆਨਿ ਜਬ ਲਾਗਿਯੋ ॥

dhutiy pahar aan jab laagiyo ||

ਚਿਤ੍ਰਯੋ ਛੋਰਿ ਮੂਰਛਨਾ ਜਾਗਿਯੋ ॥੧੧॥

chitrayo chhor moorachhanaa jaagiyo ||11||

When the second watch approached, he regained the consciousness.(11)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਤਜਿਹੂੰ ਨ ਸਕੈ ਰਮਿਹੂੰ ਨ ਸਕੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕੀ ਆਨਿ ਬਨੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥

tajihoo(n) na sakai ramihoo(n) na sakai ieh bhaat kee aan banee dhuchitaiee ||

(And contemplated,) ‘Neither I can accept her, nor can I leave, I am in a fix

now.

ਬੈਠ ਸਕੈ ਉਠਿਹੂੰ ਨ ਸਕੈ ਕਹਿਹੂੰ ਨ ਸਕੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਬਨਾਈ ॥

baiTh sakai uThihoo(n) na sakai kahihoo(n) na sakai kachh baat banaiee ||

'Neither, I can sit nor get up, such a situation has arisen.

ਤ੍ਯਾਗਿ ਸਕੈ ਗਰ ਲਾਗਿ ਸਕੈ ਰਸ ਪਾਗਿ ਸਕੈ ਨ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥

tayaag sakai gar laag sakai ras paag sakai na ihai Thaharaiee ||

'Neither I can abandon her, nor I can relish her in such a condition.

ਝੂਲਿ ਗਿਰਿਯੋ ਛਿਤ ਭੁਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਕਾ ਗਤਿ ਮੋਰੇ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਬਨਾਈ ॥੧੨॥

jhool giriyo chhit bhul giee sudh kaa gat more bisavaiaas banaiee ||12||

'I have been downed to doom and all my perceptibility has abandoned me.'

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਹਰ ਏਕ ਬੀਤੇ ਪੁਨ ਜਾਗਿਯੋ ॥

pahar ek beete pun jaagiyo ||

ਤ੍ਰਸਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਗਰ ਸੋ ਲਾਗਿਯੋ ॥

trasat tirayaa ke gar so laagiyo ||

He woke up after another watch had passed and, under extreme compulsion, took the woman in the embrace.

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿਯੋ ਵਹੈ ਤਿਨ ਕੀਨੋ ॥

jo tiray kahiyo vahai tin keeno ||

ਬਹੁਰਿ ਨਾਹਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਨ ਲੀਨੋ ॥੧੩॥

bahur naeh ko naam na leeno ||13||

Whatever she asked for he did and, thereafter, never yearned for a woman.(13)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੧੮॥੨੩੦੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau aThaareh charitr samaapatam sat subham sat ||118||2309||afajoo(n)||

118th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction.(118)(2307)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਿਰਹੁਤ ਮੈ ਤਿਰਹੁਤ ਪੁਰ ਭਾਰੋ ॥

tirahut mai tirahut pur bhaaro ||

ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਭੀਤਰ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

tihoo(n) lok bheetar ujiyaaro ||

In the country of Tirhat, there was a large town of Tirhatpur, which was

renowned in all the three domains.

ਜੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥

ja(n)tr kalaa raanee ik taa ke ||

ਰੁਦ੍ਰ ਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਵਾ ਕੇ ॥੧॥

rudhr kalaa dhuhitaa gireh vaa ke ||1||

Jantar Kala was one of its Ranis; she had a daughter named Ruder Kala.(1)

ਲਰਿਕਾਪਨ ਤਾ ਕੋ ਜਬ ਗਯੋ ॥

larikaapan taa ko jab gayo ||

ਜੋਬਨ ਆਇ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥

joban aai dhamaamo dhayo ||

When her childhood gave way and youth glittered,

ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਸੁੰਦਰ ਤਿਹ ਲਹਿਯੋ ॥

eik nirap sut su(n)dhar teh lahiyo ||

ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਕੋ ਤਨ ਦਹਿਯੋ ॥੨॥

har ar sar taa ko tan dhahiyo ||2||

She came across a handsome prince and seeing him she experienced the fire of passion.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ਸੰਬਰਾਤ੍ਰਿ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

nirap sut at su(n)dhar ghano sa(n)baraatr teh naam ||

The prince was very ravishingly attractive and his name was Sanbratra.

ਤੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਤਾ ਕੌ ਸਦਾ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੩॥

ta(n)tr kalaa taa kau sadhaa japat aaThahoo(n) jaam ||3||

Tantra (Ruder) Kala remained imbued in his thought all the eight watches

of the day.(3)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਭੇਜਿ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ਨਿਜੁ ਸਦਨ ॥

bhej sahacharee taeh bulaayo nij sadhan ||

She sent her maid and called him to her place.

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਰਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਛੋਰਿ ਮਨ ॥

kaam bhog teh sa(n)g kariyo tiray chhor man ||

She made love with him in full swing.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੈ ਆਸਨ ਲਏ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥

bhaat bhaat kai aasan le sudhaar kai ||

She invariably adopted numerous postures,

ਹੋ ਚੁੰਬਨ ਲਿੰਗਨ ਕਿਯ ਮਤ ਕੋਕ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੪॥

ho chu(n)ban li(n)gan kiy mat kok bichaar kai ||4||

And enjoyed the sex according to Koka Shastra.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਤਿਹ ਬਾਲ ਕੀ ਮਾਤ ਗਈ ਤਬ ਆਇ ॥

ja(n)tr kalaa teh baal kee maat giee tab aai ||

Jantar Kala, the mother ofthe girl, barged in,

ਤੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਤਾ ਤੇ ਤ੍ਰਸਤ ਮੀਤਹਿ ਲਯੋ ਦੁਰਾਇ ॥੫॥

ta(n)tr kalaa taa te trasat meeteh layo dhurai ||5||

And Tantra Kala, afraid of her mother hid him.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕੇਸਾਤਕ ਤਿਨ ਤੁਰਤ ਮੰਗਾਯੋ ॥

kesaatak tin turat ma(n)gaayo ||

ਲੀਪਿ ਸਮਸ ਤਾ ਕੀ ਸੋ ਲਾਯੋ ॥

leep samas taa kee so laayo ||

She immediately sent for the hair-removing powder and spread it on his

moustache.

ਤਬ ਸਭ ਕੇਸ ਦੂਰ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

tab sabh kes dhoor havai ge ||

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੇ ਭਏ ॥੬॥

raaj kumaar tirayaa se bhe ||6||

As soon as his hair were taken off, the prince looked like a woman.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਕਲ ਬਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਧਰੇ ਪਹਿਰਿ ਸੁ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ॥

sakal basatr tiray ke dhare pahir su bhookhan a(n)g ||

Putting on female clothes and ornaments, he disguised as a pretty woman.

ਨਿਰਖਤ ਛਬਿ ਸ੍ਰੀ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਜਰਿਯੋ ਜਗਤ ਅਨੰਗ ॥੭॥

nirakhat chhab sree rudhr ke jariyo jagat ana(n)g ||7||

Impressed with his beauty the whole world felt the fire of passion.(7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਨਾਰਿ ਭੇਖਿ ਤਾ ਕੋ ਪਹਿਰਾਈ ॥

naar bhekh taa ko pahiraiee ||

ਆਪਨ ਟਰਿ ਮਾਤਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥

aapan Tar maataa peh aaiee ||

After dressing him as a woman, she went to her mother.

ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਠਹਰਾਯੋ ॥

dharam bhagan nirap sut Thaharaayo ||

ਜਾਇ ਸਭਨ ਸੌ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥੮॥

jai sabhan sau bhedh jataayo ||8||

She declared her as her righteous-sister and made an open

announcement,(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਮਾਤਾ ਸੁਨੌ ਮੋਰਿ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥

dharam bhagan maataa sunau mor pahoo(n)chee aai ||

'Dear Mother, listen, my righteous sister has come.

ਦਰਬੁ ਬਿਦਾ ਦੈ ਕੀਜਿਯੈ ਤਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦਰਸਾਇ ॥੯॥

dharab bidhaa dhai keejiyai taeh nirapeh dharasai ||9||

'Go, and ask Raja to give her a send-off with many riches.'(9)

ਸੁਨਿ ਮਾਤਾ ਬਿਹਸਿ ਬਚਨ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ਆਇ ॥

sun maataa bihas bachan taeh nihaariyo aai ||

The mother contemplated on what she was told,

ਗਹਿ ਬਹਿਯੋ ਤਹ ਲੈ ਗਈ ਜਹਾ ਹੁਤੇ ਨਰ ਰਾਇ ॥੧੦॥

geh bahiyo teh lai giee jahaa hute nar rai ||10||

And, holding him from the arm took him there where Raja was seated.(10)

ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥

raanee baach ||

Rani Talk

ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਤਵ ਧਰਮਜਾ ਇਹਿ ਹਯਾਂ ਪਹੁਚੀ ਆਇ ॥

suno raav tav dharamajaa ieh hayaa(n) pahuchee aai ||

(Rani) 'Oh, my Raja, listen, your righteous daughter has come here.

ਬਿਦਾ ਅਮਿਤ ਧਨ ਦੈ ਕਰੋ ਯਾ ਕੌ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਇ ॥੧੧॥

bidhaa amit dhan dhai karo yaa kau adhik rijhai ||11||

'Now you give her a send-off with lot of riches.'(11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਇਹ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab ieh baat nirapat sun paiee ||

ਜਾਨਜੋ ਮੋਰਿ ਧਰਮਜਾ ਆਈ ॥

jaanayo mor dharamajaa aaiee ||

When he came to know of the fact that his righteous-daughter had come,

ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਅਮਿਤ ਧਨ ਦਿਯੋ ॥

chhor bha(n)ddaar amit dhan dhiyo ||

ਦੁਹਿਤਾ ਹੇਤ ਬਿਦਾ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ॥੧੨॥

dhuhitaa het bidhaa teh kiyo ||12||

He opened up the all his repositories and gave her a send-off befitting a

real daughter.(12)

ਮੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਪਿਤੁ ਤੀਰ ਉਚਾਰੀ ॥

ma(n)tr kalaa pit teer uchaaree ||

ਧਰਮ ਬਹਿਨ ਮੋ ਕੌ ਅਤਿ ਪਜਾਰੀ ॥

dharam bahin mo kau at payaaree ||

Mantar Kala said to her father, ‘The righteous-sister is too dear to me.

ਮੈ ਯਹ ਅਜੁ ਸੰਗ ਲੈ ਜੈਹੌਂ ॥

mai yeh aj sa(n)g lai jaihau ||

ਬਨ ਉਪਬਨ ਕੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਹੌਂ ॥੧੩॥

ban upaban ke charitr dhikhaihau ||13||

‘’Today, I will take her with me and will entertain her in our gardens.(13)

ਯੌ ਕਹਿ ਪਲਟਿ ਧਾਮ ਨਿਜੁ ਆਈ ॥

yau keh palaT dhaam nij aaiee ||

ਪਿਯ ਸੌ ਕਹੀ ਬਾਤ ਮੁਸਕਾਈ ॥

piy sau kahee baat musakaiee ||

‘Then while taking her to her palace happily, she said,

ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਮੁਹਿ ਤੂ ਅਤਿ ਪਯਾਰੀ ॥

dharam bhagan muh too at payaaree ||

ਇਸੀ ਪਾਲਕੀ ਚਰ੍ਹੋ ਹਮਾਰੀ ॥੧੪॥

eisee paalakee charraho hamaaree ||14||

‘As you are very dear to me, you can come into my palanquin.(14)

ਬਾਤ ਕਹਤ ਦੋਊ ਹਮ ਜੈਹੈ ॥

baat kahat dhouoo ham jaihai ||

ਚਿਤ ਕੈ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਦੈਹੈ ॥

chit kai sok dhoor kar dhaihai ||

‘We both will go talking, and eradicate our afflictions.’

ਤਾਹਿ ਪਾਲਕੀ ਲਯੋ ਚਰ੍ਹਾਈ ॥

taeh paalakee layo charrahaiee ||

ਬਨ ਉਪਬਨ ਬਿਹਰਨ ਕੌ ਆਈ ॥੧੫॥

ban upaban biharan kau aaiee ||15||

‘Then they climbed the same palanquin and came to thejungle.(15)

ਬੀਚ ਬਜਾਰ ਪਾਲਕੀ ਗਈ ॥

beech bajaar paalakee giee ||

ਪਰਦਨ ਪਾਤਿ ਛੋਰਿ ਕੈ ਦਈ ॥

paradhan paat chhor kai dhiee ||

When the palanquin was passing through the city, the people gave them

the way.

ਤੇ ਕਾਹੂ ਕੌ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥

te kaahoo kau dhirasaT na aavai ||

ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਚਲੇ ਦੋਊ ਜਾਵੈ ॥੧੬॥

kel kamaat chale dhouoo jaavai ||16||

They were not visible and were involved in making love.(16)

ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮਾਏ ॥

man bhaavat ko bhog kamaae ||

ਦਿਨ ਬਜਾਰ ਮਹਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਏ ॥

dhin bajaar meh kinoo(n) na paae ||

In spite of their indulgence in lovemaking, no body noticed them through

the market.

ਅਸਟ ਕਹਾਰਨ ਕੇ ਕੰਧ ਊਪਰ ॥

asaT kahaaran ke ka(n)dh uoopar ||

ਜਾਘੈ ਲਈ ਮੀਤ ਭੁਜ ਦੂਪਰ ॥੧੭॥

jaaghai liee meet bhuj dhoopar ||17||

On the shoulders of eight bearers, the lover was holding beloved's legs in

his arms.(17)

ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਚਲੀ ਪਾਲਕੀ ਜਾਵੈ ॥

jayo(n) jayo(n) chalee paalakee jaavai ||

ਤਯੋਂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਚਟਕੇ ਚਟਕਾਵੈ ॥

tayo(n) preetam chaTake chaTakaavai ||

As the palanquin was moving, the lover was enjoying the swings.

ਲਹੈਂ ਕਹਾਰ ਪਾਲਕੀ ਚਰਿ ਕੈ ॥

lahai(n) kahaar paalakee char kai ||

ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਗਹੈ ਕੰਧ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ ਕੈ ॥੧੮॥

tayo(n) tayo(n) gahai ka(n)dh dhiraR kar kai ||18||

As the bearers swung the palanquin while walking, she clung to the lover’s

shoulders.(18)

ਬਨ ਮੈ ਜਾਇ ਪਾਲਕੀ ਧਰੀ ॥

ban mai jai paalakee dharee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੇਤੀ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥

bhaat bhaat setee rat karee ||

The palanquin was placed in the jungle and they relished in lovemaking invariably.

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਚਾਹਿਯੋ ਸੋ ਲਯੋ ॥

amit dharab chaahiyo so layo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਦੇਸ ਲੈ ਗਯੋ ॥੧੯॥

tiray kar taeh dhes lai gayo ||19||

He had received untold amount of money and, as a result of this, took

woman to his country.(19)

ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਡੋਰੀ ਮਹਿ ਧਰੀ ॥

likh patiyaa ddoree meh dharee ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਨ ਇਹੈ ਉਚਰੀ ॥

maat pitaa tan ihai ucharee ||

The girl wrote a letter and left in the palanquin and told her parents that,

ਨਰ ਸੁੰਦਰ ਮੋ ਕਹ ਯਹ ਭਾਯੋ ॥

nar su(n)dhar mo keh yeh bhaayo ||

ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਯਹ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥੨੦॥

taa te mai yeh charit banaayo ||20||

‘I liked this handsome man and for that I played afl this game.’(20)

ਵਹ ਧ੍ਰਮਜਾ ਨਹਿ ਹੋਇ ਤਿਹਾਰੀ ॥

veh dhramajaa neh hoi tihaaree ||

ਜੋ ਮੈ ਪਕਰਿ ਪਾਲਕੀ ਡਾਰੀ ॥

jo mai pakar paalakee ddaaree ||

‘She was not your righteous daughter, which I had taken in the palanquin with me.

ਕਚ ਅਰਿ ਲਏ ਦੂਰਿ ਕਚ ਕਏ ॥

kach ar le dhoor kach ke ||

ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਬਾਲ ਕੇ ਦਏ ॥੨੧॥

bhookhan basatr baal ke dhe ||21||

‘His hair had been removed with a medicine and he had put on women

clothes and ornaments.(21)

ਜੋ ਧਨ ਚਹਿਯੋ ਸੋਊ ਸਭ ਲੀਨੋ ॥

jo dhan chahiyo souoo sabh leeno ||

ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੋ ਦਰਸਨ ਕੀਨੋ ॥

taat maat ko dharasan keeno ||

‘We have had lot of riches and I have met his parents.

ਤੁਮ ਤੇ ਜਬ ਲੈ ਬਿਦਾ ਸਿਧਾਈ ॥

tum te jab lai bidhaa sidhaiee ||

ਯਾ ਕੇ ਸੰਗ ਤਬੈ ਉਠਿ ਆਈ ॥੨੨॥

yaa ke sa(n)g tabai uTh aaiee ||22||

‘Since the time I left you, I have relished living with him.(22)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੇਸ ਸੁਖੀ ਤੁਮਰੋ ਬਸੋ ਸੁਖੀ ਰਹਹੁ ਤੁਮ ਤਾਤ ॥

dhes sukhee tumaro baso sukhee rahahu tum taat ||

'Oh my father, may your country flourish and you live blissfully,

ਸੁਖੀ ਦੋਊ ਹਮਹੂੰ ਬਸੈ ਚਿਰ ਜੀਵੋ ਤੁਮ ਮਾਤ ॥੨੩॥

sukhee dhouoo hamahoo(n) basai chir jeevo tum maat ||23||

'And bless us, too, to live happily here onward.'(23)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੧੯॥੨੩੩੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau uneesavo charitr samaapatam sat subham sat ||119||2332||afajoo(n)||

119th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (119)(2330)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜੁ ਹਰ ਘਰ ਕਿਯੋ ਪਿਯਾਨ ॥

ek dhivas sree i(n)dhr joo har ghar kiyo piyaan ||

One day Lord Indra decided to go to the house of Shiva.

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕਉ ਰੁਦ੍ਰ ਲਖਿ ਚਿੰਤ ਬਢੀ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧॥

mahaa rudhr kau rudhr lakh chi(n)t baddee apramaan ||1||

Seeing god Ruder in disturbing situation, he got worried.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੇਵਤੇਸ ਜਬ ਰੁਦ੍ਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

dhevates jab rudhr nihaariyo ||

ਮਹਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬਜ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

mahaa kop kar bajr prahaariyo ||

When Ruder saw him, he flew into a rage and hit him with a stone.

ਤਾ ਤੇ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਤਬ ਤਯੋ ॥

taa te amit kop tab tayo ||

ਛਾਡਤ ਜ੍ਵਾਲ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਭਯੋ ॥੨॥

chhaaddat javaiaal bakatr te bhayo ||2||

Being infuriated, leaving apart every thing, he threw fire from his mouth.(2)

ਪਸਰਿ ਜ੍ਵਾਲ ਸਭ ਜਗ ਮਹਿ ਗਈ ॥

pasar javaiaal sabh jag meh giee ||

ਦਾਹਤ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਕਹ ਭਈ ॥

dhaahat teen bhavan keh bhiee ||

The fire then flared all over and started to burn all the three domains.

ਦੇਵ ਦੈਤ ਸਭ ਹੀ ਡਰ ਪਾਏ ॥

dhev dhait sabh hee ddar paae ||

ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਪਹਿ ਆਏ ॥੩॥

mil kar mahaa rudhr peh aae ||3||

The god and devils, all were dreaded and got together to go to see

Ruder.(3)

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਤਬ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰਿਯੋ ॥

mahaa rudhr tab kop nivaariyo ||

ਬਾਰਿਧ ਮੈ ਪਾਵਕ ਕੋ ਡਾਰਿਯੋ ॥

baaridh mai paavak ko ddaariyo ||

The great Ruder then calmed down and threw fire into the sea.

ਸਕਲ ਤੇਜ ਇਕਠੋ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

sakal tej ikaTho havai gayo ||

ਤਾ ਤੇ ਦੈਤ ਜਲੰਧਰ ਭਯੋ ॥੪॥

taa te dhait jala(n)dhar bhayo ||4||

All the radiance was condensed and through that, great devils Jalandhar

was produced.(4)

ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਨ ਕੀਨੀ ॥

bira(n)dhaa naam tirayaa tin keenee ||

ਅਤਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਜਗਤ ਮੈ ਚੀਨੀ ॥

at patibrataa jagat mai cheenee ||

He adopted the woman called Brinda, who was exalted as virtuous wife.

ਤਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਤਿ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥

teh prasaadh pat raaj kamaavai ||

ਤਾ ਕੌ ਦੁਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਵੈ ॥੫॥

taa kau dhusaT na dhekhan paavai ||5||

Through her benevolence he started his reign bUt the enemies could not

bear.(5)

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਜੀਤਿ ਤਿਨ ਲਏ ॥

dhev adhev jeet tin le ||

ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਬਸਿ ਮਹਿ ਭਏ ॥

lok chaturadhas bas meh bhe ||

He won over all the devils and the gods, and

ਸੇਸ ਅਲਿਕੇਸ ਸਭੈ ਬਿਲਖਾਏ ॥

ses alikes sabhai bilakhaae ||

ਬਿਸਨ ਆਦਿ ਪੁਰ ਜੀਤਿ ਬਤਾਏ ॥੬॥

bisan aadh pur jeet bataae ||6||

took all the people under his dominance.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਸੁਰੇਸ ਸਭ ਪੁਰੀ ਬਸਾਏ ਆਨਿ ॥

ses jales sures sabh puree basaae aan ||

Ses, Jales, Sures, and all the gods he brought to live in his realm.

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਬਾਲ ਲਖਿ ਰੀਝਿਯੋ ਅਸੁਰ ਨਿਦਾਨ ॥੭॥

mahaa rudhr kee baal lakh reejhiyo asur nidhaan ||7||

And that the Devil was enticed by the woman of Ruder and seeing her felt

elated.(7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਲਲਚਾਯੋ ॥

tiray ko roop nirakh lalachaayo ||

ਚਤੁਰ ਦੂਤ ਤਿਹ ਤੀਰ ਪਠਾਯੋ ॥

chatur dhoot teh teer paThaayo ||

He was so much fascinated seeing her that he sent a wise emissary to her.

ਮੋ ਕਹ ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਰਬਤੀ ਦੀਜੈ ॥

mo keh rudhr paarabatee dheejai ||

ਨਾਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪਰ ਲੀਜੈ ॥੮॥

naatar meech moo(n)dd par leejai ||8||

He asked Rude to handover Parbati to him or accept annihilation.(8)

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਬਾਚ ॥

mahaa rudhr baach ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੁਹਿਤਾ ਭਗਨੀ ਦੀਜਿਯਤ ਬੇਦ ਬਿਧਾਨ ਬਨਾਇ ॥

dhuhitaa bhaganee dheejiyat bedh bidhaan banai ||

‘The daughters and sisters are given away according to the tradition of

Vedas.

ਅਬ ਲੌ ਕਿਸੂੰ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ਸੁਨੁ ਅਸੁਰਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥੯॥

ab lau kisoo(n) na tiray dhiee sun asuran ke rai ||9||

‘But, listen, no body till today has give away his wife.’(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕੋਪ੍ਯੋ ਅਸੁਰੇਸਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥

koprayo asuresar ha(n)kaaree ||

ਸੈਨਾ ਜੋਰਿ ਦਾਨਵਨ ਭਾਰੀ ॥

sainaa jor dhaanavan bhaaree ||

With the backing of a large number of the army of the devils, he came

furious.

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬੁਲਾਏ ਤਬ ਹੀ ॥

su(n)bh nisu(n)bh bulaae tab hee ||

ਰਕਤ ਬੀਜ ਜ੍ਵਾਲਾਛਨ ਸਭ ਹੀ ॥੧੦॥

rakat beej javaiaalaachhan sabh hee ||10||

He called in Sunbh and NiSunbh (devils) and collected all the ones full of

wrath.(10)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੈਤ ਗਾਜੈ ॥

mahaa kop kai kai haThee dhait gaajai ||

ਉਠੇ ਬਾਧਿ ਬਾਨਾਨ ਬਾਕੇ ਬਿਰਾਜੈ ॥

auThe baadh baanaan baake biraajai ||

Fully equipped with arrows, they were blaring.

ਲਏ ਸੂਲ ਸੈਥੀਨ ਆਛੇ ਸੁਹਾਵੈ ॥

le sool saitheen aachhe suhaavai ||

ਬਿਯੋ ਕੌਨ ਜੋਧਾ ਜੋ ਤਾ ਕੋ ਦਬਾਵੈ ॥੧੧॥

biyo kauan jodhaa jo taa ko dhabaavai ||11||

They were laced with spears and tridents, and, consequently who could

dare to fight.(11)

ਇਤੈ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪਿਯੋ ਸੁ ਡੌਰੂ ਬਜਾਯੋ ॥

eitai rudhr kopiyo su ddauaroo bajaayo ||

ਉਤੈ ਬਾਧ ਗਾੜੀ ਅਨੀ ਇੰਦਰ ਆਯੋ ॥

autai baadh gaaRee anee i(n)dhar aayo ||

On this side, Ruder became very angry, beat the drum and Indra arrived with his army.

ਲਏ ਸੂਰ ਸਾਥੀ ਘਨੀ ਚੰਦ੍ਰ ਆਛੇ ॥

le soor saathee ghanee cha(n)dhr aachhe ||

ਸਭੈ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਲਏ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ॥੧੨॥

sabhai sool saithee le kaachh kaachhe ||12||

Also came Chandra along with his compatriots, all holding spears and

tridents.(12)

ਹਠੀ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਦੈਤ ਢੂਕੇ ॥

haThee kop kai kai mahaa dhait ddooke ||

ਚਲੇ ਭਾਤਿ ਐਸੀ ਸੁ ਮਾਨੋ ਭਭੂਕੇ ॥

chale bhaat aaisee su maano bhabhooke ||

ਗੁਜੈ ਹਾਥ ਲੀਨੇ ਗ੍ਰਜੇ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥

grujai haath leene graje beer bhaare ||

ਟਰੈ ਨਾਹਿ ਟਾਰੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਮਾਰੇ ॥੧੩॥

Tarai naeh Taare nahee jaat maare ||13||

ਹਠੇ ਦੇਵ ਬਾਕੀ ਅਨੀ ਸਾਥ ਲੈ ਕੈ ॥

haThe dhev baakee anee saath lai kai ||

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਜੁਧ ਕੈ ਅਗ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ॥

mahaa rudhr ko judh kai agr kai kai ||

ਲਏ ਬਿਸਨ ਜੋਧਾ ਸੁ ਐਸ ਬਿਰਾਜੈ ॥

le bisan jodhaa su aais biraajai ||

ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਜਾਨ ਕੋ ਦਰਪੁ ਭਾਜੈ ॥੧੪॥

lakhe dhev ka(n)nayaan ko dharap bhaajai ||14||

ਇਤੈ ਦੈਤ ਬਾਕੇ ਉਤੇ ਦੇਵ ਸੋਹੈਂ ॥

eitai dhait baake ute dhev sohai(n) ||

ਦਿਤ੍ਯਾਦਿਤ ਜੂ ਜਾਨ ਕੋ ਮਾਨ ਮੋਹੈਂ ॥

dhitrayaadhit joo jaan ko maan mohai(n) ||

ਬਜੈ ਸਾਰ ਗਾੜੋ ਨਹੀ ਭਾਜ ਜਾਵੈ ॥

bajai saar gaaRo nahee bhaaj jaavai ||

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਖਿੰਗ ਖਤ੍ਰੀ ਨਚਾਵੈ ॥੧੫॥

dhuhoo(n) or te khi(n)g khatree nachaavai ||15||

ਪਰਿਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜੋ ਤਹਾ ਭਾਤਿ ਐਸੀ ॥

pariyo loh gaaRo tahaa bhaat aaisee ||

ਮਨੋ ਕ੍ਵਾਰ ਕੇ ਮੇਘ ਕੀ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਜੈਸੀ ॥

mano kavaiaar ke megh kee birasaT jaisee ||

One the one hand there were the stalwart devils, and the other the gods

and their progeny was getting honours.

ਹਠਿਯੋ ਹਾਥ ਮੈ ਸੂਲ ਕੋ ਸੂਲ ਲੈ ਕੈ ॥

haThiyo haath mai sool ko sool lai kai ||

ਤਿਸੀ ਛੇਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰੀਨ ਕੋ ਛਿਪ੍ਰ ਛੈ ਕੈ ॥੧੬॥

tisee chhetr chhatreen ko chhipr chhai kai ||16||

The steel started to strike steel and to make sure no one ran away, the

Kashatris rounded from all sides.(16)

ਬਜਿਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਤਿਸੀ ਖੇਤ ਭਾਰੋ ॥

bajiyo raag maaroo tisee khet bhaaro ||

ਕਿਸੀ ਕਾਜ ਜੋ ਥੋ ਨ ਸੋਊ ਪਧਾਰੋ ॥

kisee kaaj jo tho na souoo padhaaro ||

ਲਰੇ ਬਾਲ ਔ ਬ੍ਰਿਧ ਜੂ ਆ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥

lare baal aau biradh joo aa risai kai ||

ਗਏ ਪਾਕ ਸਾਹੀਦ ਯਾਕੀਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੧੭॥

ge paak saaheedh yaakeen havai kai ||17||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਡਿਮਿ ਡਿਮਿ ਡਿਮਿ ਡਾਮਰੂ ਡਮਕਹਿਾਂ ॥

ddim ddim ddim ddaamaroo ddamakahiaa(n) ||

ਅਸਿ ਅਨੇਕ ਹਾਥਨ ਮਹਿੰ ਦਮਕਹਿਾਂ ॥

as anek haathan mahi(n) dhamakahiaa(n) ||

ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਬਿਕਟ ਭਟ ਰਨ ਮੈ ॥

kaT kaT mare bikaT bhaT ran mai ||

ਰਿਝਿ ਰਿਝਿ ਬਰੈ ਬਰੰਗਨਨ ਮਨ ਮੈ ॥੧੮॥

rijh rijh barai bara(n)ganan man mai ||18||

ਲਹ ਲਹ ਕੋਟਿ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਵੈ ॥

leh leh koT dhujaa faharaavai ||

ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਨ ਦੇਖੇ ਜਾਵੈ ॥

sooraj cha(n)dhr na dhekhe jaavai ||

ਕਹਕ ਕਹਕ ਤਹ ਕਰੈ ਮਸਾਨਾ ॥

kahak kahak teh karai masaanaa ||

ਨਾਚੇ ਬਾਜੇ ਜੁਝਊਆ ਜ੍ਵਾਨਾ ॥੧੯॥

naache baaje jujhuooaa javaiaanaa ||19||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਰਸ ਪਾਸ ਅਸਿ ਬਜ੍ਰ ਭੇ ਬਰਿਸੇ ਬਿਸਿਖ ਬਿਸੇਖ ॥

paras paas as bajr bhe barise bisikh bisekh ||

ਘਾਯਲ ਸਭੁ ਸੂਰਾ ਭਏ ਜੂਝਤ ਭਏ ਅਸੇਖ ॥੨੦॥

ghaayal sabh sooraa bhe joojhat bhe asekh ||20||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਮਹਾ ਜੁਧ ਕੈ ਕੈ ਸਭੈ ਦੇਵ ਹਾਰੇ ॥

mahaa judh kai kai sabhai dhev haare ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਤੇ ਨ ਜਾਵੈ ਸੰਘਾਰੇ ॥

tirayaa patibrataa te na jaavai sa(n)ghaare ||

In spite of giving tough fight, gods lost and, but, as his wife was

ਗਏ ਜੂਝ ਜੋਧਾ ਮਹਾ ਐਠਿਯਾਰੇ ॥

ge joojh jodhaa mahaa aaiThiyaare ||

ਰਹੇ ਤੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਐ ਕੈ ਹਕਾਰੇ ॥੨੧॥

rahe te chahoo(n) or aai kai hakaare ||21||

virtuous, he (Jalandhar) could not be killed.(21)

ਕਹਾ ਜਾਤ ਦੇਵੇਸ ਜਾਨੇ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥

kahaa jaat dheves jaane na dhai hai ||

ਇਸੀ ਛੇਤ੍ਰ ਮੈ ਮਾਰਿ ਕੈ ਤੋਹਿ ਲੈ ਹੈ ॥

eisee chhetr mai maar kai toh lai hai ||

ਮੰਡੇ ਬੀਰ ਬਾਨਾਨ ਬਾਜਾਨ ਲੈ ਕੈ ॥

ma(n)dde beer baanaan baajaan lai kai ||

ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੀ ਚਿਤ ਕੋ ਓਪ ਦੈ ਕੈ ॥੨੨॥

mahaa kop kee chit ko op dhai kai ||22||

ਤਬੈ ਬਿਸਨ ਜੂ ਮੰਤ੍ਰ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

tabai bisan joo ma(n)tr aaise bichaariyo ||

ਸਭੈ ਦਾਨਵਾਨੇਸ ਕੋ ਭੇਸ ਧਾਰਿਯੋ ॥

sabhai dhaanavaanes ko bhes dhaariyo ||

ਜਿਸੀ ਬਾਗ ਮੈ ਨਾਰ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

jisee baag mai naar bira(n)dhaa biraajai ||

ਲਖੇ ਜਾਹਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦਰਪੁ ਭਾਜੈ ॥੨੩॥

lakhe jaeh ka(n)dhrap ko dharap bhaajai ||23||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਾਲੰਧਰ ਕੇ ਭੇਸ ਧਰਿ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚਜੋ ਜਾਇ ॥

jaala(n)dhar ke bhes dhar tahaa pahoo(n)chayo jai ||

Then Vishnu thought over the plan and disguised himself as Devil

(Jalandhar).

ਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ਰੀਝਤ ਭਈ ਸੁ ਭਾਇ ॥੨੪॥

pat ko roop pachhaan kai reejhat bhiee su bhai ||24||

The garden, where Brinda was staying, captivated every body’s mind, even

Cupid would getjealous.(24)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਿਯੋ ॥

bhaat bhaat teh saath bihaariyo ||

ਸਭ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦਰਪੁ ਨਿਵਾਰਿਯੋ ॥

sabh ka(n)dhrap ko dharap nivaariyo ||

He enjoyed with her invariably and illuminated the Cupid's ego.

ਉਤੈ ਜੁਧ ਜੋ ਭਯੋ ਸੁਨਾਊ ॥

autai judh jo bhayo sunaauoo ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਿਰਾਊ ॥੨੫॥

taa te tumare hiradhai siraauoo ||25||

'Now I will narrate you the fighting which went on here, which would sooth

your feeling.'(25)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਉਤੈ ਦੈਤ ਬਾਕੈ ਇਤੈ ਦੇਵ ਆਛੇ ॥

autai dhait baakai itai dhev aachhe ||

ਲਏ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸਭੈ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ॥

le sool saithee sabhai kaachh kaachhe ||

ਮਹਾ ਨਾਦ ਮਾਰੂ ਤਿਸੀ ਖੇਤ ਬਾਜੇ ॥

mahaa naadh maaroo tisee khet baaje ||

ਦਿਤ੍ਰਯਾਦਿਤ ਗਾੜੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ॥੨੬॥

dhitrayaadhit gaaRe dhuhoo(n) or gaaje ||26||

ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਜੂਝੇ ॥

mahaa kop kai kai kahoo(n) beer joojhe ||

ਪਰੇ ਭਾਤਿ ਐਸੀ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥

pare bhaat aaisee nahee jaat boojhe ||

On one side the devils were strong and on the other, the gods were equall good.

ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਬਾਜੀ ਜਿਰਹ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥

kahoo(n) raaj baajee jireh beer bhaaree ||

ਕਹੂੰ ਤੇਗ ਔ ਤੀਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੨੭॥

kahoo(n) teg aau teer kaatee kaTaaree ||27||

Both had spears and tridents and dle progeny of both ofthem was full

involved.(27)

ਕਹੂੰ ਟੋਪ ਟੂਟੇ ਕਹੂੰ ਰਾਗ ਭਾਰੀ ॥

kahoo(n) Top TooTe kahoo(n) raag bhaaree ||

ਕਹੂੰ ਜ੍ਵਾਨ ਜੇਬੇ ਸੁ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥

kahoo(n) javaiaan jebe su kaatee kaTaaree ||

ਕਹੂੰ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਗਿਰੀ ਭੂਮਿ ਐਸੀ ॥

kahoo(n) sool saithee giree bhoom aaisee ||

ਦਿਪੈ ਚਾਰ ਸੋਭਾ ਮਹਾ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸੀ ॥੨੮॥

dhipai chaar sobhaa mahaa javaiaal jaisee ||28||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮੈ ਸਤ ਟਾਰਿਯੋ ॥

bira(n)dhaa ko prathamai sat Taariyo ||

ਤਾ ਪਾਛੈ ਜਾਲੰਧਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥

taa paachhai jaala(n)dhar maariyo ||

This way he ravaged her chastity and then killed Jalandhar.

ਬਹੁਰੋ ਰਾਜ ਆਪਨੋ ਲਿਯੋ ॥

bahuro raaj aapano liyo ||

ਸੁਰ ਪੁਰ ਮਾਝ ਬਧਾਵੋ ਕਿਯੋ ॥੨੯॥

sur pur maajh badhaavo kiyo ||29||

Then he regained his sovereignty and earned honours in the heaven.(29)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੌ ਬਿਸਨ ਜੂ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਕੋ ਸਤ ਟਾਰਿ ॥

eeh charitr sau bisan joo bira(n)dhaa ko sat Taar ||

Playing such a deception, Vishnu violated the chastity of Brinda,

ਆਨਿ ਰਾਜ ਅਪਨੋ ਲਯੋ ਜਾਲੰਧਰ ਕਹ ਮਾਰਿ ॥੩੦॥੧॥

aan raaj apano layo jaala(n)dhar keh maar ||30||1||

And then retained his kingdom by annihilating Jalandhar.(30)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੨੦॥੨੩੬੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau beesavo charitr samaapatam sat subham sat ||120||2362||afajoo(n)||

120th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (120)(2360)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਹਾਗੀਰ ਜਬ ਤਖਤ ਸੁਹਾਵੈ ॥

jahaageer jab takhat suhaavai ||

ਬੁਰਕਾ ਪਹਿਰਿ ਨਾਰਿ ਇਕ ਆਵੈ ॥

burakaa pahir naar ik aavai ||

When (Emperor) Jehangir was holding his court, a woman came in wearing

the veil.

ਖੀਸੇ ਕਾਟਿ ਬਹੁਨ ਕੇ ਲੇਈ ॥

kheese kaaT bahun ke leiee ||

ਨਿਜ ਮੁਖ ਕਿਸੂ ਨ ਦੇਖਨ ਦੇਈ ॥੧॥

nij mukh kisoo na dhekhan dheiee ||1||

She picked pockets of many and never showed her face.(1)

ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਏਕ ਨਰ ਪਾਯੋ ॥

taa ko bhedh ek nar paayo ||

ਔਰ ਨ ਕਾਹੂੰ ਤੀਰ ਜਤਾਯੋ ॥

aauar na kaahoo(n) teer jataayo ||

One man detected the secret but did not divulged to anyone else.

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਆਈ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨੀ ॥

praat bhe aaiee tiray jaanee ||

ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਇਹੈ ਮਤਿ ਠਾਨੀ ॥੨॥

chit ke bikhai ihai mat Thaanee ||2||

Next morning when he saw her coming in, he planned a way.(2)

ਪਨਹੀ ਹਾਥ ਆਪਨੇ ਲਈ ॥

panahee haath aapane liee ||

ਅਧਿਕ ਮਾਰਿ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਦਈ ॥

adhik maar taa tiray kau dhiee ||

He took of his shoe and started to beat her,

ਸਤਰ ਛੋਰਿ ਆਈ ਕਯੋਂ ਚਾਰੀ ॥

satar chhor aaiee kayon chaaree ||

ਜੁਤਿਨ ਸੌ ਕਮਰੀ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੩॥

jootin sau kamaree kar ddaaree ||3||

Saying, 'Why have you come out of the house,' he nearly made her to

faint.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਮਰੀ ਕੈ ਜੁਤਿਨ ਦਈ ਭੂਖਨ ਲਏ ਉਤਾਰਿ ॥

kamaree kai jootin dhiee bhookhan le utaar ||

Beating her hard, he took her ornaments and,

ਕਿਹ ਨਿਮਿਤ ਆਈ ਇਹਾ ਐਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿ ॥੪॥

keh nimit aaiee ihaa aaise bachan uchaar ||4||

shouted, ‘Why have you come here?’(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee.

ਸਭਹੂੰ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨੀ ॥

sabhahoo(n) ihai chit mai jaanee ||

ਤਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

taa kee naar tirayaa pahichaanee ||

People thought that she was his own wife,

ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਪਤਿ ਕੇ ਕਯੋਨ ਆਈ ॥

bin poochhe pat ke kayon aaiee ||

ਜਾ ਤੇ ਆਜੁ ਮਾਰਿ ਤੈਂ ਖਾਈ ॥੫॥

jaa te aaj maar tai(n) khaiee ||5||

Who had come out of the house without his permission and got beating.(5)

ਜਬ ਲੌ ਤਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥

jab lau taeh tirayeh sudh aaiee ||

ਤਬ ਲੌ ਗਯੋ ਵਹ ਪੁਰਖ ਲੁਕਾਈ ॥

tab lau gayo veh purakh lukaiee ||

By the time the woman regained consciousness he had gone on his away.

ਤਾ ਤੇ ਤ੍ਰਸਤ ਨ ਤਹ ਪੁਨਿ ਗਈ ॥

taa te trasat na teh pun giee ||

ਚੋਰੀ ਕਰਤ ਹੁਤੀ ਤਜਿ ਦਈ ॥੬॥

choree karat hutee taj dhiee ||6||

Dreaded by him she never came there again and abandoned stealing.(6)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੨੧॥੨੩੬੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau ikeesavo charitr samaapatam sat subham sat ||121||2368||afajoo(n)||

121st Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (121)(2366)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਭੈ ਸਾਡ ਰਾਜਾ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥

abhai saadd raajaa ik bhaaro ||

ਕਹਲੂਰ ਕੇ ਦੇਸ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

kahaloor ke dhes ujiyaaro ||

Abhai Saandh was an auspicious Raja of the country of Kahloor.

ਖਾਨ ਤਤਾਰ ਖੇਤ ਤਿਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥

khaan tataar khet tin maariyo ||

ਨਾਕਨ ਕੋ ਕੂਆ ਭਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧॥

naakan ko kooaa bhar ddaariyo ||1||

He had killed Tatar Khan in the fight and cut off his nose.(1)

ਤਾ ਪੈ ਚੜੇ ਖਾਨ ਰਿਸਿ ਭਾਰੇ ॥

taa pai chaRe khaan ris bhaare ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

bhaat bhaat tin nirapat sa(n)ghaare ||

Infuriated, many Khans raided on him and massacred a number of Rajas.

ਹਾਰੇ ਸਭੈ ਉਪਾਇ ਬਨਾਯੋ ॥

haare sabhai upai banaayo ||

ਛਜੂਅਹਿ ਗਜੂਅਹਿ ਖਾਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨॥

chhajooeh gajooeh khaan bulaayo ||2||

In spite of their losses in the battles, they called in Chhaju and Gaju

Khans.(2)

ਕਾਖ ਬਿਖੈ ਕਬੂਤਰ ਇਕ ਰਾਖਿਯੋ ॥

kaakh bikhai kabootar ik raakhiyo ||

ਤਿਨ ਸੌ ਬਚਨ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਭਾਖਿਯੋ ॥

tin sau bachan bakatr te bhaakhiyo ||

He (Khan), who used to keep a pigeon under his arm, announced,

ਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜੁ ਬੁਰਾ ਕੋਊ ਕਰਿ ਹੈ ॥

yaa nirap ko ju buraa kouoo kar hai ||

ਤਾ ਕੋ ਪਾਪ ਮੂਡ ਇਹ ਪਰਿ ਹੈ ॥੩॥

taa ko paap moodd ieh par hai ||3||

'Any body who treated Raja adversely, will be cursed.'(3)

ਯਹ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਮਾਨਿ ਤੇ ਗਏ ॥

yeh sun bachan maan te ge ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਚੀਨਤ ਭਏ ॥

bhedh abhedh na cheenat bhe ||

Harkening to this they consented but had not discerned the secret.

ਜਾਇ ਰਾਵ ਪ੍ਰਤਿ ਯਹੈ ਉਚਾਰੋ ॥

jai raav prat yahai uchaaro ||

ਤਵ ਦੇਖਨ ਕੌ ਹਿਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥੪॥

tav dhekhan kau hiyo hamaaro ||4||

‘Go and tell the Raja that we wan ted to have the pleasure of meeting him.(4)

ਯੌ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਰਾਵ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥

yau sun bachan raav teh aayo ||

ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਭੀਤਰਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥

chaar chaar bheetar baiThaayo ||

Getting such communication he came over, but on his way, he established

the posts of four persons each.

ਤਿਨ ਆਯੁਧ ਦੇਖਨ ਕੌ ਲਏ ॥

tin aayudh dhekhan kau le ||

ਹਾਥੋ ਹਾਥ ਕਾਢਿ ਕੈ ਦਏ ॥੫॥

haatho haath kaadd kai dhe ||5||

Then he requested Raja to show him his arms, and he readily agreed.(5)

ਆਯੁਧੁ ਕਾਢਿ ਐਸ ਬਿਧਿ ਦਏ ॥

aayudh kaadd aais bidh dhe ||

ਜੋਰੇ ਏਕ ਬਨਾਵਤ ਭਏ ॥

jore ek banaavat bhe ||

He gave in all those and, then, ordered new clothes them.

ਜਾ ਕੀ ਬਾਹ ਸੀਵਿ ਦੋਊ ਲੀਨੀ ॥

jaa kee baeh seev dhouoo leenee ||

ਬਿਨੁ ਬਾਧੋ ਮੁਸਕੈ ਜਨ ਦੀਨੀ ॥੬॥

bin baadho musakai jan dheenee ||6||

The sleeves of those were prepared such that, without tying even, the arms could not be moved.(6)

ਏਕ ਭਾਟ ਕੌ ਭੇਦ ਬਤਾਯੋ ॥

ek bhaaT kau bhedh bataayo ||

ਰਾਜਾ ਕੇ ਮੁਖ ਪੈ ਕਹਾਯੋ ॥

raajaa ke mukh pai kahaayo ||

He trained a bard to say to Raja at his face,

ਜੋ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਦੈ ਮੁਝ ਡਾਰੇ ॥

jo sabh sasatr dhai mujh ddaare ||

ਤੌ ਦਾਤਾ ਤੂ ਜਾਨ ਹਮਾਰੈ ॥੭॥

tau dhaataa too jaan hamaarai ||7||

‘If you give me all your arms, only then I will consider you benevolent

person.’(7)

ਯਹ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਸਤ੍ਰ ਦੈ ਡਾਰੇ ॥

yeh sun nirapat sasatr dhai ddaare ||

ਹੋਰ ਰਹੇ ਮੰਤ੍ਰੀਨ ਨਿਵਾਰੇ ॥

hor rahe ma(n)treen nivaare ||

Acquiescing to the request, the Raja handed over the arms in spite of the warning of his ministers;

ਜਾਨਜੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਰਾਯੁਧ ਭਯੋ ॥

jaanayo nirapat niraayudh bhayo ||

ਬਾਗੋ ਆਨਿ ਤਾਹਿ ਪਹਿਰਯੋ ॥੮॥

baago aan taeh pahirayo ||8||

They had envisaged the fact, that the Raja could not use his arms now, as

he was going to wear white clothes.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੋ ਬਾਗੋ ਪਹਿਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਾਹ ਕਢੀ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ॥

so baago pahiriyo nirapat baeh kaddee neh jaeh ||

Raja put that gown on, through which arms could not be taken out.

ਤੀਰ ਖਾਨ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਮੁਸਕੈ ਲਈ ਚਰਾਇ ॥੯॥

teer khaan Thaaddo huto musakai liee charai ||9||

Teer Khan, who was standing there, tied up his arms.(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁੰਦਰ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥

su(n)dhar raaj putr teh bhaaro ||

ਤੁਰਤ ਤੇਗ ਕਹ ਤਾਹਿ ਸੰਭਾਰੋ ॥

turat teg keh taeh sa(n)bhaaro ||

(He said,) ‘You are a prince, come quick and strike a blow.’

ਤਮਕਿ ਵਾਰ ਤਾ ਤੁਰਕਹਿ ਕਿਯੋ ॥

tamak vaar taa turakeh kiyo ||

ਬਾਹਨ ਦੁਹੂੰ ਦੁਧਾ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥੧੦॥

baahan dhuhoo(n) dhudhaa kar dhiyo ||10||

(As he could not,) Then the Turk struck and cut his both the arms.(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਰਾਵ ਅਗਨਿਤ ਤੁਰਕ ਕਹ ਲਗਿ ਲਰੈ ਰਸਾਇ ॥

ek raav aganit turak keh lag larai rasai ||

Raja was all alone, but the Turks were in great number.

ਸੁੰਦਰ ਕੌ ਰਾਜਾ ਭਏ ਮਾਰਤ ਭਏ ਬਜਾਇ ॥੧੧॥

su(n)dhar kau raajaa bhe maarat bhe bajai ||11||

The handsome Raja was killed after challenges.(11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਲ ਕੇ ਅਸ੍ਵ ਅਸ੍ਵ ਇਕ ਜਾਯੋ ॥

jal ke asavai asavai ik jaayo ||

ਸੋ ਬਾਗਾ ਰਾਜੇ ਕੇ ਆਯੋ ॥

so baagaa raaje ke aayo ||

There was one (humanoid) horse, which was of good breed, it came near

Raja.

ਚਰਵੇਦਾਰ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥

charavedhaar taeh lai gayo ||

ਭੇਦ ਰਾਨਿਯਨ ਕੌ ਲੈ ਦਯੋ ॥੧੨॥

bhedh raaniyan kau lai dhayo ||12||

He took the Raja's one garment and disclosed everything to the Ranis.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੁੰਕਮ ਦੇ ਘਨਸਾਰ ਦੇ ਯੌ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥

ku(n)kam dhe ghanasaar dhe yau sravanan sun pai ||

Kookum and Ghansaar, both the Ranis, when heard this,

ਮਤੋ ਬੈਠਿ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕਿਯੋ ਜੂਝਿ ਮਰਨ ਕੇ ਭਾਇ ॥੧੩॥

mato baiTh dhuhoo(n)an kiyo joojh maran ke bhai ||13||

They both decided to kill themselves fighting.(13)

ਜੌ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਲਰਿ ਮਰੇ ਸਮੁਹ ਬਦਨ ਬ੍ਰਿਣ ਖਾਇ ॥

jau hamare pat lar mare samuh badhan biran khai ||

‘If our husband has succumbed to the injuries inflicted to his body,

ਤੌ ਹਮ ਹੂੰ ਸਭ ਲਰਿ ਮਰੈ ਨਰ ਕੋ ਭੇਖ ਬਨਾਇ ॥੧੪॥

tau ham hoo(n) sabh lar marai nar ko bhekh banai ||14||

‘Then we all will die fighting disguised as men.’(14)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਸਭਹੂੰਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

yahai ma(n)tr sabhahoo(n)n bichaariyo ||

ਸਭ ਹੂੰ ਭੇਖ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰਿਯੋ ॥

sabh hoo(n) bhekh purakh ko dhaariyo ||

After scheming like this, they all disguised themselves as men,

ਏਕ ਦਿਸਾ ਕੁੰਕਮ ਦੇ ਗਈ ॥

ek dhisaa ku(n)kam dhe giee ||

ਦੇ ਘਨਸਾਰ ਦੂਜ ਦਿਸਿ ਭਈ ॥੧੫॥

dhe ghanasaar dhooj dhis bhiee ||15||

And planned Kookum to raid from one side and ,Ghansaar from the

other.(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੁੰਕਮ ਦੇ ਘਨਸਾਰ ਦੇ ਦੋਊ ਅਨੀ ਬਨਾਇ ॥

ku(n)kam dhe ghanasaar dhe dhouoo anee banai ||

They all agreed to the plan and all of them put the clothes of men.

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਠਾਢੀ ਭਈ ਜੁਧ ਕਰਨ ਕੇ ਭਾਇ ॥੧੬॥

dhuhoo(n) or Thaaddee bhiee judh karan ke bhai ||16||

From one side Kookum started and from the other Ghansaar.(I6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਾਏ ॥

dhuhoo(n) or te sasatr chalaae ||

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥

dhuhoo(n) or baadhitr bajaae ||

Both sides flaunted the arms and both sides played the war trumpets.

ਐਸੀ ਮਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਡਾਰੀ ॥

aaisee maar kirapaanan ddaaree ||

ਏਕ ਨ ਉਬਰੀ ਜੀਵਤ ਨਾਰੀ ॥੧੭॥

ek na ubaree jeevat naaree ||17||

The swords were brandished in such intensity that most of the women

were killed.(17)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਆ ਬਿਸਿਖ ਬਰਖਿਯੋ ਲੋਹ ਅਪਾਰ ॥

bajr baan bichhooaa bisikh barakhiyo loh apaar ||

ਸਭ ਅਬਲਾ ਜੂਝਤ ਭਈ ਏਕ ਨ ਉਬਰੀ ਨਾਰਿ ॥੧੮॥

sabh abalaa joojhat bhiee ek na ubaree naar ||18||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਰਛੀ ਦੁਹੂੰ ਦੋਫਲੀ ਲੀਨੀ ॥

barachhee dhuhoo(n) dhofalee leenee ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਵਹੈ ਉਦਰ ਮੈ ਦੀਨ ॥

dhuhoo(n)an vahai udhar mai dheen ||

Both got hold of the double-edged spears and thrust into each other's bellies.

ਤਿਹ ਕੋ ਝਾਗਿ ਕਟਾਰਿਨ ਲਰੀ ॥

teh ko jhaag kaTaarin laree ||

ਦੋਊ ਜੂਝਿ ਖੇਤ ਮੈ ਪਰੀ ॥੧੯॥

dhouoo joojh khet mai paree ||19||

Throwing them away they fought with the daggers and both sacrificed their

lives.(19)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੌ ਬਾਲਾ ਲਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਯਾ ਕੀ ਮਾਨਿ ॥

satrun sau baalaa laree preet piyaa kee maan ||

For sake oftheir lover, both had confronted the enemy,

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਪਾਵਤ ਭਈ ਸੁਰਪੁਰ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥੨੦॥

nij pat ko paavat bhiee surapur kiyo payaan ||20||

And this way they reached heaven to meet their mate. (20)

ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਯਾ ਕੀ ਜੇ ਲਰੀ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਤੇ ਨਾਰਿ ॥

preet piyaa kee je laree dha(n)n dha(n)n te naar ||

Praise worthy were those woman, who fought for sake oftheir loves,

ਪੂਰਿ ਰਹਿਯੋ ਜਸੁ ਜਗਤ ਮੈ ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਸੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨੧॥

poor rahiyo jas jagat mai sur pur basee sudhaar ||21||

They were honoured in the world and they attained the place in heaven,

too. (21)

ਜੁਝਿ ਮਰੀ ਪਿਯ ਪੀਰ ਤ੍ਰਿਯ ਤਨਿਕ ਨ ਮੋਰਿਯੋ ਅੰਗ ॥

joojh maree piy peer tiray tanik na moriyo a(n)g ||

They accepted the sufferings but never showed their backs.

ਸੁ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੨੨॥

s kab sayaam pooran bhayo tab hee kathaa prasa(n)g ||22||

And, as the poet Shyam says, the narration of this episode ends here.(22)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਈਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੨੨॥੨੩੯੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau baieesavo charitr samaapatam sat subham sat ||122||2390||afajoo(n)||

122nd Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (122)(2388)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਿਲਤ ਸਭ ਭਏ ॥

dhev adhev milat sabh bhe ||

ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ ਮਥਬੇ ਕਹ ਗਏ ॥

chheer samu(n)dh mathabe keh ge ||

The devils and the gods, all, got together and went to churn the sea.

ਚੌਦਹ ਰਤਨ ਨਿਕਾਰੇ ਜਬ ਹੀ ॥

chauadheh ratan nikaare jab hee ||

ਦਾਨੋ ਉਠੇ ਕੋਪ ਕਰਿ ਤਬ ਹੀ ॥੧॥

dhaano uThe kop kar tab hee ||1||

When they had churned out fourteen treasures, the devils were enraged.(1)

ਹਮ ਹੀ ਰਤਨ ਚੌਦਹੂੰ ਲੈ ਹੈ ॥

ham hee ratan chauadhahoo(n) lai hai ||

ਨਾਤਰ ਜਿਯਨ ਨ ਦੇਵਨ ਦੈ ਹੈ ॥

naatar jiyan na dhevan dhai hai ||

‘We will take all the fourteen treasures failing which we will not let the gods live in peace.

ਉਮਡੀ ਅਮਿਤ ਅਨਿਨ ਕੋ ਦਲਿ ਹੈ ॥

aumaddee amit anin ko dhal hai ||

ਲਹੁ ਭੈਯਨ ਤੇ ਭਾਜਿ ਨ ਚਲਿ ਹੈ ॥੨॥

lahu bhaiyan te bhaaj na chal hai ||2||

‘Our innumerable army will rise and will see how they manage to escape

from the younger brothers.’(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਜ ਕਾਜ ਅਰ ਸਾਜ ਸਭ ਆਵਤ ਕਛੁ ਜੁ ਬਨਾਇ ॥

raaj kaaj ar saaj sabh aavat kachhu ju banai ||

The sovereignty, governance, responsibilities and all those,

ਜੇਸਟ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਦੀਜਿਯਤ ਲਹੁਰੇ ਲਈ ਨ ਜਾਇ ॥੩॥

jesaT bhraat ko dheejiyat lahure liee na jai ||3||

They are always endowed to the older brothers, not the younger ones.(3)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਚੜੇ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ਤਹੀ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥

chaRe ros kai kai tahee dhait bhaare ||

ਘੁਰੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਸੁ ਮਾਰੂ ਨਗਾਰੇ ॥

ghure ghor baaje su maaroo nagaare ||

The dreadful devils raided in fury under the noises of repulsive drums.

ਉਤੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੇਵ ਢੂਕੇ ॥

autai kop kai kai haThee dhev ddooke ||

ਉਠੇ ਭਾਤਿ ਐਸੀ ਸੁ ਮਾਨੌ ਭਭੂਕੈ ॥੪॥

auThe bhaat aaisee su maanau bhabhookai ||4||

On the other side, the gods rose as if fiery winds were blowing.(4)

ਮੰਡੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਰੋਸ ਬਾਢੈ ॥

ma(n)dde kop kai kai mahaa ros baaddai ||

ਇਤੇ ਦੇਵ ਬਾਕੈ ਉਤੈ ਦੈਤ ਗਾਢੈ ॥

eite dhev baakai utai dhait gaaddai ||

On the one sides got ready the arrogant devils in right fury,

ਛਕੇ ਛੋਭ ਛਤ੍ਰੀ ਮਹਾ ਐਠ ਐਠੇ ॥

chhake chhobh chhatree mahaa aaiTh aaiThe ||

ਚੜੇ ਜੁਧ ਕੈ ਕਾਜ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਇਕੈਠੇ ॥੫॥

chaRe judh kai kaaj havai kai ikaiThe ||5||

And on the other, numerous Kashatris, full of pride, entered the war.(5)

ਕਹੂੰ ਟੀਕ ਟਾਕੈ ਕਹੂੰ ਟੋਪ ਟੂਕੇ ॥

kahoo(n) Teek Taakai kahoo(n) Top Tooke ||

ਕਿਯੇ ਟੀਪੋ ਟਾਪੈ ਕਈ ਕੋਟਿ ਢੂਕੇ ॥

kiye Teepo Taapai kiee koT ddooke ||

ਕਹੂੰ ਟਾਕ ਟੂਕੈ ਭਏ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥

kahoo(n) Taak Tookai bhe beer bhaare ||

ਕਰੇਰੇ ਕਟੀਲੇ ਕਰੀ ਕੋਟਿ ਮਾਰੇ ॥੬॥

karere kaTeele karee koT maare ||6||

ਕਿਤੇ ਡੋਬ ਡੂਬੈ ਕਿਤੇ ਘਾਮ ਘੂਮੈ ॥

kite ddob ddoobai kite ghaam ghoomai ||

ਕਿਤੇ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਪਰੇ ਝੂਮਿ ਝੂਮੈ ॥

kite aan jodhaa pare jhoom jhoomai ||

Many, who had come in great shape, had fallen drenched in blood,.

ਕਿਤੇ ਪਾਨਿ ਮਾਗੇ ਕਿਤੇ ਮਾਰਿ ਕੂਕੈ ॥

kite paan maage kite maar kookai ||

ਕਿਤੇ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਕੋ ਕਾਢ ਢੂਕੈ ॥੭॥

kite baaddavaareen ko kaadd ddookai ||7||

They were cut into pieces and their elephants were severed.(7)

ਕਿਤੇ ਚੋਟ ਓਟੈ ਕਿਤੇ ਕੋਟਿ ਪੈਠੈ ॥

kite choT oTai kite koT paiThai ||

ਕਿਤੇ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਸੁਨੇ ਆਨਿ ਐਠੈ ॥

kite raag maaroo sune aan aaiThai ||

ਕਿਤੇ ਭੀਰ ਭਾਜੇ ਕਿਤੇ ਸੂਰ ਕੂਟੇ ॥

kite bheer bhaaje kite soor kooTe ||

ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਕ੍ਰੋਰਿ ਲੂਟੇ ॥੮॥

kite baaj maare rathee kror looTe ||8||

ਕਹੂੰ ਜ੍ਵਾਨ ਜੇਬੇ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ॥

kahoo(n) javaiaan jebe kahoo(n) baaj maare ||

ਕਹੂੰ ਭੂਮਿ ਝੂਮੇ ਦਿਤ੍ਰਯਾਦਿਤ ਭਾਰੇ ॥

kahoo(n) bhoom jhoome dhitrayaadhit bhaare ||

ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਘਾਯਨ ਘਾਏ ਪਧਾਰੇ ॥

kite beer ghaayan ghaae padhaare ||

ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਸੋਹੇ ਮਹਾਬੀਰ ਡਾਰੇ ॥੯॥

kite khet sohe mahaabeer ddaare ||9||

ਇਤੈ ਸੂਰ ਕੋਪਿਯੋ ਉਤੈ ਚੰਦ੍ਰ ਧਾਯੋ ॥

eitai soor kopiyo utai cha(n)dhr dhaayo ||

ਇਤੈ ਜੋਰਿ ਗਾੜੀ ਅਨੀ ਇੰਦ੍ਰ ਆਯੋ ॥

eitai jor gaaRee anee i(n)dhr aayo ||

Here, the Sun and there, the Moon was raiding, and Indra, along with his

army, had ventured too.

ਉਤੈ ਬੁਧਿ ਬਾਧੀ ਧੁਜਾ ਬੀਰ ਬਾਕੋ ॥

autai budh baadhee dhujaa beer baako ||

ਇਤੋ ਕਾਲ ਕੋਪਿਯੋ ਜਿਤੈ ਕੌਨ ਤਾ ਕੋ ॥੧੦॥

eito kaal kopiyo jitai kauan taa ko ||10||

On the one side Buddha with a flag had come and on that side Kaal was

striving.(10)

ਇਤੈ ਕੋਪਿ ਕੈ ਐਸ ਬਾਚੇ ਸਿਧਾਯੋ ॥

eitai kop kai aais baache sidhaayo ||

From one side Brahamputra was shooting in and from the other

ਦੁਤਿਯ ਓਰ ਤੇ ਚਾਰਜ ਸੁਕ੍ਰਾ ਰਿਸਾਯੋ ॥

dhutiy or te chaaraj sukraa risaayo ||

Shankar Acharya was leaping in anger.

ਕੋਊ ਤੀਰ ਛੋਰੈ ਕੋਊ ਮੰਤ੍ਰ ਡਾਰੈ ॥

kouoo teer chhorai kouoo ma(n)tr ddaarai ||

Some were throwing arrows and some were chanting.

ਲਿਖੈ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਊ ਕੇਊ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਰੈ ॥੧੧॥

likhai ja(n)tr keuoo keuoo ta(n)tr saarai ||11||

Some were writing and some recoun ting.(11)

ਕਿਤੇ ਤੇਗ ਸੂਤੇ ਕਿਤੇ ਬਾਨ ਮਾਰੈ ॥

kite teg soote kite baan maarai ||

ਕਿਤੇ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲੇ ਉਭਾਰੈ ॥

kite gofanai guraj gole ubhaarai ||

ਕਿਤੇ ਮੁਗਦ੍ਰ ਠਾਵੈਂ ਕਿਤੇ ਤੀਰ ਛੋਰੈ ॥

kite mugadhr Thaavai(n) kite teer chhorai ||

ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੋ ਮੂੰਡ ਫੋਰੈ ॥੧੨॥

kite beer beeraan ko moo(n)dd forai ||12||

ਕਹੂੰ ਛਤ੍ਰ ਜੂਝੇ ਕਹੂੰ ਛਤ੍ਰ ਟੂਟੇ ॥

kahoo(n) chhatr joojhe kahoo(n) chhatr TooTe ||

ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਤਾਜੀ ਜਿਰਹ ਰਾਜ ਲੂਟੈ ॥

kahoo(n) baaj taajee jireh raaj looTai ||

ਕਿਤੇ ਪਾਸ ਪਾਸੇ ਕਿਤੇ ਝੋਕ ਝੋਰੇ ॥

kite paas paase kite jhok jhore ||

ਕਿਤੇ ਛਿਪ੍ਰ ਛੇਕੇ ਕਿਤੇ ਛੈਲ ਛੋਰੇ ॥੧੩॥

kite chhipr chheke kite chhail chhore ||13||

ਕਿਤੇ ਸੂਰ ਸ੍ਰੋਨਾਨ ਕੇ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ॥

kite soor sronaan ke ra(n)g ra(n)ge ||

ਬਚੇ ਬੀਰ ਬਾਕਾਨ ਬਾਜੀ ਉਮੰਗੇ ॥

bache beer baakaan baajee uma(n)ge ||

ਮਹਾ ਭੇਰ ਭਾਰੀ ਮਹਾ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥

mahaa bher bhaaree mahaa naadh baaje ||

ਇਤੈ ਦੇਵ ਬਾਕੇ ਉਤੈ ਦੈਤ ਗਾਜੇ ॥੧੪॥

eitai dhev baake utai dhait gaaje ||14||

ਉਠਿਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਮਹਾ ਨਾਦ ਭਾਰੋ ॥

auThiyo raag maaroo mahaa naadh bhaaro ||

ਇਤੈ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੋ ਸੰਭਾਰੋ ॥

eitai su(n)bh naisu(n)bh dhaano sa(n)bhaaro ||

Song of death was prevailing but Sunbh and NiSunbh were fully alert.

ਬਿੜਾਲਾਛ ਜ੍ਵਾਲਾਛ ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਜੋਧੇ ॥

biRaalaachh javaiaalaachh dhoomraachh jodhe ||

Both were fighting hard, as anyone who showed his back would get

ਹਟੇ ਨ ਹਠੀਲੇ ਕਿਸੂ ਕੇ ਪ੍ਰਬੋਧੇ ॥੧੫॥

haTe na haTheele kisoo ke prabodhe ||15||

ignominy in the eyes of his mother.(15)

ਪਰਿਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜੋ ਮਹਾ ਖੇਤ ਭਾਰੀ ॥

pariyo loh gaaRo mahaa khet bhaaree ||

ਇਤੈ ਦੇਵ ਕੋਪੇ ਉਤੈ ਵੈ ਹਕਾਰੀ ॥

eitai dhev kope utai vai hakaaree ||

ਜੁਰੇ ਆਨਿ ਦੋਊ ਭੈਯਾ ਕੌਨ ਭਾਜੈ ॥

jure aan dhouoo bhaiyaa kauan bhaajai ||

ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਤਾ ਕੀ ਸੁ ਮਾਤਾਨ ਲਾਜੈ ॥੧੬॥

chale bhaaj taa kee su maataan laajai ||16||

ਜੁਰੇ ਆਨਿ ਭਾਈ ਭੈਯਾ ਕੌਨ ਹਾਰੈ ॥

jure aan bhaiee bhaiyaa kauan haarai ||

ਮਰੈ ਸਾਚੁ ਪੈ ਪਾਵ ਪਾਛੇ ਨ ਡਾਰੈ ॥

marai saach pai paav paachhe na ddaarai ||

ਭਰੇ ਛੋਭ ਛਤ੍ਰੀ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਨਾਚਿਯੋ ॥

bhare chhobh chhatree mahaa rudhr naachiyo ||

ਪਰਿਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜੋ ਮਹਾ ਲੋਹ ਮਾਚਿਯੋ ॥੧੭॥

pariyo loh gaaRo mahaa loh maachiyo ||17||

ਹਠੇ ਐਠਿਯਾਰੇ ਹਠੀ ਐਂਠਿ ਕੈ ਕੈ ॥

haThe aaiThiyaare haThee aai(n)Th kai kai ||

ਮਹਾ ਜੁਧ ਸੌਡੀ ਮਹਾ ਹੀ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥

mahaa judh sauaddee mahaa hee risai kai ||

ਮਹਾ ਸੂਲ ਸੈਥੀਨ ਕੇ ਵਾਰ ਛੰਡੇ ॥

mahaa sool saitheen ke vaar chha(n)dde ||

ਇਤੇ ਦੈਤ ਬਾਕੇ ਉਤੇ ਦੇਵ ਮੰਡੇ ॥੧੮॥

eite dhait baake ute dhev ma(n)dde ||18||

ਇਤੈ ਦੇਵ ਰੋਹੇ ਉਤੇ ਦੈਤ ਕੋਪੇ ॥

eitai dhev rohe ute dhait kope ||

ਭਜੈ ਨਾਹਿ ਗਾੜੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥

bhajai naeh gaaRe pirathee pai rope ||

On one side the gods were getting irritated and on the other side the

ਤਬੈ ਬਿਸਨ ਜੂ ਮੰਤ੍ਰ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

tabai bisan joo ma(n)tr aaise bichaariyo ||

gods were keeping their feet firmly on the ground.

ਮਹਾ ਸੁੰਦਰੀ ਏਸ ਕੋ ਭੇਸ ਧਾਰਿਯੋ ॥੧੯॥

mahaa su(n)dharee es ko bhes dhaariyo ||19||

Vishnu recited such an incantation, that he, himself, tUrned into a pretty

lady.(19)

ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਭੇਸ ਧਾਰਿਯੋ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥

mahaa mohanee bhes dhaariyo kanrahaiee ||

ਜਿਨੈ ਨੈਕ ਹੇਰਿਯੋ ਰਹਿਯੋ ਸੋ ਲੁਭਾਈ ॥

jinai naik heriyo rahiyo so lubhaiee ||

He disguised as a great enticer; any body who looked at him was

fascinated.

ਇਤੈ ਦੈਤ ਬਾਕੇ ਉਤੈ ਦੇਵ ਸੋਹੈ ॥

eitai dhait baake utai dhev sohai ||

On one side were the gods and the other devils.

ਦੁਹੂ ਛੋਰਿ ਦੀਨੋ ਮਹਾ ਜੁਧ ਮੋਹੈ ॥੨੦॥

dhuhoo chhor dheeno mahaa judh mohai ||20||

Both, being allured by her looks, abandoned fighting.(20)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਲਕੂਟ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸਿਵ ਕੇ ਦਏ ਬਨਾਇ ॥

kaalakooT ar cha(n)dhramaa siv ke dhe banai ||

(At the time ofthe distribution), The toxins and the Moon were given to Shiva,

ਐਰਾਵਤਿ ਤਰੁ ਉਚਸ੍ਰਵਿ ਹਰਹਿ ਦਏ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੨੧॥

aairaavat tar uchasrav hareh dhe sukh pai ||21||

And Airawat elephants, imaginative-tree and legendry horse were given to

Lord Indra for consolation.(21)

ਕੌਸਤਕ ਮਨਿ ਅਰੁ ਲਛਿਮੀ ਆਪੁਨ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥

kauasatak man ar lachhimee aapun liee ma(n)gai ||

Kaostic Mani (pearl out of sea), and the Lakhshmi (the woman), he (Shiva) took over for himself.

ਦੇਵ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਸੁਰਨ ਸੁਰਾ ਬਾਟਤ ਪਏ ਬਨਾਇ ॥੨੨॥

dhev a(n)mirat asuran suraa baaTat pe banai ||22||

The gods were bestowed with the nectar, and the wine was handed over to

the devils.(22)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰੰਭਾ ਔਰ ਧਨੰਤਰ ਲਿਯੋ ॥

ra(n)bhaa aauar dhana(n)tar liyo ||

ਸਭ ਜਗ ਕੇ ਸੁਖ ਕਾਰਨ ਦਿਯੋ ॥

sabh jag ke sukh kaaran dhiyo ||

ਤੀਨਿ ਰਤਨ ਦਿਯ ਔਰੁ ਨਿਕਾਰੇ ॥

teen ratan dhiy aauar nikaare ||

ਤੁਮਹੂੰ ਤਿਨੋ ਲਖਤ ਹੋ ਪਯਾਰੇ ॥੨੩॥

tumahoo(n) tino lakhat ho payaare ||23||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਸੁਰਾਸਰ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰ ਅਸੋਕੁਪਜਾਯੋ ॥

reejh rahe chhab her suraasar sok nivaar asokupajaayo ||

ਛੋਰਿ ਬਿਵਾਦ ਕੌ ਦੀਨ ਦੋਊ ਸੁਭ ਭਾਗ ਭਰਿਯੋ ਸਬਹੂੰ ਹਰਿ ਭਾਯੋ ॥

chhor bivaadh kau dheen dhouoo subh bhaag bhariyo sabahoo(n) har

bhaayo ||

ਕੁੰਜਰ ਕੀਰ ਕਲਾਨਿਧਿ ਕੇਹਰਿ ਮਾਨ ਮਨੋਜਵ ਹੇਰਿ ਹਿਰਾਯੋ ॥

ku(n)jar keer kalaanidh kehar maan manojav her hiraayo ||

ਜੋ ਤਿਨ ਦੀਨ ਸੁ ਲੀਨ ਸਭੋ ਹਸਿ ਕਾਹੂੰ ਨ ਹਾਥ ਹਥਿਆਰ ਉਚਾਯੋ ॥੨੪॥

jo tin dheen su leen sabho has kaahoo(n) na haath hathiaar uchaayo ||24||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਇਨੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਟ੍ਯੋ ਉਨੈ ਮਦ੍ਯ ਦੀਨੋ ॥

einai a(n)mirat baaTrayo unai madhray dheeno ||

Lured by her charm, both the gods and the devils shed their afflictions.

ਛਲੇ ਛਿਪ੍ਰ ਛੈਲੀ ਛਲੀ ਭੇਸ ਕੀਨੋ ॥

chhale chhipr chhailee chhalee bhes keeno ||

Enticed by her, they all ignored their grievances and quarrels.

ਮਹਾ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ਇਤੈ ਆਪੁ ਸੋਹੈ ॥

mahaa basatr dhaare itai aap sohai ||

Elephant, parrots, Moon, lions and the Cupid cast off their egos.

ਸਭੈ ਦੈਤ ਦੇਵਾਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੋਹੈ ॥੨੫॥

sabhai dhait dhevaan ke chit mohai ||25||

Whatever she awarded, every body accepted and none demonstrated any

defiance.(25)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧਰਿਯੋ ਰੂਪ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਹਾ ਆਪੁਨ ਤੁਰਤਿ ਮੁਰਾਰਿ ॥

dhariyo roop tiray ko tahaa aapun turat muraar ||

Murari (Vishnu) had veiled himself as a pretty woman,

ਛਲੀ ਛਿਨਿਕ ਮੋ ਛਲਿ ਗਯੋ ਜਿਤੇ ਹੁਤੇ ਅਸੁਰਾਰਿ ॥੨੬॥

chhalee chhinik mo chhal gayo jite hute asuraar ||26||

And instantly beguiled the devils.(26)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੇਈਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੨੩॥੨੪੧੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau teieesavo charitr samaapatam sat subham sat ||123||2416||afajoo(n)||

123rd Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (123)(2414)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਾਰਨੌਲ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਇਕ ਨਾਥ ॥

naaranaual ke dhes mai bijai si(n)gh ik naath ||

In the country of Narnaul, there lived a Raja known as Vijay Singh.

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਡਾਰਿਯੋ ਰਹੈ ਫੂਲ ਮਤੀ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧॥

rain dhivas ddaariyo rahai fool matee ke saath ||1||

He used to spend most of the time lying down with Phool Mati.(1)

ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਜਾ ਕੋ ਸਦਾ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥

bijai si(n)gh jaa ko sadhaa japat aaThahoo(n) jaam ||

The person, whom Vijay Singh revered all the eight watches of the day,

ਫੂਲਨ ਕੇ ਸੰਗ ਤੋਲਿਯੈ ਫੂਲ ਮਤੀ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥੨॥

foolan ke sa(n)g toliyai fool matee jeh naam ||2||

Was Phool Mati, and she was like a bunch of flowers.(2)

ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਇਕ ਦਿਨ ਗਏ ਆਖੇਟਕ ਕੇ ਕਾਜ ॥

bijai si(n)gh ik dhin ge aakheTak ke kaaj ||

One day Vijay Singh went out for the purpose of hunting,

ਭ੍ਰਮਰ ਕਲਾ ਕੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਰੀਝ ਰਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ॥੩॥

bhramar kalaa ko roop lakh reejh rahe mahaaraaj ||3||

There he came across one Bharam Kala and he felt an ardent desire for

her.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਹ ਹੀ ਬਜਾਹ ਧਾਮ ਤ੍ਰਿਯ ਆਨੀ ॥

teh hee bayaeh dhaam tiray aanee ||

ਰਾਵ ਹੇਰਿ ਸੋਊ ਲਲਚਾਨੀ ॥

raav her souoo lalachaanee ||

Be married her and brought her home, as she had fat :n for Raja too.

ਫੂਲ ਮਤੀ ਸੁਨਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਈ ॥

fool matee sun adhik risaiee ||

ਆਦਰ ਸੋ ਤਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਲਜਾਈ ॥੪॥

aadhar so taa ko gireh layaiee ||4||

On learning this, Phool Mati became angry but received her honourably.(4)

ਤਾ ਸੌ ਅਧਿਕ ਨੇਹ ਉਪਜਾਯੋ ॥

taa sau adhik neh upajaayo ||

ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

dharam bhagan kar taeh bulaayo ||

She gave her intense love and called her as her righteous-sister.

ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰਿਯੋ ॥

chit mai adhik kop tiray dhariyo ||

ਤਾ ਕੀ ਨਾਸ ਘਾਤ ਅਟਕਰਿਯੋ ॥੫॥

taa kee naas ghaat aTakariyo ||5||

Internally she was furious and had decided to annihilate her.(5)

ਜਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਪਾਸਿਕ ਜਾਨੀ ॥

jaa kee tirayaa upaasik jaanee ||

ਵਹੈ ਘਾਤ ਚੀਨਤ ਭੀ ਰਾਨੀ ॥

vahai ghaat cheenat bhee raanee ||

The one she revered, she made up her mind to terminate.

ਰੁਦ੍ਰ ਦੇਹਰੋ ਏਕ ਬਨਾਯੋ ॥

rudhr dheharo ek banaayo ||

ਜਾ ਪਰ ਅਗਨਿਤ ਦਰਬ ਲਗਾਯੋ ॥੬॥

jaa par aganit dharab lagaayo ||6||

Spending a lot of money she got a temple of Shiv a buill up.(6)

ਦੋਊ ਸਵਤਿ ਤਹਾ ਚਲਿ ਜਾਵੈ ॥

dhouoo savat tahaa chal jaavai ||

ਪੂਜਿ ਰੁਦ੍ਰ ਕੌਂ ਪੁਨਿ ਘਰ ਆਵੈ ॥

pooj rudhr kau pun ghar aavai ||

Both the co-wives went there and v'orshipped Shiva.

ਮਟ ਆਛੋ ਊਚੋ ਧੁਜ ਸੋਹੈ ॥

maT aachho uoocho dhuj sohai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੭॥

sur nar naag asur man mohai ||7||

The pinnacle of the temple was quite high and it was appreciated by the

gods, devils and all othds.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪੁਰ ਬਾਸਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸਭੈ ਤਿਹ ਠਾ ਕਰੈ ਪਯਾਨ ॥

pur baasan su(n)dhar sabhai teh Thaa karai payaan ||

All the ladies of the town went to that temple,

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੌ ਪੂਜਿ ਕੈ ਬਹੁਰ ਬਸੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨਿ ॥੮॥

mahaa rudhr kau pooj kai bahur basai gireh aan ||8||

And returned to their households after idolising Shiva.(8)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਏਕ ਦਿਵਸ ਰਾਨੀ ਲੈ ਤਾ ਕੌ ਤਹ ਗਈ ॥

ek dhivas raanee lai taa kau teh giee ||

ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਅਸਿ ਗਹਿ ਵਾਹਿ ਮੂੰਡ ਕਾਟਤ ਭਈ ॥

nij kar as geh vaeh moo(n)dd kaaTat bhiee ||

One day the Rani took her there, brandishing a sword in her hand, she cut her head off.

ਸੀਸ ਕਾਟਿ ਸਿਵ ਊਪਰ ਦਯੋ ਚਰਾਇ ਕੈ ॥

sees kaaT siv uoopar dhayo charai kai ||

ਹੋ ਰੋਵਤ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਤਿ ਆਪੁ ਉਚਾਰਿਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥੯॥

ho rovat nirap prat aap uchaariyo aai kai ||9||

The cut-off head, she presented to Shiva, and, herself, she came and told

the Raja.

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਰੁਦ੍ਰ ਦੇਹਰੇ ਜਾਇ ॥

dharam bhagan muh sa(n)g lai rudhr dhehare jai ||

‘The righteous-sister has taken me to the temple,

ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਨਿਜੁ ਕਰ ਅਸਹਿ ਹਰ ਪਰ ਦਿਯੋ ਚਰਾਇ ॥੧੦॥

moo(n)dd kaaT nij kar aseh har par dhiyo charai ||10||

‘And there she cut her head and presented to Shiva.’(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯੌ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਤਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ॥

yau sun baat tahaa nirap aayo ||

ਜਹ ਤ੍ਰਿਯ ਤੌਨ ਨਾਰਿ ਕੌ ਘਾਯੋ ॥

jeh tiray tauan naar kau ghaayo ||

Learning this, the Raja came to the place where her severed head was lying.

ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿਤ ਰਹਿਯੋ ॥

taeh nihaar chakirat chit rahiyo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਛੁਕ ਬੈਨ ਨ ਕਹਿਯੋ ॥੧੧॥

tiray ko kachhuk bain na kahiyo ||11||

He was astcnished but he did not dispute the woman.(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਜਿਨ ਨਿਜੁ ਕਰਨ ਹਰ ਪਰ ਦਿਯੋ ਚਰਾਇ ॥

moo(n)dd kaaT jin nij karan har par dhiyo charai ||

(He said,) ‘The woman, who has cut her head off, and, with her own hands,

has presented to Shiva,

ਧੰਨਜੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਧੰਨਿ ਦੇਸ ਤਿਹ ਧੰਨਜ ਪਿਤਾ ਧੰਨਿ ਮਾਇ ॥੧੨॥

dha(n)nayo tirayaa dha(n)n dhes teh dha(n)nay pitaa dha(n)n mai ||12||

'She and her parents are worthy ofhonours.'(12)

ਦਾਹ ਦਿਯੋ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੌ ਚਿਤ ਅਤਿ ਸੋਕ ਬਢਾਇ ॥

dhaeh dhiyo teh naar kau chit at sok baddai ||

With intense tribulations, he cremated her

ਫੂਲ ਮਤੀ ਕੇ ਭਵਨ ਮੈ ਬਹੁਰਿ ਬਸਤ ਭਯੋ ਆਇ ॥੧੩॥

fool matee ke bhavan mai bahur basat bhayo aai ||13||

and then came over to the palace of Phool Mati.(13)

ਸਵਤਿ ਮਾਰਿ ਨਿਜੁ ਕਰਨ ਸੌ ਔਰ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦਿਖਰਾਇ ॥

savat maar nij karan sau aauar nirapeh dhikharai ||

By killing the co-wife, and showing her to the Raja,

ਰਾਜਾ ਕੌ ਨਿਜੁ ਬਸ ਕਿਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ॥੧੪॥

raajaa kau nij bas kiyo aaiso charit banai ||14||

With deception, she had won the favour ofthe sovereign.(14)

ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਸਰ ਅਸੁਰ ਸਭ ਰੈਨਾਧਿਪ ਦਿਨਰਾਇ ॥

braham bisan sar asur sabh rainaadhip dhinarai ||

Brahma, Vishnu, the gods, the devils, the Sun, the Moon,

ਬੇਦ ਬਜਾਸ ਅਰੁ ਬੇਦ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਦ ਸਕੇ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥੧੫॥

bedh bayaas ar bedh tiray bhedh sake neh pai ||15||

The sage Viyas, and them all, could not fathom the females.(15)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਬੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੨੪॥੨੪੩੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chauabeesavo charitr samaapatam sat subham sat ||124||2431||afajoo(n)||

124th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed With Benediction. (124)(2429)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਲੰਕ ਮੈ ਬੰਕ ਨਿਸਾਚਰ ਥੋ ਰਘੁਨੰਦਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਏਕ ਕਹਾਨੀ ॥

la(n)k mai ba(n)k nisaachar tho raghuna(n)dhan ko sun ek kahaanee ||

In the country of Lanka, a devious devil heard the story of Raghunandan

(Rama).

ਰਾਵਨ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸਮੇਤ ਹਨੇ ਇਹ ਖੇਤ ਮਹਾ ਬਲਿਧਾਨੀ ॥

raavan putr kalatr samet hane ieh khet mahaa balidhaanee ||

That in trepid had exterminated, in the war, the son of Raw ana along with his woman.

ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ਤਤਕਾਲ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੌਚਕ ਸੇ ਮਦ ਮਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥

ros bhariyo tatakaal gadhaa geh kauachak se madh mat kirapaanee ||

That devil, filled with rage and carrying spears, daggers and swords and getting stupefied,

ਕੋਟ ਕੌ ਕੂਦਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੌ ਫਾਧਿ ਫਿਰੰਗ ਮੌ ਆਨਿ ਪਰਿਯੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੧॥

koT kau koodh samu(n)dhr kau faadh fira(n)g mau aan pariyo abhimaanee ||1||

Had jumped over the sea to initiate the raid.(1)

ਆਠਿਕ ਦਯੋਸ ਅੰਧੇਰ ਰਹਿਯੋ ਪੁਨਿ ਸੂਰ ਚੜਿਯੋ ਜਗ ਧੁੰਧ ਮਿਟਾਈ ॥

aaThik dhayos a(n)dher rahiyo pun soor chaRiyo jag dhu(n)dh miTaiee ||

The earth was covered under darkness for eight days, and then the Sun

rose and fog was lifted.

ਦਾਨਵ ਕੌ ਲਖਿ ਲੋਕਨ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਉਪਜੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥

dhaanav kau lakh lokan kai at hee chit mai upajee dhuchitaiee ||

Looking at the devil, people were perplexed.

ਬਾਧਿ ਅਨੀ ਭਟ ਭੂਰਿ ਚੜੇ ਰਿਪੁ ਜੀਤਨ ਕੀ ਜਿਯ ਬਯੋਤ ਬਨਾਈ ॥

baadh anee bhaT bhoor chaRe rip jeetan kee jiy bayot banaiee ||

Most of the kings planned a strategy to win over him,

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀਨ ਕੀ ਆਨਿ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸਾਥ ਲਰਾਈ ॥੨॥

baan kamaan gadhaa barachheen kee aan karee teh saath laraiee ||2||

And they rose with bows, arrows, spears and daggers in their hands.(2)

ਏਕ ਪਰੇ ਭਭਰਾਤ ਭਟੁਤਮ ਏਕ ਲਗੇ ਭਟ ਘਾਯਲ ਘੂੰਮੈ ॥

ek pare bhabharaat bhaTutam ek lage bhaT ghaayal ghoo(n)mai ||

ਏਕ ਚਲੈ ਭਜਿ ਕੈ ਰਨ ਤੇ ਇਕ ਆਨਿ ਪਰੇ ਮਰਿ ਕੈ ਗਿਰਿ ਭੂੰਮੈ ॥

ek chalai bhaj kai ran te ik aan pare mar kai gir bhoo(n)mai ||

ਏਕ ਮਰੇ ਲਰਿ ਕੈ ਹਯ ਊਪਰ ਹਾਥਿਨ ਪੈ ਇਕ ਸਜੰਦਨ ਹੂੰ ਮੈ ॥

ek mare lar kai hay uoopar haathin pai ik saya(n)dhan hoo(n) mai ||

ਮਾਨੋ ਤ੍ਰਿਬੇਨੀ ਕੇ ਤੀਰਥ ਪੈ ਮੁਨਿ ਨਾਯਕ ਧੂਮ ਅਧੋ ਮੁਖ ਧੂੰਮੈ ॥੩॥

maano tirabenee ke teerath pai mun naayak dhoom adho mukh dhoo(n)mai ||3||

ਕੌਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਸੇ ਕਟਨੀ ਕਟਿ ਅੰਗ ਉਤੰਗ ਸੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗੀ ॥

kauach kipaan kase kaTanee kaT a(n)g uta(n)g sura(n)g nikha(n)gee ||

Laced with swords and quivers on their bodies, the heroes swarmed,

ਚੌਪਿ ਚਲੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਘਨ ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟ ਜਾਨ ਉਮੰਗੀ ॥

chauap chale chahoo(n) oran te ghan saavan kee ghaT jaan uma(n)gee ||

From all the sides, the dark clouds of Sawan, the rainy season, thronged.

ਜੰਗ ਨਿਸੰਗ ਪਰਿਯੋ ਸੰਗ ਸੂਰਨ ਨਾਚਿਯੋ ਹੈ ਆਪੁ ਤਹਾ ਅਰਧੰਗੀ ॥

ja(n)g nisa(n)g pariyo sa(n)g sooran naachiyo hai aap tahaa aradha(n)gee ||

The intense fighting broke out and, even, Ardhangi (Shiva) had taken part

in the war-dance.

ਰੋਸ ਭਰੇ ਨ ਫਿਰੇ ਤ੍ਰਸਿ ਕੈ ਰਨ ਰੰਗ ਪਚੇ ਰਵਿ ਰੰਗ ਫਿਰੰਗੀ ॥੪॥

ros bhare na fire tras kai ran ra(n)g pache rav ra(n)g fira(n)gee ||4||

The valiant ones were abounding and none seemed to be giving in.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭੇਰ ਪਰਿਯੋ ਭਾਰਥ ਤੇ ਭਾਰੀ ॥

bher pariyo bhaarath te bhaaree ||

ਨਾਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥

naache soorabeer ha(n)kaaree ||

A menacing war was enfolded over India and egoists revelled in the

wardance.

ਬਹੁ ਬ੍ਰਿਣ ਕੀਏ ਨ ਇਕ ਤਿਹ ਲਾਗਿਯੋ ॥

bahu biran ke'ee na ik teh laagiyo ||

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਦਾਨਵ ਕੋ ਜਾਗਿਯੋ ॥੫॥

adhik kop dhaanav ko jaagiyo ||5||

They fired arrows but could not hit and the devil was, rather, filled with

more wrath.(5)

ਏਕ ਹਾਥ ਤਿਨ ਗਦਾ ਸੰਭਾਰੀ ॥

ek haath tin gadhaa sa(n)bhaaree ||

ਦੂਜੋ ਕਰ ਤਰਵਾਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥

dhoojo kar taravaar nikaaree ||

With a sword in one hand and a mace in the other,

ਜਾ ਕੌ ਦੌਰਿ ਦੈਤ ਬ੍ਰਿਣ ਮਾਰੇ ॥

jaa kau dhauar dhait biran maare ||

ਏਕੈ ਚੋਟ ਚੌਥ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥੬॥

ekai choT chauath hee ddaarai ||6||

On whom-so-ever the devil charged, he cut him off.(6)

ਜੋ ਕੋਊ ਤਾ ਕਹ ਘਾਵ ਲਗਾਵੈ ॥

jo kouoo taa keh ghaav lagaavai ||

ਟੂਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਾਥ ਰਹਿ ਜਾਵੈ ॥

TooT kirapaan haath reh jaavai ||

And any body who attacked him, would get his sword broken.

ਦਾਨਵ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਤਬ ਕਰੈ ॥

dhaanav kop adhik tab karai ||

ਪ੍ਰਾਨ ਫਿਰੰਗਨਿ ਬਹੁ ਕੇ ਹਰੈ ॥੭॥

praan fira(n)gan bahu ke harai ||7||

More and more he was inflamed, more he became resolute.(7)

ਭੁੰਜਗ ਛੰਦ ॥

bhu(n)jag chha(n)dh ||

ਮਹਾ ਨਾਦਿ ਕੈ ਕੈ ਜਬੈ ਦੈਤ ਧਾਵੈ ॥

mahaa naadh kai kai jabai dhait dhaavai ||

ਘਨੀ ਸੈਨ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਜਾਵੈ ॥

ghanee sain ko maar kai kai su jaavai ||

ਬਿਯੋ ਕੌਨ ਜੋਧਾ ਲਰੈ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ॥

biyo kauan jodhaa larai ros kai kai ||

ਚਲੇ ਬਾਜ ਹੇਰੈ ਮਹਾ ਤਾਪ ਤੈ ਕੈ ॥੮॥

chale baaj herai mahaa taap tai kai ||8||

ਲਖੇ ਦੈਤ ਭਾਰੀ ਸਭੈ ਭੂਪ ਭਾਗੈ ॥

lakhe dhait bhaaree sabhai bhoop bhaagai ||

ਮਹਾ ਤ੍ਰਾਸ ਕੇ ਤਾਪ ਸੌ ਅਨੁਰਾਗੈ ॥

mahaa traas ke taap sau anuraagai ||

ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਨਾਰਿ ਨਜਾਏ ॥

chale bhaaj kai kai haThee naar nayaae ||

ਕਰੀ ਬਾਜ ਰਾਜੇ ਪਿਯਾਦੇ ਪਰਾਏ ॥੯॥

karee baaj raaje piyaadhe paraae ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੈਨ ਭਜਤ ਲਖਿ ਭਟਿ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥

sain bhajat lakh bhaT ris bhare ||

ਪਲਟਿ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਫਿਰਿ ਪਰੈ ॥

palaT kop kai kai fir parai ||

ਜੇਤੇ ਲਖੇ ਦੈਤ ਫਿਰਿ ਆਏ ॥

jete lakhe dhait fir aae ||

ਘਾਇ ਘਾਇ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੧੦॥

ghai ghai jam lok paThaae ||10||

ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਕਰੀ ਤਿਨ ਘਾਯੋ ॥

bees hajaar karee tin ghaayo ||

ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਸੁ ਬਾਜ ਖਪਾਯੋ ॥

tees hajaar su baaj khapaayo ||

ਚਾਲਿਸ ਸਹਸ ਤਹਾ ਰਥ ਕਾਟੇ ॥

chaalis sahas tahaa rath kaaTe ||

ਅਭ੍ਰਨ ਜਯੋ ਜੋਧਾ ਚਲਿ ਫਾਟੇ ॥੧੧॥

abhran jayo jodhaa chal faaTe ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਹੁਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥ ਮੈ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਪਤਨ ਅਪਾਰ ॥

bahur gadhaa geh haath mai pratinaa patan apaar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੰਘ੍ਰਤ ਭਯੋ ਕਛੂ ਨ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰ ॥੧੨॥

bhaat bhaat sa(n)ghrat bhayo kachhoo na sa(n)k bichaar ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਸੌ ਜੁਧ ਸਭੈ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥

taa sau judh sabhai kar haare ||

ਤਿਨ ਤੇ ਗਏ ਨ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

tin te ge na asur sa(n)ghaare ||

ਉਗਿਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਅਸਤਾਏ ॥

augiyo cha(n)dhr soor asataae ||

ਸਭ ਹੀ ਸੁਭਟ ਗ੍ਰਿਹਨ ਹਟਿ ਆਏ ॥੧੩॥

sabh hee subhaT girahan haT aae ||13||

ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਜਬ ਤਮ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ॥

bhayo praat jab tam miT gayo ||

Fighting hard with him, all the combatants lost the will, and none could finish the devil.

ਕੋਪ ਬਹੁਰਿ ਸੂਰਨ ਕੋ ਭਯੋ ॥

kop bahur sooran ko bhayo ||

‘The Sun was set and the Moon had risen when the warriors commenced

their journeys back home.

ਫੌਜੈ ਜੋਰਿ ਤਹਾ ਚਲਿ ਆਏ ॥

fauajai jor tahaa chal aae ||

When the day broke the soldiers, once again, feeling indignant,

ਜਿਹ ਠਾ ਦੈਤ ਘਨੇ ਭਟ ਘਾਏ ॥੧੪॥

jeh Thaa dhait ghane bhaT ghaae ||14||

Gathered around and raided the place where the devils had beaten

them.(14)

ਡਾਰਿ ਪਾਖਰੈ ਤੁਰੇ ਨਚਾਵੈ ॥

ddaar paakharai ture nachaavai ||

ਕੇਤੇ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਚਮਕਾਵੈ ॥

kete cha(n)dhrahaas chamakaavai ||

ਤਨਿ ਤਨਿ ਕੇਤਿਕ ਬਾਨਨ ਮਾਰੈ ॥

tan tan ketik baanan maarai ||

ਅਮਿਤ ਘਾਵ ਦਾਨਵ ਪਰ ਡਾਰੈ ॥੧੫॥

amit ghaav dhaanav par ddaarai ||15||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਹਠ੍ਯੋ ਆਪੁ ਦਾਨਵ ਗਦਾ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ॥

haThrayo aap dhaanav gadhaa haath lai kai ||

ਲਈ ਕਾਢਿ ਕਾਤੀ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥

liee kaadd kaatee mahaa kop kai kai ||

ਜਿਤੇ ਆਨਿ ਢੂਕੇ ਤਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥

jite aan ddooke tite khet maare ||

ਗਿਰੇ ਭਾਤਿ ਐਸੀ ਨ ਜਾਵੈ ਬਿਚਾਰੇ ॥੧੬॥

gire bhaat aaisee na jaavai bichaare ||16||

ਕਿਤੇ ਹਾਕ ਮਾਰੈ ਕਿਤੇ ਘੂੰਮ ਘੂੰਮੈ ॥

kite haak maarai kite ghoo(n)m ghoo(n)mai ||

ਕਿਤੇ ਜੁਧ ਜੋਧਾ ਪਰੇ ਆਨਿ ਭੂਮੈ ॥

kite judh jodhaa pare aan bhoomai ||

ਕਿਤੇ ਪਾਨਿ ਮਾਗੈ ਕਿਤੇ ਹੂਹ ਛੋਰੈਂ ॥

kite paan maagai kite hooh chhorai(n) ||

ਕਿਤੇ ਜੁਧ ਸੌਡੀਨ ਕੇ ਸੀਸ ਤੋਰੈ ॥੧੭॥

kite judh sauaddeen ke sees torai ||17||

ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਜੂਝੈ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਮਾਰੇ ॥

kahoo(n) baaj joojhai kahoo(n) raaj maare ||

ਕਹੂੰ ਛੇਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰੀ ਕਰੀ ਤਾਜ ਡਾਰੇ ॥

kahoo(n) chhetr chhatree karee taaj ddaare ||

ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਜੋਧਾ ਸਭੈ ਹਾਰਿ ਮਾਨੀ ॥

chale bhaaj jodhaa sabhai haar maanee ||

ਕਛੂ ਲਾਜ ਕੀ ਬਾਤ ਕੈ ਨਾਹਿ ਜਾਨੀ ॥੧੮॥

kachhoo laaj kee baat kai naeh jaanee ||18||

ਹਠੀ ਜੇ ਫਿਰੰਗੀ ਮਹਾ ਕੋਪ ਵਾਰੈ ॥

haThee je fira(n)gee mahaa kop vaarai ||

ਲਰੇ ਆਨਿ ਤਾ ਸੋ ਨ ਨੈਕੈ ਪਧਾਰੇ ॥

lare aan taa so na naikai padhaare ||

ਛਕੈ ਛੋਭ ਛਤ੍ਰੀ ਮਹਾ ਕੋਪ ਢੂਕੇ ॥

chhakai chhobh chhatree mahaa kop ddooke ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੂਕੇ ॥੧੯॥

chahoo(n) or te maar hee maar kooke ||19||

ਜਿਤੇ ਆਨਿ ਜੂਝੇ ਸਭੈ ਖੇਤ ਘਾਏ ॥

jite aan joojhe sabhai khet ghaae ||

ਬਚੇ ਜੀਤਿ ਤੇ ਛਾਡਿ ਖੇਤੈ ਪਰਾਏ ॥

bache jeet te chhaadd khetai paraae ||

ਹਠੇ ਜੇ ਹਠੀਲੇ ਹਠੀ ਖਗ ਕੂਟੇ ॥

haThe je haTheele haThee khag kooTe ||

ਮਹਾਰਾਜ ਬਾਜੀਨ ਕੇ ਮੂੰਡ ਫੂਟੇ ॥੨੦॥

mahaaraaj baajeen ke moo(n)dd fooTe ||20||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਕਰੀ ਕੁਪਿ ਮਾਰੇ ॥

bees hajaar karee kup maare ||

ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਅਸ੍ਵ ਹਨਿ ਡਾਰੈ ॥

tees hajaar asavai han ddaarai ||

ਚਾਲਿਸ ਸਹਸ ਰਥਿਨ ਰਥ ਟੂਟੈ ॥

chaalis sahas rathin rath TooTai ||

ਸਾਠਿ ਸਹਸ੍ਰ ਰਥੀ ਹੂੰ ਕੂਟੇ ॥੨੧॥

saaTh sahasr rathee hoo(n) kooTe ||21||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਏਤੀ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ਪੈਦਲ ਹਨ੍ਯੋ ਅਪਾਰ ॥

etee sain sa(n)ghaar kai paidhal hanayo apaar ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਜਏ ਨ ਕਾਖਿ ਤੇ ਆਏ ਨਹਿ ਸੰਸਾਰ ॥੨੨॥

jan kar je na kaakh te aae neh sa(n)saar ||22||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਭ ਹੀ ਬੀਰ ਜੁਧ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥

sabh hee beer judh kar haare ||

ਤਿਨ ਤੇ ਗਏ ਨ ਦਾਨੌ ਮਾਰੈ ॥

tin te ge na dhaanau maarai ||

ਖੇਤ ਛੋਰਿ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਗਏ ॥

khet chhor sabh hee ghar ge ||

ਮਤੋ ਕਰਤ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਭਏ ॥੨੩॥

mato karat aaisee bidh bhe ||23||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiya

ਕੈਸੇ ਹੂੰ ਮਾਰਿਯੋ ਮਰੈ ਨ ਨਿਸਾਚਰ ਜੁਧ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੈ ਭਟ ਹਾਰੇ ॥

kaise hoo(n) maariyo marai na nisaachar judh sabhai kar kai bhaT haare ||

‘The entire combatants lost their wills (to fight more) because the devil could not be annihilated.

ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀਨ ਕੇ ਭਾਤਿ ਅਨੇਕਨ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

baan kirapaan gadhaa barachheen ke bhaat anekan ghai prahaare ||

In spite of the wielding swords, maces, spears and trying to hit him many a

times,

ਸੋ ਨਹਿ ਭਾਜਤ ਗਾਜਤ ਹੈ ਰਨ ਹੋਤ ਨਿਵਰਤਨ ਕਯੋ ਹੂੰ ਨਿਵਾਰੇ ॥

so neh bhaajat gaajat hai ran hot nivaratan kayo hoo(n) nivaare ||

He never ran away, instead, he roared more and more.

ਦੇਸ ਤਜੈ ਕਹੂੰ ਜਾਇ ਬਸੈ ਕਹ ਆਵਤ ਹੈ ਮਨ ਮੰਤ੍ਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥੨੪॥

dhes tajai kahoo(n) jai basai keh aavat hai man ma(n)tr tihaare ||24||

(Being fed up) They thought to abandon the country and go to live some

where else.(24)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਇੰਦ੍ਰਮਤੀ ਬੇਸ੍ਵਾ ਤਹ ਰਹਈ ॥

ei(n)dhramatee besavaiaa teh rahiee ||

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾ ਕੌ ਜਗ ਕਹਈ ॥

adhik roop taa kau jag kahiee ||

There used to live a lady named Indra Mati, who was so charming,

ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਜੋਤਿ ਜੋ ਧਾਰੀ ॥

sooraj cha(n)dhr jot jo dhaaree ||

ਜਨੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਲੈ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੨੫॥

jan yaahee te lai ujiyaaree ||25||

That the Sun and the Moon appeared to have filched light from her.(25)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਿਨ ਬੀਰਾ ਤਹ ਤੇ ਲਯੋ ਚਲੀ ਤਹਾ ਕਹ ਧਾਇ ॥

tin beeraa teh te layo chalee tahaa keh dhai ||

She decided to participate in the fight and, wearing combative clothes,

ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਿ ਤਿਤ ਕੌ ਚਲੀ ਜਿਤ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਰਾਇ ॥੨੬॥

basatr pahir tit kau chalee jit asuran ko rai ||26||

Marched to the place, where the king of devils was seated.(26)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੇਵਾ ਔਰ ਮਿਠਾਈ ਲਈ ॥

mevaa aauar miThaiee liee ||

ਮਾਟਨ ਮੋ ਧਰ ਪਰ ਭਰਿ ਦਈ ॥

maaTan mo dhar par bhar dhiee ||

She brought with her the pitchers full of sweets and dry-fruits.

ਜਹ ਫਲ ਖਾਤ ਅਸੁਰ ਕੋ ਰਾਈ ॥

jeh fal khaat asur ko raiee ||

ਤਿਨ ਲੈ ਬਨ ਸੌ ਸਕਲ ਲਗਾਈ ॥੨੭॥

tin lai ban sau sakal lagaiee ||27||

She established her camp where the devils used to come and eat the

fruits.(27)

ਜਬ ਦਾਨੋ ਕੌ ਭੂਖਿ ਸੰਤਾਯੋ ॥

jab dhaano kau bhookh sa(n)taayo ||

ਤਬ ਬਨ ਕੇ ਭਛਨ ਫਲ ਆਯੋ ॥

tab ban ke bhachhan fal aayo ||

When they felt hungry, the devils came to that place,

ਮਾਟ ਫੋਰਿ ਪਕਵਾਨ ਚਬਾਇਸ ॥

maaT for pakavaan chabais ||

ਮਦਰਾ ਪਿਯਤ ਅਧਿਕ ਮਨ ਭਾਇਸ ॥੨੮॥

madharaa piyat adhik man bhais ||28||

Finding the pitchers, they relished them and drank lot of wine.(28)

ਪੀ ਮਦਰਾ ਭਯੋ ਮਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

pee madharaa bhayo mat abhimaanee ||

ਯਹ ਜਬ ਬਾਤ ਬੇਸੁਵਨ ਜਾਨੀ ॥

yeh jab baat besuvan jaanee ||

After drinking excessively they were fully intoxicated, and when she

learned this,

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥

bhaat bhaat baadhitr bajaae ||

ਗੀਤਿ ਅਨੇਕ ਤਾਨ ਕੈ ਗਾਏ ॥੨੯॥

geet anek taan kai gaae ||29||

She played transcendent music and sang numerous songs.(29)

ਜ੍ਯੋਂ ਜ੍ਯੋਂ ਪਾਤ੍ਰ ਨਾਚਤੀ ਆਵੈ ॥

jayo(n) jayo(n) paatr naachatee aavai ||

ਤ੍ਯੋਂ ਤ੍ਯੋਂ ਦਾਨੋ ਸੀਸ ਢੁਰਾਵੈ ॥

tayo(n) tayo(n) dhaano sees dduraavai ||

More the prostitute danced, more the devils were enchanted.

ਕੋਪ ਕਥਾ ਜਿਯ ਤੇ ਜਬ ਗਈ ॥

kop kathaa jiy te jab giee ||

ਕਰ ਕੀ ਗਦਾ ਬਖਸਿ ਕਰ ਦਈ ॥੩੦॥

kar kee gadhaa bakhas kar dhiee ||30||

When the (King) Devil's anger had subsided, he put down his mace.(30)

ਆਈ ਨਿਕਟ ਲਖੀ ਜਬ ਪਜਾਰੀ ॥

aaiee nikaT lakhee jab payaaree ||

ਹੁਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋਊ ਦੈ ਡਾਰੀ ॥

hutee kirapaan souoo dhai ddaaree ||

When she came too close, he relinquished to her his sword as well.

ਆਯੁਧ ਬਖਸਿ ਨਿਰਾਯੁਧ ਭਯੋ ॥

aayudh bakhas niraayudh bhayo ||

ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਤਿਨੈ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥੩੧॥

yeh sabh bhedh tinai lakh layo ||31||

Now, surrendering all his weapons, he became armless and this became

visible to all.(31)

ਨਾਚਤ ਨਿਕਟ ਦੈਂਤ ਕੇ ਆਈ ॥

naachat nikaT dhai(n)t ke aaiee ||

ਸਾਕਰ ਕਰ ਸੋਂ ਗਈ ਛੁਆਈ ॥

saakar kar so(n) giee chhuaaiee ||

Dancing and dancing fast, she came near him and put a chain around his

arms,

ਤਾ ਸੋ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਇਹ ਕੀਯੋ ॥

taa so ja(n)tr ma(n)tr ieh keeyo ||

ਭੇਟ੍ਯੋ ਤਨਿਕ ਕੈਦ ਕਰਿ ਲੀਯੋ ॥੩੨॥

bheTayo tanik kaidh kar leeyo ||32||

And, through an incantation, tUrned him into a prisoner.(32)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਨਿਕ ਛੁਅਤ ਤਾ ਕੇ ਤੁਰਤ ਬਾਧਿ ਗਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥

tanik chhuat taa ke turat baadh gayo tatakaal ||

Through her touch, she immediately made him prisoner.

ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਾਧਤ ਭਈ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਬਾਲ ॥੩੩॥

dhaanav ko baadhat bhiee ieh charitr kar baal ||33||

The devil, through her deception, became a prisoner.(33)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਛਲਿਯੋ ਛੈਲ ਦਾਨੋ ਇਸੀ ਛਲੈ ਬਾਲਾ ॥

chhaliyo chhail dhaano isee chhalai baalaa ||

ਲੀਯੋ ਬਸ੍ਯ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਰੂਪ ਆਲਾ ॥

leeyo basray kai kai mahaa roop aalaa ||

The woman, through her charm, brought the devil under her control.

ਬੰਧ੍ਯੋ ਬੀਰ ਮੰਤ੍ਰਾਨ ਕੇ ਜੋਰ ਆਯੋ ॥

ba(n)dhrayo beer ma(n)traan ke jor aayo ||

ਸਭੈ ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸੀਨ ਕੌ ਲੈ ਦਿਖਾਯੋ ॥੩੪॥

sabhai graam baaseen kau lai dhikhaayo ||34||

Through her incantation she tied him up and presented to the people of the

town.(34)

ਪ੍ਰਥਮ ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸੀਨ ਕੌ ਲੈ ਦਿਖਾਰਿਯੋ ॥

pratham graam baaseen kau lai dhikhaariyo ||

ਪੁਨਿਰ ਖੋਦਿ ਭੂਮੈ ਤਿਸੈ ਗਾਡਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

punir khodh bhoomai tisai gaadd ddaariyo ||

First she displayed him in the village and then she buried him in the ground.

ਜਿਨੈ ਲੈ ਗਦਾ ਕੋ ਘਨੋ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥

jinai lai gadhaa ko ghano beer maare ||

ਭਏ ਤੇਜ ਮੰਤ੍ਰਾਨ ਕੇਤੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥੩੫॥

bhe tej ma(n)traan kete bichaare ||35||

The mace, through which he had killed many, was just reduced to a

humble thing.(35)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਿਨ ਖੇਚਰ ਕਰ ਖਗ ਲੈ ਖਤ੍ਰੀ ਹਨੇ ਅਪਾਰ ॥

jin khechar kar khag lai khatree hane apaar ||

The devil who had, using his sword, slaughtered many Kashatris,

ਤੇ ਛੈਲੀ ਇਹ ਛਲ ਛਲਿਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ॥੩੬॥

te chhailee ieh chhal chhaliyo aaiso charitr bichaar ||36||

He was, through fruits, deluded by a woman.(36)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪਚੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੨੫॥੨੪੬੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau pacheesavo charitr samaapatam sat subham sat ||125||2467||afajoo(n)||

125th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (125)(2465)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੇਸ ਤਪੀਸਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਗੜੀ ਸਿਨਸਿਨੀ ਏਕ ॥

dhes tapeesaa ke bikhai gaRee sinasinee ek ||

In the country of Tapeesa, there was a fort inhabited by the sages.

ਜੀਤਿ ਨ ਕੋਊ ਤਿਹ ਸਕਿਯੋ ਭਿਰਿ ਭਿਰਿ ਗਏ ਅਨੇਕ ॥੧॥

jeet na kouoo teh sakiyo bhir bhir ge anek ||1||

In spite of many efforts none could conquer it.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਬਦੁਲ ਨਬੀ ਤਹਾ ਕਹ ਧਾਯੋ ॥

abadhul nabee tahaa keh dhaayo ||

ਚਾਰਿ ਦਯੋਸ ਲਗਿ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

chaar dhayos lag judh machaayo ||

One Mughal, Abdul Nabhi, raided the place and, for four days, the fighting went on.

ਅਧਿਕ ਮਾਰਿ ਗੋਲਿਨ ਕੀ ਭਈ ॥

adhik maar golin kee bhiee ||

ਭ੍ਰਿਤਨ ਬਿਸਰ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੨॥

bhiratan bisar sakal sudh giee ||2||

The bombardment was so intense that all the inhabitants lost their

nerves.(2)

ਆਖਰ ਗੜੀ ਤਵਨ ਕੌ ਤੋਰਿਯੋ ॥

aakhar gaRee tavan kau toriyo ||

ਯਾ ਕੌ ਕਿਨੀ ਨ ਮੁਹਰੋ ਮੋਰਿਯੋ ॥

yaa kau kinee na muharo moriyo ||

At last the fort was broken into as none could face the assault.

ਅਟਕਤ ਏਕ ਅਟਾਰੀ ਭਈ ॥

aTakat ek aTaaree bhiee ||

ਅਧਿਕ ਮਾਰਿ ਗੋਲਿਨ ਕੀ ਦਈ ॥੩॥

adhik maar golin kee dhiee ||3||

But in spite of heavy shelling one lofty mansion was left.(3)

ਭਰਿ ਭਰਿ ਤੁਪਕ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਲਜਾਵੈ ॥

bhar bhar tupak tavan tiray layaavai ||

ਲੈ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਪੁਰਖ ਚਲਾਵੈ ॥

lai lai kar mai purakh chalaavai ||

There, the women reloaded the guns and brought them to their husbands.

ਤਕਿ ਤਕਿ ਤਨ ਜਾ ਕੇ ਮੈ ਮਾਰੈ ॥

tak tak tan jaa ke mai maarai ||

ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਬੀਰਾਨ ਬਿਦਾਰੈ ॥੪॥

hai gai rath beeraan bidhaarai ||4||

They would shoot men, elephants, horses and chariotdrivers and kill them.(4)

ਭਰਿ ਬੰਦੂਕ ਤ੍ਰਿਯ ਸਿਸਤ ਬਨਾਈ ॥

bhar ba(n)dhook tiray sisat banaiee ||

ਖਾਨ ਨਬੀ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਗਾਈ ॥

khaan nabee ke hiradhai lagaiee ||

With a loaded gun, one woman, aimed and sent a shot through the heart of

Khan Nabhi.

ਲਾਗਤ ਘਾਇ ਹਾਹਿ ਨਹਿ ਭਾਖਿਯੋ ॥

laagat ghai haeh neh bhaakhiyo ||

ਮਾਰਿ ਪਾਲਕੀ ਭੀਤਰਿ ਰਾਖਿਯੋ ॥੫॥

maar paalakee bheetar raakhiyo ||5||

Be did not get time to express his anguish and dropped dead inside his chariot.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨਬੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੰਗ ਹਨਜੋ ਉਤੈ ਜੁਧ ਅਤਿ ਹੋਇ ॥

nabee tupak ke sa(n)g hanayo utai judh at hoi ||

Nabhi was shod-dead with a gun but the fighting continued at the other

end.

ਇਤਿ ਭ੍ਰਿਤ ਪਤਿ ਲੈ ਘਰ ਗਏ ਉਤੈ ਨ ਜਾਨਤ ਕੋਇ ॥੬॥

eit bhirat pat lai ghar ge utai na jaanat koi ||6||

Bere, they brought Nabhi to his house and no one noticed even.(6)

ਏਕ ਤੋਪਚੀ ਤੁਪਕ ਲੈ ਬਾਧੀ ਸਿਸਤ ਬਨਾਇ ॥

ek topachee tupak lai baadhee sisat banai ||

There, one gunner aimed and discharged a shot to that direction,

ਤਾ ਕੇ ਪਤਿ ਕੇ ਉਰ ਬਿਖੈ ਗੋਲੀ ਹਨੀ ਰਿਸਾਇ ॥੭॥

taa ke pat ke ur bikhai golee hanee risai ||7||

Which went straight into the heart of the woman’s husband.(7)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਲਗੇ ਤੁਪਕ ਕੇ ਬ੍ਰਿਣ ਭਟ ਜੂਝਿਯੋ ॥

lage tupak ke biran bhaT joojhiyo ||

ਠਾਢੀ ਨਿਕਟ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬੂਝਿਯੋ ॥

Thaaddee nikaT tavan tiray boojhiyo ||

When hit, her husband died, and while standing near by she thought,

ਚਕਮਕ ਝਾਰਿ ਕਢੀ ਚਿਨਗਾਰੀ ॥

chakamak jhaar kaddee chinagaaree ||

ਤਿਨ ਛਪਰਨ ਮੋ ਛਿਪ੍ਰ ਪ੍ਰਜਾਰੀ ॥੮॥

tin chhaparan mo chhipr prajaaree ||8||

By producing sparks by rubbing stones, she should put her house on

fire.(8)

ਮੁਗਲ ਸੇਖ ਸੈਯਦ ਤਹ ਆਏ ॥

mugal sekh saiyadh teh aae ||

ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥

taa tiray ko yau bachan sunaae ||

In the mean time a Mughal Sheikh Sayeed came in to talk to the woman.

ਅਬ ਤੂੰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੋਹਿ ਹਮਾਰੀ ॥

ab too(n) isatree hoh hamaaree ||

ਨਿਕਟ ਲਾਗਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥੯॥

nikaT laag ieh bhaat uchaaree ||9||

'Now you become my woman,' he suggested to her.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਤ ਬਾਲਕ ਭਰਤਾ ਮਰਿਯੋ ਇਨ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਜਰਾਇ ॥

sut baalak bharataa mariyo in ko pratham jarai ||

‘My son and husband are dead; first I must cremate them.

ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੋ ਧਾਮ ਮੈ ਆਜੁ ਬਸੌਗੀ ਆਇ ॥੧੦॥

bahur tihaaro dhaam mai aaj basauagee aai ||10||

‘Thereafter I will come to your house and live with you.’(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰਥਮ ਚਿਤਾ ਮੈ ਸੁਤ ਕੌ ਡਾਰਿਯੋ ॥

pratham chitaa mai sut kau ddaariyo ||

ਮ੍ਰਿਤਕ ਖਸਮ ਕੌ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਜਾਰਿਯੋ ॥

mritak khasam kau bahur prajaariyo ||

First she cremated her son and then placed her husband in the pyre.

ਬਹੁਰੌ ਕਾਖਿ ਮੁਗਲ ਕੋ ਭਰੀ ॥

bahurau kaakh mugal ko bharee ||

ਆਪਨ ਲੈ ਪਾਵਕ ਮੋ ਪਰੀ ॥੧੧॥

aapan lai paavak mo paree ||11||

Then she grabbed hold of Mughal and jumped in and burnt him too.(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਤ ਜਰਾਇ ਪਤਿ ਜਾਰਿ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਮੁਗਲ ਗਹਿ ਲੀਨ ॥

sut jarai pat jaar kai bahur mugal geh leen ||

After cremating her son and husband, she had put Mughal to death by burning,

ਤਾ ਪਾਛੇ ਆਪਨ ਜਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਯੌ ਕੀਨ ॥੧੨॥

taa paachhe aapan jaree tiray charitr yau keen ||12||

Then immolated herself and, thus, conducted a clever pretence.

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਬੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ

ਸਤੁ ॥੧੨੬॥੨੪੭੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chhabeesavo charitr samaapatam sat subham sat ||126||2479||afajoo(n)||

126th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (126)(2477)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬੀਰ ਦਤ ਚੰਡਾਲਿਕ ਰਹੈ ॥

beer dhat cha(n)ddaalik rahai ||

ਅਤਿ ਤਸਕਰ ਤਾ ਕੌ ਜਗ ਕਹੈ ॥

at tasakar taa kau jag kahai ||

There lived one lowborn called Beer Datt, who was known as a big thief.

ਖਾਨ ਖਵੀਨ ਤਹਾ ਜੋ ਆਵੈ ॥

khaan khaveen tahaa jo aavai ||

ਤਾ ਕੌ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਲੈ ਜਾਵੇ ॥੧॥

taa kau looT kooT lai jaave ||1||

Whenever a Shah came to his side, he would rob him.(1)

ਜੋ ਆਵਤ ਕੋਊ ਰਾਹ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jo aavat kouoo raeh nihaarai ||

ਜਾਇ ਤਵਨ ਕੌ ਤੁਰਤ ਹਕਾਰੈ ॥

jai tavan kau turat hakaarai ||

If anyone going astray from his way came across, he would invite hirn immediately.

ਜੋ ਤਨਿ ਧਨੁ ਰਿਪੁ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥

jo tan dhan rip teer chalaavai ||

ਛੁਰਾ ਭਏ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥੨॥

chhuraa bhe teh kaaT giraavai ||2||

And if some enemy shot an arrow on him, he would cut him with a

dagger.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਲਹੈ ਨਿਸਾ ਇਕ ਜਬ ਭਯੋ ਤਬ ਵਹ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥

lahai nisaa ik jab bhayo tab veh karat prahaar ||

He would attack as soon as the night fell and

ਜੀਵਤ ਕਿਸੂ ਨ ਛੋਰਈ ਡਾਰਤ ਹੀ ਸੰਘਾਰ ॥੩॥

jeevat kisoo na chhoriee ddaarat hee sa(n)ghaar ||3||

would not spare any body’s life.(3)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਮਗ ਹ੍ਵੈ ਆਯੋ ॥

ratan si(n)gh teh mag havai aayo ||

ਸੋ ਲਖਿ ਤਵਨ ਚੋਰ ਨੈ ਪਾਯੋ ॥

so lakh tavan chor nai paayo ||

Once, a Rattan Singh came on that route and the thief saw him.

ਤਾ ਕਹੁ ਕਹਿਯੋ ਬਸਤ੍ਰ ਤੁਮ ਡਾਰੋ ॥

taa kahu kahiyo basatr tum ddaaro ||

ਨਾਤਰ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਰੋ ॥੪॥

naatar teer kamaan sa(n)bhaaro ||4||

‘Either you take your clothes off or get ready with your bow and arrow to

fight,’ (The thief told him).(4)

ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥

ratan si(n)gh jo teer chalaavai ||

ਸੋਊ ਛੁਰਾ ਤੇ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥

souoo chhuraa te kaaT giraavai ||

When Rattan Singh shot an arrow, he cut it off with a dagger.

ਉਨਸਠਿ ਤੀਰ ਛੋਰਿ ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ॥

aunasaTh teer chhor tin kahiyo ||

ਏਕ ਤੀਰ ਤਰਕਸ ਮਮ ਰਹਿਯੋ ॥੫॥

ek teer tarakas mam rahiyo ||5||

When he had shot fifty-nine arrows, he told, ‘Now, I am left with only one

arrow in my quiver.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨੁ ਤਸਕਰ ਮੈ ਬਿਸਿਖ ਕੋ ਜਾ ਕੌ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥

sun tasakar mai bisikh ko jaa kau keeyo prahaar ||

‘Listen, you the thief! want to make it clear to you,

ਆਜੁ ਲਗੇ ਚੁਕਿਯੋ ਨਹੀ ਸੁਨਿ ਲੈ ਬਚਨ ਹਮਾਰ ॥੬॥

aaj lage chookiyo nahee sun lai bachan hamaar ||6||

‘Whenever I shoot this arrow, I never miss my target.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੈ ਜੇਤੇ ਤੁਹਿ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ॥

mai jete tuh teer chalaae ||

ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਤੈ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥

so sabh hee tai kaaT giraae ||

‘So far, all the arrow I shot, you have cut them.

ਅਬ ਚੇਰੌ ਚਿਤ ਭਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥

ab cherau chit bhayo hamaaro ||

ਕਹੋ ਸੁ ਕਰਿਹੌ ਕਾਜਿ ਤਿਹਾਰੋ ॥੭॥

kaho su karihau kaaj tihaaro ||7||

‘I accept your dexterity. Now whatever you say I will do for you.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਏਕ ਹੌਸ ਮਨ ਮਹਿ ਰਹੀ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੌ ਸੁਨਾਇ ॥

ek hauas man meh rahee so tuh kahau sunai ||

‘But there is one ambition of mine which I must express it to you,

ਜਿਹ ਭਾਖੈ ਮਾਰੌ ਤਿਸੈ ਦੀਜੈ ਕਛੂ ਬਤਾਇ ॥੮॥

jeh bhaakhai maarau tisai dheejai kachhoo batai ||8||

‘I wish to kill anyone whom you may like me to.’(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯੌ ਸੁਨਿ ਚੋਰ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

yau sun chor adhik sukh paayo ||

The thief was much pleased to hear this.

ਏਕ ਪਤ੍ਰ ਕਰਿ ਸਾਥ ਬਤਾਯੋ ॥

ek patr kar saath bataayo ||

To convey his concurrence, he lifted his arm.

ਜਬ ਤਾ ਕੀ ਤਿਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚੁਰਾਈ ॥

jab taa kee tin dhirasaT churaiee ||

As soon as he drifted his eyes (towards his hand), he pierced the

ਤਨਿ ਗਾਸੀ ਤਿਹ ਮਰਮ ਲਗਾਈ ॥੯॥

tan gaasee teh maram lagaiee ||9||

sharp edge of arrow into his heart.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਖਲ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ॥

ratan si(n)gh ieh chhal bhe khal kee dhirasaT bachai ||

Rattan Singh had played this trick as soon as his eyes drifted,

ਮਰਮ ਸਥਲ ਮਾਰਿਯੋ ਬਿਸਿਖ ਦੀਨੋ ਤਾਹਿ ਗਿਰਾਇ ॥੧੦॥

maram sathal maariyo bisikh dheeno taeh girai ||10||

And killed him through the sharp edge ofthe arrow.(10)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਾਤਈਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੨੭॥੨੪੮੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane purakh charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau saatieesavo charitr samaapatam sat subham sat ||127||2489||afajoo(n)||

127th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (127)(2487)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਾਰਵਾਰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਉਗ੍ਰ ਦਤ ਇਕ ਰਾਵ ॥

maaravaar ke dhes mai ugr dhat ik raav ||

In the country of Marwar, Raja Uger Datt used to live.

ਕੋਪ ਜਗੇ ਪਾਵਕ ਮਨੋ ਸੀਤਲ ਸਲਿਲ ਸੁਭਾਵ ॥੧॥

kop jage paavak mano seetal salil subhaav ||1||

When angry, he was as fierce as fire but when calm, he was like water.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਧਰਵਾਰਨ ਤਾ ਕੋ ਧਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥

dharavaaran taa ko dhan maariyo ||

ਪੁਰੀ ਆਇ ਪਾਲਕਨ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥

puree aai paalakan pukaariyo ||

When the enemy took away their wealth (of the animals), the herdsman came to the town and raised hue and cry.

ਅਗਨਤ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬਾਜੇ ॥

aganat ddol nagaare baaje ||

ਕੌਚ ਪਹਿਰਿ ਸੂਰਮਾ ਬਿਰਾਜੇ ॥੨॥

kauach pahir sooramaa biraaje ||2||

The drums were beaten and many courageous ones came out holding their spears and daggers.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਜਿਯੋ ਜੁਝਊਆ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਸੂਰਾ ਭਯੋ ਸੁਰੰਗ ॥

bajiyo joojhuooaa dhuhoo(n) dhis sooraa bhayo sura(n)g ||

From both sides war drums were pounded and the valiant ones swarmed

in full swings.

ਪਖਰਾਰੇ ਨਾਚਤ ਭਏ ਕਾਤਰ ਭਏ ਕੁਰੰਗ ॥੩॥

pakharaare naachat bhe kaatar bhe kura(n)g ||3||

Their galloping horses made even the deer to feel humble.(3)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਮਹਾਬੀਰ ਗਾਜੇ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥

mahaabeer gaaje mahaa kop kai kai ||

ਤਿਸੀ ਛੇਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰੀਨ ਕੋ ਛਿਪ੍ਰ ਛੈ ਕੈ ॥

tisee chhetr chhatreen ko chhipr chhai kai ||

The gallant ones seeing the Kashatris in the war, roared and they

ਬ੍ਰਛੀ ਬਾਨ ਬਜ੍ਰਾਨ ਕੇ ਵਾਰ ਕੀਨੇ ॥

brachhee baan bajraan ke vaar keene ||

ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ਕਿਤੇ ਛਾਡਿ ਦੀਨੇ ॥੪॥

kite khet maare kite chhaadd dheene ||4||

faced each other with spears and arrows as hard as stones. (4)

ਕਿਤੇ ਖਿੰਗ ਖੰਗੇ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥

kite khi(n)g kha(n)ge kite khet maare ||

ਘੁਰੇ ਘੋਰ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਮਾਰੂ ਨਗਾਰੇ ॥

ghure ghor baaja(n)tr maaroo nagaare ||

ਬਚਿਯੋ ਬੀਰ ਏਕੈ ਨ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜੀ ॥

bachiyo beer ekai na baaja(n)tr baajee ||

ਮਹਾ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਸੈਨ ਭਾਜੀ ॥੫॥

mahaa traas kai kai mahaa sain bhaajee ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਹੀ ਭਾਜਿ ਸੈਨ ਸਭ ਗਯੋ ॥

jab hee bhaaj sain sabh gayo ||

ਕੋਪ ਤਬੈ ਰਾਜਾ ਕੋ ਭਯੋ ॥

kop tabai raajaa ko bhayo ||

When army started to run away, Raja flew into rage,

ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥

saamuh havai kai judh machaayo ||

ਦੇਖਨ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਰਨ ਆਯੋ ॥੬॥

dhekhan i(n)dhr dhev ran aayo ||6||

And came forward himself. And to watch him even god Indra

descended.(6)

ਬਿਸਨੁ ਦਤ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਭ ਕਾਰੀ ॥

bisan dhat at hee subh kaaree ||

ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਕੋ ਰਾਜਾ ਹੰਕਾਰੀ ॥

auh dhis ko raajaa ha(n)kaaree ||

The egoist Bishan Datt was the Raja of the other side.

ਸੋ ਆਪਨ ਲਰਬੇ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥

so aapan larabe ko dhaayo ||

ਉਤ ਤੇ ਉਗ੍ਰ ਦਤ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ॥੭॥

aut te ugr dhat nirap aayo ||7||

He himself entered the fight and from this side Raja Uger Sen arrived

too.(7)

ਦੋਊ ਸੈਨ ਰਾਵ ਦੋਊ ਲੈ ਕੈ ॥

dhouoo sain raav dhouoo lai kai ||

ਰਨ ਕੌ ਚਲੇ ਕੋਪ ਅਤਿ ਕੈ ਕੈ ॥

ran kau chale kop at kai kai ||

Both the Rajas marched to the battlefields with their armies.

ਖੜਗ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਚਮਕਾਵਤ ॥

khaRag sool saithee chamakaavat ||

ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਸਿਧਾਰੇ ਗਾਵਤ ॥੮॥

maaroo raag sidhaare gaavat ||8||

With swords brandishing, they sang war-ballads.(8)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਤਾਜ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਸਾਜ ਜਿਰੇ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਰੇ ਗਜਰਾਜ ਸੰਘਾਰੇ ॥

taaj pare kahoo(n) saaj jire kahoo(n) baaj mare gajaraaj sa(n)ghaare ||

ਗਾਵਤ ਬੀਰ ਬਿਤਾਲ ਫਿਰੈ ਕਹੂੰ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਭਯਾਨਕ ਭਾਰੇ ॥

gaavat beer bitaal firai kahoo(n) naachat bhoot bhayaanak bhaare ||

ਭੀਤ ਭਜੇ ਲਖਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਸੁਨਿ ਨਾਦ ਨਗਾਰੇ ॥

bheet bhaje lakh bheer paree at traas bhare sun naadh nagaare ||

ਕਾਪਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਮਨੌ ਗਨ ਗੋਰਨ ਕੇ ਜਨੁ ਓਰਨ ਮਾਰੇ ॥੯॥

kaapat hai ieh bhaat manau gan goran ke jan oran maare ||9||

ਏਕ ਮਹਾ ਭਟ ਭੀਰ ਪਰੀ ਲਖਿ ਭੀਤ ਭਏ ਸੁ ਚਲੇ ਭਜਿ ਕੈ ॥

ek mahaa bhaT bheer paree lakh bheet bhe su chale bhaj kai ||

ਇਕ ਆਨਿ ਪਰੇ ਨ ਟਰੇ ਰਨ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਿਨ ਕੌ ਸਜਿ ਕੈ ॥

eik aan pare na Tare ran te karavaar kaTaarin kau saj kai ||

ਇਕ ਪਾਨਿਹਿ ਪਾਨਿ ਰਟੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਕ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ਕਹੈ ਗ੍ਰਜਿ ਕੈ ॥

eik paaneh paan raTai mukh te ik maareh maar kahai graj kai ||

ਇਕ ਜੂਝਿ ਮਰੈ ਇਕ ਸ੍ਵਾਸਿ ਭਰੈ ਇਕ ਆਨਿ ਅਰੈ ਰਜਿਯਾ ਰਜਿ ਕੈ ॥੧੦॥

eik joojh marai ik savaiaas bharai ik aan arai rajiyaa raj kai ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਰਫਰਾਹਿ ਸੂਰਾ ਧਰਨਿ ਬਰਖਿਯੋ ਸਾਰ ਅਪਾਰ ॥

tarafaraeh sooraa dharan barakhiyo saar apaar ||

ਜੇ ਅਬ੍ਰਿਣੀ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਣੀ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰ ॥੧੧॥

je abiranee Thaadde hute biranee kare karataar ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਤਹ ਪਰਿਯੋ ॥

aaiso beer khet teh pariyo ||

ਏਕ ਬੀਰ ਸਾਬਤ ਨ ਉਬਰਿਯੋ ॥

ek beer saabat na ubariyo ||

Most of the soldiers, while fighting, were injured and none was spared.

ਰਾਜਾ ਜੂ ਖੇਤ ਗਿਰਿ ਗਏ ॥

raajaa joo khet gir ge ||

ਜੀਵਤ ਰਹੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਹਿ ਭਏ ॥੧੨॥

jeevat rahe mritak neh bhe ||12||

The Raja fell down in the field but was still alive and had not died.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਖੇਤ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਨਿਰਖਿ ਭਾਜੇ ਸੁਭਟ ਅਨੇਕ ॥

khet pare nirap kau nirakh bhaaje subhaT anek ||

Many soldiers ran away seeing the Raja falling down.

ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਰਹਿਯੋ ਨ ਸੂਰਾ ਏਕ ॥੧੩॥

sayaam bhanai ran bhoom mai rahiyo na sooraa ek ||13||

As per the poet Shyam Bhine, not a single soldier was left in the field.(13)

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਸੂਰਮਾ ਪੁਕਾਰੈ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਨਾਦ ਰਾਨੀ ਹਮ ਮਾਰੇ ਰਾਜਾ ਜਿਯਤੇ ਸੰਘਾਰ ਹੈ ॥

bhaare bhaare sooramaa pukaarai kai kai mahaa naadh raanee ham maare

raajaa jiyate sa(n)ghaar hai ||

ਕੇਤੇ ਰਥ ਟੂਟੇ ਕੇਤੇ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸੀਸ ਫੂਟੇ ਕੇਤੇ ਹਯ ਛੂਟੇ ਕੇਤੇ ਹਯਹੂੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਹੈ ॥

kete rath TooTe kete sooran ke sees fooTe kete hay chhooTe kete hayahoo(n) prahaare hai ||

ਕੇਤੇ ਕਰੀ ਮਾਰੇ ਕੇਤੇ ਕਰਹਿ ਬਿਦਾਰੇ ਕੇਤੇ ਜੁਧ ਤੇ ਨਿਵਾਰੇ ਕੇਤੇ ਪੈਦਲ ਲਤਾਰੇ ਹੈ ॥

kete karee maare kete kareh bidhaare kete judh te nivaare kete paidhal lataare hai ||

ਲੋਹ ਕੇ ਕਰਾਰੇ ਕੇਤੇ ਅਸ੍ਵ ਹੂੰ ਉਤਾਰੇ ਕੇਤੇ ਖੰਡੇ ਜਿਨਿ ਖੰਡ ਤੇ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਡਾਰੇ ਹੈ ॥੧੪॥

loh ke karaare kete asavai hoo(n) utaare kete kha(n)dde jin kha(n)dd te

akha(n)dd kha(n)dd ddaare hai ||14||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਜੋਰਿ ਸਭਾ ਸੁਭ ਬੋਲਿ ਬਡੇ ਭਟ ਔਰ ਉਪਾਇ ਕਹੌ ਸੁ ਕਰੈ ॥

jor sabhaa subh bol badde bhaT aauar upai kahau su karai ||

Some very brave soldiers came and called aloud,

ਉਨ ਸੂਰਨ ਤੇ ਨਹਿ ਏਕ ਬਚਿਯੋ ਦੁਖ ਹੈ ਛਤਿਯਾ ਕਿਹ ਭਾਤਿ ਭਰੈ ॥

aun sooran te neh ek bachiyo dhukh hai chhatiyaa keh bhaat bharai ||

‘Dear Rani, we have lost, may be, but our Raja is not dead.

ਕਯੋ ਨ ਦੇਹੁ ਬਨਾਇ ਬਡੇ ਦਲ ਕੌ ਸੰਗ ਜਾਇ ਤਹੀ ਫਿਰਿ ਜੂਝਿ ਮਰੈ ॥

kayo na dheh banai badde dhal kau sa(n)g jai tahee fir joojh marai ||

‘Although, many hands have been cut, many have lost their heads, ‘Many

horses have absconded, many elephants are dead,

ਫਿਰਿ ਹੈ ਕਿਧੌਂ ਜੀਤਿ ਅਯੋਧਨ ਕੋ ਨਹਿ ਰਾਇ ਮਰੇ ਤਹੀ ਜਾਇ ਮਰੈ ॥੧੫॥

fir hai kidhau jeet ayodhan ko neh rai mare tahee jai marai ||15||

‘Many camels have run away, many foot soldiers have been rundown, ‘And

many chariots have been destroyed.’(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਮਾਰੂ ਮੰਡੇ ਕੰਤ ਜੁਝਿਯੋ ਰਨ ਮਾਹਿ ॥

bhaat bhaat maaroo ma(n)dde ka(n)t jujhiyo ran maeh ||

ਸਾਜਿ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਚਲਹੁ ਤਹਾ ਕਹ ਜਾਇ ॥੧੬॥

saaj sain chatura(n)ganee chalahu tahaa keh jai ||16||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਮਾਰਿ ਪਰੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਧਰਾ ਪਰ ਸੂਰ ਸਭੇ ਸੁਖ ਸੁਧ ਅਨੀਕੇ ॥

maar pare bisa(n)bhaar dharaa par soor sabhe sukh sudh aneeke ||

ਤਾ ਪਰ ਕੰਤ ਸੁਨਿਯੋ ਜੁ ਜੁਝਿਯੋ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਬਸੈ ਜੋਉ ਅੰਤਰ ਜੀਕੇ ॥

taa par ka(n)t suniyo ju jujhiyo dhin rain basai jouoo a(n)tar jeeke ||

ਤਾ ਬਿਨੁ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਅਪਾਰ ਸਭੈ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਲਾਗਤ ਫੀਕੇ ॥

taa bin haar si(n)gaar apaar sabhai sajanee muh laagat feeke ||

ਕੈ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਮਿਲੋ ਮੈ ਪਿਯਾ ਸੰਗ ਨਾਤਰ ਪਯਾਨ ਕਰੋ ਸੰਗ ਪੀ ਕੇ ॥੧੭॥

kai rip maar milo mai piyaa sa(n)g naatar payaan karo sa(n)g pee ke ||17||

ਜੋਰਿ ਮਹਾ ਦਲ ਕੋਰਿ ਕਈ ਭਟ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਹਾਏ ॥

jor mahaa dhal kor kiee bhaT bhookhan a(n)g sura(n)g suhaae ||

ਬਾਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚੜ੍ਹੀ ਰਥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਬਿਰਮਾਏ ॥

baadh kirapaan pracha(n)dd chaRrahee rath dhev adhev sabhai biramaae ||

ਬੀਰੀ ਚਬਾਤ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਤ ਸੁ ਮੋਤਿਨ ਹਾਰ ਹਿਯੇ ਉਰਝਾਏ ॥

beeree chabaat kachhoo musakaat su motin haar hiye urajhaae ||

ਅੰਗ ਦੁਕੂਲ ਫਬੈ ਸਿਰ ਫੂਲ ਬਿਲੋਕਿ ਪ੍ਰਭਾ ਦਿਵ ਨਾਥ ਲਜਾਏ ॥੧੮॥

a(n)g dhukool fabai sir fool bilok prabhaa dhiv naath lajaae ||18||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੋਰਿ ਅਨੀ ਗਾੜੇ ਸੁਭਟ ਤਹ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥

jor anee gaaRe subhaT teh te kiyo payaan ||

ਪਲਕ ਏਕ ਲਾਗੀ ਨਹੀ ਤਹਾ ਪਹੂਚੈ ਆਨਿ ॥੧੯॥

palak ek laagee nahee tahaa pahoochai aan ||19||

Early next morning, she re-organised her army and rapjdly arrived

there.(19)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਆਵਤ ਹੀ ਅਤਿ ਜੁਧ ਕਰਿਯੋ ਤਿਨ ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥ ਕ੍ਰੋਰਿਨ ਕੂਟੇ ॥

aavat hee at judh kariyo tin baaj karee rath krorin kooTe ||

ਪਾਸਨ ਪਾਸਿ ਲਏ ਅਰਿ ਕੇਤਿਕ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੇਤਿਕ ਟੂਟੇ ॥

paasan paas le ar ketik sooran ke sir ketik TooTe ||

ਹੇਰਿ ਟਰੇ ਕੋਊ ਆਨਿ ਅਰੇ ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਖੂਟੇ ॥

her Tare kouoo aan are ik joojh pare ran praan nikhooTe ||

ਪੌਨ ਸਮਾਨ ਛੁਟੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਨ ਸਭੈ ਦਲ ਬਾਦਲ ਸੇ ਚਲਿ ਫੂਟੇ ॥੨੦॥

pauan samaan chhuTe tiray baan sabhai dhal baadhal se chal fooTe ||20||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮਾਨਵਤੀ ਜਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥

maanavatee jeh or sidhaare ||

ਏਕ ਤੀਰ ਇਕ ਸ੍ਵਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

ek teer ik savaiaar sa(n)ghaare ||

To whichever side Manwatti would go, with one arrow she would kill the rider.

ਪਖਰੇ ਕੇਤੇ ਪਦੁਮ ਬਿਦਾਰੇ ॥

pakhare kete padhum bidhaare ||

ਕੋਟਿਕ ਕਰੀ ਖੇਤ ਮੈ ਮਾਰੇ ॥੨੧॥

koTik karee khet mai maare ||21||

She killed numerous horses with splendid saddles and annihilated many

elephants, (21)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਭ ਸਖਿਯਾ ਹਰਖਤਿ ਭਈ ਕਾਤਰ ਭਈ ਨ ਕੋਇ ॥

sabh sakhiyaa harakhat bhiee kaatar bhiee na koi ||

All her friends were getting delighted and they shed all their fears.

ਜੁਧ ਕਾਜ ਸਭ ਹੀ ਚਲੀ ਕਾਲ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੨੨॥

judh kaaj sabh hee chalee kaal karai so hoi ||22||

All girded up for fight thinking, whatever the Almighty willed, they would

bear, (22)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਿ ਤੁਰੰਗ ਧਸੀ ਰਨ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਡੇ ਭਟ ਘਾਏ ॥

chaabuk maar tura(n)g dhasee ran kaadd kirapaan badde bhaT ghaae ||

ਪਾਸਨ ਪਾਸਿ ਲਏ ਅਰਿ ਕੇਤਿਕ ਜੀਵਤ ਹੀ ਗਹਿ ਜੇਲ ਚਲਾਏ ॥

paasan paas le ar ketik jeevat hee geh jel chalaae ||

ਚੂਰਨ ਕੀਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਕ ਬਾਨਨ ਸੌ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥

chooran keen gadhaa geh kai ik baanan sau jam lok paThaae ||

ਜੀਤਿ ਲਏ ਅਰਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਨਿਹਾਰਿ ਰਹੇ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਏ ॥੨੩॥

jeet le ar ek anek nihaar rahe ran chhaadd paraae ||23||

ਪਾਸਨ ਪਾਸਿ ਲਏ ਅਰਿ ਕੇਤਿਕ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਈ ਰਿਪੁ ਮਾਰੇ ॥

paasan paas le ar ketik kaadd kirapaan kiee rip maare ||

ਕੇਤੇ ਹਨੇ ਗੁਰਜਾਨ ਭਏ ਭਟ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਏਕ ਪਛਾਰੇ ॥

kete hane gurajaan bhe bhaT kesan te geh ek pachhaare ||

ਸੂਲਨ ਸਾਗਨ ਸੈਥਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਬਾਨਨ ਸੌ ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਿਦਾਰੇ ॥

soolan saagan saithin ke sa(n)g baanan sau kiee koT bidhaare ||

ਏਕ ਟਰੇ ਇਕ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਸੁਰ ਲੋਕ ਬਰੰਗਨਿ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੇ ॥੨੪॥

ek Tare ik joojh mare sur lok bara(n)gan saath bihaare ||24||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਐਸੇ ਜਬ ਅਬਲਾ ਰਨ ਕੀਨੋ ॥

aaise jab abalaa ran keeno ||

ਠਾਢੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦਤ ਸਭ ਚੀਨੋ ॥

Thaadde i(n)dhr dhat sabh cheeno ||

Thus, when the wife fought, the husband watched all that was happening.

ਪੁਨਿ ਸੈਨਾ ਕੋ ਆਯਸੁ ਦਯੋ ॥

pun sainaa ko aayas dhayo ||

ਤਾ ਕੌ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਲਯੋ ॥੨੫॥

taa kau gher dhaso dhis layo ||25||

The Raja made the army to besiege the enemy from all the four sides.(25)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰਤ ਭਏ ਸਭ ਸੂਰਾ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ॥

chahoo(n) or gherat bhe sabh sooraa ris khai ||

The army, right in furious mood, encircled the enemy,

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਜੂਝਤ ਭਏ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਰਿ ਚਾਇ ॥੨੬॥

bhaat bhaat joojhat bhe adhik hiradhai kar chai ||26||

And gave tough fight in various ways.(26)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

maar maar keh baan chalaae ||

ਮਾਨਵਤੀ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਏ ॥

maanavatee ke saamuh dhaae ||

Throwing arrows after arrows, they faced Manwatti.

ਤਬ ਅਬਲਾ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

tab abalaa sabh sasatr sa(n)bhaare ||

ਬੀਰ ਅਨੇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੇ ॥੨੭॥

beer anek maar hee ddaare ||27||

She picked up all her arms and massacred a number of them.(27)

ਲਗੇ ਦੇਹ ਤੇ ਬਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥

lage dheh te baan nikaare ||

ਤਨਿ ਤਨਿ ਵਹੈ ਬੈਰਿਯਨ ਮਾਰੇ ॥

tan tan vahai bairiyan maare ||

The arrows which hit her, she took them out, and hit back the enemies

ਜਾ ਕੇ ਅੰਗ ਘਾਇ ਦ੍ਰਿੜ ਲਾਗੇ ॥

jaa ke a(n)g ghai dhiraR laage ||

ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਬਹੁਰਿ ਨਹਿ ਜਾਗੇ ॥੨੮॥

gir pare bahur neh jaage ||28||

with them and who so ever was hit, died.(28)

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸਭ ਸੁਭਟ ਸੰਘਾਰੇ ॥

bhaat bhaat sabh subhaT sa(n)ghaare ||

ਜਿਯਤ ਬਚੇ ਰਨ ਤਯਾਗ ਪਧਾਰੇ ॥

jiyat bache ran tayaag padhaare ||

ਇੰਦ੍ਰ ਦਤ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

ei(n)dhr dhat ko piratham sa(n)ghaariyo ||

ਉਗ੍ਰ ਦਤ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥੨੯॥

augr dhat ko bahur nihaariyo ||29||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਉਗ੍ਰ ਦਤ ਕੋ ਜੀਤਿ ਰਨ ਜਿਯਤ ਬਿਲੋਕਿਯੋ ਜਾਇ ॥

augr dhat ko jeet ran jiyat bilokiyo jai ||

She won the war and then went to see Uger Datt.

ਅਤਿ ਰਾਨੀ ਹਰਖਤਿ ਭਈ ਰਾਜਾ ਲਿਯੋ ਉਠਾਇ ॥੩੦॥

at raanee harakhat bhiee raajaa liyo uThai ||30||

She was pleased to see him (alive) and lifted him up.(30)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਉਠਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

raanee layo uThai nirapat sukh pai kai ||

With great happiness Rani picked him up.

ਅਮਿਤ ਦਏ ਤਿਨ ਦਾਨ ਸਦਨ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ॥

amit dhe tin dhaan sadhan mai aai kai ||

She brought him home and distributed abundance of Alms.

ਘਨੇ ਘਰਨ ਕੌ ਘਾਇ ਸਤ੍ਰੁ ਪਤਿ ਘਾਇਯੋ ॥

ghane gharan kau ghai satr pat ghaiyo ||

After annihilating many enemies,

ਹੋ ਰਾਜ ਕਿਯੋ ਪੁਨਿ ਆਨਿ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇਯੋ ॥੩੧॥

ho raaj kiyo pun aan harakh upajaiyo ||31||

She ruled over with great contentment,(31)

ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥

raajaa baach ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧੰਨਿ ਰਾਨੀ ਤੈ ਜੀਤਿ ਰਨ ਹਮ ਕੋ ਲਯੋ ਉਬਾਰਿ ॥

dha(n)n raanee tai jeet ran ham ko layo ubaar ||

‘Rani you are praiseworthy, after winning the war you have saved me,

ਆਜ ਲਗੇ ਚੌਦਹ ਭਵਨ ਹੋਇ ਨ ਤੋ ਸੀ ਨਾਰਿ ॥੩੨॥

aaj lage chauadheh bhavan hoi na to see naar ||32||

‘In all the fourteen worlds, there has never been and never will be a woman

like you.(32)

ਧੰਨ ਰਾਨੀ ਤੈ ਮਾਰਿ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪਤਿ ਲੀਨ ॥

dha(n)n raanee tai maar ar maar satr pat leen ||

‘Rani, you are admirable, you defeated the enemy and its Raja too.

ਰਨ ਤੇ ਲਯੋ ਉਚਾਇ ਮੁਹਿ ਨਯੋ ਜਨਮ ਜਨੁ ਦੀਨ ॥੩੩॥

ran te layo uchai muh nayo janam jan dheen ||33||

‘And getting me out of the fighting-grounds, you have given me a new

life.(33)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੈ ਮੋਹਿ ਜਿਯਾਰੋ ॥

sun raanee tai moh jiyaaro ||

ਅਬ ਚੇਰੋ ਮੈ ਭਯੋ ਤਿਹਾਰੋ ॥

ab chero mai bhayo tihaaro ||

‘Listen, Rani, you have endowed me a new life, now I am your slave.

ਅਬ ਯੌ ਬਸੀ ਮੋਰ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

ab yau basee mor man maahee ||

ਤੋ ਸਮ ਔਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥੩੪॥

to sam aauar tirayaa kahoo(n) naahee ||34||

‘And I am absolutely satisfied that there could never be a woman like you

in the world.’(34)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਾਈਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੨੮॥੨੫੨੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau aThaieesavo charitr samaapatam sat subham sat ||128||2523||afajoo(n)||

128th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed With Benediction. (128)(2521)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਵੀ ਨਦਿ ਊਪਰ ਬਸੈ ਨਾਰਿ ਸਾਹਿਬਾ ਨਾਮ ॥

raavee nadh uoopar basai naar saahibaa naam ||

On the banks of Ravi, there used to live a woman called Sahiban.

ਮਿਰਜਾ ਕੇ ਸੰਗ ਦੋਸਤੀ ਕਰਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥

mirajaa ke sa(n)g dhosatee karat aaThahoo(n) jaam ||1||

She created friendship with Mirza and used to spend all the eight watches

of the day with him.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਕੋ ਦੂਲਹ ਬਯਾਹਨ ਆਯੋ ॥

taa ko dhooleh bayaahan aayo ||

ਯਹ ਮਿਰਜਾ ਚਿਤ ਚਿੰਤ ਬਢਾਯੋ ॥

yeh mirajaa chit chi(n)t baddaayo ||

A bridegroom was arranged to marry her and this put Mirza in distress.

ਯਾ ਕੋ ਜਤਨ ਕੌਨ ਸੋ ਕੀਜੈ ॥

yaa ko jatan kauan so keejai ||

ਯਾ ਤੇ ਯਹ ਅਬਲਾ ਹਰਿ ਲੀਜੈ ॥੨॥

yaa te yeh abalaa har leejai ||2||

He pondered over some means to save the lady in distress.(2)

ਤ੍ਰਿਯ ਹੂੰ ਕੇ ਜਿਯ ਮੈ ਯੋ ਆਈ ॥

tiray hoo(n) ke jiy mai yo aaiee ||

ਪਜਾਰੋ ਮਿਤ੍ਰ ਨ ਛੋਰਿਯੋ ਜਾਈ ॥

payaaro mitr na chhoriyo jaiee ||

The woman thought, too, that it would be difficult to desertthe lover.

ਯਾ ਕੌ ਬਜਾਹਿ ਕਹਾ ਮੈ ਕਰਿਹੌ ॥

yaa kau bayaeh kahaa mai karihau ||

ਯਾਹੀ ਸੋ ਜੀਹੌ ਕੈ ਮਰਿਹੌ ॥੩॥

yaahee so jeehau kai marihau ||3||

'I will only marry you and will live with you and die with you.'(3)

ਮੀਤ ਭੋਗ ਤੁਮਰੇ ਮੈ ਰਸੀ ॥

meet bhog tumare mai rasee ||

ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਵ ਜਾਨਿ ਗ੍ਰਿਹ ਬਸੀ ॥

pat tiray bhaav jaan gireh basee ||

‘I have considered you as my husband and I will live in your house.

ਮੇਰੋ ਚਿਤ ਚੋਰਿ ਤੈ ਲੀਨੋ ॥

mero chit chor tai leeno ||

ਤਾ ਤੇ ਜਾਤ ਬਯਾਹ ਨਹਿ ਕੀਨੋ ॥੪॥

taa te jaat bayaeh neh keeno ||4||

‘You have stolen my heart and I cannot go to marry any body else.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਾਚ ਕਹਤ ਜਿਯ ਕੀ ਤੁਮੈ ਸੁਨਿਹੌ ਮੀਤ ਬਨਾਇ ॥

saach kahat jiy kee tumai sunihau meet banai ||

Listen, my friend, I am speaking from my heart,

ਮੁਖ ਮਾਗੇ ਬਰੁ ਦੇਤ ਨਹਿ ਘੋਲ ਘੁਮਾਈ ਮਾਇ ॥੫॥

mukh maage bar dhet neh ghol ghumaiee mai ||5||

‘The mother, who does not acquiesce, and does not give what (a daughter

desires) is worth forsaking.(5)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਬ ਮੁਹਿ ਮੀਤ ਕਹੋ ਕਾ ਕਰੌਂ ॥

ab muh meet kaho kaa karaua(n) ||

ਤੋਹਿ ਛਾਡਿ ਵਾ ਕੌ ਨਹਿ ਬਰੌਂ ॥

toh chhaadd vaa kau neh baraua(n) ||

‘Tell me, my friend, what should I do? Forsaking you I will, never go to

some body else.

ਮੋ ਕਹੁ ਬਾਜ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਡਾਰੋ ॥

mo kahu baaj pirasaT par ddaaro ||

ਆਪਨ ਲੈ ਕਰਿ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੋ ॥੬॥

aapan lai kar sa(n)g sidhaaro ||6||

‘Taking me on the back of the horse, take me away.(6)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਲੌ ਹਮਰੇ ਧਾਮ ਨਹਿ ਗਏ ਬਰਾਤੀ ਆਇ ॥

jab lau hamare dhaam neh ge baraatee aai ||

‘Before the marriage party arrives,

ਤਬ ਲੌ ਮੁਹਿ ਤੈ ਬਾਜ ਪੈ ਡਾਰਿ ਲਿਜਾਇ ਤੁ ਜਾਇ ॥੭॥

tab lau muh tai baaj pai ddaar lijai ta jai ||7||

‘Before they come in, you take me riding on your horse.(7)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਤੇਰੇ ਹੀ ਸੰਗ ਬਿਰਾਜ ਹੋ ਮੀਤ ਮੈ ਔਰ ਕਰੌਗੀ ਕਹਾ ਪਤਿ ਕੈ ਕੈ ॥

tere hee sa(n)g biraaj ho meet mai aauar karauagee kahaa pat kai kai ||

‘I am bequeathed to you, my friend, why do I go for another husband.

ਤੋਹੂ ਕੌ ਆਜੁ ਬਰੌ ਨ ਟਰੌ ਮਰਿਹੌ ਨਹਿ ਹਾਲ ਹਲਾਹਲ ਖੈ ਕੈ ॥

tohoo kau aaj barau na Tarau marihau neh haal halaahal khai kai ||

‘I will not desist and marry you; otherwise, I will poison myself.

ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ਸੁ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਸੁ ਦੇਤ ਤਿਨੈ ਅਪਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੈ ਕੈ ॥

neh baddai su kel kamai su dhet tinai apanee tiray kai kai ||

‘You enhanced your affection and loved me, now you are going to let them take your woman.

ਵੈ ਦਿਨ ਭੂਲਿ ਗਏ ਤੁਮ ਕੋ ਜਿਯ ਹੋ ਕੈਸੋ ਲਾਲਨ ਲਾਜ ਲਜੈ ਕੈ ॥੮॥

vai dhin bhool ge tum ko jiy ho kaiso laalan laaj lajai kai ||8||

‘Have you forgotten the day when you engendered friendship with me.

How would I survive in shame, now?’(8)

ਪੀਰੀ ਹ੍ਵੈ ਜਾਤ ਘਨੀ ਪਛੁਤਾਤ ਬਿਯਾਹ ਕੀ ਜੋ ਕੋਊ ਬਾਤ ਸੁਨਾਵੈ ॥

peeree havai jaat ghanee pachhutaat biyaeh kee jo kouoo baat sunaavai ||

Her heartache was intensified whenever some one mentioned to her about marriage.

ਪਾਨ ਸੋ ਪਾਨ ਮਰੋਰਤ ਮਾਨਿਨਿ ਦਾਤਨ ਸੋ ਅੰਗੁਰੀਨ ਚਬਾਵੈ ॥

paan so paan marorat maanin dhaatan so a(n)gureen chabaavai ||

In nervousness, her hands were twisted and she bit her fingers.

ਨਾਰਿ ਨਿਵਾਇ ਖਨੈ ਪੁਹਮੀ ਨਖ ਰੇਖ ਲਖੈ ਮਨ ਮੈ ਪਛੁਤਾਵੈ ॥

naar nivai khanai puhamee nakh rekh lakhai man mai pachhutaavai ||

She put her eyes on the ground and went on scraping the ground with her nails, repenting for the lover.

ਪਜਾਰੀ ਕੋ ਪੀਯ ਰੁਚੈ ਮਿਰਜਾ ਪਰੁ ਬ੍ਯਾਹੁ ਕਿਧੋ ਮਨ ਮੈ ਨ ਸੁਹਾਵੈ ॥੯॥

payaaree ko peey ruchai mirajaa par brayaahu kidho man mai na suhaavai

||9||

She cherished Mirza and none other fancied her mind.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰੁਚਿਰ ਰਮਨ ਤੁਮਰੈ ਰਚੀ ਔਰ ਸੁਹਾਤ ਨ ਮੋਹਿ ॥

ruchir raman tumarai rachee aauar suhaat na moh ||

(Her friends to Mirza) 'She is engrossed in your love and none other could gratify.

ਬਜਾਹਿ ਬਰਾਤੀ ਜਾਇ ਹੈ ਲਾਜ ਨ ਐਹੈ ਤੋਹਿ ॥੧੦॥

bayaeh baraatee jai hai laaj na aaihai toh ||10||

'If the others took her away after marriage, won't you be ashned of

yourself?’(10)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਨੈਸਕਿ ਮੋਰਿ ਗਏ ਅਨਤੈ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੀਤ ਰਹੈਗੋ ॥

naisak mor ge anatai neh jaanat preetam jeet rahaigo ||

(Sahiban) ‘I will not like to go anywhere, not even for a moment.

ਪਜਾਰੀ ਹੀ ਪਜਾਰੀ ਪੁਕਾਰਤ ਆਰਤਿ ਬੀਥਨ ਮੈ ਬਹੁ ਬਾਰ ਕਹੈਗੋ ॥

payaaree hee payaaree pukaarat aarat beethan mai bahu baar kahaigo ||

‘Thinking about me, he will be roaming around in the streets.

ਤੋ ਹਮਰੈ ਇਨ ਕੇ ਦੁਹੂੰ ਬੀਚ ਕਹੌ ਕਿਹ ਭਾਤਿ ਸਨੇਹ ਰਹੈਗੋ ॥

to hamarai in ke dhuhoo(n) beech kahau keh bhaat saneh rahaigo ||

‘How will his and my love keep on surviving? ‘

ਕੌਨ ਹੀ ਕਾਜ ਸੁ ਜੀਬੋ ਸਖੀ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਧਜੋ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਦਹੈਗੋ ॥੧੧॥

kauan hee kaaj su jeebo sakhee jab preet badhayo nij meet dhahaigo ||11||

‘What good I will be when my lover goes on scorching in my love?(11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹੈ ਮਾਨਨੀ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

yahai maananee ma(n)tr bichaariyo ||

ਬੋਲਿ ਸਖੀ ਪ੍ਰਤਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

bol sakhee prat bachan uchaariyo ||

After thinking hard like that, she asked her friend,

ਮਿਰਜਾ ਸਾਥ ਜਾਇ ਤੁਮ ਕਹਿਯਹੁ ॥

mirajaa saath jai tum kahiyahu ||

ਆਜੁ ਆਨਿ ਸਾਹਿਬਾ ਕੌ ਗਹਿਯਹੁ ॥੧੨॥

aaj aan saahibaa kau gahiyahu ||12||

‘Go and tell Mirza to come today to meet his Sahiban.’(12)

ਜਬ ਵਹ ਆਇ ਬਜਾਹਿ ਕਰਿ ਲੈ ਹੈ ॥

jab veh aai bayaeh kar lai hai ||

ਤੁਮਰੇ ਡਾਰਿ ਫੂਲ ਸਿਰ ਜੈ ਹੈ ॥

tumare ddaar fool sir jai hai ||

‘’When they had taken me in marriage, then what good will be the flower

(garland) on his head

ਮੋਰੇ ਗਏ ਕਹੋ ਕਾ ਕਰਿਹੋ ॥

more ge kaho kaa kariho ||

ਉਰ ਮੈ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੋ ॥੧੩॥

aur mai maar kaTaaree mariho ||13||

'What will he do once I have gone. Would he kill himself with a dagger?(13)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜੌ ਹਮ ਸੈ ਲਾਗੀ ਕਛੂ ਤੁਮਰੀ ਲਗਨਿ ਬਨਾਇ ॥

jau ham sai laagee kachhoo tumaree lagan banai ||

(To Mirza) If you realy like me and your love is true,

ਤੌ ਮੋ ਕੋ ਲੈ ਜਾਇਯੋ ਆਜ ਨਿਸਾ ਕੌ ਆਇ ॥੧੪॥

tau mo ko lai jaiyo aaj nisaa kau aai ||14||

'Then come to night and take me away.' (14)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਰੰਗਵਤੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਇਯੋ ॥

ra(n)gavatee ieh bhaat jabai sun paiyo ||

When Rangwatti Rangwatti (the friend) listened to this,

ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਕੌ ਭੇਸ ਤਬ ਆਪੁ ਬਨਾਇਯੋ ॥

sakal purakh kau bhes tab aap banaiyo ||

She put on the clothes of a man,

ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਾਜ ਅਰੂੜਿ ਤਬੈ ਤਹ ਕੌ ਚਲੀ ॥

havai kai baaj arooR tabai teh kau chalee ||

She mounted on a horse,

ਹੋ ਲੀਨੈ ਸਕਲ ਸੁਬੇਸ ਸਖੀ ਬੀਸਕ ਭਲੀ ॥੧੫॥

ho leenai sakal subes sakhee beesak bhalee ||15||

And taking twenty other friends marched.(15)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਲੀ ਸਖੀ ਆਵਤ ਤਹ ਭਈ ॥

chalee sakhee aavat teh bhiee ||

ਜਹ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਮਿਰਜਾ ਕੀ ਲਈ ॥

jeh kachh sudh mirajaa kee liee ||

The friends reached the place and asked the welfare of Mirza.

ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਚਲਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥

sakhee sahit chal sees jhukaayo ||

ਤੋਹਿ ਸਾਹਿਬਾ ਬੇਗ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੬॥

toh saahibaa beg bulaayo ||16||

With respect they bowed their heads and told him that Sahiban had called

him urgently.(16)

ਮਿਰਜਾ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਚੜਿ ਧਾਯੋ ॥

mirajaa sunat baat chaR dhaayo ||

ਪਲਕ ਨ ਭਈ ਗਾਵ ਤਹ ਆਯੋ ॥

palak na bhiee gaav teh aayo ||

Hearing this, Mirza reacted immediately and

ਯਹ ਸੁਧਿ ਜਬੈ ਸਾਹਿਬਾ ਪਾਈ ॥

yeh sudh jabai saahibaa paiee ||

ਤੁਰਤੁ ਏਕ ਤਹ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥੧੭॥

turat ek teh sakhee paThaiee ||17||

soon reached the place (of Sahiban.(17)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨੋ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਨੁ ਨਿਸਿ ਭਈ ਹਜਾਂ ਨ ਪਹੂਚਹੁ ਆਇ ॥

suno mitr bin nis bhiee hayaa(n) na pahoochahu aai ||

'Listen my friend; don't come here before the night falls.

ਜਿਨ ਕੋਊ ਸੋਧਿ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੈ ਨ ਜਾਇ ॥੧੮॥

jin kouoo sodh pachhaan kai tin prat kahai na jai ||18||

'Some body may recognise you and may go to tell my parents.(18)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਹੁਰਿ ਸਖੀ ਤਿਹ ਆਨਿ ਜਤਾਯੋ ॥

bahur sakhee teh aan jataayo ||

ਬੈਠਿ ਬਾਗ ਮੈ ਦਿਵਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥

baiTh baag mai dhivas bitaayo ||

The friend came, made him to understand and then by sitting in the

garden, he spent the day.

ਸੂਰਜ ਛਪਿਯੋ ਰੈਨਿ ਜਬ ਭਈ ॥

sooraj chhapiyo rain jab bhiee ||

ਬਾਟ ਗਾਵ ਤਾ ਕੇ ਕੀ ਲਈ ॥੧੯॥

baaT gaav taa ke kee liee ||19||

When the Sun was set, it became dark, he took to his way to her village.(19)

ਰੈਨਿ ਭਈ ਤਾ ਕੇ ਤਬ ਗਯੋ ॥

rain bhiee taa ke tab gayo ||

ਡਾਰਤ ਬਾਜ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥

ddaarat baaj pirasaT teh bhayo ||

When it was total dark, he went to her and took her on the back of his

horse.

ਹਰਿ ਤਾ ਕੋ ਦੇਸੌਰ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

har taa ko dhesauar sidhaariyo ||

ਜੋ ਪਹੁਚਿਯੋ ਤਾ ਕੋ ਸਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥੨੦॥

jo pahuchiyo taa ko sar maariyo ||20||

After taking her away he started to go to another country and who so ever

followed he killed him with the arrows.(20)

ਰੈਨਿ ਸਕਲ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਗਯੋ ॥

rain sakal taa ko lai gayo ||

ਉਤਰਤ ਚੜੇ ਦਿਵਸ ਕੇ ਭਯੋ ॥

autarat chaRe dhivas ke bhayo ||

He kept on travelling whole night and when day broke he dismounted.

ਥੋ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਅਧਿਕ ਤਨ ਹਾਰਿਯੋ ॥

tho su kumaar adhik tan haariyo ||

Himself he was tired and he was carrying with him Sahiban as well,

ਔਰ ਸਾਹਿਬਾ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਿਯੋ ॥੨੧॥

aauar saahibaa saath bihaariyo ||21||

He felt exhausted and went to sleep and, on the other side, her all the

relatives realised.(21)

ਸ੍ਰਮਤ ਭਯੋ ਤਹ ਕਛੁ ਸ੍ਵੈ ਰਹਿਯੋ ॥

sramat bhayo teh kachh savai rahiyo ||

ਤਬ ਲੌਂ ਸਭ ਸਮਧਿਨ ਸੁਨਿ ਲਯੋ ॥

tab lau sabh samadhin sun layo ||

ਚੜੇ ਤੁਰੈ ਸਭ ਸੂਰ ਰਿਸਾਏ ॥

chaRe turai sabh soor risaae ||

ਬਾਧੇ ਗੋਲ ਤਹਾ ਕਹ ਧਾਏ ॥੨੨॥

baadhe gol tahaa keh dhaae ||22||

Infuriated, they set up teams and marched tOwards that direction.(22)

ਤਬ ਸਾਹਿਬਾ ਦ੍ਰਿਗ ਛੋਰਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥

tab saahibaa dhirag chhor nihaaraa ||

ਹੇਰੈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਅਸਵਾਰਾ ॥

herai chahoo(n) or asavaaraa ||

When Sahiban opened her eyes, she saw the riders on all sides.

ਸੰਗ ਭਾਈ ਦੋਊ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥

sa(n)g bhaiee dhouoo taeh nihaare ||

ਕਰੁਣਾ ਬਹੇ ਨੈਨ ਕਜਰਾਰੇ ॥੨੩॥

karunaa bahe nain kajaraare ||23||

With them, when she saw her two brothers, she could not help her

tears.(23)

ਜੌ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਇਨੇ ਨਿਹਰਿ ਹੈ ॥

jau hamare pat ine nihar hai ||

ਦੁਹੂੰ ਬਾਨ ਦੁਹੂਅਨੰ ਕਹ ਹਰਿ ਹੈ ॥

dhuhoo(n) baan dhuhooana(n) keh har hai ||

‘If my husband saw them, he will kill them both with two arrows.

ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਜਤਨ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥

taa te kachhoo jatan ab keejai ||

ਜਾ ਤੇ ਰਾਖਿ ਭਾਇਯਨ ਲੀਜੈ ॥੨੪॥

jaa te raakh bhaiyan leejai ||24||

‘Something must be done, so that my brothers are spared.’(24)

ਸੋਵਤ ਹੁਤੋ ਮੀਤ ਨ ਜਗਾਯੋ ॥

sovat huto meet na jagaayo ||

ਜਾਡ ਭਏ ਤਰਕਸ ਅਟਕਾਯੋ ॥

jaadd bhe tarakas aTakaayo ||

She did not wake her friend up but took his quiver and hung it Over the

tree.

ਔਰ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕਹੂੰ ਦੁਰਾਏ ॥

aauar sasatr lai kahoo(n) dhuraae ||

ਖੋਜੇ ਹੁਤੇ ਜਾਤ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥੨੫॥

khoje hute jaat neh paae ||25||

Also she hid away his other weapons so that he could not find them.(25)

ਤਬ ਲੌ ਆਇ ਸੂਰ ਸਭ ਗਏ ॥

tab lau aai soor sabh ge ||

ਮਾਰੋ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਤ ਭਏ ॥

maaro maar pukaarat bhe ||

In the meantime, all the gallant ones came and shoUted ‘kill him, kill him’.

ਤਬ ਮਿਰਜਾ ਜੂ ਨੈਨ ਉਘਾਰੇ ॥

tab mirajaa joo nain ughaare ||

ਕਹਾ ਗਏ ਹਥਿਯਾਰ ਹਮਾਰੇ ॥੨੬॥

kahaa ge hathiyaar hamaare ||26||

Then Mirza opened his eyes and asked where were his weapons.(26)

ਭੌਂਡੀ ਰਾਡ ਕਹਿਯੋ ਕਯਾ ਕਰਿਯੋ ॥

bhauaddee raadd kahiyo kayaa kariyo ||

ਤਰਕਸ ਟਾਗਿ ਜਾਡ ਪੈ ਧਰਿਯੋ ॥

tarakas Taag jaadd pai dhariyo ||

‘Oh, you the mean woman, why have you. done this and hung my quiver

on the tree?

ਪਹੁਚੇ ਆਨਿ ਪਖਰਿਯਾ ਭਾਰੇ ॥

pahuche aan pakhariyaa bhaare ||

ਕਹਾ ਧਰੇ ਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ॥੨੭॥

kahaa dhare te sasatr hamaare ||27||

‘The riders have come nearer, where have you put my weapons?(27)

ਸਸਤ੍ਰਨ ਬਿਨਾ ਕਹੋ ਕਿਹ ਮਾਰੋ ॥

sasatran binaa kaho keh maaro ||

ਕਹੁ ਨਾਰੀ ਕਜਾ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥

kahu naaree kayaa ma(n)tr bichaaro ||

‘Say something woman, withoUt weapons, how can kill them?

ਸਾਥੀ ਕੋਊ ਸੰਗ ਮੈ ਨਾਹੀ ॥

saathee kouoo sa(n)g mai naahee ||

ਚਿੰਤਾ ਅਧਿਕ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮਾਹੀ ॥੨੮॥

chi(n)taa adhik ihai chit maahee ||28||

'Afraid, I have no friend of mine with me.'(28)

ਹੇਰ ਰਹਿਯੋ ਆਯੁਧ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥

her rahiyo aayudh neh paae ||

ਤਬ ਲਗ ਘੇਰ ਦੁਬਹਿਯਾ ਆਏ ॥

tab lag gher dhubahiyaa aae ||

In spite of searching hard, he could not find his weapons;

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਾਜ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥

tiray ko baaj pirasaT par ddaariyo ||

ਨਗਰ ਆਪਨੇ ਓਰ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥੨੯॥

nagar aapane or sidhaariyo ||29||

in the meantime they had surrounded him.(29)

ਬਿਨੁ ਆਯੁਧ ਭਜਿ ਚਲਿਯੋ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

bin aayudh bhaj chaliyo nihaariyo ||

ਨਿਰਭੈ ਹ੍ਵੈ ਸਭਹੂੰਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

nirabhai havai sabhahoo(n)n bichaariyo ||

They had intended to put the woman on the saddle of a horse

ਇਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੌ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੌ ॥

ein dhuhoo(n)an kau jaan na dhaihau ||

ਯਾ ਕੌ ਮਾਰਿ ਆਜੁ ਹੀ ਲੈਹੈ ॥੩੦॥

yaa kau maar aaj hee laihai ||30||

and ran away to the town.(30)

ਕੋਊ ਪਕਰਿ ਸੈਹਥੀ ਧਾਯੋ ॥

kouoo pakar saihathee dhaayo ||

ਕਿਨੂੰ ਕਾਢਿ ਕਰ ਖੜਗ ਨਚਾਯੋ ॥

kinoo(n) kaadd kar khaRag nachaayo ||

Some raided with daggers and some brandished swords.

ਕਿਨੂੰ ਮਾਰਿ ਬਾਨਨ ਕੀ ਕਰੀ ॥

kinoo(n) maar baanan kee karee ||

ਪਾਗ ਉਤਰਿ ਮਿਰਜਾ ਕੀ ਪਰੀ ॥੩੧॥

paag utar mirajaa kee paree ||31||

Some shot arrows and Mirza's turban was toppled over.(31)

ਪਾਗ ਉਤਰਿ ਤਾ ਕੀ ਜਬ ਗਈ ॥

paag utar taa kee jab giee ||

ਮੂੰਡੀ ਹੋਤਿ ਨਾਗ ਤਿਹ ਭਈ ॥

moo(n)ddee hot naag teh bhiee ||

With turban off, his head became bare,

ਸੁੰਦਰ ਅਧਿਕ ਕੇਸ ਤਿਹ ਛੂਟੇ ॥

su(n)dhar adhik kes teh chhooTe ||

ਜਬ ਹੀ ਸੂਰ ਜੁਧ ਕਹ ਜੁਟੇ ॥੩੨॥

jab hee soor judh keh jooTe ||32||

And his beaUtiful hair flared when the raiders started the fight.(32)

ਕਿਨੀ ਬਿਸਿਖ ਕਸਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

kinee bisikh kas taeh prahaariyo ||

ਕਿਨਹੂੰ ਖੜਗ ਕਾਢਿ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥

kinahoo(n) khaRag kaadd teh maariyo ||

ਕਿਨਹੂੰ ਵਾਰਿ ਗੁਰਜ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥

kinahoo(n) vaar guraj ko keeno ||

ਖੇਤ ਮਾਰਿ ਮਿਰਜਾ ਕੌ ਲੀਨੋ ॥੩੩॥

khet maar mirajaa kau leeno ||33||

ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਸ ਮਿਰਜਾ ਕੌ ਕਰਿਯੋ ॥

piratham naas mirajaa kau kariyo ||

ਬਹੁਰੌ ਜਾਇ ਸਾਹਿਬਹਿ ਧਰਿਯੋ ॥

bahurau jai saahibeh dhariyo ||

First they killed Mirza and then, some went and grasped Sahiban.

ਬੈਠੇ ਤਿਸੀ ਬਿਰਛ ਤਰ ਆਈ ॥

baiThe tisee birachh tar aaiee ||

ਜਹ ਤਿਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਰੈਨਿ ਬਿਤਾਈ ॥੩੪॥

jeh tin dhuhoo(n)an rain bitaiee ||34||

She ran to the tree, under which they had spent the night.(34)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਮਰ ਭਰਾਤ ਕੇ ਕੀ ਤੁਰਤੁ ਜਮਧਰ ਲਈ ਨਿਕਾਰਿ ॥

kamar bharaat ke kee turat jamadhar liee nikaar ||

She withdrew the dagger from the waist of her brother,

ਕਿਯੋ ਪਯਾਨੌ ਮੀਤ ਪਹਿ ਉਦਰ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰ ॥੩੫॥

kiyo payaanau meet peh udhar kaTaaree maar ||35||

And thrust it into her own abdomen and fell near'the friend.(35)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਥਮ ਮੀਤ ਤਹ ਤੇ ਨਿਕਰਾਯੋ ॥

pratham meet teh te nikaraayo ||

ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਛ ਤਰ ਆਨਿ ਸੁਵਾਯੋ ॥

bahur birachh tar aan suvaayo ||

ਭ੍ਰਾਤਨ ਮੋਹ ਬਹੁਰਿ ਲਖਿ ਕਿਯੋ ॥

bhraatan moh bahur lakh kiyo ||

ਸਸਤ੍ਰਨ ਟਾਗਿ ਜਾਡ ਪਰ ਦਿਯੋ ॥੩੬॥

sasatran Taag jaadd par dhiyo ||36||

ਪ੍ਰਥਮੈ ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਤਿਹ ਬਿਗਸੀ ॥

prathamai roop her teh bigasee ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੈ ਤਾ ਕੌ ਲੈ ਨਿਕਸੀ ॥

nij pat kai taa kau lai nikasee ||

First she had run away with the friend, then made him to sleep under the tree.

ਭ੍ਰਾਤਿਨ ਹੇਰਿ ਮੋਹ ਮਨ ਆਯੋ ॥

bhraatin her moh man aayo ||

ਨਿਜੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋ ਨਾਸ ਕਰਾਯੋ ॥੩੭॥

nij preetam ko naas karaayo ||37||

Then she was over taken by the love for her brothers and got her lover

annihilated.(37)

ਵਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪੀਰ ਪਿਯਾ ਕੇ ਬਰੀ ॥

veh tiray peer piyaa ke baree ||

ਆਪਹੁ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੀ ॥

aapahu maar kaTaaree maree ||

The woman, then, thought of her lover and killed herself with a dagger.

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ ਚਹੈ ਸੁ ਬਨਾਵੈ ॥

jo tiray charit chahai su banaavai ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਭੇਵ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥੩੮॥

dhev adhev bhev neh paavai ||38||

Whatever the way a woman desires, she beguiles and, not even the gods

and devils can understand her strategy.(38)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪ੍ਰਥਮ ਤਹਾ ਤੇ ਕਾਢਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਹਨਾਇ ॥

pratham tahaa te kaadd kai pun nij meet hanai ||

First she had absconded and then got him killed,

ਪੁਨਿ ਜਮਧਰ ਉਰ ਹਨਿ ਮਰੀ ਭ੍ਰਾਤ ਮੋਹ ਕੇ ਭਾਇ ॥੩੯॥

pun jamadhar ur han maree bhraat moh ke bhai ||39||

And, for sake of her love for her brothers, she killed herself with a dagger.(39)

ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਮੈ ਸੁਨਿਯਤ ਸਦਾ ਬਨਾਇ ॥

bhoot bhavikh bhavaan mai suniyat sadhaa banai ||

This will remain prevalent in the present and the future that,

ਚਤੁਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰਨ ਕੌ ਸਦਾ ਭੇਵ ਨ ਪਾਯੋ ਜਾਇ ॥੪੦॥

chatur charitran kau sadhaa bhev na paayo jai ||40||

The secrets of the delusions of a clever woman cannot be

conceived.(40)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੨੯॥੨੫੬੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau unateesavo charitr samaapatam sat subham sat ||129||2563||afajoo(n)||

129th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed With Benediction. (129)(2561)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਮਤਿ ਕੁਅਰਿ ਰਾਨੀ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥

sumat kuar raanee ik sunee ||

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਗੁਨੀ ॥

bedh puraan bikhai at gunee ||

There had been a Rani called Sumat Kumari who was adept in Vedas and

Puranas.

ਸਿਵ ਕੀ ਅਧਿਕ ਉਪਾਸਕ ਰਹੈ ॥

siv kee adhik upaasak rahai ||

ਹਰ ਹਰ ਸਦਾ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਕਹੈ ॥੧॥

har har sadhaa bakatr te kahai ||1||

She worshipped god Shiva and all the time meditated on his name.(1)

ਬਿਸਨ ਸਿਖ੍ਯ ਰਾਜਾ ਜੂ ਰਹਈ ॥

bisan sikhay raajaa joo rahiee ||

ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਦਾ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਕਹਈ ॥

har har sadhaa bakatr te kahiee ||

Raja worshipped god Vishnu and always reflected on his appellation.

ਸਿਵ ਕੌ ਨੈਕ ਨ ਮਨ ਮੈ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥

siv kau naik na man mai layaavai ||

ਸਦਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇ ਗੀਤਨ ਗਾਵੈ ॥੨॥

sadhaa kirasan dhe geetan gaavai ||2||

He would never recollect Shiva and continuously recounted the praises of

Krishna.(2)

ਰਾਨੀ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੈ ॥

raanee so ieh bhaat uchaarai ||

ਤੈ ਸਿਵ ਸਿਵ ਕਾਹੇ ਕੌ ਬਿਚਾਰੈ ॥

tai siv siv kaahe kau bichaarai ||

He reprimanded Rani as well why did she think of Shiva so much.

ਚਮਤਕਾਰ ਯਾ ਮੈ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥

chamatakaar yaa mai kachh naahee ||

ਯੌ ਆਵਤ ਮੋਰੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੩॥

yau aavat more man maahee ||3||

‘My mind is convinced that he has no celestial powers.’(3)

ਚਮਤਕਾਰ ਸਿਵ ਤੁਮੈ ਬਤਾਊਂ ॥

chamatakaar siv tumai bataauooaa(n) ||

ਤੋ ਤੁਮ ਕੋ ਇਹ ਮਾਰਗ ਲਜਾਊਂ ॥

to tum ko ieh maarag layaauoo(n) ||

(Her reply) ‘I will show you the miraculous power of Shiva and then you will be convinced.

ਤੈ ਸਿਵ ਕੋ ਕਛੁ ਚਰਿਤ ਨ ਜਾਨੋ ॥

tai siv ko kachh charit na jaano ||

ਧਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤੇ ਭਯੋ ਦਿਵਾਨੋ ॥੪॥

dhan prasaadh te bhayo dhivaano ||4||

‘You don’t realize the Chritars of Shiva, as you are just confined to your

palaces and treasure.(4)

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

Chhapai Chhand

ਪ੍ਰਥਮ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਕੌ ਘਾਇ ਰੁਦ੍ਰ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਕਹਾਯੋ ॥

pratham tirapur kau ghai rudhr tirapuraar kahaayo ||

‘Primarily Shiva killed the Devil Tripur and was honoured as Tripukiller.

ਗੰਗ ਜਟਨ ਮੈ ਧਾਰਿ ਗੰਗਧਰ ਨਾਮ ਸੁਹਾਯੋ ॥

ga(n)g jaTan mai dhaar ga(n)gadhar naam suhaayo ||

Then, with tresses imbued in colours, he earned the admirations as god Gandharabh.

ਜਟਾ ਜੂਟ ਕੌ ਧਾਰਿ ਜਟੀ ਨਾਮਾ ਸਦ ਸੋਹੈ ॥

jaTaa jooT kau dhaar jaTee naamaa sadh sohai ||

With the tresses as such he was worthy of being called god of Jatty.

ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਮੋਹੈ ॥

khag mirag jachh bhuja(n)g asur sur nar mun mohai ||

Animals, birds, Jachh, Bhujang, the gods, the evils, men, women and

sages, all became fond of him.

ਕਰੀ ਪਾਰਬਤੀ ਨਾਰਿ ਪਾਰਬਤੀਸ੍ਵੈਰ ਸਭ ਜਾਨੈ ॥

karee paarabatee naar paarabateesavair sabh jaanai ||

Being married to Parbati he is addressed as Parbati-spouse as well.

ਕਹਾ ਮੂੜ ਤੈ ਰਾਵ ਭੇਦ ਤਾ ਕੌ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥੫॥

kahaa mooR tai raav bhedh taa kau pahichaane ||5||

But, you, Oh Foolish Raja, cannot comprehend such mysteries.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਮਤਕਾਰ ਤੋ ਕੌ ਤੁਰਤੁ ਪ੍ਰਥਮੈ ਦੇਊ ਦਿਖਾਇ ॥

chamatakaar to kau turat prathamai dheuoo dhikhai ||

‘First I will show you Shiva’s miracle,

ਬਹੁਰਿ ਸਿਖ੍ਯ ਸਿਵ ਕੋ ਕਰੌ ਯਾ ਮਾਰਗ ਮੈ ਲ੍ਯਾਇ ॥੬॥

bahur sikhay siv ko karau yaa maarag mai layai ||6||

‘And then I will put you on his righteous path.’(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੋਇ ਗਯੋ ਤਬ ਪਤਿਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

soi gayo tab pateh nihaariyo ||

ਤੁਰਤ ਖਾਟ ਤੇ ਪਕਰਿ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥

turat khaaT te pakar pachhaariyo ||

When he was sleeping, she jumped over and swiftly turned over his bed.

ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਆਪਨ ਤਬ ਕੀਨੋ ॥

siv siv siv aapan tab keeno ||

ਕਛੂ ਰਾਵ ਯਹ ਭੇਦ ਨ ਚੀਨੋ ॥੭॥

kachhoo raav yeh bhedh na cheeno ||7||

And continuously orated, Shiva, Shiva, Shiva but Raja could not perceive

the enigma.(7)

ਕਿਨ ਧੈ ਕੈ ਮੋ ਕੌ ਪਟਕਾਯੋ ॥

kin dhai kai mo kau paTakaayo ||

ਰਾਨੀ ਮੈ ਯਹ ਕਛੂ ਨ ਪਾਯੋ ॥

raanee mai yeh kachhoo na paayo ||

(He said) ‘Some body has toppled over my bed, and, Rani, I could not

discern.’

ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤੁਮ ਹਮੈ ਸੁਨਾਵੋ ॥

sakal birathaa tum hamai sunaavo ||

ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਵੋ ॥੮॥

hamare chit ko taap miTaavo ||8||

(Rani) ‘Please tell me in details and open up your mind.(8)

ਕਛੂ ਰੁਦ੍ਰ ਤੁਮ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

kachhoo rudhr tum bachan uchaare ||

ਤਬ ਊਪਰ ਸਿਵ ਕੁਪਿਯੋ ਤਿਹਾਰੇ ॥

tab uoopar siv kupiyo tihaare ||

‘You must have spoken badly about Shiva and, now, you are facing Shiva’s

wrath.

ਚਮਤਕਾਰ ਯਹ ਤੁਮੈ ਦਿਖਾਯੋ ॥

chamatakaar yeh tumai dhikhaayo ||

ਪਟਕਿ ਖਾਟ ਤੇ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੯॥

paTak khaaT te bhoom giraayo ||9||

‘He has shown you his miracle by knocking you down the bed.’(9)

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਮੂਰਖ ਅਤਿ ਡਰਿਯੋ ॥

sunat bachan moorakh at ddariyo ||

ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਪਾਇਨ ਉਠਿ ਪਰਿਯੋ ॥

taa tiray ko pain uTh pariyo ||

Learning this, the foolish Raja dreaded and fell upon the feet of the

woman.

ਬਿਸਨ ਜਾਪ ਅਬ ਤੇ ਮੈ ਤਜਾਗਿਯੋ ॥

bisan jaap ab te mai tayaagiyo ||

ਸਿਵ ਜੂ ਕੇ ਪਾਇਨ ਸੌ ਲਾਗਿਯੋ ॥੧੦॥

siv joo ke pain sau laagiyo ||10||

'I abandon the meditation upon Vishnu and will, from now on, remain attached to the feet of Shiva.(10)

ਚਮਤਕਾਰ ਸਿਵ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰਿਯੋ ॥

chamatakaar siv moh dhikhaariyo ||

ਤਾ ਤੇ ਚਰਨ ਆਪਨੇ ਡਾਰਿਯੋ ॥

taa te charan aapane ddaariyo ||

'Shiva has shown me the marvel and has given me sanctuary under his

feet.

ਅਬ ਚੇਰੋ ਤਾ ਕੋ ਮੈ ਭਯੋ ॥

ab chero taa ko mai bhayo ||

ਬਿਸਨ ਜਾਪ ਤਬ ਤੇ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥੧੧॥

bisan jaap tab te taj dhayo ||11||

‘I have become his disciple and I forswear the deliberations of Vishnu for

ever.'(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪਲਕਾ ਪਰ ਤੇ ਰਾਨਿਯਹਿ ਸੋਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਡਾਰਿ ॥

palakaa par te raaniyeh sot nirapat ko ddaar ||

By toppling over the bed on which Raja was sleeping,

ਸਿਖਜ ਤੁਰਤੁ ਸਿਵ ਕੋ ਕਿਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੨॥

sikhay turat siv ko kiyo aaiso charit sudhaar ||12||

Through this manoeuvre, Rani turned Raja into a devotee of Shiva.(12)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੩੦॥੨੫੭੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau teesavo charitr samaapatam sat subham sat ||130||2575||afajoo(n)||

130th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (130) (2573)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਰਬਤੇਸ ਰਾਜਾ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥

parabates raajaa ik bhaaro ||

ਚੰਦ੍ਰ ਬੰਸ ਚੰਦ੍ਰੋਤੁਜਿਯਾਰੋ ॥

cha(n)dhr ba(n)s cha(n)dhrotujiyaaro ||

Up in the lofty mountains there was one Raja who belonged to Chandrabansi clan.

ਭਾਗਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

bhaagamatee taa kee bar naaree ||

ਚੰਦ੍ਰ ਲਈ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥

cha(n)dhr liee jaa te ujiyaaree ||1||

Bhaag Mati was his wife, and it seemed she had stolen radiance from the

Moon.(1)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਨਾ ਧਾਮ ਤਾ ਕੋ ਬਡੋ ਧੁਜਾ ਰਹੀ ਫਹਰਾਇ ॥

sunaa dhaam taa ko baddo dhujaa rahee faharai ||

It is heard that he had a very big palace and a flag always remained hoisted there.

ਸਾਚ ਸ੍ਵਰਗ ਸੋ ਜਾਨਿਯੋ ਧੌਲਰ ਲਖ੍ਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੨॥

saach savairag so jaaniyo dhaualar lakhayo na jai ||2||

That splendid palace could not be overlooked and it was an epitome of

heaven.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੇਬਿਦਤ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

dhebidhat raaniyeh nihaariyo ||

ਜਨੁਕ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

januk roop kee raas bichaariyo ||

When the Rani saw Deb Datt, she felt as if she had come across a treasure

of splendour.

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਬੋਲਿ ਸੁ ਲੀਨੋ ॥

paThai sahacharee bol su leeno ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੌ ਅਤਿ ਕੀਨੋ ॥੩॥

kaam kel taa sau at keeno ||3||

She sent her maid and called him over and made love with him.(3)

ਬੀਰਦੇਵ ਰਾਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥

beeradhev raajaa sun paavaa ||

ਕੋਊ ਜਾਰ ਹਮਾਰੇ ਆਵਾ ॥

kouoo jaar hamaare aavaa ||

When Raja Bir Dev heard that a paramour had come to his place,

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਨ੍ਰਿਪ ਖੜਗ ਉਚਾਯੋ ॥

adhik kop nirap khaRag uchaayo ||

ਪਲਕ ਨ ਬੀਤੀ ਤਹ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥੪॥

palak na beetee teh chal aayo ||4||

He was enraged, he unsheathed his sword and, instantly, reached the place.(4)

ਭਾਗਵਤੀ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥

bhaagavatee jab nirap lakh leeno ||

ਤਾਹਿ ਚੜਾਇ ਮਹਲ ਪਰ ਦੀਨੋ ॥

taeh chaRai mahal par dheeno ||

When Bhaag Mati saw the Raja, she sent him (the friend) upstairs of the palace.

ਟਰਿ ਆਗੇ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੌ ਲਿਯੋ ॥

Tar aage nij pat kau liyo ||

ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮਾਗਮ ਕਿਯੋ ॥੫॥

bahut prakaar samaagam kiyo ||5||

She went forward, stopped him (the Raja) and invariably intimated with

him.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰੂੰਈ ਸੌ ਸਾਰੋ ਸਦਨ ਏਕ ਤੁਰਤੁ ਭਰਿ ਲੀਨ ॥

roo(n)iee sau saaro sadhan ek turat bhar leen ||

She had a room completely filled with cotton.

ਆਜ ਚੋਰ ਇਕ ਮੈ ਗਹਿਯੋ ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥੬॥

aaj chor ik mai gahiyo yau nirap sau keh dheen ||6||

She told Raja that she had caught a thief that day.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਹੁ ਤੁ ਤੁਮ ਤਾ ਕੌ ਗਹਿ ਲਯਾਊ ॥

kahu ta tum taa kau geh layaauoo ||

ਆਨਿ ਰਾਵ ਜੁ ਤੁਮੈ ਦਿਖਾਊ ॥

aan raav joo tumai dhikhaauoo ||

‘If you so desire, please permit me, I will bring him in and show you.

ਜੋ ਮੁਹਿ ਕਹੋ ਤਾਹਿ ਸੋਊ ਕੀਜੈ ॥

jo muh kaho taeh souoo keejai ||

ਡਾਰਿ ਮਹਲ ਊਪਰ ਤੇ ਦੀਜੈ ॥੭॥

ddaar mahal uoopar te dheejai ||7||

‘Whatever the way you want me to treat him, I will abide by.’(7)

ਪ੍ਰਥਮ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਜਤਾਈ ॥

pratham nirapeh ieh bhaat jataiee ||

ਬਹੁਰੋ ਬਾਧਿ ਜਾਰ ਕੌ ਲਯਾਈ ॥

bahuro baadh jaar kau layaiee ||

After telling Raja like this, she tied him and brought him out,

ਆਪੁ ਭੋਗ ਜਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥

aap bhog jeh saath kamaayo ||

ਬਹੁਰਿ ਰਾਵ ਕੌ ਆਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥੮॥

bahur raav kau aan dhikhaayo ||8||

And showed Raja the one with whom she had made love.(8)

ਰਾਨੀ ਹੇਰਿ ਤਾਹਿ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ॥

raanee her taeh ris bharee ||

ਸਖਿਯਨ ਕੌ ਆਗਯਾ ਯੌ ਕਰੀ ॥

sakhiyan kau aagayaa yau karee ||

Rani looked at him furiously and ordered her maids,

ਧੌਲਰ ਤੇ ਯਾ ਕੌ ਤੁਮ ਡਾਰੋ ॥

dhaualar te yaa kau tum ddaaro ||

ਆਇਸੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਨ ਨਿਹਾਰੋ ॥੯॥

aais raajaa ko na nihaaro ||9||

‘Throw him down the palace and don’t wait for Raja’s order.(9)

ਵੈ ਸਖਿਆਂ ਤਾ ਕੌ ਲੈ ਗਈ ॥

vai sakhiaa(n) taa kau lai giee ||

ਚੀਨਤ ਸਦਨ ਸੁ ਆਗੇ ਭਈ ॥

cheenat sadhan su aage bhiee ||

The maids took him away. They knew about the room with cotton.

ਸਕਲ ਰਾਵ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿਯੋ ॥

sakal raav ko sok nivaariyo ||

ਰੂੰਈ ਪੈ ਤਾ ਕੌ ਗਹਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੦॥

roo(n)iee pai taa kau geh ddaariyo ||10||

They eliminated Raja’s affliction and threw him in the room with cotton.(10)

ਰਾਜੈ ਲਖੀ ਦੁਸਟ ਇਹ ਘਾਯੋ ॥

raajai lakhee dhusaT ieh ghaayo ||

ਤਿਨ ਤਨਿ ਤਨਿਕ ਖੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

tin tan tanik khedh neh paayo ||

The Raja thought, the culprit had been finished, and his distress was thus eradicated.

ਉਠਿ ਤਹ ਤੇ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥

auTh teh te nij dhaam sidhaayo ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨਿਜੁ ਜਾਰ ਲੰਘਾਯੋ ॥੧੧॥

eeh charitr nij jaar la(n)ghaayo ||11||

He got up, went away to his own palace, and the woman, through this

trickery, saved the friend.(11)

ਪੁਨਿ ਰਾਜੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

pun raaje ieh bhaat uchaariyo ||

ਇਹ ਜੋ ਚੋਰ ਧਾਮ ਤੇ ਡਾਰਿਯੋ ॥

eeh jo chor dhaam te ddaariyo ||

Then Raja ordered, 'The thief which was thrown down the palace,

ਮੋਹਿ ਆਨ ਵਹੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਖੈਯੈ ॥

moh aan vahu mritak dhikhaiyai ||

ਆਗਜਾ ਮੋਹਿ ਮਾਨਿ ਯਹ ਲੈਯੈ ॥੧੨॥

aagayaa moh maan yeh laiyai ||12||

'His deact-oody should be brought and shown to me.'(12)

ਜੋ ਨਰ ਹਜਾਂ ਤੇ ਮਿਲੈ ਬਗਾਈ ॥

jo nar hayaa(n) te milai bagaiee ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸੋ ਜਾਈ ॥

Took Took havai kai so jaiee ||

‘Any person who is thrown from such a height, must be torn into pieces.

ਤਿਲ ਤਿਲ ਭਯੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

til til bhayo dhirasaT neh aavai ||

ਤਾ ਕੌ ਕੌਨ ਖੋਜ ਕਰ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥੧੩॥

taa kau kauan khoj kar layaavai ||13||

‘He is not visible, who could find him?(13)

ਤਿਲ ਤਿਲ ਪਾਇ ਅੰਗ ਤਿਹ ਭਏ ॥

til til pai a(n)g teh bhe ||

ਗੀਧ ਕਾਕ ਆਮਿਖ ਭਖਿ ਗਏ ॥

geedh kaak aamikh bhakh ge ||

‘His bones must have been minced along with the fle9’h and that flesh

must have been eaten by the eagles.

ਤਾ ਕੋ ਅੰਗ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

taa ko a(n)g dhirasaT neh aavai ||

ਕੌਨ ਬਿਯੋ ਤਾ ਕੌ ਲੈ ਆਵੈ ॥੧੪॥

kauan biyo taa kau lai aavai ||14||

‘Not a single piece of his body is visible, who and where one can find

him?’(l4)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਦਿਯੋ ਡਾਰਿ ਜਾ ਕੋ ਮਹਾਰਾਜ ਐਸੇ ॥

dhiyo ddaar jaa ko mahaaraaj aaise ||

ਲਹਿਯੋ ਜਾਇ ਤਾ ਕੌ ਕਛੂ ਅੰਗ ਕੈਸੇ ॥

lahiyo jai taa kau kachhoo a(n)g kaise ||

Such an explanation was given to Raja that no 11mb of his was evident.

ਕਈ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪਰਿਯੋ ਕਹੂੰ ਜਾਈ ॥

kiee Took havai kai pariyo kahoo(n) jaiee ||

ਗਏ ਗੀਧ ਔ ਕਾਕ ਤਾ ਕੌ ਚਬਾਈ ॥੧੫॥

ge geedh aau kaak taa kau chabaiee ||15||

Being him into pieces, the eagle would have eaten them all.(15)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯੌ ਸੁਨਿ ਮੋਨਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਖ ਧਰੀ ॥

yau sun mon nirapat mukh dharee ||

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਰਾਜ ਕਾਰਜ ਪਰ ਕਰੀ ॥

dhirasaT raaj kaaraj par karee ||

Hearing this Raja kept quiet and his attention was diverted to the governance.

ਰਾਨੀ ਅਪਨੋ ਮੀਤ ਬਚਾਯੋ ॥

raanee apano meet bachaayo ||

ਵਾ ਪਸੁ ਕੌ ਯੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੬॥

vaa pas kau yau charitr dhikhaayo ||16||

Rani saved her paramour by performing such a deception.(I6)(1),

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਤੀਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ

ਸਤੁ ॥੧੩੧॥੨੫੯੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau ikateeh charitr samaapatam sat subham sat ||131||2591||afajoo(n)||

131st Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (131)(2582)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਪਲਾਊ ਦੇਸ ਸੁਨੀਜੈ ॥

ek palaauoo dhes suneejai ||

ਮੰਗਲ ਦੇਵ ਸੁ ਰਾਵ ਭਨੀਜੈ ॥

ma(n)gal dhev su raav bhaneejai ||

In a country named Plau, Raja Mangal Dev used to rule.

ਸੁਘਰਿ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

sughar kuar taa kee bar naaree ||

ਜਨੁਕ ਜਗਤ ਕੀ ਜੋਤਿ ਸਵਾਰੀ ॥੧॥

januk jagat kee jot savaaree ||1||

Sughar Kumari was his wife whose radiance made the whole world to

gleam.(1)

ਗਰਬੀ ਰਾਇ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਲਹਿਯੋ ॥

garabee rai kuar teh lahiyo ||

ਤਾ ਕੀ ਮੈਨ ਦੇਹ ਕੌ ਦਹਿਯੋ ॥

taa kee main dheh kau dhahiyo ||

On the sight of a Gharbi Rai, she felt her passions rousing.

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਅਟਕੀ ॥

amit roop taa ko lakh aTakee ||

ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੨॥

bisar giee sabh hee sudh ghaT kee ||2||

She stopped, there and then, and last the sense of her whereabouts.(2)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sortha

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਲੀਨੋ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

paThai sahacharee taeh leeno sadhan bulai kai ||

Sending a maid she called him over,

ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖਾਇ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੌ ਕਿਯੋ ॥੩॥

adhik hiradhai harakhai kaam kel taa sau kiyo ||3||

And with contentment pampered in sex plays.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਆਸਨ ਕਰੇ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ॥

bhaat bhaat aasan kare chu(n)ban kare banai ||

She adopted invariable postures and kissed him a lot.

ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾ ਸੌ ਰਮੈ ਛਿਨਿਕ ਨ ਛੋਰਿਯੋ ਜਾਇ ॥੪॥

chimaT chimaT taa sau ramai chhinik na chhoriyo jai ||4||

By hugging and cuddling she enjoyed love-making.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੀਤ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਭਾਯੋ ॥

meet adhik chit bheetar bhaayo ||

ਰਾਜਾ ਕੌ ਮਨ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥

raajaa kau man te bisaraayo ||

She fell for this friend so much that she wiped out love for Raja.

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਤਾਹੀ ਕੀ ਭਈ ॥

man bach kram taahee kee bhiee ||

ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੫॥

par tiray te nij tiray havai giee ||5||

Both, in deeds and talks, she became his and, instead of a kept-woman,

she turned out as his woman.(5)

ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਰਹਤ ਧਾਮ ਤਿਹ ਪਰੀ ॥

nis dhin rahat dhaam teh paree ||

ਜਨੁ ਤਿਹ ਜੀਤਿ ਸੁਯੰਬਰ ਬਰੀ ॥

jan teh jeet suya(n)bar baree ||

Now she began to remain in his house day and night and it appeared as if he had won her in the swayamber ceremony for the selection of a husband.

ਰਾਜਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਕਟ ਨ ਆਵੈ ॥

raajaa ke tiray nikaT na aavai ||

ਤਾ ਕੇ ਸੰਗ ਅਤਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥੬॥

taa ke sa(n)g at kel kamaavai ||6||

The woman would not come near Raja but enjoyed lovemaking with him

(the friend).(6)

ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਦੇਈ ॥

chu(n)ban aauar ali(n)gan dheiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੈ ਆਸਨ ਲੇਈ ॥

bhaat bhaat kai aasan leiee ||

By reciprocating the kisses and postures, she would take assorted positions.

ਹਰਖ ਠਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥

harakh Thaan tiray kel kamaavai ||

ਕਾਮ ਰੀਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਤਾਵੈ ॥੭॥

kaam reet kee preet jataavai ||7||

She would enjoy heartfelt sex, and, through the art oflove-making, would

render her affections.(7)

ਕਿਨੀ ਰਾਵ ਸੋ ਭੇਦ ਜਤਾਵਾ ॥

kinee raav so bhedh jataavaa ||

ਕੋਊ ਜਾਰ ਤਿਹਾਰੇ ਆਵਾ ॥

kouoo jaar tihaare aavaa ||

Some body went and disclosed to Raja, ‘A paramour comes to your house.

ਰਾਜਾ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਦਯੋ ਭੁਲਾਈ ॥

raajaa tav tiray dhayo bhulaiee ||

ਜਾਰ ਸਾਥ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥੮॥

jaar saath at preet lagaiee ||8||

‘Dear Raja, the woman has forgotten you and is in love with a friend.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੈਂ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭਏ ਛੋਰੀ ਸਕਲ ਸਿਯਾਨ ॥

tai(n) ma(n)tran ke bas bhe chhoree sakal siyaan ||

'Implicated in your incantations, you have shed your wisdom.

ਉਤ ਰਾਨੀ ਇਕ ਜਾਰ ਸੌ ਰਮਤ ਰਹੈ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ॥੯॥

aut raanee ik jaar sau ramat rahai ruch maan ||9||

'On the other side Rani is, enjoyably, involved with her paramour.'(9)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਕਲ ਕਥਾ ਸ੍ਰਵਨਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰੀ ॥

sakal kathaa sravanan nirap karee ||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਾਥ ਮੈ ਧਰੀ ॥

kaadd kirapaan haath mai dharee ||

After learning the facts, Raja unsheathed his sword.

ਰਾਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਏ ॥

raajaa gireh raanee ke aae ||

ਰਖਵਾਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਬੈਠਾਏ ॥੧੦॥

rakhavaare chahoo(n) or baiThaae ||10||

Raja went to the palace of the Rani and, on all the four sides, he put the guards.(10)

ਸਖੀ ਏਕ ਲਖਿ ਭੇਦ ਸੁ ਪਾਯੋ ॥

sakhee ek lakh bhedh su paayo ||

ਸੁਘਰਿ ਕੁਅਰਿ ਸੌ ਜਾਇ ਜਤਾਯੋ ॥

sughar kuar sau jai jataayo ||

One of the maids came to know the secret and went and told Sughar

Kumari’

ਪੌਢੀ ਕਹਾ ਮੀਤ ਸੌ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥

pauaddee kahaa meet sau payaaree ||

ਤੋ ਪਰ ਕਰੀ ਰਾਵ ਰਖਵਾਰੀ ॥੧੧॥

to par karee raav rakhavaaree ||11||

‘Here you are sleeping with the friend, and Raja has put the guards on all

four sides.(11)

ਤਾ ਤੇ ਜਤਨ ਅਬੈ ਕਛੁ ਕੀਜੈ ॥

taa te jatan abai kachh keejai ||

ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਖਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥

praan raakh preetam ko leejai ||

'Now conceive some plan to save the life of your lover.

ਜੌ ਯਹ ਹਾਥ ਰਾਵ ਕੇ ਐਹੈ ॥

jau yeh haath raav ke aaihai ||

ਤੋਹਿ ਸਹਿਤ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠੈਹੈ ॥੧੨॥

toh sahit jam dhaam paThaihai ||12||

'If he is apprehended by Raja, he will, immediately, be sent to the domain

of death.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਬਹੁਤ ਦੇਗ ਅਰੁ ਦੇਗਚੇ ਰਾਨੀ ਲਏ ਮੰਗਾਇ ॥

bahut dheg ar dhegache raanee le ma(n)gai ||

Rani collected a number of cauldrons,

ਦੁਗਧ ਡਾਰਿ ਪਾਵਕ ਬਿਖੈ ਸਭ ਹੀ ਦਏ ਚੜਾਇ ॥੧੩॥

dhugadh ddaar paavak bikhai sabh hee dhe chaRai ||13||

And, filling them with milk, she put them on fire.(13)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਏਕ ਦੇਗ ਮੈ ਤਿਹ ਬੈਠਾਰਿਯੋ ॥

ek dheg mai teh baiThaariyo ||

ਤਾ ਪਰ ਏਕ ਤਵਾ ਕੌਂ ਡਾਰਿਯੋ ॥

taa par ek tavaa kau ddaariyo ||

In another cauldron, she asked her friend to sit in and covered it with an

iron plate.

ਮਖਨੀ ਲੈ ਘੇਇਯਾ ਤਿਹ ਕਰਿਯੋ ॥

makhanee lai gheiyaa teh kariyo ||

ਤਪਤ ਮਿਟਾਇ ਤਵਨ ਪਰ ਧਰਿਯੋ ॥੧੪॥

tapat miTai tavan par dhariyo ||14||

She had laced it with butter and when cold, had put it on the top side.(14)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਵਾ ਸੁ ਜਰਿ ਕੈ ਤਾਸੁ ਪੈ ਘੇਇਯਾ ਧਰਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥

tavaa su jar kai taas pai gheiyaa dhariyo banai ||

ਲੀਪਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਸੌ ਲਿਯੋ ਦੀਨੀ ਆਗਿ ਜਰਾਇ ॥੧੫॥

leep mritakaa sau liyo dheenee aag jarai ||15||

ਖੀਰ ਭਰੀ ਜਹ ਦੇਗ ਥੀ ਤਹੀ ਧਰੀ ਲੈ ਸੋਇ ॥

kheer bharee jeh dheg thee tahee dharee lai soi ||

Where other cauldrons, full of milk pudding, were lying,

ਦੁਗਧ ਫੇਨ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ਜਾਰ ਨ ਚੀਨੈ ਕੋਇ ॥੧੬॥

dhugadh fen so jaaniyai jaar na cheenai koi ||16||

She placed it there too and, with lather (on the plate) it looked the s and the

friend was not visible to any one.(16)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਟਰਿ ਆਵਤ ਰਾਜ ਗੈ ਲੀਨੋ ॥

Tar aavat raaj gai leeno ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥

bhaat bhaat so aadhar keeno ||

She went forward and welcomed Raja with great honours.

ਨਏ ਮਹਲ ਜੇ ਹਮੈ ਸਵਾਰੇ ॥

ne mahal je hamai savaare ||

ਤੇ ਤੁਮ ਰਾਇ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਡਾਰੇ ॥੧੭॥

te tum rai dhirasaT neh ddaare ||17||

‘Since the time you built this palace for me, my Raja, you never cam

here.’(17)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਟਰਿ ਆਗੇ ਪਤਿ ਕੌ ਲਿਯੋ ਰਹੀ ਚਰਨ ਸੌ ਲਾਗਿ ॥

Tar aage pat kau liyo rahee charan sau laag ||

She leapt forward, fell on his feet,

ਬਹੁਤ ਦਿਨਨ ਆਏ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਧੰਨਜ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ ॥੧੮॥

bahut dhinan aae nirapat dha(n)nay hamaare bhaag ||18||

‘You have come after a long time, it is my good luck.’(18)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋ ਚਿਤ ਚਿੰਤ ਰਾਵ ਜੂ ਆਯੋ ॥

jo chit chi(n)t raav joo aayo ||

ਸੋ ਆਗੇ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

so aage tiray bhaakh sunaayo ||

Whatever there was in Raja’s mind, he divulged to her.

ਮੈ ਸਭ ਸਦਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮੈ ਕੈ ਹੌਂ ॥

mai sabh sadhan dhirasaT mai kai hau ||

ਜਾਰਿ ਪਕਰਿ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠੈ ਹੌਂ ॥੧੯॥

jaar pakar jam dhaam paThai hau ||19||

‘I will search the palace myself, catch the paramour and send him to the

death cell.’(19)

ਸਕਲ ਸਦਨ ਫਿਰਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦਿਖਾਏ ॥

sakal sadhan fir nirapeh dhikhaae ||

ਰਹਿਯੋ ਬਿਲੋਕਿ ਚੋਰ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥

rahiyo bilok chor neh paae ||

She took Raja to the whole palace but no thief was found.

ਜਹਾ ਦੇਗ ਮੈ ਜਾਰਹਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

jahaa dheg mai jaareh ddaariyo ||

ਤਹੀ ਆਨਿ ਪਤਿ ਕੌ ਬੈਠਾਰਿਯੋ ॥੨੦॥

tahee aan pat kau baiThaariyo ||20||

She brought her husband there where the cauldrons were lying.(20)

ਜਬ ਰਾਜਾ ਆਵਤ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥

jab raajaa aavat sun paae ||

ਮੋਦ ਭਯੋ ਮਨ ਸੋਕ ਮਿਟਾਏ ॥

modh bhayo man sok miTaae ||

‘When 1 heard that my Raja was coming, 1 was very much appeased.

ਯਹ ਸਭ ਖਾਨ ਪਕ੍ਵਾਏ ਤਬ ਹੀ ॥

yeh sabh khaan pakavaiaae tab hee ||

ਭੇਟਤ ਸੁਨੇ ਪਿਯਾਰੇ ਜਬ ਹੀ ॥੨੧॥

bheTat sune piyaare jab hee ||21||

‘I got all these cooking prepared, as I had realised that my lover w

coming.’(21)

ਤਵਨ ਦੇਗ ਕੋ ਢਾਪਨੁਤਾਰਿਯੋ ॥

tavan dheg ko ddaapanutaariyo ||

ਪ੍ਰਥਮ ਦੂਧ ਪਜਾਰੇ ਕੋ ਪ੍ਯਾਰਿਯੋ ॥

pratham dhoodh payaare ko prayaariyo ||

She lifted the lid from the one and offered milk to her lover (the Raja).

ਬਹੁਰਿ ਬਾਟਿ ਲੋਗਨ ਕੌ ਦੀਨੋ ॥

bahur baaT logan kau dheeno ||

ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਚੀਨੋ ॥੨੨॥

moorakh raav bhedh neh cheeno ||22||

Then she distributed among the others but the foolish Raja could no com

prehend.(22)

ਏਕ ਦੇਗ ਅਤਿਥਾਨ ਪਠਾਈ ॥

ek dheg atithaan paThaiee ||

ਦੂਜੀ ਬੈਰਾਗਿਨ ਕੇ ਦ੍ਰਯਾਈ ॥

dhoojee bairaagin ke dhrayaiee ||

One cauldron, she sent to the poor and the second one to the sages.

ਤੀਜੀ ਦੇਗ ਸੰਨਯਾਸਨ ਦਈ ॥

teejee dheg sa(n)nayaasan dhiee ||

ਚੌਥੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਿਯਨ ਲਈ ॥੨੩॥

chauathee brahamachaariyan liee ||23||

The third one she sent to the ascetics and the fourth one to the

celibates.(23)

ਪੰਚਈ ਦੇਗ ਚਾਕਰਨ ਦੀਨੀ ॥

pa(n)chiee dheg chaakaran dheenee ||

ਛਟਈ ਦੇਗ ਪਿਯਾਦਨ ਲੀਨੀ ॥

chhaTiee dheg piyaadhan leenee ||

She gave fifth cauldron to the servants and sixth one to the footmen.

ਦੇਗ ਸਪਤਈ ਤਾਹਿ ਡਰਾਯੋ ॥

dheg sapatiee taeh ddaraayo ||

ਸਖੀ ਸੰਗ ਦੈ ਘਰੁ ਪਹਚਾਯੋ ॥੨੪॥

sakhee sa(n)g dhai ghar pahachaayo ||24||

The seventh cauldron, she gave to her lady-friends and through this, she

sent him to the proper place.(24)

ਦੇਖਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ॥

dhekhat nirap ke jaar nikaariyo ||

ਮੂੜ ਰਾਵ ਕਛੁ ਸੋ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

mooR raav kachh so na bichaariyo ||

Right {n front of Raja’s eyes she made the paramour to escape an

ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਰਾਨੀ ਮੈ ਦੀਨੌ ॥

adhik chit raanee mai dheenau ||

ਮੋਰੈ ਹਿਤਨ ਬਧਾਵੌ ਕੀਨੌ ॥੨੫॥

morai hitan badhaavau keenau ||25||

imprudent Raja could not discern, rather, he loved her more.(25)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੁਖੁ ਦਿਸਿ ਜੜ ਦੇਖਤ ਰਹਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਨੇਹੁਪਜਾਇ ॥

mukh dhis jaR dhekhat rahiyo tiray so nehupajai ||

While making love her, he kept on looking at her face,

ਦੇਗ ਡਾਰਿ ਰਾਨੀ ਤੁਰਤ ਜਾਰਹਿ ਦਯੋ ਲੰਘਾਇ ॥੨੬॥

dheg ddaar raanee turat jaareh dhayo la(n)ghai ||26||

And the by putting him in the cauldron, she swiftly let him go free.(26)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਬਾਇ ਮੁਖ ਰਹਿਯੋ ॥

moorakh raav bai mukh rahiyo ||

ਦੇਖਤ ਰਹਿਯੋ ਜਾਰ ਨਹਿੰ ਗਹਿਯੋ ॥

dhekhat rahiyo jaar nahi(n) gahiyo ||

Raja kept his head hanging and looking down while the paramour taken

away.

ਪਾਹਰੂਨ ਜੋ ਖੀਰ ਪਠਾਈ ॥

paaharoon jo kheer paThaiee ||

ਖਾਨ ਲਗੇ ਗ੍ਰੀਵਾ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥੨੭॥

khaan lage greevaa nihuraiee ||27||

The rice-pudding, which was given to the guards, they kept on eating with their eyes dug down.(27)

ਜਿਯਤ ਜਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਘਰ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥

jiyat jaar tiray ghar pahuchaayo ||

ਪਾਹਰੂ ਨ ਰਾਜਾ ਲਖ ਪਾਯੋ ॥

paaharoo na raajaa lakh paayo ||

She delivered her lover alive at his house, which neither Raja nor guards

could detect.

ਤਿਹ ਪਹੁਚਾਇ ਸਖੀ ਜਬ ਆਈ ॥

teh pahuchai sakhee jab aaiee ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖਾਈ ॥੨੮॥

tab raanee at hee harakhaiee ||28||

After leaving him, when her friends returned, Rani felt a sigh of relief.(28)

ਬਹੁਰਿ ਰਾਵ ਰਾਨੀ ਰਤਿ ਕੀਨੀ ॥

bahur raav raanee rat keenee ||

ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਤਾਹਿ ਕਹਿ ਦੀਨੀ ॥

chit kee baat taeh keh dheenee ||

Raja made love with Rani and, then, told her the secret,

ਕਿਨਹੂੰ ਭ੍ਰਮ ਮੋਰੇ ਚਿਤ ਪਾਯੋ ॥

kinahoo(n) bhram more chit paayo ||

ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਦੇਖਨਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥੨੯॥

taa te mai dhekhan gireh aayo ||29||

‘Some body had put a bad notion in my mind, and that is why I have come

today.(29)

ਪੁਨਿ ਰਾਨੀ ਯਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

pun raanee yeh bhaat uchaaro ||

ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥

suno nirapat tum bachan hamaaro ||

‘Please, my Raja, the person who had misguided you,

ਜਿਨ ਤੁਹਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਮੁਹਿ ਕਹਿ ਦੀਜੈ ॥

jin tuh kahiyo su muh keh dheejai ||

ਨਾਤਰ ਆਸ ਨ ਹਮਰੀ ਕੀਜੈ ॥੩੦॥

naatar aas na hamaree keejai ||30||

‘You must disclose it to me otherwise you forget my love.’(30)

ਜਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥

jab raanee ieh bhaat sunaiee ||

ਤਬ ਰਾਜੇ ਸੋ ਸਖੀ ਬਤਾਈ ॥

tab raaje so sakhee bataiee ||

When Rani insisted, then Raja told her the name of the maid.

ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਿਯੋ ਸਾਚੀ ਪਹੁਚਾਵੋ ॥

jo tum kahiyo saachee pahuchaavo ||

ਨਾਤਰ ਧਾਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਜਾਵੋ ॥੩੧॥

naatar dhaam mrit ke jaavo ||31||

'You believe her to be true, if so then, I pray, I should be killed.(31)

ਰਾਨਿਨ ਕੋ ਕੋਊ ਦੋਸ ਲਗਾਵੈ ॥

raanin ko kouoo dhos lagaavai ||

ਜਿਨ ਕੌ ਜਗਤ ਸੀਸ ਨਿਹੁਰਾਵੈ ॥

jin kau jagat sees nihuraavai ||

'Who can doubt a Rani, to whom whole word pays obeisance.'

ਝੂਠੀ ਸਖੀ ਜਾਨਿ ਬਧ ਕੀਨੋ ॥

jhooThee sakhee jaan badh keeno ||

ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਚੀਨੋ ॥੩੨॥

moorakh raav bhedh neh cheeno ||32||

Thinking her to be liar, the maid was killed and the foolish Raja did not discover the truth.(32)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਰਾਜਾ ਕੌ ਕਰਿ ਬਸਿ ਲਿਯੋ ਦੀਨੋ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰਿ ॥

raajaa kau kar bas liyo dheeno jaar nikaar ||

After getting the paramour to escape, she had won over the Raja,

ਸਖਿਯਨ ਮੈ ਸਾਚੀ ਭਈ ਤੌਨੈ ਸਖੀ ਸੰਘਾਰਿ ॥੩੩॥

sakhiyan mai saachee bhiee tauanai sakhee sa(n)ghaar ||33||

And by killing the maid, she established her honesty as well.(33)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ

ਸਤੁ ॥੧੩੨॥੨੬੨੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau bateesavo charitr samaapatam sat subham sat ||132||2624||afajoo(n)||

132nd Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (132)(2622)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਹੁਗਲੀ ਬੰਦਰ ਕੋ ਹੁਤੋ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ॥

hugalee ba(n)dhar ko huto hi(n)mat si(n)gh nirap ek ||

At the piers of Hoogly, there was a Raja named Himant Singh. There,

ਤਹਾ ਜਹਾਜ ਜਹਾਨ ਕੇ ਲਾਗਹਿ ਆਨਿ ਅਨੇਕ ॥੧॥

tahaa jahaaj jahaan ke laageh aan anek ||1||

the ships from all over the world used to come.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੁਜਨਿ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

sujan kuar taa kee bar naaree ||

ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਮੌ ਚੀਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥

januk cha(n)dhr mau cheer nikaaree ||

Sujjan Kumari was his beautiful wife; she appeared to have beentaken out of the Moon.

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

joban jeb adhik teh sohai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥

sur nar naag asur man mohai ||2||

Her youth knew no bounds and, even, the gods, the devils, the humansand

the reptiles were enchanted on her sight.(2)

ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਅਤਿ ਭਾਰੋ ॥

param si(n)gh raajaa at bhaaro ||

ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਜਗ ਮਹਿ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

param purakh jag meh ujiyaaro ||

Parm Singh was a great king. He was considered as a magnanimous

ਤਾ ਕੀ ਦੇਹ ਰੂਪ ਅਤਿ ਝਮਕੈ ॥

taa kee dheh roop at jhamakai ||

ਮਾਨਹੁ ਦਿਪਤ ਦਾਮਨੀ ਦਮਕੈ ॥੩॥

maanahu dhipat dhaamanee dhamakai ||3||

person. His posture was the epitome of the lightning in the sky.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸੁਜਨਿ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੋ ਮਹਾ ਰੀਝੀ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥

sujan kuar taa ko mahaa reejhee roop nihaar ||

Sujjan Kumari fell so much for his handsomeness,

ਗਿਰੀ ਮੂਰਛਨਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਮਾਰ ਕਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ॥੪॥

giree moorachhanaa havai dharan maar karee bisa(n)bhaar ||4||

That she lost her consciousness and fell flat on the ground.(4)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਪਠੇ ਸਹਚਰੀ ਲੀਨੌ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

paThe sahacharee leenau taeh bulai kai ||

She sent her maid and called him over.

ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਸੁ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥

rat maanee teh sa(n)g su modh baddai kai ||

She enjoyed lovemaking with him,

ਬਹੁਰਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥

bahur bidhaa kar dhiyo adhik sukh paiyo ||

And, then, bid him farewell,

ਹੋ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਆਇਯੋ ॥੫॥

ho kaal kirapaa kar dhaam hamaare aaiyo ||5||

And requested him to come to her house again next day.(5)

ਭੋਗ ਮਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਪੁਨਿ ਆਇਯੋ ॥

bhog maan nirap gayo praat pun aaiyo ||

After enjoying sex, Raja had gone away, but came back in the morning.

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਥ ਬਹੁਰਿ ਉਪਜਾਯੋ ॥

kaam kel tiray saath bahur upajaayo ||

He again revelled in the lovemaking

ਪੁਨਿ ਰਾਨੀ ਜੁ ਬਚਨ ਮੀਤ ਸੋ ਯੌ ਕਿਯੋ ॥

pun raanee joo bachan meet so yau kiyo ||

‘And, then, spoke to her, saying,

ਹੋ ਹਮਰੈ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ਲਲਾ ਜੂ ਤੁਮ ਲਿਯੋ ॥੬॥

ho hamarai chit churai lalaa joo tum liyo ||6||

‘You have stolen my heart.’(6)

ਜਾ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਮੀਤ ਸੁ ਪਤਿ ਕਰਿ ਪਾਇਯੈ ॥

jaa te tum ko meet su pat kar paiyai ||

(She)‘Through some means I will take you as my husband,

ਤਾ ਤੇ ਸੋਊ ਆਜੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇਯੈ ॥

taa te souoo aaj charitr banaiyai ||

‘I will conduct some trickery.

ਜੌ ਮੈ ਕਹੋ ਸੁ ਕਰਿਯਹੁ ਸਾਜਨ ਆਇ ਕੈ ॥

jau mai kaho su kariyahu saajan aai kai ||

‘Whatever I say, my benefactor, you must do.

ਹੋ ਮੋ ਕਹ ਹਰ ਲੈ ਜੈਯਹੁ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥੭॥

ho mo keh har lai jaiyahu harakh baddai kai ||7||

‘And with full satisfaction rejoice with me.’(7)

ਏਕ ਬਾਸ ਸੋ ਕੁਪਿਯਾ ਕਸੀ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥

ek baas so kupiyaa kasee sudhaar kai ||

She took a bamboo stick and, on its top-end, she tied a funnel,

ਗਾੜੀ ਰੇਤੀ ਮਾਝ ਸੁ ਸਭਨ ਦਿਖਾਰਿ ਕੈ ॥

gaaRee retee maajh su sabhan dhikhaar kai ||

Displaying to every body she dug it in the sand.

ਆਖੈ ਦੋਊ ਬੰਧਾਇ ਨਿਸਾ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ॥

aakhai dhouoo ba(n)dhai nisaa ko aai kai ||

She told him to hit it while mounting a horse and

ਹੋ ਮਾਰੈ ਯਾ ਕੋ ਬਾਨ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ਕੈ ॥੮॥

ho maarai yaa ko baan tura(n)g dhavai kai ||8||

that too with blindfolded eyes.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰਥਮ ਜੁ ਨਰ ਦੋਊ ਆਖਿ ਮੁੰਦਾਵੈ ॥

pratham ju nar dhouoo aakh mu(n)dhaavai ||

ਰਾਤਿ ਅੰਧੇਰੀ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵੈ ॥

raat a(n)dheree turai dhavaavai ||

(It was announced,) ‘Primarily the person should blindfold both hiseyes and then travel when it is dark at night.

ਬਾਦਗਸਤਿਯਾ ਇਹ ਸਰ ਮਾਰੈ ॥

baadhagasatiyaa ieh sar maarai ||

ਸੋ ਰਾਨੀ ਕੈ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥੯॥

so raanee kai saath bihaarai ||9||

‘Then, ifhe could hit it (the funnel) with an arrow, that person willmake love

with Rani.’(9)

ਯਹ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਸਭਨ ਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥

yeh sun baat sabhan hoo(n) paayo ||

ਬਿਸਿਖ ਚਲਾਤ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਯੋ ॥

bisikh chalaat tura(n)g dhavaayo ||

Hearing the news, many came from all sides.

ਰਾਤ੍ਰਿ ਅਧੇਰੀ ਆਖਿ ਮੁੰਦਾਵੈ ॥

raatr adheree aakh mu(n)dhaavai ||

ਚੋਟ ਚਲਾਤ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਜਾਵੈ ॥੧੦॥

choT chalaat kahoo(n) kahoo(n) jaavai ||10||

During dark night, they shot the arrows but all those would goastray.(10)

ਦੇਸ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥

dhes dhes esavair chal aavai ||

ਆਖਿ ਮੂੰਦ ਦੋਊ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥

aakh moo(n)dh dhouoo teer chalaavai ||

The Rajas came from many countries.They would shoot arrows with eyes

closed.

ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕਛੁ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥

aradh raatr kachh dhirasaT na aavai ||

ਛੋਰੈ ਚੋਟ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਜਾਵੈ ॥੧੧॥

chhorai choT kahoo(n) kahoo(n) jaavai ||11||

Being not able to see at night, their arrows would go astray.(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਮੂੰਦੇ ਦ੍ਰਿਗਨ ਸਭ ਕੋਊ ਤੀਰ ਚਲਾਇ ॥

aradh raatr moo(n)dhe dhiragan sabh kouoo teer chalai ||

They all shot arrows at midnight with eyes closed.

ਜੀਤਿ ਨ ਰਾਨੀ ਕੌ ਸਕੈ ਨਿਜੁ ਰਾਨਿਨ ਦੈ ਜਾਇ ॥੧੨॥

jeet na raanee kau sakai nij raanin dhai jai ||12||

They could not win Rani but lost their own Ranis.(I2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਰਾਜਾ ਜੂ ਹਰਖਿਤ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥

raajaa joo harakhit at bhayo ||

ਰਾਨੀ ਭਲੋ ਭੇਦ ਕਹਿ ਦਯੋ ॥

raanee bhalo bhedh keh dhayo ||

Raja (Himmat Singh) was much pleased that Rani had revealed secret

tohim.

ਸੁਜਨਿ ਕੁਅਰਿ ਜੁ ਕੋ ਕੋ ਪੈ ਹੈ ॥

sujan kuar joo ko ko pai hai ||

ਨਿਜੁ ਰਾਨਿਨ ਮੋ ਕੌ ਦੈ ਜੈ ਹੈ ॥੧੩॥

nij raanin mo kau dhai jai hai ||13||

‘No one could win Sujjan Kumari, rather, one could lose his Rani to me.(13)

ਤਬ ਲੌ ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਜੁ ਆਏ ॥

tab lau param si(n)gh joo aae ||

ਜਿਹ ਰਾਨੀ ਸੌ ਕੇਲ ਕਮਾਏ ॥

jeh raanee sau kel kamaae ||

In the meantime came Parm Singh who had been enjoying with Rani.

ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਡੇਰਾ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥

bhalee bhaat dderaa teh dheeno ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥੧੪॥

bhaat bhaat sau aadhar keeno ||14||

Be put up his camp at a nice place and was endowed honour.(14)

ਰੈਨਿ ਭਈ ਰਾਨੀਯਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

rain bhiee raaneeyeh bulaayo ||

ਬਹੁਰਿ ਤਵਨ ਸੌ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥

bahur tavan sau kel kamaayo ||

At night Rani called him over and enjoyed lovemaking with him.

ਅੰਧਕਾਰ ਭਏ ਬਾਸ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥

a(n)dhakaar bhe baas utaariyo ||

ਕੁਪਿਯਾ ਕੌ ਭੂ ਪਰ ਧਰਿ ਪਾਰਿਯੋ ॥੧੫॥

kupiyaa kau bhoo par dhar paariyo ||15||

In the darkness of night, she took down the bamboo and threw thefunnel

on the ground.(15)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੁਪਿਯਹਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਿ ਵੈਸਹਿ ਧਰੀ ਬਨਾਇ ॥

kupiyeh baan prahaar kar vaiseh dharee banai ||

He hit the funnel with an arrow and left it there.

ਬਿਦਾ ਕਿਯੋ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਐਸੋ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇ ॥੧੬॥

bidhaa kiyo rat maan kai aaiso ma(n)tr sikhai ||16||

And after lovemaking, she told him a few anecdotes and let himgo.(16)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤੁਮ ਅਬ ਹੀ ਰਾਜਾ ਪੈ ਜੈਯੋ ॥

tum ab hee raajaa pai jaiyo ||

ਐਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤ ਹ੍ਵੈਯੋ ॥

aaise bachan uchaarat havaiyo ||

She asked him, ‘Now you go to the Raja and tell him,

ਹੋਹੂੰ ਬਿਸਿਖ ਬਗਾਵਨ ਆਯੋ ॥

hohoo(n) bisikh bagaavan aayo ||

ਚਾਹਤ ਤੁਮੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੭॥

chaahat tumai charitr dhikhaayo ||17||

“I have come too and want to show my skill.” (17)

ਰਾਜਾ ਕੋ ਮਨ ਭਯੋ ਅਨੰਦੰ ॥

raajaa ko man bhayo ana(n)dha(n) ||

ਬੋਲਤ ਬਚਨ ਕਹਾ ਮਤਿ ਮੰਦੰ ॥

bolat bachan kahaa mat ma(n)dha(n) ||

The Raja felt blissful and thought over what he was saying.

ਆਖਿ ਮੂੰਦਿ ਦੋਊ ਬਾਨ ਚਲੈਹੌ ॥

aakh moo(n)dh dhouoo baan chalaihau ||

ਯਾ ਕੀ ਦੋਊ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗਹਿ ਲੈ ਹੋ ॥੧੮॥

yaa kee dhouoo tirayaa geh lai ho ||18||

'With eyes closed he won't be able to hit and I will take his both the wives.'

ਤਾ ਕੀ ਆਂਖਿ ਬਾਧਿ ਦੋਊ ਲਈ ॥

taa kee aa(n)kh baadh dhouoo liee ||

ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਹਾਥ ਮੈ ਦਈ ॥

teer kamaan haath mai dhiee ||

He was blindfolded and was given a bow and arrows.

ਚਾਬੁਕ ਹੈ ਹਨਿ ਬਿਸਿਖ ਬਗਾਯੋ ॥

chaabuk hai han bisikh bagaayo ||

ਉਹਾ ਠਾਢਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਲ ਬਜਾਯੋ ॥੧੯॥

auhaa Thaadd tiray taal bajaayo ||19||

Whipping, the horse was made to run and the woman standing

thereclapped her hands.(19)

ਸਭਨ ਤਰਾਕ ਸਬਦ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

sabhan taraak sabadh sun paayo ||

ਜਾਨੁਕਿ ਇਨ ਤਿਹ ਤੀਰ ਲਗਾਯੋ ॥

jaanuk in teh teer lagaayo ||

Every body heard the noise (of clapping) and thought the arrow had hit.

ਬਾਸ ਉਤਾਰਿ ਬਿਲੋਕਹਿ ਕਹਾ ॥

baas utaar bilokeh kahaa ||

ਬਾਕੋ ਬਾਨ ਬਿਰਾਜਤ ਉਹਾ ॥੨੦॥

baako baan biraajat uhaa ||20||

When they pulled out the bamboo, they saw the funnel lying therewith an

arrow in it.(20)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਭਯੋ ਫੂਕ ਰਾਜਾ ਤ੍ਰਿਯੋ ਪਿੰਡ ਹਾਰੀ ॥

bhayo fook raajaa tirayo pi(n)dd haaree ||

ਮਨੌ ਆਨਿ ਕੈ ਲਾਤ ਸੈਤਾਨ ਮਾਰੀ ॥

manau aan kai laat saitaan maaree ||

Raja was nonplussed as if Satan had taken over him.

ਰਹਿਯੋ ਮੂੰਡ ਕੌ ਨਯਾਇ ਬੈਨੇ ਨ ਬੋਲੈ ॥

rahiyo moo(n)dd kau nayai baine na bolai ||

ਗਿਰਿਯੋ ਝੂੰਮਿ ਕੈ ਭੂੰਮਿ ਆਖੈਂ ਨ ਖੋਲੈ ॥੨੧॥

giriyo jhoo(n)m kai bhoo(n)m aakhai(n) na kholai ||21||

He sat down with his head hanging, then he swung and fell flat witheyes

closed.(21)

ਘਰੀ ਚਾਰਿ ਬੀਤੇ ਪ੍ਰਭਾ ਨੈਕ ਪਾਈ ॥

gharee chaar beete prabhaa naik paiee ||

ਗਿਰਿਯੋ ਫੇਰਿ ਭੂਮੈ ਕਹੂੰ ਰਾਵ ਜਾਈ ॥

giriyo fer bhoomai kahoo(n) raav jaiee ||

After four watches, when he awoke, he found himselflying on the ground.

ਕਹੂੰ ਪਾਗ ਛੂਟੀ ਕਹੂੰ ਹਾਰ ਟੂਟੇ ॥

kahoo(n) paag chhooTee kahoo(n) haar TooTe ||

ਗਿਰੈ ਬੀਰ ਜਯੋ ਘੂੰਮਿ ਪ੍ਰਾਨੈ ਨਿਖੂਟੇ ॥੨੨॥

girai beer jayo ghoo(n)m praanai nikhooTe ||22||

His turban had flown away and the beads of his necklace were scattered,as

if he had fallen like dead soldier.(22)

ਸਭੈ ਲੋਕ ਧਾਏ ਲਯੋਠਾਇ ਤਾ ਕੌ ॥

sabhai lok dhaae layoThai taa kau ||

ਘਨੌ ਸੀਂਚਿ ਕੈ ਬਾਰਿ ਗੁਲਾਬ ਵਾ ਕੌ ॥

ghanau see(n)ch kai baar gulaab vaa kau ||

People came running, lifted him up and sprinkled rose water over him.

ਘਰੀ ਪਾਚ ਪਾਛੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥

gharee paach paachhai nirapat sudh paiee ||

ਕਰੀ ਭਾਤਿ ਭ੍ਰਿਤੰ ਅਨੇਕੈ ਬਢਾਈ ॥੨੩॥

karee bhaat bhirata(n) anekai baddaiee ||23||

After a few hours, when he regained full consciousness, the

servantsspoke in sycophantic tones.(23)

ਡਰੇ ਕਾਜ ਕਾਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਮੇਰੇ ॥

ddare kaaj kaahe mahaaraaj mere ||

ਲਏ ਸੂਰ ਠਾਢੇ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਤੇਰੇ ॥

le soor Thaadde sabhai sasatr tere ||

‘Oh, Our Great Raja, why are you dreading, all your braves lacedwith

armours are around you,

ਕਹੋ ਮਾਰਿ ਡਾਰੈ ਕਹੋ ਬਾਧਿ ਲਜਾਵੈ ॥

kaho maar ddaarai kaho baadh layaavai ||

ਕਹੋ ਕਾਟਿ ਕੇ ਨਾਕ ਲੀਕੈ ਲਗਾਵੈ ॥੨੪॥

kaho kaaT ke naak leekai lagaavai ||24||

‘If you order, we will kill him, tie him or cut him to bow in repentance.’(24)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਕੋ ਮਾਰਿ ਮਰੂਰੋ ॥

hi(n)mat si(n)gh kahee has kai chit mai at ros ko maar marooro ||

Internally full of rage, but, smilingly, Bikrim Singh said aloud,

ਏਕ ਧਨੀ ਨਵ ਜੋਬਨ ਦੂਸਰ ਤੀਸਰੇ ਹੋ ਪੁਰਸੋਤਮ ਪੂਰੋ ॥

ek dhanee nav joban dhoosar teesare ho purasotam pooro ||

‘He is benevolent and young and, thirdly, he is superior human being,

ਆਖਿਨ ਮੂੰਦਿ ਹਨਯੋ ਕੁਪਿਯਾ ਕਹ ਯਾ ਪਰ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਸਭ ਕੂਰੋ ॥

aakhin moo(n)dh hanayo kupiyaa keh yaa par kop kiyo sabh kooro ||

‘By keeping his one eye closed, he has hit at the funnel, why shouldl get

revengeful on him.

ਕੈਸੇ ਕੈ ਆਜੁ ਹਨੋ ਇਹ ਕੋ ਜੁ ਹੈ ਰਾਵ ਬਡੋ ਅਰੁ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰੋ ॥੨੫॥

kaise kai aaj hano ieh ko ju hai raav baddo ar su(n)dhar sooro ||25||

'He is brave and handsome Raja, how can he be annihilated.'(25)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਕਹਿ ਐਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੀਸ ਢੁਰਾਯੋ ॥

keh aaisee nirap sees dduraayo ||

ਤਾ ਸੁੰਦਰਿ ਪਰ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥

taa su(n)dhar par kachh na basaayo ||

Declaring thus he hung his head but did not reprimand the Rani.

ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪੁਨਿ ਦੀਨੀ ॥

gireh te kaadd tirayeh pun dheenee ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੇਤੀ ਹਰਿ ਲੀਨੀ ॥੨੬॥

eeh charitr setee har leenee ||26||

Bringing the woman out of his palace he gave her away and throughthis

trickery he (Parm Singh) won over the lady.(26)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਪਾਵਤ ਭਈ ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥

teh raanee paavat bhiee aaiso charitr banai ||

Through such a manoeuvre Rani achieved him as well,

ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਯੋ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੨੭॥

lai taa ko gireh ko gayo adhik hiradhai sukh pai ||27||

And, getting fully satisfied, brought him home.(27)

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

Sortha

ਸਕਿਯੋ ਨ ਭੇਦ ਪਛਾਨਿ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਛੈਲੀ ਛਲਯੋ ॥

sakiyo na bhedh pachhaan ieh chhal so chhailee chhalayo ||

He (Himmat Singh) was taken in through a clever stint

withoutunderstanding,

ਰਹਿਯੋ ਮੋਨਿ ਮੁਖਿ ਠਾਨਿ ਨਾਰ ਰਹਿਯੋ ਨਿਹੁਰਾਇ ਕੈ ॥੨੮॥

rahiyo mon mukh Thaan naar rahiyo nihurai kai ||28||

And he remained qu;et and kept sitting there with his head bowingdown.(28)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੇਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੩੩॥੨੬੫੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau teteesavo charitr samaapatam sat subham sat ||133||2652||afajoo(n)||

133rd Parable of Auspicious ChritarsConversation of the Raja and the

Minister,Completed With Benediction.(133)(2650)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸਬਕ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਭਾਰੀ ॥

sabak si(n)gh raajaa ik bhaaree ||

ਬਾਜ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

baaj matee taa kee bar naaree ||

Sabhak Singh had been a great king and Baaj Mati was his pretty wife.

ਕਾਹੂ ਸੋ ਨਹਿ ਰਾਵ ਲਜਾਵੈ ॥

kaahoo so neh raav lajaavai ||

ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸੋ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥੧॥

sabh isatiran so kel kamaavai ||1||

Raja was not shy; with all the females he played love games.(1)

ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹ ਕਹੇ ਨ ਆਵੈ ॥

jo isatree teh kahe na aavai ||

ਤਾ ਕੀ ਖਾਟ ਉਠਾਇ ਮੰਗਾਵੈ ॥

taa kee khaaT uThai ma(n)gaavai ||

Any woman who would not consent, he used to get her kidnapped.

ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਈ ॥

adhik bhog taa so nirap kariee ||

ਰਾਨੀ ਤੇ ਜਿਯ ਨੈਕ ਨ ਡਰਈ ॥੨॥

raanee te jiy naik na ddariee ||2||

He would have plenty oflove play and never cared about his Rani.(2)

ਬਾਜ ਮਤੀ ਜਿਯ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਵੈ ॥

baaj matee jiy adhik risaavai ||

ਸਬਕ ਸਿੰਘ ਪਰ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਵੈ ॥

sabak si(n)gh par kachh na basaavai ||

Baaj Mati always felt very remorse but Sabhak Singh remained careless.

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

tab tiray ek charitr bichaariyo ||

ਰਾਜਾ ਕੋ ਦੁਰਮਤਿ ਤੇ ਟਾਰਿਯੋ ॥੩॥

raajaa ko dhuramat te Taariyo ||3||

Once Rani played a trick and prevented Raja from his inauspiciousdeeds.(3)

ਰੂਪਵਤੀ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਿ ਪਾਵੈ ॥

roopavatee jo tiray lakh paavai ||

ਸਬਕ ਸਿੰਘ ਸੋ ਜਾਇ ਸੁਨਾਵੈ ॥

sabak si(n)gh so jai sunaavai ||

Whenever she saw a beautiful woman, she would go to Sabhak Singhand

tell him,

ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬੁਲਾਵੋ ॥

tum raajaa teh tirayaa bulaavo ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੋ ॥੪॥

kaam kel teh saath kamaavo ||4||

‘You, Raja, call that woman and make love with her.’(4)

ਜਬ ਯੌ ਬਚਨ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥

jab yau bachan raav sun paavai ||

ਤੌਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥

tauan tirayaa ko bol paThaavai ||

Acquiescing to this Raja would get that woman,

ਜਾ ਕੀ ਰਾਨੀ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੈ ॥

jaa kee raanee prabhaa uchaarai ||

ਤਾ ਕੇ ਰਾਜਾ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰੈ ॥੫॥

taa ke raajaa sa(n)g bihaarai ||5||

And whom so ever that Rani praised, Raja would play with her.(5)

ਯਾ ਮੈ ਕਹੋ ਕਹਾ ਘਟ ਗਈ ॥

yaa mai kaho kahaa ghaT giee ||

ਜਾਨੁਕ ਹੋਹੂੰ ਭਿਟੋਅਨਿ ਭਈ ॥

jaanuk hohoo(n) bhiToan bhiee ||

‘What do I lose in this (action of procuring the women)?I imagine I am

engaging Raja myself.

ਜਾ ਤੇ ਮੋਰ ਰਾਵ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥

jaa te mor raav sukh paavai ||

ਵਹੈ ਬਾਤ ਹਮਰੇ ਜਿਯ ਭਾਵੈ ॥੬॥

vahai baat hamare jiy bhaavai ||6||

‘Whatever action provides enjoyment to Raja, I honour it.’(6)

ਬਲੀ ਏਕ ਸੁੰਦਰ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

balee ek su(n)dhar lakh paayo ||

ਪ੍ਰਥਮ ਤਵਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਭਿਟਾਯੋ ॥

pratham tavan kee tirayeh bhiTaayo ||

Once the Rani met a handsome man whose wife she introduced tothe Raja.

ਜਬ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਭਰਿਯੋ ॥

jab vahu purakh adhik ris bhariyo ||

ਤਬ ਤਾ ਸੋ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਰਿਯੋ ॥੭॥

tab taa so yau bachan uchariyo ||7||

Then she incited the man that his wife was revelling with the Raja,and

taunted him of having no shame.(7)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੌ ਕਰਿਯੋ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

kaam kel taa sau kariyo raanee at sukh pai ||

Herself, she made love with him and felt relieved.

ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਤਿਹ ਪੁਰਖ ਸੋ ਐਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੮॥

bahur bachan teh purakh so aaiso kahiyo sunai ||8||

Then she talked to that man like this,(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੋ ਕਾ ਰਹੀ ॥

tumaree prabhaa kaho kaa rahee ||

ਨਿਜ ਨਾਰੀ ਰਾਜੈ ਜੋ ਚਹੀ ॥

nij naaree raajai jo chahee ||

'What has happened to your honour? Your wife goes to Raja.

ਜਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਔਰ ਬਿਹਾਰੈ ॥

jaa kee tiray so aauar bihaarai ||

ਧ੍ਰਿਗ ਤਾ ਕੋ ਸਭ ਜਗਤ ਉਚਾਰੈ ॥੯॥

dhirag taa ko sabh jagat uchaarai ||9||

'The wife, who revels in sex with another man, is reproved.'(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਮਨ ਭਾਵਤੋ ਰਾਨੀ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥

pratham bhog man bhaavato raanee kiyo banai ||

First she had made love with him to her full satisfaction,

ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਤਾ ਸੌ ਕਹਿਯੋ ਐਸੇ ਰਿਸ ਉਪਜਾਇ ॥੧੦॥

bahur bachan taa sau kahiyo aaise ris upajai ||10||

And then, to infuriate him, she spoke thus,(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤੁਮਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਰਾਵ ਬੁਲਾਵੈ ॥

tumaree tiray kau raav bulaavai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੈ ॥

kaam bhog teh saath kamaavai ||

‘Raja invited your wife and, then, sexually relished sex with her.

ਤੂ ਨਹਿ ਮਰਿਯੋ ਲਾਜ ਕੋ ਮਰਈ ॥

too neh mariyo laaj ko mariee ||

ਪਾਵਕ ਬਿਖੈ ਜਾਇ ਨਹਿ ਜਰਈ ॥੧੧॥

paavak bikhai jai neh jariee ||11||

‘You should die in shame or why don’t you burn yourself for

thisignominy.’(11)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੈ ਯਹ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਤੇ ਬਦਲੋ ਲੇਹਿ ਬਨਾਇ ॥

kai yeh moorakh raav te badhalo leh banai ||

‘Either you take revenge from the Raja,

ਨਾਤਰ ਬਦ੍ਰਿਕਾਸ੍ਰਮ ਬਿਖੈ ਗਰੌ ਹਿਮਾਚਲ ਜਾਇ ॥੧੨॥

naatar badhirakaasram bikhai garau himaachal jai ||12||

‘Or you run away to the mountains and bury yourself in snow.’(12)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੋ ਮੋਹਿ ਸੋ ਕਰੌ ॥

jo tiray kaho moh so karau ||

ਸਬਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਨੈਕ ਨ ਡਰੌ ॥

sabak si(n)gh te naik na ddarau ||

'Dear Rani, whatever you say, I will abide by and I will not dreadSabhak Singh.

ਇਨ ਕੀਨੋ ਗ੍ਰਿਹ ਖ੍ਵਾਰ ਹਮਾਰੋ ॥

ein keeno gireh khavaiaar hamaaro ||

ਮੈਹੂੰ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰੋ ॥੧੩॥

maihoo(n) teh tiray sa(n)g bihaaro ||13||

'He has disrupted my house, I will make love with his wife too.(13)

ਰੋਮਾਤਕ ਤੁਮ ਪ੍ਰਥਮ ਲਗਾਵੋ ॥

romaatak tum pratham lagaavo ||

ਸਕਲ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੌ ਭੇਸ ਛਕਾਵੋ ॥

sakal tirayaa kau bhes chhakaavo ||

(Rani)'You bring in some hair-removing powder and then disguise

yourselfas a woman.

ਜਬ ਤੁਮ ਕੌ ਰਾਜਾ ਲਖਿ ਪੈ ਹੈ ॥

jab tum kau raajaa lakh pai hai ||

ਤੁਰਤੁ ਮਦਨ ਕੇ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਜੈ ਹੈ ॥੧੪॥

turat madhan ke bas havai jai hai ||14||

‘When Raja will see you, he will surely be taken over by theCupid.’(14)

ਜਾਰ ਕੇਸ ਸਭ ਦੂਰਿ ਕਰਾਏ ॥

jaar kes sabh dhoor karaae ||

ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਅਨੂਪ ਸੁਹਾਏ ॥

bhookhan a(n)g anoop suhaae ||

The powder removed all his hair and the he adorned ornaments.

ਜਾਇ ਦਰਸ ਰਾਜਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥

jai dharas raajaa ko dhiyo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮੋਹਿ ਆਤਮਾ ਲਿਯੋ ॥੧੫॥

nirap ko moh aatamaa liyo ||15||

He went, showed himself to the Raja, and he was totally infatualed.(15)

ਜਬ ਰਾਜੈ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

jab raajai taa ko lakh paayo ||

ਦੌਰਿ ਸਦਨ ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥

dhauar sadhan raanee ke aayo ||

As soon as he saw him, he came running to the Rani's palace,

ਹੇ ਸੁੰਦਰਿ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯਿਕ ਨਿਹਾਰੀ ॥

he su(n)dhar mai tirayik nihaaree ||

ਜਾਨੁਕ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥੧੬॥

jaanuk mahaa rudhr kee payaaree ||16||

And said, 'I have seen here a woman, as pretty as goddess Parbati.(I6)

ਜੋ ਮੁਹਿ ਤਿਹ ਤੂ ਆਜ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥

jo muh teh too aaj milaavai(n) ||

ਜੋ ਮਾਗੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸੋ ਪਾਵੈਂ ॥

jo maagai mukh te so paavai(n) ||

‘If you let her meet me, I will do for you whatever you say.’

ਰਾਨੀ ਫੂਲਿ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਗਈ ॥

raanee fool bachan sun giee ||

ਜੋ ਮੈ ਚਾਹਤ ਥੀ ਸੋਊ ਭਈ ॥੧੭॥

jo mai chaahat thee souoo bhiee ||17||

Rani was overjoyed to hear that she would get whatever she wanted. (17)

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਰਾਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਆਈ ॥

sunat bachan raanee gireh aaiee ||

ਤੌਨ ਜਾਰ ਕੋ ਦਯੋ ਭਿਟਾਈ ॥

tauan jaar ko dhayo bhiTaiee ||

Rani came to her chambers and introduced her friend to Raja.

ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥

jab taa ko nirap haath chalaayo ||

ਪਕਰਿ ਰਾਵ ਕੋ ਤਰੇ ਦਬਾਯੋ ॥੧੮॥

pakar raav ko tare dhabaayo ||18||

When Raja commenced caressing him, he clutched him and nabbedhim

down.(I8)

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪਕਰਿ ਭੁਜਨ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥

nirap ko pakar bhujan te liyo ||

ਗੁਦਾ ਭੋਗ ਤਾ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਿਯੋ ॥

gudhaa bhog taa ko dhiraR kiyo ||

Holding him by his arms, he ravaged him with annul sex.

ਤੋਰਿ ਤਾਰਿ ਤਨ ਰੁਧਿਰ ਚਲਾਯੋ ॥

tor taar tan rudhir chalaayo ||

ਅਧਿਕ ਰਾਵ ਮਨ ਮਾਝ ਲਜਾਯੋ ॥੧੯॥

adhik raav man maajh lajaayo ||19||

He tore him to bleed and the Raja felt extremely ashamed ofhimself.(19)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਗੁਦਾ ਭੋਗ ਭੇ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਨ ਮਹਿ ਰਹਿਯੋ ਲਜਾਇ ॥

gudhaa bhog bhe te nirapat man meh rahiyo lajai ||

With annul sex; Raja had felt himself much humiliated,

ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਕਾਹੂੰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਲਯੋ ਨ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥੨੦॥

taa dhin te kaahoo(n) tirayeh layo na nikaT bulai ||20||

And from then on abandoned ruining the virtuosity of other'swomen.(20)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੩੪॥੨੬੭੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chauateesavo charitr samaapatam sat subham sat ||134||2672||afajoo(n)||

134th Parable of Auspicious ChritarsConversation of the Raja and the

Minister,Completed With Benediction. (134)(2670)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੁਹਿਤਾ ਸਾਹੁ ਫਿਰੰਗ ਕੀ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

dhuhitaa saahu fira(n)g kee jaa ko roop apaar ||

Shah Farangh had a daughter, who was extremely pretty.

ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਭੀਤਰ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਨਾਰਿ ॥੧॥

teen bhavan bheetar kahoo(n) taa sam aauar na naar ||1||

In all the three domains, none was comparable to her.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਅਬਦੁਲ ਨਾਮ ਮੁਲਾਨਾ ਭਾਰੋ ॥

abadhul naam mulaanaa bhaaro ||

ਸਹਿਰ ਜਹਾਨਾਬਾਦਿ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

sahir jahaanaabaadh ujiyaaro ||

There was one Maulana (Muslim) priest named Abdul, who lived inthe city

of Jehanbad.

ਹਾਜਰਾਤਿ ਜਬ ਬੈਠਿ ਮੰਗਾਵੈ ॥

haajaraat jab baiTh ma(n)gaavai ||

ਦੇਵ ਭੂਤ ਜਿਨਾਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥੨॥

dhev bhoot jinaan bulaavai ||2||

When in meditation, he would call devils, demons and ghosts.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੇਵ ਭੂਤ ਜਿਨਾਤ ਕਹ ਲੇਵੈ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥

dhev bhoot jinaat keh levai nikaT bulai ||

He would tell the devils, demons and ghosts to come closer to him'

ਜੌਨ ਬਾਤ ਚਿਤ ਮੈ ਰੁਚੈ ਤਿਨ ਤੇ ਲੇਤ ਮੰਗਾਇ ॥੩॥

jauan baat chit mai ruchai tin te let ma(n)gai ||3||

And whatever he planned, he would get them to execute.(3)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਪੈ ਪਰੀ ਬਹੁਤ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥

taa pai paree bahut chal aavai ||

ਕੋਊ ਨਾਚਿ ਉਠ ਕੋਊ ਗਾਵੈ ॥

kouoo naach uTh kouoo gaavai ||

A number off airy used to come to him; some sang and some dancedfor

him.

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭਾਵ ਦਿਖਾਵਹਿ ॥

bhaat bhaat ke bhaav dhikhaaveh ||

ਦੇਖਨਹਾਰ ਸਭੇ ਬਲਿ ਜਾਵਹਿ ॥੪॥

dhekhanahaar sabhe bal jaaveh ||4||

They displayed coquetry, which was admired by the spectators.(4)

ਲਾਲ ਪਰੀ ਇਕ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥

laal paree ik bachan uchaaro ||

ਸਾਹ ਪਰੀ ਸੁਨੁ ਬੈਨ ਹਮਾਰੋ ॥

saeh paree sun bain hamaaro ||

Once the Red-fairy expounded and Black-fairy responded.

ਸੁੰਦਰਿ ਕਲਾ ਕੁਅਰਿ ਇਕ ਭਾਰੀ ॥

su(n)dhar kalaa kuar ik bhaaree ||

ਜਨੁਕ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ ਸਵਾਰੀ ॥੫॥

januk roop kee raas savaaree ||5||

‘Kala Kunwar is a pretty damsel, as if she is the mine of magnificence.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਿਧਿ ਰੂਪ ਲੈ ਕੀਨੇ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ॥

taahee te bidh roop lai keene roop anek ||

‘Borrowing charm from her, Brahma has created many lovelies.

ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਮੈ ਨਿਰਖਿ ਛਬਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਸਹਿਤ ਬਿਬੇਕ ॥੬॥

reejh rahee mai nirakh chhab man kram sahit bibek ||6||

‘Looking at her, through both, the body and the soul, I am gettingsatiated.(

6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਤ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥

taa kee prabhaa jaat neh kahee ||

ਜਾਨੁਕ ਫੂਲਿ ਮਾਲਿਤੀ ਰਹੀ ॥

jaanuk fool maalitee rahee ||

'She is above adoration and appears to be the favourite of flower girls.

ਕਵਨ ਸੁ ਕਬਿ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੈ ॥

kavan su kab teh prabhaa uchaarai ||

ਕੋਟਿ ਸੂਰ ਜਨੁ ਚੜੇ ਸਵਾਰੇ ॥੭॥

koT soor jan chaRe savaare ||7||

'Who can relate her qualities as she epitomises thousands of Suns?'(7)

ਮੁਲਾ ਬਾਤ ਸ੍ਰਵਨ ਯਹ ਸੁਨੀ ॥

mulaa baat sravan yeh sunee ||

ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਹ੍ਵੈ ਮੂੰਡੀ ਧੁਨੀ ॥

bireh bikal havai moo(n)ddee dhunee ||

When Maulana heard such verbalisation, he became hysterical.

ਏਕ ਦੇਵ ਭੇਜਾ ਤਹ ਜਾਈ ॥

ek dhev bhejaa teh jaiee ||

ਤਾ ਕੀ ਖਾਟ ਉਠਾਇ ਮੰਗਾਈ ॥੮॥

taa kee khaaT uThai ma(n)gaiee ||8||

He sent one demon to her and got her bed transported.(8)

ਵਾ ਸੁੰਦਰਿ ਕੋ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥

vaa su(n)dhar ko kachh na basaayo ||

ਮੁਲਾ ਕੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

mulaa ke sa(n)g bhog kamaayo ||

She was defenceless and she had to make love with Maulana.

ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਭੋਰ ਜਬ ਭਯੋ ॥

beetee rain bhor jab bhayo ||

ਤਿਹ ਪਹੁਚਾਇ ਤਹੀ ਤਿਨ ਦਯੋ ॥੯॥

teh pahuchai tahee tin dhayo ||9||

When the night had gone past, she was ferried back.(9)

ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥

aaisee bidh teh roj bulaavai ||

ਹੋਤ ਉਦੋਤ ਫਿਰੰਗ ਪਠਾਵੈ ॥

hot udhot fira(n)g paThaavai ||

The same way, he would get her every night and then return her toFarangh

Shah.

ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੇ ਕੇਲਨ ਕਰੈ ॥

man maanat ke kelan karai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੈ ॥੧੦॥

bhaat bhaat ke bhogan bharai ||10||

He would indulge in congenial sex and make love with herinvariably.(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੇਵ ਦੇਖਿ ਕਾਜੀ ਨਿਰਖਿ ਸੁੰਦਰਿ ਅਧਿਕ ਡਰਾਇ ॥

dhev dhekh kaajee nirakh su(n)dhar adhik ddarai ||

She was duly afraid of Quazi and the demons,

ਨਾਕ ਚੜਾਏ ਰਤਿ ਕਰੈ ਤਾ ਪੈ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਇ ॥੧੧॥

naak chaRaae rat karai taa pai kachh na basai ||11||

Being helpless she would make love disdainfully.(11)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਤਿਨ ਏਕ ਉਪਾਇ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

tab tin ek upai bichaariyo ||

ਕਰ ਮੈ ਏਕ ਪਤ੍ਰ ਲਿਖਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

kar mai ek patr likh ddaariyo ||

She hit upon a plan and, she, herself, wrote a letter.

ਕਾਜੀ ਸਾਥ ਬਾਤ ਯੌਂ ਕਹੀ ॥

kaajee saath baat yau kahee ||

ਮੇਰੇ ਹੌਂਸ ਚਿਤ ਇਕ ਰਹੀ ॥੧੨॥

mere hauas chit ik rahee ||12||

Then she told Quazi that she had one earnest desire in her mind.(12)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਬ ਲੌਂ ਸਦਨ ਦਿਲੀਸ ਕੇ ਦ੍ਰਿਗਨ ਬਿਲੋਕੇ ਨਾਹਿ ॥

ab lau sadhan dhilees ke dhiragan biloke naeh ||

‘I have not seen the house ofthe Emperor of Delhi.

ਯਹੈ ਹੌਸ ਮਨ ਮੈ ਚੁਭੀ ਸੁਨੁ ਕਾਜਿਨ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥੧੩॥

yahai hauas man mai chubhee sun kaajin ke naeh ||13||

‘It is my greatest aspiration that I may go there.’(13)

ਦੇਵ ਸਾਥ ਕਾਜੀ ਕਹਿਯੋ ਯਾ ਕੋ ਭਵਨ ਦਿਖਾਇ ॥

dhev saath kaajee kahiyo yaa ko bhavan dhikhai ||

Quazi ordered the demon, ‘Take her there to show her the palace,

ਬਹੁਰੋ ਖਾਟ ਉਠਾਇ ਕੈ ਦੀਜਹੁ ਹਜਾਂ ਪਹੁਚਾਇ ॥੧੪॥

bahuro khaaT uThai kai dheejahu hayaa(n) pahuchai ||14||

‘And after that pick up her bed and bring her back here.’(14)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਾ ਕੌ ਦੇਵ ਤਹਾ ਲੈ ਗਯੋ ॥

taa kau dhev tahaa lai gayo ||

ਸਭ ਹੀ ਧਾਮ ਦਿਖਾਵਤ ਭਯੋ ॥

sabh hee dhaam dhikhaavat bhayo ||

The demon took her there and showed her all the mansions.

ਸਾਹ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਦਿਖਾਰਿਯੋ ॥

saeh saeh ko poot dhikhaariyo ||

ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੫॥

har ar sar taa tiray kau maariyo ||15||

He exhibited her the King and the King’s son, by whose sight she felther

heart pierced by the Cupid’s arrow.(15)

ਚਿਤ੍ਰ ਦੇਵ ਕੋ ਹੇਰਤ ਭਈ ॥

chitr dhev ko herat bhiee ||

ਪਤਿਯਾ ਡਾਰਿ ਹਾਥ ਤੇ ਦਈ ॥

patiyaa ddaar haath te dhiee ||

As her mind was lost in the thought of the Cupid, the letter slippeddown

her hand.

ਆਪੁ ਬਹੁਰਿ ਕਾਜੀ ਕੈ ਆਈ ॥

aap bahur kaajee kai aaiee ||

ਉਤਿ ਪਤਿਯਾ ਤਿਨ ਛੋਰਿ ਬਚਾਈ ॥੧੬॥

aut patiyaa tin chhor bachaiee ||16||

She, then, returned to Quazi and the letter was left there.(16)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਫਿਰੰਗ ਰਾਵ ਕੀ ਮੈ ਸੁਤਾ ਲਜਾਵਤ ਦੇਵ ਉਠਾਇ ॥

fira(n)g raav kee mai sutaa layaavat dhev uThai ||

'I am the daughter of Farangh Shah and the demon carries me away(to

Quazi).

ਮੋ ਸੋ ਕਾਜੀ ਮਾਨਿ ਰਤਿ ਦੇਹ ਤਹਾ ਪਹੁਚਾਇ ॥੧੭॥

mo so kaajee maan rat dheh tahaa pahuchai ||17||

‘When Quazi had made love to me, he sends me back.(I7)

ਮੈ ਤੁਮ ਪਰ ਅਟਕਤਿ ਭਈ ਤਾ ਤੇ ਲਿਖਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥

mai tum par aTakat bhiee taa te likhiyo banai ||

‘I have fallen in love with you, and that is why I am writing this letter.

ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਮੁਹਿ ਕੀਜੀਯੈ ਦੇਵ ਕਾਜਿਯਹਿ ਘਾਇ ॥੧੮॥

nij naaree muh keejeeyai dhev kaajiyeh ghai ||18||

After annihilating Quazi and the demon, please take me as

yourwoman.’(18)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਬ ਤਿਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਕਰੇ ॥

tab tin ja(n)tr ma(n)tr bahu kare ||

ਜਾ ਤੇ ਦੇਵ ਰਾਜ ਜੁ ਜਰੇ ॥

jaa te dhev raaj joo jare ||

He conducted some incantations and the demon was killed.

ਬਹੁਰਿ ਕਾਜਿਯਹਿ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥

bahur kaajiyeh pakar ma(n)gaayo ||

ਮੁਸਕ ਬਾਧਿ ਦਰਿਯਾਇ ਡੁਬਾਯੋ ॥੧੯॥

musak baadh dhariyai ddubaayo ||19||

Then he called in Quazi, tied his arms and threw him in the river.(19)

ਬਹੁਰੋ ਤੌਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੌ ਬਰਿਯੋ ॥

bahuro tauan tirayaa kau bariyo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਕਰਿਯੋ ॥

bhaat bhaat ke bhogan kariyo ||

He married the woman and, inevitably, revelled in making love,

ਦੇਵਰਾਜ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੋ ਜਾਰਿਯੋ ॥

dhevaraaj ma(n)tran so jaariyo ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਕਾਜੀ ਕੌ ਮਾਰਿਯੋ ॥੨੦॥

taa paachhe kaajee kau maariyo ||20||

As he had burnt demon through sorcery and later killed Quazi.(20)

ਜੋ ਚਤੁਰਾ ਚਿਤ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥

jo chaturaa chit charit banaayo ||

ਮਨ ਮੋ ਚਹਿਯੋ ਵਹੈ ਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥

man mo chahiyo vahai pat paayo ||

She had manoeuvred with subterfuge and had achieved him, whomshe

desired for’

ਦੇਵ ਰਾਜ ਕੌ ਆਦਿ ਜਰਾਇਸ ॥

dhev raaj kau aadh jarais ||

ਤਾ ਪਾਛੈ ਕਾਜੀ ਕਹ ਘਾਇਸ ॥੨੧॥

taa paachhai kaajee keh ghais ||21||

And through him got the demon burnt and then eliminated Quazi.(21)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੋ ਭਰਤਾ ਕਿਯੋ ਚਤੁਰਾ ਚਰਿਤ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥

nirap sut ko bharataa kiyo chaturaa charit su dhaar ||

The wise girl, through a phenomenon, married the King’s son,

ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੋ ਬਰੁ ਬਰਿਯੋ ਦੇਵ ਕਾਜਿਯਹਿ ਮਾਰਿ ॥੨੨॥

man maanat ko bar bariyo dhev kaajiyeh maar ||22||

And got the demon and Quazi exterminated.(22)(I)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੈਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੩੫॥੨੬੯੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau paiteesavo charitr samaapatam sat subham sat ||135||2694||afajoo(n)||

135th Parable of Auspicious ChritarsConversation of the Raja and the Minister,Completed With Benediction. (135)(2692)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧਰਮ ਛੇਤ੍ਰ ਕੁਰਛੇਤ੍ਰ ਕੋ ਰਥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ॥

dharam chhetr kurachhetr ko rath bachitr nirap ek ||

In the pious place of Kurukashetara, Bachiter Rath used to rule.

ਬਾਜ ਰਾਜ ਸੰਪਤਿ ਸਹਿਤ ਜੀਤੇ ਜੁਧ ਅਨੇਕ ॥੧॥

baaj raaj sa(n)pat sahit jeete judh anek ||1||

He had won many wars and was bestowed with many hawks, horsesand

wealth.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਭ੍ਰਮਰ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

bhramar matee taa kee bar naaree ||

ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਕੌ ਚੀਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥

januk cha(n)dhr kau cheer nikaaree ||

His wife, Bharmar Mati, was so comely that she appeared to be takenout of

the Moon.

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

joban jeb adhik teh sohai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗਿ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥

sur nar naag bhuja(n)gan mohai ||2||

Her magnificent youth was relished by the gods, devils and serpents.(2)

ਭਦ੍ਰ ਭਵਾਨੀ ਇਕ ਸੰਨਯਾਸੀ ॥

bhadhr bhavaanee ik sa(n)nayaasee ||

ਜਾਨੁਕ ਆਪੁ ਗੜਿਯੋ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥

jaanuk aap gaRiyo abinaasee ||

Bhadar Bhawani was a sage; he was so handsome that he looked

likeGod’s special creation.

ਰਾਨੀ ਲਖਿਯੋ ਜਬੈ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

raanee lakhiyo jabai abhimaanee ||

ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੩॥

nirakh roop havai giee dhivaanee ||3||

When the Rani saw that egocentric, she was totally infused with thelove for

him.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭਦ੍ਰ ਭਵਾਨੀ ਕੇ ਭਵਨ ਦੀਨੀ ਸਖੀ ਪਠਾਇ ॥

bhadhr bhavaanee ke bhavan dheenee sakhee paThai ||

She sent her maid to the dwelling place of Bhadar Bhawani,

ਭਵਨ ਬੁਲਾਯੋ ਭਦ੍ਰ ਕਰ ਭ੍ਰਮਰ ਕਲਾ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੪॥

bhavan bulaayo bhadhr kar bhramar kalaa sukh pai ||4||

And called him to her house to attain bliss.(4)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਸੁਨਤ ਭਵਾਨੀ ਭਦ੍ਰ ਬਚਨ ਤਹ ਆਇਯੋ ॥

sunat bhavaanee bhadhr bachan teh aaiyo ||

After getting the message, Bhadar Bhawani came there.

ਭ੍ਰਮਰ ਕਲਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਸੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥

bhramar kalaa ko roop nirakh sukh paiyo ||

He was enchanted with the reflection of the beauty of Bharmar Kala.

ਨਾਥ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਰਹੌ ਸਦਾ ਸੁਖ ਮੰਗਹੀ ॥

naath bhalee bidh rahau sadhaa sukh ma(n)gahee ||

(Rani:)‘Oh, my master, you remain here as I seek your welfare.

ਹੋ ਆਜੁ ਸਭੈ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ਨਿਰਖਤ ਅੰਗ ਹੀ ॥੫॥

ho aaj sabhai dhukh bisare nirakhat a(n)g hee ||5||

‘A vision of yours has eradicated all my afflictions.’(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭ੍ਰਮਰ ਕਲਾ ਤਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਬਿਸਰੇ ਸੋਕ ਅਪਾਰ ॥

bhramar kalaa taa ko nirakh bisare sok apaar ||

All the dejections ofBharmar Kala were obliterated,

ਮੋਦ ਬਢਿਯੋ ਤਨ ਮੈ ਘਨੋ ਸੁਖੀ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰ ॥੬॥

modh baddiyo tan mai ghano sukhee kare karataar ||6||

And, with the God’s blessings, she attained extreme ecstasy.(6)

ਡਾਰੇ ਸਾਰੀ ਨੀਲ ਕੀ ਓਟ ਅਚੂਕ ਚੁਕੈਨ ॥

ddaare saaree neel kee oT achook chukain ||

ਲਗੇ ਅਟਿਕ ਠਾਢੈ ਰਹੈ ਬਡੇ ਬਿਰਹਿਯਾ ਨੈਨ ॥੭॥

lage aTik Thaaddai rahai badde birahiyaa nain ||7||

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

Chhand

ਪ੍ਰਥਮ ਬਿਰਹ ਹਮ ਬਰੇ ਮੂੰਡ ਅਪਨੌ ਮੂੰਡਾਯੋ ॥

pratham bireh ham bare moo(n)dd apanau moo(n)ddaayo ||

(Sage:)‘The fire of passion was kindled, which made me to shave off

thehead (become a sage).

ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਹਿ ਕੇ ਬਰੇ ਜਟਨ ਕੋ ਸੀਸ ਰਖਾਯੋ ॥

bahur bireh ke bare jaTan ko sees rakhaayo ||

‘Then, in the spirit of separation, I supported the matted hair,

ਧੂਰਿ ਸੀਸ ਮੈ ਡਾਰਿ ਅਧਿਕ ਜੋਗੀਸ ਕਹਾਏ ॥

dhoor sees mai ddaar adhik jogees kahaae ||

And with ashes on the head, I was exclaimed as a Yogi,

ਜਬ ਤੇ ਬਨ ਕੌ ਗਏ ਬਹੁਰਿ ਪੁਰ ਮਾਝ ਨ ਆਏ ॥੮॥

jab te ban kau ge bahur pur maajh na aae ||8||

‘Since then I have been roaming around in: jungle but passion hasnot

subsided.’(8)

ਪ੍ਰਥਮ ਅਤ੍ਰ ਰਿਖਿ ਭਏ ਬਰੀ ਅਨਸੂਆ ਜਿਨਹੂੰ ॥

pratham atr rikh bhe baree anasooaa jinahoo(n) ||

(Rani:)‘First, there has been a sage called Attar, who married Ansua.

ਬਹੁਰਿ ਰਾਮ ਜੂ ਭਏ ਕਰੀ ਸੀਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਨਹੂੰ ॥

bahur raam joo bhe karee seetaa tiray tinahoo(n) ||

‘Then came Rama who made Sita as his wife.

ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਕਰੀ ਸੋਲਹ ਸੈ ਨਾਰੀ ॥

kirasan bisan avataar karee soleh sai naaree ||

‘Krishna, the epitome of Vishnu, had sixteen hundred women.

ਤ੍ਰਿਯਾ ਪੁਰਖ ਕੀ ਰੀਤਿ ਜਗਤ ਜਗਤੇਸ ਬਿਥਾਰੀ ॥੯॥

tirayaa purakh kee reet jagat jagates bithaaree ||9||

‘The convention of man and woman has been originated by theCreator

himsclf.'(9)

ਸੁਨਤ ਚਤੁਰਿ ਕੋ ਬਚਨ ਚਤੁਰ ਰੀਝਿਯੋ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ॥

sunat chatur ko bachan chatur reejhiyo sa(n)nayaasee ||

Listening to the astUte talk, the sage was appeased.

ਹਾਵ ਭਾਵ ਕਰਿ ਬਹੁਤ ਬਿਹਸਿ ਇਕ ਗਾਥ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥

haav bhaav kar bahut bihas ik gaath prakaasee ||

After some extenuations, he beamed and narrated an anecdote.

ਸੁਨੁ ਸੁੰਦਰਿ ਤਵ ਰੂਪ ਅਧਿਕ ਬਿਧਿ ਆਪੁ ਬਨਾਯੋ ॥

sun su(n)dhar tav roop adhik bidh aap banaayo ||

'Listen, Damsel, you have been created by God himself.

ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਹਮਰੋ ਚਿਤ ਤੁਮੈ ਲਖਿ ਅਧਿਕ ਲੁਭਾਯੋ ॥੧੦॥

ho taa te hamaro chit tumai lakh adhik lubhaayo ||10||

And, consequently my heart has fallen in love with you.'(10)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭ੍ਰਮਰ ਕਲਾ ਏ ਬਚਨ ਕਹਿ ਤਾ ਕੇ ਸਤਹਿ ਟਰਾਇ ॥

bhramar kalaa e bachan keh taa ke sateh Tarai ||

Relating such talk, Bharmar Kala decimated his celibacy,

ਬਹੁਰਿ ਭੋਗਿ ਤਾ ਸੋ ਕਰਿਯੋ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੧॥

bahur bhog taa so kariyo adhik hiradhai sukh pai ||11||

Then, open heartedly, made love with him and achieved elation.(11)

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਆਸਨ ਕਰੇ ਅਨੇਕ ॥

bhaat bhaat chu(n)ban kare aasan kare anek ||

They kissed each other multifariously and adopted many poses'

ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਸੋਕਿ ਨ ਰਹਿਯੋ ਏਕ ॥੧੨॥

rat maanee ruch maan kai sok na rahiyo ek ||12||

And shedding all perpetrations, she revelled with him.(12)

ਰਥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਤਹਾ ਤੁਰਤ ਪਹੂੰਚਯੋ ਆਇ ॥

rath bachitr raajaa tahaa turat pahoo(n)chayo aai ||

Suddenly, Raja Bachiter Rath arrived there,

ਭੇਦ ਸੁਨਤ ਰਾਨੀ ਡਰੀ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਲਜਾਇ ॥੧੩॥

bhedh sunat raanee ddaree chit mai adhik lajai ||13||

And, on learning this, the Rani felt ashamed ofherself.(13)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੇਗ ਬਿਖੈ ਤਾ ਕੋ ਬੈਠਾਰਿਯੋ ॥

dheg bikhai taa ko baiThaariyo ||

ਸਭ ਹੀ ਮੂੰਦਿ ਰੌਜਨਹਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

sabh hee moo(n)dh rauajaneh ddaariyo ||

She made the sage to sit in a cauldron and left a hole in it,

ਪੈਠਨ ਪਵਨ ਨ ਤਾ ਮੈ ਪਾਵੈ ॥

paiThan pavan na taa mai paavai ||

ਬੂੰਦ ਬਾਰਿ ਤਿਹ ਬੀਚ ਨ ਜਾਵੈ ॥੧੪॥

boo(n)dh baar teh beech na jaavai ||14||

Throqgh which he could breath but water would not seep in.(I4)

ਜਿਵਰਨ ਸੋ ਤਿਹ ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥

jivaran so teh dhiraR geh layo ||

ਬਹੁਰੋ ਰਾਖਿ ਨਦੀ ਮੈ ਦਯੋ ॥

bahuro raakh nadhee mai dhayo ||

Tying it with a rope, she hung it inside the stream.

ਬਾਧਿ ਤੂੰਬਰੀ ਤਾ ਪਰ ਲੀਨੀ ॥

baadh too(n)baree taa par leenee ||

ਜਾ ਤੇ ਜਾਇ ਦੇਗ ਸੋ ਚੀਨੀ ॥੧੫॥

jaa te jai dheg so cheenee ||15||

She tied a gourd-shell on top so that it could be recognised.(15)

ਤਬ ਲੌ ਰਾਵ ਤਹਾ ਗਯੋ ਆਈ ॥

tab lau raav tahaa gayo aaiee ||

ਉਠਿ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥

auTh raanee at karee baddaiee ||

When Raja arrived there, she welcomed him with lot of praises.

ਜੌ ਤੁਮ ਭੂਪ ਅਚੂਕ ਕਹਾਵੋ ॥

jau tum bhoop achook kahaavo ||

ਯਾ ਤੁਮਰੀ ਕਹ ਬਿਸਿਖ ਲਗਾਵੋ ॥੧੬॥

yaa tumaree keh bisikh lagaavo ||16||

She asked, ‘If you are a good shot, then you hit that gourd-shell.’(16)

ਤਬ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਤੀਰ ਲਗਾਯੋ ॥

tab raajaa teh teer lagaayo ||

ਭਦਰ ਭਵਾਨੀ ਅਤਿ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥

bhadhar bhavaanee at ddar paayo ||

Raja shot an arrow, which dreaded the sage.

ਮੋ ਕਹ ਆਜੁ ਰਾਵ ਯਹ ਲੈਹਿ ਹੈ ॥

mo keh aaj raav yeh laih hai ||

ਜਾਨੋ ਕਹਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕਹਿਹੈ ॥੧੭॥

jaano kahaa kop kar kahihai ||17||

He thought if Raja discovered him, what would he do to him?(17)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਰਾਜਾ ਹਰਖਤ ਭਯੋ ਤੁਮਰੀ ਤੀਰ ਲਗਾਇ ॥

tab raajaa harakhat bhayo tumaree teer lagai ||

Raja felt very contended by hitting the gourd-shell,

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਰਾਨੀ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥੧੮॥

dha(n)nay dha(n)nay raanee kahiyo mukh te modh baddai ||18||

And Rani applauded excessively that he was superb.(18)

ਤਬ ਰਾਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਯੋ ਸਕਿਯੋ ਭੇਦ ਨਹਿ ਚੀਨ ॥

tab raajaa gireh ko gayo sakiyo bhedh neh cheen ||

Raja left for his abode without acquiescing the secret.

ਇਹ ਛਲੈ ਸੋ ਛੈਲੀ ਛਲTਯੋ ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੧੯॥

eeh chhalai so chhailee chhalayo raanee adhik prabeen ||19||

The percc;dve Rani had won him with such a trickery.(19)

ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋ ਕਰਿਯੋ ਬਹੁਰਿ ਦੇਗ ਮੈ ਡਾਰਿ ॥

pratham bhog taa so kariyo bahur dheg mai ddaar ||

First she had revelled with him sexually and then put him in thecauldron.

ਪੁਨਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਥ ਕੋ ਛਰਿਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥੨੦॥

pun bachitr rath ko chhariyo aaiso charit su dhaar ||20||

And then with chicanery, deluded Bachiter Rath.(20)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰਥਮ ਤੀਰ ਤੁਮਰਹਿ ਲਗਵਾਯੋ ॥

pratham teer tumareh lagavaayo ||

ਬਹੁਰਿ ਭਵਾਨੀ ਭਦ੍ਰ ਡਰਾਇਯੋ ॥

bahur bhavaanee bhadhr ddaraiyo ||

First, she got the gourd-shell hit and dreaded Bhawani Bhadar.

ਬਹੁਰਿ ਦੇਗ ਤੇ ਕਾਢਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥

bahur dheg te kaadd ma(n)gaayo ||

ਪੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਸੌ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥੨੧॥

pun tiray taa sau kel kamaayo ||21||

She saved him ihrough a cauldron and then gratified by makinglove.(21)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਛਲਿ ਰਾਵ ਕੋ ਤਾ ਸੋ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ॥

eeh chhal sau chhal raav ko taa so kel kamai ||

Through such an Chritar she duped Raja and had fun with him,

ਬਹੁਰਿ ਭਵਾਨੀ ਭਦ੍ਰ ਕੌ ਦੀਨੋ ਧਾਮ ਪਠਾਇ ॥੨੨॥

bahur bhavaanee bhadhr kau dheeno dhaam paThai ||22||

And, thereafter, sent Bhawani Bhadar to his hermitage.(22)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੩੬॥੨੭੧੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chhateesavo charitr samaapatam sat subham sat ||136||2716||afajoo(n)||

136th Parable of Auspicious ChritarsConversation of the Raja and the Minister,Completed With Benediction. (136)(2714)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਛਲੀ ਬੰਦਰ ਕੋ ਰਹੇ ਦ੍ਰੁਪਦ ਦੇਵ ਬਡਭਾਗ ॥

machhalee ba(n)dhar ko rahe dhrupadh dhev baddabhaag ||

At the pier of Machli Bandar, an auspicious person, Drupad Dev usedto

live.

ਸੂਰਬੀਰ ਜਾ ਕੇ ਸਦਾ ਰਹੈ ਚਰਨ ਸੋ ਲਾਗ ॥੧॥

soorabeer jaa ke sadhaa rahai charan so laag ||1||

Many intrepid visited him and fell on his feet for blessings.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਿਨਿਕ ਜਗਜ ਕੋ ਬਜੋਤ ਬਨਾਯੋ ॥

tinik jagay ko bayot banaayo ||

ਸਭ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੌ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥

sabh bipran kau dhaam bulaayo ||

He planned a ritUalistic feast and invited all the Brahmin priests.

ਖਾਨ ਪਾਨ ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁ ਦੀਨੋ ॥

khaan paan tin ko bahu dheeno ||

ਤਿਨ ਕੇ ਮੋਹਿ ਚਿਤ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੨॥

tin ke moh chit ko leeno ||2||

He served the dainty meals and earned their benediction.(2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੌਨ ਅਨਲ ਕੀ ਆਂਚ ਤੇ ਨਿਕਸੀ ਸੁਤਾ ਅਪਾਰ ॥

tauan anal kee aa(n)ch te nikasee sutaa apaar ||

From the ceremonial-fire a girl was manifested.

ਨਾਮ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਤਵਨ ਕੋ ਬਿਪ੍ਰਨ ਧਰਿਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥੩॥

naam dhropatee tavan ko bipran dhariyo bichaar ||3||

After contemplation the Brahmins named her Daropdee.(3)

ਤਾ ਪਾਛੇ ਬਿਧਨੈ ਦਯੋ ਧ੍ਰਿਸਟਦੁਮਨ ਸੁਤ ਏਕ ॥

taa paachhe bidhanai dhayo dhirasaTadhuman sut ek ||

There after, the All Pervader endowed them one son called Dusht

ਦ੍ਰੋਣਚਾਰਜ ਕੇ ਛੈ ਨਿਮਿਤ ਜੀਤਨ ਜੁਧ ਅਨੇਕ ॥੪॥

dhronachaaraj ke chhai nimit jeetan judh anek ||4||

Daman (the enemy annihilator).(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋਬਨ ਜਬੈ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਭਯੋ ॥

joban jabai dhropatee bhayo ||

ਨਿਜ ਜਿਯ ਮੈ ਅਸ ਠਾਟ ਠਟਯੋ ॥

nij jiy mai as ThaaT ThaTayo ||

When Daropdee came of the age, she thought in her mind,

ਐਸੋ ਕਛੂ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰੌ ॥

aaiso kachhoo suya(n)bar karau ||

ਜਾ ਤੇ ਸੂਰਬੀਰ ਪਤਿ ਬਰੌ ॥੫॥

jaa te soorabeer pat barau ||5||

I should have a swayamber (to choose my husband) and he must bea

valiant person.(5)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਏਕ ਮਛ ਕੋ ਊਪਰ ਬਧ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

ek machh ko uoopar badhayo banai kai ||

‘A fish will be hung on top of bamboo stick.

ਤੇਲ ਡਾਰਿ ਤਰ ਦਿਯੋ ਕਰਾਹ ਚੜਾਇ ਕੈ ॥

tel ddaar tar dhiyo karaeh chaRai kai ||

‘Underneath there, an open cauldron with oil in it, will be placed.

ਛਾਹ ਹੇਰ ਜੋ ਇਹ ਚਖ ਦਛਿਨ ਮਾਰਿ ਹੈ ॥

chhaeh her jo ieh chakh dhachhin maar hai ||

‘Looking on the image (of fish) in the oil,

ਹੋ ਸੋ ਨਰ ਹਮਰੇ ਸਾਥ ਸੁ ਆਇ ਬਿਹਾਰਿ ਹੈ ॥੬॥

ho so nar hamare saath su aai bihaar hai ||6||

‘Whosoever hit the fish will marry me.’(6)

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸਨ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

dhes dhes ke esan layo bulai kai ||

The princes from all the countries were invited.

ਮਛ ਅਛ ਸਰ ਮਾਰੋ ਧਨੁਖ ਚੜਾਇ ਕੈ ॥

machh achh sar maaro dhanukh chaRai kai ||

They were told to hit the fish while looking at it in the oil.

ਡੀਮ ਡਾਮ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਬਿਸਿਖ ਬਗਾਵਹੀ ॥

ddeem ddaam kar taa ko bisikh bagaavahee ||

Many came with great pride and threw arrows.

ਹੋ ਲਗੈ ਨ ਤਾ ਕੋ ਚੋਟ ਬਹੁਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵਹੀ ॥੭॥

ho lagai na taa ko choT bahur fir aavahee ||7||

But no one could hit and they remained disappointed.(7)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਕਰੈ ਡੀਮ ਡਾਮੈ ਬਡੇ ਸੂਰ ਧਾਵੈ ॥

karai ddeem ddaamai badde soor dhaavai ||

ਲਗੈ ਬਾਨ ਤਾ ਕੌ ਨ ਰਾਜਾ ਲਜਾਵੈ ॥

lagai baan taa kau na raajaa lajaavai ||

ਚਲੈ ਨੀਚ ਨਾਰੀਨ ਕੈ ਭਾਤਿ ਐਸੀ ॥

chalai neech naareen kai bhaat aaisee ||

ਮਨੋ ਸੀਲਵੰਤੀ ਸੁ ਨਾਰੀ ਨ ਵੈਸੀ ॥੮॥

mano seelava(n)tee su naaree na vaisee ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਐਂਡੇ ਬੈਂਡੇ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚੋਟ ਚਲਾਵੈ ਜਾਇ ॥

aai(n)dde bai(n)dde havai nirapat choT chalaavai jai ||

ਤਾਹਿ ਬਿਸਿਖ ਲਾਗੇ ਨਹੀ ਸੀਸ ਰਹੈ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥੯॥

taeh bisikh laage nahee sees rahai nihurai ||9||

ਬਿਸਿਖ ਬਗਾਵੈ ਕੋਪ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਨ ਲਾਗੇ ਘਾਇ ॥

bisikh bagaavai kop kar taeh na laage ghai ||

ਖਿਸਲਿ ਕਰਾਹਾ ਤੇ ਪਰੈ ਜਰੇ ਤੇਲ ਮੈ ਜਾਇ ॥੧੦॥

khisal karaahaa te parai jare tel mai jai ||10||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਪਰੇ ਤੇਲ ਮੈ ਭੂਜਿ ਕੈ ਭਾਤਿ ਐਸੀ ॥

pare tel mai bhooj kai bhaat aaisee ||

ਬਰੇ ਜਯੋਂ ਪਕਾਵੈ ਮਹਾ ਨਾਰਿ ਜੈਸੀ ॥

bare jayo(n) pakaavai mahaa naar jaisee ||

ਕੋਊ ਬਾਨ ਤਾ ਕੋ ਨਹੀ ਬੀਰ ਮਾਰੈ ॥

kouoo baan taa ko nahee beer maarai ||

ਮਰੇ ਲਾਜ ਤੇ ਰਾਜ ਧਾਮੈ ਸਿਧਾਰੈ ॥੧੧॥

mare laaj te raaj dhaamai sidhaarai ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਧਿਕ ਲਜਤ ਭੂਪਤਿ ਭਏ ਤਾ ਕੌ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ॥

adhik lajat bhoopat bhe taa kau baan chalai ||

The princes were feeling ashamed,

ਚੋਟ ਨ ਕਾਹੂੰ ਕੀ ਲਗੀ ਸੀਸ ਰਹੇ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥੧੨॥

choT na kaahoo(n) kee lagee sees rahe nihurai ||12||

As their arrows were going astray, and they felt remorseful.(12)

ਪਰੀ ਨ ਪਜਾਰੀ ਹਾਥ ਮੈ ਮਛਹਿ ਲਗਿਯੋ ਨ ਬਾਨ ॥

paree na payaaree haath mai machheh lagiyo na baan ||

Neither they could hit the fish nor they achieved the beloved.

ਲਜਤਨ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਗਏ ਬਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥੧੩॥

lajatan gireh apane ge ban ko kiyo payaan ||13||

Drenched in humiliation, some went to their homes and some to

thejungle.(13)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਕਥਾ ਤਹ ਭਈ ॥

aaisee bhaat kathaa teh bhiee ||

ਉਤੈ ਕਥਾ ਪੰਡ੍ਵਨ ਪਰ ਗਈ ॥

autai kathaa pa(n)ddavain par giee ||

The word went round and the news reached to the Pandavs.

ਜਹਾ ਦੁਖਿਤ ਵੈ ਬਨਹਿ ਬਿਹਾਰੈ ॥

jahaa dhukhit vai baneh bihaarai ||

ਕੰਦ ਮੂਲ ਭਛੈ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰੈ ॥੧੪॥

ka(n)dh mool bhachhai mirag maarai ||14||

Distrustfully, they were already roaming around in the jungles,And were

living by hunting deer and eating tree leaves and roots.(14)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਕੁੰਤੀ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥

ku(n)tee putr bilok kai aaise kahiyo sunai ||

Kunti’s son (Arjan) announced that,

ਮਤਸ ਦੇਸ ਮੈ ਬਨ ਘਨੋ ਤਹੀ ਬਿਹਾਰੈ ਜਾਇ ॥੧੫॥

matas dhes mai ban ghano tahee bihaarai jai ||15||

He was proceeding to the country of Machh where there were

bettertrees.(15)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਾੱਡਵ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਜਬ ਭਏ ॥

paa'ddav bachan sunat jab bhe ||

ਮਤਸ ਦੇਸ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਏ ॥

matas dhes kee or sidhe ||

Heeding to his suggestion, they all marched towards the country ofMachh

ਜਹਾ ਸੁਯੰਬਰ ਦ੍ਰੁਪਦ ਰਚਾਯੋ ॥

jahaa suya(n)bar dhrupadh rachaayo ||

ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੬॥

sabh bhoopan ko bol paThaayo ||16||

Where swayyamber was proceeding and all the princes had

beeninvited.(16)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਹਾ ਸੁਯੰਬਰ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਰਚਿਯੋ ਕਰਾਹ ਤਪਾਇ ॥

jahaa suya(n)bar dhropadhee rachiyo karaeh tapai ||

Where Daropdee had arranged swayyamber and cauldron was placed,

ਤਹੀ ਜਾਇ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਧਨੀ ਧਨੰਜੈ ਰਾਇ ॥੧੭॥

tahee jai Thaaddo bhayo dhanee dhana(n)jai rai ||17||

Arjan went and stood at the place.(17)

ਦੋਊ ਪਾਵ ਕਰਾਹ ਪਰ ਰਾਖਤ ਭਯੋ ਬਨਾਇ ॥

dhouoo paav karaeh par raakhat bhayo banai ||

He put both his feet at the cauldron,

ਬਹੁਰਿ ਮਛ ਕੀ ਛਾਹ ਕਹ ਹੇਰਿਯੋ ਧਨੁਖ ਚੜਾਇ ॥੧੮॥

bahur machh kee chhaeh keh heriyo dhanukh chaRai ||18||

And, aiming at the fish, place an arrow in the bow.(18)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਕੋਪਿ ਕੁਵੰਡ ਚੜਾਇ ਕੈ ਪਾਰਥ ਮਛ ਕੌ ਦਛਿਨ ਪਛ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

kop kuva(n)dd chaRai kai paarath machh kau dhachhin pachh nihaariyo ||

In rage, he looked at the right eye of the fish.

ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਤੰਚਹਿ ਆਨ ਮਹਾ ਕਰਿ ਕੈ ਅਭਿਮਾਨ ਹਕਾਰਿਯੋ ॥

kaan pramaan prata(n)cheh aan mahaa kar kai abhimaan hakaariyo ||

He pulled the bow up to his ears and, with pride, he roared,

ਖੰਡਨ ਕੈ ਰਨ ਮੰਡਨ ਜੇ ਬਲਵੰਡਨ ਕੋ ਸਭ ਪੌਰਖ ਹਾਰਿਯੋ ॥

kha(n)ddan kai ran ma(n)ddan je balava(n)ddan ko sabh pauarakh haariyo

||

'You, the brave Rajas from all the regions, have failed.'

ਯੌ ਕਹਿ ਬਾਨ ਤਜ੍ਯੋ ਤਜਿ ਕਾਨਿ ਘਨੀ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ਤਕਿਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੯॥

yau keh baan tajayo taj kaan ghanee ris Thaan takiyo teh maariyo ||19||

Challenging thus, he shot an arrow right in the eye.(19)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਪਾਰਥ ਧਨੁ ਕਰਖਤ ਭਏ ਬਰਖੇ ਫੂਲ ਅਨੇਕ ॥

paarath dhan karakhat bhe barakhe fool anek ||

When he had stretched the bow, all the gods were delighted and

theyshowered the flowers.

ਦੇਵ ਸਭੈ ਹਰਖਤ ਭਏ ਹਰਖਿਯੋ ਹਠੀ ਨ ਏਕ ॥੨੦॥

dhev sabhai harakhat bhe harakhiyo haThee na ek ||20||

But stubborn competitors were not pleased.(20)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਯਹ ਗਤਿ ਦੇਖਿ ਬੀਰ ਰਿਸ ਭਰੇ ॥

yeh gat dhekh beer ris bhare ||

ਲੈ ਲੈ ਹਥਿ ਹਥਿਯਾਰਨ ਪਰੇ ॥

lai lai hath hathiyaaran pare ||

Seeing this phenomenon, the contenders flew into the rage and,

takingtheir weapons came forward.

ਯਾ ਜੁਗਿਯਹਿ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠੈਹੈਂ ॥

yaa jugiyeh jam lok paThaihai(n) ||

ਐਂਚਿ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੈਹੈਂ ॥੨੧॥

aai(n)ch dhropadhee nij tiray kaihai(n) ||21||

'We will send this sage-type into death knell and take away Daropdeeas the

wife.’(21)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਬ ਪਾਰਥ ਕੇਤੇ ਕਟਕ ਕਾਟੇ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

tab paarath kete kaTak kaaTe kop baddai ||

Then Parth (Arjan) was outraged, as well, and decimated a few.

ਕੇਤੇ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ਕਟਿਨ ਕਾਟੇ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥੨੨॥

kete kaT ddaare kaTin kaaTe karee banai ||22||

He annihilated many and cut off a number of elephants.(22)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਕਿਤੇ ਛਤ੍ਰਿ ਛੇਕੇ ਕਿਤੇ ਛੈਲ ਛੋਰੇ ॥

kite chhatr chheke kite chhail chhore ||

ਕਿਤੇ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀਨ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਤੋਰੇ ॥

kite chhatr dhaareen ke chhatr tore ||

ਕਿਤੇ ਹਾਕਿ ਮਾਰੇ ਕਿਤੇ ਮਾਰਿ ਡਾਰੈ ॥

kite haak maare kite maar ddaarai ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਬਾਜੇ ਸੁ ਮਾਰੂ ਨਗਾਰੇ ॥੨੩॥

chahoo(n) or baaje su maaroo nagaare ||23||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਨ ਵਰਤ੍ਰਯਨ ਨਿਰਵਰਤ ਕੈ ਅਬਲਾ ਲਈ ਉਠਾਇ ॥

an varatrayan niravarat kai abalaa liee uThai ||

Repulsing those obstinate ones, he picked up the woman,

ਡਾਰਿ ਕਾਪਿ ਧ੍ਵਜ ਰਥ ਲਈ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥੨੪॥

ddaar kaap dhavaij rath liee bahu beeran ko ghai ||24||

Killing many more, he put her in the chariot.(24)

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

Bhujang Chhand

ਕਿਤੀ ਬਾਹ ਕਾਟੇ ਕਿਤੇ ਪਾਵ ਤੋਰੇ ॥

kitee baeh kaaTe kite paav tore ||

ਮਹਾ ਜੁਧ ਸੋਡੀਨ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਛੋਰੇ ॥

mahaa judh soddeen ke chhatr chhore ||

Many had their arms and feet cut and the proud ones lost their

royalcanopies,.

ਕਿਤੇ ਪੇਟ ਫਾਟੇ ਕਿਤੇ ਠੌਰ ਮਾਰੇ ॥

kite peT faaTe kite Thauar maare ||

ਗਿਰੇ ਭਾਤਿ ਐਸੀ ਸੁ ਮਾਨੋ ਮੁਨਾਰੇ ॥੨੫॥

gire bhaat aaisee su maano munaare ||25||

Some had their stomachs gashed and fell like minarets.(25)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦਸ ਹਜਾਰ ਹੈਵਰ ਹਨਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

dhas hajaar haivar han ddaariyo ||

ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਹਾਥਯਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

bees hajaar haathayeh maariyo ||

Ten thousand horses were dead and twenty thousand elephants

gotlaughtered.

ਏਕ ਲਛ ਰਾਜਾ ਰਥ ਘਾਯੋ ॥

ek lachh raajaa rath ghaayo ||

ਬਹੁ ਪੈਦਲ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥੨੬॥

bahu paidhal jam dhaam paThaayo ||26||

One hundred thousand rulers were massacred and great number

offootsoldiers were sent to the domain of death.(26)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦ੍ਰੋਣਜ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਨ ਭੂਰਸ੍ਰਵਾ ਕੁਰਰਾਇ ॥

dhronaj dhron kirapaa karan bhoorasravaa kurarai ||

Duryodhan, Drona (Acharya), Kirpa, Karan, Raja Bhoor Sarva,

ਅਮਿਤ ਸੰਗ ਸੈਨਾ ਲਏ ਸਭੈ ਪਹੂੰਚੈ ਆਇ ॥੨੭॥

amit sa(n)g sainaa le sabhai pahoo(n)chai aai ||27||

All those claiming supremacy, reached there with their armies.(27)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਯਾ ਦ੍ਰੁਪਦਾ ਤੁਮ ਤੇ ਸੁਨੁ ਰੇ ਸਠ ਜੀਤਿ ਸੁਯੰਬਰ ਮੈ ਹਮ ਲੈਹੈ ॥

yaa dhrupadhaa tum te sun re saTh jeet suya(n)bar mai ham laihai ||

(They said)‘Listen, you fool, we will take Daropdee away by winning in

theswayyamber.

ਸਾਗਨ ਸੂਲਨ ਸੈਥਿਨ ਸੋਂ ਹਨਿ ਕੈ ਤੁਹਿ ਕੋ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠੈਹੈ ॥

saagan soolan saithin so(n) han kai tuh ko jam dhaam paThaihai ||

‘Clobbering you with the spears and tridents we will send you to therealm of death.

ਡਾਰਿ ਰਥੋਤਮ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਤ ਭਾਜਤ ਹੈ ਜੜ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੈ ॥

ddaar rathotam mai tiray ko kat bhaajat hai jaR jaan na dhaihai ||

‘Where are you running with the woman in the chariot? We will notlet you

escape.

ਏਕ ਨਿਦਾਨ ਕਰੈ ਰਨ ਮੈ ਕਿਧੋ ਪਾਰਥ ਹੀ ਕਿ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥੨੮॥

ek nidhaan karai ran mai kidho paarath hee k dhrujodhan havaihai ||28||

‘We will settle. Either Arjan or Daryodhan will survive.(28)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤੋ ਕਹ ਜੀਤਿ ਜਾਨ ਨਹਿ ਦੈਹੈ ॥

to keh jeet jaan neh dhaihai ||

ਸ੍ਰੋਨ ਸੁਹਾਨੇ ਬਾਗਨ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥

sron suhaane baagan havaihai ||

‘We will not let you go alive and make the earth drench with yourblood.

ਏਕ ਨਿਦਾਨ ਕਰੈ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥

ek nidhaan karai ran maahee ||

ਕੈ ਪਾਡਵ ਕੈ ਕੈਰਵ ਨਾਹੀ ॥੨੯॥

kai paaddav kai kairav naahee ||29||

'We will resolve in the fight today, either Pandav or Kairov willpersist.'(29)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਰਥ ਭਾਨੁਜ ਕੌ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

pratham paarath bhaanuj kau bisikh prahaariyo ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਕੁਰਰਾਵਿ ਕ੍ਵਾਡ ਭੇ ਮਾਰਿਯੋ ॥

taa paachhe kuraraav kavaiaadd bhe maariyo ||

Arjan first shot an arrow at Karan and then aimed at Daryodan.

ਭੀਮ ਭੀਖਮਹਿ ਸਾਇਕ ਹਨੇ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥

bheem bheekhameh saik hane risai kai ||

ਹੋ ਦ੍ਰੋਣ ਦ੍ਰੋਣਜਾਨੁਜ ਕੇ ਘੋਰਨ ਘਾਇ ਕੈ ॥੩੦॥

ho dhron dhronajaanuj ke ghoran ghai kai ||30||

Then Bhim discharged in real rage and the arrow killed the horses ofDaryodhan and Bhisham Pitama.(30)

ਭੂਰਸ੍ਰਵਾ ਕੌ ਬਹੁਰਿ ਬਾਣ ਸੋ ਬਸਿ ਕਿਯੋ ॥

bhoorasravaa kau bahur baan so bas kiyo ||

ਕ੍ਰਿਪਾਚਾਰਜਹਿ ਬਹੁਰਿ ਮੂਰਛਨਾ ਕਰਿ ਲਿਯੋ ॥

kirapaachaarajeh bahur moorachhanaa kar liyo ||

Then, he brought round Bhoor Serva Kirpa Acharya was

madeunconscoous.

ਹਠੀ ਕਰਣ ਤਬ ਧਾਯੋ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥

haThee karan tab dhaayo kop baddai kai ||

ਹੋ ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਰਣ ਕਿਯੋ ਸਨੰਮੁਖ ਆਇ ਕੈ ॥੩੧॥

ho tumal judh ran kiyo sana(n)mukh aai kai ||31||

The stubborn Karan rose again and, once again, jumped in to fight.(31)

ਏਕ ਬਿਸਿਖ ਅਰਜੁਨ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਮਾਰਿਯੋ ॥

ek bisikh arajun ke ur mai maariyo ||

ਗਿਰਿਯੋ ਮੂਰਛਨਾ ਧਰਨਿ ਨ ਨੈਕ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

giriyo moorachhanaa dharan na naik sa(n)bhaariyo ||

He threw one arrow towards Arjan; he could not balance and

becameunconscious.

ਤਬੈ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਸਾਇਕ ਧਨੁਖ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ॥

tabai dhropatee saik dhanukh sa(n)bhaar kai ||

ਹੋ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੌ ਦਿਯੋ ਛਿਨਿਕ ਮੌ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥੩੨॥

ho bahu beeran kau dhiyo chhinik mau maar kai ||32||

Daropdee leapt ahead, took over bow and shot dead many fighters.(32)

ਏਕ ਬਿਸਿਖ ਭਾਨੁਜ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਮਾਰਿਯੋ ॥

ek bisikh bhaanuj ke ur mai maariyo ||

ਦੁਤਿਯ ਬਾਨ ਸੋ ਦੁਰਜੋਧਨਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

dhutiy baan so dhurajodhaneh prahaariyo ||

One arrow went straight into the chest of Karan and the other

hitDaryodhan.

ਭੀਖਮ ਭੂਰਸ੍ਰਵਾਹਿ ਦ੍ਰੋਣ ਘਾਇਲ ਕਰਿਯੋ ॥

bheekham bhoorasravaeh dhron ghail kariyo ||

ਹੋ ਦ੍ਰੋਣਜ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੁਸਾਸਨ ਕੋ ਸਜੰਦਨ ਹਰਿਯੋ ॥੩੩॥

ho dhronaj kirapaa dhusaasan ko saya(n)dhan hariyo ||33||

Bhisham Pitama, Boor Serva and Drona were injured,And Dushashan,

Kirpa and many chariots were destroyed.(33)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਭੈ ਸੂਰ ਹਰਖਤ ਭਏ ਕਾਯਰ ਭਯੋ ਨ ਏਕ ॥

sabhai soor harakhat bhe kaayar bhayo na ek ||

The courageous ones were contented but the cowards dismayed.

ਮਾਚਿਯੋ ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰਣ ਨਾਚੇ ਸੁਭਟ ਅਨੇਕ ॥੩੪॥

maachiyo prabal pracha(n)dd ran naache subhaT anek ||34||

Mighty fighting spread and the dance of war reached its climax.(34)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arrii

ਰਾਜ ਬਾਜ ਤਾਜਿਯਨ ਸੁ ਦਯੋ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ॥

raaj baaj taajiyan su dhayo girai kai ||

ਸਾਜ ਬਾਜ ਸਾਜਿਯਨ ਸੁ ਗੈਨ ਫਿਰਾਇ ਕੈ ॥

saaj baaj saajiyan su gain firai kai ||

She kept them engaged for one watch and fought valiantly.

ਹੈ ਪਾਖਰੇ ਸੰਘਾਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ॥

hai paakhare sa(n)ghaare sasatr sa(n)bhaar kai ||

In the meantime Arjan regained consciousness, seeing him getting

ਹੋ ਪੈਦਲ ਰਥੀ ਬਿਦਾਰੇ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਕੈ ॥੩੫॥

ho paidhal rathee bidhaare baan prahaar kai ||35||

ready with bow and arrows, the enemy army ran away.(35)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਹਰ ਏਕ ਰਾਖੇ ਅਟਕਾਈ ॥

pahar ek raakhe aTakaiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥

bhaat bhaat so karee laraiee ||

ਗਹਿ ਧਨੁ ਪਾਨ ਧਨੰਜੈ ਗਾਜਿਯੋ ॥

geh dhan paan dhana(n)jai gaajiyo ||

ਤਬ ਹੀ ਸੈਨ ਕੈਰਵਨ ਭਾਜਿਯੋ ॥੩੬॥

tab hee sain kairavan bhaajiyo ||36||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਜੁਧ ਬਿਲੌਕਿ ਕੈ ਪਾਰਥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਯ ॥

tiray kau judh bilauak kai paarath bhayo prasa(n)nay ||

Learning about woman's fight, Arjan was mush gratified and,

ਕਹਿਯੋ ਆਜੁ ਤੈ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਧਰਨੀ ਤਲ ਮੈ ਧੰਨ੍ਯ ॥੩੭॥

kahiyo aaj tai dhropatee dharanee tal mai dha(n)nay ||37||

And complimented her saying, 'You are the supreme.'(37)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਮੈ ਅਬ ਬਿਕਿ ਦਾਮਨ ਬਿਨੁ ਗਯੋ ॥

mai ab bik dhaaman bin gayo ||

ਜਨੁ ਤੈ ਦਾਸ ਮੋਲ ਕੋ ਲਯੋ ॥

jan tai dhaas mol ko layo ||

'Without any monetary compensation, I am yours like a servant.

ਜੋ ਕਛੁ ਕਹੌ ਕਾਰਜ ਤਵ ਕਰਿਹੋ ॥

jo kachh kahau kaaraj tav kariho ||

ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਨ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਹੋ ॥੩੮॥

praan jaan te naik na ddariho ||38||

'Whatever you order I will abide by and my life is worth sacrificingfor

you.’(38)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਰੁਨ ਬਿਧਾਤੈ ਤਵ ਕਰਿਯੋ ਤਰਨੀ ਕੀਨੋ ਮੋਹਿ ॥

tarun bidhaatai tav kariyo taranee keeno moh ||

‘The God has endowed you with manliness and me as an epitome ofwomanhood.

ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਜਾਤ ਲੈ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਤੋਹਿ ॥੩੯॥

kel kare bin jaat lai laaj na laagat toh ||39||

‘Without making love to me how can you go. Won’t be ashamed

ofyourself?’(39)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਾਨਾਵਲੀ ਧਨੰਜੈ ਧਾਰੀ ॥

baanaavalee dhana(n)jai dhaaree ||

ਮੁਰਛਿਤ ਸਕਲ ਸੈਨ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥

murachhit sakal sain kar ddaaree ||

Arjan discharged all the arrows and whole army became unconscious.

ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਿਯੋ ਸੋਊ ॥

dhrupatee saath bihaariyo souoo ||

ਤਾ ਕੋ ਦੇਖਤ ਭਯੋ ਨ ਕੋਊ ॥੪੦॥

taa ko dhekhat bhayo na kouoo ||40||

Then he made love with Daropdee and no one could observe.(40)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੁੰਬਨ ਆਸਨ ਲੈ ਘਨੇ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਦ੍ਰੁਪਤੀਸ ॥

chu(n)ban aasan lai ghane rat maanee dhrupatees ||

Through various poses and kisses, Daropdee relished the lovemaking.

ਤਾ ਪਰ ਕੋਊ ਨ ਪਰ ਸਕੇ ਠਟਕਿ ਰਹੇ ਅਵਨੀਸ ॥੪੧॥

taa par kouoo na par sake ThaTak rahe avanees ||41||

None could interfere and all the princes were shuddered with fear.(41)

ਜੀਤਿ ਕੈਰਵਨ ਕੇ ਦਲਹਿ ਦ੍ਰੁਪਤਿਹ ਲਯੋ ਛਿਨਾਇ ॥

jeet kairavan ke dhaleh dhrupateh layo chhinai ||

Defeating the army of Kauravas, he won Daropdee.

ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰੇ ਹਾਰੇ ਗਏ ਧੰਨਜ ਧਨੰਜੈ ਰਾਇ ॥੪੨॥

nirap maare haare ge dha(n)nay dhana(n)jai rai ||42||

He killed the foes and he acclaimed, ‘Great is Arjan.’(42)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰਥਮ ਸੂਰਮਾ ਸਕਲ ਨਿਵਾਰੇ ॥

pratham sooramaa sakal nivaare ||

ਬਚੇ ਭਾਜੇ ਭਿਰੇ ਤੇ ਮਾਰੇ ॥

bache bhaaje bhire te maare ||

In the first place, he had killed the intrepid, and those who were left,ran away.

ਜੀਤਿ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

jeet dhropatee at sukh paayo ||

ਤਬ ਪਾਰਥ ਗ੍ਰਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੪੩॥

tab paarath gireh or sidhaayo ||43||

Then attained the bliss and winning Daropdee marched to his domain.(43)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸੈਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ

ਸਤੁ ॥੧੩੭॥੨੭੫੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau saiteesavo charitr samaapatam sat subham sat ||137||2759||afajoo(n)||

137th Parable of Auspicious ChritarsConversation of the Raja and the

MinisterCompleted With Benediction. (137)(2757)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਆਭਾਵਤੀ ਓਡਛੇ ਰਾਨੀ ॥

aabhaavatee oddachhe raanee ||

ਸੁੰਦਰੀ ਭਵਨ ਚੌਦਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥

su(n)dharee bhavan chauadhahoo(n) jaanee ||

Abhawatti, the Rani of Uddisa, was renown for her beauty in all the fourteen continents.

ਤਾ ਕੌ ਅਤਿ ਹੀ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥

taa kau at hee roop biraajai ||

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰਿਨਿ ਕੌ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥੧॥

suree aasurin kau man laajai ||1||

She was so pretty that both, the gods and the devils, fell for her.(1)

ਰੂਪਮਾਨ ਤਿਹ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

roopamaan teh nain nihaariyo ||

ਤਾ ਕੋ ਚੀਤਿ ਮੀਤ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

taa ko cheet meet kar ddaariyo ||

She saw Roopmaan and fell in love with him.

ਵਾ ਕੇ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵਨ ਕੀਨੋ ॥

vaa ke dhaam bulaavan keeno ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਆਸਨ ਦੀਨੋ ॥੨॥

bhaat bhaat so aasan dheeno ||2||

She called him at his house and made love adopting various poses.(2)

ਤਾਹਿ ਕੇਸਅਰਿ ਬਕਤ੍ਰ ਲਗਾਯੋ ॥

taeh kesar bakatr lagaayo ||

ਸਭ ਕੇਸਨ ਕੌ ਦੂਰਿ ਕਰਾਯੋ ॥

sabh kesan kau dhoor karaayo ||

She applied the hair-removing powder on his face and cleared all the hair.

ਪੁਰਖਹੁ ਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥

purakhahu te isatree kar ddaaree ||

ਮਿਤ ਪਤਿ ਲੈ ਤੀਰਥਨ ਸਿਧਾਰੀ ॥੩॥

mit pat lai teerathan sidhaaree ||3||

From a man, she changed him to woman, and taking the friend

and the husband went on a pilgrimage.(3)

ਪਤਿ ਕੋ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸਮੁਝਾਈ ॥

pat ko kahee baat samujhaiee ||

ਮੋਰੀ ਹਿਯਾ ਬਹਿਨ ਇਕ ਆਈ ॥

moree hiyaa bahin ik aaiee ||

She convinced her husband, ‘My sister has come,

ਤਾਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਤੀਰਥ ਲੈਹੋ ॥

taeh sa(n)g lai teerath laiho ||

ਸਭ ਹੀ ਪਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰ ਦੈਹੋ ॥੪॥

sabh hee paap bidhaa kar dhaiho ||4||

‘We will take her with us and, through ablution, we will wash away all our

sins.'(4)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਪਤਿ ਮਿਤ ਲੈ ਕੇ ਸੰਗ ਸਿਧਾਈ ਤੀਰਥਨ ॥

pat mit lai ke sa(n)g sidhaiee teerathan ||

She went on pilgrimage with her husband and friend.

ਐਸ ਸਹੇਟ ਬਨਾਈ ਅਪਨੇ ਯਾਰ ਤਨ ॥

aais saheT banaiee apane yaar tan ||

She conceived such a scheme with the paramour,

ਜਬ ਪਿਯ ਲੈ ਗੰਗਾ ਮਹਿ ਨੈਹੋ ਜਾਇ ਕੈ ॥

jab piy lai ga(n)gaa meh naiho jai kai ||

That when the husband was bathing in the River Ganga,

ਹੋ ਭਗਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖਿ ਮਿਲੌਂਗੀ ਆਇ ਕੈ ॥੫॥

ho bhaganee mukh te bhaakh milauagee aai kai ||5||

With an excuse to see her sister, she would come to see him.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮੀਤ ਨਾਥ ਕੌ ਸੰਗ ਲੈ ਤਹ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥

meet naath kau sa(n)g lai teh ko kiyo payaan ||

She proceeded towards Ganga taking with her husband and friend.

ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਬਿਤਾਇ ਕੈ ਗੰਗ ਕਿਯੋ ਇਸਨਾਨ ॥੬॥

ketik dhinan bitai kai ga(n)g kiyo isanaan ||6||

They bathed in the river Ganga for many days.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਤਿ ਕੋ ਸੰਗ ਗੰਗ ਲੈ ਨ੍ਹਾਈ ॥

pat ko sa(n)g ga(n)g lai nrahaiee ||

ਭਾਖਿ ਬਹਿਨਿ ਤਾ ਸੋ ਲਪਟਾਈ ॥

bhaakh bahin taa so lapaTaiee ||

Along with her husband she reached Ganga, and there, calling him sister,

embraced him.

ਮਨ ਮਾਨਤ ਤਿਨ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥

man maanat tin kel kamaayo ||

ਮੂਰਖ ਕੰਤ ਭੇਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੭॥

moorakh ka(n)t bhev neh paayo ||7||

She made heartfelt love with him and foolish husband could not infer.(7)

ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾ ਸੋ ਲਪਟਾਈ ॥

chimaT chimaT taa so lapaTaiee ||

ਮਨ ਮਾਨਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇਲ ਕਮਾਈ ॥

man maanat tiray kel kamaiee ||

Cuddling and caressing, she made profound love with him,

ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥

dhin dhekhat tiray kel kamaayo ||

ਮੂਰਖ ਕੰਤ ਭੇਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੮॥

moorakh ka(n)t bhev neh paayo ||8||

And in the broad-day light she enjoyed the sex but inane husband could not detect.(8)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੋ ਮਾਨਿ ਰਤਿ ਦੀਨੋ ਜਾਰ ਉਠਾਇ ॥

man maanat ko maan rat dheeno jaar uThai ||

After enjoying fervently, she bade goodbye to the lover,

ਮੁਖ ਬਾਏ ਮੂਰਖ ਰਹਿਯੋ ਭੇਦ ਨ ਸਕਿਯੋ ਪਾਇ ॥੯॥

mukh baae moorakh rahiyo bhedh na sakiyo pai ||9||

And the husband’s head was left hanging without knowing the secret.(9)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੩੮॥੨੭੬੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau aThateesavo charitr samaapatam sat subham sat ||138||2769||afajoo(n)||

138th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (138)(2766)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਮਾਨਨੇਸੁਰੀ ਰਾਨੀ ਅਤਿਹਿ ਸੁ ਸੋਹਨੀ ॥

maananesuree raanee ateh su sohanee ||

Maaneshawari Rani was extremely pretty,

ਸਿੰਘ ਗਰੂਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਚਿਤ ਕੀ ਮੋਹਨੀ ॥

si(n)gh garoor nirapat ke chit kee mohanee ||

She was the favourite of Raja Garoor Singh.

ਬੈਰਮ ਸਿੰਘ ਬਿਲੋਕਿਯੋ ਜਬ ਤਿਨ ਜਾਇ ਕੈ ॥

bairam si(n)gh bilokiyo jab tin jai kai ||

But when she saw Beram Singh,

ਹੋ ਮਦਨ ਬਸ੍ਯ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੀ ਭੂਮਿ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ ॥੧॥

ho madhan basray havai giree bhoom murachhai kai ||1||

She fell for him and even lost her consciousness.(1)

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਉਠਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਅਧਿਕ ਲਗਾਈ ॥

auThat preet piray adhik lagaiee ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਈ ॥

kaam kel teh saath kamaiee ||

She regained alertness, clutched him affectionately and made love with

him.

ਬਹੁਰਿ ਜਾਰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

bahur jaar ieh bhaat uchaaro ||

ਸੁਨੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੨॥

suno tirayaa tum bachan hamaaro ||2||

Then he said, ‘Oh, Lady listen to me,(2)

ਤੌ ਲਖਿ ਹੌ ਮੈ ਤੁਮੈ ਪਜਾਰੋ ॥

tau lakh hau mai tumai payaaro ||

ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੋ ॥

pat dhekhat muh saath bihaaro ||

‘I will believe you love me only if you make love with me while your

husband is watching.’

ਤਬ ਤੈਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਤ ਬਨਾਈ ॥

tab taisee tiray ghaat banaiee ||

ਸੋ ਮੈ ਤੁਮ ਸੌਂ ਕਹਤ ਸੁਨਾਈ ॥੩॥

so mai tum sau kahat sunaiee ||3||

Then the woman carved such a plan, which I (the Minister) will recite to

you.(3)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਿਨ ਘਰ ਭੀਤਰ ਪੀਰ ਕੋ ਰਾਖਿਯੋ ਥਾਨ ਬਨਾਇ ॥

tin ghar bheetar peer ko raakhiyo thaan banai ||

In her house a place had been created for Peer, a pious person.

ਮਾਨਨੇਸ੍ਵਰੀ ਘਾਤ ਲਖਿ ਦੀਨੋ ਤਾਹਿ ਗਿਰਾਇ ॥੪॥

maananesavairee ghaat lakh dheeno taeh girai ||4||

Finding an opportunity, Maaneshawari demolished it.(4)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਢਾਹਿ ਥਾਨ ਨਿਜੁ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥

ddaeh thaan nij pateh dhikhaayo ||

ਪੀਰ ਨਾਮ ਲੈ ਅਤਿ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥

peer naam lai at ddar paayo ||

After razing it, she called her husband and, citing Peer, she dreaded him,

ਰੋਸ ਅਬੈ ਸੁਰਤਾਨ ਬਢੈਹੈ ॥

ros abai surataan baddaihai ||

ਤੋ ਕੌ ਡਾਰਿ ਖਾਟ ਤੇ ਦੈਹੈ ॥੫॥

to kau ddaar khaaT te dhaihai ||5||

'Soon, the Peer will get angry and topple over your bed.(5)

ਪ੍ਰਥਮ ਡਾਰਿ ਤਹ ਤੇ ਤੁਹਿ ਦੈ ਹੈ ॥

pratham ddaar teh te tuh dhai hai ||

ਬਹੁਰਿ ਖਾਟ ਕੇ ਤਰੇ ਦਬੈ ਹੈ ॥

bahur khaaT ke tare dhabai hai ||

'Firstly he will throw you down from the bed and then push you

underneath it.

ਮੋ ਕਹ ਪਕਰਿ ਤਹਾ ਹੀ ਡਰਿ ਹੈ ॥

mo keh pakar tahaa hee ddar hai ||

ਦੁਹੂੰਅਨਿ ਕੌ ਗੋਡਨ ਸੌ ਮਰਿ ਹੈ ॥੬॥

dhuhoo(n)an kau goddan sau mar hai ||6||

‘He will fling me as well, and then will trod over with his knees.(6)

ਰਸਰਨ ਸਾਥ ਬੰਧ ਕਰਿ ਲੈ ਹੈ ॥

rasaran saath ba(n)dh kar lai hai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਤੋ ਕੌ ਉਲਟੈ ਹੈ ॥

taa paachhe to kau ulaTai hai ||

‘He will tie us with rope, and hang us upside down.

ਔਧ ਖਾਟ ਤਵ ਉਪਰਿ ਡਰਿ ਹੈ ॥

aauadh khaaT tav upar ddar hai ||

ਬਹੁਰਿ ਤੁਮੈ ਜਾਨਨ ਸੌ ਮਰਿ ਹੈ ॥੭॥

bahur tumai jaanan sau mar hai ||7||

'He will put bed over you and, then kill you.'(7)

ਪ੍ਰਥਮ ਕਥਾ ਤਾ ਸੋ ਯੌ ਕਹੀ ॥

pratham kathaa taa so yau kahee ||

ਖਾਟ ਡਾਰਿ ਪਤਿ ਸੌ ਸ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥

khaaT ddaar pat sau savai rahee ||

She talked to him as such and, then, setting the bed, went to sleep with her

husband.

ਜਬ ਸੋਯੋ ਤਾ ਕੌ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

jab soyo taa kau lakh paayo ||

ਦ੍ਰਿੜ ਰਸਰਨ ਕੇ ਸਾਥ ਬੰਧਾਯੋ ॥੮॥

dhiraR rasaran ke saath ba(n)dhaayo ||8||

When he went into slumber, she got up and tied him tightly with a rope.(8)

ਜਿਵਰਨ ਸਾਥ ਬਾਧਿ ਤਿਹ ਗਈ ॥

jivaran saath baadh teh giee ||

ਸੋਇ ਰਹਿਯੋ ਜੜ ਸੁਧਿ ਨ ਲਈ ॥

soi rahiyo jaR sudh na liee ||

He was tied, but he kept on sleeping and did not react.

ਖਾਟ ਤਰੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਰੋ ਹੈ ॥

khaaT tare ieh bhaat karo hai ||

ਜਾਨੁਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਿਰ੍ਹੀ ਪੈ ਸੋਹੈ ॥੯॥

jaanuk mritak sirrahee pai sohai ||9||

He was tied undemeath the bed and seemed to be a dead body.(9)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਖਾਟ ਸਾਥ ਦ੍ਰਿੜ ਬਾਧਿ ਕੈ ਔਧ ਦਿਯੋ ਉਲਟਾਇ ॥

khaaT saath dhiraR baadh kai aauadh dhiyo ulaTai ||

Tying him very hard, she toppled over the bed,

ਚੜਿ ਬੈਠੀ ਤਾ ਪਰ ਤੁਰਤੁ ਜਾਰ ਸੰਗਿ ਲਪਟਾਇ ॥੧੦॥

chaR baiThee taa par turat jaar sa(n)g lapaTai ||10||

And, taking her lover, she lay down on it.(10)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌਂ ਜਾਰ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥

bhaat bhaat teh tiray kau jaar bajai kai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲਏ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

bhaat bhaat ke aasan le banai kai ||

She revelled in making love, adopting different postures.

ਚੁੰਬਨ ਆਲਿੰਗਨ ਲੀਨੇ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥

chu(n)ban aali(n)gan leene ruch maan kai ||

ਹੋ ਤਰ ਡਾਰਿਯੋ ਜੜ ਰਹਿਯੋ ਮੋਨ ਮੁਖਿ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥੧੧॥

ho tar ddaariyo jaR rahiyo mon mukh Thaan kai ||11||

Kissing and cuddling, she satiated herself but her husband kept lying

quietly.(11)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਹਾਹਿ ਹਾਇ ਤਰ ਪਰਿਯੋ ਉਚਾਰੈ ॥

haeh hai tar pariyo uchaarai ||

ਕਹਾ ਕਰਿਯੋ ਤੈ ਪੀਰ ਹਮਾਰੈ ॥

kahaa kariyo tai peer hamaarai ||

Then he cried and said, ‘Oh, Peer, what have you done to me?’

ਤੁਮੈ ਤਯਾਗ ਮੈ ਅਨਤ ਨ ਧਾਯੋ ॥

tumai tayaag mai anat na dhaayo ||

ਜੈਸੋ ਕਿਯੋ ਤੈਸੋ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥

jaiso kiyo taiso fal paayo ||12||

The Peer responded, ‘You are tasting the fruit of your own action.’ -12

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਅਬ ਮੋਰੋ ਅਪਰਾਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥

ab moro aparaadh chhimaapan keejiyai ||

(Garoor Singh) ‘Please forgive me for my sins.

ਕਛੂ ਚੂਕ ਜੋ ਭਈ ਛਿਮਾ ਕਰਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥

kachhoo chook jo bhiee chhimaa kar leejiyai ||

‘I was misled. Please pardon me.

ਤੋਹਿ ਤਜਾਗਿ ਕਰਿ ਅਨਤ ਨ ਕਿਤਹੂੰ ਜਾਇਹੌਂ ॥

toh tayaag kar anat na kitahoo(n) jaihau ||

‘Abandoning you, I will never go (to worship) anyone else.

ਹੋ ਪੀਰ ਤੁਹਾਰੇ ਸਾਲ ਸਾਲ ਮੈ ਆਇਹੌਂ ॥੧੩॥

ho peer tuhaare saal saal mai aaihau ||13||

‘Oh, my Peer, for years to come, I will remain obedient to you.’(13)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਾਰ ਭੋਗ ਦ੍ਰਿੜ ਜਬ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥

jaar bhog dhiraR jab kar layo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਛੋਰਿ ਤਰੇ ਤੇ ਦਯੋ ॥

nirap kau chhor tare te dhayo ||

When the paramour was gratified with sex, the Raja was let loose.

ਪ੍ਰਥਮ ਮੀਤ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਨੈ ਟਾਰਿਯੋ ॥

pratham meet nij tiray nai Taariyo ||

ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਕੈ ਰਾਵ ਉਠਾਰਿਯੋ ॥੧੪॥

bahur aan kai raav uThaariyo ||14||

She bade goodbye to the friend and then asked Raja to get up.(14)

ਮੂਰਖ ਕਛੂ ਭੇਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

moorakh kachhoo bhev neh paayo ||

ਜਾਨਿਯੋ ਮੋਹਿ ਪੀਰ ਪਟਕਾਯੋ ॥

jaaniyo moh peer paTakaayo ||

The imprudent did not discern and thought that the Peer had toppled him over.

ਬੰਧਨ ਛੂਟੇ ਸੁ ਥਾਨ ਸਵਾਰਿਯੋ ॥

ba(n)dhan chhooTe su thaan savaariyo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਚਰਿਤ ਨ ਜਿਯ ਮੈ ਧਾਰਿਯੋ ॥੧੫॥

tiray kau charit na jiy mai dhaariyo ||15||

After being untied, he cleaned the place but he could not acquiesce the wife's deviousness.(15)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੩੯॥੨੭੮੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau unataaleesavo charitr samaapatam sat subham sat ||139||2783||afajoo(n)||

139th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (139)(2781)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਹਿਜਲੀ ਬੰਦਰ ਕੋ ਰਹੈ ਬਾਨੀ ਰਾਇ ਨਰੇਸ ॥

hijalee ba(n)dhar ko rahai baanee rai nares ||

Baani Raae was the Raja of the pier of Hijlee.

ਮੇਘਮਤੀ ਰਾਨੀ ਤਹਾ ਰਤਿ ਕੇ ਰਹਤ ਸੁਬੇਸ ॥੧॥

meghamatee raanee tahaa rat ke rahat subes ||1||

Megh Mati was his pretty wife.(1)

ਮਜਲਿਸਿ ਰਾਇ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ॥

majalis rai bilok kai reejh rahee tiray soi ||

The lady saw Majlis Raae and fell in love with him.

ਬੋਲਿ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਕਿਯੋ ਰਘੁਪਤਿ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਇ ॥੨॥

bol bhog taa sau kiyo raghupat karai su hoi ||2||

She invited him and, God willing, had sex with him.(2)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਾਨੀ ਰਾਇ ਜਬ ਯੌ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

baanee rai jab yau sun paayo ||

ਕੋਊ ਜਾਰ ਹਮਾਰੇ ਆਯੋ ॥

kouoo jaar hamaare aayo ||

When Baani Raae heard that a paramour had come to his house,

ਦੋਊ ਬਾਧਿ ਭੁਜਾ ਇਹ ਲੈਹੌ ॥

dhouoo baadh bhujaa ieh laihau ||

ਗਹਰੀ ਨਦੀ ਬੀਚ ਬੁਰਵੈਹੌ ॥੩॥

gaharee nadhee beech buravaihau ||3||

He decided to tie his both the legs and throw him in the stream.(3)

ਰਾਨੀ ਬਾਤ ਜਬੈ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥

raanee baat jabai sun paiee ||

ਏਕ ਗੋਹ ਕੌ ਲਯੋ ਮੰਗਾਈ ॥

ek goh kau layo ma(n)gaiee ||

When Rani learnt aboUt his determination, she got a rope,

ਬਾਧਿ ਰਸਨ ਤਾ ਸੋ ਇਕ ਲਿਯੋ ॥

baadh rasan taa so ik liyo ||

ਤਾਹਿ ਚਰਾਇ ਦਿਵਾਰਹਿ ਦਿਯੋ ॥੪॥

taeh charai dhivaareh dhiyo ||4||

She tied him and asked him to jump over the wall.(4)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤਾ ਸੋ ਰਸਨ ਬਨ੍ਹਾਇ ਕੈ ਜਾਰਹਿ ਦਯੋ ਲੰਘਾਇ ॥

taa so rasan banrahai kai jaareh dhayo la(n)ghai ||

By tying him with the rope she helped the friend to escape,

ਮੂੜ ਰਾਵ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹਿਯੋ ਸਕਿਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਪਾਇ ॥੫॥

mooR raav chakirat rahiyo sakiyo charitr na pai ||5||

And the stupid Raja did not perceive the truth.(5)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੪੦॥੨੭੮੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chaaleesavo charitr samaapatam sat subham sat ||140||2788||afajoo(n)||

140th Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the

Minister, Completed With Benediction. (140)(2786)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭਸਮਾਗਦ ਦਾਨੋ ਬਡੋ ਭੀਮ ਪੁਰੀ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥

bhasamaagadh dhaano baddo bheem puree ke maeh ||

In the city ofBhim Puree, a devil named Bhasmangad used to live,

ਤਾਹਿ ਬਰਾਬਰਿ ਭਾਸਕਰਿ ਜੁਧ ਸਮੈ ਮੋ ਨਾਹਿ ॥੧॥

taeh baraabar bhaasakar judh samai mo naeh ||1||

In fighting, there was none comparable to him.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਤਿਨ ਬਹੁ ਬੈਠਿ ਤਪਸਜਾ ਕਿਯੋ ॥

tin bahu baiTh tapasayaa kiyo ||

ਯੌਂ ਬਰਦਾਨ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥

yau baradhaan rudhr te liyo ||

He meditated for a long time and attained a boon from Shiva.

ਜਾ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਹਾਥ ਲਗਾਵੈ ॥

jaa ke sir par haath lagaavai ||

ਜਰਿ ਬਰਿ ਭਸਮ ਸੁ ਨਰ ਹੋ ਜਾਵੈ ॥੨॥

jar bar bhasam su nar ho jaavai ||2||

Any body, on whose head he placed his hand, he would be reduced to

ashes.(2)

ਤਿਨ ਗੌਰੀ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

tin gauaree ko roop nihaariyo ||

ਯਹੈ ਆਪਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

yahai aapane hiradhai bichaariyo ||

When he saw Paarbati (wife of Shiva), he thought to himself,

ਸਿਵ ਕੇ ਸੀਸ ਹਾਥ ਮੈ ਧਰਿਹੋ ॥

siv ke sees haath mai dhariho ||

ਛਿਨ ਮੈ ਯਾਹਿ ਭਸਮ ਕਰਿ ਡਰਿਹੋ ॥੩॥

chhin mai yaeh bhasam kar ddariho ||3||

‘I will put my hand on the head of Shiva and perish him in the twinkling of

eye.'(3)

ਚਿਤ ਮੈ ਇਹੈ ਚਿੰਤ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥

chit mai ihai chi(n)t kar dhaayo ||

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਬਧ ਹਿਤ ਆਯੋ ॥

mahaa rudhr ke badh hit aayo ||

With this in mind he came to kill Shiva.

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

mahaa rudhr jab nain nihaariyo ||

ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥੪॥

nij tiray ko lai sa(n)g sidhaariyo ||4||

When Shiva saw him, he, along with his wife, ran away.(4)

ਰੁਦ੍ਰ ਭਜਤ ਦਾਨੋ ਹੂੰ ਧਾਯੋ ॥

rudhr bhajat dhaano hoo(n) dhaayo ||

ਦਛਿਨ ਪੂਰਬ ਸਿਵਹਿ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥

dhachhin poorab siveh bhramaayo ||

Seeing Shiva running away, the devils gave him a chase.

ਪੁਨਿ ਪਛਿਮ ਕੋ ਹਰ ਜੂ ਧਯੋ ॥

pun pachhim ko har joo dhayo ||

ਪਾਛੇ ਲਗਿਯੋ ਤਾਹਿ ਸੋ ਗਯੋ ॥੫॥

paachhe lagiyo taeh so gayo ||5||

Shiva headed towards east and the devil followed too.(5)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਤੀਨਿ ਦਿਸਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮਿ ਰਹਿਯੋ ਠੌਰ ਨ ਪਾਯੋ ਕੋਇ ॥

teen dhisan mai bhram rahiyo Thauar na paayo koi ||

He kept roaming in three directions, but found no place to rest.

ਉਤਰ ਦਿਸਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਭਜਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਇ ॥੬॥

autar dhis ko pun bhajiyo har joo karai su hoi ||6||

Then, relying on the will of God, he ran towards North.(6)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਬ ਉਤਰ ਕੋ ਰੁਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥

jab utar ko rudhr sidhaayo ||

ਭਸਮਾਗਦ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਧਾਯੋ ॥

bhasamaagadh paachhe teh dhaayo ||

When Shiva headed for North, Bhasmangad followed too, thinking,

ਯਾ ਕੋ ਭਸਮ ਅਬੈ ਕਰਿ ਦੈਹੋ ॥

yaa ko bhasam abai kar dhaiho ||

ਛੀਨਿ ਪਾਰਬਤੀ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੈਹੋ ॥੭॥

chheen paarabatee ko tiray kaiho ||7||

‘I will reduce him to ashes and take Paarbati away.’(7)

ਪਾਰਬਤੀ ਬਾਚ ॥

paarabatee baach ||

Paarbati Talk

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਯਾ ਬੌਰਾ ਤੇ ਮੂੜ ਤੈ ਕਾ ਬਰੁ ਲਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥

yaa bauaraa te mooR tai kaa bar liyo banai ||

‘You fool, what boon have you been endowed with?

ਸਭ ਝੂਠਾ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ਲੀਨ ਅਬੈ ਪਤਿਯਾਇ ॥੮॥

sabh jhooThaa so jaaniyai leen abai patiyai ||8||

‘It is all a lie, you can test it.(8)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪ੍ਰਥਮ ਹਾਥ ਨਿਜੁ ਸਿਰ ਪਰ ਧਰੋ ॥

pratham haath nij sir par dharo ||

ਲਹਿਹੋ ਏਕ ਕੇਸ ਜਬ ਜਰੋ ॥

lahiho ek kes jab jaro ||

‘Initially try to put your hand on your head, if a couple of hair are burnt,

ਤਬ ਸਿਰ ਕਰ ਸਿਵ ਜੂ ਕੇ ਧਰਿਯੋ ॥

tab sir kar siv joo ke dhariyo ||

ਮੋ ਕੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਲੈ ਕਰਿਯੋ ॥੯॥

mo ko nij naaree lai kariyo ||9||

‘Then you put your hand on the head of Shiva and win me over.’(9)

ਯੌ ਬਚ ਦੈਤ ਸ੍ਰਵਨ ਜਬ ਕਰਿਯੋ ॥

yau bach dhait sravan jab kariyo ||

ਹਾਥ ਅਪਨੇ ਸਿਰ ਪਰ ਧਰਿਯੋ ॥

haath apane sir par dhariyo ||

When the devil heard this through his ears, he put his hand on his head.

ਛਿਨਕ ਬਿਖੈ ਮੂਰਖ ਜਰਿ ਗਯੋ ॥

chhinak bikhai moorakh jar gayo ||

ਸਿਵ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰ ਦਯੋ ॥੧੦॥

siv ko sok dhoor kar dhayo ||10||

In a flicker, the idiot was burnt and the Shiva’s distress was eliminated.(I0)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਪਾਰਬਤੀ ਦੀਨੋ ਅਸੁਰ ਜਰਾਇ ॥

as charitr kar paarabatee dheeno asur jarai ||

Through such an Chritar, Paarbati annihilated the devil,

ਫਟਕਾਚਲ ਸਿਵ ਕੇ ਸਹਿਤ ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਾਜੀ ਜਾਇ ॥੧੧॥

faTakaachal siv ke sahit bahur biraajee jai ||11||

And taking Shiva with her, she went back and ensconced in the

(legendary) mountains of Kailasha.(11)(1)

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੪੧॥੨੭੯੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau ikataaleesavo charitr samaapatam sat subham sat ||141||2799||afajoo(n)||

141st Parable of Auspicious Chritars Conversation of the Raja and the Minister, Completed With Benediction.(14136)(2797)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਹਿਰ ਬੇਸਹਰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਾਣਾਸੁਰ ਨਰੇਸ ॥

sahir besahar ke bikhai baanaasur nares ||

Bana Soor was the Raja of the city of Bushehar,

ਦੇਸ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਝੁਕੇ ਜਨੁਕ ਦੁਤਿਯ ਅਲਿਕੇਸ ॥੧॥

dhes dhes esavair jhuke januk dhutiy alikes ||1||

And the rulers of all the other countries, revered him as Almighty, and

bowed to him.(1)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋਗ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥

jog matee taa kee paTaraanee ||

ਸੁੰਦਰ ਭਵਨ ਤੀਨ ਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥

su(n)dhar bhavan teen hoo(n) jaanee ||

His principal Rani followed the theology of yoga; she was exceptionally beautiful.

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਸ ਸੋਹੈ ॥

joban jeb adhik tis sohai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਜਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥

sur nar jachh bhuja(n)gan mohai ||2||

Her youthfulness was very much savoured by all; the gods, the devils,

Jachh and Bhujangs. (2)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਊਖਾ ਨਾਮਾ ਕੰਨਿਕਾ ਉਪਜਤ ਭਈ ਅਪਾਰ ॥

uookhaa naamaa ka(n)nikaa upajat bhiee apaar ||

She gave birth to a girl named Ukha,

ਲਾਜ ਸੀਲ ਸੁਭ ਸਕੁਚ ਬ੍ਰਤ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਕਿਯ ਕਰਤਾਰ ॥੩॥

laaj seel subh sakuch brat nij kar kiy karataar ||3||

Who was serene and was endowed with charm.(3)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਬਿਰਾਜਈ ॥

taa ko roop anoop saroop biraajiee ||

She was bestowed with pleasant features.

ਸੁਰ ਨਰ ਜਛ ਭੁਜੰਗਨ ਕੋ ਮਨੁ ਲਾਜਈ ॥

sur nar jachh bhuja(n)gan ko man laajiee ||

The devils, the gods, Jachh, and Bhujang, all felt modest before her.

ਤਾ ਕੋ ਕੋਰ ਕਟਾਛ ਬਿਲੋਕਨ ਪਾਇਯੈ ॥

taa ko kor kaTaachh bilokan paiyai ||

If some one saw her with his own eyes,

ਹੋ ਬਿਨ ਦੀਨੋ ਹੀ ਦਾਮਨ ਸਦਾ ਬਿਕਾਇਯੈ ॥੪॥

ho bin dheeno hee dhaaman sadhaa bikaiyai ||4||

He would feel sold to her without any monetary gain (an unpaid slave).(4)

ਨੈਨ ਹਰਨ ਸੇ ਸਯਾਮ ਬਿਸਿਖ ਜਾਨੁਕ ਬਢਿਯਾਰੇ ॥

nain haran se sayaam bisikh jaanuk baddiyaare ||

Her black eyes were epitome of the eyes of the deer,

ਸੁਭ ਸੁਹਾਗ ਤਨ ਭਰੇ ਚਾਰੁ ਸੋਭਿਤ ਕਜਰਾਰੇ ॥

subh suhaag tan bhare chaar sobhit kajaraare ||

And they looked more attractive with eye-lasher in them.

ਕਮਲ ਹੇਰਿ ਛਬਿ ਲਜੈ ਦਿਪਤ ਦਾਮਨ ਕੁਰਰਾਵੈ ॥

kamal her chhab lajai dhipat dhaaman kuraraavai ||

ਹੋ ਬਨ ਬਨ ਭਰਮੈ ਬਿਹੰਗ ਆਜੁ ਲਗਿ ਅੰਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥੫॥

ho ban ban bharamai biha(n)g aaj lag a(n)t na paavai ||5||

The Lotus-flower and the shine of the lightning looked humble before her.

ਜਨੁਕ ਪਖਰਿਆ ਤੁਰੈ ਜਨੁਕ ਜਮਧਰ ਸੀ ਸੋਹੈ ॥

januk pakhariaa turai januk jamadhar see sohai ||

ਖੜਗ ਬਾਢਿ ਜਨੁ ਧਰੇ ਪੁਹਪ ਨਰਗਿਸਿ ਤਟ ਕੋ ਹੈ ॥

khaRag baadd jan dhare puhap naragis taT ko hai ||

ਜਨੁਕ ਰੈਨਿ ਕੇ ਜਗੇ ਹੇਰਿ ਹਰ ਨਿਜ ਛਬਿ ਹਾਰੇ ॥

januk rain ke jage her har nij chhab haare ||

ਹੋ ਬਾਲਿ ਤਿਹਾਰੇ ਨੈਨ ਜਨੁਕ ਦੋਊ ਮਤਵਾਰੇ ॥੬॥

ho baal tihaare nain januk dhouoo matavaare ||6||

ਚੁੰਚਰੀਟ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਭਏ ਅਬ ਲਗੇ ਦਿਵਾਨੇ ॥

chu(n)chareeT chhab her bhe ab lage dhivaane ||

The pied wagtails had become mad on seeing her.

ਮ੍ਰਿਗ ਅਬ ਲੌ ਬਨ ਬਸਤ ਬਹੁਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਨ ਸਿਧਾਨੇ ॥

mirag ab lau ban basat bahur gireh kau na sidhaane ||

The deer kept on roaming around in the jungle for her sight.

ਤਪੀਸਨ ਦੁਤਿ ਕੌ ਹੇਰਿ ਜਟਨ ਕੋ ਜੂਟ ਛਕਾਯੋ ॥

tapeesan dhut kau her jaTan ko jooT chhakaayo ||

The ascetics turned into celibates, for not getting her to yield.

ਹੋ ਭ੍ਰਮਤ ਪੰਖੇਰੂ ਗਗਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥੭॥

ho bhramat pa(n)kheroo gagan prabhaa ko paar na paayo ||7||

The birds were always looking for her.(7)

ਤਾ ਕੌ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਬਿਧਾਤੈ ਜੋ ਰਚਿਯੋ ॥

taa kau roop anoop bidhaatai jo rachiyo ||

ਰੂਪ ਚਤੁਰਦਸ ਲੋਗਨ ਕੌ ਯਾ ਮੈ ਗਚਿਯੋ ॥

roop chaturadhas logan kau yaa mai gachiyo ||

ਜੋ ਕੋਊ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਿਲੋਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥

jo kouoo dhev adhev bilokai jai kai ||

ਹੋ ਗਿਰੈ ਮੂਰਛਨਾ ਖਾਇ ਧਰਨਿ ਪਰ ਆਇ ਕੈ ॥੮॥

ho girai moorachhanaa khai dharan par aai kai ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਸਹਸ੍ਰਬਾਹੁ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤਾ ਜਾ ਕੋ ਬੀਰਜ ਅਪਾਰ ॥

sahasrabaahu taa ko pitaa jaa ko beeraj apaar ||

Sehas Bahu was her father,

ਬਾਹੁ ਸਹਸ ਆਯੁਧ ਧਰੇ ਜਨੁ ਦੂਜੋ ਕਰਤਾਰ ॥੯॥

baahu sahas aayudh dhare jan dhoojo karataar ||9||

And thousands of arms and weapons were under his command.(9)

ਛਿਤ ਕੇ ਜਿਤੇ ਛਿਤੇਸ ਸਭ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਿਯਨ ਘਾਇ ॥

chhit ke jite chhites sabh badde chhatirayan ghai ||

Annihilating many heroes, he had subdued many kings.

ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੌ ਦਛਿਨਾ ਦਈ ਭੂਰਿ ਗਾਇ ਸੈ ਦਾਇ ॥੧੦॥

bipran kau dhachhinaa dhiee bhoor gai sai dhai ||10||

He had been benevolent to Brahmin priests and gave out many cows in

charity.(10)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜਾ ਕੌ ਖੰਡ ਡੰਡ ਨਿਤਿ ਭਰੈ ॥

jaa kau kha(n)dd dda(n)dd nit bharai ||

ਤੇ ਸਿਵ ਕੀ ਪੂਜਾ ਨਿਤਿ ਕਰੈ ॥

te siv kee poojaa nit karai ||

The Rajas of all the regions paid him taxes. He was the devotee of Shiva.

ਏਕ ਦਿਵਸ ਪਸੁਰਾਟ ਰਿਝਾਯੋ ॥

ek dhivas pasuraaT rijhaayo ||

ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਮਾਗਯੋ ਮੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੧॥

tumal judh maagayo mukh paayo ||11||

He asked for a boon from Shiva, which could win him a big war.(11)

ਸਿਵ ਬਾਚ ॥

siv baach ||

Shiva Talk

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਜਬ ਤੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਧਰਨਿ ਧੁਜਾ ਪਰੈਗੀ ਆਨ ॥

jab tere gireh te dharan dhujaa paraigee aan ||

‘When flag falls down on ground in your house,

ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਤਬ ਹੀ ਭਯੋ ਲੀਜੌਂ ਸਮਝਿ ਸੁਜਾਨਿ ॥੧੨॥

tumal judh tab hee bhayo leejau samajh sujaan ||12||

‘Then you take it that a fearful war is going to break,’(12)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਸੋਵਤ ਸੁਤਾ ਸੁਪਨ ਯੌਂ ਪਾਯੋ ॥

sovat sutaa supan yaua(n) paayo ||

ਜਾਨੁਕ ਮੈਨ ਰੂਪ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥

jaanuk main roop dhar aayo ||

His sleeping daughter had such dream, which made her feel that the Cupid had come down,

ਤਾਹਿ ਛੋਰਿ ਤਾ ਕੋ ਸੁਤ ਬਰਿਯੋ ॥

taeh chhor taa ko sut bariyo ||

ਨਗਰ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਚਿਤਵਨ ਕਰਿਯੋ ॥੧੩॥

nagar dhavaiaarikaa chitavan kariyo ||13||

And by Ignoring the Cupid she had attained his son, who had been living

in Dwarka.(13)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਮਕ ਪਰੀ ਅਬਲਾ ਤਬੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਯਾ ਕੇ ਸੰਗ ॥

chamak paree abalaa tabai preet piyaa ke sa(n)g ||

Dreaming about her infatuation with her lover, she abruptly got up.

ਪੁਲਿਕ ਪਸੀਜਤ ਤਨ ਭਯੋ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥੧੪॥

pulik paseejat tan bhayo bireh bikal bhayo a(n)g ||14||

With dream of love she sweated and all the parts of her body ached.(14)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਪਿਯ ਪਿਯ ਉਠ ਅਬਲਾਹਿ ਉਚਰੀ ॥

piy piy uTh abalaeh ucharee ||

ਛਿਤ ਗਿਰਿ ਗਈ ਦਾਤਨੀ ਪਰੀ ॥

chhit gir giee dhaatanee paree ||

Shouting, ‘My love, my love,’ she fell down and became unconscious.

ਤਬ ਸਖਿਯਨ ਤਿਹ ਲਯੋ ਉਚਾਈ ॥

tab sakhiyan teh layo uchaiee ||

ਰੇਖਾ ਚਿਤ੍ਰ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥੧੫॥

rekhaa chitr kathaa sun paiee ||15||

Then her friends lifted her and Rekha Chi tar listened to all her story (dream).(15)

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

Savaiyya

ਘੂਮਤ ਨੈਨ ਖੁਮਾਰੀ ਸੀ ਮਾਨਹੁ ਗੂੜ ਅਗੂੜਨ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥

ghoomat nain khumaaree see maanahu gooR agooRan bhedh bataavai ||

(Rekha Chitar to one of Ukha’s friend) ‘She is brimming with love and the

secret in her, which she cannot describe.

ਤਾਪ ਚੜੀ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਕੌ ਸਖੀ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਕਿਯੋ ਨ ਸੁਹਾਵੈ ॥

taap chaRee teh ko tan kau sakhee haar si(n)gaar kiyo na suhaavai ||

‘She has got love-fever and detests the adornments.

ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਤੇਰੀ ਦਸਾ ਕਹਿ ਮੁਹਿ ਨ ਆਵੈ ॥

beg chalo sun bain balai liau teree dhasaa keh muh na aavai ||

‘She told me to go away as she could not describe her condition.

ਪੀਯ ਕੀ ਪੀਰ ਕਿ ਪੀਰ ਕਛੂ ਨਿਰਖੋ ਪਲ ਮੈ ਕਿ ਮਰਿਯੋ ਬਚਿ ਆਵੈ ॥੧੬॥

peey kee peer k peer kachhoo nirakho pal mai k mariyo bach aavai ||16||

‘Either she is suffering due to lover’s separation, or some thing else. ‘I cannot say whether she will live or die.(16)

ਬੋਲਤ ਹੋ ਮਤਵਾਰੇ ਜਯੋ ਮਾਨਨਿ ਡਾਰਤ ਆਂਖਨਿ ਤੇ ਜਲ ਜੈਹੈ ॥

bolat ho matavaare jayo maanan ddaarat aa(n)khan te jal jaihai ||

‘She speaks like captivated person.

ਘੋਰਿ ਹਲਾਹਲ ਆਜੁ ਪਿਯੈ ਨਹਿ ਕਾਸੀ ਬਿਖੈ ਕਰਵਤ੍ਰਹਿ ਲੈਹੈ ॥

ghor halaahal aaj piyai neh kaasee bikhai karavatreh laihai ||

‘It appears she has taken poison or is under a saw in Kanshi over her

head.

ਜਾਨਤ ਹੋ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਿ ਸਖੀ ਸਭ ਹੀ ਪਟ ਫਾਰਿ ਅਤੀਤਨਿ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥

jaanat ho gireh chhaadd sakhee sabh hee paT faar ateetan havaihai ||

'I think she will leave her home and become a nun.

ਲੇਹੁ ਬਿਲੋਕਿ ਪਿਯਾਰੀ ਕੋ ਆਨਨ ਊਖ ਕਲਾ ਮਰਿਗੇ ਦੁਖੁ ਪੈਹੈ ॥੧੭॥

leh bilok piyaaree ko aanan uookh kalaa marige dhukh paihai ||17||

'Come and have a vision of your beloved otherwise Ukha Kala will die and

you will be afflicted too.’(17)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖਾ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਹਿਤੂ ਹੇਤ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥

chitr rekhaa sun e bachan hitoo het dhukh pai ||

Chitar Rekha, after listening, became very concerned.

ਪਵਨ ਡਾਰਿ ਪਾਛੇ ਚਲੀ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚੀ ਜਾਇ ॥੧੮॥

pavan ddaar paachhe chalee tahaa pahoo(n)chee jai ||18||

She flew like the wind and reached there.(18)

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ਜਾਇ ਕੈ ॥

taa ko roop bilokiyo jab hee jai kai ||

ਹਿਤੂ ਹੇਤੁ ਗਿਰਿ ਪਰੀ ਧਰਨਿ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ਕੈ ॥

hitoo het gir paree dharan dhukh pai kai ||

When she reached there, looking at her condition she fell flat.

ਯਾਹਿ ਸਖੀ ਜਿਹਿ ਬਿਧਿ ਸੌ ਪਿਯਹਿ ਮਿਲਾਇਯੈ ॥

yaeh sakhee jeh bidh sau piyeh milaiyai ||

(In her mind) ‘I must strive to make her meet her lover,

ਹੌ ਜੌਨ ਸੁਪਨਿਯੈ ਲਹਿਯੋ ਵਹੈ ਲੈ ਆਇਯੈ ॥੧੯॥

hau jauan supaniyai lahiyo vahai lai aaiyai ||19||

‘By bringing in the person she had seen in the dream.’(19)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਿਤ੍ਰਕਲਾ ਧੌਲਹਰ ਉਸਾਰਿਸ ॥

chitrakalaa dhaualahar usaaris ||

ਚੌਦਹ ਭਵਨ ਤਹਾ ਲਿਖਿ ਡਾਰਿਸ ॥

chauadheh bhavan tahaa likh ddaaris ||

Then Chitar Kala built a castle and all round she drew (drawings of) the

fourteen regions.

ਦੇਵ ਦੈਤ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਨਾਏ ॥

dhev dhait teh Thauar banaae ||

ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁਹਾਏ ॥੨੦॥

ga(n)dhrab jachh bhuja(n)g suhaae ||20||

She sketched the devils, the gods and Gandharabh Jachh.(20)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜੇ ਤਹ ਸਭ ਲਿਖੇ ਬਨਾਇ ॥

dhes dhes ke es je teh sabh likhe banai ||

She carved there all the rulers ofthe world including,

ਰੋਹਣੇਹ ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਸੁਤ ਹਰਿ ਆਦਿਕ ਜਦੁਰਾਇ ॥੨੧॥

rohaneh pradhuman sut har aadhik jadhurai ||21||

Balbhadar, and Anuradh and Krishna, the sons ofParduman.(21)

ਚੌਂਦਹ ਪੁਰੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਸਮਝਾਹਿ ॥

chauadheh puree banai kai taeh kahiyo samajhaeh ||

After creating there, fourteen fairies, she suggested her,

ਤੁਮਰੋ ਜਿਯਬ ਉਪਾਇ ਮੈ ਕੀਯੋ ਬਿਲੋਕਹੁ ਆਇ ॥੨੨॥

tumaro jiyab upai mai keeyo bilokahu aai ||22||

'I have devised the means for your survival, come and see yourself.'(22)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਦੇਵ ਦਿਖਾਇ ਦੈਤ ਦਿਖਰਾਏ ॥

dhev dhikhai dhait dhikharaae ||

ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਹਿਰਾਏ ॥

ga(n)dhrab jachh bhuja(n)g hiraae ||

ਪੁਨਿ ਕੈਰਵ ਕੇ ਕੁਲਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥

pun kairav ke kuleh dhikhaayo ||

ਤਿਨਹਿ ਬਿਲੌਕਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੩॥

tineh bilauakin tiray sukh paayo ||23||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚੌਦਹਿ ਪੁਰੀ ਬਿਲੋਕ ਕਰਿ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥

chauadheh puree bilok kar tahaa pahoo(n)chee aai ||

After looking at fourteen fairies she (Ukha) reached there,

ਜਹ ਸਭ ਜਦੁ ਕੁਲ ਕੇ ਸਹਿਤ ਸੋਭਿਤ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਰਾਇ ॥੨੪॥

jeh sabh jadh kul ke sahit sobhit sree jadhurai ||24||

Where all the members of Jadav family, including Krishna, were sitting.(24)

ਪ੍ਰਥਮ ਲਾਗਿਲੀ ਕੌ ਨਿਰਖਿ ਪੁਨਿ ਨਿਰਖੇ ਜਦੁਰਾਇ ॥

pratham laagilee kau nirakh pun nirakhe jadhurai ||

First she saw Balbhadar and then Krishna.

ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਯ ਪਾਇਨ ਪਰੀ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਠਹਰਾਇ ॥੨੫॥

havai prasa(n)nay pain paree jagat guroo Thaharai ||25||

She was appeased and, believing them to be the gurus of the world, bent

and paid her obeisance.(25)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ਜਾਈ ॥

bahur pradhuman nihaariyo jaiee ||

ਲਜਤ ਨਾਰਿ ਨਾਰੀ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥

lajat naar naaree nihuraiee ||

Then she saw Parduman and, modestly, bent her head in reverence.

ਤਾ ਕੋ ਪੂਤ ਬਿਲੋਕਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥

taa ko poot bilokiyo jab hee ||

ਮਿਟਿ ਗਯੋ ਸੋਕ ਦੇਹ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ॥੨੬॥

miT gayo sok dheh ko sabh hee ||26||

But when she saw his son, Anuradh, she felt all her affliction

eradicated.(26)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਮੁਖ ਕਹਿ ਉਠੀ ਸਖਿਯਹਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ॥

dha(n)nay dha(n)nay mukh keh uThee sakhiyeh sees jhukai ||

With praises, she thanked her friend.

ਜੋ ਸੁਪਨੇ ਭੀਤਰ ਲਹਿਯੋ ਸੋਈ ਦਯੋ ਦਿਖਾਇ ॥੨੭॥

jo supane bheetar lahiyo soiee dhayo dhikhai ||27||

‘What I saw in dream, I perceived it vividly.(27)

ਚੌਦਹ ਪੁਰੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਪਿਯ ਕੋ ਦਰਸ ਦਿਖਾਇ ॥

chauadheh puree banai kai piy ko dharas dhikhai ||

‘Taking me through fourteen regions, you have shown me every thing.

ਚਿਤ੍ਰ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਲਿਖਿਯੋ ਸੋ ਮੈ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ॥੨੮॥

chitr bikhai jeh bidh likhiyo so mai dheh milai ||28||

‘Now you must make me to meet him in reallife.’(28)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖ ਜਬ ਯੌ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

chitr rekh jab yau sun paiee ||

ਪਵਨ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਤਿਤ ਧਾਈ ॥

pavan roop havai kai tit dhaiee ||

Acquiescing to her requests, she manifested herself as air,

ਦ੍ਵਾਰਕਾਵਤੀ ਬਿਲੋਕਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥

dhavaiaarakaavatee bilokiyo jab hee ||

ਚਿਤ ਕੌ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਭਯੋ ਸਭ ਹੀ ॥੨੯॥

chit kau sok dhoor bhayo sabh hee ||29||

And felt relieved reaching Dwarakpuree.(29)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਚਿਤ੍ਰ ਕਲਾ ਤਹ ਜਾਇ ਕੈ ਕਹੇ ਕੁਅਰ ਸੋ ਬੈਨ ॥

chitr kalaa teh jai kai kahe kuar so bain ||

Chitar Kala communicated to the prince, Anuradh, ‘The damsel from high

up mountains, spell bound by your eyes, has come to see you.

ਗਿਰਿ ਬਾਸਿਨ ਬਿਰਹਨਿ ਭਈ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹਾਰੇ ਨੈਨ ॥੩੦॥

gir baasin birahan bhiee nirakh tihaare nain ||30||

‘Yearning to meet you, she has become desperate.’(30)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਲਾਲ ਕਰੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਪਯਾਨੋ ॥

laal karo teh Thauar payaano ||

ਜੌਨ ਦੇਸ ਮੈ ਤੁਮੈ ਬਖਾਨੋ ॥

jauan dhes mai tumai bakhaano ||

(Ukha) ‘My love, you come with me to the region, wherever I tell you go,

ਚੜਿ ਬਿਵਾਨ ਮੈ ਤਹਾ ਸਿਧਰਿਯੈ ॥

chaR bivaan mai tahaa sidhariyai ||

ਧਾਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹਮਾਰੋ ਕਰਿਯੈ ॥੩੧॥

dhaam pavitr hamaaro kariyai ||31||

‘Come flying on a bibaan (flying chariot) and make my place pious.’(31)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਅਨਰੁਧ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਤਹ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥

anarudh sun aaise bachan teh te kiyo payaan ||

Harkening to the plea, Anuradh agreed to accompany,

ਬਹਰ ਬੇਸਹਰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚਿਯੋ ਆਨਿ ॥੩੨॥

bahar besahar ke bikhai tahaa pahoo(n)chiyo aan ||32||

And commenced journey to the city of Bushehar.(32)

ਜੋ ਪਯਾਰੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਸਯੋ ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਵੈ ਕੋਇ ॥

jo payaaro chit mai basayo taeh milaavai koi ||

ਤਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੀਜਿਯੈ ਦਾਸਨ ਦਾਸੀ ਹੋਇ ॥੩੩॥

taa kee sevaa keejiyai dhaasan dhaasee hoi ||33||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

Arril

ਕਹੌ ਤ ਦਾਸੀ ਹੋਇ ਨੀਰ ਗਗਰੀ ਭਰਿ ਲ੍ਯਾਊ ॥

kahau ta dhaasee hoi neer gagaree bhar layaauoo ||

(Ukha to her friend) 'If you command, I will become your slave and fetch

pitcher of water for you.

ਕਹੋ ਤਾ ਬੀਚ ਬਜਾਰ ਦਾਮ ਬਿਨੁ ਦੇਹ ਬਿਕਾਊ ॥

kaho taa beech bajaar dhaam bin dheh bikaauoo ||

‘If you command, I can sell myself for money in the bazaar.

ਭ੍ਰਿਤਨ ਭ੍ਰਿਤਨੀ ਹੋਇ ਕਹੌ ਕਾਰਜ ਸੋਊ ਕੈਹੌ ॥

bhiratan bhiratanee hoi kahau kaaraj souoo kaihau ||

‘If you like, you may hand me over to some body in the alms.

ਹੋ ਤਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੈ ਸਖੀ ਆਜੁ ਸਾਜਨ ਕਹ ਪੈਹੌ ॥੩੪॥

ho tavaprasaadh mai sakhee aaj saajan keh paihau ||34||

‘Because, due to your endeavour, I have gained my lover.(34)

ਤਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੈ ਸਖੀ ਆਜੁ ਸਾਜਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥

tavaprasaadh mai sakhee aaj saajan ko paayo ||

‘My friend, through your benevolence, I have achieved my sweetheart.

ਤਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਨਿ ਹਿਤੂ ਸੋਕ ਸਭ ਹੀ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥

tavaprasaadh sun hitoo sok sabh hee bisaraayo ||

‘Through your kindness, I have shed all my distress.

ਤਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰ ਭੋਗ ਭਾਵਤ ਮਨ ਕਰਿਹੌਂ ॥

tavaprasaadh sun mitr bhog bhaavat man karihau ||

‘Through your generosity, I will enjoy profound lovemaking.

ਹੋ ਪੁਰੀ ਚੌਦਹੂੰ ਮਾਝ ਚੀਨਿ ਸੁੰਦਰ ਪਤਿ ਬਰਿਹੌਂ ॥੩੫॥

ho puree chauadhahoo(n) maajh cheen su(n)dhar pat barihau ||35||

‘And in all the fourteen regions, I have acquired an handsome mate.’(35)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਐਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿ ਕਰਿ ਮਿਤਵਹਿ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

aaise bachan uchaar kar mitaveh liyo bulai ||

Then she called the mate,

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਿਯ ਮਨ ਭਾਵਤ ਲਪਟਾਇ ॥੩੬॥

bhaat bhaat ke bhog kiy man bhaavat lapaTai ||36||

And gratified herself by making-love adopting many positions.(36)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਆਸਨ ਚੌਰਾਸੀ ਹੂੰ ਲਏ ॥

aasan chauaraasee hoo(n) le ||

ਚੁੰਬਨ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਦਏ ॥

chu(n)ban bhaat bhaat so dhe ||

Emoploying eighty-four poses, she kissed him variably.

ਅਤਿ ਰਤਿ ਕਰਤ ਰੈਨਿ ਬੀਤਾਈ ॥

at rat karat rain beetaiee ||

ਊਖਾ ਕਾਲ ਪਹੂੰਚਿਯੋ ਆਈ ॥੩੭॥

uookhaa kaal pahoo(n)chiyo aaiee ||37||

Whole night she spent love-making and Ukha realized only when it

dawned.(37)

ਭੋਰ ਭਈ ਘਰ ਮੀਤਹਿ ਰਾਖਿਯੋ ॥

bhor bhiee ghar meeteh raakhiyo ||

ਬਾਣਾਸੁਰ ਸੋ ਪ੍ਰਗਟਿ ਨ ਭਾਖਿਯੋ ॥

baanaasur so pragaT na bhaakhiyo ||

She kept the friend whole night in her house but Bana Soor Raja had no

knowledge.

ਤਬ ਲੌ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਗਿਰਿ ਗਈ ॥

tab lau dhujaa badhee gir giee ||

ਤਾ ਕੋ ਚਿਤ ਚਿੰਤਾ ਅਤਿ ਭਈ ॥੩੮॥

taa ko chit chi(n)taa at bhiee ||38||

In the meantime the flag fell and the Raja became very apprehensive.(38)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਸੂਰਾ ਸਭੈ ਬੁਲਾਇ ॥

bhaat bhaat ke sasatr lai sooraa sabhai bulai ||

He gathered all the fighters along with their weapons.

ਸਿਵ ਕੋ ਬਚਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ਤਹਾ ਪਹੂਚਿਯੋ ਆਇ ॥੩੯॥

siv ko bachan sa(n)bhaar kai tahaa pahoochiyo aai ||39||

Remembering Shiva’s prophesy, they were mobilised there.(39)

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupaee

ਜੋਰ ਅਨੀ ਰਾਜਾ ਇਤਿ ਆਯੋ ॥

jor anee raajaa it aayo ||

ਉਤ ਇਨ ਮਿਲਿ ਕੈ ਕੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥

aut in mil kai kel machaayo ||

Whereas the Raja was busy in mustering army, they (Ukha and the lover)

were, together, revelling in sex.

ਚੌਰਾਸਿਨ ਆਸਨ ਕਹ ਲੇਹੀ ॥

chauaraasin aasan keh lehee ||

ਹਸਿ ਹਸਿ ਦੋਊ ਅਲਿੰਗਨ ਦੇਹੀ ॥੪੦॥

has has dhouoo ali(n)gan dhehee ||40||

Employing eighty-four position they were rejoicing sexually.(40)

ਕੇਲ ਕਰਤ ਦੁਹਿਤਾ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥

kel karat dhuhitaa lakh paiee ||

ਜਾਗਜੋ ਕ੍ਰੋਧ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੇ ਰਾਈ ॥

jaagayo krodh nirapan ke raiee ||

When the Raja saw the girl frolicking in lovemaking,

ਅਬ ਹੀ ਇਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਗਹਿ ਲੈਹੈਂ ॥

ab hee in dhuhoo(n)an geh laihai(n) ||

ਮਾਰਿ ਕੂਟਿ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠੈਹੈਂ ॥੪੧॥

maar kooT jam lok paThaihai(n) ||41||

He planned to beat them up and send them to the domain of death.(41)

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

Dohira

ਊਖਾ ਨਿਜੁ ਪਿਤੁ ਕੇ ਨਿਰਖਿ ਨੈਨ ਰਹੀ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥

uookhaa nij pit ke nirakh nain rahee nihurai ||

On seeing, her father has arrived, she put her eyes down in shame. And

said (to the lover),

ਕਰਿਯੈ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ਅਬ ਲੀਜੈ ਮੀਤ ਬਚਾਇ ॥੪੨॥

kariyai kachhoo upai ab leejai meet bachai ||42||

‘Please think of some remedy to save our honour.’(42)

ਉਠਿ ਅਨਰੁਧ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਹਾਥ ॥

auTh anarudh Thaaddo bhayo dhanukh baan lai haath ||

Anuradh got up and took his bow and arrows in his hand.

ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਭਟ ਝਟਪਟ ਕਟੇ ਅਮਿਤ ਬਿਕਟ ਬਲ ਸਾਥ ॥੪੩॥

pragaT subhaT jhaTapaT kaTe amit bikaT bal saath ||43||

He cut off many imperishable brave fighter.(143)

ਭੁਜੰਦ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)dh chha(n)dh ||

ਪਰਿਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜੋ ਮਹਾ ਜੁਧ ਮਚਿਯੋ ॥

pariyo loh gaaRo mahaa judh machiyo ||

ਲਏ ਪਾਰਬਤੀ ਪਾਰਬਤੀ ਨਾਥ ਨਚਿਯੋ ॥

le paarabatee paarabatee naath nachiyo ||

ਗਹੇ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸਭੈ ਸੂਰ ਧਾਏ ॥

gahe sool saithee sabhai soor dhaae ||

ਮਹਾਕੋਪ ਕੈ ਤੁੰਦ ਬਾਜੀ ਨਚਾਏ ॥੪੪॥

mahaakop kai tu(n)dh baajee nachaae ||44||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੇਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਨਿਬਲ ਤਹ ਕੀਨੇ ॥

kete prabal nibal teh keene ||

ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਕੇਤੇ ਰਿਪੁ ਲੀਨੇ ॥

jeet jeet kete rip leene ||

ਕੇਤੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਭਟ ਭਏ ॥

kete bin praanan bhaT bhe ||

ਰਹਿ ਰਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਥ ਹੀ ਗਏ ॥੪੫॥

reh reh sasatr saath hee ge ||45||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਕਰੀ ਕ੍ਰੋਰਿ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਕੋਟਿ ਕੂਟੇ ॥

karee kror maare rathee koT kooTe ||

ਕਿਤੇ ਸ੍ਵਾਰ ਘਾਏ ਫਿਰੈ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥

kite savaiaar ghaae firai baaj chhooTe ||

ਕਿਤੇ ਛਤ੍ਰ ਛੇਕੇ ਕਿਤੇ ਛਤ੍ਰ ਤੋਰੇ ॥

kite chhatr chheke kite chhatr tore ||

ਕਿਤੇ ਬਾਧਿ ਲੀਨੇ ਕਿਤੇ ਛੈਲ ਛੋਰੇ ॥੪੬॥

kite baadh leene kite chhail chhore ||46||

ਕਿਤੇ ਭੀਰੁ ਭਾਜੇ ਕਿਤੇ ਕੋਪਿ ਢੂਕੇ ॥

kite bheer bhaaje kite kop ddooke ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੂਕੇ ॥

chahoo(n) or te maar hee maar kooke ||

ਲਏ ਬਾਹੁ ਸਾਹੰਸ੍ਰ ਸੋ ਸਸਤ੍ਰ ਭਾਰੇ ॥

le baahu saaha(n)sr so sasatr bhaare ||

ਚਲਿਯੋ ਕੋਪਿ ਕੈ ਰਾਜ ਬਾਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥੪੭॥

chaliyo kop kai raaj baaje nagaare ||47||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੁਧ ਭਯੇ ਕਹ ਲੌ ਗਨੋ ਇਤੀ ਨ ਆਵਤ ਸੁਧਿ ॥

judh bhaye keh lau gano itee na aavat sudh ||

ਘਾਇਨ ਕੈ ਘਾਇਲ ਭਏ ਬਾਧਿ ਲਯੋ ਅਨਰੁਧ ॥੪੮॥

ghain kai ghail bhe baadh layo anarudh ||48||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਊਖਾ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab uookhaa aaise sun paiee ||

ਲੀਨੇ ਮੋਰ ਬਾਧਿ ਸੁਖਦਾਈ ॥

leene mor baadh sukhadhaiee ||

ਤਬ ਰੇਖਾ ਕਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇਸ ॥

tab rekhaa keh bol paThais ||

ਨਗਰ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਇਸ ॥੪੯॥

nagar dhavaiaarikaa bahur paThais ||49||

ਚਲੀ ਚਲੀ ਜੈਯਹੁ ਤੁਮ ਤਹਾ ॥

chalee chalee jaiyahu tum tahaa ||

ਬੈਠੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸ੍ਯਾਮ ਘਨ ਜਹਾ ॥

baiThe kirasan sayaam ghan jahaa ||

ਦੈ ਪਤਿਯਾ ਪਾਇਨ ਪਰਿ ਰਹਿਯਹੁ ॥

dhai patiyaa pain par rahiyahu ||

ਹਮਰੀ ਕਥਾ ਛੋਰਿ ਤੇ ਕਹਿਯਹੁ ॥੫੦॥

hamaree kathaa chhor te kahiyahu ||50||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਹਮਾਰੀ ਰਛਾ ਕੀਜਿਯੈ ॥

dheenaa naath hamaaree rachhaa keejiyai ||

ਯਾ ਸੰਕਟ ਕੋ ਕਾਟਿ ਆਇ ਕਰਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥

yaa sa(n)kaT ko kaaT aai kar dheejiyai ||

ਪਰਿਯੋ ਬੰਦ ਤੇ ਪੌਤ੍ਰਹਿ ਅਬੈ ਛੁਰਾਇਯੈ ॥

pariyo ba(n)dh te pauatreh abai chhuraiyai ||

ਹੋ ਤਬ ਆਪਨ ਕਹ ਦੀਨੁ ਧਰਨ ਕਹਾਇਯੈ ॥੫੧॥

ho tab aapan keh dheen dharan kahaiyai ||51||

ਪ੍ਰਥਮ ਬਕੀ ਕੋ ਮਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਗੁਲਾਸੁਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥

pratham bakee ko maar bahur bagulaasur maariyo ||

ਸਕਟਾਸੁਰ ਕੇਸਿਯਹਿ ਕੇਸ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥

sakaTaasur kesiyeh kes geh ka(n)s pachhaariyo ||

ਆਘਾਸੁਰ ਤ੍ਰਿਣਵਰਤ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਬਿਦਾਰੇ ॥

aaghaasur tiranavarat musaT cha(n)ddoor bidhaare ||

ਹੋ ਲੀਜੈ ਹਮੈ ਬਚਾਇ ਸਕਲ ਹਮ ਸਰਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥੫੨॥

ho leejai hamai bachai sakal ham saran tihaare ||52||

ਮਧੁ ਕੌ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਮੁਰ ਮਰਦਨ ਕੀਨੋ ॥

madh kau pratham sa(n)ghaar bahur mur maradhan keeno ||

ਦਾਵਾਨਲ ਤੇ ਰਾਖਿ ਸਕਲ ਗੋਪਨ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥

dhaavaanal te raakh sakal gopan ko leeno ||

ਮਹਾ ਕੋਪਿ ਕਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਬੈ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ॥

mahaa kop kar i(n)dhr jabai barakhaa barakhaiee ||

ਹੋ ਤਿਸੀ ਠੌਰ ਤੁਮ ਆਨ ਭਏ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹਾਈ ॥੫੩॥

ho tisee Thauar tum aan bhe birajanaath sahaiee ||53||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਹ ਸਾਧਨ ਸੰਕਟ ਬਨੈ ਤਹ ਤਹ ਲਏ ਬਚਾਇ ॥

jeh saadhan sa(n)kaT banai teh teh le bachai ||

ਅਬ ਹਮਹੋ ਸੰਕਟ ਬਨਿਯੋ ਕੀਜੈ ਆਨਿ ਸਹਾਇ ॥੫੪॥

ab hamaho sa(n)kaT baniyo keejai aan sahai ||54||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਚਿਤ੍ਰ ਕਲਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਜਬ ਕਹੀ ॥

chitr kalaa ieh bhaat dheen havai jab kahee ||

ਤਾ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਮਸਤ ਚਿਤ ਜਦੁਪਤਿ ਲਈ ॥

taa kee birathaa samasat chit jadhupat liee ||

ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਗਰੁੜ ਅਰੂੜ ਪਹੁੰਚੈ ਆਇ ਕੈ ॥

havai kai garuR arooR pahu(n)chai aai kai ||

ਹੋ ਬਿਕਟ ਸੁਭਟ ਚਟਪਟ ਕਟਿ ਦਏ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥੫੫॥

ho bikaT subhaT chaTapaT kaT dhe risai kai ||55||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭੀਰਿ ਪਰੇ ਭਾਜੇ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥

bheer pare bhaaje bhaT bhaare ||

ਜਾਇ ਰਾਵ ਪੈ ਬਹੁਰਿ ਪੁਕਾਰੇ ॥

jai raav pai bahur pukaare ||

ਬੈਠਿਯੋ ਕਹਾ ਦੈਵ ਕੇ ਘਾਏ ॥

baiThiyo kahaa dhaiv ke ghaae ||

ਚੜ੍ਹੇ ਗਰੁੜ ਗਰੁੜਧ੍ਵਜ ਆਏ ॥੫੬॥

chaRrahe garuR garuRadhavaij aae ||56||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਯੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਰਾਜਾ ਤਬੈ ਰਨ ਚੜਿ ਚਲਿਯੋ ਰਿਸਾਤ ॥

yau sun kai raajaa tabai ran chaR chaliyo risaat ||

ਬਾਧਿ ਬਢਾਰੀ ਉਮਗਿਯੋ ਕੌਚ ਨ ਪਹਿਰ੍ਯੋ ਗਾਤ ॥੫੭॥

baadh baddaaree umagiyo kauach na pahirayo gaat ||57||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੋਰੇ ਸੈਨ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹਾ ॥

jore sain jaat bhayo tahaa ||

ਗਾਜਤ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜੂ ਜਹਾ ॥

gaajat kirasan si(n)gh joo jahaa ||

ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਾਏ ॥

asatr sasatr kar kop chalaae ||

ਕਾਟਿ ਸਯਾਮ ਸਭ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥੫੮॥

kaaT sayaam sabh bhoom giraae ||58||

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

naraaj chha(n)dh ||

ਸਹਸ੍ਰ ਹੀ ਭੁਜਾਨ ਮੈ ਸਹਸ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ॥

sahasr hee bhujaan mai sahasr asatr sasatr lai ||

ਹਠਿਯੋ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਹਠੀ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਪਾਨ ਲੈ ॥

haThiyo risai kai haThee kamaan baan paan lai ||

ਬਧੇ ਰਥੀ ਮਹਾਰਥੀ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਬਾਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥

badhe rathee mahaarathee apramaan baan maar kai ||

ਦਏ ਪਠਾਇ ਸ੍ਵਰਗ ਸੂਰ ਕੋਪ ਕੌ ਸਭਾਰਿ ਕੈ ॥੫੯॥

dhe paThai savairag soor kop kau sabhaar kai ||59||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਹੁ ਸਾਇਕ ਜਦੁਪਤਿ ਕੌ ਮਾਰੇ ॥

bahu saik jadhupat kau maare ||

ਬਹੁ ਬਾਨਨ ਸੋ ਗਰੁੜ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

bahu baanan so garuR prahaare ||

ਬਹੁ ਸੂਲਨ ਸੋ ਰਥੀ ਪਰੋਏ ॥

bahu soolan so rathee paroe ||

ਲਗੇ ਸੁਭਟ ਸੈਹਥਿਯਨ ਸੋਏ ॥੬੦॥

lage subhaT saihathiyan soe ||60||

ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥

tab sree kop kirasan kar dheeno ||

ਖੰਡ ਖੰਡ ਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਕੀਨੋ ॥

kha(n)dd kha(n)dd satraasatr keeno ||

ਬਾਣਾਸੁਰਹਿ ਬਾਨ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥

baanaasureh baan bahu maare ||

ਬੇਧਿ ਬਰਮ ਧਨੁ ਚਰਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥੬੧॥

bedh baram dhan charam sidhaare ||61||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਹੁਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥

bahur kirasan jee baan chalaae kop kar ||

ਬਾਣਾਸੁਰ ਕੇ ਚਰਮ ਬਰਮ ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਹਰਿ ॥

baanaasur ke charam baram sarabaasatr har ||

ਸੂਤ ਮਾਰਿ ਹੈ ਚਾਰੋ ਦਏ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ॥

soot maar hai chaaro dhe girai kai ||

ਹੋ ਰਥੀ ਮਹਾਰਥ ਅਤਿ ਰਥਿਯਨ ਕੋ ਘਾਇ ਕੈ ॥੬੨॥

ho rathee mahaarath at rathiyan ko ghai kai ||62||

ਚਮਕਿ ਠਾਢ ਭੂਅ ਭਯੋ ਅਯੁਧਨ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥

chamak Thaadd bhooa bhayo ayudhan dhaar kai ||

ਗਰੁੜ ਗਰੁੜ ਨਾਯਕ ਕੋ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਕੈ ॥

garuR garuR naayak ko bisikh prahaar kai ||

ਸਾਤ ਸਾਤਕਹਿ ਆਠ ਅਰੁਜਨਹਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ॥

saat saatakeh aaTh arujaneh maar kar ||

ਹੋ ਕੋਟਿ ਕਰੀ ਕੁਰਰਾਇ ਹਨੇ ਰਿਸਿ ਧਾਰਿ ਕਰਿ ॥੬੩॥

ho koT karee kurarai hane ris dhaar kar ||63||

ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਜਗਯੋ ਧੁਜਾ ਕਾਟਤ ਭਯੋ ॥

kop kirasan ke jagayo dhujaa kaaTat bhayo ||

ਛਿਪ੍ਰਛਟਾ ਕਰ ਛਤ੍ਰ ਛਿਤਹਿ ਡਾਰਤ ਭਯੋ ॥

chhiprachhaTaa kar chhatr chhiteh ddaarat bhayo ||

ਚਰਮ ਬਰਮ ਰਿਪੁ ਚਰਮ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕਾਟਿਯੋ ॥

charam baram rip charam kop kar kaaTiyo ||

ਹੋ ਰਥ ਰਥਿਯਨ ਰਨ ਭੀਤਰ ਤਿਲ ਤਿਲ ਬਾਟਿਯੋ ॥੬੪॥

ho rath rathiyan ran bheetar til til baaTiyo ||64||

ਬਡੇ ਦੁਬਹਿਯਾ ਮਾਰੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥

badde dhubahiyaa maare kirasan risai kai ||

ਤਿਲ ਤਿਲ ਪਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਰਥਿਯਨ ਘਾਇ ਕੈ ॥

til til pai prahaare rathiyan ghai kai ||

ਛੈਲ ਚਿਕਨਿਯਾ ਕਾਟੇ ਭੁਜਾ ਸਹਸ੍ਰ ਹਰਿ ॥

chhail chikaniyaa kaaTe bhujaa sahasr har ||

ਹੋ ਤਵ ਸਿਵ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ਸੁ ਭਗਤ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰਿ ॥੬੫॥

ho tav siv pahuche aai su bhagat bichaar kar ||65||

ਬੀਸ ਬਾਨ ਬਿਸੁਇਸ ਕਹ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

bees baan bisuis keh birajapat maariyo ||

ਬਹੁਰਿ ਬਾਨ ਬਤੀਸ ਸੁ ਵਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

bahur baan batees su vaeh prahaariyo ||

ਨਿਰਖਿ ਜੁਧ ਕੋ ਜਛ ਰਹੈ ਚਿਤ ਲਾਇ ਕੈ ॥

nirakh judh ko jachh rahai chit lai kai ||

ਹੋ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਦੇਵ ਰਹੇ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੬੬॥

ho dhev adhevan dhev rahe urajhai kai ||66||

ਰੁਦ੍ਰ ਕ੍ਰੁਧ ਅਤਿ ਭਯੋ ਤਪਤ ਤਪ ਛੋਰਿਯੋ ॥

rudhr krudh at bhayo tapat tap chhoriyo ||

ਸੀਤ ਤਾਪ ਤਜਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਕਤ੍ਰ ਤਿਹ ਮੋਰਿਯੋ ॥

seet taap taj kirasan bakatr teh moriyo ||

ਐਸ ਗੌਰਿ ਸੌ ਗਾਹ ਗਗਨ ਸਰ ਲਾਇ ਕੈ ॥

aais gauar sau gaeh gagan sar lai kai ||

ਹੋ ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ਖੇਤ ਛਿਨਾਇ ਕੈ ॥੬੭॥

ho tumal judh kar leeno khet chhinai kai ||67||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੀਤਿ ਸਤ੍ਰ ਨਿਜੁ ਪੌਤ੍ਰ ਕੀ ਕੀਨੀ ਬੰਦਿ ਖਲਾਸ ॥

jeet satr nij pauatr kee keenee ba(n)dh khalaas ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਾਜਨ ਬਜੇ ਹਰਖੇ ਸੁਨਿ ਸੁਰਿ ਬਜਾਸ ॥੬੮॥

bhaat bhaat baajan baje harakhe sun sur bayaas ||68||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਆਨਰੁਧ ਕੌਂ ਊਖਾ ਦਈ ਬਿਵਾਹਿ ਕੈ ॥

aanarudh kau uookhaa dhiee bivaeh kai ||

ਗਾੜੇ ਗੜਵਾਰਨ ਗੜ ਗਜਿਯਨ ਗਾਹਿ ਕੈ ॥

gaaRe gaRavaaran gaR gajiyan gaeh kai ||

ਹਠੇ ਹਠੀਲਨ ਜੀਤਿ ਚਲੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

haThe haTheelan jeet chale sukh pai kai ||

ਹੋ ਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ਬਨ੍ਯੋ ਰਨ ਆਇ ਕੈ ॥੬੯॥

ho dha(n)t bakatr ke sa(n)g banayo ran aai kai ||69||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਉਤੈ ਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰਾ ਇਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੂਰੋ ॥

autai dha(n)t bakatraa ite kirasan sooro ||

ਹਟੈ ਨ ਹਠੀਲੋ ਮਹਾ ਜੁਧ ਪੂਰੋ ॥

haTai na haTheelo mahaa judh pooro ||

ਲਏ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਮਹਾਬੀਰ ਰਾਜੈ ॥

le sool saithee mahaabeer raajai ||

ਲਖੇ ਦਿਤ੍ਰਯ ਅਦਿਤ੍ਰਯ ਕੋ ਦ੍ਰਪੁ ਭਾਜੈ ॥੭੦॥

lakhe dhitray adhitray ko dhrap bhaajai ||70||

ਤਬੈ ਛਾਡਿ ਕੈ ਚਕ੍ਰ ਦੀਨੋ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥

tabai chhaadd kai chakr dheeno kanrahaiee ||

ਬਹੀ ਦੈਤ ਕੀ ਨਾਰਿ ਮੈ ਧਾਰਿ ਜਾਈ ॥

bahee dhait kee naar mai dhaar jaiee ||

ਗਿਰਿਯੋ ਝੂਮਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਮੈ ਕੋਪਿ ਕੂਟਿਯੋ ॥

giriyo jhoom kai bhoom mai kop kooTiyo ||

ਮਨੋ ਮੇਰੁ ਕੋ ਸਾਤਵੋ ਸ੍ਰਿੰਗ ਟੂਟਿਯੋ ॥੭੧॥

mano mer ko saatavo sira(n)g TooTiyo ||71||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹਨਿ ਅਰਿ ਦ੍ਵਾਰਾਵਤੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥

han ar dhavaiaaraavatee sidhaare ||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਬਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥

bhaat bhaat ke baje nagaare ||

ਪਠੇ ਤਰੁਨਿ ਪਖਰਿਯਾ ਹਰਖੇ ॥

paThe tarun pakhariyaa harakhe ||

ਸੁਰ ਸਭ ਪੁਹਪ ਗਗਨ ਤੇ ਬਰਖੇ ॥੭੨॥

sur sabh puhap gagan te barakhe ||72||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਾਹੂ ਛੈ ਬਾਨਾਸ੍ਰ ਕਰਿ ਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰਹਿ ਘਾਇ ॥

baahoo chhai baanaasr kar dha(n)t bakatreh ghai ||

ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰਿ ਜੀਤਿ ਸਿਵ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਜਦੁਰਾਇ ॥੭੩॥

haree kirasodhar jeet siv dha(n)nay dha(n)nay jadhurai ||73||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਿਆਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੪੨॥੨੯੭੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau biaaleesavo charitr samaapatam sat subham sat

||142||2872||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਜ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਉਤਰ ਦੇਸ ਅਪਾਰ ॥

raaj matee raanee rahai utar dhes apaar ||

ਗੜਿ ਬਿਧਨੈ ਤਾ ਸੀ ਬਧੂ ਔਰ ਨ ਸਕਿਯੋ ਸਵਾਰਿ ॥੧॥

gaR bidhanai taa see badhoo aauar na sakiyo savaar ||1||

ਬਿਭ੍ਰਮ ਦੇਵ ਬਡੋ ਬਲੀ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਨਰੇਸ ॥

bibhram dhev baddo balee taa ko rahai nares ||

ਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਲਗ ਮਨਿਯਤ ਚਾਰੋ ਦੇਸ ॥੨॥

taa ko traas samu(n)dhr lag maniyat chaaro dhes ||2||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਤਹਾ ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਔਰ ॥

kirapaa naath jogee tahaa jaa sam roop na aauar ||

ਲਖਿ ਅਬਲਾ ਭੂ ਪਰ ਗਿਰੈ ਭਈ ਮੂਰਛਨਾ ਠੌਰ ॥੩॥

lakh abalaa bhoo par girai bhiee moorachhanaa Thauar ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੋਲਿ ਲਯੋ ਰਾਨੀ ਜੋਗਿਸ ਬਰ ॥

bol layo raanee jogis bar ||

ਕਾਮਕੇਲ ਤਾ ਸੋ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ॥

kaamakel taa so bahu bidh kar ||

ਪੁਨਿ ਤਾਹੀ ਆਸਨ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥

pun taahee aasan pahuchaayo ||

ਰੈਨਿ ਭਈ ਤਬ ਬਹੁਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥੪॥

rain bhiee tab bahur ma(n)gaayo ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭੂਧਰ ਸਿੰਘ ਤਹਾ ਹੁਤੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਇਕ ਰਾਜ ॥

bhoodhar si(n)gh tahaa huto at su(n)dhar ik raaj ||

ਸਾਜ ਬਾਜ ਭੀਤਰ ਕਿਧੌ ਬਿਸਕਰਮਾ ਤੇ ਬਾਜ ॥੫॥

saaj baaj bheetar kidhau bisakaramaa te baaj ||5||

ਰਾਜ ਨਿਰਖਿ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ਰਾਨੀ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

raaj nirakh su(n)dhar ghano raanee liyo bulai ||

ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਕਰਿਯੋ ਪੁਨਿ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥੬॥

pratham bhog taa sau kariyo pun yau kahiyo banai ||6||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸੁਨਿਹੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਾਜ ਕਾਜ ਮੁਰ ਕੀਜਿਯੈ ॥

suniho preetam raaj kaaj mur keejiyai ||

ਕਛੁ ਧਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਹਮਾਰੋ ਲੀਜਿਯੈ ॥

kachh dhan chhor bha(n)ddaar hamaaro leejiyai ||

ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਤਰ ਮੰਡਪ ਏਕ ਬਨਾਇਯੈ ॥

khodh bhoom tar ma(n)ddap ek banaiyai ||

ਹੋ ਮੰਡਪ ਲਖਿਯੋ ਨ ਜਾਇ ਭੂਮਿ ਲਹਿ ਜਾਇਯੈ ॥੭॥

ho ma(n)ddap lakhiyo na jai bhoom leh jaiyai ||7||

ਤਬ ਤਿਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਅਮਿਤ ਧਨ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥

tab tin chhor bha(n)ddaar amit dhan ko liyo ||

ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਕੇ ਤਰੇ ਬਨਾਵਤ ਮਟ ਭਯੋ ॥

khodh bhoom ke tare banaavat maT bhayo ||

ਕੈ ਸੋਈ ਸਜਾਨੋ ਲਖੈ ਨ ਦੇਵਲ ਪਾਇਯੈ ॥

kai soiee sayaano lakhai na dheval paiyai ||

ਹੋ ਔਰ ਭੂਮਿ ਸੀ ਸੋ ਭੂਅ ਚਿਤ ਮੈ ਲਜਾਇਯੈ ॥੮॥

ho aauar bhoom see so bhooa chit mai layaiyai ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਜਹਿ ਰਾਨੀ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥

raajeh raanee roj bulaavai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥

bhaat bhaat ke kel kamaavai ||

ਅਤਿ ਸਨੇਹ ਤਾ ਸੌ ਉਪਜਾਯੋ ॥

at saneh taa sau upajaayo ||

ਜਨੁਕ ਸਾਤ ਫੇਰਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥੯॥

januk saat feran ko paayo ||9||

ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਰਾਜ ਜਬ ਜਾਵੈ ॥

kel kamai raaj jab jaavai ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਜੋਗਿਯਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥

tab raanee jogiyeh bulaavai ||

ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥

chimaT chimaT taa sau rat maanai ||

ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥੧੦॥

moorakh raav bhedh neh jaanai ||10||

ਕਾਮ ਅਧਿਕ ਦਿਨ ਰਾਜ ਸੰਤਾਯੋ ॥

kaam adhik dhin raaj sa(n)taayo ||

ਬਿਨੁ ਬੋਲੇ ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥

bin bole raanee ke aayo ||

ਕੇਲ ਕਰਤ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥

kel karat so tiray lakh paiee ||

ਤਾ ਕੇ ਕੋਪ ਜਗਯੋ ਜਿਯ ਆਈ ॥੧੧॥

taa ke kop jagayo jiy aaiee ||11||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕੇਲ ਕਰਤ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਲਖਿਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

kel karat raanee teh lakhiyo banai kai ||

ਬਾਧਿ ਰਸਰਿਯਨ ਲਿਯੋ ਸੁ ਦਿਯੋ ਜਰਾਇ ਕੈ ॥

baadh rasariyan liyo su dhiyo jarai kai ||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਥ ਕੇ ਸਾਥ ਕਹਿਯੋ ਯੌ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥

kirapaa naath ke saath kahiyo yau jai kar ||

ਹੋ ਜੋ ਮੈ ਕਹੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁ ਕਰਿਯੈ ਨਾਥ ਬਰ ॥੧੨॥

ho jo mai kaho charitr su kariyai naath bar ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਗੇ ਤਵ ਧਰਿਹੌਂ ॥

khaan paan aage tav dharihau ||

ਮੁੰਦ੍ਰਿਤ ਮਠ ਕੋ ਦ੍ਵਾਰਨਿ ਕਰਿਹੌਂ ॥

mu(n)dhirat maTh ko dhavaiaaran karihau ||

ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਹੌਂ ॥

khodh bhoom ik charitr dhikhaihau ||

ਤਵ ਚਰਨਨ ਤਰ ਰਾਵ ਝੁਕੈਹੌਂ ॥੧੩॥

tav charanan tar raav jhukaihau ||13||

ਯੌ ਕਹਿ ਮੂੰਦਿ ਦੁਆਰਨ ਲਿਯੋ ॥

yau keh moo(n)dh dhuaaran liyo ||

ਆਗੇ ਢੇਰ ਭਸਮ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ॥

aage dder bhasam teh kiyo ||

ਆਪੁ ਰਾਵ ਸੌ ਜਾਇ ਜਤਾਯੋ ॥

aap raav sau jai jataayo ||

ਸੋਵਤ ਸਮੈ ਸੁਪਨ ਮੈ ਪਾਯੋ ॥੧੪॥

sovat samai supan mai paayo ||14||

ਇਕ ਜੋਗੀ ਸੁਪਨੇ ਮੈ ਲਹਿਯੋ ॥

eik jogee supane mai lahiyo ||

ਤਿਹ ਮੋ ਸੋ ਐਸੇ ਜਨੁ ਕਹਿਯੋ ॥

teh mo so aaise jan kahiyo ||

ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਤੁਮ ਮੋਹਿ ਨਿਕਾਰੋ ॥

khodh bhoom tum moh nikaaro ||

ਹ੍ਵੈ ਬਡੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹਾਰੋ ॥੧੫॥

havai baddo prataap tihaaro ||15||

ਭੂਧਰ ਰਾਜ ਖੋਦਬੋ ਲਾਯੋ ॥

bhoodhar raaj khodhabo laayo ||

ਮੈ ਤੁਮ ਸੋ ਯੌ ਆਨਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

mai tum so yau aan sunaayo ||

ਤੁਮਹੂੰ ਚਲੇ ਸੰਗ ਹ੍ਵੈ ਤਹਾ ॥

tumahoo(n) chale sa(n)g havai tahaa ||

ਕਹਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਧੌ ਉਹਾ ॥੧੬॥

kahaa charitr havai hai dhau uhaa ||16||

ਯੌ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਗ ਲੈ ਆਈ ॥

yau keh nirapat sa(n)g lai aaiee ||

ਭੂਅ ਖੋਦਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਯੋ ਲਗਾਈ ॥

bhooa khodhan tiray dhayo lagaiee ||

ਮੰਡਪ ਤਹਾ ਏਕ ਜਬ ਲਹਿਯੋ ॥

ma(n)ddap tahaa ek jab lahiyo ||

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ॥੧੭॥

dha(n)nay dha(n)nay pat tiray so kahiyo ||17||

ਜੋਗੀ ਨਿਰਖਿ ਸਖੀ ਭਜਿ ਆਈ ॥

jogee nirakh sakhee bhaj aaiee ||

ਦੌਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਰਨਨ ਲਪਟਾਈ ॥

dhauar nirapat charanan lapaTaiee ||

ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਜਬ ਖੋਲਤ ਦ੍ਰਿਗ ਭਯੋ ॥

kahiyo su jab kholat dhirag bhayo ||

ਤਬ ਹੀ ਰਾਜ ਭਸਮ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੧੮॥

tab hee raaj bhasam havai gayo ||18||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab raanee yau bachan uchaare ||

ਸੁਨਹੋ ਰਾਵ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪਯਾਰੇ ॥

sunaho raav praan te payaare ||

ਮੋ ਕੋ ਜਾਨ ਪ੍ਰਥਮ ਤਹ ਦੀਜੈ ॥

mo ko jaan pratham teh dheejai ||

ਬਹੁਰੋ ਆਪੁ ਪਯਾਨੋ ਕੀਜੈ ॥੧੯॥

bahuro aap payaano keejai ||19||

ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਅਬਲਾ ਤਹ ਗਈ ॥

yau keh kai abalaa teh giee ||

ਤਾ ਸੋ ਕੇਲ ਕਮਾਵਤ ਭਈ ॥

taa so kel kamaavat bhiee ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਹ ਲਜਾਈ ॥

taa paachhe nirap ko teh layaiee ||

ਜੋਗੀ ਕੀ ਝਾਈ ਦਿਖਰਾਈ ॥੨੦॥

jogee kee jhaiee dhikharaiee ||20||

ਤਬ ਜੋਗੀ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab jogee yau bachan uchaare ||

ਬਹਤ ਜਾਨ੍ਹਵੀ ਅਬਿ ਲਗਿ ਥਾਰੇ ॥

bahat jaanrahavee ab lag thaare ||

ਤਾ ਕੋ ਹਮ ਕੋ ਨੀਰ ਦਿਖਰਿਯੈ ॥

taa ko ham ko neer dhikhariyai ||

ਹਮ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਨ ਕਰਿਯੈ ॥੨੧॥

ham ko sok nivaaran kariyai ||21||

ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jab raajai aaise sun paayo ||

ਭਰਿ ਗਾਗਰਿ ਗੰਗਾ ਜਲ ਲ੍ਯਾਯੋ ॥

bhar gaagar ga(n)gaa jal layaayo ||

ਆਇ ਸੁ ਨੀਰ ਬਿਲੋਕਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥

aai su neer bilokiyo jab hee ||

ਐਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ਤਬ ਹੀ ॥੨੨॥

aaise bachan uchaare tab hee ||22||

ਨਿਜੁ ਤੂੰਬਾ ਤੇ ਦੂਧ ਦਿਖਾਯੋ ॥

nij too(n)baa te dhoodh dhikhaayo ||

ਗੰਗੋਦਕ ਤਹਿ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥

ga(n)godhak teh ko Thaharaayo ||

ਕਹਿਯੋ ਜਾਨ੍ਹਵੀ ਕੋ ਕਾ ਭਯੋ ॥

kahiyo jaanrahavee ko kaa bhayo ||

ਤਬ ਪੈ ਥੋ ਅਬ ਜਲ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੨੩॥

tab pai tho ab jal havai gayo ||23||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਤਿਜੁਗ ਕੇ ਜੁਗ ਮੈ ਹਮੋ ਯਾ ਮੈ ਕਿਯੋ ਨਿਵਾਸ ॥

satijug ke jug mai hamo yaa mai kiyo nivaas ||

ਅਬ ਬਰਤਤ ਜੁਗ ਕੌਨ ਸੋ ਸੋ ਤੁਮ ਕਹਹੁ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੨੪॥

ab baratat jug kauan so so tum kahahu prakaas ||24||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਤਿਜੁਗ ਬੀਤੇ ਤ੍ਰੇਤਾ ਭਯੋ ॥

satijug beete tretaa bhayo ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਦ੍ਵਾਪਰ ਬਰਤਯੋ ॥

taa paachhe dhavaiaapar baratayo ||

ਤਬ ਤੇ ਸੁਨੁ ਕਲਜੁਗ ਅਬ ਆਯੋ ॥

tab te sun kalajug ab aayo ||

ਸੁ ਤੁਹਿ ਕਹ ਹਮ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੫॥

s tuh keh ham pragaT sunaayo ||25||

ਕਲਜੁਗ ਨਾਮ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਲਯੋ ॥

kalajug naam jabai sun layo ||

ਹਾਹਾ ਸਬਦ ਉਚਾਰਤ ਭਯੋ ॥

haahaa sabadh uchaarat bhayo ||

ਤਿਹਿ ਮੁਹਿ ਬਾਤ ਲਗਨ ਨਹਿ ਦੀਜੈ ॥

teh muh baat lagan neh dheejai ||

ਬਹੁਰੋ ਮੂੰਦਿ ਦੁਆਰਨ ਲੀਜੈ ॥੨੬॥

bahuro moo(n)dh dhuaaran leejai ||26||

ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥

raanee baach ||

ਮੈ ਸੇਵਾ ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰਿਹੋ ॥

mai sevaa tumaree prabh kariho ||

ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੀ ਜਲ ਭਰਿਹੋ ॥

ek pai Thaaddee jal bhariho ||

ਮੂੰਦਿਨ ਦ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਕਯੋਨ ਲੀਜੈ ॥

moo(n)dhin dhavaiaaran ko kayon leejai ||

ਹਮ ਪਰ ਨਾਥ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕੀਜੈ ॥੨੭॥

ham par naath anugrahu keejai ||27||

ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥

pun raajai yau bachan uchaaro ||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੋ ॥

kirapaa karahu mai dhaas tihaaro ||

ਯਹ ਰਾਨੀ ਸੇਵਾ ਕਹ ਲੀਜੈ ॥

yeh raanee sevaa keh leejai ||

ਮੋ ਪਰ ਨਾਥ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕੀਜੈ ॥੨੮॥

mo par naath anugrahu keejai ||28||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੇਵਾ ਕਹ ਰਾਨੀ ਦਈ ਯੌ ਰਾਜੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

sevaa keh raanee dhiee yau raajai sukh pai ||

ਦ੍ਵਾਰਨ ਮੂੰਦਿਨ ਨ ਦਯੋ ਰਹਿਯੋ ਚਰਨ ਲਪਟਾਇ ॥੨੯॥

dhavaiaaran moo(n)dhin na dhayo rahiyo charan lapaTai ||29||

ਮੂੜ ਰਾਵ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਭਯੋ ਸਕਿਯੋ ਨ ਛਲ ਕਛੁ ਪਾਇ ॥

mooR raav prafulit bhayo sakiyo na chhal kachh pai ||

ਸੇਵਾ ਕੋ ਰਾਨੀ ਦਈ ਤਾਹਿ ਸਿਧ ਠਹਰਾਇ ॥੩੦॥

sevaa ko raanee dhiee taeh sidh Thaharai ||30||

ਰਾਜ ਮਾਰਿ ਰਾਜਾ ਛਲਿਯੋ ਰਤਿ ਜੋਗੀ ਸੋ ਕੀਨ ॥

raaj maar raajaa chhaliyo rat jogee so keen ||

ਅਤਭੁਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੌ ਸਕਤ ਨ ਕੋਊ ਚੀਨ ॥੩੧॥

atabhut charitr tirayaan kau sakat na kouoo cheen ||31||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੈਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੪੩॥੨੯੦੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau taitaaleesavo charitr samaapatam sat subham sat

||143||2903||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੀਕਾਨੇਰ ਰਾਵ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥

beekaaner raav ik bhaaro ||

ਤੀਨ ਭਵਨ ਭੀਤਰ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

teen bhavan bheetar ujiyaaro ||

ਵਤੀ ਸਿੰਗਾਰ ਰਾਵ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥

vatee si(n)gaar raav kee raanee ||

ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚੌਦਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥੧॥

su(n)dhar bhavan chauadhahoo(n) jaanee ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਹਾ ਰਾਇ ਮਹਤਾਬ ਸੁਦਾਗਰ ਆਇਯੋ ॥

tahaa rai mahataab sudhaagar aaiyo ||

ਲਖਿ ਰਾਨੀ ਕੋ ਰੂਪ ਹਿਯੋ ਲਲਚਾਇਯੋ ॥

lakh raanee ko roop hiyo lalachaiyo ||

ਭੇਜਿ ਸਹਚਰੀ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

bhej sahacharee teh gireh layo bulai kai ||

ਹੋ ਮਨ ਮਾਨਤ ਰਤਿ ਕਰੀ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨॥

ho man maanat rat karee adhik sukh pai kai ||2||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਰਾਨੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥

nitaprat raanee taeh bulaavai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

bhaat bhaat so bhog kamaavai ||

ਜਾਨਤ ਰੈਨਿ ਅੰਤ ਜਬ ਆਈ ॥

jaanat rain a(n)t jab aaiee ||

ਤਾਹਿ ਦੇਤ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ਪਠਾਈ ॥੩॥

taeh dhet nij dhaam paThaiee ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਭਲੀ ਮਤਾਹ ਸੁਦਾਗਰ ਲਜਾਵਈ ॥

chun chun bhalee mataeh sudhaagar layaaviee ||

ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੌ ਪਾਇ ਘਨੋ ਸੁਖ ਪਾਵਈ ॥

raanee taa kau pai ghano sukh paaviee ||

ਅਤਿ ਧਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਦੇਤ ਤਹਿ ਨਿਤਯ ਪ੍ਰਤਿ ॥

at dhan chhor bha(n)ddaar dhet teh nitay prat ||

ਹੋ ਬਸਯੋ ਰਹਤ ਅਬਲਾ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਿਤਯ ਚਿਤ ॥੪॥

ho basayo rahat abalaa ke preetam nitay chit ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

moorakh raav jabai sun paiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਰਾਨੀ ਡਰ ਪਾਈ ॥

bhaat bhaat raanee ddar paiee ||

ਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਹਨਿ ਦੈਹੌਂ ॥

yaa tiray ko ab hee han dhaihau ||

ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬਿਖੈ ਗਡੈਹੌਂ ॥੫॥

khodh bhoom ke bikhai gaddaihau ||5||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jab raanee aaise sun paayo ||

ਤੌਨ ਜਾਰ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

tauan jaar ko bol paThaayo ||

ਤਾ ਕੇ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗ ਮੁਹਿ ਲੀਜੈ ॥

taa ke kahiyo sa(n)g muh leejai ||

ਅਪਨੇ ਦੇਸ ਪਯਾਨੋ ਕੀਜੈ ॥੬॥

apane dhes payaano keejai ||6||

ਮੰਦਿਰ ਏਕ ਉਜਾਰਿ ਬਨਾਯੋ ॥

ma(n)dhir ek ujaar banaayo ||

ਦੋ ਦ੍ਵਾਰਨ ਤਾ ਮੈ ਰਖਵਾਯੋ ॥

dho dhavaiaaran taa mai rakhavaayo ||

ਹਮ ਖੋਜਤ ਇਹ ਮਗ ਜੌ ਐਹੈ ॥

ham khojat ieh mag jau aaihai ||

ਦੂਜੇ ਦ੍ਵਾਰ ਨਿਕਸਿ ਹਮ ਜੈਹੈ ॥੭॥

dhooje dhavaiaar nikas ham jaihai ||7||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਸਾਢਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥

ek saaddanee nirap kee liee ma(n)gai kai ||

ਤਾ ਪਰ ਭਏ ਸ੍ਵਾਰ ਦੋਊ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

taa par bhe savaiaar dhouoo sukh pai kai ||

ਤੌਨ ਮਹਲ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ਕਰਿ ॥

tauan mahal ke bheetar pahuche aai kar ||

ਹੌ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਕੇਲ ਕਰੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੮॥

hau bhaat bhaat ke kel kare sukh pai kar ||8||

ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਤ੍ਰਿਯ ਭਜੀ ਚੜਿਯੋ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ਕੈ ॥

sun raajaa tiray bhajee chaRiyo ris khai kai ||

ਸਾਥੀ ਲੀਨੋ ਸੰਗ ਨ ਕੋਊ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

saathee leeno sa(n)g na kouoo bulai kai ||

ਲੈ ਪਾਇਨ ਕੇ ਖੋਜ ਪਹੂਚਿਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥

lai pain ke khoj pahoochiyo aai kar ||

ਹੋ ਵਾ ਮੰਦਿਰ ਕੇ ਮਾਝ ਧਸ੍ਯੋ ਕੁਰਰਾਇ ਕਰਿ ॥੯॥

ho vaa ma(n)dhir ke maajh dhasrayo kurarai kar ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਥਕਿ ਸਾਢਿਨ ਤਿਨ ਕੀ ਗਈ ਤਹਾ ਜੁ ਪਹੁਚੇ ਜਾਇ ॥

thak saaddin tin kee giee tahaa ju pahuche jai ||

ਅਥਕ ਊਂਟਨੀ ਰਾਵ ਚੜਿ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚਿਯੋ ਆਇ ॥੧੦॥

athak uooaa(n)Tanee raav chaR tahaa pahoo(n)chiyo aai ||10||

ਉਤਰ ਸਾਢਿ ਤੇ ਰਾਵ ਤਬ ਤਹਾ ਚੜਿਯੋ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ॥

autar saadd te raav tab tahaa chaRiyo ris khai ||

ਇਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਗਹਿ ਜਮ ਸਦਨ ਦੈਹੌ ਅਬੈ ਪਠਾਇ ॥੧੧॥

ein dhuhoo(n)an geh jam sadhan dhaihau abai paThai ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਮਾਰਗ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਚੜਿ ਗਏ ॥

eeh maarag jab nirap chaR ge ||

ਦੁਤਿਯ ਮਾਰਗੁ ਉਤਰਤ ਤੇ ਭਏ ॥

dhutiy maarag utarat te bhe ||

ਅਥਕ ਸਾਢਨੀ ਪਰ ਚੜਿ ਬੈਠੈ ॥

athak saaddanee par chaR baiThai ||

ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਸੁ ਜਾਰ ਇਕੈਠੈ ॥੧੨॥

raanee sahit su jaar ikaiThai ||12||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਅਥਕ ਸਾਢਿ ਚੜਿ ਬੈਠੈ ਦਈ ਧਵਾਇ ਕੈ ॥

athak saadd chaR baiThai dhiee dhavai kai ||

ਪਵਨ ਬੇਗਿ ਜਯੋ ਚਲੀ ਮਿਲੈ ਕੋ ਜਾਇ ਕੈ ॥

pavan beg jayo chalee milai ko jai kai ||

ਉਤਰਿ ਰਾਵ ਕਾ ਦੇਖੈ ਦਿਸਟਿ ਪਸਾਰਿ ਕੈ ॥

autar raav kaa dhekhai dhisaT pasaar kai ||

ਹੋ ਉਤਿਮ ਸਾਢਿਨ ਹਰੀ ਮਤ ਮਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥੧੩॥

ho utim saaddin haree mat meh maar kai ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਯਾਦੋ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥

tab raajaa prayaadho reh gayo ||

ਪਹੁਚਤ ਤਿਨੈ ਨ ਕਯੋਹੂੰ ਭਯੋ ॥

pahuchat tinai na kayohoo(n) bhayo ||

ਛਲ ਬਲ ਸਭ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਹਾਰਿਯੋ ॥

chhal bal sabh apane kar haariyo ||

ਲੈ ਰਾਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਰ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥੧੪॥

lai raanee gireh jaar padhaariyo ||14||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਨਿਜੁ ਮੂੰਡ ਛਾਰ ਡਾਰਤ ਭਯੋ ॥

dhuhoo(n) haath nij moo(n)dd chhaar ddaarat bhayo ||

ਜਨੁਕ ਰਾਹ ਮੈ ਲੂਟਿ ਕਿਨੂ ਤਾ ਕੌ ਲਯੋ ॥

januk raeh mai looT kinoo taa kau layo ||

ਗਿਰਿਯੋ ਝੂਮਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਅਧਿਕ ਮੁਰਝਾਇ ਕੈ ॥

giriyo jhoom kai bhoom adhik murajhai kai ||

ਹੋ ਡੂਬਿ ਨਦੀ ਮਹਿ ਮਰਿਯੋ ਅਧਿਕ ਬਿਖ ਖਾਇ ਕੈ ॥੧੫॥

ho ddoob nadhee meh mariyo adhik bikh khai kai ||15||

ਲੈ ਰਾਨੀ ਕੋ ਜਾਰ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇਯੋ ॥

lai raanee ko jaar jabai gireh aaiyo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਦਰਬੁ ਦਿਜਾਨੁ ਲੁਟਾਇਯੋ ॥

bhaat bhaat so dharab dhijaan luTaiyo ||

ਜੌ ਐਸੀ ਅਬਲਾ ਕੌ ਛਲ ਸੌ ਪਾਇਯੈ ॥

jau aaisee abalaa kau chhal sau paiyai ||

ਹੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਤਿਹ ਦਏ ਹਾਥ ਬਿਕਿ ਜਾਇਯੈ ॥੧੬॥

ho bin dhaaman teh dhe haath bik jaiyai ||16||

ਛਲ ਅਬਲਾ ਛੈਲਨ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਿਯੈ ॥

chhal abalaa chhailan ko kachhoo na jaaniyai ||

ਲਹਿਯੋ ਨ ਜਾ ਕੌ ਜਾਇ ਸੁ ਕੈਸ ਬਖਾਇਨੈ ॥

lahiyo na jaa kau jai su kais bakhainai ||

ਜੁ ਕਛੁ ਛਿਦ੍ਰ ਇਨ ਕੇ ਛਲ ਕੌ ਲਖਿ ਪਾਇਯੈ ॥

j kachh chhidhr in ke chhal kau lakh paiyai ||

ਹੋ ਸਮੁਝਿ ਚਿਤ ਚੁਪ ਰਹੋ ਨ ਕਿਸੂ ਬਤਾਇਯੈ ॥੧੭॥

ho samujh chit chup raho na kisoo bataiyai ||17||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੪੪॥੨੯੨੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chauataaleesavo charitr samaapatam sat subham sat

||144||2920||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਹਿਰ ਸਿਪਾਹਾ ਕੈ ਬਿਖੈ ਭਗਵਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ॥

sahir sipaahaa kai bikhai bhagavatee tiray ek ||

ਤਾ ਕੇ ਪਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਮੈ ਘੋਰੀ ਰਹੈ ਅਨੇਕ ॥੧॥

taa ke pat ke dhaam mai ghoree rahai anek ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਘੋਰੀ ਏਕ ਨਦੀ ਤਟ ਗਈ ॥

ghoree ek nadhee taT giee ||

ਦਰਿਆਈ ਹੈ ਲਾਗਤ ਭਈ ॥

dhariaaiee hai laagat bhiee ||

ਤਾ ਤੇ ਏਕ ਬਛੇਰੋ ਭਯੋ ॥

taa te ek bachhero bhayo ||

ਜਨੁ ਅਵਤਾਰ ਇੰਦ੍ਰ ਹੈ ਲਯੋ ॥੨॥

jan avataar i(n)dhr hai layo ||2||

ਸਕ੍ਰ ਬਰਨ ਅਤਿ ਤਾਹਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥

sakr baran at taeh biraajai ||

ਤਾ ਕੌ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥

taa kau nirakh cha(n)dhramaa laajai ||

ਚਮਕਿ ਚਲਿਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਹਾਵੈ ॥

chamak chaliyo ieh bhaat suhaavai ||

ਜਨੁ ਘਨ ਪ੍ਰਭਾ ਦਾਮਨੀ ਪਾਵੈ ॥੩॥

jan ghan prabhaa dhaamanee paavai ||3||

ਤਾ ਕੌ ਲੈ ਬੇਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ॥

taa kau lai bechan tiray giee ||

ਸਹਿਰ ਸਾਹ ਕੇ ਆਵਤ ਭਈ ॥

sahir saeh ke aavat bhiee ||

ਆਪੁਨ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰੇ ॥

aapun bhes purakh ko dhaare ||

ਕੋਟਿ ਸੂਰ ਜਨ ਚੜੇ ਸਵਾਰੇ ॥੪॥

koT soor jan chaRe savaare ||4||

ਜਬੈ ਸਾਹ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

jabai saeh dheevaan lagaayo ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੁਰੈ ਲੈ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥

tirayaa turai lai taeh dhikhaayo ||

ਨਿਰਖਿ ਰੀਝਿ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਰਹਿਯੋ ॥

nirakh reejh raajaa teh rahiyo ||

ਲੀਜੈ ਮੋਲ ਤਿਸੈ ਚਿਤ ਚਹਿਯੋ ॥੫॥

leejai mol tisai chit chahiyo ||5||

ਪ੍ਰਥਮ ਹੁਕਮ ਕਰਿ ਤੁਰੈ ਫਿਰਾਯੋ ॥

pratham hukam kar turai firaayo ||

ਬਹੁਰਿ ਭੇਜਿ ਭ੍ਰਿਤ ਮੋਲ ਕਰਾਯੋ ॥

bahur bhej bhirat mol karaayo ||

ਟਕਾ ਲਾਖ ਦਸ ਕੀਮਤਿ ਪਰੀ ॥

Takaa laakh dhas keemat paree ||

ਮਿਲਿ ਗਿਲਿ ਮੋਲ ਦਲਾਲਨ ਕਰੀ ॥੬॥

mil gil mol dhalaalan karee ||6||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਬ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ॥

tab abalaa tin bachan uchaare bihas kar ||

ਲੀਜੈ ਹਮਰੋ ਬੈਨ ਸਾਹ ਤੂ ਸ੍ਰੋਨ ਧਰਿ ॥

leejai hamaro bain saeh too sron dhar ||

ਪਾਚ ਹਜਾਰ ਮੁਹਰ ਮੁਹਿ ਹਜਾਂ ਦੈ ਜਾਇਯੈ ॥

paach hajaar muhar muh hayaa(n) dhai jaiyai ||

ਹੋ ਲੈ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਤਬੇਲੇਮ ਤੁਰੈ ਬੰਧਾਇਯੈ ॥੭॥

ho lai kai bahur tabelem turai ba(n)dhaiyai ||7||

ਸਾਹ ਅਸਰਫੀ ਪਾਚ ਹਜਾਰ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥

saeh asarafee paach hajaar ma(n)gai kai ||

ਚਰੇ ਤੁਰੰਗ ਤਿਹ ਦੀਨੀ ਕਰ ਪਕਰਾਇ ਕੈ ॥

chare tura(n)g teh dheenee kar pakarai kai ||

ਕਹਿਯੋ ਮੁਹਰ ਪਹੁਚਾਇ ਬਹੁਰ ਮੈ ਆਇ ਹੌ ॥

kahiyo muhar pahuchai bahur mai aai hau ||

ਹੋ ਤਾ ਪਾਛੇ ਘੁਰਸਾਰਹਿ ਘੋਰ ਬੰਧਾਇ ਹੌ ॥੮॥

ho taa paachhe ghurasaareh ghor ba(n)dhai hau ||8||

ਯੌ ਕਹਿ ਤਿਨ ਸੌ ਬਚਨ ਧਵਾਯੋ ਤੁਰੈ ਤ੍ਰਿਯ ॥

yau keh tin sau bachan dhavaayo turai tiray ||

ਪਠੈ ਪਖਰਿਯਾ ਪਹੁਚੇ ਕਰਿ ਕੈ ਕੋਪ ਹਿਯ ॥

paThai pakhariyaa pahuche kar kai kop hiy ||

ਕੋਸ ਡੇਢ ਸੈ ਲਗੇ ਹਟੇ ਸਭ ਹਾਰਿ ਕੈ ॥

kos ddedd sai lage haTe sabh haar kai ||

ਹੋ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ਬਾਲ ਰਹੇ ਸਿਰ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥੯॥

ho haath na aaiee baal rahe sir maar kai ||9||

ਮੁਹਰੈ ਗ੍ਰਿਹ ਪਹੁਚਾਇ ਸੁ ਆਈ ਬਾਲ ਤਹ ॥

muharai gireh pahuchai su aaiee baal teh ||

ਬੈਠੋ ਚਾਰੁ ਬਨਾਇ ਸਾਹ ਜੁ ਸਭਾ ਜਹ ॥

baiTho chaar banai saeh joo sabhaa jeh ||

ਤੁਰਤੁ ਤੁਰੈ ਤੇ ਉਤਰ ਸਲਾਮੈ ਤੀਨਿ ਕਰ ॥

turat turai te utar salaamai teen kar ||

ਹੋ ਲੀਜੈ ਅਪਨੋ ਤੁਰੈ ਲਯੋ ਮੈ ਮੋਲ ਭਰਿ ॥੧੦॥

ho leejai apano turai layo mai mol bhar ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੁਹਰੈ ਘਰ ਪਹੁਚਾਇ ਕੈ ਤਿਨ ਕੌਂ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ॥

muharai ghar pahuchai kai tin kau charit dhikhai ||

ਆਨਿ ਤੁਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਦਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੧॥

aan turo nirap ko dhiyo hiradhai harakh upajai ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੈਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੪੫॥੨੯੩੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau paitaaleesavo charitr samaapatam sat subham sat

||145||2931||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪ੍ਰਮੁਦ ਕੁਮਾਰਿ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

pramudh kumaar raanee rahai jaa ko roop apaar ||

ਬਿਜੈ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨਿਰਖਿ ਕਿਯੋ ਆਪਨਾ ਯਾਰ ॥੧॥

bijai raaj raajaa nirakh kiyo aapanaa yaar ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਿਜੈ ਰਾਜ ਕੋ ਲੀਨੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

bijai raaj ko leeno dhaam bulai kai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥

lapaT lapaT rat karee harakh upajai kai ||

ਪੁਨਿ ਤਾ ਸੋ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਿ ॥

pun taa so yau bachan uchaare preet kar ||

ਹੋ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਮੁਰਿ ਬੈਨ ਲੀਜਿਅਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਧਰਿ ॥੨॥

ho sun raajaa mur bain leejieh hiradhai dhar ||2||

ਜਬ ਮੁਰ ਕਿਯੋ ਸੁਯੰਬਰ ਪਿਤਾ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥

jab mur kiyo suya(n)bar pitaa banai kar ||

ਹੌ ਲਖਿ ਕੈ ਤੁਮਰੋ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕਰ ॥

hau lakh kai tumaro roop rahee urajhai kar ||

ਅਵਰ ਰਾਵ ਮੁਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ਜੁਧ ਮਚਾਇ ਕੈ ॥

avar raav muh lai gayo judh machai kai ||

ਹੋ ਮੋਰ ਨ ਬਸ ਕਛੁ ਚਲਿਯੋ ਮਰੋ ਬਿਖ ਖਾਇ ਕੈ ॥੩॥

ho mor na bas kachh chaliyo maro bikh khai kai ||3||

ਲਗਨ ਅਨੋਖੀ ਲਗੈ ਨ ਤੋਰੀ ਜਾਤ ਹੈ ॥

lagan anokhee lagai na toree jaat hai ||

ਨਿਰਖਿ ਤਿਹਾਰੋ ਰੂਪ ਨ ਹਿਯੋ ਸਿਰਾਤ ਹੈ ॥

nirakh tihaaro roop na hiyo siraat hai ||

ਕੀਜੈ ਸੋਊ ਚਰਿਤ ਜੁ ਤੁਮ ਕਹ ਪਾਇਯੈ ॥

keejai souoo charit ju tum keh paiyai ||

ਹੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਮੁਹਿ ਕੀਜੈ ਸੁ ਬਿਧਿ ਬਤਾਇਯੈ ॥੪॥

ho nij naaree muh keejai su bidh bataiyai ||4||

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਭਵਨ ਜੁਗਿਨ ਹ੍ਵੈ ਆਇਹੌ ॥

mahaa rudhr ke bhavan jugin havai aaihau ||

ਕਛੁਕ ਮਨੁਖ ਲੈ ਸੰਗ ਤਹਾ ਚਲਿ ਜਾਇਹੌ ॥

kachhuk manukh lai sa(n)g tahaa chal jaihau ||

ਮਹਾਰਾਜ ਜੂ ਤੁਮ ਤਹ ਦਲੁ ਲੈ ਆਇਯੋ ॥

mahaaraaj joo tum teh dhal lai aaiyo ||

ਹੋ ਦੁਸਟਨ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿ ਹਮੈ ਲੈ ਜਾਇਯੋ ॥੫॥

ho dhusaTan pratham sa(n)ghaar hamai lai jaiyo ||5||

ਬਦਿ ਤਾ ਸੋ ਸੰਕੇਤ ਬਹੁਰਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

badh taa so sa(n)ket bahur sukh pai kai ||

ਨਿਜੁ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਲੋਗਨ ਦਈ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ॥

nij mukh te keh logan dhiee sunai kai ||

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਭਵਨ ਕਾਲਿ ਮੈ ਜਾਇਹੌਂ ॥

mahaa rudhr ke bhavan kaal mai jaihau ||

ਹੋ ਏਕ ਰੈਨਿ ਜਗਿ ਬਹੁਰਿ ਸਦਨ ਉਠਿ ਆਇਹੌਂ ॥੬॥

ho ek rain jag bahur sadhan uTh aaihau ||6||

ਕਛੁਕ ਮਨੁਛ ਲੈ ਸੰਗਿ ਜਾਤਿ ਤਿਤ ਕੋ ਭਈ ॥

kachhuk manuchh lai sa(n)g jaat tit ko bhiee ||

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਭਵਨ ਜਗਤ ਰਜਨੀ ਗਈ ॥

mahaa rudhr ke bhavan jagat rajanee giee ||

ਪਜਾਰੀ ਕੋ ਆਗਮ ਰਾਜੈ ਸੁਨਿ ਪਾਇਯੋ ॥

payaaree ko aagam raajai sun paiyo ||

ਹੋ ਭੋਰ ਹੋਨ ਨਹਿ ਦਈ ਜੋਰਿ ਦਲੁ ਆਇਯੋ ॥੭॥

ho bhor hon neh dhiee jor dhal aaiyo ||7||

ਜੋ ਜਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸੰਗ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਨ ਘਾਇਯੋ ॥

jo jan tiray ke sa(n)g pratham tin ghaiyo ||

ਜੀਯਤ ਬਚੇ ਜੋ ਜੋਧਾ ਤਿਨੈ ਭਜਾਇਯੋ ॥

jeeyat bache jo jodhaa tinai bhajaiyo ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲਯੋ ਉਚਾਇ ਕੈ ॥

taa paachhe raanee ko layo uchai kai ||

ਹੋ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਕੋ ਗਯੋ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੮॥

ho gireh apane ko gayo harakh upajai kai ||8||

ਰਾਨੀ ਕੋ ਲੀਨੋ ਸੁਖਪਾਲ ਚੜਾਇ ਕੈ ॥

raanee ko leeno sukhapaal chaRai kai ||

ਆਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਕੀਨੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

aali(n)gan chu(n)ban keene sukh pai kai ||

ਸੁਨਤ ਲੋਗ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬਹੁ ਕੂਕ ਪੁਕਾਰ ਕੀ ॥

sunat log ke tiray bahu kook pukaar kee ||

ਹੋ ਚਿਤ ਆਪਨੇ ਕੇ ਬੀਚ ਦੁਆਏ ਦੇਤ ਭੀ ॥੯॥

ho chit aapane ke beech dhuaae dhet bhee ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਯਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੪੬॥੨੯੪੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau chhayaaleesavo charitr samaapatam sat subham sat

||146||2940||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਖੈਰੀ ਨਾਮ ਬਲੋਚਨਿ ਰਹੈ ॥

khairee naam balochan rahai ||

ਦੁਤਿਯ ਸਵਤਿ ਸੰਮੀ ਜਗ ਕਹੈ ॥

dhutiy savat sa(n)mee jag kahai ||

ਫਤਹ ਖਾਨ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਭਾਰੋ ॥

fateh khaan taa ko pat bhaaro ||

ਤਿਹੂੰ ਭਵਨ ਭੀਤਰ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥੧॥

tihoo(n) bhavan bheetar ujiyaaro ||1||

ਰੋਸ ਕਿਯੋ ਤਾ ਪੈ ਹਜਰਤਿ ਅਤਿ ॥

ros kiyo taa pai hajarat at ||

ਮੁਹਿੰਮ ਸੈਦ ਖਾ ਕਰੀ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥

muhi(n)m saidh khaa karee bikaT mat ||

ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਇ ਬਹੁਰਿ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥

taeh milai bahur geh leeno ||

ਮੁਲਤਾਨ ਓਰ ਪਯਾਨੋ ਕੀਨੋ ॥੨॥

mulataan or payaano keeno ||2||

ਬੰਧ੍ਰਯੋ ਰਾਵ ਬਾਲਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

ba(n)dhrayo raav baalan sun paayo ||

ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥

sakal purakh ko bhekh banaayo ||

ਬਾਲੋਚੀ ਸੈਨਾ ਸਭ ਜੋਰੀ ॥

baalochee sainaa sabh joree ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਅਰਿ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਤੋਰੀ ॥੩॥

bhaat bhaat ar pratinaa toree ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਘੇਰਿ ਸੈਦ ਖਾ ਕੌ ਤ੍ਰਿਯਨ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥

gher saidh khaa kau tirayan aaise kahiyo sunai ||

ਕੈ ਹਮਰੋ ਪਤਿ ਛੋਰਿਯੈ ਕੈ ਲਰਿਯੈ ਸਮੁਹਾਇ ॥੪॥

kai hamaro pat chhoriyai kai lariyai samuhai ||4||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸੈਦ ਖਾਨ ਐਸੇ ਬਚਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ਕੈ ॥

saidh khaan aaise bachanan sun pai kai ||

ਚੜਿਯੋ ਜੋਰਿ ਦਲੁ ਪ੍ਰਬਲ ਸੁ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥

chaRiyo jor dhal prabal su kop baddai kai ||

ਹੈ ਗੈ ਪੈਦਲ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦਏ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ॥

hai gai paidhal bahu bidh dhe sa(n)ghaar kai ||

ਹੋ ਸੂਰਬੀਰ ਬਾਕਨ ਕੌ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਕੈ ॥੫॥

ho soorabeer baakan kau baan prahaar kai ||5||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਬਜੀ ਭੇਰ ਭਾਰੀ ਮਹਾ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥

bajee bher bhaaree mahaa soor gaaje ||

ਬੰਧੇ ਬੀਰ ਬਾਨਾਨ ਬਾਕੇ ਬਿਰਾਜੇ ॥

ba(n)dhe beer baanaan baake biraaje ||

ਕਿਤੇ ਸੂਲ ਸੈਥੀਨ ਕੇ ਘਾਇ ਘਾਏ ॥

kite sool saitheen ke ghai ghaae ||

ਮਰੇ ਜੂਝਿ ਜਾਹਾਨ ਮਾਨੋ ਨ ਆਏ ॥੬॥

mare joojh jaahaan maano na aae ||6||

ਗਜੈ ਰਾਜ ਜੂਝੈ ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ॥

gajai raaj joojhai kite baaj maare ||

ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਘੂਮੈ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਡਾਰੇ ॥

kahoo(n) raaj ghoomai kahoo(n) taaj ddaare ||

ਕਿਤੇ ਪਾਕ ਸਾਹੀਦ ਮੈਦਾਨ ਹੂਏ ॥

kite paak saaheedh maidhaan hooe ||

ਬਸੇ ਸ੍ਵਰਗ ਮੋ ਜਾਇ ਮਾਨੋ ਨ ਮੂਏ ॥੭॥

base savairag mo jai maano na mooe ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਖੈਰੀ ਜਾਹਿ ਖਗ ਗਹਿ ਮਾਰੈ ॥

khairee jaeh khag geh maarai ||

ਗਿਰੈ ਭੂਮਿ ਨ ਰਤੀਕ ਸੰਭਾਰੈ ॥

girai bhoom na rateek sa(n)bhaarai ||

ਸੰਮੀ ਨਿਰਖਿ ਜਾਹਿ ਸਰ ਛੋਰੈ ॥

sa(n)mee nirakh jaeh sar chhorai ||

ਏਕੈ ਬਾਨ ਮੂੰਡ ਅਰਿ ਤੋਰੈ ॥੮॥

ekai baan moo(n)dd ar torai ||8||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਖਗ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਝਰੇ ਕਹੂੰ ਟੂਕ ਗਿਰੇ ਛਿਤ ਤਾਜਨ ਕੇ ॥

khag pare kahoo(n) khol jhare kahoo(n) Took gire chhit taajan ke ||

ਅਰੁ ਬਾਨ ਕਹੂੰ ਬਰਛੀ ਕਤਹੂੰ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਕਟੇ ਬਰ ਬਾਜਨ ਕੇ ॥

ar baan kahoo(n) barachhee katahoo(n) kahoo(n) a(n)g kaTe bar baajan ke ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਪਰੈ ਕਹੂੰ ਚੀਰ ਦਿਪੈ ਕਹੂੰ ਸੁੰਡ ਗਿਰੇ ਗਜਰਾਜਨ ਕੇ ॥

kahoo(n) beer parai kahoo(n) cheer dhipai kahoo(n) soo(n)dd gire

gajaraajan ke ||

ਅਤਿ ਮਾਰਿ ਪਰੀ ਨ ਸੰਭਾਰਿ ਰਹੀ ਸਭ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਸੁਤ ਰਾਜਨ ਕੇ ॥੯॥

at maar paree na sa(n)bhaar rahee sabh bhaaj chale sut raajan ke ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੇਤੇ ਬਿਕਟ ਸੁਭਟ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥

kete bikaT subhaT kaT ddaare ||

ਕੇਤੇ ਕਰੀ ਹਨੇ ਮਤਵਾਰੇ ॥

kete karee hane matavaare ||

ਦਲ ਪੈਦਲ ਕੇਤੇ ਰਨ ਘਾਏ ॥

dhal paidhal kete ran ghaae ||

ਜਿਯਤ ਬਚੇ ਲੈ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰਾਏ ॥੧੦॥

jiyat bache lai praan paraae ||10||

ਖੈਰੀ ਸੰਮੀ ਜਾਤ ਭਈ ਤਹਾ ॥

khairee sa(n)mee jaat bhiee tahaa ||

ਠਾਢੋ ਸੈਦ ਖਾਨ ਥੋ ਜਹਾ ॥

Thaaddo saidh khaan tho jahaa ||

ਨਿਜੁ ਹਥਿਯਹਿ ਜੰਜੀਰਹਿ ਡਾਰੇ ॥

nij hathiyeh ja(n)jeereh ddaare ||

ਤਹੀ ਜਾਇ ਝਾਰੀ ਤਰਵਾਰੈ ॥੧੧॥

tahee jai jhaaree taravaarai ||11||

ਖੁਨਸਿ ਖਗ ਖਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

khunas khag khatirayeh prahaariyo ||

ਪ੍ਰਥਮ ਕਰੀ ਕਰ ਕੌ ਕਟਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

pratham karee kar kau kaT ddaariyo ||

ਬਹੁਰਿ ਖਾਨ ਕੌ ਤੇਗ ਚਲਾਈ ॥

bahur khaan kau teg chalaiee ||

ਗ੍ਰੀਵਾ ਬਚੀ ਨਾਕ ਪਰ ਆਈ ॥੧੨॥

greevaa bachee naak par aaiee ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਟਿਕ ਨਾਕ ਮੈ ਅਸਿ ਰਹਿਯੋ ਗਯੋ ਹਾਥ ਤੇ ਛੂਟਿ ॥

aTik naak mai as rahiyo gayo haath te chhooT ||

ਭੁਜਾ ਅੰਬਾਰੀ ਸੌ ਬਜੀ ਰਹੀ ਬੰਗੁਰਿਯੈ ਟੂਟਿ ॥੧੩॥

bhujaa a(n)baaree sau bajee rahee ba(n)guriyai TooT ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਸੰਮੀ ਸੈਹਥੀ ਸੰਭਾਰੀ ॥

tab sa(n)mee saihathee sa(n)bhaaree ||

ਮਹਾ ਸਤ੍ਰੁ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਮਾਰੀ ॥

mahaa satr ke ur mai maaree ||

ਬਰਛਾ ਭਏ ਪਰੋਏ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥

barachhaa bhe paroe utaariyo ||

ਸਭਨ ਦਿਖਾਇ ਭੂਮ ਪਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੪॥

sabhan dhikhai bhoom par maariyo ||14||

ਬੰਗੁ ਨਿਹਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

ba(n)g nihaar tirayaa pahichaanee ||

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸੈਦ ਖਾ ਬਖਾਨੀ ॥

dha(n)n dha(n)n saidh khaa bakhaanee ||

ਇਨ ਕੇ ਪੇਟ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

ein ke peT putr jo havai hai ||

ਬਾਤਨ ਜੀਤਿ ਲੰਕ ਗੜ ਲੈਹੈ ॥੧੫॥

baatan jeet la(n)k gaR laihai ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚੀਰ ਫੌਜ ਗਜ ਫਾਧਿ ਕੈ ਆਨਿ ਕਿਯੋ ਮੁਹਿ ਘਾਇ ॥

cheer fauaj gaj faadh kai aan kiyo muh ghai ||

ਇਨ ਕੌ ਇਹੈ ਇਨਾਮੁ ਹੈ ਭਰਤਾ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ॥੧੬॥

ein kau ihai inaam hai bharataa dheh milai ||16||

ਐਸ ਖਗ ਸਿਰ ਝਾਰਿ ਕੈ ਬਡੇ ਪਖਰਿਯਨ ਘਾਇ ॥

aais khag sir jhaar kai badde pakhariyan ghai ||

ਸੈਨ ਸਕਲ ਅਵਗਾਹਿ ਕੈ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਲਯੌ ਛਨਾਇ ॥੧੭॥

sain sakal avagaeh kai nij pat layau chhanai ||17||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੂਰਬੀਰ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

soorabeer bahu bhaat sa(n)ghaare ||

ਖੇਦਿ ਖੇਤ ਤੇ ਖਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥

khedh khet te khaan nikaare ||

ਨਿਜੁ ਭਰਤਹਿ ਛੁਰਵਾਹਇ ਲਜਾਈ ॥

nij bharateh chhuravaahi layaiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਬਜੀ ਬਧਾਈ ॥੧੮॥

bhaat bhaat so bajee badhaiee ||18||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸੈਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੪੭॥੨੯੫੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau saitaaleesavo charitr samaapatam sat subham sat

||147||2958||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਹਿਰ ਕਨੌਜ ਕੰਚਨੀ ਰਹੈ ॥

sahir kanauaj ka(n)chanee rahai ||

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾ ਕੌ ਜਗ ਕਹੈ ॥

adhik roop taa kau jag kahai ||

ਦੁਰਗ ਦਤ ਰਾਜਾ ਬਸਿ ਭਯੋ ॥

dhurag dhat raajaa bas bhayo ||

ਰਾਨਿਨ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥੧॥

raanin ddaar hiradhai te dhayo ||1||

ਰਾਨਿਨ ਬੈਠ ਮੰਤ੍ਰਿ ਯੌ ਕਯੋ ॥

raanin baiTh ma(n)tr yau kayo ||

ਰਾਜਾ ਕਰ ਹਮਰੇ ਤੇ ਗਯੋ ॥

raajaa kar hamare te gayo ||

ਸੋਊ ਜਤਨ ਆਜੁ ਮਿਲਿ ਕਰਿਯੈ ॥

souoo jatan aaj mil kariyai ||

ਜਾ ਤੇ ਯਾ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੌ ਮਰਿਯੈ ॥੨॥

jaa te yaa besavaiaa kau mariyai ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੌਂ ਰਾਣੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

bisan si(n)gh kau raanee layo bulai kai ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੌ ਕਿਯ ਪ੍ਰੀਤੁਪਜਾਇ ਕੈ ॥

kaam kel taa sau kiy preetupajai kai ||

ਪੁਨਿ ਤਾ ਸੌ ਯੌ ਬੈਨ ਕਹੇ ਹਿਤ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥

pun taa sau yau bain kahe hit maan kai ||

ਹੋ ਮੋਰ ਕਾਰਜਹਿ ਕਰੋ ਹਿਤੂ ਮੁਹਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੩॥

ho mor kaarajeh karo hitoo muh jaan kai ||3||

ਪ੍ਰਥਮ ਬਹੁਤ ਧਨ ਯਾ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੌ ਦੀਜਿਯੈ ॥

pratham bahut dhan yaa besavaiaa kau dheejiyai ||

ਬਹੁਰਿ ਰਾਵ ਦੇਖਤ ਹਿਤ ਯਾ ਸੌ ਕੀਜਿਯੈ ॥

bahur raav dhekhat hit yaa sau keejiyai ||

ਜਬ ਰਾਜਾ ਸੌ ਯਾ ਕੌ ਨੇਹੁ ਤੁਰਾਇਯੈ ॥

jab raajaa sau yaa kau neh turaiyai ||

ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਬੋਲਿ ਇਹ ਘਾਇਯੈ ॥੪॥

ho bahur aapane dhaam bol ieh ghaiyai ||4||

ਪ੍ਰਥਮ ਦਰਬੁ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕਹ ਦਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

pratham dharab besavaiaa keh dhayo banai kai ||

ਪੁਨਿ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਪ੍ਰੀਤੁਪਜਾਇ ਕੈ ॥

pun taa sau rat maanee preetupajai kai ||

ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੀਨੋ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

jab taa ko nirap leeno sadhan bulai kai ||

ਹੋ ਤੌਨ ਸਭਾ ਮੈ ਬੈਠਿਯੋ ਸੋਊ ਆਇ ਕੈ ॥੫॥

ho tauan sabhaa mai baiThiyo souoo aai kai ||5||

ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਕਹਿਯੋ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥

bisan si(n)gh teh kahiyo kachhoo musakai kai ||

ਬਹੁਰਿ ਸਾਰਤੈ ਕਰੀ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦਿਖਰਾਇ ਕੈ ॥

bahur saaratai karee nirapeh dhikharai kai ||

ਯਾ ਮੂਰਖ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਨਹਿ ਦੇਸੀ ਦੀਜਿਯੈ ॥

yaa moorakh nirap kau neh dhesee dheejiyai ||

ਹੋ ਯਾ ਸੌ ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ਨ ਯਾ ਕੋ ਕੀਜਿਯੈ ॥੬॥

ho yaa sau neh baddai na yaa ko keejiyai ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਚਲਿ ਆਈ ॥

tab raanee nirap chal aaiee ||

ਸਕਲ ਭੇਦ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ਬਤਾਈ ॥

sakal bhedh teh dhiyo bataiee ||

ਤੁਹਿ ਦੇਖਤ ਦੇਸੀ ਉਹਿ ਦਈ ॥

tuh dhekhat dhesee uh dhiee ||

ਤੋਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਾ ਇਹ ਭਈ ॥੭॥

toree preet kahaa ieh bhiee ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤੁਹਿ ਦੇਖਤ ਇਨ ਉਹਿ ਦਈ ਦੇਸੀ ਸੁਨੁ ਮਹਾਰਾਜ ॥

tuh dhekhat in uh dhiee dhesee sun mahaaraaj ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਯਾ ਭਏ ਹਿਤ ਕੀਨੋ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥੮॥

taa te tumaro yaa bhe hit keeno keh kaaj ||8||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਤੁਮ ਕੌ ਭਾਵਈ ਤਜਾਗ ਕਰਿਯੋ ਤੈ ਮੋਹਿ ॥

besavaiaa tum kau bhaaviee tayaag kariyo tai moh ||

ਔਰ ਪੁਰਖੁ ਤਾ ਕੌ ਰੁਚੈ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਤੋਹਿ ॥੯॥

aauar purakh taa kau ruchai laaj na laagat toh ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੌ ਇਨ ਕੇ ਰਾਖੇ ਪਤਿ ਪੈਯੈ ॥

jau in ke raakhe pat paiyai ||

ਤੌ ਬਰਾਗਿਨਿਨ ਕਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਲ੍ਯੈਯੈ ॥

tau baraaginin kayo gireh layaiyai ||

ਟਟੂਅਹਿ ਚੜਿ ਜੀਤੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

TaTooeh chaR jeete sa(n)graamaa ||

ਕੋ ਖਰਚੈ ਤਾਜੀ ਪੈ ਦਾਮਾ ॥੧੦॥

ko kharachai taajee pai dhaamaa ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਨ ਬੇਸ੍ਵਨਿ ਕੌ ਲਾਜ ਨਹਿ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਰਸ ਰੀਤਿ ॥

ein besavain kau laaj neh neh jaanat ras reet ||

ਰਾਵ ਛੋਰਿ ਰੰਕਹਿ ਭਜਹਿ ਪੈਸਨ ਕੀ ਪਰਤੀਤ ॥੧੧॥

raav chhor ra(n)keh bhajeh paisan kee parateet ||11||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤੁਮ ਸੇਤੀ ਬਾਹਰ ਕੋ ਨੇਹ ਜਤਾਵਈ ॥

tum setee baahar ko neh jataaviee ||

ਨਿਜੁ ਹਿਤ ਵਾ ਕੇ ਸੰਗ ਟਕਾ ਜੋ ਲਜਾਵਈ ॥

nij hit vaa ke sa(n)g Takaa jo layaaviee ||

ਔਰ ਸਦਨ ਮੌ ਜਾਤ ਜੁ ਯਾਹਿ ਬਤਾਇਯੈ ॥

aauar sadhan mau jaat ju yaeh bataiyai ||

ਹੋ ਤਬ ਰਾਜਾ ਜੂ ਇਹ ਕਹ ਲੀਕ ਲਗਾਇਯੈ ॥੧੨॥

ho tab raajaa joo ieh keh leek lagaiyai ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਤ ਰਾਨੀ ਰਾਜਾ ਭਏ ਐਸ ਕਹਿਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥

eit raanee raajaa bhe aais kahiyo samujhai ||

ਮਨੁਛ ਪਠੈ ਉਤ ਜਾਰ ਕੋ ਬੇਸ੍ਵਾ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥੧੩॥

manuchh paThai ut jaar ko besavaiaa liee bulai ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਬੇਸ੍ਵਾ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ॥

jab besavaiaa taa ke ghar giee ||

ਰਨਿਯਹਿ ਆਨਿ ਸਖੀ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥

raniyeh aan sakhee sudh dhiee ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੌ ਲੈ ਚਰਿਤਿ ਦਿਖਾਇਯੋ ॥

nij pat kau lai charit dhikhaiyo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਧ੍ਰਿਗ ਚਿਤ ਆਪਨ ਠਹਰਾਯੋ ॥੧੪॥

nirap dhirag chit aapan Thaharaayo ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੈ ਜਾ ਕੌ ਧਨੁ ਅਮਿਤ ਦੈ ਕਰੀ ਆਪਨੀ ਯਾਰ ॥

mai jaa kau dhan amit dhai karee aapanee yaar ||

ਤਿਨ ਪੈਸਨ ਹਿਤ ਤਜਾਗ ਮੁਹਿ ਅਨਤੈ ਕਿਯੋ ਪਾ◌ਾਰ ॥੧੫॥

tin paisan hit tayaag muh anatai kiyo paar ||15||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਬਾਹਰ ਆਈ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥

besavaiaa baahar aaiee kel kamai kai ||

ਰਾਵ ਲਰਿਕਵਾ ਦਏ ਬਹੁਤ ਚਿਮਟਾਇ ਕੈ ॥

raav larikavaa dhe bahut chimaTai kai ||

ਕੇਲ ਕਰਤ ਮਰਿ ਗਈ ਤਵਨ ਦੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥

kel karat mar giee tavan dhukh paiyo ||

ਹੋ ਕੈਸੁ ਪੇਸਨੀ ਰਾਨੀ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇਯੋ ॥੧੬॥

ho kais pesanee raanee charit banaiyo ||16||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੪੮॥੨੯੭੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau aThataaleesavo charitr samaapatam sat subham sat

||148||2974||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਰਬਤ ਸਿੰਘ ਪੋਸਤੀ ਰਹੈ ॥

parabat si(n)gh posatee rahai ||

ਪਾਚਿਸਤ੍ਰੀ ਜਾ ਕੇ ਜਗ ਕਹੈ ॥

paachisatree jaa ke jag kahai ||

ਪੋਸਤ ਪਿਯਤ ਕਬਹੂੰ ਨ ਅਘਾਵੈ ॥

posat piyat kabahoo(n) na aghaavai ||

ਤਾ ਕੌ ਕਵਨ ਮੋਲ ਲੈ ਪ੍ਰਯਾਵੈ ॥੧॥

taa kau kavan mol lai prayaavai ||1||

ਇਕ ਦਿਨ ਟੂਟਿ ਅਮਲ ਤਿਹ ਗਯੋ ॥

eik dhin TooT amal teh gayo ||

ਅਧਿਕ ਦੁਖੀ ਤਬ ਹੀ ਸੋ ਭਯੋ ॥

adhik dhukhee tab hee so bhayo ||

ਤਬ ਪਾਚੋ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸੁਨਿ ਪਯੋ ॥

tab paacho isatiran sun payo ||

ਖੋਜਿ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕਛੂ ਨ ਲਹਿਯੋ ॥੨॥

khoj rahee gireh kachhoo na lahiyo ||2||

ਤਬ ਪਾਚੋ ਮਿਲਿ ਮਤੋ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

tab paacho mil mato bichaariyo ||

ਊਪਰ ਖਾਟ ਦੁਖਿਤ ਸੋ ਡਾਰਿਯੋ ॥

uoopar khaaT dhukhit so ddaariyo ||

ਇਨ ਗਾਡਨ ਲੈ ਚਲੈ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

ein gaaddan lai chalai uchaariyo ||

ਨਿਜੁ ਮਨ ਯਹੇ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੩॥

nij man yahe tirayaan bichaariyo ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਡੰਡਕਾਰ ਕੇ ਬੀਚ ਜਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਵੈ ਗਈ ॥

dda(n)ddakaar ke beech jabai tiray vai giee ||

ਮਾਰਗ ਮਹਿ ਗਡਹਾ ਗਹਿਰੋ ਨਿਰਖਤ ਭਈ ॥

maarag meh gaddahaa gahiro nirakhat bhiee ||

ਆਵਤ ਲਖੇ ਬਟਊਆ ਧਨ ਲੀਨੇ ਘਨੋ ॥

aavat lakhe baTuooaa dhan leene ghano ||

ਹੋ ਕਹਿਯੋ ਹਮਾਰੋ ਸੌਦੋ ਅਬ ਆਛੇ ਬਨੋ ॥੪॥

ho kahiyo hamaaro sauadho ab aachhe bano ||4||

ਸੁਨਹੋ ਬੀਰ ਬਟਾਊ ਬਾਤ ਬਲੋਚ ਸਭ ॥

sunaho beer baTaauoo baat baloch sabh ||

ਪਿਯ ਗਾਡਨ ਕੇ ਹੇਤ ਇਹਾ ਆਈ ਹਮ ਸਭ ਅਬ ॥

piy gaaddan ke het ihaa aaiee ham sabh ab ||

ਯਾ ਸੌ ਆਨਿ ਜਨਾਜੋ ਅਬੈ ਸਵਾਰਿਯੈ ॥

yaa sau aan janaajo abai savaariyai ||

ਹੋ ਹਮਰੇ ਗੁਨ ਔਗੁਨ ਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿਯੈ ॥੫॥

ho hamare gun aauagun na hiradhai bichaariyai ||5||

ਉਸਟਨ ਤੇ ਸਭ ਉਤਰਿ ਬਲੋਚ ਤਹਾ ਗਏ ॥

ausaTan te sabh utar baloch tahaa ge ||

ਨੀਤ ਖੈਰ ਕੀ ਫਾਤਯਾ ਦੇਤ ਊਹਾ ਭਏ ॥

neet khair kee faatayaa dhet uoohaa bhe ||

ਤਾ ਕੋ ਪਰੇ ਸੁਮਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੀ ਜਯੋਂ ਨਿਰਖ ॥

taa ko pare sumaar mritak kee jayo(n) nirakh ||

ਹੋ ਨਿਕਟ ਇਸਥਿਤਹ ਭਏ ਗੜਾ ਕੋ ਗੋਰ ਲਖਿ ॥੬॥

ho nikaT isathiteh bhe gaRaa ko gor lakh ||6||

ਲੀਨੀ ਖਾਟ ਉਠਾਇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥

leenee khaaT uThai mritak teh jaan kai ||

ਸਕਿਯੋ ਨ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਪਹਿਚਾਨਿ ਕੈ ॥

sakiyo na bhedh abhedh kachhoo pahichaan kai ||

ਜਬ ਤਾ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਇਸਥਿਤ ਭੇ ਆਇ ਕੈ ॥

jab taa pai sabh hee isathit bhe aai kai ||

ਹੋ ਡਾਰਿ ਫਾਸਿਯਨ ਗਡਹੇ ਦਏ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ॥੭॥

ho ddaar faasiyan gaddahe dhe girai kai ||7||

ਏਕ ਗਾਵ ਤੇ ਦੌਰਿ ਆਫੂ ਲਜਾਵਤਿ ਭਈ ॥

ek gaav te dhauar aafoo layaavat bhiee ||

ਏਕ ਪੁਕਾਰਤ ਊਚ ਚਲੀ ਕੋਸਕ ਗਈ ॥

ek pukaarat uooch chalee kosak giee ||

ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੌ ਲਜਾਇ ਸੁ ਉਨ ਕੌ ਘਾਇ ਕੈ ॥

bahu logan kau layai su un kau ghai kai ||

ਹੋ ਕਹਿ ਫਾਸਿਨ ਪਤਿ ਹਨੇ ਦਏ ਦਿਖਰਾਇ ਕੈ ॥੮॥

ho keh faasin pat hane dhe dhikharai kai ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪੰਚ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਨ ਜੁਤ ਆਈ ॥

pa(n)ch isatree tin jut aaiee ||

ਧਨਵੰਤੀ ਅਤਿ ਠਗਨ ਤਕਾਈ ॥

dhanava(n)tee at Thagan takaiee ||

ਪੰਚਨ ਕੇ ਫਾਸੀ ਗਹਿ ਡਾਰੀ ॥

pa(n)chan ke faasee geh ddaaree ||

ਹਮ ਪਾਚੋ ਰਹਿ ਗਈ ਬਿਚਾਰੀ ॥੯॥

ham paacho reh giee bichaaree ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਤਿ ਮਾਰੇ ਫਾਸਿਨ ਠਗਨ ਸਾਥੀ ਰਹਿਯੋ ਨ ਕੋਇ ॥

pat maare faasin Thagan saathee rahiyo na koi ||

ਹਮ ਬਨ ਮੈ ਏਕਲ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦੈਵ ਕਹਾ ਗਤਿ ਹੋਇ ॥੧੦॥

ham ban mai ekal tirayaa dhaiv kahaa gat hoi ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਤਹ ਆਏ ॥

kaajee koTavaar teh aae ||

ਰਨਸਿੰਗੇ ਰਨ ਨਾਦ ਬਜਾਏ ॥

ranasi(n)ge ran naadh bajaae ||

ਕੋਪ ਠਾਨ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

kop Thaan yau bachan uchaare ||

ਹਮ ਸਾਥੀ ਇਹ ਠਾਉ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੧॥

ham saathee ieh Thaau tihaare ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚਾਰਿ ਊਟ ਮੁਹਰਨ ਭਰੇ ਆਠ ਰੁਪੈਯਨ ਸਾਥ ॥

chaar uooT muharan bhare aaTh rupaiyan saath ||

ਪਤਿ ਮੂਏ ਏਊ ਗਏ ਤੌ ਹਮ ਭਈ ਅਨਾਥ ॥੧੨॥

pat mooe euoo ge tau ham bhiee anaath ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਕਾਜੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

tab kaajee ieh bhaat uchaaro ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਛੂ ਜਿਨਿ ਸੋਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥

tirayaa kachhoo jin sok bichaaro ||

ਹਮ ਕੌ ਫਾਰਖਤੀ ਲਿਖ ਦੀਜੈ ॥

ham kau faarakhatee likh dheejai ||

ਦ੍ਵਾਦਸ ਊਟ ਆਪਨੇ ਲੀਜੈ ॥੧੩॥

dhavaiaadhas uooT aapane leejai ||13||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦੀਨਨ ਕੀ ਰਛਾ ਕਰੀ ਕੌਡੀ ਗਨੀ ਕੁਪਾਇ ॥

dheenan kee rachhaa karee kauaddee ganee kupai ||

ਸਭ ਹੀ ਦਯੋ ਬਹੋਰਿ ਧਨ ਧੰਨ ਕਾਜਿਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥੧੪॥

sabh hee dhayo bahor dhan dha(n)n kaajin ke rai ||14||

ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਿਵਾਰਿ ਕੈ ਲੀਨੋ ਪਤਹ ਬਚਾਇ ॥

dhusaT arisaT nivaar kai leeno pateh bachai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਹੀਏ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੫॥

bhaat bhaat sevaa karee he'ee harakh upajai ||15||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਿਵਿੰਜਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੪੯॥੨੯੯੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau unavi(n)javo charitr samaapatam sat subham sat

||149||2989||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਨੀ ਏਕ ਨਗੌਰੇ ਰਹੈ ॥

raanee ek nagauare rahai ||

ਗਰਭਵਤੀ ਤਾ ਕੌ ਜਗ ਕਹੈ ॥

garabhavatee taa kau jag kahai ||

ਪੂਤ ਰਾਵ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥

poot raav ke gireh kouoo naahee ||

ਚਿੰਤਾ ਇਹੇ ਤਾਹਿ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧॥

chi(n)taa ihe taeh man maahee ||1||

ਗਰਭਵਤੀ ਆਪਹਿ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥

garabhavatee aapeh Thahiraayo ||

ਪੂਤ ਆਨ ਕੋ ਆਨ ਜਿਵਾਯੋ ॥

poot aan ko aan jivaayo ||

ਸਭ ਕੋਊ ਪੂਤ ਰਾਵ ਕੋ ਮਾਨੈ ॥

sabh kouoo poot raav ko maanai ||

ਤਾ ਕੌ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨੈ ॥੨॥

taa kau bhedh na kouoo jaanai ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦੋਇ ਪੁਤ੍ਰ ਜਬ ਤਾਹਿ ਬਿਧਾਤੈ ਪੁਨ ਦਏ ॥

dhoi putr jab taeh bidhaatai pun dhe ||

ਰੂਪਵੰਤ ਸੁਭ ਸੀਲ ਜਤ ਬ੍ਰਤ ਹੋਤ ਭੇ ॥

roopava(n)t subh seel jat brat hot bhe ||

ਤਬ ਉਨ ਦੁਹੂੰ ਪਾਲਕਨ ਲੈ ਕੈ ਬਿਖੁ ਦਈ ॥

tab un dhuhoo(n) paalakan lai kai bikh dhiee ||

ਹੋ ਨਿਜੁ ਪੂਤਨ ਕਹ ਰਾਜ ਪਕਾਵਤ ਤਹ ਭਈ ॥੩॥

ho nij pootan keh raaj pakaavat teh bhiee ||3||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਰੋਦਨ ਕਿਯੋ ਪੁਕਾਰਿ ਕੈ ॥

bhaat bhaat sau rodhan kiyo pukaar kai ||

ਨਿਰਖਾ ਤਿਨ ਕੀ ਓਰ ਸਿਰੋਕਚੁਪਾਰਿ ਕੈ ॥

nirakhaa tin kee or sirokachupaar kai ||

ਪ੍ਰਾਨਨਾਥ ਊ ਆਏ ਕਹਿਯੋ ਨ ਸੋਕ ਕਰਿ ॥

praananaath uoo aae kahiyo na sok kar ||

ਹੋ ਅਕਥ ਕਥਾ ਕੀ ਕਥਾ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਧੀਰ ਧਰਿ ॥੪॥

ho akath kathaa kee kathaa jaan jiy dheer dhar ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਿਯਤ ਤਿਹਾਰੇ ਪੂਤ ਦੋ ਸਦਾ ਰਹੈ ਜਗ ਮਾਹਿ ॥

jiyat tihaare poot dho sadhaa rahai jag maeh ||

ਉਨ ਕੋ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ਜਿਯਤ ਅਜੌਂ ਤਵ ਨਾਹ ॥੫॥

aun ko sok na keejiyai jiyat ajau tav naeh ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੋ ਕੋਊ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹਾ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥

jo kouoo tirayaa tahaa chal aavai ||

ਯਹੈ ਆਹਿ ਪਰਬੋਧ ਜਤਾਵੈ ॥

yahai aaeh parabodh jataavai ||

ਜਿਯੌ ਚਾਰਿ ਜੁਗ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੇ ॥

jiyau chaar jug poot tihaare ||

ਦੋਊਅਨ ਕੋ ਨਹਿ ਸੋਕ ਬਿਚਾਰੇ ॥੬॥

dhouooan ko neh sok bichaare ||6||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੰਜਾਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੫੦॥੨੯੯੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau pa(n)jaeh charitr samaapatam sat subham sat ||150||2995||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕੁਪਿਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਰਾਜੌਰੀ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥

kupit si(n)gh raajaa rahai raajauaree ke maeh ||

ਸਦਾ ਸੀਲ ਸੁ ਤਾਹਿ ਅਤਿ ਰੋਹ ਤਵਨ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੧॥

sadhaa seel su taeh at roh tavan mai naeh ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਗੁਮਾਨ ਮਤੀ ਤਿਹ ਜਨਿਯਤ ॥

tirayaa gumaan matee teh janiyat ||

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹੁ ਲੋਕ ਬਖਨਿਯਤ ॥

at su(n)dhar tih lok bakhaniyat ||

ਪਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਨੇਹ ਤਿਹ ਭਾਰੋ ॥

pat ke sa(n)g neh teh bhaaro ||

ਵਾ ਕੋ ਰਹਤ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪਜਾਰੋ ॥੨॥

vaa ko rahat praan te payaaro ||2||

ਜਬ ਰਾਜਾ ਰਨ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰੈ ॥

jab raajaa ran kaaj sidhaarai ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੈ ॥

tab raanee ieh bhaat uchaarai ||

ਹੌਂ ਨਹਿ ਤੁਮੈ ਛੋਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਰਹਿਹੋ ॥

hau neh tumai chhor gireh rahiho ||

ਪ੍ਰਾਨਨਾਥ ਕੇ ਚਰਨਨ ਗਹਿਹੋਂ ॥੩॥

praananaath ke charanan gahiho(n) ||3||

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰਨ ਬਨਿ ਕਹੂੰ ਆਵੈ ॥

jab nirap ko ran ban kahoo(n) aavai ||

ਤ੍ਰਿਯ ਆਗੈ ਹ੍ਵੈ ਖੜਗ ਬਜਾਵੈ ॥

tiray aagai havai khaRag bajaavai ||

ਬੈਰਿਨ ਜੀਤਿ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਵੈ ॥

bairin jeet bahur ghar aavai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੪॥

bhaat bhaat ke bhog kamaavai ||4||

ਇਕ ਦਿਨ ਜੁਧ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥

eik dhin judh nirapeh ban aayo ||

ਚੜਿ ਗੈ ਪੈ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਸਿਧਾਯੋ ॥

chaR gai pai tiray sahit sidhaayo ||

ਜਾਤਹਿ ਪਰਿਯੋ ਭੇਰ ਰਨ ਭਾਰੀ ॥

jaateh pariyo bher ran bhaaree ||

ਨਾਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥੫॥

naache soorabeer ha(n)kaaree ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਰਨ ਸੁਭਟ ਸੰਘਾਰੇ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥

bhaat bhaat ran subhaT sa(n)ghaare kop kar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਰਥ ਬਾਜ ਬਿਦਾਰੇ ਸਰ ਪ੍ਰਹਰਿ ॥

bhaat bhaat rath baaj bidhaare sar prahar ||

ਨਿਰਖਿ ਜੁਧ ਕੋ ਸੂਰ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ਕੈ ॥

nirakh judh ko soor pare ararai kai ||

ਹੋ ਮੰਦਲ ਤੂਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥੬॥

ho ma(n)dhal toor miradha(n)g mucha(n)g bajai kai ||6||

ਪਠੇ ਪਖਰਿਯਨ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਮੈ ਜਗਯੋ ॥

paThe pakhariyan kop adhik jiy mai jagayo ||

ਸਜੇ ਸੰਜੋਅਨ ਸੈਨ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਉਮਗ੍ਯੋ ॥

saje sa(n)joan sain dhuhoo(n) dhis umagrayo ||

ਬਜੇ ਜੁਝਊਆ ਨਾਦ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ਕੈ ॥

baje jujhuooaa naadh pare ararai kai ||

ਹੋ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਜੁਝੇ ਸੁਭਟ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ॥੭॥

ho Took Took havai jujhe subhaT samuhai kai ||7||

ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟਿ ਕਟਿ ਕਟਿ ਕੇ ਭੂ ਪਰੈ ॥

chaTapaT subhaT bikaT kaT kaT ke bhoo parai ||

ਖੰਡਿ ਖੰਡਿ ਕਿਤੇ ਅਖੰਡਿਯਨ ਖਹਿ ਖਗਨ ਮਰੈ ॥

kha(n)dd kha(n)dd kite akha(n)ddiyan kheh khagan marai ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੇ ਨ ਮੋਰੈ ਨੈਕ ਮਨ ॥

Took Took havai gire na morai naik man ||

ਹੋ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਸੋ ਕਿਯੋ ਬਿਧਾਤੈ ਬਹੁਰਿ ਜਨੁ ॥੮॥

ho pralai kaal so kiyo bidhaatai bahur jan ||8||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਕੈ ਸਹਿਤ ਰਾਵ ਜੂ ਰਿਸਿ ਭਰੈ ॥

jab raanee kai sahit raav joo ris bharai ||

ਦੋਊ ਕੈ ਬਰ ਕਠਿਨ ਕਮਾਨਨ ਕਰ ਧਰੈ ॥

dhouoo kai bar kaThin kamaanan kar dharai ||

ਦਛਿਨ ਬਿਸਿਖ ਦਿਖਾਇ ਬਾਮ ਅਰਿ ਮਾਰਹੀ ॥

dhachhin bisikh dhikhai baam ar maarahee ||

ਹੋ ਏਕ ਘਾਇ ਕੈ ਸੰਗ ਚੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਹੀ ॥੯॥

ho ek ghai kai sa(n)g choor kar ddaarahee ||9||

ਜਨੁਕ ਜੇਠ ਕੇ ਮਾਸ ਅਦਿਤ ਅਧ ਦਿਨ ਚੜਿਯੋ ॥

januk jeTh ke maas adhit adh dhin chaRiyo ||

ਜਨੁਕ ਕਰਾਰਨ ਛੋਰਿ ਨੀਰ ਨਾਯਕ ਹੜਿਯੋ ॥

januk karaaran chhor neer naayak haRiyo ||

ਬਜ੍ਰ ਬਿਸਿਖ ਅਸਿ ਹਨ੍ਯੋ ਸੁ ਸੈਨ ਉਚਾਇਯੋ ॥

bajr bisikh as hanayo su sain uchaiyo ||

ਹੋ ਜਬੈ ਬਿਸੁਨ ਲਛਮੀ ਕੇ ਸਹਤ ਰਿਸਾਇਯੋ ॥੧੦॥

ho jabai bisun lachhamee ke sahat risaiyo ||10||

ਰਾਨੀ ਜਾ ਤਨ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥

raanee jaa tan bisikh prahaarai kop kar ||

ਤਛਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਪਰਈ ਸੂਰ ਸੁ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥

tachhin mritak havai pariee soor su bhoom par ||

ਫੂਲ ਦਏ ਬਰਖਾਇ ਗਗਨ ਤੇ ਦੇਵਤਨ ॥

fool dhe barakhai gagan te dhevatan ||

ਹੋ ਰਾਨੀ ਕੌ ਰਨ ਹੇਰ ਉਚਾਰੈ ਧੰਨਜ ਧੰਨਿ ॥੧੧॥

ho raanee kau ran her uchaarai dha(n)nay dha(n)n ||11||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਲਰਿਯੋ ਅਧਿਕ ਰਿਸ ਖਾਇ ਕੈ ॥

tirayaa sahit nirap lariyo adhik ris khai kai ||

ਤਬ ਹੀ ਲਗੀ ਤੁਫੰਗ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ॥

tab hee lagee tufa(n)g hiradhai mai aai kai ||

ਗਿਰਿਯੋ ਅੰਬਾਰੀ ਮਧਜ ਮੂਰਛਨਾ ਹੋਇ ਕਰਿ ॥

giriyo a(n)baaree madhay moorachhanaa hoi kar ||

ਹੋ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਲਿਯੋ ਉਚਾਇ ਨਾਥ ਦੁਹੂੰ ਭੁਜਨਿ ਭਰਿ ॥੧੨॥

ho tab tiray liyo uchai naath dhuhoo(n) bhujan bhar ||12||

ਤਵਨ ਅੰਬਾਰੀ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਾਧਤ ਭਈ ॥

tavan a(n)baaree sa(n)g nirapeh baadhat bhiee ||

ਨਿਜੁ ਕਰ ਕਰਹਿ ਉਚਾਇ ਇਸਾਰਤਿ ਦਲ ਦਈ ॥

nij kar kareh uchai isaarat dhal dhiee ||

ਜਿਯਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਲਖਿ ਸੁਭਟ ਸਭੇ ਧਾਵਤ ਭਏ ॥

jiyat nirapat lakh subhaT sabhe dhaavat bhe ||

ਹੋ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਤਿਹ ਠਾ ਕਰਤ ਭੇ ॥੧੩॥

ho chitr bachitr ayodhan teh Thaa karat bhe ||13||

ਪੀਸਿ ਪੀਸਿ ਕਰਿ ਦਾਤ ਸੂਰਮਾ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥

pees pees kar dhaat sooramaa ris bhare ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਪਰੇ ਤਊ ਪਗੁ ਨ ਟਰੇ ॥

Took Took havai pare tuoo pag na Tare ||

ਤੌਨ ਸੈਨ ਸੰਗ ਰਾਜਾ ਲੀਨੇ ਘਾਇ ਕੈ ॥

tauan sain sa(n)g raajaa leene ghai kai ||

ਹੋ ਜੀਤ ਨਗਾਰੇ ਬਜੇ ਅਧਿਕ ਹਰਿਖਾਇ ਕੈ ॥੧੪॥

ho jeet nagaare baje adhik harikhai kai ||14||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਨਿਜੁ ਕਰਨ ਬੈਰਿਯਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥

tab raanee nij karan bairiyeh maar kai ||

ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਦੀਨੋ ਰਾਜ ਸੁ ਘਰੀ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥

nij sut dheeno raaj su gharee bichaar kai ||

ਕਰਿ ਕੈ ਬਡੋ ਅਡੰਬਰ ਆਪੁ ਜਰਨ ਚਲੀ ॥

kar kai baddo adda(n)bar aap jaran chalee ||

ਹੋ ਤਬੈ ਗਗਨ ਤੇ ਬਾਨੀ ਤਾਹਿ ਭਈ ਭਲੀ ॥੧੫॥

ho tabai gagan te baanee taeh bhiee bhalee ||15||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਜੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਧਿਕ ਤੁਮ ਪਰ ਕਰੀ ॥

kirapaa si(n)dh joo kirapaa adhik tum par karee ||

ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਕੇ ਹੇਤੁ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਤੈ ਲਰੀ ॥

nij naayak ke het bahut bidh tai laree ||

ਤਾ ਤੇ ਅਪਨੌ ਭਰਤਾ ਲੇਹੁ ਜਿਯਾਇ ਕੈ ॥

taa te apanau bharataa leh jiyai kai ||

ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਰਾਜ ਕੌ ਕਰੋ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੧੬॥

ho bahur raaj kau karo harakh upajai kai ||16||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਤ੍ਰ ਨਾਥ ਹਨਿ ਜੁਧ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ਪਤਿਹਿ ਜਿਯਾਇ ॥

satr naath han judh kar leeno pateh jiyai ||

ਬਹੁਰਿ ਰਾਜ ਅਪਨੌ ਕਰਿਯੋ ਨਾਥ ਸਹਿਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੭॥

bahur raaj apanau kariyo naath sahit sukh pai ||17||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਯਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੫੧॥੩੦੧੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau ikayaavano charitr samaapatam sat subham sat

||151||3012||afajoo(n)||

ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥

chitr si(n)gh baach ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੈਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਇਨ ਰਨ ਕਿਯੋ ਤੋਸੋ ਕਰੈ ਨ ਕੋਇ ॥

jaiso tiray in ran kiyo toso karai na koi ||

ਪਾਛੇ ਭਯੋ ਨ ਅਬ ਸੁਨ੍ਯੋ ਆਗੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਹੋਇ ॥੧॥

paachhe bhayo na ab sunayo aage kabahoo(n) na hoi ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

tab ma(n)tree ieh bhaat uchaaree ||

ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਤੁਮ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥

suno raaj tum baat hamaaree ||

ਬਿਸੁਨ ਸਾਥ ਜੰਭਾਸੁਰ ਲਰਿਯੋ ॥

bisun saath ja(n)bhaasur lariyo ||

ਤਾ ਕੌ ਪ੍ਰਾਨ ਲਛਿਮੀ ਹਰਿਯੋ ॥੨॥

taa kau praan lachhimee hariyo ||2||

ਤਾ ਤੇ ਹੋਤ ਇੰਦ੍ਰ ਭੈ ਭੀਤ੍ਰਯੋ ॥

taa te hot i(n)dhr bhai bheetrayo ||

ਚੌਦਹ ਭਵਨ ਨਰਹ ਤਨਿ ਜੀਤਯੋ ॥

chauadheh bhavan nareh tan jeetayo ||

ਸੋਊ ਅਸੁਰ ਇਹ ਪਰ ਚੜਿ ਆਯੋ ॥

souoo asur ieh par chaR aayo ||

ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਹਰਿ ਸਾਥ ਮਚਾਯੋ ॥੩॥

tumal judh har saath machaayo ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਸੋ ਰਨ ਇੰਦ੍ਰ ਮਚਾਇਯੋ ॥

bhaat bhaat taa so ran i(n)dhr machaiyo ||

ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰ ਥਕਿ ਰਹੇ ਨ ਕਛੂ ਬਸਾਇਯੋ ॥

soor cha(n)dhr thak rahe na kachhoo basaiyo ||

ਦੇਵ ਦੈਤ ਹ੍ਵੈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿਰਾਜੇ ਤਾਹਿ ਰਨ ॥

dhev dhait havai mritak biraaje taeh ran ||

ਹੋ ਜਨੁ ਅਲਿਕਿਸ ਕੇ ਬਾਗ ਬਿਰਾਜੈ ਮਾਲਿ ਜਨ ॥੪॥

ho jan alikis ke baag biraajai maal jan ||4||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਲਏ ਬੀਰ ਧੀਰੇ ਮਹਾ ਕੋਪਿ ਢੂਕੇ ॥

le beer dheere mahaa kop ddooke ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਹਠੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜੂ ਕੇ ॥

chahoo(n) or gaaje haThee i(n)dhr joo ke ||

ਉਤੇ ਦੈਤ ਬਾਕੇ ਇਤੈ ਦੇਵ ਰੂਰੇ ॥

aute dhait baake itai dhev roore ||

ਹਟੇ ਨ ਹਠੀਲੇ ਮਹਾ ਰੋਸ ਪੂਰੇ ॥੫॥

haTe na haTheele mahaa ros poore ||5||

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਆਨੇਕ ਬਾਜੇ ॥

dhuhoo(n) or baaja(n)tr aanek baaje ||

ਬਧੇ ਬੀਰ ਬਾਨੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ॥

badhe beer baane dhuhoo(n) or gaaje ||

ਮਚਿਯੋ ਜੁਧ ਗਾੜੋ ਪਰੀ ਮਾਰ ਭਾਰੀ ॥

machiyo judh gaaRo paree maar bhaaree ||

ਬਹੈ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰਿ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੬॥

bahai teer taravaar kaatee kaTaaree ||6||

ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਬਲੀ ਦੈਤ ਧਾਏ ॥

mahaa kop kai kai balee dhait dhaae ||

ਹਠਿਨ ਕੋਪ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੈ ਚਲਾਏ ॥

haThin kop kai sasatr asatrai chalaae ||

ਬਧੇ ਕੌਚ ਕਾਤੀ ਜਬੈ ਜੰਭ ਗਜਿਯੋ ॥

badhe kauach kaatee jabai ja(n)bh gajiyo ||

ਤਬੈ ਛਾਡਿ ਕੈ ਖੇਤ ਦੇਵੇਸ ਭਜਿਯੋ ॥੭॥

tabai chhaadd kai khet dheves bhajiyo ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭਾਜਤ ਇੰਦ੍ਰ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹਾ ॥

bhaajat i(n)dhr jaat bhayo tahaa ||

ਲਏ ਲਛਮੀ ਹਰਿ ਥਿਰ ਜਹਾ ॥

le lachhamee har thir jahaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਹ੍ਵੈ ਦੁਖਿਤ ਪੁਕਾਰੇ ॥

bhaat bhaat havai dhukhit pukaare ||

ਤੁਮਰੇ ਜਿਯਤ ਨਾਥ ਹਮ ਹਾਰੇ ॥੮॥

tumare jiyat naath ham haare ||8||

ਜਗਪਤਿ ਸੂਲ ਕੋਪ ਤਬ ਆਯੋ ॥

jagapat sool kop tab aayo ||

ਲਛਿਮੀ ਕੁਅਰਿ ਲੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਯੋ ॥

lachhimee kuar lai sa(n)g sidhaayo ||

ਬਾਧਿ ਸਨਧਿ ਬਿਰਾਜਿਯੋ ਤਹਾ ॥

baadh sanadh biraajiyo tahaa ||

ਗਾਜਤ ਬੀਰ ਜੰਭ ਬਹੁ ਜਹਾ ॥੯॥

gaajat beer ja(n)bh bahu jahaa ||9||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬੀਸ ਬਾਨ ਬਿਸੁਨਾਥ ਚਲਾਏ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥

bees baan bisunaath chalaae kop kar ||

ਲਗੇ ਜੰਭ ਕੇ ਦੇਹ ਗਏ ਉਹਿ ਘਾਨਿ ਕਰਿ ॥

lage ja(n)bh ke dheh ge uh ghaan kar ||

ਭਏ ਸ੍ਰੋਨ ਬਿਸਿਖੋਤਮ ਅਧਿਕ ਬਿਰਾਜਹੀ ॥

bhe sron bisikhotam adhik biraajahee ||

ਹੋ ਜਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਿ ਤਛਜਾ ਲਾਜਹੀ ॥੧੦॥

ho jin kee prabhaa bilok tachhajaa laajahee ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਲਛਿਮ ਕੁਮਾਰਿ ਐਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਹੁ ਬਿਸਨ ਜੂ ਬੈਨ ॥

lachhim kumaar aaiso kahiyo sunahu bisan joo bain ||

ਯਾ ਕੌ ਹੌਹੂੰ ਜੀਤਿ ਕੈ ਪਠਊ ਜਮ ਕੈ ਐਨ ॥੧੧॥

yaa kau hauahoo(n) jeet kai paThuoo jam kai aain ||11||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਿਸਨ ਠਾਢਿ ਕੈ ਲਛਮਿ ਕੁਅਰਿ ਕਰ ਧਨੁਖ ਲਿਯ ॥

bisan Thaadd kai lachham kuar kar dhanukh liy ||

ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਤਾ ਸੋ ਐਸ ਕਿਯ ॥

chitr bachitr ayodhan taa so aais kiy ||

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਦਿਖਰਾਇ ਮੋਹਿ ਅਰਿ ਕੌ ਲਿਯੋ ॥

amit roop dhikharai moh ar kau liyo ||

ਹੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਤਾਹਿ ਘਾਯਲ ਕਿਯੋ ॥੧੨॥

ho bahu ghain ke sa(n)g taeh ghaayal kiyo ||12||

ਮਿਸਹੀ ਕਹਿਯੋ ਨ ਹਨੁ ਰੇ ਹਰਿ ਇਹ ਮਾਰ ਹੈ ॥

misahee kahiyo na han re har ieh maar hai ||

ਬਹੁਤ ਜੁਧ ਕਰਿ ਯਾ ਸੌ ਬਹੁਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਹੈ ॥

bahut judh kar yaa sau bahur sa(n)ghaar hai ||

ਜਬ ਪਾਛੇ ਕੀ ਓਰ ਸੁ ਸਤ੍ਰੁ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab paachhe kee or su satr nihaariyo ||

ਹੋ ਦਯੋ ਸੁਦਰਸਨ ਛਾਡ ਮੂੰਡਿ ਕਟ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੩॥

ho dhayo sudharasan chhaadd moo(n)dd kaT ddaariyo ||13||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਲਛਮਿ ਕੁਅਰਿ ਜਬ ਜੰਭ ਸੋ ਐਸੋ ਕਿਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥

lachham kuar jab ja(n)bh so aaiso kiyo charitr ||

ਮਾਰਿ ਸੁਦਰਸਨ ਸੋ ਲਯੋ ਸੁਖਿਤ ਕੀਏ ਹਰਿ ਮਿਤ੍ਰ ॥੧੪॥

maar sudharasan so layo sukhit ke'ee har mitr ||14||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੫੨॥੩੦੨੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau baavano charitr samaapatam sat subham sat ||152||3026||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਾਜ ਮਤੀ ਅਬਲਾ ਜਗ ਕਹੈ ॥

naaj matee abalaa jag kahai ||

ਅਟਕੀ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤ ਪਰ ਰਹੈ ॥

aTakee ek nirapat par rahai ||

ਬਾਹੂ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਜਗਤ ਬਖਾਨੈ ॥

baahoo si(n)gh jeh jagat bakhaanai ||

ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਆਨਿ ਕੌ ਮਾਨੇ ॥੧॥

chauadheh lok aan kau maane ||1||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੇਰਿ ਛਕਿ ਰਹੀ ॥

nirap kee prabhaa her chhak rahee ||

ਕੇਲ ਕਰੈ ਮੋ ਸੌ ਚਿਤ ਚਹੀ ॥

kel karai mo sau chit chahee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਉਪਚਾਰ ਬਨਾਏ ॥

bhaat bhaat upachaar banaae ||

ਕੈ ਸਿਹੁ ਰਾਵ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਏ ॥੨॥

kai sih raav haath neh aae ||2||

ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ਸਦਨ ਮੈ ਜਾਵੈ ॥

jab tiray soi sadhan mai jaavai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਚਿਤ ਮੈ ਆਵੈ ॥

nirap kee prabhaa chit mai aavai ||

ਚਕਿ ਚਕਿ ਉਠੈ ਨੀਂਦ ਨਹਿ ਪਰੈ ॥

chak chak uThai nee(n)dh neh parai ||

ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰੈ ॥੩॥

meet milan kee chi(n)taa karai ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਵੈ ਸਮ੍ਰਥ ਅਸਮ੍ਰਥ ਮੈ ਵੈ ਸਨਾਥ ਮੈ ਅਨਾਥ ॥

vai samrath asamrath mai vai sanaath mai anaath ||

ਜਤਨ ਕਵਨ ਸੋ ਕੀਜਿਯੈ ਆਵੈ ਜਾ ਤੇ ਹਾਥ ॥੪॥

jatan kavan so keejiyai aavai jaa te haath ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਾਸੀ ਬਿਖੈ ਕਰਵਤਹਿ ਲੈਹੋ ॥

kaasee bikhai karavateh laiho ||

ਪਿਯ ਕਾਰਨ ਅਪਨੋ ਜਿਯ ਦੈਹੋ ॥

piy kaaran apano jiy dhaiho ||

ਮਨ ਭਾਵਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੌ ਪਾਊ ॥

man bhaavat preetam jau paauoo ||

ਬਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜਾਰ ਬਿਕਾਊ ॥੫॥

baar anek bajaar bikaauoo ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਹਾ ਕਰੋਂ ਕੈਸੇ ਬਚੋਂ ਲਗੀ ਬਿਰਹ ਕੀ ਭਾਹ ॥

kahaa karo(n) kaise bacho(n) lagee bireh kee bhaeh ||

ਰੁਚਿ ਉਨ ਕੀ ਹਮ ਕੋ ਘਨੀ ਹਮਰੀ ਉਨੈ ਨ ਚਾਹ ॥੬॥

ruch un kee ham ko ghanee hamaree unai na chaeh ||6||

ਨਾਜ ਮਤੀ ਤਬ ਆਪਨੀ ਲੀਨੀ ਸਖੀ ਬੁਲਾਇ ॥

naaj matee tab aapanee leenee sakhee bulai ||

ਬਾਹੂ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਭਏ ਕਹੋ ਸੰਦੇਸੋ ਜਾਇ ॥੭॥

baahoo si(n)gh raajaa bhe kaho sa(n)dheso jai ||7||

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਤਾ ਕਉ ਸਖੀ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚੀ ਆਇ ॥

bachan sunat taa kau sakhee tahaa pahoo(n)chee aai ||

ਨਾਜ ਮਤੀ ਜੈਸੇ ਕਹਿਯੋ ਤਯੋਂ ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੮॥

naaj matee jaise kahiyo tayo(n) tin kahiyo sunai ||8||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਮੈ ਛਬਿ ਤੁਮਰੀ ਨਿਰਖ ਨਾਥ ਅਟਕਤ ਭਈ ॥

mai chhab tumaree nirakh naath aTakat bhiee ||

ਬਿਰਹ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬੀਚ ਬੂਡਿ ਸਿਰ ਲੌ ਗਈ ॥

bireh samu(n)dh ke beech boodd sir lau giee ||

ਏਕ ਬਾਰ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮਾਰੇ ਆਇਯੈ ॥

ek baar kar kirapaa hamaare aaiyai ||

ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਹਮ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਇਯੈ ॥੯॥

ho man bhaavat ko ham so bhog kamaiyai ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਚੇਰੀ ਅਸ ਜਾਇ ਉਚਾਰੀ ॥

jab cheree as jai uchaaree ||

ਤਬ ਰਾਜੈ ਯੌਂ ਹਿਯੈ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tab raajai yau hiyai bichaaree ||

ਸੋਊ ਬਾਤ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਕਹਿਜੈ ॥

souoo baat ieh tirayeh kahijai ||

ਜਾ ਤੇ ਆਪ ਧਰਮ ਜੁਤ ਰਹਿਜੈ ॥੧੦॥

jaa te aap dharam jut rahijai ||10||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦੋਇ ਸਤ੍ਰ ਹਮਰਿਨ ਤੇ ਏਕ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥

dhoi satr hamarin te ek sa(n)ghaariyai ||

ਬਿਨਾ ਘਾਇ ਕੇ ਕਿਯੇ ਦੂਸਰੋ ਮਾਰਿਯੈ ॥

binaa ghai ke kiye dhoosaro maariyai ||

ਤਬ ਮੈ ਤੁਮ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ਹੋਂ ॥

tab mai tum ko apane sadhan bulai ho(n) ||

ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਤੁਮ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਹੋਂ ॥੧੧॥

ho man bhaavat ke tum so bhog kamai ho(n) ||11||

ਜਾਇ ਸਹਚਰੀ ਕਹਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ਕੈ ॥

jai sahacharee kahiyo tirayaa sun pai kai ||

ਪ੍ਰੀਤ ਰਾਵ ਕੀ ਬਧੀ ਉਠੀ ਮਰਰਾਇ ਕੈ ॥

preet raav kee badhee uThee mararai kai ||

ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਾਜ ਅਰੂੜ ਭੇਖ ਨਰ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥

havai kai baaj arooR bhekh nar dhaar kai ||

ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਅਰਿ ਪੈ ਗਈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੧੨॥

ho nirap ke ar pai giee charitr bichaar kai ||12||

ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਜੂ ਮੋ ਕੋ ਚਾਕਰ ਰਾਖਿਯੈ ॥

suno raav joo mo ko chaakar raakhiyai ||

ਤਹ ਕੋ ਕਰੋ ਮੁਹਿੰਮ ਜਹਾ ਕੋ ਭਾਖਿਯੈ ॥

teh ko karo muhi(n)m jahaa ko bhaakhiyai ||

ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਤ ਲੌ ਲਰੋਂ ਨ ਰਨ ਤੇ ਹਾਰਿਹੋਂ ॥

praan let lau laro(n) na ran te haariho(n) ||

ਹੌ ਬਿਨੁ ਅਰਿ ਮਾਰੈ ਖੇਤ ਨ ਬਾਜੀ ਟਾਰਿਹੋ ॥੧੩॥

hau bin ar maarai khet na baajee Taariho ||13||

ਤਾ ਕੋ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਾਕਰ ਕਿਯੋ ॥

taa ko soor nihaar nirapat chaakar kiyo ||

ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਖਜਾਨੋ ਤਾ ਕੋ ਬਹੁ ਦਿਯੋ ॥

gireh te kaadd khajaano taa ko bahu dhiyo ||

ਦੂਜੋ ਰਾਵ ਬੁਲਾਇ ਸੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

dhoojo raav bulai su beer bulai kai ||

ਹੋ ਬਾਹੂ ਸਿੰਘ ਪੈ ਚੜਿਯੋ ਮਹਾ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ਕੈ ॥੧੪॥

ho baahoo si(n)gh pai chaRiyo mahaa ris khai kai ||14||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਾਜ ਮਤੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

naaj matee ieh bhaat uchaaree ||

ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਤੁਮ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥

suno raav tum baat hamaaree ||

ਸਭ ਬੀਰਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠੈਯੈ ॥

sabh beeran ko bol paThaiyai ||

ਸਭ ਕੇ ਸਰ ਪਰ ਨਾਮ ਡਰੈਯੈ ॥੧੫॥

sabh ke sar par naam ddaraiyai ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਬ ਗਾੜੋ ਰਨ ਪਰੈਗੋ ਬਹੈ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰਿ ॥

jab gaaRo ran paraigo bahai teer taravaar ||

ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਸਰ ਪੈ ਲਿਖੈ ਸਕਿ ਹੈ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੬॥

binaa naam sar pai likhai sak hai kavan bichaar ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਾਜ ਮਤੀ ਜਬ ਐਸ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥

naaj matee jab aais bakhaanayo ||

ਸਤ੍ਯ ਸਤ੍ਯ ਰਾਜੇ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥

satay satay raaje kar maanayo ||

ਸਕਲ ਸੂਰਮਾ ਬੋਲਿ ਪਠਾਏ ॥

sakal sooramaa bol paThaae ||

ਸਭਨ ਸਰਨ ਪਰ ਨਾਮ ਲਿਖਾਏ ॥੧੭॥

sabhan saran par naam likhaae ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਰ ਪਰ ਨਾਮ ਲਿਖਾਇ ਕੈ ਰਨ ਕਹ ਚੜੇ ਰਿਸਾਇ ॥

sar par naam likhai kai ran keh chaRe risai ||

ਜਾ ਕੋ ਸਰ ਜਿਹ ਲਾਗਿ ਹੈ ਸੋ ਭਟ ਚੀਨੋ ਜਾਇ ॥੧੮॥

jaa ko sar jeh laag hai so bhaT cheeno jai ||18||

ਜੁਧ ਜਬੈ ਗਾੜੋ ਪਰਿਯੋ ਘਾਤ ਬਾਲ ਤਿਨ ਪਾਇ ॥

judh jabai gaaRo pariyo ghaat baal tin pai ||

ਉਹਿ ਰਾਜਾ ਕੋ ਬਾਨ ਲੈ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਹਨ੍ਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥੧੯॥

auh raajaa ko baan lai ieh nirap hanayo risai ||19||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਲਾਗਤ ਬਾਨ ਰਾਵ ਰਿਸਿ ਭਯੋ ॥

laagat baan raav ris bhayo ||

ਸਰ ਪਰ ਨਾਮ ਲਿਖਿਯੋ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥

sar par naam likhiyo lakh layo ||

ਮੁਹਿ ਇਨ ਹਨ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਊ ਮਾਰਿਯੋ ॥

muh in hanayo nirapat souoo maariyo ||

ਬਹੁਰਿ ਆਪਹੂੰ ਸ੍ਵਰਗ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥੨੦॥

bahur aapahoo(n) savairag sidhaariyo ||20||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਾਜ ਮਤੀ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੋ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੌ ਘਾਇ ॥

naaj matee ieh charitr so dhuhoo(n) nirapan kau ghai ||

ਬਹੁਰ ਰੈਬਾਰੀ ਰਾਵ ਸੌਂ ਆਨਿ ਦਈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੨੧॥

bahur raibaaree raav so(n) aan dhiee sukh pai ||21||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ ॥

nirap mai tumare kaaj savaare ||

ਦੋਨੋ ਸਤ੍ਰੁ ਤਿਹਾਰੇ ਮਾਰੇ ॥

dhono satr tihaare maare ||

ਅਬ ਮੋ ਕੋ ਤੁਮ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵੋ ॥

ab mo ko tum dhaam bulaavo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਕਮਾਵੋ ॥੨੨॥

kaam bhog muh saath kamaavo ||22||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਬ ਰਾਜੈ ਤਾ ਕੌ ਤੁਰਤ ਲੀਨੋ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ॥

tab raajai taa kau turat leeno sadhan bulai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੨੩॥

kaam bhog taa so kiyo hiradhai harakh upajai ||23||

ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਜੁ ਕਰ ਹਨ੍ਯੋ ਤਾ ਤੇ ਦੁਤਿਯ ਹਨਾਇ ॥

ek nirapat nij kar hanayo taa te dhutiy hanai ||

ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ਨਾਜ ਮਤੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੨੪॥

rat maanee ieh nirap bhe naaj matee sukh pai ||24||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਾਜ ਮਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਘਰ ਰਾਖੀ ॥

naaj matee nirap lai ghar raakhee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੀਨੀ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕਰਿ ਸਾਖੀ ॥

tiray keenee rav sas kar saakhee ||

ਰਾਕ ਹੁਤੀ ਰਾਨੀ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

raak hutee raanee kar ddaariyo ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੨੫॥

tirayaa charitr na jaat bichaariyo ||25||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤ੍ਰਿਪਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੫੩॥੩੦੫੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau tirapano charitr samaapatam sat subham sat ||153||3051||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਯਾਲਕੋਟ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਦਰਪ ਕਲਾ ਇਕ ਬਾਮ ॥

sayaalakoT ke dhes mai dharap kalaa ik baam ||

ਤਰੁਨ ਦੇਹ ਤਾ ਕੌ ਰਹੈ ਅਧਿਕ ਸਤਾਵਤ ਕਾਮ ॥੧॥

tarun dheh taa kau rahai adhik sataavat kaam ||1||

ਦਾਨੀ ਰਾਇ ਤਹਾ ਹੁਤੋ ਏਕ ਸਾਹ ਕੇ ਪੂਤ ॥

dhaanee rai tahaa huto ek saeh ke poot ||

ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤਿ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਧਨੈ ਕਿਯੋ ਸਪੂਤ ॥੨॥

soorat seerat ke bikhai bidhanai kiyo sapoot ||2||

ਦਰਪ ਕਲਾ ਇਹ ਸਾਹ ਕੀ ਦੁਹਿਤ ਰਹੈ ਅਪਾਰ ॥

dharap kalaa ieh saeh kee dhuhit rahai apaar ||

ਹਿਯੈ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ਸਾਹ ਕੇ ਸੁਤ ਸੌ ਰਮੌ ਸੁਧਾਰ ॥੩॥

hiyai bichaariyo saeh ke sut sau ramau sudhaar ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੋਲਿ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਮੰਗਾਯੋ ॥

bol saahu ko poot ma(n)gaayo ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਯੋ ॥

kaam kel teh sa(n)g kamaayo ||

ਦਿਵਸ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਤ ਪਠਾਈ ॥

dhivas bhe gireh dhet paThaiee ||

ਰੈਨਿ ਭਏ ਪੁਨਿ ਲੇਤ ਬੁਲਾਈ ॥੪॥

rain bhe pun let bulaiee ||4||

ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹਨਿ ਮੈ ਭਈ ॥

aaisee preet dhuhan mai bhiee ||

ਲੋਕ ਲਾਜ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਦਈ ॥

lok laaj sabh hee taj dhiee ||

ਜਾਨੁਕ ਕਹੂੰ ਬਜਾਹ ਕਰਿ ਆਨੀ ॥

jaanuk kahoo(n) bayaeh kar aanee ||

ਤਿਨ ਪਰ ਨਾਰਿ ਐਸ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥੫॥

tin par naar aais pahichaanee ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਖਾਸੀ ਅਰੁ ਖੁਰਕ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥

eisak musak khaasee ar khurak bakhaaniyai ||

ਖੂਨ ਖੈਰ ਮਦਪਾਨ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥

khoon khair madhapaan su bahur pramaaniyai ||

ਕਸ ਕੋਊ ਕਰਈ ਸਾਤ ਛਪਾਏ ਛਪਤ ਨਹਿ ॥

kas kouoo kariee saat chhapaae chhapat neh ||

ਹੋ ਹੋਵਤ ਪ੍ਰਗਟ ਨਿਦਾਨ ਸੁ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਮਹਿ ॥੬॥

ho hovat pragaT nidhaan su saaree sirasaT meh ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦਰਪ ਕਲਾ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਕੇ ਊਪਰ ਰਹੀ ਬਿਕਾਇ ॥

dharap kalaa sut saahu ke uoopar rahee bikai ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੌ ਰਮੈ ਸਭਹਿਨ ਸੁਨੀ ਬਨਾਇ ॥੭॥

rain dhivas taa sau ramai sabhahin sunee banai ||7||

ਦਰਪ ਕਲਾ ਜਬ ਸਾਹੁ ਕੌ ਲੀਨੋ ਪੂਤ ਬੁਲਾਇ ॥

dharap kalaa jab saahu kau leeno poot bulai ||

ਆਨ ਪਿਯਾਦਨ ਗਹਿ ਲਿਯੋ ਰਹਿਯੋ ਨ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ॥੮॥

aan piyaadhan geh liyo rahiyo na kachhoo upai ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦਰਪ ਕਲਾ ਇਹ ਭਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥

dharap kalaa ieh bhaat uchaaree ||

ਸੁਨੋ ਮੀਤ ਤੁਮ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥

suno meet tum baat hamaaree ||

ਸੋਨਾ ਬੋਵਤ ਮੁਹਿ ਤੁਮ ਕਹਿਯਹੁ ॥

sonaa bovat muh tum kahiyahu ||

ਯੌ ਕਹਿ ਨੈਨ ਨੀਚ ਕਰਿ ਰਹਿਯਹੁ ॥੯॥

yau keh nain neech kar rahiyahu ||9||

ਨ੍ਰਿਪ ਪਹਿ ਬਾਧ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਏ ॥

nirap peh baadh taeh lai ge ||

ਤੇ ਵੈ ਬੈਨ ਬਖਾਨਤ ਭਏ ॥

te vai bain bakhaanat bhe ||

ਏਕ ਬਾਤ ਮੈ ਤੁਮੈ ਦਿਖਾਊ ॥

ek baat mai tumai dhikhaauoo ||

ਤੁਮ ਤੇ ਕਹੋ ਕਹਾ ਤਬ ਪਾਊਂ ॥੧੦॥

tum te kaho kahaa tab paauooaa(n) ||10||

ਜਾ ਪੈ ਬੈਠੇ ਮੁਹਿ ਗਹਿ ਆਨੋ ॥

jaa pai baiThe muh geh aano ||

ਉਨ ਮੋ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥

aun mo so ieh bhaat bakhaano ||

ਜੌ ਮੈ ਕੰਚਨ ਬੀਜਿ ਦਿਖਾਊ ॥

jau mai ka(n)chan beej dhikhaauoo ||

ਤਬ ਮੈ ਕਹੋ ਕਹਾ ਬਰ ਪਾਊ ॥੧੧॥

tab mai kaho kahaa bar paauoo ||11||

ਜਦ ਯੌ ਬਚਨ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jadh yau bachan raav sun paayo ||

ਦਰਪ ਕਲਾ ਕੌ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

dharap kalaa kau bol paThaayo ||

ਤਾ ਕੋ ਏਕ ਧਾਮ ਮੈ ਰਾਖਿਯੋ ॥

taa ko ek dhaam mai raakhiyo ||

ਕੰਚਨ ਕੇ ਬੀਜਨ ਕਹ ਭਾਖਿਯੋ ॥੧੨॥

ka(n)chan ke beejan keh bhaakhiyo ||12||

ਮੋਹਿ ਇਹ ਏਕ ਸਦਨ ਮੈ ਰਾਖੋ ॥

moh ieh ek sadhan mai raakho ||

ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਭਾਖੋ ॥

bhalee buree kachh baat na bhaakho ||

ਜਬ ਮੈ ਮਾਸ ਇਕਾਦਸ ਲਹਿਹੌਂ ॥

jab mai maas ikaadhas lahihau ||

ਤੁਮ ਸੌ ਆਇ ਆਪ ਹੀ ਕਹਿਹੌਂ ॥੧੩॥

tum sau aai aap hee kahihau ||13||

ਜਬ ਵੈ ਦੋਊ ਏਕ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਖੈ ॥

jab vai dhouoo ek gireh raakhai ||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਯੌ ਤਾ ਸੌ ਬਚ ਭਾਖੈ ॥

tab tiray yau taa sau bach bhaakhai ||

ਮੋ ਸੌ ਭੋਗ ਮੀਤ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥

mo sau bhog meet ab kariyai ||

ਯਾ ਚਿੰਤ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਯੈ ॥੧੪॥

yaa chi(n)t te naik na ddariyai ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਕਰਿ ਮੀਤ ਕੋ ਆਪਨੇ ਊਪਰ ਲਯੋ ਚਰਾਇ ॥

pakar meet ko aapane uoopar laye charai ||

ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਮਾਨਤ ਭਈ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੫॥

taa sau rat maanat bhiee lapaT lapaT sukh pai ||15||

ਕਾਲਿ ਕਿਨੀ ਜਾਨ੍ਯੋ ਨਹੀ ਆਜੁ ਰਮੌ ਤਵ ਸੰਗ ॥

kaal kinee jaanayo nahee aaj ramau tav sa(n)g ||

ਲਾਜ ਨ ਕਾਹੂ ਕੀ ਕਰੋ ਮੋ ਤਨ ਬਢ੍ਯੋ ਅਨੰਗ ॥੧੬॥

laaj na kaahoo kee karo mo tan baddiyo ana(n)g ||16||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦਸ ਮਾਸਨ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥

dhas maasan rat karee harakh upajai kai ||

ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਅਨਿਕ ਕਿਯੇ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥

aasan chu(n)ban anik kiye lapaTai kai ||

ਜਬ ਗਿਯਾਰਵੋ ਮਾਸ ਪਹੂਚਯੌ ਆਇ ਕਰਿ ॥

jab giyaaravo maas pahoochayau aai kar ||

ਹੋ ਦਰਪ ਕਲਾ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥੧੭॥

ho dharap kalaa kahiyo nirapat sau jai kar ||17||

ਕੰਚਨ ਬੋਵਨ ਸਮੈ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥

ka(n)chan bovan samai pahoochayo aai kai ||

ਸਭ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

sabh raanee jut nirap kau liyo bulai kai ||

ਪੁਰ ਬਾਸੀ ਜਨ ਸਭੇ ਤਮਾਸਾ ਕੌ ਗਏ ॥

pur baasee jan sabhe tamaasaa kau ge ||

ਹੋ ਜਹ ਅਸਥਿਤ ਵਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹਾ ਹੀ ਜਾਤ ਭੇ ॥੧੮॥

ho jeh asathit veh tirayaa tahaa hee jaat bhe ||18||

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਪੁਰਖ ਨ ਬਿਨਸਿਯੋ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥

jo tiray purakh na binasiyo taeh bulaiyai ||

ਵਾ ਕੈ ਕਰ ਦੈ ਹਯਾਂ ਕਲਧੌਤ ਬਿਜਾਇਯੈ ॥

vaa kai kar dhai hayaa(n) kaladhauat bijaiyai ||

ਜੋ ਬਿਨਸਿਯੋ ਨਰ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹ ਹਾਥ ਛੁਵਾਇ ਹੈ ॥

jo binasiyo nar tiray ieh haath chhuvai hai ||

ਹੋ ਉਗੈ ਨ ਕੰਚਨ ਨੈਕ ਦੋਸ ਮੁਹਿ ਆਇ ਹੈ ॥੧੯॥

ho ugai na ka(n)chan naik dhos muh aai hai ||19||

ਤਬ ਰਾਜੈ ਸਭਹਿਨ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ॥

tab raajai sabhahin yau kahiyo sunai kai ||

ਜੋ ਬਿਨਸਿਯੋ ਨਹਿ ਹੋਇ ਸੁ ਬੀਜਹੁ ਜਾਇ ਕੈ ॥

jo binasiyo neh hoi su beejahu jai kai ||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਨਰ ਸਭ ਹੀ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਏ ॥

sunat bachan tiray nar sabh hee chakirat bhe ||

ਹੋ ਸੋਨੋ ਬੀਜਨ ਕਾਜ ਨ ਤਿਤ ਕੌ ਜਾਤ ਭੇ ॥੨੦॥

ho sono beejan kaaj na tit kau jaat bhe ||20||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦਰਪ ਕਲਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

dharap kalaa ieh bhaat uchaaree ||

ਜੋ ਰਾਜਾ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੁਹਾਰੀ ॥

jo raajaa sabh tirayaa tuhaaree ||

ਤਿਨ ਸਭਹਿਨ ਇਹ ਠੌਰ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥

tin sabhahin ieh Thauar bulaavahu ||

ਕੰਚਨ ਦੇ ਕਰਿ ਹਾਥ ਬਿਜਾਵਹੁ ॥੨੧॥

ka(n)chan dhe kar haath bijaavahu ||21||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਭ ਰਾਨੀ ਜੇਤਕ ਹੁਤੀ ਠਟਕਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

sabh raanee jetak hutee ThaTak rahee man maeh ||

ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਠਾਨਿ ਰਖਿ ਕੰਚਨ ਬੋਯੋ ਨਾਹਿ ॥੨੨॥

kachh charitr ieh Thaan rakh ka(n)chan boyo naeh ||22||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦਰਪ ਕਲਾ ਪੁਨ ਐਸ ਉਚਾਰੀ ॥

dharap kalaa pun aais uchaaree ||

ਜੋ ਤੁਮ ਰਾਵਹੁ ਨ ਬਿਭਚਾਰੀ ॥

jo tum raavahu na bibhachaaree ||

ਤੌ ਤੁਮ ਆਇ ਕੰਚਨਹਿ ਬੋਵਹੁ ॥

tau tum aai ka(n)chaneh bovahu ||

ਹਮਰੋ ਸਕਲ ਅਸੁਖ ਕਹ ਖੋਵਹੁ ॥੨੩॥

hamaro sakal asukh keh khovahu ||23||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਪੁਰਖ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਮੂੰਦਿ ਮੁਖ ਰਹਤ ਭੇ ॥

tirayaa purakh sun bain moo(n)dh mukh rahat bhe ||

ਕੰਚਨ ਬੋਵਨ ਕਾਜ ਨ ਟਰਿ ਤਿਤ ਕੌ ਗਏ ॥

ka(n)chan bovan kaaj na Tar tit kau ge ||

ਦਰਪ ਕਲਾ ਤਬ ਬਚਨ ਕਹੇ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥

dharap kalaa tab bachan kahe musakai kai ||

ਹੋ ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ਆਇ ਕੈ ॥੨੪॥

ho suno raav joo bachan hamaaro aai kai ||24||

ਪੁਰਖ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੌ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥

purakh isatiran kau jo nirap pratham sa(n)ghaariyai ||

ਤੌ ਕਰ ਲੈ ਕੇ ਖੜਗ ਦੁਹੁਨ ਹੁਮ ਮਾਰਿਯੈ ॥

tau kar lai ke khaRag dhuhun hum maariyai ||

ਬਿਨਸੇ ਬਿਨਾ ਨ ਰਹਿਯੋ ਕੋਊ ਜਗਤ ਮੈ ॥

binase binaa na rahiyo kouoo jagat mai ||

ਹੋ ਛਮਾ ਕਰੋ ਅਪਰਾਧੁ ਜੁ ਕੀਨੋ ਆਜੁ ਮੈ ॥੨੫॥

ho chhamaa karo aparaadhu ju keeno aaj mai ||25||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਬ ਰਿਤੁ ਰਾਜ ਸਮੈ ਬਿਖੈ ਬੇਗ ਪਵਨ ਕੋ ਹੋਇ ॥

jab rit raaj samai bikhai beg pavan ko hoi ||

ਊਚ ਨੀਚ ਕਾਪੇ ਬਿਨਾ ਰਹਿਯੋ ਬਿਰਛ ਨ ਕੋਇ ॥੨੬॥

uooch neech kaape binaa rahiyo birachh na koi ||26||

ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਐਸੋ ਬਚਨ ਕੀਨੋ ਤਿਨੈ ਨਿਹਾਲ ॥

sun raajaa aaiso bachan keeno tinai nihaal ||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਕੋ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥੨੭॥

saahu sutaa sut saahu ko dhet bhayo tatakaal ||27||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਛੈਲ ਸਭਨ ਕੌ ਛਲਿ ਗਈ ॥

eeh chhal sau tiray chhail sabhan kau chhal giee ||

ਕੇਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਮਾਸ ਦਸ ਕਰਤ ਭੀ ॥

kel nirapat ke dhaam maas dhas karat bhee ||

ਬਹੁਰ ਸਭਨ ਕੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ਕਰਿ ॥

bahur sabhan ko aaiso charitr dhikhai kar ||

ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਮੀਤ ਬਰਿਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੨੮॥

ho man bhaavat ko meet bariyo sukh pai kar ||28||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੫੪॥੩੦੭੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chauavano charitr samaapatam sat subham sat

||154||3079||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਾਹਿਜਹਾ ਕੀ ਏਕ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

saahijahaa kee ek bar naaree ||

ਪ੍ਰਾਨਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰੀ ॥

praanamatee teh naam uchaaree ||

ਤਿਨਿਕ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਬਿਲੋਕਿਯੋ ॥

tinik saahu ko poot bilokiyo ||

ਤਬ ਹੀ ਆਨਿ ਕਾਮੁ ਤਿਹ ਰੋਕਿਯੋ ॥੧॥

tab hee aan kaam teh rokiyo ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਪਠੈ ਸਹਿਚਰੀ ਤਾ ਕੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

paThai sahicharee taa ko liyo bulai kai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥

lapaT lapaT rat karee harakh upajai kai ||

ਕੇਲ ਕਰਤ ਦੋਹੂੰ ਬਚਨ ਕਹੇ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥

kel karat dhohoo(n) bachan kahe musakai kai ||

ਹੋ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਲੀਨੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨॥

ho chauaraasee aasan leene sukh pai kai ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੋ ਰਮੀ ਪੁਨਿ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥

bahut dhivas taa so ramee pun yau kahiyo banai ||

ਯਾਹਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੈ ਜਿਨਿ ਕੋਊ ਲਖਿ ਜਾਇ ॥੩॥

yaeh maar kar ddaariyai jin kouoo lakh jai ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਾਨਮਤੀ ਆਗਜਾ ਤਿਹ ਦਈ ॥

praanamatee aagayaa teh dhiee ||

ਮਾਰਨ ਸਖੀ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਈ ॥

maaran sakhee taeh lai giee ||

ਆਪੁ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥

aap bhog teh saath kamaayo ||

ਪੁਨਿ ਤਾ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੪॥

pun taa so ieh bhaat sunaayo ||4||

ਮੋ ਸੋ ਭੋਗ ਭਲੋ ਤੈ ਦਿਯੋ ॥

mo so bhog bhalo tai dhiyo ||

ਮੋਹਿ ਚਿਤ ਹਮਰੋ ਕੌ ਲਿਯੋ ॥

moh chit hamaro kau liyo ||

ਤੋ ਪਰ ਚੋਟ ਮੈ ਨਹੀ ਡਾਰੋ ॥

to par choT mai nahee ddaaro ||

ਏਕ ਚਰਿਤ ਤਨ ਤੁਮੈ ਨਿਕਾਰੋ ॥੫॥

ek charit tan tumai nikaaro ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਅਰਧ ਸੂਰ ਜਬ ਚੜ੍ਯੋ ਸੁ ਦ੍ਰਿਗਨ ਨਿਹਾਰਿਹੌ ॥

aradh soor jab chaRayo su dhiragan nihaarihau ||

ਤਬ ਤੋਰੋ ਗਹਿ ਹਾਥ ਨਦੀ ਮੈ ਡਾਰਿ ਹੌ ॥

tab toro geh haath nadhee mai ddaar hau ||

ਤਬੈ ਹਾਥ ਅਰ ਪਾਵ ਅਧਿਕ ਤੁਮ ਮਾਰਿਯੋ ॥

tabai haath ar paav adhik tum maariyo ||

ਹੋ ਡੂਬਤ ਡੂਬਤ ਕਹਿ ਕੈ ਊਚ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥੬॥

ho ddoobat ddoobat keh kai uooch pukaariyo ||6||

ਤਬ ਸਰਤਾ ਕੇ ਬਿਖੇ ਤਾਹਿ ਗਹਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

tab sarataa ke bikhe taeh geh ddaariyo ||

ਹਾਥ ਪਾਵ ਬਹੁ ਮਾਰਿ ਸੁ ਜਾਰ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥

haath paav bahu maar su jaar pukaariyo ||

ਡੂਬਤ ਤਿਹ ਲਖਿ ਲੋਗ ਪਹੂਚੈ ਆਇ ਕੈ ॥

ddoobat teh lakh log pahoochai aai kai ||

ਹੋ ਹਾਥੋ ਹਾਥ ਉਬਾਰਿਯੋ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ਕੈ ॥੭॥

ho haatho haath ubaariyo layo bachai kai ||7||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪਚਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ

ਸਤੁ ॥੧੫੫॥੩੦੮੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau pachaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||155||3086||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ਚੌਧਰੀ ਭਨਿਜੈ ॥

madhr dhes chauadharee bhanijai ||

ਰੋਸਨ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿਜੈ ॥

rosan si(n)gh teh naam kahijai ||

ਕੰਦ੍ਰਪ ਕਲਾ ਬਾਲ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

ka(n)dhrap kalaa baal teh sohai ||

ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥

khag mirag jachh bhuja(n)gan mohai ||1||

ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਅੰਨੁ ਧਨੁ ਭਾਰੀ ॥

taa ke dhaam a(n)n dhan bhaaree ||

ਨਿਤਿ ਉਠਿ ਕਰੈ ਨਾਥ ਰਖਵਾਰੀ ॥

nit uTh karai naath rakhavaaree ||

ਜੌ ਅਤਿਥ ਮਾਗਨ ਕਹ ਆਵੈ ॥

jau atith maagan keh aavai ||

ਮੁਖ ਮਾਗਤ ਬਰੁ ਲੈ ਘਰੁ ਜਾਵੈ ॥੨॥

mukh maagat bar lai ghar jaavai ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਿਹ ਠਾ ਇਕ ਅਤਿਥ ਪਹੂੰਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥

teh Thaa ik atith pahoo(n)chayo aai kai ||

ਲਖਿ ਤਿਹ ਛਬਿ ਝਖ ਕੇਤੁ ਰਹੈ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥

lakh teh chhab jhakh ket rahai urajhai kai ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਅਪ੍ਰਤਿਮ ਸਰੂਪ ਬਿਧਨੈ ਦਯੋ ॥

apramaan apratim saroop bidhanai dhayo ||

ਹੋ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਨ ਕੋ ਐਸੌ ਭਯੋ ॥੩॥

ho bhoot bhavikh bhavaan na ko aaisau bhayo ||3||

ਕੰਦ੍ਰਪ ਕਲਾ ਹੇਰਿ ਤਾ ਕੀ ਛਬ ਬਸਿ ਭਈ ॥

ka(n)dhrap kalaa her taa kee chhab bas bhiee ||

ਬਿਰਹ ਨਦੀ ਕੇ ਬੀਚ ਡੂਬਿ ਸਿਗਰੀ ਗਈ ॥

bireh nadhee ke beech ddoob sigaree giee ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

paThai sahacharee teh gireh liyo bulai kai ||

ਹੋ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੪॥

ho bhaat bhaat rat karee harakh upajai kai ||4||

ਪਾਚ ਚੌਤਰੋ ਛੋਰਿ ਚੌਧਰੀ ਆਇਯੋ ॥

paach chauataro chhor chauadharee aaiyo ||

ਕੁਠਿਆ ਮੋ ਚੌਧ੍ਰਨੀ ਤਾਹਿ ਛਪਾਇਯੋ ॥

kuThiaa mo chauadhranee taeh chhapaiyo ||

ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੇ ਬੈਨ ਮੂੜ ਸੌ ਕੋਪਿ ਕੈ ॥

bahur uchaare bain mooR sau kop kai ||

ਹੋ ਤਾ ਕੋ ਸਿਰ ਕੈ ਬਿਖੈ ਪਨਹਿਯਾ ਸੌ ਕੁ ਦੈ ॥੫॥

ho taa ko sir kai bikhai panahiyaa sau k dhai ||5||

ਤੁਮਰੇ ਰਾਜ ਨ ਧਰੈ ਸੁਯੰਬਰ ਅੰਗ ਮੈ ॥

tumare raaj na dharai suya(n)bar a(n)g mai ||

ਆਛੋ ਸਦਨ ਸਵਾਰੋ ਦਯੋ ਨ ਦਰਬ ਤੈ ॥

aachho sadhan savaaro dhayo na dharab tai ||

ਕਛੁ ਨ ਕੀਨੋ ਭੋਗ ਜਗਤ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ॥

kachh na keeno bhog jagat mai aai kai ||

ਬਿਪ੍ਰਨ ਦਿਯੋ ਸੁ ਕਛੁ ਨ ਦਾਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥੬॥

bipran dhiyo su kachh na dhaan bulai kai ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਮੂਰਖ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਭਾਖਿਯੋ ॥

tab moorakh aaisee bidh bhaakhiyo ||

ਮੈ ਤੁਮ ਤੇ ਕਛੁ ਦਰਬੁ ਨ ਰਾਖਿਯੋ ॥

mai tum te kachh dharab na raakhiyo ||

ਜਾ ਕੌ ਰੁਚੈ ਤਿਸੀ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥

jaa kau ruchai tisee ko dheejai ||

ਮੋਰੀ ਕਛੂ ਕਾਨਿ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥੭॥

moree kachhoo kaan neh keejai ||7||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਾਬ੍ਰ ਦਾਨ ਤੇ ਦੁਗਨ ਰੁਕਮ ਕੌ ਜਾਨੀਯੈ ॥

taabr dhaan te dhugan rukam kau jaaneeyai ||

ਰੁਕਮ ਦਾਨ ਤੈ ਚੌਗੁਨ ਸ੍ਵਰਨਹਿੰ ਮਾਨੀਯੈ ॥

rukam dhaan tai chauagun savairanahi(n) maaneeyai ||

ਬਡੋ ਧਾਨ ਕੋ ਧਨ ਤੈ ਦਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨਹੀ ॥

baddo dhaan ko dhan tai dhaan pramaanahee ||

ਹੋ ਚਾਰਿ ਸੁ ਖਟ ਦਸ ਆਠ ਪੁਰਾਨ ਬਖਾਨਹੀ ॥੮॥

ho chaar su khaT dhas aaTh puraan bakhaanahee ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਜੋ ਕੋਠੀ ਅੰਨ ਜੁਤ ਦੀਜੈ ਦਿਜਨ ਬੁਲਾਇ ॥

eeh jo koThee a(n)n jut dheejai dhijan bulai ||

ਇਹੈ ਕਹਿਯੋ ਮੁਰਿ ਮਾਨਿਯੈ ਸੁਨੁ ਚੌਧ੍ਰਿਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥੯॥

eihai kahiyo mur maaniyai sun chauadhiran ke rai ||9||

ਵਹੈ ਭਿਟੌਅਨ ਬਾਮਨੀ ਲੀਨੀ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥

vahai bhiTauan baamanee leenee nikaT bulai ||

ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਤਿਹ ਨਾਜ ਕੀ ਕੁਠਿਯਾ ਦਈ ਉਠਾਇ ॥੧੦॥

jaar sahit teh naaj kee kuThiyaa dhiee uThai ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਕਛੁ ਲਖਿ ਲਈ ॥

moorakh baat na kachh lakh liee ||

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਨਾਰਿ ਤਾਹਿ ਛਲਿ ਗਈ ॥

keh bidh naar taeh chhal giee ||

ਜਾਨ੍ਯੋ ਦਾਨ ਆਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀਨੋ ॥

jaanayo dhaan aaj tiray keeno ||

ਤਾ ਕੌ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਚੀਨੋ ॥੧੧॥

taa kau kachhoo charitr na cheeno ||11||

ਦਾਨ ਭਿਟੌਅਨ ਕੋ ਜਬ ਦਿਯੋ ॥

dhaan bhiTauan ko jab dhiyo ||

ਕਛੁ ਜੜ ਭੇਦ ਸਮਝਿ ਨਹਿ ਲਿਯੋ ॥

kachh jaR bhedh samajh neh liyo ||

ਤਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਅੰਨ ਤਿਨ ਖਾਯੋ ॥

teh te kaadd a(n)n tin khaayo ||

ਤਵਨ ਜਾਰ ਕੋ ਘਰ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥੧੨॥

tavan jaar ko ghar pahuchaayo ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਪਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੫੬॥੩੦੯੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chhapano charitr samaapatam sat subham sat

||156||3098||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਿਦ੍ਰਭ ਦੇਸ ਭੀਤਰ ਰਹੈ ਭੀਮਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ॥

bidhrabh dhes bheetar rahai bheemasain nirap ek ||

ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਹੀਰਨ ਜਰੇ ਝੂਲਹਿ ਦ੍ਵਾਰ ਅਨੇਕ ॥੧॥

hai gai rath heeran jare jhooleh dhavaiaar anek ||1||

ਦਮਵੰਤੀ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

dhamava(n)tee taa kee sutaa jaa ko roop apaar ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗਿਰੈ ਧਰਨਿ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਿ ॥੨॥

dhev adhev girai dharan tis kee prabhaa nihaar ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕਾਮ ਦੇਵ ਤਿਹ ਚਹੈ ਸੁ ਕਯੋਹੂੰ ਪਾਇਯੈ ॥

kaam dhev teh chahai su kayohoo(n) paiyai ||

ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਕਹੈ ਤਾਹਿ ਬਯਾਹਿ ਲੈ ਆਇਯੈ ॥

ei(n)dhr cha(n)dhr kahai taeh bayaeh lai aaiyai ||

ਕਾਰਤਕੇਅ ਤਿਹ ਬਯਾਹਨ ਕਿਯੋ ਨਿਹਾਰਿ ਕਰਿ ॥

kaaratakea teh bayaahan kiyo nihaar kar ||

ਹੋ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਬਨ ਬਸੇ ਨ ਆਏ ਪਲਟਿ ਘਰਿ ॥੩॥

ho mahaa rudhr ban base na aae palaT ghar ||3||

ਨੈਨ ਹਰਨ ਕੇ ਹਰੇ ਬੈਨ ਪਿਕ ਕੇ ਹਰਿ ਲੀਨੇ ॥

nain haran ke hare bain pik ke har leene ||

ਹਰਿ ਦਾਮਨਿ ਕੀ ਦਿਪਤਿ ਦਸਨ ਦਾਰਿਮ ਬਸ ਕੀਨੇ ॥

har dhaaman kee dhipat dhasan dhaarim bas keene ||

ਕੀਰ ਨਾਸਿਕਾ ਹਰੀ ਕਦਲਿ ਜੰਘਨ ਤੇ ਹਾਰੇ ॥

keer naasikaa haree kadhal ja(n)ghan te haare ||

ਹੋ ਛਪੇ ਜਲਜ ਜਲ ਮਾਹਿ ਆਂਖਿ ਲਖਿ ਲਜਤ ਤਿਹਾਰੇ ॥੪॥

ho chhape jalaj jal maeh aa(n)kh lakh lajat tihaare ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਹਾਨ ਮੈ ਪ੍ਰਚੁਰ ਭਈ ਚਹੂੰ ਦੇਸ ॥

taa kee prabhaa jahaan mai prachur bhiee chahoo(n) dhes ||

ਸਭ ਬਜਾਹਨ ਤਾ ਕੌ ਚਹੈ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਲੁਕੇਸ ॥੫॥

sabh bayaahan taa kau chahai ses sures lukes ||5||

ਸੁਨਿ ਪਛਿਨ ਕੇ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਤਿਯ ਕੀ ਸੁੰਦਰ ਹਾਲ ॥

sun pachhin ke bakatr te tiy kee su(n)dhar haal ||

ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਛੋਡਿ ਤਿਹ ਆਵਤ ਭਏ ਮਰਾਲ ॥੬॥

maan sarovar chhodd teh aavat bhe maraal ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦਮਵੰਤੀ ਤੇ ਹੰਸ ਨਿਹਾਰੇ ॥

dhamava(n)tee te ha(n)s nihaare ||

ਰੂਪ ਮਾਨ ਚਿਤ ਮਾਝ ਬਿਚਾਰੇ ॥

roop maan chit maajh bichaare ||

ਸਖਿਯਨ ਸਹਿਤ ਆਪ ਉਠ ਧਾਈ ॥

sakhiyan sahit aap uTh dhaiee ||

ਏਕ ਹੰਸ ਤਿਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲਯਾਈ ॥੭॥

ek ha(n)s tin te geh layaiee ||7||

ਹੰਸ ਬਾਚ ॥

ha(n)s baach ||

ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਇਕ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੌਂ ॥

sun raanee ik kathaa prakaasau ||

ਤੁਮਰੇ ਜਿਯ ਕੋ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸੌਂ ॥

tumare jiy ko bharam binaasau ||

ਨਲ ਰਾਜਾ ਦਛਿਨ ਇਕ ਰਹਈ ॥

nal raajaa dhachhin ik rahiee ||

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹਈ ॥੮॥

at su(n)dhar taa ko jag kahiee ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤੇਜਮਾਨ ਸੁੰਦਰ ਧਨੀ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰਤ ਲੋਗ ॥

tejamaan su(n)dhar dhanee taeh uchaarat log ||

ਤਾ ਕੋ ਬੋਲਿ ਬਿਵਾਹਿਯੈ ਵਹੁ ਬਰ ਤੁਮਰੋ ਜੋਗ ॥੯॥

taa ko bol bivaahiyai vahu bar tumaro jog ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹਮ ਹੈ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਬਾਸੀ ॥

ham hai maan sarovar baasee ||

ਹੰਸ ਜੋਨਿ ਦੀਨੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥

ha(n)s jon dheenee abinaasee ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰੈ ॥

dhes dhes ke charit bichaarai ||

ਰਾਵ ਰੰਕ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੈ ॥੧੦॥

raav ra(n)k kee prabhaa nihaarai ||10||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਧਨਦ ਧਨੀ ਹਮ ਲਹਿਯੋ ਤਪੀ ਇਕ ਰੁਦ੍ਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

dhanadh dhanee ham lahiyo tapee ik rudhr nihaariyo ||

ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜ ਇਕ ਲਹਿਯੋ ਸੂਰ ਬਿਸੁਇਸਹਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

ei(n)dhr raaj ik lahiyo soor bisuiseh bichaariyo ||

ਲੋਕ ਚਤ੍ਰਦਸ ਬਿਖੈ ਤੁਹੀ ਸੁੰਦਰੀ ਨਿਹਾਰੀ ॥

lok chatradhas bikhai tuhee su(n)dharee nihaaree ||

ਹੋ ਰੂਪਮਾਨ ਨਲ ਰਾਜ ਤਾਹਿ ਤੁਮ ਬਰੋ ਪਜਾਰੀ ॥੧੧॥

ho roopamaan nal raaj taeh tum baro payaaree ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦਮਵੰਤੀ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਹੰਸਹਿ ਦਯੋ ਉਡਾਇ ॥

dhamava(n)tee e bachan sun ha(n)seh dhayo uddai ||

ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਕਰ ਮੈ ਦਈ ਕਹਿਯਹੁ ਨਲ ਪ੍ਰਤਿ ਜਾਇ ॥੧੨॥

likh patiyaa kar mai dhiee kahiyahu nal prat jai ||12||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬੋਲਿ ਪਿਤਾ ਕੌ ਕਾਲਿ ਸੁਯੰਬ੍ਰ ਬਨਾਇ ਹੌ ॥

bol pitaa kau kaal suya(n)br banai hau ||

ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇ ਹੌ ॥

badde badde raajan ko bol paThai hau ||

ਪਤਿਯਾ ਕੇ ਬਾਚਤ ਤੁਮ ਹਜਾਂ ਉਠਿ ਆਇਯੈ ॥

patiyaa ke baachat tum hayaa(n) uTh aaiyai ||

ਹੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਕਰਿ ਮੋਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਜਾਇਯੈ ॥੧੩॥

ho nij naaree kar moh sa(n)g lai jaiyai ||13||

ਹੰਸ ਉਹਾ ਤੇ ਉਡਿਯੋ ਤਹਾ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥

ha(n)s uhaa te uddiyo tahaa aavat bhayo ||

ਦਮਵੰਤ੍ਰਯਹਿ ਸੰਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਲ ਕੌ ਦਯੋ ॥

dhamava(n)trayeh sa(n)dhes nirapat nal kau dhayo ||

ਨਲ ਪਤਿਯਾ ਕੌ ਰਹਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੋ ਲਾਇ ਕੈ ॥

nal patiyaa kau rahiyo hiradhai so lai kai ||

ਹੋ ਜੋਰਿ ਸੈਨ ਤਿਤ ਚਲਿਯੋ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥੧੪॥

ho jor sain tit chaliyo miradha(n)g bajai kai ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦੂਤ ਪਹੂਚਯੋ ਮੀਤ ਕੋ ਪਤਿਯਾ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ॥

dhoot pahoochayo meet ko patiyaa leene sa(n)g ||

ਆਖੈ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਭਈ ਨਿਰਖਤ ਵਾ ਕੇ ਅੰਗ ॥੧੫॥

aakhai at niramal bhiee nirakhat vaa ke a(n)g ||15||

ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਬਚ ਹੰਸ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥

sun raajaa bach ha(n)s ke man mai modh baddai ||

ਬਿਦ੍ਰਭ ਦੇਸ ਕੌ ਉਠਿ ਚਲਿਯੋ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੬॥

bidhrabh dhes kau uTh chaliyo ddol miradha(n)g bajai ||16||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦੇਵਊ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ਦੈਤ ਆਵਤ ਭਏ ॥

dhevuoo pahuche aai dhait aavat bhe ||

ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਸਭੈ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ॥

ga(n)dhrab jachh bhuja(n)g sabhai chal teh ge ||

ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਅਰ ਸੂਰਜ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ਕਰਿ ॥

ei(n)dhr cha(n)dhr ar sooraj pahuche aai kar ||

ਹੋ ਧਨਧਿਈਸ ਜਲਿ ਰਾਵ ਬਦਿਤ੍ਰ ਬਜਾਇ ਕਰਿ ॥੧੭॥

ho dhanadhiees jal raav badhitr bajai kar ||17||

ਨਲ ਹੀ ਕੋ ਧਰਿ ਰੂਪ ਸਕਲ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ॥

nal hee ko dhar roop sakal chal teh ge ||

ਨਲ ਕੋ ਕਰਿ ਹਰਿ ਦੂਤ ਪਠਾਵਤ ਤਹ ਭਏ ॥

nal ko kar har dhoot paThaavat teh bhe ||

ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਏ ਬਚਨ ਚਲਿਯੋ ਤਹ ਧਾਇ ਕਰਿ ॥

sun nirap bar e bachan chaliyo teh dhai kar ||

ਹੋ ਕਿਨੀ ਨ ਹਟਕਿਯੋ ਤਾਹਿ ਪਹੂਚਯੋ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥੧੮॥

ho kinee na haTakiyo taeh pahoochayo jai kar ||18||

ਦਮਵੰਤੀ ਛਬਿ ਨਿਰਖਿ ਅਧਿਕ ਰੀਝਤ ਭਈ ॥

dhamava(n)tee chhab nirakh adhik reejhat bhiee ||

ਜੁ ਕਛੁ ਹੰਸ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਸਭ ਸਾਚੀ ਭਈ ॥

j kachh ha(n)s kahiyo su sabh saachee bhiee ||

ਜਾ ਦਿਨ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਪਤਿ ਕਰਿ ਕਰਿ ਪਾਇ ਹੌ ॥

jaa dhin mai yaa ko pat kar kar pai hau ||

ਹੋ ਤਦਿਨ ਘਰੀ ਕੇ ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਬਲਿ ਜਾਇ ਹੌ ॥੧੯॥

ho tadhin gharee ke sakhee sahit bal jai hau ||19||

ਮਨ ਮੈ ਇਹੈ ਦਮਵੰਤੀ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

man mai ihai dhamava(n)tee ma(n)tr bichaariyo ||

ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਬੈਠੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

sabhahin ke baiThe ieh bhaat uchaariyo ||

ਸੁਨੋ ਸਕਲ ਜਨ ਇਹੈ ਭੀਮਜਾ ਪ੍ਰਨ ਕਰਿਯੋ ॥

suno sakal jan ihai bheemajaa pran kariyo ||

ਹੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਨਲ ਰਾਵ ਵਹੈ ਕਰਿ ਪਤਿ ਬਰਿਯੋ ॥੨੦॥

ho jo tum mai nal raav vahai kar pat bariyo ||20||

ਫੂਕ ਬਦਨ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸਕਲ ਘਰ ਕੌ ਗਏ ॥

fook badhan havai nirapat sakal ghar kau ge ||

ਕਲਿਜੁਗਾਦਿ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੁਖਿਤ ਚਿਤ ਮੈ ਭਏ ॥

kalijugaadh je hute dhukhit chit mai bhe ||

ਨਲਹਿ ਭੀਮਜਾ ਬਰੀ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

naleh bheemajaa baree adhik sukh pai kai ||

ਹੋ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥੨੧॥

ho bhaat bhaat baadhitr anek bajai kai ||21||

ਧਰਿ ਪੁਹਕਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਤਹਾ ਕਲਿਜੁਗ ਗਯੋ ॥

dhar puhakar ko roop tahaa kalijug gayo ||

ਜਬ ਤਾ ਕੌ ਨਲ ਬਜਾਹਿ ਸਦਨ ਲਜਾਵਤ ਭਯੋ ॥

jab taa kau nal bayaeh sadhan layaavat bhayo ||

ਖੇਲਿ ਜੂਪ ਬਹੁ ਭਾਤਿਨ ਤਾਹਿ ਹਰਾਇਯੋ ॥

khel joop bahu bhaatin taeh haraiyo ||

ਹੋ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਲ ਬਨ ਕੌ ਜੀਤਿ ਪਠਾਇਯੋ ॥੨੨॥

ho raaj paaT nal ban kau jeet paThaiyo ||22||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਲ ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਹਰਾਇਯੋ ॥

raaj paaT nal jab ieh bhaat haraiyo ||

ਬਨ ਮੈ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ਅਜੁਧਿਆ ਆਇਯੋ ॥

ban mai at dhukh pai ajudhiaa aaiyo ||

ਬਿਛਰੇ ਪਤਿ ਕੇ ਭੀਮਸੁਤਾ ਬਿਰਹਿਨ ਭਈ ॥

bichhare pat ke bheemasutaa birahin bhiee ||

ਜੋ ਜਿਹ ਮਾਰਗ ਗੇ ਨਾਥ ਤਿਸੀ ਮਾਰਗ ਗਈ ॥੨੩॥

jo jeh maarag ge naath tisee maarag giee ||23||

ਭੀਮ ਸੁਤਾ ਬਿਨ ਨਾਥ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥

bheem sutaa bin naath adhik dhukh paiyo ||

ਕਹ ਲਗਿ ਕਰੌ ਬਖਜਾਨ ਨ ਜਾਤ ਬਤਾਇਯੋ ॥

keh lag karau bakhayaan na jaat bataiyo ||

ਨਲ ਰਾਜ ਕੇ ਬਿਰਹਿ ਬਾਲ ਬਿਰਹਿਨਿ ਭਈ ॥

nal raaj ke bireh baal birahin bhiee ||

ਹੋ ਸਹਰਿ ਚੰਦੇਰੀ ਮਾਝ ਵਹੈ ਆਵਤ ਭਈ ॥੨੪॥

ho sahar cha(n)dheree maajh vahai aavat bhiee ||24||

ਭੀਮਸੈਨ ਤਿਨ ਹਿਤ ਜਨ ਬਹੁ ਪਠਵਤ ਭਏ ॥

bheemasain tin hit jan bahu paThavat bhe ||

ਦਮਵੰਤੀ ਕਹ ਖੋਜਿ ਬਹੁਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਗਏ ॥

dhamava(n)tee keh khoj bahur gireh lai ge ||

ਵਹੈ ਜੁ ਇਹ ਲੈ ਗਯੋ ਦਿਜ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਇਯੋ ॥

vahai ju ieh lai gayo dhij bahur paThaiyo ||

ਹੋ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਦੇਸ ਅਜੁਧ੍ਯਾ ਆਇਯੋ ॥੨੫॥

ho khojat khojat dhes ajudhrayaa aaiyo ||25||

ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਬਹੁ ਲੋਗ ਸੁ ਯਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

her her bahu log su yaeh nihaariyo ||

ਦਮਵੰਤੀ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

dhamava(n)tee ko mukh te naam uchaariyo ||

ਕੁਸਲ ਤਾਹਿ ਇਹ ਪੂਛਿਯੋ ਨੈਨਨ ਨੀਰ ਭਰਿ ॥

kusal taeh ieh poochhiyo nainan neer bhar ||

ਹੋ ਤਬ ਦਿਜ ਗਯੋ ਪਛਾਨਿ ਇਹੈ ਨਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥੨੬॥

ho tab dhij gayo pachhaan ihai nal nirapat bar ||26||

ਜਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਧਿ ਦਈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਲ ਪਾਇਯੋ ॥

jai tinai sudh dhiee nirapat nal paiyo ||

ਤਬ ਦਮਵੰਤੀ ਬਹੁਰਿ ਸੁਯੰਬ੍ਰ ਬਨਾਇਯੋ ॥

tab dhamava(n)tee bahur suya(n)br banaiyo ||

ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਏ ਬੈਨ ਸਕਲ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ॥

sun raajaa e bain sakal chal teh ge ||

ਹੋ ਰਥ ਪੈ ਚੜਿ ਨਲ ਰਾਜ ਤਹਾ ਆਵਤ ਭਏ ॥੨੭॥

ho rath pai chaR nal raaj tahaa aavat bhe ||27||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨ੍ਰਿਪ ਨਲ ਕੌ ਰਥ ਪੈ ਚੜੇ ਸਭ ਜਨ ਗਏ ਪਛਾਨਿ ॥

nirap nal kau rath pai chaRe sabh jan ge pachhaan ||

ਦਮਵੰਤੀ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਬਰਿਯੋ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹ ਠਾਨਿ ॥੨੮॥

dhamava(n)tee pun teh bariyo ieh charitr keh Thaan ||28||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ਘਰ ਆਏ ॥

lai taa ko raajaa ghar aae ||

ਖੇਲਿ ਜੂਪ ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਰੁ ਹਰਾਏ ॥

khel joop pun satr haraae ||

ਜੀਤਿ ਰਾਜ ਆਪਨੌ ਪੁਨਿ ਲੀਨੋ ॥

jeet raaj aapanau pun leeno ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਦੁਹੂੰਅਨ ਸੁਖ ਕੀਨੋ ॥੨੯॥

bhaat bhaat dhuhoo(n)an sukh keeno ||29||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੈ ਜੁ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪਤੇ ਯਾ ਕੀ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥

mai ju kathaa sa(n)chhepate yaa kee kahee banai ||

ਯਾ ਤੇ ਕਿਯ ਬਿਸਥਾਰ ਨਹਿ ਮਤਿ ਪੁਸਤਕ ਬਢ ਜਾਇ ॥੩੦॥

yaa te kiy bisathaar neh mat pusatak badd jai ||30||

ਦਮਵੰਤੀ ਇਹ ਚਰਿਤ ਸੋ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਬਰਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥

dhamava(n)tee ieh charit so pun pat bariyo banai ||

ਸਭ ਤੇ ਜਗ ਜੂਆ ਬੁਰੋ ਕੋਊ ਨ ਖੇਲਹੁ ਰਾਇ ॥੩੧॥

sabh te jag jooaa buro kouoo na khelahu rai ||31||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੫੭॥੩੧੨੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau sataavano charitr samaapatam sat subham sat

||157||3129||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚੌੜ ਭਰਥ ਸੰਨਜਾਸੀ ਰਹੈ ॥

chauaR bharath sa(n)nayaasee rahai ||

ਰੰਡੀਗਿਰ ਦੁਤਿਯੈ ਜਗ ਕਹੈ ॥

ra(n)ddeegir dhutiyai jag kahai ||

ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਏਕ ਬੈਰਾਗੀ ॥

baalak raam ek bairaagee ||

ਤਿਨ ਸੌ ਰਹੈ ਸਪਰਧਾ ਲਾਗੀ ॥੧॥

tin sau rahai saparadhaa laagee ||1||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਪਰੀ ਲਰਾਈ ॥

ek dhivas tin paree laraiee ||

ਕੁਤਕਨ ਸੇਤੀ ਮਾਰਿ ਮਚਾਈ ॥

kutakan setee maar machaiee ||

ਕੰਠੀ ਕਹੂੰ ਜਟਨ ਕੇ ਜੂਟੇ ॥

ka(n)Thee kahoo(n) jaTan ke jooTe ||

ਖਪਰ ਸੌ ਖਪਰ ਬਹੁ ਫੂਟੇ ॥੨॥

khapar sau khapar bahu fooTe ||2||

ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਕਹੂੰ ਟੋਪਿਯੈ ਪਰੀ ॥

gir gir kahoo(n) Topiyai paree ||

ਢੇਰ ਜਟਨ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਉਪਰੀ ॥

dder jaTan havai ge uparee ||

ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਕੇ ਕਰੈ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

laat musaT ke karai prahaaraa ||

ਜਨ ਕਰਿ ਚੋਟ ਪਰੈ ਘਰਿਯਾਰਾ ॥੩॥

jan kar choT parai ghariyaaraa ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਭ ਕਾਪੈ ਕੁਤਕਾ ਬਜੈ ਪਨਹੀ ਬਹੈ ਅਨੇਕ ॥

sabh kaapai kutakaa bajai panahee bahai anek ||

ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਫੂਟੇ ਬਦਨ ਸਾਬਤ ਰਹਿਯੋ ਨ ਏਕ ॥੪॥

sabh hee ke fooTe badhan saabat rahiyo na ek ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੰਠਨ ਕੀ ਕੰਠੀ ਬਹੁ ਟੂਟੀ ॥

ka(n)Than kee ka(n)Thee bahu TooTee ||

ਮਾਰੀ ਜਟਾ ਲਾਠਿਯਨ ਛੂਟੀ ॥

maaree jaTaa laaThiyan chhooTee ||

ਕਿਸੀ ਨਖਨ ਕੇ ਘਾਇ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥

kisee nakhan ke ghai biraajai(n) ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਚੜੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਰਾਜੈਂ ॥੫॥

jan kar chaRe cha(n)dhramaa raajai(n) ||5||

ਕੇਸ ਅਕੇਸ ਹੋਤ ਕਹੀ ਭਏ ॥

kes akes hot kahee bhe ||

ਕਿਤੇ ਹਨੇ ਨਸਿ ਕਿਨ ਮਰ ਗਏ ॥

kite hane nas kin mar ge ||

ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਦਾਤਨ ਕੋਊ ਖਾਹੀ ॥

kaaT kaaT dhaatan kouoo khaahee ||

ਐਸੋ ਕਹੂੰ ਜੁਧ ਭਯੋ ਨਾਹੀ ॥੬॥

aaiso kahoo(n) judh bhayo naahee ||6||

ਐਸੀ ਮਾਰਿ ਜੂਤਿਯਨ ਪਰੀ ॥

aaisee maar jootiyan paree ||

ਜਟਾ ਨ ਕਿਸਹੂੰ ਸੀਸ ਉਬਰੀ ॥

jaTaa na kisahoo(n) sees ubaree ||

ਕਿਸੂ ਕੰਠ ਕੰਠੀ ਨਹਿ ਰਹੀ ॥

kisoo ka(n)Th ka(n)Thee neh rahee ||

ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਪਨ੍ਹੀ ਤਬ ਗਹੀ ॥੭॥

baalak raam panrahee tab gahee ||7||

ਏਕ ਸੰਨਯਾਸੀ ਕੇ ਸਿਰ ਝਾਰੀ ॥

ek sa(n)nayaasee ke sir jhaaree ||

ਦੂਜੇ ਕੇ ਮੁਖ ਊਪਰ ਮਾਰੀ ॥

dhooje ke mukh uoopar maaree ||

ਸ੍ਰੋਨਤ ਬਹਿਯੋ ਬਦਨ ਜਬ ਫੂਟਿਯੋ ॥

srauanat bahiyo badhan jab fooTiyo ||

ਸਾਵਨ ਜਾਨ ਪਨਾਰੋ ਛੂਟਿਯੋ ॥੮॥

saavan jaan panaaro chhooTiyo ||8||

ਤਬ ਸਭ ਹੀ ਸੰਨਜਾਸੀ ਧਾਏ ॥

tab sabh hee sa(n)nayaasee dhaae ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਹਾਥ ਜੁਤਿਯੈ ਆਏ ॥

geh geh haath jootiyai aae ||

ਚੌੜ ਭਰਥ ਰੰਡੀਗਿਰ ਦੌਰੇ ॥

chauaR bharath ra(n)ddeegir dhauare ||

ਲੈ ਲੈ ਢੋਵ ਚੇਲਕਾ ਔਰੇ ॥੯॥

lai lai ddov chelakaa aauare ||9||

ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਘੇਰਿ ਕੈ ਲਿਯੋ ॥

baalak raam gher kai liyo ||

ਜੂਤਨ ਸਾਥ ਦਿਵਾਨੋ ਕਿਯੋ ॥

jootan saath dhivaano kiyo ||

ਘੂਮਿ ਭੂਮਿ ਕੇ ਊਪਰ ਛਰਿਯੋ ॥

ghoom bhoom ke uoopar chhariyo ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਬੀਜੁ ਮੁਨਾਰਾ ਪਰਿਯੋ ॥੧੦॥

jan kar beej munaaraa pariyo ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਭ ਮੁੰਡਿਯਾ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਭਏ ਭਾਜਤ ਭਯੋ ਨ ਏਕ ॥

sabh mu(n)ddiyaa krudhit bhe bhaajat bhayo na ek ||

ਚੌੜ ਭਰਥ ਗਿਰ ਰਾਡ ਪੈ ਕੁਤਕਾ ਹਨੇ ਅਨੇਕ ॥੧੧॥

chauaR bharath gir raadd pai kutakaa hane anek ||11||

ਸੰਨਯਾਸੀ ਕੋਪਿਤ ਭਏ ਲਗੇ ਮੁਤਹਰੀ ਘਾਇ ॥

sa(n)nayaasee kopit bhe lage mutaharee ghai ||

ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਜੂਤਿਨ ਭਏ ਮੁੰਡਿਯਾ ਦਏ ਗਿਰਾਇ ॥੧੨॥

laat musaT jootin bhe mu(n)ddiyaa dhe girai ||12||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਪਕਰਿ ਮੁਤਹਰੀ ਪੁਨਿ ਸਕੋਪ ਮੁੰਡਿਯਾ ਭਏ ॥

pakar mutaharee pun sakop mu(n)ddiyaa bhe ||

ਫਰੂਆ ਲਾਠੀ ਸਭੇ ਲਏ ਉਦਿਤ ਭਏ ॥

farooaa laaThee sabhe le udhit bhe ||

ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਅੰਗ ਸੰਨਜਾਸਿਨ ਖਾਵਹੀ ॥

kaaT kaaT kai a(n)g sa(n)nayaasin khaavahee ||

ਹੋ ਦਸ ਨਾਮਨ ਕੋ ਲੈ ਲੈ ਨਾਮ ਗਿਰਾਵਹੀ ॥੧੩॥

ho dhas naaman ko lai lai naam giraavahee ||13||

ਤਬ ਸੰਨਜਾਸੀ ਧਾਇ ਧਾਇ ਤਿਨ ਕਾਟਹੀ ॥

tab sa(n)nayaasee dhai dhai tin kaaTahee ||

ਤੋਰਿ ਤੋਰਿ ਕੰਠਿਨ ਤੇ ਕੰਠੀ ਸਾਟਹੀ ॥

tor tor ka(n)Thin te ka(n)Thee saaTahee ||

ਐਚ ਐਚ ਟਾਗਨ ਤੇ ਗਹ ਗਹ ਡਾਰਹੀ ॥

aaich aaich Taagan te geh geh ddaarahee ||

ਦੋ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਭੇ ਖੈਂਚਿ ਮੁਤਹਰੀ ਮਾਰਹੀ ॥੧੪॥

dho dhuhoo(n) haath bhe khai(n)ch mutaharee maarahee ||14||

ਮੁੰਡਿਯਾ ਤਾਬ੍ਰ ਕਲਾ ਪੈ ਆਏ ॥

mu(n)ddiyaa taabr kalaa pai aae ||

ਹਮ ਸਭ ਸੰਨਜਾਸੀਨ ਦੁਖਾਏ ॥

ham sabh sa(n)nayaaseen dhukhaae ||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨ ਲਈ ॥

jab raanee aaise sun liee ||

ਦਤਾਤ੍ਰੈਨ ਬੁਲਾਵਤ ਭਈ ॥੧੫॥

dhataatrain bulaavat bhiee ||15||

ਸੰਨਯਾਸੀ ਦਤਾਤ੍ਰੈ ਮਾਨੈ ॥

sa(n)nayaasee dhataatrai maanai ||

ਰਾਮਾਨੰਦ ਬੈਰਾਗ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥

raamaana(n)dh bairaag pramaanai ||

ਤੇ ਤੁਮ ਕਹੈ ਵਹੈ ਚਿਤ ਧਰਿਯਹੁ ॥

te tum kahai vahai chit dhariyahu ||

ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰਿਯਹੁ ॥੧੬॥

meree kahee chit mai kariyahu ||16||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਹਮੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਵਹੁ ॥

ek dhivas hame gireh sovahu ||

ਸਗਰੀ ਨਿਸਾ ਜਾਗਤਹਿ ਖੋਵਹੁ ॥

sagaree nisaa jaagateh khovahu ||

ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੈ ਲਰੌਂ ਤੌਂ ਲਰਿਯਹੁ ॥

jo tum kahai larau tau lariyahu ||

ਨਾਤਰ ਬੈਰ ਭਾਵ ਨਹਿ ਕਰਿਯਹੁ ॥੧੭॥

naatar bair bhaav neh kariyahu ||17||

ਜੁਦਾ ਜੁਦਾ ਘਰ ਦੋਊ ਸੁਵਾਏ ॥

judhaa judhaa ghar dhouoo suvaae ||

ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਭੇ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥

aradh raatr bhe bain sunaae ||

ਦਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਕਹੈ ਸੁ ਕਰਿਯਹੁ ॥

dhat raamaana(n)dh kahai su kariyahu ||

ਬਹੁਰੋ ਕੋਪ ਠਾਨਿ ਨਹਿ ਲਰਿਯਹੁ ॥੧੮॥

bahuro kop Thaan neh lariyahu ||18||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਛਲਿ ਛੈਲੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗਈ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਸਵਾਰਿ ॥

chhal chhailee ieh bidh giee aaiso charit savaar ||

ਸਿਮਰਿ ਗੁਰਨ ਕੇ ਬਚਨ ਦ੍ਵੈ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕੀਨੀ ਰਾਰਿ ॥੧੯॥

simar guran ke bachan dhavai bahur na keenee raar ||19||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੫੮॥੩੧੪੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau aThaavano charitr samaapatam sat subham sat

||158||3148||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਰਹਈ ॥

raaj si(n)gh raajaa ik rahiee ||

ਬੀਰ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਜਗ ਕਹਈ ॥

beer kalaa raanee jag kahiee ||

ਤਾ ਸੌ ਨੇਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਭਾਰੋ ॥

taa sau neh nirapat ko bhaaro ||

ਜਾਨਤ ਭੇਦ ਦੇਸ ਇਹ ਸਾਰੋ ॥੧॥

jaanat bhedh dhes ieh saaro ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਔਰ ਰਾਨਿਯਨ ਕਬਹੂੰ ਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੁਲਾਵਈ ॥

aauar raaniyan kabahoo(n) na nirapat bulaaviee ||

ਭੂਲਿ ਨ ਕਬਹੂੰ ਤਿਨ ਕੌਂ ਸਦਨ ਸੁਹਾਵਈ ॥

bhool na kabahoo(n) tin kau sadhan suhaaviee ||

ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਮਾਝ ਚੰਚਲਾ ਸਭ ਧਰੈ ॥

eeh chi(n)taa chit maajh cha(n)chalaa sabh dharai ||

ਹੋ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰੁ ਤੰਤ੍ਰ ਰਾਵ ਸੌ ਸਭ ਕਰੈ ॥੨॥

ho ja(n)tr ma(n)tr ar ta(n)tr raav sau sabh karai ||2||

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥

ja(n)tr ma(n)tr sabh hee kar haare ||

ਕੈਸੇ ਹੂੰ ਪਰੇ ਹਾਥ ਨਹਿ ਪਯਾਰੇ ॥

kaise hoo(n) pare haath neh payaare ||

ਏਕ ਸਖੀ ਇਹ ਭਾਤ ਉਚਾਰੋ ॥

ek sakhee ieh bhaat uchaaro ||

ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੈ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੩॥

sun raanee tai bachan hamaaro ||3||

ਜੌ ਉਨ ਸੌ ਮੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤੁਰਾਊ ॥

jau un sau mai preet turaauoo ||

ਤੌ ਤੁਮ ਤੇ ਕਹੁ ਮੈ ਕਾ ਪਾਊ ॥

tau tum te kahu mai kaa paauoo ||

ਬੀਰ ਕਲਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥

beer kaleh nirap mukh na dhikhaavai ||

ਤੁਮਰੇ ਪਾਸਿ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਆਵੈ ॥੪॥

tumare paas rain dhin aavai ||4||

ਯੌ ਕਹਿ ਜਾਤ ਤਹਾ ਤੇ ਭਈ ॥

yau keh jaat tahaa te bhiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਮਹਿ ਗਈ ॥

nirap bar ke ma(n)dhir meh giee ||

ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਕਾਨਨ ਮਹਿ ਪਰੀ ॥

pat tiray ke kaanan meh paree ||

ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਬਾਤ ਉਚਰੀ ॥੫॥

mukh te kachhoo na baat ucharee ||5||

ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿਯੋ ਤੋਹਿ ਕਾ ਕਹਿਯੋ ॥

nirap tiray kahiyo toh kaa kahiyo ||

ਸੁਨਿ ਪਤਿ ਬਚਨ ਮੋਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਯੋ ॥

sun pat bachan mon havai rahiyo ||

ਪਤਿ ਪੂਛ੍ਯੋ ਤੁਹਿ ਇਹ ਕਾ ਕਹੀ ॥

pat poochhayo tuh ieh kaa kahee ||

ਸੁਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਮੋਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥੬॥

sun tiray bachan mon havai rahee ||6||

ਪਤਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਤ ਦੁਰਾਈ ॥

pat jaanayo tiray baat dhuraiee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨ੍ਯੋ ਕਛੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚੁਰਾਈ ॥

tiray jaanayo kachh nirapat churaiee ||

ਕੋਪ ਕਰਾ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੈ ਪਈ ॥

kop karaa dhuhoo(n)an kai piee ||

ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤ ਸਭ ਹੀ ਛੁਟਿ ਗਈ ॥੭॥

preet reet sabh hee chhuT giee ||7||

ਵਾ ਰਾਨੀ ਸੋ ਨੇਹ ਬਢਾਯੋ ॥

vaa raanee so neh baddaayo ||

ਜਿਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਨਾਯੋ ॥

jin charitr ieh bhaat banaayo ||

ਵਾ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥

vaa so preet reet upajaiee ||

ਬੀਰ ਕਲਾ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਈ ॥੮॥

beer kalaa chit te bisaraiee ||8||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੫੯॥੩੧੫੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau unasaThavo charitr samaapatam sat subham sat

||159||3156||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਤਿਰਹੁਤਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥

balava(n)dd si(n)gh tirahut ko nirap bar ||

ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਕਰਿਯੋ ਦੂਸਰੋ ਤਮ ਹਰ ॥

jan bidh kariyo dhoosaro tam har ||

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਅਤਿ ਸੋਹੈ ॥

amit roop taa ko at sohai ||

ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥

khag mirag jachh bhuja(n)gan mohai ||1||

ਰਾਨੀ ਸਾਠਿ ਸਦਨ ਤਿਹ ਮਾਹੀ ॥

raanee saaTh sadhan teh maahee ||

ਰੂਪਵਤੀ ਤਿਨ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥

roopavatee tin sam kahoo(n) naahee ||

ਸਭਹਿਨ ਸੌ ਪਤਿ ਨੇਹ ਬਢਾਵਤ ॥

sabhahin sau pat neh baddaavat ||

ਬਾਰੀ ਬਾਰੀ ਕੇਲ ਕਮਾਵਤ ॥੨॥

baaree baaree kel kamaavat ||2||

ਰੁਕਮ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਰਸ ਭਰੀ ॥

rukam kalaa raanee ras bharee ||

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਸਭਨ ਤਿਨ ਹਰੀ ॥

joban jeb sabhan tin haree ||

ਆਨ ਮੈਨ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੰਤਾਵੈ ॥

aan main jab taeh sa(n)taavai ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥੩॥

paThai sahacharee nirapat bulaavai ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਲਾ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਪਠੈ ਦਈ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥

kirasan kalaa ik sahacharee paThai dhiee nirap teer ||

ਸੋ ਯਾ ਪਰ ਅਟਕਤ ਭਈ ਹਰਿਅਰਿ ਕਰੀ ਅਧੀਰ ॥੪॥

so yaa par aTakat bhiee hariar karee adheer ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੂ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥

suno nirapat joo baat hamaaree ||

ਮੈ ਰੀਝੀ ਲਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹਾਰੀ ॥

mai reejhee lakh prabhaa tihaaree ||

ਮੈ ਤਵ ਹੇਰਿ ਦਿਵਾਨੀ ਭਈ ॥

mai tav her dhivaanee bhiee ||

ਮੋ ਕਹ ਬਿਸਰ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੫॥

mo keh bisar sakal sudh giee ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਧਿ ਭੂਲੀ ਮੋਰੀ ਸਭੈ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥

sudh bhoolee moree sabhai bireh bikal bhayo a(n)g ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਮੋ ਸੌ ਕਰੌ ਗਹਿ ਗਹਿ ਰੇ ਸਰਬੰਗ ॥੬॥

kaam kel mo sau karau geh geh re saraba(n)g ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jab raajai aaise sun paayo ||

ਤਾ ਕੋ ਭੋਗ ਹੇਤ ਲਲਚਾਯੋ ॥

taa ko bhog het lalachaayo ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥

lapaT lapaT taa sau rat karee ||

ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਆਸਨ ਤਨ ਧਰੀ ॥੭॥

chimaT chimaT aasan tan dharee ||7||

ਚਿਮਿਟ ਚਿਮਿਟ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥

chimiT chimiT taa sau rat maanee ||

ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤ੍ਰਿਯ ਲਪਟਾਨੀ ॥

kaamaatur havai tiray lapaTaanee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਛਿਨਿਕ ਨ ਛੋਰਿਯੋ ਭਾਵੈ ॥

nirap bar chhinik na chhoriyo bhaavai ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾਹਿ ਗਰੇ ਸੌ ਲਾਵੈ ॥੮॥

geh geh taeh gare sau laavai ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਆਸਨ ਲਏ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ॥

bhaat bhaat aasan le chu(n)ban kare banai ||

ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਭੋਗਤ ਭਯੋ ਗਨਨਾ ਗਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੯॥

chimaT chimaT bhogat bhayo gananaa ganee na jai ||9||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਖਾਇ ਬੰਧੇਜਨ ਕੀ ਬਰਿਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਗ ਚਬਾਇ ਅਫੀਮ ਚੜਾਈ ॥

khai ba(n)dhejan kee bariyai nirap bhaag chabai afeem chaRaiee ||

ਪੀਤ ਸਰਾਬ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤ ਮਚਾਈ ॥

peet saraab biraajat su(n)dhar kaam kee reet sau preet machaiee ||

ਆਸਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਭਾਤਿ ਅਨੇਕ ਲੀਏ ਸੁਖਦਾਈ ॥

aasan aauar ali(n)gan chu(n)ban bhaat anek le'ee sukhadhaiee ||

ਯੌ ਤਿਹ ਤੋਰਿ ਕੁਚਾਨ ਮਰੋਰਿ ਸੁ ਭੋਰ ਲਗੇ ਝਕਝੋਰਿ ਬਜਾਈ ॥੧੦॥

yau teh tor kuchaan maror su bhor lage jhakajhor bajaiee ||10||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ॥

rat maanee teh sa(n)g nirapat harakhai kai ||

ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਜਾਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥

kaamaatur havai jaat tirayaa lapaTai kai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲਏ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥

bhaat bhaat ke aasan le banai kar ||

ਹੋ ਭੋਰ ਹੋਤ ਲੌ ਭਜੀ ਹਿਯੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੧੧॥

ho bhor hot lau bhajee hiye sukh pai kar ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਤਈ ਰੈਨ ਭੋਰ ਜਬ ਭਈ ॥

bitiee rain bhor jab bhiee ||

ਚੇਰੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਦਾ ਕਰ ਦਈ ॥

cheree nirapat bidhaa kar dhiee ||

ਬਿਹਬਲ ਭਈ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਗਯੋ ॥

bihabal bhiee bisar sabh gayo ||

ਤਾ ਕਾ ਓਡਿ ਉਪਰਨਾ ਲਯੋ ॥੧੨॥

taa kaa odd uparanaa layo ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਲਾ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਤਹਾ ਪਹੂਚੀ ਜਾਇ ॥

kirasan kalaa rat maan kai tahaa pahoochee jai ||

ਰੁਕਮ ਕਲਾ ਪੂਛਿਤ ਭਈ ਤਾ ਕਹ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥੧੩॥

rukam kalaa poochhit bhiee taa keh nikaT bulai ||13||

ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ॥

prat utar ||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਕਾਹੇ ਕੌ ਲੇਤ ਹੈ ਆਤੁਰ ਸ੍ਵਾਸ ਗਈ ਹੀ ਉਤਾਇਲ ਦੌਰੀ ਇਹਾ ਤੇ ॥

kaahe kau let hai aatur savaiaas giee hee utail dhauaree ihaa te ||

ਕਾਹੇ ਕੌ ਕੇਸ ਖੁਲੇ ਲਟ ਛੂਟਿਯੇ ਪਾਇ ਪਰੀ ਤਵ ਨੇਹ ਕੇ ਨਾਤੇ ॥

kaahe kau kes khule laT chhooTiye pai paree tav neh ke naate ||

ਓਠਨ ਕੀ ਅਰੁਨਾਈ ਕਹਾ ਭਈ ਤੇਰੀ ਬਡਾਈ ਕਰੀ ਬਹੁ ਭਾਤੇ ॥

oThan kee arunaiee kahaa bhiee teree baddaiee karee bahu bhaate ||

ਕੌਨ ਕੌ ਅੰਬਰ ਓਢਿਯੋ ਅਲੀ ਪਰਤੀਤਿ ਕੌ ਲਾਈ ਹੌ ਲੇਹੁ ਉਹਾ ਤੇ ॥੧੪॥

kauan kau a(n)bar oddiyo alee parateet kau laiee hau leh uhaa te ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨਿ ਬਚ ਰਾਨੀ ਚੁਪ ਰਹੀ ਜਾ ਕੇ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

sun bach raanee chup rahee jaa ke roop apaar ||

ਛਲ ਕੋ ਛਿਦ੍ਰ ਨ ਕਿਛੁ ਲਖਿਯੋ ਇਮ ਛਲਗੀ ਬਰ ਨਾਰਿ ॥੧੫॥

chhal ko chhidhr na kichh lakhiyo im chhalagee bar naar ||15||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੧੯੦॥੩੧੭੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau saThavo charitr samaapatam sat subham sat ||160||3171||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਰਵਰ ਕੋ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਬੀਰ ਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

naravar ko raajaa baddo beer sain teh naam ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿਹ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥

dhes dhes ke es jeh japat aaThahoo(n) jaam ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸ੍ਵਰਨਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

savairanamatee taa kee bar naaree ||

ਜਨ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਥਿ ਸਾਤ ਨਿਕਾਰੀ ॥

jan samu(n)dhr math saat nikaaree ||

ਰੂਪ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੀ ਅਤਿ ਸੋ ਹੈ ॥

roop prabhaa taa kee at so hai ||

ਜਾ ਸਮ ਰੂਪਵਤੀ ਨਹਿ ਕੋ ਹੈ ॥੨॥

jaa sam roopavatee neh ko hai ||2||

ਸੁਨਿਯੋ ਜੋਤਕਿਨ ਗ੍ਰਹਨ ਲਗਾਯੋ ॥

suniyo jotakin grahan lagaayo ||

ਕੁਰੂਛੇਤ੍ਰ ਨਾਵਨ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ॥

kuroochhetr naavan nirap aayo ||

ਰਾਨੀ ਸਕਲ ਸੰਗ ਕਰ ਲੀਨੀ ॥

raanee sakal sa(n)g kar leenee ||

ਬਹੁ ਦਛਿਨਾ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥੩॥

bahu dhachhinaa bipran keh dheenee ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸ੍ਵਰਨਮਤੀ ਗਰਭਿਤ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਸੰਗ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥

savairanamatee garabhit hutee souoo sa(n)g kar leen ||

ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਦਿਜਾਨ ਕੋ ਅਮਿਤ ਦਛਿਨਾ ਦੀਨ ॥੪॥

chhor bha(n)ddaar dhijaan ko amit dhachhinaa dheen ||4||

ਨਵਕੋਟੀ ਮਰਵਾਰ ਕੋ ਸੂਰ ਸੈਨ ਥੋ ਨਾਥ ॥

navakoTee maravaar ko soor sain tho naath ||

ਸੋਊ ਤਹਾ ਆਵਤ ਭਯੋ ਸਭ ਰਨਿਯਨ ਲੈ ਸਾਥ ॥੫॥

souoo tahaa aavat bhayo sabh raniyan lai saath ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੀਰ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

beer kalaa taa kee bar naaree ||

ਦੁਹੂੰ ਪਛ ਭੀਤਰ ਉਜਿਆਰੀ ॥

dhuhoo(n) pachh bheetar ujiaaree ||

ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਤ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥

taa kee prabhaa jaat neh kahee ||

ਮਾਨਹੁ ਫੂਲਿ ਚੰਬੇਲੀ ਰਹੀ ॥੬॥

maanahu fool cha(n)belee rahee ||6||

ਰਾਜਾ ਦੋਊ ਅਨੰਦਿਤ ਭਏ ॥

raajaa dhouoo ana(n)dhit bhe ||

ਅੰਕ ਭੁਜਨ ਦੋਊ ਭੇਟਤ ਭਏ ॥

a(n)k bhujan dhouoo bheTat bhe ||

ਰਨਿਯਨ ਦੁਹੂ ਮਿਲਾਵੈ ਭਯੋ ॥

raniyan dhuhoo milaavai bhayo ||

ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੭॥

chit ko sok bidhaa kar dhayo ||7||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਨਿਜ ਦੇਸਨ ਕੀ ਕਥਾ ਬਖਾਨਤ ਸਭ ਭਈ ॥

nij dhesan kee kathaa bakhaanat sabh bhiee ||

ਦੁਹੂੰ ਆਪੁ ਮੈ ਕੁਸਲ ਕਥਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲਈ ॥

dhuhoo(n) aap mai kusal kathaa kee sudh liee ||

ਗਰਭ ਦੁਹੂੰਨ ਕੇ ਦੁਹੂੰਅਨ ਸੁਨੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

garabh dhuhoo(n)n ke dhuhoo(n)an sune banai kai ||

ਹੋ ਤਬ ਰਨਿਯਨ ਬਚ ਉਚਰੇ ਕਛੁ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥੮॥

ho tab raniyan bach uchare kachh musakai kai ||8||

ਜੌ ਦੁਹੂੰਅਨ ਹਰਿ ਦੈਹੈ ਪੂਤੁਪਜਾਇ ਕੈ ॥

jau dhuhoo(n)an har dhaihai pootupajai kai ||

ਤਬ ਹਮ ਤੁਮ ਮਿਲਿ ਹੈਂ ਹਜਾਂ ਬਹੁਰੌ ਆਇ ਕੈ ॥

tab ham tum mil hai(n) hayaa(n) bahurau aai kai ||

ਪੂਤ ਏਕ ਕੇ ਸੁਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ਦੇਇ ਜੌ ॥

poot ek ke sutaa bidhaataa dhei jau ||

ਹੋ ਆਪਸ ਬੀਚ ਸਗਾਈ ਤਿਨ ਕੀ ਕਰੈਂ ਤੌ ॥੯॥

ho aapas beech sagaiee tin kee karai(n) tau ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ਦ੍ਵੈਕਨ ਬੀਤੇ ਜਾਮ ॥

yau keh kai tiray gireh giee dhavaikan beete jaam ||

ਸੁਤਾ ਏਕ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ਪੂਤ ਏਕ ਕੇ ਧਾਮ ॥੧੦॥

sutaa ek ke gireh bhiee poot ek ke dhaam ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੰਮਸ ਨਾਮ ਸੁਤਾ ਕੋ ਧਰਿਯੋ ॥

sa(n)mas naam sutaa ko dhariyo ||

ਢੋਲਾ ਨਾਮ ਪੂਤ ਉਚਰਿਯੋ ॥

ddolaa naam poot uchariyo ||

ਖਾਰਿਨ ਬੀਚ ਡਾਰਿ ਦੋਊ ਬ੍ਯਾਹੇ ॥

khaarin beech ddaar dhouoo brayaahe ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਭਏ ਉਮਾਹੇ ॥੧੧॥

bhaat bhaat sau bhe umaahe ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕੁਰੂਛੇਤ੍ਰ ਕੋ ਨ੍ਹਾਨ ਕਰਿ ਤਹ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥

kuroochhetr ko nrahaan kar teh te kiyo payaan ||

ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਦੇਸ ਕੇ ਰਾਜ ਕਰਤ ਭੇ ਆਨਿ ॥੧੨॥

apane apane dhes ke raaj karat bhe aan ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੀ ਭਾਤਿਨ ਬਰਖ ਬਿਤਏ ॥

aaisee bhaatin barakh bite ||

ਬਾਲਕ ਹੁਤੇ ਤਰੁਨ ਦੋਊ ਭਏ ॥

baalak hute tarun dhouoo bhe ||

ਜਬ ਅਪਨੋ ਤਿਨ ਰਾਜ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

jab apano tin raaj sa(n)bhaariyo ||

ਪੂਰਬ ਕਰਿਯੋ ਬਿਵਾਹ ਚਿਤਾਰਿਯੋ ॥੧੩॥

poorab kariyo bivaeh chitaariyo ||13||

ਲਰਿਕਾਪਨੋ ਦੂਰਿ ਜਬ ਭਯੋ ॥

larikaapano dhoor jab bhayo ||

ਠੌਰਹਿ ਠੌਰ ਔਰ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

Thauareh Thauar aauar havai gayo ||

ਬਾਲਾਈ ਕਿ ਤਗੀਰੀ ਆਈ ॥

baalaiee k tageeree aaiee ||

ਅੰਗ ਅੰਗ ਫਿਰੀ ਅਨੰਗ ਦੁਹਾਈ ॥੧੪॥

a(n)g a(n)g firee ana(n)g dhuhaiee ||14||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਏਕ ਦਿਨਾ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਿ ਕੈ ਢੌਲਨ ਯੌ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੀਚ ਬੀਚਾਰਿਯੋ ॥

ek dhinaa mirag maar kai ddaualan yau apane man beech beechaariyo ||

ਬੈਸ ਬਿਤੀ ਬਸਿ ਬਾਮਨ ਕੇ ਅਬਿਬੇਕ ਬਿਬੇਕ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

bais bitee bas baaman ke abibek bibek kachhoo na bichaariyo ||

ਬਜਾਹ ਕਿਯੋ ਲਰਿਕਾਪਨ ਮੈ ਹਮ ਜੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਹੂ ਨ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

bayaeh kiyo larikaapan mai ham jo teh ko kabahoo na sa(n)bhaariyo ||

ਆਵਤ ਭਯੋ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ਨਹੀ ਤਿਹ ਮਾਰਗ ਹੀ ਸਸੁਰਾਰਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥੧੫॥

aavat bhayo nij dhaam nahee teh maarag hee sasuraar sidhaariyo ||15||

ਕੰਬਰ ਬਾਧਿ ਅਡੰਬਰ ਕੈ ਕਰਿ ਬੋਲਿ ਸੁ ਬੀਰ ਬਰਾਤ ਬਨਾਈ ॥

ka(n)bar baadh adda(n)bar kai kar bol su beer baraat banaiee ||

ਭੂਖਨ ਚਾਰੁ ਦਿਪੈ ਸਭ ਅੰਗਨ ਆਨੰਦ ਆਜੁ ਹਿਯੇ ਨ ਸਮਾਈ ॥

bhookhan chaar dhipai sabh a(n)gan aana(n)dh aaj hiye na samaiee ||

ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨਨ ਕੀ ਕਹਿ ਕ੍ਰਾਤਿ ਨ ਜਾਈ ॥

roop anoop biraajat su(n)dhar nainan kee keh kraat na jaiee ||

ਚਾਰੁ ਛਕੇ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਚਰਾਚਰ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਰਹੈ ਉਰਝਾਈ ॥੧੬॥

chaar chhake chhab her charaachar dhev adhev rahai urajhaiee ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੂਰ ਸੈਨ ਰਾਜੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

soor sain raajai sun paayo ||

ਬੇਟਾ ਬੀਰ ਸੈਨ ਕੋ ਆਯੋ ॥

beTaa beer sain ko aayo ||

ਲੋਕ ਅਗਮਨੈ ਅਧਿਕ ਪਠਾਏ ॥

lok agamanai adhik paThaae ||

ਆਦਰ ਸੌ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਤਿਹ ਲ੍ਯਾਏ ॥੧੭॥

aadhar sau gireh mai teh layaae ||17||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਸੰਮਸ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

tab raanee sa(n)mas sun paayo ||

ਢੋਲਾ ਦੇਸ ਹਮਾਰੇ ਆਯੋ ॥

ddolaa dhes hamaare aayo ||

ਫੂਲਤ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਭਈ ॥

foolat adhik hiradhai meh bhiee ||

ਦੁਰਬਲ ਹੁਤੀ ਪੁਸਟ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੧੮॥

dhurabal hutee pusaT havai giee ||18||

ਭੇਟਤ ਪੀਯ ਪਿਯਵਹਿ ਭਈ ॥

bheTat peey piyaveh bhiee ||

ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

chit mai at prafulat havai giee ||

ਐਚਿ ਐਚਿ ਪਿਯ ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥

aaich aaich piy gare lagaavai ||

ਛੈਲਹਿ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰਿਯੋ ਜਾਵੈ ॥੧੯॥

chhaileh chhail na chhoriyo jaavai ||19||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਿਯ ਪਾਤਰ ਪਤਰੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ॥

piy paatar pataree tirayaa param preet upajai ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਪਰੈ ਪ੍ਰਜੰਕ ਪਰ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇ ॥੨੦॥

geh geh parai praja(n)k par pal pal bal bal jai ||20||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੰਮਸ ਸੰਗ ਨ ਕਸਿ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥

sa(n)mas sa(n)g na kas rat karai ||

ਚਿਤ ਮੈ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਰੈ ॥

chit mai ihai bichaar bicharai ||

ਐਚਿ ਹਾਥ ਤਾ ਕੋ ਨ ਚਲਾਵੈ ॥

aaich haath taa ko na chalaavai ||

ਜਿਨਿ ਕਟਿ ਟੂਟਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਜਾਵੈ ॥੨੧॥

jin kaT TooT pirayaa kee jaavai ||21||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਬ ਸੰਮਸ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿਹੋ ਢੋਲਨ ਮੀਤ ॥

tab sa(n)mas aaise kahiyo suniho ddolan meet ||

ਰਤਿ ਕਸਿ ਕਸਿ ਮੋ ਸੌ ਕਰੌ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਿਚੀਤ ॥੨੨॥

rat kas kas mo sau karau havai kai hiradhai nicheet ||22||

ਢੋਲਾ ਨਰਵਰ ਕੋਟ ਕੋ ਬਸੌ ਨੇਹ ਕੇ ਗਾਵ ॥

ddolaa naravar koT ko basau neh ke gaav ||

ਤਾ ਤੇ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯਨ ਕੋ ਢੋਲਾ ਉਚਰਤ ਨਾਵ ॥੨੩॥

taa te sabh tiray piyan ko ddolaa ucharat naav ||23||

ਨਿਡਰ ਹੋਇ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਭਜੋ ਸੰਕਾ ਕਰੌ ਨ ਏਕ ॥

niddar hoi tum muh bhajo sa(n)kaa karau na ek ||

ਜਯੋਂ ਰੇਸਮ ਟੂਟੇ ਨਹੀ ਕਸਿਸੈ ਕਰੋ ਅਨੇਕ ॥੨੪॥

jayo(n) resam TooTe nahee kasisai karo anek ||24||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸੁਨਤ ਪਿਯਰਵਾ ਬੈਨ ਤਾਹਿ ਭੋਗਤ ਭਯੋ ॥

sunat piyaravaa bain taeh bhogat bhayo ||

ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਸੰਮਸ ਕੇ ਕਸਿ ਲਯੋ ॥

chauaraasee aasan sa(n)mas ke kas layo ||

ਚੁੰਬਨ ਲਏ ਅਨੇਕ ਅੰਗ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥

chu(n)ban le anek a(n)g lapaTai kai ||

ਹੋ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਿਹ ਭਜਿਯੋ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੨੫॥

ho chimaT chimaT teh bhajiyo harakh upajai kai ||25||

ਚਤੁਰੁ ਚਤੁਰਿਯਾ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਰਤਿ ਮਾਨਹੀ ॥

chatur chaturiyaa chimaT chimaT rat maanahee ||

ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਬਹੁ ਭਾਤਿਨ ਬਚਨ ਬਖਾਨਹੀ ॥

bihas bihas bahu bhaatin bachan bakhaanahee ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹਾਰੋ ਆਸਨ ਤਜਿਯੋ ਨ ਜਾਵਈ ॥

tirayaa tihaaro aasan tajiyo na jaaviee ||

ਹੋ ਕਹਿ ਕਹਿ ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਗਲੇ ਲਪਟਾਵਈ ॥੨੬॥

ho keh keh aaisee bhaat gale lapaTaaviee ||26||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਅਬਲਾ ਕੇ ਆਸਨ ਲੇਤ ਭਯੋ ॥

bhaat bhaat abalaa ke aasan let bhayo ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਗਰੇ ਤਾਹਿ ਸੁਖ ਦੇਤ ਭਯੋ ॥

lapaT lapaT kar gare taeh sukh dhet bhayo ||

ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਰਤਿ ਕਰੈ ਦੋਊ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥

chimaT chimaT rat karai dhouoo musakai kai ||

ਹੌਂ ਸਕਲ ਕੋਕ ਕੋ ਮਤ ਕੌ ਕਹੈ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੨੭॥

hau sakal kok ko mat kau kahai banai kai ||27||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਲੈ ਮੁਕਲਾਵੋ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

lai mukalaavo at sukh paayo ||

ਨਰਵਰ ਗੜ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥

naravar gaR kee or sidhaayo ||

ਬਜਾਹਿਤ ਦੂਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥

bayaahit dhoot tirayaa ko dhaayo ||

ਸਕਲ ਜਾਇ ਤਿਹ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥੨੮॥

sakal jai teh bhedh jataayo ||28||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਬ ਬਜਾਹਿਤ ਅਗਲੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥

tab bayaahit agalee tirayeh bhedh sakal sun pai ||

ਕੋਪਿ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮੈ ਕੀਯੋ ਸੁਨਿ ਸੰਮਸ ਕੋ ਨਾਇ ॥੨੯॥

kop adhik chit mai keeyo sun sa(n)mas ko nai ||29||

ਸ੍ਵਰਨਮਤੀ ਬਜਾਹਿਤ ਅਗਲਿ ਚਿਤ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

savairanamatee bayaahit agal chit at kop baddai ||

ਬੀਰ ਸੈਨ ਪਤਿ ਪਿਤੁ ਭਏ ਐਸ ਕਹਤ ਭੀ ਜਾਇ ॥੩੦॥

beer sain pat pit bhe aais kahat bhee jai ||30||

ਕਹੌਂ ਬਚਨ ਚਿਤ ਦੈ ਸੁਨੋ ਬੈਨ ਏਸ ਕੇ ਏਸ ॥

kaho(n) bachan chit dhai suno bain es ke es ||

ਭਜਿ ਢੋਲਾ ਤੁਮ ਤੇ ਗਯੋ ਲੇਨ ਤਿਹਾਰੋ ਦੇਸ ॥੩੧॥

bhaj ddolaa tum te gayo len tihaaro dhes ||31||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੋ ਤੂ ਜਿਯ ਤੇ ਤਾਹਿ ਨ ਮਰਿ ਹੈ ॥

jo too jiy te taeh na mar hai ||

ਤੌ ਤੇਰੋ ਸੋਊ ਬਧ ਕਰਿ ਹੈ ॥

tau tero souoo badh kar hai ||

ਕੈ ਰਾਜਾ ਜਿਯ ਤੇ ਤਿਹ ਮਾਰੋ ॥

kai raajaa jiy te teh maaro ||

ਨਾਤਰ ਅਬ ਹੀ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰੋ ॥੩੨॥

naatar ab hee dhes nikaaro ||32||

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab ieh bhaat raav sun paiee ||

ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸਤਿ ਠਹਰਾਈ ॥

chit ke bikhai sat Thaharaiee ||

ਜੌ ਤ੍ਰਿਯ ਲਜਾਵਨ ਕਾਜ ਸਿਧਾਵਤ ॥

jau tiray layaavan kaaj sidhaavat ||

ਮੇਰੇ ਕਹੇ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਜਾਵਤ ॥੩੩॥

mere kahe binaa neh jaavat ||33||

ਪੁਤ੍ਰ ਬਧੂ ਮੁਹਿ ਸਾਚੁ ਉਚਾਰੋ ॥

putr badhoo muh saach uchaaro ||

ਲਿਯੋ ਚਹਤ ਸੁਤ ਰਾਜ ਹਮਾਰੋ ॥

liyo chahat sut raaj hamaaro ||

ਯਾ ਕੌ ਕਹੌਂ ਨ ਮੁਖ ਦਿਖਰਾਵੈ ॥

yaa kau kahaua(n) na mukh dhikharaavai ||

ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਰਖ ਬਨਹਿ ਬਸਿ ਆਵੈ ॥੩੪॥

dhavaiaadhas barakh baneh bas aavai ||34||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਲਟਿ ਖਰਾਵਨ ਕੌ ਧਰਿਯੋ ਪਠੈ ਮਨੁਛ ਇਕ ਦੀਨ ॥

palaT kharaavan kau dhariyo paThai manuchh ik dheen ||

ਮੋਹਿ ਮਿਲੇ ਬਿਨੁ ਬਨ ਬਸੈ ਰਾਵ ਬਚਨ ਇਹ ਕੀਨ ॥੩੫॥

moh mile bin ban basai raav bachan ieh keen ||35||

ਸੁਨਤ ਭ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਚਨ ਤਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਸਮਝਾਇ ॥

sunat bhirat nirap ke bachan taeh kahiyo samajhai ||

ਦੇਸ ਨਿਕਾਰੋ ਤੁਹਿ ਦਿਯੋ ਮਿਲਹੁ ਨ ਮੋ ਕੋ ਆਇ ॥੩੬॥

dhes nikaaro tuh dhiyo milahu na mo ko aai ||36||

ਤਬ ਢੋਲਨ ਅਤਿ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਪੁਕਾਰਿ ॥

tab ddolan at dhukhit havai aaise kahiyo pukaar ||

ਜੀਵਹਿਗੇ ਤੌ ਮਿਲਹਿਗੇ ਨਰਵਰ ਕੋਟ ਜੁਹਾਰ ॥੩੭॥

jeevahige tau milahige naravar koT juhaar ||37||

ਤਬ ਸੁੰਦਰਿ ਸੰਗਿ ਉਠਿ ਚਲੀ ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਐਸੋ ਬੈਨ ॥

tab su(n)dhar sa(n)g uTh chalee sun kar aaiso bain ||

ਹਿਯੋ ਫਟਤ ਅੰਤਰ ਘਟਤ ਬਾਰਿ ਚੁਆਵਤ ਨੈਨ ॥੩੮॥

hiyo faTat a(n)tar ghaTat baar chuaavat nain ||38||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸੁਨਿ ਢੋਲਨ ਏ ਬੈਨ ਨਰਵਰਹਿ ਤਜਿ ਗਯੋ ॥

sun ddolan e bain naravareh taj gayo ||

ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਬਸਤ ਬਨ ਮੈ ਭਯੋ ॥

dhavaiaadhas barakh pramaan basat ban mai bhayo ||

ਬਨ ਉਪਬਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮਤ ਫਲਨ ਕੋ ਖਾਇ ਕੈ ॥

ban upaban mai bhramat falan ko khai kai ||

ਹੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਹਿਤ ਤਹ ਬਸ੍ਯੋ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕਹ ਘਾਇ ਕੈ ॥੩੯॥

ho tirayaa sahit teh basayo miragan keh ghai kai ||39||

ਬਰਖ ਤ੍ਰਿਦਸਏ ਬੀਰ ਸੈਨ ਤਨ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥

barakh tiradhase beer sain tan taj dhayo ||

ਮ੍ਰਿਤੁ ਲੋਕ ਕਹ ਛੋਰਿ ਸ੍ਵਰਗਬਾਸੀ ਭਯੋ ॥

mrit lok keh chhor savairagabaasee bhayo ||

ਤਬ ਢੋਲਨ ਫਿਰਿ ਆਨਿ ਰਾਜ ਅਪਨੋ ਲਿਯੌ ॥

tab ddolan fir aan raaj apano liyau ||

ਹੋ ਰਾਨੀ ਸੰਮਸ ਸਾਥ ਬਰਖ ਬਹੁ ਸੁਖ ਕਿਯੌ ॥੪੦॥

ho raanee sa(n)mas saath barakh bahu sukh kiyau ||40||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੬੧॥੩੨੧੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau ikasaThavo charitr samaapatam sat subham sat

||161||3211||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦੇਸ ਤਪੀਸਾ ਕੇ ਰਹੈ ਆਠ ਚੋਰਟੀ ਨਾਰਿ ॥

dhes tapeesaa ke rahai aaTh choraTee naar ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਚੋਰੀ ਕਰੈ ਸਕੈ ਨ ਕਊ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧॥

rain dhivas choree karai sakai na kuoo bichaar ||1||

ਚਿਤ੍ਰਮਤੀ ਤਸਕਰ ਕੁਅਰਿ ਦ੍ਵੈ ਤਿਨ ਕੀ ਸਿਰਦਾਰ ॥

chitramatee tasakar kuar dhavai tin kee siradhaar ||

ਮਾਰਗ ਮੈ ਇਸਥਿਤ ਰਹੈ ਘਾਵਹਿ ਲੋਗ ਹਜਾਰ ॥੨॥

maarag mai isathit rahai ghaaveh log hajaar ||2||

ਨਾਰਾਇਨ ਦਾਮੋਦ੍ਰ ਭਨਿ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨਹਿ ਉਚਾਰਿ ॥

naarain dhaamodhr bhan bi(n)dhraabaneh uchaar ||

ਸੁਨਿ ਸਾਰਤ ਐਸੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਜਾਹਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥੩॥

sun saarat aaise tirayaa sabh hee jaeh bichaar ||3||

ਨਾਰਾਇਨ ਨਰ ਆਇਯੌ ਦਾਮੋਦਰ ਦਾਮੰਗ ॥

naarain nar aaiyau dhaamodhar dhaama(n)g ||

ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਲੈ ਜਾਇ ਬਨ ਮਾਰਹੁ ਯਾਹਿ ਨਿਸੰਗ ॥੪॥

bi(n)dhraaban lai jai ban maarahu yaeh nisa(n)g ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਅਬਲਾ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥

jab abalaa aaise sun paavai ||

ਤਾ ਨਰ ਕੌ ਬਨ ਮੈ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥

taa nar kau ban mai lai jaavai ||

ਫਾਸੀ ਡਾਰਿ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਹ ਘਾਵੈ ॥

faasee ddaar pratham teh ghaavai ||

ਤਾ ਪਾਛੈ ਤਿਹ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਵੈ ॥੫॥

taa paachhai teh dharab churaavai ||5||

ਆਵਤ ਏਕ ਨਾਰ ਤਹ ਭਈ ॥

aavat ek naar teh bhiee ||

ਫਾਸੀ ਡਾਰਿ ਤਿਸੂ ਕੌ ਲਈ ॥

faasee ddaar tisoo kau liee ||

ਤਬ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab abalaa tin bachan uchaare ||

ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੌ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥੬॥

s mai kahat hau teer tihaare ||6||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕਹਿ ਨਿਮਿਤਿ ਮੁਹਿ ਮਾਰੋ ਅਤਿ ਧਨ ਦੇਤ ਹੌ ॥

keh nimit muh maaro at dhan dhet hau ||

ਤੁਮਰੋ ਕਛੂ ਨ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਏ ਲੇਤ ਹੌ ॥

tumaro kachhoo na dharab churaae let hau ||

ਸਰਖਤ ਅਬ ਹੀ ਹਮ ਤੇ ਲੇਹੁ ਲਿਖਾਇ ਕੈ ॥

sarakhat ab hee ham te leh likhai kai ||

ਹੋ ਸਦਨ ਸਹਿਤ ਸਭ ਲੇਹੁ ਖਜਾਨੋ ਜਾਇ ਕੈ ॥੭॥

ho sadhan sahit sabh leh khajaano jai kai ||7||

ਜੌ ਤੁਮ ਫਾਸੀ ਡਾਰਿ ਅਬੈ ਮੁਹਿ ਘਾਇ ਹੋ ॥

jau tum faasee ddaar abai muh ghai ho ||

ਜੋ ਧਨ ਹਮਰੇ ਪਾਸ ਵਹੈ ਤੁਮ ਪਾਇ ਹੋ ॥

jo dhan hamare paas vahai tum pai ho ||

ਸਰਖਤ ਕਜੋ ਨ ਲਿਖਾਇ ਮੰਗਾਇਨ ਲੀਜਿਯੈ ॥

sarakhat kayo na likhai ma(n)gain leejiyai ||

ਹੋ ਧਾਮ ਸਹਿਤ ਸਭ ਜਾਇ ਖਜਾਨੋ ਲੀਜਿਯੈ ॥੮॥

ho dhaam sahit sabh jai khajaano leejiyai ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਜੁ ਹਮ ਲੈਹੈ ਇਹ ਧਨ ਘਾਇ ॥

chi(n)t karee isatiran ju ham laihai ieh dhan ghai ||

ਹਯਾਂ ਕੋ ਦਰਬੁ ਕਰ ਆਇ ਹੈ ਹੁਆਂ ਕੋ ਲਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੯॥

hayaa(n) ko dharab kar aai hai huaa(n) ko layo na jai ||9||

ਤਾ ਤੇ ਅਬੈ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ਸਰਖਤ ਲੇਹੁ ਲਿਖਾਇ ॥

taa te abai ma(n)gai kai sarakhat leh likhai ||

ਧਾਮ ਸਹਿਤ ਯਾ ਕੌ ਦਰਬ ਲੇਹਿ ਸਹਿਰ ਮੈ ਜਾਇ ॥੧੦॥

dhaam sahit yaa kau dharab leh sahir mai jai ||10||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸਰਖਤ ਲਿਯੋ ਲਿਖਾਇ ਸੁ ਤੁਰਤੁ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥

sarakhat liyo likhai su turat ma(n)gai kai ||

ਇਹੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਨ ਤਾ ਮੈ ਲਿਖਿਯੋਂ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥

eihai tirayaa tin taa mai likhiyau risai kai ||

ਮੋਹਿ ਏਕਲੋ ਜਾਨਿ ਫਾਸ ਗਰ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ॥

moh ekalo jaan faas gar ddaar kar ||

ਹੋ ਸਰਖਤ ਲਿਯੋ ਲਿਖਾਇ ਬਸਤ੍ਰ ਧਨ ਮੋਹਿ ਹਰਿ ॥੧੧॥

ho sarakhat liyo likhai basatr dhan moh har ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਕੌ ਛੋਰਿ ਫਾਸ ਤੇ ਦਿਯੋ ॥

taa kau chhor faas te dhiyo ||

ਆਪੁ ਨਗਰ ਕੋ ਮਾਰਗ ਲਿਯੋ ॥

aap nagar ko maarag liyo ||

ਜਬ ਸਰਖਤ ਕਾਜਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab sarakhat kaajiyeh nihaariyo ||

ਤਿਨ ਕੌ ਚੌਕ ਚਾਦਨੀ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੨॥

tin kau chauak chaadhanee maariyo ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤੁੰਦ ਕਲਾ ਤਬ ਬਨ ਬਿਖੈ ਐਸੋ ਚਤਿਰ ਬਨਾਇ ॥

tu(n)dh kalaa tab ban bikhai aaiso chatir banai ||

ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਖਿ ਧਨ ਰਾਖਿਯੋ ਉਨ ਇਸਤ੍ਰਿਨਿ ਕੋ ਘਾਇ ॥੧੩॥

praan raakh dhan raakhiyo un isatiran ko ghai ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੬੨॥੩੨੨੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau baasaThavo charitr samaapatam sat subham sat

||162||3224||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਗ੍ਵਾਰਿਏਰ ਗੜ ਮੋ ਰਹੈ ਭਦ੍ਰ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਮ ॥

gavaiaarier gaR mo rahai bhadhr sain nirap naam ||

ਜਾ ਕੋ ਜੀਵ ਜਗਤ੍ਰ ਕੇ ਜਪਤ ਆਠਹੂ ਜਾਮ ॥੧॥

jaa ko jeev jagatr ke japat aaThahoo jaam ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਜੈ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

bijai kuar taa kee bar naaree ||

ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਬਿਧਿ ਜਨੁਕ ਸਵਾਰੀ ॥

nij haathan bidh januk savaaree ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

apramaan teh prabhaa biraajai ||

ਜਾ ਕੌ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੨॥

jaa kau nirakh cha(n)dhramaa laajai ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭਦ੍ਰ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ਦਿਨ ਖੇਲਨ ਚੜਿਯੋ ਸਿਕਾਰ ॥

bhadhr sain nirap ek dhin khelan chaRiyo sikaar ||

ਜਾਨ ਬੈਰਿਯਨ ਘਾਤ ਤਿਹ ਤਾ ਕੌ ਦਿਯੋ ਸੰਘਾਰ ॥੩॥

jaan bairiyan ghaat teh taa kau dhiyo sa(n)ghaar ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਲੀ ਖਬਰਿ ਰਾਨੀ ਪਹਿ ਆਈ ॥

chalee khabar raanee peh aaiee ||

ਰਾਜਾ ਹਨੇ ਬੈਰਿਯਨ ਜਾਈ ॥

raajaa hane bairiyan jaiee ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਮਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

tab raanee man ma(n)tr bichaariyo ||

ਸੁ ਮੈ ਚੌਪਈ ਮੋ ਕਹਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੪॥

s mai chauapiee mo keh ddaariyo ||4||

ਸੁਤ ਬਾਲਕ ਹਮਰੋ ਬਿਧਿ ਕੀਨੋ ॥

sut baalak hamaro bidh keeno ||

ਨਾਥ ਮਾਰਗ ਸੁਰ ਪੁਰ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥

naath maarag sur pur ko leeno ||

ਤਾ ਤੇ ਇਹੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥

taa te ihai charitr bichaaro ||

ਛਲ ਕਰਿ ਤਿਨ ਬੈਰਿਨ ਕੋ ਮਾਰੋ ॥੫॥

chhal kar tin bairin ko maaro ||5||

ਲਿਖ ਪਤ੍ਰੀ ਤਿਨ ਤੀਰ ਪਠਾਈ ॥

likh patree tin teer paThaiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਜੋ ਕਰੀ ਤੈਸਿਯੈ ਪਾਈ ॥

nirap jo karee taisiyai paiee ||

ਸੂਰਜ ਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕੌ ਲੀਜੈ ॥

sooraj kalaa dhuhitaa kau leejai ||

ਹਮ ਸਭ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ਕੀਜੈ ॥੬॥

ham sabh kee pratipaaraa keejai ||6||

ਪਤ੍ਰੀ ਬਾਚਿ ਫੂਲਿ ਜੜ ਗਏ ॥

patree baach fool jaR ge ||

ਜੋਰਿ ਬਰਾਤਹਿ ਆਵਤ ਭਏ ॥

jor baraateh aavat bhe ||

ਜਬ ਹੀ ਭਦ੍ਰ ਸੈਨ ਪੁਰ ਆਏ ॥

jab hee bhadhr sain pur aae ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥੭॥

tab raanee yau bachan sunaae ||7||

ਏਕ ਏਕ ਸਾਊ ਹਜਾਂ ਆਵਹਿ ॥

ek ek saauoo hayaa(n) aaveh ||

ਹਮ ਤੇ ਪਾਵ ਪੁਜਾਵਤ ਜਾਵਹਿ ॥

ham te paav pujaavat jaaveh ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਆਪੁਨ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵੈ ॥

taa paachhe aapun nirap aavai ||

ਸੂਰਜ ਕਲਾ ਕੋ ਲੈ ਘਰ ਜਾਵੈ ॥੮॥

sooraj kalaa ko lai ghar jaavai ||8||

ਹਮਰੇ ਧਾਮ ਰੀਤਿ ਇਹ ਪਰੀ ॥

hamare dhaam reet ieh paree ||

ਤਾ ਤੇ ਜਾਤ ਦੂਰਿ ਨਹਿ ਕਰੀ ॥

taa te jaat dhoor neh karee ||

ਏਕ ਏਕ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਥਮਾਵਹਿ ॥

ek ek jodhaa prathamaaveh ||

ਤਾ ਪਾਛੈ ਰਾਜਾ ਕੌ ਲਯਾਵਹਿ ॥੯॥

taa paachhai raajaa kau layaaveh ||9||

ਏਕ ਏਕ ਸਾਊ ਤਹ ਆਯੋ ॥

ek ek saauoo teh aayo ||

ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫਾਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਯੋ ॥

ddaar ddaar faasee tiray ghaayo ||

ਏਕ ਸੰਘਾਰਿ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥

ek sa(n)ghaar ddaar kar dheejai ||

ਦੂਸਰ ਕੌ ਯੌ ਹੀ ਬਧ ਕੀਜੈ ॥੧੦॥

dhoosar kau yau hee badh keejai ||10||

ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

sabh sooran ko pratham sa(n)ghaariyo ||

ਮਾਰਿ ਭੋਹਰਨ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

maar bhoharan bheetar ddaariyo ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥

taa paachhe nirap bol paThaayo ||

ਰਾਨੀ ਡਾਰਿ ਫਾਸ ਗਰ ਘਾਯੋ ॥੧੧॥

raanee ddaar faas gar ghaayo ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਭ ਸੂਰਾ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਨੇ ਬਹੁਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੌ ਕੂਟਿ ॥

sabh sooraa prathamai hane bahur nirapat kau kooT ||

ਜੋ ਲਸਕਰ ਬਾਕੀ ਬਚਿਯੋ ਸੋ ਸਭ ਲੀਨੋ ਲੂਟਿ ॥੧੨॥

jo lasakar baakee bachiyo so sabh leeno looT ||12||

ਸਭ ਬੈਰਿਨ ਕੌ ਘਾਇ ਕੈ ਸੁਤ ਕੌ ਰਾਜ ਬੈਠਾਇ ॥

sabh bairin kau ghai kai sut kau raaj baiThai ||

ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਕੇ ਫੈਂਟਾ ਭਏ ਜਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੩॥

pun pat ke fai(n)Taa bhe jaree miradha(n)g bajai ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤ੍ਰਿਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੬੩॥੩੨੩੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau tirasaThavo charitr samaapatam sat subham sat

||163||3237||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਉਦੈ ਪੁਰੀ ਖੁਰਰਮ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥

audhai puree khuraram kee naaree ||

ਹਜਰਤਿ ਕੌ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੀ ॥

hajarat kau praanan te payaaree ||

ਮੁਖ ਸੂਖਤ ਜੀ ਜੀ ਤਿਹ ਕਰਤੇ ॥

mukh sookhat jee jee teh karate ||

ਅਨਤ ਨ ਲਖੇ ਤਵਨ ਕੇ ਡਰਤੇ ॥੧॥

anat na lakhe tavan ke ddarate ||1||

ਬੇਗਮ ਬਾਗ ਏਕ ਦਿਨ ਚਲੀ ॥

begam baag ek dhin chalee ||

ਸੋਰਹ ਸਤ ਲੀਨੋ ਸੰਗ ਅਲੀ ॥

soreh sat leeno sa(n)g alee ||

ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਇਕ ਪੇਖਤ ਭਈ ॥

su(n)dhar nar ik pekhat bhiee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਭੂਲਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੨॥

tiray kau bhool sakal sudh giee ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੋਬਨ ਕੁਅਰਿ ਸਖੀ ਹੁਤੀ ਲੀਨੀ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥

joban kuar sakhee hutee leenee nikaT bulai ||

ਉਦੈ ਪੁਰੀ ਤਾ ਸੌ ਸਕਲ ਭੇਦ ਕਹਿਯੋ ਸਮਝਾਇ ॥੩॥

audhai puree taa sau sakal bhedh kahiyo samajhai ||3||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਕਾਨਿ ਕਰੌ ਨਹਿ ਸਾਹਿਜਹਾਨ ਕੀ ਧਾਮ ਜਿਤੋ ਧਨ ਹੈ ਸੁ ਲੁਟਾਊਾਂ ॥

kaan karau neh saahijahaan kee dhaam jito dhan hai su luTaauooaa(n) ||

ਅੰਬਰ ਫਾਰਿ ਦਿਗੰਬਰ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਚੰਦਨੁਤਾਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜਾਊਾਂ ॥

a(n)bar faar dhiga(n)bar havai kar cha(n)dhanutaar bibhoot

chaRaauooaa(n) ||

ਕਾ ਸੌ ਕਹੌ ਨਹਿ ਤੂ ਹਮਰੋ ਕੋਊ ਜੀ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥

kaa sau kahau neh too hamaro kouoo jee kee birathaa keh taeh

sunaauooaa(n) ||

ਪੰਖ ਦਏ ਬਿਧਿ ਤੂ ਲਖਿ ਮੋ ਕਹ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌ ਉਡਿ ਕੈ ਮਿਲਿ ਆਊਂ ॥੪॥

pa(n)kh dhe bidh too lakh mo keh preetam kau udd kai mil aauooaa(n) ||4||

ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸੌ ਕਿਹ ਕਾਜ ਸੁ ਮੀਤ ਕੇ ਕਾਜ ਜੁ ਮੀਤ ਨ ਆਵੈ ॥

preet karee teh sau keh kaaj su meet ke kaaj ju meet na aavai ||

ਪੀਰ ਕਹੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਉਹਿ ਪੀਰ ਕੌ ਪੀਰ ਕੇ ਨੀਰ ਬੁਝਾਵੈ ॥

peer kahai apane chit mai uh peer kau peer ke neer bujhaavai ||

ਹੌ ਅਟਕੀ ਮਨ ਭਾਵਨ ਸੌ ਮੁਹਿ ਕੈਸਿਯੈ ਬਾਤ ਕੋਊ ਕਹਿ ਜਾਵੈ ॥

hau aTakee man bhaavan sau muh kaisiyai baat kouoo keh jaavai ||

ਹੌ ਹੋਊ ਦਾਸਨ ਦਾਸਿ ਸਖੀ ਮੁਹਿ ਜੋ ਕੋਊ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵੈ ॥੫॥

hau houoo dhaasan dhaas sakhee muh jo kouoo preetam aan milaavai ||5||

ਜੋ ਸਖੀ ਕਾਜ ਕਰੈ ਹਮਰੋ ਤਿਹ ਭੂਖਨ ਕੀ ਕਛੁ ਭੂਖ ਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

jo sakhee kaaj karai hamaro teh bhookhan kee kachh bhookh na havai hai

||

ਬਸਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ਭਰੇ ਘਰ ਬਾਰ ਸੁ ਏਕਹਿ ਬਾਰ ਹਜਾਰਨ ਲੈ ਹੈ ॥

basatr apaar bhare ghar baar su ekeh baar hajaaran lai hai ||

ਮੋਰੀ ਦਸਾ ਅਵਲੋਕਿ ਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਜਾਨਤ ਹੀ ਹਿਯੋ ਮੈ ਪਛੁਤੈ ਹੈ ॥

moree dhasaa avalok kai su(n)dhar jaanat hee hiyo mai pachhutai hai ||

ਕੀਜੈ ਉਪਾਇ ਦੀਜੈ ਬਿਖੁ ਆਇ ਕਿ ਮੀਤ ਮਿਲਾਇ ਕਿ ਮੋਹੁ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥੬॥

keejai upai dheejai bikh aai k meet milai k mohoo na pai hai ||6||

ਐਸੇ ਉਦੈ ਪੁਰੀ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਬਚ ਜੋਬਨ ਕੁਅਰਿ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

aaise udhai puree ke mukh te bach joban kuar jabai sun paayo ||

ਤਾਹਿ ਪਛਾਨ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੌ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥

taeh pachhaan bhalee bidh sau man beech bichaar ihai Thaharaayo ||

ਦੇਗ ਮੈ ਡਾਰਿ ਚਲੀ ਤਿਤ ਕੋ ਬਗਵਾਨਨ ਭਾਖਿ ਪਕ੍ਵਾਨ ਲਖਾਯੋ ॥

dheg mai ddaar chalee tit ko bagavaanan bhaakh pakavaiaan lakhaayo ||

ਸਾਇਤ ਏਕ ਬਿਹਾਨੀ ਨ ਬਾਗ ਮੈ ਆਨਿ ਪਿਆਰੀ ਕੌ ਮੀਤ ਮਿਲਾਯੋ ॥੭॥

sait ek bihaanee na baag mai aan piaaree kau meet milaayo ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਉਦੈ ਪੁਰੀ ਪਿਯ ਪਾਇ ਤਿਹ ਚਰਨ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ॥

audhai puree piy pai teh charan rahee lapaTai ||

ਤਾ ਕੋ ਜੋ ਦਾਰਿਦ ਹੁਤੇ ਛਿਨ ਮੈ ਦਯੋ ਮਿਟਾਇ ॥੮॥

taa ko jo dhaaridh hute chhin mai dhayo miTai ||8||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾ ਕੋ ਬਾਲ ਗਰੇ ਚਿਮਟਤ ਭਈ ॥

geh geh taa ko baal gare chimaTat bhiee ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਕੇ ਆਸਨ ਕੇ ਤਰ ਗਈ ॥

lapaT lapaT taa ke aasan ke tar giee ||

ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਸਭ ਲਿਯੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

chauaraasee aasan sabh liye banai kai ||

ਹੋ ਆਠ ਜਾਮ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੯॥

ho aaTh jaam rat karee harakh upajai kai ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਰੁਨ ਪੁਰਖ ਤਰੁਨੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਜੌਨਿ ॥

tarun purakh tarunai tirayaa tiratiy cha(n)dhr kee jauan ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਰਤਿ ਕਰੈ ਤਿਨ ਤੇ ਹਾਰੈ ਕੌਨ ॥੧੦॥

lapaT lapaT kar rat karai tin te haarai kauan ||10||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕੋਕਸਾਰ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਮਤਨ ਉਚਾਰਹੀ ॥

kokasaar ke mukh te matan uchaarahee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਉਪਬਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਹੀ ॥

bhaat bhaat upaban kee prabhaa nihaarahee ||

ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਸਭ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥

chauaraasee aasan sabh kare banai kar ||

ਹੋ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਗਰੇ ਲਪਟਾਇ ਕਰਿ ॥੧੧॥

ho bhaat bhaat rat karee gare lapaTai kar ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਲਏ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਲਪਟਾਇ ॥

chauaraasee aasan le bhaat bhaat lapaTai ||

ਚਤੁਰ ਚਤੁਰਿਯਹਿ ਭਾਵਈ ਛਿਨਕ ਨ ਛੋਰਿਯੋ ਜਾਇ ॥੧੨॥

chatur chaturiyeh bhaaviee chhinak na chhoriyo jai ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਭੇਦ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

taa kee tirayaa bhedh sun paayo ||

ਉਦੈ ਪੁਰੀ ਮੋ ਪਤਿਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

audhai puree mo pateh bulaayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥

bhaat bhaat taa sau rat karee ||

ਮੋ ਤੇ ਜਾਤ ਬਾਤ ਨਹਿ ਜਰੀ ॥੧੩॥

mo te jaat baat neh jaree ||13||

ਸਾਹਿਜਹਾ ਪੈ ਅਬੈ ਪੁਕਾਰੌ ॥

saahijahaa pai abai pukaarau ||

ਛਿਨ ਮੈ ਤੁਮੈ ਖ੍ਵਾਰ ਕਰਿ ਡਾਰੌਂ ॥

chhin mai tumai khavaiaar kar ddaarau ||

ਯੌਂ ਕਹਿ ਬੈਨ ਜਾਤ ਭੀ ਤਹਾ ॥

yau keh bain jaat bhee tahaa ||

ਹਜਰਤਿ ਰੰਗ ਮਹਲ ਮਹਿ ਜਹਾ ॥੧੪॥

hajarat ra(n)g mahal meh jahaa ||14||

ਉਦੈਪੁਰੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਲਜਾਈ ॥

audhaipuree teh sa(n)g layaiee ||

ਤਬ ਲੌਂ ਨਾਰਿ ਪੁਕਾਰਿ ਸੁਨਾਈ ॥

tab lau naar pukaar sunaiee ||

ਸਾਹਿਜਹਾ ਤਬ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

saahijahaa tab bachan uchaare ||

ਕਵਨ ਕਰਤ ਇਹ ਸੋਰ ਦੁਆਰੇ ॥੧੫॥

kavan karat ieh sor dhuaare ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਉਦੈ ਪੁਰੀ ਤਬ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ਸਮੁਝਿ ਚਿਤ ਕੈ ਮਾਹਿ ॥

audhai puree tab yau kahiyo samujh chit kai maeh ||

ਸਤੀ ਭਯੋ ਚਾਹਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹੋਨ ਦੇਤ ਇਹ ਨਾਹਿ ॥੧੬॥

satee bhayo chaahat tirayaa hon dhet ieh naeh ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਹਜਰਤਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

tab hajarat ieh bhaat uchaaro ||

ਯਾ ਕੌ ਮਨੈ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਜਾਰੋ ॥

yaa kau manai karo jin jaaro ||

ਤ੍ਰਿਯ ਜਨ ਸੰਗ ਅਮਿਤ ਕਰਿ ਦਏ ॥

tiray jan sa(n)g amit kar dhe ||

ਤਾ ਕਹ ਪਕਰਿ ਜਰਾਵਤ ਭਏ ॥੧੭॥

taa keh pakar jaraavat bhe ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਤਿ ਰਤਿ ਤਾ ਸੋ ਮਾਨਿ ਕੈ ਸੰਗ ਪਿਯਰਵਹਿ ਲਜਾਇ ॥

at rat taa so maan kai sa(n)g piyaraveh layai ||

ਹਜਰਤ ਕੋ ਇਹ ਛਲ ਛਲਿਯੋ ਸਵਤਿਹਿ ਦਿਯੋ ਜਰਾਇ ॥੧੮॥

hajarat ko ieh chhal chhaliyo savateh dhiyo jarai ||18||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੬੪॥੩੨੫੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chauasaThavo charitr samaapatam sat subham sat

||164||3255||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਹਿੰਗੁਲਾਜ ਜਗ ਮਾਤ ਕੇ ਰਹੈ ਦੇਹਰੋ ਏਕ ॥

hi(n)gulaaj jag maat ke rahai dheharo ek ||

ਜਾਹਿ ਜਗਤ ਕੇ ਜੀਵ ਸਭ ਬੰਦਤ ਆਨਿ ਅਨੇਕ ॥੧॥

jaeh jagat ke jeev sabh ba(n)dhat aan anek ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਿੰਘ ਬਚਿਤ੍ਰ ਤਹਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥

si(n)gh bachitr tahaa ko nirap bar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੋ ਧਨੁ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥

bhaat bhaat ko dhan taa ke ghar ||

ਭਾਨ ਕਲਾ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਭਨਿਜੈ ॥

bhaan kalaa teh tirayaa bhanijai ||

ਤਾ ਕੇ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਲਿ ਕਹਿਜੈ ॥੨॥

taa ke ko tiray tul kahijai ||2||

ਦਿਜਬਰ ਸਿੰਘ ਏਕ ਦਿਜ ਤਾ ਕੇ ॥

dhijabar si(n)gh ek dhij taa ke ||

ਭਿਸਤ ਕਲਾ ਅਬਲਾ ਗ੍ਰਿਹ ਵਾ ਕੇ ॥

bhisat kalaa abalaa gireh vaa ke ||

ਸਾਤ ਪੂਤ ਸੁੰਦਰ ਤਿਹ ਘਰ ਮੈ ॥

saat poot su(n)dhar teh ghar mai ||

ਕੋਬਿਦ ਸਭ ਹੀ ਰਹਤ ਹੁਨਰ ਮੈ ॥੩॥

kobidh sabh hee rahat hunar mai ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਹਾ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਭਵਨ ਜਾਹਿਰ ਸਕਲ ਜਹਾਨ ॥

tahaa bhavaanee ko bhavan jaahir sakal jahaan ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਤ ਆਨਿ ॥੪॥

dhes dhes ke es jeh sees jhukaavat aan ||4||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਮਠ ਊਚੀ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜਹੀ ॥

at su(n)dhar maTh uoochee dhujaa biraajahee ||

ਨਿਰਖਿ ਦਿਪਤਤਾ ਤਾਹਿ ਸੁ ਦਾਮਨਿ ਲਾਜਹੀ ॥

nirakh dhipatataa taeh su dhaaman laajahee ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਤਹਾ ਚਲਿ ਆਵਹੀ ॥

dhes dhes ke es tahaa chal aavahee ||

ਹੋ ਜਾਨਿ ਸਿਵਾ ਕੋ ਭਵਨ ਸਦਾ ਸਿਰ ਨਜਾਵਹੀ ॥੫॥

ho jaan sivaa ko bhavan sadhaa sir nayaavahee ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੋ ਇਛਾ ਕੋਊ ਕਰੈ ਸੋ ਸਭ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ॥

jo ichhaa kouoo karai so sabh pooran hoi ||

ਪ੍ਰਗਟ ਬਾਤ ਸਭ ਜਗਤ ਇਹ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਭ ਕੋਇ ॥੬॥

pragaT baat sabh jagat ieh jaanat hai sabh koi ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਐਸੋ ਤਹ ਭਯੋ ॥

ek dhivas aaiso teh bhayo ||

ਅਥ੍ਰਯੋ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥

athrayo soor cha(n)dhr pragaTayo ||

ਅਕਸਮਾਤ੍ਰ ਬਾਨੀ ਤਿਹ ਭਈ ॥

akasamaatr baanee teh bhiee ||

ਸੋ ਦਿਜਬਰ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਲਈ ॥੭॥

so dhijabar sravanan sun liee ||7||

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਰਾਜਾ ਇਹ ਮਰਿ ਹੈ ॥

praat bhe raajaa ieh mar hai ||

ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ ਕਿਸੈ ਨ ਉਬਰਿ ਹੈ ॥

koT upaav kisai na ubar hai ||

ਜੋ ਕੋਊ ਸਾਤ ਪੂਤ ਹਯਾਂ ਮਾਰੈ ॥

jo kouoo saat poot hayaa(n) maarai ||

ਤੌ ਅਪਨੌ ਯਹ ਰਾਵ ਉਬਾਰੇ ॥੮॥

tau apanau yeh raav ubaare ||8||

ਦਿਜਬਰ ਸੁਨਿ ਬਚਨਨ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

dhijabar sun bachanan gireh aayo ||

ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਤਨ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥

nij naaree tan bhedh jataayo ||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਤ ਪੂਤ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥

tab tiray saat poot sa(n)g leene ||

ਸਰਬ ਮੰਗਲਾ ਕੀ ਬਲਿ ਦੀਨੇ ॥੯॥

sarab ma(n)galaa kee bal dheene ||9||

ਸਾਤ ਪੂਤ ਪਿਤ ਹਨੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥

saat poot pit hane nihaare ||

ਅਸਿ ਲੈ ਕੰਠ ਆਪਨੇ ਮਾਰੇ ॥

as lai ka(n)Th aapane maare ||

ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਾਟ ਜਬੈ ਤਿਨ ਲਈ ॥

sur pur baaT jabai tin liee ||

ਠਾਢੀ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਤ ਭਈ ॥੧੦॥

Thaaddee naar nihaarat bhiee ||10||

ਵਹੈ ਹਾਥ ਅਪਨੇ ਅਸਿ ਲੀਨੋ ॥

vahai haath apane as leeno ||

ਨਿਜੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੋ ॥

nij praanan ko traas na keeno ||

ਰਾਵ ਬਚੈ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

raav bachai keh taeh sa(n)bhaariyo ||

ਗਹਿ ਕਰਿ ਕੰਠ ਆਪਨੇ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੧॥

geh kar ka(n)Th aapane maariyo ||11||

ਸਾਤ ਪੂਤ ਹਨਿ ਪਤਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

saat poot han pateh sa(n)ghaariyo ||

ਬਹੁਰਿ ਮੂੰਡ ਅਪਨੋ ਕਟਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

bahur moo(n)dd apano kaT ddaariyo ||

ਰਾਵ ਚਕ੍ਰਯੋ ਕੌਤਕ ਜਬ ਲਹਿਯੋ ॥

raav chakrayo kauatak jab lahiyo ||

ਸੋਈ ਖੜਗ ਹਾਥ ਮੈ ਗਹਿਯੋ ॥੧੨॥

soiee khaRag haath mai gahiyo ||12||

ਸਾਤ ਪੂਤ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਮਾਰੇ ॥

saat poot hamare hit maare ||

ਬਹੁਰਿ ਆਪੁਨੇ ਨਾਥ ਸੰਘਾਰੇ ॥

bahur aapune naath sa(n)ghaare ||

ਪੁਨਿ ਇਨ ਦੇਹ ਨੇਹ ਮਮ ਦਿਯੋ ॥

pun in dheh neh mam dhiyo ||

ਧ੍ਰਿਗ ਇਹ ਰਾਜ ਹਮਾਰੋ ਕਿਯੋ ॥੧੩॥

dhirag ieh raaj hamaaro kiyo ||13||

ਸੋਈ ਖੜਗ ਕੰਠੀ ਪਰ ਧਰਿਯੋ ॥

soiee khaRag ka(n)Thee par dhariyo ||

ਮਾਰਨ ਅਪਨੋ ਆਪੁ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥

maaran apano aap bichariyo ||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਤਬ ਤਾਹਿ ਭਵਾਨੀ ॥

kirapaa karee tab taeh bhavaanee ||

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੀ ਬਾਨੀ ॥੧੪॥

aaisee bhaat bakhaanee baanee ||14||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਇਨ ਕੌ ਲੇਹੁ ਜਿਯਾਇ ਨ ਨਿਜੁ ਬਧ ਕੀਜਿਯੈ ॥

ein kau leh jiyai na nij badh keejiyai ||

ਰਾਜ ਬਰਿਸ ਬਹੁ ਕਰੌ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਜੀਜੀਯੈ ॥

raaj baris bahu karau bahut dhin jeejeeyai ||

ਤਬ ਦੁਰਗਾ ਤੈ ਸਭ ਹੀ ਦਏ ਜਿਯਾਇ ਕੈ ॥

tab dhuragaa tai sabh hee dhe jiyai kai ||

ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੧੫॥

ho nirakh nirapat kee preet harakh upajai kai ||15||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੋ ਢੀਠ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿਯੋ ॥

aaiso ddeeTh tavan tiray kariyo ||

ਪਤਿ ਪੂਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਹਰਿਯੋ ॥

pat pootan ke praanan hariyo ||

ਬਹੁਰੋ ਬਧ ਅਪਨੋ ਕਹੂੰ ਕੀਨੋ ॥

bahuro badh apano kahoo(n) keeno ||

ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੧੬॥

praan bachai nirapat ko leeno ||16||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਿਰਖਿ ਸਤਤਾ ਸਭਨ ਕੀ ਜਗ ਜਨਨੀ ਹਰਖਾਇ ॥

nirakh satataa sabhan kee jag jananee harakhai ||

ਸਾਤ ਪੂਤ ਪਤਿ ਕੇ ਸਹਿਤ ਤਿਹ ਜੁਤ ਦਏ ਜਿਯਾਇ ॥੧੭॥

saat poot pat ke sahit teh jut dhe jiyai ||17||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੁਹਕਰਿ ਕਰਿਯੋ ਜੈਸੋ ਕਰੈ ਨ ਕੋਇ ॥

tiray charitr dhuhakar kariyo jaiso karai na koi ||

ਪੁਰੀ ਚਤ੍ਰਦਸ ਕੇ ਬਿਖੈ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਤਿਹ ਹੋਇ ॥੧੮॥

puree chatradhas ke bikhai dha(n)nay dha(n)nay teh hoi ||18||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਾਤ ਪੂਤ ਮੂਏ ਜਿਯਰਾਏ ॥

saat poot mooe jiyaraae ||

ਅਪਨੀ ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਪਤਿ ਪਾਏ ॥

apanee dheh sahit pat paae ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਡੀ ਆਰਬਲ ਹੋਈ ॥

nirap kee baddee aarabal hoiee ||

ਐਸੋ ਕਰਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਕੋਈ ॥੧੯॥

aaiso karat charitr na koiee ||19||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੈਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੬੫॥੩੨੭੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau paisaThavo charitr samaapatam sat subham sat

||165||3274||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ ਸੂਰੋ ਬਡੋ ਸੂਰਤਿ ਕੋ ਨਰਪਾਲ ॥

sukirat si(n)gh sooro baddo soorat ko narapaal ||

ਜੁਬਨ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਜਾ ਕੇ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ॥੧॥

juban kalaa raanee rahai jaa ke nain bisaal ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਕੇ ਏਕ ਪੂਤ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ॥

taa ke ek poot gireh bhayo ||

ਸਵਤਿਨ ਡਾਰਿ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਦਯੋ ॥

savatin ddaar si(n)dh mai dhayo ||

ਕਹਿਯੋ ਕਿ ਇਹ ਭਿਰਟੀ ਲੈ ਗਈ ॥

kahiyo k ieh bhiraTee lai giee ||

ਇਹੈ ਖਬਰਿ ਰਾਜਾ ਕਹ ਭਈ ॥੨॥

eihai khabar raajaa keh bhiee ||2||

ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਤਬ ਕੀਨੋ ॥

raanee adhik sok tab keeno ||

ਮਾਥੋ ਫੋਰਿ ਭੂੰਮਿ ਤਨ ਦੀਨੋ ॥

maatho for bhoo(n)m tan dheeno ||

ਤਬ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

tab raajaa taa ke gireh aayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਤਾਪ ਮਿਟਾਯੋ ॥੩॥

bhaat bhaat teh taap miTaayo ||3||

ਰੀਤਿ ਕਾਲ ਕੀ ਕਿਨੂੰ ਨ ਜਾਨੀ ॥

reet kaal kee kinoo(n) na jaanee ||

ਊਚ ਨੀਚ ਕੇ ਸੀਸ ਬਿਹਾਨੀ ॥

uooch neech ke sees bihaanee ||

ਏਕੈ ਬਚਤ ਕਾਲ ਸੇ ਸੋਊ ॥

ekai bachat kaal se souoo ||

ਰਾਵ ਰੰਕ ਅਰੁ ਬਚਤ ਨ ਕੋਊ ॥੪॥

raav ra(n)k ar bachat na kouoo ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੋ ਉਪਜਿਯੋ ਸੋ ਬਿਨਸਿਯੋ ਜਿਯਤ ਨ ਰਹਸੀ ਕੋਇ ॥

jo upajiyo so binasiyo jiyat na rahasee koi ||

ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸੁਰ ਸੁਰਪਤਿ ਕੋਊ ਹੋਇ ॥੫॥

uooch neech raajaa prajaa sur surapat kouoo hoi ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤੁਮ ਸੁੰਦਰਿ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਹੁ ॥

tum su(n)dhar sabh sok nivaarahu ||

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕਹ ਹਿਯੈ ਸੰਭਾਰਹੁ ॥

sree jadhupat keh hiyai sa(n)bhaarahu ||

ਵਾ ਸੁਤ ਕੋ ਕਛੁ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜੈ ॥

vaa sut ko kachh sok na keejai ||

ਔਰ ਮਾਗਿ ਪ੍ਰਭੁ ਤੇ ਸੁਤ ਲੀਜੈ ॥੬॥

aauar maag prabh te sut leejai ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਵਰ ਤੁਮਾਰੇ ਧਾਮ ਮੈ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਪੂਤ ਅਪਾਰ ॥

avar tumaare dhaam mai havai hai poot apaar ||

ਵਾ ਕੋ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ਸੁਨ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁਕੁਮਾਰਿ ॥੭॥

vaa ko sok na keejiyai sun su(n)dhar sukumaar ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਰਾਜੈ ਯੌ ਤਿਹ ਸਮਝਾਯੋ ॥

jab raajai yau teh samajhaayo ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਸੁਤ ਸੋਕ ਮਿਟਾਯੋ ॥

tab raanee sut sok miTaayo ||

ਅਵਰ ਪੂਤ ਕੀ ਆਸਾ ਭਏ ॥

avar poot kee aasaa bhe ||

ਚੌਬਿਸ ਬਰਿਸ ਬੀਤਿ ਕਰਿ ਗਏ ॥੮॥

chauabis baris beet kar ge ||8||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਇਕ ਪੇਖਤ ਤਬ ਅਬਲਾ ਭਈ ॥

su(n)dhar nar ik pekhat tab abalaa bhiee ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧਿ ਬਿਸਰਿ ਤਾਹਿ ਤਬ ਹੀ ਗਈ ॥

gireh kee sabh sudh bisar taeh tab hee giee ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾ ਕੌ ਲਿਯੋ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥

paThai sahacharee taa kau liyo ma(n)gai kai ||

ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਰਿਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੯॥

ho kaam kel teh sa(n)g kariyo sukh pai kai ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tab raanee yau hiradhai bichaaree ||

ਬੋਲਿ ਜਾਰ ਪ੍ਰਤਿ ਸਕਲ ਸਿਖਾਰੀ ॥

bol jaar prat sakal sikhaaree ||

ਲਰਿਕਾ ਹੁਤੋ ਜੋਗ੍ਰਯਹ ਹਰਿਯੋ ॥

larikaa huto jograyeh hariyo ||

ਸੁੰਦਰ ਜਾਨਿ ਨ ਮੋ ਬਧਿ ਕਰਿਯੋ ॥੧੦॥

su(n)dhar jaan na mo badh kariyo ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਥੋ ਬਾਲਕ ਜੋਗੀ ਹਰਿਯੋ ਹ੍ਵੈ ਭਿਰਟੀ ਕੇ ਭੇਸ ॥

tho baalak jogee hariyo havai bhiraTee ke bhes ||

ਮੈ ਜਾਨਤ ਨਹਿ ਕਵਨ ਸੁਤ ਬਸਤ ਕਵਨ ਸੇ ਦੇਸ ॥੧੧॥

mai jaanat neh kavan sut basat kavan se dhes ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਾਰ ਸੰਗ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਿਖਾਈ ॥

jaar sa(n)g ieh bhaat sikhaiee ||

ਆਪ ਰਾਵ ਸੋ ਜਾਇ ਜਤਾਈ ॥

aap raav so jai jataiee ||

ਜੋ ਬਾਲਕ ਮੈ ਪੂਤ ਗਵਾਯੋ ॥

jo baalak mai poot gavaayo ||

ਸੋ ਮੈ ਆਜੁ ਖੋਜ ਤੇ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥

so mai aaj khoj te paayo ||12||

ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਚਨ ਅਨੰਦਿਤ ਭਯੋ ॥

sun nirap bachan ana(n)dhit bhayo ||

ਤਾ ਕੋ ਬੋਲਿ ਨਿਕਟਿ ਤਬ ਲਯੋ ॥

taa ko bol nikaT tab layo ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

tab raanee ieh bhaat uchaaro ||

ਸੁਨੋ ਪੂਤ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੧੩॥

suno poot tum bachan hamaaro ||13||

ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਅਪਨੀ ਤੁਮ ਕਹੋ ॥

sakal birathaa apanee tum kaho ||

ਹਮਰੇ ਸਭ ਸੋਕਨ ਕਹ ਦਹੋ ॥

hamare sabh sokan keh dhaho ||

ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਕਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨਾਯੋ ॥

raajaa so(n) keh pragaT sunaayo ||

ਰਾਜਪੂਤ ਹ੍ਵੈ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥੧੪॥

raajapoot havai raaj kamaayo ||14||

ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਮੈ ਕਹਾ ਬਖਾਨੋ ॥

sun raanee mai kahaa bakhaano ||

ਬਾਲਕ ਹੁਤੋ ਕਛੂ ਨਹਿ ਜਾਨੋ ॥

baalak huto kachhoo neh jaano ||

ਜੋਗੀ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਤੁਮ ਤਨ ਕਹਿਹੌ ॥

jogee kahiyo su tum tan kahihau ||

ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਤਿਹਾਰੋ ਦਹਿਹੌ ॥੧੫॥

sok sa(n)taap tihaaro dhahihau ||15||

ਇਕ ਦਿਨ ਯੌ ਜੌਗੀਸ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

eik dhin yau jauagees uchaariyo ||

ਸੂਰਤਿ ਸਹਿਰ ਬਡੋ ਉਜਿਯਾਰਿਯੋ ॥

soorat sahir baddo ujiyaariyo ||

ਹ੍ਵੈ ਭਿਰਟੀ ਮੈ ਤਹਾ ਸਿਧਾਯੋ ॥

havai bhiraTee mai tahaa sidhaayo ||

ਬਾਲਕ ਸੁਤ ਰਾਜਾ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥੧੬॥

baalak sut raajaa ko paayo ||16||

ਹ੍ਵੈ ਭਿਰਟੀ ਜਬ ਹੀ ਮੈ ਧਯੋ ॥

havai bhiraTee jab hee mai dhayo ||

ਭਾਜਿ ਲੋਗ ਆਗੇ ਤੇ ਗਯੋ ॥

bhaaj log aage te gayo ||

ਤੋਹਿ ਡਾਰਿ ਬਗਲੀ ਮਹਿ ਲੀਨੋ ॥

toh ddaar bagalee meh leeno ||

ਔਰੈ ਦੇਸ ਪਯਾਨੋ ਕੀਨੋ ॥੧੭॥

aauarai dhes payaano keeno ||17||

ਚੇਲਾ ਅਵਰ ਭਛ ਤਬ ਲਯਾਏ ॥

chelaa avar bhachh tab layaae ||

ਤਾਹਿ ਖ੍ਵਾਇ ਕਰਿ ਨਾਥ ਰਿਝਾਏ ॥

taeh khavaiai kar naath rijhaae ||

ਭਛਨ ਕਾਜਿ ਔਰ ਕੋਊ ਧਰਿਯੋ ॥

bhachhan kaaj aauar kouoo dhariyo ||

ਰਾਵ ਪੂਤ ਲਖਿ ਮੋਹਿ ਉਬਰਿਯੋ ॥੧੮॥

raav poot lakh moh ubariyo ||18||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਬਚਨ ਨੈਨਨ ਨੀਰੁ ਬਹਾਇ ॥

sun raanee aaise bachan nainan neer bahai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਖਤ ਸੁਤ ਜਾਰ ਕਹਿ ਲਯੋ ਗਰੇ ਸੋ ਲਾਇ ॥੧੯॥

nirap dhekhat sut jaar keh layo gare so lai ||19||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਾਲਕ ਹੁਤੋ ਪੂਤ ਤਬ ਹਰਿਯੋ ॥

baalak huto poot tab hariyo ||

ਮੋਰੇ ਭਾਗ ਸੁ ਜਿਯਤ ਉਬਰਿਯੋ ॥

more bhaag su jiyat ubariyo ||

ਕੌਨਹੂੰ ਕਾਜ ਦੇਸ ਇਹ ਆਯੋ ॥

kauanahoo(n) kaaj dhes ieh aayo ||

ਸੋ ਹਮ ਆਜੁ ਖੋਜ ਤੇ ਪਾਯੋ ॥੨੦॥

so ham aaj khoj te paayo ||20||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾ ਕੋ ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥

geh geh taa ko gare lagaavai ||

ਦੇਖਤ ਰਾਵ ਚੂੰਬਿ ਮੁਖ ਜਾਵੈ ॥

dhekhat raav choo(n)b mukh jaavai ||

ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਸੇਜ ਡਸਵਾਈ ॥

apane dhaam sej ddasavaiee ||

ਤਾ ਸੌ ਰੈਨਿ ਬਿਰਾਜਤ ਜਾਈ ॥੨੧॥

taa sau rain biraajat jaiee ||21||

ਆਠੋ ਜਾਮ ਧਾਮ ਤਿਹ ਰਾਖੈ ॥

aaTho jaam dhaam teh raakhai ||

ਪੂਤ ਪੂਤ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਭਾਖੈ ॥

poot poot mukh te teh bhaakhai ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਨਿਸਿ ਭਈ ਕਮਾਵੈ ॥

kaam kel nis bhiee kamaavai ||

ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥੨੨॥

moorakh raav bhedh neh paavai ||22||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਿਆਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੬੬॥੩੨੯੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chhiaasaThavo charitr samaapatam sat subham sat

||166||3296||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਾਸ ਬਰੇਲੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬੀਰ ਬਡੋ ਧਨ ਰਾਵ ॥

baas barelee ke bikhai beer baddo dhan raav ||

ਸਾਹ ਪਰੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਾਖਤ ਸਭ ਕੋ ਭਾਵ ॥੧॥

saeh paree taa kee tirayaa raakhat sabh ko bhaav ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਪਾਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਕੇ ਆਈ ॥

ek paatr raajaa ke aaiee ||

ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਸੁਹਾਈ ॥

bhookhan basatr anoop suhaiee ||

ੰਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਅਟਿਕ ਤਵਨ ਪਰ ਗਯੋ ॥

nirap bar aTik tavan par gayo ||

ਰਾਨਿਨ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥੨॥

raanin ddaar hiradhai te dhayo ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਏਕ ਭ੍ਰਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਹੁਤੋ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

ek bhraat nirap ko huto jaa ko roop apaar ||

ਸਾਹ ਪਰੀ ਤਾ ਸੌ ਬਿਧੀ ਰਾਜਾ ਕੋ ਡਰ ਡਾਰਿ ॥੩॥

saeh paree taa sau bidhee raajaa ko ddar ddaar ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਰਾਨੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥

nitaprat raanee taeh bulaavai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਵੈ ॥

kaam bhog teh sa(n)g kamaavai ||

ਰਾਜਾ ਕੌ ਹਿਯ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥

raajaa kau hiy te bisaraayo ||

ਤਾ ਕੌ ਰਾਜ ਦੇਉ ਠਹਰਾਯੋ ॥੪॥

taa kau raaj dheau Thaharaayo ||4||

ਅਬ ਮੈ ਰਾਜ ਦੇਤ ਹੌ ਤੋ ਕੌ ॥

ab mai raaj dhet hau to kau ||

ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਕਰਿਯਹੁ ਤੁਮ ਮੋ ਕੌ ॥

nij naaree kariyahu tum mo kau ||

ਜੋ ਮੈ ਤੁਮੈ ਕਹੌਂ ਸੋ ਕਰਿਯਹੁ ॥

jo mai tumai kahaua(n) so kariyahu ||

ਯਾ ਰਾਜਾ ਤੇ ਨੈਕ ਨ ਡਰਿਯਹੁ ॥੫॥

yaa raajaa te naik na ddariyahu ||5||

ਮਨ ਬੀਸਕ ਇਕ ਬਿਸਹਿ ਮੰਗੈਯੈ ॥

man beesak ik biseh ma(n)gaiyai ||

ਸਭ ਭੋਜਨ ਕੇ ਬੀਚ ਡਰੈਯੈ ॥

sabh bhojan ke beech ddaraiyai ||

ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਆਨ ਸਭ ਖੈ ਹੈ ॥

raajaa sahit aan sabh khai hai ||

ਛਿਨਕਿਕ ਬਿਖੈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਜੈਹੈ ॥੬॥

chhinakik bikhai mritak havai jaihai ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਿਨ ਕੌ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ਲੀਜੈ ਰਾਜੁ ਛਿਨਾਇ ॥

tin kau pratham sa(n)ghaar kai leejai raaj chhinai ||

ਆਪ ਦੇਸ ਪਤਿ ਹੂਜਿਯੈ ਮੋਹਿ ਸਹਿਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੭॥

aap dhes pat hoojiyai moh sahit sukh pai ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਤਿਨ ਜਾਰ ਕਾਜ ਸੋਊ ਕਿਯੋ ॥

tab tin jaar kaaj souoo kiyo ||

ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਨਿਵਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਦਿਯੋ ॥

sain sahit nivato nirap dhiyo ||

ਸਭ ਭੋਜਨ ਭੀਤਰ ਬਿਸੁ ਡਾਰੀ ॥

sabh bhojan bheetar bis ddaaree ||

ਸਭਹਿਨ ਬੇਸ੍ਵਾ ਸਹਿਤ ਖਵਾਰੀ ॥੮॥

sabhahin besavaiaa sahit khavaaree ||8||

ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਭਛਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ॥

sain sahit bhachhat nirap bhe ||

ਘਰਿਕਿਕ ਬਿਖੈ ਮੌਤ ਮਰਿ ਗਏ ॥

gharikik bikhai mauat mar ge ||

ਜਿਯਤ ਬਚੇ ਤੋ ਤਿਨ ਗਹਿ ਘਾਏ ॥

jiyat bache to tin geh ghaae ||

ਤਿਨ ਤੇ ਏਕ ਜਾਨ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥੯॥

tin te ek jaan neh paae ||9||

ਤਿਨ ਕੌ ਮਾਰਿ ਰਾਜ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ॥

tin kau maar raaj tin liyo ||

ਤਾ ਕੌ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਲੈ ਕਿਯੋ ॥

taa kau nij naaree lai kiyo ||

ਹਾਥ ਠਾਢ ਕੀਨੋ ਤਿਹ ਘਾਯੋ ॥

haath Thaadd keeno teh ghaayo ||

ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ਤਿਹ ਆਨਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥੧੦॥

pai pariyo teh aan milaayo ||10||

ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨੋ ॥

aaiso charit cha(n)chalaa keeno ||

ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਕੌ ਬਧ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥

nij naayak kau badh kar dheeno ||

ਔਰ ਸੂਰਮਨ ਕੌ ਬਧ ਕਿਯੋ ॥

aauar sooraman kau badh kiyo ||

ਰਾਜ ਜਾਰ ਅਪਨੈ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥੧੧॥

raaj jaar apanai ko dhiyo ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੌ ਚੰਚਲਾ ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਕੋ ਮਾਰਿ ॥

eeh charitr sau cha(n)chalaa nij naayak ko maar ||

ਰਾਜ ਜਾਰ ਕੌ ਲੈ ਦਿਯੋ ਐਸੇ ਖੇਲਿ ਖਿਲਾਰਿ ॥੧੨॥

raaj jaar kau lai dhiyo aaise khel khilaar ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ

ਸਤੁ ॥੧੬੭॥੩੩੦੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau satasaThavo charitr samaapatam sat subham sat

||167||3308||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਛਿਮ ਕੋ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਰਨ ਮੰਡਨ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥

pachhim ko raajaa rahai ran ma(n)ddan si(n)gh naam ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿਹ ਪੂਜਤ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੧॥

dhes dhes ke es jeh poojat aaTho jaam ||1||

ਵਾ ਰਾਜਾ ਕੀ ਬਲਿਭਾ ਜੋਤਿ ਮਤੀ ਸੁਭ ਕਾਰਿ ॥

vaa raajaa kee balibhaa jot matee subh kaar ||

ਤੀਨ ਭਵਨ ਭੀਤਰ ਨਹੀ ਜਾ ਸਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥੨॥

teen bhavan bheetar nahee jaa sam raaj kumaar ||2||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਪਾਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥

ek paatr raajaa peh aaiee ||

ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਬਿਧਿ ਜਾਨੁ ਬਨਾਈ ॥

nij haathan bidh jaan banaiee ||

ਤਾ ਪਰ ਅਟਕ ਰਾਵ ਕੀ ਭਈ ॥

taa par aTak raav kee bhiee ||

ਰਾਨੀ ਬਿਸਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੈ ਗਈ ॥੩॥

raanee bisar hiradhai tai giee ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਰਹੀ ਅਧਿਕ ਹੀ ਖੀਝਿ ॥

tab raanee chit ke bikhai rahee adhik hee kheejh ||

ਵਾ ਬੇਸ੍ਵਾ ਪਰਿ ਰਾਵ ਕੀ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨਨ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ॥੪॥

vaa besavaiaa par raav kee sun sravanan at reejh ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਖਬਰੈ ਦੈ ਗਈ ॥

dhes dhes khabarai dhai giee ||

ਬੇਸ੍ਵਨ ਰੀਝਿ ਰਾਵ ਕੀ ਭਈ ॥

besavain reejh raav kee bhiee ||

ਅਬਲਾ ਦੇਸ ਦੇਸ ਤੇ ਆਈ ॥

abalaa dhes dhes te aaiee ||

ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੀ ਪੁਰੀ ਸੁਹਾਈ ॥੫॥

aan raav kee puree suhaiee ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਭਈ ਧਾਰਿ ਬਦਨ ਮੈ ਮੌਨ ॥

tab raanee krudhit bhiee dhaar badhan mai mauan ||

ਨ੍ਰਿਪ ਅਟਕੇ ਬੇਸ੍ਵਨ ਭਏ ਹਮੈ ਸੰਭਰਿ ਹੈ ਕੌਨ ॥੬॥

nirap aTake besavain bhe hamai sa(n)bhar hai kauan ||6||

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੋ ਜਤਨ ਕਛੂ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥

aaiso jatan kachhoo ab kariyai ||

ਜਾ ਤੇ ਇਨ ਬੇਸ੍ਵਨ ਕੌ ਮਰਿਯੈ ॥

jaa te in besavain kau mariyai ||

ਲਖਤ ਰਾਵ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਨਾਊ ॥

lakhat raav ke preet janaauoo ||

ਛਲਿ ਸੋ ਬਡੋ ਕਲੇਸ ਮਿਟਾਊ ॥੭॥

chhal so baddo kales miTaauoo ||7||

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤ ਬੇਸ੍ਵਨ ਸੌ ਕੀਨੀ ॥

adhik preet besavain sau keenee ||

ਲਛਮੀ ਬਹੁਤ ਸਭਨ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥

lachhamee bahut sabhan keh dheenee ||

ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਤ ਜਿਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਮਾਰੋ ॥

preet karat jeh nirapat hamaaro ||

ਸੋ ਹਮ ਕੌ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੋ ॥੮॥

so ham kau praanan te payaaro ||8||

ਇਹ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਫੂਲ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ॥

eeh sun bain fool nirap gayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥

bhedh abhedh na paavat bhayo ||

ਯਾ ਸੌ ਕਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੈ ਭਾਰੀ ॥

yaa sau karat preet mai bhaaree ||

ਰਾਨੀ ਕਰਤ ਤਾਹਿ ਰਖਵਾਰੀ ॥੯॥

raanee karat taeh rakhavaaree ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਭ ਰਾਨੀ ਬੇਸ੍ਵਨ ਸਹਿਤ ਲੀਨੀ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥

sabh raanee besavain sahit leenee nikaT bulai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕਿਯੇ ਤਿਨ ਤੇ ਗੀਤ ਗਵਾਇ ॥੧੦॥

bhaat bhaat ke sukh kiye tin te geet gavai ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਨਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਈ ॥

aaiso charit nit nirap kariee ||

ਕਛੁ ਰਾਨਿਨ ਤੇ ਸੰਕ ਨ ਧਰਈ ॥

kachh raanin te sa(n)k na dhariee ||

ਸਭ ਬੇਸ੍ਵਨ ਤੇ ਧਾਮ ਲੁਟਾਵੈ ॥

sabh besavain te dhaam luTaavai ||

ਜੋਤਿ ਮਤੀ ਜਿਯ ਮੈ ਪਛੁਤਾਵੈ ॥੧੧॥

jot matee jiy mai pachhutaavai ||11||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਉਚਾਰੋ ॥

tab raanee nirap teer uchaaro ||

ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥

suno nirapat joo bachan hamaaro ||

ਬੇਰੀ ਏਕ ਬੈਠਿ ਸੁਖ ਕੀਜੈ ॥

beree ek baiTh sukh keejai ||

ਦੂਜੀ ਨਾਵ ਬੇਸਵਨ ਦੀਜੈ ॥੧੨॥

dhoojee naav besavan dheejai ||12||

ਹਮ ਤੁਮ ਬੈਠਿ ਨਾਵ ਸੁਖ ਕੈਹੈ ॥

ham tum baiTh naav sukh kaihai ||

ਇਨ ਬੇਸ੍ਵਨ ਤੇ ਗੀਤਿ ਗਵੈਹੈ ॥

ein besavain te geet gavaihai ||

ਜੋ ਸੁੰਦਰਿ ਇਨ ਤੇ ਲਖਿ ਲਿਜਿਯਹੁ ॥

jo su(n)dhar in te lakh lijiyahu ||

ਤਾ ਸੌ ਭੋਗ ਰਾਵ ਤੁਮ ਕਿਜਿਯਹੁ ॥੧੩॥

taa sau bhog raav tum kijiyahu ||13||

ਸੋ ਸੁਨਿ ਰਾਵ ਅਨੰਦਿਤ ਭਯੋ ॥

so sun raav ana(n)dhit bhayo ||

ਤ੍ਰਿਯਨ ਸਹਿਤ ਬੇਸ੍ਵਨ ਲੈ ਗਯੋ ॥

tirayan sahit besavain lai gayo ||

ਆਮ੍ਰੂੰ ਜਹਾ ਬਹਿਤ ਨਦ ਭਾਰੋ ॥

aamoo(n) jahaa bahit nadh bhaaro ||

ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਅਸਟਮ ਸਿੰਧੁ ਸਵਾਰੋ ॥੧੪॥

jan bidh asaTam si(n)dh savaaro ||14||

ਨੀਕੀ ਨਾਵ ਰਾਨਿਯਨ ਲਈ ॥

neekee naav raaniyan liee ||

ਬੇਰੀ ਬੁਰੀ ਬੇਸ੍ਵਨ ਦਈ ॥

beree buree besavain dhiee ||

ਅਪਨੇ ਰਾਵ ਤੀਰ ਬੈਠਾਰਿਯੋ ॥

apane raav teer baiThaariyo ||

ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੧੫॥

moorakh bhedh na kachhoo bichaariyo ||15||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਿਨ ਅਤਿ ਧਨੁ ਦੀਨੋ ॥

tab raanee tin at dhan dheeno ||

ਬੇਰਿਯਾਰ ਅਪਨੇ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥

beriyaar apane bas keeno ||

ਜਹਾ ਬਹਤ ਆਮੂੰ ਨਦ ਭਾਰੋ ॥

jahaa bahat aamoo(n) nadh bhaaro ||

ਬੇਸ੍ਵੈਨ ਤਹੀ ਬੋਰਿ ਤੁਮ ਡਾਰੋ ॥੧੬॥

besavain tahee bor tum ddaaro ||16||

ਅਰਧ ਨਦੀ ਨਵਕਾ ਜਬ ਗਈ ॥

aradh nadhee navakaa jab giee ||

ਤਬ ਹੀ ਫੋਰਿ ਮਲਾਹਨ ਦਈ ॥

tab hee for malaahan dhiee ||

ਸਭ ਬੇਸ੍ਵਾ ਡੂਬਨ ਤਬ ਲਾਗੀ ॥

sabh besavaiaa ddooban tab laagee ||

ਭਰੂਵਨਿ ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਕਹ ਭਾਗੀ ॥੧੭॥

bharoovan dhaso dhisan keh bhaagee ||17||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਸਕਲ ਗੁਚਕਿਯਨ ਖਾਹੀ ॥

besavaiaa sakal guchakiyan khaahee ||

ਠੌਰ ਨ ਰਹੀ ਭਾਜਿ ਜਿਤ ਜਾਹੀ ॥

Thauar na rahee bhaaj jit jaahee ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਾਨੀ ਤਬ ਕਰਈ ॥

hai hai raanee tab kariee ||

ਇਨ ਮੂਏ ਰਾਜਾ ਇਹ ਮਰਈ ॥੧੮॥

ein mooe raajaa ieh mariee ||18||

ਰਾਵ ਸੁਨਤ ਇਨ ਕਹੈ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥

raav sunat in kahai nikaarahu ||

ਸਖਿਯਨ ਕਹਿਯੋ ਬੋਰ ਗਹਿ ਡਾਰਹੁ ॥

sakhiyan kahiyo bor geh ddaarahu ||

ਅਮਿਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਹਤ ਕਹੂੰ ਜਾਹੀ ॥

amit miradha(n)g bahat kahoo(n) jaahee ||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਕਹੀ ਗੁਚਕਿਯਨ ਖਾਹੀ ॥੧੯॥

besavaiaa kahee guchakiyan khaahee ||19||

ਮੁਰਲੀ ਮੁਰਜ ਤੰਬੂਰਾ ਬਹੈ ॥

muralee muraj ta(n)booraa bahai ||

ਭਰੂਆ ਬਹੇ ਜਾਤਿ ਨਹਿ ਕਹੇ ॥

bharooaa bahe jaat neh kahe ||

ਭਰੂਅਨਿ ਕਹੂੰ ਪੁਕਾਰਤ ਜਾਹੀ ॥

bharooan kahoo(n) pukaarat jaahee ||

ਬੇਸ੍ਵਨ ਰਹੀ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥੨੦॥

besavain rahee kachhoo sudh naahee ||20||

ਡੂਬਿ ਡੂਬਿ ਭਰੂਆ ਕਹੂੰ ਮਰੇ ॥

ddoob ddoob bharooaa kahoo(n) mare ||

ਭਰੂਅਨਿ ਉਦਰ ਨੀਰ ਸੋ ਭਰੇ ॥

bharooan udhar neer so bhare ||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਏਕ ਜਿਯਤ ਨਹਿ ਬਾਚੀ ॥

besavaiaa ek jiyat neh baachee ||

ਐਸੀ ਮਾਰ ਕਿਰੀਚਕ ਮਾਚੀ ॥੨੧॥

aaisee maar kireechak maachee ||21||

ਗੁਚਕਿ ਖਾਤ ਬੇਸ੍ਵਾ ਜੇ ਗਈ ॥

guchak khaat besavaiaa je giee ||

ਟੰਗਰਨਿ ਪਕਰਿ ਬੋਰਿ ਸੋਊ ਦਈ ॥

Ta(n)garan pakar bor souoo dhiee ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢ ਪੁਕਾਰੈ ॥

hai hai nirap Thaadd pukaarai ||

ਕੋ ਪਹੁਚੈ ਤਿਨ ਖੈਂਚਿ ਨਿਕਾਰੈ ॥੨੨॥

ko pahuchai tin khai(n)ch nikaarai ||22||

ਜੋ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕਾਢਨ ਕਹ ਗਯੋ ॥

jo besavaiaa kaaddan keh gayo ||

ਡੂਬਤ ਵਹੂ ਨਦੀ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥

ddoobat vahoo nadhee meh bhayo ||

ਧਾਰ ਧਾਰ ਭਰੁਅਨਿ ਇਕ ਕਰਹੀ ॥

dhaar dhaar bharuan ik karahee ||

ਡੂਬਿ ਡੂਬਿ ਸਰਿਤਾ ਮੋ ਮਰਹੀ ॥੨੩॥

ddoob ddoob saritaa mo marahee ||23||

ਕੂਕਿ ਕੂਕਿ ਬੇਸ੍ਵਾ ਸਭ ਹਾਰੀ ॥

kook kook besavaiaa sabh haaree ||

ਕਿਨਹੀ ਪੁਰਖ ਨ ਐਂਚਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥

kinahee purakh na aai(n)ch nikaaree ||

ਭਰੂਆ ਮਰਿ ਭਰੂਅਨਿ ਜੁਤ ਰਹੇ ॥

bharooaa mar bharooan jut rahe ||

ਇਕ ਸੋ ਸਾਠਿ ਤਾਇਫੇ ਬਹੇ ॥੨੪॥

eik so saaTh taife bahe ||24||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦਸ ਦਸ ਮਨ ਤਿਲਕੈ ਭਈ ਖਟ ਮਨ ਭਈ ਇਜਾਰ ॥

dhas dhas man tilakai bhiee khaT man bhiee ijaar ||

ਡੂਬਿ ਮਰੀ ਬੇਸ੍ਵਾ ਸਕਲ ਕੋਊ ਨ ਸਕਿਯੋ ਨਿਕਾਰਿ ॥੨੫॥

ddoob maree besavaiaa sakal kouoo na sakiyo nikaar ||25||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਚਲਿ ਗਈ ॥

tab raanee nirap pai chal giee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸਮੁਝਾਵਤ ਭਈ ॥

bhaat bhaat samujhaavat bhiee ||

ਪਤਿ ਤੁਮ ਕਛੂ ਸੋਕ ਨ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥

pat tum kachhoo sok na bichaarahu ||

ਇਨ ਰਨਿਯਨ ਕੇ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰਹੁ ॥੨੬॥

ein raniyan ke sa(n)g bihaarahu ||26||

ਔਰ ਬੇਸ੍ਵਾ ਬੋਲਿ ਪਠੈਯਹੁ ॥

aauar besavaiaa bol paThaiyahu ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਨ ਸੰਗ ਕਮੈਯਹੁ ॥

kaam kel tin sa(n)g kamaiyahu ||

ਜੌ ਤੁਮ ਕੌ ਰਾਖਿਯੋ ਕਰਤਾਰਾ ॥

jau tum kau raakhiyo karataaraa ||

ਹੋਇ ਸੁੰਦਰੀ ਕਈ ਹਜਾਰਾ ॥੨੭॥

hoi su(n)dharee kiee hajaaraa ||27||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੂੜ ਰਾਵ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਯੋ ਸਕਿਯੋ ਨ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਿ ॥

mooR raav chup havai rahiyo sakiyo na charit bichaar ||

ਪ੍ਰਗਟ ਅਖਾਰੇ ਸਾਠਿ ਸਤ ਰਾਨੀ ਦਏ ਸੰਘਾਰਿ ॥੨੮॥

pragaT akhaare saaTh sat raanee dhe sa(n)ghaar ||28||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੬੮॥੩੩੩੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau aThasaThavo charitr samaapatam sat subham sat

||168||3336||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬ੍ਰਿਜ ਮਹਿ ਏਕ ਅਹੀਰਨਿ ਰਹੈ ॥

biraj meh ek aheeran rahai ||

ਸਾਹ ਪਰੀ ਤਾ ਕੌ ਜਗ ਕਹੈ ॥

saeh paree taa kau jag kahai ||

ਅਤਿ ਉਤਮ ਤਿਹ ਅੰਗ ਬਿਰਾਜੈ ॥

at utam teh a(n)g biraajai ||

ਜਾ ਕੌ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੧॥

jaa kau nirakh cha(n)dhramaa laajai ||1||

ਰੰਗੀ ਰਾਮ ਅਹੀਰਿਕ ਤਹਾ ॥

ra(n)gee raam aheerik tahaa ||

ਲਾਗੀ ਲਗਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਉਹਾ ॥

laagee lagan tirayaa kee uhaa ||

ਜਬ ਸੋਯੋ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਜਾਨੈ ॥

jab soyo apano pat jaanai ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੨॥

kaam kel teh sa(n)g pramaanai ||2||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੋ ਪਤਿ ਸੋਯੋ ॥

ek dhivas taa so pat soyo ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਅਤਿ ਦੁਖ ਖੋਯੋ ॥

kaam kel kar at dhukh khoyo ||

ਰੰਗੀ ਰਾਮ ਤਹਾ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥

ra(n)gee raam tahaa chal aayo ||

ਫਿਰਿ ਘਰ ਚਲਿਯੋ ਦਾਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੩॥

fir ghar chaliyo dhaav neh paayo ||3||

ਜਾਗਤ ਹੁਤੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥

jaagat hutee tirayaa lakh leeno ||

ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹ ਦੀਨੋ ॥

nainan sain mitr keh dheeno ||

ਖਾਰੀ ਹੁਤੀ ਸੁ ਐਂਚਿ ਮੰਗਾਈ ॥

khaaree hutee su aai(n)ch ma(n)gaiee ||

ਨਿਜੁ ਪਲਘਾ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਬਿਛਾਈ ॥੪॥

nij palaghaa ke nikaT bichhaiee ||4||

ਪਿਯ ਕੇ ਅੰਗ ਅਲਿੰਗਨ ਕਰਿਯੋ ॥

piy ke a(n)g ali(n)gan kariyo ||

ਆਸਨ ਤਿਹ ਖਾਰੀ ਪਰ ਧਰਿਯੋ ॥

aasan teh khaaree par dhariyo ||

ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

man maanat ko bhog kamaayo ||

ਮੂਰਖ ਨਾਹ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੫॥

moorakh naeh bhedh neh paayo ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਅਧਿਕ ਤਾ ਸੌ ਕਿਯੋ ॥

chimaT chimaT kar bhog adhik taa sau kiyo ||

ਅਧਰ ਪਾਨ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਜਾਰਿ ਬਿਦਾ ਦਿਯੋ ॥

adhar paan kar kai kar jaar bidhaa dhiyo ||

ਸੋਤ ਰਹਿਯੋ ਮੂਰਖ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਇਯੋ ॥

sot rahiyo moorakh kachh bhedh na paiyo ||

ਹੋ ਧਰ ਖਾਰੀ ਪਰ ਕਸ ਇਨ ਕਰਮ ਕਮਾਇਯੋ ॥੬॥

ho dhar khaaree par kas in karam kamaiyo ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਉਰ ਚਿਮਟਯੋ ਪਿਯ ਸੋ ਰਹਿਯੋ ਕੇਲ ਜਾਰ ਤਨ ਕੀਨ ॥

aur chimaTayo piy so rahiyo kel jaar tan keen ||

ਖਾਰੀ ਦਈ ਉਠਾਇ ਪੁਨਿ ਜਾਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੭॥

khaaree dhiee uThai pun jaar bidhaa kar dheen ||7||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਤਰਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੬੯॥੩੩੪੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau unataravo charitr samaapatam sat subham sat

||169||3343||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਲਵਲ ਕੋ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਸਰਬ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

palaval ko raajaa rahai sarab si(n)gh teh naam ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿਹ ਭਜਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥

dhes dhes ke es jeh bhajat aaThahoo(n) jaam ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਲਾ ਸੁ ਬੀਰ ਤਾਹਿ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

kalaa su beer taeh bar naaree ||

ਮਥਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਜਨੁ ਸਾਤ ਨਿਕਾਰੀ ॥

math samu(n)dhr jan saat nikaaree ||

ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

joban jot adhik teh sohai ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥

dhev adhevan ko man mohai ||2||

ਰਾਵਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲੌਕਤ ਭਈ ॥

raavat si(n)gh bilauakat bhiee ||

ਹਰਿ ਅਰਿ ਬਸਿ ਰਾਨੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

har ar bas raanee havai giee ||

ਸਹਚਰਿ ਪਠੈ ਬੁਲਾਯੋ ਜਬੈ ॥

sahachar paThai bulaayo jabai ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੌ ਕਿਯ ਤਬੈ ॥੩॥

kaam kel taa sau kiy tabai ||3||

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਜਾਰ ਨਿਤਿ ਆਵੈ ॥

aaisee bhaat jaar nit aavai ||

ਵਾ ਰਾਨੀ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

vaa raanee sau bhog kamaavai ||

ਦਾਸੀ ਏਕ ਤਹਾ ਚਲਿ ਆਈ ॥

dhaasee ek tahaa chal aaiee ||

ਨਿਰਖਿ ਮੀਤ ਤਿਹ ਰਹਯੋ ਲੁਭਾਈ ॥੪॥

nirakh meet teh rahayo lubhaiee ||4||

ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਜਾਰ ਜਬ ਆਯੋ ॥

kel kamai jaar jab aayo ||

ਚੇਰੀ ਕੋ ਲਖਿ ਰੂਪ ਲੁਭਾਯੋ ॥

cheree ko lakh roop lubhaayo ||

ਰਨਿਯਹਿ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥

raniyeh ddaar hiradhai te dhayo ||

ਤਾ ਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵਤ ਭਯੋ ॥੫॥

taa kee sej suhaavat bhayo ||5||

ਕੇਲ ਬਿਨਾ ਰਾਨੀ ਅਕੁਲਾਈ ॥

kel binaa raanee akulaiee ||

ਤਾ ਕੌ ਪੈਂਡ ਬਿਲੋਕਨ ਆਈ ॥

taa kau pai(n)dd bilokan aaiee ||

ਕਹਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਹਿ ਆਏ ॥

kahaa rahe preetam neh aae ||

ਕਾਹੂ ਬੈਰਿਨਿ ਸੌ ਉਰਝਾਏ ॥੬॥

kaahoo bairin sau urajhaae ||6||

ਸੁਧਿ ਭੂਲੀ ਕਿਧੋ ਕਿਨੂੰ ਭੁਲਾਯੋ ॥

sudh bhoolee kidho kinoo(n) bhulaayo ||

ਖੋਜਤ ਰਹਿਯੋ ਪੈਂਡ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

khojat rahiyo pai(n)dd neh paayo ||

ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਯੋ ਕਿਨਹੂੰ ਤਿਹ ਆਈ ॥

traas dhiyo kinahoo(n) teh aaiee ||

ਭੇਟ ਭਈ ਕੋਊ ਭਾਮਿਨਿ ਭਾਈ ॥੭॥

bheT bhiee kouoo bhaamin bhaiee ||7||

ਆਵਤ ਹੈ ਕਿ ਆਇ ਕਰ ਗਏ ॥

aavat hai k aai kar ge ||

ਆਵਹਿਗੇ ਕਿ ਰੂਠ ਕੇ ਗਏ ॥

aavahige k rooTh ke ge ||

ਮਿਲਿ ਹੈ ਯਾਰ ਆਇ ਸੁਖਦਾਈ ॥

mil hai yaar aai sukhadhaiee ||

ਬਡੀ ਬਾਰ ਲਗਿ ਬਾਰ ਲਗਾਈ ॥੮॥

baddee baar lag baar lagaiee ||8||

ਯੌ ਚਿਤ ਚਿੰਤ ਤਹਾ ਪਗੁ ਧਾਰਿਯੋ ॥

yau chit chi(n)t tahaa pag dhaariyo ||

ਮੀਤ ਚੇਰਿਯਹਿ ਰਮਤ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

meet cheriyeh ramat nihaariyo ||

ਸਿਰ ਪਗ ਲਗੇ ਕੋਪ ਤਬ ਭਈ ॥

sir pag lage kop tab bhiee ||

ਜਾਹਿ ਖਬਰਿ ਰਾਜ ਤਨ ਦਈ ॥੯॥

jaeh khabar raaj tan dhiee ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਘਰ ਖੋਏ ਬੈਠਿਯੋ ਕਹਾ ਪਰੀ ਧਾਮ ਤਵ ਧਾਰ ॥

ghar khoe baiThiyo kahaa paree dhaam tav dhaar ||

ਖੜਗ ਹਾਥ ਗਹਿ ਦੇਖ ਚਲ ਆਂਖੈ ਦੋਊ ਪਸਾਰਿ ॥੧੦॥

khaRag haath geh dhekh chal aa(n)khai dhouoo pasaar ||10||

ਤਬ ਰਾਜਾ ਚੇਰੀ ਭਏ ਤਾ ਕੌ ਰਮਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥

tab raajaa cheree bhe taa kau ramat nihaar ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੌ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਸਕਿਯੋ ਨ ਮੂੜ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੧॥

dhuhoo(n)an kau maarat bhayo sakiyo na mooR bichaar ||11||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੈ ਚੰਚਲਾ ਰਾਜਾ ਸੌ ਛਲ ਕੀਨ ॥

eeh charitr kai cha(n)chalaa raajaa sau chhal keen ||

ਜਾਰ ਤਵਨ ਚੇਰੀ ਸਹਿਤ ਪਠੈ ਧਾਮ ਜਮ ਦੀਨ ॥੧੨॥

jaar tavan cheree sahit paThai dhaam jam dheen ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਰਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੭੦॥੩੩੫੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau sataravo charitr samaapatam sat subham sat ||170||3355||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰੰਘਰਾਰੀ ਰੰਘਰੋ ਬਸੈ ਕੰਚਨ ਸਿੰਘ ਸੁ ਨਾਮ ॥

ra(n)gharaaree ra(n)gharo basai ka(n)chan si(n)gh su naam ||

ਸਾਹਿਬ ਦੇਈ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹੈ ਜਾਹਿ ਸਤਾਵੈ ਕਾਮ ॥੧॥

saahib dheiee tiray rahai jaeh sataavai kaam ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾਹਿ ਜਾਰਨੀ ਨਾਥ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

taeh jaaranee naath bichaariyo ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

ek dhivas ieh bhaat uchaariyo ||

ਦੇਸ ਛੋਰਿ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧੈਹੌ ॥

dhes chhor paradhes sidhaihau ||

ਅਧਿਕ ਕਮਾਇ ਤੁਮੈ ਧਨ ਲ੍ਯੈਹੌ ॥੨॥

adhik kamai tumai dhan layaihau ||2||

ਜਾਤ ਭਯੋ ਐਸੋ ਬਚ ਕਹਿਯੋ ॥

jaat bhayo aaiso bach kahiyo ||

ਲਾਗਿ ਧਾਮ ਕੋਨੇ ਸੌ ਰਹਿਯੋ ॥

laag dhaam kone sau rahiyo ||

ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤਬ ਜਾਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥

saahib dhe tab jaar bulaayo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥੩॥

kaam bhog teh saath kamaayo ||3||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੋਨਾ ਸੌ ਪਤਿਹ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

gireh konaa sau pateh nihaariyo ||

ਇਹੈ ਚੰਚਲਾ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

eihai cha(n)chalaa charit bichaariyo ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਸੌ ਜਾਵੈ ॥

lapaT lapaT aasan sau jaavai ||

ਕੂਕਿ ਕੂਕਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥੪॥

kook kook ieh bhaat sunaavai ||4||

ਜੋ ਪਤਿ ਹੋਤ ਆਜੁ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥

jo pat hot aaj ghar maahee ||

ਕਯੋ ਹੇਰਤ ਤੈ ਮਮ ਪਰਛਾਹੀ ॥

kayo herat tai mam parachhaahee ||

ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਹੀ ਆਜੁ ਹਯਾਂ ਮੇਰੋ ॥

preetam nahee aaj hayaa(n) mero ||

ਅਬ ਹੀ ਸੀਸ ਫੋਰਤੋ ਤੇਰੋ ॥੫॥

ab hee sees forato tero ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਤਿ ਰਤਿ ਤਾ ਸੋ ਮਾਨਿ ਕੈ ਦੀਨੋ ਜਾਰ ਉਠਾਇ ॥

at rat taa so maan kai dheeno jaar uThai ||

ਆਪੁ ਅਧਿਕ ਪੀਟਤ ਭਈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੋਕ ਉਪਜਾਇ ॥੬॥

aap adhik peeTat bhiee hiradhai sok upajai ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੇਰੋ ਆਜੁ ਧਰਮੁ ਇਨ ਖੋਯੋ ॥

mero aaj dharam in khoyo ||

ਪ੍ਰਾਨਨਾਥ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਝ ਨ ਹੋਯੋ ॥

praananaath gireh maajh na hoyo ||

ਅਬ ਹੌ ਟੂਟਿ ਮਹਲ ਤੇ ਪਰਿਹੌਂ ॥

ab hau TooT mahal te parihau ||

ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੌਂ ॥੭॥

naatar maar kaTaaree marihau ||7||

ਕੈਧੋ ਅੰਗ ਅਗਨਿ ਮੈ ਜਾਰੋ ॥

kaidho a(n)g agan mai jaaro ||

ਕੈਧੋ ਪਿਯ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੋ ॥

kaidho piy pai jai pukaaro ||

ਜੋਰਾਵਰੀ ਜਾਰ ਭਜ ਗਯੋ ॥

joraavaree jaar bhaj gayo ||

ਮੋਰੋ ਧਰਮ ਲੋਪ ਸਭ ਭਯੋ ॥੮॥

moro dharam lop sabh bhayo ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਬਚਨ ਜਮਧਰ ਲਈ ਉਠਾਇ ॥

yau keh kai mukh te bachan jamadhar liee uThai ||

ਉਦਰ ਬਿਖੈ ਮਾਰਨ ਲਗੀ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਦਿਖਰਾਇ ॥੯॥

audhar bikhai maaran lagee nij pat ko dhikharai ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੇ ਨਿਰਖਿ ਤਵਨ ਪਤਿ ਧਯੋ ॥

aaise nirakh tavan pat dhayo ||

ਜਮਧਰ ਛੀਨ ਹਾਥ ਤੇ ਲਯੋ ॥

jamadhar chheen haath te layo ||

ਪ੍ਰਥਮ ਘਾਇ ਤੁਮ ਹਮੈ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥

pratham ghai tum hamai prahaaro ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਪਨੇ ਉਰ ਮਾਰੋ ॥੧੦॥

taa paachhe apane ur maaro ||10||

ਤੇਰੌ ਧਰਮ ਲੋਪ ਨਹਿੰ ਭਯੋ ॥

terau dharam lop nahi(n) bhayo ||

ਜੋਰਾਵਰੀ ਜਾਰ ਭਜਿ ਗਯੋ ॥

joraavaree jaar bhaj gayo ||

ਦਸਸਿਰ ਬਲ ਸੌ ਸਿਯ ਹਰਿ ਲੀਨੀ ॥

dhasasir bal sau siy har leenee ||

ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਤ੍ਯਾਗ ਨਹਿ ਦੀਨੀ ॥੧੧॥

sree raghunaath tayaag neh dheenee ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨੁ ਅਬਲਾ ਮੈ ਆਪਨੇ ਕਰਤ ਨ ਹਿਯ ਮੈ ਰੋਸੁ ॥

sun abalaa mai aapane karat na hiy mai ros ||

ਜਾਰ ਜੋਰ ਭਜਿ ਭਜ ਗਯੋ ਤੇਰੋ ਕਛੂ ਨ ਦੋਸ ॥੧੨॥

jaar jor bhaj bhaj gayo tero kachhoo na dhos ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਹਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ

ਸਤੁ ॥੧੭੧॥੩੩੬੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau ikahataro charitr samaapatam sat subham sat ||171||3367||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਂਡੇ ਰਾਇਕ ਭਾਟ ਭਨਿਜੈ ॥

aai(n)dde raik bhaaT bhanijai ||

ਗੀਤ ਕਲਾ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹਿਜੈ ॥

geet kalaa teh tirayaa kahijai ||

ਬੀਰਮ ਦੇ ਤਿਨ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

beeram dhe tin beer nihaariyo ||

ਤਬੈ ਚਿਤ ਤੇ ਭਾਟ ਬਿਸਾਰਿਯੋ ॥੧॥

tabai chit te bhaaT bisaariyo ||1||

ਜਾਰ ਬਾਚ ॥

jaar baach ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਾਧਿ ਖਾਟੁ ਤਰ ਨਿਜੁ ਪਤਿਹਿ ਹਮ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ॥

baadh khaaT tar nij pateh ham sau bhog kamai ||

ਤੌ ਮੈ ਜਾਨੌ ਸਾਚੁ ਤੂ ਹਿਤੂ ਹਮਾਰੀ ਆਇ ॥੨॥

tau mai jaanau saach too hitoo hamaaree aai ||2||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਂਡੇ ਰਾਇ ਏਕ ਦਿਨ ਆਯੋ ॥

aai(n)dde rai ek dhin aayo ||

ਦੁਖਿਤ ਨਾਰਿ ਹ੍ਵੈ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

dhukhit naar havai bachan sunaayo ||

ਤੁਮ ਕੌ ਰੋਗ ਨਾਥ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥

tum kau rog naath ik bhaaro ||

ਤਾ ਤੇ ਖੀਝਤ ਚਿਤ ਹਮਾਰੋ ॥੩॥

taa te kheejhat chit hamaaro ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਏਕ ਬੈਦ ਮੈ ਤਵ ਨਿਮਿਤ ਰਾਖ੍ਯੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥

ek baidh mai tav nimit raakhayo dhaam bulai ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਰਤ ਕਰਾਇਯੈ ਅਪਨ ਇਲਾਜ ਬਨਾਇ ॥੪॥

taa te turat karaiyai apan ilaaj banai ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਂਡੇ ਰਾਇ ਤਬੈ ਯੌ ਕਯੋ ॥

aai(n)dde rai tabai yau kayo ||

ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਬੋਲਿ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥

beeram dhev bol kar layo ||

ਯਾ ਗਦ ਕੌ ਗਦਹਾ ਕਯਾ ਕਰਿਯੈ ॥

yaa gadh kau gadhahaa kayaa kariyai ||

ਜਾ ਤੇ ਰੋਗ ਬਡੋ ਪਰਹਰਿਯੈ ॥੫॥

jaa te rog baddo parahariyai ||5||

ਬੈਦ ਤਬੈ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

baidh tabai yau bachan uchaare ||

ਬਡੋ ਰੋਗ ਇਹ ਭਯੋ ਤਿਹਾਰੇ ॥

baddo rog ieh bhayo tihaare ||

ਯਾ ਕੌ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥

yaa kau ja(n)tr ma(n)tr neh koiee ||

ਏਕ ਤੰਤ੍ਰ ਹੋਵੈ ਤੌ ਹੋਈ ॥੬॥

ek ta(n)tr hovai tau hoiee ||6||

ਮਦਰਾ ਅਧਿਕ ਆਪੁ ਲੈ ਪੀਜੈ ॥

madharaa adhik aap lai peejai ||

ਔਰ ਆਪਨੀ ਤਿਯ ਕਹ ਦੀਜੈ ॥

aauar aapanee tiy keh dheejai ||

ਖਾਟ ਤਰੇ ਬਾਧ ਤੁਮ ਰਹੋ ॥

khaaT tare baadh tum raho ||

ਮੁਖ ਤੇ ਪਰੇ ਕਬਿਤਨ ਕਹੋ ॥੭॥

mukh te pare kabitan kaho ||7||

ਏਕ ਬੀਰ ਇਕ ਠੌਰ ਬੁਲੈਹੌਂ ॥

ek beer ik Thauar bulaihau ||

ਇਸੀ ਖਾਟ ਊਪਰ ਬਠੈਹੌਂ ॥

eisee khaaT uoopar baThaihau ||

ਮਲ ਜੁਧ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਤਨ ਕਰਿਹੈ ॥

mal judh tav tiray tan karihai ||

ਤੋ ਤਵ ਰੋਗ ਬਡੋ ਪਰਹਰਿ ਹੈ ॥੮॥

to tav rog baddo parahar hai ||8||

ਮੂੜ ਬਾਤ ਇਹ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੀ ॥

mooR baat ieh kachhoo na jaanee ||

ਦੇਹ ਅਰੋਗ ਸਰੋਗ ਪਛਾਨੀ ॥

dheh arog sarog pachhaanee ||

ਆਪੁ ਮੰਗਾਇ ਮਦ੍ਰਯ ਤਬ ਪਿਯੋ ॥

aap ma(n)gai madhray tab piyo ||

ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਅਬਲਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥੯॥

jaar sahit abalaa ko dhiyo ||9||

ਨਿਜੁ ਕਰ ਮੈ ਤਿਯ ਜਾਰ ਪਿਵਾਯੋ ॥

nij kar mai tiy jaar pivaayo ||

ਬਪੁ ਔਧੋ ਤਰ ਖਾਟ ਬੰਧਾਯੋ ॥

bap aauadho tar khaaT ba(n)dhaayo ||

ਆਖੈ ਦੋਊ ਮੂੰਦਿ ਕਰ ਲਈ ॥

aakhai dhouoo moo(n)dh kar liee ||

ਜਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਆਰੂੜਿਤ ਭਈ ॥੧੦॥

jaar tirayaa aarooRit bhiee ||10||

ਭਾਟ ਪਰਿਯੋ ਤਰ ਕਬਿਤ ਉਚਾਰੈ ॥

bhaaT pariyo tar kabit uchaarai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰੈ ॥

bhedh abhedh kachhoo na bichaarai ||

ਵਹੈ ਤੰਤ੍ਰ ਜੌ ਬੈਦ ਬਨਾਯੋ ॥

vahai ta(n)tr jau baidh banaayo ||

ਤਾ ਤੇ ਦੇਵ ਹਮਾਰੈ ਆਯੋ ॥੧੧॥

taa te dhev hamaarai aayo ||11||

ਭੋਗੁ ਜਾਰ ਅਬਲਾ ਸੌ ਕਿਯੋ ॥

bhog jaar abalaa sau kiyo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਕੋ ਸੁਖ ਦਿਯੋ ॥

bhaat bhaat taa ko sukh dhiyo ||

ਉਛਲ ਉਛਲ ਰਤਿ ਅਧਿਕ ਕਮਾਈ ॥

auchhal uchhal rat adhik kamaiee ||

ਮੂਰਖ ਭਾਟ ਬਾਤ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥੧੨॥

moorakh bhaaT baat neh paiee ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਉਤਰਿ ਖਾਟਿ ਤੇ ਖੋਲਿ ਦ੍ਰਿਗ ਦਿਯੇ ਨ ਕੀਨੋ ਸੋਗੁ ॥

autar khaaT te khol dhirag dhiye na keeno sog ||

ਭਾਟ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ਸਾਚੁ ਜਿਯ ਅਬ ਮੈ ਭਯੋ ਅਰੋਗ ॥੧੩॥

bhaaT pachhaanayo saach jiy ab mai bhayo arog ||13||

ਬਾਧਿ ਖਾਟ ਤਰ ਭਾਟ ਕੌਂ ਤਾ ਕਰ ਤੇ ਮਦ ਪੀਯ ॥

baadh khaaT tar bhaaT kau taa kar te madh peey ||

ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਸੌ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਪੀਯ ॥੧੪॥

rat maanee tiray jaar sau bhedh na paayo peey ||14||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਹਤਰਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੭੨॥੩੩੯੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau bahataravo charitr samaapatam sat subham sat

||172||3381||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਇ ਨਿਰੰਜਨ ਚੋਪਰੋ ਜਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਅਨੂਪ ॥

rai nira(n)jan choparo jaa kee tirayaa anoop ||

ਲੋਕ ਸਕਲ ਨਿਰਖੈ ਤਿਸੈ ਰਤਿ ਕੌ ਜਾਨਿ ਸਰੂਪ ॥੧॥

lok sakal nirakhai tisai rat kau jaan saroop ||1||

ਸਹਿਰ ਬਸੈ ਬਹਲੋਲ ਪੁਰ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਮੋਲ ॥

sahir basai bahalol pur jaa ko roop amol ||

ਸੂਰਾ ਸਕਲ ਸਰਾਹਹੀ ਨਾਮ ਖਾਨ ਬਹਲੋਲ ॥੨॥

sooraa sakal saraahahee naam khaan bahalol ||2||

ਜਬ ਸੰਗੀਤ ਕਲਾ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਗਯੋ ਬਹਲੋਲ ਨਿਹਾਰਿ ॥

jab sa(n)geet kalaa tirayeh gayo bahalol nihaar ||

ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਚਿਤ ਤੇ ਦਈ ਪਠਾਨੀ ਡਾਰਿ ॥੩॥

tab hee sabh hee chit te dhiee paThaanee ddaar ||3||

ਬਨਿਜ ਕਲਾ ਬਾਲਾ ਹੁਤੀ ਲੀਨੀ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥

banij kalaa baalaa hutee leenee nikaT bulai ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੌ ਦਿਯੋ ਵਾ ਪ੍ਰਤਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੪॥

amit dharab taa kau dhiyo vaa prat dhiee paThai ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਨਿਜ ਕਲਾ ਚਲਿ ਕੈ ਤਿਤ ਆਈ ॥

banij kalaa chal kai tit aaiee ||

ਜਹਾ ਕਲਾ ਸੰਗੀਤ ਸੁਹਾਈ ॥

jahaa kalaa sa(n)geet suhaiee ||

ਜਬੈ ਖਾਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਰੀ ॥

jabai khaan kee upamaa karee ||

ਏ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਨਾਰਿ ਵਹ ਢਰੀ ॥੫॥

e sun baat naar veh ddaree ||5||

ਇਨ ਬਾਤਨ ਅਬਲਾ ਉਰਝਾਈ ॥

ein baatan abalaa urajhaiee ||

ਇਹੈ ਬਾਤ ਪਿਯ ਸੁਨਤ ਸੁਹਾਈ ॥

eihai baat piy sunat suhaiee ||

ਮੈ ਇਕ ਬਾਗ ਬਨਾਯੋ ਭਲੋ ॥

mai ik baag banaayo bhalo ||

ਮੁਹਿ ਲੈ ਸੰਗ ਤਹਾ ਤੁਮ ਚਲੋ ॥੬॥

muh lai sa(n)g tahaa tum chalo ||6||

ਅਬ ਲੌ ਮੈ ਕਤਹੂੰ ਨਹਿ ਗਈ ॥

ab lau mai katahoo(n) neh giee ||

ਪੈਂਡ ਅਪੈਂਡ ਨ ਪਾਵਤ ਭਈ ॥

pai(n)dd apai(n)dd na paavat bhiee ||

ਰਵਿ ਸਸਿ ਕੌਂ ਮੁਖ ਮੈ ਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥

rav sas kau mukh mai na dhikhaayo ||

ਪਿਯ ਬਿਨੁ ਕਛੂ ਨ ਮੋ ਕਹ ਭਾਯੋ ॥੭॥

piy bin kachhoo na mo keh bhaayo ||7||

ਪਤਿ ਤਿਹ ਕਹਿਯੋ ਤਹਾ ਤੁਮ ਜੈਯਹੁ ॥

pat teh kahiyo tahaa tum jaiyahu ||

ਯਾ ਕੌ ਬਾਗ ਦੇਖਿ ਫਿਰਿ ਐਯਹੁ ॥

yaa kau baag dhekh fir aaiyahu ||

ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਪ੍ਰਾਤ ਜਬ ਭਈ ॥

beetee rain praat jab bhiee ||

ਤਿਸੀ ਖਾਨ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਗਈ ॥੮॥

tisee khaan ke ghar mai giee ||8||

ਤਾ ਹੀ ਬਾਗ ਨਿਰੰਜਨ ਗਯੋ ॥

taa hee baag nira(n)jan gayo ||

ਪਾਵਤ ਤਹਾ ਨਾਰਿ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥

paavat tahaa naar neh bhayo ||

ਖੋਜਤ ਅਧਿਕ ਤਹਾ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਈ ॥

khojat adhik tahaa tiray paiee ||

ਜਹਾ ਹਵੇਲੀ ਖਾਨ ਬਨਾਈ ॥੯॥

jahaa havelee khaan banaiee ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਕਸੀ ਤਿਹ ਖਾਨ ਸੌ ਅਤਿ ਹੀ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ॥

tiray nikasee teh khaan sau at hee bhog kamai ||

ਬਦਨ ਲਾਗਿ ਪਤਿ ਹੀ ਗਯੋ ਸੰਕਿ ਰਹੀ ਮੁਖ ਨਜਾਇ ॥੧੦॥

badhan laag pat hee gayo sa(n)k rahee mukh nayai ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਿਰੰਜਨ ਧਰੀ ॥

jab hee dhirasaT nira(n)jan dharee ||

ਬਨਿਜ ਕਲਾ ਕੀ ਨਿੰਦ੍ਯਾ ਕਰੀ ॥

banij kalaa kee ni(n)dhayaa karee ||

ਮੁਹਿ ਕਹਿ ਸੰਗ ਨ ਮੋਰੇ ਭਈ ॥

muh keh sa(n)g na more bhiee ||

ਪੈਂਡ ਚੂਕਿ ਪਰ ਘਰ ਮੈ ਗਈ ॥੧੧॥

pai(n)dd chook par ghar mai giee ||11||

ਮੋ ਕੌ ਪਕਰਿ ਪਠਾਨਨ ਲੀਨੋ ॥

mo kau pakar paThaanan leeno ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਬਹੁ ਮੋ ਸੌ ਕੀਨੋ ॥

kaam kel bahu mo sau keeno ||

ਤਬ ਬਲ ਚਲੈ ਤੌ ਯਾ ਕੌ ਮਾਰੋ ॥

tab bal chalai tau yaa kau maaro ||

ਨਹਿ ਕਾਜੀ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੋ ॥੧੨॥

neh kaajee pai jai pukaaro ||12||

ਯਾ ਮੈ ਚੂਕ ਨ ਤੇਰੀ ਭਈ ॥

yaa mai chook na teree bhiee ||

ਪੈਡਿ ਚੂਕਿ ਪਰ ਘਰ ਮੈ ਗਈ ॥

paidd chook par ghar mai giee ||

ਪੈਠਾਨਨ ਤੋ ਕੌ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥

paiThaanan to kau geh leeno ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤੋਰੇ ਸੰਗ ਕੀਨੋ ॥੧੩॥

kaam bhog tore sa(n)g keeno ||13||

ਭਲੋ ਭਯੋ ਤੂ ਘਰਿ ਫਿਰਿ ਅਈ ॥

bhalo bhayo too ghar fir iee ||

ਪਕਰਿ ਤੁਰਕਨੀ ਕਰਿ ਨਹਿ ਲਈ ॥

pakar turakanee kar neh liee ||

ਜੌ ਕੋਊ ਧਾਮ ਮਲੇਛਨ ਆਵੈ ॥

jau kouoo dhaam malechhan aavai ||

ਧਰਮ ਸਹਿਤ ਫਿਰਿ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੧੪॥

dharam sahit fir jaan na paavai ||14||

ਤੁਮ ਪਤਿ ਮਾਥ ਨ ਅਪਨੋ ਧੁਨੋ ॥

tum pat maath na apano dhuno ||

ਮੇਰੀ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹ ਸੁਨੋ ॥

meree sakal birathaa keh suno ||

ਸਕਲ ਕਥਾ ਮੈ ਤੁਮੈ ਸੁਨਾਊ ॥

sakal kathaa mai tumai sunaauoo ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਭ੍ਰਮਹਿ ਮਿਟਾਊ ॥੧੫॥

taa te tumaro bhrameh miTaauoo ||15||

ਜਬ ਮੈ ਭੂਲ ਧਾਮ ਤਿਹ ਗਈ ॥

jab mai bhool dhaam teh giee ||

ਤਬਹਿ ਪਕਰਿ ਤੁਰਕਨ ਮੁਹਿ ਲਈ ॥

tabeh pakar turakan muh liee ||

ਤਬ ਮੈ ਤਿਨ ਸੋ ਐਸ ਉਚਾਰੋ ॥

tab mai tin so aais uchaaro ||

ਤੁਮੈ ਨ ਸੂਝਤ ਨਾਥ ਹਮਾਰੋ ॥੧੬॥

tumai na soojhat naath hamaaro ||16||

ਐਸੇ ਕਹਹਿ ਹੋਹਿ ਤੂ ਤੁਰਕਨਿ ॥

aaise kaheh hoh too turakan ||

ਮੋ ਕੌ ਲਗੇ ਲੋਗ ਮਿਲਿ ਘੁਰਕਨਿ ॥

mo kau lage log mil ghurakan ||

ਕੈ ਤੂ ਹੋਹਿ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰੀ ॥

kai too hoh hamaaree naaree ||

ਨਾਤਰ ਦੇਤਿ ਠੌਰਿ ਤੁਹਿ ਮਾਰੀ ॥੧੭॥

naatar dhet Thauar tuh maaree ||17||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਬ ਮੈ ਤਾ ਸੌ ਚਰਿਤ ਭਾਤਿ ਐਸੋ ਕਿਯੋ ॥

tab mai taa sau charit bhaat aaiso kiyo ||

ਨਿਜੁ ਭਗ ਤੇ ਨਖ ਸਾਥਿ ਕਾਢਿ ਸ੍ਰੋਨਤ ਦਯੋ ॥

nij bhag te nakh saath kaadd sronat dhayo ||

ਪ੍ਰਥਮ ਅਲਿੰਗਨ ਖਾਨ ਸਾਥ ਹਸਿ ਮੈ ਕਰਿਯੋ ॥

pratham ali(n)gan khaan saath has mai kariyo ||

ਹੋ ਬਹੁਰੌ ਮੁਖ ਤੇ ਬਚਨ ਤਾਹਿ ਮੈ ਉਚਰਿਯੋ ॥੧੮॥

ho bahurau mukh te bachan taeh mai uchariyo ||18||

ਰਿਤੁ ਆਈ ਹੈ ਮੋਹਿ ਸੁ ਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਤ ਹੋ ॥

rit aaiee hai moh su mai gireh jaat ho ||

ਤੁਮੈ ਸਾਥ ਬਹਲੋਲ ਨ ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਹੋ ॥

tumai saath bahalol na bhog kamaat ho ||

ਸੰਗ ਮਨੁਛ ਦੈ ਮੋਹਿ ਤਹਾ ਪਹੁਚਾਇਯੈ ॥

sa(n)g manuchh dhai moh tahaa pahuchaiyai ||

ਹੋ ਦਿਵਸ ਤੀਸਰੇ ਮੋ ਕੌ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥੧੯॥

ho dhivas teesare mo kau bahur bulaiyai ||19||

ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚ ਮੋਹਿ ਖਾਨ ਤਬ ਤਜਿ ਦਿਯੋ ॥

sun aaise bach moh khaan tab taj dhiyo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਹ ਸੰਗ ਨ ਮੈ ਐਸੋ ਕਿਯੋ ॥

kaam bhog teh sa(n)g na mai aaiso kiyo ||

ਤਬ ਤੁਮ ਕੌ ਮੈ ਮਿਲੀ ਤਹਾ ਤੇ ਆਇ ਕੈ ॥

tab tum kau mai milee tahaa te aai kai ||

ਹੋ ਅਬ ਤੁਮ ਕ੍ਰਯੋਹੂ ਮੋ ਕੌ ਲੇਹੁ ਬਚਾਇ ਕੈ ॥੨੦॥

ho ab tum krayohoo mo kau leh bachai kai ||20||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨਿ ਐਸੋ ਬਚ ਮੂੜ ਤਬ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ॥

sun aaiso bach mooR tab fool gayo musakai ||

ਭੇਦ ਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ਬਾਲ ਕੋ ਆਈ ਭਗਹਿ ਫੁਰਾਇ ॥੨੧॥

bhedh na jaanayo baal ko aaiee bhageh furai ||21||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤਿਹਤਰਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੭੩॥੩੪੦੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau tihataravo(n) charitr samaapatam sat subham sat

||173||3402||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੋਕਲ ਗੜ ਮੋਕਲ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਰੋ ॥

mokal gaR mokal nirap bhaaro ||

ਪਿਤਰ ਮਾਤ ਪਛਮ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

pitar maat pachham ujiyaaro ||

ਸੁਰਤਾ ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਿਣਿਜੈ ॥

surataa dhe teh sutaa bhanijai ||

ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਕਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਿਜੈ ॥੧॥

jaa sam roop kavan tiray dhijai ||1||

ਅਪਨੋ ਤਵਨ ਸੁਯੰਬਰ ਬਨਾਯੋ ॥

apano tavan suya(n)bar banaayo ||

ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

sabh bhoopan ko bol paThaayo ||

ਕਾਸਟ ਤੁਰੈ ਜੋ ਹਯਾਂ ਚੜਿ ਆਵੈ ॥

kaasaT turai jo hayaa(n) chaR aavai ||

ਸੋਈ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕਹ ਪਾਵੈ ॥੨॥

soiee raaj sutaa keh paavai ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸਤ ਗਾੜਨ ਕੋ ਬਲ ਜੋ ਨਰ ਕਰ ਮੈ ਧਰੈ ॥

sat gaaRan ko bal jo nar kar mai dharai ||

ਕਾਸਟ ਤੁਰੈ ਹ੍ਵੈ ਸ੍ਵਾਰ ਤੁਰਤ ਇਹ ਮਗੁ ਪਰੈ ॥

kaasaT turai havai savaiaar turat ieh mag parai ||

ਲੀਕ ਬਡੀ ਲਹੁ ਬਿਨੁ ਕਰ ਛੂਏ ਜੋ ਕਰੈ ॥

leek baddee lahu bin kar chhooe jo karai ||

ਹੋ ਸੋਈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਆਜੁ ਆਨ ਹਮ ਕੌ ਬਰੈ ॥੩॥

ho soiee nirap bar aaj aan ham kau barai ||3||

ਜਹ ਪੇਰੋ ਸਾਹ ਹੁਤੋ ਤਹੀ ਖਬਰੈ ਗਈ ॥

jeh pero saeh huto tahee khabarai giee ||

ਅਚਰਜ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਮੋਨ ਸਭਾ ਸਭ ਹੀ ਭਈ ॥

acharaj kathaa sun mon sabhaa sabh hee bhiee ||

ਤਬ ਹਜਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਾਇਯੋ ॥

tab hajarat tiray aaise bachan sunaiyo ||

ਹੋ ਹਜਰਤ ਕੋ ਭ੍ਰਮੁ ਸਭ ਹੀ ਤਬੈ ਮਿਟਾਇਯੋ ॥੪॥

ho hajarat ko bhram sabh hee tabai miTaiyo ||4||

ਦ੍ਰਭੁ ਜਰ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ਬਰੌ ਤਾ ਕੋ ਸੁ ਕਿਯ ॥

dhrabh jar liee ma(n)gai barau taa ko su kiy ||

ਨਹਰਿ ਖੋਦਿ ਬੇਰਿਆ ਕੋ ਬੋਲਿ ਤੁਰੰਗ ਲਿਯ ॥

nahar khodh beriaa ko bol tura(n)g liy ||

ਲਹੁ ਦੀਰਘ ਤਟ ਲੀਕੈ ਕਾਢਿ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

lahu dheeragh taT leekai kaadd banai kai ||

ਹੋ ਜੀਤਿ ਆਪੁ ਲੈ ਦਈ ਹਜਰਤਹਿ ਜਾਇ ਕੈ ॥੫॥

ho jeet aap lai dhiee hajarateh jai kai ||5||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਹਤਰਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੭੪॥੩੪੦੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chauahataravo charitr samaapatam sat subham sat

||174||3407||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਗਜਨ ਦੇਵ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਗਜਨੀ ਕੋ ਨਰਪਾਲ ॥

gajan dhev raajaa baddo gajanee ko narapaal ||

ਕਮਲ ਕੁਰੰਗ ਸਾਰਸ ਲਜੈ ਲਖਿ ਤਿਹ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ॥੧॥

kamal kura(n)g saaras lajai lakh teh nain bisaal ||1||

ਤਹਾ ਦੁਰਗ ਦੁਰਗਮ ਬਡੋ ਤਹ ਪਹੁਚੈ ਕਹ ਕੌਨ ॥

tahaa dhurag dhuragam baddo teh pahuchai keh kauan ||

ਜੋਨਿ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਨ ਪਰੈ ਚੀਟੀ ਕਰੈ ਨ ਗੌਨ ॥੨॥

jon cha(n)dhr kee na parai cheeTee karai na gauan ||2||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਪਲ ਕਲਾ ਇਕ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥

chapal kalaa ik raaj dhulaaree ||

ਸੂਰਜ ਲਖੀ ਚੰਦ੍ਰ ਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥

sooraj lakhee cha(n)dhr na nihaaree ||

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

joban jeb adhik teh sohai ||

ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੩॥

khag mirag jachh bhuja(n)gan mohai ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੋਬਨ ਖਾ ਤਿਹ ਦੁਰਗ ਕੌ ਘੇਰਾ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥

joban khaa teh dhurag kau gheraa kiyo banai ||

ਕਯੋਹੂੰ ਨ ਸੋ ਟੂਟਤ ਭਯੋ ਸਭ ਕਰਿ ਰਹੇ ਉਪਾਇ ॥੪॥

kayohoo(n) na so TooTat bhayo sabh kar rahe upai ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੋਬਨ ਖਾ ਤਹ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥

joban khaa teh beer bulaae ||

ਬੈਠਿ ਬੈਠਿ ਕਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਪਕਾਏ ॥

baiTh baiTh kar ma(n)tr pakaae ||

ਕਵਨ ਉਪਾਇ ਆਜੁ ਹਜਾਂ ਕੀਜੈ ॥

kavan upai aaj hayaa(n) keejai ||

ਜਾ ਤੇ ਦੁਰਗ ਤੋਰਿ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੫॥

jaa te dhurag tor kar dheejai ||5||

ਬਲਵੰਡ ਖਾਨ ਸੈਨ ਸੰਗ ਲਿਯੋ ॥

balava(n)dd khaan sain sa(n)g liyo ||

ਤਵਨ ਦੁਰਗ ਪਰ ਹਲਾ ਕਿਯੋ ॥

tavan dhurag par halaa kiyo ||

ਗੜ ਕੇ ਲੋਗ ਤੀਰ ਤੇ ਜਾਈ ॥

gaR ke log teer te jaiee ||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਕੂਕਿ ਸੁਨਾਈ ॥੬॥

maar maar kar kook sunaiee ||6||

ਗੋਲੀ ਅਧਿਕ ਦੁਰਗ ਤੇ ਛੂਟੀ ॥

golee adhik dhurag te chhooTee ||

ਬਹੁਤ ਸੂਰਮਨਿ ਮੂੰਡੀ ਫੂਟੀ ॥

bahut sooraman moo(n)ddee fooTee ||

ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਗਏ ਬੀਰ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥

gir gir ge beer ran maahee ||

ਤਨ ਮੈ ਰਹੀ ਨੈਕ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥੭॥

tan mai rahee naik sudh naahee ||7||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਜੂਝੇ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਮਾਰੇ ॥

kahoo(n) baaj joojhe kahoo(n) raaj maare ||

ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਬਾਜੀਨ ਕੇ ਸਾਜ ਡਾਰੇ ॥

kahoo(n) taaj baajeen ke saaj ddaare ||

ਕਿਤੇ ਛੋਰ ਛੇਕੇ ਕਿਤੇ ਛੈਲ ਮੋਰੇ ॥

kite chhor chheke kite chhail more ||

ਕਿਤੇ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀਨ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਤੋਰੇ ॥੮॥

kite chhatr dhaareen ke chhatr tore ||8||

ਲਗੇ ਜ੍ਵਾਨ ਗੋਲੀਨ ਕੇ ਖੇਤ ਜੂਝੇ ॥

lage javaiaan goleen ke khet joojhe ||

ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਕੇਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥

chale bhaaj kete nahee jaat boojhe ||

ਭਰੇ ਲਾਜ ਕੇਤੇ ਹਠੀ ਕੋਪਿ ਢੂਕੇ ॥

bhare laaj kete haThee kop ddooke ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੯॥

chahoo(n) or te maar hee maar kooke ||9||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾੜੇ ਗੜੈ ਘੇਰਿ ਆਏ ॥

chahoo(n) or gaaRe gaRai gher aae ||

ਹਠੀ ਖਾਨ ਕੋਪੇ ਲੀਏ ਸੈਨ ਘਾਏ ॥

haThee khaan kope le'ee sain ghaae ||

ਇਤੇ ਸੂਰ ਸੋਹੈ ਉਤੈ ਵੈ ਬਿਰਾਜੈ ॥

eite soor sohai utai vai biraajai ||

ਮੰਡੇ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਕੈ ਨਹੀ ਪੈਗ ਭਾਜੇ ॥੧੦॥

ma(n)dde krodh kai kai nahee paig bhaaje ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਛੋਰਿ ਖੇਤ ਪਗ ਨ ਟਰੇ ਭਿਰੇ ਸੂਰਮਾ ਚਾਇ ॥

chhor khet pag na Tare bhire sooramaa chai ||

ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਗਾਡੇ ਗੜਹਿ ਘੇਰਿ ਲਿਯੋ ਭਟ ਆਇ ॥੧੧॥

dhaso dhisan gaadde gaReh gher liyo bhaT aai ||11||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਕਿਤੇ ਗੋਲਿ ਗੋਲਾ ਮਹਾ ਬਾਨ ਛੋਰੇ ॥

kite gol golaa mahaa baan chhore ||

ਕਿਤੇ ਗਰਬ ਧਾਰੀਨ ਕੇ ਗਰਬ ਤੋਰੇ ॥

kite garab dhaareen ke garab tore ||

ਪਰੀ ਮਾਰਿ ਭਾਰੀ ਕਹਾ ਲੌ ਬਖਾਨੋ ॥

paree maar bhaaree kahaa lau bakhaano ||

ਉਡੀ ਜਾਨ ਮਾਖੀਰੁ ਕੀ ਮਾਖਿ ਮਾਨੋ ॥੧੨॥

auddee jaan maakheer kee maakh maano ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਅਨ ਭਏ ਬੀਰ ਲਰੇ ਰਨ ਮੰਡ ॥

bajr baan bichhooan bhe beer lare ran ma(n)dd ||

ਲਗੀ ਤੁਪਕ ਕੀ ਉਰ ਬਿਖੈ ਜੂਝੇ ਖਾ ਬਲਵੰਡ ॥੧੩॥

lagee tupak kee ur bikhai joojhe khaa balava(n)dd ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਲਵੰਡ ਖਾ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਜੂਝੇ ॥

balava(n)dd khaa jab hee ran joojhe ||

ਔ ਭਟ ਮੁਏ ਜਾਤ ਨਹਿ ਬੂਝੇ ॥

aau bhaT mue jaat neh boojhe ||

ਭਜੇ ਸੁਭਟ ਆਵਤ ਭਏ ਤਹਾ ॥

bhaje subhaT aavat bhe tahaa ||

ਜੋਬਨ ਖਾਨ ਖੇਤ ਮੈ ਜਹਾ ॥੧੪॥

joban khaan khet mai jahaa ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਲਵੰਡ ਖਾ ਕੋ ਸੁਨਿ ਮੁਏ ਸੰਕਿ ਰਹੇ ਸਭ ਸੂਰ ॥

balava(n)dd khaa ko sun mue sa(n)k rahe sabh soor ||

ਬਿਨ ਸ੍ਰਯਾਰੇ ਸੀਤਲ ਭਏ ਖਾਏ ਜਨਕ ਕਪੂਰ ॥੧੫॥

bin srayaare seetal bhe khaae janak kapoor ||15||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਚਪਲ ਕਲਾ ਜੋਬਨ ਖਾ ਜਬੈ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

chapal kalaa joban khaa jabai nihaariyo ||

ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਮੁਰਛਾਇ ਕਾਮ ਸਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥

giree dharan murachhai kaam sar maariyo ||

ਪਤ੍ਰੀ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ਬਿਸਿਖ ਸੌ ਬਾਧਿ ਕਰਿ ॥

patree likhee banai bisikh sau baadh kar ||

ਹੋ ਦੀਨੋ ਧਨੁਜ ਚਲਾਇ ਧਨੁਖ ਦ੍ਰਿੜ ਸਾਧਿ ਕਰਿ ॥੧੬॥

ho dheeno dhanuj chalai dhanukh dhiraR saadh kar ||16||

ਸੁਨੁ ਕੁਅਰ ਜੂ ਅਬ ਜੌ ਤੁਮ ਮੋ ਕੌ ਬਰੌ ॥

sun kuar joo ab jau tum mo kau barau ||

ਤੌ ਮੈ ਦੇਊ ਬਤਾਇ ਰਾਜ ਗੜ ਕੋ ਕਰੌ ॥

tau mai dheuoo batai raaj gaR ko karau ||

ਪ੍ਰਥਮ ਬਜਾਹਿ ਮੋ ਸੌ ਕਰਿਬੋ ਠਹਰਾਇਯੈ ॥

pratham bayaeh mo sau karibo Thaharaiyai ||

ਹੋ ਤੈਸਹਿ ਪਤਿਯਾ ਸਰ ਸੋ ਬਾਧਿ ਚਲਾਇਯੈ ॥੧੭॥

ho taiseh patiyaa sar so baadh chalaiyai ||17||

ਬਜਾਹ ਕੁਅਰ ਤਾ ਸੌ ਕਰਿਬੋ ਠਹਰਾਇਯੋ ॥

bayaeh kuar taa sau karibo Thaharaiyo ||

ਵੈਸਹਿ ਪਤਿਯਾ ਸਰ ਸੌ ਬਾਧਿ ਬਗਾਇਯੋ ॥

vaiseh patiyaa sar sau baadh bagaiyo ||

ਗੜ ਗਾੜੇ ਕੇ ਮਾਝ ਪਰਿਯੋ ਸਰ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥

gaR gaaRe ke maajh pariyo sar jai kar ||

ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਅੰਕ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਲਿਯੋ ਉਰ ਲਾਇ ਕਰਿ ॥੧੮॥

ho nirakh a(n)k teh naar liyo ur lai kar ||18||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਿਸਿਖ ਪਹੂਚਯੋ ਮੀਤ ਕੋ ਪਤਿਯਾ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ॥

bisikh pahoochayo meet ko patiyaa leene sa(n)g ||

ਆਂਖੇ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਭਈ ਨਿਰਖਤ ਵਾ ਕੋ ਅੰਗ ॥੧੯॥

aa(n)khe at niramal bhiee nirakhat vaa ko a(n)g ||19||

ਚਪਲ ਕਲਾ ਸੋ ਜਬ ਕੁਅਰ ਬਜਾਹ ਬਦਜੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

chapal kalaa so jab kuar bayaeh badhayo sukh pai ||

ਵੈਸਹਿ ਸਰ ਸੌ ਬਹੁਰਿ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਦਈ ਚਲਾਇ ॥੨੦॥

vaiseh sar sau bahur likh patiyaa dhiee chalai ||20||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਤਿਯਾ ਬਿਖੈ ਇਹੈ ਲਿਖਿ ਡਾਰੋ ॥

patiyaa bikhai ihai likh ddaaro ||

ਸੁਨੋ ਕੁਅਰ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥

suno kuar joo bachan hamaaro ||

ਪ੍ਰਥਮੈ ਬਾਰਿ ਬੰਦ ਇਹ ਕੀਜੈ ॥

prathamai baar ba(n)dh ieh keejai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਯਾ ਗੜ ਕੌ ਲੀਜੈ ॥੨੧॥

taa paachhe yaa gaR kau leejai ||21||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਘੇਰੋ ਯਾ ਗੜ ਕੌ ਡਾਰਿਯੈ ॥

dhaso dhisan ghero yaa gaR kau ddaariyai ||

ਹਯਾਂ ਤੇ ਜੋ ਨਰ ਨਿਕਸੈ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥

hayaa(n) te jo nar nikasai taeh sa(n)ghaariyai ||

ਆਵੈ ਜੋ ਜਨ ਪਾਸ ਬੰਦ ਤਿਹ ਕੀਜਿਯੈ ॥

aavai jo jan paas ba(n)dh teh keejiyai ||

ਹੋ ਬਹੁਰੋ ਦੁਰਗ ਛੁਰਾਇ ਛਿਨਕ ਮੌ ਲੀਜਿਯੈ ॥੨੨॥

ho bahuro dhurag chhurai chhinak mau leejiyai ||22||

ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਤਿਹ ਗੜ ਕੌ ਘੇਰਾ ਡਾਰਿਯੋ ॥

dhaso dhisan teh gaR kau gheraa ddaariyo ||

ਜੋ ਜਨ ਤਹ ਤੇ ਨਿਕਸੈ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

jo jan teh te nikasai taeh sa(n)ghaariyo ||

ਖਾਨ ਪਾਨ ਸਭ ਬੰਦ ਪ੍ਰਥਮ ਤਾ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥

khaan paan sabh ba(n)dh pratham taa ko kiyo ||

ਹੋ ਬਹੁਰੌ ਦੁਰਗ ਛਿਨਾਇ ਛਿਨਕ ਭੀਤਰ ਲਿਯੋ ॥੨੩॥

ho bahurau dhurag chhinai chhinak bheetar liyo ||23||

ਲੀਨੋ ਦੁਰਗ ਛਿਨਾਇ ਗਜਨਿ ਸਹ ਘਾਇ ਕੈ ॥

leeno dhurag chhinai gajan seh ghai kai ||

ਲਯੋ ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਜੀਤਿ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

layo kuar keh jeet param sukh pai kai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਉਪਜਾਇ ਕਰਿ ॥

bhaat bhaat rat karee prem upajai kar ||

ਹੋ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ਸੁ ਕੀਨੇ ਭੋਗ ਭਰਿ ॥੨੪॥

ho lapaT lapaT tiray giee su keene bhog bhar ||24||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤ ਦੁਹਨ ਕੇ ਭਈ ॥

aaisee preet dhuhan ke bhiee ||

ਅਬਲਾ ਔਰ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਗਈ ॥

abalaa aauar bisar sabh giee ||

ਏਕ ਨਾਰਿ ਹਸਿ ਬਚਨਿ ਉਚਾਰੋ ॥

ek naar has bachan uchaaro ||

ਬਡੋ ਮੂਰਖ ਇਹ ਰਾਵ ਹਮਾਰੋ ॥੨੫॥

baddo moorakh ieh raav hamaaro ||25||

ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਿਤਾ ਕਹ ਘਾਯੋ ॥

jin tiray piratham pitaa keh ghaayo ||

ਬਹੁਰਿ ਆਪਨੋ ਰਾਜ ਗਵਾਯੋ ॥

bahur aapano raaj gavaayo ||

ਤਾ ਸੌ ਮੂੜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥

taa sau mooR preet upajaiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਿਕਟ ਮ੍ਰਿਤੁ ਜਨ ਆਈ ॥੨੬॥

nirap kee nikaT mrit jan aaiee ||26||

ਪਿਤਾ ਹਨਤ ਜਿਹ ਲਗੀ ਨ ਬਾਰਾ ॥

pitaa hanat jeh lagee na baaraa ||

ਤਿਹ ਆਗੇ ਕਯਾ ਨਾਥ ਬਿਚਾਰਾ ॥

teh aage kayaa naath bichaaraa ||

ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਅਪਨੋ ਰਾਜੁ ਗਵਾਯੋ ॥

jin tiray apano raaj gavaayo ||

ਤਾ ਸੌਂ ਮੂਰਖ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥੨੭॥

taa sau moorakh neh lagaayo ||27||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੋਬਨ ਖਾ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਮਨ ਮੈ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ॥

joban khaa sun e bachan man mai ros baddai ||

ਬਡੋ ਮੁਨਾਰ ਉਸਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਮੈ ਦਈ ਚਿਨਾਇ ॥੨੮॥

baddo munaar usaar tiray taa mai dhiee chinai ||28||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪਚਹਤਰਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੭੫॥੩੪੩੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau pachahataravo charitr samaapatam sat subham sat

||175||3435||afajoo(n)||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜਗਬੰਦਨ ਇਕ ਸਾਹੁ ਬਡੋ ਸੁ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥

jagaba(n)dhan ik saahu baddo su bakhaaniyai ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਧਨੁ ਜਾ ਕੇ ਧਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥

apramaan dhan jaa ke dhaam pramaaniyai ||

ਮਤੀ ਸੁ ਬੀਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਭ ਤਾਹਿ ਭਨਿਜਿਯੈ ॥

matee su beer tirayaa subh taeh bhanijiyai ||

ਹੋ ਸਸਿ ਕੌ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਦਨ ਕੀ ਦਿਜਿਯੈ ॥੧॥

ho sas kau jaa kee prabhaa badhan kee dhijiyai ||1||

ਚੌਂਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਕੋ ਨਾਥ ਵਿਲਾਇਤ ਗਯੋ ॥

taa ko naath vilait gayo ||

ਆਵਤ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥

aavat madhr dhes neh bhayo ||

ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਅਬਲਾ ਬਹੁ ਹਾਰੀ ॥

likh patiyaa abalaa bahu haaree ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੀ ਨਹਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥੨॥

nij pat kee neh prabhaa nihaaree ||2||

ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਅਧਿਕ ਉਪਾਇ ਬਨਾਏ ॥

tin tiray adhik upai banaae ||

ਤਹ ਹੀ ਰਹੇ ਨਾਥ ਨਹਿ ਆਏ ॥

teh hee rahe naath neh aae ||

ਲਾਲ ਮਿਲੇ ਬਿਨੁ ਬਾਲ ਕੁਲਾਈ ॥

laal mile bin baal kulaiee ||

ਸਭ ਧਨ ਲੈ ਸੰਗ ਤਹੀ ਸਿਧਾਈ ॥੩॥

sabh dhan lai sa(n)g tahee sidhaiee ||3||

ਚੰਦ੍ਰਭਾਨ ਜਾਟੂ ਬਟਿਹਾਯੋ ॥

cha(n)dhrabhaan jaaToo baTihaayo ||

ਲੂਟਨ ਮਾਲ ਬਾਲ ਕੋ ਆਯੋ ॥

looTan maal baal ko aayo ||

ਜੋ ਕਰ ਚੜਿਯੋ ਛੀਨਿ ਸਭ ਲੀਨੋ ॥

jo kar chaRiyo chheen sabh leeno ||

ਰੰਚ ਕੰਚ ਤਿਹ ਰਹਨ ਨ ਦੀਨੋ ॥੪॥

ra(n)ch ka(n)ch teh rahan na dheeno ||4||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਜਬੈ ਮਾਲ ਕੋ ਲੂਟਿ ਕੈ ਕੈ ਸਿਧਾਏ ॥

jabai maal ko looT kai kai sidhaae ||

ਤਬੈ ਕੂਕਿ ਕੈ ਨਾਰਿ ਬੈਨ੍ਯੋ ਸੁਨਾਏ ॥

tabai kook kai naar bainrayo sunaae ||

ਸੁਨੋ ਬੈਨ ਭਾਈ ਇਹੈ ਕਾਜ ਕੀਜੋ ॥

suno bain bhaiee ihai kaaj keejo ||

ਰਹੋ ਹਜਾਂ ਨਹੀ ਦੂਰਿ ਕੋ ਪੈਂਡ ਲੀਜੋ ॥੫॥

raho hayaa(n) nahee dhoor ko pai(n)dd leejo ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੌ ਇਹ ਬਾਤ ਨਾਥ ਸੁਨਿ ਲੈਹੈ ॥

jau ieh baat naath sun laihai ||

ਤੁਮ ਤੇ ਜਾਨ ਏਕ ਨਹਿ ਦੈਹੈ ॥

tum te jaan ek neh dhaihai ||

ਲੈਹੈ ਛੀਨਿ ਤਰੇ ਕੇ ਘੋਰਾ ॥

laihai chheen tare ke ghoraa ||

ਤੁਮਰੋ ਰਹਿਯੋ ਜਿਯਬ ਜਗ ਥੋਰਾ ॥੬॥

tumaro rahiyo jiyab jag thoraa ||6||

ਇਨ ਇਹ ਬਾਤ ਚਿਤ ਨਹਿ ਆਨੀ ॥

ein ieh baat chit neh aanee ||

ਮੂੜ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਰਰਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥

mooR tirayaa bararaat pachhaanee ||

ਯਾ ਕੋ ਨਾਥ ਹਮਰ ਕਾ ਕਰਿ ਹੈ ॥

yaa ko naath hamar kaa kar hai ||

ਸਹਸ ਸ੍ਵਾਰ ਕੋ ਏਕ ਸੰਘਾਰਿ ਹੈ ॥੭॥

sahas savaiaar ko ek sa(n)ghaar hai ||7||

ਲੂਟਿ ਸਕਲ ਧਨੁ ਜਬੈ ਸਿਧਾਏ ॥

looT sakal dhan jabai sidhaae ||

ਤਬ ਅਬਲਾ ਨਰ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥

tab abalaa nar basatr banaae ||

ਕਟਿ ਸੋ ਕਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤਿਯ ਲੀਨੀ ॥

kaT so kas kirapaan tiy leenee ||

ਕਸਿਸ ਕਮਾਨ ਕਰੈਰੀ ਕੀਨੀ ॥੮॥

kasis kamaan karairee keenee ||8||

ਅਰੁਨ ਤੁਰੰਗ ਅਰੂੜਿਤ ਭਈ ॥

arun tura(n)g arooRit bhiee ||

ਪਵਨ ਗਵਨ ਤੇ ਸੀਘ੍ਰ ਸਿਧਈ ॥

pavan gavan te seeghr sidhiee ||

ਜਾਇ ਸ੍ਵਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹੰਸ੍ਰ ਹੰਕਾਰੋ ॥

jai savaiaar tiray saha(n)sr ha(n)kaaro ||

ਕੈ ਧਨੁ ਦੇਹੁ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੋ ॥੯॥

kai dhan dheh k sasatr sa(n)bhaaro ||9||

ਸਭਹਿਨ ਕੋਪ ਬੈਨ ਸੁਨਿ ਕੀਨੋ ॥

sabhahin kop bain sun keeno ||

ਤਾ ਕੌ ਅਧਿਕ ਗਾਰਿਯਨ ਦੀਨੋ ॥

taa kau adhik gaariyan dheeno ||

ਤੋ ਤੇ ਮੂੜ ਕਹਾ ਹਮ ਡਰਿ ਹੈ ॥

to te mooR kahaa ham ddar hai ||

ਸਹਸ ਸ੍ਵਾਰ ਏਕਲ ਤੇ ਟਰਿ ਹੈ ॥੧੦॥

sahas savaiaar ekal te Tar hai ||10||

ਗਹਿ ਧਨੁ ਹਾਥ ਕੋਪ ਤ੍ਰਿਯ ਭਰੀ ॥

geh dhan haath kop tiray bharee ||

ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਉਠਵਨੀ ਕਰੀ ॥

turai dhavai uThavanee karee ||

ਏਕ ਬਿਸਿਖ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਯੋ ॥

ek bisikh kar kop chalayo ||

ਬੀਸ ਜ੍ਵਾਨ ਬਿਚਿ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥੧੧॥

bees javaiaan bich havai kar gayo ||11||

ਬਹੁਰਿ ਤਾਨ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥

bahur taan dhan baan chalaayo ||

ਤਬ ਹੀ ਬੀਸ ਘੋਰਯਨ ਘਾਯੋ ॥

tab hee bees ghorayan ghaayo ||

ਏਕਹਿ ਬਾਰ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨੁ ਭਏ ॥

ekeh baar praan bin bhe ||

ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਮਨੋ ਮੁਨਾਰਾ ਗਏ ॥੧੨॥

gir gir mano munaaraa ge ||12||

ਤੀਜੀ ਬਹੁਰਿ ਉਠਵਨੀ ਕਰੀ ॥

teejee bahur uThavanee karee ||

ਛੋਡਿਯੋ ਬਾਨ ਨੈਕੁ ਨਹਿ ਡਰੀ ॥

chhoddiyo baan naik neh ddaree ||

ਤੀਸ ਬੀਰ ਇਕ ਬਾਰ ਬਿਦਾਰੇ ॥

tees beer ik baar bidhaare ||

ਮਾਨੋ ਪਵਨ ਪਤ੍ਰ ਸੇ ਝਰੇ ॥੧੩॥

maano pavan patr se jhare ||13||

ਏਕ ਬਾਨ ਜਬ ਬਾਲ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥

ek baan jab baal prahaarai ||

ਬੀਸ ਤੀਸ ਛਿਤ ਪੈ ਭਟ ਡਾਰੈ ॥

bees tees chhit pai bhaT ddaarai ||

ਚਪਲ ਤੁਰੈ ਤ੍ਰਿਯ ਚਤੁਰਿ ਧਵਾਵੈ ॥

chapal turai tiray chatur dhavaavai ||

ਏਕ ਘਾਇ ਤਨ ਲਗਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੧੪॥

ek ghai tan lagan na paavai ||14||

ਜਲ ਮੌ ਜਨੁਕ ਗੰਗੇਰੀ ਝਮਕੈ ॥

jal mau januk ga(n)geree jhamakai ||

ਘਨ ਮੈ ਮਨੋ ਦਾਮਿਨੀ ਦਮਕੈ ॥

ghan mai mano dhaaminee dhamakai ||

ਏਕੈ ਬਾਨ ਬੀਸ ਭਟ ਗਿਰੈ ॥

ekai baan bees bhaT girai ||

ਬਖਤਰ ਰਹੇ ਨ ਜੇਬਾ ਜਿਰੇ ॥੧੫॥

bakhatar rahe na jebaa jire ||15||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਹੁਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਬਾਲ ਇਕ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

bahur krodh kar baal ik baan prahaariyo ||

ਬੀਸ ਬਾਜ ਬਿਚ ਕਰਿ ਹ੍ਵੈ ਬਾਨ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥

bees baaj bich kar havai baan padhaariyo ||

ਤਰਫਰਾਇ ਛਿਤ ਮਾਝ ਸੁਭਟ ਬਿਨੁ ਸੁਧ ਭਏ ॥

tarafarai chhit maajh subhaT bin sudh bhe ||

ਹੋ ਆਏ ਜਗਤ ਨ ਮਾਝ ਨ ਨਿਜੁ ਜਨਨੀ ਜਏ ॥੧੬॥

ho aae jagat na maajh na nij jananee je ||16||

ਸਹਸ ਸੂਰਮਾ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਏ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ॥

sahas sooramaa jab tiray dhe'ee sa(n)ghaar kai ||

ਚੰਦ੍ਰ ਭਾਨ ਰਿਸਿ ਭਰਿਯੋ ਸੁ ਤਿਨੈ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ॥

cha(n)dhr bhaan ris bhariyo su tinai nihaar kai ||

ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਿ ਤੁਰੰਗ ਤੁਰੰਤ ਧਵਾਇਯੋ ॥

chaabuk maar tura(n)g tura(n)t dhavaiyo ||

ਹੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਹਨਜੋ ਨ ਬਾਨ ਤੁਰੰਗਹਿ ਘਾਇਯੋ ॥੧੭॥

ho tiray teh hanayo na baan tura(n)geh ghaiyo ||17||

ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਕਰਿ ਬਾਲ ਸੂਰਮਾ ਬਸਿ ਕਏ ॥

jeet jeet kar baal sooramaa bas ke ||

ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸੀਸ ਸਕਲ ਬੁਕਚਾ ਦਏ ॥

sabh sooran ke sees sakal bukachaa dhe ||

ਜਹ ਤੇ ਧਨੁ ਲੈ ਗਏ ਤਜੇ ਤਹ ਆਇ ਕੈ ॥

jeh te dhan lai ge taje teh aai kai ||

ਹੋ ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਕਰਿ ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥੧੮॥

ho tumal judh kar naar charitr dhikhai kai ||18||

ਏਕ ਸਦਨ ਤੇ ਛੋਰਿ ਤੁਰੈ ਤਾ ਕੌ ਦਿਯੋ ॥

ek sadhan te chhor turai taa kau dhiyo ||

ਚੰਦ੍ਰ ਭਾਨ ਜਾਟੂ ਕੌ ਕਰਿ ਅਪਨੋ ਲਿਯੋ ॥

cha(n)dhr bhaan jaaToo kau kar apano liyo ||

ਚੋਰ ਬ੍ਰਿਤਿ ਕੋ ਤੁਰਤ ਤਬੈ ਤਿਨ ਤਯਾਗਿਯੋ ॥

chor birat ko turat tabai tin tayaagiyo ||

ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਜਾਪ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ ॥੧੯॥

sree jadhupat ke jaap bikhai anuraagiyo ||19||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚੰਦ੍ਰ ਭਾਨ ਕੌ ਜੀਤਿ ਕਰਿ ਤਹ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥

cha(n)dhr bhaan kau jeet kar teh te kiyo payaan ||

ਜਹਾ ਆਪਨੋ ਪਤਿ ਹੁਤੋ ਤਹਾ ਗਈ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ॥੨੦॥

jahaa aapano pat huto tahaa giee ruch maan ||20||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦੁਹਕਰਿ ਕਰਮ ਨਾਰਿ ਤਿਨ ਕੀਨੋ ॥

dhuhakar karam naar tin keeno ||

ਸਭ ਹੀ ਜੀਤਿ ਬੈਰਿਯਨੁ ਲੀਨੋ ॥

sabh hee jeet bairiyan leeno ||

ਬਹੁਰੋ ਮਿਲੀ ਨਾਥ ਸੌ ਜਾਈ ॥

bahuro milee naath sau jaiee ||

ਪਿਯ ਕੌ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ਲੈ ਆਈ ॥੨੧॥

piy kau madhr dhes lai aaiee ||21||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਿਹਤਰਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੭੬॥੩੪੫੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chhihataravo charitr samaapatam sat subham sat

||176||3456||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੈਨ ਲਤਾ ਅਬਲਾ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥

main lataa abalaa ik sunee ||

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਗੁਨੀ ॥

bedh puraan saasatr bahu gunee ||

ਬਡੇ ਸਾਹੁ ਕੀ ਸੁਤਾ ਭਨਿਜੈ ॥

badde saahu kee sutaa bhanijai ||

ਤਾ ਕੇ ਕੋ ਪਟਤਰ ਕਹਿ ਦਿਜੈ ॥੧॥

taa ke ko paTatar keh dhijai ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਮੈਨ ਲਤਾ ਇਕ ਬਡੋ ਜਹਾਜ ਮੰਗਾਇਯੋ ॥

main lataa ik baddo jahaaj ma(n)gaiyo ||

ਖਾਨ ਪਾਨ ਬਹੁ ਦਿਨ ਕੋ ਬੀਚ ਡਰਾਇਯੋ ॥

khaan paan bahu dhin ko beech ddaraiyo ||

ਛੋਰਿ ਨਾਥ ਕੋ ਧਾਮ ਆਪੁ ਤਿਤ ਕੌ ਚਲੀ ॥

chhor naath ko dhaam aap tit kau chalee ||

ਹੋ ਲੀਨੇ ਅਪੁਨੇ ਸੰਗ ਪਚਾਸਿਕ ਸੁਭ ਅਲੀ ॥੨॥

ho leene apune sa(n)g pachaasik subh alee ||2||

ਜਬ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਗਈ ਤਬੈ ਤਿਨ ਯੌ ਕਿਯੋ ॥

jab samu(n)dhr mai giee tabai tin yau kiyo ||

ਸਾਠਿ ਹਾਥਿ ਕੋ ਬਾਸਿ ਮੰਗਾਇ ਤਬੈ ਲਿਯੋ ॥

saaTh haath ko baas ma(n)gai tabai liyo ||

ਤਾ ਸੌ ਬੈਰਕ ਬਾਧੀ ਬਡੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

taa sau bairak baadhee baddee banai kai ||

ਹੋ ਵਾ ਅੰਚਰ ਕੇ ਸੰਗ ਦਈ ਆਗਿ ਜਰਾਇ ਕੈ ॥੩॥

ho vaa a(n)char ke sa(n)g dhiee aag jarai kai ||3||

ਹੇਰਿ ਆਗਿ ਕਹ ਜਿਯਨ ਅਚੰਭਵ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥

her aag keh jiyan acha(n)bhav at bhayo ||

ਜਨੁਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬੀਚ ਦੂਸਰੋ ਸਸਿ ਵਯੋ ॥

januk samu(n)dhr ke beech dhoosaro sas vayo ||

ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਤਾਕਹ ਬੈਠਿ ਮਲਾਹ ਚਲਾਵਹੀ ॥

jayo(n) jayo(n) taakeh baiTh malaeh chalaavahee ||

ਹੋ ਮਛ ਕਛ ਸੰਗਿ ਹੇਰਿ ਚਲੇ ਤਹ ਆਵਹੀ ॥੪॥

ho machh kachh sa(n)g her chale teh aavahee ||4||

ਚਾਲਿਸ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਜਹਾਜ ਜਬਾਇਯੋ ॥

chaalis kos pramaan jahaaj jabaiyo ||

ਮਛ ਕਛ ਸਭ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥

machh kachh sabh adhik hiradhai sukh paiyo ||

ਯਾ ਫਲ ਕੌ ਹਮ ਅਬ ਹੀ ਪਕਰਿ ਚਬਾਇ ਹੈ ॥

yaa fal kau ham ab hee pakar chabai hai ||

ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਆਪੁਨੇ ਧਾਮ ਸਕਲ ਚਲਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੫॥

ho bahur aapune dhaam sakal chal jai hai ||5||

ਮਛ ਕਛ ਅਰੁ ਜੀਵ ਬਹੁਤ ਮਿਲਿ ਜੋ ਧਏ ॥

machh kachh ar jeev bahut mil jo dhe ||

ਤਿਨ ਕੇ ਬਲੁ ਸੌ ਅਧਿਕ ਰਤਨ ਆਵਤ ਭਏ ॥

tin ke bal sau adhik ratan aavat bhe ||

ਮੈਨ ਲਤਾ ਤਬ ਦੀਨੀ ਆਗਿ ਬੁਝਾਇ ਕੈ ॥

main lataa tab dheenee aag bujhai kai ||

ਹੋ ਮਛ ਕਛ ਚਕਿ ਰਹੇ ਅਨਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੬॥

ho machh kachh chak rahe anik dhukh pai kai ||6||

ਤਿਨ ਕੇ ਠਟਕਤ ਬਾਰਿ ਤਹਾ ਤੇ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥

tin ke ThaTakat baar tahaa te chal gayo ||

ਜੀਵਤ ਹੀ ਸਭ ਰਹੇ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਭਯੋ ॥

jeevat hee sabh rahe adhik dhukhit bhayo ||

ਮਨਿ ਮਾਨਿਕ ਤਬ ਲੀਨੇ ਬਾਲ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥

man maanik tab leene baal uThai kai ||

ਹੋ ਜਲ ਜੀਵਨ ਕਹ ਐਸੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥੭॥

ho jal jeevan keh aaise charitr dhikhai kai ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕੋਟ ਦ੍ਵਾਰਿ ਕਰਿ ਮਤਸ ਦ੍ਰਿਗ ਬੰਧ੍ਯੋ ਅਪਨੋ ਗਾਉ ॥

koT dhavaiaar kar matas dhirag ba(n)dhrayo apano gaau ||

ਤਾ ਦਿਨ ਤੋ ਤਾ ਕੌ ਪਰਿਯੋ ਮਛਲੀ ਬੰਦਰ ਨਾਉ ॥੮॥

taa dhin to taa kau pariyo machhalee ba(n)dhar naau ||8||

ਖੋਜਿ ਖੋਜਿ ਤਿਹ ਭੂੰਮਿ ਤੇ ਕਾਢੇ ਰਤਨ ਅਨੇਕ ॥

khoj khoj teh bhoo(n)m te kaadde ratan anek ||

ਰੰਕ ਸਭੈ ਰਾਜਾ ਭਏ ਰਹਿਯੋ ਨ ਦੁਰਬਲ ਏਕ ॥੯॥

ra(n)k sabhai raajaa bhe rahiyo na dhurabal ek ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਹਤਰਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੭੭॥੩੪੬੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau satahataravo charitr samaapatam sat subham sat

||177||3465||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਸੁਮੇਰ ਦੇਵਿ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

ek sumer dhev bar naaree ||

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੁ ਸਵਾਰੀ ॥

at su(n)dhar prabh aap savaaree ||

ਜੋਤਿ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

jot matee dhuhitaa teh sohai ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਮਨੁ ਮੋਹੈ ॥੧॥

dhev adhevan ko man mohai ||1||

ਕੋਰਿ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਸਵਤਿ ਸੁਨਿਜੈ ॥

kor kuar teh savat sunijai ||

ਬੈਰ ਭਾਵ ਤਿਨ ਮਾਝ ਭਨਿਜੈ ॥

bair bhaav tin maajh bhanijai ||

ਸੋ ਰਾਨੀ ਕੋਊ ਘਾਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥

so raanee kouoo ghaat na paavai ||

ਜਿਹ ਛਲ ਸੋ ਤਿਹ ਸ੍ਵਰਗ ਪਠਾਵੈ ॥੨॥

jeh chhal so teh savairag paThaavai ||2||

ਦੁਹਿਤਾ ਬੋਲਿ ਨਿਕਟ ਤਿਹ ਲਈ ॥

dhuhitaa bol nikaT teh liee ||

ਸਿਛਾ ਇਹੈ ਸਿਖਾਵਤ ਭਈ ॥

sichhaa ihai sikhaavat bhiee ||

ਜਰਿਯਾ ਖੇਲਿ ਕੂਕ ਜਬ ਦੀਜੌ ॥

jariyaa khel kook jab dheejau ||

ਨਾਮ ਸਵਤਿ ਹਮਰੀ ਕੌ ਲੀਜੌ ॥੩॥

naam savat hamaree kau leejau ||3||

ਬੋਲਿ ਸਵਾਰੀ ਸੁਤਾ ਖਿਲਾਈ ॥

bol savaaree sutaa khilaiee ||

ਕੋਰਿ ਕੁਅਰਿ ਪਰ ਕੂਕ ਦਿਰਾਈ ॥

kor kuar par kook dhiraiee ||

ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਤਬ ਭਈ ॥

raanee adhik kop tab bhiee ||

ਚੜਿ ਝੰਪਾਨ ਮਾਰਨ ਤਿਨ ਗਈ ॥੪॥

chaR jha(n)paan maaran tin giee ||4||

ਸਵਤਿਨ ਖਬਰਿ ਐਸ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

savatin khabar aais sun paiee ||

ਚੜਿ ਰਾਨੀ ਹਮਰੇ ਪਰ ਆਈ ॥

chaR raanee hamare par aaiee ||

ਨਿਜੁ ਕਰ ਗ੍ਰਿਹਨ ਆਗਿ ਲੈ ਦੀਨੀ ॥

nij kar girahan aag lai dheenee ||

ਜਰਿ ਬਰਿ ਬਾਟ ਸ੍ਵਰਗ ਕੀ ਲੀਨੀ ॥੫॥

jar bar baaT savairag kee leenee ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਨ ਰਾਨਿਯਹਿ ਸਵਤਨਿ ਦਈ ਸੰਘਾਰਿ ॥

eeh charitr in raaniyeh savatan dhiee sa(n)ghaar ||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਅਪਨੋ ਕਿਯੋ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਿਵਾਰਿ ॥੬॥

raaj paaT apano kiyo dhusaT arisaT nivaar ||6||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਤਰਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੭੮॥੩੪੭੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau aThataravo charitr samaapatam sat subham sat

||178||3471||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਾਹ ਬਧੂ ਪਛਿਮ ਇਕ ਰਹੈ ॥

saeh badhoo pachhim ik rahai ||

ਕਾਮਵਤੀ ਤਾ ਕੌ ਜਗ ਕਹੈ ॥

kaamavatee taa kau jag kahai ||

ਤਾ ਕੌ ਪਤਿ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਰੋ ॥

taa kau pat paradhes sidhaaro ||

ਬਰਖ ਬੀਤ ਗੇ ਗ੍ਰਿਹ ਨ ਸੰਭਾਰੋ ॥੧॥

barakh beet ge gireh na sa(n)bhaaro ||1||

ਸੁਧਿ ਪਤਿ ਕੀ ਅਬਲਾ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥

sudh pat kee abalaa taj dheenee ||

ਸਾਮਾਨਨਿ ਕੀ ਤਿਨ ਗਤਿ ਲੀਨੀ ॥

saamaanan kee tin gat leenee ||

ਊਚ ਨੀਚ ਨਹਿ ਠੌਰ ਬਿਚਾਰੈ ॥

uooch neech neh Thauar bichaarai ||

ਜੋ ਚਾਹੈ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥੨॥

jo chaahai teh saath bihaarai ||2||

ਤਬ ਲੌ ਨਾਥ ਤਵਨ ਕੋ ਆਯੋ ॥

tab lau naath tavan ko aayo ||

ਏਕ ਦੂਤਿਯਹਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

ek dhootiyeh bol paThaayo ||

ਕੋਊ ਮਿਲਾਇ ਮੋਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਜੈ ॥

kouoo milai moh tiray dheejai ||

ਜੋ ਚਾਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋਊ ਲੀਜੈ ॥੩॥

jo chaahai chit mai souoo leejai ||3||

ਵਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਦੂਤਿਯਹਿ ਭਾਈ ॥

vaa kee naar dhootiyeh bhaiee ||

ਆਨਿ ਸਾਹੁ ਕੋ ਤੁਰਤ ਮਿਲਾਈ ॥

aan saahu ko turat milaiee ||

ਸਾਹੁ ਜਬੈ ਤਿਨ ਬਾਲ ਪਛਾਨਿਯੋ ॥

saahu jabai tin baal pachhaaniyo ||

ਇਹ ਬਚਨ ਤਤਕਾਲ ਬਖਾਨਿਯੋ ॥੪॥

eeh bachan tatakaal bakhaaniyo ||4||

ਕਯੋ ਨਹਿ ਚਲਿਤ ਧਾਮ ਪਤਿ ਮੋਰੇ ॥

kayo neh chalit dhaam pat more ||

ਬਿਛੁਰੇ ਬਿਤੇ ਬਰਖ ਬਹੁ ਤੋਰੇ ॥

bichhure bite barakh bahu tore ||

ਅਬ ਹੀ ਹਮਰੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥

ab hee hamare dhaam sidhaaro ||

ਸਭ ਹੀ ਸੋਕ ਹਮਾਰੋ ਟਾਰੋ ॥੫॥

sabh hee sok hamaaro Taaro ||5||

ਜਬ ਅਬਲਾ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

jab abalaa yau bachan uchaariyo ||

ਮੂਰਖ ਸਾਹੁ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

moorakh saahu kachhoo na bichaariyo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥

bhedh abhedh kee baat na paiee ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਲੈ ਧਾਮ ਸਿਧਾਈ ॥੬॥

nij pat ko lai dhaam sidhaiee ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਾਜ ਕਵਨ ਆਈ ਹੁਤੀ ਕਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਨ ਕੀਨ ॥

kaaj kavan aaiee hutee keh charitr in keen ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨ ਲਖਿਯੋ ਚਲਿ ਘਰ ਗਯੋ ਮਤਿਹੀਨ ॥੭॥

bhedh abhedh kachh na lakhiyo chal ghar gayo matiheen ||7||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੭੯॥੩੪੭੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau unaaseevo charitr samaapatam sat subham sat

||179||3478||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨੈਨੋਤਮਾ ਨਾਰਿ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥

nainotamaa naar ik sunee ||

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਗੁਨੀ ॥

bedh puraan saasatr bahu gunee ||

ਜਾਨ੍ਯੋ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਮ ਢਿਗ ਆਯੋ ॥

jaanayo jab preetam ddig aayo ||

ਭੇਦ ਸਹਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧॥

bhedh sahit tiray bachan sunaayo ||1||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਪਿਯ ਕਿਯੋ ਪਰਦੇਸ ਪਯਾਨ ਗਏ ਕਤਹੂੰ ਉਠਿ ਬੰਧਵ ਦੋਊ ॥

piy kiyo paradhes payaan ge katahoo(n) uTh ba(n)dhav dhouoo ||

ਹੌ ਬਿਲਲਾਤ ਅਨਾਥ ਭਈ ਇਤ ਅੰਤਰ ਕੀ ਗਤਿ ਜਾਨਤ ਸੋਊ ॥

hau bilalaat anaath bhiee it a(n)tar kee gat jaanat souoo ||

ਪੂਤ ਰਹੇ ਸਿਸ ਮਾਤ ਪਿਤ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਆਵਤ ਹਜਾਂ ਘਰ ਖੋਊ ॥

poot rahe sis maat pit kabahoo(n) neh aavat hayaa(n) ghar khouoo ||

ਬੈਦ ਉਪਾਇ ਕਰੋ ਹਮਰੋ ਕਛੁ ਆਂਧਰੀ ਸਾਸੁ ਨਿਵਾਸ ਨ ਕੋਊ ॥੨॥

baidh upai karo hamaro kachh aa(n)dharee saas nivaas na kouoo ||2||

ਭੇਸ ਮਲੀਨ ਰਹੌਂ ਤਬ ਤੈ ਸਿਰ ਕੇਸ ਜਟਾਨ ਕੇ ਜੂਟ ਭਏ ਹੈ ॥

bhes maleen rahau tab tai sir kes jaTaan ke jooT bhe hai ||

ਬ੍ਰਯੋਗਨਿ ਸੀ ਬਿਰਹੋ ਘਰ ਹੀ ਘਰ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਿਸਾਰ ਦਏ ਹੈ ॥

brayogan see biraho ghar hee ghar haar si(n)gaar bisaar dhe hai ||

ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਸਸਿ ਦਾਰੁਨ ਸੂਰਜ ਪਸਚਮ ਅਸਤ ਭਏ ਹੈ ॥

praachee dhisaa pragaTiyo sas dhaarun sooraj pasacham asat bhe hai ||

ਬੈਦ ਉਪਾਇ ਕਰੋ ਕਛੁ ਆਇ ਮਮੇਸ ਕਹੂੰ ਪਰਦੇਸ ਗਏ ਹੈ ॥੩॥

baidh upai karo kachh aai mames kahoo(n) paradhes ge hai ||3||

ਪ੍ਰਾਸ ਸੋ ਪ੍ਰਾਤ ਪਟਾ ਸੇ ਪਟੰਬਰ ਪਿਯਰੀ ਪਰੀ ਪਰਸੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰੇ ॥

praas so praat paTaa se paTa(n)bar piyaree paree parase pratipaare ||

ਪਾਸ ਸੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕੁਪ੍ਰਯੋਗ ਸੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੇਤ ਸੇ ਪਾਨਿ ਪਰੋਸਨਿਹਾਰੇ ॥

paas see preet kuprayog see praakirat pret se paan parosanihaare ||

ਪਾਸ ਪਰੋਸਨ ਪਾਰਧ ਸੀ ਪਕਵਾਨ ਪਿਸਾਚ ਸੋ ਪੀਰ ਸੇ ਪਜਾਰੇ ॥

paas parosan paaradh see pakavaan pisaach so peer se payaare ||

ਪਾਪ ਸੌ ਪੌਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੈ ਜਬ ਤੇ ਗਏ ਪੀਯ ਪ੍ਰਦੇਸ ਪਿਯਾਰੇ ॥੪॥

paap sau pauan praves karai jab te ge peey pradhes piyaare ||4||

ਪ੍ਰੀਤਮ ਪੀਯ ਚਲੇ ਪਰਦੇਸ ਪ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਰਹੀ ਜਕਿ ਕੈ ॥

preetam peey chale paradhes pirayaa prat ma(n)tr rahee jak kai ||

ਪਲਕੈ ਨ ਲਗੈ ਪਲਕਾ ਪੈ ਪਰੈ ਪਛੁਤਾਤ ਉਤੈ ਪਤਿ ਕੌ ਤਕਿ ਕੈ ॥

palakai na lagai palakaa pai parai pachhutaat utai pat kau tak kai ||

ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਾਤ ਪਖਾਰਿ ਸਭੈ ਤਨੁ ਪਾਕ ਪਕਾਵਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਥਕਿ ਕੈ ॥

prat praat pakhaar sabhai tan paak pakaavan kaaj chalee thak kai ||

ਪਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਿਯੋ ਤਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪਾਵਕ ਪਾਕ ਗਯੋ ਪਕਿ ਕੈ ॥੫॥

pat prem praves kiyo tan mai bin paavak paak gayo pak kai ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਜਾਰਿ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥

jab ieh bhaat jaar sun paayo ||

ਇਹੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਭੀਤਰ ਠਹਰਾਯੋ ॥

eihai hiradhai bheetar Thaharaayo ||

ਮੋਹਿ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਬਡਭਾਗੀ ॥

moh bulaavat hai baddabhaagee ||

ਯਾ ਕੀ ਲਗਨਿ ਮੋਹਿ ਪਰ ਲਾਗੀ ॥੬॥

yaa kee lagan moh par laagee ||6||

ਤਾ ਕੇ ਪਾਸ ਤੁਰਤ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥

taa ke paas turat chal gayo ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵਤ ਭਯੋ ॥

bahu bidh bhog kamaavat bhayo ||

ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਪਲਟਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

kel kamai palaT gireh aayo ||

ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਪਾਯੋ ॥੭॥

taa ko bhedh na kaahoo paayo ||7||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੧੮੦॥੩੪੮੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau aseevo charitr samaapatam sat subham sat ||180||3485||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਿਸਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਤਾ ਕੌ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

nisis prabhaa raanee rahai taa kau roop apaar ||

ਸ੍ਵੈਰਗ ਸਿੰਘ ਸੁੰਦਰ ਭਏ ਤਾ ਕੀ ਰਹੈ ਜੁਹਾਰ ॥੧॥

savairag si(n)gh su(n)dhar bhe taa kee rahai juhaar ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਸਦਨ ਮਦਨ ਜੁਤ ਆਵਈ ॥

raanee taa ke sadhan madhan jut aaviee ||

ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਅਮੋਲ ਸੁ ਬੋਲ ਕਮਾਵਈ ॥

kaam kalol amol su bol kamaaviee ||

ਤਾ ਸੋ ਭੇਵ ਨ ਕੋਊ ਸਕੇ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ॥

taa so bhev na kouoo sake pachhaan kai ||

ਹੋ ਨਿਜੁ ਰਾਜਾ ਕੇ ਤੀਰ ਬਖਾਨੈ ਆਨਿ ਕੈ ॥੨॥

ho nij raajaa ke teer bakhaanai aan kai ||2||

ਸਵਤਿ ਤਵਨ ਕੀ ਹੁਤੀ ਭੇਦ ਤਿਨ ਪਾਇਯੋ ॥

savat tavan kee hutee bhedh tin paiyo ||

ਨਿਜੁ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਤਬ ਹੀ ਜਾਇ ਜਤਾਇਯੋ ॥

nij raajaa peh tab hee jai jataiyo ||

ਸੁਨਤ ਰਾਵ ਏ ਬਚਨ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਭਯੋ ॥

sunat raav e bachan adhik krudhit bhayo ||

ਹੋ ਅਸ ਤੀਖਨ ਗਹਿ ਪਾਨ ਜਾਤ ਤਿਤ ਕੋ ਭਯੋ ॥੩॥

ho as teekhan geh paan jaat tit ko bhayo ||3||

ਸੁਨ ਰਾਨੀ ਬਚ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਟਰਿ ਆਗੈ ਲਿਯੋ ॥

sun raanee bach nirap keh Tar aagai liyo ||

ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸ ਪਤਿ ਕੈ ਐਸੇ ਉਤਰ ਦਿਯੋ ॥

bihas bihas pat kai aaise utar dhiyo ||

ਮੁਖ ਬੋਲੈ ਭਈਆ ਕੇ ਜੌ ਮੈ ਘਰ ਗਈ ॥

mukh bolai bhieeaa ke jau mai ghar giee ||

ਹੋ ਕਹੌ ਕਹਾ ਘਟ ਤੀਯਾ ਮੈ ਤੁਮਰੀ ਭਈ ॥੪॥

ho kahau kahaa ghaT teeyaa mai tumaree bhiee ||4||

ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਜਾ ਕੌ ਕਹਿ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਬਖਾਨਿ ਹੈ ॥

dharam bhraat jaa kau keh ju tiray bakhaan hai ||

ਤਾ ਸੌ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਠਾਨਿ ਹੈ ॥

taa sau kaam kalol na kabahoo(n) Thaan hai ||

ਕਹੀ ਸਵਤਿ ਕੀ ਸਵਤਿ ਨ ਊਪਰ ਮਾਨਿਯੈ ॥

kahee savat kee savat na uoopar maaniyai ||

ਹੋ ਇਨ ਮਹਿ ਰਹਤ ਸਿਪਰਧਾ ਹਿਯੇ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥੫॥

ho in meh rahat siparadhaa hiye pachhaaniyai ||5||

ਕੇਲ ਕਰਤ ਜਿਹ ਗਹੋ ਸੁ ਜਾਰ ਉਚਾਰਿਯੈ ॥

kel karat jeh gaho su jaar uchaariyai ||

ਸਾਧਿ ਖਨਤ ਗਹਿ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਰਿ ਮਾਰਿਯੈ ॥

saadh khanat geh chor chor kar maariyai ||

ਬਿਨੁ ਨੈਨਨ ਕੇ ਲਹੇ ਕੋਪ ਨਹਿ ਠਾਨਿਯੈ ॥

bin nainan ke lahe kop neh Thaaniyai ||

ਹੋ ਅਰਿ ਕੀ ਅਰਿ ਪਰ ਕਹੀ ਨ ਉਰ ਮੋ ਆਨਿਯੈ ॥੬॥

ho ar kee ar par kahee na ur mo aaniyai ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਯਾ ਮੈ ਕਹੋ ਕਹਾ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

yaa mai kaho kahaa havai giee ||

ਮੁਖ ਬੋਲੈ ਭਈਆ ਕੇ ਗਈ ॥

mukh bolai bhieeaa ke giee ||

ਤੋਰ ਸਵਿਤ ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਬਿਗਾਰਿਯੋ ॥

tor savit mai kachh na bigaariyo ||

ਕਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਤੈ ਝੂਠ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੭॥

kayo nirap so tai jhooTh uchaariyo ||7||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੌ ਰਾਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਆਇਯੋ ॥

kahaa bhayo jau raav kirapaa kar aaiyo ||

ਮੈ ਨ ਸੇਜ ਤੁਮਰੀ ਤੇ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਇਯੋ ॥

mai na sej tumaree te pakar ma(n)gaiyo ||

ਇਤੋ ਕੋਪ ਸੁਨਿ ਸਵਤਿ ਨ ਚਿਤ ਮੌ ਧਾਰਿਯੈ ॥

eito kop sun savat na chit mau dhaariyai ||

ਹੋ ਬੈਰ ਕੈਸੋਈ ਹੋਇ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਉਚਾਰਿਯੈ ॥੮॥

ho bair kaisoiee hoi na birathaa uchaariyai ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਕਾ ਜਾਨੈ ॥

moorakh raav bhedh kaa jaanai ||

ਰਿਪੁ ਕੀ ਕਹੀ ਰਿਪੁ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥

rip kee kahee rip kar maanai ||

ਸਾਚ ਰਾਵ ਕੇ ਮੁਖ ਪਰ ਕਹਿਯੋ ॥

saach raav ke mukh par kahiyo ||

ਮੂਰਖ ਨਾਹ ਨਾਹਿ ਕਛੁ ਲਹਿਯੋ ॥੯॥

moorakh naeh naeh kachh lahiyo ||9||

ਕਹ ਭਯੋ ਮੈ ਇਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਿਯੋ ॥

keh bhayo mai ieh saath bihaariyo ||

ਤੇਰੋ ਕਛੂ ਨ ਕਾਜ ਬਿਗਾਰਿਯੋ ॥

tero kachhoo na kaaj bigaariyo ||

ਕੈ ਤਹਕੀਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਿਰ ਕੀਜੈ ॥

kai tahakeek tirayaa sir keejai ||

ਨਾਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪਰ ਲੀਜੈ ॥੧੦॥

naatar meech moo(n)dd par leejai ||10||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਹ ਕਛੂ ਨ ਕਹਿਯੈ ॥

sun raajaa ieh kachhoo na kahiyai ||

ਸਾਚ ਝੂਠ ਮੇਰੋ ਹੀ ਲਹਿਯੈ ॥

saach jhooTh mero hee lahiyai ||

ਲਹਿ ਸਾਚੀ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਿਯੋ ॥

leh saachee muh saath bihaariyo ||

ਝੂਠੀ ਜਾਨਿ ਚੋਰ ਕਰਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੧॥

jhooThee jaan chor kar maariyo ||11||

ਤਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥

tab raajai ieh bhaat bakhaanee ||

ਰਾਨੀ ਤੂ ਸਾਚੀ ਮੈ ਜਾਨੀ ॥

raanee too saachee mai jaanee ||

ਤੋ ਪਰ ਝੂਠ ਸਵਤਿ ਇਨ ਕਹਿਯੋ ॥

to par jhooTh savat in kahiyo ||

ਸੋ ਮੈ ਆਜੁ ਸਾਚੁ ਕਰਿ ਲਹਿਯੋ ॥੧੨॥

so mai aaj saach kar lahiyo ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨਿ ਰਾਨੀ ਸਜਾਨੀ ਬਚਨ ਸੀਸ ਰਹੀ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥

sun raanee sayaanee bachan sees rahee nihurai ||

ਸੁਘਰ ਹੋਇ ਸੋ ਜਾਨਈ ਜੜ ਕੋ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥੧੩॥

sughar hoi so jaaniee jaR ko kahaa upai ||13||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜੋ ਚਤਰੋ ਨਰ ਹੋਇ ਸੁ ਭੇਵ ਪਛਾਨਈ ॥

jo chataro nar hoi su bhev pachhaaniee ||

ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਹਾ ਜਿਯ ਜਾਨਈ ॥

moorakh bhedh abhedh kahaa jiy jaaniee ||

ਤਾ ਤੈ ਹੌਹੂੰ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ਹੋ ॥

taa tai hauahoo(n) kachhoo charitr banai ho ||

ਹੋ ਯਾ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਕੋ ਘਾਇ ਹੋ ॥੧੪॥

ho yaa raanee ke sahit nirapeh ko ghai ho ||14||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੂਰਖ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

moorakh kachhoo bhedh neh paayo ||

ਸਾਚੀ ਕੋ ਝੂਠੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥

saachee ko jhooThee Thaharaayo ||

ਝੂਠੀ ਕੋ ਸਾਚੀ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥

jhooThee ko saachee kar maanayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥੧੫॥

bhedh abhedh kachhoo neh jaanayo ||15||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੮੧॥੩੫੦੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau ikaaseevo charitr samaapatam sat subham sat

||181||3500||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਵਹੈ ਸਵਤਿ ਤਾ ਕੀ ਹੁਤੀ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

vahai savat taa kee hutee jaa ko roop apaar ||

ਸੁਰਪਤਿ ਸੇ ਨਿਰਖਤ ਸਦਾ ਮੁਖ ਛਬਿ ਭਾਨ ਕੁਮਾਰਿ ॥੧॥

surapat se nirakhat sadhaa mukh chhab bhaan kumaar ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਭਾਨ ਕਲਾ ਐਸੇ ਬਹੁ ਬਰਖ ਬਿਤਾਇ ਕੈ ॥

bhaan kalaa aaise bahu barakh bitai kai ||

ਨਿਸਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਬਾਤ ਗਈ ਜਿਯ ਆਇ ਕੈ ॥

nisis prabhaa kee baat giee jiy aai kai ||

ਸੋਤ ਰਾਵ ਤਿਹ ਸੰਗ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਜਾਇ ਕੈ ॥

sot raav teh sa(n)g bilokayo jai kai ||

ਹੋ ਫਿਰਿ ਆਈ ਘਰ ਮਾਝ ਦੁਹੁਨ ਕੋ ਘਾਇ ਕੈ ॥੨॥

ho fir aaiee ghar maajh dhuhun ko ghai kai ||2||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਖੜਗ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

adhik kop kar khaRag prahaariyo ||

ਦੁਹੂਅਨ ਚਾਰਿ ਟੂਕ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

dhuhooan chaar Took kar ddaariyo ||

ਮੈ ਇਹ ਜੜ ਸੋ ਭੇਦ ਬਤਾਯੋ ॥

mai ieh jaR so bhedh bataayo ||

ਇਹ ਮੋਹੁ ਝੂਠੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥੩॥

eeh moh jhooThee Thaharaayo ||3||

ਸਵਤਿ ਸਹਿਤ ਰਾਜਾ ਕੌ ਘਾਈ ॥

savat sahit raajaa kau ghaiee ||

ਪੌਛਿ ਖੜਗ ਬਹੁਰੋ ਘਰ ਆਈ ॥

pauachh khaRag bahuro ghar aaiee ||

ਸੋਇ ਰਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

soi rahee man mai sukh paayo ||

ਭਏ ਪ੍ਰਾਤ ਯੌਂ ਕੂਕਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੪॥

bhe praat yau kook sunaayo ||4||

ਰੋਇ ਪ੍ਰਾਤ ਭੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

roi praat bhe bachan uchaare ||

ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਰਾਵ ਜੂ ਮਾਰੇ ॥

baiThe kahaa raav joo maare ||

ਹਮਰੇ ਸੁਖ ਸਭ ਹੀ ਬਿਧਿ ਖੋਏ ॥

hamare sukh sabh hee bidh khoe ||

ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਸਕਲ ਭ੍ਰਿਤ ਰੋਏ ॥੫॥

yau sun bain sakal bhirat roe ||5||

ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਵ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

mritak raav tiray sahit nihaariyo ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

tab raanee ieh bhaat uchaariyo ||

ਮੋ ਕਹ ਸਾਥ ਰਾਵ ਕੇ ਜਾਰਹੁ ॥

mo keh saath raav ke jaarahu ||

ਮੋਰੇ ਛਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਸਿਰ ਢਾਰਹੁ ॥੬॥

more chhatr putr sir ddaarahu ||6||

ਤਬ ਤਾ ਪੈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਭ ਆਏ ॥

tab taa pai ma(n)tree sabh aae ||

ਰੋਇ ਰੋਇ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥

roi roi yau bachan sunaae ||

ਛਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਢਾਰੋ ॥

chhatr putr ke sir par ddaaro ||

ਆਜ ਉਚਿਤ ਨਹਿ ਜਰਨ ਤਿਹਾਰੋ ॥੭॥

aaj uchit neh jaran tihaaro ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਰਿਯੋ ਸਿਸੁ ਸੁਤ ਰਹਿਯੋ ਤੈ ਜਰਿ ਹੈ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥

nirapat mariyo sis sut rahiyo tai jar hai dhukh pai ||

ਜਿਨਿ ਐਸੋ ਹਠ ਕੀਜਿਯੈ ਰਾਜ ਬੰਸ ਤੇ ਜਾਇ ॥੮॥

jin aaiso haTh keejiyai raaj ba(n)s te jai ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਭਨ ਸੁਨਤ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

sabhan sunat ieh bhaat uchaaree ||

ਜਰਨ ਨਿਮਿਤਿ ਉਠਿ ਤਬੈ ਸਿਧਾਰੀ ॥

jaran nimit uTh tabai sidhaaree ||

ਤਬ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਰਾਨੀ ਗਹਿ ਲਈ ॥

tab ma(n)tiran raanee geh liee ||

ਰਾਜ ਸਮਗ੍ਰੀ ਤਿਹ ਸੁਤ ਦਈ ॥੯॥

raaj samagree teh sut dhiee ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਐਸ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜੁਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥

charit cha(n)chalaa aais kar tiray jut nirapat sa(n)ghaar ||

ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਰਾਖੀ ਰਹੀ ਛਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਸਿਰ ਢਾਰ ॥੧੦॥

ma(n)tiran kee raakhee rahee chhatr putr sir ddaar ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਿਆਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੮੨॥੩੫੧੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau biaaseevo charitr samaapatam sat subham sat

||182||3510||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਹਿਰ ਬਟਾਲਾ ਮੌ ਬਸੈ ਮੈਗਲ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ॥

sahir baTaalaa mau basai maigal khaan paThaan ||

ਮਦ ਪੀਵਤ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਰਹੈ ਸਦਾ ਰਹਤ ਅਗਜਾਨ ॥੧॥

madh peevat nis dhin rahai sadhaa rahat agayaan ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਹੀ ਦਿਵਸ ਤੀਜ ਕੋ ਆਯੋ ॥

tab hee dhivas teej ko aayo ||

ਸਭ ਅਬਲਨਿ ਆਨੰਦੁ ਬਢਾਯੋ ॥

sabh abalan aana(n)dh baddaayo ||

ਝੂਲਤਿ ਗੀਤਿ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਗਾਵਹਿ ॥

jhoolat geet madhur dhun gaaveh ||

ਸੁਨਤ ਨਾਦ ਕੋਕਿਲਾ ਲਜਾਵਹਿ ॥੨॥

sunat naadh kokilaa lajaaveh ||2||

ਉਤ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾ ਘੁਹਰਾਵੈ ॥

aut ghanaghor ghaTaa ghuharaavai ||

ਇਤਿ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਚੰਚਲਾ ਗਾਵੈ ॥

eit mil geet cha(n)chalaa gaavai ||

ਉਤ ਤੇ ਦਿਪਤ ਦਾਮਿਨੀ ਦਮਕੈ ॥

aut te dhipat dhaaminee dhamakai ||

ਇਤ ਇਨ ਦਸਨ ਕਾਮਨਿਨ ਝਮਕੈ ॥੩॥

eit in dhasan kaamanin jhamakai ||3||

ਰਿਤੁ ਰਾਜ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰਨਿ ॥

rit raaj prabhaa ik raaj dhulaaran ||

ਜਾਹਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਨ ॥

jaeh prabhaa sam raaj kumaar na ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾ ਕੀ ਛਬਿ ਸੋਹੈ ॥

apramaan taa kee chhab sohai ||

ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੪॥

khag mirag raaj bhuja(n)gan mohai ||4||

ਸੋ ਝੂਲਤ ਤਿਨ ਖਾਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥

so jhoolat tin khaan nihaaree ||

ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਜਨੁ ਲਗੀ ਕਟਾਰੀ ॥

giriyo bhoom jan lagee kaTaaree ||

ਕੁਟਨੀ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਮੰਗਾਈ ॥

kuTanee ek bulai ma(n)gaiee ||

ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤਿਹ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥

sakal birathaa teh bhaakh sunaiee ||5||

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

ਆਈ ਹੁਤੀ ਬਨਿ ਏਕ ਬਾਲਾ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਸਮ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਝ ਦੀਪਮਾਲਾ ਜਨੁ ਵੈ ਗਈ ॥

aaiee hutee ban ek baalaa raag maalaa sam mere gireh maajh dheepamaalaa jan vai giee ||

ਬਿਛੂਆ ਕੀ ਬਿਝਕ ਸੋ ਬਿਛੂ ਸੋ ਡਸਾਇ ਮਾਨੋ ਚੇਟਕ ਚਲਾਇ ਨਿਜੁ ਚੇਰੋ ਮੋਹਿ ਕੈ ਗਈ ॥

bichhooaa kee bijhak so bichhoo so ddasai maano cheTak chalai nij chero moh kai giee ||

ਦਸਨ ਕੀ ਦਿਪਤ ਦਿਵਾਨੇ ਦੇਵ ਦਾਨੌ ਕੀਨੇ ਨੈਨਨ ਕੀ ਕੋਰ ਸੌ ਮਰੋਰਿ ਮਨੁ ਲੈ ਗਈ ॥

dhasan kee dhipat dhivaane dhev dhaanau keene nainan kee kor sau maror man lai giee ||

ਕੰਚਨ ਸੇ ਗਾਤ ਰਵਿ ਥੋਰਿਕ ਚਿਲਚਿਲਾਤ ਦਾਮਨੀ ਸੀ ਕਾਮਨੀ ਦਿਖਾਈ ਆਨਿ ਦੈ ਗਈ ॥੬॥

ka(n)chan se gaat rav thorik chilachilaat dhaamanee see kaamanee

dhikhaiee aan dhai giee ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੌ ਮੁਹਿ ਤਿਹ ਤੂ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵੈ ॥

jau muh teh too aan milaavai ||

ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਮਾਗੇ ਸੌ ਪਾਵੈ ॥

apune mukh maage sau paavai ||

ਰੁਤਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨਿ ਕੈ ਰਤਿ ਕਰੌਂ ॥

rutis prabhaa tan kai rat karaua(n) ||

ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੌਂ ॥੭॥

naatar maar kaTaaree maraua(n) ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰੁਤਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਜਬ ਤੇ ਲਖੀ ਬਨਾਇ ॥

rutis prabhaa kee at prabhaa jab te lakhee banai ||

ਚੁਭਿ ਚਿਤ ਕੇ ਭੀਤਰ ਰਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥੮॥

chubh chit ke bheetar rahee mukh te kahee na jai ||8||

ਮੋ ਤੋ ਛਬਿ ਨ ਕਹੀ ਪਰੈ ਸ੍ਰੀ ਰਿਤੁ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥

mo to chhab na kahee parai sree rit raaj kumaar ||

ਜੀਭਿ ਮਧੁਰ ਹ੍ਵੈ ਜਾਤ ਹੈ ਬਰਨਤ ਪ੍ਰਭਾ ਅਪਾਰ ॥੯॥

jeebh madhur havai jaat hai baranat prabhaa apaar ||9||

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

ਆਂਖਿ ਰਸ ਗਿਰਿਯੋ ਤਾ ਤੇ ਆਂਬ ਪ੍ਰਗਟਤ ਭਏ ਜਿਹਵਾ ਰਸ ਹੂ ਤੇ ਜਰਦਾਲੂ ਲਹਿਯਤੁ ਹੈ ॥

aa(n)kh ras giriyo taa te aa(n)b pragaTat bhe jihavaa ras hoo te jaradhaaloo lahiyat hai ||

ਮੁਖ ਰਸ ਹੂ ਕੌ ਮਧੁ ਪਾਨ ਕੈ ਬਖਾਨਿਯਤ ਜਾ ਕੇ ਨੈਕ ਚਾਖੈ ਸਦਾ ਜੀਯਤ ਰਹਿਯਤੁ ਹੈ ॥

mukh ras hoo kau madh paan kai bakhaaniyat jaa ke naik chaakhai sadhaa jeeyat rahiyat hai ||

ਨਾਕ ਕੌ ਨਿਰਖਿ ਨਿਸਿਰਾਟ ਨਿਸਿ ਰਾਜਾ ਭਯੋ ਜਾ ਕੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕੌ ਜੌਨ ਚਹਿਯਤੁ ਹੈ ॥

naak kau nirakh nisiraaT nis raajaa bhayo jaa kee sabh jagat kau jauan chahiyat hai ||

ਦਾਤਨ ਤੇ ਭਯੋ ਦਾਖ ਦਾਰਿਮ ਬਖਾਨਿਯਤ ਅਧਰ ਤੇ ਭਯੋ ਤਾਹਿ ਊਖ ਕਹਿਯਤੁ ਹੈ ॥੧੦॥

dhaatan te bhayo dhaakh dhaarim bakhaaniyat adhar te bhayo taeh uookh

kahiyat hai ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੁਟਨੀ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਏ ਧਾਈ ॥

kuTanee bachan sunat e dhaiee ||

ਤਾਹਿ ਝੁਲਾਵਨ ਕੇ ਮਿਸੁ ਲਜਾਈ ॥

taeh jhulaavan ke mis layaiee ||

ਤਬ ਤਿਹ ਆਨ ਖਾਨ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥

tab teh aan khaan geh leeno ||

ਚਕਿਚਿਤ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨੋ ॥੧੧॥

chakichit charit cha(n)chalaa keeno ||11||

ਤੁਮਰੇ ਇਹੀ ਨਿਮਿਤ ਮੈ ਆਈ ॥

tumare ihee nimit mai aaiee ||

ਅਬ ਫੂਲਨ ਮੁਹਿ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥

ab foolan muh dhiee dhikhaiee ||

ਅਬ ਮੁਹਿ ਜਾਨ ਧਾਮ ਕੌ ਦੀਜੈ ॥

ab muh jaan dhaam kau dheejai ||

ਪਰਸੌਂ ਬੋਲਿ ਕਲੋਲ ਕਰੀਜੈ ॥੧੨॥

parasaua(n) bol kalol kareejai ||12||

ਅਤਿ ਮਦ ਪਾਨ ਖਾਨ ਤੁਮ ਕੀਜਹੁ ॥

at madh paan khaan tum keejahu ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਮੋ ਕਹੁ ਸੁਖ ਦੀਜਹੁ ॥

lapaT lapaT mo kahu sukh dheejahu ||

ਪਰਸੌਂ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਮੈ ਐਹੌਂ ॥

parasaua(n) aradh raatr mai aaihau ||

ਤੁਮਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਢਿਗ ਸ੍ਵੈਹੌਂ ॥੧੩॥

tumaree dhuhitaa ke ddig savaihau ||13||

ਯੌਂ ਕਰਿ ਬੋਲ ਖਾਨ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥

yau kar bol khaan taj dheenee ||

ਪਰਸੌਂ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਕੀਨੀ ॥

parasau kee chi(n)taa chit keenee ||

ਤਬ ਰਿਤੁ ਰਾਜ ਪ੍ਰਭਾ ਚਲਿ ਆਈ ॥

tab rit raaj prabhaa chal aaiee ||

ਵਾ ਦੁਹਿਤਾ ਢਿਗ ਸੇਜ ਬਿਛਾਈ ॥੧੪॥

vaa dhuhitaa ddig sej bichhaiee ||14||

ਸੋਏ ਲੋਗ ਧਾਮ ਉਠਿ ਗਈ ॥

soe log dhaam uTh giee ||

ਸਿਮਰਤ ਖਾਨ ਘਰੀ ਸੋ ਭਈ ॥

simarat khaan gharee so bhiee ||

ਨਿਸੁ ਸਿਗਰੀ ਤਿਹ ਕਹ ਜਗਵਾਯੋ ॥

nis sigaree teh keh jagavaayo ||

ਖੋਜਤ ਤਾਹਿ ਸੁਤਾ ਢਿਗ ਆਯੋ ॥੧੫॥

khojat taeh sutaa ddig aayo ||15||

ਰੁਤਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਦੁਹਿਤਾ ਲਖਿ ਧਰੀ ॥

rutis prabhaa dhuhitaa lakh dharee ||

ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਿ ਜਾਘ ਦੋਊ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥

dhiraR geh jaagh dhouoo rat karee ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਰਹੀ ਪਠਾਨੀ ॥

hai hai kar rahee paThaanee ||

ਮਦ ਪੀਏ ਜੜ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੀ ॥੧੬॥

madh pe'ee jaR kachhoo na jaanee ||16||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੌ ਰਮਿਯੋ ਰੁਤਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ॥

lapaT lapaT taa sau ramiyo rutis prabhaa teh jaan ||

ਮਦ ਉਤਰੇ ਤਿਹ ਤਜਿ ਦਿਯੋ ਅਪਨੀ ਸੁਤਾ ਪਛਾਨਿ ॥੧੭॥

madh utare teh taj dhiyo apanee sutaa pachhaan ||17||

ਧੰਨਜ ਛਤ੍ਰਿ ਜਾ ਕੋ ਧਰਮ ਸ੍ਰੀ ਰਿਤੁ ਰਾਜਿ ਕੁਮਾਰਿ ॥

dha(n)nay chhatr jaa ko dharam sree rit raaj kumaar ||

ਸੰਗ ਸੁਤਾ ਕੇ ਕੈ ਮੁਝੈ ਗੀ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਉਬਾਰਿ ॥੧੮॥

sa(n)g sutaa ke kai mujhai gee patibrataa ubaar ||18||

ਏਕ ਮਦੀ ਦੂਜੈ ਤਰੁਨਿ ਤੀਜੇ ਅਤਿ ਧਨ ਧਾਮ ॥

ek madhee dhoojai tarun teeje at dhan dhaam ||

ਪਾਪ ਕਰੇ ਬਿਨ ਕਜੌਨ ਬਚੈ ਬਚੈ ਬਚਾਵੈ ਰਾਮ ॥੧੯॥

paap kare bin kayon bachai bachai bachaavai raam ||19||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤਿਰਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੮੩॥੩੫੨੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau tiraaseevo charitr samaapatam sat subham sat

||183||3529||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਾਡਵ ਕੇ ਪਾਚੌ ਸੁਤ ਸੂਰੇ ॥

paaddav ke paachau sut soore ||

ਅਰਜੁਨ ਭੀਮ ਜੁਧਿਸਟਰ ਰੂਰੇ ॥

arajun bheem judhisaTar roore ||

ਨਕੁਲ ਅਵਰ ਸਹਦੇਵ ਭਨਿਜੈ ॥

nakul avar sahadhev bhanijai ||

ਜਾ ਸਮ ਉਪਜਿਯੋ ਕੌਨ ਕਹਿਜੈ ॥੧॥

jaa sam upajiyo kauan kahijai ||1||

ਬਾਰਹ ਬਰਖ ਬਨਬਾਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥

baareh barakh banabaas bitaayo ||

ਸੋਈ ਬਰਖ ਤ੍ਰੈਦਸੋ ਆਯੋ ॥

soiee barakh traidhaso aayo ||

ਦੇਸ ਬਿਰਾਟ ਰਾਜ ਕੇ ਗਏ ॥

dhes biraaT raaj ke ge ||

ਸੋਊ ਬਰਖ ਬਿਤਾਵਤ ਭਏ ॥੨॥

souoo barakh bitaavat bhe ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਬੈ ਕ੍ਰੀਚਕਹਿ ਦ੍ਰੁਪਦਜਾ ਦੇਖੀ ਨੈਨ ਪਸਾਰਿ ॥

jabai kreechakeh dhrupadhajaa dhekhee nain pasaar ||

ਗਿਰਿਯੋ ਮੂਰਛਨਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੩॥

giriyo moorachhanaa havai dharan maar kariyo bisa(n)bhaar ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਗਟ ਭਗਨਿ ਤਨੁ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥

pragaT bhagan tan bhedh jataayo ||

ਮਿਲਨ ਦ੍ਰੁਪਦਜਾ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥

milan dhrupadhajaa ko Thaharaayo ||

ਰਾਨੀ ਪਠੈ ਸਦੇਸਨ ਦਈ ॥

raanee paThai sadhesan dhiee ||

ਕਰ ਤੇ ਪਕਰਿ ਕਰੀਚਕ ਲਈ ॥੪॥

kar te pakar kareechak liee ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋ ਅਧਿਕ ਬਲੁ ਅੰਚਰ ਗਈ ਛੁਰਾਇ ॥

kar kai kar ko adhik bal a(n)char giee chhurai ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਹੇਰੇ ਸ੍ਵਾਨ ਕੌ ਭਜਤ ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਕੁਲਾਇ ॥੫॥

jan kar here savaiaan kau bhajat miragee akulai ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰੀਚਕ ਕਯੋ ॥

tab at kop kareechak kayo ||

ਰਾਜਾ ਹੁਤੋ ਜਹਾ ਤਹ ਅਯੋ ॥

raajaa huto jahaa teh ayo ||

ਪਾਦ ਪ੍ਰਹਾਰ ਦ੍ਰੁਪਦ ਯਹਿ ਕਿਯੋ ॥

paadh prahaar dhrupadh yeh kiyo ||

ਪਾਚੋ ਨਿਰਖਿ ਪੰਡ ਜਨ ਲਿਯੋ ॥੬॥

paacho nirakh pa(n)dd jan liyo ||6||

ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪ ਭੀਮ ਤਬ ਭਰਿਯੋ ॥

at hee kop bheem tab bhariyo ||

ਰਾਜੈ ਮਨੇ ਨੈਨ ਸੌ ਕਰਿਯੋ ॥

raajai mane nain sau kariyo ||

ਬੋਲ ਦ੍ਰੁਪਦਜਾ ਨਿਕਟ ਸਿਖਾਈ ॥

bol dhrupadhajaa nikaT sikhaiee ||

ਸੌ ਕ੍ਰੀਚਕ ਸੌ ਕਹੋ ਬਨਾਈ ॥੭॥

sau kreechak sau kaho banaiee ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚਤੁਰਿ ਦ੍ਰੁਪਦਜਾ ਅਤਿ ਹੁਤੀ ਅਰੁ ਪਤਿ ਕਹਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥

chatur dhrupadhajaa at hutee ar pat kahiyo banai ||

ਏਕ ਬਚਨ ਭਾਖਿਯੋ ਹੁਤੋ ਬੀਸਕ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥੮॥

ek bachan bhaakhiyo huto beesak kahee sunai ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦ੍ਰੁਪਦੀ ਯੌ ਕ੍ਰੀਚਕ ਸੌ ਕਹੀ ॥

dhrupadhee yau kreechak sau kahee ||

ਤੁਮ ਪੈ ਅਨਿਕ ਰੀਝਿ ਮੈ ਰਹੀ ॥

tum pai anik reejh mai rahee ||

ਸੂੰਨਿਸਾਲ ਨਿਸਿ ਕੌ ਤੁਮ ਐਯਹੁ ॥

soo(n)nisaal nis kau tum aaiyahu ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਕਮੈਯਹੁ ॥੯॥

kaam bhog muh saath kamaiyahu ||9||

ਸੂੰਨਿਸਾਲ ਭੀਮਹਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥

soo(n)nisaal bheemeh baiThaayo ||

ਕ੍ਰੀਚਕ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੈ ਆਯੋ ॥

kreechak aradh raatr gai aayo ||

ਤਬ ਹੀ ਪਕਰਿ ਟਾਗ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥

tab hee pakar Taag te liyo ||

ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਤਾਹਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥੧੦॥

Took anek taeh kar dhiyo ||10||

ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਕ੍ਰੀਚਕ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥

praat samai kreechak ris bhare ||

ਕੇਸ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਕੇ ਦ੍ਰਿੜ ਧਰੇ ॥

kes dhropatee ke dhiraR dhare ||

ਯਾਹਿ ਅਗਨਿ ਕੇ ਬੀਚ ਜਰੈ ਹੈ ॥

yaeh agan ke beech jarai hai ||

ਭ੍ਰਾਤ ਗਯੋ ਤਹ ਤੋਹਿ ਪਠੈ ਹੈ ॥੧੧॥

bhraat gayo teh toh paThai hai ||11||

ਗਹਿ ਕੇ ਕੇਸ ਤਾਹਿ ਲੈ ਚਲੇ ॥

geh ke kes taeh lai chale ||

ਕ੍ਰੀਚਕ ਬੀਰ ਸੂਰਮਾ ਭਲੇ ॥

kreechak beer sooramaa bhale ||

ਤਬ ਹੀ ਕੋਪ ਭੀਮ ਅਤਿ ਭਰਿਯੋ ॥

tab hee kop bheem at bhariyo ||

ਗਹਿ ਕੈ ਤਾਰ ਬ੍ਰਿਛ ਕਰਿ ਧਰਿਯੋ ॥੧੨॥

geh kai taar birachh kar dhariyo ||12||

ਜਾ ਕੌ ਕੋਪਿ ਬ੍ਰਿਛ ਕੀ ਮਾਰੈ ॥

jaa kau kop birachh kee maarai ||

ਤਾ ਕੋ ਮੂੰਡ ਚੌਥਿ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥

taa ko moo(n)dd chauath hee ddaarai ||

ਕਾਹੂੰ ਪਕਰਿ ਟਾਗ ਤੇ ਆਵੈ ॥

kaahoo(n) pakar Taag te aavai ||

ਕਿਸੂ ਕੇਸ ਤੇ ਐਂਚਿ ਬਿਗਾਵੈ ॥੧੩॥

kisoo kes te aai(n)ch bigaavai ||13||

ਕਨਿਯਾ ਬਿਖੈ ਕ੍ਰੀਚਕਨ ਧਾਰੈ ॥

kaniyaa bikhai kreechakan dhaarai ||

ਬਰਤ ਚਿਤਾ ਭੀਤਰ ਲੈ ਡਾਰੈ ॥

barat chitaa bheetar lai ddaarai ||

ਸਹਸ ਪਾਚ ਕ੍ਰੀਚਕ ਸੰਗ ਮਾਰਿਯੋ ॥

sahas paach kreechak sa(n)g maariyo ||

ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਿਯੋ ॥੧੪॥

nij naaree ko praan ubaariyo ||14||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਰਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੮੪॥੩੫੪੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chauaraaseevo charitr samaapatam sat subham sat

||184||3543||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਏਕ ਬਨਿਕ ਕੀ ਭਾਰਜਾ ਅਕਬਰਬਾਦ ਮੰਝਾਰ ॥

ek banik kee bhaarajaa akabarabaadh ma(n)jhaar ||

ਦੇਵ ਦੈਤ ਰੀਝੈ ਨਿਰਖਿ ਸ੍ਰੀ ਰਨ ਰੰਗ ਕੁਮਾਰਿ ॥੧॥

dhev dhait reejhai nirakh sree ran ra(n)g kumaar ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸ੍ਰੀ ਅਕਬਰ ਆਖੇਟ ਸਿਧਾਯੋ ॥

sree akabar aakheT sidhaayo ||

ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥

taa ko roop nirakh biramaayo ||

ਸਖੀ ਏਕ ਤਿਹ ਤੀਰ ਪਠਾਈ ॥

sakhee ek teh teer paThaiee ||

ਤਾਹਿ ਆਨਿ ਮੁਹਿ ਦੇਹਿ ਮਿਲਾਈ ॥੨॥

taeh aan muh dheh milaiee ||2||

ਤਬ ਚਲ ਸਖੀ ਭਵਨ ਤਿਹ ਗਈ ॥

tab chal sakhee bhavan teh giee ||

ਵਾ ਕੌਂ ਭੇਦ ਜਤਾਵਤ ਭਈ ॥

vaa kau bhedh jataavat bhiee ||

ਸੋ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਆਈ ॥

so hajarat ke dhaam na aaiee ||

ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਗ੍ਰਿਹ ਲਏ ਬੁਲਾਈ ॥੩॥

hajarat joo gireh le bulaiee ||3||

ਹਜਰਤਿ ਜਬੈ ਭਵਨ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥

hajarat jabai bhavan teh aayo ||

ਤਾ ਅਬਲਾ ਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਯੋ ॥

taa abalaa kee sej suhaayo ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਿਨ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab raanee tin bachan uchaare ||

ਸੁਨਹੁ ਸਾਹ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪ੍ਯਾਰੇ ॥੪॥

sunahu saeh praanan te payaare ||4||

ਕਹੌ ਤੋ ਅਬੈ ਡਾਰਿ ਲਘੁ ਆਊ ॥

kahau to abai ddaar lagh aauoo ||

ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਊ ॥

bahur tihaaree sej suhaauoo ||

ਯੌ ਕਹਿ ਜਾਤ ਤਹਾ ਤੇ ਭਈ ॥

yau keh jaat tahaa te bhiee ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਐਂਚਿ ਕਿਵਰਿਯਾ ਦਈ ॥੫॥

gireh kee aai(n)ch kivariyaa dhiee ||5||

ਪਤਿ ਕਹ ਜਾਇ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥

pat keh jai sakal sudh dhiee ||

ਸੰਗ ਕਰਿ ਨਾਥੇ ਲਜਾਵਤ ਭਈ ॥

sa(n)g kar naathe layaavat bhiee ||

ਅਤਿ ਤਬ ਕੋਪ ਬਨਿਕ ਕੋ ਭਯੋ ॥

at tab kop banik ko bhayo ||

ਛਿਤ੍ਰ ਉਤਾਰਿ ਹਾਥ ਮੈ ਲਯੋ ॥੬॥

chhitr utaar haath mai layo ||6||

ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਪਨਹੀ ਸਿਰ ਝਾਰੈ ॥

hajarat ko panahee sir jhaarai ||

ਲਜਤ ਸਾਹ ਨਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੈ ॥

lajat saeh neh bachan uchaarai ||

ਜੂਤਨਿ ਮਾਰਿ ਭੋਹਰੇ ਦਿਯੋ ॥

jootan maar bhohare dhiyo ||

ਵੈਸਹਿ ਦੈ ਦਰਵਾਜੋ ਲਿਯੋ ॥੭॥

vaiseh dhai dharavaajo liyo ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਭਈ ਪੁਕਾਰੂ ਜਾਇ ॥

praat bhe kuTavaar ke bhiee pukaaroo jai ||

ਕਾਜੀ ਮੁਫਤੀ ਸੰਗ ਲੈ ਤਹਾ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ॥੮॥

kaajee mufatee sa(n)g lai tahaa pahoochee aai ||8||

ਚੋਰ ਜਾਰ ਕੈ ਸਾਧ ਕਉ ਸਾਹੁ ਕਿਧੋ ਪਾਤਿਸਾਹ ॥

chor jaar kai saadh kau saahu kidho paatisaeh ||

ਆਪਨ ਹੀ ਚਲਿ ਦੇਖਿਯੈ ਏ ਕਾਜਿਨ ਕੋ ਨਾਹ ॥੯॥

aapan hee chal dhekhiyai e kaajin ko naeh ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਭਾਖਿ ਭਜਿ ਗਏ ॥

pat tiray bachan bhaakh bhaj ge ||

ਹੇਰਤ ਤੇ ਅਕਬਰ ਕਹ ਭਏ ॥

herat te akabar keh bhe ||

ਹਜਰਤਿ ਲਜਤ ਬਚਨ ਨਹਿ ਬੋਲੈ ॥

hajarat lajat bachan neh bolai ||

ਨਜਾਇ ਰਹਿਯੋ ਸਿਰ ਆਂਖਿ ਨ ਖੋਲੈ ॥੧੦॥

nayai rahiyo sir aa(n)kh na kholai ||10||

ਜੇ ਕੋਈ ਧਾਮ ਕਿਸੀ ਕੇ ਜਾਵੈ ॥

je koiee dhaam kisee ke jaavai ||

ਕਹੋ ਨਹਿ ਐਸ ਤੁਰਤ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ॥

kayo neh aais turat fal paavai ||

ਜੇ ਕੋਊ ਪਰ ਨਾਰੀ ਸੋ ਪਾਗੈ ॥

je kouoo par naaree so paagai ||

ਪਨਹੀ ਇਹਾ ਨਰਕ ਤਿਹ ਆਗੈ ॥੧੧॥

panahee ihaa narak teh aagai ||11||

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਹਜਰਤਿਹਿ ਭਯੋ ॥

jab ieh bhaat hajarateh bhayo ||

ਬਹੁਰਿ ਕਿਸੂ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਗਯੋ ॥

bahur kisoo ke dhaam na gayo ||

ਜੈਸਾ ਕਿਯ ਤੈਸਾ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥

jaisaa kiy taisaa fal paayo ||

ਦੁਰਾਚਾਰ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੧੨॥

dhuraachaar chit te bisaraayo ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪਚਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੮੫॥੩੫੫੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau pachaaseevo charitr samaapatam sat subham sat

||185||3555||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ਇਕ ਛਤ੍ਰਜਾ ਅਚਲ ਕਲਾ ਤਿਹ ਨਾਉ ॥

madhr dhes ik chhatrajaa achal kalaa teh naau ||

ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਬਸਤ ਦਯਾਲ ਪੁਰ ਗਾਉ ॥੧॥

adhik dharab taa ke rahai basat dhayaal pur gaau ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਵਿ ਜਬ ਹੀ ਅਸਤਾਚਲ ਗਏ ॥

rav jab hee asataachal ge ||

ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟਏ ॥

praachee dhisaa cha(n)dhr pragaTe ||

ਜਾਰਿ ਦੀਵਟੈ ਤਸਕਰ ਧਾਏ ॥

jaar dheevaTai tasakar dhaae ||

ਤਾ ਕੇ ਤਾਕਿ ਭਵਨ ਕਹ ਆਏ ॥੨॥

taa ke taak bhavan keh aae ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਠਾਢਿ ਭਏ ਤਿਹ ਬਾਲ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਖੜਗ ਨਿਕਾਰਿ ॥

Thaadd bhe teh baal ke sir par khaRag nikaar ||

ਕੈ ਧਨ ਦੇਹਿ ਬਤਾਇ ਕੈ ਨਹ ਤੁਹਿ ਦੇਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥੩॥

kai dhan dheh batai kai neh tuh dheh sa(n)ghaar ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਅਬਲਾ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jab abalaa aaise sun paayo ||

ਕਛੂਕ ਧਾਮ ਕੋ ਦਰਬੁ ਦਿਖਾਯੋ ॥

kachhook dhaam ko dharab dhikhaayo ||

ਬਹੁਰਿ ਕਹਿਯੋ ਮੈ ਦਰਬੁ ਦਿਖਾਊਂ ॥

bahur kahiyo mai dharab dhikhaauooaa(n) ||

ਜੌ ਮੈ ਦਾਨ ਜੀਵ ਕੋ ਪਾਊਂ ॥੪॥

jau mai dhaan jeev ko paauooaa(n) ||4||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਕਾਹੇ ਕੌ ਆਜੁ ਸੰਘਾਰਤ ਮੋ ਕਹ ਸੰਗ ਚਲੋ ਬਹੁ ਮਾਲ ਬਤਾਊ ॥

kaahe kau aaj sa(n)ghaarat mo keh sa(n)g chalo bahu maal bataauoo ||

ਰਾਖਿ ਮਹਾਬਤਿ ਖਾਨ ਗਏ ਸਭ ਹੀ ਇਕ ਬਾਰ ਸੁ ਤੇ ਹਰਿ ਲਯਾਊ ॥

raakh mahaabat khaan ge sabh hee ik baar su te har layaauoo ||

ਪੂਤਨ ਪ੍ਰੋਤਨ ਲੌ ਸਭ ਕੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਆਜੁ ਦਰਦ੍ਰਿ ਬਹਾਊ ॥

pootan protan lau sabh ko chhin bheetar aaj dharadhr bahaauoo ||

ਲੀਜਹੁ ਲੂਟਿ ਸਭੈ ਤੁਮ ਤਾ ਕਹ ਮੈ ਅਪਨੋ ਨਹਿ ਪਾਨ ਛੁਆਊ ॥੫॥

leejahu looT sabhai tum taa keh mai apano neh paan chhuaauoo ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਸਕਰ ਤੇ ਭਏ ॥

sunat bachan tasakar te bhe ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਸੰਗ ਤਹਾ ਲੈ ਗਏ ॥

tiray kau sa(n)g tahaa lai ge ||

ਜਹ ਕੋਠਾ ਦਾਰੂ ਕੋ ਭਰਿਯੋ ॥

jeh koThaa dhaaroo ko bhariyo ||

ਤਹੀ ਜਾਇ ਤਸਕਰਨ ਉਚਰਿਯੋ ॥੬॥

tahee jai tasakaran uchariyo ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਗਨਿ ਬਾਨ ਸੋ ਬਾਧਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹ ਕੌ ਦਈ ਚਲਾਇ ॥

agan baan so baadh tiray teh kau dhiee chalai ||

ਕਾਲ ਸਭਨ ਤਿਨ ਕੋ ਹੁਤੋ ਪਰਿਯੋ ਤਹੀ ਸਰ ਜਾਇ ॥੭॥

kaal sabhan tin ko huto pariyo tahee sar jai ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਸਕਰ ਜਾਰਿ ਮਸਾਲੈ ਪਰੇ ॥

tasakar jaar masaalai pare ||

ਦਾਰੂ ਬਿਖੈ ਅੰਗਾਰੇ ਝਰੇ ॥

dhaaroo bikhai a(n)gaare jhare ||

ਸਭ ਤਸਕਰ ਤਬ ਹੀ ਉਡ ਗਏ ॥

sabh tasakar tab hee udd ge ||

ਭੂਚਰ ਤੇ ਖੇਚਰ ਸੋ ਭਏ ॥੮॥

bhoochar te khechar so bhe ||8||

ਦਾਰੂ ਉਡਤ ਚੋਰਿ ਉਡਿ ਗਏ ॥

dhaaroo uddat chor udd ge ||

ਸਭ ਹੀ ਫਿਰਤ ਗਗਨ ਮੌ ਭਏ ॥

sabh hee firat gagan mau bhe ||

ਦਸ ਦਸ ਕੋਸ ਜਾਇ ਕਰ ਪਰੇ ॥

dhas dhas kos jai kar pare ||

ਹਾਡ ਗੋਡ ਨਹਿ ਮੂੰਡ ਉਬਰੇ ॥੯॥

haadd godd neh moo(n)dd ubare ||9||

ਏਕੈ ਬਾਰ ਚੋਰ ਉਡ ਗਏ ॥

ekai baar chor udd ge ||

ਜੀਵਤ ਏਕ ਨ ਬਾਚਤ ਭਏ ॥

jeevat ek na baachat bhe ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥

eeh charitr abalaa teh maariyo ||

ਛਲ ਕੇ ਅਪਨੋ ਧਾਮ ਉਬਾਰਿਯੋ ॥੧੦॥

chhal ke apano dhaam ubaariyo ||10||

ਇਹ ਛਲ ਸਭ ਚੋਰਨ ਕਹ ਘਾਈ ॥

eeh chhal sabh choran keh ghaiee ||

ਬਹੁਰੈ ਧਾਮ ਆਪਨੋ ਆਈ ॥

bahurai dhaam aapano aaiee ||

ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਸਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਵ ਹੋਈ ॥

ei(n)dhr bisan brahamaa siv hoiee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੇ ਬਚਤ ਨ ਕੋਈ ॥੧੧॥

tiray charitr te bachat na koiee ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਿਆਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੮੬॥੩੫੬੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chhiaaseevo charitr samaapatam sat subham sat

||186||3566||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਾਮ ਕਲਾ ਕਾਮਨਿ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥

kaam kalaa kaaman ik sunee ||

ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਭੀਤਰਿ ਅਤਿ ਗੁਨੀ ॥

bedh saasatr bheetar at gunee ||

ਤਾ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਨ ਆਗਜਾ ਮਾਨੈ ॥

taa ko putr na aagayaa maanai ||

ਯਾ ਤੇ ਮਾਤ ਕੋਪ ਚਿਤ ਠਾਨੈ ॥੧॥

yaa te maat kop chit Thaanai ||1||

ਕੁਬੁਧਿ ਬਿਖੈ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ਗਵਾਵੈ ॥

kubudh bikhai dhin rain gavaavai ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥

maat pitaa ko dharab luTaavai ||

ਗੁੰਡਨ ਸਾਥ ਕਰੈ ਗੁਜਰਾਨਾ ॥

gu(n)ddan saath karai gujaraanaa ||

ਕਰਤ ਕੁਬਿਰਤਿ ਪਿਯਤ ਮਦ ਪਾਨਾ ॥੨॥

karat kubirat piyat madh paanaa ||2||

ਤਾ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤ ਦੁਤਿਯ ਸੁਭ ਕਾਰੀ ॥

taa ko bhraat dhutiy subh kaaree ||

ਜੂਪ ਰਹਿਤ ਨ ਕਛੂ ਦੁਰਚਾਰੀ ॥

joop rahit na kachhoo dhurachaaree ||

ਤਾ ਸੌਂ ਨੇਹ ਮਾਤ ਕੋ ਰਹੈ ॥

taa sau neh maat ko rahai ||

ਯਾ ਕੌਂ ਬੇਗਿ ਸੰਘਾਰੋ ਚਹੈ ॥੩॥

yaa kau beg sa(n)ghaaro chahai ||3||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਜਬ ਸੋ ਘਰ ਆਯੋ ॥

ek dhivas jab so ghar aayo ||

ਸੋਤ ਛਾਪਰੀ ਮਾਝ ਤਕਾਯੋ ॥

sot chhaaparee maajh takaayo ||

ਟਟਿਆ ਦ੍ਵਾਰ ਆਗਿ ਦੈ ਦਈ ॥

TaTiaa dhavaiaar aag dhai dhiee ||

ਸੁਤ ਕੋ ਮਾਤ ਜਰਾਵਤ ਭਈ ॥੪॥

sut ko maat jaraavat bhiee ||4||

ਮਾਤ ਪੂਤ ਕੌ ਪ੍ਰਥਮ ਜਰਾਯੋ ॥

maat poot kau pratham jaraayo ||

ਰੋਇ ਰੋਇ ਸਭ ਜਗਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥

roi roi sabh jagat sunaayo ||

ਆਗਿ ਲਗਾਇ ਪਾਨਿ ਕੌ ਧਾਈ ॥

aag lagai paan kau dhaiee ||

ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਈ ॥੫॥

moorakh baat na kinahoo(n) paiee ||5||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੮੭॥੩੫੭੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau sataaseevo charitr samaapatam sat subham sat

||187||3571||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੰਚਨ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਟਜਾ ਰਹੈ ॥

ka(n)chan prabhaa jaaTajaa rahai ||

ਅਤਿ ਦੁਤਿਵਾਨ ਤਾਹਿ ਜਗ ਕਹੈ ॥

at dhutivaan taeh jag kahai ||

ਭਰਤਾ ਏਕ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥

bharataa ek pratham tin kiyo ||

ਰੁਚਿਯੋ ਨ ਡਾਰਿ ਫਾਸ ਹਨਿ ਦਿਯੋ ॥੧॥

ruchiyo na ddaar faas han dhiyo ||1||

ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਔਰ ਪਤਿ ਕਰਿਯੋ ॥

ketik dhinan aauar pat kariyo ||

ਸੋਊ ਨ ਰੁਚਿਯੋ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਯੋ ॥

souoo na ruchiyo kaTaaree mariyo ||

ਮਾਸ ਬਿਖੈ ਔਰੈ ਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥

maas bikhai aauarai pat paayo ||

ਸੋਊ ਦੈ ਕੈ ਬਿਖੁ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਯੋ ॥੨॥

souoo dhai kai bikh tiray ghaayo ||2||

ਚੌਥੇ ਨਾਥ ਨਾਇਕਾ ਕੀਨੋ ॥

chauathe naath naikaa keeno ||

ਤਾ ਕਹ ਹਨਿ ਪੰਚਮ ਕਹ ਲੀਨੋ ॥

taa keh han pa(n)cham keh leeno ||

ਛਠਵੇ ਮਾਰਿ ਸਪਤਮੋ ਘਾਯੋ ॥

chhaThave maar sapatamo ghaayo ||

ਅਸਟਮ ਕੈ ਸੰਗ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥੩॥

asaTam kai sa(n)g neh lagaayo ||3||

ਕਰਮ ਕਾਲ ਸੋਊ ਨਹਿ ਭਾਯੋ ॥

karam kaal souoo neh bhaayo ||

ਜਮਧਰ ਭਏ ਤਾਹਿ ਤਿਨ ਘਾਯੋ ॥

jamadhar bhe taeh tin ghaayo ||

ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਜਾਨਿ ਜਗਤ ਤਿਹ ਕਰਿਯੋ ॥

dhirag dhirag jaan jagat teh kariyo ||

ਹਾਹਾਕਾਰ ਸਭਨ ਉਚਰਿਯੋ ॥੪॥

haahaakaar sabhan uchariyo ||4||

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥

jab ieh bhaat sunat tiray bhiee ||

ਜਾਨੁਕ ਬਿਨ ਮਾਰੇ ਮਰ ਗਈ ॥

jaanuk bin maare mar giee ||

ਅਬ ਹੌ ਜਰੋ ਨਾਥ ਤਨ ਜਾਈ ॥

ab hau jaro naath tan jaiee ||

ਇਨ ਸਭਹੂੰਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਈ ॥੫॥

ein sabhahoo(n)n charitr dhikhaiee ||5||

ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰ ਪਾਨ ਚਬਾਏ ॥

arun basatr dhar paan chabaae ||

ਲੋਗ ਸਭਨ ਕੋ ਕੂਕ ਸੁਨਾਏ ॥

log sabhan ko kook sunaae ||

ਯੌ ਕਹਿ ਹਾਥਿ ਸਿਧੌਰੇ ਗਹਿਯੋ ॥

yau keh haath sidhauare gahiyo ||

ਜਰਿਬੋ ਸਾਥ ਨਾਥ ਕੈ ਚਹਿਯੋ ॥੬॥

jaribo saath naath kai chahiyo ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਪਤ ਨਾਥ ਨਿਜ ਕਰਨ ਹਨਿ ਕਿਯੋ ਸਤੀ ਕੋ ਭੇਸ ॥

sapat naath nij karan han kiyo satee ko bhes ||

ਊਚ ਨੀਚ ਦੇਖਤ ਤਰਨਿ ਪਾਵਕ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥੭॥

uooch neech dhekhat taran paavak kiyo praves ||7||

ਸਪਤ ਨਾਥ ਨਿਜੁ ਹਾਥ ਹਨਿ ਅਸਟਮ ਕੌ ਗਰ ਲਾਇ ॥

sapat naath nij haath han asaTam kau gar lai ||

ਸਭ ਲੋਗਨ ਦੇਖਤ ਜਰੀ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੮॥

sabh logan dhekhat jaree ddol miradha(n)g bajai ||8||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੮੮॥੩੫੭੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau aThaaseevo charitr samaapatam sat subham sat

||188||3579||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭੂਪ ਕਲਾ ਨਾਮਾ ਰਹੈ ਸੁਤਾ ਸਾਹ ਕੀ ਏਕ ॥

bhoop kalaa naamaa rahai sutaa saeh kee ek ||

ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਦਾਸੀ ਰਹੈ ਅਨੇਕ ॥੧॥

adhik dharab taa ke rahai dhaasee rahai anek ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਿਸਰੀ ਕੋ ਹੀਰਾ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ॥

misaree ko heeraa tin liyo ||

ਡਬਿਯਾ ਬਿਖੈ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥

ddabiyaa bikhai ddaar kar dhiyo ||

ਸਾਹਜਹਾ ਜਹ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥

saahajahaa jeh sabhaa banaiee ||

ਬਹਲ ਬੈਠਿ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਈ ॥੨॥

bahal baiTh teh or sidhaiee ||2||

ਅਰਧ ਬਜਾਰ ਬਿਖੈ ਜਬ ਗਈ ॥

aradh bajaar bikhai jab giee ||

ਸੁੰਦਰ ਨਰਿਕ ਬਿਲੋਕਤ ਭਈ ॥

su(n)dhar narik bilokat bhiee ||

ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਦੈ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

adhik dharab dhai nikaT bulaayo ||

ਨਿਜ ਗਾਡੀ ਕੇ ਸਾਥ ਲਗਾਯੋ ॥੩॥

nij gaaddee ke saath lagaayo ||3||

ਚਲਿਤ ਚਲਿਤ ਰਜਨੀ ਪਰਿ ਗਈ ॥

chalit chalit rajanee par giee ||

ਸੂਰਜ ਛਪ੍ਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਦੁਤਿ ਭਈ ॥

sooraj chhapayo cha(n)dhr dhut bhiee ||

ਬਹਲ ਬਿਖੈ ਗਹਿ ਬਾਹ ਚੜਾਯੋ ॥

bahal bikhai geh baeh chaRaayo ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਉਪਜਾਯੋ ॥੪॥

kaam kel teh sa(n)g upajaayo ||4||

ਜਜੋ ਜਜੋ ਬਹਲ ਹਿਲੋਰੇ ਖਾਵੈ ॥

jayo jayo bahal hilore khaavai ||

ਉਛਰੇ ਬਿਨਾ ਕਾਜ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥

auchhare binaa kaaj havai jaavai ||

ਲਖੈ ਲੋਗ ਗਾਡੀ ਕਰ ਮਾਰੈ ॥

lakhai log gaaddee kar maarai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਬਿਚਾਰੈ ॥੫॥

bhedh abhedh na kouoo bichaarai ||5||

ਭਾਖਿ ਬੈਨ ਤੇ ਬਹਲ ਧਵਾਈ ॥

bhaakh bain te bahal dhavaiee ||

ਕਾਮ ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥

kaam reet kar preet upajaiee ||

ਭਰਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਬਾਮ ਸੌ ਕੀਨੋ ॥

bhar kar bhog baam sau keeno ||

ਬੀਚ ਬਜਾਰਨ ਕਿਨਹੂੰ ਚੀਨੋ ॥੬॥

beech bajaaran kinahoo(n) cheeno ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕੇਲ ਕਰਤ ਇਹ ਚੰਚਲਾ ਤਹਾ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ॥

kel karat ieh cha(n)chalaa tahaa pahoochee aai ||

ਸਾਹਜਹਾ ਬੈਠੇ ਜਹਾ ਨੀਕੀ ਸਭਾ ਬਨਾਇ ॥੭॥

saahajahaa baiThe jahaa neekee sabhaa banai ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਿਸਰੀ ਕੇ ਹੀਰਾ ਕਰ ਲਿਯੋ ॥

misaree ke heeraa kar liyo ||

ਲੈ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਹਾਜਰ ਕਿਯੋ ॥

lai hajarat ke haajar kiyo ||

ਸਾਹਜਹਾ ਤਿਹ ਕਛੂ ਨ ਚੀਨੋ ॥

saahajahaa teh kachhoo na cheeno ||

ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਰੁਪੈਯਾ ਦੀਨੋ ॥੮॥

tees hajaar rupaiyaa dheeno ||8||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਸਾਹਹਿ ਛਲਿ ਗਈ ॥

eeh chhal sau saaheh chhal giee ||

ਉਠੀ ਸਭਾ ਆਵਤ ਸੋਊ ਭਈ ॥

auThee sabhaa aavat souoo bhiee ||

ਪੰਦ੍ਰਹ ਸਹਸ੍ਰ ਆਪੁ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਨੋ ॥

pa(n)dhreh sahasr aap tiray leeno ||

ਪੰਦ੍ਰਹ ਸਹਸ੍ਰ ਮੀਤ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥੯॥

pa(n)dhreh sahasr meet ko dheeno ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਾਹਜਹਾ ਛਲਿ ਮੀਤ ਸੌ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਕਮਾਇ ॥

saahajahaa chhal meet sau kaam kalol kamai ||

ਧਾਮ ਆਨਿ ਪਹੁਚਤ ਭਈ ਸਕਿਯੋ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥੧੦॥

dhaam aan pahuchat bhiee sakiyo na kouoo pai ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੮੯॥੩੫੮੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau unaanavo charitr samaapatam sat subham sat ||189||3589||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਗ ਚੰਚਲਾ ਗਈ ॥

eik dhin baag cha(n)chalaa giee ||

ਹਸਿ ਹਸਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਤ ਭਈ ॥

has has bachan bakhaanat bhiee ||

ਸ੍ਰੀ ਨਿਸਿ ਰਾਜ ਪ੍ਰਭਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹਾ ॥

sree nis raaj prabhaa tiray tahaa ||

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ਉਹਾ ॥੧॥

aaisee bhaat uchaariyo uhaa ||1||

ਜੌ ਰਾਜੇ ਤੇ ਬਾਰਿ ਭਿਰਾਊ ॥

jau raaje te baar bhiraauoo ||

ਅਪਨੀ ਝਾਟੈ ਸਭੈ ਮੁੰਡਾਊ ॥

apanee jhaaTai sabhai mu(n)ddaauoo ||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਹੋਡ ਸਕਲ ਤੁਮ ਹਾਰਹੁ ॥

tab tiray hodd sakal tum haarahu ||

ਨਿਜੁ ਨੈਨਨ ਇਹ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥੨॥

nij nainan ieh charit nihaarahu ||2||

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਭ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥

yau keh kai subh bhes banaayo ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥

dhev adhevan ko biramaayo ||

ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥

charitr si(n)gh raajaa jab aayo ||

ਸੁਨਿ ਇਹ ਬਚਨ ਚੰਚਲਾ ਪਾਯੋ ॥੩॥

sun ieh bachan cha(n)chalaa paayo ||3||

ਬੈਠ ਝਰੋਖਾ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥

baiTh jharokhaa dhiee dhikhaiee ||

ਰਾਜਾ ਰਹੇ ਰੂਪ ਉਰਝਾਈ ॥

raajaa rahe roop urajhaiee ||

ਏਕ ਬਾਰ ਇਹ ਕੌ ਜੌ ਪਾਊ ॥

ek baar ieh kau jau paauoo ||

ਜਨਮ ਸਹਸ੍ਰ ਲਗੇ ਬਲਿ ਜਾਉ ॥੪॥

janam sahasr lage bal jaauoo ||4||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ॥

paThai sahacharee liee bulaiee ||

ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਹਿਤ ਰਸ ਰੀਤੁਪਜਾਈ ॥

preet sahit ras reetupajaiee ||

ਅਬਲਾ ਤਬ ਮੁਰਛਿਤ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

abalaa tab murachhit havai giee ||

ਪਾਨਿ ਪਾਨਿ ਉਚਰਤ ਮੁਖ ਭਈ ॥੫॥

paan paan ucharat mukh bhiee ||5||

ਉਠ ਕਰਿ ਆਪੁ ਰਾਵ ਤਬ ਗਯੋ ॥

auTh kar aap raav tab gayo ||

ਤਾ ਕਹ ਪਾਨਿ ਪਯਾਵਤ ਭਯੋ ॥

taa keh paan payaavat bhayo ||

ਪਾਨਿ ਪਿਏ ਬਹੁਰੇ ਸੁਧਿ ਭਈ ॥

paan pie bahure sudh bhiee ||

ਰਾਜੈ ਫਿਰਿ ਚੁੰਬਨ ਤਿਹ ਲਈ ॥੬॥

raajai fir chu(n)ban teh liee ||6||

ਜਬ ਸੁਧਿ ਮੈ ਅਬਲਾ ਕਛੁ ਆਈ ॥

jab sudh mai abalaa kachh aaiee ||

ਬਹੁਰਿ ਕਾਮ ਕੀ ਕੇਲ ਮਚਾਈ ॥

bahur kaam kee kel machaiee ||

ਦੋਊ ਤਰਨ ਨ ਕੋਊ ਹਾਰੈ ॥

dhouoo taran na kouoo haarai ||

ਯੌ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥੭॥

yau raajaa teh saath bihaarai ||7||

ਬਹੁਰਿ ਬਾਲ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

bahur baal ieh bhaat uchaaree ||

ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਤੁਮ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥

suno raav tum baat hamaaree ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਝਾਟਿ ਨ ਮੂੰਡੀ ਜਾਈ ॥

tiray kee jhaaT na moo(n)ddee jaiee ||

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥੮॥

bedh puraanan mai sun paiee ||8||

ਹਸਿ ਕਰਿ ਰਾਵ ਬਚਨ ਯੌ ਠਾਨ੍ਯੋ ॥

has kar raav bachan yau Thaanrayo ||

ਮੈ ਅਪੁਨੇ ਜਿਯ ਸਾਚ ਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

mai apune jiy saach na jaanayo ||

ਤੈ ਤ੍ਰਿਯ ਹਮ ਸੋ ਝੂਠ ਉਚਾਰੀ ॥

tai tiray ham so jhooTh uchaaree ||

ਹਮ ਮੂੰਡੈਗੇ ਝਾਟਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥੯॥

ham moo(n)ddaige jhaaT tihaaree ||9||

ਤੇਜ ਅਸਤੁਰਾ ਏਕ ਮੰਗਾਯੋ ॥

tej asaturaa ek ma(n)gaayo ||

ਨਿਜ ਕਰ ਗਹਿ ਕੈ ਰਾਵ ਚਲਾਯੋ ॥

nij kar geh kai raav chalaayo ||

ਤਾ ਕੀ ਮੂੰਡਿ ਝਾਟਿ ਸਭ ਡਾਰੀ ॥

taa kee moo(n)dd jhaaT sabh ddaaree ||

ਦੈ ਕੈ ਹਸੀ ਚੰਚਲਾ ਤਾਰੀ ॥੧੦॥

dhai kai hasee cha(n)chalaa taaree ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਾਨਿ ਭਰਾਯੋ ਰਾਵ ਤੇ ਨਿਜੁ ਕਰ ਝਾਟਿ ਮੁੰਡਾਇ ॥

paan bharaayo raav te nij kar jhaaT mu(n)ddai ||

ਹੋਡ ਜੀਤ ਲੇਤੀ ਭਈ ਤਿਨ ਅਬਲਾਨ ਦਿਖਾਇ ॥੧੧॥

hodd jeet letee bhiee tin abalaan dhikhai ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਨਬਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੯੦॥੩੬੦੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau nabavo charitr samaapatam sat subham sat ||190||3600||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਲਹੌਰ ਛਤ੍ਰਿਜਾ ਰਹੈ ॥

ek lahauar chhatirajaa rahai ||

ਰਾਇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਤਾਹਿ ਜਗ ਕਹੈ ॥

rai prabeen taeh jag kahai ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

apramaan teh prabhaa biraajai ||

ਦੇਵ ਜਨਨਿ ਕੋ ਲਖਿ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥੧॥

dhev janan ko lakh man laajai ||1||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਏਕ ਮੁਗਲ ਤਿਹ ਨ੍ਹਾਤ ਕੈ ਰੀਝ੍ਯੋ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰਿ ॥

ek mugal teh nrahaat kai reejhayo a(n)g nihaar ||

ਗਿਰਿਯੋ ਮੂਰਛਨਾ ਹ੍ਵੈ ਧਰਨਿ ਬਿਰਹਾ ਤਨ ਗਯੋ ਮਾਰਿ ॥੨॥

giriyo moorachhanaa havai dharan birahaa tan gayo maar ||2||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਧਾਮ ਆਨ ਇਕ ਸਖੀ ਬੁਲਾਈ ॥

dhaam aan ik sakhee bulaiee ||

ਬਾਤ ਸਭੈ ਤਿਹ ਤੀਰ ਜਤਾਈ ॥

baat sabhai teh teer jataiee ||

ਜੌ ਮੋ ਕੌ ਤੂ ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਵੈ ॥

jau mo kau too taeh milaavai ||

ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਮਾਗੈ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥੩॥

apune mukh maagai so paavai ||3||

ਤਬ ਸੋ ਸਖੀ ਧਾਮ ਤਿਹ ਗਈ ॥

tab so sakhee dhaam teh giee ||

ਐਸੋ ਬਚਨ ਬਖਾਨਤ ਭਈ ॥

aaiso bachan bakhaanat bhiee ||

ਮਾਤਾ ਤੋਰਿ ਬੁਲਾਵਤ ਤੋ ਕੌ ॥

maataa tor bulaavat to kau ||

ਤਾ ਤੇ ਪਠੈ ਦਯੋ ਹਯਾਂ ਮੋ ਕੌ ॥੪॥

taa te paThai dhayo hayaa(n) mo kau ||4||

ਯੌ ਜਬ ਬਚਨ ਤਾਹਿ ਤਿਹ ਕਹਿਯੋ ॥

yau jab bachan taeh teh kahiyo ||

ਮਿਲਬ ਸੁਤਾ ਮਾਤਾ ਸੌ ਚਹਿਯੋ ॥

milab sutaa maataa sau chahiyo ||

ਡੋਰੀ ਬਿਖੈ ਤਾਹਿ ਬੈਠਾਰਿਯੋ ॥

ddoree bikhai taeh baiThaariyo ||

ਦਰ ਪਰਦਨ ਦ੍ਰਿੜ ਐਚਿ ਸਵਾਰਿਯੋ ॥੫॥

dhar paradhan dhiraR aaich savaariyo ||5||

ਤਾ ਕੌ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਛੂ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

taa kau dhirasaT kachhoo neh aavai ||

ਕੁਟਨੀ ਚਹੈ ਜਹਾ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥

kuTanee chahai jahaa lai jaavai ||

ਮਾਤ ਨਾਮ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਈ ॥

maat naam lai taeh sidhaiee ||

ਲੈ ਕੈ ਧਾਮ ਮੁਗਲ ਕੇ ਆਈ ॥੬॥

lai kai dhaam mugal ke aaiee ||6||

ਪਰਦਾ ਤਹੀ ਉਘਾਰਾ ਜਾਈ ॥

paradhaa tahee ughaaraa jaiee ||

ਤਾਸ ਬੇਗ ਜਹ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥

taas beg jeh sej suhaiee ||

ਬਹਿਯਾ ਆਨਿ ਮੁਗਲ ਤਬ ਗਹੀ ॥

bahiyaa aan mugal tab gahee ||

ਚਿਤ ਮੈ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਰਹੀ ॥੭॥

chit mai chakirat cha(n)chalaa rahee ||7||

ਮੇਰੇ ਧਰਮ ਲੋਪ ਅਬ ਭਯੋ ॥

mere dharam lop ab bhayo ||

ਤੁਰਕ ਅੰਗ ਸੌ ਅੰਗ ਭਿਟਯੋ ॥

turak a(n)g sau a(n)g bhiTayo ||

ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਊ ॥

taa te kachhoo charitr banaauoo ||

ਜਾ ਤੇ ਛੂਟਿ ਮੁਗਲ ਤੇ ਜਾਊ ॥੮॥

jaa te chhooT mugal te jaauoo ||8||

ਅਬ ਆਇਸੁ ਤੁਮਰੋ ਜੌ ਪਾਊ ॥

ab aais tumaro jau paauoo ||

ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਊ ॥

sabh su(n)dhar si(n)gaar banaauoo ||

ਬਹੁਰਿ ਆਇ ਤੁਮ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੋ ॥

bahur aai tum saath bihaaro ||

ਤੁਮਰੋ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥੯॥

tumaro chit ko sok nivaaro ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ਕੇਲ ਕਰੌ ਤਵ ਸੰਗ ॥

haar si(n)gaar banai kai kel karau tav sa(n)g ||

ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਸੌ ਹ੍ਵੈ ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਯ ਅਰਧੰਗ ॥੧੦॥

bahur tihaare gireh basau havai tum tiray aradha(n)g ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਯੌ ਕਹਿ ਬਚਨ ਤਹਾ ਤੇ ਗਈ ॥

yau keh bachan tahaa te giee ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਆਗਿ ਲਗਾਵਤ ਭਈ ॥

gireh kau aag lagaavat bhiee ||

ਕੁਟਨੀ ਸਹਿਤ ਮੁਗਲ ਕੌ ਜਾਰਿਯੋ ॥

kuTanee sahit mugal kau jaariyo ||

ਬਾਲ ਆਪਨੋ ਧਰਮ ਉਬਾਰਿਯੋ ॥੧੧॥

baal aapano dharam ubaariyo ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਯਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੯੧॥੩੬੧੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau ikayaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||191||3611||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤੇਜ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਜਿਹ ਰੂਪ ॥

tej si(n)gh raajaa baddo apramaan jeh roop ||

ਗਾਨ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਸਖੀ ਰਤਿ ਕੇ ਰਹੈ ਸਰੂਪ ॥੧॥

gaan kalaa taa kee sakhee rat ke rahai saroop ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਜਾ ਕੋ ਤਾ ਸੌ ਹਿਤ ਭਾਰੋ ॥

raajaa ko taa sau hit bhaaro ||

ਦਾਸੀ ਤੇ ਰਾਨੀ ਕਰਿ ਡਾਰੋ ॥

dhaasee te raanee kar ddaaro ||

ਜੈਸੇ ਕਰੈ ਰਸਾਇਨ ਕੋਈ ॥

jaise karai rasain koiee ||

ਤਾਬੈ ਸੌ ਸੋਨਾ ਸੋ ਹੋਈ ॥੨॥

taabai sau sonaa so hoiee ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਰੈਨਿ ਦਿਨਾ ਤਿਹ ਧਾਮ ਰਾਵ ਜੁ ਆਵਈ ॥

rain dhinaa teh dhaam raav joo aaviee ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਨਿਸ ਦਿਨ ਤਿਸ ਸੰਗ ਕਮਾਵਈ ॥

kaam kel nis dhin tis sa(n)g kamaaviee ||

ਦਾਸ ਏਕ ਪਰ ਸੋ ਦਾਸੀ ਅਟਕਤਿ ਭਈ ॥

dhaas ek par so dhaasee aTakat bhiee ||

ਹੋ ਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰਿ ਤਬੈ ਚਿਤ ਤੇ ਦਈ ॥੩॥

ho pat kee preet bisaar tabai chit te dhiee ||3||

ਤਿਲ ਚੁਗਨਾ ਪਰ ਗਾਨ ਕਲਾ ਅਟਕਤ ਭਈ ॥

til chuganaa par gaan kalaa aTakat bhiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰਿ ਤੁਰਤ ਚਿਤ ਤੇ ਦਈ ॥

nirap kee preet bisaar turat chit te dhiee ||

ਜੋ ਦਾਸੀ ਸੌ ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਰਖੁ ਕੋਊ ਠਾਨਈ ॥

jo dhaasee sau prem purakh kouoo Thaaniee ||

ਹੋ ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਤਾ ਕੌ ਸਭ ਹੀ ਲੋਕ ਬਖਾਨਈ ॥੪॥

ho dhirag dhirag taa kau sabh hee lok bakhaaniee ||4||

ਸੰਗ ਦਾਸੀ ਕੈ ਦਾਸ ਕਹਿਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥

sa(n)g dhaasee kai dhaas kahiyo musakai kai ||

ਸੰਗ ਹਮਾਰੇ ਚਲੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥

sa(n)g hamaare chalo preet upajai kai ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਜੀਹੈਂ ਕਛੂ ਨ ਲੀਜਿਯੈ ॥

kaam kel kar jeehai(n) kachhoo na leejiyai ||

ਹੋ ਗਾਨ ਕਲਾ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ਕੀਜਿਯੈ ॥੫॥

ho gaan kalaa joo bachan hamaaro keejiyai ||5||

ਉਠ ਦਾਸੀ ਸੰਗ ਚਲੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥

auTh dhaasee sa(n)g chalee preet upajai kai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿ ਨ ਰਹੀ ਲਜਾਇ ਕੈ ॥

nirap kee or nihaar na rahee lajai kai ||

ਜੋ ਦਾਸੀ ਸੌ ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਰਖ ਉਪਜਾਵਈ ॥

jo dhaasee sau prem purakh upajaaviee ||

ਹੋ ਅੰਤ ਸ੍ਵਾਨ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਮਰੈ ਪਛੁਤਾਵਈ ॥੬॥

ho a(n)t savaiaan kee mrit marai pachhutaaviee ||6||

ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਮੈ ਚਾਰਿ ਕੋਸ ਮਾਰਗ ਚਲਿਯੋ ॥

chaar pahar mai chaar kos maarag chaliyo ||

ਜੋ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦ੍ਰਪ ਹੁਤੋ ਸਭੁ ਹੀ ਦਲਿਯੋ ॥

jo ka(n)dhrap ko dhrap huto sabh hee dhaliyo ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਤੇ ਹੀ ਪੁਰ ਆਵਹੀ ॥

chahoo(n) or bhram bhram te hee pur aavahee ||

ਹੋ ਗਾਨ ਕਲਾ ਤਿਲ ਚੁਗਨ ਨ ਪੈਡੋ ਪਾਵਹੀ ॥੭॥

ho gaan kalaa til chugan na paiddo paavahee ||7||

ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਮਿਤ ਤੇ ਭਏ ਹਾਰਿ ਗਿਰਿ ਕੈ ਪਰੈ ॥

adhik sramit te bhe haar gir kai parai ||

ਜਨੁਕ ਘਾਵ ਬਿਨੁ ਕੀਏ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਮਰੈ ॥

januk ghaav bin ke'ee aap hee te marai ||

ਅਧਿਕ ਛੁਧਾ ਜਬ ਲਗੀ ਦੁਹੁਨਿ ਕੌ ਆਇ ਕੈ ॥

adhik chhudhaa jab lagee dhuhun kau aai kai ||

ਹੋ ਤਬ ਦਾਸੀ ਸੌ ਦਾਸ ਕਹਿਯੋ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੮॥

ho tab dhaasee sau dhaas kahiyo dhukh pai kai ||8||

ਗਾਨ ਕਲਾ ਤੁਮ ਪਰੋ ਸੁ ਬੁਰਿ ਅਪੁਨੀ ਕਰੋ ॥

gaan kalaa tum paro su bur apunee karo ||

ਖਰਿ ਕੋ ਟੁਕਰਾ ਹਾਥ ਹਮਾਰੇ ਪੈ ਧਰੋ ॥

khar ko Tukaraa haath hamaare pai dharo ||

ਦਾਸ ਜਬੇ ਖੈਬੈ ਕੌ ਕਛੂ ਨ ਪਾਇਯੋ ॥

dhaas jabe khaibai kau kachhoo na paiyo ||

ਹੋ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਤਬ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਢਾਇਯੋ ॥੯॥

ho adhik kop tab chit ke bikhai baddaiyo ||9||

ਮਾਰ ਕੂਟਿ ਦਾਸੀ ਕੋ ਦਯੋ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥

maar kooT dhaasee ko dhayo bahai kai ||

ਆਪਨ ਗਯੋ ਫਲ ਚੁਗਨ ਮਹਾ ਬਨ ਜਾਇ ਕੈ ॥

aapan gayo fal chugan mahaa ban jai kai ||

ਬੇਰ ਭਖਤ ਤਾ ਕੌ ਹਰਿ ਜਛ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

ber bhakhat taa kau har jachh nihaariyo ||

ਹੋ ਤਿਲ ਚੁਗਨਾ ਕੋ ਪਕਰ ਭਛ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੦॥

ho til chuganaa ko pakar bhachh kar ddaariyo ||10||

ਬਹਤ ਬਹਤ ਦਾਸੀ ਸਰਿਤਾ ਮਹਿ ਤਹਿ ਗਈ ॥

bahat bahat dhaasee saritaa meh teh giee ||

ਜਹਾ ਆਇ ਸ੍ਵਾਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਿਕਸਤ ਭਈ ॥

jahaa aai savaiaaree nirap kee nikasat bhiee ||

ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ॥

nirakh pirayaa raajaa teh liyo nikaar kai ||

ਹੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਸਕਿਯੋ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੧੧॥

ho bhedh abhedh na moorakh sakiyo bichaar kai ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦਾਸੀ ਕਾਢ ਨਦੀ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥

dhaasee kaadd nadhee te liyo ||

ਬੈਠ ਤੀਰ ਐਸੇ ਬਚ ਕਿਯੋ ॥

baiTh teer aaise bach kiyo ||

ਕਿਹ ਨਿਮਿਤ ਕੈ ਹਜਾਂ ਤੈ ਆਈ ॥

keh nimit kai hayaa(n) tai aaiee ||

ਸੋ ਕਹਿਯੈ ਮੁਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਜਤਾਈ ॥੧੨॥

so kahiyai muh pragaT jataiee ||12||

ਜਬ ਤੁਮ ਅਖੇਟਕਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥

jab tum akheTakeh sidhaae ||

ਬਹੁ ਚਿਰ ਭਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਨਹਿ ਆਏ ॥

bahu chir bhayo gireh kau neh aae ||

ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਮੈ ਅਤਿਹਿ ਅਕੁਲਾਈ ॥

tum bin mai ateh akulaiee ||

ਤਾ ਤੇ ਬਨ ਗਹਿਰੇ ਮੋ ਆਈ ॥੧੩॥

taa te ban gahire mo aaiee ||13||

ਜਬ ਮੈ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਿਖਾਤੁਰ ਭਈ ॥

jab mai adhik tirakhaatur bhiee ||

ਪਾਨਿ ਪਿਵਨ ਸਰਿਤਾ ਢਿਗ ਗਈ ॥

paan pivan saritaa ddig giee ||

ਫਿਸਲਿਯੋ ਪਾਵ ਨਦੀ ਮੌ ਪਰੀ ॥

fisaliyo paav nadhee mau paree ||

ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਤੁਮਹਿ ਨਿਕਰੀ ॥੧੪॥

adhik kirapaa kar tumeh nikaree ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨੀਚ ਸੰਗ ਕੀਜੈ ਨਹੀ ਸੁਨਹੋ ਮੀਤ ਕੁਮਾਰ ॥

neech sa(n)g keejai nahee sunaho meet kumaar ||

ਭੇਡ ਪੂਛਿ ਭਾਦੌ ਨਦੀ ਕੋ ਗਹਿ ਉਤਰਿਯੋ ਪਾਰ ॥੧੫॥

bhedd poochh bhaadhau nadhee ko geh utariyo paar ||15||

ਪਾਨੀ ਉਦਰ ਤਾ ਕੌ ਭਰਿਯੋ ਦਾਸ ਨਦੀ ਗਯੋ ਡਾਰਿ ॥

paanee udhar taa kau bhariyo dhaas nadhee gayo ddaar ||

ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਅਬਲਾ ਭਈ ਸਕਿਯੋ ਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚਾਰਿ ॥੧੬॥

bin praanan abalaa bhiee sakiyo na nirap beechaar ||16||

ਫਲ ਭਛਤ ਜਛਨ ਗਹਿਯੋ ਦਾਸ ਨਾਸ ਕੋ ਕੀਨ ॥

fal bhachhat jachhan gahiyo dhaas naas ko keen ||

ਦਾਸਨਿ ਕੈ ਸੰਗ ਦੋਸਤੀ ਮਤਿ ਕਰਿਯਹੁ ਮਤਿਹੀਨ ॥੧੭॥

dhaasan kai sa(n)g dhosatee mat kariyahu matiheen ||17||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੯੨॥੩੬੨੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau baanavo charitr samaapatam sat subham sat ||192||3628||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਿਰਦਸਿ ਕਲਾ ਏਕ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

tiradhas kalaa ek bar naaree ||

ਚੋਰਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥

choran kee at hee hitakaaree ||

ਜਹਾ ਕਿਸੂ ਕਾ ਦਰਬੁ ਤਕਾਵੈ ॥

jahaa kisoo kaa dharab takaavai ||

ਹੀਂਗ ਲਗਾਇ ਤਹਾ ਉਠਿ ਆਵੈ ॥੧॥

hee(n)g lagai tahaa uTh aavai ||1||

ਹੀਂਗ ਬਾਸ ਤਸਕਰ ਜਹ ਪਾਵੈ ॥

hee(n)g baas tasakar jeh paavai ||

ਤਿਸੀ ਠੌਰ ਕਹ ਸਾਧਿ ਲਗਾਵੈ ॥

tisee Thauar keh saadh lagaavai ||

ਤਿਹ ਠਾ ਰਹੈ ਸਾਹੁ ਇਕ ਭਾਰੀ ॥

teh Thaa rahai saahu ik bhaaree ||

ਤ੍ਰਿਦਸਿ ਕਲਾ ਤਾਹੂ ਸੋ ਬਿਹਾਰੀ ॥੨॥

tiradhas kalaa taahoo so bihaaree ||2||

ਹੀਂਗ ਲਗਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਚੋਰ ਲਗਾਏ ॥

hee(n)g lagai tiray chor lagaae ||

ਕਰਤੇ ਕੇਲ ਸਾਹੁ ਚਿਤ ਆਏ ॥

karate kel saahu chit aae ||

ਤਾ ਸੌ ਤੁਰਤ ਖਬਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੀ ॥

taa sau turat khabar tiray karee ||

ਮੀਤ ਤਿਹਾਰੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਹਰੀ ॥੩॥

meet tihaaree maatraa haree ||3||

ਚੋਰ ਚੋਰ ਤਬ ਸਾਹੁ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥

chor chor tab saahu pukaariyo ||

ਅਰਧ ਆਪਨੋ ਦਰਬੁ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

aradh aapano dharab uchaariyo ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਤਾਹਿ ਹਿਤੂ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥

dhuhoo(n)an taeh hitoo kar maanayo ||

ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥੪॥

moorakh bhedh na kaahoo jaanayo ||4||

ਅਰਧ ਬਾਟਿ ਚੋਰਨ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥

aradh baaT choran teh dheeno ||

ਆਧੋ ਦਰਬੁ ਸਾਹੁ ਤੇ ਲੀਨੋ ॥

aadho dharab saahu te leeno ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਤਾਹਿ ਲਖ੍ਯੋ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥

dhuhoo(n)an taeh lakhiyo hitakaaree ||

ਮੂਰਖ ਕਿਨੂੰ ਨ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥੫॥

moorakh kinoo(n) na baat bichaaree ||5||

ਚੋਰ ਲਾਇ ਪਾਹਰੂ ਜਗਾਏ ॥

chor lai paaharoo jagaae ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੇ ਦੋਊ ਭੁਲਾਏ ॥

eeh charitr te dhouoo bhulaae ||

ਤਸਕਰ ਕਹੈ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰੀ ॥

tasakar kahai hamaaree naaree ||

ਸਾਹੁ ਲਖ੍ਯੋ ਮੋਰੀ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥੬॥

saahu lakhayo moree hitakaaree ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਕੌ ਸਕਤ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥

cha(n)chalaan ke charit kau sakat na kouoo pai ||

ਵਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਾ ਕੌ ਲਖੈ ਜਾ ਕੇ ਸ੍ਯਾਮ ਸਹਾਇ ॥੭॥

veh charitr taa kau lakhai jaa ke sayaam sahai ||7||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤਿਰਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੯੩॥੩੬੩੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

ik sau tiraanavo charitr samaapatam sat subham sat ||193||3635||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦੇਵਰਾਨ ਹੰਡੂਰ ਕੋ ਰਾਜਾ ਏਕ ਰਹੈ ॥

dhevaraan ha(n)ddoor ko raajaa ek rahai ||

ਨਾਰਾ ਕੋ ਹੋਛਾ ਘਨੋ ਸਭ ਜਗ ਤਾਹਿ ਕਹੈ ॥੧॥

naaraa ko hochhaa ghano sabh jag taeh kahai ||1||

ਏਕ ਦਿਸਾਰਿਨ ਸੌ ਰਹੈ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਪਾਰ ॥

ek dhisaarin sau rahai taa kee preet apaar ||

ਤਿਨ ਨ ਬੁਲਾਯੋ ਧਾਮ ਕੋ ਆਪੁ ਗਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੨॥

tin na bulaayo dhaam ko aap gayo bisa(n)bhaar ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜਬ ਆਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਦਿਸਾਰਿਨਿ ਜਾਨਿਯੋ ॥

jab aayo nirap dhaam dhisaarin jaaniyo ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸੌ ਸਭ ਹੀ ਤਿਨ ਭੇਦ ਬਖਾਨਿਯੋ ॥

nij pat sau sabh hee tin bhedh bakhaaniyo ||

ਖਾਤ ਬਿਖੈ ਰਾਜਾ ਕੋ ਗਹਿ ਤਿਨ ਡਾਰਿਯੋ ॥

khaat bikhai raajaa ko geh tin ddaariyo ||

ਹੋ ਪਕਰਿ ਪਾਨਹੀ ਹਾਥ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥੩॥

ho pakar paanahee haath bahut bidh maariyo ||3||

ਪ੍ਰਥਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇਯੋ ॥

pratham kel kar nirap kau dhaam bulaiyo ||

ਬਨੀ ਨ ਤਾ ਸੌ ਪਤਿ ਸੋ ਭੇਦ ਜਤਾਇਯੋ ॥

banee na taa sau pat so bhedh jataiyo ||

ਪਨਿਨ ਮਾਰਿ ਖਤ ਡਾਰ ਉਪਰ ਕਾਟਾ ਦਏ ॥

panin maar khat ddaar upar kaaTaa dhe ||

ਹੋ ਚਿਤ ਮੌ ਤ੍ਰਾਸ ਬਿਚਾਰਿ ਪੁਰਖੁ ਤ੍ਰਿਯ ਭਜਿ ਗਏ ॥੪॥

ho chit mau traas bichaar purakh tiray bhaj ge ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਾਤ ਸਭੈ ਖੋਜਨ ਨ੍ਰਿਪ ਲਾਗੇ ॥

praat sabhai khojan nirap laage ||

ਰਾਨਿਨ ਸਹਿਤ ਸੋਕ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥

raanin sahit sok anuraage ||

ਖਤਿਯਾ ਪਰੇ ਰਾਵ ਜੂ ਪਾਏ ॥

khatiyaa pare raav joo paae ||

ਤਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਧਾਮ ਲੈ ਆਏ ॥੫॥

teh te kaadd dhaam lai aae ||5||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੁਰਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੯੪॥੩੬੪੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau churaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||194||3640||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨੌਕੋਟੀ ਮਰਵਾਰ ਕੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਰੇਸ ॥

nauakoTee maravaar ke jasava(n)t si(n)gh nares ||

ਜਾ ਕੀ ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਸਭ ਰਘੁਬੰਸੀਸ੍ਵਰ ਦੇਸ ॥੧॥

jaa kee maanat aan sabh raghuba(n)seesavair dhes ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਾਨਮਤੀ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

maanamatee teh kee bar naaree ||

ਜਨੁਕ ਚੀਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਨਿਕਾਰੀ ॥

januk cheer cha(n)dhramaa nikaaree ||

ਬਿਤਨ ਪ੍ਰਭਾ ਦੂਜੀ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥

bitan prabhaa dhoojee teh raanee ||

ਜਾ ਸਮ ਲਖੀ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਖਾਨੀ ॥੨॥

jaa sam lakhee na kinoo(n) bakhaanee ||2||

ਕਾਬਲ ਦਰੋ ਬੰਦ ਜਬ ਭਯੋ ॥

kaabal dharo ba(n)dh jab bhayo ||

ਲਿਖਿ ਐਸੇ ਖਾ ਮੀਰ ਪਠਯੋ ॥

likh aaise khaa meer paThayo ||

ਅਵਰੰਗ ਬੋਲਿ ਜਸਵੰਤਹਿ ਲੀਨੋ ॥

avara(n)g bol jasava(n)teh leeno ||

ਤਵਨੈ ਠੌਰ ਭੇਜਿ ਕੈ ਦੀਨੋ ॥੩॥

tavanai Thauar bhej kai dheeno ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਛੋਰਿ ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਤਹਾ ਜਸਵੰਤ ਗਯੋ ॥

chhor jahaanaabaadh tahaa jasava(n)t gayo ||

ਜੋ ਕੋਊ ਯਾਕੀ ਭਯੋ ਸੰਘਾਰਤ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥

jo kouoo yaakee bhayo sa(n)ghaarat teh bhayo ||

ਆਇ ਮਿਲਿਯੋ ਤਾ ਕੌ ਸੋ ਲਿਯੋ ਉਬਾਰਿ ਕੈ ॥

aai miliyo taa kau so liyo ubaar kai ||

ਹੋ ਡੰਡਿਯਾ ਬੰਗਸਤਾਨ ਪਠਾਨ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ॥੪॥

ho dda(n)ddiyaa ba(n)gasataan paThaan sa(n)ghaar kai ||4||

ਜੀਵ ਅਨਮਨੋ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਤਾ ਕੋ ਭਯੋ ॥

jeev anamano kitak dhinan taa ko bhayo ||

ਤਾ ਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਰ ਪੁਰ ਗਯੋ ॥

taa te jasava(n)t si(n)gh nirapat sur pur gayo ||

ਦ੍ਰੁਮਤਿ ਦਹਨ ਅਧਤਮ ਪ੍ਰਭਾ ਤਹ ਆਇ ਕੈ ॥

dhrumat dhahan adhatam prabhaa teh aai kai ||

ਹੋ ਤਰੁਨਿ ਇਤ੍ਰਯਾਦਿਕ ਤ੍ਰਿਯ ਸਭ ਜਰੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੫॥

ho tarun itrayaadhik tiray sabh jaree banai kai ||5||

ਡੀਕ ਅਗਨਿ ਕੀ ਉਠੀ ਰਾਨਿਯਨ ਯੌ ਕਿਯੋ ॥

ddeek agan kee uThee raaniyan yau kiyo ||

ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਿ ਸਪਤ ਪ੍ਰਦਛਿਨ ਕੌ ਦਿਯੋ ॥

namasakaar kar sapat pradhachhin kau dhiyo ||

ਕੂਦਿ ਕੂਦਿ ਕਰਿ ਪਰੀ ਨਰੇਰ ਨਚਾਇ ਕੈ ॥

koodh koodh kar paree narer nachai kai ||

ਹੋ ਜਨੁਕ ਗੰਗ ਕੇ ਮਾਝ ਅਪਛਰਾ ਆਇ ਕੈ ॥੬॥

ho januk ga(n)g ke maajh apachharaa aai kai ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਿਤਨ ਕਲਾ ਦੁਤਿਮਾਨ ਮਤਿ ਚਲੀ ਜਰਨ ਕੇ ਕਾਜ ॥

bitan kalaa dhutimaan mat chalee jaran ke kaaj ||

ਦੁਰਗ ਦਾਸ ਸੁਨਿ ਗਤਿ ਤਿਸੈ ਰਾਖਿਯੋ ਕੋਟਿ ਇਲਾਜ ॥੭॥

dhurag dhaas sun gat tisai raakhiyo koT ilaaj ||7||

ਮੇੜਤੇਸ ਥਾਰੇ ਉਦਰ ਸੁਨਿ ਰਾਨੀ ਮਮ ਬੈਨ ॥

meRates thaare udhar sun raanee mam bain ||

ਮੈ ਨ ਮਿਲੌਂ ਹਜਰਤਿ ਤਨੈ ਜਾਸਾ ਅਪਨੇ ਐਨ ॥੮॥

mai na milau hajarat tanai jaasaa apane aain ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਹਾਡੀ ਪਤਿ ਸੌ ਨਹਿ ਜਰੀ ॥

tab haaddee pat sau neh jaree ||

ਲਰਿਕਨ ਕੀ ਆਸਾ ਜਿਯ ਧਰੀ ॥

larikan kee aasaa jiy dharee ||

ਛੋਰਿ ਪਿਸੌਰ ਦਿਲੀ ਕੌ ਆਏ ॥

chhor pisauar dhilee kau aae ||

ਸਹਿਰ ਲਹੌਰ ਪੂਤ ਦੋ ਜਾਏ ॥੯॥

sahir lahauar poot dho jaae ||9||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਦਿਲੀ ਮੌ ਗਈ ॥

jab raanee dhilee mau giee ||

ਹਜਰਤਿ ਕੌ ਐਸੀ ਸੁਧਿ ਭਈ ॥

hajarat kau aaisee sudh bhiee ||

ਸੋਊਅਨ ਕਹਿਯੋ ਇਨੈ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥

souooan kahiyo inai muh dheejai ||

ਤੁਮ ਮਨਸਬ ਜਸਵੰਤ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੧੦॥

tum manasab jasava(n)t ko leejai ||10||

ਰਨਿਯਨ ਕੋ ਸਊਅਨ ਨਹਿ ਦਯੋ ॥

raniyan ko suooan neh dhayo ||

ਹਜਰਤਿ ਸੈਨ ਪਠਾਵਤ ਭਯੋ ॥

hajarat sain paThaavat bhayo ||

ਰਨਛੋਰੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

ranachhorai ieh bhaat uchaaro ||

ਨਰ ਕੋ ਭੇਸ ਸਭੈ ਤੁਮ ਧਾਰੋ ॥੧੧॥

nar ko bhes sabhai tum dhaaro ||11||

ਖਾਨ ਪੁਲਾਦ ਜਬੈ ਚੜਿ ਆਏ ॥

khaan pulaadh jabai chaR aae ||

ਤਬ ਰਨਿਯਨ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥

tab raniyan yau bachan sunaae ||

ਹਮੈ ਨਗਜ ਸੈਨਾ ਮੌ ਦੀਜੈ ॥

hamai nagaj sainaa mau dheejai ||

ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਰਾਖਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥੧੨॥

hi(n)dhoo dharam raakh kar leejai ||12||

ਨਾਵਨ ਕੌ ਸੁਭ ਵਾਰੋ ਦਿਯੋ ॥

naavan kau subh vaaro dhiyo ||

ਬਾਲਨ ਸਹਿਤ ਦੇਸ ਮਗੁ ਲਿਯੋ ॥

baalan sahit dhes mag liyo ||

ਰਜਪੂਤਨ ਰੂਮਾਲ ਫਿਰਾਏ ॥

rajapootan roomaal firaae ||

ਹਮ ਮਿਲਨੇ ਹਜਰਤਿ ਕੌ ਆਏ ॥੧੩॥

ham milane hajarat kau aae ||13||

ਤਿਨ ਕੌ ਕਿਨੀ ਨ ਚੋਟਿ ਚਲਾਈ ॥

tin kau kinee na choT chalaiee ||

ਇਹ ਰਾਨੀ ਹਜਰਤਿ ਪਹ ਆਈ ॥

eeh raanee hajarat peh aaiee ||

ਤੁਪਕ ਤਲੋ ਤੈ ਜਬੈ ਉਬਰੇ ॥

tupak talo tai jabai ubare ||

ਤਬ ਹੀ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਪਰੇ ॥੧੪॥

tab hee kaadd kirapaanai pare ||14||

ਜੌਨੈ ਸੂਰ ਸਰੋਹੀ ਬਹੈ ॥

jauanai soor sarohee bahai ||

ਜੈਬੋ ਟਿਕੈ ਨ ਬਖਤਰ ਰਹੈ ॥

jaibo Tikai na bakhatar rahai ||

ਏਕੈ ਤੀਰ ਏਕ ਅਸਵਾਰਾ ॥

ekai teer ek asavaaraa ||

ਏਕੈ ਘਾਇ ਏਕ ਗਜ ਭਾਰਾ ॥੧੫॥

ekai ghai ek gaj bhaaraa ||15||

ਜਾ ਪਰ ਪਰੈ ਖੜਗ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

jaa par parai khaRag kee dhaaraa ||

ਜਨੁਕ ਬਹੇ ਬਿਰਛ ਪਰ ਆਰਾ ॥

januk bahe birachh par aaraa ||

ਕਟਿ ਕਟਿ ਸੁਭਟ ਧਰਨਿ ਪਰ ਪਰਹੀ ॥

kaT kaT subhaT dharan par parahee ||

ਚਟਪਟ ਆਨਿ ਅਪਛਰਾ ਬਰਹੀ ॥੧੬॥

chaTapaT aan apachharaa barahee ||16||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਨਛੋਰੈ ਰਘੁਨਾਥ ਸਿੰਘ ਕੀਨੋ ਕੋਪ ਅਪਾਰ ॥

ranachhorai raghunaath si(n)gh keeno kop apaar ||

ਸਾਹ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਤਰੇ ਬਾਹਤ ਭੇ ਹਥਿਯਾਰ ॥੧੭॥

saeh jharokhaa ke tare baahat bhe hathiyaar ||17||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਕਹੂੰ ਧੋਪ ਬਾਕੈ ਕਹੂੰ ਬਾਨ ਛੂਟੈ ॥

kahoo(n) dhop baakai kahoo(n) baan chhooTai ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਨੀਨ ਕੇ ਬਕਤ੍ਰ ਟੂਟੈ ॥

kahoo(n) beer baaneen ke bakatr TooTai ||

ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਗਜਾਰਾਜ ਜੂਝੈ ॥

kahoo(n) baaj maare gajaaraaj joojhai ||

ਕਟੇ ਕੋਟਿ ਜੋਧਾ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥੧੮॥

kaTe koT jodhaa nahee jaat boojhe ||18||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਖਾਇ ਟਾਕਿ ਆਫੂਐ ਰਾਜ ਸਭ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥

khai Taak aafooaai raaj sabh ris bhare ||

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਸਰਾਬ ਪਾਨ ਕਰਿ ਅਤਿ ਲਰੇ ॥

posat bhaag saraab paan kar at lare ||

ਸਾਹ ਝਰੋਖਾ ਤਰੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥

saeh jharokhaa tarai charitr dhikhai kai ||

ਹੋ ਰਨਛੋਰਾ ਸੁਰ ਲੋਕ ਗਏ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੧੯॥

ho ranachhoraa sur lok ge sukh pai kai ||19||

ਰਨਛੋਰਹਿ ਰਘੁਨਾਥ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਰਿਸਿ ਭਰਿਯੋ ॥

ranachhoreh raghunaath nirakh kar ris bhariyo ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਜਾਇ ਦਲ ਮੈ ਪਰਿਯੋ ॥

taa te turai dhavai jai dhal mai pariyo ||

ਜਾ ਕੌ ਬਹੈ ਸਰੋਹੀ ਰਹੈ ਨ ਬਾਜ ਪਰ ॥

jaa kau bahai sarohee rahai na baaj par ||

ਹੋ ਗਿਰੈ ਮੂਰਛਨਾ ਖਾਇ ਤੁਰਤ ਸੋ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥੨੦॥

ho girai moorachhanaa khai turat so bhoom par ||20||

ਧਨਿ ਧਨਿ ਔਰੰਗਸਾਹ ਤਿਨੈ ਭਾਖਤ ਭਯੋ ॥

dhan dhan aauara(n)gasaeh tinai bhaakhat bhayo ||

ਘੇਰਹੁ ਇਨ ਕੌ ਜਾਇ ਦਲਹਿ ਆਇਸ ਦਯੋ ॥

gherahu in kau jai dhaleh aais dhayo ||

ਜੋ ਐਸੇ ਦੋ ਚਾਰ ਔਰ ਭਟ ਧਾਵਹੀ ॥

jo aaise dho chaar aauar bhaT dhaavahee ||

ਹੋ ਬੰਕ ਲੰਕ ਗੜ ਜੀਤਿ ਛਿਨਿਕ ਮੋ ਲਜਾਵਹੀ ॥੨੧॥

ho ba(n)k la(n)k gaR jeet chhinik mo layaavahee ||21||

ਹਾਕਿ ਹਾਕਿ ਕਰਿ ਮਹਾ ਬੀਰ ਸੂਰਾ ਧਏ ॥

haak haak kar mahaa beer sooraa dhe ||

ਠਿਲਾ ਠਿਲੀ ਬਰਛਿਨ ਸੌ ਕਰਤ ਤਹਾ ਭਏ ॥

Thilaa Thilee barachhin sau karat tahaa bhe ||

ਕੜਾਕੜੀ ਮੈਦਾਨ ਮਚਾਯੋ ਆਇ ਕਰ ॥

kaRaakaRee maidhaan machaayo aai kar ||

ਹੋ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਬਜਾਇ ਕਰ ॥੨੨॥

ho bhaat bhaat baadhitr anek bajai kar ||22||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਮਚਤ ਤਹ ਭਯੋ ॥

tumal judh machat teh bhayo ||

ਲੈ ਰਘੁਨਾਥ ਸੈਨ ਸਮੁਹਯੋ ॥

lai raghunaath sain samuhayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਬਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥

bhaat bhaat so baje nagaare ||

ਖੇਤਿ ਮੰਡਿ ਸੂਰਮਾ ਹਕਾਰੇ ॥੨੩॥

khet ma(n)dd sooramaa hakaare ||23||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੂਰਮਾ ਧਾਏ ॥

geh geh sasatr sooramaa dhaae ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਿਲੋਕਨ ਆਏ ॥

dhev adhev bilokan aae ||

ਜਾ ਪਰ ਦੋਇ ਕਰੰਧਰ ਧਰੈ ॥

jaa par dhoi kara(n)dhar dharai ||

ਏਕ ਸੁਭਟ ਤੇ ਦੋ ਦੋ ਕਰੈ ॥੨੪॥

ek subhaT te dho dho karai ||24||

ਜਾ ਕੈ ਅੰਗ ਸਰੋਹੀ ਬਹੀ ॥

jaa kai a(n)g sarohee bahee ||

ਤਾ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਸੰਗ ਨਹਿ ਰਹੀ ॥

taa kee greev sa(n)g neh rahee ||

ਜਾ ਕੈ ਲਗਿਯੋ ਕੁਹਕਤੋ ਬਾਨਾ ॥

jaa kai lagiyo kuhakato baanaa ||

ਪਲਕ ਏਕ ਮੈ ਤਜੈ ਪਰਾਨਾ ॥੨੫॥

palak ek mai tajai paraanaa ||25||

ਜਾ ਕੈ ਘਾਇ ਗੁਰਜ ਕੋ ਲਾਗਿਯੋ ॥

jaa kai ghai guraj ko laagiyo ||

ਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਦੇਹ ਤਜਿ ਭਾਗਿਯੋ ॥

taa ko praan dheh taj bhaagiyo ||

ਹਾਹਾਕਾਰ ਪਖਰਿਯਾ ਕਰਹੀ ॥

haahaakaar pakhariyaa karahee ||

ਰਾਠੌਰਨ ਕੇ ਪਾਲੇ ਪਰਹੀ ॥੨੬॥

raaThauaran ke paale parahee ||26||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਆਨਿ ਪਰੇ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ਰਠੌਰ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਕਰ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥

aan pare ris Thaan raThauar chahoo(n) dhis te kar aayudh leene ||

ਬੀਰ ਕਰੋਰਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਤੋਰਿ ਸੁ ਹਾਥਨ ਕੋ ਹਲਕਾਹਿਨ ਦੀਨੇ ॥

beer karorin ke sir tor su haathan ko halakaahin dheene ||

ਰੁੰਡ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਤੁੰਡ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਝੁੰਡ ਹਯਾਨ ਕੇ ਜਾਤ ਨ ਚੀਨੇ ॥

ru(n)dd pare kahoo(n) tu(n)dd nirapaan ke jhu(n)dd hayaan ke jaat na

cheene ||

ਕੰਬਰ ਕੇ ਬਹੁ ਟੰਬਰ ਅੰਬਰ ਅੰਬਰ ਛੀਨਿ ਦਿਗੰਬਰ ਕੀਨੈ ॥੨੭॥

ka(n)bar ke bahu Ta(n)bar a(n)bar a(n)bar chheen dhiga(n)bar keenai ||27||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਸੁ ਭਟ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥

aaisee bhaat su bhaT bahu maare ||

ਰਘੁਨਾਥੋ ਸੁਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥

raghunaatho sur lok sidhaare ||

ਸ੍ਵਾਮਿ ਕਾਜ ਕੇ ਪ੍ਰਨਹਿ ਨਿਬਾਹਿਯੋ ॥

savaiaam kaaj ke praneh nibaahiyo ||

ਹਡਿਯਹਿ ਪੁਰੇ ਜੋਧ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥੨੮॥

haddiyeh pure jodh pahuchaayo ||28||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਤਿ ਬਰਿ ਕੈ ਭਾਰੀ ਜੁਝ੍ਯੋ ਤਨਕ ਨ ਮੋਰਿਯੋ ਅੰਗ ॥

at bar kai bhaaree jujhrayo tanak na moriyo a(n)g ||

ਸੁ ਕਬਿ ਕਾਲ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੨੯॥

s kab kaal pooran bhayo tab hee kathaa prasa(n)g ||29||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪਚਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤ ॥੧੯੫॥੩੬੬੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau pachaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||195||3669||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਨਗਰੀ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥

cha(n)dhrapuree nagaree ik sunee ||

ਅਪ੍ਰਤਿਮ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਬਹੁ ਗੁਨੀ ॥

apratim kalaa raanee bahu gunee ||

ਅੰਜਨ ਰਾਇ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥

a(n)jan rai bilokayo jab hee ||

ਹਰਅਰਿ ਸਰ ਮਾਰਿਯੋ ਤਿਹ ਤਬ ਹੀ ॥੧॥

harar sar maariyo teh tab hee ||1||

ਤਾ ਕੌ ਧਾਮ ਬੋਲਿ ਕਰਿ ਲਿਯੋ ॥

taa kau dhaam bol kar liyo ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੌ ਦ੍ਰਿੜ ਕਿਯੋ ॥

kaam kel taa sau dhiraR kiyo ||

ਬਹੁਰਿ ਜਾਰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

bahur jaar ieh bhaat uchaaro ||

ਜਿਨਿ ਮਤਿ ਲਖਿ ਪਤਿ ਹਨੈ ਤੁਮਾਰੇ ॥੨॥

jin mat lakh pat hanai tumaare ||2||

ਤ੍ਰਿਯੋ ਵਾਚ ॥

tirayo vaach ||

ਤੁਮ ਚਿਤ ਮੈ ਨਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਵੋ ॥

tum chit mai neh traas baddaavo ||

ਹਮ ਸੌ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੋ ॥

ham sau dhiraR kar kel kamaavo ||

ਮੈ ਤੁਹਿ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਹੌ ॥

mai tuh ek charitr dhikhaihau ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਸੋਕ ਮਿਟੈਹੌ ॥੩॥

taa te tumaro sok miTaihau ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਤੋ ਸੌ ਰਮੌ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਇ ॥

pat dhekhat to sau ramau gireh ko dharab luTai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਹੌ ਪਗਨ ਤਿਹਾਰੇ ਲਾਇ ॥੪॥

nirap ko sees jhukai hau pagan tihaare lai ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤੁਮ ਸਭ ਜੋਗ ਭੇਸ ਕੌ ਕਰੋ ॥

tum sabh jog bhes kau karo ||

ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਕਾਨ ਮੈ ਧਰੋ ॥

moree kahee kaan mai dharo ||

ਮੂਕ ਮੰਤ੍ਰ ਕਛੁ ਯਾਹਿ ਸਿਖਾਵਹੁ ॥

mook ma(n)tr kachh yaeh sikhaavahu ||

ਜਾ ਤੇ ਯਾ ਕੋ ਗੁਰੂ ਕਹਾਵਹੁ ॥੫॥

jaa te yaa ko guroo kahaavahu ||5||

ਤਬ ਤਿਨ ਕਾਮ ਜਾਰ ਸੋਊ ਕਿਯੋ ॥

tab tin kaam jaar souoo kiyo ||

ਮੂਕ ਮੰਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥

mook ma(n)tr raajaa ko dhiyo ||

ਆਪਨ ਤਾ ਕੌ ਗੁਰੂ ਕਹਾਯੋ ॥

aapan taa kau guroo kahaayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਰਾਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੬॥

bhedh abhedh raav neh paayo ||6||

ਜਬ ਰਾਜਾ ਅੰਤਹਪੁਰ ਆਏ ॥

jab raajaa a(n)tahapur aae ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੌਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥

tab raanee yau bachan sunaae ||

ਗੁਰ ਜੁ ਭ੍ਰਮਾਵੈ ਰਾਇ ਨ ਭ੍ਰਮਿਯੈ ॥

gur ju bhramaavai rai na bhramiyai ||

ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਗੁਰ ਕਰੇ ਸੁ ਛਮਿਯੈ ॥੭॥

bhalee buree gur kare su chhamiyai ||7||

ਜੋ ਗੁਰ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਵੈ ॥

jo gur gireh ko dharab churaavai ||

ਸੌਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਨ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥

sauak tirayaa tan kel kamaavai ||

ਜੋ ਕੁਪਿ ਕਰੈ ਖੜਗ ਕੋ ਵਾਰਾ ॥

jo kup karai khaRag ko vaaraa ||

ਜੋ ਸਿਖ ਭ੍ਰਮਤ ਲਹੈ ਸੋ ਮਾਰਾ ॥੮॥

jo sikh bhramat lahai so maaraa ||8||

ਜਿਨ ਨੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕਛੂ ਜਿਹ ਦਯੋ ॥

jin nai ma(n)tr kachhoo jeh dhayo ||

ਤਿਨ ਗੁਰ ਮੋਲ ਸਿਖ ਕੋ ਲਯੋ ॥

tin gur mol sikh ko layo ||

ਭਗਨਿ ਮਾਤ ਜੌ ਰਮਤ ਨਿਹਰੀਯੈ ॥

bhagan maat jau ramat nihareeyai ||

ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਰੋਸ ਨਹਿ ਕਰੀਯੈ ॥੯॥

sees jhukai ros neh kareeyai ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਭਾ ਪਰਬ ਭੀਤਰ ਸੁਨੀ ਜਮ ਕੀ ਕਥਾ ਰਸਾਲ ॥

sabhaa parab bheetar sunee jam kee kathaa rasaal ||

ਬ੍ਯਾਸਾਸਿਨ ਸੁਕ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੌ ਉਤਾਲ ॥੧੦॥

brayaasaasin suk bakatr te so tuh kahau utaal ||10||

ਜਮ ਰਾਜਾ ਰਿਖਿ ਏਕ ਕੋ ਘਰ ਮੈ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥

jam raajaa rikh ek ko ghar mai kiyo payaan ||

ਮਾਤ ਭਗਨਿ ਰਿਖਿ ਬਾਲ ਸੌ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ॥੧੧॥

maat bhagan rikh baal sau rat maanee ruch maan ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਰਿਖਿ ਚਲਿ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

jab rikh chal apune gireh aayo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਰਮਤ ਪੁਰਖ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

tiray sau ramat purakh lakh paayo ||

ਧਰਮ ਬਿਚਾਰ ਨ ਤਿਹ ਕਛੁ ਕਹਿਯੋ ॥

dharam bichaar na teh kachh kahiyo ||

ਤਿਹ ਪਗ ਮਾਥ ਛੁਆਵਨ ਚਹਿਯੋ ॥੧੨॥

teh pag maath chhooaavan chahiyo ||12||

ਸਿਰ ਮੌ ਚਰਨ ਛੁਅਤ ਧਰ ਰਹਿਯੋ ॥

sir mau charan chhuat dhar rahiyo ||

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਤਾ ਕੌ ਜਮ ਕਹਿਯੋ ॥

dha(n)nay dha(n)nay taa kau jam kahiyo ||

ਮੈ ਹੌ ਕਾਲ ਜਗਤ ਜਿਹ ਘਾਯੋ ॥

mai hau kaal jagat jeh ghaayo ||

ਤੇਰੋ ਧਰਮ ਬਿਲੋਕਨ ਆਯੋ ॥੧੩॥

tero dharam bilokan aayo ||13||

ਸੁਨਤ ਹੁਤੌ ਤੈਸੋ ਤੁਹਿ ਦੇਖਿਯੋ ॥

sunat hutau taiso tuh dhekhiyo ||

ਧਰਮ ਸਕਲ ਤੁਮਰੌ ਅਵਰੇਖਿਯੋ ॥

dharam sakal tumarau avarekhiyo ||

ਤੋਰੇ ਬਿਖੈ ਕਪਟ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥

tore bikhai kapaT kachh naahee ||

ਯੌ ਮੈ ਲਹਿਯੋ ਸਾਚੁ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧੪॥

yau mai lahiyo saach man maahee ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਿਰਖ ਸਤਤਾ ਬਿਪ੍ਰ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥

nirakh satataa bipr kee man mai modh baddai ||

ਜਿਯਨ ਮੁਕਤਿ ਤਾ ਕੌ ਦਿਯੋ ਕਾਲ ਦਾਨ ਬਰ ਦਾਇ ॥੧੫॥

jiyan mukat taa kau dhiyo kaal dhaan bar dhai ||15||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕਰਿ ਜਾਰਹਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

nirap kau pratham prabodh kar jaareh layo bulai ||

ਪ੍ਰਗਟਿ ਖਾਟ ਡਸਵਾਇ ਕੈ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੬॥

pragaT khaaT ddasavai kai bhog kiyo sukh pai ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਲੌ ਆਪ ਰਾਵ ਜੁ ਆਯੋ ॥

tab lau aap raav joo aayo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਰਮਤ ਜਾਰ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

tiray sau ramat jaar lakh paayo ||

ਕਥਾ ਸੰਭਾਰਿ ਵਹੈ ਚੁਪ ਰਹਿਯੋ ॥

kathaa sa(n)bhaar vahai chup rahiyo ||

ਤਿਨ ਕੌ ਕੋਪ ਬਚਨ ਨਹਿ ਕਹਿਯੋ ॥੧੭॥

tin kau kop bachan neh kahiyo ||17||

ਚਰਨ ਛੁਅਨ ਤਾ ਕੇ ਚਿਤ ਚਹਿਯੋ ॥

charan chhuan taa ke chit chahiyo ||

ਵੈਸਹਿ ਜਾਰ ਭਜਤ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹਿਯੋ ॥

vaiseh jaar bhajat tiray rahiyo ||

ਤਬ ਯੌ ਜਾਰਿ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥

tab yau jaar kaadd kar dhiyo ||

ਮੂਰਖ ਸੀਸ ਨਯਾਇ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥੧੮॥

moorakh sees nayai kar gayo ||18||

ਜੜ ਜਾਨ੍ਯੋ ਮੁਹਿ ਗੁਰੂ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥

jaR jaanayo muh guroo bhramaayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

bhedh abhedh kachhoo neh paayo ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਬਲਾ ਛਲਿ ਗਈ ॥

eeh charitr abalaa chhal giee ||

ਰਤਿ ਕਰਿ ਮਾਥ ਟਿਕਾਵਤ ਭਈ ॥੧੯॥

rat kar maath Tikaavat bhiee ||19||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮਾਥ ਟਿਕਾਇ ॥

pat dhekhat rat maan kai nirap ko maath Tikai ||

ਧਨ ਦੀਨੋ ਸਭ ਪ੍ਰੀਤਮਹਿ ਐਸੇ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ॥੨੦॥

dhan dheeno sabh preetameh aaise charit dhikhai ||20||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਿਆਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੯੬॥੩੬੮੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau chhiaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||196||3689||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਰਨਰੰਗ ਮਤੀ ਇਕ ਕਹਿਯੈ ॥

tiray ranara(n)g matee ik kahiyai ||

ਤਾ ਸਮ ਅਵਰ ਨ ਰਾਨੀ ਲਹਿਯੈ ॥

taa sam avar na raanee lahiyai ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

apramaan teh prabhaa biraajai ||

ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੧॥

jaa ko nirakh cha(n)dhramaa laajai ||1||

ਏਕ ਦੁਰਗ ਤਿਨ ਬਡੌ ਤਕਾਯੋ ॥

ek dhurag tin baddau takaayo ||

ਯਹੈ ਰਾਨਿਯਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਉਪਜਾਯੋ ॥

yahai raaniyeh ma(n)tr upajaayo ||

ਡੋਰਾ ਪਾਚ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸਵਾਰੇ ॥

ddoraa paach saha(n)sr savaare ||

ਤਾ ਮੈ ਪੁਰਖ ਪਾਚ ਸੈ ਡਾਰੈ ॥੨॥

taa mai purakh paach sai ddaarai ||2||

ਕਛੂ ਆਪ ਕੌ ਤ੍ਰਾਸ ਜਤਾਯੋ ॥

kachhoo aap kau traas jataayo ||

ਏਕ ਦੂਤ ਦ੍ਰੁਗ ਸਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥

ek dhoot dhrug saeh paThaayo ||

ਠਉਰ ਕਬੀਲਨ ਕੌ ਹਯਾਂ ਪਾਊ ॥

Thaur kabeelan kau hayaa(n) paauoo ||

ਮੈ ਤੁਰਕਨ ਸੌ ਖੜਗ ਬਜਾਊ ॥੩॥

mai turakan sau khaRag bajaauoo ||3||

ਤੇ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਭੂਲਿ ਏ ਗਏ ॥

te sun bain bhool e ge ||

ਗੜ ਮੈ ਪੈਠਨ ਡੋਰਾ ਦਏ ॥

gaR mai paiThan ddoraa dhe ||

ਕੋਟ ਦ੍ਵਾਰ ਕੇ ਜਬੈ ਉਤਰੇ ॥

koT dhavaiaar ke jabai utare ||

ਤਬ ਹੀ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਪਰੇ ॥੪॥

tab hee kaadd kirapaanai pare ||4||

ਸਮੁਹ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੈ ਸੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥

samuh bhayo tin sai so maariyo ||

ਭਾਜਿ ਚਲਿਯੋ ਸੋ ਖੇਦਿ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ॥

bhaaj chaliyo so khedh nikaariyo ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੁਰਗਤਿ ਦ੍ਰੁਗ ਲਿਯੋ ॥

eeh charitr dhuragat dhrug liyo ||

ਤਹ ਠਾ ਹੁਕਮ ਸੁ ਆਪਨੋ ਕਿਯੋ ॥੫॥

teh Thaa hukam su aapano kiyo ||5||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੯੭॥੩੬੯੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau sataanavo charitr samaapatam sat subham sat

||197||3694||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੰਖ ਕੁਅਰ ਸੁੰਦਰਿਕ ਭਨਿਜੈ ॥

sa(n)kh kuar su(n)dharik bhanijai ||

ਏਕ ਰਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ਰਹਿਜੈ ॥

ek raav ke saath rahijai ||

ਏਕ ਬੋਲਿ ਤਬ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥

ek bol tab sakhee paThaiee ||

ਸੋਤ ਨਾਥ ਸੋ ਜਾਤ ਜਗਾਈ ॥੧॥

sot naath so jaat jagaiee ||1||

ਤਾਹਿ ਜਗਾਤ ਨਾਥ ਤਿਹ ਜਾਗਿਯੋ ॥

taeh jagaat naath teh jaagiyo ||

ਪੂਛਨ ਤਵਨ ਦੂਤਿਯਹਿ ਲਾਗਿਯੋ ॥

poochhan tavan dhootiyeh laagiyo ||

ਯਾਹਿ ਜਾਤ ਲੈ ਕਹਾ ਜਗਾਈ ॥

yaeh jaat lai kahaa jagaiee ||

ਤਬ ਤਿਨ ਯੌ ਤਿਹ ਸਾਥ ਜਤਾਈ ॥੨॥

tab tin yau teh saath jataiee ||2||

ਮੋਰੇ ਨਾਥ ਜਨਾਨੇ ਗਏ ॥

more naath janaane ge ||

ਚੌਂਕੀ ਹਿਤਹਿ ਬੁਲਾਵਤ ਭਏ ॥

chauakee hiteh bulaavat bhe ||

ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਲੈਨੇ ਇਹ ਆਈ ॥

taa te mai laine ieh aaiee ||

ਸੋ ਤੁਮ ਸੌ ਮੈ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥੩॥

so tum sau mai bhaakh sunaiee ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੋਤ ਜਗਾਯੋ ਨਾਥ ਤਿਹ ਭੁਜ ਤਾ ਕੀ ਗਹਿ ਲੀਨ ॥

sot jagaayo naath teh bhuj taa kee geh leen ||

ਆਨਿ ਮਿਲਾਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤ ਸੌ ਸਕਿਯੋ ਨ ਜੜ ਕਛੁ ਚੀਨ ॥੪॥

aan milaayo nirapat sau sakiyo na jaR kachh cheen ||4||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੯੮॥੩੬੯੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau aThaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||198||3698||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਤਨ ਸੈਨ ਰਾਨਾ ਰਹੈ ਗੜਿ ਚਿਤੌਰ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥

ratan sain raanaa rahai gaR chitauar ke maeh ||

ਰੂਪ ਸੀਲ ਸੁਚਿ ਬ੍ਰਤਨ ਮੈ ਜਾ ਸਮ ਕਹ ਜਗ ਨਾਹਿ ॥੧॥

roop seel such bratan mai jaa sam keh jag naeh ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਧਿਕ ਸੂਆ ਤਿਨ ਏਕ ਪੜਾਯੋ ॥

adhik sooaa tin ek paRaayo ||

ਤਾਹਿ ਸਿੰਗਲਾਦੀਪ ਪਠਾਯੋ ॥

taeh si(n)galaadheep paThaayo ||

ਤਹ ਤੇ ਏਕ ਪਦਮਿਨੀ ਆਨੀ ॥

teh te ek padhaminee aanee ||

ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਜਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥੨॥

jaa kee prabhaa na jaat bakhaanee ||2||

ਜਬ ਵਹ ਸੁੰਦਰਿ ਪਾਨ ਚਬਾਵੈ ॥

jab veh su(n)dhar paan chabaavai ||

ਦੇਖੀ ਪੀਕ ਕੰਠ ਮੈ ਜਾਵੈ ॥

dhekhee peek ka(n)Th mai jaavai ||

ਊਪਰ ਭਵਰ ਭ੍ਰਮਹਿ ਮਤਵਾਰੇ ॥

uoopar bhavar bhrameh matavaare ||

ਨੈਨ ਜਾਨ ਦੋਊ ਬਨੇ ਕਟਾਰੇ ॥੩॥

nain jaan dhouoo bane kaTaare ||3||

ਤਾ ਪਰ ਰਾਵ ਅਸਕਤਿ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥

taa par raav asakat at bhayo ||

ਰਾਜ ਕਾਜ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥

raaj kaaj sabh hee taj dhayo ||

ਤਾ ਕੀ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਕੌ ਜੀਵੈ ॥

taa kee nirakh prabhaa kau jeevai ||

ਬਿਨੁ ਹੇਰੇ ਤਿਹ ਪਾਨ ਨ ਪੀਵੈ ॥੪॥

bin here teh paan na peevai ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਘੌ ਚੇਤਨਿ ਦੋ ਹੁਤੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਤਾਹਿ ਅਪਾਰ ॥

raaghau chetan dho hute ma(n)tree taeh apaar ||

ਨਿਰਖਿ ਰਾਵ ਤਿਹ ਬਸਿ ਭਯੋ ਐਸੋ ਕਿਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥੫॥

nirakh raav teh bas bhayo aaiso kiyo bichaar ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਪ੍ਰਥਮ ਬਨਾਈ ॥

taa kee pratimaa pratham banaiee ||

ਜਾ ਸਮ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨ ਜਾਈ ॥

jaa sam dhev adhev na jaiee ||

ਜੰਘਹੁ ਤੇ ਤਿਲ ਤਿਹ ਲਿਖਿ ਡਰਿਯੋ ॥

ja(n)ghahu te til teh likh ddariyo ||

ਅਤਿਭੁਤ ਕਰਮ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਕਰਿਯੋ ॥੬॥

atibhut karam ma(n)tirayan kariyo ||6||

ਜਬ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jab bachitr nirap chitr nihaarai ||

ਬੈਠਿ ਸਭਾ ਕਛੁ ਕਾਜ ਸਵਾਰੈ ॥

baiTh sabhaa kachh kaaj savaarai ||

ਤਾ ਕੇ ਤਿਲਹਿ ਬਿਲੋਕਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥

taa ke tileh bilokiyo jab hee ||

ਭਰਮ ਬਢਿਯੋ ਰਾਜਾ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ॥੭॥

bharam baddiyo raajaa kai tab hee ||7||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਗਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

tab nirap tin ma(n)tiran geh maariyo ||

ਇਨ ਰਾਨੀ ਸੌ ਕਾਜ ਬਿਗਾਰਿਯੋ ॥

ein raanee sau kaaj bigaariyo ||

ਦਿਬ੍ਯ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਇਨ ਕੇ ਕਤ ਹੋਈ ॥

dhibray dhirasaT in ke kat hoiee ||

ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਲਖੈ ਨ ਕੋਈ ॥੮॥

kel kare bin lakhai na koiee ||8||

ਜਬ ਮੰਤ੍ਰੀ ਦੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿਯੋ ॥

jab ma(n)tree dhouoo nirap maariyo ||

ਸਾਹ ਤਨੈ ਤਿਨ ਪੂਤ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥

saeh tanai tin poot pukaariyo ||

ਏਕ ਚਿਤਉਰ ਪਦੁਮਿਨਿ ਨਾਰੀ ॥

ek chitaur padhumin naaree ||

ਜਾ ਸਮ ਕਾਨ ਸੁਨੀ ਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥੯॥

jaa sam kaan sunee na nihaaree ||9||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਨਿਕ ਭਨਕ ਪਦੁਮਿਨਿ ਜਬ ਸਹ ਕਾਨਨ ਪਰੀ ॥

tanik bhanak padhumin jab seh kaanan paree ||

ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸੰਗ ਚੜਤ ਤਿਤ ਕੌ ਕਰੀ ॥

amit sain lai sa(n)g chaRat tit kau karee ||

ਗੜਹਿ ਗਿਰਦ ਕਰਿ ਜੁਧ ਬਹੁਤ ਭਾਤਿਨ ਕਰਿਯੋ ॥

gaReh giradh kar judh bahut bhaatin kariyo ||

ਹੋ ਜੈਨ ਲਾਵਦੀ ਤਬੈ ਚਿਤ ਮੈ ਰਿਸਿ ਭਰਿਯੋ ॥੧੦॥

ho jain laavadhee tabai chit mai ris bhariyo ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਲਾਇ ਆਂਬ ਤਿਨ ਖਾਏ ॥

nij kar lai aa(n)b tin khaae ||

ਗੜ ਚਿਤੌਰ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਏ ॥

gaR chitauar haath neh aae ||

ਤਬ ਤਿਨ ਸਾਹ ਦਗਾ ਯੌ ਕਿਯੋ ॥

tab tin saeh dhagaa yau kiyo ||

ਲਿਖਿ ਕੈ ਲਿਖੋ ਪਠੈ ਇਕ ਦਿਯੋ ॥੧੧॥

likh kai likho paThai ik dhiyo ||11||

ਸੁਨੁ ਰਾਨਾ ਜੀ ਮੈ ਅਤਿ ਹਾਰੋ ॥

sun raanaa jee mai at haaro ||

ਅਬ ਛੋਡਤ ਹੌ ਦੁਰਗ ਤਿਹਾਰੋ ॥

ab chhoddat hau dhurag tihaaro ||

ਏਕ ਸ੍ਵਾਰ ਸੌਂ ਮੈ ਹਜਾਂ ਆਊ ॥

ek savaiaar sau mai hayaa(n) aauoo ||

ਗੜਿਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਘਰਹਿ ਉਠਿ ਜਾਊ ॥੧੨॥

gaReh nihaar ghareh uTh jaauoo ||12||

ਰਾਨਾ ਬਾਤ ਤਬੈ ਯਹ ਮਾਨੀ ॥

raanaa baat tabai yeh maanee ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਨੀ ॥

bhedh abhedh kee reet na jaanee ||

ਏਕ ਸ੍ਵਾਰ ਸੰਗ ਲੈ ਤਹ ਗਯੋ ॥

ek savaiaar sa(n)g lai teh gayo ||

ਤਾ ਕੌ ਸੰਗ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥੧੩॥

taa kau sa(n)g apane kar layo ||13||

ਜੋ ਜੋ ਦ੍ਵਾਰ ਉਤਰਤ ਗੜ ਆਵੈ ॥

jo jo dhavaiaar utarat gaR aavai ||

ਤਹੀ ਤਹੀ ਸਿਰਪਾਉ ਬਧਾਵੈ ॥

tahee tahee sirapaau badhaavai ||

ਸਪਤ ਦ੍ਵਾਰ ਉਤਰਤ ਜਬ ਭਯੋ ॥

sapat dhavaiaar utarat jab bhayo ||

ਤਬ ਹੀ ਪਕਰਿ ਨਰਾਧਿਪ ਲਯੋ ॥੧੪॥

tab hee pakar naraadhip layo ||14||

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਸਾਹਿ ਛਲ ਕੀਨੋ ॥

aaisee bhaat saeh chhal keeno ||

ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਚੀਨੋ ॥

moorakh bhedh abhedh na cheeno ||

ਜਬ ਲੰਘਿ ਸਭ ਦ੍ਰੁਗ ਦ੍ਵਾਰਨ ਆਯੋ ॥

jab la(n)gh sabh dhrug dhavaiaaran aayo ||

ਤਬ ਹੀ ਬਾਧਿ ਤਵਨ ਕੌ ਲ੍ਯਾਯੋ ॥੧੫॥

tab hee baadh tavan kau layaayo ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਬ ਰਾਨਾ ਛਲ ਸੌ ਗਹਿਯੋ ਕਹਿਯੋ ਹਨਤ ਹੈ ਤੋਹਿ ॥

jab raanaa chhal sau gahiyo kahiyo hanat hai toh ||

ਨਾਤਰ ਅਪਨੀ ਪਦੁਮਿਨੀ ਆਨਿ ਦੀਜਿਯੈ ਮੋਹਿ ॥੧੬॥

naatar apanee padhuminee aan dheejiyai moh ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਪਦੁਮਿਨਿ ਇਹ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥

tab padhumin ieh charit banaayo ||

ਗੌਰਾ ਬਾਦਿਲ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥

gauaraa baadhil nikaT bulaayo ||

ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਿਯੋ ਕਹਿਯੋ ਮੁਰਿ ਕੀਜੈ ॥

tin prat kahiyo kahiyo mur keejai ||

ਹਜਰਤਿ ਸਾਥ ਜੁਾਬ ਯੌ ਦੀਜੈ ॥੧੭॥

hajarat saath javaiaab yau dheejai ||17||

ਅਸਟ ਸਹਸ ਪਾਲਕੀ ਸਵਾਰੋ ॥

asaT sahas paalakee savaaro ||

ਅਸਟ ਅਸਟ ਤਾ ਮੈ ਭਟ ਡਾਰੋ ॥

asaT asaT taa mai bhaT ddaaro ||

ਗੜ ਲਗਿ ਲਿਆਇ ਸਭਨ ਤਿਨ ਧਰੋ ॥

gaR lag liaai sabhan tin dharo ||

ਤੁਮ ਹਜਰਤਿ ਸੌ ਐਸ ਉਚਰੋ ॥੧੮॥

tum hajarat sau aais ucharo ||18||

ਏਕ ਬਸਤ੍ਰ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਲੀਜੈ ॥

ek basatr hamaro tum leejai ||

ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਲਕੀ ਮੈ ਧਰਿ ਦੀਜੈ ॥

pratham paalakee mai dhar dheejai ||

ਤਾ ਪਰ ਭਵਰ ਗੁੰਜਾਰਤ ਜੈ ਹੈ ॥

taa par bhavar gu(n)jaarat jai hai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਲੋਕ ਨਹਿ ਪੈ ਹੈ ॥੧੯॥

bhedh abhedh lok neh pai hai ||19||

ਤਬ ਗੋਰੈ ਬਾਦਿਲ ਸੋਈ ਕਿਯੋ ॥

tab gorai baadhil soiee kiyo ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੰਤ੍ਰ ਪਦੁਮਿਨੀ ਦਿਯੋ ॥

jeh bidh ma(n)tr padhuminee dhiyo ||

ਗੜ ਕੇ ਲਹਤ ਡੋਰਿਕਾ ਧਰੀ ॥

gaR ke lahat ddorikaa dharee ||

ਪਦੁਮਿਨਿ ਅਗ੍ਰ ਪਾਲਕੀ ਕਰੀ ॥੨੦॥

padhumin agr paalakee karee ||20||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਦਮਿਨਿ ਕੇ ਪਟ ਪਰ ਘਨੇ ਭਵਰ ਕਰੈ ਗੁੰਜਾਰ ॥

padhamin ke paT par ghane bhavar karai gu(n)jaar ||

ਲੋਕ ਸਭੈ ਪਦੁਮਿਨਿ ਲਖੈ ਬਸਤ੍ਰ ਨ ਸਕੈ ਬਿਚਾਰਿ ॥੨੧॥

lok sabhai padhumin lakhai basatr na sakai bichaar ||21||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਮੈ ਡਾਰਿ ਲੁਹਾਰਿਕ ਲਯੌ ॥

taa mai ddaar luhaarik layau ||

ਤਾ ਕੌ ਬਸਤ੍ਰ ਤਵਨ ਪਰ ਦਯੌ ॥

taa kau basatr tavan par dhayau ||

ਛੈਨੀ ਔਰ ਹਥੌਰਾ ਲਏ ॥

chhainee aauar hathauaraa le ||

ਵਾ ਬਢਈ ਕੇ ਕਰ ਮੋ ਦਏ ॥੨੨॥

vaa baddiee ke kar mo dhe ||22||

ਦੂਤ ਦਿਲੀਸਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

dhoot dhileeseh bachan uchaare ||

ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਪਦੁਮਿਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥

gireh aavat padhumin tihaare ||

ਰਾਨਾ ਸਾਥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਿਲਿ ਆਊ ॥

raanaa saath pratham mil aauoo ||

ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਊ ॥੨੩॥

bahur tihaaree sej suhaauoo ||23||

ਯੌ ਕਹਿ ਬਢੀ ਤਹਾ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥

yau keh baddee tahaa chal gayo ||

ਤਾ ਕੀ ਕਟਤ ਬੇਰਿਯੈ ਭਯੋ ॥

taa kee kaTat beriyai bhayo ||

ਤਿਹ ਪਾਲਕੀ ਪ੍ਰਥਮ ਬੈਠਾਯੋ ॥

teh paalakee pratham baiThaayo ||

ਇਹ ਤੇ ਓਹਿ ਡੋਰੀ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥੨੪॥

eeh te oh ddoree pahuchaayo ||24||

ਇਕ ਤੇ ਨਿਕਰਿ ਅਵਰ ਮੋ ਗਯੋ ॥

eik te nikar avar mo gayo ||

ਅਨਤ ਤਹਾ ਤੇ ਨਿਕਸਤ ਭਯੋ ॥

anat tahaa te nikasat bhayo ||

ਇਹ ਛਲ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚਯੋ ਜਾਈ ॥

eeh chhal tahaa pahoo(n)chayo jaiee ||

ਤਬੈ ਦੁਰਗ ਮੈ ਬਜੀ ਬਧਾਈ ॥੨੫॥

tabai dhurag mai bajee badhaiee ||25||

ਗੜ ਪਰ ਜਬੈ ਬਧਾਈ ਭਈ ॥

gaR par jabai badhaiee bhiee ||

ਸਊਅਨ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਲਈ ॥

suooan kaadd kirapaanai liee ||

ਜਾ ਪਰ ਪਹੁਚਿ ਖੜਗ ਕਹ ਝਾਰਿਯੋ ॥

jaa par pahuch khaRag keh jhaariyo ||

ਏਕੈ ਘਾਇ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਿਯੋ ॥੨੬॥

ekai ghai maar hee ddaariyo ||26||

ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥

dhuk dhuk pare dharan bhaT bhaare ||

ਜਨੁਕ ਕਰਵਤਨ ਬਿਰਛ ਬਿਦਾਰੇ ॥

januk karavatan birachh bidhaare ||

ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਮਰੈ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥

jujh jujh marai adhik ris bhare ||

ਬਹੁਰਿ ਨ ਦਿਖਯਤ ਤਾਜਿਯਨ ਚਰੇ ॥੨੭॥

bahur na dhikhayat taajiyan chare ||27||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੈਨ ਲਾਵਦੀ ਸਾਹ ਕੌ ਤਬ ਹੀ ਦਯੋ ਭਜਾਇ ॥

jain laavadhee saeh kau tab hee dhayo bhajai ||

ਰਤਨ ਸੈਨ ਰਾਨਾ ਗਏ ਗੜ ਇਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ॥੨੮॥

ratan sain raanaa ge gaR ieh charit dhikhai ||28||

ਗੋਰਾ ਬਾਦਿਲ ਕੌ ਦਿਯੋ ਅਤਿ ਧਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ॥

goraa baadhil kau dhiyo at dhan chhor bha(n)ddaar ||

ਤਾ ਦਿਨ ਤੈ ਪਦੁਮਿਨਿ ਭਏ ਬਾਢੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਪਾਰ ॥੨੯॥

taa dhin tai padhumin bhe baaddee preet apaar ||29||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਨਿੰਨਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੧੯੯॥੩੭੨੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe ik sau ni(n)naanavo charitr samaapatam sat subham sat

||199||3727||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤ੍ਰਿਗਤਿ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਬਡੋ ਦ੍ਰੁਗਤਿ ਸਿੰਘ ਇਕ ਭੂਪ ॥

tiragat dhes esavair baddo dhrugat si(n)gh ik bhoop ||

ਦੇਗ ਤੇਗ ਪੂਰੋ ਪੁਰਖ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥੧॥

dheg teg pooro purakh su(n)dhar kaam saroop ||1||

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ॥

auddagi(n)dhr prabhaa ik taa kee tirayaa ||

ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਭਜੈ ਮੁਖ ਜਾਸੁ ਪਿਯਾ ॥

dhin rain bhajai mukh jaas piyaa ||

ਬਿਸੁਨਾਥ ਪ੍ਰਭਾ ਤ੍ਰਿਯ ਔਰ ਰਹੈ ॥

bisunaath prabhaa tiray aauar rahai ||

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਤਾ ਕਹ ਜਗਤ ਕਹੈ ॥੨॥

at su(n)dhar taa keh jagat kahai ||2||

ਬਿਸੁਨਾਥ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਹੈ ॥

bisunaath prabhaa tan preet rahai ||

ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਬੈਨ ਚਹੈ ॥

auddagi(n)dhr prabhaa ik bain chahai ||

ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਬਿਤੀਤ ਕਰੈ ਇਹ ਕੇ ॥

dhin rain biteet karai ieh ke ||

ਕਬਹੂੰ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਤ ਨਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ॥੩॥

kabahoo(n) gireh jaat nahee teh ke ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਪਰ ਸਤ੍ਰੁ ਤਵਨ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥

taa par satr tavan ko dhaayo ||

ਦ੍ਰੁਗਤਿ ਸਿੰਘ ਦਲੁ ਲੈ ਸਮੁਹਾਯੋ ॥

dhrugat si(n)gh dhal lai samuhaayo ||

ਮਚਿਯੋ ਜੁਧ ਅਤਿ ਬਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥

machiyo judh at baje nagaare ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਿਲੋਕਤ ਸਾਰੇ ॥੪॥

dhev adhev bilokat saare ||4||

ਉਮਡੇ ਸੂਰ ਸਿੰਘ ਜਿਮਿ ਗਾਜਹਿ ॥

aumadde soor si(n)gh jim gaajeh ||

ਦੋਊ ਦਿਸਨ ਜੁਝਊਆ ਬਾਜਹਿ ॥

dhouoo dhisan jujhuooaa baajeh ||

ਗੋਮੁਖ ਸੰਖ ਨਿਸਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥

gomukh sa(n)kh nisaan apaaraa ||

ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਨਗਾਰਾ ॥੫॥

ddol miradha(n)g mucha(n)g nagaaraa ||5||

ਤੁਰਹੀ ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਬਾਜਹਿ ॥

turahee naadh nafeeree baajeh ||

ਮੰਦਲ ਤੂਰ ਉਤੰਗ ਬਿਰਾਜਹਿ ॥

ma(n)dhal toor uta(n)g biraajeh ||

ਮੁਰਲੀ ਝਾਞ ਭੇਰ ਰਨ ਭਾਰੀ ॥

muralee jhaajh bher ran bhaaree ||

ਸੁਨਤ ਨਾਦ ਧੁਨਿ ਹਠੇ ਹਕਾਰੀ ॥੬॥

sunat naadh dhun haThe hakaaree ||6||

ਜੁਗਨਿ ਦੈਤ ਅਧਿਕ ਹਰਖਾਨੇ ॥

jugan dhait adhik harakhaane ||

ਗੀਧ ਸਿਵਾ ਫਿਕਰਹਿ ਅਭਿਮਾਨੈ ॥

geedh sivaa fikareh abhimaanai ||

ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚਹਿ ਅਰੁ ਗਾਵਹਿ ॥

bhoot pret naacheh ar gaaveh ||

ਕਹੂੰ ਰੁਦ੍ਰ ਡਮਰੂ ਡਮਕਾਵਹਿ ॥੭॥

kahoo(n) rudhr ddamaroo ddamakaaveh ||7||

ਅਚਿ ਅਚਿ ਰੁਧਰ ਡਾਕਨੀ ਡਹਕਹਿ ॥

ach ach rudhar ddaakanee ddahakeh ||

ਭਖਿ ਭਖਿ ਅਮਿਖ ਕਾਕ ਕਹੂੰ ਕਹਕਹਿ ॥

bhakh bhakh amikh kaak kahoo(n) kahakeh ||

ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਮਾਸੁ ਲੈ ਜਾਹੀ ॥

ja(n)buk geedh maas lai jaahee ||

ਕਛੁ ਕਛੁ ਸਬਦ ਬਿਤਾਲ ਸੁਨਾਹੀ ॥੮॥

kachh kachh sabadh bitaal sunaahee ||8||

ਝਮਕੈ ਕਹੂੰ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

jhamakai kahoo(n) asin kee dhaaraa ||

ਭਭਕਹਿ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥

bhabhakeh ru(n)dd mu(n)dd bikaraaraa ||

ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥

dhuk dhuk pare dharan bhaT bhaare ||

ਝੁਕਿ ਝੁਕਿ ਬਡੇ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੇ ॥੯॥

jhuk jhuk badde pakhariyaa maare ||9||

ਠਿਲਾ ਠਿਲੀ ਬਰਛਨਿ ਸੌ ਮਾਚੀ ॥

Thilaa Thilee barachhan sau maachee ||

ਕਢਾ ਕਢੀ ਕਰਵਾਰਿਨ ਰਾਚੀ ॥

kaddaa kaddee karavaarin raachee ||

ਕਟਾ ਕਟੀ ਕਹੂੰ ਭਈ ਕਟਾਰੀ ॥

kaTaa kaTee kahoo(n) bhiee kaTaaree ||

ਧਰਨੀ ਅਰੁਨ ਭੇਸ ਭਈ ਸਾਰੀ ॥੧੦॥

dharanee arun bhes bhiee saaree ||10||

ਕਾਢੇ ਦੈਤ ਦਾਤ ਕਹੂੰ ਫਿਰੈਂ ॥

kaadde dhait dhaat kahoo(n) firai(n) ||

ਬਰਿ ਬਰਿ ਕਹੂੰ ਬਰੰਗਨ ਬਰੈਂ ॥

bar bar kahoo(n) bara(n)gan barai(n) ||

ਭੀਖਨ ਭਏ ਨਾਦ ਕਹੂੰ ਭਾਰੇ ॥

bheekhan bhe naadh kahoo(n) bhaare ||

ਭੈਰਵਾਦਿ ਛਬਿ ਲਖਨ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੧॥

bhairavaadh chhab lakhan sidhaare ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭਕਭਕਾਹਿ ਘਾਯਲ ਕਹੂੰ ਕਹਕੈ ਅਮਿਤ ਮਸਾਨ ॥

bhakabhakaeh ghaayal kahoo(n) kahakai amit masaan ||

ਬਿਕਟਿ ਸੁਭਟ ਚਟਪਟ ਕਟੇ ਤਨ ਬ੍ਰਿਨ ਬਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੧੨॥

bikaT subhaT chaTapaT kaTe tan biran bahai kirapaan ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭੈਰਵ ਕਹੂੰ ਅਧਿਕ ਭਵਕਾਰੈ ॥

bhairav kahoo(n) adhik bhavakaarai ||

ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈ ॥

kahoo(n) masaan kilakaTee maarai ||

ਭਾ ਭਾ ਬਜੇ ਭੇਰ ਕਹੂੰ ਭੀਖਨ ॥

bhaa bhaa baje bher kahoo(n) bheekhan ||

ਤਨਿ ਧਨੁ ਤਜਹਿ ਸੁਭਟ ਸਰ ਤੀਖਨ ॥੧੩॥

tan dhan tajeh subhaT sar teekhan ||13||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਚਾਬਿ ਚਾਬਿ ਕਰਿ ਓਸਠ ਦੁਬਹਿਯਾ ਧਾਵਹੀ ॥

chaab chaab kar osaTh dhubahiyaa dhaavahee ||

ਬਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਅਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਨਨ ਲਗਾਵਹੀ ॥

bajr baan bichhooan ke biranan lagaavahee ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੈ ਨ ਮੋਰੈ ਨੇਕ ਮਨ ॥

Took Took havai girai na morai nek man ||

ਹੋ ਤਨਿਕ ਤਨਿਕ ਲਗਿ ਗਏ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰ ਤਨ ॥੧੪॥

ho tanik tanik lag ge asin kee dhaar tan ||14||

ਮੋਰਿ ਬਾਗ ਬਾਜਨ ਕੀ ਨੈਕ ਨ ਭਾਜਹੀ ॥

mor baag baajan kee naik na bhaajahee ||

ਖਰੇ ਖੇਤ ਕੇ ਮਾਝ ਸਿੰਘ ਜਯੋਂ ਗਾਜਹੀ ॥

khare khet ke maajh si(n)gh jayo(n) gaajahee ||

ਖੰਡ ਖੰਡ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੇ ਖੰਡਿਸਨ ਖੰਡ ਕਰਿ ॥

kha(n)dd kha(n)dd havai gire kha(n)ddisan kha(n)dd kar ||

ਹੋ ਖੰਡੇ ਖੜਗ ਕੀ ਧਾਰ ਗਏ ਭਵਿਸਿੰਧ ਤਰਿ ॥੧੫॥

ho kha(n)dde khaRag kee dhaar ge bhavisi(n)dh tar ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭਕਭਕਾਹਿ ਘਾਯਲ ਕਹੂੰ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰ ॥

bhakabhakaeh ghaayal kahoo(n) ru(n)dd mu(n)dd bikaraar ||

ਤਰਫਰਾਹਿ ਲਾਗੇ ਕਹੂੰ ਛਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰਨ ਧਾਰਿ ॥੧੬॥

tarafaraeh laage kahoo(n) chhatree chhatran dhaar ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹਾਕਿ ਹਾਕਿ ਭਟ ਤਰੈ ਧਵਾਵਹਿ ॥

haak haak bhaT tarai dhavaaveh ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਅਸਿਨ ਅਰਿਨ ਬ੍ਰਿਣ ਲਾਵਹਿ ॥

geh geh asin arin biran laaveh ||

ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟਿ ਮਰੈ ॥

chaTapaT subhaT bikaT kaT marai ||

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਐਨ ਅਪਛਰਾ ਬਰੇ ॥੧੭॥

chun chun aain apachharaa bare ||17||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦ੍ਰੁਗਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੂਰ ਸਕਲ ਭਾਜਤ ਭਏ ॥

dhrugat si(n)gh ke soor sakal bhaajat bhe ||

ਨ੍ਰਿਪ ਜੂਝੇ ਰਨ ਮਾਹਿ ਸੰਦੇਸਾ ਅਸ ਦਏ ॥

nirap joojhe ran maeh sa(n)dhesaa as dhe ||

ਸੁਨਿ ਬਿਸੁਨਾਥ ਪ੍ਰਭਾ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਚਕਿ ਗਈ ॥

sun bisunaath prabhaa chit bheetar chak giee ||

ਹੋ ਸ੍ਰੀ ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜਰਬੇ ਕਹ ਉਦਿਤ ਭਈ ॥੧੮॥

ho sree uddagi(n)dhr prabhaa jarabe keh udhit bhiee ||18||

ਜੋ ਧਨੁ ਤਾ ਕੋ ਹੁਤੋ ਸੁ ਦਿਯੋ ਲੁਟਾਇ ਕੈ ॥

jo dhan taa ko huto su dhiyo luTai kai ||

ਚਲੀ ਜਰਨ ਕੇ ਹੇਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥

chalee jaran ke het miradha(n)g bajai kai ||

ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਜਿਤ ਗਏ ਤਹੀ ਮੈ ਜਾਇ ਹੌ ॥

praan naath jit ge tahee mai jai hau ||

ਹੋ ਜਿਯਤ ਨ ਆਵਤ ਧਾਮ ਮਰੇ ਤੇ ਪਾਇ ਹੌ ॥੧੯॥

ho jiyat na aavat dhaam mare te pai hau ||19||

ਸ੍ਰੀ ਬਿਸੁਨਾਥ ਪ੍ਰਭਾ ਜਰਬੇ ਤੇ ਡਰਿ ਗਈ ॥

sree bisunaath prabhaa jarabe te ddar giee ||

ਮਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਕਾਨ ਅਧਿਕ ਪੀਟਤ ਭਈ ॥

mariyo nirapat sun kaan adhik peeTat bhiee ||

ਤਬ ਲੌ ਅਰਿਨ ਬਿਦਾਰਿ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਇ ਕੈ ॥

tab lau arin bidhaar gayo nirap aai kai ||

ਹੋ ਹੇਰਿ ਸਤੀ ਕੀ ਮੀਚਿ ਰਹਿਯੋ ਬਿਸਮਾਇ ਕੈ ॥੨੦॥

ho her satee kee meech rahiyo bisamai kai ||20||

ਜਬ ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕਾਨਨ ਪਰੀ ॥

jab uddagi(n)dhr prabhaa kee sudh kaanan paree ||

ਬਿਰਹ ਤਿਹਾਰੇ ਬਾਲ ਅਗਨਿ ਮੋ ਜਰਿ ਮਰੀ ॥

bireh tihaare baal agan mo jar maree ||

ਤਬ ਪਿਯ ਤਬ ਹੀ ਤਹਾ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥

tab piy tab hee tahaa pahoochayo aai kai ||

ਹੋ ਤਰਲ ਤੁਰੰਗਨ ਮਾਝ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ਕੈ ॥੨੧॥

ho taral tura(n)gan maajh tura(n)g dhavai kai ||21||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਲੌ ਮੂਰਖਨ ਦੀਨੀ ਚਿਤਾ ਜਰਾਇ ॥

nirap aavat lau moorakhan dheenee chitaa jarai ||

ਜਿਯਤ ਮਰੇ ਪਤਿ ਕੀ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਨਹਿ ਲਈ ਬਨਾਇ ॥੨੨॥

jiyat mare pat kee kachhoo sudh neh liee banai ||22||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲੈ ਲੈ ਨਾਮੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪੀਟਤ ਭਯੋ ॥

tiray ko lai lai naam nirapat peeTat bhayo ||

ਮੁਹਿ ਕਾਰਨ ਇਹ ਬਾਲ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਜਿਯ ਦਯੋ ॥

muh kaaran ieh baal agan meh jiy dhayo ||

ਬਰਤ ਬਾਲ ਕੌ ਅਬ ਹੀ ਐਂਚਿ ਨਿਕਾਰਿ ਹੌ ॥

barat baal kau ab hee aai(n)ch nikaar hau ||

ਹੋ ਨਾਤਰ ਜਰਿ ਯਾਹੀ ਸੰਗ ਸ੍ਵਰਗ ਸਿਧਾਰਿ ਹੌ ॥੨੩॥

ho naatar jar yaahee sa(n)g savairag sidhaar hau ||23||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਬ ਹੀ ਤੁਰੰਗ ਅਗਨਿ ਮੈ ਡਾਰੌਂ ॥

ab hee tura(n)g agan mai ddaarau ||

ਜਰਤ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕਹੁ ਐਚਿ ਨਿਕਾਰੋ ॥

jarat pirayaa kahu aaich nikaaro ||

ਕੈ ਹਮਹੂੰ ਯਾਹੀ ਚਿਤ ਜਰਿ ਹੈ ॥

kai hamahoo(n) yaahee chit jar hai ||

ਸੁਰ ਪੁਰ ਦੋਊ ਪਯਾਨੋ ਕਰਿ ਹੈ ॥੨੪॥

sur pur dhouoo payaano kar hai ||24||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਖੜਗ ਕਾਢ ਕਰ ਮੈ ਲਯੋ ਮੋਹਿ ਨ ਪਕਰਿਯੋ ਕੋਇ ॥

khaRag kaadd kar mai layo moh na pakariyo koi ||

ਕੈ ਕਾਢੌਂ ਇਹ ਕੈ ਜਰੌਂ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੨੫॥

kai kaaddaua(n) ieh kai jaraua(n) karataa karai so hoi ||25||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਖੜਗ ਕਾਢਿ ਕਰ ਮਾਝ ਧਵਾਵਤ ਹੈ ਭਯੋ ॥

khaRag kaadd kar maajh dhavaavat hai bhayo ||

ਜਰਤ ਜਹਾ ਤ੍ਰਿਯ ਹੁਤੀ ਚਿਤਾ ਮੈ ਪਤਿ ਗਯੋ ॥

jarat jahaa tiray hutee chitaa mai pat gayo ||

ਪਕਰ ਭੁਜਾ ਤੇ ਐਂਚਿ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨੀ ਲਿਯੋ ॥

pakar bhujaa te aai(n)ch tarun tarunee liyo ||

ਹੋ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਾਵ ਬਹੁਰਿ ਅਪਨੋ ਦਿਯੋ ॥੨੬॥

ho raaj si(n)ghaasan paav bahur apano dhiyo ||26||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਿਰਖ ਰਾਵ ਤਨ ਕਹਿ ਉਠੇ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਸਭ ਸੂਰ ॥

nirakh raav tan keh uThe dha(n)nay dha(n)nay sabh soor ||

ਮਰੈ ਸ੍ਵਰਗ ਬਾਸਾ ਤਿਨੈ ਜੀਵਤ ਬਾਚਾ ਪੂਰ ॥੨੭॥

marai savairag baasaa tinai jeevat baachaa poor ||27||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਭ ਰਾਨਿਨ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

sabh raanin aaise sun paayo ||

ਤਾਹਿ ਜਰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪੁ ਬਚਾਯੋ ॥

taeh jarat nirap aap bachaayo ||

ਮਰਤ ਹੁਤੀ ਜੀਵਤ ਸੋ ਭਈ ॥

marat hutee jeevat so bhiee ||

ਜੀਵਤ ਹੁਤੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੨੮॥

jeevat hutee mritak havai giee ||28||

ਅਬ ਹਮ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿਤ ਨ ਲਯੈ ਹੈ ॥

ab ham kau nirap chit na layai hai ||

ਵਾਹੀ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਸਿ ਜੈ ਹੈ ॥

vaahee ke havai kai bas jai hai ||

ਅਬ ਕਛੁ ਐਸ ਉਪਾਇ ਬਨਾਊ ॥

ab kachh aais upai banaauoo ||

ਯਾ ਸੌ ਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਮਿਟਾਊ ॥੨੯॥

yaa sau pat kee preet miTaauoo ||29||

ਦੇਖਹੁ ਇਹ ਰਾਵਹਿ ਕਜਾ ਕਹਿਯੈ ॥

dhekhahu ieh raaveh kayaa kahiyai ||

ਮਨ ਮੈ ਸਮੁਝਿ ਮੌਨਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਯੈ ॥

man mai samujh mauan havai rahiyai ||

ਜੋ ਲੈ ਮੂਰਤਿ ਜਾਰ ਕੀ ਜਰੀ ॥

jo lai moorat jaar kee jaree ||

ਤਾ ਕੇ ਹੇਤ ਇਤੀ ਇਨ ਕਰੀ ॥੩੦॥

taa ke het itee in karee ||30||

ਯਹ ਲੈ ਮੂਰਤਿ ਜਾਰ ਕੀ ਜਰੀ ॥

yeh lai moorat jaar kee jaree ||

ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਅਰਧ ਜਰੀ ਹੂੰ ਪਰੀ ॥

havai hai aradh jaree hoo(n) paree ||

ਜੌ ਤਾ ਕੌ ਇਹ ਰਾਵ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jau taa kau ieh raav nihaarai ||

ਅਬ ਹੀ ਯਾ ਕੌ ਜਿਯਤੇ ਮਾਰੈ ॥੩੧॥

ab hee yaa kau jiyate maarai ||31||

ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

yau jab bain raav sun paayo ||

ਹੇਰਨ ਤਵਨ ਚਿਤਾ ਕਹ ਆਯੋ ॥

heran tavan chitaa keh aayo ||

ਅਰਧ ਜਰੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਲਹਿ ਲੀਨੀ ॥

aradh jaree pratimaa leh leenee ||

ਪ੍ਰੀਤਿ ਜੁ ਬਢੀ ਹੁਤੀ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥੩੨॥

preet ju baddee hutee taj dheenee ||32||

ਤਬ ਬਾਨੀ ਨਭ ਤੇ ਇਹ ਹੋਈ ॥

tab baanee nabh te ieh hoiee ||

ਉਡਗ ਪ੍ਰਭਾ ਮਹਿ ਦੋਸੁ ਨ ਕੋਈ ॥

auddag prabhaa meh dhos na koiee ||

ਬਿਸੁਸਿ ਪ੍ਰਭਾ ਯਹਿ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥

bisus prabhaa yeh charit banaayo ||

ਤਾ ਤੇ ਚਿਤ ਤੁਮਰੋ ਡਹਿਕਾਯੋ ॥੩੩॥

taa te chit tumaro ddahikaayo ||33||

ਜਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮ ਤਨ ਜਰਿਯੋ ਨ ਗਯੋ ॥

jeh tiray tum tan jariyo na gayo ||

ਤਵਨਿ ਬਾਲ ਅਸਿ ਚਰਿਤ ਬਨਯੋ ॥

tavan baal as charit banayo ||

ਜਿਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਯਾ ਸੌ ਰੁਚਿ ਬਾਢੈ ॥

jin nirap kee yaa sau ruch baaddai ||

ਜੀਯਤ ਹਮੈ ਛੋਰਿ ਕਰਿ ਛਾਡੈ ॥੩੪॥

jeeyat hamai chhor kar chhaaddai ||34||

ਤਬ ਰਾਜੇ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

tab raaje aaise sun paiee ||

ਸਾਚੀ ਹੀ ਸਾਚੀ ਠਹਰਾਈ ॥

saachee hee saachee Thaharaiee ||

ਉਡਗਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਅਤਿ ਹਿਤ ਕੀਨੋ ॥

auddag prabhaa tan at hit keeno ||

ਵਾ ਸੌ ਤਜਾਗਿ ਨੇਹ ਸਭ ਦੀਨੋ ॥੩੫॥

vaa sau tayaag neh sabh dheeno ||35||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸ੍ਰੀ ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਭਏ ਰਾਜ ਕਰਿਯੋ ਸੁਖ ਮਾਨ ॥

sree uddagi(n)dhr prabhaa bhe raaj kariyo sukh maan ||

ਬਿਸੁਸਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸੰਗ ਦੋਸਤੀ ਦੀਨੀ ਤਜਾਗ ਨਿਦਾਨ ॥੩੬॥

bisus prabhaa sa(n)g dhosatee dheenee tayaag nidhaan ||36||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਜਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੦੦॥੩੭੬੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau charitr samaapatam sat subham sat ||200||3763||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰੂਮ ਸਹਿਰ ਕੇ ਸਾਹ ਕੀ ਸੁਤਾ ਜਲੀਖਾ ਨਾਮ ॥

room sahir ke saeh kee sutaa jaleekhaa naam ||

ਕਿਧੌ ਕਾਮ ਕੀ ਕਾਮਨੀ ਕਿਧੌ ਆਪ ਹੀ ਕਾਮ ॥੧॥

kidhau kaam kee kaamanee kidhau aap hee kaam ||1||

ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਤਾ ਕੈ ਦਿਪੈ ਸਭ ਅੰਗਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥

at joban taa kai dhipai sabh a(n)gan ke saath ||

ਦਿਨ ਆਸਿਕ ਦਿਨਪਤਿ ਰਹੈ ਨਿਸੁ ਆਸਿਕ ਨਿਸਨਾਥ ॥੨॥

dhin aasik dhinapat rahai nis aasik nisanaath ||2||

ਸਹਸਾਨਨ ਸੋਭਾ ਭਨੈ ਲਿਖਤ ਸਹਸ ਭੁਜ ਜਾਹਿ ॥

sahasaanan sobhaa bhanai likhat sahas bhuj jaeh ||

ਤਦਿਪ ਜਲੀਖਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਰਨਿ ਨ ਆਵਤ ਤਾਹਿ ॥੩॥

tadhip jaleekhaa kee prabhaa baran na aavat taeh ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਿਸਰ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਭਨਿਜੈ ॥

misar saeh ko poot bhanijai ||

ਯੂਸਫ ਖਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿਜੈ ॥

yoosaf khaa teh naam kahijai ||

ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jo abalaa teh naik nihaarai ||

ਚਟ ਦੈ ਲਾਜ ਬਸਤ੍ਰ ਕੌ ਫਾਰੈ ॥੪॥

chaT dhai laaj basatr kau faarai ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਆਪਿ ਕਰੀ ਕਰਤਾਰ ॥

taa ke tan mai at prabhaa aap karee karataar ||

ਪੈਗੰਬਰ ਅੰਬਰ ਤਿਸੈ ਕਹਤ ਸੁ ਬੁਧਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥੫॥

paiga(n)bar a(n)bar tisai kahat su budh bichaar ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤ ਸਕਲ ਰਿਸਿ ਧਾਰੈ ॥

taa ke bhraat sakal ris dhaarai ||

ਹਮ ਕ੍ਯੋਨ ਹੂੰ ਯੂਸਫ ਕੌ ਮਾਰੈ ॥

ham kayon hoo(n) yoosaf kau maarai ||

ਹਮਰੋ ਰੂਪ ਕਰਿਯੋ ਘਟ ਕਰਤਾ ॥

hamaro roop kariyo ghaT karataa ||

ਯਾ ਕੋ ਰੂਪ ਦੁਖਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ॥੬॥

yaa ko roop dhukhan ko harataa ||6||

ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਅਖੇਟ ਕਹਿ ਗਏ ॥

taa ko lai akheT keh ge ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਮ੍ਰਿਗਨ ਸੰਘਾਰਤ ਭਏ ॥

bahu bidh miragan sa(n)ghaarat bhe ||

ਅਧਿਕ ਪਯਾਸ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸਤਾਯੋ ॥

adhik payaas jab taeh sataayo ||

ਏਕ ਕੂਪ ਭ੍ਰਾਤਾਨ ਤਕਾਯੋ ॥੭॥

ek koop bhraataan takaayo ||7||

ਤਹ ਹਮ ਜਾਇ ਪਾਨਿ ਸਭ ਪੀਯੈ ॥

teh ham jai paan sabh peeyai ||

ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਸੁਖੀ ਹ੍ਵੈ ਜੀਯੈ ॥

sok nivaar sukhee havai jeeyai ||

ਯੂਸਫ ਬਾਤ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥

yoosaf baat na paavat bhayo ||

ਜਹ ਵਹ ਕੂਪ ਹੁਤੋ ਤਹ ਗਯੋ ॥੮॥

jeh veh koop huto teh gayo ||8||

ਚਲਿ ਬਨ ਮੈ ਜਬ ਕੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

chal ban mai jab koop nihaariyo ||

ਗਹਿ ਭਇਯਨ ਤਾ ਮੈ ਤਿਹ ਡਾਰਿਯੋ ॥

geh bhiyan taa mai teh ddaariyo ||

ਘਰ ਯੌ ਆਨਿ ਸੰਦੇਸੋ ਦਯੋ ॥

ghar yau aan sa(n)dheso dhayo ||

ਯੂਸਫ ਆਜੁ ਸਿੰਘ ਭਖਿ ਲਯੋ ॥੯॥

yoosaf aaj si(n)gh bhakh layo ||9||

ਖੋਜਿ ਸਕਲ ਯੂਸਫ ਕੋ ਹਾਰੇ ॥

khoj sakal yoosaf ko haare ||

ਅਸੁਖ ਭਏ ਸੁਖ ਸਭੈ ਬਿਸਾਰੇ ॥

asukh bhe sukh sabhai bisaare ||

ਤਹਾ ਏਕ ਸੌਦਾਗਰ ਆਯੋ ॥

tahaa ek sauadhaagar aayo ||

ਕੂਪ ਬਿਖੈ ਤੇ ਤਾ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥੧੦॥

koop bikhai te taa keh paayo ||10||

ਤਾ ਕਹ ਸੰਗ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥

taa keh sa(n)g apune kar layo ||

ਬੇਚਨ ਸਾਹ ਰੂਮ ਕੇ ਗਯੋ ॥

bechan saeh room ke gayo ||

ਅਧਿਕ ਮੋਲ ਕੋਊ ਨਹਿ ਲੇਵੈ ॥

adhik mol kouoo neh levai ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਕਾਢਿ ਸਕਲ ਧਨੁ ਦੇਵੈ ॥੧੧॥

gireh ko kaadd sakal dhan dhevai ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਬੈ ਜਲੀਖਾ ਯੂਸਫਹਿ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥

jabai jaleekhaa yoosafeh roop bilokayo jai ||

ਬਸੁ ਅਸੁ ਦੈ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਤ ਲਿਯੋ ਸੁ ਮੋਲ ਬਨਾਇ ॥੧੨॥

bas as dhai taa ko turat liyo su mol banai ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੁਖ ਮਾਗ੍ਯੋ ਤਾ ਕੋ ਧਨੁ ਦਿਯੋ ॥

mukh maagayo taa ko dhan dhiyo ||

ਯੂਸਫ ਮੋਲ ਅਮੋਲਕ ਲਿਯੋ ॥

yoosaf mol amolak liyo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੇਤੀ ਤਿਹ ਪਾਰਿਯੋ ॥

bhaat bhaat setee teh paariyo ||

ਬਡੋ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੧੩॥

baddo bhayo ieh bhaat uchaariyo ||13||

ਚਿਤ੍ਰਸਾਲ ਤਾ ਕੌ ਲੈ ਗਈ ॥

chitrasaal taa kau lai giee ||

ਨਾਨਾ ਚਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਵਤ ਭਈ ॥

naanaa chitr dhikhaavat bhiee ||

ਅਧਿਕ ਯੂਸਫਹਿ ਜਬੈ ਰਿਝਾਯੋ ॥

adhik yoosafeh jabai rijhaayo ||

ਤਬ ਤਾ ਸੋ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧੪॥

tab taa so yau bachan sunaayo ||14||

ਹਮ ਤੁਮ ਆਜੁ ਕਰੈ ਰਤਿ ਦੋਊ ॥

ham tum aaj karai rat dhouoo ||

ਹੈ ਨ ਇਹਾ ਠਾਢੋ ਜਨ ਕੋਊ ॥

hai na ihaa Thaaddo jan kouoo ||

ਕਵਨ ਲਖੇ ਕਾ ਸੋ ਕੋਊ ਕਹਿ ਹੈ ॥

kavan lakhe kaa so kouoo keh hai ||

ਹਜਾਂ ਕੋ ਆਨਿ ਰਮਤ ਹਮ ਗਹਿ ਹੈ ॥੧੫॥

hayaa(n) ko aan ramat ham geh hai ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੈ ਤਰੁਨੀ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਰੁਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

mai tarunee tum hoo(n) tarun dhuhoo(n)an roop apaar ||

ਸੰਕ ਤਜਾਗਿ ਰਤਿ ਕੀਜਿਯੈ ਕਤ ਜਕਿ ਰਹੇ ਕੁਮਾਰ ॥੧੬॥

sa(n)k tayaag rat keejiyai kat jak rahe kumaar ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤੈ ਜੁ ਕਹਤ ਨਹਿ ਕੋਊ ਨਿਹਾਰੈ ॥

tai ju kahat neh kouoo nihaarai ||

ਆਂਧਰ ਜਯੋਂ ਤੈ ਬਚਨ ਉਚਾਰੈ ॥

aa(n)dhar jayo(n) tai bachan uchaarai ||

ਸਾਖੀ ਸਾਤ ਸੰਗ ਕੇ ਲਹਿ ਹੈ ॥

saakhee saat sa(n)g ke leh hai ||

ਅਬ ਹੀ ਜਾਇ ਧਰਮ ਤਨ ਕਹਿ ਹੈ ॥੧੭॥

ab hee jai dharam tan keh hai ||17||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਧਰਮਰਾਇ ਕੀ ਸਭਾ ਜਬੈ ਦੋਊ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥

dharamarai kee sabhaa jabai dhouoo jai hai(n) ||

ਕਹਾ ਬਦਨ ਲੈ ਤਾ ਸੌ ਉਤ੍ਰ ਦਿਯਾਇ ਹੈ ॥

kahaa badhan lai taa sau utr dhiyai hai ||

ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੌ ਤੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰਈ ॥

ein baatan kau tai tiray kahaa bichaariee ||

ਹੋ ਮਹਾ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਮੋ ਕੌ ਡਾਰਈ ॥੧੮॥

ho mahaa narak ke beech na mo kau ddaariee ||18||

ਸਾਲਗ੍ਰਾਮ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਇਹੀ ਗਤਿ ਤੇ ਭਏ ॥

saalagraam paramesr ihee gat te bhe ||

ਦਸ ਰਾਵਨ ਕੇ ਸੀਸ ਇਹੀ ਬਾਤਨ ਗਏ ॥

dhas raavan ke sees ihee baatan ge ||

ਸਹਸ ਭਗਨ ਬਾਸਵ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪਾਇਯੋ ॥

sahas bhagan baasav yaahee te paiyo ||

ਹੋ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਮਦਨ ਅਨੰਗ ਕਹਾਇਯੋ ॥੧੯॥

ho in baatan te madhan ana(n)g kahaiyo ||19||

ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਚੰਦ੍ਰ ਕਲੰਕਤਿ ਤਨ ਭਏ ॥

ein baatan te cha(n)dhr kala(n)kat tan bhe ||

ਸੁੰਭ ਅਸੁੰਭ ਅਸੁਰਿੰਦ੍ਰ ਸਦਨ ਜਮ ਕੇ ਗਏ ॥

su(n)bh asu(n)bh asuri(n)dhr sadhan jam ke ge ||

ਇਹੀ ਕਾਜ ਕ੍ਰੀਚਕ ਕ੍ਰੀਚਕਨ ਖਪਾਯੋ ॥

eihee kaaj kreechak kreechakan khapaayo ||

ਹੋ ਧਰਮਰਾਟ ਦਾਸੀ ਸੁਤ ਬਿਦੁਰ ਕਹਾਇਯੋ ॥੨੦॥

ho dharamaraaT dhaasee sut bidhur kahaiyo ||20||

ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਵ ਸੰਗ ਭੋਗ ਮੋ ਤੇ ਨਹਿ ਹੋਈ ॥

sun su(n)dhar tav sa(n)g bhog mo te neh hoiee ||

ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਿਕ ਕੋਟਿ ਕਹੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਕੋਈ ॥

siv sanakaadhik koT kahai mil kai sabh koiee ||

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਭਜਿ ਚਲ੍ਯੋ ਬਾਲ ਠਾਢੀ ਲਹਿਯੋ ॥

yau keh kai bhaj chalayo baal Thaaddee lahiyo ||

ਹੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਸੋ ਐਂਚ ਤਾਹਿ ਦਾਮਨ ਗਹਿਯੋ ॥੨੧॥

ho geh kai kar so aai(n)ch taeh dhaaman gahiyo ||21||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਰ ਦਾਮਨ ਪਕਰਿਯੋ ਰਹਿਯੋ ਗਯੋ ਸੁ ਯੂਸਫ ਭਾਜਿ ॥

kar dhaaman pakariyo rahiyo gayo su yoosaf bhaaj ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੌ ਨ ਭਯੋ ਰਹੀ ਚੰਚਲਾ ਲਾਜਿ ॥੨੨॥

kaam kel taa sau na bhayo rahee cha(n)chalaa laaj ||22||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਅਵਰ ਕਥਾ ਜੋ ਭਈ ਕਹਾ ਲੌ ਭਾਖਿਯੈ ॥

avar kathaa jo bhiee kahaa lau bhaakhiyai ||

ਬਾਤ ਬਢਨ ਕੀ ਕਰਿ ਚਿਤ ਹੀ ਮੈ ਰਾਖਿਯੈ ॥

baat baddan kee kar chit hee mai raakhiyai ||

ਤਰੁਨ ਭਯੋ ਯੂਸਫ ਅਬਲਾ ਬ੍ਰਿਧਿਤ ਭਈ ॥

tarun bhayo yoosaf abalaa biradhit bhiee ||

ਹੋ ਤਾ ਕੋ ਚਿਤ ਤੇ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਨਹਿ ਗਈ ॥੨੩॥

ho taa ko chit te reet preet kee neh giee ||23||

ਮਾਰਿ ਮ੍ਰਿਗਨ ਯੂਸਫ ਤਹ ਇਕ ਦਿਨ ਆਇਯੋ ॥

maar miragan yoosaf teh ik dhin aaiyo ||

ਪੂਛਨ ਕੇ ਮਿਸੁ ਤਾ ਕੋ ਹਾਥ ਲਗਾਇਯੋ ॥

poochhan ke mis taa ko haath lagaiyo ||

ਬਾਜ ਤਾਜ ਜੁਤ ਬਸਤ੍ਰ ਬਿਰਹ ਬਾਲਾ ਜਰਿਯੋ ॥

baaj taaj jut basatr bireh baalaa jariyo ||

ਹੋ ਸੋ ਅੰਤਰ ਬਸਿ ਰਹਿਯੋ ਜੁ ਯਾ ਤੇ ਉਬਰਿਯੋ ॥੨੪॥

ho so a(n)tar bas rahiyo ju yaa te ubariyo ||24||

ਹੇਰਿ ਬਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਚਕ੍ਰਿਤ ਯੂਸਫ ਭਯੋ ॥

her baal ko roop chakirat yoosaf bhayo ||

ਜੋ ਤਿਹ ਮਨੋਰਥ ਹੁਤੋ ਵਹੇ ਤਾ ਕੋ ਦਯੋ ॥

jo teh manorath huto vahe taa ko dhayo ||

ਬਸਤ੍ਰ ਬਾਜ ਕੋ ਜਾਰਿ ਜਲੀਖਾ ਤਿਹ ਛਰਿਯੋ ॥

basatr baaj ko jaar jaleekhaa teh chhariyo ||

ਹੋ ਮਿਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਜਯੋਂ ਪਾਇ ਤਬੈ ਤਾ ਕੋ ਬਰਿਯੋ ॥੨੫॥

ho mitr putr jayo(n) pai tabai taa ko bariyo ||25||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਿਹ ਪਾਛੇ ਬਾਲਾ ਪਰੈ ਬਚਨ ਨ ਤਾ ਕੋ ਕੋਇ ॥

jeh paachhe baalaa parai bachan na taa ko koi ||

ਸਭ ਛਲ ਸੋ ਤਾ ਕੋ ਛਲੈ ਸਿਵ ਸੁਰਪਤਿ ਕੋਊ ਹੋਇ ॥੨੬॥

sabh chhal so taa ko chhalai siv surapat kouoo hoi ||26||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੦੧॥੩੭੮੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau ik charitr samaapatam sat subham sat ||201||3789||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਕਾਸਿਕਾਰ ਕੋ ਨਾਥ ॥

augr si(n)gh raajaa baddo kaasikaar ko naath ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੋ ਸਦਨ ਅਧਿਕ ਚੜਤ ਦਲ ਸਾਥ ॥੧॥

amit dharab taa ko sadhan adhik chaRat dhal saath ||1||

ਚਪਲ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਤਿਹ ਅੰਗ ॥

chapal kalaa taa kee sutaa sabh su(n)dhar teh a(n)g ||

ਕੈ ਅਨੰਗ ਕੀ ਆਤਮਜਾ ਕੈ ਆਪੈ ਆਨੰਗ ॥੨॥

kai ana(n)g kee aatamajaa kai aapai aana(n)g ||2||

ਸੁੰਦਰ ਐਠੀ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਤਬ ਹੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

su(n)dhar aaiThee si(n)gh lakh tab hee layo bulai ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਚਿਰ ਲੌ ਕਿਯੌ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩॥

kaam kel chir lau kiyau hiradhai harakh upajai ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਸੋ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥

nit prat taa so kel kamaavai ||

ਛੈਲਿਹਿ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰਿਯੋ ਭਾਵੈ ॥

chhaileh chhail na chhoriyo bhaavai ||

ਏਕੈ ਸਦਨ ਮਾਝ ਤਿਹ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥

ekai sadhan maajh teh raakhayo ||

ਕਾਹੂ ਸਾਥ ਭੇਦ ਨਹਿ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥੪॥

kaahoo saath bhedh neh bhaakhayo ||4||

ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਬਯਾਹਿ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥

ketik dhinan bayaeh teh bhayo ||

ਤਾ ਕੋ ਨਾਥ ਲੈਨ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥

taa ko naath lain teh aayo ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੋ ਉਪਜਾਯੋ ॥

kaam kel taa so upajaayo ||

ਸੋਇ ਰਹਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੫॥

soi rahiyo at hee sukh paayo ||5||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੌਂ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਤਾ ਤੇ ਭਈ ॥

tiray kau tirapat na taa te bhiee ||

ਛੋਰਿ ਸੰਦੂਕ ਜਾਰ ਪੈ ਗਈ ॥

chhor sa(n)dhook jaar pai giee ||

ਅਧਿਕ ਮਿਤ੍ਰ ਤਬ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥

adhik mitr tab taeh rijhaayo ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਚਿਰ ਲਗੇ ਕਮਾਯੋ ॥੬॥

kaam kel chir lage kamaayo ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਬਲਵੰਤ ਭਯੋ ਭੋਗ ਨ ਚਿਰ ਲੌ ਕੀਨ ॥

kahaa bhayo balava(n)t bhayo bhog na chir lau keen ||

ਆਪ ਨ ਕਛੁ ਸੁਖ ਪਾਇਯੋ ਕਛੁ ਨ ਤਰੁਨਿ ਸੁਖ ਦੀਨ ॥੭॥

aap na kachh sukh paiyo kachh na tarun sukh dheen ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੋ ਤਰੁਨੀ ਕੋ ਪੁਰਖ ਰਿਝਾਵੈ ॥

so tarunee ko purakh rijhaavai ||

ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਲਗੈ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

bahut chir lagai bhog kamaavai ||

ਤਾ ਕੋ ਐਂਚਿ ਆਪੁ ਸੁਖੁ ਲੇਵੈ ॥

taa ko aai(n)ch aap sukh levai ||

ਅਪਨੋ ਸੁਖ ਅਬਲਾ ਕੋ ਦੇਵੈ ॥੮॥

apano sukh abalaa ko dhevai ||8||

ਐਸੇ ਬਲੀ ਕੈਸ ਕੋਊ ਹੋਈ ॥

aaise balee kais kouoo hoiee ||

ਤਾ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ ਰੀਝਤ ਕੋਈ ॥

taa par tirayaa na reejhat koiee ||

ਜੋ ਚਿਰ ਚਿਮਟਿ ਕਲੋਲ ਕਮਾਵੈ ॥

jo chir chimaT kalol kamaavai ||

ਵਹੈ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਚਿਤ ਚੁਰਾਵੈ ॥੯॥

vahai tarun ko chit churaavai ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਿਹ ਮੀਤ ਸੌ ਗਰੇ ਗਈ ਲਪਟਾਇ ॥

chimaT chimaT teh meet sau gare giee lapaTai ||

ਸ੍ਰਵਨ ਚਟਾਕੋ ਨਾਥ ਸੁਨਿ ਜਾਗ੍ਯੋ ਨੀਂਦ ਗਵਾਇ ॥੧੦॥

sravan chaTaako naath sun jaagayo nee(n)dh gavai ||10||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਅਤਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਜੈਸੀ ਕਰੈ ਨ ਕੋਇ ॥

lapaT lapaT at rat karee jaisee karai na koi ||

ਸ੍ਰਮਿਤ ਭਏ ਤਰੁਨੀ ਤਰੁਨ ਰਹੇ ਤਹਾ ਹੀ ਸੋਇ ॥੧੧॥

sramit bhe tarunee tarun rahe tahaa hee soi ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਸ੍ਵੈ ਗਈ ॥

jab tiray jaar sahit savai giee ||

ਪਰੇ ਪਰੇ ਤਿਹ ਨਾਥ ਤਕਈ ॥

pare pare teh naath takiee ||

ਪਕਰੇ ਕੇਸ ਛੁਟੇ ਲਹਲਹੇ ॥

pakare kes chhuTe lahalahe ||

ਜਾਨੁਕ ਸਰਪ ਗਾਰੜੂ ਗਹੇ ॥੧੨॥

jaanuk sarap gaararoo gahe ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅੰਗਰੇਜੀ ਗਹਿ ਕੈ ਛੁਰੀ ਤਾ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਤਕਾਇ ॥

a(n)garejee geh kai chhuree taa kee greev takai ||

ਤਾਨਿਕ ਦਬਾਈ ਇਹ ਦਿਸਾ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਨਿਕਸੀ ਜਾਇ ॥੧੩॥

taanik dhabaiee ieh dhisaa uh dhis nikasee jai ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਛੁਰਕੀ ਭਏ ਜਾਰ ਕੌ ਘਾਯੋ ॥

chhurakee bhe jaar kau ghaayo ||

ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਤਨ ਕਛੁ ਨ ਜਤਾਯੋ ॥

nij naaree tan kachh na jataayo ||

ਤਾ ਕੋ ਤਪਤ ਰੁਧਿਰ ਜਬ ਲਾਗਿਯੋ ॥

taa ko tapat rudhir jab laagiyo ||

ਤਬ ਹੀ ਕੋਪਿ ਨਾਰਿ ਕੋ ਜਾਗਿਯੋ ॥੧੪॥

tab hee kop naar ko jaagiyo ||14||

ਛੁਰਕੀ ਵਹੈ ਹਾਥ ਮੈ ਲਈ ॥

chhurakee vahai haath mai liee ||

ਪਤਿ ਕੇ ਪਕਰਿ ਕੰਠ ਮੋ ਦਈ ॥

pat ke pakar ka(n)Th mo dhiee ||

ਅਜ ਜਯੋ ਤਾਹਿ ਜਬੈ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

aj jayo taeh jabai kar ddaariyo ||

ਬਾਰ ਦੁਹਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥੧੫॥

baar dhuhan ieh bhaat pukaariyo ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੋਰੇ ਨਾਥ ਬਿਰਕਤ ਹ੍ਵੈ ਬਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥

more naath birakat havai ban ko kiyo payaan ||

ਬਾਰਿ ਸਕਲ ਘਰ ਉਠਿ ਗਏ ਸੰਕਾ ਛਾਡਿ ਨਿਦਾਨ ॥੧੬॥

baar sakal ghar uTh ge sa(n)kaa chhaadd nidhaan ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ਬਨੈਯੈ ॥

taa te kachhoo upai banaiyai ||

ਖੋਜਿ ਨਾਥ ਬਨ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਲਯੈਯੈ ॥

khoj naath ban te gireh layaiyai ||

ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਿ ਪਾਨਿ ਮੈ ਪੀਵੌਂ ॥

taa ko her paan mai peevau ||

ਬਿਨੁ ਦੇਖੈ ਨੈਨਾ ਦੋਊ ਸੀਵੌਂ ॥੧੭॥

bin dhekhai nainaa dhouoo seevau ||17||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਖੋਜਿ ਖੋਜਿ ਬਨ ਲੋਗ ਸਭੈ ਆਵਤ ਭਏ ॥

khoj khoj ban log sabhai aavat bhe ||

ਕਹੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਵ ਨਾਥ ਨ ਹਾਥ ਕਹੂੰ ਅਏ ॥

kahai tirayaa tav naath na haath kahoo(n) ae ||

ਆਇ ਨਿਕਟਿ ਤਾ ਕੌ ਸਭ ਹੀ ਸਮੁਝਾਵਹੀ ॥

aai nikaT taa kau sabh hee samujhaavahee ||

ਹੋ ਭੂਲੇ ਲੋਕ ਅਜਾਨ ਮਰਮ ਨਹਿ ਪਾਵਹੀ ॥੧੮॥

ho bhoole lok ajaan maram neh paavahee ||18||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਦੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੦੨॥੩੮੦੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau dho charitr samaapatam sat subham sat ||202||3807||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਰਾਕਸੁਰ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਗੂਆਹਟੀ ਕੋ ਰਾਇ ॥

naraakasur raajaa baddo gooaahaTee ko rai ||

ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਰਾਜਾਨ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਲੇਤ ਛਿਨਾਇ ॥੧॥

jeet jeet raajaan kee dhuhitaa let chhinai ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਿਨ ਇਕ ਬਿਵਤ ਜਗਜ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥

tin ik bivat jagay ko keeno ||

ਏਕ ਲਛ ਰਾਜਾ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥

ek lachh raajaa geh leeno ||

ਜੌ ਇਕ ਔਰ ਬੰਦ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰੈ ॥

jau ik aauar ba(n)dh nirap parai ||

ਤਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਮੇਧ ਜਗਯ ਕਰਿ ਬਰੈ ॥੨॥

tin nirap medh jagay kar barai ||2||

ਪ੍ਰਥਮ ਕੋਟ ਲੋਹਾ ਕੋ ਰਾਜੈ ॥

pratham koT lohaa ko raajai ||

ਦੁਤਿਯ ਤਾਬ੍ਰ ਕੇ ਦੁਰਗ ਬਿਰਾਜੈ ॥

dhutiy taabr ke dhurag biraajai ||

ਤੀਜੋ ਅਸਟ ਧਾਮ ਗੜ ਸੋਹੈ ॥

teejo asaT dhaam gaR sohai ||

ਚੌਥ ਸਿਕਾ ਕੋ ਕਿਲੋ ਕਰੋਹੈ ॥੩॥

chauath sikaa ko kilo karohai ||3||

ਬਹੁਰਿ ਫਟਕ ਕੋ ਕੋਟ ਬਨਾਯੋ ॥

bahur faTak ko koT banaayo ||

ਜਿਹ ਲਖਿ ਰੁਦ੍ਰਾਚਲ ਸਿਰ ਨਜਾਯੋ ॥

jeh lakh rudhraachal sir nayaayo ||

ਖਸਟਮ ਦੁਰਗ ਰੁਕਮ ਕੋ ਸੋਹੈ ॥

khasaTam dhurag rukam ko sohai ||

ਜਾ ਕੇ ਤੀਰ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰ ਕੋਹੈ ॥੪॥

jaa ke teer brahamapur kohai ||4||

ਸਪਤਮ ਗੜ ਸੋਨਾ ਕੋ ਰਾਜੈ ॥

sapatam gaR sonaa ko raajai ||

ਜਾ ਕੋ ਲੰਕ ਬੰਕ ਲਖਿ ਲਾਜੈ ॥

jaa ko la(n)k ba(n)k lakh laajai ||

ਤਾ ਕੇ ਮਧਜ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹੈ ॥

taa ke madhay aap nirap rahai ||

ਆਨਿ ਨ ਮਾਨੈ ਜੋ ਤਿਹ ਗਹੈ ॥੫॥

aan na maanai jo teh gahai ||5||

ਜੌ ਨ੍ਰਿਪ ਔਰ ਹਾਥ ਤਿਹ ਆਵੈ ॥

jau nirap aauar haath teh aavai ||

ਤਬ ਵਹੁ ਸਭ ਰਾਜਾ ਕਹ ਘਾਵੈ ॥

tab vahu sabh raajaa keh ghaavai ||

ਸੋਰਹ ਸਹਸ ਰਾਨਿਯਨ ਬਰੈ ॥

soreh sahas raaniyan barai ||

ਨਰਾਮੇਧ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਰਨ ਕਰੈ ॥੬॥

naraamedh nirap pooran karai ||6||

ਇਕ ਰਾਨੀ ਯੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰਾ ॥

eik raanee yau bachan uchaaraa ||

ਦ੍ਵਾਰਾਵਤਿ ਉਗ੍ਰੇਸੁਜਿਆਰਾ ॥

dhavaiaaraavat ugresujiaaraa ||

ਜੌਂ ਤੂ ਤਾਹਿ ਜੀਤਿ ਕੈ ਲਯਾਵੈ ॥

jau too taeh jeet kai layaavai ||

ਤਬ ਯਹ ਹੋਮ ਜਗਯ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਵੈ ॥੭॥

tab yeh hom jagay nirap paavai ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਰਾਜਾ ਭਏ ਪਤਿਯਾ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥

yau keh kai raajaa bhe patiyaa likhee banai ||

ਜਹਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ ਦੀਨੀ ਤਹਾ ਪਠਾਇ ॥੮॥

jahaa kirasan baiThe hute dheenee tahaa paThai ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਡਭਾਗੀ ॥

baiThe kahaa kirasan baddabhaagee ||

ਤੁਮ ਸੌ ਡੀਠਿ ਹਮਾਰੀ ਲਾਗੀ ॥

tum sau ddeeTh hamaaree laagee ||

ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਛੁਰੈਯੈ ॥

eeh nirap ghai nirapaan chhuraiyai ||

ਹਮ ਸਭਹਿਨਿ ਬਰਿ ਘਰ ਲੈ ਜੈਯੈ ॥੯॥

ham sabhahin bar ghar lai jaiyai ||9||

ਜੌ ਜਬ ਬੈਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jau jab bain kirasan sun paayo ||

ਗਰੁੜ ਚੜੇ ਗਰੁੜਾਧ੍ਵਜ ਆਯੋ ॥

garuR chaRe garuRaadhavaij aayo ||

ਪ੍ਰਥਮ ਕੋਟ ਲੋਹਾ ਕੇ ਤੋਰਿਯੋ ॥

pratham koT lohaa ke toriyo ||

ਸਮੁਹਿ ਭਏ ਤਾ ਕੋ ਸਿਰ ਫੋਰਿਯੋ ॥੧੦॥

samuh bhe taa ko sir foriyo ||10||

ਬਹੁਰੌ ਦੁਰਗ ਤਾਬ੍ਰ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥

bahurau dhurag taabr ko leeno ||

ਅਸਟ ਧਾਤਿ ਪੁਨਿ ਗੜ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥

asaT dhaat pun gaR bas keeno ||

ਬਹੁਰਿ ਸਿਕਾ ਕੋ ਕੋਟ ਛਿਨਾਯੋ ॥

bahur sikaa ko koT chhinaayo ||

ਬਹੁਰਿ ਫਟਕ ਕੋ ਕਿਲੋ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੧॥

bahur faTak ko kilo giraayo ||11||

ਜਬ ਹੀ ਰੁਕਮ ਕੋਟ ਕੌ ਲਾਗਿਯੋ ॥

jab hee rukam koT kau laagiyo ||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸਕਲ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਜਾਗਿਯੋ ॥

tab nirap sakal sasatr geh jaagiyo ||

ਸਕਲ ਸੈਨ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ਆਯੋ ॥

sakal sain leene sa(n)g aayo ||

ਮਹਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਨਾਦਿ ਬਜਾਯੋ ॥੧੨॥

mahaa kop kar naadh bajaayo ||12||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਖੜਗ ਪਖਰਿਯਾ ਧਾਵਹੀ ॥

kaadd kaadd kar khaRag pakhariyaa dhaavahee ||

ਮਹਾ ਖੇਤ ਮੈ ਖਤ੍ਰੀ ਖਿੰਗ ਨਚਾਵਈ ॥

mahaa khet mai khatree khi(n)g nachaaviee ||

ਖੰਡ ਖੰਡ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੇ ਖਗਿਸ ਕੇ ਸਰ ਲਗੇ ॥

kha(n)dd kha(n)dd havai gire khagis ke sar lage ||

ਹੋ ਚਲੇ ਖੇਤ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਹੀ ਜਗੇ ॥੧੩॥

ho chale khet ko chhaadd krodh at hee jage ||13||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਮੰਡੇ ਆਨਿ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

ma(n)dde aan maanee mahaa kop havai kai ||

ਕਿਤੇ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਕੌ ਬਾਧਿ ਕੈ ਕੈ ॥

kite baaddavaareen kau baadh kai kai ||

ਕਿਤੇ ਪਾਨਿ ਮਾਗੈ ਕਿਤੇ ਮਾਰਿ ਕੂਕੈ ॥

kite paan maagai kite maar kookai ||

ਕਿਤੇ ਚਾਰਿ ਓਰਾਨ ਤੇ ਆਨ ਢੂਕੈ ॥੧੪॥

kite chaar oraan te aan ddookai ||14||

ਕਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੈ ਪਧਾਰੈ ॥

kite sasatr asatraan lai kai padhaarai ||

ਕਿਤੇ ਬਾਢਵਾਰੀ ਕਿਤੇ ਬਾਨ ਮਾਰੈ ॥

kite baaddavaaree kite baan maarai ||

ਕਿਤੇ ਹਾਕ ਕੂਕੈ ਕਿਤੇ ਰੂਹ ਛੋਰੈ ॥

kite haak kookai kite rooh chhorai ||

ਕਿਤੇ ਛਿਪ੍ਰ ਛਤ੍ਰੀਨ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਤੋਰੈ ॥੧੫॥

kite chhipr chhatreen ke chhatr torai ||15||

ਭਏ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥

bhe naadh bhaare mahaa kop kai kai ||

ਕਿਤੇ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਕੋ ਬਾਢ ਦੈ ਕੈ ॥

kite baaddavaareen ko baadd dhai kai ||

ਹਨਜੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰੋਧੀ ਭਟੰ ਬ੍ਰਿੰਤ ਘਾਯੋ ॥

hanayo kirasan krodhee bhaTa(n) biranat ghaayo ||

ਭਜੈ ਸੂਰਮਾ ਰੁਕਮ ਕੋਟੈ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੬॥

bhajai sooramaa rukam koTai giraayo ||16||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰੁਕਮ ਕੋਟ ਕੌ ਜੀਤਿ ਕੈ ਤਹਾ ਪਹੂਚਿਯੋ ਜਾਇ ॥

rukam koT kau jeet kai tahaa pahoochiyo jai ||

ਜਹਾ ਦੁਰਗ ਕਲਧੋਤ ਕੌ ਰਾਖਜੋ ਦ੍ਰੁਗਤ ਬਨਾਇ ॥੧੭॥

jahaa dhurag kaladhot kau raakhayo dhrugat banai ||17||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਤਹੀ ਜਾਇ ਲਾਗੋ ਮਚਿਯੋ ਲੋਹ ਗਾਢੋ ॥

tahee jai laago machiyo loh gaaddo ||

ਮਹਾ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀਨ ਕੌ ਛੋਭ ਬਾਢੋ ॥

mahaa chhatr dhaareen kau chhobh baaddo ||

ਕਿਤੇ ਫਾਸ ਫਾਸੇ ਕਿਤੇ ਮਾਰਿ ਛੋਰੇ ॥

kite faas faase kite maar chhore ||

ਫਿਰੈ ਮਤ ਦੰਤੀ ਕਹੂੰ ਛੂਛ ਘੋਰੇ ॥੧੮॥

firai mat dha(n)tee kahoo(n) chhoochh ghore ||18||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਸੁਭਟ ਸਾਮੁਹੇ ਮਰੈ ॥

jujh jujh subhaT saamuhe marai ||

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਕਿਤੇ ਬਰੰਗਨਿਨ ਬਰੈ ॥

chun chun kite bara(n)ganin barai ||

ਬਰਤ ਬਰੰਗਨਿਨ ਜੁ ਨਰ ਨਿਹਾਰੈ ॥

barat bara(n)ganin ju nar nihaarai ||

ਲਰਿ ਲਰਿ ਮਰੈ ਨ ਸਦਨ ਸਿਧਾਰੈ ॥੧੯॥

lar lar marai na sadhan sidhaarai ||19||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀਤਿ ਸਭ ਸੂਰਮਾ ਰਾਜਾ ਦਏ ਛੁਰਾਇ ॥

kirasan jeet sabh sooramaa raajaa dhe chhurai ||

ਨਰਕਾਸੁਰ ਕੌ ਘਾਇਯੋ ਅਬਲਾ ਲਈ ਛਿਨਾਇ ॥੨੦॥

narakaasur kau ghaiyo abalaa liee chhinai ||20||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਚੰਚਲਾ ਰਾਜਾ ਦਏ ਛੁਰਾਇ ॥

eeh charitr tan cha(n)chalaa raajaa dhe chhurai ||

ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਾਥ ਸਭ ਹੂ ਕਰੇ ਨਰਕਾਸੁਰਹਿ ਹਨਾਇ ॥੨੧॥

kirasan naath sabh hoo kare narakaasureh hanai ||21||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੋਰਹ ਸਪਤ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਯ ਬਰੀ ॥

soreh sapat kirasan tiy baree ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥

bhaat bhaat ke bhogan bharee ||

ਕੰਚਨ ਕੋ ਸਭ ਕੋਟ ਗਿਰਾਯੋ ॥

ka(n)chan ko sabh koT giraayo ||

ਆਨਿ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਦੁਰਗ ਬਨਾਯੋ ॥੨੨॥

aan dhavaiaarikaa dhurag banaayo ||22||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕਾਹੂ ਕੇ ਚੌਪਰਿ ਮੰਡਤ ਹੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਹੂ ਸੋ ਫਾਗ ਮਚਾਵਤ ਹੈ ॥

gireh kaahoo ke chauapar ma(n)ddat hai tiray kaahoo so faag machaavat hai ||

ਕਹੂੰ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਸੁ ਬਾਲ ਕਹੂੰ ਦੁਲਰਾਵਤ ਹੈ ॥

kahoo(n) gaavat geet bajaavat taal su baal kahoo(n) dhularaavat hai ||

ਗਨਿਕਾਨ ਕੇ ਖ੍ਯਾਲ ਸੁਨੈ ਕਤਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਬਨਾਵਤ ਹੈ ॥

ganikaan ke khayaal sunai katahoo(n) kahoo(n) basatr anoop banaavat hai ||

ਸੁਭ ਚਿਤ੍ਰਨ ਚਿਤ ਸੁ ਬਿਤ ਹਰੇ ਕੋਊ ਤਾ ਕੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਪਾਵਤ ਹੈ ॥੨੩॥

subh chitran chit su bit hare kouoo taa kau charitr na paavat hai ||23||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਿੰਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੦੩॥੩੮੩੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau ti(n)n charitr samaapatam sat subham sat ||203||3830||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਕ ਕੈਲਾਸ ਮਤੀ ਰਹੈ ਰਾਨੀ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

eik kailaas matee rahai raanee roop apaar ||

ਜਾ ਤੇ ਜਗਤ ਨਰੇਸ ਬਿਧਿ ਸੀਖੀ ਜੁਧ ਮਝਾਰ ॥੧॥

jaa te jagat nares bidh seekhee judh majhaar ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਿੰਘ ਸੁ ਬੀਰ ਨਾਥ ਇਕ ਤਾ ਕੋ ॥

si(n)gh su beer naath ik taa ko ||

ਰੂਪ ਬੇਸ ਭਾਖਤ ਜਗ ਵਾ ਕੋ ॥

roop bes bhaakhat jag vaa ko ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

apramaan teh prabhaa biraajai ||

ਨਿਸਿਸਿ ਦਿਨਿਸਿ ਨਿਰਖਤ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥੨॥

nisis dhinis nirakhat man laajai ||2||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਬੈਰਿਯਨ ਬਿਦਾਰੈ ॥

rain dhivas bairiyan bidhaarai ||

ਸਾਹ ਕੇ ਰੋਜ ਪਰਗਨੇ ਮਾਰੈ ॥

saeh ke roj paragane maarai ||

ਏਕ ਜਹਾਜ ਜਾਨ ਨਹਿ ਦੇਵੈ ॥

ek jahaaj jaan neh dhevai ||

ਲੂਟਿ ਲੂਟਿ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਲੇਵੈ ॥੩॥

looT looT sabhahin ko levai ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਲੂਟਿ ਫਿਰੰਗੀ ਲਏ ਸਕਲ ਇਕਠੇ ਭਏ ॥

looT fira(n)gee le sakal ikaThe bhe ||

ਸਾਹਜਹਾ ਜੁ ਜਹਾ ਤਹੀ ਸਭ ਹੀ ਗਏ ॥

saahajahaa joo jahaa tahee sabh hee ge ||

ਸਭੈ ਲਗੇ ਦੀਵਾਨਿ ਪੁਕਾਰੇ ਆਇ ਕੈ ॥

sabhai lage dheevaan pukaare aai kai ||

ਹੋ ਹਮਰੋ ਨਜਾਇ ਕਰੋ ਇਹ ਹਨੋ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥੪॥

ho hamaro nayai karo ieh hano risai kai ||4||

ਸਾਹ ਬਾਚ ॥

saeh baach ||

ਕਹੋ ਲੂਟਿ ਕਿਨ ਲਏ ਤਿਸੀ ਕੋ ਮਾਰਿਯੈ ॥

kaho looT kin le tisee ko maariyai ||

ਤਾਹੀ ਕੌ ਇਹ ਠੌਰ ਸੁ ਨਾਇ ਉਚਾਰਿਯੈ ॥

taahee kau ieh Thauar su nai uchaariyai ||

ਤਾ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਅਪਨੀ ਫੌਜ ਪਠਾਇ ਹੈ ॥

taa pai ab hee apanee fauaj paThai hai ||

ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਸਭ ਹੀ ਮਾਲ ਦਿਲਾਇ ਹੈ ॥੫॥

ho taa te tumaro sabh hee maal dhilai hai ||5||

ਫਿਰੰਗੀ ਵਾਚ ॥

fira(n)gee vaach ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਹਾ ਕਮਛ੍ਰਯਾ ਕੋ ਭਵਨ ਤਿਸੀ ਠੌਰ ਕੇ ਰਾਇ ॥

jahaa kamachhrayaa ko bhavan tisee Thauar ke rai ||

ਅਧਿਕ ਫਿਰੰਗੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ਲੀਨੋ ਮਾਲ ਛਿਨਾਇ ॥੬॥

adhik fira(n)gee maar kai leeno maal chhinai ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੇ ਜਬ ਹਜਰਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

aaise jab hajarat sun paiee ||

ਫੌਜੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥

fauajai at hee tahaa paThaiee ||

ਉਮਡਿ ਅਨੀ ਚਲਿ ਆਵੈ ਤਹਾ ॥

aumadd anee chal aavai tahaa ||

ਰਾਜਤ ਭਵਨ ਕਮਛ੍ਯਾ ਜਹਾ ॥੭॥

raajat bhavan kamachhrayaa jahaa ||7||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਬ ਲੌ ਸਿੰਘ ਸੁ ਬੀਰ ਲੋਕ ਦਿਵ ਕੇ ਗਯੋ ॥

tab lau si(n)gh su beer lok dhiv ke gayo ||

ਰਾਨੀ ਦਯੋ ਜਰਾਇ ਨ ਲੋਗਨ ਭਾਖਿਯੋ ॥

raanee dhayo jarai na logan bhaakhiyo ||

ਕਹਿਯੋ ਅਨਮਨੋ ਰਾਵ ਕਛੁਕ ਦਿਨ ਦ੍ਵੈ ਰਹਿਯੋ ॥

kahiyo anamano raav kachhuk dhin dhavai rahiyo ||

ਹੋ ਰਾਜ ਸਾਜ ਲੈ ਹਾਥ ਆਪੁ ਅਸਿ ਕੌ ਗਹਿਯੋ ॥੮॥

ho raaj saaj lai haath aap as kau gahiyo ||8||

ਜਬ ਲਗਿ ਰਾਜਾ ਨਾਇ ਤਬ ਲਗੇ ਜਾਇ ਹੌ ॥

jab lag raajaa nai tab lage jai hau ||

ਇਨ ਬੈਰਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਖੜਗ ਮਚਾਇ ਹੌ ॥

ein bairin ke sir par khaRag machai hau ||

ਸਕਲ ਬੈਰਿਯਨ ਘਾਇ ਪਲਟਿ ਘਰ ਆਇ ਕੈ ॥

sakal bairiyan ghai palaT ghar aai kai ||

ਹੋ ਕਰਿ ਹੌ ਜਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪਤਿਹਿ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥੯॥

ho kar hau jai pranaam pateh musakai kai ||9||

ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚ ਸੂਰ ਸਭੇ ਹਰਖਤ ਭਏ ॥

sun aaise bach soor sabhe harakhat bhe ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭਨ ਹਾਥਨ ਲਏ ॥

bhaat bhaat ke sasatr sabhan haathan le ||

ਕਛੁ ਭਟ ਦਲਹਿ ਦਿਖਾਇ ਲਜਾਏ ਲਾਇ ਕੈ ॥

kachh bhaT dhaleh dhikhai layaae lai kai ||

ਹੋ ਬਡੀ ਫੌਜ ਮਹਿ ਆਨਿ ਦਏ ਸਭ ਘਾਇ ਕੈ ॥੧੦॥

ho baddee fauaj meh aan dhe sabh ghai kai ||10||

ਦਸ ਸਹਸ੍ਰ ਨਿਸਿ ਕੋ ਲਿਯ ਬੈਲ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥

dhas sahasr nis ko liy bail ma(n)gai kai ||

ਦ੍ਵੈ ਦ੍ਵੈ ਸੀਂਗਨ ਬਧੀ ਮਸਾਲ ਜਰਾਇ ਕੈ ॥

dhavai dhavai see(n)gan badhee masaal jarai kai ||

ਇਹ ਦਿਸਿ ਦਲਹਿ ਦਿਖਾਇ ਆਇ ਓਹਿ ਦਿਸਿ ਪਰੀ ॥

eeh dhis dhaleh dhikhai aai oh dhis paree ||

ਹੋ ਬਡੇ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਮਾਰ ਕ੍ਰੀਚਕ ਕਰੀ ॥੧੧॥

ho badde badde nirap ghai maar kreechak karee ||11||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜਬ ਹੀ ਦੂਜੋ ਦਿਵਸ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥

jab hee dhoojo dhivas pahoochayo aai kai ||

ਭਰਿ ਗੋਨੈ ਪਨਿਯਨ ਕੀ ਦਈ ਚਲਾਇ ਕੈ ॥

bhar gonai paniyan kee dhiee chalai kai ||

ਲੋਗ ਖਜਾਨੌ ਜਾਨਿ ਟੂਟਿ ਤਾ ਪੈ ਪਰੇ ॥

log khajaanau jaan TooT taa pai pare ||

ਹੋ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਤੇ ਉਨ ਬਾਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਧਨ ਜੁਤ ਹਰੇ ॥੧੨॥

ho uh dhis te un baal nirapat dhan jut hare ||12||

ਦਿਨ ਦੂਜੋ ਗਯੋ ਦਿਵਸ ਤੀਸਰੋ ਆਇਯੋ ॥

dhin dhoojo gayo dhivas teesaro aaiyo ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਦੁੰਦਭਿ ਇਕ ਠੌਰ ਬਜਾਇਯੋ ॥

tab raanee dhu(n)dhabh ik Thauar bajaiyo ||

ਲੋਗ ਦਰਬੁ ਲੈ ਭਜੈ ਜੁ ਤਿਹ ਮਗੁ ਆਇਯੋ ॥

log dharab lai bhajai ju teh mag aaiyo ||

ਹੋ ਲੂਟਿ ਧਨੀ ਸਭ ਲੀਏ ਨ ਜਾਨਿਕ ਪਾਇਯੋ ॥੧੩॥

ho looT dhanee sabh le'ee na jaanik paiyo ||13||

ਦਿਵਸ ਚਤ੍ਰਥੇ ਦੀਨੀ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ਕੈ ॥

dhivas chatrathe dheenee aag lagai kai ||

ਆਪੁ ਏਕ ਠਾ ਥਿਰ ਭਈ ਦਲਹਿ ਦੁਰਾਇ ਕੈ ॥

aap ek Thaa thir bhiee dhaleh dhurai kai ||

ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੇ ਲੋਗ ਬੁਝਾਵਨ ਲਾਗਏ ॥

sabh raajan ke log bujhaavan laage ||

ਹੋ ਜੋ ਪਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹੇ ਮਾਰਿ ਅਬਲਾ ਦਏ ॥੧੪॥

ho jo paae nirap rahe maar abalaa dhe ||14||

ਦਿਵਸ ਪਾਚਵੇ ਅਪਨੀ ਅਨੀ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥

dhivas paachave apanee anee sudhaar kai ||

ਮਧਿ ਸੈਨ ਕੇ ਪਰੀ ਮਸਾਲੇ ਜਾਰਿ ਕੈ ॥

madh sain ke paree masaale jaar kai ||

ਮਾਰਿ ਕੂਟਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਨਿਕਸਿ ਆਪੁਨ ਗਈ ॥

maar kooT nirap sain nikas aapun giee ||

ਹੋ ਪਿਤਾ ਪੂਤ ਸਿਰ ਤੇਗ ਪੂਤ ਪਿਤੁ ਕੇ ਦਈ ॥੧੫॥

ho pitaa poot sir teg poot pit ke dhiee ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰੈਨ ਸਮੇ ਤਿਨ ਹੀ ਬਿਖੈ ਮਾਚਿਯੋ ਲੋਹ ਅਪਾਰ ॥

rain same tin hee bikhai maachiyo loh apaar ||

ਭਟ ਜੂਝੇ ਪਿਤੁ ਪੂਤ ਹਨਿ ਪੂਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਮਾਰ ॥੧੬॥

bhaT joojhe pit poot han poot pitaa ko maar ||16||

ਰੈਨ ਸਮੈ ਤਵਨੈ ਕਟਕ ਲੋਹ ਪਰਿਯੋ ਬਿਕਰਾਰ ॥

rain samai tavanai kaTak loh pariyo bikaraar ||

ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਘਾਯਲ ਭਏ ਸੁਮਾਰ ॥੧੭॥

uooch neech raajaa prajaa ghaayal bhe sumaar ||17||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਿਤੁ ਲੈ ਖੜਗੁ ਪੂਤ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥

pit lai khaRag poot ko maariyo ||

ਪੂਤ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਝਾਰਿਯੋ ॥

poot pitaa ke sir par jhaariyo ||

ਐਸੇ ਲੋਹ ਪਰਿਯੋ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥

aaise loh pariyo bikaraaraa ||

ਸਭ ਘਾਯਲ ਭੇ ਭੂਪ ਸਮਾਰਾ ॥੧੮॥

sabh ghaayal bhe bhoop samaaraa ||18||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦਿਵਸ ਖਸਟਮੋ ਜਬੈ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥

dhivas khasaTamo jabai pahoochayo aai kai ||

ਦੋ ਦੋ ਮਰਦ ਲੌ ਖਾਈ ਗਈ ਖੁਦਾਇ ਕੈ ॥

dho dho maradh lau khaiee giee khudhai kai ||

ਗਡਿ ਸੂਰੀ ਜਲ ਊਪਰ ਦਏ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥

gadd sooree jal uoopar dhe bahai kai ||

ਹੋ ਬਦਯੋ ਖਲਨ ਸੋ ਜੁਧ ਖਿੰਗ ਖੁਨਸਾਇ ਕੈ ॥੧੯॥

ho badhayo khalan so judh khi(n)g khunasai kai ||19||

ਪਰਾ ਬੰਧਿ ਕਰਿ ਫੌਜ ਦੋਊ ਠਾਢੀ ਭਈ ॥

paraa ba(n)dh kar fauaj dhouoo Thaaddee bhiee ||

ਤੀਰ ਤੁਪਕ ਤਰਵਾਰਿ ਮਾਰਿ ਚਿਰ ਲੌ ਦਈ ॥

teer tupak taravaar maar chir lau dhiee ||

ਭਾਜਿ ਚਲੀ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਛੇ ਕਟਕ ਲਗਾਇ ਕੈ ॥

bhaaj chalee tiray paachhe kaTak lagai kai ||

ਹੋ ਪਛੇ ਪਖਰਿਯਾ ਪਰੈ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਕੈ ॥੨੦॥

ho pachhe pakhariyaa parai tura(n)g nachai kai ||20||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਏਕ ਬਾਰ ਸੋਰਹ ਸਹਸ ਸ੍ਵਾਰ ਜੁਝੇ ਬਰਬੀਰ ॥

ek baar soreh sahas savaiaar jujhe barabeer ||

ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਅਬਲਾ ਪਰੀ ਹਨੇ ਤੁਪਕ ਕੈ ਤੀਰ ॥੨੧॥

bahur aan abalaa paree hane tupak kai teer ||21||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜਬੈ ਸਪਤਵੌਂ ਦਿਵਸ ਪਹੂਚਿਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥

jabai sapatavau dhivas pahoochiyo aai kar ||

ਸਭ ਪਕਵਾਨਨ ਮੌ ਦਈ ਜਹਰ ਡਰਾਇ ਕਰਿ ॥

sabh pakavaanan mau dhiee jahar ddarai kar ||

ਖਲਨ ਖੰਡ ਕਛੁ ਚਿਰ ਲੌ ਲੋਹ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥

khalan kha(n)dd kachh chir lau loh bajai kai ||

ਹੋ ਔਰ ਠੌਰ ਚਲਿ ਗਈ ਨਿਸਾਨੁ ਦਿਵਾਇ ਕੈ ॥੨੨॥

ho aauar Thauar chal giee nisaan dhivai kai ||22||

ਮਾਰਿ ਪਰਨਿ ਤੇ ਰਹੀ ਸਿਪਾਹਿਨ ਯੌ ਕਿਯੋ ॥

maar paran te rahee sipaahin yau kiyo ||

ਸਰਕਿ ਸਰਕਿ ਕਰ ਸਕਤਿ ਨਿਕਰ ਤਿਹ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥

sarak sarak kar sakat nikar teh ko liyo ||

ਝੂਮਿ ਪਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਦੁਰਗ ਕੇ ਦੁਆਰ ਪਰ ॥

jhoom pare chahoo(n) or dhurag ke dhuaar par ||

ਹੋ ਲਈ ਮਿਠਾਈ ਛੀਨਿ ਗਠਰਿਯੈ ਬਾਧਿ ਕਰਿ ॥੨੩॥

ho liee miThaiee chheen gaThariyai baadh kar ||23||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬੈਠਿ ਬੈਠਿ ਸੋ ਸੋ ਪੁਰਖ ਜੋ ਜੋ ਮਿਠਾਈ ਖਾਹਿ ॥

baiTh baiTh so so purakh jo jo miThaiee khaeh ||

ਮਦ ਬਿਖੁ ਕੇ ਤਿਨ ਤਨ ਚਰੈ ਤੁਰਤੁ ਤਰਫਿ ਮਰਿ ਜਾਹਿ ॥੨੪॥

madh bikh ke tin tan charai turat taraf mar jaeh ||24||

ਚਾਰਿ ਪਾਚ ਘਟਿਕਾ ਬਿਤੇ ਬਾਲ ਪਰੀ ਅਸਿ ਧਾਰ ॥

chaar paach ghaTikaa bite baal paree as dhaar ||

ਜੋ ਬਿਖੁ ਤੇ ਘੂਮਤ ਹੁਤੇ ਸਭ ਹੀ ਦਏ ਸੰਘਾਰਿ ॥੨੫॥

jo bikh te ghoomat hute sabh hee dhe sa(n)ghaar ||25||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਹੁਰਿ ਮਿਲਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬਦਯੋ ਸੁ ਦੂਤ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥

bahur milan tiray badhayo su dhoot paThai kai ||

ਚਲੀ ਆਪਨੀ ਆਛੀ ਅਨੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

chalee aapanee aachhee anee banai kai ||

ਤੁਪਕ ਚੋਟ ਕੋ ਜਬੈ ਸੈਨ ਲਾਘਤ ਭਈ ॥

tupak choT ko jabai sain laaghat bhiee ||

ਹੋ ਪਰੀ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਕਢਿ ਲਈ ॥੨੬॥

ho paree tura(n)g dhavai kirapaanai kadd liee ||26||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੌ ਮਾਰਿ ਕੈ ਸੈਨਾ ਦਈ ਖਪਾਇ ॥

sabh raajan kau maar kai sainaa dhiee khapai ||

ਜੀਤਿ ਜੁਧ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਈ ਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੨੭॥

jeet judh gireh ko giee jai dhu(n)dhabhee bajai ||27||

ਤਾਹੀ ਤੇ ਜਗਤੇਸ ਨ੍ਰਿਪ ਸੀਖੇ ਚਰਿਤ ਅਨੇਕ ॥

taahee te jagates nirap seekhe charit anek ||

ਸਾਹਿਜਹਾ ਕੇ ਬੀਰ ਸਭ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ਏਕ ॥੨੮॥

saahijahaa ke beer sabh chun chun maare ek ||28||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚਾਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੨੦੪॥੩੮੫੮॥ਅਫਜ਼ੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau chaar charitr samaapatam sat subham sat ||204||3858||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭੂਪ ਬਡੀ ਗੁਜਰਾਤ ਬਖਨਿਯਤ ॥

bhoop baddee gujaraat bakhaniyat ||

ਬਿਜੈ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਜਨਿਯਤ ॥

bijai kuar taa kee tiray janiyat ||

ਛਤ੍ਰੀ ਏਕ ਤਹਾ ਬਡਭਾਗੀ ॥

chhatree ek tahaa baddabhaagee ||

ਤਾ ਤਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਲਾਗੀ ॥੧॥

taa tan dhirasaT kuar kee laagee ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

rain paree taa ko tiray layo bulai kai ||

ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਚਿਰ ਲੌ ਅਤਿ ਰੁਚ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥

rat maanee chir lau at ruch upajai kai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਉਰ ਜਾਇ ਨ ਛੋਰਿਯੋ ਭਾਵਈ ॥

lapaT lapaT ur jai na chhoriyo bhaaviee ||

ਹੋ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਕਰਤ ਸੁਹਾਵਈ ॥੨॥

ho bhaat bhaat ke aasan karat suhaaviee ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਨੀ ਮੀਤਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਬਾਗਹਿ ਗਈ ਲਵਾਇ ॥

raanee meeteh sa(n)g lai baageh giee lavai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋ ਕਰਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩॥

kaam bhog taa so kariyo hiradhai harakh upajai ||3||

ਜਹਾ ਬਾਗ ਮੋ ਜਾਰ ਸੌ ਰਾਨੀ ਰਮਤ ਬਨਾਇ ॥

jahaa baag mo jaar sau raanee ramat banai ||

ਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌਤਕ ਨਮਿਤਿ ਤਹ ਹੀ ਨਿਕਸਿਯੋ ਆਇ ॥੪॥

taa ko nirap kauatak namit teh hee nikasiyo aai ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਲਖਿ ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ ਡਰ ਪਾਨੀ ॥

lakh raajaa raanee ddar paanee ||

ਮਿਤ੍ਰ ਪਏ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥

mitr pe ieh bhaat bakhaanee ||

ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰਿਯਹੁ ॥

meree kahee chit mai dhariyahu ||

ਮੂੜ ਰਾਵ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਯਹੁ ॥੫॥

mooR raav te naik na ddariyahu ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਇਕ ਗਡਹਾ ਮੈ ਦਯੋ ਜਾਰ ਕੋ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥

eik gaddahaa mai dhayo jaar ko ddaar kai ||

ਤਖਤਾ ਪਰ ਬਾਘੰਬਰ ਡਾਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥

takhataa par baagha(n)bar ddaar sudhaar kai ||

ਆਪੁ ਜੋਗ ਕੋ ਭੇਸ ਬਹਿਠੀ ਤਹਾ ਧਰ ॥

aap jog ko bhes bahiThee tahaa dhar ||

ਹੋ ਰਾਵ ਚਲਿਯੋ ਦਿਯ ਜਾਨ ਨ ਆਨ੍ਯੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰ ॥੬॥

ho raav chaliyo dhiy jaan na aanrayo dhirasaT tar ||6||

ਰਾਇ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹ ਰੂਪ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿਤ ਮੈ ਭਯੋ ॥

rai nirakh teh roop chakirat chit mai bhayo ||

ਕਵਨ ਦੇਸ ਕੋ ਏਸ ਭਯੋ ਜੋਗੀ ਕਹਿਯੋ ॥

kavan dhes ko es bhayo jogee kahiyo ||

ਯਾ ਕੇ ਦੋਨੋ ਪਾਇਨ ਪਰਿਯੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥

yaa ke dhono pain pariyai jai kai ||

ਹੋ ਆਇਸੁ ਕੌ ਲਈਐ ਚਿਤ ਬਿਰਮਾਇ ਕੈ ॥੭॥

ho aais kau lieeaai chit biramai kai ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਢਿਗ ਆਯੋ ॥

jab raajaa taa ke ddig aayo ||

ਜੋਗੀ ਉਠਿਯੋ ਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਇਯੋ ॥

jogee uThiyo na bain sunaiyo ||

ਇਹ ਦਿਸਿ ਤੇ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਪ੍ਰਭ ਗਯੋ ॥

eeh dhis te uh dhis prabh gayo ||

ਤਬ ਰਾਜੈ ਸੁ ਜੋਰ ਕਰ ਲਯੋ ॥੮॥

tab raajai su jor kar layo ||8||

ਨਮਸਕਾਰ ਜਬ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕਿਯੋ ॥

namasakaar jab teh nirap kiyo ||

ਤਬ ਜੋਗੀ ਮੁਖ ਫੇਰਿ ਸੁ ਲਿਯੋ ॥

tab jogee mukh fer su liyo ||

ਜਿਹ ਜਿਹ ਦਿਸਿ ਰਾਜਾ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥

jeh jeh dhis raajaa chal aavai ||

ਤਹ ਤਹ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਆਖਿ ਚੁਰਾਵੈ ॥੯॥

teh teh te tiray aakh churaavai ||9||

ਯਹ ਗਤਿ ਦੇਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਕਿ ਰਹਿਯੋ ॥

yeh gat dhekh nirapat chak rahiyo ||

ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕਹਿਯੋ ॥

dha(n)n dha(n)n man mai teh kahiyo ||

ਯਹ ਮੋਰੀ ਪਰਵਾਹਿ ਨ ਰਾਖੈ ॥

yeh moree paravaeh na raakhai ||

ਤਾ ਤੇ ਮੋਹਿ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੇ ॥੧੦॥

taa te moh na mukh te bhaakhe ||10||

ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਰਾਜਾ ਕਰਿ ਹਾਰਿਯੋ ॥

anik jatan raajaa kar haariyo ||

ਕਯੋਹੂੰ ਨਹਿ ਰਾਨੀਯਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

kayohoo(n) neh raaneeyeh nihaariyo ||

ਕਰਤ ਕਰਤ ਇਕ ਬਚਨ ਬਖਾਨੋ ॥

karat karat ik bachan bakhaano ||

ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਨ ਬੋਲਿ ਪਛਾਨੋ ॥੧੧॥

moorakh raav na bol pachhaano ||11||

ਬਾਤੈ ਸੌ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕੋਊ ਕਰੈ ॥

baatai sau nirap so kouoo karai ||

ਜੋ ਇਛਾ ਧੰਨ ਕੀ ਮਨ ਧਰੈ ॥

jo ichhaa dha(n)n kee man dharai ||

ਰਾਵ ਰੰਕ ਹਮ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ॥

raav ra(n)k ham kachhoo na jaanai ||

ਏਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮ ਪਛਾਨੈ ॥੧੨॥

ekai har ko naam pachhaanai ||12||

ਬਾਤੈ ਕਰਤ ਨਿਸਾ ਪਰਿ ਗਈ ॥

baatai karat nisaa par giee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਸਭ ਸੈਨ ਬਿਦਾ ਕਰ ਦਈ ॥

nirap sabh sain bidhaa kar dhiee ||

ਹ੍ਵੈ ਏਕਲ ਰਹਿਯੋ ਤਹ ਸੋਈ ॥

havai ekal rahiyo teh soiee ||

ਚਿੰਤਾ ਕਰਤ ਅਰਧ ਨਿਸਿ ਖੋਈ ॥੧੩॥

chi(n)taa karat aradh nis khoiee ||13||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸੋਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਲਹਿ ਗਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮੀਤਹਿ ਉਚਰਿਯੋ ॥

soi nirapat leh gayo tiray meeteh uchariyo ||

ਕਰ ਭੇ ਟੂੰਬਿ ਜਗਾਇ ਭੋਗ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਿਯੋ ॥

kar bhe Too(n)b jagai bhog bahu bidh kariyo ||

ਜਾਤ ਤਹਾ ਤੇ ਭਏ ਯਹੈ ਲਿਖਿ ਖਾਤ ਪਰ ॥

jaat tahaa te bhe yahai likh khaat par ||

ਹੋ ਸ੍ਵਰਗ ਦੇਖਿ ਭੂਅ ਦੇਖਿ ਸੁ ਗਏ ਪਤਾਰ ਤਰ ॥੧੪॥

ho savairag dhekh bhooa dhekh su ge pataar tar ||14||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭਈ ਪ੍ਰਾਤ ਰਾਜਾ ਸੁਧਿ ਲਯੋ ॥

bhiee praat raajaa sudh layo ||

ਤਿਨੈ ਨ ਤਹਾ ਬਿਲੋਕਤ ਭਯੋ ॥

tinai na tahaa bilokat bhayo ||

ਗਡਹਾ ਪਰ ਕੋ ਲਿਖ੍ਯੋ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

gaddahaa par ko likhayo nihaariyo ||

ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਜੁਤਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੧੫॥

ma(n)tiran jut ieh bhaat bichaariyo ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਯਾ ਜੋਗੀਸ੍ਵਰ ਲੋਕ ਲਖਿ ਬਹੁਰਿ ਲਖ੍ਯੋ ਯਹ ਲੋਕ ॥

yaa jogeesavair lok lakh bahur lakhayo yeh lok ||

ਅਬ ਪਤਾਰ ਦੇਖਨ ਗਯੋ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਿਸੋਕ ॥੧੬॥

ab pataar dhekhan gayo havai kai hiradhai nisok ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਿਧ੍ਰਯ ਸਿਧ੍ਰਯ ਸਭ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰੈ ॥

sidhray sidhray sabh taeh uchaarai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ ਬਿਚਾਰੈ ॥

bhedh abhedh na mooR bichaarai ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਬਚਾਯੋ ॥

eeh charitr tiray jaar bachaayo ||

ਰਾਜਾ ਤੇ ਗਡਹਾ ਪੂਜਾਯੋ ॥੧੭॥

raajaa te gaddahaa poojaayo ||17||

ਗਡਹਾ ਕੀ ਪੂਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰੈ ॥

gaddahaa kee poojaa nirap karai ||

ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰੈ ॥

taa kee baat na chit mai dharai ||

ਸ੍ਵਰਗ ਛੋਰਿ ਜੋ ਪਯਾਰ ਸਿਧਾਰੋ ॥

savairag chhor jo payaar sidhaaro ||

ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਹਮਾਰੋ ॥੧੮॥

namasakaar hai taeh hamaaro ||18||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਾਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੦੫॥੩੮੭੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau paach charitr samaapatam sat subham sat ||205||3876||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਘਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥

sugharaavatee nagar ik sunaa ||

ਸਿੰਘ ਬਿਸੇਸ੍ਵਰ ਰਾਵ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥

si(n)gh bisesavair raav bahu gunaa ||

ਇਸਕ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

eisak matee taa kee bar naaree ||

ਖੋਜਿ ਲੋਕ ਚੌਦਹੂੰ ਨਿਕਾਰੀ ॥੧॥

khoj lok chauadhahoo(n) nikaaree ||1||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਲ ਥਲ ਰਹੀ ਸਮਾਇ ॥

apramaan taa kee prabhaa jal thal rahee samai ||

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਹੇਰਿ ਰਹਤ ਸਿਰ ਨਜਾਇ ॥੨॥

suree aasuree ki(n)nranee her rahat sir nayai ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਨੌਜੋਬਨ ਰਾਇਕ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

nauajoban raik sut saahu nihaariyo ||

ਰਮੌ ਤਵਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

ramau tavan ke sa(n)g ieh bhaat bichaariyo ||

ਪਠੇ ਅਲੀ ਇਕ ਲੀਨੋ ਭਵਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

paThe alee ik leeno bhavan bulai kai ||

ਹੋ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੩॥

ho reet preet kee karee harakh upajai kai ||3||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਮਿਤਵਾ ਕੋ ਗਰੇ ਲਗਾਇਯੋ ॥

bhaat bhaat mitavaa ko gare lagaiyo ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਕਾਮ ਕੇਲ ਉਪਜਾਇਯੋ ॥

lapaT lapaT kar kaam kel upajaiyo ||

ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

aasan chu(n)ban bahu bidh kare banai kai ||

ਹੋ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਚਿਤ ਕੋ ਲਯੋ ਲੁਭਾਇ ਕੈ ॥੪॥

ho nij preetam ke chit ko layo lubhai kai ||4||

ਹਾਵ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਭਾਤਿ ਦਿਖਾਏ ਮੀਤ ਕੋ ॥

haav bhaav bahut bhaat dhikhaae meet ko ||

ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਬਸਿ ਕਿਯੋ ਤਵਨ ਕੇ ਚੀਤ ਕੋ ॥

chhin bheetar bas kiyo tavan ke cheet ko ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਲਲਤਾ ਉਰ ਗਈ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

lapaT lapaT lalataa ur giee banai kai ||

ਹੋ ਸ੍ਰੀ ਨਵਜੋਬਨ ਰਾਇ ਲਯੋ ਲਲਚਾਇ ਕੈ ॥੫॥

ho sree navajoban rai layo lalachai kai ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਵਤ ਜੋਬਨਿ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਇਸਕ ਮਤੀ ਕੇ ਸੰਗ ॥

raavat joban rain dhin isak matee ke sa(n)g ||

ਰਤਿ ਮਾਨਤ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਸਰਬੰਗ ॥੬॥

rat maanat ruch maan kai havai pramudhit saraba(n)g ||6||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਪੌਢਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਪ੍ਰਜੰਕ ਲਲਾ ਕੋ ਲੈ ਸੁੰਦਰਿ ਗੀਤ ਸੁਹਾਵਤ ਗਾਵੈ ॥

pauadd tirayaa ke praja(n)k lalaa ko lai su(n)dhar geet suhaavat gaavai ||

ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਆਸਨ ਭਾਤਿ ਅਨੇਕ ਰਮੈ ਲਪਟਾਵੈ ॥

chu(n)ban aauar ali(n)gan aasan bhaat anek ramai lapaTaavai ||

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋਬਨਵੰਤ ਜੁਬਾ ਦੋਊ ਕਾਮ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤੁਪਜਾਵੈ ॥

jo tiray jobanava(n)t jubaa dhouoo kaam kee reet so preetupajaavai ||

ਛਾਡਿ ਕੈ ਸੋਕ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਕੇ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਹੀ ਬਲਿ ਜਾਵੈ ॥੭॥

chhaadd kai sok tiralokee ke lok bilok prabhaa sabh hee bal jaavai ||7||

ਕੋਕ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ਸੁਭ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਅਮੋਲ ਕਮਾਵੈ ॥

kok kee reet so preet karai subh kaam kalol amol kamaavai ||

ਬਾਰਹਿ ਬਾਰ ਰਮੈ ਰੁਚਿ ਸੋ ਦੋਊ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਕੀ ਬਲਿ ਜਾਵੈ ॥

baareh baar ramai ruch so dhouoo her prabhaa tan kee bal jaavai ||

ਬੀਰੀ ਚਬਾਇ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ਸੁ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਿਲੈ ਮੁਸਕਾਵੈ ॥

beeree chabai si(n)gaar banai su nain nachai milai musakaavai ||

ਮਾਨਹੁ ਬੀਰ ਜੁਟੇ ਰਨ ਮੈ ਸਿਤ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥੮॥

maanahu beer juTe ran mai sit taan kamaanan baan chalaavai ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੁਨ ਮੈ ਭਈ ॥

aaisee preet dhuhun mai bhiee ||

ਬਿਸਰਿ ਲੋਕ ਕੀ ਲਜਾ ਗਈ ॥

bisar lok kee lajaa giee ||

ਨੋਖੋ ਨੇਹ ਨਿਗੋਡੋ ਲਾਗੋ ॥

nokho neh nigoddo laago ||

ਜਾ ਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖਿ ਦੋਊ ਭਾਗੋ ॥੯॥

jaa te nee(n)dh bhookh dhouoo bhaago ||9||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤ੍ਰਿਯ ਮੀਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥

ek dhivas tiray meet bulaayo ||

ਸੋਤ ਸੰਗਿ ਸਵਤਨਿਨ ਤਕਾਯੋ ॥

sot sa(n)g savatanin takaayo ||

ਭੇਵ ਰਛਪਾਲਨ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥

bhev rachhapaalan ko dheeno ||

ਤਿਨ ਕੋ ਕੋਪ ਆਤਮਾ ਕੀਨੋ ॥੧੦॥

tin ko kop aatamaa keeno ||10||

ਰਛਪਾਲ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਅਤਿ ਭਏ ॥

rachhapaal krudhit at bhe ||

ਰਾਨੀ ਹੁਤੀ ਤਹੀ ਤੇ ਗਏ ॥

raanee hutee tahee te ge ||

ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਤਾ ਕੋ ਲਹਿ ਲੀਨੋ ॥

jaar sahit taa ko leh leeno ||

ਬਿਵਤ ਹਨਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੌ ਕੀਨੋ ॥੧੧॥

bivat hanan dhuhoo(n)an kau keeno ||11||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

tab raanee ieh bhaat uchaaree ||

ਸੁਨੋ ਰਛਕੋ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥

suno rachhako baat hamaaree ||

ਮੀਤ ਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਮਰਿ ਜੈ ਹੈ ॥

meet mare nirap tiray mar jai hai ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਮਰੈ ਰਾਜਾ ਕੋ ਛੈ ਹੈ ॥੧੨॥

tirayaa marai raajaa ko chhai hai ||12||

ਦੋ ਕੁਕਟ ਕੁਕਟੀ ਮੰਗਵਾਈ ॥

dho kukaT kukaTee ma(n)gavaiee ||

ਸਖਿਯਹਿ ਬੋਲ ਤਿਨੈ ਬਿਖੁ ਖ੍ਵਾਈ ॥

sakhiyeh bol tinai bikh khavaiaiee ||

ਨਿਕਟ ਆਪਨੈ ਦੁਹੁਅਨ ਆਨੋ ॥

nikaT aapanai dhuhuan aano ||

ਮੂੜ ਰਛਕਨ ਚਰਿਤ ਨ ਜਾਨੋ ॥੧੩॥

mooR rachhakan charit na jaano ||13||

ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਰਿ ਕੁਕਟ ਕੋ ਦਯੋ ॥

pratham maar kukaT ko dhayo ||

ਕੁਕਟੀ ਕੋ ਬਿਨੁ ਬਧ ਬਧ ਭਯੋ ॥

kukaTee ko bin badh badh bhayo ||

ਬਹੁਰਿ ਨਾਸ ਕੁਕਟੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥

bahur naas kukaTee ko bhayo ||

ਪਲਕ ਬਿਖੈ ਕੁਕਟੋ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥੧੪॥

palak bikhai kukaTo mar gayo ||14||

ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥

raanee baach ||

ਸਨਹੁ ਲੋਗ ਮੈ ਤੁਮੈ ਸੁਨਾਊ ॥

sanahu log mai tumai sunaauoo ||

ਮਿਤ੍ਰ ਮਰੇ ਮੈ ਪ੍ਰਾਨ ਗਵਾਊ ॥

mitr mare mai praan gavaauoo ||

ਮੋਹਿ ਮਰੇ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਜੈ ਹੈ ॥

moh mare raajaa mar jai hai ||

ਤੁਮਰੇ ਕਹੋ ਹਾਥ ਕਾ ਐ ਹੈ ॥੧੫॥

tumare kaho haath kaa aai hai ||15||

ਹੋ ਰਾਜਾ ਜੌ ਜਿਯਤ ਉਬਰਿ ਹੈ ॥

ho raajaa jau jiyat ubar hai ||

ਤੁਮਰੀ ਸਦਾ ਪਾਲਨਾ ਕਰਿ ਹੈ ॥

tumaree sadhaa paalanaa kar hai ||

ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਜੁਤ ਸ੍ਵਰਗ ਸਿਧੈ ਹੈ ॥

jo nirap tiray jut savairag sidhai hai ||

ਤੁਮ ਧਨ ਤੇ ਵੈ ਜਿਯਤੇ ਜੈ ਹੈ ॥੧੬॥

tum dhan te vai jiyate jai hai ||16||

ਤਾ ਤੇ ਕਯੋਨ ਨ ਦਰਬੁ ਅਤਿ ਲੀਜੈ ॥

taa te kayon na dharab at leejai ||

ਤਿਹੂੰ ਜਿਯਨ ਕੀ ਰਛਾ ਕੀਜੈ ॥

tihoo(n) jiyan kee rachhaa keejai ||

ਜੜਨ ਕੁਕਟ ਕੋ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jaRan kukaT ko charit nihaariyo ||

ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਰਾਨੀਯਹਿ ਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੭॥

jaar sahit raaneeyeh na maariyo ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਸਕਮਤੀ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਕੁਕਟ ਕੁਕਟਿਯਹਿ ਘਾਇ ॥

eisakamatee ieh chhal bhe kukaT kukaTiyeh ghai ||

ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਿਯੋ ਪ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਡਰ ਜੜਨ ਦਿਖਾਇ ॥੧੮॥

praan ubaariyo piray sahit nirap ddar jaRan dhikhai ||18||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਿਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥

tin ieh bhaat bichaar bichaare ||

ਰਾਨੀ ਮਰਤ ਮੀਤ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥

raanee marat meet ke maare ||

ਰਾਨੀ ਮਰੈ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਜੈ ਹੈ ॥

raanee marai raajaa mar jai hai ||

ਹਮਰੇ ਕਹਾ ਹਾਥ ਧਨੁ ਐ ਹੈ ॥੧੯॥

hamare kahaa haath dhan aai hai ||19||

ਅਤਿ ਹੀ ਲੋਭ ਰਛਕਨ ਕਿਯੋ ॥

at hee lobh rachhakan kiyo ||

ਰਾਜਾ ਸੰਗ ਭੇਦ ਨਹਿ ਦਿਯੋ ॥

raajaa sa(n)g bhedh neh dhiyo ||

ਸਹਿਤ ਜਾਰ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥

sahit jaar raaniyeh na maariyo ||

ਧਨ ਕੇ ਲੋਭ ਬਾਤ ਕੋ ਟਾਰਿਯੋ ॥੨੦॥

dhan ke lobh baat ko Taariyo ||20||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੦੬॥੩੮੯੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chhaThavo charitr samaapatam sat subham sat

||206||3896||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਜਾ ਕੌਚ ਬਿਹਾਰ ਕੋ ਬੀਰ ਦਤ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

raajaa kauach bihaar ko beer dhat teh naam ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਬਸਤੁ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰ ਗ੍ਰਾਮ ॥੧॥

amit dharab taa ke rahai basat i(n)dhr pur graam ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੁਸਕ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

musak matee taa kee bar naaree ||

ਜਨੁ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੇ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥

jan rat pat ke bhiee kumaaree ||

ਕਾਮ ਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

kaam kalaa dhuhitaa teh sohai ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥

dhev adhevan ko man mohai ||2||

ਜੋ ਪੁਰ ਚਹੈ ਤਿਸੀ ਕੌ ਮਾਰੈ ॥

jo pur chahai tisee kau maarai ||

ਅਕਬਰ ਕੀ ਕਛੁ ਕਾਨਿ ਨ ਧਾਰੈ ॥

akabar kee kachh kaan na dhaarai ||

ਦੇਸ ਤਲਟੀ ਬਸਨ ਨਹਿ ਦੇਵਹਿ ॥

dhes talaTee basan neh dheveh ||

ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਸੌਦਾਗ੍ਰਨ ਲੇਵਹਿ ॥੩॥

looT kooT sauadhaagran leveh ||3||

ਅਕਬਰ ਸਾਹਿ ਕੋਪ ਅਤਿ ਆਯੋ ॥

akabar saeh kop at aayo ||

ਤਿਨ ਪੈ ਬੈਰਿਨ ਓਘ ਪਠਾਯੋ ॥

tin pai bairin ogh paThaayo ||

ਜੋਰਿ ਸੈਨਿ ਸੂਰਾ ਸਭ ਧਾਏ ॥

jor sain sooraa sabh dhaae ||

ਪਹਿਰਿ ਕੌਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਏ ॥੪॥

pahir kauach dhu(n)dhabhee bajaae ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਬ ਹੀ ਕੌਚ ਬਿਹਾਰ ਕੇ ਨਿਕਟ ਪਹੂੰਚੇ ਆਇ ॥

jab hee kauach bihaar ke nikaT pahoo(n)che aai ||

ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਐਸੇ ਪਠੀ ਰਣ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੫॥

likh patiyaa aaise paThee ran dhu(n)dhabhee bajai ||5||

ਕੈ ਹਮ ਕੌ ਮਿਲੁ ਆਇ ਕੈ ਪਤੀਆ ਲਿਖੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥

kai ham kau mil aai kai pateeaa likhee sudhaar ||

ਕੈ ਪਗੁ ਪਰੁ ਕੈ ਅਨਤ ਟਰੁ ਕੈ ਲਰੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥੬॥

kai pag par kai anat Tar kai lar sasatr sa(n)bhaar ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੌ ਪਰਿਯੋ ॥

jab nirap ke sravanan sau pariyo ||

ਭਾਜਿ ਚਲਤ ਭਯੋ ਧੀਰ ਨ ਧਰਿਯੋ ॥

bhaaj chalat bhayo dheer na dhariyo ||

ਮੁਸਕ ਮਤੀ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

musak matee jab hee sun paiee ||

ਬਾਧਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਈ ॥੭॥

baadh nirapeh dhu(n)dhabhee bajaiee ||7||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤੇ ਸੈਨਿ ਸੰਭਾਰੀ ॥

bhaat bhaat te sain sa(n)bhaaree ||

ਮਾਰੇ ਸੂਰਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥

maare soorabeer ha(n)kaaree ||

ਰਾਜਾ ਕਿਤੇ ਬਾਧਿ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ॥

raajaa kite baadh kar leene ||

ਜਾਇ ਭਵਾਨੀ ਕੇ ਬਲਿ ਦੀਨੇ ॥੮॥

jai bhavaanee ke bal dheene ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦਲਦਲ ਏਕ ਤਕਾਇ ਕੈ ਦਯੋ ਦਮਾਮੋ ਜਾਇ ॥

dhaladhal ek takai kai dhayo dhamaamo jai ||

ਸੁਨਤ ਨਾਦ ਸੂਰਾ ਸਭੈ ਤਹੀ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥੯॥

sunat naadh sooraa sabhai tahee pare ararai ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੌ ਧਾਏ ਫਸਿ ਫਸਿ ਤੇ ਗਏ ॥

jau dhaae fas fas te ge ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਰੁਨਿ ਤੁਰਤ ਤੇ ਲਏ ॥

geh geh tarun turat te le ||

ਸਕਲ ਕਾਲਿਕਾ ਕੀ ਬਲਿ ਦੀਨੇ ॥

sakal kaalikaa kee bal dheene ||

ਬਾਜ ਤਾਜ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਛੀਨੇ ॥੧੦॥

baaj taaj sabhahin ke chheene ||10||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਭ੍ਰਿਤ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਪਠਿਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

ek bhirat teh bheetar paThiyo banai kai ||

ਤਾ ਸੌ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥

taa sau chit kee baat kahee samujhai kai ||

ਮਹਾ ਗਹਿਰ ਬਨ ਭੀਤਰ ਤਿਨ ਤੁਮ ਲ੍ਯਾਇਯੋ ॥

mahaa gahir ban bheetar tin tum lrayaiyo ||

ਹੋ ਧਸੇ ਨਿਰਖਿ ਪਰਬਤ ਮੋ ਮੋਹਿ ਜਤਾਇਯੋ ॥੧੧॥

ho dhase nirakh parabat mo moh jataiyo ||11||

ਸੁਨਤ ਮਨੁਖ ਇਹ ਬਾਤ ਤਹਾ ਤੇ ਤਹ ਗਯੋ ॥

sunat manukh ieh baat tahaa te teh gayo ||

ਤੁਮੈ ਬਤਾਵਤ ਰਾਹ ਭਾਖਿ ਲਜਾਵਤ ਭਯੋ ॥

tumai bataavat raeh bhaakh layaavat bhayo ||

ਸਕਲ ਸੂਰ ਚਿਤ ਮਾਝ ਅਧਿਕ ਹਰਖਤ ਭਏ ॥

sakal soor chit maajh adhik harakhat bhe ||

ਹੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਲਹਿਯੋ ਸਕਲ ਬਨ ਮੈ ਗਏ ॥੧੨॥

ho bhedh abhedh na lahiyo sakal ban mai ge ||12||

ਧਸਿਯੋ ਕਟਕ ਬਨ ਮਾਝ ਦੂਤ ਲਖਿ ਪਾਇ ਕੈ ॥

dhasiyo kaTak ban maajh dhoot lakh pai kai ||

ਭੇਦ ਦਯੋ ਰਾਨੀ ਕਹ ਤਬ ਤਿਨ ਆਇ ਕੈ ॥

bhedh dhayo raanee keh tab tin aai kai ||

ਬੰਦ ਦ੍ਵਾਰ ਪਰਬਤ ਕੇ ਕਰਿ ਦੋਊ ਲਏ ॥

ba(n)dh dhavaiaar parabat ke kar dhouoo le ||

ਹੋ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਨਾਕ ਜਾਨ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਦਏ ॥੧੩॥

ho kaaT kaaT kai naak jaan gireh kau dhe ||13||

ਬਿਮਨ ਭਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਭਾਜਿ ਰਨ ਤੇ ਚਲੇ ॥

biman bhe bahu beer bhaaj ran te chale ||

ਸੈਯਦ ਮੁਗਲ ਪਠਾਨ ਸੇਖ ਸੂਰਾ ਭਲੇ ॥

saiyadh mugal paThaan sekh sooraa bhale ||

ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਹਥਿਯਾਰ ਭੇਖ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਰਹੀ ॥

ddaar ddaar hathiyaar bhekh tiray dhaarahee ||

ਹੋ ਲੀਜੈ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਹੀ ॥੧੪॥

ho leejai praan ubaar ieh bhaat uchaarahee ||14||

ਭਜੇ ਬੀਰ ਤਹ ਤੇ ਇਕ ਠਾ ਉਤਰਤ ਭਏ ॥

bhaje beer teh te ik Thaa utarat bhe ||

ਮੁਸਕ ਮਤੀ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨਿਰਖਿ ਸਭ ਹੀ ਲਏ ॥

musak matee raaniyeh nirakh sabh hee le ||

ਕਾਟਿ ਨਦੀ ਤਿਹ ਊਪਰ ਦਈ ਚਲਾਇ ਕੈ ॥

kaaT nadhee teh uoopar dhiee chalai kai ||

ਹੋ ਬਾਜ ਤਾਜ ਰਾਜਨ ਜੁਤ ਦਏ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥੧੫॥

ho baaj taaj raajan jut dhe bahai kai ||15||

ਮਾਰਿ ਫੌਜ ਇਕ ਦੀਨੋ ਦੂਤ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥

maar fauaj ik dheeno dhoot paThai kai ||

ਜੈਨ ਖਾਨ ਜੂ ਬਰੋ ਸੁਤਾ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ॥

jain khaan joo baro sutaa ko aai kai ||

ਹਮ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਨ ਰਨ ਕੀਨੋ ਬਨੈ ॥

ham hajarat ke sa(n)g na ran keeno banai ||

ਹੋ ਸਭ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਅਰ ਮੋਰ ਰੁਚਿਤ ਯੌ ਹੀ ਮਨੈ ॥੧੬॥

ho sabh ma(n)tiran ar mor ruchit yau hee manai ||16||

ਜੈਨ ਖਾਨ ਮੂਰਖ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ॥

jain khaan moorakh sun e bach fool gayo ||

ਸੂਰਬੀਰ ਲੈ ਸੰਗ ਭਲੇ ਤਿਤ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥

soorabeer lai sa(n)g bhale tit jaat bhayo ||

ਤਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਬ੍ਯਾਹਿ ਅਬੈ ਘਰ ਆਇ ਹੌ ॥

taa kee dhuhitaa bayaeh abai ghar aai hau ||

ਹੋ ਇਨੈ ਬਾਹ ਅਪਨੀ ਹਜਰਤਹਿ ਮਿਲਾਇ ਹੌ ॥੧੭॥

ho inai baeh apanee hajarateh milai hau ||17||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਦਾਰੂ ਬਹੁ ਲਿਯੋ ॥

tab raanee dhaaroo bahu liyo ||

ਤਰੈ ਬਿਛਾਇ ਭੂਮਿ ਕੇ ਦਿਯੋ ॥

tarai bichhai bhoom ke dhiyo ||

ਊਪਰ ਤਨਿਕ ਬਾਰੂਅਹਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

uoopar tanik baarooeh ddaariyo ||

ਸੋ ਜਰਿ ਜਾਤ ਨ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥੧੮॥

so jar jaat na naik nihaariyo ||18||

ਏਕ ਲੌਂਡਿਯਾ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥

ek lauaddiyaa bol paThaiee ||

ਖਾਰਨ ਪਰ ਕਹਿ ਸੁਤਾ ਬਿਠਾਈ ॥

khaaran par keh sutaa biThaiee ||

ਪਠ੍ਯੋ ਮਨੁਖ ਖਾਨ ਅਬ ਆਵੈ ॥

paThrayo manukh khaan ab aavai ||

ਯਾਹਿ ਬਜਾਹਿ ਧਾਮ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੧੯॥

yaeh bayaeh dhaam lai jaavai ||19||

ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਮੂਰਖ ਤਹ ਗਯੋ ॥

sain sahit moorakh teh gayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥

bhedh abhedh na paavat bhayo ||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਜਾਨ੍ਯੋ ਜੜ ਆਯੋ ॥

jab raanee jaanayo jaR aayo ||

ਦਾਰੂਅਹਿ ਤੁਰਤ ਪਲੀਤਾ ਦ੍ਯਾਯੋ ॥੨੦॥

dhaarooeh turat paleetaa dhrayaayo ||20||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਲਗੇ ਪਲੀਤਾ ਸੂਰ ਸਭ ਭ੍ਰਮੇ ਗਗਨ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥

lage paleetaa soor sabh bhrame gagan ke maeh ||

ਉਡਿ ਉਡਿ ਪਰੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਬਚ੍ਯੋ ਏਕਊ ਨਾਹਿ ॥੨੧॥

audd udd parai samu(n)dhr mai bachayo ekuoo naeh ||21||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਨ ਚੰਚਲਾ ਲੀਨੋ ਦੇਸ ਬਚਾਇ ॥

eeh charitr in cha(n)chalaa leeno dhes bachai ||

ਜੈਨ ਖਾਨ ਸੂਰਨ ਸਹਿਤ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ਉਡਾਇ ॥੨੨॥

jain khaan sooran sahit ieh bidh dhayo uddai ||22||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਾਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੦੭॥੩੯੧੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau saat charitr samaapatam sat subham sat ||207||3918||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਏਕ ਰਾਵ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਅਟਪਲ ਦੇਵੀ ਨਾਮ ॥

ek raav kee putirakaa aTapal dhevee naam ||

ਬ੍ਯਾਹੀ ਏਕ ਨਰੇਸ ਕੌ ਜਾ ਤੇ ਪੂਤ ਨ ਧਾਮ ॥੧॥

bayaahee ek nares kau jaa te poot na dhaam ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਜਾ ਜਤਨ ਕਰਤ ਬਹੁ ਭਯੋ ॥

raajaa jatan karat bahu bhayo ||

ਪੂਤ ਨ ਧਾਮ ਬਿਧਾਤੈ ਦਯੋ ॥

poot na dhaam bidhaatai dhayo ||

ਤਰੁਨ ਅਵਸਥਹਿ ਸਕਲ ਬਿਤਾਯੋ ॥

tarun avasatheh sakal bitaayo ||

ਬਿਰਧਾਪਨੋ ਅੰਤ ਗਤਿ ਆਯੋ ॥੨॥

biradhaapano a(n)t gat aayo ||2||

ਤਬ ਤਰੁਨੀ ਰਾਨੀ ਸੋ ਭਈ ॥

tab tarunee raanee so bhiee ||

ਜਬ ਜ੍ਵਾਨੀ ਰਾਜਾ ਕੀ ਗਈ ॥

jab javaiaanee raajaa kee giee ||

ਤਾ ਸੌ ਭੋਗ ਰਾਵ ਨਹਿ ਕਰਈ ॥

taa sau bhog raav neh kariee ||

ਯਾ ਤੇ ਅਤਿ ਅਬਲਾ ਜਿਯ ਜਰਈ ॥੩॥

yaa te at abalaa jiy jariee ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੌ ਦੋਸਤੀ ਰਾਨੀ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥

ek purakh sau dhosatee raanee karee banai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਕਰੈ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥੪॥

kaam bhog taa sau karai nitiprat dhaam bulai ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਕੌ ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਠਹਰਾਯੋ ॥

taa kau dharam bhraat Thaharaayo ||

ਸਭ ਜਗ ਮਹਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਡਾਯੋ ॥

sabh jag meh ieh bhaat uddaayo ||

ਭਾਇ ਭਾਇ ਕਹਿ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥

bhai bhai keh roj bulaavai ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਕਮਾਵੈ ॥੫॥

kaam kel ruch maan kamaavai ||5||

ਜੌ ਯਾ ਤੇ ਮੋ ਕੌ ਸੁਤ ਹੋਈ ॥

jau yaa te mo kau sut hoiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪੂਤ ਲਖੈ ਸਭ ਕੋਈ ॥

nirap ko poot lakhai sabh koiee ||

ਦੇਸ ਬਸੈ ਸਭ ਲੋਗ ਰਹੈ ਸੁਖ ॥

dhes basai sabh log rahai sukh ||

ਹਮਰੋ ਮਿਟੈ ਚਿਤ ਕੋ ਸਭ ਦੁਖ ॥੬॥

hamaro miTai chit ko sabh dhukh ||6||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਰਤ ਤਾ ਸੋ ਭਈ ॥

bhaat bhaat ke bhog karat taa so bhiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਾਰਿ ਸਭੈ ਚਿਤ ਤੇ ਦਈ ॥

nirap kee baat bisaar sabhai chit te dhiee ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਗਈ ਨੈਨਨ ਨੈਨ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ॥

lapaT lapaT giee nainan nain milai kai ||

ਹੋ ਫਸਤ ਹਿਰਨ ਜਯੋ ਹਿਰਨਿ ਬਿਲੋਕਿ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੭॥

ho fasat hiran jayo hiran bilok banai kai ||7||

ਇਤਕ ਦਿਨਨ ਰਾਜਾ ਜੁ ਦਿਵ ਕੇ ਲੋਕ ਗੇ ॥

eitak dhinan raajaa joo dhiv ke lok ge ||

ਨਸਟ ਰਾਜ ਲਖਿ ਲੋਗ ਅਤਿ ਆਕੁਲ ਹੋਤ ਭੈ ॥

nasaT raaj lakh log at aakul hot bhai ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਮਿਤਵਾ ਕੌ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

tab raanee mitavaa kau layo bulai kai ||

ਹੋ ਦਯੋ ਰਾਜ ਕੋ ਸਾਜੁ ਜੁ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ਕੈ ॥੮॥

ho dhayo raaj ko saaju ju chhatr firai kai ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪੂਤ ਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਭਏ ॥

poot na dhaam hamaare bhe ||

ਰਾਜਾ ਦੇਵ ਲੋਕ ਕੌ ਗਏ ॥

raajaa dhev lok kau ge ||

ਰਾਜ ਇਹ ਭ੍ਰਾਤ ਹਮਾਰੋ ਕਰੋ ॥

raaj ieh bhraat hamaaro karo ||

ਯਾ ਕੈ ਸੀਸ ਛਤ੍ਰ ਸੁਭ ਢਰੋ ॥੯॥

yaa kai sees chhatr subh ddaro ||9||

ਮੇਰੋ ਭ੍ਰਾਤ ਰਾਜ ਇਹ ਕਰੋ ॥

mero bhraat raaj ieh karo ||

ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਯਾ ਕੇ ਸਿਰ ਢਰੋ ॥

atr patr yaa ke sir ddaro ||

ਸੂਰਬੀਰ ਆਗਯਾ ਸਭ ਕੈ ਹੈ ॥

soorabeer aagayaa sabh kai hai ||

ਜਹਾ ਪਠੈਯੈ ਤਹ ਤੇ ਜੈ ਹੈ ॥੧੦॥

jahaa paThaiyai teh te jai hai ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਨੀ ਐਸੋ ਬਚਨ ਕਹਿ ਦਯੋ ਜਾਰ ਕੌ ਰਾਜ ॥

raanee aaiso bachan keh dhayo jaar kau raaj ||

ਮਿਤਵਾ ਕੌ ਰਾਜਾ ਕਿਯਾ ਫੇਰਿ ਛਤ੍ਰ ਦੈ ਸਾਜ ॥੧੧॥

mitavaa kau raajaa kiyaa fer chhatr dhai saaj ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੂਰਬੀਰ ਸਭ ਪਾਇ ਲਗਾਏ ॥

soorabeer sabh pai lagaae ||

ਗਾਉ ਗਾਉ ਚੌਧਰੀ ਬੁਲਾਏ ॥

gaau gaau chauadharee bulaae ||

ਦੈ ਸਿਰਪਾਉ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੇ ॥

dhai sirapaau bidhaa kar dheene ||

ਆਪਨ ਭੋਗ ਜਾਰ ਸੌ ਕੀਨੈ ॥੧੨॥

aapan bhog jaar sau keenai ||12||

ਮੇਰੋ ਰਾਜ ਸੁਫਲ ਸਭ ਭਯੋ ॥

mero raaj sufal sabh bhayo ||

ਸਭ ਧਨ ਰਾਜ ਮਿਤ੍ਰ ਕੌ ਦਯੋ ॥

sabh dhan raaj mitr kau dhayo ||

ਮਿਤ੍ਰ ਅਰੁ ਮੋ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਹੋਈ ॥

mitr ar mo mai bhedh na hoiee ||

ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਜਾਨਤ ਸਭ ਕੋਈ ॥੧੩॥

baal biradh jaanat sabh koiee ||13||

ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੈ ॥

sakal prajaa ieh bhaat uchaarai ||

ਬੈਠਿ ਸਦਨ ਮੈ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੈ ॥

baiTh sadhan mai ma(n)tr bichaarai ||

ਨਸਟ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥

nasaT raaj raanee lakh layo ||

ਤਾ ਤੇ ਰਾਜ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਦਯੋ ॥੧੪॥

taa te raaj bhraat ko dhayo ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕੇਲ ਕਰਤ ਰੀਝੀ ਅਧਿਕ ਹੇਰਿ ਤਰਨਿ ਤਰੁਨੰਗ ॥

kel karat reejhee adhik her taran taruna(n)g ||

ਰਾਜ ਸਾਜ ਤਾ ਤੇ ਦਯੋ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ॥੧੫॥

raaj saaj taa te dhayo ieh charitr ke sa(n)g ||15||

ਨਸਟ ਹੋਤ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜਿ ਲਖਿ ਕਿਯੋ ਭ੍ਰਾਤ ਕੌ ਦਾਨ ॥

nasaT hot tiray raaj lakh kiyo bhraat kau dhaan ||

ਲੋਗ ਮੂੜ ਐਸੇ ਕਹੈ ਸਕੈ ਨ ਭੇਦ ਪਛਾਨ ॥੧੬॥

log mooR aaise kahai sakai na bhedh pachhaan ||16||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਆਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੨੦੮॥੩੯੩੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau aaThavo charitr samaapatam sat subham sat

||208||3934||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਧਾਰਾ ਨਗਰੀ ਕੋ ਰਹੈ ਭਰਥਰਿ ਰਾਵ ਸੁਜਾਨ ॥

dhaaraa nagaree ko rahai bharathar raav sujaan ||

ਦੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਿਦਜਾ ਨਿਪੁਨ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ॥੧॥

dho dhavaiaadhas bidhayaa nipun soorabeer balavaan ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭਾਨ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

bhaan matee taa ke bar naaree ||

ਪਿੰਗੁਲ ਦੇਇ ਪ੍ਰਾਨਨਿ ਤੇ ਪਜਾਰੀ ॥

pi(n)gul dhei praanan te payaaree ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਭਾ ਰਾਨੀ ਸੋਹੈ ॥

apramaan bhaa raanee sohai ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸੁਤਾ ਢਿਗ ਕੋ ਹੈ ॥੨॥

dhev adhev sutaa ddig ko hai ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭਾਨ ਮਤੀ ਕੀ ਅਧਿਕ ਛਬਿ ਜਲ ਥਲ ਰਹੀ ਸਮਾਇ ॥

bhaan matee kee adhik chhab jal thal rahee samai ||

ਦੇਵ ਦਿਵਾਨੇ ਲਖਿ ਭਏ ਦਾਨਵ ਗਏ ਬਿਕਾਇ ॥੩॥

dhev dhivaane lakh bhe dhaanav ge bikai ||3||

ਔਰ ਪਿੰਗੁਲਾ ਮਤੀ ਕੀ ਸੋਭਾ ਲਖੀ ਅਪਾਰ ॥

aauar pi(n)gulaa matee kee sobhaa lakhee apaar ||

ਗੜਿ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਵਨ ਸਮ ਔਰ ਨ ਸਕਿਯੋ ਸੁਧਾਰ ॥੪॥

gaR chaturaanan tavan sam aauar na sakiyo sudhaar ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਸਿਕਾਰਾ ॥

ek dhivas nirap gayo sikaaraa ||

ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥

chit bheetar ieh bhaat bichaaraa ||

ਬਸਤ੍ਰ ਬੋਰਿ ਸ੍ਰੋਨਤਹਿ ਪਠਾਏ ॥

basatr bor sronateh paThaae ||

ਕਹਿਯੋ ਸਿੰਘ ਭਰਥਰ ਹਰਿ ਘਾਏ ॥੫॥

kahiyo si(n)gh bharathar har ghaae ||5||

ਬਸਤ੍ਰ ਭ੍ਰਿਤ ਲੈ ਸਦਨ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

basatr bhirat lai sadhan sidhaariyo ||

ਉਚਰਿਯੋ ਆਜੁ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿਯੋ ॥

auchariyo aaj si(n)gh nirap maariyo ||

ਰਾਨੀ ਉਦਿਤ ਜਰਨ ਕੌ ਭਈ ॥

raanee udhit jaran kau bhiee ||

ਹਾਇ ਉਚਰਿ ਪਿੰਗਲ ਮਰਿ ਗਈ ॥੬॥

hai uchar pi(n)gal mar giee ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ ਤਵਨ ਸਰਾਹੀਯਹਿ ਕਰਤ ਅਗਨਿ ਮੈ ਪਯਾਨ ॥

tirayaa na tavan saraaheeyeh karat agan mai payaan ||

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਅਬਲਾ ਤੇਈ ਬਧਤ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੭॥

dha(n)nay dha(n)nay abalaa teiee badhat bireh ke baan ||7||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ ਜਬ ਭਰਥਰਿ ਘਰਿ ਆਇਯੋ ॥

khel akheTak jab bharathar ghar aaiyo ||

ਹਾਇ ਕਰਤ ਪਿੰਗੁਲਾ ਮਰੀ ਸੁਨਿ ਪਾਇਯੋ ॥

hai karat pi(n)gulaa maree sun paiyo ||

ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਧੂਰਿ ਹਾਇ ਰਾਜਾ ਕਹੈ ॥

ddaar ddaar sir dhoor hai raajaa kahai ||

ਹੋ ਪਠੈ ਬਸਤ੍ਰ ਜਿਹ ਸਮੈ ਸਮੋ ਸੌ ਨ ਲਹੈ ॥੮॥

ho paThai basatr jeh samai samo sau na lahai ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੈ ਮੈ ਆਜੁ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰੌ ॥

kai mai aaj kaTaaree maarau ||

ਹ੍ਵੈ ਜੋਗੀ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਜਾਰੌਂ ॥

havai jogee sabh hee ghar jaarau ||

ਧ੍ਰਿਗ ਮੇਰੋ ਜਿਯਬੋ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥

dhirag mero jiyabo jag maahee ||

ਜਾ ਕੇ ਨਾਰਿ ਪਿੰਗੁਲਾ ਨਾਹੀ ॥੯॥

jaa ke naar pi(n)gulaa naahee ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੋ ਭੂਖਨ ਬਹੁ ਮੋਲ ਕੇ ਅੰਗਨ ਅਧਿਕ ਸੁਹਾਹਿ ॥

jo bhookhan bahu mol ke a(n)gan adhik suhaeh ||

ਤੇ ਅਬ ਨਾਗਨਿ ਸੇ ਭਏ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਤਨ ਖਾਹਿ ॥੧੦॥

te ab naagan se bhe kaaT kaaT tan khaeh ||10||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਬਾਕ ਸੀ ਬੀਨ ਸਿੰਗਾਰ ਅੰਗਾਰ ਸੇ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੇ ॥

baak see been si(n)gaar a(n)gaar se taal miradha(n)g kirapaan kaTaare ||

ਜ੍ਵਾਲ ਸੀ ਜੌਨਿ ਜੁਡਾਈ ਸੀ ਜੇਬ ਸਖੀ ਘਨਸਾਰ ਕਿਸਾਰ ਕੇ ਆਰੇ ॥

javaiaal see jauan juddaiee see jeb sakhee ghanasaar kisaar ke aare ||

ਰੋਗ ਸੋ ਰਾਗ ਬਿਰਾਗ ਸੋ ਬੋਲ ਬਬਾਰਿਦ ਬੂੰਦਨ ਬਾਨ ਬਿਸਾਰੇ ॥

rog so raag biraag so bol babaaridh boo(n)dhan baan bisaare ||

ਬਾਨ ਸੇ ਬੈਨ ਭਾਲਾ ਜੈਸੇ ਭੂਖਨ ਹਾਰਨ ਹੋਹਿ ਭੁਜੰਗਨ ਕਾਰੇ ॥੧੧॥

baan se bain bhaalaa jaise bhookhan haaran hoh bhuja(n)gan kaare ||11||

ਬਾਕ ਸੇ ਬੈਨ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਸੇ ਬਾਰਨ ਬ੍ਯਾਧ ਸੀ ਬਾਸ ਬਿਯਾਰ ਬਹੀ ਰੀ ॥

baak se bain biralaap se baaran brayaadh see baas biyaar bahee ree ||

ਕਾਕ ਸੀ ਕੋਕਿਲ ਕੂਕ ਕਰਾਲ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਕਿ ਬ੍ਯਾਲ ਘਰੀ ਕਿ ਛੁਰੀ ਰੀ ॥

kaak see kokil kook karaal miranaal k brayaal gharee k chhuree ree ||

ਭਾਰ ਸੀ ਭੌਨ ਭਯਾਨਕ ਭੂਖਨ ਜੌਨ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਸੌ ਜਾਤ ਜਰੀ ਰੀ ॥

bhaar see bhauan bhayaanak bhookhan jauan kee javaiaal sau jaat jaree

ree ||

ਬਾਨ ਸੀ ਬੀਨ ਬਿਨਾ ਉਹਿ ਬਾਲ ਬਸੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕਿ ਅੰਤ ਸਖੀ ਰੀ ॥੧੨॥

baan see been binaa uh baal basa(n)t ko a(n)tak a(n)t sakhee ree ||12||

ਬੈਰੀ ਸੀ ਬ੍ਯਾਰ ਬਿ੍ਲਾਪ ਸੌ ਬੋਲ ਬਬਾਨ ਸੀ ਬੀਨ ਬਜੰਤ ਬਿਥਾਰੇ ॥

bairee see brayaar biralaap sau bol babaan see been baja(n)t bithaare ||

ਜੰਗ ਸੇ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਦੁਖੰਗ ਅਨੰਗ ਕਿ ਅੰਕਸੁ ਆਕ ਕਿਆਰੇ ॥

ja(n)g se ja(n)g mucha(n)g dhukha(n)g ana(n)g k a(n)kas aak kiaare ||

ਚਾਦਨੀ ਚੰਦ ਚਿਤਾ ਚਹੂੰ ਓਰ ਸੁ ਕੋਕਿਲਾ ਕੂਕ ਕਿ ਹੂਕ ਸੀ ਮਾਰੇ ॥

chaadhanee cha(n)dh chitaa chahoo(n) or su kokilaa kook k hook see

maare ||

ਭਾਰ ਸੇ ਭੌਨ ਭਯਾਨਕ ਭੂਖਨ ਫੂਲੇ ਨ ਫੂਲ ਫਨੀ ਫਨਿਯਾਰੇ ॥੧੩॥

bhaar se bhauan bhayaanak bhookhan foole na fool fanee faniyaare ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹੋ ਹਠਿ ਹਾਥ ਸਿੰਧੌਰਾ ਧਰਿ ਹੌ ॥

ho haTh haath si(n)dhauaraa dhar hau ||

ਪਿੰਗੁਲ ਹੇਤ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਜਰਿ ਹੌ ॥

pi(n)gul het agan meh jar hau ||

ਜੌ ਇਹ ਆਜੁ ਚੰਚਲਾ ਜੀਯੈ ॥

jau ieh aaj cha(n)chalaa jeeyai ||

ਤਬ ਭਰਥਰੀ ਪਾਨਿ ਕੌ ਪੀਯੈ ॥੧੪॥

tab bharatharee paan kau peeyai ||14||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਬ ਤਹ ਗੋਰਖਨਾਥ ਪਹੂੰਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥

tab teh gorakhanaath pahoo(n)chayo aai kai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਿਯੋ ਅਦੇਸੁ ਸੁ ਨਾਦ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥

nirap prat kahiyo adhesu su naadh bajai kai ||

ਰਾਨੀ ਦਈ ਜਿਵਾਇ ਸਰੂਪ ਅਨੇਕ ਧਰਿ ॥

raanee dhiee jivai saroop anek dhar ||

ਹੋ ਸੁਨਹੋ ਭਰਥਰਿ ਰਾਵ ਲੇਹੁ ਗਹਿ ਏਕ ਕਰੁ ॥੧੫॥

ho sunaho bharathar raav leh geh ek kar ||15||

ਭਰਥਰਿ ਬਾਚ ॥

bharathar baach ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਾਹ ਗਹੌਂ ਕੌਨੇ ਤਜੌਂ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰੈ ਬਿਬੇਕ ॥

kaeh gahau kauane tajau chit mai karai bibek ||

ਸਭੈ ਪਿੰਗੁਲਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਰਾਨੀ ਭਈ ਅਨੇਕ ॥੧੬॥

sabhai pi(n)gulaa kee prabhaa raanee bhiee anek ||16||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਯੌ ਕਹਿ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਤਹਾ ਤੇ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥

yau keh gorakh naath tahaa te jaat bhayo ||

ਭਾਨ ਮਤੀ ਕੋ ਚਿਤ ਚੰਡਾਰ ਇਕ ਹਰ ਲਿਯੋ ॥

bhaan matee ko chit cha(n)ddaar ik har liyo ||

ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਜਾ ਕੌ ਦਿਯੋ ਭੁਲਾਇ ਕੈ ॥

taa dhin te raajaa kau dhiyo bhulai kai ||

ਹੋ ਰਾਨੀ ਨੀਚ ਕੇ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੧੭॥

ho raanee neech ke roop rahee urajhai kai ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦੂਤਮਤੀ ਦਾਸੀ ਹੁਤੀ ਤਬ ਹੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥

dhootamatee dhaasee hutee tab hee liee bulai ||

ਪਠੈ ਦੇਤ ਭੀ ਨੀਚ ਸੌ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ॥੧੮॥

paThai dhet bhee neech sau param preet upajai ||18||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਦੂਤੀ ਤਹ ਤੇ ਫਿਰਿ ਆਈ ॥

jab dhootee teh te fir aaiee ||

ਯੌ ਪੂਛੌ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥

yau poochhau raanee teh jaiee ||

ਕਹੁ ਅਲਿ ਮੀਤ ਕਬੈ ਹਜਾਂ ਐ ਹੈ ॥

kahu al meet kabai hayaa(n) aai hai ||

ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟੈ ਹੈ ॥੧੯॥

hamare chit ko taap miTai hai ||19||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕਹੁ ਨ ਸਹਚਰੀ ਸਾਚੁ ਸਜਨੁ ਕਬ ਆਇ ਹੈ ॥

kahu na sahacharee saach sajan kab aai hai ||

ਜੋਰ ਨੈਨ ਸੌ ਨੈਨ ਕਬੈ ਮੁਸਕਾਇ ਹੈ ॥

jor nain sau nain kabai musakai hai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਜਾਉ ਲਲਾ ਸੌ ਤੌਨ ਛਿਨ ॥

lapaT lapaT kar jaau lalaa sau tauan chhin ||

ਹੋ ਕਹੋ ਸਖੀ ਮੁਹਿ ਮੀਤ ਕਬੈਹੈ ਕਵਨ ਦਿਨ ॥੨੦॥

ho kaho sakhee muh meet kabaihai kavan dhin ||20||

ਬਾਰ ਬਾਰ ਗਜ ਮੁਤਿਯਨ ਗੁਹੌ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

baar baar gaj mutiyan guhau banai kai ||

ਅਪਨੇ ਲਲਾ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਲੇਉ ਰਿਝਾਇ ਕੈ ॥

apane lalaa ko chhin mai leau rijhai kai ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਤਨ ਹੋਇ ਨ ਮੇਰੋ ਨੈਕ ਮਨ ॥

Took Took tan hoi na mero naik man ||

ਹੋ ਕਾਸੀ ਕਰਵਤ ਲਿਯੋ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਤਨ ॥੨੧॥

ho kaasee karavat liyo pirayaa kee preet tan ||21||

ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਕਬ ਗਰੇ ਹਮਾਰੇ ਲਾਗਿ ਹੈ ॥

bihas bihas kab gare hamaare laag hai ||

ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਸੋਕ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗਿ ਹੈ ॥

tab hee sabh hee sok hamaare bhaag hai ||

ਚਟਕ ਚਟਕ ਦੈ ਬਾਤੈ ਮਟਕਿ ਬਤਾਇ ਹੈ ॥

chaTak chaTak dhai baatai maTak batai hai ||

ਹੋ ਤਾ ਦਿਨ ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਹਮ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੨੨॥

ho taa dhin sakhee sahit ham bal bal jai hai ||22||

ਜੌ ਐਸੇ ਝਰਿ ਮਿਲੈ ਸਜਨ ਸਖਿ ਆਇ ਕੈ ॥

jau aaise jhar milai sajan sakh aai kai ||

ਮੋ ਮਨ ਕੌਂ ਲੈ ਤਬ ਹੀ ਜਾਇ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ॥

mo man kau lai tab hee jai churai kai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਰਤਿ ਕਰੌ ਨ ਛੋਰੋ ਏਕ ਛਿਨ ॥

bhaat bhaat rat karau na chhoro ek chhin ||

ਹੋ ਬੀਤੈ ਮਾਸ ਪਚਾਸਨ ਜਾਨੌਂ ਏਕ ਦਿਨ ॥੨੩॥

ho beetai maas pachaasan jaanau ek dhin ||23||

ਮਚਕਿ ਮਚਕਿ ਕਬ ਕਹਿ ਹੈ ਬਚਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

machak machak kab keh hai bachan banai kai ||

ਲਚਕਿ ਲਚਕਿ ਉਰ ਸਾਥ ਚਿਮਟਿ ਹੈ ਆਇ ਕੈ ॥

lachak lachak ur saath chimaT hai aai kai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਮੈ ਜਾਉ ਪ੍ਰਿਯ ਕੈ ਅੰਗ ਤਨ ॥

lapaT lapaT mai jaau piray kai a(n)g tan ||

ਹੋ ਮੇਲ ਮੇਲ ਕਰਿ ਰਾਖੋ ਭੀਤਰ ਤਾਹਿ ਮਨ ॥੨੪॥

ho mel mel kar raakho bheetar taeh man ||24||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਖੰਜਨ ਹੂੰ ਨ ਬਦਯੋ ਕਛੁ ਕੈ ਕਰਿ ਕੰਜੁ ਕੁਰੰਗ ਕਹਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

kha(n)jan hoo(n) na badhayo kachh kai kar ka(n)j kura(n)g kahaa kar

ddaare ||

ਚਾਰੁ ਚਕੋਰ ਨ ਆਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਰ ਝੁੰਡ ਝਖੀਨਹੁ ਕੋ ਝੜਕਾਰੇ ॥

chaar chakor na aane hiradhai par jhu(n)dd jhakheenahu ko jhajhakaare ||

ਮੈਨ ਰਹਿਯੋ ਮੁਰਛਾਇ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿ ਸਾਰਸ ਭੇ ਸਭ ਦਾਸ ਬਿਚਾਰੇ ॥

main rahiyo murachhai prabhaa lakh saaras bhe sabh dhaas bichaare ||

ਅੰਤਕ ਸੋਚਨ ਧੀਰਜ ਮੋਚਨ ਲਾਲਚੀ ਲੋਚਨ ਲਾਲ ਤਿਹਾਰੇ ॥੨੫॥

a(n)tak sochan dheeraj mochan laalachee lochan laal tihaare ||25||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਬਚਨ ਤਹਾ ਤੇ ਤਹ ਗਈ ॥

sunat sahacharee bachan tahaa te teh giee ||

ਚਾਤੁਰਤਾ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਸਿਖਾਵਤ ਇਹ ਭਈ ॥

chaaturataa bahu bhaat sikhaavat ieh bhiee ||

ਬਸਤ੍ਰ ਮਲੀਨ ਉਤਾਰਿ ਭਲੇ ਪਹਿਰਾਇ ਕੈ ॥

basatr maleen utaar bhale pahirai kai ||

ਹੋ ਤਹ ਲ਼ਯਾਵਤ ਤਿਹ ਭਈ ਸੁ ਭੇਸ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੨੬॥

ho teh layaavat teh bhiee su bhes banai kai ||26||

ਮਨ ਭਾਵਤ ਜਬ ਮੀਤ ਤਰੁਨਿ ਤਿਨ ਪਾਇਯੋ ॥

man bhaavat jab meet tarun tin paiyo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਕੌ ਗਹਿ ਗਰੇ ਲਗਾਇਯੋ ॥

bhaat bhaat taa kau geh gare lagaiyo ||

ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥

aasan chu(n)ban kare harakh upajai kai ||

ਹੋ ਤਵਨ ਸਖੀ ਕੋ ਦਾਰਿਦ ਸਕਲ ਮਿਟਾਇ ਕੈ ॥੨੭॥

ho tavan sakhee ko dhaaridh sakal miTai kai ||27||

ਦਿਜਿਕ ਦ੍ਰੁਗਾ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ਰਿਝਾਇਯੋ ॥

dhijik dhrugaa kee poojaa karee rijhaiyo ||

ਤਾ ਕੈ ਕਰ ਤੇ ਏਕ ਅਮਰ ਫਲ ਪਾਇਯੋ ॥

taa kai kar te ek amar fal paiyo ||

ਤਿਨਿ ਲੈ ਕੈ ਭਰਥਰਿ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥

tin lai kai bharathar raajaa joo ko dhiyo ||

ਹੋ ਜਬ ਲੌ ਪ੍ਰਿਥੀ ਅਕਾਸ ਨ੍ਰਿਪਤ ਤਬ ਲੌ ਜਿਯੋ ॥੨੮॥

ho jab lau pirathee akaas nirapat tab lau jiyo ||28||

ਦੁਰਗ ਦਤ ਫਲ ਅਮਰ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰ ਪਰਿਯੋ ॥

dhurag dhat fal amar jabai nirap kar pariyo ||

ਭਾਨ ਮਤੀ ਕੋ ਦੇਉ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰਿਯੋ ॥

bhaan matee ko dheau ihai chit mai kariyo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯ ਮਨਹਿ ਬਿਚਾਰ ਕਿ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਦੀਜੀਯੈ ॥

tiray kiy maneh bichaar k mitreh dheejeeyai ||

ਹੋ ਸਦਾ ਤਰੁਨ ਸੋ ਰਹੈ ਕੇਲ ਅਤਿ ਕੀਜੀਯੈ ॥੨੯॥

ho sadhaa tarun so rahai kel at keejeeyai ||29||

ਮਨ ਭਾਵੰਤ ਮੀਤ ਜਦਿਨ ਸਖਿ ਪਾਈਯੈ ॥

man bhaava(n)t meet jadhin sakh paieeyai ||

ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਸਭ ਵਾਰਿ ਬਹੁਰੁ ਬਲਿ ਜਾਈਯੈ ॥

tan man dhan sabh vaar bahur bal jaieeyai ||

ਮੋ ਮਨ ਲਯੋ ਚੁਰਾਇ ਪ੍ਰੀਤਮਹਿ ਆਜੁ ਸਭ ॥

mo man layo churai preetameh aaj sabh ||

ਹੋ ਰਹੈ ਤਰੁਨ ਚਿਰੁ ਜਿਯੈ ਦਿਯੌ ਫਲ ਤਾਹਿ ਲਭ ॥੩੦॥

ho rahai tarun chir jiyai dhiyau fal taeh labh ||30||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਚਿਤ ਰਾਨੀ ਹਰ ਲਯੋ ॥

nirap ko chit raanee har layo ||

ਅਬਲਾ ਮਨੁ ਤਾ ਕੈ ਕਰ ਦਯੋ ॥

abalaa man taa kai kar dhayo ||

ਵਹੁ ਅਟਕਤ ਬੇਸ੍ਵਾ ਪਰ ਭਯੋ ॥

vahu aTakat besavaiaa par bhayo ||

ਫਲ ਲੈ ਕੈ ਤਾ ਕੇ ਕਰ ਦਯੋ ॥੩੧॥

fal lai kai taa ke kar dhayo ||31||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਰਹੀ ਤਰੁਨਿ ਸੋ ਰੀਝਿ ਅੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਨਿਰਖਿ ॥

rahee tarun so reejh a(n)g nirap ke nirakh ||

ਚਾਰੁ ਕੀਏ ਚਖ ਰਹੈ ਸਰੂਪ ਅਮੋਲ ਲਖਿ ॥

chaar ke'ee chakh rahai saroop amol lakh ||

ਫਲ ਸੋਈ ਲੈ ਹਾਥ ਰੁਚਿਤ ਰੁਚਿ ਸੌ ਦਿਯੋ ॥

fal soiee lai haath ruchit ruch sau dhiyo ||

ਹੋ ਜਬ ਲੌ ਪ੍ਰਿਥੀ ਅਕਾਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਬ ਲੌ ਜਿਯੋ ॥੩੨॥

ho jab lau pirathee akaas nirapat tab lau jiyo ||32||

ਲੈ ਬੇਸ੍ਵਾ ਫਲ ਦਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੌ ਆਨਿ ਕੈ ॥

lai besavaiaa fal dhiyo nirapat kau aan kai ||

ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਬਸਿ ਭਈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਤਿ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

roop her bas bhiee preet at Thaan kai ||

ਲੈ ਰਾਜੈ ਤਿਹ ਹਾਥ ਚਿੰਤ ਚਿਤ ਮੈ ਕਿਯੋ ॥

lai raajai teh haath chi(n)t chit mai kiyo ||

ਹੋ ਯਹ ਸੋਈ ਦ੍ਰੁਮ ਜਾਹਿ ਜੁ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਦਿਯੋ ॥੩੩॥

ho yeh soiee dhrum jaeh ju mai tiray kau dhiyo ||33||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਲੀਨੋ ਸੋਧ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

bhaat bhaat teh leeno sodh banai kai ||

ਤਿਹ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੋ ਪੂਛ੍ਯੋ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

teh besavaiaa ko poochhayo nikaT bulai kai ||

ਸਾਚ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ਯਹ ਫਲ ਤੈ ਕਹ ਤੇ ਲਹਿਯੋ ॥

saach kaho muh yeh fal tai keh te lahiyo ||

ਹੋ ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਤਿਨ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ॥੩੪॥

ho haath jor tin bachan nirapat sau yau kahiyo ||34||

ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਜਿਹ ਰਾਨੀ ਕੇ ਕਰ ਦਿਯੋ ॥

tum apane chit jeh raanee ke kar dhiyo ||

ਤਾ ਕੌ ਏਕ ਚੰਡਾਰ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਮਨੁ ਲਿਯੋ ॥

taa kau ek cha(n)ddaar moh kar man liyo ||

ਤਵਨ ਨੀਚ ਮੁਹਿ ਊਪਰ ਰਹਿਯੋ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥

tavan neech muh uoopar rahiyo bikai kai ||

ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਦਿਯ ਤਿਨ ਮੁਹਿ ਦਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੩੫॥

tav tiray teh dhiy tin muh dhayo banai kai ||35||

ਮੈ ਲਖਿ ਤੁਮਰੌ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥

mai lakh tumarau roop rahee urajhai kai ||

ਹਰਅਰਿ ਸਰ ਤਨ ਬਧੀ ਸੁ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥

harar sar tan badhee su giee bikai kai ||

ਸਦਾ ਤਰਨਿ ਤਾ ਕੋ ਫਲੁ ਹਮ ਤੇ ਲੀਜਿਯੈ ॥

sadhaa taran taa ko fal ham te leejiyai ||

ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਹਰਖ ਸੋ ਕੀਜਿਯੈ ॥੩੬॥

ho kaam kel muh saath harakh so keejiyai ||36||

ਤੁਮ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋ ਦਯੋ ਫਲ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥

tum teh tiray jo dhayo fal at ruch maan kai ||

ਤਿਨ ਲੈ ਦਿਯੋ ਚੰਡਾਰਹਿ ਅਤਿ ਹਿਤੁ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

tin lai dhiyo cha(n)ddaareh at hit Thaan kai ||

ਉਨ ਮੁਹਿ ਮੈ ਤੁਹਿ ਦਿਯੋ ਸੁ ਬਿਰਹਾ ਕੀ ਦਹੀ ॥

aun muh mai tuh dhiyo su birahaa kee dhahee ||

ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾ ਦਿਵਾਨੀ ਹ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥੩੭॥

ho nirakh tihaaree prabhaa dhivaanee havai rahee ||37||

ਹੌ ਤਵ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥

hau tav prabhaa bilok rahee urajhai kai ||

ਗ੍ਰਿਹ ਸਿਗਰੇ ਕੀ ਸੰਗ੍ਯਾ ਦਈ ਭੁਲਾਇ ਕੈ ॥

gireh sigare kee sa(n)grayaa dhiee bhulai kai ||

ਅਮਰ ਅਜਰ ਫਲ ਤੁਮ ਕੌ ਦੀਨੋ ਆਨਿ ਕਰਿ ॥

amar ajar fal tum kau dheeno aan kar ||

ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਮਦਨ ਸੰਤਾਪ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਮਰੋ ਪ੍ਰਹਰਿ ॥੩੮॥

ho taa te madhan sa(n)taap nirapat hamaro prahar ||38||

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਤਾ ਕੌਂ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

dha(n)nay dha(n)nay taa kau tab nirapat uchaariyo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਤਾ ਕੇ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰਿਯੋ ॥

bhaat bhaat sau taa ke sa(n)g bihaariyo ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਬੇਸ੍ਵਾ ਹੂੰ ਗਈ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

lapaT lapaT besavaiaa hoo(n) giee banai kai ||

ਹੋ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੩੯॥

ho apramaan dhut her rahee urajhai kai ||39||

ਮਨ ਭਾਵੰਤੋ ਮੀਤ ਜਵਨ ਦਿਨ ਪਾਈਯੈ ॥

man bhaava(n)to meet javan dhin paieeyai ||

ਤਵਨ ਘਰੀ ਕੇ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਈਯੈ ॥

tavan gharee ke pal pal bal bal jaieeyai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਤਾ ਸੌ ਅਧਿਕ ਬਿਹਾਰੀਯੈ ॥

lapaT lapaT kar taa sau adhik bihaareeyai ||

ਹੋ ਤਤਖਿਨ ਦ੍ਰਪ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਸਕਲ ਨਿਵਾਰੀਯੈ ॥੪੦॥

ho tatakhin dhrap ka(n)dhrap ko sakal nivaareeyai ||40||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਬਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਲਾਲ ਕਛੂ ਹਸਿ ਕੈ ਅਸ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥

baal ko roop bilok kai laal kachhoo has kai as bain uchaare ||

ਤੈ ਅਟਕੀ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਮੋ ਪਰ ਐਸੇ ਨ ਸੁੰਦਰ ਅੰਗ ਹਮਾਰੇ ॥

tai aTakee sun su(n)dhar mo par aaise na su(n)dhar a(n)g hamaare ||

ਜੀਬੋ ਘਨੋ ਸਿਗਰੋ ਜਗ ਚਾਹਤ ਸੋ ਨ ਰੁਚਿਯੋ ਚਿਤ ਮਾਝਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥

jeebo ghano sigaro jag chaahat so na ruchiyo chit maajh tihaare ||

ਆਨਿ ਜਰਾਰਿ ਦਯੋ ਹਮ ਕੌਂ ਫਲੁ ਦਾਸ ਭਏ ਹਮ ਆਜੁ ਤਿਹਾਰੇ ॥੪੧॥

aan jaraar dhayo ham kau fal dhaas bhe ham aaj tihaare ||41||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਵਾਚ ॥

besavaiaa vaach ||

ਨੈਨ ਲਗੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮ ਸੌਂ ਤਬ ਤੇ ਤਵ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਬਲਿ ਜਾਊਂ ॥

nain lage jab te tum sau tab te tav her prabhaa bal jaauooaa(n) ||

ਭੌਨ ਭੰਡਾਰ ਸੁਹਾਤ ਨ ਮੋ ਕਹ ਸੋਵਤ ਹੂੰ ਬਿਝ ਕੈ ਬਰਰਾਊਂ ॥

bhauan bha(n)ddaar suhaat na mo keh sovat hoo(n) bijh kai

bararaauooaa(n) ||

ਜੈਤਿਕ ਆਪਨੀ ਆਰਬਲਾ ਸਭ ਮੀਤ ਕੇ ਊਪਰ ਵਾਰਿ ਬਹਾਊਂ ॥

jaitik aapanee aarabalaa sabh meet ke uoopar vaar bahaauooaa(n) ||

ਕੇਤਿਕ ਬਾਤ ਜਰਾਰਿ ਸੁਨੋ ਫਲ ਪ੍ਰਾਨ ਦੈ ਮੋਲ ਪਿਯਾ ਕਹ ਲਯਾਊਂ ॥੪੨॥

ketik baat jaraar suno fal praan dhai mol piyaa keh layaauoo(n) ||42||

ਤੈ ਜੁ ਦਿਯੋ ਤੀਯ ਕੋ ਫਲ ਥੋ ਦਿਜ ਤੇ ਕਰਿ ਕੋਟਿਕੁਪਾਇ ਲੀਯੋ ॥

tai ju dhiyo teey ko fal tho dhij te kar koTikupai leeyo ||

ਸੋਊ ਲੈ ਕਰ ਜਾਰ ਕੌ ਦੇਤ ਭਈ ਤਿਨ ਰੀਝਿ ਕੈ ਮੋ ਪਰ ਮੋਹਿ ਦੀਯੋ ॥

souoo lai kar jaar kau dhet bhiee tin reejh kai mo par moh dheeyo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਹੌ ਅਟਕੀ ਤਵ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਕੋ ਤਨਿ ਕੈ ਨਹਿ ਤਾਪ ਕੀਯੋ ॥

nirap hau aTakee tav her prabhaa tan ko tan kai neh taap keeyo ||

ਤਿਹ ਖਾਹੁ ਹਮੈ ਸੁਖ ਦੇਹ ਦਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕਰੋ ਜੁਗ ਚਾਰ ਜੀਯੋ ॥੪੩॥

teh khaahu hamai sukh dheh dhiyo nirap raaj karo jug chaar jeeyo ||43||

ਭਰਥਰਿ ਬਾਚ ॥

bharathar baach ||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਧ੍ਰਿਗ ਮੁਹਿ ਕੌ ਮੈ ਜੁ ਫਲੁ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਦੈ ਡਾਰਿਯੌ ॥

dhirag muh kau mai ju fal tirayeh dhai ddaariyau ||

ਧ੍ਰਿਗ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ਚੰਡਾਰ ਜੁ ਧ੍ਰਮ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੌ ॥

dhirag teh dhiyo cha(n)ddaar ju dhram na bichaariyau ||

ਧ੍ਰਿਗ ਤਾ ਕੋ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਨੀ ਸੀ ਪਾਇ ਕੈ ॥

dhirag taa ko tin tiray raanee see pai kai ||

ਹੋ ਦਯੋ ਬੇਸ੍ਵਹਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੪੪॥

ho dhayo besavaih param preet upajai kai ||44||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਆਧਿਕ ਆਪੁ ਭਖ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਫਲ ਆਧਿਕ ਰੂਪਮਤੀ ਕਹ ਦੀਨੋ ॥

aadhik aap bhakhrayo nirap lai fal aadhik roopamatee keh dheeno ||

ਯਾਰ ਕੈ ਟੂਕ ਹਜਾਰ ਕਰੇ ਗਹਿ ਨਾਰਿ ਭਿਟ੍ਯਾਰ ਤਿਨੈ ਬਧਿ ਕੀਨੋ ॥

yaar kai Took hajaar kare geh naar bhiTrayaar tinai badh keeno ||

ਭੌਨ ਭੰਡਾਰ ਬਿਸਾਰ ਸਭੈ ਕਛੁ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਦ੍ਰਿੜ ਚੀਨੋ ॥

bhauan bha(n)ddaar bisaar sabhai kachh raam ko naam hiradhai dhiraR

cheeno ||

ਜਾਇ ਬਸਯੋ ਤਬ ਹੀ ਬਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਸ ਕੋ ਤਯਾਗ ਜੁਗੇਸ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੪੫॥

jai basayo tab hee ban mai nirap bhes ko tayaag juges ko leeno ||45||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਨ ਭੀਤਰ ਭੇਟਾ ਭਈ ਗੋਰਖ ਸੰਗ ਸੁ ਧਾਰ ॥

ban bheetar bheTaa bhiee gorakh sa(n)g su dhaar ||

ਰਾਜ ਤਯਾਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਯੋ ਭਰਥਿਰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥੪੬॥

raaj tayaag a(n)mirat layo bharathir raaj kumaar ||46||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਰੋਵਤ ਹੈ ਸੁ ਕਹੂੰ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਬੌਰੇ ਸੇ ਡੋਲਤ ਜਯੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥

rovat hai su kahoo(n) pur ke jan bauare se ddolat jayo matavaare ||

ਫਾਰਤ ਚੀਰ ਸੁ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਜੂਝੈ ਹੈ ਖੇਤ ਮਨੋ ਜੁਝਿਯਾਰੇ ॥

faarat cheer su beer gire kahoo(n) joojhai hai khet mano jujhiyaare ||

ਰੋਵਤ ਨਾਰ ਅਪਾਰ ਕਹੂੰ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ਭਈ ਕਰਿ ਨੈਨਨ ਤਾਰੇ ॥

rovat naar apaar kahoo(n) bisa(n)bhaar bhiee kar nainan taare ||

ਤਜਾਗ ਕੈ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਸਭੈ ਮਹਾਰਾਜ ਸਖੀ ਬਨ ਆਜੁ ਪਧਾਰੇ ॥੪੭॥

tayaag kai raaj samaaj sabhai mahaaraaj sakhee ban aaj padhaare ||47||

ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਭਰਥ ਕੁਮਾਰਿ ਬਿਸਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਛਕੀ ਮਨ ਮੈ ॥

nij naar nihaar kai bharath kumaar bisaar sa(n)bhaar chhakee man mai ||

ਕਹੂੰ ਹਾਰ ਗਿਰੈ ਕਹੂੰ ਬਾਰ ਲਸੈ ਕਛੁ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਰਹੀ ਤਨ ਮੈ ॥

kahoo(n) haar girai kahoo(n) baar lasai kachh naik prabhaa na rahee tan mai ||

ਝਖ ਕੇਤੁਕ ਬਾਨਨ ਪੀੜਤ ਭੀ ਮਨ ਜਾਇ ਰਹਿਯੋ ਮਨ ਮੋਹਨ ਮੈ ॥

jhakh ketuk baanan peeRat bhee man jai rahiyo man mohan mai ||

ਮਨੋ ਦੀਪਕ ਭੇਦ ਸੁਨੋ ਸੁਰ ਨਾਦ ਮ੍ਰਿਗੀ ਗਨ ਜਾਨੁ ਬਿਧੀ ਮਨ ਮੈ ॥੪੮॥

mano dheepak bhedh suno sur naadh miragee gan jaan bidhee man mai

||48||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਾਰਤ ਭਈ ਅਨੇਕ ॥

anik jatan kar kar tirayaa haarat bhiee anek ||

ਬਨ ਹੀ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ਮਾਨਿਯੋ ਬਚਨ ਨ ਏਕ ॥੪੯॥

ban hee kau nirap jaat bhayo maaniyo bachan na ek ||49||

ਜਬ ਰਾਜਾ ਬਨ ਮੈ ਗਏ ਗੋਰਖ ਗੁਰੂ ਬੁਲਾਇ ॥

jab raajaa ban mai ge gorakh guroo bulai ||

ਬਹੁਰਿ ਭਾਤਿ ਸਿਛ੍ਯਾ ਦਈ ਤਾਹਿ ਸਿਖ੍ਯ ਠਹਰਾਇ ॥੫੦॥

bahur bhaat sichhayaa dhiee taeh sikhay Thaharai ||50||

ਭਰਥਰੀ ਬਾਚ ॥

bharatharee baach ||

ਕਵਨ ਮਰੈ ਮਾਰੈ ਕਵਨ ਕਹਤ ਸੁਨਤ ਕਹ ਕੋਇ ॥

kavan marai maarai kavan kahat sunat keh koi ||

ਕੋ ਰੋਵੈ ਕਵਨੈ ਹਸੈ ਕਵਨ ਜਰਾ ਜਿਤ ਹੋਇ ॥੫੧॥

ko rovai kavanai hasai kavan jaraa jit hoi ||51||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹਸਿ ਗੋਰਖ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

has gorakh im bachan uchaare ||

ਸੁਨਹੁ ਭਰਥ ਹਰਿ ਰਾਜ ਹਮਾਰੇ ॥

sunahu bharath har raaj hamaare ||

ਸਤਿ ਝੂਠ ਮੂਓ ਹੰਕਾਰਾ ॥

sat jhooTh mooo ha(n)kaaraa ||

ਕਬਹੂ ਮਰਤ ਨ ਬੋਲਨਹਾਰਾ ॥੫੨॥

kabahoo marat na bolanahaaraa ||52||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਾਲ ਮਰੈ ਕਾਯਾ ਮਰੈ ਕਾਲੈ ਕਰਤ ਉਚਾਰ ॥

kaal marai kaayaa marai kaalai karat uchaar ||

ਜੀਭੈ ਗੁਨ ਬਖਯਾਨ ਹੀ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਤ ਸੁਧਾਰ ॥੫੩॥

jeebhai gun bakhayaan hee sravanan sunat sudhaar ||53||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਾਲ ਨੈਨ ਹ੍ਵੈ ਸਭਨ ਨਿਹਰਈ ॥

kaal nain havai sabhan nihariee ||

ਕਾਲ ਬਕਤ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਬਾਕ ਉਚਰਈ ॥

kaal bakatr havai baak uchariee ||

ਕਾਲ ਮਰਤ ਕਾਲ ਹੀ ਮਾਰੈ ॥

kaal marat kaal hee maarai ||

ਭੂਲਾ ਲੋਗ ਭਰਮ ਬੀਚਾਰੈ ॥੫੪॥

bhoolaa log bharam beechaarai ||54||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਾਲ ਹਸਤ ਕਾਲੈ ਰੋਵਤ ਕਰਤ ਜਰਾ ਜਿਤ ਹੋਇ ॥

kaal hasat kaalai rovat karat jaraa jit hoi ||

ਕਾਲ ਪਾਇ ਉਪਜਤ ਸਭੈ ਕਾਲ ਪਾਇ ਬਧ ਹੋਇ ॥੫੫॥

kaal pai upajat sabhai kaal pai badh hoi ||55||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਾਲੈ ਮਰਤ ਕਾਲ ਹੀ ਮਾਰੈ ॥

kaalai marat kaal hee maarai ||

ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਪਿੰਡ ਅਵਾਰਾ ਪਾਰੈ ॥

bhram bhram pi(n)dd avaaraa paarai ||

ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੂਓ ਹੰਕਾਰਾ ॥

kaam krodh mooo ha(n)kaaraa ||

ਏਕ ਨ ਮਰਿਯੋ ਸੁ ਬੋਲਣਹਾਰਾ ॥੫੬॥

ek na mariyo su bolanahaaraa ||56||

ਆਸਾ ਕਰਤ ਸਕਲ ਜਗ ਮਰਈ ॥

aasaa karat sakal jag mariee ||

ਕੌਨ ਪੁਰਖੁ ਆਸਾ ਪਰਹਰਈ ॥

kauan purakh aasaa parahariee ||

ਜੋ ਨਰ ਕੋਊ ਆਸ ਕੌ ਤਜਾਗੈ ॥

jo nar kouoo aas kau tayaagai ||

ਸੋ ਹਰਿ ਕੇ ਪਾਇਨ ਸੌ ਲਾਗੈ ॥੫੭॥

so har ke pain sau laagai ||57||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਆਸਾ ਕੀ ਆਸਾ ਪੁਰਖ ਜੋ ਕੋਊ ਤਜਤ ਬਨਾਇ ॥

aasaa kee aasaa purakh jo kouoo tajat banai ||

ਪਾਪ ਪੁੰਨਜ ਸਰ ਤਰਿ ਤੁਰਤ ਪਰਮ ਪੁਰੀ ਕਹ ਜਾਇ ॥੫੮॥

paap pu(n)nay sar tar turat param puree keh jai ||58||

ਜਯੋ ਸਮੁੰਦਹਿ ਗੰਗਾ ਮਿਲਤ ਸਹੰਸ ਧਾਰ ਕੈ ਸਾਜ ॥

jayo samu(n)dheh ga(n)gaa milat saha(n)s dhaar kai saaj ||

ਤਯੋਂ ਗੋਰਖ ਰਿਖਿਰਾਜ ਸਿਯੋਂ ਆਜੁ ਮਿਲਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ॥੫੯॥

tayo(n) gorakh rikhiraaj siyo(n) aaj milayo nirap raaj ||59||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਯਾਤੇ ਮੈ ਬਿਸਥਾਰ ਨ ਕਰੌਂ ॥

yaate mai bisathaar na karau ||

ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਤਿ ਚਿਤ ਡਰੌਂ ॥

gra(n)th baddan te at chit ddarau ||

ਤਾ ਤੇ ਕਥਾ ਨ ਅਧਿਕ ਬਢਾਈ ॥

taa te kathaa na adhik baddaiee ||

ਭੂਲ ਪਰੀ ਤਹ ਲੇਹੁ ਬਨਾਈ ॥੬੦॥

bhool paree teh leh banaiee ||60||

ਗੋਰਖ ਸੋ ਗੋਸਟਿ ਜਬ ਭਈ ॥

gorakh so gosaT jab bhiee ||

ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਰਮਤਿ ਸਭ ਗਈ ॥

raajaa kee dhuramat sabh giee ||

ਸੀਖਤ ਗਜਾਨ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ॥

seekhat gayaan bhalee bidh bhayo ||

ਜਲ ਹ੍ਵੈ ਜਯੋਂ ਜਲ ਮੈ ਮਿਲਿ ਗਯੋ ॥੬੧॥

jal havai jayo(n) jal mai mil gayo ||61||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਮੂੰਡ ਭਰਥਰਿ ਘ੍ਰਿਤ ਚੁਅਤ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

ek moo(n)dd bharathar ghirat chuat nihaariyo ||

ਹਸਿ ਹਸਿ ਤਾ ਸੋ ਬਚਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

has has taa so bachan ieh bhaat uchaariyo ||

ਜਿਨ ਕੋ ਲਗੇ ਕਟਾਛ ਰਾਜ ਤੇ ਖੋਵਹੀ ॥

jin ko lage kaTaachh raaj te khovahee ||

ਹੋ ਤੁਹਿ ਕਰ ਲਾਗੇ ਤੈ ਕਯੋ ਮੂਢ ਨ ਰੋਵਹੀ ॥੬੨॥

ho tuh kar laage tai kayo moodd na rovahee ||62||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੀਤਤ ਬਰਖ ਬਹੁਤ ਜਬ ਭਏ ॥

beetat barakh bahut jab bhe ||

ਭਰਥਰਿ ਦੇਸ ਆਪਨੇ ਗਏ ॥

bharathar dhes aapane ge ||

ਚੀਨਤ ਏਕ ਚੰਚਲਾ ਭਈ ॥

cheenat ek cha(n)chalaa bhiee ||

ਨਿਕਟ ਰਾਨਿਯਨ ਕੇ ਚਲਿ ਗਈ ॥੬੩॥

nikaT raaniyan ke chal giee ||63||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨਿ ਰਾਨਿਯਨ ਐਸੋ ਬਚਨ ਰਾਜਾ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

sun raaniyan aaiso bachan raajaa liyo bulai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਰੋਦਨ ਕਰਤ ਰਹੀ ਚਰਨ ਲਪਟਾਇ ॥੬੪॥

bhaat bhaat rodhan karat rahee charan lapaTai ||64||

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

ਮਾਸਾ ਰਹਿਯੋ ਨ ਮਾਸ ਰਕਤ ਰੰਚ ਤਨ ਨ ਰਹਿਯੋ ॥

maasaa rahiyo na maas rakat ra(n)ch tan na rahiyo ||

ਸ੍ਵਾਸ ਨ ਉਡਜੋ ਉਸਾਸ ਆਸ ਤਿਹਾਰੈ ਮਿਲਨ ਕੀ ॥੬੫॥

savaiaas na uddayo usaas aas tihaarai milan kee ||65||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੋਗ ਕੀਯੋ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥

jog keeyo pooran bhayo nirap bar ||

ਅਬ ਤੁਮ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੌ ਘਰ ॥

ab tum raaj karo sukh sau ghar ||

ਜੌ ਸਭਹਿਨ ਹਮ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰੋ ॥

jau sabhahin ham pratham sa(n)ghaaro ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਬਨ ਓਰ ਸਿਧਾਰੋ ॥੬੬॥

taa paachhe ban or sidhaaro ||66||

ਭਰਥਰਿ ਬਾਚ ॥

bharathar baach ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੇ ਰਾਨੀ ਜੋਬਨ ਭਰੀ ਅਧਿਕ ਤਬੈ ਗਰਬਾਹਿ ॥

je raanee joban bharee adhik tabai garabaeh ||

ਤੇ ਅਬ ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਭਈ ਰਹਿਯੋ ਗਰਬ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥੬੭॥

te ab roop rahit bhiee rahiyo garab kachh naeh ||67||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਬਲਾ ਹੁਤੀ ਤਰੁਨਿ ਤੇ ਭਈ ॥

abalaa hutee tarun te bhiee ||

ਤਰੁਨਿ ਜੁ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਧ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

tarun ju hutee biradh havai giee ||

ਬਿਰਧਨਿ ਤੇ ਕੋਊ ਲਹੀ ਨ ਜਾਵੈ ॥

biradhan te kouoo lahee na jaavai ||

ਚਿਤ ਕੌ ਇਹੈ ਅਸਚਰਜ ਆਵੈ ॥੬੮॥

chit kau ihai asacharaj aavai ||68||

ਜੇ ਰਾਨੀ ਜੋਬਨ ਕੀ ਭਰੀ ॥

je raanee joban kee bharee ||

ਤੇ ਅਬ ਭਈ ਜਰਾ ਕੀ ਧਰੀ ॥

te ab bhiee jaraa kee dharee ||

ਜੇ ਅਬਲਾ ਸੁੰਦਰ ਗਰਬਾਹੀ ॥

je abalaa su(n)dhar garabaahee ||

ਤਿਨ ਕੋ ਰਹਿਯੋ ਗਰਬ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥੬੯॥

tin ko rahiyo garab kachh naahee ||69||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੇ ਮਨ ਮੈ ਗਰਬਤ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਚੰਚਲਾ ਨਾਰਿ ॥

je man mai garabat tabai adhik cha(n)chalaa naar ||

ਤੇ ਅਬ ਜੀਤਿ ਜਰਾ ਲਈ ਸਕਤ ਨ ਦੇਹ ਸੰਭਾਰਿ ॥੭੦॥

te ab jeet jaraa liee sakat na dheh sa(n)bhaar ||70||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੇ ਜੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਬੈ ਗਰਬਾਹੀ ॥

je je tirayaa tabai garabaahee ||

ਤਿਨ ਕੇ ਰਹਿਯੋ ਗਰਬ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥

tin ke rahiyo garab kachh naahee ||

ਤਰੁਨੀ ਹੁਤੀ ਬਿਰਧ ਤੇ ਭਈ ॥

tarunee hutee biradh te bhiee ||

ਠੌਰੈ ਠੌਰ ਔਰ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੭੧॥

Thauarai Thauar aauar havai giee ||71||

ਕੇਸਨ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਤ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥

kesan prabhaa jaat neh kahee ||

ਜਾਨੁਕ ਜਟਨ ਜਾਨਵੀ ਬਹੀ ॥

jaanuk jaTan jaanavee bahee ||

ਕੈਧੋ ਸਕਲ ਦੁਗਧ ਸੌ ਧੋਏ ॥

kaidho sakal dhugadh sau dhoe ||

ਤਾ ਤੇ ਸੇਤ ਬਰਨ ਕਚ ਹੋਏ ॥੭੨॥

taa te set baran kach hoe ||72||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੁਕਤਨ ਹੀਰਨ ਕੇ ਬਹੁਤ ਇਨ ਪਰ ਕੀਏ ਸਿੰਗਾਰ ॥

mukatan heeran ke bahut in par ke'ee si(n)gaar ||

ਤਾ ਤੇ ਤਿਨ ਕੀ ਛਬਿ ਭਏ ਤਰੁਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ਬਾਰ ॥੭੩॥

taa te tin kee chhab bhe tarun tihaare baar ||73||

ਜੋ ਤਬ ਅਤਿ ਸੋਭਿਤ ਹੁਤੇ ਤਰੁਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ਕੇਸ ॥

jo tab at sobhit hute tarun tihaare kes ||

ਨੀਲ ਮਨੀ ਕੀ ਛਬਿ ਹੁਤੇ ਭਏ ਰੁਕਮ ਕੇ ਭੇਸ ॥੭੪॥

neel manee kee chhab hute bhe rukam ke bhes ||74||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੈਧੋ ਸਕਲ ਪੁਹਪ ਗੁਹਿ ਡਾਰੇ ॥

kaidho sakal puhap guh ddaare ||

ਤਾ ਤੇ ਕਚ ਸਿਤ ਭਏ ਤਿਹਾਰੇ ॥

taa te kach sit bhe tihaare ||

ਸਸਿ ਕੀ ਜੌਨਿ ਅਧਿਕਧੌ ਪਰੀ ॥

sas kee jauan adhikadhau paree ||

ਤਾ ਤੇ ਸਕਲ ਸਜਾਮਤਾ ਹਰੀ ॥੭੫॥

taa te sakal sayaamataa haree ||75||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਇਕ ਰਾਨੀ ਤਬ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥

eik raanee tab kahiyo nirapeh samajhai kai ||

ਮੁਹਿ ਗੋਰਖ ਕਹਿ ਗਏ ਸੁਪਨ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ॥

muh gorakh keh ge supan mai aai kai ||

ਜਬ ਲੌ ਤ੍ਰਿਯ ਏ ਜਿਯਤ ਰਾਜ ਤਬ ਲੌ ਕਰੌ ॥

jab lau tiray e jiyat raaj tab lau karau ||

ਹੋ ਜਬ ਏ ਸਭ ਮਰਿ ਜੈ ਹੈ ਤਬ ਪਗ ਮਗ ਧਰੋ ॥੭੬॥

ho jab e sabh mar jai hai tab pag mag dharo ||76||

ਸੁਨਿ ਰਨਿਯਨ ਕੇ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਕਰੁਣਾ ਭਈ ॥

sun raniyan ke bachan nirapeh karunaa bhiee ||

ਤਿਨ ਕੈ ਭੀਤਰ ਬੁਧ ਕਛੁਕ ਅਪੁਨੀ ਦਈ ॥

tin kai bheetar budh kachhuk apunee dhiee ||

ਜੋ ਕਛੁ ਪਿੰਗੁਲ ਕਹਿਯੋ ਮਾਨ ਸੋਈ ਲਿਯੋ ॥

jo kachh pi(n)gul kahiyo maan soiee liyo ||

ਹੋ ਰਾਜ ਜੋਗ ਘਰ ਬੈਠ ਦੋਊ ਅਪਨੇ ਕਿਯੋ ॥੭੭॥

ho raaj jog ghar baiTh dhouoo apane kiyo ||77||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਾਨਿ ਰਾਨਿਯਨ ਕੋ ਬਚਨ ਰਾਜ ਕਰਿਯੋ ਸੁਖ ਮਾਨਿ ॥

maan raaniyan ko bachan raaj kariyo sukh maan ||

ਬਹੁਰਿ ਪਿੰਗੁਲ ਕੇ ਮਰੇ ਬਨ ਕੌਂ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥੭੮॥

bahur pi(n)gul ke mare ban kau kiyo payaan ||78||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਨੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੦੯॥੪੦੧੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau nau charitr samaapatam sat subham sat ||209||4012||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਗਧ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਵ ਇਕ ਸਰਸ ਸਿੰਘ ਬਡਭਾਗਿ ॥

magadh dhes ko raav ik saras si(n)gh baddabhaag ||

ਜਾ ਕੈ ਤ੍ਰਾਸੈ ਸੂਰ ਸਭ ਰਹੈ ਚਰਨ ਸੌ ਲਾਗਿ ॥੧॥

jaa kai traasai soor sabh rahai charan sau laag ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚੰਚਲ ਕੁਅਰਿ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥

cha(n)chal kuar tavan kee naaree ||

ਆਪ ਹਾਥ ਜਗਦੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥

aap haath jagadhees savaaree ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

apramaan teh prabhaa biraajai ||

ਜਨੁ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੁ ਰਾਜੈ ॥੨॥

jan rat pat kee pirayaa su raajai ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਰਾਵ ਕੋ ਭ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕ ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੋ ॥

ek raav ko bhirat adhik su(n)dhar huto ||

ਇਕ ਦਿਨ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕ ਗਈ ਰਾਨੀ ਸੁਤੋ ॥

eik dhin taeh bilok giee raanee suto ||

ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥

taa dhin te su kumaar rahee urajhai kai ||

ਹੋ ਕ੍ਰੋਰਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਤਾ ਕੌ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥੩॥

ho kror jatan kar taa kau liyo bulai kai ||3||

ਜਬੈ ਕੁਅਰਿ ਤਿਨ ਲਖ੍ਯੋ ਸਜਨ ਘਰ ਆਇਯੋ ॥

jabai kuar tin lakhayo sajan ghar aaiyo ||

ਚੰਚਲ ਕੁਅਰਿ ਬਚਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਇਯੋ ॥

cha(n)chal kuar bachan ieh bhaat sunaiyo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਕਰੋ ਤੁਮ ਆਇ ਕਰਿ ॥

kaam bhog muh saath karo tum aai kar ||

ਹੋ ਚਿਤ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਦੀਜੈ ਸੋਕ ਮਿਟਾਇ ਕਰ ॥੪॥

ho chit ko sabh hee dheejai sok miTai kar ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tavan purakh ieh bhaat bichaaree ||

ਰਮਿਯੋ ਚਹਤ ਮੋ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ॥

ramiyo chahat mo so nirap naaree ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਯਾ ਸੌ ਮੈ ਕਰਿਹੌ ॥

kaam bhog yaa sau mai karihau ||

ਕੁੰਭੀ ਨਰਕ ਬੀਚ ਤਬ ਪਰਿਹੌ ॥੫॥

ku(n)bhee narak beech tab parihau ||5||

ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਤਿਨ ਪੁਰਖ ਬਖਾਨੀ ॥

naeh naeh tin purakh bakhaanee ||

ਤੋ ਸੋ ਰਮਤ ਮੈ ਨਹੀ ਰਾਨੀ ॥

to so ramat mai nahee raanee ||

ਐਸੇ ਖਯਾਲ ਬਾਲ ਨਹਿ ਪਰਿਯੈ ॥

aaise khayaal baal neh pariyai ||

ਬੇਗਿ ਬਿਦਾ ਹਯਾਂ ਤੇ ਮੁਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥੬॥

beg bidhaa hayaa(n) te muh kariyai ||6||

ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਪਿਯਰਵਾ ਜਯੋਂ ਕਰੈ ॥

nahee(n) nahee(n) piyaravaa jayo(n) karai ||

ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਚਰਨ ਚੰਚਲਾ ਪਰੈ ॥

tayo(n) tayo(n) charan cha(n)chalaa parai ||

ਮੈ ਤੁਮਰੀ ਲਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਕਾਨੀ ॥

mai tumaree lakh prabhaa bikaanee ||

ਮਦਨ ਤਾਪ ਤੇ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੭॥

madhan taap te bhiee dhivaanee ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੈ ਰਾਨੀ ਤੁਹਿ ਰੰਕ ਕੇ ਚਰਨ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ॥

mai raanee tuh ra(n)k ke charan rahee lapaTai ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਮੋ ਸੋ ਤਰੁਨ ਕਯੋ ਨਹਿ ਕਰਤ ਬਨਾਇ ॥੮॥

kaam kel mo so tarun kayo neh karat banai ||8||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਅਧਿਕ ਮੋਲ ਕੋ ਰਤਨੁ ਜੋ ਕਯੋਹੂੰ ਪਾਇਯੈ ॥

adhik mol ko ratan jo kayohoo(n) paiyai ||

ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਭੇ ਰਾਖਿ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਇਯੈ ॥

anik jatan bhe raakh na birathaa gavaiyai ||

ਤਾਹਿ ਗਰੇ ਸੋ ਲਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥

taeh gare so lai bhalee bidh leejiyai ||

ਹੋ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਨਿਧ ਨਵੌ ਕਿਵਾਰ ਨ ਦੀਜਿਯੈ ॥੯॥

ho gireh aavat nidh navau kivaar na dheejiyai ||9||

ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕ ਦਿਵਾਨੀ ਮੈ ਭਈ ॥

tumaree prabhaa bilok dhivaanee mai bhiee ||

ਤਬ ਤੇ ਸਕਲ ਬਿਸਾਰਿ ਸਦਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥

tab te sakal bisaar sadhan kee sudh dhiee ||

ਜੋਰਿ ਹਾਥ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਰਹੀ ਤਵ ਪਾਇ ਪਰ ॥

jor haath sir nayai rahee tav pai par ||

ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਕਰੋ ਲਪਟਾਇ ਕਰਿ ॥੧੦॥

ho kaam kel muh saath karo lapaTai kar ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੂਰਖ ਕਛੂ ਬਾਤ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥

moorakh kachhoo baat neh jaanee ||

ਪਾਇਨ ਸੋ ਰਾਨੀ ਲਪਟਾਨੀ ॥

pain so raanee lapaTaanee ||

ਮਾਨ ਹੇਤ ਬਚ ਮਾਨਿ ਨ ਲਯੋ ॥

maan het bach maan na layo ||

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਅਬਲਾ ਕੇ ਭਯੋ ॥੧੧॥

adhik kop abalaa ke bhayo ||11||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸੁਨੁ ਮੂਰਖ ਮੈ ਤੋ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਹੋਂ ॥

sun moorakh mai to ko pratham sa(n)ghaaraho(n) ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਿਜ ਪੇਟ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਿਹੋਂ ॥

taa paachhe nij peT kaTaaree maariho(n) ||

ਯਹੈ ਕੂਪ ਤਵ ਕਾਲ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਲੀਜਿਯੈ ॥

yahai koop tav kaal jaan jiy leejiyai ||

ਹੋ ਨਾਤਰ ਹਮ ਸੌ ਆਨਿ ਅਬੈ ਰਤਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥੧੨॥

ho naatar ham sau aan abai rat keejiyai ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਕੀ ਕਹੀ ਨ ਮੂਰਖ ਮਾਨੀ ॥

taa kee kahee na moorakh maanee ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਿਸਾਨੀ ॥

tab raanee at hiradhai risaanee ||

ਫਾਸ ਡਾਰਿ ਤਾ ਕੌ ਬਧ ਕਿਯੋ ॥

faas ddaar taa kau badh kiyo ||

ਬਹੁਰੋ ਡਾਰਿ ਕੂਪ ਮਹਿ ਦਿਯੋ ॥੧੩॥

bahuro ddaar koop meh dhiyo ||13||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਰਾਵ ਬੁਲਾਯੋ ॥

hai hai kar raav bulaayo ||

ਪਰਿਯੋ ਕੂਪ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥

pariyo koop teh taeh dhikhaayo ||

ਤਬੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਸ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tabai nirapat as bachan uchaare ||

ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਹੌ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੇ ॥੧੪॥

so mai kahat hau sunahu payaare ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਯਾ ਕੀ ਇਤਨੀ ਆਰਬਲਾ ਬਿਧਨਾ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥

yaa kee itanee aarabalaa bidhanaa likhee banai ||

ਤਾ ਤੇ ਪਰਿ ਕੂਏ ਮਰਿਯੋ ਕਜਾ ਕੋਊ ਕਰੈ ਉਪਾਇ ॥੧੫॥

taa te par kooe mariyo kayaa kouoo karai upai ||15||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਦਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੧੦॥੪੦੨੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau dhas charitr samaapatam sat subham sat ||210||4027||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨੈਪਾਲੀ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ॥

naipaalee ke dhes mai rudhr si(n)gh nirap raaj ||

ਸੂਰਬੀਰ ਜਾ ਕੇ ਘਨੇ ਸਦਨ ਭਰੇ ਸਭ ਸਾਜ ॥੧॥

soorabeer jaa ke ghane sadhan bhare sabh saaj ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਿਹ ਅਰਿਕੁਤੁਮ ਪ੍ਰਭਾ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹੈ ॥

teh arikutum prabhaa tiray rahai ||

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾ ਕੌ ਜਗ ਕਹੈ ॥

at su(n)dhar taa kau jag kahai ||

ਸ੍ਰੀ ਤੜਿਤਾਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਭਾ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ॥

sree taRitaakirat prabhaa dhuhitaa teh ||

ਜੀਤਿ ਲਈ ਸਸਿ ਅੰਸ ਸਕਲ ਜਿਹ ॥੨॥

jeet liee sas a(n)s sakal jeh ||2||

ਲਰਿਕਾਪਨ ਤਾ ਕੋ ਜਬ ਗਯੋ ॥

larikaapan taa ko jab gayo ||

ਅੰਗ ਅੰਗ ਜੋਬਨ ਝਮਕਯੋ ॥

a(n)g a(n)g joban jhamakayo ||

ਆਨਿ ਮੈਨ ਤਿਹ ਜਬੈ ਸੰਤਾਵੈ ॥

aan main teh jabai sa(n)taavai ||

ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਕੋ ਸਮੋ ਨ ਪਾਵੈ ॥੩॥

meet milan ko samo na paavai ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕੰਜਮਤੀ ਇਕ ਸਹਚਰਿ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

ka(n)jamatee ik sahachar liee bulai kai ||

ਤਾ ਸੌ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥

taa sau chit kee baat kahee samujhai kai ||

ਛੈਲ ਕੁਅਰਿ ਕੌ ਤੈ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇ ਦੈ ॥

chhail kuar kau tai muh aan milai dhai ||

ਹੋ ਜਵਨ ਬਾਤ ਤੁਹਿ ਰੁਚੈ ਸੁ ਮੋ ਸੌ ਆਇ ਲੈ ॥੪॥

ho javan baat tuh ruchai su mo sau aai lai ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕੁੰਜਮਤੀ ਤਿਹ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ॥

ku(n)jamatee teh kuar ke at aatur sun bain ||

ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ਤਯਾਗ ਤੁਰਤੁ ਨਿਜ ਐਨ ॥੫॥

chhail kuar ke gireh giee tayaag turat nij aain ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੌ ਦਿਯੋ ਤੁਰਤ ਤਿਹ ਆਨਿ ਕੈ ॥

chhail kuar kau dhiyo turat teh aan kai ||

ਰਮੀ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥

ramee kuar teh saath adhik ruch maan kai ||

ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਛਕੇ ਨ ਛੋਰਹਿ ਏਕ ਛਿਨ ॥

chhail chhailanee chhake na chhoreh ek chhin ||

ਹੋ ਜਨੁਕ ਨਵੌ ਨਿਧਿ ਰਾਕ ਸੁ ਪਾਈ ਆਜੁ ਇਨ ॥੬॥

ho januk navau nidh raak su paiee aaj in ||6||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾ ਕੇ ਗਰੇ ਗਈ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥

geh geh taa ke gare giee lapaTai kai ||

ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੀਏ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

aasan chu(n)ban bahu bidh ke'ee banai kai ||

ਟੂਟਿ ਖਾਟ ਬਹੁ ਗਈ ਨ ਛੋਰਿਯੋ ਮੀਤ ਕੌਂ ॥

TooT khaaT bahu giee na chhoriyo meet kau ||

ਹੋ ਤਿਹ ਕਰ ਦਿਯੋ ਉਠਾਇ ਸੁ ਅਪਨੇ ਚੀਤ ਕੌਂ ॥੭॥

ho teh kar dhiyo uThai su apane cheet kau ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੇਲ ਕਰਤ ਤਰੁਨੀ ਅਤਿ ਰਸੀ ॥

kel karat tarunee at rasee ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਫਾਸ ਜਸੋਂ ਫਸੀ ॥

jan kar prem faas jayo(n) fasee ||

ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਇਸੀ ਕੇ ਬਰਿਹੌਂ ॥

man mai kahiyo isee ke barihaua(n) ||

ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੌਂ ॥੮॥

naatar maar kaTaaree marihaua(n) ||8||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਰ ਦਿਯੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥

adhik bhog preetam kar dhiyo uThai kai ||

ਆਪੁ ਸੋਇ ਆਂਗਨ ਰਹੀ ਖਾਟ ਡਸਾਇ ਕੈ ॥

aap soi aa(n)gan rahee khaaT ddasai kai ||

ਚਮਕਿ ਠਾਢਿ ਉਠ ਭੀ ਪਿਤੁ ਆਯੋ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ॥

chamak Thaadd uTh bhee pit aayo jaan kar ||

ਹੋ ਅਧਿਕ ਰੋਇ ਗਿਰਿ ਪਰੀ ਤੌਨ ਹੀ ਖਾਟ ਤਰਿ ॥੯॥

ho adhik roi gir paree tauan hee khaaT tar ||9||

ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥

raajaa baach ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾਹਿ ਤਬੈ ਪੂਛਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਈ ॥

taeh tabai poochhiyo nirap aaiee ||

ਕਯੋ ਰੋਵਤ ਦੁਹਿਤਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥

kayo rovat dhuhitaa sukhadhaiee ||

ਜੋ ਆਗਯਾ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਸੁ ਕਰਿਹੌਂ ॥

jo aagayaa muh dhehu su karihaua(n) ||

ਤੈ ਕੋਪੀ ਜਿਹ ਪਰ ਤਿਹ ਹਰਿਹੌਂ ॥੧੦॥

tai kopee jeh par teh harihaua(n) ||10||

ਸੁਤਾ ਬਾਚ ॥

sutaa baach ||

ਸੋਵਤ ਹੁਤੀ ਸੁਪਨ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ॥

sovat hutee supan muh bhayo ||

ਜਾਨਕ ਰਾਵ ਰਾਕ ਕੌ ਦਯੋ ॥

jaanak raav raak kau dhayo ||

ਹੌ ਨਹਿ ਜੋਗ੍ਯ ਹੁਤੀ ਪਿਤੁ ਤਾ ਕੇ ॥

hau neh jogray hutee pit taa ke ||

ਤੈ ਗ੍ਰਿਹ ਦਯੋ ਸੁਪਨ ਮੈ ਜਾ ਕੇ ॥੧੧॥

tai gireh dhayo supan mai jaa ke ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਾਨੁਕ ਆਗਿ ਜਰਾਇ ਕੈ ਲਈ ਭਾਵਰੈ ਸਾਤ ॥

jaanuk aag jarai kai liee bhaavarai saat ||

ਬਾਹ ਪਕਰਿ ਪਿਤੁ ਤਿਹੁ ਦਈ ਸੁਤਾ ਦਾਨ ਕਰਿ ਮਾਤ ॥੧੨॥

baeh pakar pit tih dhiee sutaa dhaan kar maat ||12||

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

ਮੈ ਤਿਹ ਹੁਤੀ ਨ ਜੋਗ ਜਾ ਕੌ ਮੁਹਿ ਰਾਜੈ ਦਿਯੋ ॥

mai teh hutee na jog jaa kau muh raajai dhiyo ||

ਤਾ ਤੇ ਭਈ ਸੁ ਸੋਗ ਰੋਵਤ ਹੌ ਭਰਿ ਜਲ ਚਖਨ ॥੧੩॥

taa te bhiee su sog rovat hau bhar jal chakhan ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਬ ਮੋਰੇ ਪਰਮੇਸਰ ਓਹੂ ॥

ab more paramesar ohoo ||

ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਭਾਖੌਂ ਜਨ ਕੋਊ ॥

bhalaa buraa bhaakhau jan kouoo ||

ਪ੍ਰਾਨਨ ਲਗਤ ਤਵਨ ਕੌ ਬਰਿ ਹੌਂ ॥

praanan lagat tavan kau bar hau ||

ਨਾਤਰਿ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿ ਹੌਂ ॥੧੪॥

naatar maar kaTaaree mar hau ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਪਨ ਬਿਖੈ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜਿਹ ਮੁਹਿ ਦਿਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥

supan bikhai maataa pitaa jeh muh dhiyo sudhaar ||

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਕੈ ਭਈ ਮੈ ਤਾਹੀ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥੧੫॥

man bach kram kar kai bhiee mai taahee kee naar ||15||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕੈ ਮਰਿ ਹੌ ਬਿਖ ਖਾਇ ਕਿ ਵਾਹੀ ਕੌ ਬਰੌ ॥

kai mar hau bikh khai k vaahee kau barau ||

ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਮੁਖ ਨਾਥ ਕਟਾਰੀ ਹਨਿ ਮਰੌ ॥

bin dhekhe mukh naath kaTaaree han marau ||

ਕੈ ਮੋ ਕਉ ਵਹ ਦੀਜੈ ਅਬੈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

kai mo kau veh dheejai abai bulai kai ||

ਹੋ ਨਾਤਰ ਹਮਰੀ ਆਸਾ ਤਜਹੁ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੧੬॥

ho naatar hamaree aasaa tajahu banai kai ||16||

ਕਹਿ ਕਹਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਮੂਰਛਨਾ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੀ ॥

keh keh aaise bachan moorachhanaa havai giree ||

ਜਨੁ ਪ੍ਰਹਾਰ ਜਮਧਰ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਨਾ ਮਰੀ ॥

jan prahaar jamadhar ke ke'ee binaa maree ||

ਆਨਿ ਪਿਤਾ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਗਰੇ ਸੌ ਲਾਇ ਕੈ ॥

aan pitaa teh liyo gare sau lai kai ||

ਹੋ ਕੁਅਰਿ ਕੁਅਰਿ ਕਹਿ ਧਾਇ ਪਈ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੧੭॥

ho kuar kuar keh dhai piee dhukh pai kai ||17||

ਜੋ ਸੁਪਨੇ ਤੈ ਬਰਿਯੋ ਸੁ ਹਮੈ ਬਤਾਇਯੈ ॥

jo supane tai bariyo su hamai bataiyai ||

ਕਰਿਯੈ ਵਹੈ ਉਪਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇਯੈ ॥

kariyai vahai upai manai sukh paiyai ||

ਬਹੁ ਚਿਰ ਦ੍ਰਿਗਨ ਪਸਾਰਿ ਪਿਤਾ ਕੀ ਓਰਿ ਚਹਿ ॥

bahu chir dhiragan pasaar pitaa kee or cheh ||

ਕਛੁ ਕਹਬੇ ਕੌ ਭਈ ਗਈ ਨ ਤਾਹਿ ਕਹਿ ॥੧੮॥

kachh kahabe kau bhiee giee na taeh keh ||18||

ਕਰਤ ਕਰਤ ਬਹੁ ਚਿਰ ਲੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਇਯੋ ॥

karat karat bahu chir lau bachan sunaiyo ||

ਛੈਲੁ ਕੁਅਰ ਕੋ ਸਭਹਿਨ ਨਾਮ ਸੁਨਾਇਯੋ ॥

chhail kuar ko sabhahin naam sunaiyo ||

ਸੁਪਨ ਬਿਖੈ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ਸੁ ਮੁਹਿ ਜਾ ਕੌ ਦਿਯੋ ॥

supan bikhai pit maat su muh jaa kau dhiyo ||

ਹੋ ਵਹੈ ਆਪਨੋ ਨਾਥ ਮਾਨਿ ਕੈ ਮੈ ਲਿਯੋ ॥੧੯॥

ho vahai aapano naath maan kai mai liyo ||19||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਤਬ ਰਾਵ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

dha(n)nay dha(n)nay tab raav uchaariyo ||

ਇਹ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਸੁਤਾ ਬੀਚਾਰਿਯੋ ॥

eeh patibrataa sutaa beechaariyo ||

ਜੋ ਇਹ ਚਹੈ ਵਹੈ ਇਹ ਦੀਜੈ ॥

jo ieh chahai vahai ieh dheejai ||

ਤਿਹ ਕਰਿ ਰਾਵ ਰਾਕ ਤੇ ਲੀਜੈ ॥੨੦॥

teh kar raav raak te leejai ||20||

ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਬੋਲ ਤਵਨ ਕਹਿ ਲਿਯੋ ॥

nirap bar bol tavan keh liyo ||

ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਅਮਿਤ ਧਨ ਦਿਯੋ ॥

chhor bha(n)ddaar amit dhan dhiyo ||

ਰੰਕ ਹੁਤੋ ਰਾਜਾ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

ra(n)k huto raajaa havai gayo ||

ਲੇਤ ਸੁਤਾ ਰਾਜਾ ਕੀ ਭਯੋ ॥੨੧॥

let sutaa raajaa kee bhayo ||21||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

chhail kuar kau nirap bar liyo bulai kai ||

ਬੇਦ ਬਿਧਨ ਸੌ ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

bedh bidhan sau dhuhitaa dhiee banai kai ||

ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਇਹ ਛਲ ਛਲਿਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ਕਰਿ ॥

chhail chhailanee ieh chhal chhaliyo sudhaar kar ||

ਹੋ ਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਮੂਰਖ ਸਮਝਿਯੋ ਚਿਤ ਧਰਿ ॥੨੨॥

ho bhedh na kinahoo(n) moorakh samajhiyo chit dhar ||22||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਤਿਹ ਛੈਲਨੀ ਛੈਲ ਬਰਿਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

eeh chhal sau teh chhailanee chhail bariyo sukh pai ||

ਮੁਖ ਬਾਏ ਸਭ ਕੋ ਰਹਿਯੋ ਲਹਿਯੋ ਨ ਭੇਦ ਬਨਾਇ ॥੨੩॥

mukh baae sabh ko rahiyo lahiyo na bhedh banai ||23||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਗਿਆਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੧੧॥੪੦੫੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau giaareh charitr samaapatam sat subham sat

||211||4050||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਹਿਰ ਬੁਖਾਰਾ ਮੈ ਰਹੈ ਏਕ ਰਾਵ ਮੁਚਕੰਦ ॥

sahir bukhaaraa mai rahai ek raav muchaka(n)dh ||

ਸੂਰਤ ਕੇ ਭੀਤਰ ਗੜ੍ਯੋ ਜਨੁ ਦੂਜੋ ਬਿਧਿ ਚੰਦ ॥੧॥

soorat ke bheetar gaRrayo jan dhoojo bidh cha(n)dh ||1||

ਹੁਸਨ ਜਹਾ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

husan jahaa taa kee tirayaa jaa ko roop apaar ||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਕੁਮਾਰ ਮਤੀ ਰਹੈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੁਭ ਕਾਰ ॥੨॥

sree sukumaar matee rahai dhuhitaa teh subh kaar ||2||

ਏਕ ਪੂਤ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭ ਕਰਨ ਸੁਜਾਨੁ ॥

ek poot taa te bhayo sree subh karan sujaan ||

ਸੂਰਬੀਰ ਸੁੰਦਰ ਸਰਸ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਜਹਾਨ ॥੩॥

soorabeer su(n)dhar saras jaanat sakal jahaan ||3||

ਚਲਨ ਚਾਤੁਰੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਚੰਚਲ ਚਾਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

chalan chaaturee ke bikhai cha(n)chal chaar prabeen ||

ਜਨੁਕ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰਕਾ ਗੜਿ ਬਿਧਿ ਔਰ ਨ ਕੀਨ ॥੪॥

januk chitr kee putrakaa gaR bidh aauar na keen ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਰੁਨ ਭ੍ਰਾਤ ਭਗਨੀ ਭੇ ਦੋਊ ॥

tarun bhraat bhaganee bhe dhouoo ||

ਰਾਜ ਕਰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਮਰਿ ਗਯੋ ਸੋਊ ॥

raaj karat nirap mar gayo souoo ||

ਹੁਸਨ ਜਹਾ ਬਿਧਵਾ ਰਹਿ ਗਈ ॥

husan jahaa bidhavaa reh giee ||

ਪਤਿ ਬਿਨੁ ਅਧਿਕ ਦੁਖਾਤੁਰ ਭਈ ॥੫॥

pat bin adhik dhukhaatur bhiee ||5||

ਮਿਲਿ ਸਾਊਅਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

mil saauooan ieh bhaat uchaaro ||

ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਤ ਤਰੁਨ ਤਿਹਾਰੋ ॥

raaj karo sut tarun tihaaro ||

ਮਨ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥

man ko sok nivaaran keejai ||

ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਸੁਤ ਕੀ ਛਬਿ ਜੀਜੈ ॥੬॥

her her sut kee chhab jeejai ||6||

ਕੇਤਿਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤਿ ਜਬ ਗਏ ॥

ketik dhivas beet jab ge ||

ਰਾਜ ਕਰਤ ਸੁਖ ਸੌ ਤੇ ਭਏ ॥

raaj karat sukh sau te bhe ||

ਸੁਤ ਸੁੰਦਰ ਮਾਤਾ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

sut su(n)dhar maataa lakh paayo ||

ਰਾਜਾ ਕੋ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੭॥

raajaa ko chit te bisaraayo ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਰੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਨਾਗਨੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਿਤ ਆਇ ॥

naree ga(n)dhrabee naaganee prabhaa bilokit aai ||

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਹੇਰਿ ਰਹਤ ਉਰਝਾਇ ॥੮॥

suree aasuree ki(n)nranee her rahat urajhai ||8||

ਹੇਰਿ ਕੁਅਰ ਕੀ ਛਬਿ ਸਭੈ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕਹੈ ਪੁਕਾਰਿ ॥

her kuar kee chhab sabhai dha(n)n dha(n)n kahai pukaar ||

ਮਨਿ ਮੋਤੀ ਕੁੰਡਲ ਕਨਕ ਦੇਤ ਤਵਨ ਪਰ ਵਾਰਿ ॥੯॥

man motee ku(n)ddal kanak dhet tavan par vaar ||9||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਐਸੋ ਕੁਅਰ ਏਕ ਦਿਨ ਜੌ ਸਖਿ ਪਾਇਯੈ ॥

aaiso kuar ek dhin jau sakh paiyai ||

ਜਨਮ ਜਨਮ ਇਹ ਊਪਰ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥

janam janam ieh uoopar bal bal jaiyai ||

ਉਰ ਭਏ ਲੇਹਿ ਲਗਾਇ ਨ ਨਜਾਰੋ ਕੀਜਿਯੈ ॥

aur bhe leh lagai na nayaaro keejiyai ||

ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਨਿਰਖਿ ਛਬਿ ਅਮਿਤ ਸਜਨ ਕੀ ਜੀਜਿਯੈ ॥੧੦॥

ho nirakh nirakh chhab amit sajan kee jeejiyai ||10||

ਜਿ ਕੋ ਤਰੁਨਿ ਪੁਰਿ ਨਾਰਿ ਕੁਅਰ ਕੀ ਛਬਿ ਲਹੈ ॥

j ko tarun pur naar kuar kee chhab lahai ||

ਉਡ ਲਪਟੋਂ ਇਹ ਸੰਗ ਯਹੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਹੈ ॥

audd lapaTo(n) ieh sa(n)g yahe chit mai kahai ||

ਏਕ ਬਾਰ ਇਹ ਛੈਲ ਚਿਕਨਿਯਹਿ ਪਾਇਯੈ ॥

ek baar ieh chhail chikaniyeh paiyai ||

ਹੋ ਜਨਮ ਜਨਮ ਜੁਗ ਕ੍ਰੋਰਿ ਸੁ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥੧੧॥

ho janam janam jug kror su bal bal jaiyai ||11||

ਅਧਿਕ ਕੁਅਰ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਹਿ ਆਇ ਕੈ ॥

adhik kuar kee prabhaa bilokeh aai kai ||

ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਦ੍ਰਿਗ ਰਹੈ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥

jor jor dhirag rahai kachhoo musakai kai ||

ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਨ ਬਿਧੀ ਦਿਵਾਨੀ ਤੇ ਭਈ ॥

param preet tan bidhee dhivaanee te bhiee ||

ਹੋ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰਿ ਚਿਤ ਤੇ ਗਈ ॥੧੨॥

ho lok laaj kee baat bisar chit te giee ||12||

ਨਰੀ ਸੁਰੀ ਕਿਨ ਮਾਹਿ ਆਸੁਰੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ॥

naree suree kin maeh aasuree ga(n)dhrabee ||

ਕਹਾ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਕੂਰ ਜਛਨੀ ਨਾਗਨੀ ॥

kahaa ki(n)nranee koor jachhanee naaganee ||

ਲਛਮਿ ਆਦਿ ਦੁਤਿ ਹੇਰਿ ਰਹੈ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥

lachham aadh dhut her rahai urajhai kai ||

ਹੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਕੈ ਦੀਏ ਸੁ ਜਾਤ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥੧੩॥

ho bin dhaaman kai dhe'ee su jaat bikai kai ||13||

ਰਹੀ ਚੰਚਲਾ ਰੀਝਯਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ॥

rahee cha(n)chalaa reejhayat prabhaa nihaar kai ||

ਪ੍ਰਾਨਨ ਲੌ ਧਨ ਧਾਮ ਦੇਤ ਸਭ ਵਾਰਿ ਕੈ ॥

praanan lau dhan dhaam dhet sabh vaar kai ||

ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਹੈ ਕੁਅਰ ਜੌ ਇਕ ਦਿਨ ਪਾਇਯੈ ॥

has has kahai kuar jau ik dhin paiyai ||

ਹੋ ਬਹੁਰ ਨ ਨਜਾਰੋ ਕਰਿਯੈ ਹਿਯੈ ਲਗਾਇਯੈ ॥੧੪॥

ho bahur na nayaaro kariyai hiyai lagaiyai ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਕੁਮਾਰ ਮਤੀ ਬਹਨਿ ਤਾ ਕੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥

sree sukumaar matee bahan taa kee raaj kumaar ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਛਬਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਰੀਝਤ ਭਈ ਨਿਹਾਰਿ ॥੧੫॥

apramaan chhab bhraat kee reejhat bhiee nihaar ||15||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਯੌ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰੈ ॥

nis dhin yau man maeh bichaarai ||

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਮੌ ਸੌ ਕੁਅਰ ਬਿਹਾਰੈ ॥

keh bidh mau sau kuar bihaarai ||

ਭ੍ਰਾਤ ਲਾਜ ਮਨ ਮਹਿ ਜਬ ਧਰੈ ॥

bhraat laaj man meh jab dharai ||

ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰੈ ॥੧੬॥

lok laaj kee chi(n)taa karai ||16||

ਲਾਜ ਕਰੈ ਅਰੁ ਚਿਤ ਚਲਾਵੈ ॥

laaj karai ar chit chalaavai ||

ਕਯੋ ਹੂੰ ਕੁਅਰ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

kayo hoo(n) kuar haath neh aavai ||

ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਬ ਬਚਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

eik charitr tab bachitr bichaariyo ||

ਜਾ ਤੇ ਧਰਮ ਕੁਅਰ ਕੋ ਟਾਰਿਯੋ ॥੧੭॥

jaa te dharam kuar ko Taariyo ||17||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਰੂਪ ਆਪਨੋ ਕਰਿਯੋ ॥

besavaiaa roop aapano kariyo ||

ਬਾਰ ਬਾਰ ਗਜ ਮੋਤਿਨ ਜਰਿਯੋ ॥

baar baar gaj motin jariyo ||

ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਚਾਰੁ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥

haar si(n)gaar chaar tan dhaare ||

ਜਨ ਸਸਿ ਤੀਰ ਬਿਰਾਜਤ ਤਾਰੇ ॥੧੮॥

jan sas teer biraajat taare ||18||

ਪਾਨ ਚਬਾਤ ਸਭਾ ਮੈ ਆਈ ॥

paan chabaat sabhaa mai aaiee ||

ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੌ ਲਯੋ ਲੁਭਾਈ ॥

sabh logan kau layo lubhaiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਅਧਿਕ ਕਟਾਛ ਦਿਖਾਏ ॥

nirap keh adhik kaTaachh dhikhaae ||

ਜਾਨੁਕ ਬਿਨਾ ਸਾਇਕਨ ਘਾਏ ॥੧੯॥

jaanuk binaa saikan ghaae ||19||

ਹੇਰਤ ਨ੍ਰਿਪਤ ਰੀਝਿ ਛਬਿ ਗਯੋ ॥

herat nirapat reejh chhab gayo ||

ਘਾਇਲ ਬਿਨਾ ਸਾਇਕਨ ਭਯੋ ॥

ghail binaa saikan bhayo ||

ਆਜੁ ਨਿਸਾ ਇਹ ਬੋਲ ਪਠੈਹੋ ॥

aaj nisaa ieh bol paThaiho ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮੈਹੋ ॥੨੦॥

kaam bhog ruch maan kamaiho ||20||

ਬੀਤਯੋ ਦਿਵਸ ਨਿਸਾ ਜਬ ਭਈ ॥

beetayo dhivas nisaa jab bhiee ||

ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ਕੁਅਰ ਵਹੁ ਲਈ ॥

nikaT bulai kuar vahu liee ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥

kaam bhog teh saath kamaayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੨੧॥

bhedh abhedh kachhoo neh paayo ||21||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੋ ਕੁਅਰਿ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥

lapaT lapaT taa so kuar rat maanee ruch maan ||

ਭ੍ਰਾਤ ਭਗਨਿ ਕੇ ਭੇਦ ਕੋ ਸਕਤ ਨ ਭਯੋ ਪਛਾਨ ॥੨੨॥

bhraat bhagan ke bhedh ko sakat na bhayo pachhaan ||22||

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

ਰਮਤ ਭਯੋ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਪਾਯੋ ਨ ਕਛੁ ॥

ramat bhayo ruch maan bhedh abhedh paayo na kachh ||

ਛੈਲੀ ਛਲ੍ਯੋ ਨਿਦਾਨ ਛੈਲ ਚਿਕਨਿਯਾ ਰਾਵ ਕੋ ॥੨੩॥

chhailee chhalayo nidhaan chhail chikaniyaa raav ko ||23||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੇ ਭੂਖਨ ਜਬ ਧਰੈ ॥

besavaiaa ke bhookhan jab dharai ||

ਨਿਸ ਦਿਨ ਕੁਅਰ ਕਲੋਲੈ ਕਰੈ ॥

nis dhin kuar kalolai karai ||

ਜਬ ਭਗਨੀ ਕੇ ਭੂਖਨ ਧਰਈ ॥

jab bhaganee ke bhookhan dhariee ||

ਲਹੈ ਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਕੋ ਕਰਈ ॥੨੪॥

lahai na ko raajaa ko kariee ||24||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੧੨॥੪੦੭੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau baareh charitr samaapatam sat subham sat ||212||4074||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਜਾ ਖੰਡ ਬੁਦੇਲ ਕੌ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇਤੁ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

raajaa kha(n)dd budhel kau rudhr ket teh naam ||

ਸੇਵ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਕਰਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥

sev rudhr kee rain dhin karat aaThahoo(n) jaam ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਤੁ ਕ੍ਰਿਤ ਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੀ ॥

sree kirat kirat matee tiray taa kee ||

ਔਰ ਨ ਬਾਲ ਰੂਪ ਸਮ ਵਾ ਕੀ ॥

aauar na baal roop sam vaa kee ||

ਤਾ ਸੋ ਨੇਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੌ ਭਾਰੋ ॥

taa so neh nirapat kau bhaaro ||

ਨਿਜੁ ਮਨ ਕਰ ਤਾ ਕੇ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥੨॥

nij man kar taa ke dhai ddaaro ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਨੇਤ੍ਰ ਸਰੂਪ ਅਤਿ ਦੁਹਿਤ ਤਾ ਕੀ ਏਕ ॥

sree mirag netr saroop at dhuhit taa kee ek ||

ਲਹਿ ਨ ਗਈ ਰਾਜਾ ਬਡੇ ਚਹਿ ਚਹਿ ਰਹੇ ਅਨੇਕ ॥੩॥

leh na giee raajaa badde cheh cheh rahe anek ||3||

ਇੰਦ੍ਰ ਕੇਤੁ ਛਤ੍ਰੀ ਹੁਤੋ ਚਛੁ ਮਤੀ ਲਹਿ ਲੀਨ ॥

ei(n)dhr ket chhatree huto chachh matee leh leen ||

ਅਪਨੋ ਤੁਰਤ ਨਿਕਾਰਿ ਮਨੁ ਬੇਚਿ ਤਵਨ ਕਰ ਦੀਨ ॥੪॥

apano turat nikaar man bech tavan kar dheen ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥

rain dhivas teh roop nihaarai ||

ਚਿਤ ਮੈ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰੁ ਬਿਚਾਰੈ ॥

chit mai ihai bichaar bichaarai ||

ਐਸੋ ਛੈਲ ਕੈਸਹੂੰ ਪੈਯੈ ॥

aaiso chhail kaisahoo(n) paiyai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਗਰੇ ਲਗੈਯੈ ॥੫॥

kaam bhog kar gare lagaiyai ||5||

ਏਕ ਸਖੀ ਕਹ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥

ek sakhee keh nikaT bulaayo ||

ਮਨ ਭਾਵਨ ਕੇ ਸਦਨ ਪਠਾਯੋ ॥

man bhaavan ke sadhan paThaayo ||

ਸਹਿਚਰਿ ਤਾਹਿ ਤੁਰਤ ਲੈ ਆਈ ॥

sahichar taeh turat lai aaiee ||

ਆਨਿ ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਦਯੋ ਮਿਲਾਈ ॥੬॥

aan kuar keh dhayo milaiee ||6||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਮਨ ਭਾਵੰਤ ਮੀਤ ਕੁਅਰਿ ਜਬ ਪਾਇਯੋ ॥

man bhaava(n)t meet kuar jab paiyo ||

ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਰ ਤਾ ਕੌ ਗਰੇ ਲਗਾਇਯੋ ॥

dhiraR geh geh kar taa kau gare lagaiyo ||

ਅਧਰਨ ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਨ ਸੁ ਆਸਨ ਬਹੁ ਕੀਏ ॥

adharan ko kar paan su aasan bahu ke'ee ||

ਹੋ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਸੋਕ ਬਿਸਾਰਿ ਸਭੈ ਦੀਏ ॥੭॥

ho janam janam ke sok bisaar sabhai dhe'ee ||7||

ਸਿਵ ਮੰਦਿਰ ਮੈ ਜਾਇ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਕਰੈ ॥

siv ma(n)dhir mai jai bhog taa sau karai ||

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਕਛੁ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰੈ ॥

mahaa rudhr kee kaan na kachh chit mai dharai ||

ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਜੁਰਕੈ ਖਾਟ ਸੁ ਘੰਟ ਬਜਾਵਹੀ ॥

jayo(n) jayo(n) jurakai khaaT su gha(n)T bajaavahee ||

ਹੋ ਪੂਰਿ ਤਵਨ ਧੁਨਿ ਰਹੈ ਨ ਜੜ ਕਛੁ ਪਾਵਹੀ ॥੮॥

ho poor tavan dhun rahai na jaR kachh paavahee ||8||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਪੂਜਤ ਸਿਵ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥

ek dhivas poojat siv nirap gayo aai kai ||

ਸੁਤਾ ਸਹਚਰੀ ਪਿਤੁ ਪ੍ਰਤਿ ਦਈ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥

sutaa sahacharee pit prat dhiee uThai kai ||

ਜਾਇ ਰਾਵ ਕੇ ਤੀਰ ਸਖੀ ਤੁਮ ਯੌ ਕਹੌ ॥

jai raav ke teer sakhee tum yau kahau ||

ਹੋ ਹਮ ਪੂਜਾ ਹਯਾਂ ਕਰਤ ਘਰੀ ਦ੍ਵੈ ਤੁਮ ਰਹੌ ॥੯॥

ho ham poojaa hayaa(n) karat gharee dhavai tum rahau ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਤ ਹਮਰੀ ਸੁਤਾ ਬਨਾਇ ॥

sree siv kee poojaa karat hamaree sutaa banai ||

ਘਰੀ ਦ੍ਵੈ ਕੁ ਹਮ ਬੈਠਿ ਹਜਾਂ ਬਹੁਰਿ ਪੂਜ ਹੈ ਜਾਇ ॥੧੦॥

gharee dhavai k ham baiTh hayaa(n) bahur pooj hai jai ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਉਤੈ ਮੀਤ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥

autai meet tin liyo bulaiee ||

ਕਾਮ ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤੁਪਜਾਈ ॥

kaam reet kar preetupajaiee ||

ਕਰਿ ਕਰਿ ਕੁਵਤਿ ਸੇਜ ਚਰਕਾਵੈ ॥

kar kar kuvat sej charakaavai ||

ਏਕ ਹਾਥ ਤਨ ਘੰਟ ਬਜਾਵੈ ॥੧੧॥

ek haath tan gha(n)T bajaavai ||11||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਕੌਂ ਰਤਿ ਕੀਨੀ ॥

bhaat bhaat taa kau rat keenee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਜੜ ਧੁਨਿ ਘੰਟਾ ਕੀ ਚੀਨੀ ॥

nirap jaR dhun gha(n)Taa kee cheenee ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

bhedh abhedh kachhoo neh paayo ||

ਇਹ ਦੁਹਿਤਾ ਕਸ ਕਰਮ ਕਮਾਯੋ ॥੧੨॥

eeh dhuhitaa kas karam kamaayo ||12||

ਤਾ ਸੌ ਭੋਗ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਕੀਨੋ ॥

taa sau bhog bahut bidh keeno ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਕਹ ਦੀਨੋ ॥

lapaT lapaT aasan keh dheeno ||

ਚੁੰਬਨ ਆਲਿੰਗਨ ਕੀਨੇ ਤਿਨ ॥

chu(n)ban aali(n)gan keene tin ||

ਭੇਦ ਨ ਲਹਿਯੋ ਮੂੜ ਰਾਜੈ ਇਨ ॥੧੩॥

bhedh na lahiyo mooR raajai in ||13||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੌ ਬਹੁ ਕਿਯੋ ॥

kaam kel taa sau bahu kiyo ||

ਬਹੁਰੋ ਛੋਰ ਦ੍ਵਾਰ ਕਹ ਦਿਯੋ ॥

bahuro chhor dhavaiaar keh dhiyo ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਪਿਤਾ ਬੁਲਾਇਯੋ ॥

paThai sahacharee pitaa bulaiyo ||

ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਜਾਰ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੪॥

man mai adhik jaar dhukh paayo ||14||

ਯਾ ਕੌ ਪਿਤਾ ਮੋਹਿ ਗਹਿ ਲੈਹੈ ॥

yaa kau pitaa moh geh laihai ||

ਬਹੁਰਿ ਹਮੈ ਜਮਪੁਰੀ ਪਠੈਹੈ ॥

bahur hamai jamapuree paThaihai ||

ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਥਰਹਰਿ ਕੰਪਾਵੈ ॥

chi(n)taatur tharahar ka(n)paavai ||

ਜਯੋਂ ਕਦਲੀ ਕਹ ਬਾਤ ਡੁਲਾਵੈ ॥੧੫॥

jayo(n) kadhalee keh baat ddulaavai ||15||

ਜਾਰ ਬਾਚ ॥

jaar baach ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੋਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਖਿ ਅਬ ਲੀਜੈ ॥

more praan raakh ab leejai ||

ਨਾਹਕ ਮੁਹਿ ਨ ਅਜਾਏ ਕੀਜੈ ॥

naahak muh na ajaae keejai ||

ਮੋਰੋ ਮੂੰਡਿ ਕਾਟ ਨ੍ਰਿਪ ਦੈਹੈ ॥

moro moo(n)dd kaaT nirap dhaihai ||

ਕਾਪਰਦੀ ਕੇ ਕੰਠ ਚੜੈਹੈ ॥੧੬॥

kaaparadhee ke ka(n)Th chaRaihai ||16||

ਸੁਤਾ ਬਾਚ ॥

sutaa baach ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ਤਰੁਨ ਨ ਚਿੰਤਾ ਕਰੋ ॥

tin kahiyo tarun na chi(n)taa karo ||

ਧੀਰਜ ਚਿਤ ਆਪਨੇ ਧਰੋ ॥

dheeraj chit aapane dharo ||

ਤੇਰੋ ਅਬ ਮੈ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਰਿਹੌਂ ॥

tero ab mai praan ubarihau ||

ਪਿਤ ਹੇਰਤ ਤੋ ਕੌਂ ਪਤਿ ਕਰਿਹੌਂ ॥੧੭॥

pit herat to kau pat karihau ||17||

ਆਪ ਪਿਤਾ ਤਨ ਜਾਇ ਉਚਰੀ ॥

aap pitaa tan jai ucharee ||

ਮੋ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਧਿਕ ਸਿਵ ਕਰੀ ॥

mo par kirapaa adhik siv karee ||

ਨਿਜੁ ਕਰ ਪਕਰਿ ਮੋਹਿ ਪਤਿ ਦੀਨੋ ॥

nij kar pakar moh pat dheeno ||

ਹਮ ਪਰ ਅਧਿਕ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਕੀਨੋ ॥੧੮॥

ham par adhik anugreh keeno ||18||

ਚਲਹੁ ਪਿਤਾ ਤਹ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਊ ॥

chalahu pitaa teh taeh dhikhaauoo ||

ਤਾ ਸੌ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਬ੍ਯਾਹ ਕਰਾਊ ॥

taa sau bahur su bayaeh karaauoo ||

ਬਾਹਿ ਪਕਰਿ ਰਾਜਾ ਕੌ ਲ੍ਯਾਈ ॥

baeh pakar raajaa kau layaiee ||

ਆਨਿ ਜਾਰ ਸੌ ਦਿਯੋ ਦਿਖਾਈ ॥੧੯॥

aan jaar sau dhiyo dhikhaiee ||19||

ਧੰਨ੍ਯ ਧੰਨ੍ਯ ਤਾ ਕੌ ਪਿਤੁ ਕਹਿਯੋ ॥

dha(n)nay dha(n)nay taa kau pit kahiyo ||

ਕਰ ਸੌ ਕਰਿ ਦੁਹਿਤਾ ਕੌ ਗਹਿਯੋ ॥

kar sau kar dhuhitaa kau gahiyo ||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਛ ਅਧਿਕ ਸਿਵ ਕੀਨੋ ॥

kirapaa kaTaachh adhik siv keeno ||

ਤਾ ਤੇ ਬਰ ਉਤਮ ਤੁਹਿ ਦੀਨੋ ॥੨੦॥

taa te bar utam tuh dheeno ||20||

ਤੁਮ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੁ ਸਿਵ ਜੂ ਕੀਨੀ ॥

tum par kirapaa ju siv joo keenee ||

ਹਮਹੂੰ ਆਜੁ ਤਾਹਿ ਤੁਹਿ ਦੀਨੀ ॥

hamahoo(n) aaj taeh tuh dheenee ||

ਬੋਲਿ ਦਿਜਨ ਕਹ ਬਜਾਹ ਕਰਾਯੋ ॥

bol dhijan keh bayaeh karaayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਮੂੜ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੨੧॥

bhedh abhedh mooR neh paayo ||21||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਹ ਚੰਚਲਾ ਬਜਾਹ ਜਾਰ ਸੋ ਕੀਨ ॥

eeh charitr teh cha(n)chalaa bayaeh jaar so keen ||

ਪਿਤੁ ਹੂੰ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਦਈ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਛਲ ਜੜ ਚੀਨ ॥੨੨॥

pit hoo(n) lai taa ko dhiee sakayo na chhal jaR cheen ||22||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤੇਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੧੩॥੪੦੯੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau tereh charitr samaapatam sat subham sat ||213||4096||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਾਦਾ ਸਹਿਰ ਬਸਤ ਜਹ ਭਾਰੋ ॥

chaadhaa sahir basat jeh bhaaro ||

ਧਰਨੀ ਤਲ ਮਹਿ ਅਤਿ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

dharanee tal meh at ujiyaaro ||

ਬਿਸੁਨ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਤਹ ਰਹਈ ॥

bisun ket raajaa teh rahiee ||

ਕਰਮ ਧਰਮ ਸੁਚਿ ਬ੍ਰਤ ਖਗ ਕਹਈ ॥੧॥

karam dharam such brat khag kahiee ||1||

ਸ੍ਰੀ ਬੁੰਦੇਲ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥

sree bu(n)dhel matee taa kee tiray ||

ਜਾ ਮਹਿ ਬਸਤ ਸਦਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਿਯ ॥

jaa meh basat sadhaa nirap ko jiy ||

ਸ੍ਰੀ ਗੁਲਜਾਰ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ॥

sree gulajaar matee dhuhitaa teh ||

ਕਹੂੰ ਨ ਤਰੁਨਿ ਜਗਤ ਮੈ ਸਮ ਜਿਹ ॥੨॥

kahoo(n) na tarun jagat mai sam jeh ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਿਨ ਇਕ ਤਰੁਨ ਬਿਲੋਕਿਯੋ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥

tin ik tarun bilokiyo amit roop kee khaan ||

ਲੀਨੋ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਰਮਤ ਭਈ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥੩॥

leeno sadhan bulai kai ramat bhiee ruch maan ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਸੌ ਲਪਟਿ ਕਰਤ ਰਸ ਭਈ ॥

taa sau lapaT karat ras bhiee ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਭਹੂੰ ਤਜਿ ਦਈ ॥

gireh kee sudh sabhahoo(n) taj dhiee ||

ਨਿਸ ਦਿਨ ਤਾ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

nis dhin taa sau bhog kamaavai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਕੇ ਉਰ ਜਾਵੈ ॥੪॥

lapaT lapaT taa ke ur jaavai ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਰੁਨ ਪੁਰਖ ਤਰੁਨੀ ਤਰੁਨ ਬਾਢੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਪਾਰ ॥

tarun purakh tarunee tarun baaddee preet apaar ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਕਰੈ ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਮੁਖ ਯਾਰ ॥੫॥

lapaT lapaT aasan karai her her mukh yaar ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥

rain dhivas taa sau rat karai ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੈ ਚਿਤ ਮੈ ਡਰੈ ॥

maat pitaa tai chit mai ddarai ||

ਪਿਯ ਮੁਹਿ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗਿ ਕਰ ਲੀਜੈ ॥

piy muh kahiyo sa(n)g kar leejai ||

ਅਵਰੈ ਦੇਸ ਪਯਾਨੋ ਕੀਜੈ ॥੬॥

avarai dhes payaano keejai ||6||

ਦ੍ਵੈ ਬਾਜਨ ਆਰੂੜਿਤ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥

dhavai baajan aarooRit havaihai(n) ||

ਪਿਤੁ ਕੋ ਸਕਲ ਖਜਾਨ ਲੈਹੈਂ ॥

pit ko sakal khajaan laihai(n) ||

ਮਨ ਭਾਵਤ ਤੋ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰਿ ਹੌਂ ॥

man bhaavat to sau rat kar hau ||

ਸਕਲ ਦ੍ਰਪ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੇ ਹਰਿ ਹੌ ॥੭॥

sakal dhrap ka(n)dhrap ke har hau ||7||

ਭਲੀ ਭਲੀ ਤਬ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥

bhalee bhalee tab taeh bakhaanayo ||

ਤਾ ਕੋ ਬਚਨ ਸਤ੍ਯ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥

taa ko bachan satay kar maanayo ||

ਪਿਤੁ ਕੋ ਲੇਤ ਖਜਾਨਾ ਭਈ ॥

pit ko let khajaanaa bhiee ||

ਚਾਦਾ ਛੋਰਿ ਦਛਿਨਹਿ ਗਈ ॥੮॥

chaadhaa chhor dhachhineh giee ||8||

ਲੇਖਤ ਇਹੈ ਭਵਨ ਮੈ ਭਈ ॥

lekhat ihai bhavan mai bhiee ||

ਹੌ ਤੀਰਥ ਨ੍ਰਹੈਬੇ ਕੋ ਗਈ ॥

hau teerath nrahaibe ko giee ||

ਮਿਲਿਹੋਂ ਤੁਮੈ ਜਿਯਤ ਜੌ ਆਈ ॥

miliho(n) tumai jiyat jau aaiee ||

ਜੌ ਮਰਿ ਗਈ ਤ ਰਾਮ ਸਹਾਈ ॥੯॥

jau mar giee ta raam sahaiee ||9||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਕਲ ਦਰਬੁ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥

gireh ko sakal dharab sa(n)g lai kai ||

ਉਧਰਿ ਚਲੀ ਤਾ ਸੌ ਹਿਤ ਕੈ ਕੈ ॥

audhar chalee taa sau hit kai kai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥

lapaT lapaT taa sau rat karai ||

ਦ੍ਰਪ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰੈ ॥੧੦॥

dhrap ka(n)dhrap ko sabh hee harai ||10||

ਬੀਤਤ ਬਰਖ ਬਹੁਤ ਜਬ ਭਏ ॥

beetat barakh bahut jab bhe ||

ਸਭ ਹੀ ਖਾਇ ਖਜਾਨੋ ਗਏ ॥

sabh hee khai khajaano ge ||

ਭੂਖੀ ਮਰਨ ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਲਾਗੀ ॥

bhookhee maran tarun jab laagee ||

ਤਬ ਹੀ ਛੋਰਿ ਪ੍ਰੀਤਮਹਿ ਭਾਗੀ ॥੧੧॥

tab hee chhor preetameh bhaagee ||11||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਹੁਰਿ ਸਹਿਰ ਚਾਦਾ ਮੈ ਪਹੁਚੀ ਆਇ ਕੈ ॥

bahur sahir chaadhaa mai pahuchee aai kai ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੇ ਪਗਨ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥

maat pitaa ke pagan rahee lapaTai kai ||

ਮੈ ਜੁ ਤੀਰਥਨ ਧਰਮ ਕਰਿਯੋ ਸੋ ਲੀਜਿਯੈ ॥

mai ju teerathan dharam kariyo so leejiyai ||

ਹੋ ਅਰਧ ਪੁੰਨ੍ਯ ਦੈ ਮੋਹਿ ਅਸੀਸਾ ਦੀਜਿਯੈ ॥੧੨॥

ho aradh pu(n)nay dhai moh aseesaa dheejiyai ||12||

ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਰੀਝਿ ਰਾਜਾ ਰਹਿਯੋ ॥

sun sun aaise bachan reejh raajaa rahiyo ||

ਧੰਨ੍ਯ ਧੰਨ੍ਯ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਨਾਰਿ ਸਹਿਤ ਕਹਿਯੋ ॥

dha(n)nay dha(n)nay dhuhitaa ko naar sahit kahiyo ||

ਤੀਰਥ ਸਕਲ ਅਨ੍ਹਾਇ ਮਿਲੀ ਮੁਹਿ ਆਇ ਕੈ ॥

teerath sakal anrahai milee muh aai kai ||

ਹੋ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਪਾਪਨ ਦਯੋ ਮਿਟਾਇ ਕੈ ॥੧੩॥

ho janam janam ke paapan dhayo miTai kai ||13||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭੋਗ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰਿ ਜਾਰ ਤਜ ਤਹੀ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ॥

bhog pratham kar jaar taj tahee pahoochee aai ||

ਭੇਦ ਮੂੜ ਨ੍ਰਿਪ ਨ ਲਹਿਯੋ ਲਈ ਗਰੇ ਸੌ ਲਾਇ ॥੧੪॥

bhedh mooR nirap na lahiyo liee gare sau lai ||14||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਦਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੧੪॥੪੧੧੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chauadhas charitr samaapatam sat subham sat

||214||4110||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦਛਿਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਸੰਭਾ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ॥

dhachhhin ko raajaa baddo sa(n)bhaa naam su beer ||

ਔਰੰਗ ਸਾਹ ਜਾ ਸੋ ਸਦਾ ਲਰਤ ਰਹਤ ਰਨਧੀਰ ॥੧॥

aauara(n)g saeh jaa so sadhaa larat rahat ranadheer ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੰਭਾ ਪੁਰ ਸੁ ਨਗਰ ਇਕ ਤਹਾ ॥

sa(n)bhaa pur su nagar ik tahaa ||

ਰਾਜ ਕਰਤ ਸੰਭਾ ਜੁ ਜਹਾ ॥

raaj karat sa(n)bhaa joo jahaa ||

ਇਕ ਕਵਿ ਕਲਸ ਰਹਤ ਗ੍ਰਿਹ ਵਾ ਕੇ ॥

eik kav kalas rahat gireh vaa ke ||

ਪਰੀ ਸਮਾਨ ਸੁਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾ ਕੈ ॥੨॥

paree samaan sutaa gireh taa kai ||2||

ਜਬ ਸੰਭਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab sa(n)bhaa teh roop nihaariyo ||

ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਚਿਤ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

eihai aapane chit bichaariyo ||

ਯਾ ਕੌਂ ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਗਹਿ ਤੋਰੋ ॥

yaa kau bhalee bhaat geh toro ||

ਬ੍ਰਾਹਮਨੀ ਹਮ ਨ ਕਛੁ ਛੋਰੋ ॥੩॥

braahamanee ham na kachh chhoro ||3||

ਏਕ ਸਹਿਚਰੀ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥

ek sahicharee tahaa paThaiee ||

ਤਰੁਨਿ ਕੁਅਰਿ ਤਨ ਬਾਤ ਜਤਾਈ ॥

tarun kuar tan baat jataiee ||

ਆਜੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸਦਨ ਸਿਧਾਰੋ ॥

aaj nirapat ke sadhan sidhaaro ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਿਹ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰੋ ॥੪॥

lapaT lapaT teh sa(n)g bihaaro ||4||

ਤਰੁਨਿ ਕੁਅਰਿ ਮਨ ਮੈ ਯੌ ਕਹੀ ॥

tarun kuar man mai yau kahee ||

ਹਮਰੀ ਬਾਤ ਧਰਮ ਕੀ ਰਹੀ ॥

hamaree baat dharam kee rahee ||

ਹਾ ਭਾਖੌਂ ਤੌ ਧਰਮ ਗਵਾਊਂ ॥

haa bhaakhau tau dharam gavaauooaa(n) ||

ਨਾਹਿ ਕਰੇ ਬਾਧੀ ਘਰ ਜਾਊਂ ॥੫॥

naeh kare baadhee ghar jaauooaa(n) ||5||

ਤਾ ਤੇ ਜਤਨ ਐਸ ਕਛੁ ਕਰਿਯੈ ॥

taa te jatan aais kachh kariyai ||

ਧਰਮ ਰਾਖਿ ਮੂਰਖ ਕਹ ਮਰਿਯੈ ॥

dharam raakh moorakh keh mariyai ||

ਨਾਹਿ ਨਾਮ ਪਾਪੀ ਸੁਨਿ ਲੈਹੈ ॥

naeh naam paapee sun laihai ||

ਖਾਟਿ ਉਠਾਇ ਮੰਗਾਇ ਪਠੈਹੈ ॥੬॥

khaaT uThai ma(n)gai paThaihai ||6||

ਤਬ ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ਬਚਨ ਸਹਚਰਿ ਸੁਨਿ ॥

tab tin kahiyo bachan sahachar sun ||

ਪੂਜਨ ਕਾਲਿ ਜਾਊਗੀ ਮੈ ਮੁਨਿ ॥

poojan kaal jaauoogee mai mun ||

ਤਹ ਹੀ ਆਪ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੁਮ ਐਯਹੁ ॥

teh hee aap nirapat tum aaiyahu ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਕਮੈਯਹੁ ॥੭॥

kaam bhog muh saath kamaiyahu ||7||

ਭੋਰ ਭਯੋ ਪੂਜਨ ਸਿਵ ਗਈ ॥

bhor bhayo poojan siv giee ||

ਨ੍ਰਿਪਹੂੰ ਤਹਾ ਬੁਲਾਵਤ ਭਈ ॥

nirapahoo(n) tahaa bulaavat bhiee ||

ਉਤੈ ਦੁਸਮਨਨ ਦੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥

autai dhusamanan dhoot paThaayo ||

ਸੰਭਹਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਸ੍ਵਾਨ ਕੀ ਘਾਯੋ ॥੮॥

sa(n)bheh mrit savaiaan kee ghaayo ||8||

ਜਬ ਹੀ ਫੌਜ ਸਤ੍ਰੁ ਕੀ ਧਈ ॥

jab hee fauaj satr kee dhiee ||

ਅਬਲਾ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਹਿ ਲਈ ॥

abalaa sahit nirapat geh liee ||

ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਲਲਚਾਯੋ ॥

nirakh roop taa ko lalachaayo ||

ਭੋਗ ਕਰਨ ਤਾ ਸੌ ਚਿਤ ਭਾਯੋ ॥੯॥

bhog karan taa sau chit bhaayo ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਰੁਨ ਕਲਾ ਤਰੁਨੀ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਕਟਾਛ ਦਿਖਾਇ ॥

tarun kalaa tarunee tabai adhik kaTaachh dhikhai ||

ਮੂੜ ਮੁਗਲ ਕੌ ਆਤਮਾ ਛਿਨ ਮੈ ਲਯੋ ਚੁਰਾਇ ॥੧੦॥

mooR mugal kau aatamaa chhin mai layo churai ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਧਿਕ ਕੈਫ ਤਬ ਤਾਹਿ ਪਿਵਾਈ ॥

adhik kaif tab taeh pivaiee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਗਰੇ ਲਪਟਾਈ ॥

bahu bidh taeh gare lapaTaiee ||

ਦੋਊ ਏਕ ਖਾਟ ਪਰ ਸੋਏ ॥

dhouoo ek khaaT par soe ||

ਮਨ ਕੇ ਮੁਗਲ ਸਗਲ ਦੁਖ ਖੋਏ ॥੧੧॥

man ke mugal sagal dhukh khoe ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਿਰਖਿ ਮੁਗਲ ਸੋਯੋ ਪਰਿਯੋ ਕਾਢਿ ਲਈ ਕਰਵਾਰਿ ॥

nirakh mugal soyo pariyo kaadd liee karavaar ||

ਕਾਟਿ ਕੰਠ ਤਾ ਕੋ ਗਈ ਅਪਨੋ ਧਰਮ ਉਬਾਰਿ ॥੧੨॥

kaaT ka(n)Th taa ko giee apano dharam ubaar ||12||

ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਚੀਨਿ ਸਕਤ ਨਹਿ ਕੋਇ ॥

cha(n)chalaan ke charitr ko cheen sakat neh koi ||

ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰਾਦਿ ਸਭ ਸੁਰ ਸੁਰਪਤਿ ਕੋਊ ਹੋਇ ॥੧੩॥

braham bisan rudhraadh sabh sur surapat kouoo hoi ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪੰਦਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੧੫॥੪੧੨੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau pa(n)dhareh charitr samaapatam sat subham sat

||215||4123||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੋਗੀ ਇਕ ਗਹਬਰ ਬਨ ਰਹਈ ॥

jogee ik gahabar ban rahiee ||

ਚੇਟਕ ਨਾਥ ਤਾਹਿ ਜਗ ਕਹਈ ॥

cheTak naath taeh jag kahiee ||

ਏਕ ਪੁਰਖ ਪੁਰ ਤੇ ਨਿਤਿ ਖਾਵੈ ॥

ek purakh pur te nit khaavai ||

ਤਾ ਤੇ ਤ੍ਰਾਸ ਸਭਨ ਚਿਤ ਆਵੈ ॥੧॥

taa te traas sabhan chit aavai ||1||

ਤਹਾ ਕਟਾਛਿ ਕੁਅਰਿ ਇਕ ਰਾਨੀ ॥

tahaa kaTaachh kuar ik raanee ||

ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਜਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥

jaa kee prabhaa na jaat bakhaanee ||

ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਜਗਤ ਤੇ ਰਹਈ ॥

su(n)dhar sakal jagat te rahiee ||

ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਭ ਕਹਈ ॥੨॥

bedh saasatr si(n)mirat sabh kahiee ||2||

ਤਾ ਕੋ ਨਾਥ ਅਧਿਕ ਡਰੁ ਪਾਵੈ ॥

taa ko naath adhik ddar paavai ||

ਏਕ ਪੁਰਖ ਤਿਹ ਨਿਤ ਖਵਾਵੈ ॥

ek purakh teh nit khavaavai ||

ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਤ੍ਰਾਸ ਅਤਿ ਧਰੈ ॥

chit ke bikhai traas at dharai ||

ਮੇਰੋ ਭਛ ਜੁਗਿਸ ਮਤਿ ਕਰੈ ॥੩॥

mero bhachh jugis mat karai ||3||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਹਸਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

tab raanee has bachan uchaare ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੇ ॥

sun raajaa praanan te payaare ||

ਐਸੋ ਜਤਨ ਕਗੋਨ ਨਹੀ ਕਰੀਯੈ ॥

aaiso jatan kayon nahee kareeyai ||

ਪ੍ਰਜਾ ਉਬਾਰਿ ਜੋਗਿਯਹਿ ਮਰੀਯੈ ॥੪॥

prajaa ubaar jogiyeh mareeyai ||4||

ਰਾਜਾ ਤਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

raajaa tan ieh bhaat uchaariyo ||

ਅਭਰਨ ਸਕਲ ਅੰਗ ਮੈ ਧਾਰਿਯੋ ॥

abharan sakal a(n)g mai dhaariyo ||

ਬਲਿ ਕੀ ਬਹੁਤ ਸਮਗ੍ਰੀ ਲਈ ॥

bal kee bahut samagree liee ||

ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰੀ ਜੋਗੀ ਪਹਿ ਗਈ ॥੫॥

aradh raatree jogee peh giee ||5||

ਭਛ ਭੋਜ ਤਿਹ ਪ੍ਰਥਮ ਖਵਾਯੋ ॥

bhachh bhoj teh pratham khavaayo ||

ਅਧਿਕ ਮਦ੍ਰਯ ਲੈ ਬਹੁਰਿ ਪਿਵਾਯੋ ॥

adhik madhray lai bahur pivaayo ||

ਬਹੁਰਿ ਆਪੁ ਹਸਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

bahur aap has bachan uchaare ||

ਹੌਂ ਆਈ ਹਿਤ ਭਜਨ ਤਿਹਾਰੇ ॥੬॥

hau aaiee hit bhajan tihaare ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਭਛਤ ਪੁਰਖ ਸੋ ਮੁਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਬਤਾਇ ॥

jeh bidh tum bhachhat purakh so muh pratham batai ||

ਬਹੁਰਿ ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਰੋ ਲਪਟਾਇ ॥੭॥

bahur adhik ruch maan kar bhog karo lapaTai ||7||

ਜਬ ਜੋਗੀ ਐਸੇ ਸੁਨਿਯੋ ਫੂਲ ਗਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

jab jogee aaise suniyo fool gayo man maeh ||

ਆਜ ਬਰਾਬਰ ਸੁਖ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਤਲ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੮॥

aaj baraabar sukh kahoo(n) pirathavee tal mai naeh ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭਰਭਰਾਇ ਠਾਢਾ ਉਠ ਭਯੋ ॥

bharabharai Thaaddaa uTh bhayo ||

ਰਾਨਿਯਹਿ ਸੰਗ ਆਪੁਨੇ ਲਯੋ ॥

raaniyeh sa(n)g aapune layo ||

ਗਹਿ ਬਹਿਯਾ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖਾਯੋ ॥

geh bahiyaa man mai harakhaayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੯॥

bhedh abhedh kachhoo neh paayo ||9||

ਬਡੋ ਕਰਾਹ ਬਿਲੋਕਤ ਭਯੋ ॥

baddo karaeh bilokat bhayo ||

ਸਾਤ ਭਾਵਰਨਿ ਤਾ ਪਰ ਲਯੋ ॥

saat bhaavaran taa par layo ||

ਰਾਨੀ ਪਕਰਿ ਤਾਹਿ ਤਹ ਡਾਰਿਯੋ ॥

raanee pakar taeh teh ddaariyo ||

ਜੀਵਤ ਹੁਤੋ ਭੂੰਜਿ ਕਰਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੦॥

jeevat huto bhoo(n)j kar maariyo ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਆਪਨੋ ਆਪੁ ਬਚਾਇ ਕੈ ਭੂੰਨਿ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੀਨ ॥

aapano aap bachai kai bhoo(n)n jogiyeh dheen ||

ਲੀਨੀ ਪ੍ਰਜਾ ਉਬਾਰਿ ਕੈ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨ ॥੧੧॥

leenee prajaa ubaar kai charit cha(n)chalaa keen ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸੋਲਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੧੬॥੪੧੩੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau soleh charitr samaapatam sat subham sat ||216||4134||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਫੈਲਕੂਸ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੇ ਸੂਰ ਸਿਕੰਦਰ ਪੂਤ ॥

failakoos paatisaeh ke soor sika(n)dhar poot ||

ਸੰਬਰਾਰਿ ਲਾਜਤ ਨਿਰਖਿ ਸੀਰਤਿ ਸੂਰਤਿ ਸਪੂਤ ॥੧॥

sa(n)baraar laajat nirakh seerat soorat sapoot ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਜ ਸਾਜ ਜਬ ਹੀ ਤਿਨ ਧਰਿਯੋ ॥

raaj saaj jab hee tin dhariyo ||

ਪ੍ਰਥਮ ਜੰਗ ਜੰਗਿਰ ਸੌ ਕਰਿਯੋ ॥

pratham ja(n)g ja(n)gir sau kariyo ||

ਤਾ ਕੋ ਦੇਸ ਛੀਨਿ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥

taa ko dhes chheen kar leeno ||

ਨਾਮੁ ਸਿਕੰਦਰ ਸਾਹ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥੨॥

naam sika(n)dhar saeh ko keeno ||2||

ਬਹੁਰਿ ਸਾਹ ਦਾਰਾ ਕੌ ਮਾਰਿਯੋ ॥

bahur saeh dhaaraa kau maariyo ||

ਹਿੰਦੁਸਤਾ ਕੌ ਬਹੁਰਿ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥

hi(n)dhusataa kau bahur padhaariyo ||

ਕਨਕਬਜਾ ਏਸ੍ਵਰ ਕੌ ਜਿਨਿਯੋ ॥

kanakabajaa esavair kau jiniyo ||

ਸਾਮੁਹਿ ਭਯੋ ਤਾਹਿ ਤਿਹ ਝਿਨਿਯੋ ॥੩॥

saamuh bhayo taeh teh jhiniyo ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਤਾ ਰੂਮੀਨ ਕੀ ਕੀਯੋ ਬਜਾਹ ਬਨਾਇ ॥

pratham sutaa roomeen kee keeyo bayaeh banai ||

ਬਹੁਰਿ ਕਨੌਜਿਸ ਕੀ ਸੁਤਾ ਬਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੪॥

bahur kanauajis kee sutaa baree miradha(n)g bajai ||4||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਹੁਰਿ ਦੇਸ ਨੈਪਾਲ ਪਯਾਨੋ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥

bahur dhes naipaal payaano tin kiyo ||

ਕਸਤੂਰੀ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗਨ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਗਹਿ ਲਿਯੋ ॥

kasatooree ke miragan bahut bidh geh liyo ||

ਬਹੁਰਿ ਬੰਗਾਲਾ ਕੀ ਦਿਸਿ ਆਪੁ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥

bahur ba(n)gaalaa kee dhis aap padhaariyo ||

ਹੋ ਆਨਿ ਮਿਲ੍ਯੋ ਸੋ ਬਚ੍ਯੋ ਅਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥੫॥

ho aan milayo so bachayo arrayo teh maariyo ||5||

ਜੀਤ ਬੰਗਾਲਾ ਛਾਜ ਕਰਨ ਪਰ ਧਾਇਯੋ ॥

jeet ba(n)gaalaa chhaaj karan par dhaiyo ||

ਤਿਨੋ ਜੀਤਿ ਨਾਗਰ ਪਰ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇਯੋ ॥

tino jeet naagar par adhik risaiyo ||

ਏਕਪਾਦ ਬਹੁ ਹਨੈ ਸੂਰ ਸਾਵਤ ਬਨੇ ॥

ekapaadh bahu hanai soor saavat bane ||

ਹੋ ਜੀਤਿ ਪੂਰਬਹਿ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨੋ ਦਛਿਨੇ ॥੬॥

ho jeet poorabeh kiyo payaano dhachhine ||6||

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

ਝਾਰਿ ਖੰਡਿਯਨ ਝਾਰਿ ਚਮਕਿ ਚਾਦਿਯਨ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

jhaar kha(n)ddiyan jhaar chamak chaadhiyan sa(n)ghaariyo ||

ਬਿਦ੍ਰਭ ਦੇਸਿਯਨ ਬਾਰਿ ਖੰਡ ਬੁੰਦੇਲ ਬਿਦਾਰਿਯੋ ॥

bidhrabh dhesiyan baar kha(n)dd bu(n)dhel bidhaariyo ||

ਖੜਗ ਪਾਨ ਗਹਿ ਖੇਤ ਖੁਨਿਸ ਖੰਡਿਸਨ ਬਿਹੰਡਿਯੋ ॥

khaRag paan geh khet khunis kha(n)ddisan biha(n)ddiyo ||

ਪੁਨਿ ਮਾਰਾਸਟ੍ਰ ਤਿਲੰਗ ਦ੍ਰੌੜ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰਿ ਖੰਡਿਯੋ ॥

pun maaraasaTr tila(n)g dhrauaR til til kar kha(n)ddiyo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੂਰਬੀਰ ਸੁੰਦਰ ਸਰਸ ਮਹੀ ਦਈ ਮਹਿ ਇਸਨ ਗਹਿ ॥

nirap soorabeer su(n)dhar saras mahee dhiee meh isan geh ||

ਦਛਨਹਿ ਜੀਤਿ ਪਟਨ ਉਪਟਿ ਸੁ ਕਿਯ ਪਯਾਨ ਪੁਨਿ ਪਸਚਮਹਿ ॥੭॥

dhachhaneh jeet paTan upaT su kiy payaan pun pasachameh ||7||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਰਬਰੀਨ ਕੌ ਜੀਤਿ ਬਾਹੁ ਸਾਲੀਨ ਬਿਹੰਡਿਯੋ ॥

barabareen kau jeet baahu saaleen biha(n)ddiyo ||

ਗਰਬ ਅਰਬ ਕੋ ਦਾਹਿ ਸਰਬ ਦਰਬਿਨ ਕੋ ਦੰਡਿਯੋ ॥

garab arab ko dhaeh sarab dharabin ko dha(n)ddiyo ||

ਅਰਬ ਖਰਬ ਰਿਪੁ ਚਰਬਿ ਜਰਬਿ ਛਿਨ ਇਕ ਮੈ ਮਾਰੇ ॥

arab kharab rip charab jarab chhin ik mai maare ||

ਹੋ ਹਿੰਗੁਲਾਜ ਹਬਸੀ ਹਰੇਵ ਹਲਬੀ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥੮॥

ho hi(n)gulaaj habasee harev halabee han ddaare ||8||

ਮਗਰਬੀਨ ਕੋ ਜੀਤਿ ਸਰਬ ਗਰਬਿਨ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥

magarabeen ko jeet sarab garabin ko maariyo ||

ਸਰਬ ਚਰਬਿਯਨ ਚਰਬਿ ਗਰਬਿ ਗਜਨੀ ਕੋ ਗਾਰਿਯੋ ॥

sarab charabiyan charab garab gajanee ko gaariyo ||

ਮਾਲਨੇਰ ਮੁਲਤਾਨ ਮਾਲਵਾ ਬਸਿ ਕਿਯੋ ॥

maalaner mulataan maalavaa bas kiyo ||

ਹੋ ਦੁੰਦਭਿ ਜੀਤ ਪ੍ਰਤੀਚੀ ਦਿਸਿ ਜੈ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥੯॥

ho dhu(n)dhabh jeet prateechee dhis jai ko dhiyo ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤੀਨਿ ਦਿਸਾ ਕੋ ਜੀਤਿ ਕੈ ਉਤਰ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥

teen dhisaa ko jeet kai utar kiyo payaan ||

ਸਭ ਦੇਸੀ ਰਾਜਾਨ ਲੈ ਦੈ ਕੈ ਜੀਤ ਨਿਸਾਨ ॥੧੦॥

sabh dhesee raajaan lai dhai kai jeet nisaan ||10||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਸਭ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਸੈਨ ॥

dhes dhes ke es sabh apanee apanee sain ||

ਜੋਰਿ ਸਿਕੰਦਰਿ ਸੇ ਚੜੇ ਸੂਰ ਸਰਸ ਸਭ ਐਨ ॥੧੧॥

jor sika(n)dhar se chaRe soor saras sabh aain ||11||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਚੜੇ ਉਤਰਾ ਪੰਥ ਕੇ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥

chaRe utaraa pa(n)th ke beer bhaare ||

ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਭੇਰੀ ਨਗਾਰੇ ॥

baje ghor baadhitr bheree nagaare ||

ਪ੍ਰਿਥੀ ਚਾਲ ਕੀਨੋ ਦਸੋ ਨਾਗ ਭਾਗੇ ॥

pirathee chaal keeno dhaso naag bhaage ||

ਭਯੋ ਸੋਰ ਭਾਰੋ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਜਾਗੇ ॥੧੨॥

bhayo sor bhaaro mahaa rudhr jaage ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਜਾਇ ਬਲਖ ਕੌ ਮਾਰਿਯੋ ॥

prathameh jai balakh kau maariyo ||

ਸਹਿਰ ਬੁਖਾਰਾ ਬਹੁਰਿ ਉਜਾਰਿਯੋ ॥

sahir bukhaaraa bahur ujaariyo ||

ਤਿਬਿਤ ਜਾਇ ਤਲਬ ਕੌ ਦੀਨੋ ॥

tibit jai talab kau dheeno ||

ਜੀਤਿ ਦੇਸ ਅਪਨੇ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥੧੩॥

jeet dhes apane bas keeno ||13||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕਾਸਮੀਰ ਕਸਿਕਾਰ ਕਬੁਜ ਕਾਬਲ ਕੌ ਕੀਨੋ ॥

kaasameer kasikaar kabuj kaabal kau keeno ||

ਕਸਟਵਾਰ ਕੁਲੂ ਕਲੂਰ ਕੈਠਲ ਕਹ ਲੀਨੋ ॥

kasaTavaar kuloo kaloor kaiThal keh leeno ||

ਕਾਬੋਜ ਕਿਲਮਾਕ ਕਠਿਨ ਪਲ ਮੈ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥

kaaboj kilamaak kaThin pal mai kaT ddaare ||

ਹੋ ਕੋਟਿ ਚੀਨ ਕੇ ਕਟਕ ਹਨੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਰਾਰੇ ॥੧੪॥

ho koT cheen ke kaTak hane kar kop karaare ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਹੁਰਿ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਕੀ ਦਿਸਿ ਕੌ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥

bahur cheen maacheen kee dhis kau kiyo payaan ||

ਲੈ ਲੌਂਡੀ ਰਾਜਾ ਮਿਲਿਯੋ ਸਾਹ ਸਿਕੰਦਰਹਿ ਆਨਿ ॥੧੫॥

lai laua(n)ddee raajaa miliyo saeh sika(n)dhareh aan ||15||

ਜੀਤਿ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਕੌ ਬਸਿ ਕੀਨੀ ਦਿਸਿ ਚਾਰਿ ॥

jeet cheen maacheen kau bas keenee dhis chaar ||

ਬਹੁਰਿ ਸਮੁੰਦ ਮਾਪਨ ਨਿਮਿਤ ਮਨ ਮੈ ਕੀਯੋ ਬੀਚਾਰਿ ॥੧੬॥

bahur samu(n)dh maapan nimit man mai keeyo beechaar ||16||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਵੁਲੰਦੇਜਿਯਨ ਜੀਤਿ ਅੰਗਰੇਜਿਯਨ ਕੌ ਮਾਰਿਯੋ ॥

vula(n)dhejiyan jeet a(n)garejiyan kau maariyo ||

ਮਛਲੀ ਬੰਦਰ ਮਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਹੁਗਲਿਯਹਿ ਉਜਾਰਿਯੋ ॥

machhalee ba(n)dhar maar bahur hugaliyeh ujaariyo ||

ਕੋਕ ਬੰਦਰ ਕੌ ਜੀਤਿ ਗੂਆ ਬੰਦਰ ਹੂੰ ਲੀਨੋ ॥

kok ba(n)dhar kau jeet gooaa ba(n)dhar hoo(n) leeno ||

ਹੋ ਹਿਜਲੀ ਬੰਦਰ ਜਾਇ ਬਿਜੈ ਦੁੰਦਭਿ ਕਹ ਦੀਨੋ ॥੧੭॥

ho hijalee ba(n)dhar jai bijai dhu(n)dhabh keh dheeno ||17||

ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਮਾਪਿ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਕੌ ਗਯੋ ॥

saat samu(n)dhran maap pirathee tal kau gayo ||

ਜੀਤਿ ਰਸਾਤਲ ਸਾਤ ਸ੍ਵਰਗ ਕੋ ਮਗ ਲਿਯੋ ॥

jeet rasaatal saat savairag ko mag liyo ||

ਇੰਦ੍ਰ ਸਾਥ ਹੂੰ ਲਰਿਯੋ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

ei(n)dhr saath hoo(n) lariyo adhik ris Thaan kai ||

ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਮਾਝ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਆਨਿ ਕੈ ॥੧੮॥

ho bahur pirathee tal maajh pragaTiyo aan kai ||18||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਲੋਕ ਚੌਦਹੂੰ ਬਸਿ ਕੀਏ ਜੀਤਿ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਭ ਲੀਨ ॥

lok chauadhahoo(n) bas ke'ee jeet pirathee sabh leen ||

ਬਹੁਰਿ ਰੂਸ ਕੇ ਦੇਸ ਕੀ ਓਰ ਪਯਾਨੋ ਕੀਨ ॥੧੯॥

bahur roos ke dhes kee or payaano keen ||19||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੀਰਜ ਸੈਨ ਰੂਸ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥

beeraj sain roos ko raajaa ||

ਜਾ ਤੇ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋ ਭਾਜਾ ॥

jaa te mahaa rudhr so bhaajaa ||

ਜਬ ਤਿਨ ਸੁਨਯੋ ਸਿਕੰਦਰ ਆਯੋ ॥

jab tin sunayo sika(n)dhar aayo ||

ਆਨਿ ਅਗਮਨੈ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥੨੦॥

aan agamanai judh machaayo ||20||

ਤਹਾ ਯੁਧ ਗਾੜੋ ਅਤਿ ਮਾਚਿਯੋ ॥

tahaa yudh gaaRo at maachiyo ||

ਬਿਨੁ ਬ੍ਰਿਣ ਏਕ ਸੁਭਟ ਨਹਿ ਬਾਚਿਯੋ ॥

bin biran ek subhaT neh baachiyo ||

ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਇਕ ਜਤਨ ਬਨਾਯੋ ॥

haar pare ik jatan banaayo ||

ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਇਕ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨੧॥

dhait huto ik taeh bulaayo ||21||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕੁਹਨ ਪੋਸਤੀ ਤਨ ਧਰੇ ਆਵਤ ਭਯੋ ਬਜੰਗ ॥

kuhan posatee tan dhare aavat bhayo baja(n)g ||

ਜਨੁਕ ਲਹਿਰ ਦਰਿਯਾਵ ਤੇ ਨਿਕਸਿਯੋ ਬਡੋ ਨਿਹੰਗ ॥੨੨॥

januk lahir dhariyaav te nikasiyo baddo niha(n)g ||22||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੋ ਕਬਹੂੰ ਕਰ ਕੋ ਬਲ ਕਰੈ ॥

jo kabahoo(n) kar ko bal karai ||

ਹਾਥ ਭਏ ਹੀਰਾ ਮਲਿ ਡਰੈ ॥

haath bhe heeraa mal ddarai ||

ਜਹਾ ਕੂਦਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ਦਿਖਾਵੈ ॥

jahaa koodh kar kop dhikhaavai ||

ਤੌਨੈ ਠੌਰ ਕੂਪ ਪਰਿ ਜਾਵੈ ॥੨੩॥

tauanai Thauar koop par jaavai ||23||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਏਕ ਗਦਾ ਕਰ ਮੈ ਧਰੈ ਔਰਨ ਫਾਸੀ ਪ੍ਰਾਸ ॥

ek gadhaa kar mai dharai aauaran faasee praas ||

ਪਾਚ ਸਹਸ੍ਰ ਸ੍ਵਾਰ ਤੇ ਮਾਰਤ ਤਾ ਕੌ ਤ੍ਰਾਸੁ ॥੨੪॥

paach sahasr savaiaar te maarat taa kau traas ||24||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਾ ਕੌ ਐਂਚ ਗਦਾ ਕੀ ਮਾਰੈ ॥

jaa kau aai(n)ch gadhaa kee maarai ||

ਤਾ ਕੋ ਮੂੰਡ ਫੋਰ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥

taa ko moo(n)dd for hee ddaarai ||

ਰਿਸ ਭਰਿ ਪਵਨ ਬੇਗਿ ਜਯੋਂ ਧਾਵੈ ॥

ris bhar pavan beg jayo(n) dhaavai ||

ਪਤ੍ਰਨ ਜਯੋਂ ਛਤ੍ਰਿਯਨ ਭਜਾਵੈ ॥੨੫॥

patran jayo(n) chhatirayan bhajaavai ||25||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਨ ਬੀਰ ਖਪਾਏ ॥

bhaat bhaat tin beer khapaae ||

ਮੋ ਪਹਿ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥

mo peh te neh jaat ganaae ||

ਜੌ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮਨ ਹਯਾਂ ਧਰਿਯੈ ॥

jau tin ke naaman hayaa(n) dhariyai ||

ਏਕ ਗ੍ਰੰਥ ਇਨਹੀ ਕੋ ਭਰਿਯੈ ॥੨੬॥

ek gra(n)th inahee ko bhariyai ||26||

ਮਤ ਕਰੀ ਤਾ ਕੇ ਪਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥

mat karee taa ke par ddaariyo ||

ਸੋ ਤਿਨ ਐਂਚ ਗਦਾ ਸੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥

so tin aai(n)ch gadhaa so maariyo ||

ਜੋ ਕੋਊ ਸੁਭਟ ਤਵਨ ਪਰ ਧਾਵੈ ॥

jo kouoo subhaT tavan par dhaavai ||

ਏਕ ਚੋਟ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਵੈ ॥੨੭॥

ek choT jam lok paThaavai ||27||

ਰਨ ਤੇ ਏਕ ਪੈਗ ਨਹਿ ਭਾਜੈ ॥

ran te ek paig neh bhaajai ||

ਠਾਢੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੈ ਗਾਜੈ ॥

Thaaddo beer khet mai gaajai ||

ਅਧਿਕ ਰਾਵ ਰਾਜਨ ਕੌ ਮਾਰਿਯੋ ॥

adhik raav raajan kau maariyo ||

ਕਾਪਿ ਸਿਕੰਦਰ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੨੮॥

kaap sika(n)dhar ma(n)tr bichaariyo ||28||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸ੍ਰੀ ਦਿਨਨਾਥ ਮਤੀ ਤਰੁਨਿ ਸਾਹ ਚੀਨ ਕੇ ਦੀਨ ॥

sree dhinanaath matee tarun saeh cheen ke dheen ||

ਸੋ ਤਾ ਪਰ ਧਾਵਤ ਭਈ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਕੀਨ ॥੨੯॥

so taa par dhaavat bhiee bhes purakh ko keen ||29||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਹਿਲੇ ਤੀਰ ਤਵਨ ਕੌ ਮਾਰੈ ॥

pahile teer tavan kau maarai ||

ਬਰਛਾ ਬਹੁਰਿ ਕੋਪ ਤਨ ਝਾਰੈ ॥

barachhaa bahur kop tan jhaarai ||

ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਕੋ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

tamak teg ko ghai prahaariyo ||

ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਜਾਨੁ ਹਨਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੩੦॥

giriyo bhoom jaan han ddaariyo ||30||

ਭੂ ਪਰ ਗਿਰਿਯੋ ਠਾਢਿ ਉਠਿ ਭਯੋ ॥

bhoo par giriyo Thaadd uTh bhayo ||

ਤਾ ਕੌਂ ਪਕਰਿ ਕੰਠ ਤੇ ਲਯੋ ॥

taa kau pakar ka(n)Th te layo ||

ਸੁੰਦਰ ਬਦਨ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਚੀਨੋ ॥

su(n)dhar badhan adhik teh cheeno ||

ਮਾਰਿ ਨ ਦਈ ਰਾਖਿ ਤਿਹ ਲੀਨੋ ॥੩੧॥

maar na dhiee raakh teh leeno ||31||

ਤਾ ਕਹ ਪਕਰਿ ਰੂਸਿਯਨ ਦਯੋ ॥

taa keh pakar roosiyan dhayo ||

ਆਪੁ ਉਦਿਤ ਰਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ॥

aap udhit ran ko pun bhayo ||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਰਿ ਅਮਿਤ ਸੰਘਾਰੈ ॥

bhaat bhaat ar amit sa(n)ghaarai ||

ਜਨੁ ਦ੍ਰੁਮ ਪਵਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੈ ॥੩੨॥

jan dhrum pavan pracha(n)dd ukhaarai ||32||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਭਟ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੌ ਭਾਰ ਭਰੇ ਹੈ ॥

kaatee kirapaan kase kaT mai bhaT bhaaree bhujaan kau bhaar bhare hai ||

ਭੂਤ ਭਵਿਖ੍ਯ ਭਵਾਨ ਸਦਾ ਕਬਹੂੰ ਰਨ ਮੰਡਲ ਤੇ ਨ ਟਰੇ ਹੈ ॥

bhoot bhavikhay bhavaan sadhaa kabahoo(n) ran ma(n)ddal te na Tare hai

||

ਭੀਰ ਪਰੇ ਨਹਿ ਭੀਰ ਭੇ ਭੂਪਤਿ ਲੈ ਲੈ ਭਲਾ ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਅਰੇ ਹੈ ॥

bheer pare neh bheer bhe bhoopat lai lai bhalaa bhalee bhaat are hai ||

ਤੇ ਇਨ ਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਸੁ ਹਾਕਿ ਹਜਾਰ ਅਨੇਕ ਹਰੇ ਹੈ ॥੩੩॥

te in beer mahaa ranadheer su haak hajaar anek hare hai ||33||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਹੀ ਸਾਹ ਸਕੰਦਰ ਡਰਿਯੋ ॥

tab hee saeh saka(n)dhar ddariyo ||

ਬੋਲਿ ਅਰਸਤੂ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥

bol arasatoo ma(n)tr bichariyo ||

ਬਲੀ ਨਾਸ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

balee naas ko bol paThaayo ||

ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਉਪਜਾਯੋ ॥੩੪॥

chit mai adhik traas upajaayo ||34||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜੋ ਤੁਮ ਹਮ ਕੌ ਕਹੋ ਤੋ ਹਯਾਂ ਤੈ ਭਾਜਿਯੈ ॥

jo tum ham kau kaho to hayaa(n) tai bhaajiyai ||

ਰੂਸ ਸਹਿਰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਜਾਇ ਬਿਰਾਜਿਯੈ ॥

roos sahir ke bheetar jai biraajiyai ||

ਗੋਲ ਬ੍ਰਯਾਬਾਨੀ ਸਭ ਹੀ ਕੌ ਮਾਰਿ ਹੈ ॥

gol brayaabaanee sabh hee kau maar hai ||

ਹੋ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡਨ ਕੇ ਕੋਟ ਉਸਾਰਿ ਹੈ ॥੩੫॥

ho kaaT kaaT moo(n)ddan ke koT usaar hai ||35||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਲੀ ਨਾਸ ਜੋਤਕ ਬਿਖੈ ਅਧਿਕ ਹੁਤੋ ਪਰਬੀਨ ॥

balee naas jotak bikhai adhik huto parabeen ||

ਧੀਰਜ ਦੀਯਾ ਸਕੰਦਰਹਿ ਬਿਜੈ ਆਪਨੀ ਚੀਨ ॥੩੬॥

dheeraj dheeyaa saka(n)dhareh bijai aapanee cheen ||36||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਲੀ ਨਾਸ ਹਜਰਤਿਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥

balee naas hajarateh uchaaro ||

ਤੁਮਹੂੰ ਆਪੁ ਕਮੰਦਹਿ ਡਾਰੋ ॥

tumahoo(n) aap kama(n)dheh ddaaro ||

ਤੁਮਰੇ ਬਿਨਾ ਜੀਤਿ ਨਹਿ ਹੋਈ ॥

tumare binaa jeet neh hoiee ||

ਅਮਿਤਿ ਸੁਭਟ ਧਾਵਹਿਾਂ ਮਿਲਿ ਕੋਈ ॥੩੭॥

amit subhaT dhaavahiaa(n) mil koiee ||37||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨਤ ਸਿਕੰਦਰ ਏ ਬਚਨ ਕਰਿਯੋ ਤੈਸੋਈ ਕਾਮ ॥

sunat sika(n)dhar e bachan kariyo taisoiee kaam ||

ਕਮੰਦ ਡਾਰਿ ਤਾ ਕੋ ਗਰੇ ਬਾਧ ਲਿਆਇਯੋ ਧਾਮ ॥੩੮॥

kama(n)dh ddaar taa ko gare baadh liaaiyo dhaam ||38||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਭੋਜਨ ਸਾਹਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਖਵਾਇਯੋ ॥

bhojan saeh bhalee bidh taeh khavaiyo ||

ਬੰਧਨ ਤਾ ਕੇ ਕਾਟਿ ਭਲੇ ਬੈਠਾਇਯੋ ॥

ba(n)dhan taa ke kaaT bhale baiThaiyo ||

ਛੂਟਤ ਬੰਧਨ ਭਜ੍ਯੋ ਤਹਾ ਹੀ ਕੋ ਗਯੋ ॥

chhooTat ba(n)dhan bhajayo tahaa hee ko gayo ||

ਹੋ ਆਨਿ ਲੌਂਡਿਯਹਿ ਬਹੁਰਿ ਸਿਕੰਦਰ ਕੌ ਦਯੋ ॥੩੯॥

ho aan laua(n)ddiyeh bahur sika(n)dhar kau dhayo ||39||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਹਜਰਤਿ ਰਹਿਯੋ ਲੁਭਾਇ ॥

taa ko roop bilok kai hajarat rahiyo lubhai ||

ਲੈ ਆਪੁਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰੀ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੪੦॥

lai aapunee isatree karee ddol miradha(n)g bajai ||40||

ਬਹੁਰਿ ਜਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੁਨ੍ਯੋ ਗਯੋ ਤਵਨ ਕੀ ਓਰ ॥

bahur jahaa a(n)mirat sunayo gayo tavan kee or ||

ਕਰਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚੇਰੀ ਲਈ ਔਰ ਬੇਗਮਨ ਛੋਰਿ ॥੪੧॥

kar isatree cheree liee aauar begaman chhor ||41||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਰੈਨਿ ਕੌ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੈ ॥

j tiray rain kau sej suhaavai ||

ਦਿਵਸ ਬੈਰਿਯਨ ਖੜਗ ਬਜਾਵੈ ॥

dhivas bairiyan khaRag bajaavai ||

ਐਸੀ ਤਰੁਨਿ ਕਰਨ ਜੌ ਪਰਈ ॥

aaisee tarun karan jau pariee ||

ਤਿਹ ਤਜਿ ਔਰ ਕਵਨ ਚਿਤ ਕਰਈ ॥੪੨॥

teh taj aauar kavan chit kariee ||42||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਸੋ ਰਤਿ ਠਾਨੀ ॥

bhaat bhaat taa so rat Thaanee ||

ਚੇਰੀ ਤੇ ਬੇਗਮ ਕਰਿ ਜਾਨੀ ॥

cheree te begam kar jaanee ||

ਤਾ ਕੌ ਸੰਗ ਆਪੁਨੇ ਲਯੋ ॥

taa kau sa(n)g aapune layo ||

ਆਬਹਯਾਤ ਸੁਨ੍ਯੋ ਤਹ ਗਯੋ ॥੪੩॥

aabahayaat sunayo teh gayo ||43||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਹ ਤਾ ਕੌ ਚਸਮਾ ਹੁਤੋ ਤਹੀ ਪਹੂਚੋ ਜਾਇ ॥

jeh taa kau chasamaa huto tahee pahoocho jai ||

ਮਕਰ ਕੁੰਟ ਜਹ ਡਾਰਿਯੈ ਮਛਲੀ ਹੋਇ ਬਨਾਇ ॥੪੪॥

makar ku(n)T jeh ddaariyai machhalee hoi banai ||44||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰ ਬਤਾਯੋ ॥

ei(n)dhr dhev tab ma(n)tr bataayo ||

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਹ ਸਿਕੰਦਰ ਪਾਯੋ ॥

a(n)mirat saeh sika(n)dhar paayo ||

ਅਜਰ ਅਮਰ ਮਨੁਖ੍ਯ ਜੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

ajar amar manukhay jo havai hai ||

ਜੀਤਿ ਸੁ ਲੋਕ ਚੌਦਹੂੰ ਲੈ ਹੈ ॥੪੫॥

jeet su lok chauadhahoo(n) lai hai ||45||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਕੋ ਕੀਜਿਯੈ ਕਛੁ ਉਪਚਾਰ ਬਨਾਇ ॥

taa te yaa ko keejiyai kachh upachaar banai ||

ਜਿਤਯੋ ਜਰਾ ਤਨ ਜੜ ਰਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਯੌ ਨ ਜਾਇ ॥੪੬॥

jitayo jaraa tan jaR rahai a(n)mirat piyau na jai ||46||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਰੰਭਾ ਨਾਮ ਅਪਛਰਾ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥

ra(n)bhaa naam apachharaa dhiee paThai kai ||

ਬਿਰਧ ਰੂਪ ਖਗ ਕੋ ਧਰਿ ਬੈਠੀ ਆਇ ਕੈ ॥

biradh roop khag ko dhar baiThee aai kai ||

ਏਕ ਪੰਖ ਤਨ ਰਹਿਯੋ ਨ ਤਾ ਕੌ ਜਾਨਿਯੈ ॥

ek pa(n)kh tan rahiyo na taa kau jaaniyai ||

ਹੋ ਜਾ ਤਨ ਲਹਿਯੋ ਨ ਜਾਇ ਘ੍ਰਿਣਾ ਜਿਯ ਠਾਨਿਯੈ ॥੪੭॥

ho jaa tan lahiyo na jai ghiranaa jiy Thaaniyai ||47||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਬੈ ਸਿਕੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਪੀਵਨ ਲਗਯੋ ਬਨਾਇ ॥

jabai sika(n)dhar a(n)mirat ko peevan lagayo banai ||

ਗਲਤ ਅੰਗ ਪੰਛੀ ਤਬੈ ਨਿਰਖਿ ਉਠਿਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ॥੪੮॥

galat a(n)g pa(n)chhee tabai nirakh uThiyo musakai ||48||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪੂਛਿਯੋ ਤਾਹਿ ਪੰਛਿਯਹਿ ਜਾਈ ॥

poochhiyo taeh pa(n)chhiyeh jaiee ||

ਕਯੋਨ ਤੈ ਹਸਯੋ ਹੇਰਿ ਮੁਹਿ ਭਾਈ ॥

kayon tai hasayo her muh bhaiee ||

ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਵਹੁ ਮੋਹਿ ਬਤੈਯੈ ॥

sakal birathaa vahu moh bataiyai ||

ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟੈਯੈ ॥੪੯॥

hamare chit ko taap miTaiyai ||49||

ਪੰਛੀ ਬਾਚ ॥

pa(n)chhee baach ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਛ ਏਕ ਤਨ ਨ ਰਹਿਯੋ ਰਕਤ ਨ ਰਹਿਯੋ ਸਰੀਰ ॥

pachh ek tan na rahiyo rakat na rahiyo sareer ||

ਤਨ ਨ ਛੁਟਤ ਦੁਖ ਸੌ ਜਿਯਤ ਜਬ ਤੇ ਪਿਯੋ ਕੁਨੀਰ ॥੫੦॥

tan na chhuTat dhukh sau jiyat jab te piyo kuneer ||50||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭਲਾ ਭਯੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਯਹ ਪੀਹੈ ॥

bhalaa bhayo a(n)mirat yeh peehai ||

ਹਮਰੀ ਭਾਤਿ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਜੀਹੈ ॥

hamaree bhaat bahut dhin jeehai ||

ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਸਿਕੰਦਰ ਡਰਿਯੋ ॥

sun e bachan sika(n)dhar ddariyo ||

ਪਿਯਤ ਹੁਤੋ ਮਧੁ ਪਾਨ ਨ ਕਰਿਯੋ ॥੫੧॥

piyat huto madh paan na kariyo ||51||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਛਲ ਛੈਲ ਛੈਲੀ ਛਲ੍ਯੋ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ॥

achhal chhail chhailee chhalayo ieh charitr ke sa(n)g ||

ਸੁ ਕਬਿ ਕਾਲ ਤਬ ਹੀ ਭਯੋ ਪੂਰਨ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੫੨॥

s kab kaal tab hee bhayo pooran kathaa prasa(n)g ||52||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੧੭॥੪੧੯੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau satareh charitr samaapatam sat subham sat

||217||4186||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਸਹਦ ਕੋ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇਤੁ ਰਣਧੀਰ ॥

masahadh ko raajaa baddo cha(n)dhr ket ranadheer ||

ਦ੍ਵਾਰ ਪਰੇ ਜਾ ਕੇ ਰਹੈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਬੀਰ ॥੧॥

dhavaiaar pare jaa ke rahai dhes dhes ke beer ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸਸਿ ਧੁਜ ਅਰੁ ਰਵਿ ਕੇਤੁ ਪੂਤ ਤਾ ਕੇ ਭਏ ॥

sas dhuj ar rav ket poot taa ke bhe ||

ਜਿਨ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰ ਨ ਲੋਕ ਤਿਹੂੰ ਠਏ ॥

jin sam su(n)dhar soor na lok tihoo(n) The ||

ਰਹੀ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਨ ਅਧਿਕ ਜਗਤ ਮੈ ਛਾਇ ਕੈ ॥

rahee prabhaa tin adhik jagat mai chhai kai ||

ਹੋ ਹ੍ਵੈ ਤਾ ਕੇ ਸਸਿ ਸੂਰ ਰਹੇ ਮਿਡਰਾਇ ਕੈ ॥੨॥

ho havai taa ke sas soor rahe middarai kai ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸ੍ਰੀ ਦਿਨ ਕੇਤੁ ਮਤੀ ਰਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਾਲ ਅਪਾਰ ॥

sree dhin ket matee rahai nirap kee baal apaar ||

ਅਧਿਕ ਤੇਜ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਕੋਊ ਨ ਸਕਤਿ ਨਿਹਾਰਿ ॥੩॥

adhik tej taa ke rahai kouoo na sakat nihaar ||3||

ਸ੍ਰੀ ਰਸਰੰਗ ਮਤੀ ਹੁਤੀ ਤਾ ਕੀ ਔਰ ਕੁਮਾਰਿ ॥

sree rasara(n)g matee hutee taa kee aauar kumaar ||

ਬਸਿ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੋ ਭਯੋ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ਬਿਸਾਰਿ ॥੪॥

bas raajaa taa ko bhayo nij tiray dhiee bisaar ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਧਿਕ ਰੋਖ ਰਾਨੀ ਤਬ ਭਈ ॥

adhik rokh raanee tab bhiee ||

ਜਰਿ ਬਰਿ ਆਠ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

jar bar aaTh Took havai giee ||

ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਛਲ ਸੋ ਗਹਿ ਲੀਜੈ ॥

eeh nirap ko chhal so geh leejai ||

ਰਾਜ੍ਰਯ ਪੂਤ ਆਪੁਨੇ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥੫॥

raajray poot aapune ko dheejai ||5||

ਸੋਵਤ ਨਿਰਖਿ ਰਾਵ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥

sovat nirakh raav geh layo ||

ਗਹਿ ਕਰਿ ਏਕ ਧਾਮ ਮੈ ਦਯੋ ॥

geh kar ek dhaam mai dhayo ||

ਸ੍ਰੀ ਰਸਰੰਗ ਮਤੀ ਜਿਯ ਮਾਰੀ ॥

sree rasara(n)g matee jiy maaree ||

ਸਭਹਿਨ ਲਹਤ ਰਾਵ ਕਹਿ ਜਾਰੀ ॥੬॥

sabhahin lahat raav keh jaaree ||6||

ਭਯੋ ਸੂਰ ਰਾਜਾ ਜੂ ਮਰਿਯੋ ॥

bhayo soor raajaa joo mariyo ||

ਹਮ ਕੋ ਨਾਥ ਨਾਥ ਬਿਨੁ ਕਰਿਯੋ ॥

ham ko naath naath bin kariyo ||

ਯਾ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਦਾਹ ਦੈ ਲੀਜੈ ॥

yaa ko pratham dhaeh dhai leejai ||

ਚੰਦ੍ਰ ਕੇਤੁ ਕੋ ਰਾਜਾ ਕੀਜੈ ॥੭॥

cha(n)dhr ket ko raajaa keejai ||7||

ਰਾਜਾ ਮਰਿਯੋ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

raajaa mariyo prajaa sabh jaanayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥

bhedh abhedh kinoo(n) na pachhaanayo ||

ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

bhalo buro kabahoo(n) na bichaariyo ||

ਆਤਪਤ੍ਰ ਸਸਿਧੁਜ ਪਰ ਢਾਰਿਯੋ ॥੮॥

aatapatr sasidhuj par ddaariyo ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਬਲਾ ਪਿਯ ਗਹਿਯੋ ॥

eeh charitr abalaa piy gahiyo ||

ਦੂਜੇ ਕਾਨ ਭੇਦ ਨਹਿ ਲਹਿਯੋ ॥

dhooje kaan bhedh neh lahiyo ||

ਰਾਜਾ ਕਹਿ ਕਰ ਸਵਤਿ ਜਰਾਈ ॥

raajaa keh kar savat jaraiee ||

ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਕੋ ਦੀਨੀ ਠਕੁਰਾਈ ॥੯॥

nij sut ko dheenee Thakuraiee ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੧੮॥੪੧੯੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau aThaareh charitr samaapatam sat subham sat

||218||4195||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪੀਰ ਏਕ ਮੁਲਤਾਨ ਮੈ ਸਰਫ ਦੀਨ ਤਿਹ ਨਾਉ ॥

peer ek mulataan mai saraf dheen teh naau ||

ਖੂੰਟਾਗੜ ਕੇ ਤਟ ਬਸੈ ਬਾਦ ਰਹੀਮਹਿ ਗਾਉ ॥੧॥

khoo(n)TaagaR ke taT basai baadh raheemeh gaau ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਸਿਖਯ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਪੀਰ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥

ek sikhay kee dhuhitaa peer ma(n)gai kai ||

ਆਨੀ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

aanee apane dhaam adhik sukh pai kai ||

ਸ੍ਰੀ ਚਪਲਾਗ ਮਤੀ ਜਿਹ ਜਗਤ ਬਖਾਨਈ ॥

sree chapalaag matee jeh jagat bakhaaniee ||

ਹੋ ਤਾਹਿ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ ਸਭੇ ਪਹਿਚਾਨਈ ॥੨॥

ho taeh roop kee raas sabhe pahichaaniee ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਭੀਤਰ ਤਵਨ ਤਜਾਗੇ ਪੀਰ ਪਰਾਨ ॥

kitak dhinan bheetar tavan tayaage peer paraan ||

ਸ੍ਰੀ ਚਪਲਾਗ ਮਤੀ ਬਚੀ ਪਾਛੇ ਜਿਯਤ ਜਵਾਨ ॥੩॥

sree chapalaag matee bachee paachhe jiyat javaan ||3||

ਰਾਇ ਖੁਸਾਲ ਭਏ ਕਰੀ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਨਾਇ ॥

rai khusaal bhe karee tin tiray preet banai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਸੌ ਰਮੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੪॥

bhaat bhaat taa sau ramee hiradhai harakh upajai ||4||

ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਰਾਇ ਖੁਸਾਲ ਤਿਹ ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਲੇਤ ਬੁਲਾਇ ॥

nit prat rai khusaal teh nij gireh let bulai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੌ ਰਮੇ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਚੜਾਇ ॥੫॥

lapaT lapaT taa sau rame bhaag afeem chaRai ||5||

ਰਮਤ ਰਮਤ ਤ੍ਰਿਯ ਤਵਨ ਕੌ ਰਹਿ ਗਯੋ ਉਦਰ ਅਧਾਨ ॥

ramat ramat tiray tavan kau reh gayo udhar adhaan ||

ਲੋਗਨ ਸਭਹਨ ਸੁਨਤ ਹੀ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਸੁਜਾਨ ॥੬॥

logan sabhahan sunat hee aaise kahiyo sujaan ||6||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਰੈਨਿ ਸਮੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪੀਰ ਹਮਾਰੇ ਆਵਈ ॥

rain samai gireh peer hamaare aaviee ||

ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਮੋ ਸੌ ਅਧਿਕੁਪਜਾਵਈ ॥

reet preet kee mo sau adhikupajaaviee ||

ਏਕ ਪੂਤ ਮੈ ਮਾਗਿ ਤਬੈ ਤਾ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥

ek poot mai maag tabai taa te liyo ||

ਹੋ ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਮੋ ਪਰ ਸੁਤ ਮੋ ਕੌ ਦਿਯੋ ॥੭॥

ho naath kirapaa kar mo par sut mo kau dhiyo ||7||

ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਪ੍ਰਸੂਤ ਪੂਤ ਤਾ ਕੇ ਭਯੋ ॥

ketik dhinan prasoot poot taa ke bhayo ||

ਸਤਿ ਪੀਰ ਕੋ ਬਚਨ ਮਾਨਿ ਸਭਹੂੰ ਲਯੋ ॥

sat peer ko bachan maan sabhahoo(n) layo ||

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਅਬਲਾਹਿ ਖਾਦਿਮਨੁਚਾਰਿਯੋ ॥

dha(n)nay dha(n)nay abalaeh khaadhimanuchaariyo ||

ਹੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਮੂਰਖ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੮॥

ho bhedh abhedh na kinahoo(n) moorakh bichaariyo ||8||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੧੯॥੪੨੦੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau uniees charitr samaapatam sat subham sat ||219||4203||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਆਸਫ ਖਾ ਉਮਰਾਵ ਕੇ ਰਹਤ ਆਠ ਸੈ ਤ੍ਰੀਯ ॥

aasaf khaa umaraav ke rahat aaTh sai treey ||

ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਰੁਚਿ ਮਾਨੇ ਘਨੇ ਅਧਿਕ ਮਾਨ ਸੁਖ ਜੀਯ ॥੧॥

nitiprat ruch maane ghane adhik maan sukh jeey ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰੋਸਨ ਜਹਾ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥

rosan jahaa tavan kee naaree ||

ਆਪੁ ਹਾਥ ਜਨੁਕੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥

aap haath janukees savaaree ||

ਆਸਫ ਖਾ ਤਾ ਸੌ ਹਿਤ ਕਰੈ ॥

aasaf khaa taa sau hit karai ||

ਵਹੁ ਤ੍ਰਿਯ ਰਸ ਤਾ ਕੇ ਨਹਿ ਢਰੈ ॥੨॥

vahu tiray ras taa ke neh ddarai ||2||

ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਸਾਹੁ ਕੋ ਇਕੁ ਸੁਤ ॥

motee laal saahu ko ik sut ||

ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਦਿਯੋ ਬਿਧਨਾ ਅਤਿ ॥

taa ko roop dhiyo bidhanaa at ||

ਇਹ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥

eeh tiray taeh bilokayo jab hee ||

ਲਾਗੀ ਲਗਨ ਨੇਹ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ॥੩॥

laagee lagan neh kee tab hee ||3||

ਸਖੀ ਏਕ ਤਿਨ ਤੀਰ ਬੁਲਾਈ ॥

sakhee ek tin teer bulaiee ||

ਜਾਨਿ ਹੇਤ ਕੀ ਕੈ ਸਮੁਝਾਈ ॥

jaan het kee kai samujhaiee ||

ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਮੀਤ ਸੌ ਕਹਿਯਹੁ ॥

meree kahee meet sau kahiyahu ||

ਹਮਰੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤ ਰਹਿਯਹੁ ॥੪॥

hamaree or nihaarat rahiyahu ||4||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਸੀਸੇ ਸਰਾਬ ਕਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕਿ ਮਤ ਕਿਧੌਂ ਮਦਰਾਕਿ ਸੇ ਪਜਾਰੇ ॥

seese saraab k fool gulaab k mat kidhau madharaak se payaare ||

ਬਾਨਨ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਰਨ ਸੇ ਤਰਵਾਰਨ ਸੇ ਕਿ ਬਿਖੀ ਬਿਖਿਯਾਰੇ ॥

baanan se mirag baaran se taravaaran se k bikhee bikhiyaare ||

ਨਾਰਿਨ ਕੋ ਕਜਰਾਰਨ ਕੇ ਦੁਖ ਟਾਰਨ ਹੈ ਕਿਧੌਂ ਨੀਦ ਨਿੰਦਾਰੇ ॥

naarin ko kajaraaran ke dhukh Taaran hai kidhau needh ni(n)dhaare ||

ਨੇਹ ਜਗੇ ਕਿ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਕਾਹੂ ਕੇ ਮੀਤ ਕੇ ਨੈਨ ਸਖੀ ਰਸਿਯਾਰੇ ॥੫॥

neh jage k ra(n)ge ra(n)g kaahoo ke meet ke nain sakhee rasiyaare ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਚੰਦ ਚਾਦਨੀ ਰਾਤਿ ਸਜਨ ਸੌ ਪਾਈਯੈ ॥

cha(n)dh chaadhanee raat sajan sau paieeyai ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾ ਕੇ ਅੰਗ ਗਰੇ ਲਪਟਾਇਯੈ ॥

geh geh taa ke a(n)g gare lapaTaiyai ||

ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ ਨ ਛੋਰੋ ਏਕ ਛਿਨ ॥

pal pal bal bal jaau na chhoro ek chhin ||

ਹੋ ਬੀਤਹਿਹਾਂ ਬਰਸ ਪਚਾਸ ਨ ਜਾਨੋ ਏਕ ਦਿਨ ॥੬॥

ho beetahiaa(n) baras pachaas na jaano ek dhin ||6||

ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ ਪਿਯਾ ਕੋ ਪਾਇ ਕੈ ॥

pal pal bal bal jaau piyaa ko pai kai ||

ਨਿਰਖਿ ਨਿਰਖਿ ਦੋਊ ਨੈਨ ਰਹੋ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥

nirakh nirakh dhouoo nain raho urajhai kai ||

ਕਰਿ ਅਧਰਨ ਕੋ ਪਾਨ ਅਜਰ ਹ੍ਵੈ ਜਗ ਰਹੋ ॥

kar adharan ko paan ajar havai jag raho ||

ਹੋ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਕਾਹੂ ਸੌ ਕਹੋ ॥੭॥

ho apane chit kee baat na kaahoo sau kaho ||7||

ਮਰਿ ਕੈ ਹੋਇ ਚੁਰੈਲ ਲਲਾ ਕੋ ਲਾਗਿਹੋ ॥

mar kai hoi churail lalaa ko laagiho ||

ਟੂਕ ਕੋਟਿ ਤਨ ਹੋਇ ਨ ਤਿਹ ਤਜਿ ਭਾਗਿਹੋ ॥

Took koT tan hoi na teh taj bhaagiho ||

ਬਿਰਹ ਸਜਨ ਕੇ ਬਧੀ ਦਿਵਾਨੀ ਹ੍ਵੈ ਮਰੋ ॥

bireh sajan ke badhee dhivaanee havai maro ||

ਹੋ ਪਿਯ ਪਿਯ ਪਰੀ ਕਬਰ ਕੋ ਬੀਚ ਸਦਾ ਕਰੋ ॥੮॥

ho piy piy paree kabar ko beech sadhaa karo ||8||

ਕਾਜੀ ਜਹਾ ਅਲਹ ਹ੍ਵੈ ਨਜਾਇ ਚੁਕਾਇ ਹੈ ॥

kaajee jahaa aleh havai nayai chukai hai ||

ਸਭ ਰੂਹਨ ਕੋ ਅਪੁਨ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ਹੈ ॥

sabh roohan ko apun nikaT bulai hai ||

ਤਹਾ ਠਾਢੀ ਹ੍ਵੈ ਜ੍ਵਾਬ ਨਿਡਰ ਹ੍ਵੈ ਮੈ ਕਰੋਂ ॥

tahaa Thaaddee havai javaiaab niddar havai mai karo(n) ||

ਹੋ ਇਸਕ ਤਿਹਾਰੇ ਪਗੀ ਨ ਕਾਨਿ ਕਛੂ ਧਰੋ ॥੯॥

ho isak tihaare pagee na kaan kachhoo dharo ||9||

ਨਿਰਖਿ ਲਲਾ ਕੋ ਰੂਪ ਦਿਵਾਨੇ ਹਮ ਭਏ ॥

nirakh lalaa ko roop dhivaane ham bhe ||

ਬਿਨ ਦਾਮਨ ਕੇ ਦਏ ਸਖੀ ਬਿਕਿ ਕੈ ਗਏ ॥

bin dhaaman ke dhe sakhee bik kai ge ||

ਕਰਿਯੋ ਵਹੈ ਉਪਾਇ ਜੋ ਮਿਲਿਯੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥

kariyo vahai upai jo miliyai jai kai ||

ਹੋ ਸਭ ਸਖਿ ਤੇਰੋ ਦਾਰਿਦ ਦੇਉਾਂ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥੧੦॥

ho sabh sakh tero dhaaridh dheauaa(n) bahai kai ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਲਖਿ ਆਤੁਰ ਤਾ ਕੋ ਸਖੀ ਚਲੀ ਤਹਾ ਤੇ ਧਾਇ ॥

lakh aatur taa ko sakhee chalee tahaa te dhai ||

ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ ਮਾਨਨੀ ਦੀਨੋ ਮੀਤ ਮਿਲਾਇ ॥੧੧॥

man bhaava(n)taa maananee dheeno meet milai ||11||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ ਮੀਤ ਕੁਅਰਿ ਜਬ ਪਾਇਯੋ ॥

man bhaava(n)taa meet kuar jab paiyo ||

ਸਕਲ ਚਿਤ ਕੋ ਸੁੰਦਰਿ ਸੋਕ ਮਿਟਾਇਯੋ ॥

sakal chit ko su(n)dhar sok miTaiyo ||

ਤਾ ਕੋ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ਤਰੁਨਿ ਤਾ ਕੀ ਭਈ ॥

taa ko bhogan bharee tarun taa kee bhiee ||

ਹੋ ਆਸਫ ਖਾਨ ਬਿਸਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦੇਤ ਭੀ ॥੧੨॥

ho aasaf khaan bisaar hiradhai te dhet bhee ||12||

ਕਿਯ ਬਿਚਾਰ ਚਿਤ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪਿਯ ਕਉ ਪਾਇਯੈ ॥

kiy bichaar chit keh bidh piy kau paiyai ||

ਅਸਫ ਖਾ ਕੇ ਘਰ ਤੇ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਜਾਇਯੈ ॥

asaf khaa ke ghar te keh bidh jaiyai ||

ਭਾਖਿ ਭੇਦ ਤਾ ਕੌ ਗ੍ਰਿਹ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥

bhaakh bhedh taa kau gireh dhayo paThai kai ||

ਹੋ ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਹਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ ॥੧੩॥

ho soor soor keh bhoom giree murachhai kai ||13||

ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਰਿ ਗਿਰੀ ਜਨੁਕ ਮਰਿ ਕੇ ਗਈ ॥

soor soor kar giree januk mar ke giee ||

ਡਾਰਿ ਸੰਦੂਕਿਕ ਮਾਝ ਗਾਡਿ ਭੂਅ ਮੈ ਦਈ ॥

ddaar sa(n)dhookik maajh gaadd bhooa mai dhiee ||

ਕਾਢਿ ਸਜਨ ਲੈ ਗਯੋ ਤਹਾ ਤੇ ਆਨਿ ਕੈ ॥

kaadd sajan lai gayo tahaa te aan kai ||

ਹੋ ਲੈ ਅਪੁਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੀ ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥੧੪॥

ho lai apunee tiray karee adhik ruch maan kai ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ ਕਛੁ ਤਾ ਕੋ ਸਕ੍ਯੋ ਪਛਾਨਿ ॥

bhedh abhedh na mooR kachh taa ko sakayo pachhaan ||

ਜਾਨ੍ਯੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਕਿਯੋ ਸੁ ਭਿਸਤ ਪਯਾਨ ॥੧੫॥

jaanayo praanan chhaadd kai kiyo su bhisat payaan ||15||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੨੦॥੪੨੧੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau bees charitr samaapatam sat subham sat ||220||4218||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਈਸਫ ਜੈਯਨ ਮੌਰ ਹੈ ਸੰਮਨ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ॥

e'eesaf jaiyan mauar hai sa(n)man khaan paThaan ||

ਤੁਮਨ ਪਠਾਨਨ ਕੇ ਤਿਸੈ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਤ ਆਨਿ ॥੧॥

tuman paThaanan ke tisai sees jhukaavat aan ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥

sree miragaraaj matee taa kee tiray ||

ਬਸੀ ਰਹੈ ਰਾਜਾ ਕੇ ਨਿਤਿ ਜਿਯ ॥

basee rahai raajaa ke nit jiy ||

ਪਰਮ ਰੂਪ ਤਨ ਤਾਹਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥

param roop tan taeh biraajai ||

ਪਸੁਪਤਿ ਰਿਪੁ ਨਿਰਖਤ ਦੁਤਿ ਲਾਜੈ ॥੨॥

pasupat rip nirakhat dhut laajai ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਾਦੀ ਖਾਨ ਤਹਾ ਹੁਤੋ ਇਕ ਪਠਾਨ ਕੋ ਪੂਤ ॥

saadhee khaan tahaa huto ik paThaan ko poot ||

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੀ ਦਿਪੈ ਨਿਰਖਿ ਰਹਿਤ ਪੁਰਹੂਤ ॥੩॥

adhik prabhaa taa kee dhipai nirakh rahit purahoot ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

teh raanee taa ko gireh liyo bulai kai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਰਮੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

lapaT lapaT teh saath ramee sukh pai kai ||

ਤਬ ਹੀ ਲੋਕਹਿ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥

tab hee lokeh kahiyo nirapat sau jai kar ||

ਹੋ ਖੜਗ ਹਾਥ ਗਹਿ ਰਾਵ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥੪॥

ho khaRag haath geh raav pahoochayo aai kar ||4||

ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਿ ਖੜਗ ਬਿਲੋਕ ਅਧਿਕ ਅਬਲਾ ਡਰੀ ॥

nirap kar khaRag bilok adhik abalaa ddaree ||

ਚਿਤ ਅਪਨੈ ਕੇ ਬੀਚ ਇਹੈ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ॥

chit apanai ke beech ihai chi(n)taa karee ||

ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤਤਕਾਲ ਮੀਤ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥

geh kirapaan tatakaal meet ko maar kai ||

ਹੋ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ਦੇਗ ਮੈ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥੫॥

ho Took Took kar dhiyo dheg mai ddaar kai ||5||

ਡਾਰਿ ਦੇਗ ਤਰ ਆਗ ਦਈ ਔਟਾਇ ਕੈ ॥

ddaar dheg tar aag dhiee aauaTai kai ||

ਬਹੁਰਿ ਸਗਲ ਤਿਹ ਭਖਿ ਗਈ ਮਾਸੁ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

bahur sagal teh bhakh giee maas banai kai ||

ਸਗਰੋ ਸਦਨ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜਾ ਰਹਿਯੋ ॥

sagaro sadhan nihaar chakirat raajaa rahiyo ||

ਹੋ ਭੇਦ ਦਾਇਕਹ ਹਨ੍ਯੋ ਝੂਠ ਇਨ ਮੁਹਿ ਕਹਿਯੋ ॥੬॥

ho bhedh dhaikeh hanayo jhooTh in muh kahiyo ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਭਖਿ ਗਈ ਭੇਦ ਦਾਇਕਹ ਘਾਇ ॥

pratham bhog kar bhakh giee bhedh dhaikeh ghai ||

ਰਾਜਾ ਤੇ ਸਾਚੀ ਰਹੀ ਇਹ ਛਲ ਛਿਦ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥੭॥

raajaa te saachee rahee ieh chhal chhidhr banai ||7||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੨੧॥੪੨੨੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau ikees charitr samaapatam sat subham sat ||221||4225||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਾਬਲ ਮੈ ਅਕਬਰ ਗਏ ਏਕ ਬਿਲੋਕРЕਯੋ ਬਾਗ ॥

kaabal mai akabar ge ek bilokayo baag ||

ਹਰੀ ਭਈ ਆਂਖੈ ਨਿਰਖਿ ਰੋਸਨ ਭਯੋ ਦਿਮਾਗ ॥੧॥

haree bhiee aa(n)khai nirakh rosan bhayo dhimaag ||1||

ਭੋਗ ਮਤੀ ਇਕ ਭਾਮਨੀ ਅਕਬਰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹਿ ॥

bhog matee ik bhaamanee akabar ke gireh maeh ||

ਤਾ ਕੀ ਸਮ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਮੈ ਰੂਪਵਤੀ ਕਹੂੰ ਨਾਹਿ ॥੨॥

taa kee sam tihu(n) lok mai roopavatee kahoo(n) naeh ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਗੁਲ ਮਿਹਰ ਭਾਖੀਯੈ ॥

ek saeh ko poot gul mihar bhaakheeyai ||

ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮਾਨ ਕਹੋ ਕਿਹ ਰਾਖੀਐ ॥

taa kee prabhaa samaan kaho keh raakheeaai ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਜਗਤ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥

apramaan teh prabhaa jagat mai jaaniyai ||

ਹੋ ਅਸੁਰੇਸ ਦਿਨ ਨਾਥ ਕਿ ਸਸਿ ਕਰਿ ਮਾਨਿਯੈ ॥੩॥

ho asures dhin naath k sas kar maaniyai ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭੋਗ ਮਤੀ ਨਿਰਖਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥

bhog matee nirakhat teh bhiee ||

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

man bach kram bas havai giee ||

ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਚਾਰਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

chit ke bikhai bichaar bichaariyo ||

ਏਕਹਿ ਦੂਤਨ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੪॥

ekeh dhootan pragaT uchaariyo ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨਹੁ ਸਖੀ ਗੁਲ ਮਿਹਰ ਕੌ ਦੀਜੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥

sunahu sakhee gul mihar kau dheejai moh milai ||

ਜਨਮ ਜਨਮ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਤਵ ਦੈਹੋ ਸਕਲ ਮਿਟਾਇ ॥੫॥

janam janam dhaaridhr tav dhaiho sakal miTai ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸਖੀ ਭਈ ॥

aaise bachan sunat sakhee bhiee ||

ਤਤਛਿਨ ਦੌਰਿ ਤਹਾ ਹੀ ਗਈ ॥

tatachhin dhauar tahaa hee giee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਕੌਂ ਸਮੁਝਾਯੋ ॥

bhaat bhaat taa kau samujhaayo ||

ਆਨ ਹਿਤੂ ਕਹ ਮੀਤ ਮਿਲਾਯੋ ॥੬॥

aan hitoo keh meet milaayo ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ ਮੀਤ ਸੁਭ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਕੌਂ ਪਾਇ ॥

man bhaava(n)taa meet subh tarun tarun kau pai ||

ਰਸ ਤਾ ਕੇ ਰਸਤੀ ਭਈ ਅਕਬਰ ਦਯੋ ਭੁਲਾਇ ॥੭॥

ras taa ke rasatee bhiee akabar dhayo bhulai ||7||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰੀ ਰਹੌਂ ਮੀਤ ਕੇ ਸਾਥ ॥

tiray chi(n)taa chit mai karee rahaua(n) meet ke saath ||

ਅਕਬਰ ਘਰ ਤੇ ਨਿਕਸਿਯੈ ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥੮॥

akabar ghar te nikasiyai kachh charitr ke saath ||8||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕਹਿਯੋ ਮੀਤ ਸੌ ਨਾਰਿ ਤਵਨਿ ਸਮਝਾਇ ਕਰਿ ॥

kahiyo meet sau naar tavan samajhai kar ||

ਪ੍ਰਗਟ ਕਹਿਯੋ ਪਿਯ ਸਾਥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ਕਰਿ ॥

pragaT kahiyo piy saath charitr dhikhai kar ||

ਆਪੁਨ ਮੈ ਸ੍ਵੈ ਇਕ ਦ੍ਰੁਮ ਮਾਝ ਗਡਾਇਹੌ ॥

aapun mai savai ik dhrum maajh gaddaihau ||

ਹੋ ਤਹ ਤੇ ਨਿਕਸਿ ਸਜਨ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇਹੌਂ ॥੯॥

ho teh te nikas sajan tumare gireh aaihau ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੀਤ ਬਿਹਸਿ ਯੌਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

meet bihas yau bachan uchaare ||

ਤੁਮ ਐਹੋ ਕਿਹ ਭਾਤਿ ਹਮਾਰੇ ॥

tum aaiho keh bhaat hamaare ||

ਤਨਿਕ ਭਨਕ ਅਕਬਰ ਸੁਨਿ ਲੈ ਹੈ ॥

tanik bhanak akabar sun lai hai ||

ਮੁਹਿ ਤੁਹਿ ਕੋ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠੈ ਹੈ ॥੧੦॥

muh tuh ko jam lok paThai hai ||10||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਅਕਬਰ ਬਪੁਰੋ ਕਹਾ ਛਲਹਿ ਛਲਿ ਡਾਰਿਹੋਂ ॥

akabar bapuro kahaa chhaleh chhal ddaariho(n) ||

ਭੇਦ ਪਾਇ ਨਿਕਸੌਂਗੀ ਤੁਮੈ ਬਿਹਾਰਿਹੋਂ ॥

bhedh pai nikasauagee tumai bihaariho(n) ||

ਯਾ ਮੂਰਖ ਕੇ ਸੀਸ ਜੂਤਿਯਨ ਝਾਰਿ ਕੈ ॥

yaa moorakh ke sees jootiyan jhaar kai ||

ਹੋ ਮਿਲਿਹੌ ਤੁਹਿ ਪਿਯ ਆਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਰਿ ਕੈ ॥੧੧॥

ho milihau tuh piy aai charitr dhikhaar kai ||11||

ਜਾਨਿਕ ਬਡੇ ਚਿਨਾਰ ਤਰੇ ਸੋਵਤ ਭਈ ॥

jaanik badde chinaar tare sovat bhiee ||

ਲਖਿ ਅਕਬਰ ਸੌ ਜਾਗਿ ਨ ਟਰਿ ਆਗੇ ਗਈ ॥

lakh akabar sau jaag na Tar aage giee ||

ਯਾ ਦ੍ਰੁਮ ਕੀ ਮੁਹਿ ਛਾਹਿ ਅਧਿਕ ਨੀਕੀ ਲਗੀ ॥

yaa dhrum kee muh chhaeh adhik neekee lagee ||

ਹੋ ਪੌਢਿ ਰਹੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ਨ ਤਜਿ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਜਗੀ ॥੧੨॥

ho pauadd rahee sukh pai na taj ni(n)dhraa jagee ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਆਪੇ ਅਕਬਰ ਬਾਹ ਗਹਿ ਜੋ ਮੁਹਿ ਆਇ ਜਗਾਇ ॥

aape akabar baeh geh jo muh aai jagai ||

ਹੌ ਇਹ ਹੀ ਸੋਈ ਰਹੌ ਪਨ੍ਹਹਿਨ ਤਾਹਿ ਲਗਾਇ ॥੧੩॥

hau ieh hee soiee rahau panrahahin taeh lagai ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੀ ਬਾਤ ਸਾਹ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

aaisee baat saeh sun paiee ||

ਲੈ ਪਨਹੀ ਤਿਹ ਓਰ ਚਲਾਈ ॥

lai panahee teh or chalaiee ||

ਜੁਤੀ ਵਹੈ ਹਾਥ ਤਿਨ ਲਈ ॥

jootee vahai haath tin liee ||

ਬੀਸਕ ਝਾਰਿ ਅਕਬਰਹਿ ਗਈ ॥੧੪॥

beesak jhaar akabareh giee ||14||

ਹਜਰਤਿ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਤਬ ਭਰਿਯੋ ॥

hajarat kop adhik tab bhariyo ||

ਵਹੈ ਬ੍ਰਿਛ ਮਹਿ ਗਡਹਾ ਕਰਿਯੋ ॥

vahai birachh meh gaddahaa kariyo ||

ਤਾ ਮੈ ਐਂਚਿ ਤਰੁਨ ਵਹ ਡਾਰੀ ॥

taa mai aai(n)ch tarun veh ddaaree ||

ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥੧੫॥

moorakh baat na kachhoo bichaaree ||15||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਿਛ ਮਹਿ ਡਾਰਿ ਆਪੁ ਦਿਲੀ ਗਯੋ ॥

taeh birachh meh ddaar aap dhilee gayo ||

ਆਨਿ ਉਕਰਿ ਦ੍ਰੁਮ ਮੀਤ ਕਾਢ ਤਾ ਕੌ ਲਯੋ ॥

aan ukar dhrum meet kaadd taa kau layo ||

ਮਿਲੀ ਤਰੁਨਿ ਪਿਯ ਸਾਥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ਬਰਿ ॥

milee tarun piy saath charitr banai bar ||

ਹੋ ਅਕਬਰ ਕੇ ਸਿਰ ਮਾਝ ਜੂਤਿਯਨ ਝਾਰਿ ਕਰਿ ॥੧੬॥

ho akabar ke sir maajh jootiyan jhaar kar ||16||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੨੨॥੪੨੪੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau baiees charitr samaapatam sat subham sat ||222||4241||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਧਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥

raadhaavatee nagar ik bhaaro ||

ਆਪੁ ਹਾਥ ਜਨੁਕੀਸ ਸਵਾਰੋ ॥

aap haath janukees savaaro ||

ਕ੍ਰੂਰ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਤਹ ਰਹਈ ॥

kraoor ket raajaa teh rahiee ||

ਛਤ੍ਰ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਜਗ ਕਹਈ ॥੧॥

chhatr matee raanee jag kahiee ||1||

ਤਾ ਕੋ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

taa ko adhik roop ujiyaaro ||

ਆਪੁ ਬ੍ਰਹਮ ਜਨੁ ਕਰਨ ਸਵਾਰੋ ॥

aap braham jan karan savaaro ||

ਤਾ ਸਮ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਨਾਹੀ ॥

taa sam teen bhavan tiray naahee ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਹੈ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੨॥

dhev adhev kahai man maahee ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਹੀਰਾ ਮਨਿ ਇਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ॥

heeraa man ik saeh ko poot huto teh Thauar ||

ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਭੀਤਰ ਬਿਖੇ ਤਾ ਸਮ ਹੁਤੋ ਨ ਔਰ ॥੩॥

teen bhavan bheetar bikhe taa sam huto na aauar ||3||

ਛਤ੍ਰ ਮਤੀ ਤਿਹ ਲਖਿ ਛਕੀ ਛੈਲ ਛਰਹਰੋ ਜ੍ਵਾਨ ॥

chhatr matee teh lakh chhakee chhail chharaharo javaiaan ||

ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਸਮ ਤਵਨ ਕੀ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਨਹਿ ਆਨ ॥੪॥

roop bikhai sam tavan kee teen bhavan neh aan ||4||

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

ਤਾ ਕੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਰਾਨੀ ਸਖੀ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥

taa ko liyo bulai raanee sakhee paThai kai ||

ਕਹਿਯੋ ਮੀਤ ਮੁਸਕਾਇ ਸੰਕ ਤਜਾਗਿ ਮੋ ਕੌ ਭਜਹੁ ॥੫॥

kahiyo meet musakai sa(n)k tayaag mo kau bhajahu ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜੋ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਕਹਿਯੋ ਨ ਤਿਨ ਬਚ ਮਾਨਿਯੋ ॥

jo raanee teh kahiyo na tin bach maaniyo ||

ਪਾਇ ਰਹੀ ਪਰ ਮੂੜ ਨ ਕਿਛੁ ਕਰਿ ਜਾਨਿਯੋ ॥

pai rahee par mooR na kichh kar jaaniyo ||

ਹਾਇ ਭਾਇ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਰਹੀ ਦਿਖਰਾਇ ਕਰਿ ॥

hai bhai bahu bhaat rahee dhikharai kar ||

ਹੋ ਰਮਿਯੋ ਨ ਤਾ ਸੋ ਮੂਰਖ ਹਰਖੁਪਜਾਇ ਕਰਿ ॥੬॥

ho ramiyo na taa so moorakh harakhupajai kar ||6||

ਕਰਮ ਕਾਲ ਜੋ ਲਾਖ ਮੁਹਰ ਕਹੂੰ ਪਾਇਯੈ ॥

karam kaal jo laakh muhar kahoo(n) paiyai ||

ਲੀਜੈ ਹਾਥ ਉਚਾਇ ਤਜਾਗਿ ਨਹ ਪਾਇਯੈ ॥

leejai haath uchai tayaag neh paiyai ||

ਜੋ ਰਾਨੀ ਸੋ ਨੇਹ ਭਯੋ ਲਹਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥

jo raanee so neh bhayo leh leejiyai ||

ਹੋ ਜੋ ਵਹੁ ਕਹੈ ਸੁ ਕਰਿਯੈ ਸੰਕ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥੭॥

ho jo vahu kahai su kariyai sa(n)k na keejiyai ||7||

ਭਜੁ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਕਹਿਯੋ ਨ ਤਿਹ ਤਾ ਕੌ ਭਜਯੋ ॥

bhaj raanee teh kahiyo na teh taa kau bhajayo ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਹਿਤ ਮਾਨ ਨ ਤਿਹ ਤਾ ਸੋ ਸਜਯੋ ॥

kaam kel hit maan na teh taa so sajayo ||

ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਸੋ ਕਰਤ ਨਾਸਿਤਕੀ ਤਹ ਭਯੋ ॥

naeh naeh so karat naasitakee teh bhayo ||

ਹੋ ਤਬ ਅਬਲਾ ਕੈ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮੈ ਛਯੋ ॥੮॥

ho tab abalaa kai kop adhik chit mai chhayo ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਰੁਨੀ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ॥

tarunee tabai adhik ris bharee ||

ਕਠਿਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਾਥ ਮੈ ਧਰੀ ॥

kaThin kirapaan haath mai dharee ||

ਤਾ ਕੋ ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਸੌ ਮਾਰਿਯੋ ॥

taa ko tamak teg sau maariyo ||

ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਛਿਤ ਊਪਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥੯॥

kaaT moo(n)dd chhit uoopar ddaariyo ||9||

ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਤਵਨ ਕੌ ਕੀਨੋ ॥

Took anek tavan kau keeno ||

ਡਾਰਿ ਦੇਗ ਕੇ ਭੀਤਰ ਦੀਨੋ ॥

ddaar dheg ke bheetar dheeno ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਬੋਲਿ ਧਾਮ ਮੈ ਲਯੋ ॥

nij pat bol dhaam mai layo ||

ਭਛ ਭਾਖਿ ਆਗੇ ਧਰਿ ਦਯੋ ॥੧੦॥

bhachh bhaakh aage dhar dhayo ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਦਰਾ ਮਾਝ ਚੁਆਇ ਤਿਹ ਮਦ ਕਰਿ ਪ੍ਰਯਾਯੋ ਪੀਯ ॥

madharaa maajh chuaai teh madh kar prayaayo peey ||

ਲਹਿ ਬਾਰੁਨਿ ਮੂਰਖਿ ਪਿਯੋ ਭੇਦ ਨ ਸਮਝ੍ਯੋ ਜੀਯ ॥੧੧॥

leh baarun moorakh piyo bhedh na samajhayo jeey ||11||

ਹਾਡੀ ਤੁਚਾ ਗਿਲੋਲ ਕੈ ਦੀਨੀ ਡਾਰਿ ਚਲਾਇ ॥

haaddee tuchaa gilol kai dheenee ddaar chalai ||

ਰਹਤ ਮਾਸੁ ਦਾਨਾ ਭਏ ਅਸ੍ਵਨ ਦਯੋ ਖਵਾਇ ॥੧੨॥

rahat maas dhaanaa bhe asavain dhayo khavai ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਸੋ ਰਤਿ ਜਿਨ ਜਾਨਿ ਨ ਕਰੀ ॥

taa so rat jin jaan na karee ||

ਤਾ ਪਰ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਤ੍ਰਿਯ ਭਰੀ ॥

taa par adhik kop tiray bharee ||

ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹ ਮਾਸ ਖਵਾਯੋ ॥

hai nirap ko teh maas khavaayo ||

ਮੂਰਖ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਕਛੁ ਪਾਯੋ ॥੧੩॥

moorakh naeh naeh kachh paayo ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤੇਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੨੩॥੪੨੫੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau teiees charitr samaapatam sat subham sat ||223||4254||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਿਸਨ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਜੂਨਾਗੜ ਕੋ ਈਸ ॥

bisan ket raajaa baddo joonaagaR ko iees ||

ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਸੌ ਰਾਜ ਧੌ ਅਲਕਿਸ ਕੈ ਜਗਦੀਸ ॥੧॥

ei(n)dhr cha(n)dhr sau raaj dhau alakis kai jagadhees ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪਰਾਰਿ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥

sree tiraparaar kalaa taa kee tiray ||

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਸਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ਜਿਨ ਕਰਿ ਪਿਯ ॥

man kram bas raakhayo jin kar piy ||

ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥

adhik tarun ko roop biraajai ||

ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਨਿਰਖਿ ਦੁਤਿ ਲਾਜੈ ॥੨॥

sree tirapuraar nirakh dhut laajai ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਵਲ ਕੁਅਰ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਰਹੈ ਸੁਕੁਮਾਰ ॥

naval kuar ik saahu ko poot rahai sukumaar ||

ਰੀਝ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਕਲਾ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥੩॥

reejh rahee tirapuraar kalaa taa ko roop nihaar ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਨਵਲ ਕੁਅਰਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਹਿਯੋ ਲਲਚਾਇਯੋ ॥

naval kuareh bilok hiyo lalachaiyo ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲ ਪਠਾਇਯੋ ॥

paThai sahacharee nij gireh bol paThaiyo ||

ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਰੁਚਿ ਰਮੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥

adhik maan ruch ramee harakh upajai kai ||

ਹੋ ਕਾਮ ਰੀਤਿ ਜੁਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਅਧਿਕ ਮਚਾਇ ਕੈ ॥੪॥

ho kaam reet jut preetam adhik machai kai ||4||

ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਛਕੈ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਵਹੀ ॥

chhail chhailanee chhakai adhik sukh paavahee ||

ਜੋਰ ਜੋਰ ਚਖੁ ਚਾਰ ਦੋਊ ਮੁਸਕਾਵਹੀ ॥

jor jor chakh chaar dhouoo musakaavahee ||

ਲਪਟ ਲਪਟ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਨ ਛਿਨ ਇਕ ਛੋਰਹੀ ॥

lapaT lapaT kar jaeh na chhin ik chhorahee ||

ਹੋ ਕਰਿ ਅਧਰਨ ਕੋ ਪਾਨ ਕੁਚਾਨ ਮਰੋਰਹੀ ॥੫॥

ho kar adharan ko paan kuchaan marorahee ||5||

ਚੌਰਾਸਿਯਨ ਆਸਨਨ ਕਰਤ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

chauaraasiyan aasanan karat banai kai ||

ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਮਚਾਇ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

kaam kalol machai adhik sukh pai kai ||

ਕੋਕਸਾਰ ਕੇ ਭੇਦ ਉਚਰੈ ਬਨਾਇ ਕਰ ॥

kokasaar ke bhedh ucharai banai kar ||

ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਬਲਿ ਜਾਹਿ ਦੋਊ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰਿ ॥੬॥

ho nirakh prabhaa bal jaeh dhouoo musakai kar ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਇਮਿ ਜਾਰ ਉਚਾਰੋ ॥

ek dhivas im jaar uchaaro ||

ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੈ ਕਹਿਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥

sun raanee tai kahiyo hamaaro ||

ਜਿਨਿ ਤਵ ਨਾਥ ਬਿਲੋਕੈ ਆਈ ॥

jin tav naath bilokai aaiee ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਹਨੇ ਕੋਪ ਉਪਜਾਈ ॥੭॥

dhuhoo(n)an hane kop upajaiee ||7||

ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥

tirayo baach ||

ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਵ ਤਨ ਭੇਦ ਜਤਾਊ ॥

pratham raav tan bhedh jataauoo ||

ਬਹੁਰਿ ਢਢੋਰੇ ਨਗਰ ਦਿਵਾਊ ॥

bahur ddaddore nagar dhivaauoo ||

ਦੈ ਦੁੰਦਭਿ ਪੁਨਿ ਤੋਹਿ ਬੁਲੈਹੌਂ ॥

dhai dhu(n)dhabh pun toh bulaihau ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਮਚੈਹੌਂ ॥੮॥

kaam bhog ruch maan machaihau ||8||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਕਰਿ ਮੀਤਹਿ ਦਯੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥

adhik bhog kar meeteh dhayo uThai kai ||

ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥

aap nirapat sau kahee baat samujhai kai ||

ਸਿਵ ਮੋ ਕੌ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹੌ ਆਇ ਕਰਿ ॥

siv mo kau ieh bhaat kahiyo hau aai kar ||

ਹੋ ਸੋ ਹਉ ਤੁਮਰੇ ਤੀਰ ਕਹੌ ਅਬ ਆਇ ਕਰਿ ॥੯॥

ho so hau tumare teer kahau ab aai kar ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਦਿਨ ਏਕ ਸਭਾਗਾ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

jab dhin ek sabhaagaa havai hai ||

ਮਹਾਦੇਵ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਐ ਹੈ ॥

mahaadhev mere gireh aai hai ||

ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਵੈ ॥

nij haathan dhu(n)dhabhee bajaavai ||

ਕੂਕਿ ਅਧਿਕ ਸਭ ਪੁਰਹਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥੧੦॥

kook adhik sabh pureh sunaavai ||10||

ਜਬ ਤੁਮ ਐਸ ਸਬਦ ਸੁਨਿ ਲੈਯਹੁ ॥

jab tum aais sabadh sun laiyahu ||

ਤਬ ਉਠ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਐਯਹੁ ॥

tab uTh dhaam hamaare aaiyahu ||

ਭੇਦ ਕਿਸੂ ਔਰਹਿ ਨਹਿ ਕਹਿਯਹੁ ॥

bhedh kisoo aauareh neh kahiyahu ||

ਭੋਗ ਸਮੌ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭਯੋ ਲਹਿਯਹੁ ॥੧੧॥

bhog samau tiray ko bhayo lahiyahu ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤੁਰਤ ਆਨਿ ਮੋ ਕੋ ਭਜਹੁ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਸੁਖਧਾਮ ॥

turat aan mo ko bhajahu sun raajaa sukhadhaam ||

ਪਲ੍ਰਯੋ ਪਰੋਸੋ ਹੋਇ ਸੁਤ ਮੋਹਨ ਰਖਿਯਹੁ ਨਾਮ ॥੧੨॥

palrayo paroso hoi sut mohan rakhiyahu naam ||12||

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਬਚਨ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਦਿਯੋ ਉਠਾਇ ॥

yau keh kai nirap so bachan gireh te dhiyo uThai ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਜਾਰ ਕੌ ਲੀਨੋ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥੧੩॥

paThai sahacharee jaar kau leeno nikaT bulai ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੋ ਕਿਯੋ ॥

kaam bhog preetam so kiyo ||

ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ ਬਹੁਤ ਦਮਾਮੋ ਦਿਯੋ ॥

dhiraR kar bahut dhamaamo dhiyo ||

ਕੂਕਿ ਕੂਕਿ ਪੁਰ ਸਕਲ ਸੁਨਾਇਸਿ ॥

kook kook pur sakal sunais ||

ਭੋਗ ਸਮੈ ਰਾਨੀ ਕੋ ਆਇਸਿ ॥੧੪॥

bhog samai raanee ko aais ||14||

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਉਠਿ ਧਯੋ ॥

bachan sunat raajaa uTh dhayo ||

ਭੋਗ ਸਮੋ ਰਾਨੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥

bhog samo raanee ko bhayo ||

ਜੋ ਸਿਵ ਬਚਨ ਕਹਿਯੋ ਸੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

jo siv bachan kahiyo so havai hai ||

ਪਰਿਯੋ ਪਰੋਸੋ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ ਦੈ ਹੈ ॥੧੫॥

pariyo paroso sut gireh dhai hai ||15||

ਆਵਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਾਰ ਡਰਪਾਨੋ ॥

aavat nirapat jaar ddarapaano ||

ਰਾਨੀ ਸੋ ਯੌ ਬਚਨ ਬਖਾਨੋ ॥

raanee so yau bachan bakhaano ||

ਨਿਰਾਪ੍ਰਾਧ ਮੋ ਕੌਂ ਤੈ ਮਾਰਿਯੋ ॥

niraapraadh mo kau tai maariyo ||

ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕਛੁ ਨ ਤੋਰਿ ਬਿਗਾਰਿਯੋ ॥੧੬॥

mai tiray kachh na tor bigaariyo ||16||

ਸਿਵ ਬਚ ਸਿਮਰਿ ਤਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ॥

siv bach simar tahaa nirap gayo ||

ਭੋਗ ਕਰਤ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸੇ ਭਯੋ ॥

bhog karat nij tiray se bhayo ||

ਪੀਠਿ ਫੇਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਜਬ ਧਾਯੋ ॥

peeTh fer gireh ko jab dhaayo ||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਆਪਨੋ ਜਾਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੭॥

tab tiray aapano jaar bulaayo ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਹਾ ਜਾਤ ਰਾਜਾ ਕਹਿਯੋ ਸਿਵ ਸੁਤ ਦੀਨੋ ਧਾਮ ॥

kahaa jaat raajaa kahiyo siv sut dheeno dhaam ||

ਪਲੋ ਪਲੋਸੋ ਲੀਜਿਯੈ ਮੋਹਨਿ ਰਖਿਯੈ ਨਾਮ ॥੧੮॥

palo paloso leejiyai mohan rakhiyai naam ||18||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਥਮ ਜਾਰ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

pratham jaar ko bol paThaayo ||

ਦੈ ਦੁੰਦਭਿ ਪੁਨਿ ਰਾਵ ਬੁਲਾਯੋ ॥

dhai dhu(n)dhabh pun raav bulaayo ||

ਬਹੁਰਿ ਕੂਕਿ ਕੈ ਪੁਰਹਿ ਸੁਨਾਇਸਿ ॥

bahur kook kai pureh sunais ||

ਮਿਤਵਾ ਕੋ ਸੁਤ ਕੈ ਠਹਰਾਇਸਿ ॥੧੯॥

mitavaa ko sut kai Thaharais ||19||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਰਾਖਤ ਜਾਰ ਕੋ ਸੁਤ ਸੁਤ ਕਹਿ ਕਹਿ ਧਾਮ ॥

nis dhin raakhat jaar ko sut sut keh keh dhaam ||

ਸਿਵ ਬਚ ਲਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚੁਪ ਰਹਿਯੋ ਇਹ ਛਲ ਛਲ੍ਯੋ ਸੁ ਬਾਮ ॥੨੦॥

siv bach leh nirap chup rahiyo ieh chhal chhalayo su baam ||20||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੨੪॥੪੨੭੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chauabees charitr samaapatam sat subham sat

||224||4274||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਾਰਾਣਸੀ ਨਗਰਿਕ ਬਿਰਾਜੈ ॥

baaraanasee nagarik biraajai ||

ਜਾ ਕੇ ਲਖੇ ਪਾਪ ਸਭ ਭਾਜੈ ॥

jaa ke lakhe paap sabh bhaajai ||

ਬਿਮਲ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹ ਰਹਈ ॥

bimal sain raajaa teh rahiee ||

ਸਭ ਦੁਰਜਨ ਕੇ ਦਲ ਕੋ ਦਹਈ ॥੧॥

sabh dhurajan ke dhal ko dhahiee ||1||

ਸੁਨਤ ਕੁਅਰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਇਕ ਸੁਤ ਬਰ ॥

sunat kuar nirap ko ik sut bar ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਘਰ ॥

amit dharab taa ke bheetar ghar ||

ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jo abalaa teh roop nihaarai ||

ਸਭ ਹੀ ਦਰਬੁ ਆਪਨੋ ਵਾਰੈ ॥੨॥

sabh hee dharab aapano vaarai ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸ੍ਰੀ ਚਖੁਚਾਰੁ ਮਤੀ ਰਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁਤਾ ਅਪਾਰ ॥

sree chakhuchaar matee rahai nirap kee sutaa apaar ||

ਕੈ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰਕਾ ਕੈ ਰਤਿ ਕੋ ਅਵਤਾਰ ॥੩॥

kai rat pat kee putrakaa kai rat ko avataar ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜਬ ਚਖੁਚਾਰੁ ਮਤੀ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab chakhuchaar matee teh roop nihaariyo ||

ਯਹੈ ਆਪਨੇ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

yahai aapane chit ke bikhai bichaariyo ||

ਕਯੋ ਹੂੰ ਐਸੋ ਛੈਲ ਜੁ ਇਕ ਛਿਨ ਪਾਇਯੈ ॥

kayo hoo(n) aaiso chhail ju ik chhin paiyai ||

ਹੋ ਕਰੋ ਨ ਨਜਾਰੋ ਨੈਕ ਸਦਾ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥੪॥

ho karo na nayaaro naik sadhaa bal jaiyai ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਹਚਰਿ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਤਾ ਕੇ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥

sahachar ek bulai kai taa ke dhiee paThai ||

ਮੋ ਕੌ ਮੀਤ ਮਿਲਾਇਯੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥੫॥

mo kau meet milaiyai kar kai koT upai ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦੀਜੈ ਸਖੀ ਮਿਲਾਇ ਸਜਨ ਮੁਹਿ ਚਾਹਿਯੈ ॥

dheejai sakhee milai sajan muh chaahiyai ||

ਜਾ ਕੇ ਬਿਰਹ ਬਿਸੇਖ ਭਏ ਹਿਯ ਦਾਹਿਯੈ ॥

jaa ke bireh bisekh bhe hiy dhaahiyai ||

ਜਿਯ ਆਵਤ ਉਡ ਮਿਲੌਂ ਸੰਕ ਕੋ ਛੋਰਿ ਕੈ ॥

jiy aavat udd milaua(n) sa(n)k ko chhor kai ||

ਹੋ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਕਰੋਰਿਕ ਓਰਿ ਕੈ ॥੬॥

ho lok laaj kul kaan karorik or kai ||6||

ਸਜਾਨੀ ਸਖੀ ਬਿਸੇਖ ਭੇਦ ਤਿਹ ਪਾਇ ਕੈ ॥

sayaanee sakhee bisekh bhedh teh pai kai ||

ਆਨਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕਹ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ॥

aan pirayaa keh preetam dhayo milai kai ||

ਨਿਰਖਿ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਅੰਗ ਦਿਵਾਨੀ ਸੀ ਭਈ ॥

nirakh kuar teh a(n)g dhivaanee see bhiee ||

ਹੋ ਬਿਰਹ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਮਾਝ ਮਗਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਗਈ ॥੭॥

ho bireh samu(n)dh ke maajh magan havai kai giee ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸ੍ਰਯੋਂ ਯੌ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੁਨਾਯੋ ॥

preetam srayo(n) yau pirayaa sunaayo ||

ਤੈ ਮੇਰੋ ਮਨ ਆਜੁ ਚੁਰਾਯੋ ॥

tai mero man aaj churaayo ||

ਹੌ ਹੂੰ ਐਸ ਜਤਨ ਕਛੁ ਕਰਿਹੌ ॥

hau hoo(n) aais jatan kachh karihau ||

ਸਭਹਿਨ ਛੋਰਿ ਤੋਹਿ ਕੌ ਬਰਿਹੌ ॥੮॥

sabhahin chhor toh kau barihau ||8||

ਜੋ ਤੁਹਿ ਕਹੌ ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਕਰਿਯਹੁ ॥

jo tuh kahau mitr so kariyahu ||

ਮੋਰ ਪਿਤਾ ਤੇ ਨੈਕ ਨ ਡਰਿਯਹੁ ॥

mor pitaa te naik na ddariyahu ||

ਸੂਰਜ ਨਾਮ ਆਪਨੋ ਧਰਿਯਹੁ ॥

sooraj naam aapano dhariyahu ||

ਮੋਹਿ ਬਿਯਾਹਿ ਲੈ ਧਾਮ ਸਿਧਰਿਯਹੁ ॥੯॥

moh biyaeh lai dhaam sidhariyahu ||9||

ਤਬ ਅਬਲਾ ਨਿਜੁ ਪਿਤਾ ਬੁਲਾਯੋ ॥

tab abalaa nij pitaa bulaayo ||

ਪਕਰਿ ਬਾਹ ਤੇ ਮਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਯੋ ॥

pakar baeh te mitr dhikhaayo ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਸੂਰਜ ਇਹ ਆਹੀ ॥

sun raajaa sooraj ieh aahee ||

ਚਾਹਤ ਹੈ ਤਵ ਸੁਤਾ ਬਿਯਾਹੀ ॥੧੦॥

chaahat hai tav sutaa biyaahee ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਤਿਗ੍ਯਾ ਲੀਜਿਯੈ ਯਾ ਕੀ ਅਬੈ ਬਨਾਇ ॥

pratham pratigrayaa leejiyai yaa kee abai banai ||

ਪੁਨਿ ਮੋ ਕੌ ਇਹ ਦੀਜਿਯੈ ਸੁਨੁ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥੧੧॥

pun mo kau ieh dheejiyai sun raajan ke rai ||11||

ਜਬ ਲੌ ਇਹ ਇਹ ਘਰ ਰਹੈ ਚੜੈ ਨ ਸੂਰਜ ਅਕਾਸ ॥

jab lau ieh ieh ghar rahai chaRai na sooraj akaas ||

ਜਬ ਇਹ ਜਾਇ ਤਹਾ ਚੜੇ ਜਗ ਮੈ ਹੋਇ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੧੨॥

jab ieh jai tahaa chaRe jag mai hoi prakaas ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਤਜ ਬਾਤ ਰਾਜੈ ਇਹ ਜਾਨੀ ॥

satay baat raajai ieh jaanee ||

ਭੇਦ ਨ ਲਖਿਯੋ ਕਛੂ ਅਗਜਾਨੀ ॥

bhedh na lakhiyo kachhoo agayaanee ||

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਇਕ ਪੜਿਯੋ ॥

raaj kumaar ma(n)tr ik paRiyo ||

ਦ੍ਵੈ ਦਿਨ ਲਗੇ ਸੂਰਜ ਨਹਿ ਚੜਿਯੋ ॥੧੩॥

dhavai dhin lage sooraj neh chaRiyo ||13||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੋ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਬਰਿਯਾ ਦਈ ਉਡਾਇ ॥

ma(n)tran so abhima(n)tr kar bariyaa dhiee uddai ||

ਨਿਸੁ ਨਾਇਕ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ਗਗਨ ਰਹਿਯੋ ਥਹਰਾਇ ॥੧੪॥

nis naik so jaaniyai gagan rahiyo thaharai ||14||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਰਾਜੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab raaje ieh bhaat nihaariyo ||

ਸਤਜ ਸੂਰਜ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

satay sooraj kar taeh bichaariyo ||

ਤੁਰਤ ਬਜਾਹਿ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਦੀਨੀ ॥

turat bayaeh dhuhitaa teh dheenee ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਚੀਨੀ ॥੧੫॥

bhedh abhedh kee baat na cheenee ||15||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਚੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੨੫॥੪੨੯੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau pachees charitr samaapatam sat subham sat

||225||4289||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਾਲਨੇਰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਮਾਲਕੌਸ ਪੁਰ ਗਾਉ ॥

maalaner ke dhes mai maalakauas pur gaau ||

ਮਾਨ ਸਾਹ ਇਕ ਚੌਧਰੀ ਬਸਤ ਸੁ ਤਵਨੈ ਠਾਉ ॥੧॥

maan saeh ik chauadharee basat su tavanai Thaau ||1||

ਰੁਸਤਮ ਦੇਈ ਤਵਨ ਕੀ ਰਹਤ ਸੁੰਦਰੀ ਨਾਰਿ ॥

rusatam dheiee tavan kee rahat su(n)dharee naar ||

ਰੂਪ ਸੀਲ ਸੁਚਿ ਕ੍ਰਿਆ ਸੁਭ ਪਤਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹਿਤਕਾਰ ॥੨॥

roop seel such kriaa subh pat kee at hitakaar ||2||

ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਉਮਰਾਵ ਕੀ ਕਰਤ ਚਾਕਰੀ ਨਿਤਿ ॥

taa ko pat umaraav kee karat chaakaree nit ||

ਸਾਹਜਹਾ ਕੇ ਧਾਮ ਕੋ ਰਾਖੈ ਦਰਬੁ ਅਮਿਤਿ ॥੩॥

saahajahaa ke dhaam ko raakhai dharab amit ||3||

ਭਾਗ ਪਿਯਤ ਬਹੁ ਚੌਧਰੀ ਔਰ ਅਫੀਮ ਚੜਾਇ ॥

bhaag piyat bahu chauadharee aauar afeem chaRai ||

ਆਠ ਪਹਰ ਘੂਮਤ ਰਹੈ ਲੋਗ ਹਸੈ ਬਹੁ ਆਇ ॥੪॥

aaTh pahar ghoomat rahai log hasai bahu aai ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਲੋਕ ਸਕਲ ਮਿਲਿ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੈ ॥

lok sakal mil taeh bakhaanai ||

ਮੂਰਖ ਸਾਹ ਕਛੂ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥

moorakh saeh kachhoo neh jaanai ||

ਜੋ ਨਰ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਚੜਾਵੈ ॥

jo nar bhaag afeem chaRaavai ||

ਤਾ ਕਹ ਸੁਧਿ ਕਹੋ ਕਬ ਆਵੈ ॥੫॥

taa keh sudh kaho kab aavai ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸਾਹ ਕਰੀ ਚਿਤ ਮਾਝ ਸੁ ਚਿੰਤ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥

saeh karee chit maajh su chi(n)t bichaar kai ||

ਸਭ ਧਨ ਇਨ ਕੋ ਹਰੌਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਰਿ ਕੈ ॥

sabh dhan in ko harau charitr dhikhaar kai ||

ਹਜਰਤਿ ਹੂੰ ਕੋ ਦਰਬੁ ਸਦਨ ਹਰਿ ਲ੍ਯਾਇਹੌਂ ॥

hajarat hoo(n) ko dharab sadhan har layaihau ||

ਹੋ ਸਭ ਸੋਫਿਨ ਕੋ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡ ਕੈ ਖਾਇਹੌਂ ॥੬॥

ho sabh sofin ko moo(n)dd moo(n)dd kai khaihau ||6||

ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਖਜਾਨਾ ਸਭ ਲਯੋ ॥

hajarat joo ko pratham khajaanaa sabh layo ||

ਪੁਨਿ ਸੋਫਿਨ ਕੋ ਦਰਬੁ ਧਰੋਹਰਿ ਧਰਤ ਭਯੋ ॥

pun sofin ko dharab dharohar dharat bhayo ||

ਬਹੁਰਿ ਅਤਿਥ ਕੋ ਭੇਸ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪਹਿਰਾਇ ਕੈ ॥

bahur atith ko bhes tirayeh pahirai kai ||

ਹੋ ਬਨੀ ਕਚਹਿਰੀ ਭੀਤਰ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥੭॥

ho banee kachahiree bheetar dhiee paThai kai ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਲੋਗਨ ਸਹਿਤ ਲੀਨੋ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਇ ॥

hajarat ko logan sahit leeno dharab churai ||

ਭਰਿ ਥੈਲੀ ਠਿਕਰੀ ਧਰੀ ਮੁਹਰੈ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥੮॥

bhar thailee Thikaree dharee muharai karee banai ||8||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਮਾਨਿ ਸਾਹ ਬਹੁ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਚੜਾਇ ਕੈ ॥

maan saeh bahu bhaag afeem chaRai kai ||

ਘੁਮਤ ਘੂਮਤ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚ੍ਯੋ ਜਾਇ ਕੈ ॥

ghumat ghoomat tahaa pahoo(n)chayo jai kai ||

ਤਬ ਲੌ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿਥ ਇਕ ਠਿਕਰੀ ਦੀਜਿਯੈ ॥

tab lau kahiyo atith ik Thikaree dheejiyai ||

ਹੋ ਕਾਜੁ ਹਮਾਰੋ ਆਜੁ ਚੌਧਰੀ ਕੀਜਿਯੈ ॥੯॥

ho kaaj hamaaro aaj chauadharee keejiyai ||9||

ਦਯੋ ਏਕ ਘਟ ਫੋਰਿ ਬਹੁਤ ਠਿਕਰੀ ਭਈ ॥

dhayo ek ghaT for bahut Thikaree bhiee ||

ਤਿਨ ਤੇ ਏਕ ਉਠਾਇ ਅਤਿਥ ਕੈ ਕਰ ਦਈ ॥

tin te ek uThai atith kai kar dhiee ||

ਲੈ ਕੇ ਜਬੈ ਅਤੀਤ ਨਿਰਖ ਤਾ ਕੋ ਲਯੋ ॥

lai ke jabai ateet nirakh taa ko layo ||

ਹੋ ਏਕ ਕਚਹਿਰੀ ਮਾਝ ਸ੍ਰਾਪ ਤਰੁਨੀ ਦਯੋ ॥੧੦॥

ho ek kachahiree maajh sraap tarunee dhayo ||10||

ਠੀਕ੍ਰਨ ਹੀ ਕੋ ਦਰਬੁ ਸਕਲ ਹ੍ਵੈ ਜਾਇ ਹੈ ॥

Theekran hee ko dharab sakal havai jai hai ||

ਹਜਰਤਿ ਲੋਗਨ ਸਹਿਤ ਨ ਕਛੁ ਧਨ ਪਾਇ ਹੈ ॥

hajarat logan sahit na kachh dhan pai hai ||

ਕਾਜਿ ਕ੍ਰੋਰਿ ਕੁਟੁਵਾਰ ਖਜਾਨੋ ਤਬ ਲਹਿਯੋ ॥

kaaj kror kuTuvaar khajaano tab lahiyo ||

ਹੋ ਸਤਿ ਸ੍ਰਾਪ ਭਯੋ ਕਹਿਯੋ ਅਤਿਥ ਜੈਸੋ ਦਯੋ ॥੧੧॥

ho sat sraap bhayo kahiyo atith jaiso dhayo ||11||

ਸਭ ਸੋਫਿਨ ਕੋ ਮੂੰਡਿ ਮੂੰਡਿ ਅਮਲੀ ਗਯੋ ॥

sabh sofin ko moo(n)dd moo(n)dd amalee gayo ||

ਮੁਹਰੇ ਲਈ ਨਿਕਾਰਿ ਠੀਕਰੀ ਦੈ ਭਯੋ ॥

muhare liee nikaar Theekaree dhai bhayo ||

ਆਜੁ ਲਗੇ ਓਹਿ ਦੇਸ ਅਤਿਥ ਕੋ ਮਾਨਿਯੈ ॥

aaj lage oh dhes atith ko maaniyai ||

ਹੋ ਮਸਲਾ ਇਹ ਮਸਹੂਰ ਜਗਤ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥੧੨॥

ho masalaa ieh masahoor jagat mai jaaniyai ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਵਾ ਕੇ ਖਾਨਾ ਨੈ ਲਿਖ੍ਯੋ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਕੋ ਬਨਾਇ ॥

vaa ke khaanaa nai likhayo hajarat joo ko banai ||

ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਇਕ ਅਤਿਥ ਨੈ ਸਭ ਧਨ ਗਯੋ ਗਵਾਇ ॥੧੩॥

sraap dhayo ik atith nai sabh dhan gayo gavai ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਬੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੨੬॥੪੩੦੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chhabeesavo charitr samaapatam sat subham sat

||226||4302||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦੇਸ ਮਾਲਵਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਮਦਨ ਸੈਨ ਇਕ ਰਾਇ ॥

dhes maalavaa ke bikhai madhan sain ik rai ||

ਗੜ ਤਾ ਸੌ ਰਾਜਾ ਬਿਧਿਹਿ ਔਰ ਨ ਸਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥੧॥

gaR taa sau raajaa bidheh aauar na sakiyo banai ||1||

ਨਾਮ ਰਹੈ ਤਿਹ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਮਨਿਮਾਲ ਮਤੀਯ ॥

naam rahai teh tarun ko sree manimaal mateey ||

ਮਨਸਾ ਬਾਚਾ ਕਰਮਨਾ ਬਸਿ ਕਰਿ ਰਾਖਿਯੋ ਪੀਯ ॥੨॥

manasaa baachaa karamanaa bas kar raakhiyo peey ||2||

ਪੂਤ ਤਹਾ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕੋ ਨਾਮੁ ਰਾਇ ਮਹਬੂਬ ॥

poot tahaa ik saahu ko naam rai mahaboob ||

ਰੂਪ ਸੀਲ ਸੁਚਿ ਬ੍ਰਤਨ ਮੈ ਗੜਿਯੋ ਬਿਧਾਤੈ ਖੂਬ ॥੩॥

roop seel such bratan mai gaRiyo bidhaatai khoob ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਮਿਤ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥

amit tarun ko roop biraajai ||

ਜਿਹ ਮੁਖ ਨਿਰਖ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥

jeh mukh nirakh cha(n)dhramaa laajai ||

ਸੁੰਦਰ ਸਮ ਤਾ ਕੀ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥

su(n)dhar sam taa kee kouoo naahee ||

ਰੂਪਵੰਤ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥੪॥

roopava(n)t pragaTiyo jag maahee ||4||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਵਹ ਕੁਅਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab raanee veh kuar nihaariyo ||

ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

eihai aapane hiradhai bichaariyo ||

ਕੈ ਇਹ ਆਜੁ ਬੋਲਿ ਰਤਿ ਕਰਿਯੈ ॥

kai ieh aaj bol rat kariyai ||

ਕੈ ਉਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਯੈ ॥੫॥

kai ur maar kaTaaree mariyai ||5||

ਲਹਿ ਸਹਚਰਿ ਇਕ ਹਿਤੂ ਬੁਲਾਈ ॥

leh sahachar ik hitoo bulaiee ||

ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤਾਹਿ ਸਮਝਾਈ ॥

chit kee birathaa taeh samajhaiee ||

ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਮੀਤ ਸੌ ਕਹਿਯਹੁ ॥

meree kahee meet sau kahiyahu ||

ਜੋ ਮੁਰਿ ਆਸ ਜਿਯਨ ਕੀ ਚਹਿਯਹੁ ॥੬॥

jo mur aas jiyan kee chahiyahu ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨਿ ਆਤੁਰ ਬਚ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਸਖੀ ਗਈ ਤਹ ਧਾਇ ॥

sun aatur bach kuar ke sakhee giee teh dhai ||

ਤਾਹਿ ਭਲੇ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ਇਹ ਉਹਿ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ॥੭॥

taeh bhale samujhai kai ieh uh dhayo milai ||7||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ ਮੀਤੁ ਕੁਅਰਿ ਜਬ ਪਾਇਯੋ ॥

man bhaava(n)taa meet kuar jab paiyo ||

ਲਖਿ ਛਬਿ ਲੋਲ ਅਮੋਲ ਗਰੇ ਸੋ ਲਾਇਯੋ ॥

lakh chhab lol amol gare so laiyo ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਦੋਊ ਜਾਹਿ ਤਰੁਨ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥

lapaT lapaT dhouoo jaeh tarun musakai kai ||

ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕੀ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੮॥

ho kaam kel kee reet preet upajai kai ||8||

ਤਬ ਲੌ ਰਾਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਇਯੋ ॥

tab lau raajaa gireh raanee ke aaiyo ||

ਆਦਰ ਅਧਿਕ ਕੁਅਰਿ ਕਰਿ ਮਦਰਾ ਪ੍ਯਾਇਯੋ ॥

aadhar adhik kuar kar madharaa prayaiyo ||

ਗਿਰਿਯੋ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਖਾਟ ਪਰ ਜਾਇ ਕੈ ॥

giriyo mat havai nirapat khaaT par jai kai ||

ਹੋ ਤਬ ਹੀ ਤੁਰਤਹਿ ਲਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥੯॥

ho tab hee turateh liy tiray jaar bulai kai ||9||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਛਤਿਯਾ ਊਪਰ ਅਪਨੀ ਪੀਠਿ ਧਰਿ ॥

nirap kee chhatiyaa uoopar apanee peeTh dhar ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਦ੍ਰਿੜ ਕਿਯ ਨਿਜੁ ਮੀਤੁ ਬੁਲਾਇ ਕਰਿ ॥

kaam kel dhiraR kiy nij meet bulai kar ||

ਮਦਰਾ ਕੇ ਮਦ ਛਕੇ ਨ ਕਛੁ ਰਾਜੇ ਲਹਿਯੋ ॥

madharaa ke madh chhake na kachh raaje lahiyo ||

ਹੋ ਲੇਤ ਪਸ੍ਵਾਰੇ ਭਯੋ ਨ ਕਛੁ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ॥੧੦॥

ho let pasavaiaare bhayo na kachh mukh te kahiyo ||10||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਦਯੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥

kaam bhog kar tiray piy dhayo uThai kai ||

ਮੂੜ ਰਾਵ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨ ਸਕਿਯੋ ਪਾਇ ਕੈ ॥

mooR raav kachh bhedh na sakiyo pai kai ||

ਇਹ ਛਲ ਛੈਲੀ ਛੈਲ ਸੁ ਛਲਿ ਪਤਿ ਕੌ ਗਈ ॥

eeh chhal chhailee chhail su chhal pat kau giee ||

ਹੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਇਹ ਕਥਾ ਤਬੈ ਪੂਰਨ ਭਈ ॥੧੧॥

ho su kab sayaam ieh kathaa tabai pooran bhiee ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਾਈਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੨੭॥੪੩੧੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau sataieevo charitr samaapatam sat subham sat

||227||4313||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਉਤਰ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਰਹਈ ॥

autar dhes nirapat ik rahiee ||

ਬੀਰਜ ਸੈਨ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹਈ ॥

beeraj sain jaa ko jag kahiee ||

ਬੀਰਜ ਮਤੀ ਤਵਨ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

beeraj matee tavan bar naaree ||

ਜਾਨਕ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥੧॥

jaanak raamacha(n)dhr kee payaaree ||1||

ਅਧਿਕ ਕੁਅਰ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥

adhik kuar ko roop biraajai ||

ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਰਤਿ ਕੀ ਛਬਿ ਲਾਜੈ ॥

rat pat kee rat kee chhab laajai ||

ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਜਾਈ ॥

jo abalaa taa ko lakh jaiee ||

ਲਾਜ ਸਾਜ ਤਜਿ ਰਹਤ ਬਿਕਾਈ ॥੨॥

laaj saaj taj rahat bikaiee ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਏਕ ਸਾਹ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

ek saeh kee putirakaa jaa ko roop apaar ||

ਨਿਰਖਿ ਮਦਨ ਜਾ ਕੋ ਰਹੈ ਨਜਾਇ ਚਲਤ ਸਿਰ ਝਾਰਿ ॥੩॥

nirakh madhan jaa ko rahai nayai chalat sir jhaar ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਵਹੁ ਰਾਇ ਅਖੇਟ ਸਿਧਾਇਯੋ ॥

ek dhivas vahu rai akheT sidhaiyo ||

ਊਚ ਧੌਲਹਰ ਠਾਢਿ ਕੁਅਰਿ ਲਖਿ ਪਾਇਯੋ ॥

uooch dhaualahar Thaadd kuar lakh paiyo ||

ਤਰੁਨਿ ਸਾਹੁ ਕੀ ਸੁਤਾ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥

tarun saahu kee sutaa rahee urajhai kai ||

ਹੋ ਹੇਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥੪॥

ho her nirapat kee prabhaa su giee bikai kai ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਹੀ ਠਾਢਿ ਇਕ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇਸਿ ॥

tahee Thaadd ik charit banais ||

ਡੋਰਿ ਬਡੀ ਕੀ ਗੁਡੀ ਚੜਾਇਸਿ ॥

ddor baddee kee guddee chaRais ||

ਤਾ ਮੈ ਇਹੈ ਸੰਦੇਸ ਪਠਾਵਾ ॥

taa mai ihai sa(n)dhes paThaavaa ||

ਭੇਤ ਚਿਤ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਤਾਵਾ ॥੫॥

bhet chit kau nirapeh jataavaa ||5||

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

ਤਾਜੀ ਕੂੰ ਤੁਰਾਇ ਕੈ ਅਸਾੜੀ ਓੜਿ ਰਾਹ ਪੌਣਾ ਜਾਲਿਮ ਜਵਾਲ ਦੁਹਾ ਨੈਨਾ ਨੂੰ ਨਚਾਵਣਾ ॥

taajee koo(n) turai kai asaaRee oR raeh pauanaa jaalim javaal dhuhaa nainaa noo(n) nachaavanaa ||

ਅੰਜਨ ਦਿਵਾਇ ਬਾੜ ਬਿਸਿਖ ਚੜਾਇ ਕੈ ਖੁਸਾਲੀ ਨੂੰ ਬੜਾਇ ਨਾਲੇ ਕੈਫਾ ਨੂੰ ਚੜਾਵਣਾ ॥

a(n)jan dhivai baaR bisikh chaRai kai khusaalee noo(n) baRai naale kaifaa noo(n) chaRaavanaa ||

ਬਦਨ ਦਿਖਾਣਾ ਸਾਨੂੰ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਾਣਾ ਅਤੇ ਨੈਣਾ ਨਾਲਿ ਨੈਣ ਜੋੜਿ ਵੇਹਾ ਨੇਹੁ ਲਾਵਣਾ ॥

badhan dhikhaanaa saanoo(n) chhaatee naal laanaa ate nainaa naal nain

joR vehaa neh laavanaa ||

ਬਾਚੇ ਪਤ੍ਰ ਆਣਾ ਮੈਹੀ ਮਿਲੇ ਬਜਾਂ ਨ ਜਾਣਾ ਸਾਈ ਯਾਰੋ ਜੀ ਅਸਾਡੇ ਪਾਸ ਆਵਣਾ ਹੀ ਆਵਣਾ ॥੬॥

baache patr aanaa maihee mile bayaa(n) na jaanaa saiee yaaro jee asaadde

paas aavanaa hee aavanaa ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਗੁਡੀਯਾ ਬਿਖੈ ਸੰਦੇਸ ਲਿਖਿ ਦੀਨੋ ਕੁਅਰਿ ਪਠਾਇ ॥

guddeeyaa bikhai sa(n)dhes likh dheeno kuar paThai ||

ਤਨਿਕ ਬਾਰ ਲਾਗੀ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਪਹੂੰਚੀ ਜਾਇ ॥੭॥

tanik baar laagee nahee nirapeh pahoo(n)chee jai ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਤੀਯਾ ਛੋਰਿ ਲਖੀ ਪ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ॥

pateeyaa chhor lakhee piray kahaa ||

ਇਹ ਪਠਿਯੋ ਤਰੁਨੀ ਲਿਖਿ ਉਹਾ ॥

eeh paThiyo tarunee likh uhaa ||

ਯਾ ਗੁਡੀਯਾ ਪਰ ਬੈਠਹੁ ਧਾਈ ॥

yaa guddeeyaa par baiThahu dhaiee ||

ਚਿੰਤ ਨ ਕਰਹੁ ਚਿਤ ਮੈ ਰਾਈ ॥੮॥

chi(n)t na karahu chit mai raiee ||8||

ਕੈ ਗੁਡੀਯਾ ਉਪਰ ਚੜਿ ਆਵਹੁ ॥

kai guddeeyaa upar chaR aavahu ||

ਨਾਤਰ ਟਾਗ ਤਰੇ ਕਰਿ ਜਾਵਹੁ ॥

naatar Taag tare kar jaavahu ||

ਜੋ ਤੁਹਿ ਗਿਰਨ ਧਰਨ ਪਰ ਦੇਊ ॥

jo tuh giran dharan par dheuoo ||

ਸ੍ਵਰਗ ਸਾਚ ਕਰਿ ਬਾਸ ਨ ਲੇਊ ॥੯॥

savairag saach kar baas na leuoo ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਾਤ੍ਰ ਪਛ ਸਤ ਸਪਤ ਪਿਤੁ ਪਰੈ ਨਰਕ ਕੁਲ ਸੋਇ ॥

maatr pachh sat sapat pit parai narak kul soi ||

ਜੌ ਗੁਡੀਯਾ ਤੇ ਭੂਮਿ ਪਰਿ ਪਤਨ ਤਿਹਾਰੋ ਹੋਇ ॥੧੦॥

jau guddeeyaa te bhoom par patan tihaaro hoi ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤੁਮ ਯਾ ਕੌ ਪਿਯ ਡੋਰਿ ਨ ਜਾਨਹੁ ॥

tum yaa kau piy ddor na jaanahu ||

ਸਗੂਆ ਕੈ ਯਾ ਕੌ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥

sagooaa kai yaa kau pahichaanahu ||

ਤੁਮਰੋ ਬਾਲ ਬਿਘਨ ਨਹਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

tumaro baal bighan neh havai hai ||

ਯਾ ਮੈ ਦੇਖਿ ਪਾਵ ਧਰਿ ਲੈ ਹੈ ॥੧੧॥

yaa mai dhekh paav dhar lai hai ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਤੇ ਮੈ ਕਿਯਾ ਸਗੂਆ ਯਾਹਿ ਬਨਾਇ ॥

ma(n)tr sakat te mai kiyaa sagooaa yaeh banai ||

ਸੰਕ ਤਯਾਗਿ ਕਰਿ ਆਈਯੈ ਸੁਨੁ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥੧੨॥

sa(n)k tayaag kar aaieeyai sun raajan ke rai ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੀ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab raajai aaisee sun paiee ||

ਚਿਤ ਕੀ ਸੰਕ ਸਗਲ ਬਿਸਰਾਈ ॥

chit kee sa(n)k sagal bisaraiee ||

ਹਯ ਤੇ ਉਤਰਿ ਡੋਰਿ ਪਰ ਚਢਿਯੋ ॥

hay te utar ddor par chaddiyo ||

ਆਨੰਦ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮੈ ਬਢਿਯੋ ॥੧੩॥

aana(n)dh adhik chit mai baddiyo ||13||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕੁਅਰ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਤੀਰ ਪਹੂਚ੍ਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥

kuar kuar ke teer pahoochayo aai kai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੌ ਕੀਯੋ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥

kaam bhog kau keeyo harakh upajai kai ||

ਸਾਹ ਤਬ ਲਗੇ ਦ੍ਵਾਰ ਪਹੂਚ੍ਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥

saeh tab lage dhavaiaar pahoochayo aai kar ||

ਹੋ ਤਬੈ ਤਰੁਨਿ ਸੌ ਬਾਤ ਕਹੀ ਪਿਯ ਨੈਨ ਭਰਿ ॥੧੪॥

ho tabai tarun sau baat kahee piy nain bhar ||14||

ਅਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮਰੋ ਸਾਹ ਮੈ ਗਹਿ ਮਾਰਿ ਹੈ ॥

ab tiray tumaro saeh mai geh maar hai ||

ਇਹੀ ਧੌਲਹਰ ਊਪਰ ਤੇ ਮੁਹਿ ਡਾਰਿ ਹੈ ॥

eihee dhaualahar uoopar te muh ddaar hai ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਸਭੈ ਪਸੁਰਿਯਾ ਜਾਇ ਹੈ ॥

Took Took havai sabhai pasuriyaa jai hai ||

ਹੋ ਤੁਹਿ ਭੇਟੇ ਹਮ ਆਜੁ ਇਹੈ ਫਲ ਪਾਇ ਹੈ ॥੧੫॥

ho tuh bheTe ham aaj ihai fal pai hai ||15||

ਨ੍ਰਿਪ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਕਛੂ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥

nirap chi(n)taa chit bheetar kachhoo na keejiyai ||

ਨਿਰਖਿ ਹਮਾਰੋ ਚਰਿਤ ਅਬੈ ਹੀ ਲੀਜਿਯੈ ॥

nirakh hamaaro charit abai hee leejiyai ||

ਬਾਰ ਤਿਹਾਰੋ ਏਕ ਨ ਬਾਕਨ ਪਾਇ ਹੈ ॥

baar tihaaro ek na baakan pai hai ||

ਹੋ ਹਮ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਹਸਤ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੬॥

ho ham so bhog kamai hasat gireh jai hai ||16||

ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਹੁੰਡੀਆ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

ma(n)tr sakat hu(n)ddeeaa teh kiyo banai kai ||

ਪਕਰਿ ਕਾਨ ਤੇ ਪਤਿ ਕੋ ਦਿਯੋ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥

pakar kaan te pat ko dhiyo dhikhai kai ||

ਬਹੁਰਿ ਮੇਖ ਭੇ ਬਾਧ੍ਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥

bahur mekh bhe baadhrayo nirapeh banai kar ||

ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਤਵਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ਸੁਦੇਸ ਉਠਾਇ ਕਰਿ ॥੧੭॥

ho bahur tavan ko kiyo sudhes uThai kar ||17||

ਸਾਹ ਨਿਰਖ ਤੇ ਗੁਡਿਯਾ ਦਈ ਚੜਾਇ ਕੈ ॥

saeh nirakh te guddiyaa dhiee chaRai kai ||

ਕਰਿ ਕੈ ਸੰਗ ਸ੍ਵਾਰ ਦਯੋ ਨ੍ਰਿਪੁਡਾਇ ਕੈ ॥

kar kai sa(n)g savaiaar dhayo nirapuddai kai ||

ਪਿਯਹਿ ਨਿਰਖਿਤੇ ਮੀਤ ਦਯੋ ਪਹੁੰਚਾਇ ਘਰ ॥

piyeh nirakhite meet dhayo pahu(n)chai ghar ||

ਹੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੜ ਸਕਯੋ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿ ॥੧੮॥

ho bhedh abhedh na kachh jaR sakayo bichaar kar ||18||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਨਿਰਖਿਤਿ ਪਤਿਹ ਗੁਡਿਯਾ ਦਈ ਚੜਾਇ ॥

saahu sutaa nirakhit pateh guddiyaa dhiee chaRai ||

ਤਾ ਪਰ ਬਧੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਥੇ ਬਾਜਤ ਭਏ ਬਨਾਇ ॥੧੯॥

taa par badhe baja(n)tr the baajat bhe banai ||19||

ਬਿਹਸਿ ਨਾਰਿ ਨਿਜ ਨਾਥ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਪਿਯਹਿ ਪਹੁਚਾਇ ॥

bihas naar nij naath so kahiyo piyeh pahuchai ||

ਮਿਤ੍ਰ ਹਮਾਰੋ ਸਾਹ ਇਹ ਦਏ ਦਮਾਮੋ ਜਾਇ ॥੨੦॥

mitr hamaaro saeh ieh dhe dhamaamo jai ||20||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਛਲ ਮੀਤ ਸਦਨ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥

eeh chhal meet sadhan pahuchaayo ||

ਤਾ ਕੋ ਬਾਰ ਨ ਬਾਕਨ ਪਾਯੋ ॥

taa ko baar na baakan paayo ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਚੀਨੋ ॥

nij pat bhedh abhedh na cheeno ||

ਕਬਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਪੂਰਨ ਤਬ ਕੀਨੋ ॥੨੧॥

kab prasa(n)g pooran tab keeno ||21||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੨੮॥੪੩੩੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau aThaiees charitr samaapatam sat subham sat

||228||4334||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਲਵਲ ਦੇਸ ਛਤ੍ਰਿਨੀ ਰਹੈ ॥

palaval dhes chhatiranee rahai ||

ਬੁਧਿ ਮਤੀ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥

budh matee jaa ko jag kahai ||

ਜਬ ਤਨ ਤਾਹਿ ਬਿਰਧਤਾ ਆਇਸ ॥

jab tan taeh biradhataa aais ||

ਤਬ ਤਿਨ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇਸ ॥੧॥

tab tin ek charitr banais ||1||

ਦ੍ਵੈ ਸੰਦੂਕ ਜੁਤਿਯਨ ਭਰੇ ॥

dhavai sa(n)dhook jootiyan bhare ||

ਮੁਹਰਨ ਕੇ ਕੁਲਿ ਸੁਨਤ ਉਚਰੇ ॥

muharan ke kul sunat uchare ||

ਪੁਤ੍ਰ ਪਉਤ੍ਰ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਾ ਕੇ ॥

putr pautr taa dhin te taa ke ||

ਉਦਿਤ ਭਏ ਸੇਵਾ ਕਹ ਵਾ ਕੇ ॥੨॥

audhit bhe sevaa keh vaa ke ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੁ ਕਛੁ ਕਹੈ ਪ੍ਰਿਯ ਮਾਨਹੀ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ ਬਨਾਇ ॥

j kachh kahai piray maanahee sevaa kareh banai ||

ਆਇਸੁ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਚਲੈ ਦਰਬੁ ਹੇਤ ਲਲਚਾਇ ॥੩॥

aais mai sabh hee chalai dharab het lalachai ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੋ ਆਗਜਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੈ ਸੁ ਮਾਨੈ ॥

jo aagayaa tiray karai su maanai ||

ਜੁਤਿਨ ਕੋ ਮੁਹਰੈ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥

jootin ko muharai pahichaanai ||

ਆਜੁ ਕਾਲਿ ਬੁਢਿਯਾ ਮਰਿ ਜੈ ਹੈ ॥

aaj kaal buddiyaa mar jai hai ||

ਸਭ ਹੀ ਦਰਬੁ ਹਮਾਰੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੪॥

sabh hee dharab hamaaro havai hai ||4||

ਜਬ ਤਿਹ ਨਿਕਟਿ ਕੁਟੰਬ ਸਭਾਵੈ ॥

jab teh nikaT kuTa(n)b sabhaavai ||

ਤਹ ਬੁਢਿਯਾ ਯੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥

teh buddiyaa yau bachan sunaavai ||

ਜਿਯਤ ਲਗੇ ਇਹ ਦਰਬ ਹਮਾਰੋ ॥

jiyat lage ieh dharab hamaaro ||

ਬਹੁਰਿ ਲੀਜਿਯਹੁ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੋ ॥੫॥

bahur leejiyahu poot tihaaro ||5||

ਜਬ ਵਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰੋਗਨੀ ਭਈ ॥

jab vahu tirayaa roganee bhiee ||

ਕਾਜੀ ਕੁਟਵਾਰਹਿ ਕਹਿ ਗਈ ॥

kaajee kuTavaareh keh giee ||

ਕਰਮ ਧਰਮ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰੈਹੈ ॥

karam dharam jo pratham karaihai ||

ਸੋ ਸੁਤ ਬਹੁਰਿ ਖਜਾਨੋ ਲੈਹੈ ॥੬॥

so sut bahur khajaano laihai ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਰਮ ਧਰਮ ਸੁਤ ਜਬ ਲਗੇ ਕਰੈ ਨ ਪ੍ਰਥਮ ਬਨਾਇ ॥

karam dharam sut jab lage karai na pratham banai ||

ਤਬ ਲੌ ਸੁਤਨ ਨ ਦੀਜਿਯਹੁ ਹਮਰੋ ਦਰਬੁ ਬੁਲਾਇ ॥੭॥

tab lau sutan na dheejiyahu hamaro dharab bulai ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਿਤਿਕ ਦਿਨਨ ਬੁਢਿਯਾ ਮਰਿ ਗਈ ॥

kitik dhinan buddiyaa mar giee ||

ਤਿਨ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਨ ਖੁਸਾਲੀ ਭਈ ॥

tin ke hiradhan khusaalee bhiee ||

ਕਰਮ ਧਰਮ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰੈਹੈ ॥

karam dharam jo pratham karaihai ||

ਪੁਨਿ ਇਹ ਬਾਟਿ ਖਜਾਨੋ ਲੈਹੈ ॥੮॥

pun ieh baaT khajaano laihai ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਰਮ ਧਰਮ ਤਾ ਕੇ ਕਰੇ ਅਤਿ ਧਨੁ ਸੁਤਨ ਲਗਾਇ ॥

karam dharam taa ke kare at dhan sutan lagai ||

ਬਹੁਰਿ ਸੰਦੂਕ ਪਨ੍ਹੀਨ ਕੇ ਛੋਰਤ ਭੇ ਮਿਲਿ ਆਇ ॥੯॥

bahur sa(n)dhook panraheen ke chhorat bhe mil aai ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸੇਵ ਕਰਾਈ ॥

eeh charitr tiray sev karaiee ||

ਸੁਤਨ ਦਰਬੁ ਕੌ ਲੋਭ ਦਿਖਾਈ ॥

sutan dharab kau lobh dhikhaiee ||

ਤਿਨ ਕੇ ਅੰਤ ਨ ਕਛੁ ਕਰ ਆਯੋ ॥

tin ke a(n)t na kachh kar aayo ||

ਛਲ ਬਲ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੦॥

chhal bal apano moo(n)dd mu(n)ddaayo ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੨੯॥੪੩੪੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau unatees charitr samaapatam sat subham sat

||229||4344||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਾਲਨੇਰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਮਰਗਜ ਪੁਰ ਇਕ ਗਾਉਂ ॥

maalaner ke dhes mai maragaj pur ik gaauaa(n) ||

ਸਾਹ ਏਕ ਤਿਹ ਠਾ ਬਸਤ ਮਦਨ ਸਾਹ ਤਿਹ ਨਾਉ ॥੧॥

saeh ek teh Thaa basat madhan saeh teh naau ||1||

ਮਦਨ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

madhan matee taa kee tirayaa jaa ko roop apaar ||

ਆਪੁ ਮਦਨ ਠਠਕੇ ਰਹੈ ਤਿਹ ਰਤਿ ਰੂਪ ਬਿਚਾਰ ॥੨॥

aap madhan ThaThake rahai teh rat roop bichaar ||2||

ਚੇਲਾ ਰਾਮ ਤਹਾ ਹੁਤੋ ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ॥

chelaa raam tahaa huto ek saeh ko poot ||

ਸਗਲ ਗੁਨਨ ਭੀਤਰ ਚਤੁਰ ਸੁੰਦਰ ਮਦਨ ਸਰੂਪ ॥੩॥

sagal gunan bheetar chatur su(n)dhar madhan saroop ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚੇਲਾ ਰਾਮ ਜਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਲਹਿਯੋ ॥

chelaa raam jabai tiray lahiyo ||

ਤਾ ਕੋ ਤਬੈ ਮਦਨ ਤਨ ਗਹਿਯੋ ॥

taa ko tabai madhan tan gahiyo ||

ਤਰੁਨਿ ਤਦਿਨ ਤੇ ਰਹਤ ਲੁਭਾਈ ॥

tarun tadhin te rahat lubhaiee ||

ਨਿਰਖਿ ਸਜਨ ਛਬਿ ਰਹੀ ਬਿਕਾਈ ॥੪॥

nirakh sajan chhab rahee bikaiee ||4||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦੂਤੀ ਪਠੈ ਤਾਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇਯੋ ॥

dhootee paThai taeh gireh bol paThaiyo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਕਮਾਇਯੋ ॥

kaam bhog taa sau bahu bhaat kamaiyo ||

ਸੋਇ ਸਾਹ ਜਬ ਜਾਇ ਤੇ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵਈ ॥

soi saeh jab jai te taeh bulaaviee ||

ਹੋ ਤਾਹਿ ਭਏ ਰਸ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਵਈ ॥੫॥

ho taeh bhe ras reet preet upajaaviee ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਰੁਨੀ ਉਠਤ ਸਾਹ ਹੂ ਜਾਗਿਯੋ ॥

tarunee uThat saeh hoo jaagiyo ||

ਪੂਛਨ ਤਾਹਿ ਆਪੁ ਯੌ ਲਾਗਿਯੋ ॥

poochhan taeh aap yau laagiyo ||

ਜਾਤ ਹੁਤੀ ਕਹ ਤਰੁਨਿ ਬਤਾਵਹੁ ॥

jaat hutee keh tarun bataavahu ||

ਹਮਰੋ ਚਿਤ ਕੋ ਭਰਮੁ ਮਿਟਾਵਹੁ ॥੬॥

hamaro chit ko bharam miTaavahu ||6||

ਸੁਨਹੁ ਸਾਹ ਮੈ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋਂ ॥

sunahu saeh mai bachan uchaaro(n) ||

ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਭਰਮ ਉਤਾਰੋਂ ॥

tumare chit ko bharam utaaro(n) ||

ਮੋਹੂ ਟੂਟਿ ਕੈਫ ਜਬ ਗਈ ॥

mohoo TooT kaif jab giee ||

ਲੇਤ ਤਬੈ ਪਸਵਾਰਨ ਭਈ ॥੭॥

let tabai pasavaaran bhiee ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਐਸ ਨਿਸਾ ਕਰਿ ਸਾਹ ਕੀ ਦੀਨੋ ਬਹੁਰਿ ਸਵਾਇ ॥

aais nisaa kar saeh kee dheeno bahur savai ||

ਤੁਰਤ ਮੀਤ ਪੈ ਚਲਿ ਗਈ ਯਾਰ ਭਜੀ ਲਪਟਾਇ ॥੮॥

turat meet pai chal giee yaar bhajee lapaTai ||8||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੩੦॥੪੩੫੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau teesavo charitr samaapatam sat subham sat

||230||4352||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦੇਸ ਬਾਵਨੀ ਕੇ ਰਹੈ ਮਾਲਵ ਨਾਮ ਗਵਾਰ ॥

dhes baavanee ke rahai maalav naam gavaar ||

ਮੈਨ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਤਰੁਨਿ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥੧॥

main kalaa taa kee tarun jaa ko roop apaar ||1||

ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਪੁਸਟ ਅੰਗ ਸਭ ਠੌਰ ॥

dheeragh dheh taa ko rahai pusaT a(n)g sabh Thauar ||

ਦਿਰਘ ਪੁਸਟ ਤਾ ਸਮ ਤਰੁਨਿ ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਗ ਮੈ ਔਰ ॥੨॥

dhiragh pusaT taa sam tarun dhutiy na jag mai aauar ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਫੌਜਦਾਰ ਇਕ ਗਾਉ ਤਵਨ ਕੇ ਆਇਯੋ ॥

fauajadhaar ik gaau tavan ke aaiyo ||

ਪਯਾਸ ਘਾਮ ਤੇ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਦੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥

payaas ghaam te adhik tavan dhukh paiyo ||

ਪਾਨਿ ਚਹਿਯੋ ਜਟਿਯਾ ਤਿਨ ਦਯੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥

paan chahiyo jaTiyaa tin dhayo uThai kai ||

ਹੋ ਨਿਰਖ ਤਵਨਿ ਕੋ ਰੂਪ ਰਹਿਯੋ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੩॥

ho nirakh tavan ko roop rahiyo urajhai kai ||3||

ਚਿਤ ਮੈ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ਜੁ ਯਾ ਕੋ ਪਾਇਯੈ ॥

chit mai kiyaa bichaar ju yaa ko paiyai ||

ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਯਾ ਤੈ ਭਜਿ ਕੈ ਉਪਜਾਇਯੈ ॥

ek putr yaa tai bhaj kai upajaiyai ||

ਅਧਿਕ ਬਲੀ ਸੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸਭ ਜਗ ਜਾਨਿਯੈ ॥

adhik balee so havai hai sabh jag jaaniyai ||

ਹੋ ਤਾ ਕੇ ਡੀਲ ਸਮਾਨ ਨ ਔਰ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥੪॥

ho taa ke ddeel samaan na aauar bakhaaniyai ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਫੌਜਦਾਰ ਇਕ ਸਹਿਚਰੀ ਤਾ ਕੇ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥

fauajadhaar ik sahicharee taa ke dhiee paThai ||

ਨਿਸਾ ਕਰੀ ਧਨੁ ਦੇ ਘਨੋ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮੁਝਾਇ ॥੫॥

nisaa karee dhan dhe ghano bhedh sakal samujhai ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਬਚਨ ਤਹਾ ਕੌ ਜਾਤ ਭੀ ॥

sunat sahacharee bachan tahaa kau jaat bhee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਤਾਹਿ ਤਰੁਨਿ ਸਮੁਝਾਤ ਭੀ ॥

bhaat bhaat so taeh tarun samujhaat bhee ||

ਪਲਟਿ ਪਿਯਹਿ ਇਹ ਭਾਤ ਕਹਿਯੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥

palaT piyeh ieh bhaat kahiyo samajhai kai ||

ਹੋ ਮਿਲਿ ਹੈ ਤੁਮ ਸੌ ਆਜੁ ਸੁ ਰਾਤੀ ਆਇ ਕੈ ॥੬॥

ho mil hai tum sau aaju su raatee aai kai ||6||

ਫੌਜਦਾਰ ਪਰ ਨਾਰਿ ਵਹੈ ਅਟਕਤ ਭਈ ॥

fauajadhaar par naar vahai aTakat bhiee ||

ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਤਿਹ ਤੀਰ ਮਿਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਗਈ ॥

aradh raatr teh teer milan ke hit giee ||

ਫੂਲ ਪਾਨ ਮਦ ਪਾਨ ਸੇਜ ਸੁਭ ਕੌ ਰਚਿਯੋ ॥

fool paan madh paan sej subh kau rachiyo ||

ਹੋ ਭਜੀ ਸਿਗਰ ਨਿਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਰਤਿ ਐਸੀ ਮਚਿਯੋ ॥੭॥

ho bhajee sigar nis tirayaa surat aaisee machiyo ||7||

ਨਿਸੁ ਸਿਗਰੀ ਕੋ ਕੇਲ ਤਰੁਨਿ ਦ੍ਰਿੜ ਪਾਇ ਕੈ ॥

nis sigaree ko kel tarun dhiraR pai kai ||

ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਕੇ ਦਏ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥

bin dhaaman ke dhe rahee urajhai kai ||

ਕਹਿਯੋ ਬਿਹਸਿ ਪਿਯ ਮੈ ਇਕ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ਹੌ ॥

kahiyo bihas piy mai ik charit dhikhai hau ||

ਹੋ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕੌ ਮਾਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਆਇ ਹੌ ॥੮॥

ho nij naik kau maar tihaare aai hau ||8||

ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਦ੍ਰਿੜ ਬਦਨ ਧਰਤ ਭੀ ਜਾਇ ਕੈ ॥

dhuhoo(n) haath dhiraR badhan dharat bhee jai kai ||

ਬਾਇ ਭਈ ਮੁਰਰਾਯੌ ਦਈ ਉਡਾਇ ਕੈ ॥

bai bhiee muraraayau dhiee uddai kai ||

ਮੂੰਦਿ ਮੂੰਦਿ ਮੁਖ ਰਖਤ ਕਹਾਊਆਂ ਕਰਤ ਹੈ ॥

moo(n)dh moo(n)dh mukh rakhat kahaauooaa(n) karat hai ||

ਹੋ ਦੇਖਹੁ ਲੋਗ ਸਭਾਇ ਪਿਯਾ ਮੁਰ ਮਰਤ ਹੈ ॥੯॥

ho dhekhahu log sabhai piyaa mur marat hai ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਯੋਂ ਉਹ ਚਹਤ ਕਿ ਹਾਇ ਪੁਕਾਰੈ ॥

jayo(n) uh chahat k hai pukaarai ||

ਮੋਰਿ ਆਨਿ ਕੋਊ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰੈ ॥

mor aan kouoo praan ubaarai ||

ਤਜੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਮੂੰਦਿ ਮੂੰਦਿ ਮੁਖ ਲੇਈ ॥

tayo(n) tiray moo(n)dh moo(n)dh mukh leiee ||

ਨਿਕਸ ਨ ਸ੍ਵਾਸਨ ਬਾਹਰ ਦੇਈ ॥੧੦॥

nikas na savaiaasan baahar dheiee ||10||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸ੍ਵਾਸਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਭੂਮਿ ਮੁਰਛਨਾ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰਿਯੋ ॥

savaiaasaakul havai bhoom murachhanaa havai giriyo ||

ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸਿਯਨ ਆਨਿ ਧਰਿਯੋ ਆਂਖਿਨ ਹਿਰਿਯੋ ॥

graam baasiyan aan dhariyo aa(n)khin hiriyo ||

ਜਿਯਤ ਕਛੂ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਿ ਗਈ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥

jiyat kachhoo tiray jaan giee lapaTai kai ||

ਹੋ ਮਲਿ ਦਲ ਚੂਤ੍ਰਨ ਸੌ ਪਿਯ ਦਯੋ ਖਪਾਇ ਕੈ ॥੧੧॥

ho mal dhal chootran sau piy dhayo khapai kai ||11||

ਅਰਧ ਦੁਪਹਰੀ ਜਿਨ ਕਰ ਪਿਯਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

aradh dhupaharee jin kar piyeh sa(n)ghaariyo ||

ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸਿਯਨ ਠਾਢੇ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

graam baasiyan Thaadde charit nihaariyo ||

ਮੂੰਦਿ ਮੂੰਦਿ ਮੁਖ ਨਾਕ ਹਹਾ ਕਹਿ ਕੈ ਰਹੀ ॥

moo(n)dh moo(n)dh mukh naak hahaa keh kai rahee ||

ਹੋ ਬਾਤ ਰੋਗ ਪਤਿ ਮਰੇ ਨ ਬੈਦ ਮਿਲ੍ਯੋ ਦਈ ॥੧੨॥

ho baat rog pat mare na baidh milayo dhiee ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਭਹਿਨ ਦੇਖਤ ਪਤਿ ਕੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥

sabhahin dhekhat pat ko maariyo ||

ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸਿਯਨ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

graam baasiyan kachhoo na bichaariyo ||

ਪਤਿ ਕੇ ਬ੍ਯੋਗ ਸਦਨ ਤਜਿ ਗਈ ॥

pat ke brayog sadhan taj giee ||

ਤਾ ਕੇ ਰਹਤ ਜਾਇ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ॥੧੩॥

taa ke rahat jai gireh bhiee ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੩੧॥੪੩੬੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau ikatees charitr samaapatam sat subham sat ||231||4365||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਕ ਰਾਜਾ ਮੁਲਤਾਨ ਕੋ ਬਿਰਧ ਛਤ੍ਰ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥

eik raajaa mulataan ko biradh chhatr teh naam ||

ਬਿਰਧ ਦੇਹ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਜਾਨਤ ਸਿਗਰੋ ਗ੍ਰਾਮ ॥੧॥

biradh dheh taa ko rahai jaanat sigaro graam ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਪੁਤ੍ਰ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥

taa ke dhaam putr neh bhayo ||

ਰਾਜਾ ਅਧਿਕ ਬਿਰਧ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

raajaa adhik biradh havai gayo ||

ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਬ ਔਰ ਬ੍ਯਾਹੀ ॥

ek naar tab aauar bayaahee ||

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਆਹੀ ॥੨॥

adhik roop jaa ke tan aahee ||2||

ਸ੍ਰੀ ਬਡਡ੍ਰਯਾਛ ਮਤੀ ਜਗ ਕਹੈ ॥

sree baddaddrayaachh matee jag kahai ||

ਜਿਹ ਲਖਿ ਮਦਨ ਥਕਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹੈ ॥

jeh lakh madhan thakit havai rahai ||

ਸੋ ਰਾਨੀ ਤਰੁਨੀ ਜਬ ਭਈ ॥

so raanee tarunee jab bhiee ||

ਮਦਨ ਕੁਮਾਰ ਨਿਰਖਿ ਕਰ ਲਈ ॥੩॥

madhan kumaar nirakh kar liee ||3||

ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਹਰ ਅਰਿ ਬਸ ਭਈ ॥

taa dhin te har ar bas bhiee ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਭੂਲਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥

gireh kee bhool sakal sudh giee ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

paThai sahacharee taeh bulaayo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮਾਯੋ ॥੪॥

kaam bhog ruch maan kamaayo ||4||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਰੁਨ ਪੁਰਖ ਕੌ ਤਰੁਨਿ ਜਦਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਵਈ ॥

tarun purakh kau tarun jadhin tiray paaviee ||

ਤਨਿਕ ਨ ਛੋਰਿਯੋ ਚਹਤ ਗਰੇ ਲਪਟਾਵਈ ॥

tanik na chhoriyo chahat gare lapaTaaviee ||

ਨਿਰਖਿ ਮਗਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹਤ ਸਜਨ ਕੇ ਰੂਪ ਮੈ ॥

nirakh magan havai rahat sajan ke roop mai ||

ਹੋ ਜਨੁ ਧਨੁ ਚਲਿਯੋ ਹਰਾਇ ਜੁਆਰੀ ਜੂਪ ਮੈ ॥੫॥

ho jan dhan chaliyo harai juaaree joop mai ||5||

ਬਿਰਧ ਛਤ੍ਰ ਤਬ ਲਗੇ ਪਹੂਚਯੋ ਆਨਿ ਕਰਿ ॥

biradh chhatr tab lage pahoochayo aan kar ||

ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਦੁਰਾਇ ਮਿਤ੍ਰ ਹਿਤ ਮਾਨਿ ਕਰਿ ॥

raanee layo dhurai mitr hit maan kar ||

ਤਰੇ ਖਾਟ ਕੇ ਬਾਧਿ ਤਾਹਿ ਦ੍ਰਿੜ ਰਾਖਿਯੋ ॥

tare khaaT ke baadh taeh dhiraR raakhiyo ||

ਹੋ ਟਰਿ ਆਗੇ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਾਖਿਯੋ ॥੬॥

ho Tar aage nij pat ko ieh bidh bhaakhiyo ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਨਿਯਤ ਰਾਵ ਬਿਰਧ ਤੁਮ ਭਏ ॥

janiyat raav biradh tum bhe ||

ਖਿਲਤ ਅਖੇਟ ਹੁਤੇ ਰਹਿ ਗਏ ॥

khilat akheT hute reh ge ||

ਤੁਮ ਕੌ ਆਨ ਜਰਾ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥

tum kau aan jaraa geh leeno ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਸਭ ਕਛੁ ਤਜਿ ਦੀਨੋ ॥੭॥

taa te tum sabh kachh taj dheeno ||7||

ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਮੈ ਨ ਬਿਰਧ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

sun tiray mai na biradh havai gayo ||

ਜਰਾ ਨ ਆਨਿ ਬਜਾਪਕ ਭਯੋ ॥

jaraa na aan bayaapak bhayo ||

ਕਹੈ ਤੁ ਅਬ ਹੀ ਜਾਉ ਸਿਕਾਰਾ ॥

kahai ta ab hee jaau sikaaraa ||

ਮਾਰੌਂ ਰੋਝ ਰੀਛ ਝੰਖਾਰਾ ॥੮॥

maarau rojh reechh jha(n)khaaraa ||8||

ਯੌਂ ਕਹਿ ਬਚਨ ਅਖੇਟਕ ਗਯੋ ॥

yau keh bachan akheTak gayo ||

ਰਾਨੀ ਟਾਰ ਜਾਰ ਕੋ ਦਯੋ ॥

raanee Taar jaar ko dhayo ||

ਨਿਸੁ ਭੇ ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ ਆਯੋ ॥

nis bhe khel akheTak aayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ ਕਛੂ ਨ ਪਾਯੋ ॥੯॥

bhedh abhedh jaR kachhoo na paayo ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੩੨॥੪੩੭੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau batees charitr samaapatam sat subham sat ||232||4374||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਹਿਰ ਬਿਚਛਨ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਸਿੰਘ ਬਿਚਛਨ ਰਾਇ ॥

sahir bichachhan pur bikhai si(n)gh bichachhan rai ||

ਮਤੀ ਬਿਚਛਨ ਭਾਰਜਾ ਜਾਹਿ ਬਿਚਛਨ ਕਾਇ ॥੧॥

matee bichachhan bhaarajaa jaeh bichachhan kai ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਰਵਰ ਕੂਪ ਜਹਾ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥

saravar koop jahaa fulavaaree ||

ਬਾਇ ਬਿਲਾਸ ਭਲੀ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥

bai bilaas bhalee hitakaaree ||

ਸਰਿਤਾ ਨਿਕਟਿ ਨਰਬਦਾ ਬਹੈ ॥

saritaa nikaT narabadhaa bahai ||

ਲਖਿ ਛਬਿ ਇੰਦ੍ਰ ਥਕਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹੈ ॥੨॥

lakh chhab i(n)dhr thakit havai rahai ||2||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਬਾਲ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕਲਾ ਇਕ ਰੂਪ ਲਸੈ ਜਿਹ ਕੋ ਜਗ ਭਾਰੀ ॥

baal hutee birakhabhaan kalaa ik roop lasai jeh ko jag bhaaree ||

ਖੇਲ ਅਖੇਟਕ ਆਵਤ ਹੂੰ ਇਨ ਰਾਇ ਕਹੂੰ ਵਹੁ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥

khel akheTak aavat hoo(n) in rai kahoo(n) vahu naar nihaaree ||

ਐਚਿ ਬਰਿਯੋ ਗਹਿ ਕੈ ਬਹੀਯਾ ਤਿਨ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਇਨ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥

aaich bariyo geh kai baheeyaa tin baat sunee in raaj dhulaaree ||

ਕੋਪ ਭਰੀ ਬਿਨੁ ਆਗਿ ਜਰੀ ਮੁਖ ਨਜਾਇ ਰਹੀ ਨ ਉਚਾਵਤ ਨਾਰੀ ॥੩॥

kop bharee bin aag jaree mukh nayai rahee na uchaavat naaree ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਸੌ ਬ੍ਯਾਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਬ ਕੀਯੋ ॥

taa sau brayaahu nirapat jab keeyo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਕੋ ਰਸੁ ਲੀਯੋ ॥

bhaat bhaat taa ko ras leeyo ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਮ ਬਿਹਾਰੈ ॥

rain dhivas tiray dhaam bihaarai ||

ਔਰ ਰਾਨਿਯਨ ਕੌਂ ਨ ਨਿਹਾਰੈ ॥੪॥

aauar raaniyan kau na nihaarai ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਬਿਚਛਨ ਮਤੀ ਕੋਪ ਭਰੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

tab raanee bichachhan matee kop bharee man maeh ||

ਪੀਤ ਬਰਨ ਤਨ ਕੋ ਭਯੋ ਪਾਨ ਚਬਾਵਤ ਨਾਹਿ ॥੫॥

peet baran tan ko bhayo paan chabaavat naeh ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਆਜੁ ਹਨਿ ਡਰਿਹੋ ॥

raajaa sahit aaj han ddariho ||

ਨਾਥ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਨੈਕ ਨ ਟਰਿਹੋ ॥

naath jaan jiy naik na Tariho ||

ਇਨ ਦੁਹੂੰ ਮਾਰਿ ਪੂਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈਹੌਂ ॥

ein dhuhoo(n) maar poot nirap kaihau ||

ਪਾਨੀ ਪਾਨ ਤਬੈ ਮੁਖ ਦੈਹੌਂ ॥੬॥

paanee paan tabai mukh dhaihau ||6||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦਾਬਿ ਖਾਟ ਤਰ ਗਈ ਗੁਡਾਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

dhaab khaaT tar giee guddaan banai kai ||

ਨਿਜੁ ਨਾਥਹਿ ਭੋਜਨ ਮੈ ਮਕਰੀ ਖ੍ਵਾਇ ਕੈ ॥

nij naatheh bhojan mai makaree khavaiai kai ||

ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਵਹ ਮਰਿਯੋ ਤਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਯੌ ਕਿਯੋ ॥

reejh reejh veh mariyo tabai tiray yau kiyo ||

ਹੋ ਜਾਰਿ ਬਾਰਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਵਤ ਕਹ ਗਹਿ ਲਿਯੋ ॥੭॥

ho jaar baar kar naath savat keh geh liyo ||7||

ਇਨ ਰਾਜਾ ਕੇ ਗੁਡਿਯਨ ਕੀਯਾ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

ein raajaa ke guddiyan keeyaa banai kai ||

ਤਾ ਤੇ ਮੁਰ ਪਤਿ ਮਰਿਯੋ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

taa te mur pat mariyo adhik dhukh pai kai ||

ਯਾ ਕੁਤੀਯਾ ਕੀ ਅਬ ਹੀ ਕ੍ਰਿਆ ਉਘਾਰਿਯੌ ॥

yaa kuteeyaa kee ab hee kriaa ughaariyau ||

ਹੋ ਪ੍ਰਥਮ ਮੂੰਡਿ ਕੈ ਮੂੰਡ ਬਹੁਰਿ ਇਹ ਮਾਰਿਹੌ ॥੮॥

ho pratham moo(n)dd kai moo(n)dd bahur ieh maarihau ||8||

ਲਏ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਸੰਗ ਤਹੀ ਆਵਤ ਭਈ ॥

le prajaa sabh sa(n)g tahee aavat bhiee ||

ਜਹਾ ਖਾਟ ਤਟ ਗਾਡਿ ਦੋਊ ਗੁਡਿਯਨ ਗਈ ॥

jahaa khaaT taT gaadd dhouoo guddiyan giee ||

ਸਭਨ ਲਹਿਤ ਖਨ ਭੂਮਿ ਲਏ ਤੇ ਕਾਢਿ ਕੈ ॥

sabhan lahit khan bhoom le te kaadd kai ||

ਹੋ ਮੂੰਡਿ ਸਵਤਿ ਕੋ ਮੂੰਡ ਨਾਕ ਪੁਨਿ ਬਾਢਿ ਕੈ ॥੯॥

ho moo(n)dd savat ko moo(n)dd naak pun baadd kai ||9||

ਮੂੰਡਿ ਮੂੰਡਿ ਕਟਿ ਨਾਕ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥

moo(n)dd moo(n)dd kaT naak bahur teh maariyo ||

ਉਹਿ ਬਿਧਿ ਪਤਿ ਹਨਿ ਇਹ ਛਲ ਯਾ ਕਹ ਟਾਰਿਯੋ ॥

auh bidh pat han ieh chhal yaa keh Taariyo ||

ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਭੇਦ ਨਾਹਿ ਕਿਨਹੂੰ ਲਹਿਯੋ ॥

cha(n)chalaan ke bhedh naeh kinahoo(n) lahiyo ||

ਹੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਰੁ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ॥੧੦॥

ho saasatr si(n)mirat r bedh puraanan mai kahiyo ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤੇਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੩੩॥੪੩੮੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau tetees charitr samaapatam sat subham sat ||233||4384||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਹਿਰ ਟੰਕ ਟੋਡਾ ਬਿਖੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਲਾ ਇਕ ਬਾਲ ॥

sahir Ta(n)k Toddaa bikhai nirapat kalaa ik baal ||

ਕਟਿ ਜਾ ਕੀ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਸੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ॥੧॥

kaT jaa kee miragaraaj see mirag se nain bisaal ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਸੈਨ ਤਹਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥

nirapabar sain tahaa ko nirap bar ||

ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਸੁਨਿਯਤ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ॥

adhik dharab suniyat jaa ke ghar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

bhaat bhaat ke bhog kamaavai ||

ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਦੇਵੇਸ ਲਜਾਵੈ ॥੨॥

nirakh prabhaa dheves lajaavai ||2||

ਐਂਡੋ ਰਾਇ ਭਾਟ ਕੋ ਸੁਤ ਤਹ ॥

aai(n)ddo rai bhaaT ko sut teh ||

ਤਾ ਕੈ ਰੂਪ ਨ ਸਮ ਕੋਊ ਮਹਿ ਮਹ ॥

taa kai roop na sam kouoo meh meh ||

ਅਧਿਕ ਤਰੁਨ ਕੋ ਰੂਪ ਸੁਹਾਵੈ ॥

adhik tarun ko roop suhaavai ||

ਨਿਰਖਿ ਕਾਇ ਕੰਚਨ ਸਿਰ ਨਜਾਵੈ ॥੩॥

nirakh kai ka(n)chan sir nayaavai ||3||

ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਨ ਤਰੁਨੀ ਨਰ ਲਹਾ ॥

jab tiray tin tarunee nar lahaa ||

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਮਨ ਮੈ ਯੌ ਕਹਾ ॥

man kram bach man mai yau kahaa ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਯਾਹਿ ਬੁਲਾਊਂ ॥

paThai sahacharee yaeh bulaauooaa(n) ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਊਂ ॥੪॥

kaam bhog teh saath kamaauooaa(n) ||4||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਪਰਮ ਪਾਟ ਕੀ ਝੂਲਨਿ ਏਕ ਸਵਾਰਿ ਕੈ ॥

param paaT kee jhoolan ek savaar kai ||

ਤਾ ਪਰ ਝੂਲਤਿ ਭਈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥

taa par jhoolat bhiee bichaar bichaar kai ||

ਯਾਹੀ ਚੜਿ ਪੀਰੀ ਪਰ ਪਿਯਹਿ ਬੁਲਾਇ ਹੌਂ ॥

yaahee chaR peeree par piyeh bulai hau ||

ਹੋ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੇ ਘਰ ਕੌਂ ਤਾਹਿ ਬਹਾਇ ਹੌਂ ॥੫॥

ho aradh raatr ge ghar kau taeh bahai hau ||5||

ਯਾ ਪੀਰੀ ਕਹ ਦੈਹੌਂ ਤਰੇ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥

yaa peeree keh dhaihau tare bahai kai ||

ਰੇਸਮ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜ ਡੋਰੈ ਚਾਰ ਲਗਾਇ ਕੈ ॥

resam kee dhiraR ddorai chaar lagai kai ||

ਸੋ ਜਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹੂੰ ਕਬਹੂੰ ਲਹਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥

so jaa ko nirap hoo(n) kabahoo(n) leh jai hai ||

ਹੋ ਜਾਨਿ ਪੀਂਘ ਚੁਪਿ ਰਹਿ ਹੈ ਕਹਾ ਰਿਸਾਇ ਹੈ ॥੬॥

ho jaan pee(n)gh chup reh hai kahaa risai hai ||6||

ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਪੀਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਤਰੇ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥

aradh raatr peeree gireh tare bahai kai ||

ਡੋਰਹਿ ਖੈਂਚਿ ਪ੍ਰੀਤਮਹਿ ਲੇਤ ਚੜਾਇ ਕੈ ॥

ddoreh khai(n)ch preetameh let chaRai kai ||

ਰਾਨੀ ਸੰਗ ਤਿਹ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵਾ ਦੇਤ ਕਰਿ ॥

raanee sa(n)g teh aan milaavaa dhet kar ||

ਹੋ ਜਾਨਿ ਕੇਲ ਕੀ ਸਮੈ ਸਖੀ ਸਭ ਜਾਹਿ ਟਰਿ ॥੭॥

ho jaan kel kee samai sakhee sabh jaeh Tar ||7||

ਤਵਨ ਭਾਟ ਕੌ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਲੇਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

tavan bhaaT kau nit prat let bulai kai ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਗ੍ਰਿਹ ਰਹਨ ਨ ਦੇਹਿ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥

ek dhivas gireh rahan na dheh bahai kai ||

ਐਚਿ ਐਚਿ ਤਿਹ ਲੇਤ ਨ ਛੋਰਤ ਏਕ ਛਿਨ ॥

aaich aaich teh let na chhorat ek chhin ||

ਹੋ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਧਾਮ ਸੋਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ਦਿਨ ॥੮॥

ho aan tirayaa ke dhaam soyo nirap ek dhin ||8||

ਰਾਵ ਨ ਲਹਿਯੋ ਚੇਰਿਯਨ ਭਾਟ ਬੁਲਾਇਯੋ ॥

raav na lahiyo cheriyan bhaaT bulaiyo ||

ਬਿਨ ਰਾਨੀ ਕੇ ਕਹੇ ਸੁ ਜਾਰ ਮੰਗਾਇਯੋ ॥

bin raanee ke kahe su jaar ma(n)gaiyo ||

ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਤਿਹ ਕਹਿ ਤਸਕਰ ਜਾਗਤ ਭਯੋ ॥

nirakh rai teh keh tasakar jaagat bhayo ||

ਹੋ ਯਾਹਿ ਨ ਦੈ ਹੌ ਜਾਨਿ ਕਾਢਿ ਅਸਿ ਕਰ ਲਯੋ ॥੯॥

ho yaeh na dhai hau jaan kaadd as kar layo ||9||

ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਗਤ ਸਭ ਜਗੇ ਪਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥

nirap jaagat sabh jage pakar taa ko liyo ||

ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੇ ਤੀਰ ਬਾਧਿ ਠਾਢੋ ਕਿਯੋ ॥

aan raav ke teer baadh Thaaddo kiyo ||

ਸੁਨਤ ਸੋਰ ਤ੍ਰਿਯ ਉਠੀ ਨੀਂਦ ਤੇ ਜਾਗਿ ਕੈ ॥

sunat sor tiray uThee nee(n)dh te jaag kai ||

ਹੋ ਰਾਜਾ ਤੇ ਡਰ ਪਾਇ ਮਿਤ੍ਰ ਹਿਤ ਤ੍ਯਾਗਿ ਕੈ ॥੧੦॥

ho raajaa te ddar pai mitr hit tayaag kai ||10||

ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥

raanee baach ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਤੋਹਿ ਹਨਨ ਇਹ ਚੋਰ ॥

sun raajaa aayo huto toh hanan ieh chor ||

ਅਬ ਹੀ ਯਾ ਕੌ ਮਾਰਿਯੈ ਹੋਨ ਨ ਦੀਜੇ ਭੋਰ ॥੧੧॥

ab hee yaa kau maariyai hon na dheeje bhor ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਚਨ ਚੋਰ ਸੁਨ ਪਾਇਯੋ ॥

tiray ko bachan chor sun paiyo ||

ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭਏ ਕਹਿ ਸਾਚ ਸੁਨਾਯੋ ॥

nirapat bhe keh saach sunaayo ||

ਯਹ ਰਾਨੀ ਮੋਰੇ ਸੰਗ ਰਹਈ ॥

yeh raanee more sa(n)g rahiee ||

ਅਬ ਮੋ ਕੌ ਤਸਕਰ ਕਰਿ ਕਹਈ ॥੧੨॥

ab mo kau tasakar kar kahiee ||12||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜਾਰ ਚੋਰ ਕੋ ਬਚਨ ਨ ਸਾਚੁ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥

jaar chor ko bachan na saach pachhaaniyai ||

ਪ੍ਰਾਨ ਲੋਭ ਤੇ ਬਕਤ ਸਭਨ ਪਰ ਜਾਨਿਯੈ ॥

praan lobh te bakat sabhan par jaaniyai ||

ਇਨ ਕੇ ਕਹੇ ਨ ਕੋਪ ਕਿਸੂ ਪਰ ਕੀਜਿਯੈ ॥

ein ke kahe na kop kisoo par keejiyai ||

ਹੋ ਰਾਵ ਬਚਨ ਯਹ ਸਾਚੁ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਲੀਜਿਯੈ ॥੧੩॥

ho raav bachan yeh saach jaan jiy leejiyai ||13||

ਸਾਚੁ ਸਾਚੁ ਸੁਨਿ ਰਾਵ ਬਚਨ ਭਾਖਤ ਭਯੋ ॥

saach saach sun raav bachan bhaakhat bhayo ||

ਪ੍ਰਾਨ ਲੋਭ ਤੇ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਇਨ ਲਯੋ ॥

praan lobh te naam tirayaa ko in layo ||

ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਤਸਕਰ ਕਹ ਅਬ ਹੀ ਮਾਰਿਯੈ ॥

taa te yaa tasakar keh ab hee maariyai ||

ਹੋ ਇਹੀ ਭੋਹਰਾ ਭੀਤਰ ਗਹਿ ਕੈ ਡਾਰਿਯੈ ॥੧੪॥

ho ihee bhoharaa bheetar geh kai ddaariyai ||14||

ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁ ਤਾ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਇਯੋ ॥

prathameh tirayaa su taa sau bhog kamaiyo ||

ਭੂਲ ਜਬੈ ਵਹੁ ਧਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਆਇਯੋ ॥

bhool jabai vahu dhaam nirapat ke aaiyo ||

ਜਿਯ ਲਜਾ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਚੋਰ ਤਿਹ ਭਾਖਿਯੋ ॥

jiy lajaa ke traas chor teh bhaakhiyo ||

ਹੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ਚਿਤ ਨ ਮਾਰਿ ਤਿਹ ਰਾਖਿਯੋ ॥੧੫॥

ho preet pachhaanee chit na maar teh raakhiyo ||15||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੨੩੪॥੪੩੯੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chauatees charitr samaapatam sat subham sat

||234||4399||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਹੁਤੋ ਕਸਟਵਾਰ ਕੈ ਦੇਸ ॥

karam si(n)gh raajaa huto kasaTavaar kai dhes ||

ਅਛਲ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤਰੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਜਾ ਕੇ ਕੇਸ ॥੧॥

achhal matee taa kee tarun su(n)dhar jaa ke kes ||1||

ਬਜ੍ਰ ਕੇਤੁ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਹੁਤੋ ਸੁਕੁਮਾਰ ॥

bajr ket ik saahu ko poot huto sukumaar ||

ਨਵੌ ਬ੍ਯਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਜਿਨ ਦ੍ਰਿੜ ਪੜੇ ਸੁਧਾਰ ॥੨॥

navau bayaakaran saasatr khaT jin dhiraR paRe sudhaar ||2||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਸੁ ਤਵਨ ਕੋ ਨਿਰਖਿਯੋ ਅਛਲ ਕੁਮਾਰਿ ॥

ek dhivas su tavan ko nirakhiyo achhal kumaar ||

ਅਬ ਹੀ ਰਤਿ ਯਾ ਸੌ ਕਰੌ ਯੌ ਕਹਿ ਭਈ ਸੁ ਮਾਰਿ ॥੩॥

ab hee rat yaa sau karau yau keh bhiee su maar ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਸਖੀ ਤਹ ਚਤੁਰਿ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ਕੈ ॥

ek sakhee teh chatur pahoochee aai kai ||

ਅਛਲ ਮਤੀ ਕੋ ਲਯੋ ਗਰੇ ਸੋ ਲਾਇ ਕੈ ॥

achhal matee ko layo gare so lai kai ||

ਸੀਚਿ ਸੀਚਿ ਕੈ ਬਾਰਿ ਜਗਾਵਤ ਜਬ ਭਈ ॥

seech seech kai baar jagaavat jab bhiee ||

ਹੋ ਸਕਲ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਲਹਿ ਗਈ ॥੪॥

ho sakal chit kee baat kuar kee leh giee ||4||

ਕੁਅਰਿ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਸਕਲ ਮੁਹਿ ਭਾਖਿਯੈ ॥

kuar chit kee baat sakal muh bhaakhiyai ||

ਪੀਰ ਪਿਯਾ ਕੀ ਗੂੜ ਨ ਮਨ ਮੈ ਰਾਖਿਯੈ ॥

peer piyaa kee gooR na man mai raakhiyai ||

ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯ ਰੁਚੈ ਸੁ ਮੋਹਿ ਕਹੀਜਿਯੈ ॥

jo tumare jiy ruchai su moh kaheejiyai ||

ਹੋ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਾਨ ਹਿਤੂ ਜਿਨਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥੫॥

ho bireh bikal havai praan hitoo jin dheejiyai ||5||

ਕਹਾ ਕਹੋ ਸਖਿ ਤੋਹਿ ਕਹਨ ਨਹਿ ਆਵਈ ॥

kahaa kaho sakh toh kahan neh aaviee ||

ਹੇਰਿ ਮੀਤ ਕੋ ਰੂਪ ਹੀਯਾ ਲਲਚਾਵਈ ॥

her meet ko roop heeyaa lalachaaviee ||

ਕੈ ਵਾ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇਯੈ ॥

kai vaa ko ab hee muh aan milaiyai ||

ਹੋ ਨਾਤਰ ਮੋਰ ਜਿਯਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਇਯੈ ॥੬॥

ho naatar mor jiyan kee aas chukaiyai ||6||

ਜੋ ਕਛੁ ਕਹੋ ਸਖਿ ਮੋਹਿ ਵਹੈ ਕਾਰਜ ਕਰੋ ॥

jo kachh kaho sakh moh vahai kaaraj karo ||

ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਤ ਤਵ ਹੇਤ ਨ ਹਿਯ ਮੇ ਮੈ ਡਰੋ ॥

praan let tav het na hiy me mai ddaro ||

ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਚੁਭੈ ਸੁ ਹਮੈ ਬਤਾਇਯੈ ॥

jo tumare chit chubhai su hamai bataiyai ||

ਹੋ ਰੋਇ ਰੋਇ ਕਰਿ ਨੀਰ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਇਯੈ ॥੭॥

ho roi roi kar neer na birathaa gavaiyai ||7||

ਸੁਨਹੁ ਮਿਤ੍ਰਨੀ ਆਜ ੁ ਜੁਗਨਿ ਮੈ ਹੋਇ ਹੌ ॥

sunahu mitranee aaj jugan mai hoi hau ||

ਹੇਤ ਸਜਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਆਪਨੇ ਖੋਇ ਹੌ ॥

het sajan ke praan aapane khoi hau ||

ਪਿਯ ਦਰਸਨ ਕੀ ਭੀਖਿ ਮਾਗਿ ਕਰਿ ਲਜਾਇ ਹੌਂ ॥

piy dharasan kee bheekh maag kar layai hau ||

ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਲਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਸਖੀ ਬਲਿ ਜਾਇ ਹੌਂ ॥੮॥

ho nirakh laal ko roop sakhee bal jai hau ||8||

ਬਸਤ੍ਰ ਭਗੌਂਹੇ ਆਜੁ ਸੁਭੰਗਨ ਮੈ ਕਰੌਂ ॥

basatr bhagauahe aaj subha(n)gan mai karau ||

ਆਖਿਨ ਕੀ ਚਿਪੀਯਾ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਧਰੌਂ ॥

aakhin kee chipeeyaa apane kar mai dharau ||

ਬਿਰਹ ਮੁਦ੍ਰਿਕਾ ਕਾਨਨ ਦੁਹੂੰ ਸੁਹਾਇ ਹੋ ॥

bireh mudhirakaa kaanan dhuhoo(n) suhai ho ||

ਹੋ ਪਿਯ ਦਰਸਨ ਕੀ ਭਿਛ੍ਯਾ ਮਾਗ ਅਘਾਇ ਹੋ ॥੯॥

ho piy dharasan kee bhichhrayaa maag aghai ho ||9||

ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਬਚਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਮਨ ਮੈ ਭਈ ॥

sunat sahacharee bachan chakirat man mai bhiee ||

ਅਧਿਕ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਨੇਹ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ਕੈ ਗਈ ॥

adhik kuar kee neh jaan kar kai giee ||

ਚਲਤ ਤਹਾ ਤੇ ਭਈ ਤਵਨ ਪਹਿ ਆਇ ਕੈ ॥

chalat tahaa te bhiee tavan peh aai kai ||

ਹੋ ਕਹਿਯੋ ਕੁਅਰਿ ਸੋ ਤਾਹਿ ਕਹਿਯੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥੧੦॥

ho kahiyo kuar so taeh kahiyo samajhai kai ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਾਹਿ ਭੇਦ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ਲੈ ਗਈ ਤਹਾ ਲਿਵਾਇ ॥

taeh bhedh samajhai kai lai giee tahaa livai ||

ਜਹਾ ਕੁਅਰਿ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥੧੧॥

jahaa kuar Thaaddee hutee bhookhan basatr banai ||11||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੌ ਜਬੈ ਕੁਅਰਿ ਪਾਵਤ ਭਈ ॥

chhail kuar kau jabai kuar paavat bhiee ||

ਜਨੁਕ ਨਵੌ ਨਿਧਿ ਮਹਾ ਨਿਧਨ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ॥

januk navau nidh mahaa nidhan ke ghar giee ||

ਨਿਰਖ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਰਹੀ ਤਰੁਨਿ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥

nirakh tarun ko rahee tarun urajhai kai ||

ਹੋ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਰਮੀ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥੧੨॥

ho bhaat bhaat teh saath ramee lapaTai kai ||12||

ਏਕ ਕੁਅਰਿ ਤਬ ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਯੌ ਕਹੀ ॥

ek kuar tab jai nirapat sau yau kahee ||

ਲਪਟਿ ਤਿਹਾਰੀ ਨਾਰਿ ਏਕ ਨਰ ਸੋ ਰਹੀ ॥

lapaT tihaaree naar ek nar so rahee ||

ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਹਾ ਚਲਿ ਆਇਯੋ ॥

karam si(n)gh kar kop tahaa chal aaiyo ||

ਹੋ ਅਛਲ ਮਤੀ ਯਹ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸੁਨਿ ਪਾਇਯੋ ॥੧੩॥

ho achhal matee yeh bhedh sakal sun paiyo ||13||

ਪਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਪਗਿਯਾ ਦਈ ਚਲਾਇ ਕੈ ॥

pakar nirapat kee pagiyaa dhiee chalai kai ||

ਕਹਿਯੋ ਸਖੀ ਬਵਰੀ ਭਈ ਗਈ ਵਹ ਧਾਇ ਕੈ ॥

kahiyo sakhee bavaree bhiee giee veh dhai kai ||

ਲਰਿਕਨ ਕੀ ਸੀ ਖੇਲ ਕਰਤ ਤਿਹ ਠਾ ਭਈ ॥

larikan kee see khel karat teh Thaa bhiee ||

ਹੋ ਦੁਤਿਯ ਸਖੀ ਲੈ ਪਾਗ ਚਲਾਇ ਬਹੁਰਿ ਦਈ ॥੧੪॥

ho dhutiy sakhee lai paag chalai bahur dhiee ||14||

ਜਬ ਵੁਹਿ ਦਿਸਿ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਤੌ ਵੁਹਿ ਦਿਸਿ ਡਾਰਹੀ ॥

jab vuh dhis nirap jai tau vuh dhis ddaarahee ||

ਲਰਿਕਨ ਕੇ ਗਿੰਦੂਆ ਜਿਮਿ ਪਾਗ ਉਛਾਰਹੀ ॥

larikan ke gi(n)dhooaa jim paag uchhaarahee ||

ਧੂਰਿ ਆਪਨੇ ਸੀਸ ਨਾਥ ਕੇ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥

dhoor aapane sees naath ke ddaar kai ||

ਹੋ ਲਹਿ ਹਾਇਲ ਤਿਨ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਦਯੋ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ॥੧੫॥

ho leh hail tin mitreh dhayo nikaar kai ||15||

ਜਬ ਲਗਿ ਪਗਿਯਾ ਲੇਨ ਰਾਇ ਚਲਿ ਆਇਯੋ ॥

jab lag pagiyaa len rai chal aaiyo ||

ਤਬ ਲਗਿ ਰਾਨੀ ਮਿਤ੍ਰ ਸਦਨ ਪਹੁਚਾਇਯੋ ॥

tab lag raanee mitr sadhan pahuchaiyo ||

ਮਤਵਾਰੀ ਉਨ ਭਾਖਿ ਅਧਿਕ ਮਾਰਤ ਭਈ ॥

matavaaree un bhaakh adhik maarat bhiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਟਾਰਿ ਸਕਲ ਚਿਤ ਕੀ ਦਈ ॥੧੬॥

nirap kee chi(n)taa Taar sakal chit kee dhiee ||16||

ਤਬ ਰਾਜੈ ਗਹਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਰ ਰਾਖਿਯੋ ॥

tab raajai geh kai tiray ko kar raakhiyo ||

ਆਪੁ ਬਚਨ ਤਾ ਕੋ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਭਾਖਿਯੋ ॥

aap bachan taa ko aaisee bidh bhaakhiyo ||

ਮਤਵਾਰੇ ਮੂਰਖ ਸਿਸਿ ਕੋ ਨਹਿ ਮਾਰਿਯੈ ॥

matavaare moorakh sis ko neh maariyai ||

ਹੋ ਹੋਨਹਾਰ ਮੁਹਿ ਭੀ ਇਨ ਕਛੁ ਨ ਉਚਾਰਿਯੈ ॥੧੭॥

ho honahaar muh bhee in kachh na uchaariyai ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਪਾਗ ਉਤਾਰਿ ਕੈ ਦੀਨੀ ਪ੍ਰਥਮ ਚਲਾਇ ॥

nirap kee paag utaar kai dheenee pratham chalai ||

ਜਾਰ ਉਬਾਰਿਯੋ ਜੜ ਛਲਿਯੋ ਚੇਰੀ ਲਈ ਬਚਾਇ ॥੧੮॥

jaar ubaariyo jaR chhaliyo cheree liee bachai ||18||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪੈਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੩੫॥੪੪੧੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau paitees charitr samaapatam sat subham sat

||235||4417||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਿਬਤ ਕੋ ਇਕ ਰਾਇ ਸੁਲਛਨ ॥

tibat ko ik rai sulachhan ||

ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬਿਖੇ ਬਿਚਛਨ ॥

kabit kaab ke bikhe bichachhan ||

ਸ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਕਲਾ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

sree niraparaaj kalaa teh naaree ||

ਜਾਨੁਕ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨ ਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥੧॥

jaanuk sree bisan kee payaaree ||1||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਤੀ ਬਿਚਛਨ ਪਾਤ੍ਰ ਤਹ ਤਵਨ ਸਹਿਰ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥

matee bichachhan paatr teh tavan sahir ke maeh ||

ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਤਾ ਸੀ ਤਰੁਨਿ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੨॥

roop bikhai taa see tarun teen lok mai naeh ||2||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੁਜਰਾ ਕੌ ਬੇਸ੍ਵਾ ਜਬ ਆਵੈ ॥

mujaraa kau besavaiaa jab aavai ||

ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਲਲਚਾਵੈ ॥

her roop nirap ko lalachaavai ||

ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਮਸਤ ਹ੍ਵੈ ਝੂਲੈ ॥

man mai adhik masat havai jhoolai ||

ਨਿਜੁ ਤਨ ਕੀ ਤਾ ਕੌ ਸੁਧਿ ਭੂਲੈ ॥੩॥

nij tan kee taa kau sudh bhoolai ||3||

ਚਿਤ ਮੈ ਚਿੰਤ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਕਰੈ ॥

chit mai chi(n)t rain dhin karai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਆਸ ਸਦਾ ਮਨ ਧਰੈ ॥

nirap kee aas sadhaa man dharai ||

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਮੋ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

keh bidh mo sa(n)g bhog kamaavai ||

ਸੋ ਦਿਨ ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਕਬ ਆਵੈ ॥੪॥

so dhin moh kaho kab aavai ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਵ ਨ ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਈ ਤ੍ਰਿਯ ਮਨ ਮੈ ਲਲਚਾਇ ॥

raav na taa ko heriee tiray man mai lalachai ||

ਜਤਨ ਕਾ ਕਰੌਂ ਜੋ ਮੁਝੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਭਜੈ ਬਨਾਇ ॥੫॥

jatan kaa karau jo mujhai nirap man bhajai banai ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਰਾਜਾ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਵੈ ॥

jab raajaa dheevaan lagaavai ||

ਤਵਨ ਸਮੈ ਤਰੁਨੀ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥

tavan samai tarunee sun paavai ||

ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਠਾਢੀ ਹ੍ਵੈ ਰਹਈ ॥

haath jor Thaaddee havai rahiee ||

ਪ੍ਰੇਮ ਆਸਕੀ ਜਯੋਂ ਨਿਰਬਹਈ ॥੬॥

prem aasakee jayo(n) nirabahiee ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨ੍ਯੋ ਆਸਿਕ ਭਈ ਮੋ ਪਰ ਤਰੁਨਿ ਬਨਾਇ ॥

nirap jaanayo aasik bhiee mo par tarun banai ||

ਕਵਨ ਪ੍ਰਭਾ ਯਾ ਕੌ ਲਗੀ ਚਿਤ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ਰਾਇ ॥੭॥

kavan prabhaa yaa kau lagee chit bichaariyo rai ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਆਸਿਕ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥

kahaa bhayo aasik tiray bhiee ||

ਮੁਹਿ ਲਖਿ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

muh lakh bireh bikal havai giee ||

ਮੈ ਯਾ ਕੌ ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਿਹਾਰੋ ॥

mai yaa kau kabahoo(n) na bihaaro ||

ਲੋਕਨ ਔ ਪਰਲੋਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥੮॥

lokan aau paralok bichaaro ||8||

ਅਧਿਕ ਜਤਨ ਤਰੁਨੀ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥

adhik jatan tarunee kar haaree ||

ਰਾਜਾ ਸੋ ਕਯੋਹੂੰ ਨ ਬਿਹਾਰੀ ॥

raajaa so kayohoo(n) na bihaaree ||

ਔਰ ਜਤਨ ਤਬ ਹੀ ਇਕ ਕਿਯੋ ॥

aauar jatan tab hee ik kiyo ||

ਸਾਤ ਗੁਲਨ ਦੇਹੀ ਪਰ ਦਿਯੋ ॥੯॥

saat gulan dhehee par dhiyo ||9||

ਸਾਤ ਗੁਲਨ ਦੇ ਮਾਸ ਜਲਾਯੋ ॥

saat gulan dhe maas jalaayo ||

ਅਧਿਕ ਕੁਗੰਧ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਬ ਆਯੋ ॥

adhik kuga(n)dh nirapeh jab aayo ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਗਹਿ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ॥

hai hai kar geh teh liyo ||

ਜੋ ਭਾਖ੍ਯੋ ਸੋਈ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥੧੦॥

jo bhaakhayo soiee tin kiyo ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੌ ਸੋ ਮੈ ਕਰੋ ਨਿਜੁ ਤਨ ਗੁਲਨ ਨ ਖਾਹੁ ॥

jo tum kahau so mai karo nij tan gulan na khaahu ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭਾਮਿਨੀ ਮੋ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਹੁ ॥੧੧॥

bhaat bhaat ke bhaaminee mo sau bhog kamaahu ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਗੁਲ ਖਾਏ ਰਾਜਾ ਢੁਰਿ ਆਯੋ ॥

gul khaae raajaa ddur aayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਬਜਾਯੋ ॥

bhaat bhaat teh tirayeh bajaayo ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੋ ਰਤਿ ਕੀਨੀ ॥

lapaT lapaT taa so rat keenee ||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਹਰਿ ਲੀਨੀ ॥੧੨॥

besavaiaa kee sudh budh har leenee ||12||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਹੂੰ ਰਾਜਾ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥

besavaiaa hoo(n) raajaa bas keeno ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਦੀਨੋ ॥

bhaat bhaat ke aasan dheeno ||

ਰਾਇ ਸਕਲ ਰਾਨਿਯੈ ਬਿਸਾਰੀ ॥

rai sakal raaniyai bisaaree ||

ਤਾ ਹੀ ਕੋ ਰਾਖਿਯੋ ਕਰਿ ਨਾਰੀ ॥੧੩॥

taa hee ko raakhiyo kar naaree ||13||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਭ ਰਨਿਯਨ ਕੋ ਰਾਇ ਕੇ ਚਿਤ ਤੇ ਦਯੋ ਬਿਸਾਰਿ ॥

sabh raniyan ko rai ke chit te dhayo bisaar ||

ਗੁਲ ਖਾਏ ਰਾਜਾ ਬਰਿਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥੧੪॥

gul khaae raajaa bariyo aaiso charit su dhaar ||14||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੩੬॥੪੪੩੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chhatees charitr samaapatam sat subham sat

||236||4431||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪ੍ਰਗਟ ਕਮਾਊ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਰਾਇ ॥

pragaT kamaauoo ke bikhai baaj bahaadhur rai ||

ਸੂਰਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਸਤ੍ਰਨ ਦੈਂਤ ਖਪਾਇ ॥੧॥

sooran kee sevaa karai satran dhai(n)t khapai ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਜੂ ਯੌ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

baaj bahaadhur joo yau hiradhai sa(n)bhaariyo ||

ਬੋਲਿ ਬਡੇ ਸੁਭਟਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

bol badde subhaTan ko pragaT uchaariyo ||

ਕਰਿਯੈ ਕਵਨ ਉਪਾਇ ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਿਯੈ ॥

kariyai kavan upai nagar sree maariyai ||

ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਿਯੈ ॥੨॥

ho taa te sabh hee baiTh bichaar bichaariyai ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਾਤ੍ਰ ਤਹਾ ਨਾਚਤ ਹੁਤੀ ਭੋਗ ਮਤੀ ਛਬਿ ਮਾਨ ॥

paatr tahaa naachat hutee bhog matee chhab maan ||

ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਇ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੀ ਬਹੁਰਿ ਕਹੀ ਯੌ ਆਨਿ ॥੩॥

pratham rai sau rat karee bahur kahee yau aan ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ਜਾਇ ਤਾਹਿ ਬਿਰਮਾਇਹੋ ॥

jo tum kaho muh jai taeh biramaiho ||

ਸਿਰੀ ਨਗਰ ਤੇ ਐਚਿ ਦੌਨ ਮੋ ਲਜਾਇਹੋ ॥

siree nagar te aaich dhauan mo layaiho ||

ਜੋਰਿ ਕਠਿਨ ਤੁਮ ਕਟਕ ਤਹਾ ਚੜਿ ਆਇਯੋ ॥

jor kaThin tum kaTak tahaa chaR aaiyo ||

ਹੋ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਕੇ ਸਹਿਰ ਸਕਲ ਲੈ ਜਾਇਯੋ ॥੪॥

ho looT kooT ke sahir sakal lai jaiyo ||4||

ਯੌਂ ਕਹਿ ਬੇਸ੍ਵਾ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਤਹ ਕੋ ਗਈ ॥

yau keh besavaiaa bachan nirapeh teh ko giee ||

ਸਿਰੀ ਨਗਰ ਕੇ ਸਹਰ ਬਿਖੈ ਆਵਤ ਭਈ ॥

siree nagar ke sahar bikhai aavat bhiee ||

ਹਾਵ ਭਾਵ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਦਿਖਾਏ ਆਨਿ ਕੈ ॥

haav bhaav bahu bhaat dhikhaae aan kai ||

ਹੋ ਭਜ੍ਯੋ ਮੇਦਨੀ ਸਾਹ ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥੫॥

ho bhajayo medhanee saeh adhik ruch maan kai ||5||

ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੇਦਨੀ ਸਾਹ ਆਪਨੇ ਬਸਿ ਕਿਯੌ ॥

nirapat medhanee saeh aapane bas kiyau ||

ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਕਰ ਸਾਥ ਦੌਨ ਕੋ ਮਗੁ ਲਿਯੋ ॥

taa ko lai kar saath dhauan ko mag liyo ||

ਬਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਜੋਰਿ ਕਟਕ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥

baaj bahaadhur jor kaTak aavat bhayo ||

ਹੋ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਕਰਿ ਨਗਰ ਸਿਰੀ ਕੋ ਲੈ ਗਯੋ ॥੬॥

ho looT kooT kar nagar siree ko lai gayo ||6||

ਮਤ ਪਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹਿਯੋ ਨ ਕਛੁ ਜਾਨਤ ਭਯੋ ॥

mat pariyo nirap rahiyo na kachh jaanat bhayo ||

ਸਿਰੀ ਨਗਰ ਕੌ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਕੈ ਕੌ ਗਯੋ ॥

siree nagar kau looT kooT kai kau gayo ||

ਉਤਰਿ ਗਯੋ ਮਦ ਜਬ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਆਵਤ ਭਈ ॥

autar gayo madh jab kachh sudh aavat bhiee ||

ਹੋ ਪੀਸ ਦਾਤਿ ਚੁਪ ਰਹਿਯੋ ਬਾਤ ਕਰ ਤੇ ਗਈ ॥੭॥

ho pees dhaat chup rahiyo baat kar te giee ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਸੇ ਰਾਜਾ ਛਲ੍ਯੋ ਕਰੀ ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ ਜੀਤ ॥

eeh chhal se raajaa chhalayo karee mitr kee jeet ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨ ਲਹਿ ਸਕਤਿ ਯਹ ਇਸਤ੍ਰਿਯਨ ਕੀ ਰੀਤ ॥੮॥

dhev adhev na leh sakat yeh isatirayan kee reet ||8||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸੈਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੨੩੭॥੪੪੩੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau saitees charitr samaapatam sat subham sat ||237||4439||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੀਰਜ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਨਾਗਰ ॥

beeraj ket raajaa ik naagar ||

ਸਗਲ ਜਗਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਉਜਾਗਰ ॥

sagal jagat ke bikhai ujaagar ||

ਸ੍ਰੀ ਛਟ ਛੈਲ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥

sree chhaT chhail kuar taa kee tiray ||

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਬਸਿ ਕਰਿ ਰਾਖ੍ਯੋ ਪਿਯ ॥੧॥

man bach kram bas kar raakhayo piy ||1||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਚੜਿਯੋ ਅਖਿਟ ਬਰ ॥

ek dhivas nirap chaRiyo akhiT bar ||

ਸੰਗ ਲਈ ਸਹਚਰੀ ਅਮਿਤ ਕਰਿ ॥

sa(n)g liee sahacharee amit kar ||

ਜਬ ਬਨ ਗਹਿਰ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਭ ਆਯੋ ॥

jab ban gahir bikhai prabh aayo ||

ਸ੍ਵਾਨਨ ਤੇ ਬਹੁ ਮ੍ਰਿਗਨ ਗਹਾਯੋ ॥੨॥

savaiaanan te bahu miragan gahaayo ||2||

ਕਹਿਯੋ ਕਿ ਜਿਹ ਆਗੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵੈ ॥

kahiyo k jeh aagai mirag aavai ||

ਵਹੈ ਆਪਨੋ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵੈ ॥

vahai aapano turai dhavaavai ||

ਪਹੁਚਿ ਸੁ ਤਨ ਤਿਹ ਕੇ ਬ੍ਰਿਣ ਕਰਹੀ ॥

pahuch su tan teh ke biran karahee ||

ਗਿਰਨ ਪਰਨ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਡਰਹੀ ॥੩॥

giran paran te kachhoo na ddarahee ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਆਗੇ ਮ੍ਰਿਗਿਕ ਨਿਕਸਿਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥

nirap tiray aage miragik nikasiyo aai kai ||

ਰਾਨੀ ਪਾਛੇ ਪਰੀ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ਕੈ ॥

raanee paachhe paree tura(n)g dhavai kai ||

ਭਜਤ ਭਜਤ ਹਰਿਨੀ ਪਤਿ ਬਹੁ ਕੋਸਨ ਗਯੋ ॥

bhajat bhajat harinee pat bahu kosan gayo ||

ਹੋ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਤ ਲਹਿ ਤਾ ਕੌ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ॥੪॥

ho ek nirapat sut leh taa kau dhaavat bhayo ||4||

ਤਾਜਿਹਿ ਤਾਜਨ ਮਾਰਿ ਪਹੂੰਚ੍ਯਾ ਜਾਇ ਕੈ ॥

taajeh taajan maar pahoo(n)chayaa jai kai ||

ਏਕ ਬਿਸਿਖ ਹੀ ਮਾਰਿਯੋ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

ek bisikh hee maariyo mirageh banai kai ||

ਨਿਰਖਿ ਤਰੁਨਿ ਇਹ ਚਰਿਤ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕਰਿ ॥

nirakh tarun ieh charit rahee urajhai kar ||

ਹੋ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਤਨ ਬਿਧੀ ਗਿਰਤ ਭਈ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥੫॥

ho bireh baan tan bidhee girat bhiee bhoom par ||5||

ਬਹੁਰਿ ਸੁਭਟ ਜਿਮਿ ਚੇਤਿ ਤਰੁਨਿ ਉਠ ਠਾਢਿ ਭਈ ॥

bahur subhaT jim chet tarun uTh Thaadd bhiee ||

ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਨਯਾਇ ਸਜਨ ਤਟ ਚਲਿ ਗਈ ॥

ghoomat ghail nayai sajan taT chal giee ||

ਉਤਰਿ ਹਯਨ ਤੇ ਤਹ ਦੋਊ ਰਮੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

autar hayan te teh dhouoo rame banai kai ||

ਹੋ ਤਬ ਲੌ ਤਿਹ ਠਾ ਸਿੰਘ ਨਿਕਸਿਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥੬॥

ho tab lau teh Thaa si(n)gh nikasiyo aai kai ||6||

ਨਿਰਖਿ ਸਿੰਘ ਕੌ ਰੂਪ ਤਰੁਨਿ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਭਈ ॥

nirakh si(n)gh kau roop tarun traasit bhiee ||

ਲਪਟਿ ਲਲਾ ਕੇ ਕੰਠ ਭਏ ਅਬਲਾ ਗਈ ॥

lapaT lalaa ke ka(n)Th bhe abalaa giee ||

ਢੀਠ ਕੁਅਰ ਧਨੁ ਤਨ੍ਯੋ ਨ ਤਨਿਕ ਆਸਨ ਡਿਗ੍ਯੋ ॥

ddeeTh kuar dhan tanrayo na tanik aasan ddigayo ||

ਹੋ ਹਨ੍ਯੋ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਸਿਖ ਬਾਕੋ ਲਗ੍ਯੋ ॥੭॥

ho hanayo si(n)gh teh Thauar bisikh baako lagayo ||7||

ਮਾਰਿ ਸਿੰਘ ਰਾਖਿਯੋ ਤਿਹ ਭਜ੍ਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

maar si(n)gh raakhiyo teh bhajayo banai kai ||

ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥

aasan chu(n)ban kare tirayeh lapaTai kai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਰਮਿਯੋ ਤਰੁਨਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰ ॥

bhaat bhaat teh ramiyo tarun sukh pai kar ||

ਹੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਅਬਲਾਹੂੰ ਰਹੀ ਬਿਕਾਇ ਕਰਿ ॥੮॥

ho bin dhaaman abalaahoo(n) rahee bikai kar ||8||

ਚਿਤ ਚਿੰਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਹੀ ਇਸੀ ਸੰਗ ਜਾਇ ਹੌ ॥

chit chi(n)taa tiray karahee isee sa(n)g jai hau ||

ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕੌ ਦਰਸੁ ਨ ਬਹੁਰ ਦਿਖਾਇ ਹੌ ॥

nij naik kau dharas na bahur dhikhai hau ||

ਤਾ ਤੇ ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੋ ਐਸੇ ਕੀਜਿਯੈ ॥

taa te kachh charitr so aaise keejiyai ||

ਹੋ ਜਾ ਤੇ ਜਸਊ ਰਹੈ ਅਪਜਸ ਨ ਸੁਨੀਜਿਯੈ ॥੯॥

ho jaa te jasuoo rahai apajas na suneejiyai ||9||

ਏਕ ਸਖੀ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਿਯੋ ਭੇਦ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥

ek sakhee prat kahiyo bhedh samajhai kai ||

ਹਰਿਨ ਹੇਤੁ ਤ੍ਰਿਯ ਡੂਬੀ ਕਹਿਯਹੁ ਜਾਇ ਕੈ ॥

harin het tiray ddoobee kahiyahu jai kai ||

ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਜਾਤਿ ਤਿਹ ਕੌ ਭਈ ॥

bain sunat sahacharee jaat teh kau bhiee ||

ਹੋ ਜੁ ਕਛੁ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਕਹਿਯੋ ਖਬਰਿ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਦਈ ॥੧੦॥

ho ju kachh kuar teh kahiyo khabar so nirap dhiee ||10||

ਆਪੁ ਕੁਅਰ ਕੇ ਸਾਥ ਗਈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

aap kuar ke saath giee sukh pai kai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਡੂਬੀ ਨਾਰਿ ਰਹਿਯੋ ਸਿਰੁ ਨਜਾਇ ਕੈ ॥

nirap sun ddoobee naar rahiyo sir nayai kai ||

ਚੰਚਲਾਨ ਕੋ ਚਰਿਤ ਨ ਨਰ ਕੋਊ ਲਹੈ ॥

cha(n)chalaan ko charit na nar kouoo lahai ||

ਹੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਅਰੁ ਬੇਦ ਭੇਦ ਐਸੇ ਕਹੈ ॥੧੧॥

ho saasatr si(n)mirat ar bedh bhedh aaise kahai ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਕੌ ਤਰੁਨ ਸੰਗ ਲੈ ਗਯੋ ॥

taa kau tarun sa(n)g lai gayo ||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਭੋਗਤ ਭਯੋ ॥

bhaat bhaat kai bhogat bhayo ||

ਇਨ ਜੜ ਕਛੂ ਨ ਬਾਤ ਲਹਿ ਲਈ ॥

ein jaR kachh na baat leh liee ||

ਜਾਨੀ ਡੂਬਿ ਚੰਚਲਾ ਗਈ ॥੧੨॥

jaanee ddoob cha(n)chalaa giee ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੩੮॥੪੪੫੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau aThatees charitr samaapatam sat subham sat

||238||4451||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਹਿਰ ਸਿਰੌਜ ਬਿਖੈ ਹੁਤੋ ਰਾਜਾ ਸੁਭ੍ਰ ਸਰੂਪ ॥

sahir sirauaj bikhai huto raajaa subhr saroop ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਮੈ ਅਤਿ ਚਤੁਰ ਨਰ ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥੧॥

kaam kel mai at chatur nar si(n)gh roop anoop ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਕੇ ਚਾਰਿ ਪੁਤ੍ਰ ਸੁਭ ਕਾਰੀ ॥

taa ke chaar putr subh kaaree ||

ਸੂਰਬੀਰ ਬਾਕੋ ਹੰਕਾਰੀ ॥

soorabeer baako ha(n)kaaree ||

ਰਾਨੀ ਔਰ ਬਜਾਹਿ ਜੋ ਆਨੀ ॥

raanee aauar bayaeh jo aanee ||

ਸੋਊ ਗਰਭਵਤੀ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਯਾਨੀ ॥੨॥

souoo garabhavatee havai brayaanee ||2||

ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾਹੂ ਕੋ ਭਯੋ ॥

ek putr taahoo ko bhayo ||

ਰਾਨੀ ਬੀਰ ਮਤੀ ਤਿਹ ਜਯੋ ॥

raanee beer matee teh jayo ||

ਬ੍ਯਾਘ੍ਰ ਕੇਤੁ ਤਿਹ ਨਾਮ ਧਰਤ ਭੇ ॥

brayaaghr ket teh naam dharat bhe ||

ਦਿਜਨ ਦਰਿਦ੍ਰ ਖੋਇ ਕੈ ਕੈ ਦੇ ॥੩॥

dhijan dharidhr khoi kai kai dhe ||3||

ਚਾਰੋ ਪੁਤ੍ਰ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥

chaaro putr raaj adhikaaree ||

ਇਹੈ ਸੋਕ ਅਬਲਾ ਕੇ ਭਾਰੀ ॥

eihai sok abalaa ke bhaaree ||

ਜੋ ਕੋਊ ਉਨ ਚਾਰੋਂ ਕੋ ਘਾਵੈ ॥

jo kouoo un chaaro(n) ko ghaavai ||

ਤਬ ਸੁਤ ਰਾਜ ਪਾਚਵੋਂ ਪਾਵੈ ॥੪॥

tab sut raaj paachavau paavai ||4||

ਜੇਸਟ ਪੁਤ੍ਰ ਤਨ ਮਨੁਖ ਪਠਾਯੋ ॥

jesaT putr tan manukh paThaayo ||

ਯੌ ਕਹਿਯਹੁ ਤੁਹਿ ਰਾਇ ਬੁਲਾਯੋ ॥

yau kahiyahu tuh rai bulaayo ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਆਵਤ ਜਬ ਭਯੋ ॥

raaj kuar aavat jab bhayo ||

ਤਬ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੋਠਰੀ ਦਯੋ ॥੫॥

tab hee maar koTharee dhayo ||5||

ਇਹੀ ਭਾਤਿ ਤੇ ਦੁਤਿਯ ਬੁਲਾਯੋ ॥

eihee bhaat te dhutiy bulaayo ||

ਵਹੀ ਖੜਗ ਭੇ ਤਾ ਕਹ ਘਾਯੋ ॥

vahee khaRag bhe taa keh ghaayo ||

ਇਹੀ ਭਾਤਿ ਤਿਨ ਦੁਹੂੰ ਬੁਲੈ ਕੈ ॥

eihee bhaat tin dhuhoo(n) bulai kai ||

ਡਾਰਤ ਭਈ ਭੋਹਰੇ ਘੈ ਕੈ ॥੬॥

ddaarat bhiee bhohare ghai kai ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚਾਰਿ ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਨੇ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

chaar putr prathamai hane pun pat layo bulai ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੌ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ ਨੈਨਨ ਨੀਰੁ ਬਹਾਇ ॥੭॥

eeh bidh sau binatee karee nainan neer bahai ||7||

ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਤਵ ਪੁਤ੍ਰ ਦੋ ਲਰੇ ਰਾਜ ਕੇ ਹੇਤੁ ॥

sun raajaa tav putr dho lare raaj ke het ||

ਜੂਝਿ ਮਰੈ ਛਿਤ ਪਰ ਪਰੇ ਤਬ ਮੈ ਭਈ ਅਚੇਤੁ ॥੮॥

joojh marai chhit par pare tab mai bhiee achet ||8||

ਅਸਿਨ ਭਏ ਅਤਿ ਜੁਧ ਕਰਿ ਜਬ ਜੂਝੈ ਦੋਊ ਬੀਰ ॥

asin bhe at judh kar jab joojhai dhouoo beer ||

ਬਸਤ੍ਰ ਫਾਰਿ ਦ੍ਵੈ ਪੁਤ੍ਰ ਤਵ ਤਬ ਹੀ ਭਏ ਫਕੀਰ ॥੯॥

basatr faar dhavai putr tav tab hee bhe fakeer ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਪੂਤ ਕਹਿ ਰੋਯੋ ॥

tab nirap poot poot keh royo ||

ਸੁਧਿ ਸਭ ਛਾਡਿ ਭੂਮਿ ਪਰ ਸੋਯੋ ॥

sudh sabh chhaadd bhoom par soyo ||

ਪਚਏ ਕਹ ਟੀਕਾ ਕਰਿ ਪਰਿਯੋ ॥

pache keh Teekaa kar pariyo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥੧੦॥

bhedh abhedh jaR kachh na bichariyo ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੩੯॥੪੪੬੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau unataalees charitr samaapatam sat subham sat

||239||4461||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦੇਸ ਕਲਿੰਜਰ ਕੇ ਨਿਕਟ ਸੈਨ ਬਿਚਛਨ ਰਾਇ ॥

dhes kali(n)jar ke nikaT sain bichachhan rai ||

ਸ੍ਰੀ ਰੁਚਿ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਰੁਨ ਜਾ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁਭ ਕਾਇ ॥੧॥

sree ruch raaj kuar tarun jaa kee at subh kai ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਪਤ ਔਰ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਰਹਈ ॥

sapat aauar raanee teh rahiee ||

ਤਿਨਹੂੰ ਸੌ ਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਰਬਹਈ ॥

tinahoo(n) sau hit nirap nirabahiee ||

ਬਾਰੀ ਬਾਰੀ ਤਿਨੈ ਬੁਲਾਵੈ ॥

baaree baaree tinai bulaavai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੨॥

lapaT lapaT kar bhog kamaavai ||2||

ਸ੍ਰੀ ਰੁਚਿ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਜੋ ਰਾਨੀ ॥

sree ruch raaj kuar jo raanee ||

ਸੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਨੀ ॥

so man bheetar adhik risaanee ||

ਮਨ ਮਹਿ ਕਹਿਯੋ ਜਤਨ ਕਿਯਾ ਕਰਿਯੈ ॥

man meh kahiyo jatan kiyaa kariyai ||

ਜਾ ਤੇ ਇਨ ਰਨਿਯਨ ਕੌ ਮਰਿਯੈ ॥੩॥

jaa te in raniyan kau mariyai ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਨਿਯਨ ਸੌ ਅਤਿ ਨੇਹ ਬਢਾਇਯੋ ॥

pratham raaniyan sau at neh baddaiyo ||

ਐਸੀ ਕਰੀ ਪਰੀਤਿ ਜੁ ਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਇਯੋ ॥

aaisee karee pareet ju pat sun paiyo ||

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਰੁਚਿ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਭਾਖਿਯੋ ॥

dha(n)nay dha(n)nay ruch raaj kuar keh bhaakhiyo ||

ਹੋ ਜਿਨ ਕਲਿ ਮੈ ਸਵਤਿਨ ਸੌਂ ਅਤਿ ਹਿਤ ਰਾਖਿਯੋ ॥੪॥

ho jin kal mai savatin sau at hit raakhiyo ||4||

ਨਦੀ ਤੀਰ ਇਕ ਰਚਿਯੋ ਤ੍ਰਿਨਾਲੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥

nadhee teer ik rachiyo tiranaalai jai kai ||

ਆਪ ਕਹਿਯੋ ਸਵਤਿਨ ਸੌਂ ਬਚਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

aap kahiyo savatin sau bachan banai kai ||

ਸੁਨਹੁ ਸਖੀ ਹਮ ਤਹਾ ਸਕਲ ਮਿਲ ਜਾਇ ਹੈ ॥

sunahu sakhee ham tahaa sakal mil jai hai ||

ਹੋ ਹਮ ਤੁਮ ਮਨ ਭਾਵਤ ਤਹ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਹੈ ॥੫॥

ho ham tum man bhaavat teh bhog kamai hai ||5||

ਲੈ ਸਵਤਿਨ ਕੌ ਸੰਗ ਤ੍ਰਿਨਾਲੈ ਮੌ ਗਈ ॥

lai savatin kau sa(n)g tiranaalai mau giee ||

ਰਾਜਾ ਪੈ ਇਕ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਦੇਤ ਭੀ ॥

raajaa pai ik paThai sahacharee dhet bhee ||

ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਅਧਿਕ ਤਹੀ ਤੁਮ ਆਇਯੋ ॥

naath kirapaa kar adhik tahee tum aaiyo ||

ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਰਾਨਿਨ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਇਯੋ ॥੬॥

ho man bhaavat raanin so bhog kamaiyo ||6||

ਸਵਤਿ ਸਖਿਨ ਕੇ ਸਹਿਤ ਤਹਾ ਸਭ ਲਜਾਇ ਕੈ ॥

savat sakhin ke sahit tahaa sabh layai kai ||

ਰੋਕਿ ਦ੍ਵਾਰਿ ਪਾਵਕ ਕੌ ਦਯੋ ਲਗਾਇ ਕੈ ॥

rok dhavaiaar paavak kau dhayo lagai kai ||

ਕਿਸੂ ਕਾਜ ਕੇ ਹੇਤ ਗਈ ਤ੍ਰਿਯ ਆਪੁ ਟਰਿ ॥

kisoo kaaj ke het giee tiray aap Tar ||

ਹੋ ਇਹ ਛਲ ਸਭ ਰਾਨਿਨ ਕੌ ਦਿਯਾ ਜਰਾਇ ਕਰਿ ॥੭॥

ho ieh chhal sabh raanin kau dhiyaa jarai kar ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦੌਰਤ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹ ਆਈ ॥

dhauarat aap nirapat peh aaiee ||

ਰੋਇ ਰੋਇ ਬਹੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਤਾਈ ॥

roi roi bahu birathaa jataiee ||

ਬੈਠੋ ਕਹਾ ਦੈਵ ਕੇ ਹਰੇ ॥

baiTho kahaa dhaiv ke hare ||

ਤੋਰੇ ਹਰਮ ਆਜੁ ਸਭ ਜਰੇ ॥੮॥

tore haram aaj sabh jare ||8||

ਤੁਮ ਅਬ ਤਹਾ ਆਪੁ ਪਗੁ ਧਾਰਹੁ ॥

tum ab tahaa aap pag dhaarahu ||

ਜਰਤ ਅਗਨਿ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯਨ ਉਬਾਰਹੁ ॥

jarat agan te tirayan ubaarahu ||

ਬੈਠਨ ਸੌ ਕਛੁ ਹੇਤੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥

baiThan sau kachh het na keejai ||

ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਕਾਨ ਧਰਿ ਲੀਜੈ ॥੯॥

moree kahee kaan dhar leejai ||9||

ਵੈ ਉਤ ਜਰਤ ਤਿਹਾਰੀ ਨਾਰੀ ॥

vai ut jarat tihaaree naaree ||

ਤੁਮ ਹੋ ਬੈਠ ਗਰਬ ਕਰਿ ਭਾਰੀ ॥

tum ho baiTh garab kar bhaaree ||

ਰਾਇ ਉਠਹੁ ਤਿਨ ਐਂਚ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥

rai uThahu tin aai(n)ch nikaarahu ||

ਸਾਚ ਝੂਠ ਮੁਰ ਬਚ ਨ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੦॥

saach jhooTh mur bach na bichaarahu ||10||

ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਮੂਰਖ ਉਠਿ ਧਯੋ ॥

bain sunat moorakh uTh dhayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥

bhedh abhedh na paavat bhayo ||

ਤਜਿ ਬਿਲੰਬ ਅਬਿਲੰਬ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

taj bila(n)b abila(n)b sidhaariyo ||

ਭਸਮ ਰਾਨਿਯਨ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥੧੧॥

bhasam raaniyan jai nihaariyo ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਖਿਨ ਸਹਿਤ ਸਵਤੈ ਜਰੀ ਜਿਯਤ ਨ ਉਬਰੀ ਕਾਇ ॥

sakhin sahit savatai jaree jiyat na ubaree kai ||

ਯਾ ਕੌਂ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਤਾਵੈ ਕਾਇ ॥੧੨॥

yaa kau bhedh abhedh jo nirapat jataavai kai ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੪੦॥੪੪੭੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chaalees charitr samaapatam sat subham sat

||240||4473||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਿਲਮਾਖਨ ਇਕ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥

kilamaakhan ik dhes nirapat bar ||

ਬਿਰਹ ਮੰਜਰੀ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਘਰ ॥

bireh ma(n)jaree naar tavan ghar ||

ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥

adhik tarun ko roop biraajai ||

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰਿਨ ਕੋ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੧॥

suree aasurin ko man laajai ||1||

ਸੁਭਟ ਕੇਤੁ ਇਕ ਸੁਭਟ ਬਿਚਛਨ ॥

subhaT ket ik subhaT bichachhan ||

ਜਾ ਕੇ ਬਨੇ ਬਤੀ ਸੌ ਲਛਨ ॥

jaa ke bane batee sau lachhan ||

ਰੂਪ ਤਵਨ ਕੋ ਲਗਤ ਅਪਾਰਾ ॥

roop tavan ko lagat apaaraa ||

ਰਵਿਨ ਲਯੋ ਜਨੁ ਕੋਟਿ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੨॥

ravin layo jan koT ujiyaaraa ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਿਰਹ ਮੰਜਰੀ ਜਬ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

bireh ma(n)jaree jab vahu purakh nihaariyo ||

ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਕਸਿ ਅੰਗ ਤਵਨ ਕੇ ਮਾਰਿਯੋ ॥

bireh baan kas a(n)g tavan ke maariyo ||

ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਹ੍ਵੈ ਬਾਲ ਗਿਰਤ ਭੀ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥

bireh bikal havai baal girat bhee bhoom par ||

ਹੋ ਜਨੁਕ ਸੁਭਟ ਰਨ ਮਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ਬਾਨ ਕਰਿ ॥੩॥

ho januk subhaT ran maeh prahaariyo baan kar ||3||

ਪਾਚਿਕ ਬੀਤੀ ਘਰੀ ਬਹੁਰਿ ਜਾਗ੍ਰਤ ਭਈ ॥

paachik beetee gharee bahur jaagrat bhiee ||

ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਬੁਲਾਇ ਸਹਚਰੀ ਢਿਗ ਲਈ ॥

nainan sain bulai sahacharee ddig liee ||

ਤਾ ਕਹ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥

taa keh chit kee baat kahee samujhai kai ||

ਹੋ ਤਯਾਗਹੁ ਹਮਰੀ ਆਸ ਕਿ ਮੀਤ ਮਿਲਾਇ ਦੈ ॥੪॥

ho tayaagahu hamaree aas k meet milai dhai ||4||

ਜੁ ਕਛੂ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਕਹਿਯੋ ਸਕਲ ਸਖਿ ਜਾਨਿਯੋ ॥

j kachhoo kuar teh kahiyo sakal sakh jaaniyo ||

ਤਿਹ ਤੇ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨ ਤਹਾ ਪਗੁ ਠਾਨਿਯੋ ॥

teh te kiyaa payaan tahaa pag Thaaniyo ||

ਬੈਠਿਯੋ ਜਹਾ ਪਿਯਰਵਾ ਸੇਜ ਡਸਾਇ ਕੈ ॥

baiThiyo jahaa piyaravaa sej ddasai kai ||

ਹੋ ਇਸਕ ਮੰਜਰੀ ਤਹੀ ਪਹੂੰਚੀ ਜਾਇ ਕੈ ॥੫॥

ho isak ma(n)jaree tahee pahoo(n)chee jai kai ||5||

ਬੈਠਿਯੋ ਕਹਾ ਕੁਅਰ ਸੁ ਅਬੈ ਪਗੁ ਧਾਰਿਯੈ ॥

baiThiyo kahaa kuar su abai pag dhaariyai ||

ਲੂਟਿ ਤਰੁਨਿ ਮਨ ਲੀਨੋ ਕਹਾ ਨਿਹਾਰਿਯੈ ॥

looT tarun man leeno kahaa nihaariyai ||

ਕਾਮ ਤਪਤ ਤਾ ਕੀ ਚਲਿ ਸਕਲ ਮਿਟਾਇਯੈ ॥

kaam tapat taa kee chal sakal miTaiyai ||

ਹੌ ਕਹਿਯੋ ਮਾਨਿ ਜਿਨਿ ਜੋਬਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਿਤਾਇਯੈ ॥੬॥

hau kahiyo maan jin joban birathaa bitaiyai ||6||

ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਉਠਿ ਤਹਾ ਨ ਰਹੋ ਲਜਾਇ ਕੈ ॥

beg chalo uTh tahaa na raho lajai kai ||

ਬਿਰਹ ਤਪਤ ਤਾ ਕੀ ਕਹ ਦੇਹੁ ਬੁਝਾਇ ਕੈ ॥

bireh tapat taa kee keh dheh bujhai kai ||

ਰੂਪ ਭਯੋ ਤੌ ਕਹਾ ਐਠ ਨ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥

roop bhayo tau kahaa aaiTh na pramaaniyai ||

ਹੋ ਧਨ ਜੋਬਨ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ਪਾਹੁਨੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥੭॥

ho dhan joban dhin chaar paahuno jaaniyai ||7||

ਯਾ ਜੋਬਨ ਕੌ ਪਾਇ ਅਧਿਕ ਅਬਲਨ ਕੌ ਭਜਿਯੈ ॥

yaa joban kau pai adhik abalan kau bhajiyai ||

ਯਾ ਜੋਬਨ ਕੌ ਪਾਇ ਜਗਤ ਕੇ ਸੁਖਨ ਨ ਤਜਿਯੈ ॥

yaa joban kau pai jagat ke sukhan na tajiyai ||

ਜਬ ਪਿਯ ਹ੍ਵੈ ਹੌ ਬਿਰਧ ਕਹਾ ਤੁਮ ਲੇਹੁਗੇ ॥

jab piy havai hau biradh kahaa tum lehuge ||

ਹੋ ਬਿਰਹ ਉਸਾਸਨ ਸਾਥ ਸਜਨ ਜਿਯ ਦੇਹੁਗੇ ॥੮॥

ho bireh usaasan saath sajan jiy dhehuge ||8||

ਯਾ ਜੋਬਨ ਕੌ ਪਾਇ ਜਗਤ ਸੁਖ ਮਾਨਿਯੈ ॥

yaa joban kau pai jagat sukh maaniyai ||

ਯਾ ਜੋਬਨ ਕਹ ਪਾਇ ਪਰਮ ਰਸ ਠਾਨਿਯੈ ॥

yaa joban keh pai param ras Thaaniyai ||

ਯਾ ਜੋਬਨ ਕਹ ਪਾਇ ਨੇਹ ਜਗ ਕੀਜਿਯੈ ॥

yaa joban keh pai neh jag keejiyai ||

ਹੋ ਨਾਹਕ ਜਗ ਕੇ ਮਾਝ ਨ ਜਿਯਰਾ ਦੀਜਿਯੈ ॥੯॥

ho naahak jag ke maajh na jiyaraa dheejiyai ||9||

ਨੇਹ ਬਿਨਾ ਨ੍ਰਿਪ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਗਏ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥

neh binaa nirap havai hai ge bakhaaniyai ||

ਖੜਗ ਦਾਨ ਬਿਨ ਕੀਏ ਨ ਜਗ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥

khaRag dhaan bin ke'ee na jag mai jaaniyai ||

ਨੇਹ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੁ ਕਿਯੋ ਆਜੁ ਲੌ ਗਾਇਯੈ ॥

neh kirasan joo kiyo aaj lau gaiyai ||

ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਥ ਨਾਰਿ ਨਿਹੁਰਾਇਯੈ ॥੧੦॥

ho nirakh jagat ke naath naar nihuraiyai ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਧੁਰੀ ਮੂਰਤਿ ਮਿਤ ਕੀ ਬਸੀ ਚਿਤ ਮੈ ਚੀਨ ॥

madhuree moorat mit kee basee chit mai cheen ||

ਬਹੁਰਿ ਨਿਕਾਸੇ ਜਾਇ ਨਹਿ ਨੈਨਾ ਭਏ ਰੰਗੀਨ ॥੧੧॥

bahur nikaase jai neh nainaa bhe ra(n)geen ||11||

ਮਨ ਭਾਵਨ ਕੇ ਨੈਨ ਦੋਊ ਚੁਭੇ ਚਿਤ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥

man bhaavan ke nain dhouoo chubhe chit ke maeh ||

ਸੇਲਨ ਜਯੋਂ ਸਰਕੈ ਪਰੇ ਨਾਹਿ ਨਿਕਾਰੇ ਜਾਹਿ ॥੧੨॥

selan jayo(n) sarakai pare naeh nikaare jaeh ||12||

ਨੈਨ ਪਿਯਾ ਕੇ ਪਾਰਧੀ ਮਨ ਮੈ ਕਿਯਾ ਨਿਵਾਸ ॥

nain piyaa ke paaradhee man mai kiyaa nivaas ||

ਕਾਢਿ ਕਰੇਜਾ ਲੇਹਿ ਜਨੁ ਯਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ॥੧੩॥

kaadd karejaa leh jan yaa te adhik bisavaiaas ||13||

ਨੈਨ ਪਿਯਾ ਕੇ ਪਾਲਨੇ ਕਰਿ ਰਾਖੇ ਕਰਤਾਰ ॥

nain piyaa ke paalane kar raakhe karataar ||

ਜਿਨ ਮਹਿ ਜਨੁ ਝੂਲਹਿ ਘਨੇ ਹਮ ਸੇ ਬੈਠਿ ਹਜਾਰ ॥੧੪॥

jin meh jan jhooleh ghane ham se baiTh hajaar ||14||

ਨੈਨ ਰਸੀਲੇ ਰਸ ਭਰੇ ਝਲਕ ਰਸਨ ਕੀ ਦੇਹਿ ॥

nain raseele ras bhare jhalak rasan kee dheh ||

ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਿਤ ਕੌ ਚਮਕਿ ਚੁਰਾਇ ਲੇਹਿ ॥੧੫॥

cha(n)chalaan ke chit kau chamak churai leh ||15||

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

ਭਯੋ ਸਕਲ ਤਨ ਪੀਰ ਰਹੀ ਸੰਭਾਰਿ ਨ ਚੀਰ ਕੀ ॥

bhayo sakal tan peer rahee sa(n)bhaar na cheer kee ||

ਬਹਿਯੋ ਰਕਤ ਹ੍ਵੈ ਨੀਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਯਾ ਕੀ ਪੀਰ ਤੇ ॥੧੬॥

bahiyo rakat havai neer prem piyaa kee peer te ||16||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਪਰਦੇਸਿਨ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੀ ਕਾਹੂੰ ਨਹਿ ਕਰਨੀ ॥

paradhesin sau preet kahee kaahoo(n) neh karanee ||

ਪਰਦੇਸਿਨ ਕੇ ਸਾਥ ਕਹੀ ਨਹਿ ਬਾਤ ਉਚਰਨੀ ॥

paradhesin ke saath kahee neh baat ucharanee ||

ਪਰਦੇਸਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਥ ਕਹੋ ਕਯਾ ਨੇਹ ਲਗੈਯੈ ॥

paradhesin tiray saath kaho kayaa neh lagaiyai ||

ਹੋ ਟੂਟਿ ਤਰਕ ਦੈ ਜਾਤ ਬਹੁਰਿ ਆਪਨ ਪਛੁਤੈਯੈ ॥੧੭॥

ho TooT tarak dhai jaat bahur aapan pachhutaiyai ||17||

ਪਰਦੇਸੀ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਏਕੈ ਪਲ ਨੀਕੀ ॥

paradhesee sau preet karee ekai pal neekee ||

ਪਰਦੇਸੀ ਸੌ ਬੈਨ ਭਲੀ ਭਾਖੀ ਹਸਿ ਹੀ ਕੀ ॥

paradhesee sau bain bhalee bhaakhee has hee kee ||

ਪਰਦੇਸੀ ਕੇ ਸਾਥ ਭਲੋ ਪਿਯ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥

paradhesee ke saath bhalo piy neh lagaayo ||

ਹੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜੋਬਨ ਨ ਬਿਤਾਯੋ ॥੧੮॥

ho param preet upajai birathaa joban na bitaayo ||18||

ਹਮ ਸਾਹੁਨ ਕੇ ਪੂਤ ਦੇਸ ਪਰਦੇਸ ਬਿਹਾਰੈ ॥

ham saahun ke poot dhes paradhes bihaarai ||

ਊਚ ਨੀਚ ਕੋਊ ਹੋਇ ਸਕਲ ਅਖਿਯਨਨ ਨਿਹਾਰੈ ॥

uooch neech kouoo hoi sakal akhiyanan nihaarai ||

ਕਹੋ ਕੁਅਰਿ ਹਮ ਸਾਥ ਨੇਹ ਕਰਿ ਕੈ ਕਸ ਕਰਿ ਹੌ ॥

kaho kuar ham saath neh kar kai kas kar hau ||

ਹੋ ਹਮ ਜੈਹੈਂ ਉਠਿ ਕਹੀ ਬਿਰਹ ਬਾਧੀ ਤੁਮ ਜਰਿ ਹੌ ॥੧੯॥

ho ham jaihai(n) uTh kahee bireh baadhee tum jar hau ||19||

ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥

raanee baach ||

ਹਮ ਨ ਤਜੈਂ ਪਿਯ ਤੁਮੈ ਕੋਟਿ ਜਤਨਨ ਜੌਂ ਕਰਿ ਹੌਂ ॥

ham na tajai(n) piy tumai koT jatanan jau kar hau ||

ਹਸਿ ਹਸਿ ਬਾਤ ਅਨੇਕ ਕਛੂ ਕੀ ਕਛੂ ਉਚਰਿ ਹੌਂ ॥

has has baat anek kachhoo kee kachhoo uchar hau ||

ਹਮ ਰਾਚੀ ਤਵ ਰੂਪ ਰੀਝਿ ਮਨ ਮੈ ਰਹੀ ॥

ham raachee tav roop reejh man mai rahee ||

ਹੋ ਇਸਕ ਤਿਹਾਰੇ ਜਰੀ ਜੁਗਿਨਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਕਹੀ ॥੨੦॥

ho isak tihaare jaree jugin havai hai kahee ||20||

ਕਸਿ ਕਰਿ ਰਹੇ ਗੁਮਾਨ ਬੇਗਿ ਉਠਿ ਕੈ ਚਲੋ ॥

kas kar rahe gumaan beg uTh kai chalo ||

ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ਭੇਖ ਸਜਿ ਹੈ ਭਲੋ ॥

haar si(n)gaar banai bhekh saj hai bhalo ||

ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਖੀ ਆਜੁ ਜੁ ਪਿਯਹਿ ਨ ਪਾਇ ਹੈ ॥

jaanat hai sakhee aaju ju piyeh na pai hai ||

ਹੋ ਬੀਸ ਬਿਸ੍ਵੈ ਵਹੁ ਤਰੁਨਿ ਤਰਫਿ ਮਰਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੨੧॥

ho bees bisavai vahu tarun taraf mar jai hai ||21||

ਸੁਨਤ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਬਚਨ ਕੁਅਰ ਮੋਹਿਤ ਭਯੋ ॥

sunat tarun ko bachan kuar mohit bhayo ||

ਸਖੀ ਜਿਤੈ ਲੈ ਗਈ ਚਲ੍ਯੋ ਤਿਤ ਕੌ ਗਯੋ ॥

sakhee jitai lai giee chalayo tit kau gayo ||

ਬਿਰਹ ਮੰਜਰੀ ਜਹ ਥੀ ਸਾਜ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥

bireh ma(n)jaree jeh thee saaj sudhaar kai ||

ਹੋ ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਸੇਜਿਯਾ ਫੂਲਨ ਕਹ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥੨੨॥

ho nij haathan sejiyaa foolan keh ddaar kai ||22||

ਲਏ ਗੁਰਜ ਕਹ ਹਾਥ ਕੁਅਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥

le guraj keh haath kuar aavat bhayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਰਾਨੀ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਭਯੋ ॥

bhaat bhaat raanee sau bhog kamaat bhayo ||

ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥

chauaraasee aasan dhiraR kare banai kar ||

ਹੋ ਕਾਮ ਕਲਾ ਕੀ ਰੀਤ ਸੁ ਪ੍ਰੀਤ ਰਚਾਇ ਕਰ ॥੨੩॥

ho kaam kalaa kee reet su preet rachai kar ||23||

ਤਬ ਲਗ ਤਾ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪਤ ਨਿਕਸਿਯੋ ਆਇ ਕਰ ॥

tab lag taa kau nirapat nikasiyo aai kar ||

ਕਰਿਯੋ ਗਦਾ ਕੋ ਘਾਇ ਸੁ ਕੁਅਰ ਰਿਸਾਇ ਕਰਿ ॥

kariyo gadhaa ko ghai su kuar risai kar ||

ਏਕ ਚੋਟ ਭੇ ਮਾਰਿ ਜਬੈ ਰਾਜਾ ਲਿਯੋ ॥

ek choT bhe maar jabai raajaa liyo ||

ਹੋ ਤਬ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਚਰਿਤ ਕਹੌ ਜਿਹ ਬਿਧ ਕਿਯੋ ॥੨੪॥

ho tab abalaa tin charit kahau jeh bidh kiyo ||24||

ਗਿਰੇ ਮਹਲ ਕੇ ਤਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤ ਕਹ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥

gire mahal ke tare nirapat keh ddaar kai ||

ਉਠੀ ਊਚ ਸੁਰ ਭਏ ਕੂਕ ਕਹ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥

auThee uooch sur bhe kook keh maar kai ||

ਕਰ ਕਰ ਰੋਦਨ ਅਧਿਕ ਧਰਨ ਗਿਰ ਗਿਰ ਪਰੀ ॥

kar kar rodhan adhik dharan gir gir paree ||

ਹੋ ਮਰਿਯੋ ਹਮਾਰੋ ਰਾਜ ਦੈਵ ਗਤਿ ਕਾ ਕਰੀ ॥੨੫॥

ho mariyo hamaaro raaj dhaiv gat kaa karee ||25||

ਮਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਲੋਗ ਪਹੂਚਜੋ ਆਇ ਕੈ ॥

mariyo nirapat sun log pahoochayo aai kai ||

ਖੋਦਿ ਮਹਲ ਤੇ ਦੇਖੈ ਕਹਾ ਉਚਾਇ ਕੈ ॥

khodh mahal te dhekhai kahaa uchai kai ||

ਟੂਟ ਟਾਟ ਸਿਰ ਗਯੋ ਨ ਇਕ ਅਸਤੁ ਉਬਰਿਯੋ ॥

TooT TaaT sir gayo na ik asat ubariyo ||

ਦੇਖਹੁ ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹਾ ਇਹ ਠਾ ਕਰਿਯੋ ॥੨੬॥

dhekhahu naar charitr kahaa ieh Thaa kariyo ||26||

ਧਾਮ ਤਰੇ ਦਬਿ ਮਰਿਯੋ ਸਭਨ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨਿਯੋ ॥

dhaam tare dhab mariyo sabhan nirap jaaniyo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਮੂੜ ਪਛਾਨਿਯੋ ॥

bhedh abhedh na kinahoo(n) mooR pachhaaniyo ||

ਪਰਜਾ ਪਟੁਕਨ ਬਾਧਿ ਸਿਰਨ ਪਰ ਆਇ ਕੈ ॥

parajaa paTukan baadh siran par aai kai ||

ਹੋ ਰਾਨੀ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਭਜਯੋ ਮਿਤ੍ਰ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨੭॥

ho raanee nitaprat bhajayo mitr sukh pai kai ||27||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੪੧॥੪੫੦੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau ikataalees charitr samaapatam sat subham sat

||241||4500||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਭਟਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਦਛਿਨ ॥

subhaTaavatee nagar ik dhachhin ||

ਛਤ੍ਰ ਕੇਤੁ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਬਿਚਛਨ ॥

chhatr ket nirap raaj bichachhan ||

ਰੂਪ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥

roop ma(n)jaree taa kee raanee ||

ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਭਵਨ ਮੈ ਜਾਨੀ ॥੧॥

su(n)dhar sakal bhavan mai jaanee ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੌ ਰੂਪ ਜਗਤ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥

adhik nirapat kau roop jagat mai jaaniyai ||

ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਕੈ ਮਦਨ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥

ei(n)dhr cha(n)dhr sooraj kai madhan pachhaaniyai ||

ਜੋ ਤਰੁਨੀ ਤਾ ਕਹ ਭਰਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਈ ॥

jo tarunee taa keh bhar nain nihaariee ||

ਹੋ ਲੋਗ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਸੁ ਸਕਲ ਬਿਸਾਰਈ ॥੨॥

ho log laaj kul kaan su sakal bisaariee ||2||

ਇਕ ਛਬਿ ਮਾਨ ਮੰਜਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸਾਹੁ ਕੀ ॥

eik chhab maan ma(n)jaree dhuhitaa saahu kee ||

ਜਾਨੁਕ ਜਗ ਕੇ ਮਾਝ ਪ੍ਰਗਟਿ ਛਬਿ ਮਾਹ ਕੀ ॥

jaanuk jag ke maajh pragaT chhab maeh kee ||

ਛਤ੍ਰ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਜਬ ਤਵਨਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

chhatr ket raajaa jab tavan nihaariyo ||

ਹੋ ਜਾਨੁਕ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਮਦਨ ਸਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥੩॥

ho jaanuk taan kamaan madhan sar maariyo ||3||

ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪ ਮਦਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭਈ ॥

nirakh nirapat ko roop madhan ke bas bhiee ||

ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਹੀ ਗਈ ॥

lok laaj kul kaan bisar sabh hee giee ||

ਬਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ਰਹੀ ਬਿਸਮਾਇ ਕੈ ॥

badhee bireh ke baan rahee bisamai kai ||

ਹੋ ਜਨੁਕ ਫੂਲ ਪਰ ਭਵਰ ਰਹਿਯੋ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੪॥

ho januk fool par bhavar rahiyo urajhai kai ||4||

ਪ੍ਰਥਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਹੇਰਿ ਪਾਨ ਬਹੁਰੋ ਕਰੈ ॥

pratham nirapat ko her paan bahuro karai ||

ਰਹੈ ਚਖਨ ਕਰਿ ਚਾਰਿ ਨ ਇਤ ਉਤ ਕੌ ਟਰੈ ॥

rahai chakhan kar chaar na it ut kau Tarai ||

ਆਸਿਕ ਕੀ ਜਯੋ ਠਾਢਿ ਬਹੁਤ ਹ੍ਵੈ ਚਿਰ ਰਹੈ ॥

aasik kee jayo Thaadd bahut havai chir rahai ||

ਹੋ ਮੋਹ ਭਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਚਿਤ ਮੈ ਯੌ ਕਹੈ ॥੫॥

ho moh bhaje nirap raaj chit mai yau kahai ||5||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਤਵਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲਹਿਯੋ ॥

ek dhivas nirap raaj tavan tiray ko lahiyo ||

ਮੁਹਿ ਉਪਰ ਅਟਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਯੌ ਚਿਤ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ॥

muh upar aTakee tiray yau chit mai kahiyo ||

ਜੋ ਇਛਾ ਇਹ ਕਰੈ ਸੁ ਪੂਰਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥

jo ichhaa ieh karai su pooran keejiyai ||

ਹੋ ਜੌ ਮਾਗੈ ਰਤਿ ਦਾਨ ਤੌ ਸੋਈ ਦੀਜਿਯੈ ॥੬॥

ho jau maagai rat dhaan tau soiee dheejiyai ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਸਭ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

eeh sabh baat nirapat pahichaanee ||

ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਨਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨੀ ॥

vaa tiray sau neh pragaT bakhaanee ||

ਭੂਪਤਿ ਬਿਨੁ ਅਬਲਾ ਅਕੁਲਾਈ ॥

bhoopat bin abalaa akulaiee ||

ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥੭॥

ek sahacharee tahaa paThaiee ||7||

ਹਮ ਬੇਧੇ ਤਵ ਬਿਰਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥

ham bedhe tav bireh nirapat bar ||

ਮੋਰਿ ਬਿਨਤਿ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸ੍ਰਵਨਿ ਧਰਿ ॥

mor binat sun leh sravan dhar ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਮੋ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰਿਯੈ ॥

lapaT lapaT mo sau rat kariyai ||

ਕਾਮ ਤਪਤਿ ਪਿਯ ਮੋਰ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥੮॥

kaam tapat piy mor nivariyai ||8||

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab ieh bhaat nirapat sun paiee ||

ਪਤ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਤਿ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਈ ॥

patree tiray prat bahur paThaiee ||

ਜੌ ਤੂ ਪ੍ਰਥਮ ਨਾਥ ਕਹ ਮਾਰੈ ॥

jau too pratham naath keh maarai ||

ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥੯॥

teh paachhe muh saath bihaarai ||9||

ਜੁ ਕਛੁ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸਮਝਾਈ ॥

j kachh kahiyo teh nirap samajhaiee ||

ਸੁ ਕਛੁ ਕੁਅਰਿ ਸੌ ਸਖੀ ਜਤਾਈ ॥

s kachh kuar sau sakhee jataiee ||

ਜੌ ਤੂ ਪ੍ਰਥਮ ਸਾਹੁ ਕਹ ਮਾਰੈ ॥

jau too pratham saahu keh maarai ||

ਤੌ ਰਾਜਾ ਕੇ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥੧੦॥

tau raajaa ke saath bihaarai ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਮੋ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰਥਮ ਨਾਥ ਕੌ ਘਾਇ ॥

yau nirap bar mo so kahiyo pratham naath kau ghai ||

ਬਹੁਰਿ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰਿ ਹ੍ਵੈ ਧਾਮ ਬਸਹੁ ਤੁਮ ਆਇ ॥੧੧॥

bahur hamaaree naar havai dhaam basahu tum aai ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਤਰੁਨਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab ieh bhaat tarun sun paiee ||

ਚਿਤ ਕੈ ਬਿਖੈ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥

chit kai bikhai ihai Thaharaiee ||

ਮੈ ਇਹ ਪ੍ਰਥਮ ਸਾਹ ਕੋ ਮਾਰੌਂ ॥

mai ieh pratham saeh ko maarau ||

ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੌਂ ॥੧੨॥

nirap tiray havai nirap saath bihaarau ||12||

ਵਾ ਰਾਜਾ ਕੌ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥

vaa raajaa kau dhaam bulais ||

ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਹਿਤ ਭੋਗ ਕਮਾਇਸਿ ॥

adhik maan hit bhog kamais ||

ਗਹਿ ਦ੍ਰਿੜ ਦੁਹੂੰ ਜਾਘ ਮਹਿ ਧਰੈ ॥

geh dhiraR dhuhoo(n) jaagh meh dharai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥੧੩॥

lapaT lapaT taa sau rat karai ||13||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਰਮਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਦੇਖਿ ਸਾਹੁ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਭਯੋ ॥

ramat nirapat ko dhekh saahu krudhit bhayo ||

ਗਹਿ ਕਰਿ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਮੁਹਿ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ॥

geh kar paan kirapaan samuh dhaavat bhayo ||

ਨਾਗਰਿ ਕੁਅਰ ਅਧਿਕ ਮਨ ਕੋਪ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

naagar kuar adhik man kop bichaariyo ||

ਹੋ ਗਹਿਰ ਨਦੀ ਕੇ ਮਾਹਿ ਪਕਰਿ ਤਿਹ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੪॥

ho gahir nadhee ke maeh pakar teh ddaariyo ||14||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਾਰਿ ਸਾਹੁ ਕਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥

eeh bidh naar saahu keh maariyo ||

ਆਪੁ ਰੋਇ ਸੁਰ ਊਚ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥

aap roi sur uooch pukaariyo ||

ਦੈ ਦੈ ਮੂੰਡ ਭੂਮ ਪਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥

dhai dhai moo(n)dd bhoom par maariyo ||

ਲੋਗਨ ਸੌ ਯੌ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੧੫॥

logan sau yau pragaT uchaariyo ||15||

ਫਿਸਲ੍ਯੋ ਪਾਵ ਨਦੀ ਪਤਿ ਪਰੇ ॥

fisalrayo paav nadhee pat pare ||

ਹਾ ਹਾ ਦੈਵ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਧਰੇ ॥

haa haa dhaiv na kinahoo(n) dhare ||

ਤਰਿਯਾ ਹੁਤੇ ਨ ਮਰਤੇ ਬੂਡਿ ਕਰਿ ॥

tariyaa hute na marate boodd kar ||

ਕਹ ਗਤਿ ਕੀਨ ਬਿਲੋਕਹੁ ਮੁਰ ਹਰਿ ॥੧੬॥

keh gat keen bilokahu mur har ||16||

ਹੌਂ ਕਿਸਹੂੰ ਫਿਰਿ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖੈ ਹੌਂ ॥

hau kisahoo(n) fir mukh na dhikhai hau ||

ਬੈਠਿ ਇਕਾਤ ਤਪਸਯਾ ਕੈ ਹੌਂ ॥

baiTh ikaat tapasayaa kai hau ||

ਯੌਂ ਕਹਿ ਜਾਤ ਸਦਨ ਇਕ ਭਈ ॥

yau keh jaat sadhan ik bhiee ||

ਰੈਨਿ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ॥੧੭॥

rain pare nirap ke gireh giee ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ਭਵਨ ਕਿਵਾਰ ਚੜਾਇ ॥

eeh bidh nirap ke ghar giee bhavan kivaar chaRai ||

ਲੋਗ ਲਹੈ ਤਪਸਾ ਕਰੈ ਸਦਨ ਨ ਬਦਨ ਦਿਖਾਇ ॥੧੮॥

log lahai tapasaa karai sadhan na badhan dhikhai ||18||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਨਿਜ ਨਾਇਕ ਕਹ ਮਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ॥

nij naik keh maar nirap ke ghar giee ||

ਲੋਗ ਲਖੈ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਝ ਤਰੁਨਿ ਇਸਥਿਤ ਭਈ ॥

log lakhai gireh maajh tarun isathit bhiee ||

ਕਿਸੂ ਨਾਥ ਕੇ ਸੋਕ ਨ ਬਦਨ ਦਿਖਾਵਈ ॥

kisoo naath ke sok na badhan dhikhaaviee ||

ਹੋ ਬੈਠੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਮਾਝ ਗੁਬਿੰਦ ਗੁਨ ਗਾਵਈ ॥੧੯॥

ho baiThee gireh ke maajh gubi(n)dh gun gaaviee ||19||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਯਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੪੨॥੪੫੧੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau bayaalees charitr samaapatam sat subham sat

||242||4519||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਘਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥

sugharaavatee nagar ik sohai ||

ਸੁਘਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥

sughar sain raajaa teh ko hai ||

ਚਿਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥

chitr ma(n)jaree taa kee raanee ||

ਜਾਨੁਕ ਛੀਰ ਸਿੰਧੁ ਮਥਿ ਆਨੀ ॥੧॥

jaanuk chheer si(n)dh math aanee ||1||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚਾਰਿ ਸਵਤਿ ਤਾ ਕੀ ਰਹੈ ਸਸਿ ਕੀ ਸੋਭ ਸਮਾਨ ॥

chaar savat taa kee rahai sas kee sobh samaan ||

ਇੰਦ੍ਰ ਕੇਤੁ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨੁਜ ਰਵਿ ਕੇ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੨॥

ei(n)dhr ket tin ko tanuj rav ke roop pramaan ||2||

ਚਿਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਬਾਮ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਏਕ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹਿ ॥

chitr ma(n)jaree baam ke putr ek gireh naeh ||

ਤਾਹਿ ਚਿਤੈ ਚੌਗੁਨ ਚਪੈ ਸੋਚਿ ਪਚੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥੩॥

taeh chitai chauagun chapai soch pachai man maeh ||3||

ਸੋਤਨੀਨ ਕੌ ਸੁਤ ਸਹਿਤ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਲਖਿ ਨੈਨ ॥

sotaneen kau sut sahit at prataap lakh nain ||

ਬੁਡੀ ਸੋਚ ਸਰ ਮੈ ਰਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਭਾਖੈ ਬੈਨ ॥੪॥

buddee soch sar mai rahai pragaT na bhaakhai bain ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਾ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਜਾਨੀ ॥

jaa sau preet nirapat kee jaanee ||

ਪੁਤ੍ਰ ਰਹਤ ਸੋਊ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

putr rahat souoo pahichaanee ||

ਤਾ ਸੌ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥

taa sau adhik preet upajaiee ||

ਹਿਤੂ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥੫॥

hitoo jaan kar karee baddaiee ||5||

ਜਬ ਵਹੁ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥

jab vahu raaj kuar gireh aavai ||

ਬਿਖਿ ਭੋਜਨ ਲੈ ਤਾਹਿ ਖਵਾਵੈ ॥

bikh bhojan lai taeh khavaavai ||

ਜਿਯ ਤੈ ਖੋਇ ਤਵਨ ਕੌ ਡਾਰਿਯੋ ॥

jiy tai khoi tavan kau ddaariyo ||

ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਜਾਇ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੬॥

aap nirapat sau jai uchaariyo ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਗਾੜੋ ਅਮਲੀ ਨ ਹੁਤੋ ਗਾੜ ਰਹੈ ਹਠਵਾਨ ॥

gaaRo amalee na huto gaaR rahai haThavaan ||

ਸੋਫੀ ਥੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਤ ਲੌ ਪਲ ਮੈ ਤਜੈ ਪਰਾਨ ॥੭॥

sofee tho tiray kahat lau pal mai tajai paraan ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਿਤ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਕਰਿ ਭਾਰੋ ॥

tiray chit adhik sok kar bhaaro ||

ਉਠਤ ਗਿਰਤ ਪਤਿ ਭਏ ਉਚਾਰੋ ॥

auThat girat pat bhe uchaaro ||

ਥਰਥਰ ਕਰਤ ਕਹੈ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

tharathar karat kahai neh aavai ||

ਤਊ ਬਚਨ ਤੁਤਰਾਤ ਸੁਨਾਵੈ ॥੮॥

tuoo bachan tutaraat sunaavai ||8||

ਕਹੋ ਤੁ ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਊਂ ॥

kaho ta nirap ik bain sunaauooaa(n) ||

ਰਾਜ ਨਸਟ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥

raaj nasaT te adhik ddaraauooaa(n) ||

ਭਾਨ ਛਟਾ ਤਵ ਸੁਤ ਬਿਖਿ ਦ੍ਯਾਈ ॥

bhaan chhaTaa tav sut bikh dhrayaiee ||

ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਧਾਵਤ ਹਯਾਂ ਆਈ ॥੯॥

taa te mai dhaavat hayaa(n) aaiee ||9||

ਮੇਰੋ ਨਾਮੁ ਨ ਤਿਹ ਕਹਿ ਦੀਜੈ ॥

mero naam na teh keh dheejai ||

ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਕੀ ਰਛਾਊ ਕੀਜੈ ॥

nij sut kee rachhaauoo keejai ||

ਜੌ ਸੁਨਿ ਭਾਨ ਛਟਾ ਇਹ ਜਾਵੈ ॥

jau sun bhaan chhaTaa ieh jaavai ||

ਚਿਤ ਕੌ ਹਿਤ ਹਮ ਸੌ ਬਿਸਰਾਵੈ ॥੧੦॥

chit kau hit ham sau bisaraavai ||10||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਉਠਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਿਧਾਰਾ ॥

sunat bachan uTh nirapat sidhaaraa ||

ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੂਤ ਛਿਤ ਪਰਿਯੋ ਨਿਹਾਰਾ ॥

mritak poot chhit pariyo nihaaraa ||

ਰੋਵੈ ਲਾਗ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇਸਿ ॥

rovai laag adhik dhukh pais ||

ਦੈ ਦੈ ਪਾਗ ਧਰਨਿ ਪਟਕਾਇਸਿ ॥੧੧॥

dhai dhai paag dharan paTakais ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੂਰ ਨ ਥੋ ਕੈਫੀ ਨ ਥੋ ਜਿਯਤ ਰਹੈ ਐਠਾਇ ॥

soor na tho kaifee na tho jiyat rahai aaiThai ||

ਭਖਤ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਮਰਿਯੋ ਬਿਖਹਿ ਨ ਸਕਿਯੋ ਪਚਾਇ ॥੧੨॥

bhakhat soom sofee mariyo bikheh na sakiyo pachai ||12||

ਤਬ ਰਾਜਾ ਗਹਿ ਕੇਸ ਤੇ ਰਾਨੀ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥

tab raajaa geh kes te raanee liee ma(n)gai ||

ਸਾਚੁ ਝੂਠ ਸਮਝਿਯੋ ਨ ਕਛੁ ਜਮ ਪੁਰ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੧੩॥

saach jhooTh samajhiyo na kachh jam pur dhiee paThai ||13||

ਸੁਤ ਮਾਰਿਯੋ ਸਵਤਿਹ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਕਿਯਾ ਪਾਂਾਰ ॥

sut maariyo savateh sahit nirap sau kiyaa paar ||

ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਲਹਿ ਨ ਸਕੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ॥੧੪॥

braham bisan leh na sakai tirayaa charitr apaar ||14||

ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥

raanee baach ||

ਰਾਜ ਨਸਟ ਤੇ ਮੈ ਡਰੀ ਸੁਨੁ ਮੇਰੇ ਪੁਰਹੂਤ ॥

raaj nasaT te mai ddaree sun mere purahoot ||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੌ ਸਵਤਿ ਕੋ ਤਊ ਤਿਹਾਰੋ ਪੂਤ ॥੧੫॥

kahaa bhayo jau savat ko tuoo tihaaro poot ||15||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥

jab ieh bhaat raav sun paavaa ||

ਤਾ ਕੌ ਸਤਿਵੰਤੀ ਠਹਿਰਾਵਾ ॥

taa kau sativa(n)tee Thahiraavaa ||

ਤਾ ਸੌ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇਸਿ ॥

taa sau adhik preet upajais ||

ਔਰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸਭ ਕੌ ਬਿਸਰਾਇਸਿ ॥੧੬॥

aauar tirayeh sabh kau bisarais ||16||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤੇਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੪੩॥੪੫੩੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau tetaalees charitr samaapatam sat subham sat

||243||4535||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਦਮ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥

padham si(n)gh raajaa ik subh mat ||

ਦੁਰਨਜਾਤ ਦੁਖ ਹਰਨ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ॥

dhuranajaat dhukh haran bikaT at ||

ਬਿਕ੍ਰਮ ਕੁਅਰਿ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥

bikram kuar tavan kee naaree ||

ਬਿਧਿ ਸੁਨਾਰ ਸਾਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੧॥

bidh sunaar saache jan ddaaree ||1||

ਸੁੰਭ ਕਰਨ ਤਾ ਕੌ ਸੁਤ ਅਤਿ ਬਲ ॥

su(n)bh karan taa kau sut at bal ||

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਹ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥

ar anek jeete jeh dhal mal ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਰੂਪ ਕਹਤ ਜਗ ॥

apramaan teh roop kahat jag ||

ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਤ ਥਕਿਤ ਮਗ ॥੨॥

nirakh naar havai rahat thakit mag ||2||

ਜਾਤ ਜਿਤੈ ਰਿਤੁ ਪਤਿ ਜਿਮਿ ਭਯੋ ॥

jaat jitai rit pat jim bhayo ||

ਹ੍ਵੈ ਉਜਾਰਿ ਪਾਛੇ ਬਨ ਗਯੋ ॥

havai ujaar paachhe ban gayo ||

ਪੁਰ ਜਨ ਚਲਹਿ ਸੰਗਿ ਉਠਿ ਸਬ ਹੀ ॥

pur jan chaleh sa(n)g uTh sab hee ||

ਜਾਨੁਕ ਬਸੇ ਨਾਹਿ ਪੁਰ ਕਬ ਹੀ ॥੩॥

jaanuk base naeh pur kab hee ||3||

ਜਿਤ ਜਿਤ ਜਾਤ ਕੁਅਰ ਮਗ ਭਯੋ ॥

jit jit jaat kuar mag bhayo ||

ਜਾਨੁਕ ਬਰਖਿ ਕ੍ਰਿਪਾਬੁਦ ਗਯੋ ॥

jaanuk barakh kirapaabudh gayo ||

ਲੋਗਨ ਨੈਨ ਲਗੇ ਤਿਹ ਬਾਟੈ ॥

logan nain lage teh baaTai ||

ਜਾਨੁਕ ਬਿਸਿਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹਿ ਚਾਟੈ ॥੪॥

jaanuk bisikh a(n)mirat keh chaaTai ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਿਹ ਜਿਹ ਮਾਰਗ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਾਤ ਕੁਅਰ ਚਲਿ ਸੋਇ ॥

jeh jeh maarag ke bikhai jaat kuar chal soi ||

ਨੈਨ ਰੰਗੀਲੋ ਸਭਨ ਕੇ ਭੂਮ ਛਬੀਲੀ ਹੋਇ ॥੫॥

nain ra(n)geelo sabhan ke bhoom chhabeelee hoi ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬ੍ਰਿਖ ਧੁਜ ਨਗਰ ਸਾਹ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥

birakh dhuj nagar saeh ik taa ke ||

ਨਾਗਰਿ ਕੁਅਰਿ ਨਾਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾ ਕੇ ॥

naagar kuar naar gireh jaa ke ||

ਨਾਗਰਿ ਮਤੀ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

naagar matee sutaa teh sohai ||

ਨਗਰਨਿ ਕੇ ਨਾਗਰਨ ਕਹ ਮੋਹੈ ॥੬॥

nagaran ke naagaran keh mohai ||6||

ਤਿਨ ਵਹੁ ਕੁਅਰ ਦ੍ਰਿਗਨ ਲਹਿ ਪਾਵਾ ॥

tin vahu kuar dhiragan leh paavaa ||

ਛੋਰਿ ਲਾਜ ਕਹੁ ਨੇਹੁ ਲਗਾਵਾ ॥

chhor laaj kahu neh lagaavaa ||

ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਝੂਲੀ ॥

man mai adhik mat havai jhoolee ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧਿ ਭੂਲੀ ॥੭॥

maat pitaa kee sabh sudh bhoolee ||7||

ਜਵਨ ਮਾਰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥

javan maarag nirap sut chal aavai ||

ਤਹੀ ਕੁਅਰਿ ਸਖਿਯਨ ਜੁਤ ਗਾਵੈ ॥

tahee kuar sakhiyan jut gaavai ||

ਚਾਰੁ ਚਾਰੁ ਕਰਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੈ ॥

chaar chaar kar nain nihaarai ||

ਨੈਨ ਸੈਨ ਦੈ ਹਸੈ ਹਕਾਰੈ ॥੮॥

nain sain dhai hasai hakaarai ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਖਾਸੀ ਖੁਰਕ ਛਿਪਤ ਛਪਾਏ ਨਾਹਿ ॥

eisak musak khaasee khurak chhipat chhapaae naeh ||

ਅੰਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹ੍ਵੈ ਜਗ ਰਹਹਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਕਲ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥੯॥

a(n)t pragaT havai jag raheh sirasaT sakal ke maeh ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਚੁਰ ਬਾਤ ਇਹ ਭਈ ਨਗਰ ਮੈ ॥

prachur baat ieh bhiee nagar mai ||

ਚਲਤ ਚਲਤ ਸੁ ਗਈ ਤਿਹ ਘਰ ਮੈ ॥

chalat chalat su giee teh ghar mai ||

ਤਹ ਤੇ ਹਟਕਿ ਮਾਤ ਪਿਤੁ ਰਾਖੀ ॥

teh te haTak maat pit raakhee ||

ਕਟੁ ਕਟੁ ਬਾਤ ਬਦਨ ਤੇ ਭਾਖੀ ॥੧੦॥

kaT kaT baat badhan te bhaakhee ||10||

ਰਾਖਹਿ ਹਟਕਿ ਜਾਨਿ ਨਹਿ ਦੇਹੀ ॥

raakheh haTak jaan neh dhehee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਰਛ ਕਰੇਹੀ ॥

bhaat bhaat sau rachh karehee ||

ਤਾ ਤੇ ਤਰੁਨਿ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥

taa te tarun adhik dhukh paavai ||

ਰੋਵਤ ਹੀ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਗਵਾਵੈ ॥੧੧॥

rovat hee dhin rain gavaavai ||11||

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

ਅਰੀ ਬਰੀ ਯਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਹੋਤ ਖਰੀ ਖਰੀ ॥

aree baree yeh preet nis dhin hot kharee kharee ||

ਜਲ ਸਫਰੀ ਕੀ ਰੀਤਿ ਪੀਯ ਪਾਨਿ ਬਿਛੁਰੇ ਮਰਤ ॥੧੨॥

jal safaree kee reet peey paan bichhure marat ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੇ ਬਨਿਤਾ ਬਿਰਹਿਨ ਭਈ ਪੰਥ ਬਿਰਹ ਕੋ ਲੇਹਿ ॥

je banitaa birahin bhiee pa(n)th bireh ko leh ||

ਪਲਕ ਬਿਖੈ ਪਿਯ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਪ੍ਰਾਨ ਚਟਕ ਦੈ ਦੇਹਿ ॥੧੩॥

palak bikhai piy ke nimit praan chaTak dhai dheh ||13||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਲਿਖੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪਤ੍ਰੀ ਸਖੀ ਬੋਲਿ ਆਛੀ ॥

likhee prem patree sakhee bol aachhee ||

ਲਗੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਲਾ ਭਏ ਰਾਮ ਸਾਛੀ ॥

lagee preet laalaa bhe raam saachhee ||

ਕਹਿਯੋ ਆਜੁ ਜੋ ਮੈ ਨ ਤੋ ਕੌ ਨਿਹਾਰੌਂ ॥

kahiyo aaj jo mai na to kau nihaarau ||

ਘਰੀ ਏਕ ਮੈ ਵਾਰਿ ਪ੍ਰਾਨਾਨਿ ਡਾਰੌਂ ॥੧੪॥

gharee ek mai vaar praanaan ddaarau ||14||

ਕਰੋ ਬਾਲ ਬੇਲੰਬ ਨ ਆਜੁ ਐਯੈ ॥

karo baal bela(n)b na aaj aaiyai ||

ਇਹਾ ਤੇ ਮੁਝੈ ਕਾਢਿ ਲੈ ਸੰਗ ਜੈਯੈ ॥

eihaa te mujhai kaadd lai sa(n)g jaiyai ||

ਕਬੈ ਮਾਨੁ ਮਾਨੀ ਕਹਾ ਮਾਨ ਕੀਜੈ ॥

kabai maan maanee kahaa maan keejai ||

ਮਹਾਰਾਜ ਪ੍ਰਾਨਾਨ ਕੋ ਦਾਨ ਦੀਜੈ ॥੧੫॥

mahaaraaj praanaan ko dhaan dheejai ||15||

ਰਚੀ ਬਾਲ ਲਾਲਾ ਸਭੈ ਰੂਪ ਤੇਰੇ ॥

rachee baal laalaa sabhai roop tere ||

ਮਿਲੌ ਆਜੁ ਮੋ ਕੌ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਮੇਰੇ ॥

milau aaj mo kau suno praan mere ||

ਕਹਾ ਮਾਨ ਮਾਤੇ ਫਿਰੌ ਐਂਠ ਐਂਠੇ ॥

kahaa maan maate firau aai(n)Th aai(n)The ||

ਲਯੋ ਚੋਰਿ ਮੇਰੋ ਕਹਾ ਚਿਤ ਬੈਠੇ ॥੧੬॥

layo chor mero kahaa chit baiThe ||16||

ਕਰੋ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਾਗੌ ਬਨਾਵੌਂ ॥

karo haar si(n)gaar baagau banaavau ||

ਕੀਏ ਚਿਤ ਮੈ ਚੌਪਿ ਬੀਰੀ ਚਬਾਵੌਂ ॥

ke'ee chit mai chauap beeree chabaavau ||

ਉਠੋ ਬੇਗਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਪ੍ਰਾਨ ਮੇਰੇ ॥

auTho beg baiThe kahaa praan mere ||

ਚਲੋ ਕੁੰਜ ਮੇਰੇ ਲਗੈ ਨੈਨ ਤੇਰੇ ॥੧੭॥

chalo ku(n)j mere lagai nain tere ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਚਨ ਬਿਕਾਨੇ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਕਹੈ ਕੁਅਰ ਕੇ ਸੰਗ ॥

bachan bikaane kuar ke kahai kuar ke sa(n)g ||

ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ਮੰਦ ਮਤਿ ਰਸ ਕੇ ਉਮਗਿ ਤਰੰਗ ॥੧੮॥

ek na maanee ma(n)dh mat ras ke umag tara(n)g ||18||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਮਤਿ ਮੰਦ ਉਚਾਰੀ ॥

naeh naeh mat ma(n)dh uchaaree ||

ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜੜ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥

bhalee buree jaR kachh na bichaaree ||

ਬਚਨ ਮਾਨਿ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਨ ਗਯੋ ॥

bachan maan gireh taeh na gayo ||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਕਹੁ ਭਜਤ ਨ ਭਯੋ ॥੧੯॥

saahu sutaa kahu bhajat na bhayo ||19||

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਤਿ ਆਵਈ ॥

kaamaatur havai ju tiray purakh prat aaviee ||

ਘੋਰ ਨਰਕ ਮਹਿ ਪਰੈ ਜੁ ਤਾਹਿ ਨ ਰਾਵਈ ॥

ghor narak meh parai ju taeh na raaviee ||

ਜੋ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਪਰ ਸੇਜ ਭਜਤ ਹੈ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥

jo par tiray par sej bhajat hai jai kar ||

ਹੋ ਪਾਪ ਕੁੰਡ ਕੇ ਮਾਹਿ ਪਰਤ ਸੋ ਧਾਇ ਕਰਿ ॥੨੦॥

ho paap ku(n)dd ke maeh parat so dhai kar ||20||

ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਪੁਨਿ ਕੁਅਰ ਐਸ ਉਚਰਤ ਭਯੋ ॥

naeh naeh pun kuar aais ucharat bhayo ||

ਬਨਿ ਤਨਿ ਸਜਿਨ ਸਿੰਗਾਰ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ॥

ban tan sajin si(n)gaar tarun ke gireh gayo ||

ਬਾਲ ਅਧਿਕ ਰਿਸ ਭਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

baal adhik ris bharee charitr bichaariyo ||

ਹੋ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਸਹਿਤ ਮਿਤ੍ਰ ਹਨਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੨੧॥

ho maat pitaa ko sahit mitr han ddaariyo ||21||

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਜੋ ਤਰੁਨਿ ਮੁਹਿ ਭਜਿ ਕਹੈ ਬਨਾਇ ॥

kaamaatur havai jo tarun muh bhaj kahai banai ||

ਤਾਹਿ ਭਜੈ ਜੋ ਨਾਹਿ ਜਨ ਨਰਕ ਪਰੈ ਪੁਨਿ ਜਾਇ ॥੨੨॥

taeh bhajai jo naeh jan narak parai pun jai ||22||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕੁਅਰਿ ਕਟਾਰੀ ਕਾਢਿ ਸੁ ਕਰ ਭੀਤਰ ਲਈ ॥

kuar kaTaaree kaadd su kar bheetar liee ||

ਪਿਤੁ ਕੇ ਉਰ ਹਨਿ ਕਢਿ ਮਾਤ ਕੇ ਉਰ ਦਈ ॥

pit ke ur han kadd maat ke ur dhiee ||

ਖੰਡ ਖੰਡ ਨਿਜ ਪਾਨ ਪਿਤਾ ਕੇ ਕੋਟਿ ਕਰਿ ॥

kha(n)dd kha(n)dd nij paan pitaa ke koT kar ||

ਹੋ ਭੀਤਿ ਕੁਅਰ ਕੇ ਤੀਰ ਜਾਤ ਭੀ ਗਾਡ ਕਰਿ ॥੨੩॥

ho bheet kuar ke teer jaat bhee gaadd kar ||23||

ਪਹਿਰ ਭਗੌਹੇ ਬਸਤ੍ਰ ਜਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਭਈ ॥

pahir bhagauahe basatr jaat nirap pai bhiee ||

ਸੁਤ ਕੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਾਖ ਬਾਤ ਤਿਹ ਤਿਤੁ ਦਈ ॥

sut kee ieh bidh bhaakh baat teh tit dhiee ||

ਰਾਇ ਪੂਤ ਤਵ ਮੋਰਿ ਨਿਰਖਿ ਛਬਿ ਲੁਭਧਿਯੋ ॥

rai poot tav mor nirakh chhab lubhadhiyo ||

ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਮੇਰੋ ਤਾਤ ਬਾਧਿ ਕਰਿ ਬਧਿ ਕਿਯੋ ॥੨੪॥

ho taa te mero taat baadh kar badh kiyo ||24||

ਖੰਡ ਖੰਡ ਕਰਿ ਗਾਡਿ ਭੀਤਿ ਤਰ ਰਾਖਿਯੋ ॥

kha(n)dd kha(n)dd kar gaadd bheet tar raakhiyo ||

ਬਚਨ ਅਚਾਨਕ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਭਾਖਿਯੋ ॥

bachan achaanak ieh bidh nirap sau bhaakhiyo ||

ਰਾਇ ਨਜਾਇ ਕਰਿ ਚਲਿ ਕੈ ਆਪਿ ਨਿਹਾਰਿਯੈ ॥

rai nayai kar chal kai aap nihaariyai ||

ਹੋ ਨਿਕਸੇ ਹਨਿਯੈ ਯਾਹਿ ਨ ਮੋਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥੨੫॥

ho nikase haniyai yaeh na moh sa(n)ghaariyai ||25||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਤਿ ਮਾਰੇ ਕੀ ਜਬ ਸੁਨੀ ਮੋਰਿ ਮਾਤ ਧੁਨਿ ਕਾਨ ॥

pat maare kee jab sunee mor maat dhun kaan ||

ਮਾਰਿ ਮਰੀ ਜਮਧਰ ਤਬੈ ਸੁਰਪੁਰ ਕੀਅਸਿ ਪਯਾਨ ॥੨੬॥

maar maree jamadhar tabai surapur keeas payaan ||26||

ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਐਸੋ ਬਚਨ ਬਜਾਕੁਲ ਉਠਿਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥

sun raajaa aaiso bachan bayaakul uThiyo risai ||

ਭੀਤ ਤਰੇ ਤੇ ਸਾਹੁ ਕੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਿਕਾਸਿਯੋ ਜਾਇ ॥੨੭॥

bheet tare te saahu ko mritak nikaasiyo jai ||27||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਟੂਕ ਬਿਲੋਕਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਯੋ ॥

Took bilok chakirat havai rahiyo ||

ਸਾਚੁ ਭਯੋ ਜੋ ਮੁਹਿ ਇਨ ਕਹਿਯੋ ॥

saach bhayo jo muh in kahiyo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

bhedh abhedh na kachhoo bichaariyo ||

ਸੁਤ ਕੋ ਪਕਰਿ ਕਾਟਿ ਸਿਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥੨੮॥

sut ko pakar kaaT sir ddaariyo ||28||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਤ ਪਿਤੁ ਮਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

pratham maat pit maar bahur nij meet sa(n)ghaariyo ||

ਛਲਿਯੋ ਮੂੜ ਮਤਿ ਰਾਇ ਜਵਨ ਨਹਿ ਨਜਾਇ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

chhaliyo mooR mat rai javan neh nayai bichaariyo ||

ਸੁਨੀ ਨ ਐਸੀ ਕਾਨ ਕਹੂੰ ਆਗੇ ਨਹਿ ਹੋਈ ॥

sunee na aaisee kaan kahoo(n) aage neh hoiee ||

ਹੋ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀ ਬਾਤ ਜਗਤ ਜਾਨਤ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥੨੯॥

ho tiray charitr kee baat jagat jaanat neh koiee ||29||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਆਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੪੪॥੪੫੬੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chauaalees charitr samaapatam sat subham sat

||244||4564||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਇਕ ਨਗਰੀ ॥

praachee dhisaa pragaT ik nagaree ||

ਖੰਭਾਵਤਿ ਸਭ ਜਗਤ ਉਜਗਰੀ ॥

kha(n)bhaavat sabh jagat ujagaree ||

ਰੂਪ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੇਰਾ ॥

roop sain raajaa teh keraa ||

ਜਾ ਕੈ ਦੁਸਟ ਨ ਬਾਚਾ ਨੇਰਾ ॥੧॥

jaa kai dhusaT na baachaa neraa ||1||

ਮਦਨ ਮੰਜਰੀ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਕੀ ॥

madhan ma(n)jaree naar tavan kee ||

ਸਸਿ ਕੀ ਸੀ ਛਬਿ ਲਗਤਿ ਜਵਨ ਕੀ ॥

sas kee see chhab lagat javan kee ||

ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਨੈਨ ਦੋਊ ਹਰਿ ਲੀਨੇ ॥

mirag ke nain dhouoo har leene ||

ਸੁਕ ਨਾਸਾ ਕੋਕਿਲ ਬਚ ਦੀਨੇ ॥੨॥

suk naasaa kokil bach dheene ||2||

ਰਾਜਾ ਪਿਯਤ ਅਮਲ ਸਭ ਭਾਰੀ ॥

raajaa piyat amal sabh bhaaree ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਭੋਗਤ ਨਾਰੀ ॥

bhaat bhaat sau bhogat naaree ||

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਚੜਾਵੈ ॥

posat bhaag afeem chaRaavai ||

ਪਯਾਲੇ ਪੀ ਪਚਾਸਇਕ ਜਾਵੈ ॥੩॥

payaale pee pachaasik jaavai ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਰਨਯਨਿ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਵਈ ॥

bhaat bhaat ranayan sau bhog kamaaviee ||

ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰਤ ਨ ਗਨਨਾ ਆਵਈ ॥

aasan chu(n)ban karat na gananaa aaviee ||

ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਰਤਿ ਕਰੈ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

chaar pahar rat karai adhik sukh pai kai ||

ਹੋ ਜੋ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਰਮੈ ਰਹੈ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੪॥

ho jo raanee teh ramai rahai urajhai kai ||4||

ਸ੍ਰੀ ਰਸ ਤਿਲਕ ਮੰਜਰੀ ਤ੍ਰਿਯਿਕ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥

sree ras tilak ma(n)jaree tirayik bakhaaniyai ||

ਅਧਿਕ ਜਗਤ ਕੇ ਮਾਝ ਧਨਵੰਤੀ ਜਾਨਿਯੈ ॥

adhik jagat ke maajh dhanava(n)tee jaaniyai ||

ਜਾਵਿਤ੍ਰੀ ਜਾਇਫਰ ਨ ਸਾਹੁ ਚਬਾਵਈ ॥

jaavitree jaifar na saahu chabaaviee ||

ਹੋ ਸੋਫੀ ਸੂਮ ਨ ਭੂਲਿ ਭਾਗ ਕੌ ਖਾਵਈ ॥੫॥

ho sofee soom na bhool bhaag kau khaaviee ||5||

ਸਾਹੁ ਆਪੁ ਕੌ ਸਜਾਨੋ ਅਧਿਕ ਕਹਾਵਈ ॥

saahu aap kau sayaano adhik kahaaviee ||

ਭੂਲ ਭਾਗ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਘੋਟਿ ਚੜ੍ਹਾਵਈ ॥

bhool bhaag supane hoo(n) na ghoT chaRaaviee ||

ਪਿਯੈ ਜੁ ਰਾਨੀ ਭਾਗ ਅਧਿਕ ਤਾ ਸੌ ਲਰੈ ॥

piyai ju raanee bhaag adhik taa sau larai ||

ਹੋ ਕੌਡੀ ਕਰ ਤੇ ਦਾਨ ਨ ਸੋਕਾਤੁਰ ਕਰੈ ॥੬॥

ho kauaddee kar te dhaan na sokaatur karai ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਿਯਤ ਭਾਗ ਕਾਹੂ ਜੋ ਹੇਰੈ ॥

piyat bhaag kaahoo jo herai ||

ਠਾਢੇ ਹੋਤ ਨ ਤਾ ਕੇ ਨੇਰੈ ॥

Thaadde hot na taa ke nerai ||

ਭਯੋ ਸਦਨ ਤਿਹ ਕਹੈ ਉਜਾਰਾ ॥

bhayo sadhan teh kahai ujaaraa ||

ਜਾ ਕੈ ਕੂੰਡਾ ਬਜੈ ਦੁਆਰਾ ॥੭॥

jaa kai koo(n)ddaa bajai dhuaaraa ||7||

ਤਾ ਕੋ ਹੋਤ ਉਜਾਰ ਕਹੈ ਘਰ ॥

taa ko hot ujaar kahai ghar ||

ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਭਖਤ ਹੈ ਜੋ ਨਰ ॥

bhaag afeem bhakhat hai jo nar ||

ਸੋਫੀ ਸਕਲ ਬੁਧਿ ਬਲ ਰਹੈ ॥

sofee sakal budh bal rahai ||

ਅਮਲਿਨ ਕੋ ਕਛੂ ਕੈ ਨਹਿ ਕਹੈ ॥੮॥

amalin ko kachhoo kai neh kahai ||8||

ਯਹ ਰਸ ਤਿਲਕ ਮੰਜਰੀ ਸੁਨੀ ॥

yeh ras tilak ma(n)jaree sunee ||

ਗਈ ਪਾਸ ਹਸਿ ਮੂੰਡੀ ਧੁਨੀ ॥

giee paas has moo(n)ddee dhunee ||

ਕਹਾ ਬਕਤ ਹੈ ਪਰਿਯੋ ਮੰਦ ਮਤਿ ॥

kahaa bakat hai pariyo ma(n)dh mat ||

ਬਾਹਨ ਸੋਫਿ ਸੀਤਲਾ ਕੀ ਗਤਿ ॥੯॥

baahan sof seetalaa kee gat ||9||

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

ਅਮਲ ਪਿਯਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਅਧਿਕ ਇਸਤ੍ਰੀਯਨ ਬਿਹਾਰੈ ॥

amal piyeh nirap raaj adhik isatreeyan bihaarai ||

ਅਮਲ ਸੂਰਮਾ ਪਿਯਹਿ ਦੁਜਨ ਸਿਰ ਖੜਗ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥

amal sooramaa piyeh dhujan sir khaRag prahaarai ||

ਅਮਲ ਭਖਹਿ ਜੋਗੀਸ ਧ੍ਯਾਨ ਜਦੁਪਤਿ ਕੋ ਧਰਹੀ ॥

amal bhakheh jogees dhayaan jadhupat ko dharahee ||

ਚਾਖਿ ਤਵਨ ਕੋ ਸ੍ਵਾਦ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਕਯਾ ਕਰਹੀ ॥੧੦॥

chaakh tavan ko savaiaadh soom sofee kayaa karahee ||10||

ਸਾਹੁ ਬਾਚ ॥

saahu baach ||

ਅਮਲ ਪਿਯਤ ਜੇ ਪੁਰਖ ਪਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਉਘਾਵਤ ॥

amal piyat je purakh pare dhin rain ughaavat ||

ਅਮਲ ਜੁ ਘਰੀ ਨ ਪਿਯਹਿ ਤਾਪ ਤਿਨ ਕਹ ਚੜਿ ਆਵਤ ॥

amal ju gharee na piyeh taap tin keh chaR aavat ||

ਅਮਲ ਪੁਰਖੁ ਜੋ ਪੀਯੈ ਕਿਸੂ ਕਾਰਜ ਕੇ ਨਾਹੀ ॥

amal purakh jo peeyai kisoo kaaraj ke naahee ||

ਅਮਲ ਖਾਇ ਜੜ੍ਹ ਰਹੈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥੧੧॥

amal khai jaRreh rahai mritak havai kai ghar maahee ||11||

ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥

tirayo baach ||

ਸ੍ਯਾਨੇ ਸੋਚਿਤ ਰਹੈ ਰਾਜ ਕੈਫਿਯੈ ਕਮਾਵੈ ॥

sayaane sochit rahai raaj kaifiyai kamaavai ||

ਸੂਮ ਸੰਚਿ ਧਨ ਰਹੇ ਸੂਰ ਦਿਨ ਏਕ ਲੁਟਾਵੈ ॥

soom sa(n)ch dhan rahe soor dhin ek luTaavai ||

ਅਮਲ ਪੀਏ ਜਸੁ ਹੋਇ ਦਾਨ ਖਾਡੇ ਨਹਿ ਹੀਨੋ ॥

amal pe'ee jas hoi dhaan khaadde neh heeno ||

ਅੰਤ ਗੁਦਾ ਕੇ ਪੈਡ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਜਿਯ ਦੀਨੋ ॥੧੨॥

a(n)t gudhaa ke paidd soom sofee jiy dheeno ||12||

ਭਾਗ ਪੁਰਖ ਵੈ ਪਿਯਹਿ ਭਗਤ ਹਰਿ ਕੀ ਜੇ ਕਰਹੀ ॥

bhaag purakh vai piyeh bhagat har kee je karahee ||

ਭਾਗ ਭਖਤ ਵੈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੂ ਕੀ ਆਸ ਨ ਧਰਹੀ ॥

bhaag bhakhat vai purakh kisoo kee aas na dharahee ||

ਅਮਲ ਪਿਯਤ ਤੇ ਬੀਰ ਬਰਤ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਨ ਮਸਤਕ ਪਰ ॥

amal piyat te beer barat jin tiran masatak par ||

ਤੇ ਕਜ਼ਾ ਪੀਵਹਿ ਭਾਗ ਰਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਤਕਰੀ ਕਰ ॥੧੩॥

te kayaa peeveh bhaag rahai jin ke takaree kar ||13||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸਦਾ ਸਰੋਹੀ ਊਪਰ ਕਰ ਜਿਨ ਕੋ ਰਹੈ ॥

sadhaa sarohee uoopar kar jin ko rahai ||

ਸਿਰ ਮੋ ਖਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁ ਤਿਹ ਕਟੁ ਬਚ ਕਹੈ ॥

sir mo khai kirapaan ju teh kaT bach kahai ||

ਨਿੰਬੂਆ ਟਿਕ ਕਹਿ ਰਹੈ ਮੂੰਛਿ ਐਸੇ ਕੀਏ ॥

ni(n)booaa Tik keh rahai moo(n)chh aaise ke'ee ||

ਹੋ ਤੇ ਨਰ ਪੀਵਹਿ ਭਾਗ ਕਹਾ ਪਸੁ ਤੈਂ ਪੀਏ ॥੧੪॥

ho te nar peeveh bhaag kahaa pas tai(n) pe'ee ||14||

ਅਗੰਜਾਨ ਜੋ ਗੰਜਤ ਸਦਾ ਅਗੰਜ ਨਰ ॥

aga(n)jaan jo ga(n)jat sadhaa aga(n)j nar ||

ਤ੍ਰਸਤ ਤਾਪ ਤੁਟਿ ਜਾਇ ਨਿਰਖਿ ਜਿਹ ਖੜਗ ਕਰ ॥

trasat taap tuT jai nirakh jeh khaRag kar ||

ਤੇ ਪੀਵਤ ਹੈ ਭਾਗ ਅਧਿਕ ਜਿਨ ਜਸ ਲਏ ॥

te peevat hai bhaag adhik jin jas le ||

ਹੋ ਦਾਨ ਖਾਡ ਕੈ ਪ੍ਰਥਮ ਬਹੁਰਿ ਜਗ ਤੇ ਗਏ ॥੧੫॥

ho dhaan khaadd kai pratham bahur jag te ge ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤੇ ਨਰ ਕੈਫਨ ਕੋ ਪਿਯਤ ਤੈ ਕਯਾ ਪਿਯਹਿ ਅਜਾਨ ॥

te nar kaifan ko piyat tai kayaa piyeh ajaan ||

ਕਰ ਤਕਰੀ ਪਕਰਤ ਰਹਿਯੋ ਕਸੀ ਨ ਕਮਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੧੬॥

kar takaree pakarat rahiyo kasee na kamar kirapaan ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਯੌ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਸਾਹੁ ਰਿਸਿ ਭਰਿਯੋ ॥

yau sun bain saahu ris bhariyo ||

ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਕਟੁ ਬਚਨ ਉਚਰਿਯੋ ॥

nij tiray keh kaT bachan uchariyo ||

ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਭੇ ਕੀਏ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

laat musaT bhe ke'ee prahaaraa ||

ਤੈ ਕਜੋਨ ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥੧੭॥

tai kayon aaisee bhaat uchaaraa ||17||

ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥

tirayo baach ||

ਕਹੋ ਸਾਹੁ ਤੌ ਸਾਚ ਉਚਰਊਂ ॥

kaho saahu tau saach ucharuooaa(n) ||

ਤੁਮ ਤੇ ਤਊ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਡਰਊਂ ॥

tum te tuoo adhik jiy ddaruooaa(n) ||

ਜੋ ਕੁਲ ਰੀਤਿ ਬਡਨ ਚਲਿ ਆਈ ॥

jo kul reet baddan chal aaiee ||

ਸੋ ਮੈ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਈ ॥੧੮॥

so mai tuh prat kahat sunaiee ||18||

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

chhapai chha(n)dh ||

ਦਿਜਨ ਦਾਨ ਦੀਬੋ ਦ੍ਰੁਜਾਨ ਸਿਰ ਖੜਗ ਬਜੈਬੋ ॥

dhijan dhaan dheebo dhrujaan sir khaRag bajaibo ||

ਮਹਾ ਦੁਸਟ ਕਹ ਦੰਡਿ ਦਾਰਿਦ ਦੀਨਾਨ ਗਵੈਬੋ ॥

mahaa dhusaT keh dha(n)dd dhaaridh dheenaan gavaibo ||

ਨਿਜੁ ਨਾਰਿਨ ਕੇ ਸਾਥ ਕੇਲ ਚਿਰ ਲੌ ਮਚਿ ਮੰਡਬ ॥

nij naarin ke saath kel chir lau mach ma(n)ddab ||

ਖੰਡ ਖੰਡ ਰਨ ਖੇਤ ਖਲਨ ਖੰਡਨ ਸੌ ਖੰਡਬ ॥

kha(n)dd kha(n)dd ran khet khalan kha(n)ddan sau kha(n)ddab ||

ਅਮਲ ਨ ਪੀ ਏਤੀ ਕਰੈ ਕਜੋ ਆਯੋ ਮਹਿ ਲੋਕ ਮਹਿ ॥

amal na pee etee karai kayo aayo meh lok meh ||

ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਸਭੈ ਤਿਹ ਨਰ ਕੌ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਹਹਿ ॥੧੯॥

sur asur jachh ga(n)dhrab sabhai teh nar kau has has kaheh ||19||

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

ਸੋ ਨਰ ਪਿਯਤ ਨ ਭਾਗ ਰਹੈ ਕੌਡੀ ਮਹਿ ਜਿਹ ਚਿਤ ॥

so nar piyat na bhaag rahai kauaddee meh jeh chit ||

ਸੋ ਨਰ ਅਮਲ ਨ ਪਿਯੈ ਦਾਨ ਭੇ ਨਹਿ ਜਾ ਕੋ ਹਿਤ ॥

so nar amal na piyai dhaan bhe neh jaa ko hit ||

ਸਯਾਨੋ ਅਧਿਕ ਕਹਾਇ ਕਾਕ ਕੀ ਉਪਮਾ ਪਾਵਹਿ ॥

sayaano adhik kahai kaak kee upamaa paaveh ||

ਅੰਤ ਸ੍ਵਾਨ ਜਯੋਂ ਮਰੈ ਦੀਨ ਦੁਨਿਯਾ ਪਛੁਤਾਵਹਿ ॥੨੦॥

a(n)t savaiaan jayo(n) marai dheen dhuniyaa pachhutaaveh ||20||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅੰਤ ਕਾਕ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਮਰੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਪਛੁਤਾਹਿ ॥

a(n)t kaak kee mrit marai man bheetar pachhutaeh ||

ਖੰਡਾ ਗਹਿਯੋ ਨ ਜਸ ਲਿਯੋ ਕਛੂ ਜਗਤ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥੨੧॥

kha(n)ddaa gahiyo na jas liyo kachhoo jagat ke maeh ||21||

ਸਾਹ ਬਾਚ ॥

saeh baach ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨ ਸਾਹੁਨਿ ਤੈ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਤ ॥

sun saahun tai kachh na jaanat ||

ਸੋਫਿਨ ਸੌ ਅਮਲਿਨ ਕਹ ਠਾਨਤ ॥

sofin sau amalin keh Thaanat ||

ਸੋਫੀ ਰੰਕ ਦਰਬੁ ਉਪਜਾਵੈ ॥

sofee ra(n)k dharab upajaavai ||

ਅਮਲੀ ਨ੍ਰਿਪਹੂੰ ਧਾਮ ਲੁਟਾਵੈ ॥੨੨॥

amalee nirapahoo(n) dhaam luTaavai ||22||

ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥

tirayo baach ||

ਛੰਦ ॥

chha(n)dh ||

ਜੇ ਅਮਲਨ ਕਹ ਖਾਇ ਖਤਾ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਖਾਵੈ ॥

je amalan keh khai khataa kabahoo(n) neh khaavai ||

ਮੂੰਡਿ ਅਵਰਨਹਿ ਜਾਹਿ ਆਪੁ ਕਬਹੂੰ ਨ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥

moo(n)dd avaraneh jaeh aap kabahoo(n) na mu(n)ddaavai ||

ਚੰਚਲਾਨ ਕੋ ਚਿਤ ਚੋਰ ਛਿਨ ਇਕ ਮਹਿ ਲੇਹੀ ॥

cha(n)chalaan ko chit chor chhin ik meh lehee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਭਾਮਿਨਨਿ ਭੋਗ ਭਾਵਤ ਮਨ ਦੇਹੀ ॥੨੩॥

bhaat bhaat bhaaminan bhog bhaavat man dhehee ||23||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਭਜਹਿ ਬਾਮ ਕੈਫਿਯੈ ਕੇਲ ਜੁਗ ਜਾਮ ਮਚਾਵਹਿ ॥

bhajeh baam kaifiyai kel jug jaam machaaveh ||

ਹਰਿਣਾ ਜਿਮਿ ਉਛਲਹਿ ਨਾਰਿ ਨਾਗਰਿਨ ਰਿਝਾਵਹਿ ॥

harinaa jim uchhaleh naar naagarin rijhaaveh ||

ਸੌਫੀ ਚੜਤਹਿ ਕਾਪਿ ਧਰਨਿ ਊਪਰਿ ਪਰੈ ॥

sauafee chaRateh kaap dharan uoopar parai ||

ਹੋ ਬੀਰਜ ਖਲਤ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹਿ ਕਹਾ ਜੜ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥੨੪॥

ho beeraj khalat havai jaeh kahaa jaR rat karai ||24||

ਬੀਰਜ ਭੂਮਿ ਗਿਰ ਪਰੈ ਤਕੇ ਮੁਖ ਬਾਇ ਕੈ ॥

beeraj bhoom gir parai take mukh bai kai ||

ਨਿਰਖਿ ਨਾਰ ਕੀ ਓਰ ਰਹੈ ਸਿਰੁ ਨਯਾਇ ਕੈ ॥

nirakh naar kee or rahai sir nayai kai ||

ਸਰਮਨਾਕ ਹ੍ਵੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਚਨ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਹੈ ॥

saramanaak havai hiradhai bachan has has kahai ||

ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕੀ ਸਮੈ ਨ ਪਸੁ ਕੌਡੀ ਲਹੈ ॥੨੫॥

ho kaam kel kee samai na pas kauaddee lahai ||25||

ਤਮਕਿ ਸਾਗ ਸੰਗ੍ਰਹਹਿ ਤੁਰੈ ਪਰ ਦਲਹਿ ਨਚਾਵੈ ॥

tamak saag sa(n)graheh turai par dhaleh nachaavai ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰਹਿ ਤਊ ਸਾਮੁਹਿ ਹਥਿ ਧਾਵੈ ॥

Took Took havai gireh tuoo saamuh hath dhaavai ||

ਅਸਿ ਧਾਰਨ ਲਗ ਜਾਹਿ ਨ ਚਿਤਹਿ ਡੁਲਾਵਹੀ ॥

as dhaaran lag jaeh na chiteh ddulaavahee ||

ਹੇ ਤੇ ਨਰ ਬਰਤ ਬਰੰਗਨਿ ਸੁਰਪੁਰ ਪਾਵਹੀ ॥੨੬॥

he te nar barat bara(n)gan surapur paavahee ||26||

ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਘਰ ਜਿਨਿ ਆਇ ਜਗਤ ਮੈ ਜਸ ਕੌ ਪਾਯੋ ॥

sukirat sughar jin aai jagat mai jas kau paayo ||

ਬਹੁਰਿ ਖਲਨ ਕਹ ਖੰਡਿ ਖੇਤ ਜੈ ਸਬਦ ਕਹਾਯੋ ॥

bahur khalan keh kha(n)dd khet jai sabadh kahaayo ||

ਅਮਲ ਪਾਨ ਸੁਭ ਅੰਗ ਧਨੁਖ ਸਰ ਜਿਨ ਲਯੋ ॥

amal paan subh a(n)g dhanukh sar jin layo ||

ਹੋ ਸੋ ਨਰ ਜੀਵਤ ਮੁਕਤਿ ਜਗਤ ਭੀਤਰ ਭਯੋ ॥੨੭॥

ho so nar jeevat mukat jagat bheetar bhayo ||27||

ਕਬਹੂੰ ਨ ਖਾਏ ਪਾਨ ਅਮਲ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਪੀਯੋ ॥

kabahoo(n) na khaae paan amal kabahoo(n) neh peeyo ||

ਕਬਹੂੰ ਨ ਖੇਲ ਅਖੇਟਨ ਸੁਖ ਨਿਰਧਨ ਕਹ ਦੀਯੋ ॥

kabahoo(n) na khel akheTan sukh niradhan keh dheeyo ||

ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੌਂਧਾ ਲਾਇ ਰਾਗ ਮਨ ਭਾਇਯੋ ॥

kabahoo(n) na saua(n)dhaa lai raag man bhaiyo ||

ਹੋ ਕਰਿਯੋ ਨ ਭਾਮਿਨ ਭੋਗ ਜਗਤ ਕਯੋਨ ਆਇਯੋ ॥੨੮॥

ho kariyo na bhaamin bhog jagat kayon aaiyo ||28||

ਨਾਦ ਗੰਧ ਸੁਭ ਇਸਤ੍ਰਨ ਜਿਨ ਨਰ ਰਸ ਲੀਏ ॥

naadh ga(n)dh subh isatran jin nar ras le'ee ||

ਅਮਲ ਪਾਨ ਆਖੇਟ ਦ੍ਰੁਜਨ ਦੁਖਿਤ ਕੀਏ ॥

amal paan aakheT dhrujan dhukhit ke'ee ||

ਸਾਧੁ ਸੇਵਿ ਸੁਭ ਸੰਗ ਭਜਤ ਹਰਿ ਜੁ ਭਏ ॥

saadh sev subh sa(n)g bhajat har joo bhe ||

ਹੋ ਤੇ ਦੈ ਜਸ ਦੁੰਦਭੀ ਜਗਤ ਯਾ ਤੇ ਗਏ ॥੨੯॥

ho te dhai jas dhu(n)dhabhee jagat yaa te ge ||29||

ਚਤੁਰਿ ਨਾਰਿ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਰਹੀ ਸਮੁਝਾਇ ਕਰਿ ॥

chatur naar bahu bhaat rahee samujhai kar ||

ਮੂਰਖ ਨਾਹ ਨ ਸਮੁਝਿਯੋ ਉਠਿਯੋ ਰਿਸਾਇ ਕਰਿ ॥

moorakh naeh na samujhiyo uThiyo risai kar ||

ਗਹਿ ਕੈ ਤਰੁਨਿ ਤੁਰੰਤ ਤਰਲ ਤਾਜਨ ਮਰਿਯੋ ॥

geh kai tarun tura(n)t taral taajan mariyo ||

ਹੋ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਠਾਢ ਚਰਿਤ ਤਹੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਿਯੋ ॥੩੦॥

ho tab tiray Thaadd charit tahee ieh bidh kariyo ||30||

ਛਿਤ ਪਰ ਖਾਇ ਪਛਾਰ ਪਰੀ ਮੁਰਛਾਇ ਕਰਿ ॥

chhit par khai pachhaar paree murachhai kar ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਸਾਹੁ ਲਈ ਉਰ ਲਾਇ ਕਰਿ ॥

hai hai kar saahu liee ur lai kar ||

ਲਾਖ ਲਹੇ ਤੁਮ ਬਚੇ ਕਹੋ ਕਜਾ ਕੀਜਿਯੈ ॥

laakh lahe tum bache kaho kayaa keejiyai ||

ਹੋ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਹਿਤ ਭੋਜਨ ਸਭ ਕਹ ਦੀਜਿਯੈ ॥੩੧॥

ho kahiyo nirap sahit bhojan sabh keh dheejiyai ||31||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਾਹੁ ਤਬੈ ਭੋਜਨ ਕਰਾ ਨਾਨਾ ਬਿਧਨ ਬਨਾਇ ॥

saahu tabai bhojan karaa naanaa bidhan banai ||

ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਹੀ ਲਏ ਬੁਲਾਇ ॥੩੨॥

uooch neech raajaa prajaa sabh hee le bulai ||32||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਾਤਿ ਪਾਤਿ ਲੋਗਨ ਬੈਠਾਯੋ ॥

paat paat logan baiThaayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਭੋਜਨਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥

bhaat bhaat bhojaneh khavaayo ||

ਇਤੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਨੇਹ ਲਗਾਇਸਿ ॥

eitai nirapat sau neh lagais ||

ਬਾਤਨ ਸੌ ਤਾ ਕੌ ਉਰਝਾਇਸਿ ॥੩੩॥

baatan sau taa kau urajhais ||33||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭੋਜਨ ਤਿਨੈ ਖਵਾਇਯੋ ਭਾਗ ਭੋਜ ਮੈ ਪਾਇ ॥

bhojan tinai khavaiyo bhaag bhoj mai pai ||

ਰਾਜਾ ਕੋ ਪਤਿ ਕੇ ਸਹਿਤ ਛਲ ਸੌ ਗਈ ਸੁਵਾਇ ॥੩੪॥

raajaa ko pat ke sahit chhal sau giee suvai ||34||

ਭਾਗਿ ਖਾਇ ਰਾਜਾ ਜਗਿਯੋ ਸੋਫੀ ਭਯੋ ਅਚੇਤ ॥

bhaag khai raajaa jagiyo sofee bhayo achet ||

ਮਿਤ੍ਰ ਭਏ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਬਨਿਯੋ ਸੰਕੇਤ ॥੩੫॥

mitr bhe teh naar ko tab hee baniyo sa(n)ket ||35||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਲੋਗ ਜਿਵਾਇ ਬਚਨ ਇਮਿ ਭਾਖਾ ॥

log jivai bachan im bhaakhaa ||

ਸਿਗਰੋ ਦਿਵਸ ਰਾਇ ਹਮ ਰਾਖਾ ॥

sigaro dhivas rai ham raakhaa ||

ਸਾਞ ਪਰੇ ਰਾਜਾ ਘਰ ਐਹੈ ॥

saajh pare raajaa ghar aaihai ||

ਤੁਮਹੂੰ ਤਬੈ ਬੁਲਾਇ ਪਠੈਹੈ ॥੩੬॥

tumahoo(n) tabai bulai paThaihai ||36||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਮਿਲਿਯੋ ਜਾਨ ਪਜਾਰਾ ਲਗੇ ਨੈਨ ਐਸੇ ॥

miliyo jaan payaaraa lage nain aaise ||

ਮਨੋ ਫਾਧਿ ਫਾਧੈ ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਟ ਜੈਸੇ ॥

mano faadh faadhai miragee raaT jaise ||

ਲਯੋ ਮੋਹਿ ਰਾਜਾ ਮਨੋ ਮੋਲ ਲੀਨੋ ॥

layo moh raajaa mano mol leeno ||

ਤਹੀ ਭਾਵਤੋ ਭਾਮਨੀ ਭੋਗ ਕੀਨੋ ॥੩੭॥

tahee bhaavato bhaamanee bhog keeno ||37||

ਰਹਿਯੋ ਸਾਹੁ ਡਾਰਿਯੋ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

rahiyo saahu ddaariyo kachhoo na bichaariyo ||

ਮਨੋ ਲਾਤ ਕੇ ਸਾਥ ਸੈਤਾਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥

mano laat ke saath saitaan maariyo ||

ਪਸੂਹਾ ਨ ਭਾਖੈ ਉਠੈ ਨ ਉਘਾਵੈ ॥

pasoohaa na bhaakhai uThai na ughaavai ||

ਇਤੈ ਨਾਰਿ ਕੌ ਰਾਜ ਬਾਕੋ ਬਜਾਵੈ ॥੩੮॥

eitai naar kau raaj baako bajaavai ||38||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਾਹੁ ਪਾਲਕੀ ਕੈ ਤਰੇ ਬਾਧਿ ਡਾਰਿ ਕਰ ਦੀਨ ॥

saahu paalakee kai tare baadh ddaar kar dheen ||

ਜੁ ਕਛੁ ਧਾਮ ਮਹਿ ਧਨ ਹੁਤੋ ਘਾਲਿ ਤਿਸੀ ਮਹਿ ਲੀਨ ॥੩੯॥

j kachh dhaam meh dhan huto ghaal tisee meh leen ||39||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਆਪੁ ਦੌਰਿ ਤਾਹੀ ਪਰ ਚੜੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

aap dhauar taahee par chaRee banai kai ||

ਰਮੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸਾਥ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

ramee nirapat ke saath adhik sukh pai kai ||

ਲੈ ਨਾਰੀ ਕਹ ਰਾਇ ਅਪਨੇ ਘਰ ਗਯੋ ॥

lai naaree keh rai apane ghar gayo ||

ਹੋ ਸੂਮ ਸੋਫਿਯਹਿ ਬਾਧਿ ਪਾਲਕੀ ਤਰ ਲਯੋ ॥੪੦॥

ho soom sofiyeh baadh paalakee tar layo ||40||

ਜਬ ਪਹੁਚੇ ਦੋਊ ਜਾਇ ਸੁਖੀ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਰਿ ਨਰ ॥

jab pahuche dhouoo jai sukhee gireh naar nar ||

ਕਹਿਯੋ ਕਿ ਦੇਹੁ ਪਠਾਇ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹੁ ਘਰ ॥

kahiyo k dheh paThai paalakee saahu ghar ||

ਬਧੇ ਸਾਹੁ ਤਿਹ ਤਰੇ ਤਹੀ ਆਵਤ ਭਏ ॥

badhe saahu teh tare tahee aavat bhe ||

ਹੋ ਜਹ ਰਾਜਾ ਧਨ ਸਹਿਤ ਬਾਲ ਹਰਿ ਲੈ ਗਏ ॥੪੧॥

ho jeh raajaa dhan sahit baal har lai ge ||41||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੀਤੀ ਰੈਯਨਿ ਭਯੋ ਉਜਿਆਰਾ ॥

beetee raiyan bhayo ujiaaraa ||

ਤਬੈ ਸਾਹੁ ਦੁਹੂੰ ਦ੍ਰਿਗਨ ਉਘਾਰਾ ॥

tabai saahu dhuhoo(n) dhiragan ughaaraa ||

ਮੋਹਿ ਪਾਲਕੀ ਤਰ ਕਿਹ ਰਾਖਾ ॥

moh paalakee tar keh raakhaa ||

ਬਚਨ ਲਜਾਇ ਐਸ ਬਿਧਿ ਭਾਖਾ ॥੪੨॥

bachan lajai aais bidh bhaakhaa ||42||

ਮੈ ਜੁ ਕੁਬੋਲ ਨਾਰਿ ਕਹ ਕਹੇ ॥

mai ju kubol naar keh kahe ||

ਤੇ ਬਚ ਬਸਿ ਵਾ ਕੇ ਜਿਯ ਰਹੇ ॥

te bach bas vaa ke jiy rahe ||

ਲਛਮੀ ਸਕਲ ਨਾਰਿ ਜੁਤ ਹਰੀ ॥

lachhamee sakal naar jut haree ||

ਮੋਰੀ ਬਿਧਿ ਐਸੀ ਗਤਿ ਕਰੀ ॥੪੩॥

moree bidh aaisee gat karee ||43||

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਫਲਤ ਭਾਗ ਹੀ ਸਰਬਦਾ ਕਰੋ ਕੈਸਿਯੈ ਕੋਇ ॥

falat bhaag hee sarabadhaa karo kaisiyai koi ||

ਜੋ ਬਿਧਨਾ ਮਸਤਕ ਲਿਖਾ ਅੰਤ ਤੈਸਿਯੈ ਹੋਇ ॥੪੪॥

jo bidhanaa masatak likhaa a(n)t taisiyai hoi ||44||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸੁਧਿ ਪਾਈ ਜਬ ਸਾਹੁ ਨਜਾਇ ਮਸਤਕ ਰਹਿਯੋ ॥

sudh paiee jab saahu nayai masatak rahiyo ||

ਦੂਜੇ ਮਨੁਖਨ ਪਾਸ ਨ ਭੇਦ ਮੁਖ ਤੈ ਕਹਿਯੋ ॥

dhooje manukhan paas na bhedh mukh tai kahiyo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਚੀਨਿ ਪਸੁ ਨਾ ਲਈ ॥

bhedh abhedh kee baat cheen pas naa liee ||

ਹੋ ਲਖਿਯੋ ਦਰਬੁ ਲੈ ਨ੍ਹਹਾਨ ਤੀਰਥਨ ਕੌ ਗਈ ॥੪੫॥

ho lakhiyo dharab lai nrahaan teerathan kau giee ||45||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪੈਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੪੫॥੪੬੦੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau paitaalees charitr samaapatam sat subham sat

||245||4609||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪੂਰਬ ਦਿਸਿ ਇਕ ਤਿਲਕ ਨ੍ਰਿਪਤ ਬਰ ॥

poorab dhis ik tilak nirapat bar ||

ਭਾਨ ਮੰਜਰੀ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਘਰ ॥

bhaan ma(n)jaree naar tavan ghar ||

ਚਿਤ੍ਰ ਬਰਨ ਇਕ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ ਵਾ ਕੇ ॥

chitr baran ik sut gireh vaa ke ||

ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਛਬਿ ਤੁਲ ਨ ਤਾ ਕੇ ॥੧॥

ei(n)dhr cha(n)dhr chhab tul na taa ke ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜੇ ਤਰੁਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਈ ॥

je tarunee nirap sut kee prabhaa nihaariee ||

ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਕਹ ਵਾਰਈ ॥

lok laaj taj tan man dhan keh vaariee ||

ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਤਨ ਬਿਧੀ ਮੁਗਧ ਹ੍ਵੈ ਝੂਲਹੀਂ ॥

bireh baan tan bidhee mugadh havai jhoolahee(n) ||

ਹੋ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਤਿ ਸੁਤ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧ ਭੂਲਹੀਂ ॥੨॥

ho maat pitaa pat sut kee sabh sudh bhoolahee(n) ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਛੇਮ ਕਰਨ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕੀ ਸੁਤਾ ਰਹੈ ਸੁਕੁਮਾਰਿ ॥

chhem karan ik saahu kee sutaa rahai sukumaar ||

ਉਰਝਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮੈ ਘਨੀ ਨਿਰਖਤ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰਿ ॥੩॥

aurajh rahee man mai ghanee nirakhat raaj dhulaar ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸ੍ਵੈਰਨਿ ਮੰਜਰੀ ਅਟਕੀ ਕੁਅਰ ਨਿਹਾਰਿ ਕਰਿ ॥

savairan ma(n)jaree aTakee kuar nihaar kar ||

ਰੁਕਮ ਮੰਜਰੀ ਸਹਚਰਿ ਲਈ ਹਕਾਰਿ ਕਰਿ ॥

rukam ma(n)jaree sahachar liee hakaar kar ||

ਨਿਜੁ ਮਨ ਕੋ ਤਿਹ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥

nij man ko teh bhedh sakal samajhai kai ||

ਹੋ ਚਿਤ੍ਰ ਬਰਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਪਹਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥੪॥

ho chitr baran nirap sut peh dhiee paThai kai ||4||

ਨਿਜ ਨਾਰੀ ਮੁਹਿ ਕਰਿਯੋ ਕੁਅਰ ਕਰੁ ਆਇ ਕਰਿ ॥

nij naaree muh kariyo kuar kar aai kar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਭਜੋ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥

bhaat bhaat sau bhajo param sukh pai kar ||

ਭੂਪ ਤਿਲਕ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਚਿਤ ਮਹਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥

bhoop tilak kee kaan na chit meh keejiyai ||

ਹੋ ਮਨਸਾ ਪੂਰਨ ਮੋਰਿ ਸਜਨ ਕਰਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥੫॥

ho manasaa pooran mor sajan kar dheejiyai ||5||

ਕੁਅਰ ਬਾਚ ॥

kuar baach ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਕ ਠਾ ਸੁਨੇ ਅਨੂਪਮ ਹਯ ਹੈ ॥

eik Thaa sune anoopam hay hai ||

ਸੇਰ ਸਾਹਿ ਲੀਨੇ ਦ੍ਵੈ ਹੈ ਹੈ ॥

ser saeh leene dhavai hai hai ||

ਰਾਹੁ ਸੁਰਾਹੁ ਨਾਮ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ॥

raahu suraahu naam hai tin ke ||

ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਬਨੇ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ॥੬॥

a(n)g sura(n)g bane hai jin ke ||6||

ਜੌ ਤਾ ਤੇ ਦ੍ਵੈ ਹੈ ਹਰਿ ਲਯਾਵੈ ॥

jau taa te dhavai hai har layaavai ||

ਬਹੁਰਿ ਆਹਿ ਮੁਰਿ ਨਾਰਿ ਕਹਾਵੈ ॥

bahur aaeh mur naar kahaavai ||

ਤਬ ਹਮ ਸੰਕ ਤਜਾਗ ਤੁਹਿ ਬਰਹੀ ॥

tab ham sa(n)k tayaag tuh barahee ||

ਭੂਪ ਤਿਲਕ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਕਰਹੀ ॥੭॥

bhoop tilak kee kaan na karahee ||7||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਜਬ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥

saahu sutaa jab yau sun paavaa ||

ਚੰਡਾਰਿਨਿ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਵਾ ॥

cha(n)ddaarin ko bhes banaavaa ||

ਕਰ ਮੋ ਧਰਤ ਬੁਹਾਰੀ ਭਈ ॥

kar mo dharat buhaaree bhiee ||

ਸੇਰ ਸਾਹਿ ਕੇ ਮਹਲਨ ਗਈ ॥੮॥

ser saeh ke mahalan giee ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਘਰ ਮੋ ਧਸੀ ਐਸੋ ਭੇਸ ਬਨਾਇ ॥

hajarat ke ghar mo dhasee aaiso bhes banai ||

ਰਾਹੁ ਸੁਰਾਹੁ ਜਹਾ ਹੁਤੇ ਤਹੀ ਪਹੂਚੀ ਜਾਇ ॥੯॥

raahu suraahu jahaa hute tahee pahoochee jai ||9||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬੰਧੇ ਹੁਤੇ ਜਹ ਦ੍ਵੈ ਹੈ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਤਰੈ ॥

ba(n)dhe hute jeh dhavai hai jharokhaa ke tarai ||

ਜਹਾ ਨ ਚੀਟੀ ਪਹੁਚੈ ਪਵਨ ਨ ਸੰਚਰੈ ॥

jahaa na cheeTee pahuchai pavan na sa(n)charai ||

ਤਹੀ ਤਰੁਨਿ ਇਹ ਭੇਸ ਪਹੂਚੀ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥

tahee tarun ieh bhes pahoochee jai kar ||

ਹੋ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਭੇ ਛੋਰਾ ਬਾਜ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥੧੦॥

ho aradh raatr bhe chhoraa baaj banai kar ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਛੋਰਿ ਅਗਾਰਿ ਪਛਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ॥

chhor agaar pachhaar utaaree ||

ਆਨਨ ਬਿਖੈ ਲਗਾਮੀ ਡਾਰੀ ॥

aanan bikhai lagaamee ddaaree ||

ਹ੍ਵੈ ਅਸਵਾਰ ਚਾਬੁਕਿਕ ਮਾਰਿਸਿ ॥

havai asavaar chaabukik maaris ||

ਸਾਹੁ ਝਰੋਖਾ ਭਏ ਨਿਕਾਰਿਸਿ ॥੧੧॥

saahu jharokhaa bhe nikaaris ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਾਹ ਝੋਰੋਖਾ ਕੇ ਭਏ ਪਰੀ ਤੁਰੰਗ ਕੁਦਾਇ ॥

saeh jhorokhaa ke bhe paree tura(n)g kudhai ||

ਸੰਕਾ ਕਰੀ ਨ ਜਾਨ ਕੀ ਪਰੀ ਨਦੀ ਮੋ ਜਾਇ ॥੧੨॥

sa(n)kaa karee na jaan kee paree nadhee mo jai ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਝਰਨਾ ਮਹਿ ਤੇ ਬਾਜਿ ਨਿਕਾਰਿਸਿ ॥

jharanaa meh te baaj nikaaris ||

ਗਹਿਰੀ ਨਦੀ ਬਿਖੈ ਲੈ ਡਾਰਿਸਿ ॥

gahiree nadhee bikhai lai ddaaris ||

ਜਿਯ ਅਪਨੇ ਕਾ ਲੋਭ ਨ ਕਰਾ ॥

jiy apane kaa lobh na karaa ||

ਇਹ ਛਲ ਰਾਹੁ ਅਸ੍ਵ ਕਹ ਹਰਾ ॥੧੩॥

eeh chhal raahu asavai keh haraa ||13||

ਜਬ ਬਾਜੀ ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਗਯੋ ॥

jab baajee hajarat ko gayo ||

ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਬਿਸਮੈ ਜਿਯ ਭਯੋ ॥

sabhahin ko bisamai jiy bhayo ||

ਜਹਾ ਨ ਸਕਤ ਪ੍ਰਵੇਸ ਪਵਨ ਕਰਿ ॥

jahaa na sakat praves pavan kar ||

ਤਹ ਤੇ ਲਯੋ ਤੁਰੰਗਮ ਕਿਨ ਹਰਿ ॥੧੪॥

teh te layo tura(n)gam kin har ||14||

ਪ੍ਰਾਤ ਬਚਨ ਹਜਰਤਿ ਇਮ ਕਿਯੋ ॥

praat bachan hajarat im kiyo ||

ਅਭੈ ਦਾਨ ਚੋਰਹਿ ਮੈ ਦਿਯੋ ॥

abhai dhaan choreh mai dhiyo ||

ਜੋ ਵਹ ਮੋ ਕਹ ਬਦਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥

jo veh mo keh badhan dhikhaavai ||

ਬੀਸ ਸਹਸ੍ਰ ਅਸਰਫੀ ਪਾਵੈ ॥੧੫॥

bees sahasr asarafee paavai ||15||

ਅਭੈ ਦਾਨ ਤਾ ਕੌ ਮੈ ਦ੍ਰਯਾਯੋ ॥

abhai dhaan taa kau mai dhrayaayo ||

ਖਾਈ ਸਪਤ ਕੁਰਾਨ ਉਚਾਯੋ ॥

khaiee sapat kuraan uchaayo ||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਰਾ ॥

tab tiray bhes purakh ko dharaa ||

ਸੇਰ ਸਾਹ ਕਹ ਸਿਜਦਾ ਕਰਾ ॥੧੬॥

ser saeh keh sijadhaa karaa ||16||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪੁਰਖ ਭੇਖ ਕਹ ਪਹਿਰ ਤ੍ਰਿਯ ਭੂਖਨ ਸਜੇ ਸੁਰੰਗ ॥

purakh bhekh keh pahir tiray bhookhan saje sura(n)g ||

ਸੇਰ ਸਾਹ ਸੌ ਇਮਿ ਕਹਾ ਮੈ ਤਵ ਹਰਾ ਤੁਰੰਗ ॥੧੭॥

ser saeh sau im kahaa mai tav haraa tura(n)g ||17||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਹਜਰਤਿ ਤਾ ਕੌ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥

jab hajarat taa kau lakh layo ||

ਹਰਖਤ ਭਯੋ ਕੋਪ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ॥

harakhat bhayo kop miT gayo ||

ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਕੀਨੀ ॥

nirakh prabhaa upamaa bahu keenee ||

ਬੀਸ ਸਹਸ੍ਰ ਅਸਰਫੀ ਦੀਨੀ ॥੧੮॥

bees sahasr asarafee dheenee ||18||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਹਸਿ ਹਜਰਤਿ ਐਸੇ ਕਹਾ ਸੁਨੁ ਤਸਕਰ ਸੁੰਦ੍ਰੰਗ ॥

has hajarat aaise kahaa sun tasakar su(n)dhra(n)g ||

ਸੋ ਬਿਧਿ ਕਹੋ ਬਨਾਇ ਮੁਹਿ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਹਰਾ ਤੁਰੰਗ ॥੧੯॥

so bidh kaho banai muh keh bidh haraa tura(n)g ||19||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਅਬਲਾ ਆਇਸੁ ਇਮਿ ਪਾਵਾ ॥

jab abalaa aais im paavaa ||

ਮੁਹਰ ਰਾਖਿ ਮੇਖਨ ਲੈ ਆਵਾ ॥

muhar raakh mekhan lai aavaa ||

ਸਰਿਤਾ ਮੋ ਤ੍ਰਿਣ ਗੂਲ ਬਹਾਇਸਿ ॥

saritaa mo tiran gool bahais ||

ਰਛਪਾਲ ਤਾ ਪਰ ਡਹਕਾਇਸਿ ॥੨੦॥

rachhapaal taa par ddahakais ||20||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਹੁਰਿ ਨਦੀ ਭੀਤਰ ਪਰੀ ਜਾਤ ਭਈ ਤਰਿ ਪਾਰਿ ॥

bahur nadhee bheetar paree jaat bhiee tar paar ||

ਸਾਹਿ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਤਰੇ ਲਾਗਤ ਭਈ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨੧॥

saeh jharokhaa ke tare laagat bhiee sudhaar ||21||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਘਰਿਯਾਰੀ ਘਰੀ ਬਜਾਵੈ ॥

jab ghariyaaree gharee bajaavai ||

ਤਬ ਵਹ ਮੇਖਿਕ ਤਹਾ ਲਗਾਵੈ ॥

tab veh mekhik tahaa lagaavai ||

ਬੀਤਾ ਦਿਵਸ ਰਜਨਿ ਬਡਿ ਗਈ ॥

beetaa dhivas rajan badd giee ||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹਾ ਪਹੂਚਤ ਭਈ ॥੨੨॥

tab tiray tahaa pahoochat bhiee ||22||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤੈਸਹਿ ਛੋਰਿ ਤੁਰੰਗ ਝਰੋਖਾ ਬੀਚ ਕਰਿ ॥

taiseh chhor tura(n)g jharokhaa beech kar ||

ਜਲ ਮੋ ਪਰੀ ਕੁਦਾਇ ਜਾਤ ਭੀ ਪਾਰ ਤਰਿ ॥

jal mo paree kudhai jaat bhee paar tar ||

ਸਭ ਲੋਕਨ ਕੌ ਕੌਤਕ ਅਧਿਕ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥

sabh lokan kau kauatak adhik dhikhai kai ||

ਹੋ ਸੇਰ ਸਾਹ ਸੌ ਬਚਨ ਕਹੇ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥੨੩॥

ho ser saeh sau bachan kahe musakai kai ||23||

ਇਹੀ ਭਾਤਿ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਜ ਮੁਰਿ ਕਰ ਪਰਿਯੋ ॥

eihee bhaat so pratham baaj mur kar pariyo ||

ਦੁਤਿਯ ਅਸ੍ਵ ਤਵ ਨਿਰਖਿਤ ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਹਰਿਯੋ ॥

dhutiy asavai tav nirakhit ieh chhal sau hariyo ||

ਸੇਰ ਸਾਹਿ ਤਬ ਕਹਿਯੋ ਕਹਾ ਬੁਧਿ ਕੋ ਭਯੋ ॥

ser saeh tab kahiyo kahaa budh ko bhayo ||

ਹੋ ਰਾਹਾ ਥੋ ਜਹਾ ਤਹੀ ਸੁਰਾਹਾ ਹੂੰ ਗਯੋ ॥੨੪॥

ho raahaa tho jahaa tahee suraahaa hoo(n) gayo ||24||

ਸਾਹ ਸਹਿਤ ਸਭ ਲੋਗ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਿ ਬਰ ॥

saeh sahit sabh log charitr bilok bar ||

ਦਾਤ ਦਾਤ ਸੋ ਕਾਟਿ ਕਹੈ ਹੈ ਦਯੋ ਕਰ ॥

dhaat dhaat so kaaT kahai hai dhayo kar ||

ਕਹੈ ਹਮਾਰੀ ਮਤਿਹਿ ਕਵਨ ਕਾਰਨ ਭਯੋ ॥

kahai hamaaree mateh kavan kaaran bhayo ||

ਹੋ ਰਾਹਾ ਤਸਕਰ ਹਰਿਯੋ ਸੁਰਾਹਾ ਹਮ ਦਯੋ ॥੨੫॥

ho raahaa tasakar hariyo suraahaa ham dhayo ||25||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸ੍ਵਰਨ ਮੰਜਰੀ ਬਾਜ ਹਰਿ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਦਏ ਬਨਾਇ ॥

savairan ma(n)jaree baaj har mitreh dhe banai ||

ਚਿਤ੍ਰ ਬਰਨ ਸੁਤ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੨੬॥

chitr baran sut nirap baraa hiradhai harakh upajai ||26||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਕੋ ਭਜੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥

bhaat bhaat taa ko bhajai hiradhai harakh upajai ||

ਸੇਰ ਸਾਹਿ ਦਿਲੀਸ ਕਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ॥੨੭॥

ser saeh dhilees keh tirayaa charitr dhikhai ||27||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਯਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ

ਸਤੁ ॥੨੪੬॥੪੬੩੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chhayaalees charitr samaapatam sat subham sat

||246||4636||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੀਰ ਤਿਲਕ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਚਛਨ ॥

beer tilak ik nirapat bichachhan ||

ਪੁਹਪ ਮੰਜਰੀ ਨਾਰਿ ਸੁਲਛਨ ॥

puhap ma(n)jaree naar sulachhan ||

ਤਿਨ ਕੀ ਹਮ ਤੇ ਕਹਿ ਨ ਪਰਤ ਛਬਿ ॥

tin kee ham te keh na parat chhab ||

ਰਤਿ ਤਿਹ ਰਹਤ ਨਿਰਖਿ ਰਤਿ ਪਤਿ ਦਬਿ ॥੧॥

rat teh rahat nirakh rat pat dhab ||1||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਤਾਨ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਪੂਤਾ ॥

sree surataan si(n)gh teh pootaa ||

ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਗੜਾ ਦੁਤਿਯ ਪੁਰਹੂਤਾ ॥

jan bidh gaRaa dhutiy purahootaa ||

ਜਬ ਵਹੁ ਤਰੁਨ ਭਯੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

jab vahu tarun bhayo lakh paayo ||

ਤਬ ਪਿਤ ਤਾ ਕੋ ਬਯਾਹ ਰਖਾਯੋ ॥੨॥

tab pit taa ko bayaeh rakhaayo ||2||

ਕਾਸਮੀਰ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਰਹਤ ਬਲ ॥

kaasameer ik nirapat rahat bal ||

ਰੂਪਮਾਨ ਧਨਮਾਨ ਰਣਾਚਲ ॥

roopamaan dhanamaan ranaachal ||

ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥

taa ke dhaam sutaa ik sunee ||

ਸਕਲ ਗੁਨਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਗੁਨੀ ॥੩॥

sakal gunan ke bheetar gunee ||3||

ਬੋਲਿ ਦਿਜੰਬਰਨ ਘਰੀ ਸੁਧਾਈ ॥

bol dhija(n)baran gharee sudhaiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਸੰਗ ਕਰੀ ਸਗਾਈ ॥

nirap sut ke sa(n)g karee sagaiee ||

ਅਧਿਕ ਸੁ ਦਰਬੁ ਪਠੈ ਦਿਯ ਤਾ ਕੌ ॥

adhik su dharab paThai dhiy taa kau ||

ਬਯਾਹ ਬਿਚਾਰਿ ਬੁਲਾਯੋ ਵਾ ਕੌ ॥੪॥

bayaeh bichaar bulaayo vaa kau ||4||

ਸੁਤਾ ਕੋ ਬਯਾਹ ਜਬੈ ਤਿਨ ਦਿਯਾਇਸਿ ॥

sutaa ko bayaeh jabai tin dhiyais ||

ਹਾਟ ਪਾਟ ਬਸਤ੍ਰਨ ਸਭ ਛਾਇਸਿ ॥

haaT paaT basatran sabh chhais ||

ਘਰ ਘਰ ਗੀਤ ਚੰਚਲਾ ਗਾਵਤ ॥

ghar ghar geet cha(n)chalaa gaavat ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਾਦ੍ਰਿਤ ਬਜਾਵਤ ॥੫॥

bhaat bhaat baadhirat bajaavat ||5||

ਸਕਲ ਬਜਾਹ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਰਹਿ ਤੇ ॥

sakal bayaeh kee reet kareh te ||

ਅਧਿਕ ਦਿਜਨ ਕਹ ਦਾਨ ਕਰਹਿ ਵੇ ॥

adhik dhijan keh dhaan kareh ve ||

ਜਾਚਕ ਸਭੈ ਭੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

jaachak sabhai bhoop havai ge ||

ਜਾਚਤ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕਾਹੂ ਭਏ ॥੬॥

jaachat bahur na kaahoo bhe ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਕਲ ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਬਜਾਹ ਕੀ ਚੜੇ ਜਨੇਤ ਬਨਾਇ ॥

sakal reet kar bayaeh kee chaRe janet banai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੋ ਕੁਅਰ ਬਨਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਇ ॥੭॥

bhaat bhaat so kuar ban prabhaa na baranee jai ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਾਸਮੀਰ ਭੀਤਰ ਪਹੁਚੇ ਜਬ ॥

kaasameer bheetar pahuche jab ||

ਬਾਜਨ ਲਗੇ ਬਦਿਤ੍ਰ ਅਮਿਤ ਤਬ ॥

baajan lage badhitr amit tab ||

ਨਾਚਤ ਪਾਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ਅਨੂਪਾ ॥

naachat paatr apaar anoopaa ||

ਕੰਚਨਿ ਹੁਰਕੁਨਿ ਰੂਪ ਸਰੂਪਾ ॥੮॥

ka(n)chan hurakun roop saroopaa ||8||

ਹਾਟ ਪਾਟ ਸਭ ਬਸਤ੍ਰਨ ਛਾਏ ॥

haaT paaT sabh basatran chhaae ||

ਅਗਰ ਚੰਦਨ ਭੇ ਮਗੁ ਛਿਰਕਾਏ ॥

agar cha(n)dhan bhe mag chhirakaae ||

ਸਭ ਘਰ ਬਾਧੀ ਬੰਧਨਵਾਰੈ ॥

sabh ghar baadhee ba(n)dhanavaarai ||

ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸੁਹਾਵਤ ਨਾਰੈ ॥੯॥

gaavat geet suhaavat naarai ||9||

ਅਗੂਆ ਲੇਨ ਅਗਾਊ ਆਏ ॥

agooaa len agaauoo aae ||

ਆਦਰ ਸੌ ਕੁਅਰਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਲਜਾਏ ॥

aadhar sau kuareh gireh layaae ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤੇ ਕਰੈ ਬਡਾਈ ॥

bhaat bhaat te karai baddaiee ||

ਜਾਨੁਕ ਰਾਕਨਿ ਧਨਿ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥੧੦॥

jaanuk raakan dhan nidh paiee ||10||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਬ ਜਸ ਤਿਲਕ ਮੰਜਰੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

tab jas tilak ma(n)jaree liee bulai kai ||

ਬਯਾਹ ਦਈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

bayaeh dhiee nirap sut ke saath banai kai ||

ਦਾਜ ਅਮਿਤ ਧਨ ਦੀਯੋ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਕੈ ਦਏ ॥

dhaaj amit dhan dheeyo bidhaa kar kai dhe ||

ਹੋ ਬਿਰਜਵਤੀ ਨਗਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ਤੇ ਆਵਤ ਭਏ ॥੧੧॥

ho birajavatee nagaree prat te aavat bhe ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਸਾਹ ਕੇ ਸਦਨ ਉਤਾਰੇ ॥

ek saeh ke sadhan utaare ||

ਗ੍ਰਿਹ ਜੈ ਹੈ ਲਖਿ ਹੈ ਜਬ ਤਾਰੇ ॥

gireh jai hai lakh hai jab taare ||

ਕੁਅਰਿ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥

kuar saeh ko poot nihaaraa ||

ਤਿਹ ਤਨ ਤਾਨਿ ਮਦਨ ਸਰ ਮਾਰਾ ॥੧੨॥

teh tan taan madhan sar maaraa ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਿਰਖਿਤ ਰਹੀ ਲੁਭਾਇ ਛਬਿ ਮਨ ਮੈ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ॥

nirakhit rahee lubhai chhab man mai kiyaa bichaar ||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਸੰਗ ਨ ਜਾਇ ਹੌ ਇਹੈ ਹਮਾਰੋ ਯਾਰ ॥੧੩॥

nirap sut sa(n)g na jai hau ihai hamaaro yaar ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੋਲਿ ਲਿਯਾ ਤਾ ਕੋ ਅਪੁਨੇ ਘਰ ॥

bol liyaa taa ko apune ghar ||

ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤਾ ਸੌ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਰਿ ॥

rat maanee taa sau has has kar ||

ਆਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਬਹੁ ਲਏ ॥

aali(n)gan chu(n)ban bahu le ||

ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਨ ਸੌ ਆਸਨ ਦਏ ॥੧੪॥

bibidh bidhan sau aasan dhe ||14||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਦੋਊ ਕੁਅਰ ਕਲੋਲਨ ਕੌ ਕਰੈ ॥

bihas bihas dhouoo kuar kalolan kau karai ||

ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਨ ਕੋਕਨ ਕੇ ਮਤ ਕੌ ਉਚਰੈ ॥

bibidh bidhan kokan ke mat kau ucharai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਕਰਹਿ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

bhaat bhaat ke aasan kareh banai kai ||

ਹੋ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਦੋਊ ਜਾਹਿ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੧੫॥

ho lapaT lapaT dhouoo jaeh param sukh pai kai ||15||

ਕੇਲ ਕਰਤ ਸ੍ਵੈ ਜਾਹਿ ਬਹੁਰਿ ਉਠਿ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥

kel karat savai jaeh bahur uTh rat karai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਚਾਤੁਰਤਾ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ॥

bhaat bhaat chaaturataa mukh te ucharai ||

ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਮਿਲੈ ਨ ਕੋਊ ਹਾਰਹੀ ॥

tarun tarun jab milai na kouoo haarahee ||

ਹੋ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਹੀ ॥੧੬॥

ho bedh saasatr si(n)mirat ieh bhaat uchaarahee ||16||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਾਚ ॥

tirayaa baach ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੈ ਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਸੰਗ ਜੈ ਹੌ ॥

mai na nirap sut ke sa(n)g jai hau ||

ਬਿਨ ਦਾਮਨ ਇਹ ਹਾਥ ਬਿਕੈ ਹੌ ॥

bin dhaaman ieh haath bikai hau ||

ਧਾਇ ਸੁਤਾ ਤਬ ਕੁਅਰਿ ਹਕਾਰੀ ॥

dhai sutaa tab kuar hakaaree ||

ਤਵਨ ਪਾਲਕੀ ਭੀਤਰ ਡਾਰੀ ॥੧੭॥

tavan paalakee bheetar ddaaree ||17||

ਦਿਵਸਰਾਜ ਅਸਤਾਚਲ ਗਯੋ ॥

dhivasaraaj asataachal gayo ||

ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਿ ਤੇ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥

praachee dhis te sas pragaTayo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਭੇਦ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ਨਾਹੀ ॥

nirap sut bhedh pachhaanayo naahee ||

ਤਾਰਨ ਕੀ ਸਮਝੀ ਪਰਛਾਹੀ ॥੧੮॥

taaran kee samajhee parachhaahee ||18||

ਅਨਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੌ ਲੈ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ॥

anat tirayaa kau lai gireh gayo ||

ਭੇਦ ਨ ਪਸੁ ਪਾਵਤ ਕਛੁ ਭਯੋ ॥

bhedh na pas paavat kachh bhayo ||

ਧਾਇ ਭੇਦ ਸੁਨਿਅਤਿ ਹਰਖਾਨੀ ॥

dhai bhedh suniat harakhaanee ||

ਮੋਰੀ ਸੁਤਾ ਕਰੀ ਬਿਧਿ ਰਾਨੀ ॥੧੯॥

moree sutaa karee bidh raanee ||19||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਸੁਤ ਸਾਹ ਕੇ ਸਦਨ ਰਹੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

raaj kuar sut saeh ke sadhan rahee sukh pai ||

ਘਾਲ ਪਾਲਕੀ ਧਾਇ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੨੦॥

ghaal paalakee dhai kee dhuhitaa dhiee paThai ||20||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸੈਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੪੭॥੪੬੫੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau saitaalees charitr samaapatam sat subham sat

||247||4656||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਦੀ ਨਰਬਦਾ ਕੋ ਰਹੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਿਤ੍ਰਰਥ ਨਾਮ ॥

nadhee narabadhaa ko rahai nirapat chitrarath naam ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿਹ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥

dhes dhes ke es jeh japat aaThahoo(n) jaam ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਿਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰ ॥

chitr ma(n)jaree taa kee tiray bar ||

ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰਭਾ ਦਿਪਤਿ ਕਿਰਣਾਧਰ ॥

jaanuk prabhaa dhipat kiranaadhar ||

ਚਾਰਿ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਅਤਿ ॥

chaar putr taa ke su(n)dhar at ||

ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥੨॥

soorabeer balavaan bikaT mat ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚਿਤ੍ਰ ਕੇਤੁ ਬਚਿਤ੍ਰ ਧੁਜ ਸਸਿ ਧੁਜ ਰਵਿ ਧੁਜ ਸੂਰ ॥

chitr ket bachitr dhuj sas dhuj rav dhuj soor ||

ਜਿਨ ਕੇ ਧਨੁਖ ਟੰਕੋਰ ਧੁਨਿ ਰਹਤ ਜਗਤ ਮੈ ਪੂਰ ॥੩॥

jin ke dhanukh Ta(n)kor dhun rahat jagat mai poor ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਵਲ ਸਾਹ ਇਕ ਰਹਤ ਨਗਰ ਤਿਹ ॥

naval saeh ik rahat nagar teh ||

ਸਸਿ ਆਭਾ ਵਤਿ ਦੁਹਿਤਾ ਘਰ ਜਿਹ ॥

sas aabhaa vat dhuhitaa ghar jeh ||

ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਨਿਯਤ ਜਾ ਕੀ ਜਗ ॥

amit prabhaa jaaniyat jaa kee jag ||

ਸੁਰ ਆਸੁਰ ਥਕਿ ਰਹਤ ਨਿਰਖ ਮਗ ॥੪॥

sur aasur thak rahat nirakh mag ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚਾਰਿ ਪੁਤ ਜੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਿ ॥

chaar put je nirapat ke taa kee prabhaa nihaar ||

ਰੀਝਿ ਰਹਤ ਭੇ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫॥

reejh rahat bhe chit bikhai man kram bach niradhaar ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਦੂਤਿਕ ਤਹਾ ਪਠਾਇਸਿ ॥

nirap sut dhootik tahaa paThais ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਭੁਲਾਇਸਿ ॥

bhaat bhaat teh tirayeh bhulais ||

ਇਹੀ ਭਾਤਿ ਚਾਰੌ ਉਠਿ ਧਾਏ ॥

eihee bhaat chaarau uTh dhaae ||

ਚਾਰੋ ਚਲਿ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ॥੬॥

chaaro chal taa ke gireh aae ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਅਧਿਕ ਚਤੁਰ ਮਤਿਵਾਨ ॥

saeh sutaa at patibrataa adhik chatur mativaan ||

ਚਾਰਹੁ ਪਠਿਯੋ ਸੰਦੇਸ ਲਿਖਿ ਚਿਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਆਨ ॥੭॥

chaarahu paThiyo sa(n)dhes likh chit charitr ik aan ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੁਦੋ ਜੁਦੋ ਲਿਖਿ ਚਹੂੰਨ ਪਠਾਯੋ ॥

judho judho likh chahoo(n)n paThaayo ||

ਕਿਸ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕਿਸੂ ਜਤਾਯੋ ॥

kis ko bhedh na kisoo jataayo ||

ਸਖੀ ਭਏ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਿਖਾਇਸਿ ॥

sakhee bhe ieh bhaat sikhais ||

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇਸਿ ॥੮॥

raaj kumaaran bol paThais ||8||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਬਾਚ ਸਖੀ ਸੋ ॥

saahu sutaa baach sakhee so ||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਿਮਿ ਜਿਮਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਆਇ ਹੈ ਉਤਮ ਭੇਖ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥

jim jim nirap sut aai hai utam bhekh su dhaar ||

ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਪਗਨ ਖਰਾਕ ਤੈ ਕਿਜਿਯੋ ਮੇਰੇ ਦ੍ਵਾਰ ॥੯॥

tim tim pagan kharaak tai kijiyo mere dhavaiaar ||9||

ਪ੍ਰਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਆਯੋ ਭੇਖ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥

pratham putr jab nirapat ko aayo bhekh su dhaar ||

ਪਾਇਨ ਕੋ ਖਟਕੋ ਕਿਯੋ ਆਨਿ ਸਖੀ ਤਿਹ ਦ੍ਵਾਰ ॥੧੦॥

pain ko khaTako kiyo aan sakhee teh dhavaiaar ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹਾ ਹਾ ਪਦ ਤਬ ਤਰੁਨਿ ਉਚਾਰੋ ॥

haa haa padh tab tarun uchaaro ||

ਹਾਥਨ ਕੌ ਛਤਿਯਾ ਪਰ ਮਾਰੋ ॥

haathan kau chhatiyaa par maaro ||

ਕੋਊ ਆਹਿ ਦ੍ਵਾਰ ਮੁਹਿ ਠਾਢਾ ॥

kouoo aaeh dhavaiaar muh Thaaddaa ||

ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਮੁਹਿ ਬਾਢਾ ॥੧੧॥

taa te adhik traas muh baaddaa ||11||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕਹਿਯੋ ਜਤਨ ਇਕ ਕਰੋ ॥

nirap sut kahiyo jatan ik karo ||

ਚਾਰਿ ਸੰਦੂਕ ਹੈਂ ਇਕ ਮੈ ਪਰੋ ॥

chaar sa(n)dhook hai(n) ik mai paro ||

ਏਕ ਸੰਦੂਕ ਮਾਝ ਰਹਿਯੋ ਦੁਰਿ ॥

ek sa(n)dhook maajh rahiyo dhur ||

ਜੈ ਹੈ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕ ਬਿਮੁਖ ਘਰ ॥੧੨॥

jai hai lok bilok bimukh ghar ||12||

ਇਮਿ ਸੰਦੂਕ ਭੀਤਰ ਤਿਹ ਡਾਰੋ ॥

eim sa(n)dhook bheetar teh ddaaro ||

ਦੁਤਿਯ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਹਕਾਰੋ ॥

dhutiy nirapat ko putr hakaaro ||

ਪਗ ਖਟਕੋ ਸਹਚਰਿ ਤਬ ਕੀਨੋ ॥

pag khaTako sahachar tab keeno ||

ਦੁਤਿਯ ਸੰਦੂਕ ਡਾਰਿ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥੧੩॥

dhutiy sa(n)dhook ddaar teh dheeno ||13||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਚਾਰਿ ਸੁਤ ਚਹੂੰ ਸੰਦੂਕਨ ਡਾਰਿ ॥

eeh chhal nirap ke chaar sut chahoo(n) sa(n)dhookan ddaar ||

ਤਿਨ ਪਿਤੁ ਗ੍ਰਿਹ ਪਯਾਨੋ ਕਿਯੋ ਉਤਿਮ ਭੇਖ ਸੁ ਧਾਰਿ ॥੧੪॥

tin pit gireh payaano kiyo utim bhekh su dhaar ||14||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਾਰਿ ਸੰਦੂਕ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ਕਰ ॥

chaar sa(n)dhook sa(n)g leene kar ||

ਪਹੁਚਤ ਭਈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੈ ਦਰ ਪਰ ॥

pahuchat bhiee nirapat kai dhar par ||

ਜਬ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab raajaa ko roop nihaariyo ||

ਤਾ ਪਰ ਵਾਰ ਨਦੀ ਤਿਨ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੫॥

taa par vaar nadhee tin ddaariyo ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਵਾਰਿ ਸੰਦੂਕ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਪਰ ਦਏ ਨਦੀ ਮੈ ਡਾਰਿ ॥

vaar sa(n)dhook nirapaal par dhe nadhee mai ddaar ||

ਸਭ ਛਤ੍ਰਿਨ ਛਿਨ ਮੋ ਛਲਾ ਕੋਊ ਨ ਸਕਾ ਬਿਚਾਰ ॥੧੬॥

sabh chhatiran chhin mo chhalaa kouoo na sakaa bichaar ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਸਭ ਲੋਕ ਬਖਾਨੈ ॥

dha(n)nay dha(n)nay sabh lok bakhaanai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਜਾਨੈ ॥

bhedh abhedh na moorakh jaanai ||

ਭੂਪ ਭਗਤਿ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

bhoop bhagat teh adhik bichaariyo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਦਰਬੁ ਇਤੋ ਜਿਨ ਵਾਰਿਯੋ ॥੧੭॥

nirap par dharab ito jin vaariyo ||17||

ਤਬ ਰਾਜੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

tab raaje ieh bhaat uchaariyo ||

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜੇਤੋ ਧਨ ਵਾਰਿਯੋ ॥

saeh sutaa jeto dhan vaariyo ||

ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਤਿਤੋ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥

chhor bha(n)ddaar tito teh dheejai ||

ਮੰਤ੍ਰਨ ਕਹਾ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕੀਜੈ ॥੧੮॥

ma(n)tran kahaa bila(n)b na keejai ||18||

ਚਾਰਿ ਸੰਦੂਕ ਅਸਰਫੀ ਦੀਨੀ ॥

chaar sa(n)dhook asarafee dheenee ||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਸਭ ਹੀ ਸੋ ਲੀਨੀ ॥

saahu sutaa sabh hee so leenee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਚਾਰੌ ਪੂਤ ਡੁਬਾਈ ॥

nirap ke chaarau poot ddubaiee ||

ਲੈ ਧਨੁ ਅਮਿਤ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਈ ॥੧੯॥

lai dhan amit bahur ghar aaiee ||19||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਸੁਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਚਾਰੌ ਦਏ ਡੁਬਾਇ ॥

eeh chhal so sut nirapat ke chaarau dhe ddubai ||

ਆਨਿ ਧਾਮ ਬਹੁਰੋ ਬਸੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੨੦॥

aan dhaam bahuro basee hiradhai harakh upajai ||20||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੪੮॥੪੬੭੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau aThataalees charitr samaapatam sat subham sat

||248||4676||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਤਿਸੁ ਲਛਨ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥

batis lachhan nagar ik sohai ||

ਜਾ ਕੇ ਤਟ ਅਮਰਾਵਤਿ ਕੋ ਹੈ ॥

jaa ke taT amaraavat ko hai ||

ਸੈਨ ਸੁਲਛਨ ਨ੍ਰਿਪ ਤਹ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥

sain sulachhan nirap teh subh mat ||

ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥੧॥

soorabeer balavaan bikaT mat ||1||

ਮੰਜ੍ਰਿ ਬਿਚਛਨਿ ਨਾਰਿ ਤਵਨਿ ਬਰ ॥

ma(n)jr bichachhan naar tavan bar ||

ਪੜੀ ਬ੍ਯਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੋਕ ਸਰ ॥

paRee bayaakaran saasatr kok sar ||

ਸੋਭਾ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਕੀ ਸੋਹਤ ॥

sobhaa adhik tavan kee sohat ||

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥੨॥

sur nar naag asur man mohat ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਤਹਾ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ॥

ek saeh ko poot tahaa su(n)dhar ghano ||

ਜਨੁ ਔਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਯਾ ਜਗ ਮੋ ਬਨੋ ॥

jan aauataar madhan ko yaa jag mo bano ||

ਬਿਤਨ ਕੇਤੁ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕੁਅਰ ਕੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥

bitan ket teh naam kuar kai jaaniyai ||

ਹੋ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਅਵਰ ਨ ਕਤਹੁ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥੩॥

ho jaa sam su(n)dhar avar na katahu bakhaaniyai ||3||

ਨੈਨ ਹਰਿਨ ਕੇ ਹਰੇ ਬੈਨ ਪਿਕ ਕੇ ਹਰੇ ॥

nain harin ke hare bain pik ke hare ||

ਜਨੁਕ ਸਾਨਿ ਪਰ ਬਿਸਿਖ ਦੋਊ ਬਾਢਿਨ ਧਰੇ ॥

janu k saan par bisikh dhouoo baaddin dhare ||

ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਲਗਤ ਨ ਕਾਢੇ ਜਾਤ ਹੈ ॥

binaa prahaare lagat na kaadde jaat hai ||

ਹੋ ਖਟਕਤ ਹਿਯ ਕੇ ਮਾਝ ਸਦਾ ਪਿਯਰਾਤ ਹੈ ॥੪॥

ho khaTakat hiy ke maajh sadhaa piyaraat hai ||4||

ਨਿਰਖਿ ਤਵਨ ਕੋ ਰੂਪ ਤਰਿਨਿ ਮੋਹਿਤ ਭਈ ॥

nirakh tavan ko roop tarin mohit bhiee ||

ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਤਯਾਗਿ ਤਬ ਹੀ ਦਈ ॥

lok laaj kul kaan tayaag tab hee dhiee ||

ਆਸਿਕ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਤਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥

aasik kee tiray bhaat rahee urajhai kai ||

ਹੋ ਸਕਿਯੋ ਨ ਧੀਰਜ ਬਾਧਿ ਸੁ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥੫॥

ho sakiyo na dheeraj baadh su liyo bulai kai ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭੇਦਿ ਪਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥

bhedh pai tiray taeh bulais ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਭੋਜਨਹਿ ਖਵਾਇਸਿ ॥

bhaat bhaat bhojaneh khavais ||

ਕੇਲ ਕਰਨ ਤਾ ਸੌ ਚਿਤ ਚਹਾ ॥

kel karan taa sau chit chahaa ||

ਲਾਜਿ ਬਿਸਾਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਤਿਹ ਕਹਾ ॥੬॥

laaj bisaar pragaT teh kahaa ||6||

ਬਿਤਨ ਕੇਤੁ ਜਬ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

bitan ket jab yau sun paayo ||

ਭੋਗ ਨ ਕਿਯੋ ਨਾਕ ਐਂਠਾਯੋ ॥

bhog na kiyo naak aai(n)Thaayo ||

ਸੁਨਿ ਅਬਲਾ ਮੈ ਤੋਹਿ ਨ ਭਜਿਹੌਂ ॥

sun abalaa mai toh na bhajihau ||

ਨਾਰਿ ਆਪਨੀ ਕੌਂ ਨਹਿ ਤਜਿਹੌਂ ॥੭॥

naar aapanee kau neh tajihau ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੌ ਉਪਾਇ ਕੋਟਿਕ ਕਰਹੁ ਲਛਿਕ ਕਰਹੁ ਇਲਾਜ ॥

jau upai koTik karahu lachhik karahu ilaaj ||

ਧਰਮ ਆਪਨੌ ਛਾਡਿ ਤੁਹਿ ਤਊ ਨ ਭਜਹੌ ਆਜ ॥੮॥

dharam aapanau chhaadd tuh tuoo na bhajahau aaj ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਨੀ ਜਤਨ ਕੋਟਿ ਕਰਿ ਰਹੀ ॥

raanee jatan koT kar rahee ||

ਏਕੈ ਨਾਹਿ ਮੂੜ ਤਿਹ ਗਹੀ ॥

ekai naeh mooR teh gahee ||

ਕੋਪ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਜਿਯ ਭਾਰੋ ॥

kop bhayo tiray ko jiy bhaaro ||

ਤਾ ਕੌ ਬਾਧਿ ਭੋਹਰੇ ਡਾਰੋ ॥੯॥

taa kau baadh bhohare ddaaro ||9||

ਤਾ ਕੌ ਬਾਧਿ ਭੋਹਰਾ ਡਾਰਾ ॥

taa kau baadh bhoharaa ddaaraa ||

ਮੂਆ ਸਾਹੁ ਸੁਤ ਜਗਤ ਉਚਾਰਾ ॥

mooaa saahu sut jagat uchaaraa ||

ਸੌਦਾ ਕਾਜ ਕਹਿਯੋ ਕਹੂੰ ਗਯੋ ॥

sauadhaa kaaj kahiyo kahoo(n) gayo ||

ਚੋਰਨ ਮਾਰਿ ਲੂਟਿ ਧਨ ਲਯੋ ॥੧੦॥

choran maar looT dhan layo ||10||

ਭੇਸ ਅਨੂਪ ਤਰੁਨਿ ਤਿਨ ਧਰਾ ॥

bhes anoop tarun tin dharaa ||

ਅਭਰਨ ਅੰਗ ਅੰਗ ਮੈ ਕਰਾ ॥

abharan a(n)g a(n)g mai karaa ||

ਬਿਤਨ ਕੇਤੁ ਕੇ ਢਿਗ ਚਲ ਗਈ ॥

bitan ket ke ddig chal giee ||

ਭਾਤਿ ਅਨੇਕ ਨਿਹੋਰਤ ਭਈ ॥੧੧॥

bhaat anek nihorat bhiee ||11||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਗ੍ਰੀਵ ਅੰਚਰਾ ਡਾਰਿ ਰਹੀ ਸਿਰ ਨਜਾਇ ਕੈ ॥

greev a(n)charaa ddaar rahee sir nayai kai ||

ਪਕਰਿ ਕੁਅਰ ਕੇ ਪਾਇ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥

pakar kuar ke pai rahee lapaTai kai ||

ਏਕ ਬਾਰ ਡਰ ਡਾਰਿ ਆਨਿ ਪਿਯ ਰਤਿ ਕਰੋ ॥

ek baar ddar ddaar aan piy rat karo ||

ਹੋ ਸਕਲ ਕਾਮ ਕੋ ਤਾਪ ਹਮਾਰੋ ਅਬ ਹਰੋ ॥੧੨॥

ho sakal kaam ko taap hamaaro ab haro ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਨਮ ਕੋਟਿ ਤੁਮ ਧਰੋ ॥

mar mar janam koT tum dharo ||

ਬਾਰ ਹਜਾਰ ਪਾਇ ਕਿ ਨ ਪਰੋ ॥

baar hajaar pai k na paro ||

ਤੋ ਕੋ ਤਊ ਨ ਭਜੋ ਨਿਲਜ ਤਬ ॥

to ko tuoo na bhajo nilaj tab ||

ਕਹਿ ਦੈ ਹੋ ਤਵ ਪਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਧਿ ਸਬ ॥੧੩॥

keh dhai ho tav pat prat bidh sab ||13||

ਅਧਿਕ ਜਤਨ ਰਾਨੀ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥

adhik jatan raanee kar haaree ||

ਪਾਇ ਪਰੀ ਲਾਤਨ ਜੜ ਮਾਰੀ ॥

pai paree laatan jaR maaree ||

ਚਲੁ ਕੂਕਰੀ ਨਿਲਜ ਮੂੜ ਮਤਿ ॥

chal kookaree nilaj mooR mat ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਚਾਹਤ ਮੋ ਸੋ ਕਤ ॥੧੪॥

kaam bhog chaahat mo so kat ||14||

ਕੁਬਚ ਸੁਨੇ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ਬਿਮਨ ਮਨ ॥

kubach sune tiray bhiee biman man ||

ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਜਾਗਾ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ॥

amit kop jaagaa taa ke tan ||

ਜਿਹ ਪਤਿ ਕੋ ਮੁਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਰੈ ॥

jeh pat ko muh traas dhikhaarai ||

ਤੌ ਮੈ ਜੌ ਸੋਈ ਤੁਹਿ ਮਾਰੈ ॥੧੫॥

tau mai jau soiee tuh maarai ||15||

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਪਕਰਿ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ॥

yau keh kai teh pakar nikaariyo ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਨਾਥ ਹਕਾਰਿਯੋ ॥

paThai sahacharee naath hakaariyo ||

ਭੂਤ ਭਾਖਿ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ਦਿਖਾਈ ॥

bhoot bhaakh teh dhiyo dhikhaiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਅਤਿ ਚਿਤ ਚਿੰਤ ਉਪਜਾਈ ॥੧੬॥

nirap ke at chit chi(n)t upajaiee ||16||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਜੋ ਤਸਕਰਨ ਹਨ੍ਯੋ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ॥

sun raajaa jo tasakaran hanayo saeh ko poot ||

ਸੋ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਹੇਰਹੁ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਭੂਤ ॥੧੭॥

so mere gireh pragaTiyo herahu havai kar bhoot ||17||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਤਬ ਕਹੀ ਗਾਡਿ ਇਹ ਡਾਰੋ ॥

nirap tab kahee gaadd ieh ddaaro ||

ਯਾਹਿ ਨ ਰਾਖੋ ਤੁਰਤ ਸੰਘਾਰੋ ॥

yaeh na raakho turat sa(n)ghaaro ||

ਪਾਵਕ ਭਏ ਪਲੀਤਾ ਜਰਿਯਹਿ ॥

paavak bhe paleetaa jariyeh ||

ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਡਰਿਯਹਿ ॥੧੮॥

saahu putr ke sir par ddariyeh ||18||

ਹਾ ਹਾ ਸਬਦ ਬਹੁਤ ਕਰਿ ਰਹਿਯੋ ॥

haa haa sabadh bahut kar rahiyo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪ ਮੂੜ ਨ ਲਹਿਯੋ ॥

bhedh abhedh nirap mooR na lahiyo ||

ਨਿਰਖਹੁ ਕਾ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਿਯੋ ॥

nirakhahu kaa tiray charit sudhaariyo ||

ਸਾਹ ਪੂਤ ਕਰਿ ਭੂਤ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥੧੯॥

saeh poot kar bhoot sa(n)ghaariyo ||19||

ਤਰੁਨਿਨ ਕਰ ਹਿਯਰੋ ਨਹਿ ਦੀਜੈ ॥

tarunin kar hiyaro neh dheejai ||

ਤਿਨ ਕੋ ਚੋਰਿ ਸਦਾ ਚਿਤ ਲੀਜੈ ॥

tin ko chor sadhaa chit leejai ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਛੂ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਨ ਕਰਿਯੈ ॥

tiray ko kachh bisavaiaas na kariyai ||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੇ ਜਿਯ ਅਤਿ ਡਰਿਯੈ ॥੨੦॥

tiray charitr te jiy at ddariyai ||20||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਚਾਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੪੯॥੪੬੯੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau unachaas charitr samaapatam sat subham sat

||249||4696||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਜਿਤਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥

ajitaavatee nagar ik sohai ||

ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥

ajit si(n)gh raajaa teh ko hai ||

ਅਜਿਤ ਮੰਜਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ॥

ajit ma(n)jaree gireh jaa ke tiray ||

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਜਿਨ ਬਸਿ ਕੀਨਾ ਪਿਯ ॥੧॥

man kram bach jin bas keenaa piy ||1||

ਭੁਜੰਗ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ॥

bhuja(n)g matee taa kee dhuhitaa ik ||

ਪੜੀ ਕੋਕ ਬਜਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥

paRee kok bayaakaran saasatranik ||

ਭਾਗਵਾਨ ਸੁੰਦਰਿ ਅਤਿ ਗੁਨੀ ॥

bhaagavaan su(n)dhar at gunee ||

ਜਾ ਸਮ ਲਖੀ ਨ ਕਾਨਨ ਸੁਨੀ ॥੨॥

jaa sam lakhee na kaanan sunee ||2||

ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਬ੍ਰਿਖਭ ਧੁਜਿ ਇਕ ਤਹਿ ॥

saeh putr birakhabh dhuj ik teh ||

ਰੂਪ ਸੀਲ ਸੁਚਿ ਬ੍ਰਤਤਾ ਜਾ ਮਹਿ ॥

roop seel such bratataa jaa meh ||

ਤੇਜਮਾਨ ਬਲਵਾਨ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥

tejamaan balavaan bikaT mat ||

ਅਲਖ ਕਰਮ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਰਿਸ੍ਰਯੋ ਰਤਿ ॥੩॥

alakh karam lakh taeh risrayo rat ||3||

ਵਹੈ ਕੁਅਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਨਿਹਾਰਾ ॥

vahai kuar nirap sutaa nihaaraa ||

ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥

soorabeer balavaan bichaaraa ||

ਹਿਤੂ ਸਹਚਰਿ ਇਕ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥

hitoo sahachar ik nikaT bulais ||

ਭੇਦ ਭਾਖਿ ਤਿਹ ਤੀਰ ਪਠਾਇਸਿ ॥੪॥

bhedh bhaakh teh teer paThais ||4||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਪਵਨ ਭੇਸ ਕਰਿ ਸਖੀ ਤਹਾ ਤੁਮ ਜਾਇਯਹੁ ॥

pavan bhes kar sakhee tahaa tum jaiyahu ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਇਯਹੁ ॥

bhaat bhaat kar binatee taeh rijhaiyahu ||

ਕੈ ਅਬ ਹੀ ਤੈ ਹਮਰੀ ਆਸ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥

kai ab hee tai hamaree aas na keejiyai ||

ਹੋ ਨਾਤਰ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ਸਜਨ ਕੌ ਦੀਜਿਯੈ ॥੫॥

ho naatar moh milai sajan kau dheejiyai ||5||

ਪਵਨ ਭੇਸ ਹ੍ਵੈ ਸਖੀ ਤਹਾ ਤੇ ਤਹ ਗਈ ॥

pavan bhes havai sakhee tahaa te teh giee ||

ਭਾਤਿ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕਰਤ ਤਾ ਕੌ ਭਈ ॥

bhaat anek prabodh karat taa kau bhiee ||

ਉਤਿਮ ਭੇਸ ਸੁ ਧਾਰ ਲਜਾਈ ਤਿਹ ਤਹਾ ॥

autim bhes su dhaar layaiee teh tahaa ||

ਹੋ ਭੁਜੰਗ ਮਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਬਹਿਠੀ ਥੀ ਜਹਾ ॥੬॥

ho bhuja(n)g matee nirap sutaa bahiThee thee jahaa ||6||

ਉਠਿ ਸੁ ਕੁਅਰਿ ਤਿਨ ਲੀਨ ਗਰੇ ਸੌ ਲਾਇ ਕਰਿ ॥

auTh su kuar tin leen gare sau lai kar ||

ਅਲਿੰਗਨ ਕਰਿ ਚੁੰਬਨ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕਰਿ ॥

ali(n)gan kar chu(n)ban harakh upajai kar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਭਜਾ ਪਰਮ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥

bhaat bhaat teh bhajaa param ruch maan kai ||

ਹੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੋ ਸਜਨ ਪਹਿਚਾਨਿ ਕੈ ॥੭॥

ho praanan te payaaro sajan pahichaan kai ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਰੁਨੀ ਤਰਨ ਭਰਿਯੋ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

bhaat bhaat tarunee taran bhariyo param sukh pai ||

ਇਹੀ ਬਿਖੈ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤਾ ਤਹੀ ਨਿਕਸਿਯੋ ਆਇ ॥੮॥

eihee bikhai taa ko pitaa tahee nikasiyo aai ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਿਤੁ ਆਵਤ ਅੰਚਰ ਮੁਖ ਡਰਾ ॥

pit aavat a(n)char mukh ddaraa ||

ਲਾਗਿ ਗਰੇ ਰੋਦਨ ਬਹੁ ਕਰਾ ॥

laag gare rodhan bahu karaa ||

ਕਹਿਯੋ ਦਰਸੁ ਬਹੁ ਦਿਨ ਮੋ ਪਾਯੋ ॥

kahiyo dharas bahu dhin mo paayo ||

ਤਾ ਤੇ ਮੋਰ ਉਮਗਿ ਹਿਯ ਆਯੋ ॥੯॥

taa te mor umag hiy aayo ||9||

ਜਬ ਤੇ ਮੈ ਸਸੁਰਾਰ ਸਿਧਾਈ ॥

jab te mai sasuraar sidhaiee ||

ਤਹ ਤੇ ਜਾਇ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਈ ॥

teh te jai bahur ghar aaiee ||

ਤਬ ਤੇ ਅਬ ਮੈ ਤਾਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥

tab te ab mai taat nihaaraa ||

ਤਾ ਤੇ ਉਪਜਾ ਮੋਹ ਅਪਾਰਾ ॥੧੦॥

taa te upajaa moh apaaraa ||10||

ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਜਬ ਯੌ ਸੁਨਿ ਲਯੋ ॥

ajit si(n)gh jab yau sun layo ||

ਰੋਦਨ ਕਰਤ ਗਰੇ ਮਿਲਿ ਭਯੋ ॥

rodhan karat gare mil bhayo ||

ਤਬ ਤਿਹ ਘਾਤ ਭਲੀ ਕਰ ਆਈ ॥

tab teh ghaat bhalee kar aaiee ||

ਸਖੀ ਦਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਮੀਤ ਪਠਾਈ ॥੧੧॥

sakhee dhayo gireh meet paThaiee ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਿਤੁ ਕੇ ਅੰਚਰ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਆਂਖੈ ਲਈ ਦੁਰਾਇ ॥

pit ke a(n)char ddaar sir aa(n)khai liee dhurai ||

ਮੋਹਿਤ ਭਯੋ ਰੋਵਤ ਰਹਿਯੋ ਮੀਤ ਦਿਯਾ ਪਹੁਚਾਇ ॥੧੨॥

mohit bhayo rovat rahiyo meet dhiyaa pahuchai ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਚਾਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੫੦॥੪੭੦੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau pachaas charitr samaapatam sat subham sat

||250||4708||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਕਟ ਕਰਨ ਇਕ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥

bikaT karan ik huto nirapat bar ||

ਜਨੁਕ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਾਕਰ ॥

januk pirathee tal dhutiy dhivaakar ||

ਸ੍ਰੀ ਮਕਰਾਛ ਕੁਅਰਿ ਬਨਿਤਾ ਤਿਹ ॥

sree makaraachh kuar banitaa teh ||

ਪ੍ਰਗਟ ਚੰਦ੍ਰ ਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਲਗਤ ਜਿਹ ॥੧॥

pragaT cha(n)dhr see prabhaa lagat jeh ||1||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸ੍ਰੀ ਜਲਜਾਛ ਸੁਤਾ ਤਵਨਿ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

sree jalajaachh sutaa tavan jaa ko roop apaar ||

ਗੜਿ ਤਾ ਸੀ ਤਰੁਨੀ ਬਹੁਰਿ ਗੜਿ ਨ ਸਕਾ ਕਰਤਾਰ ॥੨॥

gaR taa see tarunee bahur gaR na sakaa karataar ||2||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਧੁਜ ਤਹ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥

kalap birachh dhuj teh ik nirap bar ||

ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਕਿਰਨਧਰ ॥

pragaT bhayo jan dhutiy kiranadhar ||

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਜਨਿਯਤ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ॥

adhik roop janiyat jaa ko jag ||

ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਜਿਹ ਨਿਰਖ ਤਰੁਨਿ ਮਗ ॥੩॥

thakit rahat jeh nirakh tarun mag ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਨਿਰਖਨ ਉਪਬਨ ਇਕ ਦਿਨ ਚਲੀ ॥

raaj kuar nirakhan upaban ik dhin chalee ||

ਲੀਨੋ ਬੀਸ ਪਚਾਸ ਸਹਚਰੀ ਸੰਗ ਭਲੀ ॥

leeno bees pachaas sahacharee sa(n)g bhalee ||

ਉਠਤ ਕਨੂਕਾ ਧੂਰਿ ਉਠਾਏ ਪਾਇ ਤਨ ॥

auThat kanookaa dhoor uThaae pai tan ||

ਹੋ ਜਨੁਕ ਚਲੇ ਹ੍ਵੈ ਸੰਗ ਪ੍ਰਜਾ ਕੇ ਸਕਲ ਮਨ ॥੪॥

ho januk chale havai sa(n)g prajaa ke sakal man ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਧੁਜ ਕੁਅਰ ਕੌ ਨਿਰਖਿ ਗਈ ਲਲਚਾਇ ॥

kalap birachh dhuj kuar kau nirakh giee lalachai ||

ਠਗ ਨਾਇਕ ਸੇ ਨੈਨ ਦ੍ਵੈ ਠਗ ਜਿਉ ਰਹੀ ਲਗਾਇ ॥੫॥

Thag naik se nain dhavai Thag jiau rahee lagai ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਅਲੋਕ ਬਿਲੋਕ ਬਰ ॥

raaj sutaa teh roop alok bilok bar ||

ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਤਬ ਹੀ ਗਯੋ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਿ ॥

a(n)g ana(n)g tab hee gayo bisikh prahaar kar ||

ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਕਰ ਖਾਇ ਬਸਾਇ ਨ ਕਛੂ ਤਿਹ ॥

kaaT kaaT kar khai basai na kachhoo teh ||

ਹੋ ਪੰਖਨਿ ਬਿਧਨਾ ਦਏ ਮਿਲੈ ਉਡਿ ਜਾਇ ਜਿਹ ॥੬॥

ho pa(n)khan bidhanaa dhe milai udd jai jeh ||6||

ਯੌ ਲਿਖਿ ਏਕ ਸੰਦੇਸਾ ਤਾਹਿ ਪਠਾਇਯੋ ॥

yau likh ek sa(n)dhesaa taeh paThaiyo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕਹਿ ਭੇਦ ਤਿਸੈ ਲਲਚਾਇਯੋ ॥

bhaat bhaat keh bhedh tisai lalachaiyo ||

ਡਾਰਿ ਲਯੋ ਡੋਰਾ ਮਹਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਕਿਛੁ ਲਹਿਯੋ ॥

ddaar layo ddoraa meh kinoo(n) na kichh lahiyo ||

ਹੋ ਪਰੀ ਲੈ ਗਈ ਤਾਹਿ ਸੁ ਤਹਿ ਪਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਯੋ ॥੭॥

ho paree lai giee taeh su teh pit tiray kahayo ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰੋਇ ਪੀਟਿ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤੁ ਹਾਰਾ ॥

roi peeT taa ko pit haaraa ||

ਕਿਨੂੰ ਨ ਤਾ ਕੋ ਸੋਧ ਉਚਾਰਾ ॥

kinoo(n) na taa ko sodh uchaaraa ||

ਤਾ ਕੀ ਬਧੂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹਿ ਗਈ ॥

taa kee badhoo nirapat peh giee ||

ਪਰੀ ਹਰਤ ਪਤਿ ਮੁਹਿ ਕਹ ਭਈ ॥੮॥

paree harat pat muh keh bhiee ||8||

ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਖੀ ਤਿਹ ਸੋਧ ਕਰੀਜੈ ॥

nirap bhaakhee teh sodh kareejai ||

ਸਾਹ ਪੂਤ ਕਹ ਜਾਨ ਨ ਦੀਜੈ ॥

saeh poot keh jaan na dheejai ||

ਖੋਜਿ ਥਕੇ ਨਰ ਨਗਰ ਨਦੀ ਮੈ ॥

khoj thake nar nagar nadhee mai ||

ਦੁਹਿਤਾ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਾ ਜੀ ਮੈ ॥੯॥

dhuhitaa bhedh na jaanaa jee mai ||9||

ਏਕ ਬਰਖ ਰਾਖਾ ਤਾ ਕੌ ਘਰ ॥

ek barakh raakhaa taa kau ghar ||

ਦੁਤਿਯ ਕਾਨ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਸੁਨਾ ਨਰ ॥

dhutiy kaan kinahoo(n) na sunaa nar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥

bhaat bhaat ke bhogan bharee ||

ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਨ ਤਨ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੀ ॥੧੦॥

bibidh bidhan tan kreeRaa karee ||10||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਨਟ ਆਸਨ ਕਰਿ ਪ੍ਰਥਮ ਬਹੁਰਿ ਲਲਿਤਾਸਨ ਲੇਈ ॥

naT aasan kar pratham bahur lalitaasan leiee ||

ਬਹੁਰਿ ਰੀਤਿ ਬਿਪਰੀਤਿ ਕਰੈ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸੁਖ ਦੇਈ ॥

bahur reet bipareet karai bahu bidh sukh dheiee ||

ਲਲਿਤਾਸਨ ਕੌ ਕਰਤ ਮਦਨ ਕੋ ਮਦ ਹਰਹਿ ॥

lalitaasan kau karat madhan ko madh hareh ||

ਹੋ ਰਮਿਯੋ ਕਰਤ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਰੰਚ ਕਰਹਿ ॥੧੧॥

ho ramiyo karat dhin rain traas na ra(n)ch kareh ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਭਾਮਾ ਭਜਤ ਪਾਯੋ ਅਧਿਕ ਅਰਾਮੁ ॥

bhaat anik bhaamaa bhajat paayo adhik araam ||

ਛਿਨ ਛਿਨ ਛਤਿਯਾ ਸੌ ਲਗੈ ਤਜਤ ਨ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੧੨॥

chhin chhin chhatiyaa sau lagai tajat na aaTho jaam ||12||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਿਕਟ ਕਰਨ ਇਕ ਦਿਵਸ ਤਹਾ ਚਲਿ ਆਇਯੋ ॥

bikaT karan ik dhivas tahaa chal aaiyo ||

ਗਹਿ ਬਹਿਯੋ ਤਿਹ ਪੀਯ ਪਿਤਹਿ ਦਿਖਰਾਇਯੋ ॥

geh bahiyo teh peey piteh dhikharaiyo ||

ਜੋਰਿ ਹਾਥ ਸਿਰੁ ਨਿਯਾਇ ਕਹਿਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰਿ ॥

jor haath sir niyai kahiyo musakai kar ||

ਹੋ ਪਰੀ ਡਾਰਿ ਇਹ ਗਈ ਹਮਾਰੇ ਆਜੁ ਘਰ ॥੧੩॥

ho paree ddaar ieh giee hamaare aaj ghar ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਤਿ ਸਤਿ ਤਿਹ ਤਾਤ ਉਚਾਰਾ ॥

sat sat teh taat uchaaraa ||

ਸ੍ਰੋਨ ਸੁਨਾ ਸੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥

sron sunaa so nain nihaaraa ||

ਮਨੁਖ ਸੰਗ ਦੈ ਗ੍ਰਿਹ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥

manukh sa(n)g dhai gireh pahuchaayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੜ ਪਾਯੋ ॥੧੪॥

bhedh abhedh na kachh jaR paayo ||14||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕ੍ਯਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੫੧॥੪੭੨੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau ikrayaavan charitr samaapatam sat subham sat

||251||4722||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹੰਸ ਧੁਜਾ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲ ॥

ha(n)s dhujaa raajaa ik at bal ||

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥

ar anek jeete jin dhal mal ||

ਸੁਖਦ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਰਾਨੀ ਇਕ ॥

sukhadh matee taa kee raanee ik ||

ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹਤ ਬਨਿਤਾਨਿਕ ॥੧॥

jaa kee prabhaa kahat banitaanik ||1||

ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਸੁਖ ਮਤੀ ਸੁਨੀ ॥

taa kee sutaa sukh matee sunee ||

ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਅਬਲਾ ਗੁਨੀ ॥

jaa sam aauar na abalaa gunee ||

ਜੋਬਨ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਜਤ ॥

joban adhik tavan ko raajat ||

ਜਿਹ ਮੁਖਿ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜਤ ॥੨॥

jeh mukh nirakh cha(n)dhramaa laajat ||2||

ਨਾਗਰ ਕੁਅਰ ਨਗਰ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥

naagar kuar nagar ko raajaa ||

ਜਾ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥

jaa sam dhutiy na bidhanaa saajaa ||

ਕਰਤ ਸਿਕਾਰ ਕੈਸਹੂੰ ਆਯੋ ॥

karat sikaar kaisahoo(n) aayo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਦੁਹਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਤਰ ਹ੍ਵੈ ਧਾਯੋ ॥੩॥

nirap dhuhitaa gireh tar havai dhaayo ||3||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਨਿਰਖਤਿ ਤਾ ਕੀ ਛਬਿ ॥

raaj kuar nirakhat taa kee chhab ||

ਮਦ ਕਰਿ ਮਤ ਰਹੀ ਛਬਿ ਤਰ ਦਬਿ ॥

madh kar mat rahee chhab tar dhab ||

ਪਾਨ ਪੀਕ ਤਾ ਕੇ ਪਰ ਡਾਰੀ ॥

paan peek taa ke par ddaaree ||

ਮੋ ਸੌ ਕਰੈ ਕੈਸਹੂੰ ਯਾਰੀ ॥੪॥

mo sau karai kaisahoo(n) yaaree ||4||

ਨਾਗਰ ਕੁਅਰ ਪਲਟਿ ਤਿਹ ਲਹਾ ॥

naagar kuar palaT teh lahaa ||

ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕ ਉਰਝਿ ਕਰਿ ਰਹਾ ॥

taeh bilok urajh kar rahaa ||

ਨੈਨਨ ਨੈਨ ਮਿਲੇ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ॥

nainan nain mile dhuhoo(n)an ke ||

ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਮਿਟੇ ਸਭ ਮਨ ਕੇ ॥੫॥

sok sa(n)taap miTe sabh man ke ||5||

ਰੇਸਮ ਰਸੀ ਡਾਰਿ ਤਰ ਦੀਨੀ ॥

resam rasee ddaar tar dheenee ||

ਪੀਰੀ ਬਾਧਿ ਤਵਨ ਸੌ ਲੀਨੀ ॥

peeree baadh tavan sau leenee ||

ਐਂਚਿ ਤਾਹਿ ਨਿਜ ਧਾਮ ਚੜਾਯੋ ॥

aai(n)ch taeh nij dhaam chaRaayo ||

ਮਨ ਬਾਛਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥੬॥

man baachhat preetam keh paayo ||6||

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

ਪਿਯ ਧਾਮ ਚੜਾਇ ਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥

piy dhaam chaRai layo jab hee ||

ਮਨ ਭਾਵਤ ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਤਬ ਹੀ ॥

man bhaavat bhog kiyaa tab hee ||

ਦੁਤਿ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਅਵਲੋਕਤਿ ਯੋ ॥

dhut reejh rahee avalokat yo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਠਗ ਕੀ ਠਗ ਜ੍ਯੋ ॥੭॥

tiray jor rahee Thag kee Thag jayo ||7||

ਪੁਨਿ ਪੌਢਿ ਰਹੈਂ ਉਠਿ ਕੇਲ ਕਰੈਂ ॥

pun pauadd rahai(n) uTh kel karai(n) ||

ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਅਨੰਗ ਕੇ ਤਾਪ ਹਰੈਂ ॥

bahu bhaat ana(n)g ke taap harai(n) ||

ਉਰ ਲਾਇ ਰਹੀ ਪਿਯ ਕੌਂ ਤ੍ਰਿਯ ਯੋ ॥

aur lai rahee piy kau tiray yo ||

ਜਨੁ ਹਾਥ ਲਗੇ ਨਿਧਨੀ ਧਨ ਜ੍ਯੋ ॥੮॥

jan haath lage nidhanee dhan jayo ||8||

ਮਦਨੋਦਿਤ ਆਸਨ ਕੌਂ ਕਰਿ ਕੈ ॥

madhanodhit aasan kau kar kai ||

ਸਭ ਤਾਪ ਅਨੰਗਹਿ ਕੋ ਹਰਿ ਕੈ ॥

sabh taap ana(n)geh ko har kai ||

ਲਲਿਤਾਸਨ ਬਾਰ ਅਨੇਕ ਧਰੈ ॥

lalitaasan baar anek dharai ||

ਦੋਊ ਕੋਕ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ॥੯॥

dhouoo kok kee reet sau preet karai ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਆਸਨ ਕਰੈ ਚੁੰਬਨ ਕਰਤ ਅਪਾਰ ॥

bhaat bhaat aasan karai chu(n)ban karat apaar ||

ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਰਸ ਪਗੇ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਸੰਭਾਰ ॥੧੦॥

chhail chhailanee ras page rahee na kachhoo sa(n)bhaar ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹਸਿ ਹਸਿ ਕੇਲ ਦੋਊ ਮਿਲ ਕਰੈ ॥

has has kel dhouoo mil karai ||

ਪਲਟਿ ਪਲਟਿ ਪ੍ਰਿਯ ਕੌ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰੈ ॥

palaT palaT piray kau tiray dharai ||

ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਬਲਿ ਜਾਈ ॥

her roop taa ko bal jaiee ||

ਛੈਲਨਿ ਛੈਲ ਨ ਤਜਯੋ ਸੁਹਾਈ ॥੧੧॥

chhailan chhail na tajayo suhaiee ||11||

ਤਬ ਤਹ ਤਾਹਿ ਪਿਤਾਵਤ ਭਯੋ ॥

tab teh taeh pitaavat bhayo ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਜਿਯ ਮੈ ਦੁਖ ਪਯੋ ॥

raaj sutaa jiy mai dhukh payo ||

ਚਿਤ ਮੈ ਕਹੀ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥

chit mai kahee kavan bidh keejai ||

ਜਾ ਤੈ ਪਤਿ ਪਿਤੁ ਤੇ ਇਹ ਲੀਜੈ ॥੧੨॥

jaa tai pat pit te ieh leejai ||12||

ਆਪਿ ਪਿਤਾ ਕੇ ਆਗੂ ਗਈ ॥

aap pitaa ke aagoo giee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਤ ਭਈ ॥

eeh bidh bachan bakhaanat bhiee ||

ਬਿਜਿਯਾ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਹੁ ਖਈ ॥

bijiyaa ek nirapat bahu khiee ||

ਤਾ ਤੇ ਬੁਧਿ ਤਾ ਕੀ ਸਭ ਗਈ ॥੧੩॥

taa te budh taa kee sabh giee ||13||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਿਜਿਯਾ ਖਾਏ ਤੇ ਤਿਸੈ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਸੰਭਾਰ ॥

bijiyaa khaae te tisai rahee na kachhoo sa(n)bhaar ||

ਆਨਿ ਹਮਾਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਧਸਾ ਅਪਨੋ ਧਾਮ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੪॥

aan hamaare gireh dhasaa apano dhaam bichaar ||14||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਮੈ ਹੇਰਿ ਤਿਸੈ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ॥

tab mai her tisai geh leenaa ||

ਕਛੁ ਭੋਜਨ ਖੈਬੇ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥

kachh bhojan khaibe keh dheenaa ||

ਅਬ ਸੋ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜੁ ਮੁਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥

ab so karo tum ju muh uchaaro ||

ਜਿਯਤ ਤਜੋ ਕੈ ਜਿਯ ਤੇ ਮਾਰੋ ॥੧੫॥

jiyat tajo kai jiy te maaro ||15||

ਜੋ ਚਲਿ ਗ੍ਰਿਹ ਦੁਸਮਨ ਹੂ ਆਵੈ ॥

jo chal gireh dhusaman hoo aavai ||

ਜੋ ਤਾ ਕੋ ਗ੍ਰਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਵੈ ॥

jo taa ko greh kai nirap ghaavai ||

ਨਰਕ ਬਿਖੈ ਤਾ ਕੌ ਜਮ ਡਾਰੈ ॥

narak bikhai taa kau jam ddaarai ||

ਭਲਾ ਨ ਤਾ ਕਹ ਜਗਤ ਉਚਾਰੈ ॥੧੬॥

bhalaa na taa keh jagat uchaarai ||16||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੋ ਆਵੈ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ਚਲਿ ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ॥

jo aavai nij dhaam chal dharam bhraat teh jaan ||

ਜੋ ਕਛੁ ਕਹੈ ਸੁ ਕੀਜਿਯੈ ਭੂਲਿ ਨ ਕਰਿਯੈ ਹਾਨਿ ॥੧੭॥

jo kachh kahai su keejiyai bhool na kariyai haan ||17||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾ ਕੌ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

tab nirap taa kau bol paThaayo ||

ਨਿਕਟਿ ਆਪਨੇ ਤਿਹ ਬੈਠਾਯੋ ॥

nikaT aapane teh baiThaayo ||

ਦੁਹਿਤਾ ਵਹੈ ਤਵਨ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥

dhuhitaa vahai tavan keh dheenee ||

ਜਾ ਸੌ ਰਤਿ ਆਗੇ ਜਿਨ ਕੀਨੀ ॥੧੮॥

jaa sau rat aage jin keenee ||18||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਲੈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੌਂ ਦਈ ਚਿਤ ਮੌ ਭਯੋ ਅਸੋਗ ॥

lai dhuhitaa taa kau dhiee chit mau bhayo asog ||

ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਕਛੁ ਨ ਲਹਾ ਗੂੜ ਅਗੂੜ ਪ੍ਰਯੋਗ ॥੧੯॥

dhuhitaa ko kachh na lahaa gooR agooR prayog ||19||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਨ ਭਾਵਤ ਪਾਵਤ ਪਤਿ ਭਈ ॥

man bhaavat paavat pat bhiee ||

ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਪਿਤੁ ਕਹ ਛਲਿ ਗਈ ॥

eeh chhal so pit keh chhal giee ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

bhedh abhedh kinahoo(n) neh paayo ||

ਲੈ ਨਾਗਰ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੦॥

lai naagar tiray dhaam sidhaayo ||20||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੫੨॥੪੭੪੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau baavano charitr samaapatam sat subham sat

||252||4742||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਛਤ੍ਰਾਨੀ ਇਸਤਰੀ ਇਕ ਰਹੈ ॥

chhatraanee isataree ik rahai ||

ਜੀਯੋ ਨਾਮ ਤਾਹਿ ਜਗ ਕਹੈ ॥

jeeyo naam taeh jag kahai ||

ਮਾਨਿਕ ਚੰਦ ਤਵਨ ਕਹ ਬਰਾ ॥

maanik cha(n)dh tavan keh baraa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰਾ ॥੧॥

bhaat bhaat ke bhogan bharaa ||1||

ਵਹ ਜੜ ਏਕ ਜਾਟਨੀ ਸੌ ਰਤਿ ॥

veh jaR ek jaaTanee sau rat ||

ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ ਮਹਾ ਮਤਿ ॥

kachhoo na jaanat mooR mahaa mat ||

ਲੰਬੋਦਰੁ ਪਸੁ ਕੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥

la(n)bodhar pas ko avataaraa ||

ਗਰਧਭ ਜੋਨਿ ਡਰਾ ਕਰਤਾਰਾ ॥੨॥

garadhabh jon ddaraa karataaraa ||2||

ਲੋਗਨ ਤੇ ਅਤਿ ਤਵਨ ਲਜਾਵੈ ॥

logan te at tavan lajaavai ||

ਤਾ ਤੇ ਧਾਮ ਨ ਤਾ ਕੌ ਲਜਾਵੈ ॥

taa te dhaam na taa kau layaavai ||

ਤਾ ਤੇ ਔਰ ਗਾਵ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਖੀ ॥

taa te aauar gaav tiray raakhee ||

ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਤਾ ਕੇ ਸਭ ਸਾਖੀ ॥੩॥

sas sooraj taa ke sabh saakhee ||3||

ਬਾਜ ਅਰੂੜਿ ਤਹਾ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥

baaj arooR tahaa havai jaavai ||

ਕਾਹੂ ਕੀ ਲਾਜੈ ਨ ਲਜਾਵੈ ॥

kaahoo kee laajai na lajaavai ||

ਜੀਯੋ ਜਿਯ ਭੀਤਰ ਅਤਿ ਜਰੈ ॥

jeeyo jiy bheetar at jarai ||

ਬਾਢੀ ਏਕ ਸਾਥ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥੪॥

baaddee ek saath rat karai ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਬ ਵਹੁ ਅਸ੍ਵ ਅਰੂੜ ਹ੍ਵੈ ਗਾਵ ਤਵਨ ਮੋ ਜਾਤ ॥

jab vahu asavai arooR havai gaav tavan mo jaat ||

ਜੀਯੋ ਮਤੀ ਤਿਹ ਬਾਢੀਅਹਿ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਬੁਲਾਤ ॥੫॥

jeeyo matee teh baadde'eeh apane dhaam bulaat ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਹੋਡ ਨਨਦ ਸੌ ਪਾਰੀ ॥

teh tiray hodd nanadh sau paaree ||

ਬਿਹਸਿਤ ਇਹ ਭਾਤਿਨ ਉਚਾਰੀ ॥

bihasit ieh bhaatin uchaaree ||

ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੌ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥

s mai kahat hau teer tihaare ||

ਸੁਨਹੁ ਸ੍ਰਵਨ ਧਰਿ ਕਥਾ ਪਜਾਰੇ ॥੬॥

sunahu sravan dhar kathaa payaare ||6||

ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਕਹਿਯੋ ਭੋਗ ਕਮੈ ਹੌ ॥

pat dhekhat kahiyo bhog kamai hau ||

ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ ਤਾ ਤੇ ਕਰਵੈ ਹੌਂ ॥

braham bhoj taa te karavai hau ||

ਜੀਯੋ ਮਤੀ ਤਬਹੂੰ ਤੁਮ ਜਨਿਯਹੁ ॥

jeeyo matee tabahoo(n) tum janiyahu ||

ਮੋਰੀ ਸਾਚ ਕਹੀ ਤਬ ਮਨਿਯਹੁ ॥੭॥

moree saach kahee tab maniyahu ||7||

ਯੌਂ ਕਹਿ ਬਚਨਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਾ ॥

yau keh bachanan bahur uchaaraa ||

ਪਤਿ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਨਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥

pat gayo jab hee anat nihaaraa ||

ਤਬ ਬਾਢੀ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

tab baaddee teh bol paThaayo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਯੋ ॥੮॥

kaam bhog teh sa(n)g kamaayo ||8||

ਜਾਟਿਨਿ ਭੋਗ ਜਬੈ ਜੜ ਆਯੋ ॥

jaaTin bhog jabai jaR aayo ||

ਆਨ ਰਮਤ ਲਖਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਰਿਸਾਯੋ ॥

aan ramat lakh tirayeh risaayo ||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਹਾ ਪਸੁ ਧਯੋ ॥

kaadd kirapaan mahaa pas dhayo ||

ਕਰ ਤੇ ਪਕਰਿ ਸਹਚਰੀ ਲਯੋ ॥੯॥

kar te pakar sahacharee layo ||9||

ਜਾਰ ਏਕ ਉਠਿ ਲਾਤ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥

jaar ek uTh laat prahaaree ||

ਗਿਰਤ ਭਯੋ ਪਸੁ ਪ੍ਰਿਥੀ ਮੰਝਾਰੀ ॥

girat bhayo pas pirathee ma(n)jhaaree ||

ਦੇਹਿ ਛੀਨ ਤੈ ਉਠਿ ਨ ਸਕਤ ਭਯੋ ॥

dheh chheen tai uTh na sakat bhayo ||

ਜਾਰ ਪਤਰਿ ਭਾਜਿ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥੧੦॥

jaar patar bhaaj jaat bhayo ||10||

ਉਠਤ ਭਯੋ ਮੂਰਖ ਬਹੁ ਕਾਲਾ ॥

auThat bhayo moorakh bahu kaalaa ||

ਪਾਇਨ ਆਇ ਲਗੀ ਤਬ ਬਾਲਾ ॥

pain aai lagee tab baalaa ||

ਜੌ ਪਿਯ ਮੁਰ ਅਪਰਾਧ ਬਿਚਾਰੋ ॥

jau piy mur aparaadh bichaaro ||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੋ ॥੧੧॥

kaadd kirapaan maar hee ddaaro ||11||

ਜਿਨ ਨਿਰਭੈ ਤੁਹਿ ਲਾਤ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥

jin nirabhai tuh laat prahaaree ||

ਵਹਿ ਆਗੈ ਮੈ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥

veh aagai mai kavan bichaaree ||

ਤੁਮ ਭੂਅ ਗਿਰੇ ਜਵਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥

tum bhooa gire javan ke maare ||

ਖਾਇ ਲੋਟਨੀ ਕਛ੝ ਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥੧੨॥

khai loTanee kachh na sa(n)bhaare ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੋ ਨਰ ਤ੝ਮ ਤੇ ਨ ਡਰਾ ਲਾਤਨ ਕਿਯਾ ਪ੝ਰਹਾਰ ॥

jo nar tum te na ddaraa laatan kiyaa prahaar ||

ਤਾ ਕੇ ਆਗੇ ਹੇਰ੝ ਮੈ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰੀ ਨਾਰਿ ॥੧੩॥

taa ke aage her mai kahaa bichaaree naar ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਮੇਰੋ ਤਿਨ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਾ ॥

jab mero tin roop nihaaraa ||

ਸਰ ਅਨੰਗ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਮਾਰਾ ॥

sar ana(n)g tab hee teh maaraa ||

ਜੋਰਾਵਰੀ ਮੋਹਿ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ॥

joraavaree moh geh leenaa ||

ਬਲ ਸੌ ਦਾਬਿ ਰਾਨ ਤਰ ਦੀਨਾ ॥੧੪॥

bal sau dhaab raan tar dheenaa ||14||

ਮੋਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪ ਬਚਾਯੋ ॥

mor dharam prabh aap bachaayo ||

ਜਾ ਤੇ ਦਰਸੁ ਤਿਹਾਰੋ ਪਯੋ ॥

jaa te dharas tihaaro payo ||

ਜੌ ਤੂੰ ਅਬ ਇਹ ਠੌਰ ਨ ਆਤੋ ॥

jau too(n) ab ieh Thauar na aato ||

ਜੋਰਾਵਰੀ ਜਾਰ ਭਜਿ ਜਾਤੋ ॥੧੫॥

joraavaree jaar bhaj jaato ||15||

ਅਬ ਮੁਰਿ ਏਕ ਪਰੀਛਾ ਲੀਜੈ ॥

ab mur ek pareechhaa leejai ||

ਜਾ ਤੇ ਦੂਰਿ ਚਿਤ ਭ੍ਰਮੁ ਕੀਜੈ ॥

jaa te dhoor chit bhram keejai ||

ਮੂਤ੍ਰ ਜਰਤ ਜੌ ਦਿਯਾ ਨਿਹਾਰੋ ॥

mootr jarat jau dhiyaa nihaaro ||

ਤਬ ਹਸਿ ਹਸਿ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੋ ॥੧੬॥

tab has has muh saath bihaaro ||16||

ਪਾਤ੍ਰ ਏਕ ਤਟ ਮੂਤ੍ਰਿਯੋ ਜਾਈ ॥

paatr ek taT mootirayo jaiee ||

ਜਾ ਮੈ ਰਾਖ ਤੇਲ ਕੋ ਆਈ ॥

jaa mai raakh tel ko aaiee ||

ਪਿਯ ਮੁਰ ਚਿਤ ਤੋ ਸੌ ਅਤਿ ਡਰਾ ॥

piy mur chit to sau at ddaraa ||

ਤਾ ਤੇ ਲਘੁ ਅਤਿ ਹੀ ਮੈ ਕਰਾ ॥੧੭॥

taa te lagh at hee mai karaa ||17||

ਲਘ ਕੋ ਕਰੈ ਪਾਤ੍ਰ ਸਭ ਭਰਾ ॥

lagh ko karai paatr sabh bharaa ||

ਬਾਕੀ ਬਚਤ ਮੂਤ੍ਰ ਭੂਅ ਪਰਾ ॥

baakee bachat mootr bhooa paraa ||

ਤੁਮਰੋ ਤ੍ਰਾਸ ਅਧਿਕ ਬਲਵਾਨਾ ॥

tumaro traas adhik balavaanaa ||

ਜਾ ਤੇ ਡਰਤ ਹਮਾਰੇ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥੧੮॥

jaa te ddarat hamaare praanaa ||18||

ਵਹੀ ਤੇਲ ਭੇ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥

vahee tel bhe dheep jagaayo ||

ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਜਿਹ ਲਘੁ ਠਹਰਾਯੋ ॥

pat dhekhat jeh lagh Thaharaayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥

bhedh abhedh jaR kachhoo na jaanaa ||

ਸੀਲਵਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰ ਮਾਨਾ ॥੧੯॥

seelavatee isatree kar maanaa ||19||

ਰੀਝਿ ਬਚਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

reejh bachan ieh bhaat uchaaro ||

ਮੈ ਤੇਰੋ ਸਤ ਸਾਚੁ ਨਿਹਾਰੋ ॥

mai tero sat saach nihaaro ||

ਅਬ ਚੇਰਾ ਮੈ ਭਯੋ ਤਿਹਾਰਾ ॥

ab cheraa mai bhayo tihaaraa ||

ਕਹੋ ਸੁ ਕਰੌਂ ਕਾਜ ਬਹੁ ਹਾਰਾ ॥੨੦॥

kaho su karau kaaj bahu haaraa ||20||

ਮੂਤ੍ਰ ਭਏ ਤੈ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥

mootr bhe tai dheep jagaayo ||

ਚਮਤਕਾਰ ਇਹ ਹਮੈ ਦਿਖਾਯੋ ॥

chamatakaar ieh hamai dhikhaayo ||

ਪਟੁਕਾ ਡਾਰਿ ਗ੍ਰੀਵ ਪਗ ਪਰਾ ॥

paTukaa ddaar greev pag paraa ||

ਘਰੀ ਚਾਰਿ ਲਗਿ ਨਾਕ ਰਗਰਾ ॥੨੧॥

gharee chaar lag naak ragaraa ||21||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਏਕ ਰਿਸਾਲੂ ਨਿਰਖ੍ਯੋ ਆਂਖਿਨ ਐਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥

ek risaaloo nirakhrayo aa(n)khin aais charitr ||

ਕੈ ਹਮ ਆਜੁ ਬਿਲੋਕਿਯੋ ਸਾਚ ਕਹਤ ਤ੍ਰਿਯ ਮਿਤ੍ਰ ॥੨੨॥

kai ham aaj bilokiyo saach kahat tiray mitr ||22||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਬ ਤੂ ਕਹੈ ਜੁ ਮੁਹਿ ਸੋਈ ਕਰੌ ॥

ab too kahai ju muh soiee karau ||

ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਦਾਸ ਨੀਰ ਤਵ ਭਰੌਂ ॥

havai kar dhaas neer tav bharau ||

ਹਸਿ ਹਸਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥

has has tiray kau gare lagaavai ||

ਭੇਦ ਕਛੂ ਮੂਰਖ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥੨੩॥

bhedh kachhoo moorakh neh paavai ||23||

ਬਿਹਸਿ ਨਾਰਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

bihas naar ieh bhaat uchaaraa ||

ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ ਕਰੁ ਨਾਥ ਸ ਭਾਰਾ ॥

braham bhoj kar naath s bhaaraa ||

ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਦਿਜ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਿਵਾਵੋ ॥

bhalee bhaat dhij piratham jivaavo ||

ਬਹੁਰੋ ਸੇਜ ਹਮਾਰੀ ਆਵੋ ॥੨੪॥

bahuro sej hamaaree aavo ||24||

ਕਛੂ ਨ ਲਖਾ ਦੈਵ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥

kachhoo na lakhaa dhaiv ke maare ||

ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ ਕਹ ਕਿਯਾ ਸਵਾਰੇ ॥

braham bhoj keh kiyaa savaare ||

ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਦਿਜ ਪ੍ਰਥਮ ਜਿਵਾਏ ॥

bhalee bhaat dhij pratham jivaae ||

ਬਹੁਰਿ ਨਾਰਿ ਕੀ ਸੇਜ ਸਿਧਾਏ ॥੨੫॥

bahur naar kee sej sidhaae ||25||

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੀ ਵਹੈ ਗਤਿ ਕੀਨੀ ॥

jo tiray kahee vahai gat keenee ||

ਜੀਤਿ ਹੋਡ ਨਨਦਿ ਤੇ ਲੀਨੀ ॥

jeet hodd nanadh te leenee ||

ਤੇਲ ਮੂਤ੍ਰ ਕਹਿ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥

tel mootr keh dheep jagaayo ||

ਬ੍ਰਹਮ ਦੰਡ ਪਤਿ ਤੇ ਕਰਵਾਯੋ ॥੨੬॥

braham dha(n)dd pat te karavaayo ||26||

ਅਧਿਕ ਹਰੀਫ ਕਹਾਵਤ ਹੁਤੋ ॥

adhik hareef kahaavat huto ||

ਭੂਲਿ ਨ ਭਾਗਹਿ ਪੀਵਤ ਸੁਤੋ ॥

bhool na bhaageh peevat suto ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਦ੍ਰਿਗਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥

eeh charitr kar dhiragan dhikhaayo ||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਵਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਡਹਕਾਯੋ ॥੨੭॥

eeh chhal sau veh tiray ddahakaayo ||27||

ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਪਿਯ ਲਖਤ ਕਮਾਯੋ ॥

pratham bhog piy lakhat kamaayo ||

ਜਾਰਿ ਮੂਤ੍ਰ ਭੇ ਦੀਪ ਦਖਾਯੋ ॥

jaar mootr bhe dheep dhakhaayo ||

ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ ਉਲਟੋ ਤਾ ਪਰ ਕਰਿ ॥

braham bhoj ulaTo taa par kar ||

ਪਤਿ ਜਾਨੀ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਤ੍ਰਿਯਾ ਘਰ ॥੨੮॥

pat jaanee patibrataa tirayaa ghar ||28||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਿਰਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੫੩॥੪੭੭੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau tirapan charitr samaapatam sat subham sat ||253||4770||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਏਕ ਠੌਰ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥

besavaiaa ek Thauar ik sunee ||

ਪਾਤ੍ਰ ਕਲਾ ਨਾਮਾ ਬਹੁ ਗੁਨੀ ॥

paatr kalaa naamaa bahu gunee ||

ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੀ ਦਿਪਤਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥

adhik tarun kee dhipat biraajai ||

ਰੰਭਾ ਕੋ ਨਿਰਖਤ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੧॥

ra(n)bhaa ko nirakhat man laajai ||1||

ਬਿਸਨ ਕੇਤੁ ਇਕ ਰਾਇ ਤਹਾ ਕੋ ॥

bisan ket ik rai tahaa ko ||

ਪਾਤਿਸਾਹ ਜਾਨਿਯਤ ਜਹਾ ਕੋ ॥

paatisaeh jaaniyat jahaa ko ||

ਬਿਸਨ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥

bisan matee raanee taa ke ghar ||

ਪ੍ਰਗਟ ਕਲਾ ਜਨੁ ਭਈ ਨਿਸਾ ਕਰ ॥੨॥

pragaT kalaa jan bhiee nisaa kar ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਿਸਨ ਕੇਤੁ ਬੇਸ੍ਵਾ ਭਏ ਨਿਸ ਦਿਨ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ॥

bisan ket besavaiaa bhe nis dhin bhog kamai ||

ਬਿਸਨ ਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸਦਨ ਭੂਲਿ ਨ ਕਬਹੂੰ ਜਾਇ ॥੩॥

bisan matee tiray ke sadhan bhool na kabahoo(n) jai ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਨੀ ਸਖੀ ਪਠੀ ਬੇਸ੍ਵਾ ਪਹਿ ॥

raanee sakhee paThee besavaiaa peh ||

ਦੈ ਧਨੁ ਅਧਿਕ ਭਾਤਿ ਐਸੀ ਕਹਿ ॥

dhai dhan adhik bhaat aaisee keh ||

ਬਿਸਨ ਕੇਤੁ ਕੌ ਜੌ ਤੂ ਮਾਰੈ ॥

bisan ket kau jau too maarai ||

ਬਿਸਨ ਮਤੀ ਦਾਰਦਿ ਤਵ ਟਾਰੈ ॥੪॥

bisan matee dhaaradh tav Taarai ||4||

ਸਹਚਰਿ ਜਬ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਕਹੀ ॥

sahachar jab aaisee bidh kahee ||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਚੁਪ ਰਹੀ ॥

besavaiaa bain sunat chup rahee ||

ਧਨ ਸਰਾਫ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਰਾਖੋ ॥

dhan saraaf ke ghar mai raakho ||

ਕਾਮ ਭਏ ਦੀਜੈ ਮੁਹਿ ਭਾਖੋ ॥੫॥

kaam bhe dheejai muh bhaakho ||5||

ਸੂਰਜ ਛਪਾ ਰੈਨਿ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥

sooraj chhapaa rain havai aaiee ||

ਤਬ ਬੇਸ੍ਵਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥

tab besavaiaa nirap bol paThaiee ||

ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਪਹਿਰਿ ਤਹ ਗਈ ॥

basatr anoop pahir teh giee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਵਤ ਭਈ ॥੬॥

bahu bidh taeh rijhaavat bhiee ||6||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਸੁ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥

bhaat anik nirap sa(n)g su kel kamai kai ||

ਸੋਇ ਰਹੀ ਤਿਹ ਸਾਥ ਤਰੁਨਿ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥

soi rahee teh saath tarun lapaTai kai ||

ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਜਬ ਗਈ ਉਠੀ ਤਬ ਜਾਗਿ ਕਰਿ ॥

aradh raatr jab giee uThee tab jaag kar ||

ਹੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਰਾਜਾ ਕੀ ਚਿਤ ਤੇ ਤ੍ਯਾਗਿ ਕਰਿ ॥੭॥

ho preet reet raajaa kee chit te tayaag kar ||7||

ਲੈ ਜਮਧਰ ਤਾਹੀ ਕੋ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਕੈ ॥

lai jamadhar taahee ko taeh prahaar kai ||

ਉਠਿ ਰੁਦਿਨ ਕਿਯ ਆਪਿ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥

auTh rudhin kiy aap kilakaTee maar kai ||

ਨਿਰਖਹੁ ਸਭ ਜਨ ਆਇ ਕਹਾ ਕਾਰਨ ਭਯੋ ॥

nirakhahu sabh jan aai kahaa kaaran bhayo ||

ਹੋ ਤਸਕਰ ਕੋਊ ਸੰਘਾਰਿ ਅਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਗਯੋ ॥੮॥

ho tasakar kouoo sa(n)ghaar abai nirap ko gayo ||8||

ਧੂਮ ਨਗਰ ਮੌ ਪਰੀ ਸਕਲ ਉਠਿ ਜਨ ਧਏ ॥

dhoom nagar mau paree sakal uTh jan dhe ||

ਮ੍ਰਿਤਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਆਨਿ ਸਕਲ ਨਿਰਖਤ ਭਏ ॥

mritak nirapat keh aan sakal nirakhat bhe ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਗਿਰਹ ਧਰਨਿ ਮੁਰਛਾਇ ਕਰਿ ॥

hai hai kar gireh dharan murachhai kar ||

ਹੋ ਧੂਰਿ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਗਿਰਹਿ ਧਰਨਿ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੯॥

ho dhoor ddaar sir gireh dharan dhukh pai kar ||9||

ਬਿਸਨ ਮਤੀ ਹੂੰ ਤਹਾ ਤਬੈ ਆਵਤ ਭਈ ॥

bisan matee hoo(n) tahaa tabai aavat bhiee ||

ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਕਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਖਾਕੁਲਿ ਅਧਿਕ ਭੀ ॥

nirakh rai keh mritak dhukhaakul adhik bhee ||

ਲੂਟਿ ਧਾਮ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੋ ਲਿਯਾ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥

looT dhaam besavaiaa ko liyaa sudhaar kai ||

ਹੋ ਤਿਸੀ ਕਟਾਰੀ ਸਾਥ ਉਦਰ ਤਿਹ ਫਾਰਿ ਕੈ ॥੧੦॥

ho tisee kaTaaree saath udhar teh faar kai ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਹੁਰਿ ਕਟਾਰੀ ਕਾਢਿ ਸੋ ਹਨਨ ਲਗੀ ਉਰ ਮਾਹਿ ॥

bahur kaTaaree kaadd so hanan lagee ur maeh ||

ਸਹਚਰੀ ਗਹਿ ਲਈ ਲਗਨ ਦਈ ਤਿਹ ਨਾਹਿ ॥੧੧॥

sahacharee geh liee lagan dhiee teh naeh ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਰਿ ਪਤਿ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਮਾਰਾ ॥

pratham maar pat pun teh maaraa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਿਨੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥

bhedh abhedh kinoo(n) na bichaaraa ||

ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਅਪਨੇ ਕੌ ਦੀਨਾ ॥

raaj putr apane kau dheenaa ||

ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨਾ ॥੧੨॥੧॥

aaiso charit cha(n)chalaa keenaa ||12||1||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਅਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੫੪॥੪੭੯੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chauan charitr samaapatam sat subham sat

||254||4782||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦੌਲਾ ਕੀ ਗੁਜਰਾਤਿ ਮੈ ਬਸਤ ਸੁ ਲੋਕ ਅਪਾਰ ॥

dhaualaa kee gujaraat mai basat su lok apaar ||

ਚਾਰਿ ਬਰਨ ਤਿਹ ਠਾ ਰਹੈ ਊਚ ਨੀਚ ਸਰਦਾਰ ॥੧॥

chaar baran teh Thaa rahai uooch neech saradhaar ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਤੀ ਲਹੌਰ ਤਹਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਨੀ ॥

matee lahauar tahaa tiray sunee ||

ਛਤ੍ਰਾਨੀ ਬੁਧਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਗੁਨੀ ॥

chhatraanee budh bahu bidh gunee ||

ਏਕ ਪੁਰਖ ਤਬ ਤਾਹਿ ਬਰਤ ਭਯੋ ॥

ek purakh tab taeh barat bhayo ||

ਅਨਿਕ ਭਾਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਰਤ ਭਯੋ ॥੨॥

anik bhaat ke bhog karat bhayo ||2||

ਤਿਹ ਵਹੁ ਛਾਡਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

teh vahu chhaadd pitaa gireh aayo ||

ਔਰ ਠੌਰ ਕਹ ਆਪ ਸਿਧਾਯੋ ॥

aauar Thauar keh aap sidhaayo ||

ਮਲਕ ਨਾਮ ਤਿਹ ਕੇ ਘਰ ਰਹਾ ॥

malak naam teh ke ghar rahaa ||

ਕੇਲ ਕਰਨ ਤਾ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਚਹਾ ॥੩॥

kel karan taa sau tiray chahaa ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਭੋਗੁ ਕਮਾਇਯੋ ॥

bhaat bhaat taa sau tiray bhog kamaiyo ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥

lapaT lapaT teh saath adhik sukh paiyo ||

ਜਬ ਤਿਹ ਰਹਾ ਅਧਾਨ ਤਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਯੌ ਕਿਯੋ ॥

jab teh rahaa adhaan tabai tiray yau kiyo ||

ਹੋ ਜਹਾ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਨਾਥ ਤਹੀ ਕੋ ਮਗੁ ਲਿਯੋ ॥੪॥

ho jahaa huto teh naath tahee ko mag liyo ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਨੁ ਪਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥

bin piy mai at hee dhukh paayo ||

ਤਾ ਤੇ ਮੁਰ ਤਨ ਅਧਿਕ ਅਕੁਲਾਯੋ ॥

taa te mur tan adhik akulaayo ||

ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਆਈ ॥

bin poochhe taa te mai aaiee ||

ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਮੋ ਤੇ ਰਹਿਯੋ ਨ ਜਾਈ ॥੫॥

tum bin mo te rahiyo na jaiee ||5||

ਤ੍ਰਿਯ ਆਏ ਪਤਿ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

tiray aae pat at sukh paayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਸੌ ਲਪਟਾਯੋ ॥

bhaat bhaat taa sau lapaTaayo ||

ਤਬ ਤਾ ਸੌ ਐਸੇ ਤਿਨ ਕਹਾ ॥

tab taa sau aaise tin kahaa ||

ਤੁਹਿ ਤੇ ਗਰਭ ਨਾਥ ਮੁਹਿ ਰਹਾ ॥੬॥

tuh te garabh naath muh rahaa ||6||

ਤੁਮਰੇ ਪੀਯ ਪ੍ਰੇਮ ਪੈ ਪਾਗੀ ॥

tumare peey prem pai paagee ||

ਇਸਕ ਤਿਹਾਰੇ ਸੌ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥

eisak tihaare sau anuraagee ||

ਤਿਹ ਠਾ ਮੋ ਤੇ ਰਹਾ ਨ ਗਯੋ ॥

teh Thaa mo te rahaa na gayo ||

ਤਾ ਤੇ ਤੋਰ ਮਿਲਨ ਪਥ ਲਯੋ ॥੭॥

taa te tor milan path layo ||7||

ਅਬ ਜੋ ਕਹੋ ਕਰੌਂ ਮੈ ਸੋਈ ॥

ab jo kaho karaua(n) mai soiee ||

ਮਹਾਰਾਜ ਕਹ ਜਿਯ ਸੁਖ ਹੋਈ ॥

mahaaraaj keh jiy sukh hoiee ||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਚਹੌ ਤੌ ਮਾਰੋ ॥

kaadd kirapaan chahau tau maaro ||

ਆਪਨ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜੁਦਾ ਨ ਡਾਰੋ ॥੮॥

aapan te muh judhaa na ddaaro ||8||

ਯਹ ਜੜ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਹਰਖਯੋ ॥

yeh jaR bachan sunat harakhayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥

bhedh abhedh na paavat bhayo ||

ਯਾ ਕਹ ਹਮ ਤੇ ਰਹਾ ਅਧਾਨਾ ॥

yaa keh ham te rahaa adhaanaa ||

ਮਨ ਮਹਿ ਐਸੇ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥੯॥

man meh aaise kiyaa pramaanaa ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਵ ਮਾਸਨ ਬੀਤੇ ਸੁਤਾ ਜਨਤ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ॥

nav maasan beete sutaa janat bhiee tiray soi ||

ਜੜ ਅਪਨੀ ਦੁਹਿਤਾ ਲਖੀ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਕੋਇ ॥੧੦॥੧॥

jaR apanee dhuhitaa lakhee bhedh na paayo koi ||10||1||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਚਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੫੫॥੪੭੯੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau pachapan charitr samaapatam sat subham sat

||255||4792||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭਨਿਯਤ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥

bhaniyat ek nirapat kee dhaaraa ||

ਚਿਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥

chitr ma(n)jaree roop apaaraa ||

ਕਾਨ ਨ ਸੁਨੀ ਨ ਆਂਖਿਨ ਹੇਰੀ ॥

kaan na sunee na aa(n)khin heree ||

ਜੈਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਕੇਰੀ ॥੧॥

jaisee prabhaa kuar teh keree ||1||

ਅਘਟ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਠਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥

aghaT si(n)gh teh Thaa ko raajaa ||

ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥

jaa sam aauar na bidhanaa saajaa ||

ਵਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਵਹੀ ਕਹ ਸੋਹੀ ॥

vaa kee prabhaa vahee keh sohee ||

ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਮੋਹੀ ॥੨॥

lakh dhut suree aasuree mohee ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਬਾਰਿ ॥

naree naaganee ki(n)nranee suree aasuree baar ||

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਿਹ ਰਾਇ ਕੋ ਅਟਕਤ ਭਈ ਨਿਹਾਰ ॥੩॥

adhik roop teh rai ko aTakat bhiee nihaar ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਆਖੇਟਕ ਸੌ ਤਾ ਕੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ॥

aakheTak sau taa ko at hit ||

ਰਾਜ ਸਾਜ ਮਹਿ ਰਾਖਤ ਨਹਿ ਚਿਤ ॥

raaj saaj meh raakhat neh chit ||

ਜਾਤ ਹੁਤੋ ਬਨ ਮ੍ਰਿਗ ਉਠਿ ਧਾਵਾ ॥

jaat huto ban mirag uTh dhaavaa ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਤਿਨ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵਾ ॥੪॥

taa paachhe tin turai dhavaavaa ||4||

ਜਾਤ ਜਾਤ ਜੋਜਨ ਬਹੁ ਗਯੋ ॥

jaat jaat jojan bahu gayo ||

ਪਾਛਾ ਤਜਤ ਨ ਮ੍ਰਿਗ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥

paachhaa tajat na mirag nirap bhayo ||

ਮਹਾ ਗਹਿਰ ਬਨ ਤਹ ਇਕ ਲਹਾ ॥

mahaa gahir ban teh ik lahaa ||

ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜਾਤ ਨ ਕਹਾ ॥੫॥

ghor bhayaanak jaat na kahaa ||5||

ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਜਹਾ ਦ੍ਰੁਮ ਭਾਰੇ ॥

saal tamaal jahaa dhrum bhaare ||

ਨਿੰਬੂ ਕਦਮ ਸੁ ਬਟ ਜਟਿਯਾਰੇ ॥

ni(n)boo kadham su baT jaTiyaare ||

ਨਾਰੰਜੀ ਮੀਠਾ ਬਹੁ ਲਗੇ ॥

naara(n)jee meeThaa bahu lage ||

ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਸਨ ਸੌ ਪਗੇ ॥੬॥

bibidh prakaar rasan sau page ||6||

ਪੀਪਰ ਤਾਰ ਖਜੂਰੈਂ ਜਹਾ ॥

peepar taar khajoorai(n) jahaa ||

ਸ੍ਰੀਫਲ ਸਾਲ ਸਿਰਾਰੀ ਤਹਾ ॥

sreefal saal siraaree tahaa ||

ਜੁਗਲ ਜਾਮਨੂੰ ਜਹਾ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥

jugal jaamanoo(n) jahaa biraajai(n) ||

ਨਰਿਯਰ ਨਾਰ ਨਾਰੰਗੀ ਰਾਜੈਂ ॥੭॥

nariyar naar naara(n)gee raajai(n) ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਰਗਿਸ ਔਰ ਗੁਲਾਬ ਕੇ ਫੂਲ ਫੁਲੇ ਜਿਹ ਠੌਰ ॥

naragis aauar gulaab ke fool fule jeh Thauar ||

ਨੰਦਨ ਬਨ ਸੌ ਨਿਰਖਿਯੈ ਜਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਔਰ ॥੮॥

na(n)dhan ban sau nirakhiyai jaa sam kahoo(n) na aauar ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਰਿਤਾ ਬਹੁਤ ਬਹਤ ਜਿਹ ਬਨ ਮੈ ॥

saritaa bahut bahat jeh ban mai ||

ਝਰਨਾ ਚਲਤ ਲਗਤ ਸੁਖ ਮਨ ਮੈ ॥

jharanaa chalat lagat sukh man mai ||

ਸੋਭਾ ਅਧਿਕ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਵੈ ॥

sobhaa adhik na baranee jaavai ||

ਨਿਰਖੇ ਹੀ ਆਭਾ ਬਨਿ ਆਵੈ ॥੯॥

nirakhe hee aabhaa ban aavai ||9||

ਤਹ ਹੀ ਜਾਤ ਭਯਾ ਸੋ ਰਾਈ ॥

teh hee jaat bhayaa so raiee ||

ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਈ ॥

jaa kee prabhaa na baranee jaiee ||

ਮਰਤ ਭਯੋ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਲੈ ਤਹਾ ॥

marat bhayo mirageh lai tahaa ||

ਦੇਵ ਦੈਂਤ ਜਾ ਨਿਰਖਤ ਜਹਾ ॥੧੦॥

dhev dhai(n)t jaa nirakhat jahaa ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦੇਵ ਦਾਨਵਨ ਕੀ ਸੁਤਾ ਜਿਹ ਬਨ ਸੇਵਤ ਨਿਤ੍ਯ ॥

dhev dhaanavan kee sutaa jeh ban sevat nitay ||

ਸਦਾ ਬਸਾਯੋ ਰਾਖ ਹੀ ਤਾਹਿ ਚਿਤ ਜਯੋ ਮਿਤ੍ਰ੍ਯ ॥੧੧॥

sadhaa basaayo raakh hee taeh chit jayo mitray ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਅਤਿ ਉਨਮਦਾ ॥

jachh ga(n)dhrabee at unamadhaa ||

ਸੇਵਤ ਹੈਂ ਤਿਹ ਬਨ ਕੌ ਸਦਾ ॥

sevat hai(n) teh ban kau sadhaa ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਕੌ ਚਿਤ ਲਜਾਵੈ ॥

naree naaganee kau chit layaavai ||

ਨਟੀ ਨ੍ਰਿਤਕਾ ਕੌਨ ਗਨਾਵੈ ॥੧੨॥

naTee niratakaa kauan ganaavai ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਿਨ ਕੀ ਦੁਤਿ ਤਿਨ ਹੀ ਬਨੀ ਕੋ ਕਬਿ ਸਕਤ ਬਤਾਇ ॥

tin kee dhut tin hee banee ko kab sakat batai ||

ਲਖੇ ਲਗਨ ਲਾਗੀ ਰਹੈ ਪਲਕ ਨ ਜੋਰੀ ਜਾਇ ॥੧੩॥

lakhe lagan laagee rahai palak na joree jai ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤਿਨ ਕੌ ਜਬ ਲਹਾ ॥

raaj kuar tin kau jab lahaa ||

ਮਨ ਮਹਿ ਅਤਿਹਿ ਬਿਸਮ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥

man meh ateh bisam havai rahaa ||

ਚਿਤ ਭਰਿ ਚੌਪ ਡੀਠ ਇਮਿ ਜੋਰੀ ॥

chit bhar chauap ddeeTh im joree ||

ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਚਕੋਰੀ ॥੧੪॥

januk cha(n)dhr ke saath chakoree ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਯਾ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਅਟਕਿ ਰਹੀ ਵੈ ਬਾਲ ॥

yaa raajaa ko roop lakh aTak rahee vai baal ||

ਲਲਨਾ ਕੇ ਲੋਇਨ ਨਿਰਖਿ ਸਭ ਹੀ ਭਈ ਗੁਲਾਲ ॥੧੫॥

lalanaa ke loin nirakh sabh hee bhiee gulaal ||15||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਟਕਤ ਭਈ ਲਾਲ ਲਖਿ ਬਾਲਾ ॥

aTakat bhiee laal lakh baalaa ||

ਜੈਸੇ ਮਨਿ ਲਾਲਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ॥

jaise man laalan kee maalaa ||

ਕਹਿਯੋ ਚਹਤ ਕਛੁ ਤਉ ਲਜਾਵੈ ॥

kahiyo chahat kachh tuoo lajaavai ||

ਚਲਿ ਚਲਿ ਤੀਰ ਕੁਅਰ ਕੇ ਆਵੈ ॥੧੬॥

chal chal teer kuar ke aavai ||16||

ਕੈ ਕੁਰਬਾਨ ਲਲਾ ਮਨ ਡਾਰੈ ॥

kai kurabaan lalaa man ddaarai ||

ਭੂਖਨ ਚੀਰ ਪਟੰਬਰ ਵਾਰੈ ॥

bhookhan cheer paTa(n)bar vaarai ||

ਫੂਲ ਪਾਨ ਕੋਊ ਲੈ ਆਵੈ ॥

fool paan kouoo lai aavai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਗੀਤਨ ਗਾਵੈ ॥੧੭॥

bhaat bhaat sau geetan gaavai ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤ ਕੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸਭ ਨਾਰਿ ॥

nirakh nirapat kee at prabhaa reejh rahee sabh naar ||

ਭੂਖਨ ਚੀਰ ਪਟੰਬ੍ਰ ਸਭ ਦੇਇ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਵਾਰ ॥੧੮॥

bhookhan cheer paTa(n)br sabh dhei chhinik meh vaar ||18||

ਜਨੁ ਕੁਰੰਗਨਿ ਨਾਦ ਧੁਨਿ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਕਾਨ ॥

jan kura(n)gan naadh dhun reejh rahee sun kaan ||

ਤਯੋਂ ਅਬਲਾ ਬੇਧੀ ਸਕਲ ਬਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੧੯॥

tayo(n) abalaa bedhee sakal badhee bireh ke baan ||19||

ਸਭ ਰੀਝੀ ਲਖਿ ਰਾਇ ਛਬਿ ਦਿਤਿਯਾਦਿਤਿ ਕੁਮਾਰਿ ॥

sabh reejhee lakh rai chhab dhitiyaadhit kumaar ||

ਕਿੰਨ੍ਰਨਿ ਜਛ ਭੁਜੰਗਜਾ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਸਭ ਨਾਰਿ ॥੨੦॥

ki(n)nran jachh bhuja(n)gajaa moh rahee sabh naar ||20||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਭ ਅਬਲਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੈ ॥

sabh abalaa ieh bhaat bichaarai ||

ਜੋਰ ਡੀਠ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jor ddeeTh nirap or nihaarai ||

ਕੈ ਹਮ ਆਜੁ ਇਹੀ ਕਰ ਬਰਿਹੈ ॥

kai ham aaj ihee kar barihai ||

ਨਾਤਰ ਇਹੀ ਛੇਤ੍ਰ ਪਰ ਮਰਿਹੈ ॥੨੧॥

naatar ihee chhetr par marihai ||21||

ਕਹਤ ਦੈਤਜਾ ਹਮ ਹੀ ਬਰਿ ਹੈਂ ॥

kahat dhaitajaa ham hee bar hai(n) ||

ਦੇਵ ਸੁਤਾ ਭਾਖੈ ਹਮ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥

dhev sutaa bhaakhai ham kar hai(n) ||

ਜਛ ਕਿੰਨ੍ਰਜਾ ਕਹਿ ਹਮ ਲੈ ਹੈਂ ॥

jachh ki(n)nrajaa keh ham lai hai(n) ||

ਨਾਤਰ ਪਿਯ ਕਾਰਨ ਜਿਯ ਦੈ ਹੈਂ ॥੨੨॥

naatar piy kaaran jiy dhai hai(n) ||22||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਲਖਿ ਛਬਿ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ॥

jachh ga(n)dhrabee ki(n)nranee lakh chhab giee bikai ||

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨੈਨਨ ਰਹੀ ਲਗਾਇ ॥੨੩॥

suree aasuree naaganee nainan rahee lagai ||23||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਰੂਪ ਬਿਸਨ ਕੋ ਧਰਾ ॥

eik tiray roop bisan ko dharaa ||

ਏਕਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੋ ਕਰਾ ॥

ekan roop brahamaa ko karaa ||

ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਧਾਰਿਯੋ ॥

eik tiray bhes rudhr ko dhaariyo ||

ਇਕਨ ਧਰਮ ਕੋ ਰੂਪ ਸੁਧਾਰਿਯੋ ॥੨੪॥

eikan dharam ko roop sudhaariyo ||24||

ਏਕੈ ਭੇਸ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਕਿਯਾ ॥

ekai bhes i(n)dhr ko kiyaa ||

ਏਕਨ ਰੂਪ ਸੂਰਜ ਕੋ ਲਿਯਾ ॥

ekan roop sooraj ko liyaa ||

ਏਕਨ ਭੇਸ ਚੰਦ੍ਰ ਕੌ ਧਾਰਿਯੋ ॥

ekan bhes cha(n)dhr kau dhaariyo ||

ਮਨਹੁ ਮਦਨ ਕੌ ਮਾਨ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥੨੫॥

manahu madhan kau maan utaariyo ||25||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸਾਤ ਕੁਮਾਰੀ ਚਲੀ ਭੇਸ ਇਹ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥

saat kumaaree chalee bhes ieh dhaar kai ||

ਵਾ ਰਾਜਾ ਕਹ ਦਰਸਨ ਦੀਯਾ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥

vaa raajaa keh dharasan dheeyaa sudhaar kai ||

ਸਾਤ ਸੁਤਾ ਰਾਜਾ ਹਮਰੀ ਏ ਬਰੁ ਅਬੈ ॥

saat sutaa raajaa hamaree e bar abai ||

ਹੋ ਰਾਜ ਪਾਟ ਪੁਨਿ ਕਰਹੁ ਜੀਤਿ ਖਲ ਦਲ ਸਭੈ ॥੨੬॥

ho raaj paaT pun karahu jeet khal dhal sabhai ||26||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਰਾਜੈ ਉਨ ਰੂਪ ਨਿਹਰਾ ॥

jab raajai un roop niharaa ||

ਸਟਪਟਾਇ ਪਾਇਨ ਪਰ ਪਰਾ ॥

saTapaTai pain par paraa ||

ਧਕ ਧਕ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤਿਹ ਭਈ ॥

dhak dhak adhik hiradhai teh bhiee ||

ਚਟਪਟ ਸਕਲ ਬਿਸਰ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੨੭॥

chaTapaT sakal bisar sudh giee ||27||

ਧੀਰਜ ਧਰਾ ਜਬੈ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥

dheeraj dharaa jabai sudh aaiee ||

ਪੁਨਿ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਨਾ ਧਾਈ ॥

pun pain lapaTaanaa dhaiee ||

ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ਭਏ ॥

dha(n)n dha(n)n bhaag hamaare bhe ||

ਸਭ ਦੇਵਨ ਦਰਸਨ ਮੁਹਿ ਦਏ ॥੨੮॥

sabh dhevan dharasan muh dhe ||28||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਾਪੀ ਤੇ ਧਰਮੀ ਭਯੋ ਚਰਨ ਤਿਹਾਰੇ ਲਾਗ ॥

paapee te dharamee bhayo charan tihaare laag ||

ਰੰਕ ਹੁਤੋ ਰਾਜਾ ਭਯੋ ਧੰਨਜ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ ॥੨੯॥

ra(n)k huto raajaa bhayo dha(n)nay hamaare bhaag ||29||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੈ ਸੁਈ ਕਰੌਂ ਜੁ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਭਾਖੌਂ ॥

mai suiee karau ju tum muh bhaakhau ||

ਚਰਨਨ ਧਜਾਨ ਤਿਹਾਰੇ ਰਾਖੌਂ ॥

charanan dhayaan tihaare raakhau ||

ਨਾਥ ਸਨਾਥ ਅਨਾਥਹਿ ਕਿਯਾ ॥

naath sanaath anaatheh kiyaa ||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਦਰਸਨ ਮੁਹਿ ਦਿਯਾ ॥੩੦॥

kirapaa karee dharasan muh dhiyaa ||30||

ਯੌ ਬਚ ਸੁਨਿ ਲੋਪਿਤ ਤੇ ਭਈ ॥

yau bach sun lopit te bhiee ||

ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਸਾਤ ਕੁਮਾਰੀ ਗਈ ॥

havai kar saat kumaaree giee ||

ਚਲਿ ਕਰਿ ਤੀਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਆਈ ॥

chal kar teer nirapat ke aaiee ||

ਕਹਿਯੋ ਆਜੁ ਮੁਹਿ ਬਰੋ ਇਹਾਈ ॥੩੧॥

kahiyo aaj muh baro ihaiee ||31||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਯੌ ਜਬ ਤਿਨ ਉਚਰੇ ਬਚਨ ਕਛੁ ਨ ਲਹਾ ਅਗਜਾਨ ॥

yau jab tin uchare bachan kachh na lahaa agayaan ||

ਤਿਹ ਕਹ ਤੁਰਤ ਬਰਤ ਭਯੋ ਬਚ ਕਰਿ ਸੁਰਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੩੨॥

teh keh turat barat bhayo bach kar suran pramaan ||32||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਧਾਈ ਬਾਜੀ ॥

tab teh Thauar badhaiee baajee ||

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਜਹਾ ਬਿਰਾਜੀ ॥

suree aasuree jahaa biraajee ||

ਜਛ ਕਿੰਨ੍ਰਜਾ ਜਹਾ ਸੁਹਾਵੈ ॥

jachh ki(n)nrajaa jahaa suhaavai ||

ਉਰਗਿ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਗੀਤਨ ਗਾਵੈ ॥੩੩॥

aurag ga(n)dhrabee geetan gaavai ||33||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਸਪਤ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਠੌਰ ॥

eeh chhal sau raajaa chhalaa sapat kuar teh Thauar ||

ਯਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਚਲੀ ਕਥਾ ਤਬ ਔਰ ॥੩੪॥

yeh prasa(n)g pooran bhayo chalee kathaa tab aauar ||34||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਸੁੰਦਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਭਜਯੋ ਸੁਧਾਰ ॥

bhaat bhaat teh su(n)dharee nirap keh bhajayo sudhaar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕ੍ਰੀੜਤ ਭਈ ਕੋਕ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ॥੩੫॥

bhaat bhaat kreeRat bhiee kok bichaar bichaar ||35||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੫੬॥੪੮੨੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chhapan charitr samaapatam sat subham sat

||256||4827||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨੀਲ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥

neel ket raajaa ik bhaaro ||

ਪੁਹਪਵਤੀ ਜਿਹ ਨਗਰੁਜਿਯਾਰੋ ॥

puhapavatee jeh nagarujiyaaro ||

ਮੰਜ੍ਰਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਤਵਨ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥

ma(n)jr bachitr tavan kee dhaaraa ||

ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥੧॥

rat pat kee tiray ko avataaraa ||1||

ਸ੍ਰੀ ਅਲਿਗੁੰਜ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ॥

sree aligu(n)j matee dhuhitaa teh ||

ਛਬਿ ਜੀਤੀ ਸਸਿ ਪੁੰਜਨ ਕੀ ਜਿਹ ॥

chhab jeetee sas pu(n)jan kee jeh ||

ਤੇਜ ਅਪਾਰ ਕਹਾ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥

tej apaar kahaa neh jaiee ||

ਆਪੁ ਹਾਥ ਜਗਦੀਸ ਬਨਾਈ ॥੨॥

aap haath jagadhees banaiee ||2||

ਸ੍ਰੀ ਮਨਿ ਤਿਲਕੁ ਕੁਅਰ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥

sree man tilak kuar ik raajaa ||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਵਾਹੀ ਕਹ ਛਾਜਾ ॥

raaj paaT vaahee keh chhaajaa ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਈ ॥

apramaan dhut kahee na jaiee ||

ਲਖਿ ਛਬਿ ਭਾਨ ਰਹਤ ਉਰਝਾਈ ॥੩॥

lakh chhab bhaan rahat urajhaiee ||3||

ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥

bijai chha(n)dh ||

ਸ੍ਰੀ ਅਲਿਗੁੰਜ ਮਤੀ ਸਖਿ ਪੁੰਜ ਲੀਏ ਇਕ ਕੁੰਜ ਬਿਹਾਰਨ ਆਈ ॥

sree aligu(n)j matee sakh pu(n)j le'ee ik ku(n)j bihaaran aaiee ||

ਰੂਪ ਅਲੋਕ ਬਿਲੋਕਿ ਮਹੀਪ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਈ ॥

roop alok bilok maheep ko sok nivaar rahee urajhaiee ||

ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਕੁਚੈ ਜਿਯ ਮੈ ਤਊ ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਧਿ ਢਿਠਾਈ ॥

dhekh prabhaa sakuchai jiy mai tuoo jor rahee dhirag baadh ddiThaiee ||

ਧਾਮ ਗਈ ਮਨ ਹੁਆਂ ਹੀ ਰਹਿਯੋ ਜਨੁ ਜੂਪ ਹਰਾਇ ਜੁਆਰੀ ਕੀ ਨ੍ਯਾਈ ॥੪॥

dhaam giee man huaa(n) hee rahiyo jan joop harai juaaree kee nrayaiee

||4||

ਧਾਮਨ ਜਾਇ ਸਖੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰੀ ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨਨ ਤੀਰ ਬੁਲਾਈ ॥

dhaaman jai sakhee ik su(n)dharee nain kee sainan teer bulaiee ||

ਕਾਢ ਦਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਧਨ ਵਾ ਕਹ ਭਾਤਿ ਅਨੇਕਨ ਸੌ ਸਮੁਝਾਈ ॥

kaadd dhayo at hee dhan vaa keh bhaat anekan sau samujhaiee ||

ਪਾਇ ਪਰੀ ਮਨੁਹਾਰਿ ਕਰੀ ਭੁਜ ਹਾਥ ਧਰੀ ਬਹੁਤੈ ਘਿਘਿਆਈ ॥

pai paree manuhaar karee bhuj haath dharee bahutai ghighiaaiee ||

ਮੀਤ ਮਿਲਾਇ ਕਿ ਮੋਹੁ ਨ ਪਾਇ ਹੈ ਜਿਯ ਜੁ ਹੁਤੀ ਕਹਿ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥

meet milai k moh na pai hai jiy ju hutee keh toh sunaiee ||5||

ਜੋਗਿਨ ਹੈ ਬਸਿਹੌ ਬਨ ਮੈ ਸਖਿ ਭੂਖਨ ਛੋਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜੈ ਹੌ ॥

jogin hai basihau ban mai sakh bhookhan chhor bibhoot chaRai hau ||

ਅੰਗਨ ਮੈ ਸਜਿਹੌਂ ਭਗਵੇ ਪਟ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਗਡੂਆ ਗਹਿ ਲੈਹੌਂ ॥

a(n)gan mai sajihau bhagave paT haath bikhai gaddooaa geh laihau ||

ਨੈਨਨ ਕੀ ਪੁਤਰੀਨ ਕੇ ਪਤ੍ਰਨ ਬਾਕੀ ਬਿਲੋਕਨਿ ਮਾਗਿ ਅਘੈਹੌਂ ॥

nainan kee putareen ke patran baakee bilokan maag aghaihau ||

ਦੇਹਿ ਛੁਟੋ ਕਜੋਨ ਨ ਆਯੁ ਘਟੋ ਪਿਯ ਐਸੀ ਘਟਾਨ ਮੈ ਜਾਨ ਨ ਦੈ ਹੌਂ ॥੬॥

dheh chhuTo kayon na aay ghaTo piy aaisee ghaTaan mai jaan na dhai hau

||6||

ਏਕਤੁ ਬੋਲਤ ਮੋਰ ਕਰੋਰਿਨ ਦੂਸਰੇ ਕੋਕਿਲ ਕਾਕੁ ਹਕਾਰੈਂ ॥

ekat bolat mor karorin dhoosare kokil kaak hakaarai(n) ||

ਦਾਦਰ ਦਾਹਤ ਹੈ ਹਿਯ ਕੌ ਅਰੁ ਪਾਨੀ ਪਰੈ ਛਿਤ ਮੇਘ ਫੁਹਾਰੈ ॥

dhaadhar dhaahat hai hiy kau ar paanee parai chhit megh fuhaarai ||

ਝਿੰਗ੍ਰ ਕਰੈ ਝਰਨਾ ਉਰ ਮਾਝ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਿ ਬਿਦਲਤਾ ਚਮਕਾਰੈ ॥

jhi(n)gr karai jharanaa ur maajh kirapaan k bidhalataa chamakaarai ||

ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੇ ਇਹ ਕਾਰਨ ਤੇ ਪਿਯ ਆਸ ਲਗੈ ਨਹਿ ਆਜ ਪਧਾਰੈ ॥੭॥

praan bache ieh kaaran te piy aas lagai neh aaj padhaarai ||7||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਅਤਿ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਜਬ ਕੁਅਰਿ ਸੁਘਰਿ ਸਹਚਰਿ ਲਹੀ ॥

at bayaakul jab kuar sughar sahachar lahee ||

ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਕੋ ਬਾਤ ਬਿਹਸਿ ਐਸੇ ਕਹੀ ॥

kaan laag ko baat bihas aaise kahee ||

ਚਤੁਰਿ ਦੂਤਿਕਾ ਤਹ ਇਕ ਅਬੈ ਪਠਾਇਯੈ ॥

chatur dhootikaa teh ik abai paThaiyai ||

ਹੋ ਸ੍ਰੀ ਮਨਿ ਤਿਲਕ ਕੁਅਰ ਕੌ ਭੇਦ ਮੰਗਾਇਯੈ ॥੮॥

ho sree man tilak kuar kau bhedh ma(n)gaiyai ||8||

ਸੁਨਤ ਮਨੋਹਰ ਬਾਤ ਅਧਿਕ ਮੀਠੀ ਲਗੀ ॥

sunat manohar baat adhik meeThee lagee ||

ਬਿਰਹਿ ਅਗਨਿ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਜਿਯ ਜਗੀ ॥

bireh agan kee javaiaal kuar ke jiy jagee ||

ਚਤੁਰਿ ਸਖੀ ਇਕ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ਮੀਤ ਤਨ ॥

chatur sakhee ik bol paThaiee meet tan ||

ਹੋ ਜਿਯ ਜਾਨੀ ਮੁਹਿ ਰਾਖਿ ਜਾਨਿ ਪਿਯ ਪ੍ਰਾਨ ਧਨ ॥੯॥

ho jiy jaanee muh raakh jaan piy praan dhan ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਸਹਚਰਿ ਚਤੁਰਿ ਤਹਾ ਪਹੂਚੀ ਜਾਇ ॥

sunat bachan sahachar chatur tahaa pahoochee jai ||

ਜਹ ਮਨਿ ਤਿਲਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚੜਾ ਆਖੇਟਕਹਿ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥

jeh man tilak nirapat chaRaa aakheTakeh banai ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਹਚਰਿ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚਿਤ ਭਈ ॥

sahachar tahaa pahoo(n)chit bhiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਆਗਮਨ ਜਹਾ ਸੁਨਿ ਲਈ ॥

nirap aagaman jahaa sun liee ||

ਅੰਗ ਅੰਗ ਸੁਭ ਸਜੇ ਸਿੰਗਾਰਾ ॥

a(n)g a(n)g subh saje si(n)gaaraa ||

ਜਨੁ ਨਿਸਪਤਿ ਸੌਭਿਤ ਜੁਤ ਤਾਰਾ ॥੧੧॥

jan nisapat sauabhit jut taaraa ||11||

ਸੀਸ ਫੂਲ ਸਿਰ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਝਾਰਾ ॥

sees fool sir par tiray jhaaraa ||

ਕਰਨ ਫੂਲ ਦੁਹੂੰ ਕਰਨ ਸੁ ਧਾਰਾ ॥

karan fool dhuhoo(n) karan su dhaaraa ||

ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ਕੋ ਧਰਾ ॥

motin kee maalaa ko dharaa ||

ਮੋਤਿਨ ਹੀ ਸੋ ਮਾਗਹਿ ਭਰਾ ॥੧੨॥

motin hee so maageh bharaa ||12||

ਸਭ ਭੂਖਨ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਧਾਰੇ ॥

sabh bhookhan motin ke dhaare ||

ਜਿਨ ਮਹਿ ਬਜ੍ਰ ਲਾਲ ਗੁਹਿ ਡਾਰੇ ॥

jin meh bajr laal guh ddaare ||

ਨੀਲ ਹਰਿਤ ਮਨਿ ਪ੍ਰੋਈ ਭਲੀ ॥

neel harit man proiee bhalee ||

ਜਨੁ ਤੇ ਹਸਿ ਉਡਗਨ ਕਹ ਚਲੀ ॥੧੩॥

jan te has uddagan keh chalee ||13||

ਜਬ ਰਾਜੈ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲਹਾ ॥

jab raajai vaa tiray ko lahaa ||

ਮਨ ਮਹਿ ਅਧਿਕ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥

man meh adhik chakirat havai rahaa ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਜਛ ਗੰਧ੍ਰਬਜਾ ॥

dhev adhev jachh ga(n)dhrabajaa ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਸੁਰੀ ਪਰੀਜਾ ॥੧੪॥

naree naaganee suree pareejaa ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨ੍ਰਿਪ ਚਿਤ੍ਰਯੋ ਇਹ ਪੂਛੀਯੈ ਕਯੋ ਆਈ ਇਹ ਦੇਸ ॥

nirap chitrayo ieh poochheeyai kayo aaiee ieh dhes ||

ਸੂਰ ਸੁਤਾ ਕੈ ਚੰਦ੍ਰਜਾ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਅਲਿਕੇਸ ॥੧੫॥

soor sutaa kai cha(n)dhrajaa kai dhuhitaa alikes ||15||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਲਿਯੋ ਚਲਿਯੋ ਤਾ ਕੇ ਤਟ ਗਯੋ ॥

chaliyo chaliyo taa ke taT gayo ||

ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਤਿਹ ਅਤਿ ਰੀਝਤ ਭਯੋ ॥

lakh dhut teh at reejhat bhayo ||

ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਰਹਿਯੋ ਉਰਝਾਈ ॥

roop nirakh rahiyo urajhaiee ||

ਕਵਨ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਇਹ ਜਾਈ ॥੧੬॥

kavan dhev dhaano ieh jaiee ||16||

ਮੋਤਿਨ ਮਾਲ ਬਾਲ ਤਿਨ ਲਈ ॥

motin maal baal tin liee ||

ਜਿਹ ਭੀਤਰਿ ਪਤਿਯਾ ਗੁਹਿ ਗਈ ॥

jeh bheetar patiyaa guh giee ||

ਕਹਿਯੋ ਕਿ ਜੈਸੀ ਮੁਝਹਿ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥

kahiyo k jaisee mujheh nihaarahu ||

ਤੈਸਿਯੈ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸਹਸ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੭॥

taisiyai teh nirap sahas bichaarahu ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕਿ ਛਬਿ ਮੋਹਿ ਰਹਾ ਸਰਬੰਗ ॥

nirap bar baal bilok chhab moh rahaa saraba(n)g ||

ਸੁਧਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਬਿਸਰੀ ਸਭੈ ਚਲਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਸੰਗ ॥੧੮॥

sudh gireh kee bisaree sabhai chalat bhayo teh sa(n)g ||18||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਲਾਲ ਮਾਲ ਕੌ ਬਹੁਰਿ ਨਿਕਾਰਾ ॥

laal maal kau bahur nikaaraa ||

ਪਤਿਯਾ ਛੋਰਿ ਬਾਚਿ ਸਿਰ ਝਾਰਾ ॥

patiyaa chhor baach sir jhaaraa ||

ਜੋ ਸਰੂਪ ਦੀਯੋ ਬਿਧਿ ਯਾ ਕੇ ॥

jo saroop dheeyo bidh yaa ke ||

ਤੈਸੀ ਸੁਨੀ ਸਾਤ ਸਤ ਵਾ ਕੇ ॥੧੯॥

taisee sunee saat sat vaa ke ||19||

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਵਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੌਂ ॥

keh bidh vaa ko roop nihaarau ||

ਸਫਲ ਜਨਮ ਕਰਿ ਤਦਿਨ ਬਿਚਾਰੌਂ ॥

safal janam kar tadhin bichaarau ||

ਜੋ ਐਸੀ ਭੇਟਨ ਕਹ ਪਾਊ ॥

jo aaisee bheTan keh paauoo ||

ਇਨ ਰਾਨਿਨ ਫਿਰਿ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖਾਊ ॥੨੦॥

ein raanin fir mukh na dhikhaauoo ||20||

ਵਹੀ ਬਾਟ ਤੇ ਉਹੀ ਸਿਧਾਯੋ ॥

vahee baaT te uhee sidhaayo ||

ਤਵਨਿ ਤਰੁਨਿ ਕਹ ਰਥਹਿ ਚੜਾਯੋ ॥

tavan tarun keh ratheh chaRaayo ||

ਚਲਤ ਚਲਤ ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਹਾ ॥

chalat chalat aavat bhayo tahaa ||

ਅਬਲਾ ਮਗਹਿ ਨਿਹਾਰਤ ਜਹਾ ॥੨੧॥

abalaa mageh nihaarat jahaa ||21||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਜ ਸਾਜ ਸਭ ਤਜਾਗਿ ਕਰਿ ਭੇਖ ਅਤਿਥ ਬਨਾਇ ॥

raaj saaj sabh tayaag kar bhekh atith banai ||

ਤਵਨਿ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਤਰੇ ਬੈਠਿਯੋ ਧੂੰਆ ਲਾਇ ॥੨੨॥

tavan jharokhaa ke tare baiThiyo dhoo(n)aa lai ||22||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਭਿਛਾ ਲੈ ਆਵੈ ॥

raaj sutaa bhichhaa lai aavai ||

ਤਾ ਕਹ ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਜਿਵਾਵੈ ॥

taa keh apane haath jivaavai ||

ਨਿਸਿ ਕਹ ਲੋਗ ਜਬੈ ਸ੍ਵੈ ਜਾਹੀ ॥

nis keh log jabai savai jaahee ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਦੋਊ ਭੋਗ ਕਮਾਹੀ ॥੨੩॥

lapaT lapaT dhouoo bhog kamaahee ||23||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੁਅਰਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਲੀਏ ॥

eeh bidh kuar adhik sukh le'ee ||

ਸਭ ਹੀ ਲੋਗ ਬਿਸ੍ਵਾਸਿਤ ਕੀਏ ॥

sabh hee log bisavaiaasit ke'ee ||

ਅਤਿਥ ਲੋਗ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੈ ॥

atith log keh taeh bakhaanai ||

ਰਾਜਾ ਕਰਿ ਕੋਊ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥੨੪॥

raajaa kar kouoo na pachhaanai ||24||

ਇਕ ਦਿਨ ਕੁਅਰਿ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਗਈ ॥

eik dhin kuar pitaa peh giee ||

ਬਚਨ ਕਠੋਰ ਬਖਾਨਤ ਭਈ ॥

bachan kaThor bakhaanat bhiee ||

ਕੋਪ ਬਹੁਤ ਰਾਜਾ ਤਬ ਭਯੋ ॥

kop bahut raajaa tab bhayo ||

ਬਨ ਬਾਸਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹ ਦਯੋ ॥੨੫॥

ban baasaa dhuhitaa keh dhayo ||25||

ਸੁਨ ਬਨਬਾਸ ਪ੍ਰਗਟਿ ਅਤਿ ਰੋਵੈ ॥

sun banabaas pragaT at rovai ||

ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸਕਲ ਦੁਖ ਖੋਵੈ ॥

chit ke bikhai sakal dhukh khovai ||

ਸਿਧਿ ਕਾਜ ਮੋਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਨਾ ॥

sidh kaaj moraa prabh keenaa ||

ਤਾਤ ਹਮੈ ਬਨ ਬਾਸਾ ਦੀਨਾ ॥੨੬॥

taat hamai ban baasaa dheenaa ||26||

ਸਿਵਕਨ ਸੰਗ ਇਮਿ ਰਾਜ ਉਚਾਰੋ ॥

sivakan sa(n)g im raaj uchaaro ||

ਏਹ ਕੰਨਜਾ ਕਹ ਬੇਗਿ ਨਿਕਾਰੋ ॥

eh ka(n)nayaa keh beg nikaaro ||

ਜਹ ਬਨ ਹੋਇ ਘੋਰ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥

jeh ban hoi ghor bikaraalaa ||

ਤਿਹ ਇਹ ਛਡ ਆਵਹੁ ਤਤਕਾਲਾ ॥੨੭॥

teh ieh chhadd aavahu tatakaalaa ||27||

ਲੈ ਸੇਵਕ ਤਿਤ ਸੰਗ ਸਿਧਾਏ ॥

lai sevak tit sa(n)g sidhaae ||

ਤਾ ਕੋ ਬਨ ਭੀਤਰ ਤਜਿ ਆਏ ॥

taa ko ban bheetar taj aae ||

ਵਹ ਰਾਜਾ ਆਵਤ ਤਹ ਭਯੋ ॥

veh raajaa aavat teh bhayo ||

ਤਹੀ ਤਵਨਿ ਤੇ ਆਸਨ ਲਯੋ ॥੨੮॥

tahee tavan te aasan layo ||28||

ਦ੍ਰਿੜ ਰਤਿ ਪ੍ਰਥਮ ਤਵਨ ਸੌ ਕਰੀ ॥

dhiraR rat pratham tavan sau karee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੈ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥

bhaat bhaat kai bhogan bharee ||

ਹੈ ਆਰੂੜਤ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਕੀਨਾ ॥

hai aarooRat pun teh keenaa ||

ਨਗਰ ਅਪਨ ਕੋ ਮਾਰਗ ਲੀਨਾ ॥੨੯॥

nagar apan ko maarag leenaa ||29||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੫੭॥੪੮੫੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau sataavan charitr samaapatam sat subham sat

||257||4856||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹੰਸਾ ਧੁਜ ਰਾਜਾ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥

ha(n)saa dhuj raajaa ik suniyat ||

ਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਿਹ ਅਤਿ ਜਗ ਗੁਨਿਯਤ ॥

bal prataap jeh at jag guniyat ||

ਕੇਸੋਤਮਾ ਧਾਮ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

kesotamaa dhaam teh naaree ||

ਜਾ ਸਮ ਸੁਨੀ ਨ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥੧॥

jaa sam sunee na nain nihaaree ||1||

ਹੰਸ ਮਤੀ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ॥

ha(n)s matee teh gireh dhuhitaa ik ||

ਪੜੀ ਬ੍ਯਾਕਰਨ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥

paRee bayaakaran kok saasatranik ||

ਤਾ ਸਮ ਅਵਰ ਨ ਕੋਊ ਜਗ ਮੈ ॥

taa sam avar na kouoo jag mai ||

ਥਕਿਤ ਰਹਿਤ ਨਿਰਖਤ ਰਵਿ ਮਗ ਮੈ ॥੨॥

thakit rahit nirakhat rav mag mai ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਵਹ ਬਾਲ ਜਗਤ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯੈ ॥

at su(n)dhar veh baal jagat meh jaaniyai ||

ਜਿਹ ਸਮ ਅਵਰ ਸੁੰਦਰੀ ਕਹੂੰ ਨ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥

jeh sam avar su(n)dharee kahoo(n) na bakhaaniyai ||

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਰਾਜਈ ॥

joban jeb adhik taa ke tan raajiee ||

ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰ ਅਰੁ ਸੂਰ ਮਦਨ ਛਬਿ ਲਾਜਈ ॥੩॥

ho nirakh cha(n)dhr ar soor madhan chhab laajiee ||3||

ਰੂਪ ਕੁਅਰ ਸੁਕੁਮਾਰ ਜਬੈ ਅਬਲਾ ਲਹਾ ॥

roop kuar sukumaar jabai abalaa lahaa ||

ਜਾ ਸਮ ਨਿਰਖਾ ਕਹੂੰ ਨ ਕਹੂੰ ਕਿਨਹੂੰ ਕਹਾ ॥

jaa sam nirakhaa kahoo(n) na kahoo(n) kinahoo(n) kahaa ||

ਜਬ ਵਹ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮਹਿ ਬੈਠਤ ਆਇ ਕੈ ॥

jab veh raaj sabhaa meh baiThat aai kai ||

ਹੋ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਿਤ ਕਹ ਲੇਤ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ॥੪॥

ho sabh isatiran ke chit keh let churai kai ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਇਕ ਸਖੀ ਬੁਲਾਈ ॥

raaj sutaa ik sakhee bulaiee ||

ਸਿਖੈ ਕੁਅਰ ਕੇ ਪਾਸ ਪਠਾਈ ॥

sikhai kuar ke paas paThaiee ||

ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਤਿਹ ਹਜਾਂ ਲਜਾਵਹੁ ॥

koT jatan kar teh hayaa(n) layaavahu ||

ਮੁਖ ਮਾਗਹੁ ਜੋਈ ਸੋਈ ਪਾਵਹੋ ॥੫॥

mukh maagahu joiee soiee paavaho ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬਜਾਕੁਲ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਜਬੈ ਸਹਚਰੀ ਨਿਹਾਰੀ ॥

bayaakul raaj kuar jabai sahacharee nihaaree ||

ਮਤਿ ਨ ਕੁਅਰਿ ਮਰਿ ਜਾਇ ਇਹੈ ਜਿਯ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

mat na kuar mar jai ihai jiy maeh bichaaree ||

ਚਲੀ ਸਕਲ ਡਰ ਡਾਰਿ ਪਹੂਚੀ ਜਾਇ ਤਹ ॥

chalee sakal ddar ddaar pahoochee jai teh ||

ਹੋ ਬੈਠੋ ਸੇਜ ਸਵਾਰਿ ਤਵਨ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਜਹ ॥੬॥

ho baiTho sej savaar tavan ko mitr jeh ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਕਰ ਤਾ ਕੌ ਤਹ ਲਯਾਈ ॥

jayo(n) tayo(n) kar taa kau teh layaiee ||

ਬਾਤ ਮਿਲਨ ਕੀ ਤਿਹ ਨ ਜਤਾਈ ॥

baat milan kee teh na jataiee ||

ਤਬ ਵਹੁ ਧਾਮ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਆਯੋ ॥

tab vahu dhaam kuar ke aayo ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਨਿਰਖਤ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੭॥

raaj sutaa nirakhat sukh paayo ||7||

ਤਾ ਕੌ ਕਹੀ ਆਨਿ ਮੋ ਕੌ ਭਜੁ ॥

taa kau kahee aan mo kau bhaj ||

ਲਾਜ ਸਾਜ ਸਭ ਹੀ ਅਬ ਹੀ ਤਜੁ ॥

laaj saaj sabh hee ab hee taj ||

ਮਿਥਨ ਭੇਦ ਜਬ ਮੀਤ ਪਛਾਨਾ ॥

mithan bhedh jab meet pachhaanaa ||

ਧਰਮ ਛੂਟਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਨਾ ॥੮॥

dharam chhooTan te adhik ddaraanaa ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁੰਦਰਿ ਅਧਿਕ ਕਹਾਇ ਜਗ ਜਨਮ ਰਾਜ ਗ੍ਰਿਹ ਪਾਇ ॥

su(n)dhar adhik kahai jag janam raaj gireh pai ||

ਢੀਠ ਰਮਿਯੋ ਮੋ ਸੋ ਚਹੈ ਅਜਹੂੰ ਨ ਨਿਲਜ ਲਜਾਇ ॥੯॥

ddeeTh ramiyo mo so chahai ajahoo(n) na nilaj lajai ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਤੁਹਿ ਮੈ ਨਿਰਖਤ ਛਬਿ ਭਈ ॥

jab tuh mai nirakhat chhab bhiee ||

ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਬ ਹੀ ਤਜ ਦਈ ॥

lok laaj tab hee taj dhiee ||

ਧਰਮ ਕਰਮ ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥

dharam karam mai kachhoo na jaanaa ||

ਤਵ ਦੁਤਿ ਲਖਿ ਮੁਰ ਜੀਯ ਬਿਕਾਨਾ ॥੧੦॥

tav dhut lakh mur jeey bikaanaa ||10||

ਸੁਨ ਤਰਨੀ ਮੈ ਤੋਹਿ ਨ ਭਜੌਂ ॥

sun taranee mai toh na bhajau ||

ਧਰਮ ਆਪਨੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਤਜੌਂ ॥

dharam aapano kabahoo(n) na tajau ||

ਜਬ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰਦ ਮੁਹਿ ਜਾਯੋ ॥

jab te kirapaana(n)dh muh jaayo ||

ਇਹੈ ਮਿਸ੍ਰ ਉਪਦੇਸ ਬਤਾਯੋ ॥੧੧॥

eihai misr upadhes bataayo ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੀ ਸੇਜ ਪਰ ਭੂਲਿ ਨ ਦੀਜਹੁ ਪਾਇ ॥

par naaree kee sej par bhool na dheejahu pai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਨਹਿ ਕੀਜਿਯਹੁ ਤਾ ਸੋ ਰੁਚਿ ਉਪਜਾਇ ॥੧੨॥

kaam bhog neh keejiyahu taa so ruch upajai ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਬ ਤੁਮਰੇ ਮੈ ਕਰਮ ਨਿਹਾਰੇ ॥

ab tumare mai karam nihaare ||

ਕਹਿ ਹੌਂ ਰਾਜਾ ਪਾਸ ਸਵਾਰੇ ॥

keh hau raajaa paas savaare ||

ਤੋਹਿ ਸਦਨ ਤੇ ਪਕਰਿ ਮੰਗੈ ਹੌਂ ॥

toh sadhan te pakar ma(n)gai hau ||

ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਸਾਸਨਾ ਦਿਵੈਹੌਂ ॥੧੩॥

anik bhaat saasanaa dhivaihau ||13||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਰਦਾ ਤੁਮਰੋ ਫਾਰਿਹੌ ਤੁਮਰੇ ਪਿਤਾ ਹਜੂਰਿ ॥

paradhaa tumaro faarihau tumare pitaa hajoor ||

ਤੋ ਕਹ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰਿ ਹੌ ਕੂਕ੍ਰਿਨ ਕੀ ਜਯੋਂ ਕੂਰ ॥੧੪॥

to keh dhes nikaar hau kookiran kee jayo(n) koor ||14||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਰਿ ਬਰਿ ਗਈ ਨਾਮੁ ਕੁਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ॥

jar bar giee naam kutiyaa sun ||

ਕੋਪ ਕਿਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਾਥੋ ਧੁਨਿ ॥

kop kiyaa at hee maatho dhun ||

ਪ੍ਰਥਮ ਇਸੀ ਕਹ ਅਬੈ ਸੰਘਾਰੋ ॥

pratham isee keh abai sa(n)ghaaro ||

ਬਹੁਰਿ ਮਿਸ੍ਰ ਯਾ ਕੇ ਕਹੁ ਮਾਰੋ ॥੧੫॥

bahur misr yaa ke kahu maaro ||15||

ਜਿਨ ਤਹਿ ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥

jin teh yeh upadhes dhiraRaayo ||

ਤਾ ਤੇ ਮੋ ਸੌਂ ਨ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

taa te mo sau na bhog kamaayo ||

ਕੈ ਜੜ ਆਨਿ ਅਬੈ ਮੁਹਿ ਭਜੋ ॥

kai jaR aan abai muh bhajo ||

ਨਾਤਰ ਆਸ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀ ਤਜੋ ॥੧੬॥

naatar aas praan kee tajo ||16||

ਮੂਰਖ ਤਿਹ ਰਤਿ ਦਾਨ ਨ ਦੀਯਾ ॥

moorakh teh rat dhaan na dheeyaa ||

ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਕਾ ਮਾਰਗ ਲੀਯਾ ॥

gireh apane kaa maarag leeyaa ||

ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਤਿਨ ਕੀਯਾ ਧਿਕਾਰਾ ॥

anik bhaat tin keeyaa dhikaaraa ||

ਪਾਇਨ ਪਰੀ ਲਾਤ ਸੌ ਮਾਰਾ ॥੧੭॥

pain paree laat sau maaraa ||17||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਅਤਿ ਭਈ ॥

raaj sutaa krudhit at bhiee ||

ਇਹ ਜੜ ਮੁਹਿ ਰਤਿ ਦਾਨ ਨ ਦਈ ॥

eeh jaR muh rat dhaan na dhiee ||

ਪ੍ਰਥਮ ਪਕਰਿ ਕਰਿ ਯਾਹਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥

pratham pakar kar yaeh sa(n)ghaaro ||

ਬਹੁਰਿ ਮਿਸ੍ਰ ਯਾ ਕੈ ਕਹ ਮਾਰੋ ॥੧੮॥

bahur misr yaa kai keh maaro ||18||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਕੋ ਤਬ ਤਿਹ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

tamak teg ko tab teh ghai prahaariyo ||

ਤਾਹਿ ਪੁਰਖ ਕਹ ਮਾਰਿ ਠੌਰ ਹੀ ਡਾਰਿਯੋ ॥

taeh purakh keh maar Thauar hee ddaariyo ||

ਐਚ ਤਵਨ ਕੀ ਲੋਥਿ ਦਈ ਤਰ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥

aaich tavan kee loth dhiee tar ddaar kai ||

ਹੋ ਤਾ ਪਰ ਰਹੀ ਬੈਠਿ ਕਰਿ ਆਸਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥੧੯॥

ho taa par rahee baiTh kar aasan maar kai ||19||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਪਮਾਲਾ ਕਰ ਮਹਿ ਗਹੀ ਬੈਠੀ ਆਸਨ ਮਾਰਿ ॥

japamaalaa kar meh gahee baiThee aasan maar ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਲੀਨਾ ਨਿਕਟ ਹਕਾਰਿ ॥੨੦॥

paThai sahacharee pitaa prat leenaa nikaT hakaar ||20||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹੰਸ ਕੇਤੁ ਤਬ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਨਾ ॥

ha(n)s ket tab taeh sidhaanaa ||

ਨਿਰਖਿ ਸੁਤਾ ਤਰ ਮਿਤ੍ਰਕ ਡਰਾਨਾ ॥

nirakh sutaa tar mitrak ddaraanaa ||

ਕਹਸਿ ਕੁਅਰਿ ਇਹ ਕਸਿ ਤੁਹਿ ਕਰਾ ॥

kahas kuar ieh kas tuh karaa ||

ਬਿਨੁਪਰਾਧ ਯਾ ਕੋ ਜਿਯ ਹਰਾ ॥੨੧॥

binuparaadh yaa ko jiy haraa ||21||

ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਮੁਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਯੋ ॥

chi(n)taaman muh ma(n)tr sikhaayo ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਮਿਸ੍ਰ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥

bahu bidh misr upadhes dhiraRaayo ||

ਜੌ ਇਹ ਰੂਪ ਕੁਅਰ ਤੈ ਮਰਿ ਹੈ ॥

jau ieh roop kuar tai mar hai ||

ਤਬ ਸਭ ਕਾਜ ਤਿਹਾਰੌ ਸਰਿ ਹੈ ॥੨੨॥

tab sabh kaaj tihaarau sar hai ||22||

ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਗਹਿ ਮਾਰਾ ॥

taa te mai yaa ko geh maaraa ||

ਸੁਨਹੁ ਪਿਤਾ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥

sunahu pitaa tum bachan hamaaraa ||

ਸਾਧੋ ਮੰਤ੍ਰ ਬੈਠ ਯਾ ਪਰ ਮੈ ॥

saadho ma(n)tr baiTh yaa par mai ||

ਜੋ ਜਾਨਿਹਿ ਸੋ ਕਰਹੁ ਅਬੈ ਤੈ ॥੨੩॥

jo jaaneh so karahu abai tai ||23||

ਹੰਸ ਕੇਤੁ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਭਰਾ ਤਬ ॥

ha(n)s ket nirap kop bharaa tab ||

ਬਚਨ ਸੁਤਾ ਕੌ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਾ ਜਬ ॥

bachan sutaa kau sravan sunaa jab ||

ਹਜਾਂ ਲਜਾਵਹੁਾਂ ਤਿਹ ਮਿਸ੍ਰ ਪਕਰਿ ਕੈ ॥

hayaa(n) layaavahuaa(n) teh misr pakar kai ||

ਜੋ ਐਸੇ ਗਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਰਿ ਕੈ ॥੨੪॥

jo aaise gayo ma(n)tr sikhar kai ||24||

ਸੁਨਿ ਭ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਉਤਾਇਲ ਧਾਏ ॥

sun bhirat bachan utail dhaae ||

ਤਿਹ ਮਿਸ੍ਰਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਹਿ ਗਹਿ ਲਯਾਏ ॥

teh misreh nirap peh geh layaae ||

ਤਾ ਕਹ ਅਧਿਕ ਜਾਤਨਾ ਦਿਯਾ ॥

taa keh adhik jaatanaa dhiyaa ||

ਕਰਮ ਚੰਡਾਰ ਬਿਪ੍ਰ ਹੈ ਕਿਯਾ ॥੨੫॥

karam cha(n)ddaar bipr hai kiyaa ||25||

ਸੁਨਿ ਬਚ ਮਿਸ੍ਰ ਅਚੰਭੈ ਰਹਾ ॥

sun bach misr acha(n)bhai rahaa ||

ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਰਾਜਾ ਤਨ ਕਹਾ ॥

traeh traeh raajaa tan kahaa ||

ਮੈ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰਮ ਨ ਐਸਾ ਕਿਯਾ ॥

mai prabh karam na aaisaa kiyaa ||

ਤਵ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਦਿਯਾ ॥੨੬॥

tav dhuhitaa keh ma(n)tr na dhiyaa ||26||

ਤਬ ਲਗਿ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਹ ਆਈ ॥

tab lag raaj kuar teh aaiee ||

ਦਿਜਬਰ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਈ ॥

dhijabar ke pain lapaTaiee ||

ਤੁਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਜੋ ਹਮਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥

tum su ma(n)tr jo hameh sikhaayo ||

ਤਾਹੀ ਬਿਧਿ ਮੈ ਜਾਪ ਕਮਾਯੋ ॥੨੭॥

taahee bidh mai jaap kamaayo ||27||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਵ ਆਇਸੁ ਹਮ ਮਾਨਿ ਮਨੁਛ ਕਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥

tav aais ham maan manuchh keh maariyo ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

taa paachhe chi(n)taaman ma(n)tr uchaariyo ||

ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਨਿਸਿ ਜਪਾ ਸੁ ਸਿਧਿ ਨ ਕਛੁ ਭਯੋ ॥

chaar pahar nis japaa su sidh na kachh bhayo ||

ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਹਮ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ਸੁ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਤਿ ਦਯੋ ॥੨੮॥

ho taa te ham ris Thaan su keh nirap prat dhayo ||28||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਬ ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੁਕਰਿ ਤੈ ਗਯੋ ॥

ab keh kaaj mukar tai gayo ||

ਤਬ ਚਿੰਤਾਮਨ ਹਮਹਿ ਦ੍ਰਿੜਯੋ ॥

tab chi(n)taaman hameh dhiraRayo ||

ਅਬ ਕਯੋ ਨ ਕਹਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਤੀਰਾ ॥

ab kayo na kahat nirapat ke teeraa ||

ਸਾਚ ਕਹਤ ਕਸ ਲਾਗਤ ਪੀਰਾ ॥੨੯॥

saach kahat kas laagat peeraa ||29||

ਮਿਸ੍ਰ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਹੂੰ ਓਰ ਨਿਹਾਰੈ ॥

misr chakirat chahoo(n) or nihaarai ||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਜਗਦੀਸ ਸੰਭਾਰੈ ॥

kahaa bhayo jagadhees sa(n)bhaarai ||

ਕਰਿ ਉਪਦੇਸ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਹਾਰਾ ॥

kar upadhes bahut bidh haaraa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥੩੦॥

bhedh abhedh nirap kachh na bichaaraa ||30||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਫਾਸੀ ਤਿਹ ਮਿਸ੍ਰਹਿ ਦਿਯਾ ਹੰਸ ਕੇਤੁ ਰਿਸਿ ਮਾਨਿ ॥

faasee teh misreh dhiyaa ha(n)s ket ris maan ||

ਹੰਸ ਮਤੀ ਕਹ ਜਿਹ ਸਿਖ੍ਯੋ ਐਸੋ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਧਾਨ ॥੩੧॥

ha(n)s matee keh jeh sikhayo aaiso ma(n)tr bidhaan ||31||

ਜਿਹ ਨ ਭਜੀ ਤਿਹ ਘੈ ਹਨਾ ਇਹ ਛਲ ਮਿਸ੍ਰਹਿ ਮਾਰਿ ॥

jeh na bhajee teh ghai hanaa ieh chhal misreh maar ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਕੀਯਾ ਹੰਸ ਮਤੀ ਬਰ ਨਾਰਿ ॥੩੨॥

eeh bidh nirap krudhit keeyaa ha(n)s matee bar naar ||32||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੫੮॥੪੮੮੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau aThaavan charitr samaapatam sat subham sat

||258||4888||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰੁਦ੍ਰ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਹੁਤੋ ਰਾਸਟ੍ਰ ਦੇਸ ਕੋ ਨਾਹਿ ॥

rudhr ket raajaa huto raasaTr dhes ko naeh ||

ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨਰੇਸ ਨਹਿ ਦੁਤਿਯ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਮਾਹਿ ॥੧॥

jaa sam aauar nares neh dhutiy pirathee tal maeh ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥

sree miragaraaj kalaa taa kee tiray ||

ਬਸਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਜਿਹ ਅੰਤਰ ਜਿਯ ॥

basat nirapat ke jeh a(n)tar jiy ||

ਜਾ ਕੇ ਰੂਪ ਤੁਲਿ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥

jaa ke roop tul neh kouoo ||

ਏਕੈ ਘੜੀ ਬਿਧਾਤਾ ਸੋਊ ॥੨॥

ekai ghaRee bidhaataa souoo ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਦੋਇ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਭਏ ਅਤਿ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ ॥

dhoi putr taa te bhe at roop kee raas ||

ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯਤ ਜਾ ਕੋ ਤੇਜ ਰੁ ਤ੍ਰਾਸ ॥੩॥

teen bhavan meh jaaniyat jaa ko tej r traas ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬ੍ਰਿਖਭ ਕੇਤੁ ਸੁਭ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਥਮ ਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥

birakhabh ket subh naam pratham ko jaaniyai ||

ਬ੍ਯਾਘ੍ਰ ਕੇਤੁ ਦੂਸਰ ਕੋ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥

brayaaghr ket dhoosar ko naam pramaaniyai ||

ਰੂਪਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਬਿਦਿਤ ਜਗ ਮੈ ਭਏ ॥

roopavaan balavaan bidhit jag mai bhe ||

ਹੋ ਜਨੁਕ ਸੂਰ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟ ਦੁਤਿਯ ਤਿਹ ਪੁਰ ਵਏ ॥੪॥

ho januk soor sas pragaT dhutiy teh pur ve ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਜੋਬਨ ਝਮਕਾ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ॥

jab joban jhamakaa tin ke tan ||

ਜਾਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਲਰਿਕਾਪਨ ॥

jaat bhayo jab hee larikaapan ||

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਬਹੁ ਬਿਧਨ ਸੰਘਾਰੇ ॥

ar anek bahu bidhan sa(n)ghaare ||

ਚਾਕਰ ਪ੍ਰਜਾ ਅਪਨੇ ਪਾਰੇ ॥੫॥

chaakar prajaa apane paare ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਦੇਸ ਲੈ ਬਹੁ ਜੀਤੇ ਅਰਿ ਰਾਜ ॥

bhaat bhaat ke dhes lai bahu jeete ar raaj ||

ਸਭਹਿਨ ਸਿਰ ਸੋਭਿਤ ਭਏ ਦਿਨਮਨਿ ਜਯੋ ਨਰ ਰਾਜ ॥੬॥

sabhahin sir sobhit bhe dhinaman jayo nar raaj ||6||

ਰੂਪ ਕੁਅਰ ਘਟਿ ਪ੍ਰਥਮ ਮੈ ਦੂਸਰ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

roop kuar ghaT pratham mai dhoosar roop apaar ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਤੇ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸੇਵਤ ਜਾਹਿ ਹਜਾਰ ॥੭॥

dhes dhes te aan tiray sevat jaeh hajaar ||7||

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

ਐਸੋ ਕਿਸੀ ਨ ਦੇਸ ਜੈਸੋ ਲਹੁ ਸੁੰਦਰ ਕੁਅਰ ॥

aaiso kisee na dhes jaiso lahu su(n)dhar kuar ||

ਕੈ ਦੂਸਰੋ ਦਿਨੇਸ ਕੈ ਨਿਸੇਸ ਅਲਿਕੇਸ ਯਹਿ ॥੮॥

kai dhoosaro dhines kai nises alikes yeh ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਕੀ ਮਾਤ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਲਖਿ ਛਬਿ ॥

taa kee maat putr kee lakh chhab ||

ਜਾਤ ਭਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤ ਤਵਨ ਸਬ ॥

jaat bhiee sudh saat tavan sab ||

ਰਮਜੋ ਚਹਤ ਲਹੁ ਸੁਤ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥

ramayo chahat lahu sut ke sa(n)gaa ||

ਰਾਨੀ ਬਜਾਪੀ ਅਧਿਕ ਅਨੰਗਾ ॥੯॥

raanee bayaapee adhik ana(n)gaa ||9||

ਤਿਹ ਤਬ ਚਹਾ ਨਾਥ ਕਹ ਮਰਿਯੈ ॥

teh tab chahaa naath keh mariyai ||

ਪੁਨਿ ਟੀਕਾ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਸੰਘਰਿਯੈ ॥

pun Teekaa ko putr sa(n)ghariyai ||

ਕਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰੋ ॥

kavan charitr keh kahaa bichaaro ||

ਲਹੁ ਸਿਰ ਪੁਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਕਹ ਢਾਰੋ ॥੧੦॥

lahu sir putr chhatr keh ddaaro ||10||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਸਿਵ ਧੁਜਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

ek dhivas siv dhujeh bulaayo ||

ਮਦਰਾ ਸੋ ਕਰਿ ਮਤ ਸੁਵਾਯੋ ॥

madharaa so kar mat suvaayo ||

ਪੁਨਿ ਟੀਕਾ ਕੋ ਪੂਤ ਹਕਾਰਾ ॥

pun Teekaa ko poot hakaaraa ||

ਅਧਿਕ ਮਤ ਤਾਹੂ ਕਹ ਪਯਾਰਾ ॥੧੧॥

adhik mat taahoo keh payaaraa ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਤਿ ਸੁਤ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਵਾਇ ਕਰਿ ਕਾਢਿ ਲਿਯਾ ਅਸਿ ਹਾਥ ॥

pat sut pratham suvai kar kaadd liyaa as haath ||

ਪੂਤ ਹੇਤ ਮਾਰਾ ਤਿਨੈ ਹਾਥ ਆਪਨੇ ਸਾਥ ॥੧੨॥

poot het maaraa tinai haath aapane saath ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਾਰਿ ਪੂਤ ਪਤਿ ਰੋਇ ਪੁਕਾਰਾ ॥

maar poot pat roi pukaaraa ||

ਪਤਿ ਸੁਤ ਸੁਤ ਪਤਿ ਮਾਰਿ ਸੰਘਾਰਾ ॥

pat sut sut pat maar sa(n)ghaaraa ||

ਮਦ ਕੇ ਮਹਾ ਮਤ ਏ ਭਏ ॥

madh ke mahaa mat e bhe ||

ਆਪੁਸ ਮੈ ਕੋਪਿਤ ਤਨ ਤਏ ॥੧੩॥

aapus mai kopit tan te ||13||

ਉਦਿਤ ਦੋਊ ਆਹਵ ਕਹ ਭਏ ॥

audhit dhouoo aahav keh bhe ||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੋਪ ਤਨ ਤਏ ॥

kaadd kirapaan kop tan te ||

ਅਸਿ ਲੈ ਪਿਤੁ ਸੁਤ ਕੇ ਸਿਰ ਝਾਰਾ ॥

as lai pit sut ke sir jhaaraa ||

ਪੂਤ ਕਾਢਿ ਪਿਤੁ ਸੀਸ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥੧੪॥

poot kaadd pit sees prahaaraa ||14||

ਮੈ ਠਾਢੀ ਇਹ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥

mai Thaaddee ieh charit nihaaraa ||

ਫੂਟਿ ਨ ਗਏ ਨੈਨ ਕਰਤਾਰਾ ॥

fooT na ge nain karataaraa ||

ਦਾਵ ਬਚਾਇ ਨ ਇਨ ਤੇ ਅਯੋ ॥

dhaav bachai na in te ayo ||

ਤਾ ਤੇ ਕਾਲ ਦੁਹੂੰਨ ਕੇ ਭਯੋ ॥੧੫॥

taa te kaal dhuhoo(n)n ke bhayo ||15||

ਅਬ ਹੌ ਦੈਵ ਕਹੌ ਕਾ ਕਰੌਂ ॥

ab hau dhaiv kahau kaa karaua(n) ||

ਉਰ ਮਹਿ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੌਂ ॥

aur meh maar kaTaaree maraua(n) ||

ਬਾਨ ਪ੍ਰਸਥ ਹ੍ਵੈ ਬਨਹਿ ਸਿਧੈ ਹੌਂ ॥

baan prasath havai baneh sidhai haua(n) ||

ਲਹੁ ਸੁਤ ਕੇ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰ ਢੁਰੈ ਹੌਂ ॥੧੬॥

lahu sut ke sir chhatr ddurai haua(n) ||16||

ਪ੍ਰਥਮ ਪੂਤ ਪਤਿ ਕੋ ਬਧ ਕੀਨਾ ॥

pratham poot pat ko badh keenaa ||

ਬਹੁਰਿ ਰਾਜ ਲਹੁ ਸੁਤ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥

bahur raaj lahu sut keh dheenaa ||

ਬਹੁਰੌ ਭੇਖ ਅਤਿਥ ਕੋ ਧਾਰੀ ॥

bahurau bhekh atith ko dhaaree ||

ਪੰਥ ਉਤਰਾ ਓਰ ਸਿਧਾਰੀ ॥੧੭॥

pa(n)th utaraa or sidhaaree ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਹਾ ਜਾਇ ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਸਿਵ ਕੀ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥

tahaa jai tapasaa karee siv kee bibidh prakaar ||

ਭੂਤ ਰਾਟ ਰੀਝਤ ਭਏ ਨਿਰਖਿ ਨਿਠੁਰਤਾ ਨਾਰਿ ॥੧੮॥

bhoot raaT reejhat bhe nirakh niThurataa naar ||18||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਰੰਬ੍ਰਯੂਹ ਪੁਤ੍ਰੀ ਹੈ ਕਹਾ ॥

bara(n)brayooh putree hai kahaa ||

ਜੋ ਤਵ ਬਯਾਪਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਰਹਾ ॥

jo tav bayaap hiradhai meh rahaa ||

ਦੇਹੁ ਤ ਪਿਤਾ ਇਹੈ ਬਰ ਪਾਊ ॥

dheh ta pitaa ihai bar paauoo ||

ਬਿਰਧਾ ਤੇ ਤਰੁਨੀ ਹ੍ਵੈ ਜਾਊ ॥੧੯॥

biradhaa te tarunee havai jaauoo ||19||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਿਰਧਾ ਤੇ ਤਰੁਨੀ ਭਈ ਬਰੁ ਦੀਨਾ ਤ੍ਰਿਪਰਾਰਿ ॥

biradhaa te tarunee bhiee bar dheenaa tiraparaar ||

ਤੁਚਾ ਪੁਰਾਤਨ ਛਾਡਿ ਕਰਿ ਜਯੋ ਅਹਿ ਕੁੰਚੁਰ ਡਾਰਿ ॥੨੦॥

tuchaa puraatan chhaadd kar jayo eh ku(n)chur ddaar ||20||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਰਧਾ ਤੇ ਤਰੁਨੀ ਜਬ ਭਈ ॥

biradhaa te tarunee jab bhiee ||

ਤਬ ਚਲਿ ਤਿਸੀ ਨਗਰ ਕਹ ਗਈ ॥

tab chal tisee nagar keh giee ||

ਜਹ ਖੇਲਤ ਸੁਤ ਚੜਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥

jeh khelat sut chaRaa sikaaraa ||

ਮਾਰੇ ਰੀਛ ਰੋਝ ਝੰਖਾਰਾ ॥੨੧॥

maare reechh rojh jha(n)khaaraa ||21||

ਏਕ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕਾ ਭੇਸ ਧਰਾ ਤਬ ॥

ek miragee kaa bhes dharaa tab ||

ਤਨ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਛੋਡ ਸੁੰਦਰ ਸਬ ॥

tan ke basatr chhodd su(n)dhar sab ||

ਖੇਲਤ ਹੁਤੋ ਅਖਿਟ ਸੁਤ ਜਹਾ ॥

khelat huto akhiT sut jahaa ||

ਹਰਨੀ ਹ੍ਵੈ ਨਿਕਸਤ ਭੀ ਤਹਾ ॥੨੨॥

haranee havai nikasat bhee tahaa ||22||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਸੁਤ ਹੈ ਡਾਰਾ ॥

taa paachhe teh sut hai ddaaraa ||

ਸੰਗੀ ਕਿਸੂ ਨ ਓਰ ਨਿਹਾਰਾ ॥

sa(n)gee kisoo na or nihaaraa ||

ਏਕਲ ਜਾਤ ਦੂਰਿ ਭਯੋ ਤਹਾ ॥

ekal jaat dhoor bhayo tahaa ||

ਥੋ ਬਨ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜਹਾ ॥੨੩॥

tho ban ghor bhayaanak jahaa ||23||

ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਜਹਾ ਦ੍ਰੁਮ ਭਾਰੇ ॥

saal tamaal jahaa dhrum bhaare ||

ਨਿੰਬੂ ਕਦਮ ਸੁ ਬਟ ਜਟਿਯਾਰੇ ॥

ni(n)boo kadham su baT jaTiyaare ||

ਸੀਬਰ ਤਾਰ ਖਜੂਰੇ ਭਾਰੀ ॥

seebar taar khajoore bhaaree ||

ਨਿਜ ਹਾਥਨ ਜਨੁ ਈਸ ਸੁਧਾਰੀ ॥੨੪॥

nij haathan jan iees sudhaaree ||24||

ਮ੍ਰਿਗੀ ਜਾਇ ਤਹ ਗਈ ਭੁਲਾਈ ॥

miragee jai teh giee bhulaiee ||

ਉਤਮਾਗਨਾ ਭੇਸ ਬਨਾਈ ॥

autamaaganaa bhes banaiee ||

ਆਨਿ ਅਪਨ ਤਿਹ ਰੂਪ ਦਿਖਾਰਾ ॥

aan apan teh roop dhikhaaraa ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਮੋਹਿਤ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥੨੫॥

raaj kuar mohit kar ddaaraa ||25||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨਿ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰਿਯੈ ॥

suree aasuree ki(n)nran kavan bichaariyai ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਗਨੀ ਕੋ ਜਿਯ ਧਾਰਿਯੈ ॥

naree naaganee naganee ko jiy dhaariyai ||

ਗੰਧਰਬੀ ਅਪਸਰਾ ਕਵਨ ਇਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥

ga(n)dharabee apasaraa kavan ieh jaaniyai ||

ਹੋ ਰਵੀ ਸਸੀ ਬਾਸਵੀ ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਨਿਯੈ ॥੨੬॥

ho ravee sasee baasavee paarabatee maaniyai ||26||

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨਿਰਖ ਤਹ ਰਹਾ ਲੁਭਾਇ ਕੈ ॥

raaj kumaar nirakh teh rahaa lubhai kai ||

ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਚਲਿ ਤਾਹਿ ਤੀਰ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕੈ ॥

poochhat bhayo chal taeh teer teh jai kai ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਗਨੀ ਇਨ ਤੇ ਕਵਨਿ ਤੁਯ ॥

naree naaganee naganee in te kavan tuy ||

ਹੋ ਕਵਨ ਸਾਚੁ ਕਹਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਤਾ ਤੈ ਏਸ ਭੁਅ ॥੨੭॥

ho kavan saach keh kahiyo su taa tai es bhua ||27||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਮੈ ਤੋਰਿ ਛਬਿ ਨਿਰਖਤ ਗਯੋ ਲੁਭਾਇ ॥

man bach kram mai tor chhab nirakhat gayo lubhai ||

ਅਬ ਹੀ ਹ੍ਵੈ ਅਪਨੀ ਬਸਹੁ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਆਇ ॥੨੮॥

ab hee havai apanee basahu dhaam hamaare aai ||28||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਆਧ ਬਿਰ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਤਿਨ ਭਾਖਿਯੋ ॥

ek aadh bir naeh naeh tin bhaakhiyo ||

ਲਗੀ ਨਿਗੋਡੀ ਲਗਨ ਜਾਤ ਨਹਿ ਆਖਿਯੋ ॥

lagee nigoddee lagan jaat neh aakhiyo ||

ਅੰਤ ਕੁਅਰ ਜੋ ਕਹਾ ਮਾਨਿ ਸੋਈ ਲਿਯੋ ॥

a(n)t kuar jo kahaa maan soiee liyo ||

ਹੋ ਪਤਿ ਸੁਤ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿ ਲਹੁ ਸੁਤ ਛਲਿ ਪਿਯ ਕਿਯੋ ॥੨੯॥

ho pat sut pratham sa(n)ghaar lahu sut chhal piy kiyo ||29||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਾਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੫੯॥੪੯੧੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau unaasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||259||4917||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਸਤ ਕਰਨ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਗਿਸ੍ਵੀ ॥

masat karan ik nirapat jagisavaiee ||

ਤੇਜ ਭਾਨ ਬਲਵਾਨ ਤਪਸ੍ਵੀ ॥

tej bhaan balavaan tapasavaiee ||

ਸ੍ਰੀ ਕਜਰਾਛ ਮਤੀ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥

sree kajaraachh matee teh dhaaraa ||

ਪਾਰਬਤੀ ਕੋ ਜਨੁ ਅਵਤਾਰਾ ॥੧॥

paarabatee ko jan avataaraa ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਮਸਤ ਕਰਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿਵ ਪੂਜਾ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕਰੈ ॥

masat karan nirap siv poojaa nitaprat karai ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਕੇ ਧ੍ਯਾਨ ਜਾਨਿ ਗੁਰ ਪਗੁ ਪਰੈ ॥

bhaat anik ke dhayaan jaan gur pag parai ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਪਸਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਤਾਵਈ ॥

rain dhivas tapasaa ke bikhai bitaaviee ||

ਹੋ ਰਾਨੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੂਲਿ ਨ ਕਬ ਹੀ ਆਵਈ ॥੨॥

ho raanee ke gireh bhool na kab hee aaviee ||2||

ਰਾਨੀ ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੌ ਅਤਿ ਹਿਤ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥

raanee ek purakh sau at hit Thaan kai ||

ਰਮਤ ਭਈ ਤਿਹ ਸੰਗ ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥

ramat bhiee teh sa(n)g adhik ruch maan kai ||

ਸੋਤ ਹੁਤੀ ਸੁਪਨਾ ਮਹਿ ਸਿਵ ਦਰਸਨ ਦਿਯੋ ॥

sot hutee supanaa meh siv dharasan dhiyo ||

ਹੋ ਬਚਨ ਆਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਸਿ ਮੁਹਿ ਯੌ ਕਿਯੋ ॥੩॥

ho bachan aapane mukh te has muh yau kiyo ||3||

ਸਿਵ ਬਾਚ ॥

siv baach ||

ਇਕ ਗਹਿਰੇ ਬਨ ਬਿਚ ਤੁਮ ਏਕਲ ਆਇਯੋ ॥

eik gahire ban bich tum ekal aaiye ||

ਕਰਿ ਕੈ ਪੂਜਾ ਮੋਰੀ ਮੋਹਿ ਰਿਝਾਇਯੋ ॥

kar kai poojaa moree moh rijhaiyo ||

ਜੋਤਿ ਆਪਨੇ ਸੌ ਤਵ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ ਹੋ ॥

jot aapane sau tav jot milai ho ||

ਹੋ ਤੁਹਿ ਕਹ ਜੀਵਤ ਮੁਕਤਿ ਸੁ ਜਗਤਿ ਦਿਖਾਇ ਹੌ ॥੪॥

ho tuh keh jeevat mukat su jagat dhikhai hau ||4||

ਤਾ ਤੇ ਤਵ ਆਗਜਾ ਲੈ ਪਤਿ ਤਹਿ ਜਾਇ ਹੌ ॥

taa te tav aagayaa lai pat teh jai hau ||

ਕਰਿ ਕੈ ਸਿਵ ਕੀ ਪੂਜਾ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਇ ਹੌ ॥

kar kai siv kee poojaa adhik rijhai hau ||

ਮੋ ਕਹ ਜੀਵਤ ਮੁਕਤਿ ਸਦਾ ਸਿਵ ਕਰਹਿਂਗੇ ॥

mo keh jeevat mukat sadhaa siv karahiaa(n)ge ||

ਹੋ ਸਪਤ ਮਾਤ੍ਰ ਕੁਲ ਸਪਤ ਪਿਤਰ ਕੁਲ ਤਰਹਿਂਗੇ ॥੫॥

ho sapat maatr kul sapat pitar kul tarahiaa(n)ge ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਆਗਜ੍ਯਾ ਗਈ ਲੈ ਸਿਵ ਜੂ ਕੋ ਨਾਮ ॥

bhe nirap kee aagayaa giee lai siv joo ko naam ||

ਜਿਯਤ ਮੁਕਤਿ ਭੀ ਪਤਿ ਲਹਾ ਬਸੀ ਜਾਰ ਦੇ ਧਾਮ ॥੬॥

jiyat mukat bhee pat lahaa basee jaar dhe dhaam ||6||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਾਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੬੦॥੪੯੨੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau saaTh charitr samaapatam sat subham sat ||260||4923||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਹਿ ਧੁਜ ਏਕ ਰਹੈ ਰਾਜਾ ਬਰ ॥

eh dhuj ek rahai raajaa bar ||

ਜਨੁਕ ਦੁਤਿਯ ਜਗ ਵਯੋ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ॥

januk dhutiy jag vayo prabhaakar ||

ਸ੍ਰੀ ਮਾਸੂਕ ਮਤੀ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥

sree maasook matee teh raanee ||

ਰਵੀ ਚੰਦ੍ਰਵੀ ਕੈ ਇੰਦ੍ਰਾਨੀ ॥੧॥

ravee cha(n)dhravee kai i(n)dhraanee ||1||

ਤਾ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਤ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹੀ ॥

taa ke putr hot gireh naahee ||

ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਜਿਯ ਮਾਹੀ ॥

eeh chi(n)taa tiray ke jiy maahee ||

ਰਾਜਾ ਤੇ ਜਿਯ ਮਹਿ ਡਰ ਪਾਵੈ ॥

raajaa te jiy meh ddar paavai ||

ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥੨॥

bahu purakhan sa(n)g kel kamaavai ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਸੁੰਦਰੀ ਝਰੋਖਾ ਬੈਠਿ ਬਰ ॥

ek dhivas su(n)dharee jharokhaa baiTh bar ||

ਮਹਿਖਨ ਕੋ ਪਾਲਕ ਤਹ ਨਿਕਸਿਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥

mahikhan ko paalak teh nikasiyo aai kar ||

ਮੇਹੀਵਾਲ ਸੋਹਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਗਾਵਤੋ ॥

meheevaal sohanee mukh te gaavato ||

ਹੋ ਸਭ ਨਾਰਿਨ ਕੇ ਚਿਤ ਕੌ ਚਲਾ ਚੁਰਾਵਤੋ ॥੩॥

ho sabh naarin ke chit kau chalaa churaavato ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨਿ ਰਾਨੀ ਸ੍ਰੁਤ ਨਾਦ ਧੁਨਿ ਮਾਰ ਕਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥

sun raanee srut naadh dhun maar karee bisa(n)bhaar ||

ਰਮੋ ਮਹਿਖ ਪਾਲਕ ਭਏ ਇਹ ਬਿਧ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ॥੪॥

ramo mahikh paalak bhe ieh bidh kiyaa bichaar ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਹਿਖ ਚਰਾਵਤ ਥੋ ਵਹੁ ਜਹਾ ॥

mahikh charaavat tho vahu jahaa ||

ਰਾਨੀ ਗਈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕਹ ਤਹਾ ॥

raanee giee raatr keh tahaa ||

ਦ੍ਵੈਕ ਘਰੀ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਜਾਗਾ ॥

dhavaik gharee paachhe pat jaagaa ||

ਅਸਿ ਗਹਿ ਕਰ ਪਾਛੇ ਤ੍ਰਿਯ ਲਾਗਾ ॥੫॥

as geh kar paachhe tiray laagaa ||5||

ਸਖੀ ਹੁਤੀ ਇਕ ਤਹਾ ਸਜਾਨੀ ॥

sakhee hutee ik tahaa sayaanee ||

ਤਿਨ ਇਹ ਬਾਤ ਸਕਲ ਜਿਯ ਜਾਨੀ ॥

tin ieh baat sakal jiy jaanee ||

ਜੌ ਤਾ ਕੌ ਪਤਿ ਐਸ ਲਹੈ ਹੈ ॥

jau taa kau pat aais lahai hai ||

ਤੌ ਗ੍ਰਿਹ ਜਮ ਕੇ ਦੁਹੂੰ ਪਠੈ ਹੈ ॥੬॥

tau gireh jam ke dhuhoo(n) paThai hai ||6||

ਆਗੂ ਆਪਿ ਤਹਾ ਉਠਿ ਗਈ ॥

aagoo aap tahaa uTh giee ||

ਰਾਨੀ ਜਹਾ ਮਿਲਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥

raanee jahaa milat teh bhiee ||

ਐਚਿ ਅੰਗ ਤਿਹ ਤਬੈ ਜਗਾਯਾ ॥

aaich a(n)g teh tabai jagaayaa ||

ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਤ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯਾ ॥੭॥

sabh birataat keh taeh sunaayaa ||7||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤ੍ਰਾਸ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬੂਡਿ ਤਰੁਨੀ ਗਈ ॥

traas samu(n)dh ke bikhai boodd tarunee giee ||

ਗਰੇ ਪਗਰਿਯਾ ਡਾਰਿ ਤਿਸੈ ਮਾਰਤ ਭਈ ॥

gare pagariyaa ddaar tisai maarat bhiee ||

ਏਕ ਬਡੇ ਦ੍ਰੁਮ ਸੰਗ ਦਯੋ ਲਟਕਾਇ ਕੈ ॥

ek badde dhrum sa(n)g dhayo laTakai kai ||

ਹੋ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰਿ ਤਰ ਨ੍ਰਹਾਤ ਭਈ ਤਹ ਜਾਇ ਕੈ ॥੮॥

ho basatr utaar tar nrahaat bhiee teh jai kai ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਹਿ ਧੁਜ ਰਾਜ ਤਹਾ ਤਬ ਆਯੋ ॥

eh dhuj raaj tahaa tab aayo ||

ਨ੍ਹਾਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤਰ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

nrahaat mritak tar tiray lakh paayo ||

ਪੂਛਤ ਪਕਰਿ ਤਬੈ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥

poochhat pakar tabai teh bhayo ||

ਜਰਿ ਬਰਿ ਆਠ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੯॥

jar bar aaTh Took havai gayo ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਿਜੁ ਧਾਮਨ ਕਹ ਛੋਰਿ ਕੈ ਕਜੋ ਆਈ ਇਹ ਠੌਰ ॥

nij dhaaman keh chhor kai kayo aaiee ieh Thauar ||

ਸਾਚੁ ਕਹੈ ਤੌ ਛਾਡਿ ਹੌ ਹਨੋ ਕਹੈ ਕਛੁ ਔਰ ॥੧੦॥

saach kahai tau chhaadd hau hano kahai kachh aauar ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋਰਿ ਦੁਹੂੰ ਕਰ ਲਿਆ ॥

tab tiray jor dhuhoo(n) kar liaa ||

ਪਤਿ ਪਾਇਨਿ ਤਰ ਮਸਤਕਿ ਦਿਯਾ ॥

pat pain tar masatak dhiyaa ||

ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਹੁ ਪਿਯ ਬੈਨ ਹਮਾਰੇ ॥

pratham sunahu piy bain hamaare ||

ਬਹੁਰਿ ਕਰਹੁ ਜੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੧॥

bahur karahu jo hiradhai tihaare ||11||

ਮੋਰੇ ਬਢੀ ਅਧਿਕ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ॥

more baddee adhik chi(n)taa chit ||

ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੋ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਕੌ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ॥

dhrayaan dharo sreepat kau nitiprat ||

ਪੂਤ ਦੇਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ॥

poot dheh prabh dhaam hamaare ||

ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੨॥

pal pal bal bal jaau tihaare ||12||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਪੁਤ੍ਰ ਹੇਤ ਮੈ ਹਯਾਂ ਤਸਕਰ ਤਰ ਆਇ ਕੈ ॥

putr het mai hayaa(n) tasakar tar aai kai ||

ਮਜਨ ਕੀਯਾ ਬਨਾਇ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

majan keeyaa banai adhik sukh pai kai ||

ਸਾਚ ਕਹਾ ਪਿਯ ਤੋਹਿ ਜਾਨ ਜਿਯ ਲੀਜਿਯੈ ॥

saach kahaa piy toh jaan jiy leejiyai ||

ਹੋ ਅਵਰੁ ਨ ਯਾ ਤੇ ਬਾਤ ਜੁ ਜਾਨ ਸੁ ਕੀਜੀਯੈ ॥੧੩॥

ho avar na yaa te baat ju jaan su keejeeyai ||13||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਐਸੋ ਬਚਨ ਜਿਯ ਮਹਿ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨ੝ਯ ॥

sun raajaa aaiso bachan jiy meh bhayo prasa(n)nay ||

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਹ੍ਵੈ ਅਸ ਹਠ ਕਿਯਾ ਧਰਨੀ ਤਲ ਮਹਿ ਧੰਨ੝ਯ ॥੧੪॥

jo tiray havai as haTh kiyaa dharanee tal meh dha(n)nay ||14||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮੋ ਪੈ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥

jo tiray mo pai kahaa bichaaree ||

ਸਾਚ ਵਹੈ ਮੈ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥

saach vahai mai nain nihaaree ||

ਅਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁਤ ਹਿਤ ਜਿਨ ਕਿਯਾ ॥

as charitr sut hit jin kiyaa ||

ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹਾਰੋ ਹਿਯਾ ॥੧੫॥

dha(n)n dha(n)n kuar tihaaro hiyaa ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਤੁਮਰੇ ਸਦਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਪੂਤ ਅਪਾਰ ॥

nirasa(n)dheh tumare sadhan havai hai poot apaar ||

ਹਠੀ ਜਪੀ ਤਪਸੀ ਸਤੀ ਸੂਰਬੀਰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ॥੧੬॥

haThee japee tapasee satee soorabeer su kumaar ||16||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਾਹਿ ਭੋਗਿ ਫਾਸੀ ਸੌ ਬਹੁਰਿ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

taeh bhog faasee sau bahur sa(n)ghaariyo ||

ਕਰਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਦਿਖਾਰਿਯੋ ॥

kar kai nirapeh charitr ieh bhaat dhikhaariyo ||

ਮੂੜ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਭਯੋ ਨ ਕਛੁ ਤਾ ਕੌ ਕਹਾ ॥

mooR prafulit bhayo na kachh taa kau kahaa ||

ਹੋ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕਹਿ ਨਾਰਿ ਮਗਨ ਹ੍ਵੈ ਮਨ ਰਹਾ ॥੧੭॥

ho dha(n)n dha(n)n keh naar magan havai man rahaa ||17||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੬੧॥੪੯੪੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau ikasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||261||4940||afajoo(n)||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕਿਲਮਾਕਨ ਕੇ ਦੇਸ ਇੰਦ੍ਰ ਧੁਜ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥

kilamaakan ke dhes i(n)dhr dhuj nirapat bar ||

ਸ੍ਰੀ ਕਿਲਮਾਕ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਜਿਹ ਬਸਤ ਘਰ ॥

sree kilamaak matee raanee jeh basat ghar ||

ਪੁਨ ਮਾਸੂਕ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੈ ਭਈ ॥

pun maasook matee dhuhitaa taa kai bhiee ||

ਹੋ ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਕਲਾ ਦੁਤਿਯ ਜਗ ਮੈ ਵਈ ॥੧॥

ho januk cha(n)dhr kee kalaa dhutiy jag mai viee ||1||

ਸੌਦਾ ਹਿਤ ਸੌਦਾਗਰ ਤਹ ਇਕ ਆਇਯੋ ॥

sauadhaa hit sauadhaagar teh ik aaiyo ||

ਜਨੁ ਸਸਿ ਕੋ ਅਵਿਤਾਰ ਮਦਨ ਉਪਜਾਇਯੋ ॥

jan sas ko avitaar madhan upajaiyo ||

ਅਧਿਕ ਜੁਬਨ ਕੀ ਜੇਬ ਬਿਧਾਤੈ ਦਈ ਤਿਹ ॥

adhik juban kee jeb bidhaatai dhiee teh ||

ਹੋ ਸੁਖ ਪਾਵਤ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਨਿਹਾਰੇ ਕ੍ਰਾਤਿ ਜਿਹ ॥੨॥

ho sukh paavat sur asur nihaare kraat jeh ||2||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਝਰੋਖੇ ਆਇ ਕੈ ॥

ek dhivas nirap sutaa jharokhe aai kai ||

ਬੈਠਤ ਭੀ ਚਿਤ ਲਗੇ ਸੁ ਬੈਸ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

baiThat bhee chit lage su bais banai kai ||

ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਤਹ ਆਇ ਦਿਖਾਈ ਦੈ ਗਯੋ ॥

saahu putr teh aai dhikhaiee dhai gayo ||

ਹੋ ਯਾ ਮਾਨਨਿ ਕੋ ਮਨਹਿ ਮਨੋ ਹਰਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥੩॥

ho yaa maanan ko maneh mano har lai gayo ||3||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਲਖਿ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕਰਿ ॥

raaj kuar lakh roop rahee urajhai kar ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾ ਬਹੁਤ ਧਨ ਦ੍ਰਯਾਇ ਕਰਿ ॥

paThai sahacharee tahaa bahut dhan dhrayai kar ||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਹਿ ਕਜੋਹੂੰ ਬਿਧਿ ਜੋ ਹਜਾਂ ਲਜਾਇ ਹੈ ॥

saahu suteh kayohoo(n) bidh jo hayaa(n) layai hai ||

ਹੋ ਜੋ ਮਾਗੇ ਮੁਹਿ ਤੂ ਸੋ ਅਬ ਹੀ ਪਾਇ ਹੈ ॥੪॥

ho jo maage muh too so ab hee pai hai ||4||

ਸੁਨਤ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਬਚਨ ਸਖੀ ਤਹ ਜਾਇ ਕੈ ॥

sunat kuar ko bachan sakhee teh jai kai ||

ਮਨ ਭਾਵਤ ਪਿਯ ਯਾ ਕਹ ਦਿਯਾ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ॥

man bhaavat piy yaa keh dhiyaa milai kai ||

ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਸੁ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਿ ਕੈ ਲੀਏ ॥

chauaraasee aasan su bibidh bidh kai le'ee ||

ਹੋ ਚਿਤ ਕੇ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਬਿਦਾ ਸਭ ਕਰ ਦੀਏ ॥੫॥

ho chit ke sok sa(n)taap bidhaa sabh kar dhe'ee ||5||

ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਛਕੇ ਨ ਛੋਰਤ ਏਕ ਛਿਨ ॥

chhail chhailanee chhake na chhorat ek chhin ||

ਜਨੁਕ ਨਵੌ ਨਿਧਿ ਰਾਕ ਸੁ ਪਾਈ ਆਜੁ ਤਿਨ ॥

januk navau nidh raak su paiee aaj tin ||

ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਚਿਤ ਭਈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥

chi(n)taatur chit bhiee bichaar bichaar kai ||

ਹੋ ਸਦਾ ਬਸੌ ਸੁਖ ਸਾਥ ਪਿਯਰਵਾ ਯਾਰਿ ਕੈ ॥੬॥

ho sadhaa basau sukh saath piyaravaa yaar kai ||6||

ਭੇਖ ਪੁਰਖ ਸਹਚਰਿ ਕਰਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥

bhekh purakh sahachar kar dhiee paThai kai ||

ਤਾ ਕੇ ਪਿਤੁ ਕੇ ਪਾਸ ਯੌਂ ਕਹਿਯਹੁ ਜਾਇ ਕੈ ॥

taa ke pit ke paas yau kahiyahu jai kai ||

ਬੂਡਿ ਮਰਾ ਤਵ ਸੁਤ ਹਮ ਆਂਖਿਨ ਸੌ ਲਹਾ ॥

boodd maraa tav sut ham aa(n)khin sau lahaa ||

ਹੋ ਬਹਤ ਨਦੀ ਮਹਿ ਗਯੋ ਨ ਕਰ ਕਿਨਹੂੰ ਗਹਾ ॥੭॥

ho bahat nadhee meh gayo na kar kinahoo(n) gahaa ||7||

ਸਾਹੁ ਸੁਨਤ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਠਾ ਅਕੁਲਾਇ ਕੈ ॥

saahu sunat ieh bhaat uThaa akulai kai ||

ਸਰਿਤਾ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰਤ ਆਤੁਰ ਜਾਇ ਕੈ ॥

saritaa teer pukaarat aatur jai kai ||

ਲੋਟਤ ਲੋਟਤ ਭੂ ਪਰ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਗਯੋ ॥

loTat loTat bhoo par it te ut gayo ||

ਹੋ ਮਾਲ ਮਤਾਹ ਲੁਟਾਇ ਅਥਿਤ ਹ੍ਵੈ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥੮॥

ho maal mataeh luTai athit havai jaat bhayo ||8||

ਵਹੀ ਸਖੀ ਯਾ ਪਹਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

vahee sakhee yaa peh ieh bhaat uchaariyo ||

ਤਵ ਪਿਤੁ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਅਤਿਥ ਸੁ ਬਨਹਿ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥

tav pit havai kar atith su baneh padhaariyo ||

ਮਾਲ ਮਤਾਹਿ ਲੁਟਾਇ ਜਾਤ ਬਨ ਕੌ ਭਯੋ ॥

maal mataeh luTai jaat ban kau bhayo ||

ਹੋ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਸੌਪਿ ਤੁਮ ਕਹ ਗਯੋ ॥੯॥

ho raaj kuar ke dhaam sauap tum keh gayo ||9||

ਪਿਤੁ ਤੇ ਭਯੋ ਨਿਰਾਸ ਰਹਤ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ॥

pit te bhayo niraas rahat teh gireh bhayo ||

ਦੇਸ ਮਾਲ ਸੁਖ ਪਾਇ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਹੀ ਗਯੋ ॥

dhes maal sukh pai bisar sabh hee gayo ||

ਕਾਜ ਕਰਤ ਸੋਈ ਭਯੋ ਕੁਅਰਿ ਜੋ ਤਿਹ ਕਹਿਯੋ ॥

kaaj karat soiee bhayo kuar jo teh kahiyo ||

ਹੋ ਇਹ ਛਲ ਸੇਤੀ ਛਲਾ ਸਦਾ ਤਾ ਕੇ ਰਹਿਯੋ ॥੧੦॥

ho ieh chhal setee chhalaa sadhaa taa ke rahiyo ||10||

ਅਪਨੋ ਧਾਮ ਬਿਸਾਰਿ ਕੁਅਰਿ ਚਿਤ ਤੇ ਦਯੋ ॥

apano dhaam bisaar kuar chit te dhayo ||

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਸੁਖ ਪਾਇ ਰਹਤ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ॥

bahut kaal sukh pai rahat teh gireh bhayo ||

ਭੇਦ ਨ ਦੂਜੇ ਕਾਨ ਕਿਨੂੰ ਨਰ ਜਾਨਿਯੋ ॥

bhedh na dhooje kaan kinoo(n) nar jaaniyo ||

ਹੋ ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਸੌ ਅਧਿਕ ਕੁਅਰਿ ਰਸ ਠਾਨਿਯੋ ॥੧੧॥

ho saahu putr sau adhik kuar ras Thaaniyo ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੬੨॥੪੯੫੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau baasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||262||4951||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਜੈਚੰਦ ਪੂਰਬ ਕੀ ਦਿਸਿ ਨ੍ਰਿਪ ॥

ajaicha(n)dh poorab kee dhis nirap ||

ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਬਹੁ ਰਿਪ ॥

anik bhaat jeete jin bahu rip ||

ਨਾਗਰਮਤੀ ਨਾਰੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥

naagaramatee naaree taa ke ghar ||

ਰੂਪਵਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਛਟਾ ਬਰ ॥੧॥

roopavaan dhutimaan chhaTaa bar ||1||

ਜੁਧਕਰਨ ਰਾਜਾ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥

judhakaran raajaa ko bhraataa ||

ਕੁੰਟ ਚਾਰਹੂੰ ਬਿਚ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ ॥

ku(n)T chaarahoo(n) bich bikhayaataa ||

ਅਤਿ ਹੀ ਰੂਪ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਜਤ ॥

at hee roop tavan ko raajat ||

ਜਾਨੁ ਦਿਵਾਕਰਿ ਦੁਤਿਯ ਬਿਰਾਜਤ ॥੨॥

jaan dhivaakar dhutiy biraajat ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਬਲਾ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਅਟਿਕ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

abalaa taa ko roop lakh aTik rahee man maeh ||

ਪਤਿ ਕਰਿ ਦਿਯਾ ਬਿਸਾਰਿ ਕਰਿ ਕਛੂ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੩॥

pat kar dhiyaa bisaar kar kachhoo rahee sudh naeh ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਖੀ ਹੁਤੀ ਇਕ ਤਹਾ ਸਜਾਨੀ ॥

sakhee hutee ik tahaa sayaanee ||

ਤਿਨ ਯਹ ਬਾਤ ਸਕਲ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

tin yeh baat sakal pahichaanee ||

ਰਨਿਯਹਿ ਭਾਖਿ ਤਹਾ ਚਲਿ ਗਈ ॥

raniyeh bhaakh tahaa chal giee ||

ਸਭ ਤਿਹ ਬਾਤ ਬਤਾਵਤ ਭਈ ॥੪॥

sabh teh baat bataavat bhiee ||4||

ਜੁਧਕਰਨ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥

judhakaran ieh baat na maanee ||

ਨਾਗਮਤੀ ਤਬ ਭਈ ਖਿਸਾਨੀ ॥

naagamatee tab bhiee khisaanee ||

ਜਾ ਮਹਿ ਮੈ ਅਪਨਾ ਮਨ ਦਿਯਾ ॥

jaa meh mai apanaa man dhiyaa ||

ਉਹ ਜੜ ਹਮ ਮੈ ਚਿਤ ਨ ਕਿਯਾ ॥੫॥

auh jaR ham mai chit na kiyaa ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੌ ਇਹ ਹਮਰੀ ਸਭ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹਿ ਹੈ ਕਾਹੂ ਪਾਸ ॥

jau ieh hamaree sabh birathaa keh hai kaahoo paas ||

ਅਜੈਚੰਦ ਰਾਜਾ ਅਬੈ ਹਮ ਤੇ ਹੋਇ ਉਦਾਸ ॥੬॥

ajaicha(n)dh raajaa abai ham te hoi udhaas ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਪਤਿ ਔਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਹਿਤ ਕੈ ਹੈ ॥

tab pat aauar tirayan hit kai hai ||

ਭੂਲ ਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਐ ਹੈ ॥

bhool na dhaam hamaare aai hai ||

ਤਬ ਹੌ ਕਾਜ ਕਹੌ ਕਾ ਕਰਿ ਹੌ ॥

tab hau kaaj kahau kaa kar hau ||

ਬਿਰਹਾ ਕੀ ਪਾਵਕ ਮਹਿ ਬਰਿ ਹੌ ॥੭॥

birahaa kee paavak meh bar hau ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਛੁ ਹਨਿਯੈ ਯਾ ਕਹੁ ਆਜ ॥

taa te karo charitr kachh haniyai yaa kahu aaj ||

ਸਾਮ ਡਾਰਿ ਯਾ ਕੇ ਇਸੈ ਹਨੌ ਨ ਜਾਨਹਿ ਰਾਜ ॥੮॥

saam ddaar yaa ke isai hanau na jaaneh raaj ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਸਖੀ ਕਹ ਕਹਿ ਸਮਝਾਯੋ ॥

ek sakhee keh keh samajhaayo ||

ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਦੈ ਤਹਾ ਪਠਾਯੋ ॥

adhik dharab dhai tahaa paThaayo ||

ਜਬ ਆਵਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਲਖਿ ਲੀਜੌ ॥

jab aavat nirap keh lakh leejau ||

ਤਬ ਮਦ ਪੀ ਗਾਰੀ ਤਿਹ ਦੀਜੌ ॥੯॥

tab madh pee gaaree teh dheejau ||9||

ਅਜੈਚੰਦ ਤਿਹ ਠਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥

ajaicha(n)dh teh Thaa jab aayo ||

ਅਪਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬੌਰੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥

apeh tiray bauaree Thaharaayo ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਗਾਰਿਨ ਤਿਹ ਦੀਯੋ ॥

bhaat anik gaarin teh dheeyo ||

ਕੋਪਮਾਨ ਰਾਜਾ ਕਹ ਕੀਯੋ ॥੧੦॥

kopamaan raajaa keh keeyo ||10||

ਨ੍ਰਿਪ ਇਹ ਕਹਾ ਅਬੈ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ॥

nirap ieh kahaa abai geh leh ||

ਡਾਰਿ ਇਸੀ ਧੌਲਰ ਤੇ ਦੇਹੁ ॥

ddaar isee dhaualar te dheh ||

ਤਬ ਸਖਿ ਭਾਜ ਜਾਤ ਭੀ ਤਹਾ ॥

tab sakh bhaaj jaat bhee tahaa ||

ਜੁਧਕਰਨ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਥੋ ਜਹਾ ॥੧੧॥

judhakaran ko gireh tho jahaa ||11||

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਰਾਨੀ ਤਬ ਭਈ ॥

adhik kop raanee tab bhiee ||

ਸੈਨਾ ਕੋ ਆਗਜਾ ਇਮ ਦਈ ॥

sainaa ko aagayaa im dhiee ||

ਜਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਚੋਰ ਡਾਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਖੀ ॥

jin nirap chor ddaar gireh raakhee ||

ਤਾ ਕੋ ਹਨੋ ਆਜ ਯੌ ਭਾਖੀ ॥੧੨॥

taa ko hano aaj yau bhaakhee ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਹੂੰ ਆਗਜਾ ਦਈ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥

yau nirap hoo(n) aagayaa dhiee at chit kop baddai ||

ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਵਹਿ ਮੂੜ ਕੌ ਅਬ ਹੀ ਦੇਹੁ ਉਡਾਇ ॥੧੩॥

sakhee sahit veh mooR kau ab hee dheh uddai ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਆਇਸੁ ਦਿਯਾ ਤੋਪਖਾਨਾ ਕੌਂ ॥

aais dhiyaa topakhaanaa kau ||

ਇਹ ਘਰ ਪਰ ਛਾਡਹੁ ਬਾਨਾ ਕੌਂ ॥

eeh ghar par chhaaddahu baanaa kau ||

ਅਬ ਹੀ ਯਾ ਕਹ ਦੇਹੁ ਉਡਾਈ ॥

ab hee yaa keh dheh uddaiee ||

ਪੁਨਿ ਮੁਖ ਹਮਹਿ ਦਿਖਾਵਹੁ ਆਈ ॥੧੪॥

pun mukh hameh dhikhaavahu aaiee ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਚਾਕਰ ਬਚਨ ਤਹਾ ਪਹੂੰਚੇ ਜਾਇ ॥

sun nirap ke chaakar bachan tahaa pahoo(n)che jai ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਬੂਝਿਯੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ਦਿਯੋ ਉਡਾਇ ॥੧੫॥

tirayaa charitr na boojhiyo bhraataa dhiyo uddai ||15||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥

tirayaa charitr kinahoo(n) neh jaanaa ||

ਬਿਧਨਾ ਸਿਰਜਿ ਬਹੁਰਿ ਪਛੁਤਾਨਾ ॥

bidhanaa siraj bahur pachhutaanaa ||

ਸਿਵ ਘਰ ਤਜਿ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥

siv ghar taj kaananeh sidhaayo ||

ਤਊ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੬॥

tuoo tarun ko a(n)t na paayo ||16||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਜੁਧਕਰਨ ਕੌ ਘਾਇ ॥

eeh chhal sau raajaa chhalaa judhakaran kau ghai ||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਮੂੜ ਕਛੁ ਭੇਵ ਸਕਾ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥੧੭॥

tiray charitr ko mooR kachh bhev sakaa neh pai ||17||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਿਰਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੬੩॥੪੯੬੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau tirasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||263||4968||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਚਛਨ ਸੈਨ ਕੇ ਮਤੀ ਸੁਲਛਨਿ ਨਾਰਿ ॥

nirapat bichachhan sain ke matee sulachhan naar ||

ਦਛਨਿ ਕੋ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਧਨ ਕਰਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰ ॥੧॥

dhachhan ko raajaa rahai dhan kar bhare bha(n)ddaar ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਰਹ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੇ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ॥

bireh kuar taa ke dhuhitaa ik ||

ਪੜੀ ਬਯਾਕਰਨ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥

paRee bayaakaran kok saasatranik ||

ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਕੀ ਬਿਦਯਾ ਧਰੈ ॥

naanaa bidh kee bidhayaa dharai ||

ਬਹੁ ਪੰਡਿਤ ਉਸਤਿਤ ਜਿਹ ਕਰੈ ॥੨॥

bahu pa(n)ddit usatit jeh karai ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਿਹ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬਨਾਯੋ ਆਪੁ ॥

adhik roop teh kuar ko braham banaayo aap ||

ਤਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਥਾਪਿ ਕਰਿ ਸਕਾ ਨ ਦੂਸਰਿ ਥਾਪੁ ॥੩॥

taa sam su(n)dhar thaap kar sakaa na dhoosar thaap ||3||

ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪੰਨਗੀ ਤਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਕੋਇ ॥

paree padhamanee pa(n)nagee taa sam aauar na koi ||

ਨਰੀ ਨ੍ਰਿਤਕਾਰੀ ਨਟੀ ਦੁਤਿਯ ਨ ਵੈਸੀ ਹੋਇ ॥੪॥

naree niratakaaree naTee dhutiy na vaisee hoi ||4||

ਹਿੰਦੁਨਿ ਤੁਰਕਾਨੀ ਜਿਤੀ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਬਾਰਿ ॥

hi(n)dhun turakaanee jitee suree aasuree baar ||

ਖੋਜਤ ਜਗਤ ਨ ਪਾਇਯਤ ਦੂਸਰ ਵੈਸੀ ਨਾਰਿ ॥੫॥

khojat jagat na paiyat dhoosar vaisee naar ||5||

ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕ ਕੀ ਅਪਛਰਾ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਨਿ ਜਾਤ ॥

ei(n)dhr lok kee apachharaa taeh bilokan jaat ||

ਨਿਰਖਤ ਰੂਪ ਅਘਾਤ ਨਹਿ ਪਲਕ ਨ ਭੂਲਿ ਲਗਾਤ ॥੬॥

nirakhat roop aghaat neh palak na bhool lagaat ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹੇਰਿ ਅਪਛਰਾ ਤਿਹ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥

her apachharaa teh musakaanee ||

ਸਖਿਨ ਮਾਝ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥

sakhin maajh ieh bhaat bakhaanee ||

ਜੈਸੀ ਯਹ ਸੁੰਦਰ ਜਗਿ ਮਾਹੀ ॥

jaisee yeh su(n)dhar jag maahee ||

ਐਸੀ ਅਵਰ ਕੁਅਰਿ ਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥੭॥

aaisee avar kuar kahoo(n) naahee ||7||

ਸਾਹ ਪਰੀ ਵਾਚ ॥

saeh paree vaach ||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜੈਸੀ ਯਹ ਸੁੰਦਰੀ ਨ ਸੁੰਦਰਿ ਕਹੂੰ ਜਗ ॥

jaisee yeh su(n)dharee na su(n)dhar kahoo(n) jag ||

ਥਕਤਿ ਰਹਤ ਜਿਹ ਰੂਪ ਚਰਾਚਰ ਹੇਰਿ ਮਗ ॥

thakat rahat jeh roop charaachar her mag ||

ਯਾ ਸਮ ਰੂਪ ਕੁਅਰ ਜੋ ਕਤਹੂੰ ਪਾਈਐ ॥

yaa sam roop kuar jo katahoo(n) paieeaai ||

ਹੋ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰੋਰਿ ਉਪਾਇ ਸੁ ਯਾਹਿ ਰਿਝਾਇਐ ॥੮॥

ho kar kai kror upai su yaeh rijhaiaai ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਰੀ ਸੁਨਤ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸਭਨ ਕਹਾ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ॥

paree sunat aaise bachan sabhan kahaa sir nayai ||

ਯਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਪੁਰਖ ਇਹ ਦੈ ਹੈ ਖੋਜਿ ਮਿਲਾਇ ॥੯॥

yaa sam su(n)dhar purakh ieh dhai hai khoj milai ||9||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਪਰੀ ਰਾਜ ਕੀ ਪਰੀ ਸਭਾਗ੍ਰਯਾ ਪਾਇ ਕੈ ॥

paree raaj kee paree sabhaagrayaa pai kai ||

ਚਲਤ ਭਈ ਸਖਿ ਸਹਸ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

chalat bhiee sakh sahas si(n)gaar banai kai ||

ਖੋਜਿ ਫਿਰੀ ਸਭ ਦੇਸ ਨ ਸੁੰਦਰ ਪਾਇਯੋ ॥

khoj firee sabh dhes na su(n)dhar paiyo ||

ਹੋ ਏਕ ਹੁਤੋ ਰਿਖਿ ਤਹ ਤਿਨ ਭੇਦ ਬਤਾਇਯੋ ॥੧੦॥

ho ek huto rikh teh tin bhedh bataiyo ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਕ ਰਿਖਿ ਥੋ ਕਾਨਨ ਇਕ ਭੀਤਰ ॥

eik rikh tho kaanan ik bheetar ||

ਤਾ ਸਮ ਤਪੀ ਨ ਥੋ ਅਵਨੀ ਪਰ ॥

taa sam tapee na tho avanee par ||

ਤਿਨਿਕ ਅਪਛਰਾ ਤਹਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥

tinik apachharaa tahaa nihaaree ||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥੧੧॥

kirapaa jaan ieh bhaat uchaaree ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕੋ ਹੈ ਰੀ ਤੂ ਕਹ ਚਲੀ ਕਯੋਨ ਆਈ ਇਹ ਦੇਸ ॥

ko hai ree too keh chalee kayon aaiee ieh dhes ||

ਕੈ ਤੂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਕੈ ਅਬਲਾ ਅਲਿਕੇਸ ॥੧੨॥

kai too isatree i(n)dhr kee kai abalaa alikes ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਤੇ ਤੈ ਹਯਾਂ ਆਈ ॥

keh kaaran te tai hayaa(n) aaiee ||

ਕਹੁ ਕਵਨੈ ਕਿਹ ਕਾਜ ਪਠਾਈ ॥

kahu kavanai keh kaaj paThaaiee ||

ਸਾਚ ਕਹੇ ਬਿਨੁ ਜਾਨ ਨ ਦੈ ਹੌ ॥

saach kahe bin jaan na dhai hau ||

ਨਾਤਰ ਸ੍ਰਾਪ ਅਬੈ ਤੁਹਿ ਕੈ ਹੌ ॥੧੩॥

naatar sraap abai tuh kai hau ||13||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਮੁਨਿ ਚਲੀ ਅਪਛਰਾ ਧਾਇ ਕੈ ॥

ek dhivas mun chalee apachharaa dhai kai ||

ਨਿਰਖਿ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥

nirakh kuar ko roop rahee urajhai kai ||

ਚਿਤ ਮਹਿ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ਕੁਅਰ ਹੂੰ ਪਾਇਯੈ ॥

chit meh kiyaa bichaar kuar hoo(n) paiyai ||

ਹੋ ਐਸੋ ਸੁੰਦਰ ਖੋਜਿ ਸੁ ਯਾਹਿ ਮਿਲਾਇਯੈ ॥੧੪॥

ho aaiso su(n)dhar khoj su yaeh milaiyai ||14||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹਮ ਸੀ ਸਖੀ ਸਹਸ੍ਰਨ ਸੁੰਦਰਿ ॥

ham see sakhee sahasran su(n)dhar ||

ਪਠੈ ਦਈ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸਿ ਮੁਨਿ ਬਰ ॥

paThai dhiee dhasahoo(n) dhis mun bar ||

ਖੋਜਿ ਥਕੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

khoj thakee preetam neh paayo ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਸਭ ਹੇਰਿ ਗਵਾਯੋ ॥੧੫॥

dhes dhes sabh her gavaayo ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਖੋਜਿ ਦੇਸ ਬਯਾਕੁਲ ਭਈ ਆਈ ਤੁਮਰੇ ਪਾਸ ॥

khoj dhes bayaakul bhiee aaiee tumare paas ||

ਦੀਜੈ ਸੁਘਰ ਬਤਾਇ ਕਹੂੰ ਕਾਰਜ ਆਵਹਿ ਰਾਸ ॥੧੬॥

dheejai sughar batai kahoo(n) kaaraj aaveh raas ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬ੍ਰਹਮਾ ਏਕ ਪੁਰਖ ਉਪਜਾਯੋ ॥

brahamaa ek purakh upajaayo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਧਾਮ ਜਨਮ ਤਿਨ ਪਾਯੋ ॥

nirap ke dhaam janam tin paayo ||

ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਪਾਰ ਬਸਤ ਸੋ ॥

saat samu(n)dhran paar basat so ||

ਕੋ ਪਹੁਚੈ ਤਿਹ ਲਯਾਇ ਸਕਤ ਸੋ ॥੧੭॥

ko pahuchai teh layai sakat so ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਿਖਿ ਕੇ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਚਲਤ ਭਈ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ॥

rikh ke ieh bidh bachan sun chalat bhiee su kumaar ||

ਸਪਤ ਸਿੰਧ ਕੇ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਜਾਤ ਭਈ ਉਹਿ ਪਾਰ ॥੧੮॥

sapat si(n)dh ke chhinik meh jaat bhiee uh paar ||18||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁੰਦਰ ਸਦਨ ਹੁਤੋ ਜਹ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥

su(n)dhar sadhan huto jeh nirap bar ||

ਜਾਤ ਭਈ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾਹਿ ਘਰ ॥

jaat bhiee su(n)dhar taeh ghar ||

ਜਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਆਸ੍ਰਮ ਸੁਨਿ ਲੀਯਾ ॥

jeh nirap sut aasram sun leeyaa ||

ਗਈ ਤਹਾ ਤਿਨ ਬਿਲਮ ਨ ਕੀਯਾ ॥੧੯॥

giee tahaa tin bilam na keeyaa ||19||

ਲੋਕੰਜਨ ਡਾਰਤ ਚਖ ਭਈ ॥

loka(n)jan ddaarat chakh bhiee ||

ਪਰਗਟ ਹੁਤੀ ਲੋਪ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

paragaT hutee lop havai giee ||

ਯਹ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥

yeh sabh hee ko roop nihaarai ||

ਯਾ ਕੌ ਕੋਊ ਨ ਪੁਰਖ ਬਿਚਾਰੈ ॥੨੦॥

yaa kau kouoo na purakh bichaarai ||20||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸਿੰਘ ਦਿਲੀਸ ਧਾਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਬੈਠੇ ਜਹਾ ॥

si(n)gh dhilees dhaar basatr baiThe jahaa ||

ਲੋਕੰਜਨ ਦ੍ਰਿਗ ਡਾਰਿ ਜਾਤ ਭੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹਾ ॥

loka(n)jan dhirag ddaar jaat bhee tiray tahaa ||

ਹੇਰਿ ਤਵਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕਰਿ ॥

her tavan kee prabhaa rahee urajhai kar ||

ਹੋ ਸੁਧਿ ਯਾ ਕੀ ਗੀ ਭੂਲਿ ਰਹੀ ਲਲਚਾਇ ਕਰਿ ॥੨੧॥

ho sudh yaa kee gee bhool rahee lalachai kar ||21||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਯਹ ਸੁਧਿ ਤਾਹਿ ਬਿਸਰਿ ਕਰਿ ਗਈ ॥

yeh sudh taeh bisar kar giee ||

ਤਿਹ ਪੁਰ ਬਸਤ ਬਰਖ ਬਹੁ ਭਈ ॥

teh pur basat barakh bahu bhiee ||

ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਵਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥

kitak dhinan vaa kee sudh aaiee ||

ਮਨ ਮਹਿ ਤਰੁਨੀ ਅਧਿਕ ਲਜਾਈ ॥੨੨॥

man meh tarunee adhik lajaiee ||22||

ਜੌ ਯਹ ਬਾਤ ਪਰੀ ਸੁਨਿ ਪੈ ਹੈ ॥

jau yeh baat paree sun pai hai ||

ਮੋ ਕਹ ਕਾਢਿ ਸ੍ਵਰਗ ਤੇ ਦੈ ਹੈ ॥

mo keh kaadd savairag te dhai hai ||

ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਕੌਂ ਕਰੌਂ ਉਪਾਈ ॥

taa te yaa kau karau upaiee ||

ਜਾ ਤੇ ਇਹ ਉਹਿ ਦੇਉ ਮਿਲਾਈ ॥੨੩॥

jaa te ieh uh dheau milaiee ||23||

ਆਲਯ ਹੁਤੋ ਕੁਅਰ ਕੋ ਜਹਾ ॥

aalay huto kuar ko jahaa ||

ਵਾ ਕੋ ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖਤ ਭਈ ਤਹਾ ॥

vaa ko chitr likhat bhiee tahaa ||

ਚਿਤ੍ਰ ਜਬੈ ਤਿਨ ਕੁਅਰ ਨਿਹਾਰਾ ॥

chitr jabai tin kuar nihaaraa ||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਡਾਰਾ ॥੨੪॥

raaj paaT sabh hee taj ddaaraa ||24||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ਉਦਾਸ ਰਾਜ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ਕੈ ॥

man mai bhayo udhaas raaj ko tayaag kai ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਹ ਬੈਠਿ ਰਹਤ ਅਨੁਰਾਗਿ ਕੈ ॥

rain dhivas teh baiTh rahat anuraag kai ||

ਰੋਇ ਰੋਇ ਦ੍ਰਿਗ ਨੈਨਨ ਰੁਹਰ ਬਹਾਵਈ ॥

roi roi dhirag nainan ruhar bahaaviee ||

ਹੋ ਕੋਟਿਨ ਕਰੈ ਬਿਚਾਰ ਨ ਤਾ ਕੌ ਪਾਵਈ ॥੨੫॥

ho koTin karai bichaar na taa kau paaviee ||25||

ਨਟੀ ਨਾਟਕੀ ਨ੍ਰਿਪਨੀ ਨ੍ਰਿਤਨਿ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥

naTee naaTakee nirapanee niratan bakhaaniyai ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਗਨੀ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਿਯੈ ॥

naree naaganee naganee nij tiray jaaniyai ||

ਸਿਵੀ ਬਾਸਵੀ ਸਸੀ ਕਿ ਰਵਿ ਤਨ ਜਈ ॥

sivee baasavee sasee k rav tan jiee ||

ਹੋ ਚੇਟਕ ਚਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ਚਤੁਰਿ ਚਿਤ ਲੈ ਗਈ ॥੨੬॥

ho cheTak chitr dhikhai chatur chit lai giee ||26||

ਲਿਖਯੋ ਚਿਤ੍ਰ ਇਹ ਠੌਰ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਠਾ ਗਈ ॥

likhayo chitr ieh Thauar bahur teh Thaa giee ||

ਚਿਤ੍ਰ ਚਤੁਰਿ ਕੇ ਭਵਨ ਬਿਖੈ ਲਿਖਤੀ ਭਈ ॥

chitr chatur ke bhavan bikhai likhatee bhiee ||

ਪ੍ਰਾਤ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਜਬ ਤਿਨ ਚਿਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

praat kuar ko jab tin chitr nihaariyo ||

ਹੋ ਰਾਜ ਪਾਟ ਸਭ ਸਾਜ ਤਬੈ ਤਜਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੨੭॥

ho raaj paaT sabh saaj tabai taj ddaariyo ||27||

ਨਿਰਖਿ ਕੁਅਰ ਕੋ ਚਿਤ੍ਰ ਕੁਅਰਿ ਅਟਕਤ ਭਈ ॥

nirakh kuar ko chitr kuar aTakat bhiee ||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਧਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਭ ਜਿਯ ਤੇ ਗਈ ॥

raaj paaT dhan kee sudh sabh jiy te giee ||

ਬਢੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਪੀਰ ਬਤਾਵੈ ਕਹੋ ਕਿਹ ॥

baddee prem kee peer bataavai kaho keh ||

ਹੋ ਜੋ ਤਿਹ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਮਿਲਾਵੈ ਆਨਿ ਤਿਹ ॥੨੮॥

ho jo teh sok nivaar milaavai aan teh ||28||

ਮਤਵਾਰੇ ਕੀ ਭਾਤਿ ਕੁਅਰਿ ਬਵਰੀ ਭਈ ॥

matavaare kee bhaat kuar bavaree bhiee ||

ਖਾਨ ਪਾਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਤਬ ਹੀ ਤਜਿ ਕਰਿ ਦਈ ॥

khaan paan kee sudh tab hee taj kar dhiee ||

ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਬਹੂੰ ਉਠੈ ਕਬੈ ਗੁਨ ਗਾਵਈ ॥

has has kabahoo(n) uThai kabai gun gaaviee ||

ਹੋ ਕਬਹੂੰ ਰੋਵਤ ਦਿਨ ਅਰੁ ਰੈਨਿ ਬਿਤਾਵਈ ॥੨੯॥

ho kabahoo(n) rovat dhin ar rain bitaaviee ||29||

ਦਿਨ ਦਿਨ ਪਿਯਰੀ ਹੋਤ ਕੁਅਰਿ ਤਨ ਜਾਵਈ ॥

dhin dhin piyaree hot kuar tan jaaviee ||

ਅੰਤਰ ਪਿਯ ਕੀ ਪੀਰ ਨ ਪ੍ਰਗਟ ਜਤਾਵਈ ॥

a(n)tar piy kee peer na pragaT jataaviee ||

ਸਾਤ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਪਿਯਾ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ॥

saat samu(n)dhar paar piyaa taa ko rahai ||

ਹੋ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵੈ ਤਾਹਿ ਇਤੋ ਦੁਖ ਕਿਹ ਕਹੈ ॥੩੦॥

ho aan milaavai taeh ito dhukh keh kahai ||30||

ਅਬ ਕਹੋ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕੁਅਰ ਕੀ ਕਛੁ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥

ab kaho birathaa kuar kee kachh sun leejiyai ||

ਸੁਨਹੁ ਸੁਘਰ ਚਿਤ ਲਾਇ ਸ੍ਰਵਨ ਇਤ ਦੀਜਿਯੈ ॥

sunahu sughar chit lai sravan it dheejiyai ||

ਰੋਤ ਰੋਤ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਸਭ ਸਜਨ ਬਿਤਾਵਈ ॥

rot rot nis dhin sabh sajan bitaaviee ||

ਹੋ ਪਰੈ ਨ ਤਾ ਕੋ ਹਾਥ ਚਿਤ੍ਰ ਉਰ ਲਾਵਈ ॥੩੧॥

ho parai na taa ko haath chitr ur laaviee ||31||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਤੈ ਚਾਹ ਉਨ ਕੀ ਲਗੀ ਉਨ ਕੌ ਇਨ ਕੀ ਚਾਹ ॥

eitai chaeh un kee lagee un kau in kee chaeh ||

ਕਹੁ ਕੌਨੇ ਛਲ ਪਾਇਯੈ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਨਿਬਾਹ ॥੩੨॥

kahu kauane chhal paiyai karataa karai nibaeh ||32||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਅਤਿਥ ਭੇਸ ਧਰਿ ਪਰੀ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਢਿਗ ਗਈ ॥

atith bhes dhar paree kuar ke ddig giee ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਬਤਾਵਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥

raaj sutaa kee baat bataavat teh bhiee ||

ਤੁਮ ਕੌ ਉਨ ਕੀ ਚਾਹ ਉਨੈ ਤੁਮਰੀ ਲਗੀ ॥

tum kau un kee chaeh unai tumaree lagee ||

ਹੋ ਨਿਸੁ ਦਿਨੁ ਜਪਤ ਬਿਹੰਗ ਜਯੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤੈਸੀ ਜਗੀ ॥੩੩॥

ho nis dhin japat biha(n)g jayo preet taisee jagee ||33||

ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਪਾਰ ਕੁਅਰਿ ਵਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥

saat samu(n)dhran paar kuar veh jaaniyai ||

ਨੇਹ ਲਗਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥

neh lagayo tum so teh adhik pramaaniyai ||

ਕਰਿ ਕਰਿ ਕੌਨ ਉਪਾਇ ਕਹੋ ਤਿਹ ਲਯਾਇਯੈ ॥

kar kar kauan upai kaho teh layaiyai ||

ਹੋ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਸੁਕੁਮਾਰਿ ਸੁ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪਾਇਯੈ ॥੩੪॥

ho raaj kuar sukumaar su keh bidh paiyai ||34||

ਮੁਹਿ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਕੀ ਸੁਰਿਦ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥

muh saradhaar paree kee suridh bakhaaniyai ||

ਰਵਿ ਸਸਿ ਕੀ ਸਮ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥

rav sas kee sam jaa ko roop pramaaniyai ||

ਜਬ ਵਹੁ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਚਿਤ ਨਿਰਖਤ ਭਈ ॥

jab vahu raaj kuar kee chit nirakhat bhiee ||

ਹੋ ਤਬ ਹੌ ਤੁਮਰੇ ਤੀਰ ਪਠਾਇ ਤੁਰਿਤ ਦਈ ॥੩੫॥

ho tab hau tumare teer paThai turit dhiee ||35||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮਿ ਫਿਰੀ ਤਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਨਾਰਿ ॥

teen bhavan mai bhram firee taa sam kahoo(n) na naar ||

ਤਾ ਕੇ ਬਰਬੇ ਜੋਗ ਹੌ ਤੁਮ ਹੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥੩੬॥

taa ke barabe jog hau tum hee raaj kumaar ||36||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਹੌ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਪਹਿ ਅਬ ਉਠ ਜਾਇ ਹੋ ॥

hau saradhaar paree peh ab uTh jai ho ||

ਕੁਅਰਿ ਜੋਗ ਬਰ ਲਹਿ ਤੁਹਿ ਤਾਹਿ ਬਤਾਇ ਹੋ ॥

kuar jog bar leh tuh taeh batai ho ||

ਜਬ ਤੁਮ ਤਾ ਕਹ ਜਾਇ ਸਜਨ ਬਰਿ ਲੇਹੁਗੇ ॥

jab tum taa keh jai sajan bar lehuge ||

ਹੋ ਕਹਾ ਬਤਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਤਬੈ ਜਸੁ ਦੇਹੁਗੇ ॥੩੭॥

ho kahaa bataavahu moh tabai jas dhehuge ||37||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਯੌ ਕਹਿ ਤਾ ਕੌ ਪਰੀ ਉਡਾਨੀ ॥

yau keh taa kau paree uddaanee ||

ਸਿਵੀ ਬਾਸਵੀ ਰਵੀ ਪਛਾਨੀ ॥

sivee baasavee ravee pachhaanee ||

ਚਲਿ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਪਹਿ ਆਈ ॥

chal saradhaar paree peh aaiee ||

ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥੩੮॥

sakal birathaa keh taeh sunaiee ||38||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਮੈ ਖੋਜਿ ਕਰਿ ਸੁਘਰ ਲਖਾ ਇਕ ਠੌਰ ॥

teen lok mai khoj kar sughar lakhaa ik Thauar ||

ਚਲਿ ਕਰਿ ਆਪੁ ਨਿਹਾਰਿਯੈ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦ੍ਰ ਨ ਔਰ ॥੩੯॥

chal kar aap nihaariyai jaa sam su(n)dhr na aauar ||39||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਸਭ ਪਰੀ ਉਡਾਨੀ ॥

sunat bachan sabh paree uddaanee ||

ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਪਾਰ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥

saat samu(n)dhr paar nijakaanee ||

ਜਬ ਦਿਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥

jab dhileep si(n)gh nain nihaaraa ||

ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥੪੦॥

chit ko sok dhoor kar ddaaraa ||40||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਕੁਅਰ ਕੀ ਅਟਕੀ ਪਰੀ ਨਿਹਾਰਿ ॥

apramaan dhut kuar kee aTakee paree nihaar ||

ਯਹਿ ਸੁੰਦਰਿ ਹਮ ਹੀ ਬਰੈ ਡਾਰੀ ਕੁਅਰਿ ਬਿਸਾਰਿ ॥੪੧॥

yeh su(n)dhar ham hee barai ddaaree kuar bisaar ||41||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਵਹੁ ਪਰੀ ਉਚਾਰੈ ॥

hai hai vahu paree uchaarai ||

ਦੈ ਦੈ ਮੂੰਡਿ ਧਰਨਿ ਸੌ ਮਾਰੈ ॥

dhai dhai moo(n)dd dharan sau maarai ||

ਜਿਹ ਨਿਮਿਤ ਹਮ ਅਸ ਸ੍ਰਮ ਕੀਯਾ ॥

jeh nimit ham as sram keeyaa ||

ਸੋ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਨ ਭੇਟਨ ਦੀਯਾ ॥੪੨॥

so bidh taeh na bheTan dheeyaa ||42||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਬ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਕਹੈ ਹੌ ਹੀ ਬਰਿਹੋ ਜਾਹਿ ॥

ab saradhaar paree kahai hau hee bariho jaeh ||

ਪੀਰ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਨ ਕਰੈ ਲਾਜ ਨ ਆਵਤ ਤਾਹਿ ॥੪੩॥

peer kuar kee na karai laaj na aavat taeh ||43||

ਸੁਨੁ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਜੁ ਹਮ ਜਿਹ ਹਿਤ ਅਤਿ ਸ੍ਰਮ ਕੀਨ ॥

sun saradhaar paree ju ham jeh hit at sram keen ||

ਅਬ ਤੈ ਯਾਹਿ ਬਰਿਯੋ ਚਹਤ ਮਿਲਨ ਨ ਤਾ ਕਹ ਦੀਨ ॥੪੪॥

ab tai yaeh bariyo chahat milan na taa keh dheen ||44||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਖਿ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਕਯਾ ਕਰੈ ॥

sakh saradhaar paree kayaa karai ||

ਬਿਰਹ ਤਾਪ ਤਨ ਛਤਿਯਾ ਜਰੈ ॥

bireh taap tan chhatiyaa jarai ||

ਜਬ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jab mai yaa ko roop nihaariyo ||

ਸ੍ਵਰਗ ਬਿਖੈ ਕੋ ਬਾਸ ਬਿਸਾਰਿਯੋ ॥੪੫॥

savairag bikhai ko baas bisaariyo ||45||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਹਾ ਕਰੋ ਮੈ ਜਾਉ ਕਤ ਲਗੈ ਨਿਗੋਡੇ ਨੈਨ ॥

kahaa karo mai jaau kat lagai nigodde nain ||

ਬਿਨੁ ਹੇਰੇ ਕਲ ਨ ਪਰੈ ਨਿਰਖਤ ਲਾਗਤ ਚੈਨ ॥੪੬॥

bin here kal na parai nirakhat laagat chain ||46||

ਬਿਨ ਦੇਖੇ ਮਹਬੂਬ ਕੇ ਪਲਕ ਲਗਤ ਹੈ ਜਾਮ ॥

bin dhekhe mahaboob ke palak lagat hai jaam ||

ਤਬ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਹੁਤੀ ਅਬ ਇਹ ਭਈ ਗੁਲਾਮ ॥੪੭॥

tab saradhaar paree hutee ab ieh bhiee gulaam ||47||

ਕਹਾ ਕਰੌ ਕਾ ਸੌ ਕਹੌ ਕਹੇ ਨ ਆਵਤ ਬੈਨ ॥

kahaa karau kaa sau kahau kahe na aavat bain ||

ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਮਹਬੂਬ ਕੇ ਭਏ ਜਹਮਤੀ ਨੈਨ ॥੪੮॥

bin dhekhe mahaboob ke bhe jahamatee nain ||48||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਪਲਕ ਨ ਇਤ ਉਤ ਜਾਇ ਨੈਨ ਐਸੇ ਲਗੇ ॥

palak na it ut jai nain aaise lage ||

ਪਿਯ ਦੇਖਨ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੋਊ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪਗੇ ॥

piy dhekhan ke prem dhouoo ieh bidh page ||

ਲਗਨ ਲਾਗਿ ਮੁਰਿ ਗਈ ਨਿਗੋਡਿ ਨ ਛੂਟਈ ॥

lagan laag mur giee nigodd na chhooTiee ||

ਹੋ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰੇ ਬਿਨੁ ਸਖਿ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਖੂਟਈ ॥੪੯॥

ho naik nihaare bin sakh praan nikhooTiee ||49||

ਛੁਟਤ ਛੁਟਾਏ ਨਾਹਿ ਨਿਗੋਡੇ ਜਹ ਲਗੇ ॥

chhuTat chhuTaae naeh nigodde jeh lage ||

ਪਲਕ ਨ ਇਤ ਉਤ ਹੋਇ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਯ ਕੇ ਪਗੇ ॥

palak na it ut hoi prem piy ke page ||

ਜਹਾ ਲਗੇ ਏ ਨੈਨ ਤਹੀ ਕੈ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ॥

jahaa lage e nain tahee kai havai rahe ||

ਹੋ ਫਿਰਿ ਆਵਨ ਕੇ ਨਾਹਿ ਕਬਿਨ ਐਸੇ ਕਹੇ ॥੫੦॥

ho fir aavan ke naeh kabin aaise kahe ||50||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਥਰਹਰਾਇ ਥਿਰ ਨ ਰਹਹਿ ਪਲਕ ਨਹੀ ਠਹਰਾਹਿ ॥

tharaharai thir na raheh palak nahee Thaharaeh ||

ਜਹ ਲਾਗੇ ਏ ਲੋਇਨਾ ਫਿਰਿ ਆਵਨ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥੫੧॥

jeh laage e loinaa fir aavan ke naeh ||51||

ਨਿਰਖਿ ਨੈਨ ਮਹਬੂਬ ਕੇ ਨੈਨ ਗਡੇ ਤਿਨ ਮਾਹਿ ॥

nirakh nain mahaboob ke nain gadde tin maeh ||

ਉਡੈ ਅਘਾਨੇ ਬਾਜ ਜਯੋ ਫਿਰ ਆਵਨ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥੫੨॥

auddai aghaane baaj jayo fir aavan ke naeh ||52||

ਜਹਾ ਲਗੇ ਏ ਲੋਇਨਾ ਤਹ ਹੀ ਕੇ ਸੁ ਭਏ ॥

jahaa lage e loinaa teh hee ke su bhe ||

ਬਹਰੀ ਜਯੋਂ ਕਹਰੀ ਦੋਊ ਗਏ ਸੁ ਗਏ ਗਏ ॥੫੩॥

baharee jayo(n) kaharee dhouoo ge su ge ge ||53||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜਿਤ ਲਾਗੇ ਏ ਨੈਨ ਸੁ ਤਿਤਹੀ ਕੇ ਭਏ ॥

jit laage e nain su titahee ke bhe ||

ਕਰਿ ਹਾਰੀ ਹੌ ਜਤਨ ਨ ਭੂਲਿ ਇਤੈ ਅਏ ॥

kar haaree hau jatan na bhool itai ae ||

ਛੁਟੀ ਬਾਤ ਮੁਰਿ ਕਰ ਤੇ ਕਹੋ ਹੌ ਕਜਾ ਕਰੌ ॥

chhuTee baat mur kar te kaho hau kayaa karau ||

ਹੋ ਮਦਨ ਤਾਪ ਤਨ ਤਈ ਸਦਾ ਜਿਯ ਮੈ ਜਰੌਂ ॥੫੪॥

ho madhan taap tan tiee sadhaa jiy mai jarau ||54||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਰਹੀ ਸਖੀ ਸਬ ॥

koT jatan kar rahee sakhee sab ||

ਲਗਨ ਨਿਗੌਡੀ ਲਾਗਿ ਗਈ ਜਬ ॥

lagan nigauaddee laag giee jab ||

ਤਬ ਤਿਨ ਪਰੀ ਉਪਾਇ ਬਿਚਾਰੋ ॥

tab tin paree upai bichaaro ||

ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਸੌ ਜਾਇ ਉਚਾਰੋ ॥੫੫॥

raaj putr sau jai uchaaro ||55||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤੈ ਜਿਹ ਬਰ ਲਾਇਕ ॥

raaj kuar tai jeh bar laik ||

ਜਾ ਕੀ ਪਰੀ ਲਗਹਿ ਸਭ ਪਾਇਕ ॥

jaa kee paree lageh sabh paik ||

ਅਬ ਤੁਹਿ ਬਰਿਯੋ ਚਹਤ ਹਮਰੀ ਪਤਿ ॥

ab tuh bariyo chahat hamaree pat ||

ਕਹਾ ਤਿਹਾਰੇ ਆਵਤ ਹੈ ਮਤਿ ॥੫੬॥

kahaa tihaare aavat hai mat ||56||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾ ਜਬ ॥

raaj kuar ieh bhaat sunaa jab ||

ਬਚਨ ਪਰੀ ਸੋ ਕਹੇ ਬਿਹਸਿ ਤਬ ॥

bachan paree so kahe bihas tab ||

ਮੈ ਸਰਦਾਰ ਪਰਿਹਿ ਨਹਿ ਬਰਿ ਹੌਂ ॥

mai saradhaar pareh neh bar haua(n) ||

ਲਾਗਿ ਬਿਰਹ ਸੁ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਮਰਿ ਹੌਂ ॥੫੭॥

laag bireh su kuar ke mar haua(n) ||57||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਲਾਗ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਬਿਰਹ ਤਨ ਬਰਿ ਹੌ ਦਿਨ ਅਰੁ ਰੈਨਿ ॥

laag kuar ke bireh tan bar hau dhin ar rain ||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਇਹ ਜੌ ਪਰੀ ਨੈਕ ਨ ਲਗਿ ਹੈ ਨੈਨ ॥੫੮॥

kahaa bhayo ieh jau paree naik na lag hai nain ||58||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਹਾ ਪਰੀ ਇਕ ਮੋਰ ਕਹਾ ਕਰੁ ॥

kahaa paree ik mor kahaa kar ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤੈ ਰਾਜ ਪਰੀ ਬਰੁ ॥

raaj kuar tai raaj paree bar ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕਹੁ ਬਰਿ ਕਸ ਕਰਿ ਹੈ ॥

raaj kuar kahu bar kas kar hai ||

ਪਦਮਿਨਿ ਛਾਡਿ ਹਸਤਿਨੀ ਬਰਿ ਹੈ ॥੫੯॥

padhamin chhaadd hasatinee bar hai ||59||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਾ ਸੌ ਮੇਰੋ ਹਿਤ ਲਗਾ ਵਹੈ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰਿ ॥

jaa sau mero hit lagaa vahai hamaaree naar ||

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਪਦਮਿਨੀ ਪਰੀ ਨ ਬਰੌ ਹਜਾਰ ॥੬੦॥

suree aasuree padhaminee paree na barau hajaar ||60||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਰੀ ਜਤਨ ਕਰਿ ਕਰਿ ਬਹੁ ਹਾਰੀ ॥

paree jatan kar kar bahu haaree ||

ਏਕ ਬਾਤ ਤਬ ਔਰ ਬਿਚਾਰੀ ॥

ek baat tab aauar bichaaree ||

ਜੌ ਇਹ ਕਹਤ ਵਹੈ ਹੌ ਕਰੌ ॥

jau ieh kahat vahai hau karau ||

ਬਹੁਰੋ ਛਲਿ ਯਾਹੀ ਕਹ ਬਰੌ ॥੬੧॥

bahuro chhal yaahee keh barau ||61||

ਪ੍ਰਥਮ ਪਰੀ ਜੋ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥

pratham paree jo tahaa paThaiee ||

ਵਹੈ ਆਪਨੇ ਤੀਰ ਬੁਲਾਈ ॥

vahai aapane teer bulaiee ||

ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਜੁ ਕਹਾ ਮੁਰ ਕਰਿ ਹੈ ॥

taeh kahaa ju kahaa mur kar hai ||

ਤਬ ਤਵ ਦੈਵ ਧਾਮ ਧਨ ਭਰਿ ਹੈ ॥੬੨॥

tab tav dhaiv dhaam dhan bhar hai ||62||

ਯਾਹਿ ਕੁਅਰ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਈ ॥

yaeh kuar muh dheh milaiee ||

ਹੌਂ ਯਾ ਪਰ ਜਿਯ ਤੇ ਉਰਝਾਈ ॥

hau yaa par jiy te urajhaiee ||

ਕਹਾ ਹਮਾਰਾ ਕਰੈ ਪਜਾਰੀ ॥

kahaa hamaaraa karai payaaree ||

ਤੂ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੀ ॥੬੩॥

too saahib mai dhaas tihaaree ||63||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਇਹ ਪਰੀ ਫੂਲਿ ਮਨ ਮੈ ਗਈ ॥

sunat bachan ieh paree fool man mai giee ||

ਸੁਘਰ ਕੁਅਰ ਕੇ ਪਾਸ ਜਾਤ ਤਬ ਹੀ ਭਈ ॥

sughar kuar ke paas jaat tab hee bhiee ||

ਪਰ ਪਾਇਨ ਕਰ ਜੋਰ ਕਹਾ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥

par pain kar jor kahaa musakai kai ||

ਹੌ ਕਰੌ ਬਿਨਤਿ ਜੌ ਕਹੌ ਕਛੂ ਸਕੁਚਾਇ ਕੈ ॥੬੪॥

hau karau binat jau kahau kachhoo sakuchai kai ||64||

ਪ੍ਰਥਮ ਪਰੀ ਸੌ ਕੁਅਰ ਤੁਮੈਸ ਉਚਾਰਿਯਹੁ ॥

pratham paree sau kuar tumais uchaariyahu ||

ਗਹਿ ਬਹਿਯਾ ਸਿਹਜਾ ਪਰ ਤਿਹ ਬੈਠਾਰਿਯਹੁ ॥

geh bahiyaa sihajaa par teh baiThaariyahu ||

ਰਮਿਯੋ ਚਹੈ ਤੁਮ ਸੌ ਤਬ ਤੁਮ ਯੌ ਭਾਖਿਯਹੁ ॥

ramiyo chahai tum sau tab tum yau bhaakhiyahu ||

ਹੋ ਘਰੀ ਚਾਰਿ ਪਾਚਕ ਲਗਿ ਦ੍ਰਿੜ ਚਿਤ ਰਾਖਿਯਹੁ ॥੬੫॥

ho gharee chaar paachak lag dhiraR chit raakhiyahu ||65||

ਪ੍ਰਥਮ ਬਜ਼ਾਹ ਤਾ ਸੌ ਜੌ ਮੋਰ ਕਰਾਇਹੋ ॥

pratham bayaeh taa sau jau mor karaiho ||

ਬਰਿਯੋ ਚਹਹੁ ਜੌ ਮੋਹਿ ਤੁ ਤਬ ਹੀ ਪਾਇਹੋ ॥

bariyo chahahu jau moh ta tab hee paiho ||

ਤਾਹਿ ਬਰੇ ਬਿਨ ਮੈ ਨ ਤੋਹਿ ਕਯੋਹੂੰ ਬਰੋ ॥

taeh bare bin mai na toh kayohoo(n) baro ||

ਹੋ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਉਰ ਅਬ ਹੀ ਮਰੋ ॥੬੬॥

ho naatar maar kaTaaree ur ab hee maro ||66||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭੇਦ ਕੁਅਰ ਦੈ ਤਾ ਕੇ ਢਿਗ ਗਈ ॥

eeh bidh bhedh kuar dhai taa ke ddig giee ||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਸਹਚਰਿ ਜਾਨਿ ਪਠੈ ਇਹ ਪੈ ਦਈ ॥

jeh teh sahachar jaan paThai ieh pai dhiee ||

ਮੈ ਕਰਿ ਜਤਨ ਅਨੇਕ ਕੁਅਰਹਿ ਰਿਝਾਇਯੋ ॥

mai kar jatan anek kuareh rijhaiyo ||

ਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਕਰਨ ਕਲੋਲ ਕਬੂਲ ਕਰਾਇਯੋ ॥੬੭॥

ho tum so karan kalol kabool karaiyo ||67||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਾਹ ਪਰੀ ਕਹ ਲੈ ਤਹ ਆਈ ॥

saeh paree keh lai teh aaiee ||

ਜਹਾ ਕੁਅਰ ਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥

jahaa kuar kee sej suhaiee ||

ਤਹਾ ਕਪੂਰ ਅਰਗਜਾ ਮਹਿਕੈ ॥

tahaa kapoor aragajaa mahikai ||

ਬਾਧੀ ਧੁਜਾ ਧਾਮ ਪਰ ਲਹਿਕੈ ॥੬੮॥

baadhee dhujaa dhaam par lahikai ||68||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੀਨਾ ਕੁਅਰ ਮਿਲਾਈ ॥

eeh bidh dheenaa kuar milaiee ||

ਬੈਠੇ ਦੋਊ ਸੇਜ ਪਰ ਜਾਈ ॥

baiThe dhouoo sej par jaiee ||

ਤਹ ਤੇ ਜਬੈ ਸਖੀ ਤਰਿ ਗਈ ॥

teh te jabai sakhee tar giee ||

ਕਾਮ ਕਰਾ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਭਈ ॥੬੯॥

kaam karaa taa ke tan bhiee ||69||

ਕਾਮ ਪਰੀ ਕਹ ਜਬੈ ਸੰਤਾਯੋ ॥

kaam paree keh jabai sa(n)taayo ||

ਹਾਥ ਕੁਅਰ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥

haath kuar kee or chalaayo ||

ਬਿਹਸਿ ਕੁਅਰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

bihas kuar ieh bhaat uchaaree ||

ਕਹੋਂ ਬਾਤ ਤੁਹਿ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੀ ॥੭੦॥

kaho(n) baat tuh sunahu payaaree ||70||

ਪ੍ਰਥਮ ਮੋਹਿ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਵਹੁ ॥

pratham moh tum taeh milaavahu ||

ਬਹੁਰਿ ਭੋਗ ਮੁਰਿ ਸੰਗ ਕਮਾਵਹੁ ॥

bahur bhog mur sa(n)g kamaavahu ||

ਪਹਿਲੇ ਬਰੋ ਵਹੈ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

pahile baro vahai bar naaree ||

ਵਹ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੈ ਯਾਰ ਹਮਾਰੀ ॥੭੧॥

veh isatree tai yaar hamaaree ||71||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕਰਿ ਹਾਰੀ ਬਹੁ ਜਤਨ ਨ ਤਿਹ ਰਤਿ ਵਹਿ ਦਈ ॥

kar haaree bahu jatan na teh rat veh dhiee ||

ਜੁ ਕਛੁ ਬਖਾਨੀ ਕੁਅਰ ਵਹੈ ਮਾਨਤ ਭਈ ॥

j kachh bakhaanee kuar vahai maanat bhiee ||

ਪਛਨ ਪਰ ਬੈਠਾਇ ਤਾਹਿ ਲੈਗੀ ਤਹਾ ॥

pachhan par baiThai taeh laigee tahaa ||

ਹੋ ਪਿਯ ਪਿਯ ਰਟਤ ਬਿਹੰਗ ਜਯੋਂ ਕੁਅਰਿ ਪਰੀ ਜਹਾ ॥੭੨॥

ho piy piy raTat biha(n)g jayo(n) kuar paree jahaa ||72||

ਚਿਤ੍ਰ ਜਵਨ ਕੋ ਹੇਰਿ ਮੁਹਬਤਿ ਲਗਤ ਭੀ ॥

chitr javan ko her muhabat lagat bhee ||

ਤਾ ਕੋ ਦਰਸ ਪ੍ਰਤਛਿ ਜਬੈ ਪਾਵਤ ਭਈ ॥

taa ko dharas pratachh jabai paavat bhiee ||

ਕੁਅਰਿ ਚਹਤ ਜੋ ਹੁਤੀ ਬਿਧਾਤੈ ਸੋ ਕਰੀ ॥

kuar chahat jo hutee bidhaatai so karee ||

ਹੋ ਬਨ ਬਸੰਤ ਕੀ ਭਾਤਿ ਸੁ ਝਰਿ ਝਰਿ ਭੀ ਹਰੀ ॥੭੩॥

ho ban basa(n)t kee bhaat su jhar jhar bhee haree ||73||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਦਰਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾ ਪਿਯ ਕਰਾ ॥

jab dharasan tiray kaa piy karaa ||

ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਗੇ ਲੈ ਧਰਾ ॥

khaan paan aage lai dharaa ||

ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਨ ਕੇ ਅਮਲ ਮੰਗਾਏ ॥

bibidh bidhan ke amal ma(n)gaae ||

ਬੈਠਿ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਤੀਰ ਚੜਾਏ ॥੭੪॥

baiTh kuar ke teer chaRaae ||74||

ਤਾਹੂ ਕੋ ਬਹੁ ਕੈਫ ਪਿਵਾਈ ॥

taahoo ko bahu kaif pivaiee ||

ਬਹੁਰੋ ਲਯੋ ਗਰੇ ਸੋ ਲਾਈ ॥

bahuro layo gare so laiee ||

ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੀਏ ॥

aasan chu(n)ban bahu bidh ke'ee ||

ਚਿਤ ਕੇ ਤਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਏ ॥੭੫॥

chit ke taap bidhaa kar dhe'ee ||75||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕੁਅਰਿ ਸਜਨ ਸੋ ਰਤਿ ਕਰਤ ਰੀਝ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

kuar sajan so rat karat reejh rahee man maeh ||

ਵਹਿ ਦਿਨ ਪੂਜਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਭੂਲਿ ਕਰੀ ਤਿਨ ਨਾਹਿ ॥੭੬॥

veh dhin poojaa rudhr kee bhool karee tin naeh ||76||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੁਅਰਿ ਕੁਅਰ ਕੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਈ ॥

kuar kuar kai sa(n)g sidhaiee ||

ਏਕ ਬਿਵਤ ਮਨ ਮਾਹਿ ਪਕਾਈ ॥

ek bivat man maeh pakaiee ||

ਇਕ ਦੁਰਬਲ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਕਟ ਬਲਾਇਸਿ ॥

eik dhurabal tiray nikaT balais ||

ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਤਿਹ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇਸਿ ॥੭੭॥

kaan laag teh ma(n)tr sikhais ||77||

ਅਪਨੀ ਠੌਰ ਤਾਹਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥

apanee Thauar taeh baiThaayo ||

ਤਾਹਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਸਿਖਾਯੋ ॥

taeh bhalee bidh charit sikhaayo ||

ਸਭ ਸਖਿਯਨ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥

sabh sakhiyan jab taeh nihaaraa ||

ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਤਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥੭੮॥

tin tiray tab ieh bhaat uchaaraa ||78||

ਮੈ ਸਿਵ ਪੂਜਨ ਕਾਲਿ ਨ ਗਈ ॥

mai siv poojan kaal na giee ||

ਤਾ ਤੇ ਸ੍ਰਾਪ ਰੁਦ੍ਰ ਮੁਹਿ ਦਈ ॥

taa te sraap rudhr muh dhiee ||

ਯਾ ਤੇ ਅਵਰ ਬਰਨ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

yaa te avar baran havai gayo ||

ਗੋਰ ਬਰਨ ਤੇ ਸਾਵਰ ਭਯੋ ॥੭੯॥

gor baran te saavar bhayo ||79||

ਸਭ ਸਖਿਯਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾ ਜਬ ॥

sabh sakhiyan ieh bhaat sunaa jab ||

ਮਿਲਿ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਜਾਤ ਭਈ ਸਬ ॥

mil raajaa peh jaat bhiee sab ||

ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਤ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

sabh birataat keh taeh sunaayo ||

ਦੁਹਿਤਹਿ ਤਾਤ ਬਿਲੋਕਨ ਆਯੋ ॥੮੦॥

dhuhiteh taat bilokan aayo ||80||

ਅਨਤ ਬਰਨ ਰਾਜੈ ਜਬ ਲਹਾ ॥

anat baran raajai jab lahaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਰਾਨੀ ਤਨ ਕਹਾ ॥

eeh bidh so raanee tan kahaa ||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਇਹ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥

kahaa bhayo ieh raaj dhulaaree ||

ਗੋਰੀ ਹੁਤੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਕਾਰੀ ॥੮੧॥

goree hutee havai giee kaaree ||81||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਿਰਧ ਤਰੁਨਿ ਤੇ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਭਈ ਗੋਰਿ ਤੇ ਸ੍ਯਾਮ ॥

biradh tarun te havai giee bhiee gor te sayaam ||

ਸਤਿ ਸ੍ਰਾਪ ਸਿਵ ਐਸਈ ਜਪੋ ਸਕਲ ਸਭ ਜਾਮ ॥੮੨॥

sat sraap siv aaisiee japo sakal sabh jaam ||82||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੂਰਖ ਰਾਜ ਬਾਤ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥

moorakh raaj baat neh jaanee ||

ਔਰ ਨਾਰਿ ਦੁਹਿਤਾ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

aauar naar dhuhitaa pahichaanee ||

ਬਿਰਹ ਮਤੀ ਮਿਤਵਾ ਸੰਗ ਗਈ ॥

bireh matee mitavaa sa(n)g giee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵਤ ਭਈ ॥੮੩॥

bahu bidh bhog kamaavat bhiee ||83||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਇਕ ਦਿਨ ਧਾਮ ਪਰੀ ਕੇ ਦੇਤ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥

eik dhin dhaam paree ke dhet paThai kai ||

ਇਕ ਦਿਨ ਆਪੁ ਕਲੋਲ ਕਰਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

eik dhin aap kalol karat sukh pai kai ||

ਅਰਧਾਰਧ ਬਜਾਵੈ ਤਾ ਸੌ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ॥

aradhaaradh bajaavai taa sau rain dhin ||

ਹੋ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ਰਾਜੈ ਕਛੂ ਇਨ ॥੮੪॥

ho moorakh baat na paiee raajai kachhoo in ||84||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੨੬੪॥੫੦੫੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chauasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||264||5052||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪੂਰਬ ਦਿਸਿ ਰਥ ਚਿਤ੍ਰ ਨਰਾਧਿਪ ॥

poorab dhis rath chitr naraadhip ||

ਸਕਲ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਾਧਿਪ ॥

sakal pirathee tal huto nirapaadhip ||

ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥

prakirat matee taa kee paTaraanee ||

ਨਰੀ ਸੁਰੀ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਲਜਾਨੀ ॥੧॥

naree suree jeh nirakh lajaanee ||1||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਚਿਤ੍ਰ ਕੌਚ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਹੁਤੋ ਢਾਕਾ ਸਹਿਰ ਮੰਝਾਰ ॥

chitr kauach ik nirap huto ddaakaa sahir ma(n)jhaar ||

ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦ੍ਰ ਨ ਹੋਇਗੋ ਭਯੋ ਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥੨॥

jaa sam su(n)dhr na hoigo bhayo na raaj kumaar ||2||

ਜਾਤ੍ਰਾ ਤੀਰਥਨ ਕੀ ਨਿਮਿਤ ਗਯੋ ਤਹ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥

jaatraa teerathan kee nimit gayo teh raaj kumaar ||

ਜਾਨੁਕ ਚਲਾ ਸਿੰਗਾਰ ਯਹ ਨੌ ਸਤ ਸਾਜ ਸਿੰਗਾਰ ॥੩॥

jaanuk chalaa si(n)gaar yeh nau sat saaj si(n)gaar ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜਹਾ ਝਰੋਖਾ ਰਾਖਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥

jahaa jharokhaa raakhaa nirapat sudhaar kai ||

ਤਿਹ ਮਗ ਨਿਕਸਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਸਤ ਸਿੰਗਾਰਿ ਕੈ ॥

teh mag nikasaa nirap sau sat si(n)gaar kai ||

ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਤਰੁਨਿ ਅਧਿਕ ਬੌਰੀ ਭਈ ॥

nirakh prabhaa teh tarun adhik bauaree bhiee ||

ਹੋ ਘਰ ਬਾਹਰ ਕੀ ਸੁਧਿ ਛੁਟਿ ਕਰਿ ਸਿਗਰੀ ਗਈ ॥੪॥

ho ghar baahar kee sudh chhuT kar sigaree giee ||4||

ਨਿਕਸਿ ਠਾਢਿ ਭੀ ਨੌ ਸਤ ਕੁਅਰਿ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰਿ ॥

nikas Thaadd bhee nau sat kuar si(n)gaar kar ||

ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਚਖੁ ਚਾਰਿ ਸੁ ਲਾਜ ਬਿਸਾਰਿ ਕਰਿ ॥

jor rahee chakh chaar su laaj bisaar kar ||

ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਕਿ ਰਹਾ ਤਰੁਨਿ ਕੇਤੇ ਜਤਨ ॥

nirakh nirapat chak rahaa tarun kete jatan ||

ਹੋ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਗੀ ਬਿਚਾਰੀ ਕੌਨ ਮਨ ॥੫॥

ho naree naaganee nagee bichaaree kauan man ||5||

ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰਨੀ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਜਾਨਿਯੈ ॥

chaar chitranee chitr kee pratimaa jaaniyai ||

ਪਰੀ ਪਦਮਿਨੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਨਿਯੈ ॥

paree padhaminee prakirat paarabatee maaniyai ||

ਏਕ ਬਾਰ ਜੌ ਐਸੀ ਭੇਟਨ ਪਾਇਯੈ ॥

ek baar jau aaisee bheTan paiyai ||

ਹੋ ਆਠ ਜਨਮ ਲਗਿ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥੬॥

ho aaTh janam lag pal pal bal bal jaiyai ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਉਤੈ ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਚਾਹਿ ਭਈ ਇਹ ॥

autai kuar keh chaeh bhiee ieh ||

ਇਹ ਕੌ ਬਾਛਾ ਭਈ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ॥

eeh kau baachhaa bhiee adhik teh ||

ਪ੍ਰਗਟ ਠਾਢ ਹ੍ਵੈ ਹੇਰਤ ਦੋਊ ॥

pragaT Thaadd havai herat dhouoo ||

ਇਤ ਉਤ ਪਲ ਨ ਟਰਤ ਭਯੋ ਕੋਊ ॥੭॥

eit ut pal na Tarat bhayo kouoo ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਤ ਉਤ ਠਾਢੇ ਹੇਰ ਦ੍ਵੈ ਪ੍ਰੇਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤੌਨ ॥

eit ut Thaadde her dhavai premaatur havai tauan ||

ਜਨੁ ਸਨਮੁਖ ਰਨ ਭਟ ਭਏ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਹੁ ਕੌਨ ॥੮॥

jan sanamukh ran bhaT bhe bhaaj chale kahu kauan ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਲਾਗਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੁਨ ਕੀ ਭਈ ॥

laagat preet dhuhun kee bhiee ||

ਅਥਿਯੋ ਸੂਰ ਰੈਨਿ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

athiyo soor rain havai giee ||

ਰਾਨੀ ਦੂਤਿਕ ਤਹਾ ਪਠਾਯੋ ॥

raanee dhootik tahaa paThaayo ||

ਅਧਿਕ ਸਜਨ ਸੌਂ ਨੇਹ ਜਤਾਯੋ ॥੯॥

adhik sajan sau neh jataayo ||9||

ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਸੌਂ ਪਤਿ ਕੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ॥

teh raanee sau pat ko at hit ||

ਨਿਸਿ ਕਹ ਤਾਹਿ ਨ ਛਾਡਤ ਇਤ ਉਤ ॥

nis keh taeh na chhaaddat it ut ||

ਸੋਤ ਸਦਾ ਤਿਹ ਗਰੇ ਲਗਾਏ ॥

sot sadhaa teh gare lagaae ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਸੌ ਹਰਖ ਬਢਾਏ ॥੧੦॥

bhaat anik sau harakh baddaae ||10||

ਰਾਨੀ ਘਾਤ ਕੋਊ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥

raanee ghaat kouoo neh paavai ||

ਜਿਹ ਛਲ ਤਾ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

jeh chhal taa sau bhog kamaavai ||

ਰਾਜਾ ਸਦਾ ਸੋਤ ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ॥

raajaa sadhaa sot sa(n)g taa ke ||

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਸੰਗ ਮਿਲੈ ਇਹ ਵਾ ਕੇ ॥੧੧॥

keh bidh sa(n)g milai ieh vaa ke ||11||

ਬਿਨਾ ਮਿਲੇ ਤਿਹ ਕਲ ਨਹਿ ਪਰਈ ॥

binaa mile teh kal neh pariee ||

ਰਾਜਾ ਸੋਤ ਸੰਗ ਤੇ ਡਰਈ ॥

raajaa sot sa(n)g te ddariee ||

ਜਬ ਸ੍ਵੈ ਗਯੋ ਪਤਿਹਿ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

jab savai gayo pateh lakh paayo ||

ਵਹੈ ਘਾਤ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੨॥

vahai ghaat lakh taeh bulaayo ||12||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥

paThai sahacharee layo bulaiee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਸਮੁਝਾਈ ॥

bahu bidh taeh kahaa samujhaiee ||

ਰਾਨੀ ਕਹਾ ਰਾਵ ਸੋ ਸੋਈ ॥

raanee kahaa raav so soiee ||

ਯੌਂ ਭਜਿਯਹੁ ਜਯੋਂ ਜਗੈ ਨ ਕੋਈ ॥੧੩॥

yau bhajiyahu jayo(n) jagai na koiee ||13||

ਚਿਤ੍ਰ ਕੌਚ ਤਿਹ ਠਾ ਤਬ ਆਯੋ ॥

chitr kauach teh Thaa tab aayo ||

ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਯੋ ॥

raajaa raanee jaan na paayo ||

ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਘੈ ਗਹਿ ਲੀਨੀ ॥

raajaa kee jaaghai geh leenee ||

ਬਲ ਸੋ ਐਂਚਿ ਆਪੁ ਤਰ ਕੀਨੀ ॥੧੪॥

bal so aai(n)ch aap tar keenee ||14||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਜਗਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਭਾਰਾ ॥

tab nirap jagaa kop kar bhaaraa ||

ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਾ ॥

chor chor keh khaRag sa(n)bhaaraa ||

ਰਾਨੀ ਜਗੀ ਹਾਥ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ॥

raanee jagee haath geh leenaa ||

ਯੌ ਜੜ ਕੌ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ਦੀਨਾ ॥੧੫॥

yau jaR kau prat utar dheenaa ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤੀਰਥ ਨਿਮਿਤ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਯਹ ਢਾਕਾ ਕੋ ਰਾਇ ॥

teerath nimit aayo huto yeh ddaakaa ko rai ||

ਕਹਾ ਪ੍ਰਥਮ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਪਰਸਿ ਬਹੁਰਿ ਅਨੈਹੋ ਜਾਇ ॥੧੬॥

kahaa pratham nirap padh paras bahur anaiho jai ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤੁਮਰੇ ਪਗ ਪਰਸਨ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥

tumare pag parasan ke kaajaa ||

ਇਹ ਕਾਰਨ ਆਯੋ ਇਹ ਰਾਜਾ ॥

eeh kaaran aayo ieh raajaa ||

ਤਿਹ ਨ ਹਨੋ ਇਹ ਬਹੁ ਧਨ ਦੀਜੈ ॥

teh na hano ieh bahu dhan dheejai ||

ਚਰਨ ਲਗਾ ਪਤਿ ਬਿਦਾ ਕਰੀਜੈ ॥੧੭॥

charan lagaa pat bidhaa kareejai ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਿਦਾ ਕਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਦਰਬ ਦੈ ਤਾ ਕੋ ਚਰਨ ਲਗਾਇ ॥

bidhaa kiyaa nirap dharab dhai taa ko charan lagai ||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਮੂਰਖ ਛਲਾ ਸਕਾ ਨ ਛਲ ਕੋ ਪਾਇ ॥੧੮॥

eeh chhal sau moorakh chhalaa sakaa na chhal ko pai ||18||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪੈਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੬੫॥੫੦੭੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau paisaTh charitr samaapatam sat subham sat

||265||5070||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਮਤਿ ਸੈਨ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਾ ਬਰ ॥

sumat sain ik nirapat sunaa bar ||

ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਾਕਰ ਕਿਧੌ ਕਿਰਨਿਧਰ ॥

dhutiy dhivaakar kidhau kiranidhar ||

ਸਮਰ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾ ਕੇ ॥

samar matee raanee gireh taa ke ||

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾ ਕੇ ॥੧॥

suree aasuree sam neh jaa ke ||1||

ਸ੍ਰੀ ਰਨਖੰਭ ਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ॥

sree ranakha(n)bh kalaa dhuhitaa teh ||

ਜੀਤਿ ਲਈ ਸਸਿ ਅੰਸ ਕਲਾ ਜਿਹ ॥

jeet liee sas a(n)s kalaa jeh ||

ਨਿਰਖਿ ਭਾਨ ਜਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਰਹਤ ਦਬਿ ॥

nirakh bhaan jeh prabhaa rahat dhab ||

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰਿਨ ਕੀ ਨਹਿ ਸਮ ਛਬਿ ॥੨॥

suree aasurin kee neh sam chhab ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਰੁਨਿ ਭਈ ਤਰੁਨੀ ਜਬੈ ਅਧਿਕ ਸੁਖਨ ਕੇ ਸੰਗ ॥

tarun bhiee tarunee jabai adhik sukhan ke sa(n)g ||

ਲਰਿਕਾਪਨ ਮਿਟਿ ਜਾਤ ਭਯੋ ਦੁੰਦਭਿ ਦਿਯੋ ਅਨੰਗ ॥੩॥

larikaapan miT jaat bhayo dhu(n)dhabh dhiyo ana(n)g ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਾਰਿ ਭ੍ਰਾਤ ਤਾ ਕੇ ਬਲਵਾਨਾ ॥

chaar bhraat taa ke balavaanaa ||

ਸੂਰਬੀਰ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥

soorabeer sabh sasatr nidhaanaa ||

ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥

tejavaan dhutimaan atul bal ||

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਹ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥੪॥

ar anek jeete jeh dhal mal ||4||

ਸਾਰਦੂਲ ਧੁਜ ਨਾਹਰ ਧੁਜ ਭਨ ॥

saaradhool dhuj naahar dhuj bhan ||

ਸਿੰਘ ਕੇਤੁ ਹਰਿ ਕੇਤੁ ਮਹਾ ਮਨ ॥

si(n)gh ket har ket mahaa man ||

ਚਾਰੌ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥

chaarau soorabeer balavaanaa ||

ਮਾਨਤ ਸਤ੍ਰੁ ਸਕਲ ਜਿਹ ਆਨਾ ॥੫॥

maanat satr sakal jeh aanaa ||5||

ਚਾਰੌ ਕੁਅਰਿ ਪੜਨ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥

chaarau kuar paRan ke kaajaa ||

ਦਿਜ ਇਕ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ਰਾਜਾ ॥

dhij ik bol paThaayo raajaa ||

ਭਾਖ੍ਯਾਦਿਕ ਬ੍ਯਾਕਰਨ ਪੜੇ ਜਿਨ ॥

bhaakhrayaadhik bayaakaran paRe jin ||

ਔਗਾਹਨ ਸਭ ਕਿਯ ਪੁਰਾਨ ਤਿਨ ॥੬॥

aauagaahan sabh kiy puraan tin ||6||

ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਤਿਹ ਦੀਯਾ ॥

adhik dharab nirap bar teh dheeyaa ||

ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਨ ਕਰਿ ਆਦਰ ਕੀਯਾ ॥

bibidh bidhan kar aadhar keeyaa ||

ਸੁਤਾ ਸਹਿਤ ਸੌਂਪੇ ਸੁਤ ਤਿਹ ਘਰ ॥

sutaa sahit sauape sut teh ghar ||

ਕਛੁ ਬਿਦਜਾ ਦਿਜਿ ਦੇਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ॥੭॥

kachh bidhayaa dhij dheh kirapaa kar ||7||

ਜਬ ਤੇ ਤਹ ਪੜ੍ਹਬੇ ਕਹ ਆਵੈ ॥

jab te teh paRabe keh aavai ||

ਅਪਨੋ ਬਿਪ ਕਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥

apano bip keh sees jhukaavai ||

ਜੋ ਸਿਖ੍ਯਾ ਦਿਜ ਦੇਤ ਸੁ ਲੇਹੀ ॥

jo sikhayaa dhij dhet su lehee ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਪੰਡਿਤ ਕਹ ਦੇਹੀ ॥੮॥

amit dharab pa(n)ddit keh dhehee ||8||

ਇਕ ਦਿਨ ਕੁਅਰਿ ਅਗਮਨੋ ਗਈ ॥

eik dhin kuar agamano giee ||

ਦਿਜ ਕਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਤ ਭਈ ॥

dhij keh sees jhukaavat bhiee ||

ਸਾਲਿਗ੍ਰਾਮ ਪੂਜਤ ਥਾ ਦਿਜਬਰ ॥

saaligraam poojat thaa dhijabar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਸੀਸ ਨਜਾਇ ਕਰਿ ॥੯॥

bhaat bhaat teh sees nayai kar ||9||

ਤਾ ਕੌ ਨਿਰਖਿ ਕੁਅਰਿ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥

taa kau nirakh kuar musakaanee ||

ਸੋ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਪਾਹਨ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

so pratimaa paahan pahichaanee ||

ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਪੂਜਤ ਕਿਹ ਨਮਿਤਿਹ ॥

taeh kahaa poojat keh namiteh ||

ਸਿਰ ਨਾਵਤ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਾਜ ਜਿਹ ॥੧੦॥

sir naavat kar jor kaaj jeh ||10||

ਦਿਜ ਬਾਚ ॥

dhij baach ||

ਸਾਲਗ੍ਰਾਮ ਠਾਕੁਰ ਏ ਬਾਲਾ ॥

saalagraam Thaakur e baalaa ||

ਪੂਜਤ ਜਿਨੈ ਬਡੇ ਨਰਪਾਲਾ ॥

poojat jinai badde narapaalaa ||

ਤੈ ਅਗ੍ਯਾਨ ਇਹ ਕਹਾ ਪਛਾਨੈ ॥

tai agayaan ieh kahaa pachhaanai ||

ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕਹ ਪਾਹਨ ਜਾਨੈ ॥੧੧॥

paramesavair keh paahan jaanai ||11||

ਰਾਜਾ ਸੁਤ ਬਾਚ ॥

raajaa sut baach ||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਤ ਹੈ ਨ ਮਹਾ ਜੜ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥

taeh pachhaanat hai na mahaa jaR jaa ko prataap tihoo(n) pur maahee ||

ਪੂਜਤ ਹੈ ਪ੍ਰਭੁ ਕੈ ਤਿਸ ਕੌ ਜਿਨ ਕੇ ਪਰਸੇ ਪਰਲੋਕ ਪਰਾਹੀ ॥

poojat hai prabh kai tis kau jin ke parase paralok paraahee ||

ਪਾਪ ਕਰੋ ਪਰਮਾਰਥ ਕੈ ਜਿਹ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਤਿ ਪਾਪ ਡਰਾਹੀ ॥

paap karo paramaarath kai jeh paapan te at paap ddaraahee ||

ਪਾਇ ਪਰੋ ਪਰਮੇਸੂਰ ਕੇ ਪਸੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੂਰ ਨਾਹੀ ॥੧੨॥

pai paro paramesavair ke pas paahan mai paramesavair naahee ||12||

ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥

bijai chha(n)dh ||

ਜੀਵਨ ਮੈ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਸਭ ਰੂਪਨ ਮੈ ਸਭ ਭੂਪਨ ਮਾਹੀ ॥

jeevan mai jal mai thal mai sabh roopan mai sabh bhoopan maahee ||

ਸੂਰਜ ਮੈ ਸਸਿ ਮੈ ਨਭ ਮੈ ਜਹ ਹੇਰੌਂ ਤਹਾ ਚਿਤ ਲਾਇ ਤਹਾ ਹੀ ॥

sooraj mai sas mai nabh mai jeh herau tahaa chit lai tahaa hee ||

ਪਾਵਕ ਮੈ ਅਰੁ ਪੌਨ ਹੂੰ ਮੈ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਤਲ ਮੈ ਸੁ ਕਹਾ ਨਹਿ ਜਾਹੀ ॥

paavak mai ar pauan hoo(n) mai pirathavee tal mai su kahaa neh jaahee ||

ਬਜਾਪਕ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਕਛੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਾਹੀ ॥੧੩॥

bayaapak hai sabh hee ke bikhai kachh paahan mai paramesavaivar

naahee ||13||

ਕਾਗਜ ਦੀਪ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਰੁ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕੀ ਮਸੁ ਕੈਯੈ ॥

kaagaj dheep sabhai kar kai ar saat samu(n)dhran kee mas kaiyai ||

ਕਾਟਿ ਬਨਾਸਪਤੀ ਸਿਗਰੀ ਲਿਖਬੇ ਹੂੰ ਕੌ ਲੇਖਨਿ ਕਾਜ ਬਨੈਯੈ ॥

kaaT banaasapatee sigaree likhabe hoo(n) kau lekhan kaaj banaiyai ||

ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਬਕਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ ਜੀਵਨ ਤੇ ਜੁਗ ਸਾਠਿ ਲਿਖੈਯੈ ॥

saarasavaitee bakataa kar kai sabh jeevan te jug saaTh likhaiyai ||

ਜੋ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯੁਤ ਹੈ ਨਹਿ ਕੈਸੇ ਹੂੰ ਸੋ ਜੜ ਪਾਹਨ ਮੌ ਠਹਰੈਯੈ ॥੧੪॥

jo prabh paayut hai neh kaise hoo(n) so jaR paahan mau Thaharaiyai ||14||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏ ਜਨ ਭੇਵ ਨ ਹਰਿ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥

e jan bhev na har ko paavai ||

ਪਾਹਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੌ ਠਹਰਾਵੈ ॥

paahan mai har kau Thaharaavai ||

ਜਿਹ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਲੋਗਨ ਭਰਮਾਹੀ ॥

jeh keh bidh logan bharamaahee ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਰਬੁ ਲੂਟਿ ਲੈ ਜਾਹੀ ॥੧੫॥

gireh ko dharab looT lai jaahee ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਗ ਮੈ ਆਪੁ ਕਹਾਵਈ ਪੰਡਿਤ ਸੁਘਰ ਸੁਚੇਤ ॥

jag mai aap kahaaviee pa(n)ddit sughar suchet ||

ਪਾਹਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੈ ਯਾ ਤੇ ਲਗਤ ਅਚੇਤ ॥੧੬॥

paahan kee poojaa karai yaa te lagat achet ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਆਸਾ ਧਨ ਧਾਰੈਂ ॥

chit bheetar aasaa dhan dhaarai(n) ||

ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਾਰੈਂ ॥

siv siv siv mukh te uchaarai(n) ||

ਅਧਿਕ ਡਿੰਭ ਕਰਿ ਜਗਿ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥

adhik ddi(n)bh kar jag dhikhaavai(n) ||

ਦ੍ਵਾਰ ਦ੍ਵਾਰ ਮਾਗਤ ਨ ਲਜਾਵੈਂ ॥੧੭॥

dhavaiaar dhavaiaar maagat na lajaavai(n) ||17||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਨਾਕ ਮੂੰਦਿ ਕਰਿ ਚਾਰਿ ਘਰੀ ਠਾਢੇ ਰਹੈ ॥

naak moo(n)dh kar chaar gharee Thaadde rahai ||

ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਹ੍ਵੈ ਏਕ ਚਰਨ ਇਸਥਿਤ ਕਹੈ ॥

siv siv siv havai ek charan isathit kahai ||

ਜੋ ਕੋਊ ਪੈਸਾ ਏਕ ਦੇਤ ਕਰਿ ਆਇ ਕੈ ॥

jo kouoo paisaa ek dhet kar aai kai ||

ਹੋ ਦਾਤਨ ਲੇਤ ਉਠਾਇ ਸਿਵਹਿ ਬਿਸਰਾਇ ਕੈ ॥੧੮॥

ho dhaatan let uThai siveh bisarai kai ||18||

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

ਔਰਨੁਪਦੇਸ ਕਰੈ ਆਪੁ ਧ੍ਯਾਨ ਕੌਂ ਨ ਧਰੈ ਲੋਗਨ ਕੌਂ ਸਦਾ ਤ੍ਯਾਗ ਧਨ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜਾਤ ਹੈ ॥

aauaranupadhes karai aap dhayaan kau na dharai logan kau sadhaa tayaag dhan ko dhiraRaat hai ||

ਤੇਹੀ ਧਨ ਲੋਭ ਊਚ ਨੀਚਨ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ਦ੍ਵਾਰ ਲਾਜ ਕੌਂ ਤ੍ਯਾਗ ਜੇਹੀ ਤੇਹੀ ਪੈ ਘਿਘਾਤ ਹੈ ॥

tehee dhan lobh uooch neechan ke dhavaiaar dhavaiaar laaj kau tayaag jehee tehee pai ghighaat hai ||

ਕਹਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹਮ ਰਹਤ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਖਰੇ ਚਾਕਰੀ ਮਲੇਛਨ ਕੀ ਕੈ ਕੈ ਟੂਕ ਖਾਤ ਹੈ ॥

kahat pavitr ham rahat apavitr khare chaakaree malechhan kee kai kai

Took khaat hai ||

ਬਡੇ ਅਸੰਤੋਖੀ ਹੈਂ ਕਹਾਵਤ ਸੰਤੋਖੀ ਮਹਾ ਏਕ ਦ੍ਵਾਰ ਛਾਡਿ ਮਾਗਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ਦ੍ਵਾਰ ਜਾਤ ਹੈ ॥੧੯॥

badde asa(n)tokhee hai(n) kahaavat sa(n)tokhee mahaa ek dhavaiaar chhaadd maag dhavaiaare dhavaiaar jaat hai ||19||

ਮਾਟੀ ਕੇ ਸਿਵ ਬਨਾਏ ਪੂਜਿ ਕੈ ਬਹਾਇ ਆਏ ਆਇ ਕੈ ਬਨਾਏ ਫੇਰਿ ਮਾਟੀ ਕੇ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥

maaTee ke siv banaae pooj kai bahai aae aai kai banaae fer maaTee ke sudhaar kai ||

ਤਾ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ਮਾਥੋ ਘਰੀ ਦ੍ਵੈ ਰਗਰਿਯੋ ਐ ਰੇ ਤਾ ਮੈ ਕਹਾ ਹੈ ਰੇ ਦੈ ਹੈ ਤੋਹਿ ਕੌ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥

taa ke pai pariyo maatho gharee dhavai ragariyo aai re taa mai kahaa hai re dhai hai toh kau bichaar kai ||

ਲਿੰਗ ਕੀ ਤੂ ਪੂਜਾ ਕਰੈ ਸੰਭੁ ਜਾਨਿ ਪਾਇ ਪਰੈ ਸੋਈ ਅੰਤ ਦੈ ਹੈ ਤੇਰੇ ਕਰ ਮੈ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ॥

li(n)g kee too poojaa karai sa(n)bh jaan pai parai soiee a(n)t dhai hai tere

kar mai nikaar kai ||

ਦੁਹਿਤਾ ਕੌਂ ਦੈ ਹੈ ਕੀ ਤੂ ਆਪਨ ਖਬੈ ਹੈ ਤਾ ਕੌਂ ਯੌਂ ਹੀ ਤੋਹਿ ਮਾਰਿ ਹੈ ਰੇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਖ੍ਵਾਰਿ ਕੈ ॥੨੦॥

dhuhitaa kau dhai hai kee too aapan khabai hai taa kau yau hee toh maar

hai re sadhaa siv khavaiaar kai ||20||

ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥

bijai chha(n)dh ||

ਪਾਹਨ ਕੌ ਸਿਵ ਤੂ ਜੋ ਕਹੈ ਪਸੁ ਯਾ ਤੇ ਕਛੂ ਤੁਹਿ ਹਾਥ ਨ ਐ ਹੈ ॥

paahan kau siv too jo kahai pas yaa te kachhoo tuh haath na aai hai ||

ਤ੍ਰੈਯਕ ਜੋਨਿ ਜੁ ਆਪੁ ਪਰਾ ਹਸਿ ਕੈ ਤੁਹਿ ਕੋ ਕਹੁ ਕਾ ਬਰੁ ਦੈ ਹੈ ॥

traiyak jon ju aap paraa has kai tuh ko kahu kaa bar dhai hai ||

ਆਪਨ ਸੋ ਕਰਿ ਹੈ ਕਬਹੂੰ ਤੁਹਿ ਪਾਹਨ ਕੀ ਪਦਵੀ ਤਬ ਪੈ ਹੈ ॥

aapan so kar hai kabahoo(n) tuh paahan kee padhavee tab pai hai ||

ਜਾਨੁ ਰੇ ਜਾਨੁ ਅਜਾਨ ਮਹਾ ਫਿਰਿ ਜਾਨ ਗਈ ਕਛੁ ਜਾਨਿ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥੨੧॥

jaan re jaan ajaan mahaa fir jaan giee kachh jaan na jai hai ||21||

ਬੈਸ ਗਈ ਲਰਿਕਾਪਨ ਮੋ ਤਰੁਨਾਪਨ ਮੈ ਨਹਿ ਨਾਮ ਲਯੋ ਰੇ ॥

bais giee larikaapan mo tarunaapan mai neh naam layo re ||

ਔਰਨ ਦਾਨ ਕਰਾਤ ਰਹਾ ਕਰ ਆਪ ਉਠਾਇ ਨ ਦਾਨ ਦਯੋ ਰੇ ॥

aauaran dhaan karaat rahaa kar aap uThai na dhaan dhayo re ||

ਪਾਹਨ ਕੋ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਤਨ ਤੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੌ ਸਿਰ ਨਜਾਤ ਭਯੋ ਰੇ ॥

paahan ko sir nrayaatan tai paramesavair kau sir nayaat bhayo re ||

ਕਾਮਹਿ ਕਾਮ ਫਸਾ ਘਰ ਕੇ ਜੜ ਕਾਲਹਿ ਕਾਲ ਕੈ ਕਾਲ ਗਯੋ ਰੇ ॥੨੨॥

kaameh kaam fasaa ghar ke jaR kaaleh kaal kai kaal gayo re ||22||

ਦ੍ਵੈਕ ਪੁਰਾਨਨ ਕੌ ਪੜਿ ਕੈ ਤੁਮ ਫੂਲਿ ਗਏ ਦਿਜ ਜੂ ਜਿਯ ਮਾਹੀ ॥

dhavaik puraanan kau paR kai tum fool ge dhij joo jiy maahee ||

ਸੋ ਨ ਪੁਰਾਨ ਪੜਾ ਜਿਹ ਕੇ ਇਹ ਠੌਰ ਪੜੇ ਸਭ ਪਾਪ ਪਰਾਹੀ ॥

so na puraan paRaa jeh ke ieh Thauar paRe sabh paap paraahee ||

ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਇ ਕਰੋ ਤਪਸਾ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਬਸੈ ਜਿਯਰਾ ਧਨ ਮਾਹੀ ॥

ddi(n)bh dhikhai karo tapasaa dhin rain basai jiyaraa dhan maahee ||

ਮੂਰਖ ਲੋਗ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰੈ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੌ ਹਮ ਮਾਨਤ ਨਾਹੀ ॥੨੩॥

moorakh log pramaan karai in baatan kau ham maanat naahee ||23||

ਕਾਹੇ ਕੋ ਕਾਜ ਕਰੋ ਇਤਨੀ ਤੁਮ ਪਾਹਨ ਕੋ ਕਿਹ ਕਾਜ ਪੁਜਾਵੋ ॥

kaahe ko kaaj karo itanee tum paahan ko keh kaaj pujaavo ||

ਕਾਹੇ ਕੋ ਡਿੰਭ ਕਰੋ ਜਗ ਮੈ ਇਹ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਵੋ ॥

kaahe ko ddi(n)bh karo jag mai ieh lok gayo paralok gavaavo ||

ਝੂਠੇ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਜੋਊ ਚਾਹਤ ਹੋ ਧਨ ਲੌ ਹਰਖਾਵੋ ॥

jhooThe na ma(n)tr upadhes karo jouoo chaahat ho dhan lau harakhaavo ||

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਨ ਮੰਤ੍ਰ ਦਿਯੋ ਸੁ ਦਿਯੋ ਬਹੁਰੌ ਹਮ ਕੌ ਨ ਸਿਖਾਵੋ ॥੨੪॥

raaj kumaaran ma(n)tr dhiyo su dhiyo bahurau ham kau na sikhaavo ||24||

ਦਿਜ ਬਾਚ ॥

dhij baach ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਹਾ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਨੁ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥

kahaa bipr sun raaj dhulaaree ||

ਤੈ ਸਿਵ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tai siv kee mahimaa na bichaaree ||

ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰ ਜੁ ਦੇਵਾ ॥

brahamaa bisan rudhr joo dhevaa ||

ਇਨ ਕੀ ਸਦਾ ਕੀਜਿਯੈ ਸੇਵਾ ॥੨੫॥

ein kee sadhaa keejiyai sevaa ||25||

ਤੈ ਯਾ ਕੇ ਭੇਵਹਿ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥

tai yaa ke bheveh na pachhaanai ||

ਮਹਾ ਮੂੜ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੈ ॥

mahaa mooR ieh bhaat bakhaanai ||

ਇਨ ਕੋ ਪਰਮ ਪੁਰਾਤਨ ਜਾਨਹੁ ॥

ein ko param puraatan jaanahu ||

ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਮਨ ਮਹਿ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥੨੬॥

param purakh man meh pahichaanahu ||26||

ਹਮ ਹੈ ਕੁਅਰਿ ਬਿਪ੍ਰ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰੀ ॥

ham hai kuar bipr brat dhaaree ||

ਊਚ ਨੀਚ ਸਭ ਕੇ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥

uooch neech sabh ke hitakaaree ||

ਜਿਸੀ ਕਿਸੀ ਕਹ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਵੈ ॥

jisee kisee keh ma(n)tr sikhaavai ||

ਮਹਾ ਕ੍ਰਿਪਨ ਤੇ ਦਾਨ ਕਰਾਵੈ ॥੨੭॥

mahaa kirapan te dhaan karaavai ||27||

ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ॥

kuar baach ||

ਮੰਤ੍ਰ ਦੇਤ ਸਿਖ ਅਪਨ ਕਰਤ ਹਿਤ ॥

ma(n)tr dhet sikh apan karat hit ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਭੇਟ ਲੈਤ ਤਾ ਤੇ ਬਿਤ ॥

jayo(n) tayo(n) bheT lait taa te bit ||

ਸਤਿ ਬਾਤ ਤਾ ਕਹ ਨ ਸਿਖਾਵਹੁ ॥

sat baat taa keh na sikhaavahu ||

ਤਾਹਿ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਵਹੁ ॥੨੮॥

taeh lok paralok gavaavahu ||28||

ਸੁਨਹੁ ਬਿਪ ਤੁਮ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇਤ ਜਿਹ ॥

sunahu bip tum ma(n)tr dhet jeh ||

ਲੂਟਿ ਲੇਤ ਤਿਹ ਘਰ ਬਿਧਿ ਜਿਹ ਕਿਹ ॥

looT let teh ghar bidh jeh keh ||

ਤਾ ਕਹ ਕਛੂ ਗਜਾਨ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

taa keh kachhoo gayaan neh aavai ||

ਮੂਰਖ ਅਪਨਾ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੨੯॥

moorakh apanaa moo(n)dd mu(n)ddaavai ||29||

ਤਿਹ ਤੁਮ ਕਹੁ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਧਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

teh tum kahu ma(n)tr sidh havai hai ||

ਮਹਾਦੇਵ ਤੋ ਕੌ ਬਰੁ ਦੈ ਹੈ ॥

mahaadhev to kau bar dhai hai ||

ਜਬ ਤਾ ਤੇ ਨਹਿ ਹੋਤ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਧਿ ॥

jab taa te neh hot ma(n)tr sidh ||

ਤਬ ਤੁਮ ਬਚਨ ਕਹਤ ਹੌ ਇਹ ਬਿਧਿ ॥੩੦॥

tab tum bachan kahat hau ieh bidh ||30||

ਕਛੂ ਕੁਕ੍ਰਿਯਾ ਤੁਮ ਤੇ ਭਯੋ ॥

kachhoo kukirayaa tum te bhayo ||

ਤਾ ਤੇ ਦਰਸ ਨ ਸਿਵ ਜੂ ਦਯੋ ॥

taa te dharas na siv joo dhayo ||

ਅਬ ਤੈ ਪੁੰਨਜ ਦਾਨ ਦਿਜ ਕਰ ਰੇ ॥

ab tai pu(n)nay dhaan dhij kar re ||

ਪੁਨਿ ਸਿਵ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਅਨੁਸਰੁ ਰੇ ॥੩੧॥

pun siv ke ma(n)treh anusar re ||31||

ਉਲਟੋ ਡੰਡ ਤਿਸੀ ਤੇ ਲੇਹੀ ॥

aulaTo dda(n)dd tisee te lehee ||

ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਮੰਤ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਦੇਹੀ ॥

pun teh ma(n)tr rudhr ko dhehee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਕੌ ਭਟਕਾਵੈ ॥

bhaat bhaat taa kau bhaTakaavai ||

ਅੰਤ ਬਾਰ ਇਮਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਵੈ ॥੩੨॥

a(n)t baar im bhaakh sunaavai ||32||

ਤੋ ਤੇ ਕਛੁ ਅਛਰ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥

to te kachh achhar reh gayo ||

ਤੈ ਕਛੁ ਭੰਗ ਕ੍ਰਿਯਾ ਤੇ ਭਯੋ ॥

tai kachh bha(n)g kirayaa te bhayo ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਹਿ ਬਰੁ ਰੁਦ੍ਰ ਨ ਦੀਨਾ ॥

taa te tuh bar rudhr na dheenaa ||

ਪੁੰਨਜ ਦਾਨ ਚਹਿਯਤ ਪੁਨਿ ਕੀਨਾ ॥੩੩॥

pu(n)nay dhaan chahiyat pun keenaa ||33||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਵਤ ਤਾ ਕੋ ॥

eeh bidh ma(n)tr sikhaavat taa ko ||

ਲੂਟਾ ਚਾਹਤ ਬਿਪ੍ਰ ਘਰ ਜਾ ਕੋ ॥

looTaa chaahat bipr ghar jaa ko ||

ਜਬ ਵਹੁ ਦਰਬ ਰਹਤ ਹ੍ਵੈ ਜਾਈ ॥

jab vahu dharab rahat havai jaiee ||

ਔਰ ਧਾਮ ਤਬ ਚਲਤ ਤਕਾਈ ॥੩੪॥

aauar dhaam tab chalat takaiee ||34||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਅਰੁ ਤੰਤ੍ਰ ਸਿਧਿ ਜੌ ਇਨਿ ਮਹਿ ਕਛੁ ਹੋਇ ॥

ma(n)tr ja(n)tr ar ta(n)tr sidh jau in meh kachh hoi ||

ਹਜਰਤਿ ਹ੍ਵੈ ਆਪਹਿ ਰਹਹਿ ਮਾਗਤ ਫਿਰਤ ਨ ਕੋਇ ॥੩੫॥

hajarat havai aapeh raheh maagat firat na koi ||35||

ਦਿਜ ਬਾਜ ॥

dhij baaj ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਮਿਸਰ ਰਿਸਿ ਭਰਾ ॥

sun e bachan misar ris bharaa ||

ਧਿਕ ਧਿਕ ਤਾ ਕਹਿ ਬਚਨ ਉਚਰਾ ॥

dhik dhik taa keh bachan ucharaa ||

ਤਾਂੈ ਹਮਰੀ ਬਾਤ ਕਹ ਜਾਨੈ ॥

taa(n)ai hamaree baat keh jaanai ||

ਭਾਗ ਖਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੩੬॥

bhaag khai kai bain pramaanai ||36||

ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ॥

kuar baach ||

ਸੁਨੋ ਮਿਸਰ ਤੁਮ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ॥

suno misar tum baat na jaanat ||

ਅਹੰਕਾਰ ਕੈ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨਤ ॥

aha(n)kaar kai bachan pramaanat ||

ਭਾਗ ਪੀਏ ਬੁਧਿ ਜਾਤ ਨ ਹਰੀ ॥

bhaag pe'ee budh jaat na haree ||

ਬਿਨੁ ਪੀਏ ਤਵ ਬੁਧਿ ਕਹ ਪਰੀ ॥੩੭॥

bin pe'ee tav budh keh paree ||37||

ਤੁਮ ਆਪਨ ਸਜਾਨੇ ਕਹਲਾਵਤ ॥

tum aapan sayaane kahalaavat ||

ਕਬ ਹੀ ਭੂਲਿ ਨ ਭਾਗ ਚੜਾਵਤ ॥

kab hee bhool na bhaag chaRaavat ||

ਜਬ ਪੁਨ ਜਾਹੁ ਕਾਜ ਭਿਛਾ ਕੇ ॥

jab pun jaahu kaaj bhichhaa ke ||

ਕਰਹੋ ਖ੍ਵਾਰ ਰਹਤ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾ ਕੇ ॥੩੮॥

karaho khavaiaar rahat gireh jaa ke ||38||

ਜਿਹ ਧਨ ਕੋ ਤੁਮ ਤਜਾਗ ਦਿਖਾਵਤ ॥

jeh dhan ko tum tayaag dhikhaavat ||

ਦਰ ਦਰ ਤਿਹ ਮਾਗਨ ਕਸ ਜਾਵਤ ॥

dhar dhar teh maagan kas jaavat ||

ਮਹਾ ਮੂੜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਪਾਸਨ ॥

mahaa mooR raajan ke paasan ||

ਲੇਤ ਫਿਰਤ ਹੋ ਮਿਸ੍ਰ ਜੂ ਕਨ ਕਨ ॥੩੯॥

let firat ho misr joo kan kan ||39||

ਤੁਮ ਜਗ ਮਹਿ ਤ੍ਯਾਗੀ ਕਹਲਾਵਤ ॥

tum jag meh tayaagee kahalaavat ||

ਸਭ ਲੋਕਨ ਕਹ ਤ੍ਯਾਗ ਦ੍ਰਿੜਾਵਤ ॥

sabh lokan keh tayaag dhiraRaavat ||

ਜਾ ਕਹ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਤਜਿ ਦੀਜੈ ॥

jaa keh man bach kram taj dheejai ||

ਤਾ ਕਹ ਹਾਥ ਉਠਾਇ ਕਸ ਲੀਜੈ ॥੪੦॥

taa keh haath uThai kas leejai ||40||

ਕਾਹੂ ਧਨ ਤਜਾਗ ਦ੍ਰਿੜਾਵਹਿ ॥

kaahoo dhan tayaag dhiraRaaveh ||

ਕਾਹੂ ਕੋ ਕੋਊ ਗ੍ਰਿਹਿ ਲਾਵਹਿ ॥

kaahoo ko kouoo greh laaveh ||

ਮਨ ਮਹਿ ਦਰਬ ਠਗਨ ਕੀ ਆਸਾ ॥

man meh dharab Thagan kee aasaa ||

ਦ੍ਵਾਰ ਦ੍ਵਾਰ ਡੋਲਤ ਇਹ ਪਜਾਸਾ ॥੪੧॥

dhavaiaar dhavaiaar ddolat ieh payaasaa ||41||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬੇਦ ਬਜਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਇਮ ਉਚਰੈ ॥

bedh bayaakaran saasatr si(n)mirat im ucharai ||

ਜਿਨਿ ਕਿਸਹੂ ਤੇ ਏਕ ਟਕਾ ਮੋ ਕੌ ਝਰੈ ॥

jin kisahoo te ek Takaa mo kau jharai ||

ਜੇ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਦੇਤ ਉਸਤਤਿ ਤਾ ਕੀ ਕਰੈ ॥

je tin ko kachh dhet usatat taa kee karai ||

ਹੋ ਜੋ ਧਨ ਦੇਤ ਨ ਤਿਨੈ ਨਿੰਦ ਤਾ ਕੀ ਰਰੈ ॥੪੨॥

ho jo dhan dhet na tinai ni(n)dh taa kee rarai ||42||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਿੰਦਿਆ ਅਰੁ ਉਸਤਤਿ ਦੋਊ ਜੀਵਤ ਹੀ ਜਗ ਮਾਹਿ ॥

ni(n)dhiaa ar usatat dhouoo jeevat hee jag maeh ||

ਜਬ ਮਾਟੀ ਮਾਟੀ ਮਿਲੀ ਨਿੰਦੁਸਤਤਿ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥੪੩॥

jab maaTee maaTee milee ni(n)dhusatat kachh naeh ||43||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦੇਨਹਾਰ ਦਾਇਕਹਿ ਮੁਕਤਿ ਨਹਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥

dhenahaar dhaikeh mukat neh kar dhiyo ||

ਅਨਦਾਇਕ ਤਿਹ ਪੁਤ੍ਰ ਨ ਪਿਤ ਕੋ ਬਧ ਕਿਯੋ ॥

anadhaik teh putr na pit ko badh kiyo ||

ਜਾ ਤੇ ਧਨ ਕਰ ਪਰੈ ਸੁ ਜਸ ਤਾ ਕੋ ਕਰੈ ॥

jaa te dhan kar parai su jas taa ko karai ||

ਹੋ ਜਾ ਤੇ ਕਛੁ ਨ ਲਹੈ ਨਿੰਦ ਤਿਹ ਉਚਰੈ ॥੪੪॥

ho jaa te kachh na lahai ni(n)dh teh ucharai ||44||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਸਮ ਜੋਊ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ॥

dhuhoo(n)an sam jouoo kar jaanai ||

ਨਿੰਦਜਾ ਉਸਤਤਿ ਸਮ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥

ni(n)dhayaa usatat sam kar maanai ||

ਹਮ ਤਾਹੀ ਕਹ ਬ੍ਰਹਮ ਪਛਾਨਹਿ ॥

ham taahee keh braham pachhaaneh ||

ਵਾਹੀ ਕਹਿ ਦਿਜ ਕੈ ਅਨੁਮਾਨਹਿ ॥੪੫॥

vaahee keh dhij kai anumaaneh ||45||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏ ਦਿਜ ਜਾ ਤੇ ਜਤਨ ਪਾਇ ਧਨ ਲੇਵਹੀ ॥

e dhij jaa te jatan pai dhan levahee ||

ਤਾ ਨਰ ਕਹ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਬਡਾਈ ਦੇਵਹੀ ॥

taa nar keh bahu bhaat baddaiee dhevahee ||

ਮਿਥਯਾ ਉਪਮਾ ਬਕਿ ਕਰਿ ਤਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰੈ ॥

mithayaa upamaa bak kar teh prasa(n)n karai ||

ਹੋ ਘੋਰ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਅੰਤ ਦੋਊ ਪਰੈ ॥੪੬॥

ho ghor narak ke beech a(n)t dhouoo parai ||46||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਧਨ ਕੇ ਕਾਜ ਕਰਤ ਸਭ ਕਾਜਾ ॥

dhan ke kaaj karat sabh kaajaa ||

ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਨਾ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥

uooch neech raanaa ar raajaa ||

ਖ਼ਯਾਲ ਕਾਲ ਕੋ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਯੋ ॥

khayaal kaal ko kinoo(n) na paayo ||

ਜਿਨ ਇਹ ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਬਨਾਯੋ ॥੪੭॥

jin ieh chauadheh lok banaayo ||47||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਇਹੀ ਦਰਬ ਕੇ ਲੋਭ ਬੇਦ ਬਯਾਕਰਨ ਪੜਤ ਨਰ ॥

eihee dharab ke lobh bedh bayaakaran paRat nar ||

ਇਹੀ ਦਰਬ ਕੇ ਲੋਭ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰਨ ਉਪਦਿਸ ਕਰ ॥

eihee dharab ke lobh ma(n)tr ja(n)tran upadhis kar ||

ਇਹੀ ਦਰਬ ਕੇ ਲੋਭ ਦੇਸ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥

eihee dharab ke lobh dhes paradhes sidhaae ||

ਹੋ ਪਰੇ ਦੂਰਿ ਕਹ ਜਾਇ ਬਹੁਰਿ ਨਿਜੁ ਦੇਸਨ ਆਏ ॥੪੮॥

ho pare dhoor keh jai bahur nij dhesan aae ||48||

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

ਏਹੀ ਧਨ ਲੋਭ ਤੇ ਪੜਤ ਬਯਾਕਰਨ ਸਭੈ ਏਹੀ ਧਨ ਲੋਭ ਤੇ ਪੁਰਾਨ ਹਾਥ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥

ehee dhan lobh te paRat bayaakaran sabhai ehee dhan lobh te puraan haath dhare hai(n) ||

ਧਨ ਹੀ ਕੇ ਲੋਭ ਦੇਸ ਛਾਡਿ ਪਰਦੇਸ ਬਸੇ ਤਾਤ ਅਰੁ ਮਾਤ ਕੇ ਦਰਸ ਹੂ ਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥

dhan hee ke lobh dhes chhaadd paradhes base taat ar maat ke dharas hoo na kare hai(n) ||

ਊਚੇ ਦ੍ਰੁਮ ਸਾਲ ਤਹਾ ਲਾਬੇ ਬਟ ਤਾਲ ਜਹਾ ਤਿਨ ਮੈ ਸਿਧਾਤ ਹੈ ਨ ਜੀ ਮੈ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਹੈਂ ॥

uooche dhrum saal tahaa laabe baT taal jahaa tin mai sidhaat hai na jee

mai naik ddare hai(n) ||

ਧਨ ਕੈ ਨੁਰਾਗੀ ਹੈਂ ਕਹਾਵਤ ਤਿਆਗੀ ਆਪੁ ਕਾਸੀ ਬੀਚ ਜਏ ਤੇ ਕਮਾਊ ਜਾਇ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥੪੯॥

dhan kai nuraagee hai(n) kahaavat tiaagee aap kaasee beech je te

kamaauoo jai mare hai(n) ||49||

ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥

bijai chha(n)dh ||

ਲਾਲਚ ਏਕ ਲਗੈ ਧਨ ਕੇ ਸਿਰ ਮਧਿ ਜਟਾਨ ਕੇ ਜੂਟ ਸਵਾਰੈਂ ॥

laalach ek lagai dhan ke sir madh jaTaan ke jooT savaarai(n) ||

ਕਾਠ ਕੀ ਕੰਠਿਨ ਕੌ ਧਰਿ ਕੈ ਇਕ ਕਾਨਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਕਾਨਿ ਪਧਾਰੈਂ ॥

kaaTh kee ka(n)Thin kau dhar kai ik kaanan mai bin kaan padhaarai(n) ||

ਮੋਚਨ ਕੌ ਗਹਿ ਕੈ ਇਕ ਹਾਥਨ ਸੀਸ ਹੂ ਕੇ ਸਭ ਕੇਸ ਉਪਾਰੈਂ ॥

mochan kau geh kai ik haathan sees hoo ke sabh kes upaarai(n) ||

ਡਿੰਭੁ ਕਰੈ ਜਗ ਡੰਡਨ ਕੌ ਇਹ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਬਿਗਾਰੈਂ ॥੫੦॥

ddi(n)bh karai jag dda(n)ddan kau ieh lok gayo paralok bigaarai(n) ||50||

ਮਾਟੀ ਕੇ ਲਿੰਗ ਬਨਾਇ ਕੈ ਪੂਜਤ ਤਾ ਮੈ ਕਹੋ ਇਨ ਕਾ ਸਿਧਿ ਪਾਈ ॥

maaTee ke li(n)g banai kai poojat taa mai kaho in kaa sidh paiee ||

ਜੋ ਨਿਰਜੋਤਿ ਭਯੋ ਜਗ ਜਾਨਤ ਤਾਹਿ ਕੇ ਆਗੇ ਲੈ ਜੋਤਿ ਜਗਾਈ ॥

jo nirajot bhayo jag jaanat taeh ke aage lai jot jagaiee ||

ਪਾਇ ਪਰੇ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਜਾਨਿ ਅਜਾਨ ਬਡੈ ਕਰਿ ਕੈ ਹਠਤਾਈ ॥

pai pare paramesavair jaan ajaan baddai kar kai haThataiee ||

ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਸੁਚੇਤਨ ਕੋ ਚਿਤ ਕੀ ਤਜਿ ਕੈ ਚਟ ਦੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥੫੧॥

chet achet suchetan ko chit kee taj kai chaT dhai dhuchitaiee ||51||

ਕਾਸੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪੜੈ ਬਹੁ ਕਾਲ ਭੁਟੰਤ ਮੈ ਅੰਤ ਮਰੈ ਪੁਨਿ ਜਾਈ ॥

kaasee ke beech paRai bahu kaal bhuTa(n)t mai a(n)t marai pun jaiee ||

ਤਾਤ ਰਹਾ ਅਰੁ ਮਾਤ ਕਹੂੰ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰਨ ਭਾਈ ॥

taat rahaa ar maat kahoo(n) banitaa sut putr kalatran bhaiee ||

ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਫਿਰੈ ਤਜਿ ਕੈ ਘਰ ਥੋਰੀ ਸੀ ਸੀਖਿ ਕੈ ਚਾਤੁਰਤਾਈ ॥

dhes bidhes firai taj kai ghar thoree see seekh kai chaaturataiee ||

ਲੋਭ ਕੀ ਲੀਕ ਨ ਲਾਘੀ ਕਿਸੂ ਨਰ ਲੋਭ ਰਹਾ ਸਭ ਲੋਗ ਲੁਭਾਈ ॥੫੨॥

lobh kee leek na laaghee kisoo nar lobh rahaa sabh log lubhaiee ||52||

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

ਏਕਨ ਕੋ ਮੂੰਡਿ ਮਾਡਿ ਏਕਨ ਸੌ ਲੇਹਿ ਡਾਡ ਏਕਨ ਕੈ ਕੰਠੀ ਕਾਠ ਕੰਠ ਮੈ ਡਰਤ ਹੈਂ ॥

ekan ko moo(n)dd maadd ekan sau leh ddaadd ekan kai ka(n)Thee kaaTh

ka(n)Th mai ddarat hai(n) ||

ਏਕਨ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ਮੰਤ੍ਰ ਏਕਨ ਲਿਖਾਵੈ ਜੰਤ੍ਰ ਏਕਨ ਕੌ ਤੰਤ੍ਰਨ ਪ੍ਰਬੋਧ੍ਯੋ ਈ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥

ekan dhiraRaavai ma(n)tr ekan likhaavai ja(n)tr ekan kau ta(n)tran prabodhrayo iee karat hai(n) ||

ਏਕਨ ਕੌ ਬਿਦ੍ਯਾ ਕੋ ਬਿਵਾਦਨ ਬਤਾਵੈ ਡਿੰਭ ਜਗ ਕੋ ਦਿਖਾਇ ਜ੍ਯੋਂ ਕ੍ਯੋਨ ਮਾਤ੍ਰਾ ਕੌ ਹਰਤ ਹੈ ॥

ekan kau bidhayaa ko bivaadhan bataavai ddi(n)bh jag ko dhikhai jayo(n) kayon maatraa kau harat hai ||

ਮੈਯਾ ਕੌ ਨ ਮਾਨੈ ਮਹਾ ਕਾਲੈ ਨ ਮਨਾਵੈ ਮੂੜ ਮਾਟੀ ਕੌ ਮਾਨਤ ਤਾ ਤੇ ਮਾਗਤ ਮਰਤ ਹੈ ॥੫੩॥

maiyaa kau na maanai mahaa kaalai na manaavai mooR maaTee kau

maanat taa te maagat marat hai ||53||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਚੇਤ ਅਚੇਤੁ ਕੀਏ ਜਿਨ ਚੇਤਨ ਤਾਹਿ ਅਚੇਤ ਨ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈਂ ॥

chet achet ke'ee jin chetan taeh achet na ko Thaharaavai(n) ||

ਤਾਹਿ ਕਹੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਕਹੇ ਘਟਿ ਮੋਲ ਬਿਕਾਵੈਂ ॥

taeh kahai paramesavair kai man maeh kahe ghaT mol bikaavai(n) ||

ਜਾਨਤ ਹੈ ਨ ਅਜਾਨ ਬਡੈ ਸੁ ਇਤੇ ਪਰ ਪੰਡਿਤ ਆਪੁ ਕਹਾਵੈਂ ॥

jaanat hai na ajaan baddai su ite par pa(n)ddit aap kahaavai(n) ||

ਲਾਜ ਕੇ ਮਾਰੇ ਮਰੈ ਨ ਮਹਾ ਲਟ ਐਂਠਹਿ ਐਂਠ ਅਮੈਠਿ ਗਵਾਵੈਂ ॥੫੪॥

laaj ke maare marai na mahaa laT aai(n)Theh aai(n)Th amaiTh gavaavai(n)

||54||

ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥

bijai chha(n)dh ||

ਗਤਮਾਨ ਕਹਾਵਤ ਗਾਤ ਸਭੈ ਕਛੂ ਜਾਨੈ ਨ ਬਾਤ ਗਤਾਗਤ ਹੈ ॥

gatamaan kahaavat gaat sabhai kachhoo jaanai na baat gataagat hai ||

ਦੁਤਿਮਾਨ ਘਨੇ ਬਲਵਾਨ ਬਡੇ ਹਮ ਜਾਨਤ ਜੋਗ ਮਧੇ ਜਤ ਹੈ ॥

dhutimaan ghane balavaan badde ham jaanat jog madhe jat hai ||

ਪਾਹਨ ਕੈ ਕਹੈ ਬੀਚ ਸਹੀ ਸਿਵ ਜਾਨੈ ਨ ਮੂੜ ਮਹਾ ਮਤ ਹੈ ॥

paahan kai kahai beech sahee siv jaanai na mooR mahaa mat hai ||

ਤੁਮਹੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰਿ ਸੁ ਜਾਨ ਕਹੋ ਇਨ ਮੈ ਕਹਾ ਪਾਰਬਤੀ ਪਤਿ ਹੈ ॥੫੫॥

tumahoo(n) na bichaar su jaan kaho in mai kahaa paarabatee pat hai ||55||

ਮਾਟੀ ਕੌ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵਤ ਹੈ ਜੜ ਯਾ ਤੇ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਕਾ ਸਿਧਿ ਐ ਹੈ ॥

maaTee kau sees nivaavat hai jaR yaa te kaho tuh kaa sidh aai hai ||

ਜੌਨ ਰਿਝਾਇ ਲਯੋ ਜਗ ਕੌ ਤਵ ਚਾਵਰ ਡਾਰਤ ਰੀਝਿ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥

jauan rijhai layo jag kau tav chaavar ddaarat reejh na jai hai ||

ਧੂਪ ਜਗਾਇ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਸੁ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖੈ ਹੈ ॥

dhoop jagai kai sa(n)kh bajai su foolan kee barakhaa barakhai hai ||

ਅੰਤ ਉਪਾਇ ਕੈ ਹਾਰਿ ਹੈਂ ਰੇ ਪਸੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥੫੬॥

a(n)t upai kai haar hai(n) re pas paahan mai paramesavair na pai hai ||56||

ਏਕਨ ਜੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਵਤ ਹੈ ਦਿਜ ਏਕਨ ਮੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਬਤਾਵੈ ॥

ekan ja(n)tr sikhaavat hai dhij ekan ma(n)tr prayog bataavai ||

ਜੋ ਨ ਭਿਜੈ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਤਿਹ ਗੀਤਿ ਕਬਿਤ ਸਲੋਕ ਸੁਨਾਵੈ ॥

jo na bhijai in baatan te teh geet kabit salok sunaavai ||

ਦਜੋਸ ਹਿਰੈ ਧਨ ਲੋਗਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਚੋਰੁ ਚਕੈ ਠਗ ਦੇਖਿ ਲਜਾਵੈ ॥

dhayos hirai dhan logan ke gireh chor chakai Thag dhekh lajaavai ||

ਕਾਨਿ ਕਰੈ ਨਹਿ ਕਾਜੀ ਕੁਟਵਾਰ ਕੀ ਮੂੰਡਿ ਕੈ ਮੂੰਡਿ ਮੁਰੀਦਨ ਖਾਵੈ ॥੫੭॥

kaan karai neh kaajee kuTavaar kee moo(n)dd kai moo(n)dd mureedhan

khaavai ||57||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਾਹਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੈਂ ਜੋ ਹੈ ਅਧਿਕ ਅਚੇਤ ॥

paahan kee poojaa karai(n) jo hai adhik achet ||

ਭਾਗ ਨ ਏਤੇ ਪਰ ਭਖੈ ਜਾਨਤ ਆਪ ਸੁਚੇਤ ॥੫੮॥

bhaag na ete par bhakhai jaanat aap suchet ||58||

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

toTak chha(n)dh ||

ਧਨ ਕੇ ਲਗਿ ਲੋਭ ਗਏ ਅਨਤੈ ॥

dhan ke lag lobh ge anatai ||

ਤਜਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਬਾਲ ਕਿਤੈ ॥

taj maat pitaa sut baal kitai ||

ਬਸਿ ਕੈ ਬਹੁ ਮਾਸ ਤਹਾ ਹੀ ਮਰੈ ॥

bas kai bahu maas tahaa hee marai ||

ਫਿਰਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੇ ਨਹਿ ਪੰਥ ਪਰੈ ॥੫੯॥

fir kai gireh ke neh pa(n)th parai ||59||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਧਨੀ ਲੋਗ ਹੈ ਪੁਹਪ ਸਮ ਗੁਨਿ ਜਨ ਭੌਰ ਬਿਚਾਰ ॥

dhanee log hai puhap sam gun jan bhauar bichaar ||

ਗੂੰਜ ਰਹਤ ਤਿਹ ਪਰ ਸਦਾ ਸਭ ਧਨ ਧਾਮ ਬਿਸਾਰ ॥੬੦॥

goo(n)j rahat teh par sadhaa sabh dhan dhaam bisaar ||60||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਭ ਕੋਊ ਅੰਤ ਕਾਲ ਬਸਿ ਭਯਾ ॥

sabh kouoo a(n)t kaal bas bhayaa ||

ਧਨ ਕੀ ਆਸ ਨਿਕਰਿ ਤਜਿ ਗਯਾ ॥

dhan kee aas nikar taj gayaa ||

ਆਸਾ ਕਰਤ ਗਯਾ ਸੰਸਾਰਾ ॥

aasaa karat gayaa sa(n)saaraa ||

ਇਹ ਆਸਾ ਕੋ ਵਾਰ ਨ ਪਾਰਾ ॥੬੧॥

eeh aasaa ko vaar na paaraa ||61||

ਏਕ ਨਿਰਾਸ ਵਹੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥

ek niraas vahai karataaraa ||

ਜਿਨ ਕੀਨਾ ਇਹ ਸਕਲ ਪਸਾਰਾ ॥

jin keenaa ieh sakal pasaaraa ||

ਆਸਾ ਰਹਿਤ ਔਰ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥

aasaa rahit aauar kouoo naahee ||

ਜਾਨੁ ਲੇਹੁ ਦਿਜਬਰ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੬੨॥

jaan leh dhijabar man maahee ||62||

ਲੋਭ ਲਗੇ ਧਨ ਕੇ ਏ ਦਿਜਬਰ ॥

lobh lage dhan ke e dhijabar ||

ਮਾਗਤ ਫਿਰਤ ਸਭਨ ਕੇ ਘਰ ਘਰ ॥

maagat firat sabhan ke ghar ghar ||

ਯਾ ਜਗ ਮਹਿ ਕਰ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਵਤ ॥

yaa jag meh kar ddi(n)bh dhikhaavat ||

ਤੇ ਠਗਿ ਠਗਿ ਸਭ ਕਹ ਧਨ ਖਾਵਤ ॥੬੩॥

te Thag Thag sabh keh dhan khaavat ||63||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਆਸਾ ਕੀ ਆਸਾ ਲਗੇ ਸਭ ਹੀ ਗਯਾ ਜਹਾਨ ॥

aasaa kee aasaa lage sabh hee gayaa jahaan ||

ਆਸਾ ਜਗ ਜੀਵਤ ਬਚੀ ਲੀਜੈ ਸਮਝਿ ਸੁਜਾਨ ॥੬੪॥

aasaa jag jeevat bachee leejai samajh sujaan ||64||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਆਸਾ ਕਰਤ ਸਗਲ ਜਗ ਜਯਾ ॥

aasaa karat sagal jag jayaa ||

ਆਸਹਿ ਉਪਜਜਾ ਆਸਹਿ ਭਯਾ ॥

aaseh upajayaa aaseh bhayaa ||

ਆਸਾ ਕਰਤ ਤਰੁਨ ਬ੍ਰਿਧ ਹੂਆ ॥

aasaa karat tarun biradh hooaa ||

ਆਸਾ ਕਰਤ ਲੋਗ ਸਭ ਮੂਆ ॥੬੫॥

aasaa karat log sabh mooaa ||65||

ਆਸਾ ਕਰਤ ਲੋਗ ਸਭ ਭਏ ॥

aasaa karat log sabh bhe ||

ਬਾਲਕ ਹੁਤੋ ਬ੍ਰਿਧ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

baalak huto biradh havai ge ||

ਜਿਤਿ ਕਿਤ ਧਨ ਆਸਾ ਕਰਿ ਡੋਲਹਿ ॥

jit kit dhan aasaa kar ddoleh ||

ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਧਨਾਸ ਕਲੋਲਹਿ ॥੬੬॥

dhes bidhes dhanaas kaloleh ||66||

ਪਾਹਨ ਕਹੁ ਧਨਾਸ ਸਿਰ ਨਜਾਵੈ ॥

paahan kahu dhanaas sir nayaavai ||

ਚੇਤ ਅਚੇਤਨ ਕੌ ਠਹਰਾਵੈ ॥

chet achetan kau Thaharaavai ||

ਕਰਤ ਪ੍ਰਪੰਚ ਪੇਟ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥

karat prapa(n)ch peT ke kaajaa ||

ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਨਾ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥੬੭॥

uooch neech raanaa ar raajaa ||67||

ਕਾਹੂ ਕੋ ਸਿਛਾ ਸੁ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ॥

kaahoo ko sichhaa su dhiraRaavai ||

ਕਾਹੂੰ ਕੌ ਲੈ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥

kaahoo(n) kau lai moo(n)dd mu(n)ddaavai ||

ਕਾਹੂੰ ਪਠੈ ਤੀਰਥਨ ਦੇਹੀ ॥

kaahoo(n) paThai teerathan dhehee ||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਰਬੁ ਮਾਗ ਸਭ ਲੇਹੀ ॥੬੮॥

gireh ko dharab maag sabh lehee ||68||

ਜਿਹ ਨਰ ਕੋ ਧਨਵਾਨ ਤਕਾਵੈ ॥

jeh nar ko dhanavaan takaavai ||

ਜੋਨਿ ਸਿਲਾ ਮਹਿ ਤਾਹਿ ਫਸਾਵੈ ॥

jon silaa meh taeh fasaavai ||

ਬਹੁਰਿ ਡੰਡ ਤਿਹ ਮੂੰਡਿ ਚੁਕਾਹੀ ॥

bahur dda(n)dd teh moo(n)dd chukaahee ||

ਕਾਢਿ ਦੇਤ ਤਾ ਕੇ ਪੁਨਿ ਮਾਹੀ ॥੬੯॥

kaadd dhet taa ke pun maahee ||69||

ਇਨ ਲੋਗਨ ਧਨ ਹੀ ਕੀ ਆਸਾ ॥

ein logan dhan hee kee aasaa ||

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਕੀ ਨਾਹਿ ਪਜਾਸਾ ॥

sree har jee kee naeh payaasaa ||

ਡਿੰਭਿ ਜਗਤ ਕਹ ਕਰਿ ਪਰਚਾਵੈ ॥

ddi(n)bh jagat keh kar parachaavai ||

ਲਛਿਮੀ ਹਰ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਲੈ ਆਵੈ ॥੭੦॥

lachhimee har jayo(n) tayo(n) lai aavai ||70||

ਦਿਜ ਬਾਚ ॥

dhij baach ||

ਸੁਨੁ ਪੁਤ੍ਰੀ ਤੈ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੈ ॥

sun putree tai baat na jaanai ||

ਸਿਵ ਕਹ ਕਰਿ ਪਾਹਨ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥

siv keh kar paahan pahichaanai ||

ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੌ ਸਭ ਹੀ ਸਿਰ ਨਜਾਵੈ ॥

bipran kau sabh hee sir nayaavai ||

ਚਰਨੋਦਕ ਲੈ ਮਾਥ ਚੜਾਵੈ ॥੭੧॥

charanodhak lai maath chaRaavai ||71||

ਪੂਜਾ ਕਰਤ ਸਗਲ ਜਗ ਇਨ ਕੀ ॥

poojaa karat sagal jag in kee ||

ਨਿੰਦਜਾ ਕਰਤ ਮੂੜ ਤੈ ਜਿਨ ਕੀ ॥

ni(n)dhayaa karat mooR tai jin kee ||

ਏ ਹੈ ਪਰਮ ਪੁਰਾਤਨ ਦਿਜਬਰ ॥

e hai param puraatan dhijabar ||

ਸਦਾ ਸਰਾਹਤ ਜਿਨ ਕਹ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥੭੨॥

sadhaa saraahat jin keh nirap bar ||72||

ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ॥

kuar baach ||

ਸੁਨ ਮੂਰਖ ਦਿਜ ਤੈ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥

sun moorakh dhij tai neh jaanee ||

ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪਾਹਨ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

param jot paahan pahichaanee ||

ਇਨ ਮਹਿ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਤੈ ਜਾਨਾ ॥

ein meh param purakh tai jaanaa ||

ਤਜਿ ਸਜਾਨਪ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਅਯਾਨਾ ॥੭੩॥

taj sayaanap havai gayo ayaanaa ||73||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਲੈਨੌ ਹੋਇ ਸੁ ਲੈ ਦਿਜ ਮੁਹਿ ਨ ਝੁਠਾਇਯੈ ॥

lainau hoi su lai dhij muh na jhuThaiyai ||

ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਇਯੈ ॥

paahan mai paramesavair na bhaakh sunaiyai ||

ਇਨ ਲੋਗਨ ਪਾਹਨ ਮਹਿ ਸਿਵ ਠਹਰਾਇ ਕੈ ॥

ein logan paahan meh siv Thaharai kai ||

ਹੋ ਮੂੜਨ ਲੀਜਹੁ ਲੂਟ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੭੪॥

ho mooRan leejahu looT harakh upajai kai ||74||

ਕਾਹੂ ਕਹ ਪਾਹਨ ਮਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬਤਾਤ ਹੈ ॥

kaahoo keh paahan meh braham bataat hai ||

ਜਲ ਡੂਬਨ ਹਿਤ ਕਿਸਹੂੰ ਤੀਰਥ ਪਠਾਤ ਹੈ ॥

jal ddooban hit kisahoo(n) teerath paThaat hai ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਧਨ ਹਰ ਲੇਤ ਜਤਨ ਅਨਗਨਿਤ ਕਰ ॥

jayo(n) tayo(n) dhan har let jatan anaganit kar ||

ਹੋ ਟਕਾ ਗਾਠਿ ਮਹਿ ਲਏ ਨ ਦੇਹੀ ਜਾਨ ਘਰ ॥੭੫॥

ho Takaa gaaTh meh le na dhehee jaan ghar ||75||

ਧਨੀ ਪੁਰਖ ਕਹ ਲਖਿ ਦਿਜ ਦੋਖ ਲਗਾਵਹੀ ॥

dhanee purakh keh lakh dhij dhokh lagaavahee ||

ਹੋਮ ਜਗਜ ਤਾ ਤੇ ਬਹੁ ਭਾਤ ਕਰਾਵਹੀ ॥

hom jagay taa te bahu bhaat karaavahee ||

ਧਨਿਯਹਿ ਕਰਿ ਨਿਰਧਨੀ ਜਾਤ ਧਨ ਖਾਇ ਕੈ ॥

dhaniyeh kar niradhanee jaat dhan khai kai ||

ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਨ ਤਾ ਕੌ ਬਦਨ ਦਿਖਾਵਤ ਆਇ ਕੈ ॥੭੬॥

ho bahur na taa kau badhan dhikhaavat aai kai ||76||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਾਹੂ ਲੌ ਤੀਰਥਨ ਸਿਧਾਵੈ ॥

kaahoo lau teerathan sidhaavai ||

ਕਾਹੂ ਅਫਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਬਤਾਵੈ ॥

kaahoo afal prayog bataavai ||

ਕਾਕਨ ਜਯੋਂ ਮੰਡਰਾਤ ਧਨੁ ਪਰ ॥

kaakan jayo(n) ma(n)ddaraat dhanoo par ||

ਜਯੋਂ ਕਿਲਕਿਲਾ ਮਛਰੀਯੈ ਦੂ ਪਰ ॥੭੭॥

jayo(n) kilakilaa machhareeyai dhoo par ||77||

ਜਯੋ ਦ੍ਵੈ ਸ੍ਵਾਨ ਏਕ ਹਡਿਯਾ ਪਰ ॥

jayo dhavai savaiaan ek haddiyaa par ||

ਭੂਸਤ ਮਨੋ ਬਾਦਿ ਬਿਦ੍ਰਯਾਧਰ ॥

bhoosat mano baadh bidhrayaadhar ||

ਬਾਹਰ ਕਰਤ ਬੇਦ ਕੀ ਚਰਚਾ ॥

baahar karat bedh kee charachaa ||

ਤਨ ਅਰੁ ਮਨ ਧਨ ਹੀ ਕੀ ਅਰਚਾ ॥੭੮॥

tan ar man dhan hee kee arachaa ||78||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਧਨ ਕੀ ਆਸਾ ਮਨ ਰਹੇ ਬਾਹਰ ਪੂਜਤ ਦੇਵ ॥

dhan kee aasaa man rahe baahar poojat dhev ||

ਨ ਹਰਿ ਮਿਲਾ ਨ ਧਨ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਥਾ ਭਈ ਸਭ ਸੇਵ ॥੭੯॥

n har milaa na dhan bhayo birathaa bhiee sabh sev ||79||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏ ਬਿਦਯਾ ਬਲ ਕਰਹਿ ਜੋਗ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੈ ॥

e bidhayaa bal kareh jog kee baat na jaanai ||

ਏ ਸੁਚੇਤ ਕਰਿ ਰਹਹਿ ਹਮਨਿ ਆਚੇਤ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥

e suchet kar raheh haman aachet pramaanai ||

ਕਹਾ ਭਯੌ ਜੌ ਭਾਗ ਭੂਲਿ ਭੌਂਦੂ ਨਹਿ ਖਾਈ ॥

kahaa bhayau jau bhaag bhool bhaua(n)dhoo neh khaiee ||

ਹੋ ਨਿਜੁ ਤਨ ਤੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਰਹਤ ਸਭ ਲਖਤ ਲੁਕਾਈ ॥੮੦॥

ho nij tan te bisa(n)bhaar rahat sabh lakhat lukaiee ||80||

ਭਾਗ ਖਾਇ ਭਟ ਭਿੜਹਿ ਗਜਨ ਕੇ ਦਾਤ ਉਪਾਰਹਿ ॥

bhaag khai bhaT bhiReh gajan ke dhaat upaareh ||

ਸਿਮਟਿ ਸਾਗ ਸੰਗ੍ਰਹਹਿ ਸਾਰ ਸਨਮੁਖ ਹ੍ਵੈ ਝਾਰਹਿ ॥

simaT saag sa(n)graheh saar sanamukh havai jhaareh ||

ਤੈ ਮੂਜੀ ਪੀ ਭਾਗ ਕਹੋ ਕਾ ਕਾਜ ਸਵਰਿ ਹੈਂ ॥

tai moojee pee bhaag kaho kaa kaaj savar hai(n) ||

ਹੋ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਮਾਨ ਜਾਇ ਔਧੇ ਮੁਖ ਪਰਿ ਹੈਂ ॥੮੧॥

ho havai kai mritak samaan jai aauadhe mukh par hai(n) ||81||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਸੁਨੋ ਮਿਸ੍ਰ ਸਿਛਾ ਇਨੀ ਕੋ ਸੁ ਦੀਜੈ ॥

suno misr sichhaa inee ko su dheejai ||

ਮਹਾ ਝੂਠ ਤੇ ਰਾਖਿ ਕੈ ਮੋਹਿ ਲੀਜੈ ॥

mahaa jhooTh te raakh kai moh leejai ||

ਇਤੋ ਝੂਠ ਕੈ ਔਰ ਨੀਕੋ ਦ੍ਰਿੜਾਵੌ ॥

eito jhooTh kai aauar neeko dhiraRaavau ||

ਕਹਾ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਕੈ ਕੈ ਚਲਾਵੌ ॥੮੨॥

kahaa chaam ke dhaam kai kai chalaavau ||82||

ਮਹਾ ਘੋਰ ਈ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਜੈ ਹੌ ॥

mahaa ghor iee narak ke beech jai hau ||

ਕਿ ਚੰਡਾਲ ਕੀ ਜੋਨਿ ਮੈ ਔਤਰੈ ਹੌ ॥

k cha(n)ddaal kee jon mai aauatarai hau ||

ਕਿ ਟਾਗੇ ਮਰੋਗੇ ਬਧੇ ਮ੍ਰਿਤਸਾਲਾ ॥

k Taage maroge badhe mritasaalaa ||

ਸਨੈ ਬੰਧੁ ਪੁਤ੍ਰਾ ਕਲਤ੍ਰਾਨ ਬਾਲਾ ॥੮੩॥

sanai ba(n)dh putraa kalatraan baalaa ||83||

ਕਹੋ ਮਿਸ੍ਰ ਆਗੇ ਕਹਾ ਜ੍ਵਾਬ ਦੈਹੋ ॥

kaho misr aage kahaa javaiaab dhaiho ||

ਜਬੈ ਕਾਲ ਕੇ ਜਾਲ ਮੈ ਫਾਸਿ ਜੈਹੋ ॥

jabai kaal ke jaal mai faas jaiho ||

ਕਹੋ ਕੌਨ ਸੋ ਪਾਠ ਕੈਹੋ ਤਹਾ ਹੀ ॥

kaho kauan so paaTh kaiho tahaa hee ||

ਤਊ ਲਿੰਗ ਪੂਜਾ ਕਰੌਗੇ ਉਹਾ ਹੀ ॥੮੪॥

tuoo li(n)g poojaa karauage uhaa hee ||84||

ਤਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਐ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਐ ਹੈ ॥

tahaa rudhr aai hai k sree kirasan aai hai ||

ਜਹਾ ਬਾਧਿ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਤੋ ਕੌ ਚਲੇ ਹੈ ॥

jahaa baadh sree kaal to kau chale hai ||

ਕਿਧੌ ਆਨਿ ਕੈ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸਹਾਈ ॥

kidhau aan kai raam havai hai sahaiee ||

ਜਹਾ ਪੁਤ੍ਰ ਮਾਤਾ ਨ ਤਾਤਾ ਨ ਭਾਈ ॥੮੫॥

jahaa putr maataa na taataa na bhaiee ||85||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਜੂ ਕੋ ਸਦਾ ਸੀਸ ਨ੍ਯੈਯੈ ॥

mahaa kaal joo ko sadhaa sees nrayaiyai ||

ਪੁਰੀ ਚੌਦਹੂੰ ਤ੍ਰਾਸ ਜਾ ਕੋ ਤ੍ਰਸੈਯੈ ॥

puree chauadhahoo(n) traas jaa ko trasaiyai ||

ਸਦਾ ਆਨਿ ਜਾ ਕੀ ਸਭੈ ਜੀਵ ਮਾਨੈ ॥

sadhaa aan jaa kee sabhai jeev maanai ||

ਸਭੈ ਲੋਕ ਖ੍ਯਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ਪਛਾਨੈ ॥੮੬॥

sabhai lok khrayaataa bidhaataa pachhaanai ||86||

ਨਹੀ ਜਾਨਿ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ॥

nahee jaan jaiee kachhoo roop rekhaa ||

ਕਹਾ ਬਾਸ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕੌਨ ਭੇਖਾ ॥

kahaa baas taa ko firai kauan bhekhaa ||

ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥

kahaa naam taa ko kahaa kai kahaavai ||

ਕਹਾ ਕੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ॥੮੭॥

kahaa kai bakhaano kahe mo na aavai ||87||

ਨ ਤਾ ਕੋ ਕੋਊ ਤਾਤ ਮਾਤਾ ਨ ਭਾਈ ॥

n taa ko kouoo taat maataa na bhaiee ||

ਨ ਪੁਤ੍ਰਾ ਨ ਪੋਤ੍ਰਾ ਨ ਦਾਯਾ ਨ ਦਾਈ ॥

n putraa na potraa na dhaayaa na dhaiee ||

ਕਛੂ ਸੰਗ ਸੈਨਾ ਨ ਤਾ ਕੋ ਸੁਹਾਵੈ ॥

kachhoo sa(n)g sainaa na taa ko suhaavai ||

ਕਹੈ ਸਤਿ ਸੋਈ ਕਰੈ ਸੋ ਬਨਜਾਵੈ ॥੮੮॥

kahai sat soiee karai so banayaavai ||88||

ਕਈਊ ਸਵਾਰੈ ਕਈਊ ਖਪਾਵੈ ॥

kieeuoo savaarai kieeuoo khapaavai ||

ਉਸਾਰੇ ਗੜੇ ਫੇਰਿ ਮੇਟੈ ਬਨਾਵੈ ॥

ausaare gaRe fer meTai banaavai ||

ਘਨੀ ਬਾਰ ਲੌ ਪੰਥ ਚਾਰੋ ਭ੍ਰਮਾਨਾ ॥

ghanee baar lau pa(n)th chaaro bhramaanaa ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਹੀ ਕੋ ਗੁਰੂ ਕੈ ਪਛਾਨਾ ॥੮੯॥

mahaa kaal hee ko guroo kai pachhaanaa ||89||

ਮੁਰੀਦ ਹੈ ਉਸੀ ਕੀ ਵਹੈ ਪੀਰ ਮੇਰੋ ॥

mureedh hai usee kee vahai peer mero ||

ਉਸੀ ਕਾ ਕਿਯਾ ਆਪਨਾ ਜੀਵ ਚੇਰੋ ॥

ausee kaa kiyaa aapanaa jeev chero ||

ਤਿਸੀ ਕਾ ਕੀਆ ਬਾਲਕਾ ਮੈ ਕਹਾਵੌਂ ॥

tisee kaa keeaa baalakaa mai kahaavau ||

ਉਹੀ ਮੋਹਿ ਰਾਖਾ ਉਸੀ ਕੋ ਧਿਆਵੌਂ ॥੯੦॥

auhee moh raakhaa usee ko dhiaavau ||90||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦਿਜ ਹਮ ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੋ ਮਾਨੈ ॥

dhij ham mahaa kaal ko maanai ||

ਪਾਹਨ ਮੈ ਮਨ ਕੋ ਨਹਿ ਆਨੈ ॥

paahan mai man ko neh aanai ||

ਪਾਹਨ ਕੋ ਪਾਹਨ ਕਰਿ ਜਾਨਤ ॥

paahan ko paahan kar jaanat ||

ਤਾ ਤੇ ਬੁਰੋ ਲੋਗ ਏ ਮਾਨਤ ॥੯੧॥

taa te buro log e maanat ||91||

ਝੂਠਾ ਕਹ ਝੂਠਾ ਹਮ ਕੈ ਹੈ ॥

jhooThaa keh jhooThaa ham kai hai ||

ਜੋ ਸਭ ਲੋਗ ਮਨੈ ਕੁਰਰੈ ਹੈ ॥

jo sabh log manai kurarai hai ||

ਹਮ ਕਾਹੂ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਰਾਖੈ ॥

ham kaahoo kee kaan na raakhai ||

ਸਤਿ ਬਚਨ ਮੁਖ ਊਪਰ ਭਾਖੈ ॥੯੨॥

sat bachan mukh uoopar bhaakhai ||92||

ਸੁਨੁ ਦਿਜ ਤੁਮ ਧਨ ਕੇ ਲਬ ਲਾਗੇ ॥

sun dhij tum dhan ke lab laage ||

ਮਾਗਤ ਫਿਰਤ ਸਭਨ ਕੇ ਆਗੇ ॥

maagat firat sabhan ke aage ||

ਆਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਨ ਲਜਾਵਹੁ ॥

aapane man bheetar na lajaavahu ||

ਇਕ ਟਕ ਹ੍ਵੈ ਹਰਿ ਧ੍ਯਾਨ ਨ ਲਾਵਹੁ ॥੯੩॥

eik Tak havai har dhayaan na laavahu ||93||

ਦਿਜ ਬਾਚ ॥

dhij baach ||

ਤਬ ਦਿਜ ਬੋਲਾ ਤੈ ਕ੍ਯਾ ਮਾਨੈ ॥

tab dhij bolaa tai kayaa maanai ||

ਸੰਭੂ ਕੋ ਪਾਹਨ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥

sa(n)bhoo ko paahan kar maanai ||

ਜੋ ਇਨ ਕੋ ਕਰਿ ਆਨ ਬਖਾਨੈ ॥

jo in ko kar aan bakhaanai ||

ਤਾ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਪਾਤਕੀ ਜਾਨੈ ॥੯੪॥

taa ko braham paatakee jaanai ||94||

ਜੋ ਇਨ ਕਹ ਕਟੁ ਬਚਨ ਉਚਾਰੈ ॥

jo in keh kaT bachan uchaarai ||

ਤਾ ਕੌ ਮਹਾ ਨਰਕ ਬਿਧਿ ਡਾਰੈ ॥

taa kau mahaa narak bidh ddaarai ||

ਇਨ ਕੀ ਸਦਾ ਕੀਜਿਯੈ ਸੇਵਾ ॥

ein kee sadhaa keejiyai sevaa ||

ਏ ਹੈ ਪਰਮ ਪੁਰਾਤਨ ਦੇਵਾ ॥੯੫॥

e hai param puraatan dhevaa ||95||

ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ॥

kuar baach ||

ਏਕੈ ਮਹਾ ਕਾਲ ਹਮ ਮਾਨੈ ॥

ekai mahaa kaal ham maanai ||

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕਹ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ॥

mahaa rudhr keh kachhoo na jaanai ||

ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕਰਹੀ ॥

braham bisan kee sev na karahee ||

ਤਿਨ ਤੇ ਹਮ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਡਰਹੀ ॥੯੬॥

tin te ham kabahoo(n) nahee ddarahee ||96||

ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਜਿਨ ਪੁਰਖ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

braham bisan jin purakh uchaariyo ||

ਤਾ ਕੌ ਮ੍ਰਿਤੁ ਜਾਨਿਯੈ ਮਾਰਿਯੋ ॥

taa kau mrit jaaniyai maariyo ||

ਜਿਨ ਨਰ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧ੍ਯਾਯੋ ॥

jin nar kaal purakh ko dhayaayo ||

ਤਾ ਕੇ ਨਿਕਟ ਕਾਲ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥੯੭॥

taa ke nikaT kaal neh aayo ||97||

ਜੇ ਨਰ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧ੍ਯਾਵੈ ॥

je nar kaal purakh ko dhayaavai ||

ਤੇ ਨਰ ਕਾਲ ਫਾਸ ਨਹਿ ਜਾਵੈ ॥

te nar kaal faas neh jaavai ||

ਤਿਨ ਕੇ ਰਿਧ ਸਿਧ ਸਭ ਘਰ ਮੌ ॥

tin ke ridh sidh sabh ghar mau ||

ਕੋਬਿਦ ਸਭ ਹੀ ਰਹਤ ਹੁਨਰ ਮੌ ॥੯੮॥

kobidh sabh hee rahat hunar mau ||98||

ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਇਕਦਾ ਜਿਨ ਕਹਾ ॥

kaal purakh ikadhaa jin kahaa ||

ਤਾ ਕੇ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥

taa ke ridh sidh havai rahaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਧਨ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰੂ ॥

bhaat bhaat dhan bhare bha(n)ddaaroo ||

ਜਿਨ ਕਾ ਆਵਤ ਵਾਰ ਨ ਪਾਰੂ ॥੯੯॥

jin kaa aavat vaar na paaroo ||99||

ਜਿਨ ਨਰ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕਹ ਧਯਾਯੋ ॥

jin nar kaal purakh keh dhayaayo ||

ਸੋ ਨਰ ਕਲਿ ਮੋ ਕਬਹੂ ਨ ਆਯੋ ॥

so nar kal mo kabahoo na aayo ||

ਯਾ ਜਗ ਮੈ ਤੇ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥

yaa jag mai te at sukh paavai ||

ਭੋਗ ਕਰੈ ਬੈਰਨਿ ਕਹ ਘਾਵੈ ॥੧੦੦॥

bhog karai bairan keh ghaavai ||100||

ਜਬ ਤੋ ਕੋ ਦਿਜ ਕਾਲ ਸਤੈ ਹੈ ॥

jab to ko dhij kaal satai hai ||

ਤਬ ਤੂ ਕੋ ਪੁਸਤਕ ਕਰ ਲੈ ਹੈ ॥

tab too ko pusatak kar lai hai ||

ਭਾਗਵਤ ਪੜੋ ਕਿ ਗੀਤਾ ਕਹਿ ਹੋ ॥

bhaagavat paRo k geetaa keh ho ||

ਰਾਮਹਿ ਪਕਰਿ ਕਿ ਸਿਵ ਕਹ ਗਹਿ ਹੋ ॥੧੦੧॥

raameh pakar k siv keh geh ho ||101||

ਜੇ ਤੁਮ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਠਹਰਾਏ ॥

je tum param purakh Thaharaae ||

ਤੇ ਸਭ ਡੰਡ ਕਾਲ ਕੇ ਘਾਏ ॥

te sabh dda(n)dd kaal ke ghaae ||

ਕਾਲ ਡੰਡ ਬਿਨ ਬਚਾ ਨ ਕੋਈ ॥

kaal dda(n)dd bin bachaa na koiee ||

ਸਿਵ ਬਿਰੰਚ ਬਿਸਨਿੰਦ੍ਰ ਨ ਸੋਈ ॥੧੦੨॥

siv bira(n)ch bisani(n)dhr na soiee ||102||

ਜੈਸਿ ਜੂਨਿ ਇਕ ਦੈਤ ਬਖਨਿਯਤ ॥

jais joon ik dhait bakhaniyat ||

ਤ੍ਯੋ ਇਕ ਜੂਨਿ ਦੇਵਤਾ ਜਨਿਯਤ ॥

trayo ik joon dhevataa janiyat ||

ਜੈਸੇ ਹਿੰਦੂਆਨੋ ਤੁਰਕਾਨਾ ॥

jaise hi(n)dhooaano turakaanaa ||

ਸਭਹਿਨ ਸੀਸ ਕਾਲ ਜਰਵਾਨਾ ॥੧੦੩॥

sabhahin sees kaal jaravaanaa ||103||

ਕਬਹੂੰ ਦੈਤ ਦੇਵਤਨ ਮਾਰੈਂ ॥

kabahoo(n) dhait dhevatan maarai(n) ||

ਕਬਹੂੰ ਦੈਤਨ ਦੇਵ ਸੰਘਾਰੈਂ ॥

kabahoo(n) dhaitan dhev sa(n)ghaarai(n) ||

ਦੇਵ ਦੈਤ ਜਿਨ ਦੋਊ ਸੰਘਾਰਾ ॥

dhev dhait jin dhouoo sa(n)ghaaraa ||

ਵਹੈ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਹਮਾਰਾ ॥੧੦੪॥

vahai purakh pratipaal hamaaraa ||104||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਦਿਨਿੰਦ੍ਰਹਿ ਜੌਨ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

ei(n)dhr upi(n)dhr dhini(n)dhreh jauan sa(n)ghaariyo ||

ਚੰਦ੍ਰ ਕੁਬੇਰ ਜਲਿੰਦ੍ਰ ਅਹਿੰਦ੍ਰਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

cha(n)dhr kuber jali(n)dhr ahi(n)dhreh maariyo ||

ਪੁਰੀ ਚੌਦਹੂੰ ਚਕ੍ਰ ਜਵਨ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥

puree chauadhahoo(n) chakr javan sun leejiyai ||

ਹੋ ਨਮਸਕਾਰ ਤਾਹੀ ਕੋ ਗੁਰ ਕਰਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥੧੦੫॥

ho namasakaar taahee ko gur kar keejiyai ||105||

ਦਿਜ ਬਾਚ ॥

dhij baach ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਿਪ੍ਰਹਿ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥

bahu bidh bipreh ko samajhaayo ||

ਪੁਨਿ ਮਿਸ੍ਰਹਿ ਅਸ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

pun misreh as bhaakh sunaayo ||

ਜੇ ਪਾਹਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਿ ਹੈ ॥

je paahan kee poojaa kar hai ||

ਤਾ ਕੇ ਪਾਪ ਸਕਲ ਸਿਵ ਹਰਿ ਹੈ ॥੧੦੬॥

taa ke paap sakal siv har hai ||106||

ਜੇ ਨਰ ਸਾਲਿਗ੍ਰਾਮ ਕਹ ਧਯੈਹੈ ॥

je nar saaligraam keh dhayaihai ||

ਤਾ ਕੇ ਸਕਲ ਪਾਪ ਕੋ ਛੈਹੈ ॥

taa ke sakal paap ko chhaihai ||

ਜੋ ਇਹ ਛਾਡਿ ਅਵਰ ਕਹ ਧਯੈ ਹੈ ॥

jo ieh chhaadd avar keh dhayai hai ||

ਤੇ ਨਰ ਮਹਾ ਨਰਕ ਮਹਿ ਜੈ ਹੈ ॥੧੦੭॥

te nar mahaa narak meh jai hai ||107||

ਜੇ ਨਰ ਕਛੁ ਧਨ ਬਿਪ੍ਰਹਿ ਦੈ ਹੈ ॥

je nar kachh dhan bipreh dhai hai ||

ਆਗੇ ਮਾਗ ਦਸ ਗੁਨੋ ਲੈਹੈ ॥

aage maag dhas guno laihai ||

ਜੋ ਬਿਪ੍ਰਨ ਬਿਨੁ ਅਨਤੈ ਦੇਹੀ ॥

jo bipran bin anatai dhehee ||

ਤਾ ਕੌ ਕਛੁ ਸੁ ਫਲੈ ਨਹਿ ਸੇਈ ॥੧੦੮॥

taa kau kachhu su falai neh seiee ||108||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਬੈ ਕੁਅਰਿ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਸਿਵ ਕੀ ਕਰ ਮੈ ਲਈ ॥

tabai kuar pratimaa siv kee kar mai liee ||

ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਰਿ ਦਿਜ ਕੇ ਮੁਖ ਕਸਿ ਕਸਿ ਕੈ ਦਈ ॥

has has kar dhij ke mukh kas kas kai dhiee ||

ਸਾਲਿਗ੍ਰਾਮ ਭੇ ਦਾਤਿ ਫੋਰਿ ਸਭ ਹੀ ਦੀਏ ॥

saaligraam bhe dhaat for sabh hee dhe'ee ||

ਹੋ ਛੀਨਿ ਛਾਨਿ ਕਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਮਿਸ੍ਰ ਕੇ ਸਭ ਲੀਏ ॥੧੦੯॥

ho chheen chhaan kar basatr misr ke sabh le'ee ||109||

ਕਹੋ ਮਿਸ੍ਰ ਅਬ ਰੁਦ੍ਰ ਤਿਹਾਰੋ ਕਹ ਗਯੋ ॥

kaho misr ab rudhr tihaaro keh gayo ||

ਜਿਹ ਸੇਵਤ ਥੋ ਸਦਾ ਦਾਤਿ ਛੈ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥

jeh sevat tho sadhaa dhaat chhai tin kiyo ||

ਜਿਹ ਲਿੰਗਹਿ ਕੌ ਜਪਤੇ ਕਾਲ ਬਤਾਇਯੋ ॥

jeh li(n)geh kau japate kaal bataiyo ||

ਹੋ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸੋ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਮਹਿ ਆਇਯੋ ॥੧੧੦॥

ho a(n)t kaal so tumare mukh meh aaiyo ||110||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਾ ਕੋ ਦਰਬੁ ਛੀਨਿ ਜੋ ਲਿਯੋ ॥

taa ko dharab chheen jo liyo ||

ਜੋ ਸਭ ਦਾਨ ਦਿਜਨ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥

jo sabh dhaan dhijan kar dhiyo ||

ਕਹਿਯੋ ਮਿਸ੍ਰ ਕਛੁ ਚਿੰਤ ਨ ਕਰਹੂੰ ॥

kahiyo misr kachh chi(n)t na karahoo(n) ||

ਦਾਨ ਦਸ ਗੁਨੋ ਆਗੈ ਫਰਹੂੰ ॥੧੧੧॥

dhaan dhas guno aagai farahoo(n) ||111||

ਕਬਿਤੁ ॥

kabit ||

ਔਰਨ ਕੋ ਕਹਤ ਲੁਟਾਵੋ ਤੁਮ ਖਾਹੁ ਧਨ ਆਪੁ ਪਹਿਤੀ ਮੈ ਡਾਰਿ ਖਾਤ ਨ ਬਿਸਾਰ ਹੈਂ ॥

aauaran ko kahat luTaavo tum khaahu dhan aap pahitee mai ddaar khaat na bisaar hai(n) ||

ਬਡੇ ਹੀ ਪ੍ਰਪੰਚੀ ਪਰਪਚੰਨ ਕੋ ਲੀਏ ਫਿਰੈ ਦਿਨ ਹੀ ਮੈ ਲੋਗਨ ਕੋ ਲੂਟਤ ਬਜਾਰ ਹੈਂ ॥

badde hee prapa(n)chee parapacha(n)n ko le'ee firai dhin hee mai logan ko looTat bajaar hai(n) ||

ਹਾਥ ਤੇ ਨ ਕੌਡੀ ਦੇਤ ਕੌਡੀ ਕੌਡੀ ਮਾਗ ਲੇਤ ਪੁਤ੍ਰੀ ਕਹਤ ਤਾ ਸੋ ਕਰੈ ਬਿਭਚਾਰ ਹੈਂ ॥

haath te na kauaddee dhet kauaddee kauaddee maag let putree kahat taa so karai bibhachaar hai(n) ||

ਲੋਭਤਾ ਕੇ ਜਏ ਹੈਂ ਕਿ ਮਮਤਾ ਕੇ ਭਏ ਹੈਂ ਏ ਸੂਮਤਾ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੈਧੌਂ ਦਰਿਦ੍ਰਾਵਤਾਰ ਹੈਂ ॥੧੧੨॥

lobhataa ke je hai(n) k mamataa ke bhe hai(n) e soomataa ke putr kaidhau

dharidhraavataar hai(n) ||112||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਹਤੀ ਬਿਖੈ ਬਿਸਾਰ ਨ ਡਾਰਹਿ ॥

pahatee bikhai bisaar na ddaareh ||

ਔਰਨ ਪਾਸ ਗਾਲ ਕੋ ਮਾਰਹਿ ॥

aauaran paas gaal ko maareh ||

ਜਨਿਯਤ ਕਿਸੀ ਦੇਸ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥

janiyat kisee dhes ke raajaa ||

ਕੌਡੀ ਕੇ ਆਵਤ ਨਹਿ ਕਾਜਾ ॥੧੧੩॥

kauaddee ke aavat neh kaajaa ||113||

ਜੌ ਇਨ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਸਿਧਿ ਹੋਈ ॥

jau in ma(n)tr ja(n)tr sidh hoiee ||

ਦਰ ਦਰ ਭੀਖਿ ਨ ਮਾਗੈ ਕੋਈ ॥

dhar dhar bheekh na maagai koiee ||

ਏਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰੈ ॥

ekai mukh te ma(n)tr uchaarai ||

ਧਨ ਸੌ ਸਕਲ ਧਾਮ ਭਰਿ ਡਾਰੈ ॥੧੧੪॥

dhan sau sakal dhaam bhar ddaarai ||114||

ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਏ ਜਿਨੈ ਬਖਾਨੈ ॥

raam kirasan e jinai bakhaanai ||

ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮਾ ਏ ਜਾਹਿ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥

siv brahamaa e jaeh pramaanai ||

ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਸੰਘਾਰੇ ॥

te sabh hee sree kaal sa(n)ghaare ||

ਕਾਲ ਪਾਇ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਸਵਾਰੇ ॥੧੧੫॥

kaal pai kai bahur savaare ||115||

ਕੇਤੇ ਰਾਮਚੰਦ ਅਰੁ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ॥

kete raamacha(n)dh ar kirasanaa ||

ਕੇਤੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸਿਵ ਬਿਸਨਾ ॥

kete chaturaanan siv bisanaa ||

ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਏ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰੇ ॥

cha(n)dh sooraj e kavan bichaare ||

ਪਾਨੀ ਭਰਤ ਕਾਲ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰੇ ॥੧੧੬॥

paanee bharat kaal ke dhavaiaare ||116||

ਕਾਲ ਪਾਇ ਸਭ ਹੀ ਏ ਭਏ ॥

kaal pai sabh hee e bhe ||

ਕਾਲੋ ਪਾਇ ਕਾਲ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

kaalo pai kaal havai ge ||

ਕਾਲਹਿ ਪਾਇ ਬਹੁਰਿ ਅਵਤਰਿ ਹੈ ॥

kaaleh pai bahur avatar hai ||

ਕਾਲਹਿ ਕਾਲ ਪਾਇ ਸੰਘਰਿ ਹੈ ॥੧੧੭॥

kaaleh kaal pai sa(n)ghar hai ||117||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸ੍ਰਾਪ ਰਾਛਸੀ ਕੇ ਦਏ ਜੋ ਭਯੋ ਪਾਹਨ ਜਾਇ ॥

sraap raachhasee ke dhe jo bhayo paahan jai ||

ਤਾਹਿ ਕਹਤ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਤੈ ਮਨ ਮਹਿ ਨਹੀ ਲਜਾਇ ॥੧੧੮॥

taeh kahat paramesr tai man meh nahee lajai ||118||

ਦਿਜ ਬਾਚ ॥

dhij baach ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਦਿਜ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

tab dhij adhik kop havai gayo ||

ਭਰਭਰਾਇ ਠਾਢਾ ਉਠਿ ਭਯੋ ॥

bharabharai Thaaddaa uTh bhayo ||

ਅਬ ਮੈ ਇਹ ਰਾਜਾ ਪੈ ਜੈਹੌਂ ॥

ab mai ieh raajaa pai jaihau ||

ਤਹੀ ਬਾਧਿ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਮੰਗੈ ਹੌਂ ॥੧੧੯॥

tahee baadh kar toh ma(n)gai hau ||119||

ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ॥

kuar baach ||

ਤਬ ਤਿਨ ਕੁਅਰਿ ਦਿਜਹਿ ਗਹਿ ਲਿਆ ॥

tab tin kuar dhijeh geh liaa ||

ਡਾਰ ਨਦੀ ਕੇ ਭੀਤਰ ਦਿਯਾ ॥

ddaar nadhee ke bheetar dhiyaa ||

ਗੋਤਾ ਪਕਰਿ ਆਠ ਸੈ ਦੀਨਾ ॥

gotaa pakar aaTh sai dheenaa ||

ਤਾਹਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨਾ ॥੧੨੦॥

taeh pavitr bhalee bidh keenaa ||120||

ਕਹੀ ਕੁਅਰਿ ਪਿਤੁ ਪਹਿ ਮੈ ਜੈ ਹੌਂ ॥

kahee kuar pit peh mai jai haua(n) ||

ਤੈ ਮੁਹਿ ਡਾਰਾ ਹਾਥ ਬਤੈ ਹੌਂ ॥

tai muh ddaaraa haath batai haua(n) ||

ਤੇਰੇ ਦੋਨੋ ਹਾਥ ਕਟਾਊਂ ॥

tere dhono haath kaTaauooaa(n) ||

ਤੌ ਰਾਜਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਕਹਾਊਂ ॥੧੨੧॥

tau raajaa kee sutaa kahaauooaa(n) ||121||

ਦਿਜ ਵਾਚ ॥

dhij vaach ||

ਇਹ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਮਿਸ੍ਰ ਡਰ ਪਯੋ ॥

eeh sun baat misr ddar payo ||

ਲਾਗਤ ਪਾਇ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਭਯੋ ॥

laagat pai kuar ke bhayo ||

ਸੋਊ ਕਰੋ ਜੁ ਮੋਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥

souoo karo ju moh uchaaro ||

ਤੁਮ ਨਿਜੁ ਜਿਯ ਤੇ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰੋ ॥੧੨੨॥

tum nij jiy te kop nivaaro ||122||

ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ॥

kuar baach ||

ਤੁਮ ਕਹਿਯਹੁ ਮੈ ਪ੍ਰਥਮ ਅਨਾਯੋ ॥

tum kahiyahu mai pratham anaayo ||

ਧਨ ਨਿਮਿਤਿ ਮੈ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਯੋ ॥

dhan nimit mai dharab luTaayo ||

ਪਾਹਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਨਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥

paahan kee poojaa neh kariyai ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪਰਿਯੈ ॥੧੨੩॥

mahaa kaal ke pain pariyai ||123||

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

kabiyo baach ||

ਤਬ ਦਿਜ ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੋ ਧਯਾਯੋ ॥

tab dhij mahaa kaal ko dhayaayo ||

ਸਰਿਤਾ ਮਹਿ ਪਾਹਨਨ ਬਹਾਯੋ ॥

saritaa meh paahanan bahaayo ||

ਦੂਜੇ ਕਾਨ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨਾ ॥

dhooje kaan na kinahoo(n) jaanaa ||

ਕਹਾ ਮਿਸ੍ਰ ਪਰ ਹਾਲ ਬਿਹਾਨਾ ॥੧੨੪॥

kahaa misr par haal bihaanaa ||124||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਮਿਸਰਹਿ ਛਲਾ ਪਾਹਨ ਦਏ ਬਹਾਇ ॥

eeh chhal sau misareh chhalaa paahan dhe bahai ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੋ ਸਿਖ੍ਯ ਕਰਿ ਮਦਰਾ ਭਾਗ ਪਿਵਾਇ ॥੧੨੫॥

mahaa kaal ko sikhay kar madharaa bhaag pivai ||125||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਿਆਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੬੬॥੫੧੯੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chhiaasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||266||5195||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰੂਪ ਸੈਨ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਲਛਨ ॥

roop sain ik nirapat sulachhan ||

ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਬਿਚਛਨ ॥

tejavaan balavaan bichachhan ||

ਸਕਲ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਦਾਰਾ ॥

sakal matee taa ke ghar dhaaraa ||

ਜਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥੧॥

jaa sam kahoo(n) na raaj kumaaraa ||1||

ਤਹਿ ਇਕ ਬਸੈ ਤੁਰਕਨੀ ਨਾਰੀ ॥

teh ik basai turakanee naaree ||

ਤਿਹ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਮੈਨ ਦੁਲਾਰੀ ॥

teh sam roop na main dhulaaree ||

ਤਿਨ ਰਾਜਾ ਕੀ ਛਬਿ ਨਿਰਖੀ ਜਬ ॥

tin raajaa kee chhab nirakhee jab ||

ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਤਰੁਨੀ ਤਾ ਪਰ ਤਬ ॥੨॥

moh rahee tarunee taa par tab ||2||

ਰੂਪ ਸੈਨ ਪਹਿ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥

roop sain peh sakhee paThaiee ||

ਲਗੀ ਲਗਨ ਤੁਹਿ ਸਾਥ ਜਤਾਈ ॥

lagee lagan tuh saath jataiee ||

ਇਕ ਦਿਨ ਮੁਰਿ ਕਹਿਯੋ ਸੇਜ ਸੁਹੈਯੈ ॥

eik dhin mur kahiyo sej suhaiyai ||

ਨਾਥ ਸਨਾਥ ਅਨਾਥਹਿ ਕੈਯੈ ॥੩॥

naath sanaath anaatheh kaiyai ||3||

ਇਮਿ ਦੂਤੀ ਪ੍ਰਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

eim dhootee prat nirapat uchaaraa ||

ਤ੍ਰਿਯ ਆਗੇ ਪਤਿ ਜਿਯਤ ਤਿਹਾਰਾ ॥

tiray aage pat jiyat tihaaraa ||

ਜੌ ਤੌਂ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਜਿਯਹਿ ਮਾਰੈ ॥

jau tau pratham kaajiyeh maarai ||

ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਮੁਹਿ ਸੰਗਿ ਬਿਹਾਰੈ ॥੪॥

teh paachhe muh sa(n)g bihaarai ||4||

ਸੁਨਿ ਸਹਚਰਿ ਤਿਹ ਜਾਇ ਜਤਾਈ ॥

sun sahachar teh jai jataiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਹਮ ਕੋ ਇਮਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥

nirap ham ko im bhaakh sunaiee ||

ਜੌ ਤੈ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਜਿਯਹਿ ਘਾਵੈ ॥

jau tai pratham kaajiyeh ghaavai ||

ਤਿਹ ਉਪਰਾਤ ਬਹੁਰਿ ਮੁਹਿ ਪਾਵੈ ॥੫॥

teh uparaat bahur muh paavai ||5||

ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਤ ਚਿਤ ਮਹਿ ਰਾਖੀ ॥

sun tiray baat chit meh raakhee ||

ਔਰ ਨ ਕਿਸੀ ਔਰਤਹਿ ਭਾਖੀ ॥

aauar na kisee aauarateh bhaakhee ||

ਰੈਨਿ ਸਮੈ ਕਾਜੀ ਜਬ ਆਯੋ ॥

rain samai kaajee jab aayo ||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋਵਤਹਿ ਘਾਯੋ ॥੬॥

kaadd kirapaan sovateh ghaayo ||6||

ਤਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਕਰਿ ਲਿਯੋ ॥

taa ko kaaT moo(n)dd kar liyo ||

ਲੈ ਰਾਜਾ ਕੇ ਹਾਜਰ ਕਿਯੋ ॥

lai raajaa ke haajar kiyo ||

ਤਵ ਨਿਮਿਤ ਕਾਜੀ ਮੈ ਘਾਯੋ ॥

tav nimit kaajee mai ghaayo ||

ਅਬ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਕਰੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥੭॥

ab muh sa(n)g karo man bhaayo ||7||

ਜਬ ਸਿਰ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਹ ਲਯੋ ॥

jab sir nirakh nirapat teh layo ||

ਮਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਅਧਿਕ ਡਰ ਪਯੋ ॥

man ke bikhai adhik ddar payo ||

ਪਤਿ ਮਾਰਤ ਜਿਹ ਲਗੀ ਨ ਬਾਰਾ ॥

pat maarat jeh lagee na baaraa ||

ਕਾ ਉਪਪਤਿ ਤਿਹ ਅਗ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥੮॥

kaa upapat teh agr bichaaraa ||8||

ਧਿਕ ਧਿਕ ਬਚ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹ ਉਚਾਰਾ ॥

dhik dhik bach teh tirayeh uchaaraa ||

ਭੋਗ ਕਰਬ ਮੈ ਤਜਾ ਤਿਹਾਰਾ ॥

bhog karab mai tajaa tihaaraa ||

ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਪਨਿ ਤੈ ਭਰਤਾ ਘਾਯੋ ॥

tiray paapan tai bharataa ghaayo ||

ਤਾ ਤੇ ਮੋਹਿ ਅਧਿਕ ਡਰ ਆਯੋ ॥੯॥

taa te moh adhik ddar aayo ||9||

ਅਬ ਤੈ ਜਾਹਿ ਪਾਪਨੀ ਤਹੀ ॥

ab tai jaeh paapanee tahee ||

ਨਿਜ ਕਰ ਨਾਥ ਸੰਘਾਰਾ ਜਹੀ ॥

nij kar naath sa(n)ghaaraa jahee ||

ਅਬ ਤੇਰੋ ਸਭ ਹੀ ਧ੍ਰਿਗ ਸਾਜਾ ॥

ab tero sabh hee dhirag saajaa ||

ਅਬ ਹੀ ਲਗਿ ਜੀਵਤ ਨਿਰਲਾਜਾ ॥੧੦॥

ab hee lag jeevat niralaajaa ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਹਿਤ ਮੇਰੇ ਜਿਨ ਪਤਿ ਹਨਾ ਕੀਨਾ ਬਡਾ ਕੁਕਾਜ ॥

hit mere jin pat hanaa keenaa baddaa kukaaj ||

ਜਮਧਰ ਮਾਰਿ ਨ ਮਰਤ ਹੈ ਅਬ ਲੌ ਜਿਯਤ ਨਿਲਾਜ ॥੧੧॥

jamadhar maar na marat hai ab lau jiyat nilaaj ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਏ ਨਾਰਿ ਰਿਸਾਈ ॥

sunat bachan e naar risaiee ||

ਲਜਿਤ ਭਈ ਘਰ ਕੋ ਫਿਰੀ ਆਈ ॥

lajit bhiee ghar ko firee aaiee ||

ਪਤਿ ਕੋ ਮੂੰਡ ਤਿਸੀ ਘਰ ਡਾਰਾ ॥

pat ko moo(n)dd tisee ghar ddaaraa ||

ਆਇ ਧਾਮ ਇਸ ਭਾਤਿ ਪੁਕਾਰਾ ॥੧੨॥

aai dhaam is bhaat pukaaraa ||12||

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਸਭ ਲੋਗ ਬੁਲਾਏ ॥

praat bhe sabh log bulaae ||

ਸਭਹਿਨ ਕਾਜੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਖਾਏ ॥

sabhahin kaajee mritak dhikhaae ||

ਸ੍ਰੋਨਤ ਧਾਰ ਪਰਤ ਜਿਹ ਗਈ ॥

sronat dhaar parat jeh giee ||

ਸੋ ਮਗੁ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਖੋਜਤ ਭਈ ॥੧੩॥

so mag havai kar khojat bhiee ||13||

ਜਹ ਜਹ ਜਾਇ ਸ੍ਰੋਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

jeh jeh jai sron kee dhaaraa ||

ਤਿਹ ਹੇਰਤ ਜਨ ਚਲੇ ਅਪਾਰਾ ॥

teh herat jan chale apaaraa ||

ਤਹ ਸਭਹੂੰ ਲੈ ਠਾਢੋ ਕੀਨਾ ॥

teh sabhahoo(n) lai Thaaddo keenaa ||

ਜਹ ਨਿਜੁ ਹਾਥ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਦੀਨਾ ॥੧੪॥

jeh nij haath ddaar sir dheenaa ||14||

ਮੂੰਡ ਕਟਯੋ ਸਭਹਿਨ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

moo(n)dd kaTayo sabhahin lakh paayo ||

ਇਹ ਕਾਜੀ ਯਾਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਯੋ ॥

eeh kaajee yaahee nirap ghaayo ||

ਤਾ ਕਹ ਬਾਧਿ ਲੈ ਗਏ ਤਹਾ ॥

taa keh baadh lai ge tahaa ||

ਜਹਾਗੀਰ ਬੈਠਾ ਥੋ ਜਹਾ ॥੧੫॥

jahaageer baiThaa tho jahaa ||15||

ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਤ ਕਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥

sabh birataat keh pratham sunaayo ||

ਇਹ ਕਾਜੀ ਰਾਜੈ ਇਨ ਘਾਯੋ ॥

eeh kaajee raajai in ghaayo ||

ਹਜਰਤਿ ਬਾਧਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥

hajarat baadh tirayeh keh dheenaa ||

ਭੇਦ ਕਛੂ ਜਿਯ ਮਾਝ ਨ ਚੀਨਾ ॥੧੬॥

bhedh kachhoo jiy maajh na cheenaa ||16||

ਮਾਰਨ ਕੌ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਈ ॥

maaran kau lai taeh sidhaiee ||

ਆਂਖਿਨ ਹੀ ਮਹਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਤਾਈ ॥

aa(n)khin hee meh nirapeh jataiee ||

ਮੁਰ ਜਿਯ ਰਾਖੁ ਕਹੈ ਸੌ ਕਰਿ ਹੌ ॥

mur jiy raakh kahai sau kar hau ||

ਲੈ ਘਟ ਸੀਸ ਪਾਨਿ ਕੌ ਭਰਿ ਹੌ ॥੧੭॥

lai ghaT sees paan kau bhar hau ||17||

ਤਬ ਸੁੰਦਰਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥

tab su(n)dhar ieh bhaat bichaaro ||

ਅਬ ਮਾਨਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਾ ਹਮਾਰੋ ॥

ab maanaa nirap kahaa hamaaro ||

ਤਾ ਕੌ ਛਾਡਿ ਹਾਥ ਤੇ ਦੀਨਾ ॥

taa kau chhaadd haath te dheenaa ||

ਖੂਨ ਬਖਸਜੋ ਮੈ ਇਹ ਕੀਨਾ ॥੧੮॥

khoon bakhasayo mai ieh keenaa ||18||

ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਛਾਡਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥

prathameh chhaadd mitr keh dheenaa ||

ਪੁਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਨਾ ॥

pun ieh bhaat uchaaran keenaa ||

ਅਬ ਮੈ ਸੈਰ ਮਕਾ ਕੇ ਜੈ ਹੌਂ ॥

ab mai sair makaa ke jai hau ||

ਮਰੀ ਤ ਗਈ ਜਿਯਤ ਫਿਰਿ ਐ ਹੌਂ ॥੧੯॥

maree ta giee jiyat fir aai hau ||19||

ਲੋਗਨ ਸੈਰ ਭਵਾਰੋ ਦਿਯੋ ॥

logan sair bhavaaro dhiyo ||

ਆਪੁ ਪੈਂਡ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਕੌ ਲਿਯੋ ॥

aap pai(n)dd teh gireh kau liyo ||

ਤਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਰਾਜਾ ਡਰਪਾਨਾ ॥

taeh nirakh raajaa ddarapaanaa ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਨਾ ॥੨੦॥

kaam bhog teh sa(n)g kamaanaa ||20||

ਲੋਗ ਕਹੈ ਮਕਾ ਕਹ ਗਈ ॥

log kahai makaa keh giee ||

ਹੁਆਂ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਲਈ ॥

huaa(n) kee sudh kinahoo(n) neh liee ||

ਕਹਾ ਬਾਲ ਇਨ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ ॥

kahaa baal in charit dhikhaayo ||

ਕਿਹ ਛਲ ਸੌ ਕਾਜੀ ਕਹ ਘਾਯੋ ॥੨੧॥

keh chhal sau kaajee keh ghaayo ||21||

ਇਹ ਛਲ ਸਾਥ ਕਾਜਿਯਹਿ ਮਾਰਾ ॥

eeh chhal saath kaajiyeh maaraa ||

ਬਹੁਰਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਰਾ ॥

bahur mitr keh charit dhikhaaraa ||

ਇਨ ਕੀ ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ ਕਹਾਨੀ ॥

ein kee agam agaadh kahaanee ||

ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥੨੨॥

dhaanav dhev na kinahoo(n) jaanee ||22||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੬੭॥੫੨੧੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau satasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||267||5217||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚੰਪਾਵਤੀ ਨਗਰ ਦਿਸਿ ਦਛਿਨ ॥

cha(n)paavatee nagar dhis dhachhin ||

ਚੰਪਤ ਰਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਭ ਲਛਨ ॥

cha(n)pat rai nirapat subh lachhan ||

ਚੰਪਾਵਤੀ ਧਾਮ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥

cha(n)paavatee dhaam teh dhaaraa ||

ਜਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰਾ ॥੧॥

jaa sam kahoo(n) na raaj dhulaaraa ||1||

ਚੰਪਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ॥

cha(n)pakalaa dhuhitaa taa ke gireh ||

ਰੂਪਮਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਅਧਿਕ ਵਹ ॥

roopamaan dhutimaan adhik veh ||

ਜਬ ਤਿਹ ਅੰਗ ਮੈਨਤਾ ਵਈ ॥

jab teh a(n)g mainataa viee ||

ਲਰਿਕਾਪਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਗਈ ॥੨॥

larikaapan kee sudh budh giee ||2||

ਹੁਤੋ ਬਾਗ ਇਕ ਤਹਾ ਅਪਾਰਾ ॥

huto baag ik tahaa apaaraa ||

ਜਿਹ ਸਰ ਨੰਦਨ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰਾ ॥

jeh sar na(n)dhan kahaa bichaaraa ||

ਤਹਾ ਗਈ ਵਹੁ ਕੁਅਰਿ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ॥

tahaa giee vahu kuar mudhit man ||

ਲਏ ਸੁੰਦਰੀ ਸੰਗ ਕਰਿ ਅਨਗਨ ॥੩॥

le su(n)dharee sa(n)g kar anagan ||3||

ਤਹ ਨਿਰਖਾ ਇਕ ਸਾਹ ਸਰੂਪਾ ॥

teh nirakhaa ik saeh saroopaa ||

ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤਿ ਮਾਝਿ ਅਨੂਪਾ ॥

soorat seerat maajh anoopaa ||

ਰੀਝੀ ਕੁਅਰਿ ਅਟਕਿ ਗੀ ਤਬ ਹੀ ॥

reejhee kuar aTak gee tab hee ||

ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥੪॥

su(n)dhar sughar nihaariyo jab hee ||4||

ਸਭ ਸੁਧਿ ਭੂਲਿ ਸਦਨ ਕੀ ਗਈ ॥

sabh sudh bhool sadhan kee giee ||

ਆਠ ਟੂਕ ਤਿਹ ਉਪਰ ਭਈ ॥

aaTh Took teh upar bhiee ||

ਗ੍ਰਿਹ ਐਬੇ ਕੀ ਬੁਧਿ ਨ ਆਈ ॥

gireh aaibe kee budh na aaiee ||

ਤਹੀ ਉਧਰਿ ਤਿਹ ਸੰਗ ਸਿਧਾਈ ॥੫॥

tahee udhar teh sa(n)g sidhaiee ||5||

ਸਹਚਰਿ ਭੇਦ ਚਰਿਤ ਇਕ ਜਾਨਾ ॥

sahachar bhedh charit ik jaanaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥

eeh bidh saath charitr pramaanaa ||

ਰੋਇ ਰੋਇ ਧੁਨਿ ਊਚ ਪੁਕਾਰੈ ॥

roi roi dhun uooch pukaarai ||

ਦੈ ਦੈ ਮੂੰਡ ਧਰਨਿ ਸੌ ਮਾਰੈ ॥੬॥

dhai dhai moo(n)dd dharan sau maarai ||6||

ਚੰਪਕਲਾ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਈ ॥

cha(n)pakalaa raajaa kee jaiee ||

ਰਾਛਸ ਗਹੀ ਆਨਿ ਦੁਖਦਾਈ ॥

raachhas gahee aan dhukhadhaiee ||

ਤਾਹਿ ਛੁਰੈਯੈ ਜਾਨ ਨ ਦੀਜੈ ॥

taeh chhuraiyai jaan na dheejai ||

ਬੇਗਹਿ ਬਧ ਦਾਨਵ ਕੋ ਕੀਜੈ ॥੭॥

begeh badh dhaanav ko keejai ||7||

ਏ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਲੋਗ ਸਭ ਧਾਏ ॥

e sun bain log sabh dhaae ||

ਕਾਢੇ ਖੜਗ ਬਾਗ ਮੈ ਆਏ ॥

kaadde khaRag baag mai aae ||

ਦੈਤ ਵੈਤ ਤਹ ਕਛੂ ਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥

dhait vait teh kachh na nihaaraa ||

ਚਕ੍ਰਿਤ ਭੇ ਜਿਯ ਮਾਝ ਬਿਚਾਰਾ ॥੮॥

chakirat bhe jiy maajh bichaaraa ||8||

ਹਰਿ ਦਾਨਵ ਤਿਹ ਗਯੋ ਅਕਾਸਾ ॥

har dhaanav teh gayo akaasaa ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤੇ ਭਏ ਨਿਰਾਸਾ ॥

raaj kuar te bhe niraasaa ||

ਰੋਇ ਪੀਟ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹ ਹਾਰੇ ॥

roi peeT dhuhitaa keh haare ||

ਰਾਜਾ ਭਏ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਯਾਰੇ ॥੯॥

raajaa bhe adhik dhukhiyaare ||9||

ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਸਕਲ ਧਨ ਖਾਯੋ ॥

ketik dhinan sakal dhan khaayo ||

ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਫਿਰਤ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥

dhes bidhes firat dhukh paayo ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਕੌ ਤਜਾਗੀ ॥

raaj kuar mitreh kau tayaagee ||

ਆਧੀ ਰਤਿ ਦੇਸ ਕੌ ਭਾਗੀ ॥੧੦॥

aadhee rat dhes kau bhaagee ||10||

ਲਿਖਿ ਪਤ੍ਰੀ ਪਿਤ ਪਾਸ ਪਠਾਈ ॥

likh patree pit paas paThaiee ||

ਦਾਨਵ ਤੇ ਮੈ ਦੇਵ ਛੁਰਾਈ ॥

dhaanav te mai dhev chhuraiee ||

ਪਠੈ ਮਨੁਛ ਅਬ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਹੁ ॥

paThai manuchh ab bol paThaavahu ||

ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਵਹੁ ॥੧੧॥

moh milai adhik sukh paavahu ||11||

ਪੜਿ ਪਤ੍ਰੀ ਪਿਤ ਕੰਠ ਲਗਾਈ ॥

paR patree pit ka(n)Th lagaiee ||

ਅਧਿਕ ਪਾਲਕੀ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥

adhik paalakee tahaa paThaiee ||

ਚੰਪਕਲਾ ਕਹ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਆਯੋ ॥

cha(n)pakalaa keh gireh lai aayo ||

ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥

moorakh bhedh abhedh na paayo ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੬੮॥੫੨੨੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau aThasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||268||5229||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਗੂਆ ਬੰਦਰ ਇਕ ਰਹਤ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥

gooaa ba(n)dhar ik rahat nirapaalaa ||

ਜਾ ਕੋ ਡੰਡ ਭਰਤ ਭੂਆਲਾ ॥

jaa ko dda(n)dd bharat bhooaalaa ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਧਨ ॥

apramaan taa ke ghar mai dhan ||

ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਕੈ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਤਿਯ ਜਨੁ ॥੧॥

cha(n)dhr soor kai i(n)dhr dhutiy jan ||1||

ਮਿਤ੍ਰ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਅਰਧੰਗਾ ॥

mitr matee taa kee aradha(n)gaa ||

ਪੁੰਨ੍ਯਮਾਨ ਦੂਸਰ ਜਨੁ ਗੰਗਾ ॥

pu(n)nrayamaan dhoosar jan ga(n)gaa ||

ਮੀਨ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਤਹ ਰਾਜੈ ॥

meen ket raajaa teh raajai ||

ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਮੀਨ ਧੁਜ ਲਾਜੈ ॥੨॥

jaa ko nirakh meen dhuj laajai ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸ੍ਰੀ ਝਖਕੇਤੁ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥

sree jhakhaket matee dhuhitaa teh jaaniyai ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਅਬਲਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥

apramaan abalaa kee prabhaa pramaaniyai ||

ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਕਹੂੰ ਨ ਜਗ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯਤ ॥

jaa sam su(n)dhar kahoo(n) na jag meh jaaniyat ||

ਹੋ ਰੂਪਮਾਨ ਉਹਿ ਕੀ ਸੀ ਵਹੀ ਬਖਾਨਿਯਤ ॥੩॥

ho roopamaan uh kee see vahee bakhaaniyat ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭਾ ਲਗਾਈ ॥

praat bhe nirap sabhaa lagaiee ||

ਊਚ ਨੀਚ ਸਭ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥

uooch neech sabh liyaa bulaiee ||

ਤਹ ਇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਸਾਹੁ ਕੋ ਆਯੋ ॥

teh ik putr saahu ko aayo ||

ਜਿਹ ਸਮ ਦਿਤਿ ਆਦਿਤਿ ਨ ਜਾਯੋ ॥੪॥

jeh sam dhit aadhit na jaayo ||4||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਰਹੀ ਥਕਿਤ ਸੁ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕਰਿ ॥

raaj kuar rahee thakit su taeh nihaar kar ||

ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿਤ ਮਹਿ ਰਹੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰਿ ॥

chakirat chit meh rahee charitr bichaar kar ||

ਸਖੀ ਪਠੀ ਤਿਹ ਧਾਮ ਮਿਲਨ ਕੀ ਆਸ ਕੈ ॥

sakhee paThee teh dhaam milan kee aas kai ||

ਹੋ ਚਾਹ ਰਹੀ ਜਸ ਮੇਘ ਪਪਿਹਰਾ ਪਯਾਸ ਕੈ ॥੫॥

ho chaeh rahee jas megh papiharaa payaas kai ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਚਿਤ ਮਹਿ ਭਈ ਮਨ ਭਾਵਨ ਕਹ ਪਾਇ ॥

at prasa(n)nay chit meh bhiee man bhaavan keh pai ||

ਸਹਚਰਿ ਕੋ ਜੁ ਦਰਦ੍ਰਿ ਥੋ ਤਤਛਿਨ ਦਿਯਾ ਮਿਟਾਇ ॥੬॥

sahachar ko ju dharadhr tho tatachhin dhiyaa miTai ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਹੀ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਕੌ ਪਾਯੋ ॥

jab hee tarun tarun kau paayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਨ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥

bhaat bhaat tin gare lagaayo ||

ਰੈਨਿ ਸਗਰਿ ਰਤਿ ਕਰਤ ਬਿਹਾਨੀ ॥

rain sagar rat karat bihaanee ||

ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਪਲ ਚਾਰ ਪਛਾਨੀ ॥੭॥

chaar pahar pal chaar pachhaanee ||7||

ਪਿਛਲੀ ਪਹਰ ਰਾਤ੍ਰਿ ਜਬ ਰਹੀ ॥

pichhalee pahar raatr jab rahee ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਐਸੇ ਤਿਹ ਕਹੀ ॥

raaj kuar aaise teh kahee ||

ਹਮ ਤੁਮ ਆਵ ਨਿਕਸਿ ਦੋਊ ਜਾਵੈ ॥

ham tum aav nikas dhouoo jaavai ||

ਔਰ ਦੇਸ ਦੋਊ ਕਹੂੰ ਸੁਹਾਵੈ ॥੮॥

aauar dhes dhouoo kahoo(n) suhaavai ||8||

ਤੁਹਿ ਮੁਹਿ ਕਹ ਧਨ ਕੀ ਥੁਰ ਨਾਹੀ ॥

tuh muh keh dhan kee thur naahee ||

ਤੁਮਰੀ ਚਹਤ ਕੁਸਲ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

tumaree chahat kusal man maahee ||

ਯੌ ਕਹਿ ਦੁਹੂੰ ਅਧਿਕ ਧਨੁ ਲੀਨਾ ॥

yau keh dhuhoo(n) adhik dhan leenaa ||

ਔਰੇ ਦੇਸ ਪਯਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥੯॥

aauare dhes payaanaa keenaa ||9||

ਚਤੁਰਿ ਭੇਦ ਸਹਚਰਿ ਇਕ ਪਾਈ ॥

chatur bhedh sahachar ik paiee ||

ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਈ ਆਗਿ ਲਗਾਈ ॥

teh gireh ko dhiee aag lagaiee ||

ਰਨਿਯਨਿ ਰਾਨੀ ਜਰੀ ਸੁਨਾਈ ॥

raniyan raanee jaree sunaiee ||

ਰੋਵਤ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਪਹਿ ਧਾਈ ॥੧੦॥

rovat aap nirapeh peh dhaiee ||10||

ਰਾਨੀ ਕਹਾ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਰਿ ਮਰੀ ॥

raanee kahaa nirapeh jar maree ||

ਤੁਮ ਤਾ ਕੀ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਨ ਕਰੀ ॥

tum taa kee kachh sudh na karee ||

ਅਬ ਤਿਨ ਕੇ ਚਲਿ ਅਸਤਿ ਉਠਾਵੌਂ ॥

ab tin ke chal asat uThaavau ||

ਮਾਨੁਖ ਦੈ ਗੰਗਾ ਪਹੁਚਾਵੌਂ ॥੧੧॥

maanukh dhai ga(n)gaa pahuchaavau ||11||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਉਤਾਇਲ ਧਾਯੋ ॥

nirap sun bachan utail dhaayo ||

ਜਹ ਗ੍ਰਿਹ ਜਰਤ ਹੁਤੋ ਤਹ ਆਯੋ ॥

jeh gireh jarat huto teh aayo ||

ਹਹਾ ਕਰਤ ਰਾਨੀਯਹਿ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥

hahaa karat raaneeyeh nikaarahu ||

ਜਰਤਿ ਅਗਨਿ ਤੇ ਯਾਹਿ ਉਬਾਰਹੁ ॥੧੨॥

jarat agan te yaeh ubaarahu ||12||

ਜਾਨੀ ਜਰੀ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਰਾਨੀ ॥

jaanee jaree agan meh raanee ||

ਉਧਲਿ ਗਈ ਮਨ ਬਿਖੈ ਨ ਆਨੀ ॥

audhal giee man bikhai na aanee ||

ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਢਾਯੋ ॥

adhik sok man maeh baddaayo ||

ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੩॥

prajaa sahit kachh bhedh na paayo ||13||

ਧਨਿ ਧਨਿ ਇਹ ਰਾਨੀ ਕੋ ਧਰਮਾ ॥

dhan dhan ieh raanee ko dharamaa ||

ਜਿਨ ਅਸਿ ਕੀਨਾ ਦੁਹਕਰਿ ਕਰਮਾ ॥

jin as keenaa dhuhakar karamaa ||

ਲਜਾ ਨਿਮਿਤ ਪ੍ਰਾਨ ਦੈ ਡਾਰਾ ॥

lajaa nimit praan dhai ddaaraa ||

ਜਰਿ ਕਰਿ ਮਰੀ ਨ ਰੌਰਨ ਪਾਰਾ ॥੧੪॥

jar kar maree na rauaran paaraa ||14||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੬੯॥੫੨੪੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau unahatar charitr samaapatam sat subham sat

||269||5243||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੋਰੰਗ ਦਿਸਿ ਇਕ ਰਹਤ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥

mora(n)g dhis ik rahat nirapaalaa ||

ਜਾ ਕੇ ਦਿਪਤ ਤੇਜ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥

jaa ke dhipat tej kee javaiaalaa ||

ਪੂਰਬ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਭਿਜੈ ॥

poorab dhe teh naar bhanijai ||

ਕੋ ਅਬਲਾ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥੧॥

ko abalaa paTatar teh dhijai ||1||

ਪੂਰਬ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥

poorab sain nirapat ko naamaa ||

ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਅਨਗਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

jin jeete anagan sa(n)graamaa ||

ਜਾ ਕੇ ਚੜਤ ਅਮਿਤ ਦਲ ਸੰਗਾ ॥

jaa ke chaRat amit dhal sa(n)gaa ||

ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥੨॥

hai gai rath paidhal chatura(n)gaa ||2||

ਤਹ ਇਕ ਆਯੋ ਸਾਹ ਅਪਾਰਾ ॥

teh ik aayo saeh apaaraa ||

ਜਾ ਕੇ ਸੰਗ ਇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਪਜਾਰਾ ॥

jaa ke sa(n)g ik putr payaaraa ||

ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਕਹੈ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥

jaa ko roop kahai nahee aavai ||

ਊਖ ਲਿਖਤ ਲੇਖਨ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥੩॥

uookh likhat lekhan havai jaavai ||3||

ਪੂਰਬ ਦੇ ਤਿਹ ਊਪਰ ਅਟਕੀ ॥

poorab dhe teh uoopar aTakee ||

ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟਿ ਕੀ ॥

bhool giee sabh hee sudh ghaT kee ||

ਲਗਿਯੋ ਕੁਅਰ ਸੋ ਨੇਹ ਅਪਾਰਾ ॥

lagiyo kuar so neh apaaraa ||

ਜਿਹ ਬਿਨੁ ਰੁਚੈ ਨ ਭੋਜਨ ਬਾਰਾ ॥੪॥

jeh bin ruchai na bhojan baaraa ||4||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

ek dhivas teh bol paThaayo ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮਾਯੋ ॥

kaam kel ruch maan kamaayo ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਐਸੇ ਬਧਾ ਸਨੇਹਾ ॥

dhuhoo(n)an aaise badhaa sanehaa ||

ਜਿਨ ਕੋ ਭਾਖਿ ਨ ਆਵਤ ਨੇਹਾ ॥੫॥

jin ko bhaakh na aavat nehaa ||5||

ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰ ਤਬ ਸਾਹੁ ਬਿਸਾਰਿਯੋ ॥

saahu putr tab saahu bisaariyo ||

ਤਾ ਕੇ ਸਦਾ ਰਹਿਤ ਜਿਯ ਧਾਰਿਯੋ ॥

taa ke sadhaa rahit jiy dhaariyo ||

ਪਿਤਾ ਸੰਗ ਕਛੁ ਕਲਹ ਬਢਾਯੋ ॥

pitaa sa(n)g kachh kaleh baddaayo ||

ਚੜਿ ਘੋਰਾ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਯੋ ॥੬॥

chaR ghoraa paradhes sidhaayo ||6||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਮਿਤ ਨਿਜੁ ਪਿਤੁ ਸੌ ਕਲਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥

tiray nimit nij pit sau kaleh baddai kai ||

ਚੜਿ ਬਾਜੀ ਪਰ ਚਲਾ ਦੇਸ ਕਹ ਧਾਇ ਕੈ ॥

chaR baajee par chalaa dhes keh dhai kai ||

ਪਿਤੁ ਜਾਨ੍ਯੋ ਸੁਤ ਮੇਰੋ ਦੇਸ ਅਪਨੇ ਗਯੋ ॥

pit jaanayo sut mero dhes apane gayo ||

ਹੌ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੇ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਨੀ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥੭॥

hau aradh raatr ge gireh raanee aavat bhayo ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਹ ਤੇ ਸਾਹੁ ਜਬੈ ਉਠਿ ਗਯੋ ॥

teh te saahu jabai uTh gayo ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਸ ਚਰਿਤ ਬਨਯੋ ॥

tab raanee as charit banayo ||

ਤਾਹਿ ਨਿਪੁੰਸਕ ਕਰਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥

taeh nipu(n)sak kar Thaharaayo ||

ਰਾਜਾ ਸੌ ਇਸ ਭਾਤਿ ਜਤਾਯੋ ॥੮॥

raajaa sau is bhaat jataayo ||8||

ਮੈ ਇਕ ਮੋਲ ਨਿਪੁੰਸਕ ਆਨਾ ॥

mai ik mol nipu(n)sak aanaa ||

ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨ ਜਾਤ ਬਖਾਨਾ ॥

jaa ko roop na jaat bakhaanaa ||

ਤਾ ਤੇ ਅਪਨੇ ਕਾਜ ਕਰੈ ਹੌ ॥

taa te apane kaaj karai hau ||

ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮੈ ਹੌ ॥੯॥

man bhaavat ke bhog kamai hau ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭਲੀ ਭਲੀ ਰਾਜਾ ਕਹੀ ਭੇਦ ਨ ਸਕਾ ਬਿਚਾਰ ॥

bhalee bhalee raajaa kahee bhedh na sakaa bichaar ||

ਪੁਰਖ ਨਿਪੁੰਸਕ ਭਾਖਿ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਖਾ ਧਾਮ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੦॥

purakh nipu(n)sak bhaakh tiray raakhaa dhaam sudhaar ||10||

ਰਮਯੋ ਕਰਤ ਰਾਨੀ ਭਏ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ॥

ramayo karat raanee bhe tavan purakh dhin rain ||

ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਪੁੰਸਕ ਤਿਹ ਲਖੈ ਕਛੂ ਨ ਭਾਖੈ ਬੈਨ ॥੧੧॥

nirapat nipu(n)sak teh lakhai kachhoo na bhaakhai bain ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੭੦॥੫੨੫੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau satar charitr samaapatam sat subham sat ||270||5254||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤੇਲੰਗਾ ਜਹ ਦੇਸ ਅਪਾਰਾ ॥

tela(n)gaa jeh dhes apaaraa ||

ਸਮਰ ਸੈਨ ਤਹ ਕੋ ਸਰਦਾਰਾ ॥

samar sain teh ko saradhaaraa ||

ਤਾਹਿ ਬਿਲਾਸ ਦੇਇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥

taeh bilaas dhei ghar raanee ||

ਜਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥੧॥

jaa kee jaat na prabhaa bakhaanee ||1||

ਤਿਹ ਇਕ ਛੈਲ ਪੁਰੀ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ॥

teh ik chhail puree sa(n)nayaasee ||

ਤਿਹ ਪੁਰ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ਕੌ ਬਾਸੀ ॥

teh pur madhr dhes kau baasee ||

ਰਾਨੀ ਨਿਰਖਿ ਲਗਨਿ ਤਿਹ ਲਾਗੀ ॥

raanee nirakh lagan teh laagee ||

ਜਾ ਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥੨॥

jaa te nee(n)dh bhookh sabh bhaagee ||2||

ਰਾਨੀ ਕੀ ਤਾਹੂ ਸੌ ਲਾਗੀ ॥

raanee kee taahoo sau laagee ||

ਛੂਟੈ ਕਹਾ ਅਨੋਖੀ ਜਾਗੀ ॥

chhooTai kahaa anokhee jaagee ||

ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਹ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

eik dhin teh sau bhog kamaayo ||

ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਤਿਮ ਦ੍ਰਿੜ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਯੋ ॥੩॥

bhog kiyaa tim dhiraR tiray bhaayo ||3||

ਬਹੁ ਦਿਨ ਭੋਗ ਤਵਨ ਸੰਗਿ ਕਿਯਾ ॥

bahu dhin bhog tavan sa(n)g kiyaa ||

ਐਸੁਪਦੇਸ ਤਵਨ ਕਹ ਦਿਯਾ ॥

aaisupadhes tavan keh dhiyaa ||

ਜੌ ਮੈ ਕਹੌ ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਕੀਜਹੁ ॥

jau mai kahau mitr so keejahu ||

ਮੇਰੋ ਕਹਿਯੋ ਮਾਨਿ ਕਰਿ ਲੀਜਹੁ ॥੪॥

mero kahiyo maan kar leejahu ||4||

ਕਹੂੰ ਜੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਰਿਯੋ ਲਖਿ ਪੈਯੌ ॥

kahoo(n) ju mritak pariyo lakh paiyau ||

ਤਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਲਿੰਗ ਲੈ ਐਯੌ ॥

taa ko kaaT li(n)g lai aaiyau ||

ਤਾਹਿ ਕੁਪੀਨ ਬਿਖੈ ਦ੍ਰਿੜ ਰਖਿਯਹੁ ॥

taeh kupeen bikhai dhiraR rakhiyahu ||

ਭੇਦ ਦੂਸਰੇ ਨਰਹਿ ਨ ਭਖਿਯਹੁ ॥੫॥

bhedh dhoosare nareh na bhakhiyahu ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜਬ ਮੈ ਦੇਹੋ ਤੁਮੈ ਉਰਾਭੇ ਲਾਇ ਕੈ ॥

jab mai dheho tumai uraabhe lai kai ||

ਤਬ ਤੁਮ ਹਮ ਪਰ ਉਠਿਯਹੁ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥

tab tum ham par uThiyahu adhik risai kai ||

ਕਾਢਿ ਕੁਪੀਨ ਤੇ ਹਮ ਪਰ ਲਿੰਗ ਚਲਾਇਯੋ ॥

kaadd kupeen te ham par li(n)g chalaiyo ||

ਹੋ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਕਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇਯੋ ॥੬॥

ho uooch neech raajaa keh charit dhikhaiyo ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੋਈ ਕਾਮ ਮਿਤ੍ਰ ਤਿਹ ਕੀਨਾ ॥

soiee kaam mitr teh keenaa ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਸੌ ਤਵਨੈ ਸਿਖ ਦੀਨਾ ॥

jeh bidh sau tavanai sikh dheenaa ||

ਰਾਨੀ ਪ੍ਰਾਤ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਰਾਈ ॥

raanee praat pateh dhikharaiee ||

ਸੰਨਜਾਸੀ ਪਹਿ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥੭॥

sa(n)nayaasee peh sakhee paThaiee ||7||

ਸੰਨਜਾਸੀ ਜੁਤ ਸਖੀ ਗਹਾਈ ॥

sa(n)nayaasee jut sakhee gahaiee ||

ਰਾਜਾ ਦੇਖਤ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਈ ॥

raajaa dhekhat nikaT bulaiee ||

ਛੈਲ ਗਿਰਹਿ ਬਹੁਤ ਭਾਤਿ ਦੁਖਾਯੋ ॥

chhail gireh bahut bhaat dhukhaayo ||

ਤੈ ਚੇਰੀ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੮॥

tai cheree sa(n)g bhog kamaayo ||8||

ਯੌ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਤੇਜ ਮਨ ਤਯੋ ॥

yau sun bachan tej man tayo ||

ਕਰ ਮਹਿ ਕਾਢਿ ਛੁਰਾ ਕਹ ਲਯੋ ॥

kar meh kaadd chhuraa keh layo ||

ਕਟਿਯੋ ਲਿੰਗ ਬਸਤ੍ਰ ਤੇ ਨਿਕਾਰਾ ॥

kaTiyo li(n)g basatr te nikaaraa ||

ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਮੁਖ ਪਰ ਮਾਰਾ ॥੯॥

raaj tarun ke mukh par maaraa ||9||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਾਨੀ ਕਹਿ ਭਾਗੀ ॥

hai hai raanee keh bhaagee ||

ਤਾ ਕੇ ਉਠਿ ਚਰਨਨ ਸੰਗ ਲਾਗੀ ॥

taa ke uTh charanan sa(n)g laagee ||

ਹਮਿ ਰਿਖਿ ਤੁਮਰੋ ਚਰਿਤ ਨ ਜਾਨਾ ॥

ham rikh tumaro charit na jaanaa ||

ਬਿਨੁ ਸਮੁਝੇ ਤੁਹਿ ਝੂਠ ਬਖਾਨਾ ॥੧੦॥

bin samujhe tuh jhooTh bakhaanaa ||10||

ਤਬ ਰਾਜੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tab raaje ieh bhaat bichaaree ||

ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਾਟਿ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਡਾਰੀ ॥

ei(n)dhree kaaT sa(n)nayaasee ddaaree ||

ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਕੁਪਿ ਰਾਨਿਯਹਿ ਉਚਾਰਾ ॥

dhirag dhirag kup raaniyeh uchaaraa ||

ਤੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯਾ ਦੋਖ ਯਹ ਭਾਰਾ ॥੧੧॥

tai tiray kiyaa dhokh yeh bhaaraa ||11||

ਅਬ ਇਹ ਰਾਖੁ ਆਪਨੇ ਧਾਮਾ ॥

ab ieh raakh aapane dhaamaa ||

ਸੇਵਾ ਕਰਹੁ ਸਕਲ ਮਿਲਿ ਬਾਮਾ ॥

sevaa karahu sakal mil baamaa ||

ਜਬ ਲਗਿ ਜਿਯੈ ਜਾਨ ਨਹਿ ਦੀਜੈ ॥

jab lag jiyai jaan neh dheejai ||

ਸਦਾ ਜਤੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੀਜੈ ॥੧੨॥

sadhaa jatee kee poojaa keejai ||12||

ਰਾਨੀ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਮਾਨਾ ॥

raanee bachan nirapat ko maanaa ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਤਾਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨਾ ॥

bahu bidh saath taeh gireh aanaa ||

ਭੋਗ ਕਰੈ ਬਹੁ ਹਰਖ ਬਢਾਈ ॥

bhog karai bahu harakh baddaiee ||

ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਰਾਜੈ ਪਾਈ ॥੧੩॥

moorakh baat na raajai paiee ||13||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਾਹਿ ਭਜਾ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ॥

eeh bidh charit banai kai taeh bhajaa ruch maan ||

ਜੀਵਤ ਲਗਿ ਰਾਖਾ ਸਦਨ ਸਕਾ ਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਛਾਨ ॥੧੪॥

jeevat lag raakhaa sadhan sakaa na nirapat pachhaan ||14||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੭੧॥੫੨੬੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau ikahatar charitr samaapatam sat subham sat

||271||5267||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਸੁਗੰਧ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਮਾ ॥

ek suga(n)dh sain nirap naamaa ||

ਗੰਧਾਗਿਰ ਪਰਬਤ ਜਿਹ ਧਾਮਾ ॥

ga(n)dhaagir parabat jeh dhaamaa ||

ਸੁਗੰਧ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਚੰਚਲਾ ॥

suga(n)dh matee taa kee cha(n)chalaa ||

ਹੀਨ ਕਰੀ ਸਸਿ ਕੀ ਜਿਨ ਕਲਾ ॥੧॥

heen karee sas kee jin kalaa ||1||

ਬੀਰ ਕਰਨ ਇਕ ਸਾਹੁ ਬਿਖਜਾਤਾ ॥

beer karan ik saahu bikhayaataa ||

ਜਿਹ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਰਚਾ ਬਿਧਾਤਾ ॥

jeh sam dhutiy na rachaa bidhaataa ||

ਧਨ ਕਰਿ ਸਕਲ ਭਰੇ ਜਿਹ ਧਾਮਾ ॥

dhan kar sakal bhare jeh dhaamaa ||

ਰੀਝਿ ਰਹਤ ਦੁਤਿ ਲਖਿ ਸਭ ਬਾਮਾ ॥੨॥

reejh rahat dhut lakh sabh baamaa ||2||

ਸੌਦਾ ਨਮਿਤਿ ਤਹਾ ਵਹ ਆਯੋ ॥

sauadhaa namit tahaa veh aayo ||

ਜਾ ਕਹ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਸਿਰ ਨਯਾਯੋ ॥

jaa keh nirakh roop sir nayaayo ||

ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਸੁਨਾ ਨ ਸੂਰਾ ॥

jaa sam su(n)dhar sunaa na sooraa ||

ਦੇਗ ਤੇਗ ਸਾਚੋ ਭਰਪੂਰਾ ॥੩॥

dheg teg saacho bharapooraa ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਮਨ ਮਹਿ ਰਹੀ ਲੁਭਾਇ ॥

raanee taa ko roop lakh man meh rahee lubhai ||

ਮਿਲਿਬੇ ਕੇ ਜਤਨਨ ਕਰੈ ਮਿਲਯੋ ਨ ਤਾ ਸੋ ਜਾਇ ॥੪॥

milibe ke jatanan karai milayo na taa so jai ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਨੀ ਬਹੁ ਉਪਚਾਰ ਬਨਾਏ ॥

raanee bahu upachaar banaae ||

ਬਹੁਤ ਮਨੁਖ ਤਿਹ ਠੌਰ ਪਠਾਏ ॥

bahut manukh teh Thauar paThaae ||

ਬਹੁ ਕਰਿ ਜਤਨ ਏਕ ਦਿਨ ਆਨਾ ॥

bahu kar jatan ek dhin aanaa ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਨਾ ॥੫॥

kaam bhog teh sa(n)g kamaanaa ||5||

ਬਹੁਤ ਦਰਬ ਤਾ ਕਹ ਤਿਨ ਦੀਨਾ ॥

bahut dharab taa keh tin dheenaa ||

ਤਾ ਕੇ ਮੋਹਿ ਚਿਤ ਕਹ ਲੀਨਾ ॥

taa ke moh chit keh leenaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੌ ਤਿਹ ਭੇਵ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥

eeh bidh sau teh bhev dhiraRaayo ||

ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਕੋ ਤਿਹ ਭੇਸ ਧਰਾਯੋ ॥੬॥

braahaman ko teh bhes dharaayo ||6||

ਆਪ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਗ ਕੀਯਾ ਗਿਆਨਾ ॥

aap nirapat sa(n)g keeyaa giaanaa ||

ਕਿਯ ਉਪਦੇਸ ਪਤਿਹਿ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥

kiy upadhes pateh bidh naanaa ||

ਜੈਸੋ ਪੁਰਖ ਦਾਨ ਜਗ ਦ੍ਰਯਾਵੈ ॥

jaiso purakh dhaan jag dhrayaavai ||

ਤੈਸੋ ਹੀ ਆਗੇ ਬਰੁ ਪਾਵੈ ॥੭॥

taiso hee aage bar paavai ||7||

ਮੈ ਤੁਹਿ ਬਾਰ ਦਾਨ ਬਹੁ ਕੀਨਾ ॥

mai tuh baar dhaan bahu keenaa ||

ਤਾ ਤੇ ਪਤਿ ਤੋ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੀਨਾ ॥

taa te pat to so nirap leenaa ||

ਤੁਮਹੌ ਪੁੰਨਿ ਬਾਰ ਬਹੁ ਕੀਨੀ ॥

tumahau pu(n)n baar bahu keenee ||

ਤਬ ਮੋ ਸੀ ਸੁੰਦਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਨੀ ॥੮॥

tab mo see su(n)dhar tiy leenee ||8||

ਅਬ ਜੌ ਪੁੰਨਜ ਬਹੁਰਿ ਮੁਹਿ ਕਰਿ ਹੋ ॥

ab jau pu(n)nay bahur muh kar ho ||

ਮੋ ਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਆਗੇ ਪੁਨਿ ਬਰਿ ਹੋ ॥

mo see tiray aage pun bar ho ||

ਧਰਮ ਕਰਤ ਕਛੁ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥

dharam karat kachh ddeel na keejai ||

ਦਿਜ ਕੌ ਦੈ ਜਗ ਮੌ ਜਸੁ ਲੀਜੈ ॥੯॥

dhij kau dhai jag mau jas leejai ||9||

ਇਹ ਸੁਨਿਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਆਈ ॥

eeh suniyau nirap ke man aaiee ||

ਪੁੰਨਜ ਕਰਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਠਹਰਾਈ ॥

pu(n)nay karan isatree Thaharaiee ||

ਜੋ ਰਾਨੀ ਕੇ ਮਨ ਮਹਿ ਭਾਯੋ ॥

jo raanee ke man meh bhaayo ||

ਵਹੈ ਜਾਨਿ ਦਿਜ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੦॥

vahai jaan dhij bol paThaayo ||10||

ਤਾ ਕਹ ਨਾਰਿ ਦਾਨ ਕਰਿ ਦੀਨੀ ॥

taa keh naar dhaan kar dheenee ||

ਮੂੜ ਭੇਦ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਚੀਨੀ ॥

mooR bhedh kee kirayaa na cheenee ||

ਸੋ ਲੈ ਜਾਤ ਤਰੁਨਿ ਕਹ ਭਯੋ ॥

so lai jaat tarun keh bhayo ||

ਮੂੰਡਿ ਮੂੰਡਿ ਮੂਰਖ ਕੋ ਗਯੋ ॥੧੧॥

moo(n)dd moo(n)dd moorakh ko gayo ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੭੨॥੫੨੭੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaano tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau bahatar charitr samaapatam sat subham sat

||272||5279||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨਰੇਸਾ ॥

sukirat sain ik sunaa naresaa ||

ਜਿਹ ਕੋ ਡੰਡ ਭਰਤ ਸਭ ਦੇਸਾ ॥

jeh ko dda(n)dd bharat sabh dhesaa ||

ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮੰਜਰੀ ਤਿਹ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥

sukirat ma(n)jaree teh kee dhaaraa ||

ਜਾ ਸਮ ਦੇਵ ਨ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰਾ ॥੧॥

jaa sam dhev na dhev kumaaraa ||1||

ਅਤਿਭੁਤ ਸੈਨ ਸਾਹੁ ਸੁਤ ਇਕ ਤਹ ॥

atibhut sain saahu sut ik teh ||

ਜਾ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਉਪਜਯੋ ਮਹਿ ਮਹ ॥

jaa sam dhutiy na upajayo meh meh ||

ਜਗਮਗਾਤ ਤਿਹ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥

jagamagaat teh roop apaaraa ||

ਜਿਹ ਸਮ ਇੰਦ੍ਰ ਨ ਚੰਦ੍ਰ ਕੁਮਾਰਾ ॥੨॥

jeh sam i(n)dhr na cha(n)dhr kumaaraa ||2||

ਰਾਨੀ ਅਟਕਿ ਤਵਨ ਪਰ ਗਈ ॥

raanee aTak tavan par giee ||

ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਤਿ ਆਪਿ ਚਲਿ ਭਈ ॥

teh gireh jaat aap chal bhiee ||

ਤਾ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਪਟ ਤਜਿ ਲਾਗੀ ॥

taa so preet kapaT taj laagee ||

ਛੂਟੋ ਕਹਾ ਅਨੋਖੀ ਜਾਗੀ ॥੩॥

chhooTo kahaa anokhee jaagee ||3||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਨਾ ॥

bahu bidh tin sa(n)g bhog kamaanaa ||

ਕੇਲ ਕਰਤ ਬਹੁ ਕਾਲ ਬਿਹਾਨਾ ॥

kel karat bahu kaal bihaanaa ||

ਸੁੰਦਰ ਔਰ ਤਹਾ ਇਕ ਆਯੋ ॥

su(n)dhar aauar tahaa ik aayo ||

ਵਹੈ ਪੁਰਖ ਰਾਨੀ ਕਹਲਾਯੋ ॥੪॥

vahai purakh raanee kahalaayo ||4||

ਵਹੈ ਪੁਰਖ ਰਾਨੀ ਕਹ ਭਾਇਸਿ ॥

vahai purakh raanee keh bhais ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਕਮਾਇਸਿ ॥

kaam kel gireh bol kamais ||

ਪ੍ਰਥਮ ਮਿਤ੍ਰ ਤਿਹ ਠਾ ਤਬ ਆਯੋ ॥

pratham mitr teh Thaa tab aayo ||

ਰਮਤ ਨਿਰਖਿ ਰਾਨੀ ਕੁਰਰਾਯੋ ॥੫॥

ramat nirakh raanee kuraraayo ||5||

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਖੜਗੁ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ॥

adhik kop kar khaRag nikaariyo ||

ਰਾਨੀ ਰਾਖਿ ਜਾਰ ਕਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥

raanee raakh jaar keh maariyo ||

ਆਪੁ ਭਾਜ ਪੁਨਿ ਤਹ ਤੇ ਗਯੋ ॥

aap bhaaj pun teh te gayo ||

ਤੇਜ ਭਏ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਨ ਤਯੋ ॥੬॥

tej bhe tiray ko tan tayo ||6||

ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਅਸਿ ਤਾਹਿ ਪਠਾਈ ॥

likh patiyaa as taeh paThaiee ||

ਤੋਹਿ ਮਿਤ੍ਰ ਮੁਹਿ ਤਜਾ ਨ ਜਾਈ ॥

toh mitr muh tajaa na jaiee ||

ਛਿਮਾ ਕਰਹੁ ਇਹ ਭੂਲਿ ਹਮਾਰੀ ॥

chhimaa karahu ieh bhool hamaaree ||

ਅਬ ਦਾਸੀ ਮੈ ਭਈ ਤਿਹਾਰੀ ॥੭॥

ab dhaasee mai bhiee tihaaree ||7||

ਜੌ ਆਗੇ ਫਿਰਿ ਐਸ ਨਿਹਰਿਯਹੁ ॥

jau aage fir aais nihariyahu ||

ਮੋਹੂ ਸਹਿਤ ਮਾਰਿ ਤਿਹ ਡਰਿਯਹੁ ॥

mohoo sahit maar teh ddariyahu ||

ਭਲਾ ਕਿਯਾ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਾ ॥

bhalaa kiyaa tum taeh sa(n)ghaaraa ||

ਆਗੇ ਰਾਹ ਮਿਤ੍ਰ ਮੁਹਿ ਡਾਰਾ ॥੮॥

aage raeh mitr muh ddaaraa ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਤਿਯਾ ਬਾਚਤ ਮੂੜ ਮਤਿ ਫੂਲ ਗਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

patiyaa baachat mooR mat fool gayo man maeh ||

ਬਹੁਰਿ ਤਹਾ ਆਵਤ ਭਯੋ ਭੇਦ ਪਛਾਨਿਯੋ ਨਾਹਿ ॥੯॥

bahur tahaa aavat bhayo bhedh pachhaaniyo naeh ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਥਮ ਮਿਤ੍ਰ ਤਿਹ ਠਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥

pratham mitr teh Thaa jab aayo ||

ਦੁਤਿਯ ਮਿਤ੍ਰ ਸੌ ਬਾਧਿ ਜਰਾਯੋ ॥

dhutiy mitr sau baadh jaraayo ||

ਜਿਨ ਮੇਰੇ ਮਿਤਵਾ ਕਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥

jin mere mitavaa keh maariyo ||

ਵਹੈ ਚਾਹਿਯਤ ਪਕਰਿ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥੧੦॥

vahai chaahiyat pakar sa(n)ghaariyo ||10||

ਅਸ ਤ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਥਮ ਭਜਤ ਭੀ ਜਾ ਕੋ ॥

as tiray pratham bhajat bhee jaa ko ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਮਾਰਿਯੋ ਤਾ ਕੋ ॥

eeh charitr pun maariyo taa ko ||

ਇਨ ਅਬਲਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ਅਪਾਰਾ ॥

ein abalan kee reet apaaraa ||

ਜਿਨ ਕੋ ਆਵਤ ਵਾਰ ਨ ਪਾਰਾ ॥੧੧॥

jin ko aavat vaar na paaraa ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਿਹਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੭੩॥੫੨੯੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau tihatar charitr samaapatam sat subham sat ||273||5290||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਕ ਅੰਬਸਟ ਕੇ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥

eik a(n)basaT ke dhes nirapaalaa ||

ਪਦੁਮਿਨਿ ਦੇ ਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਲਾ ॥

padhumin dhe jaa ke gireh baalaa ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਭਨਿਜੈ ॥

apramaan teh prabhaa bhanijai ||

ਜਿਹ ਕੋ ਕੋ ਪਤਟਰ ਤ੍ਰਿਯ ਦਿਜੈ ॥੧॥

jeh ko ko pataTar tiray dhijai ||1||

ਤਾ ਕੇ ਏਕ ਦਾਸ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥

taa ke ek dhaas ghar maahee ||

ਜਿਹ ਸਮ ਸ੍ਯਾਮ ਬਰਨ ਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥

jeh sam sayaam baran kahoo(n) naahee ||

ਨਾਮਾਫਿਕ ਸੰਖ੍ਯਾ ਤਿਹ ਰਹੈ ॥

naamaafik sa(n)khayaa teh rahai ||

ਮਾਨੁਖ ਜੋਨਿ ਕਵਨ ਤਿਹ ਕਹੈ ॥੨॥

maanukh jon kavan teh kahai ||2||

ਚੇਰੀ ਏਕ ਹੁਤੀ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ॥

cheree ek hutee taa sau rat ||

ਜਾ ਕੇ ਹੁਤੀ ਨ ਕਛੁ ਘਟ ਮਹਿ ਮਤਿ ॥

jaa ke hutee na kachh ghaT meh mat ||

ਨਾਮਾਫਿਕ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

naamaafik tin naar bulaayo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਮਨ ਖੋਲਿ ਮਚਾਯੋ ॥੩॥

kaam bhog man khol machaayo ||3||

ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਯੋ ਤਹਾ ॥

tab lag aai nirapat gayo tahaa ||

ਚੇਰੀ ਰਮਤ ਦਾਸਿ ਸੰਗ ਜਹਾ ॥

cheree ramat dhaas sa(n)g jahaa ||

ਲਟਪਟਾਇ ਦਾਸੀ ਤਬ ਗਈ ॥

laTapaTai dhaasee tab giee ||

ਚਟਪਟ ਜਾਤ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਭਈ ॥੪॥

chaTapaT jaat sakal sudh bhiee ||4||

ਜਤਨ ਅਵਰ ਕਛੁ ਹਾਥ ਨ ਆਯੋ ॥

jatan avar kachh haath na aayo ||

ਮਾਰਿ ਦਾਸ ਉਲਟੋ ਲਟਕਾਯੋ ॥

maar dhaas ulaTo laTakaayo ||

ਹਰੇ ਹਰੇ ਤਰ ਆਗਿ ਜਰਾਈ ॥

hare hare tar aag jaraiee ||

ਕਾਢਤ ਹੈ ਜਨੁ ਕਰਿ ਮਿਮਿਯਾਈ ॥੫॥

kaaddat hai jan kar mimiyaiee ||5||

ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਬ ਦਾਸ ਨਿਹਾਰਾ ॥

nirapat mritak jab dhaas nihaaraa ||

ਅਦਭੁਦ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

adhabhudh havai ieh bhaat uchaaraa ||

ਕਯੋ ਇਹ ਹਨਿ ਤੈ ਦਿਯ ਲਟਕਾਈ ॥

kayo ieh han tai dhiy laTakaiee ||

ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਤਰ ਆਗਿ ਜਰਾਈ ॥੬॥

keh kaaran tar aag jaraiee ||6||

ਚੇਰੀ ਬਾਚ ॥

cheree baach ||

ਮਿਲ੍ਯੋ ਬੈਦ ਮੁਹਿ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥

milayo baidh muh ek nirapaaraa ||

ਕ੍ਰਿਯਾ ਦਈ ਤਿਨ ਮੋਹਿ ਸੁਧਾਰਾ ॥

kirayaa dhiee tin moh sudhaaraa ||

ਮੈ ਇਹ ਕਰੀ ਚਕਿਤਸਾ ਤਾ ਤੇ ॥

mai ieh karee chakitasaa taa te ||

ਲੀਜੈ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਨਿ ਯਾ ਤੇ ॥੭॥

leejai sakal birathaa sun yaa te ||7||

ਖਈ ਰੋਗ ਇਹ ਕਹਿਯੋ ਰਾਜ ਮਹਿ ॥

khiee rog ieh kahiyo raaj meh ||

ਤਾ ਤੇ ਮਾਰਿ ਦਾਸ ਤੂ ਇਹ ਕਹਿ ॥

taa te maar dhaas too ieh keh ||

ਕਰਿ ਮਿਮਿਯਾਈ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਖਵਾਵੈ ॥

kar mimiyaiee nirapeh khavaavai ||

ਤਬ ਤਿਹ ਦੋਖ ਦੂਰ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥੮॥

tab teh dhokh dhoor havai jaavai ||8||

ਤਿਹ ਨਿਮਿਤ ਯਾ ਕੋ ਮੈ ਘਾਯੋ ॥

teh nimit yaa ko mai ghaayo ||

ਮਿਮਿਯਾਈ ਕੋ ਬਿਵਤ ਬਨਾਯੋ ॥

mimiyaiee ko bivat banaayo ||

ਜੌ ਤੁਮ ਭਛਨ ਕਰਹੁ ਤੇ ਕੀਜੈ ॥

jau tum bhachhan karahu te keejai ||

ਨਾਤਰ ਛਾਡਿ ਆਜੁ ਹੀ ਦੀਜੈ ॥੯॥

naatar chhaadd aaj hee dheejai ||9||

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

jab ieh bhaat nirapat sun paayo ||

ਤਾਹਿ ਬੈਦਨੀ ਕਰਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥

taeh baidhanee kar Thaharaayo ||

ਮਨ ਮਹਿ ਕਹਿਯੋ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ॥

man meh kahiyo bhalee bidh keenee ||

ਘਰ ਮਹਿ ਨਾਰਿ ਰੋਗਿਹਾ ਦੀਨੀ ॥੧੦॥

ghar meh naar rogihaa dheenee ||10||

ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨਾ ॥

dha(n)n dha(n)n keh taeh bakhaanaa ||

ਤੇਰੋ ਗੁਨ ਹਮ ਆਜੁ ਪਛਾਨਾ ॥

tero gun ham aaj pachhaanaa ||

ਪਛਮ ਦਿਸਿ ਹਮ ਸੁਨੀ ਬਨੈਯਤ ॥

pachham dhis ham sunee banaiyat ||

ਹਮਰੇ ਦੇਸ ਨ ਢੂੰਡੀ ਪੈਯਤ ॥੧੧॥

hamare dhes na ddoo(n)ddee paiyat ||11||

ਤੁਹਿ ਜਾਨਤ ਮੁਹਿ ਕਹਤ ਬਤਾਈ ॥

tuh jaanat muh kahat bataiee ||

ਮਿਮਿਆਈ ਇਹ ਦੇਸ ਬਨਾਈ ॥

mimiaaiee ieh dhes banaiee ||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਇਕ ਦਾਸ ਸੰਘਾਰਾ ॥

kahaa bhayo ik dhaas sa(n)ghaaraa ||

ਹਮਰੋ ਰੋਗ ਬਡੋ ਤੈ ਟਾਰਾ ॥੧੨॥

hamaro rog baddo tai Taaraa ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਹਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੭੪॥੫੩੦੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chauahatar charitr samaapatam sat subham sat

||274||5302||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੰਦਰ ਬਸ ਤਹ ਬਾਸੀ ਜਹਾ ॥

ba(n)dhar bas teh baasee jahaa ||

ਹਬਸੀ ਰਾਇ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾ ॥

habasee rai naraadhip tahaa ||

ਹਬਸ ਮਤੀ ਤਾ ਕੈ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥

habas matee taa kai ghar raanee ||

ਜਨੁ ਪੁਰ ਖੋਜਿ ਚੌਦਹੂੰ ਆਨੀ ॥੧॥

jan pur khoj chauadhahoo(n) aanee ||1||

ਹਾਸਿਮ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ਇਕ ਤਹਾ ॥

haasim khaan paThaan ik tahaa ||

ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ਨ ਕਹਾ ॥

jaa sam su(n)dhar kouoo na kahaa ||

ਰਾਨੀ ਤਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਉਰਝਾਨੀ ॥

raanee taeh nirakh urajhaanee ||

ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੨॥

bireh bikal havai giee dhivaanee ||2||

ਰਾਨੀ ਜਤਨ ਅਨੇਕ ਬਨਾਏ ॥

raanee jatan anek banaae ||

ਛਲ ਬਲ ਸੌ ਗ੍ਰਿਹ ਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਏ ॥

chhal bal sau gireh mitr bulaae ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਨਾ ॥

kaam bhog teh sa(n)g kamaanaa ||

ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕੀਏ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥੩॥

aasan chu(n)ban ke'ee pramaanaa ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਭਜਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹ ਗਰੇ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ॥

anik bhaat bhaj mitr keh gare rahee lapaTai ||

ਜਾਨੁ ਨਿਰਧਨੀ ਪਾਇ ਧਨ ਰਹਿਯੋ ਹੀਯ ਸੌ ਲਾਇ ॥੪॥

jaan niradhanee pai dhan rahiyo heey sau lai ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

tab raajaa taa ke gireh aayo ||

ਨਿਰਖਿ ਸੇਜ ਪਰ ਤਾਹਿ ਰਿਸਾਯੋ ॥

nirakh sej par taeh risaayo ||

ਅਸਿ ਗਹਿ ਧਯੋ ਹਾਥ ਗਹਿ ਨਾਰੀ ॥

as geh dhayo haath geh naaree ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੌ ਹਸਿ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥੫॥

eeh bidh sau has baat uchaaree ||5||

ਤੈ ਰਾਜਾ ਇਹ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਾ ॥

tai raajaa ieh bhedh na jaanaa ||

ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਅਸਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥

bin boojhe as kop pramaanaa ||

ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਬਾਤ ਜਾਨਿਯੈ ਯਾ ਕੀ ॥

prathameh baat jaaniyai yaa kee ||

ਬਹੁਰੌ ਸੁਧਿ ਲੀਜੈ ਕਛੁ ਤਾ ਕੀ ॥੬॥

bahurau sudh leejai kachh taa kee ||6||

ਇਹ ਹੈ ਮਿਤ੍ਰ ਮਛਿੰਦਰ ਰਾਜਾ ॥

eeh hai mitr machhi(n)dhar raajaa ||

ਆਯੋ ਨਯਾਇ ਲਹਨ ਤਵ ਕਾਜਾ ॥

aayo nayai lahan tav kaajaa ||

ਤਪਸਯਾ ਬਲ ਆਯੋ ਇਹ ਠੌਰਾ ॥

tapasayaa bal aayo ieh Thauaraa ||

ਹੈ ਸਭ ਤਪਸਿਨ ਕਾ ਸਿਰਮੌਰਾ ॥੭॥

hai sabh tapasin kaa siramauaraa ||7||

ਯਾ ਸੰਗ ਮਿਤ੍ਰਾਚਾਰ ਕਰੀਜੈ ॥

yaa sa(n)g mitraachaar kareejai ||

ਭੁਗਤਿ ਜੁਗਤਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥

bhugat jugat bahu bidh teh dheejai ||

ਭਲੀ ਭਲੀ ਤੁਹਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਸਿਖੈਹੈ ॥

bhalee bhalee tuh kirayaa sikhaihai ||

ਰਾਜ ਜੋਗ ਬੈਠੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈਹੈ ॥੮॥

raaj jog baiTho gireh paihai ||8||

ਨ੍ਰਿਪ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਪਗ ਪਰਾ ॥

nirap e bachan sunat pag paraa ||

ਮਿਤ੍ਰਾਚਾਰ ਤਵਨ ਸੰਗ ਕਰਾ ॥

mitraachaar tavan sa(n)g karaa ||

ਤਾਹਿ ਮਛਿੰਦ੍ਰਾ ਨਾਥ ਪਛਾਨਯੋ ॥

taeh machhi(n)dhraa naath pachhaanayo ||

ਮੂਰਖ ਭੇਵ ਅਭੇਵ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥੯॥

moorakh bhev abhev na jaanayo ||9||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਨ ਪੂਜਾ ਤਿਹ ਕਰੈ ॥

bahu bidh tan poojaa teh karai ||

ਬਾਰੰਬਾਰ ਪਾਇ ਪਸੁ ਪਰੈ ॥

baara(n)baar pai pas parai ||

ਤਾਹਿ ਸਹੀ ਰਿਖਿਰਾਜ ਪਛਾਨਾ ॥

taeh sahee rikhiraaj pachhaanaa ||

ਸਤਿ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥੧੦॥

sat bachan tiray kau kar jaanaa ||10||

ਤਾਹਿ ਮਛਿੰਦਰ ਕਰਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥

taeh machhi(n)dhar kar Thaharaayo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਸੌਂਪਿ ਤਾਹਿ ਉਠਿ ਆਯੋ ॥

tiray keh sauap taeh uTh aayo ||

ਵਹ ਤਾ ਸੌ ਨਿਤਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

veh taa sau nit bhog kamaavai ||

ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਰਾਜਾ ਪਾਵੈ ॥੧੧॥

moorakh baat na raajaa paavai ||11||

ਇਹ ਛਲ ਸਾਥ ਜਾਰ ਭਜਿ ਗਯੋ ॥

eeh chhal saath jaar bhaj gayo ||

ਅਤਿ ਬਿਸਮੈ ਰਾਜਾ ਕੌ ਭਯੋ ॥

at bisamai raajaa kau bhayo ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਰਾਜਾ ਢਿਗ ਆਈ ॥

tab raanee raajaa ddig aaiee ||

ਜੋਰਿ ਹਾਥ ਅਸ ਬਿਨੈ ਸੁਨਾਈ ॥੧੨॥

jor haath as binai sunaiee ||12||

ਜਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਆਪਨਾ ਤਜਾਗਾ ॥

jin nirap raaj aapanaa tayaagaa ||

ਜੋਗ ਕਰਨ ਕੇ ਰਸ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥

jog karan ke ras anuraagaa ||

ਸੋ ਤੇਰੀ ਪਰਵਾਹਿ ਨ ਰਾਖੈ ॥

so teree paravaeh na raakhai ||

ਇਮਿ ਰਾਨੀ ਰਾਜਾ ਤਨ ਭਾਖੈ ॥੧੩॥

eim raanee raajaa tan bhaakhai ||13||

ਸਤਿ ਸਤਿ ਤਬ ਰਾਜ ਬਖਾਨਾ ॥

sat sat tab raaj bakhaanaa ||

ਤਾ ਕੋ ਦਰਸ ਸਫਲ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥

taa ko dharas safal kar maanaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ ਕਛੂ ਨ ਪਾਯੋ ॥

bhedh abhedh jaR kachhoo na paayo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਚੌਗੁਨ ਨੇਹ ਬਢਾਯੋ ॥੧੪॥੧॥

tiray sa(n)g chauagun neh baddaayo ||14||1||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਚਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੭੫॥੫੩੧੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau pachahatar charitr samaapatam sat subham sat

||275||5316||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੰਕ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਰਾਜਤ ॥

sa(n)kraavatee nagar ik raajat ||

ਜਨੁ ਸੰਕਰ ਕੇ ਲੋਕ ਬਿਰਾਜਤ ॥

jan sa(n)kar ke lok biraajat ||

ਸੰਕਰ ਸੈਨ ਤਹਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥

sa(n)kar sain tahaa ko raajaa ||

ਜਾ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥੧॥

jaa sam dhutiy na bidhanaa saajaa ||1||

ਸੰਕਰ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

sa(n)kar dhe taa kee bar naaree ||

ਜਨੁਕ ਆਪੁ ਜਗਦੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥

januk aap jagadhees savaaree ||

ਰੁਦ੍ਰ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

rudhr matee dhuhitaa teh sohai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥

sur nar naag asur man mohai ||2||

ਤਹਾ ਛਬੀਲ ਦਾਸ ਥੋ ਛਤ੍ਰੀ ॥

tahaa chhabeel dhaas tho chhatree ||

ਰੂਪਵਾਨ ਛਬਿ ਮਾਨ ਅਤਿ ਅਤ੍ਰੀ ॥

roopavaan chhab maan at atree ||

ਤਾ ਪਰ ਅਟਕ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਭਈ ॥

taa par aTak kuar kee bhiee ||

ਆਠ ਟੂਕ ਵਾ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੩॥

aaTh Took vaa par havai giee ||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਲਗਨ ਨਿਗੋਡੀ ਲਗਿ ਗਈ ਛੁਟਿਤ ਛੁਟਾਈ ਨਾਹਿ ॥

lagan nigoddee lag giee chhuTit chhuTaiee naeh ||

ਮਤ ਭਈ ਮਨੁ ਮਦ ਪੀਆ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥੪॥

mat bhiee man madh peeaa moh rahee man maeh ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥

ek sahacharee tahaa paThaiee ||

ਚਿਤ ਜੁ ਹੁਤੀ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥

chit ju hutee keh taeh sunaiee ||

ਸੋ ਚਲਿ ਸਖੀ ਸਜਨ ਪਹਿ ਗਈ ॥

so chal sakhee sajan peh giee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਤ ਭਈ ॥੫॥

bahu bidh taeh prabodhat bhiee ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਬੈ ਛਬੀਲੋ ਛੈਲ ਤਹਾ ਚਲਿ ਆਇਯੋ ॥

tabai chhabeelo chhail tahaa chal aaiyo ||

ਰਮਿਯੋ ਤਰੁਨ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਕੁਅਰਿ ਸੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥

ramiyo tarun bahu bhaat kuar sukh paiyo ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਰ ਜਾਇ ਪਿਯਰਵਹਿ ਭੁਜਨ ਭਰਿ ॥

lapaT lapaT tar jai piyaraveh bhujan bhar ||

ਹੋ ਦ੍ਰਿੜ ਆਸਨ ਦੈ ਰਹਿਯੋ ਨ ਇਤ ਉਤ ਜਾਤਿ ਟਰਿ ॥੬॥

ho dhiraR aasan dhai rahiyo na it ut jaat Tar ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਏਕ ਸੁਘਰ ਦੂਜੇ ਤਰੁਨਿ ਤ੍ਰਿਤੀਏ ਸੁੰਦਰ ਮੀਤ ॥

ek sughar dhooje tarun tirate'ee su(n)dhar meet ||

ਬਸਿਯੋ ਰਹਤ ਨਿਸ ਦਿਨ ਸਦਾ ਪਲ ਪਲ ਚਿਤ ਜਿਮਿ ਚੀਤਿ ॥੭॥

basiyo rahat nis dhin sadhaa pal pal chit jim cheet ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਕ ਦਿਨ ਮਿਤਿ ਇਮਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ॥

eik dhin mit im bachan bakhaanaa ||

ਤਵ ਪਿਤ ਕੇ ਹੌਂ ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਸਾਨਾ ॥

tav pit ke hau traas trasaanaa ||

ਜੌ ਤੁਹਿ ਭਜਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਪਾਵੈ ॥

jau tuh bhajat nirapat muh paavai ||

ਪਕਰਿ ਕਾਲ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥੮॥

pakar kaal ke dhaam paThaavai ||8||

ਬਿਹਸਿ ਕੁਅਰਿ ਅਸ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨਾ ॥

bihas kuar as taeh bakhaanaa ||

ਤੈ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਨ ਜਾਨਾ ॥

tai isatiran ke charit na jaanaa ||

ਪੁਰਖ ਭੇਖ ਤੁਹਿ ਸੇਜ ਬੁਲਾਊ ॥

purakh bhekh tuh sej bulaauoo ||

ਤੌ ਮੈ ਤੁਮਰੀ ਯਾਰ ਕਹਾਊ ॥੯॥

tau mai tumaree yaar kahaauoo ||9||

ਰੋਮਨਾਸਨੀ ਤਾਹਿ ਲਗਾਈ ॥

romanaasanee taeh lagaiee ||

ਸਕਲ ਸਮਸ ਤਿਹ ਦੂਰਿ ਕਰਾਈ ॥

sakal samas teh dhoor karaiee ||

ਕਰ ਮਹਿ ਤਾਹਿ ਤੰਬੂਰਾ ਦੀਯਾ ॥

kar meh taeh ta(n)booraa dheeyaa ||

ਗਾਇਨ ਭੇਸ ਸਜਨ ਕੋ ਕੀਯਾ ॥੧੦॥

gain bhes sajan ko keeyaa ||10||

ਪਿਤਿ ਬੈਠੇ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

pit baiThe teh bol paThaayo ||

ਭਲੇ ਭਲੇ ਗੀਤਾਨ ਗਵਾਯੋ ॥

bhale bhale geetaan gavaayo ||

ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਨਾਦ ਰੀਝਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹਿਯੋ ॥

sun sun naadh reejh nirap rahiyo ||

ਭਲੀ ਭਲੀ ਗਾਇਨ ਇਹ ਕਹਿਯੋ ॥੧੧॥

bhalee bhalee gain ieh kahiyo ||11||

ਸੰਕਰ ਦੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

sa(n)kar dhe ieh bhaat uchaaree ||

ਸੁਨ ਗਾਇਨ ਤੈ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥

sun gain tai baat hamaaree ||

ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਧਰਿ ਤੁਮ ਨਿਤਿ ਐਯਹੁ ॥

purakh bhes dhar tum nit aaiyahu ||

ਇਹ ਠਾ ਗੀਤਿ ਮਧੁਰਿ ਧੁਨਿ ਗੈਯਹੁ ॥੧੨॥

eeh Thaa geet madhur dhun gaiyahu ||12||

ਯੌ ਸੁਨਿ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਤਿਨ ਧਰਾ ॥

yau sun purakh bhes tin dharaa ||

ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਚਾਦ ਜਨ ਚਰਾ ॥

praachee dhisaa chaadh jan charaa ||

ਸਕਲ ਲੋਗ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹ ਜਾਨੈ ॥

sakal log isatree teh jaanai ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਮੂੜ ਪਛਾਨੈ ॥੧੩॥

tirayaa charitr na mooR pachhaanai ||13||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਮਿਤ੍ਰ ਪੁਰਖ ਕੌ ਭੇਸ ਧਰੇ ਨਿਤ ਆਵਈ ॥

mitr purakh kau bhes dhare nit aaviee ||

ਆਨ ਕੁਅਰਿ ਸੌ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਕਮਾਵਈ ॥

aan kuar sau kaam kalol kamaaviee ||

ਕੋਊ ਨ ਤਾ ਕਹ ਰੋਕਤ ਗਾਇਨ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥

kouoo na taa keh rokat gain jaan kai ||

ਹੋ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹ ਮੂੜ ਨ ਸਕਹਿ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ॥੧੪॥

ho tiray charitr keh mooR na sakeh pachhaan kai ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਤਾ ਸੌ ਸਦਾ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਕਰਤ ਬਿਹਾਰ ॥

eeh chhal sau taa sau sadhaa nis dhin karat bihaar ||

ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਸਭ ਕੋ ਛਲੈ ਕੋਊ ਨ ਸਕੈ ਬਿਚਾਰ ॥੧੫॥

dhin dhekhat sabh ko chhalai kouoo na sakai bichaar ||15||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੰਕਰ ਦੇਵ ਨ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨੈ ॥

sa(n)kar dhev na taeh pachhaanai ||

ਦੁਹਿਤਾ ਕੀ ਗਾਇਨ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥

dhuhitaa kee gain teh maanai ||

ਅਤਿ ਸਜਾਨਪ ਤੇ ਕੈਫਨ ਖਾਵੈ ॥

at sayaanap te kaifan khaavai ||

ਮਹਾ ਮੂੜ ਨਿਤਿ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੧੬॥

mahaa mooR nit moo(n)dd mu(n)ddaavai ||16||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਚਤੁਰ ਕਹਾਇਸਿ ॥

kahaa bhayo jo chatur kahais ||

ਭੂਲਿ ਭਾਗ ਭੌਦੂ ਨ ਚੜਾਇਸਿ ॥

bhool bhaag bhauadhoo na chaRais ||

ਅਮਲੀ ਭਲੋ ਖਤਾ ਜੁ ਨ ਖਾਵੈ ॥

amalee bhalo khataa ju na khaavai ||

ਮੂੰਡ ਮੂੰਡ ਸੋਫਿਨ ਕੋ ਜਾਵੈ ॥੧੭॥

moo(n)dd moo(n)dd sofin ko jaavai ||17||

ਸੰਕਰ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਅਸ ਛਲਾ ॥

sa(n)kar sain nirapeh as chhalaa ||

ਕਹ ਕਿਯ ਚਰਿਤ ਸੰਕਰਾ ਕਲਾ ॥

keh kiy charit sa(n)karaa kalaa ||

ਤਿਹ ਗਾਇਨ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਗਨਿਯੋ ॥

teh gain kee dhuhitaa ganiyo ||

ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਜਨਿਯੋ ॥੧੮॥

moorakh bhedh abhedh na janiyo ||18||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਿਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੭੬॥੫੩੩੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chhihatar charitr samaapatam sat subham sat

||276||5334||afajoo(n)||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸਹਿਰ ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਮੁਗਲ ਕੀ ਚੰਚਲਾ ॥

sahir muraadhaabaadh mugal kee cha(n)chalaa ||

ਹੀਨ ਕਰੀ ਜਿਹ ਰੂਪ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਕਲਾ ॥

heen karee jeh roop cha(n)dhramaa kee kalaa ||

ਰੂਪ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਸਮ ਸੋਈ ਜਾਨਿਯੈ ॥

roop matee taa ke sam soiee jaaniyai ||

ਹੋ ਤਿਹ ਸਮਾਨ ਤਿਹੁ ਲੋਕ ਨ ਔਰ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥੧॥

ho teh samaan tih lok na aauar pramaaniyai ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦੂਸਰਿ ਏਕ ਤਿਸੀ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥

dhoosar ek tisee kee naaree ||

ਤਿਹ ਸਮ ਹੋਤ ਨ ਤਾਹਿ ਪਿਯਾਰੀ ॥

teh sam hot na taeh piyaaree ||

ਤਿਨ ਇਹ ਜਾਨਿ ਰੋਸ ਜਿਯ ਠਾਨੋ ॥

tin ieh jaan ros jiy Thaano ||

ਔਰ ਪੁਰਖ ਸੰਗ ਕੀਯਾ ਯਰਾਨੋ ॥੨॥

aauar purakh sa(n)g keeyaa yaraano ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੈਸੇ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਹੁਤੀ ਸਵਤਿਨ ਕੀ ਅਨੁਹਾਰਿ ॥

jaise vaa tiray kee hutee savatin kee anuhaar ||

ਤੈਸੋ ਈ ਤਿਨ ਖੋਜਿ ਨਰ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕੀਯਾ ਪ੍ਯਾਰ ॥੩॥

taiso iee tin khoj nar teh sa(n)g keeyaa paar ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥

tiray ik dhin teh dhaam bulais ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਇਸਿ ॥

kaam kel teh sa(n)g kamais ||

ਸਵਤਿਹ ਫਾਸਿ ਡਾਰਿ ਗਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥

savateh faas ddaar gar maariyo ||

ਜਾਇ ਮੁਗਲ ਤਨ ਐਸ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੪॥

jai mugal tan aais uchaariyo ||4||

ਅਦਭੁਤ ਬਾਤ ਨਾਥ ਇਕ ਭਈ ॥

adhabhut baat naath ik bhiee ||

ਤੁਮਰੀ ਨਾਰ ਪੁਰਖੁ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

tumaree naar purakh havai giee ||

ਐਸੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਨਹਿ ਹੇਰੀ ॥

aaisee baat sunee neh heree ||

ਜੋ ਗਤਿ ਭਈ ਨਾਰਿ ਕੀ ਤੇਰੀ ॥੫॥

jo gat bhiee naar kee teree ||5||

ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਜੜ ਭਯੋ ॥

sun e bachan chakirat jaR bhayo ||

ਉਠਿ ਤਿਹ ਆਪੁ ਬਿਲੋਕਨ ਗਯੋ ॥

auTh teh aap bilokan gayo ||

ਤਾ ਕੇ ਲਿੰਗ ਛੋਰਿ ਜੌ ਲਹਾ ॥

taa ke li(n)g chhor jau lahaa ||

ਕਹਿਯੋ ਭਯੋ ਜੋ ਮੁਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ॥੬॥

kahiyo bhayo jo muh tiray kahaa ||6||

ਅਤਿ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਚਿਤ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥

at chi(n)taatur chit meh bhayo ||

ਬੂਡਿ ਸੋਕ ਸਾਗਰ ਮਹਿ ਗਯੋ ॥

boodd sok saagar meh gayo ||

ਐ ਇਲਾਹ ਤੈਂ ਇਹ ਕਸ ਕੀਨਾ ॥

aai ilaeh tai(n) ieh kas keenaa ||

ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੌ ਮਾਨਸ ਕਰ ਦੀਨਾ ॥੭॥

eisatree kau maanas kar dheenaa ||7||

ਯਹ ਮੋ ਕੋ ਥੀ ਅਧਿਕ ਪਿਯਾਰੀ ॥

yeh mo ko thee adhik piyaaree ||

ਅਬ ਇਹ ਦੈਵ ਪੁਰਖ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥

ab ieh dhaiv purakh kar ddaaree ||

ਦੂਸਰ ਨਾਰਿ ਇਸੈ ਦੇ ਡਾਰੂੰ ॥

dhoosar naar isai dhe ddaaroo(n) ||

ਭੇਦ ਨ ਦੂਸਰ ਪਾਸ ਉਚਾਰੂੰ ॥੮॥

bhedh na dhoosar paas uchaaroo(n) ||8||

ਨਿਸਚੈ ਬਾਤ ਇਹੈ ਠਹਰਈ ॥

nisachai baat ihai Thahariee ||

ਪਹਿਲੀ ਨਾਰਿ ਤਿਸੈ ਲੈ ਦਈ ॥

pahilee naar tisai lai dhiee ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ ਕਛੂ ਨ ਪਾਯੋ ॥

bhedh abhedh jaR kachhoo na paayo ||

ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੯॥

eeh chhal apano moo(n)dd mu(n)ddaayo ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪੁਰਖ ਭਈ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ਲਹਿ ਤਾਹਿ ਦਈ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ॥

purakh bhiee nij naar leh taeh dhiee nij naar ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਕੌ ਸਕਾ ਨ ਮੂੜ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੦॥

bhedh abhedh kee baat kau sakaa na mooR bichaar ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਭਈ ਠਹਿਰਾਈ ॥

eisatree purakh bhiee Thahiraiee ||

ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਾ ਕਹ ਦਈ ਬਨਾਈ ॥

eisatree taa keh dhiee banaiee ||

ਦੁਤਿਯ ਨ ਪੁਰਖਹਿ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥

dhutiy na purakheh bhedh jataayo ||

ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੧॥

eeh chhal apano moo(n)dd mu(n)ddaayo ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੭੭॥੫੩੪੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau satahatar charitr samaapatam sat subham sat

||277||5345||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਹਰ ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਬਸਤ ਜਹ ॥

sahar jahaanaabaadh basat jeh ||

ਸਾਹਿਜਹਾ ਜੂ ਰਾਜ ਕਰਤ ਤਹ ॥

saahijahaa joo raaj karat teh ||

ਦੁਹਿਤ ਰਾਇ ਰੌਸਨਾ ਤਾ ਕੇ ॥

dhuhit rai rauasanaa taa ke ||

ਔਰ ਨਾਰਿ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਵਾ ਕੇ ॥੧॥

aauar naar sam roop na vaa ke ||1||

ਸਾਹਿਜਹਾ ਜਬ ਹੀ ਮਰਿ ਗਏ ॥

saahijahaa jab hee mar ge ||

ਔਰੰਗ ਸਾਹ ਪਾਤਿਸਾਹ ਭਏ ॥

aauara(n)g saeh paatisaeh bhe ||

ਸੈਫਦੀਨ ਸੰਗ ਯਾ ਕੋ ਪਯਾਰਾ ॥

saifadheen sa(n)g yaa ko payaaraa ||

ਪੀਰ ਅਪਨ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥੨॥

peer apan kar taeh bichaaraa ||2||

ਤਾ ਕੇ ਸੰਗ ਰੋਸਨਾ ਰਾਈ ॥

taa ke sa(n)g rosanaa raiee ||

ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਨ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤੁਪਜਾਈ ॥

bibidh bidhan tan preetupajaiee ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਯੋ ॥

kaam bhog teh sa(n)g kamaayo ||

ਤਾਹਿ ਪੀਰ ਅਪਨੋ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥੩॥

taeh peer apano Thahiraayo ||3||

ਔਰੰਗ ਸਾਹ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥

aauara(n)g saeh bhedh neh jaanai ||

ਵਹੈ ਮੁਰੀਦ ਭਈ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥

vahai mureedh bhiee teh maanai ||

ਪੀਯ ਸਮੁਝਿ ਤਿਹ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

peey samujh teh bhog kamaavai ||

ਪੀਰ ਭਾਖਿ ਸਭਹੂੰਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥੪॥

peer bhaakh sabhahoo(n)n sunaavai ||4||

ਇਕ ਦਿਨ ਪੀਰ ਗਯੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ॥

eik dhin peer gayo apane ghar ||

ਤਾਹਿ ਬਿਨਾ ਤਿਹ ਪਰਤ ਨ ਛਿਨ ਕਰ ॥

taeh binaa teh parat na chhin kar ||

ਰੋਗਨਿ ਤਨ ਅਪਨੇ ਠਹਰਾਈ ॥

rogan tan apane Thaharaiee ||

ਵਾ ਪਹਿ ਬੈਠਿ ਸਾਢਨੀ ਆਈ ॥੫॥

vaa peh baiTh saaddanee aaiee ||5||

ਤਾ ਕੇ ਰਹਤ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਭਈ ॥

taa ke rahat bahut dhin bhiee ||

ਬਹੁਰੌ ਸਹਿਰ ਦਿਲੀ ਮਹਿ ਗਈ ॥

bahurau sahir dhilee meh giee ||

ਭਈ ਅਰੋਗਨਿ ਭਾਖਿ ਅਨਾਈ ॥

bhiee arogan bhaakh anaiee ||

ਬਾਤ ਭੇਦ ਕੀ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਈ ॥੬॥

baat bhedh kee kinoo(n) na paiee ||6||

ਭ੍ਰਾਤ ਭਏ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

bhraat bhe ieh bhaat uchaaree ||

ਰੋਗ ਬਡਾ ਪ੍ਰਭੁ ਹਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥

rog baddaa prabh haree hamaaree ||

ਬੈਦਨ ਅਧਿਕ ਇਨਾਮ ਦਿਲਾਯੋ ॥

baidhan adhik inaam dhilaayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਔਰੰਗ ਪਾਯੋ ॥੭॥

bhedh abhedh na aauara(n)g paayo ||7||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੭੮॥੫੩੫੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau aThahatar charitr samaapatam sat subham sat

||278||5352||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰੇਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਰਾਜਤ ॥

premaavatee nagar ik raajat ||

ਪ੍ਰੇਮ ਸੈਨ ਜਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਰਾਜਤ ॥

prem sain jeh nirapat biraajat ||

ਪ੍ਰੇਮ ਮੰਜਰੀ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਦਾਰਾ ॥

prem ma(n)jaree teh gireh dhaaraa ||

ਜਾ ਸਮ ਦਿਤਿ ਨ ਅਦਿਤਿ ਕੁਮਾਰਾ ॥੧॥

jaa sam dhit na adhit kumaaraa ||1||

ਤਹਾ ਸਾਹੁ ਕੇ ਪੂਤ ਸੁਘਰ ਅਤਿ ॥

tahaa saahu ke poot sughar at ||

ਜਾ ਸਮ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਨ ਕਹੂੰ ਕਤ ॥

jaa sam raaj kuar na kahoo(n) kat ||

ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹਨ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

jaa kee prabhaa kahan neh aavai ||

ਹੇਰੈ ਪਲਕ ਨ ਜੋਰੀ ਜਾਵੈ ॥੨॥

herai palak na joree jaavai ||2||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਦੁਤਿ ਲਹੀ ॥

jab raanee teh kee dhut lahee ||

ਐਸੀ ਭਾਤਿ ਚਿਤ ਮਹਿ ਕਹੀ ॥

aaisee bhaat chit meh kahee ||

ਕੈ ਇਹ ਕੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਊ ॥

kai ieh ke sa(n)g bhog kamaauoo ||

ਨਾਤਰ ਹ੍ਵੈ ਜੋਗਨਿ ਬਨ ਜਾਊ ॥੩॥

naatar havai jogan ban jaauoo ||3||

ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥

ek sahacharee tahaa paThaiee ||

ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਿ ਤਹਾ ਲੈ ਆਈ ॥

taeh prabodh tahaa lai aaiee ||

ਬਨਿ ਠਨਿ ਬੈਠ ਚੰਚਲਾ ਜਹਾ ॥

ban Than baiTh cha(n)chalaa jahaa ||

ਲੈ ਆਈ ਸਹਚਰਿ ਤਿਹ ਜਹਾ ॥੪॥

lai aaiee sahachar teh jahaa ||4||

ਆਤੁਰ ਕੁਅਰਿ ਤਾਹਿ ਲਪਟਾਈ ॥

aatur kuar taeh lapaTaiee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਜ੍ਯੋ ਮਿਤ੍ਰ ਸੁਖਦਾਈ ॥

bahu bidh bhajayo mitr sukhadhaiee ||

ਚਤੁਰ ਪਹਰ ਰਜਨੀ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥

chatur pahar rajanee rat maanee ||

ਕਰਤ ਕਾਮ ਕੀ ਕੇਲ ਕਹਾਨੀ ॥੫॥

karat kaam kee kel kahaanee ||5||

ਅਟਕਿ ਗਈ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥

aTak giee abalaa teh sa(n)gaa ||

ਰੰਗਿਤ ਭਈ ਉਹੀ ਕੇ ਰੰਗਾ ॥

ra(n)git bhiee uhee ke ra(n)gaa ||

ਤਾ ਕਹ ਐਸ ਪ੍ਰਬੋਧ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥

taa keh aais prabodh dhiraRaayo ||

ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਚਲਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥੬॥

aap nirapeh chal sees jhukaayo ||6||

ਜੋ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ਸੁਪਨ ਸੁਨੁ ਰਾਈ ॥

jo muh bhayo supan sun raiee ||

ਸੋਵਤ ਰੁਦ੍ਰ ਜਗਾਇ ਪਠਾਈ ॥

sovat rudhr jagai paThaiee ||

ਆਠ ਬਰਸਿ ਹਮ ਸੌ ਤੁਮ ਸੋਵੌਂ ॥

aaTh baras ham sau tum sovau ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਮੋਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਖੋਵੌਂ ॥੭॥

rain dhivas more gireh khovau ||7||

ਪਟੀ ਬਾਧਿ ਦ੍ਰਿਗਨ ਦੁਹੂੰ ਸੋਵੌਂ ॥

paTee baadh dhiragan dhuhoo(n) sovau ||

ਆਠ ਬਰਸਿ ਲਗਿ ਜਗਹਿ ਨ ਜੋਵੌਂ ॥

aaTh baras lag jageh na jovau ||

ਉਪਜੋ ਪੂਤ ਧਾਮ ਬਿਨ ਸਾਸਾ ॥

aupajo poot dhaam bin saasaa ||

ਸਕਲ ਖਲਨ ਕੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਨਾਸਾ ॥੮॥

sakal khalan ko havai hai naasaa ||8||

ਕਿਲਬਿਖ ਏਕ ਨ ਤਵ ਤਨ ਰਹੈ ॥

kilabikh ek na tav tan rahai ||

ਮੁਹਿ ਸਿਵ ਸੁਪਨ ਬਿਖੈ ਇਮਿ ਕਹੈ ॥

muh siv supan bikhai im kahai ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਧਨ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥

apramaan dhan bhare bha(n)ddaaraa ||

ਸਕਲ ਕਾਜ ਸਭ ਹੋਇ ਤਿਹਾਰਾ ॥੯॥

sakal kaaj sabh hoi tihaaraa ||9||

ਰਾਜੈ ਸਤਿ ਇਹੀ ਦ੍ਰਿੜ ਕੀਨੀ ॥

raajai sat ihee dhiraR keenee ||

ਪਟੀ ਬਾਧਿ ਦੁਹੂੰ ਦ੍ਰਿਗ ਲੀਨੀ ॥

paTee baadh dhuhoo(n) dhirag leenee ||

ਆਠ ਬਰਸ ਰਾਨੀ ਸੰਗ ਸੋਯੋ ॥

aaTh baras raanee sa(n)g soyo ||

ਚਿਤ ਜੁ ਹੁਤੋ ਸਕਲ ਦੁਖੁ ਖੋਯੋ ॥੧੦॥

chit ju huto sakal dhukh khoyo ||10||

ਆਖੈ ਬਾਧਿ ਤਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਵੈ ॥

aakhai baadh tahaa nirap sovai ||

ਆਵਤ ਜਾਤ ਨ ਕਾਹੂ ਜੋਵੈ ॥

aavat jaat na kaahoo jovai ||

ਉਤ ਰਾਨੀ ਕਹ ਜੋ ਨਰ ਭਾਵੈ ॥

aut raanee keh jo nar bhaavai ||

ਤਾਹਿ ਤੁਰਤ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥੧੧॥

taeh turat gireh bol paThaavai ||11||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੈ ਕੇਲ ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ॥

bahu bidh karai kel sa(n)g taa ke ||

ਜੋ ਨਰ ਰੁਚੈ ਚਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਵਾ ਕੇ ॥

jo nar ruchai chit tiray vaa ke ||

ਬਾਤ ਕਰਤ ਪਤਿ ਸੋ ਇਤ ਜਾਵੈ ॥

baat karat pat so it jaavai ||

ਉਤੈ ਜਾਰ ਤਰ ਪਰੀ ਠੁਕਾਵੈ ॥੧੨॥

autai jaar tar paree Thukaavai ||12||

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਚਹੈ ਵਹੈ ਤਹ ਆਵੈ ॥

jo tiray chahai vahai teh aavai ||

ਖੈਚਿ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁ ਐਚਿ ਬਜਾਵੈ ॥

khaich tarun tar aaich bajaavai ||

ਬਹੁ ਨਰ ਜਾ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਹੀ ॥

bahu nar jaa sau bhog kamaahee ||

ਏਕੋ ਪੂਤ ਹੋਇ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹੀ ॥੧੩॥

eko poot hoi gireh naahee ||13||

ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਮਹਿ ਸੁਤ ਇਕ ਜਾਯੋ ॥

kitak dhinan meh sut ik jaayo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸਾਚ ਹਿਯੇ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥

nirap ko saach hiye meh aayo ||

ਆਗੈ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੈ ਸੁ ਮਾਨੈ ॥

aagai jo tiray kahai su maanai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ ਪਛਾਨੈ ॥੧੪॥

bhedh abhedh na mooR pachhaanai ||14||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੭੯॥੫੩੯੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau unaasee charitr samaapatam sat subham sat

||279||5366||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਸਨ ਚੰਦ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤ ਫਿਰੰਗਾ ॥

bisan cha(n)dh ik nirapat fira(n)gaa ||

ਜਾ ਕੇ ਦਿਪਤ ਅਧਿਕ ਛਬਿ ਅੰਗਾ ॥

jaa ke dhipat adhik chhab a(n)gaa ||

ਸ੍ਰੀ ਜੁਗਰਾਜ ਮੰਜਰੀ ਰਾਨੀ ॥

sree jugaraaj ma(n)jaree raanee ||

ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤੁਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥

su(n)dhar bhavan chaturadhas jaanee ||1||

ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਇਕ ਤਹਾ ॥

sukirat naath jogee ik tahaa ||

ਸ੍ਰੀ ਜੁਗਰਾਜ ਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਜਹਾ ॥

sree jugaraaj matee tiray jahaa ||

ਜੋਗੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਜਬੈ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥

jogee dhirasaT jabai teh aayo ||

ਸਦਨ ਚੰਚਲੈ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੨॥

sadhan cha(n)chalai bol paThaayo ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥

kaam bhog taa so kiyo hiradhai harakh upajai ||

ਪਕਰਿ ਭੁਜਨ ਆਸਨ ਤਰੇ ਜਾਤ ਭਈ ਲਪਟਾਇ ॥੩॥

pakar bhujan aasan tare jaat bhiee lapaTai ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਤਾਹਿ ਤਿਨ ਕੀਯਾ ॥

bahu bidh bhog taeh tin keeyaa ||

ਮੋਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲੀਯਾ ॥

moh hiradhai raanee ko leeyaa ||

ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਸੌ ਅਤਿ ਹਿਤ ਉਪਜਾਯੋ ॥

tiray taa sau at hit upajaayo ||

ਰਾਜਾ ਕਹ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੪॥

raajaa keh chit te bisaraayo ||4||

ਤ੍ਰਿਯ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਚਿਤਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥

tiray aaisee bidh chiteh bichaaraa ||

ਇਹ ਰਾਜਾ ਕਹ ਚਹਿਯਤ ਮਾਰਾ ॥

eeh raajaa keh chahiyat maaraa ||

ਲੈ ਤਿਹ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੀਜੈ ॥

lai teh raaj jogiyeh dheejai ||

ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਐਸਿ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥੫॥

kachhoo charitr aais bidh keejai ||5||

ਸੋਵਤ ਸਮੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥

sovat samai nirapat keh maariyo ||

ਗਾਡਿ ਤਾਹਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

gaadd taeh ieh bhaat uchaariyo ||

ਰਾਜੈ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੀਨਾ ॥

raajai raaj jogiyeh dheenaa ||

ਆਪਨ ਭੇਸ ਜੋਗ ਕੋ ਲੀਨਾ ॥੬॥

aapan bhes jog ko leenaa ||6||

ਜੋਗ ਭੇਸ ਧਾਰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ॥

jog bhes dhaarat nirap bhe ||

ਦੈ ਇਹ ਰਾਜ ਬਨਹਿ ਉਠ ਗਏ ॥

dhai ieh raaj baneh uTh ge ||

ਹਮਹੂੰ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੈ ਹੈ ॥

hamahoo(n) raaj jogiyeh dhai hai ||

ਨਾਥ ਗਏ ਜਿਤ ਤਹੀ ਸਿਧੈ ਹੈ ॥੭॥

naath ge jit tahee sidhai hai ||7||

ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਭ ਪ੍ਰਜਾ ਬਖਾਨਿਯੋ ॥

sat sat sabh prajaa bakhaaniyo ||

ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਿਯੋ ਵਹੈ ਹਮ ਮਾਨਿਯੋ ॥

jo nirap kahiyo vahai ham maaniyo ||

ਸਭਹਿਨ ਰਾਜ ਜੋਗਯਹਿ ਦੀਨਾ ॥

sabhahin raaj jogayeh dheenaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਮੂੜ ਨਹਿ ਚੀਨਾ ॥੮॥

bhedh abhedh mooR neh cheenaa ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਚੰਚਲੈ ਕਿਯੋ ਆਪਨੇ ਕਾਜ ॥

maar nirapat keh cha(n)chalai kiyo aapane kaaj ||

ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਡਾਰੀ ਪਗਨ ਦੈ ਜੋਗੀ ਕਹ ਰਾਜ ॥੯॥

sakal prajaa ddaaree pagan dhai jogee keh raaj ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੀਯਾ ॥

eeh bidh raaj jogiyeh dheeyaa ||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਪਤਿ ਕੋ ਬਧ ਕੀਯਾ ॥

eeh chhal sau pat ko badh keeyaa ||

ਮੂਰਖ ਅਬ ਲਗ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥

moorakh ab lag bhedh na paavai ||

ਅਬ ਤਕ ਆਇ ਸੁ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥੧੦॥

ab tak aai su raaj kamaavai ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੮੦॥੫੩੭੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau asee charitr samaapatam sat subham sat ||280||5376||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਜੈ ਨਗਰ ਇਕ ਰਾਇ ਬਖਨਿਯਤ ॥

bijai nagar ik rai bakhaniyat ||

ਜਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਦੇਸ ਸਭ ਮਨਿਯਤ ॥

jaa ko traas dhes sabh maniyat ||

ਬਿਜੈ ਸੈਨ ਜਿਹ ਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥

bijai sain jeh naam nirapat bar ||

ਬਿਜੈ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਜਿਹ ਕੇ ਘਰ ॥੧॥

bijai matee raanee jeh ke ghar ||1||

ਅਜੈ ਮਤੀ ਦੂਸਰਿ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥

ajai matee dhoosar teh raanee ||

ਜਾ ਕੇ ਕਰ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਹਿ ਬਿਕਾਨੀ ॥

jaa ke kar nirap dheh bikaanee ||

ਬਿਜੈ ਮਤੀ ਕੇ ਸੁਤ ਇਕ ਧਾਮਾ ॥

bijai matee ke sut ik dhaamaa ||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥੨॥

sree sulataan sain teh naamaa ||2||

ਬਿਜੈ ਮਤੀ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥

bijai matee ko roop apaaraa ||

ਜਾ ਸੰਗ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪਜਾਰਾ ॥

jaa sa(n)g nahee nirapat ko payaaraa ||

ਅਜੈ ਮਤੀ ਕੀ ਸੁੰਦਰਿ ਕਾਯਾ ॥

ajai matee kee su(n)dhar kaayaa ||

ਜਿਨ ਰਾਜਾ ਕੋ ਚਿਤ ਲੁਭਾਯਾ ॥੩॥

jin raajaa ko chit lubhaayaa ||3||

ਤਾ ਕੇ ਰਹਤ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਪਰਾ ॥

taa ke rahat rain dhin paraa ||

ਜੈਸੀ ਭਾਤਿ ਗੋਰ ਮਹਿ ਮਰਾ ॥

jaisee bhaat gor meh maraa ||

ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਜਾਵੈ ॥

dhutiy naar ke dhaam na jaavai ||

ਤਾ ਤੇ ਤਰੁਨਿ ਅਧਿਕ ਕੁਰਰਾਵੈ ॥੪॥

taa te tarun adhik kuraraavai ||4||

ਆਗਯਾ ਚਲਤ ਤਵਨ ਕੀ ਦੇਸਾ ॥

aagayaa chalat tavan kee dhesaa ||

ਰਾਨੀ ਭਈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਭੇਸਾ ॥

raanee bhiee nirapat ke bhesaa ||

ਯਹਿ ਰਿਸਿ ਨਾਰਿ ਦੁਤਿਯ ਜਿਯ ਰਾਖੀ ॥

yeh ris naar dhutiy jiy raakhee ||

ਬੋਲਿਕ ਬੈਦ ਪ੍ਰਗਟ ਅਸਿ ਭਾਖੀ ॥੫॥

bolik baidh pragaT as bhaakhee ||5||

ਯਾ ਰਾਜਾ ਕਹ ਜੁ ਤੈ ਖਪਾਵੈਂ ॥

yaa raajaa keh ju tai khapaavai(n) ||

ਮੁਖ ਮਾਗੈ ਮੋ ਤੇ ਸੋ ਪਾਵੈਂ ॥

mukh maagai mo te so paavai(n) ||

ਤਬ ਚਲਿ ਬੈਦ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹਿ ਗਯੋ ॥

tab chal baidh nirapat peh gayo ||

ਰੋਗੀ ਬਪੁ ਤਿਹ ਕੋ ਠਹਰਯੋ ॥੬॥

rogee bap teh ko Thaharayo ||6||

ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਤੁ ਕਰੋ ਉਪਾਈ ॥

jo tum kaho ta karo upaiee ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਕਹਿ ਤਿਹ ਬਰੀ ਖਵਾਈ ॥

jayo(n) tayo(n) keh teh baree khavaiee ||

ਰੋਗੀ ਭਯੋ ਅਰੋਗੀ ਤਨ ਸੌਂ ॥

rogee bhayo arogee tan sau ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਜੜ ਸੌਂ ॥੭॥

bhedh abhedh na paavat jaR sau ||7||

ਭਛਤ ਬਰੀ ਪੇਟ ਤਿਹ ਛੂਟਾ ॥

bhachhat baree peT teh chhooTaa ||

ਸਾਵਨ ਜਾਨ ਪਨਾਰਾ ਫੂਟਾ ॥

saavan jaan panaaraa fooTaa ||

ਦੂਸਰਿ ਬਰੀ ਥੰਭ ਕੇ ਕਾਜੈ ॥

dhoosar baree tha(n)bh ke kaajai ||

ਜੋਰਾਵਰੀ ਖਵਾਈ ਰਾਜੈ ॥੮॥

joraavaree khavaiee raajai ||8||

ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਪੇਟ ਛੁਟਿ ਗਯੋ ॥

taa te adhik peT chhuT gayo ||

ਜਾ ਤੇ ਬਹੁ ਬਿਹਬਲ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥

jaa te bahu bihabal nirap bhayo ||

ਸੰਨ ਭਯੋ ਇਹ ਬੈਦ ਉਚਾਰਾ ॥

sa(n)n bhayo ieh baidh uchaaraa ||

ਇਹ ਬਿਧ ਕਿਯ ਉਪਚਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥੯॥

eeh bidh kiy upachaar bichaaraa ||9||

ਦਸ ਤੋਲੇ ਅਹਿਫੇਨ ਮੰਗਾਈ ॥

dhas tole ahifen ma(n)gaiee ||

ਬਹੁ ਬਿਖਿ ਵਾ ਕੇ ਸੰਗ ਮਿਲਾਈ ॥

bahu bikh vaa ke sa(n)g milaiee ||

ਧੂਰਾ ਕੀਯਾ ਤਵਨ ਕੇ ਅੰਗਾ ॥

dhooraa keeyaa tavan ke a(n)gaa ||

ਚਾਮ ਗਯੋ ਤਾ ਕੇ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥੧੦॥

chaam gayo taa ke teh sa(n)gaa ||10||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਾਜਾ ਜਬ ਕਰੈ ॥

hai hai raajaa jab karai ||

ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਬੈਦ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਰੈ ॥

tim tim baidh ieh bhaat ucharai ||

ਯਾ ਕਹੁ ਅਧਿਕ ਨ ਬੋਲਨ ਦੇਹੂ ॥

yaa kahu adhik na bolan dhehoo ||

ਮੂੰਦਿ ਬਦਨ ਰਾਜਾ ਕੋ ਲੇਹੂ ॥੧੧॥

moo(n)dh badhan raajaa ko lehoo ||11||

ਜਿਮਿ ਜਿਮਿ ਧੂਰੋ ਤਿਹ ਤਨ ਪਰੈ ॥

jim jim dhooro teh tan parai ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਤਿਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਰੈ ॥

hai hai tim nirapat ucharai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਚੀਨੋ ॥

bhedh abhedh na kinahoo(n) cheeno ||

ਇਹ ਛਲ ਪ੍ਰਾਨ ਤਵਨ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੧੨॥

eeh chhal praan tavan ko leeno ||12||

ਇਹ ਛਲ ਸਾਥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਮਾਰਾ ॥

eeh chhal saath nirapat keh maaraa ||

ਅਪਨੇ ਛਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਸਿਰ ਢਾਰਾ ॥

apane chhatr putr sir ddaaraa ||

ਸਭ ਸੌਅਨ ਕਹ ਦੇਤ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ॥

sabh sauan keh dhet nikaariyo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੧੩॥

bhedh abhedh na kinoo bichaariyo ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੮੧॥੫੩੮੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau ikaasee charitr samaapatam sat subham sat

||281||5389||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਮੀ ਕਰਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥

amee karan ik sunaa nirapaalaa ||

ਅਮਰ ਕਲਾ ਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਲਾ ॥

amar kalaa jaa ke gireh baalaa ||

ਗੜ ਸਿਰਾਜ ਕੋ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥

gaR siraaj ko raaj kamaavai ||

ਸੀਰਾਜੀ ਜਗ ਨਾਮ ਕਹਾਵੈ ॥੧॥

seeraajee jag naam kahaavai ||1||

ਅਸੁਰ ਕਲਾ ਦੂਸਰਿ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥

asur kalaa dhoosar taa kee tiray ||

ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਹਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਾ ਮੈ ਜਿਯ ॥

nis dhin rahat nirapat jaa mai jiy ||

ਅਮਰ ਕਲਾ ਜਿਯ ਮਾਝ ਰਿਸਾਵੈ ॥

amar kalaa jiy maajh risaavai ||

ਅਸੁਰ ਕਲਹਿ ਪਿਯ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥੨॥

asur kaleh piy roj bulaavai ||2||

ਏਕ ਬਨਿਕ ਕੌ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥

ek banik kau layo bulaiee ||

ਮਦਨ ਕ੍ਰੀੜ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਈ ॥

madhan kreeR teh saath kamaiee ||

ਅਨਦ ਕੁਅਰ ਤਿਹ ਨਰ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥

anadh kuar teh nar ko naamaa ||

ਜਾ ਕੌ ਭਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥੩॥

jaa kau bhajaa nirapat kee baamaa ||3||

ਅਸੁਰ ਕਲਾ ਕੌ ਨਿਜੁ ਕਰ ਘਾਯੋ ॥

asur kalaa kau nij kar ghaayo ||

ਮਰੀ ਨਾਰਿ ਤਵ ਪਤਿਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

maree naar tav pateh sunaayo ||

ਤਰ ਤਖਤਾ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਧਰਾ ॥

tar takhataa ke mitreh dharaa ||

ਤਾ ਪਰ ਬਡੋ ਅਡੰਬਰ ਕਰਾ ॥੪॥

taa par baddo adda(n)bar karaa ||4||

ਤਰ ਤਖਤਾ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰ ਦੁਰਾਯੋ ॥

tar takhataa ke mitr dhuraayo ||

ਤਾ ਪਰ ਸਵਤਿ ਲੋਥ ਕਹਿ ਪਾਯੋ ॥

taa par savat loth keh paayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰਾ ॥

bhedh abhedh na kinoo(n) bichaaraa ||

ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਯਾਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥੫॥

eeh chhal apano yaar nikaaraa ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਵਤਿ ਸੰਘਾਰੀ ਪਤਿ ਛਲਾ ਮ੍ਰਿਤਹਿ ਲਯੋ ਉਬਾਰਿ ॥

savat sa(n)ghaaree pat chhalaa mriteh layo ubaar ||

ਭੇਦ ਕਿਸੂ ਪਾਯੋ ਨਹੀ ਧੰਨ ਸੁ ਅਮਰ ਕੁਮਾਰਿ ॥੬॥

bhedh kisoo paayo nahee dha(n)n su amar kumaar ||6||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਿਆਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੮੨॥੫੩੯੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau biaasee charitr samaapatam sat subham sat

||282||5395||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਹਿਰ ਪਲਾਊ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥

sahir palaauoo ek nirapaaraa ||

ਜਿਹ ਧਨਿ ਭਰੇ ਸਕਲ ਭੰਡਾਰਾ ॥

jeh dhan bhare sakal bha(n)ddaaraa ||

ਕਿੰਨ੍ਰ ਮਤੀ ਤਿਹ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥

ki(n)nr matee teh raaj dhulaaree ||

ਜਾਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਲਈ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥

jaanuk cha(n)dhr liee ujiyaaree ||1||

ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿੰਘ ਸਾਹੁ ਸੁਤ ਇਕ ਤਹ ॥

bikram si(n)gh saahu sut ik teh ||

ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਦੁਤਿਯ ਨ ਮਹਿ ਮਹ ॥

jaa sam su(n)dhar dhutiy na meh meh ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

apramaan teh prabhaa biraajai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨਿਰਖਿ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੨॥

sur nar asur nirakh man laajai ||2||

ਕਿੰਨ੍ਰ ਮਤੀ ਵਾ ਸੌ ਹਿਤ ਕਿਯੌ ॥

ki(n)nr matee vaa sau hit kiyau ||

ਤਾਹਿ ਬੋਲਿ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਲਿਯੋ ॥

taeh bol gireh apane liyo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਦ੍ਰਿੜ ਕਿਯਾ ॥

kaam bhog taa sau dhiraR kiyaa ||

ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰ ਦਿਯਾ ॥੩॥

chit ko sok dhoor kar dhiyaa ||3||

ਰਾਨੀ ਭੋਗ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਰਸਿ ਕੈ ॥

raanee bhog mitr ko ras kai ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ॥

eeh bidh bachan bakhaanayo has kai ||

ਤੁਮ ਹਮ ਕਹ ਲੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਵਹੁ ॥

tum ham keh lai sa(n)g sidhaavahu ||

ਪਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਛੁ ਐਸ ਬਨਾਵਹੁ ॥੪॥

piy charitr kachh aais banaavahu ||4||

ਮਿਤ੍ਰ ਕਹਿਯੋ ਮੈ ਕਹੌ ਸੁ ਕਰਿਯਹੁ ॥

mitr kahiyo mai kahau su kariyahu ||

ਭੇਦ ਪੁਰਖ ਦੂਸਰ ਨ ਉਚਰਿਯਹੁ ॥

bhedh purakh dhoosar na uchariyahu ||

ਰੁਦ੍ਰ ਭਵਨ ਪੂਜਨ ਤੁਮ ਜੈ ਹੌ ॥

rudhr bhavan poojan tum jai hau ||

ਤਬ ਹੀ ਹਿਤੂ ਹਿਤੂ ਕਹ ਪੈ ਹੌ ॥੫॥

tab hee hitoo hitoo keh pai hau ||5||

ਪਤਿ ਤਨ ਭਾਖਿ ਦੇਹਰੇ ਗਈ ॥

pat tan bhaakh dhehare giee ||

ਤਹ ਤੇ ਜਾਤ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਗ ਭਈ ॥

teh te jaat mitr sa(n)g bhiee ||

ਕਿਨਹੂੰ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥

kinahoo(n) purakh bhedh neh jaanaa ||

ਅਸ ਰਾਜਾ ਤਨ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ॥੬॥

as raajaa tan bachan bakhaanaa ||6||

ਰਾਨੀ ਰੁਦ੍ਰ ਭਵਨ ਜਬ ਗਈ ॥

raanee rudhr bhavan jab giee ||

ਸਿਵ ਜੂ ਬਿਖੈ ਲੀਨ ਸੋ ਭਈ ॥

siv joo bikhai leen so bhiee ||

ਤਿਨ ਸਾਜੁਜ ਮੁਕਤਿ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥

tin saajuj mukat keh paayo ||

ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਯੋ ॥੭॥

janam maran ko taap miTaayo ||7||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਰੁਦ੍ਰ ਭਗਤਿ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥

nirap sun rudhr bhagat anuraagaa ||

ਧਨਿ ਧਨਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਬਖਾਨਨ ਲਾਗਾ ॥

dhan dhan tirayeh bakhaanan laagaa ||

ਦੁਹਕਰ ਕਰਮ ਕੀਆ ਜਿਨ ਦਾਰਾ ॥

dhuhakar karam keeaa jin dhaaraa ||

ਪਲਿ ਪਲਿ ਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਕੇ ਬਲਿਹਾਰਾ ॥੮॥

pal pal prat taa ke balihaaraa ||8||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਰਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੮੩॥੫੪੦੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau taraasee charitr samaapatam sat subham sat

||283||5403||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦਛਨਿ ਸੈਨ ਦਛਨੀ ਰਾਜਾ ॥

dhachhan sain dhachhanee raajaa ||

ਦਛਨਿ ਦੇ ਰਾਨੀ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥

dhachhan dhe raanee sirataajaa ||

ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਦੂਜੀ ਰਾਨੀ ॥

jaa sam aauar na dhoojee raanee ||

ਦਛਿਨ ਵਤੀ ਬਸਤ ਰਜਧਾਨੀ ॥੧॥

dhachhin vatee basat rajadhaanee ||1||

ਦਛਿਨੀ ਰਾਇ ਏਕ ਤਹ ਚਾਕਰ ॥

dhachhinee rai ek teh chaakar ||

ਰੂਪਮਾਨ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਾਕਰ ॥

roopamaan jan dhutiy dhivaakar ||

ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥

taa kee jaat prabhaa neh kahee ||

ਜਾਨੁਕ ਫੂਲਿ ਚੰਬੇਲੀ ਰਹੀ ॥੨॥

jaanuk fool cha(n)belee rahee ||2||

ਰੂਪ ਤਵਨ ਕੋ ਦਿਪਤ ਅਪਾਰਾ ॥

roop tavan ko dhipat apaaraa ||

ਤਿਹ ਆਗੇ ਕਜਾ ਸੂਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥

teh aage kayaa soor bichaaraa ||

ਸੋਭਾ ਕਹੀ ਨ ਹਮ ਤੇ ਜਾਈ ॥

sobhaa kahee na ham te jaiee ||

ਸਕਲ ਤ੍ਰਿਯਾ ਲਖਿ ਰਹਤ ਬਿਕਾਈ ॥੩॥

sakal tirayaa lakh rahat bikaiee ||3||

ਰਾਨੀ ਦਰਸ ਤਵਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥

raanee dharas tavan ko paayo ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥

paThai sahacharee dhaam bulaayo ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੌ ਹਸਿ ਮਾਨੀ ॥

kaam kel taa sau has maanee ||

ਰਮਤ ਰਮਤ ਸਭ ਨਿਸਾ ਬਿਹਾਨੀ ॥੪॥

ramat ramat sabh nisaa bihaanee ||4||

ਜੈਸੇ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਰੂਪਾ ॥

jaise huto nirapat ke roopaa ||

ਤੈਸੋ ਤਾ ਕੋ ਹੁਤੋ ਸਰੂਪਾ ॥

taiso taa ko huto saroopaa ||

ਜਾ ਸੌ ਅਟਕ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਭਈ ॥

jaa sau aTak kuar kee bhiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰਿ ਕਰਿ ਗਈ ॥੫॥

nirap kee baat bisar kar giee ||5||

ਤਾ ਸੌ ਹਿਤ ਰਾਨੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥

taa sau hit raanee ko bhayo ||

ਰਾਜਾ ਸਾਥ ਹੇਤੁ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥

raajaa saath het taj dhayo ||

ਮਦਰਾ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਪ੍ਯਾਯੋ ॥

madharaa adhik nirapat keh prayaayo ||

ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਜਾਰ ਬੈਠਾਯੋ ॥੬॥

raaj si(n)ghaasan jaar baiThaayo ||6||

ਮਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਧਨ ਪਾਯੋ ॥

mat bhe nirap so dhan paayo ||

ਬਾਧਿ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥

baadh mirat ke dhaam paThaayo ||

ਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥

taa ko prajaa nirapat kar maanaa ||

ਰਾਜਾ ਕਹ ਚਾਕਰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥੭॥

raajaa keh chaakar pahichaanaa ||7||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੀ ਏਕੈ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥

dhuhoo(n)an kee ekai anuhaaraa ||

ਰਾਵ ਰੰਕ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥

raav ra(n)k neh jaat bichaaraa ||

ਤਾ ਕੌ ਲੋਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥

taa kau log nirapat kar maanai ||

ਲਜਤ ਬਚਨ ਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਖਾਨੈ ॥੮॥

lajat bachan na nirapat bakhaanai ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰੰਕ ਰਾਜ ਐਸੇ ਕਰਾ ਦਿਯਾ ਰੰਕ ਕੌ ਰਾਜ ॥

ra(n)k raaj aaise karaa dhiyaa ra(n)k kau raaj ||

ਹ੍ਵੈ ਅਤੀਤ ਪਤਿ ਬਨ ਗਯੋ ਤਜਿ ਗਯੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥੯॥

havai ateet pat ban gayo taj gayo sakal samaaj ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਰਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੮੪॥੫੪੧੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau chauaraasee charitr samaapatam sat subham sat

||284||5412||afajoo(n)||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

ਹੁਤੋ ਏਕ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸੈਨ ਨਾਮਾ ॥

huto ek raajaa prajaa sain naamaa ||

ਪ੍ਰਜਾ ਪਾਲਨੀ ਧਾਮ ਤਾ ਕੇ ਸੁ ਬਾਮਾ ॥

prajaa paalanee dhaam taa ke su baamaa ||

ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਗ ਜਾ ਕੀ ਸਭੈ ਆਨਿ ਮਾਨੈ ॥

prajaa log jaa kee sabhai aan maanai ||

ਤਿਸੈ ਦੂਸਰੋ ਜਾਨ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੧॥

tisai dhoosaro jaan raajaa pramaanai ||1||

ਸੁਧਾ ਸੈਨ ਨਾਮਾ ਰਹੈ ਭ੍ਰਿਤ ਤਾ ਕੇ ॥

sudhaa sain naamaa rahai bhirat taa ke ||

ਰਹੈ ਰੀਝਿ ਬਾਲਾ ਲਖੈ ਨੈਨ ਵਾ ਕੇ ॥

rahai reejh baalaa lakhai nain vaa ke ||

ਨ ਹ੍ਵੈਹੈ ਨ ਹੈ ਨ ਬਿਧਾਤਾ ਬਨਾਯੋ ॥

n havaihai na hai na bidhaataa banaayo ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਕੋ ਨ ਜਾਯੋ ॥੨॥

naree naaganee ga(n)dhrabee ko na jaayo ||2||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਨਿਕ ਏਕ ਧਨਵਾਨ ਰਹਤ ਤਹ ॥

banik ek dhanavaan rahat teh ||

ਪ੍ਰਜਾ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕਰਤ ਜਹ ॥

prajaa sain nirap raaj karat jeh ||

ਸੁਮਤਿ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਇਕ ਕੰਨ੍ਯਾ ॥

sumat matee taa kee ik ka(n)nayaa ||

ਧਰਨੀ ਤਲ ਕੇ ਭੀਤਰ ਧੰਨ੍ਯਾ ॥੩॥

dharanee tal ke bheetar dha(n)nrayaa ||3||

ਸੁਧਾ ਸੈਨ ਤਿਨ ਜਬੈ ਨਿਹਾਰਾ ॥

sudhaa sain tin jabai nihaaraa ||

ਹਰਿ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਮਾਰਾ ॥

har ar sar taa ke tan maaraa ||

ਪਠੌਂ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

paThau sahacharee taeh bulaayo ||

ਸੋ ਨਰ ਧਾਮ ਨ ਵਾ ਕੇ ਆਯੋ ॥੪॥

so nar dhaam na vaa ke aayo ||4||

ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਜਿਮਿ ਜਿਮਿ ਵਹ ਕਹੈ ॥

naeh naeh jim jim veh kahai ||

ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਹਠਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰ ਗਹੈ ॥

tim tim haTh isatree kar gahai ||

ਅਧਿਕ ਦੂਤਕਾ ਤਹਾ ਪਠਾਵੈ ॥

adhik dhootakaa tahaa paThaavai ||

ਕਯੋਹੂੰ ਧਾਮ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥੫॥

kayohoo(n) dhaam mitr neh aavai ||5||

ਜ੍ਯੋਂ ਜ੍ਯੋਂ ਮਿਤ੍ਰ ਨ ਆਵੈ ਧਾਮਾ ॥

jayo(n) jayo(n) mitr na aavai dhaamaa ||

ਤ੍ਯੋਂ ਤ੍ਯੋਂ ਅਤਿ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਬਾਮਾ ॥

tayo(n) tayo(n) at bayaakul havai baamaa ||

ਬਹੁ ਦੂਤਿਨ ਤੇ ਧਾਮ ਲੁਟਾਵੈ ॥

bahu dhootin te dhaam luTaavai ||

ਪਲ ਪਲ ਪ੍ਰਤਿ ਤਿਹ ਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥੬॥

pal pal prat teh dhaam paThaavai ||6||

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥

saeh sutaa bahu bidh kar haaree ||

ਸੁਧਾ ਸੈਨ ਸੌ ਭਈ ਨ ਯਾਰੀ ॥

sudhaa sain sau bhiee na yaaree ||

ਤਬ ਅਬਲਾ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰ ਪਕਾਯੋ ॥

tab abalaa ieh ma(n)tr pakaayo ||

ਇਕ ਦੂਤੀ ਕਹ ਤਹਾ ਪਠਾਯੋ ॥੭॥

eik dhootee keh tahaa paThaayo ||7||

ਚਲੀ ਚਲੀ ਸਹਚਰਿ ਤਹ ਗਈ ॥

chalee chalee sahachar teh giee ||

ਜਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਸੁਧਿ ਮਿਤਵਾ ਕੀ ਭਈ ॥

jeh gireh sudh mitavaa kee bhiee ||

ਪਕਰਿ ਭੁਜਾ ਤੇ ਸੋਤ ਜਗਾਯੋ ॥

pakar bhujaa te sot jagaayo ||

ਚਲਹੁ ਅਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੮॥

chalahu abai nirap tirayeh bulaayo ||8||

ਮੂਰਖ ਕਛੂ ਬਾਤ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥

moorakh kachhoo baat neh paiee ||

ਸਹਚਰਿ ਤਹਾ ਸੰਗ ਕਰਿ ਲਜਾਈ ॥

sahachar tahaa sa(n)g kar layaiee ||

ਬੈਠੀ ਸੁਤਾ ਸਾਹੁ ਕੀ ਜਹਾ ॥

baiThee sutaa saahu kee jahaa ||

ਲੈ ਆਈ ਮਿਤਵਾ ਕਹ ਤਹਾ ॥੯॥

lai aaiee mitavaa keh tahaa ||9||

ਵਹਿ ਮੂਰਖ ਐਸੇ ਜਿਯ ਜਾਨਾ ॥

veh moorakh aaise jiy jaanaa ||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਕੋ ਛਲ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥

saahu sutaa ko chhal na pachhaanaa ||

ਰਾਨੀ ਅਟਕਿ ਸੁ ਮੁਹਿ ਪਰ ਗਈ ॥

raanee aTak su muh par giee ||

ਤਾ ਤੇ ਹਮੈ ਬੁਲਾਵਤ ਭਈ ॥੧੦॥

taa te hamai bulaavat bhiee ||10||

ਤਾ ਕੇ ਸਾਥ ਭੋਗ ਮੈ ਕਰਿ ਹੌਂ ॥

taa ke saath bhog mai kar hau ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਧਰਿ ਹੌਂ ॥

bhaat bhaat ke aasan dhar hau ||

ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ਕਹਿ ਅਧਿਕ ਰਿਝੈ ਹੌਂ ॥

nirap naaree keh adhik rijhai hau ||

ਜੋ ਮੁਖਿ ਮੰਗਿ ਹੌਂ ਸੋਈ ਪੈ ਹੌਂ ॥੧੧॥

jo mukh ma(n)g hau soiee pai hau ||11||

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਸੋ ਕੀਨਾ ਸੰਗਾ ॥

saeh sutaa so keenaa sa(n)gaa ||

ਲਖਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਅਰਧੰਗਾ ॥

lakhat bhayo nirap kee aradha(n)gaa ||

ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥

moorakh bhedh abhedh na paayo ||

ਇਹ ਛਲ ਅਪੁਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁਡਾਯੋ ॥੧੨॥

eeh chhal apuno moo(n)dd muddaayo ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾਨਤ ਭਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

saahu sutaa kau nirap tirayaa jaanat bhayo man maeh ||

ਹਰਖ ਮਾਨ ਤਾ ਕੌ ਭਜਾ ਭੇਵ ਪਛਾਨਾ ਨਾਹਿ ॥੧੩॥

harakh maan taa kau bhajaa bhev pachhaanaa naeh ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਚਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੮੫॥੫੪੨੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau pachaasee charitr samaapatam sat subham sat

||285||5425||afajoo(n)||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

ਦਿਸਾ ਬਾਰੁਣੀ ਮੈ ਰਹੈ ਏਕ ਰਾਜਾ ॥

dhisaa baarunee mai rahai ek raajaa ||

ਸੁ ਵਾ ਤੁਲਿ ਦੂਜੋ ਬਿਧਾਤੈ ਨ ਸਾਜਾ ॥

s vaa tul dhoojo bidhaatai na saajaa ||

ਬਿਖਯਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਏਕ ਸੋਹੈ ॥

bikhayaa naam taa kee sutaa ek sohai ||

ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਨਾਗਿਨੀ ਤੁਲਿ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥

suree aasuree naaginee tul ko hai ||1||

ਪ੍ਰਭਾ ਸੈਨ ਨਾਮਾ ਰਹੈ ਤਾਹਿ ਤਾਤਾ ॥

prabhaa sain naamaa rahai taeh taataa ||

ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਮੈ ਬੀਰ ਬਾਕੋ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ ॥

tihoo(n) lok mai beer baako bikhayaataa ||

ਤਹਾ ਏਕ ਆਯੋ ਬਡੋ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

tahaa ek aayo baddo chhatradhaaree ||

ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਸੁ ਬਿਦ੍ਰਯਾਧਿਕਾਰੀ ॥੨॥

sabhai sasatr betaa su bidhrayaadhikaaree ||2||

ਪ੍ਰਭਾ ਸੈਨ ਆਯੋ ਜਹਾ ਬਾਗ ਨੀਕੋ ॥

prabhaa sain aayo jahaa baag neeko ||

ਪ੍ਰਭਾ ਹੇਰਿ ਜਾ ਕੀ ਬਢ੍ਯੋ ਨੰਦ ਜੀ ਕੋ ॥

prabhaa her jaa kee baddayo na(n)dh jee ko ||

ਤਹਾ ਬੋਲਿ ਸੂਰਹਿ ਰਥਹਿ ਠਾਢ ਕੀਨੋ ॥

tahaa bol sooreh ratheh Thaadd keeno ||

ਪਿਯਾਦੇ ਭਯੇ ਪੈਂਡ ਤਾ ਕੋ ਸੁ ਲੀਨੋ ॥੩॥

piyaadhe bhaye pai(n)dd taa ko su leeno ||3||

ਜਬੈ ਬਾਗ ਨੀਕੋ ਸੁ ਤੌਨੋ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jabai baag neeko su tauano nihaariyo ||

ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਚਿਤ ਮਾਹੀ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

eihai aapane chit maahee bichaariyo ||

ਕਛੂ ਕਾਲ ਈਹਾ ਅਬੈ ਸੈਨ ਕੀਜੈ ॥

kachhoo kaal ieehaa abai sain keejai ||

ਘਰੀ ਦ੍ਵੈਕ ਕੌ ਗ੍ਰਾਮ ਕੋ ਪੰਥ ਲੀਜੈ ॥੪॥

gharee dhavaik kau graam ko pa(n)th leejai ||4||

ਖਰੇ ਬਾਜ ਕੀਨੇ ਘਰੀ ਦ੍ਵੈਕ ਸੋਯੋ ॥

khare baaj keene gharee dhavaik soyo ||

ਸਭੈ ਆਪਨੇ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਖੋਯੋ ॥

sabhai aapane chit ko sok khoyo ||

ਤਹਾ ਰਾਜ ਕੰਨ੍ਯਾ ਬਿਖ੍ਯਾ ਨਾਮ ਆਈ ॥

tahaa raaj ka(n)nayaa bikhayaa naam aaiee ||

ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਤਿਸੈ ਸੁਧਿ ਤੌਨੇ ਨ ਪਾਈ ॥੫॥

bilokayo tisai sudh tauane na paiee ||5||

ਤਬੈ ਰਾਜ ਕੰਨਯਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਯੌ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

tabai raaj ka(n)nayaa hiradhai yau bichaariyo ||

ਪ੍ਰਭਾ ਸੈਨ ਕੌ ਸੋਵਤੇ ਜੌ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

prabhaa sain kau sovate jau nihaariyo ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਮੈ ਇਸੀ ਕੀ ਇਹੈ ਨਾਥ ਮੇਰੋ ॥

tirayaa mai isee kee ihai naath mero ||

ਬਰੌਗੀ ਇਸੈ ਮੈ ਭਈ ਆਜੁ ਚੇਰੋ ॥੬॥

barauagee isai mai bhiee aaj chero ||6||

ਨ੍ਰਿਸੰਸੈ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਬਾਲ ਆਨੀ ॥

nirasa(n)sai ihai chit mai baal aanee ||

ਇਸੀ ਕੌ ਬਰੌ ਕੈ ਤਜੌ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥

eisee kau barau kai tajau raajadhaanee ||

ਤਹਾ ਏਕ ਪਤ੍ਰੀ ਸੁ ਡਾਰੀ ਨਿਹਾਰੀ ॥

tahaa ek patree su ddaaree nihaaree ||

ਇਹੈ ਚੰਚਲਾ ਚਿਤ ਮਾਹੀ ਬਿਚਾਰੀ ॥੭॥

eihai cha(n)chalaa chit maahee bichaaree ||7||

ਚਹਿਯੋ ਪਤ੍ਰਕਾ ਕੌ ਸੁ ਬਾਚੌ ਉਘਾਰੌ ॥

chahiyo patrakaa kau su baachau ughaarau ||

ਡਰੌ ਬੇਦ ਕੀ ਸਾਸਨਾ ਕੌ ਬਿਚਾਰੌ ॥

ddarau bedh kee saasanaa kau bichaarau ||

ਪਰੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਕੌ ਜੋ ਕੋਊ ਉਘਾਰੈ ॥

paree patirakaa kau jo kouoo ughaarai ||

ਬਿਧਾਤਾ ਉਸੈ ਨਰਕ ਕੈ ਮਾਝ ਡਾਰੈ ॥੮॥

bidhaataa usai narak kai maajh ddaarai ||8||

ਰਹੀ ਸੰਕਿ ਲੀਨੀ ਤਊ ਹਾਥ ਪਾਤੀ ॥

rahee sa(n)k leenee tuoo haath paatee ||

ਲਈ ਲਾਇ ਕੈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ ਜਾਨਿ ਛਾਤੀ ॥

liee lai kai mitr kee jaan chhaatee ||

ਕਬੈ ਹਾਥ ਮਾਹੀ ਛਿਪਾਵੈ ਉਘਾਰੈ ॥

kabai haath maahee chhipaavai ughaarai ||

ਮਨੋ ਨਿਰਧਨੀ ਦ੍ਰਬ ਪਾਯੋ ਨਿਹਾਰੈ ॥੯॥

mano niradhanee dhrab paayo nihaarai ||9||

ਤਬੈ ਚੰਚਲਾ ਚਿਤ ਮੈ ਯੌ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tabai cha(n)chalaa chit mai yau bichaaree ||

ਤਿਸੈ ਜਾਨਿ ਕੈ ਨਾਥ ਪਾਤੀ ਉਘਾਰੀ ॥

tisai jaan kai naath paatee ughaaree ||

ਜੋਊ ਨਾਥ ਕੀ ਜਾਨਿ ਪਾਤੀ ਉਘਾਰੈ ॥

jouoo naath kee jaan paatee ughaarai ||

ਨ ਤਾ ਕੌ ਬਿਧਾਤਾ ਮਹਾ ਨਰਕ ਡਾਰੈ ॥੧੦॥

n taa kau bidhaataa mahaa narak ddaarai ||10||

ਹੁਤੋ ਏਕ ਰਾਜਾ ਤਹਾ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

huto ek raajaa tahaa chhatradhaaree ||

ਪ੍ਰਭਾ ਸੈਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਹੰਤਕਾਰੀ ॥

prabhaa sain ke praan ko ha(n)takaaree ||

ਤਿਨਿਛਿਆ ਇਹੈ ਚਿਤ ਕੇ ਮਾਝ ਕੀਨੀ ॥

tinichhiaa ihai chit ke maajh keenee ||

ਸੋਈ ਲਿਖਯ ਕੈ ਪਤ੍ਰ ਕੇ ਮਧਿ ਦੀਨੀ ॥੧੧॥

soiee likhay kai patr ke madh dheenee ||11||

ਬਿਖਯਾ ਨਾਮ ਜਾ ਕੀ ਸੁਪੁਤ੍ਰੀ ਅਪਾਰਾ ॥

bikhayaa naam jaa kee suputree apaaraa ||

ਤਿਸੀ ਓਰ ਲਿਖਿ ਪਤ੍ਰਿਕੈ ਮਾਝ ਡਾਰਾ ॥

tisee or likh patirakai maajh ddaaraa ||

ਪ੍ਰਭਾ ਸੈਨ ਆਯੋ ਜਬੈ ਜਾਨਿ ਲੀਜੋ ॥

prabhaa sain aayo jabai jaan leejo ||

ਬਿਖੈ ਲੈ ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਮੈ ਤਾਸੁ ਦੀਜੋ ॥੧੨॥

bikhai lai tisee kaal mai taas dheejo ||12||

ਰਹੀ ਪਤ੍ਰਿ ਕੋ ਬਾਚ ਕੈ ਚੌਕਿ ਚਿਤੈ ॥

rahee patr ko baach kai chauak chitai ||

ਕਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਇਕ ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ ਰਛ ਹਿਤੈ ॥

kiyo ma(n)tr ik mitr kee rachh hitai ||

ਲਿਯੋ ਆਂਜਿ ਕੈ ਅੰਜਨੈ ਹਾਥ ਪਜਾਰੀ ॥

liyo aa(n)j kai a(n)janai haath payaaree ||

ਬਿਖਜਾ ਬਿਖਿ ਕੈ ਦੈਨ ਤਾ ਕੌ ਸੁ ਡਾਰੀ ॥੧੩॥

bikhayaa bikh kai dhain taa kau su ddaaree ||13||

ਰਹੀ ਜਾਤ ਬਾਲਾ ਤਬੈ ਰਾਜ ਜਾਗੇ ॥

rahee jaat baalaa tabai raaj jaage ||

ਵਹੈ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ਨੁਰਾਗੇ ॥

vahai patirakaa haath lai kai nuraage ||

ਪਿਤਾ ਤੌਨ ਕੇ ਹਾਥ ਲੈ ਕੇ ਸੁ ਦੀਨੀ ॥

pitaa tauan ke haath lai ke su dheenee ||

ਸੁਨ੍ਯੋ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਮੁ ਲੈ ਭੂਪ ਚੀਨੀ ॥੧੪॥

sunayo mitr ko naam lai bhoop cheenee ||14||

ਜਬੈ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਛੋਰਿ ਕੈ ਭੂਪ ਬਾਚੀ ॥

jabai patirakaa chhor kai bhoop baachee ||

ਇਹੈ ਬਾਤ ਰਾਜੈ ਲਿਖੀ ਮਿਤ੍ਰ ਸਾਚੀ ॥

eihai baat raajai likhee mitr saachee ||

ਬਿਖਯਾ ਬਾਚਿ ਪਤ੍ਰੀ ਉਸੀ ਕਾਲ ਦੀਜੋ ॥

bikhayaa baach patree usee kaal dheejo ||

ਘਰੀ ਏਕ ਬੇਲੰਬ ਰਾਜਾ ਨ ਕੀਜੋ ॥੧੫॥

gharee ek bela(n)b raajaa na keejo ||15||

ਬਿਖਯਾ ਰਾਜ ਕੰਨਯਾ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀਨੀ ॥

bikhayaa raaj ka(n)nayaa mahaaraaj dheenee ||

ਕਹਾ ਚੰਚਲਾ ਚੇਸਟਾ ਚਾਰ ਕੀਨੀ ॥

kahaa cha(n)chalaa chesaTaa chaar keenee ||

ਕਛੂ ਭੇਦ ਤਾ ਕੋ ਸੁ ਰਾਜੈ ਨ ਪਾਯੋ ॥

kachhoo bhedh taa ko su raajai na paayo ||

ਪ੍ਰਭਾ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਿਸੈ ਬ੍ਯਾਹਿ ਲ੍ਯਾਯੋ ॥੧੬॥

prabhaa sain raajaa tisai bayaeh layaayo ||16||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਿਆਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੮੬॥੫੪੪੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chhiaasee charitr samaapatam sat subham sat

||286||5441||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਘਾਟਮ ਪੁਰ ਕੁਰਰੇ ਬਿਖੈ ਏਕ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਲ ॥

ghaaTam pur kurare bikhai ek mugal kee baal ||

ਭ੍ਰਾਤਾ ਸਾਥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ਸੁ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥੧॥

bhraataa saath charitr tin kiyo su sunahu nirapaal ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੌਦਾ ਨਿਮਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹ ਗਯੋ ॥

sauadhaa nimit bhraat teh gayo ||

ਖਾਟਿ ਕਮਾਇ ਅਧਿਕ ਧਨ ਲਯੋ ॥

khaaT kamai adhik dhan layo ||

ਨਿਸਿ ਕਹ ਧਾਮ ਭਗਨਿ ਕੋ ਆਯੋ ॥

nis keh dhaam bhagan ko aayo ||

ਕੰਠ ਲਾਗਿ ਤਿਨ ਮੋਹ ਜਤਾਯੋ ॥੨॥

ka(n)Th laag tin moh jataayo ||2||

ਅਪਨੀ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤਿਨ ਭਾਖੀ ॥

apanee sakal birathaa tin bhaakhee ||

ਜੋ ਜੋ ਬਿਤਈ ਸੋ ਸੋ ਆਖੀ ॥

jo jo bitiee so so aakhee ||

ਜੁ ਧਨ ਹੁਤੋ ਸੰਗ ਖਾਟਿ ਕਮਾਯੋ ॥

j dhan huto sa(n)g khaaT kamaayo ||

ਸੋ ਭਗਨੀ ਕਹ ਸਕਲ ਦਿਖਾਯੋ ॥੩॥

so bhaganee keh sakal dhikhaayo ||3||

ਮਰਿਯਮ ਬੇਗਮ ਤਾ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥

mariyam begam taa ko naamaa ||

ਭਾਈ ਕੌ ਮਾਰਾ ਜਿਨ ਬਾਮਾ ॥

bhaiee kau maaraa jin baamaa ||

ਸਭ ਹੀ ਦਰਬ ਛੀਨਿ ਕਰਿ ਲੀਨਾ ॥

sabh hee dharab chheen kar leenaa ||

ਆਪੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁ ਐਸੇ ਕੀਨਾ ॥੪॥

aap charitr su aaise keenaa ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭਗਨੀ ਦਰਬ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਲੋਭ ਸਿੰਧ ਕੈ ਮਾਹਿ ॥

bhaganee dharab bilok kai lobh si(n)dh kai maeh ||

ਨਖ ਸਿਖ ਲੌ ਬੂਡਤ ਭਈ ਸੁਧਿ ਨ ਰਹੀ ਜਿਯ ਮਾਹਿ ॥੫॥

nakh sikh lau booddat bhiee sudh na rahee jiy maeh ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭ੍ਰਾਤ ਵਾਤ ਭਗਨੀ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥

bhraat vaat bhaganee na bichaaraa ||

ਫਾਸੀ ਡਾਰਿ ਕੰਠਿ ਮਹਿ ਮਾਰਾ ॥

faasee ddaar ka(n)Th meh maaraa ||

ਲੀਨਾ ਲੂਟਿ ਸਕਲ ਤਿਹ ਧਨ ਕੌਂ ॥

leenaa looT sakal teh dhan kau ||

ਕਰਿਯੋ ਅਮੋਹ ਆਪਨੇ ਮਨ ਕੌਂ ॥੬॥

kariyo amoh aapane man kau ||6||

ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਰੋਵਨ ਤਬ ਲਾਗੀ ॥

praat bhe rovan tab laagee ||

ਜਬ ਸਭ ਪ੍ਰਜਾ ਗਾਵ ਕੀ ਜਾਗੀ ॥

jab sabh prajaa gaav kee jaagee ||

ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੰਧੁ ਤਬ ਸਭਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥

mritak ba(n)dh tab sabhan dhikhaayo ||

ਮਰਿਯੋ ਆਜੁ ਇਹ ਸਾਪ ਚਬਾਯੋ ॥੭॥

mariyo aaj ieh saap chabaayo ||7||

ਭਲੀ ਭਾਤ ਤਨ ਤਾਹਿ ਗਡਾਯੋ ॥

bhalee bhaat tan taeh gaddaayo ||

ਯੌਂ ਕਾਜੀ ਤਨ ਆਪੁ ਜਤਾਯੋ ॥

yau kaajee tan aap jataayo ||

ਸਾਜ ਬਾਜਿ ਇਕ ਯਾ ਕੋ ਘੋਰੋ ॥

saaj baaj ik yaa ko ghoro ||

ਔਰ ਜੁ ਕਛੁ ਯਾ ਕੌ ਧਨੁ ਥੋਰੋ ॥੮॥

aauar ju kachh yaa kau dhan thoro ||8||

ਸੋ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪਠਾਵਨ ਕੀਜੈ ॥

so ieh tirayeh paThaavan keejai ||

ਫਾਰਖਤੀ ਹਮ ਕੌ ਲਿਖਿ ਦੀਜੈ ॥

faarakhatee ham kau likh dheejai ||

ਕਬੁਜ ਲਿਖਾ ਕਾਜੀ ਤੇ ਲਈ ॥

kabuj likhaa kaajee te liee ||

ਕਛੁ ਧਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹ ਦਈ ॥੯॥

kachh dhan mritak tirayaa keh dhiee ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਭ੍ਰਾਤ ਹਤਿ ਲੀਨੀ ਕਬੁਜਿ ਲਿਖਾਇ ॥

eeh chhal apano bhraat hat leenee kabuj likhai ||

ਨਿਸਾ ਕਰੀ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੀ ਸਭ ਧਨ ਗਈ ਪਚਾਇ ॥੧੦॥

nisaa karee teh naar kee sabh dhan giee pachai ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੮੭॥੫੪੫੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau sataasee charitr samaapatam sat subham sat

||287||5451||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਯੂਨਾ ਸਹਿਰ ਰੂਮ ਮਹਿ ਜਹਾ ॥

yoonaa sahir room meh jahaa ||

ਦੇਵ ਛਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾ ॥

dhev chhatr raajaa ik tahaa ||

ਛੈਲ ਦੇਇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਇਕ ॥

chhail dhei dhuhitaa taa ke ik ||

ਪੜੀ ਬਯਾਕਰਨ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥੧॥

paRee bayaakaran kok saasatranik ||1||

ਅਜਿਤ ਸੈਨ ਤਿਹ ਠਾ ਇਕ ਛਤ੍ਰੀ ॥

ajit sain teh Thaa ik chhatree ||

ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਧਰਤ੍ਰੀ ॥

tejavaan balavaan dharatree ||

ਰੂਪਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥

roopavaan balavaan apaaraa ||

ਪੂਰੋ ਪੁਰਖ ਜਗਤ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੨॥

pooro purakh jagat ujiyaaraa ||2||

ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿਵਾਨ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥

tejavaan dhutivaan atul bal ||

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥

ar anek jeete jin dhal mal ||

ਆਵਤ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕ੍ਯੋ ਰਾਨੀ ॥

aavat taeh bilokayo raanee ||

ਦੁਹਿਤਾ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥੩॥

dhuhitaa so ieh bhaat bakhaanee ||3||

ਜੌ ਇਹ ਧਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਹੋਤੋ ॥

jau ieh dhaam nirapat ke hoto ||

ਤੌ ਤੁਮਰੇ ਲਾਇਕ ਬਰ ਕੋ ਥੋ ॥

tau tumare laik bar ko tho ||

ਅਬ ਮੈ ਅਸ ਕਹ ਕਰੌ ਉਪਾਊ ॥

ab mai as keh karau upaauoo ||

ਐਸੋ ਬਰ ਤੁਹਿ ਆਨ ਮਿਲਾਊ ॥੪॥

aaiso bar tuh aan milaauoo ||4||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਨਿਕ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਧੁਨਿ ਜਬ ਅਸਿ ਕਾਨਨ ਪਰੀ ॥

tanik kuar ke dhun jab as kaanan paree ||

ਦੇਖਿ ਰਹੀ ਤਹਿ ਓਰ ਮੈਨ ਅਰੁ ਮਦ ਭਰੀ ॥

dhekh rahee teh or main ar madh bharee ||

ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਨ ਪ੍ਰਗਟ ਜਤਾਇਯੋ ॥

moh rahee man maeh na pragaT jataiyo ||

ਹੋ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਤੀ ਦਿਵਸ ਗਵਾਇਯੋ ॥੫॥

ho pal pal bal bal jaatee dhivas gavaiyo ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰੈਨਿ ਭਏ ਸਹਚਰੀ ਬੁਲਾਈ ॥

rain bhe sahacharee bulaiee ||

ਚਿਤ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤਿਹ ਸਕਲ ਸੁਨਾਈ ॥

chit birathaa teh sakal sunaiee ||

ਜੌ ਤਿਹ ਦੈ ਮਿਲਾਇ ਮੁਹਿ ਪਜਾਰੀ ॥

jau teh dhai milai muh payaaree ||

ਤੌ ਜਾਨੌ ਤੂ ਹਿਤੂ ਹਮਾਰੀ ॥੬॥

tau jaanau too hitoo hamaaree ||6||

ਕਹਿਯੋ ਕੁਅਰਿ ਸਹਚਰਿ ਸੌ ਜਾਨਾ ॥

kahiyo kuar sahachar sau jaanaa ||

ਭੇਦ ਨ ਦੂਸਰ ਕਾਨ ਬਖਾਨਾ ॥

bhedh na dhoosar kaan bakhaanaa ||

ਤਤਛਿਨ ਦੌਰ ਤਵਨ ਪਹਿ ਗਈ ॥

tatachhin dhauar tavan peh giee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਤ ਭਈ ॥੭॥

bahu bidh taeh prabodhat bhiee ||7||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਜਤਾਈ ॥

bahu bidh taeh prabodh jataiee ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤਾਹਿ ਤਹਾ ਲੈ ਆਈ ॥

jayo(n) tayo(n) taeh tahaa lai aaiee ||

ਮਾਰਗ ਕੁਅਰਿ ਬਿਲੋਕ ਜਹਾ ॥

maarag kuar bilok jahaa ||

ਲੈ ਪਹੁਚੀ ਮਿਤਵਾ ਕਹ ਤਹਾ ॥੮॥

lai pahuchee mitavaa keh tahaa ||8||

ਲਖਿ ਤਿਹ ਕੁਅਰਿ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਭਈ ॥

lakh teh kuar prafulit bhiee ||

ਜਨੁਕ ਰਾਕ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਪਈ ॥

januk raak navo nidh piee ||

ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਤਿਹ ਕੰਠ ਲਗਾਯੋ ॥

bihas bihas teh ka(n)Th lagaayo ||

ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੯॥

man maanat ko bhog kamaayo ||9||

ਤਾ ਕੋ ਦੂਰ ਦਰਿਦ੍ਰ ਦਿਯਾ ਕਰਿ ॥

taa ko dhoor dharidhr dhiyaa kar ||

ਸੀਸ ਰਹੀ ਧਰ ਸਖੀ ਪਗਨ ਪਰ ॥

sees rahee dhar sakhee pagan par ||

ਤਵਪ੍ਰਸਾਦ ਮੈ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਲਹਿਯੋ ॥

tavaprasaadh mai mitreh lahiyo ||

ਕਹਾ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਜਾਤ ਨ ਕਹਿਯੋ ॥੧੦॥

kahaa kaho tuh jaat na kahiyo ||10||

ਅਬ ਕਛੁ ਐਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨੈਯੇ ॥

ab kachh aais charitr banaiye ||

ਜਾ ਤੇ ਸਦਾ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹ ਪੈਯੇ ॥

jaa te sadhaa mitr keh paiye ||

ਸੋਵੌਂ ਸਦਾ ਸੰਗ ਲੈ ਤਾ ਕੌਂ ॥

sovau sadhaa sa(n)g lai taa kau ||

ਚੀਨਿ ਸਕੈ ਕੋਊ ਨਹਿ ਵਾ ਕੌਂ ॥੧੧॥

cheen sakai kouoo neh vaa kau ||11||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਸ ਚਿਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥

tiray charitr as chit bichaare ||

ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੋ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੇ ॥

s mai kahat ho sunahu payaare ||

ਤਾਹਿ ਛਪਾਇ ਸਦਨ ਮਹਿ ਰਾਖਾ ॥

taeh chhapai sadhan meh raakhaa ||

ਰਾਨੀ ਸੌ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਭਾਖਾ ॥੧੨॥

raanee sau aaisee bidh bhaakhaa ||12||

ਰਾਨੀ ਜੋ ਤੁਮ ਪੁਰਖ ਸਰਾਹਾ ॥

raanee jo tum purakh saraahaa ||

ਤਾ ਕਹ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸੁਨਾਥਨ ਚਾਹਾ ॥

taa keh sree bisunaathan chaahaa ||

ਵਾ ਕੋ ਕਾਲਿ ਕਾਲ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

vaa ko kaal kaal havai gayo ||

ਯਾ ਸਖਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨਿ ਲਯੋ ॥੧੩॥

yaa sakh ke mukh te sun layo ||13||

ਹਮ ਸਭਹਿਨ ਜੋ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹਾ ॥

ham sabhahin jo taeh saraahaa ||

ਤਾ ਤੇ ਤਿਸੁ ਬਿਸੁਨਾਥਨ ਚਾਹਾ ॥

taa te tis bisunaathan chaahaa ||

ਜਨਿਯਤ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੀ ਲਾਗੀ ॥

janiyat dhirasaT tirayan kee laagee ||

ਤਾ ਤੇ ਤਾਹਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਲੈ ਭਾਗੀ ॥੧੪॥

taa te taeh mrit lai bhaagee ||14||

ਰਾਨੀ ਸੋਕ ਤਵਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥

raanee sok tavan ko kiyo ||

ਤਾ ਦਿਨ ਅੰਨ ਨ ਪਾਨੀ ਪਿਯੋ ॥

taa dhin a(n)n na paanee piyo ||

ਸਾਚ ਮਰਿਯੋ ਜਾਨਯੋ ਜਿਯ ਤਾ ਕੌ ॥

saach mariyo jaanayo jiy taa kau ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਯਾ ਕੌ ॥੧੫॥

bhedh abhedh na paayo yaa kau ||15||

ਜਸ ਤੁਮ ਸੁੰਦਰ ਯਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jas tum su(n)dhar yaeh nihaariyo ||

ਭਯੋਂ ਨ ਹੈ ਹ੍ਵੈਹੈ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

bhayau na hai havaihai na bichaariyo ||

ਯਾ ਕੀ ਬਹਿਨਿ ਏਕ ਤਿਹ ਘਰ ਮੈ ॥

yaa kee bahin ek teh ghar mai ||

ਛਾਡਿ ਅਯੋ ਜਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਨਗਰ ਮੈ ॥੧੬॥

chhaadd ayo jeh bhraat nagar mai ||16||

ਮੁਹਿ ਤੁਮ ਕਹੋ ਤੁ ਤਹ ਮੈ ਜਾਊ ॥

muh tum kaho ta teh mai jaauoo ||

ਵਾ ਕੀ ਖੋਜਿ ਬਹਿਨਿ ਮੈ ਲਯਾਊ ॥

vaa kee khoj bahin mai layaauoo ||

ਸੋ ਅਤਿ ਚਤੁਰਿ ਸਭਨ ਗੁਨ ਆਗਰਿ ॥

so at chatur sabhan gun aagar ||

ਆਨਿ ਦਿਖਾਊ ਤੁਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਗਰਿ ॥੧੭॥

aan dhikhaauoo tuh nirap naagar ||17||

ਭਲੀ ਭਲੀ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯ ਬਖਾਨੀ ॥

bhalee bhalee sabh tiray bakhaanee ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਗਤਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਜਾਨੀ ॥

bhedh abhedh gat kinoo(n) na jaanee ||

ਖਰਚੀ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਕਹ ਦਈ ॥

kharachee adhik tavan keh dhiee ||

ਤਤਛਿਨ ਕਰਿ ਕੈ ਬਿਦਾ ਪਠਈ ॥੧੮॥

tatachhin kar kai bidhaa paThiee ||18||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਿਦਾ ਭਈ ਬਹੁ ਦਰਬ ਲੈ ਗਈ ਕੁਅਰ ਕੇ ਧਾਮ ॥

bidhaa bhiee bahu dharab lai giee kuar ke dhaam ||

ਆਠ ਮਾਸ ਦੁਰਿ ਤਹ ਰਹੀ ਲਖੀ ਨ ਦੂਸਰ ਬਾਮ ॥੧੯॥

aaTh maas dhur teh rahee lakhee na dhoosar baam ||19||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਵਮੋ ਮਾਸ ਚੜਤ ਜਬ ਭਯੋ ॥

navamo maas chaRat jab bhayo ||

ਤਾ ਕਹ ਭੇਸ ਨਾਰਿ ਕੋ ਕਯੋ ॥

taa keh bhes naar ko kayo ||

ਲੈ ਰਾਨੀ ਕਹ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥

lai raanee keh taeh dhikhaayo ||

ਸਭਹਿਨ ਹੇਰਿ ਹਿਯੋ ਹੁਲਸਾਯੋ ॥੨੦॥

sabhahin her hiyo hulasaayo ||20||

ਜੋ ਮੈ ਕਹੋ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ॥

jo mai kaho sunahu nirap naaree ||

ਇਹ ਸੌਪਹੁ ਤੁਮ ਅਪਨਿ ਦੁਲਾਰੀ ॥

eeh sauapahu tum apan dhulaaree ||

ਰਾਜਾ ਸਾਥ ਨ ਭੇਦ ਬਖਾਨੋ ॥

raajaa saath na bhedh bakhaano ||

ਮੇਰੋ ਬਚਨ ਸਤਿ ਕਰ ਮਾਨੋ ॥੨੧॥

mero bachan sat kar maano ||21||

ਜੋ ਇਸ ਕੌ ਰਾਜਾ ਲਹਿ ਲੈ ਹੈ ॥

jo is kau raajaa leh lai hai ||

ਭੂਲਿ ਤਿਹਾਰੋ ਧਾਮ ਨ ਐ ਹੈ ॥

bhool tihaaro dhaam na aai hai ||

ਲੈ ਯਾ ਕੌ ਕਰਿ ਹੈ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ॥

lai yaa kau kar hai nij naaree ||

ਮੁਖ ਬਾਏ ਰਹਿ ਹੋ ਤੁਮ ਪਜ਼ਾਰੀ ॥੨੨॥

mukh baae reh ho tum payaaree ||22||

ਭਲੀ ਕਹੀ ਤੁਹਿ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੀ ॥

bhalee kahee tuh taeh bakhaanee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਗਤਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਜਾਨੀ ॥

tiray charitr gat kinoo(n) na jaanee ||

ਤਿਹ ਕੋ ਭਵਨ ਸੁਤਾ ਕੇ ਰਾਖਾ ॥

teh ko bhavan sutaa ke raakhaa ||

ਭੇਦ ਨ ਮੂਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਨ ਭਾਖਾ ॥੨੩॥

bhedh na mool nirapat tan bhaakhaa ||23||

ਚਹਤ ਹੁਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਸੁ ਭਈ ॥

chahat hutee nirap sutaa su bhiee ||

ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਸਹਚਰਿ ਛਲਿ ਗਈ ॥

eeh chhal so sahachar chhal giee ||

ਤਾ ਕਹ ਪ੍ਰਗਟ ਧਾਮ ਮਹਿ ਰਾਖਾ ॥

taa keh pragaT dhaam meh raakhaa ||

ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਭੇਦ ਕੋਊ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨ ਭਾਖਾ ॥੨੪॥

nirapeh bhedh kouoo tirayeh na bhaakhaa ||24||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਹ ਚੰਚਲਾ ਲਹਿਯੋ ਆਪਨੋ ਯਾਰ ॥

eeh charitr teh cha(n)chalaa lahiyo aapano yaar ||

ਸਭ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਖ ਬਾਏ ਰਹੀ ਸਕਾ ਨ ਕੋਊ ਬਿਚਾਰ ॥੨੫॥

sabh tiray mukh baae rahee sakaa na kouoo bichaar ||25||

ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਨਾਗ ਭੁਜੰਗ ਸਭ ਨਰ ਬਪੁਰੇ ਕਿਨ ਮਾਹਿ ॥

sur mun naag bhuja(n)g sabh nar bapure kin maeh ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਭੇਦ ਪਛਾਨਤ ਨਾਹਿ ॥੨੬॥

dhev adhev tirayaan ke bhedh pachhaanat naeh ||26||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੮੮॥੫੪੭੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau aThaasee charitr samaapatam sat subham sat

||288||5477||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨਾ ਸਹਿਰ ਬਗਦਾਦ ਕੇ ਦਛਿਨ ਸੈਨ ਨਰੇਸ ॥

sunaa sahir bagadhaadh ke dhachhin sain nares ||

ਦਛਿਨ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਤਰੁਨਿ ਰਹਤ ਸੁ ਰਤਿ ਕੇ ਭੇਸ ॥੧॥

dhachhin dhe taa ke tarun rahat su rat ke bhes ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਮਲ ਕੇਤੁ ਇਕ ਸਾਹੁ ਬਸਤ ਤਹ ॥

kamal ket ik saahu basat teh ||

ਜਾ ਸਮ ਦੂਸਰ ਭਯੋ ਨ ਮਹਿ ਮਹ ॥

jaa sam dhoosar bhayo na meh meh ||

ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਧਰਤ੍ਰੀ ॥

tejavaan balavaan dharatree ||

ਜਾਹਿਰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਮਹਿ ਛਤ੍ਰੀ ॥੨॥

jaahir chahoo(n) or meh chhatree ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਕੁਅਰ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਾ ਨੈਨ ॥

jab raanee teh kuar ko roop bilokaa nain ||

ਰਹੀ ਮਗਨ ਹ੍ਵੈ ਮੈਨ ਮਦ ਬਿਸਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਐਨ ॥੩॥

rahee magan havai main madh bisar giee sudh aain ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਤੁਰ ਸਹਚਰੀ ਕੁਅਰਿ ਹਕਾਰੀ ॥

chatur sahacharee kuar hakaaree ||

ਆਨਿ ਕੁਅਰਿ ਤਨ ਕੀਅਸ ਜੁਹਾਰੀ ॥

aan kuar tan keeas juhaaree ||

ਚਿਤ ਕੋ ਭੇਦ ਸਕਲ ਤਿਹ ਦੀਯੋ ॥

chit ko bhedh sakal teh dheeyo ||

ਵਾ ਕੇ ਤੀਰ ਪਠਾਵਨ ਕੀਯੋ ॥੪॥

vaa ke teer paThaavan keeyo ||4||

ਬਾਰ ਨ ਲਗੀ ਸਖੀ ਤਹ ਆਈ ॥

baar na lagee sakhee teh aaiee ||

ਆਨ ਕੁਅਰ ਤਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਤਾਈ ॥

aan kuar tan birathaa jataiee ||

ਤੋ ਪਰ ਅਟਕਤ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥

to par aTakat nirap tiray bhiee ||

ਛੂਟਹੁ ਕਸਬ ਲਗਨ ਲਗਿ ਗਈ ॥੫॥

chhooTahu kasab lagan lag giee ||5||

ਅਬ ਵਹ ਧਾਮ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਕੀਜੈ ॥

ab veh dhaam kirataarath keejai ||

ਹਯਾਂ ਤੇ ਚਲਿ ਵਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਪਗੁ ਦੀਜੈ ॥

hayaa(n) te chal veh gireh pag dheejai ||

ਉਠਹੁ ਕੁਅਰ ਜੂ ਬਿਲਮ ਨ ਲੈਯੈ ॥

auThahu kuar joo bilam na laiyai ||

ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਸੇਜ ਸੁਹੈਯੈ ॥੬॥

raaj tarun ke sej suhaiyai ||6||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧ ਤਾ ਕੋ ਮਨ ਲੀਨਾ ॥

jeh teh bidh taa ko man leenaa ||

ਆਨਿ ਮਿਲਾਇ ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥

aan milai kuar keh dheenaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥

bhaat bhaat teh taeh rijhaayo ||

ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਨਿਸਿ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੭॥

chaar pahar nis bhog kamaayo ||7||

ਕੇਲ ਕਰਤ ਨਿਸਿ ਸਕਲ ਬਿਹਾਨੀ ॥

kel karat nis sakal bihaanee ||

ਕਰਤ ਕਾਮ ਕੀ ਕੋਟਿ ਕਹਾਨੀ ॥

karat kaam kee koT kahaanee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਕਰਿ ਕੈ ॥

bhaat bhaat ke aasan kar kai ||

ਕਾਮ ਤਪਤ ਸਭ ਹੀ ਕਹਿ ਹਰਿ ਕੈ ॥੮॥

kaam tapat sabh hee keh har kai ||8||

ਭੋਰ ਭਯੋ ਰਜਨੀ ਜਬ ਗਈ ॥

bhor bhayo rajanee jab giee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਚਿਰਈ ਚੁਹਚਈ ॥

bhaat bhaat chiriee chuhachiee ||

ਸ੍ਰਮਿਤ ਭਏ ਦੋਊ ਕੇਲ ਕਮਾਤੇ ॥

sramit bhe dhouoo kel kamaate ||

ਏਕਹਿ ਸੇਜ ਸੋਏ ਰਸ ਮਾਤੇ ॥੯॥

ekeh sej soe ras maate ||9||

ਸੋਵਤ ਤਯਾਗ ਨੀਦਿ ਜਬ ਜਗੇ ॥

sovat tayaag needh jab jage ||

ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਕੇਲ ਕਰਨ ਤਬ ਲਗੇ ॥

mil kar kel karan tab lage ||

ਆਸਨ ਕਰਤ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥

aasan karat anek prakaaraa ||

ਕੋਕਹੁੰ ਤੇ ਦਸ ਗੁਨ ਬਿਸਤਾਰਾ ॥੧੦॥

kokahu(n) te dhas gun bisataaraa ||10||

ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਅਧਿਕ ਰਸ ਮਾਤੈ ॥

kel kamaat adhik ras maatai ||

ਭੂਲਿ ਗਈ ਘਰ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਾਤੈ ॥

bhool giee ghar kee sudh saatai ||

ਚਿਤ ਅਪਨੋ ਅਸ ਕੀਯਾ ਬਿਚਾਰਾ ॥

chit apano as keeyaa bichaaraa ||

ਪ੍ਰਗਟ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਉਚਾਰਾ ॥੧੧॥

pragaT mitr ke saath uchaaraa ||11||

ਸੁਨਹੁ ਬਾਤ ਪਯਾਰੇ ਤੁਮ ਮੇਰੀ ॥

sunahu baat payaare tum meree ||

ਦਾਸੀ ਭਈ ਆਜ ਮੈ ਤੇਰੀ ॥

dhaasee bhiee aaj mai teree ||

ਮੇਰੇ ਤੋਟ ਦਰਬ ਕੀ ਨਾਹੀ ॥

mere toT dharab kee naahee ||

ਹਮ ਤੁਮ ਆਵਹੁ ਕਹੂੰ ਸਿਧਾਹੀ ॥੧੨॥

ham tum aavahu kahoo(n) sidhaahee ||12||

ਐਸੋ ਜਤਨ ਮਿਤ੍ਰ ਕਛੁ ਕਰਿਯੈ ॥

aaiso jatan mitr kachh kariyai ||

ਅਪਨੇ ਲੈ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਸਿਧਰਿਯੈ ॥

apane lai muh sa(n)g sidhariyai ||

ਅਤਿਥ ਭੇਸ ਦੋਊ ਧਰਿ ਲੈਹੈਂ ॥

atith bhes dhouoo dhar laihai(n) ||

ਇਕ ਠਾ ਬੈਠ ਖਜਾਨਾ ਖੈਹੈਂ ॥੧੩॥

eik Thaa baiTh khajaanaa khaihai(n) ||13||

ਜਾਰ ਕਹਿਯੋ ਅਬਲਾ ਸੌ ਐਸੇ ॥

jaar kahiyo abalaa sau aaise ||

ਤੁਹਿ ਨਿਕਸੇ ਲੈ ਕਰਿ ਸੰਗਿ ਕੈਸੇ ॥

tuh nikase lai kar sa(n)g kaise ||

ਠਾਢੇ ਈਹਾ ਅਨਿਕ ਰਖਵਾਰੇ ॥

Thaadde ieehaa anik rakhavaare ||

ਨਭ ਕੇ ਜਾਤ ਪਖੇਰੂ ਮਾਰੈ ॥੧੪॥

nabh ke jaat pakheroo maarai ||14||

ਜੌਂ ਤੁਹਿ ਮੁਹਿ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jau tuh muh kau nirapat nihaarai ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਠੌਰ ਮਾਰਿ ਕਰ ਡਾਰੈ ॥

dhuhoo(n)an Thauar maar kar ddaarai ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਅਸ ਕਰਹੁ ਉਪਾਵੈ ॥

taa te tum as karahu upaavai ||

ਮੁਰ ਤੁਰ ਭੇਦ ਨ ਦੂਸਰ ਪਾਵੈ ॥੧੫॥

mur tur bhedh na dhoosar paavai ||15||

ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਰਿ ਗਿਰੀ ਤਰੁਨਿ ਧਰਿ ॥

soor soor kar giree tarun dhar ||

ਜਾਨੁਕ ਗਈ ਸਾਚੁ ਦੈਕੈ ਮਰਿ ॥

jaanuk giee saach dhaikai mar ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਹ ਨਾਥ ਉਚਾਈ ॥

hai hai keh naath uchaiee ||

ਬੈਦ ਲਏ ਸਭ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਈ ॥੧੬॥

baidh le sabh nikaT bulaiee ||16||

ਸਭ ਬੈਦਨ ਸੌ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

sabh baidhan sau nirapat uchaaraa ||

ਯਾ ਕੋ ਕਰਹੁ ਕਛੂ ਉਪਚਾਰਾ ॥

yaa ko karahu kachhoo upachaaraa ||

ਜਾ ਤੇ ਰਾਨੀ ਮਰੈ ਨ ਪਾਵੈ ॥

jaa te raanee marai na paavai ||

ਬਹੁਰਿ ਹਮਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੈ ॥੧੭॥

bahur hamaaree sej suhaavai ||17||

ਬੋਲਤ ਭੀ ਇਕ ਸਖੀ ਸਿਯਾਨੀ ॥

bolat bhee ik sakhee siyaanee ||

ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਰਤਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਪਛਾਨੀ ॥

jin tiray kee rat kirayaa pachhaanee ||

ਏਕ ਨਾਰਿ ਬੈਦਨੀ ਹਮਾਰੇ ॥

ek naar baidhanee hamaare ||

ਜਿਹ ਆਗੇ ਕਯਾ ਬੈਦ ਬਿਚਾਰੇ ॥੧੮॥

jeh aage kayaa baidh bichaare ||18||

ਜੌ ਰਾਜਾ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੋ ॥

jau raajaa tum taeh bulaavo ||

ਤਾਹੀ ਤੇ ਉਪਚਾਰ ਕਰਾਵੋ ॥

taahee te upachaar karaavo ||

ਰਾਨੀ ਬਚੈ ਬਿਲੰਬ ਨ ਲਾਵੈ ॥

raanee bachai bila(n)b na laavai ||

ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੈ ॥੧੯॥

bahur tihaaree sej suhaavai ||19||

ਸੋਈ ਬਾਤ ਰਾਜੈ ਜਬ ਮਾਨੀ ॥

soiee baat raajai jab maanee ||

ਬੋਲ ਪਠਾਈ ਵਹੈ ਸਿਯਾਨੀ ॥

bol paThaiee vahai siyaanee ||

ਜੋ ਤਿਨ ਪੁਰਖ ਨਾਰਿ ਕਰਿ ਭਾਖਾ ॥

jo tin purakh naar kar bhaakhaa ||

ਤਾਹੀ ਕਹ ਬੈਦਨਿ ਕਰਿ ਰਾਖਾ ॥੨੦॥

taahee keh baidhan kar raakhaa ||20||

ਸਖੀ ਤਬੈ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਗਈ ॥

sakhee tabai raajaa peh giee ||

ਤਾਹਿ ਤਰੁਨਿ ਕਰਿ ਲਜਾਵਤ ਭਈ ॥

taeh tarun kar layaavat bhiee ||

ਜਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥

jab tin tiray kee naar nihaaree ||

ਰਾਜਾ ਸੋ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥੨੧॥

raajaa so ieh bhaat uchaaree ||21||

ਰਾਜ ਰੋਗ ਰਾਨੀ ਕਹ ਧਰਿਯੋ ॥

raaj rog raanee keh dhariyo ||

ਜਾਤਿ ਸਿਤਾਬੀ ਦੂਰਿ ਨ ਕਰਿਯੋ ॥

jaat sitaabee dhoor na kariyo ||

ਆਠ ਬਰਿਸ ਲਗਿ ਰਹੈ ਜੁ ਕੋਈ ॥

aaTh baris lag rahai ju koiee ||

ਯਾ ਕੋ ਦੂਰਿ ਦੂਖ ਤਬ ਹੋਈ ॥੨੨॥

yaa ko dhoor dhookh tab hoiee ||22||

ਸੋਈ ਸਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੀ ॥

soiee sat nirapat kar maanee ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੌ ਜਾਰ ਬਖਾਨੀ ॥

jeh bidh taa sau jaar bakhaanee ||

ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਬੈਦਨੀ ਰਾਖੀ ॥

taa ke dhaam baidhanee raakhee ||

ਜੋ ਨਰ ਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰਿ ਭਾਖੀ ॥੨੩॥

jo nar te isatree kar bhaakhee ||23||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਕੇ ਸੋ ਰਹੈ ॥

rain dhivas taa ke so rahai ||

ਭੋਗ ਕਰੈ ਤਰੁਨੀ ਜਬ ਚਹੈ ॥

bhog karai tarunee jab chahai ||

ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

moorakh raav bhedh neh paayo ||

ਆਠ ਬਰਿਸ ਲਗਿ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੨੪॥

aaTh baris lag moo(n)dd mu(n)ddaayo ||24||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਚੰਚਲਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਛਲਾ ਸੁਧਾਰਿ ॥

eeh charitr tin cha(n)chalaa nirap keh chhalaa sudhaar ||

ਆਠਿ ਬਰਸਿ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਭਜਿਯੋ ਸਕਿਯੋ ਨ ਮੂੜ ਬਿਚਾਰਿ ॥੨੫॥

aaTh baras mitreh bhajiyo sakiyo na mooR bichaar ||25||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੮੯॥੫੫੦੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau unaanave charitr samaapatam sat subham sat

||289||5502||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪੂਰਬ ਦੇਸ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹੈ ॥

poorab dhes ek nirap rahai ||

ਪੂਰਬ ਸੈਨ ਨਾਮ ਜਗ ਕਹੈ ॥

poorab sain naam jag kahai ||

ਪੂਰਬ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਨਾਰੀ ॥

poorab dhe taa ke ghar naaree ||

ਜਾ ਸਮ ਲਗਤ ਨ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧॥

jaa sam lagat na dhev kumaaree ||1||

ਰੂਪ ਸੈਨ ਛਤ੍ਰੀ ਇਕ ਤਹਾ ॥

roop sain chhatree ik tahaa ||

ਤਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਹੂੰ ਨ ਕਹਾ ॥

taa sam su(n)dhar kahoo(n) na kahaa ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਤੇਜ ਬਿਰਾਜੈ ॥

apramaan teh tej biraajai ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨਿਨ ਕੋ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥੨॥

naree naaganin ko man laajai ||2||

ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥

raaj tarun jab taeh nihaaraa ||

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥

man bach kram ieh bhaat bichaaraa ||

ਕੈਸੇ ਕੇਲ ਸੁ ਯਾ ਸੰਗ ਕਰੌਂ ॥

kaise kel su yaa sa(n)g karau ||

ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੌਂ ॥੩॥

naatar maar kaTaaree marau ||3||

ਮਿਤ੍ਰ ਜਾਨਿ ਇਕ ਹਿਤੂ ਹਕਾਰੀ ॥

mitr jaan ik hitoo hakaaree ||

ਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥

taa prat chit kee baat uchaaree ||

ਕੈ ਇਹ ਮੁਹਿ ਤੈ ਦੇਹਿ ਮਿਲਾਈ ॥

kai ieh muh tai dheh milaiee ||

ਨਾਤਰ ਮੁਹਿ ਨ ਨਿਰਖਿ ਹੈ ਆਈ ॥੪॥

naatar muh na nirakh hai aaiee ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕੈ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹ ਅਬ ਹੀ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ॥

kai sajanee muh mitr keh ab hee dheh milai ||

ਨਾਤਰ ਰਾਨੀ ਮ੍ਰਿਤ ਕੌ ਬਹੁਰਿ ਨਿਰਖਿਯਹੁ ਆਇ ॥੫॥

naatar raanee mirat kau bahur nirakhiyahu aai ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ਰਾਨੀ ॥

jab ieh bhaat uchaaro raanee ||

ਜਾਨਿ ਗਈ ਤਬ ਸਖੀ ਸਿਯਾਨੀ ॥

jaan giee tab sakhee siyaanee ||

ਯਾ ਕੀ ਲਗਨ ਮਿਤ੍ਰ ਸੌ ਲਾਗੀ ॥

yaa kee lagan mitr sau laagee ||

ਤਾ ਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥੬॥

taa te nee(n)dh bhookh sabh bhaagee ||6||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਨਿਕ ਨ ਲਗੀ ਅਵਾਰ ਸਜਨ ਕੈ ਘਰ ਗਈ ॥

tanik na lagee avaar sajan kai ghar giee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਤ ਤਹ ਲਜਾਵਤ ਭਈ ॥

bahu bidh taeh prabodhat teh layaavat bhiee ||

ਜਹ ਆਗੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬੈਠੀ ਸੇਜ ਡਸਾਇ ਕੈ ॥

jeh aage tiray baiThee sej ddasai kai ||

ਹੋ ਤਹੀ ਤਵਨ ਕਹ ਹਿਤੂ ਨਿਕਾਸਿਯੋ ਲਜਾਇ ਕੈ ॥੭॥

ho tahee tavan keh hitoo nikaasiyo layai kai ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਉਠਿ ਕਰਿ ਕੁਅਰਿ ਅਲਿੰਗਨ ਕਿਯੋ ॥

auTh kar kuar ali(n)gan kiyo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਚੁੰਬਨ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ॥

bhaat bhaat chu(n)ban teh liyo ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਕਮਾਯੋ ॥

kaam kel ruch maan kamaayo ||

ਭਾਗਿ ਅਫੀਮ ਸਰਾਬ ਚੜਾਯੋ ॥੮॥

bhaag afeem saraab chaRaayo ||8||

ਜਬ ਮਦ ਕਰਿ ਮਤਵਾਰਾ ਕਿਯੋ ॥

jab madh kar matavaaraa kiyo ||

ਭੁਜ ਤੇ ਪਕਰਿ ਸੇਜ ਪਰ ਦਿਯੋ ॥

bhuj te pakar sej par dhiyo ||

ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਰੁਚਿ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥

adhik maan ruch gare lagaayo ||

ਉਛਰਿ ਉਛਰਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੯॥

auchhar uchhar kar bhog kamaayo ||9||

ਏਕ ਤਰੁਨ ਦੂਸਰ ਮਦ ਮਾਤੋ ॥

ek tarun dhoosar madh maato ||

ਤੀਸਰ ਭੋਗ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਰਾਤੋ ॥

teesar bhog tarun ke raato ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਮਧ ਹਾਰ ਕੋ ਮਾਨੈ ॥

dhuhoo(n)an madh haar ko maanai ||

ਚਾਰਹੁ ਬੇਦ ਭੇਦ ਇਹ ਜਾਨੈ ॥੧੦॥

chaarahu bedh bhedh ieh jaanai ||10||

ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਕਹ ਪਾਵੈ ॥

jab tiray tarun tarun keh paavai ||

ਛਿਨ ਛਤਿਯਾ ਤੇ ਛੋਰਿ ਨ ਭਾਵੈ ॥

chhin chhatiyaa te chhor na bhaavai ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾ ਕਹ ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥

geh geh taa keh gare lagaavai ||

ਚਾਰਿ ਪਹਿਰ ਨਿਸਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੧॥

chaar pahir nis bhog kamaavai ||11||

ਭੋਗ ਕਰਤ ਤਰੁਨੀ ਬਸਿ ਭਈ ॥

bhog karat tarunee bas bhiee ||

ਪਰ ਕੀ ਤੇ ਵਾ ਕੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

par kee te vaa kee havai giee ||

ਛਿਨ ਇਕ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰਿਯੋ ਜਾਵੈ ॥

chhin ik chhail na chhoriyo jaavai ||

ਛੈਲਿਯਹਿ ਯਾਰ ਛਬੀਲੋ ਭਾਵੈ ॥੧੨॥

chhailiyeh yaar chhabeelo bhaavai ||12||

ਕੋਕਸਾਰ ਕੇ ਮਤਨ ਉਚਾਰੈ ॥

kokasaar ke matan uchaarai ||

ਅਮਲ ਪਾਨ ਕਰਿ ਦ੍ਰਿੜ ਰਤਿ ਧਾਰੈ ॥

amal paan kar dhiraR rat dhaarai ||

ਆਨ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਕਰਹੀ ॥

aan purakh kee kaan na karahee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰਹੀ ॥੧੩॥

bhaat bhaat ke bhogan bharahee ||13||

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਵੈ ॥

posat bhaag afeem ma(n)gaavai ||

ਏਕ ਖਾਟ ਪਰ ਬੈਠਿ ਚੜਾਵੈ ॥

ek khaaT par baiTh chaRaavai ||

ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਰਿ ਦੋਊ ਜਾਘਨ ਲੇਹੀ ॥

has has kar dhouoo jaaghan lehee ||

ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਕੌ ਬਹੁ ਸੁਖ ਦੇਹੀ ॥੧੪॥

raaj tarun kau bahu sukh dhehee ||14||

ਭੋਗ ਕਰਤ ਨਿਸਿ ਸਕਲ ਬਿਤਾਵੈ ॥

bhog karat nis sakal bitaavai ||

ਸੋਇ ਰਹੈ ਉਠਿ ਕੇਲਿ ਕਮਾਵੈ ॥

soi rahai uTh kel kamaavai ||

ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਆਸਨ ਕਹ ਲੈ ਕੈ ॥

fir fir tiray aasan keh lai kai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੈ ਚੁੰਬਨ ਕੈ ਕੈ ॥੧੫॥

bhaat bhaat kai chu(n)ban kai kai ||15||

ਭੋਗ ਕਰਤ ਤਰੁਨਿਯਹਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥

bhog karat taruniyeh rijhaayo ||

ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤਿਨ ਕੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥

bhaat anik tin kel machaayo ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਹੌ ਹਸਿ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥

eeh bidh hau has taeh uchaaro ||

ਕਹੌਂ ਜੁ ਤੁਮ ਸੌ ਸੁਨਹੋ ਪਜਾਰੋ ॥੧੬॥

kahau ju tum sau sunaho payaaro ||16||

ਜਬ ਤਰੁਨੀ ਸੰਗ ਦ੍ਰਿੜ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥

jab tarunee sa(n)g dhiraR rat karee ||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥

bhaat bhaat ke bhogan bharee ||

ਰੀਝਿ ਤਰੁਨਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

reejh tarun ieh bhaat uchaaree ||

ਮਿਤ੍ਰ ਭਈ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੀ ॥੧੭॥

mitr bhiee mai dhaas tihaaree ||17||

ਅਬ ਜੌ ਕਹੋ ਨੀਰ ਭਰਿ ਲਯਾਊ ॥

ab jau kaho neer bhar layaauoo ||

ਬਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜਾਰ ਬਿਕਾਊ ॥

baar anek bajaar bikaauoo ||

ਜੇ ਤੁਮ ਕਹੋ ਵਹੈ ਮੈ ਕਰਿਹੌ ॥

je tum kaho vahai mai karihau ||

ਔਰ ਕਿਸੂ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਹੋ ॥੧੮॥

aauar kisoo te naik na ddariho ||18||

ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਹਸਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

mitr bihas ieh bhaat uchaaraa ||

ਅਬ ਮੈ ਭਯੋ ਗੁਲਾਮ ਤਿਹਾਰਾ ॥

ab mai bhayo gulaam tihaaraa ||

ਤੋ ਸੀ ਤਰੁਨਿ ਭੋਗ ਕਹ ਪਾਈ ॥

to see tarun bhog keh paiee ||

ਪੂਰਨ ਭਈ ਮੋਰਿ ਭਗਤਾਈ ॥੧੯॥

pooran bhiee mor bhagataiee ||19||

ਅਬ ਇਹ ਬਾਤ ਚਿਤ ਮੈ ਮੇਰੇ ॥

ab ieh baat chit mai mere ||

ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਯਾਰ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥

so mai kahat yaar sa(n)g tere ||

ਅਬ ਕਛੁ ਐਸ ਉਪਾਵ ਬਨੈਯੈ ॥

ab kachh aais upaav banaiyai ||

ਜਾ ਤੇ ਤੋ ਕਹ ਸਦਾ ਹੰਢੈਯੈ ॥੨੦॥

jaa te to keh sadhaa ha(n)ddaiyai ||20||

ਅਬ ਤੁਮ ਐਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਵਹੁ ॥

ab tum aais charitr banaavahu ||

ਜਾ ਤੇ ਮੋਹਿ ਸਦਾ ਤੁਮ ਪਾਵਹੁ ॥

jaa te moh sadhaa tum paavahu ||

ਭੇਦ ਦੂਸਰੋ ਪੁਰਖ ਨ ਪਾਵੈ ॥

bhedh dhoosaro purakh na paavai ||

ਲਹੈ ਨ ਸ੍ਵਾਨ ਨ ਭੂਸਨ ਆਵੈ ॥੨੧॥

lahai na savaiaan na bhoosan aavai ||21||

ਰਾਨੀ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਐਸੀ ਜਬ ॥

raanee sunee baat aaisee jab ||

ਬਚਨ ਕਹਾ ਹਸਿ ਕਰਿ ਪਿਯ ਸੋ ਤਬ ॥

bachan kahaa has kar piy so tab ||

ਰੋਮ ਨਾਸ ਤੁਮ ਬਦਨ ਲਗਾਵਹੁ ॥

rom naas tum badhan lagaavahu ||

ਸਕਲ ਨਾਰਿ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਵਹੁ ॥੨੨॥

sakal naar ko bhes banaavahu ||22||

ਰੋਮਾਤਕ ਰਾਨਿਯਹਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥

romaatak raaniyeh ma(n)gaayo ||

ਤਾ ਕੇ ਬਦਨ ਸਾਥ ਲੈ ਲਾਯੋ ॥

taa ke badhan saath lai laayo ||

ਸਭ ਹੀ ਕੇਸ ਦੂਰਿ ਜਬ ਭਏ ॥

sabh hee kes dhoor jab bhe ||

ਤਾ ਕਹ ਬਸਤ੍ਰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਦਏ ॥੨੩॥

taa keh basatr naar ke dhe ||23||

ਬੀਨਾ ਦਈ ਕੰਧ ਤਾ ਕੈ ਪਰ ॥

beenaa dhiee ka(n)dh taa kai par ||

ਸੁਨਨ ਨਮਿਤਿ ਰਾਖਿਯੋ ਤਾ ਕੌ ਘਰ ॥

sunan namit raakhiyo taa kau ghar ||

ਜਬ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥

jab raajaa taa ke gireh aavai ||

ਤਬ ਤੰਤ੍ਰੀ ਸੌ ਬੈਠਿ ਬਜਾਵੈ ॥੨੪॥

tab ta(n)tree sau baiTh bajaavai ||24||

ਰਾਜ ਬੀਨ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥

raaj been sun tiray teh maanai ||

ਪੁਰਖ ਵਾਹਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥

purakh vaeh isatree pahichaanai ||

ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਲਲਚਾਨਾ ॥

taa ko her roop lalachaanaa ||

ਘਰ ਬਾਹਰ ਤਜਿ ਭਯੋ ਦਿਵਾਨਾ ॥੨੫॥

ghar baahar taj bhayo dhivaanaa ||25||

ਇਕ ਦੂਤੀ ਤਬ ਰਾਇ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥

eik dhootee tab rai bulais ||

ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਦੈ ਤਹਾ ਪਠਾਇਸਿ ॥

adhik dharab dhai tahaa paThais ||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab raanee aaise sun paiee ||

ਬਚਨ ਕਹਾ ਤਾ ਸੋ ਮੁਸਕਾਈ ॥੨੬॥

bachan kahaa taa so musakaiee ||26||

ਜਿਨਿ ਤੋ ਕੋ ਰਾਜਾ ਯਹ ਬਰੈ ॥

jin to ko raajaa yeh barai ||

ਹਮ ਸੋ ਨੇਹੁ ਸਕਲ ਤਜਿ ਡਰੈ ॥

ham so neh sakal taj ddarai ||

ਮੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਲੈ ਤੁਹਿ ਸ੍ਵੈਹੋ ॥

mai apane sa(n)g lai tuh savaiho ||

ਚਿਤ ਕੇ ਸਕਲ ਸੋਕ ਕਹ ਖ੍ਵੈਹੋ ॥੨੭॥

chit ke sakal sok keh khavaiho ||27||

ਜੋ ਤਾ ਪਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸਖੀ ਪਠਾਵੈ ॥

jo taa peh nirap sakhee paThaavai ||

ਸੋ ਚਲਿ ਤੀਰ ਤਵਨ ਕੈ ਆਵੈ ॥

so chal teer tavan kai aavai ||

ਰਾਨੀ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋਤ ਨਿਹਾਰੈ ॥

raanee ke sa(n)g sot nihaarai ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਜਾਇ ਉਚਾਰੈ ॥੨੮॥

eeh bidh nirap so jai uchaarai ||28||

ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭੇਦ ਲਖ ਗਈ ॥

raanee nirapat bhedh lakh giee ||

ਤਾ ਤੇ ਵਹਿ ਛੋਰਤ ਨਹਿ ਭਈ ॥

taa te veh chhorat neh bhiee ||

ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਤਾਹਿ ਲੈ ਸੋਈ ॥

apane sa(n)g taeh lai soiee ||

ਹਮਰੋ ਦਾਵ ਨ ਲਾਗਤ ਕੋਈ ॥੨੯॥

hamaro dhaav na laagat koiee ||29||

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥

jab ieh bhaat nirapat sun paavai ||

ਤਹ ਤਿਹ ਆਪੁ ਬਿਲੋਕਨ ਆਵੈ ॥

teh teh aap bilokan aavai ||

ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਸੋਤ ਜਾਰ ਕੋ ਹੇਰੈ ॥

tiray so sot jaar ko herai ||

ਨਿਹਫਲ ਜਾਇ ਤਿਨੈ ਨਾਹਿ ਛੇਰੈ ॥੩੦॥

nihafal jai tinai naeh chherai ||30||

ਮਾਥੋ ਧੁਨ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਕਹਿਯੋ ॥

maatho dhunrayo nirapat sau kahiyo ||

ਹਮਰੋ ਭੇਦ ਰਾਨਿਯਹਿ ਲਹਿਯੋ ॥

hamaro bhedh raaniyeh lahiyo ||

ਤਾ ਤੇ ਯਾਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਸੋਈ ॥

taa te yaeh sa(n)g lai soiee ||

ਮੇਰੀ ਘਾਤ ਨ ਲਾਗਤ ਕੋਈ ॥੩੧॥

meree ghaat na laagat koiee ||31||

ਉਨ ਰਾਨੀ ਐਸੋ ਤਬ ਕੀਯੋ ॥

aun raanee aaiso tab keeyo ||

ਭੇਦ ਭਾਖਿ ਸਖਯਿਨ ਸਭ ਦੀਯੋ ॥

bhedh bhaakh sakhayin sabh dheeyo ||

ਜੋ ਇਹ ਸੋਤ ਅਨਤ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਵੈ ॥

jo ieh sot anat nirap paavai ||

ਪਕਰਿ ਭੋਗਬੇ ਕਾਜ ਮੰਗਾਵੈ ॥੩੨॥

pakar bhogabe kaaj ma(n)gaavai ||32||

ਮੈ ਸੋਵਤ ਤਾ ਤੇ ਇਹ ਸੰਗਾ ॥

mai sovat taa te ieh sa(n)gaa ||

ਅਪਨੇ ਜੋਰ ਅੰਗ ਸੋ ਅੰਗਾ ॥

apane jor a(n)g so a(n)gaa ||

ਭਲੀ ਭਲੀ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸਭ ਭਾਖੀ ॥

bhalee bhalee isatiran sabh bhaakhee ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਨਾਰਿ ਨਾਹ ਤੇ ਰਾਖੀ ॥੩੩॥

jayo(n) tayo(n) naar naeh te raakhee ||33||

ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥

dhin dhekhat raanee teh sa(n)gaa ||

ਸੋਵਤ ਜੋਰ ਅੰਗ ਸੋ ਅੰਗਾ ॥

sovat jor a(n)g so a(n)gaa ||

ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥

moorakh raav bhedh neh paavai ||

ਕੋਰੋ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁਡਾਵੈ ॥੩੪॥

koro apano moo(n)dd muddaavai ||34||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਨਬੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੯੦॥੫੫੩੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

dhoi sau nabe charitr samaapatam sat subham sat ||290||5536||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਛਿਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥

pachhimaavatee nagar ik sohai ||

ਪਸਚਿਮ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥

pasachim sain nirapat teh ko hai ||

ਪਸਚਿਮ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥

pasachim dhe raanee taa ke ghar ||

ਰਹਤ ਪੰਡਿਤਾ ਸਕਲ ਲੋਭਿ ਕਰਿ ॥੧॥

rahat pa(n)dditaa sakal lobh kar ||1||

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਰਾਨੀ ਕੋ ਰਹੈ ॥

adhik roop raanee ko rahai ||

ਜਗ ਤਿਹ ਦੁਤਿਯ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਹੈ ॥

jag teh dhutiy cha(n)dhramaa kahai ||

ਤਾ ਪਰ ਰੀਝਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਭਾਰੀ ॥

taa par reejh nirapat kee bhaaree ||

ਜਾਨਤ ਊਚ ਨੀਚਿ ਪਨਿਹਾਰੀ ॥੨॥

jaanat uooch neech panihaaree ||2||

ਤਹ ਹੁਤੋ ਰਾਇ ਦਿਲਵਾਲੀ ॥

teh huto rai dhilavaalee ||

ਜਾਨਕ ਦੂਸਰਾਸੁ ਹੈ ਮਾਲੀ ॥

jaanak dhoosaraas hai maalee ||

ਸੋ ਪਹਿ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥

so peh jaat na prabhaa bakhaanee ||

ਉਰਝਿ ਰਹੀ ਦੁਤਿ ਹੇਰਤ ਰਾਨੀ ॥੩॥

aurajh rahee dhut herat raanee ||3||

ਤਾ ਸੌ ਅਧਿਕ ਸਨੇਹ ਬਢਾਯੋ ॥

taa sau adhik saneh baddaayo ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

ek dhivas gireh bol paThaayo ||

ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਬਚ ਪਹ ਗਯੋ ॥

so tab hee sun bach peh gayo ||

ਭੇਟਤ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਭਯੋ ॥੪॥

bheTat raaj kuar keh bhayo ||4||

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਈ ॥

posat bhaag afeem ma(n)gaiee ||

ਏਕ ਸੇਜ ਪਰ ਬੈਠਿ ਚੜਾਈ ॥

ek sej par baiTh chaRaiee ||

ਜਬ ਮਦ ਸੋ ਮਤਵਾਰੇ ਭਏ ॥

jab madh so matavaare bhe ||

ਤਬ ਹੀ ਸੋਕ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਗਏ ॥੫॥

tab hee sok bisar sabh ge ||5||

ਏਕ ਸੇਜ ਪਰ ਬੈਠਿ ਕਲੋਲਹਿ ॥

ek sej par baiTh kaloleh ||

ਰਸ ਕੀ ਕਥਾ ਰਸਿਕ ਮਿਲਿ ਬੋਲਹਿ ॥

ras kee kathaa rasik mil boleh ||

ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਕਰਹੀ ॥

chu(n)ban aauar ali(n)gan karahee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰਹੀ ॥੬॥

bhaat bhaat ke bhogan bharahee ||6||

ਰਾਨੀ ਰਮਤ ਅਧਿਕ ਉਰਝਾਈ ॥

raanee ramat adhik urajhaiee ||

ਭੋਗ ਗਏ ਦਿਲਵਾਲੀ ਰਾਈ ॥

bhog ge dhilavaalee raiee ||

ਚਿਤ ਅਪਨੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥

chit apanai ieh bhaat bichaaro ||

ਮੈ ਯਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੋ ॥੭॥

mai yaahee ke sa(n)g sidhaaro ||7||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਮੇਰੇ ਕਿਹ ਕਾਜਾ ॥

raaj paaT mere keh kaajaa ||

ਮੋ ਕਹ ਨਹੀ ਸੁਹਾਵਤ ਰਾਜਾ ॥

mo keh nahee suhaavat raajaa ||

ਮੈ ਸਾਜਨ ਕੇ ਸਾਥ ਸਿਧੈਹੌਂ ॥

mai saajan ke saath sidhaihau ||

ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਸਿਰ ਮਾਝ ਸਹੈਹੌ ॥੮॥

bhalee buree sir maajh sahaihau ||8||

ਜਹਾ ਸਿੰਘ ਮਾਰਤ ਬਨ ਮਾਹੀ ॥

jahaa si(n)gh maarat ban maahee ||

ਸੁਨਾ ਦੋਹਰਾ ਏਕ ਤਹਾ ਹੀ ॥

sunaa dhoharaa ek tahaa hee ||

ਚੜਿ ਝੰਪਾਨ ਤਿਹ ਠੌਰ ਸਿਧਾਈ ॥

chaR jha(n)paan teh Thauar sidhaiee ||

ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਤਹੀ ਸਹੇਟ ਬਤਾਈ ॥੯॥

mitreh tahee saheT bataiee ||9||

ਮਹਾ ਗਹਿਰ ਬਨ ਮੈ ਜਬ ਗਈ ॥

mahaa gahir ban mai jab giee ||

ਲਘੁ ਇਛਾ ਕਹ ਉਤਰਤ ਭਈ ॥

lagh ichhaa keh utarat bhiee ||

ਤਹ ਤੇ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥

teh te giee mitr ke sa(n)gaa ||

ਛਿਤ ਮੈ ਡਾਰਿ ਸ੍ਰੋਣ ਕੇ ਰੰਗਾ ॥੧੦॥

chhit mai ddaar sron ke ra(n)gaa ||10||

ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਥ ਸਜਨ ਕੇ ਗਈ ॥

jab tiray saath sajan ke giee ||

ਤਬ ਅਸ ਸਖੀ ਪੁਕਾਰਤ ਭਈ ॥

tab as sakhee pukaarat bhiee ||

ਲਏ ਸਿੰਘ ਰਾਨੀ ਕਹ ਜਾਈ ॥

le si(n)gh raanee keh jaiee ||

ਕੋਊ ਆਨਿ ਲੇਹੁ ਛੁਟਕਾਈ ॥੧੧॥

kouoo aan leh chhuTakaiee ||11||

ਸੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

sooran si(n)gh naam sun paayo ||

ਤ੍ਰਸਤ ਭਏ ਅਸ ਕਰਨ ਉਚਾਯੋ ॥

trasat bhe as karan uchaayo ||

ਜਾਇ ਭੇਦ ਰਾਜਾ ਤਨ ਦਯੋ ॥

jai bhedh raajaa tan dhayo ||

ਲੈ ਕਰਿ ਸਿੰਘ ਰਾਨਿਯਹਿ ਗਯੋ ॥੧੨॥

lai kar si(n)gh raaniyeh gayo ||12||

ਨ੍ਰਿਪ ਧੁਨਿ ਸੀਸ ਬਾਇ ਮੁਖ ਰਹਾ ॥

nirap dhun sees bai mukh rahaa ||

ਹੋਨਹਾਰ ਭਯੋ ਹੋਤ ਸੁ ਕਹਾ ॥

honahaar bhayo hot su kahaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

bhedh abhedh kachhoo neh paayo ||

ਲੈ ਰਾਨੀ ਕਹ ਜਾਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੧੩॥

lai raanee keh jaar sidhaayo ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕ੍ਯਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੯੧॥੫੫੪੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau ikrayaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||291||5549||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਉਤਰ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥

autar si(n)gh nirapat ik bhaaro ||

ਉਤਰ ਦਿਸਿ ਕੋ ਰਹਤ ਨ੍ਰਿਪਾਰੋ ॥

autar dhis ko rahat nirapaaro ||

ਉਤਰ ਮਤੀ ਧਾਮ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

autar matee dhaam teh naaree ||

ਜਾ ਸਮ ਕਾਨ ਸੁਨੀ ਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥੧॥

jaa sam kaan sunee na nihaaree ||1||

ਤਹਾ ਲਹੌਰੀ ਰਾਇਕ ਆਯੋ ॥

tahaa lahauaree raik aayo ||

ਰੂਪਵਾਨ ਸਭ ਗੁਨਨ ਸਵਾਯੋ ॥

roopavaan sabh gunan savaayo ||

ਜਬ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਹੇਰਤ ਭਈ ॥

jab abalaa teh herat bhiee ||

ਤਤਛਿਨ ਸਭ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਤਜਿ ਦਈ ॥੨॥

tatachhin sabh sudh budh taj dhiee ||2||

ਉਰ ਅੰਚਰਾ ਅੰਗਿਯਾ ਨ ਸੰਭਾਰੈ ॥

aur a(n)charaa a(n)giyaa na sa(n)bhaarai ||

ਕਹਬ ਕਛੂ ਹ੍ਵੈ ਕਛੂ ਉਚਾਰੈ ॥

kahab kachhoo havai kachhoo uchaarai ||

ਪਿਯ ਪਿਯ ਰਟਤ ਸਦਾ ਮੁਖ ਰਹੈ ॥

piy piy raTat sadhaa mukh rahai ||

ਨਿਸ ਦਿਨ ਜਲ ਅਖਿਯਾ ਤੇ ਬਹੈ ॥੩॥

nis dhin jal akhiyaa te bahai ||3||

ਪੂਛਨ ਤਾਹਿ ਰਾਇ ਜਬ ਆਵੈ ॥

poochhan taeh rai jab aavai ||

ਮੁਹੌਂ ਨ ਭਾਖਿ ਉਤਰਹਿ ਦ੍ਰਯਾਵੈ ॥

muhau na bhaakh utareh dhrayaavai ||

ਝੂਮ ਝੂਮਿ ਝਟ ਦੈ ਛਿਤ ਝਰੈ ॥

jhoom jhoom jhaT dhai chhit jharai ||

ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਿਯ ਸਬਦ ਉਚਰੈ ॥੪॥

baar baar piy sabadh ucharai ||4||

ਅਦਭੁਤ ਹੇਰਿ ਰਾਇ ਹ੍ਵੈ ਰਹੈ ॥

adhabhut her rai havai rahai ||

ਸਖਿਯਨ ਸੌਂ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਕਹੈ ॥

sakhiyan sau aaisee bidh kahai ||

ਯਾ ਅਬਲਾ ਕੌਂ ਕਸ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

yaa abalaa kau kas havai gayo ||

ਜਾ ਤੇ ਹਾਲ ਐਸ ਇਹ ਭਯੋ ॥੫॥

jaa te haal aais ieh bhayo ||5||

ਯਾ ਕੌ ਕੌਨ ਜਤਨ ਤਬ ਕਰੈ ॥

yaa kau kauan jatan tab karai ||

ਜਾ ਤੇ ਯਹ ਰਾਨੀ ਨਹਿ ਮਰੈ ॥

jaa te yeh raanee neh marai ||

ਜੋ ਵਹ ਮਾਗੈ ਸੋ ਮੈ ਦੈ ਹੌ ॥

jo veh maagai so mai dhai hau ||

ਰਾਨੀ ਨਿਮਿਤਿ ਕਰਵਤਹਿ ਲੈ ਹੌ ॥੬॥

raanee nimit karavateh lai hau ||6||

ਸਿਰ ਕਰਿ ਤਿਹ ਆਗੈ ਜਲ ਭਰੌ ॥

sir kar teh aagai jal bharau ||

ਬਾਰ ਬਾਰ ਤਾ ਕੇ ਪਗ ਪਰੌਂ ॥

baar baar taa ke pag parau ||

ਜੋ ਰਾਨੀ ਕਾ ਰੋਗ ਮਿਟਾਵੈ ॥

jo raanee kaa rog miTaavai ||

ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਰਾਜ ਕਹ ਪਾਵੈ ॥੭॥

raanee sahit raaj keh paavai ||7||

ਜੋ ਰਾਨੀ ਕਾ ਰੋਗੁ ਮਿਟਾਵੈ ॥

jo raanee kaa rog miTaavai ||

ਸੋ ਨਰ ਹਮ ਕਹ ਬਹੁਰਿ ਜਿਯਾਵੈ ॥

so nar ham keh bahur jiyaavai ||

ਅਰਧ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਲੇਈ ॥

aradh raaj raanee jut leiee ||

ਏਕ ਰਾਤ੍ਰਿ ਹਮ ਕਹ ਤ੍ਰਿਯ ਦੇਈ ॥੮॥

ek raatr ham keh tiray dheiee ||8||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਵਹੁ ਰਾਜ ਕਰਾਵੈ ॥

ek dhivas vahu raaj karaavai ||

ਰਾਨੀ ਕੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

raanee ke sa(n)g bhog kamaavai ||

ਦੂਸਰ ਦਿਨ ਹਮ ਰਾਜ ਕਮਾਵਹਿ ॥

dhoosar dhin ham raaj kamaaveh ||

ਲੈ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰਿਯਹਿ ਬਜਾਵਹਿ ॥੯॥

lai apanee isatirayeh bajaaveh ||9||

ਜਬ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸ ਉਚਰਾ ॥

jab bahu bidh nirap aais ucharaa ||

ਸਹਚਰਿ ਏਕ ਜੋਰ ਦੋਊ ਕਰਾ ॥

sahachar ek jor dhouoo karaa ||

ਯੌ ਰਾਜਾ ਸੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

yau raajaa sau bachan uchaare ||

ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੌਂ ਸੁਨਹੋ ਪਜਾਰੇ ॥੧੦॥

s mai kahat hau sunaho payaare ||10||

ਏਕ ਬੈਦ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੌ ॥

ek baidh tum taeh bulaavau ||

ਤਾ ਤੇ ਇਹ ਉਪਚਾਰ ਕਰਾਵੋ ॥

taa te ieh upachaar karaavo ||

ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਦੁਖ ਹਰਿ ਹੈ ॥

so chhin mai yaa ko dhukh har hai ||

ਰੋਗਨਿ ਤੇ ਸੁ ਅਰੋਗਿਨਿ ਕਰਿ ਹੈ ॥੧੧॥

rogan te su arogin kar hai ||11||

ਜਬ ਰਾਜੇ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥

jab raaje aaise sun paavaa ||

ਤਤਛਿਨ ਤਾ ਕਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਾ ॥

tatachhin taa keh bol paThaavaa ||

ਰਾਨੀ ਕੀ ਨਾਟਿਕਾ ਦਿਖਾਈ ॥

raanee kee naaTikaa dhikhaiee ||

ਬੋਲਾ ਬੈਦ ਦੇਖਿ ਸੁਖਦਾਈ ॥੧੨॥

bolaa baidh dhekh sukhadhaiee ||12||

ਦੁਖ ਜੌਨੇ ਇਹ ਤਰੁਨਿ ਦੁਖਾਈ ॥

dhukh jauane ieh tarun dhukhaiee ||

ਸੋ ਦੁਖ ਤੁਮ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਨ ਜਾਈ ॥

so dhukh tum so kahiyo na jaiee ||

ਜਾਨ ਮਾਫ ਹਮਰੀ ਜੋ ਕੀਜੈ ॥

jaan maaf hamaree jo keejai ||

ਪਾਛੇ ਬਾਤ ਸਕਲ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥੧੩॥

paachhe baat sakal sun leejai ||13||

ਯਾ ਰਾਨੀ ਕਹ ਕਾਮ ਸੰਤਾਯੋ ॥

yaa raanee keh kaam sa(n)taayo ||

ਤੁਮ ਨਹਿ ਇਹ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

tum neh ieh sa(n)g bhog kamaayo ||

ਤਾ ਤੇ ਯਹਿ ਰੋਗ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ॥

taa te yeh rog geh leenaa ||

ਹਮ ਤੇ ਜਾਤ ਉਪਾ ਨ ਕੀਨਾ ॥੧੪॥

ham te jaat upaa na keenaa ||14||

ਯਹ ਮਦ ਮਤ ਮੈਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭਰੀ ॥

yeh madh mat main tiray bharee ||

ਤੁਮ ਕ੍ਰੀੜਾ ਇਹ ਸਾਥ ਨ ਕਰੀ ॥

tum kreeRaa ieh saath na karee ||

ਅਬ ਯਹ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਜਬ ਪਾਵੈ ॥

ab yeh adhik bhog jab paavai ||

ਯਾ ਕੋ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥੧੫॥

yaa ko rog dhoor havai jaavai ||15||

ਇਹ ਤੁਮ ਤਬ ਉਪਚਾਰ ਕਰਾਵੋ ॥

eeh tum tab upachaar karaavo ||

ਬਚਨ ਹਾਥ ਮੋਰੇ ਪਰ ਦ੍ਰਯਾਵੋ ॥

bachan haath more par dhrayaavo ||

ਜਬ ਇਹ ਦੁਖ ਮੈ ਦੂਰ ਕਰਾਊ ॥

jab ieh dhukh mai dhoor karaauoo ||

ਅਰਧ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਪਾਊ ॥੧੬॥

aradh raaj raanee jut paauoo ||16||

ਭਲੀ ਭਲੀ ਰਾਜੈ ਤਬ ਭਾਖੀ ॥

bhalee bhalee raajai tab bhaakhee ||

ਹਮਹੂੰ ਇਹ ਹਿਰਦੈ ਮਥਿ ਰਾਖੀ ॥

hamahoo(n) ieh hiradhai math raakhee ||

ਪ੍ਰਥਮ ਰੋਗ ਤੁਮ ਯਾਹਿ ਮਿਟਾਵੋ ॥

pratham rog tum yaeh miTaavo ||

ਅਰਧ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਪਾਵੋ ॥੧੭॥

aradh raaj raanee jut paavo ||17||

ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੇ ਲਿਯਾ ॥

prathameh bachan nirapat te liyaa ||

ਪੁਨਿ ਉਪਚਾਰ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਕਿਯਾ ॥

pun upachaar tarun ko kiyaa ||

ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਰੋਗ ਮਿਟਾਯੋ ॥

bhog kiyo tiray rog miTaayo ||

ਅਰਧ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਪਾਯੋ ॥੧੮॥

aradh raaj raanee jut paayo ||18||

ਅਰਧ ਰਾਜ ਇਹ ਛਲ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ॥

aradh raaj ieh chhal teh dhiyo ||

ਰਾਨੀ ਭੋਗ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਗ ਕਿਯੋ ॥

raanee bhog mitr sa(n)g kiyo ||

ਮੂਰਖ ਨਾਹ ਨਾਹਿ ਛਲ ਪਾਯੋ ॥

moorakh naeh naeh chhal paayo ||

ਪ੍ਰਗਟ ਆਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੯॥

pragaT aapano moo(n)dd mu(n)ddaayo ||19||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਛਲਾ ਰਮੀ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥

eeh chhal raanee nirap chhalaa ramee mitr ke saath ||

ਅਰਧ ਰਾਜ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯਾ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਨਾਥ ॥੨੦॥

aradh raaj taa ko dhiyaa bhedh na paayo naath ||20||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਰਧ ਰਾਜ ਤਿਹ ਦੀਯੋ ॥

eeh bidh aradh raaj teh dheeyo ||

ਮੂਰਖ ਪਤਿ ਕਹ ਅਸਿ ਛਲਿ ਲੀਯੋ ॥

moorakh pat keh as chhal leeyo ||

ਇਕ ਦਿਨ ਰਨਿਯਹਿ ਜਾਰ ਬਜਾਵੈ ॥

eik dhin raniyeh jaar bajaavai ||

ਅਰਧ ਰਾਜ ਤਿਹ ਆਪ ਕਮਾਵੈ ॥੨੧॥

aradh raaj teh aap kamaavai ||21||

ਇਕ ਦਿਨ ਆਵੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਧਾਮਾ ॥

eik dhin aavai nirap kai dhaamaa ||

ਇਕ ਦਿਨ ਭਜੈ ਜਾਰ ਕੌ ਬਾਮਾ ॥

eik dhin bhajai jaar kau baamaa ||

ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥

eik dhin raajaa raaj kamaavai ||

ਜਾਰ ਛਤ੍ਰ ਦਿਨ ਦੁਤਿਯ ਢਰਾਵੈ ॥੨੨॥

jaar chhatr dhin dhutiy ddaraavai ||22||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੯੨॥੫੫੭੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau baanavo charitr samaapatam sat subham sat

||292||5571||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਜਪੁਰੀ ਨਗਰੀ ਹੈ ਜਹਾ ॥

raajapuree nagaree hai jahaa ||

ਰਾਜ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾ ॥

raaj sain raajaa ik tahaa ||

ਰਾਜ ਦੇਈ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਰੀ ॥

raaj dheiee taa ke gireh naaree ||

ਚੰਦ੍ਰ ਲਈ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥

cha(n)dhr liee jaa te ujiyaaree ||1||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਅਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਹਿਤ ਰਹੈ ॥

nirap sau at tiray ko hit rahai ||

ਸੋਈ ਕਰਤ ਜੁ ਰਾਨੀ ਕਹੈ ॥

soiee karat ju raanee kahai ||

ਔਰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਜਾਵੈ ॥

aauar naar ke dhaam na jaavai ||

ਅਧਿਕ ਨਾਰ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਸਾਵੈ ॥੨॥

adhik naar ke traas trasaavai ||2||

ਰਾਨੀ ਕੀ ਆਗਜਾ ਸਭ ਮਾਨੈ ॥

raanee kee aagayaa sabh maanai ||

ਰਾਜਾ ਕੋ ਕਰਿ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ॥

raajaa ko kar kachhoo na jaanai ||

ਮਾਰਿਯੋ ਚਹਤ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਮਾਰੈ ॥

maariyo chahat naar teh maarai ||

ਜਿਹ ਜਾਨੈ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰੈ ॥੩॥

jeh jaanai teh praan ubaarai ||3||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਏਕ ਠੌਰ ਤਿਹ ਆਈ ॥

besavaiaa ek Thauar teh aaiee ||

ਤਿਹ ਪਰ ਰਹੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਰਝਾਈ ॥

teh par rahe nirapat urajhaiee ||

ਚਹਤ ਚਿਤ ਮਹਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥

chahat chit meh taeh bulaavai ||

ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਕੈ ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਸਾਵੈ ॥੪॥

nij naaree kai traas trasaavai ||4||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab raanee aaise sun paiee ||

ਇਹੈ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਠਹਰਾਈ ॥

eihai chit apane Thaharaiee ||

ਜੋ ਮੈ ਧਾਮ ਜਾਰ ਕੇ ਜਾਊ ॥

jo mai dhaam jaar ke jaauoo ||

ਨ੍ਰਿਪਨ ਕਹੈ ਕਛੁ ਮਾਫ ਕਰਾਊ ॥੫॥

nirapan kahai kachh maaf karaauoo ||5||

ਰੈਨਿ ਸਮੈ ਜਬ ਤਹ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥

rain samai jab teh nirap aae ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਨੀ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥

eeh bidh raanee bachan sunaae ||

ਮੋ ਤੇ ਤਾਹਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹ ਜਾਨੌ ॥

mo te taeh su(n)dhar teh jaanau ||

ਜਾ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਇ ਤੁਮ ਠਾਨੌ ॥੬॥

jaa so preet rai tum Thaanau ||6||

ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਰੋਖ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ॥

taa te adhik rokh muh bhayo ||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੇ ਰਾਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ॥

besavaiaa ke raajaa gireh gayo ||

ਇਹ ਅਪਨੀ ਭਗਨਿਯਹਿ ਨ ਭਜੋ ॥

eeh apanee bhaganiyeh na bhajo ||

ਮੋ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਤਰ ਤੁਮ ਤਜੋ ॥੭॥

mo so preet natar tum tajo ||7||

ਜੌ ਤੁਮ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜੈਹੋ ॥

jau tum besavaiaa ke gireh jaiho ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮੈ ਹੋ ॥

kaam bhog teh saath kamai ho ||

ਤਬ ਮੈ ਧਾਮ ਜਾਰ ਕੇ ਜੈਹੋ ॥

tab mai dhaam jaar ke jaiho ||

ਤੇਰੇ ਫੂਲਿ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਐ ਹੋ ॥੮॥

tere fool ddaar sir aai ho ||8||

ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਤ ਮੁਹਿ ਯਹ ਲਿਖਿ ਦ੍ਰਯਾਵਹੁ ॥

pratham baat muh yeh likh dhrayaavahu ||

ਜਿਹ ਜਾਨਹੁ ਤਿਹ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥

jeh jaanahu teh bahur bulaavahu ||

ਜਿਹ ਚਾਹੌ ਤਿਹ ਹੌਹੂੰ ਬੁਲਾਵੌਂ ॥

jeh chaahau teh hauahoo(n) bulaavau ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੌਂ ॥੯॥

kaam kel teh saath kamaavau ||9||

ਜਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨਾ ॥

jab ieh bhaat sune nirap bainaa ||

ਜੋਰਿ ਰਹਾ ਨੈਨਨ ਸੋ ਨੈਨਾ ॥

jor rahaa nainan so nainaa ||

ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ਕਛੂ ਨਹਿ ਕਹਿਯੋ ॥

chup havai rahaa kachhoo neh kahiyo ||

ਤਵਨ ਭੇਦ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਨ ਲਹਿਯੋ ॥੧੦॥

tavan bhedh isatree in lahiyo ||10||

ਮੋਰੀ ਲਗਨ ਉਤੈ ਲਗਿ ਗਈ ॥

moree lagan utai lag giee ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਸਿ ਬਾਤ ਠਟਈ ॥

tab raanee as baat ThaTiee ||

ਤਾ ਕੋ ਕਰਿਯੈ ਕਵਨ ਉਪਾਈ ॥

taa ko kariyai kavan upaiee ||

ਮੁਹਿ ਤੇ ਤਜੀ ਨ ਬੇਸ੍ਵਾ ਜਾਈ ॥੧੧॥

muh te tajee na besavaiaa jaiee ||11||

ਅਬ ਯਹ ਬਾਤ ਰਾਨਿਯਹਿ ਗਹੀ ॥

ab yeh baat raaniyeh gahee ||

ਮੋਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬੇਸ੍ਵਾ ਸੰਗ ਲਹੀ ॥

mor preet besavaiaa sa(n)g lahee ||

ਵਾ ਬਿਨੁ ਮੋ ਸੌ ਰਹਿਯੋ ਨ ਜਾਈ ॥

vaa bin mo sau rahiyo na jaiee ||

ਤਾਹਿ ਭਜੇ ਕਰ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਈ ॥੧੨॥

taeh bhaje kar te tiray jaiee ||12||

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਫਿਰਿ ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥

jab nirap fir raanee ke aayo ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

tab raanee ieh bhaat sunaayo ||

ਤੁਹਿ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੇ ਗਯੋ ਸੁਨਿ ਪੈਹੌਂ ॥

tuh besavaiaa ke gayo sun paihau ||

ਤਬ ਮੈ ਭੋਗ ਜਾਰ ਸੌਂ ਕੈਹੌਂ ॥੧੩॥

tab mai bhog jaar sau kaihau ||13||

ਅਬ ਤੁਮ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਧਾਤ ਪਿਯ ਗਏ ॥

ab tum havai niradhaat piy ge ||

ਤਾ ਤੇ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ ਹੋਤ ਨ ਭਏ ॥

taa te sut gireh hot na bhe ||

ਜਬ ਭਜਿ ਹੈ ਜੁ ਲੋਗ ਇਹ ਬਾਮਾ ॥

jab bhaj hai ju log ieh baamaa ||

ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੋ ਧਾਮਾ ॥੧੪॥

havai hai poot tihaaro dhaamaa ||14||

ਤਬ ਰਾਜੈ ਯੌ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tab raajai yau hiradhai bichaaree ||

ਭਲੀ ਬਾਤ ਰਾਨਿਯਹਿ ਉਚਾਰੀ ॥

bhalee baat raaniyeh uchaaree ||

ਤਾ ਕੌ ਭੋਗ ਮਾਫ ਲਿਖਿ ਦੀਯੋ ॥

taa kau bhog maaf likh dheeyo ||

ਆਪ ਗਵਨ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੇ ਕੀਯੋ ॥੧੫॥

aap gavan besavaiaa ke keeyo ||15||

ਜਬ ਰਾਜਾ ਬੇਸ੍ਵਾ ਕੇ ਜਾਵੈ ॥

jab raajaa besavaiaa ke jaavai ||

ਜਿਹ ਚਾਹੈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥

jeh chaahai teh naar bulaavai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤੋ ਸੌ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਈ ॥

kaam bhog to sau dhiraR kariee ||

ਹ੍ਰਿਦੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਸੰਕ ਨ ਧਰਈ ॥੧੬॥

hiradhai nirapat kee sa(n)k na dhariee ||16||

ਰਾਨੀ ਬੇਸ੍ਵਹਿ ਆਪੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥

raanee besavaih aap bulaayo ||

ਇਹ ਛਲ ਰਾਜਾ ਤੇ ਲਿਖਿਵਾਯੋ ॥

eeh chhal raajaa te likhivaayo ||

ਜਿਹ ਚਾਹੈ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥

jeh chaahai teh bol paThaavai ||

ਕਾਮ ਭੋਗਿ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮਾਵੈ ॥੧੭॥

kaam bhog ruch maan kamaavai ||17||

ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਨ ਰਾਜੈ ਪਾਯੋ ॥

moorakh bhedh na raajai paayo ||

ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁਡਾਯੋ ॥

eeh chhal apano moo(n)dd muddaayo ||

ਅਬਲਾ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਯੋ ॥

abalaa aaiso charit banayo ||

ਪਤਿ ਤੇ ਭੋਗ ਮਾਫ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥੧੮॥

pat te bhog maaf kar layo ||18||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਰਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੯੩॥੫੫੯੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau taraanavo charitr samaapatam sat subham sat

||293||5589||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਨਦਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥

anadhaavatee nagar ik sunaa ||

ਆਨਦ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥

aanadh sain nirapat bahu gunaa ||

ਅਨਦਾਵਤੀ ਸਦਨ ਤਿਹ ਬਾਲਾ ॥

anadhaavatee sadhan teh baalaa ||

ਜਗਤ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਲਾ ॥੧॥

jagat bhayo taa te ujiyaalaa ||1||

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਬਿਧਿਨਾ ਤਿਹ ਕੀਨਾ ॥

adhik roop bidhinaa teh keenaa ||

ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਦੂਸਰ ਦੀਨਾ ॥

jaa sam roop na dhoosar dheenaa ||

ਆਯੋ ਪੁਰਖ ਏਕ ਤਬ ਬਨੋ ॥

aayo purakh ek tab bano ||

ਰਾਨੀ ਤੇ ਸੁੰਦਰਿ ਥੋ ਘਨੋ ॥੨॥

raanee te su(n)dhar tho ghano ||2||

ਜਬ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਾ ॥

jab abalaa teh roop nihaaraa ||

ਮਦਨ ਬਾਨ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਮਾਰਾ ॥

madhan baan taa ke tan maaraa ||

ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸੁੰਦਰਿ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

reejh rahee su(n)dhar man maahee ||

ਘਰ ਬਾਹਰ ਕੀ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥੩॥

ghar baahar kee kachh sudh naahee ||3||

ਪਠੈ ਹਿਤੂ ਇਕ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵਾ ॥

paThai hitoo ik taeh bulaavaa ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵਾ ॥

kaam bhog teh saath kamaavaa ||

ਮਨ ਮਾਨਤ ਆਸਨ ਤਿਹ ਦਏ ॥

man maanat aasan teh dhe ||

ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਲਏ ॥੪॥

chu(n)ban aauar ali(n)gan le ||4||

ਅਧਿਕ ਮਿਤ੍ਰ ਰਾਨੀ ਕਹ ਭਾਯੋ ॥

adhik mitr raanee keh bhaayo ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਜਨਾਯੋ ॥

eeh bidh taeh prabodh janaayo ||

ਕਹਾ ਉਜਾਰਿ ਜਹਾ ਬਡ ਅਹੀ ॥

kahaa ujaar jahaa badd ahee ||

ਆਸਨ ਲਾਇ ਬੈਠਿਯੋ ਤਹੀ ॥੫॥

aasan lai baiThiyo tahee ||5||

ਸਭ ਹੀ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜੈਯਹੁ ॥

sabh hee a(n)g bibhoot chaRaiyahu ||

ਦ੍ਰੁਮ ਤਰ ਬੈਠੇ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗੈਯਹੁ ॥

dhrum tar baiThe dhayaan lagaiyahu ||

ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਤਹਾ ਹਮ ਐਹੈਂ ॥

raajaa sahit tahaa ham aaihai(n) ||

ਤੁਮੈ ਧਾਮ ਜ੍ਯੋਂ ਤ੍ਯੋਂ ਲੈ ਜੈਹੈਂ ॥੬॥

tumai dhaam jayo(n) tayo(n) lai jaihai(n) ||6||

ਮਾਨਿ ਜਾਰ ਸੋਈ ਬਚ ਲਯੋ ॥

maan jaar soiee bach layo ||

ਭੇਖ ਅਤਿਥ ਕੋ ਧਾਰਤ ਭਯੋ ॥

bhekh atith ko dhaarat bhayo ||

ਆਸਨ ਏਕ ਬ੍ਰਿਛ ਤਰ ਮਾਰਾ ॥

aasan ek birachh tar maaraa ||

ਯੌ ਰਾਜਾ ਸੌ ਨਾਰਿ ਉਚਾਰਾ ॥੭॥

yau raajaa sau naar uchaaraa ||7||

ਸੋਵਤ ਹੁਤੀ ਸੁਪਨ ਮੈ ਪਾਯੋ ॥

sovat hutee supan mai paayo ||

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

mahaa rudhr mere gireh aayo ||

ਪਾਵ ਸਾਥ ਤਿਨ ਮੋਹਿ ਜਗਾਯੋ ॥

paav saath tin moh jagaayo ||

ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੮॥

adhik kirapaa kar bachan sunaayo ||8||

ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਜੂ ਸਾਥ ਉਚਰਿਯਹੁ ॥

tum raajaa joo saath uchariyahu ||

ਏਕ ਬਾਤ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਧਰਿਯਹੁ ॥

ek baat chit bheetar dhariyahu ||

ਏਕ ਰਖੀਸੁਰ ਬਨ ਮਹਿ ਸੁਨਾ ॥

ek rakheesur ban meh sunaa ||

ਤਾ ਸਮ ਭਯੋ ਨ ਹੈ ਕਹੂੰ ਮੁਨਾ ॥੯॥

taa sam bhayo na hai kahoo(n) munaa ||9||

ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਜਾਇ ਤਿਹ ਲ੍ਯੈਯਹੁ ॥

raajaa sahit jai teh lrayaiyahu ||

ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਰਖ ਸੰਗ ਲੈ ਸ੍ਵੈਯਹੁ ॥

dhavaiaadhas barakh sa(n)g lai savaiyahu ||

ਨਿਹਸੰਸੈ ਘਰ ਮੈ ਸੁਤ ਹੋਈ ॥

nihasa(n)sai ghar mai sut hoiee ||

ਯਾ ਮੈ ਬਾਤ ਨ ਦੂਜੀ ਕੋਈ ॥੧੦॥

yaa mai baat na dhoojee koiee ||10||

ਮਹਾ ਜਤੀ ਤਿਹ ਮੁਨਿ ਕੋ ਜਾਨਹੁ ॥

mahaa jatee teh mun ko jaanahu ||

ਕਹੂੰ ਨ ਬਿਨਸਾ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਹੁ ॥

kahoo(n) na binasaa taeh pachhaanahu ||

ਰੰਭਾਦਿਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਚਿ ਹਾਰੀ ॥

ra(n)bhaadhik isatree pach haaree ||

ਬ੍ਰਤ ਤੇ ਟਰਾ ਨ ਰਿਖਿ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰੀ ॥੧੧॥

brat te Taraa na rikh brat dhaaree ||11||

ਹਮ ਤੁਮ ਸਾਥ ਤਹਾ ਦੋਊ ਜਾਵੈਂ ॥

ham tum saath tahaa dhouoo jaavai(n) ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਮੁਨਹਿ ਪਾਇ ਪਰ ਲਯਾਵੈਂ ॥

jayo(n) tayo(n) muneh pai par layaavai(n) ||

ਬਾਰਹ ਬਰਿਸ ਮੋਰਿ ਸੰਗ ਸ੍ਵਾਵਹੁ ॥

baareh baris mor sa(n)g savaiaavahu ||

ਨਿਹਸੰਸੈ ਘਰ ਮੈ ਸੁਤ ਪਾਵਹੁ ॥੧੨॥

nihasa(n)sai ghar mai sut paavahu ||12||

ਸੁਨਿ ਬਚ ਨ੍ਰਿਪ ਉਠਿ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ॥

sun bach nirap uTh Thaaddo bhayo ||

ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਤਵਨ ਬਨ ਗਯੋ ॥

raanee sahit tavan ban gayo ||

ਜਹ ਛ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਛ ਗਗਨ ਤਨ ਰਹੇ ॥

jeh chhavai birachh gagan tan rahe ||

ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜਾਤ ਨ ਕਹੇ ॥੧੩॥

ghor bhayaanak jaat na kahe ||13||

ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਰਾਵ ਤਹ ਗਯੋ ॥

raanee sahit raav teh gayo ||

ਹੇਰਤ ਤਵਨ ਮੁਨੀਸਹਿ ਭਯੋ ॥

herat tavan muneeseh bhayo ||

ਨਾਰਿ ਸਹਿਤ ਪਾਇਨ ਤਿਹ ਪਰਿਯੋ ॥

naar sahit pain teh pariyo ||

ਚਿਤ ਮੈ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੧੪॥

chit mai ihai bichaar bichaariyo ||14||

ਜੋ ਸਿਵ ਸੁਪਨ ਸਮੈ ਕਹਿ ਗਯੋ ॥

jo siv supan samai keh gayo ||

ਸੋ ਹਮ ਸਾਚੁ ਦ੍ਰਿਗਨ ਲਹਿ ਲਯੋ ॥

so ham saach dhiragan leh layo ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਕਰਿ ਇਹ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਜਾਊਂ ॥

jayo(n) tayo(n) kar ieh gireh lai jaauooaa(n) ||

ਲੈ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸਾਥ ਸੁਵਾਊਂ ॥੧੫॥

lai raanee ke saath suvaauooaa(n) ||15||

ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇਨ ਪਰ ਪਰੈ ॥

jayo(n) jayo(n) nirap pain par parai ||

ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਮੁਨਿ ਆਂਖੈ ਨ ਉਘਰੈ ॥

tayo(n) tayo(n) mun aa(n)khai na ugharai ||

ਤਯੋਂ ਰਾਜਾ ਸੀਸਹਿ ਨਿਹੁਰਾਵੈ ॥

tayo(n) raajaa seeseh nihuraavai ||

ਤਾ ਕਹ ਮਹਾ ਮੁਨੀ ਠਹਰਾਵੈ ॥੧੬॥

taa keh mahaa munee Thaharaavai ||16||

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਪਗ ਪਰਾ ॥

jab nirap anik baar pag paraa ||

ਤਬ ਆਂਖੈ ਮੁਨਿ ਦੁਹੂੰ ਉਘਰਾ ॥

tab aa(n)khai mun dhuhoo(n) ugharaa ||

ਤਾ ਸੌ ਕਹਾ ਕਿਹ ਨਮਿਤਿ ਆਯੋ ॥

taa sau kahaa keh namit aayo ||

ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੰਗ ਲਯਾਯੋ ॥੧੭॥

keh kaaran isatree sa(n)g layaayo ||17||

ਹਮ ਹੈ ਮੁਨਿ ਕਾਨਨ ਕੇ ਬਾਸੀ ॥

ham hai mun kaanan ke baasee ||

ਏਕ ਨਾਮ ਜਾਨਤ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥

ek naam jaanat abinaasee ||

ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਬਸਤ ਕਿਹ ਠੌਰਾ ॥

raajaa prajaa basat keh Thauaraa ||

ਹਮ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਰਾਚੇ ਰਸ ਬੌਰਾ ॥੧੮॥

ham prabh ke raache ras bauaraa ||18||

ਯਹ ਸੰਪਤਿ ਹਮਰੇ ਕਿਹ ਕਾਜਾ ॥

yeh sa(n)pat hamare keh kaajaa ||

ਜੋ ਲੈ ਹਮੈ ਦਿਖਾਵਤ ਰਾਜਾ ॥

jo lai hamai dhikhaavat raajaa ||

ਹਮ ਨਹਿ ਧਾਮ ਕਿਸੂ ਕੇ ਜਾਹੀ ॥

ham neh dhaam kisoo ke jaahee ||

ਬਨ ਹੀ ਮਹਿ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਲਗਾਹੀ ॥੧੯॥

ban hee meh har dhayaan lagaahee ||19||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਪਧਾਰੋ ॥

kirapaa karahu nirap dhaam padhaaro ||

ਹਮਰੇ ਬਡੇ ਅਘਨ ਕਹ ਟਾਰੋ ॥

hamare badde aghan keh Taaro ||

ਬਾਰਹ ਬਰਿਸ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਰਹਿਯੈ ॥

baareh baris kirapaa kar rahiyai ||

ਬਹੁਰੋ ਮਗ ਬਨ ਹੀ ਕੋ ਗਹਿਯੈ ॥੨੦॥

bahuro mag ban hee ko gahiyai ||20||

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਅਧਿਕ ਨਿਹੋਰਾ ਕਿਯੋ ॥

jab nirap adhik nihoraa kiyo ||

ਤਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉਤਰਿ ਰਿਖਿ ਦਿਯੋ ॥

tab ieh bidh utar rikh dhiyo ||

ਹਮਰੋ ਕਹਾ ਧਾਮ ਤਵ ਕਾਜਾ ॥

hamaro kahaa dhaam tav kaajaa ||

ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਕਰਤ ਪਗ ਰਾਜਾ ॥੨੧॥

baar baar pakarat pag raajaa ||21||

ਹਮ ਕਹ ਸਿਵ ਤੁਹਿ ਆਪੁ ਬਤਾਯੋ ॥

ham keh siv tuh aap bataayo ||

ਸੋਵਤ ਇਹਾ ਜਗਾਇ ਪਠਾਯੋ ॥

sovat ihaa jagai paThaayo ||

ਤਾ ਤੇ ਮਾਨਿ ਸੰਭੁ ਕੋ ਕਹੋ ॥

taa te maan sa(n)bh ko kaho ||

ਬਾਰਹ ਬਰਖ ਹਮਾਰੋ ਰਹੋ ॥੨੨॥

baareh barakh hamaaro raho ||22||

ਸਿਵ ਕੀ ਸੁਨਤ ਭਯੋ ਜਬ ਬਾਨੀ ॥

siv kee sunat bhayo jab baanee ||

ਤਬ ਮੁਨਿ ਸਾਥ ਚਲਨ ਕੀ ਮਾਨੀ ॥

tab mun saath chalan kee maanee ||

ਰਾਜਾ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰਾ ॥

raajaa ke havai sa(n)g sidhaaraa ||

ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਸਦਨ ਪਗ ਧਾਰਾ ॥੨੩॥

raanee sahit sadhan pag dhaaraa ||23||

ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਗੈ ਨ੍ਰਿਪ ਧਰਾ ॥

khaan paan aagai nirap dharaa ||

ਤਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਰਿਖਿ ਐਸ ਉਚਰਾ ॥

taeh nirakh rikh aais ucharaa ||

ਇਹ ਭੋਜਨ ਹਮਰੇ ਕਿਹ ਕਾਜਾ ॥

eeh bhojan hamare keh kaajaa ||

ਏ ਹੈ ਇਨ ਗ੍ਰਿਹਸਤਨ ਕੇ ਸਾਜਾ ॥੨੪॥

e hai in girahasatan ke saajaa ||24||

ਹਮ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਤਨ ਨੈਨ ਨ ਲਾਵਹਿ ॥

ham isatiran tan nain na laaveh ||

ਇਨ ਰਸ ਕਸਨ ਭੂਲ ਨਹਿ ਖਾਵਹਿ ॥

ein ras kasan bhool neh khaaveh ||

ਬਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਾਮ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

bin har naam kaam neh aavai ||

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਯੌ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥੨੫॥

bedh kateb yau bhedh bataavai ||25||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਹਿ ਸਹੀ ਮੁਨਿ ਮਾਨਾ ॥

tab nirap taeh sahee mun maanaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ ਪਛਾਨਾ ॥

bhedh abhedh na mooR pachhaanaa ||

ਨਿਜੁ ਰਾਨੀ ਤਨ ਤਾਹਿ ਸੁਵਾਯੋ ॥

nij raanee tan taeh suvaayo ||

ਮੂਰਖ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁਡਾਯੋ ॥੨੬॥

moorakh apano moo(n)dd muddaayo ||26||

ਨਿਜੁ ਕਰ ਮੂਰਖ ਸੇਜ ਬਿਛਾਵੈ ॥

nij kar moorakh sej bichhaavai ||

ਤਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਸਾਥ ਸੁਵਾਵੈ ॥

taeh tirayaa ke saath suvaavai ||

ਅਧਿਕ ਜਤੀ ਤਾ ਕਹ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥

adhik jatee taa keh pahichaanai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਜਾਨੈ ॥੨੭॥

bhedh abhedh na moorakh jaanai ||27||

ਜਬ ਪਤਿ ਨਹਿ ਹੇਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨੈ ॥

jab pat neh herat tiray jaanai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋ ਦ੍ਰਿੜ ਠਾਨੈ ॥

kaam bhog taa so dhiraR Thaanai ||

ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਖ੍ਵਾਰੀ ॥

bhaag afeem adhik teh khavaiaaree ||

ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਰਤਿ ਕਰੀ ਪਜਾਰੀ ॥੨੮॥

chaar pahar rat karee payaaree ||28||

ਭੋਗ ਕਰਤ ਇਕ ਕ੍ਰਿਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥

bhog karat ik kirayaa bichaaree ||

ਊਪਰ ਏਕ ਤੁਲਾਈ ਡਾਰੀ ॥

uoopar ek tulaiee ddaaree ||

ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠੋ ਮੂਕਿਯੈ ਲਗਾਵੈ ॥

nirap baiTho mookiyai lagaavai ||

ਸੋ ਅੰਤਰ ਰਾਨਿਯਹਿ ਬਜਾਵੈ ॥੨੯॥

so a(n)tar raaniyeh bajaavai ||29||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਤਿਨ ਪਾਵਾ ॥

eeh chhal sau mitreh tin paavaa ||

ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਨ ਭੇਵ ਜਤਾਵਾ ॥

moorakh bhoop na bhev jataavaa ||

ਪਾਵਦ ਬੈਠਿ ਮੁਕਿਯਨ ਮਾਰੈ ॥

paavadh baiTh mookiyan maarai ||

ਉਤ ਰਾਨੀ ਸੰਗ ਜਾਰ ਬਿਹਾਰੈ ॥੩੦॥

aut raanee sa(n)g jaar bihaarai ||30||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਰਾਨੀ ਪਤਿ ਛਰਿਯੋ ॥

eeh chhal sau raanee pat chhariyo ||

ਜਾਰ ਗਵਨ ਤ੍ਰਿਯਿ ਦੇਖਤ ਕਰਿਯੋ ॥

jaar gavan tiray dhekhat kariyo ||

ਮੂਰਖਿ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥

moorakh bhedh abhedh na paayo ||

ਸੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਮੂੰਡ ਮੁਡਾਯੋ ॥੩੧॥

so isatree te moo(n)dd muddaayo ||31||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਰਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੯੪॥੫੬੨੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chauaraanave charitr samaapatam sat subham sat

||294||5620||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚੰਚਲ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਨਰਵਰ ॥

cha(n)chal sain nirapat ik naravar ||

ਅਵਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਾ ਕੀ ਨਹਿ ਸਰਬਰ ॥

avar nirapat taa kee neh sarabar ||

ਚੰਚਲ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਦਾਰਾ ॥

cha(n)chal dhe taa ke ghar dhaaraa ||

ਤਾ ਸਮ ਦੇਵ ਨ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰਾ ॥੧॥

taa sam dhev na dhev kumaaraa ||1||

ਸੁੰਦਰਿਤਾ ਇਹ ਕਹੀ ਨ ਆਵੈ ॥

su(n)dharitaa ieh kahee na aavai ||

ਜਾ ਕੋ ਮਦਨ ਹੇਰਿ ਲਲਚਾਵੈ ॥

jaa ko madhan her lalachaavai ||

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਧਰੀ ॥

joban jeb adhik teh dharee ||

ਮੈਨ ਸੁ ਨਾਰ ਭਰਤ ਜਨੁ ਭਰੀ ॥੨॥

main su naar bharat jan bharee ||2||

ਤਾ ਕੇ ਏਕ ਧਾਮ ਸੁਤ ਭਯੋ ॥

taa ke ek dhaam sut bhayo ||

ਬੀਸ ਬਰਿਸ ਕੋ ਹ੍ਵੈ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥

bees baris ko havai mar gayo ||

ਰਨਿਯਹਿ ਬਾਢਾ ਸੋਕ ਅਪਾਰਾ ॥

raniyeh baaddaa sok apaaraa ||

ਜਾ ਤੇ ਸਭ ਬਿਸਰਾ ਘਰ ਬਾਰਾ ॥੩॥

jaa te sabh bisaraa ghar baaraa ||3||

ਤਹ ਇਕ ਪੂਤ ਸਾਹ ਕੋ ਆਯੋ ॥

teh ik poot saeh ko aayo ||

ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿ ਕੋ ਜਨੁ ਜਾਯੋ ॥

tejavaan dhut ko jan jaayo ||

ਜੈਸੋ ਤਿਹ ਸੁਤ ਕੋ ਥੋ ਰੂਪਾ ॥

jaiso teh sut ko tho roopaa ||

ਤੈਸੋ ਈ ਤਿਹ ਲਗਤ ਸਰੂਪਾ ॥੪॥

taiso iee teh lagat saroopaa ||4||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਸੋ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥

jab raanee so purakh nihaaraa ||

ਲਾਜ ਸਾਜ ਤਜ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥

laaj saaj taj hiradhai bichaaraa ||

ਯਾ ਸੌ ਕਾਮ ਭੋਗ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥

yaa sau kaam bhog ab kariyai ||

ਨਾਤਰ ਮਾਰ ਛੁਰਕਿਆ ਮਰਿਯੈ ॥੫॥

naatar maar chhurakiaa mariyai ||5||

ਜਬ ਵਹੁ ਕੁਅਰ ਰਾਹ ਤਿਹ ਆਵੈ ॥

jab vahu kuar raeh teh aavai ||

ਚੰਚਲ ਦੇਖਨ ਕੌ ਤਿਹ ਜਾਵੈ ॥

cha(n)chal dhekhan kau teh jaavai ||

ਇਕ ਦਿਨ ਤਾ ਕੇ ਨਾਥ ਨਿਹਾਰੀ ॥

eik dhin taa ke naath nihaaree ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੌ ਤਿਹ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥੬॥

eeh bidh sau teh baat uchaaree ||6||

ਕਿਹ ਨਿਮਿਤਿ ਇਹ ਠਾ ਤੂ ਆਈ ॥

keh nimit ieh Thaa too aaiee ||

ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਕਿਹ ਕਹ ਦ੍ਰਿਗ ਲਾਈ ॥

her rahee keh keh dhirag laiee ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

tab raanee ieh bhaat uchaaro ||

ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੭॥

sunahu nirapat tum bachan hamaaro ||7||

ਜਸ ਤਵ ਸੁਤ ਸੁਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥

jas tav sut sur lok sidhaayo ||

ਸੋ ਧਰਿ ਰੂਪ ਦੁਤਿਯ ਜਨੁ ਆਯੋ ॥

so dhar roop dhutiy jan aayo ||

ਤਿਹ ਤੁਮ ਮੁਰਿ ਢਿਗ ਸੇਜ ਸੁਵਾਵੋ ॥

teh tum mur ddig sej suvaavo ||

ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਵੋ ॥੮॥

hamare chit ko taap miTaavo ||8||

ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥

moorakh bhedh abhedh na paayo ||

ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਇ ਆਪੁ ਲੈ ਆਯੋ ॥

taeh bulai aap lai aayo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਭਰੁਆਪਨ ਕਰਿਯੋ ॥

nirap pun teh bharuaapan kariyo ||

ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਨ ਬਿਚਾਰਿ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥੯॥

bhalo buro na bichaar bichariyo ||9||

ਭਰੂਆ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਹ ਕਰਿਯੋ ॥

bharooaa kee kriaa keh kariyo ||

ਚਾਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥

chaar bichaar kachhoo na bichariyo ||

ਦੂਤੀ ਪਠਵਨ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚੀ ॥

dhootee paThavan te tiray bachee ||

ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਦੂਤੀ ਕਰਿ ਰਚੀ ॥੧੦॥

bhoopat kee dhootee kar rachee ||10||

ਤਾਹਿ ਸੇਜ ਕੇ ਨਿਕਟ ਸੁਵਾਵੈ ॥

taeh sej ke nikaT suvaavai ||

ਭਲੋ ਭਲੋ ਭੋਜਨ ਤਿਹ ਖੁਵਾਵੈ ॥

bhalo bhalo bhojan teh khuvaavai ||

ਕਹੈ ਸੁ ਸੁਤ ਮੁਰ ਕੀ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥

kahai su sut mur kee anuhaaraa ||

ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਸੰਗ ਹਮਰੋ ਪਯਾਰਾ ॥੧੧॥

taa te yaa sa(n)g hamaro payaaraa ||11||

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੌ ਭੋਜ ਖੁਵਾਰੈ ॥

jo tiray taa kau bhoj khuvaarai ||

ਰਾਨੀ ਝਝਕਿ ਤਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਡਾਰੈ ॥

raanee jhajhak taeh tiray ddaarai ||

ਇਹ ਮੋਰੇ ਸੁਤ ਕੀ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥

eeh more sut kee anuhaaraa ||

ਭਲੋ ਭਲੋ ਚਹਿਯਤ ਤਿਹ ਖ੍ਵਾਰਾ ॥੧੨॥

bhalo bhalo chahiyat teh khavaiaaraa ||12||

ਨਿਕਟਿ ਆਪਨੇ ਤਾਹਿ ਸੁਵਾਵੈ ॥

nikaT aapane taeh suvaavai ||

ਤਿਹ ਢਿਗ ਅਪਨੀ ਸੇਜ ਬਿਛਾਵੈ ॥

teh ddig apanee sej bichhaavai ||

ਜਬ ਤਾ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥

jab taa sa(n)g nirapat savai jaavai ||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੩॥

tab tiray taa sa(n)g bhog kamaavai ||13||

ਕਸਿ ਕਸਿ ਰਮੈ ਜਾਰ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥

kas kas ramai jaar ke sa(n)gaa ||

ਦਲਿ ਮਲਿ ਤਾਹਿ ਕਰੈ ਸਰਬੰਗਾ ॥

dhal mal taeh karai saraba(n)gaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਭੋਗ ਕਮਾਈ ॥

bhaat bhaat tan bhog kamaiee ||

ਸੋਇ ਰਹੈ ਤਯੋਂ ਹੀ ਲਪਟਾਈ ॥੧੪॥

soi rahai tayo(n) hee lapaTaiee ||14||

ਇਕ ਦਿਨ ਗਈ ਜਾਰ ਪਹਿ ਰਾਨੀ ॥

eik dhin giee jaar peh raanee ||

ਸੋਵਤ ਜਗਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

sovat jagaa nirapat abhimaanee ||

ਮੁਖ ਚੁੰਬਨ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥

mukh chu(n)ban teh taeh nihaaraa ||

ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਬਚ ਹ੍ਵੈ ਕੋਪ ਉਚਾਰਾ ॥੧੫॥

dhirag dhirag bach havai kop uchaaraa ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੈ ਇਹ ਬੋਲੀ ਪੂਤ ਕਹਿ ਯਾ ਸੰਗ ਅਤਿ ਮੁਰ ਪਾ◌ਾਰ ॥

mai ieh bolee poot keh yaa sa(n)g at mur paar ||

ਤਾ ਤੇ ਮੁਖ ਚੁੰਬਤ ਹੁਤੀ ਸੁਤ ਕੀ ਜਨੁ ਅਨੁਸਾਰ ॥੧੬॥

taa te mukh chu(n)bat hutee sut kee jan anusaar ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਾਚ ਇਹੈ ਜਿਯ ਆਈ ॥

nirap ke saach ihai jiy aaiee ||

ਪੂਤ ਜਾਨਿ ਚੁੰਬਨ ਮੁਖ ਧਾਈ ॥

poot jaan chu(n)ban mukh dhaiee ||

ਕੋਪ ਜੁ ਬਢਾ ਹੁਤਾ ਤਜਿ ਦੀਨਾ ॥

kop ju baddaa hutaa taj dheenaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਚੀਨਾ ॥੧੭॥

bhedh abhedh kachhoo neh cheenaa ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਬੰਗਸ ਰਾਇ ਕਹ ਰਾਖਾ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ॥

eeh chhal ba(n)gas rai keh raakhaa apane dhaam ||

ਦਿਨ ਕਹ ਪੂਤ ਉਚਾਰਈ ਨਿਸਿ ਕਹ ਭੋਗੈ ਬਾਮ ॥੧੮॥

dhin keh poot uchaariee nis keh bhogai baam ||18||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਚਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੯੫॥੫੬੩੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau pachaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||295||5638||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੰਗਸ ਸੈਨ ਬੰਗਸੀ ਰਾਜਾ ॥

ba(n)gas sain ba(n)gasee raajaa ||

ਸਦਨੁ ਭਰੇ ਜਾ ਕੇ ਸਭ ਸਾਜਾ ॥

sadhan bhare jaa ke sabh saajaa ||

ਬੰਗਸ ਦੇ ਤਾ ਕੋ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥

ba(n)gas dhe taa ko ghar raanee ||

ਜਿਹ ਲਖਿ ਨਾਰਿ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਰਿਸਾਨੀ ॥੧॥

jeh lakh naar tiralok risaanee ||1||

ਤਹਾ ਬਸਤ ਇਕ ਸਾਹ ਦੁਲਾਰੀ ॥

tahaa basat ik saeh dhulaaree ||

ਰੂਪਮਾਨ ਗਤਿਮਾਨ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥

roopamaan gatimaan ujiyaaree ||

ਤਾਹਿ ਮੰਗਲਾ ਦੇਈ ਨਾਮਾ ॥

taeh ma(n)galaa dheiee naamaa ||

ਜਾ ਸਮ ਨਹੀ ਕਾਮ ਕੀ ਕਾਮਾ ॥੨॥

jaa sam nahee kaam kee kaamaa ||2||

ਤਹ ਇਕ ਆਇ ਗਯੋ ਬਨਿਜਾਰਾ ॥

teh ik aai gayo banijaaraa ||

ਮੋਤਿਨ ਲਾਦੇ ਉਸਟ ਹਜਾਰਾ ॥

motin laadhe usaT hajaaraa ||

ਔਰ ਦਰਬੁ ਕੀ ਤੋਟਿ ਨ ਕੋਈ ॥

aauar dharab kee toT na koiee ||

ਲਖੈ ਸੁ ਹਰਤ ਰੀਝਿ ਕਰਿ ਸੋਈ ॥੩॥

lakhai su harat reejh kar soiee ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜਬੈ ਮੰਗਲਾ ਦੇਵਿ ਸੁ ਸਾਹੁ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

jabai ma(n)galaa dhev su saahu nihaariyo ||

ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਚਿਤ ਮਹਿ ਚਤੁਰਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

eihai aapane chit meh chatur bichaariyo ||

ਕਰਤ ਭਈ ਮਿਜਮਾਨੀ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

karat bhiee mijamaanee sadhan bulai kai ||

ਹੋ ਭ੍ਰਾਤ ਤਵਨ ਕੇ ਆਯੋ ਦਿਯੋ ਉਡਾਇ ਕੈ ॥੪॥

ho bhraat tavan ke aayo dhiyo uddai kai ||4||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੋਜਨ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

bhaat bhaat ke bhojan kare banai kai ||

ਤਰਹ ਤਰਹ ਕੇ ਆਨੇ ਅਮਲ ਛਿਨਾਇ ਕੈ ॥

tareh tareh ke aane amal chhinai kai ||

ਆਨਿ ਤਵਨ ਢਿਗ ਰਾਖੇ ਕੰਚਨ ਥਾਰ ਭਰਿ ॥

aan tavan ddig raakhe ka(n)chan thaar bhar ||

ਹੋ ਸਾਤ ਬਾਰ ਮਦਿਯਨ ਤੇ ਮਦਹਿ ਚੁਆਇ ਕਰਿ ॥੫॥

ho saat baar madhiyan te madheh chuaai kar ||5||

ਪ੍ਰਥਮ ਕਰਿਯੋ ਤਿਨ ਭੋਜਨ ਬਿਜਿਯਾ ਪਾਨ ਕਰਿ ॥

pratham kariyo tin bhojan bijiyaa paan kar ||

ਬਹੁਰਿ ਪਿਯੋ ਮਦ ਬਡੇ ਬਡੇ ਪ੍ਯਾਲਾਨ ਭਰਿ ॥

bahur piyo madh badde badde prayaalaan bhar ||

ਜਬ ਰਸ ਮਸ ਭੇ ਤਰੁਨਿ ਤਬੈ ਐਸੋ ਕੀਯੋ ॥

jab ras mas bhe tarun tabai aaiso keeyo ||

ਹੋ ਪਕਰਿ ਭੁਜਾ ਤੇ ਸਾਹੁ ਸੇਜ ਊਪਰਿ ਲੀਯੋ ॥੬॥

ho pakar bhujaa te saahu sej uoopar leeyo ||6||

ਤਾ ਸੌ ਕਹਾ ਕਿ ਆਉ ਕਾਮ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੈ ॥

taa sau kahaa k aau kaam kreeRaa karai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਤਾਪ ਮਦਨ ਕੋ ਹਮ ਹਰੈ ॥

bhaat bhaat tan taap madhan ko ham harai ||

ਮੈ ਤਰੁਨੀ ਤੈਂ ਤਰੁਨ ਕਹਾ ਚਕਿਚਿਤ ਰਹਿਯੋ ॥

mai tarunee tai(n) tarun kahaa chakichit rahiyo ||

ਹੋ ਹਮ ਤੁਮ ਰਮਹਿ ਸੁ ਆਜੁ ਚੰਚਲਾ ਅਸ ਕਹਿਯੋ ॥੭॥

ho ham tum rameh su aaj cha(n)chalaa as kahiyo ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਾਹੁ ਤਵਨ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥

saahu tavan kee baat na maanee ||

ਅਧਿਕ ਮੰਗਲਾ ਭਈ ਖਿਸਾਨੀ ॥

adhik ma(n)galaa bhiee khisaanee ||

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਹੇਤੁ ਬਿਸਾਰਾ ॥

adhik kop kar het bisaaraa ||

ਅਰਧਾ ਅਰਧ ਚੀਰ ਤਿਹ ਡਾਰਾ ॥੮॥

aradhaa aradh cheer teh ddaaraa ||8||

ਲੂਟਿ ਲਯੋ ਤਾ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਧਨ ॥

looT layo taa ko sabh hee dhan ||

ਘੋਰ ਅਪ੍ਰਾਧ ਕਿਯੋ ਪਾਪੀ ਇਨ ॥

ghor apraadh kiyo paapee in ||

ਯਾ ਕਹ ਚੀਰਿ ਮਤ ਗਜ ਡਾਰਾ ॥

yaa keh cheer mat gaj ddaaraa ||

ਕਿਨਹੂੰ ਪੁਰਖ ਨ ਕਰੀ ਨਿਵਾਰਾ ॥੯॥

kinahoo(n) purakh na karee nivaaraa ||9||

ਵਾਰਸ ਭਈ ਆਪੁ ਤਾ ਕੀ ਤਿਯ ॥

vaaras bhiee aap taa kee tiy ||

ਮਾਤ੍ਰਾ ਲਈ ਮਾਰਿ ਤਾ ਕੋ ਜਿਯ ॥

maatraa liee maar taa ko jiy ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰਾ ॥

bhedh abhedh na kinoo(n) bichaaraa ||

ਭੋਗ ਨ ਕਿਯਾ ਤਿਸੈ ਕੌ ਮਾਰਾ ॥੧੦॥

bhog na kiyaa tisai kau maaraa ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਮਾਰਾ ਤਾਹਿ ਕੌ ਜੌ ਨ ਰਮਾ ਤਿਹ ਸੰਗ ॥

eeh chhal maaraa taeh kau jau na ramaa teh sa(n)g ||

ਸੁ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੧॥

s kab sayaam pooran bhayo tab hee kathaa prasa(n)g ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛ੍ਯਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੯੬॥੫੬੪੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dhoi sau chhrayaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||296||5649||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਜੈ ਸੂਰ ਖਤ੍ਰੀ ਇਕ ਰਹੈ ॥

bijai soor khatree ik rahai ||

ਸਿਧ ਪਾਲ ਤਾ ਕਹ ਜਗ ਕਹੈ ॥

sidh paal taa keh jag kahai ||

ਸਮਸਦੀਨ ਦਿਲੀਸ ਦਿਵਾਨਾ ॥

samasadheen dhilees dhivaanaa ||

ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਰਾਵ ਅਰੁ ਰਾਨਾ ॥੧॥

jaanat sakal raav ar raanaa ||1||

ਲਛਿਮਨ ਸੈਨ ਧਾਮ ਸੁਤ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥

lachhiman sain dhaam sut subh mat ||

ਬਜ੍ਰ ਸੈਨ ਦੂਸਰੋ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥

bajr sain dhoosaro bikaT mat ||

ਸਕੁਚ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥

sakuch matee dhuhitaa ik taa ke ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾ ਕੇ ॥੨॥

naree naaganee sam neh jaa ke ||2||

ਸਮਸਦੀਨ ਦਿਲੀਸ ਜੁਵਾਨਾ ॥

samasadheen dhilees juvaanaa ||

ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਦੇਸ ਜਿਹ ਨਾਨਾ ॥

maanat aan dhes jeh naanaa ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਵਹੁ ਗਯੋ ਸਿਕਾਰਾ ॥

ek dhivas vahu gayo sikaaraa ||

ਜਾ ਦਿਸ ਹੁਤੀ ਕੇਹਰੀ ਬਾਰਾ ॥੩॥

jaa dhis hutee keharee baaraa ||3||

ਤਹੀ ਦਿਲੀਸ ਆਪੁ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥

tahee dhilees aap chal gayo ||

ਜਹਾ ਸਿੰਘਨੀ ਚਿਤਵਤ ਭਯੋ ॥

jahaa si(n)ghanee chitavat bhayo ||

ਸਿਧ ਪਾਲ ਲੀਏ ਅਪਨੇ ਸੰਗਾ ॥

sidh paal le'ee apane sa(n)gaa ||

ਔਰ ਲੀਏ ਅਨਗਨ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥੪॥

aauar le'ee anagan chatura(n)gaa ||4||

ਤਾ ਪਰ ਕਰੀ ਝੁਕਾਵਤ ਭਯੋ ॥

taa par karee jhukaavat bhayo ||

ਕੇਹਰਿ ਸਮੈ ਜਨਮ ਤਬ ਲਯੋ ॥

kehar samai janam tab layo ||

ਅਰਧ ਰਹਾਤਨ ਮਾਤ ਕੁਖੂਤਰ ॥

aradh rahaatan maat kukhootar ||

ਅਰਧਹ ਨਾਕਰ ਗਜ ਮਸਤਕ ਪਰ ॥੫॥

aradheh naakar gaj masatak par ||5||

ਤਹ ਇਕ ਭਾਟ ਕੌਤਕ ਅਸ ਲਹਾ ॥

teh ik bhaaT kauatak as lahaa ||

ਹਜਰਤਿ ਸੁਨਤ ਦੋਹਰਾ ਕਹਾ ॥

hajarat sunat dhoharaa kahaa ||

ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੋ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੇ ॥

s mai kahat ho sunahu payaare ||

ਜੋ ਤਿਨ ਸਾਹ ਨ ਚਿਤ ਤੇ ਟਾਰੇ ॥੬॥

jo tin saeh na chit te Taare ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਿੰਘ ਸਾਪੁਰਸ ਪਦਮਿਨੀ ਇਨ ਕਾ ਇਹੈ ਸੁਭਾਉ ॥

si(n)gh saapuras padhaminee in kaa ihai subhaau ||

ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਦੁਖ ਗਾੜੋ ਪਰੈ ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਆਗੇ ਪਾਉ ॥੭॥

jayo(n) jayo(n) dhukh gaaRo parai tayo(n) tayo(n) aage paau ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭਾਟ ਜਬੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

bhaaT jabai ieh bhaat uchaaraa ||

ਹਜਰਤਿ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਨ ਇਹ ਧਾਰਾ ॥

hajarat bachan sravan ieh dhaaraa ||

ਜਬ ਅਪਨੇ ਮਹਲਨ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥

jab apane mahalan meh aayo ||

ਸਿਧ ਪਾਲ ਕਹ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥੮॥

sidh paal keh bol paThaayo ||8||

ਤਾ ਸੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਾਥ ਬਖਾਨਾ ॥

taa so ieh bidh naath bakhaanaa ||

ਤੈ ਹੈਂ ਮੋਰ ਵਜੀਰ ਸਜਾਨਾ ॥

tai hai(n) mor vajeer sayaanaa ||

ਅਬ ਕਛੁ ਅਸ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਉਪਾਈ ॥

ab kachh as tum karahu upaiee ||

ਜਾ ਤੇ ਮਿਲੈ ਪਦੁਮਿਨਿ ਆਈ ॥੯॥

jaa te milai padhumin aaiee ||9||

ਸਿਧ ਪਾਲ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

sidh paal ieh bhaat uchaaraa ||

ਸੁਨ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥

sun hajarat joo bachan hamaaraa ||

ਸਭ ਅਪਨੀ ਤੁਮ ਸੈਨ ਬੁਲਾਵੋ ॥

sabh apanee tum sain bulaavo ||

ਮੋਹਿ ਸਿੰਗਲਾਦੀਪ ਪਠਾਵੋ ॥੧੦॥

moh si(n)galaadheep paThaavo ||10||

ਜੌ ਤੁਮਰੀ ਆਗਜਾ ਕਹ ਪਾਊ ॥

jau tumaree aagayaa keh paauoo ||

ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਤਹਾ ਸਿਧਾਊ ॥

amit sain lai tahaa sidhaauoo ||

ਖੜਗ ਸਿੰਗਲਾਦੀਪ ਮਚੈਹੋ ॥

khaRag si(n)galaadheep machaiho ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਕੈ ਪਦੁਮਿਨਿ ਲੈ ਐਹੋ ॥੧੧॥

jayo(n) tayo(n) kai padhumin lai aaiho ||11||

ਯੌਂ ਕਹਿ ਗਯੋ ਧਾਮ ਜਬ ਰਾਜਾ ॥

yau keh gayo dhaam jab raajaa ||

ਬਾਜਤ ਭਾਤ ਅਨੇਕਨ ਬਾਜਾ ॥

baajat bhaat anekan baajaa ||

ਬੈਰੀ ਹੁਤੋ ਤਹਾ ਇਕ ਤਾ ਕੋ ॥

bairee huto tahaa ik taa ko ||

ਭੇਦ ਕਹਾ ਹਜਰਤਿ ਪੈ ਵਾ ਕੋ ॥੧੨॥

bhedh kahaa hajarat pai vaa ko ||12||

ਏਕ ਧਾਮ ਦੁਹਿਤਾ ਹੈ ਯਾ ਕੇ ॥

ek dhaam dhuhitaa hai yaa ke ||

ਪਰੀ ਪਦਮਿਨਿ ਤੁਲਿ ਨ ਤਾ ਕੇ ॥

paree padhamin tul na taa ke ||

ਪਠੈ ਮਨੁਛ ਤਿਹ ਹੇਰਿ ਮੰਗਾਵਹੁ ॥

paThai manuchh teh her ma(n)gaavahu ||

ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਪਦੁਮਿਨਿ ਖੁਜਾਵਹੁ ॥੧੩॥

teh paachhe padhumin khujaavahu ||13||

ਹਜਰਤਿ ਸੁਨਤ ਜਬੈ ਸੇ ਭਯੋ ॥

hajarat sunat jabai se bhayo ||

ਤਤਛਿਨ ਦੂਤੀ ਤਹਾ ਪਠਯੋ ॥

tatachhin dhootee tahaa paThayo ||

ਚਤੁਰਿ ਚਿਤੇਰੀ ਰੂਪ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥

chatur chiteree roop ujiyaaree ||

ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਕੀ ਜਾਨ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧੪॥

bisukaramaa kee jaan kumaaree ||14||

ਇਕ ਚਤੁਰਾ ਅਰੁ ਦੁਤਿਯ ਚਿਤੇਰੀ ॥

eik chaturaa ar dhutiy chiteree ||

ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਦੁਤਿਯ ਮਦਨ ਜਨ ਕੇਰੀ ॥

pratimaa dhutiy madhan jan keree ||

ਗੋਰ ਬਰਨ ਅਰੁ ਖਾਏ ਪਾਨਾ ॥

gor baran ar khaae paanaa ||

ਜਾਨੁਕ ਚੜਾ ਚੰਦ ਅਸਮਾਨਾ ॥੧੫॥

jaanuk chaRaa cha(n)dh asamaanaa ||15||

ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਚਿਤੇਰਨਿ ਗਈ ॥

taa ke dhaam chiteran giee ||

ਲਿਖਿ ਲਜਾਵਤ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਤਿਹ ਭਈ ॥

likh layaavat pratimaa teh bhiee ||

ਜਬ ਲੈ ਕਰਿ ਕਰ ਸਾਹ ਨਿਹਾਰੀ ॥

jab lai kar kar saeh nihaaree ||

ਜਾਨੁਕ ਤਾਨਿ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰੀ ॥੧੬॥

jaanuk taan kaTaaree maaree ||16||

ਸਭ ਸੁਧਿ ਗਈ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਝੂੰਮਾ ॥

sabh sudh giee mat havai jhoo(n)maa ||

ਘਾਇ ਲਗੇ ਘਾਯਲ ਜਨੁ ਘੂੰਮਾ ॥

ghai lage ghaayal jan ghoo(n)maa ||

ਤਨ ਕੀ ਰਹੀ ਨ ਤਨਿਕ ਸੰਭਾਰਾ ॥

tan kee rahee na tanik sa(n)bhaaraa ||

ਜਨੁ ਡਸਿ ਗਯੋ ਨਾਗ ਕੌਡਿਯਾਰਾ ॥੧੭॥

jan ddas gayo naag kauaddiyaaraa ||17||

ਇਕ ਦਿਨ ਕਰੀ ਸਾਹ ਮਿਜਮਾਨੀ ॥

eik dhin karee saeh mijamaanee ||

ਸਭ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਧਾਮ ਮਹਿ ਆਨੀ ॥

sabh pur naar dhaam meh aanee ||

ਸਿਧ ਪਾਲ ਕੀ ਸੁਤਾ ਜਬਾਈ ॥

sidh paal kee sutaa jabaiee ||

ਸਕਲ ਦੀਪ ਜਯੋਂ ਸਭਾ ਸੁਹਾਈ ॥੧੮॥

sakal dheep jayo(n) sabhaa suhaiee ||18||

ਛਿਦ੍ਰ ਬੀਚ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥

chhidhr beech kar taeh nihaaraa ||

ਹਜਰਤਿ ਭਯੋ ਤਬੈ ਮਤਵਾਰਾ ॥

hajarat bhayo tabai matavaaraa ||

ਮਨ ਤਰੁਨੀ ਕੇ ਰੂਪ ਬਿਕਾਨ੍ਯੋ ॥

man tarunee ke roop bikaanrayo ||

ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੋ ਤਨੁ ਰਹਿਯੋ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥੧੯॥

mritak so tan rahiyo pachhaanayo ||19||

ਹਜਰਤਿ ਸਕਲ ਪਠਾਨ ਬੁਲਾਏ ॥

hajarat sakal paThaan bulaae ||

ਸਿਧ ਪਾਲ ਕੈ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥

sidh paal kai dhaam paThaae ||

ਕੈ ਅਪਨੀ ਦੁਹਿਤਾ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥

kai apanee dhuhitaa muh dheejai ||

ਨਾਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪਰ ਲੀਜੈ ॥੨੦॥

naatar meech moo(n)dd par leejai ||20||

ਸਕਲ ਪਠਾਨ ਤਵਨ ਕੇ ਗਏ ॥

sakal paThaan tavan ke ge ||

ਹਜਰਤਿ ਕਹੀ ਸੁ ਭਾਖਤ ਭਏ ॥

hajarat kahee su bhaakhat bhe ||

ਸਿਧ ਪਾਲ ਧੰਨ ਭਾਗ ਤਿਹਾਰੇ ॥

sidh paal dha(n)n bhaag tihaare ||

ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਹਿਗੇ ਸਾਹ ਸਵਾਰੇ ॥੨੧॥

gireh aavahige saeh savaare ||21||

ਸਿਧ ਪਾਲ ਐਸੋ ਜਬ ਸੁਨਾ ॥

sidh paal aaiso jab sunaa ||

ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਸਤਕ ਧੁਨਾ ॥

adhik dhukhit havai masatak dhunaa ||

ਦੈਵ ਕਵਨ ਗਤਿ ਕਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥

dhaiv kavan gat karee hamaaree ||

ਗ੍ਰਿਹ ਅਸਿ ਉਪਜੀ ਸੁਤਾ ਦੁਖਾਰੀ ॥੨੨॥

gireh as upajee sutaa dhukhaaree ||22||

ਜੌ ਨਹਿ ਦੇਤ ਤੁ ਬਿਗਰਤ ਕਾਜਾ ॥

jau neh dhet ta bigarat kaajaa ||

ਜਾਤ ਦਏ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਲਾਜਾ ॥

jaat dhe chhatiran kee laajaa ||

ਮੁਗਲ ਪਠਾਨ ਤੁਰਕ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥

mugal paThaan turak ghar maahee ||

ਅਬ ਲਗਿ ਗੀ ਛਤ੍ਰਾਨੀ ਨਾਹੀ ॥੨੩॥

ab lag gee chhatraanee naahee ||23||

ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਅਬ ਲਗੇ ਨ ਭਈ ॥

chhatiran ke ab lage na bhiee ||

ਦੁਹਿਤਾ ਕਾਢਿ ਤੁਰਕ ਕਹ ਦਈ ॥

dhuhitaa kaadd turak keh dhiee ||

ਰਜਪੂਤਨ ਕੇ ਹੋਤਹ ਆਈ ॥

rajapootan ke hoteh aaiee ||

ਪੁਤ੍ਰੀ ਧਾਮ ਮਲੇਛ ਪਠਾਈ ॥੨੪॥

putree dhaam malechh paThaiee ||24||

ਹਾਡਨ ਏਕ ਦੂਸਰਨ ਖਤ੍ਰੀ ॥

haaddan ek dhoosaran khatree ||

ਤੁਰਕਨ ਕਹ ਇਨ ਦਈ ਨ ਪੁਤ੍ਰੀ ॥

turakan keh in dhiee na putree ||

ਜੋ ਛਤ੍ਰੀ ਅਸ ਕਰਮ ਕਮਾਵੈ ॥

jo chhatree as karam kamaavai ||

ਕੁੰਭੀ ਨਰਕ ਦੇਹ ਜੁਤ ਜਾਵੈ ॥੨੫॥

ku(n)bhee narak dheh jut jaavai ||25||

ਜੋ ਨਰ ਤੁਰਕਹਿ ਦੇਤ ਦੁਲਾਰੀ ॥

jo nar turakeh dhet dhulaaree ||

ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਜਗ ਤਿਹ ਕਰਤ ਉਚਾਰੀ ॥

dhirag dhirag jag teh karat uchaaree ||

ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਤਾਹਿ ਕੋ ਜੈਹੈ ॥

lok pralok taeh ko jaihai ||

ਛਤ੍ਰੀ ਸੁਤਾ ਤੁਰਕ ਕਹ ਦੈਹੈ ॥੨੬॥

chhatree sutaa turak keh dhaihai ||26||

ਹਾਡਿਯਨ ਸੁਤਾ ਤੁਰਕਿ ਨਹਿ ਦਈ ॥

haaddiyan sutaa turak neh dhiee ||

ਛਤ੍ਰਾਨੀ ਤੁਰਕਨੀ ਨ ਭਈ ॥

chhatraanee turakanee na bhiee ||

ਕਛ ਰਜਪੂਤਨ ਲਾਜ ਗਵਾਈ ॥

kachh rajapootan laaj gavaiee ||

ਰਾਨੀ ਤੇ ਬੇਗਮਾ ਕਹਾਈ ॥੨੭॥

raanee te begamaa kahaiee ||27||

ਅਬ ਮੈ ਧਰੈ ਇਹੌ ਨਿਜੁ ਬੁਧਾ ॥

ab mai dharai ihau nij budhaa ||

ਮੰਡੌਂ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮਹਿ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥

ma(n)ddau beer khet meh krudhaa ||

ਪਹਿਰਿ ਕੌਚ ਕਰਿ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰੌਂ ॥

pahir kauach kar khaRag sa(n)bhaaraua(n) ||

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਆਜੁ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੌਂ ॥੨੮॥

chun chun aaj pakhariyaa maaraua(n) ||28||

ਤਬ ਕੰਨਜਾ ਨਿਜੁ ਪਿਤਾ ਹਕਾਰਾ ॥

tab ka(n)nayaa nij pitaa hakaaraa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੌ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰਾ ॥

eeh bidh taa sau ma(n)tr uchaaraa ||

ਤਾਤ ਤਨਿਕ ਚਿੰਤਾ ਨਹਿ ਕਰੀਯੈ ॥

taat tanik chi(n)taa neh kareeyai ||

ਸਨਮੁਖ ਪਾਤਿਸਾਹ ਸੌ ਲਰੀਯੈ ॥੨੯॥

sanamukh paatisaeh sau lareeyai ||29||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬੋਲ ਸਦਾ ਥਿਰ ਰਹੈ ਦਿਵਸਰੇ ਜਾਇ ਹੈ ॥

bol sadhaa thir rahai dhivasare jai hai ||

ਕਰੇ ਕਰਮ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਾਰਣ ਗਾਇ ਹੈ ॥

kare karam chhatiran ke chaaran gai hai ||

ਤਾਤ ਨ ਮੋ ਕੋ ਦੀਜੈ ਆਹਵ ਕੀਜਿਯੈ ॥

taat na mo ko dheejai aahav keejiyai ||

ਹੋ ਦਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਦੁਹੂੰ ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਲੀਜਿਯੈ ॥੩੦॥

ho dhaan kirapaan dhuhoo(n) jag mai jas leejiyai ||30||

ਖੜਗ ਹਾਥ ਜਿਨਿ ਤਜਹੁ ਖੜਗਧਾਰਾ ਸਹੋ ॥

khaRag haath jin tajahu khaRagadhaaraa saho ||

ਭਾਜਿ ਨ ਚਲਿਯਹੁ ਤਾਤ ਮੰਡਿ ਰਨ ਕੌ ਰਹੋ ॥

bhaaj na chaliyahu taat ma(n)dd ran kau raho ||

ਪਠੇ ਪਖਰਿਯਾ ਹਨਿਯਹੁ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਿ ॥

paThe pakhariyaa haniyahu bisikh prahaar kar ||

ਹੋ ਮਾਰਿ ਅਰਿਨ ਕੌ ਮਰਿਯਹੁ ਹਮਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ਕਰਿ ॥੩੧॥

ho maar arin kau mariyahu hameh sa(n)ghaar kar ||31||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨਹੁ ਪਿਤਾ ਇਕ ਕਰਹੁ ਉਪਾਈ ॥

sunahu pitaa ik karahu upaiee ||

ਸਮਸਦੀਨ ਕਹ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਈ ॥

samasadheen keh leh bulaiee ||

ਜਬ ਆਵੇ ਤਬ ਪਕਰਿ ਸੰਘਰਿਯਹੁ ॥

jab aave tab pakar sa(n)ghariyahu ||

ਬਹੁਰੌ ਨਿਕਸਿ ਜੁਧ ਕੌ ਕਰਿਯਹੁ ॥੩੨॥

bahurau nikas judh kau kariyahu ||32||

ਸਿਧ ਪਾਲ ਤਬ ਐਸ ਬਿਚਾਰੀ ॥

sidh paal tab aais bichaaree ||

ਭਲੀ ਬਾਤ ਇਨ ਸੁਤਾ ਉਚਾਰੀ ॥

bhalee baat in sutaa uchaaree ||

ਅੰਤਹਪੁਰ ਤੇ ਬਾਹਿਰ ਆਯੋ ॥

a(n)tahapur te baahir aayo ||

ਬੋਲਿ ਪਠਾਨਨ ਐਸ ਜਤਾਯੋ ॥੩੩॥

bol paThaanan aais jataayo ||33||

ਏ ਹੈ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਬਡੇ ਬਨਾਏ ॥

e hai prabh ke badde banaae ||

ਹਮ ਤੁਮ ਸੇ ਇਨ ਕੇ ਪਗ ਲਾਏ ॥

ham tum se in ke pag laae ||

ਜੋ ਇਨ ਕਹਾ ਵਹੈ ਮਨ ਮਾਨਾ ॥

jo in kahaa vahai man maanaa ||

ਸਿਰ ਪਰ ਹੁਕਮ ਸਾਹ ਕੋ ਆਨਾ ॥੩੪॥

sir par hukam saeh ko aanaa ||34||

ਤਬ ਮਿਲਿ ਖਾਨ ਸਾਹ ਕੇ ਗਏ ॥

tab mil khaan saeh ke ge ||

ਅਤਿ ਹੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਅਨੰਦਿਤ ਭਏ ॥

at hee hiradhai ana(n)dhit bhe ||

ਤੁਰਕਹਿ ਛਤ੍ਰਿਨ ਸੁਤਾ ਨ ਦਈ ॥

turakeh chhatiran sutaa na dhiee ||

ਹਸਿ ਹੈ ਇਨੈ ਭਲੀ ਇਹ ਭਈ ॥੩੫॥

has hai inai bhalee ieh bhiee ||35||

ਦੁਹਿਤਾ ਇਤੈ ਪਿਤਹਿ ਸਮੁਝਾਵੈ ॥

dhuhitaa itai piteh samujhaavai ||

ਛਤ੍ਰੀ ਜਨਮੁ ਫੇਰਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

chhatree janam fer neh aavai ||

ਅਬ ਲੌ ਐਸੀ ਬਾਤ ਨ ਪਈ ॥

ab lau aaisee baat na piee ||

ਤੁਰਕਨ ਕੇ ਛਤ੍ਰਾਨੀ ਗਈ ॥੩੬॥

turakan ke chhatraanee giee ||36||

ਤਾ ਤੇ ਮੋਹਿ ਨ ਦੀਜੈ ਤਾਤਾ ॥

taa te moh na dheejai taataa ||

ਮੰਡਹੁ ਜੁਧ ਹੋਤ ਹੀ ਪ੍ਰਾਤਾ ॥

ma(n)ddahu judh hot hee praataa ||

ਚਲਿ ਹੈ ਕਥਾ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥

chal hai kathaa sadhaa jag maahee ||

ਪ੍ਰਾਤ ਪਠਾਨ ਕਿ ਛਤ੍ਰੀ ਨਾਹੀ ॥੩੭॥

praat paThaan k chhatree naahee ||37||

ਪਹਿਰਹੁ ਕੌਚ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥

pahirahu kauach bajai nagaare ||

ਪੀ ਪੀ ਅਮਲ ਹੋਹੁ ਮਤਵਾਰੇ ॥

pee pee amal hoh matavaare ||

ਪ੍ਰਾਤ ਮਚਤ ਹੈ ਜੁਧ ਅਪਾਰਾ ॥

praat machat hai judh apaaraa ||

ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੩੮॥

havai hai a(n)dh dhu(n)dh bikaraaraa ||38||

ਪਾਤਿਸਾਹ ਸੰਗ ਹੈ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

paatisaeh sa(n)g hai sa(n)graamaa ||

ਸਭ ਹੀ ਕਰਹੁ ਕੇਸਰੀ ਜਾਮਾ ॥

sabh hee karahu kesaree jaamaa ||

ਟਾਕਿ ਆਫੂਐ ਤੁਰੈ ਨਚਾਵੌਂ ॥

Taak aafooaai turai nachaavau ||

ਸਾਗ ਝਲਕਤੀ ਹਾਥ ਫਿਰਾਵੌਂ ॥੩੯॥

saag jhalakatee haath firaavau ||39||

ਪ੍ਰਥਮ ਤਜਾਗਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਆਸਾ ॥

pratham tayaag praanan kee aasaa ||

ਬਾਹਹੁ ਖੜਗ ਸਕਲ ਤਜਿ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥

baahahu khaRag sakal taj traasaa ||

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਚੜਾਵੋ ॥

posat bhaag afeem chaRaavo ||

ਰੇਤੀ ਮਾਝ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਵੋ ॥੪੦॥

retee maajh charitr dhikhaavo ||40||

ਹਜਰਤਿ ਜੋਰਿ ਤਹਾ ਦਲ ਆਯੋ ॥

hajarat jor tahaa dhal aayo ||

ਸਕਲ ਬਜਾਹ ਕੋ ਸਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥

sakal bayaeh ko saaj banaayo ||

ਸਿਧ ਪਾਲ ਕੇ ਜਬ ਘਰਿ ਆਏ ॥

sidh paal ke jab ghar aae ||

ਪੁਨਿ ਕੰਨਯਾ ਅਸ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥੪੧॥

pun ka(n)nayaa as bachan sunaae ||41||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ਜੋ ਸਤ੍ਰੁ ਨ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥

gireh aavai jo satr na taeh sa(n)ghaariyai ||

ਧਾਮ ਗਏ ਇਹੁ ਮਾਰਹੁ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੈ ॥

dhaam ge ih maarahu ma(n)tr bichaariyai ||

ਲਛਿਮਨ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਡਾਰਿ ਡੋਰਿ ਦਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਉਚਰਿ ॥

lachhiman putreh ddaar ddor dhiy tiray uchar ||

ਹੋ ਸੰਗ ਸਤ ਸੈ ਖਤਿਰੇਟਾ ਗਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਧਰਿ ॥੪੨॥

ho sa(n)g sat sai khatireTaa gayo tiray bhes dhar ||42||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਤੇ ਜਾਤ ਧਾਮ ਤੇ ਭਏ ॥

jab te jaat dhaam te bhe ||

ਤਬ ਤਾ ਕੇ ਮੰਦਰ ਮੋ ਅਏ ॥

tab taa ke ma(n)dhar mo ae ||

ਲੁਬਧਮਾਨ ਹ੍ਵੈ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥

lubadhamaan havai haath chalaayo ||

ਲਛਿਮਨ ਕਾਢਿ ਕਟਾਰੀ ਘਾਯੋ ॥੪੩॥

lachhiman kaadd kaTaaree ghaayo ||43||

ਤਾਕਹ ਐਸ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਾ ॥

taakeh aais kaTaaree maaraa ||

ਬਹੁਰਿ ਨ ਹਜਰਤਿ ਬੈਨ ਉਚਾਰਾ ॥

bahur na hajarat bain uchaaraa ||

ਤਾਕਹ ਮਾਰਿ ਭੇਸ ਨਰ ਧਾਰੋ ॥

taakeh maar bhes nar dhaaro ||

ਲੋਗਨ ਮਹਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥੪੪॥

logan meh ieh bhaat uchaaro ||44||

ਮੋਹਿ ਅਮਲ ਕੇ ਕਾਜ ਪਠਾਵਾ ॥

moh amal ke kaaj paThaavaa ||

ਤੁਮ ਤਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਆਪੁ ਕਹਾਵਾ ॥

tum tan ieh bidh aap kahaavaa ||

ਧਾਮ ਆਵਨੇ ਕੋਈ ਨ ਪਾਵੈ ॥

dhaam aavane koiee na paavai ||

ਜੋ ਆਵੈ ਸੋ ਜਾਨ ਗਵਾਵੈ ॥੪੫॥

jo aavai so jaan gavaavai ||45||

ਇਹ ਛਲ ਲਾਘਿ ਡਿਵਢੀਯਨ ਆਯੋ ॥

eeh chhal laagh ddivaddeeyan aayo ||

ਚੋਬਦਾਰ ਨਹਿ ਕਿਨੀ ਹਟਾਯੋ ॥

chobadhaar neh kinee haTaayo ||

ਜਬ ਹੀ ਕੁਮਕ ਆਪਨੀ ਗਯੋ ॥

jab hee kumak aapanee gayo ||

ਤਬ ਹੀ ਅਮਿਤ ਕੁਲਾਹਲ ਭਯੋ ॥੪੬॥

tab hee amit kulaahal bhayo ||46||

ਬਾਜੈ ਲਗੇ ਤਹਾ ਸਦਿਯਾਨੇ ॥

baajai lage tahaa sadhiyaane ||

ਬਾਜਤ ਤਿਹੂੰ ਭਵਨ ਮਹਿ ਜਾਨੇ ॥

baajat tihoo(n) bhavan meh jaane ||

ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥

ddol miradha(n)g mucha(n)g nagaare ||

ਮੰਦਲ ਤੂਰ ਉਪੰਗ ਅਪਾਰੇ ॥੪੭॥

ma(n)dhal toor upa(n)g apaare ||47||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਜੈ ਦਮਾਮਾ ਜਬ ਲਗੇ ਸੁਨਿ ਮਾਰੂ ਧੁਨਿ ਕਾਨ ॥

bajai dhamaamaa jab lage sun maaroo dhun kaan ||

ਖਾਨ ਖਵੀਨ ਜਿਤੇ ਹੁਤੇ ਟੂਟਿ ਪਰੇ ਤਹ ਆਨਿ ॥੪੮॥

khaan khaveen jite hute TooT pare teh aan ||48||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਐਸੋ ਕਵਨ ਦ੍ਵੈਖਨੀ ਜਾਯੋ ॥

aaiso kavan dhavaikhanee jaayo ||

ਜਿਨੈ ਜੁਝਊਆ ਇਹਾ ਬਜਾਯੋ ॥

jinai jujhuooaa ihaa bajaayo ||

ਐਸਾ ਭਯੋ ਕਵਨ ਮਤਵਾਲਾ ॥

aaisaa bhayo kavan matavaalaa ||

ਜਹ ਮੂਰਖ ਨਹਿ ਸੂਝਤ ਚਾਲਾ ॥੪੯॥

jeh moorakh neh soojhat chaalaa ||49||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਾਖਿ ਖਾਨ ਸਭ ਧਾਏ ॥

eeh bidh bhaakh khaan sabh dhaae ||

ਬਾਧੇ ਚੁੰਗ ਚੌਪ ਤਨ ਆਏ ॥

baadhe chu(n)g chauap tan aae ||

ਸਮਸਦੀਨ ਲਛਿਮਨ ਜਹ ਘਾਯੋ ॥

samasadheen lachhiman jeh ghaayo ||

ਤਿਹ ਠਾ ਸਕਲ ਸੈਨ ਮਿਲਿ ਆਯੋ ॥੫੦॥

teh Thaa sakal sain mil aayo ||50||

ਲੋਦੀ ਸੂਰ ਨਯਾਜੀ ਚਲੇ ॥

lodhee soor nayaajee chale ||

ਲੀਨੇ ਸੰਗ ਸੂਰਮਾ ਭਲੇ ॥

leene sa(n)g sooramaa bhale ||

ਦਾਓਜਈ ਰੁਹੇਲੇ ਆਏ ॥

dhaaojiee ruhele aae ||

ਆਫਰੀਦਿਯਨ ਤੁਰੈ ਨਚਾਏ ॥੫੧॥

aafareedhiyan turai nachaae ||51||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਾਵਨ ਖੇਲ ਪਠਾਨ ਤਹ ਸਭੈ ਪਰੇ ਅਰਿਰਾਇ ॥

baavan khel paThaan teh sabhai pare arirai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਾਨਾ ਬਧੇ ਗਨਨਾ ਗਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੫੨॥

bhaat bhaat baanaa badhe gananaa ganee na jai ||52||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਖਰਿਯਾਰੇ ਦ੍ਵਾਰਨ ਨਹਿ ਮਾਵੈ ॥

pakhariyaare dhavaiaaran neh maavai ||

ਜਹਾ ਤਹਾ ਭਟ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵੈ ॥

jahaa tahaa bhaT tura(n)g nachaavai ||

ਬਾਨਨ ਕੀ ਆਂਧੀ ਤਹ ਆਈ ॥

baanan kee aa(n)dhee teh aaiee ||

ਹਾਥ ਪਸਾਰਾ ਲਖਾ ਨ ਜਾਈ ॥੫੩॥

haath pasaaraa lakhaa na jaiee ||53||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਰ ਨਗਰ ਮੈ ਪਯੋ ॥

eeh bidh sor nagar mai payo ||

ਜਨੁ ਰਵਿ ਉਲਟਿ ਪਲਟ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

jan rav ulaT palaT havai gayo ||

ਜੈਸੇ ਜਲਧਿ ਬਾਰਿ ਪਰਹਰੈ ॥

jaise jaladh baar paraharai ||

ਉਛਰਿ ਉਛਰਿ ਮਛਰੀ ਜ੍ਯੋਂ ਮਰੈ ॥੫੪॥

auchhar uchhar machharee jayo(n) marai ||54||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਨਾਵ ਨਦੀ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

jeh bidh naav nadhee kee dhaaraa ||

ਬਹੀ ਜਾਤ ਕੋਊ ਨਹਿ ਰਖਵਾਰਾ ॥

bahee jaat kouoo neh rakhavaaraa ||

ਤੈਸੀ ਦਸਾ ਨਗਰ ਕੀ ਭਈ ॥

taisee dhasaa nagar kee bhiee ||

ਜਨੁ ਬਿਨੁ ਸਕ੍ਰ ਸਚੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੫੫॥

jan bin sakr sachee havai giee ||55||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹਿ ਦਿਸਿ ਸਭ ਛਤ੍ਰੀ ਚੜੇ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਚੜੇ ਪਠਾਨ ॥

eeh dhis sabh chhatree chaRe uh dhis chaRe paThaan ||

ਸੁਨਹੁ ਸੰਤ ਚਿਤ ਦੈ ਸਭੈ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਨਿਦਾਨ ॥੫੬॥

sunahu sa(n)t chit dhai sabhai jeh bidh bhayo nidhaan ||56||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

ਜਬੈ ਜੋਰਿ ਬਾਨਾ ਅਨੀ ਖਾਨ ਆਏ ॥

jabai jor baanaa anee khaan aae ||

ਇਤੈ ਛੋਭਿ ਛਤ੍ਰੀ ਸਭੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ॥

eitai chhobh chhatree sabhai beer dhaae ||

ਚਲੇ ਬਾਨ ਐਸੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਭਾਰੇ ॥

chale baan aaise dhuhoo(n) or bhaare ||

ਲਗੈ ਅੰਗ ਜਾ ਕੇ ਨ ਜਾਹੀ ਨਿਕਾਰੇ ॥੫੭॥

lagai a(n)g jaa ke na jaahee nikaare ||57||

ਤਬੈ ਲਛਿਮਨ ਕੁਮਾਰ ਜੁ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥

tabai lachhiman kumaar joo kop kai kai ||

ਹਨੇ ਖਾਨ ਬਾਨੀ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥

hane khaan baanee sabhai sasatr lai kai ||

ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਐਸੇ ॥

kite khet maare pare beer aaise ||

ਬਿਰਾਜੈ ਕਟੇ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਕੇਤੁ ਜੈਸੇ ॥੫੮॥

biraajai kaTe i(n)dhr ke ket jaise ||58||

ਪੀਏ ਜਾਨੁ ਭੰਗੈ ਮਲੰਗੈ ਪਰੇ ਹੈ ॥

pe'ee jaan bha(n)gai mala(n)gai pare hai ||

ਕਹੂੰ ਕੋਟਿ ਸੌਡੀਨ ਸੀਸੈ ਝਰੇ ਹੈ ॥

kahoo(n) koT sauaddeen seesai jhare hai ||

ਕਹੂੰ ਉਸਟ ਮਾਰੇ ਸੁ ਲੈ ਭੂਮਿ ਤੋਪੈ ॥

kahoo(n) usaT maare su lai bhoom topai ||

ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਖਾਡੇ ਲਸੈ ਨਗਨ ਧੋਪੈ ॥੫੯॥

kahoo(n) khet khaadde lasai nagan dhopai ||59||

ਕਹੂੰ ਬਾਨ ਕਾਟੇ ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਐਸੇ ॥

kahoo(n) baan kaaTe pare bhoom aaise ||

ਬੁਯੋ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਾਨੈ ਕਢੇ ਈਖ ਜੈਸੇ ॥

buyo ko kirasaanai kadde ieekh jaise ||

ਕਹੂੰ ਲਹਿਲਹੈ ਪੇਟ ਮੈ ਯੌ ਕਟਾਰੀ ॥

kahoo(n) lahilahai peT mai yau kaTaaree ||

ਮਨੋ ਮਛ ਸੋਹੈ ਬਧੇ ਬੀਚ ਜਾਰੀ ॥੬੦॥

mano machh sohai badhe beech jaaree ||60||

ਕਿਤੈ ਪੇਟ ਪਾਟੇ ਪਰੇ ਖੇਤ ਬਾਜੀ ॥

kitai peT paaTe pare khet baajee ||

ਕਹੂੰ ਮਤ ਦੰਤੀ ਫਿਰੈ ਛੂਛ ਤਾਜੀ ॥

kahoo(n) mat dha(n)tee firai chhoochh taajee ||

ਕਹੂੰ ਮੂੰਡ ਮਾਲੀ ਪੁਐ ਮੁੰਡ ਮਾਲਾ ॥

kahoo(n) moo(n)dd maalee puaai mu(n)dd maalaa ||

ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈ ਬਿਤਾਲਾ ॥੬੧॥

kahoo(n) bhoot aau pret naachai bitaalaa ||61||

ਕਹੂੰ ਦੈਤ ਕਾਢੋ ਫਿਰੈ ਦਾਤ ਭਾਰੇ ॥

kahoo(n) dhait kaaddo firai dhaat bhaare ||

ਬਮੈ ਸ੍ਰੌਨ ਕੇਤੇ ਪਰੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥

bamai srauan kete pare khet maare ||

ਕਹੂੰ ਤਾਜਿ ਡਾਰੇ ਜਿਰਹ ਖੋਲ ਐਸੇ ॥

kahoo(n) taaj ddaare jireh khol aaise ||

ਬਗੇ ਬਯੋਤ ਭਾਰੇ ਸਮੈ ਸੀਤ ਜੈਸੇ ॥੬੨॥

bage bayot bhaare samai seet jaise ||62||

ਤਹਾ ਬਾਜ ਹਾਥੀਨ ਕੀ ਸ੍ਰੋਨ ਧਾਰੈ ॥

tahaa baaj haatheen kee sron dhaarai ||

ਪਰੈ ਜਯੋਂ ਫੁਹਾਰਾਨਹੂੰ ਕੀ ਫੁਹਾਰੈ ॥

parai jayo(n) fuhaaraanahoo(n) kee fuhaarai ||

ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਸੋ ਜਾਨ ਦੂਜੋ ਭਯੋ ਹੈ ॥

pralai kaal so jaan dhoojo bhayo hai ||

ਜਹਾ ਕੋਟਿ ਸੂਰਾਨ ਸੂਰਾ ਖਯੋ ਹੈ ॥੬੩॥

jahaa koT sooraan sooraa khayo hai ||63||

ਤਹਾ ਕੋਟਿ ਸੌਡੀਨ ਕੇ ਸੁੰਡ ਕਾਟੇ ॥

tahaa koT sauaddeen ke su(n)dd kaaTe ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਗਿਰੇ ਕੇਤੁ ਫਾਟੇ ॥

kahoo(n) beer maare gire ket faaTe ||

ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਨਾਚੈ ਪਠੇ ਪਖਰਿਯਾਰੇ ॥

kahoo(n) khet naachai paThe pakhariyaare ||

ਕਹੂੰ ਮਾਰੂ ਬਾਜੈ ਉਠੈ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ॥੬੪॥

kahoo(n) maaroo baajai uThai naadh bhaare ||64||

ਕਹੂੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਤਹਾ ਨਾਦ ਬਾਜੈ ॥

kahoo(n) sa(n)kh bheree tahaa naadh baajai ||

ਹਸੈ ਗਰਜਿ ਠੋਕੈ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਗਾਜੈ ॥

hasai garaj Thokai bhujaa bhoop gaajai ||

ਨਗਾਰੇ ਨਫੀਰੀ ਬਜੈ ਝਾਞ ਭਾਰੀ ॥

nagaare nafeeree bajai jhaajh bhaaree ||

ਹਠੇ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ਤਹਾ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੬੫॥

haThe ros kai kai tahaa chhatradhaaree ||65||

ਕਹੂੰ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜੈ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ॥

kahoo(n) bheem bheree bajai raag maaroo ||

ਨਫੀਰੀ ਕਹੂੰ ਨਾਇ ਨਾਦੈ ਨਗਾਰੂ ॥

nafeeree kahoo(n) nai naadhai nagaaroo ||

ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਔ ਬੀਨ ਬਾਜੈ ਸੁਰੰਗਾ ॥

kahoo(n) ben aau been baajai sura(n)gaa ||

ਰੁਚੰਗਾ ਮ੍ਰਿਦੰਗਾ ਉਪੰਗਾ ਮੁਚੰਗਾ ॥੬੬॥

rucha(n)gaa miradha(n)gaa upa(n)gaa mucha(n)gaa ||66||

ਝਰੋਖਾ ਤਰੇ ਜੋ ਮਚੀ ਮਾਰਿ ਐਸੀ ॥

jharokhaa tare jo machee maar aaisee ||

ਭਈ ਦੇਵ ਦਾਨਵਾਨ ਕੀ ਹੈ ਨ ਤੈਸੀ ॥

bhiee dhev dhaanavaan kee hai na taisee ||

ਨ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਔ ਰਾਵਨੈ ਜੁਧ ਐਸੋ ॥

n sree raam aau raavanai judh aaiso ||

ਕਿਯੋ ਭੀ ਮਹਾਭਾਰਥੈ ਮੈ ਸੁ ਨ ਤੈਸੋ ॥੬੭॥

kiyo bhee mahaabhaarathai mai su na taiso ||67||

ਤਹਾ ਬੀਰ ਕੇਤੇ ਖਰੇ ਗਾਲ੍ਹ ਮਾਰੈ ॥

tahaa beer kete khare gaalreh maarai ||

ਕਿਤੇ ਬਾਨ ਛੋਡੈ ਕਿਤੈ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੈ ॥

kite baan chhoddai kitai sasatr dhaarai ||

ਕਿਤੇ ਨਾਰ ਕੇ ਭੇਸ ਕੌ ਸਾਜ ਲੈ ਕੈ ॥

kite naar ke bhes kau saaj lai kai ||

ਚਲੈ ਛੋਰਿ ਬਾਜੀ ਹਠੀ ਭਾਜ ਕੈ ਕੈ ॥੬੮॥

chalai chhor baajee haThee bhaaj kai kai ||68||

ਕਿਤੇ ਖਾਨ ਖੇਦੇ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥

kite khaan khedhe kite khet maare ||

ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮੈ ਖਿੰਗ ਖਤ੍ਰੀ ਲਤਾਰੇ ॥

kite khet mai khi(n)g khatree lataare ||

ਜਹਾ ਬੀਰ ਬਾਕੇ ਹਠੀ ਪੂਤ ਘਾਏ ॥

jahaa beer baake haThee poot ghaae ||

ਤਹੀ ਗੋਲ ਬਾਧੇ ਚਲੇ ਸਿਧ ਆਏ ॥੬੯॥

tahee gol baadhe chale sidh aae ||69||

ਜਬੈ ਸਿਧ ਪਾਲੈ ਪਠਾਨੌਂ ਨਿਹਾਰਾ ॥

jabai sidh paalai paThaanau nihaaraa ||

ਕਿਨੀ ਹਾਥ ਲੈ ਨ ਹਥਜਾਰੈ ਸੰਭਾਰਾ ॥

kinee haath lai na hathayaarai sa(n)bhaaraa ||

ਕਿਤੇ ਭਾਜਿ ਚਾਲੇ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥

kite bhaaj chaale kite khet maare ||

ਪੁਰਾਨੇ ਪਲਾਸੀ ਮਨੋ ਬਾਇ ਡਾਰੇ ॥੭੦॥

puraane palaasee mano bai ddaare ||70||

ਹਠੇ ਜੇ ਜੁਝੇ ਸੇ ਸਭੈ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥

haThe je jujhe se sabhai khet maare ||

ਕਿਤੇ ਖੇਦਿ ਕੈ ਕੋਟ ਕੇ ਮਧਿ ਡਾਰੇ ॥

kite khedh kai koT ke madh ddaare ||

ਕਿਤੇ ਬਾਧਿ ਲੈ ਕੈ ਕਿਤੇ ਛੋਰਿ ਦੀਨੇ ॥

kite baadh lai kai kite chhor dheene ||

ਕਿਤੇ ਜਾਨ ਮਾਰੇ ਕਿਤੇ ਰਾਖਿ ਲੀਨੇ ॥੭੧॥

kite jaan maare kite raakh leene ||71||

ਤਿਸੀ ਕੌ ਹਨਾ ਖਗ ਜੌਨੇ ਉਚਾਯੋ ॥

tisee kau hanaa khag jauane uchaayo ||

ਸੋਈ ਜੀਵ ਬਾਚਾ ਜੁਈ ਭਾਜਿ ਆਯੋ ॥

soiee jeev baachaa juiee bhaaj aayo ||

ਕਹਾ ਲੌ ਗਨਾਊ ਭਯੋ ਜੁਧ ਭਾਰੀ ॥

kahaa lau ganaauoo bhayo judh bhaaree ||

ਲਖੇ ਲੋਹ ਮਾਚਾ ਕੁਪੇ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੭੨॥

lakhe loh maachaa kupe chhatr dhaaree ||72||

ਕਿਤੇ ਨਾਦ ਨਾਦੈ ਕਿਤੇ ਨਾਦ ਪੂਰੈ ॥

kite naadh naadhai kite naadh poorai ||

ਕਿਤੇ ਜ੍ਵਾਨ ਜੂਝੈ ਬਰੈ ਹੇਰਿ ਸੂਰੈ ॥

kite javaiaan joojhai barai her soorai ||

ਕਿਤੇ ਆਨਿ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਚਲਾਵੈ ॥

kite aan kai kai kirapaanai chalaavai ||

ਕਿਤੇ ਆਨਿ ਗਾਜੈ ਕਿਤੇ ਭਾਜਿ ਜਾਵੈ ॥੭੩॥

kite aan gaajai kite bhaaj jaavai ||73||

ਜਬੈ ਸਿਧ ਪਾਲੈ ਸਭੈ ਖਾਨ ਮਾਰੇ ॥

jabai sidh paalai sabhai khaan maare ||

ਲਏ ਛੀਨ ਕੈ ਤਾਜ ਬਾਜੀ ਨਗਾਰੇ ॥

le chheen kai taaj baajee nagaare ||

ਹੁਤੇ ਦੂਰਿ ਬਾਸੀ ਕਿਤੇ ਖਾਨ ਘਾਏ ॥

hute dhoor baasee kite khaan ghaae ||

ਘਿਰਿਯੋ ਸਿਧ ਪਾਲੈ ਕਰੀ ਮਤ ਨਜਾਏ ॥੭੪॥

ghiriyo sidh paalai karee mat nayaae ||74||

ਜਿਤੇ ਖਾਨ ਭਾਜੇ ਤਿਤੇ ਫੇਰਿ ਢੂਕੇ ॥

jite khaan bhaaje tite fer ddooke ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੈ ਹਠੀ ਸਿਧ ਜੂ ਕੇ ॥

chahoo(n) or gaajai haThee sidh joo ke ||

ਕਹਾ ਜਾਇਗੋ ਛਤ੍ਰਿ ਜਾਨੇ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥

kahaa jaigo chhatr jaane na dhai hai ||

ਇਹੀ ਛੇਤ੍ਰ ਮੈ ਛਿਪ੍ਰ ਤੁਹਿ ਆਜੁ ਛੈ ਹੈ ॥੭੫॥

eihee chhetr mai chhipr tuh aaj chhai hai ||75||

ਸੁਨੇ ਬੈਨ ਐਸੇ ਭਰਿਯੋ ਕੋਪ ਸੂਰੋ ॥

sune bain aaise bhariyo kop sooro ||

ਸਭੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੌਡੀ ਮਹਾ ਲੋਹ ਪੂਰੋ ॥

sabhe sasatr sauaddee mahaa loh pooro ||

ਦਯੋ ਸੈਨ ਕੌ ਆਇਸੈ ਆਪੁ ਹੀ ਯੋ ॥

dhayo sain kau aaisai aap hee yo ||

ਕਪੀ ਬਾਹਨੀ ਕੌ ਕਹਿਯੋ ਰਾਮ ਜੀ ਯੋ ॥੭੬॥

kapee baahanee kau kahiyo raam jee yo ||76||

ਸੁਨੇ ਬੈਨ ਸੈਨਾ ਚਲੀ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥

sune bain sainaa chalee kop kai kai ||

ਸਭੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਾਨ ਕੌ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ॥

sabhe sasatr asatraan kau haath lai kai ||

ਜਿਤੇ ਖਾਨ ਆਏ ਤਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥

jite khaan aae tite khet maare ||

ਕਿਤੇ ਖੇਦਿ ਕੈ ਕੋਟਿ ਕੀ ਓਟ ਡਾਰੇ ॥੭੭॥

kite khedh kai koT kee oT ddaare ||77||

ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬਾਜੀ ਪਲਟੈ ॥

kite beer baanait baajee palaTai ||

ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬਾਨੀਨ ਸੋ ਆਨਿ ਜੁਟੈ ॥

kite beer baaneen so aan juTai ||

ਕਿਤੇ ਖਗ ਲੈ ਖਿੰਗ ਖਤ੍ਰੀ ਉਮੰਗੈ ॥

kite khag lai khi(n)g khatree uma(n)gai ||

ਜਹਾ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜਗੇ ਜੋਰ ਜੰਗੈ ॥੭੮॥

jahaa ja(n)g jodhaa jage jor ja(n)gai ||78||

ਘੁਰੈ ਘੋਰ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਮਾਰੂ ਨਗਾਰੇ ॥

ghurai ghor baadhitr maaroo nagaare ||

ਮਚੇ ਆਨਿ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਭੂਪ ਭਾਰੇ ॥

mache aan kai kai mahaa bhoop bhaare ||

ਖੁਲੇ ਖਗ ਖਤ੍ਰੀ ਉਠੇ ਭਾਤਿ ਐਸੀ ॥

khule khag khatree uThe bhaat aaisee ||

ਮਨੋ ਬਹਨਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਜੈਸੀ ॥੭੯॥

mano bahan javaiaalaa pralai kaal jaisee ||79||

ਕਹੂੰ ਟੀਕ ਕਾਟੇ ਗਿਰੇ ਟੋਪ ਟੂਟੇ ॥

kahoo(n) Teek kaaTe gire Top TooTe ||

ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਧਾਰੀ ਪਰੇ ਬਰਮ ਛੂਟੇ ॥

kahoo(n) taaj dhaaree pare baram chhooTe ||

ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਕਾਟੇ ਪਰੇ ਖੇਤ ਐਸੇ ॥

kahoo(n) charam kaaTe pare khet aaise ||

ਕਹੂੰ ਚੌਰ ਸੋਹੈ ਮਨੋ ਹੰਸ ਜੈਸੇ ॥੮੦॥

kahoo(n) chauar sohai mano ha(n)s jaise ||80||

ਕਹੂੰ ਕੇਤੁ ਕਾਟੇ ਲਸੇ ਭੂਮ ਐਸੇ ॥

kahoo(n) ket kaaTe lase bhoom aaise ||

ਮਨੋ ਬਾਯ ਤੋਰੇ ਮਹਾ ਬ੍ਰਿਛ ਜੈਸੇ ॥

mano baay tore mahaa birachh jaise ||

ਕਹੂੰ ਅਰਧ ਕਾਟੇ ਤੁਰੰਗੈ ਝਰੇ ਹੈ ॥

kahoo(n) aradh kaaTe tura(n)gai jhare hai ||

ਕਹੂੰ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਮਤੰਗੇ ਪਰੇ ਹੈ ॥੮੧॥

kahoo(n) Took Took havai mata(n)ge pare hai ||81||

ਕਿਤੇ ਡੋਬ ਡੂਬੇ ਗਿਰੇ ਘੂੰਮ ਘੂੰਮੈ ॥

kite ddob ddoobe gire ghoo(n)m ghoo(n)mai ||

ਗਜੈ ਰਾਜ ਬਾਜੀ ਹਨੇ ਭੂਮਿ ਝੂੰਮੈ ॥

gajai raaj baajee hane bhoom jhoo(n)mai ||

ਕਿਤੇ ਊਠਿ ਭਾਜੇ ਦੁਰੇ ਬੂਟ ਮਾਹੀ ॥

kite uooTh bhaaje dhure booT maahee ||

ਲਗੈ ਘਾਵ ਪੀਠੈ ਕਢੇ ਮੂੰਡ ਨਾਹੀ ॥੮੨॥

lagai ghaav peeThai kadde moo(n)dd naahee ||82||

ਕਿਤ੍ਯੋ ਕੇਸੁ ਫਾਸੇ ਦ੍ਰੁਮੋ ਜਾਤ ਜੋਰੈ ॥

kitrayo kes faase dhrumo jaat jorai ||

ਹਹਾ ਮੋਹਿ ਛਾਡੈ ਕਹੈ ਸਤ੍ਰੁ ਭੋਰੈ ॥

hahaa moh chhaaddai kahai satr bhorai ||

ਨਿਕਾਰੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਨ ਪਾਛੈ ਨਿਹਾਰੈ ॥

nikaarai kirapaanai na paachhai nihaarai ||

ਭਜੇ ਜਾਹਿ ਕਾਜੀ ਨ ਬਾਜੀ ਸੰਭਾਰੈ ॥੮੩॥

bhaje jaeh kaajee na baajee sa(n)bhaarai ||83||

ਕਿਤੇ ਖਾਨ ਤੋਰੇ ਨ ਘੋਰੇ ਸੰਭਾਰੈ ॥

kite khaan tore na ghore sa(n)bhaarai ||

ਕਿਤੇ ਛੋਰਿ ਜੋਰੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਭੇਸ ਧਾਰੈ ॥

kite chhor jore tirayaa bhes dhaarai ||

ਕਿਤੈ ਦੈ ਅਕੋਰੈ ਨਿਹੋਰੈ ਤਿਸੀ ਕੌ ॥

kitai dhai akorai nihorai tisee kau ||

ਲਏ ਹਾਥ ਮੈ ਤੇਗ ਦੇਖੈ ਜਿਸੀ ਕੌ ॥੮੪॥

le haath mai teg dhekhai jisee kau ||84||

ਕਿਤੇ ਜੀਵ ਲੈ ਕੇ ਸਿਪਾਹੀ ਸਿਧਾਏ ॥

kite jeev lai ke sipaahee sidhaae ||

ਕਿਤੇ ਚੁੰਗ ਬਾਧੈ ਚਲੈ ਖੇਤ ਆਏ ॥

kite chu(n)g baadhai chalai khet aae ||

ਕਿਤ੍ਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋਮੇ ਰਨਹਿ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਹੀ ॥

kitrayo praan home raneh javaiaal maahee ||

ਮਰੈ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਭਜੈ ਪੈ ਗੁਨਾਹੀ ॥੮੫॥

marai Took Took havai bhajai pai gunaahee ||85||

ਤਹਾ ਲੈ ਅਪਛ੍ਰਾਨ ਕੇਤੇ ਬਰੇ ਹੈ ॥

tahaa lai apachhraan kete bare hai ||

ਜਿਤੇ ਸਾਮੁਹੇ ਜੁਧ ਕੈ ਕੈ ਮਰੇ ਹੈ ॥

jite saamuhe judh kai kai mare hai ||

ਕਿਤੇ ਨਰਕ ਬਾਸੀ ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਹੂਏ ॥

kite narak baasee tisee kaal hooe ||

ਜਿਤੇ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਭਜੇ ਜਾਤ ਮੂਏ ॥੮੬॥

jite soom sofee bhaje jaat mooe ||86||

ਕਿਤੇ ਭੀਰ ਜੋਧਾ ਮਰੇ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ॥

kite bheer jodhaa mare baaj maare ||

ਗਿਰੇ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ਬਿਨਾ ਬਾਨ ਡਾਰੇ ॥

gire traas kai kai binaa baan ddaare ||

ਕਿਤ੍ਯੋ ਅਗਮਨੈ ਆਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਦੀਨੇ ॥

kitrayo agamanai aan kai praan dheene ||

ਕਿਤ੍ਯੋ ਦੇਵ ਕੇ ਲੋਕ ਕੋ ਪੰਥ ਲੀਨੇ ॥੮੭॥

kitrayo dhev ke lok ko pa(n)th leene ||87||

ਜਿਤੇ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਭਜੇ ਜਾਤ ਮਾਰੇ ॥

jite soom sofee bhaje jaat maare ||

ਤਿਤੇ ਭੂਮਿ ਭੋਗੈ ਨਹੀ ਬੰਨਿ ਜਾਰੇ ॥

tite bhoom bhogai nahee ba(n)n jaare ||

ਭਈ ਭੀਰ ਗਾਢੀ ਮਚਿਯੋ ਜੁਧ ਭਾਰੀ ॥

bhiee bheer gaaddee machiyo judh bhaaree ||

ਲਖੇ ਬੀਰ ਠਾਢੇ ਕਪੈ ਦੇਹ ਸਾਰੀ ॥੮੮॥

lakhe beer Thaadde kapai dheh saaree ||88||

ਜਹਾ ਸਿਧ ਪਾਲੈ ਘਨੇ ਸਤ੍ਰ ਕੂਟੇ ॥

jahaa sidh paalai ghane satr kooTe ||

ਤਹਾ ਦੇਖਿ ਜੋਧਾਨ ਤੈ ਕੋਟਿ ਛੂਟੇ ॥

tahaa dhekh jodhaan tai koT chhooTe ||

ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਕੈ ਨ ਹਥਯਾਰੈ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥

chale bhaaj kai na hathayaarai sa(n)bhaariyo ||

ਲਖੈ ਸਮਸਦੀਨੈ ਪਰਿਯੋ ਭੂੰਮਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥੮੯॥

lakhai samasadheenai pariyo bhoo(n)m maariyo ||89||

ਤਹਾ ਭਾਟ ਢਾਢੀ ਖਰੇ ਗੀਤ ਗਾਵੈਂ ॥

tahaa bhaaT ddaaddee khare geet gaavai(n) ||

ਸੁਨਾਵੈ ਪ੍ਰਭੈ ਬੈਰ ਬ੍ਰਿੰਦੈ ਤ੍ਰਸਾਵੈਂ ॥

sunaavai prabhai bair bira(n)dhai trasaavai(n) ||

ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਬਾਜੈ ਨਫੀਰੀ ਨਗਾਰੇ ॥

kahoo(n) naadh baajai nafeeree nagaare ||

ਹਸੈ ਗਰਜਿ ਠੋਕੈ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਭਾਰੇ ॥੯੦॥

hasai garaj Thokai bhujaa bhoop bhaare ||90||

ਜਬੈ ਖਾਨ ਜੂਝੈ ਸਭੈ ਖੇਤ ਮਾਹੀ ॥

jabai khaan joojhai sabhai khet maahee ||

ਬਡੇ ਐਂਠਿਯਾਰੇ ਬਚਿਯੋ ਏਕ ਨਾਹੀ ॥

badde aai(n)Thiyaare bachiyo ek naahee ||

ਲਈ ਛੀਨਿ ਦਿਲੀ ਦਿਲੀਸੈ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

liee chheen dhilee dhileesai sa(n)ghaariyo ||

ਤਬੈ ਆਪਨੇ ਸੀਸ ਪੈ ਛਤ੍ਰ ਢਾਰਿਯੋ ॥੯੧॥

tabai aapane sees pai chhatr ddaariyo ||91||

ਜਬੈ ਸਿਧ ਪਾਲੈ ਘਨੀ ਸੈਨ ਕੂਟੀ ॥

jabai sidh paalai ghanee sain kooTee ||

ਬਚੈ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਫੂਟੀ ॥

bachai praan lai kai chahoo(n) or fooTee ||

ਲਈ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਸਿਰੈ ਛਤ੍ਰ ਢਾਰਿਯੋ ॥

liee paatisaahee sirai chhatr ddaariyo ||

ਪਰਿਯੋ ਪਾਸੁ ਬਾਚਯੋ ਅਰਿਯੋ ਸੋ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥੯੨॥

pariyo paas baachayo ariyo so sa(n)ghaariyo ||92||

ਲਈ ਪਾਤਸਾਹੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਯੌ ਬਿਚਾਰਾ ॥

liee paatasaahee hiradhai yau bichaaraa ||

ਕਰਿਯੋ ਕਾਜ ਨੀਕੋ ਨ ਸਾਹੈ ਸੰਘਾਰਾ ॥

kariyo kaaj neeko na saahai sa(n)ghaaraa ||

ਜਗਯੋ ਰੈਨਿ ਸਾਰੀ ਧਰਿਯੋ ਧਯਾਨ ਤਾ ਕੋ ॥

jagayo rain saaree dhariyo dhayaan taa ko ||

ਦਿਯੋ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਮਿਲੈ ਪ੍ਰਾਤ ਵਾ ਕੋ ॥੯੩॥

dhiyo paatisaahee milai praat vaa ko ||93||

ਕਸਾਈਨ ਕੌ ਦਾਸ ਤਹ ਏਕ ਆਯੋ ॥

kasaieen kau dhaas teh ek aayo ||

ਨਦੀ ਡਾਰਬੇ ਓਝਰੀ ਲੈ ਸਿਧਾਯੋ ॥

nadhee ddaarabe ojharee lai sidhaayo ||

ਗਹਿਯੋ ਜਾਹਿ ਤਾ ਕੋ ਦਈ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ॥

gahiyo jaeh taa ko dhiee paatisaahee ||

ਧਰਿਯੋ ਜੈਨ ਆਲਾਵਦੀ ਨਾਮ ਤਾਹੀ ॥੯੪॥

dhariyo jain aalaavadhee naam taahee ||94||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਹੀ ਰਾਜ ਤਵਨ ਕਹ ਦਯੋ ॥

jab hee raaj tavan keh dhayo ||

ਸੁਤਾ ਸਹਿਤ ਬਨ ਮਾਰਗ ਲਯੋ ॥

sutaa sahit ban maarag layo ||

ਬਦ੍ਰਕਾਸਿ ਮਹਿ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥

badhrakaas meh kiyaa pravesaa ||

ਦੁਹਿਤਾ ਸਹਿਤ ਅਤਿਥ ਕੇ ਭੇਸਾ ॥੯੫॥

dhuhitaa sahit atith ke bhesaa ||95||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਬ ਬਹੁ ਤਹ ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਭਈ ਜਗ ਮਾਇ ॥

jab bahu teh tapasaa karee pragaT bhiee jag mai ||

ਬਰੰਬ੍ਰੂਹ ਤਾ ਸੌ ਕਹਿਯੋ ਜੋ ਤੁਹਿ ਸੁਤਾ ਸੁਹਾਇ ॥੯੬॥

bara(n)braooh taa sau kahiyo jo tuh sutaa suhai ||96||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੈਯਾ ਇਹੈ ਦਾਨੁ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥

maiyaa ihai dhaan muh dheejai ||

ਰਛਾ ਆਪੁ ਹਮਾਰੀ ਕੀਜੈ ॥

rachhaa aap hamaaree keejai ||

ਛਤ੍ਰਾਨੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤੁਰਕ ਨ ਜਾਇ ॥

chhatraanee gireh turak na jai ||

ਮੁਹਿ ਬਰ ਦੇਹੁ ਇਹੇ ਜਗ ਮਾਇ ॥੯੭॥

muh bar dheh ihe jag mai ||97||

ਚਰਨਨ ਰਹੈ ਤਿਹਾਰੈ ਚਿਤਾ ॥

charanan rahai tihaarai chitaa ||

ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ ਹੋਇ ਅਨਗਨਤ ਬਿਤਾ ॥

gireh meh hoi anaganat bitaa ||

ਸਤ੍ਰ ਨ ਜੀਤਿ ਹਮੈ ਕੋਈ ਜਾਇ ॥

satr na jeet hamai koiee jai ||

ਤੁਮ ਮਹਿ ਰਹੈ ਮੋਰ ਮਨ ਮਾਇ ॥੯੮॥

tum meh rahai mor man mai ||98||

ਜਗ ਮਾਤੈ ਐਸੇ ਬਰੁ ਦੀਯੋ ॥

jag maatai aaise bar dheeyo ||

ਤਿਨ ਕਹ ਰਾਜ ਅਸਾਮ ਕੋ ਕੀਯੋ ॥

tin keh raaj asaam ko keeyo ||

ਅਬ ਲਗਿ ਰਾਜ ਤਹਾ ਤੈ ਕਰੈ ॥

ab lag raaj tahaa tai karai ||

ਦਿਲੀਪਤਿ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਧਰੈ ॥੯੯॥

dhileepat kee kaan na dharai ||99||

ਜਿਨ ਕਹ ਰਾਜ ਭਵਾਨੀ ਦੀਯੋ ॥

jin keh raaj bhavaanee dheeyo ||

ਤਿਨ ਤੇ ਛੀਨਿ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਲੀਯੋ ॥

tin te chheen na kinahoo(n) leeyo ||

ਅਬ ਲੌ ਕਰਤ ਤਹਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥

ab lau karat tahaa ko raajaa ||

ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਸਾਜਾ ॥੧੦੦॥

ridh sidh sabh hee ghar saajaa ||100||

ਪ੍ਰਥਮ ਦਿਲਿਸ ਸੌ ਪਿਤਾ ਜੁਝਾਯੋ ॥

pratham dhilis sau pitaa jujhaayo ||

ਪੁਨਿ ਦੇਬੀ ਤੇ ਅਸ ਬਰ ਪਾਯੋ ॥

pun dhebee te as bar paayo ||

ਅੰਗ ਦੇਸ ਕੇ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥

a(n)g dhes ke bhe nirapaaraa ||

ਇਹ ਛਲ ਅਬਲਾ ਧਰਮ ਉਬਾਰਾ ॥੧੦੧॥

eeh chhal abalaa dharam ubaaraa ||101||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋ ਸੌ ਸਤਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੨੯੭॥੫੭੫੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dho sau sataanavo charitr samaapatam sat subham sat

||297||5750||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨਿਯਤ ਏਕ ਸਾਹ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥

suniyat ek saeh kee dhaaraa ||

ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥

roopavaan gunavaan apaaraa ||

ਝਿਲਮਿਲ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਮ ਭਨਿਜੈ ॥

jhilamil dhe teh naam bhanijai ||

ਕੋ ਦੂਸਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥੧॥

ko dhoosar paTatar teh dhijai ||1||

ਰੂਪ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾ ॥

roop ket raajaa ik tahaa ||

ਰੂਪਮਾਨ ਅਰੁ ਸੂਰਾ ਮਹਾ ॥

roopamaan ar sooraa mahaa ||

ਥਰਹਰ ਕੰਪੈ ਸਤ੍ਰੁ ਜਾ ਕੇ ਡਰ ॥

tharahar ka(n)pai satr jaa ke ddar ||

ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਨਿਸਾਕਰ ॥੨॥

pragaT bhayo jan dhutiy nisaakar ||2||

ਏਕ ਸਪੂਤ ਪੂਤ ਤਿਨ ਜਯੋ ॥

ek sapoot poot tin jayo ||

ਜਾ ਸੌ ਔਰ ਨ ਜਗ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥

jaa sau aauar na jag meh bhayo ||

ਝਿਲਮਿਲ ਦੇ ਤਾ ਕੌ ਲਖਿ ਗਈ ॥

jhilamil dhe taa kau lakh giee ||

ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਬਵਰੀ ਸੀ ਭਈ ॥੩॥

tab hee te bavaree see bhiee ||3||

ਵਾ ਸੌ ਬਾਧਾ ਅਧਿਕ ਸਨੇਹਾ ॥

vaa sau baadhaa adhik sanehaa ||

ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਕਰੀ ਏਕ ਜਨੁ ਦੇਹਾ ॥

dhavai te karee ek jan dhehaa ||

ਔਰ ਉਪਾਉ ਨ ਚਲਿਯੋ ਚਲਾਯੋ ॥

aauar upaau na chaliyo chalaayo ||

ਤਬ ਅਬਲਾ ਨਰ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥੪॥

tab abalaa nar bhes banaayo ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਧਰਿ ਕਰਿ ਭੇਸ ਕਰੌਲ ਕੌ ਗਈ ਤਵਨ ਕੇ ਧਾਮ ॥

dhar kar bhes karaual kau giee tavan ke dhaam ||

ਸਭ ਕੋ ਨਰ ਜਾਨੇ ਤਿਸੈ ਕੋਈ ਨ ਜਾਨੈ ਬਾਮ ॥੫॥

sabh ko nar jaane tisai koiee na jaanai baam ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੁਅਰਹਿ ਰੋਜ ਸਿਕਾਰ ਖਿਲਾਵੈ ॥

kuareh roj sikaar khilaavai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਹਨਾਵੈ ॥

bhaat bhaat tan mirageh hanaavai ||

ਇਕਲੀ ਫਿਰੈ ਸਜਨ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥

eikalee firai sajan ke sa(n)gaa ||

ਪਹਿਰੇ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਕਹ ਅੰਗਾ ॥੬॥

pahire purakh bhes keh a(n)gaa ||6||

ਇਕ ਦਿਨ ਸਦਨ ਨ ਜਾਤ ਸੁ ਭਈ ॥

eik dhin sadhan na jaat su bhiee ||

ਪਿਤ ਤਨ ਕਹੀ ਸੁਤਾ ਮਰਿ ਗਈ ॥

pit tan kahee sutaa mar giee ||

ਅਪਨੀ ਠਵਰ ਬਕਰਿਯਹਿ ਜਾਰਾ ॥

apanee Thavar bakariyeh jaaraa ||

ਦੂਸਰ ਪੁਰਖ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥੭॥

dhoosar purakh na bhedh bichaaraa ||7||

ਸਾਹ ਲਹਿਯੋ ਦੁਹਿਤਾ ਮਰ ਗਈ ॥

saeh lahiyo dhuhitaa mar giee ||

ਯੌ ਨਹੀ ਲਖਿਯੋ ਕਰੌਲਨ ਭਈ ॥

yau nahee lakhiyo karaualan bhiee ||

ਸੰਗ ਨਿਤ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੌ ਜਾਵੈ ॥

sa(n)g nit lai nirap sut kau jaavai ||

ਬਨ ਉਪਬਨ ਭੀਤਰ ਭ੍ਰਮਿ ਆਵੈ ॥੮॥

ban upaban bheetar bhram aavai ||8||

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥

bahut kaal ieh bhaat bitaayo ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਕਹ ਬਹੁ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥

raaj kuar keh bahu biramaayo ||

ਸੋ ਤਾ ਕਹ ਨਹਿ ਨਾਰਿ ਪਛਾਨੈ ॥

so taa keh neh naar pachhaanai ||

ਭਲੋ ਕਰੌਲ ਤਾਹਿ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥੯॥

bhalo karaual taeh kar maanai ||9||

ਇਕ ਦਿਨ ਗਏ ਗਹਿਰ ਬਨ ਦੋਊ ॥

eik dhin ge gahir ban dhouoo ||

ਸਾਥੀ ਦੁਤਿਯ ਨ ਪਹੁਚਾ ਕੋਊ ॥

saathee dhutiy na pahuchaa kouoo ||

ਅਥ੍ਰਯੋ ਦਿਵਸ ਰਜਨੀ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥

athrayo dhivas rajanee havai aaiee ||

ਏਕ ਬ੍ਰਿਛ ਤਰ ਬਸੇ ਬਨਾਈ ॥੧੦॥

ek birachh tar base banaiee ||10||

ਤਹ ਇਕ ਆਯੋ ਸਿੰਘ ਅਪਾਰਾ ॥

teh ik aayo si(n)gh apaaraa ||

ਕਾਢੇ ਦਾਤ ਬਡੇ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥

kaadde dhaat badde bikaraaraa ||

ਤਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥

taeh nirakh nirap sut ddar paayo ||

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਧੀਰ ਬੰਧਾਯੋ ॥੧੧॥

saeh sutaa teh dheer ba(n)dhaayo ||11||

ਤਬ ਤਿਹ ਤਾਕਿ ਤੁਪਕ ਸੌ ਮਾਰਿਯੋ ॥

tab teh taak tupak sau maariyo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਦੇਖਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

nirap sut dhekhat si(n)gh prahaariyo ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਅਸ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

raaj kuar as bachan uchaare ||

ਮਾਗਹੁ ਜੋ ਜਿਯ ਰੁਚਤ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੨॥

maagahu jo jiy ruchat tihaare ||12||

ਤਬ ਤਿਨ ਤਾ ਸੌ ਬ੍ਰਿਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥

tab tin taa sau birathaa uchaaree ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਮੈ ਸਾਹ ਦੁਲਾਰੀ ॥

raaj kuar mai saeh dhulaaree ||

ਤੋ ਸੌ ਮੋਰਿ ਲਗਨਿ ਲਗ ਗਈ ॥

to sau mor lagan lag giee ||

ਤਾ ਤੇ ਭੇਸ ਧਰਤ ਇਹ ਭਈ ॥੧੩॥

taa te bhes dharat ieh bhiee ||13||

ਅਬ ਤੁਮ ਹਮਰੇ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੋ ॥

ab tum hamare saath bihaaro ||

ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ ਮੁਹਿ ਬਾਰੋ ॥

eisatree kar gireh meh muh baaro ||

ਜਸ ਮੁਰਿ ਲਗਨ ਤੁਮੂ ਪਰ ਲਾਗੀ ॥

jas mur lagan tumoo par laagee ||

ਤਸ ਤੁਮ ਹੋਹੁ ਮੋਰ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥੧੪॥

tas tum hoh mor anuraagee ||14||

ਆਨੰਦ ਭਯੋ ਕੁਅਰ ਕੇ ਚੀਤਾ ॥

aana(n)dh bhayo kuar ke cheetaa ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਮਿਲੀ ਰਾਮ ਕਹ ਸੀਤਾ ॥

jan kar milee raam keh seetaa ||

ਭੋਜਨ ਜਾਨੁ ਛੁਧਾਤੁਰ ਪਾਈ ॥

bhojan jaan chhudhaatar paiee ||

ਜਨੁ ਨਲ ਮਿਲੀ ਦਮਾਵਤਿ ਆਈ ॥੧੫॥

jan nal milee dhamaavat aaiee ||15||

ਉਹੀ ਬ੍ਰਿਛ ਤਰ ਤਾ ਕੌ ਭਜਾ ॥

auhee birachh tar taa kau bhajaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਆਸਨ ਕਹ ਸਜਾ ॥

bhaat bhaat aasan keh sajaa ||

ਤਾਹਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਚਰਮ ਨਿਕਾਰੀ ॥

taeh si(n)gh ko charam nikaaree ||

ਭੋਗ ਕਰੇ ਤਾ ਪਰ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥੧੬॥

bhog kare taa par nar naaree ||16||

ਤਾ ਕੋ ਨਾਮ ਅਪਛਰਾ ਧਰਾ ॥

taa ko naam apachharaa dharaa ||

ਕਹੀ ਕਿ ਰੀਝਿ ਮੋਹਿ ਇਹ ਬਰਾ ॥

kahee k reejh moh ieh baraa ||

ਇਹ ਛਲ ਤਾਹਿ ਨਾਰਿ ਕਰਿ ਲਜਾਯੋ ॥

eeh chhal taeh naar kar layaayo ||

ਰੂਪ ਕੇਤੁ ਪਿਤੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੭॥

roop ket pit bhedh na paayo ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਤਾ ਕੌ ਬਜਾਹਿ ਕੈ ਲੈ ਆਯੋ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ॥

eeh chhal taa kau bayaeh kai lai aayo nij dhaam ||

ਲੋਕ ਅਪਛਰਾ ਤਿਹ ਲਖੈ ਕੋਊ ਨ ਜਾਨੈ ਬਾਮ ॥੧੮॥

lok apachharaa teh lakhai kouoo na jaanai baam ||18||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਬਰਾ ਕਰੌਲ ਹ੍ਵੈ ਭਈ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ॥

nirap sut baraa karaual havai bhiee anaath sanaath ||

ਸਭਹੂੰ ਸਿਰ ਰਾਨੀ ਭਈ ਇਹ ਬਿਧਿ ਛਲ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੯॥

sabhahoo(n) sir raanee bhiee ieh bidh chhal ke saath ||19||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋ ਸੌ ਅਠਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੨੯੮॥੫੭੬੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dho sau aThaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||298||5769||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜ ਇਕ ਰਹਤ ਭੂਪਾਲਾ ॥

cha(n)dhr chooR ik rahat bhoopaalaa ||

ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਲਾ ॥

amit prabhaa jaa ke gireh baalaa ||

ਤਾ ਸੀ ਦੂਸਰਿ ਜਗ ਮਹਿ ਨਾਹੀ ॥

taa see dhoosar jag meh naahee ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਿਰਖਿ ਲਜਾਹੀ ॥੧॥

naree naaganee nirakh lajaahee ||1||

ਸਾਹਿਕ ਹੁਤੋ ਅਧਿਕ ਧਨਵਾਨਾ ॥

saahik huto adhik dhanavaanaa ||

ਜਾ ਸੌ ਧਨੀ ਨ ਜਗ ਮੈ ਆਨਾ ॥

jaa sau dhanee na jag mai aanaa ||

ਅਛਲ ਦੇਇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥

achhal dhei dhuhitaa taa ke ghar ||

ਰਹਤ ਪੰਡਿਤਾ ਸਭ ਮਤਿ ਹਰਿ ਕਰਿ ॥੨॥

rahat pa(n)dditaa sabh mat har kar ||2||

ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜ ਕੋ ਹੁਤੋ ਪੁਤ੍ਰ ਇਕ ॥

cha(n)dhr chooR ko huto putr ik ||

ਪੜਾ ਬਯਾਕਰਨ ਅਰੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨਿਕ ॥

paRaa bayaakaran ar saasatr nik ||

ਤਾ ਕੋ ਨਾਮ ਨ ਕਹਬੇ ਆਵੈ ॥

taa ko naam na kahabe aavai ||

ਲਿਖਤ ਊਖ ਲਿਖਨੀ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥੩॥

likhat uookh likhanee havai jaavai ||3||

ਇਕ ਦਿਨ ਕੁਅਰ ਅਖੇਟਕ ਗਯੋ ॥

eik dhin kuar akheTak gayo ||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਕੋ ਨਿਰਖਤ ਭਯੋ ॥

saahu sutaa ko nirakhat bhayo ||

ਵਾ ਕੀ ਲਗੀ ਲਗਨ ਇਹ ਸੰਗਾ ॥

vaa kee lagee lagan ieh sa(n)gaa ||

ਮਗਨ ਭਈ ਤਰੁਨੀ ਸਰਬੰਗਾ ॥੪॥

magan bhiee tarunee saraba(n)gaa ||4||

ਚਤੁਰਿ ਦੂਤਿ ਇਕ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥

chatur dhoot ik tahaa paThaiee ||

ਕਹਿਯਹੁ ਐਸ ਕੁਅਰ ਕਹ ਜਾਈ ॥

kahiyahu aais kuar keh jaiee ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਮੋਰੇ ਘਰ ਆਵਹੁ ॥

ek dhivas more ghar aavahu ||

ਸਾਥ ਹਮਾਰੇ ਭੋਗ ਮਚਾਵਹੁ ॥੫॥

saath hamaare bhog machaavahu ||5||

ਤਬ ਵਹੁ ਸਖੀ ਕੁਅਰ ਪਹਿ ਆਈ ॥

tab vahu sakhee kuar peh aaiee ||

ਕਹੀ ਕੁਅਰਿ ਸੋ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥

kahee kuar so taeh sunaiee ||

ਬਿਹਸਿ ਸਾਜਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

bihas saajan ieh bhaat uchaaree ||

ਕਹਿਯਹੁ ਜਾਇ ਐਸ ਤੁਮ ਪਜਾਰੀ ॥੬॥

kahiyahu jai aais tum payaaree ||6||

ਇਕ ਅਵਧੂਤ ਸੁ ਛਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥

eik avadhoot su chhatr nirapaaraa ||

ਸੁਨਿਯਤ ਬਸਤ ਸਮੁਦ ਕੇ ਪਾਰਾ ॥

suniyat basat samudh ke paaraa ||

ਹੈ ਅਵਧੂਤ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ॥

hai avadhoot matee dhuhitaa teh ||

ਅਵਰ ਨ ਘੜੀ ਬਿਧਾਤਾ ਸਮ ਜਿਹ ॥੭॥

avar na ghaRee bidhaataa sam jeh ||7||

ਪ੍ਰਥਮ ਤੂ ਤਿਸੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਵੈ ॥

pratham too tisai moh milaavai ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਮੋ ਸੌ ਪਤਿ ਪਾਵੈ ॥

taa paachhe mo sau pat paavai ||

ਯੌਂ ਜੋ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ ਬਨੈ ਹੈ ॥

yau jo koT upaav banai hai ||

ਤੌ ਮੋ ਸੋ ਨਹਿ ਭੋਗਨ ਪੈ ਹੈ ॥੮॥

tau mo so neh bhogan pai hai ||8||

ਯੌ ਹੀ ਸਖੀ ਜਾਇ ਤਿਹ ਕਹੀ ॥

yau hee sakhee jai teh kahee ||

ਮਨ ਬਚ ਕੁਅਰਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥

man bach kuar chakirat havai rahee ||

ਚਿਤ ਮੌ ਅਨਿਕ ਚਟਪਟੀ ਲਾਗੀ ॥

chit mau anik chaTapaTee laagee ||

ਤਾ ਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥੯॥

taa te nee(n)dh bhookh sabh bhaagee ||9||

ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਪਾਰ ਜਾਯੋ ਨਹਿ ਜਾਵੈ ॥

samu(n)dhar paar jaayo neh jaavai ||

ਤਊ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਸਾਤਿ ਨ ਆਵੈ ॥

tuoo kuar ko saat na aavai ||

ਸਾਜ ਤਹਾ ਚਲਿਬੇ ਕੋ ਕਰਾ ॥

saaj tahaa chalibe ko karaa ||

ਤੀਰਥ ਜਾਤ ਹੌ ਪਿਤਹਿ ਉਚਰਾ ॥੧੦॥

teerath jaat hau piteh ucharaa ||10||

ਸਾਜ ਬਾਜ ਸਭ ਕੀਆ ਤਯਾਰਾ ॥

saaj baaj sabh keeaa tayaaraa ||

ਤਹ ਹ੍ਵੈ ਚਲੀ ਬਾਜ ਅਸਵਾਰਾ ॥

teh havai chalee baaj asavaaraa ||

ਸੇਤਬੰਧ ਰਾਮੇਸ੍ਵਰ ਗਈ ॥

setaba(n)dh raamesavair giee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਤ ਭਈ ॥੧੧॥

eeh bidh hiradhai bichaarat bhiee ||11||

ਤਾ ਤੇ ਹ੍ਵੈ ਜਹਾਜ ਅਸਵਾਰਾ ॥

taa te havai jahaaj asavaaraa ||

ਗਈ ਸਿੰਗਲਾਦੀਪ ਮਝਾਰਾ ॥

giee si(n)galaadheep majhaaraa ||

ਜਹ ਤਿਹ ਸੁਨਾ ਰਾਜ ਕੋ ਧਾਮਾ ॥

jeh teh sunaa raaj ko dhaamaa ||

ਜਾਤ ਭਈ ਤਹ ਹੀ ਕੌ ਬਾਮਾ ॥੧੨॥

jaat bhiee teh hee kau baamaa ||12||

ਤਹ ਗੀ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ॥

teh gee purakh bhes ko kar kai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਭੂਖਨ ਧਰਿ ਕੈ ॥

bhaat bhaat ke bhookhan dhar kai ||

ਜਬ ਅਵਧੂਤ ਮਤੀ ਤਿਹ ਹੇਰਾ ॥

jab avadhoot matee teh heraa ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਜਾਨ੍ਯੋ ਕਹੂੰ ਕੇਰਾ ॥੧੩॥

raaj kuar jaanayo kahoo(n) keraa ||13||

ਨਿਰਖਤ ਕੁਅਰਿ ਮਦਨ ਬਸਿ ਭਈ ॥

nirakhat kuar madhan bas bhiee ||

ਅੰਗ ਅੰਗ ਬਿਹਬਲ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

a(n)g a(n)g bihabal havai giee ||

ਚਿਤ ਮਹਿ ਕਹਾ ਇਸੀ ਕਹ ਬਰਿ ਹੌ ॥

chit meh kahaa isee keh bar hau ||

ਨਾਤਰ ਘਾਇ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿ ਹੌ ॥੧੪॥

naatar ghai kaTaaree mar hau ||14||

ਦੇਖੈ ਲਗੀ ਸੀਸ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥

dhekhai lagee sees nihuraiee ||

ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਤ ਇਹੈ ਕਰ ਆਈ ॥

teh tiray ghaat ihai kar aaiee ||

ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ਜਾਤ ਤਹ ਭਈ ॥

tura(n)g dhavai jaat teh bhiee ||

ਸਿੰਘਨਿ ਜਾਨੁ ਮ੍ਰਿਗੀ ਗਹਿ ਲਈ ॥੧੫॥

si(n)ghan jaan miragee geh liee ||15||

ਝਟਕਿ ਝਰੋਖਾ ਤੇ ਗਹਿ ਲਈ ॥

jhaTak jharokhaa te geh liee ||

ਬਾਧਤ ਸਾਥ ਪ੍ਰਿਸਟ ਕੇ ਭਈ ॥

baadhat saath pirasaT ke bhiee ||

ਹਾਹਾ ਭਾਖਿ ਲੋਗ ਪਚਿ ਹਾਰੇ ॥

haahaa bhaakh log pach haare ||

ਰਾਖਿ ਨ ਸਕੇ ਤਾਹਿ ਰਖਵਾਰੇ ॥੧੬॥

raakh na sake taeh rakhavaare ||16||

ਬਾਧਿ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਤਿਹ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਯੋ ॥

baadh pirasaT teh tura(n)g dhavaayo ||

ਏਕੈ ਬਾਨ ਮਿਲਾ ਸੋ ਘਾਯੋ ॥

ekai baan milaa so ghaayo ||

ਤਾ ਕਹ ਜੀਤਿ ਧਾਮ ਲੈ ਆਈ ॥

taa keh jeet dhaam lai aaiee ||

ਸਖੀ ਕੁਅਰ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਈ ॥੧੭॥

sakhee kuar ke dhaam paThaiee ||17||

ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਾ ਕਾਜ ਮੈ ਕਿਯਾ ॥

jo tum kahaa kaaj mai kiyaa ||

ਅਪਨੋ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹਹੁ ਪਿਯਾ ॥

apano bol nibaahahu piyaa ||

ਪ੍ਰਥਮ ਬਯਾਹਿ ਮੋ ਕੌ ਲੈ ਜਾਵੌ ॥

pratham bayaeh mo kau lai jaavau ||

ਤਾ ਪਾਛੇ ਯਾ ਕਹ ਤੁਮ ਪਾਵੌ ॥੧੮॥

taa paachhe yaa keh tum paavau ||18||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤਬ ਹੀ ਤਹ ਆਯੋ ॥

raaj kuar tab hee teh aayo ||

ਤਾ ਸੌਂ ਪ੍ਰਥਮੈ ਬਜਾਹ ਕਰਾਯੋ ॥

taa sau prathamai bayaeh karaayo ||

ਬਹੁਰੌਂ ਬਜਾਹਿ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥

bahurau bayaeh taeh lai gayo ||

ਅਸਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚੰਚਲਾ ਦਿਖਯੋ ॥੧੯॥

as charitr cha(n)chalaa dhikhayo ||19||

ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਪਾਰ ਸਮੁੰਦ ਕੈ ਗਈ ॥

prathameh paar samu(n)dh kai giee ||

ਰਾਜ ਸੁਤਹਿ ਹਰਿ ਲਜਾਵਤ ਭਈ ॥

raaj suteh har layaavat bhiee ||

ਬਹੁਰੌਂ ਮਨ ਭਾਵਤ ਪਤਿ ਕਰਿਯੋ ॥

bahurau man bhaavat pat kariyo ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਜਾਤ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥੨੦॥

tirayaa charitr na jaat bichariyo ||20||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋ ਸੌ ਨੰਨ੍ਯਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੨੯੯॥੫੭੮੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe dho sau na(n)nayaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||299||5789||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੀਸਸਾਰ ਕੇਤੁ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥

seesasaar ket ik raajaa ||

ਜਾ ਸੋ ਬਿਧਿ ਦੂਸਰ ਨ ਸਾਜਾ ॥

jaa so bidh dhoosar na saajaa ||

ਸੀਸੈ ਸਾਰ ਦੇਇ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥

seesai saar dhei teh raanee ||

ਜਾ ਸਮ ਦੂਸਰ ਹ੍ਵੈ ਨ ਬਖਾਨੀ ॥੧॥

jaa sam dhoosar havai na bakhaanee ||1||

ਤਾ ਸੌ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥

taa sau adhik nirapat kee preetaa ||

ਨਿਸ ਦਿਨ ਰਹੈ ਤਰੁਨਿ ਮੈ ਚੀਤਾ ॥

nis dhin rahai tarun mai cheetaa ||

ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਰਾਨੀ ਮਰਿ ਗਈ ॥

kitak dhinan raanee mar giee ||

ਰਾਜਾ ਕੀ ਉਦਾਸ ਮਤਿ ਭਈ ॥੨॥

raajaa kee udhaas mat bhiee ||2||

ਅਵਰ ਨਾਰਿ ਕੀ ਓਰ ਨ ਹੇਰੈ ॥

avar naar kee or na herai ||

ਭੂਲ ਨ ਜਾਤ ਕਿਸੀ ਕੇ ਡੇਰੈ ॥

bhool na jaat kisee ke dderai ||

ਨਾਰੀ ਔਰ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥

naaree aauar adhik dhukh paavai ||

ਨਾਥ ਮਿਲੇ ਬਿਨੁ ਮੈਨ ਸੰਤਾਵੈ ॥੩॥

naath mile bin main sa(n)taavai ||3||

ਮਿਲਿ ਬੈਠੀ ਇਕ ਦਿਨ ਸਭ ਰਾਨੀ ॥

mil baiThee ik dhin sabh raanee ||

ਆਪੁ ਬਿਖੈ ਮਿਲਿ ਕਰਤ ਕਹਾਨੀ ॥

aap bikhai mil karat kahaanee ||

ਇਹ ਜੜ ਪਤਿ ਮਤਿ ਕਿਨ ਹਰਿ ਲਈ ॥

eeh jaR pat mat kin har liee ||

ਕਹਾ ਭਯੋ ਰਾਨੀ ਮਰਿ ਗਈ ॥੪॥

kahaa bhayo raanee mar giee ||4||

ਏਤੋ ਸੋਕ ਕਿਯੋ ਜਾ ਕੋ ਇਹ ॥

eto sok kiyo jaa ko ieh ||

ਮਤਿ ਹਰਿ ਲਈ ਕਹਾ ਯਾ ਕੀ ਤਿਹ ॥

mat har liee kahaa yaa kee teh ||

ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੇ ਘਨੀ ॥

havai hai tirayaa nirapan ke ghanee ||

ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਚਹਿਯਤ ਧਨੀ ॥੫॥

sadhaa salaamat chahiyat dhanee ||5||

ਸਖੀ ਏਕ ਸਜਾਨੀ ਤਹ ਅਹੀ ॥

sakhee ek sayaanee teh ahee ||

ਤਿਹ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਕਹੀ ॥

teh ieh bhaat bihas kar kahee ||

ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਕ ਮਿਟੈਹੌਂ ॥

mai nirap te tiray sok miTaihau ||

ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਸਾਥ ਮਿਲੈਹੌਂ ॥੬॥

bahur tihaare saath milaihau ||6||

ਜਾਰਿਕ ਪਕਰਿ ਕੋਠਰੀ ਰਾਖਾ ॥

jaarik pakar koTharee raakhaa ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੁਨਤ ਐਸ ਬਿਧਿ ਭਾਖਾ ॥

nirap ke sunat aais bidh bhaakhaa ||

ਧ੍ਰਿਗ ਇਹ ਮੂੜ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜੀਆ ॥

dhirag ieh mooR nirap ko jeeaa ||

ਜਿਹ ਅਬਿਬੇਕ ਬਿਬੇਕ ਨ ਕੀਆ ॥੭॥

jeh abibek bibek na keeaa ||7||

ਜੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਔਰ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

j tirayaa aauar sau bhog kamaavai ||

ਬਾਤਨ ਸਾਥ ਪਤਿਹਿ ਉਰਝਾਵੈ ॥

baatan saath pateh urajhaavai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਜੁ ਕੋਠਰੀ ਛੋਰਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥

nirap ju koTharee chhor nihaarai ||

ਸਾਚ ਝੂਠ ਤਬ ਆਪੁ ਬਿਚਾਰੈ ॥੮॥

saach jhooTh tab aap bichaarai ||8||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਧੁਨਿ ਇਹ ਪਰੀ ॥

nirap ke sravanan dhun ieh paree ||

ਤੁਰਤੁ ਕੁਠਰੀਯਾ ਜਾਇ ਉਘਰੀ ॥

turat kuThareeyaa jai ugharee ||

ਹੇਰਾ ਜਬ ਵਹੁ ਮਨੁਛ ਬਨਾਈ ॥

heraa jab vahu manuchh banaiee ||

ਤਬ ਐਸੇ ਤਿਹ ਕਹਾ ਰਿਸਾਈ ॥੯॥

tab aaise teh kahaa risaiee ||9||

ਇਤੋ ਸੋਕ ਹਮ ਕੀਯੋ ਨਿਕਾਜਾ ॥

eito sok ham keeyo nikaajaa ||

ਇਹ ਨ ਲਹਤ ਥੋ ਐਸ ਨਿਲਾਜਾ ॥

eeh na lahat tho aais nilaajaa ||

ਅਬ ਮੈ ਰਨਿਯਨ ਅਵਰ ਬਿਹਾਰੌਂ ॥

ab mai raniyan avar bihaarau ||

ਰਾਨੀ ਮਰੀ ਨ ਫੇਰਿ ਚਿਤਾਰੌਂ ॥੧੦॥

raanee maree na fer chitaarau ||10||

ਔਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਾ ॥

aauar tirayan ke saath bihaaraa ||

ਵਾ ਰਾਨੀ ਕਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਸਾਰਾ ॥

vaa raanee keh nirapat bisaaraa ||

ਇਹ ਛਲ ਤ੍ਰਿਯਨ ਨਰਿੰਦ੍ਰਹਿ ਛਰਾ ॥

eeh chhal tirayan nari(n)dhreh chharaa ||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਤਿਭੁਤ ਇਹ ਕਰਾ ॥੧੧॥

tiray charitr atibhut ieh karaa ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੦੦॥੫੮੦੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau charitr samaapatam sat subham sat ||300||5800||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਛ਼ਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥

eichhaavatee nagar ik sunaa ||

ਇਛ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥

eichh sain raajaa bahu gunaa ||

ਇਸਟ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਨਾਰੀ ॥

eisaT matee taa ke ghar naaree ||

ਇਸਟ ਦੇਵਕਾ ਰਹਤ ਦੁਲਾਰੀ ॥੧॥

eisaT dhevakaa rahat dhulaaree ||1||

ਅਜੈ ਸੈਨ ਖਤਰੇਟਾ ਤਹਾ ॥

ajai sain khatareTaa tahaa ||

ਆਵਤ ਭਯੋ ਧਾਮ ਤ੍ਰਿਯ ਜਹਾ ॥

aavat bhayo dhaam tiray jahaa ||

ਰਾਣੀ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਾ ॥

raanee taa ko roop nihaaraa ||

ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਜਨੁ ਲਗਿਯੋ ਕਟਾਰਾ ॥੨॥

giree dharan jan lagiyo kaTaaraa ||2||

ਉੜਦਾ ਬੇਗ ਨਿਪੁੰਸਕ ਬਨੇ ॥

auRadhaa beg nipu(n)sak bane ||

ਪਠੈ ਦਏ ਰਾਨੀ ਤਹ ਘਨੇ ॥

paThai dhe raanee teh ghane ||

ਗਹਿ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਏ ਤਹਾ ॥

geh kar taeh lai ge tahaa ||

ਤਰਨੀ ਪੰਥ ਬਿਲੋਕਤ ਜਹਾ ॥੩॥

taranee pa(n)th bilokat jahaa ||3||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਰਾਨੀ ਕਰਿ ॥

kaam bhog taa sau raanee kar ||

ਪੌਢੇ ਦੋਊ ਜਾਇ ਪਲਘਾ ਪਰ ॥

pauadde dhouoo jai palaghaa par ||

ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ਗਏ ॥

tab lag aai nirapat teh ge ||

ਸੋਵਤ ਦੁਹੂੰ ਬਿਲੋਕਤ ਭਏ ॥੪॥

sovat dhuhoo(n) bilokat bhe ||4||

ਭਰਭਰਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਜਗੀ ਦੁਖਾਤੁਰ ॥

bharabharai tiray jagee dhukhaatur ||

ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਦੁਪਟਾ ਪਤਿ ਮੁਖ ਪਰ ॥

ddaar dhayo dhupaTaa pat mukh par ||

ਜਬ ਲੌ ਕਰਤ ਦੂਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥

jab lau karat dhoor nirap bhayo ||

ਤਬ ਲੌ ਜਾਰਿ ਭਾਜਿ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥੫॥

tab lau jaar bhaaj kar gayo ||5||

ਦੁਪਟਾ ਦੂਰਿ ਕਰਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਬੈ ॥

dhupaTaa dhoor karaa nirap jabai ||

ਪਕਰ ਲਿਯੋ ਰਾਨੀ ਕਹ ਤਬੈ ॥

pakar liyo raanee keh tabai ||

ਕਹਾ ਗਯੋ ਵਹੁ ਜੁ ਮੈ ਨਿਹਾਰਾ ॥

kahaa gayo vahu ju mai nihaaraa ||

ਬਿਨੁ ਨ ਕਹੈ ਭ੍ਰਮ ਮਿਟੈ ਹਮਾਰਾ ॥੬॥

bin na kahai bhram miTai hamaaraa ||6||

ਪ੍ਰਥਮੈ ਜਾਨ ਮਾਫ ਮੁਰ ਕੀਜੈ ॥

prathamai jaan maaf mur keejai ||

ਬਹੁਰੌ ਬਾਤ ਸਾਚ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥

bahurau baat saach sun leejai ||

ਬਚਨੁ ਦੇਹੁ ਮੇਰੇ ਜੌ ਹਾਥਾ ॥

bachan dheh mere jau haathaa ||

ਬਹੁਰਿ ਲੇਹੁ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਨਾਥਾ ॥੭॥

bahur leh binatee sun naathaa ||7||

ਭੈਂਗੇ ਨੇਤ੍ਰ ਤੋਰਿ ਬਿਧਿ ਕਰੇ ॥

bhai(n)ge netr tor bidh kare ||

ਇਕ ਤੈ ਜਾਤ ਦੋਇ ਲਖ ਪਰੇ ॥

eik tai jaat dhoi lakh pare ||

ਤੁਮ ਕਹ ਕਛੂ ਝਾਵਰੋ ਆਯੋ ॥

tum keh kachhoo jhaavaro aayo ||

ਮੁਹਿ ਕੋ ਦਿਖਿ ਲਖਿ ਕਰਿ ਦ੍ਵੈ ਪਾਯੋ ॥੮॥

muh ko dhikh lakh kar dhavai paayo ||8||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥

nirap sun bachan chakirat havai rahaa ||

ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਨਹਿ ਕਹਾ ॥

tiray sau bahur bachan neh kahaa ||

ਮੁਖ ਮੂੰਦੇ ਘਰ ਕੌ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥

mukh moo(n)dhe ghar kau fir aayo ||

ਕਰਮ ਰੇਖ ਕਹ ਦੋਸ ਲਗਾਯੋ ॥੯॥

karam rekh keh dhos lagaayo ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੦੧॥੫੮੦੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau ik charitr samaapatam sat subham sat ||301||5809||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੋਰਠ ਸੈਨ ਏਕ ਭੂਪਾਲਾ ॥

soraTh sain ek bhoopaalaa ||

ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਛਿਤਾਲਾ ॥

tejavaan balavaan chhitaalaa ||

ਸੋਰਠ ਦੇ ਤਾ ਕੈ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥

soraTh dhe taa kai ghar raanee ||

ਸੁੰਦਰ ਸਕਲ ਭਵਨ ਮਹਿ ਜਾਨੀ ॥੧॥

su(n)dhar sakal bhavan meh jaanee ||1||

ਛਤ੍ਰਿ ਸੈਨ ਤਹ ਸਾਹ ਭਨਿਜੈ ॥

chhatr sain teh saeh bhanijai ||

ਛਤ੍ਰ ਦੇਇ ਇਕ ਸੁਤਾ ਕਹਿਜੈ ॥

chhatr dhei ik sutaa kahijai ||

ਭੂਤ ਭਵਾਨ ਭਵਿਖ੍ਯ ਮਝਾਰੀ ॥

bhoot bhavaan bhavikhay majhaaree ||

ਭਈ ਨ ਹੈ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਨ ਕੁਮਾਰੀ ॥੨॥

bhiee na hai havai hai na kumaaree ||2||

ਜਬ ਵਹੁ ਤਰੁਨਿ ਚੰਚਲਾ ਭਈ ॥

jab vahu tarun cha(n)chalaa bhiee ||

ਲਰਿਕਾਪਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਗਈ ॥

larikaapan kee sudh budh giee ||

ਛਤਿਯਾ ਕੁਚਨ ਤਬੈ ਉਠਿ ਆਏ ॥

chhatiyaa kuchan tabai uTh aae ||

ਮਦਨ ਭਰਤਿਯਾ ਭਰਤ ਭਰਾਏ ॥੩॥

madhan bharatiyaa bharat bharaae ||3||

ਅਭਰਨ ਸੈਨ ਕੁਅਰ ਤਿਨ ਲਹਾ ॥

abharan sain kuar tin lahaa ||

ਤੇਜਵਾਨ ਕਛੁ ਜਾਤ ਨ ਕਹਾ ॥

tejavaan kachh jaat na kahaa ||

ਲਾਗੀ ਲਗਨ ਛੂਟਿ ਨਹਿ ਗਈ ॥

laagee lagan chhooT neh giee ||

ਸੁਕ ਨਲਨੀ ਕੀ ਸੀ ਗਤਿ ਭਈ ॥੪॥

suk nalanee kee see gat bhiee ||4||

ਤਾ ਸੌ ਲਗੀ ਲਗਨ ਬਹੁ ਭਾਤਾ ॥

taa sau lagee lagan bahu bhaataa ||

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਬਰਨ ਸੁਨਾਊ ਬਾਤਾ ॥

keh bidh baran sunaauoo baataa ||

ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਕਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥

nitiprat taa keh bol paThaavai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਕਮਾਵੈ ॥੫॥

kaam bhog ruch maan kamaavai ||5||

ਤਾ ਕੇ ਲਏ ਨਾਥ ਕਹ ਮਾਰਾ ॥

taa ke le naath keh maaraa ||

ਤਨ ਮੈ ਰਾਡ ਭੇਸ ਕੋ ਧਾਰਾ ॥

tan mai raadd bhes ko dhaaraa ||

ਜਬ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਜਾਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥

jab gireh apane jaar bulaayo ||

ਸਭ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੬॥

sabh prasa(n)g keh taeh sunaayo ||6||

ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਾਰ ਬਚਨ ਅਸ ਡਰਾ ॥

sun kai jaar bachan as ddaraa ||

ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਬਚ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਉਚਰਾ ॥

dhirag dhirag bach teh tirayeh ucharaa ||

ਜਿਨ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਆਪੁ ਸੰਘਰਿਯੋ ॥

jin apano pat aap sa(n)ghariyo ||

ਮੁਹਿ ਕਸ ਚਹਤ ਭਲਾਈ ਕਰਿਯੋ ॥੭॥

muh kas chahat bhalaiee kariyo ||7||

ਪਤਿ ਮਾਰਿਯੋ ਜਾ ਕੇ ਹਿਤ ਗਯੋ ॥

pat maariyo jaa ke hit gayo ||

ਸੋ ਭੀ ਅੰਤ ਨ ਤਾ ਕੋ ਭਯੋ ॥

so bhee a(n)t na taa ko bhayo ||

ਐਸੋ ਮਿਤ੍ਰ ਕਛੂ ਨਹੀ ਕਰਿਯੋ ॥

aaiso mitr kachhoo nahee kariyo ||

ਇਹ ਰਾਖੇ ਤੇ ਭਲੋ ਸੰਘਰਿਯੋ ॥੮॥

eeh raakhe te bhalo sa(n)ghariyo ||8||

ਕਰ ਮਹਿ ਕਾਢਿ ਭਗੌਤੀ ਲਈ ॥

kar meh kaadd bhagauatee liee ||

ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਤਾ ਕੋ ਸਿਰ ਦਈ ॥

dhuhoo(n) haath taa ko sir dhiee ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਜਿਮਿ ਭੂਪ ਪੁਕਾਰੈ ॥

hai hai jim bhoop pukaarai ||

ਤ੍ਰਯੋ ਤ੍ਰਯੋ ਨਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਮਾਰੈ ॥੯॥

trayo trayo naar kirapaanan maarai ||9||

ਦ੍ਵੈ ਦਿਨ ਭਏ ਨ ਪਤਿ ਕੇ ਮਰੈ ॥

dhavai dhin bhe na pat ke marai ||

ਐਸੀ ਲਗੇ ਅਬੈ ਏ ਕਰੈ ॥

aaisee lage abai e karai ||

ਧ੍ਰਿਗ ਜਿਯਬੋ ਪਿਯ ਬਿਨੁ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥

dhirag jiyabo piy bin jag maahee ||

ਜਾਰ ਚੋਰ ਜਿਹ ਹਾਥ ਚਲਾਹੀ ॥੧੦॥

jaar chor jeh haath chalaahee ||10||

ਮਰਿਯੋ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹ ਸਭਨ ਉਚਾਰਾ ॥

mariyo nirakh teh sabhan uchaaraa ||

ਭਲਾ ਕਰਾ ਤੈ ਜਾਰ ਸੰਘਾਰਾ ॥

bhalaa karaa tai jaar sa(n)ghaaraa ||

ਚਾਦਰ ਕੀ ਲਜਾ ਤੈ ਰਾਖੀ ॥

chaadhar kee lajaa tai raakhee ||

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਪੁਤ੍ਰੀ ਤੂ ਭਾਖੀ ॥੧੧॥

dha(n)nay dha(n)nay putree too bhaakhee ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਦੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੦੨॥੫੮੨੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau dho charitr samaapatam sat subham sat ||302||5820||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਭਰਨ ਸਿੰਘ ਸੁਨਾ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥

abharan si(n)gh sunaa ik nirap bar ||

ਲਜਤ ਹੋਤ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਦਿਵਾਕਰ ॥

lajat hot jeh nirakh dhivaakar ||

ਅਭਰਨ ਦੇਇ ਸਦਨ ਮਹਿ ਨਾਰੀ ॥

abharan dhei sadhan meh naaree ||

ਮਥਿ ਅਭਰਨ ਜਣੁ ਸਕਲ ਨਿਕਾਰੀ ॥੧॥

math abharan jan sakal nikaaree ||1||

ਰਾਨੀ ਹੁਤੀ ਮਿਤ੍ਰ ਸੇਤੀ ਰਤਿ ॥

raanee hutee mitr setee rat ||

ਭੋਗਤ ਹੁਤੀ ਤਵਨ ਕਹ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ॥

bhogat hutee tavan keh nitiprat ||

ਇਕ ਦਿਨ ਭੇਦ ਰਾਵ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

eik dhin bhedh raav lakh paayo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਧਾਮ ਬਿਲੋਕਨ ਆਯੋ ॥੨॥

tiray ke dhaam bilokan aayo ||2||

ਤਹ ਤੇ ਲਯੋ ਪਕਰਿ ਇਕ ਜਾਰਾ ॥

teh te layo pakar ik jaaraa ||

ਤੌਨੇ ਠੌਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥

tauane Thauar maar kar ddaaraa ||

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਾਨਿ ਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਾਰੀ ॥

eisatree jaan na isatree maaree ||

ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਤੇ ਦਈ ਬਿਸਾਰੀ ॥੩॥

chit apane te dhiee bisaaree ||3||

ਬੀਤਤ ਬਰਖ ਅਧਿਕ ਜਬ ਭਏ ॥

beetat barakh adhik jab bhe ||

ਰਾਨੀ ਬਹੁ ਉਪਚਾਰ ਬਨਏ ॥

raanee bahu upachaar bane ||

ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥

raajaa taa ke dhaam na aayo ||

ਤਬ ਇਕ ਔਰੁਪਚਾਰ ਬਨਾਯੋ ॥੪॥

tab ik aauarupachaar banaayo ||4||

ਰਾਨੀ ਭੇਸ ਸੰਨਜਾਸਿਨਿ ਕੋ ਧਰਿ ॥

raanee bhes sa(n)nayaasin ko dhar ||

ਜਾਤ ਭਈ ਤਜਿ ਧਾਮ ਨਿਕਰਿ ਕਰਿ ॥

jaat bhiee taj dhaam nikar kar ||

ਖੇਲਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਖਿਟ ਜਬ ਆਯੋ ॥

khelat nirapat akhiT jab aayo ||

ਏਕ ਹਰਿਨ ਲਖਿ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਯੋ ॥੫॥

ek harin lakh tura(n)g dhavaayo ||5||

ਜੋਜਨ ਕਿਤਕ ਨਗਰ ਤੇ ਗਯੋ ॥

jojan kitak nagar te gayo ||

ਪਹੁਚਤ ਜਹ ਨ ਮਨੁਛ ਇਕ ਭਯੋ ॥

pahuchat jeh na manuchh ik bhayo ||

ਉਤਰਿਯੋ ਬਿਕਲ ਬਾਗ ਮੈ ਜਾਈ ॥

autariyo bikal baag mai jaiee ||

ਰਾਨੀ ਇਕਲ ਪਹੂਚੀ ਆਈ ॥੬॥

raanee ikal pahoochee aaiee ||6||

ਸੰਨਜਾਸਿਨਿ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਏ ॥

sa(n)nayaasin ko bhes banaae ||

ਸੀਸ ਜਟਨ ਕੋ ਜੂਟ ਛਕਾਏ ॥

sees jaTan ko jooT chhakaae ||

ਜੋ ਨਰੁ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jo nar taa ko roop nihaarai ||

ਉਰਝਿ ਰਹੈ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੈ ॥੭॥

aurajh rahai neh sa(n)k bichaarai ||7||

ਉਤਰਤ ਬਾਗ ਤਿਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥

autarat baag tihee tiray bhiee ||

ਉਹਿ ਰਾਜਾ ਤਨ ਭੇਟ ਹੁਈ ॥

auh raajaa tan bheT huiee ||

ਨਿਰਖਤ ਰੂਪ ਉਰਝਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹਿਯੋ ॥

nirakhat roop urajh nirap rahiyo ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਕੋ ਇਹ ਕਹਿਯੋ ॥੮॥

naree naaganee ko ieh kahiyo ||8||

ਕਵਨ ਰੂਪ ਰਾਨੀ ਤੁਮ ਹੋ ਜੂ ॥

kavan roop raanee tum ho joo ||

ਕਿਧੋ ਅਪਛਰਾ ਸਾਚ ਕਹੋ ਜੂ ॥

kidho apachharaa saach kaho joo ||

ਕੈ ਤੁਮ ਹੋ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥

kai tum ho rat pat kee naaree ||

ਕੈ ਨਿਸਿ ਪਤਿ ਕੀ ਅਹਹੁ ਕੁਮਾਰੀ ॥੯॥

kai nis pat kee ahahu kumaaree ||9||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਚਰਚਾ ਕਰੀ ॥

bhaat bhaat tan charachaa karee ||

ਬੇਦ ਬਜਾਕਰਨ ਕੋਕ ਉਚਰੀ ॥

bedh bayaakaran kok ucharee ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਚਿਤ ਤਾ ਕੋ ਹਰਿ ਲੀਨਾ ॥

jayo(n) tayo(n) chit taa ko har leenaa ||

ਬਿਨਾ ਘਾਇ ਘਾਯਲ ਪਤਿ ਕੀਨਾ ॥੧੦॥

binaa ghai ghaayal pat keenaa ||10||

ਮਗਨ ਭਯੋ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਭੂਪਾ ॥

magan bhayo chit bheetar bhoopaa ||

ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪਾ ॥

nirakh naar ko roop anoopaa ||

ਏਕ ਬਾਰ ਕਹ ਜੌਂ ਇਹ ਪਾਊਂ ॥

ek baar keh jau ieh paauooaa(n) ||

ਜਨਮ ਅਨੇਕ ਲਗੇ ਬਲਿ ਜਾਊਂ ॥੧੧॥

janam anek lage bal jaauooaa(n) ||11||

ਨ੍ਰਿਪਹੁ ਨਾਰਿ ਕਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਯੋ ॥

nirapahu naar keh adhik rijhaayo ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਸੇਤੀ ਉਰਝਾਯੋ ॥

bhaat anik setee urajhaayo ||

ਭਜੌਂ ਯਾਹਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

bhajau yaeh man maeh bichaariyo ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੧੨॥

eeh bidh taa sau bachan uchaariyo ||12||

ਹਮ ਤੁਮ ਆਉ ਰਮੈ ਮਿਲਿ ਦੋਊ ॥

ham tum aau ramai mil dhouoo ||

ਔਰ ਨ ਲਖਤ ਹਮੈ ਹਯਾਂ ਕੋਊ ॥

aauar na lakhat hamai hayaa(n) kouoo ||

ਕਯੋ ਤਰੁਨਾਪਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਵਤ ॥

kayo tarunaapan birathaa gavaavat ||

ਰਾਨੀ ਹ੍ਵੈ ਕਯੋ ਨ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵਤ ॥੧੩॥

raanee havai kayo na sej suhaavat ||13||

ਅਸ ਤਨ ਸੁੰਦਰਿ ਧੂਰਿ ਨ ਲਾਵਹੁ ॥

as tan su(n)dhar dhoor na laavahu ||

ਜੋਬਨ ਜਾਲ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਵਹੁ ॥

joban jaal na birathaa gavaavahu ||

ਬਿਰਧਾਪਨੋ ਆਇ ਜਬ ਜੈ ਹੈ ॥

biradhaapano aai jab jai hai ||

ਇਹ ਜ੍ਵਾਨੀ ਕਹ ਤਬ ਪਛਤੈ ਹੈ ॥੧੪॥

eeh javaiaanee keh tab pachhatai hai ||14||

ਇਹ ਜੋਬਨ ਕੇ ਕਹਾ ਗੁਮਾਨਾ ॥

eeh joban ke kahaa gumaanaa ||

ਜੋ ਕਾਹੂ ਪਰ ਥਿਰ ਨ ਰਹਾਨਾ ॥

jo kaahoo par thir na rahaanaa ||

ਆਉ ਕਰੈ ਦੋਊ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸਾ ॥

aau karai dhouoo bhog bilaasaa ||

ਕਹਾ ਕਰਤ ਯਾ ਕੋ ਭਰਵਾਸਾ ॥੧੫॥

kahaa karat yaa ko bharavaasaa ||15||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਧਨ ਜੋਬਨ ਕੋ ਕਹਾ ਗੁਮਾਨ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥

dhan joban ko kahaa gumaan na keejiyai ||

ਸੁਖ ਹਮ ਕੌ ਦੈ ਤਰੁਨਿ ਆਪਿ ਸੁਖੁ ਲੀਜਿਯੈ ॥

sukh ham kau dhai tarun aap sukh leejiyai ||

ਬਿਰਧਾਪਨੁ ਐ ਹੈ ਤਰਨਾਪਨ ਜਾਇ ਹੈ ॥

biradhaapan aai hai taranaapan jai hai ||

ਹੋ ਤਬ ਇਹ ਸਮੈ ਸੰਭਾਰਿ ਅਧਿਕ ਪਛੁਤਾਇ ਹੈ ॥੧੬॥

ho tab ieh samai sa(n)bhaar adhik pachhutai hai ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਥਮ ਕਹੀ ਮੇਰੀ ਜੋ ਕਰੈ ॥

pratham kahee meree jo karai ||

ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਬਿਹਰੈ ॥

teh paachhai muh saath biharai ||

ਬਚਨ ਦੀਜਿਐ ਮੇਰੋ ਹਾਥਾ ॥

bachan dheejiaai mero haathaa ||

ਤੌ ਮੈ ਮਾਨੌ ਬਚ ਤੌ ਨਾਥਾ ॥੧੭॥

tau mai maanau bach tau naathaa ||17||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਪ੍ਰਿਥਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਦੋਖ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥

piratham tirayaa ko dhokh chhimaapan keejiyai ||

ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਮੋਰਾ ਮਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਲੀਜਿਯੈ ॥

teh paachhe moraa man nirap bar leejiyai ||

ਦੋਖ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਨ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਬੈ ॥

dhokh chhimaapan keen bachan tiray ko tabai ||

ਹੋ ਸੁਨੇ ਸੰਨਯਾਸਿਨਿ ਬੈਨ ਸ੍ਰਵਨ ਭੀਤਰ ਜਬੈ ॥੧੮॥

ho sune sa(n)nayaasin bain sravan bheetar jabai ||18||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥

ek dhivas tiray ke gireh aavai ||

ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਸ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਜਾਵੈ ॥

dhutiy dhivas taa ke ghar jaavai ||

ਰਾਨੀ ਭੇਸ ਸੰਨਯਾਸਿਨਿ ਧਰੈ ॥

raanee bhes sa(n)nayaasin dharai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਰਾਜਾ ਤਨ ਕਰੈ ॥੧੯॥

kaam bhog raajaa tan karai ||19||

ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ॥

teh nirap dhutiy naar kar jaanai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ੍ਹ ਪਛਾਨੈ ॥

bhedh abhedh na mooRreh pachhaanai ||

ਇਸਤ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਲਖਿ ਪਾਵੈ ॥

eisatree charitr nahee lakh paavai ||

ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੨੦॥

nitaprat apano moo(n)dd mu(n)ddaavai ||20||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤੀਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੦੩॥੫੮੪੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau teen charitr samaapatam sat subham sat ||303||5840||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਧੀ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਸੂਰੋ ॥

bidhee sain raajaa ik sooro ||

ਤੇਗ ਦੇਗ ਦੁਹੂੰਅਨਿ ਕਰਿ ਪੂਰੋ ॥

teg dheg dhuhoo(n)an kar pooro ||

ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿਵਾਨ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥

tejavaan dhutivaan atul bal ||

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥੧॥

ar anek jeete jin dhal mal ||1||

ਬਿਧ੍ਰਯ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥

bidhray matee dhuhitaa ik taa ke ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾ ਕੇ ॥

naree naaganee sam neh jaa ke ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੈ ॥

apramaan teh sej suhaavai ||

ਰਵਿ ਸਸਿ ਰੋਜ ਬਿਲੋਕਨ ਆਵੈ ॥੨॥

rav sas roj bilokan aavai ||2||

ਤਾ ਕੋ ਲਗਿਯੋ ਏਕ ਸੰਗ ਨੇਹਾ ॥

taa ko lagiyo ek sa(n)g nehaa ||

ਜਯੋਂ ਸਾਵਨ ਕੋ ਬਰਿਸਤ ਮੇਹਾ ॥

jayo(n) saavan ko barisat mehaa ||

ਚਤੁਰ ਕੁਅਰ ਤਿਹ ਨਾਮ ਭਨਿਜੈ ॥

chatur kuar teh naam bhanijai ||

ਕਵਨ ਪੁਰਖ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥੩॥

kavan purakh paTatar teh dhijai ||3||

ਬਿਧਜਾ ਦੇਈ ਇਕ ਦਿਨ ਰਸਿ ਕੈ ॥

bidhayaa dheiee ik dhin ras kai ||

ਬੋਲਿ ਲਿਯਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਹ ਕਸਿ ਕੈ ॥

bol liyaa preetam keh kas kai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥

kaam bhog teh saath kamaayo ||

ਤਰੁਨੀ ਤਰੁਨ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੪॥

tarunee tarun adhik sukh paayo ||4||

ਬਿਧੀ ਸੈਨ ਸੌ ਕਿਨਹਿ ਜਤਾਈ ॥

bidhee sain sau kineh jataiee ||

ਤੋਰਿ ਸੁਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਰ ਬੁਲਾਈ ॥

tor sutaa gireh jaar bulaiee ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਰਤ ਹੈ ॥

kaam bhog teh saath karat hai ||

ਤੋ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਡਰਤ ਹੈ ॥੫॥

to te nirap neh naik ddarat hai ||5||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ ਤਿਸੀ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ॥

tab nirap saath tisee ko lai kai ||

ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹ ਅਧਿਕ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥

jaat bhayo teh adhik risai kai ||

ਬਿਧਯਾ ਮਤੀ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

bidhayaa matee jabai sun paiee ||

ਮੀਤ ਸਹਿਤ ਜਿਯ ਮੈ ਡਰ ਪਾਈ ॥੬॥

meet sahit jiy mai ddar paiee ||6||

ਖੋਦਿ ਛਾਤ ਦ੍ਵੈ ਛੇਦ ਸਵਾਰੇ ॥

khodh chhaat dhavai chhedh savaare ||

ਜਿਹ ਆਵਤ ਵੈ ਰਾਹ ਬਿਚਾਰੇ ॥

jeh aavat vai raeh bichaare ||

ਤਿਹ ਮਗ ਹ੍ਵੈ ਬਿਸਟਾ ਦੁਹੂੰ ਕਰਾ ॥

teh mag havai bisaTaa dhuhoo(n) karaa ||

ਦੂਤ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰਾ ॥੭॥

dhoot sahit nirap ke sir paraa ||7||

ਅੰਧ ਗਏ ਹ੍ਵੈ ਸੂਝ ਨ ਆਯੋ ॥

a(n)dh ge havai soojh na aayo ||

ਤਿਸੀ ਪੈਡ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਰ ਪਠਾਯੋ ॥

tisee paidd gireh jaar paThaayo ||

ਰਾਜਾ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਲਹਾ ॥

raajaa bhedh abhedh na lahaa ||

ਦੁਹਿਤਾ ਕਾਮ ਕੈ ਗਈ ਕਹਾ ॥੮॥

dhuhitaa kaam kai giee kahaa ||8||

ਬਿਸਟਾ ਰਹੀ ਦੁਹੂੰ ਕੇ ਲਗਿ ਕੈ ॥

bisaTaa rahee dhuhoo(n) ke lag kai ||

ਸੁ ਘਰ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਹਗਿ ਕੈ ॥

s ghar gayo teh ke sir hag kai ||

ਘਰੀਕ ਲਗੀ ਧੋਵਤੇ ਬਦਨਨ ॥

ghareek lagee dhovate badhanan ||

ਬਹੁਰਿ ਗਏ ਦੁਹਿਤਾ ਕੈ ਸਦਨਨ ॥੯॥

bahur ge dhuhitaa kai sadhanan ||9||

ਤਹਾ ਜਾਇ ਜੌ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਰਾ ॥

tahaa jai jau nirapat niharaa ||

ਜਾਰ ਵਾਰ ਕਛੁ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਪਰਾ ॥

jaar vaar kachh dhisaT na paraa ||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਉਲਟਿ ਤਿਸੀ ਕੋ ਮਰਿਯੋ ॥

tab nirap ulaT tisee ko mariyo ||

ਬਿਸਟਾ ਪ੍ਰਥਮ ਜਾਹਿ ਸਿਰ ਪਰਿਯੋ ॥੧੦॥

bisaTaa pratham jaeh sir pariyo ||10||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯਹਿ ਉਬਾਰਿਯੋ ॥

eeh chhal sau tiray piyeh ubaariyo ||

ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਬਿਸਟਾ ਕੌ ਡਾਰਿਯੋ ॥

tin ke mukh bisaTaa kau ddaariyo ||

ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਭੂਪਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥

bhalaa buraa bhoopat na bichaaraa ||

ਭੇਦ ਦਾਇਕਹਿ ਪਕਰਿ ਪਛਾਰਾ ॥੧੧॥

bhedh dhaikeh pakar pachhaaraa ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚਾਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੦੪॥੫੮੫੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau chaar charitr samaapatam sat subham sat ||304||5851||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਸਹਰ ਬਸਤ ਹੈ ਜਹਾ ॥

tirapuraa sahar basat hai jahaa ||

ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਪਾਲ ਰਾਜਾ ਥੋ ਤਹਾ ॥

tirapur paal raajaa tho tahaa ||

ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

tirapur matee taa kee bar naaree ||

ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੧॥

kanak avaT saache jan ddaaree ||1||

ਫੂਲ ਮਤੀ ਦੂਸਰਿ ਤਿਹ ਸਵਤਿਨਿ ॥

fool matee dhoosar teh savatin ||

ਜਨੁ ਤਿਹ ਹੁਤਾ ਆਖਿ ਮੈਂ ਸੌ ਕਨਿ ॥

jan teh hutaa aakh mai(n) sau kan ||

ਤਾ ਸੌ ਤਾਹਿ ਸਿਪਰਧਾ ਰਹੈ ॥

taa sau taeh siparadhaa rahai ||

ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹਿ ਕਹੈ ॥੨॥

chit bheetar mukh te neh kahai ||2||

ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਮਤੀ ਏਕ ਦਿਜ ਊਪਰ ॥

tirapuraa matee ek dhij uoopar ||

ਅਟਕੀ ਰਹੈ ਅਧਿਕ ਹੀ ਚਿਤ ਕਰਿ ॥

aTakee rahai adhik hee chit kar ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੇ ॥

rain dhivas gireh taeh bulaave ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਮਚਾਵੈ ॥੩॥

kaam kel ruch maan machaavai ||3||

ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਿਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥

ek naar tin bol paThaiee ||

ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਦੈ ਐਸਿ ਸਿਖਾਈ ॥

adhik dharab dhai aais sikhaiee ||

ਜਬ ਹੀ ਜਾਇ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਸੋਈ ॥

jab hee jai prajaa sabh soiee ||

ਊਚ ਸਬਦ ਉਠਿਯਹੁ ਤਬ ਰੋਈ ॥੪॥

uooch sabadh uThiyahu tab roiee ||4||

ਯੌ ਕਹਿ ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਨ ਸੋਈ ॥

yau keh jai nirapat tan soiee ||

ਆਧੀ ਰਾਤਿ ਅੰਧੇਰੀ ਹੋਈ ॥

aadhee raat a(n)dheree hoiee ||

ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਨਾਰਿ ਪੁਕਾਰੀ ॥

adhik dhukhit havai naar pukaaree ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਪਰੀ ਕਾਨ ਧੁਨਿ ਭਾਰੀ ॥੫॥

nirap ke paree kaan dhun bhaaree ||5||

ਰਾਣੀ ਲਈ ਸੰਗ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ॥

raanee liee sa(n)g apane kar ||

ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਅਪਨੇ ਅਸ ਕੌ ਧਰਿ ॥

haath bikhai apane as kau dhar ||

ਦੋਊ ਚਲਿ ਤੀਰ ਤਵਨ ਕੇ ਗਏ ॥

dhouoo chal teer tavan ke ge ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੌ ਪੂਛਤ ਤਿਹ ਭਏ ॥੬॥

eeh bidh sau poochhat teh bhe ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕੋ ਹੈ ਰੀ ਤੂ ਰੋਤ ਕਯੋ ਕਹਾ ਲਗਿਯੋ ਦੁਖ ਤੋਹਿ ॥

ko hai ree too rot kayo kahaa lagiyo dhukh toh ||

ਮਾਰਤ ਹੌ ਨਹਿ ਠੌਰ ਤੁਹਿ ਸਾਚ ਬਤਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ॥੭॥

maarat hau neh Thauar tuh saach bataavahu moh ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੁਹਿ ਅਰਬਲਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਜਾਨਹੁ ॥

muh arabalaa nirapat kee jaanahu ||

ਭੂਪਤਿ ਭੋਰ ਕਾਲ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥

bhoopat bhor kaal pahichaanahu ||

ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਰੋਵਤ ਦੁਖਿਯਾਰੀ ॥

taa te mai rovat dhukhiyaaree ||

ਸਭੈ ਬਿਛੁਰਿ ਹੈਂ ਨਿਸੁਪਤਿ ਪਯਾਰੀ ॥੮॥

sabhai bichhur hai(n) nisupat payaaree ||8||

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਬਚੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥

keh bidh bachai nirapat ke praanaa ||

ਪ੍ਰਾਤ ਕੀਜਿਯੈ ਸੋਈ ਬਿਧਾਨਾ ॥

praat keejiyai soiee bidhaanaa ||

ਤਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿਯੋ ਕ੍ਰਿਯਾ ਇਕ ਕਰੈ ॥

teh tiray kahiyo kirayaa ik karai ||

ਤਬ ਮਰਬੇ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਬਰੈ ॥੯॥

tab marabe te nirapat ubarai ||9||

ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਮਤੀ ਦਿਜਬਰ ਕਹ ਦੇਹੂ ॥

tirapur matee dhijabar keh dhehoo ||

ਡੋਰੀ ਨਿਜੁ ਕਾਧੇ ਕਰਿ ਲੇਹੂ ॥

ddoree nij kaadhe kar lehoo ||

ਦਰਬ ਸਹਿਤ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪਹੁਚਾਵੈ ॥

dharab sahit teh gireh pahuchaavai ||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਕਟ ਕਾਲ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥੧੦॥

tab nirap nikaT kaal neh aavai ||10||

ਫੂਲਿ ਦੇਇ ਜੁ ਦੁਤਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਘਰ ਮੈ ॥

fool dhei ju dhutiy tiray ghar mai ||

ਤਿਹ ਦੇਵੈ ਚੰਡਾਰਹਿ ਕਰ ਮੈ ॥

teh dhevai cha(n)ddaareh kar mai ||

ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਮਤੀ ਕਹ ਗ੍ਰਿਹ ਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥

tirapur matee keh gireh na bulaavai ||

ਤਾ ਕੌ ਫੇਰਿ ਨ ਬਦਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥੧੧॥

taa kau fer na badhan dhikhaavai ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪ੍ਰਾਤ ਆਇ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਵਹੈ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨ ॥

praat aai apane sadhan vahai kirayaa nirap keen ||

ਇਕ ਰਾਨੀ ਦਿਜਬਰ ਦਈ ਦੁਤਿਯ ਚੰਡਾਰਹਿ ਦੀਨ ॥੧੨॥

eik raanee dhijabar dhiee dhutiy cha(n)ddaareh dheen ||12||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਮੂੜ ਨ ਸਕਿਯੋ ਬਿਚਾਰਿ ॥

bhedh abhedh tirayaan ke moodd na sakiyo bichaar ||

ਦਈ ਦੋਊ ਤ੍ਰਿਯ ਪੁੰਨਯ ਕਰਿ ਜਿਯ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰ ॥੧੩॥

dhiee dhouoo tiray pu(n)nay kar jiy ko traas nivaar ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਾਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੦੫॥੫੮੬੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau paach charitr samaapatam sat subham sat ||305||5864||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਹੜਾਇਚਿ ਕੋ ਦੇਸ ਬਸਤ ਜਹ ॥

bahaRaich ko dhes basat jeh ||

ਧੁੰਧ ਪਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਬਸਤ ਹੋਤ ਤਹ ॥

dhu(n)dh paal nirap basat hot teh ||

ਦੁੰਦਭ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥

dhu(n)dhabh dhe taa ke ghar raanee ||

ਜਾ ਕੀ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਨ ਸਕ੍ਰਾਨੀ ॥੧॥

jaa kee sam su(n)dhar na sakraanee ||1||

ਤਹਿਕ ਸੁਲਛਨ ਰਾਇ ਬਖਨਿਯਤ ॥

tahik sulachhan rai bakhaniyat ||

ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਤਿਹ ਪੂਤ ਪ੍ਰਮਨਿਯਤ ॥

chhatree ko teh poot pramaniyat ||

ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਸੁੰਦਰਤਾ ਘਨੀ ॥

taa ke tan su(n)dharataa ghanee ||

ਮੋਰ ਬਦਨ ਤੇ ਜਾਤਿ ਨ ਭਨੀ ॥੨॥

mor badhan te jaat na bhanee ||2||

ਤਾ ਸੌ ਬਧੀ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥

taa sau badhee kuar kee preetaa ||

ਜੈਸੀ ਭਾਤਿ ਰਾਮ ਸੋ ਸੀਤਾ ॥

jaisee bhaat raam so seetaa ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥

rain dhivas teh bol paThaavai ||

ਸੰਕ ਤਜਾਗ ਤ੍ਰਿਯ ਭੋਗ ਮਚਾਵੈ ॥੩॥

sa(n)k tayaag tiray bhog machaavai ||3||

ਇਕ ਦਿਨ ਖਬਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਭਈ ॥

eik dhin khabar nirapat keh bhiee ||

ਭੇਦੀ ਕਿਨਹਿ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹਿ ਦਈ ॥

bhedhee kineh birathaa keh dhiee ||

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ॥

adhik kop kar gayo nirapat teh ||

ਭੋਗਤ ਹੁਤੀ ਜਾਰ ਕਹ ਤ੍ਰਿਯ ਜਹ ॥੪॥

bhogat hutee jaar keh tiray jeh ||4||

ਰਾਨੀ ਭੇਦ ਪਾਇ ਅਸ ਕੀਯਾ ॥

raanee bhedh pai as keeyaa ||

ਬਾਧਿ ਔਧ ਸਿਹਜਾ ਤਰ ਲੀਯਾ ॥

baadh aauadh sihajaa tar leeyaa ||

ਰਾਵ ਸਹਿਤ ਊਪਰਹਿ ਬਹਿਠੀ ॥

raav sahit uoopareh bahiThee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਹੋਇ ਇਕਠੀ ॥੫॥

bhaat bhaat tan hoi ikaThee ||5||

ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ ਬਨਾਈ ॥

rat maanee nirap saath banaiee ||

ਮੂਰਖ ਕੰਤ ਬਾਤ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥

moorakh ka(n)t baat neh paiee ||

ਰੀਝਿ ਰਹਾ ਅਬਲਾ ਕਹ ਭਜਿ ਕੈ ॥

reejh rahaa abalaa keh bhaj kai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਸਜਿ ਕੈ ॥੬॥

bhaat bhaat ke aasan saj kai ||6||

ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਅਧਿਕ ਥਕਿ ਗਯੋ ॥

bhog kamaat adhik thak gayo ||

ਸੋਵਤ ਸੇਜ ਤਿਸੀ ਪਰ ਭਯੋ ॥

sovat sej tisee par bhayo ||

ਜੌ ਨ੍ਰਿਚੇਸਟ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

jau nirachesaT tiray piy lakh paayo ||

ਜਾਰਿ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥੭॥

jaar kaadd kar dhaam paThaayo ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਾਗਿ ਖੋਜਿ ਨ੍ਰਿਪ ਘਰ ਥਕਾ ਜਾਰ ਨ ਲਹਿਯੋ ਨਿਕਾਰਿ ॥

jaag khoj nirap ghar thakaa jaar na lahiyo nikaar ||

ਭੇਦ ਦਿਯੋ ਜਿਹ ਜਾਨ ਤਿਹ ਝੂਠੋ ਹਨ੍ਯੋ ਗਵਾਰ ॥੮॥

bhedh dhiyo jeh jaan teh jhooTho hanayo gavaar ||8||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੦੬॥੫੮੭੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau chhe charitr samaapatam sat subham sat ||306||5872||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭੈਰੋ ਪਾਲ ਸੁਨਾ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥

bhairo paal sunaa ik raajaa ||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਾ ਹੀ ਕਹ ਛਾਜਾ ॥

raaj paaT taa hee keh chhaajaa ||

ਚਪਲਾ ਵਤੀ ਸੁਨੀ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰ ॥

chapalaa vatee sunee teh tiray bar ||

ਹੁਤੀ ਪੰਡਿਤਾ ਸਕਲ ਹੁਨਰ ਕਰਿ ॥੧॥

hutee pa(n)dditaa sakal hunar kar ||1||

ਅਦ੍ਰਪਾਲ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਰੋਸਾ ॥

adhrapaal ik nirapat parosaa ||

ਦੇਗ ਤੇਗ ਕੋ ਜਾਹਿ ਭਰੋਸਾ ॥

dheg teg ko jaeh bharosaa ||

ਸੁਘਨਾ ਵਤੀ ਸੁਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੀ ॥

sughanaa vatee sutaa ik taa kee ||

ਰੋਸਨ ਭਯੋ ਜੋਤਿ ਸਸਿ ਵਾ ਕੀ ॥੨॥

rosan bhayo jot sas vaa kee ||2||

ਇਕ ਦਿਨ ਨਿਕਸਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਿਕਾਰਾ ॥

eik dhin nikasaa nirapat sikaaraa ||

ਲਏ ਸ੍ਵਾਨ ਸੀਚਾਨ ਹਜਾਰਾ ॥

le savaiaan seechaan hajaaraa ||

ਚੀਤਾ ਔਰ ਜਾਰਿਯਨ ਲੀਨੇ ॥

cheetaa aauar jaariyan leene ||

ਸ੍ਯਾਹ ਗੋਸ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ਸੁ ਚੀਨੇ ॥੩॥

srayaeh gos neh jaeh su cheene ||3||

ਲਗਰ ਝਗਰ ਜੁਰਰਾ ਅਰੁ ਬਾਜਾ ॥

lagar jhagar juraraa ar baajaa ||

ਬਹਰੀ ਕੁਹੀ ਸਿਚਾਨ ਸਮਾਜਾ ॥

baharee kuhee sichaan samaajaa ||

ਬਾਸੇ ਔਰ ਬਸੀਨੈ ਘਨੀ ॥

baase aauar baseenai ghanee ||

ਚਿਪਕ ਧੂਤਿਯੈ ਜਾਹਿ ਨ ਗਨੀ ॥੪॥

chipak dhootiyai jaeh na ganee ||4||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਖੇਲ ਸਿਕਾਰਾ ॥

bhaat bhaat tan khel sikaaraa ||

ਅਧਿਕ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕਹ ਖੇਦਿ ਪਛਾਰਾ ॥

adhik miragan keh khedh pachhaaraa ||

ਤਬ ਲਗਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਰਾਹਿਕ ਆਯੋ ॥

tab lag dhirasaT baraahik aayo ||

ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਯੋ ॥੫॥

teh paachhe teh tura(n)g dhavaayo ||5||

ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਾਹੀ ਕੇ ਦੇਸਾ ॥

jaat bhayo taahee ke dhesaa ||

ਹਾਕਿ ਤੁਰੰਗ ਪਵਨ ਕੇ ਭੇਸਾ ॥

haak tura(n)g pavan ke bhesaa ||

ਸੁਘਨਾ ਵਤੀ ਲਖਾ ਜਬ ਤਾ ਕੌ ॥

sughanaa vatee lakhaa jab taa kau ||

ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਤਹੀ ਤੇ ਵਾ ਕੌ ॥੬॥

layo bulai tahee te vaa kau ||6||

ਧੌਲਰ ਤਰ ਕਮੰਦ ਲਰਕਾਈ ॥

dhaualar tar kama(n)dh larakaiee ||

ਲਯੋ ਤਿਸੌ ਤਿਹ ਪੈਡ ਚੜਾਈ ॥

layo tisau teh paidd chaRaiee ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਅਤਿ ਰੁਚ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥

kaam bhog at ruch kar maanaa ||

ਭੇਦ ਦੂਸਰੇ ਮਨੁਖ ਨ ਜਾਨਾ ॥੭॥

bhedh dhoosare manukh na jaanaa ||7||

ਤਬ ਤਿਹ ਪਿਤ ਯੌ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥

tab teh pit yau hiradhai bichaaraa ||

ਨਿਜੁ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸਾਥ ਉਚਾਰਾ ॥

nij raanee ke saath uchaaraa ||

ਹਮ ਤੁਮ ਆਉ ਸੁਤਾ ਕੇ ਜਾਹੀ ॥

ham tum aau sutaa ke jaahee ||

ਦੁਹਿਤਾ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੮॥

dhuhitaa hoi khusee man maahee ||8||

ਤਬ ਵੈ ਦੋਊ ਸੁਤਾ ਕੇ ਗਏ ॥

tab vai dhouoo sutaa ke ge ||

ਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਦ੍ਵਾਰ ਪਰ ਭਏ ॥

taa ke praapat dhavaiaar par bhe ||

ਸੁਘਨਾ ਵਤੀ ਤਿਹ ਲਖਿ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥

sughanaa vatee teh lakh dhukh paayo ||

ਅਧਿਕ ਅਸਰਫੀ ਕਾਢਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥੯॥

adhik asarafee kaadd ma(n)gaayo ||9||

ਔਰ ਅਧਿਕ ਤਿਨ ਅਤਿਥ ਬੁਲਾਏ ॥

aauar adhik tin atith bulaae ||

ਏਕ ਏਕ ਦੈ ਮੁਹਰ ਪਠਾਏ ॥

ek ek dhai muhar paThaae ||

ਤਿਨ ਕੇ ਮਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰ ਮੰਗਨਾ ॥

tin ke maeh nirapat kar ma(n)ganaa ||

ਦੈ ਸਤ ਮੁਹਰ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ਅੰਗਨਾ ॥੧੦॥

dhai sat muhar nikaariyo a(n)ganaa ||10||

ਮੁਰ ਪਰਵਾਰ ਲਖ੍ਯੋ ਇਨ ਰਾਜਾ ॥

mur paravaar lakhayo in raajaa ||

ਏਤੋ ਦਯੋ ਦਰਬ ਬਿਨੁ ਕਾਜਾ ॥

eto dhayo dharab bin kaajaa ||

ਤਾ ਤੇ ਦੁਗੁਨ ਤਵਨ ਕਹ ਦਯੋ ॥

taa te dhugun tavan keh dhayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ਭਯੋ ॥੧੧॥

bhedh abhedh na jaanat bhayo ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਪਿਯ ਮਿਤ੍ਰ ਕੌ ਇਹ ਛਲ ਅਤਿਥ ਬਨਾਇ ॥

raaj sutaa piy mitr kau ieh chhal atith banai ||

ਦੈ ਅਸਰਫੀ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਾ ਰਾਇ ॥੧੨॥

dhai asarafee nikaariyo bhedh na jaanaa rai ||12||

ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਰਿ ਪਿਤ ਅਰੁ ਮਾਤ ਦਿਖਾਇ ॥

man maanat ko bhog kar pit ar maat dhikhai ||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਕਾਢਾ ਤਿਸੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਗਹਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥੧੩॥

eeh chhal sau kaaddaa tisai kinahoo(n) na gahiyo banai ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਾਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੦੭॥੫੮੮੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau saat charitr samaapatam sat subham sat ||307||5885||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੋਚ ਬਿਹਾਰ ਸਹਿਰ ਜਹ ਬਸੈ ॥

koch bihaar sahir jeh basai ||

ਅਮਰਾਵਤੀ ਪੁਰੀ ਕਹ ਹਸੈ ॥

amaraavatee puree keh hasai ||

ਬ੍ਰਿਧ ਕੇਤੁ ਤਿਹ ਭੂਪ ਭਨਿਜੈ ॥

biradh ket teh bhoop bhanijai ||

ਕੋ ਰਾਜਾ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥੧॥

ko raajaa paTatar teh dhijai ||1||

ਸ੍ਰੀ ਫੁਟ ਬੇਸਰਿ ਦੇ ਤਹ ਦਾਰਾ ॥

sree fuT besar dhe teh dhaaraa ||

ਜਿਹ ਸਮ ਦੇਵ ਨ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰਾ ॥

jeh sam dhev na dhev kumaaraa ||

ਤਾ ਕੋ ਜਾਤ ਨ ਰੂਪ ਉਚਾਰਾ ॥

taa ko jaat na roop uchaaraa ||

ਦਿਵਸ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੨॥

dhivas bhayo taa te ujiyaaraa ||2||

ਹਾਜੀ ਰਾਇ ਤਹਾ ਖਤਿਰੇਟਾ ॥

haajee rai tahaa khatireTaa ||

ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਕੇ ਸਾਥ ਲਪੇਟਾ ॥

eisak musak ke saath lapeTaa ||

ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੀ ॥

taa kee jaat na prabhaa uchaaree ||

ਫੂਲਿ ਰਹੀ ਜਾਨੁਕ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥੩॥

fool rahee jaanuk fulavaaree ||3||

ਸ੍ਰੀ ਫੁਟ ਬੇਸਰਿ ਦੇ ਤਿਹ ਲਹਾ ॥

sree fuT besar dhe teh lahaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਮਹਿ ਕਹਾ ॥

eeh bidh chit apane meh kahaa ||

ਕੈ ਅਬ ਮਰੌਂ ਕਟਾਰੀ ਹਨਿ ਕੈ ॥

kai ab marau kaTaaree han kai ||

ਕੈ ਇਹ ਭਜੌ ਆਜੁ ਬਨਿ ਠਨਿ ਕੈ ॥੪॥

kai ieh bhajau aaj ban Than kai ||4||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਸਿ ਭੀਜਤ ਤਿਹ ਬਦਨ ਪਰ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸਰਬੰਗ ॥

mas bheejat teh badhan par at su(n)dhar saraba(n)g ||

ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਚੇ ਢਰਿਯੋ ਲੂਟੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਨੰਗ ॥੫॥

kanak avaT saache ddariyo looTee prabhaa ana(n)g ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਘਰਿ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥

sughar sahacharee tahaa paThaiee ||

ਛਲ ਸੌ ਤਾਹਿ ਤਹਾ ਲੈ ਆਈ ॥

chhal sau taeh tahaa lai aaiee ||

ਜਬ ਤਿਹ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ਰਾਨੀ ॥

jab teh haath chalaayo raanee ||

ਹਾਜੀ ਰਾਇ ਬਾਤ ਨਹਿ ਮਾਨੀ ॥੬॥

haajee rai baat neh maanee ||6||

ਅਬਲਾ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥

abalaa koT jatan kar haaree ||

ਕਯੋਹੂੰ ਨ ਭਜੀ ਤਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ॥

kayohoo(n) na bhajee taeh nirap naaree ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਗਿਰਿ ਭੂਮ ਉਚਾਰਾ ॥

hai hai gir bhoom uchaaraa ||

ਮੁਰ ਕਰੇਜ ਡਾਇਨੀ ਨਿਹਾਰਾ ॥੭॥

mur karej ddainee nihaaraa ||7||

ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਬਸਤ੍ਰ ਹੁਤੇ ਪਹਿਰਾਏ ॥

teh tiray basatr hute pahiraae ||

ਡਾਇਨ ਸੁਨਤ ਲੋਗ ਉਠਿ ਧਾਏ ॥

ddain sunat log uTh dhaae ||

ਜਬ ਗਹਿ ਤਾਹਿ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਮਾਰਾ ॥

jab geh taeh bahut bidh maaraa ||

ਤਬ ਤਿਨ ਮਨਾ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਚਾਰਾ ॥੮॥

tab tin manaa ju tirayaa uchaaraa ||8||

ਤਬ ਲਗਿ ਤਹਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹੂੰ ਆਯੋ ॥

tab lag tahaa nirapat hoo(n) aayo ||

ਸੁਨਿ ਕਰੇਜ ਤ੍ਰਿਯ ਹਰਿਯੋ ਰਿਸਾਯੋ ॥

sun karej tiray hariyo risaayo ||

ਇਹ ਡਾਇਨਿ ਕਹ ਕਹਾ ਸੰਘਾਰੋ ॥

eeh ddain keh kahaa sa(n)ghaaro ||

ਕੈ ਅਬ ਹੀ ਰਾਨੀਯਹਿ ਜਿਯਾਰੋ ॥੯॥

kai ab hee raaneeyeh jiyaaro ||9||

ਤਬ ਤਿਨ ਦੂਰਿ ਠਾਢ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਏ ॥

tab tin dhoor Thaadd nirap ke'ee ||

ਰਾਨੀ ਕੇ ਚੁੰਬਨ ਤਿਨ ਲੀਏ ॥

raanee ke chu(n)ban tin le'ee ||

ਰਾਜਾ ਲਖੈ ਕਰੇਜੋ ਡਾਰੈ ॥

raajaa lakhai karejo ddaarai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨਹਿ ਮੂੜ ਬਿਚਾਰੈ ॥੧੦॥

bhedh abhedh neh mooR bichaarai ||10||

ਸਭ ਤਬ ਹੀ ਲੋਗਾਨ ਹਟਾਯੋ ॥

sabh tab hee logaan haTaayo ||

ਅਧਿਕ ਨਾਰਿ ਸੌ ਭੋਗ ਮਚਾਯੋ ॥

adhik naar sau bhog machaayo ||

ਰਾਖੈ ਜੋ ਮੁਰਿ ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥

raakhai jo mur keh piray praanaa ||

ਤੁਮ ਸੌ ਰਮੌ ਸਦਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੧੧॥

tum sau ramau sadhaa bidh naanaa ||11||

ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਕੈ ॥

adhik bhog taa sau tiray kar kai ||

ਧਾਇ ਭੇਸ ਦੈ ਦਯੋ ਨਿਕਰਿ ਕੈ ॥

dhai bhes dhai dhayo nikar kai ||

ਭਾਖਤ ਜਾਇ ਪਤਿਹਿ ਅਸ ਭਈ ॥

bhaakhat jai pateh as bhiee ||

ਦੇਇ ਕਰਿਜਵਾ ਡਾਇਨਿ ਗਈ ॥੧੨॥

dhei karijavaa ddain giee ||12||

ਦਿਤ ਮੁਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰਿਜਵਾ ਭਈ ॥

dhit muh pratham karijavaa bhiee ||

ਪੁਨਿ ਵਹ ਅੰਤ੍ਰਧਯਾਨ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

pun veh a(n)tradhayaan havai giee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਹਮਰੀ ਆਈ ॥

nirap bar dhirasaT na hamaree aaiee ||

ਕ੍ਯਾ ਜਨਿਯੈ ਕਿਹ ਦੇਸ ਸਿਧਾਈ ॥੧੩॥

kayaa janiyai keh dhes sidhaiee ||13||

ਸਤਿ ਸਤਿ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

sat sat tab nirapat uchaaraa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ ਬਿਚਾਰਾ ॥

bhedh abhedh na mooR bichaaraa ||

ਨਿਰਖਤ ਥੋ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਬਜਾਈ ॥

nirakhat tho tiray jaar bajaiee ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਗਯੋ ਆਂਖਿ ਚੁਰਾਈ ॥੧੪॥

eeh charitr gayo aa(n)kh churaiee ||14||

ਪ੍ਰਥਮ ਮਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

pratham mitr tiray bol paThaayo ||

ਕਹਿਯੋ ਨ ਕਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥

kahiyo na kiy tiray traas dhikhaayo ||

ਬਹੁਰਿ ਭਜਾ ਇਹ ਚਰਿਤ ਲਖਾਯਾ ॥

bahur bhajaa ieh charit lakhaayaa ||

ਠਾਢ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੜ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯਾ ॥੧੫॥

Thaadd nirapat jaR moo(n)dd mu(n)ddaayaa ||15||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਆਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੦੮॥੫੯੦੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau aaTh charitr samaapatam sat subham sat ||308||5900||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਰਨਾਟਕ ਕੋ ਦੇਸ ਬਸਤ ਜਹ ॥

karanaaTak ko dhes basat jeh ||

ਸ੍ਰੀ ਕਰਨਾਟਕ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ॥

sree karanaaTak sain nirapat teh ||

ਕਰਨਾਟਕ ਦੇਈ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਰੀ ॥

karanaaTak dheiee gireh naaree ||

ਜਾ ਤੇ ਲਿਯ ਰਵਿ ਸਸਿ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥

jaa te liy rav sas ujiyaaree ||1||

ਤਹ ਇਕ ਸਾਹ ਬਸਤ ਥੋ ਨੀਕੋ ॥

teh ik saeh basat tho neeko ||

ਜਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਸੁਖ ਉਪਜਤ ਜੀ ਕੋ ॥

jaeh nirakh sukh upajat jee ko ||

ਤਾ ਕੇ ਸੁਤਾ ਹੁਤੀ ਇਕ ਧਾਮਾ ॥

taa ke sutaa hutee ik dhaamaa ||

ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਨਿਰਖਤ ਜਿਹ ਬਾਮਾ ॥੨॥

thakit rahat nirakhat jeh baamaa ||2||

ਸੁਤਾ ਅਪੂਰਬ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥

sutaa apoorab dhe teh naamaa ||

ਜਿਹ ਸੀ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਨਹਿ ਬਾਮਾ ॥

jeh see kahoo(n) kouoo neh baamaa ||

ਏਕ ਸਾਹ ਕੇ ਸੁਤ ਕਹ ਬ੍ਯਾਹੀ ॥

ek saeh ke sut keh bayaahee ||

ਬੀਰਜ ਕੇਤੁ ਨਾਮ ਤਿਹ ਆਹੀ ॥੩॥

beeraj ket naam teh aahee ||3||

ਜਬ ਵਹੁ ਬ੍ਯਾਹਿ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥

jab vahu bayaeh taeh lai gayo ||

ਨਿਜੁ ਸਦਨਨ ਲੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ॥

nij sadhanan lai praapat bhayo ||

ਏਕ ਪੁਰਖ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥

ek purakh tin naar nihaaraa ||

ਜਾ ਕੀ ਸਮ ਨਹਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥੪॥

jaa kee sam neh raaj kumaaraa ||4||

ਨਿਰਖਤ ਤਾਹਿ ਲਗਨ ਤਿਹ ਲਗੀ ॥

nirakhat taeh lagan teh lagee ||

ਨੀਦ ਭੂਖਿ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਭਗੀ ॥

needh bhookh tab hee te bhagee ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥

paThai sahacharee taeh bulaavai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਕਮਾਵੈ ॥੫॥

kaam bhog ruch maan kamaavai ||5||

ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ਬਹੁ ਬਧਾ ਸਨੇਹਾ ॥

sa(n)g taa ke bahu badhaa sanehaa ||

ਰਾਝਨ ਔਰ ਹੀਰ ਕੋ ਜੇਹਾ ॥

raajhan aauar heer ko jehaa ||

ਬੀਰਜ ਕੇਤ ਕਹ ਯਾਦਿ ਨ ਲਯਾਵੈ ॥

beeraj ket keh yaadh na layaavai ||

ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥੬॥

dharam bhraat keh taeh bulaavai ||6||

ਭੇਦ ਸਸੁਰ ਕੇ ਲੋਗ ਨ ਜਾਨੈ ॥

bhedh sasur ke log na jaanai ||

ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥

dharam bhraat teh tiray pahichaanai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਲਹਹੀ ॥

bhedh abhedh na moorakh lahahee ||

ਭ੍ਰਾਤਾ ਜਾਨ ਕਛੂ ਨਹਿ ਕਹਹੀ ॥੭॥

bhraataa jaan kachhoo neh kahahee ||7||

ਇਕ ਦਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

eik dhin tiray ieh bhaat uchaaraa ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੌ ਦੈ ਕੈ ਬਿਖੁ ਮਾਰਾ ॥

nij pat kau dhai kai bikh maaraa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੌ ਰੋਦਨ ਕਰੈ ॥

bhaat bhaat sau rodhan karai ||

ਲੋਗ ਲਖਤ ਸਿਰ ਕੇਸ ਉਪਰੈ ॥੮॥

log lakhat sir kes uparai ||8||

ਅਬ ਮੈ ਧਾਮ ਕਵਨ ਕੇ ਰਹੋ ॥

ab mai dhaam kavan ke raho ||

ਮੈ ਪਿਯ ਸਬਦ ਕਵਨ ਸੌਂ ਕਹੋ ॥

mai piy sabadh kavan sau kaho ||

ਨਜਾਇ ਨਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਘਰਿ ਭੀਤਰਿ ॥

nayai nahee har ke ghar bheetar ||

ਇਹ ਗਤਿ ਕਰੀ ਮੋਰਿ ਅਵਨੀ ਤਰ ॥੯॥

eeh gat karee mor avanee tar ||9||

ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਰਬ ਸੰਗ ਕਰਿ ਲੀਨਾ ॥

gireh ko dharab sa(n)g kar leenaa ||

ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਸੰਗ ਪਯਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥

mitreh sa(n)g payaanaa keenaa ||

ਧਰਮ ਭਾਇ ਜਾ ਕੌ ਕਰਿ ਭਾਖਾ ॥

dharam bhai jaa kau kar bhaakhaa ||

ਇਹ ਛਲ ਨਾਥ ਧਾਮ ਕਰਿ ਰਾਖਾ ॥੧੦॥

eeh chhal naath dhaam kar raakhaa ||10||

ਲੋਗ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

log sabhai ieh bhaat uchaaraa ||

ਆਪੁ ਬਿਖੈ ਮਿਲਿ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥

aap bikhai mil karat bichaaraa ||

ਕਹਾ ਕਰੈ ਇਹ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

kahaa karai ieh naar bichaaree ||

ਜਾ ਕੀ ਦੈਵ ਐਸ ਗਤਿ ਧਾਰੀ ॥੧੧॥

jaa kee dhaiv aais gat dhaaree ||11||

ਤਾ ਤੇ ਲੈ ਸਭ ਹੀ ਧਨ ਧਾਮਾ ॥

taa te lai sabh hee dhan dhaamaa ||

ਅਪੁਨੇ ਗਈ ਭਾਇ ਕੇ ਬਾਮਾ ॥

apune giee bhai ke baamaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਸਕਤ ਬਿਚਰਿ ਕੈ ॥

bhedh abhedh na sakat bichar kai ||

ਗਈ ਜਾਰ ਕੇ ਨਾਥ ਸੰਘਰਿ ਕੈ ॥੧੨॥

giee jaar ke naath sa(n)ghar kai ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਨੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੦੯॥੫੯੧੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau nau charitr samaapatam sat subham sat ||309||5912||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

pun ma(n)tree ieh bhaat uchaaraa ||

ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੁ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥

sunahu nirapat joo bachan hamaaraa ||

ਗਾਰਵ ਦੇਸ ਬਸਤ ਹੈ ਜਹਾ ॥

gaarav dhes basat hai jahaa ||

ਗੌਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਥੋ ਤਹਾ ॥੧॥

gauar sain raajaa tho tahaa ||1||

ਸ੍ਰੀ ਰਸ ਤਿਲਕ ਦੇਇ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥

sree ras tilak dhei teh dhaaraa ||

ਚੰਦ੍ਰ ਲਿਯੋ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥

cha(n)dhr liyo jaa te ujiyaaraa ||

ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਕ ਲਛਨ ਤਾ ਮੈ ਸਬਿ ॥

saamu(n)dhrak lachhan taa mai sab ||

ਛਬਿ ਉਚਾਰ ਤਿਹ ਸਕੈ ਕਵਨ ਕਬਿ ॥੨॥

chhab uchaar teh sakai kavan kab ||2||

ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੋ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤਾ ॥

teh ik huto saeh ko pootaa ||

ਭੂਤਲ ਕੋ ਜਾਨੁਕ ਪੁਰਹੂਤਾ ॥

bhootal ko jaanuk purahootaa ||

ਅਧਿਕ ਤਰੁਨ ਕੋ ਤੇਜ ਬਿਰਾਜੈ ॥

adhik tarun ko tej biraajai ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਕੋ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੩॥

naree naaganee ko man laajai ||3||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥

jab raanee teh prabhaa nihaaree ||

ਤਬ ਤੇ ਭਈ ਅਧਿਕ ਮਤਵਾਰੀ ॥

tab te bhiee adhik matavaaree ||

ਨਿਰਖਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਨੈਨ ਬਿਕਾਨੀ ॥

nirakh mitr ke nain bikaanee ||

ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੪॥

tab hee te havai giee dhivaanee ||4||

ਤਬ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਲੀਯੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ॥

tab teh bol leeyo apane ghar ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਕੀਨਾ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਕਰਿ ॥

kaam kel keenaa at ruch kar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥

bhaat bhaat teh gare lagaayo ||

ਅਬਲਾ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੫॥

abalaa adhik hiradhai sukh paayo ||5||

ਤਬ ਲਗ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ਗਯੋ ॥

tab lag aai nirapat teh gayo ||

ਤਤਛਿਨ ਡਾਰਿ ਮਹਲ ਤੇ ਦਯੋ ॥

tatachhin ddaar mahal te dhayo ||

ਮਰਿ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥

mar gayo nirapat na bhedh bichaaraa ||

ਜੋ ਜਨ ਅਰਧ ਉਰਧ ਤੇ ਪਾਰਾ ॥੬॥

jo jan aradh uradh te paaraa ||6||

ਆਪ ਰੋਤ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

aap rot ieh bhaat uchaaraa ||

ਦੇਵ ਪਕਰਿ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਛਾਰਾ ॥

dhev pakar kar nirapat pachhaaraa ||

ਮੋਰੇ ਸਾਥ ਕਿਯੋ ਥੋ ਸੰਗਾ ॥

more saath kiyo tho sa(n)gaa ||

ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਸ੍ਰਬੰਗਾ ॥੭॥

taa te bhayo apavitr sraba(n)gaa ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥

eeh chhal jaar nikaariyo nij naikeh sa(n)ghaar ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਮੂਰਖ ਕਿਛੂ ਸਕਾ ਨ ਨੈਕ ਬਿਚਾਰਿ ॥੮॥

bhedh abhedh moorakh kichhoo sakaa na naik bichaar ||8||

ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕੌ ਮਹਲ ਤੇ ਤਿਹ ਹਿਤ ਦਿਯੋ ਗਿਰਾਇ ॥

nij naik kau mahal te teh hit dhiyo girai ||

ਯਾਰ ਬਚਾਯੋ ਆਪਨੋ ਨੈਕ ਨ ਰਹੀ ਲਜਾਇ ॥੯॥

yaar bachaayo aapano naik na rahee lajai ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਦਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੧੦॥੫੯੨੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau dhas charitr samaapatam sat subham sat ||310||5921||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਰਹ ਸੈਨ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਜਾਨਾ ॥

bireh sain ik nirapat sujaanaa ||

ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਦੇਸ ਜਿਹ ਨਾਨਾ ॥

maanat aan dhes jeh naanaa ||

ਬਿਰਹ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥

bireh ma(n)jaree taa kee raanee ||

ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤ੍ਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥

su(n)dhar bhavan chatradhas jaanee ||1||

ਤਾ ਕੈ ਧਾਮ ਏਕ ਸੁਤ ਭਯੋ ॥

taa kai dhaam ek sut bhayo ||

ਜਾਨਕ ਰਵਿ ਦੁਤਿਯੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥

jaanak rav dhutiyo pragaTayo ||

ਸੁੰਦਰਿਤਾ ਤਿਹ ਕਹੀ ਨ ਆਵੈ ॥

su(n)dharitaa teh kahee na aavai ||

ਨਿਰਖਤ ਪਲਕ ਨ ਜੋਰੀ ਜਾਵੈ ॥੨॥

nirakhat palak na joree jaavai ||2||

ਤਹ ਇਕ ਤਰਨਿ ਸਾਹ ਕੀ ਜਾਈ ॥

teh ik taran saeh kee jaiee ||

ਜਾ ਕੀ ਛਬਿ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਤਾਈ ॥

jaa kee chhab neh jaat bataiee ||

ਕੈ ਸਸਿ ਤੇ ਰੋਹਨਿ ਇਹ ਜਈ ॥

kai sas te rohan ieh jiee ||

ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਨ ਪਾਛੇ ਭਈ ॥੩॥

aage havai hai na paachhe bhiee ||3||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਜਬ ਤਵਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

raaj kuar jab tavan nihaariyo ||

ਮਦਨ ਬਾਨ ਤਨ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥

madhan baan tan taeh prahaariyo ||

ਲਗੀ ਅਟਕਿ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਛੁਟ ਗਈ ॥

lagee aTak sudh budh chhuT giee ||

ਤਬਹਿ ਤਰੁਨਿ ਮਤਵਾਰੀ ਭਈ ॥੪॥

tabeh tarun matavaaree bhiee ||4||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਈ ॥

bhaat bhaat tan dharab luTaiee ||

ਅਧਿਕ ਸਖਿਨ ਕਹ ਰਹੀ ਪਠਾਈ ॥

adhik sakhin keh rahee paThaiee ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਕਯੋਹੂੰ ਨਹਿ ਆਏ ॥

raaj kuar kayohoo(n) neh aae ||

ਤਾ ਸੌ ਕਰੇ ਨ ਮਨ ਕੇ ਭਾਏ ॥੫॥

taa sau kare na man ke bhaae ||5||

ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਤਨ ਕੁਅਰਿ ਬਹੁ ਹਾਰੀ ॥

kar kar jatan kuar bahu haaree ||

ਕੈਸਹੂੰ ਭਜੀ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹਿ ਪਜਾਰੀ ॥

kaisahoo(n) bhajee mitr neh payaaree ||

ਘਾਯਲ ਫਿਰੈ ਕੁਅਰਿ ਮਤਵਾਰੀ ॥

ghaayal firai kuar matavaaree ||

ਜਾਨੁਕ ਮ੍ਰਿਗੀ ਬਿਸਿਖ ਤਨ ਮਾਰੀ ॥੬॥

jaanuk miragee bisikh tan maaree ||6||

ਰੋਵਤ ਕੁਅਰਿ ਕਬੂੰ ਉਠਿ ਗਾਵੈ ॥

rovat kuar kaboo(n) uTh gaavai ||

ਨਾਚਤ ਕਬਹੂੰ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥

naachat kabahoo(n) bachan sunaavai ||

ਮਿਤ੍ਰ ਮਿਲਾਇ ਦੇਇ ਮੁਹਿ ਕੋਈ ॥

mitr milai dhei muh koiee ||

ਜੋ ਮੁਖ ਮਾਗੈ ਦਯੋ ਤਿਹ ਸੋਈ ॥੭॥

jo mukh maagai dhayo teh soiee ||7||

ਏਕ ਸਖੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

ek sakhee ieh bhaat uchaaro ||

ਸੁਨਹੁ ਮਿਤ੍ਰਨੀਥ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥

sunahu mitraneeth bachan hamaaro ||

ਜੋ ਤੁਹਿ ਕੌ ਤਵ ਮਿਤ੍ਰ ਮਿਲਾਊਂ ॥

jo tuh kau tav mitr milaauooaa(n) ||

ਤਉ ਕਹਾ ਤੁਮ ਤੇ ਬਰ ਪਾਊਂ ॥੮॥

tau kahaa tum te bar paauooaa(n) ||8||

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜਬ ਯੌ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥

saeh sutaa jab yau sun paavaa ||

ਜਨੁਕ ਬਹੁਰਿ ਬਪੁ ਮੈ ਜਿਯ ਆਵਾ ॥

januk bahur bap mai jiy aavaa ||

ਨਿਧਨੀ ਅਧਿਕ ਮਨਹੁ ਧਨ ਪਾਯੋ ॥

nidhanee adhik manahu dhan paayo ||

ਜਨੁ ਕਰ ਅੰਮਿਤ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਆਯੋ ॥੯॥

jan kar a(n)mit mirat ke aayo ||9||

ਜਾ ਸੌ ਲਗਨ ਕੁਅਰ ਕੀ ਹੁਤੀ ॥

jaa sau lagan kuar kee hutee ||

ਤਾ ਸੌ ਭੇਸ ਧਾਰਿ ਕੈ ਸੁਤੀ ॥

taa sau bhes dhaar kai sutee ||

ਰਾਜ ਗ੍ਰਿਹਨ ਮੈ ਕਿਯਾ ਪਿਯਾਨਾ ॥

raaj girahan mai kiyaa piyaanaa ||

ਭਾਖਤ ਭਈ ਬਚਨ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੧੦॥

bhaakhat bhiee bachan bidh naanaa ||10||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਤ੍ਰਿਯ ਜੁ ਤਿਹਾਰੇ ਭਈ ॥

nirap sut tiray ju tihaare bhiee ||

ਮੈ ਤਿਨ ਤੁਮਰੇ ਧਾਮ ਪਠਈ ॥

mai tin tumare dhaam paThiee ||

ਤੁਮ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚਿਤ ਚੁਰਾਯੋ ॥

tum teh tiray ko chit churaayo ||

ਅਬ ਚਲਿ ਕੁਅਰ ਕਰੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥੧੧॥

ab chal kuar karo man bhaayo ||11||

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab nirap sut aaise sun paiee ||

ਚਲਿਯੋ ਨ ਪਨਹੀ ਪਾਇ ਚੜਾਈ ॥

chaliyo na panahee pai chaRaiee ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥

bhedh abhedh jaR kachh na bichaaraa ||

ਆਯੋ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਕੈ ਦ੍ਵਾਰਾ ॥੧੨॥

aayo saeh sutaa kai dhavaiaaraa ||12||

ਦਿਯਾ ਬੁਝਾਇ ਦਯੋ ਆਗੇ ਤ੍ਰਿਯ ॥

dhiyaa bujhai dhayo aage tiray ||

ਆਵਤ ਭਯੋ ਅੰਧੇਰੇ ਘਰ ਪਿਯ ॥

aavat bhayo a(n)dhere ghar piy ||

ਚਿਤ ਅਟਕਾ ਜਾ ਸੌ ਸੋ ਜਾਨੀ ॥

chit aTakaa jaa sau so jaanee ||

ਕਾਮ ਕ੍ਰਿਯਾ ਤਾ ਸੌ ਕਸਿ ਠਾਨੀ ॥੧੩॥

kaam kirayaa taa sau kas Thaanee ||13||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

kaam bhog kar dhaam sidhaariyo ||

ਮੂਰਖ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

moorakh kachh na bichaar bichaariyo ||

ਦਿਯਾ ਬੁਝਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥

dhiyaa bujhai tiray roj bulaavai ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਕੁਵਤਿ ਕਮਾਵੈ ॥੧੪॥

kaam kel kar kuvat kamaavai ||14||

ਦੇਨ ਕਹਾ ਸੁ ਦੂਤਿਯਹਿ ਦੀਨਾ ॥

dhen kahaa soo dhootiyeh dheenaa ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਤਨ ਕੀਨਾ ॥

kaam bhog nirap sut tan keenaa ||

ਤਿਨ ਜੜ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥

tin jaR bhedh abhedh na paayo ||

ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੫॥

eeh chhal apano moo(n)dd mu(n)ddaayo ||15||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਗ੍ਯਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੧੧॥੫੯੩੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau gayaareh charitr samaapatam sat subham sat

||311||5936||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੋਗ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲ ॥

jog sain raajaa ik at bal ||

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲ ਮਲਿ ॥

ar anek jeete jin dhal mal ||

ਸ੍ਰੀ ਸੰਨਜਾਸ ਮਤੀ ਦਾਰਾ ਘਰ ॥

sree sa(n)nayaas matee dhaaraa ghar ||

ਅਧਿਕ ਚਤੁਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਹੁਤੀ ਗੁਨਨ ਕਰਿ ॥੧॥

adhik chatur tiray hutee gunan kar ||1||

ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਜਨਤ ਸੁਤ ਭਈ ॥

ketik dhinan janat sut bhiee ||

ਸਿਖ੍ਯਾ ਰਾਇ ਬਿਰਾਗੀ ਦਈ ॥

sikhayaa rai biraagee dhiee ||

ਬਢਤ ਬਢਤ ਸੋ ਭਯੋ ਤਰੁਨ ਜਬ ॥

baddat baddat so bhayo tarun jab ||

ਅਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਬ ॥੨॥

at hee su(n)dhar hot bhayo tab ||2||

ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੀ ਜਾਟ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥

teh ik hutee jaaT kee dhaaraa ||

ਅਟਕਿ ਰਹੀ ਲਖਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥

aTak rahee lakh raaj kumaaraa ||

ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਸਦਨ ਤਵਨ ਕੇ ਜਾਵੈ ॥

nis dhin sadhan tavan ke jaavai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਤਾਹਿ ਚਿਤ ਨਹਿ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥੩॥

nirap sut taeh chit neh layaavai ||3||

ਤਾ ਤੇ ਤਰੁਨਿ ਦੁਖਿਤ ਅਤਿ ਭਈ ॥

taa te tarun dhukhit at bhiee ||

ਚਿਤ ਮੈ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰੇ ਕਈ ॥

chit mai charit bichaare kiee ||

ਤਬ ਤਨ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥

tab tan ihai bichaar bichaaraa ||

ਨਿਜੁ ਤਨ ਭੇਸ ਜੋਗ ਕੋ ਧਾਰਾ ॥੪॥

nij tan bhes jog ko dhaaraa ||4||

ਜੋਗ ਭੇਸ ਧਰਿ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ॥

jog bhes dhar teh gireh giee ||

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਵਤ ਬਹੁ ਭਈ ॥

ja(n)tr ma(n)tr sikhavat bahu bhiee ||

ਤਾ ਕੋ ਲਯੋ ਚੋਰ ਕਰਿ ਚਿਤਾ ॥

taa ko layo chor kar chitaa ||

ਔਰ ਹਰਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੋ ਸਭ ਬਿਤਾ ॥੫॥

aauar haraa gireh ko sabh bitaa ||5||

ਇਕ ਦਿਨ ਯੌ ਤਿਹ ਸਾਥ ਉਚਾਰੋ ॥

eik dhin yau teh saath uchaaro ||

ਜਾਨਤ ਜੋਗੀ ਸਵਹਿ ਉਠਾਰੋ ॥

jaanat jogee saveh uThaaro ||

ਇਕ ਦਿਨ ਇਕਲ ਜੁ ਮੋ ਸੌ ਚਲੈ ॥

eik dhin ikal ju mo sau chalai ||

ਕੌਤਕ ਲਖਹੁ ਸਕਲ ਤੁਮ ਭਲੈ ॥੬॥

kauatak lakhahu sakal tum bhalai ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਅਬ ਲਗਿ ਜਗਤ ਮਸਾਨ ਕੋ ਨਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ਨੈਨ ॥

ab lag jagat masaan ko naeh nihaaraa nain ||

ਅਬ ਜੁਗਿਯਾ ਕੇ ਹੇਤ ਤੇ ਦਿਖਿਹੈਂ ਭਾਖੇ ਬੈਨ ॥੭॥

ab jugiyaa ke het te dhikhihai(n) bhaakhe bain ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਨਿਸੁ ਭਈ ਅਰਧ ਅੰਧਯਾਰੀ ॥

jab nis bhiee aradh a(n)dhayaaree ||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tab nirap sut ieh bhaat bichaaree ||

ਇਕਲੋ ਜੋਗੀ ਸਾਥ ਸਿਧੈ ਹੈ ॥

eikalo jogee saath sidhai hai ||

ਉਠਤ ਮਸਾਨ ਨਿਰਖਿ ਘਰ ਐ ਹੈ ॥੮॥

auThat masaan nirakh ghar aai hai ||8||

ਚਲਤ ਭਯੋ ਜੋਗੀ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥

chalat bhayo jogee ke sa(n)gaa ||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਲਖ੍ਯੋ ਨ ਢੰਗਾ ॥

tiray charitr ko lakhayo na dda(n)gaa ||

ਹ੍ਵੈ ਏਕਲੋ ਗਯੋ ਤਿਹ ਸਾਥਾ ॥

havai ekalo gayo teh saathaa ||

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਲਯੋ ਨ ਹਾਥਾ ॥੯॥

sasatr asatr geh layo na haathaa ||9||

ਜਬ ਦੋਊ ਗਏ ਗਹਰ ਬਨ ਮਾਹੀ ॥

jab dhouoo ge gahar ban maahee ||

ਜਹ ਕੋਊ ਮਨੁਖ ਤੀਸਰੋ ਨਾਹੀ ॥

jeh kouoo manukh teesaro naahee ||

ਤਬ ਅਬਲਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

tab abalaa ieh bhaat uchaaraa ||

ਸੁਨਹੁ ਕੁਅਰ ਜੁ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥੧੦॥

sunahu kuar joo bachan hamaaraa ||10||

ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਚ ॥

tiray baach ||

ਕੈ ਜੜ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਆਸਾ ਤਜੁ ॥

kai jaR praanan kee aasaa taj ||

ਕੈ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਆਉ ਮੁਹਿ ਕੌ ਭਜੁ ॥

kai ruch maan aau muh kau bhaj ||

ਕੈ ਤੁਹਿ ਕਾਟਿ ਕਰੈ ਸਤ ਖੰਡਾ ॥

kai tuh kaaT karai sat kha(n)ddaa ||

ਕੈ ਦੈ ਮੋਰਿ ਭਗ ਬਿਖੈ ਲੰਡਾ ॥੧੧॥

kai dhai mor bhag bikhai la(n)ddaa ||11||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਅਤ ਹੀ ਤਬ ਡਰਾ ॥

raaj kuar at hee tab ddaraa ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਕਰਾ ॥

kaam bhog teh tiray sa(n)g karaa ||

ਇਹ ਛਲ ਸੈ ਵਾ ਕੋ ਛਲਿ ਗਈ ॥

eeh chhal sai vaa ko chhal giee ||

ਰਾਇ ਬਿਰਾਗਿਯਹਿ ਭੋਗਤ ਭਈ ॥੧੨॥

rai biraagiyeh bhogat bhiee ||12||

ਅੰਤ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਯੋ ॥

a(n)t tirayan ke kinoo(n) na paayo ||

ਬਿਧਨਾ ਸਿਰਜਿ ਬਹੁਰਿ ਪਛੁਤਾਯੋ ॥

bidhanaa siraj bahur pachhutaayo ||

ਜਿਨ ਇਹ ਕਿਯੌ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰੋ ॥

jin ieh kiyau sakal sa(n)saaro ||

ਵਹੈ ਪਛਾਨਿ ਭੇਦ ਤ੍ਰਿਯ ਹਾਰੋ ॥੧੩॥

vahai pachhaan bhedh tiray haaro ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੧੨॥੫੯੪੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau baareh charitr samaapatam sat subham sat ||312||5949||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸ੍ਵਰਨ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥

savairan sain ik sunaa nirapaalaa ||

ਜਾ ਕੇ ਸਦਨ ਆਠ ਸੈ ਬਾਲਾ ॥

jaa ke sadhan aaTh sai baalaa ||

ਬਿਸ੍ਵਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਇਕ ਨਾਰੀ ॥

bisavaimatee taa ke ik naaree ||

ਜਾਤ ਨ ਜਿਹ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੀ ॥੧॥

jaat na jeh kee prabhaa uchaaree ||1||

ਨਾਇਨੇਕ ਤਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥

nainek tin nirapat nihaaree ||

ਰੂਪਮਾਨ ਗੁਨਮਾਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥

roopamaan gunamaan bichaaree ||

ਤਾ ਕਹ ਪਕਰਿ ਸਦਨ ਲੈ ਆਯੋ ॥

taa keh pakar sadhan lai aayo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥੨॥

kaam bhog teh saath kamaayo ||2||

ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰੋ ॥

taa ko lai isatree nirap karo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਰੋ ॥

bhaat bhaat teh saath biharo ||

ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਕੁਟੇਵ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥

taa tiray kee kuTev neh jaiee ||

ਅਵਰਨ ਸਾਥ ਰਮੈ ਲਪਟਾਈ ॥੩॥

avaran saath ramai lapaTaiee ||3||

ਇਕ ਦਿਨ ਅਰਧ ਨਿਸਾ ਜਬ ਭਈ ॥

eik dhin aradh nisaa jab bhiee ||

ਜਾਰ ਧਾਮ ਨਾਇਨ ਵਹ ਗਈ ॥

jaar dhaam nain veh giee ||

ਚੌਕੀਦਾਰਨ ਗਹਿ ਤਾ ਕੌ ਲਿਯ ॥

chauakeedhaaran geh taa kau liy ||

ਨਾਕ ਕਾਟਿ ਕਰ ਬਹੁਰਿ ਛਾਡਿ ਦਿਯ ॥੪॥

naak kaaT kar bahur chhaadd dhiy ||4||

ਨਾਇਨਿ ਕਟੀ ਨਾਕ ਲੈ ਕੈ ਕਰ ॥

nain kaTee naak lai kai kar ||

ਫਿਰਿ ਆਈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਭੀਤਰ ਘਰ ॥

fir aaiee nirap ke bheetar ghar ||

ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਮ ਮੂੰਡਬੇ ਕਾਜਾ ॥

tab nirap rom moo(n)ddabe kaajaa ||

ਮਾਗਯੋ ਤੁਰਤੁ ਉਸਤਰਾ ਰਾਜਾ ॥੫॥

maagayo turat usataraa raajaa ||5||

ਤਬ ਤਿਨ ਵਹੈ ਉਸਤਰਾ ਦੀਯੋ ॥

tab tin vahai usataraa dheeyo ||

ਜਾ ਪਰ ਬਾਢਿ ਨ ਕਬਹੂੰ ਕੀਯੋ ॥

jaa par baadd na kabahoo(n) keeyo ||

ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥

nirakh nirapat teh adhik risaayo ||

ਗਹਿ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥੬॥

geh taa tiray kee or chalaayo ||6||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਹਿ ਉਠੀ ॥

tab tiray hai hai keh uThee ||

ਕਾਟਿ ਨਾਕ ਰਾਜਾ ਜੂ ਸੁਟੀ ॥

kaaT naak raajaa joo suTee ||

ਤਬ ਰਾਜਾ ਹੇਰਨ ਤਿਹ ਧਾਯੋ ॥

tab raajaa heran teh dhaayo ||

ਸ੍ਰੋਨ ਪੁਲਤ ਲਖਿ ਮੁਖ ਬਿਸਮਾਯੋ ॥੭॥

sron pulat lakh mukh bisamaayo ||7||

ਹਾਹਾ ਪਦ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

haahaa padh tab nirapat uchaaraa ||

ਮੈ ਨਹਿ ਐਸੇ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥

mai neh aaise bhedh bichaaraa ||

ਨਿਰਖਹੁ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਚਤੁਰਈ ॥

nirakhahu taa tiray kee chaturiee ||

ਰਾਜਾ ਮੂੰਡ ਬੁਰਾਈ ਦਈ ॥੮॥

raajaa moo(n)dd buraiee dhiee ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੌ ਤਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਿਯਾ ਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰ ॥

bhedh abhedh kau tin nirapat kiyaa na hiradhai bichaar ||

ਤਾਹਿ ਬੁਰਾਈ ਸਿਰ ਦਈ ਨਾਕ ਕਟਾਈ ਨਾਰਿ ॥੯॥

taeh buraiee sir dhiee naak kaTaiee naar ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤੇਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੧੩॥੫੯੫੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau tereh charitr samaapatam sat subham sat ||313||5958||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦਛਿਨ ਸੈਨ ਸੁ ਦਛਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ॥

dhachhin sain su dhachhin nirap ik ||

ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤ ਜਾਨਤ ਥੋ ਨਿਕ ॥

saasatr simirat jaanat tho nik ||

ਸਦਨ ਸੁ ਦਛਿਨ ਦੇ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥

sadhan su dhachhin dhe teh dhaaraa ||

ਜਨੁ ਸਸਿ ਚੜ੍ਹਿਯੋ ਗਗਨ ਮੰਝਾਰਾ ॥੧॥

jan sas chaRiyo gagan ma(n)jhaaraa ||1||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਰਾਨੀ ਕੀ ਥੀ ਛਬਿ ॥

apramaan raanee kee thee chhab ||

ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਰਹਤ ਭਾਨ ਦਬਿ ॥

nirakh prabhaa jeh rahat bhaan dhab ||

ਰਾਜਾ ਅਧਿਕ ਆਸਕਤ ਤਾ ਪਰਿ ॥

raajaa adhik aasakat taa par ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਅਲਿ ਪੰਖੁਰੀ ਕਮਲ ਕਰਿ ॥੨॥

jeh bidh al pa(n)khuree kamal kar ||2||

ਤਹਾ ਸਾਹ ਕੀ ਹੁਤੀ ਦੁਲਾਰੀ ॥

tahaa saeh kee hutee dhulaaree ||

ਤਿਨ ਰਾਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥

tin raajaa kee prabhaa nihaaree ||

ਸ੍ਰੀ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਦੇਇ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥

sree su kumaar dhei teh naamaa ||

ਜਿਹ ਸੀ ਭਈ ਨ ਮਹਿ ਮਹਿ ਬਾਮਾ ॥੩॥

jeh see bhiee na meh meh baamaa ||3||

ਚਿਤ ਮਹਿ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਯੌ ਕਹਿਯੋ ॥

chit meh saeh sutaa yau kahiyo ||

ਜਬ ਤਿਹ ਹੇਰਿ ਅਟਕ ਮਨ ਰਹਿਯੋ ॥

jab teh her aTak man rahiyo ||

ਕੌਨ ਜਤਨ ਜਾ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਊ ॥

kauan jatan jaa te nirap paauoo ||

ਚਿਤ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਪਹਿਲੀ ਬਿਸਰਾਊ ॥੪॥

chit te tiray pahilee bisaraauoo ||4||

ਬਸਤ੍ਰਤਿ ਉਤਮ ਸਕਲ ਉਤਾਰੇ ॥

basatrat utam sakal utaare ||

ਮੇਖਲਾਦਿ ਤਨ ਮੋ ਪਟ ਧਾਰੇ ॥

mekhalaadh tan mo paT dhaare ||

ਤਾ ਕੇ ਧੂਮ ਦ੍ਵਾਰ ਪਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥

taa ke dhoom dhavaiaar par ddaariyo ||

ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੫॥

eisatree purakh na kinoo(n) bichaariyo ||5||

ਕੇਤਿਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤ ਜਬ ਗਏ ॥

ketik dhivas beet jab ge ||

ਲਖਨ ਨਗਰ ਨਿਕਸਤ ਪ੍ਰਭ ਭਏ ॥

lakhan nagar nikasat prabh bhe ||

ਭਾਖਾ ਸੁਨਨ ਸਭਨ ਕੀ ਕਾਜਾ ॥

bhaakhaa sunan sabhan kee kaajaa ||

ਅਤਿਥ ਭੇਸ ਧਰਿ ਨਿਕਸਿਯੋ ਰਾਜਾ ॥੬॥

atith bhes dhar nikasiyo raajaa ||6||

ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਅਤਿਥ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ॥

tin tiray bhes atith ko dhar kai ||

ਬਚਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਨਿਹਰਿ ਕੈ ॥

bachan uchaariyo nirapeh nihar kai ||

ਕਹ ਭਯੋ ਰਾਜਾ ਮੂਰਖ ਮਤਿ ਕੌ ॥

keh bhayo raajaa moorakh mat kau ||

ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜਾਨਤ ਨਹਿ ਗਤਿ ਕੌ ॥੭॥

bhalee buree jaanat neh gat kau ||7||

ਦੁਰਾਚਾਰ ਰਾਨੀ ਜੁ ਕਮਾਵੈ ॥

dhuraachaar raanee ju kamaavai ||

ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਨਿਤਜ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਵੈ ॥

taa ke dhaam nitay nirap jaavai ||

ਜੜ ਇਹ ਲਖਤ ਮੋਰਿ ਹਿਤਕਾਰਨਿ ॥

jaR ieh lakhat mor hitakaaran ||

ਸੋ ਨਿਤ ਸੋਤ ਸੰਗ ਲੈ ਯਾਰਨਿ ॥੮॥

so nit sot sa(n)g lai yaaran ||8||

ਨ੍ਰਿਪ ਯਹ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

nirap yeh dhun sravanan sun paiee ||

ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਤਿਸੀ ਕਹ ਜਾਈ ॥

poochhat bhayo tisee keh jaiee ||

ਅਥਿਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਜਾਂ ਦੋ ਕਜਾ ਕਰੈ ॥

athit nirapat hayaa(n) dho kayaa karai ||

ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਹੁ ਸੋ ਬਿਧਿ ਪਰਹਰੈ ॥੯॥

jo tum kahahu so bidh paraharai ||9||

ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਗ ਨ ਐਸੀ ਨਾਰੀ ॥

eeh nirap jog na aaisee naaree ||

ਚਹਿਯਤ ਹਨੀ ਕਿ ਤੁਰਤ ਨਿਕਾਰੀ ॥

chahiyat hanee k turat nikaaree ||

ਭਲੋ ਨ ਗਵਨ ਕਰੋ ਤਾ ਕੇ ਛਿਨ ॥

bhalo na gavan karo taa ke chhin ||

ਦੁਰਾਚਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਤ ਜੁ ਨਿਸ ਦਿਨ ॥੧੦॥

dhuraachaar tiray karat ju nis dhin ||10||

ਇਨ ਕੇ ਜੋਗ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯ ਅਹੀ ॥

ein ke jog ek tiray ahee ||

ਏਕ ਸਾਹ ਕੇ ਜਾਈ ਕਹੀ ॥

ek saeh ke jaiee kahee ||

ਜਯੋਂ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਰਖਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥

jayo(n) ieh nirap purakhan ko raajaa ||

ਤ੍ਯੋ ਵਹੁ ਨਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥੧੧॥

trayo vahu naar tirayan sirataajaa ||11||

ਜੌ ਵਾ ਕੌ ਰਾਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਲਯਾਵੈ ॥

jau vaa kau raajaa gireh layaavai ||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਬ ਸਕਲ ਸੁਹਾਵੈ ॥

raaj paaT tab sakal suhaavai ||

ਤਾਹਿ ਲਖੇ ਤ੍ਰਿਯ ਸਭ ਦੁਰਿ ਜਾਹੀ ॥

taeh lakhe tiray sabh dhur jaahee ||

ਜਿਮਿ ਉਡਗਨ ਰਵਿ ਕੀ ਪਰਛਾਹੀ ॥੧੨॥

jim uddagan rav kee parachhaahee ||12||

ਜਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥

jab raajai ieh bidh sun paayo ||

ਇਹੈ ਮਤੋ ਜਿਯ ਮਾਝ ਪਕਾਯੋ ॥

eihai mato jiy maajh pakaayo ||

ਦੁਰਾਚਾਰਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਰਹਰੌਂ ॥

dhuraachaar isatree paraharau ||

ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਲੈ ਕਰੌਂ ॥੧੩॥

nij tiray saeh sutaa lai karau ||13||

ਪ੍ਰਾਤੈ ਕਾਲ ਧਾਮ ਜਬ ਆਯੋ ॥

praatai kaal dhaam jab aayo ||

ਨੇਗੀ ਮਹਤਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

negee mahatan bol paThaayo ||

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਲਈ ॥

saeh sutaa jeh teh bidh liee ||

ਰਾਨੀ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਈ ॥੧੪॥

raanee ddaar hiradhai te dhiee ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਹ ਚੰਚਲਾ ਤਾ ਕੋ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ॥

eeh charitr teh cha(n)chalaa taa ko charit dhikhai ||

ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਥ ਤੁਰਾਇ ਤਿਹ ਆਪਨ ਭਜਯੋ ਬਨਾਇ ॥੧੫॥

nij tiray saath turai teh aapan bhajayo banai ||15||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਦਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੧੪॥੫੯੭੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chauadheh charitr samaapatam sat subham sat

||314||5973||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਹਿਰ ਇਟਾਵਾ ਗੰਗ ਤੀਰ ਜਹ ॥

sahir iTaavaa ga(n)g teer jeh ||

ਪਾਲ ਸੁ ਪਛਿਮ ਹੁਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ॥

paal su pachhim hute nirapat teh ||

ਨਾਰਿ ਸੁ ਪਛਿਮ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥

naar su pachhim dhe taa ke ghar ||

ਸੁਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਰੀ ਨ ਸਰਬਰ ॥੧॥

suree naaganee naree na sarabar ||1||

ਬਾਢੀ ਏਕ ਰਾਨਿਯਹਿ ਹੇਰਾ ॥

baaddee ek raaniyeh heraa ||

ਮਦਨ ਦੇਹ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਘੇਰਾ ॥

madhan dheh tab hee teh gheraa ||

ਅਧਿਕ ਨੇਹ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਢਾਯੋ ॥

adhik neh teh saath baddaayo ||

ਰਾਜਾ ਕੋ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੨॥

raajaa ko chit te bisaraayo ||2||

ਐਸੀ ਰਸਿਗੀ ਤਾ ਸੌ ਨਾਰੀ ॥

aaisee rasigee taa sau naaree ||

ਜਾ ਤੇ ਪਤਿ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥

jaa te pat tan preet bisaaree ||

ਗੇਰੂ ਘੋਰਿ ਪਾਨ ਕਰਿ ਲੀਯੋ ॥

geroo ghor paan kar leeyo ||

ਮੁਖ ਤੇ ਡਾਰਿ ਲਖਤ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਯੋ ॥੩॥

mukh te ddaar lakhat nirap dheeyo ||3||

ਜਾਨਾ ਸ੍ਰੋਣ ਬਦਨ ਤੇ ਬਮਾ ॥

jaanaa sron badhan te bamaa ||

ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਸੂਲ ਨ ਛਮਾ ॥

nirap man mai ieh sool na chhamaa ||

ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਬੈਦ ਬੁਲਾਏ ॥

at aatur havai baidh bulaae ||

ਚਿਹਨ ਰੋਗ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਸੁਨਾਏ ॥੪॥

chihan rog teh naar sunaae ||4||

ਤਬ ਤਿਨ ਪੀ ਗੇਰੂ ਪੁਨਿ ਡਾਰਾ ॥

tab tin pee geroo pun ddaaraa ||

ਸ੍ਰੋਣ ਬਮਾ ਸਭਹੂਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥

sron bamaa sabhahoon bichaaraa ||

ਤਬ ਪਤਿ ਸੋ ਇਮ ਨਾਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥

tab pat so im naar uchaaro ||

ਅਬ ਰਾਨੀ ਕਹ ਮਰੀ ਬਿਚਾਰੋ ॥੫॥

ab raanee keh maree bichaaro ||5||

ਰਾਨੀ ਕਹਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਕਰਿਯਹੁ ॥

raanee kahat nirapat so kariyahu ||

ਮੇਰੋ ਬਹੁਰਿ ਨ ਬਦਨ ਨਿਹਰਿਯਹੁ ॥

mero bahur na badhan nihariyahu ||

ਔਰ ਸਖੀ ਕਾਹੂ ਨ ਦਿਖੈਯੋ ॥

aauar sakhee kaahoo na dhikhaiyo ||

ਰਾਨੀ ਜਾਇ ਜਾਰ ਘਰਿ ਐਯੋ ॥੬॥

raanee jai jaar ghar aaiyo ||6||

ਸਾਚ ਬਚਨ ਜੜ ਸੁਨਤ ਉਚਰਿ ਕੈ ॥

saach bachan jaR sunat uchar kai ||

ਦਮ ਕਹ ਰੋਕਿ ਗਈ ਜਨੁ ਮਰਿ ਕੈ ॥

dham keh rok giee jan mar kai ||

ਆਂਸੁ ਪੁਲਿਤ ਅਖੀਆਂ ਪਤਿ ਭਈ ॥

aa(n)s pulit akheeaa(n) pat bhiee ||

ਤਬ ਹੀ ਜਾਰ ਸਾਥ ਉਠਿ ਗਈ ॥੭॥

tab hee jaar saath uTh giee ||7||

ਆਂਖਿ ਪੂੰਛਿ ਨ੍ਰਿਪ ਹੇਰੈ ਕਹਾ ॥

aa(n)kh poo(n)chh nirap herai kahaa ||

ਉਹਾ ਨ ਅੰਗ ਤਵਨ ਕੋ ਰਹਾ ॥

uoohaa na a(n)g tavan ko rahaa ||

ਤਬ ਸਖਿਯਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

tab sakhiyan ieh bhaat uchaariyo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਪਸੁ ਨ੍ਰਿਪ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੮॥

bhedh abhedh pas nirap na bichaariyo ||8||

ਰਾਨੀ ਗਈ ਸਦੇਹ ਸ੍ਵਰਗ ਕਹ ॥

raanee giee sadheh savairag keh ||

ਛੋਰਿ ਗਈ ਹਮ ਕੌ ਕਤ ਮਹਿ ਮਹ ॥

chhor giee ham kau kat meh meh ||

ਮੂਰਖ ਸਾਚੁ ਇਹੈ ਲਹਿ ਲਈ ॥

moorakh saach ihai leh liee ||

ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਸੁਰਪੁਰ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ॥੯॥

dheh sahit surapur tiray giee ||9||

ਜੇ ਜੇ ਪੁੰਨ੍ਰਯਵਾਨ ਹੈ ਲੋਗਾ ॥

je je pu(n)nrayavaan hai logaa ||

ਤੇ ਤੇ ਹੈ ਇਹ ਗਤਿ ਕੇ ਜੋਗਾ ॥

te te hai ieh gat ke jogaa ||

ਜਿਨ ਇਕ ਚਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਹਰਿ ਧ੍ਯਾਯੋ ॥

jin ik chit havai kai har dhayaayo ||

ਤਾ ਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥੧੦॥

taa ke kaal nikaT neh aayo ||10||

ਇਕ ਚਿਤ ਜੋ ਧ੍ਯਾਵਤ ਹਰਿ ਭਏ ॥

eik chit jo dhayaavat har bhe ||

ਦੇਹ ਸਹਤ ਸੁਰਪੁਰ ਤੇ ਗਏ ॥

dheh sahat surapur te ge ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਪਾਈ ॥

bhedh abhedh kee kirayaa na paiee ||

ਮੂਰਖ ਸਤਿ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥੧੧॥

moorakh sat ihai Thaharaiee ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੰਦ੍ਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੧੫॥੫੯੮੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau pa(n)dhreh charitr samaapatam sat subham sat

||315||5984||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਹਿਰ ਸੁਨਾਰ ਗਾਵ ਸੁਨਿਯਤ ਜਹ ॥

sahir sunaar gaav suniyat jeh ||

ਰਾਇ ਬੰਗਾਲੀ ਸੈਨ ਬਸਤ ਤਹ ॥

rai ba(n)gaalee sain basat teh ||

ਸ੍ਰੀ ਬੰਗਾਲ ਮਤੀ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥

sree ba(n)gaal matee teh raanee ||

ਸੁੰਦਰ ਭਵਨ ਚਤ੍ਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥

su(n)dhar bhavan chatradhas jaanee ||1||

ਬੰਗ ਦੇਇ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥

ba(n)g dhei dhuhitaa ik taa ke ||

ਔਰ ਸੁੰਦਰੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾ ਕੇ ॥

aauar su(n)dharee sam neh jaa ke ||

ਤਿਨ ਇਕ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰੋ ਜਬ ਹੀ ॥

tin ik purakh nihaaro jab hee ||

ਕਾਮ ਦੇਵ ਕੇ ਬਸਿ ਭੀ ਤਬ ਹੀ ॥੨॥

kaam dhev ke bas bhee tab hee ||2||

ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਹਿ ਭੂ ਪਰ ਪਰੀ ॥

soor soor keh bhoo par paree ||

ਜਨੁ ਗਜ ਬੇਲ ਬਾਵ ਕੀ ਹਰੀ ॥

jan gaj bel baav kee haree ||

ਸੁ ਛਬਿ ਰਾਇ ਸੁਧਿ ਪਾਇ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥

s chhab rai sudh pai bulais ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਮਚਾਇਸਿ ॥੩॥

kaam bhog ruch maan machais ||3||

ਬਧਿ ਗੀ ਕੁਅਰਿ ਸਜਨ ਕੇ ਨੇਹਾ ॥

badh gee kuar sajan ke nehaa ||

ਜਿਮਿ ਲਾਗਤ ਸਾਵਨ ਕੋ ਮੇਹਾ ॥

jim laagat saavan ko mehaa ||

ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਹਿ ਗਿਰੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ॥

soor soor keh giree pirathee par ||

ਤਾਤ ਮਾਤ ਆਈ ਸਖਿ ਸਭ ਘਰ ॥੪॥

taat maat aaiee sakh sabh ghar ||4||

ਮਾਤ ਪਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹ ਜਨਿਯਹੁ ॥

maat paree dhuhitaa keh janiyahu ||

ਤਾ ਤਨ ਜੀਏ ਕੁਅਰਿ ਪ੍ਰਮਨਿਯਹੁ ॥

taa tan je'ee kuar pramaniyahu ||

ਜੋ ਮੈ ਕਹਤ ਤੁਮੈ ਸੋ ਕਰਿਯਹੁ ॥

jo mai kahat tumai so kariyahu ||

ਛੋਰਿ ਕਫਨ ਮੁਖਿ ਨਹਿਨ ਨਿਹਰਿਯਹੁ ॥੫॥

chhor kafan mukh nahin nihariyahu ||5||

ਤੁਮ ਕੌ ਤਾਤ ਮਾਤ ਦੁਖ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥

tum kau taat maat dhukh havai hai ||

ਤੁਮਰੀ ਸੁਤਾ ਅਧੋਗਤ ਜੈ ਹੈ ॥

tumaree sutaa adhogat jai hai ||

ਹਮਰੋ ਕਛੂ ਨ ਸੋਕਹਿ ਧਰਿਯਹੁ ॥

hamaro kachhoo na sokeh dhariyahu ||

ਛਮਾਪਰਾਧ ਹਮਾਰੋ ਕਰਿਯਹੁ ॥੬॥

chhamaaparaadh hamaaro kariyahu ||6||

ਰਵਿ ਸਸਿ ਕੌ ਮੈ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖਾਰਾ ॥

rav sas kau mai mukh na dhikhaaraa ||

ਅਬ ਹੇਰੈ ਕਸ ਅੰਗਨ ਹਮਾਰਾ ॥

ab herai kas a(n)gan hamaaraa ||

ਸਾਸ ਘੂਟਿ ਜਨੁ ਕਰਿ ਮਰਿ ਗਈ ॥

saas ghooT jan kar mar giee ||

ਸਖਿਯਨ ਲਪਿਟਿ ਬਸਤ੍ਰ ਮਹਿ ਲਈ ॥੭॥

sakhiyan lapiT basatr meh liee ||7||

ਬਕਰੀ ਬਾਧਿ ਸਿਰ੍ਹੀ ਮਧਿ ਦੀਨੀ ॥

bakaree baadh sirrahee madh dheenee ||

ਛੋਰ ਬਸਤ੍ਰ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ਨ ਚੀਨੀ ॥

chhor basatr pit maat na cheenee ||

ਦੁਹੂੰ ਸੁਤਾ ਕੋ ਬਚਨ ਸੰਭਾਰਾ ॥

dhuhoo(n) sutaa ko bachan sa(n)bhaaraa ||

ਸਲ ਕੇ ਮਾਝ ਬਕਰਿਯਹਿ ਜਾਰਾ ॥੮॥

sal ke maajh bakariyeh jaaraa ||8||

ਗਈ ਜਾਰ ਸੰਗ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ॥

giee jaar sa(n)g raaj kumaaree ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਿਨੀ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥

bhedh abhedh kinee na bichaaree ||

ਦੁਹਿਤਾ ਮਰੀ ਜਾਰਿ ਜਨੁ ਦੀਨੀ ॥

dhuhitaa maree jaar jan dheenee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਚੀਨੀ ॥੯॥

tiray charitr kee kirayaa na cheenee ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸੋਲਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੧੬॥੫੯੯੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau soleh charitr samaapatam sat subham sat ||316||5993||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ਔਰੈ ॥

ma(n)tree kathaa uchaaree aauarai ||

ਰਾਜਾ ਦੇਸ ਬੰਗਲਾ ਗੌਰੈ ॥

raajaa dhes ba(n)galaa gauarai ||

ਸਮਨ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥

saman prabhaa taa kee paTaraanee ||

ਜਿਹ ਸਮ ਸੁਨੀ ਨ ਕਿਨੀ ਬਖਾਨੀ ॥੧॥

jeh sam sunee na kinee bakhaanee ||1||

ਪੁਹਪ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥

puhap prabhaa ik raaj dhulaaree ||

ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਾਤਾ ਤਸਿ ਨ ਸਵਾਰੀ ॥

bahur bidhaataa tas na savaaree ||

ਤਾ ਕੀ ਆਭਾ ਜਾਤ ਨ ਕਹੀ ॥

taa kee aabhaa jaat na kahee ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਫੂਲਿ ਅਬਾਸੀ ਰਹੀ ॥੨॥

jan kar fool abaasee rahee ||2||

ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਤਾ ਕੀ ਸੁੰਦ੍ਰਾਈ ॥

bhoom giree taa kee su(n)dhraiee ||

ਤਾ ਤੇ ਅਬਾਸੀ ਲਈ ਲਲਾਈ ॥

taa te abaasee liee lalaiee ||

ਗਾਲ੍ਹਨ ਤੇ ਜੋ ਰਸ ਚੁਇ ਪਰਾ ॥

gaalrahan te jo ras chui paraa ||

ਭਯੋ ਗੁਲਾਬ ਤਿਸੀ ਤੇ ਹਰਾ ॥੩॥

bhayo gulaab tisee te haraa ||3||

ਜੋਬਨ ਜਬ ਆਯੋ ਅੰਗ ਤਾ ਕੇ ॥

joban jab aayo a(n)g taa ke ||

ਸਾਹ ਏਕ ਆਯੌ ਤਬ ਵਾ ਕੇ ॥

saeh ek aayau tab vaa ke ||

ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥

ek putr su(n)dhar teh sa(n)gaa ||

ਜਨ ਮਨਸਾ ਦ੍ਵੈ ਜਏ ਅਨੰਗਾ ॥੪॥

jan manasaa dhavai je ana(n)gaa ||4||

ਗਾਜੀ ਰਾਇ ਨਾਮ ਤਿਹ ਨਰ ਕੋ ॥

gaajee rai naam teh nar ko ||

ਕੰਕਨ ਜਾਨ ਕਾਮ ਕੇ ਕਰ ਕੋ ॥

ka(n)kan jaan kaam ke kar ko ||

ਭੂਖਨ ਕੋ ਭੂਖਨ ਤਿਹ ਮਾਨੋ ॥

bhookhan ko bhookhan teh maano ||

ਦੂਖਨ ਕੋ ਦੂਖਨ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੫॥

dhookhan ko dhookhan pahichaano ||5||

ਪੁਹਪ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੋ ਜਬ ਲਹਾ ॥

puhap prabhaa taa ko jab lahaa ||

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਐਸੇ ਕਰ ਕਹਾ ॥

man bach kram aaise kar kahaa ||

ਐਸਿ ਕਰੌਂ ਮੈ ਕਵਨ ਉਪਾਈ ॥

aais karau mai kavan upaiee ||

ਮੋਰਿ ਇਹੀ ਸੰਗ ਹੋਇ ਸਗਾਈ ॥੬॥

mor ihee sa(n)g hoi sagaiee ||6||

ਪ੍ਰਾਤਹਿ ਕਾਲ ਸੁਯੰਬਰ ਕਿਯਾ ॥

praateh kaal suya(n)bar kiyaa ||

ਕੁੰਕਮ ਡਾਰਿ ਤਿਸੀ ਪਰ ਦਿਯਾ ॥

ku(n)kam ddaar tisee par dhiyaa ||

ਅਰੁ ਪੁਹਪਨ ਤੈ ਡਾਰਿਸਿ ਹਾਰਾ ॥

ar puhapan tai ddaaris haaraa ||

ਹੇਰਿ ਰਹੇ ਮੁਖ ਭੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥੭॥

her rahe mukh bhoop apaaraa ||7||

ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਸਭਹੂੰ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥

teh nirap sut sabhahoo(n) kar jaanaa ||

ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥

saeh putr kinahoo(n) na pachhaanaa ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਿਚਰਾ ॥

maat pitaa neh bhedh bicharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਕੁਅਰਿ ਸਭਨ ਕਹ ਛਰਾ ॥੮॥

eeh chhal kuar sabhan keh chharaa ||8||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤ੍ਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੧੭॥੬੦੦੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau satreh charitr samaapatam sat subham sat ||317||6001||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਰਗਜ ਸੈਨ ਹੁਤੋ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥

maragaj sain huto ik nirap bar ||

ਮਰਗਜ ਦੇਇ ਨਾਰਿ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ॥

maragaj dhei naar jaa ke ghar ||

ਰੂਪਵਾਨ ਧਨਵਾਨ ਬਿਸਾਲਾ ॥

roopavaan dhanavaan bisaalaa ||

ਭਿਛਕ ਕਲਪਤਰੁ ਦ੍ਰੁਜਨਨ ਕਾਲਾ ॥੧॥

bhichhak kalapatar dhrujanan kaalaa ||1||

ਮੂੰਗੀ ਪਟਨਾ ਦੇਸ ਤਵਨ ਕੋ ॥

moo(n)gee paTanaa dhes tavan ko ||

ਜੀਤਿ ਕਵਨ ਰਿਪੁ ਸਕਤ ਜਵਨ ਕੋ ॥

jeet kavan rip sakat javan ko ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

apramaan teh prabhaa biraajai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੨॥

sur nar naag asur man laajai ||2||

ਏਕ ਪੁਰਖ ਰਾਨੀ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

ek purakh raanee lakh paayo ||

ਤੇਜਮਾਨ ਗੁਨਮਾਨ ਸਵਾਯੋ ॥

tejamaan gunamaan savaayo ||

ਪੁਹਪ ਰਾਜ ਜਨੁ ਮਧਿ ਪੁਹਪਨ ਕੇ ॥

puhap raaj jan madh puhapan ke ||

ਚੋਰਿ ਲੇਤਿ ਜਨੁ ਚਿਤ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ॥੩॥

chor let jan chit isatiran ke ||3||

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ॥

raanee layo bulai tavan purakh apane sadhan ||

ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਅਧਿਕ ਬਢਾਇ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਮਾਨਤ ਭਈ ॥੪॥

at ruch adhik baddai taa sau rat maanat bhiee ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਬ ਲਗਿ ਨਾਥ ਧਾਮ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥

tab lag naath dhaam teh aayo ||

ਮਨਹਾਤਰ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਛਪਾਯੋ ॥

manahaatar tiray jaar chhapaayo ||

ਬਹੁ ਬੁਗਚਾ ਆਗੇ ਦੈ ਡਾਰੇ ॥

bahu bugachaa aage dhai ddaare ||

ਤਾ ਕੇ ਜਾਤ ਨ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰੇ ॥੫॥

taa ke jaat na a(n)g nihaare ||5||

ਬਹੁ ਚਿਰ ਤਹ ਬੈਠਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹਾ ॥

bahu chir teh baiThaa nirap rahaa ||

ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਲਹਾ ॥

bhalaa buraa kachh bhedh na lahaa ||

ਜਬ ਹੀ ਉਠਿ ਅਪਨੋ ਘਰ ਆਯੋ ॥

jab hee uTh apano ghar aayo ||

ਤਬ ਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਘਰ ਮੀਤ ਪਠਾਯੋ ॥੬॥

tab hee tiray ghar meet paThaayo ||6||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੧੮॥੬੦੦੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau aThaareh charitr samaapatam sat subham sat

||318||6007||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੈ ਭਾਖਤ ਕਥਾ ॥

suno nirapat mai bhaakhat kathaa ||

ਜਹ ਮਿਲਿ ਦੇਵ ਸਮੁਦ ਕਹ ਮਥਾ ॥

jeh mil dhev samudh keh mathaa ||

ਤਹਾ ਸੁਬ੍ਰਤ ਨਾਮਾ ਮੁਨਿ ਰਹੈ ॥

tahaa subrat naamaa mun rahai ||

ਅਧਿਕ ਬ੍ਰਤੀ ਜਾ ਕਹ ਜਗ ਕਹੈ ॥੧॥

adhik bratee jaa keh jag kahai ||1||

ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਮਤੀ ਤਿਹ ਰਹੈ ॥

tiray mun raaj matee teh rahai ||

ਰੂਪ ਅਧਿਕ ਜਾ ਕੋ ਸਭ ਕਹੈ ॥

roop adhik jaa ko sabh kahai ||

ਅਸਿ ਸੁੰਦਰਿ ਨਹਿ ਔਰ ਉਤਰੀ ॥

as su(n)dhar neh aauar utaree ||

ਹੈ ਹ੍ਵੈਹੈ ਨ ਬਿਧਾਤਾ ਕਰੀ ॥੨॥

hai havaihai na bidhaataa karee ||2||

ਸਾਗਰ ਮਥਨ ਦੇਵ ਜਬ ਲਾਗੇ ॥

saagar mathan dhev jab laage ||

ਮਥ੍ਰਯੋ ਨ ਜਾਇ ਸਗਲ ਦੁਖ ਪਾਗੇ ॥

mathrayo na jai sagal dhukh paage ||

ਤਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

tab tin tiray ieh bhaat uchaaro ||

ਸੁਨੋ ਦੇਵਤਿਯੋ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੩॥

suno dhevatiyo bachan hamaaro ||3||

ਜੋ ਬਿਧਿ ਧਰੈ ਸੀਸ ਪਰ ਝਾਰੀ ॥

jo bidh dharai sees par jhaaree ||

ਪਾਨਿ ਭਰੈ ਜਲ ਰਾਸਿ ਮੰਝਾਰੀ ॥

paan bharai jal raas ma(n)jhaaree ||

ਮੇਰੋ ਧੂਰਿ ਪਗਨ ਕੀ ਧੋਵੈ ॥

mero dhoor pagan kee dhovai ||

ਤਬ ਯਹ ਸਫਲ ਮਨੋਰਥ ਹੋਵੈ ॥੪॥

tab yeh safal manorath hovai ||4||

ਬ੍ਰਹਮ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਰਾ ॥

braham at aatur kachh na bicharaa ||

ਝਾਰੀ ਰਾਖਿ ਸੀਸ ਜਲ ਭਰਾ ॥

jhaaree raakh sees jal bharaa ||

ਦੇਖਹੁ ਇਹ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਰਿਤਾ ॥

dhekhahu ieh isatiran ke charitaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ ਕਰਤਾ ॥੫॥

eeh bidh charit dhikhaayo karataa ||5||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੧੯॥੬੦੧੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau unees charitr samaapatam sat subham sat ||319||6012||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭੂਮਿ ਭਾਰ ਤੇ ਅਤਿ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥

bhoom bhaar te at dhukh paayo ||

ਬ੍ਰਹਮਾ ਪੈ ਦੁਖ ਰੋਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥

brahamaa pai dhukh roi sunaayo ||

ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰੀ ਬਿਸਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥

brahamaa karee bisan kee sevaa ||

ਤਾ ਤੇ ਭਏ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਗ ਦੇਵਾ ॥੧॥

taa te bhe kirasan jag dhevaa ||1||

ਮੁਰ ਦਾਨਵ ਕੋ ਕੰਸ ਵਤਾਰਾ ॥

mur dhaanav ko ka(n)s vataaraa ||

ਕਰਤ ਪੂਰਬ ਲੌ ਦ੍ਰੋਹ ਸੰਭਾਰਾ ॥

karat poorab lau dhroh sa(n)bhaaraa ||

ਵਾ ਕੇ ਕਰਤ ਹਨਨ ਕੇ ਦਾਵੈ ॥

vaa ke karat hanan ke dhaavai ||

ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਆਸੁਰਨ ਤਹਾ ਪਠਾਵੈ ॥੨॥

nitaprat aasuran tahaa paThaavai ||2||

ਪ੍ਰਥਮ ਪੂਤਨਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੰਘਾਰੀ ॥

pratham pootanaa kirasan sa(n)ghaaree ||

ਪੁਨਿ ਸਕਟਾਸੁਰ ਦੇਹ ਉਧਾਰੀ ॥

pun sakaTaasur dheh udhaaree ||

ਬਹੁਰਿ ਬਕਾਸੁਰ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

bahur bakaasur asur sa(n)ghaariyo ||

ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਖਨ ਉਪਾਰਿਯੋ ॥੩॥

birakhabhaasur ke birakhan upaariyo ||3||

ਆਘਾਸੁਰ ਕੋ ਅਘ ਨਿਵਰਤ ਕਰਿ ॥

aaghaasur ko agh nivarat kar ||

ਪੁਨਿ ਕੇਸੀ ਮਾਰਿਯੋ ਚਰਨਨ ਧਰਿ ॥

pun kesee maariyo charanan dhar ||

ਬਹੁਰਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ ॥

bahur braham keh charit dhikhaayo ||

ਧਰਿ ਕਰਿ ਪਰ ਗਿਰ ਇੰਦ੍ਰ ਹਰਾਯੋ ॥੪॥

dhar kar par gir i(n)dhr haraayo ||4||

ਨੰਦਹਿ ਛੀਨ ਬਰਨ ਤੇ ਲ੍ਯਾਯੋ ॥

na(n)dheh chheen baran te layaayo ||

ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਸੁਤਹਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥

sa(n)dheepan ke suteh milaayo ||

ਦਾਵਾਨਲ ਤੇ ਗੋਪ ਉਬਾਰੇ ॥

dhaavaanal te gop ubaare ||

ਗੋਪਨ ਸੌ ਬ੍ਰਿਜ ਕਰੇ ਅਖਾਰੇ ॥੫॥

gopan sau biraj kare akhaare ||5||

ਕੁਬਲਯਾ ਗਜ ਕੋ ਦਾਤ ਲਯੋ ਹਰਿ ॥

kubalayaa gaj ko dhaat layo har ||

ਚਾਡੂਰਹਿ ਮੁਸਟਕਹਿ ਪ੍ਰਹਰਿ ਕਰਿ ॥

chaaddooreh musaTakeh prahar kar ||

ਪਕਰਿ ਕੇਸ ਤੇ ਕੰਸ ਪਛਾਰਾ ॥

pakar kes te ka(n)s pachhaaraa ||

ਉਪ੍ਰਸੈਨ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰਹਿ ਢਾਰਾ ॥੬॥

auprasain sir chhatreh ddaaraa ||6||

ਜਰਾਸਿੰਧੁ ਕੀ ਚਮੂੰ ਸੰਘਾਰੀ ॥

jaraasi(n)dh kee chamoo(n) sa(n)ghaaree ||

ਸੰਖ ਲਯੋ ਸੰਖਾਸੁਰ ਮਾਰੀ ॥

sa(n)kh layo sa(n)khaasur maaree ||

ਨਗਰ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਕੀਯਾ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥

nagar dhavaiaarikaa keeyaa pravesaa ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਨਰੇਸਾ ॥੭॥

dhes dhes ke jeet naresaa ||7||

ਦੰਤਬਕ੍ਰ ਨਰਕਾਸੁਰ ਘਾਯੋ ॥

dha(n)tabakr narakaasur ghaayo ||

ਸੋਰਹ ਸਹਸ ਬਧੂ ਬਰਿ ਲਯਾਯੋ ॥

soreh sahas badhoo bar layaayo ||

ਪਾਰਜਾਤ ਸੁਰ ਪੁਰ ਤੇ ਲਯਾਯਾ ॥

paarajaat sur pur te layaayaa ||

ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਮਹਿ ਖੇਲ ਦਿਖਾਯਾ ॥੮॥

bi(n)dhraaban meh khel dhikhaayaa ||8||

ਪੰਡ੍ਵਨ ਕੀ ਜਿਨ ਕਰੀ ਜਿਤਾਰੀ ॥

pa(n)ddavain kee jin karee jitaaree ||

ਦ੍ਰੁਪਦ ਸੁਤਾ ਕੀ ਲਾਜ ਉਬਾਰੀ ॥

dhrupadh sutaa kee laaj ubaaree ||

ਸਭ ਕੌਰਵ ਕੇ ਦਲਹਿ ਖਪਾਈ ॥

sabh kauarav ke dhaleh khapaiee ||

ਸੰਤਹਿ ਆਂਚ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਈ ॥੯॥

sa(n)teh aa(n)ch na laagan paiee ||9||

ਸਭ ਸੂਚਨਤਾ ਜੌਂ ਕਰਿ ਜੈਯੈ ॥

sabh soochanataa jau kar jaiyai ||

ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰੈਯੈ ॥

gra(n)th baddan te adhik ddaraiyai ||

ਤਾ ਤੇ ਥੋਰੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥

taa te thoree kathaa uchaaree ||

ਚੂਕ ਹੋਇ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰੀ ॥੧੦॥

chook hoi kab leh sudhaaree ||10||

ਅਬ ਮੈ ਕਹਤ ਕਥਾ ਰੁਕਮਨੀ ॥

ab mai kahat kathaa rukamanee ||

ਜਿਹ ਛਲ ਬਰਿਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਧਨੀ ॥

jeh chhal bariyo kirasan so dhanee ||

ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਦਿਜ ਹਾਥ ਪਠਾਈ ॥

likh patiyaa dhij haath paThaiee ||

ਕਹਿਯਹੁ ਮਹਾਰਾਜ ਤਨ ਜਾਈ ॥੧੧॥

kahiyahu mahaaraaj tan jaiee ||11||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਬ੍ਯਾਹ ਬਦ੍ਯੋ ਸਿਸਪਾਲ ਭਏ ਸੁਈ ਜੋਰਿ ਬਰਾਤ ਬਿਯਾਹਨ ਆਏ ॥

bayaeh badhayo sisapaal bhe suiee jor baraat biyaahan aae ||

ਹੌ ਅਟਕੀ ਮਧਸੂਦਨ ਸੌ ਜਿਨ ਕੀ ਛਬਿ ਹਾਟਕ ਹੇਰਿ ਹਿਰਾਏ ॥

hau aTakee madhasoodhan sau jin kee chhab haaTak her hiraae ||

ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਕੀ ਜਿਮਿ ਪਯਾਸ ਘਟੇ ਨ ਬਿਨਾ ਘਨ ਸੇ ਘਨ ਸਯਾਮ ਸੁਹਾਏ ॥

chaatirak kee jim payaas ghaTe na binaa ghan se ghan sayaam suhaae ||

ਹਾਰੀ ਗਿਰੀ ਨ ਹਿਰਿਯੋ ਹਿਯ ਕੋ ਦੁਖ ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਨ ਹਹਾ ਹਰਿ ਆਏ ॥੧੨॥

haaree giree na hiriyo hiy ko dhukh her rahee na hahaa har aae ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਤਿਯਾ ਬਾਚਿ ਚੜੇ ਹਰਿ ਰਥੈ ॥

patiyaa baach chaRe har rathai ||

ਮਾਨਹੁ ਲੂਟ ਲਯੋ ਮਨਮਥੈ ॥

maanahu looT layo manmathai ||

ਉਤ ਸਿਸੁਪਾਲ ਜੋਰਿ ਦਲ ਆਯੋ ॥

aut sisupaal jor dhal aayo ||

ਕੁੰਦਨ ਪੁਰੀ ਨਗਰ ਨਿਯਰਾਯੋ ॥੧੩॥

ku(n)dhan puree nagar niyaraayo ||13||

ਭੇਦ ਕਹਾ ਰੁਕਮਿਨੀ ਬਿਪ੍ਰ ਸ੍ਰਯੋਂ ॥

bhedh kahaa rukaminee bipr srayo(n) ||

ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਸੇਤੀ ਕਹਿਯਹੁ ਯੌ ॥

praan naath setee kahiyahu yau ||

ਜਬ ਮੈ ਗੌਰਿ ਪੂਜਬੈ ਐਹੌਂ ॥

jab mai gauar poojabai aaihaua(n) ||

ਤਬ ਤਵ ਦਰਸ ਚੰਦ੍ਰ ਸੋ ਪੈਹੌਂ ॥੧੪॥

tab tav dharas cha(n)dhr so paihaua(n) ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਬ ਤੁਮ ਹਮ ਕੌ ਭੁਜਾ ਭਰਿ ਲੀਜਹੁ ਰਥਹਿ ਚੜਾਇ ॥

tab tum ham kau bhujaa bhar leejahu ratheh chaRai ||

ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਲੈ ਕੀਜਿਯਹੁ ਦੁਸਟ ਸਭਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥੧੫॥

nij naaree lai keejiyahu dhusaT sabhan ko ghai ||15||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰੁਕਮ ਬਜਾਹ ਕੀ ਸੌਜ ਬਨਾਈ ॥

rukam bayaeh kee sauaj banaiee ||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਕਵਾਨ ਮਿਠਾਈ ॥

bhaat bhaat pakavaan miThaiee ||

ਫੂਲਿਯੋ ਫਿਰਤ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥

fooliyo firat tirayan ke gan mai ||

ਮੂੰਡ ਮੁੰਡੇ ਕੀ ਖਬਰਿ ਨ ਮਨ ਮੈ ॥੧੬॥

moo(n)dd mu(n)dde kee khabar na man mai ||16||

ਗੌਰਿ ਪੂਜਨੇ ਬਹਿਨਿ ਪਠਾਈ ॥

gauar poojane bahin paThaiee ||

ਤਹ ਤੇ ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੁਖਦਾਈ ॥

teh te haree kirasan sukhadhaiee ||

ਦੁਸਟ ਲੋਗ ਮੁਖ ਬਾਇ ਰਹਤ ਭੇ ॥

dhusaT log mukh bai rahat bhe ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਕਹਤ ਭੇ ॥੧੭॥

hai hai ieh bhaat kahat bhe ||17||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਚਲਿਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਾ ਕੌ ਰਥੈ ਡਾਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥

chaliyo kirasan taa kau rathai ddaar lai kai ||

ਤਬੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ਸਭੈ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

tabai beer dhaae sabhai kop havai kai ||

ਜਰਾਸਿੰਧੁ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ॥

jaraasi(n)dh te aadh lai beer jete ||

ਹਥੈ ਲੈ ਪਟੈਲੈ ਚਲੇ ਡਾਰਿ ਤੇਤੇ ॥੧੮॥

hathai lai paTailai chale ddaar tete ||18||

ਕਿਤੇ ਪਾਖਰੈ ਡਾਰਿ ਕੈ ਬਾਜਿਯੋ ਪੈ ॥

kite paakharai ddaar kai baajiyo pai ||

ਕਿਤੇ ਚਾਰ ਜਾਮੇ ਚੜੇ ਤਾਜਿਯੋ ਪੈ ॥

kite chaar jaame chaRe taajiyo pai ||

ਮਘੇਲੇ ਧਧੇਲੇ ਬੁੰਦੇਲੇ ਚੰਦੇਲੇ ॥

maghele dhadhele bu(n)dhele cha(n)dhele ||

ਕਛ੍ਵਹੇ ਰਠੌਰੇ ਬਘੇਲੇ ਖੰਡੇਲੇ ॥੧੯॥

kachhavaihe raThauare baghele kha(n)ddele ||19||

ਤਬੈ ਰੁਕਮ ਰੁਕਮੀ ਸਭੈ ਭਾਇ ਲੈ ਕੈ ॥

tabai rukam rukamee sabhai bhai lai kai ||

ਚਲਿਯੋ ਸੈਨ ਬਾਕੀ ਹਠੀ ਗੋਲ ਕੈ ਕੈ ॥

chaliyo sain baakee haThee gol kai kai ||

ਤਹਾ ਬਾਨ ਤੀਖੇ ਛੁਟੇ ਓਰ ਚਾਰੂ ॥

tahaa baan teekhe chhuTe or chaaroo ||

ਮੰਡੇ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਬਜਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ॥੨੦॥

ma(n)dde aan jodhaa bajayo raag maaroo ||20||

ਕਹੀ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜੈ ਸੰਖ ਭਾਰੇ ॥

kahee bheem bheree bajai sa(n)kh bhaare ||

ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਨਾਫੀਰਿਯੈ ਔ ਨਗਾਰੇ ॥

kahoo(n) naadh naafeeriyai aau nagaare ||

ਪਰੀ ਮਾਰਿ ਬਾਨਾਨ ਕੀ ਭਾਤਿ ਐਸੀ ॥

paree maar baanaan kee bhaat aaisee ||

ਉਠੀ ਅਗਨਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਜੈਸੀ ॥੨੧॥

auThee agan javaiaalaa pralai kaal jaisee ||21||

ਚਲੈ ਸੀਘ੍ਰਤਾ ਸੌ ਖਹੈ ਬਾਨ ਬਾਨੇ ॥

chalai seeghrataa sau khahai baan baane ||

ਉਠੈ ਅਗਨ ਜ੍ਵਾਲਾ ਲਸੈ ਜਯੋ ਟਨਾਨੇ ॥

auThai agan javaiaalaa lasai jayo Tanaane ||

ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਬਰਮੈ ਪਰੇ ਮਰਮ ਭੇਦੇ ॥

kahoo(n) charam baramai pare maram bhedhe ||

ਕਹੂੰ ਮਾਸ ਕੇ ਗੀਧ ਲੈ ਗੇ ਲਬੇਦੇ ॥੨੨॥

kahoo(n) maas ke geedh lai ge labedhe ||22||

ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਲਿਤ੍ਰਾਣ ਕਾਟੇ ਪਰੇ ਹੈ ॥

kahoo(n) a(n)gulitraan kaaTe pare hai ||

ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਲੀ ਕਾਟਿ ਰਤਨੈ ਝਰੇ ਹੈ ॥

kahoo(n) a(n)gulee kaaT ratanai jhare hai ||

ਰਹੀ ਹਾਥ ਹੀ ਮੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਕਟਾਰੇ ॥

rahee haath hee mai kirapaanai kaTaare ||

ਗਿਰੈ ਜੂਝਿ ਕੈ ਕੈ ਪਰੇ ਭੂਮ ਮਾਰੇ ॥੨੩॥

girai joojh kai kai pare bhoom maare ||23||

ਤਬੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਚੰਦੇਲੇ ਸਿਧਾਏ ॥

tabai kop kai kai cha(n)dhele sidhaae ||

ਬਧੇ ਚੁੰਗ ਚੁੰਗੀ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥

badhe chu(n)g chu(n)gee chale khet aae ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰਿਯੋ ਹਰੀ ਕਿਸਨ ਕੌ ਯੌ ॥

chahoo(n) or gheriyo haree kisan kau yau ||

ਗੜੇਦਾਰ ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਮਤ ਕੀ ਜਯੋ ॥੨੪॥

gaRedhaar maano karee mat kee jayo ||24||

ਤਬੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਾਰੇ ਚੰਦੇਲੇ ॥

tabai kop kai kirasan maare cha(n)dhele ||

ਮਘੇਲੇ ਧਧੇਲੇ ਬਘੇਲੇ ਬੁੰਦੇਲੇ ॥

maghele dhadhele baghele bu(n)dhele ||

ਚੰਦੇਰੀਸ ਹੂੰ ਕੌ ਤਬੈ ਬਾਨ ਮਾਰਾ ॥

cha(n)dherees hoo(n) kau tabai baan maaraa ||

ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਪੈ ਨ ਹਥਜਾਰੈ ਸੰਭਾਰਾ ॥੨੫॥

giriyo bhoom pai na hathayaarai sa(n)bhaaraa ||25||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਰਾਸਿੰਧ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਸਰ ਮਾਰਾ ॥

jaraasi(n)dh keh pun sar maaraa ||

ਭਾਗਿ ਚਲਿਯੋ ਨ ਹਥਯਾਰ ਸੰਭਾਰਾ ॥

bhaag chaliyo na hathayaar sa(n)bhaaraa ||

ਭਿਰੇ ਸੁ ਮਰੇ ਬਚੇ ਤੇ ਹਾਰੇ ॥

bhire su mare bache te haare ||

ਚੰਦੇਰਿਯਹਿ ਚੰਦੇਲ ਸਿਧਾਰੇ ॥੨੬॥

cha(n)dheriyeh cha(n)dhel sidhaare ||26||

ਤਬ ਰੁਕਮੀ ਪਹੁਚਤ ਭਯੋ ਜਾਈ ॥

tab rukamee pahuchat bhayo jaiee ||

ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੌ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥

adhik kirasan sau karee laraiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

bhaat bhaat tan bisikh prahaare ||

ਹਾਰਿਯੋ ਵਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਹਿ ਹਾਰੇ ॥੨੭॥

haariyo vahai kirasan neh haare ||27||

ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਠਾਨਿ ਕੈ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥

chit mai adhik Thaan kai krudhaa ||

ਮਾਡਤ ਭਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੌ ਜੁਧਾ ॥

maaddat bhayo kirasan sau judhaa ||

ਏਕ ਬਾਨ ਤਬ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

ek baan tab sayaam prahaaraa ||

ਗਿਰਿਯੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਜਾਨੁ ਸੰਘਾਰਾ ॥੨੮॥

giriyo pirathee par jaan sa(n)ghaaraa ||28||

ਸਰ ਸੌ ਮੂੰਡਿ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਹ ਸੀਸਾ ॥

sar sau moo(n)dd pratham teh seesaa ||

ਬਾਧਿ ਲਯੋ ਰਥ ਸੌ ਜਦੁਈਸਾ ॥

baadh layo rath sau jadhuieesaa ||

ਭ੍ਰਾਤ ਜਾਨਿ ਰੁਕਮਿਨੀ ਛਡਾਯੋ ॥

bhraat jaan rukaminee chhaddaayo ||

ਲਜਤ ਧਾਮ ਸਿਸਪਾਲ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੯॥

lajat dhaam sisapaal sidhaayo ||29||

ਕਿਨੂੰ ਚੰਦੇਲਨ ਕੇ ਸਿਰ ਤੂਟੇ ॥

kinoo(n) cha(n)dhelan ke sir tooTe ||

ਕਈਕ ਗਏ ਮੂੰਡ ਘਰ ਟੂਟੇ ॥

kieek ge moo(n)dd ghar TooTe ||

ਸਕਲ ਚੰਦੇਲੇ ਲਾਜ ਲਜਾਏ ॥

sakal cha(n)dhele laaj lajaae ||

ਨਾਰਿ ਗਵਾਇ ਚੰਦੇਰੀ ਆਏ ॥੩੦॥

naar gavai cha(n)dheree aae ||30||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਗਏ ਚੰਦੇਲ ਚੰਦੇਰਿਯਹਿ ਕਰ ਤੇ ਨਾਰਿ ਗਵਾਇ ॥

ge cha(n)dhel cha(n)dheriyeh kar te naar gavai ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਰੁਕਮਨੀ ਬਰਤ ਭਈ ਜਦੁਰਾਇ ॥੩੧॥

eeh charitr tan rukamanee barat bhiee jadhurai ||31||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੨੦॥੬੦੪੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau bees charitr samaapatam sat subham sat ||320||6043||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਕ੍ਰਾਚਾਰਜ ਦਾਨ੍ਵਨ ਕੋ ਗੁਰ ॥

sukraachaaraj dhaanavain ko gur ||

ਸੁਕ੍ਰਾਵਤੀ ਬਸਤ ਜਾ ਕੋ ਪੁਰ ॥

sukraavatee basat jaa ko pur ||

ਮਾਰਿ ਦੇਵ ਜਾ ਕੌ ਰਨ ਜਾਵੈ ॥

maar dhev jaa kau ran jaavai ||

ਪੜਿ ਸੰਜੀਵਨਿ ਤਾਹਿ ਜਿਯਾਵੈ ॥੧॥

paR sa(n)jeevan taeh jiyaavai ||1||

ਦੇਵਜਾਨਿ ਇਕ ਸੁਤਾ ਤਵਨ ਕੀ ॥

dhevajaan ik sutaa tavan kee ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਛਬਿ ਹੁਤੀ ਜਵਨ ਕੀ ॥

apramaan chhab hutee javan kee ||

ਕਚ ਨਾਮਾ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦਿਜਬਰ ॥

kach naamaa dhevan ko dhijabar ||

ਆਵਤ ਭਯੋ ਸੁਕ੍ਰ ਕੇ ਤਬ ਘਰ ॥੨॥

aavat bhayo sukr ke tab ghar ||2||

ਦੇਵਜਾਨਿ ਸੰਗਿ ਕਿਯਾ ਅਧਿਕ ਹਿਤ ॥

dhevajaan sa(n)g kiyaa adhik hit ||

ਹਰਿ ਲੀਨੋ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚਿਤ ॥

har leeno jayo(n) tayo(n) tiray ko chit ||

ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਲੇਨ ਸੰਜੀਵਨ ਕਾਜਾ ॥

ma(n)treh len sa(n)jeevan kaajaa ||

ਇਹ ਛਲ ਪਠਿਯੋ ਦੇਵਤਨ ਰਾਜਾ ॥੩॥

eeh chhal paThiyo dhevatan raajaa ||3||

ਦੈਤ ਭੇਦ ਪਾਵਤ ਜਬ ਭਏ ॥

dhait bhedh paavat jab bhe ||

ਤਾ ਕੋ ਡਾਰਿ ਨਦੀ ਹਨਿ ਗਏ ॥

taa ko ddaar nadhee han ge ||

ਬਿਲਮ ਲਗੀ ਵਹ ਧਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥

bilam lagee veh dhaam na aayo ||

ਦੇਵਜਾਨਿ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥੪॥

dhevajaan at hee dhukh paayo ||4||

ਭਾਖਿ ਪਿਤਾ ਤਨ ਬਹੁਰਿ ਜਿਯਾਯੋ ॥

bhaakh pitaa tan bahur jiyaayo ||

ਦੈਤਨ ਦੇਖ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥

dhaitan dhekh adhik dhukh paayo ||

ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਮਾਰਿ ਤਾਹਿ ਉਠਿ ਜਾਵੈ ॥

nitiprat maar taeh uTh jaavai ||

ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਤਾ ਕੌ ਸੁਕ੍ਰ ਜਿਯਾਵੈ ॥੫॥

pun pun taa kau sukr jiyaavai ||5||

ਤਬ ਤਿਹ ਮਾਰਿ ਮਦ੍ਰਯ ਮਹਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

tab teh maar madhray meh ddaariyo ||

ਬਚਤ ਭੂੰਜਿ ਨਿਜੁ ਗੁਰਹਿ ਖਵਾਰਿਯੋ ॥

bachat bhoo(n)j nij gureh khavaariyo ||

ਦੇਵਜਾਨਿ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨ ਲਹਾ ॥

dhevajaan jab taeh na lahaa ||

ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਪਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਾ ॥੬॥

adhik dhukhit havai pit prat kahaa ||6||

ਅਬ ਲੌ ਕਚ ਜੁ ਧਾਮ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥

ab lau kach ju dhaam neh aayo ||

ਜਨਿਯਤ ਕਿਨਹੂੰ ਅਸੁਰ ਚਬਾਯੋ ॥

janiyat kinahoo(n) asur chabaayo ||

ਤਾ ਤੇ ਪਿਤੁ ਤਿਹ ਬਹੁਰਿ ਜਿਯਾਵੋ ॥

taa te pit teh bahur jiyaavo ||

ਹਮਰੇ ਮਨ ਕੋ ਸੋਕ ਮਿਟਾਵੋ ॥੭॥

hamare man ko sok miTaavo ||7||

ਤਬ ਹੀ ਸੁਕ੍ਰ ਧ੍ਯਾਨ ਮਹਿ ਗਏ ॥

tab hee sukr dhayaan meh ge ||

ਤਿਹ ਨਿਜੁ ਪੇਟ ਬਿਲੋਕਤ ਭਏ ॥

teh nij peT bilokat bhe ||

ਮੰਤ੍ਰ ਸਜੀਵਨ ਕੌ ਕਿਹ ਦੈ ਕਰਿ ॥

ma(n)tr sajeevan kau keh dhai kar ||

ਕਾਢਤ ਭਯੋ ਉਦਰ ਅਪਨੋ ਫਰਿ ॥੮॥

kaaddat bhayo udhar apano far ||8||

ਕਾਢਤ ਤਾਹਿ ਸੁਕ੍ਰ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥

kaaddat taeh sukr mar gayo ||

ਬਹੁਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਲ ਕਚਹਿ ਜਿਯਯੋ ॥

bahur ma(n)tr bal kacheh jiyayo ||

ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਮਦਾ ਕੋ ਤਿਹ ਤਹ ॥

sraap dhayo madhaa ko teh teh ||

ਤਾ ਤੇ ਪਿਯਤ ਨ ਯਾਕਹ ਕੋਊ ਕਹ ॥੯॥

taa te piyat na yaakeh kouoo keh ||9||

ਦੇਵਿਜਾਨ ਪੁਨਿ ਐਸ ਬਿਚਾਰਾ ॥

dhevijaan pun aais bichaaraa ||

ਯੌ ਕਚ ਤਨ ਤਜਿ ਲਾਜ ਉਚਾਰਾ ॥

yau kach tan taj laaj uchaaraa ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੋ ਸੌ ਤੈ ਕਰੁ ਰੇ ॥

kaam bhog mo sau tai kar re ||

ਹਮਰੇ ਮਦਨ ਤਾਪ ਕਹ ਹਰੁ ਰੇ ॥੧੦॥

hamare madhan taap keh har re ||10||

ਤਿਨ ਰਤਿ ਕਰੀ ਨ ਤਾ ਤੇ ਸੰਗਾ ॥

tin rat karee na taa te sa(n)gaa ||

ਬ੍ਯਾਪਿ ਰਹਿਯੋ ਤਿਹ ਜਦਿਪ ਅਨੰਗਾ ॥

bayaap rahiyo teh jadhip ana(n)gaa ||

ਦੇਵਜਾਨਿ ਤਬ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਈ ॥

dhevajaan tab adhik risaiee ||

ਮੋਹਿ ਨ ਭਜ੍ਯੋ ਯਾਹਿ ਦੁਖਦਾਈ ॥੧੧॥

moh na bhajayo yaeh dhukhadhaiee ||11||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸ੍ਰਾਪ ਦੇਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥

eeh bidh sraap dhet teh bhiee ||

ਕਥਾ ਚਉਪਈ ਸੁ ਮੈ ਬਨਈ ॥

kathaa chaupiee su mai baniee ||

ਪਾਪੀ ਫੁਰੈ ਮੰਤ੍ਰ ਤਵ ਨਾਹੀ ॥

paapee furai ma(n)tr tav naahee ||

ਤੋ ਤੇ ਸੁਰ ਨ ਜਿਵਾਏ ਜਾਹੀ ॥੧੨॥

to te sur na jivaae jaahee ||12||

ਪ੍ਰਥਮ ਜਿਯਾਯੋ ਤਾਹਿ ਕਸਟ ਕਰਿ ॥

pratham jiyaayo taeh kasaT kar ||

ਰਮਯੋ ਨ ਸੋ ਸ੍ਰਾਪ੍ਯੋ ਤਬ ਰਿਸਿ ਭਰਿ ॥

ramayo na so sraaprayo tab ris bhar ||

ਪਿਤਾ ਭਏ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

pitaa bhe ieh bhaat sunaayo ||

ਦੇਵਰਾਜ ਇਹ ਕਚਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੩॥

dhevaraaj ieh kacheh paThaayo ||13||

ਤਾਤ ਬਾਤ ਕਹੋ ਮੈ ਸੋ ਕਰੋ ॥

taat baat kaho mai so karo ||

ਮੰਤ੍ਰ ਸਜੀਵਨ ਇਹ ਨਨੁਸਰੋ ॥

ma(n)tr sajeevan ieh nanusaro ||

ਜਬ ਇਹ ਸੀਖਿ ਮੰਤ੍ਰ ਕਹ ਜੈ ਹੈ ॥

jab ieh seekh ma(n)tr keh jai hai ||

ਦੇਵਰਾਜ ਫਿਰਿ ਹਾਥ ਨ ਐ ਹੈ ॥੧੪॥

dhevaraaj fir haath na aai hai ||14||

ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਫੁਰੈ ਸ੍ਰਾਪ ਇਹ ਦੀਜੈ ॥

ma(n)tr na furai sraap ieh dheejai ||

ਮੇਰੋ ਬਚਨ ਮਾਨਿ ਪਿਤੁ ਲੀਜੈ ॥

mero bachan maan pit leejai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੁ ਸੁਕ੍ਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥

bhedh abhedh kachh sukr na paayo ||

ਮੰਤ੍ਰ ਨਿਫਲ ਕੋ ਸ੍ਰਾਪੁ ਦਿਵਾਯੋ ॥੧੫॥

ma(n)tr nifal ko sraap dhivaayo ||15||

ਤਾਹਿ ਮਰੇ ਬਹੁ ਬਾਰ ਜਿਯਾਯੋ ॥

taeh mare bahu baar jiyaayo ||

ਤਬ ਸ੍ਰਾਪ੍ਯੋ ਜਬ ਭੋਗ ਨ ਪਾਯੋ ॥

tab sraaprayo jab bhog na paayo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਗਤਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਈ ॥

tiray charitr gat kinoo(n) na paiee ||

ਜਿਨਿ ਬਿਧਨੈ ਇਹ ਨਾਰਿ ਬਨਾਈ ॥੧੬॥

jin bidhanai ieh naar banaiee ||16||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੨੧॥੬੦੫੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau ikees charitr samaapatam sat subham sat ||321||6059||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਪ੍ਰਭੁ ਔਰ ਬਖਾਨੋ ਕਥਾ ॥

sun prabh aauar bakhaano kathaa ||

ਐਹੈ ਚਿਤ ਹਮਾਰੇ ਜਥਾ ॥

aaihai chit hamaare jathaa ||

ਛਜਕਰਨਨ ਕੋ ਦੇਸ ਬਸਤ ਜਹ ॥

chhajakaranan ko dhes basat jeh ||

ਸੁਛਬਿ ਕੇਤੁ ਇਕ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ॥੧॥

suchhab ket ik huto nirapat teh ||1||

ਅਚਰਜ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਇਕ ਨਾਰੀ ॥

acharaj dhe taa ke ik naaree ||

ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥

kanak avaT saache jan ddaaree ||

ਸ੍ਰੀ ਮਕਰਾਛ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ॥

sree makaraachh matee dhuhitaa teh ||

ਛੀਨਿ ਕਰੀ ਸਸਿ ਅੰਸ ਸਕਲ ਜਿਹ ॥੨॥

chheen karee sas a(n)s sakal jeh ||2||

ਜਬ ਬਰ ਜੋਗ ਭਈ ਵਹੁ ਦਾਰਾ ॥

jab bar jog bhiee vahu dhaaraa ||

ਸਾਹੁ ਪੂਤ ਤਨ ਕਿਯਾ ਪਜਾਰਾ ॥

saahu poot tan kiyaa payaaraa ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੈ ॥

kaam kel teh saath kamaavai ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਤਨ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਵੈ ॥੩॥

bhaat anik tan taeh rijhaavai ||3||

ਨ੍ਰਿਪ ਤਨ ਭੇਦ ਕਿਸੂ ਨਰ ਭਾਖਾ ॥

nirap tan bhedh kisoo nar bhaakhaa ||

ਤਬ ਤੇ ਤਾਹਿ ਧਾਮ ਅਸਿ ਰਾਖਾ ॥

tab te taeh dhaam as raakhaa ||

ਜਹਾ ਨ ਪੰਛੀ ਕਰੈ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥

jahaa na pa(n)chhee karai pravesaa ||

ਜਾਇ ਨ ਜਹਾ ਪਵਨ ਕੋ ਵੇਸਾ ॥੪॥

jai na jahaa pavan ko vesaa ||4||

ਕੁਅਰਿ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਨੁ ਬਹੁ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

kuar mitr bin bahu dhukh paayo ||

ਬੀਰ ਹਾਕਿ ਇਕ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥

beer haak ik nikaT bulaayo ||

ਤਾ ਸੌ ਕਹਾ ਤਹਾ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥

taa sau kahaa tahaa tum jaiee ||

ਲਯਾਹੁ ਸਜਨ ਕੀ ਖਾਟਿ ਉਚਾਈ ॥੫॥

layaahu sajan kee khaaT uchaiee ||5||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਹ ਬੀਰ ਸਿਧਯੋ ॥

sunat bachan teh beer sidhayo ||

ਖਾਟ ਉਚਾਇ ਲਜਾਵਤ ਭਯੋ ॥

khaaT uchai layaavat bhayo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਕੁਅਰਿ ਕੁਅਰ ਸੰਗ ॥

kaam bhog kar kuar kuar sa(n)g ||

ਪਹੁਚਾਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਤਿਸੀ ਢੰਗ ॥੬॥

pahuchaayo gireh taeh tisee dda(n)g ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਾ ਕੌ ਪਿਤਾ ਗਯੋ ਸੁਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰੇਹ ॥

ek dhivas taa kau pitaa gayo sutaa ke greh ||

ਸੇਜ ਦੇਖਿ ਕਰਿ ਦਲਮਲੀ ਚਿਤ ਮਹਿ ਬਢਾ ਸੰਦੇਹ ॥੭॥

sej dhekh kar dhalamalee chit meh baddaa sa(n)dheh ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਘਰ ਕੋ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥

chi(n)taatur ghar ko fir aayo ||

ਸਹਿਰ ਢੰਢੋਰਾ ਐਸ ਦਿਲਾਯੋ ॥

sahir dda(n)ddoraa aais dhilaayo ||

ਜੇ ਕੋਈ ਪੁਹਪ ਖਰੀਦਨ ਆਵੈ ॥

je koiee puhap khareedhan aavai ||

ਮੁਹਿ ਨਿਰਖੇ ਬਿਨੁ ਲੇਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੮॥

muh nirakhe bin len na paavai ||8||

ਪੁਹਪਨ ਸਮੈ ਬਿਕਨ ਜਬ ਭਯੋ ॥

puhapan samai bikan jab bhayo ||

ਤਬ ਤਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਲੋਕਨ ਅਯੋ ॥

tab teh nirapat bilokan ayo ||

ਜੋਗੀ ਏਕ ਤਹਾ ਤਬ ਆਯੋ ॥

jogee ek tahaa tab aayo ||

ਪੁਹਪ ਪਾਚ ਮਨ ਮੋਲ ਚੁਕਾਯੋ ॥੯॥

puhap paach man mol chukaayo ||9||

ਆਇ ਸੁ ਫੂਲ ਮੋਲ ਲੈ ਗਯੋ ॥

aai su fool mol lai gayo ||

ਪਾਛੋ ਗਹਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥

paachho gahat nirapat teh bhayo ||

ਜਾਤ ਜਾਤ ਦੋਊ ਗਏ ਗਹਿਰ ਬਨ ॥

jaat jaat dhouoo ge gahir ban ||

ਜਹ ਲਖਿ ਜਾਤ ਤੀਸਰੋ ਮਨੁਖ ਨ ॥੧੦॥

jeh lakh jaat teesaro manukh na ||10||

ਤਬ ਜੋਗੀ ਸਰ ਜਟਾ ਉਘਾਰੀ ॥

tab jogee sar jaTaa ughaaree ||

ਤਿਨ ਭੀਤਰ ਤੇ ਨਾਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥

tin bheetar te naar nikaaree ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ॥

bhaat bhaat taa sau rat kar kai ||

ਸੋਯੋ ਤਾਪ ਮਦਨ ਕੌ ਹਰਿ ਕੈ ॥੧੧॥

soyo taap madhan kau har kai ||11||

ਜਬ ਹੀ ਸੋਇ ਸੰਨਯਾਸੀ ਗਯੋ ॥

jab hee soi sa(n)nayaasee gayo ||

ਜੁਤ ਜਟਨ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਛੁਰਯੋ ॥

joot jaTan teh naar chhurayo ||

ਤਹ ਤੇ ਪੁਰਖ ਏਕ ਤਿਹ ਕਾਢਾ ॥

teh te purakh ek teh kaaddaa ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਕਰਿ ਗਾਢਾ ॥੧੨॥

kaam bhog taa sau kar gaaddaa ||12||

ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢੋ ਤਿਹ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥

nirap Thaaddo teh charit nihaaraa ||

ਜੋਰਿ ਹਾਥ ਜੋਗਿਯਹਿ ਉਚਾਰਾ ॥

jor haath jogiyeh uchaaraa ||

ਮੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਐਯੋ ॥

mo gireh kaal kirapaa kar aaiyo ||

ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਭੋਜਨ ਕਰਿ ਜੈਯੋ ॥੧੩॥

jathaa sakat bhojan kar jaiyo ||13||

ਪ੍ਰਾਤ ਗਯੋ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਤਿਹ ਘਰ ॥

praat gayo sa(n)nayaasee teh ghar ||

ਭਗਵਾ ਭੇਸ ਸਕਲ ਤਨ ਮੈ ਧਰਿ ॥

bhagavaa bhes sakal tan mai dhar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਨਾਈ ॥

bhaat bhaat tan prabhaa banaiee ||

ਮਹਾ ਧਰਮ ਸੋ ਜਨਿਯੋ ਜਾਈ ॥੧੪॥

mahaa dharam so janiyo jaiee ||14||

ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਕਹ ਨ੍ਰਿਪ ਆਗੇ ਧਰਿ ॥

sa(n)nayaasee keh nirap aage dhar ||

ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਰਾਜਾ ਆਯੋ ਘਰ ॥

dhuhitaa ke raajaa aayo ghar ||

ਤੀਨ ਥਾਲ ਭੋਜਨ ਕੇ ਭਰਿ ਕੈ ॥

teen thaal bhojan ke bhar kai ||

ਆਗੇ ਰਾਖੇ ਬਚਨ ਉਚਰਿ ਕੈ ॥੧੫॥

aage raakhe bachan uchar kai ||15||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਕਹੇ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ॥

eeh bidh bachan kahe sa(n)nayaasee ||

ਕਹਾ ਕਰਤ ਹੈ ਮੁਹਿ ਤਨ ਹਾਸੀ ॥

kahaa karat hai muh tan haasee ||

ਏਕ ਮਨੁਛ ਹੌ ਇਤਨੌ ਭੋਜਨ ॥

ek manuchh hau itanau bhojan ||

ਖਾਯੋ ਜਾਇ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਮੋ ਤਨ ॥੧੬॥

khaayo jai kavan bidh mo tan ||16||

ਏਕ ਥਾਰ ਭੋਜਨ ਤੁਮ ਕਰੋ ॥

ek thaar bhojan tum karo ||

ਦੁਤਿਯ ਜਟਨ ਮੈ ਤਿਹ ਅਨਸਰੋ ॥

dhutiy jaTan mai teh anasaro ||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਜਟਾ ਛੁਰਵਾਇ ॥

jeh teh bhaat jaTaa chhuravai ||

ਤਹ ਤੇ ਨਾਰਿ ਨਿਕਾਸੀ ਰਾਇ ॥੧੭॥

teh te naar nikaasee rai ||17||

ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਥਾਰ ਆਗੇ ਤਿਹ ਰਾਖਾ ॥

tiratiy thaar aage teh raakhaa ||

ਬਿਹਸਿ ਬਚਨ ਤਾ ਸੌ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਖਾ ॥

bihas bachan taa sau nirap bhaakhaa ||

ਕੇਸ ਫਾਸ ਤੇ ਪੁਰਖ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥

kes faas te purakh nikaarahu ||

ਯਹ ਭੋਜਨ ਤੁਮ ਤਾ ਕਹ ਖ੍ਵਾਰਹੁ ॥੧੮॥

yeh bhojan tum taa keh khavaiaarahu ||18||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਕੋ ਸੁ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ॥

jeh teh bidh taa ko su nikaariyo ||

ਬਹੁਰਿ ਸੁਤਾ ਸੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

bahur sutaa sau bachan uchaariyo ||

ਤੀਨ ਥਾਰ ਅਗੇ ਤਿਹ ਰਾਖੇ ॥

teen thaar age teh raakhe ||

ਤੀਨੋ ਭਖਹੁ ਯਾਹਿ ਬਿਧਿ ਭਾਖੇ ॥੧੯॥

teeno bhakhahu yaeh bidh bhaakhe ||19||

ਦੁਹਕਰ ਕਰਮ ਲਖਿਯੋ ਪਿਤ ਕੋ ਜਬ ॥

dhuhakar karam lakhiyo pit ko jab ||

ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਈ ਚਿਤ ਮਾਝ ਕੁਅਰਿ ਤਬ ॥

chakirat bhiee chit maajh kuar tab ||

ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਵਹ ਬੀਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥

jaar sahit veh beer bulaayo ||

ਆਪਨ ਸਹਿਤ ਭੋਜ ਵਹ ਖਾਯੋ ॥੨੦॥

aapan sahit bhoj veh khaayo ||20||

ਤ੍ਰਾਸ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰਾ ॥

traas chit mai adhik bichaaraa ||

ਇਨ ਰਾਜੈ ਸਭ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥

ein raajai sabh charit nihaaraa ||

ਕਵਨ ਉਪਾਇ ਆਜੁ ਹਯਾਂ ਕਰਿਯੈ ॥

kavan upai aaj hayaa(n) kariyai ||

ਕਛੁਕ ਖੇਲਿ ਕਰਿ ਚਰਿਤ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥੨੧॥

kachhuk khel kar charit nikariyai ||21||

ਬੀਰ ਹਾਕਿ ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰਾ ॥

beer haak as ma(n)tr uchaaraa ||

ਪਿਤ ਜੁਤ ਅੰਧ ਤਿਨੈ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥

pit jut a(n)dh tinai kar ddaaraa ||

ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਨਿਕਰਿ ਕਰਿ ॥

giee mitr ke saath nikar kar ||

ਭੇਦ ਸਕਾ ਨਹਿ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਰਿ ਕਰਿ ॥੨੨॥

bhedh sakaa neh kinoo(n) bichar kar ||22||

ਅੰਧ ਭਏ ਤੇ ਲੋਗ ਸਭੈ ਜਬ ॥

a(n)dh bhe te log sabhai jab ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ਨ੍ਰਿਪ ਤਬ ॥

eeh bidh bachan bakhaanaa nirap tab ||

ਆਛਿ ਬੈਦ ਕੋਊ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਇ ॥

aachh baidh kouoo leh bulai ||

ਜੋ ਆਖਿਨ ਕੋ ਕਰੇ ਉਪਾਇ ॥੨੩॥

jo aakhin ko kare upai ||23||

ਦੁਹਿਤਾ ਬੈਦ ਭੇਸ ਤਹ ਧਰਿ ਕੈ ॥

dhuhitaa baidh bhes teh dhar kai ||

ਰੋਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਖਿਅਨ ਕੌ ਹਰਿ ਕੈ ॥

rog nirapat akhian kau har kai ||

ਮਾਗਿ ਲਯੋ ਪਿਤ ਤੇ ਸੋਈ ਪਤਿ ॥

maag layo pit te soiee pat ||

ਖਚਿਤ ਹੁਤੀ ਜਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਮਤਿ ॥੨੪॥

khachit hutee jaa ke bheetar mat ||24||

ਇਹ ਛਲ ਬਰਿਯੋ ਬਾਲ ਪਤਿ ਤੌਨੇ ॥

eeh chhal bariyo baal pat tauane ||

ਮਨ ਮਹਿ ਚੁਭਿਯੋ ਚਤੁਰਿ ਕੈ ਜੌਨੇ ॥

man meh chubhiyo chatur kai jauane ||

ਇਨ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਅਪਾਰਾ ॥

ein isatiran ke charit apaaraa ||

ਸਜਿ ਪਛੁਤਾਨ੍ਯੋ ਇਨ ਕਰਤਾਰਾ ॥੨੫॥

saj pachhutaanrayo in karataaraa ||25||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੨੨॥੬੦੮੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau baiees charitr samaapatam sat subham sat ||322||6084||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭਦ੍ਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲ ॥

bhadhr sain raajaa ik at bal ||

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲਮਲਿ ॥

ar anek jeete jin dhalamal ||

ਸਹਿਰ ਭੇਹਰਾ ਮੈ ਅਸਥਾਨਾ ॥

sahir bheharaa mai asathaanaa ||

ਜਿਨ ਕੌ ਭਰਤ ਦੰਡ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਨਾ ॥੧॥

jin kau bharat dha(n)dd nirap naanaa ||1||

ਕੁਮਦਨਿ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਨਾਰੀ ॥

kumadhan dhe taa ke ghar naaree ||

ਆਪੁ ਜਨਕੁ ਜਗਦੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥

aap janak jagadhees savaaree ||

ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੀ ॥

taa kee jaat na prabhaa uchaaree ||

ਫੂਲ ਰਹੀ ਜਨੁ ਕਰਿ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥੨॥

fool rahee jan kar fulavaaree ||2||

ਪ੍ਰਮੁਦ ਸੈਨ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ ਅਵਤਰਿਯੋ ॥

pramudh sain sut gireh avatariyo ||

ਮਦਨ ਰੂਪ ਦੂਸਰ ਜਨੁ ਧਰਿਯੋ ॥

madhan roop dhoosar jan dhariyo ||

ਜਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥

jaa kee jaat na prabhaa bakhaanee ||

ਅਟਿਕ ਰਹਤ ਲਖਿ ਰੰਕ ਰੁ ਰਾਨੀ ॥੩॥

aTik rahat lakh ra(n)k r raanee ||3||

ਜਬ ਵਹ ਤਰੁਨ ਕੁਅਰ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥

jab veh tarun kuar at bhayo ||

ਠੌਰਹਿ ਠੌਰ ਅਵਰ ਹ੍ਵੈ ਗਯੇ ॥

Thauareh Thauar avar havai gaye ||

ਬਾਲਪਨੇ ਕਿ ਤਗੀਰੀ ਆਈ ॥

baalapane k tageeree aaiee ||

ਅੰਗ ਅੰਗ ਫਿਰੀ ਅਨੰਗ ਦੁਹਾਈ ॥੪॥

a(n)g a(n)g firee ana(n)g dhuhaiee ||4||

ਤਹ ਇਕ ਸੁਤਾ ਸਾਹ ਕੀ ਅਹੀ ॥

teh ik sutaa saeh kee ahee ||

ਕੁਅਰ ਬਿਲੋਕ ਥਕਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥

kuar bilok thakit havai rahee ||

ਹੌਸ ਮਿਲਨ ਕੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਢਾਈ ॥

hauas milan kee hiradhai baddaiee ||

ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥੫॥

ek sahacharee tahaa paThaiee ||5||

ਸਖੀ ਕੁਅਰ ਤਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਨਾਈ ॥

sakhee kuar tan birathaa janaiee ||

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਤਵ ਹੇਰਿ ਲੁਭਾਈ ॥

saeh sutaa tav her lubhaiee ||

ਕਰਹੁ ਸਜਨ ਤਿਹ ਧਾਮ ਪਯਾਨਾ ॥

karahu sajan teh dhaam payaanaa ||

ਭੋਗ ਕਰੋ ਵਾ ਸੌ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੬॥

bhog karo vaa sau bidh naanaa ||6||

ਦ੍ਵੈ ਹੈਗੇ ਇਹ ਨਗਰ ਖੁਦਾਈ ॥

dhavai haige ieh nagar khudhaiee ||

ਤਿਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਮੌ ਰਾਰਿ ਬਢਾਈ ॥

tin dhuhoo(n)an mau raar baddaiee ||

ਜੌ ਤੂ ਦੁਹੂੰ ਜਿਯਨ ਤੈ ਮਾਰੈ ॥

jau too dhuhoo(n) jiyan tai maarai ||

ਬਹੁਰਿ ਹਮਾਰੋ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥੭॥

bahur hamaaro saath bihaarai ||7||

ਸੁਨਿ ਬਚ ਭੇਸ ਤੁਰਕ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰਾ ॥

sun bach bhes turak tiray dharaa ||

ਬਾਨਾ ਵਹੈ ਆਪਨੋ ਕਰਾ ॥

baanaa vahai aapano karaa ||

ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨਾ ॥

geh kirapaan teh kiyo payaanaa ||

ਜਹਾ ਨਿਮਾਜੀ ਪੜਤ ਦੁਗਾਨਾ ॥੮॥

jahaa nimaajee paRat dhugaanaa ||8||

ਜਬ ਹੀ ਪੜੀ ਨਿਮਾਜ ਤਿਨੋ ਸਬ ॥

jab hee paRee nimaaj tino sab ||

ਸਿਜਦਾ ਬਿਖੈ ਸੁ ਗਏ ਤੁਰਕ ਜਬ ॥

sijadhaa bikhai su ge turak jab ||

ਤਬ ਇਹ ਘਾਤ ਭਲੀ ਕਰਿ ਪਾਈ ॥

tab ieh ghaat bhalee kar paiee ||

ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ਆਈ ॥੯॥

kaaT moo(n)dd dhuhoo(n)an ke aaiee ||9||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੋਊ ਖੁਦਾਈ ਮਾਰੇ ॥

eeh bidh dhouoo khudhaiee maare ||

ਰਮੀ ਆਨਿ ਕਰਿ ਸਾਥ ਪਜਾਰੇ ॥

ramee aan kar saath payaare ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੀ ਬਿਚਾਰਾ ॥

bhedh abhedh na kinee bichaaraa ||

ਕਿਨਹੀ ਦੁਸਟ ਕਹਿਯੋ ਇਨ ਮਾਰਾ ॥੧੦॥

kinahee dhusaT kahiyo in maaraa ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਾਰਿ ਖੁਦਾਇਨ ਦੁਹੂੰ ਕਹ ਬਰਿਯੋ ਆਨਿ ਕਰ ਮਿਤ ॥

maar khudhain dhuhoo(n) keh bariyo aan kar mit ||

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨ ਪਾਵਹੀ ਅਬਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ॥੧੧॥

dhev adhev na paavahee abalaan ke charit ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤੇਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੨੩॥੬੦੯੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau teiees charitr samaapatam sat subham sat ||323||6095||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰਨ ਲਾਗਾ ॥

ma(n)tree kathaa uchaaran laagaa ||

ਜਾ ਕੇ ਰਸ ਰਾਜਾ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥

jaa ke ras raajaa anuraagaa ||

ਸੂਰਤਿ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਸੂਰਤਿ ॥

soorat sain nirapat ik soorat ||

ਜਾਨੁਕ ਦੁਤਿਯ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ॥੧॥

jaanuk dhutiy main kee moorat ||1||

ਅਛ੍ਰਾ ਦੇਇ ਸਦਨ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

achhraa dhei sadhan teh naaree ||

ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਚੈ ਜਨ ਢਾਰੀ ॥

kanak avaT saachai jan ddaaree ||

ਅਪਸਰ ਮਤੀ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

apasar matee sutaa teh sohai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥

sur nar naag asur man mohai ||2||

ਸੁਰਿਦ ਸੈਨ ਇਕ ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤਹ ॥

suridh sain ik saeh putr teh ||

ਜਿਹ ਸਮ ਦੂਸਰ ਭਯੋ ਨ ਮਹਿ ਮਹ ॥

jeh sam dhoosar bhayo na meh meh ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਊਪਰ ਅਟਕੀ ॥

raaj sutaa teh uoopar aTakee ||

ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੩॥

bisar giee sabh hee sudh ghaT kee ||3||

ਚਤੁਰਿ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥

chatur sahacharee tahaa paThaiee ||

ਨਾਰਿ ਭੇਸ ਕਰਿ ਤਿਹ ਲੈ ਆਈ ॥

naar bhes kar teh lai aaiee ||

ਜਬ ਵਹੁ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿਯਹਿ ਪਾਯੋ ॥

jab vahu tarun taruniyeh paayo ||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭਜਿ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥੪॥

bhaat bhaat bhaj gare lagaayo ||4||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲੈ ਕੈ ॥

bhaat bhaat ke aasan lai kai ||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਚੁੰਬਨ ਕੈ ਕੈ ॥

bhaat bhaat tan chu(n)ban kai kai ||

ਤਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥

teh teh bidh taa ko biramaayo ||

ਗ੍ਰਿਹ ਜੈਬੋ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁ ਭੁਲਾਯੋ ॥੫॥

gireh jaibo tinahoo(n) su bhulaayo ||5||

ਸਖੀ ਭੇਸ ਕਹ ਧਾਰੇ ਰਹੈ ॥

sakhee bhes keh dhaare rahai ||

ਸੋਈ ਕਰੈ ਜੁ ਅਬਲਾ ਕਹੈ ॥

soiee karai ju abalaa kahai ||

ਰੋਜ ਭਜੈ ਆਸਨ ਤਿਹ ਲੈ ਕੈ ॥

roj bhajai aasan teh lai kai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਕਹੁ ਸੁਖ ਦੈ ਕੈ ॥੬॥

bhaat bhaat taa kahu sukh dhai kai ||6||

ਪਿਤ ਤਿਹ ਨਿਰਖੈ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨੈ ॥

pit teh nirakhai bhedh na jaanai ||

ਦੁਹਿਤਾ ਕੀ ਤਿਹ ਸਖੀ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥

dhuhitaa kee teh sakhee pramaanai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ ਕੋਇ ਨ ਲਹਹੀ ॥

bhedh abhedh jaR koi na lahahee ||

ਵਾ ਕੀ ਤਾਹਿ ਖਵਾਸਿਨਿ ਕਰਹੀ ॥੭॥

vaa kee taeh khavaasin karahee ||7||

ਇਕ ਦਿਨ ਦੁਹਿਤਾ ਪਿਤਾ ਨਿਹਾਰਤ ॥

eik dhin dhuhitaa pitaa nihaarat ||

ਭਈ ਖੇਲ ਕੇ ਬੀਚ ਮਹਾ ਰਤ ॥

bhiee khel ke beech mahaa rat ||

ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਕਹ ਪੁਰਖ ਉਚਰਿ ਕੈ ॥

tavan purakh keh purakh uchar kai ||

ਭਰਤਾ ਕਰਾ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰਿ ਕੈ ॥੮॥

bharataa karaa suya(n)bar kar kai ||8||

ਬੈਠੀ ਬਹੁਰਿ ਸੋਕ ਮਨ ਧਰਿ ਕੈ ॥

baiThee bahur sok man dhar kai ||

ਸੁਨਤ ਮਾਤ ਪਿਤ ਬਚਨ ਉਚਰਿ ਕੈ ॥

sunat maat pit bachan uchar kai ||

ਕਹ ਇਹ ਕਰੀ ਲਖਹੁ ਹਮਰੀ ਗਤਿ ॥

keh ieh karee lakhahu hamaree gat ||

ਮੁਹਿ ਇਨ ਦੀਨ ਸਹਚਰੀ ਕਰਿ ਪਤਿ ॥੯॥

muh in dheen sahacharee kar pat ||9||

ਅਬ ਮੁਹਿ ਭਈ ਇਹੈ ਸਹਚਰਿ ਪਤਿ ॥

ab muh bhiee ihai sahachar pat ||

ਖੇਲਤ ਦਈ ਲਰਿਕਵਨ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥

khelat dhiee larikavan subh mat ||

ਅਬ ਜੌ ਹੈ ਮੋਰੈ ਸਤ ਮਾਹੀ ॥

ab jau hai morai sat maahee ||

ਤੌ ਇਹ ਨਾਰਿ ਪੁਰਖ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹੀ ॥੧੦॥

tau ieh naar purakh havai jaahee ||10||

ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਇਹੈ ਪੁਰਖ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹੀ ॥

tiray te ihai purakh havai jaahee ||

ਜੌ ਕਛੁ ਸਤ ਮੇਰੇ ਮਹਿ ਆਹੀ ॥

jau kachh sat mere meh aahee ||

ਯਹ ਅਬ ਜੂਨਿ ਪੁਰਖ ਕੀ ਪਾਵੈ ॥

yeh ab joon purakh kee paavai ||

ਮਦਨ ਭੋਗ ਮੁਰਿ ਸੰਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੧॥

madhan bhog mur sa(n)g kamaavai ||11||

ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਯੋ ਰਾਜਾ ਇਨ ਬਚਨਨ ॥

chakirat bhayo raajaa in bachanan ||

ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਮਨ ॥

raanee sahit bichaar kiyo man ||

ਦੁਹਿਤਾ ਕਹਾ ਕਹਤ ਬੈਨਨ ਕਹ ॥

dhuhitaa kahaa kahat bainan keh ||

ਅਚਰਜ ਸੋ ਆਵਤ ਹੈ ਜਿਯ ਮਹ ॥੧੨॥

acharaj so aavat hai jiy meh ||12||

ਜਬ ਤਿਹ ਬਸਤ੍ਰ ਛੋਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਲਹਾ ॥

jab teh basatr chhor nirap lahaa ||

ਨ੍ਰਿਕਸ੍ਰਯੋ ਵਹੈ ਜੁ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹਾ ॥

nirakasrayo vahai ju dhuhitaa kahaa ||

ਅਧਿਕ ਸਤੀ ਤਾ ਕਹਿ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥

adhik satee taa keh kar jaanaa ||

ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਨਹਿ ਮੂੜ ਪਛਾਨਾ ॥੧੩॥

bhalaa buraa neh mooR pachhaanaa ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੨੪॥੬੧੦੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chauabees charitr samaapatam sat subham sat

||324||6108||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸੈਨ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥

sree sulataan sain ik raajaa ||

ਜਾ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥

jaa sam dhutiy na bidhanaa saajaa ||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਦੇਇ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

sree sulataan dhei teh naaree ||

ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥

roopavaan gunavaan ujiyaaree ||1||

ਤਾ ਕੇ ਭਵਨ ਭਈ ਇਕ ਬਾਲਾ ॥

taa ke bhavan bhiee ik baalaa ||

ਜਾਨੁਕ ਸਿਥਰ ਅਗਨਿ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥

jaanuk sithar agan kee javaiaalaa ||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਕੁਅਰਿ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥

sree sulataan kuar ujiyaaree ||

ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਚੇ ਜਨ ਢਾਰੀ ॥੨॥

kanak avaT saache jan ddaaree ||2||

ਜੋਬਨੰਗ ਤਾ ਕੇ ਜਬ ਭਯੋ ॥

jobana(n)g taa ke jab bhayo ||

ਬਾਲਾਪਨ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗਯੋ ॥

baalaapan tab hee sabh gayo ||

ਅੰਗ ਅੰਗ ਦਯੋ ਅਨੰਗ ਦਮਾਮਾ ॥

a(n)g a(n)g dhayo ana(n)g dhamaamaa ||

ਜਾਹਿਰ ਭਈ ਜਗਤ ਮਹਿ ਬਾਮਾ ॥੩॥

jaahir bhiee jagat meh baamaa ||3||

ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭਾ ਕੁਅਰ ਤਹ ਆਵੈ ॥

sun sun prabhaa kuar teh aavai ||

ਦ੍ਵਾਰੈ ਭੀਰ ਬਾਰ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥

dhavaiaarai bheer baar neh paavai ||

ਏਕ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨੀ ਕੌ ਭਾਯੋ ॥

ek tarun tarunee kau bhaayo ||

ਜਾਨੁਕ ਮਦਨ ਰੂਪ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥੪॥

jaanuk madhan roop dhar aayo ||4||

ਸੋਇ ਕੁਅਰ ਤਰੁਨੀ ਕੌ ਭਾਯੋ ॥

soi kuar tarunee kau bhaayo ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

paThai sahacharee bol paThaayo ||

ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੀ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਵਾ ਸੋ ॥

kreeRaa karee bahut bidh vaa so ||

ਕੀਨੋ ਪ੍ਰਾਤ ਸੁਯੰਬਰ ਤਾ ਸੋ ॥੫॥

keeno praat suya(n)bar taa so ||5||

ਜਬ ਹੀ ਬਜਾਹ ਤਵਨ ਸੌ ਕੀਯੋ ॥

jab hee bayaeh tavan sau keeyo ||

ਬਹੁਤਿਕ ਬਰਿਸ ਨ ਜਾਨੇ ਦੀਯੋ ॥

bahutik baris na jaane dheeyo ||

ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੈ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿਨ ਤਨ ॥

kreeRaa karai bhaat bhaatin tan ||

ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਬਢਾਇ ਅਧਿਕ ਮਨ ॥੬॥

harakh baddai baddai adhik man ||6||

ਭੋਗ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਤਾ ਸੰਗ ਕਯੋ ॥

bhog bahut dhin taa sa(n)g kayo ||

ਤਾ ਕੋ ਬਲ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਲਯੋ ॥

taa ko bal sabh hee har layo ||

ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਧਾਤ ਕੁਅਰ ਵਹ ਭਯੋ ॥

jabai niradhaat kuar veh bhayo ||

ਤਬ ਹੀ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥੭॥

tab hee ddaar hiradhai te dhayo ||7||

ਔਰਨ ਸਾਥ ਕਰੈ ਤਬ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥

aauaran saath karai tab preetaa ||

ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਕਰੈ ਕਾਮ ਕੀ ਰੀਤਾ ॥

nis dhin karai kaam kee reetaa ||

ਪਤਿਹਿ ਤੋਰਿ ਖੋਜਾ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥

pateh tor khojaa kar ddaaraa ||

ਆਪੁ ਅਵਰ ਸੋ ਕੇਲ ਮਚਾਰਾ ॥੮॥

aap avar so kel machaaraa ||8||

ਬਿਰਹ ਰਾਇ ਤਾ ਕੋ ਥੋ ਯਾਰਾ ॥

bireh rai taa ko tho yaaraa ||

ਜਾ ਸੋ ਬਧਿਯੋ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਪਯਾਰਾ ॥

jaa so badhiyo kuar ke payaaraa ||

ਤਾ ਪਰ ਰਹੀ ਹੋਇ ਸੋ ਲਟਕਨ ॥

taa par rahee hoi so laTakan ||

ਤਿਹ ਹਿਤ ਮਰਤ ਪਯਾਸ ਅਰੁ ਭੂਖਨ ॥੯॥

teh hit marat payaas ar bhookhan ||9||

ਇਕ ਦਿਨ ਭਾਗ ਮਿਤ੍ਰ ਤਿਹ ਲਈ ॥

eik dhin bhaag mitr teh liee ||

ਪੋਸਤ ਸਹਿਤ ਅਫੀਮ ਚੜਈ ॥

posat sahit afeem chaRiee ||

ਬਹੁ ਰਤਿ ਕਰੀ ਨ ਬੀਰਜ ਗਿਰਾਈ ॥

bahu rat karee na beeraj giraiee ||

ਆਠ ਪਹਿਰ ਲਗਿ ਕੁਅਰਿ ਬਜਾਈ ॥੧੦॥

aaTh pahir lag kuar bajaiee ||10||

ਸਭ ਨਿਸਿ ਨਾਰਿ ਭੋਗ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥

sabh nis naar bhog jab paayo ||

ਬਹੁ ਆਸਨ ਕਰਿ ਹਰਖ ਬਢਾਯੋ ॥

bahu aasan kar harakh baddaayo ||

ਤਾ ਪਰ ਤਰੁਨਿ ਚਿਤ ਤੇ ਅਟਕੀ ॥

taa par tarun chit te aTakee ||

ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੧੧॥

bhool giee sabh hee sudh ghaT kee ||11||

ਦ੍ਵੈ ਘਟਿਕਾ ਜੋ ਭੋਗ ਕਰਤ ਨਰ ॥

dhavai ghaTikaa jo bhog karat nar ||

ਤਾ ਪਰ ਰੀਝਤ ਨਾਰਿ ਬਹੁਤ ਕਰਿ ॥

taa par reejhat naar bahut kar ||

ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਜੋ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥

chaar pahar jo kel kamaavai ||

ਸੋ ਕਯੋਨ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਚਿਤ ਚੁਰਾਵੈ ॥੧੨॥

so kayon na tiray kau chit churaavai ||12||

ਰੈਨਿ ਸਕਲ ਤਿਨ ਤਰੁਨਿ ਬਜਾਈ ॥

rain sakal tin tarun bajaiee ||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸਾਥ ਹੰਢਾਈ ॥

bhaat bhaat ke saath ha(n)ddaiee ||

ਆਸਨ ਕਰੇ ਤਰੁਨਿ ਬਹੁ ਬਾਰਾ ॥

aasan kare tarun bahu baaraa ||

ਚੁੰਬਨਾਦਿ ਨਖ ਘਾਤ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥

chu(n)banaadh nakh ghaat apaaraa ||13||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਚਤੁਰਾਸਨ ਕਰਿ ॥

bhaat bhaat ke chaturaasan kar ||

ਭਜਯੋ ਤਾਹਿ ਤਰ ਦਾਬਿ ਭੁਜਨ ਭਰਿ ॥

bhajayo taeh tar dhaab bhujan bhar ||

ਚੁੰਬਨ ਆਸਨ ਕਰਤ ਬਿਚਛਨ ॥

chu(n)ban aasan karat bichachhan ||

ਕੋਕ ਕਲਾ ਕੋਬਿਦ ਸਭ ਲਛਨ ॥੧੪॥

kok kalaa kobidh sabh lachhan ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪੋਸਤ ਸ੍ਰਾਬ ਅਫੀਮ ਬਹੁ ਘੋਟਿ ਚੜਾਵਤ ਭੰਗ ॥

posat sraab afeem bahu ghoT chaRaavat bha(n)g ||

ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਭਾਮਹਿ ਭਜਾ ਤਊ ਨ ਮੁਚਾ ਅਨੰਗ ॥੧੫॥

chaar pahar bhaameh bhajaa tuoo na muchaa ana(n)g ||15||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭੋਗ ਕਰਤ ਸਭ ਰੈਨਿ ਬਿਤਾਵਤ ॥

bhog karat sabh rain bitaavat ||

ਦਲਿਮਲਿ ਸੇਜ ਮਿਲਿਨ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵਤ ॥

dhalimal sej milin havai jaavat ||

ਹੋਤ ਦਿਵਾਕਰ ਕੀ ਅਨੁਰਾਈ ॥

hot dhivaakar kee anuraiee ||

ਛੈਲ ਸੇਜ ਮਿਲਿ ਬਹੁਰਿ ਬਿਛਾਈ ॥੧੬॥

chhail sej mil bahur bichhaiee ||16||

ਪੌਢਿ ਪ੍ਰਜੰਕ ਅੰਕ ਭਰਿ ਸੋਊ ॥

pauadd praja(n)k a(n)k bhar souoo ||

ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਪਿਯਤ ਮਿਲਿ ਦੋਊ ॥

bhaag afeem piyat mil dhouoo ||

ਬਹੁਰਿ ਕਾਮ ਕੀ ਕੇਲ ਮਚਾਵੈ ॥

bahur kaam kee kel machaavai ||

ਕੋਕ ਸਾਰ ਮਤ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਵੈ ॥੧੭॥

kok saar mat pragaT dhikhaavai ||17||

ਕੈਫਨ ਸਾਥ ਰਸ ਮਸੇ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ॥

kaifan saath ras mase havai kar ||

ਪ੍ਰੌਢਿ ਪ੍ਰਜੰਕ ਰਹਤ ਦੋਊ ਸ੍ਵੈ ਕਰਿ ॥

prodd praja(n)k rahat dhouoo savai kar ||

ਬਹੁਰਿ ਜਗੈ ਰਸ ਰੀਤਿ ਮਚਾਵੈ ॥

bahur jagai ras reet machaavai ||

ਕਵਿਤ ਉਚਾਰਹਿ ਧ੍ਰੁਪਦ ਗਾਵੈ ॥੧੮॥

kavit uchaareh dhurapadh gaavai ||18||

ਤਬ ਲਗਿ ਬਿਰਹ ਨਟਾ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ॥

tab lag bireh naTaa taa ko pat ||

ਨਿਕਸਿਯੋ ਆਇ ਤਹਾ ਮੂਰਖ ਮਤਿ ॥

nikasiyo aai tahaa moorakh mat ||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਚਤੁਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਰਿ ਕੈ ॥

tab tiray chatur charitr bichar kai ||

ਹਨਜੋ ਤਾਹਿ ਫਾਸੀ ਗਰ ਡਰਿ ਕੈ ॥੧੯॥

hanayo taeh faasee gar ddar kai ||19||

ਏਕ ਕੋਠਰੀ ਮਿਤ੍ਰ ਛਪਾਯੋ ॥

ek koTharee mitr chhapaayo ||

ਪਤਿਹਿ ਮਾਰਿ ਸੁਰ ਊਚ ਉਘਾਯੋ ॥

pateh maar sur uooch ughaayo ||

ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸਬਦ ਸੁਨਿ ਧਾਏ ॥

raajaa prajaa sabadh sun dhaae ||

ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਮੰਦਰਿ ਚਲਿ ਆਏ ॥੨੦॥

dhuhitaa ke ma(n)dhar chal aae ||20||

ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਰਿਯੋ ਤਾ ਕੌ ਭਰਤਾਰਾ ॥

mritak pariyo taa kau bharataaraa ||

ਰਾਵ ਰੰਕ ਸਭਹੂੰਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥

raav ra(n)k sabhahoo(n)n nihaaraa ||

ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਤਿਸੀ ਕਹ ਰਾਜਨ ॥

poochhat bhayo tisee keh raajan ||

ਕਹਾ ਭਈ ਯਾ ਕੀ ਗਤਿ ਕਾਮਨਿ ॥੨੧॥

kahaa bhiee yaa kee gat kaaman ||21||

ਸੁਨਹੁ ਪਿਤਾ ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੋ ॥

sunahu pitaa mai kachhoo na jaano ||

ਰੋਗ ਯਾਹਿ ਜੋ ਤੁਮੈ ਬਖਾਨੋ ॥

rog yaeh jo tumai bakhaano ||

ਅਕਸਮਾਤ੍ਰ ਯਾ ਕਹ ਕਛੁ ਭਯੋ ॥

akasamaatr yaa keh kachh bhayo ||

ਜੀਵਤ ਹੁਤੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੨੨॥

jeevat huto mritak havai gayo ||22||

ਅਰੁ ਜੌ ਅਬ ਮੋ ਮੈ ਕਛੁ ਸਤ ਹੈ ॥

ar jau ab mo mai kachh sat hai ||

ਅਰੁ ਜੌ ਸਤਜ ਬੇਦ ਕੌ ਮਤ ਹੈ ॥

ar jau satay bedh kau mat hai ||

ਅਬ ਮੈ ਰੁਦ੍ਰ ਤਪਸਜਾ ਕਰਿ ਹੌ ॥

ab mai rudhr tapasayaa kar hau ||

ਯਾਹਿ ਜਿਯਾਊ ਕੈ ਜਰਿ ਮਰਿ ਹੌ ॥੨੩॥

yaeh jiyaauoo kai jar mar hau ||23||

ਤੁਮਹੂੰ ਬੈਠ ਯਾਹਿ ਅੰਗਨਾ ਅਬ ॥

tumahoo(n) baiTh yaeh a(n)ganaa ab ||

ਪੂਜਾ ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਸਿਵ ਕੀ ਸਬ ॥

poojaa karahu sadhaa siv kee sab ||

ਮੈ ਯਾ ਕੌ ਇਹ ਘਰ ਲੈ ਜੈ ਹੈ ॥

mai yaa kau ieh ghar lai jai hai ||

ਪੂਜਿ ਸਦਾ ਸਿਵ ਬਹੁਰਿ ਜਿਵੈ ਹੌ ॥੨੪॥

pooj sadhaa siv bahur jivai hau ||24||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਅੰਗਨਾ ਬੈਠਾਏ ॥

maat pitaa a(n)ganaa baiThaae ||

ਨੈਬੀ ਮਹਤਾ ਸਗਲ ਬੁਲਾਏ ॥

naibee mahataa sagal bulaae ||

ਲੈ ਸੰਗ ਗਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਹ ਤਿਹ ਘਰ ॥

lai sa(n)g giee mritak keh teh ghar ||

ਰਾਖਿਯੋ ਥੋ ਜਹਾ ਜਾਰ ਛਪਾ ਕਰਿ ॥੨੫॥

raakhiyo tho jahaa jaar chhapaa kar ||25||

ਤਿਹ ਘਰ ਜਾਇ ਪਾਟ ਦ੍ਰਿੜ ਦੈ ਕਰਿ ॥

teh ghar jai paaT dhiraR dhai kar ||

ਰਮੀ ਜਾਰ ਕੇ ਸਾਥ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ॥

ramee jaar ke saath bihas kar ||

ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਤ ਬੈਠ ਲੋਗ ਦ੍ਵਾਰਾ ਪਰਿ ॥

nirap jut baiTh log dhavaiaaraa par ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਸਕਤ ਬਿਚਰਿ ਕਰਿ ॥੨੬॥

bhedh abhedh na sakat bichar kar ||26||

ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਜਿਯ ਮੈ ਅਸ ਜਾਨੈ ॥

te sabh hee jiy mai as jaanai ||

ਸੁਤਾ ਸਿਵਹਿ ਪੂਜਤ ਅਨੁਮਾਨੈ ॥

sutaa siveh poojat anumaanai ||

ਯਾ ਕੀ ਆਜੁ ਸਤਤਾ ਲਹਿ ਹੈ ॥

yaa kee aaj satataa leh hai ||

ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਬਤਿਯਾ ਤਬ ਕਹਿ ਹੈ ॥੨੭॥

bhalee buree batiyaa tab keh hai ||27||

ਜੋ ਯਹ ਕੁਅਰਿ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋ ਰਤ ਹੈ ॥

jo yeh kuar rudhr so rat hai ||

ਜੌ ਯਹ ਤਿਹ ਚਰਨਨ ਮੈ ਮਤ ਹੈ ॥

jau yeh teh charanan mai mat hai ||

ਤੌ ਪਤਿ ਜੀਵਤ ਬਾਰ ਨ ਲਗਿ ਹੈ ॥

tau pat jeevat baar na lag hai ||

ਸਿਵ ਸਿਵ ਭਾਖਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁਨਿ ਜਗਿ ਹੈ ॥੨੮॥

siv siv bhaakh mritak pun jag hai ||28||

ਇਤ ਤੇ ਦ੍ਵਾਰ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਤ ॥

eit te dhavaiaar bichaar bichaarat ||

ਉਤ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਭੀ ਜਾਰ ਮਹਾ ਰਤ ॥

aut tiray sa(n)g bhee jaar mahaa rat ||

ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਲਪਟਿ ਚੋਟ ਚਟਕਾਵੈ ॥

jayo(n) jayo(n) lapaT choT chaTakaavai ||

ਤੇ ਜਾਨੇ ਵਹ ਗਾਲ੍ਹ ਬਜਾਵੈ ॥੨੯॥

te jaane veh gaalreh bajaavai ||29||

ਤਹਾ ਖੋਦਿ ਭੂ ਤਾ ਕੋ ਗਾਡਾ ॥

tahaa khodh bhoo taa ko gaaddaa ||

ਬਾਹਰ ਹਾਡ ਗੋਡ ਨਹਿ ਛਾਡਾ ॥

baahar haadd godd neh chhaaddaa ||

ਅਪਨੇ ਸਾਥ ਜਾਰ ਕਹ ਧਰਿ ਕੈ ॥

apane saath jaar keh dhar kai ||

ਲੈ ਆਈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ॥੩੦॥

lai aaiee ieh bhaat uchar kai ||30||

ਜਬ ਮੈ ਧ੍ਯਾਨ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਧਰਿਯੋ ॥

jab mai dhayaan rudhr ko dhariyo ||

ਤਬ ਸਿਵ ਅਸ ਮੁਰ ਸਾਥ ਉਚਰਿਯੋ ॥

tab siv as mur saath uchariyo ||

ਬਰੰਬ੍ਰੂਹ ਪੁਤ੍ਰੀ ਮਨ ਭਾਵਤ ॥

bara(n)braooh putree man bhaavat ||

ਜੋ ਇਹ ਸਮੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਆਵਤ ॥੩੧॥

jo ieh samai hiradhai meh aavat ||31||

ਤਬ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਜਿਯਾਇ ਦੇਹੁ ਪਤਿ ॥

tab mai kahiyo jiyai dheh pat ||

ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਚਰਨਨ ਮਹਿ ਮੁਰ ਮਤਿ ॥

jo tumare charanan meh mur mat ||

ਤਬ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨਿਯੋ ਸਿਵ ਬਚ ॥

tab ieh bhaat bakhaaniyo siv bach ||

ਸੋ ਤੁਮ ਸਮਝਿ ਲੇਹੁ ਭੂਪਤਿ ਸਚੁ ॥੩੨॥

so tum samajh leh bhoopat sach ||32||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਾ ਤੇ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕਰੋ ਵਾ ਤੇ ਬੈਸ ਕਿਸੋਰ ॥

taa te at su(n)dhar karo vaa te bais kisor ||

ਨਾਥ ਜੀਯੋ ਸ੍ਰੀ ਸੰਭੁ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀ ਕੋਰ ॥੩੩॥

naath jeeyo sree sa(n)bh kee kirapaa dhirasaT kee kor ||33||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਭਹਿਨ ਬਚਨ ਸਤ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥

sabhahin bachan sat kar jaanaa ||

ਸਿਵ ਕੋ ਸਤ ਬਚਨ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥

siv ko sat bachan anumaanaa ||

ਤਬ ਤੇ ਤਜਿ ਸੁੰਦਰ ਜਿਯ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥

tab te taj su(n)dhar jiy traasaa ||

ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਸੌ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥੩੪॥

nit prat taa sau karat bilaasaa ||34||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੨੫॥੬੧੪੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau pachees charitr samaapatam sat subham sat

||325||6142||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਗਹਰਵਾਰ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲ ॥

gaharavaar raajaa ik at bal ||

ਕਬੈ ਨ ਚਲਿਯਾ ਪੀਰ ਹਲਾਚਲ ॥

kabai na chaliyaa peer halaachal ||

ਗੂੜ੍ਹ ਮਤੀ ਨਾਰੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥

gooRreh matee naaree taa ke ghar ||

ਕਹੀ ਨ ਪਰਤ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ॥੧॥

kahee na parat prabhaa taa kee bar ||1||

ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੋ ਸਾਹ ਬਡਭਾਗੀ ॥

teh ik huto saeh baddabhaagee ||

ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਨੁਰਾਗੀ ॥

roopavaan gunavaan nuraagee ||

ਸੁਕਚ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥

sukach matee dhuhitaa taa ke ghar ||

ਪ੍ਰਗਟ ਭਈ ਜਨੁ ਕਲਾ ਕਿਰਣਿਧਰ ॥੨॥

pragaT bhiee jan kalaa kiranidhar ||2||

ਏਕ ਤਹਾ ਬੈਪਾਰੀ ਆਯੋ ॥

ek tahaa baipaaree aayo ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਨਹਿ ਜਾਤ ਗਨਾਯੋ ॥

amit dharab neh jaat ganaayo ||

ਜਵਿਤ੍ਰ ਜਾਇਫਰ ਉਸਟੈ ਭਰੇ ॥

javitr jaifar usaTai bhare ||

ਲੌਂਗ ਲਾਯਚੀ ਕਵਨ ਉਚਰੇ ॥੩॥

laua(n)g laayachee kavan uchare ||3||

ਉਤਰਤ ਧਾਮ ਤਵਨ ਕੇ ਭਯੋ ॥

autarat dhaam tavan ke bhayo ||

ਮਿਲਬੋ ਕਾਜ ਸਾਹ ਸੰਗ ਗਯੋ ॥

milabo kaaj saeh sa(n)g gayo ||

ਦੁਹਿਤ ਘਾਤ ਤਵਨ ਕੀ ਪਾਈ ॥

dhuhit ghaat tavan kee paiee ||

ਸਕਲ ਦਰਬੁ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਚੁਰਾਈ ॥੪॥

sakal dharab teh liyo churaiee ||4||

ਮਾਤ੍ਰਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਕਲ ਨਿਕਾਰਿ ॥

maatraa gireh kee sakal nikaar ||

ਦਈ ਬਹੁਰਿ ਤਹ ਆਗਿ ਪ੍ਰਜਾਰ ॥

dhiee bahur teh aag prajaar ||

ਰੋਵਤ ਸੁਤਾ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥

rovat sutaa pitaa peh aaiee ||

ਜਰਿਯੋ ਧਾਮ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥

jariyo dhaam keh taeh sunaiee ||5||

ਸੁਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸਾਹ ਦ੍ਵੈ ਧਾਏ ॥

sun tiray bachan saeh dhavai dhaae ||

ਘਰ ਕੋ ਮਾਲ ਨਿਕਾਸਨ ਆਏ ॥

ghar ko maal nikaasan aae ||

ਆਗੇ ਆਇ ਨਿਹਾਰੈ ਕਹਾ ॥

aage aai nihaarai kahaa ||

ਨਿਰਖਾ ਢੇਰ ਭਸਮ ਕਾ ਤਹਾ ॥੬॥

nirakhaa dder bhasam kaa tahaa ||6||

ਬਹੁਰਿ ਸੁਤਾ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

bahur sutaa im bachan uchaare ||

ਯਹੈ ਪਿਤਾ ਦੁਖ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਮਾਰੇ ॥

yahai pitaa dhukh hiradhai hamaare ||

ਆਪਨਿ ਗਏ ਕਾ ਸੋਕ ਨ ਆਵਾ ॥

aapan ge kaa sok na aavaa ||

ਯਾ ਕੋ ਲਗਤ ਹਮੈ ਪਛਤਾਵਾ ॥੭॥

yaa ko lagat hamai pachhataavaa ||7||

ਪੁਨਿ ਸੁਤਾ ਕੌ ਅਸ ਸਾਹ ਉਚਾਰੇ ॥

pun sutaa kau as saeh uchaare ||

ਸੋਈ ਭਯੋ ਜੁ ਲਿਖਿਯੋ ਹਮਾਰੇ ॥

soiee bhayo ju likhiyo hamaare ||

ਤੁਮ ਯਾ ਕੋ ਕਛੁ ਸੋਕ ਕਰਹੁ ਜਿਨ ॥

tum yaa ko kachh sok karahu jin ||

ਦੈ ਹੋ ਦਰਬੁ ਜਰਿਯੋ ਜਿਤਨੋ ਇਨ ॥੮॥

dhai ho dharab jariyo jitano in ||8||

ਭੇਦ ਅਭੇਵ ਨ ਕਛੁ ਜੜ ਪਾਯੋ ॥

bhedh abhev na kachh jaR paayo ||

ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਇ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਯੋ ॥

moo(n)dd mu(n)ddai bahur ghar aayo ||

ਕਰਮ ਰੇਖ ਅਪਨੀ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥

karam rekh apanee pahichaanee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਨੀ ॥੯॥

tiray charitr kee reet na jaanee ||9||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਇਹ ਛਲ ਧਨ ਹਰਾ ॥

saahu sutaa ieh chhal dhan haraa ||

ਭੇਦ ਨ ਤਾ ਕੇ ਪਿਤੈ ਬਿਚਰਾ ॥

bhedh na taa ke pitai bicharaa ||

ਸਯਾਨਾ ਹੁਤੋ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

sayaanaa huto bhedh neh paayo ||

ਬਿਨੁ ਲਾਗੇ ਜਲ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੦॥

bin laage jal moo(n)dd mu(n)ddaayo ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੨੬॥੬੧੫੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chhabees charitr samaapatam sat subham sat

||326||6152||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਚਲਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥

achalaavatee nagar ik sohai ||

ਅਚਲ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋਹੈ ॥

achal sain raajaa teh kohai ||

ਅਚਲ ਦੇਇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥

achal dhei taa ke ghar raanee ||

ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤ੍ਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥

su(n)dhar bhavan chatradhas jaanee ||1||

ਅਚਲ ਮਤੀ ਦੂਸਰ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥

achal matee dhoosar teh dhaaraa ||

ਤਾ ਤੇ ਸੁੰਦਰਿ ਹੁਤੀ ਅਪਾਰਾ ॥

taa te su(n)dhar hutee apaaraa ||

ਤਾ ਸੌ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਨੇਹ ਅਪਾਰਾ ॥

taa sau nirap ko neh apaaraa ||

ਜਾਨਤ ਊਚ ਨੀਚ ਤਿਹ ਪਜਾਰਾ ॥੨॥

jaanat uooch neech teh payaaraa ||2||

ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਅਸ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

dhutiy naar as charit bichaariyo ||

ਏਕ ਨਾਰਿ ਕੇ ਸਾਥ ਸਿਖਾਰਿਯੋ ॥

ek naar ke saath sikhaariyo ||

ਤਾ ਕੋ ਭਰਿਯੋ ਦਰਬ ਸੌ ਧਾਮਾ ॥

taa ko bhariyo dharab sau dhaamaa ||

ਜਾਨਤ ਅਵਰ ਨ ਦੂਜੀ ਬਾਮਾ ॥੩॥

jaanat avar na dhoojee baamaa ||3||

ਜਬ ਸਭ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਸ੍ਵੈ ਜਾਹਿ ॥

jab sabh aradh raatr savai jaeh ||

ਜਾਗਤ ਰਹੈ ਏਕ ਜਨ ਨਾਹਿ ॥

jaagat rahai ek jan naeh ||

ਦੀਪ ਜਰਿਯੋ ਧੌਲਰ ਜਬ ਲਹਿਯਹੁ ॥

dheep jariyo dhaualar jab lahiyahu ||

ਤਬ ਤੁਮ ਅਸ ਰਾਜਾ ਸੌ ਕਹਿਯਹੁ ॥੪॥

tab tum as raajaa sau kahiyahu ||4||

ਮਾਯਾ ਗਡੀ ਮੋਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨੋ ॥

maayaa gaddee moh nirap jaano ||

ਏਕ ਬਾਤ ਮੈ ਤੁਮੈ ਬਖਾਨੋ ॥

ek baat mai tumai bakhaano ||

ਅਛਲਾ ਦੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਬਲਿ ਦੈ ਕੈ ॥

achhalaa dhe tiray kau bal dhai kai ||

ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਜਾਹਿ ਕਾਢਿ ਮੁਹਿ ਲੈ ਕੈ ॥੫॥

gireh lai jaeh kaadd muh lai kai ||5||

ਅਛਲਾ ਦੇ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

achhalaa dhe jab hee sun paayo ||

ਉਲਟਿ ਭੇਦ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥

aulaT bhedh teh tirayeh sikhaayo ||

ਏਕ ਬਾਤ ਮਾਗੇ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ॥

ek baat maage muh dheh ||

ਨ੍ਰਿਪ ਪਹਿ ਨਾਮ ਤਿਸੀ ਕਾ ਲੇਹੁ ॥੬॥

nirap peh naam tisee kaa leh ||6||

ਪ੍ਰਥਮੈ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ॥

prathamai adhik dharab teh dhiyaa ||

ਦੁਗਨੋ ਦਰਬ ਦੇਨ ਤਿਹ ਕਿਯਾ ॥

dhugano dharab dhen teh kiyaa ||

ਤਿਨ ਸਹੇਟ ਉਤ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥

tin saheT ut dheep jagaayo ||

ਇਤਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਮਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੭॥

eit isatree im bhaakh sunaayo ||7||

ਹੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੁਹਿ ਮਾਯਾ ਤੁਮ ਜਾਨੋ ॥

he nirap muh maayaa tum jaano ||

ਬਿਕਟ ਕੇਤੁ ਕੀ ਗਡੀ ਪਛਾਨੋ ॥

bikaT ket kee gaddee pachhaano ||

ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹ ਬਲਿ ਦੈ ਕੈ ॥

apanee isatree keh bal dhai kai ||

ਯਾ ਤੇ ਭਖਹੁ ਕਾਢਿ ਧਨ ਲੈ ਕੈ ॥੮॥

yaa te bhakhahu kaadd dhan lai kai ||8||

ਰਾਨੀ ਸਾਥ ਜਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਯੋ ॥

raanee saath jahaa nirap soyo ||

ਅਰਧਿਕ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬਚਨ ਤਹ ਹੋਯੋ ॥

aradhik raatr bachan teh hoyo ||

ਮੁਹਿ ਮਾਯਾ ਕੌ ਘਰ ਹੀ ਰਾਖਹੁ ॥

muh maayaa kau ghar hee raakhahu ||

ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੈ ਅਪਨੀ ਬਲਿ ਭਾਖਹੁ ॥੯॥

eisatree dhai apanee bal bhaakhahu ||9||

ਜਿਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਹ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥

jin isatree ieh charit banaayo ||

ਤਾ ਹੀ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥

taa hee ko nirap naam sunaayo ||

ਰਾਜਾ ਲੋਭ ਦਰਬ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥

raajaa lobh dharab ke maare ||

ਤਿਸੀ ਨਾਰਿ ਕਹ ਬਲਿ ਦੈ ਡਾਰੇ ॥੧੦॥

tisee naar keh bal dhai ddaare ||10||

ਜਿਨਹੁ ਨਾਰਿ ਕੌ ਮਤੋ ਸਿਖਾਯੋ ॥

jinahu naar kau mato sikhaayo ||

ਪਲਟਿ ਕਾਮ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥

palaT kaam taahee ke aayo ||

ਉਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਰਬ ਤਾਹਿ ਬਹੁ ਦ੍ਰਯਾਇ ॥

aun tiray dharab taeh bahu dhrayai ||

ਨਾਰਿ ਤਿਸੀ ਕੌ ਹਨ੍ਯੌ ਬਨਾਇ ॥੧੧॥

naar tisee kau hanayau banai ||11||

ਬੁਰੀ ਬਾਤ ਜੋ ਕੋਈ ਬਨਾਵੈ ॥

buree baat jo koiee banaavai ||

ਉਲਟਿ ਕਾਮ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਵੈ ॥

aulaT kaam taahee ke aavai ||

ਜੈਸਾ ਕਿਯੋ ਤੈਸ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥

jaisaa kiyo tais fal paayo ||

ਤਾਹਿ ਹਨਤ ਥੀ ਆਪੁ ਹਨਾਯੋ ॥੧੨॥

taeh hanat thee aap hanaayo ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੨੭॥੬੧੬੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau sataiees charitr samaapatam sat subham sat

||327||6164||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਥੰਭਕਰਨ ਇਕ ਥੰਭ੍ਰ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪ ॥

tha(n)bhakaran ik tha(n)bhr dhes nirap ||

ਸਿਖਜ ਸਾਧੁ ਕੋ ਦੁਸਟਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ॥

sikhay saadh ko dhusaTan ko rip ||

ਤਾ ਕੇ ਸ੍ਵਾਨ ਏਕ ਥੋ ਆਛਾ ॥

taa ke savaiaan ek tho aachhaa ||

ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ਸਿੰਘ ਸੋ ਕਾਛਾ ॥੧॥

su(n)dhar ghano si(n)gh so kaachhaa ||1||

ਇਕ ਦਿਨ ਧਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਆਯੋ ॥

eik dhin dhaam nirapat ke aayo ||

ਪਾਹਨ ਹਨਿ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਹਟਾਯੋ ॥

paahan han teh taeh haTaayo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਹੁਤੀ ਸ੍ਵਾਨ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥

tiray kee hutee savaiaan sau preetaa ||

ਪਾਹਨ ਲਗੇ ਭਯੋ ਦੁਖ ਚੀਤਾ ॥੨॥

paahan lage bhayo dhukh cheetaa ||2||

ਪਾਹਨ ਲਗੇ ਸ੍ਵਾਨ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥

paahan lage savaiaan mar gayo ||

ਰਾਨੀ ਦੋਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਦਯੋ ॥

raanee dhos nirapat keh dhayo ||

ਮਰਿਯੋ ਸ੍ਵਾਨ ਭਯੋ ਕਹਾ ਉਚਾਰਾ ॥

mariyo savaiaan bhayo kahaa uchaaraa ||

ਐਸੇ ਹਮਰੇ ਪਰੈ ਹਜਾਰਾ ॥੩॥

aaise hamare parai hajaaraa ||3||

ਅਬ ਤੈ ਯਾ ਕੌ ਪੀਰ ਪਛਾਨਾ ॥

ab tai yaa kau peer pachhaanaa ||

ਤਾ ਕੋ ਭਾਤਿ ਪੂਜਿ ਹੈ ਨਾਨਾ ॥

taa ko bhaat pooj hai naanaa ||

ਕਹਿਯੋ ਸਹੀ ਤਬ ਯਾਹਿ ਪੁਜਾਊ ॥

kahiyo sahee tab yaeh pujaauoo ||

ਭਲੇ ਭਲੇ ਤੇ ਨੀਰ ਭਰਾਊ ॥੪॥

bhale bhale te neer bharaauoo ||4||

ਕੁਤਬ ਸਾਹ ਰਾਖਾ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥

kutab saeh raakhaa teh naamaa ||

ਤਹੀ ਖੋਦਿ ਭੂਅ ਗਾਡਿਯੋ ਬਾਮਾ ॥

tahee khodh bhooa gaaddiyo baamaa ||

ਤਾ ਕੀ ਗੋਰ ਬਣਾਈ ਐਸੀ ॥

taa kee gor banaiee aaisee ||

ਕਿਸੀ ਪੀਰ ਕੀ ਹੋਇ ਨ ਜੈਸੀ ॥੫॥

kisee peer kee hoi na jaisee ||5||

ਇਕ ਦਿਨ ਆਪੁ ਤਹਾ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ॥

eik dhin aap tahaa tiray giee ||

ਸਿਰਨੀ ਕਛੂ ਚੜਾਵਤ ਭਈ ॥

siranee kachhoo chaRaavat bhiee ||

ਮੰਨਤਿ ਮੋਰਿ ਕਹੀ ਬਰ ਆਈ ॥

ma(n)nat mor kahee bar aaiee ||

ਸੁਪਨਾ ਦਿਯੋ ਪੀਰ ਸੁਖਦਾਈ ॥੬॥

supanaa dhiyo peer sukhadhaiee ||6||

ਮੋਹਿ ਸੋਵਤੇ ਪੀਰ ਜਗਾਯੋ ॥

moh sovate peer jagaayo ||

ਆਪੁ ਆਪਨੀ ਕਬੁਰ ਬਤਾਯੋ ॥

aap aapanee kabur bataayo ||

ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਇਹ ਠੌਰ ਪਛਾਨੀ ॥

taa te mai ieh Thauar pachhaanee ||

ਜਬ ਹਮਰੀ ਮਨਸਾ ਬਰ ਆਨੀ ॥੭॥

jab hamaree manasaa bar aanee ||7||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ਪੁਰ ਮੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

eeh bidh jab pur mai sun paayo ||

ਜ੍ਯਾਰਤਿ ਸਕਲ ਲੋਗ ਮਿਲਿ ਆਯੋ ॥

jrayaarat sakal log mil aayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੀਰਨੀ ਚੜਾਵੈ ॥

bhaat bhaat seeranee chaRaavai ||

ਚੁੰਬਿ ਕਬੁਰ ਕੂਕਰ ਕੀ ਜਾਵੈ ॥੮॥

choo(n)b kabur kookar kee jaavai ||8||

ਕਾਜੀ ਸੇਖ ਸੈਯਦ ਤਹ ਆਵੈ ॥

kaajee sekh saiyadh teh aavai ||

ਪੜਿ ਫਾਤਯਾ ਸੀਰਨੀ ਬਟਾਵੈ ॥

paR faatayaa seeranee baTaavai ||

ਧੂਰਿ ਸਮਸ ਝਾਰੂਅਨ ਉਡਾਹੀ ॥

dhoor samas jhaarooan uddaahee ||

ਚੁੰਮਿ ਕਬੁਰ ਕੂਕਰ ਕੀ ਜਾਹੀ ॥੯॥

choo(n)m kabur kookar kee jaahee ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੈ ਸ੍ਵਾਨ ਕੋ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ ਬਾਮ ॥

eeh chhal apanai savaiaan ko charit dhikhaayo baam ||

ਅਬ ਲਗਿ ਕਹ ਜ੍ਯਾਰਤਿ ਕਰੈ ਸਾਹੁ ਕੁਤਬ ਦੀ ਨਾਮ ॥੧੦॥

ab lag keh jrayaarat karai saahu kutab dhee naam ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੨੮॥੬੧੭੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau aThaiees charitr samaapatam sat subham sat

||328||6174||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਜਿਯਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥

bijiyaavatee nagar ik sohai ||

ਬ੍ਰਿਭ੍ਰਮ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ਕੋਹੈ ॥

birabhram sain nirapat teh kohai ||

ਬ੍ਯਾਘ੍ਰ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਦਾਰਾ ॥

brayaaghr matee taa ke ghar dhaaraa ||

ਚੰਦ੍ਰ ਲਯੋ ਤਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੧॥

cha(n)dhr layo taa te ujiyaaraa ||1||

ਤਿਹ ਠਾ ਹੁਤੀ ਏਕ ਪਨਿਹਾਰੀ ॥

teh Thaa hutee ek panihaaree ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਾਰ ਭਰਤ ਥੀ ਢ੍ਵਾਰੀ ॥

nirap ke baar bharat thee dhavaiaaree ||

ਤਿਹ ਕੰਚਨ ਕੇ ਭੂਖਨ ਲਹਿ ਕੈ ॥

teh ka(n)chan ke bhookhan leh kai ||

ਡਾਰਿ ਦਏ ਘਟ ਮੌ ਕਰ ਗਹਿ ਕੈ ॥੨॥

ddaar dhe ghaT mau kar geh kai ||2||

ਊਪਰ ਜਲ ਤਾ ਕੇ ਤਰ ਭੂਖਨ ॥

uoopar jal taa ke tar bhookhan ||

ਕਿਨੂੰ ਨ ਨਰ ਸਮਝ੍ਯੋ ਤਿਹ ਦੂਖਨ ॥

kinoo(n) na nar samajhayo teh dhookhan ||

ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਤਾ ਕੋ ਜਲ ਪੀਆ ॥

bahu purakhan taa ko jal peeaa ||

ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਲੀਆ ॥੩॥

kinahoo(n) jaan bhedh neh leeaa ||3||

ਰਾਨੀਹੂੰ ਤਿਹ ਘਟਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥

raaneehoo(n) teh ghaTeh nihaaraa ||

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਤਰ ਸੁ ਨਿਕਾਰਾ ॥

dhirasaT nirapat kee tar su nikaaraa ||

ਕਾਹੂੰ ਬਾਤ ਲਖੀ ਨਹਿ ਗਈ ॥

kaahoo(n) baat lakhee neh giee ||

ਭੂਖਨ ਜਾਤ ਨਾਰਿ ਹਰਿ ਭਈ ॥੪॥

bhookhan jaat naar har bhiee ||4||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੨੯॥੬੧੭੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau unatees charitr samaapatam sat subham sat

||329||6178||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਰਹਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਦਛਿਨ ॥

birahaavatee nagar ik dhachhin ||

ਬਿਰਹ ਸੈਨ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਚਛਨ ॥

bireh sain teh nirapat bichachhan ||

ਬਿਰਹਾ ਦੇਇ ਸਦਨ ਮਹਿ ਬਾਲਾ ॥

birahaa dhei sadhan meh baalaa ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਸਿਖਰ ਅਗਨਿ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥੧॥

jan kar sikhar agan kee javaiaalaa ||1||

ਇਸਕਾ ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿਜੈ ॥

eisakaa dhe teh sutaa bhanijai ||

ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਿਹ ਸਮ ਛਬਿ ਦਿਜੈ ॥

cha(n)dh soor jeh sam chhab dhijai ||

ਅਵਰ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਸਮ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥

avar naar teh sam neh koiee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਈ ॥੨॥

tiray kee upamaa keh tiray soiee ||2||

ਸੁੰਦਰਤਾ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਐਸੀ ॥

su(n)dharataa taa ke tan aaisee ||

ਸਚੀ ਪਾਰਬਤੀ ਹੋਇ ਨ ਤੈਸੀ ॥

sachee paarabatee hoi na taisee ||

ਮਾਲੁਮ ਸਕਲ ਜਗਤ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥

maalum sakal jagat ujiyaaree ||

ਜਛ ਗਾਧ੍ਰਬੀ ਭੀਤਰ ਪਯਾਰੀ ॥੩॥

jachh gaadhrabee bheetar payaaree ||3||

ਕੰਚਨ ਸੈਨ ਦੈਤ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥

ka(n)chan sain dhait teh bhaaro ||

ਬੀਰਜਮਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਕਰਾਰੋ ॥

beerajamaan dhutimaan karaaro ||

ਨਿਹਕੰਟਕ ਅਸੁਰਾਨ ਕਰਿਯੋ ਜਿਨ ॥

nihaka(n)Tak asuraan kariyo jin ||

ਸਮੁਹਿ ਭਯੋ ਸੋ ਬਲੀ ਹਨਜੋ ਤਿਨ ॥੪॥

samuh bhayo so balee hanayo tin ||4||

ਤਿਹ ਪੁਰ ਅਰਧਿ ਰਾਤਿ ਵਹ ਆਵੈ ॥

teh pur aradh raat veh aavai ||

ਏਕ ਪੁਰਖ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਭਖਿ ਜਾਵੈ ॥

ek purakh nitaprat bhakh jaavai ||

ਸਭਹਿਨ ਸੋਚ ਬਢਿਯੋ ਜਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ॥

sabhahin soch baddiyo jiy mai at ||

ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਤ ਭੇ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥੫॥

baiTh bichaar karat bhe subh mat ||5||

ਇਹ ਰਾਛਸ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥

eeh raachhas at hee balavaanaa ||

ਮਾਨੁਖ ਭਖਤ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਨਾਨਾ ॥

maanukh bhakhat rain dhin naanaa ||

ਤ੍ਰਾਸ ਕਰਤ ਕਾਹੂ ਨਹਿ ਜਨ ਕੌ ॥

traas karat kaahoo neh jan kau ||

ਨਿਰਭੈ ਫਿਰਤ ਹੋਤ ਕਰਿ ਮਨ ਕੌ ॥੬॥

nirabhai firat hot kar man kau ||6||

ਬੇਸ੍ਵਾ ਹੁਤੀ ਏਕ ਪੁਰ ਤਵਨੈ ॥

besavaiaa hutee ek pur tavanai ||

ਦਾਨਵ ਖਾਤ ਮਨੁਖ ਭੂਅ ਜਵਨੈ ॥

dhaanav khaat manukh bhooa javanai ||

ਸੋ ਅਬਲਾ ਰਾਜਾ ਪਹ ਆਈ ॥

so abalaa raajaa peh aaiee ||

ਨਿਰਖ ਰਾਵ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਲੁਭਾਈ ॥੭॥

nirakh raav kee prabhaa lubhaiee ||7||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਨ ਬੈਨਾ ॥

eeh bidh kahiyo nirapat tan bainaa ||

ਜੌ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਰਾਖਹੁ ਨਿਜੁ ਐਨਾ ॥

jau tum muh raakhahu nij aainaa ||

ਤੌ ਹੌ ਮਾਰਿ ਅਸੁਰ ਕਹ ਆਵੌ ॥

tau hau maar asur keh aavau ||

ਯਾ ਪੁਰ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਮਿਟਾਵੌਂ ॥੮॥

yaa pur ko sabh sok miTaavau ||8||

ਤਬ ਮੈ ਬਰੌ ਤੋਹਿ ਕੌ ਧਾਮਾ ॥

tab mai barau toh kau dhaamaa ||

ਜਬ ਤੈ ਹਨ ਅਸੁਰ ਕਹ ਬਾਮਾ ॥

jab tai han asur keh baamaa ||

ਦੇਸ ਸਭੈ ਅਰੁ ਲੋਗ ਬਸੈ ਸੁਖ ॥

dhes sabhai ar log basai sukh ||

ਮਿਟੈ ਪ੍ਰਜਾ ਕੇ ਚਿਤ ਕੋ ਸਭ ਦੁਖ ॥੯॥

miTai prajaa ke chit ko sabh dhukh ||9||

ਬਲੀ ਆਠ ਸੈ ਮਹਿਖ ਮੰਗਾਯੋ ॥

balee aaTh sai mahikh ma(n)gaayo ||

ਭਛ ਭੋਜ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਯੋ ॥

bhachh bhoj pakavaan pakaayo ||

ਮਦਰਾ ਅਧਿਕ ਤਹਾ ਲੈ ਧਰਾ ॥

madharaa adhik tahaa lai dharaa ||

ਸਾਤ ਬਾਰ ਜੁ ਚੁਆਇਨਿ ਕਰਾ ॥੧੦॥

saat baar ju chuaain karaa ||10||

ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਸਭ ਅੰਨ ਬਨਾਏ ॥

bhalee bhaat sabh a(n)n banaae ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਿਖੁ ਸਾਥ ਮਿਲਾਏ ॥

bhaat bhaat bikh saath milaae ||

ਗਰਧਭਾਨ ਬਹੁ ਦਈ ਅਫੀਮੈ ॥

garadhabhaan bahu dhiee afeemai ||

ਬਾਧੇ ਆਨਿ ਅਸੁਰ ਕੀ ਸੀਮੈ ॥੧੧॥

baadhe aan asur kee seemai ||11||

ਆਧੀ ਰਾਤਿ ਦੈਤ ਤਹ ਆਯੋ ॥

aadhee raat dhait teh aayo ||

ਗਰਧਭਾਨ ਮਹਿਖਾਨ ਚਬਾਯੋ ॥

garadhabhaan mahikhaan chabaayo ||

ਭਛ ਭੋਜ ਬਹੁਤੇ ਤਬ ਖਾਏ ॥

bhachh bhoj bahute tab khaae ||

ਭਰਿ ਭਰਿ ਪਜਾਲੇ ਮਦਹਿ ਚੜਾਏ ॥੧੨॥

bhar bhar payaale madheh chaRaae ||12||

ਮਦ ਕੀ ਪੀਏ ਬਿਸੁਧ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥

madh kee pe'ee bisudh havai rahaa ||

ਆਨਿ ਅਫੀਮ ਗਰੌ ਤਿਹ ਗਹਾ ॥

aan afeem garau teh gahaa ||

ਸੋਇ ਰਹਾ ਸੁਧਿ ਕਛੂ ਨ ਪਾਈ ॥

soi rahaa sudh kachhoo na paiee ||

ਨਾਰਿ ਪਛਾਨ ਘਾਤ ਕਹ ਧਾਈ ॥੧੩॥

naar pachhaan ghaat keh dhaiee ||13||

ਅਠ ਹਜ਼ਾਰ ਮਨ ਸਿਕਾ ਲਯੋ ॥

aTh hazaar man sikaa layo ||

ਤਾ ਪਰ ਅਵਟਿ ਢਾਰਿ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥

taa par avaT ddaar kar dhayo ||

ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਦੈਤ ਵਹੁ ਕਿਯੋ ॥

bhasamee bhoot dhait vahu kiyo ||

ਬਿਰਹਵਤੀ ਪੁਰ ਕੌ ਸੁਖ ਦਿਯੋ ॥੧੪॥

birahavatee pur kau sukh dhiyo ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਅਬਲਾ ਅਸੁਰ ਹਨਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਰਿਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

eeh chhal abalaa asur han nirapeh bariyo sukh pai ||

ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਸੁਖ ਸੌ ਬਸੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੫॥

sakal prajaa sukh sau basee hiradhai harakh upajai ||15||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੩੦॥੬੧੯੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau tees charitr samaapatam sat subham sat ||330||6193||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਵਲੰਦੇਜ ਕੋ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥

vala(n)dhej ko ek nirapaalaa ||

ਵਲੰਦੇਜ ਦੇਈ ਘਰ ਬਾਲਾ ॥

vala(n)dhej dheiee ghar baalaa ||

ਤਾ ਪੁਰ ਕੁਪ੍ਯੋ ਫਿਰੰਗ ਰਾਇ ਮਨ ॥

taa pur kuprayo fira(n)g rai man ||

ਸੈਨ ਚੜਾ ਲੈ ਕਰਿ ਸੰਗ ਅਨਗਨ ॥੧॥

sain chaRaa lai kar sa(n)g anagan ||1||

ਨਾਮੁ ਫਿਰੰਗੀ ਰਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਹ ॥

naam fira(n)gee rai nirapat teh ||

ਅੰਗਰੇਜਨ ਪਰ ਚੜਤ ਕਰੀ ਜਿਹ ॥

a(n)garejan par chaRat karee jeh ||

ਅਨਗਨ ਲਏ ਚਮੂੰ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥

anagan le chamoo(n) chatura(n)gaa ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਉਮਡਿ ਚਲਿਯੋ ਜਲ ਗੰਗਾ ॥੨॥

jan kar umadd chaliyo jal ga(n)gaa ||2||

ਵਲੰਦੇਜ ਦੇਈ ਕੇ ਨਾਥਹਿ ॥

vala(n)dhej dheiee ke naatheh ||

ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਡਰ ਹੀ ਕੇ ਸਾਥਹਿ ॥

praan taje ddar hee ke saatheh ||

ਰਾਨੀ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਦਯੋ ॥

raanee bhedh na kaahoo dhayo ||

ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਸਤ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥੩॥

traas trasat raajaa mar gayo ||3||

ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਥ ਤਿਹ ਸਮੈ ਨਿਹਾਰਾ ॥

mritak naath teh samai nihaaraa ||

ਔਰ ਸੰਗ ਬਹੁ ਸੈਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥

aauar sa(n)g bahu sain bichaaraa ||

ਇਹੈ ਘਾਤ ਜਿਯ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

eihai ghaat jiy maeh bichaaree ||

ਕਾਸਟ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਲਛ ਸਵਾਰੀ ॥੪॥

kaasaT putirakaa lachh savaaree ||4||

ਲਛ ਹੀ ਹਾਥ ਬੰਦੂਕ ਸਵਾਰੀ ॥

lachh hee haath ba(n)dhook savaaree ||

ਦਾਰੂ ਗੋਲਿਨ ਭਰੀ ਸੁਧਾਰੀ ॥

dhaaroo golin bharee sudhaaree ||

ਡਿਵਢਾ ਚੁਨਤ ਭਈ ਤੁਪਖਾਨਾ ॥

ddivaddaa chunat bhiee tupakhaanaa ||

ਤੀਰ ਬੰਦੂਕ ਕਮਾਨ ਅਰੁ ਬਾਨਾ ॥੫॥

teer ba(n)dhook kamaan ar baanaa ||5||

ਜਬ ਅਰਿ ਸੈਨ ਨਿਕਟ ਤਿਹ ਆਈ ॥

jab ar sain nikaT teh aaiee ||

ਸਭਹਿਨ ਗਈ ਪਲੀਤਾ ਲਾਈ ॥

sabhahin giee paleetaa laiee ||

ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਤੁਪਕ ਇਕ ਬਾਰ ॥

bees hajaar tupak ik baar ||

ਛੁਟਗੀ ਕਛੁ ਨ ਰਹੀ ਸੰਭਾਰਾ ॥੬॥

chhuTagee kachh na rahee sa(n)bhaaraa ||6||

ਜਿਮਿ ਮਖੀਰ ਕੀ ਉਡਤ ਸੁ ਮਾਖੀ ॥

jim makheer kee uddat su maakhee ||

ਤਿਮਿ ਹੀ ਚਲੀ ਬੰਦੂਕੈ ਬਾਖੀ ॥

tim hee chalee ba(n)dhookai baakhee ||

ਜਾ ਕੇ ਲਗੇ ਅੰਗ ਮੌ ਬਾਨਾ ॥

jaa ke lage a(n)g mau baanaa ||

ਤਤਛਿਨ ਤਿਨ ਭਟ ਤਜੇ ਪਰਾਨਾ ॥੭॥

tatachhin tin bhaT taje paraanaa ||7||

ਤਰਫਰਾਹਿ ਗੌਰਿਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥

tarafaraeh gauarin ke maare ||

ਪਛ ਸੁਤ ਓਰਨ ਜਨੁਕ ਬਿਦਾਰੇ ॥

pachh sut oran januk bidhaare ||

ਰਥੀ ਸੁ ਨਾਗਪਤੀ ਅਰੁ ਬਾਜਾ ॥

rathee su naagapatee ar baajaa ||

ਜਮ ਪੁਰ ਗਏ ਸਹਿਤ ਨਿਜੁ ਰਾਜਾ ॥੮॥

jam pur ge sahit nij raajaa ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਚੰਚਲਾ ਕੂਟੋ ਕਟਕ ਹਜਾਰ ॥

eeh charitr tan cha(n)chalaa kooTo kaTak hajaar ||

ਅਰਿ ਮਾਰੇ ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਗਏ ਗ੍ਰਿਹਨ ਕੌ ਹਾਰਿ ॥੯॥

ar maare raajaa sahit ge girahan kau haar ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੩੧॥੬੨੦੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau ikatees charitr samaapatam sat subham sat ||331||6202||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਹਿਰ ਭੇਹਰੇ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥

sahir bhehare ek nirapat bar ||

ਕਾਮ ਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਤ ਨਰ ॥

kaam sain teh naam kahat nar ||

ਕਾਮਾਵਤੀ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥

kaamaavatee tavan kee naaree ||

ਰੂਪਵਾਨ ਦੁਤਿਵਾਨ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥

roopavaan dhutivaan ujiyaaree ||1||

ਤਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਰਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਜਿਨ ॥

taa ke bahut rahai gireh baajin ||

ਜਯੋ ਕਰਤ ਤਾਜੀ ਅਰੁ ਤਾਜਿਨ ॥

jayo karat taajee ar taajin ||

ਤਹ ਭਵ ਏਕ ਬਛੇਰਾ ਲਯੋ ॥

teh bhav ek bachheraa layo ||

ਭੂਤ ਭਵਿਖ੍ਯ ਨ ਵੈਸੇ ਭਯੋ ॥੨॥

bhoot bhavikhay na vaise bhayo ||2||

ਤਹ ਇਕ ਹੋਤ ਸਾਹ ਬਡਭਾਗੀ ॥

teh ik hot saeh baddabhaagee ||

ਰੂਪ ਕੁਅਰ ਨਾਮਾ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥

roop kuar naamaa anuraagee ||

ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਲਾ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿਜੈ ॥

preet kalaa teh sutaa bhanijai ||

ਕੋ ਦੂਸਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥੩॥

ko dhoosar paTatar teh dhijai ||3||

ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਚੌਧਰੀ ਸੁਤ ਪਰ ॥

sau tiray ek chauadharee sut par ||

ਅਟਕਿ ਗਈ ਤਰੁਨੀ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਕਰਿ ॥

aTak giee tarunee at ruch kar ||

ਮਿਜਮਾਨੀ ਛਲ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

mijamaanee chhal taeh bulaayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਭੋਜਨਹਿ ਭੁਜਾਯੋ ॥੪॥

bhaat bhaat bhojaneh bhujaayo ||4||

ਕੀਨਾ ਕੈਫ ਰਸਮਸੋ ਜਬ ਹੀ ॥

keenaa kaif rasamaso jab hee ||

ਤਰੁਨੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉਚਰੀ ਤਬ ਹੀ ॥

tarunee ieh bidh ucharee tab hee ||

ਅਬ ਤੈ ਗਵਨ ਆਇ ਮੇਰੋ ਕਰਿ ॥

ab tai gavan aai mero kar ||

ਕਾਮ ਤਪਤ ਅਬ ਹੀ ਹਮਰੋ ਹਰਿ ॥੫॥

kaam tapat ab hee hamaro har ||5||

ਤਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਪੁਰਖ ਉਚਾਰੀ ॥

tab ieh bidh tin purakh uchaaree ||

ਯੌਂ ਨ ਭਜੌਂ ਤੁਹਿ ਸੁਨਹੁ ਪਯਾਰੀ ॥

yau na bhajau tuh sunahu payaaree ||

ਜੋ ਰਾਜਾ ਕੇ ਉਪਜਯੋ ਬਾਜੀ ॥

jo raajaa ke upajayo baajee ||

ਸੋ ਦੈ ਪ੍ਰਥਮ ਆਨਿ ਮੁਹਿ ਤਾਜੀ ॥੬॥

so dhai pratham aan muh taajee ||6||

ਤਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬਿਚਾਰ ਅਸ ਕਿਯੋ ॥

tab tin tiray bichaar as kiyo ||

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਜਾਇ ਤੁਰੰਗਮ ਲਿਯੋ ॥

keh bidh jai tura(n)gam liyo ||

ਐਸੇ ਕਰਿਯੈ ਕਵਨੁਪਚਾਰਾ ॥

aaise kariyai kavanupachaaraa ||

ਜਾ ਤੇ ਪਰੈ ਹਾਥ ਮੋ ਪਯਾਰਾ ॥੭॥

jaa te parai haath mo payaaraa ||7||

ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤਤ ਭੀ ਜਬੈ ॥

aradh raatr beetat bhee jabai ||

ਸ੍ਵਾਨ ਭੇਖ ਧਾਰਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤਬੈ ॥

savaiaan bhekh dhaaraa tiray tabai ||

ਕਰ ਮਹਿ ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਇਕ ਲਈ ॥

kar meh geh kirapaan ik liee ||

ਬਾਜੀ ਹੁਤੋ ਜਹਾ ਤਹ ਗਈ ॥੮॥

baajee huto jahaa teh giee ||8||

ਸਾਤ ਕੋਟ ਤਹ ਕੂਦਿ ਪਹੂੰਚੀ ॥

saat koT teh koodh pahoo(n)chee ||

ਦਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਨ ਕੀ ਸੂਚੀ ॥

dhaan kirapaan maan kee soochee ||

ਜਿਹ ਜਾਗਤ ਪਹਰੂਅਰਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jeh jaagat paharooar nihaarai ||

ਤਾ ਕੋ ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਕਰਿ ਡਾਰੈ ॥੯॥

taa ko moo(n)dd kaaT kar ddaarai ||9||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਪਹਰੂਅਹਿ ਮਾਰਿ ਦੁਤਿਯ ਕਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥

ek paharooeh maar dhutiy keh maariyo ||

ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਮਾਰਿ ਚਤਰਥ ਕੋ ਸੀਸ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥

tiratiy maar chatarath ko sees utaariyo ||

ਪੰਚਮ ਖਸਟਮ ਮਾਰਿ ਸਪਤਵੌਂ ਹਤਿ ਕਿਯੋ ॥

pa(n)cham khasaTam maar sapatavau hat kiyo ||

ਹੋ ਅਸਟਮ ਪੁਰਖ ਸੰਘਾਰਿ ਛੋਰਿ ਬਾਜੀ ਲਿਯੋ ॥੧੦॥

ho asaTam purakh sa(n)ghaar chhor baajee liyo ||10||

ਪਰੀ ਨਗਰ ਮੈ ਰੌਰਿ ਜਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਹੈ ਹਰਿਯੋ ॥

paree nagar mai rauar jabai tiray hai hariyo ||

ਪਠੈ ਪਖਰਿਯਾ ਕਛਿ ਕਛਿ ਕਹੈ ਕਹਾ ਪਰਿਯੋ ॥

paThai pakhariyaa kachh kachh kahai kahaa pariyo ||

ਬਾਟ ਘਾਟ ਸਭ ਰੋਕਿ ਗਹੋ ਇਹ ਚੋਰਿ ਕੌ ॥

baaT ghaaT sabh rok gaho ieh chor kau ||

ਹੋ ਧਰ ਲੀਜੈ ਇਹ ਹੋਨ ਨ ਦੀਜੈ ਭੋਰ ਕੌ ॥੧੧॥

ho dhar leejai ieh hon na dheejai bhor kau ||11||

ਜਿਤ ਜਿਤ ਧਾਵਹਿ ਲੋਗ ਹਰਿਯੋ ਹੈ ਕਹੈ ਕਿਸ ॥

jit jit dhaaveh log hariyo hai kahai kis ||

ਕਢੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਦਿਖਿਯਤ ਧਾਵਤ ਦਸੌ ਦਿਸਿ ॥

kaddai kirapaanai dhikhiyat dhaavat dhasau dhis ||

ਅਸ ਕਾਰਜ ਜਿਹ ਕਿਯ ਨ ਜਾਨ ਤਿਹ ਦੀਜਿਯੈ ॥

as kaaraj jeh kiy na jaan teh dheejiyai ||

ਹੋ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਜੀਤਿ ਤੁਰੰਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਲੀਜਿਯੈ ॥੧੨॥

ho jayo(n) tayo(n) jeet tura(n)g nirapat ko leejiyai ||12||

ਬਹੁਤ ਪਹੂੰਚੇ ਨਿਕਟਿ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਜਾਇ ਕੈ ॥

bahut pahoo(n)che nikaT tarun ke jai kai ||

ਫਿਰਿ ਮਾਰੇ ਤਿਨ ਵਹੈ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਕੈ ॥

fir maare tin vahai tura(n)g nachai kai ||

ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਚਲਾਕੀ ਬਾਹੀ ਬੇਗ ਤਨ ॥

kar kar jaeh chalaakee baahee beg tan ||

ਹੋ ਤਿਨ ਕੀ ਹੌਂਸ ਨ ਰਾਖੀ ਰਾਖੇ ਏਕ ਬ੍ਰਨ ॥੧੩॥

ho tin kee hauas na raakhee raakhe ek bran ||13||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੂਦ ਕੀਆ ਜਾ ਕੇ ਪਰ ਵਾਰਾ ॥

koodh keeaa jaa ke par vaaraa ||

ਇਕ ਤੇ ਤਾਹਿ ਦੋਇ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥

eik te taeh dhoi kar ddaaraa ||

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨੇ ਪਖਰਿਯਾ ਮਨ ਤੈ ॥

chun chun hane pakhariyaa man tai ||

ਦ੍ਵੈ ਦ੍ਵੈ ਗੇ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਇਕ ਤਨ ਤੈ ॥੧੪॥

dhavai dhavai ge havai ik ik tan tai ||14||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬੀਰ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੈ ॥

bahu bidh beer pakhariyaa maarai ||

ਇਕ ਇਕ ਤੇ ਕਰਿ ਦ੍ਵੈ ਦ੍ਵੈ ਡਾਰੇ ॥

eik ik te kar dhavai dhavai ddaare ||

ਘੋਰਾ ਸਹਿਤ ਘਾਇ ਜੋ ਘਏ ॥

ghoraa sahit ghai jo ghe ||

ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਚਾਰਿ ਟੂਕ ਤੇ ਭਏ ॥੧੫॥

dhavai te chaar Took te bhe ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੀਰ ਬਿਦਾਰ ਬਹੁ ਨਦੀ ਤੁਰੰਗ ਤਰਾਇ ॥

eeh bidh beer bidhaar bahu nadhee tura(n)g tarai ||

ਜਹਾ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਹੁਤੋ ਤਹੀ ਨਿਕਾਸ੍ਯੋ ਆਇ ॥੧੬॥

jahaa mitr ko gireh huto tahee nikaasrayo aai ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਤਿਹ ਆਨਿ ਤੁਰੰਗਮ ਦੀਯੋ ॥

jab teh aan tura(n)gam dheeyo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੈ ਦ੍ਰਿੜ ਕੀਯੋ ॥

kaam bhog taa sai dhiraR keeyo ||

ਜੌ ਪਾਛੇ ਤਿਨ ਫੌਜ ਨਿਹਾਰੀ ॥

jau paachhe tin fauaj nihaaree ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੌ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਉਚਾਰੀ ॥੧੭॥

eeh bidh sau teh tirayeh uchaaree ||17||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਬੁਰੋ ਕਰਮ ਹਮ ਕਰਿਯੋ ਤੁਰੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਹਰਿਯੋ ॥

buro karam ham kariyo tura(n)g nirap ko hariyo ||

ਆਪੁ ਆਪੁਨੇ ਪਗਨ ਕੁਹਾਰਾ ਕੌ ਮਰਿਯੋ ॥

aap aapune pagan kuhaaraa kau mariyo ||

ਅਬ ਏ ਤੁਰੰਗ ਸਮੇਤ ਪਕਰਿ ਲੈ ਜਾਇ ਹੈ ॥

ab e tura(n)g samet pakar lai jai hai ||

ਹੋ ਫਾਸੀ ਦੈਹੈ ਦੁਹੂੰ ਕਿ ਸੂਰੀ ਦ੍ਰਯਾਇ ਹੈ ॥੧੮॥

ho faasee dhaihai dhuhoo(n) k sooree dhrayai hai ||18||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਖ੍ਯੋ ਪਿਯ ਸੋਕ ਨ ਕਰੋ ॥

tiray bhaakhayo piy sok na karo ||

ਬਾਜ ਸਹਿਤ ਦੋਊ ਬਚੇ ਬਿਚਰੋ ॥

baaj sahit dhouoo bache bicharo ||

ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਅਬੈ ਮੈ ਕਰਿ ਹੋ ॥

aaiso charit abai mai kar ho ||

ਦੁਸਟਨ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਛਾਰਿ ਉਬਰਿ ਹੋ ॥੧੯॥

dhusaTan ddaar sir chhaar ubar ho ||19||

ਤਹਾ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਇ ॥

tahaa purakh ko bhes banai ||

ਦਲ ਕਹ ਮਿਲੀ ਅਗਮਨੇ ਜਾਇ ॥

dhal keh milee agamane jai ||

ਕਹੀ ਹਮਾਰੋ ਸਤਰ ਉਬਾਰੋ ॥

kahee hamaaro satar ubaaro ||

ਔਰ ਗਾਵ ਤੇ ਸਕਲ ਨਿਹਾਰੋ ॥੨੦॥

aauar gaav te sakal nihaaro ||20||

ਮਿਲਿ ਦਲ ਧਾਮ ਅਗਮਨੇ ਜਾਇ ॥

mil dhal dhaam agamane jai ||

ਬਾਜ ਪਾਇ ਝਾਝਰ ਪਹਿਰਾਇ ॥

baaj pai jhaajhar pahirai ||

ਸਕਲ ਗਾਵ ਤਿਨ ਕਹ ਦਿਖਰਾਈ ॥

sakal gaav tin keh dhikharaiee ||

ਫਿਰਿ ਤਿਹ ਠੌਰਿ ਤਿਨੈ ਲੈ ਆਈ ॥੨੧॥

fir teh Thauar tinai lai aaiee ||21||

ਪਰਦਾ ਲੇਤ ਤਾਨਿ ਆਗੇ ਤਿਨ ॥

paradhaa let taan aage tin ||

ਦੇਖਹੁ ਜਾਇ ਜਨਾਨਾ ਕਹਿ ਜਿਨ ॥

dhekhahu jai janaanaa keh jin ||

ਆਗੇ ਕਰਿ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਬਾਜਾ ॥

aage kar sabhahin ke baajaa ||

ਇਹ ਛਲ ਬਾਮ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ਰਾਜਾ ॥੨੨॥

eeh chhal baam nikaariyo raajaa ||22||

ਸੋ ਆਂਗਨ ਲੈ ਤਿਨੈ ਦਿਖਾਵੈ ॥

so aa(n)gan lai tinai dhikhaavai ||

ਆਗੇ ਬਹੁਰਿ ਕਨਾਤ ਤਨਾਵੈ ॥

aage bahur kanaat tanaavai ||

ਆਗੇ ਕਰਿ ਕਰਿ ਬਾਜ ਨਿਕਾਰੈ ॥

aage kar kar baaj nikaarai ||

ਨੇਵਰ ਕੇ ਬਾਜਤ ਝਨਕਾਰੈ ॥੨੩॥

nevar ke baajat jhanakaarai ||23||

ਬਹੂ ਬਧੂ ਤਿਨ ਕੀ ਵਹੁ ਜਾਨੈ ॥

bahoo badhoo tin kee vahu jaanai ||

ਬਾਜੀ ਕਹ ਮੂਰਖ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥

baajee keh moorakh na pachhaanai ||

ਨੇਵਰ ਕੈ ਬਾਜਤ ਝਨਕਾਰਾ ॥

nevar kai baajat jhanakaaraa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੨੪॥

bhedh abhedh na jaat bichaaraa ||24||

ਦੁਹਿਤਾ ਬਹੂ ਤਿਨੈ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ॥

dhuhitaa bahoo tinai kar jaanai ||

ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਨੇਵਰ ਕੀ ਕਾਨੈ ॥

sun sun dhun nevar kee kaanai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥

bhedh abhedh kachhoo na bichaaree ||

ਇਹ ਛਲ ਛਲੈ ਪੁਰਖ ਸਭ ਨਾਰੀ ॥੨੫॥

eeh chhal chhalai purakh sabh naaree ||25||

ਜਵਨ ਰੁਚਾ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤਿਹ ਭਜਾ ॥

javan ruchaa jayo(n) tayo(n) teh bhajaa ||

ਜਿਯ ਜੁ ਨ ਭਾਯੋ ਤਿਹ ਕੌ ਤਜਾ ॥

jiy ju na bhaayo teh kau tajaa ||

ਇਨ ਇਸਤ੍ਰੀਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਅਪਾਰਾ ॥

ein isatreen ke charit apaaraa ||

ਜਿਨੈ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਕਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੨੬॥

jinai na bidhanaa sakat bichaaraa ||26||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੩੨॥੬੨੨੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau batees charitr samaapatam sat subham sat ||332||6228||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨਹੋ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਇਕ ਬਾਤਾ ॥

sunaho raaj kuar ik baataa ||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਜੋ ਕਿਯ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ ॥

tiray charitr jo kiy bikhayaataa ||

ਪਸਚਿਮ ਦਿਸਾ ਹੁਤੀ ਇਕ ਨਗਰੀ ॥

pasachim dhisaa hutee ik nagaree ||

ਹੰਸ ਮਾਲਨੀ ਨਾਮ ਉਜਗਰੀ ॥੧॥

ha(n)s maalanee naam ujagaree ||1||

ਹੰਸ ਸੈਨ ਜਿਹ ਰਾਜ ਬਿਰਾਜੈ ॥

ha(n)s sain jeh raaj biraajai ||

ਹੰਸ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜੈ ॥

ha(n)s prabhaa jaa kee tiray raajai ||

ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨੁਜਿਯਾਰੀ ॥

roopavaan gunavaanujiyaaree ||

ਜਾਹਿਰ ਲੋਕ ਚੌਦਹੂੰ ਪਯਾਰੀ ॥੨॥

jaahir lok chauadhahoo(n) payaaree ||2||

ਤਹ ਇਕ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਦੁਤਿਮਾਨਾ ॥

teh ik saahu sutaa dhutimaanaa ||

ਬਹੁਰਿ ਜਿਯਤ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਸਸਾਨਾ ॥

bahur jiyat jeh nirakh sasaanaa ||

ਜੋਬਨ ਭਯੋ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਜਬ ਹੀ ॥

joban bhayo adhik teh jab hee ||

ਬਹੁਤਨ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਤ ਤਬ ਹੀ ॥੩॥

bahutan saath bihaarat tab hee ||3||

ਇਕ ਦਿਨ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰਿ ॥

eik dhin bhes purakh ko dhaar ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸਾਥ ਕਰੀ ਬਹੁ ਰਾਰਿ ॥

nij pat saath karee bahu raar ||

ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਕੇ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥

laat musaT ke karat prahaar ||

ਸੋ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਨ ਸਕੈ ਬਿਚਾਰਿ ॥੪॥

so teh naar na sakai bichaar ||4||

ਤਾ ਸੌ ਲਰਿ ਕਾਜੀ ਪਹਿ ਗਈ ॥

taa sau lar kaajee peh giee ||

ਲੈ ਇਲਾਮ ਪ੍ਰਯਾਦਨ ਸੰਗ ਅਈ ॥

lai ilaam prayaadhan sa(n)g iee ||

ਐਚ ਪਤਿਹਿ ਲੈ ਤਹਾ ਸਿਧਾਈ ॥

aaich pateh lai tahaa sidhaiee ||

ਕੋਤਵਾਰ ਕਾਜੀ ਜਿਹ ਠਾਈ ॥੫॥

kotavaar kaajee jeh Thaiee ||5||

ਪ੍ਯਾਦਨ ਸਾਥ ਦ੍ਵਾਰ ਪਤਿ ਥਿਰ ਕਰਿ ॥

prayaadhan saath dhavaiaar pat thir kar ||

ਦਿਨ ਕਹ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਅਪਨੇ ਘਰ ॥

dhin keh giee mitr apane ghar ||

ਤਾ ਸੰਗ ਕਰਿ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕੀ ਗਾਥਾ ॥

taa sa(n)g kar kreeRaa kee gaathaa ||

ਲੈ ਆਈ ਸਾਹਿਦ ਕਹਿ ਸਾਥਾ ॥੬॥

lai aaiee saahidh keh saathaa ||6||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜਾਰ ਪ੍ਰਯਾਦਨ ਪਤਿ ਜੁਤਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਾਢਿ ਕਰ ॥

jaar prayaadhan pat jut dhavaiaare Thaadd kar ||

ਦੁਤਿਯ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਗਈ ਦਿਵਸ ਕਹ ਨਾਰਿ ਘਰ ॥

dhutiy mitr ke giee dhivas keh naar ghar ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥਿ ਕੀਯਾ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਰਿ ॥

kaam bhog teh saath keeyaa ruch maan kar ||

ਹੋ ਸਾਹਿਦ ਕੈ ਲਜਾਈ ਅਪਨੇ ਤਿਹ ਸਾਥ ਧਰਿ ॥੭॥

ho saahidh kai layaiee apane teh saath dhar ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਹਾ ਲਗੇ ਮੈ ਕਹੋ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ॥

kahaa lage mai kaho uchar kar ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਗਈ ਬਹੁਤਨ ਕੇ ਘਰ ॥

eeh bidh giee bahutan ke ghar ||

ਸੰਗ ਸਾਹਿਦ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ॥

sa(n)g saahidh sabh hee kar leene ||

ਸਕਲ ਰੁਜੂ ਕਾਜੀ ਕੇ ਕੀਨੇ ॥੮॥

sakal rujoo kaajee ke keene ||8||

ਤਿਹ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਤੇ ਮਾਨੈ ॥

teh apanee apanee te maanai ||

ਏਕ ਏਕ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨੈ ॥

ek ek ko bhedh na jaanai ||

ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਤ ਸੋ ਪੁਰਖ ਬਖਾਨਤ ॥

j tiray kahat so purakh bakhaanat ||

ਆਪੁ ਆਪੁ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ॥੯॥

aap aap kee baat na jaanat ||9||

ਸਭ ਸਾਹਿਦ ਜਬ ਨਜਰਿ ਗੁਜਰੇ ॥

sabh saahidh jab najar gujare ||

ਏਕ ਬਚਨ ਵਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਚਰੇ ॥

ek bachan veh tirayaa uchare ||

ਤਬ ਕਾਜੀ ਸਾਚੀ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥

tab kaajee saachee ieh keeno ||

ਦਰਬ ਬਟਾਇ ਅਰਧ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥੧੦॥

dharab baTai aradh teh dheeno ||10||

ਕਿਨੂੰ ਨ ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥

kinoo(n) na taa ko bhedh bichaaraa ||

ਕਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਨਾਰਿ ਦਿਖਾਰਾ ॥

kas charitr ieh naar dhikhaaraa ||

ਔਰਨ ਕੀ ਕੋਊ ਕਹਾ ਬਖਾਨੈ ॥

aauaran kee kouoo kahaa bakhaanai ||

ਆਪੁ ਆਪ ਮਹਿ ਤੇਊ ਨ ਜਾਨੈ ॥੧੧॥

aap aap meh teuoo na jaanai ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਹਾ ਲਖਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਮ ਕਰਿ ਕੈਸੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ॥

kahaa lakhaa tiray karam kar kaise karam kamai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਸਭ ਆਪੁ ਮਹਿ ਸਕਾ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥੧੨॥

bhedh abhedh sabh aap meh sakaa na kouoo pai ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤੇਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੩੩॥੬੨੪੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau tetees charitr samaapatam sat subham sat ||333||6240||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਜ ਸੈਨ ਇਕ ਰਾਜਾ ਦਛਿਨ ॥

raaj sain ik raajaa dhachhin ||

ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਰਾਜ ਮਤੀ ਸੁਭ ਲਛਨ ॥

tiray teh raaj matee subh lachhan ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਤਨ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥

amit dharab tan bhare bha(n)ddaaraa ||

ਜਿਨ ਕੋ ਆਵਤ ਵਾਰ ਨ ਪਾਰਾ ॥੧॥

jin ko aavat vaar na paaraa ||1||

ਪਿੰਗਲ ਦੇ ਤਹ ਸਾਹ ਦੁਲਾਰੀ ॥

pi(n)gal dhe teh saeh dhulaaree ||

ਜਾ ਕੀ ਸਮ ਨਹਿ ਦੁਤਿਯ ਕੁਮਾਰੀ ॥

jaa kee sam neh dhutiy kumaaree ||

ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥

nirakh nirapat tiray bhiee dhivaanee ||

ਤਬ ਤੇ ਰੁਚਤ ਖਾਨ ਨਹਿ ਪਾਨੀ ॥੨॥

tab te ruchat khaan neh paanee ||2||

ਤਾ ਕੀ ਲਗਨਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਨ ਲਾਗੀ ॥

taa kee lagan nirapat tan laagee ||

ਛੂਟੈ ਕਹਾ ਅਨੋਖੀ ਜਾਗੀ ॥

chhooTai kahaa anokhee jaagee ||

ਸਖੀ ਚੀਨਿ ਇਕ ਹਿਤੂ ਸਜਾਨੀ ॥

sakhee cheen ik hitoo sayaanee ||

ਪਠੈ ਦਈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥੩॥

paThai dhiee nirap kee rajadhaanee ||3||

ਜਿਮਿ ਤਿਮਿ ਬਦਾ ਮਿਲਨ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥

jim tim badhaa milan teh sa(n)gaa ||

ਤਿਹ ਤਨ ਬਜਾਪਿਯੋ ਅਧਿਕ ਅਨੰਗਾ ॥

teh tan bayaapiyo adhik ana(n)gaa ||

ਤਿਹ ਭੇਟਨ ਕੌ ਚਿਤ ਲਲਚਾਵੈ ॥

teh bheTan kau chit lalachaavai ||

ਘਾਤ ਨ ਨਿਕਸਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਵੈ ॥੪॥

ghaat na nikasan kee tiray paavai ||4||

ਕਹਿਯੋ ਸਾਹੁ ਇਕ ਭੂਪ ਬੁਲਾਵਤ ॥

kahiyo saahu ik bhoop bulaavat ||

ਸਭ ਅੰਨਨ ਕੋ ਨਿਰਖ ਲਿਖਾਵਤ ॥

sabh a(n)nan ko nirakh likhaavat ||

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਤਹ ਸਾਹੁ ਸਿਧਾਰਾ ॥

bachan sunat teh saahu sidhaaraa ||

ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਨਹਿ ਮੂੜ ਬਿਚਾਰਾ ॥੫॥

bhalo buro neh mooR bichaaraa ||5||

ਨਿਕਸਤ ਭਈ ਘਾਤ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਇ ॥

nikasat bhiee ghaat tiray pai ||

ਭੋਗ ਕੀਆ ਰਾਜਾ ਸੋ ਜਾਇ ॥

bhog keeaa raajaa so jai ||

ਰਹਿਯੋ ਮੂੜ ਪਰ ਦ੍ਵਾਰ ਬਹਿਠੋ ॥

rahiyo mooR par dhavaiaar bahiTho ||

ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਛੁ ਲਗਿਯੋ ਨ ਡਿਠੋ ॥੬॥

bhalaa buraa kachh lagiyo na ddiTho ||6||

ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਕੇਲ ਭੂਪ ਸੌ ਆਈ ॥

tiray kar kel bhoop sau aaiee ||

ਲਯੋ ਸਾਹੁ ਘਰ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਈ ॥

layo saahu ghar bahur bulaiee ||

ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਹਮ ਤੁਮ ਦੋਊ ਜੈ ਹੈ ॥

kahiyo praat ham tum dhouoo jai hai ||

ਰਾਜਾ ਕਹਤ ਵਹੈ ਕਰਿ ਐਹੈ ॥੭॥

raajaa kahat vahai kar aaihai ||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਮੂਰਖ ਤਿਹ ਛਲਾ ਸਕਿਯੋ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥

eeh chhal moorakh teh chhalaa sakiyo na bhedh bichaar ||

ਕਹਾ ਚਰਿਤ ਇਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਰਮੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥੮॥

kahaa charit in tiray kiyaa nirap sa(n)g ramee sudhaar ||8||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੩੪॥੬੨੪੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chauatees charitr samaapatam sat subham sat

||334||6248||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਹਿਰ ਸਰੋਹੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਕ੍ਰਤ ਕਰਨ ਇਕ ਰਾਇ ॥

sahir sarohee ke bikhai bikrat karan ik rai ||

ਬੀਰ ਬਡੋ ਬਾਕੋ ਰਥੀ ਰਾਖਤ ਸਭ ਕੋ ਭਾਇ ॥੧॥

beer baddo baako rathee raakhat sabh ko bhai ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਬਲਾ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥

abalaa dhe raanee taa ke ghar ||

ਅਧਿਕ ਪੰਡਿਤਾ ਸਕਲ ਹੁਨਰ ਕਰਿ ॥

adhik pa(n)dditaa sakal hunar kar ||

ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਪੁਤ੍ਰ ਤਿਹ ਜਾਯੋ ॥

beeram dhev putr teh jaayo ||

ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਸੁਹਾਯੋ ॥੨॥

tejavaan balavaan suhaayo ||2||

ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥

taa kee jaat na prabhaa bakhaanee ||

ਰੂਪ ਅਨੰਗ ਧਰਿਯੋ ਹੈ ਜਾਨੀ ॥

roop ana(n)g dhariyo hai jaanee ||

ਕਹ ਲਗਿ ਪ੍ਰਭਾ ਕਰੈ ਕਵਨੈ ਕਬਿ ॥

keh lag prabhaa karai kavanai kab ||

ਨਿਰਖਿ ਸੂਰ ਸਸਿ ਰਹਤ ਇੰਦ੍ਰ ਦਬਿ ॥੩॥

nirakh soor sas rahat i(n)dhr dhab ||3||

ਛੈਲ ਛਬੀਲੋ ਕੁਅਰ ਅਪਾਰਾ ॥

chhail chhabeelo kuar apaaraa ||

ਆਪੁ ਘੜਾ ਜਾਨੁਕ ਕਰਤਾਰਾ ॥

aap ghaRaa jaanuk karataaraa ||

ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਚੇ ਜਨ ਢਾਰਿਯੋ ॥

kanak avaT saache jan ddaariyo ||

ਰੀਝਿ ਰਹਤ ਜਿਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਵਾਰਿਯੋ ॥੪॥

reejh rahat jin braham savaariyo ||4||

ਨੈਨ ਫਬਤ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਕਜਰਾਰੇ ॥

nain fabat mirag se kajaraare ||

ਕੇਸ ਜਾਲ ਜਨੁ ਫਾਸ ਸਵਾਰੇ ॥

kes jaal jan faas savaare ||

ਜਾ ਕੇ ਪਰੇ ਗਰੈ ਸੋਈ ਜਾਨੈ ॥

jaa ke pare garai soiee jaanai ||

ਬਿਨੁ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ਕਹਾ ਪਛਾਨੈ ॥੫॥

bin boojhai koiee kahaa pachhaanai ||5||

ਜੇਤਿਕ ਦੇਤ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਹੀ ਕਬਿ ॥

jetik dhet prabhaa sabh hee kab ||

ਤੇਤਿਕ ਹੁਤੀ ਤਵਨ ਭੀਤਰਿ ਛਬਿ ॥

tetik hutee tavan bheetar chhab ||

ਪੁਰਖ ਨਾਰਿ ਚਿਤਵਹ ਜੋ ਤਾਹਿ ॥

purakh naar chitaveh jo taeh ||

ਕਛੁ ਨ ਸੰਭਾਰ ਰਹਤ ਤਬ ਵਾਹਿ ॥੬॥

kachh na sa(n)bhaar rahat tab vaeh ||6||

ਚੰਚਰੀਟ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਬਿਕਾਨੇ ॥

cha(n)chareeT dhut dhekh bikaane ||

ਭਵਰ ਆਜੁ ਲਗਿ ਫਿਰਤਿ ਦਿਵਾਨੇ ॥

bhavar aaj lag firat dhivaane ||

ਮਹਾਦੇਵ ਤੇ ਨੈਕ ਨਿਹਾਰੇ ॥

mahaadhev te naik nihaare ||

ਅਬ ਲਗਿ ਬਨ ਮੈ ਬਸਤ ਉਘਾਰੇ ॥੭॥

ab lag ban mai basat ughaare ||7||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੁਖ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕਰੈ ॥

chaturaanan mukh chatur lakh yaahee te karai ||

ਸਿਖਿ ਬਾਹਨ ਖਟ ਬਦਨ ਸੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਧਰੈ ॥

sikh baahan khaT badhan su yaahee te dharai ||

ਪੰਚਾਨਨ ਯਾ ਤੇ ਸਿਵ ਭਏ ਬਚਾਰਿ ਕਰਿ ॥

pa(n)chaanan yaa te siv bhe bachaar kar ||

ਹੋ ਸਹਸਾਨਨ ਨਹੁ ਸਕਾ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਸਿੰਧੁ ਤਰਿ ॥੮॥

ho sahasaanan nahu sakaa prabhaa ko si(n)dh tar ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੇ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਤ ॥

je abalaa teh roop nihaarat ||

ਲਾਜ ਸਾਜ ਧਨ ਧਾਮ ਬਿਸਾਰਤ ॥

laaj saaj dhan dhaam bisaarat ||

ਮਨ ਮੈ ਰਹਤ ਮਗਨ ਹ੍ਵੈ ਨਾਰੀ ॥

man mai rahat magan havai naaree ||

ਜਾਨੁ ਬਿਸਿਖ ਤਨ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥੯॥

jaan bisikh tan miragee prahaaree ||9||

ਸਾਹ ਜੈਨ ਅਲਾਵਦੀਨ ਜਹ ॥

saeh jain alaavadheen jeh ||

ਆਯੋ ਕੁਅਰ ਰਹਨ ਚਾਕਰ ਤਹ ॥

aayo kuar rahan chaakar teh ||

ਫੂਲਮਤੀ ਹਜਰਤਿ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥

foolamatee hajarat kee naaree ||

ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਇਕ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧੦॥

taa ke gireh ik bhiee kumaaree ||10||

ਸ੍ਰੀ ਦਿਮਾਗ ਰੋਸਨ ਵਹ ਬਾਰੀ ॥

sree dhimaag rosan veh baaree ||

ਜਨੁ ਰਤਿ ਪਤਿ ਤੇ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥

jan rat pat te bhiee kumaaree ||

ਜਨੁਕ ਚੀਰਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਬਨਾਈ ॥

januk cheer cha(n)dhramaa banaiee ||

ਤਾਹੀ ਤੇ ਤਾ ਮੈ ਅਤਿਤਾਈ ॥੧੧॥

taahee te taa mai atitaiee ||11||

ਬੀਰਮ ਦੇ ਮੁਜਰਾ ਕਹ ਆਯੋ ॥

beeram dhe mujaraa keh aayo ||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਕੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਚੁਰਾਯੋ ॥

saahu sutaa ko hiradhai churaayo ||

ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਅਬਲਾ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥

anik jatan abalaa kar haaree ||

ਕੈ ਸਿਹੁ ਮਿਲਾ ਨ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਜਾਰੀ ॥੧੨॥

kai sih milaa na preetam payaaree ||12||

ਕਾਮਾਤੁਰ ਭੀ ਅਧਿਕ ਬਿਗਮ ਜਬ ॥

kaamaatur bhee adhik bigam jab ||

ਪਿਤਾ ਪਾਸ ਤਜਿ ਲਾਜ ਕਹੀ ਤਬ ॥

pitaa paas taj laaj kahee tab ||

ਕੈ ਬਾਬੁਲ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਰਿ ਖੁਦਾਓ ॥

kai baabul gireh gor khudhaao ||

ਕੈ ਬੀਰਮ ਦੇ ਮੁਹਿ ਬਰ ਦ੍ਰਯਾਓ ॥੧੩॥

kai beeram dhe muh bar dhrayaao ||13||

ਭਲੀ ਭਲੀ ਤਬ ਸਾਹ ਉਚਾਰੀ ॥

bhalee bhalee tab saeh uchaaree ||

ਮੁਸਲਮਾਨ ਬੀਰਮ ਕਰ ਪਜਾਰੀ ॥

musalamaan beeram kar payaaree ||

ਬਹੁਰਿ ਤਾਹਿ ਤੁਮ ਕਰੌ ਨਿਕਾਹਾ ॥

bahur taeh tum karau nikaahaa ||

ਜਿਹ ਸੌ ਤੁਮਰੀ ਲਗੀ ਨਿਗਾਹਾ ॥੧੪॥

jeh sau tumaree lagee nigaahaa ||14||

ਬੀਰਮ ਤੀਰ ਵਜੀਰ ਪਠਾਯੋ ॥

beeram teer vajeer paThaayo ||

ਸਾਹ ਕਹਿਯੋ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

saeh kahiyo teh taeh sunaayo ||

ਹਮਰੇ ਦੀਨ ਪ੍ਰਥਮ ਤੁਮ ਆਵਹੁ ॥

hamare dheen pratham tum aavahu ||

ਬਹੁਰਿ ਦਿਲਿਸ ਕੀ ਸੁਤਾ ਬਿਯਾਵਹੁ ॥੧੫॥

bahur dhilis kee sutaa biyaavahu ||15||

ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਕਹਾ ਨਹਿ ਮਾਨਾ ॥

beeram dhev kahaa neh maanaa ||

ਕਰਿਯੋ ਆਪਨੇ ਦੇਸ ਪਯਾਨਾ ॥

kariyo aapane dhes payaanaa ||

ਪ੍ਰਾਤੇ ਖਬਰਿ ਦਿਲਿਸ ਜਬ ਪਾਈ ॥

praate khabar dhilis jab paiee ||

ਅਮਿਤਿ ਸੈਨ ਅਰਿ ਗਹਨ ਪਠਾਈ ॥੧੬॥

amit sain ar gahan paThaiee ||16||

ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਖਬਰਿ ਜਬ ਪਾਈ ॥

beeram dhev khabar jab paiee ||

ਪਲਟ ਕਰੀ ਤਿਨ ਸਾਥ ਲਰਾਈ ॥

palaT karee tin saath laraiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਭਾਰੀ ਭਟ ਘਾਏ ॥

bhaat bhaat bhaaree bhaT ghaae ||

ਤਹਾ ਨ ਟਿਕੇ ਤਵਨ ਕੇ ਪਾਏ ॥੧੭॥

tahaa na Tike tavan ke paae ||17||

ਕਾਧਲ ਵਤ ਰਾਜਾ ਥੋ ਜਹਾ ॥

kaadhal vat raajaa tho jahaa ||

ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹਾ ॥

beeram dhev jaat bhayo tahaa ||

ਕਾਧਲ ਦੇ ਆਗੇ ਜਹਾ ਰਾਨੀ ॥

kaadhal dhe aage jahaa raanee ||

ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਸਜਾਨੀ ॥੧੮॥

roopavaan gunavaan sayaanee ||18||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕਾਧਲ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ॥

kaadhal dhe raanee teh roop nihaar kai ||

ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਹਿਯੇ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥

giree dharan ke bheetar hiye bichaar kai ||

ਐਸੋ ਇਕ ਪਲ ਕੁਅਰ ਜੁ ਭੇਟਨ ਪਾਈਯੈ ॥

aaiso ik pal kuar ju bheTan paieeyai ||

ਹੋ ਜਨਮ ਪਚਾਸਿਕ ਲੌ ਸਖੀ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਈਯੈ ॥੧੯॥

ho janam pachaasik lau sakhee bal bal jaieeyai ||19||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਾਇ ਸਖੀ ਬੀਰਮ ਦੇ ਪਾਸਾ ॥

jai sakhee beeram dhe paasaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਕਰੀ ਅਰਦਾਸਾ ॥

eeh bidh saath karee aradhaasaa ||

ਕੈ ਤੁਮ ਕਾਧਲ ਦੇ ਕੋ ਭਜੋ ॥

kai tum kaadhal dhe ko bhajo ||

ਕੈ ਇਹ ਦੇਸ ਹਮਾਰੋ ਤਜੋ ॥੨੦॥

kai ieh dhes hamaaro tajo ||20||

ਪਾਛੇ ਲਗੀ ਫੌਜ ਤਿਨ ਮਾਨੀ ॥

paachhe lagee fauaj tin maanee ||

ਦੁਤਿਯ ਰਹਨ ਕੀ ਠੌਰ ਨ ਜਾਨੀ ॥

dhutiy rahan kee Thauar na jaanee ||

ਤਾ ਕੋ ਦੇਸ ਤਰੁਨਿ ਨਹਿ ਤਜੋ ॥

taa ko dhes tarun neh tajo ||

ਕਾਧਲ ਦੇ ਰਾਨੀ ਕਹ ਭਜੋ ॥੨੧॥

kaadhal dhe raanee keh bhajo ||21||

ਰਾਨੀ ਰਮੀ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਭੋਗਾ ॥

raanee ramee mitr ke bhogaa ||

ਚਿਤ ਕੇ ਦਏ ਤਜਾਗਿ ਸਭ ਸੋਗਾ ॥

chit ke dhe tayaag sabh sogaa ||

ਤਬ ਲਗਿ ਲਿਖੋ ਸਾਹ ਕੋ ਆਯੋ ॥

tab lag likho saeh ko aayo ||

ਬਾਚਿ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨॥

baach ma(n)tirayan bhaakh sunaayo ||22||

ਲਿਖਿ ਸੁ ਲਿਖਾ ਮਹਿ ਯਹੈ ਪਠਾਈ ॥

likh su likhaa meh yahai paThaiee ||

ਔਰ ਬਾਤ ਦੂਜੀ ਨ ਜਨਾਈ ॥

aauar baat dhoojee na janaiee ||

ਕੈ ਬੀਰਮ ਕਹ ਬਾਧਿ ਪਠਾਵਹੁ ॥

kai beeram keh baadh paThaavahu ||

ਕੈ ਮੇਰੇ ਸੰਗ ਜੁਧ ਮਚਾਵਹੁ ॥੨੩॥

kai mere sa(n)g judh machaavahu ||23||

ਰਾਨੀ ਬਾਧਿ ਨ ਬੀਰਮ ਦਯੋ ॥

raanee baadh na beeram dhayo ||

ਪਹਿਰ ਕੌਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਯੋ ॥

pahir kauach dhu(n)dhabhee bajayo ||

ਨਿਰਭੈ ਚਲੀ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥

nirabhai chalee judh ke kaajaa ||

ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਸਾਜਤ ਸਰ ਸਾਜਾ ॥੨੪॥

hai gai rath saajat sar saajaa ||24||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

ਬਜਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਮੰਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

bajayo raag maaroo ma(n)dde chhatradhaaree ||

ਬਹੈ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥

bahai teer taravaar kaatee kaTaaree ||

ਕਹੂੰ ਕੇਤੁ ਫਾਟੇ ਗਿਰੇ ਛਤ੍ਰ ਟੂਟੇ ॥

kahoo(n) ket faaTe gire chhatr TooTe ||

ਕਹੂੰ ਮਤ ਦੰਤੀ ਫਿਰੈ ਬਾਜ ਛੂਟੈ ॥੨੫॥

kahoo(n) mat dha(n)tee firai baaj chhooTai ||25||

ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਜੁਝੇ ਪਰੇ ਹੈ ਮਤੰਗੈ ॥

kahoo(n) baaj joojhe pare hai mata(n)gai ||

ਕਹੂੰ ਨਾਗ ਮਾਰੇ ਬਿਰਾਜੈ ਉਤੰਗੈ ॥

kahoo(n) naag maare biraajai uta(n)gai ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਡਾਰੇ ਪਰੇ ਬਰਮ ਫਾਟੇ ॥

kahoo(n) beer ddaare pare baram faaTe ||

ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਖਾਡੇ ਲਸੈ ਚਰਮ ਕਾਟੇ ॥੨੬॥

kahoo(n) khet khaadde lasai charam kaaTe ||26||

ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਕਾ ਲੌ ਗਨਾਊ ॥

gire beer maare kaa lau ganaauoo ||

ਕਹੌ ਜੋ ਸਭੈ ਏਕ ਗ੍ਰੰਥੈ ਬਨਾਊ ॥

kahau jo sabhai ek gra(n)thai banaauoo ||

ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਕੈ ਅਲਪ ਤਾ ਤੇ ਉਚਾਰੋ ॥

jathaa sakat kai alap taa te uchaaro ||

ਸੁਨੋ ਕਾਨ ਦੈ ਕੈ ਸਭੇ ਹੀ ਪਿਆਰੋ ॥੨੭॥

suno kaan dhai kai sabhe hee piaaro ||27||

ਇਤੈ ਖਾਨ ਢੂਕੇ ਉਤੈ ਰਾਜ ਨੀਕੇ ॥

eitai khaan ddooke utai raaj neeke ||

ਹਠੀ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ਸੁ ਗਾਢੇ ਅਨੀਕੇ ॥

haThee ros baadde su gaadde aneeke ||

ਲਰੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਏਕੈ ਨ ਭਾਜਯੋ ॥

lare kop kai kai su ekai na bhaajayo ||

ਘਰੀ ਚਾਰਿ ਲੌ ਸਾਰ ਸੌ ਸਾਰ ਬਾਜਯੋ ॥੨੮॥

gharee chaar lau saar sau saar baajayo ||28||

ਤਹਾ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਘਨੇ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥

tahaa sa(n)kh bheree ghane naadh baaje ||

ਮ੍ਰਿਦੰਗੈ ਮੁਚੰਗੈ ਉਪੰਗੈ ਬਿਰਾਜੇ ॥

miradha(n)gai mucha(n)gai upa(n)gai biraaje ||

ਕਹੂੰ ਨਾਇ ਨਾਫੀਰਿਯੈਂ ਔ ਨਗਾਰੇ ॥

kahoo(n) nai naafeeriyai(n) aau nagaare ||

ਕਹੂੰ ਝਾਞ ਬੀਨਾ ਬਜੈ ਘੰਟ ਭਾਰੇ ॥੨੯॥

kahoo(n) jhaajh beenaa bajai gha(n)T bhaare ||29||

ਕਹੂੰ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ ਗਿਰੈ ਹੈ ਸਿਪਾਹੀ ॥

kahoo(n) Took Took hai girai hai sipaahee ||

ਮਰੇ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕੇ ਕਾਜਹੂੰ ਕੋ ਨਿਬਾਹੀ ॥

mare savaiaam ke kaajahoo(n) ko nibaahee ||

ਤਹਾ ਕੌਚ ਧਾਰੇ ਚੜੇ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥

tahaa kauach dhaare chaRe chhatr dhaaree ||

ਮਿਲੈ ਮੇਲ ਮਾਨੋ ਮਦਾਰੈ ਮਦਾਰੀ ॥੩੦॥

milai mel maano madhaarai madhaaree ||30||

ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਲੋਟੈ ਸੁ ਹਾਥੈ ਉਚਾਏ ॥

kite bhoom loTai su haathai uchaae ||

ਡਰੈ ਸੇਖ ਜੈਸੇ ਸਮਾਈ ਸਮਾਏ ॥

ddarai sekh jaise samaiee samaae ||

ਜੁਝੈ ਜ੍ਵਾਨ ਜੋਧਾ ਜਗੇ ਜੋਰ ਜੰਗੈ ॥

jujhai javaiaan jodhaa jage jor ja(n)gai ||

ਮਨੋ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਸੋਏ ਮਲੰਗੈ ॥੩੧॥

mano paan kai bha(n)g soe mala(n)gai ||31||

ਬਹੈ ਆਨ ਐਸੇ ਬਚੈ ਬੀਰ ਕੌਨੈ ॥

bahai aan aaise bachai beer kauanai ||

ਲਰਿਯੋ ਆਨਿ ਜੋ ਪੈ ਗਯੋ ਜੂਝਿ ਤੌਨੈ ॥

lariyo aan jo pai gayo joojh tauanai ||

ਤਹਾ ਜੋਜਨੰ ਪਾਚ ਭਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

tahaa jojana(n) paach bhayo beer kheta(n) ||

ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੇ ਬਿਚੇਤੰ ॥੩੨॥

bidhaare pare beer bira(n)dhe bicheta(n) ||32||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬੀਨਾ ਬਜਾਵੈ ॥

kahoo(n) beer baitaal beenaa bajaavai ||

ਕਹੂੰ ਜੋਗਨੀਯੈਂ ਖਰੀ ਗੀਤ ਗਾਵੈ ॥

kahoo(n) joganeeyai(n) kharee geet gaavai ||

ਕਹੂੰ ਲੈ ਬਰੰਗਨਿ ਬਰੈਂ ਵੈ ਤਿਸੀ ਕੋ ॥

kahoo(n) lai bara(n)gan barai(n) vai tisee ko ||

ਲਹੈ ਸਾਮੁਹੇ ਜੁਧ ਜੁਝੋ ਜਿਸੀ ਕੋ ॥੩੩॥

lahai saamuhe judh jujho jisee ko ||33||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਹੀ ਸੈਨ ਜੁਝਿ ਸਭ ਗਈ ॥

jab hee sain joojh sabh giee ||

ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਤਹਿ ਪਠਾਵਤ ਭਈ ॥

tab tiray suteh paThaavat bhiee ||

ਸੋਊ ਜੁਝਿ ਜਬ ਸ੍ਵਰਗ ਸਿਧਾਯੋ ॥

souoo joojh jab savairag sidhaayo ||

ਦੁਤਿਯ ਪੁਤ੍ਰ ਤਹ ਔਰ ਪਠਾਯੋ ॥੩੪॥

dhutiy putr teh aauar paThaayo ||34||

ਸੋਊ ਗਿਰਿਯੋ ਜੁਝਿ ਰਨ ਜਬ ਹੀ ॥

souoo giriyo joojh ran jab hee ||

ਤੀਜੇ ਸੁਤਹਿ ਪਠਾਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥

teeje suteh paThaayo tab hee ||

ਸੋਊ ਜੂਝਿ ਜਬ ਗਯੋ ਦਿਵਾਲੈ ॥

souoo joojh jab gayo dhivaalai ||

ਚੌਥੇ ਪੂਤ ਪਠਾਯੋ ਬਾਲੈ ॥੩੫॥

chauathe poot paThaayo baalai ||35||

ਚਾਰੌ ਗਿਰੇ ਜੂਝਿ ਸੁਤ ਜਬ ਹੀ ॥

chaarau gire joojh sut jab hee ||

ਅਬਲਾ ਚਲੀ ਜੁਧ ਕੌ ਤਬ ਹੀ ॥

abalaa chalee judh kau tab hee ||

ਸੂਰ ਬਚੇ ਤੇ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥

soor bache te sakal bulais ||

ਲਰਨ ਚਲੀ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇਸਿ ॥੩੬॥

laran chalee dhu(n)dhabhee bajais ||36||

ਐਸਾ ਕਰਾ ਬਾਲ ਤਹ ਜੁਧਾ ॥

aaisaa karaa baal teh judhaa ||

ਰਹੀ ਨ ਭਟ ਕਾਹੂ ਮਹਿ ਸੁਧਾ ॥

rahee na bhaT kaahoo meh sudhaa ||

ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥

maare pare beer bikaraaraa ||

ਗੋਮੁਖ ਝਾਝਰ ਬਸਤ ਨਗਾਰਾ ॥੩੭॥

gomukh jhaajhar basat nagaaraa ||37||

ਜਾ ਪਰ ਸਿਮਟਿ ਸਰੋਹੀ ਮਾਰਤਿ ॥

jaa par simaT sarohee maarat ||

ਤਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਭੂਮ ਸਿਰ ਡਾਰਤਿ ॥

taa ko kaaT bhoom sir ddaarat ||

ਜਾ ਕੇ ਹਨੈ ਤਰੁਨਿ ਤਨ ਬਾਨਾ ॥

jaa ke hanai tarun tan baanaa ||

ਕਰੈ ਸੁਭਟ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਯਾਨਾ ॥੩੮॥

karai subhaT mirat lok payaanaa ||38||

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਜ੍ਵਾਨ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੇ ॥

chun chun javaiaan pakhariyaa maare ||

ਇਕ ਇਕ ਤੇ ਦ੍ਵੈ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

eik ik te dhavai dhavai kar ddaare ||

ਉਠੀ ਧੂਰਿ ਲਾਗੀ ਅਸਮਾਨਾ ॥

auThee dhoor laagee asamaanaa ||

ਅਸਿ ਚਮਕੈ ਬਿਜੁਰੀ ਪਰਮਾਨਾ ॥੩੯॥

as chamakai bijuree paramaanaa ||39||

ਕਾਟੇ ਸੁਭਟ ਸਰੋਹਿਨ ਪਰੇ ॥

kaaTe subhaT sarohin pare ||

ਜਨੁ ਮਾਰੁਤ ਬਰ ਬਿਰਛ ਉਪਰੇ ॥

jan maarut bar birachh upare ||

ਗਜ ਜੂਝੇ ਮਾਰੇ ਬਾਜੀ ਰਨ ॥

gaj joojhe maare baajee ran ||

ਜਨੁ ਕ੍ਰੀੜਾ ਸਿਵ ਕੋ ਯਹ ਹੈ ਬਨ ॥੪੦॥

jan kreeRaa siv ko yeh hai ban ||40||

ਰਨ ਐਸੋ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਕੀਯਾ ॥

ran aaiso abalaa tin keeyaa ||

ਪਾਛੇ ਭਯੋ ਨ ਆਗੇ ਹੂਆ ॥

paachhe bhayo na aage hooaa ||

ਖੰਡ ਖੰਡ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਪਰ ॥

kha(n)dd kha(n)dd havai giree dharan par ||

ਰਨ ਜੁਝੀ ਭਵਸਿੰਧੁ ਗਈ ਤਰਿ ॥੪੧॥

ran joojhee bhavasi(n)dh giee tar ||41||

ਖੰਡ ਖੰਡ ਬਾਜੀ ਪਰ ਭਈ ॥

kha(n)dd kha(n)dd baajee par bhiee ||

ਤਊ ਨ ਛੋਰਿ ਅਯੋਧਨ ਗਈ ॥

tuoo na chhor ayodhan giee ||

ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਗਏ ਭਖਿ ਤਾਮਾ ॥

bhoot pisaach ge bhakh taamaa ||

ਬਾਗਿ ਮੋਰਿ ਤਊ ਭਜੀ ਨ ਬਾਮਾ ॥੪੨॥

baag mor tuoo bhajee na baamaa ||42||

ਪ੍ਰਥਮ ਚਾਰਊ ਪੁਤ੍ਰ ਜੁਝਾਏ ॥

pratham chaaruoo putr jujhaae ||

ਬਹੁਰਿ ਆਪੁ ਬੈਰੀ ਬਹੁ ਘਾਏ ॥

bahur aap bairee bahu ghaae ||

ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਲ ਕੌ ਜਬੈ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥

pratham baal kau jabai sa(n)ghaariyo ||

ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਬੀਰਮ ਦੇ ਮਾਰਿਯੋ ॥੪੩॥

teh paachhe beeram dhe maariyo ||43||

ਤਾ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕਾਟਿ ਸਿਰ ਲਿਯੋ ॥

taa ko maar kaaT sir liyo ||

ਲੈ ਹਾਜਿਰ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਕਿਯੋ ॥

lai haajir hajarat ke kiyo ||

ਤਬ ਪਿਤ ਪਠੈ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਦੀਨਾ ॥

tab pit paThai sutaa peh dheenaa ||

ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਦਹੁਤਾ ਚੀਨਾ ॥੪੪॥

adhik dhukhit havai dhahutaa cheenaa ||44||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਬ ਬੇਗਮ ਤਿਹ ਸ੍ਵਾਰ ਕੌ ਦੇਖਾ ਸੀਸ ਉਘਾਰਿ ॥

jab begam teh savaiaar kau dhekhaa sees ughaar ||

ਪਲਟਿ ਪਰਾ ਤਬ ਮੂੰਡ ਨ੍ਰਿਪ ਤਉ ਨ ਕਬੂਲੀ ਨਾਰਿ ॥੪੫॥

palaT paraa tab moo(n)dd nirap tau na kaboolee naar ||45||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੇਗਮ ਸੋਕਮਾਨ ਤਬ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

begam sokamaan tab havai kai ||

ਜਮਧਰ ਹਨਾ ਉਦਰ ਕਰ ਲੈ ਕੈ ॥

jamadhar hanaa udhar kar lai kai ||

ਪ੍ਰਾਨ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਲੀਨੇ ਦੀਨਾ ॥

praan mitr ke leene dheenaa ||

ਧ੍ਰਿਗ ਮੋ ਕੌ ਜਿਨ ਅਸ ਕ੍ਰਮ ਕੀਨਾ ॥੪੬॥

dhirag mo kau jin as kram keenaa ||46||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬੀਰਮ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨਿਮਿਤ ਬੇਗਮ ਤਜੇ ਪਰਾਨ ॥

beeram dhe raajaa nimit begam taje paraan ||

ਸੁ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਯਾ ਕਥਾ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਭਯੋ ਨਿਦਾਨ ॥੪੭॥

s kab sayaam yaa kathaa ko tab hee bhayo nidhaan ||47||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੈਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੩੫॥੬੨੯੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau paitees charitr samaapatam sat subham sat ||335||6295||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਜ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥

raaj sain ik sunaa nirapat bar ||

ਰਾਜ ਦੇਇ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥

raaj dhei raanee taa ke ghar ||

ਰੰਗਝੜ ਦੇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਹ ਸੋਹੈ ॥

ra(n)gajhaR dhe dhuhitaa teh sohai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥

sur nar naag asur man mohai ||1||

ਬਢਤ ਬਢਤ ਅਬਲਾ ਜਬ ਬਢੀ ॥

baddat baddat abalaa jab baddee ||

ਮਦਨ ਸੁ ਨਾਰ ਆਪੁ ਜਨੁ ਗਢੀ ॥

madhan su naar aap jan gaddee ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਚਰਚਾ ਭਈ ਜੋਈ ॥

maat pitaa charachaa bhiee joiee ||

ਪ੍ਰਚੁਰ ਭਈ ਜਗ ਭੀਤਰਿ ਸੋਈ ॥੨॥

prachur bhiee jag bheetar soiee ||2||

ਮਾਤੈ ਕਹੀ ਸੁਤਾ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥

maatai kahee sutaa ke sa(n)gaa ||

ਚੰਚਲਤਾ ਜਿਨ ਕਰੁ ਸੁੰਦ੍ਰੰਗਾ ॥

cha(n)chalataa jin kar su(n)dhra(n)gaa ||

ਕਹਾ ਬਿਸੇਸ ਧੁਜਹਿ ਤੂ ਬਰਿ ਹੈ ॥

kahaa bises dhujeh too bar hai ||

ਤਾ ਕੋ ਜੀਤਿ ਦਾਸ ਲੈ ਕਰਿ ਹੈ ॥੩॥

taa ko jeet dhaas lai kar hai ||3||

ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਤਾ ਕਹ ਲਗਿ ਗਈ ॥

sunat baat taa keh lag giee ||

ਰਾਖੀ ਗੂੜ ਨ ਭਾਖਤ ਭਈ ॥

raakhee gooR na bhaakhat bhiee ||

ਜਬ ਅਬਲਾ ਨਿਸਿ ਕੌ ਘਰ ਆਈ ॥

jab abalaa nis kau ghar aaiee ||

ਚਲੀ ਤਹਾ ਨਰ ਭੇਸ ਬਨਾਈ ॥੪॥

chalee tahaa nar bhes banaiee ||4||

ਚਲਤ ਚਲਤ ਬਹੁ ਚਿਰ ਤਹ ਗਈ ॥

chalat chalat bahu chir teh giee ||

ਜਹਾ ਬਿਲਾਸਵਤੀ ਨਗਰਈ ॥

jahaa bilaasavatee nagariee ||

ਤਵਨ ਨਗਰ ਚਲਿ ਜੂਪ ਮਚਾਯੋ ॥

tavan nagar chal joop machaayo ||

ਊਚ ਨੀਚ ਸਭ ਹੀ ਨਹਰਾਯੋ ॥੫॥

uooch neech sabh hee naharaayo ||5||

ਬਡੇ ਬਡੇ ਜੂਪੀ ਜਬ ਹਾਰੇ ॥

badde badde joopee jab haare ||

ਮਿਲਿ ਰਾਜਾ ਕੇ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥

mil raajaa ke teer pukaare ||

ਇਕ ਹਯਾਂ ਐਸ ਜੁਆਰੀ ਆਯੋ ॥

eik hayaa(n) aais juaaree aayo ||

ਕਿਸੂ ਪਾਸ ਨਹਿ ਜਾਤ ਹਰਾਯੋ ॥੬॥

kisoo paas neh jaat haraayo ||6||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨੇ ਬਚਨ ਜਬ ਰਾਜਾ ॥

eeh bidh sune bachan jab raajaa ||

ਆਪਨ ਸਜਿਯੋ ਜੂਪ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥

aapan sajiyo joop ko saajaa ||

ਕਹਿਯੋ ਤਾਹਿ ਹਯਾਂ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਇ ॥

kahiyo taeh hayaa(n) leh bulai ||

ਜਿਨ ਜੂਪੀ ਸਭ ਲਏ ਹਰਾਇ ॥੭॥

jin joopee sabh le harai ||7||

ਭ੍ਰਿਤ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਪਹੂੰਚੇ ਤਹਾ ॥

bhirat sun bachan pahoo(n)che tahaa ||

ਜੂਪਿਨ ਕੁਅਰਿ ਹਰਾਵਤ ਜਹਾ ॥

joopin kuar haraavat jahaa ||

ਕਹਿਯੋ ਤਾਹਿ ਤੁਹਿ ਰਾਇ ਬੁਲਾਯੋ ॥

kahiyo taeh tuh rai bulaayo ||

ਚਾਹਤ ਤੁਮ ਸੌ ਜੂਪ ਮਚਾਯੋ ॥੮॥

chaahat tum sau joop machaayo ||8||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਤੀਰ ਤਰੁਨਿ ਤਬ ਗਈ ॥

nirap ke teer tarun tab giee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਜੂਪ ਮਚਾਵਤ ਭਈ ॥

bahu bidh joop machaavat bhiee ||

ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਤਿਨ ਭੂਪ ਹਰਾਯੋ ॥

adhik dharab tin bhoop haraayo ||

ਬ੍ਰਹਮਾ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਗਨਾਯੋ ॥੯॥

brahamaa te neh jaat ganaayo ||9||

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਦਰਬ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਹਾਰਾ ॥

jab nirap dharab bahut bidh haaraa ||

ਸੁਤ ਊਪਰ ਪਾਸਾ ਤਬ ਢਾਰਾ ॥

sut uoopar paasaa tab ddaaraa ||

ਵਹੈ ਹਰਾਯੋ ਦੇਸ ਲਗਾਯੋ ॥

vahai haraayo dhes lagaayo ||

ਜੀਤਾ ਕੁਅਰ ਭਜਯੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥੧੦॥

jeetaa kuar bhajayo man bhaayo ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜੀਤਿ ਸਕਲ ਧਨ ਤਵਨ ਕੋ ਦੀਨਾ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰ ॥

jeet sakal dhan tavan ko dheenaa dhes nikaar ||

ਕੁਅਰ ਜੀਤਿ ਕਰਿ ਪਤਿ ਕਰਾ ਬਸੀ ਧਾਮ ਹ੍ਵੈ ਨਾਰ ॥੧੧॥

kuar jeet kar pat karaa basee dhaam havai naar ||11||

ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਕੋ ਸਕਤ ਨ ਕੋਈ ਬਿਚਾਰ ॥

cha(n)chalaan ke charit ko sakat na koiee bichaar ||

ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਸਿਵ ਖਟ ਬਦਨ ਜਿਨ ਸਿਰਜੀ ਕਰਤਾਰ ॥੧੨॥

braham bisan siv khaT badhan jin sirajee karataar ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੩੬॥੬੩੦੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chhatees charitr samaapatam sat subham sat

||336||6307||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਮਲ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਬਲਵਾਨਾ ॥

jamal sain raajaa balavaanaa ||

ਤੀਨ ਲੋਕ ਮਾਨਤ ਜਿਹ ਆਨਾ ॥

teen lok maanat jeh aanaa ||

ਜਮਲਾ ਟੋਡੀ ਕੋ ਨਰਪਾਲਾ ॥

jamalaa Toddee ko narapaalaa ||

ਸੂਰਬੀਰ ਅਰੁ ਬੁਧਿ ਬਿਸਾਲਾ ॥੧॥

soorabeer ar budh bisaalaa ||1||

ਸੋਰਠ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਸੁਨਿਯਤ ॥

soraTh dhe raanee teh suniyat ||

ਦਾਨ ਸੀਲ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਗੁਨਿਯਤ ॥

dhaan seel jaa ko jag guniyat ||

ਪਰਜ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੀ ॥

paraj matee dhuhitaa ik taa kee ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾ ਕੀ ॥੨॥

naree naaganee sam neh jaa kee ||2||

ਬਿਸਹਰ ਕੋ ਇਕ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥

bisahar ko ik huto nirapaalaa ||

ਆਯੋ ਗੜ ਜਮਲਾ ਕਿਹ ਕਾਲਾ ॥

aayo gaR jamalaa keh kaalaa ||

ਛਾਛ ਕਾਮਨੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਹਿਤ ॥

chhaachh kaamanee kee poojaa hit ||

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਇਹੈ ਕਰਿ ਕਰਿ ਬ੍ਰਤ ॥੩॥

man kram bachan ihai kar kar brat ||3||

ਠਾਢਿ ਪਰਜ ਦੇ ਨੀਕ ਨਿਵਾਸਨ ॥

Thaadd paraj dhe neek nivaasan ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਨਿਰਖਾ ਦੁਖ ਨਾਸਨ ॥

raaj kuar nirakhaa dhukh naasan ||

ਇਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਕੀਅਸਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥

eihai chit mai keeas bichaaraa ||

ਬਰੌਂ ਯਾਹਿ ਕਰਿ ਕਵਨ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥੪॥

barau yaeh kar kavan prakaaraa ||4||

ਸਖੀ ਭੇਜਿ ਤਿਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥

sakhee bhej teh dhaam bulaayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

bhaat bhaat ko bhog kamaayo ||

ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਤਵਨ ਕਹ ਦਯੋ ॥

eeh upadhes tavan keh dhayo ||

ਗੌਰਿ ਪੁਜਾਇ ਬਿਦਾ ਕਰ ਗਯੋ ॥੫॥

gauar pujai bidhaa kar gayo ||5||

ਬਿਦਾ ਕੀਆ ਤਿਹ ਐਸ ਸਿਖਾਇ ॥

bidhaa keeaa teh aais sikhai ||

ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਕਹੀ ਜਤਾਇ ॥

aap nirapat so kahee jatai ||

ਮਨੀਕਰਨ ਤੀਰਥ ਮੈ ਜੈ ਹੌ ॥

maneekaran teerath mai jai hau ||

ਨਾਇ ਧੋਇ ਜਮਲਾ ਫਿਰਿ ਐ ਹੌ ॥੬॥

nai dhoi jamalaa fir aai hau ||6||

ਜਾਤ ਤੀਰਥ ਜਾਤ੍ਰਾ ਕਹ ਭਈ ॥

jaat teerath jaatraa keh bhiee ||

ਸਹਿਰ ਬੇਸਹਿਰ ਮੋ ਚਲਿ ਗਈ ॥

sahir besahir mo chal giee ||

ਹੋਤ ਤਵਨ ਸੌ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥

hot tavan sau bhedh jataayo ||

ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੭॥

man maanat ke bhog kamaayo ||7||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਕੈ ਘਰ ਰਾਖੀ ॥

kaam bhog kar kai ghar raakhee ||

ਰਛਪਾਲਕਨ ਸੋ ਅਸ ਭਾਖੀ ॥

rachhapaalakan so as bhaakhee ||

ਬੇਗਿ ਨਗਰ ਤੇ ਇਨੈ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥

beg nagar te inai nikaarahu ||

ਹਾਥ ਉਠਾਵੈ ਤਿਹ ਹਨਿ ਮਾਰਹੁ ॥੮॥

haath uThaavai teh han maarahu ||8||

ਸੋ ਤਰੁਨੀ ਤਿਹ ਰਸ ਰਸਿ ਗਈ ॥

so tarunee teh ras ras giee ||

ਕਾਢਿ ਸਮਿਗ੍ਰੀ ਸਿਗਰੀ ਦਈ ॥

kaadd samigree sigaree dhiee ||

ਇਹ ਛਲ ਸਾਥ ਲਹਾ ਮਨ ਭਾਵਨ ॥

eeh chhal saath lahaa man bhaavan ||

ਸਕਾ ਚੀਨ ਕੋਊ ਪੁਰਖ ਉਪਾਵਨ ॥੯॥

sakaa cheen kouoo purakh upaavan ||9||

ਕਾਢਿ ਦਏ ਸਭ ਹੀ ਰਖਵਾਰੇ ॥

kaadd dhe sabh hee rakhavaare ||

ਲੋਹ ਕਰਾ ਜਿਨ ਤੇ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥

loh karaa jin te han ddaare ||

ਜਮਲੇਸ੍ਵਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਯੌ ਭਾਖੀ ॥

jamalesavair nirap sau yau bhaakhee ||

ਤੁਮਰੀ ਛੀਨਿ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਖੀ ॥੧੦॥

tumaree chheen sutaa nirap raakhee ||10||

ਬੇਸਹਰਾ ਪਰ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥

besaharaa par kachh na basaayo ||

ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਮੂੰਡ ਢੁਰਾਯੋ ॥

sunat baat nirap moo(n)dd dduraayo ||

ਇਹ ਛਲ ਬਰਾ ਕੁਅਰਿ ਵਹੁ ਰਾਜਾ ॥

eeh chhal baraa kuar vahu raajaa ||

ਬਾਇ ਰਹਾ ਮੁਖ ਸਕਲ ਸਮਾਜਾ ॥੧੧॥

bai rahaa mukh sakal samaajaa ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸੈਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੩੭॥੬੩੧੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau saitees charitr samaapatam sat subham sat ||337||6318||afajoo(n)||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਗਰ ਬਿਭਾਸਾਵਤੀ ਮੈ ਕਰਨ ਬਿਭਾਸ ਨਰੇਸ ॥

nagar bibhaasaavatee mai karan bibhaas nares ||

ਜਾ ਕੇ ਤੇਜ ਰੁ ਤ੍ਰਾਸ ਕੌਂ ਜਾਨਤ ਸਗਰੋ ਦੇਸ ॥੧॥

jaa ke tej r traas kau jaanat sagaro dhes ||1||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਤੀ ਬਿਵਾਸ ਤਵਨ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥

matee bivaas tavan kee raanee ||

ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤ੍ਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥

su(n)dhar bhavan chatradhas jaanee ||

ਸਾਤ ਸਵਤਿ ਤਾ ਕੀ ਛਬਿਮਾਨ ॥

saat savat taa kee chhabimaan ||

ਜਾਨੁਕ ਸਾਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨ ॥੨॥

jaanuk saat roop kee khaan ||2||

ਆਯੋ ਤਹਾ ਏਕ ਬੈਰਾਗੀ ॥

aayo tahaa ek bairaagee ||

ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਤਿਆਗੀ ॥

roopavaan gunavaan tiaagee ||

ਸ੍ਯਾਮ ਦਾਸ ਤਾ ਕੋ ਭਨਿ ਨਾਮਾ ॥

sayaam dhaas taa ko bhan naamaa ||

ਨਿਸ ਦਿਨ ਨਿਰਖਿ ਰਹਤ ਤਿਹ ਬਾਮਾ ॥੩॥

nis dhin nirakh rahat teh baamaa ||3||

ਮਤੀ ਬਿਭਾਸ ਤਵਨ ਰਸ ਰਾਚੀ ॥

matee bibhaas tavan ras raachee ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਮਿਤਵਾ ਕੇ ਮਾਚੀ ॥

kaam bhog mitavaa ke maachee ||

ਗਵਨ ਕਰੌ ਤਾ ਸੌ ਮਨ ਭਾਵੈ ॥

gavan karau taa sau man bhaavai ||

ਸਵਤਿਨ ਸੋਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਆਵੈ ॥੪॥

savatin sok hiradhai meh aavai ||4||

ਅਹਿਧੁਜ ਦੇ ਝਖਕੇਤੁ ਮਤੀ ਭਨਿ ॥

ahidhuj dhe jhakhaket matee bhan ||

ਪੁਹਪ ਮੰਜਰੀ ਫੂਲ ਮਤੀ ਗਨਿ ॥

puhap ma(n)jaree fool matee gan ||

ਨਾਗਰਿ ਦੇ ਨਾਗਨਿ ਦੇ ਰਾਨੀ ॥

naagar dhe naagan dhe raanee ||

ਨ੍ਰਿਤ ਮਤੀ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਜਾਨੀ ॥੫॥

nirat matee sabh hee jag jaanee ||5||

ਤਿਨ ਦਿਨ ਏਕ ਕਰੀ ਮਿਜਮਾਨੀ ॥

tin dhin ek karee mijamaanee ||

ਨਿਵਤਿ ਪਠੀ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥

nivat paThee sabh hee ghar raanee ||

ਬਿਖੁ ਕੌ ਭੋਜਨ ਸਭਨ ਖਵਾਇ ॥

bikh kau bhojan sabhan khavai ||

ਸਕਲ ਦਈ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠਾਇ ॥੬॥

sakal dhiee mirat lok paThai ||6||

ਬਿਖੁ ਕਹ ਖਾਇ ਮਰੀ ਸਵਤੈ ਸਬ ॥

bikh keh khai maree savatai sab ||

ਰੋਵਤ ਭਈ ਬਿਭਾਸ ਮਤੀ ਤਬ ॥

rovat bhiee bibhaas matee tab ||

ਪਾਪ ਕਰਮ ਕੀਨਾ ਮੈ ਭਾਰੋ ॥

paap karam keenaa mai bhaaro ||

ਧੋਖੇ ਲਵਨ ਇਨੈ ਬਿਖੁ ਖ੍ਵਾਰੋ ॥੭॥

dhokhe lavan inai bikh khavaiaaro ||7||

ਅਬ ਮੈ ਗਰੌ ਹਿਮਾਚਲ ਜਾਇ ॥

ab mai garau himaachal jai ||

ਕੈ ਪਾਵਕ ਮਹਿ ਬਰੌ ਬਨਾਇ ॥

kai paavak meh barau banai ||

ਸਹਚਰਿ ਸਹਸ ਹਟਕਿ ਤਿਹ ਰਹੀ ॥

sahachar sahas haTak teh rahee ||

ਮਾਨਤ ਭਈ ਨ ਤਿਨ ਕੀ ਕਹੀ ॥੮॥

maanat bhiee na tin kee kahee ||8||

ਵਹੈ ਸੰਗ ਬੈਰਾਗੀ ਲੀਨਾ ॥

vahai sa(n)g bairaagee leenaa ||

ਜਾ ਸੌ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਹ ਕੀਨਾ ॥

jaa sau kaam bhog keh keenaa ||

ਲੋਗ ਲਖੈ ਤ੍ਰਿਯ ਗਰਬੇ ਗਈ ॥

log lakhai tiray garabe giee ||

ਕਿਨਹੂੰ ਬਾਤ ਜਾਨਿ ਨਹਿ ਲਈ ॥੯॥

kinahoo(n) baat jaan neh liee ||9||

ਮੂਰਖ ਰਾਇ ਬਾਇ ਮੁਖ ਰਹਾ ॥

moorakh rai bai mukh rahaa ||

ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਛੁ ਤਾਹਿ ਨ ਕਹਾ ॥

bhalaa buraa kachh taeh na kahaa ||

ਨਾਰਿ ਜਾਰਿ ਕੇ ਸਾਥ ਸਿਧਾਈ ॥

naar jaar ke saath sidhaiee ||

ਬਾਤ ਭੇਦ ਕੀ ਕਿਨਹੁ ਨ ਪਾਈ ॥੧੦॥

baat bhedh kee kinahu na paiee ||10||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚਰਿਤ ਨ ਬਿਧਨਾ ਜਾਨੈ ॥

tiray ko charit na bidhanaa jaanai ||

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਭੀ ਕਛੁ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥

mahaa rudhr bhee kachh na pachhaanai ||

ਇਨ ਕੀ ਬਾਤ ਏਕ ਹੀ ਪਾਈ ॥

ein kee baat ek hee paiee ||

ਜਿਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ ਬਨਾਈ ॥੧੧॥

jin isatree jagadhees banaiee ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੩੮॥੬੩੨੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau aThatees charitr samaapatam sat subham sat

||338||6329||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨਿਯਤ ਇਕ ਨਗਰੀ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥

suniyat ik nagaree ujiyaaree ||

ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਨਿਜੁ ਹਾਥ ਸਵਾਰੀ ॥

bisukaramaa nij haath savaaree ||

ਨਾਮੁ ਅਲੂਰਾ ਤਾ ਕੋ ਸੋਹੈ ॥

naam alooraa taa ko sohai ||

ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਰਚਿਤ ਤਿਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥

teeno lok rachit tin mohai ||1||

ਭੂਪ ਭਦ੍ਰ ਤਿਹ ਗੜ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥

bhoop bhadhr teh gaR ko raajaa ||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਾਹੀ ਕਹ ਛਾਜਾ ॥

raaj paaT taahee keh chhaajaa ||

ਰਤਨ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥

ratan matee teh nirap kee raanee ||

ਅਧਿਕ ਕੁਰੂਪ ਜਗਤ ਮਹਿ ਜਾਨੀ ॥੨॥

adhik kuroop jagat meh jaanee ||2||

ਤਾ ਕੇ ਨਿਕਟ ਨ ਰਾਜਾ ਜਾਵੈ ॥

taa ke nikaT na raajaa jaavai ||

ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਡਰਾਵੈ ॥

nirakh naar ko roop ddaraavai ||

ਅਵਰ ਰਾਨਿਯਨ ਕੇ ਘਰ ਰਹੈ ॥

avar raaniyan ke ghar rahai ||

ਤਾ ਸੌ ਬੈਨ ਨ ਬੋਲਾ ਚਹੈ ॥੩॥

taa sau bain na bolaa chahai ||3||

ਯਹ ਦੁਖ ਅਧਿਕ ਨਾਰਿ ਕੇ ਮਨੈ ॥

yeh dhukh adhik naar ke manai ||

ਚਾਹਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਬਨੈ ॥

chaahat preet nirapat sau banai ||

ਏਕ ਜਤਨ ਤਬ ਕਿਯਾ ਪਿਆਰੀ ॥

ek jatan tab kiyaa piaaree ||

ਸੁਨਹੁ ਕਹਤ ਹੌਂ ਕਥਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥੪॥

sunahu kahat hau kathaa bichaaree ||4||

ਪੂਜਾ ਕਰਤ ਲਖਿਯੋ ਜਬ ਰਾਜਾ ॥

poojaa karat lakhiyo jab raajaa ||

ਤਬ ਤਨ ਸਜਾ ਸਕਲ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਜਾ ॥

tab tan sajaa sakal tiray saajaa ||

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਇ ॥

mahaa rudhr ko bhes banai ||

ਅਪਨੈ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜਾਇ ॥੫॥

apanai a(n)g bibhoot chaRai ||5||

ਕਰਤ ਹੁਤੋ ਰਾਜਾ ਜਪੁ ਜਹਾ ॥

karat huto raajaa jap jahaa ||

ਸਿਵ ਬਨਿ ਆਨਿ ਠਾਢਿ ਭੀ ਤਹਾ ॥

siv ban aan Thaadd bhee tahaa ||

ਜਬ ਰਾਜੈ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਰਾ ॥

jab raajai teh roop niharaa ||

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਈਸ ਜਾਨਿ ਪਗ ਪਰਾ ॥੬॥

man kram iees jaan pag paraa ||6||

ਸੁਫਲ ਭਯੋ ਅਬ ਜਨਮ ਹਮਾਰਾ ॥

sufal bhayo ab janam hamaaraa ||

ਮਹਾਦੇਵ ਕੋ ਦਰਸ ਨਿਹਾਰਾ ॥

mahaadhev ko dharas nihaaraa ||

ਕਹਿਯੋ ਕਰੀ ਮੈ ਬਡੀ ਕਮਾਈ ॥

kahiyo karee mai baddee kamaiee ||

ਜਾ ਤੇ ਦੀਨੀ ਰੁਦ੍ਰ ਦਿਖਾਈ ॥੭॥

jaa te dheenee rudhr dhikhaiee ||7||

ਬਰੰਬ੍ਰੂਹ ਤਿਹ ਕਹਾ ਨਾਰਿ ਤਬ ॥

bara(n)braooh teh kahaa naar tab ||

ਜੌ ਜੜ ਰੁਦ੍ਰ ਲਖਿਯੋ ਜਾਨਾ ਜਬ ॥

jau jaR rudhr lakhiyo jaanaa jab ||

ਤੈ ਮੁਰਿ ਕਰੀ ਸੇਵ ਭਾਖਾ ਅਤਿ ॥

tai mur karee sev bhaakhaa at ||

ਤਬ ਤਹਿ ਦਰਸੁ ਦਿਯੋ ਮੈ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥੮॥

tab teh dharas dhiyo mai subh mat ||8||

ਸੁਨਿ ਬਚ ਨਾਰਿ ਰਾਇ ਹਰਖਾਨਾ ॥

sun bach naar rai harakhaanaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥

bhedh abhedh jaR kachhoo na jaanaa ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਚਰਨ ਰਹਾ ਲਪਟਾਈ ॥

tiray ke charan rahaa lapaTaiee ||

ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥੯॥

naar charit kee baat na paiee ||9||

ਤਬ ਐਸਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯਾ ਉਚਾਰਾ ॥

tab aaisaa tiray kiyaa uchaaraa ||

ਸੁਨਹੁ ਬਾਤ ਤੁਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥

sunahu baat tum raaj kumaaraa ||

ਰਤਨ ਮਤੀ ਤੁਮਰੀ ਜੋ ਰਾਨੀ ॥

ratan matee tumaree jo raanee ||

ਯਹ ਮੁਰਿ ਅਤਿ ਸੇਵਕੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀ ॥੧੦॥

yeh mur at sevakee pramaanee ||10||

ਜੌ ਯਾ ਸੌ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਪਯਾਰਾ ॥

jau yaa sau tum karahu payaaraa ||

ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਤੁਮਰੋ ਤਬੈ ਉਧਾਰਾ ॥

havai hai tumaro tabai udhaaraa ||

ਸਤ੍ਰ ਹੋਇਗੋ ਨਾਸ ਤਿਹਾਰੋ ॥

satr hoigo naas tihaaro ||

ਤਬ ਜਾਨੌ ਤੂ ਭਗਤ ਹਮਾਰੋ ॥੧੧॥

tab jaanau too bhagat hamaaro ||11||

ਯੌ ਕਹਿ ਲੋਕੰਜਨ ਦ੍ਰਿਗ ਡਾਰੀ ॥

yau keh loka(n)jan dhirag ddaaree ||

ਭਈ ਲੋਪ ਨਹਿ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੀ ॥

bhiee lop neh jai nihaaree ||

ਮੂੜ ਰਾਵ ਤਿਹ ਰੁਦ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥

mooR raav teh rudhr pramaanaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੁ ਪਸੁ ਨ ਜਾਨਾ ॥੧੨॥

bhedh abhedh kachh pasoo na jaanaa ||12||

ਤਬ ਤੇ ਤਾ ਸੌ ਕੀਆ ਪਯਾਰਾ ॥

tab te taa sau keeaa payaaraa ||

ਤਜਿ ਕਰਿ ਸਕਲ ਸੁੰਦਰੀ ਨਾਰਾ ॥

taj kar sakal su(n)dharee naaraa ||

ਇਹ ਛਲ ਛਲਾ ਚੰਚਲਾ ਰਾਜਾ ॥

eeh chhal chhalaa cha(n)chalaa raajaa ||

ਆਲੂਰੇ ਗੜ ਕੋ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥੧੩॥

aaloore gaR ko sirataajaa ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੩੯॥੬੩੪੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau unataalees charitr samaapatam sat subham sat

||339||6342||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਥੁਰਾ ਨਾਮ ਹਮਾਰੇ ਰਹੈ ॥

mathuraa naam hamaare rahai ||

ਜਗ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਗੁਲਾਬੇ ਕਹੈ ॥

jag teh tirayeh gulaabe kahai ||

ਰਾਮ ਦਾਸ ਨਾਮਾ ਤਹ ਆਯੋ ॥

raam dhaas naamaa teh aayo ||

ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਮਦਨ ਸਤਾਯੋ ॥੧॥

nirakh naar teh madhan sataayo ||1||

ਬਹੁਤ ਬਰਿਸ ਤਾ ਸੌ ਵਹੁ ਰਹਾ ॥

bahut baris taa sau vahu rahaa ||

ਪੁਨਿ ਐਸੇ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਕਹਾ ॥

pun aaise teh tiray sau kahaa ||

ਆਉ ਹੋਹਿ ਹਮਰੀ ਤੈ ਨਾਰੀ ॥

aau hoh hamaree tai naaree ||

ਕਸਿ ਦੈ ਹੈ ਤੁਹਿ ਯਹ ਮੁਰਦਾਰੀ ॥੨॥

kas dhai hai tuh yeh muradhaaree ||2||

ਭਲੀ ਭਲੀ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਭਾਖੀ ॥

bhalee bhalee abalaa tin bhaakhee ||

ਚਿਤ ਮਹਿ ਰਾਖਿ ਨ ਕਾਹੂ ਆਖੀ ॥

chit meh raakh na kaahoo aakhee ||

ਜਬ ਮਥੁਰਾ ਆਯੋ ਤਿਹ ਧਾਮਾ ॥

jab mathuraa aayo teh dhaamaa ||

ਤਬ ਅਸਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਜੋ ਬਾਮਾ ॥੩॥

tab as bachan bakhaanayo baamaa ||3||

ਹਰੀ ਚੰਦ ਰਾਜਾ ਜਗ ਭਯੋ ॥

haree cha(n)dh raajaa jag bhayo ||

ਅੰਤ ਕਾਲ ਸੋ ਭੀ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥

a(n)t kaal so bhee mar gayo ||

ਮਾਨਧਾਤ ਪ੍ਰਭ ਭੂਪ ਬਢਾਯੋ ॥

maanadhaat prabh bhoop baddaayo ||

ਅੰਤ ਕਾਲ ਸੋਊ ਕਾਲ ਖਪਾਯੋ ॥੪॥

a(n)t kaal souoo kaal khapaayo ||4||

ਜੋ ਨਰ ਨਾਰਿ ਭਯੋ ਸੋ ਮਰਾ ॥

jo nar naar bhayo so maraa ||

ਯਾ ਜਗ ਮਹਿ ਕੋਊ ਨ ਉਬਰਾ ॥

yaa jag meh kouoo na ubaraa ||

ਇਹ ਜਗ ਥਿਰ ਏਕੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥

eeh jag thir ekai karataaraa ||

ਔਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਹ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰਾ ॥੫॥

aauar mritak ieh sagal sa(n)saaraa ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਯਾ ਜਗ ਮਹਿ ਸੋਈ ਜਿਯਤ ਪੁੰਨਯ ਦਾਨ ਜਿਨ ਕੀਨ ॥

yaa jag meh soiee jiyat pu(n)nay dhaan jin keen ||

ਸਿਖਿਯਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਜੋ ਮਾਗੈ ਸੋ ਦੀਨ ॥੬॥

sikhiyan kee sevaa karee jo maagai so dheen ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਤ ਜੜ ਢਰਿਯੋ ॥

yeh upadhes sunat jaR ddariyo ||

ਬਹੁਰਿ ਨਾਰਿ ਸੌ ਬਚਨ ਉਚਰਿਯੋ ॥

bahur naar sau bachan uchariyo ||

ਜੋ ਉਪਜੈ ਜਿਯ ਭਲੀ ਤਿਹਾਰੈ ॥

jo upajai jiy bhalee tihaarai ||

ਵਹੈ ਕਾਮ ਮੈ ਕਰੌ ਸਵਾਰੈ ॥੭॥

vahai kaam mai karau savaarai ||7||

ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਚ ॥

tiray baach ||

ਫਟਾ ਬਸਤ੍ਰ ਜਾ ਕਾ ਲਖਿ ਲੀਜੈ ॥

faTaa basatr jaa kaa lakh leejai ||

ਬਸਤ੍ਰ ਨਵੀਨ ਤੁਰਤ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥

basatr naveen turat teh dheejai ||

ਜਾ ਕੈ ਘਰਿ ਮਹਿ ਹੋਇ ਨ ਦਾਰਾ ॥

jaa kai ghar meh hoi na dhaaraa ||

ਤਾ ਕਹ ਦੀਜੈ ਅਪਨੀ ਨਾਰਾ ॥੮॥

taa keh dheejai apanee naaraa ||8||

ਰਾਮ ਦਾਸ ਤਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

raam dhaas tab taeh nihaariyo ||

ਧਨ ਬਿਹੀਨ ਬਿਨੁ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

dhan biheen bin naar bichaariyo ||

ਧਨ ਹੂੰ ਦੀਯਾ ਨਾਰਿ ਹੂੰ ਦੀਨੀ ॥

dhan hoo(n) dheeyaa naar hoo(n) dheenee ||

ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜੜ ਕਛੂ ਨ ਚੀਨੀ ॥੯॥

bhalee buree jaR kachhoo na cheenee ||9||

ਇਹ ਛਲ ਗਈ ਜਾਰ ਕੇ ਨਾਰਾ ॥

eeh chhal giee jaar ke naaraa ||

ਬਸਤ੍ਰ ਦਰਬ ਲੈ ਸਾਥ ਅਪਾਰਾ ॥

basatr dharab lai saath apaaraa ||

ਇਹ ਆਪਨ ਅਤਿ ਸਾਧ ਪਛਾਨਾ ॥

eeh aapan at saadh pachhaanaa ||

ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਕਾ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਾ ॥੧੦॥

bhalee buree kaa bhev na jaanaa ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੪੦॥੬੩੫੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chaalees charitr samaapatam sat subham sat

||340||6352||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਕ੍ਰਿਤਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥

sukirataavatee nagar ik sunaa ||

ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥

sukirat sain raajaa bahu gunaa ||

ਸੁਭ ਲਛਨਿ ਦੇ ਨਾਰਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥

subh lachhan dhe naar biraajai ||

ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਕੀ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਲਾਜੈ ॥੧॥

cha(n)dhr soor kee lakh dhut laajai ||1||

ਸ੍ਰੀ ਅਪਛਰਾ ਦੇਇ ਸੁ ਬਾਲਾ ॥

sree apachharaa dhei su baalaa ||

ਮਾਨਹੁ ਸਕਲ ਰਾਗ ਕੀ ਮਾਲਾ ॥

maanahu sakal raag kee maalaa ||

ਕਹੀ ਨ ਜਾਤ ਤਵਨ ਕੀ ਸੋਭਾ ॥

kahee na jaat tavan kee sobhaa ||

ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਜਸ ਰਵਿ ਲਖਿ ਲੋਭਾ ॥੨॥

ei(n)dhr cha(n)dhr jas rav lakh lobhaa ||2||

ਤਹ ਇਕ ਆਇ ਗਯੋ ਸੌਦਾਗਰ ॥

teh ik aai gayo sauadhaagar ||

ਪੂਤ ਸਾਥ ਤਿਹ ਜਾਨੁ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ॥

poot saath teh jaan prabhaakar ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਊਪਰ ਅਟਕੀ ॥

raaj sutaa teh uoopar aTakee ||

ਚਟਪਟ ਲਾਜ ਲੋਕ ਕੀ ਸਟਕੀ ॥੩॥

chaTapaT laaj lok kee saTakee ||3||

ਚਤੁਰਿ ਜਾਨਿ ਤਹ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥

chatur jaan teh sakhee paThaiee ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤਹਾ ਤਾਹਿ ਲੈ ਆਈ ॥

jayo(n) tayo(n) tahaa taeh lai aaiee ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥

raaj sutaa taa sau rat maanee ||

ਕੇਲ ਕਰਤ ਸਭ ਰਾਤਿ ਬਿਹਾਨੀ ॥੪॥

kel karat sabh raat bihaanee ||4||

ਬਾਢਾ ਬਿਰਹ ਦੁਹਨ ਕੋ ਐਸਾ ॥

baaddaa bireh dhuhan ko aaisaa ||

ਹਮ ਤੇ ਭਾਖਿ ਨ ਜਾਈ ਕੈਸਾ ॥

ham te bhaakh na jaiee kaisaa ||

ਏਕ ਛੋਰਿ ਇਕ ਅਨਤ ਨ ਜਾਵੈ ॥

ek chhor ik anat na jaavai ||

ਪਲਕ ਓਟ ਜੁਗ ਕੋਟਿ ਬਿਹਾਵੈ ॥੫॥

palak oT jug koT bihaavai ||5||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਬਦਾ ਸੰਕੇਤਾ ॥

kaam bhog kar badhaa sa(n)ketaa ||

ਲਾਗਿਯੋ ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋ ਹੇਤਾ ॥

laagiyo saeh putr so hetaa ||

ਮੁਹਿ ਅਪਨੇ ਲੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੋ ॥

muh apane lai sa(n)g sidhaaro ||

ਤਬ ਜਾਨੌਂ ਤੈ ਯਾਰ ਹਮਾਰੋ ॥੬॥

tab jaanau tai yaar hamaaro ||6||

ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰਿ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥

taa sau rat kar dhaam sidhaayo ||

ਕੀਯਾ ਜਤਨ ਜੋ ਹਿਤੂ ਸਿਖਾਯੋ ॥

keeyaa jatan jo hitoo sikhaayo ||

ਬਸਤ੍ਰ ਬਹੁਤ ਬਹੁ ਮੋਲ ਪਠਾਏ ॥

basatr bahut bahu mol paThaae ||

ਪ੍ਰਥਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹ ਸਕਲ ਦਿਖਾਏ ॥੭॥

pratham nirapat keh sakal dhikhaae ||7||

ਪੁਨਿ ਰਨਿਵਾਸਹਿ ਪਠੈ ਬਨਾਏ ॥

pun ranivaaseh paThai banaae ||

ਰਾਜ ਸੁਤਹਿ ਅਸ ਗਯੋ ਜਤਾਏ ॥

raaj suteh as gayo jataae ||

ਜੋ ਪਸੰਦ ਇਨ ਮੈ ਤੇ ਕੀਜੈ ॥

jo pasa(n)dh in mai te keejai ||

ਸੋ ਦੇ ਬਸਤ੍ਰ ਮੋਲਿ ਮੁਰਿ ਲੀਜੈ ॥੮॥

so dhe basatr mol mur leejai ||8||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਰਾਨੀ ਮਾਲੁ ਦਿਖਾਇ ਬਹੁਰਿ ਲੈ ਕੁਅਰਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥

raanee maal dhikhai bahur lai kuar dhikhaayo ||

ਲਪਟਿ ਤਰੁਨਿ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ਆਪਨੋ ਅੰਗ ਦੁਰਾਯੋ ॥

lapaT tarun teh maeh aapano a(n)g dhuraayo ||

ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਭੂਪ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

giee mitr ke dhaam na bhoop bichaariyo ||

ਹੋ ਇਹ ਛਲ ਤਿਹ ਲੈ ਸਾਥ ਹਰੀਫ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥੯॥

ho ieh chhal teh lai saath hareef sidhaariyo ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭਾਗ ਨ ਭੌਦੂ ਪਿਯਤ ਥੋ ਰਾਹਤ ਭਯੌ ਪਰਬੀਨ ॥

bhaag na bhauadhoo piyat tho raahat bhayau parabeen ||

ਦੁਹਿਤਾ ਹਰੀ ਹਰੀਫ ਯੌ ਸਕਾ ਨ ਜੜ ਛਲ ਚੀਨ ॥੧੦॥

dhuhitaa haree hareef yau sakaa na jaR chhal cheen ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੪੧॥੬੩੬੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau ikataalees charitr samaapatam sat subham sat

||341||6362||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਉਤਰ ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਇਕ ਨਗਰੀ ॥

autar dhisaa pragaT ik nagaree ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜਵਤੀ ਸੁ ਉਜਗਰੀ ॥

sree birajaraajavatee su ujagaree ||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸੈਨ ਤਹ ਰਾਜਾ ॥

sree birajaraaj sain teh raajaa ||

ਜਾ ਕਹ ਨਿਰਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਅਤਿ ਲਾਜਾ ॥੧॥

jaa keh nirakh i(n)dhr at laajaa ||1||

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਮਤੀ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥

sree birajaraaj matee teh raanee ||

ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥

su(n)dhar bhavan chataradhas jaanee ||

ਸ੍ਰੀ ਬਰੰਗਨਾ ਦੇ ਤਿਹ ਬਾਲਾ ॥

sree bara(n)ganaa dhe teh baalaa ||

ਜਨੁ ਨਿਰਧੂਮ ਅਗਨਿ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥੨॥

jan niradhoom agan kee javaiaalaa ||2||

ਚਤੁਰਿ ਸਖੀ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥

chatur sakhee jab taeh nihaarai ||

ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਮਿਲਿ ਐਸ ਉਚਾਰੈ ॥

madhur bachan mil aais uchaarai ||

ਜੈਸੀ ਇਹ ਹੈ ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਈ ॥

jaisee ieh hai dhutiy na jiee ||

ਆਗੇ ਹੋਇ ਨ ਪਾਛੇ ਭਈ ॥੩॥

aage hoi na paachhe bhiee ||3||

ਜਬ ਬਰੰਗਨਾ ਦੇਇ ਤਰੁਨਿ ਭੀ ॥

jab bara(n)ganaa dhei tarun bhee ||

ਲਰਿਕਾਪਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰਿਗੀ ॥

larikaapan kee baat bisarigee ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

raaj kuar tab taeh nihaariyo ||

ਤਾ ਪਰ ਤਰੁਨਿ ਪ੍ਰਾਨ ਕਹ ਵਾਰਿਯੋ ॥੪॥

taa par tarun praan keh vaariyo ||4||

ਤਾ ਸੌ ਕਾਮ ਭੋਗ ਨਿਤ ਮਾਨੈ ॥

taa sau kaam bhog nit maanai ||

ਦ੍ਵੈ ਤੈ ਏਕ ਦੇਹ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ॥

dhavai tai ek dheh kar jaanai ||

ਤਬ ਚਤੁਰਾ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

tab chaturaa ieh charitr bichaariyo ||

ਕਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੫॥

kaho nirapat so pragaT uchaariyo ||5||

ਮੋ ਕੌ ਸ੍ਰਾਪ ਸਦਾ ਸਿਵ ਦੀਨਾ ॥

mo kau sraap sadhaa siv dheenaa ||

ਤਾ ਤੇ ਜਨਮ ਤਿਹਾਰੇ ਲੀਨਾ ॥

taa te janam tihaare leenaa ||

ਸ੍ਰਾਪ ਅਵਧਿ ਪੂਰਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਜਬ ॥

sraap avadh pooran havai hai jab ||

ਪੁਨਿ ਜੈ ਹੌ ਹਰਿ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਤਬ ॥੬॥

pun jai hau har lok bikhai tab ||6||

ਇਕ ਦਿਨ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥

eik dhin giee mitr ke sa(n)gaa ||

ਲਿਖਿ ਪਤ੍ਰਾ ਪਰ ਅਪਨੇ ਅੰਗਾ ॥

likh patraa par apane a(n)gaa ||

ਸ੍ਰਾਪ ਅਵਧਿ ਪੂਰਨ ਅਬ ਭਈ ॥

sraap avadh pooran ab bhiee ||

ਸੁਰਪੁਰ ਸੁਤਾ ਤਿਹਾਰੀ ਗਈ ॥੭॥

surapur sutaa tihaaree giee ||7||

ਅਬ ਜੋ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਮਾਲਾ ॥

ab jo dhaam hamaare maalaa ||

ਸੋ ਦੀਜੈ ਦਿਜ ਕੌ ਤਤਕਾਲਾ ॥

so dheejai dhij kau tatakaalaa ||

ਯਾਰ ਅਪਨੇ ਬ੍ਰਹਮਨ ਠਹਰਾਯੋ ॥

yaar apane brahaman Thaharaayo ||

ਸਕਲ ਦਰਬ ਇਹ ਛਲ ਤਿਹ ਦ੍ਰਯਾਯੋ ॥੮॥

sakal dharab ieh chhal teh dhrayaayo ||8||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਗੀ ਮਿਤ੍ਰਹ ਸਾਥਾ ॥

eeh charitr gee mitreh saathaa ||

ਦੈ ਧਨ ਕਿਯਾ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥਾ ॥

dhai dhan kiyaa anaath sanaathaa ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸਭ ਅਸ ਲਖਿ ਲਈ ॥

maat pitaa sabh as lakh liee ||

ਸ੍ਰਾਪ ਮੁਚਿਤ ਭਯੋ ਸੁਰਪੁਰ ਗਈ ॥੯॥

sraap muchit bhayo surapur giee ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੪੨॥੬੩੭੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau bataalees charitr samaapatam sat subham sat

||342||6371||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੋਰਠ ਦੇਸ ਬਸਤ ਹੈ ਜਹਾ ॥

soraTh dhes basat hai jahaa ||

ਦਿਜਬਰ ਸੈਨ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾ ॥

dhijabar sain naraadhip tahaa ||

ਮਤੀ ਸੁਮੇਰ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥

matee sumer tavan kee naaree ||

ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਗ ਮੈ ਐਸਿ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧॥

dhutiy na jag mai aais kumaaree ||1||

ਸੋਰਠ ਦੇਇ ਸੁਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥

soraTh dhei sutaa ik taa ke ||

ਔਰ ਨਾਰ ਸਮ ਤੁਲਿ ਨ ਵਾ ਕੇ ॥

aauar naar sam tul na vaa ke ||

ਦੁਤਿਯ ਪਰਜ ਦੇ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥

dhutiy paraj dhe bhiee kumaaree ||

ਜਿਹ ਸੀ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਵਾਰੀ ॥੨॥

jeh see dhutiy na braham savaaree ||2||

ਦੋਊ ਸੁਤਾ ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਭਈ ॥

dhouoo sutaa tarun jab bhiee ||

ਜਨ ਕਰਿ ਕਿਰਣਿ ਸੂਰ ਸਸਿ ਵਈ ॥

jan kar kiran soor sas viee ||

ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੋਤ ਭੀ ਤਿਨ ਕੀ ॥

aaisee prabhaa hot bhee tin kee ||

ਬਾਛਾ ਕਰਤ ਬਿਧਾਤਾ ਜਿਨ ਕੀ ॥੩॥

baachhaa karat bidhaataa jin kee ||3||

ਓਜ ਸੈਨ ਇਕ ਅਨਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥

oj sain ik anat nirapat bar ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਮੈਨ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਬਪੁ ਧਰਿ ॥

jan kar main pragaTiyo bap dhar ||

ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਖੇਲਨ ਚੜਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥

so nirap khelan chaRaa sikaaraa ||

ਰੋਝ ਰੀਛ ਮਾਰੇ ਝੰਖਾਰਾ ॥੪॥

rojh reechh maare jha(n)khaaraa ||4||

ਨਿਕਸਿਯੋ ਤਹਾ ਏਕ ਝੰਖਾਰਾ ॥

nikasiyo tahaa ek jha(n)khaaraa ||

ਦ੍ਵਾਦਸ ਜਾ ਕੇ ਸੀਗ ਅਪਾਰਾ ॥

dhavaiaadhas jaa ke seeg apaaraa ||

ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਹ ਨਿਰਖਿ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਵਾ ॥

nirap teh nirakh tura(n)g dhavaavaa ||

ਪਾਛੇ ਚਲਾ ਕੋਸ ਬਹੁ ਆਵਾ ॥੫॥

paachhe chalaa kos bahu aavaa ||5||

ਬਹੁਤ ਕੋਸ ਤਿਹ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਦਖੇਰਾ ॥

bahut kos teh mirageh dhakheraa ||

ਚਾਕਰ ਏਕ ਨ ਪਹੁਚਾ ਨੇਰਾ ॥

chaakar ek na pahuchaa neraa ||

ਆਯੋ ਦੇਸ ਸੋਰਠੀ ਕੇ ਮਹਿ ॥

aayo dhes soraThee ke meh ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁਤਾ ਅਨਾਤ ਹੁਤੀ ਜਹਿ ॥੬॥

nirap kee sutaa anaat hutee jeh ||6||

ਆਨਿ ਤਹੀ ਝੰਖਾਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥

aan tahee jha(n)khaar nikaaraa ||

ਅਬਲਾ ਦੁਹੂੰ ਨਿਹਾਰਤਿ ਮਾਰਾ ॥

abalaa dhuhoo(n) nihaarat maaraa ||

ਐਸਾ ਬਾਨ ਤਵਨ ਕਹ ਲਾਗਾ ॥

aaisaa baan tavan keh laagaa ||

ਠੌਰ ਰਹਾ ਪਗ ਦ੍ਵੈਕ ਨ ਭਾਗਾ ॥੭॥

Thauar rahaa pag dhavaik na bhaagaa ||7||

ਰਾਜ ਕੁਆਰੀ ਦੁਹੂੰ ਨਿਹਾਰੋ ॥

raaj kuaaree dhuhoo(n) nihaaro ||

ਦੁਹੂੰ ਹ੍ਰਿਦੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥

dhuhoo(n) hiradhai ieh bhaat bichaaro ||

ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਪਿਤੁ ਇਹ ਹਮ ਬਰਿ ਹੈ ॥

bin poochhe pit ieh ham bar hai ||

ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿ ਹੈ ॥੮॥

naatar maar kaTaaree mar hai ||8||

ਤਬ ਲਗੁ ਭੂਪ ਤ੍ਰਿਖਾਤੁਰ ਭਯੋ ॥

tab lag bhoop tirakhaatur bhayo ||

ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਸਹਿਤ ਤਹਾ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥

mirag ke sahit tahaa chal gayo ||

ਸੋ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ ਸੁ ਤਨ ਕਹ ਦੀਯੋ ॥

so mirag raaj su tan keh dheeyo ||

ਤਿਨ ਕੋ ਸੀਤ ਬਾਰਿ ਲੈ ਪੀਯੋ ॥੯॥

tin ko seet baar lai peeyo ||9||

ਬਾਧਾ ਬਾਜ ਏਕ ਦ੍ਰੁਮ ਕੇ ਤਰ ॥

baadhaa baaj ek dhrum ke tar ||

ਸੋਵਤ ਭਯੋ ਹ੍ਵੈ ਭੂਪ ਸ੍ਰਮਾਤੁਰ ॥

sovat bhayo havai bhoop sramaatur ||

ਰਾਜ ਕੁਆਰਨ ਘਾਤ ਪਛਾਨਾ ॥

raaj kuaaran ghaat pachhaanaa ||

ਸਖਿਯਨ ਸੋ ਅਸ ਕਿਯਾ ਬਖਾਨਾ ॥੧੦॥

sakhiyan so as kiyaa bakhaanaa ||10||

ਮਦਰਾ ਬਹੁ ਦੁਹੂੰ ਕੁਅਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥

madharaa bahu dhuhoo(n) kuar ma(n)gaayo ||

ਸਾਤ ਬਾਰ ਜੋ ਹੁਤੋ ਚੁਆਯੋ ॥

saat baar jo huto chuaayo ||

ਅਪਨ ਸਹਿਤ ਸਖਿਯਨ ਕੌ ਪ੍ਯਾਇ ॥

apan sahit sakhiyan kau prayai ||

ਅਧਿਕ ਮਤ ਕਰਿ ਦਈ ਸੁਵਾਇ ॥੧੧॥

adhik mat kar dhiee suvai ||11||

ਜਬ ਜਾਨਾ ਤੇ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥

jab jaanaa te bhiee dhivaanee ||

ਸੋਏ ਸਕਲ ਪਹਰੂਆ ਜਾਨੀ ॥

soe sakal paharooaa jaanee ||

ਦੁਹੂੰ ਸਨਾਹੀ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥

dhuhoo(n) sanaahee liee ma(n)gai ||

ਪਹਿਰਿ ਨਦੀ ਮੈ ਧਸੀ ਬਨਾਇ ॥੧੨॥

pahir nadhee mai dhasee banai ||12||

ਤਰਤ ਤਰਤ ਆਈ ਤੇ ਤਹਾ ॥

tarat tarat aaiee te tahaa ||

ਸੋਵਤ ਸੁਤੋ ਨਰਾਧਿਪ ਜਹਾ ॥

sovat suto naraadhip jahaa ||

ਪਕਰਿ ਪਾਵ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ਜਗਾਇ ॥

pakar paav teh dhiyaa jagai ||

ਅਜਾ ਚਰਮ ਪਰ ਲਿਯਾ ਚੜਾਇ ॥੧੩॥

ajaa charam par liyaa chaRai ||13||

ਭੂਪਤਿ ਲਿਯਾ ਚੜਾਇ ਸਨਾਈ ॥

bhoopat liyaa chaRai sanaiee ||

ਸਰਿਤਾ ਬੀਚ ਪਰੀ ਪੁਨਿ ਜਾਈ ॥

saritaa beech paree pun jaiee ||

ਤਰਤ ਤਰਤ ਅਪਨੋ ਤਜਿ ਦੇਸਾ ॥

tarat tarat apano taj dhesaa ||

ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੀ ਤਿਹ ਦੇਸ ਨਰੇਸਾ ॥੧੪॥

praapat bhee teh dhes naresaa ||14||

ਜਬ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਸਖਿਯਨ ਤਿਨ ਪਾਈ ॥

jab kachh sudh sakhiyan tin paiee ||

ਨ੍ਰਿਸੰਦੇਹ ਯੌ ਹੀ ਠਹਰਾਈ ॥

nirasa(n)dheh yau hee Thaharaiee ||

ਮਦ ਸੌ ਭਈ ਜਾਨੁ ਮਤਵਾਰੀ ॥

madh sau bhiee jaan matavaaree ||

ਡੂਬਿ ਮੁਈ ਦੋਊ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥੧੫॥

ddoob muiee dhouoo raaj dhulaaree ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਵੈ ਦੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਗਈ ਅਨਿਕ ਹਿਯੇ ਹਰਖਾਤ ॥

vai dhouoo nirap sa(n)g giee anik hiye harakhaat ||

ਅਜਾ ਚਰਮ ਪਰ ਭੂਪ ਬਰ ਦੁਹੂੰਅਨ ਚਲਾ ਬਜਾਤ ॥੧੬॥

ajaa charam par bhoop bar dhuhoo(n)an chalaa bajaat ||16||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤ੍ਰਿਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੪੩॥੬੩੮੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau tirataalees charitr samaapatam sat subham sat

||343||6387||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹਰਿਦ੍ਵਾਰ ਇਕ ਸੁਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥

haridhavaiaar ik sun nirapaalaa ||

ਤੇਜਿਮਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਛਿਤਾਲਾ ॥

tejimaan dhutimaan chhitaalaa ||

ਸ੍ਰੀ ਰਸਰੰਗ ਮਤੀ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥

sree rasara(n)g matee teh jaiee ||

ਜਿਹ ਸਮ ਦੂਸਰਿ ਬਿਧਿ ਨ ਬਨਾਈ ॥੧॥

jeh sam dhoosar bidh na banaiee ||1||

ਜਬ ਵਹੁ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਅਤਿ ਭਈ ॥

jab vahu tarun tarun at bhiee ||

ਭੂਪ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਿ ਪਿਤ ਦਈ ॥

bhoop sain nirap keh pit dhiee ||

ਸਿਰੀ ਨਗਰ ਭੀਤਰ ਜਬ ਆਈ ॥

siree nagar bheetar jab aaiee ||

ਲਖਿ ਚੰਡਾਲਿਕ ਅਧਿਕ ਲੁਭਾਈ ॥੨॥

lakh cha(n)ddaalik adhik lubhaiee ||2||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥

paThai sahacharee liyaa bulaiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਭੋਗ ਕਥਾ ਬਿਸਰਾਈ ॥

nirap sau bhog kathaa bisaraiee ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਲੇਤ ਬੁਲਾਈ ॥

rain dhivas teh let bulaiee ||

ਰਤਿ ਅਤਿ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕਰਤ ਬਨਾਈ ॥੩॥

rat at nitaprat karat banaiee ||3||

ਰਸਤ ਰਸਤ ਐਸੀ ਰਸਿ ਗਈ ॥

rasat rasat aaisee ras giee ||

ਜਨੁ ਕਰ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਕੀ ਭਈ ॥

jan kar naar tavan kee bhiee ||

ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਤ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥

sabh birataat keh taeh sikhaayo ||

ਸੋਵਤਿ ਸਮੈ ਭੂਪ ਕਹ ਘਾਯੋ ॥੪॥

sovat samai bhoop keh ghaayo ||4||

ਪ੍ਰਾਤ ਜਰਨ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਈ ॥

praat jaran ke kaaj sidhaiee ||

ਆਗੇ ਰਾਖਿ ਲਏ ਨਿਜੁ ਰਾਈ ॥

aage raakh le nij raiee ||

ਜਬੈ ਚਿਤਾ ਪਰ ਬੈਠੀ ਜਾਇ ॥

jabai chitaa par baiThee jai ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਦਿਯ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ॥੫॥

chahoo(n) or dhiy aag lagai ||5||

ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਅਗਨਿ ਜਬ ਲਾਗੀ ॥

chaaro dhisaa agan jab laagee ||

ਤਬ ਹੀ ਉਤਰਿ ਚਿਤਾ ਤੈ ਭਾਗੀ ॥

tab hee utar chitaa tai bhaagee ||

ਲੋਗਨ ਚਰਿਤ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥

logan charit kirayaa neh jaanee ||

ਦੀਨੀ ਤਿਸੀ ਚੰਡਾਰਹਿ ਰਾਨੀ ॥੬॥

dheenee tisee cha(n)ddaareh raanee ||6||

ਯੌ ਛਲਿ ਛੈਲ ਚਿਕਨਿਸਨ ਗਈ ॥

yau chhal chhail chikanisan giee ||

ਕਿਨੂੰ ਨ ਬਾਤ ਤਾਹਿ ਲਖਿ ਲਈ ॥

kinoo(n) na baat taeh lakh liee ||

ਨਾਰਿ ਅਧਿਕ ਮਨ ਹਰਖ ਬਢਾਯੋ ॥

naar adhik man harakh baddaayo ||

ਚਾਹਤ ਹੁਤੀ ਸੋਇ ਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥੭॥

chaahat hutee soi pat paayo ||7||

ਤਬ ਤੇ ਆਜੁ ਲਗੇ ਉਹ ਦੇਸਾ ॥

tab te aaj lage uh dhesaa ||

ਮਾਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌ ਪ੍ਰਥਮ ਨਰੇਸਾ ॥

maarat tiray kau pratham naresaa ||

ਕਠ ਤਰੇ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਜਰਾਵਤ ॥

kaTh tare kar jaeh jaraavat ||

ਭਾਖਿ ਸਕਤਿ ਨਹਿ ਬਾਤ ਲਜਾਵਤ ॥੮॥

bhaakh sakat neh baat lajaavat ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਤਬ ਰਾਜ ਕਰਾ ਤਿਹ ਠਾਵ ॥

teh raanee ke putr tab raaj karaa teh Thaav ||

ਆਜੁ ਲਗੇ ਚੰਡਾਲਿਯੈ ਭਾਖਤ ਤਿਨ ਕੋ ਨਾਵ ॥੯॥

aaj lage cha(n)ddaaliyai bhaakhat tin ko naav ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੪੪॥੬੩੯੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau chauataalees charitr samaapatam sat subham sat

||344||6396||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦੌਲਾ ਕੀ ਗੁਜਰਾਤਿ ਬਸਤ ਜਹ ॥

dhaualaa kee gujaraat basat jeh ||

ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਹੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ॥

amar si(n)gh ik hutaa nirapat teh ||

ਅੰਗਨਾ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਰਾਜੈ ॥

a(n)ganaa dhe raanee teh raajai ||

ਨਿਰਖਿ ਦਿਵੰਗਨਨ ਕੋ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੧॥

nirakh dhiva(n)ganan ko man laajai ||1||

ਰਾਜਾ ਅਧਿਕ ਪੀਰ ਕਹ ਮਾਨੈ ॥

raajaa adhik peer keh maanai ||

ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜੜ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੈ ॥

bhalee buree jaR baat na jaanai ||

ਤਹਾ ਸੁਬਰਨ ਸਿੰਘ ਇਕ ਛਤ੍ਰੀ ॥

tahaa subaran si(n)gh ik chhatree ||

ਰੂਪਵਾਨ ਧਨਵਾਨ ਧਰਤ੍ਰੀ ॥੨॥

roopavaan dhanavaan dharatree ||2||

ਸੁੰਦਰ ਅਧਿਕ ਹੁਤੋ ਖਤਿਰੇਟਾ ॥

su(n)dhar adhik huto khatireTaa ||

ਜਨੁਕ ਰੂਪ ਸੌ ਸਕਲ ਲਪੇਟਾ ॥

januk roop sau sakal lapeTaa ||

ਜਬ ਤੇ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਗਈ ॥

jab te nirakh naar teh giee ||

ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਛਾਡਿ ਦਿਵਾਨੀ ਭਈ ॥੩॥

sudh budh chhaadd dhivaanee bhiee ||3||

ਤਾ ਸੰਗ ਨੇਹ ਸਜਾ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ॥

taa sa(n)g neh sajaa ruch maan ||

ਜਾਨਿ ਬੂਝਿ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਅਜਾਨ ॥

jaan boojh havai giee ajaan ||

ਦਈ ਸਹਚਰੀ ਤਹਿਕ ਪਠਾਇ ॥

dhiee sahacharee tahik paThai ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਲਿਯਾ ਮੰਗਾਇ ॥੪॥

jayo(n) tayo(n) teh gireh liyaa ma(n)gai ||4||

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਈ ॥

posat bhaag afeem ma(n)gaiee ||

ਪਾਨਿ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਭਾਗ ਘੁਟਾਈ ॥

paan ddaar kar bhaag ghuTaiee ||

ਪਾਨ ਕਿਯਾ ਦੁਹੂੰ ਬੈਠਿ ਪ੍ਰਜੰਕਹਿ ॥

paan kiyaa dhuhoo(n) baiTh praja(n)keh ||

ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਭਰਿ ਭਰਿ ਦ੍ਰਿੜ ਅੰਕਹਿ ॥੫॥

rat maanee bhar bhar dhiraR a(n)keh ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਬੈ ਟਨਾਨੇ ਕੈਫ ਕੇ ਆਏ ਅਖਿਯਨ ਮਾਹਿ ॥

jabai Tanaane kaif ke aae akhiyan maeh ||

ਕਰਹਿ ਬਿਲਾਸ ਪ੍ਰਜੰਕ ਚੜਿ ਹਸਿ ਹਸਿ ਨਾਰਿ ਔ ਨਾਹਿ ॥੬॥

kareh bilaas praja(n)k chaR has has naar aau naeh ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲੈ ਕੈ ॥

bhaat bhaat ke aasan lai kai ||

ਅਬਲਾ ਕਹ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਰਿਝੈ ਕੈ ॥

abalaa keh bahu bhaat rijhai kai ||

ਆਪਨ ਪਰ ਘਾਯਲ ਕਰਿ ਮਾਰੀ ॥

aapan par ghaayal kar maaree ||

ਮਦਨ ਮੋਹਨੀ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥੭॥

madhan mohanee raaj dhulaaree ||7||

ਅਧਿਕ ਬਢਾਇ ਨਾਰਿ ਸੌ ਹੇਤਾ ॥

adhik baddai naar sau hetaa ||

ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਬਾਧਤ ਭਏ ਸੰਕੇਤਾ ॥

eeh bidh baadhat bhe sa(n)ketaa ||

ਧੂੰਈ ਕਾਲਿ ਪੀਰ ਕੀ ਐਯਹੁ ॥

dhoo(n)iee kaal peer kee aaiyahu ||

ਡਾਰਿ ਭਾਗ ਹਲਵਾ ਮਹਿ ਜੈਯਹੁ ॥੮॥

ddaar bhaag halavaa meh jaiyahu ||8||

ਸੋਫੀ ਜਬੈ ਚੂਰਮਾ ਖੈ ਹੈ ॥

sofee jabai chooramaa khai hai ||

ਜੀਯਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਭੈ ਹ੍ਵੈ ਜੈ ਹੈ ॥

jeeyat mritak sabhai havai jai hai ||

ਤਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਤੁਮਹੂੰ ਐਯਹੁ ॥

tahee kirapaa kar tumahoo(n) aaiyahu ||

ਮੁਹਿ ਲੈ ਸੰਗ ਦਰਬ ਜੁਤ ਜੈਯਹੁ ॥੯॥

muh lai sa(n)g dharab jut jaiyahu ||9||

ਜਬ ਹੀ ਦਿਨ ਧੂੰਈ ਕੋ ਆਯੋ ॥

jab hee dhin dhoo(n)iee ko aayo ||

ਭਾਗਿ ਡਾਰਿ ਚੂਰਮਾ ਪਕਾਯੋ ॥

bhaag ddaar chooramaa pakaayo ||

ਸਕਲ ਮੁਰੀਦਨ ਗਈ ਖਵਾਇ ॥

sakal mureedhan giee khavai ||

ਰਾਖੇ ਮੂੜ ਮਤ ਕਰਿ ਸ੍ਵਾਇ ॥੧੦॥

raakhe mooR mat kar savaiai ||10||

ਸੋਫੀ ਭਏ ਜਬੈ ਮਤਵਾਰੇ ॥

sofee bhe jabai matavaare ||

ਪ੍ਰਿਥਮ ਦਰਬ ਹਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰੇ ॥

piratham dharab har basatr utaare ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਲਿਯਾ ਦੇਸ ਕੋ ਪੰਥਾ ॥

dhuhoo(n)an liyaa dhes ko pa(n)thaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੈ ਸਾਜਨ ਕਹ ਸੰਥਾ ॥੧੧॥

eeh bidh dhai saajan keh sa(n)thaa ||11||

ਭਯਾ ਪ੍ਰਾਤ ਸੋਫੀ ਸਭ ਜਾਗੇ ॥

bhayaa praat sofee sabh jaage ||

ਪਗਰੀ ਬਸਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਨ ਲਾਗੇ ॥

pagaree basatr bilokan laage ||

ਸਰਵਰ ਕਹੈ ਕ੍ਰੋਧ ਕਿਯ ਭਾਰਾ ॥

saravar kahai krodh kiy bhaaraa ||

ਸਭਹਿਨ ਕੌ ਅਸ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਰਾ ॥੧੨॥

sabhahin kau as charit dhikhaaraa ||12||

ਸਭ ਜੜ ਰਹੋ ਤਹਾ ਮੁਖ ਬਾਈ ॥

sabh jaR raho tahaa mukh baiee ||

ਲਜਾ ਮਾਨ ਮੂੰਡ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥

lajaa maan moo(n)dd nihuraiee ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਪਛਾਨਾ ॥

bhedh abhedh na kinoo(n) pachhaanaa ||

ਸਰਵਰ ਕਿਯਾ ਸੁ ਸਿਰ ਪਰ ਮਾਨਾ ॥੧੩॥

saravar kiyaa su sir par maanaa ||13||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੋ ਸਕਤ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥

bhedh abhedh tirayaan ko sakat na kouoo pai ||

ਸਭਨ ਲਖੋ ਕੈਸੇ ਛਲਾ ਕਸ ਕਰਿ ਗਈ ਉਪਾਇ ॥੧੪॥

sabhan lakho kaise chhalaa kas kar giee upai ||14||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੈਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੪੫॥੬੪੧੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau paitaalees charitr samaapatam sat subham sat

||345||6410||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਹੌ ਕਬਿਤ ॥

sun raajaa ik kahau kabit ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਅਬਲਾ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ ॥

jeh bidh abalaa kiyaa charit ||

ਸਭਹਿਨ ਕੌ ਦਿਨ ਹੀ ਮਹਿ ਛਲਾ ॥

sabhahin kau dhin hee meh chhalaa ||

ਨਿਰਖਹੁ ਯਾ ਸੁੰਦਰਿ ਕੀ ਕਲਾ ॥੧॥

nirakhahu yaa su(n)dhar kee kalaa ||1||

ਇਸਕਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥

eisakaavatee nagar ik sohai ||

ਇਸਕ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥

eisak sain raajaa teh ko hai ||

ਸ੍ਰੀ ਗਜਗਾਹ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

sree gajagaeh matee teh naaree ||

ਜਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ॥੨॥

jaa sam kahoo(n) na raaj kumaaree ||2||

ਇਕ ਰਣਦੂਲਹ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਹ ॥

eik ranadhooleh sain nirapat teh ||

ਜਾ ਸਮ ਉਪਜਾ ਦੁਤਿਯ ਨ ਮਹਿ ਮਹਿ ॥

jaa sam upajaa dhutiy na meh meh ||

ਮਹਾ ਸੂਰ ਅਰੁ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ॥

mahaa soor ar su(n)dhar ghano ||

ਜਨੁ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਬਨੋ ॥੩॥

jan avataar madhan ko bano ||3||

ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ਦਿਨ ਚੜਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥

so nirap ik dhin chaRaa sikaaraa ||

ਮਾਰਤ ਰੀਝ ਰੋਝ ਝੰਖਾਰਾ ॥

maarat reejh rojh jha(n)khaaraa ||

ਇਸਕਾਵਤੀ ਨਗਰ ਤਰ ਨਿਕਸਾ ॥

eisakaavatee nagar tar nikasaa ||

ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਿ ਨਗਰ ਕੀ ਬਿਗਸਾ ॥੪॥

prabhaa bilok nagar kee bigasaa ||4||

ਅਸ ਸੁੰਦਰਿ ਜਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਗਰੀ ॥

as su(n)dhar jeh nirap kee nagaree ||

ਕਸ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਉਜਗਰੀ ॥

kas havai hai teh naar ujagaree ||

ਜਿਹ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਰਿਯੈ ॥

jeh keh bidh teh roop nihariyai ||

ਨਾਤਰ ਅਤਿਥ ਇਹੀ ਹ੍ਵੈ ਮਰਿਯੈ ॥੫॥

naatar atith ihee havai mariyai ||5||

ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰਿ ਮੇਖਲਾ ਡਾਰੀ ॥

basatr utaar mekhalaa ddaaree ||

ਭੂਖਨ ਛੋਰਿ ਭਿਭੂਤਿ ਸਵਾਰੀ ॥

bhookhan chhor bhibhoot savaaree ||

ਸਭ ਤਨ ਭੇਖ ਅਤਿਥ ਕਾ ਧਾਰਾ ॥

sabh tan bhekh atith kaa dhaaraa ||

ਆਸਨ ਆਨ ਦ੍ਵਾਰ ਤਿਹ ਮਾਰਾ ॥੬॥

aasan aan dhavaiaar teh maaraa ||6||

ਕੇਤਕ ਬਰਸ ਤਹਾ ਬਿਤਾਏ ॥

ketak baras tahaa bitaae ||

ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਦਰਸ ਨ ਪਾਏ ॥

raaj tarun ke dharas na paae ||

ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਨਿਹਾਰਾ ॥

kitak dhinan pratibi(n)b nihaaraa ||

ਚਤੁਰ ਭੇਦ ਸਭ ਗਯੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥੭॥

chatur bhedh sabh gayo bichaaraa ||7||

ਤਰੁਨੀ ਖਰੀ ਸਦਨ ਆਨੰਦ ਭਰਿ ॥

tarunee kharee sadhan aana(n)dh bhar ||

ਜਲ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਪਰਾ ਤਿਹ ਸੁੰਦਰਿ ॥

jal pratibi(n)b paraa teh su(n)dhar ||

ਤਹੀ ਸੁਘਰ ਤਿਹ ਠਾਢ ਨਿਹਾਰਾ ॥

tahee sughar teh Thaadd nihaaraa ||

ਜਾਨਿ ਗਯੋ ਸਭ ਭੇਦ ਸੁਧਾਰਾ ॥੮॥

jaan gayo sabh bhedh sudhaaraa ||8||

ਤ੍ਰਿਯਹੁ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਲਖਾ ਜਬ ॥

tirayahu taeh pratibi(n)b lakhaa jab ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਾ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਤਬ ॥

eeh bidh kahaa chit bheetar tab ||

ਇਹੁ ਜਨਿਯਤ ਕੋਈ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥

eih janiyat koiee raaj kumaaraa ||

ਪਾਰਬਤੀਸ ਅਰਿ ਕੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥੯॥

paarabatees ar ko avataaraa ||9||

ਰਾਨੀ ਬੋਲਿ ਸੁਰੰਗਿਯਾ ਲੀਨਾ ॥

raanee bol sura(n)giyaa leenaa ||

ਅਤਿ ਹੀ ਦਰਬ ਗੁਪਤ ਤਿਹ ਦੀਨਾ ॥

at hee dharab gupat teh dheenaa ||

ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰਿ ਸੁਰੰਗਿ ਦਿਵਾਈ ॥

nij gireh bheetar sura(n)g dhivaiee ||

ਕਾਢੀ ਤਹੀ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਈ ॥੧੦॥

kaaddee tahee na kinahoo(n) paiee ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਖੀ ਤਿਸੀ ਮਾਰਗ ਪਠੀ ਤਹੀ ਪਹੂੰਚੀ ਜਾਇ ॥

sakhee tisee maarag paThee tahee pahoo(n)chee jai ||

ਗਹਿ ਜਾਘਨ ਤੇ ਲੈ ਗਈ ਚਲਾ ਨ ਭੂਪ ਉਪਾਇ ॥੧੧॥

geh jaaghan te lai giee chalaa na bhoop upai ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਗਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਲੈ ਗਈ ਸਖੀ ਤਹ ॥

geh nirap ko lai giee sakhee teh ||

ਰਾਨੀ ਹੁਤੀ ਬਿਲੋਕਤਿ ਮਗ ਜਹ ॥

raanee hutee bilokat mag jeh ||

ਦਿਯਾ ਮਿਲਾਇ ਮਿਤ੍ਰ ਤਾ ਕੋ ਇਨ ॥

dhiyaa milai mitr taa ko in ||

ਮਨ ਮਾਨਤ ਰਤਿ ਕਰੀ ਦੁਹੂ ਤਿਨ ॥੧੨॥

man maanat rat karee dhuhoo tin ||12||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਚੁੰਬਨ ਦੁਹੂੰ ਲੀਨੋ ॥

bhaat bhaat chu(n)ban dhuhoo(n) leeno ||

ਅਨਿਕ ਅਨਿਕ ਆਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਨੇ ॥

anik anik aasan tiray dheene ||

ਅਸ ਲੁਭਧਾ ਰਾਜਾ ਕੋ ਚਿਤਾ ॥

as lubhadhaa raajaa ko chitaa ||

ਜਸ ਗੁਨਿ ਜਨ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨ ਕਬਿਤਾ ॥੧੩॥

jas gun jan sun sravan kabitaa ||13||

ਰਾਨੀ ਕਹਤ ਬਚਨ ਸੁਨੁ ਮੀਤਾ ॥

raanee kahat bachan sun meetaa ||

ਤੌ ਸੌ ਬਧਾ ਹਮਾਰਾ ਚੀਤਾ ॥

tau sau badhaa hamaaraa cheetaa ||

ਜਬ ਤੇ ਤਵ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਨਿਹਾਰਾ ॥

jab te tav pratibi(n)b nihaaraa ||

ਤਬ ਤੇ ਮਨ ਹਠ ਪਰਿਯੋ ਹਮਾਰਾ ॥੧੪॥

tab te man haTh pariyo hamaaraa ||14||

ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਚਹੈ ਤੁਮੀ ਸੰਗ ਜਾਊ ॥

nitiprat chahai tumee sa(n)g jaauoo ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਲਜਾਊ ॥

maat pitaa kee kaan na layaauoo ||

ਅਬ ਕਿਛੁ ਅਸ ਪਿਯ ਚਰਿਤ ਬਨੈਯੈ ॥

ab kichh as piy charit banaiyai ||

ਲਾਜ ਰਹੈ ਤੋਹਿ ਪਤਿ ਪੈਯੈ ॥੧੫॥

laaj rahai toh pat paiyai ||15||

ਛੋਰਿ ਕਥਾ ਤਿਹ ਭੂਪ ਸੁਨਾਈ ॥

chhor kathaa teh bhoop sunaiee ||

ਨਿਜੁ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾ ਕੀ ਕਥਾ ਜਤਾਈ ॥

nij nirap taa kee kathaa jataiee ||

ਮੈ ਹੌ ਰਾਸਟ੍ਰ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥

mai hau raasaTr dhes ko raajaa ||

ਤਵ ਹਿਤ ਭੇਸ ਅਤਿਥ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥੧੬॥

tav hit bhes atith ko saajaa ||16||

ਨੇਤ੍ਰ ਲਗੇ ਤੁਮ ਸੌ ਹਮਰੇ ਤਬ ॥

netr lage tum sau hamare tab ||

ਤਵ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਲਖੇ ਜਲ ਮਹਿ ਜਬ ॥

tav pratibi(n)b lakhe jal meh jab ||

ਤਵ ਮੁਰਿ ਜਬ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਨਿਹਾਰਾ ॥

tav mur jab pratibi(n)b nihaaraa ||

ਗਯੋ ਮਾਰਿ ਤੁਹਿ ਮਦਨ ਕਟਾਰਾ ॥੧੭॥

gayo maar tuh madhan kaTaaraa ||17||

ਮੁਹਿ ਲਖਿ ਧੀਰਜ ਨ ਤੁਮਰਾ ਰਹਾ ॥

muh lakh dheeraj na tumaraa rahaa ||

ਸੁਰੰਗਿ ਖੋਦਿ ਸਖਿਯਨ ਅਸ ਕਹਾ ॥

sura(n)g khodh sakhiyan as kahaa ||

ਸੋ ਗਹਿ ਮੁਹਿ ਗੀ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੀ ॥

so geh muh gee teer tihaaree ||

ਚਹਤ ਜੋ ਥੋ ਸੋ ਭਈ ਪਿਯਾਰੀ ॥੧੮॥

chahat jo tho so bhiee piyaaree ||18||

ਦੁਹੂੰ ਬੈਠ ਇਕ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥

dhuhoo(n) baiTh ik ma(n)tr bichaaraa ||

ਮੈ ਰਾਜਾ ਲਖਿ ਗਯੋ ਰਖਵਾਰਾ ॥

mai raajaa lakh gayo rakhavaaraa ||

ਪਿਯ ਪਠਾਇ ਗ੍ਰਿਹ ਐਸ ਉਚਾਰੀ ॥

piy paThai gireh aais uchaaree ||

ਲੋਨ ਲੇਤ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰ ਤਿਹਾਰੀ ॥੧੯॥

lon let nirap naar tihaaree ||19||

ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਵਨ ਸਭ ਜਨ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥

sunat sravan sabh jan mil aae ||

ਆਨਿ ਤਵਨ ਕਹ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥

aan tavan keh bachan sunaae ||

ਕਿਹ ਨਿਮਿਤ ਛਾਡਤ ਹੈ ਦੇਹੀ ॥

keh nimit chhaaddat hai dhehee ||

ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਸਨੇਹੀ ॥੨੦॥

sun raajaa kee naar sanehee ||20||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਦਿਜ ਮਾਰਿਯੋ ਮੁਹਿ ॥

sun raajaa ik dhij maariyo muh ||

ਲੋਨ ਲੇਊਗੀ ਸਾਚ ਕਹੂੰ ਤੁਹਿ ॥

lon leuoogee saach kahoo(n) tuh ||

ਜੋ ਧਨ ਹਮਰੇ ਧਾਮ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥

jo dhan hamare dhaam nihaarahu ||

ਸੋ ਸਭ ਗਾਡਿ ਗੋਰਿ ਮਹਿ ਡਾਰਹੁ ॥੨੧॥

so sabh gaadd gor meh ddaarahu ||21||

ਹੋਰਿ ਰਹੇ ਸਭ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥

hor rahe sabh ek na maanee ||

ਪਰੀ ਭੋਹਰਾ ਭੀਤਰ ਰਾਨੀ ॥

paree bhoharaa bheetar raanee ||

ਆਸ ਪਾਸ ਲੈ ਲੋਨ ਬਿਥਾਰੋ ॥

aas paas lai lon bithaaro ||

ਜੋ ਧਨ ਹੁਤੋ ਗਾਡਿ ਸਭ ਡਾਰੋ ॥੨੨॥

jo dhan huto gaadd sabh ddaaro ||22||

ਸੁਰੰਗਿ ਸੁਰੰਗਿ ਰਾਨੀ ਤਹ ਆਈ ॥

sura(n)g sura(n)g raanee teh aaiee ||

ਬੈਠੇ ਜਹਾ ਮੀਤ ਸੁਖਦਾਈ ॥

baiThe jahaa meet sukhadhaiee ||

ਤਾ ਕੋ ਸੰਗ ਲੌ ਤਹੀ ਸਿਧਾਰੀ ॥

taa ko sa(n)g lau tahee sidhaaree ||

ਮੂੜ ਲੋਗ ਕਛੂ ਗਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੩॥

mooR log kachh gat na bichaaree ||23||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਿਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੪੬॥੬੪੩੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chhitaalees charitr samaapatam sat subham sat

||346||6433||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਹ ਹਮ ਦਿਸਾ ਉਤਰਾ ਸੁਨੀ ॥

jeh ham dhisaa utaraa sunee ||

ਰਾਜਾ ਤਹਿਕ ਬਸਤ ਥੋ ਗੁਨੀ ॥

raajaa tahik basat tho gunee ||

ਕਲਗੀ ਰਾਇ ਜਾਹਿ ਜਗ ਭਾਖਤ ॥

kalagee rai jaeh jag bhaakhat ||

ਨਾਨਾ ਦੇਸ ਕਾਨਿ ਤਿਹ ਰਾਖਤ ॥੧॥

naanaa dhes kaan teh raakhat ||1||

ਮੀਤ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥

meet matee teh naar biraajai ||

ਜਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥

jaeh bilok cha(n)dhramaa laajai ||

ਤਾ ਕੀ ਏਕ ਲਛਿਮਿਨਿ ਦਾਸੀ ॥

taa kee ek lachhimin dhaasee ||

ਦੁਰਬਲ ਦੇਹ ਘੜੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥੨॥

dhurabal dheh ghaRee abinaasee ||2||

ਤਾ ਸੌ ਨਾਰਿ ਹੇਤੁ ਅਤਿ ਮਾਨੈ ॥

taa sau naar het at maanai ||

ਮੂੜ ਨ ਰਾਨੀ ਕ੍ਰਿਆ ਪਛਾਨੈ ॥

mooR na raanee kriaa pachhaanai ||

ਗੁਪਤ ਲੇਤ ਦਾਸੀ ਸੁ ਛਿਮਾਹੀ ॥

gupat let dhaasee su chhimaahee ||

ਬੁਰੀ ਬੁਰੀ ਤਿਹ ਦੇਤ ਉਗਾਹੀ ॥੩॥

buree buree teh dhet ugaahee ||3||

ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਅਪਨੀ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥

teh raanee apanee kar maanai ||

ਮੂਰਖ ਤਾਹਿ ਜਸੂਸ ਨ ਜਾਨੈ ॥

moorakh taeh jasoos na jaanai ||

ਪਰੈ ਬਾਤ ਤਾ ਕਹ ਜੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ॥

parai baat taa keh je sravanan ||

ਲਿਖਿ ਪਠਵੈ ਤਤਛਿਨ ਰਾਜਾ ਤਨ ॥੪॥

likh paThavai tatachhin raajaa tan ||4||

ਹੁਤੇ ਦੋਇ ਦਾਸੀ ਕੇ ਭਾਈ ॥

hute dhoi dhaasee ke bhaiee ||

ਬਿਰਧ ਦੰਤ ਕਛੁ ਕਹਾ ਨ ਜਾਈ ॥

biradh dha(n)t kachh kahaa na jaiee ||

ਸਯਾਮ ਬਰਨ ਇਕ ਦੁਤਿਯ ਕੁਰੂਪਾ ॥

sayaam baran ik dhutiy kuroopaa ||

ਆਂਖੈ ਜਾਨੁ ਸੁਰਨ ਕੇ ਕੂਪਾ ॥੫॥

aa(n)khai jaan suran ke koopaa ||5||

ਬਗਲ ਗੰਧਿ ਤਿਨ ਤੇ ਅਤਿ ਆਵੈ ॥

bagal ga(n)dh tin te at aavai ||

ਬੈਠਨ ਨਿਕਟ ਨ ਕੋਈ ਪਾਵੈ ॥

baiThan nikaT na koiee paavai ||

ਚੇਰੀ ਭ੍ਰਾਤ ਜਾਨਿ ਹਿਤ ਮਾਨੈ ॥

cheree bhraat jaan hit maanai ||

ਮੂੜ ਨਾਰਿ ਕਛੁ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਜਾਨੈ ॥੬॥

mooR naar kachh kirayaa na jaanai ||6||

ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੀ ਜਾਟਿ ਕੀ ਨਾਰ ॥

teh ik hutee jaaT kee naar ||

ਮੈਨ ਕਹਤ ਤਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰ ॥

main kahat teh naam uchaar ||

ਜਉ ਤਿਹ ਨਾਮ ਚੇਰਿ ਸੁਨਿ ਪਾਵੇ ॥

jau teh naam cher sun paave ||

ਤਹ ਤੇ ਤਾਹਿ ਟੂਕਰਾ ਜਾਵੇ ॥੭॥

teh te taeh Tookaraa jaave ||7||

ਤਿਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tin isatree ieh bhaat bichaaree ||

ਦਾਸੀ ਮੂੜ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਧਾਰੀ ॥

dhaasee mooR hiradhai meh dhaaree ||

ਭਾਇ ਖਰਚੁ ਕਛੁ ਮਾਗਤ ਤੇਰੇ ॥

bhai kharach kachh maagat tere ||

ਗੁਹਜ ਪਠੈਯੈ ਕਰਿ ਕਰਿ ਮੇਰੇ ॥੮॥

guhaj paThaiyai kar kar mere ||8||

ਤਬ ਚੇਰੀ ਐਸੋ ਤਨ ਕਿਯੋ ॥

tab cheree aaiso tan kiyo ||

ਡਾਰਿ ਦਰਬ ਭੋਜਨ ਮਹਿ ਦਿਯੋ ॥

ddaar dharab bhojan meh dhiyo ||

ਭਾਇ ਨਿਮਿਤ ਖਰਚੀ ਪਠ ਦਈ ॥

bhai nimit kharachee paTh dhiee ||

ਸੋ ਲੈ ਨਾਰਿ ਦਰਬੁ ਘਰ ਗਈ ॥੯॥

so lai naar dharab ghar giee ||9||

ਆਧੋ ਧਨ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤਨ ਦੀਨਾ ॥

aadho dhan teh bhraatan dheenaa ||

ਆਧੋ ਕਾਢਿ ਆਪਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਨਾ ॥

aadho kaadd aap tiray leenaa ||

ਮੂਰਖ ਚੇਰੀ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥

moorakh cheree bhedh na paavai ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੧੦॥

eeh charitr tan moo(n)dd mu(n)ddaavai ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸੰਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੪੭॥੬੪੪੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau sa(n)taalees charitr samaapatam sat subham sat

||347||6443||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਗੌਰਿਪਾਲ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨਰੇਸਾ ॥

gauaripaal ik sunaa naresaa ||

ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਸਕਲ ਤਿਹ ਦੇਸਾ ॥

maanat aan sakal teh dhesaa ||

ਗੌਰਾ ਦੇਈ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

gauaraa dheiee naar teh sohai ||

ਗੌਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿਹ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥

gauaraavatee nagar teh ko hai ||1||

ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨੀਚ ਸੇਤੀ ਰਤਿ ॥

taa kee tirayaa neech setee rat ||

ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜਾਨਤ ਨ ਮੂੜ ਮਤਿ ॥

bhalee buree jaanat na mooR mat ||

ਇਕ ਦਿਨ ਭੇਦ ਭੂਪ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥

eik dhin bhedh bhoop lakh layo ||

ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਜਾਰੁ ਤੁਰਤੁ ਭਜਿ ਗਯੋ ॥੨॥

traasit jaar turat bhaj gayo ||2||

ਗੌਰਾ ਦੇ ਇਕ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥

gauaraa dhe ik charit banaayo ||

ਲਿਖਾ ਏਕ ਲਿਖਿ ਤਹਾ ਪਠਾਯੋ ॥

likhaa ek likh tahaa paThaayo ||

ਇਕ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਨ ਸੁਰੀਤਾ ॥

eik raajaa kee jaan sureetaa ||

ਸੋ ਤਾ ਕੌ ਠਹਰਾਯੋ ਮੀਤਾ ॥੩॥

so taa kau Thaharaayo meetaa ||3||

ਤਿਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਲਿਖਿ ਲਿਖਾ ਪਠਾਈ ॥

tis mukh te likh likhaa paThaiee ||

ਜਹਾ ਹੁਤੇ ਅਪਨੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥

jahaa hute apane sukhadhaiee ||

ਕੋ ਦਿਨ ਰਮਤ ਈਹਾ ਤੇ ਰਹਨਾ ॥

ko dhin ramat ieehaa te rahanaa ||

ਦੈ ਕਰਿ ਪਠਿਵਹੁ ਹਮਰਾ ਲਹਨਾ ॥੪॥

dhai kar paThivahu hamaraa lahanaa ||4||

ਸੋ ਪਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਕਰ ਆਈ ॥

so patree nirap ke kar aaiee ||

ਜਾਨੀ ਮੋਰਿ ਸੁਰੀਤਿ ਪਠਾਈ ॥

jaanee mor sureet paThaiee ||

ਜੜ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥

jaR nij tiray ko bhedh na paayo ||

ਨੇਹ ਤਯਾਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਗਵਾਯੋ ॥੫॥

neh tayaag teh saath gavaayo ||5||

ਸੁਘਰ ਹੁਤੌ ਤੌ ਭੇਵ ਪਛਾਨਤ ॥

sughar hutau tau bhev pachhaanat ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਘਾਤ ਸਤਿ ਕਰਿ ਜਾਨਤ ॥

tiray kee ghaat sat kar jaanat ||

ਮੂੜ ਰਾਵ ਕਛੁ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਜਾਨੀ ॥

mooR raav kachh kirayaa na jaanee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਗੀ ਰਾਨੀ ॥੬॥

eeh bidh moo(n)dd moo(n)dd gee raanee ||6||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੪੮॥੬੪੪੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau aThataalees charitr samaapatam sat subham sat

||348||6449||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੌਂ ॥

sun raajaa ik kathaa prakaasau ||

ਤੁਮਰੇ ਜਿਯ ਕਾ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸੌਂ ॥

tumare jiy kaa bharam binaasau ||

ਉਗ੍ਰਦਤ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ਰਾਜਾ ॥

augradhat ik suniyat raajaa ||

ਉਗ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਜਿਹ ਛਾਜਾ ॥੧॥

augraavatee nagar jeh chhaajaa ||1||

ਉਗ੍ਰ ਦੇਇ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦੁਲਾਰੀ ॥

augr dhei teh dhaam dhulaaree ||

ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਸਿਵ ਤਿਹੂੰ ਸਵਾਰੀ ॥

brahamaa bisan siv tihoo(n) savaaree ||

ਅਵਰਿ ਨ ਅਸਿ ਕੋਈ ਨਾਰਿ ਬਨਾਈ ॥

avar na as koiee naar banaiee ||

ਜੈਸੀ ਯਹ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਈ ॥੨॥

jaisee yeh raajaa kee jaiee ||2||

ਅਜਬ ਰਾਇ ਇਕ ਤਹ ਖਤਿਰੇਟਾ ॥

ajab rai ik teh khatireTaa ||

ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਕੇ ਸਾਥ ਲਪੇਟਾ ॥

eisak musak ke saath lapeTaa ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਜਬ ਤਿਹ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

raaj sutaa jab teh lakh paayo ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥੩॥

paThai sahacharee pakar ma(n)gaayo ||3||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਮਾਨਾ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥

kaam bhog maanaa teh sa(n)gaa ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਕੇ ਤਰ ਅੰਗਾ ॥

lapaT lapaT taa ke tar a(n)gaa ||

ਇਕ ਛਿਨ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰਾ ਭਾਵੈ ॥

eik chhin chhail na chhoraa bhaavai ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਵੈ ॥੪॥

maat pitaa te adhik ddaraavai ||4||

ਇਕ ਦਿਨ ਕਰੀ ਸਭਨ ਮਿਜਮਾਨੀ ॥

eik dhin karee sabhan mijamaanee ||

ਸੰਬਲ ਖਾਰ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਸਜਾਨੀ ॥

sa(n)bal khaar ddaar kar sayaanee ||

ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਬੁਲਾਏ ॥

raajaa raanee sahit bulaae ||

ਦੇ ਦੋਊ ਬਿਖਿ ਸ੍ਵਰਗ ਪਠਾਏ ॥੫॥

dhe dhouoo bikh savairag paThaae ||5||

ਆਪੁ ਸਭਨ ਪ੍ਰਤਿ ਐਸ ਉਚਾਰਾ ॥

aap sabhan prat aais uchaaraa ||

ਬਰ ਦੀਨਾ ਮੁਹਿ ਕਹ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਾ ॥

bar dheenaa muh keh tirapuraaraa ||

ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਨਰਾਧਿਪ ਘਾਏ ॥

raanee sahit naraadhip ghaae ||

ਮੁਰ ਨਰ ਕੇ ਸਭ ਅੰਗ ਬਨਾਏ ॥੬॥

mur nar ke sabh a(n)g banaae ||6||

ਅਧਿਕ ਮਯਾ ਮੋ ਪਰ ਸਿਵ ਕੀਨੀ ॥

adhik mayaa mo par siv keenee ||

ਰਾਜ ਸਮਗ੍ਰੀ ਸਭ ਮੁਹਿ ਦੀਨੀ ॥

raaj samagree sabh muh dheenee ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਪਾਯੋ ॥

bhedh abhedh na kaahoo paayo ||

ਸੀਸ ਸੁਤਾ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ॥੭॥

sees sutaa ke chhatr firaayo ||7||

ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਤਾਈ ॥

kitak dhivas ieh bhaat bitaiee ||

ਰੋਮ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਾਈ ॥

rom mitr ke dhoor karaiee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸਗਲ ਦੈ ਵਾ ਕੌਂ ॥

tiray ke basatr sagal dhai vaa kau ||

ਬਰ ਆਨ੍ਯੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰਿ ਤਾ ਕੌ ॥੮॥

bar aanrayo isatree kar taa kau ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਹਨਿ ਪੁਰਖ ਬਨ ਬਰਿਯੋ ਮਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ॥

maat pitaa han purakh ban bariyo mitr tiray soi ||

ਰਾਜ ਕਰਾ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਕੋਇ ॥੯॥

raaj karaa ieh chhal bhe bhedh na paavat koi ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਚਾਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੪੯॥੬੪੫੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau unachaas charitr samaapatam sat subham sat

||349||6458||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਜਨਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਪੂਰਬ ॥

sujanaavatee nagar ik poorab ||

ਸਭ ਸਹਿਰਨ ਤੇ ਹੁਤੋ ਅਪੂਰਬ ॥

sabh sahiran te huto apoorab ||

ਸਿੰਘ ਸੁਜਾਨ ਤਹਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥

si(n)gh sujaan tahaa ko raajaa ||

ਜਿਹ ਸਮ ਬਿਧ ਨੈ ਔਰ ਨ ਸਾਜਾ ॥੧॥

jeh sam bidh nai aauar na saajaa ||1||

ਸ੍ਰੀ ਨਵਜੋਬਨ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

sree navajoban dhe teh naaree ||

ਘੜੀ ਨ ਜਿਹ ਸੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰੀ ॥

ghaRee na jeh see braham kumaaree ||

ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jo abalaa teh roop nihaarai ||

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੈ ॥੨॥

man kram bach ieh bhaat uchaarai ||2||

ਇੰਦ੍ਰ ਧਾਮ ਹੈ ਐਸ ਨ ਨਾਰੀ ॥

ei(n)dhr dhaam hai aais na naaree ||

ਜੈਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥

jaisee nirap kee naar nihaaree ||

ਅਸ ਸੁੰਦਰ ਇਕ ਸਾਹ ਸਪੂਤਾ ॥

as su(n)dhar ik saeh sapootaa ||

ਜਿਹ ਲਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਲਜਤ ਪੁਰਹੂਤਾ ॥੩॥

jeh lakh prabhaa lajat purahootaa ||3||

ਯਹ ਧੁਨਿ ਪਰੀ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਕਾਨਨ ॥

yeh dhun paree tarun ke kaanan ||

ਤਬ ਤੇ ਲਗੀ ਚਟਪਟੀ ਭਾਮਨਿ ॥

tab te lagee chaTapaTee bhaaman ||

ਜਤਨ ਕਵਨ ਮੈ ਆਜੁ ਸੁ ਧਾਰੂੰ ॥

jatan kavan mai aaju su dhaaroo(n) ||

ਉਹਿ ਸੁੰਦਰ ਕਹ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੂੰ ॥੪॥

auh su(n)dhar keh nain nihaaroo(n) ||4||

ਨਗਰ ਢੰਢੋਰਾ ਨਾਰਿ ਫਿਰਾਯੋ ॥

nagar dda(n)ddoraa naar firaayo ||

ਸਭਹਿਨ ਕਹ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

sabhahin keh ieh bhaat sunaayo ||

ਊਚ ਨੀਚ ਕੋਈ ਰਹੈ ਨ ਪਾਵੈ ॥

uooch neech koiee rahai na paavai ||

ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਭੋਜਨ ਸਭ ਖਾਵੈ ॥੫॥

praatakaal bhojan sabh khaavai ||5||

ਰਾਜਹਿ ਬਾਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥

raajeh baat kachhoo neh jaanee ||

ਨਿਵਤਾ ਦਿਯੋ ਲਖਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਨੀ ॥

nivataa dhiyo lakhiyo tiray maanee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਏ ॥

bhaat bhaat pakavaan pakaae ||

ਊਚ ਨੀਚ ਸਭ ਨਿਵਤਿ ਬੁਲਾਏ ॥੬॥

uooch neech sabh nivat bulaae ||6||

ਭੋਜਨ ਖਾਨ ਜਨਾਵਹਿ ਬਿਗਸਹਿ ॥

bhojan khaan janaaveh bigaseh ||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰੇ ਹ੍ਵੈ ਨਿਕਸਹਿ ॥

tiray kee dhirasaT tare havai nikaseh ||

ਐਂਠੀ ਰਾਇ ਜਬਾਯੋ ਤਹਾ ॥

aai(n)Thee rai jabaayo tahaa ||

ਬੈਠਿ ਝਰੋਖੇ ਰਾਨੀ ਜਹਾ ॥੭॥

baiTh jharokhe raanee jahaa ||7||

ਰਾਨੀ ਨਿਰਖਿ ਚੀਨ ਤਿਹ ਗਈ ॥

raanee nirakh cheen teh giee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹਤ ਭਈ ॥

bahu bidh taeh saraahat bhiee ||

ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਾ ॥

dha(n)n dha(n)n mukh te bahur uchaaraa ||

ਜਿਨ ਕਰਤੈ ਇਹ ਕੁਅਰ ਸਵਾਰਾ ॥੮॥

jin karatai ieh kuar savaaraa ||8||

ਲੀਨਾ ਸਖੀ ਪਠਾਇ ਤਿਸੈ ਘਰਿ ॥

leenaa sakhee paThai tisai ghar ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਿਯ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ॥

kaam bhog kiy lapaT lapaT kar ||

ਏਕ ਤਰੁਨ ਅਰੁ ਭਾਗ ਚੜਾਈ ॥

ek tarun ar bhaag chaRaiee ||

ਚਾਰ ਪਹਰਿ ਨਿਸਿ ਨਾਰਿ ਬਜਾਈ ॥੯॥

chaar pahar nis naar bajaiee ||9||

ਐਂਠੀ ਸੌ ਬਧਿ ਗਯੋ ਸਨੇਹਾ ॥

aai(n)Thee sau badh gayo sanehaa ||

ਜੋ ਮੁਹਿ ਕਹੇ ਨ ਆਵਤ ਨੇਹਾ ॥

jo muh kahe na aavat nehaa ||

ਭੇਦ ਸਿਖੈ ਤਿਹ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥

bhedh sikhai teh dhaam paThaayo ||

ਆਧੀ ਰੈਨਿ ਨਰੇਸਹਿ ਘਾਯੋ ॥੧੦॥

aadhee rain nareseh ghaayo ||10||

ਪ੍ਰਾਤਿ ਚਲੀ ਜਰਬੇ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥

praat chalee jarabe ke kaajaa ||

ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵਤ ਨਾਰਿ ਨ੍ਰਿਲਾਜਾ ॥

dharab luTaavat naar niralaajaa ||

ਦ੍ਰਿਸਟ ਬੰਧੁ ਸਭ ਕੀ ਅਸਿ ਕਰੀ ॥

dhirasaT ba(n)dh sabh kee as karee ||

ਸਭਹੂੰ ਲਖਾ ਅਬਲਾ ਜਰਿ ਮਰੀ ॥੧੧॥

sabhahoo(n) lakhaa abalaa jar maree ||11||

ਨਿਕਸਿ ਜਾਰਿ ਸੰਗ ਆਪੁ ਸਿਧਾਰੀ ॥

nikas jaar sa(n)g aap sidhaaree ||

ਭੇਦ ਨ ਲਖੈ ਪੁਰਖ ਅਰੁ ਨਾਰੀ ॥

bhedh na lakhai purakh ar naaree ||

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬੰਦ ਕਰਤ ਅਸ ਭਈ ॥

dhirasaT ba(n)dh karat as bhiee ||

ਮੂੰਡਿ ਮੂੰਡਿ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਗਈ ॥੧੨॥

moo(n)dd moo(n)dd sabhahin ko giee ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚਾਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੫੦॥੬੪੭੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau pachaasavo charitr samaapatam sat subham sat

||350||6470||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੋ ਭੂਪ ਇਕ ਕਹੌ ਕਹਾਨੀ ॥

suno bhoop ik kahau kahaanee ||

ਕਿਨਹੂੰ ਸੁਨੀ ਨ ਆਗੇ ਜਾਨੀ ॥

kinahoo(n) sunee na aage jaanee ||

ਭੂਪ ਸੁ ਬਸਤ੍ਰ ਸੈਨ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥

bhoop su basatr sain ik sohai ||

ਤਾ ਕੇ ਸਮ ਨ ਨਰਾਧਿਪ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥

taa ke sam na naraadhip ko hai ||1||

ਧਾਮ ਸੁ ਬਸਤ੍ਰ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

dhaam su basatr matee teh naaree ||

ਬਸਤ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥

basatraavatee nagar ujiyaaree ||

ਅਵਲ ਚੰਦ ਤਿਹ ਠਾ ਇਕ ਰਾਵਤ ॥

aval cha(n)dh teh Thaa ik raavat ||

ਰਾਨੀ ਸੁਨਾ ਏਕ ਦਿਨ ਗਾਵਤ ॥੨॥

raanee sunaa ek dhin gaavat ||2||

ਬਧਿ ਗਯੋ ਤਾ ਸੌ ਐਸ ਸਨੇਹਾ ॥

badh gayo taa sau aais sanehaa ||

ਜਸ ਸਾਵਨ ਕੋ ਬਰਸਤ ਮੇਹਾ ॥

jas saavan ko barasat mehaa ||

ਏਕ ਜਤਨ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਬਨਾਯੋ ॥

ek jatan tin naar banaayo ||

ਪਠੈ ਸਖੀ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੩॥

paThai sakhee teh bol paThaayo ||3||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਦ੍ਰਿੜ ਕੀਨਾ ॥

kaam bhog taa sau dhiraR keenaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਪਿਯ ਕੋ ਰਸ ਲੀਨਾ ॥

bhaat bhaat piy ko ras leenaa ||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਬਿਸਾਰਿਯੋ ॥

raj paaT sabh hee su bisaariyo ||

ਤਾ ਕੇ ਹਾਥ ਬੇਚਿ ਜੀਯ ਡਾਰਿਯੋ ॥੪॥

taa ke haath bech jeey ddaariyo ||4||

ਸਭ ਅਤੀਤ ਗ੍ਰਿਹਿ ਨਿਵਤਿ ਪਠਾਏ ॥

sabh ateet gireh nivat paThaae ||

ਬਸਤ੍ਰ ਭਗੌਹੈ ਤਿਸ ਪਹਿਰਾਏ ॥

basatr bhagauahai tis pahiraae ||

ਆਪਹੁ ਬਸਤ੍ਰ ਭਗੌਹੇ ਧਰਿ ਕੈ ॥

aapahu basatr bhagauahe dhar kai ||

ਜਾਤ ਭਈ ਤਿਹ ਸਾਥ ਨਿਕਰਿ ਕੈ ॥੫॥

jaat bhiee teh saath nikar kai ||5||

ਚੋਬਦਾਰ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਹਟਾਈ ॥

chobadhaar kinahoo(n) na haTaiee ||

ਸਭਹਿਨ ਕਰਿ ਜੋਗੀ ਠਹਰਾਈ ॥

sabhahin kar jogee Thaharaiee ||

ਜਬ ਵਹੁ ਜਾਤ ਕੋਸ ਬਹੁ ਭਈ ॥

jab vahu jaat kos bahu bhiee ||

ਤਬ ਰਾਜੈ ਪਾਛੇ ਸੁਧ ਲਈ ॥੬॥

tab raajai paachhe sudh liee ||6||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕ੍ਯਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੫੧॥੬੪੭੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau ikrayaavan charitr samaapatam sat subham sat

||351||6476||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਸਕ ਤੰਬੋਲ ਸਹਿਰ ਜਹ ਸੋਹੈ ॥

eisak ta(n)bol sahir jeh sohai ||

ਇਸਕ ਤੰਬੋਲ ਨਰਿਸ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥

eisak ta(n)bol naris teh ko hai ||

ਇਸਕਪੇਚ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥

eisakapech dhe taa kee raanee ||

ਸੁੰਦਰਿ ਦੇਸ ਦੇਸ ਮਹਿ ਜਾਨੀ ॥੧॥

su(n)dhar dhes dhes meh jaanee ||1||

ਕਾਜੀ ਬਸਤ ਏਕ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥

kaajee basat ek teh bhaaro ||

ਆਰਫ ਦੀਨ ਨਾਮ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

aaraf dheen naam ujiyaaro ||

ਸੁਤਾ ਜੇਬਤੁਲ ਨਿਸਾ ਤਵਨ ਕੀ ॥

sutaa jebatul nisaa tavan kee ||

ਸਸਿ ਕੀ ਸੀ ਦੁਤਿ ਲਗਤ ਜਵਨ ਕੀ ॥੨॥

sas kee see dhut lagat javan kee ||2||

ਤਹ ਗੁਲਜਾਰ ਰਾਇ ਇਕ ਨਾਮਾ ॥

teh gulajaar rai ik naamaa ||

ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਨਿਰਖਤ ਜਿਹ ਬਾਮਾ ॥

thakit rahat nirakhat jeh baamaa ||

ਸੋ ਕਾਜੀ ਕੀ ਸੁਤਾ ਨਿਹਾਰਾ ॥

so kaajee kee sutaa nihaaraa ||

ਮਦਨ ਬਾਨ ਤਹ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥੩॥

madhan baan teh taeh prahaaraa ||3||

ਹਿਤੂ ਜਾਨਿ ਇਕ ਸਖੀ ਬੁਲਾਈ ॥

hitoo jaan ik sakhee bulaiee ||

ਤਾ ਕਹ ਕਹਾ ਭੇਦ ਸਮਝਾਈ ॥

taa keh kahaa bhedh samajhaiee ||

ਜੌ ਤਾ ਕਹ ਤੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥

jau taa keh tai moh milaavai(n) ||

ਮੁਖ ਮਾਗੈ ਸੋਈ ਬਰੁ ਪਾਵੈਂ ॥੪॥

mukh maagai soiee bar paavai(n) ||4||

ਸਖੀ ਗਈ ਤਬ ਹੀ ਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ॥

sakhee giee tab hee taa ke prat ||

ਆਨਿ ਮਿਲਾਇ ਦਯੌ ਤਿਨ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥

aan milai dhayau tin subh mat ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਦੁਹੂੰ ਕਰੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥

bhaat bhaat dhuhoo(n) kare bilaasaa ||

ਤਜਿ ਕਰਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੫॥

taj kar maat pitaa ko traasaa ||5||

ਅਸ ਗੀ ਅਟਕਿ ਤਵਨ ਪਰ ਤਰੁਨੀ ॥

as gee aTak tavan par tarunee ||

ਜੋਰਿ ਨ ਸਕਤ ਪਲਕ ਸੌ ਬਰਨੀ ॥

jor na sakat palak sau baranee ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੈ ॥

rain dhivas teh prabhaa nihaarai ||

ਧੰਨਜ ਜਨਮ ਕਰਿ ਅਪਨ ਬਿਚਾਰੈ ॥੬॥

dha(n)nay janam kar apan bichaarai ||6||

ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਤਵਨ ਦਿਵਸ ਬਡਭਾਗੀ ॥

dha(n)n dha(n)n tavan dhivas baddabhaagee ||

ਜਿਹ ਦਿਨ ਲਗਨ ਤੁਮਾਰੀ ਲਾਗੀ ॥

jeh dhin lagan tumaaree laagee ||

ਅਬ ਕਛੁ ਐਸ ਉਪਾਵ ਬਨੈਯੈ ॥

ab kachh aais upaav banaiyai ||

ਜਿਹ ਛਲ ਪਿਯ ਕੇ ਸੰਗ ਸਿਧੈਯੈ ॥੭॥

jeh chhal piy ke sa(n)g sidhaiyai ||7||

ਬੋਲਿ ਭੇਦ ਸਭ ਪਿਯਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥

bol bhedh sabh piyeh sikhaayo ||

ਰੋਮਨਾਸ ਤਿਹ ਬਦਨ ਲਗਾਯੋ ॥

romanaas teh badhan lagaayo ||

ਸਭ ਹੀ ਕੇਸ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

sabh hee kes dhoor kar ddaare ||

ਪੁਰਖ ਨਾਰਿ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥੮॥

purakh naar neh jaat bichaare ||8||

ਸਭ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਧਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਬ ॥

sabh tiray bhes dharaa preetam jab ||

ਠਾਢਾ ਭਯੋ ਅਦਾਲਤਿ ਮੈ ਤਬ ॥

Thaaddaa bhayo adhaalat mai tab ||

ਕਹਿ ਮੁਰ ਚਿਤ ਕਾਜੀ ਸੁਤ ਲੀਨਾ ॥

keh mur chit kaajee sut leenaa ||

ਮੈ ਚਾਹਤ ਤਾ ਕੌ ਪਤਿ ਕੀਨਾ ॥੯॥

mai chaahat taa kau pat keenaa ||9||

ਕਾਜੀ ਕਾਢਿ ਕਿਤਾਬ ਨਿਹਾਰੀ ॥

kaajee kaadd kitaab nihaaree ||

ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਕਰਿ ਇਹੈ ਉਚਾਰੀ ॥

dhekh dhekh kar ihai uchaaree ||

ਜੋ ਆਵੈ ਆਪਨ ਹ੍ਵੈ ਰਾਜੀ ॥

jo aavai aapan havai raajee ||

ਤਾ ਕਹ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤ ਕਛੁ ਕਾਜੀ ॥੧੦॥

taa keh keh na sakat kachh kaajee ||10||

ਯਹ ਹਮਰੇ ਸੁਤ ਕੀ ਭੀ ਦਾਰਾ ॥

yeh hamare sut kee bhee dhaaraa ||

ਹਮ ਯਾ ਕੀ ਕਰਿ ਹੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥

ham yaa kee kar hai pratipaaraa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ ਕਛੂ ਨ ਚੀਨੀ ॥

bhedh abhedh jaR kachhoo na cheenee ||

ਨਿਰਖਿਤ ਸਾਹ ਮੁਹਰ ਕਰਿ ਦੀਨੀ ॥੧੧॥

nirakhit saeh muhar kar dheenee ||11||

ਮੁਹਰ ਕਰਾਇ ਧਾਮ ਵਹ ਗਯੋ ॥

muhar karai dhaam veh gayo ||

ਪੁਰਸ ਭੇਸ ਧਰਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥

puras bhes dhar aavat bhayo ||

ਜਬ ਦਿਨ ਦੁਤਿਯ ਕਚਹਿਰੀ ਲਾਗੀ ॥

jab dhin dhutiy kachahiree laagee ||

ਪਾਤਸਾਹ ਬੈਠੇ ਬਡਭਾਗੀ ॥੧੨॥

paatasaeh baiThe baddabhaagee ||12||

ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਥੋ ਜਹਾ ॥

kaajee koTavaar tho jahaa ||

ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਧਰਿ ਆਯੋ ਤਹਾ ॥

purakh bhes dhar aayo tahaa ||

ਸੰਗ ਸੁਤਾ ਕਾਜੀ ਕੀ ਆਨੀ ॥

sa(n)g sutaa kaajee kee aanee ||

ਸਾਹ ਸੁਨਤ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥੧੩॥

saeh sunat ieh bhaat bakhaanee ||13||

ਨਿਰਖਹੁ ਕਾਜਿ ਸੁਤਾ ਮੁਹਿ ਬਰਾ ॥

nirakhahu kaaj sutaa muh baraa ||

ਆਪਹਿ ਰੀਝਿ ਮਦਨਪਤਿ ਕਰਾ ॥

aapeh reejh madhanapat karaa ||

ਵਹੈ ਮੁਹਰ ਹਜਰਤਿਹਿ ਦਿਖਾਈ ॥

vahai muhar hajarateh dhikhaiee ||

ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹ੍ਵੈ ਆਪੁ ਕਰਾਈ ॥੧੪॥

jo isatree havai aap karaiee ||14||

ਨਿਰਖਤ ਮੁਹਰ ਸਭਾ ਸਭ ਹਸੀ ॥

nirakhat muhar sabhaa sabh hasee ||

ਕਾਜਿ ਸੁਤਾ ਮਿਤਵਾ ਗ੍ਰਿਹ ਬਸੀ ॥

kaaj sutaa mitavaa gireh basee ||

ਕਾਜੀ ਹੂੰ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਰਹਾ ॥

kaajee hoo(n) chup havai kar rahaa ||

ਨਜਾਇ ਕਿਯਾ ਤੈਸਾ ਫਲ ਲਹਾ ॥੧੫॥

nayai kiyaa taisaa fal lahaa ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਕਾਜੀ ਛਲਾ ਬਸੀ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ॥

eeh chhal sau kaajee chhalaa basee mitr ke dhaam ||

ਲਖਨ ਚਰਿਤ ਚਤੁਰਾਨ ਕੋ ਹੈ ਨ ਕਿਸੀ ਕੋ ਕਾਮ ॥੧੬॥

lakhan charit chaturaan ko hai na kisee ko kaam ||16||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੫੨॥੬੪੯੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau baavan charitr samaapatam sat subham sat ||352||6492||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਇਕ ਕਥਾ ਉਚਾਰੋ ॥

sunahu raaj ik kathaa uchaaro ||

ਜਿਯ ਤੁਮਰੇ ਕੋ ਭਰਮ ਨਿਵਾਰੋ ॥

jiy tumare ko bharam nivaaro ||

ਬਿਸਨਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਦਛਿਨ ॥

bisanaavatee nagar ik dhachhhin ||

ਬਿਸਨ ਚੰਦ ਤਹ ਭੂਪ ਬਿਚਛਨ ॥੧॥

bisan cha(n)dh teh bhoop bichachhan ||1||

ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਹ ਸਾਹੁ ਭਨਿਜੈ ॥

augr si(n)gh teh saahu bhanijai ||

ਕਵਨ ਭੂਪ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥

kavan bhoop paTatar teh dhijai ||

ਸ੍ਰੀ ਰਨਝੂਮਕ ਦੇ ਤਿਹਾ ਬਾਲਾ ॥

sree ranajhoomak dhe tihaa baalaa ||

ਚੰਦ੍ਰ ਲਯੋ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਲਾ ॥੨॥

cha(n)dhr layo jaa te ujiyaalaa ||2||

ਸੁੰਭ ਕਰਨ ਕਹ ਹੁਤੀ ਬਿਵਾਹੀ ॥

su(n)bh karan keh hutee bivaahee ||

ਸੋ ਦਿਨ ਏਕ ਨਿਰਖ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਹੀ ॥

so dhin ek nirakh nirap chaahee ||

ਜਤਨ ਥਕਿਯੋ ਕਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥

jatan thakiyo kar haath na aaiee ||

ਕੋਪ ਬਢਾ ਅਤਿ ਹੀ ਨਰ ਰਾਈ ॥੩॥

kop baddaa at hee nar raiee ||3||

ਦੇਖਹੁ ਇਹੁ ਅਬਲਾ ਕਾ ਹੀਯਾ ॥

dhekhahu ih abalaa kaa heeyaa ||

ਜਿਹ ਕਾਰਨ ਹਮ ਅਸ ਛਲ ਕੀਯਾ ॥

jeh kaaran ham as chhal keeyaa ||

ਰੰਕ ਛੋਰਿ ਕਰਿ ਰਾਵ ਨ ਭਾਯੋ ॥

ra(n)k chhor kar raav na bhaayo ||

ਬਹੁ ਭ੍ਰਿਤਨ ਕਹ ਤਹਾ ਪਠਾਯੋ ॥੪॥

bahu bhiratan keh tahaa paThaayo ||4||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਚਾਕਰ ਤਹ ਗਏ ॥

sunat bachan chaakar teh ge ||

ਘੇਰ ਲੇਤ ਤਾ ਕੋ ਘਰ ਭਏ ॥

gher let taa ko ghar bhe ||

ਤਾ ਕੇ ਪਤਿ ਕਹ ਹਨਾ ਰਿਸਾਈ ॥

taa ke pat keh hanaa risaiee ||

ਭਾਜਿ ਗਈ ਤ੍ਰਿਯ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥੫॥

bhaaj giee tiray haath na aaiee ||5||

ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਥ ਜਬ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

mritak naath jab naar nihaariyo ||

ਇਹੈ ਚੰਚਲਾ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

eihai cha(n)chalaa charit bichaariyo ||

ਕਵਨ ਜਤਨ ਰਾਜਾ ਕਹ ਮਰਿਯੈ ॥

kavan jatan raajaa keh mariyai ||

ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਬੈਰ ਉਤਰਿਯੈ ॥੬॥

apane pat ko bair utariyai ||6||

ਲਿਖ ਪਤਿਯਾ ਪਠਈ ਇਕ ਤਹਾ ॥

likh patiyaa paThiee ik tahaa ||

ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਨਰਾਧਿਪ ਜਹਾ ॥

baiTho huto naraadhip jahaa ||

ਜੋ ਮੋ ਕਹ ਰਾਨੀ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ॥

jo mo keh raanee tum karahu ||

ਤੋ ਮੁਹਿ ਭੂਪ ਆਜੁ ਹੀ ਬਰਹੁ ॥੭॥

to muh bhoop aaj hee barahu ||7||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥

sunat bachan nirap bol paThaiee ||

ਪਰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਨੀ ਠਹਰਾਈ ॥

par kee tiray raanee Thaharaiee ||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਨੋ ॥

jeh teh bidh taa ko gireh aano ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ ਕਛੁ ਨ ਪਛਾਨੋ ॥੮॥

bhedh abhedh jaR kachh na pachhaano ||8||

ਸੰਗ ਅਪਨੇ ਤਾ ਕੌ ਲੈ ਸੋਯੋ ॥

sa(n)g apane taa kau lai soyo ||

ਚਿਤ ਕੋ ਭਰਮੁ ਸਕਲ ਹੀ ਖੋਯੋ ॥

chit ko bharam sakal hee khoyo ||

ਕਾਮਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥

kaamaatur havai haath chalaayo ||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਾਰਿ ਤਿਨ ਘਾਯੋ ॥੯॥

kaadd kirapaan naar tin ghaayo ||9||

ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਮਾਰਿ ਵੈਸਹੀ ਡਾਰੀ ॥

nirap keh maar vaisahee ddaaree ||

ਤਾ ਪਰ ਤ੍ਰਯੋ ਹੀ ਬਸਤ੍ਰ ਸਵਾਰੀ ॥

taa par trayo hee basatr savaaree ||

ਆਪੁ ਜਾਇ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਤਨ ਜਲੀ ॥

aap jai nij pat tan jalee ||

ਨਿਰਖਹੁ ਚਤੁਰਿ ਨਾਰਿ ਕੀ ਭਲੀ ॥੧੦॥

nirakhahu chatur naar kee bhalee ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬੈਰ ਲਿਯਾ ਨਿਜੁ ਨਾਹਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਦਿਯਾ ਸੰਘਾਰਿ ॥

bair liyaa nij naeh ko nirap keh dhiyaa sa(n)ghaar ||

ਬਹੁਰਿ ਜਰੀ ਨਿਜੁ ਨਾਥ ਸੌ ਲੋਗਨ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਰਿ ॥੧੧॥

bahur jaree nij naath sau logan charit dhikhaar ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤ੍ਰਿਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੫੩॥੬੫੦੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau tirapan charitr samaapatam sat subham sat ||353||6503||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨਹੁ ਭੂਪ ਇਕ ਕਥਾ ਨਵੀਨੀ ॥

sunahu bhoop ik kathaa naveenee ||

ਕਿਨਹੂੰ ਲਖੀ ਨ ਆਗੇ ਚੀਨੀ ॥

kinahoo(n) lakhee na aage cheenee ||

ਰਾਧਾ ਨਗਰ ਪੂਰਬ ਮੈ ਜਹਾ ॥

raadhaa nagar poorab mai jahaa ||

ਰੁਕਮ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾ ॥੧॥

rukam sain raajaa ik tahaa ||1||

ਸ੍ਰੀ ਦਲਗਾਹ ਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੀ ॥

sree dhalagaeh matee tiray taa kee ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਤੁਲਿ ਨ ਵਾ ਕੀ ॥

naree naaganee tul na vaa kee ||

ਸੁਤਾ ਸਿੰਧੁਲਾ ਦੇਇ ਭਨਿਜੈ ॥

sutaa si(n)dhulaa dhei bhanijai ||

ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਕਹਿਜੈ ॥੨॥

paree padhamanee prakirat kahijai ||2||

ਤਹਿਕ ਭਵਾਨੀ ਭਵਨ ਭਨੀਜੈ ॥

tahik bhavaanee bhavan bhaneejai ||

ਕੋ ਦੂਸਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹਿ ਦੀਜੈ ॥

ko dhoosar paTatar teh dheejai ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰ ਤਹ ਆਵਤ ॥

dhes dhes esavair teh aavat ||

ਆਨਿ ਗਵਰਿ ਕਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਤ ॥੩॥

aan gavar keh sees jhukaavat ||3||

ਭੁਜਬਲ ਸਿੰਘ ਤਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ॥

bhujabal si(n)gh tahaa nirap aayo ||

ਭੋਜ ਰਾਜ ਤੇ ਜਨੁਕ ਸਵਾਯੋ ॥

bhoj raaj te januk savaayo ||

ਨਿਰਖਿ ਸਿੰਧੁਲਾ ਦੇ ਦੁਤਿ ਤਾ ਕੀ ॥

nirakh si(n)dhulaa dhe dhut taa kee ||

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਚੇਰੀ ਭੀ ਵਾ ਕੀ ॥੪॥

man bach kram cheree bhee vaa kee ||4||

ਆਗੇ ਹੁਤੀ ਔਰ ਸੋ ਪਰਨੀ ॥

aage hutee aauar so paranee ||

ਅਬ ਇਹ ਸਾਥ ਜਾਤ ਨਹਿ ਬਰਨੀ ॥

ab ieh saath jaat neh baranee ||

ਚਿਤ ਮਹਿ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਤ ॥

chit meh adhik bichaar bichaarat ||

ਸਹਚਰਿ ਪਠੀ ਤਹਾ ਹ੍ਵੈ ਆਰਤਿ ॥੫॥

sahachar paThee tahaa havai aarat ||5||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਤੈ ਪਰ ਮੈ ਅਟਕੀ ॥

sun raajaa tai par mai aTakee ||

ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥

bhool giee sabh hee sudh ghaT kee ||

ਜੌ ਮੁਹਿ ਅਬ ਤੁਮ ਦਰਸ ਦਿਖਾਵੋ ॥

jau muh ab tum dharas dhikhaavo ||

ਅਮ੍ਰਿਤ ਡਾਰਿ ਜਨੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਿਯਾਵੋ ॥੬॥

amirat ddaar jan mritak jiyaavo ||6||

ਸੁਨਿ ਸਖੀ ਬਚਨ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਆਤੁਰ ॥

sun sakhee bachan kuar ke aatur ||

ਜਾਤ ਭਈ ਰਾਜਾ ਤਹਿ ਸਾਤਿਰ ॥

jaat bhiee raajaa teh saatir ||

ਜੁ ਕਛੁ ਕਹਿਯੋ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

j kachh kahiyo keh taeh sunaayo ||

ਸੁਨਿ ਬਚ ਭੂਪ ਅਧਿਕ ਲਲਚਾਯੋ ॥੭॥

sun bach bhoop adhik lalachaayo ||7||

ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਤਹ ਜੈਯੈ ॥

chi(n)t karee keh bidh teh jaiyai ||

ਕਿਹ ਛਲ ਸੌ ਤਾ ਕੌ ਹਰਿ ਲਯੈਯੈ ॥

keh chhal sau taa kau har layaiyai ||

ਸੁਨਿ ਬਚ ਭੂਖਿ ਭੂਪ ਕੀ ਭਾਗੀ ॥

sun bach bhookh bhoop kee bhaagee ||

ਤਬ ਤੇ ਅਧਿਕ ਚਟਪਟੀ ਲਾਗੀ ॥੮॥

tab te adhik chaTapaTee laagee ||8||

ਭੂਪ ਸਖੀ ਤਬ ਤਹੀ ਪਠਾਈ ॥

bhoop sakhee tab tahee paThaiee ||

ਇਸਥਿਤ ਹੁਤੀ ਜਹਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥

eisathit hutee jahaa sukhadhaiee ||

ਕਹਾ ਚਰਿਤ ਕਛੁ ਤੁਮਹਿ ਬਨਾਵਹੁ ॥

kahaa charit kachh tumeh banaavahu ||

ਜਿਹ ਛਲ ਸਦਨ ਹਮਾਰੇ ਆਵਹੁ ॥੯॥

jeh chhal sadhan hamaare aavahu ||9||

ਏਕ ਢੋਲ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋਰ ਮੰਗਾਵਾ ॥

ek ddol tiray kor ma(n)gaavaa ||

ਬੈਠਿ ਚਰਮ ਸੋ ਬੀਚ ਮੜਾਵਾ ॥

baiTh charam so beech maRaavaa ||

ਇਸਥਿਤ ਆਪੁ ਤਵਨ ਮਹਿ ਭਈ ॥

eisathit aap tavan meh bhiee ||

ਇਹ ਛਲ ਧਾਮ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਗਈ ॥੧੦॥

eeh chhal dhaam mitr ke giee ||10||

ਇਹ ਛਲ ਢੋਲ ਬਜਾਵਤ ਚਲੀ ॥

eeh chhal ddol bajaavat chalee ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸਭ ਨਿਰਖਤ ਅਲੀ ॥

maat pitaa sabh nirakhat alee ||

ਭੇਵ ਅਭੇਵ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥

bhev abhev na kinahoo(n) paayo ||

ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੧॥

sabh hee ieh bidh moo(n)dd mu(n)ddaayo ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਚੰਚਲਾ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ॥

eeh charitr tan cha(n)chalaa giee mitr ke dhaam ||

ਢੋਲ ਢਮਾਕੋ ਦੈ ਗਈ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖਾ ਨ ਬਾਮ ॥੧੨॥

ddol ddamaako dhai giee kinahoo(n) lakhaa na baam ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੩੫੪॥੬੫੧੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chauavan charitr samaapatam sat subham sat

||354||6515||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਥਾ ਅਪੂਰਬ ॥

sun raajaa ik kathaa apoorab ||

ਜੋ ਛਲ ਕਿਯਾ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਰਬ ॥

jo chhal kiyaa sutaa nirap poorab ||

ਭੁਜੰਗ ਧੁਜਾ ਇਕ ਭੂਪ ਕਹਾਵਤ ॥

bhuja(n)g dhujaa ik bhoop kahaavat ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਬਿਪਨ ਪਹ ਦ੍ਰਯਾਵਤ ॥੧॥

amit dharab bipan peh dhrayaavat ||1||

ਅਜਿਤਾਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿਹ ਰਾਜਤ ॥

ajitaavatee nagar teh raajat ||

ਅਮਰਾਵਤੀ ਨਿਰਖਿ ਜਿਹ ਲਾਜਤ ॥

amaraavatee nirakh jeh laajat ||

ਬਿਮਲ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਨੀ ॥

bimal matee taa ke gireh raanee ||

ਸੁਤਾ ਬਿਲਾਸ ਦੇਇ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥੨॥

sutaa bilaas dhei pahichaanee ||2||

ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਤਿਨ ਪੜੇ ਅਪਾਰਾ ॥

ma(n)tr ja(n)tr tin paRe apaaraa ||

ਜਿਹ ਸਮ ਪੜੇ ਨ ਦੂਸਰਿ ਨਾਰਾ ॥

jeh sam paRe na dhoosar naaraa ||

ਗੰਗ ਸਮੁਦ੍ਰਹਿ ਜਹਾ ਮਿਲਾਨੀ ॥

ga(n)g samudhreh jahaa milaanee ||

ਤਹੀ ਹੁਤੀ ਤਿਨ ਕੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥੩॥

tahee hutee tin kee raajadhaanee ||3||

ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਤ ਨ ਕਹੀ ॥

nirakh prabhaa teh jaat na kahee ||

ਰਜਧਾਨੀ ਐਸੀ ਤਿਹ ਅਹੀ ॥

rajadhaanee aaisee teh ahee ||

ਊਚ ਧੌਲਹਰ ਤਹਾ ਸੁਧਾਰੇ ॥

uooch dhaualahar tahaa sudhaare ||

ਜਿਨ ਪਰ ਬੈਠਿ ਪਕਰਿਯਤ ਤਾਰੇ ॥੪॥

jin par baiTh pakariyat taare ||4||

ਮਜਨ ਹੇਤ ਤਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ॥

majan het tahaa nirap aavat ||

ਨਾਇ ਪੂਰਬਲੇ ਪਾਪ ਗਵਾਵਤ ॥

nai poorabale paap gavaavat ||

ਤਹ ਇਕ ਨ੍ਰਹਾਨ ਨਰਾਧਿਪ ਚਲੋ ॥

teh ik nrahaan naraadhip chalo ||

ਜੋਬਨਵਾਨ ਸਿਪਾਹੀ ਭਲੋ ॥੫॥

jobanavaan sipaahee bhalo ||5||

ਸੋ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥

so bilaas dhe nain nihaaraa ||

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥

man kram bach ieh bhaat bichaaraa ||

ਕੈ ਮੈ ਅਬ ਯਾਹੀ ਕਹ ਬਰਿਹੌ ॥

kai mai ab yaahee keh barihau ||

ਨਾਤਰ ਬੂਡਿ ਗੰਗ ਮਹਿ ਮਰਿਹੌ ॥੬॥

naatar boodd ga(n)g meh marihau ||6||

ਏਕ ਸਖੀ ਲਖਿ ਹਿਤੂ ਸਿਯਾਨੀ ॥

ek sakhee lakh hitoo siyaanee ||

ਤਾ ਸੌ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥

taa sau chit kee baat bakhaanee ||

ਜੋ ਤਾ ਕੌ ਤੂੰ ਮੁਝੈ ਮਿਲਾਵੈ ॥

jo taa kau too(n) mujhai milaavai ||

ਮੁਖ ਮਾਗੈ ਜੇਤੋ ਧਨ ਪਾਵੈ ॥੭॥

mukh maagai jeto dhan paavai ||7||

ਤਬ ਸਖਿ ਗਈ ਤਵਨ ਕੇ ਗ੍ਰੇਹਾ ॥

tab sakh giee tavan ke grehaa ||

ਪਰ ਪਾਇਨ ਅਸਿ ਦਿਯੋ ਸੰਦੇਹਾ ॥

par pain as dhiyo sa(n)dhehaa ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤੁਮਰੈ ਪਰ ਅਟਕੀ ॥

raj sutaa tumarai par aTakee ||

ਭੂਲਿ ਗਈ ਤਾ ਕਹਿ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੮॥

bhool giee taa keh sudh ghaT kee ||8||

ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਚਨ ਭਯੋ ਬਿਸਮੈ ਮਨ ॥

sun nirap bachan bhayo bisamai man ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੇ ਬੈਨਨ ॥

eeh bidh taeh bakhaane bainan ||

ਅਸ ਕਿਛੁ ਕਰਿਯੈ ਬਚਨ ਸਜਾਨੀ ॥

as kichh kariyai bachan sayaanee ||

ਸ੍ਰੀ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਹ੍ਵੈ ਮੁਰ ਰਾਨੀ ॥੯॥

sree bilaas dhe havai mur raanee ||9||

ਤੁਮ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਸ ਨਾਰਿ ਕੋ ਧਾਰਹੁ ॥

tum nirap bhes naar ko dhaarahu ||

ਭੂਖਨ ਬਸਤਰ ਅੰਗ ਸੁਧਾਰਹੁ ॥

bhookhan basatar a(n)g sudhaarahu ||

ਭੁਜੰਗ ਧੁਜ ਕਹ ਦੈ ਦਿਖਰਾਈ ॥

bhuja(n)g dhuj keh dhai dhikharaiee ||

ਫੁਨਿ ਅੰਗਨਾ ਮਹਿ ਜਾਹੁ ਛਪਾਈ ॥੧੦॥

fun a(n)ganaa meh jaahu chhapaiee ||10||

ਭੂਪਤਿ ਬਸਤ੍ਰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਧਾਰੇ ॥

bhoopat basatr naar ke dhaare ||

ਅੰਗ ਅੰਗ ਗਹਿਨਾ ਗੁਹਿ ਡਾਰੇ ॥

a(n)g a(n)g gahinaa guh ddaare ||

ਭੁਜੰਗ ਧੁਜ ਕਹ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥

bhuja(n)g dhuj keh dhiee dhikhaiee ||

ਨਿਜੁ ਅੰਗਨਾ ਮਹਿ ਗਯੋ ਲੁਕਾਈ ॥੧੧॥

nij a(n)ganaa meh gayo lukaiee ||11||

ਨਿਰਖਿ ਭੂਪ ਤਿਹ ਰਹਾ ਲੁਭਾਇ ॥

nirakh bhoop teh rahaa lubhai ||

ਵਹੈ ਸਖੀ ਤਹ ਦੇਇ ਪਠਾਇ ॥

vahai sakhee teh dhei paThai ||

ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਨਿਰਖਿ ਤਾਹਿ ਤੁਮ ਆਵਹੋ ॥

pirathame nirakh taeh tum aavaho ||

ਬਹੁਰਿ ਬਿਯਾਹ ਕੋ ਬਯੋਤ ਬਨਾਵਹੁ ॥੧੨॥

bahur biyaeh ko bayot banaavahu ||12||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਸਹਚਰਿ ਤਹ ਗਈ ॥

sunat bachan sahachar teh giee ||

ਟਾਰਿ ਘਰੀ ਦ੍ਵੈ ਆਵਤ ਭਈ ॥

Taar gharee dhavai aavat bhiee ||

ਤਿਹ ਮੁਖ ਤੇ ਹ੍ਵੈ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

teh mukh te havai bachan uchaare ||

ਸੁਨਹੁ ਸ੍ਰਵਨ ਦੈ ਭੂਪ ਹਮਾਰੇ ॥੧੩॥

sunahu sravan dhai bhoop hamaare ||13||

ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਤਾ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥

pratham sutaa apanee teh dheejai ||

ਬਹੁਰੌ ਬਹਿਨਿ ਤਵਨ ਕੀ ਲੀਜੈ ॥

bahurau bahin tavan kee leejai ||

ਸੁਨਤ ਬੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਫੇਰ ਨ ਕੀਨੋ ॥

sunat bain nirap fer na keeno ||

ਦੁਹਿਤਹਿ ਕਾਢਿ ਤਵਨ ਕਹ ਦੀਨੋ ॥੧੪॥

dhuhiteh kaadd tavan keh dheeno ||14||

ਸੁਤਾ ਪ੍ਰਥਮ ਦੈ ਬਜਾਹ ਰਚਾਯੋ ॥

sutaa pratham dhai bayaeh rachaayo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਬਜਾਹ ਨਾਰਿ ਕਰ ਲਜਾਯੋ ॥

nirap kau bayaeh naar kar layaayo ||

ਤਬ ਤਿਨ ਬਧਿ ਤਿਹ ਜੜ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥

tab tin badh teh jaR ko kiyo ||

ਦੁਹਿਤਾ ਸਹਿਤ ਰਾਜ ਹਰ ਲਿਯੋ ॥੧੫॥

dhuhitaa sahit raaj har liyo ||15||

ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਤਾ ਰਾਜਾ ਕੀ ਹਰੀ ॥

pratham sutaa raajaa kee haree ||

ਬਹੁਰਿ ਨਾਸ ਤਿਹ ਤਨ ਕੀ ਕਰੀ ॥

bahur naas teh tan kee karee ||

ਬਹੁਰੌ ਛੀਨਿ ਰਾਜ ਤਿਨ ਲੀਨਾ ॥

bahurau chheen raaj tin leenaa ||

ਬਰਿ ਬਿਲਾਸ ਦੇਈ ਕਹ ਕੀਨਾ ॥੧੬॥

bar bilaas dheiee keh keenaa ||16||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੫੫॥੬੫੩੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau pachapan charitr samaapatam sat subham sat

||355||6531||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਕਥਾ ਬਖਾਨੈ ਔਰੈ ॥

sun nirap kathaa bakhaanai aauarai ||

ਜੋ ਭਈ ਏਕ ਰਾਜ ਕੀ ਠੌਰੈ ॥

jo bhiee ek raaj kee Thauarai ||

ਸਹਿਰ ਸੁ ਨਾਰ ਗਾਵ ਹੈ ਜਹਾ ॥

sahir su naar gaav hai jahaa ||

ਸਬਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾ ॥੧॥

sabal si(n)gh raajaa ik tahaa ||1||

ਦਲ ਥੰਭਨ ਦੇਈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ॥

dhal tha(n)bhan dheiee teh naar ||

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਜਿਹ ਪੜੇ ਸੁਧਾਰਿ ॥

ja(n)tr ma(n)tr jeh paRe sudhaar ||

ਜੋਗੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਤਹ ਆਯੋ ॥

jogee ik su(n)dhar teh aayo ||

ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਬਿਧ ਨ ਬਨਾਯੋ ॥੨॥

jeh sam su(n)dhar bidh na banaayo ||2||

ਰਾਨੀ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝਿ ਤਿਹ ਰਹੀ ॥

raanee nirakh reejh teh rahee ||

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਕਹੀ ॥

man bach kram aaisee bidh kahee ||

ਜਿਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਜੁਗਿਯਾ ਕਹ ਪੈਯੈ ॥

jeh charitr jugiyaa keh paiyai ||

ਉਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੌ ਆਜੁ ਬਨੈਯੈ ॥੩॥

ausee charitr kau aaj banaiyai ||3||

ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬਿਨਾ ਬਦਰਾ ਗਰਜਾਏ ॥

birasaT binaa badharaa garajaae ||

ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਅੰਗਰਾ ਬਰਖਾਏ ॥

ma(n)tr sakat a(n)garaa barakhaae ||

ਸ੍ਰੋਨ ਅਸਥਿ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਰ ਪਰੈ ॥

sron asath pirathamee par parai ||

ਨਿਰਖਿ ਲੋਗ ਸਭ ਹੀ ਜਿਯ ਡਰੈ ॥੪॥

nirakh log sabh hee jiy ddarai ||4||

ਭੂਪ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

bhoop ma(n)tirayan bol paThaayo ||

ਬੋਲਿ ਬਿਪ੍ਰ ਪੁਸਤਕਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥

bol bipr pusatakan dhikhaayo ||

ਇਨ ਬਿਘਨਨ ਕੋ ਕਹ ਉਪਚਾਰਾ ॥

ein bighanan ko keh upachaaraa ||

ਤੁਮ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕਰਹੁ ਬਿਚਾਰਾ ॥੫॥

tum sabh hee mil karahu bichaaraa ||5||

ਤਬ ਲਗਿ ਬੀਰ ਹਾਕਿ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥

tab lag beer haak teh raanee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੌ ਕਹਵਾਈ ਬਾਨੀ ॥

eeh bidh sau kahavaiee baanee ||

ਏਕ ਕਾਜ ਉਬਰੇ ਜੋ ਕਰੈ ॥

ek kaaj ubare jo karai ||

ਨਾਤਰ ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਮਰੈ ॥੬॥

naatar prajaa sahit nirap marai ||6||

ਸਭਹਿਨ ਲਖੀ ਗਗਨ ਕੀ ਬਾਨੀ ॥

sabhahin lakhee gagan kee baanee ||

ਬੀਰ ਬਾਕ੍ਰਯ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨੀ ॥

beer baakray kinahoo(n) na pachhaanee ||

ਬਹੁਰਿ ਬੀਰ ਤਿਨ ਐਸ ਉਚਾਰੋ ॥

bahur beer tin aais uchaaro ||

ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੌ ਸੁਨਹੁ ਪਯਾਰੋ ॥੭॥

s mai kahat hau sunahu payaaro ||7||

ਜੌ ਰਾਜਾ ਅਪਨੀ ਲੈ ਨਾਰੀ ॥

jau raajaa apanee lai naaree ||

ਜੁਗਿਯਨ ਦੈ ਧਨ ਸਹਿਤ ਸੁਧਾਰੀ ॥

jugiyan dhai dhan sahit sudhaaree ||

ਤਬ ਇਹ ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਨਹਿ ਮਰੈ ॥

tab ieh prajaa sahit neh marai ||

ਅਬਿਚਲ ਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਕਰੈ ॥੮॥

abichal raaj pirathee par karai ||8||

ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਕ ਸੁਨਿ ਬਚ ਅਕੁਲਾਏ ॥

prajaa lok sun bach akulaae ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤਹਾ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਲੈ ਆਏ ॥

jayo(n) tayo(n) tahaa nirapeh lai aae ||

ਜੁਗਿਯਹਿ ਦੇਹਿ ਦਰਬੁ ਜੁਤ ਨਾਰੀ ॥

jugiyeh dheh dharab jut naaree ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਗਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੯॥

bhedh abhedh kee gat na bichaaree ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਨਾਰਿ ॥

prajaa sahit raajaa chhalaa giee mitr ke naar ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਸਕਾ ਨ ਕੋਈ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੦॥

bhedh abhedh bhalaa buraa sakaa na koiee bichaar ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੫੬॥੬੫੪੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chhapan charitr samaapatam sat subham sat

||356||6541||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥

sun raajaa ik aauar prasa(n)gaa ||

ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਵਤ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗਾ ॥

bhaakh sunaavat tumare sa(n)gaa ||

ਅਚਲਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਰਾਜਤ ॥

achalaavatee nagar ik raajat ||

ਸੂਰ ਸਿੰਘ ਤਹ ਭੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ॥੧॥

soor si(n)gh teh bhoop biraajat ||1||

ਅੰਜਨ ਦੇਇ ਤਵਨ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥

a(n)jan dhei tavan kee raanee ||

ਖੰਜਨ ਦੇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਜਾਨੀ ॥

kha(n)jan dhe dhuhitaa teh jaanee ||

ਅਧਿਕ ਦੁਹੂੰ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

adhik dhuhoo(n) kee prabhaa biraajai ||

ਨਿਰਖਿ ਨਰੀ ਨਾਗਿਨਿ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੨॥

nirakh naree naagin man laajai ||2||

ਤਹਾ ਏਕ ਆਯੋ ਸੌਦਾਗਰ ॥

tahaa ek aayo sauadhaagar ||

ਰੂਪਵੰਤੁ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਨਿਸਾਕਰ ॥

roopava(n)t jan dhutiy nisaakar ||

ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jo abalaa teh roop nihaarai ||

ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਜਿ ਸਾਥ ਸਿਧਾਰੈ ॥੩॥

raaj paaT taj saath sidhaarai ||3||

ਸੋ ਆਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਘਰ ਤਰ ॥

so aayo nirap tiray ke ghar tar ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਨਿਰਖਾ ਤਿਹ ਦ੍ਰਿਗ ਭਰਿ ॥

raaj sutaa nirakhaa teh dhirag bhar ||

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਇਹ ਉਪਰ ਭੂਲੀ ॥

man bach kram ieh upar bhoolee ||

ਜਨੁ ਮਦ ਪੀ ਮਤਵਾਰੀ ਝੂਲੀ ॥੪॥

jan madh pee matavaaree jhoolee ||4||

ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨਾਮ ਤਿਹ ਨਰ ਕੋ ॥

si(n)gh pracha(n)dd naam teh nar ko ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਮੁਕਟ ਕਾਮ ਕੇ ਸਿਰ ਕੋ ॥

jan kar mukaT kaam ke sir ko ||

ਸਖੀ ਏਕ ਤਹ ਕੁਅਰਿ ਪਠਾਈ ॥

sakhee ek teh kuar paThaiee ||

ਕਹਿਯਹੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਜਨ ਸੌ ਜਾਈ ॥੫॥

kahiyahu birathaa sajan sau jaiee ||5||

ਸਖੀ ਤੁਰਤ ਤਿਨ ਤਹ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥

sakhee turat tin teh pahuchaayo ||

ਜਸ ਨਾਵਕ ਕੋ ਤੀਰ ਚਲਾਯੋ ॥

jas naavak ko teer chalaayo ||

ਸਕਲ ਕੁਅਰਿ ਤਿਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥

sakal kuar tin birathaa sunaiee ||

ਮਨ ਬਚ ਰੀਝਿ ਰਹਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥੬॥

man bach reejh rahaa sukhadhaiee ||6||

ਨਦੀ ਬਹਤ ਨ੍ਰਿਪ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਰ ਜਹਾ ॥

nadhee bahat nirap gireh tar jahaa ||

ਠਾਢ ਹੂਜਿਯਹੁ ਨਿਸਿ ਕਹ ਤਹਾ ॥

Thaadd hoojiyahu nis keh tahaa ||

ਡਾਰਿ ਦੇਗ ਮੈ ਕੁਅਰਿ ਬਹੈ ਹੈਂ ॥

ddaar dheg mai kuar bahai hai(n) ||

ਛਿਦ੍ਰ ਮੂੰਦਿ ਤਾ ਕੋ ਸਭ ਲੈ ਹੈਂ ॥੭॥

chhidhr moo(n)dh taa ko sabh lai hai(n) ||7||

ਊਪਰ ਬਾਧਿ ਤੰਬੂਰਾ ਦੈ ਹੈਂ ॥

uoopar baadh ta(n)booraa dhai hai(n) ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮੁਹਿ ਤਾਹਿ ਮਿਲੈ ਹੈਂ ॥

eeh charitr muh taeh milai hai(n) ||

ਜਬ ਤੁਬਰੀ ਲਖਿਯਹੁ ਢਿਗ ਆਈ ॥

jab tubaree lakhiyahu ddig aaiee ||

ਕਾਢਿ ਭੋਗ ਦੀਜਹੁ ਸੁਖਦਾਈ ॥੮॥

kaadd bhog dheejahu sukhadhaiee ||8||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਦਿ ਤਾ ਸੌ ਸੰਕੇਤਾ ॥

eeh bidh badh taa sau sa(n)ketaa ||

ਦੂਤੀ ਗੀ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯਜ ਨਿਕੇਤਾ ॥

dhootee gee nirap tirayaj niketaa ||

ਡਾਰਿ ਦੇਗ ਮੈ ਕੁਅਰਿ ਬਹਾਈ ॥

ddaar dheg mai kuar bahaiee ||

ਬਾਧਿ ਤੂੰਬਰੀ ਤਹ ਪਹੁਚਾਈ ॥੯॥

baadh too(n)baree teh pahuchaiee ||9||

ਜਬ ਬਹਤੀ ਤੁਬਰੀ ਤਹ ਆਈ ॥

jab bahatee tubaree teh aaiee ||

ਆਵਤ ਕੁਅਰਿ ਲਖਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥

aavat kuar lakhaa sukhadhaiee ||

ਐਂਚਿ ਤਹਾ ਤੇ ਦੇਗ ਨਿਕਾਰੀ ॥

aai(n)ch tahaa te dheg nikaaree ||

ਲੈ ਪਲਕਾ ਊਪਰ ਬੈਠਾਰੀ ॥੧੦॥

lai palakaa uoopar baiThaaree ||10||

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਈ ॥

posat bhaag afeem ma(n)gaiee ||

ਦੁਹੂੰ ਖਾਟ ਪਰ ਬੈਠਿ ਚੜਾਈ ॥

dhuhoo(n) khaaT par baiTh chaRaiee ||

ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਤਾ ਸੌ ਕਰਿ ਭੋਗਾ ॥

chaar pahar taa sau kar bhogaa ||

ਭੇਦ ਨ ਲਖਾ ਦੂਸਰੇ ਲੋਗਾ ॥੧੧॥

bhedh na lakhaa dhoosare logaa ||11||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੌ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥

eeh bidh taa sau roj bulaavai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਪਠਾਵੈ ॥

kaam bhog kar taeh paThaavai ||

ਭੂਪ ਸਹਿਤ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥

bhoop sahit koiee bhedh na paavai ||

ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੧੨॥

nitaprat apano moo(n)dd mu(n)ddaavai ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੫੭॥੬੫੫੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau sataavan charitr samaapatam sat subham sat

||357||6553||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਭੂਪਤਿ ਇਕ ਕਥਾ ਨਵੀਨੀ ॥

sun bhoopat ik kathaa naveenee ||

ਕਿਨਹੂੰ ਲਖੀ ਨ ਆਗੇ ਚੀਨੀ ॥

kinahoo(n) lakhee na aage cheenee ||

ਸੁੰਦ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥

su(n)dhraavatee nagar ik sohai ||

ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥

su(n)dhar si(n)gh raajaa teh ko hai ||1||

ਸੁੰਦਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥

su(n)dhar dhe raajaa kee naaree ||

ਆਪੁ ਜਨਕੁ ਜਗਦੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥

aap janak jagadhees savaaree ||

ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥

taa kee jaat na prabhaa bakhaanee ||

ਐਸੀ ਹੁਤੀ ਰਾਇ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥੨॥

aaisee hutee rai kee raanee ||2||

ਤਹਿਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਅਪਾਰਾ ॥

tahik saeh ko poot apaaraa ||

ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰਾ ॥

kanak avaT saache jan ddaaraa ||

ਨਿਰਖਿ ਨਾਕ ਜਿਹ ਸੂਆ ਰਿਸਾਨੋ ॥

nirakh naak jeh sooaa risaano ||

ਕੰਜ ਜਾਨਿ ਦ੍ਰਿਗ ਭਵਰ ਭੁਲਾਨੋ ॥੩॥

ka(n)j jaan dhirag bhavar bhulaano ||3||

ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਲਖਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਵਤ ॥

kaT kehar lakh adhik risaavat ||

ਤਾ ਤੇ ਫਿਰਤ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕਹ ਘਾਵਤ ॥

taa te firat miragan keh ghaavat ||

ਸੁਨਿ ਬਾਨੀ ਕੋਕਿਲ ਕੁਕਰਈ ॥

sun baanee kokil kukariee ||

ਕ੍ਰੋਧ ਜਰਤ ਕਾਰੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੪॥

krodh jarat kaaree havai giee ||4||

ਨੈਨ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਜਲਜ ਲਜਾਨਾ ॥

nain nirakh kar jalaj lajaanaa ||

ਤਾ ਤੇ ਜਲ ਮਹਿ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥

taa te jal meh kiyaa payaanaa ||

ਅਲਕ ਹੇਰਿ ਨਾਗਿਨਿ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ॥

alak her naagin ris bharee ||

ਚਿਤ ਮਹਿ ਲਜਤ ਪਤਾਰਹਿ ਬਰੀ ॥੫॥

chit meh lajat pataareh baree ||5||

ਸੋ ਆਯੋ ਰਾਜਾ ਕੇ ਪਾਸਾ ॥

so aayo raajaa ke paasaa ||

ਸੌਦਾ ਕੀ ਜਿਯ ਮੈ ਧਰਿ ਆਸਾ ॥

sauadhaa kee jiy mai dhar aasaa ||

ਸੁੰਦਰਿ ਦੇ ਨਿਰਖਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥

su(n)dhar dhe nirakhat teh bhiee ||

ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਤਜਿ ਬੌਰੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੬॥

sudh budh taj bauaree havai giee ||6||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵਾ ॥

paThai sahacharee taeh bulaavaa ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਿਯ ਜਸ ਮਨ ਭਾਵਾ ॥

kaam bhog kiy jas man bhaavaa ||

ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਚੇਰੀ ॥

teh ik hutee nirapat kee cheree ||

ਹੇਰਿ ਗਈ ਜਸ ਹੇਰਿ ਅਹੇਰੀ ॥੭॥

her giee jas her aheree ||7||

ਪਾਵ ਦਾਬਿ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਜਗਾਯੋ ॥

paav dhaab nirap jai jagaayo ||

ਧਾਮ ਤੋਰ ਤਸਕਰਿ ਇਕ ਆਯੋ ॥

dhaam tor tasakar ik aayo ||

ਰਾਨੀ ਕੇ ਸੰਗ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥

raanee ke sa(n)g karat bilaasaa ||

ਚਲਿ ਦੇਖਹੁ ਤਿਹ ਭੂਪ ਤਮਾਸਾ ॥੮॥

chal dhekhahu teh bhoop tamaasaa ||8||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥

sunat bachan nirap adhik risaayo ||

ਖੜਗ ਹਾਥ ਲੈ ਤਹਾ ਸਿਧਾਯੋ ॥

khaRag haath lai tahaa sidhaayo ||

ਜਬ ਅਬਲਾ ਪਤਿ ਕੀ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥

jab abalaa pat kee sudh paiee ||

ਅਧਿਕ ਧੂੰਮ ਤਹ ਦਿਯਾ ਜਗਾਈ ॥੯॥

adhik dhoo(n)m teh dhiyaa jagaiee ||9||

ਸਭ ਕੇ ਨੈਨ ਧੂਮ੍ਰ ਸੌ ਭਰੇ ॥

sabh ke nain dhoomr sau bhare ||

ਅਸੁਆ ਟੂਟਿ ਬਦਨ ਪਰ ਪਰੇ ॥

asuaa TooT badhan par pare ||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਘਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥

jab raanee ieh ghaat pachhaanee ||

ਮਿਤ੍ਰ ਲੰਘਾਇ ਹਿਯੇ ਹਰਖਾਨੀ ॥੧੦॥

mitr la(n)ghai hiye harakhaanee ||10||

ਆਗੇ ਸੌ ਕਰਿ ਕਾਢਾ ਜਾਰਾ ॥

aage sau kar kaaddaa jaaraa ||

ਧੂਮ੍ਰ ਭਰੇ ਦ੍ਰਿਗ ਨ੍ਰਿਪਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥

dhoomr bhare dhirag nirapan nihaaraa ||

ਪੌਛ ਨੇਤ੍ਰ ਜਬ ਹੀ ਗਯੋ ਤਹਾ ॥

pauachh netr jab hee gayo tahaa ||

ਕੋਊ ਨ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ਉਹਾ ॥੧੧॥

kouoo na purakh nihaaraa uhaa ||11||

ਉਲਟਿ ਤਿਸੀ ਚੇਰੀ ਕਹ ਘਾਯੋ ॥

aulaT tisee cheree keh ghaayo ||

ਇਹ ਰਾਨੀ ਕਹ ਦੋਸ ਲਗਾਯੋ ॥

eeh raanee keh dhos lagaayo ||

ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥

moorakh bhoop na bhedh bichaaraa ||

ਆਗੇ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਮਿਤ੍ਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥੧੨॥

aage kar tiray mitr nikaaraa ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੫੮॥੬੫੬੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau aThaavan charitr samaapatam sat subham sat

||358||6565||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥

sun raajaa ik aauar charitr ||

ਜਿਹ ਛਲ ਨਾਰਿ ਨਿਕਾਰਾ ਮਿਤ੍ਰ ॥

jeh chhal naar nikaaraa mitr ||

ਪੂਰਬ ਦੇਸ ਅਪੂਰਬ ਨਗਰੀ ॥

poorab dhes apoorab nagaree ||

ਤਿਹੂੰ ਭਵਨ ਕੇ ਬੀਚ ਉਜਗਰੀ ॥੧॥

tihoo(n) bhavan ke beech ujagaree ||1||

ਸਿਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥

siv prasaadh raajaa teh ko hai ||

ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਸਿਵ ਰਤ ਸੋਹੈ ॥

sadhaa sarabadhaa siv rat sohai ||

ਭਾਵਨ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥

bhaavan dhe teh naar bhanijai ||

ਮਨ ਮੋਹਨਿ ਦੇ ਸੁਤਾ ਕਹਿਜੈ ॥੨॥

man mohan dhe sutaa kahijai ||2||

ਸਾਹ ਮਦਾਰ ਪੀਰ ਤਹ ਜਾਹਿਰ ॥

saeh madhaar peer teh jaahir ||

ਸੇਵਤ ਜਾਹਿ ਭੂਪ ਨਰ ਨਾਹਰ ॥

sevat jaeh bhoop nar naahar ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਤਹਾ ਸਿਧਾਰਾ ॥

ek dhivas nirap tahaa sidhaaraa ||

ਦੁਹਿਤਾ ਸਹਿਤ ਲਏ ਸੰਗ ਦਾਰਾ ॥੩॥

dhuhitaa sahit le sa(n)g dhaaraa ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਪੁਰਖ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹਿ ਭਾਇਯੋ ॥

ek purakh nirap kee dhuhitaa keh bhaiyo ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾ ਕਹ ਤਹੀ ਬੁਲਾਇਯੋ ॥

paThai sahacharee taa keh tahee bulaiyo ||

ਤਹੀ ਕਾਮ ਕੇ ਕੇਲ ਤਰੁਨਿ ਤਾ ਸੌ ਕਿਯੋ ॥

tahee kaam ke kel tarun taa sau kiyo ||

ਹੋ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਰਿ ਆਸਨ ਤਾ ਕੋ ਕਸਿ ਕਸਿ ਲਿਯੋ ॥੪॥

ho has has kar aasan taa ko kas kas liyo ||4||

ਪੀਰ ਚੂਰਮਾ ਹੇਤ ਜੁ ਭੂਪ ਬਨਾਇਯੋ ॥

peer chooramaa het ju bhoop banaiyo ||

ਅਧਿਕ ਭਾਗ ਕੌ ਤਾ ਮਹਿ ਤਰੁਨਿ ਮਿਲਾਇਯੋ ॥

adhik bhaag kau taa meh tarun milaiyo ||

ਸਭ ਸੋਫੀ ਤਿਹ ਖਾਇ ਦਿਵਾਨੇ ਹ੍ਵੈ ਪਰੇ ॥

sabh sofee teh khai dhivaane havai pare ||

ਹੋ ਜਾਨੁ ਪ੍ਰਹਾਰ ਬਿਨਾ ਸਗਰੇ ਆਪੇ ਮਰੇ ॥੫॥

ho jaan prahaar binaa sagare aape mare ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੋਫੀ ਭਏ ਸਭੇ ਮਤਵਾਰੇ ॥

sofee bhe sabhe matavaare ||

ਜਨੁ ਕਰ ਪਰੇ ਬੀਰ ਰਨ ਮਾਰੇ ॥

jan kar pare beer ran maare ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਇਤ ਘਾਤ ਪਛਾਨਾ ॥

raaj sutaa it ghaat pachhaanaa ||

ਉਠ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੰਗ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥੬॥

auTh preetam sa(n)g kiyaa payaanaa ||6||

ਸੋਫੀ ਕਿਨੂੰ ਨ ਆਂਖਿ ਉਘਾਰੀ ॥

sofee kinoo(n) na aa(n)kh ughaaree ||

ਲਾਤ ਜਾਨੁ ਸੈਤਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥

laat jaan saitaan prahaaree ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥

bhedh abhedh na kinahoo(n) paayo ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਲੈ ਮੀਤ ਸਿਧਾਯੋ ॥੭॥

raaj kuar lai meet sidhaayo ||7||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ

ਸਤੁ ॥੩੫੯॥੬੫੭੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau unasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||359||6572||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥

sun raajaa ik aauar prasa(n)gaa ||

ਜਸ ਕਿਯ ਸੁਤਾ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥

jas kiy sutaa pitaa ke sa(n)gaa ||

ਪ੍ਰਬਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲ ॥

prabal si(n)gh raajaa ik at bal ||

ਅਰਿ ਕਾਪਤ ਜਾ ਕੇ ਡਰ ਜਲ ਥਲ ॥੧॥

ar kaapat jaa ke ddar jal thal ||1||

ਸ੍ਰੀ ਝਕਝੂਮਕ ਦੇ ਤਿਹ ਬਾਰਿ ॥

sree jhakajhoomak dhe teh baar ||

ਘੜੀ ਆਪੁ ਜਨੁ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁ ਨਾਰ ॥

ghaRee aap jan braham su naar ||

ਤਹ ਥੋ ਸੁਘਰ ਸੈਨ ਖਤਿਰੇਟਾ ॥

teh tho sughar sain khatireTaa ||

ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਕੇ ਸਾਥ ਲਪੇਟਾ ॥੨॥

eisak musak ke saath lapeTaa ||2||

ਜਗੰਨਾਥ ਕਹ ਭੂਪ ਸਿਧਾਯੋ ॥

jaga(n)naath keh bhoop sidhaayo ||

ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ॥

putr kalatr sa(n)g lai aayo ||

ਜਗੰਨਾਥ ਕੋ ਨਿਰਖ ਦਿਵਾਲਾ ॥

jaga(n)naath ko nirakh dhivaalaa ||

ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ਭੂਪ ਉਤਾਲਾ ॥੩॥

bachan bakhaanaa bhoop utaalaa ||3||

ਹਮਰੋ ਪਾਪ ਪੁਰਾਤਨ ਗਯੋ ॥

hamaro paap puraatan gayo ||

ਸਫਲ ਜਨਮ ਹਮਰੋ ਅਬ ਭਯੋ ॥

safal janam hamaro ab bhayo ||

ਜਗੰਨਾਥ ਕੋ ਪਾਯੋ ਦਰਸਨ ॥

jaga(n)naath ko paayo dharasan ||

ਔਰ ਕਰਾ ਹਾਥਨ ਪਗ ਪਰਸਨ ॥੪॥

aauar karaa haathan pag parasan ||4||

ਤਬ ਲਗ ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਤਹ ਆਈ ॥

tab lag bhoop sutaa teh aaiee ||

ਪਿਤਾ ਸੁਨਤ ਅਸ ਕਹਾ ਸੁਨਾਈ ॥

pitaa sunat as kahaa sunaiee ||

ਸੁਨਿ ਮੈ ਸੈਨ ਆਜੁ ਹਿਯਾ ਕਰਿ ਹੋ ॥

sun mai sain aaj hiyaa kar ho ||

ਜਿਹ ਏ ਕਹੈ ਤਿਸੀ ਕਹ ਬਰਿ ਹੋ ॥੫॥

jeh e kahai tisee keh bar ho ||5||

ਪ੍ਰਾਤ ਉਠੀ ਤਹ ਤੇ ਸੋਈ ਜਬ ॥

praat uThee teh te soiee jab ||

ਬਚਨ ਕਹਾ ਪਿਤ ਸੰਗ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਬ ॥

bachan kahaa pit sa(n)g ieh bidh tab ||

ਸੁਘਰ ਸੈਨ ਖਤ੍ਰੀ ਜੋ ਆਹੀ ॥

sughar sain khatree jo aahee ||

ਜਗੰਨਾਥ ਦੀਨੀ ਮੈ ਤਾਹੀ ॥੬॥

jaga(n)naath dheenee mai taahee ||6||

ਰਾਜੈ ਬਚਨ ਸੁਨਾ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ॥

raajai bachan sunaa ieh bidh jab ||

ਐਸ ਕਹਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਸੰਗ ਤਬ ॥

aais kahaa dhuhitaa ke sa(n)g tab ||

ਜਗੰਨਾਥ ਜਾ ਕਹ ਤੂ ਦੀਨੀ ॥

jaga(n)naath jaa keh too dheenee ||

ਹਮ ਸੌ ਜਾਤ ਨ ਤਾ ਸੌ ਲੀਨੀ ॥੭॥

ham sau jaat na taa sau leenee ||7||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੜ ਪਾਯੋ ॥

bhedh abhedh na kachh jaR paayo ||

ਇਹ ਛਲ ਅਪਨਾ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥

eeh chhal apanaa moo(n)dd mu(n)ddaayo ||

ਜਗੰਨਾਥ ਕੋ ਬਚਨ ਪਛਾਨਾ ॥

jaga(n)naath ko bachan pachhaanaa ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਲੈ ਮੀਤ ਸਿਧਾਨਾ ॥੮॥

raaj sutaa lai meet sidhaanaa ||8||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਾਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੬੦॥੬੫੮੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau saaTh charitr samaapatam sat subham sat ||360||6580||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਥਾ ਪੁਰਾਤਨ ॥

sun raajaa ik kathaa puraatan ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਪੰਡਿਤ ਕਹਤ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ॥

jeh bidh pa(n)ddit kahat mahaa mun ||

ਏਕ ਮਹੇਸ੍ਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾਨਾ ॥

ek mahesr si(n)gh raajaanaa ||

ਡੰਡ ਦੇਤ ਜਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਨਾ ॥੧॥

dda(n)dd dhet jaa ko nirap naanaa ||1||

ਨਗਰ ਮਹੇਸ੍ਰਾਵਤਿ ਤਹ ਰਾਜਤ ॥

nagar mahesraavat teh raajat ||

ਅਮਰਾਵਤਿ ਜਹ ਦੁਤਿਯ ਬਿਰਾਜਤ ॥

amaraavat jeh dhutiy biraajat ||

ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਉਪਮਾ ਕਹੀ ॥

taa kee jaat na upamaa kahee ||

ਅਲਕਾ ਨਿਰਖਿ ਥਕਿਤ ਤਿਹ ਰਹੀ ॥੨॥

alakaa nirakh thakit teh rahee ||2||

ਗਜ ਗਾਮਿਨਿ ਦੇ ਸੁਤਾ ਭਨਿਜੈ ॥

gaj gaamin dhe sutaa bhanijai ||

ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਪਟਤਰ ਮੁਖ ਦਿਜੈ ॥

cha(n)dhr soor paTatar mukh dhijai ||

ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥

taa kee jaat na prabhaa bakhaanee ||

ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਰਾਜਾ ਅਰੁ ਰਾਨੀ ॥੩॥

thakit rahat raajaa ar raanee ||3||

ਤਾ ਕੀ ਲਗਨ ਏਕ ਸੋ ਲਾਗੀ ॥

taa kee lagan ek so laagee ||

ਨੀਂਦ ਭੂਖਿ ਜਾ ਤੇ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥

nee(n)dh bhookh jaa te sabh bhaagee ||

ਗਾਜੀ ਰਾਇ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥

gaajee rai tavan ko naamaa ||

ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਜਾ ਕੌ ਲਿਖ ਬਾਮਾ ॥੪॥

thakit rahat jaa kau likh baamaa ||4||

ਔਰ ਘਾਤ ਜਬ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥

aauar ghaat jab haath na aaiee ||

ਏਕ ਨਾਵ ਤਵ ਨਿਕਟ ਮੰਗਾਈ ॥

ek naav tav nikaT ma(n)gaiee ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਰਾਖਾ ਨਾਮਾ ॥

raaj kuar teh raakhaa naamaa ||

ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਅਰੁ ਬਾਮਾ ॥੫॥

jaanat sakal purakh ar baamaa ||5||

ਗਾਜੀ ਰਾਇ ਬੈਠਿ ਤਿਹ ਊਪਰ ॥

gaajee rai baiTh teh uoopar ||

ਨਿਕਸਾ ਆਇ ਭੂਪ ਮਹਲਨ ਤਰ ॥

nikasaa aai bhoop mahalan tar ||

ਲੈਨੀ ਹੋਇ ਨਾਵ ਤੌ ਲੀਜੈ ॥

lainee hoi naav tau leejai ||

ਨਾਤਰੁ ਮੋਹਿ ਉਤਰ ਕਛੁ ਦੀਜੈ ॥੬॥

naatar moh utar kachh dheejai ||6||

ਮੈ ਲੈ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕੌ ਜਾਊ ॥

mai lai raaj kuar kau jaauoo ||

ਬੇਚੌਂ ਜਾਇ ਔਰ ਹੀ ਗਾਊ ॥

bechau jai aauar hee gaauoo ||

ਲੈਨੀ ਹੋਇ ਨਾਵ ਤਬ ਲੀਜੈ ॥

lainee hoi naav tab leejai ||

ਨਾਤਰ ਹਮੈ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੭॥

naatar hamai bidhaa kar dheejai ||7||

ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਬਾਤ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥

moorakh bhoop baat neh paiee ||

ਬੀਤਾ ਦਿਨ ਰਜਨੀ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥

beetaa dhin rajanee havai aaiee ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਬ ਦੇਗ ਮੰਗਾਇ ॥

raaj sutaa tab dheg ma(n)gai ||

ਬੈਠੀ ਬੀਚ ਤਵਨ ਕੇ ਜਾਇ ॥੮॥

baiThee beech tavan ke jai ||8||

ਛਿਦ੍ਰ ਮੂੰਦਿ ਨੌਕਾ ਤਰ ਬਾਧੀ ॥

chhidhr moo(n)dh nauakaa tar baadhee ||

ਛੋਰੀ ਤਬੈ ਬਹੀ ਜਬ ਆਂਧੀ ॥

chhoree tabai bahee jab aa(n)dhee ||

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਾਤ ਦਿਵਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

jab nirap praat dhivaan lagaayo ||

ਤਬ ਤਿਨ ਤਹ ਇਕ ਮਨੁਖ ਪਠਾਯੋ ॥੯॥

tab tin teh ik manukh paThaayo ||9||

ਜੌ ਤੁਮ ਨਾਵ ਨ ਮੋਲ ਚੁਕਾਵਤ ॥

jau tum naav na mol chukaavat ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਲੈ ਬਨਿਕ ਸਿਧਾਵਤ ॥

raaj kuar lai banik sidhaavat ||

ਜਾਨਿ ਦੇਹੁ ਜੋ ਮੋਲ ਨ ਬਨੀ ॥

jaan dheh jo mol na banee ||

ਮੇਰੇ ਘਰ ਨਵਕਾ ਹੈ ਘਨੀ ॥੧੦॥

mere ghar navakaa hai ghanee ||10||

ਹਰੀ ਕੁਅਰਿ ਰਾਜਾ ਕੌ ਕਹਿ ਕੈ ॥

haree kuar raajaa kau keh kai ||

ਮੂਰਖ ਸਕਾ ਭੇਦ ਨਹਿ ਲਹਿ ਕੈ ॥

moorakh sakaa bhedh neh leh kai ||

ਪ੍ਰਾਤ ਸੁਤਾ ਕੀ ਜਬ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥

praat sutaa kee jab sudh paiee ||

ਬੈਠਿ ਰਹਾ ਮੂੰਡੀ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥੧੧॥

baiTh rahaa moo(n)ddee nihuraiee ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੬੧॥੬੫੯੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau ikasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||361||6591||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਭੂਪਤਿ ਇਕ ਕਥਾ ਬਚਿਤ੍ਰ ॥

sun bhoopat ik kathaa bachitr ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯ ਇਕ ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥

jeh bidh kiy ik naar charitr ||

ਗੁਲੋ ਇਕ ਖਤ੍ਰਾਨੀ ਆਹੀ ॥

gulo ik khatraanee aahee ||

ਜੇਠ ਮਲ ਛਤ੍ਰੀ ਕਹ ਬਯਾਹੀ ॥੧॥

jeTh mal chhatree keh bayaahee ||1||

ਤਾ ਕੌ ਔਰ ਪੁਰਖ ਇਕ ਭਾਯੋ ॥

taa kau aauar purakh ik bhaayo ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸੇਤੀ ਹੇਤੁ ਭੁਲਾਯੋ ॥

nij pat setee het bhulaayo ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵੈ ॥

rain dhivas teh dhaam bulaavai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਨ ਸਾਥ ਕਮਾਵੈ ॥੨॥

kaam bhog tin saath kamaavai ||2||

ਇਕ ਦਿਨ ਸੁਧਿ ਤਾ ਕੇ ਪਤਿ ਪਾਈ ॥

eik dhin sudh taa ke pat paiee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੰਗ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥

bahu bidh taa sa(n)g karee laraiee ||

ਅਨਿਕ ਕਰੀ ਜੂਤਿਨ ਕੀ ਮਾਰਾ ॥

anik karee jootin kee maaraa ||

ਤਬ ਤਿਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੩॥

tab tin ieh bidh charit bichaaraa ||3||

ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੌ ਤਜਾਗੀ ॥

taa dhin te nij pat kau tayaagee ||

ਸਾਥ ਫਕੀਰਨ ਕੇ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥

saath fakeeran ke anuraagee ||

ਵਾਹਿ ਅਤਿਥ ਕਰਿ ਕੈ ਸੰਗ ਲੀਨਾ ॥

vaeh atith kar kai sa(n)g leenaa ||

ਔਰੈ ਦੇਸ ਪਯਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥੪॥

aauarai dhes payaanaa keenaa ||4||

ਜਿਹ ਜਿਹ ਦੇਸ ਆਪੁ ਪਗੁ ਧਾਰੈ ॥

jeh jeh dhes aap pag dhaarai ||

ਤਹੀ ਤਹੀ ਵਹੁ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੈ ॥

tahee tahee vahu sa(n)g sidhaarai ||

ਔਰ ਪੁਰਖੁ ਤਿਹ ਅਤਿਥ ਪਛਾਨੈ ॥

aauar purakh teh atith pachhaanai ||

ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਕੋਈ ਜਾਨੈ ॥੫॥

tirayaa charitr na koiee jaanai ||5||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਾਸਿਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੬੨॥੬੫੯੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau baasiTh charitr samaapatam sat subham sat

||362||6596||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਥਾ ਨਵੀਨ ॥

sun raajaa ik kathaa naveen ||

ਜਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਯ ਨਾਰਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥

jas charitr kiy naar prabeen ||

ਸਿੰਘ ਮਹੇਸ੍ਰ ਸੁਨਾ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥

si(n)gh mahesr sunaa ik raajaa ||

ਜਿਹ ਸਮ ਔਰ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥੧॥

jeh sam aauar na bidhanaa saajaa ||1||

ਨਗਰ ਮਹੇਸ੍ਰਾਵਤਿ ਤਿਹ ਰਾਜਤ ॥

nagar mahesraavat teh raajat ||

ਦੇਵਪੁਰੀ ਜਾ ਕੌ ਲਖਿ ਲਾਜਤ ॥

dhevapuree jaa kau lakh laajat ||

ਬਿਮਲ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਐਨ ॥

bimal matee raanee teh aain ||

ਜਾ ਸਮ ਸੁਨੀ ਨ ਨਿਰਖੀ ਨੈਨ ॥੨॥

jaa sam sunee na nirakhee nain ||2||

ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇਇ ਤਿਹ ਬੇਟੀ ॥

sree pa(n)jaab dhei teh beTee ||

ਜਾ ਸਮ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਨਹਿ ਭੇਟੀ ॥

jaa sam i(n)dhr cha(n)dhr neh bheTee ||

ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

adhik tavan kee prabhaa biraajai ||

ਜਿਹ ਦੁਤਿ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੩॥

jeh dhut nirakh cha(n)dhramaa laajai ||3||

ਜਬ ਜੋਬਨ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਭਯੋ ॥

jab joban taa ke tan bhayo ||

ਅੰਗ ਅੰਗ ਮਦਨ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥

a(n)g a(n)g madhan dhamaamo dhayo ||

ਭੂਪ ਬਜਾਹ ਕੋ ਬਿਵਤ ਬਨਾਇ ॥

bhoop bayaeh ko bivat banai ||

ਸਕਲ ਪ੍ਰੋਹਿਤਨ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ॥੪॥

sakal prohitan liyaa bulai ||4||

ਸਿੰਘ ਸੁਰੇਸ੍ਰ ਭੂਪ ਤਬ ਚੀਨਾ ॥

si(n)gh suresr bhoop tab cheenaa ||

ਜਿਹ ਸਸਿ ਜਾਤ ਨ ਪਟਤਰ ਦੀਨਾ ॥

jeh sas jaat na paTatar dheenaa ||

ਕਰੀ ਤਵਨ ਕੇ ਸਾਥ ਸਗਾਈ ॥

karee tavan ke saath sagaiee ||

ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਬਰਾਤ ਬੁਲਾਈ ॥੫॥

dhai sanamaan baraat bulaiee ||5||

ਜੋਰਿ ਸੈਨ ਆਯੋ ਰਾਜਾ ਤਹ ॥

jor sain aayo raajaa teh ||

ਰਚਾ ਬ੍ਯਾਹ ਕੋ ਬਿਵਤਾਰਾ ਜਹ ॥

rachaa bayaeh ko bivataaraa jeh ||

ਤਹੀ ਬਰਾਤ ਆਇ ਕਰਿ ਨਿਕਸੀ ॥

tahee baraat aai kar nikasee ||

ਰਾਨੀ ਕੰਜ ਕਲੀ ਜਿਮਿ ਬਿਗਸੀ ॥੬॥

raanee ka(n)j kalee jim bigasee ||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੀ ਤਿਹ ਬਰ ਹੋਤ ਕੁਰੂਪ ॥

raaj sutaa su(n)dhar hutee teh bar hot kuroop ||

ਬਿਮਨ ਭਈ ਅਬਲਾ ਨਿਰਖਿ ਜਨੁ ਜਿਯ ਹਾਰਾ ਜੂਪ ॥੭॥

biman bhiee abalaa nirakh jan jiy haaraa joop ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਹੁਤੋ ਸੰਗ ॥

ek saahu ko poot huto sa(n)g ||

ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੇ ਸਕਲ ਜਾ ਕੇ ਅੰਗ ॥

su(n)dhar hute sakal jaa ke a(n)g ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਲਖ ਤਾਹਿ ਲੁਭਾਈ ॥

raaj sutaa lakh taeh lubhaiee ||

ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਜਨੁ ਨਾਗ ਚਬਾਈ ॥੮॥

giree dharan jan naag chabaiee ||8||

ਸੁਤਾ ਗਿਰੀ ਮਇਯਾ ਤਹ ਆਈ ॥

sutaa giree miyaa teh aaiee ||

ਸੀਚਿ ਬਾਰਿ ਬਹੁ ਚਿਰੈ ਜਗਾਈ ॥

seech baar bahu chirai jagaiee ||

ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਬਹੁਰੌ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥

jab taa ko bahurau sudh aaiee ||

ੳਲਟਿ ਗਿਰੀ ਜਨ ਲਗੀ ਹਵਾਈ ॥੯॥

aulaT giree jan lagee havaiee ||9||

ਪਹਰਿਕ ਬਿਤੇ ਬਹੁਰਿ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥

paharik bite bahur sudh aaiee ||

ਰੋਇ ਮਾਤ ਸੌ ਬਾਤ ਜਨਾਈ ॥

roi maat sau baat janaiee ||

ਅਗਨਿ ਜਾਰਿ ਮੁਹਿ ਅਬੈ ਜਰਾਵੌਂ ॥

agan jaar muh abai jaraavau ||

ਇਹੁ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਦ੍ਰਯਾਵੌਂ ॥੧੦॥

eih kuroop ke dhaam na dhrayaavau ||10||

ਮਾਤਹਿ ਹੁਤੀ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਪਜ੍ਯਾਰੀ ॥

maateh hutee sutaa at payaaree ||

ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਚਿਤ ਮਹਿ ਭਾਰੀ ॥

chi(n)taa karee chit meh bhaaree ||

ਜਿਨਿ ਇਹ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਮਰਿ ਜਾਇ ॥

jin ieh raaj sutaa mar jai ||

ਕਹਾ ਕਰੈ ਤਾ ਕੀ ਤਬ ਮਾਇ ॥੧੧॥

kahaa karai taa kee tab mai ||11||

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥

jab nirap sutaa kachhoo sudh paiee ||

ਰੋਇ ਮਾਤ ਸੌ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥

roi maat sau baat sunaiee ||

ਧ੍ਰਿਗ ਮੁਹਿ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕਯੋ ਭਈ ॥

dhirag muh raaj sutaa kayo bhiee ||

ਕਿਸੀ ਸਾਹ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਗਈ ॥੧੨॥

kisee saeh ke dhaam na giee ||12||

ਮੋਰੋ ਭਾਗ ਲੋਪ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

moro bhaag lop havai gayo ||

ਤਾ ਤੇ ਜਨਮ ਭੂਪ ਕੋ ਲਯੋ ॥

taa te janam bhoop ko layo ||

ਅਬ ਐਸੇ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਜੈ ਹੌਂ ॥

ab aaise kuroop ke jai hau ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਸਭ ਰੋਤ ਬਿਤੈ ਹੌਂ ॥੧੩॥

rain dhivas sabh rot bitai hau ||13||

ਧ੍ਰਿਗ ਮੁਹਿ ਨਾਰਿ ਜੋਨਿ ਕਸ ਧਰੀ ॥

dhirag muh naar jon kas dharee ||

ਕਯੋਨ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਧਾਮੌਤਰੀ ॥

kayon bhoopat ke dhaamauataree ||

ਮਾਗੀ ਦੇਤ ਨ ਮ੍ਰਿਤੁ ਬਿਧਾਤਾ ॥

maagee dhet na mrit bidhaataa ||

ਅਬ ਹੀ ਕਰੌਂ ਦੇਹਿ ਕੋ ਘਾਤਾ ॥੧੪॥

ab hee karau dheh ko ghaataa ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੁਖ ਮਾਗੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਕੁਛ ਹੋਇ ॥

mukh maage jo purakh ko bhalo buro kuchh hoi ||

ਤੌ ਦੁਖਿਯਾ ਇਹ ਜਗਤ ਮੈ ਜਿਯਤ ਨ ਉਬਰੈ ਕੋਇ ॥੧੫॥

tau dhukhiyaa ieh jagat mai jiyat na ubarai koi ||15||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਬ ਮੈ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੌਂ ॥

ab mai maar kaTaaree marihau ||

ਨਾਤਰ ਬਸਤ੍ਰ ਭਗੌਹੇ ਧਰਿਹੌਂ ॥

naatar basatr bhagauahe dharihau ||

ਬਰੌ ਤ ਪੂਤ ਸਾਹ ਕੋ ਬਰੌਂ ॥

barau ta poot saeh ko barau ||

ਨਾਤਰ ਆਜੁ ਖਾਇ ਬਿਖੁ ਮਰੌਂ ॥੧੬॥

naatar aaj khai bikh marau ||16||

ਰਾਨੀ ਕੋ ਦੁਹਿਤਾ ਥੀ ਪਯਾਰੀ ॥

raanee ko dhuhitaa thee payaaree ||

ਸੋਈ ਕਰੀ ਜੁ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰੀ ॥

soiee karee ju taeh uchaaree ||

ਚੇਰੀ ਕਾਢਿ ਤਵਨ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥

cheree kaadd tavan keh dheenee ||

ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਤਿਨ ਜੜ ਚੀਨੀ ॥੧੭॥

bhoop sutaa kar tin jaR cheenee ||17||

ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਕਹ ਦਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥

saeh putr keh dhiee kumaaree ||

ਦੁਤਿਯ ਪੁਰਖ ਨਹਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥

dhutiy purakh neh kirayaa bichaaree ||

ਲੈ ਚੇਰੀ ਵਹੁ ਭੂਪ ਸਿਧਾਯੋ ॥

lai cheree vahu bhoop sidhaayo ||

ਜਾਨ੍ਯੋ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਰਿ ਲ੍ਯਾਯੋ ॥੧੮॥

jaanayo raaj sutaa bar layaayo ||18||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤ੍ਰੈਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੬੩॥੬੬੧੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau traisaTh charitr samaapatam sat subham sat

||363||6614||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਗਨਪਤਿ ਸਿੰਘ ਏਕ ਰਾਜਾ ਬਰ ॥

ganapat si(n)gh ek raajaa bar ||

ਗਨਪਾਵਤੀ ਹੁਤੋ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ॥

ganapaavatee huto jaa ke ghar ||

ਸ੍ਰੀ ਮਹਤਾਬ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥

sree mahataab prabhaa teh raanee ||

ਜਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਨਾਰਿ ਲਜਾਨੀ ॥੧॥

jaeh nirakh kar naar lajaanee ||1||

ਮੁਹਕਮ ਸਿੰਘ ਏਕ ਛਤ੍ਰੀ ਜਹ ॥

muhakam si(n)gh ek chhatree jeh ||

ਜਿਹ ਸਮ ਉਪਜਾ ਦੁਤਿਯ ਨ ਮਹਿ ਮਹ ॥

jeh sam upajaa dhutiy na meh meh ||

ਰਾਨੀ ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

raanee jab taa ko lakh paayo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਕਮਾਯੋ ॥੨॥

kaam bhog gireh bol kamaayo ||2||

ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਰਾਜਾ ਤਹ ॥

tab lag aai gayo raajaa teh ||

ਜਾਰ ਹੁਤੋ ਭੋਗਤ ਤਾ ਕੌ ਜਹ ॥

jaar huto bhogat taa kau jeh ||

ਨਿਰਖ ਨਾਥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥

nirakh naath tiray charitr bichaaraa ||

ਹਾਰ ਤੋਰਿ ਅੰਗਨਾ ਮਹਿ ਡਾਰਾ ॥੩॥

haar tor a(n)ganaa meh ddaaraa ||3||

ਬਿਹਸਿ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਉਚਾਰਾ ॥

bihas bachan nirap sa(n)g uchaaraa ||

ਖੋਜਿ ਹਾਰ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਹਮਾਰਾ ॥

khoj haar tum dheh hamaaraa ||

ਆਨ ਪੁਰਖ ਜੌ ਹਾਥ ਲਗੈ ਹੈ ॥

aan purakh jau haath lagai hai ||

ਤੌ ਹਮਰੇ ਪਹਿਰਨ ਤੇ ਜੈ ਹੈ ॥੪॥

tau hamare pahiran te jai hai ||4||

ਖੋਜਤ ਭਯੋ ਜੜ ਹਾਰ ਅਯਾਨੋ ॥

khojat bhayo jaR haar ayaano ||

ਨੇਤ੍ਰ ਨੀਚ ਕਰਿ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨੋ ॥

netr neech kar bhedh na jaano ||

ਨਾਰਿ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਮੀਤ ਨਿਕਾਰਾ ॥

naar aage havai meet nikaaraa ||

ਸਿਰ ਨੀਚੇ ਪਸੁ ਤਿਹ ਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥੫॥

sir neeche pas teh na nihaaraa ||5||

ਪਹਰਿਕ ਲਗੇ ਖੋਜਿ ਜੜ ਹਾਰੋ ॥

paharik lage khoj jaR haaro ||

ਲੈ ਰਾਨੀ ਕਹ ਦਯੋ ਸੁਧਾਰੋ ॥

lai raanee keh dhayo sudhaaro ||

ਅਤਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਤਾਹਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥

at patibrataa taeh Thaharaayo ||

ਦੁਤਿਯ ਪੁਰਖ ਜਿਨ ਕਰ ਨ ਛੁਆਯੋ ॥੬॥

dhutiy purakh jin kar na chhuaayo ||6||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੬੪॥੬੬੨੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chauasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||364||6620||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਸਿੰਘ ਏਕ ਰਾਜਾਨਾ ॥

nirapabar si(n)gh ek raajaanaa ||

ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਦੇਸ ਜਿਹ ਨਾਨਾ ॥

maanat aan dhes jeh naanaa ||

ਸ੍ਰੀ ਕਿਲਕੰਚਿਤ ਦੇ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥

sree kilaka(n)chit dhe teh raanee ||

ਜਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਰਿਸਾਨੀ ॥੧॥

jaeh nirakh pur naar risaanee ||1||

ਨ੍ਰਿਪਬਰਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿਹ ਰਾਜਤ ॥

nirapabaravatee nagar teh raajat ||

ਦੁਤਿਯ ਪ੍ਰਿਥੀ ਜਨੁ ਸੁਰਗ ਬਿਰਾਜਤ ॥

dhutiy pirathee jan surag biraajat ||

ਨਗਰ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥

nagar prabhaa neh jaat bakhaanee ||

ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਰਾਜਾ ਅਰੁ ਰਾਨੀ ॥੨॥

thakit rahat raajaa ar raanee ||2||

ਸ੍ਰੀ ਚਿਤਚੌਪ ਮਤੀ ਤਿਹ ਕੰਨਜਾ ॥

sree chitachauap matee teh ka(n)nayaa ||

ਜਿਹ ਸਮ ਨਾਰਿ ਨ ਉਪਜੀ ਅੰਨ੍ਯਾ ॥

jeh sam naar na upajee a(n)nrayaa ||

ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਉਪਮਾ ਕਰੀ ॥

taa kee jaat na upamaa karee ||

ਰੂਪ ਰਾਸ ਜੋਬਨ ਤਨ ਭਰੀ ॥੩॥

roop raas joban tan bharee ||3||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਇਕ ਹੁਤੋ ਅਪਾਰਾ ॥

raaj kuar ik huto apaaraa ||

ਇਕ ਦਿਨ ਨਿਕਸਾ ਨਿਮਿਤਿ ਸਿਕਾਰਾ ॥

eik dhin nikasaa nimit sikaaraa ||

ਮ੍ਰਿਗ ਹਿਤ ਧਯੋ ਨ ਪਹੁਚਾ ਕੋਈ ॥

mirag hit dhayo na pahuchaa koiee ||

ਆਵਤ ਭਯੋ ਨਗਰ ਤਿਹ ਸੋਈ ॥੪॥

aavat bhayo nagar teh soiee ||4||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੋ ॥

raaj sutaa teh roop nihaaro ||

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਅਸ ਕਰਾ ਬਿਚਾਰੋ ॥

man kram bach as karaa bichaaro ||

ਐਸੋ ਛੈਲ ਏਕ ਦਿਨ ਪੈਯੈ ॥

aaiso chhail ek dhin paiyai ||

ਜਨਮ ਜਨਮ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਜੈਯੈ ॥੫॥

janam janam pal pal bal jaiyai ||5||

ਅਟਿਕ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਤੇਜ ਸਵਾਯਾ ॥

aTik si(n)gh lakh tej savaayaa ||

ਥਕਿਤ ਰਹੀ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਯਾ ॥

thakit rahee raajaa kee jaayaa ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਿਯੋ ਮਗਾਇ ॥

paThai sahacharee liyo magai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨੁਪਜਾਇ ॥੬॥

kaam bhog ruch maanupajai ||6||

ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਨਿਸੁ ਕਿਯਾ ਬਿਲਾਸਾ ॥

chaar pahar nis kiyaa bilaasaa ||

ਤਜਿ ਕਰਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥

taj kar maat pitaa ko traasaa ||

ਪੋਸਤ ਭਾਗਿ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਵਹਿ ॥

posat bhaag afeem ma(n)gaaveh ||

ਏਕ ਸੇਜ ਦੋਊ ਬੈਠ ਚੜਾਵਹਿ ॥੭॥

ek sej dhouoo baiTh chaRaaveh ||7||

ਕੈਫਹਿ ਹੋਤ ਰਸਮਸੇ ਜਬ ਹੀ ॥

kaifeh hot rasamase jab hee ||

ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰਤ ਦੋਊ ਮਿਲ ਤਬ ਹੀ ॥

kreeRaa karat dhouoo mil tab hee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਆਸਨ ਲੈ ਕੈ ॥

bhaat bhaat tan aasan lai kai ||

ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਕੈ ਕੈ ॥੮॥

chu(n)ban aauar ali(n)gan kai kai ||8||

ਸ੍ਰਮਿਤ ਭਏ ਅਰੁ ਭੇ ਮਤਵਾਰੇ ॥

sramit bhe ar bhe matavaare ||

ਸੋਇ ਰਹੈ ਨਹਿ ਨੈਨ ਉਘਾਰੇ ॥

soi rahai neh nain ughaare ||

ਪ੍ਰਾਤਿ ਪਿਤਾ ਤਾ ਕੌ ਤਹ ਆਯੋ ॥

praat pitaa taa kau teh aayo ||

ਜਾਇ ਸਹਚਰੀ ਤਿਨੈ ਜਗਾਯੋ ॥੯॥

jai sahacharee tinai jagaayo ||9||

ਵਹੈ ਸਖੀ ਤਿਹ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਈ ॥

vahai sakhee teh bahur paThaiee ||

ਯੌ ਕਹਿਯਹੁ ਰਾਜਾ ਸੌ ਜਾਈ ॥

yau kahiyahu raajaa sau jaiee ||

ਚੌਕਾ ਪਰਾ ਭੋਜ ਦਿਜ ਕਾਰਨ ॥

chauakaa paraa bhoj dhij kaaran ||

ਬਿਨੁ ਨ੍ਰਹਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਤਹ ਨ ਸਿਧਾਰਨ ॥੧੦॥

bin nrahaae nirap teh na sidhaaran ||10||

ਬਸਤ੍ਰੁਤਾਰਿ ਕਰ ਇਹੀ ਅਨਾਵਹੁ ॥

basatrutaar kar ihee anaavahu ||

ਬਹੁਰ ਸੁਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਵਹੁ ॥

bahur sutaa ke dhaam sidhaavahu ||

ਭੂਪ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰੇ ॥

bhoop bachan sun basatr utaare ||

ਚਹਬਚਾ ਮਹਿ ਨ੍ਹਾਨ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੧॥

chahabachaa meh nrahaan sidhaare ||11||

ਜਬ ਡੁਬਿਆ ਕਹ ਭੂਪਤ ਲੀਨਾ ॥

jab ddubiaa keh bhoopat leenaa ||

ਤਬ ਹੀ ਕਾਢਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥

tab hee kaadd mitr keh dheenaa ||

ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਿ ਫਿਰਿ ਤਹਾ ਸਿਧਾਯੋ ॥

basatr pahir fir tahaa sidhaayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੜ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥

bhedh abhedh na kachh jaR paayo ||12||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸਯਾਨੋ ਭੂਪ ਕਹਾਤ ਥੋ ਭਾਗ ਨ ਭੂਲ ਚਬਾਇ ॥

sayaano bhoop kahaat tho bhaag na bhool chabai ||

ਇਹ ਛਲ ਛਲਿ ਅਮਲੀ ਗਯੋ ਪਨਹੀ ਮੂੰਡ ਲਗਾਇ ॥੧੩॥

eeh chhal chhal amalee gayo panahee moo(n)dd lagai ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੈਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੬੫॥੬੬੩੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau paisaTh charitr samaapatam sat subham sat

||365||6633||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥

sun raajaa ik aauar prasa(n)gaa ||

ਜਸ ਛਲ ਕੀਨਾ ਨਾਰਿ ਸੁਰੰਗਾ ॥

jas chhal keenaa naar sura(n)gaa ||

ਛਿਤਪਤਿ ਸਿੰਘ ਇਕ ਭੂਪਤ ਬਰ ॥

chhitapat si(n)gh ik bhoopat bar ||

ਅਬਲਾ ਦੇ ਰਾਨੀ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ॥੧॥

abalaa dhe raanee jaa ke ghar ||1||

ਨਾਭ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

naabh matee dhuhitaa teh sohai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥

sur nar naag asur man mohai ||

ਪਦੁਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿਹ ਰਾਜਤ ॥

padhumaavatee nagar teh raajat ||

ਇੰਦ੍ਰਾਵਤੀ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹ ਲਾਜਤ ॥੨॥

ei(n)dhraavatee nirakh teh laajat ||2||

ਬੀਰ ਕਰਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰੈ ॥

beer karan raajaa ik aauarai ||

ਭਦ੍ਰਾਵਤੀ ਬਸਤ ਥੋ ਠੌਰੈ ॥

bhadhraavatee basat tho Thauarai ||

ਐਂਠੀ ਸਿੰਘ ਪੂਤ ਤਿਹ ਜਾਯੋ ॥

aai(n)Thee si(n)gh poot teh jaayo ||

ਨਿਰਖਿ ਮਦਨ ਜਿਹ ਰੂਪ ਬਿਕਾਯੋ ॥੩॥

nirakh madhan jeh roop bikaayo ||3||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਖੇਲਨ ਚੜਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥

nirap sut khelan chaRaa sikaaraa ||

ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਨਗਰ ਮਝਾਰਾ ॥

aavat bhayo teh nagar majhaaraa ||

ਨ੍ਹਾਵਤ ਹੁਤੀ ਜਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਰਿ ॥

nrahaavat hutee jahaa nirap baar ||

ਥਕਤਿ ਰਹਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥੪॥

thakat rahaa teh roop nihaar ||4||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਊਪਰ ਅਟਕੀ ॥

raaj sutaa teh uoopar aTakee ||

ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਉਤ ਤਿਹ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥

bisar giee ut teh sudh ghaT kee ||

ਰੀਝ ਰਹੇ ਦੋਨੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

reejh rahe dhono man maahee ||

ਕਛੂ ਰਹੀ ਦੁਹੂੰਅਨਿ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥੫॥

kachhoo rahee dhuhoo(n)an sudh naahee ||5||

ਤਰੁਨਿ ਗਿਰਾ ਜਬ ਚਤੁਰ ਨਿਹਰਾ ॥

tarun giraa jab chatur niharaa ||

ਤਾ ਕੀ ਹਾਥ ਨਾਭਿ ਪਰ ਧਰਾ ॥

taa kee haath naabh par dharaa ||

ਅਰੁ ਪਦ ਪੰਕਜ ਹਾਥ ਲਗਾਈ ॥

ar padh pa(n)kaj haath lagaiee ||

ਮੁਖ ਨ ਕਹਾ ਕਛੂ ਧਾਮ ਸਿਧਾਈ ॥੬॥

mukh na kahaa kachh dhaam sidhaiee ||6||

ਦ੍ਵੈਕ ਘਰੀ ਤਿਨ ਪਰੇ ਬਿਤਾਈ ॥

dhavaik gharee tin pare bitaiee ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਕਹ ਪੁਨਿ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥

raaj kuar keh pun sudh aaiee ||

ਹਾਹਾ ਸਬਦ ਰਟਤ ਘਰ ਗਯੋ ॥

haahaa sabadh raTat ghar gayo ||

ਖਾਨ ਪਾਨ ਤਬ ਤੇ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥੭॥

khaan paan tab te taj dhayo ||7||

ਬਿਰਹੀ ਭਏ ਦੋਊ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥

birahee bhe dhouoo nar naaree ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਅਰੁ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ॥

raaj kuar ar raaj kumaaree ||

ਹਾਵ ਪਰਸਪਰ ਦੁਹੂਅਨ ਭਯੋ ॥

haav parasapar dhuhooan bhayo ||

ਸੋ ਮੈ ਕਬਿਤਨ ਮਾਝ ਕਹਿਯੋ ॥੮॥

so mai kabitan maajh kahiyo ||8||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਉਨ ਕੁੰਕਮ ਟੀਕੋ ਦਯੋ ਨ ਉਤੈ ਇਤ ਤੇਹੂੰ ਨ ਸੇਾਂਦੁਰ ਮਾਗ ਸਵਾਰੀ ॥

aun ku(n)kam Teeko dhayo na utai it tehoo(n) na seaa(n)dhur maag

savaaree ||

ਤਜਾਗਿ ਦਯੋ ਸਭ ਕੋ ਡਰਵਾ ਸਭ ਹੂੰ ਕੀ ਇਤੈ ਤਿਹ ਲਾਜ ਬਿਸਾਰੀ ॥

tayaag dhayo sabh ko ddaravaa sabh hoo(n) kee itai teh laaj bisaaree ||

ਹਾਰ ਤਜੇ ਤਿਨ ਹੇਰਬ ਤੇ ਸਜਨੀ ਲਖਿ ਕੋਟਿ ਹਹਾ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥

haar taje tin herab te sajanee lakh koT hahaa kar haaree ||

ਪਾਨ ਤਜੇ ਤੁਮ ਤਾ ਹਿਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤੁਮਰੇ ਹਿਤ ਪਜਾਰੀ ॥੯॥

paan taje tum taa hit preetam praan taje tumare hit payaaree ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਉਤੈ ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਕਛੂ ਨ ਭਾਵੈ ॥

autai kuar keh kachhoo na bhaavai ||

ਹਹਾ ਸਬਦ ਦਿਨ ਕਹਤ ਬਿਤਾਵੈ ॥

hahaa sabadh dhin kahat bitaavai ||

ਅੰਨ ਨ ਖਾਤ ਪਿਯਤ ਨਹਿ ਪਾਨੀ ॥

a(n)n na khaat piyat neh paanee ||

ਮਿਤ੍ਰ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਤਿਨ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥੧੦॥

mitr huto teh tin pahichaanee ||10||

ਕੁਅਰ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਿਯ ਕੀ ਤਿਹ ਦਈ ॥

kuar birathaa jiy kee teh dhiee ||

ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਮੋਹਿ ਦਰਸ ਦੈ ਗਈ ॥

eik tiray moh dharas dhai giee ||

ਨਾਭ ਪਾਵ ਪਰ ਹਾਥ ਲਗਾਇ ॥

naabh paav par haath lagai ||

ਫਿਰਿ ਨ ਲਖਾ ਕਹ ਗਈ ਸੁ ਕਾਇ ॥੧੧॥

fir na lakhaa keh giee su kai ||11||

ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨੀ ॥

taa kee baat na taeh pachhaanee ||

ਕਹਾ ਕੁਅਰ ਇਨ ਮੁਝੈ ਬਖਾਨੀ ॥

kahaa kuar in mujhai bakhaanee ||

ਪੂਛਿ ਪੂਛਿ ਸਭ ਹੀ ਤਿਹ ਜਾਵੈ ॥

poochh poochh sabh hee teh jaavai ||

ਤਾ ਕੋ ਮਰਮੁ ਨ ਕੋਈ ਪਾਵੈ ॥੧੨॥

taa ko maram na koiee paavai ||12||

ਤਾ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਹੁਤੋ ਖਤਰੇਟਾ ॥

taa ko mitr huto khatareTaa ||

ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਕੇ ਸਾਥ ਲਪੇਟਾ ॥

eisak musak ke saath lapeTaa ||

ਕੁਅਰ ਤਵਨ ਪਹਿ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥

kuar tavan peh birathaa sunaiee ||

ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਸਭ ਹੀ ਤਿਨ ਪਾਈ ॥੧੩॥

sunat baat sabh hee tin paiee ||13||

ਨਾਭ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮ ਪਛਾਨਾ ॥

naabh matee teh naam pachhaanaa ||

ਜਿਹ ਨਾਭੀ ਕਹ ਹਾਥ ਛੁਆਨਾ ॥

jeh naabhee keh haath chhuaanaa ||

ਪਦੁਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਠਹਰਾਯੌ ॥

padhumaavatee nagar Thaharaayau ||

ਤਾ ਤੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਕਰ ਲਾਯੋ ॥੧੪॥

taa te padh pa(n)kaj kar laayo ||14||

ਦੋਊ ਚਲੇ ਤਹ ਤੇ ਉਠਿ ਸੋਊ ॥

dhouoo chale teh te uTh souoo ||

ਤੀਸਰ ਤਹਾ ਨ ਪਹੂਚਾ ਕੋਊ ॥

teesar tahaa na pahoochaa kouoo ||

ਪਦੁਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਥਾ ਜਹਾ ॥

padhumaavatee nagar thaa jahaa ||

ਨਾਭ ਮਤੀ ਸੁੰਦਰਿ ਥੀ ਤਹਾ ॥੧੫॥

naabh matee su(n)dhar thee tahaa ||15||

ਪੂਛਤ ਚਲੇ ਤਿਸੀ ਪੁਰ ਆਏ ॥

poochhat chale tisee pur aae ||

ਪਦੁਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਨਿਯਰਾਏ ॥

padhumaavatee nagar niyaraae ||

ਮਾਲਿਨਿ ਹਾਰ ਗੁਹਤ ਥੀ ਜਹਾ ॥

maalin haar guhat thee jahaa ||

ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਕੁਅਰ ਜੁਤ ਤਹਾ ॥੧੬॥

praapat bhe kuar jut tahaa ||16||

ਏਕ ਮੁਹਰ ਮਾਲਨਿ ਕਹ ਦਿਯੋ ॥

ek muhar maalan keh dhiyo ||

ਹਾਰ ਗੁਹਨ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਲਿਯੋ ॥

haar guhan teh nirap sut liyo ||

ਲਿਖਿ ਪਤ੍ਰੀ ਤਾ ਮਹਿ ਗੁਹਿ ਡਾਰੀ ॥

likh patree taa meh guh ddaaree ||

ਜਿਸ ਹਾਥਨ ਲੈ ਪੜੇ ਪਜਾਰੀ ॥੧੭॥

jis haathan lai paRe payaaree ||17||

ਤੈ ਜਿਹ ਹਾਥ ਨਾਭਿ ਕਹ ਲਾਯੋ ॥

tai jeh haath naabh keh laayo ||

ਔਰ ਦੁਹੂੰ ਪਦ ਹਾਥ ਛੁਹਾਯੋ ॥

aauar dhuhoo(n) padh haath chhuhaayo ||

ਤੇ ਜਨ ਆਜੁ ਨਗਰ ਮਹਿ ਆਏ ॥

te jan aaj nagar meh aae ||

ਤੁਮ ਸੌ ਚਾਹਤ ਨੈਨ ਮਿਲਾਏ ॥੧੮॥

tum sau chaahat nain milaae ||18||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਪਤਿਯਾ ਜਬ ਚੀਨੀ ॥

raaj sutaa patiyaa jab cheenee ||

ਛੋਰਿ ਲਈ ਕਰ ਕਿਸੂ ਨ ਦੀਨੀ ॥

chhor liee kar kisoo na dheenee ||

ਬਹੁ ਧਨ ਦੈ ਮਾਲਿਨੀ ਬੁਲਾਈ ॥

bahu dhan dhai maalinee bulaiee ||

ਲਿਖਿ ਪਤ੍ਰੀ ਫਿਰਿ ਤਿਨੈ ਪਠਾਈ ॥੧੯॥

likh patree fir tinai paThaiee ||19||

ਸਿਵ ਕੌ ਦਿਪਤ ਦੇਹਰੋ ਜਹਾ ॥

siv kau dhipat dheharo jahaa ||

ਮੈ ਐਹੋ ਆਧੀ ਨਿਸਿ ਤਹਾ ॥

mai aaiho aadhee nis tahaa ||

ਕੁਅਰ ਤਹਾ ਤੁਮਹੂੰ ਚਲਿ ਐਯਹੁ ॥

kuar tahaa tumahoo(n) chal aaiyahu ||

ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮੈਯਹੁ ॥੨੦॥

man bhaavat ko bhog kamaiyahu ||20||

ਕੁਅਰ ਨਿਸਾ ਆਧੀ ਤਹ ਜਾਈ ॥

kuar nisaa aadhee teh jaiee ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਆਗੇ ਤਹ ਆਈ ॥

raaj sutaa aage teh aaiee ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੀ ਜੇਤਿਕ ਪਯਾਸਾ ॥

kaam bhog kee jetik payaasaa ||

ਪੂਰਨਿ ਭਈ ਦੁਹੂੰ ਕੀ ਆਸਾ ॥੨੧॥

pooran bhiee dhuhoo(n) kee aasaa ||21||

ਮਾਲਿਨਿ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹਿ ਬਾਮਾ ॥

maalin kee dhuhitaa keh baamaa ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਕਹ ਲਜਾਈ ਧਾਮਾ ॥

raaj kuar keh layaiee dhaamaa ||

ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਦੋਊ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥

raat dhivas dhouoo karat bilaasaa ||

ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਤਜਿ ਕਰਿ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੨੨॥

bhoopat kee taj kar kar traasaa ||22||

ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਆਯੋ ॥

kitak dhinan taa ko pat aayo ||

ਅਤਿ ਕੁਰੂਪ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਤਾਯੋ ॥

at kuroop neh jaat bataayo ||

ਸੂਕਰ ਕੇ ਸੇ ਦਾਤਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥

sookar ke se dhaat biraajai ||

ਨਿਰਖਤ ਕਰੀ ਰਦਨ ਦ੍ਵੈ ਭਾਜੈ ॥੨੩॥

nirakhat karee radhan dhavai bhaajai ||23||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਸੁ ਧਾਰੇ ॥

raaj kuar tiray bhes su dhaare ||

ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਨਿਕਟ ਸਵਾਰੇ ॥

aavat bhayo teh nikaT savaare ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਨਿਰਖਿ ਲੁਭਾਯੋ ॥

raaj sutaa peh nirakh lubhaayo ||

ਭੋਗ ਕਰਨ ਹਿਤ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥੨੪॥

bhog karan hit haath chalaayo ||24||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤਬ ਛੁਰੀ ਸੰਭਾਰੀ ॥

raaj kuar tab chhuree sa(n)bhaaree ||

ਨਾਕ ਕਾਟਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੀ ਡਾਰੀ ॥

naak kaaT nirap sut kee ddaaree ||

ਨਾਕ ਕਟੈ ਜੜ ਅਧਿਕ ਖਿਸਾਯੋ ॥

naak kaTai jaR adhik khisaayo ||

ਸਦਨ ਛਾਡਿ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੫॥

sadhan chhaadd kaananeh sidhaayo ||25||

ਨਾਕ ਕਟਾਇ ਜਬੈ ਜੜ ਗਯੋ ॥

naak kaTai jabai jaR gayo ||

ਇਨ ਪਥ ਸਿਵ ਦੇਵਲ ਕੋ ਲਯੋ ॥

ein path siv dheval ko layo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਮ੍ਰਿਗਿਕ ਹਿਤੂ ਹਨਿ ਲਯਾਯੋ ॥

nirap sut miragik hitoo han layaayo ||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਬੈਠਿ ਤਿਹੀ ਠਾ ਖਾਯੋ ॥੨੬॥

dhuhoo(n)an baiTh tihee Thaa khaayo ||26||

ਤਹੀ ਬੈਠਿ ਦੁਹੂੰ ਕਰੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥

tahee baiTh dhuhoo(n) kare bilaasaa ||

ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨ ਰਹੀ ਭੋਗ ਕੀ ਆਸਾ ॥

tirayeh na rahee bhog kee aasaa ||

ਲੈ ਤਾ ਕੇ ਸੰਗ ਦੇਸ ਸਿਧਾਯੋ ॥

lai taa ke sa(n)g dhes sidhaayo ||

ਇਕ ਸਹਚਰਿ ਕਹ ਤਹਾ ਪਠਾਯੋ ॥੨੭॥

eik sahachar keh tahaa paThaayo ||27||

ਡਿਵਢੀ ਸਾਤ ਸਖੀ ਤਿਨ ਨਾਖੀ ॥

ddivaddee saat sakhee tin naakhee ||

ਇਮਿ ਬਤੀਆ ਭੂਪਤਿ ਸੰਗ ਭਾਖੀ ॥

eim bateeaa bhoopat sa(n)g bhaakhee ||

ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਗਏ ਦੋਊ ਨਿਸਿ ਕਹ ਤਹ ॥

pat tiray ge dhouoo nis keh teh ||

ਆਗੇ ਹੁਤੇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਜੂ ਜਹ ॥੨੮॥

aage hute sadhaa siv joo jeh ||28||

ਦੁਹੂੰ ਜਾਇ ਤਹ ਕੀਏ ਪ੍ਰਯੋਗਾ ॥

dhuhoo(n) jai teh ke'ee prayogaa ||

ਤੀਸਰ ਕੋਈ ਨ ਜਾਨਤ ਲੋਗਾ ॥

teesar koiee na jaanat logaa ||

ਉਲਟਿ ਪਰਾ ਸਿਵ ਜੂ ਰਿਸਿ ਭਰਿਯੋ ॥

aulaT paraa siv joo ris bhariyau ||

ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਦੁਹੂੰ ਕਹ ਕਰਿਯੋ ॥੨੯॥

bhasamee bhoot dhuhoo(n) keh kariyau ||29||

ਵਹੈ ਭਸਮ ਲੈ ਤਿਨੈ ਦਿਖਾਈ ॥

vahai bhasam lai tinai dhikhaiee ||

ਮ੍ਰਿਗ ਭਛਨ ਤਿਹ ਤਿਨੈ ਜਗਾਈ ॥

mirag bhachhan teh tinai jagaiee ||

ਭਸਮ ਲਹੇ ਸਭ ਹੀ ਜਿਯ ਜਾਨਾ ॥

bhasam lahe sabh hee jiy jaanaa ||

ਲੈ ਪ੍ਰੀਤਮ ਘਰ ਨਾਰਿ ਸਿਧਾਨਾ ॥੩੦॥

lai preetam ghar naar sidhaanaa ||30||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਿਆਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੬੬॥੬੬੬੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chhiaasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||366||6663||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅੰਧਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥

a(n)dhaavatee nagar ik sohai ||

ਸੈਨ ਬਿਦਾਦ ਭੂਪ ਤਿਹ ਕੋ ਹੈ ॥

sain bidhaadh bhoop teh ko hai ||

ਮੂਰਖਿ ਮਤਿ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥

moorakh mat taa kee bar naaree ||

ਜਿਹਸੀ ਮੂੜ ਨ ਕਹੂੰ ਨਿਹਾਰੀ ॥੧॥

jihasee mooR na kahoo(n) nihaaree ||1||

ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਗ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੁਲਾਏ ॥

prajaa log at hee akulaae ||

ਦੇਸ ਛੋਡਿ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥

dhes chhodd paradhes sidhaae ||

ਔਰ ਭੂਪ ਪਹਿ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥

aauar bhoop peh karee pukaaraa ||

ਨਜਾਇ ਕਰਤ ਤੈਂ ਨਹੀ ਹਮਾਰਾ ॥੨॥

nayai karat tai(n) nahee hamaaraa ||2||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਕੁਛ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ ॥

taa te tum kuchh karahu upai ||

ਜਾ ਤੇ ਦੇਸ ਬਸੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ॥

jaa te dhes basai fir aai ||

ਚਾਰਿ ਨਾਰਿ ਤਬ ਕਹਿਯੋ ਪੁਕਾਰਿ ॥

chaar naar tab kahiyo pukaar ||

ਹਮ ਐਹੈ ਜੜ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥੩॥

ham aaihai jaR nirapeh sa(n)ghaar ||3||

ਦ੍ਵੈ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਧਾਰੀ ॥

dhavai tiray bhes purakh ke dhaaree ||

ਪੈਠਿ ਗਈ ਤਿਹ ਨਗਰ ਮੰਝਾਰੀ ॥

paiTh giee teh nagar ma(n)jhaaree ||

ਦ੍ਵੈ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਜੋਗ੍ਯ ਕੇ ਧਾਰੋ ॥

dhavai tiray bhes jogray ke dhaaro ||

ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭੀ ਤਿਹ ਨਗਰ ਮਝਾਰੋ ॥੪॥

praapat bhee teh nagar majhaaro ||4||

ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਚੋਰੀ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥

eik tiray choree karee banai ||

ਪਕਰਿ ਲਈ ਦੂਸਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਇ ॥

pakar liee dhoosar tiray jai ||

ਦ੍ਵੈ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋਗ ਭੇਸ ਕੌ ਧਰਿ ਕੈ ॥

dhavai tiray jog bhes kau dhar kai ||

ਗਈ ਭੂਪ ਕੋ ਚਰਿਤ ਬਿਚਰਿ ਕੈ ॥੫॥

giee bhoop ko charit bichar kai ||5||

ਭੂਪ ਕਹਾ ਸੂਰੀ ਇਹ ਦੀਜੈ ॥

bhoop kahaa sooree ieh dheejai ||

ਤੀਨੋ ਹੁਕਮ ਹਮਾਰੇ ਲੀਜੈ ॥

teeno hukam hamaare leejai ||

ਹਨਨਨਾਤ ਲੈ ਤਾਹੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥

hanananaat lai taahee sidhaare ||

ਦ੍ਵੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿਥ ਪਧਾਰੇ ॥੬॥

dhavai isatree havai atith padhaare ||6||

ਜੋਗਿਨਿ ਨਾਰਿ ਕਹਾ ਅਸ ਕੀਜੈ ॥

jogin naar kahaa as keejai ||

ਦ੍ਵੈ ਮਹਿ ਇਕ ਜੋਗੀ ਕਹ ਦੀਜੈ ॥

dhavai meh ik jogee keh dheejai ||

ਐਹੈ ਇਹਾ ਅਰਸ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥

aaihai ihaa aras kee baataa ||

ਜਾਨਤ ਕੋਈ ਨ ਤਾ ਕੀ ਘਾਤਾ ॥੭॥

jaanat koiee na taa kee ghaataa ||7||

ਦੁਤਿਯ ਨਾਰ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥

dhutiy naar im bachan uchaare ||

ਯਾਹਿ ਨ ਸੂਰੀ ਦੇਹੁ ਕਹਾਰੇ ॥

yaeh na sooree dheh kahaare ||

ਸੂਰੀ ਏਕ ਅਤਿਥ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥

sooree ek atith ko dheejai ||

ਤਸਕਰ ਦੂਰ ਇਹਾ ਤੇ ਕੀਜੈ ॥੮॥

tasakar dhoor ihaa te keejai ||8||

ਚਲੀ ਖਬਰਿ ਆਵੈ ਇਹ ਕਹਾ ॥

chalee khabar aavai ieh kahaa ||

ਬੈਠਿ ਬਿਦਾਦ ਨਰਾਧਿਪ ਜਹਾ ॥

baiTh bidhaadh naraadhip jahaa ||

ਅੰਧ ਨਗਰ ਕੇ ਤੀਰ ਲੋਗ ਸਭ ॥

a(n)dh nagar ke teer log sabh ||

ਅਛਰ ਕਛੁ ਨ ਪੜੈ ਤਿਨ ਗਰਧਭ ॥੯॥

achhar kachh na paRai tin garadhabh ||9||

ਔਰ ਕਛੂ ਜਾਨੈ ਨਹਿ ਬਾਤਾ ॥

aauar kachhoo jaanai neh baataa ||

ਮਹਾ ਪਸੂ ਮੂਰਖ ਬਿਖਜਾਤਾ ॥

mahaa pasoo moorakh bikhayaataa ||

ਇਹ ਧੁਨਿ ਪਰੀ ਕਾਨ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਜਬ ॥

eeh dhun paree kaan prabh ke jab ||

ਨਿਰਖਨ ਚਲਾ ਅਤਿਥਹਿ ਦ੍ਵੈ ਤਬ ॥੧੦॥

nirakhan chalaa atitheh dhavai tab ||10||

ਦਰਸ ਕਿਯਾ ਤਿਨ ਕੋ ਜਬ ਜਾਈ ॥

dharas kiyaa tin ko jab jaiee ||

ਬਚਨ ਕਿਯਾ ਭੂਪਤਿ ਮੁਸਕਾਈ ॥

bachan kiyaa bhoopat musakaiee ||

ਤੁਮ ਸੂਰੀ ਕਾਰਨ ਕਿਹ ਲੇਹੁ ॥

tum sooree kaaran keh leh ||

ਸੋ ਮੁਹਿ ਭੇਦ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਦੇਹੁ ॥੧੧॥

so muh bhedh kirapaa kar dheh ||11||

ਹੋ ਹਮ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕਿਯ ਪਾਤਾ ॥

ho ham janam janam kiy paataa ||

ਯਾ ਪਰ ਚੜਤ ਹੋਹਿ ਸਭ ਘਾਤਾ ॥

yaa par chaRat hoh sabh ghaataa ||

ਯਾ ਪਰ ਬਾਤ ਸ੍ਰਗ ਕੀ ਐਹੈ ॥

yaa par baat savairag kee aaihai ||

ਆਵਾ ਗਵਨ ਤੁਰਤ ਮਿਟਿ ਜੈਹੈ ॥੧੨॥

aavaa gavan turat miT jaihai ||12||

ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੋ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

jab raajai aaiso sun paiee ||

ਚਿਤ ਚੜਬੇ ਕੀ ਬਿਵਤ ਬਨਾਈ ॥

chit chaRabe kee bivat banaiee ||

ਅਵਰ ਲੋਗ ਸਭ ਦਏ ਹਟਾਇ ॥

avar log sabh dhe haTai ||

ਆਪੁ ਚੜਾ ਸੂਰੀ ਪਰ ਜਾਇ ॥੧੩॥

aap chaRaa sooree par jai ||13||

ਭੂਪ ਚੜਤ ਜੋਗੀ ਭਜਿ ਗਏ ॥

bhoop chaRat jogee bhaj ge ||

ਕਹੂੰ ਦੁਰੇ ਜਨਿਯਤ ਨਹਿ ਭਏ ॥

kahoo(n) dhure janiyat neh bhe ||

ਧਰਿ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥

dhar isatiran ke roop apaaraa ||

ਮਿਲਗੇ ਤਾ ਹੀ ਨਗਰ ਮੰਝਾਰਾ ॥੧੪॥

milage taa hee nagar ma(n)jhaaraa ||14||

ਇਹ ਛਲ ਅਨ੍ਰਯਾਈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ॥

eeh chhal anrayaiee nirap maar ||

ਦੇਸ ਬਸਾਯੋ ਬਹੁਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥

dhes basaayo bahur sudhaar ||

ਅੰਧ ਨਗਰ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥

a(n)dh nagar kachh baat na paiee ||

ਇਹ ਛਲ ਹਨਾ ਹਮਾਰਾ ਰਾਈ ॥੧੫॥

eeh chhal hanaa hamaaraa raiee ||15||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੬੭॥੬੬੭੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau satasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||367||6678||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਗੜ ਕਨੌਜ ਕੌ ਜਹਾ ਕਹਿਜੈ ॥

gaR kanauaj kau jahaa kahijai ||

ਅਭੈ ਸਿੰਘ ਤਹ ਭੂਪ ਭਨਿਜੈ ॥

abhai si(n)gh teh bhoop bhanijai ||

ਸ੍ਰੀ ਚਖੁ ਚਾਰ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

sree chakh chaar matee teh naaree ||

ਜਿਹ ਸਮ ਤੁਲ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਵਾਰੀ ॥੧॥

jeh sam tul na braham savaaree ||1||

ਤਾ ਕੋ ਨੇਹ ਏਕ ਸੌ ਲਾਗੋ ॥

taa ko neh ek sau laago ||

ਜਾ ਤੇ ਲਾਜ ਛਾਡ ਤਨ ਭਾਗੋ ॥

jaa te laaj chhaadd tan bhaago ||

ਅਘਟ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ਭਨਿਜੈ ॥

aghaT si(n)gh teh naam bhanijai ||

ਕੋ ਦੂਜਾ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥੨॥

ko dhoojaa paTatar teh dhijai ||2||

ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਤ ॥

nitiprat teh tiray bol paThaavat ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵਤ ॥

kaam bhog teh saath kamaavat ||

ਤਬ ਲੌ ਤਹਾ ਨਰਾਧਿਪ ਆਯੋ ॥

tab lau tahaa naraadhip aayo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਨਾਯੋ ॥੩॥

tiray charitr ieh bhaat banaayo ||3||

ਤੁਮਰੇ ਕੇਸ ਭੂਪ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥

tumare kes bhoop bikaraaraa ||

ਸਹੇ ਨ ਮੋ ਤੇ ਜਾਤ ਸੁਧਾਰਾ ॥

sahe na mo te jaat sudhaaraa ||

ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਰੋਮ ਮੂੰਡਿ ਤੁਮ ਆਵਹੁ ॥

prathameh rom moo(n)dd tum aavahu ||

ਬਹੁਰਿ ਹਮਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵਹੁ ॥੪॥

bahur hamaaree sej suhaavahu ||4||

ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਰੋਮ ਮੂੰਡਿਨ ਹਿਤ ॥

jab nirap gayo rom moo(n)ddin hit ||

ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਯ ਭਈ ਚਿਤ ॥

raanee adhik prasa(n)nay bhiee chit ||

ਛਿਦ੍ਰ ਤਾਕਿ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਲੁਕਾਯੋ ॥

chhidhr taak nij meet lukaayo ||

ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੫॥

moorakh bhoop bhedh neh paayo ||5||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੬੮॥੬੬੮੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau aThasaTh charitr samaapatam sat subham sat

||368||6683||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਕਹਾਨੀ ॥

sun raajaa ik aauar kahaanee ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯਾ ਰਾਵ ਸੰਗ ਰਾਨੀ ॥

jeh bidh kiyaa raav sa(n)g raanee ||

ਗਨਪਤਿ ਸਿੰਘ ਏਕ ਰਾਜਾ ਬਰ ॥

ganapat si(n)gh ek raajaa bar ||

ਸਤ੍ਰੁ ਕੰਪਤ ਤਾ ਕੇ ਡਰ ਘਰ ਘਰ ॥੧॥

satr ka(n)pat taa ke ddar ghar ghar ||1||

ਚੰਚਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥

cha(n)chal dhe raajaa kee naaree ||

ਜਿਸੁ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਕਹੂੰ ਹਮਾਰੀ ॥

jis sam dhutiy na kahoo(n) hamaaree ||

ਅਵਰ ਰਾਨਿਯਨ ਕੇ ਘਰ ਆਵੈ ॥

avar raaniyan ke ghar aavai ||

ਤਾ ਕੌ ਕਬ ਹੀ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥੨॥

taa kau kab hee mukh na dhikhaavai ||2||

ਰਾਨੀ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਜਰੀ ॥

raanee in baatan te jaree ||

ਪਤਿ ਬਧ ਕੀ ਇਛਾ ਜਿਯ ਧਰੀ ॥

pat badh kee ichhaa jiy dharee ||

ਔਰ ਨਾਰਿ ਕੋ ਧਰਿ ਕਰਿ ਭੇਸਾ ॥

aauar naar ko dhar kar bhesaa ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥੩॥

nij pat ke gireh kiyaa pravesaa ||3||

ਅਪਨੀ ਨਾਰਿ ਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿਹ ਜਾਨਾ ॥

apanee naar na nirapateh jaanaa ||

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਲੁਭਾਨਾ ॥

adhik roop lakh taeh lubhaanaa ||

ਭਈ ਰੈਨਿ ਤਬ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥

bhiee rain tab liee bulai ||

ਭੋਗ ਕੀਯਾ ਤਾ ਸੌ ਲਪਟਾਇ ॥੪॥

bhog keeyaa taa sau lapaTai ||4||

ਯੌ ਬਤਿਯਾ ਤਿਹ ਸਾਥ ਉਚਾਰੀ ॥

yau batiyaa teh saath uchaaree ||

ਹੈ ਛਿਨਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰ ਤਿਹਾਰੀ ॥

hai chhinaar nirap naar tihaaree ||

ਏਕ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ॥

ek purakh ko dhaam bulaavat ||

ਮੁਹਿ ਨਿਰਖਤ ਤਾ ਸੌ ਲਪਟਾਵਤ ॥੫॥

muh nirakhat taa sau lapaTaavat ||5||

ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਤਿਨ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥

yau nirap so tin kahee banai ||

ਅਤਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕਹ ਰਿਸਿ ਉਪਜਾਇ ॥

at nij pat keh ris upajai ||

ਲਖਿਨ ਚਲਾ ਭੂਪਤ ਤਿਹ ਧਾਈ ॥

lakhin chalaa bhoopat teh dhaiee ||

ਧਾਮ ਆਪਨਾਗਮ ਤ੍ਰਿਯ ਆਈ ॥੬॥

dhaam aapanaagam tiray aaiee ||6||

ਨਿਜੁ ਤਨੁ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰੀ ॥

nij tan bhes purakh ko dhaaree ||

ਗਈ ਸਵਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਸੁਧਾਰੀ ॥

giee savat ke dhaam sudhaaree ||

ਆਗੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੁਤੀ ਸੰਗ ਜਾ ਕੇ ॥

aage preet hutee sa(n)g jaa ke ||

ਬੈਠੀ ਜਾਇ ਸੇਜ ਚੜਿ ਤਾ ਕੇ ॥੭॥

baiThee jai sej chaR taa ke ||7||

ਤਬਿ ਲਗਿ ਤਹਾ ਨਰਾਧਿਪ ਆਯੋ ॥

tab lag tahaa naraadhip aayo ||

ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਲਖਿ ਨਾਰਿ ਰਿਸਾਯੋ ॥

purakh bhes lakh naar risaayo ||

ਜੋ ਬਾਤੈਂ ਮੁਹਿ ਯਾਰ ਉਚਾਰੀ ॥

jo baatai(n) muh yaar uchaaree ||

ਸੋ ਅਖਿਯਨ ਹਮ ਆਜੁ ਨਿਹਾਰੀ ॥੮॥

so akhiyan ham aaj nihaaree ||8||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਨਨਿ ਤਿਹ ਧਯੋ ॥

kaadd kirapaan hanan teh dhayo ||

ਰਾਨੀ ਹਾਥ ਨਾਥ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥

raanee haath naath geh layo ||

ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਤਹਾ ਨਰ ਧਾਰਾ ॥

tav tiray bhes tahaa nar dhaaraa ||

ਤੈ ਜੜ ਯਾ ਕਹ ਜਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥੯॥

tai jaR yaa keh jaar bichaaraa ||9||

ਜਬ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

jab teh nirap nij naar bichaariyo ||

ਉਤਰਾ ਕੋਪ ਹਿਯੈ ਥੋ ਧਾਰਿਯੋ ॥

autaraa kop hiyai tho dhaariyo ||

ਤਿਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

tin isatree ieh bhaat uchaaree ||

ਸੁਨੁ ਮੂਰਖ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥੧੦॥

sun moorakh nirap baat hamaaree ||10||

ਬਸਤ ਏਕ ਦਿਜਬਰ ਇਹ ਗਾਵੈ ॥

basat ek dhijabar ieh gaavai ||

ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜ ਓਝਾ ਤਿਹ ਨਾਵੈ ॥

cha(n)dhr chooR ojhaa teh naavai ||

ਬ੍ਰਹਮ ਡੰਡ ਤਿਹ ਪੂਛਿ ਕਰਾਵਹੁ ॥

braham dda(n)dd teh poochh karaavahu ||

ਤਬ ਅਪਨੋ ਮੁਖ ਹਮੈ ਦਿਖਾਵਹੁ ॥੧੧॥

tab apano mukh hamai dhikhaavahu ||11||

ਜਬ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥

jab raajaa teh or sidhaayo ||

ਤਬ ਦਿਜ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥

tab dhij ko tiray bhekh banaayo ||

ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜ ਧਰਿ ਅਪਨਾ ਨਾਮ ॥

cha(n)dhr chooR dhar apanaa naam ||

ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ॥੧੨॥

praapat bhiee nirapat ke dhaam ||12||

ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਮ ਪੂਛ ਹਰਖਾਨਾ ॥

teh nirap naam poochh harakhaanaa ||

ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜ ਤਿਹ ਕੌ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥

cha(n)dhr chooR teh kau pahichaanaa ||

ਜਿਹ ਹਿਤ ਜਾਤ ਕਹੋ ਪਰਦੇਸਾ ॥

jeh hit jaat kaho paradhesaa ||

ਭਲੀ ਭਈ ਆਯੋ ਵਹੁ ਦੇਸਾ ॥੧੩॥

bhalee bhiee aayo vahu dhesaa ||13||

ਜਬ ਪੂਛਾ ਰਾਜੈ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥

jab poochhaa raajai teh jaiee ||

ਤ੍ਰਿਯ ਦਿਜ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਤਾਈ ॥

tiray dhij havai ieh baat bataiee ||

ਜੋ ਨ੍ਰਿਦੋਖ ਕਹ ਦੋਖ ਲਗਾਵੈ ॥

jo niradhokh keh dhokh lagaavai ||

ਜਮਪੁਰ ਅਧਿਕ ਜਾਤਨਾ ਪਾਵੈ ॥੧੪॥

jamapur adhik jaatanaa paavai ||14||

ਤਹ ਤਿਹ ਬਾਧਿ ਥੰਭ ਕੈ ਸੰਗ ॥

teh teh baadh tha(n)bh kai sa(n)g ||

ਤਪਤ ਤੇਲ ਡਾਰਤ ਤਿਹ ਅੰਗ ॥

tapat tel ddaarat teh a(n)g ||

ਛੁਰਿਯਨ ਸਾਥ ਮਾਸੁ ਕਟਿ ਡਾਰੈ ॥

chhuriyan saath maas kaT ddaarai ||

ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਕੇ ਬੀਚ ਪਛਾਰੈ ॥੧੫॥

narak ku(n)dd ke beech pachhaarai ||15||

ਗਾਵਾ ਗੋਬਰ ਲੇਹੁ ਮਗਾਇ ॥

gaavaa gobar leh magai ||

ਤਾ ਕੀ ਚਿਤਾ ਬਨਾਵਹੁ ਰਾਇ ॥

taa kee chitaa banaavahu rai ||

ਤਾ ਮੌ ਬੈਠਿ ਜਰੈ ਜੇ ਕੋਊ ॥

taa mau baiTh jarai je kouoo ||

ਜਮ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਨ ਟੰਗਿਯੈ ਸੋਊ ॥੧੬॥

jam pur bikhai na Ta(n)giyai souoo ||16||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਦਿਜ ਨਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗੋਬਰ ਲਿਯਾ ਮੰਗਾਇ ॥

sunat bachan dhij naar nirap gobar liyaa ma(n)gai ||

ਬੈਠਿ ਆਪੁ ਤਾ ਮਹਿ ਜਰਾ ਸਕਾ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਛਲ ਪਾਇ ॥੧੭॥

baiTh aap taa meh jaraa sakaa na tiray chhal pai ||17||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਹਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੬੯॥੬੭੦੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau unahatar charitr samaapatam sat subham sat

||369||6700||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬ੍ਯਾਘ੍ਰ ਕੇਤੁ ਸੁਨਿਯਤ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥

brayaaghr ket suniyat ik raajaa ||

ਜਿਹ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥

jeh sam dhutiy na bidhanaa saajaa ||

ਬ੍ਯਾਘ੍ਰਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

brayaaghravatee nagar teh sohai ||

ਇੰਦ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਕੋ ਮੋਹੈ ॥੧॥

ei(n)dhraavatee nagar ko mohai ||1||

ਸ੍ਰੀ ਅਬਦਾਲ ਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੀ ॥

sree abadhaal matee tiray taa kee ||

ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਤੁਲਿ ਨ ਵਾ ਕੀ ॥

naree naaganee tul na vaa kee ||

ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੋ ਸਾਹੁ ਸੁਤ ਆਛੋ ॥

teh ik huto saahu sut aachho ||

ਜਨੁ ਅਲਿ ਪਨਚ ਕਾਛ ਤਨ ਕਾਛੋ ॥੨॥

jan al panach kaachh tan kaachho ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸ੍ਰੀ ਜਸ ਤਿਲਕ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥

sree jas tilak si(n)gh teh naam pachhaaniyai ||

ਰੂਪਵਾਨ ਧਨਵਾਨ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨਿਯੈ ॥

roopavaan dhanavaan chatur pahichaaniyai ||

ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਾ ਕੋ ਛਿਨ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਈ ॥

jo isatree taa ko chhin roop nihaariee ||

ਹੋ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲਿ ਕਾਨਿ ਸਭੈ ਤਜਿ ਡਾਰਈ ॥੩॥

ho lok laaj kul kaan sabhai taj ddaariee ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਸਖੀ ਤਾ ਕੌਂ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥

ek sakhee taa kau lakh paiee ||

ਬੈਠਿ ਸਖਿਨ ਮਹਿ ਬਾਤ ਚਲਾਈ ॥

baiTh sakhin meh baat chalaiee ||

ਜਸ ਸੁੰਦਰ ਇਕ ਇਹ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥

jas su(n)dhar ik ieh pur maahee ||

ਤੈਸੌ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਭੀ ਨਾਹੀ ॥੪॥

taisau cha(n)dhr soor bhee naahee ||4||

ਸੁਨਿ ਬਤਿਯਾ ਰਾਨੀ ਜਿਯ ਰਾਖੀ ॥

sun batiyaa raanee jiy raakhee ||

ਔਰ ਨਾਰਿ ਸੌ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਭਾਖੀ ॥

aauar naar sau pragaT na bhaakhee ||

ਜੋ ਸਹਚਰਿ ਤਾ ਕੌ ਲਖਿ ਆਈ ॥

jo sahachar taa kau lakh aaiee ||

ਰੈਨਿ ਭਈ ਤਬ ਵਹੈ ਬੁਲਾਈ ॥੫॥

rain bhiee tab vahai bulaiee ||5||

ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੌ ਦੈ ਰਾਨੀ ॥

adhik dharab taa kau dhai raanee ||

ਪੂਛੀ ਤਾਹਿ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਬਾਨੀ ॥

poochhee taeh dheen havai baanee ||

ਸੁ ਕਹੁ ਕਹਾ ਮੁਹਿ ਜੁ ਤੈ ਨਿਹਾਰਾ ॥

s kahu kahaa muh ju tai nihaaraa ||

ਕਿਯਾ ਚਾਹਤ ਤਿਹ ਦਰਸ ਅਪਾਰਾ ॥੬॥

kiyaa chaahat teh dharas apaaraa ||6||

ਤਬ ਚੇਰੀ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥

tab cheree im bachan uchaaro ||

ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਜੂ ਕਹਾ ਹਮਾਰੋ ॥

sun raanee joo kahaa hamaaro ||

ਸ੍ਰੀ ਜਸ ਤਿਲਕ ਰਾਇ ਤਿਹ ਜਾਨੋ ॥

sree jas tilak rai teh jaano ||

ਸਾਹ ਪੂਤ ਤਾ ਕਹ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭॥

saeh poot taa keh pahichaano ||7||

ਜੁ ਤੁਮ ਕਹੌ ਤਿਹ ਤੁਮੈ ਮਿਲਾਊ ॥

j tum kahau teh tumai milaauoo ||

ਮਦਨ ਤਾਪ ਸਭ ਤੋਰ ਮਿਟਾਊ ॥

madhan taap sabh tor miTaauoo ||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਰਾਨੀ ਪਗ ਪਰੀ ॥

sunat bachan raanee pag paree ||

ਪੁਨਿ ਤਾ ਸੌ ਬਿਨਤੀ ਇਮਿ ਕਰੀ ॥੮॥

pun taa sau binatee im karee ||8||

ਜੇ ਤਾ ਕੋ ਤੈਂ ਮੁਝੈ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥

je taa ko tai(n) mujhai milaavai(n) ||

ਜੋ ਧਨ ਮੁਖ ਮਾਗੈ ਸੋ ਪਾਵੈਂ ॥

jo dhan mukh maagai so paavai(n) ||

ਤਹ ਸਖੀ ਗਈ ਬਾਰ ਨਹਿ ਲਾਗੀ ॥

teh sakhee giee baar neh laagee ||

ਆਨਿ ਦਿਯੋ ਤਾ ਕੌ ਬਡਭਾਗੀ ॥੯॥

aan dhiyo taa kau baddabhaagee ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੌ ਪਾਇ ਤਿਹ ਦਾਰਿਦ ਦਿਯਾ ਮਿਟਾਇ ॥

raanee taa kau pai teh dhaaridh dhiyaa miTai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਆਖ ਬਚਾਇ ਉਹਿ ਲਿਯੇ ਗਰੇ ਸੌ ਲਾਇ ॥੧੦॥

nirap kee aakh bachai uh liye gare sau lai ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦੋਊ ਧਨੀ ਔ ਜੋਬਨਵੰਤ ॥

dhouoo dhanee aau jobanava(n)t ||

ਕਰਤ ਕਾਮ ਕ੍ਰੀੜਾ ਬਿਗਸੰਤ ॥

karat kaam kreeRaa bigasa(n)t ||

ਇਕ ਕਾਮੀ ਅਰੁ ਕੈਫ ਚੜਾਈ ॥

eik kaamee ar kaif chaRaiee ||

ਰੈਨਿ ਸਕਲ ਰਤਿ ਕਰਤ ਬਿਤਾਈ ॥੧੧॥

rain sakal rat karat bitaiee ||11||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਵੇ ਲੇਹੀ ॥

lapaT lapaT aasan ve lehee ||

ਆਪੁ ਬੀਚਿ ਸੁਖੁ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦੇਹੀ ॥

aap beech sukh bahu bidh dhehee ||

ਚੁੰਬਨ ਕਰਤ ਨਖਨ ਕੇ ਘਾਤਾ ॥

chu(n)ban karat nakhan ke ghaataa ||

ਰੈਨਿ ਬਿਤੀ ਆਯੋ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਾਤਾ ॥੧੨॥

rain bitee aayo havai praataa ||12||

ਰਾਨੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਤ ਪਤਿ ਪਾਸ ॥

raanee giee praat pat paas ||

ਲਗੀ ਰਹੀ ਜਾ ਕੀ ਜਿਯ ਆਸ ॥

lagee rahee jaa kee jiy aas ||

ਅਥਵਤ ਦਿਨਨ ਹੋਤ ਅੰਧਯਾਰੋ ॥

athavat dhinan hot a(n)dhayaaro ||

ਬਹੁਰਿ ਭਜੈ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਪਯਾਰੋ ॥੧੩॥

bahur bhajai muh aan payaaro ||13||

ਜੌ ਰਹਿ ਹੌ ਰਾਜਾ ਕੈ ਪਾਸ ॥

jau reh hau raajaa kai paas ||

ਮੋਹਿ ਰਾਖਿ ਹੈ ਬਿਰਧ ਨਿਰਾਸ ॥

moh raakh hai biradh niraas ||

ਸੰਗ ਕਹਾ ਯਾ ਕੇ ਸ੍ਵੈ ਲੈਹੌ ॥

sa(n)g kahaa yaa ke savai laihau ||

ਮਿਤ੍ਰ ਭੋਗ ਭੋਗਨ ਤੇ ਜੈਹੌ ॥੧੪॥

mitr bhog bhogan te jaihau ||14||

ਕਿਹ ਛਲ ਸੇਜ ਸਜਨ ਕੀ ਜਾਊ ॥

keh chhal sej sajan kee jaauoo ||

ਨਖ ਘਾਤਨ ਕਿਹ ਭਾਤਿ ਛਪਾਊ ॥

nakh ghaatan keh bhaat chhapaauoo ||

ਬਿਰਧ ਭੂਪ ਤਨ ਸੋਤ ਨ ਜੈਯੈ ॥

biradh bhoop tan sot na jaiyai ||

ਐਸੋ ਕਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਯੈ ॥੧੫॥

aaiso kavan charitr dhikhaiyai ||15||

ਜਾਇ ਕਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਅਸ ਗਾਥਾ ॥

jai kahee nirap sa(n)g as gaathaa ||

ਬਾਤ ਸੁਨਹੁ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਨਾਥਾ ॥

baat sunahu hamaree tum naathaa ||

ਹਿਯੈ ਬਿਲਾਰਿ ਮੋਰ ਨਖ ਲਾਏ ॥

hiyai bilaar mor nakh laae ||

ਕਾਢਿ ਭੂਪ ਕੌ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਏ ॥੧੬॥

kaadd bhoop kau pragaT dhikhaae ||16||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਮੈ ਆਜੁ ਨ ਤੁਮ ਸੰਗ ਸੋਇ ਹੌ ॥

sun raajaa mai aaj na tum sa(n)g soi hau ||

ਨਿਜੁ ਪਲਕਾ ਪਰ ਪਰੀ ਸਕਲ ਨਿਸੁ ਖੋਇ ਹੌ ॥

nij palakaa par paree sakal nis khoi hau ||

ਇਹਾ ਬਿਲਾਰਿ ਮੋਹਿ ਨਖ ਘਾਤ ਲਗਾਤ ਹੈ ॥

eihaa bilaar moh nakh ghaat lagaat hai ||

ਹੋ ਤੁਹਿ ਮੂਰਖ ਰਾਜਾ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਤ ਹੈ ॥੧੭॥

ho tuh moorakh raajaa te kachh na basaat hai ||17||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਛਲ ਤਜਿ ਸ੍ਵੈਬੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਸਾ ॥

eeh chhal taj savaibo nirap paasaa ||

ਕਿਯਾ ਮਿਤ੍ਰ ਸੌ ਕਾਮ ਬਿਲਾਸਾ ॥

kiyaa mitr sau kaam bilaasaa ||

ਘਾਤ ਨਖਨ ਕੀ ਨਾਹ ਦਿਖਾਈ ॥

ghaat nakhan kee naeh dhikhaiee ||

ਬਿਰਧ ਮੂੜ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥੧੮॥

biradh mooR nirap baat na paiee ||18||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੭੦॥੬੭੧੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau satar charitr samaapatam sat subham sat ||370||6718||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਛਲ ਸੈਨ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿਜੈ ॥

achhal sain ik bhoop bhanijai ||

ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥

cha(n)dhr soor paTatar teh dhijai ||

ਕੰਚਨ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਨਾਰੀ ॥

ka(n)chan dhe taa ke ghar naaree ||

ਆਪੁ ਹਾਥ ਲੈ ਈਸ ਸਵਾਰੀ ॥੧॥

aap haath lai iees savaaree ||1||

ਕੰਚਨ ਪੁਰ ਕੋ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥

ka(n)chan pur ko raaj kamaavai ||

ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਕਹਾਵੈ ॥

soorabeer balavaan kahaavai ||

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਬਹੁ ਭਾਤਾ ॥

ar anek jeete bahu bhaataa ||

ਤੇਜ ਤ੍ਰਸਤ ਜਾ ਕੇ ਪੁਰ ਸਾਤਾ ॥੨॥

tej trasat jaa ke pur saataa ||2||

ਤਹਾ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਸੈਨਿਕ ਸਾਹ ॥

tahaa prabhaakar sainik saeh ||

ਨਿਰਖ ਲਜਤ ਜਾ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਹ ॥

nirakh lajat jaa ko mukh maeh ||

ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕਹ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥

jab raanee taa keh lakh paayo ||

ਇਹੈ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਠਹਰਾਯੋ ॥੩॥

eihai chit bheetar Thaharaayo ||3||

ਯਾ ਕਹ ਜਤਨ ਕਵਨ ਕਰਿ ਪਇਯੈ ॥

yaa keh jatan kavan kar piyai ||

ਕਵਨ ਸਹਚਰੀ ਪਠੈ ਮੰਗਇਯੈ ॥

kavan sahacharee paThai ma(n)giyai ||

ਯਾਹਿ ਭਜੈ ਬਿਨੁ ਧਾਮ ਨ ਜੈਹੌ ॥

yaeh bhajai bin dhaam na jaihau ||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਯਾਹਿ ਬਸਿ ਕੈਹੌ ॥੪॥

jeh teh bhaat yaeh bas kaihau ||4||

ਕਨਕ ਪਿੰਜਰੀ ਪਰੀ ਹੁਤੀ ਤਹ ॥

kanak pi(n)jaree paree hutee teh ||

ਮਰਮ ਕੇਤੁ ਰਾਨੀ ਕੇ ਬਸਿ ਮਹ ॥

maram ket raanee ke bas meh ||

ਬੀਰ ਰਾਧਿ ਤਿਹ ਤਹੀ ਪਠਾਈ ॥

beer raadh teh tahee paThaiee ||

ਸੇਜ ਉਠਾਇ ਜਾਇ ਲੈ ਆਈ ॥੫॥

sej uThai jai lai aaiee ||5||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਜਬ ਮਾਨਾ ॥

kaam bhog taa sau jab maanaa ||

ਦ੍ਵੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਇਕ ਜਿਯ ਜਾਨਾ ॥

dhavai praanan te ik jiy jaanaa ||

ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਸੇਤੀ ਹਿਤ ਛੋਰੋ ॥

nij naik setee hit chhoro ||

ਤਾ ਸੌ ਚਤੁਰਿ ਚੌਗੁਨੋ ਜੋਰੋ ॥੬॥

taa sau chatur chauaguno joro ||6||

ਜਾਇ ਰਾਵ ਸੌ ਬਾਤ ਜਨਾਈ ॥

jai raav sau baat janaiee ||

ਮੋਰੋ ਸਾਹ ਪੂਰਬਲੋ ਭਾਈ ॥

moro saeh poorabalo bhaiee ||

ਹਮ ਕੋ ਸ੍ਰਾਪ ਏਕ ਰਿਖ ਦਿਯਾ ॥

ham ko sraap ek rikh dhiyaa ||

ਤਾ ਤੇ ਜਨਮ ਦੁਹੂੰ ਹਯਾਂ ਲਿਯਾ ॥੭॥

taa te janam dhuhoo(n) hayaa(n) liyaa ||7||

ਪੁਨਿ ਹਮ ਸੌ ਰਿਖਿ ਐਸ ਉਚਾਰਾ ॥

pun ham sau rikh aais uchaaraa ||

ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਬਹੁਰਿ ਉਧਾਰ ਤੁਹਾਰਾ ॥

havai hai bahur udhaar tuhaaraa ||

ਮਾਤ ਲੋਕ ਬਹੁ ਬਰਿਸ ਬਿਤੈਹੌ ॥

maat lok bahu baris bitaihau ||

ਬਹੁਰੌ ਦੋਊ ਸ੍ਵਰਗ ਮਹਿ ਐਹੌ ॥੮॥

bahurau dhouoo savairag meh aaihau ||8||

ਹਮ ਤੁਮਰੋ ਘਰ ਬਸ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

ham tumaro ghar bas sukh paayo ||

ਅਬ ਰਿਖਿ ਸ੍ਰਾਪ ਅਵਧਿ ਹ੍ਵੈ ਆਯੋ ॥

ab rikh sraap avadh havai aayo ||

ਏ ਬਚ ਭਾਖਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਘਰ ਆਈ ॥

e bach bhaakh nirapeh ghar aaiee ||

ਸਾਹ ਪਰੀ ਜੁਤ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥੯॥

saeh paree jut liyaa bulaiee ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਗਈ ਇਹ ਗਈ ਧੁੰਨਿ ਤੁਮ ਕਰਿਯਹੁ ॥

giee ieh giee dhu(n)n tum kariyahu ||

ਭੂਪ ਸੁਨਤ ਨਭ ਬਿਖੈ ਉਚਰਿਯਹੁ ॥

bhoop sunat nabh bikhai uchariyahu ||

ਜਬ ਤਿਨ ਬਾਤ ਭੇਦ ਕੀ ਜਾਨੀ ॥

jab tin baat bhedh kee jaanee ||

ਭਲਾ ਕਹੌਗੀ ਪਰੀ ਬਖਾਨੀ ॥੧੦॥

bhalaa kahauagee paree bakhaanee ||10||

ਸਾਹ ਸਹਿਤ ਭੂਪਤਿ ਪਹਿ ਜਾਇ ॥

saeh sahit bhoopat peh jai ||

ਕਹੀ ਜਾਤ ਹੈ ਰਾਨੀ ਰਾਇ ॥

kahee jaat hai raanee rai ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਾਖਿ ਲੋਪ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

eeh bidh bhaakh lop havai giee ||

ਗਈ ਗਈ ਬਾਨੀ ਨਭ ਭਈ ॥੧੧॥

giee giee baanee nabh bhiee ||11||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਗਈ ਇਹ ਗਈ ਚਿਰ ਲੌ ਨਭ ਬਾਨੀ ਭਈ ॥

giee ieh giee chir lau nabh baanee bhiee ||

ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਤਿਨ ਭੂਪ ਯਹੈ ਜਿਯ ਮੈ ਠਈ ॥

prajaa sahit tin bhoop yahai jiy mai Thiee ||

ਰਾਨੀ ਸੁਰ ਪੁਰ ਗਈ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਸਾਥ ਲੈ ॥

raanee sur pur giee bhraat ko saath lai ||

ਹੋ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਸਕਾ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੧੨॥

ho moorakh bhedh abhedh na sakaa bichaar kai ||12||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਿਲਿ ਸਭਹਿਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥

mil sabhahin ieh bhaat uchaaree ||

ਗਈ ਸੁਰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰਿ ਤੁਮਾਰੀ ॥

giee surag nirap naar tumaaree ||

ਤੁਮ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਮੈ ਨਹਿ ਕਰੋ ॥

tum chi(n)taa chit mai neh karo ||

ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰ ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰੋ ॥੧੩॥

su(n)dhar sughar avar tiray baro ||13||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੭੧॥੬੭੩੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau ikahatar charitr samaapatam sat subham sat

||371||6731||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਵਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥

sun raajaa ik avar prasa(n)gaa ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯਾ ਨਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗਾ ॥

jeh bidh kiyaa naar nirap sa(n)gaa ||

ਜਲਜ ਸੈਨ ਇਕ ਭੂਮ ਭਨਿਜੈ ॥

jalaj sain ik bhoom bhanijai ||

ਸੁਛਬਿ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕਹਿਜੈ ॥੧॥

suchhab matee teh naar kahijai ||1||

ਸੁਛਬਿਵਤੀ ਤਿਹ ਨਗਰ ਕਹੀਜਤ ॥

suchhabivatee teh nagar kaheejat ||

ਅਮਰ ਪੁਰੀ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦੀਜਤ ॥

amar puree paTatar teh dheejat ||

ਰਾਜਾ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਹੁਤੀ ਨ ਪਯਾਰੀ ॥

raajaa ko tiray hutee na payaaree ||

ਯਾ ਤੇ ਰਾਨੀ ਰਹਤ ਦੁਖਾਰੀ ॥੨॥

yaa te raanee rahat dhukhaaree ||2||

ਰਾਨੀ ਰੂਪ ਬੈਦ ਕੋ ਠਾਨਿ ॥

raanee roop baidh ko Thaan ||

ਰਾਜਾ ਕੇ ਘਰ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨ ॥

raajaa ke ghar kiyaa payaan ||

ਕਹਾ ਅਸਾਧ ਭਯਾ ਹੈ ਤੋਹਿ ॥

kahaa asaadh bhayaa hai toh ||

ਬੋਲਿ ਚਕਿਤਸਾ ਕੀਜੈ ਮੋਹਿ ॥੩॥

bol chakitasaa keejai moh ||3||

ਧਾਵਤ ਤੁਮੈ ਪਸੀਨੋ ਆਵਤ ॥

dhaavat tumai paseeno aavat ||

ਰਵਿ ਦੇਖਤ ਦ੍ਰਿਗ ਧੁੰਧ ਜਨਾਵਤ ॥

rav dhekhat dhirag dhu(n)dh janaavat ||

ਰਾਜਾ ਬਾਤ ਸਤਜ ਕਰਿ ਮਾਨੀ ॥

raajaa baat satay kar maanee ||

ਮੂੜ ਭੇਦ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਜਾਨੀ ॥੪॥

mooR bhedh kee kirayaa na jaanee ||4||

ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥

moorakh bhoop bhedh neh paayo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਬੋਲਿ ਉਪਾਇ ਕਰਾਯੋ ॥

tiray te bol upai karaayo ||

ਤਿਨ ਬਿਖ ਡਾਰਿ ਔਖਧੀ ਬੀਚਾ ॥

tin bikh ddaar aauakhadhee beechaa ||

ਛਿਨ ਮਹਿ ਕਰੀ ਭੂਪ ਕੀ ਮੀਚਾ ॥੫॥

chhin meh karee bhoop kee meechaa ||5||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਹਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੭੨॥੬੭੩੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau bahatar charitr samaapatam sat subham sat

||372||6736||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਹਿਰ ਦੌਲਤਾਬਾਦ ਬਸਤ ਜਹ ॥

sahir dhaualataabaadh basat jeh ||

ਬਿਕਟ ਸਿੰਘ ਇਕ ਭੂਪ ਹੁਤੋ ਤਹ ॥

bikaT si(n)gh ik bhoop huto teh ||

ਭਾਨ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥

bhaan ma(n)jaree taa kee dhaaraa ||

ਜਿਹ ਸਮ ਕਰੀ ਨ ਪੁਨਿ ਕਰਤਾਰਾ ॥੧॥

jeh sam karee na pun karataaraa ||1||

ਭੀਮ ਸੈਨ ਇਕ ਤਹ ਥੋ ਸਾਹਾ ॥

bheem sain ik teh tho saahaa ||

ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਜਨੁ ਦੂਸਰ ਮਾਹਾ ॥

pragaT bhayo jan dhoosar maahaa ||

ਸ੍ਰੀ ਅਫਤਾਬ ਦੇਇ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

sree afataab dhei teh naaree ||

ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੨॥

kanak avaT saache jan ddaaree ||2||

ਤਿਨ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥

tin man mai ieh baat bakhaanee ||

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਹੂਜਿਯੈ ਭਵਾਨੀ ॥

keh bidh kai hoojiyai bhavaanee ||

ਸੋਇ ਰਹੀ ਸਭ ਜਗਹਿ ਦਿਖਾਇ ॥

soi rahee sabh jageh dhikhai ||

ਚਮਕਿ ਉਠੀ ਸੁਪਨੇ ਕਹ ਪਾਇ ॥੩॥

chamak uThee supane keh pai ||3||

ਕਹਾ ਦਰਸ ਮੁਹਿ ਦਿਯਾ ਭਵਾਨੀ ॥

kahaa dharas muh dhiyaa bhavaanee ||

ਸਭਹਿਨ ਸੌ ਭਾਖੀ ਇਮਿ ਬਾਨੀ ॥

sabhahin sau bhaakhee im baanee ||

ਜਿਹ ਬਰਦਾਨ ਦੇਉ ਤਿਹ ਹੋਈ ॥

jeh baradhaan dheau teh hoiee ||

ਯਾ ਮਹਿ ਪਰੈ ਫੇਰਿ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥੪॥

yaa meh parai fer neh koiee ||4||

ਲੋਗ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਪਗ ਲਾਗੇ ॥

log bachan sun kar pag laage ||

ਬਰੁ ਮਾਗਨ ਤਾ ਤੇ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥

bar maagan taa te anuraage ||

ਹ੍ਵੈ ਬੈਠੀ ਸਭਹਿਨ ਕੀ ਮਾਈ ॥

havai baiThee sabhahin kee maiee ||

ਯਹ ਸੁਨਿ ਖਬਰ ਨਰਾਧਿਪ ਪਾਈ ॥੫॥

yeh sun khabar naraadhip paiee ||5||

ਏਕ ਨਾਰਿ ਇਹ ਨਗਰ ਭਨਿਜੈ ॥

ek naar ieh nagar bhanijai ||

ਨਾਮ ਹਿੰਗੁਲਾ ਦੇਇ ਕਹਿਜੈ ॥

naam hi(n)gulaa dhei kahijai ||

ਜਗਤ ਮਾਤ ਕੌ ਆਪੁ ਕਹਾਵੈ ॥

jagat maat kau aap kahaavai ||

ਊਚ ਨੀਚ ਕਹ ਪਾਇ ਲਗਾਵੈ ॥੬॥

uooch neech keh pai lagaavai ||6||

ਕਾਜੀ ਔਰ ਮੁਲਾਨੇ ਜੇਤੇ ॥

kaajee aauar mulaane jete ||

ਜੋਗੀ ਮੁੰਡਿਯਾ ਅਰੁ ਦਿਜ ਕੇਤੇ ॥

jogee mu(n)ddiyaa ar dhij kete ||

ਸਭ ਕੀ ਘਟਿ ਪੂਜਾ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥

sabh kee ghaT poojaa havai giee ||

ਪਰਚਾ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਕੀ ਭਈ ॥੭॥

parachaa adhik tavan kee bhiee ||7||

ਸਭ ਭੇਖੀ ਯਾ ਤੇ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥

sabh bhekhee yaa te ris bhare ||

ਬਹੁ ਧਨ ਚੜਤ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹ ਜਰੇ ॥

bahu dhan chaRat nirakh teh jare ||

ਗਹਿ ਲੈ ਗਏ ਤਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਸਾ ॥

geh lai ge taeh nirap paasaa ||

ਕਹਤ ਭਏ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉਪਹਾਸਾ ॥੮॥

kahat bhe ieh bidh upahaasaa ||8||

ਕਰਾਮਾਤ ਕਛੁ ਹਮਹਿ ਦਿਖਾਇ ॥

karaamaat kachh hameh dhikhai ||

ਕੈ ਨ ਭਵਾਨੀ ਨਾਮੁ ਕਹਾਇ ॥

kai na bhavaanee naam kahai ||

ਤਬ ਅਬਲਾ ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥

tab abalaa as ma(n)tr bichaaraa ||

ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਕਹਿਯੋ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥੯॥

sun raajaa kahiyo bachan hamaaraa ||9||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਸਜਦਿਹਿ ਅਲਹਿ ਘਰ ਭਾਖਹੀ ॥

musalamaan masajadheh aleh ghar bhaakhahee ||

ਬਿਪ੍ਰ ਲੋਗ ਪਾਹਨ ਕੌ ਹਰਿ ਕਰਿ ਰਾਖਹੀ ॥

bipr log paahan kau har kar raakhahee ||

ਕਰਾਮਾਤ ਜੌ ਤੁਹਿ ਏ ਪ੍ਰਥਮ ਬਤਾਇ ਹੈ ॥

karaamaat jau tuh e pratham batai hai ||

ਹੋ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਕਛੁ ਹਮਹੂੰ ਇਨੈ ਦਿਖਾਇ ਹੈ ॥੧੦॥

ho teh paachhe kachh hamahoo(n) inai dhikhai hai ||10||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਮੁਸਕਾਏ ॥

bachan sunat raajaa musakaae ||

ਦਿਜਬਰ ਮੁਲਾ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਏ ॥

dhijabar mulaa pakar ma(n)gaae ||

ਮੁੰਡਿਯਾ ਔਰ ਸੰਨਯਾਸੀ ਘਨੇ ॥

mu(n)ddiyaa aauar sa(n)nayaasee ghane ||

ਜੋਗੀ ਜੰਗਮ ਜਾਤ ਨ ਗਨੇ ॥੧੧॥

jogee ja(n)gam jaat na gane ||11||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਭੂਪ ਬਚਨ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥

bhoop bachan mukh te ieh bhaat uchaariyo ||

ਸਭਾ ਬਿਖੈ ਸਭਹਿਨ ਤਿਨ ਸੁਨਤ ਪਚਾਰਿਯੋ ॥

sabhaa bikhai sabhahin tin sunat pachaariyo ||

ਕਰਾਮਾਤ ਅਪੁ ਅਪਨੀ ਹਮੈ ਦਿਖਾਇਯੈ ॥

karaamaat ap apanee hamai dhikhaiyai ||

ਹੋ ਨਾਤਰ ਅਬ ਹੀ ਧਾਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਜਾਇਯੈ ॥੧੨॥

ho naatar ab hee dhaam mrit ke jaiyai ||12||

ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਕੇ ਬਚਨ ਸਭੈ ਬਜਾਕੁਲ ਭਏ ॥

sun raajaa ke bachan sabhai bayaakul bhe ||

ਸੋਕ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬੀਚ ਬੂਡਿ ਸਭ ਹੀ ਗਏ ॥

sok samu(n)dh ke beech boodd sabh hee ge ||

ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਓਰ ਰਹੇ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਕੈ ॥

nirakh nirapat kee or rahe sir nayai kai ||

ਹੋ ਕਰਾਮਾਤ ਕੋਈ ਸਕੈ ਨ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥੧੩॥

ho karaamaat koiee sakai na taeh dhikhai kai ||13||

ਕਰਾਮਾਤ ਨਹਿ ਲਖੀ ਕ੍ਰੋਧ ਰਾਜਾ ਭਰਿਯੋ ॥

karaamaat neh lakhee krodh raajaa bhariyo ||

ਸਾਤ ਸਾਤ ਸੈ ਚਾਬੁਕ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਝਰਿਯੋ ॥

saat saat sai chaabuk tin ke tan jhariyo ||

ਕਰਾਮਾਤ ਅਪੁ ਅਪੁਨੀ ਕਛੁਕ ਦਿਖਾਇਯੈ ॥

karaamaat ap apunee kachhuk dhikhaiyai ||

ਹੋ ਨਾਤਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇਯੈ ॥੧੪॥

ho naatar tiray ke pain sees jhukaiyai ||14||

ਗ੍ਰਿਹ ਖੁਦਾਇ ਕੈ ਤੇ ਕਛੁ ਹਮਹਿ ਦਿਖਾਇਯੈ ॥

gireh khudhai kai te kachh hameh dhikhaiyai ||

ਨਾਤਰ ਇਨ ਸੇਖਨ ਕੋ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਇਯੈ ॥

naatar in sekhan ko moo(n)dd mu(n)ddaiyai ||

ਕਰਾਮਾਤ ਬਿਨੁ ਲਖੇ ਨ ਮਿਸ੍ਰਨ ਛੋਰਿ ਹੋ ॥

karaamaat bin lakhe na misran chhor ho ||

ਹੋ ਨਾਤਰ ਤੁਮਰੇ ਠਾਕੁਰ ਨਦਿ ਮਹਿ ਬੋਰਿ ਹੋ ॥੧੫॥

ho naatar tumare Thaakur nadh meh bor ho ||15||

ਕਰਾਮਾਤ ਕਛੁ ਹਮਹਿ ਸੰਨਯਾਸੀ ਦੀਜਿਯੈ ॥

karaamaat kachh hameh sa(n)nayaasee dheejiyai ||

ਨਾਤਰ ਅਪਨੀ ਦੂਰਿ ਜਟਨ ਕੋ ਕੀਜਿਯੈ ॥

naatar apanee dhoor jaTan ko keejiyai ||

ਚਮਤਕਾਰ ਮੁੰਡਿਯੋ ਅਬ ਹਮਹਿ ਦਿਖਾਇਯੈ ॥

chamatakaar mu(n)ddiyo ab hameh dhikhaiyai ||

ਹੋ ਨਾਤਰ ਅਪਨੀ ਕੰਠੀ ਨਦੀ ਬਹਾਇਯੈ ॥੧੬॥

ho naatar apanee ka(n)Thee nadhee bahaiyai ||16||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਰੋਦਨ ਵੈ ਕਰਤੇ ਭਏ ਕਿਸੂ ਨ ਆਈ ਬਾਤ ॥

rodhan vai karate bhe kisoo na aaiee baat ||

ਤਬ ਰਾਜੈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੌ ਬਚਨ ਕਹਾ ਮੁਸਕਾਤ ॥੧੭॥

tab raajai teh naar kau bachan kahaa musakaat ||17||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਰਾਮਾਤ ਇਨ ਕਛੂ ਨ ਦਿਖਾਈ ॥

karaamaat in kachh na dhikhaiee ||

ਅਬ ਚਾਹਤ ਹੈ ਤੁਮ ਤੇ ਪਾਈ ॥

ab chaahat hai tum te paiee ||

ਬਚਨ ਹਿੰਗੁਲਾ ਦੇਇ ਉਚਾਰੇ ॥

bachan hi(n)gulaa dhei uchaare ||

ਸੁਨੋ ਨਰਾਧਿਪ ਬੈਨ ਹਮਾਰੇ ॥੧੮॥

suno naraadhip bain hamaare ||18||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਕਰਾਮਾਤਿ ਇਕ ਅਸਿ ਮੌ ਪ੍ਰਥਮ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥

karaamaat ik as mau pratham pachhaaniyai ||

ਜਾ ਕੌ ਤੇਜੁ ਅਰੁ ਤ੍ਰਾਸ ਜਗਤ ਮੌ ਮਾਨਿਯੈ ॥

jaa kau tej ar traas jagat mau maaniyai ||

ਜੀਤ ਹਾਰ ਅਰੁ ਮ੍ਰਿਤੁ ਧਾਰ ਜਾ ਕੀ ਬਸਤ ॥

jeet haar ar mrit dhaar jaa kee basat ||

ਹੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤਾਹੀ ਕੌ ਕਹਤ ॥੧੯॥

ho mere man paramesur taahee kau kahat ||19||

ਦੁਤਿਯ ਕਾਲ ਮੌ ਕਰਾਮਾਤਿ ਪਹਿਚਾਨਿਯਤ ॥

dhutiy kaal mau karaamaat pahichaaniyat ||

ਜਿਨ ਕੋ ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਚਕ੍ਰ ਕਰ ਮਾਨਿਯਤ ॥

jin ko chauadheh lok chakr kar maaniyat ||

ਕਾਲ ਪਾਇ ਜਗ ਹੋਤ ਕਾਲ ਮਿਟ ਜਾਵਈ ॥

kaal pai jag hot kaal miT jaaviee ||

ਹੋ ਯਾ ਤੇ ਮੁਰ ਮਨ ਤਾਹਿ ਗੁਰੂ ਠਹਰਾਵਈ ॥੨੦॥

ho yaa te mur man taeh guroo Thaharaaviee ||20||

ਕਰਾਮਾਤ ਰਾਜਾ ਰਸਨਾਗ੍ਰਜ ਜਾਨਿਯਤ ॥

karaamaat raajaa rasanaagraj jaaniyat ||

ਭਲੋ ਬਰੋ ਜਾ ਤੇ ਜਗ ਹੋਤ ਪਛਾਨਿਯਤ ॥

bhalo baro jaa te jag hot pachhaaniyat ||

ਕਰਾਮਾਤਿ ਚੌਥੀ ਧਨ ਭੀਤਰ ਜਾਨਿਯੈ ॥

karaamaat chauathee dhan bheetar jaaniyai ||

ਹੋ ਹੋਤ ਰੰਕ ਤੇ ਰਾਵ ਧਰੋ ਤਿਹ ਮਾਨਿਯੈ ॥੨੧॥

ho hot ra(n)k te raav dharo teh maaniyai ||21||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਰਾਮਾਤ ਇਨ ਮਹਿ ਨਹਿ ਜਾਨਹੁ ॥

karaamaat in meh neh jaanahu ||

ਏ ਸਭ ਧਨ ਉਪਾਇ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥

e sabh dhan upai pahichaanahu ||

ਚਮਤਕਾਰ ਇਨ ਮਹਿ ਜੌ ਹੋਈ ॥

chamatakaar in meh jau hoiee ||

ਦਰ ਦਰ ਭੀਖ ਨ ਮਾਗੈ ਕੋਈ ॥੨੨॥

dhar dhar bheekh na maagai koiee ||22||

ਜੌ ਇਨ ਸਭਹੂੰ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰੋ ॥

jau in sabhahoo(n) pratham sa(n)ghaaro ||

ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਕਛੁ ਮੋਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥

teh paachhe kachh moh uchaaro ||

ਸਤਿ ਬਾਤ ਹਮ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥

sat baat ham tumeh sunaiee ||

ਅਬ ਸੁ ਕਰੌਂ ਜੋ ਤੁਮਹਿ ਸੁਹਾਈ ॥੨੩॥

ab su karau jo tumeh suhaiee ||23||

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਹਰਖਾਨਾ ॥

bachan sunat raajaa harakhaanaa ||

ਅਧਿਕ ਦਿਯੋ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਦਾਨਾ ॥

adhik dhiyo teh tiray ke dhaanaa ||

ਜਗਤ ਮਾਤ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਜੁ ਕਹਾਯੋ ॥

jagat maat tin tiray ju kahaayo ||

ਤਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਿਜ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ॥੨੪॥

teh prasaadh nij praan bachaayo ||24||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤਿਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੭੩॥੬੭੬੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau tihatar charitr samaapatam sat subham sat ||373||6760||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੀਜਾ ਪੁਰ ਜਹ ਸਹਿਰ ਭਨਿਜੈ ॥

beejaa pur jeh sahir bhanijai ||

ਏਦਿਲ ਸਾਹ ਤਹ ਸਾਹ ਕਹਿਜੈ ॥

edhil saeh teh saeh kahijai ||

ਸ੍ਰੀ ਮਹਤਾਬ ਮਤੀ ਤਿਹ ਕੰਨਜਾ ॥

sree mahataab matee teh ka(n)nayaa ||

ਜਿਹ ਸਮ ਉਪਜੀ ਨਾਰਿ ਨ ਅੰਨ੍ਯਾ ॥੧॥

jeh sam upajee naar na a(n)nrayaa ||1||

ਜੋਬਨਵੰਤ ਭਈ ਜਬ ਬਾਲਾ ॥

jobanava(n)t bhiee jab baalaa ||

ਮਹਾ ਸੁੰਦਰੀ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲਾ ॥

mahaa su(n)dharee nain bisaalaa ||

ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਬਾਢੀ ॥

joban jeb adhik teh baaddee ||

ਜਾਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਮਥਿ ਕਾਢੀ ॥੨॥

jaanuk cha(n)dhr soor math kaaddee ||2||

ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੋ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ॥

teh ik huto saahu ko poot ||

ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤਿ ਬਿਖੈ ਸਪੂਤ ॥

soorat seerat bikhai sapoot ||

ਧੂਮ੍ਰ ਕੇਤੁ ਤਿਹ ਨਾਮ ਭਨਿਜੈ ॥

dhoomr ket teh naam bhanijai ||

ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥੩॥

ei(n)dhr cha(n)dhr paTatar teh dhijai ||3||

ਬੇਗਮ ਕੀ ਤਾ ਸੌ ਰੁਚਿ ਲਾਗੀ ॥

begam kee taa sau ruch laagee ||

ਜਾ ਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥

jaa te nee(n)dh bhookh sabh bhaagee ||

ਦੇਖਿ ਗਈ ਜਬ ਤੇ ਤਿਹ ਧਾਮਾ ॥

dhekh giee jab te teh dhaamaa ||

ਤਬ ਤੇ ਔਰ ਸੁਹਾਤ ਨ ਬਾਮਾ ॥੪॥

tab te aauar suhaat na baamaa ||4||

ਹਿਤੂ ਜਾਨ ਸਹਚਰੀ ਬੁਲਾਈ ॥

hitoo jaan sahacharee bulaiee ||

ਭੇਦ ਭਾਖਿ ਸਭ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥

bhedh bhaakh sabh tahaa paThaiee ||

ਹਮੈ ਸਾਹ ਸੁਤ ਜੁ ਤੈ ਮਿਲੈ ਹੈ ॥

hamai saeh sut ju tai milai hai ||

ਜੋ ਧਨ ਮੁਖ ਮੰਗਿ ਹੈਂ ਸੋ ਪੈ ਹੈਂ ॥੫॥

jo dhan mukh ma(n)g hai(n) so pai hai(n) ||5||

ਸਖੀ ਪਵਨ ਕੇ ਭੇਸ ਸਿਧਾਈ ॥

sakhee pavan ke bhes sidhaiee ||

ਪਲਕ ਨ ਬਿਤੀ ਸਾਹ ਕੇ ਆਈ ॥

palak na bitee saeh ke aaiee ||

ਸਾਹ ਪੂਤ ਕਹ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ॥

saeh poot keh kiyaa pranaamaa ||

ਬੈਠੀ ਜਾਇ ਸੁਘਰਿ ਤਿਹ ਧਾਮਾ ॥੬॥

baiThee jai sughar teh dhaamaa ||6||

ਤੁਮਰੋ ਨਾਮ ਕਹਾ ਪਹਿਚਨਿਯਤ ॥

tumaro naam kahaa pahichaniyat ||

ਕਵਨ ਦੇਸ ਕੇ ਬਾਸੀ ਜਨਿਯਤ ॥

kavan dhes ke baasee janiyat ||

ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨਿਜ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਾਵਹੁ ॥

sakal birathaa nij pratham sunaavahu ||

ਬਹੁਰਿ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵਹੁ ॥੭॥

bahur kuar kee sej suhaavahu ||7||

ਸੁਨੀ ਸਖੀ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਮ ਰਹਹੀ ॥

sunee sakhee madhr dhes ham rahahee ||

ਧੂਮ੍ਰ ਕੇਤੁ ਹਮ ਕੌ ਜਨ ਕਹਹੀ ॥

dhoomr ket ham kau jan kahahee ||

ਸੌਦਾ ਹਿਤ ਆਏ ਇਹ ਦੇਸਾ ॥

sauadhaa hit aae ieh dhesaa ||

ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਨਰੇਸਾ ॥੮॥

dhes dhes ko nirakh naresaa ||8||

ਬਤਿਯਨ ਪ੍ਰਥਮ ਤਾਹਿ ਬਿਰਮਾਇ ॥

batiyan pratham taeh biramai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਨ ਲੋਭ ਦਿਖਾਇ ॥

bhaat bhaat tin lobh dhikhai ||

ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਲੈ ਆਈ ਤਿਹ ਤਹਾ ॥

jayo(n) tayo(n) lai aaiee teh tahaa ||

ਮਾਰਗ ਕੁਅਰਿ ਬਿਲੋਕਤ ਜਹਾ ॥੯॥

maarag kuar bilokat jahaa ||9||

ਜੋ ਧਨ ਕਹਾ ਸੁੰਦ੍ਰ ਤਿਹ ਦੀਨਾ ॥

jo dhan kahaa su(n)dhr teh dheenaa ||

ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਲੀਨਾ ॥

ka(n)Th lagai mitr so leenaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੀ ਕੈਫ ਮੰਗਾਈ ॥

bhaat bhaat kee kaif ma(n)gaiee ||

ਏਕ ਖਾਟ ਚੜਿ ਦੁਹੂੰ ਚੜਾਈ ॥੧੦॥

ek khaaT chaR dhuhoo(n) chaRaiee ||10||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਕੈਫ ਚੜਾਵਹਿ ॥

bhaat bhaat tan kaif chaRaaveh ||

ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਗਾਵਹਿ ॥

mil mil geet madhur dhun gaaveh ||

ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਿਨ ਤਨ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥

bibidh bidhin tan karat bilaasaa ||

ਨੈਕੁ ਨ ਕਰੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੧੧॥

naik na karai nirapat ko traasaa ||11||

ਛੈਲਿਹਿ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਈ ॥

chhaileh chhail na chhoraa jaiee ||

ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਰਾਖਤ ਕੰਠ ਲਗਾਈ ॥

nis dhin raakhat ka(n)Th lagaiee ||

ਜਬ ਕਬਹੂੰ ਆਖੇਟ ਸਿਧਾਵੈ ॥

jab kabahoo(n) aakheT sidhaavai ||

ਏਕ ਅੰਬਾਰੀ ਤਾਹਿ ਚੜਾਵੈ ॥੧੨॥

ek a(n)baaree taeh chaRaavai ||12||

ਤਹੀ ਕਾਮ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਹ ਕਰੈ ॥

tahee kaam kreeRaa keh karai ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰੈ ॥

maat pitaa te naik na ddarai ||

ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਜਾ ਚੜਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥

eik dhin raajaa chaRaa sikaaraa ||

ਸੰਗ ਲਏ ਮਿਹਰਿਯੈ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥

sa(n)g le mihariyai apaaraa ||13||

ਬੇਗਮ ਸੋਊ ਸਿਕਾਰ ਸਿਧਾਈ ॥

begam souoo sikaar sidhaiee ||

ਏਕ ਅੰਬਾਰੀ ਤਾਹਿ ਚੜਾਈ ॥

ek a(n)baaree taeh chaRaiee ||

ਏਕ ਸਖੀ ਤਿਹ ਚੜਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥

ek sakhee teh chaRat nihaaraa ||

ਜਾਇ ਭੂਪ ਸੋ ਭੇਦ ਉਚਾਰਾ ॥੧੪॥

jai bhoop so bhedh uchaaraa ||14||

ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਚਿਤ ਮੋ ਰਾਖੀ ॥

sun nirap baat chit mo raakhee ||

ਔਰਿ ਨਾਰਿ ਸੋ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਭਾਖੀ ॥

aauar naar so pragaT na bhaakhee ||

ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਜਬ ਗਜ ਨਿਕਟਾਯੋ ॥

dhuhitaa ko jab gaj nikaTaayo ||

ਤਬ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤੁ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੌ ॥੧੫॥

tab taa ko pit nikaT bulaayau ||15||

ਸੁਨਤ ਬੈਨ ਬੇਗਮ ਡਰਪਾਨੀ ॥

sunat bain begam ddarapaanee ||

ਥਰਹਰ ਕੰਪਾ ਮਿਤ੍ਰ ਤਿਹ ਮਾਨੀ ॥

tharahar ka(n)paa mitr teh maanee ||

ਅਬ ਹੀ ਮੁਝੈ ਭੂਪ ਗਹਿ ਲੈ ਹੈ ॥

ab hee mujhai bhoop geh lai hai ||

ਇਸੀ ਬਨ ਬਿਖੈ ਮਾਰਿ ਚੁਕੈ ਹੈ ॥੧੬॥

eisee ban bikhai maar chukai hai ||16||

ਨਾਰਿ ਕਹੀ ਪਿਯ ਜਿਨ ਜਿਯ ਡਰੋ ॥

naar kahee piy jin jiy ddaro ||

ਕਹੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੁਮੈ ਸੋ ਕਰੋ ॥

kahau charitr tumai so karo ||

ਕਰੀ ਰੂਖ ਕੇ ਤਰੈ ਨਿਕਾਰਾ ॥

karee rookh ke tarai nikaaraa ||

ਲਪਟਿ ਰਹਾ ਤਾ ਸੌ ਤਹ ਯਾਰਾ ॥੧੭॥

lapaT rahaa taa sau teh yaaraa ||17||

ਆਪੁ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥

aap pitaa prat kiyaa payaanaa ||

ਮਾਰੇ ਰੀਛ ਰੋਝ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਨਾ ॥

maare reechh rojh mirag naanaa ||

ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਪਿਤਾ ਚੁਪ ਰਹਾ ॥

taeh bilok pitaa chup rahaa ||

ਝੂਠ ਲਖਾ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਹਿ ਕਹਾ ॥੧੮॥

jhooTh lakhaa teh tiray muh kahaa ||18||

ਉਸੀ ਸਖੀ ਕੋ ਪਲਟਿ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

ausee sakhee ko palaT prahaaraa ||

ਝੂਠ ਬਚਨ ਇਨ ਮੁਝੈ ਉਚਾਰਾ ॥

jhooTh bachan in mujhai uchaaraa ||

ਖੇਲਿ ਅਖੇਟ ਭੂਪ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

khel akheT bhoop gireh aayo ||

ਤਿਸੀ ਬਿਰਛ ਤਰ ਕਰੀ ਲਖਾਯੋ ॥੧੯॥

tisee birachh tar karee lakhaayo ||19||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਪਕਰਿ ਭੁਜਾ ਗਜ ਪਰ ਪਿਯ ਲਯੋ ਚੜਾਇ ਕੈ ॥

pakar bhujaa gaj par piy layo chaRai kai ||

ਭੋਗ ਅੰਬਾਰੀ ਬੀਚ ਕਰੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥

bhog a(n)baaree beech kare sukh pai kai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਦੋਊ ਕੇਲ ਕਰਤ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰਿ ॥

lapaT lapaT dhouoo kel karat musakai kar ||

ਹੋ ਹਮਰੌ ਭੂਪਤਿ ਭੇਦ ਨ ਸਕਿਯੋ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੨੦॥

ho hamarau bhoopat bhedh na sakiyo pai kar ||20||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਹਿਲੇ ਰੂਖ ਚੜਾਇ ਤਿਹ ਲੈ ਆਈ ਫਿਰਿ ਧਾਮ ॥

pahile rookh chaRai teh lai aaiee fir dhaam ||

ਉਲਟਾ ਤਿਹ ਝੂਠਾ ਕਿਯਾ ਭੇਦ ਦਿਯਾ ਜਿਹ ਬਾਮ ॥੨੧॥

aulaTaa teh jhooThaa kiyaa bhedh dhiyaa jeh baam ||21||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੁਹਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੭੪॥੬੭੮੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chuhatar charitr samaapatam sat subham sat

||374||6781||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਸਕ ਤੰਬੋਲ ਸਹਿਰ ਹੈ ਜਹਾ ॥

eisak ta(n)bol sahir hai jahaa ||

ਇਸਕ ਤੰਬੋਲ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾ ॥

eisak ta(n)bol naraadhip tahaa ||

ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਗਾਰ ਮਤੀ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥

sree si(n)gaar matee teh dhaaraa ||

ਜਾ ਸੀ ਘੜੀ ਨ ਬ੍ਰਹਮੁ ਸੁ ਨਾਰਾ ॥੧॥

jaa see ghaRee na brahamu su naaraa ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸ੍ਰੀ ਜਗ ਜੋਬਨ ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥

sree jag joban dhe teh sutaa bakhaaniyai ||

ਦੁਤਿਯ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸ ਜਗਤ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯੈ ॥

dhutiy roop kee raas jagat meh jaaniyai ||

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾ ਜਲ ਥਲ ਮਹਿ ਜਾ ਕੀ ਜਾਨਿਯਤ ॥

adhik prabhaa jal thal meh jaa kee jaaniyat ||

ਹੋ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਾਰਿ ਨ ਵੈਸੀ ਮਾਨਿਯਤ ॥੨॥

ho naree naaganee naar na vaisee maaniyat ||2||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਹ ਇਕ ਪੂਤ ਸਰਾਫ ਕੋ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥

teh ik poot saraaf ko taa ko roop apaar ||

ਜੋਰਿ ਨੈਨਿ ਨਾਰੀ ਰਹੈ ਜਾਨਿ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੩॥

jor nain naaree rahai jaan na gireh bisa(n)bhaar ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਾ ਕੀ ਛਬਿ ਲਹੀ ॥

raaj sutaa taa kee chhab lahee ||

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਮਨ ਮੈ ਅਸ ਕਹੀ ॥

man bach kram man mai as kahee ||

ਏਕ ਬਾਰ ਗਹਿ ਯਾਹਿ ਮੰਗਾਊ ॥

ek baar geh yaeh ma(n)gaauoo ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਮਚਾਊ ॥੪॥

kaam bhog ruch maan machaauoo ||4||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਦਈ ਤਹਾ ਇਕ ॥

paThai sahacharee dhiee tahaa ik ||

ਤਾਹਿ ਬਾਤ ਸਮੁਝਾਇ ਅਨਿਕ ਨਿਕ ॥

taeh baat samujhai anik nik ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਦੈ ਤਾਹਿ ਭੁਲਾਈ ॥

amit dharab dhai taeh bhulaiee ||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਕੁਅਰਿ ਕੌ ਲਿਆਈ ॥੫॥

jeh teh bhaat kuar kau liaaiee ||5||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥

bhaat bhaat ke karat bilaasaa ||

ਮਾਨਤ ਕਿਸੀ ਨ ਨਰ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥

maanat kisee na nar ko traasaa ||

ਤਬ ਲਗ ਆਇ ਪਿਤਾ ਤਹ ਗਯੋ ॥

tab lag aai pitaa teh gayo ||

ਅਧਿਕ ਬਿਮਨ ਤਾ ਕੋ ਮਨ ਭਯੋ ॥੬॥

adhik biman taa ko man bhayo ||6||

ਅਵਰ ਘਾਤ ਤਬ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥

avar ghaat tab haath na aaiee ||

ਏਕ ਬਾਤ ਤਬ ਤਾਹਿ ਬਨਾਈ ॥

ek baat tab taeh banaiee ||

ਬੀਚ ਸਮ੍ਰਯਾਨਾ ਕੇ ਤਿਹ ਸੀਆ ॥

beech samrayaanaa ke teh seeaa ||

ਐਚਿਤ ਨਾਵ ਠਾਢ ਕਰ ਦੀਆ ॥੭॥

aaichit naav Thaadd kar dheeaa ||7||

ਉਪਰ ਅਵਰ ਸਮ੍ਰਯਾਨਾ ਡਾਰਾ ॥

aupar avar samrayaanaa ddaaraa ||

ਵਾ ਕੋ ਜਾਇ ਨ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰਾ ॥

vaa ko jai na a(n)g nihaaraa ||

ਆਗੇ ਜਾਇ ਪਿਤਾ ਚਲਿ ਲੀਨਾ ॥

aage jai pitaa chal leenaa ||

ਜੋਰਿ ਪ੍ਰनਾਮ ਦੋਊ ਕਰ ਦੀਨਾ ॥੮॥

jor pranaam dhouoo kar dheenaa ||8||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤਿਸ ਸਮ੍ਰਯਾਨਾ ਕੇ ਤਰ ਪਿਤੁ ਬੈਠਾਇਯੋ ॥

tis samrayaanaa ke tar pit baiThaiyo ||

ਏਕ ਏਕ ਕਰਿ ਤਾ ਕੌ ਪੁਹਪ ਦਿਖਾਇਯੋ ॥

ek ek kar taa kau puhap dhikhaiyo ||

ਭੂਪ ਬਿਦਾ ਹ੍ਵੈ ਜਬੈ ਆਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਅਯੋ ॥

bhoop bidhaa havai jabai aapune gireh ayo ||

ਹੋ ਕਾਢਿ ਤਹਾ ਤੇ ਮਿਤ੍ਰ ਸੇਜ ਊਪਰ ਲਯੋ ॥੯॥

ho kaadd tahaa te mitr sej uoopar layo ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਸਕਾ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥

eeh chhal sau raajaa chhalaa sakaa bhedh neh pai ||

ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਇ ਸਿਰ ਆਯੋ ਕੋਰ ਮੁੰਡਾਇ ॥੧੦॥

dhuhitaa ke gireh jai sir aayo kor mu(n)ddai ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੰਝਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੭੫॥੬੭੯੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau pa(n)jhatar charitr samaapatam sat subham sat

||375||6791||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਕਹਾਨੀ ॥

sun raajaa ik aauar kahaanee ||

ਕਿਨਹੂੰ ਲਖੀ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥

kinahoo(n) lakhee na kinahoo(n) jaanee ||

ਸਹਿਰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਬਸਤ ਜਹ ॥

sahir haidharaabaadh basat jeh ||

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਜਛ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਤਹ ॥੧॥

sree harijachh ket raajaa teh ||1||

ਗ੍ਰਿਹ ਮਦਮਤ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

gireh madhamat matee teh naaree ||

ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਬੀਨ ਦੇ ਧਾਮ ਦੁਲਾਰੀ ॥

sree prabeen dhe dhaam dhulaaree ||

ਅਪਮਾਨ ਦੁਤਿ ਜਾਤ ਨ ਕਹੀ ॥

apamaan dhut jaat na kahee ||

ਜਾਨੁਕ ਫੂਲ ਚੰਬੇਲੀ ਰਹੀ ॥੨॥

jaanuk fool cha(n)belee rahee ||2||

ਨਿਹਚਲ ਸਿੰਘ ਤਹਾ ਇਕ ਛਤ੍ਰੀ ॥

nihachal si(n)gh tahaa ik chhatree ||

ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਤਿਅਤ੍ਰੀ ॥

soorabeer balavaan tiatree ||

ਤਿਹ ਪ੍ਰਬੀਨ ਦੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥

teh prabeen dhe nain nihaaraa ||

ਮਦਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਘਾਇ ਜਨੁ ਮਾਰਾ ॥੩॥

madhan kirapaan ghai jan maaraa ||3||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ॥

paThai sahacharee liyaa bulai ||

ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਰੁਚਿ ਦੁਹੂੰ ਬਢਾਇ ॥

bhog kiyaa ruch dhuhoo(n) baddai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰੈ ॥

bhaat bhaat tan chu(n)ban karai ||

ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਸਨਨ ਧਰੈ ॥੪॥

bibidh prakaar aasanan dharai ||4||

ਤਬ ਤਹ ਆਇ ਗਯੋ ਪਿਤੁ ਵਾ ਕੋ ॥

tab teh aai gayo pit vaa ko ||

ਭੋਗਤ ਹੁਤੋ ਜਹਾ ਪਿਯ ਤਾ ਕੋ ॥

bhogat huto jahaa piy taa ko ||

ਚਮਕਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨਾ ॥

chamak charitr cha(n)chalaa keenaa ||

ਪਰਦਨ ਬੀਚ ਲਪਟਿ ਤਿਹ ਲੀਨਾ ॥੫॥

paradhan beech lapaT teh leenaa ||5||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪਰਦਨ ਬੀਚ ਲਪੇਟਿ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ਧਾਮ ਪਹੁਚਾਇ ॥

paradhan beech lapeT teh dhiyaa dhaam pahuchai ||

ਮੁਖ ਬਾਏ ਰਾਜਾ ਰਹਾ ਸਕਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਪਾਇ ॥੬॥

mukh baae raajaa rahaa sakaa charitr na pai ||6||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਿਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੭੬॥੬੭੯੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chhihatar charitr samaapatam sat subham sat

||376||6797||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਨਵਤਨ ਸੁਨਹੁ ਨਰਾਧਿਪ ਕਥਾ ॥

navatan sunahu naraadhip kathaa ||

ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚੰਚਲਾ ਜਥਾ ॥

kiyaa charitr cha(n)chalaa jathaa ||

ਤ੍ਰਿੰਬਕ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਹੈ ਜਹਾ ॥

tira(n)bak mahaa rudhr hai jahaa ||

ਤ੍ਰਿੰਬਕ ਦਤ ਨਰਾਧਪ ਤਹਾ ॥੧॥

tira(n)bak dhat naraadhap tahaa ||1||

ਤ੍ਰਿਬੰਕ ਪੁਰ ਤਾ ਕੋ ਬਹੁ ਸੋਹੈ ॥

tiraba(n)k pur taa ko bahu sohai ||

ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਲੋਕ ਕਹ ਮੋਹੈ ॥

ei(n)dhr cha(n)dhr lok keh mohai ||

ਸ੍ਰੀ ਰਸਰੀਤਿ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

sree rasareet matee teh naaree ||

ਕੰਚਨ ਅਵਟਿ ਸਾਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੨॥

ka(n)chan avaT saache jan ddaaree ||2||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਹਾਸ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਕੰਨਯਾ ॥

sree suhaas dhe taa kee ka(n)nayaa ||

ਜਿਹ ਸਮ ਉਪਜੀ ਨਾਰਿ ਨ ਅੰਨ੍ਯਾ ॥

jeh sam upajee naar na a(n)nrayaa ||

ਏਕ ਚਤੁਰਿ ਅਰੁ ਸੁੰਦਰਿ ਘਨੀ ॥

ek chatur ar su(n)dhar ghanee ||

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਕੋਈ ਨਹਿ ਬਨੀ ॥੩॥

jeh samaan koiee neh banee ||3||

ਇਕ ਦਿਨ ਕੁਅਰਿ ਬਾਗ ਕੋ ਚਲੀ ॥

eik dhin kuar baag ko chalee ||

ਬੀਸ ਪਚਾਸ ਲਏ ਸੰਗ ਅਲੀ ॥

bees pachaas le sa(n)g alee ||

ਜਾਤ ਹੁਤੀ ਮਾਰਗ ਕੇ ਮਾਹੀ ॥

jaat hutee maarag ke maahee ||

ਸੁੰਦਰ ਨਿਰਖਾ ਏਕ ਤਹਾ ਹੀ ॥੪॥

su(n)dhar nirakhaa ek tahaa hee ||4||

ਸੇਰ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ॥

ser si(n)gh teh naam biraajat ||

ਜਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਰਤਿ ਕੋ ਮਨ ਲਾਜਤ ॥

jaeh nirakh rat ko man laajat ||

ਕਹ ਲਗਿ ਤਿਹ ਛਬਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਊ ॥

keh lag teh chhab bhaakh sunaauoo ||

ਪ੍ਰਭਾ ਕੇਰ ਸੁਭ ਗ੍ਰੰਥ ਬਨਾਊ ॥੫॥

prabhaa ker subh gra(n)th banaauoo ||5||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਜਬ ਤੇ ਤਿਹ ਗਈ ਨਿਹਾਰਿ ਕਰਿ ॥

raaj sutaa jab te teh giee nihaar kar ||

ਰਹੀ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਮਨ ਇਹ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰਿ ॥

rahee mat havai man ieh baat bichaar kar ||

ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਰਿ ਯਾਹਿ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥

koT jatan kar kar kar yaeh bulaiyai ||

ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਯਾ ਸੌ ਹਰਖ ਕਮਾਇਯੈ ॥੬॥

ho kaam kel kar yaa sau harakh kamaiyai ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਖੀ ਏਕ ਤਹ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥

sakhee ek teh dhiee paThai ||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

jeh teh bidh teh layo bulai ||

ਪੜਿ ਪੜਿ ਦੋਹਾ ਛੰਦ ਬਿਹਾਰਹਿ ॥

paR paR dhohaa chha(n)dh bihaareh ||

ਸਕਲ ਮਦਨ ਕੋ ਤਾਪ ਨਿਵਾਰਹਿ ॥੭॥

sakal madhan ko taap nivaareh ||7||

ਆਵਤ ਨੈਨ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਰਾਜਾ ॥

aavat nain nirakh kar raajaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਸਾਜਾ ॥

eeh bidh charit cha(n)chalaa saajaa ||

ਰੋਮ ਨਾਸ ਤਿਹ ਬਦਨ ਲਗਾਯੋ ॥

rom naas teh badhan lagaayo ||

ਨਾਰਿ ਭੇਸ ਤਾ ਕਹ ਪਹਿਰਾਯੋ ॥੮॥

naar bhes taa keh pahiraayo ||8||

ਝਾਰੂ ਏਕ ਹਾਥ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ॥

jhaaroo ek haath teh liyo ||

ਦੂਜੇ ਹਾਥ ਟੋਕਰਾ ਦਿਯੋ ॥

dhooje haath Tokaraa dhiyo ||

ਮੁਹਰਨ ਔਰ ਰਪੈਯਨ ਭਰੋ ॥

muharan aauar rapaiyan bharo ||

ਤਾਹਿ ਚੰਡਾਰੀ ਭਾਖਿਨਿ ਕਰੋ ॥੯॥

taeh cha(n)ddaaree bhaakhin karo ||9||

ਨ੍ਰਿਪ ਆਗੇ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ॥

nirap aage kar taeh nikaariyo ||

ਮੂੜ ਭੂਪ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

mooR bhoop neh bhedh bichaariyo ||

ਕਾਢਿ ਖੜਗ ਤਿਹ ਹਨਤ ਨ ਭਯੋ ॥

kaadd khaRag teh hanat na bhayo ||

ਜਾਨਿ ਚੰਡਾਰ ਤਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ॥੧੦॥

jaan cha(n)ddaar taeh nirap gayo ||10||

ਜਿਨ ਇਹ ਮੋਰ ਅੰਗ ਛੁਹਿ ਜਾਇ ॥

jin ieh mor a(n)g chhuh jai ||

ਮੁਝੈ ਕਰੈ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥

mujhai karai apavitr banai ||

ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਿ ਪਕਰਿ ਨਹਿ ਲਯੋ ॥

taeh pachhaan pakar neh layo ||

ਲੈ ਮੁਹਰੈ ਸੁੰਦਰ ਘਰ ਗਯੋ ॥੧੧॥

lai muharai su(n)dhar ghar gayo ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ

ਸਤੁ ॥੩੭੭॥੬੮੦੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau satatar charitr samaapatam sat subham sat ||377||6808||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭੂਪ ਤ੍ਰਿਹਾਟਕ ਸੈਨ ਭਨਿਜੈ ॥

bhoop tirahaaTak sain bhanijai ||

ਨਗਰ ਤਿਹਾੜੋ ਜਾਹਿ ਕਹਿਜੈ ॥

nagar tihaaRo jaeh kahijai ||

ਜਾਹਿ ਤ੍ਰਿਹਾਟਕ ਪੁਰੀ ਬਖਾਨੈ ॥

jaeh tirahaaTak puree bakhaanai ||

ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਜਛ ਸਭ ਜਾਨੈ ॥੧॥

dhaanav dhev jachh sabh jaanai ||1||

ਸ੍ਰੀ ਮਹਬੂਬ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

sree mahaboob matee teh naaree ||

ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਕਹੂੰ ਨ ਕੁਮਾਰੀ ॥

jeh sam su(n)dhar kahoo(n) na kumaaree ||

ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਮ੍ਰਿਦੁਹਾਸ ਮਤੀ ਤਿਹ ॥

dhutiy naar miradhuhaas matee teh ||

ਨਹਿ ਸਸਿ ਸਮ ਕਹਿਯਤ ਆਨਨ ਜਿਹ ॥੨॥

neh sas sam kahiyat aanan jeh ||2||

ਸ੍ਰੀ ਮਹਬੂਬ ਮਤੀ ਤਨ ਨ੍ਰਿਪ ਰਤਿ ॥

sree mahaboob matee tan nirap rat ||

ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਪਰ ਨਹਿ ਆਨਨ ਮਤਿ ॥

dhutiy naar par neh aanan mat ||

ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥

adhik bhog teh saath kamaayo ||

ਏਕ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਉਪਜਾਯੋ ॥੩॥

ek putr taa te upajaayo ||3||

ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਤੇ ਸਾਥ ਨ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥

dhutiy naar te saath na preetaa ||

ਤਾਹਿ ਨ ਬੀਚ ਲਜਾਵਤ ਚੀਤਾ ॥

taeh na beech layaavat cheetaa ||

ਸੁਤਵੰਤੀ ਇਕ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਪ੍ਰੀਤ ॥

sutava(n)tee ik pun pat preet ||

ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਲਯਾਵਤ ਨਹਿ ਚੀਤ ॥੪॥

avar tirayeh layaavat neh cheet ||4||

ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਤਬ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਈ ॥

dhutiy naar tab adhik risaiee ||

ਏਕ ਘਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਬਨਾਈ ॥

ek ghaat kee baat banaiee ||

ਸਿਸ ਕੀ ਗੁਦਾ ਗੋਖਰੂ ਦਿਯਾ ॥

sis kee gudhaa gokharoo dhiyaa ||

ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਤਿਹ ਕਿਯਾ ॥੫॥

taa te adhik dhukhit teh kiyaa ||5||

ਬਾਲਕ ਅਧਿਕ ਦੁਖਾਤੁਰ ਭਯੋ ॥

baalak adhik dhukhaatur bhayo ||

ਰੋਵਤ ਧਾਮ ਮਾਤ ਕੇ ਗਯੋ ॥

rovat dhaam maat ke gayo ||

ਨਿਰਖਿ ਤਾਤ ਮਾਤਾ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥

nirakh taat maataa dhukh paayo ||

ਭਲੀ ਭਲੀ ਧਾਯਾਨ ਮੰਗਾਯੋ ॥੬॥

bhalee bhalee dhaayaan ma(n)gaayo ||6||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਾਲਹਿ ਦੁਖ ਦਿਯੋ ॥

eeh charitr baaleh dhukh dhiyo ||

ਆਪਨ ਭੇਸ ਧਾਇ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥

aapan bhes dhai ko kiyo ||

ਕਿਯਾ ਸਵਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਪਯਾਨਾ ॥

kiyaa savat ke dhaam payaanaa ||

ਭੇਦ ਨਾਰਿ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥੭॥

bhedh naar kinahoo(n) na pachhaanaa ||7||

ਔਖਧ ਏਕ ਹਾਥ ਮੈ ਲਈ ॥

aauakhadh ek haath mai liee ||

ਸਿਸੁ ਕੀ ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਤ ਕੌ ਦਈ ॥

sis kee pratham maat kau dhiee ||

ਬਰੀ ਖਾਤ ਰਾਨੀ ਮਰਿ ਗਈ ॥

baree khaat raanee mar giee ||

ਸ੍ਵਛ ਸੁਘਰਿ ਰਾਨੀ ਫਿਰਿ ਅਈ ॥੮॥

savaichh sughar raanee fir iee ||8||

ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਭੇਸ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰਿ ॥

nij gireh aai bhes nirap tiray dhar ||

ਜਾਤਿ ਭਈ ਅਪਨੀ ਸਵਿਤਨ ਘਰ ॥

jaat bhiee apanee savitan ghar ||

ਸਿਸੁ ਕੋ ਕਾਢਿ ਗੋਖਰੂ ਡਾਰੋ ॥

sis ko kaadd gokharoo ddaaro ||

ਤਾਹਿ ਸੁਘਰਿ ਤਿਹ ਸੁਤ ਕਰਿ ਪਾਰੋ ॥੯॥

taeh sughar teh sut kar paaro ||9||

ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਸਵਤਿਨ ਕਹ ਮਾਰਾ ॥

eeh chhal so savatin keh maaraa ||

ਸਿਸਹੁ ਜਾਨਿ ਸੁਤ ਲਿਯੋ ਉਬਾਰਾ ॥

sisahu jaan sut liyo ubaaraa ||

ਨ੍ਰਿਪਹ ਸੰਗ ਪੁਨਿ ਕਰਿ ਲਿਯ ਪਜਾਰਾ ॥

nirapeh sa(n)g pun kar liy payaaraa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੦॥

bhedh abhedh na kinoo(n) bichaaraa ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੭੮॥੬੮੧੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau aThahatar charitr samaapatam sat subham sat

||378||6818||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥

sun raajaa ik aauar prasa(n)gaa ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਨਰੇਸੁਰ ਸੰਗਾ ॥

jeh bidh bhayo naresur sa(n)gaa ||

ਮ੍ਰਿਦੁਲਾ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਭਨਿਜੈ ॥

miradhulaa dhe teh naar bhanijai ||

ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥੧॥

ei(n)dhr cha(n)dhr paTatar teh dhijai ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥

sree suprabhaa dhe taa kee sutaa bakhaaniyai ||

ਮਹਾ ਸੁੰਦਰੀ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਜਾਨਿਯੈ ॥

mahaa su(n)dharee lok chaturadhas jaaniyai ||

ਜੋ ਸਹਚਰਿ ਤਾ ਕੌ ਭਰਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਹੀ ॥

jo sahachar taa kau bhar nain nihaarahee ||

ਹੋ ਪਰੀ ਪਦੁਮਨੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਸੁ ਵਾਹਿ ਬਿਚਾਰਹੀ ॥੨॥

ho paree padhumanee prakirat su vaeh bichaarahee ||2||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਹਾਟਕਪੁਰ ਤਿਨ ਕੋ ਦਿਸਿ ਦਛਿਨ ॥

haaTakapur tin ko dhis dhachhin ||

ਰਾਜ ਕਰਤ ਤੇ ਤਹਾ ਬਿਚਛਨ ॥

raaj karat te tahaa bichachhan ||

ਤਿਹ ਪੁਰ ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ॥

teh pur ek saeh ko putr ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਬਿਧਨਾ ਠਟਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥੩॥

jan kar bidhanaa ThaTaa charitr ||3||

ਬ੍ਯਾਘ੍ਰ ਕੇਤੁ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿਜੈ ॥

brayaaghr ket teh naam kahijai ||

ਛਤ੍ਰ ਜਾਤਿ ਰਘੁਬੰਸ ਭਨਿਜੈ ॥

chhatr jaat raghuba(n)s bhanijai ||

ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਨੁ ਅਵਤਾਰ ਅਨੰਗਾ ॥

pragaT jaan avataar ana(n)gaa ||

ਐਸੋ ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਅੰਗਾ ॥੪॥

aaiso saeh putr ko a(n)gaa ||4||

ਲਾਗੀ ਲਗਨ ਤਵਨ ਪਰ ਬਾਲਾ ॥

laagee lagan tavan par baalaa ||

ਸਖੀ ਪਠੀ ਇਕ ਤਹਾ ਰਿਸਾਲਾ ॥

sakhee paThee ik tahaa risaalaa ||

ਸੋ ਚਲਿ ਗਈ ਕੁਅਰ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥

so chal giee kuar ke dhaamaa ||

ਜਿਮਿ ਤਿਮਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ੍ਯੋ ਬਾਮਾ ॥੫॥

jim tim taeh prabodhrayo baamaa ||5||

ਜਾਤ ਭਈ ਤਾ ਕਹ ਲੈ ਤਹਾ ॥

jaat bhiee taa keh lai tahaa ||

ਮਾਰਗ ਕੁਅਰਿ ਬਿਲੋਕਤ ਜਹਾ ॥

maarag kuar bilokat jahaa ||

ਨਿਰਖਤ ਨੈਨ ਗਰੇ ਲਪਟਾਈ ॥

nirakhat nain gare lapaTaiee ||

ਸੇਜਾਸਨ ਪਰ ਲਿਯੋ ਚੜਾਈ ॥੬॥

sejaasan par liyo chaRaiee ||6||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੀ ਤਵਨ ਸੌ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥

bahu bidh karee tavan sau kreeRaa ||

ਕਾਮਨਿ ਕਾਮ ਨਿਵਾਰੀ ਪੀੜਾ ॥

kaaman kaam nivaaree peeRaa ||

ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਧਾਮ ਬਾਮ ਤਿਹ ਰਾਖਾ ॥

nis dhin dhaam baam teh raakhaa ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਨ ਭੇਦ ਨ ਭਾਖਾ ॥੭॥

maat pitaa tan bhedh na bhaakhaa ||7||

ਤਬ ਲੌ ਬਜਾਹਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਤਾਤੈ ॥

tab lau bayaeh dhayo teh taatai ||

ਭੂਲਿ ਗਈ ਵਾ ਕੌ ਵੈ ਬਾਤੈ ॥

bhool giee vaa kau vai baatai ||

ਨਿਜੁ ਪਜਾਰੇ ਬਿਨ ਰਹਿਯੋ ਨ ਗਯੋ ॥

nij payaare bin rahiyo na gayo ||

ਘਾਲਿ ਸੰਦੂਕਹਿ ਸਾਥ ਚਲਯੋ ॥੮॥

ghaal sa(n)dhookeh saath chalayo ||8||

ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਤਾ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

nis dhin taa sau bhog kamaavai ||

ਸੋਵਤ ਰਹੈ ਨ ਭੂਪਤਿ ਪਾਵੈ ॥

sovat rahai na bhoopat paavai ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਜਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਗਾ ॥

ek dhivas jab hee nirap jaagaa ||

ਰਨਿਯਹਿ ਛੋਰਿ ਜਾਰ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥੯॥

raniyeh chhor jaar uTh bhaagaa ||9||

ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਬਚਨ ਕੋਪ ਕਰਿ ਭਾਖਿਯੋ ॥

tiray sau bachan kop kar bhaakhiyo ||

ਤੈ ਲੈ ਜਾਰ ਧਾਮ ਕਿਮਿ ਰਾਖਿਯੋ ॥

tai lai jaar dhaam kim raakhiyo ||

ਕੈ ਅਬ ਹੀ ਮੁਹਿ ਬਾਤ ਬਤਾਵੌ ॥

kai ab hee muh baat bataavau ||

ਕੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਵੌਂ ॥੧੦॥

kai praanan kee aas chukaavau ||10||

ਬਾਤ ਸਤ੍ਯ ਜਾਨੀ ਜਿਯ ਰਾਨੀ ॥

baat satay jaanee jiy raanee ||

ਮੁਝੈ ਨ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਡਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

mujhai na nirap chhaaddat abhimaanee ||

ਭਾਗ ਘੋਟਨਾ ਹਾਥ ਸੰਭਾਰਾ ॥

bhaag ghoTanaa haath sa(n)bhaaraa ||

ਫੋਰਿ ਨਰਾਧਿਪ ਕੇ ਸਿਰ ਡਾਰਾ ॥੧੧॥

for naraadhip ke sir ddaaraa ||11||

ਬਹੁਰਿ ਸਭਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥

bahur sabhan ieh bhaat sunaiee ||

ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਗ ਜਬ ਲਏ ਬੁਲਾਈ ॥

prajaa log jab le bulaiee ||

ਮਦ ਕਰਿ ਭੂਪ ਭਯੋ ਮਤਵਾਰਾ ॥

madh kar bhoop bhayo matavaaraa ||

ਪਹਿਲ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਮ ਉਚਾਰਾ ॥੧੨॥

pahil putr ko naam uchaaraa ||12||

ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਮਹਿ ਲਯੋ ॥

mritak putr ko naameh layo ||

ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਦੁਖਾਤੁਰ ਭਯੋ ॥

taa te adhik dhukhaatur bhayo ||

ਸੋਕ ਤਾਪ ਕੋ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰਾ ॥

sok taap ko adhik bichaaraa ||

ਮੂੰਡ ਫੋਰਿ ਭੀਤਨ ਸੌ ਡਾਰਾ ॥੧੩॥

moo(n)dd for bheetan sau ddaaraa ||13||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਛਲ ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਹਨਾ ਲੀਨਾ ਮਿਤ੍ਰ ਬਚਾਇ ॥

eeh chhal nij naayak hanaa leenaa mitr bachai ||

ਬਹੁਰਿ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਕਰੋ ਕੋ ਨ ਸਕਾ ਛਲ ਪਾਇ ॥੧੪॥

bahur bhog taa sau karo ko na sakaa chhal pai ||14||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੭੯॥੬੮੩੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau unaasee charitr samaapatam sat subham sat

||379||6832||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਬਰ ॥

ek charitr sain raajaa bar ||

ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥

naar charitr matee taa ke ghar ||

ਵਤੀ ਚਰਿਤ੍ਰਾ ਤਾ ਕੀ ਨਗਰੀ ॥

vatee charitraa taa kee nagaree ||

ਤਿਹੂੰ ਭਵਨ ਕੇ ਬੀਚ ਉਜਗਰੀ ॥੧॥

tihoo(n) bhavan ke beech ujagaree ||1||

ਗੋਪੀ ਰਾਇ ਸਾਹ ਸੁਤ ਇਕ ਤਹ ॥

gopee rai saeh sut ik teh ||

ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਗ ਮਹ ॥

jeh sam su(n)dhar dhutiy na jag meh ||

ਤਿਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

teh charitr dhe nain nihaariyo ||

ਅੰਗ ਅੰਗ ਤਿਹ ਮਦਨ ਪ੍ਰਜਾਰਿਯੋ ॥੨॥

a(n)g a(n)g teh madhan prajaariyo ||2||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

jeh teh bidh teh layo bulai ||

ਉਠਤ ਲਯੋ ਛਤਿਯਾ ਸੌ ਲਾਇ ॥

auThat layo chhatiyaa sau lai ||

ਕਾਮ ਕੇਲ ਕੀਨੋ ਰੁਚਿ ਠਾਨੀ ॥

kaam kel keeno ruch Thaanee ||

ਕੇਲ ਕਰਤ ਸਭ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਨੀ ॥੩॥

kel karat sabh rain bihaanee ||3||

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਈ ॥

posat bhaag afeem ma(n)gaiee ||

ਏਕ ਸੇਜ ਚੜਿ ਦੁਹੂੰ ਚੜਾਈ ॥

ek sej chaR dhuhoo(n) chaRaiee ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਤਨ ਕਿਯੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥

bhaat anik tan kiye bilaasaa ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਮਨ ਨ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੪॥

maat pitaa ko man na traasaa ||4||

ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਤਾ ਕੌ ਪਤਿ ॥

tab lag aai gayo taa kau pat ||

ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਸੇਜਾ ਤਰ ਉਪ ਪਤਿ ॥

ddaar dhayo sejaa tar up pat ||

ਦੁਪਟਾ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਮੁਖ ਪਰ ॥

dhupaTaa ddaar dhayo teh mukh par ||

ਜਾਨਯੋ ਜਾਇ ਨ ਤਾ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਨਰ ॥੫॥

jaanayo jai na taa te tiray nar ||5||

ਸੋਵਤ ਕਵਨ ਸੇਜ ਪਰ ਤੋਰੀ ॥

sovat kavan sej par toree ||

ਭਾਖੀ ਨਾਥ ਮਾਤ ਹੈ ਮੋਰੀ ॥

bhaakhee naath maat hai moree ||

ਹਮ ਪਹਿ ਤੋ ਨਹਿ ਜਾਤ ਜਗਾਈ ॥

ham peh to neh jaat jagaiee ||

ਤੁਮੈ ਕਹਤ ਹੌ ਬਾਧਿ ਢਿਠਾਈ ॥੬॥

tumai kahat hau baadh ddiThaiee ||6||

ਦ੍ਵੈਕ ਘਰੀ ਤੁਮ ਅਨਤ ਸਿਧਾਵਹੁ ॥

dhavaik gharee tum anat sidhaavahu ||

ਇਹ ਉਠਿ ਗਏ ਬਹੁਰਿ ਹਜਾਂ ਆਵਹੁ ॥

eeh uTh ge bahur hayaa(n) aavahu ||

ਜਬ ਜਾਗੈ ਤੇ ਅਧਿਕ ਰਿਸੈਹੈ ॥

jab jaagai te adhik risaihai ||

ਹਮ ਤੁਮ ਲਖਿ ਇਕਤ੍ਰ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈਹੈ ॥੭॥

ham tum lakh ikatr chup havaihai ||7||

ਤਿਨਿ ਇਹ ਬਾਤ ਸਤਜ ਕਰਿ ਮਾਨੀ ॥

tin ieh baat satay kar maanee ||

ਜਾਤ ਭਯੋ ਉਠਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਜਾਨੀ ॥

jaat bhayo uTh kirayaa na jaanee ||

ਜਬ ਉਠਿ ਮਾਤ ਗਈ ਲਖਿ ਲੈਯਹੁ ॥

jab uTh maat giee lakh laiyahu ||

ਤਬ ਹਮ ਕੌ ਤੁਮ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲੈਯਹੁ ॥੮॥

tab ham kau tum bahur bulaiyahu ||8||

ਇਮਿ ਕਹਿ ਬਾਤ ਜਾਤ ਜੜ ਭਯੋ ॥

eim keh baat jaat jaR bhayo ||

ਤਾਹਿ ਚੜਾਇ ਖਾਟ ਪਰ ਲਯੋ ॥

taeh chaRai khaaT par layo ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਤਨ ਕਰੈ ਬਿਲਾਸਾ ॥

bhaat anik tan karai bilaasaa ||

ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਪਿਤਾ ਨਿਵਾਸਾ ॥੯॥

aavat bhayo teh pitaa nivaasaa ||9||

ਤਿਸੀ ਭਾਤਿ ਤਨ ਤਾਹਿ ਸੁਵਾਯੋ ॥

tisee bhaat tan taeh suvaayo ||

ਤਾਤ ਭਏ ਇਹ ਭਾਤਿ ਜਤਾਯੋ ॥

taat bhe ieh bhaat jataayo ||

ਸੁਨਹੁ ਪਿਤਾ ਇਹ ਨਾਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥

sunahu pitaa ieh naar tihaaree ||

ਤੁਮ ਸੇ ਛਪੀ ਲਾਜ ਕੀ ਮਾਰੀ ॥੧੦॥

tum se chhapee laaj kee maaree ||10||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਸਿਧਾਨਾ ॥

sunat bachan nirap dhaam sidhaanaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥

bhedh abhedh kachhoo na pachhaanaa ||

ਤਾ ਕੌ ਕਾਢਿ ਸੇਜ ਪਰ ਲੀਨਾ ॥

taa kau kaadd sej par leenaa ||

ਤਾ ਕੀ ਮਾਤ ਗਵਨ ਤਹ ਕੀਨਾ ॥੧੧॥

taa kee maat gavan teh keenaa ||11||

ਵੈਸਹਿ ਤਾ ਕਹ ਦਿਯਾ ਸੁਵਾਇ ॥

vaiseh taa keh dhiyaa suvai ||

ਕਹੀ ਮਾਤ ਸੈ ਬਾਤ ਬਨਾਇ ॥

kahee maat sai baat banai ||

ਸੁਨਹੁ ਮਾਤ ਜਾਮਾਤ ਤਿਹਾਰੋ ॥

sunahu maat jaamaat tihaaro ||

ਮੋ ਕੋ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪਜਾਰੋ ॥੧੨॥

mo ko adhik praan te payaaro ||12||

ਯਾ ਕੋ ਨੈਨ ਨੀਦ ਦੁਖ ਦਿਯੋ ॥

yaa ko nain needh dhukh dhiyo ||

ਤਾ ਤੇ ਸੈਨ ਸ੍ਰਮਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕਿਯੋ ॥

taa te sain sramit havai kiyo ||

ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਨਹਿ ਸਕਤ ਜਗਾਈ ॥

mai yaa ko neh sakat jagaiee ||

ਅਬ ਹੀ ਸੋਇ ਗਯੋ ਸੁਖਦਾਈ ॥੧੩॥

ab hee soi gayo sukhadhaiee ||13||

ਸੁਨਿ ਬਚ ਮਾਤ ਜਾਤ ਭੀ ਉਠ ਘਰ ॥

sun bach maat jaat bhee uTh ghar ||

ਲਯੋ ਸੇਜ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਭੁਜ ਭਰ ॥

layo sej par tiray piy bhuj bhar ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਭੋਗ ਕਮਾਏ ॥

bhaat bhaat tan bhog kamaae ||

ਬਹੁਰਿ ਧਾਮ ਕੌ ਤਾਹਿ ਪਠਾਏ ॥੧੪॥

bahur dhaam kau taeh paThaae ||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਹ ਚੰਚਲਾਮ ਪਿਯਹਿ ਦਯੋ ਪਹੁਚਾਇ ॥

eeh charitr teh cha(n)chalaam piyeh dhayo pahuchai ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਸਕਿਯੋ ਨ ਕੋਈ ਪਾਇ ॥੧੫॥

bhedh abhedh tirayaan ke sakiyo na koiee pai ||15||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੮੦॥੬੮੪੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau asee charitr samaapatam sat subham sat ||380||6847||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨਹੁ ਰਾਵ ਇਕ ਕਥਾ ਸ੍ਰਵਨ ਧਰਿ ॥

sunahu raav ik kathaa sravan dhar ||

ਜਿਹ ਬਿਧ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਰ ॥

jeh bidh kiyaa charitr tirayaa bar ||

ਪੀਰ ਏਕ ਮੁਲਤਾਨ ਭਨਿਜੈ ॥

peer ek mulataan bhanijai ||

ਰੂਪਵੰਤ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਕਹਿਜੈ ॥੧॥

roopava(n)t teh adhik kahijai ||1||

ਰੋਸਨ ਕਦਰ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥

rosan kadhar tavan ko naamaa ||

ਥਕਿਤ ਰਹਿਤ ਜਿਹ ਨਿਰਖਤ ਬਾਮਾ ॥

thakit rahit jeh nirakhat baamaa ||

ਜੋ ਨਿਰਖਤਿ ਤਿਯ ਪਤਿਹਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jo nirakhat tiy pateh nihaarai ||

ਤਾ ਕੌ ਐਂਚ ਜੂਤਯਨ ਮਾਰੈ ॥੨॥

taa kau aai(n)ch jootayan maarai ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਏਕ ਨਾਰ ਤਿਹ ਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਬਰ ॥

ek naar teh pat ko roop nihaar bar ||

ਰਹੀ ਮੁਬਤਲਾ ਹ੍ਵੈ ਇਮਿ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰਿ ॥

rahee mubatalaa havai im charit bichaar kar ||

ਇਹ ਨਿਰਖੇ ਬਿਨੁ ਚੈਨ ਨ ਮੋ ਕੌ ਪਲ ਪਰੈ ॥

eeh nirakhe bin chain na mo kau pal parai ||

ਹੋ ਜੌ ਨਿਰਖਤ ਹੌ ਤਾਹਿ ਤੁ ਰਾਰਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੈ ॥੩॥

ho jau nirakhat hau taeh ta raareh tiray karai ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਿਸੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਈ ॥

tisee tirayaa ke dhaam sidhaiee ||

ਬਹੁਤਕ ਭੇਟ ਅਸਰਫੀ ਲਯਾਈ ॥

bahutak bheT asarafee layaiee ||

ਜੇਵਰ ਦੀਨੇ ਜਰੇ ਜਰਾਇਨ ॥

jevar dheene jare jarain ||

ਜਿਨ ਕੋ ਸਕਤ ਅੰਤ ਕੋਈ ਪਾਇਨ ॥੪॥

jin ko sakat a(n)t koiee pain ||4||

ਸੁ ਸਭ ਦਈ ਤਿਹ ਸਾਥਿ ਕਹਾ ਇਮਿ ॥

s sabh dhiee teh saath kahaa im ||

ਸਾਥ ਖਾਦਿਮਾ ਬਾਨੋ ਕੇ ਤਿਮਿ ॥

saath khaadhimaa baano ke tim ||

ਏਕਹਿ ਆਸ ਹਜਾਂ ਮੈ ਆਈ ॥

ekeh aas hayaa(n) mai aaiee ||

ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੌਂ ਤੁਮੈ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥

s mai kahat hau tumai sunaiee ||5||

ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਹੀ ਮਦਰੋ ਚ੍ਵਾਇ ॥

gireh apane hee madharo chavaiai ||

ਖਾਨਾ ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਕੇ ਲਜਾਇ ॥

khaanaa anik bhaat ke layai ||

ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਲੈ ਦੁਹੂੰ ਪਯਾਊ ॥

nij haathan lai dhuhoo(n) payaauoo ||

ਭੇਟ ਚੜਾਇ ਘਰਹਿ ਉਠਿ ਜਾਊ ॥੬॥

bheT chaRai ghareh uTh jaauoo ||6||

ਸੋਈ ਮਦ ਲੈ ਤਹਾ ਸਿਧਾਈ ॥

soiee madh lai tahaa sidhaiee ||

ਸਾਤ ਬਾਰ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਚੁਆਈ ॥

saat baar bahu bhaat chuaaiee ||

ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਲੈ ਦੁਹੂੰ ਪਿਯਾਯੋ ॥

nij haathan lai dhuhoo(n) piyaayo ||

ਅਧਿਕ ਮਤ ਕਰਿ ਸੇਜ ਸੁਆਯੋ ॥੭॥

adhik mat kar sej suaayo ||7||

ਸੋਈ ਲਖੀ ਪੀਰ ਤ੍ਰਿਯ ਜਬ ਹੀ ॥

soiee lakhee peer tiray jab hee ||

ਨੈਨ ਸੈਨ ਦੈ ਤਿਹ ਪ੍ਰਤਿ ਤਬ ਹੀ ॥

nain sain dhai teh prat tab hee ||

ਤਾ ਕੇ ਧਰਿ ਛਤਿਯਾ ਪਰੁ ਚੂਤ੍ਰਨ ॥

taa ke dhar chhatiyaa par chootran ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੀਨਾ ਤਿਹ ਪਤਿ ਤਨ ॥੮॥

kaam bhog keenaa teh pat tan ||8||

ਸੋਵਤ ਰਹੀ ਚੜੇ ਮਦ ਨਾਰੀ ॥

sovat rahee chaRe madh naaree ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਗਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥

bhedh abhedh kee gat na bichaaree ||

ਚੀਠੀ ਏਕ ਲਿਖੀ ਨਿਜ ਅੰਗਾ ॥

cheeThee ek likhee nij a(n)gaa ||

ਬਾਧਿ ਗਈ ਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਸੰਗਾ ॥੯॥

baadh giee taa ke sir sa(n)gaa ||9||

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਖਯਾਲ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਪਰਿ ਹੈ ॥

jo tiray khayaal tirayan ke par hai ||

ਤਾ ਕੀ ਬਿਧਿ ਐਸੀ ਗਤਿ ਕਰਿ ਹੈ ॥

taa kee bidh aaisee gat kar hai ||

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਯ ਐਸ ਨ ਕੀਜੈ ॥

taa te tum tiray aais na keejai ||

ਬੁਰੋ ਸੁਭਾਇ ਸਕਲ ਤਜਿ ਦੀਜੈ ॥੧੦॥

buro subhai sakal taj dheejai ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕੇਸ ਪਾਸ ਤੇ ਛੋਰਿ ਕੈ ਬਾਚਤ ਪਤਿਯਾ ਅੰਗ ॥

kes paas te chhor kai baachat patiyaa a(n)g ||

ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਤਜਿ ਦਿਯਾ ਬਾਦ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਸੰਗ ॥੧੧॥

taa dhin te tiray taj dhiyaa baadh tirayan ke sa(n)g ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਆਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੮੧॥੬੮੫੮॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau ikaasee charitr samaapatam sat subham sat

||381||6858||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਿਸਨ ਧੁਜਾ ਇਕ ਭੂਪ ਸੁਲਛਨ ॥

bisan dhujaa ik bhoop sulachhan ||

ਬਿਸਨਪੁਰੀ ਜਾ ਕੀ ਦਿਸਿ ਦਛਿਨ ॥

bisanapuree jaa kee dhis dhachhin ||

ਸ੍ਰੀ ਮਨਿ ਨੀਲ ਮਤੀ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥

sree man neel matee teh raanee ||

ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਭਵਨ ਮੌ ਜਾਨੀ ॥੧॥

su(n)dhar sakal bhavan mau jaanee ||1||

ਅਛਲੀ ਰਾਇ ਏਕ ਤਹ ਛਤ੍ਰੀ ॥

achhalee rai ek teh chhatree ||

ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਨਿਛਤ੍ਰੀ ॥

soorabeer balavaan nichhatree ||

ਬਦਨ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਤ ਨ ਭਾਖੀ ॥

badhan prabhaa teh jaat na bhaakhee ||

ਜਨੁ ਮੁਖ ਚੀਰ ਚਾਦ ਕੀ ਰਾਖੀ ॥੨॥

jan mukh cheer chaadh kee raakhee ||2||

ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਵਨ ਸੌ ਲਾਗੀ ॥

tiray kee preet tavan sau laagee ||

ਜਾ ਤੇ ਨੀਦ ਭੂਖਿ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥

jaa te needh bhookh sabh bhaagee ||

ਜਿਯ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਗੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥

jiy te nirap rogee Thaharaayo ||

ਊਚ ਨੀਚ ਸਭਹੀਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੩॥

uooch neech sabhaheen sunaayo ||3||

ਖੀਂਧ ਏਕ ਰਾਜਾ ਪਰ ਧਰੀ ॥

khee(n)dh ek raajaa par dharee ||

ਉਰ ਪਰ ਰਾਖਿ ਲੋਨ ਕੀ ਡਰੀ ॥

aur par raakh lon kee ddaree ||

ਅਗਨਿ ਸਾਥ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਤਪਾਈ ॥

agan saath teh adhik tapaiee ||

ਜੋ ਕਰ ਸਾਥ ਛੁਈ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥੪॥

jo kar saath chhuiee neh jaiee ||4||

ਚਾਰੋ ਓਰ ਦਾਬਿ ਅਸ ਲਿਯਾ ॥

chaaro or dhaab as liyaa ||

ਮੁਖ ਤੇ ਤਾਹਿ ਨ ਬੋਲਨ ਦਿਯਾ ॥

mukh te taeh na bolan dhiyaa ||

ਤਬ ਹੀ ਤਜਾ ਗਏ ਜਬ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥

tab hee tajaa ge jab praanaa ||

ਭੇਦ ਪੁਰਖ ਦੂਸਰੇ ਨ ਜਾਨਾ ॥੫॥

bhedh purakh dhoosare na jaanaa ||5||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਿਆਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੮੨॥੬੮੬੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau biaasee charitr samaapatam sat subham sat

||382||6863||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨਹੁ ਚਰਿਤ ਇਕ ਅਵਰ ਨਰੇਸਾ ॥

sunahu charit ik avar naresaa ||

ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ਝਾਰਖੰਡ ਕੇ ਦੇਸਾ ॥

nirap ik jhaarakha(n)dd ke dhesaa ||

ਕੋਕਿਲ ਸੈਨ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥

kokil sain tavan ko naamaa ||

ਮਤੀ ਕੋਕਿਲਾ ਵਾ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥੧॥

matee kokilaa vaa kee baamaa ||1||

ਬਦਲੀ ਰਾਮ ਸਾਹ ਸੁਤ ਇਕ ਤਹ ॥

badhalee raam saeh sut ik teh ||

ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਹੂੰ ਨ ਜਗ ਮਹ ॥

jeh sam su(n)dhar kahoo(n) na jag meh ||

ਦ੍ਰਿਗ ਭਰਿ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਾ ਜਬ ਹੀ ॥

dhirag bhar taeh bilokaa jab hee ||

ਰਾਨੀ ਭਈ ਕਾਮ ਬਸਿ ਤਬ ਹੀ ॥੨॥

raanee bhiee kaam bas tab hee ||2||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੈ ॥

kaam bhog teh saath kamaavai ||

ਮੂੜ ਨਾਰਿ ਨਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਜਾਵੈ ॥

mooR naar neh hiradhai lajaavai ||

ਜਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਬਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥

jab raajai ieh baat pachhaanee ||

ਚਿਤ ਮਹਿ ਧਰੀ ਨ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨੀ ॥੩॥

chit meh dharee na pragaT bakhaanee ||3||

ਆਧੀ ਰੈਨਿ ਹੋਤ ਭੀ ਜਬ ਹੀ ॥

aadhee rain hot bhee jab hee ||

ਰਾਜਾ ਦੁਰਾ ਖਾਟ ਤਰ ਤਬ ਹੀ ॥

raajaa dhuraa khaaT tar tab hee ||

ਰਾਨੀ ਭੇਦ ਨ ਵਾ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥

raanee bhedh na vaa ko paayo ||

ਬੋਲਿ ਜਾਰ ਕੌ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥੪॥

bol jaar kau nikaT bulaayo ||4||

ਰੁਚਿ ਭਰਿ ਭੋਗ ਤਵਨ ਸੌ ਕਰਾ ॥

ruch bhar bhog tavan sau karaa ||

ਖਾਟ ਤਰੇ ਰਾਜਾ ਲਹਿ ਪਰਾ ॥

khaaT tare raajaa leh paraa ||

ਅਧਿਕ ਨਾਰਿ ਮਨ ਮਹਿ ਡਰ ਪਾਈ ॥

adhik naar man meh ddar paiee ||

ਕਰੌ ਦੈਵ ਅਬ ਕਵਨ ਉਪਾਈ ॥੫॥

karau dhaiv ab kavan upaiee ||5||

ਸੁਨੁ ਮੂਰਖ ਤੈ ਬਾਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥

sun moorakh tai baat na paavai ||

ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ਕਹ ਹਾਥ ਲਗਾਵੈ ॥

nirap naaree keh haath lagaavai ||

ਸੁੰਦਰਿ ਸੁਘਰਿ ਜੈਸੇ ਮੁਰ ਰਾਜਾ ॥

su(n)dhar sughar jaise mur raajaa ||

ਤੈਸੋ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥੬॥

taiso dhutiy na bidhanaa saajaa ||6||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜੋ ਪਰ ਨਰ ਕਹ ਪਿਯ ਬਿਨੁ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਈ ॥

jo par nar keh piy bin naar nihaariee ||

ਮਹਾ ਨਰਕ ਮਹਿ ਤਾਹਿ ਬਿਧਾਤਾ ਡਾਰਈ ॥

mahaa narak meh taeh bidhaataa ddaariee ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਛਾਡਿ ਨ ਤੁਮਹਿ ਨਿਹਾਰਿਹੌ ॥

nij pat su(n)dhar chhaadd na tumeh nihaarihau ||

ਹੋ ਨਿਜੁ ਕੁਲ ਕੀ ਤਜਿ ਕਾਨਿ ਨ ਧਰਮਹਿ ਟਾਰਿਹੌ ॥੭॥

ho nij kul kee taj kaan na dharameh Taarihau ||7||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜੈਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਮੇਰੋ ਬਰ ॥

jaiso at su(n)dhar mero bar ||

ਤੁਹਿ ਵਾਰੌਂ ਵਾ ਕੇ ਇਕ ਪਗ ਪਰ ॥

tuh vaarau vaa ke ik pag par ||

ਤਿਹ ਤਜਿ ਤੁਹਿ ਕੈਸੇ ਹੂੰ ਨ ਭਜਿ ਹੋਂ ॥

teh taj tuh kaise hoo(n) na bhaj ho(n) ||

ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਨ ਤਜਿ ਹੋਂ ॥੮॥

lok laaj kul kaan na taj ho(n) ||8||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਮੂਰਖ ਹਰਖਾਨ੍ਯੋ ॥

sunat bachan moorakh harakhaanrayo ||

ਪਤੀਬ੍ਰਤਾ ਨਾਰੀ ਕਹ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

pateebrataa naaree keh jaanayo ||

ਸਿਰ ਪਰ ਧਰਿ ਪਲਕਾ ਪਰ ਨਚਾ ॥

sir par dhar palakaa par nachaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਾਰਿ ਨਾਰਿ ਜੁਤ ਬਚਾ ॥੯॥

eeh bidh jaar naar jut bachaa ||9||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤਿਰਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੮੩॥੬੯੭੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau tiraasee charitr samaapatam sat subham sat

||383||6872||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਇਕ ਭੂਪ ਮਹਾ ਮਨਿ ॥

sadhaa si(n)gh ik bhoop mahaa man ||

ਸਦਾਪੁਰੀ ਜਾ ਕੀ ਪਛਿਮ ਭਨਿ ॥

sadhaapuree jaa kee pachhim bhan ||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਲੰਕ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥

sree sula(n)k dhe taa kee naaree ||

ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਤੇ ਚੀਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥੧॥

januk cha(n)dhr te cheer nikaaree ||1||

ਤਹ ਇਕ ਹੋਤ ਸਾਹ ਧਨਵਾਨਾ ॥

teh ik hot saeh dhanavaanaa ||

ਨਿਰਧਨ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ਭਗਵਾਨਾ ॥

niradhan kar ddaariyo bhagavaanaa ||

ਅਧਿਕ ਚਤੁਰਿ ਤਾ ਕੀ ਇਕ ਨਾਰੀ ॥

adhik chatur taa kee ik naaree ||

ਤਿਨ ਤਾ ਸੌ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥੨॥

tin taa sau ieh bhaat uchaaree ||2||

ਕਰਿ ਹੌ ਬਹੁਰਿ ਤੁਮੈ ਧਨਵੰਤਾ ॥

kar hau bahur tumai dhanava(n)taa ||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤਾ ॥

kirapaa karai jo sree bhagava(n)taa ||

ਆਪਨ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰੋ ॥

aapan bhes purakh ko dhaaro ||

ਰਾਜ ਬਾਟ ਪਰ ਹਾਟ ਉਸਾਰੋ ॥੩॥

raaj baaT par haaT usaaro ||3||

ਏਕਨ ਦਰਬ ਉਧਾਰੋ ਦਿਯੋ ॥

ekan dharab udhaaro dhiyo ||

ਏਕਨ ਤੇ ਰਾਖਨ ਹਿਤ ਲਿਯੋ ॥

ekan te raakhan hit liyo ||

ਅਧਿਕ ਆਪਨੀ ਪਤਿਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥

adhik aapanee pateh chalaayo ||

ਜਹ ਤਹ ਸਕਲ ਧਨਿਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥੪॥

jeh teh sakal dhanin sun paayo ||4||

ਸੋਫੀ ਸੂਮ ਸਾਹ ਇਕ ਤਹਾ ॥

sofee soom saeh ik tahaa ||

ਜਾ ਕੇ ਘਰ ਸੁਨਿਯਤ ਧਨ ਮਹਾ ॥

jaa ke ghar suniyat dhan mahaa ||

ਸੁਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਹਿ ਕਰਤ ਬਿਸ੍ਵਾਸਾ ॥

sut tiray ko neh karat bisavaiaasaa ||

ਰਾਖਤ ਦਰਬ ਆਪਨੇ ਪਾਸਾ ॥੫॥

raakhat dharab aapane paasaa ||5||

ਸਾਹ ਸੁਈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਤਕਾਯੋ ॥

saeh suiee teh naar takaayo ||

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥

adhik preet kar taeh bulaayo ||

ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਤ ਮਾਲ ਕਹਾ ਤਵ ਖੈ ਹੈ ॥

tiray sut maal kahaa tav khai hai ||

ਏਕ ਦਾਮ ਫਿਰਿ ਤੁਮੈ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥੬॥

ek dhaam fir tumai na dhai hai ||6||

ਸਾਹ ਮਾਲ ਕਹੂੰ ਅਨਤ ਰਖਾਇ ॥

saeh maal kahoo(n) anat rakhai ||

ਸਰਖਤ ਤਾ ਤੇ ਲੇਹੁ ਲਿਖਾਇ ॥

sarakhat taa te leh likhai ||

ਮਾਤ ਪੂਤ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥

maat poot koiee bhedh na paavai ||

ਤੁਮ ਹੀ ਚਹਹੁ ਤਬੈ ਧਨ ਆਵੈ ॥੭॥

tum hee chahahu tabai dhan aavai ||7||

ਬਚਨ ਬਹੁਰਿ ਤਿਨ ਸਾਹ ਬਖਾਨੋ ॥

bachan bahur tin saeh bakhaano ||

ਤੁਮ ਤੇ ਔਰ ਭਲੋ ਨਹਿ ਜਾਨੋ ॥

tum te aauar bhalo neh jaano ||

ਮੇਰੋ ਸਕਲ ਦਰਬੁ ਤੈ ਲੇਹਿ ॥

mero sakal dharab tai leh ||

ਸਰਖਤ ਗੁਪਤ ਮੁਝੈ ਲਿਖਿ ਦੇਹਿ ॥੮॥

sarakhat gupat mujhai likh dheh ||8||

ਬੀਸ ਲਾਖ ਤਾ ਤੇ ਧਨ ਲਿਯਾ ॥

bees laakh taa te dhan liyaa ||

ਸਰਖਤ ਏਕ ਤਾਹਿ ਲਿਖਿ ਦਿਯਾ ॥

sarakhat ek taeh likh dhiyaa ||

ਬਾਜੂ ਬੰਦ ਬੀਚ ਇਹ ਰਖਿਯਹੁ ॥

baajoo ba(n)dh beech ieh rakhiyahu ||

ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਸੌ ਭੇਵ ਨ ਭਖਿਯਹੁ ॥੯॥

avar purakh sau bhev na bhakhiyahu ||9||

ਦੈ ਧਨ ਸਾਹ ਜਬੈ ਘਰ ਗਯੋ ॥

dhai dhan saeh jabai ghar gayo ||

ਭੇਖ ਮਜੂਰਨ ਕੋ ਤਿਨ ਲਯੋ ॥

bhekh majooran ko tin layo ||

ਧਾਮ ਤਿਸੀ ਕੇ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥

dhaam tisee ke kiyaa payaanaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਤਿਨ ਮੂੜ ਨ ਜਾਨਾ ॥੧੦॥

bhedh abhedh tin mooR na jaanaa ||10||

ਕਹੀ ਕਿ ਏਕ ਟੂਕ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ॥

kahee k ek Took muh dheh ||

ਪਾਨ ਭਰਾਇਸ ਗਰਦਨਿ ਲੇਹੁ ॥

paan bharais garadhan leh ||

ਖਰਚ ਜਾਨਿ ਥੋਰੋ ਤਿਨ ਕਰੋ ॥

kharach jaan thoro tin karo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਬਿਚਰੋ ॥੧੧॥

bhedh abhedh neh naik bicharo ||11||

ਜਬ ਹੀ ਘਾਤ ਨਾਰਿ ਤਿਨ ਪਾਈ ॥

jab hee ghaat naar tin paiee ||

ਬਾਜੂ ਬੰਦ ਲਯੋ ਸਰਕਾਈ ॥

baajoo ba(n)dh layo sarakaiee ||

ਅਪਨੀ ਕਬਜ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਲਈ ॥

apanee kabaj kaadd kar liee ||

ਸਤ ਕੀ ਡਾਰਿ ਤਵਨ ਮੈ ਗਈ ॥੧੨॥

sat kee ddaar tavan mai giee ||12||

ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਕਹਿ ਦੇਹ ਰੁਪਇਯਾ ॥

kitak dhinan keh dheh rupiyaa ||

ਪਠੈ ਦਯੋ ਇਕ ਤਾਹਿ ਮਨਇਯਾ ॥

paThai dhayo ik taeh maniyaa ||

ਏਕ ਹਜਾਰ ਤਹਾ ਤੋ ਲ੍ਯਾਵਹੁ ॥

ek hajaar tahaa to layaavahu ||

ਆਨਿ ਬਨਿਜ ਕੋ ਕਾਜ ਚਲਾਵਹੁ ॥੧੩॥

aan banij ko kaaj chalaavahu ||13||

ਤਿਨਕ ਹਜਾਰ ਨ ਤਾ ਕੌ ਦਿਯਾ ॥

tinak hajaar na taa kau dhiyaa ||

ਜਿਯ ਮੈ ਕੋਪ ਸਾਹ ਤਬ ਕਿਯਾ ॥

jiy mai kop saeh tab kiyaa ||

ਬਾਧਿ ਲੈ ਗਯੋ ਤਾ ਕਹ ਤਹਾ ॥

baadh lai gayo taa keh tahaa ||

ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਥੋ ਜਹਾ ॥੧੪॥

kaajee koTavaar tho jahaa ||14||

ਮੋ ਤੇ ਬੀਸ ਲਾਖ ਇਨ ਲਿਯਾ ॥

mo te bees laakh in liyaa ||

ਅਬ ਇਨ ਮੁਝੈ ਹਜਾਰ ਨ ਦਿਯਾ ॥

ab in mujhai hajaar na dhiyaa ||

ਕਹੀ ਸਭੋ ਸਰਖਤ ਤਿਹ ਹੇਰੋ ॥

kahee sabho sarakhat teh hero ||

ਇਨ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਨਜਾਇ ਨਿਬੇਰੋ ॥੧੫॥

ein ko ab hee nayai nibero ||15||

ਛੋਰਿ ਸਰਖਤਹਿ ਸਭਨ ਨਿਹਾਰੋ ॥

chhor sarakhateh sabhan nihaaro ||

ਰੁਪਯਾ ਸੌ ਇਕ ਤਹਾ ਬਿਚਾਰੋ ॥

rupayaa sau ik tahaa bichaaro ||

ਸਾਚਾ ਤੇ ਝੂਠਾ ਤਿਹ ਕਿਯਾ ॥

saachaa te jhooThaa teh kiyaa ||

ਸਭ ਧਨੁ ਹਰੋ ਕਾਢਿ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ॥੧੬॥

sabh dhan haro kaadd teh dhiyaa ||16||

ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਉਚਾਰੇ ॥

bahur bachan tin naar uchaare ||

ਮੈ ਨ ਰਹਤ ਹੌਂ ਗਾਵ ਤਿਹਾਰੇ ॥

mai na rahat hau gaav tihaare ||

ਯੌਂ ਕਹਿ ਜਾਤ ਤਹਾ ਤੇ ਭਈ ॥

yau keh jaat tahaa te bhiee ||

ਸੋਫੀ ਯਹਿ ਕੂਟਿ ਭੰਗੇਰੀ ਗਈ ॥੧੭॥

sofee yeh kooT bha(n)geree giee ||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਨਿਰਧਨ ਤੇ ਧਨਵੰਤ ਭੀ ਕਰਿ ਤਿਹ ਧਨ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥

niradhan te dhanava(n)t bhee kar teh dhan kee haan ||

ਸੋਫੀ ਕਹ ਅਮਲਿਨ ਛਰਾ ਦੇਖਤ ਸਕਲ ਜਹਾਨ ॥੧੮॥

sofee keh amalin chharaa dhekhat sakal jahaan ||18||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚਉਰਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੮੪॥੬੯੯੦॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chauraasee charitr samaapatam sat subham sat

||384||6890||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਿਤ੍ਰ ਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਪੂਰਬ ॥

chitr ket raajaa ik poorab ||

ਜਿਹ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਥ ਪੁਤ੍ਰ ਅਪੂਰਬ ॥

jeh bachitr rath putr apoorab ||

ਚਿਤ੍ਰਾਪੁਰ ਨਗਰ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

chitraapur nagar teh sohai ||

ਜਿਹ ਢਿਗ ਦੇਵ ਦੈਤ ਪੁਰ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥

jeh ddig dhev dhait pur ko hai ||1||

ਸ੍ਰੀ ਕਟਿ ਉਤਿਮ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

sree kaT utim dhe teh naaree ||

ਸੂਰਜ ਵਤ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦੁਲਾਰੀ ॥

sooraj vat teh dhaam dhulaaree ||

ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਨਾਰਿ ਨ ਕੋਈ ॥

jeh sam su(n)dhar naar na koiee ||

ਆਗੇ ਭਈ ਨ ਪਾਛੇ ਹੋਈ ॥੨॥

aage bhiee na paachhe hoiee ||2||

ਬਾਨੀ ਰਾਇ ਤਹਾ ਇਕ ਸਾਹਾ ॥

baanee rai tahaa ik saahaa ||

ਜਿਹ ਮੁਖ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਨਹਿ ਮਾਹਾ ॥

jeh mukh sam su(n)dhar neh maahaa ||

ਸ੍ਰੀ ਗੁਲਜਾਰ ਰਾਇ ਸੁਤ ਤਾ ਕੇ ॥

sree gulajaar rai sut taa ke ||

ਦੇਵ ਦੈਤ ਕੋਇ ਤੁਲਿ ਨ ਵਾ ਕੇ ॥੩॥

dhev dhait koi tul na vaa ke ||3||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਰੂਪਾ ॥

raaj sutaa taa ko lakh roopaa ||

ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਅਨੂਪਾ ॥

moh rahee man maeh anoopaa ||

ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥

ek sahacharee tahaa paThaiee ||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਤਹਾ ਲੈ ਆਈ ॥੪॥

jeh teh bhaat tahaa lai aaiee ||4||

ਮਿਲਤ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਸੌ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥

milat kuar taa sau sukh paayo ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਮਿਲਿ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

bhaat bhaat mil bhog kamaayo ||

ਚੁੰਬਨ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਲੀਏ ॥

chu(n)ban bhaat bhaat ke le'ee ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਕੇ ਆਸਨ ਕੀਏ ॥੫॥

bhaat anik ke aasan ke'ee ||5||

ਤਬ ਲਗਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਹ ਆਯੋ ॥

tab lag maat pitaa teh aayo ||

ਨਿਰਖਿ ਸੁਤਾ ਚਿਤ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥

nirakh sutaa chit mai dhukh paayo ||

ਕਿਹ ਛਲ ਸੌ ਇਹ ਦੁਹੂੰ ਸੰਘਾਰੋ ॥

keh chhal sau ieh dhuhoo(n) sa(n)ghaaro ||

ਛਤ੍ਰ ਜਾਰ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਢਾਰੋ ॥੬॥

chhatr jaar ke sir par ddaaro ||6||

ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ਫਾਸੀ ਗਰੁ ਡਾਰੀ ॥

dhuhoo(n)an ke faasee gar ddaaree ||

ਪਿਤਾ ਸਹਿਤ ਮਾਤਾ ਹਨਿ ਡਾਰੀ ॥

pitaa sahit maataa han ddaaree ||

ਫਾਸ ਕੰਠ ਤੇ ਲਈ ਨਕਾਰੀ ॥

faas ka(n)Th te liee nakaaree ||

ਬੋਲਿ ਲੋਗ ਸਭ ਐਸ ਉਚਾਰੀ ॥੭॥

bol log sabh aais uchaaree ||7||

ਇਨ ਦੁਹੂੰ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧੀ ॥

ein dhuhoo(n) jog saadhanaa saadhee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਪਵਨ ਅਰਾਧੀ ॥

nirap raanee jut pavan araadhee ||

ਬਾਰਹ ਬਰਿਸ ਬੀਤ ਹੈ ਜਬ ਹੀ ॥

baareh baris beet hai jab hee ||

ਜਗਿ ਹੈ ਛਾਡਿ ਤਾਰਿਯਹਿ ਤਬ ਹੀ ॥੮॥

jag hai chhaadd taariyeh tab hee ||8||

ਤਬ ਲਗਿ ਤਾਤ ਦਿਯਾ ਮੁਹਿ ਰਾਜਾ ॥

tab lag taat dhiyaa muh raajaa ||

ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਾ ਸਕਲ ਸਮਾਜਾ ॥

raaj saaj kaa sakal samaajaa ||

ਤਬ ਲਗਿ ਤਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਮੈ ਹੋ ॥

tab lag taa ko raaj kamai ho ||

ਜਬ ਜਗ ਹੈ ਤਾ ਕੌ ਤਬ ਦੈ ਹੋ ॥੯॥

jab jag hai taa kau tab dhai ho ||9||

ਇਹ ਛਲ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕਹ ਘਾਈ ॥

eeh chhal taat maat keh ghaiee ||

ਲੋਗਨ ਸੌ ਇਹ ਭਾਤਿ ਜਨਾਈ ॥

logan sau ieh bhaat janaiee ||

ਜਬ ਅਪਨੋ ਦ੍ਰਿੜ ਰਾਜ ਪਕਾਯੋ ॥

jab apano dhiraR raaj pakaayo ||

ਛਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸੀਸ ਫਿਰਾਯੋ ॥੧੦॥

chhatr mitr ke sees firaayo ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤਾਤ ਮਾਤ ਇਹ ਭਾਤਿ ਹਨਿ ਦਿਯੋ ਮਿਤ੍ਰ ਕੌ ਰਾਜ ॥

taat maat ieh bhaat han dhiyo mitr kau raaj ||

ਸਕਤ ਨ ਕੋਈ ਪਛਾਨਿ ਕਰਿ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਕਾਜ ॥੧੧॥

sakat na koiee pachhaan kar cha(n)chalaan ke kaaj ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੮੫॥੬੯੦੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau pachaasee charitr samaapatam sat subham sat

||385||6901||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੀਰ ਕੇਤੁ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿਜੈ ॥

beer ket ik bhoop bhanijai ||

ਬੀਰਪੁਰੀ ਤਿਹ ਨਗਰ ਕਹਿਜੈ ॥

beerapuree teh nagar kahijai ||

ਸ੍ਰੀ ਦਿਨ ਦੀਪਕ ਦੇ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥

sree dhin dheepak dhe teh raanee ||

ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤੁਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥

su(n)dhar bhavan chaturadhas jaanee ||1||

ਰਾਇ ਗੁਮਾਨੀ ਤਹ ਇਕ ਛਤ੍ਰੀ ॥

rai gumaanee teh ik chhatree ||

ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਧਰਤ੍ਰੀ ॥

soorabeer balavaan dharatree ||

ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਅਰ ਚਤੁਰਾ ਮਹਾ ॥

eik su(n)dhar ar chaturaa mahaa ||

ਜਿਹ ਸਮ ਉਪਜਾ ਕੋਈ ਨ ਕਹਾ ॥੨॥

jeh sam upajaa koiee na kahaa ||2||

ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

raaj tarun jab taeh nihaariyo ||

ਇਹੈ ਚੰਚਲਾ ਚਿਤ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

eihai cha(n)chalaa chit bichaariyo ||

ਕਹੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਵਨ ਸੋ ਕੀਜੈ ॥

kaho charitr kavan so keejai ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਪਿਯ ਸੌ ਭੋਗ ਕਰੀਜੈ ॥੩॥

jeh bidh piy sau bhog kareejai ||3||

ਬੀਰ ਮਤੀ ਇਕ ਸਖੀ ਸਜਾਨੀ ॥

beer matee ik sakhee sayaanee ||

ਕਾਨਿ ਲਾਗਿ ਭਾਖਜੋ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥

kaan laag bhaakhayo teh raanee ||

ਰਾਇ ਗੁਮਾਨੀ ਕੌ ਲੈ ਕੈ ਆਇ ॥

rai gumaanee kau lai kai aai ||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ॥੪॥

jeh teh bidh muh dheh milai ||4||

ਸਖੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਭ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥

sakhee birathaa sabh bhaakh sunaiee ||

ਜਯੋਂ ਰਾਨੀ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥

jayo(n) raanee keh taeh sunaiee ||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਕਹ ਉਰਝਾਈ ॥

jeh teh bidh taa keh urajhaiee ||

ਆਨਿ ਕੁਅਰ ਕੌਂ ਦਯੋ ਮਿਲਾਈ ॥੫॥

aan kuar kau dhayo milaiee ||5||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੀ ॥

bhaat bhaat teh saath bihaaree ||

ਭੋਗ ਕਰਤ ਬੀਤੀ ਨਿਸੁ ਸਾਰੀ ॥

bhog karat beetee nis saaree ||

ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਤਹ ਰਾਜਾ ॥

tab lag aai gayo teh raajaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਸਾਜਾ ॥੬॥

eeh bidh charit cha(n)chalaa saajaa ||6||

ਤੀਛਨ ਖੜਗ ਹਾਥ ਮਹਿ ਲਯੋ ॥

teechhan khaRag haath meh layo ||

ਲੈ ਮਿਤਹਿ ਕੇ ਸਿਰ ਮਹਿ ਦਯੋ ॥

lai miteh ke sir meh dhayo ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਤਾ ਕੇ ਅੰਗਾ ॥

Took Took kar taa ke a(n)gaa ||

ਬਚਨ ਕਹਾ ਰਾਜਾ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥੭॥

bachan kahaa raajaa ke sa(n)gaa ||7||

ਚਲੋ ਭੂਪ ਇਕ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਊ ॥

chalo bhoop ik charit dhikhaauoo ||

ਗੌਸ ਮਰਾਤਿਬ ਤੁਮੈ ਲਖਾਊ ॥

gauas maraatib tumai lakhaauoo ||

ਰਾਇ ਚਰਿਤ ਕਛਹੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥

rai charit kachhahoo(n) na bichaariyo ||

ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਰਾ ਤਿਹ ਮਿਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥੮॥

mritak paraa teh mitr nihaariyo ||8||

ਤਾ ਕੌ ਗੌਸ ਕੁਤੁਬ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥

taa kau gauas kutub kar maanaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ ਪਛਾਨਾ ॥

bhedh abhedh na mooR pachhaanaa ||

ਤ੍ਰਸਤ ਹਾਥ ਤਾ ਕੌ ਨ ਲਗਾਯੋ ॥

trasat haath taa kau na lagaayo ||

ਪੀਰ ਪਛਾਨਿ ਜਾਰ ਫਿਰ ਆਯੋ ॥੯॥

peer pachhaan jaar fir aayo ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਕਿਯਾ ਬਹੁਰੋ ਦਿਯਾ ਸੰਘਾਰਿ ॥

pratham bhog taa sau kiyaa bahuro dhiyaa sa(n)ghaar ||

ਮੂੜ ਭੂਪ ਇਹ ਛਲ ਛਲਾ ਸਕਾ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦॥

mooR bhoop ieh chhal chhalaa sakaa na bhedh bichaar ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਿਆਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੮੬॥੬੯੧੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chhiaasee charitr samaapatam sat subham sat

||386||6911||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਮਾਰਵਾਰ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿਜੈ ॥

maaravaar ik bhoop bhanijai ||

ਚੰਦ੍ਰ ਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿਜੈ ॥

cha(n)dhr sain teh naam kahijai ||

ਸ੍ਰੀ ਜਗ ਮੋਹਨ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ॥

sree jag mohan dhe teh naar ||

ਘੜੀ ਆਪੁ ਜਨੁ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁ ਨਾਰ ॥੧॥

ghaRee aap jan braham su naar ||1||

ਚੰਦ੍ਰਵਤੀ ਇਹ ਪੁਰੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥

cha(n)dhravatee ieh puree biraajai ||

ਨਾਗ ਲੋਕ ਜਾ ਕੌ ਲਖਿ ਲਾਜੈ ॥

naag lok jaa kau lakh laajai ||

ਹੋਡ ਪਰੀ ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਨ ਮਾਹ ॥

hodd paree ik dhin tin maeh ||

ਬਚਨ ਕਹਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਲਰ ਨਾਹ ॥੨॥

bachan kahaa tiray sau lar naeh ||2||

ਐਸੀ ਕਵਨ ਜਗਤ ਮੈ ਨਾਰੀ ॥

aaisee kavan jagat mai naaree ||

ਕਾਨ ਨ ਸੁਨੀ ਨ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥

kaan na sunee na nain nihaaree ||

ਪਤਿਹਿ ਢੋਲ ਕੀ ਢਮਕ ਸੁਨਾਵੈ ॥

pateh ddol kee ddamak sunaavai ||

ਬਹੁਰਿ ਜਾਰ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੩॥

bahur jaar sau bhog kamaavai ||3||

ਕੇਤਕ ਦਿਨ ਬੀਤਤ ਜਬ ਭਏ ॥

ketak dhin beetat jab bhe ||

ਤਿਯ ਕੌ ਬਚ ਸਿਮਰਨ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

tiy kau bach simaran havai ge ||

ਅਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਾਊਂ ॥

as charitr kar pateh dhikhaauooaa(n) ||

ਭਜੌਂ ਜਾਰ ਅਰ ਢੋਲ ਬਜਾਊਂ ॥੪॥

bhajau jaar ar ddol bajaauooaa(n) ||4||

ਤਬ ਤੇ ਇਹੈ ਟੇਵ ਤਿਨ ਡਾਰੀ ॥

tab te ihai Tev tin ddaaree ||

ਔਰਨ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰੀ ॥

aauaran tiray sau pragaT uchaaree ||

ਮੈ ਧਰਿ ਸੀਸ ਪਾਨਿ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥

mai dhar sees paan ko saajaa ||

ਭਰਿ ਲਯੈਹੌ ਜਲ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥੫॥

bhar layaihau jal nirap ke kaajaa ||5||

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਹਰਖਾਨੋ ॥

bachan sunat raajaa harakhaano ||

ਤਾ ਕੌ ਅਤਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਜਾਨੋ ॥

taa kau at patibrataa jaano ||

ਨਿਜੁ ਸਿਰ ਕੈ ਰਾਨੀ ਘਟ ਲ਼ਜਾਵੈ ॥

nij sir kai raanee ghaT layaavai ||

ਆਨਿ ਪਾਨਿ ਪੁਨਿ ਮੁਝੈ ਪਿਲਾਵੈ ॥੬॥

aan paan pun mujhai pilaavai ||6||

ਇਕ ਦਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਸੋਤ ਜਗਾਈ ॥

eik dhin tiray piy sot jagaiee ||

ਲੈ ਘਟ ਕੌ ਕਰ ਚਲੀ ਬਨਾਈ ॥

lai ghaT kau kar chalee banaiee ||

ਜਬ ਤੁਮ ਢੋਲ ਢਮਕ ਸੁਨਿ ਲੀਜੋ ॥

jab tum ddol ddamak sun leejo ||

ਤਬ ਇਮਿ ਕਾਜ ਰਾਜ ਤੁਮ ਕੀਜੋ ॥੭॥

tab im kaaj raaj tum keejo ||7||

ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨ੍ਯੋ ਸਭ ਢੋਲ ਬਜਾਯੋ ॥

pratham sunayo sabh ddol bajaayo ||

ਜਨਿਯਹੁ ਰਾਨੀ ਡੋਲ ਧਸਾਯੋ ॥

janiyahu raanee ddol dhasaayo ||

ਦੁਤਿਯ ਢਮਾਕ ਸੁਨੋ ਜਬ ਗਾਢਾ ॥

dhutiy ddamaak suno jab gaaddaa ||

ਜਨਿਯਹੁ ਤਰੁਨਿ ਕੂਪ ਤੇ ਕਾਢਾ ॥੮॥

janiyahu tarun koop te kaaddaa ||8||

ਤਹਿਕ ਲਹੌਰੀ ਰਾਇ ਭਨਿਜੈ ॥

tahik lahauaree rai bhanijai ||

ਜਾ ਸੰਗ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਹੇਤੁ ਕਹਿਜੈ ॥

jaa sa(n)g tiray ko het kahijai ||

ਲਯੋ ਤਿਸੀ ਕੋ ਤੁਰਤ ਮੰਗਾਇ ॥

layo tisee ko turat ma(n)gai ||

ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਉਪਜਾਇ ॥੯॥

bhog kiyaa at ruch upajai ||9||

ਪ੍ਰਥਮ ਜਾਰ ਜਬ ਧਕਾ ਲਗਾਯੋ ॥

pratham jaar jab dhakaa lagaayo ||

ਤਬ ਰਾਨੀ ਲੈ ਢੋਲ ਬਜਾਯੋ ॥

tab raanee lai ddol bajaayo ||

ਜਬ ਤਿਹ ਲਿੰਗ ਸੁ ਭਗ ਤੇ ਕਾਢਾ ॥

jab teh li(n)g su bhag te kaaddaa ||

ਤ੍ਰਿਯ ਦਿਯ ਢੋਲ ਢਮਾਕਾ ਗਾਢਾ ॥੧੦॥

tiray dhiy ddol ddamaakaa gaaddaa ||10||

ਤਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

tab raajai ieh bhaat bichaaree ||

ਡੋਰਿ ਕੂਪ ਤੇ ਨਾਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥

ddor koop te naar nikaaree ||

ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭੋਗ ਜਾਰ ਸੌ ਕੀਨਾ ॥

tin tiray bhog jaar sau keenaa ||

ਰਾਜਾ ਸੁਨਤ ਦਮਾਮੋ ਦੀਨਾ ॥੧੧॥

raajaa sunat dhamaamo dheenaa ||11||

ਪ੍ਰਥਮ ਜਾਰ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥

pratham jaar sau bhog kamaayo ||

ਬਹੁਰੋ ਢੋਲ ਢਮਾਕ ਸੁਨਾਯੋ ॥

bahuro ddol ddamaak sunaayo ||

ਭੂਪ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥

bhoop kirayaa kabahoo(n) na bichaaree ||

ਕਹਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਯਾ ਇਮ ਨਾਰੀ ॥੧੨॥

kahaa charitr kiyaa im naaree ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੮੭॥੬੯੨੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau sataasee charitr samaapatam sat subham sat

||387||6923||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਿੰਘ ਨਰਿੰਦਰ ਭੂਪ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥

si(n)gh nari(n)dhar bhoop ik nirap bar ||

ਨ੍ਰਿਪਬਰਵਤੀ ਨਗਰ ਜਾ ਕੋ ਘਰ ॥

nirapabaravatee nagar jaa ko ghar ||

ਸ੍ਰੀ ਮਦ ਮੋਕਲ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥

sree madh mokal dhe teh naaree ||

ਬਿਧਿ ਸੁ ਨਾਰ ਸਾਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੧॥

bidh su naar saache jan ddaaree ||1||

ਦੇਹ ਕੁਰੂਪ ਭੂਪ ਕੌ ਭਾਰਾ ॥

dheh kuroop bhoop kau bhaaraa ||

ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਥ ਨ ਰਾਖਤ ਪਜਾਰਾ ॥

nij tiray saath na raakhat payaaraa ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਜੋਗਿਯਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥

rain dhivas jogiyan bulaavai ||

ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਚਹੈ ਕਿ ਆਵੈ ॥੨॥

jog saadhanaa chahai k aavai ||2||

ਯਾ ਤੇ ਨਾਰਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਠਾਨੀ ॥

yaa te naar adhik ris Thaanee ||

ਸੁਨਤ ਜੋਗਿਯਨ ਕੀ ਅਸਿ ਬਾਨੀ ॥

sunat jogiyan kee as baanee ||

ਐਸਾ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ਬਨਾਊ ॥

aaisaa kachhoo upai banaauoo ||

ਭੂਪਤਿ ਸਹਿਤ ਅਜੁ ਇਨ ਘਾਊ ॥੩॥

bhoopat sahit aj in ghaauoo ||3||

ਦੇਊਂ ਆਪਨੋ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਰਾਜਾ ॥

dheauaa(n) aapano mitreh raajaa ||

ਜੋਗੀ ਹਨੌ ਭੂਪ ਜੁਤ ਆਜਾ ॥

jogee hanau bhoop jut aajaa ||

ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਹਿ ਇਨ ਮਾਰਿ ਦਿਖਾਊਂ ॥

sakal prajeh in maar dhikhaauooaa(n) ||

ਮਿਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਊਂ ॥੪॥

mitr sees par chhatr firaauooaa(n) ||4||

ਜਬ ਰਾਜਾ ਨਿਸ ਕੌ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

jab raajaa nis kau gireh aayo ||

ਬਹੁਰਿ ਜੋਗਿਯਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥

bahur jogiyan bol paThaayo ||

ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਨਾਰਿ ਫਾਸ ਗਰ ਡਾਰਿ ॥

tim tim naar faas gar ddaar ||

ਭੂਪ ਸਹਿਤ ਸਭ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ॥੫॥

bhoop sahit sabh dhe sa(n)ghaar ||5||

ਭੂਪਤਿ ਮਾਰਿ ਖਾਟ ਤਰ ਪਾਯੋ ॥

bhoopat maar khaaT tar paayo ||

ਦੁਹੂੰ ਅਤੀਤਨ ਤਰੇ ਡਸਾਯੋ ॥

dhuhoo(n) ateetan tare ddasaayo ||

ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਰਾਖਾ ॥

si(n)ghaasan par mitreh raakhaa ||

ਬੋਲਿ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਸੋ ਇਮਿ ਭਾਖਾ ॥੬॥

bol prajaa sabh so im bhaakhaa ||6||

ਜਬ ਰਾਜਾ ਨਿਸੁ ਕੌ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥

jab raajaa nis kau gireh aayo ||

ਦੁਹੂੰ ਜੋਗਿਯਨ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥

dhuhoo(n) jogiyan nikaT bulaayo ||

ਅਤਭੁਤ ਨਾਗਾ ਤਹਾ ਇਕ ਨਿਕਸਾ ॥

atabhut naagaa tahaa ik nikasaa ||

ਰਾਵਲ ਹੇਰਿ ਤਵਨ ਕੌ ਬਿਗਸਾ ॥੭॥

raaval her tavan kau bigasaa ||7||

ਸਾਪਹਿ ਮਾਰਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ॥

saapeh maar tabai tin liyo ||

ਫਰੂਆ ਬੀਚ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥

farooaa beech ddaar kar dhiyo ||

ਘੋਟਿ ਭਾਗ ਜਿਮਿ ਦੁਹੂੰਅਨ ਪੀਯੋ ॥

ghoT bhaag jim dhuhoo(n)an peeyo ||

ਅਤਿ ਅਸਥੂਲ ਦੇਹ ਕਹ ਕੀਯੋ ॥੮॥

at asathool dheh keh keeyo ||8||

ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਫੂਲਿ ਜਬ ਗਏ ॥

taa te adhik fool jab ge ||

ਕੁੰਜਰ ਸੋ ਧਾਰਤ ਬਪੁ ਭਏ ॥

ku(n)jar so dhaarat bap bhe ||

ਦ੍ਵੈ ਘਟਿਕਾ ਬੀਤੀ ਤਬ ਫੂਟੇ ॥

dhavai ghaTikaa beetee tab fooTe ||

ਆਵਨ ਜਾਨ ਜਗਤ ਤੇ ਛੂਟੇ ॥੯॥

aavan jaan jagat te chhooTe ||9||

ਬਰਖ ਬਾਰਹਨ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

barakh baarahan ke havai ge ||

ਤਜਾਗਤ ਦੇਹ ਪੁਰਾਤਨ ਭਏ ॥

tayaagat dheh puraatan bhe ||

ਸ੍ਵਰਗ ਲੋਕ ਕਹ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨ ॥

savairag lok keh kiyaa payaan ||

ਤਜਾਗਿ ਆਪੁਨੀ ਦੇਹ ਪੁਰਾਨਿ ॥੧੦॥

tayaag aapunee dheh puraan ||10||

ਭੂਪ ਨਿਰਖਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿਤ ਰਹਾ ॥

bhoop nirakh chakirat chit rahaa ||

ਮੁਹਿ ਸੇਤੀ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਕਹਾ ॥

muh setee aaisee bidh kahaa ||

ਹਮ ਤੁਮ ਆਵ ਸਾਪ ਦੋਊ ਖਾਹਿ ॥

ham tum aav saap dhouoo khaeh ||

ਦੇਹ ਧਰੇ ਸੁਰਪੁਰ ਕੋ ਜਾਹਿ ॥੧੧॥

dheh dhare surapur ko jaeh ||11||

ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਪ ਚਬਾਯੋ ॥

yau keh kai nirap saap chabaayo ||

ਮੈ ਡਰਤੇ ਨਹਿ ਤਾਹਿ ਹਟਾਯੋ ॥

mai ddarate neh taeh haTaayo ||

ਥੋਰਾ ਭਖ੍ਯੋ ਉਡਾ ਨਹਿ ਗਯੋ ॥

thoraa bhakhrayo uddaa neh gayo ||

ਤਾ ਤੇ ਤਨ ਸੁੰਦਰ ਇਹ ਭਯੋ ॥੧੨॥

taa te tan su(n)dhar ieh bhayo ||12||

ਦੇਹ ਪੁਰਾਤਨ ਤਜਾਗਨ ਕਰੀ ॥

dheh puraatan tayaagan karee ||

ਔਖਧ ਬਲ ਨੌਤਨ ਤਨ ਧਰੀ ॥

aauakhadh bal nauatan tan dharee ||

ਦੇਹ ਭੂਪ ਕੀ ਠੌਰ ਜਰਾਵਹੁ ॥

dheh bhoop kee Thauar jaraavahu ||

ਯਾ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਵਹੁ ॥੧੩॥

yaa ke sir par chhatr firaavahu ||13||

ਇਹ ਛਲ ਸਾਥ ਜੋਗਿਯਨ ਘਾਯੋ ॥

eeh chhal saath jogiyan ghaayo ||

ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸੁਰ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥

bhoopat ko sur lok paThaayo ||

ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਲੋਥਿ ਦਿਖਾਈ ॥

sakal prajaa ko loth dhikhaiee ||

ਦੇਸ ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ ਫੇਰਿ ਦੁਹਾਈ ॥੧੪॥

dhes mitr kee fer dhuhaiee ||14||

ਭੇਵ ਪ੍ਰਜਾ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥

bhev prajaa kinahoo(n) na pachhaanaa ||

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਹਨਾ ਹਮਾਰਾ ਰਾਨਾ ॥

keh bidh hanaa hamaaraa raanaa ||

ਕਿਹ ਛਲ ਸੋ ਜੁਗਿਯਨ ਕੋ ਘਾਯੋ ॥

keh chhal so jugiyan ko ghaayo ||

ਮਿਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ॥੧੫॥

mitr sees par chhatr firaayo ||15||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਗਰਬੀ ਰਾਇ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਦਿਯਾ ਆਪਨਾ ਰਾਜ ॥

garabee rai su mitr ko dhiyaa aapanaa raaj ||

ਜੋਗਨ ਜੁਤ ਰਾਜਾ ਹਨਾ ਕਿਯਾ ਆਪਨਾ ਕਾਜ ॥੧੬॥

jogan jut raajaa hanaa kiyaa aapanaa kaaj ||16||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੮੮॥੬੯੩੯॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau aThaasee charitr samaapatam sat subham sat

||388||6939||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭੂਪ ਸੁਬਾਹੁ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥

bhoop subaahu sain ik sunaa ||

ਰੂਪਵਾਨ ਸੁੰਦਰਿ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥

roopavaan su(n)dhar bahu gunaa ||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਬਾਹਪੁਰ ਤਾ ਕੋ ਸੋਹੈ ॥

sree subaahapur taa ko sohai ||

ਜਿਹ ਸਮ ਔਰ ਨਗਰ ਨਹਿ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥

jeh sam aauar nagar neh ko hai ||1||

ਸ੍ਰੀ ਮਕਰਧੁਜ ਦੇ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥

sree makaradhuj dhe teh raanee ||

ਸੁੰਦਰਿ ਦੇਸ ਦੇਸ ਮੌ ਜਾਨੀ ॥

su(n)dhar dhes dhes mau jaanee ||

ਤਿਹ ਸਮਾਨ ਨਾਰੀ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥

teh samaan naaree neh kouoo ||

ਪਾਛੇ ਭਈ ਨ ਆਗੈ ਹੋਊ ॥੨॥

paachhe bhiee na aagai houoo ||2||

ਤਿਨ ਦੇਖਾ ਦਿਲੀ ਕੋ ਏਸਾ ॥

tin dhekhaa dhilee ko esaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤੇ ਲਿਖਿ ਪਠਿਯੋ ਸੰਦੇਸਾ ॥

eeh bidh te likh paThiyo sa(n)dhesaa ||

ਤੁਮ ਇਹ ਠੌਰ ਆਪੁ ਚੜਿ ਆਵਹੁ ॥

tum ieh Thauar aap chaR aavahu ||

ਭੂਪਤਿ ਜੀਤਿ ਮੁਝੈ ਲੈ ਜਾਵਹੁ ॥੩॥

bhoopat jeet mujhai lai jaavahu ||3||

ਅਕਬਰ ਸੁਨਤ ਬੈਨ ਉਠਿ ਧਯੋ ॥

akabar sunat bain uTh dhayo ||

ਪਵਨ ਹੁਤੇ ਆਗੇ ਬਢਿ ਗਯੋ ॥

pavan hute aage badd gayo ||

ਸਾਹ ਸੁਨਾ ਆਯੋ ਨ੍ਰਿਪੁ ਜਬ ਹੀ ॥

saeh sunaa aayo nirap jab hee ||

ਪਤਿ ਸੌ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ਤਬ ਹੀ ॥੪॥

pat sau bachan bakhaanaa tab hee ||4||

ਤੁਮ ਹਯਾਂ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਜਿ ਨ ਜੈਯਹੁ ॥

tum hayaa(n) te nirap bhaaj na jaiyahu ||

ਰਨ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਜੁਧ ਮਚੈਯਹੁ ॥

ran saamuh havai judh machaiyahu ||

ਮੈ ਨ ਤਜੌਂਗੀ ਤੁਮਰਾ ਸਾਥਾ ॥

mai na tajauagee tumaraa saathaa ||

ਮਰੇ ਜਰੋਗੀ ਤੁਮ ਸੌ ਨਾਥਾ ॥੫॥

mare jarogee tum sau naathaa ||5||

ਇਤ ਭੂਪਤਿ ਕਹ ਧੀਰ ਬੰਧਾਯੋ ॥

eit bhoopat keh dheer ba(n)dhaayo ||

ਉਤੈ ਲਿਖਾ ਲਿਖਿ ਤਹਾ ਪਠਾਯੋ ॥

autai likhaa likh tahaa paThaayo ||

ਆਈ ਸੈਨ ਸਾਹ ਕੀ ਜਬ ਹੀ ॥

aaiee sain saeh kee jab hee ||

ਰਹਾ ਉਪਾਇ ਕਛੂ ਨਹਿ ਤਬ ਹੀ ॥੬॥

rahaa upai kachhoo neh tab hee ||6||

ਰਾਜਾ ਜੂਝਿ ਮਰਤ ਭਯੋ ਜਬੈ ॥

raajaa joojh marat bhayo jabai ||

ਭਾਜ ਚਲਤ ਭੀ ਪਰਜਾ ਤਬੈ ॥

bhaaj chalat bhee parajaa tabai ||

ਰਾਨੀ ਬਾਧਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਲਈ ॥

raanee baadh tabai tin liee ||

ਇਹ ਛਲ ਧਾਮ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਗਈ ॥੭॥

eeh chhal dhaam mitr ke giee ||7||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਨਿਨਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੯੯॥੬੯੪੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau ninaanave charitr samaapatam sat subham sat

||389||6946||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਾਹੁਲੀਕ ਸੁਨਿਯਤ ਰਾਜਾ ਜਹ ॥

baahuleek suniyat raajaa jeh ||

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਕੋਈ ਭਯੋ ਦੁਤਿਯ ਨਹ ॥

jeh samaan koiee bhayo dhutiy neh ||

ਧਾਮ ਗੌਹਰਾ ਰਾਇ ਦੁਲਾਰੀ ॥

dhaam gauaharaa rai dhulaaree ||

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਨਹਿ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧॥

jeh samaan neh dhev kumaaree ||1||

ਤਹ ਇਕ ਹੁਤਾ ਸਾਹ ਕਾ ਬੇਟਾ ॥

teh ik hutaa saeh kaa beTaa ||

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਕੋ ਭਯੋ ਨ ਭੇਟਾ ॥

jeh samaan ko bhayo na bheTaa ||

ਏਕ ਸੁਘਰ ਅਰੁ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ॥

ek sughar ar su(n)dhar ghano ||

ਜਨੁ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਬਨੋ ॥੨॥

jan avataar madhan ko bano ||2||

ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਨਿਰਖਿ ਲੁਭਾਈ ॥

bhoop sutaa teh nirakh lubhaiee ||

ਗਿਰੀ ਭੂਮਿ ਜਨੁ ਨਾਗ ਚਬਾਈ ॥

giree bhoom jan naag chabaiee ||

ਸਖੀ ਏਕ ਤਿਹ ਤੀਰ ਪਠਾਈ ॥

sakhee ek teh teer paThaiee ||

ਗਾਜਿ ਰਾਇ ਕਹ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥੩॥

gaaj rai keh liyaa bulaiee ||3||

ਜਬ ਤਿਹ ਲਖਾ ਸਜਨ ਘਰ ਆਯੋ ॥

jab teh lakhaa sajan ghar aayo ||

ਕੰਠ ਗੌਹਰਾ ਰਾਇ ਲਗਾਯੋ ॥

ka(n)Th gauaharaa rai lagaayo ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੇ ਤਵਨ ਸੌ ਭੋਗਾ ॥

bahu bidh kare tavan sau bhogaa ||

ਦੂਰਿ ਕਰਾ ਜਿਯ ਕਾ ਸਭ ਸੋਗਾ ॥੪॥

dhoor karaa jiy kaa sabh sogaa ||4||

ਭੋਗ ਕਰਤ ਭਾਯੋ ਅਤਿ ਪਯਾਰੋ ॥

bhog karat bhaayo at payaaro ||

ਛਿਨ ਨ ਕਰਤ ਆਪਨ ਤੇ ਨਯਾਰੋ ॥

chhin na karat aapan te nayaaro ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੀ ਕੈਫ ਪਿਲਾਵੈ ॥

bhaat bhaat kee kaif pilaavai ||

ਸੁਭ੍ਰ ਸੇਜ ਚੜਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੫॥

subhr sej chaR bhog kamaavai ||5||

ਤਬ ਤਹ ਤਾਤ ਤਵਨ ਕਾ ਆਯੋ ॥

tab teh taat tavan kaa aayo ||

ਤ੍ਰਸਤ ਦੇਗ ਮਹਿ ਤਾਹਿ ਛਪਾਯੋ ॥

trasat dheg meh taeh chhapaayo ||

ਰੌਜਨ ਮੂੰਦਿ ਹੌਜ ਮਹਿ ਧਰਾ ॥

rauajan moo(n)dh hauaj meh dharaa ||

ਏਕ ਬੂੰਦ ਜਲ ਬੀਚ ਨ ਪਰਾ ॥੬॥

ek boo(n)dh jal beech na paraa ||6||

ਪਿਤਹਿ ਤਾਲ ਤਤਕਾਲ ਦਿਖਾਯੋ ॥

piteh taal tatakaal dhikhaayo ||

ਬੀਚ ਬੇਰੀਯਨ ਡਾਰਿ ਫਿਰਾਯੋ ॥

beech bereeyan ddaar firaayo ||

ਦੀਏ ਜਰਾਇ ਬੀਚ ਤਿਹ ਡਾਰੇ ॥

dhe'ee jarai beech teh ddaare ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਚੜੇ ਰੈਨਿ ਕੇ ਤਾਰੇ ॥੭॥

jan kar chaRe rain ke taare ||7||

ਪਿਤਹਿ ਅਚੰਭਵ ਐਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥

piteh acha(n)bhav aais dhikhaayo ||

ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਿ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥

samaadhaan kar dhaam paThaayo ||

ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਕਾਢ ਸੇਜ ਪਰ ਲੀਨਾ ॥

mitreh kaadd sej par leenaa ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਨ ਕੀਨਾ ॥੮॥

kaam bhog bahu bidh tan keenaa ||8||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਨਬੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੯੦॥੬੯੫੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

teen sau nabe charitr samaapatam sat subham sat ||390||6954||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬਰਬਰੀਨ ਕੋ ਦੇਸ ਬਸਤ ਜਹ ॥

barabareen ko dhes basat jeh ||

ਬਰਬਰ ਪੁਰ ਇਕ ਨਗਰ ਹੁਤੋ ਤਹ ॥

barabar pur ik nagar huto teh ||

ਅਫਕਨ ਸੇਰ ਤਹਾ ਕਾ ਰਾਜਾ ॥

afakan ser tahaa kaa raajaa ||

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਬਿਧਿ ਦੁਤਿਯ ਨ ਸਾਜਾ ॥੧॥

jeh samaan bidh dhutiy na saajaa ||1||

ਪੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਤਹ ਇਕ ਕਾਜੀ ॥

peer muha(n)madh teh ik kaajee ||

ਦੇਹ ਕੁਰੂਪ ਨਾਥ ਜਿਹ ਸਾਜੀ ॥

dheh kuroop naath jeh saajee ||

ਧਾਮ ਖਾਤਿਮਾ ਬਾਨੋ ਨਾਰੀ ॥

dhaam khaatimaa baano naaree ||

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਨਹਿ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥੨॥

jeh samaan neh raaj dhulaaree ||2||

ਸੋਰਠਾ ॥

soraThaa ||

ਸੁੰਦਰ ਤਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਅਤਿ ਕੁਰੂਪ ਕਾਜੀ ਰਹੈ ॥

su(n)dhar taa kee naar at kuroop kaajee rahai ||

ਤਬ ਤਿਨ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰਿ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਬਧ ਯਾ ਕੌ ਕਰੋ ॥੩॥

tab tin kiyaa bichaar keh bidh badh yaa kau karo ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਾਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤਿਹ ਪੁਰ ਇਕ ਆਯੋ ॥

saeh putr teh pur ik aayo ||

ਬਾਕੇ ਰਾਇ ਸਰੂਪ ਸਵਾਯੋ ॥

baake rai saroop savaayo ||

ਕਾਜੀ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹ ਲਹਾ ॥

kaajee kee isatree teh lahaa ||

ਬਰੌਂ ਇਸੀ ਕਹ ਚਿਤ ਯੌ ਕਹਾ ॥੪॥

barau isee keh chit yau kahaa ||4||

ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਹੁ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ॥

musalamaan bahu dhaam bulaavat ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਦਰਬ ਲੁਟਾਵਤ ॥

bhaat bhaat tan dharab luTaavat ||

ਯੌਂ ਕਹਿ ਸਭਹੂੰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥

yau keh sabhahoo(n) sees jhukaavai ||

ਯਹ ਕਾਜੀ ਸੁੰਦਰ ਹ੍ਵੈ ਜਾਵੈ ॥੫॥

yeh kaajee su(n)dhar havai jaavai ||5||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਉਪ ਪਤਿਹਿ ਬੁਲਾਈ ॥

ek dhivas up pateh bulaiee ||

ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਸਭ ਬਾਤ ਸਿਖਾਈ ॥

kaan laag sabh baat sikhaiee ||

ਬੀਚ ਛਪਾਇ ਸਦਨ ਕੇ ਰਾਖਾ ॥

beech chhapai sadhan ke raakhaa ||

ਔਰ ਨਾਰਿ ਸੌ ਭੇਵ ਨ ਭਾਖਾ ॥੬॥

aauar naar sau bhev na bhaakhaa ||6||

ਸਭ ਮਲੇਛ ਉਠਿ ਫਜਿਰ ਬੁਲਾਏ ॥

sabh malechh uTh fajir bulaae ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਸਾਥ ਜਿਵਾਏ ॥

bhaat bhaat ke saath jivaae ||

ਕਹਿਯੋ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਦੇਹੁ ਦੁਆਇ ॥

kahiyo sabhai mil dheh dhuaai ||

ਮਮ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਕਰੈ ਖੁਦਾਇ ॥੭॥

mam pat su(n)dhar karai khudhai ||7||

ਸਭਹੂੰ ਹਾਥ ਤਸਬਿਯੈ ਲੀਨੀ ॥

sabhahoo(n) haath tasabiyai leenee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦੁਆਇ ਤਵਨ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥

bahu bidh dhuaai tavan keh dheenee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਕਰੀ ਸੁਨਾਇ ॥

bhaat bhaat tan karee sunai ||

ਤਵ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕਰੈ ਖੁਦਾਇ ॥੮॥

tav pat su(n)dhar karai khudhai ||8||

ਲੈ ਦੁਆਇ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਮ ਸਿਧਾਈ ॥

lai dhuaai tiray dhaam sidhaiee ||

ਮਾਰਿ ਕਾਜਿਯਹਿ ਦਿਯੋ ਦਬਾਈ ॥

maar kaajiyeh dhiyo dhabaiee ||

ਕਰਿ ਕਾਜੀ ਲੈਗੀ ਤਿਹ ਤਹਾ ॥

kar kaajee laigee teh tahaa ||

ਪੜਤ ਕਿਤਾਬ ਮੁਲਾਨੇ ਜਹਾ ॥੯॥

paRat kitaab mulaane jahaa ||9||

ਪ੍ਰਜਾ ਨਿਰਖਿ ਤਾ ਕਹ ਹਰਖਾਨੀ ॥

prajaa nirakh taa keh harakhaanee ||

ਸਾਚੁ ਕਿਤਾਬ ਆਪਨੀ ਜਾਨੀ ॥

saach kitaab aapanee jaanee ||

ਹਮ ਜੋ ਯਾ ਕਹ ਦਈ ਦੁਆਇ ॥

ham jo yaa keh dhiee dhuaai ||

ਯਾ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਕਰਾ ਖੁਦਾਇ ॥੧੦॥

yaa te su(n)dhar karaa khudhai ||10||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਜਿਯਹਿ ਘਾਈ ॥

eeh bidh pratham kaajiyeh ghaiee ||

ਬਰਤ ਭਈ ਅਪਨਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥

barat bhiee apanaa sukhadhaiee ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰਾ ॥

bhedh abhedh na kinoo(n) bichaaraa ||

ਇਹ ਛਲ ਬਰਾ ਅਪਨਾ ਪਜਾਰਾ ॥੧੧॥

eeh chhal baraa apanaa payaaraa ||11||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਤੁਮ ਸਭ ਹੀ ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਦੀਨੀ ਹਮੈ ਦੁਆਇ ॥

tum sabh hee at kirapaa kar dheenee hamai dhuaai ||

ਤਾ ਤੇ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਭਯੋ ਕੀਨੀ ਮਯਾ ਖੁਦਾਇ ॥੧੨॥

taa te pat su(n)dhar bhayo keenee mayaa khudhai ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕ੍ਯਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੯੧॥੬੯੬੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau ikayaanave charitr samaapatam sat subham sat

||391||6966||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭੂਪ ਸੁ ਧਰਮ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥

bhoop su dharam sain ik suniyat ||

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਜਗ ਦੁਤਿਯ ਨ ਗੁਨਿਯਤ ॥

jeh samaan jag dhutiy na guniyat ||

ਚੰਦਨ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਭਨਿਜੈ ॥

cha(n)dhan dhe teh naar bhanijai ||

ਜਿਹ ਮੁਖ ਛਬਿ ਨਿਸਕਰ ਕਹ ਦਿਜੈ ॥੧॥

jeh mukh chhab nisakar keh dhijai ||1||

ਸੰਦਲ ਦੇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੁਹੈ ॥

sa(n)dhal dhe dhuhitaa teh suhai ||

ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥

khag mirag jachh bhuja(n)gan mohai ||

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਮੋ ਤਿਨ ਧਰੀ ॥

adhik prabhaa tan mo tin dharee ||

ਮਦਨ ਸੁ ਨਾਰ ਭਰਤ ਜਨੁ ਭਰੀ ॥੨॥

madhan su naar bharat jan bharee ||2||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਏਕ ਸੁਘਰ ਤਿਨ ਹੇਰਿਯੋ ॥

nirap sut ek sughar tin heriyo ||

ਮਦਨ ਆਨਿ ਤਾ ਕਾ ਤਨ ਘੇਰਿਯੋ ॥

madhan aan taa kaa tan gheriyo ||

ਸਖੀ ਏਕ ਤਹ ਦਈ ਪਠਾਈ ॥

sakhee ek teh dhiee paThaiee ||

ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਕੈ ਤਿਹ ਲ੍ਯਾਈ ॥੩॥

anik jatan kar kai teh layaiee ||3||

ਆਨਿ ਸਜਨ ਤਿਨ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ॥

aan sajan tin dhayo milai ||

ਰਮੀ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਸੌ ਲਪਟਾਇ ॥

ramee kuar taa sau lapaTai ||

ਅਟਕ ਗਯੋ ਜਿਯ ਤਜਾ ਨ ਜਾਈ ॥

aTak gayo jiy tajaa na jaiee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਕੀਨੀ ਚਤੁਰਾਈ ॥੪॥

eeh bidh tin keenee chaturaiee ||4||

ਤੋਪ ਬਡੀ ਇਕ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥

top baddee ik liee ma(n)gai ||

ਜਿਹ ਮਹਿ ਬੈਠਿ ਮਨੁਛ ਤੇ ਜਾਇ ॥

jeh meh baiTh manuchh te jai ||

ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਕਰਿ ਤਾ ਮੋ ਬਰੀ ॥

ma(n)tr sakat kar taa mo baree ||

ਮਿਤ੍ਰ ਭਏ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਰੀ ॥੫॥

mitr bhe ieh bhaat ucharee ||5||

ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਸਖੀ ਬੁਲਾਈ ॥

mitr bidhaa kar sakhee bulaiee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਸਮੁਝਾਈ ॥

eeh bidh taeh kahaa samujhaiee ||

ਤੋਪ ਬਿਖੈ ਮੁਹਿ ਡਾਰਿ ਚਲੈਯਹੁ ॥

top bikhai muh ddaar chalaiyahu ||

ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪਹੁਚੈਯਹੁ ॥੬॥

eeh nirap sut ke gireh pahuchaiyahu ||6||

ਜਬ ਸਹਚਰਿ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਲਈ ॥

jab sahachar aaise sun liee ||

ਦਾਰੂ ਡਾਰਿ ਆਗਿ ਤਿਹ ਦਈ ॥

dhaaroo ddaar aag teh dhiee ||

ਗੋਰਾ ਜਿਮਿ ਲੈ ਕੁਅਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥

goraa jim lai kuar chalaayo ||

ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਜਮ ਨਿਕਟ ਨ ਆਯੋ ॥੭॥

ma(n)tr sakat jam nikaT na aayo ||7||

ਜਾਇ ਪਰੀ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਘਰ ॥

jai paree nij preetam ke ghar ||

ਪਾਹਨ ਜੈਸ ਹਨਾ ਗੋਫਨ ਕਰਿ ॥

paahan jais hanaa gofan kar ||

ਨਿਰਖਿ ਮੀਤ ਤਿਹ ਲਿਯਾ ਉਠਾਈ ॥

nirakh meet teh liyaa uThaiee ||

ਪੋਛਿ ਅੰਗਿ ਉਰ ਸਾਥ ਲਗਾਈ ॥੮॥

pochh a(n)g ur saath lagaiee ||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮੀਤ ਅਧਿਕ ਉਪਮਾ ਕਰੀ ਧੰਨਜ ਕੁਅਰਿ ਕਾ ਨੇਹ ॥

meet adhik upamaa karee dha(n)nay kuar kaa neh ||

ਗੋਲਾ ਹ੍ਵੈ ਤੋਪਹਿ ਉਡੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਨ ਦੇਹਿ ॥੯॥

golaa havai topeh uddee chi(n)taa karee na dheh ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਤੈ ਕੁਅਰਿ ਮਿਤਵਾ ਕੇ ਗਈ ॥

eitai kuar mitavaa ke giee ||

ਉਤੈ ਸਖਿਨ ਭੂਪਹਿ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥

autai sakhin bhoopeh sudh dhiee ||

ਦਾਰੂ ਡਾਰਿ ਅਨਲ ਹਮ ਦਈ ॥

dhaaroo ddaar anal ham dhiee ||

ਤੋਪ ਬਿਖੈ ਤਰੁਨੀ ਉਡਿ ਗਈ ॥੧੦॥

top bikhai tarunee udd giee ||10||

ਰਾਨੀ ਭੂਪਤ ਸਹਿਤ ਪੁਕਾਰੀ ॥

raanee bhoopat sahit pukaaree ||

ਕਵਨ ਦੈਵ ਗਤਿ ਕਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥

kavan dhaiv gat karee hamaaree ||

ਖੇਲਤ ਅਗਿ ਕੁਅਰਿ ਇਨ ਦਈ ॥

khelat ag kuar in dhiee ||

ਤੋਪ ਬਿਖੈ ਤਾ ਤੇ ਉਡਿ ਗਈ ॥੧੧॥

top bikhai taa te udd giee ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੯੨॥੬੯੭੭॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau baanave charitr samaapatam sat subham sat

||392||6977||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਛਲਾਪੁਰ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿਜੈ ॥

achhalaapur ik bhoop bhanijai ||

ਅਛਲ ਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿਜੈ ॥

achhal sain teh naam kahijai ||

ਤਹਿਕ ਸੁਧਰਮੀ ਰਾਇ ਸਾਹ ਭਨਿ ॥

tahik sudharamee rai saeh bhan ||

ਜਾਨੁਕ ਸਭ ਸਾਹਨ ਕੀ ਥੋ ਮਨਿ ॥੧॥

jaanuk sabh saahan kee tho man ||1||

ਚੰਪਾ ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿਜੈ ॥

cha(n)paa dhe teh sutaa bhanijai ||

ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਕਹਿਜੈ ॥

roopavaan gunavaan kahijai ||

ਤਿਨ ਰਾਜਾ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

tin raajaa ko putr nihaariyo ||

ਸੁਛਬਿ ਰਾਇ ਜਿਹ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੨॥

suchhab rai jeh naam bichaariyo ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਹਿਤੂ ਜਾਨਿ ਇਕ ਸਹਚਰਿ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

hitoo jaan ik sahachar liee bulai kai ||

ਸੁਛਬਿ ਰਾਇ ਕੇ ਦੀਨੋ ਤਾਹਿ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥

suchhab rai ke dheeno taeh paThai kai ||

ਕਹਾ ਕ੍ਰੋਰਿ ਕਰਿ ਜਤਨ ਤਿਸੈ ਹਯਾਂ ਲ੍ਯਾਇਯੋ ॥

kahaa kror kar jatan tisai hayaa(n) lrayaiyo ||

ਹੋ ਜਿਤਕ ਚਹੌਂਗੀ ਦਰਬੁ ਤਿਤਕ ਲੈ ਜਾਇਯੋ ॥੩॥

ho jitak chahauagee dharab titak lai jaiyo ||3||

ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਬਚਨ ਸਜਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ॥

sunat sahacharee bachan sajan ke gireh giee ||

ਜਿਮਿ ਤਿਮਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਤਹਾ ਲਯਾਵਤ ਭਈ ॥

jim tim taeh prabodh tahaa layaavat bhiee ||

ਮਿਲਤ ਛੈਲਨੀ ਛੈਲ ਅਧਿਕ ਸੁਖੁ ਪਾਇਯੋ ॥

milat chhailanee chhail adhik sukh paiyo ||

ਹੋ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੀ ਕੈਫਨ ਨਿਕਟ ਮੰਗਾਇਯੋ ॥੪॥

ho bhaat bhaat kee kaifan nikaT ma(n)gaiyo ||4||

ਕਿਯਾ ਕੈਫ ਕੌ ਪਾਨ ਸੁ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਜੰਕ ਪਰ ॥

kiyaa kaif kau paan su dhuhoo(n) praja(n)k par ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਰਮੇ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਨਾਰਿ ਨਰ ॥

bhaat bhaat tan rame bihas kar naar nar ||

ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਤੇ ਮਤ ਕੌ ਬਿਹਸਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ॥

kok saasatr te mat kau bihas uchaar kai ||

ਹੋ ਆਪੁ ਬੀਚ ਕੰਧਨ ਪਰ ਹਾਥਨ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥੫॥

ho aap beech ka(n)dhan par haathan ddaar kai ||5||

ਅਧਿਕ ਜੋਰ ਤਨ ਦੋਊ ਤਹਾ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੈਂ ॥

adhik jor tan dhouoo tahaa kreeRaa karai(n) ||

ਮਨ ਮੈ ਭਏ ਅਨੰਦ ਨ ਕਾਹੂੰ ਤੇ ਡਰੈਂ ॥

man mai bhe ana(n)dh na kaahoo(n) te ddarai(n) ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰ ਜਾਹਿ ਸੁ ਛਿਨਿਕ ਨ ਛੋਰਹੀ ॥

lapaT lapaT kar jaeh su chhinik na chhorahee ||

ਹੋ ਸਕਲ ਦ੍ਰਪ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਤਹਾ ਮਰੋਰਹੀ ॥੬॥

ho sakal dhrap ka(n)dhrap ko tahaa marorahee ||6||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭੋਗ ਕਰਤ ਤਰੁਨੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

bhog karat tarunee sukh paayo ||

ਕਰਤ ਕੇਲ ਰਜਨਿਯਹਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥

karat kel rajaniyeh bitaayo ||

ਪਹਿਲੀ ਰਾਤਿ ਬੀਤ ਜਬ ਗਈ ॥

pahilee raat beet jab giee ||

ਪਾਛਿਲ ਰੈਨਿ ਰਹਤ ਸੁਧਿ ਲਈ ॥੭॥

paachhil rain rahat sudh liee ||7||

ਕਹਾ ਕੁਅਰਿ ਉਠਿ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਸੰਗ ॥

kahaa kuar uTh raaj kuar sa(n)g ||

ਕਬਹੂੰ ਛਾਡ ਹਮਾਰਾ ਤੈ ਅੰਗ ॥

kabahoo(n) chhaadd hamaaraa tai a(n)g ||

ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਹਮੈ ਲਹਿ ਜੈਹੈ ॥

jo koiee purakh hamai leh jaihai ||

ਜਾਇ ਰਾਵ ਤਨ ਭੇਦ ਬਤੈਹੈ ॥੮॥

jai raav tan bhedh bataihai ||8||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥

saahu sutaa ieh bhaat uchaaraa ||

ਬੈਨ ਸੁਨੋ ਮਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥

bain suno mam raaj kumaaraa ||

ਸਭਨ ਲਖਤ ਤੁਹਿ ਕੈਫ ਪਿਲਾਊਾਂ ॥

sabhan lakhat tuh kaif pilaauooaa(n) ||

ਤਬੈ ਸਾਹ ਕੀ ਸੁਤਾ ਕਹਾਊਾਂ ॥੯॥

tabai saeh kee sutaa kahaauooaa(n) ||9||

ਤਹ ਹੀ ਰਮੋ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗਾ ॥

teh hee ramo tihaare sa(n)gaa ||

ਅਪਨੇ ਜੋਰਿ ਅੰਗ ਸੌ ਅੰਗਾ ॥

apane jor a(n)g sau a(n)gaa ||

ਹਮੈ ਤੁਮੈ ਸਭ ਲੋਗ ਨਿਹਾਰੈ ॥

hamai tumai sabh log nihaarai ||

ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰੈ ॥੧੦॥

bhalo buro neh bhedh bichaarai ||10||

ਯੌ ਕਹਿ ਕੁਅਰਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨਾ ॥

yau keh kuar bidhaa kar dheenaa ||

ਪ੍ਰਾਤ ਭੇਸ ਨਰ ਕੋ ਧਰਿ ਲੀਨਾ ॥

praat bhes nar ko dhar leenaa ||

ਕੀਅਸ ਕੁਅਰ ਕੇ ਧਾਮ ਪਯਾਨਾ ॥

keeas kuar ke dhaam payaanaa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੀ ਪਛਾਨਾ ॥੧੧॥

bhedh abhedh na kinee pachhaanaa ||11||

ਚਾਕਰ ਰਾਖਿ ਕੁਅਰ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ॥

chaakar raakh kuar teh liyo ||

ਬੀਚ ਮੁਸਾਹਿਬ ਕੋ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ॥

beech musaahib ko teh kiyo ||

ਖਾਨ ਪਾਨ ਸਭ ਸੋਈ ਪਿਲਾਵੈ ॥

khaan paan sabh soiee pilaavai ||

ਨਰ ਨਾਰੀ ਕੋਈ ਜਾਨਿ ਨ ਜਾਵੈ ॥੧੨॥

nar naaree koiee jaan na jaavai ||12||

ਇਕ ਦਿਨ ਪਿਯ ਲੈ ਗਈ ਸਿਕਾਰਾ ॥

eik dhin piy lai giee sikaaraa ||

ਬੀਚ ਸਰਾਹੀ ਕੇ ਮਦ ਡਾਰਾ ॥

beech saraahee ke madh ddaaraa ||

ਜਲ ਕੈ ਸਾਥ ਭਿਗਾਇ ਉਛਾਰਾ ॥

jal kai saath bhigai uchhaaraa ||

ਚੋਵਤ ਜਾਤ ਜਵਨ ਤੇ ਬਾਰਾ ॥੧੩॥

chovat jaat javan te baaraa ||13||

ਸਭ ਕੋਈ ਲਖੈ ਤਵਨ ਕਹ ਪਾਨੀ ॥

sabh koiee lakhai tavan keh paanee ||

ਕੋਈ ਨ ਸਮੁਝਿ ਸਕੈ ਮਦ ਗ੍ਯਾਨੀ ॥

koiee na samujh sakai madh gayaanee ||

ਜਬ ਕਾਨਨ ਕੇ ਗਏ ਮੰਝਾਰਾ ॥

jab kaanan ke ge ma(n)jhaaraa ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਸੌ ਬਾਲ ਉਚਾਰਾ ॥੧੪॥

raaj kuar sau baal uchaaraa ||14||

ਤੁਮ ਕੋ ਲਗੀ ਤ੍ਰਿਖਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥

tum ko lagee tirakhaa abhimaanee ||

ਸੀਤਲ ਲੇਹੁ ਪਿਯਹੁ ਇਹ ਪਾਨੀ ॥

seetal leh piyahu ieh paanee ||

ਭਰਿ ਪਯਾਲਾ ਲੈ ਤਾਹਿ ਪਿਯਾਰਾ ॥

bhar payaalaa lai taeh piyaaraa ||

ਸਭਹਿਨ ਕਰਿ ਜਲ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੫॥

sabhahin kar jal taeh bichaaraa ||15||

ਪੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲਿਯਾ ਕਬਾਬ ਹਾਥਿ ਕਰਿ ॥

pun tiray liyaa kabaab haath kar ||

ਕਹਿਯੋ ਕਿ ਖਾਹੁ ਰਾਜ ਸੁਤ ਬਨ ਫਰ ॥

kahiyo k khaahu raaj sut ban far ||

ਤੁਮਰੇ ਨਿਮਿਤਿ ਤੋਰਿ ਇਨ ਆਨਾ ॥

tumare nimit tor in aanaa ||

ਭਛਨ ਕਰਹੁ ਸ੍ਵਾਦ ਅਬ ਨਾਨਾ ॥੧੬॥

bhachhan karahu savaiaadh ab naanaa ||16||

ਜਬ ਮਧ੍ਯਾਨ ਸਮੋ ਭਯੋ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥

jab madhrayaan samo bhayo jaanayo ||

ਸਭ ਲੋਗਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥

sabh logan ieh bhaat bakhaanayo ||

ਤੁਮ ਸਭ ਚਲੋ ਭੂਪ ਕੇ ਸਾਥਾ ॥

tum sabh chalo bhoop ke saathaa ||

ਹਮ ਸੇਵਾ ਕਰਿ ਹੈ ਜਗਨਾਥਾ ॥੧੭॥

ham sevaa kar hai jaganaathaa ||17||

ਸਭ ਜਨ ਪਠੈ ਭੂਪ ਕੇ ਸਾਥਾ ॥

sabh jan paThai bhoop ke saathaa ||

ਦੋਈ ਰਹੇ ਨਾਰਿ ਅਰ ਨਾਥਾ ॥

dhoiee rahe naar ar naathaa ||

ਪਰਦਾ ਐਚਿ ਦਸੌ ਦਿਸਿ ਲਿਯਾ ॥

paradhaa aaich dhasau dhis liyaa ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਹਸਿ ਹਸਿ ਰਸਿ ਕਿਯਾ ॥੧੮॥

kaam bhog has has ras kiyaa ||18||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੋਈ ਬਿਹਸਿ ਰਮਤ ਭਏ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥

eeh charitr dhoiee bihas ramat bhe nar naar ||

ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਸਕਾ ਨ ਭੂਪ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੯॥

prajaa sahit raajaa chhalaa sakaa na bhoop bichaar ||19||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤਿਰਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੯੩॥੬੯੯੬॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau tiraanavo charitr samaapatam sat subham sat

||393||6996||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦੇਵ ਛਤ੍ਰ ਇਕ ਭੂਪ ਬਖਨਿਯਤਿ ॥

dhev chhatr ik bhoop bakhaniyat ||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਰਾਜਵਤੀ ਪੁਰ ਜਨਿਯਤ ॥

sree suraraajavatee pur janiyat ||

ਤਿਹ ਸੰਗ ਚੜਤ ਅਮਿਤਿ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥

tih sa(n)g chaRat amit chatura(n)gaa ||

ਉਮਡਿ ਚਲਤ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਗੰਗਾ ॥੧॥

aumadd chalat jeh bidh kar ga(n)gaa ||1||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸ੍ਰੀ ਅਲਕੇਸ ਮਤੀ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥

sree alakes matee teh sutaa bakhaaniyai ||

ਪਰੀ ਪਦੁਮਨੀ ਪ੍ਰਾਤ ਕਿ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥

paree padhumanee praat k prakirat pramaaniyai ||

ਕੈ ਨਿਸੁਪਤਿ ਸੁਰ ਜਾਇ ਕਿ ਦਿਨਕਰ ਜੂਝਈ ॥

kai nisupat sur jai k dhinakar joojhiee ||

ਹੋ ਜਿਹ ਸਮ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਨਾਰਿ ਨ ਪਾਛੈ ਹੈ ਭਈ ॥੨॥

ho jeh sam havai hai naar na paachhai hai bhiee ||2||

ਤਹ ਇਕ ਰਾਇ ਜੁਲਫ ਸੁ ਛਤ੍ਰੀ ਜਾਨਿਯੈ ॥

teh ik rai julaf su chhatree jaaniyai ||

ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਸੁਘਰ ਪਹਿਚਾਨਿਯੈ ॥

roopavaan gunavaan sughar pahichaaniyai ||

ਜਿਹ ਬਿਲੋਕਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਦ੍ਰਪ ਕਹ ਖੋਇ ਹੈ ॥

jeh bilok ka(n)dhrap dhrap keh khoi hai ||

ਹੋ ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਭਯੋ ਨ ਆਗੇ ਹੋਇ ਹੈ ॥੩॥

ho jeh sam su(n)dhar bhayo na aage hoi hai ||3||

ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ॥

raaj sutaa ik dhin teh roop nihaar kai ||

ਰਹੀ ਮਗਨ ਹ੍ਵੈ ਮਨ ਮਹਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥

rahee magan havai man meh kirayaa bichaar kai ||

ਅਬ ਕਸ ਕਰੌਂ ਉਪਾਇ ਜੁ ਯਾਹੀ ਕਹ ਬਰੌਂ ॥

ab kas karau upai ju yaahee keh barau ||

ਹੋ ਬਿਨੁ ਸਾਜਨ ਕੇ ਮਿਲੇ ਅਗਨਿ ਭੀਤਰ ਜਰੌਂ ॥੪॥

ho bin saajan ke mile agan bheetar jarau ||4||

ਹਿਤੂ ਸਹਚਰੀ ਸਮਝਿਕ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

hitoo sahacharee samajhik liee bulai kai ||

ਕਹਿ ਤਿਹ ਭੇਦ ਕੁਅਰ ਤਨ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥

keh teh bhedh kuar tan dhiee paThai kai ||

ਜੁ ਮੈ ਤੁਮੈ ਕਛੁ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਮੀਤਹਿ ਆਖਿਯੋ ॥

j mai tumai kachh kahiyo su meeteh aakhiyo ||

ਹੋ ਚਿਤ ਮਹਿ ਰਖਿਯਹੁ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਭਾਖਿਯੋ ॥੫॥

ho chit meh rakhiyahu bhedh na kaahoo bhaakhiyo ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਖੀ ਕੁਅਰ ਪਹਿ ਦਈ ਪਠਾਈ ॥

sakhee kuar peh dhiee paThaiee ||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਪ੍ਰਬੋਧਿ ਲਜਾਈ ॥

jeh teh bhaat prabodh layaiee ||

ਰਾਜ ਸੁਤਹਿ ਤਿਨ ਆਨ ਮਿਲਾਯੋ ॥

raaj suteh tin aan milaayo ||

ਸਾਜਨ ਮਿਲਤ ਸਜਨਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੬॥

saajan milat sajan sukh paayo ||6||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਸੇਤੀ ਕਿਯ ਭੋਗਾ ॥

bhaat bhaat setee kiy bhogaa ||

ਮਿਟ ਗਯੋ ਸਕਲ ਦੁਹਨ ਕੋ ਸੋਗਾ ॥

miT gayo sakal dhuhan ko sogaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਕਰੈ ਬਿਲਾਸਾ ॥

bhaat bhaat tan karai bilaasaa ||

ਨਿਜ ਪਤਿ ਕੋ ਤਜਿ ਕਰਿ ਕੈ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੭॥

nij pat ko taj kar kai traasaa ||7||

ਚਤੁਰ ਚਤੁਰਿਯਾ ਦੋਈ ਕਲੋਲਹਿ ॥

chatur chaturiyaa dhoiee kaloleh ||

ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਬੈਨ ਮਧੁਰਿ ਧੁਨ ਬੋਲਹਿ ॥

mil mil bain madhur dhun boleh ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਕੀ ਕੈਫ ਮੰਗਾਵੈਂ ॥

bhaat anik kee kaif ma(n)gaavai(n) ||

ਏਕ ਪਲੰਘ ਬੈਠਿ ਪਰ ਚੜਾਵੈਂ ॥੮॥

ek pala(n)gh baiTh par chaRaavai(n) ||8||

ਆਸਨ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੇ ਲੇਹੀ ॥

aasan bhaat bhaat ke lehee ||

ਆਲਿੰਗ ਚੁੰਬਨ ਦੋਈ ਦੇਹੀ ॥

aali(n)g chu(n)ban dhoiee dhehee ||

ਰਸਿ ਰਸਿ ਕਸਿ ਨਰ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ॥

ras ras kas nar kel kamai ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਰੁਨੀ ਤਰ ਜਾਇ ॥੯॥

lapaT lapaT tarunee tar jai ||9||

ਦੋਇ ਤਰੁਨ ਬਿਜਿਯਾ ਦੁਹੂੰ ਖਾਈ ॥

dhoi tarun bijiyaa dhuhoo(n) khaiee ||

ਚਾਰਿ ਟਾਕ ਅਹਿਫੇਨ ਚੜਾਈ ॥

chaar Taak ahifen chaRaiee ||

ਰਸਿ ਰਸਿ ਕਰਿ ਕਸਿ ਕਸਿ ਰਤਿ ਕਿਯੋ ॥

ras ras kar kas kas rat kiyo ||

ਚੋਰਿ ਚੰਚਲਾ ਕੋ ਚਿਤ ਲਿਯੋ ॥੧੦॥

chor cha(n)chalaa ko chit liyo ||10||

ਰਸਿਗੇ ਦੋਊ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਇ ॥

rasige dhouoo na chhoraa jai ||

ਕਹੀ ਬਾਤ ਇਹ ਘਾਤ ਬਨਾਇ ॥

kahee baat ieh ghaat banai ||

ਏਕ ਮੰਤ੍ਰ ਹਮ ਤੇ ਪਿਯ ਲੀਜੈ ॥

ek ma(n)tr ham te piy leejai ||

ਜਲ ਕੇ ਬਿਖੈ ਪਿਯਾਨਾ ਕੀਜੈ ॥੧੧॥

jal ke bikhai piyaanaa keejai ||11||

ਜਬ ਲਗੁ ਮੰਤ੍ਰੁਚਾਰ ਤੈ ਕਰ ਹੈ ॥

jab lag ma(n)truchaar tai kar hai ||

ਤਬ ਲਗਿ ਤੈ ਜਲ ਬੀਚ ਨ ਮਰ ਹੈ ॥

tab lag tai jal beech na mar hai ||

ਤੁਮਰੇ ਜਲ ਐ ਹੈ ਨ ਨੇਰੇ ॥

tumare jal aai hai na nere ||

ਚਾਰਿ ਓਰ ਰਹਿ ਹੈ ਤੁਹਿ ਘੇਰੇ ॥੧੨॥

chaar or reh hai tuh ghere ||12||

ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਤਬ ਲਿਯੋ ॥

ma(n)tr mitr taa te tab liyo ||

ਗੰਗਾ ਬੀਚ ਪਯਾਨਾ ਕਿਯੋ ॥

ga(n)gaa beech payaanaa kiyo ||

ਜਲ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਹਾ ॥

jal chahoo(n) or tavan ke rahaa ||

ਆਨਿ ਪਾਨ ਤਾ ਕੇ ਨਹਿ ਗਹਾ ॥੧੩॥

aan paan taa ke neh gahaa ||13||

ਇਹ ਛਲ ਜਲ ਮਹਿ ਮੀਤ ਪਠਾਯੋ ॥

eeh chhal jal meh meet paThaayo ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥

maat pitaa tan bachan sunaayo ||

ਹੋ ਪਿਤ ਪ੍ਰਾਤ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰਿ ਹੌ ॥

ho pit praat suya(n)bar kar hau ||

ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੁਰਖ ਕੋਈ ਬਰਿ ਹੌ ॥੧੪॥

param pavitr purakh koiee bar hau ||14||

ਕਹੇ ਚਲੋ ਤੁਮ ਤਾਤ ਹਮਾਰੇ ॥

kahe chalo tum taat hamaare ||

ਮਥਹੁ ਜਾਨਵੀ ਹੋਤ ਸਵਾਰੇ ॥

mathahu jaanavee hot savaare ||

ਤਹ ਤੇ ਜੁ ਨਰ ਨਿਕਸਿ ਹੈ ਕੋਈ ॥

teh te ju nar nikas hai koiee ||

ਭਰਤਾ ਹੋਇ ਹਮਾਰੋ ਸੋਈ ॥੧੫॥

bharataa hoi hamaaro soiee ||15||

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਹਰਖਾਨੋ ॥

bachan sunat raajaa harakhaano ||

ਸਾਚੁ ਝੂਠੁ ਜੜ ਕਛੁ ਨ ਪਛਾਨੋ ॥

saach jhooTh jaR kachh na pachhaano ||

ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਜਾ ਦੈ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ॥

jor prajaa dhai ddol nagaare ||

ਚਲੇ ਸੁਰਸੁਰੀ ਮਥਨ ਸਕਾਰੇ ॥੧੬॥

chale surasuree mathan sakaare ||16||

ਬਡੇ ਦ੍ਰੁਮਨ ਕੀ ਮਥਨਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥

badde dhruman kee mathan sudhaar ||

ਮਥਤ ਭਏ ਸੁਰਸਰਿ ਮੋ ਡਾਰਿ ॥

mathat bhe surasar mo ddaar ||

ਤਨਿਕ ਬਾਰਿ ਕਹ ਜਬੈ ਡੁਲਾਯੋ ॥

tanik baar keh jabai ddulaayo ||

ਨਿਕਸਿ ਪੁਰਖ ਤਹ ਤੇ ਇਕ ਆਯੋ ॥੧੭॥

nikas purakh teh te ik aayo ||17||

ਨਿਰਖਿ ਸਜਨ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥

nirakh sajan ko roop apaaraa ||

ਬਰਤ ਭਈ ਤਿਹ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥

barat bhiee teh raaj kumaaraa ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਪਸੁ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥

bhedh abhedh pas kachh na bichariyo ||

ਇਹ ਛਲ ਨਾਰਿ ਜਾਰ ਕਹ ਬਰਿਯੋ ॥੧੮॥

eeh chhal naar jaar keh bariyo ||18||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤੇ ਮਥਿ ਨੀਰਧਹਿ ਲਛਮੀ ਬਰੀ ਮੁਰਾਰਿ ॥

jeh bidh te math neeradheh lachhamee baree muraar ||

ਤਸਹਿ ਮਥਿ ਗੰਗਾ ਬਰਾ ਯਾ ਕਹ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥੧੯॥

taseh math ga(n)gaa baraa yaa keh raaj kumaar ||19||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਰਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੯੪॥੭੦੧੫॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chauaraanave charitr samaapatam sat subham sat

||394||7015||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਰਬ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥

sarab si(n)gh raajaa ik sohai ||

ਸਰਬ ਸਿੰਧੁ ਪੁਰ ਗੜ ਜਿਹ ਕੋ ਹੈ ॥

sarab si(n)dh pur gaR jeh ko hai ||

ਸ੍ਰੀ ਦਲ ਥੰਭੁ ਸੁਜਾਨ ਪੁਤ੍ਰ ਤਿਹ ॥

sree dhal tha(n)bh sujaan putr teh ||

ਸੁੰਦਰ ਅਵਰ ਨ ਭਯੋ ਤੁਲਿ ਜਿਹ ॥੧॥

su(n)dhar avar na bhayo tul jeh ||1||

ਦੁਸਟ ਸਿੰਘ ਤਾ ਕੌ ਭ੍ਰਾਤਾ ਭਨਿ ॥

dhusaT si(n)gh taa kau bhraataa bhan ||

ਦੁਤਿਯ ਚੰਦ੍ਰ ਜਾਨਾ ਸਭ ਲੋਗਨ ॥

dhutiy cha(n)dhr jaanaa sabh logan ||

ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਭਨਿਜੈ ॥

roopavaan gunavaan bhanijai ||

ਕਵਨ ਸੁਘਰ ਸਮ ਤਾਹਿ ਕਹਿਜੈ ॥੨॥

kavan sughar sam taeh kahijai ||2||

ਸ੍ਰੀ ਸੁਜੁਲਫ ਦੇ ਸਾਹ ਦੁਲਾਰੀ ॥

sree sujulaf dhe saeh dhulaaree ||

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਨਹਿ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰੀ ॥

jeh samaan neh dhev kumaaree ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਨਿਰਖਾ ਤਿਹ ਜਬ ਹੀ ॥

raaj kuar nirakhaa teh jab hee ||

ਲਗਗੀ ਲਗਨ ਨਿਗੌਡੀ ਤਬ ਹੀ ॥੩॥

lagagee lagan nigauaddee tab hee ||3||

ਹਿਤੂ ਜਾਨਿ ਸਹਚਰੀ ਬੁਲਾਈ ॥

hitoo jaan sahacharee bulaiee ||

ਭੇਦ ਭਾਖਿ ਤਿਹ ਠੌਰ ਪਠਾਈ ॥

bhedh bhaakh teh Thauar paThaiee ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤਿਹ ਹਾਥ ਨ ਆਯੋ ॥

raaj kuar teh haath na aayo ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਉਹਿ ਇਹ ਆਨਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੪॥

eeh bidh uh ieh aan sunaayo ||4||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਬਹੁ ਜਤਨ ਥਕੀ ਕਰਿ ॥

saahu sutaa bahu jatan thakee kar ||

ਗਯੋ ਨ ਮੀਤ ਕੈਸੇਹੂੰ ਤਿਹ ਘਰ ॥

gayo na meet kaisehoo(n) teh ghar ||

ਬੀਰ ਹਾਕਿ ਇਕ ਤਹਾ ਪਠਾਯੋ ॥

beer haak ik tahaa paThaayo ||

ਸੋਤ ਸੇਜ ਤੇ ਗਹਿ ਪਟਕਾਯੋ ॥੫॥

sot sej te geh paTakaayo ||5||

ਟੰਗਰੀ ਭੂਤ ਕਬੈ ਗਹਿ ਲੇਈ ॥

Ta(n)garee bhoot kabai geh leiee ||

ਕਬਹੂੰ ਡਾਰਿ ਸੇਜ ਪਰ ਦੇਈ ॥

kabahoo(n) ddaar sej par dheiee ||

ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਦੇ ਤਾਹਿ ਪਛਾਰਾ ॥

adhik traas dhe taeh pachhaaraa ||

ਉਹਿ ਡਰਿ ਜਿਯ ਤੇ ਮਾਰਿ ਨ ਡਾਰਾ ॥੬॥

auh ddar jiy te maar na ddaaraa ||6||

ਰੈਨਿ ਸਿਗਰ ਤਿਹ ਸੋਨ ਨ ਦਿਯੋ ॥

rain sigar teh son na dhiyo ||

ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕਹ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਬਹੁ ਕਿਯੋ ॥

nirap sut keh traasit bahu kiyo ||

ਚਲੀ ਖਬਰਿ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤਿ ਆਈ ॥

chalee khabar raajaa prat aaiee ||

ਭੂਤ ਨਾਸ ਕਰ ਲਏ ਬੁਲਾਈ ॥੭॥

bhoot naas kar le bulaiee ||7||

ਭੂਤ ਹਤਾ ਇਕ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰੈ ॥

bhoot hataa ik ma(n)tr uchaarai ||

ਬੀਸ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜਿ ਬੀਰ ਪੁਕਾਰੈ ॥

bees ma(n)tr paR beer pukaarai ||

ਕਿਸਹੂੰ ਪਕਰਿ ਚੀਰਿ ਕਰਿ ਦੇਈ ॥

kisahoo(n) pakar cheer kar dheiee ||

ਕਾਹੂੰ ਪਕਰਿ ਰਾਨ ਤਰ ਲੇਈ ॥੮॥

kaahoo(n) pakar raan tar leiee ||8||

ਜਬ ਸਭ ਸਕਲ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥

jab sabh sakal ma(n)tr kar haare ||

ਤਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਨ ਬੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥

tab ieh bidh tan beer pukaare ||

ਜੇ ਗੁਰ ਮੋਰ ਇਹਾ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥

je gur mor ihaa chal aavai ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤਬ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥੯॥

raaj kuar tab hee sukh paavai ||9||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਰਾਜਾ ਪਗ ਪਰੇ ॥

sunat bachan raajaa pag pare ||

ਬਹੁ ਉਸਤਤਿ ਕਰਿ ਬਚਨ ਉਚਰੇ ॥

bahu usatat kar bachan uchare ||

ਕਹਾ ਤੋਰ ਗੁਰ ਮੋਹਿ ਬਤੈਯੈ ॥

kahaa tor gur moh bataiyai ||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਤਿ ਤਾਹਿ ਹਜਾਂ ਲਜੈਯੈ ॥੧੦॥

jeh teh bhaat taeh hayaa(n) layaiyai ||10||

ਜਵਨ ਪੁਰਖ ਕਾ ਨਾਮ ਬਤਾਯੋ ॥

javan purakh kaa naam bataayo ||

ਨਾਰਿ ਤਿਸੀ ਕਾ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥

naar tisee kaa bhes banaayo ||

ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਠੌਰ ਭਾਖਤ ਭਯੋ ਜਹਾ ॥

nirapeh Thauar bhaakhat bhayo jahaa ||

ਬੈਠੀ ਜਾਹਿ ਚੰਚਲਾ ਤਹਾ ॥੧੧॥

baiThee jaeh cha(n)chalaa tahaa ||11||

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਤਹ ਭੂਪ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥

bachan sunat teh bhoop sidhaariyo ||

ਤਿਹੀ ਰੂਪ ਤਰ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥

tihee roop tar purakh nihaariyo ||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧ ਤਾ ਕੌ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥

jeh teh bidh taa kau biramaayo ||

ਅਪੁਨੇ ਧਾਮ ਤਾਹਿ ਲੈ ਆਯੋ ॥੧੨॥

apune dhaam taeh lai aayo ||12||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤਾ ਕਹ ਦਰਸਾਯੋ ॥

raaj kuar taa keh dharasaayo ||

ਬਚਨ ਤਾਹਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥

bachan taeh ieh bhaat sunaayo ||

ਯੌਂ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਬਰੈ ॥

yau ieh tiray patibrataa barai ||

ਤਊ ਬਚੈ ਯਹ ਯੌਂ ਨ ਉਬਰੈ ॥੧੩॥

tuoo bachai yeh yau na ubarai ||13||

ਕਰਤ ਕਰਤ ਬਹੁ ਬਚਨ ਬਤਾਯੋ ॥

karat karat bahu bachan bataayo ||

ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਕੇ ਨਾਮੁ ਜਤਾਯੋ ॥

saahu sutaa ke naam jataayo ||

ਸੋ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਤਾਹਿ ਬਿਵਾਵਹੁ ॥

so patibrataa taeh bivaavahu ||

ਜੌ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਹਿ ਜਿਯਾਯੋ ਚਾਹਹੁ ॥੧੪॥

jau nirap suteh jiyaayo chaahahu ||14||

ਜੌ ਯਹ ਤਾਹਿ ਬਜਾਹਿ ਲਜਾਵੈ ॥

jau yeh taeh bayaeh layaavai ||

ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੋ ਲਪਟਾਵੈ ॥

rain dhivas taa so lapaTaavai ||

ਅਵਰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਨਿਕਟ ਨ ਜਾਇ ॥

avar naar ke nikaT na jai ||

ਤਬ ਯਹ ਜਿਯੈ ਕੁਅਰ ਸੁਭ ਕਾਇ ॥੧੫॥

tab yeh jiyai kuar subh kai ||15||

ਯਹੈ ਕਾਰ ਰਾਜਾ ਤੁਮ ਕੀਜੈ ॥

yahai kaar raajaa tum keejai ||

ਅਬ ਹੀ ਹਮਹਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥

ab hee hameh bidhaa kar dheejai ||

ਲੈ ਆਗਜਾ ਤਿਹ ਆਸ੍ਰਮ ਗਈ ॥

lai aagayaa teh aasram giee ||

ਧਾਰਤ ਭੇਸ ਨਾਰਿ ਕਾ ਭਈ ॥੧੬॥

dhaarat bhes naar kaa bhiee ||16||

ਰਾਜ ਸਾਜ ਬਜਾਹ ਕੌ ਬਨਾਯੋ ॥

raaj saaj bayaeh kau banaayo ||

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਹਿਤ ਪੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥

saeh sutaa hit poot paThaayo ||

ਜਬ ਹੀ ਬਜਾਹ ਤਵਨ ਸੌ ਭਯੋ ॥

jab hee bayaeh tavan sau bhayo ||

ਤਬ ਹੀ ਤਾਹਿ ਭੂਤ ਤਜਿ ਗਯੋ ॥੧੭॥

tab hee taeh bhoot taj gayo ||17||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਪਾਯੋ ॥

raaj kuar ieh chhal sau paayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਸੀ ਬਤਾਯੋ ॥

bhedh abhedh na kisee bataayo ||

ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਅਪਾਰਾ ॥

cha(n)chalaan ke charit apaaraa ||

ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਰਤਾਰਾ ॥੧੮॥

chakirat rahaa kar kar karataaraa ||18||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੯੫॥੭੦੩੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau pachaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||395||7033||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਿੰਘ ਇਕ ਭੂਪ ਬਖਨਿਯਤ ॥

pirathee si(n)gh ik bhoop bakhaniyat ||

ਪਿਰਥੀ ਪੁਰ ਤਿਹ ਨਗਰ ਪ੍ਰਮਨਿਯਤ ॥

pirathee pur teh nagar pramaniyat ||

ਲਾਲ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥

laal matee raanee teh sohai ||

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥

sur nar naar bhuja(n)gan mohai ||1||

ਸਿੰਘ ਮੇਦਨੀ ਸੁਤ ਕਾ ਨਾਮਾ ॥

si(n)gh medhanee sut kaa naamaa ||

ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਜਾ ਕੌ ਲਖਿ ਬਾਮਾ ॥

thakit rahat jaa kau lakh baamaa ||

ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਬਿਧਿ ਕਰਿਯੋ ॥

adhik roop taa ko bidh kariyo ||

ਜਨੁ ਕਰਿ ਕਾਮ ਦੇਵ ਅਵਤਰਿਯੋ ॥੨॥

jan kar kaam dhev avatariyo ||2||

ਚਪਲਾ ਦੇ ਤਹ ਸਾਹ ਦੁਲਾਰੀ ॥

chapalaa dhe teh saeh dhulaaree ||

ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥

kanak avaT saache jan ddaaree ||

ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥

raaj putr jab taeh nihaaraa ||

ਨਿਰਖਿ ਤਰੁਨਿ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਮਤਵਾਰਾ ॥੩॥

nirakh tarun havai gayo matavaaraa ||3||

ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਈ ॥

ek sahacharee nikaT bulaiee ||

ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਦੈ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥

amit dharab dhai tahaa paThaiee ||

ਜਬ ਤੈ ਚਪਲ ਮਤੀ ਕੌ ਲ੍ਯੈਹੈ ਹੈਂ ॥

jab tai chapal matee kau lrayai hai(n) ||

ਮੁਖਿ ਮੰਗ ਹੈ ਜੋ ਕਛੁ ਸੋ ਪੈ ਹੈਂ ॥੪॥

mukh ma(n)g hai jo kachh so pai hai(n) ||4||

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸਹਚਰਿ ਤਹ ਗਈ ॥

bachan sunat sahachar teh giee ||

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਤ ਭਈ ॥

bahu bidh taeh prabodhat bhiee ||

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜਬ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥

saeh sutaa jab haath na aaiee ||

ਤਬ ਦੂਤੀ ਇਹ ਘਾਤ ਬਨਾਈ ॥੫॥

tab dhootee ieh ghaat banaiee ||5||

ਤਵ ਪਿਤਿ ਧਾਮ ਜੁ ਨਏ ਉਸਾਰੇ ॥

tav pit dhaam ju ne usaare ||

ਚਲਹੁ ਜਾਇ ਤਿਹ ਲਖੌ ਸਵਾਰੇ ॥

chalahu jai teh lakhau savaare ||

ਯੌ ਕਹਿ ਡਾਰਿ ਡੋਰਿਯਹਿ ਲਿਯੋ ॥

yau keh ddaar ddoriyeh liyo ||

ਪਰਦਨ ਡਾਰਿ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਦਿਯੋ ॥੬॥

paradhan ddaar chahoo(n) dhis dhiyo ||6||

ਇਹ ਛਲ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਡਹਕਾਈ ॥

eeh chhal saeh sutaa ddahakaiee ||

ਸੰਗ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਘਰ ਆਈ ॥

sa(n)g le nirap sut ghar aaiee ||

ਤਹੀ ਆਨਿ ਪਰਦਾਨ ਉਘਾਰ ॥

tahee aan paradhaan ughaar ||

ਨਾਰਿ ਲਖਾ ਤਹ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥੭॥

naar lakhaa teh raaj kumaaraa ||7||

ਤਾਤ ਮਾਤ ਇਹ ਠੌਰ ਨ ਭਾਈ ॥

taat maat ieh Thauar na bhaiee ||

ਇਨ ਦੂਤੀ ਹੌ ਆਨਿ ਫਸਾਈ ॥

ein dhootee hau aan fasaiee ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਜੌ ਮੁਝੈ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥

raaj kuar jau mujhai na pai hai ||

ਨਾਕ ਕਾਨ ਕਟਿ ਲੀਕ ਲਗੈ ਹੈ ॥੮॥

naak kaan kaT leek lagai hai ||8||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਪਰ ॥

hai hai kar giree dharan par ||

ਕਟੀ ਕਹਾ ਕਰ ਯਾਹਿ ਬਿਛੂ ਬਰ ॥

kaTee kahaa kar yaeh bichhoo bar ||

ਧ੍ਰਿਗ ਬਿਧਿ ਕੋ ਮੋ ਸੌ ਕਸ ਕੀਯਾ ॥

dhirag bidh ko mo sau kas keeyaa ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਨਹਿ ਭੇਟਨ ਦੀਯਾ ॥੯॥

raaj kuar neh bheTan dheeyaa ||9||

ਅਬ ਮੈ ਨਿਜੁ ਘਰ ਕੌਂ ਫਿਰਿ ਜੈ ਹੌਂ ॥

ab mai nij ghar kau fir jai hau ||

ਦ੍ਵੈ ਦਿਨ ਕੌਂ ਤੁਮਰੇ ਫਿਰਿ ਐ ਹੌਂ ॥

dhavai dhin kau tumare fir aai hau ||

ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਲਖਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਲਈ ॥

raaj putr lakh kirayaa na liee ||

ਇਹ ਛਲ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡ ਤਿਹ ਗਈ ॥੧੦॥

eeh chhal moo(n)dd moo(n)dd teh giee ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਿਆਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੯੬॥੭੦੪੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau chhiaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||396||7043||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਗਰ ਦੇਸ ਸੁਨਿਯਤ ਹੈ ਜਹਾ ॥

sagar dhes suniyat hai jahaa ||

ਸਗਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾ ॥

sagar sain raajaa ik tahaa ||

ਸਗਰ ਦੇਇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿਜੈ ॥

sagar dhei teh sutaa bhanijai ||

ਚੰਦ ਸੂਰ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਜੁ ਲੱਜੈ ॥੧॥

cha(n)dh soor lakh taeh ju la'jai ||1||

ਗਜਨੀ ਰਾਇ ਤਵਨ ਜਹ ਲਹਿਯੋ ॥

gajanee rai tavan jeh lahiyo ||

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਕੁਅਰਿ ਅਸ ਕਹਿਯੋ ॥

man kram bachan kuar as kahiyo ||

ਐਸੋ ਛੈਲ ਏਕ ਦਿਨ ਪੈਯੈ ॥

aaiso chhail ek dhin paiyai ||

ਜਨਮ ਜਨਮ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਜੈਯੈ ॥੨॥

janam janam pal pal bal jaiyai ||2||

ਸਖੀ ਏਕ ਤਿਹ ਤੀਰ ਪਠਾਇ ॥

sakhee ek teh teer paThai ||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ॥

jeh teh bidh kar liyaa bulai ||

ਅਪਨ ਸੇਜ ਪਰ ਤਿਹ ਬੈਠਾਰਾ ॥

apan sej par teh baiThaaraa ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਾ ਰਚਾ ਅਖਾਰਾ ॥੩॥

kaam bhog kaa rachaa akhaaraa ||3||

ਬੈਠ ਸੇਜ ਪਰ ਦੋਇ ਕਲੋਲਹਿ ॥

baiTh sej par dhoi kaloleh ||

ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਬੋਲਹਿ ॥

madhur madhur dhun mukh te boleh ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥

bhaat bhaat tan karat bilaasaa ||

ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੋ ਤਜਿ ਕਰ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੪॥

taat maat ko taj kar traasaa ||4||

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਵਹਿ ॥

posat bhaag afeem ma(n)gaaveh ||

ਏਕ ਖਾਟ ਪਰ ਬੈਠ ਚੜਾਵਹਿ ॥

ek khaaT par baiTh chaRaaveh ||

ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ ਉਰ ਸੌ ਉਰਝਾਈ ॥

tarun tarun ur sau urajhaiee ||

ਰਸਿ ਰਸਿ ਕਸਿ ਕਸਿ ਭੋਗ ਕਮਾਈ ॥੫॥

ras ras kas kas bhog kamaiee ||5||

ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਪਿਤਾ ਤਾ ਕੌ ਬਰ ॥

raanee sahit pitaa taa kau bar ||

ਆਵਤ ਭਯੋ ਦੁਹਿਤਾਹੂੰ ਕੇ ਘਰ ॥

aavat bhayo dhuhitaahoo(n) ke ghar ||

ਅਵਰ ਘਾਤ ਤਿਹ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥

avar ghaat teh haath na aaiee ||

ਤਾਤ ਮਾਤ ਹਨਿ ਦਏ ਦਬਾਈ ॥੬॥

taat maat han dhe dhabaiee ||6||

ਨਿਜੁ ਆਲੈ ਕਹ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ॥

nij aalai keh aag lagai ||

ਰੋਇ ਉਠੀ ਨਿਜੁ ਪਿਯਹਿ ਦੁਰਾਇ ॥

roi uThee nij piyeh dhurai ||

ਅਨਲ ਲਗਤ ਦਾਰੂ ਕਹ ਭਈ ॥

anal lagat dhaaroo keh bhiee ||

ਰਾਨੀ ਰਾਵ ਸਹਿਤ ਉਡ ਗਈ ॥੭॥

raanee raav sahit udd giee ||7||

ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਭਾਯੋ ॥

avar purakh kachh bhedh na bhaayo ||

ਕਹਾ ਚੰਚਲਾ ਕਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥

kahaa cha(n)chalaa kaaj kamaayo ||

ਅਪਨ ਰਾਜ ਦੇਸ ਕਾ ਕਰਾ ॥

apan raaj dhes kaa karaa ||

ਬਹੁਰਿ ਸੁਯੰਬਰ ਸੌ ਤਿਹ ਬਰਾ ॥੮॥

bahur suya(n)bar sau teh baraa ||8||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੯੭॥੭੦੫੧॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau sataanavo charitr samaapatam sat subham sat

||397||7051||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਲਵਲ ਦੇਸ ਹੁਤਾ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥

palaval dhes hutaa ik raajaa ||

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਬਿਧਿ ਅਵਰ ਨ ਸਾਜਾ ॥

jeh samaan bidh avar na saajaa ||

ਤੜਿਤਾ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਭਨਿਜੈ ॥

taRitaa dhe teh naar bhanijai ||

ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਜਿਹ ਸਮ ਨ ਕਹਿਜੈ ॥੧॥

cha(n)dhr soor jeh sam na kahijai ||1||

ਅਲਿਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਬਖਨਿਯਤ ॥

alikirat dhe teh sutaa bakhaniyat ||

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਵਾ ਕੇ ਪਹਿਚਨਿਯਤ ॥

amit roop vaa ke pahichaniyat ||

ਤਿਹ ਠਾ ਇਕ ਸੌਦਾਗਰ ਆਯੋ ॥

teh Thaa ik sauadhaagar aayo ||

ਜਿਹ ਸਮ ਬਿਧਿ ਦੂਜੋ ਨ ਬਨਾਯੋ ॥੨॥

jeh sam bidh dhoojo na banaayo ||2||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੇ ਲਖਿ ਅੰਗਾ ॥

raaj kuar taa ke lakh a(n)gaa ||

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਰੀਝੀ ਸਰਬੰਗਾ ॥

man kram bach reejhee saraba(n)gaa ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲੀਅਸਿ ਬੁਲਾਇ ॥

paThai sahacharee leeas bulai ||

ਕਹਤ ਭਈ ਬਤਿਯਾ ਮੁਸਕਾਇ ॥੩॥

kahat bhiee batiyaa musakai ||3||

ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਮਚਾਯੋ ॥

adhik bhog teh saath machaayo ||

ਭਾਤ ਭਾਤਿ ਰਸ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥

bhaat bhaat ras kel kamaayo ||

ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਲੀਨੋ ॥

chu(n)ban aauar ali(n)gan leeno ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਨੋ ॥੪॥

bhaat anik tiray ko sukh dheeno ||4||

ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿਤ ਤਵਨੈ ਹਰ ਲਿਯੋ ॥

jab tiray chit tavanai har liyo ||

ਤਬ ਅਸ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕਿਯੋ ॥

tab as charit cha(n)chalaa kiyo ||

ਤਾਤ ਮਾਤ ਦੋਇ ਬੋਲਿ ਪਠਾਏ ॥

taat maat dhoi bol paThaae ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਸੌ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥੫॥

eeh bidh tin sau bachan sunaae ||5||

ਮੈ ਅਬ ਲਗਿ ਨਹਿ ਤੀਰਥ ਅਨ੍ਹਾਈ ॥

mai ab lag neh teerath anrahaiee ||

ਅਬ ਤੀਰਥ ਕਰਿ ਹੌਂ ਤਹ ਜਾਈ ॥

ab teerath kar hau teh jaiee ||

ਜੌਂ ਆਇਸ ਤੁਮ ਤੇ ਮੈ ਪਾਊ ॥

jau aais tum te mai paauoo ||

ਤੀਰਥ ਨ੍ਹਾਇ ਸਕਲ ਫਿਰਿ ਆਊ ॥੬॥

teerath nrahai sakal fir aauoo ||6||

ਪਤਿ ਕੁਰੂਪ ਹਮ ਕਹ ਤੁਮ ਦਿਯੋ ॥

pat kuroop ham keh tum dhiyo ||

ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਉਪਾਇ ਇਮਿ ਕਿਯੋ ॥

taa te mai upai im kiyo ||

ਜੌ ਮੁਰ ਪਤਿ ਸਭ ਤੀਰਥ ਅਨ੍ਹੈ ਹੈ ॥

jau mur pat sabh teerath anrahai hai ||

ਸੁੰਦਰ ਅਧਿਕ ਕਾਇ ਹ੍ਵੈ ਜੈ ਹੈ ॥੭॥

su(n)dhar adhik kai havai jai hai ||7||

ਲੈ ਆਗਜਾ ਪਤਿ ਸਹਿਤ ਸਿਧਾਈ ॥

lai aagayaa pat sahit sidhaiee ||

ਭਾਤ ਭਾਤ ਤੀਰਥਨ ਅਨ੍ਹਾਈ ॥

bhaat bhaat teerathan anrahaiee ||

ਘਾਤ ਪਾਇ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸੰਘਾਰਾ ॥

ghaat pai kar naath sa(n)ghaaraa ||

ਤਾ ਕੀ ਠੌਰ ਮਿਤ੍ਰ ਬੈਠਾਰਾ ॥੮॥

taa kee Thauar mitr baiThaaraa ||8||

ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਬਹੁਰਿ ਫਿਰਿ ਆਈ ॥

apane dhaam bahur fir aaiee ||

ਮਾਤ ਪਿਤਹਿ ਇਹ ਭਾਤਿ ਜਤਾਈ ॥

maat piteh ieh bhaat jataiee ||

ਮੁਰ ਪਤਿ ਅਤਿ ਤੀਰਥਨ ਅਨ੍ਹਯੋ ॥

mur pat at teerathan anrahayo ||

ਤਾ ਤੇ ਬਪੁ ਸੁੰਦਰ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥੯॥

taa te bap su(n)dhar havai gayo ||9||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਹਮ ਤੀਰਥ ਅਨ੍ਹਾਏ ॥

bhaat bhaat ham teerath anrahaae ||

ਅਨਿਕ ਬਿਧਵ ਤਨ ਬਿਪ੍ਰ ਜਿਵਾਏ ॥

anik bidhav tan bipr jivaae ||

ਤਾ ਤੇ ਦੈਵ ਆਪੁ ਬਰ ਦਿਯੋ ॥

taa te dhaiv aap bar dhiyo ||

ਮਮ ਪਤਿ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਬਪੁ ਕਿਯੋ ॥੧੦॥

mam pat ko su(n)dhar bap kiyo ||10||

ਯਹ ਕਾਹੂ ਨਰ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥

yeh kaahoo nar baat na paiee ||

ਕਹਾ ਕਰਮ ਕਰਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯ ਆਈ ॥

kahaa karam kar kai tiray aaiee ||

ਤੀਰਥ ਮਹਾਤਮ ਸਭਹੂੰ ਜਾਨਯੋ ॥

teerath mahaatam sabhahoo(n) jaanayo ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਪਛਾਨਯੋ ॥੧੧॥

bhedh abhedh na kinoo(n) pachhaanayo ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੯੮॥੭੦੬੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau aThaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||398||7062||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਘਾਟਮ ਪੁਰ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿਜੈ ॥

ghaaTam pur ik bhoop bhanijai ||

ਨਾਰਿ ਅਲੰਕ੍ਰਿਤ ਦੇਇ ਕਹਿਜੈ ॥

naar ala(n)kirat dhei kahijai ||

ਸੁਤਾ ਸੁ ਭੂਖਨ ਦੇ ਘਰ ਤਾ ਕੇ ॥

sutaa su bhookhan dhe ghar taa ke ||

ਨਰੀ ਨਾਗਰੀ ਤੁਲਿ ਨ ਵਾ ਕੇ ॥੧॥

naree naagaree tul na vaa ke ||1||

ਅਤਿ ਕੁਰੂਪ ਤਿਹ ਨਾਥ ਪਛਨਿਯਤ ॥

at kuroop teh naath pachhaniyat ||

ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਜਿਹ ਨਾਰਿ ਬਖਨਿਯਤ ॥

at su(n)dhar jeh naar bakhaniyat ||

ਸੁੰਦਰ ਅਵਰ ਹੁਤੋ ਤਹ ਛਤ੍ਰੀ ॥

su(n)dhar avar huto teh chhatree ||

ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਧਰਤ੍ਰੀ ॥੨॥

roopavaan gunavaan dharatree ||2||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਜਬ ਮੁਲਤਾਨੀ ਰਾਇ ਕੁਅਰਿ ਲਖਿ ਪਾਇਯੋ ॥

jab mulataanee rai kuar lakh paiyo ||

ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕਹ ਚਿਤ ਤੇ ਕੁਅਰਿ ਭੁਲਾਇਯੋ ॥

nij naik keh chit te kuar bhulaiyo ||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

paThai sahacharee nij gireh liyo bulai kai ||

ਹੋ ਬਚਨ ਕਹੇ ਪੁਨਿ ਭਾਗਿ ਅਫੀਮ ਚੜਾਇ ਕੈ ॥੩॥

ho bachan kahe pun bhaag afeem chaRai kai ||3||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਅਬ ਲਪਟਹੁ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਪਜਾਰੇ ॥

ab lapaTahu muh aan payaare ||

ਹਮ ਰੀਝੀ ਲਖਿ ਨੈਨ ਤਿਹਾਰੇ ॥

ham reejhee lakh nain tihaare ||

ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਤਿਨ ਦੁਬਿਰ ਬਖਾਨੀ ॥

naeh naeh tin dhubir bakhaanee ||

ਆਖਰ ਕੁਅਰਿ ਕਹੀ ਸੋ ਮਾਨੀ ॥੪॥

aakhar kuar kahee so maanee ||4||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੀ ਕੈਫ ਦਿਵਾਨੇ ਪੀ ਭਏ ॥

bhaat bhaat kee kaif dhivaane pee bhe ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਅਬਲਾ ਕੇ ਆਸਨ ਲੇਤ ਭੇ ॥

bhaat bhaat abalaa ke aasan let bhe ||

ਅਮਿਤ ਭੋਗ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਇ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥

amit bhog tiray pai rahee urajhai kai ||

ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਸਜਨ ਕੇ ਨੈਨਨ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥੫॥

ho nirakh sajan ke nainan giee bikai kai ||5||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਪਾਇ ॥

bhaat bhaat taa sau rat pai ||

ਆਸਨ ਸਾਥ ਗਈ ਲਪਟਾਇ ॥

aasan saath giee lapaTai ||

ਰਸਿ ਗਯੋ ਮੀਤ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਈ ॥

ras gayo meet na chhoraa jaiee ||

ਬਾਤ ਭਾਖਿ ਤਿਹ ਘਾਤ ਬਨਾਈ ॥੬॥

baat bhaakh teh ghaat banaiee ||6||

ਸਾਜਨ ਆਜੁ ਤੁਝੈ ਮੈ ਬਰਿ ਹੌਂ ॥

saajan aaj tujhai mai bar hau ||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਨਿਜੁ ਕਰ ਬਧ ਕਰਿ ਹੌਂ ॥

nij pat ko nij kar badh kar hau ||

ਆਪਨ ਸਾਥ ਪ੍ਰਗਟ ਤੁਹਿ ਲਿਐਹੌਂ ॥

aapan saath pragaT tuh liaaihau ||

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੁਹਿ ਲਖਤ ਹੰਢੈਹੌ ॥੭॥

maat pitaa tuh lakhat ha(n)ddaihau ||7||

ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਲੈ ਸਿਵ ਭਵਨ ਸਿਧਾਈ ॥

nij pat lai siv bhavan sidhaiee ||

ਕਾਟਾ ਮੂੰਡ ਤਹਾ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥

kaaTaa moo(n)dd tahaa teh jaiee ||

ਲੋਗਨ ਕਹਿ ਸਿਵ ਨਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥

logan keh siv naam sunaayo ||

ਰੂਪ ਹੇਤੁ ਪਤਿ ਸੀਸ ਚੜਾਯੋ ॥੮॥

roop het pat sees chaRaayo ||8||

ਪੁਨਿ ਸਿਵ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਹ ਕਿਯੋ ॥

pun siv adhik kirapaa keh kiyo ||

ਸੁੰਦਰ ਮੋਰ ਪਤਿਹਿ ਕਰ ਦਿਯੋ ॥

su(n)dhar mor pateh kar dhiyo ||

ਕੌਤਕ ਲਖਾ ਕਹਾ ਤਿਨ ਕਰਾ ॥

kauatak lakhaa kahaa tin karaa ||

ਸਿਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹਮ ਆਜੁ ਬਿਚਰਾ ॥੯॥

siv prataap ham aaj bicharaa ||9||

ਦੇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤਿ ਦਈ ਦਬਾਈ ॥

dheh mritak pat dhiee dhabaiee ||

ਤਾ ਕੌ ਨਾਥ ਭਾਖਿ ਗ੍ਰਿਹ ਲਯਾਈ ॥

taa kau naath bhaakh gireh layaiee ||

ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥

bhedh abhedh na kinahoo(n) paayo ||

ਬਿਨੁ ਪਾਨੀ ਹੀ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੦॥

bin paanee hee moo(n)dd mu(n)ddaayo ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਨਿਨ੍ਯਾਨਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੩੯੯॥੭੦੭੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe teen sau ninrayaanavo charitr samaapatam sat subham sat

||399||7072||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੂਰਜ ਕਿਰਨਿ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿਜੈ ॥

sooraj kiran ik bhoop bhanijai ||

ਚੰਦ ਕਿਰਨ ਪੁਰ ਨਗਰ ਕਹਿਜੈ ॥

cha(n)dh kiran pur nagar kahijai ||

ਮਹਾ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦੁਲਾਰੀ ॥

mahaa kuar teh dhaam dhulaaree ||

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਬਿਧਿ ਕਹੂੰ ਨ ਸਵਾਰੀ ॥੧॥

jeh samaan bidh kahoo(n) na savaaree ||1||

ਤਹਿਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਸੁਜਾਨਾ ॥

tahik saeh ko poot sujaanaa ||

ਚੰਦ੍ਰ ਸੈਨ ਨਾਮਾ ਬਲਵਾਨਾ ॥

cha(n)dhr sain naamaa balavaanaa ||

ਮਹਾ ਕੁਅਰਿ ਵਾ ਕੀ ਛਬਿ ਲਹੀ ॥

mahaa kuar vaa kee chhab lahee ||

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਥਕਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹੀ ॥੨॥

man kram bachan thakit havai rahee ||2||

ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥

paThai sahacharee liyo bulai ||

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਇ ॥

posat bhaag afeem ma(n)gai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਤਾਹਿ ਪਿਵਾਯੋ ॥

bhaat bhaat tan taeh pivaayo ||

ਅਧਿਕ ਮਤ ਕਰਿ ਗਰੈ ਲਗਾਯੋ ॥੩॥

adhik mat kar garai lagaayo ||3||

ਮਤ ਕਿਯਾ ਮਦ ਸਾਥ ਪਯਾਰੋ ॥

mat kiyaa madh saath payaaro ||

ਕਬਹੂੰ ਕਰਤ ਨ ਉਰ ਸੌ ਨਯਾਰੋ ॥

kabahoo(n) karat na ur sau nayaaro ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਉਰ ਸੌ ਲਪਟਾਵੈ ॥

bhaat bhaat ur sau lapaTaavai ||

ਚੁੰਬਿ ਕਪੋਲ ਦੋਊ ਬਲਿ ਜਾਵੈ ॥੪॥

choo(n)b kapol dhouoo bal jaavai ||4||

ਰਸਿ ਗਯੋ ਮੀਤ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਇ ॥

ras gayo meet na chhoraa jai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਭੋਗਤ ਲਪਟਾਇ ॥

bhaat bhaat bhogat lapaTai ||

ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਲੇਈ ॥

chu(n)ban aauar ali(n)gan leiee ||

ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਤਨ ਆਸਨ ਦੇਈ ॥੫॥

anik bhaat tan aasan dheiee ||5||

ਰਸਿ ਗਈ ਤਾ ਕੌ ਤਜਾ ਨ ਜਾਇ ॥

ras giee taa kau tajaa na jai ||

ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਲਪਟਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥

bhaat anik lapaTat sukh pai ||

ਯਾ ਸੰਗ ਕਹਾ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਜਾਊਂ ॥

yaa sa(n)g kahaa kavan bidh jaauooaa(n) ||

ਅਬ ਅਸ ਕਵਨ ਉਪਾਇ ਬਨਾਊਂ ॥੬॥

ab as kavan upai banaauooaa(n) ||6||

ਜਾਨਿ ਬੂਝਿ ਇਕ ਦਿਜ ਕਹ ਮਾਰਿ ॥

jaan boojh ik dhij keh maar ||

ਭੂਪ ਭਏ ਇਮਿ ਕਹਾ ਸੁਧਾਰਿ ॥

bhoop bhe im kahaa sudhaar ||

ਅਬ ਮੈ ਜਾਇ ਕਰਵਤਹਿ ਲੈ ਹੌਂ ॥

ab mai jai karavateh lai hau ||

ਪਲਟਿ ਦੇਹ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਸਿਧੈ ਹੌਂ ॥੭॥

palaT dheh surapureh sidhai hau ||7||

ਹੋਰਿ ਰਹਾ ਪਿਤੁ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥

hor rahaa pit ek na maanee ||

ਰਾਨੀਹੂੰ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਨੀ ॥

raaneehoo(n) pain lapaTaanee ||

ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਕਰਵਤਿ ਸਿਰ ਧਰਾ ॥

ma(n)tr sakat karavat sir dharaa ||

ਏਕ ਰੋਮ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਨ ਹਰਾ ॥੮॥

ek rom teh taeh na haraa ||8||

ਸਭਨ ਲਹਾ ਕਰਵਤਿ ਇਹ ਲਿਯੋ ॥

sabhan lahaa karavat ieh liyo ||

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬੰਦ ਐਸਾ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥

dhirasaT ba(n)dh aaisaa tin kiyo ||

ਆਪਨ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥

aapan giee mitr ke dhaamaa ||

ਭੇਦ ਨ ਲਖਾ ਕਿਸੂ ਕਿਹ ਬਾਮਾ ॥੯॥

bhedh na lakhaa kisoo keh baamaa ||9||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਛਲਿ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ਕਹ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ॥

eeh bidh chhal pit maat keh giee mitr ke sa(n)g ||

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੦॥

kab sayaam pooran bhayo tab hee kathaa prasa(n)g ||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪੦੦॥੭੦੯੨॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

chaar sau charitr samaapatam sat subham sat ||400||7082||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਪਾਤਿਸਾਹ ਕਾਰੂੰ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥

paatisaeh kaaroo(n) ik suniyat ||

ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਗੁਨਿਯਤ ॥

amit tej jaa ko jag guniyat ||

ਜਿਹ ਧਨ ਭਰੇ ਚਿਹਲ ਭੰਡਾਰਾ ॥

jeh dhan bhare chihal bha(n)ddaaraa ||

ਆਵਤ ਜਿਨ ਕਾ ਪਾਰ ਨ ਵਾਰਾ ॥੧॥

aavat jin kaa paar na vaaraa ||1||

ਤਿਹ ਪੁਰ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥

teh pur saeh sutaa ik suniyat ||

ਜਾਨੁਕ ਚਿਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰਕਾ ਗੁਨਿਯਤ ॥

jaanuk chitr putrakaa guniyat ||

ਨਿਰਖ ਭੂਪ ਕਾ ਰੂਪ ਲੁਭਾਈ ॥

nirakh bhoop kaa roop lubhaiee ||

ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾ ਪਠਾਈ ॥੨॥

ek sahacharee tahaa paThaiee ||2||

ਕੁਅਰਿ ਬਸੰਤ ਤਵਨਿ ਕਾ ਨਾਮਾ ॥

kuar basa(n)t tavan kaa naamaa ||

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਭੀ ਔਰ ਨ ਬਾਮਾ ॥

jeh samaan bhee aauar na baamaa ||

ਸੋ ਕਾਰੂੰ ਕੀ ਛਬਿ ਲਖਿ ਅਟਿਕੀ ॥

so kaaroo(n) kee chhab lakh aTikee ||

ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੩॥

bisar giee sabh hee sudh ghaT kee ||3||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਸਖੀ ਸੁਭੂਖਨ ਦੇ ਤਹ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥

sakhee subhookhan dhe teh dhiee paThai kai ||

ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਸਜਨ ਸੌ ਕਹਿਯਹੁ ਜਾਇ ਕੈ ॥

moree kahee sajan sau kahiyahu jai kai ||

ਪ੍ਰਣਤਿ ਹਮਾਰੀ ਮੀਤ ਕਹਾ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥

pranat hamaaree meet kahaa sun leejiyai ||

ਹੋ ਜਸਿ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਗ੍ਰਿਹ ਏਕ ਦੁਤਿਯ ਮੁਹਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥੪॥

ho jas tav tiray gireh ek dhutiy muh keejiyai ||4||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕੁਅਰਿ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥

kuar kuar kee baat bakhaanee ||

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥

raaj kuar kar ek na maanee ||

ਇਮਿ ਸਖਿ ਜਾਇ ਤਾਹਿ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥

eim sakh jai taeh sudh dhiee ||

ਕੁਅਰਿ ਬਸੰਤ ਰਿਸਾਕੁਲ ਭਈ ॥੫॥

kuar basa(n)t risaakul bhiee ||5||

ਤਤਛਿਨ ਸੁਰੰਗ ਧਾਮ ਨਿਜੁ ਦਈ ॥

tatachhin sura(n)g dhaam nij dhiee ||

ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਦਨ ਨਿਕਾਰਤ ਭਈ ॥

nirap ke sadhan nikaarat bhiee ||

ਚਾਲਿਸ ਗੰਜ ਦਰਬ ਕੇ ਜੇਤੇ ॥

chaalis ga(n)j dharab ke jete ||

ਨਿਜੁ ਆਲੈ ਰਾਖੇ ਲੈ ਤੇਤੇ ॥੬॥

nij aalai raakhe lai tete ||6||

ਮੂੜ ਭੂਪ ਕਛੂ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥

mooR bhoop kachh baat na paiee ||

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਧਨ ਤ੍ਰਿਯ ਲਿਯਾ ਚੁਰਾਈ ॥

keh bidh dhan tiray liyaa churaiee ||

ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਬਿਲੋਕੈ ਕਹਾ ॥

chhor bha(n)ddaar bilokai kahaa ||

ਪੈਸਾ ਏਕ ਨ ਧਨ ਗ੍ਰਿਹ ਰਹਾ ॥੭॥

paisaa ek na dhan gireh rahaa ||7||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਲੋਗਨ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥

adhik dhukhit havai logan liyaa bulai kai ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹ ਦੂਖ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥

bhaat bhaat tin prat keh dhookh banai kai ||

ਐਸਾ ਕਵਨ ਕੁਕਰਮ ਕਹੋ ਹਮ ਤੇ ਭਯੋ ॥

aaisaa kavan kukaram kaho ham te bhayo ||

ਹੋ ਜਿਹ ਕਾਰਨ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਚਾਲਿਸ ਕਾ ਧਨ ਗਯੋ ॥੮॥

ho jeh kaaran te gireh chaalis kaa dhan gayo ||8||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਭ ਲੋਗਨ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

sabh logan ieh bhaat bichaaree ||

ਪ੍ਰਗਟ ਰਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ਉਚਾਰੀ ॥

pragaT raav ke saath uchaaree ||

ਦਾਨ ਪੁੰਨਜ ਤੈ ਕਛੂ ਨ ਦਯੋ ॥

dhaan pu(n)nay tai kachhoo na dhayo ||

ਤਿਹ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਧਨ ਗਯੋ ॥੯॥

teh te gireh ko sabh dhan gayo ||9||

ਸੁਨਿ ਜੁਹਾਕੁ ਪਾਯੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ॥

sun juhaak paayo ieh bidh jab ||

ਧਾਵਤ ਭਲੋ ਅਮਿਤ ਲੈ ਦਲ ਤਬ ॥

dhaavat bhalo amit lai dhal tab ||

ਛੀਨਿ ਲਈ ਤਾ ਕੀ ਸਭ ਸਾਹੀ ॥

chheen liee taa kee sabh saahee ||

ਕੁਅਰਿ ਬਸੰਤ ਨਾਰਿ ਕਰ ਬਜਾਹੀ ॥੧੦॥

kuar basa(n)t naar kar bayaahee ||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਚੰਚਲਾ ਸਕਲ ਦਰਬ ਹਰਿ ਲੀਨ ॥

eeh charitr tin cha(n)chalaa sakal dharab har leen ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਕਾਹੂੰ ਹਨਾ ਨਾਥ ਜੁਹਾਕਹਿ ਕੀਨ ॥੧੧॥

eeh bidh kai kaaroo(n) hanaa naath juhaakeh keen ||11||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਲੋਗ ਆਜੁ ਲਗਿ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ॥

log aaj lag baat na jaanat ||

ਗੜਾ ਗੰਜ ਆਜੁ ਲੌ ਬਖਾਨਤ ॥

gaRaa ga(n)j aaj lau bakhaanat ||

ਐਸੇ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕਰਾ ॥

aaise charit cha(n)chalaa karaa ||

ਕਾਰੂੰ ਮਾਰ ਜੁਹਾਕਹਿ ਬਰਾ ॥੧੨॥

kaaroo(n) maar juhaakeh baraa ||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪੦੧॥੭੦੯੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

chaar sau ik charitr samaapatam sat subham sat ||401||7094||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਿੰਜੀ ਸਹਰ ਬਸਤ ਹੈ ਜਹਾ ॥

chi(n)jee sahar basat hai jahaa ||

ਚਿੰਗਸ ਸੈਨ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾ ॥

chi(n)gas sain naraadhip tahaa ||

ਗੈਹਰ ਮਤੀ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਕਹਿਯਤ ॥

gaihar matee naar teh kahiyat ||

ਜਿਹ ਸਮ ਸੁਰ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਨ ਲਹਿਯਤ ॥੧॥

jeh sam sur pur naar na lahiyat ||1||

ਸਹਰ ਸੁਰੇਸ੍ਰਾਵਤੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥

sahar suresavaiaavatee biraajai ||

ਜਾ ਕੌ ਨਿਰਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰ ਲਾਜੈ ॥

jaa kau nirakh i(n)dhr pur laajai ||

ਬਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਸਾਹ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥

balava(n)dd si(n)gh saeh ik suniyat ||

ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਜਗ ਔਰ ਨ ਗੁਨਿਯਤ ॥੨॥

jeh samaan jag aauar na guniyat ||2||

ਸਦਾ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿਜੈ ॥

sadhaa kuar teh sutaa bhanijai ||

ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਲਖਿ ਜਾਹਿ ਅਰੁਝੈ ॥

cha(n)dhr soor lakh jaeh arujhai ||

ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਜਾਤ ਨ ਕਹੀ ॥

apramaan dhut jaat na kahee ||

ਜਾਨੁਕ ਫੂਲਿ ਚੰਬੇਲੀ ਰਹੀ ॥੩॥

jaanuk fool cha(n)belee rahee ||3||

ਸਦਾ ਕੁਅਰਿ ਨਿਰਖਾ ਜਬ ਰਾਜਾ ॥

sadhaa kuar nirakhaa jab raajaa ||

ਤਬ ਹੀ ਸੀਲ ਤਵਨ ਕਾ ਭਾਜਾ ॥

tab hee seel tavan kaa bhaajaa ||

ਸਖੀ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਪਠਾਈ ॥

sakhee ek nirap teer paThaiee ||

ਯੌਂ ਰਾਜਾ ਤਨ ਕਹੁ ਤੈ ਜਾਈ ॥੪॥

yau raajaa tan kahu tai jaiee ||4||

ਮੈ ਤਵ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਉਰਝਾਨੀ ॥

mai tav roop nirakh urajhaanee ||

ਮਦਨ ਤਾਪ ਤੇ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥

madhan taap te bhiee dhivaanee ||

ਏਕ ਬਾਰ ਤੁਮ ਮੁਝੈ ਬੁਲਾਵੋ ॥

ek baar tum mujhai bulaavo ||

ਕਾਮ ਤਪਤ ਕਰਿ ਕੇਲ ਮਿਟਾਵੋ ॥੫॥

kaam tapat kar kel miTaavo ||5||

ਜੌ ਆਪਨ ਗ੍ਰਿਹ ਮੁਹਿ ਨ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥

jau aapan gireh muh na bulaavahu ||

ਏਕ ਬਾਰ ਮੋਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਹੁ ॥

ek baar more gireh aavahu ||

ਮੋ ਸੰਗ ਕਰਿਯੈ ਮੈਨ ਬਿਲਾਸਾ ॥

mo sa(n)g kariyai main bilaasaa ||

ਹਮ ਕਹ ਤੋਰਿ ਮਿਲਨ ਕੀ ਆਸਾ ॥੬॥

ham keh tor milan kee aasaa ||6||

ਭੂਪ ਕੁਅਰਿ ਵਹੁ ਗ੍ਰਿਹ ਨ ਬੁਲਾਈ ॥

bhoop kuar vahu gireh na bulaiee ||

ਆਪੁ ਜਾਇ ਤਿਹ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥

aap jai teh sej suhaiee ||

ਦੀਪ ਦਾਨ ਤਰੁਨੀ ਤਿਨ ਕੀਨਾ ॥

dheep dhaan tarunee tin keenaa ||

ਅਰਘ ਧੂਪ ਰਾਜਾ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥੭॥

aragh dhoop raajaa keh dheenaa ||7||

ਸੁਭਰ ਸੇਜ ਊਪਰ ਬੈਠਾਯੋ ॥

subhar sej uoopar baiThaayo ||

ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਸਰਾਬ ਮੰਗਾਯੋ ॥

bhaag afeem saraab ma(n)gaayo ||

ਪ੍ਰਥਮ ਕਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਇਨ ਪੀਜੈ ॥

pratham kahaa nirap sau in peejai ||

ਬਹੁਰਿ ਮੁਝੈ ਮਦਨੰਕੁਸ ਦੀਜੈ ॥੮॥

bahur mujhai madhana(n)kus dheejai ||8||

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਇਹ ਭੂਪ ਨ ਮਾਨਾ ॥

sunat bachan ieh bhoop na maanaa ||

ਜਮ ਕੇ ਡੰਡ ਤ੍ਰਾਸ ਤਰਸਾਨਾ ॥

jam ke dda(n)dd traas tarasaanaa ||

ਕਹਿਯੋ ਨ ਮੈ ਤੌਸੌਂ ਰਤਿ ਕਰਿਹੋ ॥

kahiyo na mai tauasau rat kariho ||

ਘੋਰ ਨਰਕ ਮੋ ਭੂਲਿ ਨ ਪਰਿਹੌਂ ॥੯॥

ghor narak mo bhool na parihau ||9||

ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਤ੍ਰਿਯ ਅੰਚਰ ਗਰਿ ਡਾਰੈ ॥

tim tim tiray a(n)char gar ddaarai ||

ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਦ੍ਰਿਗ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥

jor jor dhirag nirapeh nihaarai ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਮੁਹਿ ਭੂਪਤਿ ਭਜਿਯੈ ॥

hai hai muh bhoopat bhajiyai ||

ਕਾਮ ਕ੍ਰਿਯਾ ਮੋਰੇ ਸੰਗ ਸਜਿਯੈ ॥੧੦॥

kaam kirayaa more sa(n)g sajiyai ||10||

ਨਹਿ ਨਹਿ ਪੁਨਿ ਜਿਮਿ ਜਿਮਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰੈ ॥

neh neh pun jim jim nirap karai ||

ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਚਰਨ ਚੰਚਲਾ ਪਰੈ ॥

tim tim charan cha(n)chalaa parai ||

ਹਹਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਕਰਹੁ ਬਿਲਾਸਾ ॥

hahaa nirapat muh karahu bilaasaa ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੀ ਪੁਰਵਹੁ ਆਸਾ ॥੧੧॥

kaam bhog kee puravahu aasaa ||11||

ਕਹਾ ਕਰੌਂ ਕਹੁ ਕਹਾ ਪਧਾਰੌਂ ॥

kahaa karau kahu kahaa padhaarau ||

ਆਪ ਮਰੌਂ ਕੈ ਮੁਝੈ ਸੰਘਾਰੌਂ ॥

aap marau kai mujhai sa(n)ghaarau ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਮੁਹਿ ਭੋਗ ਨ ਕਰਈ ॥

hai hai muh bhog na kariee ||

ਤਾ ਤੇ ਜੀਅ ਹਮਾਰਾ ਜਰਈ ॥੧੨॥

taa te jeea hamaaraa jariee ||12||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਆਸਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਆਜੁ ਭਲੇ ਤੁਮਰੇ ਕਸਿ ਲੈਹੌਂ ॥

aasan aauar ali(n)gan chu(n)ban aaj bhale tumare kas laihau ||

ਰੀਝਿ ਹੈਂ ਜੌਨ ਉਪਾਇ ਗੁਮਾਨੀ ਤੈਂ ਤਾਹਿ ਉਪਾਇ ਸੋ ਤੋਹਿ ਰਿਝੈਹੌਂ ॥

reejh hai(n) jauan upai gumaanee tai(n) taeh upai so toh rijhaihau ||

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਸਰਾਬ ਖਵਾਇ ਤੁਮੈ ਤਬ ਆਪੁ ਚੜੈਹੌਂ ॥

posat bhaag afeem saraab khavai tumai tab aap chaRaihau ||

ਕੋਟ ਉਪਾਵ ਕਰੌਂ ਕਯੋ ਨ ਮੀਤ ਪੈ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੌਂ ॥੧੩॥

koT upaav karau kayo na meet pai kel kare bin jaan na dhaihau ||13||

ਕੇਤਿਯੈ ਬਾਤ ਬਨਾਇ ਕਹੌ ਕਿਨ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਮੈ ਨ ਟਰੌਂਗੀ ॥

ketiyai baat banai kahau kin kel kare bin mai na Tarauagee ||

ਆਜੁ ਮਿਲੇ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਮੈ ਤਵ ਰੂਪ ਚਿਤਾਰਿ ਚਿਤਾਰਿ ਜਰੌਂਗੀ ॥

aaj mile tumare bin mai tav roop chitaar chitaar jarauagee ||

ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਸਭੈ ਘਰ ਬਾਰ ਸੁ ਏਕਹਿ ਬਾਰ ਬਿਸਾਰਿ ਧਰੌਂਗੀ ॥

haar si(n)gaar sabhai ghar baar su ekeh baar bisaar dharauagee ||

ਕੈ ਕਰਿ ਪਾ੍ਯਾਰ ਮਿਲੋ ਇਕ ਬਾਰ ਕਿ ਯਾਰ ਬਿਨਾ ਉਰ ਫਾਰਿ ਮਰੌਂਗੀ ॥੧੪॥

kai kar paar milo ik baar k yaar binaa ur faar marauagee ||14||

ਸੁੰਦਰ ਕੇਲ ਕਰੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਮੈ ਤੁਮਰੌਂ ਲਖਿ ਰੂਪ ਬਿਕਾਨੀ ॥

su(n)dhar kel karo hamare sa(n)g mai tumarau lakh roop bikaanee ||

ਠਾਵ ਨਹੀ ਜਹਾ ਜਾਉ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਆਜੁ ਭਈ ਦੁਤਿ ਦੇਖ ਦਿਵਾਨੀ ॥

Thaav nahee jahaa jaau kirapaanidh aaj bhiee dhut dhekh dhivaanee ||

ਹੌ ਅਟਕੀ ਤਵ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤੁਮ ਬਾਧਿ ਰਹੈ ਕਸਿ ਮੌਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥

hau aTakee tav her prabhaa tum baadh rahai kas mauan gumaanee ||

ਜਾਨਤ ਘਾਤ ਨ ਮਾਨਤ ਬਾਤ ਸੁ ਜਾਤ ਬਿਹਾਤ ਦੁਹੂੰਨ ਕੀ ਜ੍ਵਾਨੀ ॥੧੫॥

jaanat ghaat na maanat baat su jaat bihaat dhuhoo(n)n kee javaiaanee ||15||

ਜੇਤਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਬਖਾਨੀ ॥

jetik preet kee reet kee baat su saeh sutaa nirap teer bakhaanee ||

ਚੌਂਕ ਰਹਾ ਚਹੂੰ ਓਰ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਬਾਧਿ ਰਹਾ ਮੁਖ ਮੌਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥

chauak rahaa chahoo(n) or chitai kar baadh rahaa mukh mauan gumaanee

||

ਹਾਹਿ ਰਹੀ ਕਹਿ ਪਾਇ ਰਹੀ ਗਹਿ ਗਾਇ ਥਕੀ ਗੁਨ ਏਕ ਨ ਜਾਨੀ ॥

haeh rahee keh pai rahee geh gai thakee gun ek na jaanee ||

ਬਾਧਿ ਰਹਾ ਜੜ ਮੋਨਿ ਮਹਾ ਓਹਿ ਕੋਟਿ ਕਹੀ ਇਹ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥੧੬॥

baadh rahaa jaR mon mahaa oh koT kahee ieh ek na maanee ||16||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਜਬ ਭੂਪਤਿ ਇਕ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥

jab bhoopat ik baat na maanee ||

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਤਬ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਨੀ ॥

saeh sutaa tab adhik risaanee ||

ਸਖਿਯਨ ਨੈਨ ਸੈਨ ਕਰਿ ਦਈ ॥

sakhiyan nain sain kar dhiee ||

ਰਾਜਾ ਕੀ ਬਹੀਯਾ ਗਹਿ ਲਈ ॥੧੭॥

raajaa kee baheeyaa geh liee ||17||

ਪਕਰਿ ਰਾਵ ਕੀ ਪਾਗ ਉਤਾਰੀ ॥

pakar raav kee paag utaaree ||

ਪਨਹੀ ਮੂੰਡ ਸਾਤ ਸੈ ਝਾਰੀ ॥

panahee moo(n)dd saat sai jhaaree ||

ਦੁਤਿਯ ਪੁਰਖ ਕੋਈ ਤਿਹ ਨ ਨਿਹਾਰੌ ॥

dhutiy purakh koiee teh na nihaarau ||

ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੌ ਕਰੈ ਸਹਾਰੌ ॥੧੮॥

aan raav kau karai sahaarau ||18||

ਭੂਪ ਲਜਤ ਨਹਿ ਹਾਇ ਬਖਾਨੈ ॥

bhoop lajat neh hai bakhaanai ||

ਜਿਨਿ ਕੋਈ ਨਰ ਮੁਝੈ ਪਛਾਨੈ ॥

jin koiee nar mujhai pachhaanai ||

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਇਤ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਨ ਛੋਰੈ ॥

saeh sutaa it nirapeh na chhorai ||

ਪਨਹੀ ਵਾਹਿ ਮੂੰਡ ਪਰ ਤੋਰੈ ॥੧੯॥

panahee vaeh moo(n)dd par torai ||19||

ਰਾਵ ਲਖਾ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਝੈ ਸੰਘਾਰੋ ॥

raav lakhaa tiray mujhai sa(n)ghaaro ||

ਕੋਈ ਨ ਪਹੁਚਾ ਸਿਵਕ ਹਮਾਰੋ ॥

koiee na pahuchaa sivak hamaaro ||

ਅਬ ਯਹ ਮੁਝੈ ਨ ਜਾਨੈ ਦੈ ਹੈ ॥

ab yeh mujhai na jaanai dhai hai ||

ਪਨੀ ਹਨਤ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠੈ ਹੈ ॥੨੦॥

panee hanat mirat lok paThai hai ||20||

ਪਨਹੀ ਜਬ ਸੋਰਹ ਸੈ ਪਰੀ ॥

panahee jab soreh sai paree ||

ਤਬ ਰਾਜਾ ਕੀ ਆਖਿ ਉਘਰੀ ॥

tab raajaa kee aakh ugharee ||

ਇਹ ਅਬਲਾ ਗਹਿ ਮੋਹਿ ਸੰਘਰਿ ਹੈ ॥

eeh abalaa geh moh sa(n)ghar hai ||

ਕਵਨ ਆਨਿ ਹਜਾਂ ਮੁਝੈ ਉਬਰਿ ਹੈ ॥੨੧॥

kavan aan hayaa(n) mujhai ubar hai ||21||

ਪੁਨਿ ਰਾਜਾ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥

pun raajaa ieh bhaat bakhaano ||

ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਤੋਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨੋ ॥

mai tiray tor charitr na jaano ||

ਅਬ ਜੂਤਿਨ ਸੌ ਮੁਝੈ ਨ ਮਾਰੋ ॥

ab jootin sau mujhai na maaro ||

ਜੌ ਚਾਹੌ ਤੌ ਆਨਿ ਬਿਹਾਰੋ ॥੨੨॥

jau chaahau tau aan bihaaro ||22||

ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜਬ ਯੌ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥

saeh sutaa jab yau sun paiee ||

ਨੈਨ ਸੈਨ ਦੈ ਸਖੀ ਹਟਾਈ ॥

nain sain dhai sakhee haTaiee ||

ਆਪੁ ਗਈ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਧਾਇ ॥

aap giee raajaa peh dhai ||

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੀਨਾ ਲਪਟਾਇ ॥੨੩॥

kaam bhog keenaa lapaTai ||23||

ਪੋਸਤ ਭਾਗ ਅਫੀਮ ਮਿਲਾਇ ॥

posat bhaag afeem milai ||

ਆਸਨ ਤਾ ਤਰ ਦਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥

aasan taa tar dhiyo banai ||

ਚੁੰਬਨ ਰਾਇ ਅਲਿੰਗਨ ਲਏ ॥

chu(n)ban rai ali(n)gan le ||

ਲਿੰਗ ਦੇਤ ਤਿਹ ਭਗ ਮੋ ਭਏ ॥੨੪॥

li(n)g dhet teh bhag mo bhe ||24||

ਭਗ ਮੋ ਲਿੰਗ ਦਿਯੋ ਰਾਜਾ ਜਬ ॥

bhag mo li(n)g dhiyo raajaa jab ||

ਰੁਚਿ ਉਪਜੀ ਤਰਨੀ ਕੇ ਜਿਯ ਤਬ ॥

ruch upajee taranee ke jiy tab ||

ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਤਰ ਗਈ ॥

lapaT lapaT aasan tar giee ||

ਚੁੰਬਨ ਕਰਤ ਭੂਪ ਕੇ ਭਈ ॥੨੫॥

chu(n)ban karat bhoop ke bhiee ||25||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਿਹ ਕੋ ਗਰੇ ਲਗਾਵਾ ॥

geh geh teh ko gare lagaavaa ||

ਆਸਨ ਸੌ ਆਸਨਹਿ ਛੁਹਾਵਾ ॥

aasan sau aasaneh chhuhaavaa ||

ਅਧਰਨ ਸੌ ਦੋਊ ਅਧਰ ਲਗਾਈ ॥

adharan sau dhouoo adhar lagaiee ||

ਦੁਹੂੰ ਕੁਚਨ ਸੌ ਕੁਚਨ ਮਿਲਾਈ ॥੨੬॥

dhuhoo(n) kuchan sau kuchan milaiee ||26||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਰਾਜਾ ਤਨ ॥

eeh bidh bhog kiyaa raajaa tan ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਰੁਚਾ ਚੰਚਲਾ ਕੇ ਮਨ ॥

jeh bidh ruchaa cha(n)chalaa ke man ||

ਬਹੁਰੌ ਰਾਵ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥

bahurau raav bidhaa kar dhiyo ||

ਅਨਤ ਦੇਸ ਕੋ ਮਾਰਗ ਲਿਯੋ ॥੨੭॥

anat dhes ko maarag liyo ||27||

ਰਤਿ ਕਰਿ ਰਾਵ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਿਯਾ ॥

rat kar raav bidhaa kar dhiyaa ||

ਐਸਾ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕਿਯਾ ॥

aaisaa charit cha(n)chalaa kiyaa ||

ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਸੌ ਰਾਵ ਨ ਭਾਖਾ ॥

avar purakh sau raav na bhaakhaa ||

ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯ ਸੋ ਜਿਯ ਮੋ ਰਾਖਾ ॥੨੮॥

jo tiray kiy so jiy mo raakhaa ||28||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਨ੍ਰਿਪ ਚੰਚਲਾ ਪੁਨਿ ਵਹੁ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥

kitak dhinan nirap cha(n)chalaa pun vahu liee bulai ||

ਰਾਨੀ ਕਰਿ ਰਾਖੀ ਸਦਨ ਸਕਾ ਨ ਕੋ ਛਲ ਪਾਇ ॥੨੯॥

raanee kar raakhee sadhan sakaa na ko chhal pai ||29||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਦੋਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ ॥੪੦੨॥੭੧੨੩॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

chaar sau dhoi charitr samaapatam sat subham sat ||402||7123||afajoo(n)||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸੁਨ ਨ੍ਰਿਪ ਔਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਖਾਨੋ ॥

sun nirap aauar charitr bakhaano ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯਾ ਚੰਚਲਾ ਜਾਨੋ ॥

jeh bidh kiyaa cha(n)chalaa jaano ||

ਅਨਦਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥

anadhaavatee nagar ik sohai ||

ਰਾਇ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥

rai si(n)gh raajaa teh ko hai ||1||

ਸਿਵਦੇਈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਬਿਚਛਨ ॥

sivadheiee teh naar bichachhan ||

ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਸੁਲਛਨ ॥

roopavaan gunavaan sulachhan ||

ਰਾਜਾ ਆਪੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਵਤ ॥

raajaa aap charitr banaavat ||

ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਪੜਿ ਇਸਤ੍ਰਿਯਨ ਸੁਨਾਵਤ ॥੨॥

likh likh paR isatirayan sunaavat ||2||

ਸਿਵਾ ਮਤੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ਸੁਨੀ ॥

sivaa matee ieh bidh jab sunee ||

ਅਧਿਕ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਮੂੰਡੀ ਧੁਨੀ ॥

adhik bihas kar moo(n)ddee dhunee ||

ਅਸ ਕਰਿ ਇਸੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਊ ॥

as kar isai charitr dhikhaauoo ||

ਯਾਹ ਭਜੋ ਯਾਹੀ ਤੇ ਲਿਖਾਊ ॥੩॥

yaeh bhajo yaahee te likhaauoo ||3||

ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਭੂਪਹਿ ਫੁਸਲਾਇ ॥

jeh teh bidh bhoopeh fusalai ||

ਮਿਲਤ ਭਈ ਦਿਨ ਹੀ ਕਹ ਆਇ ॥

milat bhiee dhin hee keh aai ||

ਆਨਿ ਗਰੇ ਤਾ ਕੇ ਲਪਟਾਈ ॥

aan gare taa ke lapaTaiee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਿਨ ਕੇਲ ਰਚਾਈ ॥੪॥

bhaat bhaat tin kel rachaiee ||4||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਜਦ ਪਤਿਹ ਭਜਾ ॥

bhaat bhaat jadh pateh bhajaa ||

ਤਊ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਆਸਨ ਤਿਹ ਤਜਾ ॥

tuoo na tiray aasan teh tajaa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਉਰ ਸੋ ਉਰਝਾਨੀ ॥

bhaat bhaat ur so urajhaanee ||

ਨਿਰਖਿ ਭੂਪ ਕਾ ਰੂਪ ਬਿਕਾਨੀ ॥੫॥

nirakh bhoop kaa roop bikaanee ||5||

ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਗਈ ਡੇਰੈ ਜਬ ॥

bhog kamai giee dderai jab ||

ਸਖਿਯਨ ਸਾਥ ਬਖਾਨੋ ਇਮ ਤਬ ॥

sakhiyan saath bakhaano im tab ||

ਇਹ ਰਾਜੈ ਮੁਹਿ ਆਜੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥

eeh raajai muh aaj bulaayo ||

ਦਿਨ ਹੀ ਮੋ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੬॥

dhin hee mo sa(n)g bhog kamaayo ||6||

ਸਾਸੁ ਸਸੁਰ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥

saas sasur jab hee sun paiee ||

ਔਰ ਸੁਨਤ ਭੀ ਸਗਲ ਲੁਗਾਈ ॥

aauar sunat bhee sagal lugaiee ||

ਆਜੁ ਰਾਜ ਯਾ ਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥

aaj raaj yaa so rat maanee ||

ਬੂਝਿ ਗਏ ਸਭ ਲੋਗ ਕਹਾਨੀ ॥੭॥

boojh ge sabh log kahaanee ||7||

ਪੁਨਿ ਸਿਵ ਦੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥

pun siv dhe ieh bhaat uchaaro ||

ਮੈ ਦੇਖਤ ਥੀ ਹਿਯਾ ਤਿਹਾਰੋ ॥

mai dhekhat thee hiyaa tihaaro ||

ਬਾਤ ਕਹੇ ਮੁਹਿ ਏ ਕਜਾ ਕਰਿਹੈ ॥

baat kahe muh e kayaa karihai ||

ਚੁਪ ਕਰਿ ਹੈ ਕਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਲਰਿਹੈ ॥੮॥

chup kar hai k kop kar larihai ||8||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਦਿਨ ਕੋ ਐਸੋ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਮ ਕਮਾਵਈ ॥

dhin ko aaiso ko tiray karam kamaaviee ||

ਦਿਖਤ ਜਾਰ ਕੋ ਧਾਮ ਨਾਰਿ ਕਿਮਿ ਜਾਵਈ ॥

dhikhat jaar ko dhaam naar kim jaavee ||

ਐਸ ਕਾਜ ਕਰਿ ਕਵਨ ਕਹੋ ਕਿਮਿ ਭਾਖਿ ਹੈ ॥

aais kaaj kar kavan kaho kim bhaakh hai ||

ਹੋ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਚਿਤ ਮੋ ਰਾਖਿ ਹੈ ॥੯॥

ho apane chit kee baat chit mo raakh hai ||9||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਸਭਹਿਨ ਸਚੁ ਆਯੋ ॥

bain sunat sabhahin sach aayo ||

ਕਿਨੂੰ ਨ ਤਹ ਇਹ ਕਥਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥

kinoo(n) na teh ieh katheh chalaayo ||

ਜੋ ਕੋਈ ਐਸ ਕਰਮ ਕੌ ਕਰਿ ਹੈ ॥

jo koiee aais karam kau kar hai ||

ਭੂਲਿ ਨ ਕਾਹੂ ਪਾਸ ਉਚਿਰ ਹੈ ॥੧੦॥

bhool na kaahoo paas uchir hai ||10||

ਲੋਗਨ ਕਹਿ ਇਹ ਬਿਧਿ ਡਹਕਾਇ ॥

logan keh ieh bidh ddahakai ||

ਪਿਯ ਤਨ ਪਤ੍ਰੀ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥

piy tan patree likhee banai ||

ਮੋ ਪਰ ਯਾਰ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਕੀਜੇ ॥

mo par yaar anugreh keeje ||

ਇਹ ਭੀ ਚਰਿਤ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਿ ਲੀਜੇ ॥੧੧॥

eeh bhee charit gra(n)th likh leeje ||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਤੀਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੪੦੩॥੭੧੩੪॥ਅਫਜੂੰ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe

chaar sau teen charitr samaapatam sat subham sat ||403||7134||afajoo(n)||

ਸਬੁਧਿ ਬਾਚ ॥

sabudh baach ||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਸਤਿ ਸੰਧਿ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿਜੈ ॥

sat sa(n)dh ik bhoop bhanijai ||

ਪ੍ਰਥਮੇ ਸਤਿਜੁਗ ਬੀਚ ਕਹਿਜੈ ॥

prathame satijug beech kahijai ||

ਜਿਹ ਜਸ ਪੁਰੀ ਚੌਦਹੂੰ ਛਾਯੋ ॥

jeh jas puree chauadhahoo(n) chhaayo ||

ਨਾਰਦ ਰਿਖਿ ਤਬ ਰਾਇ ਮੰਗਾਯੋ ॥੧॥

naaradh rikh tab rai ma(n)gaayo ||1||

ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਭਯੋ ॥

sabh dhevan ko raajaa bhayo ||

ਬ੍ਰਹਮਾ ਤਿਲਕ ਆਪੁ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥

brahamaa tilak aap teh dhayo ||

ਨਿਹਕੰਟਕ ਸੁਰ ਕਟਕ ਕਿਯਾ ਸਬ ॥

nihaka(n)Tak sur kaTak kiyaa sab ||

ਦਾਨਵ ਮਾਰ ਨਿਕਾਰ ਦਏ ਜਬ ॥੨॥

dhaanav maar nikaar dhe jab ||2||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਬਰਖ ਬਹੁ ਕਿਯਾ ॥

eeh bidh raaj barakh bahu kiyaa ||

ਦੀਰਘ ਦਾੜ ਦੈਤ ਭਵ ਲਿਯਾ ॥

dheeragh dhaaR dhait bhav liyaa ||

ਦਸ ਸਹਸ ਛੂਹਨਿ ਦਲ ਲੈ ਕੈ ॥

dhas sahas chhoohan dhal lai kai ||

ਚੜਿ ਆਯੋ ਤਿਹ ਊਪਰ ਤੈ ਕੈ ॥੩॥

chaR aayo teh uoopar tai kai ||3||

ਸਭ ਦੇਵਨ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

sabh dhevan aaise sun paayo ||

ਦੀਰਘ ਦਾੜ ਦੈਤ ਚੜਿ ਆਯੋ ॥

dheeragh dhaaR dhait chaR aayo ||

ਬੀਸ ਸਹਸ ਛੋਹਨਿ ਦਲ ਲਿਯੋ ॥

bees sahas chhohan dhal liyo ||

ਵਾ ਸੌ ਜਾਇ ਸਮਾਗਮ ਕਿਯੋ ॥੪॥

vaa sau jai samaagam kiyo ||4||

ਸੂਰਜ ਕਹ ਸੈਨਾਪਤਿ ਕੀਨਾ ॥

sooraj keh sainaapat keenaa ||

ਦਹਿਨੇ ਓਰ ਚੰਦ੍ਰ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥

dhahine or cha(n)dhr keh dheenaa ||

ਬਾਈ ਓਰ ਕਾਰਤਿਕੇ ਧਰਾ ॥

baiee or kaaratike dharaa ||

ਜਿਹ ਪੌਰਖ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਹਰਾ ॥੫॥

jeh pauarakh kinahoo(n) neh haraa ||5||

ਇਹ ਦਿਸ ਸਕਲ ਦੇਵ ਚੜਿ ਧਾਏ ॥

eeh dhis sakal dhev chaR dhaae ||

ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਤੇ ਦਾਨਵ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥

auh dhis te dhaanav mil aae ||

ਬਾਜਨ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਬਾਜੇ ॥

baajan bhaat bhaat tan baaje ||

ਦੋਊ ਦਿਸਿਨ ਸੂਰਮਾ ਗਾਜੇ ॥੬॥

dhouoo dhisin sooramaa gaaje ||6||

ਦੈ ਦੈ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥

dhai dhai ddol bajai nagaare ||

ਪੀ ਪੀ ਭਏ ਕੈਫ ਮਤਵਾਰੇ ॥

pee pee bhe kaif matavaare ||

ਤੀਸ ਸਹਸ ਛੋਹਨਿ ਦਲ ਸਾਥਾ ॥

tees sahas chhohan dhal saathaa ||

ਰਨ ਦਾਰੁਨੁ ਰਾਚਾ ਜਗਨਾਥਾ ॥੭॥

ran dhaarun raachaa jaganaathaa ||7||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਮਾਰੂ ਜਬ ਬਾਜੋ ॥

bhaat bhaat maaroo jab baajo ||

ਦੀਰਘ ਦਾੜ ਦੈਤ ਰਨ ਗਾਜੋ ॥

dheeragh dhaaR dhait ran gaajo ||

ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਦੋਊ ਦਿਸਿ ਬਹਹੀ ॥

teechhan baan dhouoo dhis bahahee ||

ਜਾਹਿ ਲਗਤ ਤਿਹ ਮਾਝ ਨ ਰਹਹੀ ॥੮॥

jaeh lagat teh maajh na rahahee ||8||

ਧਾਵਤ ਭਏ ਦੇਵਤਾ ਜਬ ਹੀ ॥

dhaavat bhe dhevataa jab hee ||

ਦਾਨਵ ਭਰੇ ਰੋਸ ਤਨ ਤਬ ਹੀ ॥

dhaanav bhare ros tan tab hee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬਜਾਇ ॥

bhaat bhaat baadhitr bajai ||

ਖਤ੍ਰੀ ਉਠੇ ਖਿੰਗ ਖੁਨਸਾਇ ॥੯॥

khatree uThe khi(n)g khunasai ||9||

ਚਲੇ ਬਾਨ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਅਪਾਰਾ ॥

chale baan dhuhoo(n) or apaaraa ||

ਬਿਛੂਆ ਬਰਛੀ ਬਜ੍ਰ ਹਜਾਰਾ ॥

bichhooaa barachhee bajr hajaaraa ||

ਗਦਾ ਗਰਿਸਟ ਜਵਨ ਪਰ ਝਰਹੀ ॥

gadhaa garisaT javan par jharahee ||

ਸਜੰਦਨ ਸਹਿਤ ਚੂਰਨ ਤਿਹ ਕਰਹੀ ॥੧੦॥

saya(n)dhan sahit chooran teh karahee ||10||

ਜਾ ਕੇ ਲਗੇ ਅੰਗ ਮੈ ਬਾਨਾ ॥

jaa ke lage a(n)g mai baanaa ||

ਕਰਾ ਬੀਰ ਤਿਹ ਸ੍ਵਰਗ ਪਯਾਨਾ ॥

karaa beer teh savairag payaanaa ||

ਮਚਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥

machayo beer khet bikaraalaa ||

ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੇਤਾਲਾ ॥੧੧॥

naachat bhoot pret betaalaa ||11||

ਝੂਮਿ ਝੂਮਿ ਕਹੀ ਗਿਰੇ ਧਰਿਨ ਭਟ ॥

jhoom jhoom kahee gire dharin bhaT ||

ਜੁਦੇ ਜੁਦੇ ਕਹੀ ਅੰਗ ਪਰੇ ਕਟਿ ॥

judhe judhe kahee a(n)g pare kaT ||

ਚਲੀ ਸ੍ਰੋਨ ਕੀ ਨਦੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥

chalee sron kee nadhee biraajai ||

ਬੈਤਰੁਨੀ ਜਿਨ ਕੋ ਲਖਿ ਲਾਜੈ ॥੧੨॥

baitarunee jin ko lakh laajai ||12||

ਇਹ ਦਿਸਿ ਅਧਿਕ ਦੇਵਤਾ ਕੋਪੇ ॥

eeh dhis adhik dhevataa kope ||

ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਪਾਵ ਦਾਨਵਨ ਰੋਪੇ ॥

auh dhis paav dhaanavan rope ||

ਕੁਪਿ ਕੁਪਿ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦਨ ਮੋ ਭਿਰੇ ॥

kup kup adhik hiradhan mo bhire ||

ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਗੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਫਿਰੇ ॥੧੩॥

joojh joojh ge bahur na fire ||13||

ਕੋਟਿਕ ਕਟਕ ਤਹਾ ਕਟਿ ਮਰੇ ॥

koTik kaTak tahaa kaT mare ||

ਜੂਝੇ ਗਿਰੇ ਬਰੰਗਨਿਨ ਬਰੇ ॥

joojhe gire bara(n)ganin bare ||

ਦੋਊ ਦਿਸਿ ਮਰੇ ਕਾਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ ॥

dhouoo dhis mare kaal ke prere ||

ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਰਨ ਫਿਰੇ ਨ ਫੇਰੇ ॥੧੪॥

gire bhoom ran fire na fere ||14||

ਸਤਿ ਸੰਧਿ ਦੇਵਿਸ ਇਤ ਧਾਯੋ ॥

sat sa(n)dh dhevis it dhaayo ||

ਦੀਰਘ ਦਾੜ ਉਹ ਓਰ ਰਿਸਾਯੋ ॥

dheeragh dhaaR uh or risaayo ||

ਬਜ੍ਰ ਬਾਣ ਬਿਛੂਆ ਕੈ ਕੈ ਬ੍ਰਣ ॥

bajr baan bichhooaa kai kai bran ||

ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਭਟ ਗਿਰਤ ਭਏ ਰਣ ॥੧੫॥

joojh joojh bhaT girat bhe ran ||15||

ਜੋਗਿਨਿ ਜਛ ਕਹੂੰ ਹਰਖਏ ॥

jogin jachh kahoo(n) harakhe ||

ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚਤ ਕਹੂੰ ਭਏ ॥

bhoot pret naachat kahoo(n) bhe ||

ਕਹ ਕਹ ਕਹ ਕਲਿ ਹਾਸ ਸੁਨਾਵਤ ॥

keh keh keh kal haas sunaavat ||

ਭੀਖਨ ਸੁਨੈ ਸਬਦ ਭੈ ਆਵਤ ॥੧੬॥

bheekhan sunai sabadh bhai aavat ||16||

ਫਿਰੈਂ ਦੈਤ ਕਹੂੰ ਦਾਤ ਨਿਕਾਰੇ ॥

firai(n) dhait kahoo(n) dhaat nikaare ||

ਬਮਤ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇਤੇ ਰਨ ਮਾਰੇ ॥

bamat sron kete ran maare ||

ਕਹੂੰ ਸਿਵਾ ਸਾਮੁਹਿ ਫਿਕਰਾਹੀ ॥

kahoo(n) sivaa saamuh fikaraahee ||

ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਮਾਸ ਕਹੂੰ ਖਾਹੀ ॥੧੭॥

bhoot pisaach maas kahoo(n) khaahee ||17||

ਸਕਟਾਬ੍ਯੂਹ ਰਚਾ ਸੁਰ ਪਤਿ ਤਬ ॥

sakaTaabrayooh rachaa sur pat tab ||

ਕ੍ਰੌਂਚਾਬ੍ਯੂਹ ਕਿਯੋ ਅਸੁਰਿਸ ਜਬ ॥

krauachaabrayooh kiyo asuris jab ||

ਮਚਿਯੋ ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਤਹ ਭਾਰੀ ॥

machiyo tumal judh teh bhaaree ||

ਗਰਜਤ ਭਏ ਬੀਰ ਬਲ ਧਾਰੀ ॥੧੮॥

garajat bhe beer bal dhaaree ||18||

ਜੁਝਿ ਗਏ ਜੋਧਾ ਕਹੀ ਭਾਰੇ ॥

joojh ge jodhaa kahee bhaare ||

ਦੇਵ ਗਿਰੇ ਦਾਨਵ ਕਹੀ ਮਾਰੇ ॥

dhev gire dhaanav kahee maare ||

ਬੀਰ ਖੇਤ ਐਸਾ ਤਹ ਪਰਾ ॥

beer khet aaisaa teh paraa ||

ਦੋਊ ਦਿਸਿ ਇਕ ਸੁਭਟ ਨ ਉਬਰਾ ॥੧੯॥

dhouoo dhis ik subhaT na ubaraa ||19||

ਜੌ ਕ੍ਰਮ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ॥

jau kram kram kar kathaa sunaauooaa(n) ||

ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥

gra(n)th baddan te adhik ddaraauooaa(n) ||

ਤੀਸ ਸਹਸ ਛੂਹਨਿ ਜਹ ਜੋਧਾ ॥

tees sahas chhoohan jeh jodhaa ||

ਮੰਡ੍ਰਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥੨੦॥

ma(n)ddrayo beer khet kar krodhaa ||20||

ਪਤਿਅਨ ਸੋ ਪਤੀਅਨ ਭਿਰਿ ਮਰੇ ॥

patian so pateean bhir mare ||

ਸ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਸ੍ਵਾਰਨ ਛੈ ਕਰੇ ॥

savaiaaran ke savaiaaran chhai kare ||

ਰਥਿਯਨ ਤਹ ਰਥਿਯਨ ਕੌ ਘਾਯੋ ॥

rathiyan teh rathiyan kau ghaayo ||

ਹਾਥਿਨ ਦੰਤੀ ਸ੍ਵਰਗ ਪਠਾਯੋ ॥੨੧॥

haathin dha(n)tee savairag paThaayo ||21||

ਦਲਪਤਿ ਸੌ ਦਲਪਤਿ ਲਰਿ ਮੂਆ ॥

dhalapat sau dhalapat lar mooaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਾਸ ਕਟਕ ਕਾ ਹੂਆ ॥

eeh bidh naas kaTak kaa hooaa ||

ਬਚੇ ਭੂਪ ਤੇ ਕੋਪ ਬਡਾਈ ॥

bache bhoop te kop baddaiee ||

ਮਾਡਤ ਭੇ ਹਠ ਠਾਨਿ ਲਰਾਈ ॥੨੨॥

maaddat bhe haTh Thaan laraiee ||22||

ਰਨ ਮਾਡਤ ਭੇ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥

ran maaddat bhe bibidh prakaaraa ||

ਦੈਤ ਰਾਟ ਅਰੁ ਦੇਵ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥

dhait raaT ar dhev nirapaaraa ||

ਰਸਨਾ ਇਤੀ ਨ ਭਾਖ ਸੁਨਾਊਾਂ ॥

rasanaa itee na bhaakh sunaauooaa(n) ||

ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਤਿ ਡਰਪਾਊਾਂ ॥੨੩॥

gra(n)th baddan te at ddarapaauooaa(n) ||23||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g prayaat chha(n)dh ||

ਕਹਾ ਲੌ ਬਖਾਨੌ ਮਹਾ ਲੋਹ ਮਚਿਯੋ ॥

kahaa lau bakhaanau mahaa loh machiyo ||

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਬੀਰ ਏਕੈ ਨ ਬਚਿਯੋ ॥

dhuhoo(n) or te beer ekai na bachiyo ||

ਤਬੈ ਆਨਿ ਜੂਟੇ ਦੋਊ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

tabai aan jooTe dhouoo chhatradhaaree ||

ਪਰਾ ਲੋਹ ਗਾੜੋ ਕੰਪੀ ਭੂਮਿ ਸਾਰੀ ॥੨੪॥

paraa loh gaaRo ka(n)pee bhoom saaree ||24||

ਜੁਟੇ ਰਾਵ ਦੋਊ ਉਠੀ ਧੂਰਿ ਐਸੀ ॥

juTe raav dhouoo uThee dhoor aaisee ||

ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੀ ਅਗਨਿ ਕੀ ਧੂਮ੍ਰ ਜੈਸੀ ॥

pralai kaal kee agan kee dhoomr jaisee ||

ਨ ਹਾਥੈ ਪਸਾਰਾ ਤਹਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਆਵੈ ॥

n haathai pasaaraa tahaa dhirasaT aavai ||

ਕਛੂ ਭੂਮਿ ਆਕਾਸ ਹੇਰੋ ਨ ਜਾਵੈ ॥੨੫॥

kachhoo bhoom aakaas hero na jaavai ||25||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਤੀਸ ਸਹਸ ਛੂਹਨਿ ਦਲ ਜਬ ਜੂਝਤ ਭਯੋ ॥

tees sahas chhoohan dhal jab joojhat bhayo ||

ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੇ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਤਬ ਹੀ ਭਯੋ ॥

dhuhoo(n) nirapan ke kop adhik tab hee bhayo ||

ਪੀਸਿ ਪੀਸਿ ਰਦਨਛਦ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰਹੀ ॥

pees pees radhanachhadh bisikh prahaarahee ||

ਹੋ ਜੋ ਜੀਯ ਭੀਤਰ ਕੋਪ ਸੁ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਰਹੀ ॥੨੬॥

ho jo jeey bheetar kop su pragaT dhikhaarahee ||26||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਬੀਸ ਬਰਸ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਰਨ ਕਰਾ ॥

bees baras nis dhin ran karaa ||

ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪਨ ਤੇ ਏਕ ਨ ਟਰਾ ॥

dhuhoo(n) nirapan te ek na Taraa ||

ਅੰਤ ਕਾਲ ਤਿਨ ਦੁਹੂੰ ਖਪਾਯੋ ॥

a(n)t kaal tin dhuhoo(n) khapaayo ||

ਉਹਿ ਕੌ ਇਹ ਇਹ ਕੌ ਉਹਿ ਘਾਯੋ ॥੨੭॥

auh kau ieh ieh kau uh ghaayo ||27||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਜਬੈ ਛੂਹਨੀ ਤੀਸ ਸਾਹਸ੍ਰ ਮਾਰੇ ॥

jabai chhoohanee tees saahasr maare ||

ਦੋਊ ਰਾਵਈ ਰਾਵ ਜੂਝੇ ਕਰਾਰੇ ॥

dhouoo raaviee raav joojhe karaare ||

ਮਚਿਯੋ ਲੋਹ ਗਾਢੌਂ ਉਠੀ ਅਗਨਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥

machiyo loh gaaddau uThee agan javaiaalaa ||

ਭਈ ਤੇਜ ਤੌਨੇ ਹੁਤੇ ਏਕ ਬਾਲਾ ॥੨੮॥

bhiee tej tauane hute ek baalaa ||28||

ਤਿਸੀ ਕੋਪ ਕੀ ਅਗਨਿ ਤੇ ਬਾਲ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

tisee kop kee agan te baal havai kai ||

ਹਸੀ ਹਾਥ ਮੈ ਸਸਤ੍ਰ ਔ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥

hasee haath mai sasatr aau asatr lai kai ||

ਮਹਾ ਰੂਪ ਆਨੂਪ ਤਾ ਕੋ ਬਿਰਾਜੈ ॥

mahaa roop aanoop taa ko biraajai ||

ਲਖੇ ਤੇਜ ਤਾ ਕੋ ਸਸੀ ਸੂਰ ਲਾਜੈ ॥੨੯॥

lakhe tej taa ko sasee soor laajai ||29||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਚਾਰਹੁ ਦਿਸਾ ਫਿਰੀ ਜਬ ਬਾਲਾ ॥

chaarahu dhisaa firee jab baalaa ||

ਜਾਨੋ ਨਾਗ ਰੂਪ ਕੀ ਮਾਲਾ ॥

jaano naag roop kee maalaa ||

ਐਸ ਨ ਕਤਹੂੰ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥

aais na katahoo(n) purakh nihaaraa ||

ਨਾਥ ਕਰੈ ਜਿਹ ਆਪੁ ਸੁਧਾਰਾ ॥੩੦॥

naath karai jeh aap sudhaaraa ||30||

ਫਿਰ ਜਿਯ ਮੈ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥

fir jiy mai ieh bhaat bichaaree ||

ਬਰੌਂ ਜਗਤ ਕੇ ਪਤਿਹਿ ਸੁਧਾਰੀ ॥

barau jagat ke pateh sudhaaree ||

ਤਾ ਤੇ ਕਰੌਂ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਸੇਵਾ ॥

taa te karau dheen havai sevaa ||

ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਾਲਿਕਾ ਦੇਵਾ ॥੩੧॥

hoi prasa(n)n kaalikaa dhevaa ||31||

ਅਧਿਕ ਸੁਚਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕੀਏ ਸੁਮੰਤ੍ਰਾ ॥

adhik suchit havai ke'ee suma(n)traa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਜੰਤ੍ਰਾ ॥

bhaat bhaat tan likh likh ja(n)traa ||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਜਗ ਮਾਤ ਭਵਾਨੀ ॥

kirapaa karee jag maat bhavaanee ||

ਇਹ ਬਿਧ ਬਤਿਯਾ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੀ ॥੩੨॥

eeh bidh batiyaa taeh bakhaanee ||32||

ਕਰਿ ਜਿਨਿ ਸੋਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੈ ਪੁਤ੍ਰੀ ॥

kar jin sok hiradhai tai putree ||

ਨਿਰੰਕਾਰ ਬਰਿ ਹੈ ਤੁਹਿ ਅਤ੍ਰੀ ॥

nira(n)kaar bar hai tuh atree ||

ਤਾ ਕਾ ਧਯਾਨ ਆਜੁ ਨਿਸਿ ਧਰਿਯਹੁ ॥

taa kaa dhayaan aaj nis dhariyahu ||

ਕਹਿਹੈ ਜੁ ਕਛੁ ਸੋਈ ਤੁਮ ਕਰਿਯਹੁ ॥੩੩॥

kahihai ju kachh soiee tum kariyahu ||33||

ਜਬ ਅਸ ਬਰ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ਭਵਾਨੀ ॥

jab as bar teh dhiyo bhavaanee ||

ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਭਈ ਜਗਤ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥

prafulit bhiee jagat kee raanee ||

ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਿਸਿ ਹ੍ਵੈ ਛਿਤ ਸੋਈ ॥

at pavitr nis havai chhit soiee ||

ਜਿਹ ਠਾ ਔਰ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਈ ॥੩੪॥

jeh Thaa aauar na dhoosar koiee ||34||

ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤਤ ਭੀ ਜਬ ਹੀ ॥

aradh raatr beetat bhee jab hee ||

ਆਗਯਾ ਭਈ ਨਾਥ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ॥

aagayaa bhiee naath kee tab hee ||

ਸ੍ਵਾਸ ਬੀਰਜ ਦਾਨਵ ਜਬ ਮਰਿ ਹੈ ॥

savaiaas beeraj dhaanav jab mar hai ||

ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਸੁੰਦਰਿ ਮੁਹਿ ਬਰਿ ਹੈ ॥੩੫॥

teh paachhe su(n)dhar muh bar hai ||35||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਆਗਯਾ ਜਬ ਭਈ ॥

eeh bidh teh aagayaa jab bhiee ||

ਦਿਨਮਨਿ ਚੜਿਯੋ ਰੈਨਿ ਮਿਟਿ ਗਈ ॥

dhinaman chaRiyo rain miT giee ||

ਸਾਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਚੰਚਲਾ ਤਬ ਹੀ ॥

saaje sasatr cha(n)chalaa tab hee ||

ਰਨ ਕੌ ਚਲੀ ਸਾਥ ਲੈ ਸਬ ਹੀ ॥੩੬॥

ran kau chalee saath lai sab hee ||36||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਜਹਾ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਪੁਰ ਹੁਤੋ ਤਿਤ ਕਹ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨ ॥

jahaa satr ko pur huto tit keh kiyaa payaan ||

ਬਿਕਟ ਅਸੁਰ ਕੋ ਬੇੜਿ ਗੜ ਦਹਦਿਸ ਦਿਯੋ ਨਿਸਾਨ ॥੩੭॥

bikaT asur ko beR gaR dhahadhis dhiyo nisaan ||37||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦੁੰਦਭਿ ਸੁਨਾ ਸ੍ਰਵਨ ਮਹਿ ਜਬ ਹੀ ॥

dhu(n)dhabh sunaa sravan meh jab hee ||

ਜਾਗਾ ਅਸੁਰ ਕੋਪ ਕਰਿ ਤਬ ਹੀ ॥

jaagaa asur kop kar tab hee ||

ਐਸਾ ਕਵਨ ਜੁ ਹਮ ਪਰ ਆਯੋ ॥

aaisaa kavan ju ham par aayo ||

ਰਕਤ ਬਿੰਦ ਮੈ ਰਨਹਿ ਹਰਾਯੋ ॥੩੮॥

rakat bi(n)dh mai raneh haraayo ||38||

ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਹਮ ਜੀਤਾ ॥

ei(n)dhr cha(n)dhr sooraj ham jeetaa ||

ਰਾਵਨ ਜਿਤਾ ਹਰੀ ਜਿਨ ਸੀਤਾ ॥

raavan jitaa haree jin seetaa ||

ਏਕ ਦਿਵਸ ਮੋ ਸੌ ਸਿਵ ਲਰਾ ॥

ek dhivas mo sau siv laraa ||

ਤਾਹਿ ਭਜਾਯੋ ਮੈ ਨਹਿ ਟਰਾ ॥੩੯॥

taeh bhajaayo mai neh Taraa ||39||

ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜ ਦਾਨਵ ਰਨ ਆਵਾ ॥

sasatr saaj dhaanav ran aavaa ||

ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਸੰਖ ਬਜਾਵਾ ॥

amit kop kar sa(n)kh bajaavaa ||

ਕਾਪੀ ਭੂਮ ਗਗਨ ਘਹਰਾਨਾ ॥

kaapee bhoom gagan ghaharaanaa ||

ਅਤੁਲ ਬੀਰਜ ਕਿਹ ਓਰ ਰਿਸਾਨਾ ॥੪੦॥

atul beeraj keh or risaanaa ||40||

ਇਤਿ ਦਿਸਿ ਦੂਲਹ ਦੇਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥

eit dhis dhooleh dheiee kumaaree ||

ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜਿ ਰਥਿ ਕਰੀ ਸਵਾਰੀ ॥

sasatr saaj rath karee savaaree ||

ਸਸਤ੍ਰਨ ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਿਹ ਕਾਲਾ ॥

sasatran kar pranaam teh kaalaa ||

ਛਾਡਤ ਭੀ ਰਨ ਬਿਸਿਖ ਕਰਾਲਾ ॥੪੧॥

chhaaddat bhee ran bisikh karaalaa ||41||

ਲਗੇ ਬਿਸਿਖ ਜਬ ਅੰਗ ਕਰਾਰੇ ॥

lage bisikh jab a(n)g karaare ||

ਦਾਨਵ ਭਰੇ ਕੋਪ ਤਬ ਭਾਰੇ ॥

dhaanav bhare kop tab bhaare ||

ਮੁਖ ਤੇ ਸ੍ਵਾਸ ਸ੍ਰਮਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕਾਢੇ ॥

mukh te savaiaas sramit havai kaadde ||

ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਰਨ ਬਾਢੇ ॥੪੨॥

tin te amit asur ran baadde ||42||

ਤਿਨ ਕਾ ਬਾਲ ਬਹੁਰਿ ਬਧ ਕਰਾ ॥

tin kaa baal bahur badh karaa ||

ਉਨ ਕਾ ਸ੍ਰੋਨ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਪਰਾ ॥

aun kaa sron pirathee par paraa ||

ਅਗਨਿਤ ਬਢੇ ਤਬੈ ਤਹ ਦਾਨਵ ॥

aganit badde tabai teh dhaanav ||

ਭਛਤ ਭਏ ਪਕਰਿ ਕਰਿ ਮਾਨਵ ॥੪੩॥

bhachhat bhe pakar kar maanav ||43||

ਜਬ ਅਬਲਾ ਕੇ ਸੁਭਟ ਚਬਾਏ ॥

jab abalaa ke subhaT chabaae ||

ਦੂਲਹ ਦੇ ਤਿਹ ਬਿਸਿਖ ਲਗਾਏ ॥

dhooleh dhe teh bisikh lagaae ||

ਬੁੰਦਕਾ ਪਰਤ ਸ੍ਰੋਨ ਭੂਅ ਭਏ ॥

bu(n)dhakaa parat sron bhooa bhe ||

ਉਪਜਿ ਅਸੁਰ ਸਾਮਹਿ ਉਠਿ ਧਏ ॥੪੪॥

aupaj asur saameh uTh dhe ||44||

ਪੁਨਿ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

pun abalaa tin bisikh prahaare ||

ਚਲੇ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਤਹਾ ਪਨਾਰੇ ॥

chale sron ke tahaa panaare ||

ਅਸੁਰ ਅਨੰਤ ਤਹਾ ਤੇ ਜਾਗੇ ॥

asur ana(n)t tahaa te jaage ||

ਜੁਝਤ ਭਏ ਪੈਗ ਨਹਿ ਭਾਗੇ ॥੪੫॥

joojhat bhe paig neh bhaage ||45||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਜਬੈ ਓਰ ਚਾਰੌ ਉਠੇ ਦੈਤ ਬਾਨੀ ॥

jabai or chaarau uThe dhait baanee ||

ਕਏ ਕੋਪ ਗਾੜੋ ਲਏ ਧੂਲਿਧਾਨੀ ॥

ke kop gaaRo le dhoolidhaanee ||

ਕਿਤੇ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡੇ ਕਿਤੇ ਅਰਧ ਮੁੰਡੇ ॥

kite moo(n)dd mu(n)dde kite aradh mu(n)dde ||

ਕਿਤੇ ਕੇਸ ਧਾਰੀ ਸਿਪਾਹੀ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ॥੪੬॥

kite kes dhaaree sipaahee pracha(n)dde ||46||

ਜਿਤੇ ਦੈਤ ਉਠੇ ਤਿਤੇ ਬਾਲ ਮਾਰੇ ॥

jite dhait uThe tite baal maare ||

ਵੁਠੇ ਆਨਿ ਬਾਨਾਨਿ ਬਾਕੇ ਡਰਾਰੇ ॥

vuThe aan baanaan baake ddaraare ||

ਜਿਤੇ ਸ੍ਵਾਸ ਛੋਰੈ ਉਠੈ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥

jite savaiaas chhorai uThai dhait bhaare ||

ਹਠੀ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕੈ ਪਧਾਰੇ ॥੪੭॥

haThee maar hee maar kai kai padhaare ||47||

ਕਿਤੇ ਕੋਪ ਕੈ ਬੀਰ ਬਾਲਾ ਸੰਘਾਰੇ ॥

kite kop kai beer baalaa sa(n)ghaare ||

ਜਿਤੇ ਦੈਤ ਢੂਕੇ ਮਹਾ ਬਾਹੁ ਭਾਰੇ ॥

jite dhait ddooke mahaa baahu bhaare ||

ਤਿਤ੍ਯੋ ਕਾ ਗਿਰਾ ਆਨਿ ਕੈ ਸ੍ਰੋਨ ਭੂ ਪੈ ॥

titrayo kaa giraa aan kai sron bhoo pai ||

ਉਠੇ ਨੇਕ ਜੋਧਾ ਮਹਾ ਭੀਮ ਰੂਪੇ ॥੪੮॥

auThe nek jodhaa mahaa bheem roope ||48||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਤਿਨ ਕੀ ਭੂਮਿ ਜੁ ਮੇਜਾ ਪਰਹੀ ॥

tin kee bhoom ju mejaa parahee ||

ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਦੈਤ ਬਪੁ ਧਰਹੀ ॥

tin te amit dhait bap dharahee ||

ਸ੍ਰੋਨ ਗਿਰੈ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰ ਮਾਹੀ ॥

sron girai tin ko dhar maahee ||

ਰਥੀ ਗਜੀ ਬਾਜੀ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹੀ ॥੪੯॥

rathee gajee baajee havai jaahee ||49||

ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਤ ਸ੍ਵਾਸਾ ਅਰਿ ਤਜੈ ॥

praan tajat savaiaasaa ar tajai ||

ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਭਜੈ ॥

tin te amit asur havai bhajai ||

ਕਿਤਕ ਅਸੁਰ ਡਾਰਤ ਭੂਅ ਲਾਰੈ ॥

kitak asur ddaarat bhooa laarai ||

ਤਿਨ ਤੇ ਅਨਿਕ ਦੈਤ ਤਨ ਧਾਰੈ ॥੫੦॥

tin te anik dhait tan dhaarai ||50||

ਤਿਨ ਤੇ ਤਜਤ ਅਸੁਰ ਜੇ ਸ੍ਵਾਸਾ ॥

tin te tajat asur je savaiaasaa ||

ਤਿਨ ਤੇ ਦਾਨਵ ਹੋਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥

tin te dhaanav hoh prakaasaa ||

ਕਿਤਕ ਮਰਤ ਕੈ ਤਰੁਨਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥

kitak marat kai tarun sa(n)ghaare ||

ਦਸੌ ਦਿਸਿਨ ਮਹਿ ਅਸੁਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥੫੧॥

dhasau dhisin meh asur nihaare ||51||

ਚਿਤ ਮੋ ਕਿਯਾ ਕਾਲਕਾ ਧ੍ਯਾਨਾ ॥

chit mo kiyaa kaalakaa dhayaanaa ||

ਦਰਸਨ ਦਿਯਾ ਆਨਿ ਭਗਵਾਨਾ ॥

dharasan dhiyaa aan bhagavaanaa ||

ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਰਨਨ ਉਠਿ ਪਰੀ ॥

kar pranaam charanan uTh paree ||

ਬਿਨਤੀ ਭਾਤਿ ਅਨਿਕ ਤਨ ਕਰੀ ॥੫੨॥

binatee bhaat anik tan karee ||52||

ਸਤਿ ਕਾਲ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੀ ॥

sat kaal mai dhaas tihaaree ||

ਅਪਨੀ ਜਾਨਿ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰੀ ॥

apanee jaan karo pratipaaree ||

ਗੁਨ ਅਵਗੁਨ ਮੁਰ ਕਛੁ ਨ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥

gun avagun mur kachh na nihaarahu ||

ਬਾਹਿ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੫੩॥

baeh gahe kee laaj bichaarahu ||53||

ਹਮ ਹੈ ਸਰਨਿ ਤੋਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ॥

ham hai saran tor mahaaraajaa ||

ਤੁਮ ਕਹ ਬਾਹਿ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜਾ ॥

tum keh baeh gahe kee laajaa ||

ਜੌ ਤਵ ਭਗਤ ਨੈਕ ਦੁਖ ਪੈ ਹੈ ॥

jau tav bhagat naik dhukh pai hai ||

ਦੀਨ ਦ੍ਰਯਾਲ ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਰਦੁ ਲਜੈ ਹੈ ॥੫੪॥

dheen dhrayaal prabh biradh lajai hai ||54||

ਔ ਕਹ ਲਗ ਮੈ ਕਰੌ ਪੁਕਾਰਾ ॥

aau keh lag mai karau pukaaraa ||

ਤੈ ਘਟ ਘਟ ਕੀ ਜਾਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥

tai ghaT ghaT kee jaan nihaaraa ||

ਕਹੀ ਏਕ ਕਰਿ ਸਹਸ ਪਛਿਨਯਹੁ ॥

kahee ek kar sahas pachhinayahu ||

ਆਪੁ ਆਪਨੇ ਬਿਰਦਹਿ ਜਨਿਯਹੁ ॥੫੫॥

aap aapane biradheh janiyahu ||55||

ਹੜ ਹੜ ਸੁਨਤ ਕਾਲ ਬਚ ਹਸਾ ॥

haR haR sunat kaal bach hasaa ||

ਭਗਤ ਹੇਤ ਕਟਿ ਸੌ ਅਸਿ ਕਸਾ ॥

bhagat het kaT sau as kasaa ||

ਚਿੰਤ ਨ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸੁਰ ਸੰਘਰਿ ਹੌ ॥

chi(n)t na kar mai asur sa(n)ghar hau ||

ਸਕਲ ਸੋਕ ਭਗਤਨ ਕੋ ਹਰਿ ਹੌ ॥੫੬॥

sakal sok bhagatan ko har hau ||56||

ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਪਜੇ ਥੇ ਜਹਾ ॥

amit asur upaje the jahaa ||

ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ਕਾਲ ਚਲਿ ਤਹਾ ॥

praapat bhayo kaal chal tahaa ||

ਚਹੂੰ ਕਰਨ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

chahoo(n) karan kar sasatr prahaare ||

ਦੈਤ ਅਨੇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੇ ॥੫੭॥

dhait anek maar hee ddaare ||57||

ਤਿਨ ਤੇ ਪਰਾ ਸ੍ਰੋਨ ਜੇ ਭੂ ਪਰ ॥

tin te paraa sron je bhoo par ||

ਅਸੁਰ ਅਮਿਤ ਧਾਵਤ ਭੇ ਉਠਿ ਕਰਿ ॥

asur amit dhaavat bhe uTh kar ||

ਤਿਨ ਤੇ ਚਲਤ ਸ੍ਵਾਸ ਤੇ ਛੂਟੇ ॥

tin te chalat savaiaas te chhooTe ||

ਅਮਿਤ ਦੈਤ ਰਨ ਕਹ ਉਠਿ ਜੁਟੇ ॥੫੮॥

amit dhait ran keh uTh jooTe ||58||

ਤੇ ਸਭ ਕਾਲ ਤਨਿਕ ਮੋ ਮਾਰੇ ॥

te sabh kaal tanik mo maare ||

ਚਲਤ ਭਏ ਭੂਅ ਰੁਧਿਰ ਪਨਾਰੇ ॥

chalat bhe bhooa rudhir panaare ||

ਉਪਜਿ ਅਸੁਰ ਤਾ ਤੇ ਬਹੁ ਠਾਢੇ ॥

aupaj asur taa te bahu Thaadde ||

ਧਾਵਤ ਭਏ ਰੋਸ ਕਰਿ ਗਾਢੇ ॥੫੯॥

dhaavat bhe ros kar gaadde ||59||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਦਿਸਿ ਦਸੌ ਪੁਕਾਰੈ ॥

maar maar dhis dhasau pukaarai ||

ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਤਨ ਧਾਰੈ ॥

tin te amit asur tan dhaarai ||

ਬਾਰ ਚਲਤ ਤਿਨ ਤੇ ਜੇ ਦੌਰੈ ॥

baar chalat tin te je dhauarai ||

ਤਿਨ ਤੇ ਹੋਤ ਅਸੁਰ ਪ੍ਰਗਟੌਰੈ ॥੬੦॥

tin te hot asur pragaTauarai ||60||

ਲਗੇ ਘਾਇ ਜੇ ਸ੍ਰੋਨ ਬਮਾਹੀ ॥

lage ghai je sron bamaahee ||

ਤਿਹ ਤੇ ਗਜ ਬਾਜੀ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹੀ ॥

teh te gaj baajee havai jaahee ||

ਤਿਹ ਤੇ ਚਲਿਤ ਅਮਿਤ ਜੋ ਸ੍ਵਾਸਾ ॥

teh te chalit amit jo savaiaasaa ||

ਤਿਨ ਤੇ ਅਸੁਰ ਕਰਤ ਪਰਗਾਸਾ ॥੬੧॥

tin te asur karat paragaasaa ||61||

ਅਨਗਨ ਕਾਲ ਅਸੁਰ ਤਬ ਮਾਰੇ ॥

anagan kaal asur tab maare ||

ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਪਰ ਮਨਹੁ ਮੁਨਾਰੇ ॥

pare bhoom par manahu munaare ||

ਮੇਧਾ ਤੇ ਗਜ ਬਾਜ ਉਠਾਹੀ ॥

medhaa te gaj baaj uThaahee ||

ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੇ ਦਾਨਵ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹੀ ॥੬੨॥

sronat ke dhaanav havai jaahee ||62||

ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਉਠਿ ਕਰਹੀ ॥

baanan kee barakhaa uTh karahee ||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ਉਚਰਹੀ ॥

maar maar kar kop ucharahee ||

ਤਿਨ ਤੇ ਅਸੁਰਨ ਕਿਯਾ ਪਸਾਰਾ ॥

tin te asuran kiyaa pasaaraa ||

ਦਸੇ ਦਿਸਨ ਹੂੰ ਕਹ ਭਰਿ ਡਾਰਾ ॥੬੩॥

dhase dhisan hoo(n) keh bhar ddaaraa ||63||

ਵਹੈ ਕਾਲਕਾ ਅਸੁਰ ਖਪਾਏ ॥

vahai kaalakaa asur khapaae ||

ਮਾਰਿ ਦੁਬਹਿਯਾ ਧੂਰਿ ਮਿਲਾਏ ॥

maar dhubahiyaa dhoor milaae ||

ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਉਠੈ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ਬਾਨਾ ॥

pun pun uThai prahaarai baanaa ||

ਤਿਨ ਤੇ ਧਰਤ ਅਸੁਰ ਤਨ ਨਾਨਾ ॥੬੪॥

tin te dharat asur tan naanaa ||64||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਦਾਨਵ ਜੇ ਭਏ ॥

Took Took dhaanav je bhe ||

ਤਿਨ ਤੇ ਅਨਿਕ ਅਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

tin te anik asur havai ge ||

ਤਾਹੀ ਤੇ ਦਾਨਵ ਬਹੁ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ॥

taahee te dhaanav bahu havai kar ||

ਜੁਧ ਕਰੈ ਆਯੁਧ ਤੇ ਲੈ ਕਰਿ ॥੬੫॥

judh karai aayudh te lai kar ||65||

ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਵੈ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰੇ ॥

bahur kaal vai dhait sa(n)ghaare ||

ਤਿਲ ਤਿਲ ਪਾਇ ਟੂਕ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

til til pai Took kar ddaare ||

ਜੇਤਿਕ ਗਿਰੈ ਭੂਮਿ ਟੁਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

jetik girai bhoom Tuk havai kai ||

ਤਿਤ ਹੀ ਉਠੈ ਆਯੁਧਨ ਲੈ ਕੈ ॥੬੬॥

tit hee uThai aayudhan lai kai ||66||

ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰਿ ਭਟ ਜਿਤਕ ਉਡਾਏ ॥

til til kar bhaT jitak uddaae ||

ਤੇਤਕ ਤਹਾ ਅਸੁਰ ਬਨ ਆਏ ॥

tetak tahaa asur ban aae ||

ਤਿਨ ਕੇ ਟੂਕ ਟੂਕ ਜੇ ਕੀਏ ॥

tin ke Took Took je ke'ee ||

ਤਿਨ ਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਭਵ ਲੀਏ ॥੬੭॥

tin te bahu dhaanav bhav le'ee ||67||

ਕੇਤਿਕ ਤਹਾ ਸੁਭੈ ਦੰਤੀ ਰਨ ॥

ketik tahaa subhai dha(n)tee ran ||

ਸੀਚਹਿ ਸੁੰਡ ਬਾਰਿ ਤੇ ਸਭ ਤਨ ॥

seecheh su(n)dd baar te sabh tan ||

ਦਾਤ ਦਿਖਾਇ ਤਜੈ ਚਿੰਘਾਰਾ ॥

dhaat dhikhai tajai chi(n)ghaaraa ||

ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੈ ਨਿਰਖਿ ਅਸਵਾਰਾ ॥੬੮॥

gir gir parai nirakh asavaaraa ||68||

ਕਹੂੰ ਭੇਰ ਭੀਖਨ ਭਭਕਾਰਹਿ ॥

kahoo(n) bher bheekhan bhabhakaareh ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਰਨ ਡਾਰਹਿ ॥

kahoo(n) beer baajee ran ddaareh ||

ਕਿਤਕ ਸੂਰ ਸੈਹਥੀ ਫਿਰਾਵਤ ॥

kitak soor saihathee firaavat ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਧਾਵਤ ॥੬੯॥

mahaa kaal ke sanamukh dhaavat ||69||

ਕੇਤਿਕ ਬਜ੍ਰ ਬਰਛਿਯਨ ਲੈ ਕੈ ॥

ketik bajr barachhiyan lai kai ||

ਧਾਵਤ ਅਸੁਰ ਕੋਪ ਤਨ ਤੈ ਕੈ ॥

dhaavat asur kop tan tai kai ||

ਕੋਪਿ ਕਾਲ ਪਰ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

kop kaal par karat prahaaraa ||

ਜਾਨੁਕ ਸਲਭ ਦੀਪ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥੭੦॥

jaanuk salabh dheep anuhaaraa ||70||

ਭਰੇ ਗੁਮਾਨ ਬਡੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥

bhare gumaan badde garabeele ||

ਧਾਵਤ ਚੌਪਿ ਚੜੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥

dhaavat chauap chaRe chaTakeele ||

ਪੀਸਿ ਪੀਸਿ ਰਦਨਛਦ ਦੋਊ ॥

pees pees radhanachhadh dhouoo ||

ਧਾਵਤ ਮਹਾ ਕਾਲ ਪਰ ਸੋਊ ॥੭੧॥

dhaavat mahaa kaal par souoo ||71||

ਬਾਜਹਿ ਢੋਲਿ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰਾ ॥

baajeh ddol miradha(n)g nagaaraa ||

ਭੀਖਨ ਕਰਤ ਭੇਰ ਭਭਕਾਰਾ ॥

bheekhan karat bher bhabhakaaraa ||

ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਬਜੇ ਰਨ ॥

ja(n)g mucha(n)g upa(n)g baje ran ||

ਝਾਲਰਿ ਤਾਲ ਨਫੀਰਨ ਕੇ ਗਨ ॥੭੨॥

jhaalar taal nafeeran ke gan ||72||

ਮੁਰਲੀ ਮੁਰਜ ਕਹੀ ਰਨ ਬਾਜਤ ॥

muralee muraj kahee ran baajat ||

ਦਾਨਵ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨਹਿ ਗਾਜਤ ॥

dhaanav bhare gumaaneh gaajat ||

ਢੋਲਨ ਪਰ ਦੈ ਦੈ ਢਮਕਾਰੇ ॥

ddolan par dhai dhai ddamakaare ||

ਗਹਿ ਗਹਿ ਧਵਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੇ ॥੭੩॥

geh geh dhavat kirapaan kaTaare ||73||

ਦੀਰਘ ਦਾਤ ਕਾਢਿ ਕਈ ਕੋਸਾ ॥

dheeragh dhaat kaadd kiee kosaa ||

ਧਾਵਤ ਅਸੁਰ ਹੀਏ ਕਰਿ ਜੋਸਾ ॥

dhaavat asur he'ee kar josaa ||

ਮਾਰਨ ਮਹਾ ਕਾਲ ਕਹ ਧਾਵੈ ॥

maaran mahaa kaal keh dhaavai ||

ਮਨੋ ਮਾਰਤ ਵੇਈ ਮਰਿ ਜਾਵੈ ॥੭੪॥

mano maarat veiee mar jaavai ||74||

ਦਾਨਵ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਢੂਕੇ ॥

dhaanav mahaa kop kar ddooke ||

ਮਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਕੂਕੇ ॥

maareh maar dhaso dhis kooke ||

ਦੈ ਦੈ ਢੋਲਿ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥

dhai dhai ddol miradha(n)g nagaare ||

ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਅਰਿ ਦਾਤਿ ਡਰਾਰੇ ॥੭੫॥

kaadd kaadd ar dhaat ddaraare ||75||

ਚਾਹਤ ਮਹਾ ਕਾਲ ਕਹ ਮਾਰੋ ॥

chaahat mahaa kaal keh maaro ||

ਮਹਾ ਪੁਰਖ ਨਹਿ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰੋ ॥

mahaa purakh neh karat bichaaro ||

ਜਿਨ ਸਭ ਜਗ ਕਾ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥

jin sabh jag kaa karaa pasaaraa ||

ਤਾਹਿ ਚਹਤ ਤੇ ਮੂੜ ਸੰਘਾਰਾ ॥੭੬॥

taeh chahat te mooR sa(n)ghaaraa ||76||

ਠੋਕਿ ਠੋਕਿ ਭੁਜ ਦੰਡਨ ਜੋਧਾ ॥

Thok Thok bhuj dha(n)ddan jodhaa ||

ਧਾਵਤ ਮਹਾ ਕਾਲ ਪਰ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥

dhaavat mahaa kaal par krodhaa ||

ਬੀਸ ਪਦੁਮ ਦਾਨਵ ਤਵ ਭਯੋ ॥

bees padhum dhaanav tav bhayo ||

ਨਾਸ ਕਰਨ ਕਾਲੀ ਕੋ ਧਯੋ ॥੭੭॥

naas karan kaalee ko dhayo ||77||

ਛੂਹਨਿ ਸਹਸ ਅਸੁਰ ਕੀ ਸੈਨਾ ॥

chhoohan sahas asur kee sainaa ||

ਧਾਵਤ ਭਈ ਅਰੁਨ ਕਰਿ ਨੈਨਾ ॥

dhaavat bhiee arun kar nainaa ||

ਧਾਵਤ ਕੋਪ ਅਮਿਤ ਕਰਿ ਭਏ ॥

dhaavat kop amit kar bhe ||

ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੇ ਖਟ ਪਟ ਉਡਿ ਗਏ ॥੭੮॥

pirathavee ke khaT paT udd ge ||78||

ਏਕੈ ਪੁਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਹਿ ਗਈ ॥

ekai pur pirathavee reh giee ||

ਖਟ ਪਟ ਹਯਨ ਪਗਨ ਉਡਿ ਗਈ ॥

khaT paT hayan pagan udd giee ||

ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਏਕੈ ਰਚਾ ਪਯਾਰਾ ॥

jan bidh ekai rachaa payaaraa ||

ਗਗਨ ਰਚੇ ਦਸ ਤੀਨਿ ਸੁਧਾਰਾ ॥੭੯॥

gagan rache dhas teen sudhaaraa ||79||

ਮਹਾਦੇਵ ਆਸਨ ਤੇ ਟਰਾ ॥

mahaadhev aasan te Taraa ||

ਬ੍ਰਹਮਾ ਤ੍ਰਸਤ ਬੂਟ ਮਹਿ ਦੁਰਾ ॥

brahamaa trasat booT meh dhuraa ||

ਨਿਰਖਿ ਬਿਸਨ ਰਨ ਅਧਿਕ ਡਰਾਨਾ ॥

nirakh bisan ran adhik ddaraanaa ||

ਦੁਰਾ ਸਿੰਧ ਕੇ ਬੀਚ ਲਜਾਨਾ ॥੮੦॥

dhuraa si(n)dh ke beech lajaanaa ||80||

ਕੜਾ ਕੜੀ ਮਾਚਾ ਘਮਸਾਨਾ ॥

kaRaa kaRee maachaa ghamasaanaa ||

ਨਿਰਖਤ ਦੇਵ ਦੈਤ ਜਾ ਨਾਨਾ ॥

nirakhat dhev dhait jaa naanaa ||

ਮਹਾ ਘੋਰ ਆਹਵ ਤਹ ਪਰਾ ॥

mahaa ghor aahav teh paraa ||

ਕਾਪੀ ਭੂਮਿ ਗਗਨ ਥਰਹਰਾ ॥੮੧॥

kaapee bhoom gagan tharaharaa ||81||

ਨਿਰਖਿ ਜੁਧ ਕਾਪਾ ਕਮਲੇਸਾ ॥

nirakh judh kaapaa kamalesaa ||

ਤਾ ਤੇ ਧਰਾ ਨਾਰਿ ਕਾ ਭੇਸਾ ॥

taa te dharaa naar kaa bhesaa ||

ਪਰਬਤੀਸ ਲਖਿ ਡਰਾ ਲਰਾਈ ॥

parabatees lakh ddaraa laraiee ||

ਬਾਸਾ ਬਨ ਬਿਖੈ ਅਤਿਥ ਕਹਾਈ ॥੮੨॥

baasaa ban bikhai atith kahaiee ||82||

ਕਾਰਤਿਕੇਯ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ਬਿਹੰਡਲ ॥

kaaratikey havai rahaa biha(n)ddal ||

ਬ੍ਰਹਮ ਛਾਡਿ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ਕਮੰਡਲ ॥

braham chhaadd gireh gayo kama(n)ddal ||

ਪਬ ਪਿਸਾਨ ਪਗਨ ਭੇ ਤਬ ਹੀ ॥

pab pisaan pagan bhe tab hee ||

ਜਾਇ ਬਸੇ ਉਤਰ ਦਿਸਿ ਸਬ ਹੀ ॥੮੩॥

jai base utar dhis sab hee ||83||

ਡਗੀ ਧਰਨਿ ਅੰਬਰਿ ਘਹਰਾਨਾ ॥

ddagee dharan a(n)bar ghaharaanaa ||

ਬਾਜ ਖੁਰਨ ਤੇ ਪਬ ਪਿਸਾਨਾ ॥

baaj khuran te pab pisaanaa ||

ਅੰਧ ਗੁਬਾਰ ਭਯੋ ਬਾਨਨ ਤਨ ॥

a(n)dh gubaar bhayo baanan tan ||

ਹਾਥ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਾਤ ਨ ਆਪਨ ॥੮੪॥

haath bilokayo jaat na aapan ||84||

ਬਿਛੂਆ ਬਾਨ ਬਜ੍ਰ ਰਨ ਬਰਖਤ ॥

bichhooaa baan bajr ran barakhat ||

ਰਿਸਿ ਰਿਸਿ ਸੁਭਟ ਧਨੁਖ ਕਹ ਕਰਖਤ ॥

ris ris subhaT dhanukh keh karakhat ||

ਤਕਿ ਤਕਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਵੈ ॥

tak tak baan prakop chalaavai ||

ਭੇਦਿ ਤ੍ਰਾਨ ਤਨ ਪਰੈ ਪਰਾਵੈ ॥੮੫॥

bhedh traan tan parai paraavai ||85||

ਜਬ ਹੀ ਭਏ ਅਮਿਤ ਰਣ ਜੋਧਾ ॥

jab hee bhe amit ran jodhaa ||

ਬਾਢਯੋ ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥

baaddayo mahaa kaal kai krodhaa ||

ਮਹਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

mahaa kop kar bisikh prahaare ||

ਅਧਿਕ ਸਤ੍ਰੁ ਛਿਨ ਮਾਝ ਸੰਘਾਰੇ ॥੮੬॥

adhik satr chhin maajh sa(n)ghaare ||86||

ਰਕਤ ਸੰਬੂਹ ਧਰਨਿ ਤਬ ਪਰਾ ॥

rakat sa(n)booh dharan tab paraa ||

ਤਾ ਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨ੍ਵਨ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥

taa te bahu dhaanavain bap dharaa ||

ਏਕ ਏਕ ਸਰ ਸਭਹਿ ਚਲਾਏ ॥

ek ek sar sabheh chalaae ||

ਤਿਨ ਤੇ ਅਸੁਰ ਅਨਿਕ ਹ੍ਵੈ ਧਾਏ ॥੮੭॥

tin te asur anik havai dhaae ||87||

ਆਏ ਜਿਤਕ ਤਿਤਕ ਤਹ ਮਾਰੇ ॥

aae jitak titak teh maare ||

ਬਹੇ ਧਰਨਿ ਪਰ ਰਕਤ ਪਨਾਰੇ ॥

bahe dharan par rakat panaare ||

ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰਨ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥

tin te amit asuran bap dharaa ||

ਹਮ ਤੇ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰ ਨ ਕਰਾ ॥੮੮॥

ham te jaat bichaar na karaa ||88||

ਡਗਮਗ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਭਏ ॥

ddagamag lok chaturadhas bhe ||

ਅਸੁਰਨ ਸਾਥ ਸਕਲ ਭਰਿ ਗਏ ॥

asuran saath sakal bhar ge ||

ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਸਭੈ ਡਰਪਾਨੇ ॥

brahamaa bisan sabhai ddarapaane ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੀ ਸਰਨਿ ਸਿਧਾਨੇ ॥੮੯॥

mahaa kaal kee saran sidhaane ||89||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਭੈ ਪੁਕਾਰਤ ਭਏ ॥

eeh bidh sabhai pukaarat bhe ||

ਜਨੁ ਕਰ ਲੂਟਿ ਬਨਿਕ ਸੇ ਲਏ ॥

jan kar looT banik se le ||

ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਹਮ ਸਰਨ ਤਿਹਾਰੀ ॥

traeh traeh ham saran tihaaree ||

ਸਭ ਭੈ ਤੇ ਹਮ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥੯੦॥

sabh bhai te ham leh ubaaree ||90||

ਤੁਮ ਹੋ ਸਕਲ ਲੋਕ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥

tum ho sakal lok sirataajaa ||

ਗਰਬਨ ਗੰਜ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥

garaban ga(n)j gareeb nivaajaa ||

ਆਦਿ ਅਕਾਲ ਅਜੋਨਿ ਬਿਨਾ ਭੈ ॥

aadh akaal ajon binaa bhai ||

ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਲੰਬ ਜਗਤ ਮੈ ॥੯੧॥

nirabikaar nirala(n)b jagat mai ||91||

ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥

nirabikaar nirajur abinaasee ||

ਪਰਮ ਜੋਗ ਕੇ ਤਤੁ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥

param jog ke tat prakaasee ||

ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਵ ਨਿਤਯ ਸੁਯੰਭਵ ॥

nira(n)kaar nav nitay suya(n)bhav ||

ਤਾਤ ਮਾਤ ਜਹ ਜਾਤ ਨ ਬੰਧਵ ॥੯੨॥

taat maat jeh jaat na ba(n)dhav ||92||

ਸਤ੍ਰੁ ਬਿਹੰਡ ਸੁਰਿਦਿ ਸੁਖਦਾਇਕ ॥

satr biha(n)dd suridh sukhadhaik ||

ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਦਾਨਵ ਕੇ ਘਾਇਕ ॥

cha(n)dd mu(n)dd dhaanav ke ghaik ||

ਸਤਿ ਸੰਧਿ ਸਤਿਤਾ ਨਿਵਾਸਾ ॥

sat sa(n)dh satitaa nivaasaa ||

ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਨਿਰਾਸਾ ॥੯੩॥

bhoot bhavikh bhavaan niraasaa ||93||

ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਅਰੂਪ ਅਭੇਸਾ ॥

aadh ana(n)t aroop abhesaa ||

ਘਟ ਘਟ ਭੀਤਰ ਕੀਯਾ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥

ghaT ghaT bheetar keeyaa pravesaa ||

ਅੰਤਰ ਬਸਤ ਨਿਰੰਤਰ ਰਹਈ ॥

a(n)tar basat nira(n)tar rahiee ||

ਸਨਕ ਸਨੰਦ ਸਨਾਤਨ ਕਹਈ ॥੯੪॥

sanak sana(n)dh sanaatan kahiee ||94||

ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੈ ॥

aadh jugaadh sadhaa prabh ekai ||

ਧਰਿ ਧਰਿ ਮੂਰਤਿ ਫਿਰਤਿ ਅਨੇਕੈ ॥

dhar dhar moorat firat anekai ||

ਸਭ ਜਗ ਕਹ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਰਮਾਯਾ ॥

sabh jag keh ieh bidh bharamaayaa ||

ਆਪੇ ਏਕ ਅਨੇਕ ਦਿਖਾਯਾ ॥੯੫॥

aape ek anek dhikhaayaa ||95||

ਘਟ ਘਟ ਮਹਿ ਸੋਇ ਪੁਰਖ ਬਯਾਪਕ ॥

ghaT ghaT meh soi purakh bayaapak ||

ਸਕਲ ਜੀਵ ਜੰਤਨ ਕੇ ਥਾਪਕ ॥

sakal jeev ja(n)tan ke thaapak ||

ਜਾ ਤੇ ਜੋਤਿ ਕਰਤ ਆਕਰਖਨ ॥

jaa te jot karat aakarakhan ||

ਤਾ ਕਹ ਕਹਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਗ ਕੇ ਜਨ ॥੯੬॥

taa keh kahat mritak jag ke jan ||96||

ਤੁਮ ਜਗ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕਰਤਾਰਾ ॥

tum jag ke kaaran karataaraa ||

ਘਟਿ ਘਟਿ ਕੀ ਮਤਿ ਜਾਨਨਹਾਰਾ ॥

ghaT ghaT kee mat jaananahaaraa ||

ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਰਵੈਰ ਨਿਰਾਲਮ ॥

nira(n)kaar niravair niraalam ||

ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਤੁਹਿ ਮਾਲਮ ॥੯੭॥

sabh hee ke man kee tuh maalam ||97||

ਤੁਮ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਬਨਾਯੋ ॥

tum hee brahamaa bisan banaayo ||

ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਤੁਮ ਹੀ ਉਪਜਾਯੋ ॥

mahaa rudhr tum hee upajaayo ||

ਤੁਮ ਹੀ ਰਿਖਿ ਕਸਪਹਿ ਬਨਾਵਾ ॥

tum hee rikh kasapeh banaavaa ||

ਦਿਤ ਅਦਿਤ ਜਨ ਬੈਰ ਬਢਾਵਾ ॥੯੮॥

dhit adhit jan bair baddaavaa ||98||

ਜਗ ਕਾਰਨ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਸ੍ਵਾਮੀ ॥

jag kaaran karunaanidh savaiaamee ||

ਕਮਲ ਨੈਨ ਅੰਤਰ ਕੇ ਜਾਮੀ ॥

kamal nain a(n)tar ke jaamee ||

ਦਯਾ ਸਿੰਧੁ ਦੀਨਨ ਕੇ ਦਯਾਲਾ ॥

dhayaa si(n)dh dheenan ke dhayaalaa ||

ਹੂਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥੯੯॥

hoojai kirapaanidhaan kirapaalaa ||99||

ਚਰਨ ਪਰੇ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ॥

charan pare ieh bidh binatee kar ||

ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਰਾਖਹੁ ਹਮ ਧੁਰਧਰ ॥

traeh traeh raakhahu ham dhuradhar ||

ਕਹ ਕਹ ਹਸਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਾਲਾ ॥

keh keh hasaa bachan sun kaalaa ||

ਭਗਤ ਜਾਨ ਕਰ ਭਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥੧੦੦॥

bhagat jaan kar bhayo kirapaalaa ||100||

ਰਛ ਰਛ ਕਰਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥

rachh rachh kar sabadh uchaaro ||

ਸਭ ਦੇਵਨ ਕਾ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥

sabh dhevan kaa sok nivaaro ||

ਨਿਜੁ ਭਗਤਨ ਕਹ ਲਿਯੋ ਉਬਾਰਾ ॥

nij bhagatan keh liyo ubaaraa ||

ਦੁਸਟਨ ਕੇ ਸੰਗ ਕਰਿਯੋ ਅਖਾਰਾ ॥੧੦੧॥

dhusaTan ke sa(n)g kariyo akhaaraa ||101||

ਕਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਤਬ ਹੀ ॥

kar kar kop kaal sree tab hee ||

ਰਥ ਪਰ ਚੜਾ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਸਭ ਹੀ ॥

rath par chaRaa sasatr lai sabh hee ||

ਸਕਲ ਸਤ੍ਰਅਨ ਕੇ ਛੈ ਕਾਰਨ ॥

sakal satruan ke chhai kaaran ||

ਸਭ ਸੰਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਨ ॥੧੦੨॥

sabh sa(n)tan ke praan ubaaran ||102||

ਪ੍ਰਾਨ ਔਰ ਪਾਨਿਪ ਧਨੁ ਰਾਜਾ ॥

praan aauar paanip dhan raajaa ||

ਰਾਖਨ ਚੜਾ ਸੇਵਕਨ ਕਾਜਾ ॥

raakhan chaRaa sevakan kaajaa ||

ਜਾ ਕੀ ਧੁਜਾ ਬਿਖੈ ਰਾਜਿਤ ਅਸਿ ॥

jaa kee dhujaa bikhai raajit as ||

ਨਿਰਖਿ ਸਤ੍ਰੁ ਜਿਹ ਹੋਤ ਬਿਮਨ ਬਸਿ ॥੧੦੩॥

nirakh satr jeh hot biman bas ||103||

ਅਸਿਧੁਜ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥

asidhuj adhik kop kar dhaayo ||

ਬੈਰਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਦਲ ਪ੍ਰਗਟ ਖਪਾਯੋ ॥

bair bira(n)dh dhal pragaT khapaayo ||

ਸਾਧੁਨ ਕੀ ਰਛਾ ਕਰਿ ਲੀਨੀ ॥

saadhun kee rachhaa kar leenee ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸੈਨ ਤਿਲ ਤਿਲ ਖੈ ਕੀਨੀ ॥੧੦੪॥

satr sain til til khai keenee ||104||

ਤਿਲ ਤਿਲ ਏਕ ਏਕ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥

til til ek ek kar ddaaraa ||

ਗਜੀ ਰਥੀ ਬਾਜਿਯਨ ਬਿਦਾਰਾ ॥

gajee rathee baajiyan bidhaaraa ||

ਤਿਹ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਠਿ ਧਏ ॥

teh te amit asur uTh dhe ||

ਘੇਰਤ ਮਹਾਕਾਲ ਕਹ ਭਏ ॥੧੦੫॥

gherat mahaakaal keh bhe ||105||

ਮਚਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਦਾਰੁਨ ॥

machat bhayo jab hee ran dhaarun ||

ਕਟਿ ਕਟਿ ਗਏ ਬਾਜ ਅਰੁ ਬਾਰੁਨ ॥

kaT kaT ge baaj ar baarun ||

ਜੰਬਕ ਗੀਧ ਮਾਸੁ ਲੈ ਗਏ ॥

ja(n)bak geedh maas lai ge ||

ਰਨ ਤਜਿ ਸੁਭਟਨ ਭਾਜਤ ਭਏ ॥੧੦੬॥

ran taj subhaTan bhaajat bhe ||106||

ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜ ਕੋਪਾ ਤਬ ਕਾਲਾ ॥

sasatr saaj kopaa tab kaalaa ||

ਧਾਰਨ ਭਯੋ ਭੇਸ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥

dhaaran bhayo bhes bikaraalaa ||

ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਛੋਰੇ ॥

baan anek kop kar chhore ||

ਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਫੋਰੇ ॥੧੦੭॥

satr anekan ke sir fore ||107||

ਹਕਾਹਕੀ ਮਾਚਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

hakaahakee maachaa sa(n)graamaa ||

ਪਠੈ ਦਏ ਬਹੁ ਅਰਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਧਾਮਾ ॥

paThai dhe bahu ar mrit dhaamaa ||

ਬਾਜ ਖੁਰਨ ਭੂ ਆਕੁਲ ਭਈ ॥

baaj khuran bhoo aakul bhiee ||

ਖਟ ਪਟ ਭੂਮਿ ਗਗਨ ਉਡਿ ਗਈ ॥੧੦੮॥

khaT paT bhoom gagan udd giee ||108||

ਏਕੈ ਰਹਿ ਗਯੋ ਜਬੈ ਪਯਾਲਾ ॥

ekai reh gayo jabai payaalaa ||

ਐਸਾ ਮਚਾ ਜੁਧ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥

aaisaa machaa judh bikaraalaa ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੈ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੇਤਾ ॥

mahaa kaal kai bhayo prasetaa ||

ਡਾਰਾ ਭੂਮਿ ਪੌਛਿ ਕਰਿ ਤੇਤਾ ॥੧੦੯॥

ddaaraa bhoom pauachh kar tetaa ||109||

ਭਟਾਚਾਰਜ ਰੂਪ ਤਬ ਧਰਾ ॥

bhaTaachaaraj roop tab dharaa ||

ਬਦਨ ਪ੍ਰਸੇਤ ਧਰਨਿ ਜੋ ਪਰਾ ॥

badhan praset dharan jo paraa ||

ਢਾਢਿ ਸੈਨ ਢਾਢੀ ਬਪੁ ਲਯੋ ॥

ddaadd sain ddaaddee bap layo ||

ਕਰਖਾ ਬਾਰ ਉਚਾਰਤ ਭਯੋ ॥੧੧੦॥

karakhaa baar uchaarat bhayo ||110||

ਜਿਹ ਅਰਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥

jeh ar kaal kirapaan prahaarai ||

ਇਕ ਤੇ ਦੋਇ ਪੁਰਖ ਕੈ ਡਾਰੈ ॥

eik te dhoi purakh kai ddaarai ||

ਦ੍ਵੈ ਮਨੁਖਨ ਪਰ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

dhavai manukhan par karat prahaaraa ||

ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਹੋਤ ਛਿਨਿਕ ਮੋ ਚਾਰਾ ॥੧੧੧॥

dhavai te hot chhinik mo chaaraa ||111||

ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਕੀਨਾ ਘਮਸਾਨਾ ॥

bahur kaal keenaa ghamasaanaa ||

ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਦੈਤ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥

maarat bhayo dhait bidh naanaa ||

ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਸੇਤ ਧਰਨਿ ਪਰ ਪਰਿਯੋ ॥

adhik praset dharan par pariyo ||

ਭੂਮ ਸੈਨ ਤਾ ਤੇ ਬਪੁ ਧਰਿਯੋ ॥੧੧੨॥

bhoom sain taa te bap dhariyo ||112||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਸੌ ਹੁੰਕਾਰਾ ॥

kaadd kirapaan dhasau hu(n)kaaraa ||

ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਗਨਨ ਤਨ ਧਾਰਾ ॥

tin te amit ganan tan dhaaraa ||

ਢੋਲ ਪਟਹਿ ਇਕ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥

ddol paTeh ik taal bajaavai ||

ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਨਾਵੈ ॥੧੧੩॥

ja(n)g mucha(n)g upa(n)g sunaavai ||113||

ਗੋਮੁਖ ਝਾਝਰ ਤੂਰ ਅਪਾਰਾ ॥

gomukh jhaajhar toor apaaraa ||

ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਨਗਾਰਾ ॥

ddol miradha(n)g mucha(n)g nagaaraa ||

ਬਾਜਤ ਭੇਰ ਭਭਾਕਹਿ ਭੀਖਨ ॥

baajat bher bhabhaakeh bheekhan ||

ਕਸਿ ਧਨੁ ਤਜਤ ਸੁਭਟ ਸਰ ਤੀਛਨ ॥੧੧੪॥

kas dhan tajat subhaT sar teechhan ||114||

ਭਰਿ ਗੇ ਕੁੰਡ ਤਹਾ ਸ੍ਰੋਨਤ ਤਨ ॥

bhar ge ku(n)dd tahaa sronat tan ||

ਪ੍ਰਗਟੇ ਅਸੁਰ ਤਵਨ ਤੇ ਅਨਗਨ ॥

pragaTe asur tavan te anagan ||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਮਿਲਿ ਕਰਤ ਪੁਕਾਰਾ ॥

maar maar mil karat pukaaraa ||

ਤਿਨ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਤ ਅਸੁਰ ਹਜਾਰਾ ॥੧੧੫॥

tin te pragaTat asur hajaaraa ||115||

ਤਿਨਹਿ ਕਾਲ ਜਬ ਧਰਨਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥

tineh kaal jab dharan giraavai ||

ਸ੍ਰੋਨ ਪੁਲਿਤ ਹ੍ਵੈ ਭੂਮਿ ਸੁਹਾਵੈ ॥

sron pulit havai bhoom suhaavai ||

ਤਾ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਠਿ ਭਜਹੀ ॥

taa te amit asur uTh bhajahee ||

ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੈਹਥੀ ਸਜਹੀ ॥੧੧੬॥

baan kirapaan saihathee sajahee ||116||

ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਸਮੁਹਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥

adhik kop kar samuh sidhaare ||

ਸਭੈ ਕਾਲ ਛਿਨ ਇਕ ਮੋ ਮਾਰੇ ॥

sabhai kaal chhin ik mo maare ||

ਤਿਨ ਤੇ ਸ੍ਰੋਨਤ ਪਰਾ ਸਬੂਹਾ ॥

tin te sronat paraa saboohaa ||

ਸਾਜਤ ਭਏ ਅਸੁਰ ਤਬ ਬਿਯੂਹਾ ॥੧੧੭॥

saajat bhe asur tab biyoohaa ||117||

ਦਾਰੁਨ ਮਚਾ ਜੁਧ ਤਬ ਝਟ ਪਟ ॥

dhaarun machaa judh tab jhaT paT ||

ਉਡਿਗੇ ਬਾਜ ਖੂਰਨ ਭੂ ਖਟ ਪਟ ॥

auddige baaj khooran bhoo khaT paT ||

ਹ੍ਵੈ ਗੇ ਤੇਰਹ ਗਗਨ ਅਪਾਰਾ ॥

havai ge tereh gagan apaaraa ||

ਏਕੈ ਰਹਿ ਗਯੋ ਤਹਾ ਪਤਾਰਾ ॥੧੧੮॥

ekai reh gayo tahaa pataaraa ||118||

ਭਟਾਚਾਰਜ ਇਤੈ ਜਸੁ ਗਾਵੈ ॥

bhaTaachaaraj itai jas gaavai ||

ਢਾਢਿ ਸੈਨ ਕਰਖਾਹੁ ਸੁਨਾਵੈ ॥

ddaadd sain karakhaahu sunaavai ||

ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਕਾਲਹਿ ਬਢੈ ਗੁਮਾਨਾ ॥

tim tim kaaleh baddai gumaanaa ||

ਚਹਿ ਚਹਿ ਹਨੇ ਦੁਬਹਿਯਾ ਨਾਨਾ ॥੧੧੯॥

cheh cheh hane dhubahiyaa naanaa ||119||

ਤਿਨ ਤੇ ਮੇਦ ਮਾਸ ਜੋ ਪਰ ਹੀ ॥

tin te medh maas jo par hee ||

ਰਥੀ ਗਜੀ ਬਾਜੀ ਤਨ ਧਰ ਹੀ ॥

rathee gajee baajee tan dhar hee ||

ਕੇਤਿਕ ਭਏ ਅਸੁਰ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥

ketik bhe asur bikaraaraa ||

ਤਿਨ ਕੇ ਬਰਨਨ ਕਰੌ ਸਿਧਾਰਾ ॥੧੨੦॥

tin ke baranan karau sidhaaraa ||120||

ਏਕੈ ਚਰਨ ਆਖਿ ਏਕੈ ਜਿਨਿ ॥

ekai charan aakh ekai jin ||

ਭੁਜਾ ਅਮਿਤ ਸਹਸ ਦ੍ਵੈ ਕੈ ਤਿਨ ॥

bhujaa amit sahas dhavai kai tin ||

ਪਾਚ ਪਾਚ ਸੈ ਭੁਜ ਕੇ ਘਨੇ ॥

paach paach sai bhuj ke ghane ||

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਹਾਥਨ ਮੈ ਬਨੇ ॥੧੨੧॥

sasatr asatr haathan mai bane ||121||

ਏਕ ਚਰਨ ਏਕੈ ਕੀ ਨਾਸਾ ॥

ek charan ekai kee naasaa ||

ਏਕ ਏਕ ਭੁਜ ਭ੍ਰਮਤ ਅਕਾਸਾ ॥

ek ek bhuj bhramat akaasaa ||

ਅਰਧ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਿਤ ਕੇਤੇ ਸਿਰ ॥

aradh moo(n)dd mu(n)ddit kete sir ||

ਕੇਸਨ ਧਰੇ ਕਿਤਕ ਧਾਏ ਫਿਰਿ ॥੧੨੨॥

kesan dhare kitak dhaae fir ||122||

ਏਕ ਏਕ ਮਦ ਕੋ ਸਰ ਪੀਯੈ ॥

ek ek madh ko sar peeyai ||

ਮਾਨਵ ਖਾਇ ਜਗਤ ਕੇ ਜੀਯੈ ॥

maanav khai jagat ke jeeyai ||

ਦਸ ਸਹੰਸ ਭਾਗ ਕੇ ਭਰਿ ਘਟ ॥

dhas saha(n)s bhaag ke bhar ghaT ||

ਪੀ ਪੀ ਭਿਰਤ ਅਸੁਰ ਰਨ ਚਟ ਪਟ ॥੧੨੩॥

pee pee bhirat asur ran chaT paT ||123||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਬਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਆ ਬਿਸਿਖ ਬਰਖੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ॥

bajr baan bichhooaa bisikh barakhai sasatr apaar ||

ਊਚ ਨੀਚ ਕਾਤਰ ਸੁਭਟ ਸਭ ਕੀਨੇ ਇਕ ਸਾਰ ॥੧੨੪॥

uooch neech kaatar subhaT sabh keene ik saar ||124||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

eeh bidh bhayo ghor sa(n)graamaa ||

ਲੈ ਲੈ ਅਮਿਤ ਜੁਧ ਕਾ ਸਾਮਾ ॥

lai lai amit judh kaa saamaa ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੋਪਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥

mahaa kaal kopat bhayo jab hee ||

ਅਸੁਰ ਅਨੇਕ ਬਿਦਾਰੇ ਤਬ ਹੀ ॥੧੨੫॥

asur anek bidhaare tab hee ||125||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਜਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਭਰਾ ॥

mahaa kaal jab hee ris bharaa ||

ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਆਹਵ ਕਰਾ ॥

ghor bhayaanak aahav karaa ||

ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਅਸੁਰ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥

maarat bhayo asur bikaraalaa ||

ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਕੀਨਾ ਤਤਕਾਲਾ ॥੧੨੬॥

si(n)gh naadh keenaa tatakaalaa ||126||

ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈ ॥

kahoo(n) masaan kilakaTee maarai ||

ਭੈਰਵ ਕਹੂੰ ਠਾਢ ਭੁੰਕਾਰੈ ॥

bhairav kahoo(n) Thaadd bhu(n)kaarai ||

ਜੋਗਨਿ ਦੈਤ ਅਧਿਕ ਹਰਖਾਨੇ ॥

jogan dhait adhik harakhaane ||

ਭੂਤ ਸਿਵਾ ਬੋਲੈ ਅਭਿਮਾਨੇ ॥੧੨੭॥

bhoot sivaa bolai abhimaane ||127||

ਝਾਲਰਿ ਝਾਝਰ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗਾ ॥

jhaalar jhaajhar ddol miradha(n)gaa ||

ਪਟਹ ਨਗਾਰੇ ਮੁਰਜ ਮੁਚੰਗਾ ॥

paTeh nagaare muraj mucha(n)gaa ||

ਡਵਰੂ ਗੁਡਗੁਡੀ ਕਹੂੰ ਉਪੰਗਾ ॥

ddavaroo guddaguddee kahoo(n) upa(n)gaa ||

ਨਾਇ ਨਫੀਰੀ ਬਜਤ ਸੁਰੰਗਾ ॥੧੨੮॥

nai nafeeree bajat sura(n)gaa ||128||

ਮੁਰਲੀ ਕਹੂੰ ਬਾਸੁਰੀ ਬਾਜਤ ॥

muralee kahoo(n) baasuree baajat ||

ਕਹੂੰ ਉਪੰਗ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਰਾਜਤ ॥

kahoo(n) upa(n)g miradha(n)g baraajat ||

ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਕਹੂੰ ਸਹਨਾਈ ॥

dhu(n)dhabh ddol kahoo(n) sahanaiee ||

ਬਾਜਤ ਭੇ ਲਖਿ ਪਰੀ ਲਰਾਈ ॥੧੨੯॥

baajat bhe lakh paree laraiee ||129||

ਮੁਰਜ ਮੁਚੰਗ ਬਜੈ ਤੁਰਹੀ ਰਨ ॥

muraj mucha(n)g bajai turahee ran ||

ਭੇਰਨ ਕੇ ਭਭਕਾਰ ਕਰਤ ਗਨ ॥

bheran ke bhabhakaar karat gan ||

ਹਾਥੀ ਘੋਰਨ ਕੇ ਦੁੰਦਭਿ ਰਨ ॥

haathee ghoran ke dhu(n)dhabh ran ||

ਉਸਟਨ ਕੇ ਬਾਜੇ ਰਨ ਮੂਰਧਨ ॥੧੩੦॥

ausaTan ke baaje ran mooradhan ||130||

ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਸਰਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥

ketik subhaT saran ke maare ||

ਗਿਰਤ ਭਏ ਰਨ ਡੀਲ ਡਿਲਾਰੇ ॥

girat bhe ran ddeel ddilaare ||

ਜਦਪਿ ਪ੍ਰਾਨ ਸਮੁਹ ਹ੍ਵੈ ਦਏ ॥

jadhap praan samuh havai dhe ||

ਕਰ ਤੇ ਤਜਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਭਏ ॥੧੩੧॥

kar te tajat kirapaanan bhe ||131||

ਚਲਤ ਭਈ ਸਰਿਤਾ ਸ੍ਰੋਨਤ ਤਹ ॥

chalat bhiee saritaa sronat teh ||

ਜੁਧ ਭਯੋ ਕਾਲੀ ਅਸੁਰਨ ਜਹ ॥

judh bhayo kaalee asuran jeh ||

ਸੀਸ ਕੇਸ ਜਹ ਭਏ ਸਿਵਾਰਾ ॥

sees kes jeh bhe sivaaraa ||

ਸ੍ਰੋਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬਹਤ ਹਹਰਾਰਾ ॥੧੩੨॥

sron pravaeh bahat haharaaraa ||132||

ਬਾਜ ਬ੍ਰਿਛ ਜਹ ਬਹੇ ਅਨੇਕੈ ॥

baaj birachh jeh bahe anekai ||

ਬਿਨ ਬ੍ਰਿਣ ਬੀਰ ਰਹਾ ਨਹਿ ਏਕੈ ॥

bin biran beer rahaa neh ekai ||

ਸ੍ਰੋਨ ਭਰੇ ਪਟ ਅਧਿਕ ਸੁਹਾਏ ॥

sron bhare paT adhik suhaae ||

ਚਾਚਰਿ ਖੇਲਿ ਮਨੌ ਘਰ ਆਏ ॥੧੩੩॥

chaachar khel manau ghar aae ||133||

ਸੂਰਨ ਕੇ ਜਹ ਮੂੰਡ ਪਖਾਨਾ ॥

sooran ke jeh moo(n)dd pakhaanaa ||

ਸੋਭਿਤ ਰੰਗ ਭੂਮ ਮਹਿ ਨਾਨਾ ॥

sobhit ra(n)g bhoom meh naanaa ||

ਬਹੇ ਜਾਤ ਜਹ ਬ੍ਰਿਛ ਤੁਰੰਗਾ ॥

bahe jaat jeh birachh tura(n)gaa ||

ਬਡੇ ਸੈਲ ਸੇ ਲਸਤ ਮਤੰਗਾ ॥੧੩੪॥

badde sail se lasat mata(n)gaa ||134||

ਮਛਰੀ ਤਨਕਿ ਅੰਗੁਰਿਯੈ ਸੋਹੈ ॥

machharee tanak a(n)guriyai sohai ||

ਭੁਜਾ ਭੁਜੰਗਨ ਸੀ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥

bhujaa bhuja(n)gan see man mohai ||

ਕਹੂੰ ਗ੍ਰਾਹ ਸੇ ਖੜਗ ਝਮਕਹਿ ॥

kahoo(n) graeh se khaRag jhamakeh ||

ਭਕ ਭਕ ਕਰ ਕਹੂੰ ਘਾਇ ਭਭਕਹਿ ॥੧੩੫॥

bhak bhak kar kahoo(n) ghai bhabhakeh ||135||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਜਹਾ ਬੀਰ ਬੈਰੀ ਬਡੇ ਘੇਰਿ ਮਾਰੇ ॥

jahaa beer bairee badde gher maare ||

ਤਹਾ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੇ ਮਤਵਾਰੇ ॥

tahaa bhoot aau pret naache matavaare ||

ਕਹੂੰ ਡਾਕਨੀ ਝਾਕਨੀ ਹਾਕ ਮਾਰੈ ॥

kahoo(n) ddaakanee jhaakanee haak maarai ||

ਉਠੈ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ਛੁਟੇ ਚੀਤਕਾਰੈ ॥੧੩੬॥

auThai naadh bhaare chhuTe cheetakaarai ||136||

ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਲੈ ਤ੍ਰਾਣ ਕਾਟਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

kahoo(n) a(n)gulai traan kaaTaa biraajai ||

ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਲਾ ਕਾਟਿ ਕੇ ਰਤਨ ਰਾਜੈ ॥

kahoo(n) a(n)gulaa kaaT ke ratan raajai ||

ਕਹੂੰ ਟੀਕ ਟਾਕੇ ਕਟੈ ਟੋਪ ਸੋਹੈ ॥

kahoo(n) Teek Taake kaTai Top sohai ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਮੋਹੈ ॥੧੩੭॥

kahoo(n) beer maare gire bhoom mohai ||137||

ਜਿਤੇ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਬੂੰਦ ਭੂ ਪੈ ਪਰੇ ਹੈ ॥

jite sron ke boo(n)dh bhoo pai pare hai ||

ਤਿਤੇ ਦਾਨਵੋ ਰੂਪ ਬਾਕੇ ਧਰੇ ਹੈ ॥

tite dhaanavo roop baake dhare hai ||

ਹਠੀ ਓਰ ਚਾਰੌ ਬਿਖੈ ਆਨਿ ਢੂਕੇ ॥

haThee or chaarau bikhai aan ddooke ||

ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੂਕੈ ॥੧੩੮॥

mahaa kop kai maar hee maar kookai ||138||

ਜਿਤੇ ਦੈਤ ਆਏ ਤਿਤੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥

jite dhait aae tite kaal maare ||

ਬਹੇ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਭੂਮ ਹੂੰ ਪੈ ਪਨਾਰੇ ॥

bahe sron ke bhoom hoo(n) pai panaare ||

ਉਠ ਦੈਤ ਬਾਕੇ ਬਲੀ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥

auTh dhait baake balee sasatr lai kai ||

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕੈ ॥੧੩੯॥

dhuhoo(n) or te maar hee maar kai kai ||139||

ਹਠੀ ਬਧਿ ਗੋਪਾ ਗੁਲਿਤ੍ਰਾਨ ਬਾਕੇ ॥

haThee badh gopaa gulitraan baake ||

ਹਠੀਲੇ ਕਟੀਲੇ ਰਜੀਲੇ ਨਿਸਾਕੇ ॥

haTheele kaTeele rajeele nisaake ||

ਗਦਾ ਹਾਥ ਲੈ ਕੇ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਗਾਜੇ ॥

gadhaa haath lai ke kite beer gaaje ||

ਲਰੇ ਆਨਿ ਕੈ ਪੈਗ ਦ੍ਵੈ ਕੈ ਨ ਭਾਜੇ ॥੧੪੦॥

lare aan kai paig dhavai kai na bhaaje ||140||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਹੈ ॥

kahoo(n) beer maare bidhaare pare hai ||

ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਮੈ ਖਿੰਗ ਖਤ੍ਰੀ ਜਰੇ ਹੈ ॥

kahoo(n) khet mai khi(n)g khatree jare hai ||

ਕਹੂੰ ਮਤ ਦੰਤੀ ਕਹੂੰ ਉਸਟ ਮਾਰੇ ॥

kahoo(n) mat dha(n)tee kahoo(n) usaT maare ||

ਬਿਰਾਜੈ ਕਹੂੰ ਨਗਨ ਖੰਡੇ ਕਟਾਰੇ ॥੧੪੧॥

biraajai kahoo(n) nagan kha(n)dde kaTaare ||141||

ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਖਾਡੇ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਸੋਹੈ ॥

kahoo(n) khol khaadde gire bhoom sohai ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਮੋਹੈ ॥

kahoo(n) beer baanee pare bhoom mohai ||

ਕਹੂੰ ਸ੍ਵਾਰ ਮਾਰੇ ਫਿਰੈ ਬਾਜ ਛੂਟੈ ॥

kahoo(n) savaiaar maare firai baaj chhooTai ||

ਕਿਤੇ ਛੈਲ ਛੋਰੇ ਕਿਤੇ ਦੁਸਟ ਲੂਟੈ ॥੧੪੨॥

kite chhail chhore kite dhusaT looTai ||142||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਹਾ ਭਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

eeh bidh tahaa bhayo sa(n)graamaa ||

ਨਿਰਖਤ ਦੇਵ ਦਾਨਵੀ ਬਾਮਾ ॥

nirakhat dhev dhaanavee baamaa ||

ਕੇਤਿਕ ਕਰੀ ਕਰਨ ਬਿਨੁ ਭਏ ॥

ketik karee karan bin bhe ||

ਪ੍ਰਾਪਤ ਦੁਸਟ ਨਿਧਨ ਕਹ ਗਏ ॥੧੪੩॥

praapat dhusaT nidhan keh ge ||143||

ਮਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ਮਹਾ ਸੂਰ ਕੂਕਹਿ ॥

maareh maar mahaa soor kookeh ||

ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਦਾਤਨ ਕਹ ਢੂਕਹਿ ॥

kaadd kaadd dhaatan keh ddookeh ||

ਬਾਜਹਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥

baajeh ddol miradha(n)g nagaare ||

ਜੰਗ ਮਚੰਗ ਉਪੰਗ ਜੁਝਾਰੇ ॥੧੪੪॥

ja(n)g macha(n)g upa(n)g jujhaare ||144||

ਜਿਹ ਤਨ ਕਾਲ ਬਿਸਿਖ ਕੀ ਮਾਰੈ ॥

jeh tan kaal bisikh kee maarai ||

ਤਾ ਕਹ ਤਹੀ ਚੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰੈ ॥

taa keh tahee choor kar ddaarai ||

ਜਾ ਕਰ ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ॥

jaa kar kop kirapaan prahaarat ||

ਤਿਹ ਕਾ ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਹੀ ਡਾਰਤ ॥੧੪੫॥

teh kaa moo(n)dd kaaT hee ddaarat ||145||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਭਯਾਨਕ ਜੁਧਾ ॥

eeh bidh bhayo bhayaanak judhaa ||

ਉਪਜਾ ਕਛੁਕ ਕਾਲ ਕੇ ਕ੍ਰੂਧਾ ॥

aupajaa kachhuk kaal ke kradhaa ||

ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਅਸੁਰ ਪਛਾਰੇ ॥

kesan te geh asur pachhaare ||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਏਕ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥੧੪੬॥

kaadd kirapaan ek han ddaare ||146||

ਮਾਰੇ ਅਧਿਕ ਤਾਹਿ ਦਾਨਵ ਰਨ ॥

maare adhik taeh dhaanav ran ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈਗੇ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ॥

Took Took havaige tin ke tan ||

ਤਊ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਪੁਕਾਰਤ ॥

tuoo maar hee maar pukaarat ||

ਪਾਛੇ ਪਾਵ ਏਕ ਨਹਿ ਡਾਰਤ ॥੧੪੭॥

paachhe paav ek neh ddaarat ||147||

ਕੇਤਿਕ ਘੂਮਿ ਗਿਰਤ ਹੈ ਘਾਇਲ ॥

ketik ghoom girat hai ghail ||

ਪਰਤ ਭਏ ਭੂ ਤਰ ਹ੍ਵੈ ਹਾਇਲ ॥

parat bhe bhoo tar havai hail ||

ਤਊ ਜੁਧ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ਨ ਭਜਹੀ ॥

tuoo judh ko tayaag na bhajahee ||

ਜਬ ਲਗਿ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਾਨ ਨਹਿ ਤਜਹੀ ॥੧੪੮॥

jab lag dhusaT praan neh tajahee ||148||

ਗੁਰਜ ਗੋਫਨੈ ਕਿਤਕ ਸੰਭਾਰੈ ॥

guraj gofanai kitak sa(n)bhaarai ||

ਕੇਤਿਕ ਕਸਿ ਕਸਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥

ketik kas kas baan prahaarai ||

ਕਿਤੇ ਤਮਕਿ ਰਨ ਤੁਰੀ ਨਚਾਵੈ ॥

kite tamak ran turee nachaavai ||

ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਜੂਝਿ ਰਨ ਜਾਵੈ ॥੧੪੯॥

chaTapaT subhaT joojh ran jaavai ||149||

ਕਿਤਕ ਤਮਕਿ ਰਨ ਤੁਰੀ ਨਚਾਵਤ ॥

kitak tamak ran turee nachaavat ||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਧੁਨਿ ਕਿਤਕ ਉਘਾਵਤ ॥

maar maar dhun kitak ughaavat ||

ਮੰਡਹਿ ਮਹਾ ਕਾਲ ਸੌ ਜੁਧਾ ॥

ma(n)ddeh mahaa kaal sau judhaa ||

ਹ੍ਵੈ ਹ੍ਵੈ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮਹਿ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥੧੫੦॥

havai havai adhik chit meh krudhaa ||150||

ਜੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਕੋਪਿ ਕਰਿ ਆਏ ॥

jetik subhaT kop kar aae ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਤੇਤੇ ਈ ਖਪਾਏ ॥

mahaa kaal tete iee khapaae ||

ਤਿਨ ਕੋ ਮੇਦ ਮਾਸ ਭੂਅ ਪਰਾ ॥

tin ko medh maas bhooa paraa ||

ਬਹੁ ਅਸੁਰਨ ਤਾ ਤੇ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥੧੫੧॥

bahu asuran taa te bap dharaa ||151||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਤੇ ਦਏ ਖਪਾਇ ॥

mahaa kaal te dhe khapai ||

ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਹੀ ਛਾਇ ॥

sronat so pirathavee rahee chhai ||

ਤਿਹ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਠਿ ਢੂਕੇ ॥

teh te amit asur uTh ddooke ||

ਮਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ਦਸੌ ਦਿਸਿ ਕੂਕੇ ॥੧੫੨॥

maareh maar dhasau dhis kooke ||152||

ਕੇਤਿਕ ਕੀ ਬਾਹਨ ਕਟਿ ਡਾਰਾ ॥

ketik kee baahan kaT ddaaraa ||

ਕਰੇ ਰੁੰਡ ਬਿਨੁ ਮੁੰਡ ਹਜਾਰਾ ॥

kare ru(n)dd bin mu(n)dd hajaaraa ||

ਕੇਤਿਕ ਚੀਰ ਅਧੌ ਅਧ ਡਾਰੇ ॥

ketik cheer adhau adh ddaare ||

ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਤਵਾਰੇ ॥੧੫੩॥

naachat bhoot pret matavaare ||153||

ਜੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰਿ ਬਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ॥

je tin ke sir bahee kirapaanai ||

ਅਰਧ ਅਰਧ ਹ੍ਵੈ ਜੂਝੇ ਜ੍ਵਾਨੈ ॥

aradh aradh havai joojhe javaiaanai ||

ਗਜ ਬਾਜੀ ਲੋਟਤ ਕਹੂੰ ਭੂ ਪਰ ॥

gaj baajee loTat kahoo(n) bhoo par ||

ਸੁੰਭਨ ਸਬਦ ਸੁਨਾ ਅਵਨੀ ਤਰ ॥੧੫੪॥

su(n)bhan sabadh sunaa avanee tar ||154||

ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਘਾਯਲ ਰਨ ॥

gir gir pare kahoo(n) ghaayal ran ||

ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਈ ਹੋਇ ਬਿਮਨ ਮਨ ॥

bhaaj chale kiee hoi biman man ||

ਝਮਕਤ ਕਹੀ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

jhamakat kahee asin kee dhaaraa ||

ਭਭਕਤ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੧੫੫॥

bhabhakat ru(n)dd mu(n)dd bikaraaraa ||155||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਤਹਾ ਜੁਧ ਮਾਚਾ ਮਹਾ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥

tahaa judh maachaa mahaa beer kheta(n) ||

ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ਬਿਚੇਤੰ ॥

bidhaare pare beer bira(n)dha(n) bicheta(n) ||

ਕਹੂੰ ਡਾਮਰੂੰ ਡਹ ਡਹਾ ਸਬਦ ਬਾਜੈ ॥

kahoo(n) ddaamaroo(n) ddeh ddahaa sabadh baajai ||

ਸੁਨੇ ਦੀਹ ਦਾਨਵਾਨ ਕੋ ਦ੍ਰਪ ਭਾਜੈ ॥੧੫੬॥

sune dheeh dhaanavaan ko dhrap bhaajai ||156||

ਕਹੂੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਬਜੈ ਤਾਲ ਭਾਰੇ ॥

kahoo(n) sa(n)kh bheree bajai taal bhaare ||

ਕਹੂੰ ਬੇਨ ਬੀਨਾ ਪਨੋ ਔ ਨਗਾਰੇ ॥

kahoo(n) ben beenaa pano aau nagaare ||

ਕਹੂੰ ਨਾਇ ਨਾਫੀਰਿਯੈ ਨਾਦ ਐਸੇ ॥

kahoo(n) nai naafeeriyai naadh aaise ||

ਬਜੈ ਘੋਰ ਬਾਜਾ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਜੈਸੇ ॥੧੫੭॥

bajai ghor baajaa pralai kaal jaise ||157||

ਕਹੂੰ ਛੈਨ ਤੂਰੈ ਨਗਾਰੈ ਮ੍ਰਿਦੰਗੈ ॥

kahoo(n) chhain toorai nagaarai miradha(n)gai ||

ਕਹੂੰ ਬਾਸੁਰੀ ਬੀਨ ਬਾਜੈ ਸੁਰੰਗੈ ॥

kahoo(n) baasuree been baajai sura(n)gai ||

ਕਹੂੰ ਬਗਲ ਤਾਰੰਗ ਬਾਜੇ ਬਜਾਵੈ ॥

kahoo(n) bagal taara(n)g baaje bajaavai ||

ਕਹੂੰ ਬਾਰਤਾ ਰੰਗ ਨੀਕੇ ਸੁਹਾਵੈ ॥੧੫੮॥

kahoo(n) baarataa ra(n)g neeke suhaavai ||158||

ਕਹੂੰ ਝਾਝ ਬਾਜੈ ਕਹੂੰ ਤਾਲ ਐਸੇ ॥

kahoo(n) jhaajh baajai kahoo(n) taal aaise ||

ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਬੀਨਾ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਜੈਸੇ ॥

kahoo(n) ben beenaa pralai kaal jaise ||

ਕਹੂੰ ਬਾਸੁਰੀ ਨਾਇ ਨਾਦੈ ਮ੍ਰਿਦੰਗੈ ॥

kahoo(n) baasuree nai naadhai miradha(n)gai ||

ਕਹੂੰ ਸਾਰੰਗੀ ਔ ਮੁਚੰਗੈ ਉਪੰਗੈ ॥੧੫੯॥

kahoo(n) saara(n)gee aau mucha(n)gai upa(n)gai ||159||

ਕਹੂੰ ਗਰਜਿ ਕੈ ਕੈ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਠੋਕੈ ॥

kahoo(n) garaj kai kai bhujaa bhoop Thokai ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੀ ਰਾਹ ਰੋਕੈ ॥

kahoo(n) beer beeraan kee raeh rokai ||

ਕਿਤੇ ਅਸਤ੍ਰ ਔ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਲੈ ਚਲਾਵੈ ॥

kite asatr aau sasatr lai lai chalaavai ||

ਕਿਤੇ ਚਰਮ ਲੈ ਚੋਟ ਤਾ ਕੀ ਬਜਾਵੈ ॥੧੬੦॥

kite charam lai choT taa kee bajaavai ||160||

ਕਹੂੰ ਰੁੰਡ ਸੋਹੈ ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਬਾਕੇ ॥

kahoo(n) ru(n)dd sohai kahoo(n) mu(n)dd baake ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਬਿਦਾਰੇ ਨਿਸਾਕੇ ॥

kahoo(n) beer maare bidhaare nisaake ||

ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਗਜਾਰਾਜ ਜੁਝੇ ॥

kahoo(n) baaj maare gajaaraaj joojhe ||

ਕਹੂੰ ਉਸਟ ਕਾਟੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥੧੬੧॥

kahoo(n) usaT kaaTe nahee jaat boojhe ||161||

ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਬਰਮੈ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਐਸੇ ॥

kahoo(n) charam baramai gire bhoom aaise ||

ਬਗੇ ਬ੍ਯੋਂਤਿ ਡਾਰੇ ਸਮੈ ਸੀਤ ਜੈਸੇ ॥

bage brayot ddaare samai seet jaise ||

ਗਏ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਜਗੇ ਜੋਰ ਜੰਗੈ ॥

ge joojh jodhaa jage jor ja(n)gai ||

ਮਨੋ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਸੋਏ ਮਲੰਗੈ ॥੧੬੨॥

mano paan kai bha(n)g soe mala(n)gai ||162||

ਕਿਤੇ ਡਹਡਹਾ ਸਬਦ ਡਵਰੂ ਬਜਾਵੈ ॥

kite ddahaddahaa sabadh ddavaroo bajaavai ||

ਕਿਤੇ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਖਰੇ ਖੇਤ ਗਾਵੈ ॥

kite raag maaroo khare khet gaavai ||

ਹਸੈ ਗਰਜਿ ਠੋਕੈ ਭੁਜਾ ਪਾਟ ਫਾਟੈ ॥

hasai garaj Thokai bhujaa paaT faaTai ||

ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਮੂੰਡ ਕਾਟੈ ॥੧੬੩॥

kite beer beeraan ke moo(n)dd kaaTai ||163||

ਕਹੂੰ ਚੰਚਲਾ ਚਾਰੁ ਚੀਰੈ ਬਨੈ ਕੈ ॥

kahoo(n) cha(n)chalaa chaar cheerai banai kai ||

ਬਰੈ ਜ੍ਵਾਨਿ ਜੋਧਾ ਜੁਝਿਯੋ ਜ੍ਵਾਨ ਧੈ ਕੈ ॥

barai javaiaan jodhaa jujhiyo javaiaan dhai kai ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਪਾਵ ਪੇਲੈਂ ॥

kahoo(n) beer beeraan ke paav pelai(n) ||

ਮਹਾ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਲਗੇ ਸੁਧ ਸੇਲੈਂ ॥੧੬੪॥

mahaa ja(n)g jodhaa lage sudh selai(n) ||164||

ਕਹੂੰ ਜਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਆਨਿ ਕੈ ਕੈ ॥

kahoo(n) jachhanee ki(n)nranee aan kai kai ||

ਕਹੂੰ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਦੇਵਨੀ ਮੋਦ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

kahoo(n) ga(n)dhrabee dhevanee modh havai kai ||

ਕਹੂੰ ਅਛਰਾ ਪਛਰਾ ਗੀਤ ਗਾਵੈ ॥

kahoo(n) achharaa pachharaa geet gaavai ||

ਕਹੂੰ ਚੰਚਲਾ ਅੰਚਲਾ ਕੋ ਬਨਾਵੈ ॥੧੬੫॥

kahoo(n) cha(n)chalaa a(n)chalaa ko banaavai ||165||

ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਯਾ ਨਚੈ ਤਾਲ ਦੈ ਕੈ ॥

kahoo(n) dhev ka(n)nayaa nachai taal dhai kai ||

ਕਹੂੰ ਦੈਤ ਪੁਤ੍ਰੀ ਹਸੈ ਮੋਦ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

kahoo(n) dhait putree hasai modh havai kai ||

ਕਹੂੰ ਚੰਚਲਾ ਅੰਚਲਾ ਕੋ ਬਨਾਵੈ ॥

kahoo(n) cha(n)chalaa a(n)chalaa ko banaavai ||

ਕਹੂੰ ਜਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਗੀਤ ਗਾਵੈ ॥੧੬੬॥

kahoo(n) jachhanee ki(n)nranee geet gaavai ||166||

ਲਰੈ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੈ ਕੈ ॥

larai aan jodhaa mahaa tej tai kai ||

ਗਿਰੇ ਪਾਕ ਸਾਹੀਦ ਯਾਕੀਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥

gire paak saaheedh yaakeen havai kai ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਕੇ ਨਚਾਵੈ ਤੁਰੰਗੈ ॥

kahoo(n) beer baake nachaavai tura(n)gai ||

ਕਹੂੰ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਬਿਰਾਜੈ ਉਤੰਗੈ ॥੧੬੭॥

kahoo(n) ja(n)g jodhaa biraajai uta(n)gai ||167||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬੀਰੇ ਉਠਾਵੈਂ ॥

kahoo(n) beer baanait beere uThaavai(n) ||

ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਮੈ ਖਿੰਗ ਖਤ੍ਰੀ ਨਚਾਵੈਂ ॥

kahoo(n) khet mai khi(n)g khatree nachaavai(n) ||

ਕਹੂੰ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦਾਤ ਚਾਬੈਂ ॥

kahoo(n) kop kai kai haThee dhaat chaabai(n) ||

ਕਿਤੇ ਮੂੰਛ ਐਂਠੈ ਕਿਤੇ ਪਾਗ ਦਾਬੈਂ ॥੧੬੮॥

kite moo(n)chh aai(n)Thai kite paag dhaabai(n) ||168||

ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਜਬੈ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

dhuhoo(n) or gaaje jabai chhatradhaaree ||

ਮਚੋ ਲੋਹ ਗਾੜੋ ਪਰੀ ਮਾਰਿ ਭਾਰੀ ॥

macho loh gaaRo paree maar bhaaree ||

ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਉਚਕੈ ॥

mahaa kop kai beer baajee uchakai ||

ਲਗੇ ਦੇਹ ਮੋ ਘਾਇ ਗਾੜੇ ਭਭਕੈ ॥੧੬੯॥

lage dheh mo ghai gaaRe bhabhakai ||169||

ਕਹੂੰ ਕੁੰਡਲਾਕਾਰ ਮੁੰਡੈ ਬਿਰਾਜੈ ॥

kahoo(n) ku(n)ddalaakaar mu(n)ddai biraajai ||

ਲਖੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲਾਹੁ ਕੇ ਮੁੰਡ ਲਾਜੈ ॥

lakhe mu(n)dd maalaahu ke mu(n)dd laajai ||

ਕਹੂੰ ਘੂੰਮ ਘੂਮੈ ਪਰੇ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥

kahoo(n) ghoo(n)m ghoomai pare beer bhaaree ||

ਮਨੋ ਸਿਧ੍ਰਯ ਬੈਠੇ ਲਗੇ ਜੋਗ ਤਾਰੀ ॥੧੭੦॥

mano sidhray baiThe lage jog taaree ||170||

ਤਹਾ ਸ੍ਰੋਨ ਕੀ ਕੂਲ ਘਾਰੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥

tahaa sron kee kool ghaaree biraajai ||

ਲਖੈ ਅਸਟ ਨਦ੍ਰਯਾਨ ਕੋ ਦ੍ਰਪ ਭਾਜੈ ॥

lakhai asaT nadhrayaan ko dhrap bhaajai ||

ਤਹਾ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬਾਜੀ ਬਹੇ ਨਕ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥

tahaa bira(n)dh baajee bahe nakr jaise ||

ਲਸੈ ਮਤ ਦੰਤੀ ਮਹਾ ਸੈਲ ਕੈਸੇ ॥੧੭੧॥

lasai mat dha(n)tee mahaa sail kaise ||171||

ਧੁਜਾ ਬ੍ਰਿਛ ਤਾ ਮੋ ਬਹੇ ਜਾਤ ਐਸੇ ॥

dhujaa birachh taa mo bahe jaat aaise ||

ਲਸੈ ਡੰਡ ਪਤ੍ਰੀ ਬਿਨਾ ਪਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥

lasai dda(n)dd patree binaa patr jaise ||

ਕਹੂੰ ਛਤ੍ਰ ਤਾ ਮੋ ਬਹੇ ਜਾਤ ਕਾਟੇ ॥

kahoo(n) chhatr taa mo bahe jaat kaaTe ||

ਮਨੋ ਫੇਨ ਸੇ ਬਾਰਿ ਮੈ ਬਸਤ੍ਰ ਫਾਟੇ ॥੧੭੨॥

mano fen se baar mai basatr faaTe ||172||

ਕਹੂੰ ਬਾਹ ਕਾਟੀ ਬਹੇ ਜਾਤ ਐਸੇ ॥

kahoo(n) baeh kaaTee bahe jaat aaise ||

ਮਨੋ ਪੰਚ ਬਕ੍ਰਤਾਨ ਕੇ ਨਾਗ ਜੈਸੇ ॥

mano pa(n)ch bakrataan ke naag jaise ||

ਚੜੇ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਬਹੇ ਜਾਤ ਮਾਰੇ ॥

chaRe beer baajee bahe jaat maare ||

ਸਨਾਹੀਨ ਕੇ ਸ੍ਵਾਰ ਪਾਰੈ ਪਧਾਰੇ ॥੧੭੩॥

sanaaheen ke savaiaar paarai padhaare ||173||

ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਖੰਡੇ ਬਹੇ ਜਾਤ ਮਾਰੇ ॥

kahoo(n) khol kha(n)dde bahe jaat maare ||

ਮਨੋ ਏਕਠੇ ਕਛ ਮਛ ਹ੍ਵੈ ਪਧਾਰੇ ॥

mano ekaThe kachh machh havai padhaare ||

ਤਹਾ ਪਾਗ ਛੂਟੇ ਬਹੇ ਜਾਤ ਐਸੇ ॥

tahaa paag chhooTe bahe jaat aaise ||

ਮਨੋ ਤੀਸ ਬ੍ਯਾਮਾਨ ਕੇ ਨਾਗ ਜੈਸੇ ॥੧੭੪॥

mano tees brayaamaan ke naag jaise ||174||

ਝਖੀ ਝੁੰਡ ਜਾ ਮੈ ਕਟਾਰੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥

jhakhee jhu(n)dd jaa mai kaTaaree biraajai ||

ਲਖੇ ਖਿੰਗ ਬਾਕੇ ਬਲੀ ਨਾਗ ਲਾਜੈ ॥

lakhe khi(n)g baake balee naag laajai ||

ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਕਾਟੇ ਗਿਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੈ ॥

kahoo(n) charam kaaTe gire sasatr asatrai ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਬਹੇ ਜਾਤ ਬਸਤ੍ਰੈ ॥੧੭੫॥

kahoo(n) beer baajee bahe jaat basatrai ||175||

ਹਲਾਚਾਲ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੈਤ ਢੂਕੇ ॥

halaachaal kai kai haThee dhait ddooke ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਮਹਾ ਕਾਲ ਜੂ ਕੇ ॥

chahoo(n) or gaaje mahaa kaal joo ke ||

ਕਿਤੇ ਕੋਪ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੈ ਚਲਾਵੈ ॥

kite kop kai sasatr asatrai chalaavai ||

ਕਿਤੇ ਸੰਖ ਔ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜਾਵੈ ॥੧੭੬॥

kite sa(n)kh aau bheem bheree bajaavai ||176||

ਮਹਾ ਫੂਲਿ ਫੀਲੀ ਨਗਾਰੇ ਬਜੈ ਕੈ ॥

mahaa fool feelee nagaare bajai kai ||

ਚਲੇ ਦੁੰਦਭੀ ਤਾਜਿਯੌ ਕੇ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥

chale dhu(n)dhabhee taajiyau ke sunai kai ||

ਮਚੇ ਕੋਪ ਕੈ ਸੁ ਉਸਟੀ ਦਮਾਮੇ ॥

mache kop kai su usaTee dhamaame ||

ਮਨੋ ਬਾਜ ਟੁਟੇ ਲਖੇ ਲਾਲ ਤਾਮੇ ॥੧੭੭॥

mano baaj TuTe lakhe laal taame ||177||

ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬਾਕੇ ਧਰੇ ਲਾਲ ਬਾਨੇ ॥

kite beer baake dhare laal baane ||

ਕਿਤੇ ਸ੍ਯਾਮ ਔ ਸੇਤ ਕੀਨੇ ਨਿਸਾਨੇ ॥

kite sayaam aau set keene nisaane ||

ਕਿਤੇ ਹਰਤਿ ਯੌ ਪੀਤ ਬਾਨੇ ਸੁਹਾਏ ॥

kite harat yau peet baane suhaae ||

ਹਠੀ ਚੁੰਗ ਬਾਧੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥੧੭੮॥

haThee chu(n)g baadhe chale khet aae ||178||

ਕਿਤੇ ਢਾਲ ਢਾਪੈ ਕਿਤੇ ਚੋਟ ਓਟੈ ॥

kite ddaal ddaapai kite choT oTai ||

ਸਭੈ ਆਨਿ ਜੂਝੈ ਭਜੈ ਕੋਟ ਕੋਟੈ ॥

sabhai aan joojhai bhajai koT koTai ||

ਕਿਤੇ ਸੂਲ ਔ ਸੈਹਥੀ ਖਿੰਗ ਖੇਲੈ ॥

kite sool aau saihathee khi(n)g khelai ||

ਕਿਤੇ ਪਾਸ ਔ ਪਰਸ ਲੈ ਪਾਵ ਪੇਲੈ ॥੧੭੯॥

kite paas aau paras lai paav pelai ||179||

ਕਿਤੇ ਪਾਖਰੈ ਡਾਰਿ ਕੈ ਤਾਜਿਯੌ ਪੈ ॥

kite paakharai ddaar kai taajiyau pai ||

ਚੜੈ ਚਾਰੁ ਜਾਮੈ ਕਿਤੇ ਬਾਜਿਯੌ ਪੈ ॥

chaRai chaar jaamai kite baajiyau pai ||

ਕਿਤੇ ਮਦ ਦੰਤੀਨਿਯੌ ਪੈ ਬਿਰਾਜੈ ॥

kite madh dha(n)teeniyau pai biraajai ||

ਮਨੋ ਬਾਰਣੇਸੇ ਚੜੇ ਇੰਦ੍ਰ ਲਾਜੈ ॥੧੮੦॥

mano baaranese chaRe i(n)dhr laajai ||180||

ਕਿਤੇ ਖਚਰਾਰੋਹ ਬੈਰੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥

kite khacharaaroh bairee biraajai ||

ਕਿਤੇ ਗਰਧਭੈ ਪੈ ਚੜੇ ਸੂਰ ਗਾਜੈ ॥

kite garadhabhai pai chaRe soor gaajai ||

ਕਿਤੇ ਦਾਨਵੌਂ ਪੈ ਚੜੇ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥

kite dhaanavau pai chaRe dhait bhaare ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਸੁ ਦੈ ਕੈ ਨਗਾਰੇ ॥੧੮੧॥

chahoo(n) or gaaje su dhai kai nagaare ||181||

ਕਿਤੇ ਮਹਿਖੀ ਪੈ ਚੜੇ ਦੈਤ ਢੂਕੇ ॥

kite mahikhee pai chaRe dhait ddooke ||

ਕਿਤੇ ਸੂਕਰਾ ਸ੍ਵਾਰ ਹ੍ਵੈ ਆਨਿ ਝੂਕੇ ॥

kite sookaraa savaiaar havai aan jhooke ||

ਕਿਤੇ ਦਾਨਵੋ ਪੈ ਚੜੇ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥

kite dhaanavo pai chaRe dhait bhaare ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਮਾਰੈ ਪੁਕਾਰੈ ॥੧੮੨॥

chahoo(n) or te maar maarai pukaarai ||182||

ਕਿਤੇ ਸਰਪ ਅਸਵਾਰ ਹੈ ਕੈ ਸਿਧਾਏ ॥

kite sarap asavaar hai kai sidhaae ||

ਕਿਤੇ ਸ੍ਵਾਰ ਬਘ੍ਰਯਾਰ ਹ੍ਵੈ ਦੁਸਟ ਆਏ ॥

kite savaiaar baghrayaar havai dhusaT aae ||

ਕਿਤੇ ਚੀਤਿਯੌਂ ਪੈ ਚੜੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥

kite cheetiyau pai chaRe kop kai kai ||

ਕਿਤੇ ਚੀਤਰੋ ਪੈ ਚੜੇ ਤੇਜ ਤੈ ਕੈ ॥੧੮੩॥

kite cheetaro pai chaRe tej tai kai ||183||

ਕਿਤੇ ਚਾਕਚੁੰਧ੍ਰ ਚੜੇ ਕਾਕ ਬਾਹੀ ॥

kite chaakachu(n)dhr chaRe kaak baahee ||

ਅਠੂਹਾਨ ਕੌ ਸ੍ਵਾਰ ਕੇਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ॥

aThoohaan kau savaiaar kete sipaahee ||

ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ਚੜੇ ਬ੍ਰਿਧ ਗਿਧੈ ॥

kite beer baanee chaRe biradh gidhai ||

ਮਨੋ ਧ੍ਯਾਨ ਲਾਗੇ ਲਸੈ ਸੁਧ ਸਿਧੈ ॥੧੮੪॥

mano dhayaan laage lasai sudh sidhai ||184||

ਹਠੀ ਬਧਿ ਗੋਪਾ ਗੁਲਿਤ੍ਰਾਨ ਬਾਕੇ ॥

haThee badh gopaa gulitraan baake ||

ਬਰਜੀਲੇ ਕਟੀਲੇ ਹਠੀਲੇ ਨਿਸਾਕੇ ॥

barajeele kaTeele haTheele nisaake ||

ਮਹਾ ਜੁਧ ਮਾਲੀ ਭਰੇ ਕੋਪ ਭਾਰੇ ॥

mahaa judh maalee bhare kop bhaare ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੈ ਅਭ੍ਰ ਜਯੋ ਚੀਤਕਾਰੇ ॥੧੮੫॥

chahoo(n) or tai abhr jayo cheetakaare ||185||

ਬਡੇ ਦਾਤ ਕਾਢੇ ਚਲੇ ਕੋਪਿ ਭਾਰੇ ॥

badde dhaat kaadde chale kop bhaare ||

ਲਹੇ ਹਾਥ ਮੈ ਪਬ ਪਤ੍ਰੀ ਉਪਾਰੇ ॥

lahe haath mai pab patree upaare ||

ਕਿਤੇ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸੂਆ ਹਾਥ ਲੀਨੇ ॥

kite sool saithee sooaa haath leene ||

ਮੰਡੇ ਆਨਿ ਮਾਰੂ ਮਹਾ ਰੋਸ ਕੀਨੇ ॥੧੮੬॥

ma(n)dde aan maaroo mahaa ros keene ||186||

ਹਠੀ ਹਾਕ ਹਾਕੈ ਉਠਾਵੈ ਤੁਰੰਗੈ ॥

haThee haak haakai uThaavai tura(n)gai ||

ਮਹਾ ਬੀਰ ਬਾਕੇ ਜਗੇ ਜੋਰ ਜੰਗੈ ॥

mahaa beer baake jage jor ja(n)gai ||

ਸੂਆ ਸਾਗ ਲੀਨੇ ਅਤਿ ਅਤ੍ਰੀ ਧਰਤ੍ਰੀ ॥

sooaa saag leene at atree dharatree ||

ਮਚੇ ਆਨਿ ਕੈ ਕੈ ਛਕੇ ਛੋਭ ਛਤ੍ਰੀ ॥੧੮੭॥

mache aan kai kai chhake chhobh chhatree ||187||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੀਰੈ ਲਰੈ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

kahoo(n) beer beerai larai sasatradhaaree ||

ਮਨੋ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ਨਚੈ ਨ੍ਰਿਤਕਾਰੀ ॥

mano kaachh kaachhe nachai niratakaaree ||

ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਸਾਗੈ ਪੁਐ ਭਾਤਿ ਐਸੇ ॥

kahoo(n) soor saagai puaai bhaat aaise ||

ਚੜੈ ਬਾਸ ਬਾਜੀਗਰੈ ਜ੍ਵਾਨ ਜੈਸੇ ॥੧੮੮॥

chaRai baas baajeegarai javaiaan jaise ||188||

ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗੈ ਗਿਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੈ ॥

kahoo(n) a(n)g bha(n)gai gire sasatr asatrai ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀਨ ਕੇ ਬਰਮ ਬਸਤ੍ਰੈ ॥

kahoo(n) beer baajeen ke baram basatrai ||

ਕਹੂੰ ਟੋਪ ਟਾਕੇ ਗਿਰੇ ਟੋਪ ਟੂਟੇ ॥

kahoo(n) Top Taake gire Top TooTe ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਅਭ੍ਰਾਨ ਕੀ ਭਾਤਿ ਫੂਟੇ ॥੧੮੯॥

kahoo(n) beer abhraan kee bhaat fooTe ||189||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੀਰ ਖੇਤ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥

eeh bidh beer khet bikaraalaa ||

ਮਾਚਤ ਭਯੋ ਆਨਿ ਤਿਹ ਕਾਲਾ ॥

maachat bhayo aan teh kaalaa ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕਛੂਹੂ ਤਬ ਕੋਪੇ ॥

mahaa kaal kachhuhoo tab kope ||

ਪੁਹਮੀ ਪਾਵ ਗਾੜ ਕਰਿ ਰੋਪੇ ॥੧੯੦॥

puhamee paav gaaR kar rope ||190||

ਮੋਹਨਾਸਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਮੋਹਿਤ ਕਰਿ ॥

mohanaasatr kete mohit kar ||

ਬਰੁਣਾਸਤ੍ਰ ਭੇ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਤਨ ਹਰਿ ॥

barunaasatr bhe praan kitan har ||

ਪਾਵਕਾਸਤ੍ਰ ਭੇ ਅਧਿਕ ਜਰਾਏ ॥

paavakaasatr bhe adhik jaraae ||

ਅਮਿਤ ਸੁਭਟ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੧੯੧॥

amit subhaT mirat lok paThaae ||191||

ਜਾ ਪਰ ਮਹਾ ਕਾਲ ਅਸਿ ਝਾਰਾ ॥

jaa par mahaa kaal as jhaaraa ||

ਏਕ ਸੁਭਟ ਤੇ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥

ek subhaT te dhavai kar ddaaraa ||

ਜੌ ਦ੍ਵੈ ਨਰ ਪਰ ਟੁਕ ਅਸਿ ਧਰਾ ॥

jau dhavai nar par Tuk as dharaa ||

ਚਾਰਿ ਟੂਕ ਤਿਨ ਦ੍ਵੈ ਕੈ ਕਰਾ ॥੧੯੨॥

chaar Took tin dhavai kai karaa ||192||

ਕੇਤਿਕ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਬਿਲਲਾਹੀ ॥

ketik pare subhaT bilalaahee ||

ਜੰਬੁਕ ਗਿਧ ਮਾਸੁ ਲੈ ਜਾਹੀ ॥

ja(n)buk gidh maas lai jaahee ||

ਭੈਰਵ ਆਨਿ ਦੁਹੂੰ ਭਭਕਾਰੈ ॥

bhairav aan dhuhoo(n) bhabhakaarai ||

ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈ ॥੧੯੩॥

kahoo(n) masaan kilakaTee maarai ||193||

ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਆਨਿ ਹੀ ਢੂਕੈ ॥

ketik subhaT aan hee ddookai ||

ਮਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਕੂਕੈ ॥

maareh maar dhaso dhis kookai ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਪਰ ਜੇ ਬ੍ਰਿਣ ਕਰਹੀ ॥

mahaa kaal par je biran karahee ||

ਕੁੰਠਤ ਹੋਇ ਧਰਨਿ ਗਿਰ ਪਰਹੀ ॥੧੯੪॥

ku(n)That hoi dharan gir parahee ||194||

ਬਹੁਰਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਅਸੁਰ ਅਪਾਰਾ ॥

bahur kop kar asur apaaraa ||

ਅ ਮਹਾ ਕਾਲ ਕਹ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

a mahaa kaal keh karat prahaaraa ||

ਤੇ ਵੈ ਏਕ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਜਾਹੀ ॥

te vai ek roop havai jaahee ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੇ ਮਧਜ ਸਮਾਹੀ ॥੧੯੫॥

mahaa kaal ke madhay samaahee ||195||

ਜਿਮਿ ਕੋਈ ਬਾਰਿ ਬਾਰਿ ਪਰ ਮਾਰੈ ॥

jim koiee baar baar par maarai ||

ਹੋਤ ਲੀਨ ਤਿਹ ਮਾਝ ਸੁਧਾਰੈ ॥

hot leen teh maajh sudhaarai ||

ਪੁਨਿ ਕੋਈ ਤਾਹਿ ਨ ਸਕਤ ਪਛਾਨੀ ॥

pun koiee taeh na sakat pachhaanee ||

ਆਗਿਲ ਆਹਿ ਕਿ ਮੋਰਾ ਪਾਨੀ ॥੧੯੬॥

aagil aaeh k moraa paanee ||196||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਏ ਸਸਤ੍ਰ ਜਬ ਲੀਨਾ ॥

eeh bidh bhe sasatr jab leenaa ||

ਅਸੁਰਨ ਕੋਪ ਅਮਿਤ ਤਬ ਕੀਨਾ ॥

asuran kop amit tab keenaa ||

ਕਾਪਤ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮੋ ਗਏ ॥

kaapat adhik chit mo ge ||

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਆਵਤ ਭਏ ॥੧੯੭॥

sasatr asatr lai aavat bhe ||197||

ਜ੍ਵਾਲ ਤਜੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਨਿਸਾਚਰ ॥

javaiaal tajee kar kop nisaachar ||

ਤਿਨ ਤੇ ਭਏ ਪਠਾਨ ਧਨੁਖ ਧਰ ॥

tin te bhe paThaan dhanukh dhar ||

ਪੁਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਉਲਕਾ ਜੇ ਕਾਢੇ ॥

pun mukh te ulakaa je kaadde ||

ਤਾ ਤੇ ਮੁਗਲ ਉਪਜਿ ਭੇ ਠਾਢੇ ॥੧੯੮॥

taa te mugal upaj bhe Thaadde ||198||

ਪੁਨਿ ਰਿਸਿ ਤਨ ਤਿਨ ਸ੍ਵਾਸ ਨਿਕਾਰੇ ॥

pun ris tan tin savaiaas nikaare ||

ਸੈਯਦ ਸੇਖ ਭਏ ਰਿਸ ਵਾਰੇ ॥

saiyadh sekh bhe ris vaare ||

ਧਾਏ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰ ਲੈ ਕੈ ॥

dhaae sasatr asatr kar lai kai ||

ਤਮਕਿ ਤੇਜ ਰਨ ਤੁਰੀ ਨਚੈ ਕੈ ॥੧੯੯॥

tamak tej ran turee nachai kai ||199||

ਖਾਨ ਪਠਾਨ ਢੁਕੇ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕੈ ॥

khaan paThaan dduke ris kai kai ||

ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਗਨ ਕਰ ਲੈ ਕੈ ॥

kop kirapaan nagan kar lai kai ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੌ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

mahaa kaal kau karat prahaaraa ||

ਏਕ ਨ ਉਪਰਤ ਰੋਮ ਉਪਾਰਾ ॥੨੦੦॥

ek na uparat rom upaaraa ||200||

ਅਮਿਤ ਖਾਨ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸਿਧਾਰੇ ॥

amit khaan kar kop sidhaare ||

ਮਦ ਕਰਿ ਭਏ ਸਕਲ ਮਤਵਾਰੇ ॥

madh kar bhe sakal matavaare ||

ਉਮਡੇ ਅਮਿਤ ਮਲੇਛਨ ਕੇ ਗਨ ॥

aumadde amit malechhan ke gan ||

ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਤ ਤੁਮ ਸੌ ਭਨਿ ॥੨੦੧॥

tin ke naam kahat tum sau bhan ||201||

ਨਾਹਰ ਖਾਨ ਝੜਾਝੜ ਖਾਨਾ ॥

naahar khaan jhaRaajhaR khaanaa ||

ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਭੜੰਗ ਜੁਆਨਾ ॥

khaan niha(n)g bhaRa(n)g juaanaa ||

ਔਰ ਝੜੰਗ ਖਾਨ ਰਨ ਧਾਯੋ ॥

aauar jhaRa(n)g khaan ran dhaayo ||

ਅਮਿਤ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰ ਲਏ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੦੨॥

amit sasatr kar le sidhaayo ||202||

ਬੈਰਮ ਖਾਨ ਬਹਾਦੁਰ ਖਾਨਾ ॥

bairam khaan bahaadhur khaanaa ||

ਬਲਵੰਡ ਖਾਨ ਬਡੋ ਸੁਰ ਗਜਾਨਾ ॥

balava(n)dd khaan baddo sur gayaanaa ||

ਰੁਸਤਮ ਖਾਨ ਕੋਪ ਕਰਿ ਚਲੋ ॥

rusatam khaan kop kar chalo ||

ਲੀਨੇ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਸੰਗ ਭਲੋ ॥੨੦੩॥

leene amit sain sa(n)g bhalo ||203||

ਹਸਨ ਖਾਨ ਹੁਸੈਨ ਖਾਨ ਭਨ ॥

hasan khaan husain khaan bhan ||

ਖਾਨ ਮੁਹੰਮਦ ਲੈ ਮਲੇਛ ਗਨ ॥

khaan muha(n)madh lai malechh gan ||

ਸਮਸ ਖਾਨ ਸਮਸਰੋ ਖਾਨਾ ॥

samas khaan samasaro khaanaa ||

ਚਲੇ ਪੀਸ ਕਰਿ ਦਾਤ ਜੁਆਨਾ ॥੨੦੪॥

chale pees kar dhaat juaanaa ||204||

ਆਵਤ ਹੀ ਕੀਏ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

aavat hee ke'ee baan prahaaraa ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕਰ ਚਹਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥

mahaa kaal kar chahat sa(n)ghaaraa ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਸਰ ਚਲਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥

mahaa kaal sar chalat nihaare ||

ਟੂਕ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੨੦੫॥

Took saha(n)sr pirathee kar ddaare ||205||

ਡਾਰੇ ਸਤ ਸਤ ਟੂਕ ਪ੍ਰਿਥੀ ਕਰਿ ॥

ddaare sat sat Took pirathee kar ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕਰਿ ਕੋਪ ਅਮਿਤ ਸਰ ॥

mahaa kaal kar kop amit sar ||

ਇਕ ਇਕ ਸਰ ਤਨ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

eik ik sar tan bahur prahaare ||

ਗਿਰੇ ਪਠਾਨ ਸੁ ਭੂਮਿ ਮੰਝਾਰੇ ॥੨੦੬॥

gire paThaan su bhoom ma(n)jhaare ||206||

ਕਟਿ ਨਿਹੰਗਕ ਰਾਖਾ ਦ੍ਵੈ ਧਰ ॥

kaT niha(n)gak raakhaa dhavai dhar ||

ਮਾਰੇ ਅਮਿਤ ਝੜਾਝੜ ਖਾ ਸਰ ॥

maare amit jhaRaajhaR khaa sar ||

ਖਾਨ ਭੜੰਗ ਬਹੁਰਿ ਰਨ ਮਾਰੇ ॥

khaan bhaRa(n)g bahur ran maare ||

ਦੇਖਤ ਚਾਰਣ ਸਿਧ ਹਜਾਰੇ ॥੨੦੭॥

dhekhat chaaran sidh hajaare ||207||

ਨਾਹਰ ਖਾ ਗੈਰਤ ਖਾ ਮਾਰਾ ॥

naahar khaa gairat khaa maaraa ||

ਬਲਵੰਡ ਖਾ ਕਾ ਸੀਸ ਉਤਾਰਾ ॥

balava(n)dd khaa kaa sees utaaraa ||

ਸੇਰ ਖਾਨ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥

ser khaan kaT te kaT ddaariyo ||

ਬੈਰਮ ਖਾ ਗਹਿ ਕੇਸ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥੨੦੮॥

bairam khaa geh kes pachhaariyo ||208||

ਪੁਨਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਹਾਦੁਰ ਖਾਨਾ ॥

pun kar kop bahaadhur khaanaa ||

ਛਾਡੇ ਤਬੈ ਬਿਸਿਖ ਰਿਸਿ ਨਾਨਾ ॥

chhaadde tabai bisikh ris naanaa ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੁਪ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥

mahaa kaal kup baan prahaaro ||

ਗਿਰਿਯੋ ਕਹਾ ਲੌਂ ਲਰੈ ਬਿਚਾਰੋ ॥੨੦੯॥

giriyo kahaa lau larai bichaaro ||209||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਨੀ ਪਠਾਨੀ ਸੈਨਾ ॥

eeh bidh hanee paThaanee sainaa ||

ਮੁਗਲਨ ਪਰਾ ਮਧਿ ਕਛੁ ਭੈ ਨਾ ॥

mugalan paraa madh kachh bhai naa ||

ਛਿਨਕਿਕ ਮੋ ਬਹੁ ਸੁਭਟ ਗਿਰਾਏ ॥

chhinakik mo bahu subhaT giraae ||

ਜਾਨੁ ਇੰਦ੍ਰ ਪਰਬਤ ਸੇ ਘਾਏ ॥੨੧੦॥

jaan i(n)dhr parabat se ghaae ||210||

ਬੈਰਮ ਬੇਗ ਮੁਗਲ ਕੌ ਮਾਰਾ ॥

bairam beg mugal kau maaraa ||

ਯੂਸਫ ਖਾ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟਿ ਡਾਰਾ ॥

yoosaf khaa kaT te kaT ddaaraa ||

ਤਾਹਿਰ ਬੇਗ ਟਿਕਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

taahir beg Tikaa sa(n)graamaa ||

ਅੰਤ ਗਿਰਿਯੋ ਭਿਰਿ ਕੈ ਦ੍ਵੈ ਜਾਮਾ ॥੨੧੧॥

a(n)t giriyo bhir kai dhavai jaamaa ||211||

ਨੂਰਮ ਬੇਗ ਬਹੁਰਿ ਰਿਸਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

nooram beg bahur ris maariyo ||

ਆਦਿਲ ਬੇਗਹਿ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਜਾਰਿਯੋ ॥

aadhil begeh bahur prajaariyo ||

ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਭਈ ਮਲੇਛੀ ਸੈਨਾ ॥

traasit bhiee malechhee sainaa ||

ਆਯੁਧ ਸਕਾ ਹਾਥ ਕੋਈ ਲੈ ਨਾ ॥੨੧੨॥

aayudh sakaa haath koiee lai naa ||212||

ਭਜੇ ਪਠਾਨ ਮੁਗਲ ਹੂੰ ਭਾਜੇ ॥

bhaje paThaan mugal hoo(n) bhaaje ||

ਸੈਯਦ ਆਨਿ ਦਸੌਂ ਦਿਸਿ ਗਾਜੇ ॥

saiyadh aan dhasau dhis gaaje ||

ਫਿਰੇ ਪਠਾਨ ਬਿਮਨ ਜੇ ਭਏ ॥

fire paThaan biman je bhe ||

ਬਹੁਰਿ ਧਨੁਖ ਟੰਕੋਰਤ ਗਏ ॥੨੧੩॥

bahur dhanukh Ta(n)korat ge ||213||

ਆਵਤ ਹੀ ਹੁਸੈਨ ਖਾ ਜੂਝਾ ॥

aavat hee husain khaa joojhaa ||

ਹਸਨ ਖਾਨ ਸਨਮੁਖ ਹ੍ਵੈ ਲੂਝਾ ॥

hasan khaan sanamukh havai loojhaa ||

ਬਹੁਰਿ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾ ਲਰਿ ਮਰਿਯੋ ॥

bahur muha(n)madh khaa lar mariyo ||

ਜਾਨਕ ਸਲਭ ਦੀਪ ਮਹਿ ਪਰਿਯੋ ॥੨੧੪॥

jaanak salabh dheep meh pariyo ||214||

ਸੈਦ ਹੁਸੈਨ ਕੋਪ ਕਰਿ ਗਰਜੋ ॥

saidh husain kop kar garajo ||

ਜਾਫਰ ਸੈਦ ਰਹਾ ਨਹਿ ਬਰਜੋ ॥

jaafar saidh rahaa neh barajo ||

ਲੋਹ ਪ੍ਰਜੰਤ ਬਾਨ ਤਨਿ ਮਾਰੇ ॥

loh praja(n)t baan tan maare ||

ਭਏ ਲੀਨ ਨਹਿ ਬਹੁਰਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥੨੧੫॥

bhe leen neh bahur nihaare ||215||

ਬਹੁਰੋ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਹ ਕਰਿ ਕੈ ॥

bahuro amit kop keh kar kai ||

ਛਾਡੇ ਬਿਸਿਖ ਧਨੁਖ ਕੌ ਧਰਿ ਕੈ ॥

chhaadde bisikh dhanukh kau dhar kai ||

ਛੂਟਤ ਭਏ ਸਲਭ ਕੀ ਜਿਮਿ ਸਰ ॥

chhooTat bhe salabh kee jim sar ||

ਲੀਨ ਭਏ ਨਹਿ ਲਖੇ ਦ੍ਰਿਗਨ ਕਰਿ ॥੨੧੬॥

leen bhe neh lakhe dhiragan kar ||216||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਾਰਿ ਸੈਯਦੀ ਸੈਨਾ ॥

eeh bidh maar saiyadhee sainaa ||

ਸੇਖ ਫੌਜ ਭਾਜੀ ਬਿਨੁ ਚੈਨਾ ॥

sekh fauaj bhaajee bin chainaa ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਜਬ ਭਜੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥

mahaa kaal jab bhaje nihaare ||

ਬਿਸਿਖ ਕੋਪ ਨਹਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥੨੧੭॥

bisikh kop neh taeh prahaare ||217||

ਬਹੁਰੌ ਭਿਰੇ ਸੇਖ ਭਰਿ ਲਾਜਾ ॥

bahurau bhire sekh bhar laajaa ||

ਲੈ ਲੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸਭ ਸਾਜਾ ॥

lai lai sasatr asatr sabh saajaa ||

ਜਿਮਿ ਮ੍ਰਿਗ ਬਧ ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਕੌ ਤਕਹੀ ॥

jim mirag badh miragapat kau takahee ||

ਝਖਿ ਝਖਿ ਗਿਰਤ ਮਾਰਿ ਨਹਿ ਸਕਹੀ ॥੨੧੮॥

jhakh jhakh girat maar neh sakahee ||218||

ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਹਨਾ ਤਤਕਾਲਾ ॥

sekh fareedh hanaa tatakaalaa ||

ਸੇਖ ਉਜੈਨ ਹਨਾ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥

sekh ujain hanaa bikaraalaa ||

ਸੇਖ ਅਮਾਨੁਲਹ ਪੁਨਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥

sekh amaanuleh pun maariyo ||

ਸੇਖ ਵਲੀ ਕੋ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥੨੧੯॥

sekh valee ko sain sa(n)ghaariyo ||219||

ਤਿਲ ਤਿਲ ਪਾਇ ਸੁਭਟ ਕਹੂੰ ਕਰੇ ॥

til til pai subhaT kahoo(n) kare ||

ਚਰਮ ਬਰਮ ਰਨ ਮੋ ਕਹੂੰ ਝਰੇ ॥

charam baram ran mo kahoo(n) jhare ||

ਭਖਿ ਭਖਿ ਉਠੈ ਸੁਭਟ ਕਹੂੰ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥

bhakh bhakh uThai subhaT kahoo(n) krudhaa ||

ਦਾਰੁਣ ਮਚਿਯੋ ਐਸ ਤਹ ਜੁਧਾ ॥੨੨੦॥

dhaarun machiyo aais teh judhaa ||220||

ਕਹੂੰ ਕਬੰਧ ਫਿਰਤ ਸਿਰ ਬਿਨਾ ॥

kahoo(n) kaba(n)dh firat sir binaa ||

ਕਹੂੰ ਸੁਭਟ ਗਹਿ ਦਾਤਨ ਤ੍ਰਿਨਾ ॥

kahoo(n) subhaT geh dhaatan tiranaa ||

ਰਛ ਰਛ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਪੁਕਾਰੈ ॥

rachh rachh keh taeh pukaarai ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਜਿਨਿ ਹਮੈ ਸੰਘਾਰੈ ॥੨੨੧॥

mahaa kaal jin hamai sa(n)ghaarai ||221||

ਕਹੂੰ ਆਨਿ ਡਾਕਿਨਿ ਡਹਕਾਰੈ ॥

kahoo(n) aan ddaakin ddahakaarai ||

ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈ ॥

kahoo(n) masaan kilakaTee maarai ||

ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਨਚੇ ਬੈਤਾਲਾ ॥

bhoot pisaach nache baitaalaa ||

ਬਰਤ ਫਿਰਤ ਬੀਰਨ ਕਹ ਬਾਲਾ ॥੨੨੨॥

barat firat beeran keh baalaa ||222||

ਏਕੈ ਅਛ ਏਕ ਹੀ ਬਾਹਾ ॥

ekai achh ek hee baahaa ||

ਏਕ ਚਰਨ ਅਰੁ ਅਰਧ ਸਨਾਹਾ ॥

ek charan ar aradh sanaahaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥

eeh bidh subhaT bikaT han ddaare ||

ਪਵਨ ਬਲੀ ਜਨੁ ਰੂਖ ਉਖਾਰੇ ॥੨੨੩॥

pavan balee jan rookh ukhaare ||223||

ਜਿਹ ਅਰਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਹੀ ਸਿਰ ॥

jeh ar kaal kirapaan bahee sir ||

ਤਿਨ ਕੇ ਰਹੀ ਨ ਜੀਵ ਕਰਾ ਫਿਰਿ ॥

tin ke rahee na jeev karaa fir ||

ਜਾ ਕਹ ਕਾਲ ਖੜਗ ਛ੍ਵੈ ਗਯਾ ॥

jaa keh kaal khaRag chhavai gayaa ||

ਅਰਧੈ ਅਰਧ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਭਯਾ ॥੨੨੪॥

aradhai aradh chhinik meh bhayaa ||224||

ਬਹੀ ਜਾਹਿ ਸਿਰ ਸਰਕਿ ਸਰੋਹੀ ॥

bahee jaeh sir sarak sarohee ||

ਤਾ ਕਾ ਰਹਾ ਸੀਸੁ ਹ੍ਵੈ ਦੋਹੀ ॥

taa kaa rahaa sees havai dhohee ||

ਜਾ ਕੌ ਬਾਨ ਕਾਲ ਕਾ ਲਾਗਾ ॥

jaa kau baan kaal kaa laagaa ||

ਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਬਾਨ ਲੈ ਭਾਗਾ ॥੨੨੫॥

taa ke praan baan lai bhaagaa ||225||

ਮਾਰੂ ਬਜਤ ਦੋਊ ਦਿਸਿ ਐਸੋ ॥

maaroo bajat dhouoo dhis aaiso ||

ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੇ ਐਸੇ ॥

jaanuk pralai kaal ke aaise ||

ਗੋਮੁਖ ਝਾਝਰ ਤੂਰ ਅਪਾਰਾ ॥

gomukh jhaajhar toor apaaraa ||

ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਹਜਾਰਾ ॥੨੨੬॥

ddol miradha(n)g mucha(n)g hajaaraa ||226||

ਘੋਰ ਆਯੁਧਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ॥

ghor aayudhan ieh bidh bhayo ||

ਜਿਹ ਕੋ ਪਾਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਲਯੋ ॥

jeh ko paar na kinahoo(n) layo ||

ਜੇਤਿਕ ਅਸੁਰ ਮਲੇਛੁਪਜਾਏ ॥

jetik asur malechhupajaae ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਛਿਨ ਬੀਚ ਖਪਾਏ ॥੨੨੭॥

mahaa kaal chhin beech khapaae ||227||

ਬਹੁਰਿ ਅਸੁਰ ਕ੍ਰੁਧਤ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥

bahur asur krudhat at bhayo ||

ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਪਰਾਜਿ ਸੁ ਲਯੋ ॥

amit asur uparaaj su layo ||

ਧੂਲੀ ਕਰਨ ਬਿਦਿਤ ਕੇਸੀ ਭਨ ॥

dhoolee karan bidhit kesee bhan ||

ਘੋਰ ਦਾੜ ਅਰੁ ਸ੍ਰੋਨਤ ਲੋਚਨ ॥੨੨੮॥

ghor dhaaR ar sronat lochan ||228||

ਗਰਧਬ ਕੇਤੁ ਮਹਿਖ ਧੁਜ ਨਾਮਾ ॥

garadhab ket mahikh dhuj naamaa ||

ਅਰੁਨ ਨੇਤ੍ਰ ਉਪਜਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

arun netr upajaa sa(n)graamaa ||

ਅਸਿਧੁਜ ਨਿਰਖਿ ਅਸੁਰ ਉਪਜੇ ਰਨ ॥

asidhuj nirakh asur upaje ran ||

ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਦਾਨਵਨ ਕੇ ਗਨ ॥੨੨੯॥

maarat bhayo dhaanavan ke gan ||229||

ਅਸਿਧੁਜ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਕਹ ਕਰਾ ॥

asidhuj kop adhik keh karaa ||

ਸੈਨ ਦਾਨਵਨ ਕੋ ਰਨ ਹਰਾ ॥

sain dhaanavan ko ran haraa ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

bhaat bhaat tan sasatr prahaare ||

ਤਿਲ ਤਿਲ ਪਾਇ ਸੁਭਟ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥੨੩੦॥

til til pai subhaT kaT ddaare ||230||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਨੀ ਸੈਨ ਅਸਿਧੁਜ ਜਬ ॥

eeh bidh hanee sain asidhuj jab ||

ਕਾਪਤ ਭਯੋ ਅਸੁਰ ਜਿਯ ਮੋ ਤਬ ॥

kaapat bhayo asur jiy mo tab ||

ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਰਨ ਔਰ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ॥

amit asur ran aauar prakaase ||

ਤਿਨ ਕੋ ਕਹਤ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਸਾਸੇ ॥੨੩੧॥

tin ko kahat naam bin saase ||231||

ਗੀਧ ਧੁਜਾ ਕਾਕ ਧੁਜ ਰਾਛਸ ॥

geedh dhujaa kaak dhuj raachhas ||

ਉਲੂ ਕੇਤੁ ਬੀਯੋ ਬਡ ਰਾਛਸ ॥

auloo ket beeyo badd raachhas ||

ਅਸਿਧੁਜ ਕੇ ਰਨ ਸਮੁਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥

asidhuj ke ran samuh sidhaae ||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਚਹੂੰ ਓਰ ਉਘਾਏ ॥੨੩੨॥

maar maar chahoo(n) or ughaae ||232||

ਬਿਸਿਖਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੀ ਕੋਪਹਿ ਕਰਿ ॥

bisikhan birasaT karee kopeh kar ||

ਜਲਧਰ ਐਸ ਬਡੇ ਭੂਧਰ ਪਰ ॥

jaladhar aais badde bhoodhar par ||

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

sasatr asatr kar kop prahaare ||

ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟਿ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥੨੩੩॥

chaTapaT subhaT bikaT kaT ddaare ||233||

ਹੁਅੰ ਸਬਦ ਅਸਿਧੁਜਹਿ ਉਚਾਰਾ ॥

hua(n) sabadh asidhujeh uchaaraa ||

ਤਿਹ ਤੇ ਆਧਿ ਬ੍ਯਾਧਿ ਬਪੁ ਧਾਰਾ ॥

teh te aadh brayaadh bap dhaaraa ||

ਸੀਤ ਜ੍ਵਰ ਅਰ ਉਸਨ ਤਾਪ ਭਨੇ ॥

seet javair ar usan taap bhane ||

ਛਈ ਰੋਗ ਅਰੁ ਸੰਨ੍ਯਪਾਤ ਗਨ ॥੨੩੪॥

chhiee rog ar sa(n)nrayapaat gan ||234||

ਬਾਇ ਪਿਤ੍ਰਯ ਕਫ ਉਪਜਤ ਭਏ ॥

bai pitray kaf upajat bhe ||

ਤਾ ਤੇ ਭੇਦ ਅਮਿਤ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

taa te bhedh amit havai ge ||

ਨਾਮ ਤਿਨੈ ਗਨ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨਾਊ ॥

naam tinai gan pragaT sunaauoo ||

ਅਯੁਰ ਬੇਦਿਯਨ ਸਭਨ ਰਿਝਾਊ ॥੨੩੫॥

ayur bedhiyan sabhan rijhaauoo ||235||

ਆਮ ਪਾਤ ਅਰ ਸ੍ਰੋਨਤ ਪਾਤ ॥

aam paat ar sronat paat ||

ਅਰਧ ਸਿਰਾ ਅਰੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੰਘਾਤ ॥

aradh siraa ar hiradhai sa(n)ghaat ||

ਪ੍ਰਾਨ ਬਾਇ ਆਪਾਨ ਬਾਇ ਭਨਿ ॥

praan bai aapaan bai bhan ||

ਦੰਤ ਰੋਗ ਅਰੁ ਦਾੜ ਪੀੜ ਗਨ ॥੨੩੬॥

dha(n)t rog ar dhaaR peeR gan ||236||

ਸੂਖਾ ਜਰ ਤੇਇਯਾ ਚੌਥਾਯਾ ॥

sookhaa jar teiyaa chauathaayaa ||

ਅਸਟ ਦਿਵਸਯੋ ਅਰੁ ਬੀਸਾਯਾ ॥

asaT dhivasayo ar beesaayaa ||

ਡੇਢ ਮਾਸਿਯਾ ਪੁਨਿ ਤਪ ਭਯੋ ॥

ddedd maasiyaa pun tap bhayo ||

ਦਾਤ ਕਾਢ ਦੈਤਨ ਪਰ ਧਯੋ ॥੨੩੭॥

dhaat kaadd dhaitan par dhayo ||237||

ਫੀਲਪਾਵ ਪੁਨਿ ਜਾਨੂ ਰੋਗਾ ॥

feelapaav pun jaanoo rogaa ||

ਉਪਜਾ ਦੇਨ ਦੁਸਟ ਦਲ ਸੋਗਾ ॥

aupajaa dhen dhusaT dhal sogaa ||

ਖਈ ਸੁ ਬਾਦੀ ਭਈ ਮਵੇਸੀ ॥

khiee su baadhee bhiee mavesee ||

ਪਾਡ ਰੋਗ ਪੀਨਸ ਕਟਿ ਦੇਸੀ ॥੨੩੮॥

paadd rog peenas kaT dhesee ||238||

ਚਿਨਗਿ ਪ੍ਰਮੇਵ ਭਗਿੰਦ੍ਰ ਦਖੂਤ੍ਰਾ ॥

chinag pramev bhagi(n)dhr dhakhootraa ||

ਪਥਰੀ ਬਾਇ ਫਿਰੰਗ ਅਧਨੇਤ੍ਰਾ ॥

patharee bai fira(n)g adhanetraa ||

ਗਲਤ ਕੁਸਟ ਉਪਜਾ ਦੁਸਟਨ ਤਨ ॥

galat kusaT upajaa dhusaTan tan ||

ਸੇਤ ਕੁਸਟ ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਭਯੋ ਭਨ ॥੨੩੯॥

set kusaT ketin ke bhayo bhan ||239||

ਕੇਤੇ ਸਤ੍ਰੁ ਸੂਲ ਹ੍ਵੈ ਮਰੇ ॥

kete satr sool havai mare ||

ਕੇਤੇ ਆਂਤ ਰੋਗ ਤੇ ਟਰੇ ॥

kete aa(n)t rog te Tare ||

ਸੰਗ੍ਰਹਨੀ ਸੰਗ੍ਰਹ ਦੁਸਟ ਕਿਯ ॥

sa(n)grahanee sa(n)greh dhusaT kiy ||

ਜੀਯਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਨਾਮ ਨ ਤਿਨ ਲਿਯ ॥੨੪੦॥

jeeyan ko pun naam na tin liy ||240||

ਕੇਤੇ ਉਪਜ ਸੀਤਲਾ ਮਰੇ ॥

kete upaj seetalaa mare ||

ਕੇਤੇ ਅਗਿਨਿ ਬਾਵ ਤੇ ਜਰੇ ॥

kete agin baav te jare ||

ਭਰਮ ਚਿਤ ਕੇਤੇ ਹ੍ਵੈ ਮਰੇ ॥

bharam chit kete havai mare ||

ਉਦਰ ਰੋਗ ਕੇਤੇ ਅਰਿ ਟਰੇ ॥੨੪੧॥

audhar rog kete ar Tare ||241||

ਜਬ ਅਸਿਧੁਜ ਅਸ ਰੋਗ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ॥

jab asidhuj as rog prakaase ||

ਅਧਿਕ ਸਤ੍ਰੁ ਤਾਪਤ ਹ੍ਵੈ ਤ੍ਰਾਸੇ ॥

adhik satr taapat havai traase ||

ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਗਨ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥

jaa ke tan gan dhiee dhikhaiee ||

ਤਿਨੌ ਜੀਯਤ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥੨੪੨॥

tinau jeeyat kee aas chukaiee ||242||

ਕੇਤਿਕ ਦੁਸਟ ਤਾਪ ਤਨ ਤਪੈ ॥

ketik dhusaT taap tan tapai ||

ਕੇਤਿਕ ਉਦਰ ਰੋਗ ਹ੍ਵੈ ਖਪੈ ॥

ketik udhar rog havai khapai ||

ਕਿਤਕਨ ਆਨਿ ਕਾਪਨੀ ਚਢੀ ॥

kitakan aan kaapanee chaddee ||

ਕੇਤਿਕ ਬਾਇ ਪਿਤ ਤਨ ਬਢੀ ॥੨੪੩॥

ketik bai pit tan baddee ||243||

ਉਦਰ ਬਿਕਾਰ ਕਿਤੇ ਮਰਿ ਗਏ ॥

audhar bikaar kite mar ge ||

ਤਾਪਤਿ ਕਿਤਕ ਤਾਪ ਤਨ ਭਏ ॥

taapat kitak taap tan bhe ||

ਕਿਤਕਨ ਸੰਨ੍ਯਪਾਤ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

kitakan sa(n)nrayapaat havai gayo ||

ਕੇਤਿਨ ਬਾਇ ਪਿਤ ਕਫ ਭਯੋ ॥੨੪੪॥

ketin bai pit kaf bhayo ||244||

ਕੇਤਿਕ ਮਰੇ ਮੂੰਡ ਕੀ ਪੀਰਾ ॥

ketik mare moo(n)dd kee peeraa ||

ਕਿਤਕ ਬਾਇ ਤੇ ਭਏ ਅਧੀਰਾ ॥

kitak bai te bhe adheeraa ||

ਕੇਤਿਕ ਛਈ ਰੋਗ ਛੈ ਕਿਯੋ ॥

ketik chhiee rog chhai kiyo ||

ਕੇਤਨ ਨਾਸ ਬਾਇ ਤੇ ਥਿਯੋ ॥੨੪੫॥

ketan naas bai te thiyo ||245||

ਦਾੜ ਪੀੜ ਕੇਤੇ ਮਰਿ ਗਏ ॥

dhaaR peeR kete mar ge ||

ਬਾਇ ਭਏ ਬਵਰੇ ਕਈ ਭਏ ॥

bai bhe bavare kiee bhe ||

ਜਿਨ ਕੌ ਆਨਿ ਰੋਗ ਤਨ ਗ੍ਰਾਸਾ ॥

jin kau aan rog tan graasaa ||

ਤਾ ਕਾ ਪ੍ਰਾਨ ਦੇਹ ਤਜਿ ਨਾਸਾ ॥੨੪੬॥

taa kaa praan dheh taj naasaa ||246||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਕਹਾ ਲਗੇ ਮੈ ਬਰਨ ਸੁਨਾਊ ॥

kahaa lage mai baran sunaauoo ||

ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਤਿ ਡਰਪਾਊ ॥

gra(n)th baddan te at ddarapaauoo ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਦਾਨਵਨ ਨਾਸਾ ॥

eeh bidh bhayo dhaanavan naasaa ||

ਖੜਗਕੇਤੁ ਅਸੁ ਕਿਯਾ ਤਮਾਸਾ ॥੨੪੭॥

khaRagaket as kiyaa tamaasaa ||247||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਨ ਦਾਨਵ ਜਬ ਮਾਰੇ ॥

eeh bidh tan dhaanav jab maare ||

ਪੁਨਿ ਅਸਿਧੁਜ ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥

pun asidhuj as ma(n)tr bichaare ||

ਜੋ ਇਨ ਕੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਰਨ ਆਸਾ ॥

jo in ko havai hai ran aasaa ||

ਮੁਝੈ ਦਿਖੈ ਹੈ ਕਵਨ ਤਮਾਸਾ ॥੨੪੮॥

mujhai dhikhai hai kavan tamaasaa ||248||

ਤਿਨ ਕਹ ਦੀਨ ਐਸ ਬਰਦਾਨਾ ॥

tin keh dheen aais baradhaanaa ||

ਤੁਮਤੇ ਹੋਹਿ ਅਵਖਧੀ ਨਾਨਾ ॥

tumate hoh avakhadhee naanaa ||

ਜਿਹ ਕੇ ਤਨ ਕੌ ਰੋਗ ਸੰਤਾਵੈ ॥

jeh ke tan kau rog sa(n)taavai ||

ਤਾਹਿ ਅਵਖਧੀ ਬੇਗ ਜਿਯਾਵੈ ॥੨੪੯॥

taeh avakhadhee beg jiyaavai ||249||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ਜਬੈ ਬਰਦਾਨਾ ॥

eeh bidh dhayo jabai baradhaanaa ||

ਮਿਰਤਕ ਹੁਤੇ ਅਸੁਰ ਜੇ ਨਾਨਾ ॥

mritak hute asur je naanaa ||

ਤਿਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਅਵਖਧੀ ਨਿਕਸੀ ॥

tin te adhik avakhadhee nikasee ||

ਅਪਨੇ ਸਕਲ ਗੁਨਨ ਕਹ ਬਿਗਸੀ ॥੨੫੦॥

apane sakal gunan keh bigasee ||250||

ਜਾ ਕੇ ਦੇਹ ਪਿਤ੍ਰਯ ਦੁਖ ਦੇਈ ॥

jaa ke dheh pitray dhukh dheiee ||

ਸੋ ਭਖਿ ਜਰੀ ਬਾਤ ਕੀ ਲੇਈ ॥

so bhakh jaree baat kee leiee ||

ਜਿਹ ਦਾਨਵ ਕੌ ਬਾਇ ਸੰਤਾਵੈ ॥

jeh dhaanav kau bai sa(n)taavai ||

ਸੋ ਲੈ ਜਰੀ ਪਿਤ੍ਰਯ ਕੀ ਖਾਵੈ ॥੨੫੧॥

so lai jaree pitray kee khaavai ||251||

ਜਾ ਕੀ ਦੇਹਿਹ ਕਫ ਦੁਖ ਲਜਾਵੈ ॥

jaa kee dheheh kaf dhukh layaavai ||

ਸੋ ਲੈ ਕਫਨਾਸਨੀ ਚਬਾਵੈ ॥

so lai kafanaasanee chabaavai ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਸੁਰ ਭਏ ਬਿਨੁ ਰੋਗਾ ॥

eeh bidh asur bhe bin rogaa ||

ਮਾਡਤ ਭਏ ਜੁਧ ਤਜਿ ਸੋਗਾ ॥੨੫੨॥

maaddat bhe judh taj sogaa ||252||

ਅਗਨਿ ਅਸਤ੍ਰ ਛਾਡਾ ਤਬ ਦਾਨਵ ॥

agan asatr chhaaddaa tab dhaanav ||

ਜਾ ਤੇ ਭਏ ਭਸਮ ਬਹੁ ਮਾਨਵ ॥

jaa te bhe bhasam bahu maanav ||

ਬਾਰੁਣਾਸਤ੍ਰ ਤਬ ਕਾਲ ਚਲਾਯੋ ॥

baarunaasatr tab kaal chalaayo ||

ਸਕਲ ਅਗਨਿ ਕੋ ਤੇਜ ਮਿਟਾਯੋ ॥੨੫੩॥

sakal agan ko tej miTaayo ||253||

ਰਾਛਸ ਪਵਨ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਧਾਨਾ ॥

raachhas pavan asatr sa(n)dhaanaa ||

ਜਾ ਤੇ ਉਡਤ ਭਏ ਗਨ ਨਾਨਾ ॥

jaa te uddat bhe gan naanaa ||

ਭੂਧਰਾਸਤ੍ਰ ਤਬ ਕਾਲ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

bhoodharaasatr tab kaal prahaaraa ||

ਸਭ ਸਿਵਕਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਾ ॥੨੫੪॥

sabh sivakan ko praan ubaaraa ||254||

ਮੇਘ ਅਸਤ੍ਰ ਛੋਰਾ ਪੁਨਿ ਦਾਨਵ ॥

megh asatr chhoraa pun dhaanav ||

ਭੀਜ ਗਏ ਜਿਹ ਤੇ ਸਭ ਮਾਨਵ ॥

bheej ge jeh te sabh maanav ||

ਬਾਇ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕਾਲ ਚਲਾਯੋ ॥

bai asatr lai kaal chalaayo ||

ਸਭ ਮੇਘਨ ਤਤਕਾਲ ਉਡਾਯੋ ॥੨੫੫॥

sabh meghan tatakaal uddaayo ||255||

ਰਾਛਸਾਸਤ੍ਰ ਰਾਛਸਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥

raachhasaasatr raachhaseh chalaayo ||

ਬਹੁ ਅਸੁਰਨ ਤਾ ਤੇ ਉਪਜਾਯੋ ॥

bahu asuran taa te upajaayo ||

ਦੇਵਤਾਸਤ੍ਰ ਛੋਰਾ ਤਬ ਕਾਲਾ ॥

dhevataasatr chhoraa tab kaalaa ||

ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਕੂਟਾ ਦਰਹਾਲਾ ॥੨੫੬॥

asur sain kooTaa dharahaalaa ||256||

ਜਛ ਅਤਸ੍ਰ ਤਬ ਅਸੁਰ ਚਲਾਯੋ ॥

jachh atasr tab asur chalaayo ||

ਗੰਧ੍ਰਬਾਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕਾਲ ਬਗਾਯੋ ॥

ga(n)dhrabaasatr lai kaal bagaayo ||

ਤੇ ਦੋਊ ਆਪੁ ਬੀਰ ਲਰਿ ਮਰੇ ॥

te dhouoo aap beer lar mare ||

ਟੁਕ ਟੁਕ ਹ੍ਵੈ ਭੂ ਪਰ ਪੁਨਿ ਝਰੇ ॥੨੫੭॥

Tuk Tuk havai bhoo par pun jhare ||257||

ਚਾਰਣਾਸਤ੍ਰ ਜਬ ਅਸੁਰ ਸੰਧਾਨਾ ॥

chaaranaasatr jab asur sa(n)dhaanaa ||

ਚਾਰਣ ਉਪਜ ਠਾਢ ਭੈ ਨਾਨਾ ॥

chaaran upaj Thaadd bhai naanaa ||

ਸਿਧ ਅਸਤ੍ਰ ਅਸਿਧੁਜ ਤਬ ਛੋਰਾ ॥

sidh asatr asidhuj tab chhoraa ||

ਤਾ ਤੇ ਮੁਖ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤੋਰਾ ॥੨੫੮॥

taa te mukh satran ko toraa ||258||

ਉਰਗ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਅਸੁਰ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

aurag asatr lai asur prahaaraa ||

ਤਾ ਤੇ ਉਪਜੇ ਸਰਪ ਅਪਾਰਾ ॥

taa te upaje sarap apaaraa ||

ਖਗਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਤਜਾ ਤਬ ਕਾਲਾ ॥

khagapat asatr tajaa tab kaalaa ||

ਭਛਿ ਗਏ ਨਾਗਨ ਦਰਹਾਲਾ ॥੨੫੯॥

bhachh ge naagan dharahaalaa ||259||

ਬਿਛੂ ਅਸਤ੍ਰ ਦਾਨਵਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥

bichhoo asatr dhaanaveh chalaayo ||

ਬਹੁ ਬਿਛੂਯਨ ਤਾ ਤੇ ਉਪਜਾਯੋ ॥

bahu bichhooyan taa te upajaayo ||

ਲਸਿਟਕਾ ਸਤ੍ਰ ਅਸਿਧੁਜ ਤਬ ਛੋਰਾ ॥

lasiTakaa satr asidhuj tab chhoraa ||

ਸਭ ਹੀ ਡਾਕ ਅਠੂਹਨ ਤੋਰਾ ॥੨੬੦॥

sabh hee ddaak aThoohan toraa ||260||

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਅਸ ਅਸੁਰ ਚਲਾਏ ॥

sasatr asatr as asur chalaae ||

ਖੜਗ ਕੇਤੁ ਪਰ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਏ ॥

khaRag ket par kachh na basaae ||

ਅਸਤ੍ਰਨ ਸਾਥ ਅਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਛਏ ॥

asatran saath asatr bahu chhe ||

ਜਾ ਕੌ ਲਗੇ ਲੀਨ ਤੇ ਭਏ ॥੨੬੧॥

jaa kau lage leen te bhe ||261||

ਲੀਨ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਅਸਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥

leen havai ge asatr nihaare ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਅਸੁਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥

hai hai kar asur pukaare ||

ਮਹਾ ਮੂੜ ਫਿਰਿ ਕੋਪ ਬਢਾਈ ॥

mahaa moodd fir kop baddaiee ||

ਪੁਨਿ ਅਸਿਧੁਜ ਤਨ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥੨੬੨॥

pun asidhuj tan karee laraiee ||262||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

eeh bidh bhayo ghor sa(n)graamaa ||

ਨਿਰਖਤ ਦੇਵ ਦਾਨਵੀ ਬਾਮਾ ॥

nirakhat dhev dhaanavee baamaa ||

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਅਸਿਧੁਜ ਕੌ ਕਹੈ ॥

dha(n)nay dha(n)nay asidhuj kau kahai ||

ਦਾਨਵ ਹੇਰਿ ਮੋਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹੈ ॥੨੬੩॥

dhaanav her mon havai rahai ||263||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਮਹਾ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਫੇਰਿ ਗਾਜੇ ॥

mahaa ros kai kai haThee fer gaaje ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਘੋਰ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ॥

chahoo(n) or te ghor baadhitr baaje ||

ਪ੍ਰਣੋ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਬਜੇ ਢੋਲ ਐਸੇ ॥

prano sa(n)kh bheree baje ddol aaise ||

ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੇ ਕਾਲ ਕੀ ਰਾਤ੍ਰਿ ਜੈਸੇ ॥੨੬੪॥

pralai kaal ke kaal kee raatr jaise ||264||

ਬਜੇ ਸੰਖ ਔ ਦਾਨਵੀ ਭੇਰ ਐਸੀ ॥

baje sa(n)kh aau dhaanavee bher aaisee ||

ਕਹੈ ਆਸੁਰੀ ਬ੍ਰਿਤ ਕੀ ਕ੍ਰਿਤ ਜੈਸੀ ॥

kahai aasuree birat kee kirat jaisee ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੰਤ ਬਾਕੇ ਬਜਾਵੈ ॥

kahoo(n) beer baaja(n)t baake bajaavai ||

ਮਨੋ ਚਿਤ ਕੋ ਕੋਪ ਭਾਖੇ ਸੁਨਾਵੈ ॥੨੬੫॥

mano chit ko kop bhaakhe sunaavai ||265||

ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬਜ੍ਰਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਪੇਲੇ ॥

kite beer bajraan ke saath pele ||

ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਲੋਹੂ ਮਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੇ ॥

bhare basatr lohoo mano faag khele ||

ਮੁਏ ਖਾਇ ਕੈ ਦੁਸਟ ਕੇਤੇ ਮਰੂਰੇ ॥

mooe khai kai dhusaT kete maroore ||

ਸੋਏ ਜਾਨ ਮਾਲੰਗ ਖਾਏ ਧਤੂਰੇ ॥੨੬੬॥

soe jaan maala(n)g khaae dhatoore ||266||

ਕਿਤੇ ਟੂਕ ਟੂਕੇ ਬਲੀ ਖੇਤ ਹੋਏ ॥

kite Took Tooke balee khet hoe ||

ਮਨੋ ਖਾਇ ਕੈ ਭੰਗ ਮਾਲੰਗ ਸੋਏ ॥

mano khai kai bha(n)g maala(n)g soe ||

ਬਿਰਾਜੈ ਕਟੇ ਅੰਗ ਬਸਤ੍ਰੋ ਲਪੇਟੇ ॥

biraajai kaTe a(n)g basatro lapeTe ||

ਜੁਮੇ ਕੇ ਮਨੋ ਰੋਜ ਮੈ ਗੌਂਸ ਲੇਟੇ ॥੨੬੭॥

jume ke mano roj mai gaua(n)s leTe ||267||

ਕਹੂੰ ਡਾਕਨੀ ਝਾਕਨੀ ਹਾਕ ਮਾਰੈ ॥

kahoo(n) ddaakanee jhaakanee haak maarai ||

ਉਠੈ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ਛੁਟੈ ਚੀਤਕਾਰੈ ॥

auThai naadh bhaare chhuTai cheetakaarai ||

ਕਹੂੰ ਘੂੰਮਿ ਭੂੰਮੈ ਪਰੇ ਖੇਤ ਬਾਜੀ ॥

kahoo(n) ghoo(n)m bhoo(n)mai pare khet baajee ||

ਨਿਵਾਜੇ ਝੁਕੈ ਹੈ ਮਨੌ ਕਾਬਿ ਕਾਜੀ ॥੨੬੮॥

nivaaje jhukai hai manau kaab kaajee ||268||

ਹਠੀ ਬਧਿ ਗੋਪਾ ਗੁਲਿਤ੍ਰਾਣ ਬਾਕੇ ॥

haThee badh gopaa gulitraan baake ||

ਚਲੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀਲੇ ਨਿਸਾਕੇ ॥

chale kop kai kai haTheele nisaake ||

ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਬਰਮੈ ਗਿਰੇ ਮਰਮ ਛੇਦੇ ॥

kahoo(n) charam baramai gire maram chhedhe ||

ਕਹੂੰ ਮਾਸ ਕੇ ਗਿਧ ਲੈ ਗੇ ਲਬੇਦੇ ॥੨੬੯॥

kahoo(n) maas ke gidh lai ge labedhe ||269||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਬਜੰਤ੍ਰੀ ਝਰੇ ਹੈਂ ॥

kahoo(n) beer baajee baja(n)tree jhare hai(n) ||

ਕਹੂੰ ਖੰਡ ਖੰਡ ਹ੍ਵੈ ਸਿਪਾਹੀ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥

kahoo(n) kha(n)dd kha(n)dd havai sipaahee mare hai(n) ||

ਕਹੂੰ ਮਤ ਦੰਤੀ ਪਰੇ ਹੈਂ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

kahoo(n) mat dha(n)tee pare hai(n) prahaare ||

ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਪਬੈ ਮਨੋ ਬਦ੍ਰ ਮਾਰੇ ॥੨੭੦॥

gire bhoom pabai mano badhr maare ||270||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜਬੈ ਗਰਜਿਯੋ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੇ ਡਰਪਾਨੇ ॥

kaadd kirapaan jabai garajiyo lakh dhev adhev sabhe ddarapaane ||

ਆਨਿ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਸੋ ਪ੍ਰਗਟ੍ਯੋ ਸਿਤ ਸਾਇਕ ਲੈ ਅਸਿਕੇਤੁ ਰਿਸਾਨੇ ॥

aan pralai dhin so pragaTayo sit saik lai asiket risaane ||

ਫੂਕ ਭਏ ਮੁਖ ਸੂਖਿ ਗਈ ਥੁਕਿ ਜੋਰਿ ਹਥਿਯਾਰ ਕਰੋਰਿ ਪਰਾਨੇ ॥

fook bhe mukh sookh giee thuk jor hathiyaar karor paraane ||

ਮਾਨਹੁ ਸਾਵਨ ਕੇ ਬਦਰਾ ਸੁਨਿ ਮਾਰੁਤਿ ਕੀ ਘਹਰੈ ਭਹਰਾਨੇ ॥੨੭੧॥

maanahu saavan ke badharaa sun maarut kee ghaharai bhaharaane ||271||

ਡਾਕਿ ਅਚੈ ਕਹੂੰ ਸ੍ਰੋਨ ਡਕਾਡਕ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਕਹੂੰ ਕਿਲਕਾਰੈਂ ॥

ddaak achai kahoo(n) sron ddakaaddak pret pisaach kahoo(n) kilakaarai(n) ||

ਬਾਜਤ ਹੈ ਕਹੂੰ ਡੌਰੂ ਡਮਾਡਮ ਭੈਰਵ ਭੂਤ ਕਹੂੰ ਭਭਕਾਰੈਂ ॥

baajat hai kahoo(n) ddauaroo ddamaaddam bhairav bhoot kahoo(n) bhabhakaarai(n) ||

ਜੰਗ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਬਜੈ ਕਹੂੰ ਭੀਖਨ ਸੀ ਰਨ ਭੇਰਿ ਭਕਾਰੈਂ ॥

ja(n)g miradha(n)g upa(n)g bajai kahoo(n) bheekhan see ran bher

bhakaarai(n) ||

ਆਨਿ ਅਰੈ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਚਟਾਪਟ ਕੋਪਿ ਕਟਾਕਟ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥੨੭੨॥

aan arai kahoo(n) beer chaTaapaT kop kaTaakaT ghai prahaarai(n) ||272||

ਐਸੀ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਮਾਰਿ ਮਚੀ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਰਿ ਓਰ ਚਹੈਂ ॥

aaisee bilok kai maar machee bhaT kop bhare ar or chahai(n) ||

ਬਰਛੇ ਅਰੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਤਿਰਸੂਲ ਗਹੈਂ ॥

barachhe ar baan kamaan kirapaan gadhaa barachhee tirasool gahai(n) ||

ਅਰਿ ਪੈ ਅਰਰਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰੈ ਨ ਟਰੈ ਬਹੁ ਤੀਰ ਸਰੀਰ ਸਹੈਂ ॥

ar pai ararai kai ghai karai na Tarai bahu teer sareer sahai(n) ||

ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਤਨ ਤੇ ਰਨ ਮੈ ਦੁਖ ਤੇ ਤਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਨ ਕਹੈਂ ॥੨੭੩॥

puraje puraje tan te ran mai dhukh te tan mai mukh te na kahai(n) ||273||

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ਪੀਸ ਪੀਸ ਕਰਿ ਦਾਤ ਦੁਬਹਿਯਾ ਧਾਵਹੀਂ ॥

pees pees kar dhaat dhubahiyaa dhaavahee(n) ||

ਬਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਅਨ ਕੇ ਬਿਸਿਖ ਲਗਾਵਹੀਂ ॥

bajr baan bichhooan ke bisikh lagaavahee(n) ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ ਮਰਤ ਨ ਪਗੁ ਪਾਛੇ ਟਰੈਂ ॥

Took Took hai marat na pag paachhe Tarai(n) ||

ਹੋ ਚਟਪਟ ਆਨਿ ਬਰੰਗਨਿ ਤਿਨ ਪੁਰਖਨ ਬਰੈਂ ॥੨੭੪॥

ho chaTapaT aan bara(n)gan tin purakhan barai(n) ||274||

ਚਾਬਿ ਚਾਬਿ ਕਰਿ ਓਠ ਦੁਬਹਿਯਾ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥

chaab chaab kar oTh dhubahiyaa ris bhare ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੇ ਨ ਪਗੁ ਪਾਛੇ ਪਰੇ ॥

Took Took havai gire na pag paachhe pare ||

ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਰਨ ਗਿਰਤ ਸੁਭਟ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ॥

joojh joojh ran girat subhaT samuhai kai ||

ਹੋ ਬਸੇ ਸ੍ਵਰਗ ਮੋ ਜਾਇ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨੭੫॥

ho base savairag mo jai param sukh pai kai ||275||

ਸਵੈਯਾ ॥

savaiyaa ||

ਕੋਪ ਘਨਾ ਕਰਿ ਕੈ ਅਸੁਰਾਰਦਨ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਕੌ ਰਨ ਧਾਏ ॥

kop ghanaa kar kai asuraaradhan kaadd kirapaanan kau ran dhaae ||

ਹਾਕਿ ਹਥਿਯਾਰਨ ਲੈ ਉਮਡੇ ਰਨ ਕੌ ਤਜਿ ਕੈ ਪਗੁ ਦ੍ਵੈ ਨ ਪਰਾਏ ॥

haak hathiyaaran lai umadde ran kau taj kai pag dhavai na paraae ||

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਪੁਕਾਰਿ ਹਠੀ ਘਨ ਜਯੋਂ ਗਰਜੇ ਨ ਕਛੂ ਡਰ ਪਾਏ ॥

maar hee maar pukaar haThee ghan jayo(n) garaje na kachhoo ddar paae ||

ਮਾਨਹੁ ਸਾਵਨ ਕੀ ਰਿਤੁ ਮੈ ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਜਯੋਂ ਸਰ ਤਯੋਂ ਬਰਖਾਏ ॥੨੭੬॥

maanahu saavan kee rit mai ghan boo(n)dhan jayo(n) sar tayo(n)

barakhaae ||276||

ਧੂਲ ਜਟਾਯੁ ਤੇ ਅਦਿਕ ਸੂਰ ਸਭੈ ਉਮਡੇ ਕਰ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕੈ ॥

dhool jaTaay te adhik soor sabhai umadde kar aayudh lai kai ||

ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਕਰ ਬਾਨ ਮਹਾ ਹਠ ਠਾਨਿ ਬਡੀ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕੈ ॥

kop kirapaan le kar baan mahaa haTh Thaan baddee ris kai kai ||

ਚੌਪਿ ਚੜੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਬਰਿਯਾਰ ਬਡੇ ਦੋਊ ਨੈਨ ਤਚੈ ਕੈ ॥

chauap chaRe chahoo(n) oran te bariyaar badde dhouoo nain tachai kai ||

ਆਨਿ ਅਰੇ ਖੜਗਾਧੁਜ ਸੌ ਨ ਚਲੇ ਪਗੁ ਦ੍ਵੈ ਬਿਮੁਖਾਹਵ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੭੭॥

aan are khaRagaadhuj sau na chale pag dhavai bimukhaahav havai kai

||277||

ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਧਾਇ ਪਰੇ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥

bhaaree prataap bhare man mai bhaT dhai pare bibidhaayudh leene ||

ਕੌਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਸੇ ਸਭ ਸਾਜਨ ਓਠਨ ਚਾਬਿ ਬਡੀ ਰਿਸਿ ਕੀਨੇ ॥

kauach kirapaan kase sabh saajan oThan chaab baddee ris keene ||

ਆਛੇ ਕੁਲਾਨ ਬਿਖੈ ਉਪਜੇ ਸਭ ਕੌਨਹੂੰ ਬਾਤ ਬਿਖੈ ਨਹਿ ਹੀਨੇ ॥

aachhe kulaan bikhai upaje sabh kauanahoo(n) baat bikhai neh heene ||

ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਖੜਗਾਧੁਜ ਸੌ ਲਰਿ ਸ੍ਰੋਨਿਤ ਸੋ ਸਿਗਰੇ ਅੰਗ ਭੀਨੇ ॥੨੭੮॥

joojh gire khaRagaadhuj sau lar sronit so sigare a(n)g bheene ||278||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੋਪ ਕਾਲ ਜਬ ਭਰਾ ॥

eeh bidh kop kaal jab bharaa ||

ਦੁਸਟਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਬਧੁ ਕਰਾ ॥

dhusaTan ko chhin mai badh karaa ||

ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਸਾਧ ਉਬਾਰੇ ॥

aap haath dhai saadh ubaare ||

ਸਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕ ਛਿਨਕ ਮੋ ਟਾਰੇ ॥੨੭੯॥

satr anek chhinak mo Taare ||279||

ਅਸਿਧੁਜ ਜੂ ਕੋਪਾ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ॥

asidhuj joo kopaa jab hee ran ||

ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਸਤ੍ਰੁਗਨ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ॥

maarat bhayo satrugan chun chun ||

ਸਭ ਸਿਵਕਨ ਕਹ ਲਿਓ ਉਬਾਰਾ ॥

sabh sivakan keh lio ubaaraa ||

ਦੁਸਟ ਗਠਨ ਕੋ ਕਰਾ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥੨੮੦॥

dhusaT gaThan ko karaa prahaaraa ||280||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਨੇ ਦੁਸਟ ਜਬ ਕਾਲਾ ॥

eeh bidh hane dhusaT jab kaalaa ||

ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥

gir gir pare dharan bikaraalaa ||

ਨਿਜ ਹਾਥਨ ਦੈ ਸੰਤ ਉਬਾਰੇ ॥

nij haathan dhai sa(n)t ubaare ||

ਸਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕ ਤਨਿਕ ਮਹਿ ਮਾਰੇ ॥੨੮੧॥

satr anek tanik meh maare ||281||

ਦਾਨਵ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਢੂਕੇ ॥

dhaanav amit kop kar ddooke ||

ਮਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ਦਸੌ ਦਿਸਿ ਕੂਕੇ ॥

maareh maar dhasau dhis kooke ||

ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਕੁਪਿ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਾ ॥

bahur kaal kup khaRag sa(n)bhaaraa ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸੈਨ ਪਲ ਬੀਚ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥੨੮੨॥

satr sain pal beech prahaaraa ||282||

ਬਹੁਰਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਦੁਸਟ ਅਪਾਰਾ ॥

bahur kop kar dhusaT apaaraa ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੌ ਚਹਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥

mahaa kaal kau chahat sa(n)ghaaraa ||

ਜਿਮਿ ਗਗਨਹਿ ਕੋਈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥

jim gaganeh koiee baan chalaavai ||

ਤਾਹਿ ਨ ਲਗੇ ਤਿਸੀ ਪਰ ਆਵੈ ॥੨੮੩॥

taeh na lage tisee par aavai ||283||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬਜਾਇ ॥

bhaat bhaat baadhitr bajai ||

ਦਾਨਵ ਨਿਕਟ ਪਹੂਚੇ ਆਇ ॥

dhaanav nikaT pahooche aai ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਤਬ ਬਿਰਦ ਸੰਭਾਰੋ ॥

mahaa kaal tab biradh sa(n)bhaaro ||

ਸੰਤ ਉਬਾਰਿ ਦੋਖਿਯਨ ਮਾਰੋ ॥੨੮੪॥

sa(n)t ubaar dhokhiyan maaro ||284||

ਖੰਡ ਖੰਡ ਕਰਿ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ ॥

kha(n)dd kha(n)dd kar dhaanav maare ||

ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਸਕਲ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

til til prai sakal kar ddaare ||

ਪਾਵਕਾਸਤ੍ਰ ਕਲਿ ਬਹੁਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥

paavakaasatr kal bahur chalaayo ||

ਸੈਨ ਅਸੁਰ ਕੋ ਸਗਲ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੮੫॥

sain asur ko sagal giraayo ||285||

ਬਰੁਣਾਸਤ੍ਰ ਦਾਨਵ ਤਬ ਛੋਰਾ ॥

barunaasatr dhaanav tab chhoraa ||

ਜਾ ਤੇ ਪਾਵਕਾਸਤ੍ਰ ਕਹ ਮੋਰਾ ॥

jaa te paavakaasatr keh moraa ||

ਬਾਸ੍ਵਾਸਤ੍ਰ ਤਬ ਕਾਲ ਚਲਾਯੋ ॥

baasavaiaasatr tab kaal chalaayo ||

ਇੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਤ੍ਰਛ ਹ੍ਵੈ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥੨੮੬॥

ei(n)dhr pratrachh havai judh machaayo ||286||

ਦਾਨਵ ਨਿਰਖਿ ਠਾਢ ਰਨ ਬਾਸਵ ॥

dhaanav nirakh Thaadd ran baasav ||

ਪੀਵਤ ਭਯੋ ਕੂਪ ਦ੍ਵੈ ਆਸਵ ॥

peevat bhayo koop dhavai aasav ||

ਕਰਿ ਕੈ ਕੋਪ ਅਤੁਲ ਅਸ ਗਰਜਾ ॥

kar kai kop atul as garajaa ||

ਭੂੰਮਿ ਅਕਾਸ ਸਬਦ ਸੁਨਿ ਲਰਜਾ ॥੨੮੭॥

bhoo(n)m akaas sabadh sun larajaa ||287||

ਅਮਿਤ ਬਾਸਵਹਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

amit baasaveh baan prahaare ||

ਬਰਮ ਚਰਮ ਸਭ ਭੇਦਿ ਪਧਾਰੇ ॥

baram charam sabh bhedh padhaare ||

ਜਨੁਕ ਨਾਗ ਬਾਬੀ ਧਸਿ ਗਏ ॥

januk naag baabee dhas ge ||

ਭੂਤਲ ਭੇਦਿ ਪਤਾਰ ਸਿਧਏ ॥੨੮੮॥

bhootal bhedh pataar sidhe ||288||

ਅਮਿਤ ਰੋਸ ਬਾਸਵ ਤਬ ਕਿਯਾ ॥

amit ros baasav tab kiyaa ||

ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਕਰ ਭੀਤਰ ਲਿਯਾ ॥

dhanukh baan kar bheetar liyaa ||

ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

amit kop kar bisikh prahaare ||

ਫੇਰਿ ਦਾਨਵਨ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥੨੮੯॥

for dhaanavan paar padhaare ||289||

ਦਾਨਵ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥

dhaanav adhik ros kar dhaae ||

ਦੇਵ ਪੂਜ ਰਨ ਮਾਝ ਭਜਾਏ ॥

dhev pooj ran maajh bhajaae ||

ਭਜਤ ਦੇਵ ਨਿਰਖੇ ਕਲਿ ਜਬ ਹੀ ॥

bhajat dhev nirakhe kal jab hee ||

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਛੋਰੇ ਰਨ ਤਬ ਹੀ ॥੨੯੦॥

sasatr asatr chhore ran tab hee ||290||

ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਲਿ ਕਰੀ ॥

baanan kee barakhaa kal karee ||

ਲਾਗਤ ਸੈਨ ਦਾਨਵੀ ਜਰੀ ॥

laagat sain dhaanavee jaree ||

ਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਨਿਧਨ ਕਹ ਗਏ ॥

satr anek nidhan keh ge ||

ਬਹੁਰਿ ਉਪਜਿ ਬਹੁ ਠਾਢੇ ਭਏ ॥੨੯੧॥

bahur upaj bahu Thaadde bhe ||291||

ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਕੁਪਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

bahur kaal kup baan prahaare ||

ਬੇਧਿ ਦਾਨਵਨ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥

bedh dhaanavan paar padhaare ||

ਦਾਨਵ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਕਰਿ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥

dhaanav tabai adhik kar krudhaa ||

ਮੰਡਾ ਮਹਾ ਕਾਲ ਤਨ ਜੁਧਾ ॥੨੯੨॥

ma(n)ddaa mahaa kaal tan judhaa ||292||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਤਬ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

mahaa kaal tab baan prahaare ||

ਦਾਨਵ ਏਕ ਏਕ ਕਰਿ ਮਾਰੇ ॥

dhaanav ek ek kar maare ||

ਤਿਨ ਤੇ ਬਹੁ ਉਪਜਿਤ ਰਨ ਭਏ ॥

tin te bahu upajit ran bhe ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਸਿਧਏ ॥੨੯੩॥

mahaa kaal ke saamuh sidhe ||293||

ਜੇਤਿਕ ਧਏ ਤਿਤਕ ਕਲਿ ਮਾਰੇ ॥

jetik dhe titak kal maare ||

ਰਥੀ ਗਜੀ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

rathee gajee til til kar ddaare ||

ਤਿਨਤੇ ਉਪਜਿ ਠਾਢ ਭੇ ਘਨੇ ॥

tinate upaj Thaadd bhe ghane ||

ਰਥੀ ਗਜੀ ਬਾਜੀ ਸੁਭ ਬਨੇ ॥੨੯੪॥

rathee gajee baajee subh bane ||294||

ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

bahur kaal kar kop prahaare ||

ਦੈਤ ਅਨਿਕ ਮ੍ਰਿਤੁ ਲੋਕ ਪਧਾਰੇ ॥

dhait anik mrit lok padhaare ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਬਹੁਰੌ ਧਨੁ ਧਰਾ ॥

mahaa kaal bahurau dhan dharaa ||

ਸੌ ਸੌ ਬਾਨ ਏਕ ਇਕ ਹਰਾ ॥੨੯੫॥

sau sau baan ek ik haraa ||295||

ਸੌ ਸੌ ਏਕ ਏਕ ਸਰ ਮਾਰਾ ॥

sau sau ek ek sar maaraa ||

ਸੌ ਸੌ ਗਿਰੀ ਸ੍ਰੋਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

sau sau giree sron kee dhaaraa ||

ਸਤ ਸਤ ਅਸੁਰ ਉਪਜਿ ਭੇ ਠਾਢੇ ॥

sat sat asur upaj bhe Thaadde ||

ਅਸੀ ਗਜੀ ਕੌਚੀ ਬਲ ਗਾਢੇ ॥੨੯੬॥

asee gajee kauachee bal gaadde ||296||

ਰੂਪ ਹਜਾਰ ਹਜਾਰ ਧਾਰਿ ਕਲਿ ॥

roop hajaar hajaar dhaar kal ||

ਗਰਜਤ ਭਯੋ ਅਤੁਲ ਕਰਿ ਕੈ ਬਲ ॥

garajat bhayo atul kar kai bal ||

ਕਹ ਕਹ ਹਸਾ ਕਾਲ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥

keh keh hasaa kaal bikaraalaa ||

ਕਾਢੇ ਦਾਤ ਤਜਤ ਮੁਖ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥੨੯੭॥

kaadde dhaat tajat mukh javaiaalaa ||297||

ਏਕ ਏਕ ਰਨ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥

ek ek ran baan chalaayo ||

ਸਹਸ ਸਹਸ ਦਾਨਵ ਕਹ ਘਾਯੋ ॥

sahas sahas dhaanav keh ghaayo ||

ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਦਾੜ ਗਹਿ ਚਾਬੇ ॥

ketik subhaT dhaaR geh chaabe ||

ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਪਾਵ ਤਰ ਦਾਬੇ ॥੨੯੮॥

ketik subhaT paav tar dhaabe ||298||

ਕੇਤਕ ਪਕਰਿ ਭਛ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥

ketak pakar bhachh kar layo ||

ਤਿਨ ਤੇ ਏਕ ਨ ਉਪਜਤ ਭਯੋ ॥

tin te ek na upajat bhayo ||

ਕਿਤਕਨ ਦ੍ਰਿਸਟਾਕਰਖਨ ਕੀਯੋ ॥

kitakan dhirasaTaakarakhan keeyo ||

ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਸ੍ਰੋਨਿਤ ਹਰਿ ਲੀਯੋ ॥੨੯੯॥

sabhahin ko sronit har leeyo ||299||

ਸ੍ਰੋਨ ਰਹਿਤ ਦਾਨਵ ਜਬ ਭਯੋ ॥

sron rahit dhaanav jab bhayo ||

ਦੈਤ ਉਪਰਾਜਨ ਤੇ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥

dhait uparaajan te reh gayo ||

ਸ੍ਰਮਿਤ ਅਧਿਕ ਹ੍ਵੈ ਛਾਡਤ ਸ੍ਵਾਸਾ ॥

sramit adhik havai chhaaddat savaiaasaa ||

ਤਾ ਤੇ ਕਰਤ ਦੈਤ ਪਰਗਾਸਾ ॥੩੦੦॥

taa te karat dhait paragaasaa ||300||

ਪਵਨਾਕਰਖ ਕਰਾ ਤਬ ਕਾਲਾ ॥

pavanaakarakh karaa tab kaalaa ||

ਘਟੇ ਬਢਨ ਤੇ ਅਰਿ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥

ghaTe baddan te ar bikaraalaa ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ਆਕਰਖਨ ਕੀਯਾ ॥

eeh bidh jab aakarakhan keeyaa ||

ਸਭ ਬਲ ਹਰਿ ਅਸੁਰਨ ਕਾ ਲੀਯਾ ॥੩੦੧॥

sabh bal har asuran kaa leeyaa ||301||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਜੋ ਅਸੁਰ ਪੁਕਾਰਤ ॥

maar maar jo asur pukaarat ||

ਤਿਹ ਤੇ ਅਮਿਤ ਦੈਤ ਤਨ ਧਾਰਤ ॥

teh te amit dhait tan dhaarat ||

ਬਾਚਾਕਰਖ ਕਾਲ ਤਬ ਕਯੋ ॥

baachaakarakh kaal tab kayo ||

ਬੋਲਨ ਤੇ ਦਾਨਵ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥੩੦੨॥

bolan te dhaanav reh gayo ||302||

ਦਾਨਵ ਜਬ ਬੋਲਹਿ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥

dhaanav jab boleh reh gayo ||

ਚਿੰਤਾ ਕਰਤ ਚਿਤ ਮੋ ਭਯੋ ॥

chi(n)taa karat chit mo bhayo ||

ਤਾਹੀ ਤੇ ਦਾਨਵ ਬਹੁ ਭਏ ॥

taahee te dhaanav bahu bhe ||

ਸਨਮੁਖ ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੇ ਧਏ ॥੩੦੩॥

sanamukh mahaa kaal ke dhe ||303||

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

sasatr asatr kar kop prahaare ||

ਮਹਾਬੀਰ ਬਰਿਯਾਰ ਡਰਾਰੇ ॥

mahaabeer bariyaar ddaraare ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਤਬ ਗੁਰਜ ਸੰਭਾਰੀ ॥

mahaa kaal tab guraj sa(n)bhaaree ||

ਬਹੁਤਨ ਕੀ ਮੇਧਾ ਕਢਿ ਡਾਰੀ ॥੩੦੪॥

bahutan kee medhaa kadd ddaaree ||304||

ਤਿਨ ਕੀ ਭੂਅ ਮੇਜਾ ਜੋ ਪਰੀ ॥

tin kee bhooa mejaa jo paree ||

ਤਾ ਤੇ ਸੈਨ ਦੇਹ ਬਹੁ ਧਰੀ ॥

taa te sain dheh bahu dharee ||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ਅਪਾਰਾ ॥

maar maar kar kop apaaraa ||

ਜਾਗਤ ਭਏ ਅਸੁਰ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੩੦੫॥

jaagat bhe asur bikaraaraa ||305||

ਤਿਨ ਕੇ ਫੋਰਿ ਮੂੰਡਿ ਕਲਿ ਡਰੇ ॥

tin ke for moo(n)dd kal ddare ||

ਤਾ ਤੇ ਮੇਧਾ ਜੋ ਭੂਅ ਪਰੇ ॥

taa te medhaa jo bhooa pare ||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਹਿ ਅਸੁਰ ਜਗੇ ਰਨ ॥

maar maar keh asur jage ran ||

ਸੂਰਬੀਰ ਬਰਿਯਾਰ ਮਹਾਮਨ ॥੩੦੬॥

soorabeer bariyaar mahaaman ||306||

ਪੁਨਿ ਕਰਿ ਕਾਲ ਗਦਾ ਰਿਸਿ ਧਰੀ ॥

pun kar kaal gadhaa ris dharee ||

ਸਤ੍ਰ ਖੋਪਰੀ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰੀ ॥

satr khoparee til til karee ||

ਜੇਤੇ ਟੂਕ ਖੋਪ੍ਰਿਯਨ ਪਰੇ ॥

jete Took khopirayan pare ||

ਤੇਤਿਕ ਰੂਪ ਦਾਨਵਨ ਧਰੇ ॥੩੦੭॥

tetik roop dhaanavan dhare ||307||

ਕੇਤਿਕ ਗਦਾ ਪਾਨ ਗਹਿ ਧਾਏ ॥

ketik gadhaa paan geh dhaae ||

ਕੇਤਿਕ ਖੜਗ ਹਾਥ ਲੈ ਆਏ ॥

ketik khaRag haath lai aae ||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕੋਪਹਿ ਸਰਜੇ ॥

maar maar kai kopeh saraje ||

ਮਾਨਹੁ ਮਹਾਕਾਲ ਘਨ ਗਰਜੇ ॥੩੦੮॥

maanahu mahaakaal ghan garaje ||308||

ਆਨਿ ਕਾਲ ਕਹ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥

aan kaal keh karat prahaaraa ||

ਇਕ ਇਕ ਸੂਰ ਸਹਸ ਹਥਿਯਾਰਾ ॥

eik ik soor sahas hathiyaaraa ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕਹ ਲਗਤ ਨ ਭਏ ॥

mahaa kaal keh lagat na bhe ||

ਤਾ ਮਹਿ ਸਭੈ ਲੀਨ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥੩੦੯॥

taa meh sabhai leen havai ge ||309||

ਸਸਤ੍ਰ ਲੀਨ ਲਖਿ ਅਸੁਰ ਰਿਸਾਨੇ ॥

sasatr leen lakh asur risaane ||

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੋਪਿ ਸਿਧਾਨੇ ॥

sasatr asatr lai kop sidhaane ||

ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ॥

amit kop kar sasatr prahaarat ||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਦਿਸਿ ਦਸੌ ਪੁਕਾਰਤ ॥੩੧੦॥

maar maar dhis dhasau pukaarat ||310||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਕਾਨਾ ॥

maar maar kee sun dhun kaanaa ||

ਕੋਪਾ ਕਾਲ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਨਾਨਾ ॥

kopaa kaal sasatr geh naanaa ||

ਹਾਕਿ ਹਾਕਿ ਹਥਿਯਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

haak haak hathiyaar prahaare ||

ਦਸਟ ਅਨਿਕ ਪਲ ਬੀਚ ਸੰਘਾਰੇ ॥੩੧੧॥

dhasaT anik pal beech sa(n)ghaare ||311||

ਤਿਨ ਤੇ ਮੇਦ ਮਾਸ ਜੋ ਪਰੋ ॥

tin te medh maas jo paro ||

ਤਾ ਤੇ ਬਹੁ ਅਸੁਰਨ ਤਨ ਧਰੋ ॥

taa te bahu asuran tan dharo ||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਹਿ ਸਮੁਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥

maar maar keh samuh sidhaae ||

ਬਾਧੇ ਚੁੰਗ ਚੌਪਿ ਤਨ ਆਏ ॥੩੧੨॥

baadhe chu(n)g chauap tan aae ||312||

ਇਕ ਇਕ ਟੂਕ ਸਹਸ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

eik ik Took sahas kar ddaare ||

ਤਿਨ ਤੇ ਭਏ ਅਸੁਰ ਰਨ ਭਾਰੇ ॥

tin te bhe asur ran bhaare ||

ਤਿਨ ਕੇ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਲਛਨ ॥

tin ke Took Took kar lachhan ||

ਗੀਧ ਪਿਸਾਚ ਗਏ ਕਰਿ ਭਛਨ ॥੩੧੩॥

geedh pisaach ge kar bhachhan ||313||

ਤੇ ਭੀ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥

te bhee amit roop kar dhaae ||

ਜੇ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰਿ ਸੁਭਟ ਗਿਰਾਏ ॥

je til til kar subhaT giraae ||

ਤਿਨ ਕੀ ਕਰੀ ਨਾਸ ਸਭ ਸੈਨਾ ॥

tin kee karee naas sabh sainaa ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕਰ ਰੰਚਕ ਭੈ ਨਾ ॥੩੧੪॥

mahaa kaal kar ra(n)chak bhai naa ||314||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਜੋਧਾ ਕਹੂੰ ਗਾਜਹਿ ॥

maar maar jodhaa kahoo(n) gaajeh ||

ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਮਾਸ ਲੈ ਭਾਜਹਿ ॥

ja(n)buk geedh maas lai bhaajeh ||

ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਕਹੂੰ ਕਿਲਕਾਰਹਿ ॥

pret pisaach kahoo(n) kilakaareh ||

ਡਾਕਨਿ ਝਾਕਿ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰਹਿ ॥੩੧੫॥

ddaakan jhaak kilakaTee maareh ||315||

ਕੋਕਿਲ ਕਾਕ ਜਹਾ ਕਿਲਕਾਰਹਿ ॥

kokil kaak jahaa kilakaareh ||

ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੇ ਕੇਸਰ ਘਸਿ ਡਾਰਹਿ ॥

sronat ke kesar ghas ddaareh ||

ਜਾਨੁਕ ਢੋਲ ਬਡੇ ਡਫ ਸੋਹੈ ॥

jaanuk ddol badde ddaf sohai ||

ਦੇਵ ਦੈਤ ਦਾਨਵ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੩੧੬॥

dhev dhait dhaanav man mohai ||316||

ਬਾਨ ਜਾਨ ਕੁੰਕਮਾ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

baan jaan ku(n)kamaa prahaare ||

ਮੂਠਿ ਗੁਲਾਲਨ ਬਰਛਾ ਭਾਰੇ ॥

mooTh gulaalan barachhaa bhaare ||

ਢਾਲ ਮਨੋ ਡਫਮਾਲਾ ਬਨੀ ॥

ddaal mano ddafamaalaa banee ||

ਪਿਚਕਾਰਿਯੈ ਤੁਫੰਗੈ ਘਨੀ ॥੩੧੭॥

pichakaariyai tufa(n)gai ghanee ||317||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

eeh bidh bhayo ghor sa(n)graamaa ||

ਕਾਪਾ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ਧਾਮਾ ॥

kaapaa i(n)dhr cha(n)dhr ko dhaamaa ||

ਪਸੁ ਪੰਛੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੁਲਾਏ ॥

pas pa(n)chhee at hee akulaae ||

ਛੋਡਿ ਧਾਮ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥੩੧੮॥

chhodd dhaam kaananeh sidhaae ||318||

ਬਾਜੀ ਕਹੂੰ ਘਾਇਲ ਭਭਕਾਵਤ ॥

baajee kahoo(n) ghail bhabhakaavat ||

ਉਠਿ ਉਠਿ ਸੁਭਟ ਸਮੂਹ ਕਹ ਧਾਵਤ ॥

auTh uTh subhaT samuh keh dhaavat ||

ਕਹਕਹਾਟ ਕਹੂੰ ਕਾਲ ਸੁਨਾਵੈ ॥

kahakahaaT kahoo(n) kaal sunaavai ||

ਭੀਖਨ ਸੁਨੇ ਨਾਮ ਭੈ ਆਵੈ ॥੩੧੯॥

bheekhan sune naam bhai aavai ||319||

ਸੂਰਨ ਕੇ ਲੋਮਾ ਭੇ ਖਰੇ ॥

sooran ke lomaa bhe khare ||

ਕਾਤਰ ਨਿਰਖਿ ਧਾਮ ਰਨ ਬਰੇ ॥

kaatar nirakh dhaam ran bare ||

ਸੋਫੀ ਸੂਮ ਭਏ ਬਹੁ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ॥

sofee soom bhe bahu bayaakul ||

ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਭਜਿ ਚਲੇ ਡਰਾਕੁਲ ॥੩੨੦॥

dhaso dhisan bhaj chale ddaraakul ||320||

ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਪਾਵ ਤੇ ਰੋਪੈ ॥

ketik subhaT paav te ropai ||

ਲੈ ਲੈ ਖੜਗ ਨਗਨ ਕਰਿ ਧੋਪੈ ॥

lai lai khaRag nagan kar dhopai ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੁਪਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥

mahaa kaal kup sasatr prahaarai ||

ਸਾਧ ਉਬਾਰਿ ਦੁਸਟ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥੩੨੧॥

saadh ubaar dhusaT sabh maare ||321||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

bhuja(n)g chha(n)dh ||

ਮਚੇ ਆਨਿ ਮੈਦਾਨ ਮੈ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥

mache aan maidhaan mai beer bhaare ||

ਦਿਖੈ ਕੌਨ ਜੀਤੈ ਦਿਖੈ ਕੌਨ ਹਾਰੇ ॥

dhikhai kauan jeetai dhikhai kauan haare ||

ਲਏ ਸੂਲ ਔ ਸੇਲ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥

le sool aau sel kaatee kaTaaree ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਹਠੀ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥੩੨੨॥

chahoo(n) or gaaje haThee beer bhaaree ||322||

ਬਜੇ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮੋ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥

baje ghor sa(n)graam mo ghor baaje ||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਬਾਕੇ ਰਥੀ ਬੀਰ ਗਾਜੇ ॥

chahoo(n) or baake rathee beer gaaje ||

ਲਏ ਸੂਲ ਔ ਸੇਲ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੇ ॥

le sool aau sel kaatee kaTaare ||

ਮਚੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀਲੇ ਰਜੂਯਾਰੇ ॥੩੨੩॥

mache kop kai kai haTheele rajrayaare ||323||

ਕਹੂੰ ਧੂਲਧਾਨੀ ਛੁਟੈ ਫੀਲ ਨਾਲੈ ॥

kahoo(n) dhooladhaanee chhuTai feel naalai ||

ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਨਾਲੈ ਮਹਾ ਘੋਰ ਜ੍ਵਾਲੈ ॥

kahoo(n) baaj naalai mahaa ghor javaiaalai ||

ਕਹੂੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਪ੍ਰਣੋ ਢੋਲ ਬਾਜੈ ॥

kahoo(n) sa(n)kh bheree prano ddol baajai ||

ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਠੋਕੈ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਗਾਜੈ ॥੩੨੪॥

kahoo(n) soor Thokai bhujaa bhoop gaajai ||324||

ਕਹੂੰ ਘੋਰ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬਾਜੈ ਨਗਾਰੇ ॥

kahoo(n) ghor baadhitr baajai nagaare ||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਗਿਰੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥

kahoo(n) beer baajee gire khet maare ||

ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਨਾਚੈ ਪਠੇ ਪਖਰਾਰੇ ॥

kahoo(n) khet naachai paThe pakharaare ||

ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸੋਹੈ ਡਰਾਰੇ ॥੩੨੫॥

kahoo(n) soor sa(n)graam sohai ddaraare ||325||

ਕਹੂ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਕਹੂੰ ਝੂਮ ਹਾਥੀ ॥

kahoo baaj maare kahoo(n) jhoom haathee ||

ਕਹੂੰ ਫੈਟ ਭਾਥੀ ਜੁਝੇ ਬਾਧਿ ਸਾਥੀ ॥

kahoo(n) faiT bhaathee jujhe baadh saathee ||

ਕਹੂੰ ਗਰਜਿ ਠੋਕੈ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਭਾਰੇ ॥

kahoo(n) garaj Thokai bhujaa bhoop bhaare ||

ਬਮੈ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇਤੇ ਗਿਰੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥੩੨੬॥

bamai sron kete gire khet maare ||326||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਸੁਰ ਜਬੈ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥

eeh bidh asur jabai chun maare ||

ਅਮਿਤ ਰੋਸ ਕਰਿ ਔਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥

amit ros kar aauar sidhaare ||

ਬਾਧੇ ਫੈਟ ਬਿਰਾਜੈ ਭਾਥੀ ॥

baadhe faiT biraajai bhaathee ||

ਆਗੇ ਚਲੇ ਅਮਿਤ ਧਰਿ ਹਾਥੀ ॥੩੨੭॥

aage chale amit dhar haathee ||327||

ਸਾਥ ਲਏ ਅਨਗਨ ਪਖਰਾਰੇ ॥

saath le anagan pakharaare ||

ਉਮਡਿ ਚਲੇ ਦੈ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ॥

aumadd chale dhai ddol nagaare ||

ਸੰਖ ਝਾਝ ਅਰੁ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ॥

sa(n)kh jhaajh ar ddol bajai ||

ਚਮਕਿ ਚਲੇ ਚੌਗੁਨ ਕਰਿ ਚਾਇ ॥੩੨੮॥

chamak chale chauagun kar chai ||328||

ਡਵਰੂ ਕਹੂੰ ਗੁੜਗੁੜੀ ਬਾਜੈ ॥

ddavaroo kahoo(n) guRaguRee baajai ||

ਠੋਕਿ ਭੁਜਾ ਰਨ ਮੋ ਭਟ ਗਾਜੈ ॥

Thok bhujaa ran mo bhaT gaajai ||

ਮੁਰਜ ਉਪੰਗ ਮੁਰਲਿਯੈ ਘਨੀ ॥

muraj upa(n)g muraliyai ghanee ||

ਭੇਰ ਝਾਜ ਬਾਜੈ ਰੁਨਝੁਨੀ ॥੩੨੯॥

bher jhaaj baajai runajhunee ||329||

ਕਹੀ ਤੂੰਬਰੇ ਬਜੈ ਅਪਾਰਾ ॥

kahee too(n)bare bajai apaaraa ||

ਬੇਨ ਬਾਸੁਰੀ ਕਹੂੰ ਹਜਾਰਾ ॥

ben baasuree kahoo(n) hajaaraa ||

ਸੁਤਰੀ ਫੀਲ ਨਗਾਰੇ ਘਨੇ ॥

sutaree feel nagaare ghane ||

ਅਮਿਤ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਜਾਤ ਨ ਗਨੇ ॥੩੩੦॥

amit kaanrahare jaat na gane ||330||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਜਬੈ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥

eeh bidh bhayo jabai sa(n)graamaa ||

ਨਿਕਸੀ ਦਿਨ ਦੂਲਹ ਹ੍ਵੈ ਬਾਮਾ ॥

nikasee dhin dhooleh havai baamaa ||

ਸਿੰਘ ਬਾਹਨੀ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥

si(n)gh baahanee dhujaa biraajai ||

ਜਾਹਿ ਬਿਲੋਕ ਦੈਤ ਦਲ ਭਾਜੈ ॥੩੩੧॥

jaeh bilok dhait dhal bhaajai ||331||

ਆਵਤ ਹੀ ਬਹੁ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

aavat hee bahu asur sa(n)ghaare ||

ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

til til prai rathee kar ddaare ||

ਕਾਟਿ ਦਈ ਕੇਤਿਨ ਕੀ ਧੁਜਾ ॥

kaaT dhiee ketin kee dhujaa ||

ਜੰਘਾ ਪਾਵ ਸੀਸ ਅਰੁ ਭੁਜਾ ॥੩੩੨॥

ja(n)ghaa paav sees ar bhujaa ||332||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਤਨ ਸੁਭਟ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

bhaat bhaat tan subhaT prahaare ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਛਾਰੇ ॥

Took Took kar pirathee pachhaare ||

ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕਿਤਨ ਪਛਾਰਾ ॥

kesan te geh kitan pachhaaraa ||

ਸਤ੍ਰ ਸੈਨ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥੩੩੩॥

satr sain til til kar ddaaraa ||333||

ਝਮਕਤ ਕਹੀ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

jhamakat kahee asin kee dhaaraa ||

ਭਭਕਤ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥

bhabhakat ru(n)dd mu(n)dd bikaraaraa ||

ਕੇਤਿਕ ਗਰਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਟਿ ਸਜਹੀ ॥

ketik garaj sasatr kaT sajahee ||

ਅਸਤ੍ਰ ਛੋਰਿ ਕੇਤੇ ਭਟ ਭਜਹੀ ॥੩੩੪॥

asatr chhor kete bhaT bhajahee ||334||

ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਕੇਤੇ ॥

maare pare pirathee par kete ||

ਮਹਾ ਬੀਰ ਬਿਕਰਾਰ ਬਿਚੇਤੇ ॥

mahaa beer bikaraar bichete ||

ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਗਿਰੈ ਸ੍ਰੋਨ ਜਿਮਿ ਝਰਨਾ ॥

jhim jhim girai sron jim jharanaa ||

ਭਯੋ ਘੋਰ ਰਨ ਜਾਤ ਨ ਬਰਨਾ ॥੩੩੫॥

bhayo ghor ran jaat na baranaa ||335||

ਅਚਿ ਅਚਿ ਰੁਧਰ ਡਾਕਨੀ ਡਹਕੈ ॥

ach ach rudhar ddaakanee ddahakai ||

ਭਖਿ ਭਖਿ ਮਾਸ ਕਾਕ ਕਹੂੰ ਕਹਕੈ ॥

bhakh bhakh maas kaak kahoo(n) kahakai ||

ਦਾਰੁਨ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਹ ਜੁਧਾ ॥

dhaarun hot bhayo teh judhaa ||

ਹਮਰੇ ਬੀਚ ਨ ਆਵਤ ਬੁਧਾ ॥੩੩੬॥

hamare beech na aavat budhaa ||336||

ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਦੈਤ ਕਹੀ ਭਾਰੇ ॥

maare pare dhait kahee bhaare ||

ਗਿਰੇ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਦਾਤ ਡਰਾਰੇ ॥

gire kaadd kar dhaat ddaraare ||

ਸ੍ਰੋਨਤ ਬਮਤ ਬਦਨ ਤੇ ਏਕਾ ॥

sronat bamat badhan te ekaa ||

ਬੀਰ ਖੇਤ ਬਲਵਾਨ ਅਨੇਕਾ ॥੩੩੭॥

beer khet balavaan anekaa ||337||

ਬਡੇ ਬਡੇ ਜਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਸੀਂਗਾ ॥

badde badde jin ke sir see(n)gaa ||

ਚੋਂਚੈ ਬਡੀ ਭਾਤਿ ਜਿਨ ਢੀਂਗਾ ॥

cho(n)chai baddee bhaat jin ddee(n)gaa ||

ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੇ ਸਰ ਨੈਨ ਅਪਾਰਾ ॥

sronat se sar nain apaaraa ||

ਨਿਰਖ ਜਿਨੈ ਉਪਜਤ ਭ੍ਰਮ ਭਾਰਾ ॥੩੩੮॥

nirakh jinai upajat bhram bhaaraa ||338||

ਮਹਾ ਬੀਰ ਤ੍ਰੈ ਲੋਕ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥

mahaa beer trai lok atul bal ||

ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਥਲ ॥

ar anek jeete jin jal thal ||

ਮਹਾ ਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਡਰਾਰੇ ॥

mahaa beer balavaan ddaraare ||

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਬਾਲ ਬਰਛਿਯਨ ਮਾਰੇ ॥੩੩੯॥

chun chun baal barachhiyan maare ||339||

ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਅਬਿਕਟੇ ਮਾਰੇ ॥

ketik subhaT abikaTe maare ||

ਕੇਤਿਕ ਕਰਨ ਕੇਹਰੀ ਫਾਰੇ ॥

ketik karan keharee faare ||

ਕੇਤਿਕ ਮਹਾ ਕਾਲ ਅਰਿ ਕੂਟੇ ॥

ketik mahaa kaal ar kooTe ||

ਬਾਦਲ ਸੇ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਫੂਟੇ ॥੩੪੦॥

baadhal se sabh hee dhal fooTe ||340||

ਕੇਤੇ ਬੀਰ ਬਰਛਿਯਨ ਮਾਰੇ ॥

kete beer barachhiyan maare ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਕੇਤਿਕ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥

Took Took ketik kar ddaare ||

ਕੇਤੇ ਹਨੇ ਖੜਗ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

kete hane khaRag kee dhaaraa ||

ਲੋਹ ਕਟੀਲੇ ਸੂਰ ਅਪਾਰਾ ॥੩੪੧॥

loh kaTeele soor apaaraa ||341||

ਕੇਤਿਕ ਸੂਲ ਸੈਹਥੀ ਹਨੇ ॥

ketik sool saihathee hane ||

ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰ ਸਿਪਾਹੀ ਬਨੇ ॥

su(n)dhar sughar sipaahee bane ||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਪਰੇ ਸੁ ਬੀਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

eeh bidh pare su beer prahaare ||

ਭੂਮਿ ਚਾਲ ਮਨੋ ਗਿਰੇ ਮੁਨਾਰੇ ॥੩੪੨॥

bhoom chaal mano gire munaare ||342||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਰਨ ਭਾਰੇ ॥

eeh bidh gire beer ran bhaare ||

ਜਨੁ ਨਗ ਇੰਦ੍ਰ ਬਜ੍ਰ ਭੇ ਮਾਰੇ ॥

jan nag i(n)dhr bajr bhe maare ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਜੂਝੇ ਹ੍ਵੈ ਘਨੇ ॥

Took Took joojhe havai ghane ||

ਜਾਨੁਕ ਗੌਂਸ ਕੁਤਬ ਸੇ ਬਨੇ ॥੩੪੩॥

jaanuk gauas kutab se bane ||343||

ਸ੍ਰੋਨ ਪੁਲਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕਿਤੇ ਪਰਾਏ ॥

sron pulit havai kite paraae ||

ਚਾਚਰਿ ਖੇਲਿ ਮਨੋ ਘਰ ਆਏ ॥

chaachar khel mano ghar aae ||

ਭਾਜਤ ਭਏ ਬਿਮਨ ਹ੍ਵੈ ਐਸੇ ॥

bhaajat bhe biman havai aaise ||

ਦਰਬ ਹਰਾਇ ਜੁਆਰੀ ਜੈਸੇ ॥੩੪੪॥

dharab harai juaaree jaise ||344||

ਜੋ ਜੂਝੇ ਸਨਮੁਖ ਅਸ ਧਾਰਾ ॥

jo joojhe sanamukh as dhaaraa ||

ਤਿਨ ਕਾ ਪਲ ਮੋ ਭਯੋ ਉਧਾਰਾ ॥

tin kaa pal mo bhayo udhaaraa ||

ਇਹ ਜਗ ਤੇ ਬਿਲਖਤ ਨਹਿ ਭਏ ॥

eeh jag te bilakhat neh bhe ||

ਚੜਿ ਬਿਵਾਨ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਏ ॥੩੪੫॥

chaR bivaan suralok sidhe ||345||

ਸੋਫੀ ਜੇਤੇ ਭਜਤ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

sofee jete bhajat prahaare ||

ਤੇ ਲੈ ਬਡੇ ਨਰਕ ਮੋ ਡਾਰੇ ॥

te lai badde narak mo ddaare ||

ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਜਿਨਿ ਦੀਨੇ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥

saamuh havai jin dheene praanaa ||

ਤਿਨ ਨਰ ਬੀਰ ਬਰੰਗਨਿ ਨਾਨਾ ॥੩੪੬॥

tin nar beer bara(n)gan naanaa ||346||

ਕੇਤਿਕ ਬਿਧੇ ਬਜ੍ਰ ਅਰੁ ਬਾਨਾ ॥

ketik bidhe bajr ar baanaa ||

ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਧਰਨ ਪਰ ਨਾਨਾ ॥

gir gir pare dharan par naanaa ||

ਮਹਾਰਥੀ ਬਾਨਨ ਕੌਂ ਬਾਧੇ ॥

mahaarathee baanan kau baadhe ||

ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਰਹੇ ਪੁਨਿ ਸਾਧੇ ॥੩੪੭॥

gir gir pare rahe pun saadhe ||347||

ਸੂਰ ਬਡੇ ਰਨ ਮਚੇ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ॥

soor badde ran mache bikaT at ||

ਧਾਇ ਧਾਇ ਕਰ ਪਰੇ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥

dhai dhai kar pare bikaT mat ||

ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਸਕਲ ਪੁਕਾਰਾ ॥

maar maar kar sakal pukaaraa ||

ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਦਮਾਮੋ ਭਾਰਾ ॥੩੪੮॥

dhu(n)dhabh ddol dhamaamo bhaaraa ||348||

ਹਾਕਿ ਹਾਕਿ ਹਥਿਯਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

haak haak hathiyaar prahaare ||

ਬੀਨਿ ਬੀਨਿ ਬਾਨਨ ਤਨ ਮਾਰੇ ॥

been been baanan tan maare ||

ਝੁਕਿ ਝੁਕਿ ਹਨੇ ਸੈਹਥੀ ਘਾਇਨ ॥

jhuk jhuk hane saihathee ghain ||

ਜੂਝੈ ਅਧਿਕ ਦੁਬਹਿਯਾ ਚਾਇਨ ॥੩੪੯॥

joojhai adhik dhubahiyaa chain ||349||

ਕਹੀ ਪਰੇ ਹਾਥਿਨ ਕੇ ਸੁੰਡਾ ॥

kahee pare haathin ke su(n)ddaa ||

ਬਾਜੀ ਰਥੀ ਗਜਨ ਕੇ ਮੁੰਡਾ ॥

baajee rathee gajan ke mu(n)ddaa ||

ਝੁੰਡ ਪਰੇ ਕਹੀ ਜੂਝਿ ਜੁਝਾਰੇ ॥

jhu(n)dd pare kahee joojh jujhaare ||

ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਤੁਪਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੩੫੦॥

teer tufa(n)dd tupan ke maare ||350||

ਬਹੁ ਜੂਝੇ ਇਹ ਭਾਤਿ ਸਿਪਾਹੀ ॥

bahu joojhe ieh bhaat sipaahee ||

ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਧੁਜਨੀ ਰਿਪੁ ਗਾਹੀ ॥

bhaat bhaat dhujanee rip gaahee ||

ਉਤ ਕੀਯ ਸਿੰਘ ਬਾਹਨੀ ਕੋਪੈ ॥

aut keey si(n)gh baahanee kopai ||

ਇਤਿ ਅਸਿਧੁਜ ਲੈ ਧਾਯੋ ਧੋਪੈ ॥੩੫੧॥

eit asidhuj lai dhaayo dhopai ||351||

ਕਹੂੰ ਲਸੈ ਰਨ ਖੜਗ ਕਟਾਰੀ ॥

kahoo(n) lasai ran khaRag kaTaaree ||

ਜਾਨੁਕ ਮਛ ਬੰਧੇ ਮਧਿ ਜਾਰੀ ॥

jaanuk machh ba(n)dhe madh jaaree ||

ਸਿੰਘ ਬਾਹਨੀ ਸਤ੍ਰੁ ਬਿਹੰਡੇ ॥

si(n)gh baahanee satr biha(n)dde ||

ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਅਸੁਰ ਕਰਿ ਖੰਡੇ ॥੩੫੨॥

til til prai asur kar kha(n)dde ||352||

ਕਹੂੰ ਪਾਖਰੈ ਕਟੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥

kahoo(n) paakharai kaTee biraajai ||

ਬਖਤਰ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਨਰ ਰਾਜੈ ॥

bakhatar kahoo(n) gire nar raajai ||

ਕਹੂੰ ਚਲਤ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥

kahoo(n) chalat sronat kee dhaaraa ||

ਛੁਟਤ ਬਾਗ ਮੋ ਜਨਕੁ ਫੁਹਾਰਾ ॥੩੫੩॥

chhuTat baag mo janak fuhaaraa ||353||

ਕਹੂੰ ਡਾਕਨੀ ਸ੍ਰੋਨਤ ਪੀਯੈ ॥

kahoo(n) ddaakanee sronat peeyai ||

ਝਾਕਨਿ ਕਹੂੰ ਮਾਸ ਭਖਿ ਜੀਯੈ ॥

jhaakan kahoo(n) maas bhakh jeeyai ||

ਕਾਕਨਿ ਕਹੂੰ ਫਿਰੈ ਕਹਕਾਤੀ ॥

kaakan kahoo(n) firai kahakaatee ||

ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚਨ ਡੋਲਤ ਮਾਤੀ ॥੩੫੪॥

pret pisaachan ddolat maatee ||354||

ਹਸਤ ਫਿਰਤ ਪ੍ਰੇਤਨ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥

hasat firat pretan kee dhaaraa ||

ਡਾਕਨਿ ਕਹੂੰ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰਾ ॥

ddaakan kahoo(n) bajaavat taaraa ||

ਜੋਗਿਨ ਫਿਰੈ ਕਹੂੰ ਮੁਸਕਾਤੀ ॥

jogin firai kahoo(n) musakaatee ||

ਭੂਤਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਦ ਮਾਤੀ ॥੩੫੫॥

bhootan kee isatree madh maatee ||355||

ਫਿਰਤ ਡਕਾਰ ਕਹੂੰ ਰਨ ਡਾਕਨਿ ॥

firat ddakaar kahoo(n) ran ddaakan ||

ਮਾਸ ਅਹਾਰ ਕਰਤ ਕਹੂੰ ਝਾਕਨਿ ॥

maas ahaar karat kahoo(n) jhaakan ||

ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਹਸੇ ਕਿਲਕਾਰੈ ॥

pret pisaach hase kilakaarai ||

ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈ ॥੩੫੬॥

kahoo(n) masaan kilakaTee maarai ||356||

ਕਢੈ ਦੈਤ ਰਨ ਦਾਤ ਬਿਹਾਰਤ ॥

kaddai dhait ran dhaat bihaarat ||

ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਤਾਲੀ ਕਹ ਮਾਰਤ ॥

bhoot pret taalee keh maarat ||

ਉਲਕਾ ਪਾਤ ਹੋਤ ਆਕਾਸਾ ॥

aulakaa paat hot aakaasaa ||

ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਨਾਸਾ ॥੩੫੭॥

asur sain ieh bidh bhayo naasaa ||357||

ਬਹਤ ਅਮਿਤ ਰਨ ਪਵਨ ਪ੍ਰਚੰਡਾ ॥

bahat amit ran pavan pracha(n)ddaa ||

ਦਿਖਿਯਤ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਖੰਡ ਖੰਡਾ ॥

dhikhiyat pare subhaT kha(n)dd kha(n)ddaa ||

ਕਾਕਨਿ ਕੁਹਕਿ ਮਾਨਵਤਿ ਤਾਤੀ ॥

kaakan kuhak maanavat taatee ||

ਫਾਗੁਨ ਜਾਨੁ ਕੋਕਿਲਾ ਮਾਤੀ ॥੩੫੮॥

faagun jaan kokilaa maatee ||358||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸ੍ਰੋਨ ਕੁੰਡਿ ਭਰਿ ਗਯੋ ॥

eeh bidh sron ku(n)dd bhar gayo ||

ਦੂਸਰ ਮਾਨਸਰੋਵਰ ਭਯੋ ॥

dhoosar maanasarovar bhayo ||

ਸੇਤ ਛਤ੍ਰ ਤਹ ਹੰਸ ਬਿਰਾਜੈ ॥

set chhatr teh ha(n)s biraajai ||

ਅਨਤ ਸਾਜ ਜਲ ਜਿਯ ਸੇ ਰਾਜੈ ॥੩੫੯॥

anat saaj jal jiy se raajai ||359||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਦੰਤੀ ਕਹੂੰ ਭਏ ॥

Took Took dha(n)tee kahoo(n) bhe ||

ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਸੁਭਟ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥

til til prai subhaT havai ge ||

ਸ੍ਰੋਨਤ ਧਾਰਿ ਬਹੀ ਇਕ ਬਾਰਾ ॥

sronat dhaar bahee ik baaraa ||

ਭਈ ਧੂਰਿ ਰਨ ਕੀ ਸਭ ਗਾਰਾ ॥੩੬੦॥

bhiee dhoor ran kee sabh gaaraa ||360||

ਨੇਜਬਾਜ ਬਹੁ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

nejabaaj bahu beer sa(n)ghaare ||

ਪ੍ਰੋਏ ਬਰਾ ਸੀਖ ਭਟਿਯਾਰੇ ॥

proe baraa seekh bhaTiyaare ||

ਟੂਕ ਟੂਕ ਭਟ ਰਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ॥

Took Took bhaT ran havai rahe ||

ਜਿਨ ਕੇ ਘਾਵ ਸਰੋਹਿਨ ਬਹੇ ॥੩੬੧॥

jin ke ghaav sarohin bahe ||361||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕਾਲਾ ॥

eeh bidh amit kop kar kaalaa ||

ਕਾਢਤ ਭਯੋ ਦਾਤ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥

kaaddat bhayo dhaat bikaraalaa ||

ਛਿਪ੍ਰ ਹਨੇ ਛਿਨ ਮਾਝ ਛਤ੍ਰਾਲੇ ॥

chhipr hane chhin maajh chhatraale ||

ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਮੁਛਾਲੇ ॥੩੬੨॥

soorabeer balavaan muchhaale ||362||

ਦੁਹੂੰ ਅਧਿਕ ਰਨ ਕਿਯੋ ਅਪਾਰਾ ॥

dhuhoo(n) adhik ran kiyo apaaraa ||

ਦਾਨਵ ਮਰਤ ਭਯੋ ਨਹਿ ਮਾਰਾ ॥

dhaanav marat bhayo neh maaraa ||

ਤਬ ਅਸਿਧੁਜ ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥

tab asidhuj as ma(n)tr bichaaro ||

ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤੇ ਦਾਨਵਹਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥੩੬੩॥

jeh bidh te dhaanaveh sa(n)ghaaro ||363||

ਸਰਬਾਕਰਖਨ ਕਿਯ ਅਸਿਧੁਜ ਜਬ ॥

sarabaakarakhan kiy asidhuj jab ||

ਉਪਜਤ ਤੇ ਰਹਿ ਗਏ ਅਸੁਰ ਤਬ ॥

aupajat te reh ge asur tab ||

ਆਗਜਾ ਬਹੁਰਿ ਕਾਲਿ ਕਹ ਦਈ ॥

aagayaa bahur kaal keh dhiee ||

ਸਤ੍ਰੁ ਸੈਨ ਭਛਨ ਕਰਿ ਗਈ ॥੩੬੪॥

satr sain bhachhan kar giee ||364||

ਏਕੈ ਅਸੁਰ ਤਬੈ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥

ekai asur tabai reh gayo ||

ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥

traasit adhik chit meh bhayo ||

ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਸ ਕਰੌ ਉਪਾਵਾ ॥

hai hai kas karau upaavaa ||

ਅਸ ਕੋਈ ਚਲਤ ਨੇ ਮੇਰਾ ਦਾਵਾ ॥੩੬੫॥

as koiee chalat ne meraa dhaavaa ||365||

ਦੋਹਰਾ ॥

dhoharaa ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਕੀ ਸਰਨਿ ਜੇ ਪਰੇ ਸੁ ਲਏ ਬਚਾਇ ॥

mahaa kaal kee saran je pare su le bachai ||

ਔਰ ਨ ਉਪਜਾ ਦੂਸਰ ਜਗ ਭਛਿਯੋ ਸਭੈ ਬਨਾਇ ॥੩੬੬॥

aauar na upajaa dhoosar jag bhachhiyo sabhai banai ||366||

ਜੋ ਪੂਜਾ ਅਸਿਕੇਤੁ ਕੀ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਕਰੈ ਬਨਾਇ ॥

jo poojaa asiket kee nit prat karai banai ||

ਤਿਨ ਪਰ ਅਪਨੋ ਹਾਥ ਦੈ ਅਸਿਧੁਜ ਲੇਤ ਬਚਾਇ ॥੩੬੭॥

tin par apano haath dhai asidhuj let bachai ||367||

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

ਦੁਸਟ ਦੈਤ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥

dhusaT dhait kachh baat na jaanee ||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਤਨ ਪੁਨਿ ਰਿਸਿ ਠਾਨੀ ॥

mahaa kaal tan pun ris Thaanee ||

ਬਲ ਅਪਬਲ ਅਪਨੋ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥

bal apabal apano na bichaaraa ||

ਗਰਬ ਠਾਨਿ ਜਿਯ ਬਹੁਰਿ ਹੰਕਾਰਾ ॥੩੬੮॥

garab Thaan jiy bahur ha(n)kaaraa ||368||

ਰੇ ਰੇ ਕਾਲ ਫੂਲਿ ਜਿਨਿ ਜਾਹੁ ॥

re re kaal fool jin jaahu ||

ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮਚਾਹੁ ॥

bahur aan sa(n)graam machaahu ||

ਏਕ ਨਿਦਾਨ ਕਰੋ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥

ek nidhaan karo ran maahee ||

ਕੈ ਅਸਿਧੁਜਿ ਕੈ ਦਾਨਵ ਨਾਹੀ ॥੩੬੯॥

kai asidhuj kai dhaanav naahee ||369||

ਏਕ ਪਾਵ ਤਜਿ ਜੁਧ ਨ ਭਾਜਾ ॥

ek paav taj judh na bhaajaa ||

ਮਹਾਰਾਜ ਦੈਤਨ ਕਾ ਰਾਜਾ ॥

mahaaraaj dhaitan kaa raajaa ||

ਆਂਤੌਂ ਗੀਧ ਗਗਨ ਲੈ ਗਏ ॥

aa(n)tau geedh gagan lai ge ||

ਬਾਹਤ ਬਿਸਿਖ ਤਊ ਹਠ ਭਏ ॥੩੭੦॥

baahat bisikh tuoo haTh bhe ||370||

ਅਸੁਰ ਅਮਿਤ ਰਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥

asur amit ran baan chalaae ||

ਨਿਰਖਿ ਖੜਗਧੁਜ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥

nirakh khaRagadhuj kaaT giraae ||

ਬੀਸ ਸਹਸ੍ਰ ਅਸੁਰ ਪਰ ਬਾਨਾ ॥

bees sahasr asur par baanaa ||

ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਛਾਡੇ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੩੭੧॥

sree asidhuj chhaadde bidh naanaa ||371||

ਮਹਾ ਕਾਲ ਪੁਨਿ ਜਿਯ ਮੈ ਕੋਪਾ ॥

mahaa kaal pun jiy mai kopaa ||

ਧਨੁਖ ਟੰਕੋਰ ਬਹੁਰਿ ਰਨ ਰੋਪਾ ॥

dhanukh Ta(n)kor bahur ran ropaa ||

ਏਕ ਬਾਨ ਤੇ ਧੁਜਹਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥

ek baan te dhujeh giraayo ||

ਦੁਤਿਯ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਸੀਸ ਉਡਾਯੋ ॥੩੭੨॥

dhutiy satr ko sees uddaayo ||372||

ਦੁਹੂੰ ਬਿਸਿਖ ਕਰਿ ਦ੍ਵੈ ਰਥ ਚਕ੍ਰ ॥

dhuhoo(n) bisikh kar dhavai rath chakr ||

ਕਾਟਿ ਦਏ ਛਿਨ ਇਕ ਮੈ ਬਕ੍ਰ ॥

kaaT dhe chhin ik mai bakr ||

ਚਾਰਹਿ ਬਾਨ ਚਾਰ ਹੂੰ ਬਾਜਾ ॥

chaareh baan chaar hoo(n) baajaa ||

ਮਾਰ ਦਏ ਸਭ ਜਗ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥੩੭੩॥

maar dhe sabh jag ke raajaa ||373||

ਬਹੁਰਿ ਅਸੁਰ ਕਾ ਕਾਟਸਿ ਮਾਥਾ ॥

bahur asur kaa kaaTas maathaa ||

ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਕੇਤਿ ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਥਾ ॥

sree asiket jagat ke naathaa ||

ਦੁਤਿਯ ਬਾਨ ਸੌ ਦੋਊ ਅਰਿ ਕਰ ॥

dhutiy baan sau dhouoo ar kar ||

ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਸਿਧੁਜ ਨਰ ਨਾਹਰ ॥੩੭੪॥

kaaT dhayo asidhuj nar naahar ||374||

ਪੁਨਿ ਰਾਛਸ ਕਾ ਕਾਟਾ ਸੀਸਾ ॥

pun raachhas kaa kaaTaa seesaa ||

ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਕੇਤੁ ਜਗਤ ਕੇ ਈਸਾ ॥

sree asiket jagat ke ieesaa ||

ਪੁਹਪਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਗਗਨ ਤੇ ਭਈ ॥

puhapan birasaT gagan te bhiee ||

ਸਭਹਿਨ ਆਨਿ ਬਧਾਈ ਦਈ ॥੩੭੫॥

sabhahin aan badhaiee dhiee ||375||

ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਲੋਗਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥

dha(n)nay dha(n)nay logan ke raajaa ||

ਦੁਸਟਨ ਦਾਹ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥

dhusaTan dhaeh gareeb nivaajaa ||

ਅਖਲ ਭਵਨ ਕੇ ਸਿਰਜਨਹਾਰੇ ॥

akhal bhavan ke sirajanahaare ||

ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਮੁਹਿ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੇ ॥੩੭੬॥

dhaas jaan muh leh ubaare ||376||

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ॥

kabiyo baach benatee ||

Speech of the poet.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

Chaupai

ਹਮਰੀ ਕਰੋ ਹਾਥ ਦੈ ਰੱਛਾ ॥

hamaree karo haath dhai ra'chhaa ||

Protect me O Lord! with Thine own Hands

ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਚਿਤ ਕੀ ਇੱਛਾ ॥

pooran hoi chit kee i'chhaa ||

all the desires of my heart be fulfilled.

ਤਵ ਚਰਨਨ ਮਨ ਰਹੈ ਹਮਾਰਾ ॥

tav charanan man rahai hamaaraa ||

Let my mind rest under Thy Feet

ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥੩੭੭॥

apanaa jaan karo pratipaaraa ||377||

Sustain me, considering me Thine own.377.

ਹਮਰੇ ਦੁਸਟ ਸਭੈ ਤੁਮ ਘਾਵਹੁ ॥

hamare dhusaT sabhai tum ghaavahu ||

Destroy, O Lord! all my enemies and

ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਮੋਹਿ ਬਚਾਵਹੁ ॥

aap haath dhai moh bachaavahu ||

protect me with Thine own Hands.

ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮੋਰੋ ਪਰਿਵਾਰਾ ॥

sukhee basai moro parivaaraa ||

May my family live in comfort

ਸੇਵਕ ਸਿੱਖ ਸਭੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥੩੭੮॥

sevak si'kh sabhai karataaraa ||378||

and ease alongwith all my servants and disciples.378.

ਮੋ ਰੱਛਾ ਨਿਜ ਕਰ ਦੈ ਕਰਿਯੈ ॥

mo ra'chhaa nij kar dhai kariyai ||

Protect me O Lord! with Thine own Hands

ਸਭ ਬੈਰਨ ਕੋ ਆਜ ਸੰਘਰਿਯੈ ॥

sabh bairan ko aaj sa(n)ghariyai ||

and destroy this day all my enemies

ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਹਮਾਰੀ ਆਸਾ ॥

pooran hoi hamaaree aasaa ||

May all the aspirations be fulfilled

ਤੋਰ ਭਜਨ ਕੀ ਰਹੈ ਪਿਆਸਾ ॥੩੭੯॥

tor bhajan kee rahai piaasaa ||379||

Let my thirst for Thy Name remain afresh.379.

ਤੁਮਹਿ ਛਾਡਿ ਕੋਈ ਅਵਰ ਨ ਧਿਯਾਊਂ ॥

tumeh chhaadd koiee avar na dhiyaauoo(n) ||

I may remember none else except Thee

ਜੋ ਬਰ ਚਹੋਂ ਸੁ ਤੁਮ ਤੇ ਪਾਊਂ ॥

jo bar chaho(n) su tum te paauoo(n) ||

And obtain all the required boons from Thee

ਸੇਵਕ ਸਿੱਖ ਹਮਾਰੇ ਤਾਰੀਅਹਿ ॥

sevak si'kh hamaare taare'eh ||

Let my servants and disciples cross the world-ocean

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਸਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਮਾਰੀਅਹਿ ॥੩੮੦॥

chun chun satr hamaare maare'eh ||380||

All my enemies be singled out and killed.380.

ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਮੁਝੈ ਉਬਰਿਯੈ ॥

aap haath dhai mujhai ubariyai ||

Protect me O Lord! with Thine own Hands and

ਮਰਨ ਕਾਲ ਕਾ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥

maran kaal kaa traas nivariyai ||

relieve me form the fear of death

ਹੂਜੋ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਪੱਛਾ ॥

hoojo sadhaa hamaare pa'chhaa ||

May Thou ever Bestow Thy favours on my side

ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜੂ ਕਰਿਯਹੁ ਰੱਛਾ ॥੩੮੧॥

sree asidhuj joo kariyahu ra'chhaa ||381||

Protect me O Lord! Thou, the Supreme Destroyer.381.

ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਮੁਹਿ ਰਾਖਨਹਾਰੇ ॥

raakh leh muh raakhanahaare ||

Protect me, O Protector Lord!

ਸਾਹਿਬ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਪਿਯਾਰੇ ॥

saahib sa(n)t sahai piyaare ||

Most dear, the Protector of the Saints:

ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਦੁਸਟਨ ਕੇ ਹੰਤਾ ॥

dheen ba(n)dh dhusaTan ke ha(n)taa ||

Friend of poor and the Destroyer of the enemies

ਤੁਮ ਹੋ ਪੁਰੀ ਚਤੁਰ ਦਸ ਕੰਤਾ ॥੩੮੨॥

tum ho puree chatur dhas ka(n)taa ||382||

Thou art the Master of the fourteen worlds.382.

ਕਾਲ ਪਾਇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥

kaal pai brahamaa bap dharaa ||

In due time Brahma appeared in physical form

ਕਾਲ ਪਾਇ ਸਿਵਜੂ ਅਵਤਰਾ ॥

kaal pai sivajoo avataraa ||

In due time Shiva incarnated

ਕਾਲ ਪਾਇ ਕਰ ਬਿਸਨੁ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥

kaal pai kar bisan prakaasaa ||

In due time Vishnu manifested himself

ਸਕਲ ਕਾਲ ਕਾ ਕੀਆ ਤਮਾਸਾ ॥੩੮੩॥

sakal kaal kaa keeaa tamaasaa ||383||

All this is the play of the Temporal Lord.383.

ਜਵਨ ਕਾਲ ਜੋਗੀ ਸਿਵ ਕੀਓ ॥

javan kaal jogee siv keeo ||

The Temporal Lord, who created Shiva, the Yogi

ਬੇਦ ਰਾਜ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੂ ਥੀਓ ॥

bedh raaj brahamaa joo theeo ||

Who created Brahma, the Master of the Vedas

ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਲੋਕ ਸਵਾਰਾ ॥

javan kaal sabh lok savaaraa ||

The Temporal Lord who fashioned the entire world

ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਹਮਾਰਾ ॥੩੮੪॥

namasakaar hai taeh hamaaraa ||384||

I salute the same Lord.384.

ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਜਗਤ ਬਨਾਯੋ ॥

javan kaal sabh jagat banaayo ||

The Temporal Lord, who created the whole world

ਦੇਵ ਦੈਤ ਜੱਛਨ ਉਪਜਾਯੋ ॥

dhev dhait ja'chhan upajaayo ||

Who created gods, demons and yakshas

ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਅਵਤਾਰਾ ॥

aadh a(n)t ekai avataaraa ||

He is the only one form the beginning to the end

ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਸਮਝਿਯਹੁ ਹਮਾਰਾ ॥੩੮੫॥

soiee guroo samajhiyahu hamaaraa ||385||

I consider Him only my Guru.385.

ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਸ ਹੀ ਕੋ ਹਮਾਰੀ ॥

namasakaar tis hee ko hamaaree ||

I salute Him, non else, but Him

ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਜਿਨ ਆਪ ਸਵਾਰੀ ॥

sakal prajaa jin aap savaaree ||

Who has created Himself and His subject

ਸਿਵਕਨ ਕੋ ਸਿਵਗੁਨ ਸੁਖ ਦੀਓ ॥

sivakan ko sivagun sukh dheeo ||

He bestows Divine virtues and happiness on His servants

ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਪਲ ਮੋ ਬਧ ਕੀਓ ॥੩੮੬॥

sata'run ko pal mo badh keeo ||386||

He destroys the enemies instantly.386.

ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰ ਕੀ ਜਾਨਤ ॥

ghaT ghaT ke a(n)tar kee jaanat ||

He knows the inner feelings of every heart

ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਕੀ ਪੀਰ ਪਛਾਨਤ ॥

bhale bure kee peer pachhaanat ||

He knows the anguish of both good and bad

ਚੀਟੀ ਤੇ ਕੁੰਚਰ ਅਸਥੂਲਾ ॥

cheeTee te ku(n)char asathoolaa ||

From the ant to the solid elephant

ਸਭ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰ ਫੂਲਾ ॥੩੮੭॥

sabh par kirapaa dhirasaT kar foolaa ||387||

He casts His Graceful glance on all and feels pleased.387.

ਸੰਤਨ ਦੁਖ ਪਾਏ ਤੇ ਦੁਖੀ ॥

sa(n)tan dhukh paae te dhukhee ||

He is painful, when He sees His saints in grief

ਸੁਖ ਪਾਏ ਸਾਧੁਨ ਕੇ ਸੁਖੀ ॥

sukh paae saadhun ke sukhee ||

He is happy, when His saints are happy.

ਏਕ ਏਕ ਕੀ ਪੀਰ ਪਛਾਨੈਂ ॥

ek ek kee peer pachhaanai(n) ||

He knows the agony of everyone

ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਪਟ ਪਟ ਕੀ ਜਾਨੈਂ ॥੩੮੮॥

ghaT ghaT ke paT paT kee jaanai(n) ||388||

He knows the innermost secrets of every heart.388.

ਜਬ ਉਦਕਰਖ ਕਰਾ ਕਰਤਾਰਾ ॥

jab udhakarakh karaa karataaraa ||

When the Creator projected Himself,

ਪ੍ਰਜਾ ਧਰਤ ਤਬ ਦੇਹ ਅਪਾਰਾ ॥

prajaa dharat tab dheh apaaraa ||

His creation manifested itself in innumerable forms

ਜਬ ਆਕਰਖ ਕਰਤ ਹੋ ਕਬਹੂੰ ॥

jab aakarakh karat ho kabahoo(n) ||

When at any time He withdraws His creation,

ਤੁਮ ਮੈ ਮਿਲਤ ਦੇਹ ਧਰ ਸਭਹੂੰ ॥੩੮੯॥

tum mai milat dheh dhar sabhahoo(n) ||389||

all the physical forms are merged in Him.389.

ਜੇਤੇ ਬਦਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭ ਧਾਰੈ ॥

jete badhan sirasaT sabh dhaarai ||

All the bodies of living beings created in the world

ਆਪੁ ਆਪਨੀ ਬੂਝ ਉਚਾਰੈ ॥

aap aapanee boojh uchaarai ||

speak about Him according to their understanding

ਤੁਮ ਸਭਹੀ ਤੇ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ ॥

tum sabhahee te rahat niraalam ||

But Thou, O Lord! live quite apart from everything

ਜਾਨਤ ਬੇਦ ਭੇਦ ਅਰ ਆਲਮ ॥੩੯੦॥

jaanat bedh bhedh ar aalam ||390||

this fact is know to the Vedas and the learned.390.

ਨਿਰੰਕਾਰ ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰ ਨਿਰਲੰਭ ॥

nira(n)kaar nirabikaar nirala(n)bh ||

The Lord is Formless, Sinless and shelterless:

ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਦਿ ਅਸੰਭ ॥

aadh aneel anaadh asa(n)bh ||

He is the Primal Power, without Blemish, without Beginning and Unborn

ਤਾ ਕਾ ਮੂੜ੍ਹ ਉਚਾਰਤ ਭੇਦਾ ॥

taa kaa mooRh uchaarat bhedhaa ||

The fool claims boastfully about the knowledge of His secrets,

ਜਾ ਕੋ ਭੇਵ ਨ ਪਾਵਤ ਬੇਦਾ ॥੩੯੧॥

jaa ko bhev na paavat bedhaa ||391||

which even the Vedas do not know.391.

ਤਾ ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਹਨ ਅਨੁਮਾਨਤ ॥

taa ko kar paahan anumaanat ||

The fool considers Him a stone,

ਮਹਾ ਮੂੜ੍ਹ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ॥

mahaa mooRh kachh bhedh na jaanat ||

but the great fool does not know any secret

ਮਹਾਦੇਵ ਕੋ ਕਹਤ ਸਦਾ ਸਿਵ ॥

mahaadhev ko kahat sadhaa siv ||

He calls Shiva “The Eternal Lord",

ਨਿਰੰਕਾਰ ਕਾ ਚੀਨਤ ਨਹਿ ਭਿਵ ॥੩੯੨॥

nira(n)kaar kaa cheenat neh bhiv ||392||

“but he does not know the secret of the Formless Lord.392.

ਆਪੁ ਆਪਨੀ ਬੁਧਿ ਹੈ ਜੇਤੀ ॥

aap aapanee budh hai jetee ||

According to ones own intellect,

ਬਰਨਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤੁਹਿ ਤੇਤੀ ॥

baranat bhi(n)n bhi(n)n tuh tetee ||

one describes Thee differently

ਤੁਮਰਾ ਲਖਾ ਨ ਜਾਇ ਪਸਾਰਾ ॥

tumaraa lakhaa na jai pasaaraa ||

The limits of Thy creation cannot be known

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਸਜਾ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਸਾਰਾ ॥੩੯੩॥

keh bidh sajaa pratham sa(n)saaraa ||393||

and how the world was fashioned in the beginning?393.

ਏਕੈ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪਾ ॥

ekai roop anoop saroopaa ||

He hath only one unparalleled Form

ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵ ਕਹੀ ਭੂਪਾ ॥

ra(n)k bhayo raav kahee bhoopaa ||

He manifests Himself as a poor man or a king at different places

ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਸੇਤਜ ਕੀਨੀ ॥

a(n)ddaj jeraj setaj keenee ||

He created creatures from eggs, wombs and perspiration

ਉਤਭੁਜ ਖਾਨਿ ਬਹੁਰ ਰਚਿ ਦੀਨੀ ॥੩੯੪॥

autabhuj khaan bahur rach dheenee ||394||

Then He created the vegetable kingdom.394.

ਕਹੂੰ ਫੂਲ ਰਾਜਾ ਹ੍ਵੈ ਬੈਠਾ ॥

kahoo(n) fool raajaa havai baiThaa ||

Somewhere He sits joyfully as a king

ਕਹੂੰ ਸਿਮਟਿ ਭਿਯੋ ਸੰਕਰ ਇਕੈਠਾ ॥

kahoo(n) simaT bhiyo sa(n)kar ikaiThaa ||

Somewhere He contracts Himself as Shiva, the Yogi

ਸਗਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਦਿਖਾਇ ਅਚੰਭਵ ॥

sagaree sirasaT dhikhai acha(n)bhav ||

All His creation unfolds wonderful things

ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਸਰੂਪ ਸੁਯੰਭਵ ॥੩੯੫॥

aadh jugaadh saroop suya(n)bhav ||395||

He, the Primal Power, is from the beginning and Self-Existent.395.

ਅਬ ਰੱਛਾ ਮੇਰੀ ਤੁਮ ਕਰੋ ॥

ab ra'chhaa meree tum karo ||

O Lord! keep me now under Thy protection

ਸਿੱਖ ਉਬਾਰਿ ਅਸਿੱਖ ਸੰਘਰੋ ॥

si'kh ubaar asi'kh sa(n)gharo ||

Protect my disciples and destroy my enemies

ਦੁਸ਼ਟ ਜਿਤੇ ਉਠਵਤ ਉਤਪਾਤਾ ॥

dhushaT jite uThavat utapaataa ||

All the villains creations outrage

ਸਕਲ ਮਲੇਛ ਕਰੋ ਰਣ ਘਾਤਾ ॥੩੯੬॥

sakal malechh karo ran ghaataa ||396||

and all the infidels be destroyed in the battlefield.396.

ਜੇ ਅਸਿਧੁਜ ਤਵ ਸਰਨੀ ਪਰੇ ॥

je asidhuj tav saranee pare ||

O Supreme Destroyer! those who sought Thy refuge,

ਤਿਨ ਕੇ ਦੁਸ਼ਟ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਰੇ ॥

tin ke dhushaT dhukhit havai mare ||

their enemies met painful death

ਪੁਰਖ ਜਵਨ ਪਗ ਪਰੇ ਤਿਹਾਰੇ ॥

purakh javan pag pare tihaare ||

The persons who fell at Thy Feet,

ਤਿਨ ਕੇ ਤੁਮ ਸੰਕਟ ਸਭ ਟਾਰੇ ॥੩੯੭॥

tin ke tum sa(n)kaT sabh Taare ||397||

thou didst remove all their troubles.397.

ਜੋ ਕਲਿ ਕੋ ਇਕ ਬਾਰ ਧਿਐ ਹੈ ॥

jo kal ko ik baar dhiaai hai ||

Those who meditate even on the Supreme Destroyer,

ਤਾ ਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟਿ ਨਹਿ ਐਹੈ ॥

taa ke kaal nikaT neh aaihai ||

death cannot approach them.

ਰੱਛਾ ਹੋਇ ਤਾਹਿ ਸਭ ਕਾਲਾ ॥

ra'chhaa hoi taeh sabh kaalaa ||

They remain protected at all times

ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਟਰੇਂ ਤਤਕਾਲਾ ॥੩੯੮॥

dhusaT arisaT Tare(n) tatakaalaa ||398||

Their enemies and troubles come to and end instantly.398.

ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਨ ਜਾਹਿ ਨਿਹਰਿਹੋ ॥

kirapaa dhirasaT tan jaeh nihariho ||

Upon whomsoever Thou dost cast Thy favourable glance,

ਤਾਕੇ ਤਾਪ ਤਨਕ ਮੋ ਹਰਿਹੋ ॥

taake taap tanak mo hariho ||

they are absolved of sins instantly

ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਘਰ ਮੋ ਸਭ ਹੋਈ ॥

ri'dh si'dh ghar mo sabh hoiee ||

They have all the worldly and spiritual pleasures in their homes

ਦੁਸ਼ਟ ਛਾਹ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ ॥੩੯੯॥

dhushaT chhaeh chhavai sakai na koiee ||399||

None of their enemies can even touch their shadow.399.

ਏਕ ਬਾਰ ਜਿਨ ਤੁਮੈ ਸੰਭਾਰਾ ॥

ek baar jin tumai sa(n)bhaaraa ||

He, who remembered Thee even once,

ਕਾਲ ਫਾਸ ਤੇ ਤਾਹਿ ਉਬਾਰਾ ॥

kaal faas te taeh ubaaraa ||

thou didst protect him from the noose of death

ਜਿਨ ਨਰ ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਕਹਾ ॥

jin nar naam tihaaro kahaa ||

Those persons, who repeated Thy Name,

ਦਾਰਿਦ ਦੁਸਟ ਦੋਖ ਤੇ ਰਹਾ ॥੪੦੦॥

dhaaridh dhusaT dhokh te rahaa ||400||

they were saved from poverty and attacks of enemies.400.

ਖੜਗ ਕੇਤ ਮੈ ਸਰਣਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥

khaRag ket mai saran tihaaree ||

O Immortal Being (with the sword on Your banner)! I am under Your

protection.

ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥

aap haath dhai leh ubaaree ||

Give me Your hand and save me.

ਸਰਬ ਠੌਰ ਮੋ ਹੋਹੁ ਸਹਾਈ ॥

sarab Thauar mo hoh sahaiee ||

Stand by me everywhere,

ਦੁਸਟ ਦੋਖ ਤੇ ਲੇਹੁ ਬਚਾਈ ॥੪੦੧॥

dhusaT dhokh te leh bachaiee ||401||

and guard me against enmity and pain. 401.

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਹਮ ਪਰ ਜਗਮਾਤਾ ॥

kirapaa karee ham par jagamaataa ||

The Mother of the world has been kind towards me

ਗ੍ਰੰਥ ਕਰਾ ਪੂਰਨ ਸੁਭਰਾਤਾ ॥

gra(n)th karaa pooran subharaataa ||

and I have completed the book this auspicious night

ਕਿਲਬਿਖ ਸਕਲ ਦੇਹ ਕੋ ਹਰਤਾ ॥

kilabikh sakal dheh ko harataa ||

The Lord is the destroyer of all the sins of the body

ਦੁਸਟ ਦੋਖਿਯਨ ਕੋ ਛੈ ਕਰਤਾ ॥੪੦੨॥

dhusaT dhokhiyan ko chhai karataa ||402||

and all the malicious and wicked persons.402.

ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜਬ ਭਏ ਦਯਾਲਾ ॥

sree asidhuj jab bhe dhayaalaa ||

When Mahakal became kind,

ਪੂਰਨ ਕਰਾ ਗ੍ਰੰਥ ਤਤਕਾਲਾ ॥

pooran karaa gra(n)th tatakaalaa ||

he immediately caused me to complete this book

ਮਨ ਬਾਛਤ ਫਲ ਪਾਵੈ ਸੋਈ ॥

man baachhat fal paavai soiee ||

He will obtain the fruit desired by the mind (who will read or listen to this

book)

ਦੂਖ ਨ ਤਿਸੈ ਬਿਆਪਤ ਕੋਈ ॥੪੦੩॥

dhookh na tisai biaapat koiee ||403||

and no suffering will occur to him.403.

ਅੜਿਲ ॥

aRil ||

ARRIL

ਸੁਨੈ ਗੁੰਗ ਜੋ ਯਾਹਿ ਸੁ ਰਸਨਾ ਪਾਵਈ ॥

sunai gu(n)g jo yaeh su rasanaa paaviee ||

The dumb, who will listen to it, will be blessed with the tongue to speak

ਸੁਨੈ ਮੂੜ ਚਿਤ ਲਾਇ ਚਤੁਰਤਾ ਆਵਈ ॥

sunai mooR chit lai chaturataa aaviee ||

The fool, who will listen to it attentively, will get wisdom

ਦੂਖ ਦਰਦ ਭੌ ਨਿਕਟ ਨ ਤਿਨ ਨਰ ਕੇ ਰਹੈ ॥

dhookh dharadh bhau nikaT na tin nar ke rahai ||

That person will be absolved of suffering, pain or fear,

ਹੋ ਜੋ ਯਾ ਕੀ ਏਕ ਬਾਰ ਚੌਪਈ ਕੋ ਕਹੈ ॥੪੦੪॥

ho jo yaa kee ek baar chauapiee ko kahai ||404||

Who will even once recite this Chaupai-prayer.404.

ਚੌਪਈ ॥

chauapiee ||

CHAUPAI

ਸੰਬਤ ਸਤ੍ਰਹ ਸਹਸ ਭਣਿਜੈ ॥

sa(n)bat satreh sahas bhanijai ||

ਅਰਧ ਸਹਸ ਫੁਨਿ ਤੀਨਿ ਕਹਿਜੈ ॥

aradh sahas fun teen kahijai ||

ਭਾਦ੍ਰਵ ਸੁਦੀ ਅਸਟਮੀ ਰਵਿ ਵਾਰਾ ॥

bhaadhrav sudhee asaTamee rav vaaraa ||

ਤੀਰ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ॥੪੦੫॥

teer satudhrav gra(n)th sudhaaraa ||405||

It was Bikrami Samvat 1753

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖ੍ਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਪਾਂਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮ ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ

॥੪੦੫॥੭੫੫੮॥ ਅਫਜੂੰ ॥

eit sree charitr pakhayaane tirayaa charitre ma(n)tree bhoop sa(n)baadhe chaar sau paa(n)ch charitr samaapatam sat subham sat ||405||7558|| afaja(n)oo ||

This book was completed on the banks of Sutlej on Sunday, the eighth

Sudi of the month of Bhadon.

ੴ ਹੁਕਮ ਸਤਿ ॥

ikOankaar hukam sat ||

The Victory is of the Lord.

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

vaahiguroo jee kee phateh ||

The Lord is One and His Word is True.

ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਹ ॥

zapharanaameh ||

ZAFARNAMAH (The Epistle of Victory)

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

sree mukhavaak paatisaahee 10 ||

The Sacred Utterance of the Tenth Sovereign.

ਕਮਾਲੇ ਕਰਾਮਾਤ ਕਾਯਮ ਕਰੀਮ ॥

kamaale karaamaat kaayam kareem ||

ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ੋ ਰਾਜ਼ਿਕ ਰਿਹਾਕੋ ਰਹੀਮ ॥੧॥

razaa bakhhasho raazik rihaako raheem ||1||

The Lord is perfect in all faculties. He is Immortal and generous. He is the

Giver of victuals and Emancipator.1.

ਅਮਾ ਬਖ਼ਸ਼ੋ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦ ਓ ਦਸਤਗੀਰ ॥

amaa bakhhasho bakhhashi(n)dh o dhasatageer ||

He is the Protector and Helper.

ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਦਿਲ ਪਜ਼ੀਰ ॥੨॥

razaa bakhhash rozee dhiho dhil pazeer ||2||

He is Compassionate, the Giver of food, and Enticer.2.

ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਖ਼ੂਬੀ ਦਿਹੋ ਰਹ ਨਮੂੰ ॥

shahinashaeh khhoobee dhiho reh namoo(n) ||

He is the Sovereign, treasure-house of qualities and Guide

ਕਿ ਬੇਗੂੰਨ ਬੇਚੂੰਨ ਚੂੰ ਬੇਨਮੂੰ ॥੩॥

k begoo(n)n bechoo(n)n choo(n) benamoo(n) ||3||

He is unparalleled and is without Form and Colour.3.

ਨ ਸਾਜ਼ੋ ਨ ਬਾਜ਼ੋ ਨ ਫ਼ੌਜੋ ਨ ਫ਼ਰਸ਼ ॥

n saazo na baazo na phauajo na pharash ||

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਏ ਐਸ਼ੁ ਅਰਸ਼ ॥੪॥

khhudhaava(n)dh bakhhashi(n)dhe aaish arash ||4||

Through His Generosity, He provides Heavenly Enjoyments to one without

any wealth, falcon, army property and authority.4.

ਜਹਾ ਪਾਕ ਜ਼ਬਰਸਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥

jahaa paak zabarasat zaahir zahoor ||

He is the Transcendent as well as Immanent

ਅਤਾ ਮੇ ਦਿਹਦ ਹਮ ਚੁ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹਜ਼ੂਰ ॥੫॥

ataa me dhihadh ham ch haazir hazoor ||5||

He is Omnipresent and bestows honours.5.

ਅਤਾ ਬਖ਼ਸ਼ਓ ਪਾਕ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ ॥

ataa bakhhasho paak paravaradhigaar ||

He is Holy, Generous and Preserver

ਰਹੀਮ ਅਸਤੋ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਹਰ ਦਿਯਾਰ ॥੬॥

raheem asato rozee dhiho har dhiyaar ||6||

He is Merciful and Provider of victuals.6.

ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦਿਆਰ ਅਸਤੁ ਆਜ਼ਮ ਅਜ਼ੀਮ ॥

k saahib dhiaar asat aazam azeem ||

The Lord is Generous, the Highest of the High

ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤੁ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹੀਮ ॥੭॥

k husanul jamaal asat raazak raheem ||7||

He, the preserver, is Most Beautiful.7.

ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਊਰ ਅਸਤੁ ਆਜਿਜ਼ ਨਿਵਾਜ਼ ॥

k saahib shuoor asat aajiz nivaaz ||

The Lord is Omniscient, the Protector of the lowly

ਗ਼ਰੀਬੁਲ ਪ੍ਰਸਤੋ ਗ਼ਨੀਮੁਲ ਗੁਦਾਜ਼ ॥੮॥

g(h)reebul prasato g(h)neemul gudhaaz ||8||

He, the Friend of the poor, is the Destroyer of the enemies.8.

ਸ਼ਰੀਅਤ ਪ੍ਰਸਤੋ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਮਆਬ ॥

shareeat prasato phazeelat maab ||

He is the Source of all virtues, keeper of Dharma

ਹਕੀਕਤ ਸ਼ਨਾਸੋ ਨਬੀਉਲ ਕਿਤਾਬ ॥੯॥

hakeekat shanaaso nabeeaul kitaab ||9||

He knows everything and is the Source of all Scriptures.9.

ਕਿ ਦਾਨਿਸ਼ ਪਿਯੂਹਸਤੁ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਊਰ ॥

k dhaanish piyoohasat saahib shuoor ||

He is the Perfect Being and Treasure of Wisdom

ਹਕੀਕਤ ਸ਼ਨਾਸਸਤੁ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥੧੦॥

hakeekat shanaasasat zaahar zahoor ||10||

He, the All-Pervading Lord, is Omniscient.10.

ਸ਼ਨਾਸਿੰਦਏ ਇਲਮਿ ਆਲਮ ਖ਼ੁਦਾਇ ॥

shanaasi(n)dhe ilam aalam khhudhai ||

ਕੁਸ਼ਾਇੰਦਏ ਕਾਰਿ ਆਲਮ ਕੁਸ਼ਾਇ ॥੧੧॥

kushai(n)dhe kaar aalam kushai ||11||

The Lord of the Universe, Knows all the sciences and breaks the knots of

all complications.11.

ਗੁਜ਼ਾਰਿੰਦਏ ਕਾਰਿ ਆਲਮ ਕਬੀਰ ॥

guzaari(n)dhe kaar aalam kabeer ||

He, the Supreme and Most High, Supervises the whole world

ਸ਼ਨਾਸਿੰਦਏ ਇਲਮਿ ਆਲਮ ਅਮੀਰ ॥੧੨॥

shanaasi(n)dhe ilam aalam ameer ||12||

He, the Sovereign of the Universe, is the Source of all Learning.12.

ਮਰਾ ਏਤਬਾਰੇ ਬਰੀਂ ਕਸਮ ਨੇਸਤ ॥

maraa etabaare baree(n) kasam nesat ||

(Aurangzeb!) I do not have faith in your oaths.

ਕਿ ਏਜ਼ਦ ਗਵਾਹਸਤੁ ਯਜ਼ਦਾ ਯਕੇਸਤ ॥੧੩॥

k ezadh gavaahasat yazadhaa yakesat ||13||

The Lord Himself is the Witness.13.

ਨ ਕਤਰਹ ਮਰਾ ਏਤਬਾਰੇ ਬਰੋਸਤ ॥

n katareh maraa etabaare barosat ||

ਕਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਵ ਦੀਵਾ ਹਮਹ ਕਿਜ਼ਬਗੋਸ਼ਤ ॥੧੪॥

k bakhhashee v dheevaa hameh kizabagoshat ||14||

I have not an iota of faith in such a person, whose officers have relinquished the path of Truth.14.

ਕਸੇ ਕਉਲਿ ਕੁਰਆਂ ਕੁਨਦ ਏਤਬਾਰ ॥

kase kaul kuraa(n) kunadh etabaar ||

ਹਮਾ ਰੋਜ਼ਿ ਆਖ਼ਿਰ ਸ਼ਵਦ ਮਰਦ ਖ਼੍ਵਾਰ ॥੧੫॥

hamaa roz aakhhir shavadh maradh khhavaiaar ||15||

Whosoever puts faith on the oath of Quran, he is subjected to punishment on the final reckoning.15.

ਹੁਮਾ ਰਾ ਕਸੇ ਸਾਯਹ ਆਯਦ ਬਜ਼ੇਰ ॥

humaa raa kase saayeh aayadh bazer ||

ਬਰੋ ਦਸਤ ਦਾਰਦ ਨ ਜ਼ਾਗ਼ੋ ਦਲੇਰ ॥੧੬॥

baro dhasat dhaaradh na zaag(h)o dhaler ||16||

He, who comes under the shade of the legendary Huma, a very brave crow

cannot harm him.16.

ਕਸੇ ਪੁਸ਼ਤ ਉਫ਼ਤਦ ਪਸੇ ਸ਼ੇਰਿ ਨਰ ॥

kase pushat uphatadh pase sher nar ||

He, who takes refuge of the fierce tiger

ਨਗੀਰਦ ਬੁਜ਼ੋ ਮੇਸ਼ੋ ਆਹੂ ਗੁਜ਼ਰ ॥੧੭॥

nageeradh buzo mesho aahoo guzar ||17||

The goat, sheep and deer do not go near him.17.

ਕਸਮ ਮੁਸਹਫ਼ੇ ਖ਼ੁਫ਼ੀਯਹ ਗਰ ਈਂ ਖ਼ੁਰਮ ॥

kasam musahaphe khhupheeyeh gar iee(n) khhuram ||

ਨ ਫ਼ੌਜੇ ਅਜ਼ੀਂ ਜ਼ੇਰ ਸੁਮ ਅਫ਼ਕੁਨਮ ॥੧੮॥

n phauaje azee(n) zer sum aphakunam ||18||

Even if I had taken an oath on Quran in concealment, I would not have

moved an inch from my place.18.

ਗੁਰਸਨਹ ਚਿ ਕਾਰੇ ਕੁਨਦ ਚਿਹਲ ਨਰ ॥

gursaneh ch kaare kunadh chihal nar ||

ਕਿ ਦਹ ਲਖ ਬਰਆਯਦ ਬਰੋ ਬੇਖ਼ਬਰ ॥੧੯॥

k dheh lakh baraayadh baro bekhhabar ||19||

How could forty famished persons fight in the battlefield, on whom 1,000,000 soldiers made a sudden attack.19.

ਕਿ ਪੈਮਾ ਸ਼ਿਕਨ ਬੇਦਰੰਗ ਅਮਾਦੰਦ ॥

k paimaa shikan bedhara(n)g amaadha(n)dh ||

ਮਿਯਾ ਤੇਗ਼ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ਆਮਦੰਦ ॥੨੦॥

miyaa teg(h) teero tupha(n)g aamadha(n)dh ||20||

Your army breaking the oath and in great haste plunged in the battlefield

with arrows and guns.20.

ਬ ਲਾਚਾਰਗੀ ਦਰ ਮਿਯਾ ਆਮਦਮ ॥

b laachaaragee dhar miyaa aamadham ||

ਬ ਤਦਬੀਰਿ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ਆਮਦਮ ॥੨੧॥

b tadhabeer teero tupha(n)g aamadham ||21||

For this reason, I had to intervene and had to come fully armed.21.

ਚੁ ਕਾਰ ਅਜ਼ ਹਮਹ ਹੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥

ch kaar az hameh heelate dhar guzashat ||

When all other methods of communication have failed,

ਹਲਾਲ ਅਸਤੁ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਦਸਤ ॥੨੨॥

halaal asat buradhan b shamasher dhasat ||22||

It is righteous to take the sword in hand.22.

ਚਿ ਕਸਮੇ ਕੁਰਾ ਮਨ ਕੁਨਮ ਏਤਬਾਰ ॥

ch kasame kuraa man kunam etabaar ||

I have no faith in your oaths on the Quran.

ਵਗਰਨਹ ਤੁ ਗੋਈ ਮਨ ਈਂ ਰਹ ਚਿ ਕਾਰ ॥੨੩॥

vagaraneh ta goiee man iee(n) reh ch kaar ||23||

Otherwise I had nothing to do with this battle.23.

ਨ ਦਾਨਮ ਕਿ ਈਂ ਮਰਦ ਰੋਬਾਹ ਪੇਚ ॥

n dhaanam k iee(n) maradh robaeh pech ||

I did not think your officers would be deceitful.

ਵਗਰ ਹਰਗਿਜ਼ੀਂ ਰਹ ਨਯਾਰਦ ਬਹੇਚ ॥੨੪॥

vagar haragizee(n) reh nayaaradh bahech ||24||

Otherwise I would not have followed the path I have taken.24.

ਹਰ ਆਂ ਕਸ ਕਿ ਕਉਲੇ ਕੁਰਾ ਆਯਦਸ਼ ॥

har aa(n) kas k kaule kuraa aayadhash ||

For those persons who have put their faith on the oaths of the Quran,

ਨਜ਼ੋ ਬਸਤਨੋ ਕੁਸ਼ਤਨੀ ਬਾਯਦਸ਼ ॥੨੫॥

nazo basatano kushatanee baayadhash ||25||

It is not right to imprison and kill them.25.

ਬਰੰਗੇ ਮਗਸ ਸ੍ਯਾਹਪੋਸ਼ ਆਮਦੰਦ ॥

bara(n)ge magas srayaahaposh aamadha(n)dh ||

The soldiers of your army, clad in black uniforms, rushed like flies on my

men.

ਬ ਯਕ ਬਾਰਗੀ ਦਰ ਖ਼ਰੋਸ਼ ਆਮਦੰਦ ॥੨੬॥

b yak baaragee dhar khharosh aamadha(n)dh ||26||

They came at us making loud noises.26.

ਹਰ ਆਂ ਕਸ ਜ਼ਿ ਦੀਵਾਰ ਆਮਦ ਬਿਰੂੰ ॥

har aa(n) kas z dheevaar aamadh biroo(n) ||

Whosoever appeared near the wall of the fort,

ਬਖ਼ੁਰਦਨ ਯਕੇ ਤੀਰ ਸ਼ੁਦ ਗ਼ਰਕਿ ਖ਼ੂੰ ॥੨੭॥

bakhhuradhan yake teer shudh g(h)rak khhoo(n) ||27||

With one arrow he was drenched in his own blood.27.

ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਨਯਾਮਦ ਕਸੇ ਜ਼ਾ ਦੀਵਾਰ ॥

k beroo(n) nayaamadh kase zaa dheevaar ||

Thereafter, no one dared to come there near the wall

ਨ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਤੀਰੋ ਨ ਗਸ਼ਤੰਦ ਖ਼੍ਵਾਰ ॥੨੮॥

n khhuradha(n)dh teero na gashata(n)dh khhavaiaar ||28||

None faced then the arrows and destruction.28.

ਚੁ ਦੀਦਮ ਕਿ ਨਾਹਰ ਬਿਯਾਮਦ ਬ ਜੰਗ ॥

ch dheedham k naahar biyaamadh b ja(n)g ||

When I saw Nahar Khan in the battlefield,

ਚਸ਼ੀਦਹ ਯਕੇ ਤੀਰਿ ਮਨ ਬੇਦਰੰਗ ॥੨੯॥

chasheedheh yake teer man bedhara(n)g ||29||

He was greeted with one of my arrows.29.

ਹਮਾਖ਼ਿਰ ਆਖ਼ਰ ਗੁਰੇਜ਼ਦ ਬਜਾਏ ਮਸਾਫ਼ ॥

hamaakhhir aakhhar gurezadh bajaae masaaph ||

ਬਸੇ ਖ਼ਾਨਹ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਬੇਰੂੰ ਗੁਜ਼ਾਫ਼ ॥੩੦॥

base khhaaneh khhuradha(n)dh beroo(n) guzaaph ||30||

All those boasters who came near the wall, they were dispatched in no

time.30.

ਕਿ ਅਫ਼ਗਨੇ ਦੀਗਰ ਬਿਯਾਮਦ ਬਜੰਗ ॥

k aphagane dheegar biyaamadh baja(n)g ||

ਚੁ ਸੈਲੇ ਰਵਾ ਹਮ ਚੁ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥੩੧॥

ch saile ravaa ham ch teero tupha(n)g ||31||

Another Afghan, with a bow and arrow came in the battlefield like a flood.31.

ਬਸੇ ਹਮਲਹ ਕਰਦੰਦ ਬ ਮਰਦਾਨਗੀ ॥

base hamaleh karadha(n)dh b maradhaanagee ||

ਹਮ ਅਜ਼ ਹੋਸ਼ਗੀ ਹਮ ਜ਼ਿ ਦੇਵਾਨਗੀ ॥੩੨॥

ham az hoshagee ham z dhevaanagee ||32||

He shot arrows heroically, sometimes in senses and sometimes in

madness.32.

ਬਸੇ ਹਮਲਹ ਕਰਦਹ ਬਸੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਖ਼ੁਰਦ ॥

base hamaleh karadheh base zakhham khhuradh ||

ਦੁ ਕਸ ਰਾ ਬਜ਼ਾ ਕੁਸ਼ਤੋ ਹਮ ਜਾ ਸਪੁਰਦ ॥੩੩॥

dh kas raa bazaa kushato ham jaa sapuradh ||33||

He made several attacks and was drenched with last.33.

ਕਿ ਆਂ ਖ਼੍ਵਾਜਹ ਮਰਦੂਦ ਸਾਯਹ ਦੀਵਾਰ ॥

k aa(n) khhavaiaajeh maradhoodh saayeh dheevaar ||

Khwaja Mardud hid himself behind the wall

ਨ੍ਯਾਮਦ ਬ ਮੈਦਾ ਬ ਮਰਦਾਨਹ ਵਾਰ ॥੩੪॥

nrayaamadh b maidhaa b maradhaaneh vaar ||34||

He did not enter the field like a brave warrior.34.

ਦਰੇਗਾ ਅਗਰ ਰੂਇ ਓ ਦੀਦਮੇ ॥

dharegaa agar rooi o dheedhame ||

ਬ ਯਕ ਤੀਰ ਲਾਚਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਮੇ ॥੩੫॥

b yak teer laachaar bakhhasheedhame ||35||

If I had seen his face once, one of my arrows would have dispatched him to the abode of death.35.

ਹਮਾਖ਼ਿਰ ਬਸੇ ਜ਼ਖ਼ਮਿ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥

hamaakhhir base zakhham teero tupha(n)g ||

ਦੁ ਸੂਏ ਬਸੇ ਕੁਸ਼ਤਹ ਸ਼ੁਦ ਬੇਦਰੰਗ ॥੩੬॥

dh sooe base kushateh shudh bedhara(n)g ||36||

Many warriors wounded with arrows and bullets died in the battle on both the sides.36.

ਬਸੇ ਬਾਰ ਬਾਰੀਦ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥

base baar baareedh teero tupha(n)g ||

ਜ਼ਿਮੀ ਗਸ਼ਤ ਹਮ ਚੂੰ ਗੁਲੇ ਲਾਲਹ ਰੰਗ ॥੩੭॥

zimee gashat ham choo(n) gule laaleh ra(n)g ||37||

The darts were showered so violently, that the field became red like

popyflowers.37.

ਸਰੋਪਾਇ ਅੰਬੋਹ ਚੰਦਾ ਸ਼ੁਦਹ ॥

saropai a(n)boh cha(n)dhaa shudheh ||

ਕਿ ਮੈਦਾ ਪੁਰ ਅਜ਼ ਗੋਇ ਚੌਗਾ ਸ਼ੁਦਹ ॥੩੮॥

k maidhaa pur az goi chauagaa shudheh ||38||

The heads and limbs of the dead were scattered in the field like the balls and sticks in the game of Polo.38.

ਤਰੰਕਾਰਿ ਤੀਰੋ ਤਰੰਗਿ ਕਮਾ ॥

tara(n)kaar teero tara(n)g kamaa ||

ਬਰਆਮਦ ਯਕੇ ਹਾ ਇ ਹੂ ਅਜ਼ ਜਹਾ ॥੩੯॥

baraamadh yake haa i hoo az jahaa ||39||

When the arrows hissed and bows tinkled, there was a great hue and cry in

the world.39.

ਦਿਗਰ ਸ਼ੋਰਸ਼ਿ ਕੈਬਰਿ ਕੀਨਹ ਕੋਸ਼ ॥

dhig(h)r shorash kaibar keeneh kosh ||

ਜ਼ਿ ਮਰਦਾਨਿ ਮਰਦਾ ਬਿਰੂੰ ਰਫ਼ਤ ਹੋਸ਼ ॥੪੦॥

z maradhaan maradhaa biroo(n) raphat hosh ||40||

There the spears and lances provided a dreadful sound and the warriors lost heir senses.40.

ਹਮ ਆਖ਼ਿਰ ਚਿ ਮਰਦੀ ਕੁਨਦ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥

ham aakhhir ch maradhee kunadh kaarazaar ||

ਕਿ ਬਰ ਚਿਹਲ ਤਨ ਆਯਦਸ਼ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥੪੧॥

k bar chihal tan aayadhash beshumaar ||41||

How could bravery ultimately withstand in the field, when only forty were

surrounded by innumerable warriors?41.

ਚਰਾਗ਼ਿ ਜਹਾ ਚੂੰ ਸ਼ੁਦਹ ਬੁਰਕਹ ਪੋਸ਼ ॥

charaag(h) jahaa choo(n) shudheh burakeh posh ||

ਸ਼ਹੇ ਸ਼ਬ ਬਰਾਮਦ ਹਮਹ ਜਲਵਹ ਜੋਸ਼ ॥੪੨॥

shahe shab baraamadh hameh jalaveh josh ||42||

When the lamp of the world veiled itself, the moon shone in brightness during the night.42.

ਹਰ ਆਂ ਕਸ ਬ ਕਉਲੇ ਕੁਰਾ ਆਯਦਸ਼ ॥

har aa(n) kas b kaule kuraa aayadhash ||

ਕਿ ਯਜ਼ਦਾ ਬਰੋ ਰਹਿਨੁਮਾ ਆਯਦਸ਼ ॥੪੩॥

k yazadhaa baro rahinumaa aayadhash ||43||

He, who puts faith on the oaths of the Quran, the Ture Lord gives him the

guidance.43.

ਨ ਪੇਚੀਦਹ ਮੂਏ ਨ ਰੰਜੀਦਹ ਤਨ ॥

n pecheedheh mooe na ra(n)jeedheh tan ||

There was neither any harm nor injury

ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਖ਼ੁਦ ਆਵੁਰਦ ਦੁਸ਼ਮਨ ਸ਼ਿਕਨ ॥੪੪॥

k beroo(n) khhudh aavuradh dhushaman shikan ||44||

My Lord, the vanquisher of the enemies, brought me to safety.44.

ਨ ਦਾਨਮ ਕਿ ਈਂ ਮਰਦਿ ਪੈਮਾ ਸ਼ਿਕਨ ॥

n dhaanam k iee(n) maradh paimaa shikan ||

ਕਿ ਦੌਲਤ ਪਰਸਤ ਓ ਈਮਾ ਫ਼ਿਕਨ ॥੪੫॥

k dhaualat parasat o ieemaa phikan ||45||

I did not know that these oath-breakers were deceitful and flowers of

mammon.45.

ਨ ਈਮਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਨ ਔਜ਼ਾਇ ਦੀਂ ॥

n ieemaa prasatee na aauazai dhee(n) ||

ਨ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਨਾਸੀ ਨ ਮਹੰਮਦ ਯਕੀਂ ॥੪੬॥

n saahib shanaasee na maha(n)madh yakee(n) ||46||

They were neither men of faith, nor true followers of Islam, they did not know the Lord nor had faith in the prophet.46.

ਹਰ ਆਂ ਕਸ ਕਿ ਈਮਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਕੁਨਦ ॥

har aa(n) kas k ieemaa prasatee kunadh ||

ਨ ਪੈਮਾ ਖ਼ੁਦਸ਼ ਪੇਸ਼ੋ ਪਸਤੀ ਕੁਨਦ ॥੪੭॥

n paimaa khhudhash pesho pasatee kunadh ||47||

He, who follows his faith with sincerity, he never budges an inch from his

oaths.47.

ਕਿ ਈਂ ਮਰਦ ਰਾ ਜ਼ੱਰਹ ਏਤਬਾਰ ਨੇਸਤ ॥

k iee(n) maradh raa za'reh etabaar nesat ||

ਚਿ ਕਸਮੇ ਕੁਰਾਨਸਤੁ ਯਜ਼ਦਾ ਯਕੇਸਤ ॥੪੮॥

ch kasame kuraanasat yazadhaa yakesat ||48||

I have no faith at all in such a person for whom the oath of the Quran has no significance.48.

ਚੁ ਕਸਮੇ ਕੁਰਾ ਸਦ ਕੁਨਦ ਇਖ਼ਤਿਯਾਰ ॥

ch kasame kuraa sadh kunadh ikhhatiyaar ||

ਮਰਾ ਕਤਰਹ ਨਾਯਦ ਅਜ਼ੋ ਏਤਬਾਰ ॥੪੯॥

maraa katareh naayadh azo etabaar ||49||

Even if you swear a hundred times in the name of the Quran, I shall not

trust you any more.49.

ਅਗਰਚਿ ਤੁਰਾ ਏਤਬਾਰ ਆਮਦੇ ॥

agarach turaa etabaar aamadhe ||

ਕਮਰ ਬਸਤ ਏ ਪੇਸ਼ਵਾ ਆਮਦੇ ॥੫੦॥

kamar basat e peshavaa aamadhe ||50||

If you have even a little of faith in God, come in the battlefield fully armed.50.

ਕਿ ਫ਼ਰਜ਼ਸਤੁ ਬਰ ਸਰ ਤੁਰਾ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ॥

k pharazasat bar sar turaa iee(n) sukhhan ||

ਕਿ ਕਉਲੇ ਖ਼ੁਦਾ ਅਸਤੁ ਕਸਮਸਤੁ ਮਨ ॥੫੧॥

k kaule khhudhaa asat kasamasat man ||51||

It is your duty act on these words, because for me, these words are like the

Orders of God.51.

ਅਗਰ ਹਜ਼ਰਤੇ ਖ਼ੁਦ ਸਿਤਾਦਹ ਸ਼ਵਦ ॥

agar hazarate khhudh sitaadheh shavadh ||

ਬ ਜਾਨੋ ਦਿਲੇ ਕਾਰ ਵਾਜ਼ਿਹ ਸ਼ਵਦ ॥੫੨॥

b jaano dhile kaar vaazeh shavadh ||52||

If the Holy Prophet had been there himself, you would have acted on them

with all your heart.52.

ਸ਼ੁਮਾ ਰਾ ਫ਼ਰਜ਼ਸਤੁ ਕਾਰੇ ਕੁਨੀਂ ॥

shumaa raa pharazasat kaare kunee(n) ||

ਬਮੂਜਬ ਨਵਿਸ਼ਤਹ ਸ਼ੁਮਾਰੇ ਕੁਨੀਂ ॥੫੩॥

bamoojab navishateh shumaare kunee(n) ||53||

It is your duty and a binding on you to do as bidden in writing.53.

ਨਵਿਸ਼ਤਹ ਰਸੀਦੋ ਬਗੁਫ਼ਤਹ ਜ਼ੁਬਾ ॥

navishateh raseedho baguphateh zubaa ||

ਬਿਬਾਯਦ ਕਿ ਈਂ ਕਾਰ ਰਾਹਤ ਰਸਾ ॥੫੪॥

bibaayadh k iee(n) kaar raahat rasaa ||54||

I have received your letter and the message, do, whatever is required to be

done.54.

ਹਮੂੰ ਮਰਦ ਬਾਯਦ ਸ਼ਵਦ ਸੁਖ਼ਨਵਰ ॥

hamoo(n) maradh baayadh shavadh sukhhanavar ||

One should act on his words

ਨ ਸ਼ਿਕਮੇ ਦਿਗ਼ਰ ਦਰ ਦਹਾਨਿ ਦਿਗਰ ॥੫੫॥

n shikame dhig(h)r dhar dhahaan dhigar ||55||

The speech and action should correspond.55.

ਕਿ ਕਾਜ਼ੀ ਮਰਾ ਗੁਫ਼ਤਹ ਬੇਰੂੰ ਨਯਮ ॥

k kaazee maraa guphateh beroo(n) nayam ||

ਅਗਰ ਰਾਸਤੀ ਖ਼ੁਦ ਬਿਯਾਰੀ ਕਦਮ ॥੫੬॥

agar raasatee khhudh biyaaree kadham ||56||

I agree with the words conveyed by the Qazi, but if you promise to come

on the right path.56.

ਤੁਰਾ ਗਰ ਬਬਾਯਦ ਬ ਕਉਲੇ ਕੁਰਾ ॥

turaa gar babaayadh b kaule kuraa ||

ਬਨਿਜ਼ਦੇ ਸ਼ੁਮਾ ਰਾ ਰਸਾਨਮ ਹੁਮਾ ॥੫੭॥

banizadhe shumaa raa rasaanam humaa ||57||

If you want to see the letter containing oaths, I can send you the same

immediatedly.57.

ਕਿ ਤਸ਼ਰੀਫ ਦਰ ਕਸਬਹ ਕਾਗੜ ਕੁਨਦ ॥

k tashareef dhar kasabeh kaagaR kunadh ||

ਵਜ਼ਾ ਪਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਬਾਹਮ ਸ਼ਵਦ ॥੫੮॥

vazaa pas mulaakaat baaham shavadh ||58||

If you come yourself in village Kangar, we can meet each other.58.

ਨ ਜ਼ੱਰਹ ਦਰੀਂ ਰਾਹ ਖ਼ਤਰਹ ਤੁਰਾਸਤ ॥

n zara'h dharee(n) raeh khhatareh turaasat ||

Do not bring in your mind the danger of coming there

ਹਮਹ ਕੌਮਿ ਬੈਰਾੜ ਹੁਕਮਿ ਮਰਾਸਤ ॥੫੯॥

hameh kauam bairaaR hukam maraasat ||59||

Because the Brar community acts according to my orders.59.

ਬਿਯਾ ਤਾ ਬਮਨ ਖ਼ੁਦ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਕੁਨੇਮ ॥

biyaa taa baman khhudh zubaanee kunem ||

We can talk to each other in this way

ਬਰੂਏ ਸ਼ੁਮਾ ਮੇਹਰਬਾਨੀ ਕੁਨੇਮ ॥੬੦॥

barooe shumaa meharabaanee kunem ||60||

Kindly come so that we may have direct talk.60.

ਯਕੇ ਅਸਪ ਸ਼ਾਇਸਤਏ ਯਕ ਹਜ਼ਾਰ ॥

yake asap shaisate yak hazaar ||

Your saying that I may bring for you a very fine steed of one thousand rupees and

ਬਿਯਾ ਤਾ ਬਗੀਰੀ ਬ ਮਨ ਈਂ ਦਿਯਾਰ ॥੬੧॥

biyaa taa bageeree b man iee(n) dhiyaar ||61||

Get this area as a feoff (jagir) from you, you may keep this thing in your

mind.61.

ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਰਾ ਬੰਦਹੇ ਚਾਕਰੇਮ ॥

shahinashaeh raa ba(n)dhahe chaakarem ||

I am the man of the Sovereign of Sovereign and His slave

ਅਗਰ ਹੁਕਮ ਆਯਦ ਬ ਜਾ ਹਾਜ਼ਰੇਮ ॥੬੨॥

agar hukam aayadh b jaa haazarem ||62||

If He permits me, then I shall present myself there.62.

ਅਗਰਚੇ ਬਿਆਯਦ ਬ ਫ਼ੁਰਮਾਨ ਮਨ ॥

agarache biaayadh b phuramaan man ||

ਹਜ਼ੂਰ ਤ ਬਿਯਾਯਮ ਹਮਹ ਜਾਨ ਤਨ ॥੬੩॥

hazoor ta biyaayam hameh jaan tan ||63||

If He permits me, then I shall be present there in person.63.

ਅਗਰ ਤੋ ਬਯਜ਼ਦਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥

agar to bayazadhaa prasatee kunee ||

ਬ ਕਾਰੇ ਮਰਾ ਈਂ ਨ ਸੁਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥੬੪॥

b kaare maraa iee(n) na susatee kunee ||64||

If you worship One Lord, you will not cause any delay in this work of mine.64.

ਬਿਬਾਯਦ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾ ਸ਼ਨਾਸੀ ਕੁਨੀ ॥

bibaayadh k yazadhaa shanaasee kunee ||

ਨ ਗ਼ੁਫ਼ਤਹ ਕਸੇ ਕਸ ਖ਼ਰਾਸ਼ੀ ਕੁਨੀ ॥੬੫॥

n g(h)uphateh kase kas khharaashee kunee ||65||

You should recognize the Lord, so that you may not talk ill or cause injury to anybody.65.

ਤੁ ਮਸਨਦ ਨਸ਼ੀਂ ਸਰਵਰੇ ਕਾਇਨਾਤ ॥

t masanadh nashee(n) saravare kainaat ||

ਕਿ ਅਜਬ ਅਸਤੁ ਇਨਸਾਫ਼ ਈਂ ਹਮ ਸਫ਼ਾਤ ॥੬੬॥

k ajab asat inasaaph iee(n) ham saphaat ||66||

You are the Sovereign of the world and you sit on the throne, but I wonder

at your ill acts of injustice.66.

ਕਿ ਅਜਬ ਅਸਤੁ ਇਨਸਾਫ਼ੋ ਈਂ ਪਰਵਰੀ ॥

k ajab asat inasaapho iee(n) paravaree ||

I wonder at your acts of piety and justice

ਕਿ ਹੈਫ਼ ਅਸਤੁ ਸਦ ਹੈਫ਼ ਈਂ ਸਰਵਰੀ ॥੬੭॥

k haiph asat sadh haiph iee(n) saravaree ||67||

I feel sorry at your sovereignty.67.

ਕਿ ਅਜਬ ਅਸਤ ਅਜਬ ਅਸਤ ਤਕਵਾ ਸ਼ੁਮਾ ॥

k ajab asat ajab asat takavaa shumaa ||

I wonder very much regarding your faith

ਬਜੁਜ਼ ਰਾਸਤੀ ਸੁਖ਼ਨ ਗੁਫ਼ਤਨ ਜ਼ਯਾ ॥੬੮॥

bajuz raasatee sukhhan guphatan zayaa ||68||

Anything said against truth brings downfall.68.

ਮਜ਼ਨ ਤੇਗ਼ ਬਰ ਖ਼ੂੰਨ ਕਸ ਬੇਦਰੇਗ਼ ॥

mazan teg(h) bar khoo(n)n kas bedhareg(h) ||

ਤੁਰਾ ਨੀਜ਼ ਖ਼ੂੰ ਅਸਤ ਬਾ ਚਰਖ਼ ਤੇਗ਼ ॥੬੯॥

turaa neez khoo(n) asat baa charakhh teg(h) ||69||

Do not be rash in striking your sword on helpless, otherwise the Providence will shed your blood.69.

ਤੁ ਗਾਫ਼ਲ ਮਸੌ ਮਰਦ ਯਜ਼ਦਾ ਸ਼ਨਾਸ ॥

t gaaphal masau maradh yazadhaa shanaas ||

ਕਿ ਓ ਬੇਨਿਆਜ਼ ਅਸਤੁ ਓ ਬੇ ਸੁਪਾਸ ॥੭੦॥

k o beniaaz asat o be supaas ||70||

Do not be careless, recognize the Lord, who is averse to greed and

flattery.70.

ਕਿ ਊ ਬੇ ਮੁਹਾਬਸਤੁ ਸ਼ਾਹਾਨਿ ਸ਼ਾਹ ॥

k uoo be muhaabasat shaahaan shaeh ||

He, the Sovereign of Sovereigns, fears none

ਜ਼ਿਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾ ਸੱਚਏ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ॥੭੧॥

zimeeno zamaa sa'che paatishaeh ||71||

He is the Master of the earth and heavens.71.

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦਿ ਈਜ਼ਦ ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾ ॥

khhudhaava(n)dh ieezadh zameeno zamaa ||

He, the True Lord, is the Master of both the worlds

ਕੁਨਿੰਦਹਸਤ ਹਰ ਕਸ ਮਕੀਨੋ ਮਕਾ ॥੭੨॥

kuni(n)dhahasat har kas makeeno makaa ||72||

He is the Creator of all the creatures of the universe.72.

ਹਮ ਅਜ਼ ਪੀਰ ਮੋਰਹ ਹਮ ਅਜ਼ ਫ਼ੀਲ ਤਨ ॥

ham az peer moreh ham az pheel tan ||

He is the Presever of all, from ant to elephant

ਕਿ ਆਜਜ਼ ਨਿਵਾਜ਼ ਅਸਤੋ ਗ਼ਾਫ਼ਲ ਸ਼ਿਕੰਨ ॥੭੩॥

k aajaz nivaaz asato g(h)aaphal shika(n)n ||73||

He gives strength to the helpless and destroys the careless.73.

ਕਿ ਊ ਰਾ ਚੁ ਇਸਮ ਅਸਤੁ ਆਜਜ਼ ਨਿਵਾਜ਼ ॥

k uoo raa ch isam asat aajaz nivaaz ||

The True Lord is known as 'Protector of the lowly'

ਕਿ ਊ ਬੇ ਸੁਪਾਸ ਅਸਤ ਊ ਬੇ ਨਿਯਾਜ਼ ॥੭੪॥

k uoo be supaas asat uoo be niyaaz ||74||

He is carefree and free from want.74.

ਕਿ ਊ ਬੇ ਨਗੂੰ ਅਸਤੁ ਊ ਬੇ ਚਗੂੰ ॥

k uoo be nagoo(n) asat uoo be chagoo(n) ||

He is Unassailable and Unparalleled

ਕਿ ਊ ਰਹਿਨੁਮਾ ਅਸਤੁ ਊ ਰਹਿਨਮੂੰ ॥੭੫॥

k uoo rahinumaa asat uoo rahinamoo(n) ||75||

He shows the path as a Guide.75.

ਕਿ ਬਰ ਸਰ ਤੁਰਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਕਸਮਿ ਕੁਰਾ ॥

k bar sar turaa pharaz kasam kuraa ||

ਬ ਗੁਫ਼ਤਹ ਸ਼ੁਮਾ ਕਾਰ ਖ਼ੂਬੀ ਰਸਾ ॥੭੬॥

b guphateh shumaa kaar khhoobee rasaa ||76||

You are strained by the oath of the Quran, therefore, fulfil the promise

made by you.76.

ਬਿਬਾਯਦ ਤੁ ਦਾਨਸ਼ ਪ੍ਰਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥

bibaayadh ta dhaanash prasatee kunee ||

ਬਕਾਰੇ ਸ਼ੁਮਾ ਚੇਰਹ ਦਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥੭੭॥

bakaare shumaa chereh dhasatee kunee ||77||

It is appropriate for you to become sane and do your task with severity.77.

ਚਿਹਾ ਸ਼ੁਦ ਕਿ ਚੂੰ ਬੱਚਗਾ ਕੁਸ਼ਤਹ ਚਾਰ ॥

chihaa shudh k choo(n) ba'chagaa kushateh chaar ||

ਕਿ ਬਾਕੀ ਬਿਮਾਂਦਅਸਤੁ ਪੇਚੀਦਹ ਮਾਰ ॥੭੮॥

k baakee bimaadhasat pecheedheh maar ||78||

What, if you have killed my four sons, the hooded cobra still sits coiled

up.78.

ਚਿ ਮਰਦੀ ਕਿ ਅਖ਼ਗਰ ਖ਼ਮੋਸ਼ਾ ਕੁਨੀ ॥

ch maradhee k akhhagar khhamoshaa kunee ||

ਕਿ ਆਤਿਸ਼ ਦਮਾ ਰਾ ਫ਼ਰੋਜ਼ਾ ਕੁਨੀ ॥੭੯॥

k aatish dhamaa raa pharozaa kunee ||79||

What type of bravery it is to extinguish the speak of fire and fan the flames.79.

ਚਿ ਖ਼ੁਸ਼ ਗੁਫ਼ਤ ਫ਼ਿਰਦੌਸੀਏ ਖ਼ੁਸ਼ ਜ਼ੁਬਾ ॥

ch khhush guphat phiradhauase'ee khhush zubaa ||

ਸ਼ਿਤਾਬੀ ਬਵਦ ਕਾਰਿ ਆਹਰਮਨਾ ॥੮੦॥

shitaabee bavadh kaar aaharamanaa ||80||

Listen to this well-said quotation of Firdausi : “The hasty action is the work

of Satan".80.

ਕਿ ਮਾ ਬਾਰਗਹਿ ਹਜ਼ਰਤ ਆਯਦ ਸ਼ੁਮਾ ॥

k maa baarageh hazarat aayadh shumaa ||

ਅਜ਼ਾ ਰੋਜ਼ ਬਾਸ਼ੇਦ ਸ਼ਾਹਿਦ ਸ਼ੁਮਾ ॥੮੧॥

azaa roz baashedh shaahidh shumaa ||81||

I have also come from the abode of Your Lord, who will be the witness on the day of Judgement.81.

ਵਗਰਨਹ ਤੁ ਈਂ ਰਾ ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ ਕੁਨਦ ॥

vagaraneh ta iee(n) raa pharaamosh kunadh ||

ਤੁਰਾ ਹਮ ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ ਯਜ਼ਦਾ ਕੁਨਦ ॥੮੨॥

turaa ham pharaamosh yazadhaa kunadh ||82||

If you prepare yourself for the good action, the Lord will give you an apt

reward.82.

ਅਗਰ ਕਾਰਿ ਈਂ ਬਰ ਤੂ ਬਸਤੀ ਕਮਰ ॥

agar kaar iee(n) bar too basatee kamar ||

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਾਸ਼ਦ ਤੁਰਾ ਬਹਰਹ ਵਰ ॥੮੩॥

khhudhaava(n)dh baashadh turaa bahareh var ||83||

If you forget this task of Justice, the Lord will forget you.83.

ਕਿ ਈਂ ਕਾਰ ਨੇਕਅਸਤੁ ਦੀਂ ਪਰਵਰੀ ॥

k iee(n) kaar nekasat dhee(n) paravaree ||

ਚੁ ਯਜ਼ਦਾ ਸ਼ਨਾਸੀ ਬਜਾ ਬਰਤਰੀ ॥੮੪॥

ch yazadhaa shanaasee bajaa barataree ||84||

The righteous has to tread the path of truth and virtue, but it is still better

to recognize the Lord.84.

ਤੁਰਾ ਮਨ ਨ ਦਾਨਮ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾ ਸ਼ਨਾਸ ॥

turaa man na dhaanam k yazadhaa shanaas ||

ਬਰਾਮਦ ਜ਼ਿ ਤੂ ਕਾਰਹਾ ਦਿਲ ਖ਼ਰਾਸ ॥੮੫॥

baraamadh z too kaarahaa dhil khharaas ||85||

I do not believe that man recognizes the Lord, who injures the sentiments of others through his action.85.

ਸ਼ਨਾਸਦ ਹਮੀਂ ਤੂ ਨ ਯਜ਼ਦਾ ਕਰੀਮ ॥

shanaasadh hamee(n) too na yazadhaa kareem ||

ਨ ਖ਼੍ਵਾਹਦ ਹਮੀ ਤੂ ਬਦੌਲਤ ਅਜ਼ੀਮ ॥੮੬॥

n khhavaiaahadh hamee too badhaualat azeem ||86||

The True and Merciful Lord does not love you, though you have

unaccountable wealth.86.

ਅਗਰ ਸਦ ਕੁਰਾ ਰਾ ਬਖ਼ੁਰਦੀ ਕਸਮ ॥

agar sadh kuraa raa bakhhuradhee kasam ||

ਮਰਾ ਏਤਬਾਰੇ ਨ ਈਂ ਜ਼ਰਹ ਦਮ ॥੮੭॥

maraa etabaare na iee(n) zareh dham ||87||

Even if you swear a hundred times by the Quran, I shall never trust you.87.

ਹਜ਼ੂਰੀ ਨ ਆਯਮ ਨ ਈਂ ਰਹ ਸ਼ਵਮ ॥

hazooree na aayam na iee(n) reh shavam ||

I cannot come to you and am not prepared to tread your path of oaths

ਅਗਰ ਸ਼ਹ ਬਖ਼੍ਵਾਹਦ ਮਨ ਆਂ ਜਾ ਰਵਮ ॥੮੮॥

agar sheh bakhhavaiaahadh man aa(n) jaa ravam ||88||

I shall go, wherever my Lord will ask me to go.88.

ਖ਼ੁਸ਼ਸ਼ ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਾਹਾਨ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ॥

khhushash shaeh shaahaan aauara(n)gazeb ||

You are king of king, O fortunate Aurangzeb

ਕਿ ਚਾਲਾਕ ਦਸਤੁ ਅਸਤੁ ਚਾਬੁਕ ਰਕੇਬ ॥੮੯॥

k chaalaak dhasat asat chaabuk rakeb ||89||

You are a clever administrator and a good horseman.89.

ਚਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲਸਤੁ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥

ch husanal jamaalasat rauashan zameer ||

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਮੁਲਕ ਅਸਤੁ ਸਾਹਿਬ ਅਮੀਰ ॥੯੦॥

khhudhaava(n)dh mulak asat saahib ameer ||90||

With the help of your intelligence and the sword, you have become the

master of Deg and Tegh.90.

ਕਿ ਤਰਤੀਬ ਦਾਨਸ਼ ਬ ਤਦਬੀਰ ਤੇਗ਼ ॥

k tarateeb dhaanash b tadhabeer teg(h) ||

You are the acme of beauty and wisdom

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦਿ ਦੇਗ਼ੋ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦਿ ਤੇਗ਼ ॥੯੧॥

khhudhaava(n)dh dheg(h)o khhudhaava(n)dh teg(h) ||91||

You are the chief of chiefs and the king.91.

ਕਿ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ਅਸਤੁ ਹੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲ ॥

k rauashan zameer asat husanul jamaal ||

You are the acme of beauty and wisdom

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹੇ ਮੁਲਕੋ ਮਾਲ ॥੯੨॥

khhudhaava(n)dh bakhhashi(n)dhahe mulako maal ||92||

You are the master of the country and its wealth.92.

ਕਿ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕਬੀਰ ਅਸਤੁ ਦਰ ਜੰਗ ਕੋਹ ॥

k bakhhashish kabeer asat dhar ja(n)g koh ||

You are most generous and a mountain in the battlefield

ਮਲਾਯਕ ਸਿਫ਼ਤ ਚੂੰ ਸੁਰੱਯਾ ਸ਼ਿਕੋਹ ॥੯੩॥

malaayak siphat choo(n) sura'yaa shikoh ||93||

You are like angels wielding high splendour.93.

ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਆਲਮੀਂ ॥

shahinashaeh aauara(n)gazeb aalamee(n) ||

ਕਿ ਦਾਰਾਇ ਦੌਰ ਅਸਤੁ ਦੂਰ ਅਸਤ ਦੀਂ ॥੯੪॥

k dhaarai dhauar asat dhoor asat dhee(n) ||94||

Though you are the king of kings, O Aurangzeb! you are far from righteousness and justice.94.

ਮਨਮ ਕੁਸ਼ਤਹਅਮ ਕੋਹੀਆ ਬੁਤਪ੍ਰਸਤ ॥

manam kushataham koheeaa butaprasat ||

ਕਿ ਆਂ ਬੁਤ ਪ੍ਰਸਤੰਦੋ ਮਨ ਬੁਤ ਸ਼ਿਕਸਤ ॥੯੫॥

k aa(n) but prasata(n)dho man but shikasat ||95||

I vanquished the vicious hill chiefs, they were idol-worshippers and I am

idol-breaker.95.

ਬਬੀਂ ਗ਼ਰਦਸ਼ੇ ਬੇਵਫ਼ਾਏ ਜ਼ਮਾ ॥

babee(n) g(h)radhashe bevaphaae zamaa ||

ਪਸੇ ਪੁਸ਼ਤ ਉਫ਼ਤਦ ਰਸਾਨਦ ਜ਼ਿਯਾ ॥੯੬॥

pase pushat uphatadh rasaanadh ziyaa ||96||

Look at the time-cycle, quite undependable whosoever it pursues, it brings his decline.96.

ਬਬੀਂ ਕੁਦਰਤੇ ਨੇਕ ਯਜ਼ਦਾਨਿ ਪਾਕ ॥

babee(n) kudharate nek yazadhaan paak ||

ਕਿ ਅਜ਼ ਯਕ ਬ ਦਹ ਲਖ਼ ਰਸਾਨਦ ਹਲਾਕ ॥੯੭॥

k az yak b dheh lakhh rasaanadh halaak ||97||

Think of the power of the Holy Lord, which causes one persons to kill

lakhs of people.97.

ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕੁਨਦ ਮਿਹਰਬਾ ਅਸਤੁ ਦੋਸਤ ॥

k dhushaman kunadh miharabaa asat dhosat ||

If God is friendly, no enemy can do anything

ਕਿ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਗੀ ਕਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਓਸਤ ॥੯੮॥

k bakhhashi(n)dhagee kaar bakhhashi(n)dheh osat ||98||

The generous action proceed from the merciful Lord.98.

ਰਿਹਾਈ ਦਿਹੋ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਦਿਹਦ ॥

rihaiee dhiho rahinumaiee dhihadh ||

ਜ਼ੁਬਾ ਰਾ ਬਸਿਫ਼ਤ ਆਸ਼ਨਾਈ ਦਿਹਦ ॥੯੯॥

zubaa raa basiphat aashanaiee dhihadh ||99||

He is the Emancipator and the Guide, who causes our tongue to sing His

Praises.99.

ਖ਼ਸਮ ਰਾ ਚੁ ਕੋਰਊ ਕੁਨਦ ਵਕਤਿ ਕਾਰ ॥

khhasam raa ch koruoo kunadh vakat kaar ||

In throubled times He withdraws the faculty of sight from the enemies

ਯਤੀਮਾ ਬਿਰੂੰ ਮੇ ਬੁਰਦ ਬੇਅਜ਼ਾਰ ॥੧੦੦॥

yateemaa biroo(n) me buradh beazaar ||100||

He releases without injury the suppressed and the lowly.100.

ਹਰਾ ਕਸ ਕਿ ਓ ਰਾਸਤ ਬਾਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥

haraa kas k o raasat baazee kunadh ||

ਰਹੀਮੇ ਬਰੋ ਰਹਮ ਸਾਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥੧੦੧॥

raheeme baro raham saazee kunadh ||101||

He, who is tuuthful and follows the right path, the Merciful Lord is Graceful

towards him.101.

ਕਸੇ ਖ਼ਿਦਮਤ ਆਯਦ ਬਸੇ ਦਿਲੋ ਜਾ ॥

kase khhidhamat aayadh base dhilo jaa ||

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਬਰ ਵੈ ਅਮਾ ॥੧੦੨॥

khhudhaava(n)dh bakhhasheedh bar vai amaa ||102||

He, who surrenders his mind and body to Him, the True Lord is Graceful towards him.102.

ਚਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਬਰਾ ਹੀਲਹ ਸਾਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥

ch dhushaman baraa heeleh saazee kunadh ||

ਅਗਰ ਰਹਨੁਮਾ ਬਰ ਵੈ ਰਾਜ਼ੀ ਸ਼ਵਦ ॥੧੦੩॥

agar rahanumaa bar vai raazee shavadh ||103||

No enemy can ever beguile him, on whom the Merciful Lord showers His

Graces.103.

ਅਗਰ ਯਕ ਬਰ ਆਯਦ ਦਹੋ ਦਹ ਹਜ਼ਾਰ ॥

agar yak bar aayadh dhaho dheh hazaar ||

ਨਿਗਹਬਾਨ ਊ ਰਾ ਸ਼ਵਦ ਕਿਰਦਗਾਰ ॥੧੦੪॥

nigahabaan uoo raa shavadh kiradhagaar ||104||

When one man is attacked by lakh, the Generous Lord gives him protection.104.

ਤੁਰਾ ਗਰ ਨਜ਼ਰ ਹਸਤ ਲਸ਼ਕਰ ਵ ਜ਼ਰ ॥

turaa gar nazar hasat lashakar v zar ||

ਕਿ ਮਾਰਾ ਨਿਗਹ ਅਸਤੁ ਯਜ਼ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ॥੧੦੫॥

k maaraa nigeh asat yazadhaa shukar ||105||

Just as your hopes lie in your wealth, I depend upon the Grace of the

Lord.105.

ਕਿ ਊ ਰਾ ਗ਼ਰੂਰ ਅਸਤ ਬਰ ਮੁਲਕੁ ਮਾਲ ॥

k uoo raa g(h)roor asat bar mulak maal ||

ਵ ਮਾਰਾ ਪਨਾਹ ਅਸਤੁ ਯਜ਼ਦਾ ਅਕਾਲ ॥੧੦੬॥

v maaraa panaeh asat yazadhaa akaal ||106||

You are proud of your kingdom and wealth, but I take refuge in the Non-Temporal Lord.106.

ਤੁ ਗ਼ਾਫ਼ਲ ਮਸ਼ੌ ਜ਼ੀ ਸਿਪੰਜੀ ਸਰਾਇ ॥

t g(h)aaphal mashau zee sipa(n)jee sarai ||

ਕਿ ਆਲਮ ਬਗੁਜ਼ਰਦ ਸਰੇ ਜਾ ਬਜਾਇ ॥੧੦੭॥

k aalam baguzaradh sare jaa bajai ||107||

Do not be careless about this fact that this saraae (resting place) is not the

permanent abode.107.

ਬਬੀਂ ਗਰਦਸ਼ਿ ਬੇਵਫ਼ਾਏ ਜ਼ਮਾ ॥

babee(n) garadhash bevaphaae zamaa ||

Look at the time-cycle, which is undependable

ਕਿ ਬਰ ਹਰ ਬੁਗ਼ੁਜ਼ਰਦ ਮਕੀਨੋ ਮਕਾ ॥੧੦੮॥

k bar har bug(h)uzaradh makeeno makaa ||108||

It gives a fatal blow to everything of this world.108.

ਤੁ ਗਰ ਜ਼ਬਰ ਆਜਜ਼ ਖ਼ਰਾਸ਼ੀ ਮਕੁਨ ॥

t gar zabar aajaz khharaashee makun ||

Do not oppose the lowly and helpless

ਕਸਮ ਰਾ ਬ ਤੇਸ਼ਹ ਤਰਾਸ਼ੀ ਮਕੁਨ ॥੧੦੯॥

kasam raa b tesheh taraashee makun ||109||

Do not break the oaths taken on the Quran.109.

ਚੁ ਹਕ ਯਾਰ ਬਾਸ਼ਦ ਚਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕੁਨਦ ॥

ch hak yaar baashadh ch dhushaman kunadh ||

ਅਗਰ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਰਾ ਬ ਸਦ ਤਨ ਕੁਨਦ ॥੧੧੦॥

agar dhushamanee raa b sadh tan kunadh ||110||

If God is friendly, what the enemy can do?, though he may be inimical in many ways.110.

ਖ਼ਸਮ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਗਰ ਹਜ਼ਾਰ ਆਵੁਰਦ ॥

khhasam dhushamanee gar hazaar aavuradh ||

ਨ ਯਕ ਮੂਇ ਊ ਰਾ ਅਜ਼ਾਰ ਆਵੁਰਦ ॥੧੧੧॥੧॥

n yak mooi uoo raa azaar aavuradh ||111||1||

The enemy may try to give a thousand blows, but he cannot harm even one

hair, (if God is friendly).111.

ਹਿਕਾਇਤਾ ॥

hikaitaa ||

Hikayats

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ikOankaar vaahaguroo jee kee phateh ||

Glory to God

ਅਗੰਜੋ ਅਭੰਜੋ ਅਰੂਪੋ ਅਰੇਖ ॥

aga(n)jo abha(n)jo aroopo arekh ||

Now listen to the Tale of Raja Daleep,

ਅਗਾਧੋ ਅਬਾਧੋ ਅਭਰਮੋ ਅਲੇਖ ॥੧॥

agaadho abaadho abharamo alekh ||1||

Who was sitting besides the Honourable One (the King).(1)

ਅਰਾਗੋ ਅਰੂਪੋ ਅਰੇਖੋ ਅਰੰਗ ॥

araago aroopo arekho ara(n)g ||

The King had four sons,

ਅਜਨਮੋ ਅਬਰਨੋ ਅਭੂਤੋ ਅਭੰਗ ॥੨॥

ajanamo abarano abhooto abha(n)g ||2||

Who had learned the art of fighting and the Royal Court Etiquettes.(2)

ਅਛੇਦੋ ਅਭੇਦੋ ਅਕਰਮੋ ਅਕਾਮ ॥

achhedho abhedho akaramo akaam ||

In the war they were like the crocodiles and excited lions,

ਅਖੇਦੋ ਅਭੇਦੋ ਅਭਰਮੋ ਅਭਾਮ ॥੩॥

akhedho abhedho abharamo abhaam ||3||

Also they were very proficient horse-riders and adept in the hand-

movements.(3)

ਅਰੇਖੋ ਅਭੇਖੋ ਅਲੇਖੋ ਅਭੰਗ ॥

arekho abhekho alekho abha(n)g ||

The King called all his four sons,

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹੇ ਰੰਗ ਰੰਗ ॥੪॥

khhudhaava(n)dh bakhhashi(n)dhahe ra(n)g ra(n)g ||4||

And offered them to sit on the gilded chairs.(4)

ਹਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦੇਮ ਰਾਜਹਿ ਦਿਲੀਪ ॥

hikaayat shuneedhem raajeh dhileep ||

He, then, asked his prolific ministers,

ਨਿਸ਼ਸਤਹ ਬੁਦਹ ਨਿਜ਼ਦ ਮਾਨੋ ਮਹੀਪ ॥੫॥

nishasateh budheh nizadh maano maheep ||5||

‘Who among these four is suitable for kingship?‘(5)

ਕਿ ਓਰਾ ਹਮੀ ਬੂਦ ਪਿਸਰੇ ਚਹਾਰ ॥

k oraa hamee boodh pisare chahaar ||

When the wise minister heard this,

ਕਿ ਦਰ ਰਜ਼ਮ ਦਰ ਬਜ਼ਮ ਆਮੁਖ਼ਤਹ ਕਾਰ ॥੬॥

k dhar razam dhar bazam aamukhhateh kaar ||6||

He raised the flag to answer.(6)

ਬ ਰਜ਼ਮ ਅੰਦਰਾ ਹਮ ਚੁ ਅਜ਼ ਸ਼ੇਰ ਮਸਤ ॥

b razam a(n)dharaa ham ch az sher masat ||

He spoke thus, ‘you are, yourself righteous and wise,

ਕਿ ਚਾਬਕ ਰਿਕਾਬਸਤੁ ਗੁਸਤਾਖ਼ ਦਸਤ ॥੭॥

k chaabak rikaabasat gusataakhh dhasat ||7||

‘You are perceiver and possessor of independent reflections.(7)

ਚਹਾਰੋ ਸ਼ਹੇ ਪੇਸ਼ ਪਿਸਰਾ ਬੁਖਾਦ ॥

chahaaro shahe pesh pisaraa bukhaadh ||

‘This, what you have asked, is beyond my faculty.

ਜੁਦਾ ਬਰ ਜੁਦਾ ਕੁਰਸੀਏ ਜ਼ਰ ਨਿਸ਼ਾਦ ॥੮॥

judhaa bar judhaa kurase'ee zar nishaadh ||8||

‘Me suggesting might cause some friction.(8)

ਬਿ ਪੁਰਸ਼ੀਦ ਦਾਨਾਇ ਦਉਲਤ ਪਰਸਤ ॥

b purasheedh dhaanai dhaulat parasat ||

'But, My Sovereign, if you insist, I would say,

ਅਜ਼ੀ ਅੰਦਰੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਕਸ ਅਸਤ ॥੯॥

azee a(n)dharoo(n) baadhashaahee kas asat ||9||

'And present you the reaction (of our council).(9)

ਸ਼ੁਨੀਦ ਆਂ ਚੁ ਦਾਨਾਇ ਦਾਨਸ਼ ਨਿਹਾਦ ॥

shuneedh aa(n) ch dhaanai dhaanash nihaadh ||

'Because the one who endows helping hand,

ਬ ਤਮਕੀਨ ਪਾਸਖ ਅਲਮ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੧੦॥

b tamakeen paasakh alam bar kushaadh ||10||

'Gets the (godly) help to gain success.(10)

ਬ ਗ਼ੁਫ਼ਤੰਦ ਖ਼ੁਸ਼ ਦੀਨ ਦਾਨਾਇ ਨਗ਼ਜ਼ ॥

b g(h)uphata(n)dh khhush dheen dhaanai nag(h)z ||

'First of all we must test their intelligence,

ਕਿ ਯਜ਼ਦਾ ਸ਼ਨਾਸ ਅਸਤੁ ਆਜ਼ਾਦ ਮਗ਼ਜ਼ ॥੧੧॥

k yazadhaa shanaas asat aazaadh mag(h)z ||11||

'And then we will set them on trial to judge their work.(11)

ਮਰਾ ਕੁਦਰਤੇ ਨੇਸਤ ਈਂ ਗੁਫ਼ਤ ਨੀਸਤ ॥

maraa kudharate nesat iee(n) guphat neesat ||

'One (boy) should be given ten thousand elephants,

ਸੁਖਨ ਗੁਫ਼ਤਨੋ ਬਿਕਰ ਜਾ ਸੁਫ਼ਤ ਨੀਸਤ ॥੧੨॥

sukhan guphatano bikar jaa suphat neesat ||12||

'And those (elephants) must be intoxicated and tied in heavy chains.(12)

ਅਗਰ ਸ਼ਹਿ ਬਿਗੋਯਦ ਬਿਗੋਯਮ ਜਵਾਬ ॥

agar sheh bigoyadh bigoyam javaab ||

'To the second one, we will give one hundred thousand horses,

ਨੁਮਾਯਮ ਬ ਤੋ ਹਾਲ ਈਂ ਬਾ ਸਵਾਬ ॥੧੩॥

numaayam b to haal iee(n) baa savaab ||13||

'On whose backs there will be gilded saddles, as charming as the spring-

season.(13)

ਹਰਾ ਕਸ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਨ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥

haraa kas k yazadhaan yaaree dhihadh ||

‘The third one will be given three hundred thousand camels,

ਬ ਕਾਰੇ ਜਹਾ ਕਾਮਗਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥੧੪॥

b kaare jahaa kaamagaaree dhihadh ||14||

‘Whose backs will be adorned with silver trappings.(14)

ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਬ ਅਕਲ ਆਜ਼ਮਾਈ ਕੁਨੇਮ ॥

k iee(n) raa b akal aazamaiee kunem ||

‘To the fourth one, we will give one seed of moong (lentil) and half a seed of gram,

ਵਜ਼ਾ ਪਸ ਬ ਕਾਰ ਆਜ਼ਮਾਈ ਕੁਨੇਮ ॥੧੫॥

vazaa pas b kaar aazamaiee kunem ||15||

‘Because that one possesses independent convictions and is endowed

with intelligence.‘(15)

ਯਕੇ ਰਾ ਦਿਹਦ ਫ਼ੀਲ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਮਸਤ ॥

yake raa dhihadh pheel dheh hazaar masat ||

The one (the prince), who was wise, brought them (the seeds) to his home,

ਹਮਹ ਮਸਤੀਓ ਮਸਤ ਜ਼ੰਜੀਰ ਬਸਤ ॥੧੬॥

hameh masateeo masat za(n)jeer basat ||16||

And also acquired one more whole seed of gram.(16)

ਦਿਗ਼ਰ ਰਾ ਦਿਹਦ ਅਸਪ ਪਾ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥

dhig(h)r raa dhihadh asap paa sadh hazaar ||

It was conceived that he would sow the seed,

ਜ਼ਿ ਜ਼ਰ ਸਾਖ਼ਤਹ ਜ਼ੀਨ ਚੂੰ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥੧੭॥

z zar saakhhateh zeen choo(n) nau bahaar ||17||

And through that his intelligence could be adjudged.(17)

ਸਿਯਮ ਰਾ ਦਿਹਦ ਸ਼ੁਤਰ ਸਿ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥

siyam raa dhihadh shutar s sadh hazaar ||

He sowed both the seeds in the soil,

ਹਮਹ ਨੁਕਰਹ ਬਾਰੋ ਹਮਹ ਜ਼ਰ ਨਿਗਾਰ ॥੧੮॥

hameh nukareh baaro hameh zar nigaar ||18||

And sought the blessedness of Almighty.(18)

ਚੁਅਮ ਰਾ ਦਿਹਦ ਮੁੰਗ ਯਕ ਨੁਖ਼ਦ ਨੀਮ ॥

chuam raa dhihadh mu(n)g yak nukhhadh neem ||

A period of six months had passed, when,

ਅਜ਼ਾ ਮਰਦ ਆਜ਼ਾਦ ਆਕਲ ਅਜ਼ੀਮ ॥੧੯॥

azaa maradh aazaadh aakal azeem ||19||

With the dawn of new season, the greenery sprouted.(19)

ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਪੁਰ ਅਕਲ ਖ਼ਾਨਹ ਕਜ਼ਾ ॥

biyaavuradh pur akal khhaaneh kazaa ||

He kept repeating the process for ten years,

ਦਿਗ਼ਰ ਨੀਮ ਨੁਖ਼ਦਸ਼ ਬ ਬਸਤਨ ਅਜ਼ਾ ॥੨੦॥

dhig(h)r neem nukhhadhash b basatan azaa ||20||

And increased the produce by looking after them skilfully.(20)

ਹਮੀ ਖ਼ਾਸ਼ਤ ਕੋ ਤੁਖ਼ਮ ਰੇਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥

hamee khhaashat ko tukhham rezee kunadh ||

By repeating the seeding for ten, twenty times,

ਖ਼ਿਰਦ ਆਜ਼ਮਾਯਸ਼ ਬਰੇਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥੨੧॥

khhiradh aazamaayash barezee kunadh ||21||

He accumulated great many heaps of grains.(21)

ਦਫ਼ਨ ਕਰਦ ਹਰਦੋ ਜ਼ਮੀਂ ਅੰਦਰਾ ॥

dhaphan karadh haradho zamee(n) a(n)dharaa ||

Doing so he amassed a good amount of wealth,

ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਸ਼ੁਕਰ ਸਾਹਿਬ ਗਿਰਾ ॥੨੨॥

nazar karadh bar shukar saahib giraa ||22||

Which had come through those mounds of cereals.(22)

ਚੁ ਸ਼ਸ਼ ਮਾਹਿ ਗੁਸ਼ਤੰਦ ਦਰਾ ਦਫ਼ਨਵਾਰ ॥

ch shash maeh gushata(n)dh dharaa dhaphanavaar ||

Using this (money) he purchased ten thousand elephants,

ਪਦੀਦ ਆਮਦਹ ਸਬਜ਼ਹੇ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥੨੩॥

padheedh aamadheh sabazahe nau bahaar ||23||

Which were as tall as mountains and they walked like the water of river

Nile.(23)

ਬਰੇਜ਼ੀਦ ਦਹਿ ਸਾਲ ਤੁਖ਼ਮੇ ਕਜ਼ਾ ॥

barezeedh dheh saal tukhhame kazaa ||

Also he bought five thousand horses,

ਬ ਪਰਵਰਦਹ ਓਰਾ ਬੁਰੀਦਨ ਅਜ਼ਾ ॥੨੪॥

b paravaradheh oraa bureedhan azaa ||24||

Who had gilded saddles and silver trappings.(24)

ਬਰੇਜ਼ੀ ਦਹੇ ਬੀਸਤ ਬਾਰਸ਼ ਅਜ਼ੋ ॥

barezee dhahe beesat baarash azo ||

Three thousand camels, which he had acquired,

ਬਸੇ ਗਸ਼ਤਹ ਖ਼ਰਵਾਰ ਦਾਨਹ ਅਜ਼ੋ ॥੨੫॥

base gashateh khharavaar dhaaneh azo ||25||

All of them had bags full of gold and silver at their backs.(25)

ਚੁਨਾ ਜ਼ਿਯਾਦਹ ਸ਼ੁਦ ਦਉਲਤੇ ਦਿਲ ਕਰਾਰ ॥

chunaa ziyaadheh shudh dhaulate dhil karaar ||

With the monetary strength coming through one seed,

ਕਜ਼ੋ ਦਾਨਹ ਸ਼ੁਦ ਦਾਨਹਾਏ ਅੰਬਾਰ ॥੨੬॥

kazo dhaaneh shudh dhaanahaae a(n)baar ||26||

He inhabited a new city called Delhi.(26)

ਖ਼ਰੀਦਹ ਅਜ਼ਾ ਨਕਦ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਫ਼ੀਲ ॥

khhareedheh azaa nakadh dheh hazaar pheel ||

And the money coming through the moong seed he flourished the City of

Moong,

ਚੁ ਕੋਹੇ ਰਵਾ ਹਮ ਚੁ ਦਰੀਆਇ ਨੀਲ ॥੨੭॥

ch kohe ravaa ham ch dhareeaai neel ||27||

Which was extremely admired by his confidants.(27)

ਬਗੀਰਦ ਅਜ਼ੋ ਅਸਪ ਪਾਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥

bageeradh azo asap paasadh hazaar ||

Proceeding as such, a period of twelve years had lapsed.

ਹਮਹ ਜਰ ਵ ਜ਼ੀਨੋ ਹਮਹ ਨੁਕਰਹਵਾਰ ॥੨੮॥

hameh jar v zeeno hameh nukarahavaar ||28||

And undiminishable amount of wealth was amassed.(28)

ਖ਼ਰੀਦੰਦ ਸੇ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰੋ ਸ਼ੁਤਰ ॥

khhareedha(n)dh se sadh hazaaro shutar ||

The King was seated on the throne majestically.

ਹਮਹ ਜ਼ਰਹ ਬਾਰੋ ਹਮਹ ਨੁਕਰਹ ਪੁਰ ॥੨੯॥

hameh zareh baaro hameh nukareh pur ||29||

When he (the Minister) walked in and the King of seven continents

asked,(29)

ਵਜ਼ਾ ਦਾਲ ਨਉ ਸ਼ਹਿਰ ਆਜ਼ਮ ਬੁਬਸਤ ॥

vazaa dhaal nau shahir aazam bubasat ||

‘Bring and present to me the papers,

ਕਿ ਨਾਮੇ ਅਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦਿਹਲੀ ਸ਼ੁਦਸਤ ॥੩੦॥

k naame azaa shahir dhihalee shudhasat ||30||

‘Which enumerate what I had endowed to my four sons.‘(30)

ਦਿਗ਼ਰ ਦਾਨਹ ਰਾ ਬਸਤ ਮੂੰਗੀ ਪਟਨ ॥

dhig(h)r dhaaneh raa basat moo(n)gee paTan ||

The recording scribe picked up the pen,

ਚੁ ਦੋਸਤਾ ਪਸੰਦਸਤੁ ਦੁਸ਼ਮਨ ਫ਼ਿਕਨ ॥੩੧॥

ch dhosataa pasa(n)dhasat dhushaman phikan ||31||

And to reply, (he) raised his flag.(31)

ਬ ਗੁਜ਼ਰੀਦ ਦਹ ਦੋ ਬਰ ਈਂ ਨਮਤ ਸਾਲ ॥

b guzareedh dheh dho bar iee(n) namat saal ||

(The Raja asked,) ‘I had bequeathed them thousands (of rupees),

ਬਸੇ ਗਸ਼ਤ ਜੋ ਦਉਲਤੇ ਬੇ ਜ਼ਵਾਲ ॥੩੨॥

base gashat jo dhaulate be zavaal ||32||

‘Examine the deed and open your tongue (to speak).(32)

ਚੁ ਬਿਨਸ਼ਸਤ ਬਰ ਤਖ਼ਤ ਮਾਨੋ ਮਹੀਪ ॥

ch binashasat bar takhhat maano maheep ||

‘Read from the paper and narrate,

ਬ ਪੁਰਸ਼ਸ ਦਰਾਮਦ ਸਹੇ ਹਫ਼ਤ ਦੀਪ ॥੩੩॥

b purashas dharaamadh sahe haphat dheep ||33||

‘How much I had given to each of them.‘(33)

ਬਿਗੋਯਦ ਬ ਪੇਸ਼ੀਨ ਕਾਗਜ਼ ਬਿਯਾਰ ॥

bigoyadh b pesheen kaag(h)z biyaar ||

When he (the scribe) heard the command of the King,

ਚਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਅਮ ਮਨ ਬ ਪਿਸਰਾ ਚਹਾਰ ॥੩੪॥

ch bakhhasheedham man b pisaraa chahaar ||34||

Who had earned the praises and the status same as the gods.(34)

ਦਬੀਰੇ ਕਲਮ ਬਰ ਕਲਮ ਜਨ ਗਿਰਿਫ਼ਤ ॥

dhabeere kalam bar kalam jan giriphat ||

(King stressed,) ‘Present to me, whatever beneficence I had endowed to,

ਜਵਾਬੇ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਅਲਮਬਰ ਗਰਿਫ਼ਤ ॥੩੫॥

javaabe sukhhan raa alamabar gariphat ||35||

‘You, the lights of the world and stars of Yaman.‘(35)

ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਚਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਏਸ਼ਾ ਹਜ਼ਾਰ ॥

baguphataa ch bakhhasheedh eshaa hazaar ||

The first son replied, ‘Most of the elephants were killed in the wars,

ਬ ਕਾਗ਼ਜ਼ ਬੁਬੀਂ ਤਾ ਜ਼ੁਬਾਨਸ ਬਿਯਾਰ ॥੩੬॥

b kaag(h)z bubee(n) taa zubaanas biyaar ||36||

‘And the ones which were saved, I gave them out in charity like you

do.‘(36)

ਬ ਕਾਗ਼ਜ਼ ਬੁਬੀਂ ਤਾ ਬਿਗੋਯਦ ਜ਼ੁਬਾ ॥

b kaag(h)z bubee(n) taa bigoyadh zubaa ||

He asked the second son, ‘What have you done with the horses?‘

ਚਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਸ਼ੁਦ ਬਖ਼ਸ਼ ਹਰਕਸ ਅਜ਼ਾ ॥੩੭॥

ch bakhhasheedh shudh bakhhash harakas azaa ||37||

(He replied), ‘I have given out some in charity and rest faced the death.‘(37)

ਚੁ ਬਿਸ਼ਨੀਦ ਸੁਖ਼ਨ ਅਜ਼ ਮਹੀਪਾਨ ਮਾਨ ॥

ch bishaneedh sukhhan az maheepaan maan ||

(He) asked the third one to show him his camels.

ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਹ ਸਿਫ਼ਤ ਚੂੰ ਮਲਾਯਕ ਮਕਾਨ ॥੩੮॥

pharishateh siphat choo(n) malaayak makaan ||38||

‘To whom have you denoted them?‘(38)

ਬਯਾਰੀ ਮਰਾ ਪੇਸ਼ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਹ ਮਨ ॥

bayaaree maraa pesh bakhhasheedheh man ||

He replied, ‘A number of them died in the wars,

ਚਰਾਗ਼ੇ ਜਹਾ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੩੯॥

charaag(h)e jahaa aaphataabe yaman ||39||

‘And the remaining I gave in charity.‘(39)

ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਮੁਰਦੰਦ ਬਾਜੇ ਮੁਹਿੰਮ ॥

bigoyadh k muradha(n)dh baaje muhi(n)m ||

Then (he) asked the fourth one, ‘Oh, you the gentle one,‘

ਕਿ ਮਾ ਹਮ ਬਸਾ ਫ਼ੀਲ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਹਅਮ ॥੪੦॥

k maa ham basaa pheel bakhhasheedhaham ||40||

‘You, the one deserving royal canopy and the throne,(40)

ਦਿਗ਼ਰ ਰਾ ਬਪੁਰਸ਼ੀਦ ਅਪਸ ਚ ਕਰਦ ॥

dhig(h)r raa bapurasheedh apas ch karadh ||

‘Where is the gift, which I granted you;

ਕਿ ਬਾਜ਼ੇ ਬਬਖ਼ਸ਼ੀਦੁ ਬਾਜ਼ੇ ਬਿਮੁਰਦ ॥੪੧॥

k baaze babakhhasheedh baaze bimuradh ||41||

‘One seed of moong and the half that of gram?‘(41)

ਸਿਅਮ ਰਾ ਬਪੁਰਸ਼ੀਦ ਸ਼ੁਤਰਾ ਨੁਮਾ ॥

siam raa bapurasheedh shutaraa numaa ||

(He replied,) ‘If your command permits, I may present you,

ਕੁਜਾ ਤੋ ਬਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਏ ਜਾਨ ਮਾ ॥੪੨॥

kujaa to babakhhasheedh e jaan maa ||42||

‘All the elephants, horses and many a camels.‘(42)

ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਬਾਜ਼ੇ ਬਕਾਰ ਆਮਦੰਦ ॥

baguphataa k baaze bakaar aamadha(n)dh ||

He brought forward ten hundred thousand stupefied elephants,

ਬਬਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰੂੰ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਆਮਦੰਦ ॥੪੩॥

babakhhash a(n)dharoo(n) beshumaar aamadha(n)dh ||43||

Which were adorned with gold and silver trappings.(43)

ਚੁਅਮ ਰਾ ਬਪੁਰਸ਼ੀਦ ਕਿ ਏ ਨੇਕ ਬਖ਼ਤ ॥

chuam raa bapurasheedh k e nek bakhhat ||

He presented ten to twelve thousand horses,

ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਦੇਹੀਮ ਸਾਯਾਨ ਤਖ਼ਤ ॥੪੪॥

sazaavaar dheheem saayaan takhhat ||44||

Adorned with numerous gilded saddles.(44)

ਕੁਜਾ ਗਸ਼ਤ ਬਖ਼ਸ਼ਸ਼ ਤੁਮਾਰਾ ਫ਼ਹੀਮ ॥

kujaa gashat bakhhashash tumaaraa phaheem ||

He brought along steel helmets and armours,

ਯਕੇ ਦਾਨਹ ਮੁੰਗੋ ਦਿਗ਼ਰ ਨੁਖ਼ਦ ਨੀਮ ॥੪੫॥

yake dhaaneh mu(n)go dhig(h)r nukhhadh neem ||45||

And also gilded animal-blankets, arrows, and expensive swords,(45)

ਸ਼ਵਦ ਗਰ ਹੁਕਮ ਤਾ ਬਿਯਾਰੇਮ ਪੇਸ਼ ॥

shavadh gar hukam taa biyaarem pesh ||

The camels from Baghdad, which were laden with ornamented clothes,

ਹਮਹ ਫ਼ੀਲੁ ਅਸਪੋ ਅਜ਼ੋ ਸ਼ੁਤਰ ਬੇਸ਼ ॥੪੬॥

hameh pheel asapo azo shutar besh ||46||

Plenty of gold, great number of clothes,(46)

ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਫ਼ੀਲੇ ਦੋ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਮਸਤ ॥

nazar karadh pheele dho dheh hazaar masat ||

Ten neelams (precious stones), and many Dinars (coins),

ਪੁਰ ਅਜ਼ ਜ਼ਰ ਬਾਰੋ ਹਮਹ ਨੁਕਰਹ ਬਸਤ ॥੪੭॥

pur az zar baaro hameh nukareh basat ||47||

By looking at them even eyes shuddered.(47)

ਹੁਮਾ ਅਸਪ ਪਾ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ਆਵਰੀਦ ॥

humaa asap paa sadh hazaar aavareedh ||

Through one seed of moong, he raised a city,

ਹੁਮਾ ਜ਼ਰ ਜ਼ੀਨ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਆਵਰੀਦ ॥੪੮॥

humaa zar zeen beshumaar aavareedh ||48||

Which was given the name of Moongi-patam.(48)

ਹਮਹ ਖ਼ੋਦ ਖ਼ੁਫ਼ਤਾਨ ਬਰਗਸ਼ਤਵਾ ॥

hameh khhodh khhuphataan baragashatavaa ||

With the other, half of gram-seed, he raised another one,

ਬਸੇ ਤੀਰੁ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਕੀਮਤ ਗਿਰਾ ॥੪੯॥

base teer shamasher keemat giraa ||49||

And associating with his name, it was called Delhi.(49)

ਬਸੇ ਸ਼ੁਤਰ ਬਗਦਾਦ ਜ਼ਰ ਬਫ਼ਤ ਬਾਰ ॥

base shutar bagadhaadh zar baphat baar ||

The King approved this innovation and honoured him,

ਜ਼ਰੋ ਜਾਮਹ ਨੀਮ ਆਸਤੀਂ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥੫੦॥

zaro jaameh neem aasatee(n) beshumaar ||50||

From then on gave him the name as Raja Daleep.(50)

ਕਿ ਦਹਿ ਨੀਲੁ ਦਹਿ ਪਦਮ ਦੀਨਾਰ ਜ਼ਰਦ ॥

k dheh neel dheh padham dheenaar zaradh ||

The omens of royalty, which were depicted in him,

ਕਜ਼ੋ ਦੀਦਹ ਸ਼ੁਦ ਦੀਦਹੇ ਦੋਸਤ ਸਰਦ ॥੫੧॥

kazo dheedheh shudh dheedhahe dhosat saradh ||51||

Made him worthy of the throne.(51)

ਕਿ ਯਕ ਮੁੰਗ ਯਕ ਸ਼ਹਿਰ ਜ਼ੋ ਕਾਮ ਸ਼ੁਦ ॥

k yak mu(n)g yak shahir zo kaam shudh ||

Such a man deserved gilded canopy, royal stamp and coinage,

ਕਿ ਮੂੰਗੀ ਪਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਓ ਨਾਮ ਸ਼ੁਦ ॥੫੨॥

k moo(n)gee paTan shahir o naam shudh ||52||

And thousands of honours were sacrificed on to him.(52)

ਕਿ ਨੀਮਿ ਨੁਖ਼ਦ ਰਾ ਦਿਗ਼ਰ ਸ਼ਹਿਰ ਬਸਤ ॥

k neem nukhhadh raa dhig(h)r shahir basat ||

The (other) three were fools and possessed tarnished minds.

ਕਿ ਨਾਮੇ ਅਜ਼ੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦਿਹਲੀ ਸ਼ੁਦ ਅਸਤ ॥੫੩॥

k naame azo shahir dhihalee shudh asat ||53||

Their language was rustic and their gait was detestable.(53)

ਖ਼ੁਸ਼ ਆਮਦ ਬ ਤਦਬੀਰ ਮਾਨੋ ਮਹੀਪ ॥

khhush aamadh b tadhabeer maano maheep ||

He (King) displayed his desire, as he (son) was to be given the kingdom,

ਖ਼ਿਤਾਬਸ਼ ਬਦੋ ਦਾਦ ਰਾਜਹ ਦਲੀਪ ॥੫੪॥

khhitaabash badho dhaadh raajeh dhaleep ||54||

He would disclose all his wealth to him (son),(54)

ਕਿ ਪੈਦਾ ਅਜ਼ੋ ਮਰਦ ਸ਼ਾਹਨ ਸ਼ਹੀ ॥

k paidhaa azo maradh shaahan shahee ||

And he would be a suitable person to sit on the throne,

ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਤਖ਼ਤ ਅਸਤੁ ਤਾਜੋ ਮਹੀ ॥੫੫॥

sazaavaar takhhat asat taajo mahee ||55||

On account of his high intellect.(55)

ਬਜ਼ੇਬਦ ਅਜ਼ੋ ਮਰਦ ਤਾਜੋ ਨਗ਼ੀਂ ॥

bazebadh azo maradh taajo nag(h)ee(n) ||

Then, he (the fourth prince) attained the title of Raja Daleep,

ਬਰ ਆਂ ਅਕਲੁ ਤਦਬੀਰ ਹਜ਼ਾਰ ਆਫ਼ਰੀਂ ॥੫੬॥

bar aa(n) akal tadhabeer hazaar aapharee(n) ||56||

As the King had endowed him the kingdom.(56)

ਸਿ ਓ ਅਸਤ ਬੇਅਕਲ ਆਲੂਦਹ ਮਗ਼ਜ਼ ॥

s o asat beakal aaloodheh mag(h)z ||

The other three were banished from the territory,

ਨ ਰਫ਼ਤਾਰ ਖ਼ੁਸ਼ਤਰ ਨ ਗ਼ੁਫ਼ਤਾਰ ਨਗ਼ਜ਼ ॥੫੭॥

n raphataar khhushatar na g(h)uphataar nag(h)z ||57||

Because neither they were intelligent nor devoid of bad traits.(57)

ਹਮੀ ਖ਼ਾਸਤ ਕਿ ਓਰਾ ਬਸ਼ਾਹੀ ਦਿਹਮ ॥

hamee khhaasat k oraa bashaahee dhiham ||

He (Daleep) was enthroned on the royal seat,

ਜ਼ਿ ਦੌਲਤ ਖ਼ੁਦਸ਼ਰਾ ਅਗਾਹੀ ਦਿਹਮ ॥੫੮॥

z dhaualat khhudhasharaa agaahee dhiham ||58||

And the door of the treasure was opened for him by the key.(58)

ਬਜ਼ੇਬਦ ਕਜ਼ੋ ਰੰਗ ਸ਼ਾਹਨਸ਼ਹੀ ॥

bazebadh kazo ra(n)g shaahanashahee ||

(The King) endowed the kingdom to him, and, himself, became a freeman,

ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਊਰ ਅਸਤ ਵ ਮਾਲਕ ਮਹੀ ॥੫੯॥

k saahib shuoor asat v maalak mahee ||59||

Adoring the ascetic’s garb, he took his way to the jungle (seclusion).(59)

ਖ਼ਿਤਾਬਸ਼ ਕਜ਼ੋ ਗਸ਼ਤ ਰਾਜਹ ਦਲੀਪ ॥

khhitaabash kazo gashat raajeh dhaleep ||

(The poet says),

ਖ਼ਿਲਾਫ਼ਤ ਬਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਮਾਨੋ ਮਹੀਪ ॥੬੦॥

khhilaaphat babakhhasheedh maano maheep ||60||

‘Oh Saki, the bartender, give me the cup full of green (liquid),

ਸਿ ਪਿਸਰਾ ਦਿਗ਼ਰ ਸ਼ਾਹਿ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਦ ॥

s pisaraa dhig(h)r shaeh aazaadh karadh ||

'Which I may need at the time of struggle,(60)

ਨ ਦਾਨਸ਼ ਪਰਸਤੋ ਨ ਆਜ਼ਾਦ ਮਰਦ ॥੬੧॥

n dhaanash parasato na aazaadh maradh ||61||

'And give me this so that at the time of assessment,

ਕਿ ਓਰਾ ਬਰੋ ਜ਼ਰ ਸਿੰਘਾਸਨ ਨਿਸ਼ਾਦ ॥

k oraa baro zar si(n)ghaasan nishaadh ||

'I may commence the use of my sword.(61)(2)

ਕਲੀਦੇ ਕੁਹਨ ਗੰਜ ਰਾ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੬੨॥

kaleedhe kuhan ga(n)j raa bar kushaadh ||62||

ਬਦੋ ਦਾਦ ਸ਼ਾਹੀ ਖ਼ੁਦ ਆਜ਼ਾਦ ਗਸ਼ਤ ॥

badho dhaadh shaahee khhudh aazaadh gashat ||

ਬਪੋਸ਼ੀਦ ਦਲਕਸ਼ ਰਵਾ ਸ਼ੁਦ ਬਦਸ਼ਤ ॥੬੩॥

baposheedh dhalakash ravaa shudh badhashat ||63||

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਰੰਗ ॥

bidheh saakeeyaa saag(h)re sabaz ra(n)g ||

ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਦਰ ਵਕਤ ਜੰਗ ॥੬੪॥

k maaraa bakaar asat dhar vakat ja(n)g ||64||

ਬ ਮਨ ਦਿਹ ਕਿ ਬਖ਼ਤ ਆਜ਼ਮਾਈ ਕੁਨਮ ॥

b man dheh k bakhhat aazamaaiee kunam ||

ਜ਼ਿ ਤੇਗ਼ੇ ਖ਼ੁਦਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਨਮ ॥੬੫॥੨॥

z teg(h)e khhudhash kaaravaiee kunam ||65||2||

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ikOankaar vaahaguroo jee kee phateh ||

Glory to God

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਦਾਨਸ਼ ਦਿਹੋ ਦਾਦਗਰ ॥

khhudhaava(n)dh dhaanash dhiho dhaadhagar ||

God is the endower of all wisdom and justice.

ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਹਰ ਹੁਨਰ ॥੧॥

razaa bakhhash rozee dhiho har hunar ||1||

(He) bestows bliss, living and ingenuity.(1)

ਅਮਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦ ੳ ਦਸਤਗੀਰ ॥

amaa bakhhash bakhhashi(n)dh o dhasatageer ||

(He) is benevolent and helper,

ਕੁਸ਼ਾਯਸ਼ ਕੁਨੋ ਰਹਿ ਨੁਮਾਯਸ਼ ਪਜ਼ੀਰ ॥੨॥

kushaayash kuno reh numaayash pazeer ||2||

(He) disintegrates the bondage, and guides our thought.(2)

ਹਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦਮ ਯਕੇ ਨੇਕ ਮਰਦ ॥

hikaayat shuneedham yake nek maradh ||

Listen now, the Tale of a kind man,

ਕਿ ਅਜ਼ ਦਉਰ ਦੁਸ਼ਮਨ ਬਰਾਵੁਰਦ ਗਰਦ ॥੩॥

k az dhaur dhushaman baraavuradh garadh ||3||

Who trampled the enemies in the dust.(3)

ਖ਼ਸਮ ਅਫ਼ਕਨੋ ਸ਼ਾਹਿ ਚੀਂ ਦਿਲ ਫ਼ਰਾਜ਼ ॥

khhasam aphakano shaeh chee(n) dhil pharaaz ||

He, the King of China, was very shrewd and openhearted.

ਗ਼ਰੀਬੁਲ ਨਿਵਾਜ਼ੋ ਗ਼ਨੀਮੁਲ ਗੁਦਾਜ਼ ॥੪॥

g(h)reebul nivaazo g(h)neemul gudhaaz ||4||

He elevated the poor but looked down upon the egoists.(4)

ਜਿ ਰਜ਼ਮੋ ਬ ਬਜ਼ਮੋ ਹਮਹ ਬੰਦੁਬਸਤ ॥

j razamo b bazamo hameh ba(n)dhubasat ||

He was adept in the war and in all the (court) managements.

ਕਿ ਬਿਸਯਾਰ ਤੇਗ਼ ਅਸਤ ਹੁਸ਼ਯਾਰ ਦਸਤ ॥੫॥

k bisayaar teg(h) asat hushayaar dhasat ||5||

In swordsmanship, he was very swift in the movements of his hands.(5)

ਨਿਵਾਲਹ ਪਿਯਾਲਹ ਜਿ ਰਜ਼ਮੋ ਬ ਬਜ਼ਮ ॥

nivaaleh piyaaleh j razamo b bazam ||

His masterly sword and gun actions were much proficient.

ਤੁ ਗੁਫ਼ਤੀ ਕਿ ਦੀਗਰ ਯਲੇ ਸ਼ੁਦ ਬ ਬਜ਼ਮ ॥੬॥

t guphatee k dheegar yale shudh b bazam ||6||

He was second to none in eating and drinking and, both, in his fighting feats and court manners, You would think, ‘Could there be any one like

him?’(6)

ਜ਼ਿ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ਹਮ ਚੁ ਆਮੁਖ਼ਤਹ ਸ਼ੁਦ ॥

z teero tupha(n)g ham ch aamukhhateh shudh ||

He was so much proficient in throwing the arrows and shooting the gun,

ਤੁ ਗੋਈ ਕਿ ਦਰ ਸ਼ਿਕਮ ਅੰਦੋਖ਼ਤਹ ਸ਼ੁਦ ॥੭॥

t goiee k dhar shikam a(n)dhokhhateh shudh ||7||

That you would reflect, he was trained in his mother’s abdomen.(7)

ਚੁ ਮਾਲਸ਼ ਗਿਰਾਨਸ਼ ਮਤਾਯਸ਼ ਅਜ਼ੀਮ ॥

ch maalash giraanash mataayash azeem ||

He had abundance of wealth.

ਕਿ ਮੁਲਕਸ਼ ਬਸੇ ਅਸਤ ਬਖ਼ਸ਼ਸ਼ ਕਰੀਮ ॥੮॥

k mulakash base asat bakhhashash kareem ||8||

He ruled over many counties through Karim, the Bountiful.(8)

ਅਜ਼ੋ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਬ ਆਖ਼ਰ ਸ਼ੁਦਸਤ ॥

azo baadhashaahee b aakhhar shudhasat ||

(Abruptly) his kingdom was terminated.

ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਵਜ਼ੀਰਾਨ ਓ ਪੇਸ਼ ਪਸਤ ॥੯॥

nishasata(n)dh vazeeraan o pesh pasat ||9||

And all his Ministers came and positioned themselves around him.(9)

ਜ਼ਿ ਤੋ ਪਸ ਕਿਰਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਦਿਹਮ ॥

z to pas kiraa baadhashaahee dhiham ||

(They asked), ‘Who could we endow the kingdom after you?

ਕਿਰਾ ਤਾਜ ਇਕਬਾਲ ਬਰ ਸਰ ਨਿਹਮ ॥੧੦॥

kiraa taaj ikabaal bar sar niham ||10||

‘And on whose head the crown be replaced and royal canopy

entrusted?(10)

ਕਿਰਾ ਮਰਦ ਅਜ਼ ਖ਼ਾਨਹ ਬੇਰੂੰ ਕੁਨਦ ॥

kiraa maradh az khhaaneh beroo(n) kunadh ||

‘Whom should we get out of his house?

ਕਿਰਾ ਬਖ਼ਤ ਇਕਬਾਲ ਬਰ ਸਰ ਨਿਹਦ ॥੧੧॥

kiraa bakhhat ikabaal bar sar nihadh ||11||

‘And who should be delegated the power to rule?’(11)

ਬ ਹੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਕੁਸ਼ਾਦੋ ਦੁ ਚਸ਼ਮ ॥

b hosh a(n)dhar aamadh kushaadho dh chasham ||

When the King regained the cognisance, opened his both the eyes,

ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਸੁਖ਼ਨ ਸ਼ਾਹਿ ਪੇਸ਼ੀਨ ਰਸਮ ॥੧੨॥

baguphataa sukhhan shaeh pesheen rasam ||12||

And uttered the words as per his protocol,(12)

ਨ ਪਾਓ ਨ ਦਸਤੋ ਨ ਚਸ਼ਮੋ ਜ਼ੁਬਾ ॥

n paao na dhasato na chashamo zubaa ||

‘The one who has no feet, no hands, no eyes and no tongue,

ਨ ਹੋਸ਼ੋ ਨ ਹਿੰਮਤ ਨ ਹੈਬਤ ਕਸਾ ॥੧੩॥

n hosho na hi(n)mat na haibat kasaa ||13||

‘Neither shows cleverness, nor zeal, and possesses no fear.(13)

ਨ ਹਉਲੋ ਨ ਹਿੰਮਤ ਨ ਹੀਲਹ ਨ ਹੋਸ਼ ॥

n haulo na hi(n)mat na heeleh na hosh ||

‘He has no anxiety, no wit, no lame excuses and no laziness.

ਨ ਬੀਨੀ ਨ ਬੀਨਾਯਗੀ ਹਰ ਦੁ ਗੋਸ਼ ॥੧੪॥

n beenee na beenaayagee har dh gosh ||14||

‘Neither he can smell and see, nor can hear from both the ears.(14)

ਹਰਾ ਕਸ ਕਿ ਹਸਤ ਆਜ਼ਮਾਯਸ਼ ਬਵਦ ॥

haraa kas k hasat aazamaayash bavadh ||

‘One who has such eight traits,

ਵਜ਼ਾ ਦਉਰ ਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹਸ਼ ਬਵਦ ॥੧੫॥

vazaa dhaur dhee baadhashaahash bavadh ||15||

‘Enthrone him to run the righteous kingdom.’(15)

ਅਜਬਮਾਦ ਦਾਨਾਇ ਦਉਰ ਈਂ ਜਵਾਬ ॥

ajabamaadh dhaanai dhaur iee(n) javaab ||

The wise man of the time was surprised to hear this.

ਸੁਖ਼ਨਬਾਜ਼ ਦੀਗਰ ਕੁਨਦ ਬਾ ਸਵਾਬ ॥੧੬॥

sukhhanabaaz dheegar kunadh baa savaab ||16||

To clarify he determined to ask again.(16)

ਬਕਿੰਗਸ਼ ਦਰ ਆਮਦ ਦਿਰੰਗਸ਼ ਗਿਰਿਫ਼ਤ ॥

baki(n)gash dhar aamadh dhira(n)gash giriphat ||

He came in the court, pondered over thoroughly,

ਜਵਾਬੇ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਬਰੰਗਸ਼ ਗਿਰਿਫ਼ਤ ॥੧੭॥

javaabe sukhhan raa bara(n)gash giriphat ||17||

And tried to comprehend the (King's) preposition.(17)

ਚਪੋਰਾਸਤਸ਼ ਕਰਦ ਚਰਖੇ ਜ਼ੁਬਾ ॥

chaporaasatash karadh charakhe zubaa ||

Walking left and right and moving around,

ਬਰਾ ਵੁਰਦ ਸੁਖ਼ਨੇ ਚੁ ਕੈਬਰ ਕਮਾ ॥੧੮॥

baraa vuradh sukhhane ch kaibar kamaa ||18||

Suddenly, he brought the words out like the arrows from the bow.(18)

ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਹੁਸ਼ਿਯਾਰ ਆਜ਼ਾਦ ਮਗ਼ਜ਼ ॥

k e shaeh hushiyaar aazaadh mag(h)z ||

‘O, King! You are (man of) unconstrained thinking.

ਚਿਰਾਮੇ ਤੁ ਗੋਈ ਦਰੀਂ ਕਾਰ ਨਗ਼ਜ਼ ॥੧੯॥

chiraame ta goiee dharee(n) kaar nag(h)z ||19||

‘I am surprised at whatever you have remarked.(19)

ਕਸੇ ਰਾ ਸ਼ਵਦ ਕਾਰ ਈ ਦਰ ਜ਼ਮਾ ॥

kase raa shavadh kaar iee dhar zamaa ||

‘If there is any worldly assignment of such magnitude,

ਵਜ਼ਾ ਹਸਤ ਐਬਅਸਤ ਜ਼ਾਹਰ ਜਹਾ ॥੨੦॥

vazaa hasat aaibasat zaahar jahaa ||20||

‘It is sin to leave that to the world to handle (itself).(20)

ਕਿ ਈਂ ਹਸਤ ਐਬੋ ਤੁ ਗੋਈ ਹੁਨਰ ॥

k iee(n) hasat aaibo ta goiee hunar ||

‘Oh, the King of the earth and the seas!

ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਾਨ ਹਮਹ ਬਹਰ ਬਰ ॥੨੧॥

k e shaeh shaahaan hameh bahar bar ||21||

'How do you call these eight drawbacks as the virtues?(21)

ਨ ਦਰ ਜੰਗ ਪੁਸ਼ਤੋ ਨ ਦੁਸ਼ਨਾਮ ਦਾਦ ॥

n dhar ja(n)g pushato na dhushanaam dhaadh ||

'Neither you have ever shown your back in the fight, nor abused any body.

ਨ ਅੰਗੁਸ਼ਤਬਰ ਹਰਫ਼ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨਿਹਾਦ ॥੨੨॥

n a(n)gushatabar haraph dhushaman nihaadh ||22||

'You have never even pointed a finger at (the enemies) writ.(22)

ਨ ਆਰਾਮ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨ ਆਜ਼ਾਰ ਦੋਸਤ ॥

n aaraam dhushaman na aazaar dhosat ||

'Neither you have afflicted the friends, nor the enemies, to enjoy the

comforts.

ਜਵਾਬੇ ਗਦਾਰਾ ਅਦੂਰਾ ਬਪੋਸਤ ॥੨੩॥

javaabe gadhaaraa adhooraa baposat ||23||

‘You never disappointed the seekers, nor let enemy unthrashed.(23)

ਨਵੀਸ਼ਿੰਦਹ ਰਾ ਜਾ ਨ ਹਰਫ਼ੋ ਨਿਹਦ ॥

naveeshi(n)dheh raa jaa na harapho nihadh ||

‘You never let a scribe to write the vices,

ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਬਹਕ ਜਾਇ ਸ਼ਰਫ਼ੋ ਦਿਹਦ ॥੨੪॥

sukhhan raa bahak jai sharapho dhihadh ||24||

‘And have always given prominence to the truth.(24)

ਨ ਉਸਤਾਦ ਰਾ ਦਾਦ ਜਾਏ ਸੁਖ਼ਨ ॥

n usataadh raa dhaadh jaae sukhhan ||

‘You have never given a cause to your teacher to admonish you,

ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ਗੀ ਚੂੰ ਬਕਾਰੇ ਕੁਹਨ ॥੨੫॥

pharaamoshagee choo(n) bakaare kuhan ||25||

‘Why have you forgotten your good deeds?(25)

ਬ ਬਦ ਮਸਲਿਹਤ ਕਸ ਨ ਦਾਦਨ ਦਿਗਰ ॥

b badh masalihat kas na dhaadhan dhigar ||

‘Be in your faculty. How can a person dispute

ਬਿਹਸ ਨਾਮ ਓ ਚੂੰ ਤੁ ਗੋਯਦ ਹੁਨਰ ॥੨੬॥

bihas naam o choo(n) ta goyadh hunar ||26||

the virtues associated with your name?(26)

ਨ ਬੀਨਦ ਦਿਗ਼ਰ ਜ਼ਨ ਬ ਚਸ਼ਮੋ ਖ਼ੁਦਸ਼ ॥

n beenadh dhig(h)r zan b chashamo khhudhash ||

‘Neither you have given disdainful looks to any woman,

ਨ ਬਦ ਕਾਰ ਕਸ ਕਰਦ ਨਜ਼ਰੇ ਬਦਸ਼ ॥੨੭॥

n badh kaar kas karadh nazare badhash ||27||

‘Nor you have thought bad of any person’s work.(27)

ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਕਸ ਬਰ ਨ ਹਰਫ਼ੇ ਹਰਾਮ ॥

nazar karadh kas bar na haraphe haraam ||

‘You have not objected to the improper act of any man.

ਨਿਗਹ ਦਾਸ਼ਤ ਬਰ ਸ਼ੁਕਰ ਯਜ਼ਦਾ ਮੁਦਾਮ ॥੨੮॥

nigeh dhaashat bar shukar yazadhaa mudhaam ||28||

'You have been always referring to the God, Almighty, in gratitude.'(28)

ਨਜ਼ਰ ਰਾ ਬ ਬਦਕਾਰ ਦੀਗਰ ਬ ਬਸਤ ॥

nazar raa b badhakaar dheegar b basat ||

(The King Replied) 'Look consciously, the one who is blind,

ਸ਼ਨਾਸੀ ਤੁ ਤਹਕੀਕ ਓ ਕੋਰ ਹਸਤ ॥੨੯॥

shanaasee ta tahakeek o kor hasat ||29||

'(He) is keeping his vision restrained from other's vices.(29)

ਕਦਮ ਰਾ ਨ ਦਾਰਦ ਬ ਬਦਕਾਰ ਕਾਰ ॥

kadham raa na dhaaradh b badhakaar kaar ||

'(The lame) has no feet to step into bad deeds, and, in the war,

ਨ ਦਰ ਜੰਗ ਪਸਪਾਉ ਪੁਸ਼ਤੇ ਬਰਾਰ ॥੩੦॥

n dhar ja(n)g pasapaau pushate baraar ||30||

he does not turn back like thousand others.(30)

ਨ ਦਰਕਾਰ ਦੁਜ਼ਦੀ ਨ ਦਿਲ ਬਿਸ਼ਕਨੀ ॥

n dharakaar dhuzadhee na dhil bishakanee ||

'Neither he goes to commit theft to cause distress to dissimilar,

ਨ ਖ਼ਾਨਹ ਖ਼ੁਰਮ ਬਾਜ਼ ਨਹ ਰਹਜ਼ਨੀ ॥੩੧॥

n khhaaneh khhuram baaz neh rahazanee ||31||

'Nor he goes out to take alcohol, nor does he execute cheating.(31)

ਬਨਾਕਸ ਦੁਆਏ ਨ ਗੋਯਦ ਸੁਖ਼ਨ ॥

banaakas dhuaae na goyadh sukhhan ||

'(The mute) does not spell out bad words,

ਬ ਖ਼ਾਹਸ਼ ਖ਼ਰਾਸ਼ੀ ਨ ਜੋਈ ਸੁਖ਼ਨ ॥੩੨॥

b khhaahash khharaashee na joiee sukhhan ||32||

'And does not desire to use ill-inflicting words.(32)

ਬ ਬਦਕਾਰ ਕਸ ਦਰ ਨ ਦਾਦੰਦ ਪਾਇ ॥

b badhakaar kas dhar na dhaadha(n)dh pai ||

'(He) does not interfere into other people affairs,

ਕਿ ਓ ਪਾਇ ਲੰਗ ਅਸਤੁ ਗੋਈ ਬਜਾਇ ॥੩੩॥

k o pai la(n)g asat goiee bajai ||33||

'It is true, when one has impaired (hands),(33)

ਬ ਦੁਜ਼ਦੀ ਮਤਾਰਾ ਨ ਆਲੂਦਹ ਦਸਤ ॥

b dhuzadhee mataaraa na aaloodheh dhasat ||

‘(He) does not handle the stolen goods,

ਬ ਖ਼ੁਰਸ਼ੇ ਹਰਾਮੋ ਕੁਸ਼ਾਯਦ ਨ ਦਸਤ ॥੩੪॥

b khhurashe haraamo kushaayadh na dhasat ||34||

‘Because he cannot stretch his hands to grab other person’s

belongings.(34)

ਬ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਖ਼ਾਹੰਦ ਨ ਗੀਰੰਦ ਮਾਲ ॥

b khhudh dhasat khhaaha(n)dh na geera(n)dh maal ||

'(He) does not wish to touch other people's effects,

ਨ ਰਇਯਤ ਖ਼ਰਾਸ਼ੀ ਨ ਆਜਜ਼ ਜ਼ਵਾਲ ॥੩੫॥

n riyat khharaashee na aajaz zavaal ||35||

'He does not bother his subject and the poor are not trodden.(35)

ਦਿਗਰ ਜ਼ਨ ਨ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਅੰਦਾਖ਼ਤਨ ॥

dhig(h)r zan na khhudh dhasat a(n)dhaakhhatan ||

'Neither he mishandles other person's woman,

ਰਈਯਤ ਖ਼ੁਲਾਸਹ ਨ ਬਰ ਤਾਖ਼ਤਨ ॥੩੬॥

rieeyat khhulaaseh na bar taakhhatan ||36||

'Nor he infringes with the independence of his subject.(36)

ਬਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨ ਆਲੂਦਹ ਕਰਦ ॥

bakhhudh dhasat rishavat na aaloodheh karadh ||

'He does not defile his hands by accepting bribes.

ਕਿ ਅਜ਼ ਸ਼ਾਹਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਬਰਾਵੁਰਦ ਗਰਦ ॥੩੭॥

k az shaeh dhushaman baraavuradh garadh ||37||

‘Rather he raises them to put to dust the foes of the king.(37)

ਨ ਜਾਏ ਅਦੂਰਾ ਦਿਹਦ ਵਕਤ ਜੰਗ ॥

n jaae adhooraa dhihadh vakat ja(n)g ||

‘In the jungle he does not give chance to the enemy,

ਬੁਬਾਰਸ਼ ਦਿਹਦ ਤੇਗ਼ ਤਰਕਸ਼ ਖ਼ਤੰਗ ॥੩੮॥

bubaarash dhihadh teg(h) tarakash khhata(n)g ||38||

‘By throwing arrows and brandishing the sword.(38)

ਨ ਰਾਮਸ਼ ਦਿਹਦ ਅਸਪ ਰਾ ਵਕਤ ਕਾਰ ॥

n raamash dhihadh asap raa vakat kaar ||

‘During the action he do not let the horses rest,

ਨ ਜਾਯਸ਼ ਅਦੂਰਾ ਦਿਹਦ ਦਰ ਦਿਯਾਰ ॥੩੯॥

n jaayash adhooraa dhihadh dhar dhiyaar ||39||

‘And does not let the enemy enter the country.(39)

ਕਿ ਬੇ ਦਸਤ ਓ ਹਸਤ ਗੋ ਪੁਰ ਹੁਨਰ ॥

k be dhasat o hasat go pur hunar ||

‘The one who exists having no hands, is unblemished,

ਬ ਆਲੂਦਗੀ ਦਰ ਨ ਬਸਤਨ ਕਮਰ ॥੪੦॥

b aaloodhagee dhar na basatan kamar ||40||

‘Because he cannot not indulge in the bad deeds.(40)

ਨ ਗੋਯਦ ਕਸੇ ਬਦ ਸੁਖ਼ਨ ਜ਼ੀਂ ਜ਼ੁਬਾਨ ॥

n goyadh kase badh sukhhan zee(n) zubaan ||

‘The one who does not use one’s tongue (negatively),

ਕਿ ਓ ਬੇ ਜ਼ੁਬਾਨਸਤ ਜ਼ਾਹਰ ਜਹਾਨ ॥੪੧॥

k o be zubaanasat zaahar jahaan ||41||

‘That tongue-less gets fame in the world.(41)

ਸ਼ੁਨੀਦਨ ਨ ਬਦ ਸੁਖ਼ਨ ਕਸਰਾ ਬਗੋਸ਼ ॥

shuneedhan na badh sukhhan kasaraa bagosh ||

‘One who does not listen to the back-biting talks,

ਕਿ ਓ ਹਸਤ ਬੇਗੋਸ਼ ਗੋਈ ਬਹੋਸ਼ ॥੪੨॥

k o hasat begosh goiee bahosh ||42||

‘He is like a deaf-mute.(42)

ਕਿ ਪਸ ਪਰਦਹ ਚੁਗ਼ਲੀ ਸ਼ੁਨੀਦਨ ਨ ਕਸ ॥

k pas paradheh chug(h)lee shuneedhan na kas ||

'The one who does not think the ill of any body even in adversity,

ਵਜ਼ਾ ਖ਼ੁਦ ਸ਼ਨਾਸੀ ਕਿ ਗੋਈ ਸ਼ਹਸ ॥੪੩॥

vazaa khhudh shanaasee k goiee shahas ||43||

'(He is) considered as worthy as your king.(43)

ਕਸੇ ਕਾਰ ਬਦਰਾ ਨ ਗੀਰੰਦ ਬੋਇ ॥

kase kaar badharaa na geera(n)dh boi ||

'One who is not receptive to hear against any body,

ਕਿ ਓ ਹਸਤ ਬੇ ਬੀਨਿਓ ਨੇਕ ਖ਼ੋਇ ॥੪੪॥

k o hasat be beenio nek khhoi ||44||

'He is without an ego and is of good nature.(44)

ਨ ਹਉਲੋ ਦਿਗ਼ਰ ਹਸਤ ਜੁਜ਼ਬਾ ਖ਼ੁਦਾਇ ॥

n haulo dhig(h)r hasat juzabaa khhudhai ||

'Except God, one who does not fear any body,

ਕਿ ਹਿੰਮਤ ਵਰਾ ਰਾ ਦਰਾਰਦ ਜ਼ਿ ਪਾਇ ॥੪੫॥

k hi(n)mat varaa raa dharaaradh z pai ||45||

‘He treads upon the enemy eliminating him in the dust.(45)

ਬ ਹੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਹਮਹ ਵਕਤ ਜੰਗ ॥

b hosh a(n)dhar aamadh hameh vakat ja(n)g ||

‘He remains alert through out the battle,

ਕਿ ਕੋਸ਼ਸ਼ ਕੁਨਦ ਪਾਇ ਬ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥੪੬॥

k koshash kunadh pai b teero tupha(n)g ||46||

‘And uses hands and feet to throw arrows and shoots guns.(46)

ਕਿ ਦਰਕਾਰ ਇਨਸਾਫ ਓ ਹਿੰਮਤ ਅਸਤ ॥

k dharakaar inasaaf o hi(n)mat asat ||

‘To do the justice, he always girds up his lions,

ਕਿ ਦਰ ਪੇਸ਼ ਗੁਰਬਾਇ ਓ ਆਜਜ਼ ਅਸਤ ॥੪੭॥

k dhar pesh gurbai o aajaz asat ||47||

‘And remains meek in the company of the meek.(47)

ਨ ਹੀਲਹ ਕੁਨਦ ਵਕਤ ਦਰ ਕਾਰ ਜ਼ਾਰ ॥

n heeleh kunadh vakat dhar kaar zaar ||

‘Neither he depicts any hesitation during the war,

ਨ ਹੈਬਤ ਕੁਨਦ ਦੁਸ਼ਮਨਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥੪੮॥

n haibat kunadh dhushamanaa beshumaar ||48||

‘Nor he gets scared while facing gigantic enemies.(48)

ਹਰਾ ਕਸ ਕਿ ਜ਼ੀਂ ਹਸਤ ਗਾਜ਼ੀ ਬਵਦ ॥

haraa kas k zee(n) hasat gaazee bavadh ||

‘If there has been such a dauntless person,

ਬ ਕਾਰੇ ਜਹਾ ਰਜ਼ਮ ਸਾਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥੪੯॥

b kaare jahaa razam saazee kunadh ||49||

‘Who remains prepared for war remaining domesticated,(49)

ਕਸੇ ਰਾ ਕਿ ਈਂ ਕਾਰ ਆਯਦ ਪਸੰਦ ॥

kase raa k iee(n) kaar aayadh pasa(n)dh ||

‘And his operations are approved by people,

ਵਜ਼ਾ ਸ਼ਾਹਿ ਬਾਸ਼ਦ ਜਹਾ ਅਰਜ਼ਮੰਦ ॥੫੦॥

vazaa shaeh baashadh jahaa arazama(n)dh ||50||

‘He is revered as the saviour king.’(50)

ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਦਉਰ ਦਾਨਾ ਵਜ਼ੀਰ ॥

shuneedh iee(n) sukhhan dhaur dhaanaa vazeer ||

Thus he had spoken to the wise minister,

ਕਿ ਆਕਲ ਸ਼ਨਾਸ ਅਸਤ ਪੋਜ਼ਸ਼ ਪਜ਼ੀਰ ॥੫੧॥

k aakal shanaas asat pozash pazeer ||51||

Who was intelligent enough to acquiesce to these exhortations.(51)

ਕਸੇ ਰਾ ਸ਼ਨਾਸਦ ਬ ਅਕਲੇ ਬਿਹੀ ॥

kase raa shanaasadh b akale bihee ||

(Minister:) ‘Adopt a person, who manifests wisdom,

ਮਰੋ ਰਾ ਬਿਦਿਹ ਤਾਜੁ ਤਖ਼ਤੋ ਮਹੀ ॥੫੨॥

maro raa bidheh taaj takhhato mahee ||52||

‘Let him rule the earth by occupying the throne and crown.(52)

ਬ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਮਹੀ ਤਖ਼ਤ ਤਾਜ ॥

b bakhhasheedh o raa mahee takhhat taaj ||

‘Endow him the throne and power to rule,

ਗਰ ਓ ਰਾ ਸ਼ਨਾਸੀ ਰਈਯਤ ਨਿਵਾਜ਼ ॥੫੩॥

gar o raa shanaasee rieeyat nivaaz ||53||

‘Provided he has the ability to recognise the public.’(53)

ਬ ਹੈਰਤ ਦਰ ਆਮਦ ਬਪਿਸਰਾ ਚਹਾਰ ॥

b hairat dhar aamadh bapisaraa chahaar ||

All the four sons were amazed to hear all this.

ਕਸੇ ਗੋਇ ਗੀਰਦ ਹਮਹ ਵਕਤ ਕਾਰ ॥੫੪॥

kase goi geeradh hameh vakat kaar ||54||

Who will pick the ball now? They pondered.(54)

ਹਰਾ ਕਸ ਕਿ ਰਾ ਅਕਲ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥

haraa kas k raa akal yaaree dhihadh ||

One, whose intelligence supports him,

ਬ ਕਾਰੇ ਜਹਾ ਕਾਮਗਾਰੀ ਕੁਨਦ ॥੫੫॥

b kaare jahaa kaamagaaree kunadh ||55||

And whose desires are fulfilled.(55)

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਰੰਗ ॥

bidheh saakeeyaa saag(h)re sabaz ra(n)g ||

ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਦਰ ਵਕਤ ਜੰਗ ॥੫੬॥

k maaraa bakaar asat dhar vakat ja(n)g ||56||

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਨੈਨ ਪਾਨ ॥

bidheh saakeeyaa saag(h)re nain paan ||

(The poet says), “Oh! Saki, bring me the cup full of eyes-exhilarator,

ਕੁਨਦ ਪੀਰ ਸਦ ਸਾਲਹ ਰਾ ਨਉ ਜਵਾਨ ॥੫੭॥੩॥

kunadh peer sadh saaleh raa nau javaan ||57||3||

Which restores the youthful vigour in a hundred year old.(57)

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ikOankaar vaahaguroo jee kee phateh ||

Glory to God

ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੰਦ ਅਸਤੁ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹੀਮ ॥

k rozee dhiha(n)dh asat raazak raheem ||

The Provider of Living is benevolent,

ਰਹਾਈ ਦਿਹੋ ਰਹਿਨੁਮਾਏ ਕਰੀਮ ॥੧॥

rahaiee dhiho rahinumaae kareem ||1||

He is kind and leads kindly-light.(1)

ਦਿਲ ਅਫ਼ਜ਼ਾਇ ਦਾਨਸ਼ ਦਿਹੋ ਦਾਦਗਰ ॥

dhil aphazai dhaanash dhiho dhaadhagar ||

He is heartening, creates intelligence and renders justice.

ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਹਰ ਹੁਨਰ ॥੨॥

razaa bakhhash rozee dhiho har hunar ||2||

Makes us believer and, with subsistence, facilitates our existence.(2)

ਹਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦਮ ਯਕੇ ਨੇਕ ਜ਼ਨ ॥

hikaayat shuneedham yake nek zan ||

Now listen to the Tale of a kind lady,

ਚੁ ਸ਼ਮਸ਼ਾਦ ਕੱਦੇ ਬ ਜੋਏ ਚਮਨ ॥੩॥

ch shamashaadh ka'dhe b joe chaman ||3||

Who was like a cypress tree standing on the bank of a rivulet in the

garden.(3)

ਕਿ ਓ ਰਾ ਪਦਰ ਰਾਜਹੇ ਉਤਰ ਦੇਸ਼ ॥

k o raa padhar raajahe utar dhesh ||

Her father ruled over a kingdom in the north.

ਬ ਸ਼ੀਰੀਂ ਜ਼ੁਬਾ ਹਮ ਚ ਇਖ਼ਲਾਸ ਕੇਸ਼ ॥੪॥

b sheeree(n) zubaa ham ch ikhhalaas kesh ||4||

He was sweet spoken and possessed kind nature.(4)

ਕਿ ਆਮਦ ਬਰਾਏ ਹਮਹ ਗ਼ੁਸਲ ਗੰਗ ॥

k aamadh baraae hameh g(h)usal ga(n)g ||

They all came to bathe in the (river) Ganga.

ਚੁ ਕੈਬਰ ਕਮਾ ਹਮ ਚੁ ਤੀਰੇ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥੫॥

ch kaibar kamaa ham ch teere tupha(n)g ||5||

Like an arrow out of a bow, they were very swift.(5)

ਹਮੀ ਖ਼ਾਸਤ ਕਿ ਓ ਰਾ ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਕੁਨਮ ॥

hamee khhaasat k o raa savaiya(n)bar kunam ||

He (King) thought about her betrothal,

ਕਸੇ ਈਂ ਪਸੰਦ ਆਯਦ ਓ ਰਾ ਦਿਹਮ ॥੬॥

kase iee(n) pasa(n)dh aayadh o raa dhiham ||6||

‘If she revelled some one, I will bequeath her to him.’(6)

ਬਿਗੋਯਦ ਸੁਖ਼ਨ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਨੇਕ ਤਨ ॥

bigoyadh sukhhan dhukhhatare nek tan ||

He pronounced, ‘O, my kind daughter,

ਕਸੇ ਤੋ ਪਸੰਦ ਆਯਦ ਓ ਰਾ ਬਕੁਨ ॥੭॥

kase to pasa(n)dh aayadh o raa bakun ||7||

‘If you fancy some one, let me know.‘(7)

ਨਿਸ਼ਾਦੰਦ ਬਰ ਕਾਖ ਓ ਹਫ਼ਤ ਖਨ ॥

nishaadha(n)dh bar kaakh o haphat khan ||

She was conferred a higher status,

ਚੁ ਮਾਹੇ ਮਹੀ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੮॥

ch maahe mahee aaphataabe yaman ||8||

So that she looked like the moon shining on Yaman.(8)

ਦਹਾਨੇ ਦੁਹਦ ਰਾ ਦਹਨ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥

dhahaane dhuhadh raa dhahan bar kushaadh ||

The musical drums (instruments) were unveiled,

ਜਵਾਬੇ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਉਜ਼ਰ ਬਰ ਨਿਹਾਦ ॥੯॥

javaabe sukhhan raa uzar bar nihaadh ||9||

And the king awaited to hear her reply in consent.(9)

ਕਿ ਈਂ ਰਾਜਹੇ ਰਾਜਹਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥

k iee(n) raajahe raajahaa beshumaar ||

Because there had come many kings and kins of kings,

ਕਿ ਵਕਤੇ ਤਰੱਦਦ ਬਿਆ ਮੁਖ਼ਤਹਕਾਰ ॥੧੦॥

k vakate tara'dhadh biaa mukhhatahakaar ||10||

Who were quite adept in the strategies of war.(10)

ਕਸੇ ਤੋ ਪਸੰਦ ਆਯਦਤ ਈਂ ਜ਼ਮਾ ॥

kase to pasa(n)dh aayadhat iee(n) zamaa ||

(King asked), ‘If there is any one of your liking,

ਵਜ਼ਾ ਪਸ ਬ ਦਾਮਾਦੀ ਆਯਦ ਹੁਮਾ ॥੧੧॥

vazaa pas b dhaamaadhee aayadh humaa ||11||

‘He will become as my son-in-law.‘(11)

ਨੁਮਾਦੰਦ ਬ ਓ ਰਾਜਹਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥

numaadha(n)dh b o raajahaa beshumaar ||

She encountered many princes,

ਪਸੰਦਸ਼ ਨਿਯਾਮਦ ਕਸੇ ਕਾਰ ਬਾਰ ॥੧੨॥

pasa(n)dhash niyaamadh kase kaar baar ||12||

But, on account of their feats, she did not like any.(12)

ਹਮ ਆਖ਼ਰ ਯਕੇ ਰਾਜਹੇ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ॥

ham aakhhar yake raajahe subhaT si(n)gh ||

At last came the one called Subhat Singh,

ਪਸੰਦ ਆਮਦਸ਼ ਹਮ ਚੁ ਗੁਰਰਾ ਨਿਹੰਗ ॥੧੩॥

pasa(n)dh aamadhash ham ch guraraa niha(n)g ||13||

Whom she preferred as he roared like a crocodile.(13)

ਹਮਹ ਉਮਦਹੇ ਰਾਜਹਾ ਪੇਸ਼ ਖਾਦ ॥

hameh umadhahe raajahaa pesh khaadh ||

All the handsome princes were called forward,

ਜੁਦਾ ਬਰ ਜੁਦਾ ਦਉਰ ਮਜਲਸ ਨਿਸ਼ਾਦ ॥੧੪॥

judhaa bar judhaa dhaur majalas nishaadh ||14||

And asked to take their seats around the court.(14)

ਬ ਪੁਰਸ਼ੀਦ ਕਿ ਏ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਨੇਕ ਖ਼ੋਇ ॥

b purasheedh k e dhukhhatare nek khhoi ||

(The king asked), ‘Oh, my kind daughter,

ਤੁਰਾ ਕਸ ਪਸੰਦ ਆਯਦ ਅਜ਼ੀਹਾ ਬਜੋਇ ॥੧੫॥

turaa kas pasa(n)dh aayadh azeehaa bajoi ||15||

‘Do you like any one of them, the discoveries of mine.‘(15)

ਰਵਾ ਕਰਦੁ ਜ਼ੁਨਾਰ ਦਾਰਾਨ ਪੇਸ਼ ॥

ravaa karadh zunaar dhaaraan pesh ||

The person with Juneau (priest with sacred thread of Hindus) was sent

forward,

ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਈਂ ਰਾਜਹੇ ਉੱਤਰ ਦੇਸ਼ ॥੧੬॥

bigoyadh k iee(n) raajahe u'tar dhesh ||16||

To speak to those princes from the north.(16)

ਕਿ ਓ ਨਾਮ ਬਸਤਸ਼ ਬਛਤਰਾ ਮਤੀ ॥

k o naam basatash bachhataraa matee ||

But the girl, whose name was addressed as Bachtramati,

ਚੁ ਮਾਹੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਮਹੀ ॥੧੭॥

ch maahe phalak aaphataabe mahee ||17||

And was like sun on the earth and moon in the sky,(17)

ਅਜ਼ੀ ਰਾਜਹਾ ਕਸ ਨਿਯਾਮਦ ਨਜ਼ਰ ॥

azee raajahaa kas niyaamadh nazar ||

Spoke, ‘None from them suits my eyes.‘

ਵਜ਼ਾ ਪਸ ਅਜ਼ੀਂ ਹਾ ਬੁਬੀਂ ਪੁਰ ਗੁਹਰ ॥੧੮॥

vazaa pas azee(n) haa bubee(n) pur guhar ||18||

(King) ‘Then, you the gifted one, judge the ones from (the other side).(18)

ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਰਾਜਹਾ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥

nazar karadh bar raajahaa naazanee(n) ||

‘Those ones with delicate features, look at them again.’

ਪਸੰਦਸ਼ ਨਿਯਾਮਦ ਕਸੇ ਦਿਲ ਨਗੀਂ ॥੧੯॥

pasa(n)dhash niyaamadh kase dhil nag(h)ee(n) ||19||

But there was none of her heart’s liking.(19)

ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਵਜ਼ਾ ਰੋਜ਼ ਮਉਕੂਫ਼ ਗਸ਼ਤ ॥

savaiya(n)bar vazaa roz maukooph gashat ||

The selection of would-be husband was abandoned,

ਕਿ ਨਾਜ਼ਮ ਬੁ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਦਰਵਾਜ਼ਹ ਬਸਤ ॥੨੦॥

k naazam b barakhhaasat dharavaazeh basat ||20||

And the organisers departed closing the doors.(20)

ਕਿ ਰੋਜ਼ੇ ਦਿਗ਼ਰ ਸ਼ਾਹਿ ਜ਼ਰਰੀਂ ਸਿਪਹਰ ॥

k roze dhig(h)r shaeh zararee(n) sipahar ||

The next day came, the King with golden shield,

ਬਰ ਅਉਰੰਗ ਬਰਾਮਦ ਚੁ ਰਉਸ਼ਨ ਗੁਹਰ ॥੨੧॥

bar aaura(n)g baraamadh ch raushan guhar ||21||

Which was shinning like the pearls.(21)

ਦਿਗ਼ਰ ਰੋਜ਼ ਹੇ ਰਾਜਹਾ ਖ਼ਾਸਤੰਦ ॥

dhig(h)r roz he raajahaa khhaasata(n)dh ||

On the second day the princes were invited again,

ਦਿਗ਼ਰ ਗੂਨਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਆਰਾਸਤੰਦ ॥੨੨॥

dhig(h)r gooneh baazaar aaraasata(n)dh ||22||

And they adorned the court in a different order.(22)

ਨਜ਼ਰ ਕੁਨ ਬਰੋਏ ਤੁ ਏ ਦਿਲਰੁਬਾਇ ॥

nazar kun baroe ta e dhilarubai ||

‘Oh, my cherished one, look at those faces,

ਕਿਰਾ ਤੋ ਨਜ਼ਰ ਦਰ ਬਿਯਾਯਦ ਬਜਾਇ ॥੨੩॥

kiraa to nazar dhar biyaayadh bajai ||23||

‘Whom so ever you like, you will be wedded to.‘(23)

ਬ ਪਹਿਨ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਗੁਲੇ ਅੰਜਮਨ ॥

b pahin a(n)dhar aamadh gule a(n)jaman ||

‘In the courtyard, she entered the enclosure,

ਕਿ ਜ਼ਰ ਆਬ ਰੰਗ ਅਸਤੁ ਸੀਮਾਬ ਤਨ ॥੨੪॥

k zar aab ra(n)g asat seemaab tan ||24||

which was bedecked like a flower-vase.(24)

ਰਵਾ ਗਸ਼ਤ ਦਰ ਰਾਜਹਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥

ravaa gashat dhar raajahaa beshumaar ||

She strolled through the numerous princes,

ਗੁਲੇ ਸੁਰਖ਼ ਚੂੰ ਗੁੰਬਜ਼ੇ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥੨੫॥

gule surakhh choo(n) gu(n)baze nau bahaar ||25||

Like a red rose surmounts during the spring.(25)

ਬ ਦੁਜ਼ਦੀਦ ਦਿਲ ਰਾਜਹਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥

b dhuzadheedh dhil raajahaa beshumaar ||

She captured the hearts of many princes so much,

ਬਿਅਫ਼ਤਦ ਜ਼ਿਮੀ ਚੂੰ ਯਲੇ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥੨੬॥

biaphatadh zimee choo(n) yale kaarazaar ||26||

That a number of them fell flat on the ground.(26)

ਬਿਜ਼ਦ ਬਾਗ ਬਰ ਵੈ ਕਿ ਖ਼ਾਤੂਨ ਖ਼ੇਸ਼ ॥

bizadh baag bar vai k khhaatoon khhesh ||

They were taunted, ‘This one, the lady, who is present here,

ਕਿ ਈਂ ਉਮਦਹੇ ਰਾਜਹਾ ਉੱਤਰ ਦੇਸ਼ ॥੨੭॥

k iee(n) umadhahe raajahaa u'tar dhesh ||27||

‘Is the daughter of the King of the North.(27)

ਵਜ਼ਾ ਦੁਖ਼ਤਰ ਹਸਤ ਈਂ ਬਛਤਰਾ ਮਤੀ ॥

vazaa dhukhhatar hasat iee(n) bachhataraa matee ||

‘Bachtramati is such a daughter,

ਚੁ ਮਾਹੇ ਫ਼ਲਕ ਹਮ ਚੁ ਹੂਰੋ ਪਰੀ ॥੨੮॥

ch maahe phalak ham ch hooro paree ||28||

‘Who shines in the sky like a fairy.(28)

ਸ੍ਯੰਬਰ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਮਾਹੇ ਫ਼ਲਕ ॥

savaiya(n)bar dharaamadh ch maahe phalak ||

‘She has come for the selection of her would-be husband,

ਫਰਿਸ਼ਤਹ ਸਿਫ਼ਤ ਓ ਚੁ ਜ਼ਾਤਸ਼ ਮਲਕ ॥੨੯॥

farishateh siphat o ch zaatash malak ||29||

'Even the gods praise her because her body is as pretty as godesses.29)

ਕਿਰਾ ਦੌਲਤ ਇਕਬਾਲ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥

kiraa dhaualat ikabaal yaaree dhihadh ||

'That one, whose luck would be sympathetic to him,

ਕਿ ਈਂ ਮਾਹਰੋ ਕਾਮਗ਼ਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥੩੦॥

k iee(n) maaharo kaamag(h)aaree dhihadh ||30||

'Could only secure this moonlit night beauty.'(30)

ਪਸੰਦ ਆਮਦ ਓ ਰਾਜਹ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥

pasa(n)dh aamadh o raajeh subhaT si(n)gh naam ||

But she selected the prince called Subhat Singh,

ਕਿ ਰਉਸ਼ਨ ਤਬੀਯਤ ਸਲੀਖ਼ਤ ਮੁਦਾਮ ॥੩੧॥

k raushan tabeeyat saleekhhat mudhaam ||31||

Who was gentle in nature and was an enlightened man.(31)

ਰਵਾ ਕਰਦ ਬਰ ਵੈ ਵਕੀਲਸ ਗਿਰਾ ॥

ravaa karadh bar vai vakeelas giraa ||

He was sent a knowledgeable Counsellor,

ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਾਨ ਰਉਸ਼ਨ ਜ਼ਮਾ ॥੩੨॥

k e shaeh shaahaan raushan zamaa ||32||

(Who pleaded,) ‘Oh you the brilliant one,(32)

ਕਿ ਈਂ ਤਰਜ਼ ਲਾਲਾਇ ਬਰਗੇ ਸਮਨ ॥

k iee(n) taraz laalai barage saman ||

‘Here is she, who is delicate like the leaf of a flower,

ਕਿ ਲਾਇਕ ਸੁਮਾਨ ਅਸਤ ਈਂ ਰਾ ਬਕੁਨ ॥੩੩॥

k laik sumaan asat iee(n) raa bakun ||33||

‘She is suitable for you and you accept her (as your wife).(33)

ਬਿਗੋਯਦ ਯਕੇ ਖ਼ਾਨਹ ਬਾਨੂ ਮਰਾਸਤ ॥

bigoyadh yake khhaaneh baanoo maraasat ||

(He replied,) ‘There, I already have a wife,

ਕਿ ਚਸ਼ਮੇ ਅਜ਼ੋ ਹਰਦੁ ਆਹੂ ਤਰਾਸਤ ॥੩੪॥

k chashame azo haradh aahoo taraasat ||34||

‘Whose eyes are as beautiful as the ones of a she-deer.(34)

ਕਿ ਹਰਗਿਜ਼ ਮਨ ਈਂ ਰਾ ਨ ਕਰਦਮ ਕਬੂਲ ॥

k haragiz man iee(n) raa na karadham kabool ||

‘Consequently, I cannot accept her,

ਕਿ ਕਉਲੇ ਕੁਰਾ ਅਸਤ ਕਸਮੇ ਰਸੂਲ ॥੩੫॥

k kaule kuraa asat kasame rasool ||35||

‘As I am under command and oath of Quran and Rasool.‘(35)

ਬ ਗੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਅਜ਼ੀਂ ਨ ਸੁਖ਼ਨ ॥

b gosh a(n)dhar aamadh azee(n) na sukhhan ||

When her ears discerned such talks,

ਬਜੁੰਬਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਜ਼ਨੇ ਨੇਕ ਤਨ ॥੩੬॥

baju(n)bash dharaamadh zane nek tan ||36||

Then, that delicate damsel, flew into rage.(36)

ਕਸੇ ਫ਼ਤਹ ਮਾਰਾ ਕੁਨਦ ਵਕਤ ਕਾਰ ॥

kase phateh maaraa kunadh vakat kaar ||

(She announced,) ‘Who-so-ever wins in the war,

ਵਜ਼ਾ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਰਾ ਸ਼ਵਦ ਈਂ ਦਿਯਾਰ ॥੩੭॥

vazaa shaeh maaraa shavadh iee(n) dhiyaar ||37||

‘Will take me and become the ruler of her kingdom.‘(37)

ਬ ਕੋਸ਼ੀਦ ਮੈਦਾਨ ਜੋਸ਼ੀਦ ਜੰਗ ॥

b kosheedh maidhaan josheedh ja(n)g ||

She started to prepare for the war immediately,

ਬ ਪੋਸ਼ੀਦ ਖ਼ਫ਼ਤਾਨ ਪੋਲਾਦ ਰੰਗ ॥੩੮॥

b posheedh khhaphataan polaadh ra(n)g ||38||

And put the steel armour on her body.(38)

ਨਿਸ਼ਸਤਹ ਬਰ ਆਂ ਰਥ ਚੁ ਮਾਹੇ ਮੁਨੀਰ ॥

nishasateh bar aa(n) rath ch maahe muneer ||

She occupied a chariot, which was like the full moon.

ਬੁਬਸਤੰਦ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਜੁਸਤੰਦ ਤੀਰ ॥੩੯॥

bubasata(n)dh shamasher jusata(n)dh teer ||39||

She girded a sword and picked up effective arrows.(39)

ਬ ਮੈਦਾ ਦਰ ਆਮਦ ਜੁ ਗੁਰਰੀਦ ਸ਼ੇਰ ॥

b maidhaa dhar aamadh ju gurareedh sher ||

She entered the battlefield like a roaring lion,

ਚੁ ਸ਼ੇਰ ਅਸਤ ਸ਼ੇਰ ਅਫ਼ਕਨੋ ਦਿਲ ਦਲੇਰ ॥੪੦॥

ch sher asat sher aphakano dhil dhaler ||40||

As she was lion hearted, the killer of lions and of great courage.(40)

ਬ ਪੋਸ਼ੀਦ ਖ਼ੁਫ਼ਤਾਨ ਜੋਸ਼ੀਦ ਜੰਗ ॥

b posheedh khhuphataan josheedh ja(n)g ||

With steel armours on her body, she fought valiantly,

ਬ ਕੋਸ਼ੀਦ ਮੈਦਾਨ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥੪੧॥

b kosheedh maidhaan teero tupha(n)g ||41||

She tried to win with the help of arrows and guns.(41)

ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਬਾਰਾ ਕੁਨਦ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥

chunaa teer baaraa kunadh kaarazaar ||

In the rain storm of arrows,

ਕਿ ਲਸ਼ਕਰ ਬਕਾਰ ਆਮਦਸ਼ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥੪੨॥

k lashakar bakaar aamadhash beshumaar ||42||

Most of the soldiers were killed.(42)

ਚੁਨਾ ਬਾਨ ਬਾਰੀਦ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥

chunaa baan baareedh teero tupha(n)g ||

The intensity of arrows and guns was so great,

ਬਸੋ ਮਰਦਮਾ ਮੁਰਦਹ ਸ਼ੁਦ ਜਾਇ ਜੰਗ ॥੪੩॥

baso maradhamaa muradheh shudh jai ja(n)g ||43||

That most of the men were annihilated.(43)

ਸਹੇ ਨਾਮ ਗਜ ਸਿੰਘ ਦਰਾਮਦ ਬਜੰਗ ॥

sahe naam gaj si(n)gh dharaamadh baja(n)g ||

A Raja called Gaj Singh came into the battlefield,

ਚੁ ਕੈਬਰ ਕਮਾ ਹਮ ਚੁ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥੪੪॥

ch kaibar kamaa ham ch teero tupha(n)g ||44||

As swiftly as an arrow from the bow or a shot from the gun.(44)

ਬਜੁੰਬਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਅਫ਼ਰੀਤ ਮਸਤ ॥

baju(n)bash dharaamadh ch aphareet masat ||

He came in like an inebriated giant,

ਯਕੇ ਗੁਰਜ਼ ਅਜ਼ ਫ਼ੀਲ ਪੈਕਰ ਬ ਦਸਤ ॥੪੫॥

yake guraz az pheel paikar b dhasat ||45||

He was like an elephant, and had a knobbed-head club in his hand.(45)

ਯਕੇ ਤੀਰ ਜ਼ਦ ਬਾਨੂਏ ਪਾਕ ਮਰਦ ॥

yake teer zadh baanooe paak maradh ||

She shot only one arrow towards that gentleman,

ਕਿ ਗਜ ਸਿੰਘ ਅਜ਼ ਅਸਪ ਆਮਦ ਬ ਗਰਦ ॥੪੬॥

k gaj si(n)gh az asap aamadh b garadh ||46||

And Gaj Singh fell down from his horse.(46)

ਦਿਗ਼ਰ ਰਾਜਹ ਰਨ ਸਿੰਘ ਦਰਾਮਦ ਬ ਰੋਸ਼ ॥

dhig(h)r raajeh ran si(n)gh dharaamadh b rosh ||

Another Raja, Ran Singh, full of wrath came forward,

ਕਿ ਪਰਵਾਨਹੇ ਚੂੰ ਦਰਾਮਦ ਬਜੋਸ਼ ॥੪੭॥

k paravaanahe choo(n) dharaamadh bajosh ||47||

And flew like a moth approaching the naked light (to burn).(47)

ਚੁਨਾ ਤੇਗ਼ ਜ਼ਦ ਬਾਨੂਏ ਸ਼ੇਰ ਤਨ ॥

chunaa teg(h) zadh baanooe sher tan ||

But when the lion-hearted brandished the sword,

ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਰਨ ਸਿੰਘ ਚੁ ਸਰਵੇ ਚਮਨ ॥੪੮॥

biaphataadh ran si(n)gh ch sarave chaman ||48||

Ran Singh fell flat like a cypress tree in the garden.(48)

ਯਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਬੇਰ ਦਿਗ਼ਰ ਜੋਧਪੁਰ ॥

yake shahir a(n)ber dhig(h)r jodhapur ||

There was one Raja of Amber and the other of Jodhpur,

ਖ਼ਰਾਮੀਦਹ ਬਾਨੋ ਚੁ ਰਖ਼ਸਿੰਦਹ ਦੁਰ ॥੪੯॥

khharaameedheh baano ch rakhhasi(n)dheh dhur ||49||

The woman with body radiating like pearls came forward,(49)

ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ਼ ਬਾ ਜ਼ੋਰ ਬਾਨੋ ਸਿਪਰ ॥

bizadh teg(h) baa zor baano sipar ||

When they hit her shield with great force,

ਬ ਬਰਖ਼ੇਜ਼ ਸ਼ੋਲਹ ਬਸੇ ਚੂੰ ਗਹੁਰ ॥੫੦॥

b barakhhez sholeh base choo(n) gahur ||50||

The fire sparks flashed out gleaming like gems.(50)

ਸਿਯਮ ਰਾਜਹ ਬੂੰਦੀ ਦਰ ਆਮਦ ਦਲੇਰ ॥

siyam raajeh boo(n)dhee dhar aamadh dhaler ||

Then the ruler of Boondi, with great vigour and force, came forward,

ਚੁ ਬਰ ਬੱਚਹ ਆਹੂ ਚੁ ਗ਼ੁਰਰੀਦ ਸ਼ੇਰ ॥੫੧॥

ch bar ba'cheh aahoo ch g(h)urareedh sher ||51||

Like a lion proceeds to pounce upon the deer.(51)

ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਜ਼ਦ ਹਰ ਦੋ ਅਬਰੂ ਸਿਕੰਜ ॥

chunaa teer zadh har dho abaroo sika(n)j ||

But she hit an arrow right throw his eyes,

ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚੁ ਸ਼ਾਖੇ ਤੁਰੰਜ ॥੫੨॥

biaphataadh amar si(n)gh ch shaakhe tura(n)j ||52||

And he fell down like a branch from the tree.(52)

ਚੁਅਮ ਰਾਜਹ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦਰ ਆਮਦ ਮੁਸਾਫ਼ ॥

chuam raajeh jai si(n)gh dhar aamadh musaaph ||

The fourth Ruler, Jai Singh, jumped into the battlefield,

ਬਜੋਸ਼ ਅੰਦਰੀਂ ਸ਼ੁਦ ਚੁ ਅਜ਼ ਕੋਹਕਾਫ਼ ॥੫੩॥

bajosh a(n)dharee(n) shudh ch az kohakaaph ||53||

As, internally with rage, he was behaving like the Caucasian Mountain,(53)

ਹੁਮਾ ਖ਼ੁਰਦ ਸ਼ਰਬਤ ਕਿ ਯਾਰੇ ਚੁਅਮ ॥

humaa khhuradh sharabat k yaare chuam ||

And this fourth one faced the same end.

ਜ਼ਿ ਜੈ ਸਿੰਘ ਪਸੇ ਯਕ ਨਿਆਮਦ ਕਦਮ ॥੫੪॥

z jai si(n)gh pase yak niaamadh kadham ||54||

After Jai Singh, no body took courage to come forward.(54)

ਯਕੋ ਸ਼ਹਿ ਫਿਰੰਗੋ ਪਿਲੰਦੇ ਦਿਗਰ ॥

yako sheh fira(n)go pila(n)dhe dhigar ||

Then came a European and the one belonging to Pland (Poland),

ਬ ਮੈਦਾ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਬਬਰ ॥੫੫॥

b maidhaa dharaamadh ch shere babar ||55||

And they pounced forward like lions.(55)

ਸਿਯਮ ਸ਼ਾਹਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਚੂੰ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥

siyam shaeh a(n)garez choo(n) aaphataab ||

The third one, an Englishman, radiated like the sun,

ਚੁਅਮ ਸ਼ਾਹਿ ਹਬਸ਼ੀ ਚੁ ਮਗਰੇ ਦਰ ਆਬ ॥੫੬॥

chuam shaeh habashee ch magare dhar aab ||56||

And the fourth one, a Negro, came out like a crocodile emerging from

water.(56)

ਯਕੇ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਨੇਜ਼ਹ ਮੁਸ਼ਤੇ ਦਿਗਰ ॥

yake raa bizadh nezeh mushate dhigar ||

She hit one with a spear, punched the other,

ਸਿਯਮ ਰਾ ਬ ਪਾਓ ਚੁਅਮ ਰਾ ਸਿਪਰ ॥੫੭॥

siyam raa b paao chuam raa sipar ||57||

Treaded upon the third and knocked the fourth with the shield.(57)

ਚੁਨਾ ਮੇ ਬਿਅਫ਼ਤਦ ਨ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਬਾਜ਼ ॥

chunaa me biaphatadh na barakhhaasat baaz ||

All the four fell flat and could not get up,

ਸੂਏ ਆਸਮਾ ਜਾਨ ਪਰਵਾਜ਼ ਸਾਜ਼ ॥੫੮॥

sooe aasamaa jaan paravaaz saaz ||58||

And their souls flew towards celestial heights.(58)

ਦਿਗ਼ਰ ਕਸ ਨਿਯਾਮਦ ਤਮੰਨਾਇ ਜੰਗ ॥

dhig(h)r kas niyaamadh tama(n)nai ja(n)g ||

Then none other dared to come forward,

ਕਿ ਪੇਸ਼ੇ ਨਿਯਾਮਦ ਦਿਲਾਵਰ ਨਿਹੰਗ ॥੫੯॥

k peshe niyaamadh dhilaavar niha(n)g ||59||

Because none dared to face the one who was as courageous as

crocodile.(59)

ਸ਼ਬੇ ਸ਼ਹਿ ਸ਼ਬਿਸਤਾ ਚੂੰ ਦਰ ਆਮਦ ਬਫ਼ਉਜ ॥

shabe sheh shabisataa choo(n) dhar aamadh baphauj ||

When the night king (moon) took over along with his legion (stars),

ਸਿਪਹ ਖ਼ਾਨਹ ਆਮਦ ਹਮਹ ਮਉਜ ਮਉਜ ॥੬੦॥

sipeh khhaaneh aamadh hameh mauj mauj ||60||

All the troops departed for their abodes.(60)

ਬ ਰੋਜ਼ੇ ਦਿਗ਼ਰ ਰਉਸ਼ਨੀਅਤ ਪਨਾਹ ॥

b roze dhig(h)r raushaneeat panaeh ||

The night broke and, to rescue the light, came the sun,

ਬ ਅਉਰੰਗ ਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਅਉਰੰਗ ਸ਼ਾਹ ॥੬੧॥

b aaura(n)g dhar aamadh ch aaura(n)g shaeh ||61||

Who occupied the seat like the master of the kingdom.(61)

ਦੁ ਸੂਏ ਯਲਾ ਹਮਹ ਬਸਤੰਦ ਕਮਰ ॥

dh sooe yalaa hameh basata(n)dh kamar ||

The warriors from both camps penetrated the battlefield,

ਬ ਮੈਦਾਨ ਜੁਸਤੰਦ ਸਿਪਰ ਬਰ ਸਿਪਰ ॥੬੨॥

b maidhaan jusata(n)dh sipar bar sipar ||62||

And the shields started to strike the shields.(62)

ਬਗੁਰਰੀਦ ਆਮਦ ਦੁ ਅਬਰੇ ਮੁਸਾਫ਼ ॥

bagurareedh aamadh dh abare musaaph ||

Both the parties entered roaring like clouds,

ਯਕੇ ਗਸ਼ਤਹ ਬਾਯਲ ਯਕੇ ਗਸ਼ਤ ਜ਼ਾਫ਼ ॥੬੩॥

yake gashateh baayal yake gashat zaaph ||63||

One was getting afflicted and the other seemed annihilating.(63)

ਚਕਾਚਾਕ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥

chakaachaak barakhhaasat teero tupha(n)g ||

Because of the arrows showered from all sides,

ਖ਼ਤਾਖ਼ਤ ਦਰਾਮਦ ਹਮਹ ਰੰਗ ਰੰਗ ॥੬੪॥

khhataakhhat dharaamadh hameh ra(n)g ra(n)g ||64||

The voices of the distressed ones were emanating from all sides,(64)

ਜ਼ਿ ਤੀਰੋ ਜ਼ਿ ਤੋਪੋ ਜ਼ਿ ਤੇਗ਼ੋ ਤਬਰ ॥

z teero z topo z teg(h)o tabar ||

As the action was predominating through arrows, guns, swords, axes,

ਜ਼ਿ ਨੇਜ਼ਹ ਵ ਨਾਚਖ਼ ਵ ਨਾਵਕ ਸਿਪਰ ॥੬੫॥

z nezeh v naachakhh v naavak sipar ||65||

Spears, lances, steel-arrows and shields.(65)

ਯਕੇ ਦੇਵ ਆਮਦ ਕਿ ਜ਼ਾਗੋ ਨਿਸ਼ਾ ॥

yake dhev aamadh k zaago nishaa ||

Instantly a giant came, who was as dark as a leech,

ਚੁ ਗ਼ੁਰਰੀਦ ਸ਼ੇਰ ਹਮ ਚੁ ਪੀਲੇ ਦਮਾ ॥੬੬॥

ch g(h)urareedh sher ham ch peele dhamaa ||66||

And who was howling like a lion and excited like an elephant.(66)

ਕੁਨਦ ਤੀਰੋ ਬਾਰਾ ਚੁ ਬਾਰਾਨ ਮੇਗ਼ ॥

kunadh teero baaraa ch baaraan meg(h) ||

He was throwing the arrows like rainstorm,

ਬਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰਾ ਅਬਰ ਚੂੰ ਬਰਕ ਤੇਗ਼ ॥੬੭॥

barakhhash a(n)dharaa abar choo(n) barak teg(h) ||67||

And his sword was radiating like the lightening in the clouds.(67)

ਬ ਜੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਦਹਾਨੇ ਦੁਹਲ ॥

b josh a(n)dhar aamadh dhahaane dhuhal ||

The echoes from the drum blared their sounds,

ਚੁ ਪੁਰ ਗਸ਼ਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾਏ ਅਜ਼ਲ ॥੬੮॥

ch pur gashat baazaar jaae azal ||68||

And the humanity was forced to face death.(68)

ਹਰਾ ਕਸ ਕਿ ਪਰਰਾ ਸ਼ਵਦ ਤੀਰ ਸ਼ਸਤ ॥

haraa kas k pararaa shavadh teer shasat ||

Whenever the arrows were shot,

ਬਸਦ ਪਹਿਲੂਏ ਪੀਲ ਮਰਦਾ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥੬੯॥

basadh pahilooe peel maradhaa guzashat ||69||

They went through thousands of brave chests.(69)

ਹੁਮਾ ਕਸ ਬਸੇ ਤੀਰ ਜ਼ਦ ਬਰ ਕਜ਼ਾ ॥

humaa kas base teer zadh bar kazaa ||

But when a great number of arrows were discharged,

ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਦੇਵੇ ਚੁ ਕਰਖੇ ਗਿਰਾ ॥੭੦॥

biaphataadh dheve ch karakhe giraa ||70||

The giant fell down like the attic of a lofty mansion.(70)

ਦਿਗ਼ਰ ਦੇਵ ਬਰਗਸ਼ਤ ਬਿਯਾਮਦ ਬਜੰਗ ॥

dhig(h)r dhev baragashat biyaamadh baja(n)g ||

Another giant flew in like kite to participate in the fight,

ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਅਜ਼ੀਮੋ ਹਮ ਚੁ ਬਰਾ ਪਿਲੰਗ ॥੭੧॥

ch shere azeemo ham ch baraa pila(n)g ||71||

It was as big as a lion and as fast as an antelope.(71)

ਚੁਨਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਗੋਪਾਲ ਅੰਦਾਖ਼ਤ ਸਖ਼ਤ ॥

chunaa zakhham gopaal a(n)dhaakhhat sakhhat ||

He was hit hard, injured with a missile, and was toppled over,

ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਦਾਨੋ ਚੁ ਬੇਖ ਅਜ਼ ਦਰਖ਼ਤ ॥੭੨॥

biaphataadh dhaano ch bekh az dharakhhat ||72||

Like an uprooted tree.(72)

ਦਿਗ਼ਰ ਕਸ ਨਿਯਾਮਦ ਅਜ਼ੋ ਆਰਜ਼ੋ ॥

dhig(h)r kas niyaamadh azo aarazo ||

None else dared to indulge in the confrontation,

ਕਿ ਆਯਦ ਬਜੰਗੇ ਚੁਨੀ ਮਾਹਰੋ ॥੭੩॥

k aayadh baja(n)ge chunee maaharo ||73||

As the Chandra Mukhi was bent to fight out any body.(73)

ਸ਼ਹੇ ਚੀਨ ਸਰ ਤਾਜ ਰੰਗੀ ਨਿਹਾਦ ॥

shahe cheen sar taaj ra(n)gee nihaadh ||

The King of China dislodged the crown from his head,

ਬਲਾਏ ਗ਼ੁਬਾਰਸ਼ ਦਹਨ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੭੪॥

balaae g(h)ubaarash dhahan bar kushaadh ||74||

As the devil of the darkness took over.(74)

ਸ਼ਬ ਆਮਦ ਯਕੇ ਫ਼ੌਜ ਰਾ ਸਾਜ਼ ਕਰਦ ॥

shab aamadh yake phauaj raa saaz karadh ||

The night fell taking with her, her own army (stars),

ਜ਼ਿ ਦੀਗਰ ਵਜਹ ਬਾਜ਼ੀ ਆਗ਼ਾਜ਼ ਕਰਦ ॥੭੫॥

z dheegar vajeh baazee aag(h)aaz karadh ||75||

And commenced her own game plan.(75)

ਕਿ ਅਫ਼ਸੋਸ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਹਾਤ ਹਾਤ ॥

k aphasos aphasos hai haat haat ||

'Alas, alas,' the princes lamented,

ਅਜ਼ੀਂ ਉਮਰ ਵਜ਼ੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ੀ ਹਯਾਤ ॥੭੬॥

azee(n) umar vazee(n) zi(n)dhagee zee hayaat ||76||

'How sad the moments of our lives have come?'(76)

ਬ ਰੋਜ਼ੇ ਦਿਗ਼ਰ ਰਉਸ਼ਨੀਯਤ ਫ਼ਿਕਰ ॥

b roze dhig(h)r raushaneeyat phikar ||

On the next day when the light commenced to unfold,

ਬਰ ਔਰੰਗ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਸ਼ਾਹੇ ਦਿਗਰ ॥੭੭॥

bar aauara(n)g dharaamadh ch shaahe dhigar ||77||

And the light-expanding king (the sun) took its seat.(77)

ਸਿਪਹਿ ਸੂ ਦੁ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਅਜ਼ ਜੋਸ਼ ਜੰਗ ॥

sipeh soo dh barakhhaasat az josh ja(n)g ||

Then the armies of both the sides took positions,

ਰਵਾ ਸ਼ੁਦ ਬ ਹਰ ਗੋਸ਼ਹ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥੭੮॥

ravaa shudh b har gosheh teero tupha(n)g ||78||

And started to shower the arrows and the gun shots.(78)

ਰਵਾਰਵ ਸ਼ੁਦਹ ਕੈਬਰੇ ਕੀਨਹ ਕੋਸ਼ ॥

ravaarav shudheh kaibare keeneh kosh ||

The arrows with bad intentions flew far more,

ਕਿ ਬਾਜ਼ੂਏ ਮਰਦਾ ਬਰਾਵੁਰਦ ਜੋਸ਼ ॥੭੯॥

k baazooe maradhaa baraavuradh josh ||79||

And it enhanced the wrath at the receiving end.(79)

ਚੁ ਲਸ਼ਕਰ ਤਮਾਮੀ ਦਰਾਮਦ ਬ ਕਾਮ ॥

ch lashakar tamaamee dharaamadh b kaam ||

Most of the armies were annihilated.

ਯਕੇ ਮਾਂਦ ਓ ਰਾਸਤ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥੮੦॥

yake maadh o raasat subhaT si(n)gh naam ||80||

One person was spared and he was Subhat Singh.(80)

ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਰੁਸਤਮ ਜ਼ਮਾ ॥

bigoyadh k e shaeh rusatam zamaa ||

He was asked, ‘Oh, You, Rustam, the Valiant of the Universe,

ਤੁ ਮਾਰਾ ਬਿਕੁਨ ਯਾ ਬਿਗੀਰੀ ਕਮਾ ॥੮੧॥

t maaraa bikun yaa bigeeree kamaa ||81||

‘Either you accept me or take up the bow to fight with me.‘(81)

ਬ.ਗ਼ਜ਼ਬ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਜ਼ਿਆਂ ॥

bag(h)zab a(n)dhar aamadh ch shere ziaa(n) ||

He flew into the rage like a lion,

ਨ ਪੁਸ਼ਤੇ ਦਿਹਮ ਬਾਨੂਏ ਹਮ ਚੁਨਾ ॥੮੨॥

n pushate dhiham baanooe ham chunaa ||82||

He said, ‘Listen, Oh damsel, I will not show my back in the fight.‘(82)

ਬਪੋਸ਼ੀਦ ਖ਼ੁਫ਼ਤਾਨ ਜੋਸ਼ੀਦ ਜੰਗ ॥

baposheedh khhuphataan josheedh ja(n)g ||

In great gusto he put on an armoured suit.

ਬਕੋਸ਼ੀਦ ਚੂੰ ਸ਼ੇਰ ਮਰਦਾ ਨਿਹੰਗ ॥੮੩॥

bakosheedh choo(n) sher maradhaa niha(n)g ||83||

And that lion hearted came forward like an alligator.(83)

ਬ ਜਾਯਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥

b jaayash dharaamadh ch shere azeem ||

Walking like a majestic lion, he advanced,

ਬ ਕੈਬਰ ਕਮਾ ਕਰਦ ਬਾਰਸ਼ ਕਰੀਮ ॥੮੪॥

b kaibar kamaa karadh baarash kareem ||84||

And began to emit arrows like a rain storm.(84)

ਚਪੋ ਰਾਸਤ ੳ ਕਰਦ ਖ਼ਮ ਕਰਦ ਰਾਸਤ ॥

chapo raasat o karadh khham karadh raasat ||

Swiftly moving his hands to the right and to the left,

ਗਰੇਵੇ ਕਮਾ ਚਰਖ਼ ਚੀਨੀ ਬਿਖ਼ਾਸਤ ॥੮੫॥

gareve kamaa charakhh cheenee bikhhaasat ||85||

He used the Chinese bow, which thundered the skies.(85)

ਹਰਾ ਕਸ ਕਿ ਨੇਜ਼ਹ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਮੁਸ਼ਤ ॥

haraa kas k nezeh biaphataadh mushat ||

Who-so-ever was struck with his spear,

ਦੁਤਾ ਗਸ਼ਤ ਮੁਸ਼ਤੇ ਹਮੀ ਚਾਰ ਗਸ਼ਤ ॥੮੬॥

dhutaa gashat mushate hamee chaar gashat ||86||

He was torn either into two or four pieces.(86)

ਬਿਯਾਵੇਖ਼ਤ ਬਾ ਦੀਗਰੇ ਬਾਜ਼ ਪਰ ॥

biyaavekhhat baa dheegare baaz par ||

She wanted to grab him like a vulture seizes its prey,

ਚੁ ਸੁਰਖ਼ ਅਜ਼ਦਹਾ ਬਰ ਹਮੀ ਸ਼ੇਰ ਨਰ ॥੮੭॥

ch surakhh azadhahaa bar hamee sher nar ||87||

And a red reptile wrapped around a valiant man.(87)

ਚੁਨਾ ਬਾਨ ਅਫ਼ਤਾਦ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥

chunaa baan aphataadh teero tupha(n)g ||

The intensity of the arrows was so great,

ਜ਼ਿਮੀ ਕੁਸ਼ਤ ਗਾਨਸ਼ ਸ਼ੁਦਹ ਲਾਲਹ ਰੰਗ ॥੮੮॥

zimee kushat gaanash shudheh laaleh ra(n)g ||88||

That the soil got drenched with the blood.(88)

ਕੁਨਦ ਤੀਰ ਬਾਰਾਨ ਰੋਜ਼ੇ ਤਮਾਮ ॥

kunadh teer baaraan roze tamaam ||

All day the arrows were showered,

ਕਸੇ ਰਾ ਨ ਗਸ਼ਤੀਦ ਮਕਸੂਦ ਕਾਮ ॥੮੯॥

kase raa na gashateedh makasoodh kaam ||89||

But none came out to be victorious.(89)

ਅਜ਼ੋ ਜੰਗ ਜ਼ੋ ਮਾਦਗੀ ਮਾਦਹ ਗਸ਼ਤ ॥

azo ja(n)g zo maadhagee maadheh gashat ||

The brave ones became weary with tiredness,

ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਹਰਦੋ ਦਰ ਆ ਪਹਿਨ ਦਸਤ ॥੯੦॥

biaphataadh haradho dhar aa pahin dhasat ||90||

And started to fell flat on the barren land.(90)

ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਰੂਮੀ ਸਿਪਰ ਦਾਦ ਰੋਇ ॥

shahinashaeh roomee sipar dhaadh roi ||

The Emperor, the Great, of Rome (sun) covered its face,

ਦਿਗ਼ਰ ਸ਼ਾਹਿ ਪੈਦਾ ਸ਼ੁਦਹ ਨੇਕ ਖ਼ੋਇ ॥੯੧॥

dhig(h)r shaeh paidhaa shudheh nek khhoi ||91||

And other King (moon) coolly took over the reign.(91)

ਨ ਦਰ ਜੰਗ ਆਸੂਦਹ ਸ਼ੁਦ ਯਕ ਜ਼ਮਾ ॥

n dhar ja(n)g aasoodheh shudh yak zamaa ||

In this war, none attained the comfort,

ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਹਰਦੋ ਚੁਨੀ ਕੁਸ਼ਤਗਾ ॥੯੨॥

biaphataadh haradho chunee kushatagaa ||92||

And both sides were felling flat like the dead bodies.(92)

ਦਿਗ਼ਰ ਰੋਜ਼ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਹਰਦੋ ਬਜੰਗ ॥

dhig(h)r roz barakhhaasat haradho baja(n)g ||

But next day again both became vivacious,

ਬਿਆਵੇਖ਼ਤ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗ਼ਰ ਚੂੰ ਨਿਹੰਗ ॥੯੩॥

biaavekhhat baa yak dhig(h)r choo(n) niha(n)g ||93||

And like crocodiles pounced upon each other.(93)

ਵਜ਼ਾ ਹਰਦੁ ਤਨ ਕੂਜ਼ਹਗਾਨੇ ਸ਼ੁਦਹ ॥

vazaa haradh tan koozahagaane shudheh ||

The bodies of both sides were torn apart,

ਕਜ਼ਾ ਸੀਨਹ ਗਾਹੀਨ ਅਰਵਾ ਸ਼ੁਦਹ ॥੯੪॥

kazaa seeneh gaaheen aravaa shudheh ||94||

And their chests were laden with blood.(94)

ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਮੁਸ਼ਕੀ ਨਿਹੰਗ ॥

b rakhhash a(n)dhar aamadh ch mushakee niha(n)g ||

They came dancing like black crocodiles,

ਬਸੇ ਬੰਗਸੀ ਬੋਜ਼ ਬੰਗੋ ਪਿਲੰਗ ॥੯੫॥

base ba(n)gasee boz ba(n)go pila(n)g ||95||

And octopuses of the country of Bangash.(95)

ਕਿ ਅਬਲਕ ਸਿਯਾਹ ਅਬਲਕੋ ਬੋਜ਼ ਬੋਰ ॥

k abalak siyaeh abalako boz bor ||

The lopsided, black, and spotted horses,

ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਤਾਊਸ ਮੋਰ ॥੯੬॥

b rakhhash a(n)dhar aamadh ch taauoos mor ||96||

Came in dancing like the peacocks.(96)

ਜ਼ਿਰਹ ਪਾਰਹ ਸ਼ੁਦ ਖ਼ੋਦ ਵ ਖ਼ੁਫ਼ਤਾ ਬਜੰਗ ॥

zireh paareh shudh khhodh v khhuphataa baja(n)g ||

Various types of armours,

ਜ਼ਿ ਬਕਤਰ ਜ਼ਿ ਬਰਗਸ਼ਤਵਾ ਬਾ ਖ਼ੁਦੰਗ ॥੯੭॥

z bakatar z barag(h)shatavaa baa khhudha(n)g ||97||

Were torn apart into pieces in the fight.(97)

ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਬਾਰਾ ਸ਼ਵਦ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥

chunaa teer baaraa shavadh kaarazaar ||

The intensity of the arrows was so fierce,

ਜ਼ਿ ਬਕਤਰ ਜ਼ਿ ਜ਼ਿਰਹਾ ਬਰਾਰਦ ਸ਼ਰਾਰ ॥੯੮॥

z bakatar z zirahaa baraaradh sharaar ||98||

That fire started to emanate from the shields.(98)

ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਨਿਹੰਗ ॥

b rakhhash a(n)dhar aamadh ch shere niha(n)g ||

The braves commenced dancing like the lions,

ਜ਼ਿਮੀ ਗਸ਼ਤ ਸ਼ੁਦ ਹਮ ਚੁ ਪੁਸ਼ਤੇ ਪਿਲੰਗ ॥੯੯॥

zimee gashat shudh ham ch pushate pila(n)g ||99||

And with the hoofs of the horses, the soil looked like the back of

leopard.(99)

ਚੁਨਾ ਜ਼ੁਯਾਦਹ ਸ਼ੁਦ ਆਤਸ਼ੇ ਤੀਰ ਬਾਰ ॥

chunaa zrayaadheh shudh aatashe teer baar ||

The fire was let loose with the showers of the arrows so much,

ਕਿ ਅਕਲ ਅਜ਼ ਮਗ਼ਜ਼ ਰਫ਼ਤ ਹੋਸ਼ ਅਜ਼ ਦਿਯਾਰ ॥੧੦੦॥

k akal az mag(h)z raphat hosh az dhiyaar ||100||

That the intellect abandoned the minds, and the senses took their leave.(100)

ਚੁਨਾ ਆਵੇਖ਼ਤ ਹਰਦੋ ਹੁਮਾ ਜਾਇ ਜੰਗ ॥

chunaa aavekhhat haradho humaa jai ja(n)g ||

Both sides were absorbed to such an extent,

ਕਿ ਤੇਗ਼ ਅਜ਼ ਮਿਯਾ ਗਸ਼ਤ ਤਰਕਸ਼ ਖਤੰਗ ॥੧੦੧॥

k teg(h) az miyaa gashat tarakash khata(n)g ||101||

That their scabbards became swordless and the quivers were all

emptied.(101)

ਚੁਨਾ ਜੰਗ ਕਰਦੰਦ ਸੁਬਹ ਤਾਬ ਸ਼ਾਮ ॥

chunaa ja(n)g karadha(n)dh subeh taab shaam ||

From morning till evening they continued fighting,

ਬਿ ਅਫ਼ਤਾਦ ਮੁਰਛਤ ਨ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਤਆਮ ॥੧੦੨॥

b aphataadh murachhat na khhuradha(n)dh taam ||102||

As they did not have time to take meals, they fell flat.(102)

ਜਿ ਖ਼ੁਦ ਮਾਦਹ ਸ਼ੁਦ ਹਰਦੁ ਦਰ ਜਾਇ ਜੰਗ ॥

j khhudh maadheh shudh haradh dhar jai ja(n)g ||

And the tiredness had ousted them absolutely,

ਚੁ ਸ਼ੇਰੋ ਯੀਆਨੋ ਚੁ ਬਾਜ਼ਾ ਪਿਲੰਗ ॥੧੦੩॥

ch shero yeeaano ch baazaa pila(n)g ||103||

Because they had been fighting like two lions, two vultures or two

leopards.(103)

ਚੁ ਹਬਸ਼ੀ ਬਰੁਦ ਦੁਜ਼ਦ ਦੀਨਾਰ ਜ਼ਰਦ ॥

ch habashee barudh dhuzadh dheenaar zaradh ||

When the slave took away the golden crest (sun set).

ਜਹਾ ਗਸ਼ਤ ਚੂੰ ਗੁੰਬਜ਼ੇ ਦੂਦ ਗਰਦ ॥੧੦੪॥

jahaa gashat choo(n) gu(n)baze dhoodh garadh ||104||

And the universe was enveloped in the darkness,(104)

ਸਿਯਮ ਰੋਜ਼ ਚੌਗਾ ਬਿਬੁਰਦ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥

siyam roz chauagaa biburadh aaphataab ||

Then on the third day the sun triumphed and came out,

ਜਹਾ ਗਸ਼ਤ ਚੂੰ ਰਉਸ਼ਨਸ਼ ਮਾਹਿਤਾਬ ॥੧੦੫॥

jahaa gashat choo(n) raushanash maahitaab ||105||

And, like moon, everything became visible.(105)

ਬੁ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਹਰਦੋ ਅਜ਼ੀਂ ਜਾਇ ਜੰਗ ॥

b barakhhaasat haradho azee(n) jai ja(n)g ||

Once again, at the site of the war, they became alert,

ਰਵਾ ਕਰਦ ਹਰ ਸੂਇ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥੧੦੬॥

ravaa karadh har sooi teero tupha(n)g ||106||

And commenced to throw arrows and shoot the guns.(106)

ਚੁਨਾ ਗਰਮ ਸ਼ੁਦ ਆਤਸ਼ੇ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥

chunaa garam shudh aatashe kaarazaar ||

The fight flared again,

ਕਿ ਫ਼ੀਲੇ ਦੁ ਦਹ ਹਜ਼ਾਰ ਆਮਦ ਬ ਕਾਰ ॥੧੦੭॥

k pheele dh dheh hazaar aamadh b kaar ||107||

And twelve thousand elephants were destroyed.(107)

ਬ ਕਾਰ ਆਮਦਹ ਅਸਪ ਹਫ਼ਤ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥

b kaar aamadheh asap haphat sadh hazaar ||

Seven hundred thousand horses were killed,

ਹਮਹ ਜ੍ਵਾਨ ਸ਼ਾਇਸਤਹ ਨਾਮਦਾਰ ॥੧੦੮॥

hameh javaiaan shaisateh naamadhaar ||108||

And all the stalwart young men were eliminated.(108)

ਜ਼ਿ ਸਿੰਧੀ ਵ ਅਰਬੀ ਵ ਐਰਾਕ ਰਾਇ ॥

z si(n)dhee v arabee v aairaak rai ||

All the horses, the ones from Sindh, Arabia and Iraq,

ਬ ਕਾਰ ਆਮਦਹ ਅਸਪ ਚੂੰ ਬਾਦ ਪਾਇ ॥੧੦੯॥

b kaar aamadheh asap choo(n) baadh pai ||109||

Which were very fast, were annihilated.(109)

ਬਸੇ ਕੁਸ਼ਤਹ ਸਰਹੰਗ ਸ਼ਾਇਸਤਹ ਸ਼ੇਰ ॥

base kushateh saraha(n)g shaisateh sher ||

Many lion-hearted valiant persons were exterminated,

ਬੇ ਵਕਤੇ ਤਰੱਦਦ ਬਕਾਰੇ ਦਲੇਰ ॥੧੧੦॥

be vakate tara'dhadh bakaare dhaler ||110||

Who, at the time of need, showed exceptional courage.(110)

ਬ ਗੁਰਰੀਦਨ ਆਮਦ ਦੁ ਅਬਰੇ ਸਿਯਾਹ ॥

b gurareedhan aamadh dh abare siyaeh ||

Two clouds (of fighters) came roaring,

ਨਮੇ ਖ਼ੂਨ ਮਾਹੀ ਲਕੋ ਤੇਗ ਮਾਹ ॥੧੧੧॥

name khhoon maahee lako teg(h) maeh ||111||

Their action flew blood to the highest skies.(111)

ਬਜੰਗ ਅੰਦਰੂੰ ਗਉਗ਼ਹੇ ਗ਼ਾਜ਼ੀਯਾ ॥

baja(n)g a(n)dharoo(n) gaug(h)he g(h)aazeeyaa ||

Hue and cry was raised in the fields,

ਜ਼ਿਮੀਂ ਤੰਗ ਸ਼ੁਦ ਅਜ਼ ਸੁਮੇ ਤਾਜ਼ੀਯਾ ॥੧੧੨॥

zimee(n) ta(n)g shudh az sume taazeeyaa ||112||

And the earth was trampled over by the hoofs of the horses.(112)

ਸੁਮੇ ਬਾਦ ਪਾਯਾਨ ਫ਼ੌਲਾਦ ਨਾਲ ॥

sume baadh paayaan phaualaadh naal ||

Flying like wind, the horses had the steel hoofs,

ਜ਼ਿਮੀ ਗ਼ਸ਼ਤ ਪੁਸ਼ਤੇ ਪਿਲੰਗੀ ਮਿਸਾਲ ॥੧੧੩॥

zimee g(h)shat pushate pila(n)gee misaal ||113||

Which made the earth look like the back of leopard.(113)

ਚਰਾਗ਼ੇ ਜਹਾਨੇ ਖ਼ੁਮਹ ਬਾਦਹ ਖ਼ੁਰਦ ॥

charaag(h)e jahaane khhumeh baadheh khhuradh ||

In the mean time the lamp of the universe drank the wine from the pitcher

(sunset),

ਸਰੇ ਤਾਜ ਦੀਗਰ ਬਿਰਾਦਰ ਸਪੁਰਦ ॥੧੧੪॥

sare taaj dheegar biraadhar sapuradh ||114||

And endowed the crown on the head of the brother (moon).(114)

ਬਰੋਜ਼ੇ ਚਹਾਰਮ ਤਪੀਦ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥

baroze chahaaram tapeedh aaphataab ||

When the sun appeared on the fourth day,

ਬ ਜਿਲਵਹ ਦਰ ਆਵੇਖ਼ਤ ਜਰਰੀਂ ਤਨਾਬ ॥੧੧੫॥

b jilaveh dhar aavekhhat jararee(n) tanaab ||115||

And radiated its golden rays,(115)

ਦਿਗ਼ਰ ਰਵਸ਼ ਮਰਦਾਨ ਬਸਤੰਦ ਕਮਰ ॥

dhig(h)r ravash maradhaan basata(n)dh kamar ||

Then, girding up their lions,

ਯਮਾਨੀ ਕਮਰ ਦਾਸਤ ਬਰਰੋ ਪਿਸਰ ॥੧੧੬॥

yamaanee kamar dhaasat bararo pisar ||116||

They took the bow of the Yaman and shielded their faces.(116)

ਚੁ ਹੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਬ ਜੋਸ਼ੀਦ ਜੰਗ ॥

ch hosh a(n)dhar aamadh b josheedh ja(n)g ||

They assimilated their senses, and the rage for fight blew,

ਬ ਰੋਸ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਕੋਸ਼ਸ਼ ਪਿਲੰਗ ॥੧੧੭॥

b ros a(n)dhar aamadh ch koshash pila(n)g ||117||

And they became extremely wrathful.(117)

ਚੁਅਮ ਰੋਜ਼ ਕੁਸ਼ਤੰਦ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਫ਼ੀਲ ॥

chuam roz kushata(n)dh dheh hazaar pheel ||

On the fourth day, ten thousand elephants were killed,

ਦੁ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਅਸਪੋ ਚੁ ਦਰਯਾਇ ਨੀਲ ॥੧੧੮॥

dh dheh hazaar asapo ch dharayai neel ||118||

And twelve thousand lightening horses were slain.(118)

ਬ ਕਾਰ ਆਮਦਹ ਪਿਯਾਦਹ ਸੀ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥

b kaar aamadheh piyaadheh see sadh hazaar ||

Three hundred thousands of foot-soldiers were liquidated,

ਜਵਾ ਮਰਦ ਸ਼ੇਰਾਨ ਅਜ਼ਮੂਦਹ ਕਾਰ ॥੧੧੯॥

javaa maradh sheraan azamoodheh kaar ||119||

Who were like the lions and very adept.(119)

ਕੁਨਦ ਜ਼ੱਰਹੇ ਰਥ ਚਹਾਰੋ ਹਜ਼ਾਰ ॥

kunadh za'rahe rath chahaaro hazaar ||

Four thousands chariots were shattered,

ਬ ਸ਼ੇਰ ਅਫ਼ਕਨੋ ਜੰਗ ਆਮੁਖ਼ਤਹ ਕਾਰ ॥੧੨੦॥

b sher aphakano ja(n)g aamukhhateh kaar ||120||

And many killers of the lions were decimated, too.(120)

ਕਿ ਅਜ਼ ਚਾਰ ਤੀਰ ਅਸਪ ਕੁਸ਼ਤਸ਼ ਚਹਾਰ ॥

k az chaar teer asap kushatash chahaar ||

Four horses of Subhat Singh were slaughtered,

ਦਿਗ਼ਰ ਤੀਰ ਕੁਸ਼ਤਸ਼ ਸਰੇ ਬਹਿਲਦਾਰ ॥੧੨੧॥

dhig(h)r teer kushatash sare bahiladhaar ||121||

The second arrow pierced through the head of his chariot- driver.(121)

ਸਿਯਮ ਤੀਰ ਜ਼ਦ ਹਰਦੋ ਅਬਰੂ ਸ਼ਿਕੰਜ ॥

siyam teer zadh haradho abaroo shika(n)j ||

The third arrow hit above his eyebrows,

ਕਿ ਮਾਰੇ ਬ ਪੇਚੀਦ ਜ਼ਿ ਸਉਦਾਇ ਗੰਜ ॥੧੨੨॥

k maare b pecheedh z saudhai ga(n)j ||122||

And he felt like a snake had been forced out of a treasure.(122)

ਚਹਾਰਮ ਬਿਜ਼ਦ ਤੀਰ ਖ਼ਬਰਸ਼ ਨਿਯਾਫ਼ਤ ॥

chahaaram bizadh teer khhabarash niyaaphat ||

When the fourth arrow was hit, he lost all his consciousness,

ਕਿ ਭਰਮਸ਼ ਬ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਧਰਮਸ਼ ਨ ਤਾਫ਼ਤ ॥੧੨੩॥

k bharamash b barakhhaasat dharamash na taaphat ||123||

His determination fled away and forgot his sense of righteousness.(123)

ਬਿਜ਼ਦ ਚੂੰ ਚੁਅਮ ਕੈਬਰੇ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥

bizadh choo(n) chuam kaibare naazanee(n) ||

As the fourth arrow had penetrated nearby his wind-pipe,

ਬ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਸ਼ਹਿ ਰਗ ਬਿਅਫ਼ਤਦ ਜ਼ਿਮੀਂ ॥੧੨੪॥

b khhuradha(n)dh sheh rag biaphatadh zimee(n) ||124||

And he had fallen on the ground.(124)

ਬਿਦਾਨਿਸਤ ਕਿ ਈਂ ਮਰਦ ਪਯ ਮੁਰਦਹ ਗ਼ਸ਼ਤ ॥

bidhaanisat k iee(n) maradh pay muradheh g(h)shat ||

It became apparent that the man was almost dead,

ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਬੂਮ ਹਮ ਚੁਨੀ ਸ਼ੇਰ ਮਸਤ ॥੧੨੫॥

biaphataadh boom ham chunee sher masat ||125||

As he had dropped down like an inebriated lion.(125)

ਕਿ ਅਜ਼ ਰਥ ਬਿਯਾਮਦ ਬਰਾਮਦ ਜ਼ਿਮੀ ॥

k az rath biyaamadh baraamadh zimee ||

She stepped out of her chariot, and stepped down on the ground,

ਖ਼ਰਾਮੀਦਹ ਸ਼ੁਦ ਪੈਕਰੇ ਨਾਜ਼ਨੀ ॥੧੨੬॥

khharaameedheh shudh paikare naazanee ||126||

She looked like very delicate but steadfast.(126)

ਬ ਯਕ ਦਸਤ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਯਕ ਪਯਾਲਹ ਆਬ ॥

b yak dhasat baradhaashat yak payaaleh aab ||

She had a cup of water in her hand,

ਬਨਿਜ਼ਦੇ ਸ਼ਹਿ ਆਮਦ ਚੁ ਪਰਰਾ ਉਕਾਬ ॥੧੨੭॥

banizadhe sheh aamadh ch pararaa ukaab ||127||

And glided to approach him (Subhat Singh).(127)

ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਆਜ਼ਾਦ ਮਰਦ ॥

bigoyadh k e shaeh aazaadh maradh ||

(She) spoke, ‘Oh, You the strange man of Royalty,,

ਚਿਰਾ ਖ਼ੁਫ਼ਤਹ ਹਸਤੀ ਤੁ ਦਰ ਖ਼ੂਨ ਗਰਦ ॥੧੨੮॥

chiraa khhuphateh hasatee ta dhar khhoon garadh ||128||

‘Why are you lumbering in the blood ridden dust?(128)

ਹੁਮਾ ਜਾਨਜਾਨੀ ਤੁਅਮ ਨੌਜਵਾ ॥

humaa jaanajaanee tuam nauajavaa ||

‘I am the same, your life and love, and you at the prime of your youth,

ਬਦੀਦਨ ਤੁਰਾ ਆਮਦਮ ਈਜ਼ਮਾ ॥੧੨੯॥

badheedhan turaa aamadham ieezamaa ||129||

‘Currently, I have come to have a glimpse of you.’(129)

ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਬਾਨੂਏ ਨੇਕ ਬਖ਼ਤ ॥

bigoyadh k e baanooe nek bakhhat ||

(He) said, ‘Oh, you the kind hearted,

ਚਿਰਾ ਤੋ ਬਿਯਾਮਦ ਦਰੀਂ ਜਾਇ ਸਖ਼ਤ ॥੧੩੦॥

chiraa to biyaamadh dharee(n) jai sakhhat ||130||

'Why have you come to this place full of afflictions?'(130)

ਅਗਰ ਮੁਰਦਹ ਬਾਸ਼ੀ ਦਿਯਾਰੇਮ ਲਾਸ ॥

agar muradheh baashee dhiyaarem laas ||

(She,) 'If you were dead, I would have come to take your body.,

ਵਗ਼ਰ ਜ਼ਿੰਦਹ ਹਸਤੀ ਬ ਯਜ਼ਦਾ ਸੁਪਾਸ ॥੧੩੧॥

vag(h)r zi(n)dheh hasatee b yazadhaa supaas ||131||

'But, as you are still alive, I would like to thank the Almighty.'(131)

ਅਜ਼ਾ ਗੁਫ਼ਤਨੀਹਾ ਖ਼ੁਸ਼ ਆਮਦ ਸੁਖ਼ਨ ॥

azaa guphataneehaa khhush aamadh sukhhan ||

He embraced her with soft-spoken oration,

ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਨਾਜ਼ਨੀ ਸੀਮ ਤਨ ॥੧੩੨॥

bigoyadh k e naazanee seem tan ||132||

And said, 'Oh you the one with such exquisite body,(132)

ਹਰਾ ਕਸ ਕਿ ਖ਼ਾਹੀ ਬਿਗੋ ਮਨ ਦਿਹਮ ॥

haraa kas k khhaahee bigo man dhiham ||

'What ever you desire, tell me, I will grant,

ਕਿ ਏ ਸ਼ੇਰ ਦਿਲ ਮਨ ਗ਼ੁਲਾਮੇ ਤੁਅਮ ॥੧੩੩॥

k e sher dhil man g(h)ulaame tuam ||133||

'Because, Oh, the lion-hearted, I am a slave to you.'(133)

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਾਸੀ ਤੁ ਏ ਕਾਰ ਸਖ਼ਤ ॥

khhudhaava(n)dh baasee ta e kaar sakhhat ||

'Oh, you the toiling-hard in your deeds,

ਕਿ ਮਾਰਾ ਬ ਯਕ ਬਾਰ ਕੁਨ ਨੇਕ ਬਖ਼ਤ ॥੧੩੪॥

k maaraa b yak baar kun nek bakhhat ||134||

'Take me as your wife and endow me to become a kind woman.'(134)

ਬਿਜ਼ਦ ਪੁਸ਼ਤ ਪਾਓ ਕੁਸ਼ਾਦਸ਼ ਬ ਚਸ਼ਮ ॥

bizadh pushat paao kushaadhash b chasham ||

She stamped her feet on the chest of the earth,

ਹਮਹ ਰਵਸ਼ ਸ਼ਾਹਾਨ ਪੇਸ਼ੀਨ ਰਸ਼ਮ ॥੧੩੫॥

hameh ravash shaahaan pesheen rasham ||135||

And repeated the custom of her predecessors (married him).(135)

ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਬਰ ਰਥ ਬਿਆਵੁਰਦ ਜਾ ॥

biaphataadh bar rath biaavuradh jaa ||

He (Subhat Singh) was laid down on the chariot, and she brought him

home,

ਬਿਜ਼ਦ ਨਉਬਤਸ਼ ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਾਹੇ ਜ਼ਮਾ ॥੧੩੬॥

bizadh naubatash shaeh shaahe zamaa ||136||

And the king of kings (her father) beat the drums (in happiness).(136)

ਬਹੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਦੁ ਚਸ਼ਮਸ਼ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥

bahosh a(n)dhar aamadh dh chashamash kushaadh ||

With the noise of the drums, when he (Subhat Singh) was awaken,

ਬਿਗੋਯਦ ਕਿਰਾ ਜਾਇ ਮਾਰਾ ਨਿਹਾਦ ॥੧੩੭॥

bigoyadh kiraa jai maaraa nihaadh ||137||

He asked, 'In whose house, I have been brought in?'(137)

ਬਿਗੋਯਦ ਤੁਰਾ ਜ਼ਫ਼ਰ ਜੰਗ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥

bigoyadh turaa zaphar ja(n)g yaaphatam ||

She replied, 'I have won you in the war,

ਬ ਕਾਰੇ ਸ਼ੁਮਾ ਕਤ ਖ਼ੁਦਾ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥੧੩੮॥

b kaare shumaa kat khhudhaa yaaphatam ||138||

And through the war I have taken you as my husband.'(138)

ਪਸ਼ੇਮਾ ਸ਼ਵਦ ਸੁਖ਼ਨ ਗੁਫ਼ਤਨ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ॥

pashemaa shavadh sukhhan guphatan phazool ||

He repented on the unintended words he had spoken,

ਹਰਾ ਕਸ ਤੁ ਗੋਈ ਕਿ ਬਰ ਮਨ ਕਬੂਲ ॥੧੩੯॥

haraa kas ta goiee k bar man kabool ||139||

But what could be done then and he accepted (the marriage).(139)

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਜਾਮ ਫੇਰੋਜ਼ਹ ਫ਼ਾਮ ॥

bidheh saakeeyaa jaam ferozeh phaam ||

(The poet says), ‘O, Saki, Give me the cup full of green (liquid),

ਕਿ ਮਾ ਰਾ ਬ ਕਾਰ ਅਸਤ ਰੋਜ਼ੇ ਤਮਾਮ ॥੧੪੦॥

k maa raa b kaar asat roze tamaam ||140||

Which I need at the end of the long day.(140)

ਤੁ ਮਾਰਾ ਬਿਦਿਹ ਤਾ ਸ਼ਵਮ ਤਾਜ਼ਹ ਦਿਲ ॥

t maaraa bidheh taa shavam taazeh dhil ||

Give me so that my heart brims with freshness,

ਕਿ ਗੌਹਰ ਬਿਆਰੇਮ ਆਲੂਦਹ ਗਿਲ ॥੧੪੧॥੪॥

k gauahar biaarem aaloodheh gil ||141||4||

And fetches the pearls out of the depleted soil.(141)

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ikOankaar vaahaguroo jee kee phateh ||

Glory to God

ਤੁਈ ਰਹਿਨੁਮਾਓ ਤੁਈ ਦਿਲ ਕੁਸ਼ਾਇ ॥

tuiee rahinumaao tuiee dhil kushai ||

You are my guide and you are my counsellor,

ਤੁਈ ਦਸਤਗੀਰ ਅੰਦਰ ਹਰ ਦੋ ਸਰਾਇ ॥੧॥

tuiee dhasatageer a(n)dhar har dho sarai ||1||

You lead us, holding our hands, in both the worlds.(1)

ਤੁਈ ਰਾਜ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਦਸਤਗੀਰ ॥

tuiee raaz rozee dhiho dhasatageer ||

You are our support and provider.

ਕਰੀਮੇ ਖ਼ਤਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਦਾਨਸ਼ ਪਜ਼ੀਰ ॥੨॥

kareeme khhataa bakhhash dhaanash pazeer ||2||

You recognise our deficiency, and are our redeemer.(2)

ਹਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦਮ ਯਕੇ ਕਾਜ਼ੀਅਸ਼ ॥

hikaayat shuneedham yake kaazeeash ||

I have heard the Tale of a Quazi,

ਕਿ ਬਰਤਰ ਨ ਦੀਦਮ ਕਜ਼ੋ ਦੀਗਰਸ਼ ॥੩॥

k baratar na dheedham kazo dheegarash ||3||

And I have never seen as good a person as him.(3)

ਯਕੇ ਖ਼ਾਨਹ ਓ ਬਾਨੂਏ ਨਉਜਵਾ ॥

yake khhaaneh o baanooe naujavaa ||

In his household, there was dame, who was at the prime of her youth.

ਕਿ ਕੁਰਬਾ ਸ਼ਵਦ ਹਰਕਸੇ ਨਾਜ਼ਦਾ ॥੪॥

k kurabaa shavadh harakase naazadhaa ||4||

Her coquetry had made the lives of all the people unendurable.(4)

ਕਿ ਸ਼ੋਸਨ ਸਰੇ ਰਾ ਫ਼ਰੋ ਮੇਜ਼ਦਹ ॥

k shosan sare raa pharo mezadheh ||

On seeing her, lilacs hung their heads down,

ਗੁਲੇ ਲਾਲਹ ਰਾ ਦਾਗ਼ ਬਰ ਦਿਲ ਸ਼ੁਦਹ ॥੫॥

gule laaleh raa dhaag(h) bar dhil shudheh ||5||

And the flowers of tulip plants felt their hearts rending.(5)

ਕਜ਼ਾ ਸੂਰਤੇ ਮਾਹਿ ਰਾ ਬੀਮ ਸ਼ੁਦ ॥

kazaa soorate maeh raa beem shudh ||

On her sight the Moon became hesitant

ਰਸ਼ਕ ਸ਼ੋਖ਼ਤਹ ਅਜ਼ ਮਿਯਾ ਨੀਮ ਸ਼ੁਦ ॥੬॥

rashak shokhhateh az miyaa neem shudh ||6||

And, in the passion of jealousy, it diminished half of its brightness.(6)

ਬਕਾਰ ਅਜ਼ ਸੂਏ ਖ਼ਾਨਹ ਬੇਰੂੰ ਰਵਦ ॥

bakaar az sooe khhaaneh beroo(n) ravadh ||

Whenever she strolled out of her house on an errand,

ਬ ਦੋਸ਼ੇ ਜ਼ੁਲਫ ਸ਼ੋਰ ਸੁੰਬਲ ਸ਼ਵਦ ॥੭॥

b dhoshe zulaph shor su(n)bal shavadh ||7||

The tresses of her hair sneaked around her shoulders like the clusters of

hyacinth.(7)

ਗਰ ਆਬੇ ਬ ਦਰੀਯਾ ਬਸ਼ੋਯਦ ਰੁਖ਼ਸ਼ ॥

gar aabe b dhareeyaa bashoyadh rukhhash ||

If ever she washed her face in the river water,

ਹਮਹ ਖ਼ਾਰ ਮਾਹੀ ਸ਼ਵਦ ਗੁਲ ਰੁਖ਼ਸ਼ ॥੮॥

hameh khhaar maahee shavadh gul rukhhash ||8||

The thorny bones of the fish would turn into flowers.(8)

ਬਖ਼ਮ ਓ ਫ਼ਿਤਾਦਹ ਹੁਮਾ ਸਾਯਹ ਆਬ ॥

bakhham o phitaadheh humaa saayeh aab ||

When she looked into the pitcher of water,

ਜ਼ਿ ਮਸਤੀ ਸ਼ੁਦਹ ਨਾਮ ਨਰਗ਼ਸ ਸ਼ਰਾਬ ॥੯॥

z masatee shudheh naam narag(h)s sharaab ||9||

The water was turned into liquor known as the Wine of Narcissus.(9)

ਬਜੀਦਸ਼ ਯਕੇ ਰਾਜਹੇ ਨਉਜਵਾ ॥

bajeedhash yake raajahe naujavaa ||

She saw a young Raja,

ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤੁ ਜ਼ਾਹਰ ਜਹਾ ॥੧੦॥

k husanal jamaal asat zaahar jahaa ||10||

Who was very handsome and famous in the world.(10)

ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਏ ਰਾਜਹੇ ਨੇਕ ਬਖ਼ਤ ॥

baguphataa k e raajahe nek bakhhat ||

(She) said, ‘Oh! my Raja, let me be besides

ਤੁ ਮਾਰਾ ਬਿਦਿਹ ਜਾਇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤਖ਼ਤ ॥੧੧॥

t maaraa bidheh jai nazadheek takhhat ||11||

your throne (make me your Queen).’ 11)

ਨਖ਼ੁਸ਼ਤੀ ਸਰੇ ਕਾਜ਼ੀ ਆਵਰ ਤੁ ਰਾਸਤ ॥

nakhhushatee sare kaazee aavar ta raasat ||

(The Raja replied), ‘First of all you go, slay the head of Quazi, your

husband,

ਵਜ਼ਾ ਪਸ ਕਿ ਈਂ ਖ਼ਾਨਹ ਮਾ ਅਜ਼ ਤੁਰਾਸਤੁ ॥੧੨॥

vazaa pas k iee(n) khhaaneh maa az turaasat ||12||

‘Thereafter, my house will be your abode.’(12)

ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਨਿਹਾਦ ॥

shuneedh iee(n) sukhhan raa dhil a(n)dhar nihaadh ||

Hearing this she concealed the secret in her heart,

ਨ ਰਾਜ਼ੇ ਦਿਗ਼ਰ ਪੇਸ਼ ਅਉਰਤ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੧੩॥

n raaze dhig(h)r pesh aaurat kushaadh ||13||

And did not disclose it to any other woman.(13)

ਬ ਵਕਤੇ ਸ਼ੌਹਰ ਰਾ ਚੁ ਖ਼ੁਸ਼ ਖ਼ੁਫ਼ਤਹ ਦੀਦ ॥

b vakate shauahar raa ch khhush khhuphateh dheedh ||

She found her husband in deep slumber,

ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਸਰ ਓ ਬੁਰੀਦ ॥੧੪॥

bizadh teg(h) khhudh dhasat sar o bureedh ||14||

She took a sword in her hand and severed his head off.(14)

ਬੁਰੀਦਹ ਸਰ ਓਰਾ ਰਵਾ ਜਾਇ ਗਸ਼ਤ ॥

bureedheh sar oraa ravaa jai gashat ||

She took the head and went to the place

ਦਰਾ ਜਾ ਸਬਲ ਸਿੰਘ ਕਿ ਬਿਨਸ਼ਸਤਹ ਅਸਤ ॥੧੫॥

dharaa jaa sabal si(n)gh k binashasateh asat ||15||

where Sambal Singh (the Raja) was seated.(15)

ਤੁ ਗੁਫ਼ਤੀ ਮਰਾ ਹਮ ਚੁਨੀ ਕਰਦਹਅਮ ॥

t guphatee maraa ham chunee karadhaham ||

'(Oh! Raja), the way you told me, I have done.

ਬਪੇਸ਼ੇ ਤੁ ਈਂ ਸਰ ਮਨ ਆਵੁਰਦਹਅਮ ॥੧੬॥

bapeshe ta iee(n) sar man aavuradhaham ||16||

'Here, I put the Quazi's head in front of you.(16)

ਅਗਰ ਸਰ ਤੁ ਖ਼ਾਹੀ ਸਰ ਤੁਮੇ ਦਿਹਮ ॥

agar sar ta khhaahee sar tume dhiham ||

'Even if you want my head, I can give it to you,

ਬ ਜਾਨੋ ਦਿਲੇ ਬਰ ਤੁ ਆਸ਼ਕ ਸ਼ੁਦਮ ॥੧੭॥

b jaano dhile bar ta aashak shudham ||17||

'Because I love you from, both, my heart and soul.(17)

ਕਿ ਇਮ ਸ਼ਬ ਕੁਨ ਆਂ ਅਹਿਦ ਤੋ ਬਸਤਈ ॥

k im shab kun aa(n) ahidh to basatiee ||

'Oh! my lover, Whatever the word you gave me, you fulfil this very evening.

ਬ ਗਮਜ਼ਹਿ ਚਸ਼ਮ ਜਾਨ ਮਨ ਕੁਸ਼ਤਈ ॥੧੮॥

b gamazeh chasham jaan man kushatiee ||18||

'Through the winks of your eyes, you have captured my soul.'(18)

ਚੁ ਦੀਦਸ਼ ਸਰੇ ਰਾਜਹੇ ਨਉ ਜਵਾ ॥

ch dheedhash sare raajahe nau javaa ||

When the Raja looked at the severed-head, he became fearful,

ਬ ਤਰਸੀਦ ਗੁਫ਼ਤਾਹ ਕਿ ਏ ਬਦ ਨਿਸ਼ਾ ॥੧੯॥

b taraseedh guphataeh k e badh nishaa ||19||

And said, 'Oh! You the devilish,(19)

ਚੁਨਾ ਬਦ ਤੁ ਕਰਦੀ ਖ਼ੁਦਵੰਦ ਖ਼ੇਸ਼ ॥

chunaa badh ta karadhee khhudhava(n)dh khhesh ||

'If you have treated your husband so wickedly,

ਕਿ ਮਾਰਾ ਚਿਯਾਰੀ ਅਜ਼ੀਂ ਕਾਰ ਬੇਸ਼ ॥੨੦॥

k maaraa chiyaaree azee(n) kaar besh ||20||

'Then what would you not do to me?(20)

ਜ਼ਿ ਤੋ ਦੋਸਤੀ ਮਨ ਬ ਬਾਜ਼ ਆਮਦਮ ॥

z to dhosatee man b baaz aamadham ||

'I am better off without your friendship, I renounce your fraternity.

ਜ਼ਿ ਕਰਦਹ ਤੁ ਮਨ ਦਰ ਨਿਯਾਜ਼ ਆਮਦਮ ॥੨੧॥

z karadheh ta man dhar niyaaz aamadham ||21||

'Your deed has dreaded me.'(21)

ਚੁਨੀ ਬਦ ਤੁ ਕਰਦੀ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਕਾਰ ॥

chunee badh ta karadhee khhudhaava(n)dh kaar ||

'You have treated your husband in such a bad manner,

ਮਰਾ ਕਰਦਹ ਬਾਸ਼ੀ ਚੁਨੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ॥੨੨॥

maraa karadheh baashee chunee rozagaar ||22||

'You may administer your ill-designs on me too.(22)

ਬਿਅੰਦਾਖ਼ਤ ਸਰ ਰਾ ਦਰਾ ਜਾ ਜ਼ਿ ਦਸਤ ॥

bia(n)dhaakhhat sar raa dharaa jaa z dhasat ||

She threw the head there and then,

ਬਰੇ ਸੀਨਹ ਓ ਸਰ ਬਿਜ਼ਦ ਹਰ ਦੁ ਦਸਤ ॥੨੩॥

bare seeneh o sar bizadh har dh dhasat ||23||

And started to beat her chest and head with her hands.(23)

ਮਰਾ ਪੁਸ਼ਤ ਦਾਦੀ ਤੁਰਾ ਹਕ ਦਿਹਦ ॥

maraa pushat dhaadhee turaa hak dhihadh ||

‘You have turned your back on me and God will turn his on you,

ਵਜ਼ਾ ਰੋਜ਼ ਮਉਲਾਇ ਕਾਜ਼ੀ ਸ਼ਵਦ ॥੨੪॥

vazaa roz maulai kaazee shavadh ||24||

‘And that will be the day of God’s judgement upon you.’(24)

ਬਿਅੰਦਾਖ਼ਤ ਸਰ ਖ਼ਾਨਹ ਆਮਦ ਬੁਬਾਜ਼ ॥

bia(n)dhaakhhat sar khhaaneh aamadh bubaaz ||

Throwing the head there, she returned to her house.

ਬਆਂ ਲਾਸ਼ ਕਾਜ਼ੀ ਬਖ਼ੁਸ਼ਪੀਦ ਦਰਾਜ਼ ॥੨੫॥

baa(n) laash kaazee bakhhushapeedh dharaaz ||25||

Lying besides the dead-body of the Quazi, she went to sleep.(25)

ਬਿਅੰਦਾਖ਼ਤ ਬਰ ਸਰ ਜ਼ਿ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਖ਼ਾਕ ॥

bia(n)dhaakhhat bar sar z khhudh dhasat khhaak ||

(Later, she got up), put dust in her hair, and shouted.

ਬਿਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਖ਼ੇਜ਼ੇਦ ਯਾਰਾਨ ਪਾਕ ॥੨੬॥

biguphataa k khhezedh yaaraan paak ||26||

‘Oh! My pious friends, get here,(26)

ਕਿ ਬਦਕਾਰ ਕਰਦ ਈਂ ਕਸੇ ਸ਼ੋਰ ਬਖ਼ਤ ॥

k badhakaar karadh iee(n) kase shor bakhhat ||

‘Some evil man has committed an evil act.

ਕਿ ਕਾਜ਼ੀ ਬ ਜਾ ਕੁਸ਼ਤ ਯਕ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਖ਼ਤ ॥੨੭॥

k kaazee b jaa kushat yak zakhham sakhhat ||27||

‘With one stroke he has killed the Quazi.’(27)

ਬ ਹਰ ਜਾ ਕਿ ਯਾਬੇਦ ਖ਼ੂੰਨਸ਼ ਨਿਸ਼ਾ ॥

b har jaa k yaabedh khhoo(n)nash nishaa ||

Following the traces of blood, people started to proceed,

ਹੁਮਾ ਰਾਹ ਗੀਰੰਦ ਹਮਹ ਮਰਦੁਮਾ ॥੨੮॥

humaa raeh geera(n)dh hameh maradhumaa ||28||

And they all took the same path.(28)

ਬ ਆਂ ਜਾ ਜਹਾ ਖ਼ਲਕ ਇਸਤਾਦਹ ਕਰਦ ॥

b aa(n) jaa jahaa khhalak isataadheh karadh ||

She brought all the people to that place,

ਬਜਾਏ ਕਿ ਸਰ ਕਾਜ਼ੀ ਅਫ਼ਤਾਦਹ ਕਰਦ ॥੨੯॥

bajaae k sar kaazee aphataadheh karadh ||29||

Where she had thrown the Quazi's head.(29)

ਬਿਦਾਨਿਸ਼ਤ ਹਮਹ ਔਰਤੋ ਮਰਦੁਮਾ ॥

bidhaanishat hameh aauarato maradhumaa ||

The woman convinced the people,

ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਬ ਕੁਸ਼ਤ ਅਸਤ ਰਾਜਹ ਹੁਮਾ ॥੩੦॥

k iee(n) raa b kushat asat raajeh humaa ||30||

That the Raja had killed the Quazi.(30)

ਗਿਰਫ਼ਤੰਦ ਓ ਰਾ ਬੁਬਸਤੰਦ ਸਖ਼ਤ ॥

giraphata(n)dh o raa bubasata(n)dh sakhhat ||

They (the people) got hold of the Raja and tied him,

ਕਿ ਜਾਏ ਜਹਾਗੀਰ ਬਿਨਸ਼ਸਤਹ ਤਖ਼ਤ ॥੩੧॥

k jaae jahaageer binashasateh takhhat ||31||

And brought him there, where the (Emperor) Jehangir was seated on his

throne.(31)

ਬਿ ਗੁਫ਼ਤੰਦ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਹਵਾਲਹ ਕੁਨਦ ॥

b guphata(n)dh k iee(n) raa havaaleh kunadh ||

The Emperor thought, 'If I hand over (the Raja) to the Quazi's wife,

ਬ ਦਿਲ ਹਰਚਿ ਦਾਰਦ ਸਜ਼ਾਯਸ਼ ਦਿਹਦ ॥੩੨॥

b dhil harach dhaaradh sazaayash dhihadh ||32||

'She will deal with him the way she wanted.'(32)

ਬਿ ਫ਼ਰਮੂਦ ਜੱਲਾਦ ਰਾ ਸ਼ੋਰ ਬਖ਼ਤ ॥

b pharamoodh ja'laadh raa shor bakhhat ||

Then he ordered the executioner,

ਕਿ ਈਂ ਸਰ ਜੁਦਾ ਕੁਨ ਬ ਯਕ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਖ਼ਤ ॥੩੩॥

k iee(n) sar judhaa kun b yak zakhham sakhhat ||33||

'Slay the head of this man with one hard stroke.'(33)

ਚੁ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਰਾ ਦੀਦ ਆਂ ਨੌਜਵਾ ॥

ch shamasher raa dheedh aa(n) nauajavaa ||

When that young man saw the sword,

ਬ ਲਰਜ਼ਹ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਸਰਵੇ ਗਿਰਾ ॥੩੪॥

b larazeh dharaamadh ch sarave giraa ||34||

He started to shake like a huge cypress tree.(34)

ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਮਨ ਕਾਰ ਬਦ ਕਰਦਹਅਮ ॥

bag(h)uphataa k man kaar badh karadhaham ||

And whispered (to the woman), ‘Whatever bad deed I performed,

ਬ ਕਾਰੇ ਸ਼ੁਮਾ ਤਉਰ ਖ਼ੁਦ ਕਰਦਹਅਮ ॥੩੫॥

b kaare shumaa taur khhudh karadhaham ||35||

‘I did it to capture your heart.’(35)

ਨਮੂਦਹ ਇਸ਼ਾਰਤ ਬਿ ਚਸ਼ਮੇ ਬਿਆਂ ॥

namoodheh ishaarat b chashame biaa(n) ||

Then, winking, he added, ‘Oh you the Lady among all the ladies.

ਕਿ ਏ ਬਾਨੂਏ ਸਰਵਰੇ ਬਾਨੂਆਂ ॥੩੬॥

k e baanooe saravare baanooaa(n) ||36||

‘And the Queen among all the Queens,(36)

ਬਹੁਕਮੇ ਸ਼ੁਮਾ ਮਨ ਖ਼ਤਾ ਕਰਦਹਅਮ ॥

bahukame shumaa man khhataa karadhaham ||

'If I disobeyed you, I committed a sin.

ਕਿ ਕਾਰ ਈਂ ਬਬੇ ਮਸਲਹਤ ਕਰਦਹਅਮ ॥੩੭॥

k kaar iee(n) babe masalahat karadhaham ||37||

'I committed this act without thinking and without asking you,(37)

ਖ਼ਲਾਸਮ ਬਿਦਿਹ ਅਹਦ ਕਰਦਮ ਕਬੂਲ ॥

khhalaasam bidheh ahadh karadham kabool ||

'Now, let me go free. I will obey your command,

ਕਿ ਅਹਿਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਅਸਤ ਕਸਮੇ ਰਸੂਲ ॥੩੮॥

k ahidhe khhudhaa asat kasame rasool ||38||

'And I say this to swear upon the God.(38)

ਗੁਨਹ ਬਖ਼ਸ਼ ਤੋ ਮਨ ਖ਼ਤਾ ਕਰਦਹਅਮ ॥

guneh bakhhash to man khhataa karadhaham ||

'I have perpetrated, please forgive me,

ਕਿ ਏ ਜਿਗਰ ਜਾ ਮਨ ਗ਼ੁਲਾਮੇ ਤੁਅਮ ॥੩੯॥

k e jigar jaa man g(h)ulaame tuam ||39||

'I will remain your slave.'(39)

ਬ ਗੁਫ਼ਤਾ ਗਰ ਈਂ ਰਾਜਹ ਪਾ ਸਦ ਕੁਸ਼ਮ ॥

b guphataa gar iee(n) raajeh paa sadh kusham ||

She soliloquised, ‘If I kill five hundred Rajas like him,

ਨ ਕਾਜ਼ੀ ਮਰਾ ਜ਼ਿੰਦਹ ਦਸਤ ਆਮਦਮ ॥੪੦॥

n kaazee maraa zi(n)dheh dhasat aamadham ||40||

‘Even then Quazi will not come to life.’(40)

ਕਿ ਓ ਕੁਸ਼ਤਹ ਗਸ਼ਤਹ ਚਰਾ ਈਂ ਕੁਸ਼ਮ ॥

k o kushateh gashateh charaa iee(n) kusham ||

‘Now when Quazi is dead, why should I kill him too?

ਕਿ ਖ਼ੂਨੇ ਅਜ਼ੀਂ ਬਰ ਸਰੇ ਖ਼ੁਦ ਕੁਨਮ ॥੪੧॥

k khhoone azee(n) bar sare khhudh kunam ||41||

‘Why should I take the curse of killing him upon myself?(41)

ਚਿ ਖ਼ੁਸ਼ਤਰ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਖ਼ਲਾਸੀ ਦਿਹਮ ॥

ch khhushatar k iee(n) raa khhalaasee dhiham ||

‘Wouldn’t it be better if I let him go free,

ਵ ਮਨ ਹਜ਼ਰਤੇ ਕਾਬਹ ਅੱਲਹ ਰਵਮ ॥੪੨॥

v man hazarate kaabeh a'leh ravam ||42||

‘And proceed on pilgrimage to Kabah at Mecca.’(42)

ਬਗੁਫ਼ਤ ਈਂ ਸੁਖਨ ਰਾਵ ਕਰਦਸ਼ ਖ਼ਲਾਸ ॥

baguphat iee(n) sukhan raav karadhash khhalaas ||

Saying so, she let loose him,

ਬ ਖ਼ਾਨਹ ਖ਼ੁਦ ਆਮਦ ਜਮੈ ਕਰਦ ਖ਼ਾਸ ॥੪੩॥

b khhaaneh khhudh aamadh jamai karadh khhaas ||43||

Then she went home and collected a few prominent people.(43)

ਬੁਬਸਤੰਦ ਬਾਰੋ ਤਯਾਰੀ ਕੁਨਦ ॥

bubasata(n)dh baaro tayaaree kunadh ||

She gathered her goods, got ready and preyed,

ਕਿ ਏਜ਼ਦ ਮਰਾ ਕਾਮਗਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥੪੪॥

k ezadh maraa kaamagaaree dhihadh ||44||

‘Please God, help me to fulfil my ambition.(44)

ਦਰੇਗ ਅਜ਼ ਕਬਾਯਲ ਜੁਦਾ ਮੇ ਸ਼ਵਮ ॥

dhareg(h) az kabaayal judhaa me shavam ||

‘I regret that I am going away from my fraternity,

ਅਗਰ ਜ਼ਿੰਦਹ ਬਾਸ਼ਮ ਬਬਾਜ਼ ਆਮਦਮ ॥੪੫॥

agar zi(n)dheh baasham babaaz aamadham ||45||

‘If I remain alive, I may come back.’(45)

ਮਤਾਏ ਨਕਦ ਜਿਨਸ ਰਾ ਬਾਰ ਬਸਤ ॥

mataae nakadh jinas raa baar basat ||

She put all her money, jewellery and other precious articles in the bundles,

ਰਵਾਨਹ ਸੁਏ ਕਾਬਹ ਤਅੱਲਹ ਸ਼ੁਦ ਅਸਤ ॥੪੬॥

ravaaneh sooe kaabeh ta'leh shudh asat ||46||

‘And commenced her journey towards the House of Allah at Kabah.‘(46)

ਚੁ ਬੇਰੂੰ ਬਰਾਮਦ ਦੁ ਸੇ ਮੰਜ਼ਲਸ਼ ॥

ch beroo(n) baraamadh dh se ma(n)zalash ||

When she had covered three stages of her voyage,

ਬਯਾਦ ਆਮਦਹ ਖ਼ਾਨਹ ਜ਼ਾ ਦੋਸਤਸ਼ ॥੪੭॥

bayaadh aamadheh khhaaneh zaa dhosatash ||47||

She thought of the house of her friend (Raja).(47)

ਬੁਬਾਜ਼ ਆਮਦਹ ਨੀਮ ਸ਼ਬ ਖ਼ਾਨਹ ਆਂ ॥

bubaaz aamadheh neem shab khhaaneh aa(n) ||

At midnight, she returned to his house,

ਚਿ ਨਿਆਮਤ ਅਜ਼ੀਮੋ ਚਿ ਦਉਲਤ ਗਿਰਾ ॥੪੮॥

ch niaamat azeemo ch dhaulat giraa ||48||

Along with all sort of gifts and souvenirs.(48)

ਬਿਦਾਨਿਸਤ ਆਲਮ ਕੁਜ਼ਾ ਜਾਇ ਗਸ਼ਤ ॥

bidhaanisat aalam kuzaa jai gashat ||

The people of the world never realised, where had she gone.

ਚਿ ਦਾਨਦ ਕਿ ਕਸ ਹਾਲ ਬਰ ਸਰ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥੪੯॥

ch dhaanadh k kas haal bar sar guzashat ||49||

And no body cared what state of affairs she had been passing

through?(49)

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਪਯਾਲਹ ਫ਼ੇਰੋਜ਼ ਫ਼ਾਮ ॥

bidheh saakeeyaa payaaleh pheroz phaam ||

(The poet says), ‘Oh! Saki, Give me the cup full of green (liquid),

ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਦਰ ਵਕਤ ਤੁਆਮ ॥੫੦॥

k maaraa bakaar asat dhar vakat tuaam ||50||

‘Which I need at the time of my nourishment.(50)

ਬਮਨ ਦਿਹ ਕਿ ਖ਼ੁਸ਼ਤਰ ਦਿਮਾਗ਼ੇ ਕੁਨਮ ॥

baman dheh k khhushatar dhimaag(h)e kunam ||

‘Give it to me so that I can contemplate,

ਕਿ ਰੌਸ਼ਨ ਤਬੈ ਚੂੰ ਚਰਾਗ਼ੇ ਕੁਨਮ ॥੫੧॥੫॥

k rauashan tabai choo(n) charaag(h)e kunam ||51||5||

‘As it kindles my thought like an earthen-lamp.’(51)(5)

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ikOankaar vaahaguroo jee kee phateh ||

Glory to God

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹੇ ਦਿਲ ਕੁਸ਼ਾਇ ॥

khhudhaava(n)dh bakhhashi(n)dhahe dhil kushai ||

God, Almighty is benevolent in forgiveness,

ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਰਹਿਨੁਮਾਇ ॥੧॥

razaa bakhhash rozee dhiho rahinumai ||1||

He is Enlightener, Provider and Guide.(1)

ਨ ਫ਼ਉਜੋ ਨ ਫ਼ਰਸ਼ੋ ਨ ਫ਼ਰਰੋ ਨ ਫ਼ੂਰ ॥

n phaujo na pharasho na phararo na phoor ||

Neither He has an army nor luxurious living (no servants, no rugs and no

materials).

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥੨॥

khhudhaava(n)dh bakhhashi(n)dheh zaahar zahoor ||2||

God, the Compassionate, is visible and manifested.(2)

ਹਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦੇਮ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥

hikaayat shuneedhem dhukhhatar vazeer ||

Now, please listen to the tale of the daughter of a minister.

ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥੩॥

k husanal jamaal asat rauashan zameer ||3||

She was very pretty and possessed an enlightened mind.(3)

ਵਜਾ ਕੈਸਰੋ ਸ਼ਾਹਿ ਰੂਮੀ ਕੁਲਾਹ ॥

vajaa kaisaro shaeh roomee kulaeh ||

There lived a wandering Prince who had adorned himself with Cap (of honour) from Rome.

ਦਰਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਸ਼ਮਸ਼ੋ ਚੁ ਰਖ਼ਸਿੰਦਹ ਮਾਹ ॥੪॥

dharakhhashi(n)dheh shamasho ch rakhhasi(n)dheh maeh ||4||

His splendour matched the sun but his nature was as serene as the

Moon.(4)

ਯਕੇ ਰੋਜ਼ ਰੌਸ਼ਨ ਬਰਾਮਦ ਸ਼ਿਕਾਰ ॥

yake roz rauashan baraamadh shikaar ||

Once, early in the morning he went out hunting.

ਹਮਹ ਯੂਜ਼ ਅਜ਼ ਬਾਜ਼ ਵ ਬਹਰੀ ਹਜ਼ਾਰ ॥੫॥

hameh yooz az baaz v baharee hazaar ||5||

He took with him a hound, a falcon and a hawk.(5)

ਬ ਪਹਿਨ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਬਨਖ਼ਜ਼ੀਰ ਗਾਹ ॥

b pahin a(n)dhar aamadh banakhhazeer gaeh ||

He reached a desolate place of hunting.

ਬਿਜ਼ਦ ਗੇਰ ਆਹੂ ਬਸੇ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹ ॥੬॥

bizadh ger aahoo base sher shaeh ||6||

The Prince killed the lions, leopards and deer.(6)

ਦਿਗ਼ਰ ਸ਼ਾਹ ਮਗ਼ਰਬ ਦਰਆਮਦ ਦਲੇਰ ॥

dhig(h)r shaeh mag(h)rab dharaamadh dhaler ||

There came another Raja from the South,

ਚੁ ਰਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਮਾਹੋ ਚੁ ਗ਼ੁਰਰਿੰਦਹ ਸ਼ੇਰ ॥੭॥

ch rakhhashi(n)dheh maaho ch g(h)urari(n)dheh sher ||7||

Who roared like a lion and his face gleamed like the moon.(7)

ਦੁ ਸ਼ਾਹੇ ਦਰਾਮਦ ਯਕੇ ਜਾਇ ਸਖ਼ਤ ॥

dh shaahe dharaamadh yake jai sakhhat ||

Both the rulers had approached an intricate terrain.

ਕਿਰਾ ਤੇਗ਼ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ਨੇਕ ਬਖ਼ਤ ॥੮॥

kiraa teg(h) yaaree dhihadh nek bakhhat ||8||

Are not the lucky ones only rescued through their swords?(8)

ਕਿਰਾ ਰੋਜ਼ ਇਕਬਾਲ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥

kiraa roz ikabaal yaaree dhihadh ||

Doesn’t an auspicious day facilitate one?

ਕਿ ਯਜ਼ਦਾ ਕਿਰਾ ਕਾਮਗਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥੯॥

k yazadhaa kiraa kaamagaaree dhihadh ||9||

Who is endowed aid by the God of gods?(9)

ਬਜੁੰਬਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਦੁ ਸ਼ਾਹੇ ਦਲੇਰ ॥

baju(n)bash dharaamadh dh shaahe dhaler ||

Both the rulers (seeing each other) flew in the rage,

ਕਿ ਬਰ ਆਹੂਏ ਯਕ ਬਰਾਮਦ ਦੁ ਸ਼ੇਰ ॥੧੦॥

k bar aahooe yak baraamadh dh sher ||10||

Like the two lions that sprawl over a hunted deer.(10)

ਬਗੁਰਰੀਦਨ ਆਮਦ ਦੁ ਅਬਰੇ ਸਿਯਾਹ ॥

bagurareedhan aamadh dh abare siyaeh ||

Thundering like the black clouds both jumped forward.

ਸਨਾਨੇ ਬਿਯੰਦਾਖ਼ਤ ਨੇਜ਼ਹ ਚੁ ਕਾਹ ॥੧੧॥

sanaane biya(n)dhaakhhat nezeh ch kaeh ||11||

Like the leaves flutter during the dust storm, the arrows started to fly.(11)

ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਬਾਰਾਨ ਪੱਰਰਾ ਸ਼ੁਦਹ ॥

chunaa teer baaraan pa'raraa shudheh ||

The arrows flew in such density that,

ਜ਼ਿਮੀਂ ਆਸਮਾ ਪੁਰ ਆਂ ਜ਼ਿਕਰਸ਼ ਸ਼ੁਦਹ ॥੧੨॥

zimee(n) aasamaa pur aa(n) zikarash shudheh ||12||

The sky was inundated with vultures.(12)

ਚਕਾ ਚਾਕ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਨੋਕੇ ਸਿਨਾ ॥

chakaa chaak barakhhaasat noke sinaa ||

Noises coming through the tips of the spears were piercing,

ਯਕੇ ਰੁਸਤ ਖ਼ੇਜ਼ ਅਜ਼ ਬਰਾਮਦ ਜਹਾ ॥੧੩॥

yake rusat khhez az baraamadh jahaa ||13||

And both were creating havoc in the world.(13)

ਚੁ ਸੂਰੇ ਸਰਾਫ਼ੀਲ ਦਮ ਮੇਜ਼ਦਹ ॥

ch soore saraapheel dham mezadheh ||

They were raising hue and cries, as if, to seek final bliss of Angel of

Resurrection,

ਕਿ ਰੋਜ਼ੇ ਕਿਯਾਮਤ ਬਹਮ ਮੇਜ਼ਦਹ ॥੧੪॥

k roze kiyaamat baham mezadheh ||14||

So that, on the doomsday, they attain sanctuary in the heaven.(14)

ਗ਼ੁਰੇਜ਼ਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਬ ਅਰਬੀ ਸਿਪਾਹ ॥

g(h)urezash dharaamadh b arabee sipaeh ||

At the end anarchy surrounded the Arabian Army,

ਬ ਗ਼ਾਲਬ ਦਰਾਮਦ ਹੁਮਾ ਗਰਬ ਸ਼ਾਹ ॥੧੫॥

b g(h)aalab dharaamadh humaa garab shaeh ||15||

And western Raja had the victorious day.(15)

ਕਿ ਤਨਹਾ ਬਿਮਾਦ ਅਸਤ ਸ਼ਾਹੇ ਅਰਬ ॥

k tanahaa bimaadh asat shaahe arab ||

The Arabian Prince was isolated,

ਬ ਵਕਤੇ ਚੁ ਪੇਸ਼ੀਨ ਸ਼ਮਸ਼ ਚੂੰ ਗਰਬ ॥੧੬॥

b vakate ch pesheen shamash choo(n) garab ||16||

When the sun set in the evening.(16)

ਚੁ ਤਾਬਸ਼ ਨੁਮਨਦ ਸ਼ਵਦ ਦਸਤਗੀਰ ॥

ch taabash numanadh shavadh dhasatageer ||

As he had lost all his power, he tried to escape,

ਚੁ ਦੁਜ਼ਦੇ ਸ਼ਵਦ ਵਕਤ ਸ਼ਬ ਰਾ ਅਸੀਰ ॥੧੭॥

ch dhuzadhe shavadh vakat shab raa aseer ||17||

But could not, he surrendered and become a prisoner.(17)

ਬੁ ਬਸਤੰਦ ਬੁਰਦੰਦ ਸ਼ਹਿ ਨਿਜ਼ਦ ਸ਼ਾਹ ॥

b basata(n)dh buradha(n)dh sheh nizadh shaeh ||

The Prince was tied down and taken to the Raja,

ਚੁ ਮਾਹ ਅਫ਼ਕਨੋ ਹਮ ਚੁ ਬੁਰਦੰਦ ਮਾਹ ॥੧੮॥

ch maeh aphakano ham ch buradha(n)dh maeh ||18||

The same way as Rahu, the demon planet, captured the moon.(18)

ਬ ਖ਼ਾਨਹ ਖ਼ਬਰ ਆਮਦਹ ਸ਼ਾਹਿ ਬਸਤ ॥

b khhaaneh khhabar aamadheh shaeh basat ||

Although the news of the Prince’s arrest reached his household,

ਹਮਹ ਕਾਰ ਦੁਜ਼ਦੀ ਵ ਮਰਦੀ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥੧੯॥

hameh kaar dhuzadhee v maradhee guzashat ||19||

In spite of hard efforts Prince could not be rescued.(19)

ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਬ ਮਜਲਸ ਜ਼ਿ ਦਾਨਾਇ ਦਿਲ ॥

nishasata(n)dh b majalas z dhaanai dhil ||

The wise ones assembled in the Court,

ਸੁਖ਼ਨ ਰਾਦ ਪਿਨਹਾ ਵਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿ ਖ਼ਿਜ਼ਲ ॥੨੦॥

sukhhan raadh pinahaa vazaa sheh khhizal ||20||

And talked over the shame (of the Prince’s apprehension).(20)

ਚੁ ਬਿਸਨੀਦ ਈਂ ਖ਼ਬਰ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥

ch bisaneedh iee(n) khhabar dhukhhatar vazeer ||

When the daughter of the Minister heard the news,

ਬ ਬਸਤੰਦ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਜੁਸਤੰਦ ਤੀਰ ॥੨੧॥

b basata(n)dh shamasher jusata(n)dh teer ||21||

She girded up her lions and tucked the arrows in there.(21)

ਬ ਪੋਸ਼ੀਦ ਜ਼ਰ ਬਫ਼ਤ ਰੂਮੀ ਕਬਾਇ ॥

b posheedh zar baphat roomee kabai ||

Adoring the dress of the country of Rome,

ਬਜ਼ੀਂ ਬਰ ਨਿਸ਼ਸਤੋ ਬਿਆਮਦ ਬਜਾਇ ॥੨੨॥

bazee(n) bar nishasato biaamadh bajai ||22||

She mounted the horse.(22)

ਰਵਾ ਸ਼ੁਦ ਸੁਏ ਸ਼ਾਹਿ ਮਗ਼ਰਬ ਚੁ ਬਾਦ ॥

ravaa shudh sooe shaeh mag(h)rab ch baadh ||

Galloping in the winds, she approached the Raja of the West,

ਕਮਾਨੇ ਕਿਯਾਨੀ ਬ ਤਰਕਸ਼ ਨਿਹਾਦ ॥੨੩॥

kamaane kiyaanee b tarakash nihaadh ||23||

With Kiani Clan’s quiver full of arrows at her back.(23)

ਬਪੇਸ਼ੇ ਸ਼ਹੇ ਮਗ਼ਰਬ ਆਮਦ ਦਲੇਰ ॥

bapeshe shahe mag(h)rab aamadh dhaler ||

She faced the Raja with great courage,

ਚੁ ਗ਼ੁਰਰੀਦਹ ਬਬਰੋ ਚੁ ਦਰਰਿੰਦਹ ਸ਼ੇਰ ॥੨੪॥

ch g(h)urareedheh babaro ch dharari(n)dheh sher ||24||

But she, who used to roar like the thundering clouds and carnivorous

lions,(24)

ਦੁਆ ਕਰਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਆਜ਼ਾਦ ਬਖ਼ਤ ॥

dhuaa karadh k e shaeh aazaadh bakhhat ||

Bowed in greeting and said, ‘Oh! You the fortunate Raja,

ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਦੇਹੀਮੁ ਸਾਯਾਨ ਤਖ਼ਤ ॥੨੫॥

sazaavaar dheheem saayaan takhhat ||25||

‘Worthy of Royal Throne and the Royal Canopy.(25)

ਮਰਾ ਕਾਹੀਯਾ ਆਮਦ ਅਜ਼ ਬਹਰ ਕਾਹ ॥

maraa kaaheeyaa aamadh az bahar kaeh ||

‘My grass-cutters had come to shear the grass,

ਦੋ ਸੇ ਸਦ ਸਵਾਰੋ ਯਕ ਅਜ਼ ਸ਼ਕਲ ਸ਼ਾਹਿ ॥੨੬॥

dho se sadh savaaro yak az shakal shaeh ||26||

‘They were riding hundreds of horses and one of them looked like the

Prince.(26)

ਕਿ ਬਿਹਤਰ ਹੁਮਾਨਸਤ ਆਂ ਰਾ ਬਿਦਿਹ ॥

k bihatar humaanasat aa(n) raa bidheh ||

‘You better send them back,

ਵਗਰਨਹ ਖ਼ੁਦਸ਼ ਮੌਤ ਬਰ ਸਰ ਬਿਨਿਹ ॥੨੭॥

vagaraneh khhudhash mauat bar sar bineh ||27||

“Otherwise, there will be a call for your death.(27)

ਸ਼ੁਨੀਦੇ ਜ਼ਿ ਮਨ ਸ਼ਾਹਿ ਗਰ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ॥

shuneedhe z man shaeh gar iee(n) sukhhan ||

“If my King heard this from me,

ਹੁਮਾਨਾ ਤੁਰਾ ਬੇਖ਼ ਬਰਕੰਦ ਬੁਨ ॥੨੮॥

humaanaa turaa bekhh baraka(n)dh bun ||28||

“He would come to uproot you.”(28)

ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਸ਼ਾਹਿ ਫ਼ੌਲਾਦ ਤਨ ॥

shuneedh iee(n) sukhhan shaeh phaualaadh tan ||

The Raja of iron will heard this,

ਬ ਲਰਜ਼ੀਦ ਬਰ ਖ਼ੁਦ ਚੁ ਬਰਗ਼ੇ ਸਮਨ ॥੨੯॥

b larazeedh bar khhudh ch barag(h)e saman ||29||

And started to tremble like the leaves of jasmine shrubs.(29)

ਚੁਨਾ ਜੰਗ ਕਰਦੰਦ ਈਂ ਕਾਹੀਯਾ ॥

chunaa ja(n)g karadha(n)dh iee(n) kaaheeyaa ||

The Raja thought, ‘If these grass-cutters had given such a tough fight,

ਨ ਦਾਨਮ ਮਗ਼ਰ ਸ਼ਾਹਿ ਬਾਸ਼ਦ ਜਵਾ ॥੩੦॥

n dhaanam mag(h)r shaeh baashadh javaa ||30||

‘Then their King must a very brave man.(30)

ਨ ਦਾਨਮ ਕਸੇ ਸ਼ਾਹਿ ਹਸਤਸ਼ ਜਵਾ ॥

n dhaanam kase shaeh hasatash javaa ||

‘I did not perceive that their King was so brave,

ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਿਗੀਰਦ ਜਿ ਮਾਯੰਦਰਾ ॥੩੧॥

k maaraa bigeeradh j maaya(n)dharaa ||31||

‘That he would drag me, even, out of hell.’(31)

ਜ਼ਿ ਪੇਸ਼ੀਨਹੇ ਸ਼ਹ ਵਜ਼ੀਰਾ ਬੁਖਾਦ ॥

z pesheenahe sheh vazeeraa bukhaadh ||

The Raja called his Counsellors,

ਸੁਖ਼ਨ ਹਾਇ ਪੋਸ਼ੀਦਹ ਬਾ ਓ ਬਿਰਾਦ ॥੩੨॥

sukhhan hai posheedheh baa o biraadh ||32||

And had a secret conversation with them,(32)

ਤੁ ਦੀਦੀ ਚੁਨਾ ਕਾਹੀਯਾ ਜੰਗ ਕਰਦ ॥

t dheedhee chunaa kaaheeyaa ja(n)g karadh ||

‘Oh! My Counsellors, you have seen the grass-cutters fighting so

vigorously,

ਕਿ ਅਜ਼ ਮੁਲਕ ਯਜ਼ਦਾ ਬਰਾਵੁਰਦ ਗਰਦ ॥੩੩॥

k az mulak yazadhaa baraavuradh garadh ||33||

‘And the havoc they had brought to this God’s country.(33)

ਮੁਬਾਦਾ ਕੁਨਦ ਤਾਖ਼ਤ ਬਰ ਮੁਲਕ ਸਖ਼ਤ ॥

mubaadhaa kunadh taakhhat bar mulak sakhhat ||

‘God forbid, if that King raided, then this country would be ruined.

ਦਿਹਮ ਕਾਹੀਯਾ ਰਾ ਅਜ਼ਾ ਨੇਕ ਬਖ਼ਤ ॥੩੪॥

dhiham kaaheeyaa raa azaa nek bakhhat ||34||

‘I should return the grass-cutters to this lucky one.’(34)

ਹੁਮਾ ਸ਼ਾਹਿ ਮਹਿਬੂਸ਼ੀਯਾ ਪੇਸ਼ ਖਾਦ ॥

humaa shaeh mahibooshеeyaa pesh khaadh ||

The Raja immediately called the tied-up grass-cutter (the Prince),

ਹਵਾਲਹ ਨਮੂਦਸ਼ ਕਿ ਓ ਰਾ ਨਿਸ਼ਾਦ ॥੩੫॥

havaaleh namoodhash k o raa nishaadh ||35||

Invited him besides him and, then, handed him over (to the woman).(35)

ਤੁ ਆਜ਼ਾਦ ਗਸ਼ਤੀ ਅਜ਼ੀ ਸਹਿਲ ਚੀਜ਼ ॥

t aazaadh gashatee azee sahil cheez ||

(She said to the Prince), 'You have easily attained the freedom,

ਬਿਗੀਰਏ ਬਿਰਾਦਰ ਤੁ ਅਜ਼ ਜ਼ਾ ਅਜ਼ੀਜ਼ ॥੩੬॥

bigeere biraadhar ta az zaa azeez ||36||

'Now you apprehend them (Raja and his Councillors). I love you more than

my life'.(36)

ਜ਼ਨੇ ਪੇਚ ਦਸਤਾਰ ਰਾ ਤਾਬਦਾਦ ॥

zane pech dhasataar raa taabadhaadh ||

She held the folds of her turban with one hand,

ਦਿਗ਼ਰ ਦਸਤ ਬਰ ਮੁਸ਼ਤ ਤੇਗਸ਼ ਨਿਹਾਦ ॥੩੭॥

dhig(h)r dhasat bar mushat tegash nihaadh ||37||

And put the other hand on the scabbard of her sword,(37)

ਬਿਜ਼ਦ ਤਾਜ਼ੀਯਾਨਹ ਬ ਹਰ ਚਾਰ ਚਾਰ ॥

bizadh taazeeyaaneh b har chaar chaar ||

She gave four lashes to each one of them (the grass-cutters),

ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਏ ਬੇ ਖ਼ਬਰ ਬੇ ਮੁਹਾਰ ॥੩੮॥

baguphataa k e be khhabar be muhaar ||38||

And said, 'You, the ignorant, you don't know anything.(38)

ਕਿ ਆਮਦ ਦਰੀਂ ਜਾ ਵਜ਼ਾ ਕਾਹ ਨੇਸਤ ॥

k aamadh dharee(n) jaa vazaa kaeh nesat ||

'You have come here where there is no grass to cut.

ਕਿ ਏਜ਼ਦ ਗਵਾਹ ਅਸਤ ਯਜ਼ਦਾ ਯਕੇਸਤ ॥੩੯॥

k ezadh gavaeh asat yazadhaa yakesat ||39||

‘The God only is my witness,’(39)

ਦਰੋਗੇ ਮਰਾ ਬਰ ਗ਼ਫ਼ੂਰੇ ਗੁਆਹਸਤ ॥

dharoge maraa bar g(h)phoore guaahasat ||

‘God is my Protector,

ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਮਾਰਾ ਪਨਾਹੇ ਖ਼ੁਦਾਸਤ ॥੪੦॥

bigoyadh k maaraa panaahe khhudhaasat ||40||

‘He is Forgiver and, I am sure, He will excuse my lie.‘(40)

ਰਿਹਾਈ ਦਿਹੰਦਹ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਤਖ਼ਤ ॥

rihaiee dhiha(n)dheh khhudhaava(n)dh takhhat ||

After gaining freedom for his sovereign,

ਵਿਦਾ ਗਸ਼ਤ ਜ਼ੋ ਮੰਜ਼ਲੋ ਜਾਇ ਸਖ਼ਤ ॥੪੧॥

vidhaa gashat zo ma(n)zalo jai sakhhat ||41||

She left that place for her own abode.(41)

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ ਸਬਜ਼ ਪਾਨ ॥

bidheh saakeeyaa saagare sabaz paan ||

(The poet says), ‘Oh! Saki, give me green wine to drink,

ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਊਰ ਅਸਤ ਜ਼ਾਹਰ ਜਹਾਨ ॥੪੨॥

k saahib shuoor asat zaahar jahaan ||42||

Because the Master of the Intellect prevails all over.(42)

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਜਾਮ ਫ਼ੀਰੋਜ਼ ਰੰਗ ॥

bidheh saakeeyaa jaam pheeroz ra(n)g ||

‘Saki! Give me the cup full of greenish (liquid),

ਕਿ ਦਰ ਵਕਤ ਸ਼ਬ ਚੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੇ ਰੋਜ਼ ਜੰਗ ॥੪੩॥੬॥

k dhar vakat shab choo(n) khhushe roz ja(n)g ||43||6||

“Which soothes during the wars and the lonely nights.”(42)

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ikOankaar vaahaguroo jee kee phateh ||

Glory to God

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥

khhudhaava(n)dh bakhhashi(n)dhahe beshumaar ||

God is all-benevolent,

ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ਅਸਤ ਸਾਹਿਬ ਦਿਯਾਰ ॥੧॥

k zaahar zahoor asat saahib dhiyaar ||1||

He is luminously manifest and dominates all the domains.(1)

ਤਬੀਅਤ ਬਹਾਲਸਤ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ॥

tabeeat bahaalasat husanal jamaal ||

His will prevails, and his blessedness is splendid,

ਚੁ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲੋ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਕਮਾਲ ॥੨॥

ch husanal jamaalo phazeelat kamaal ||2||

And the splendid blessedness is epitome of sagacity.(2)

ਕਿ ਇਸਫ਼ੰਦ ਯਾਰ ਅਜ਼ ਜਹਾ ਰਖ਼ਤ ਬੁਰਦ ॥

k isapha(n)dh yaar az jahaa rakhhat buradh ||

When Asphand Yaar departed from this world taking all his belongings

(deeds) with him,

ਨਸਬ ਨਾਮਹੇ ਖ਼ੁਦ ਬ ਬਹਿਮਨ ਸਪੁਰਦ ॥੩॥

nasab naamahe khhudh b bahiman sapuradh ||3||

He conferred the sovereignty to his son, Bahmin.(3)

ਅਜ਼ਾ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਹਮ ਚੁ ਪਰਰੇ ਹੁਮਾਇ ॥

azaa dhukhhatare ham ch parare humai ||

That Bahmin had a daughter, who was like the wings of phoenix.

ਚੁ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤ ਦਉਲਤ ਫ਼ਿਜ਼ਾਇ ॥੪॥

ch husanal jamaal asat dhaulat phizai ||4||

And she was elegantly graceful and quite affluent (4)

ਚੁ ਬਹਮਨ ਸ਼ਹ ਅਜ਼ ਈਂ ਜਹਾ ਬੁਰਦ ਰਖ਼ਤ ॥

ch bahaman sheh az iee(n) jahaa buradh rakhhat ||

When Bahmin, as well, departed from this world facing his destiny,

ਬ ਦੁਖ਼ਤਰ ਸੁਪਰਦੰਦ ਆਂ ਤਾਜ ਤਖ਼ਤ ॥੫॥

b dhukhhatar suparadha(n)dh aa(n) taaj takhhat ||5||

He bestowed the sovereignty to his daughter.(5)

ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਬਰ ਤਖ਼ਤ ਰੂਮੀ ਹੁਮਾਇ ॥

nishasata(n)dh bar takhhat roomee humai ||

She was the one, who was like the phoenix of Rome,

ਕਿ ਬੁਸਤਾ ਬਹਾਰ ਅਸਤੁ ਸੂਰਤ ਫ਼ਿਜ਼ਾਇ ॥੬॥

k busataa bahaar asat soorat phizai ||6||

Spread over to progress like the spring season.(6)

ਚੁ ਬੁਗ਼ਜ਼ਸ਼ਤ ਬਰ ਵੈ ਜ਼ਿ ਦਹ ਸਾਲ ਚਾਰ ॥

ch bug(h)zashat bar vai z dheh saal chaar ||

When fourteen years had gone by and she became teen-ager,

ਕਿ ਪੈਦਾ ਸ਼ੁਦਹ ਸਬਜ਼ਹੇ ਨੌਬਹਾਰ ॥੭॥

k paidhaa shudheh sabazahe nauabahaar ||7||

Her charm gained the full swing.(7)

ਬਹਾਰੇ ਜਵਾਨੀ ਬ ਨਉਬਤ ਰਸੀਦ ॥

bahaare javaanee b naubat raseedh ||

She reached the same stage,

ਚੁ ਬੁਸਤਾ ਗੁਲੇ ਸੁਰਖ਼ ਬੇਰੂੰ ਕਸ਼ੀਦ ॥੮॥

ch busataa gule surakhh beroo(n) kasheedh ||8||

As the rose flower which bloomed in the garden.(8)

ਬ ਹੁਸਨ ਅਮਦਸ਼ ਤੂਤੀਏ ਨੌਬਹਾਰ ॥

b husan amadhash toote'ee nauabahaar ||

Her beauty enchanted like the blue bird that scintillated in the spring,

ਚੁ ਮਾਹੇ ਕਿ ਬਰਖ਼ੁਦ ਕੁਨਦ ਨੌਬਹਾਰ ॥੯॥

ch maahe k barakhhudh kunadh nauabahaar ||9||

And like the moon that adorned itself in joyous weather.(9)

ਮਿਜ਼ਾਜ਼ਸ਼ ਜ਼ਿ ਤਿਫ਼ਲੀ ਬਰੂੰ ਦਰ ਰਸੀਦ ॥

mizaazash z tiphalee baroo(n) dhar raseedh ||

The childlike innocence was still depicting,

ਜਵਾਨੀ ਜ਼ਿ ਆਗ਼ਾਜ਼ ਬਰਵੈ ਕਸ਼ੀਦ ॥੧੦॥

javaanee z aag(h)aaz baravai kasheedh ||10||

When the flavour of youth descended on her.(10)

ਵਿਦਾ ਸ਼ੁਦ ਅਜ਼ੋ ਹਾਲ ਤਿਫ਼ਲੀ ਮਿਜ਼ਾਜ ॥

vidhaa shudh azo haal tiphalee mizaaj ||

When all her childhood flew away,

ਬਹਾਰੇ ਜਵਾਨੀ ਦਰਾਮਦ ਬੁਬਾਜ਼ ॥੧੧॥

bahaare javaanee dharaamadh bubaaz ||11||

And the spell of adolescence over powered,(11)

ਕਿ ਬਿਨਸ਼ਸਤ ਬਰ ਤਖ਼ਤ ਸ਼ਾਹਨ ਸ਼ਹੀ ॥

k binashasat bar takhhat shaahan shahee ||

Then she enthroned herself on the royal seat,

ਬ ਕਲਮ ਅੰਦਰ ਆਵੇਖ਼ਤ ਕਾਗ਼ਜ਼ ਮਹੀ ॥੧੨॥

b kalam a(n)dhar aavekhhat kaag(h)z mahee ||12||

And pondered over the regal papers prevalent there.(12)

ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਬਚਹ ਗੌਹਰ ਨਿਗਾਰ ॥

nazar karadh bar bacheh gauahar nigaar ||

Once she came across an appraiser of diamonds (jeweller),

ਕਿ ਬੁਰਦ ਅੰਦਰੂੰਨ ਸ਼ਬ ਵਕਤੇ ਗ਼ੁਬਾਰ ॥੧੩॥

k buradh a(n)dharoo(n)n shab vakate g(h)ubaar ||13||

And, taking the advantage of darkness, she took him inside.(13)

ਬਿਆਵੇਖ਼ਤ ਬਾ ਓ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਮਾਹ ॥

biaavekhhat baa o dh se chaar maeh ||

She kept him in for two, three, four months,

ਕਿ ਸ਼ਿਕਮਸ਼ ਫ਼ਰੋਮਾਦ ਅਜ਼ ਤੁਖ਼ਮਿ ਸ਼ਾਹ ॥੧੪॥

k shikamash pharomaadh az tukhham shaeh ||14||

And through the semen of that tycoon, she became pregnant.(14)

ਚੁ ਨਹ ਮਾਹ ਗਸ਼ਤਹ ਬ ਆਂ ਬਿਸਤਨੀ ॥

ch neh maeh gashateh b aa(n) bisatanee ||

When nine month have gone by,

ਬ ਕੋਸ਼ਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਰਗੇ ਖ਼ੁਸ਼ਤਨੀ ॥੧੫॥

b koshash dharaamadh rage khhushatanee ||15||

The delightful lady felt movement of child birth.(15)

ਤਵੱਲਦ ਸ਼ੁਦਸ਼ ਕੋਦਕੇ ਸ਼ੀਰ ਖ਼ਾਰ ॥

tava'ladh shudhash kodhake sheer khhaar ||

She gave birth to a milk-sucking Prince,

ਕਿ ਖ਼ੁਦ ਸ਼ਹਿ ਵ ਸ਼ਾਹ ਅਫ਼ਕਨੋ ਨਾਮਦਾਰ ॥੧੬॥

k khhudh sheh v shaeh aphakano naamadhaar ||16||

Who would become the ruler and exterminator of the opposing rulers.(16)

ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਨ ਕਰਦੰਦ ਸਿਰਰੇ ਜਹਾ ॥

k zaahar na karadha(n)dh sirare jahaa ||

She had not disclosed the secret of his birth,

ਬ ਸੰਦੂਕ ਓ ਰਾ ਨਿਗਹ ਦਾਸ਼ਤ ਆਂ ॥੧੭॥

b sa(n)dhook o raa nigeh dhaashat aa(n) ||17||

And had placed him in a box, away from the sight of others.(17)

ਜ਼ਿ ਮੁਸ਼ਕੋ ਫ਼ਿਤਰ ਅੰਬਰ ਆਵੇਖ਼ਤੰਦ ॥

z mushako phitar a(n)bar aavekhhata(n)dh ||

She applied musk and perfumed it in Otto.

ਬਰੋ ਊਦ ਅਜ਼ ਜ਼ਾਫ਼ਰਾ ਰੇਖ਼ਤੰਦ ॥੧੮॥

baro uoodh az zaapharaa rekhhata(n)dh ||18||

Then she coated it with saffron, and kindled incense around.(18)

ਬ ਦਸਤ ਅੰਦਰੂੰ ਦਾਸ਼ਤ ਓ ਰਾ ਅਕੀਕ ॥

b dhasat a(n)dharoo(n) dhaashat o raa akeek ||

After placing a red stone in his hands,

ਰਵਾ ਕਰਦ ਸੰਦੂਕ ਦਰਯਾ ਅਮੀਕ ॥੧੯॥

ravaa karadh sa(n)dhook dharayaa ameek ||19||

She pushed the box into the deep flowing water.(19)

ਰਵਾ ਕਰਦ ਓ ਰਾ ਕੁਨਦ ਜਾਮਹ ਚਾਕ ॥

ravaa karadh o raa kunadh jaameh chaak ||

Immediately after the launching, she tore off her clothes,

ਨਜ਼ਰ ਦਾਸ਼ਤ ਬਰੁ ਸ਼ੁਕਰ ਯਜ਼ਦਾਨ ਪਾਕ ॥੨੦॥

nazar dhaashat bar shukar yazadhaan paak ||20||

And sat down to prey God to protect him.(20)

ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਬਰ ਰੋਦ ਲਬੇ ਗਾਜ਼ਰਾ ॥

nishasata(n)dh bar rodh labe gaazaraa ||

The washermen sitting on the bank of the river,

ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਸੰਦੂਕ ਦਰੀਯਾ ਰਵਾ ॥੨੧॥

nazar karadh sa(n)dhook dhareeyaa ravaa ||21||

Noticed the box drifting in the river.(21)

ਹਮੀ ਖ਼ਾਸਤ ਕਿ ਓ ਰਾ ਬਦਸਤ ਆਵਰੰਦ ॥

hamee khhaasat k o raa badhasat aavara(n)dh ||

They decided to fetch the box out,

ਕਿ ਸੰਦੂਕ ਬਸਤਹ ਸ਼ਿਕਸਤ ਆਵਰੰਦ ॥੨੨॥

k sa(n)dhook basateh shikasat aavara(n)dh ||22||

And break it open.(22)

ਚੁ ਬਾਜ਼ੂ ਬ ਕੋਸ਼ਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਕਿਰਾ ॥

ch baajoo b koshash dharaamadh kiraa ||

Using the power of their arms they pulled the box out,

ਬ ਦਸਤ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਮਤਾਏ ਗਿਰਾ ॥੨੩॥

b dhasat a(n)dhar aamadh mataae giraa ||23||

And on its fringes they found lot of precious things.(23)

ਸ਼ਿਕਸਤੰਦ ਮੁਹਰਸ਼ ਬਰਾਏ ਮਤਾ ॥

shikasata(n)dh muharash baraae mataa ||

When they opened it using further force,

ਪਦੀਦ ਆਮਦਹ ਜ਼ਾ ਚੁ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਮਾਹ ॥੨੪॥

padheedh aamadheh zaa ch bakhhashi(n)dheh maeh ||24||

They came across more precious articles.(24)

ਵਜ਼ਾ ਗਾਜਰਾ ਖ਼ਾਨਹ ਕੋਦਕ ਚੁ ਨੇਸਤ ॥

vazaa gaajaraa khhaaneh kodhak ch nesat ||

They broke its seal,

ਖ਼ੁਦਾ ਮਨ ਪਿਸਰ ਦਾਦ ਈਂ ਹਸਬ ਸੇਸਤ ॥੨੫॥

khhudhaa man pisar dhaadh iee(n) hasab sesat ||25||

And inside, they found him dazzling like the moon.(25)

ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਓ ਰਾ ਗਿਰਿਫ਼ਤ ਆਂ ਅਕੀਕ ॥

biyaavuradh o raa giriphat aa(n) akeek ||

The washer men had no children,

ਸ਼ੁਕਰ ਕਰਦ ਯਜ਼ਦਾਨ ਆਜ਼ਮ ਅਮੀਕ ॥੨੬॥

shukar karadh yazadhaan aazam ameek ||26||

They thought, ‘God has endowed us with a son.’(26)

ਕੁਨਦ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਰਾ ਚੁ ਪਿਸਰੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥

kunadh paravarish raa ch pisare azeem ||

As they had rescued him from the deep water,

ਬ ਯਾਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਕਬਿਲਹ ਕਾਬਹ ਕਰੀਮ ॥੨੭॥

b yaadhe khhudhaa kabileh kaabeh kareem ||27||

They thanked God for endowing them such a cherished gift.(27)

ਚੁ ਬੁਗਜ਼ਸ਼ਤ ਬਰ ਵੈ ਦੁ ਸੇ ਸਾਲ ਮਾਹ ॥

ch bugazashat bar vai dh se saal maeh ||

They brought him up like their son,

ਕਜ਼ੋ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਖ਼ਾਨਹ ਆਵੁਰਦ ਸ਼ਾਹ ॥੨੮॥

kazo dhukhhatare khhaaneh aavuradh shaeh ||28||

And went to Mecca on pilgrimage as well.(28)

ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਵੈ ਹੁਮਾਏ ਅਜ਼ੀਮ ॥

nazar karadh bar vai humaae azeem ||

When two or three years and a few months had gone past,

ਬ ਯਾਦ ਆਮਦਸ਼ ਪਿਸਰ ਗਾਜ਼ਰ ਕਰੀਮ ॥੨੯॥

b yaadh aamadhash pisar gaazar kareem ||29||

The daughter of the washer man, brought him to the king’s palace.(29)

ਬਪੁਰਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਕਿ ਏ ਨੇਕ ਜ਼ਨ ॥

bapurasheedh o raa k e nek zan ||

The great phoenix went into deep thought on seeing him,

ਕੁਜਾ ਯਾਫ਼ਤੀ ਪਿਸਰ ਖ਼ੁਸ਼ ਖ਼ੋਇ ਤਨ ॥੩੦॥

kujaa yaaphatee pisar khhush khhoi tan ||30||

But, then, realised that he was the son of a washer man.(30)

ਬਿਦਾਨੇਮ ਖ਼ਾਨੇਮ ਸ਼ਨਾਸੇਮ ਮਨ ॥

bidhaanem khhaanem shanaasem man ||

He asked, “Oh, you the kind lady,

ਯਕੇ ਮਨ ਸ਼ਨਾਸ਼ਮ ਨ ਦੀਗਰ ਸੁਖ਼ਨ ॥੩੧॥

yake man shanaasham na dheeg(h)r sukhhan ||31||

“How did you get a son so handsome in stature, and so sober in

habits.”(31)

ਦਵੀਦੰਦ ਮਰਦਮ ਬਖ਼ਾਦੰਮ ਕਜ਼ੋ ॥

dhaveedha(n)dh maradham bakhhaadha(n)m kazo ||

She thought, ‘It is me only who knows the secret.

ਕਿ ਅਜ਼ ਖ਼ਾਨਹੇ ਗਾਜ਼ਰਾਨਸ਼ ਅਜ਼ੋ ॥੩੨॥

k az khhaanahe gaazaraanash azo ||32||

‘No body else knows what is the truth.’(32)

ਬੁਖ਼ਾਦੰਦ ਓ ਰਾ ਬੁਬਸਤੰਦ ਸਖ਼ਤ ॥

bukhhaadha(n)dh o raa bubasata(n)dh sakhhat ||

The person wanted to take away her son, and

ਬ ਪੁਰਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਕਿ ਏ ਨੇਕ ਬਖ਼ਤ ॥੩੩॥

b purasheedh o raa k e nek bakhhat ||33||

Quickly proceeded to the house of the washerwoman.(33)

ਬਿਗੋਯਮ ਤੁਰਾ ਹਮ ਚੁ ਈਂ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥

bigoyam turaa ham ch iee(n) yaaphatam ||

The washerwoman said, “I will tell you, how did I find him,

ਨੁਮਾਯਮ ਬ ਤੋ ਹਾਲ ਚੂੰ ਸਾਖ਼ਤਮ ॥੩੪॥

numaayam b to haal choo(n) saakhhatam ||34||

‘I will narrate to you, how did I discover him.‘(34)

ਕਿ ਸਾਲੇ ਫ਼ਲਾ ਮਾਹ ਦਰ ਵਕਤ ਸ਼ਾਮ ॥

k saale phalaa maeh dhar vakat shaam ||

‘In such a year and at such day, in the evening,

ਕਿ ਈਂ ਕਾਰ ਰਾ ਕਰਦਅਮ ਮਨ ਤਮਾਮ ॥੩੫॥

k iee(n) kaar raa karadham man tamaam ||35||

‘I performed all this task.(35)

ਗ਼ਿਰਿਫ਼ਤੇਮ ਸੰਦੂਕ ਦਰੀਯਾ ਅਮੀਕ ॥

g(h)iriphatem sa(n)dhook dhareeyaa ameek ||

‘I got hold of the box in deep water,

ਯਕੇ ਦਸਤ ਜ਼ੋ ਯਾਫ਼ਤਮ ਈਂ ਅਕੀਕ ॥੩੬॥

yake dhasat zo yaaphatam iee(n) akeek ||36||

‘When I opened it, I found him there, and that is the truth.(36)

ਬਦੀਦੰਦ ਗੌਹਰਿ ਗ਼ਿਰਫ਼ਤੰਦ ਅਜ਼ਾ ॥

badheedha(n)dh gauahar g(h)iraphata(n)dh azaa ||

ਸ਼ਨਾਸਦ ਕਿ ਈਂ ਪਿਸਰ ਹਸਤ ਆਂ ਹੁਮਾ ॥੩੭॥

shanaasadh k iee(n) pisar hasat aa(n) humaa ||37||

ਬਰੋ ਤਾਜ਼ਹ ਸ਼ੁਦ ਸ਼ੀਰ ਪਿਸਤਾ ਅਜ਼ੋ ॥

baro taazeh shudh sheer pisataa azo ||

‘On seeing him, I felt the milk dripping out of my breasts,

ਬਿਜ਼ਦ ਸੀਨਹ ਖ਼ੁਦ ਹਰਦੋ ਦਸਤਾ ਅਜ਼ੋ ॥੩੮॥

bizadh seeneh khhudh haradho dhasataa azo ||38||

‘And I took both his hands on them.(38)

ਸ਼ਨਾਸਦ ਅਜ਼ੋ ਹਰ ਦੁ ਲਬ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥

shanaasadh azo har dh lab bar kushaadh ||

‘Recognising the place, his both the lips opened (to suck milk).

ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਨ ਕਰਦਸ਼ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਨਿਹਾਦ ॥੩੯॥

k zaahar na karadhash dhil a(n)dhar nihaadh ||39||

‘I never revealed this secret to anybody.’(39)

ਦਿਗਰ ਰੋਜ਼ ਰਫ਼ਤੰਦ ਜ਼ਉਜਹ ਫਲਾ ॥

dhig(h)r roz raphata(n)dh zaujeh falaa ||

The same wife went to (the king) next day and said,

ਮਰਾ ਖ਼ਾਬ ਦਾਦਹ ਬਜ਼ੁਰਗੇ ਹੁਮਾ ॥੪੦॥

maraa khhaab dhaadheh bazurage humaa ||40||

‘In my dream I had a vision of a pious man,(40)

ਤੁਰਾ ਮਨ ਕਿ ਫ਼ਰਜ਼ੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਹਅਮ ॥

turaa man k pharaza(n)dh bakhhasheedhaham ||

‘(Who said), “I have endowed you the son,

ਚਰਾਗ਼ੇ ਕਯਾਰਾ ਦਰਖ਼ਸ਼ੀਦਹਅਮ ॥੪੧॥

charaag(h)e kayaaraa dharakhhasheedhaham ||41||

‘“I have done so to edify the glory of Kian Clan.’”(41)

ਜ਼ਿ ਗੰਜੋ ਜ਼ਰ ਸ਼ ਗੌਹਰੋ ਤਖ਼ਤ ਦਾਦ ॥

z ga(n)jo zar sh gauaharo takhhat dhaadh ||

The king kept the boy at home and

ਵਜ਼ਾ ਪਿਸਰ ਰਾ ਖ਼ਾਨਹੇ ਖ਼ੁਦ ਨਿਹਾਦ ॥੪੨॥

vazaa pisar raa khhaanahe khhudh nihaadh ||42||

Gave him the treasure, gold, diamond and the throne,(42)

ਬ ਗੁਫ਼ਤਸ਼ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਜ਼ਿ ਦਰੀਆਫ਼ਤਮ ॥

b guphatash k iee(n) raa z dhareeaaphatam ||

And said, ‘As I have secured him through the river,

ਕਿ ਦਾਰਾਬ ਨਾਮਸ਼ ਅਜ਼ੋ ਸਾਖ਼ਤਮ ॥੪੩॥

k dhaaraab naamash azo saakhhatam ||43||

‘I name him, Darab (the river).(43)

ਕਿ ਸ਼ਾਹੀ ਜਹਾ ਰਾ ਬਦੋ ਮੇ ਦਿਹੰਮ ॥

k shaahee jahaa raa badho me dhiha(n)m ||

‘I bestow upon him the temporal kingdom,

ਵਜ਼ਾ ਤਾਜ ਇਕਬਾਲ ਬਰ ਸਰ ਨਿਹਮ ॥੪੪॥

vazaa taaj ikabaal bar sar niham ||44||

‘And I crown him with regal honour and imperial fly-whisk.(44)

ਮਰਾ ਖ਼ੁਸ਼ ਤਰ ਆਮਦ ਅਜ਼ਾ ਸੂਰਤਸ਼ ॥

maraa khhush tar aamadh azaa sooratash ||

‘I admire his status,

ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤ ਖ਼ੁਸ਼ ਸੂਰਤਸ਼ ॥੪੫॥

k husanal jamaal asat khhush sooratash ||45||

‘Because his posture is majestic.”(45)

ਕਿ ਅਜ਼ ਸ਼ਾਹਿ ਓ ਚੂੰ ਖ਼ਬਰ ਯਾਫ਼ਤਸ਼ ॥

k az shaeh o choo(n) khhabar yaaphatash ||

(The washerwoman) learned, as well, that he had become a king,

ਕਿ ਦਾਰਾਬ ਨਾਮੇ ਮੁਕਰਰਾ ਸ਼ੁਦਸ਼ ॥੪੬॥

k dhaaraab naame mukararaa shudhash ||46||

And that he was given the name, Darab.(46)

ਅਜ਼ਾ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ੁਦ ਸ਼ਾਹਿ ਦਾਰਾਇ ਦੀਂ ॥

azaa sher shudh shaeh dhaarai dhee(n) ||

The gallant one promoted the righteous rule,

ਹਕੀਕਤ ਸ਼ਨਾਸ ਅਸਤੁ ਐਨੁਲ ਯਕੀਂ ॥੪੭॥

hakeekat shanaas asat aainul yakee(n) ||47||

Because he was the seeker of truth, and he believed in virtuosity.(47)

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸੁਰਖ਼ ਫ਼ਾਮ ॥

bidheh saakeeyaa saag(h)re surakhh phaam ||

(The poet says,) ‘Oh! Saki, give me green wine to drink,

ਕਿ ਮਾਰਾ ਬ ਕਾਰ ਅਸਤ ਵਕਤੇ ਮੁਦਾਮ ॥੪੮॥

k maaraa b kaar asat vakate mudhaam ||48||

‘Because the Master is intelligent enough, and is known all over.(48)

ਬਿਦਿਹ ਪਿਯਾਲਹ ਫ਼ੇਰੋਜ਼ ਰੰਗੀਨ ਰੰਗ ॥

bidheh piyaaleh pheroz ra(n)geen ra(n)g ||

‘Saki! Give me the cup full of greenish (liquid),

ਕਿ ਮਾਰਾ ਖ਼ੁਸ਼ ਆਮਦ ਬਸੇ ਵਕਤ ਜੰਗ ॥੪੯॥੭॥

k maaraa khhush aamadh base vakat ja(n)g ||49||7||

‘Which soothes during the wars and the lonely nights.’(49)

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ikOankaar vaahaguroo jee kee phateh ||

Glory to God

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹੇ ਦਿਲ ਕਰਾਰ ॥

khhudhaava(n)dh bakhhashi(n)dhahe dhil karaar ||

God endows tranquillity,

ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਨੌਬਹਾਰ ॥੧॥

razaa bakhhash rozee dhiho nauabahaar ||1||

He grants the will to believe, provides living and contentment.(1)

ਕਿ ਮੀਰ ਅਸਤ ਪੀਰ ਅਸਤ ਹਰ ਦੋ ਜਹਾ ॥

k meer asat peer asat har dho jahaa ||

He is Sovereign of both the worlds,

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਹਰ ਯਕ ਅਮਾ ॥੨॥

khhudhaava(n)dh bakhhashi(n)dheh har yak amaa ||2||

He keeps us all away from afflictions.(2)

ਹਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦੇਮ ਸ਼ਾਹੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥

hikaayat shuneedhem shaahe azeem ||

Now listen to the Tale of King Azam,

ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤੁ ਸਾਹਿਬ ਕਰੀਮ ॥੩॥

k husanal jamaal asat saahib kareem ||3||

Who was magnanimous and compassionate.(3)

ਕਿ ਸੂਰਤ ਜਮਾਲ ਅਸਤੁ ਹੁਸਨਲ ਤਮਾਮ ॥

k soorat jamaal asat husanal tamaam ||

With perfect posture, his countenance radiated.

ਹਮਹ ਰੋਜ਼ ਆਸ਼ਾਯਸ਼ੇ ਰੋਦ ਜਾਮ ॥੪॥

hameh roz aashaayashe rodh jaam ||4||

Whole day he used to spend listening to the musical renderings of Ragas,

and quaffing cups of wine.(4)

ਕਿ ਸਰਹੰਗ ਦਾਨਸ਼ ਜਿ ਫ਼ਰਜ਼ਾਨਗੀ ॥

k saraha(n)g dhaanash j pharazaanagee ||

He was renown for his wisdom,

ਕਿ ਅਜ਼ ਮਸਲਿਹਤ ਮੌਜ ਮਰਦਾਨਗੀ ॥੫॥

k az masalihat mauaj maradhaanagee ||5||

And was famous for magnanimity of his bravery.(5)

ਵਜ਼ਾ ਬਾਨੂਏ ਹਮ ਚੁ ਮਾਹੇ ਜਵਾ ॥

vazaa baanooe ham ch maahe javaa ||

He had a moon-like pretty wife,

ਕਿ ਕੁਰਬਾ ਸ਼ਵਦ ਹਰ ਕਸੇ ਨਾਜ਼ਦਾ ॥੬॥

k kurabaa shavadh har kase naazadhaa ||6||

The people admired the exquisiteness of his preference.(6)

ਕਿ ਖ਼ੁਸ਼ ਰੰਗ ਖ਼ੁਸ਼ ਖ਼ੋਇ ਓ ਖ਼ੁਸ਼ ਜਮਾਲ ॥

k khhush ra(n)g khhush khhoi o khhush jamaal ||

She was very beautiful and possessed sober temperament with captivating

features.

ਖ਼ੁਸ਼ ਆਵਾਜ਼ ਖ਼ੁਸ਼ ਖ਼੍ਵਾਰਗੀ ਖ਼ੁਸ਼ ਖ਼ਿਯਾਲ ॥੭॥

khhush aavaaz khhush khhavaiaaragee khhush khhiyaal ||7||

Also she enjoyed sweat voice, dressed herself profusely, and was chaste

in her thought.(7)

ਬ ਦੀਦਨ ਕਿ ਖ਼ੁਸ਼ ਖ਼ੋਇ ਖ਼ੂਬੀ ਜਹਾ ॥

b dheedhan k khhush khhoi khhoobee jahaa ||

ਜ਼ਿ ਹਰਫ਼ਾਤ ਕਰਦਨ ਖ਼ੁਸ਼ੋ ਖ਼ੁਸ਼ ਜ਼ੁਬਾ ॥੮॥

z haraphaat karadhan khhusho khhush zubaa ||8||

ਦੁ ਪਿਸਰਸ਼ ਅਜ਼ਾ ਬੂਦ ਚੂੰ ਸ਼ਮਸ਼ ਮਾਹ ॥

dh pisarash azaa boodh choo(n) shamash maeh ||

She had two sons, called Sun and Moon.

ਕਿ ਰੌਸ਼ਨ ਤਬੀਯਤ ਹਕੀਕਤ ਗਵਾਹ ॥੯॥

k rauashan tabeeyat hakeekat gavaeh ||9||

Intellectually content, they always aspired for the truth.(9)

ਕਿ ਗੁਸਤਾਖ਼ ਦਸਤ ਅਸਤ ਚਾਲਾਕ ਜੰਗ ॥

k gusataakhh dhasat asat chaalaak ja(n)g ||

Being very fast in their hand movements, they were clever in fights.

ਬ ਵਕਤੇ ਤਰੱਦਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੋ ਨਿਹੰਗ ॥੧੦॥

b vakate tara'dhadh ch shero niha(n)g ||10||

They were like the roaring lions and vicious like crocodiles.(10)

ਦੁ ਪੀਲ ਅਫ਼ਕਨੋ ਹਮ ਚੁ ਸ਼ੇਰ ਅਫ਼ਕਨ ਅਸਤ ॥

dh peel aphakano ham ch sher aphakan asat ||

Those lion-hearted could subdue the elephants,

ਬ ਵਕਤੇ ਵਗਾ ਸ਼ੇਰ ਰੋਈਂ ਤਨ ਅਸਤ ॥੧੧॥

b vakate vagaa sher roiee(n) tan asat ||11||

And during the wars they became embodiment of steel.(11)

ਯਕੇ ਖ਼ੂਬ ਰੋਇ ਓ ਦਿਗ਼ਰ ਤਨ ਚੁ ਸੀਮ ॥

yake khhoob roi o dhig(h)r tan ch seem ||

Not only they had attractive features, their bodies gleamed like silver.

ਦੁ ਸੂਰਤ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਆਜ਼ਮ ਅਜ਼ੀਮ ॥੧੨॥

dh soorat sazaavaar aazam azeem ||12||

Both the figures called for highest acclaims.(12)

ਵਜ਼ਾ ਮਾਦਰੇ ਬਰਕਸ ਆਸੁਫ਼ਤਹ ਗਸ਼ਤ ॥

vazaa maadhare barakas aasuphateh gashat ||

Their mother fell in love with a stranger,

ਚੁ ਮਰਦਸਤ ਗੁਲ ਹਮ ਚੁਨੀ ਗੁਲ ਪ੍ਰਸਤ ॥੧੩॥

ch maradhasat gul ham chunee gul prasat ||13||

Because that man was like a flower, and their mother was in search of

such a flower.(13)

ਸ਼ਬੰ ਗਾਹ ਦਰ ਖ਼ਾਬਗਾਹ ਆਮਦੰਦ ॥

shaba(n) gaeh dhar khhaabagaeh aamadha(n)dh ||

They had just come into their sleeping chamber,

ਕਿ ਜ਼ੋਰਾਵਰਾ ਦਰ ਨਿਗਾਹ ਆਮਦੰਦ ॥੧੪॥

k zoraavaraa dhar nigaeh aamadha(n)dh ||14||

When they caught sight of both the undaunted ones.(14)

ਬੁਖ਼ਾਦੰਦ ਪਸ ਪੇਸ਼ ਖ਼ੁਰਦੋ ਕਲਾ ॥

bukhhaadha(n)dh pas pesh khhuradho kalaa ||

They (their mother and her lover) called in both the younger and older one,

ਮਯੋ ਰੋਦ ਰਾਮਸ਼ ਗਿਰਾ ਰਾ ਹੁਮਾ ॥੧੫॥

mayo rodh raamash giraa raa humaa ||15||

And entertained them with wine and music through the Raga Singers.(15)

ਬਿਦਾਨਿਸਤ ਕਿ ਅਜ਼ ਮਸਤੀਯਸ਼ ਮਸਤ ਗਸ਼ਤ ॥

bidhaanisat k az masateeyash masat gashat ||

When she realised that they were absolutely intoxicated,

ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਹਰ ਦੋ ਸ਼ਿਕਸਤ ॥੧੬॥

bizadh teg(h) khhudh dhasat har dho shikasat ||16||

She stood up and cut their heads with the sword.(16)

ਬਿਜ਼ਦ ਹਰ ਦੋ ਦਸਤਸ਼ ਸਰੇ ਖ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ॥

bizadh har dho dhasatash sare khhesh zor ||

Then she started to beat her head with both her hands,

ਬ ਜੁੰਬਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਬ ਕਰਦੰਦ ਸ਼ੋਰ ॥੧੭॥

b ju(n)bash dharaamadh b karadha(n)dh shor ||17||

And began to tremble and shout very loudly,(17)

ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਮੁਸਲਮਾਨਾਨ ਪਾਕ ॥

bigoyadh k e musalamaanaan paak ||

She shouted, ‘Oh, you the pious Muslims,

ਚਿਰਾ ਚੂੰ ਕਿ ਕੁਸ਼ਤੀ ਅਜ਼ੀ ਜਾਮਹ ਚਾਕ ॥੧੮॥

chiraa choo(n) k kushatee azee jaameh chaak ||18||

‘How they have cut each other like the scissors cut the clothes?(18)

ਬਿਖ਼ੁਰਦੰਦ ਮਯ ਹਰ ਦੁ ਆਂ ਮਸਤ ਗਸ਼ਤ ॥

bikhhuradha(n)dh may har dh aa(n) masat gashat ||

'Both of them drenched themselves in wine,

ਗਿਰਫ਼ਤੰਦ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਪੌਲਾਦ ਦਸਤ ॥੧੯॥

giraphata(n)dh shamasher paualaadh dhasat ||19||

'And took the swords in their hands,(19)

ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਆਂ ਬਈ ਆਂ ਜਦੰਦ ॥

k iee(n) raa bizadh aa(n) biee aa(n) jadha(n)dh ||

'One hit the other and, right in front of my eyes,

ਬ ਦੀਦਹ ਮਰਾ ਹਰ ਦੁ ਈਂ ਕੁਸ਼ਤਹ ਅੰਦ ॥੨੦॥

b dheedheh maraa har dh iee(n) kushateh a(n)dh ||20||

they murdered each other.(20)

ਦਰੇਗਾ ਮਰਾ ਜਾ ਜ਼ਿਮੀ ਹਮ ਨ ਦਾਦ ॥

dharegaa maraa jaa zimee ham na dhaadh ||

'Hai, why didn't earth give way to obscure myself in there,

ਨ ਦਹਲੀਜ਼ ਦੋਜ਼ਖ਼ ਮਰਾ ਰਹ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੨੧॥

n dhahaleez dhozakhh maraa reh kushaadh ||21||

'Even the door of the hell has been closed for me.(21)

ਦੁ ਚਸ਼ਮੇ ਮਰਾ ਈਂ ਚਿ ਗਰਦੀਦ ਈਂ ॥

dh chashame maraa iee(n) ch garadheedh iee(n) ||

'Down with my eyes,

ਕਿ ਈਂ ਦੀਦਹੇ ਖ਼ੂਨ ਈਂ ਦੀਦ ਈਂ ॥੨੨॥

k iee(n) dheedhahe khhoon iee(n) dheedh iee(n) ||22||

'The eyes which were watching when they killed each other.(22)

ਬਿਹਜ਼ ਮਨ ਤਨੇ ਤਰਕ ਦੁਨੀਯਾ ਕੁਨਮ ॥

bihaz man tane tarak dhuneeyaa kunam ||

'You (my boys) abandoned this world,

ਫ਼ਕੀਰੇ ਸ਼ਵਮ ਮੁਲਕ ਚੀਂ ਮੇ ਰਵਮ ॥੨੩॥

phakeere shavam mulak chee(n) me ravam ||23||

'I will, now, become an ascetic and go to the Country of China.'(23)

ਬਿ ਗ਼ੁਫਤ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਕੁਨਦ ਜਾਮਹ ਚਾਕ ॥

b g(h)ufat iee(n) sukhhan raa kunadh jaameh chaak ||

Pronouncing thus, she tore off her clothes,

ਰਵਾ ਸ਼ੁਦ ਸੂਏ ਦਸਤਖ਼ਤ ਚਾਕ ਚਾਕ ॥੨੪॥

ravaa shudh sooe dhasatakhhat chaak chaak ||24||

And proceeded towards the bewilderment.(24)

ਕਿ ਓ ਜਾ ਬਦੀਦੰਦ ਖ਼ੁਸ਼ ਖ਼ਾਬਗਾਹ ॥

k o jaa badheedha(n)dh khhush khhaabagaeh ||

She went to a location where there was restful place.

ਨਿਸ਼ਸਤਹ ਅਸਤੁ ਬਰ ਗਾਉ ਬਾ ਜ਼ਨ ਚੁ ਮਾਹ ॥੨੫॥

nishasateh asat bar gaau baa zan ch maeh ||25||

There, on the back of a bullock, she saw Shiva, along with women as pretty

as the moon.(25)

ਬ ਪੁਰਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਕਿ ਏ ਨੇਕ ਜ਼ਨ ॥

b purasheedh o raa k e nek zan ||

He asked her, ‘Oh, you the kind woman,

ਹਮਾਯੂ ਦਰਖ਼ਤੇ ਚੁ ਸਰਵੇ ਚਮਨ ॥੨੬॥

hamaayoo dharakhhate ch sarave chaman ||26||

‘Slim and tall like a cypress tree, who are you?(26)

ਕਿ ਹੂਰੋ ਪਰੀ ਤੋ ਚੁ ਨੂਰੇ ਜਹਾ ॥

k hooro paree to ch noore jahaa ||

‘Are you either a Soul or a Fairy?

ਕਿ ਮਾਹੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਾ ॥੨੭॥

k maahe phalak aaphataabe yamaa ||27||

‘Are you either the moon in the sky or sun over the earth?’(27)

ਨ ਹੂਰੋ ਪਰੀਅਮ ਨ ਨੂਰੇ ਜਹਾ ॥

n hooro pareeam na noore jahaa ||

(She replied), ‘Neither I am Fairy, nor an Enlightener of the world.

ਮਨਮ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਸ਼ਾਹਿਜਾ ਬਿਲਸਿਤਾ ॥੨੮॥

manam dhukhhatare shaahijaa bilasitaa ||28||

‘I am the daughter of the King of Zablistan.’(28)

ਬ ਪੁਰਸ਼ਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਪਰਸਤਸ਼ ਨ ਮੂਦ ॥

b purashash dharaamadh parasatash na moodh ||

Then, on learning (that he was god Shiva), she supplicated,

ਬਨਿਜ਼ਦਸ਼ ਜ਼ੁਬਾ ਰਾ ਬ ਫ਼ੁਰਸਤ ਕਸੂਦ ॥੨੯॥

banizadhash zubaa raa b phurasat kasoodh ||29||

Opened her mouth, and narrated (her story) very gently.(29)

ਬ ਦੀਦਨ ਤੁਰਾ ਮਨ ਬਸ ਆਜ਼ੁਰਗਦਹਅਮ ॥

b dheedhan turaa man bas aazuragadhaham ||

(Shiva said), ‘I am much afflicted on seeing you.

ਬਿਗੋਈ ਤੁ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਹਅਮ ॥੩੦॥

bigoiee ta har cheez bakhhasheedhaham ||30||

‘Whatever you desire I will grant you.’(30)

ਬ ਹੰਗਾਮ ਪੀਰੀ ਜਵਾ ਮੇ ਸ਼ਵਮ ॥

b ha(n)gaam peeree javaa me shavam ||

(She said), ‘I should get out of the old age and become young again,

ਬ ਮੁਲਕੇ ਹੁਮਾ ਯਾਰ ਮਨ ਮੇਰਵਮ ॥੩੧॥

b mulake humaa yaar man meravam ||31||

‘So that I can go to the country of my lover.‘(31)

ਬਦਾਸ਼ਨ ਤੁ ਦਾਨੀ ਵਗਰ ਈਂ ਵਫ਼ਾ ॥

badhaashan ta dhaanee vagar iee(n) vaphaa ||

(Shiva said), ‘If you think this appropriate according to your intelligence

(then I will grant you the boon),

ਬਯਾਦ ਆਮਦਸ਼ ਬਦਤਰ ਈਂ ਬੇਵਫ਼ਾ ॥੩੨॥

bayaadh aamadhash badhatar iee(n) bevaphaa ||32||

‘Although it may have come in your mind very menially.’(32)

ਵਜ਼ਾ ਜਾ ਬਿਆਮਦ ਬਗਿਰਦੇ ਚੁਚਾਹ ॥

vazaa jaa biaamadh bagiradhe chuchaeh ||

After receiving the boon, she came to the well,

ਕਜ਼ਾ ਜਾ ਅਜ਼ੋ ਬੂਦ ਨਖ਼ਜ਼ੀਰ ਗਾਹ ॥੩੩॥

kazaa jaa azo boodh nakhhazeer gaeh ||33||

Where her lover used to come for hunting.(33)

ਬਸੈਰੇ ਦਿਗ਼ਰ ਰੋਜ਼ ਆਮਦ ਸ਼ਿਕਾਰ ॥

basaire dhig(h)r roz aamadh shikaar ||

Next day she came across the hunter,

ਚੁ ਮਿਨ ਕਾਲ ਅਜ਼ ਬਾਸ਼ਹੇ ਨੌ ਬਹਾਰ ॥੩੪॥

ch min kaal az baashahe nau bahaar ||34||

Who had sharp features like the sparrow-hawk in the spring.(34)

ਕਿ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਪੇਸ਼ਸ਼ ਗਵਜ਼ਨੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥

k barakhhaasat peshash gavazane azeem ||

On seeing him, she started to run forward like a wild cow.

ਰਵਾ ਕਰਦ ਅਸਪਸ਼ ਚੁ ਬਾਦੇ ਨਸੀਮ ॥੩੫॥

ravaa karadh asapash ch baadhe naseem ||35||

And he galloped his horse at the speed of an arrow.(35)

ਬਸੇ ਦੂਰ ਗਸ਼ਤਸ਼ ਨ ਮਾਦਹ ਦਿਗਰ ॥

base dhoor gashatash na maadheh dhigar ||

They went quite far,

ਨ ਆਬੋ ਨ ਤੋਸਹ ਨ ਅਜ਼ ਖ਼ੁਦ ਖ਼ਬਰ ॥੩੬॥

n aabo na toseh na az khhudh khhabar ||36||

Where there was no water and no food, and they were lost in

themselves.(36)

ਵਜ਼ਾ ਓ ਸ਼ਵਦ ਬਾ ਤਨੇ ਨੌਜਵਾ ॥

vazaa o shavadh baa tane nauajavaa ||

She proceeded and bodily joined that young-man,

ਨ ਹੂਰੋ ਪਰੀ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਜਹਾ ॥੩੭॥

n hooro paree aaphataabe jahaa ||37||

As there was none other like him, neither soul nor body.(37)

ਬ ਦੀਦਨ ਵਜ਼ਾ ਸ਼ਾਹਿ ਆਸ਼ੁਫ਼ਤਹ ਗਸ਼ਤ ॥

b dheedhan vazaa shaeh aashuphateh gashat ||

Immediately on her sight, he had fallen in love with her,

ਕਿ ਅਜ਼ ਖ਼ੁਦ ਖ਼ਬਰ ਰਫ਼ਤ ਵ ਅਜ਼ ਹੋਸ਼ ਦਸਤ ॥੩੮॥

k az khhudh khhabar raphat v az hosh dhasat ||38||

And lost his senses and consciousness (by meeting her).(38)

ਕਿ ਕਸਮੇ ਖ਼ੁਦਾ ਮਨ ਤੁਰਾ ਮੇ ਕੁਨਮ ॥

k kasame khhudhaa man turaa me kunam ||

(He said,) ‘I swear by God that I must do (make love) with you,

ਕਿ ਅਜ਼ ਜਾਨ ਜਾਨੀ ਤੁ ਬਰਤਰ ਕੁਨਮ ॥੩੯॥

k az jaan jaanee ta baratar kunam ||39||

'Because I cherish you more than my own life.'(39)

ਉਜ਼ਰ ਕਰਦਉ ਚੂੰ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਬਾਰ ॥

auzar karadhau choo(n) dh se chaar baar ||

The woman, just to show off, refused a few times,

ਹਮ ਆਖ਼ਰ ਬਗ਼ੁਫ਼ਤਮ ਵਜ਼ਾ ਕਰਦ ਕਾਰ ॥੪੦॥

ham aakhhar bag(h)uphatam vazaa karadh kaar ||40||

But, at the end she acquiesced.(40)

ਬੁਬੀਂ ਗਰਦਸ਼ੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਜ਼ਮਾ ॥

bubee(n) garadhashe bevaphaiee zamaa ||

(The Poet says,) Look at the infidelity of the world,

ਕਿ ਖ਼ੂੰਨੇ ਸਿਤਾਦਸ਼ ਨ ਮਾਦਸ਼ ਨਿਸ਼ਾ ॥੪੧॥

k khhoo(n)ne sitaadhash na maadhash nishaa ||41||

Siavash (sons of the ruler) were annihilated without any vestiges.(41)

ਕੁਜਾ ਸ਼ਾਹਿ ਕੈ ਖ਼ੁਸਰਵੋ ਜ਼ਾਮ ਜ਼ਮ ॥

kujaa shaeh kai khhusaravo zaam zam ||

Where have gone the Kings, Khusro and Jamshed?

ਕੁਜਾ ਸ਼ਾਹਿ ਆਦਮ ਮੁਹੰਮਦ ਖ਼ਤੰਮ ॥੪੨॥

kujaa shaeh aadham muha(n)madh khhata(n)m ||42||

Where are Adam and Muhammad?(42)

ਫ਼ਰੇਦੂੰ ਕੁਜਾ ਸ਼ਾਹਨ ਇਸਫ਼ੰਦਯਾਰ ॥

pharedhoo(n) kujaa shaahan isapha(n)dhayaar ||

Where have vanished the (legendary) kings, Faraid, Bahmin and Asfand?

ਨ ਦਾਰਾਬ ਦਾਰਾ ਦਰਾਮਦ ਸ਼ੁਮਾਰ ॥੪੩॥

n dhaaraab dhaaraa dharaamadh shumaar ||43||

Neither Darab, nor Dara are esteemed.(43)

ਕੁਜਾ ਸ਼ਾਹਿ ਅਸਕੰਦਰੋ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹ ॥

kujaa shaeh asaka(n)dharo sher shaeh ||

What happened to Alexander and Sher Shah?

ਕਿ ਯਕ ਹਮ ਨ ਮਾਦ ਅਸਤ ਜ਼ਿੰਦਹ ਬ ਜਾਹ ॥੪੪॥

k yak ham na maadh asat zi(n)dheh b jaeh ||44||

None of them has survived.(44)

ਕੁਜਾ ਸ਼ਾਹ ਤੈਮੂਰ ਬਾਬਰ ਕੁਜਾਸਤ ॥

kujaa shaeh taimoor baabar kujaasat ||

How Temur Shah and Babar have dissipated?

ਹੁਮਾਯੂੰ ਕੁਜਾ ਸ਼ਾਹਿ ਅਕਬਰ ਕੁਜਾਸਤ ॥੪੫॥

humaayoo(n) kujaa shaeh akabar kujaasat ||45||

Where did Hamayun and Akbar had gone?(45)

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸੁਰਖ਼ ਰੰਗੇ ਫ਼ਿਰੰਗ ॥

bidheh saakeeyaa surakhh ra(n)ge phira(n)g ||

(The poet says) ‘Oh! Saki. Give me the reddish wine of Europe.

ਖ਼ੁਸ਼ ਆਮਦ ਮਰਾ ਵਕਤ ਜ਼ਦ ਤੇਗ਼ ਜੰਗ ॥੪੬॥

khhush aamadh maraa vakat zadh teg(h) ja(n)g ||46||

‘Which I would relish when I brandish the sword during the war.(46)

ਬ ਮਨ ਦਿਹ ਕਿ ਖ਼ੁਦ ਰਾ ਪਯੋਰਸ ਕੁਨਮ ॥

b man dheh k khhudh raa payoras kunam ||

‘Give it to me so that I could contemplate,

ਬ ਤੇਗ਼ ਆਜ਼ਮਾਈਸ਼ ਕੋਹਸ ਕੁਨਮ ॥੪੭॥੮॥

b teg(h) aazamaieesh kohas kunam ||47||8||

‘And with the sword annihilate (the evil forces).’(47)(8)

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ikOankaar vaahaguroo jee kee phateh ||

Glory to God

ਕਮਾਲਸ਼ ਕਰਾਮਾਤ ਆਜ਼ਮ ਕਰੀਮ ॥

kamaalash karaamaat aazam kareem ||

He is absolute, divine, eminent, and compassionate.

ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹਾਕੋ ਰਹੀਮ ॥੧॥

razaa bakhhash raazak rahaako raheem ||1||

The destiny-prevailer, the sustainer, the eliminator of bondage and

considerate.(1)

ਬ ਜਾਕਰ ਦਿਹੰਦ ਈਂ ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਨ ॥

b jaakar dhiha(n)dh iee(n) zameeno zamaan ||

To the devotees, He has endowed the earth, the sky.

ਮਲੂਕੋ ਮਲਾਯਕ ਹਮਹ ਆਂ ਜਹਾਨ ॥੨॥

malooko malaayak hameh aa(n) jahaan ||2||

The temporal world and the heavens.(2)

ਹਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦੇਮ ਸ਼ਾਹੇ ਫ਼ਿਰੰਗ ॥

hikaayat shuneedhem shaahe phira(n)g ||

Now listen to the tale of a foreign emperor,

ਚੁ ਬਾ ਜ਼ਨਿ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਪੁਸ਼ਤੇ ਪਲੰਗ ॥੩॥

ch baa zan nishasata(n)dh pushate pala(n)g ||3||

Who was sitting on the bedstead besides his wife.(3)

ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਬੱਚਹ ਗੌਹਰ ਨਿਗ਼ਾਰ ॥

nazar karadh bar ba'cheh gauahar nig(h)aar ||

She looked out and saw the son of a jeweller,

ਬ ਦੀਦਨ ਹੁਮਾਯੂੰ ਜਵਾ ਉਸਤਵਾਰ ॥੪॥

b dheedhan humaayoo(n) javaa usatavaar ||4||

Who appeared to be very handsome and at the prime of his youth.(4)

ਬ ਵਕਤੇ ਸ਼ਬ ਓ ਰਾ ਬੁਖ਼ਾਦੰਦ ਪੇਸ਼ ॥

b vakate shab o raa bukhhaadha(n)dh pesh ||

When the sun had set she summoned,

ਬ ਦੀਦਨ ਹੁਮਾਯੂੰ ਬ ਬਾਲਾਇ ਬੇਸ਼ ॥੫॥

b dheedhan humaayoo(n) b baalai besh ||5||

The handsome boy, who was tall like a cypress tree.(5)

ਬਿਆਵੇਖ਼ਤ ਬਾ ਓ ਹਮਹ ਯਕ ਦਿਗਰ ॥

biaavekhhat baa o hameh yak dhigar ||

ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਸ਼ਵਦ ਹੋਸ਼ ਹੈਬਤ ਹੁਨਰ ॥੬॥

k zaahar shavadh hosh haibat hunar ||6||

ਯਕੇ ਮੂਇ ਚੀਂ ਰਾ ਬੁਖ਼ਾਦੰਦ ਪੇਸ਼ ॥

yake mooi chee(n) raa bukhhaadha(n)dh pesh ||

They both (met,) embraced each other and blended into one,

ਕਿ ਅਜ਼ ਮੁਇ ਚੀਨੀ ਬਰਾਵੁਰਦ ਰੇਸ਼ ॥੭॥

k az mooi cheenee baraavuradh resh ||7||

All their senses, uniqueness and attributes.(7)

ਬਰੋ ਹਰਕਿ ਬੀਨਦ ਨ ਦਾਨਦ ਸੁਖ਼ਨ ॥

baro harak beenadh na dhaanadh sukhhan ||

Any body who would see him, could not judge the reality,

ਕਿ ਅਜ਼ ਰੋਇ ਮਰਦੇ ਸ਼ੁਦਹ ਸ਼ਕਲ ਜ਼ਨ ॥੮॥

k az roi maradhe shudheh shakal zan ||8||

As his male face had been disguised as female.(8)

ਬਿਦਾਨੰਦ ਹਰਕਸ ਕਿ ਈਂ ਹਮ ਜ਼ਨ ਅਸਤ ॥

bidhaana(n)dh harakas k iee(n) ham zan asat ||

Every body conceded that he was a lady,

ਕਿ ਦਰ ਪੈਕਰੇ ਚੂੰ ਪਰੀ ਰੌਸ਼ਨ ਅਸਤ ॥੯॥

k dhar paikare choo(n) paree rauashan asat ||9||

And she was as pretty as the heavenly fairies.(9)

ਬ ਦੀਦੰਦ ਓ ਰਾ ਯਕੇ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਹ ॥

b dheedha(n)dh o raa yake roz shaeh ||

One day the king saw her (him),

ਕਿ ਮਕਬੂਲ ਸੂਰਤ ਚੁ ਰਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਮਾਹ ॥੧੦॥

k makabool soorat ch rakhhashi(n)dheh maeh ||10||

And complimented that her (his) features were enchanting like the moon in

the sky.(10)

ਬਿ ਪੁਰਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਕਿ ਏ ਨੇਕ ਬਖ਼ਤ ॥

b purasheedh o raa k e nek bakhhat ||

She (he) was, then, counselled, ‘You the lucky one,

ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਸ਼ਾਹ ਅਸਤੁ ਸ਼ਾਯਾਨ ਤਖ਼ਤ ॥੧੧॥

sazaavaar shaeh asat shaayaan takhhat ||11||

‘You are worthy of a king and fit to sit on the throne.’(11)

ਕਿ ਜ਼ਨ ਤੋ ਕਦਾਮੀ ਕਿਰਾ ਦੁਖ਼ਤਰੀ ॥

k zan to kadhaamee kiraa dhukhhataree ||

‘Whose woman are you and whose daughter are you?

ਕਿ ਮੁਲਕੇ ਕਿਰਾ ਰੋ ਕਿਰਾ ਖ਼੍ਵਾਹਰੀ ॥੧੨॥

k mulake kiraa ro kiraa khhavaiaaharee ||12||

‘Which country you belong to and whose sister are you?(12)

ਬ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਰੂੰ ਬਹਰਮੰਦ ਆਮਦਸ਼ ॥

b nazar a(n)dharoo(n) baharama(n)dh aamadhash ||

‘You have penetrated the inner vision,

ਬ ਦੀਦਨ ਸ਼ਹੇ ਦਿਲ ਪਸੰਦ ਆਮਦਸ਼ ॥੧੩॥

b dheedhan shahe dhil pasa(n)dh aamadhash ||13||

'And has the king fallen for you at the first sight.'(13)

ਕਨੀਜ਼ਕ ਯਕੇ ਰਾ ਬੁਖ਼ਾਦੰਦ ਪੇਸ਼ ॥

kaneezak yake raa bukhhaadha(n)dh pesh ||

Through his maid, the king called her (him),

ਸ਼ਬੰ ਗਾਹਿ ਬੁਰਦਸ਼ ਦਰੂੰ ਖ਼ਾਨਹ ਖ਼ੇਸ਼ ॥੧੪॥

shaba(n) gaeh buradhash dharoo(n) khhaaneh khhesh ||14||

And asked her to bring her (him) to the inner chambers of his house.(14)

ਬਿਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਏ ਸਰਵ ਕਦ ਸੀਮ ਤਨ ॥

biguphataa k e sarav kadh seem tan ||

(The king had said,) 'Oh, my maid, I have come across an elegant like a

cypress tree,

ਚਰਾਗ਼ੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੧੫॥

charaag(h)e phalak aaphataabe yaman ||15||

‘Which looks like the moon fallen from the skies of Yaman.(15)

ਵਜ਼ਾ ਬਹਰ ਮਾ ਰਾ ਬ ਤਪਸ਼ੀਦ ਦਿਲ ॥

vazaa bahar maa raa b tapasheedh dhil ||

‘My heart is writhing for her,

ਕਿ ਮਾਹੀ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਅਜ਼ ਆਬ ਗਿਲ ॥੧੬॥

k maahee biaphataadh az aab gil ||16||

‘It is like fish flutters when it is thrown in a dirty puddle.(16)

ਬੁਰੋਏ ਸ਼ਬਾ ਪੈਕ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਮਾ ॥

buroe shabaa paik gulazaar maa ||

‘Oh, you my maid-messenger, who are like a blooming flower,

ਕਿ ਦਰ ਪੇਸ਼ ਯਾਰੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਮਾ ॥੧੭॥

k dhar pesh yaare vaphaadhaar maa ||17||

‘Go to the blossoming bud and bring her to me.(17)

ਤੁ ਗ਼ਰ ਪੇਸ਼ ਓ ਰਾ ਬਿਯਾਰੀ ਮਰਾ ॥

t g(h)r pesh o raa biyaaree maraa ||

'If you bring her to me for me,

ਕਿ ਬਖ਼ਸ਼ੇਮ ਸਰਬਸਤਹ ਗੰਜੇ ਤੁਰਾ ॥੧੮॥

k bakhhashem sarabasateh ga(n)je turaa ||18||

'I will open up all the annuls of my treasures for you.'(18)

ਰਵਾ ਸ਼ੁਦ ਕਨੀਜ਼ਕ ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ॥

ravaa shudh kaneezak shuneedh iee(n) sukhhan ||

Harking to this the maidservant instantly departed,

ਬਿਗੋਯਦ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਜ਼ਿ ਸਰ ਤਾਬ ਬੁਨ ॥੧੯॥

bigoyadh sukhhan raa z sar taab bun ||19||

And narrated from head to tail of the whole conservation.(19)

ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਕਨੀਜ਼ਕ ਸ਼ੁਨੀਦੀਂ ਸੁਖ਼ਨ ॥

zubaanee kaneezak shuneedhee(n) sukhhan ||

When she (he) listened to the whole talk from the maid,

ਬ ਪੇਚੀਦ ਬਰ ਖ਼ੁਦ ਜ਼ਿ ਪੋਸ਼ਾਕ ਜ਼ਨ ॥੨੦॥

b pecheedh bar khhudh z poshaak zan ||20||

Feeling topsy-turvy, he was overpowered with distress.(20)

ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਕੁਨਾਨੀਦ ਅਸਬਾਬ ਖ਼ੇਸ਼ ॥

k zaahar kunaaneedh asabaab khhesh ||

(And thought,) ‘If I reveal my secret to the world,

ਕਿ ਦੀਦਨ ਜਹਾ ਰਾ ਬ ਕਿਰਦਾਰ ਖ਼ੇਸ਼ ॥੨੧॥

k dheedhan jahaa raa b kiradhaar khhesh ||21||

‘All my planning will be dismantled.(21)

ਬਖ਼ਾਹਦ ਮਰਾ ਸ਼ਾਹਿ ਏ ਯਾਰ ਮਾ ॥

bakhhaahadh maraa shaeh e yaar maa ||

‘Looking at my female attire, the king has fallen for me,

ਮਰਾ ਮਸਲਿਹਤ ਦਿਹ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਮਾ ॥੨੨॥

maraa masalihat dheh vaphaadhaar maa ||22||

‘Oh, my lady, please counsel me what to do?’(22)

ਤੁ ਗੋਈ ਮਨਈਂ ਜਾ ਗੁਰੇਜ਼ਾ ਸ਼ਵਮ ॥

t goiee maniee(n) jaa gurezaa shavam ||

‘If you say so, I will run away from this place.

ਕਿ ਇਮ ਰੋਜ਼ ਅਜ਼ ਜਾਇ ਖ਼ੇਜ਼ਾ ਸ਼ਵਮ ॥੨੩॥

k im roz az jai khhezaa shavam ||23||

‘Immediately, today, I take on my heels.’(23)

ਨ ਤਰਸੀ ਇਲਾਜੇ ਤੁਰਾ ਮਨ ਕੁਨਮ ॥

n tarasee ilaaje turaa man kunam ||

(The Queen said,) ‘Don’t be afraid, I will tell you the remedy.

ਬ ਦੀਦਨ ਵਜ਼ਾ ਚਾਰ ਮਾਹੇ ਨਿਹਮ ॥੨੪॥

b dheedhan vazaa chaar maahe niham ||24||

‘Even remaining under his observation, I will keep you for four

months.’(24)

ਚੁ ਖ਼ੁਸ਼ਪੀਦ ਯਕ ਜਾਇ ਚੂੰ ਬੇ ਖ਼ਬਰ ॥

ch khhushapeedh yak jai choo(n) be khhabar ||

Then, they both went to the sleeping-place and went into a slumber,

ਖ਼ਬਰ ਗਸ਼ਤ ਸ਼ੁਦ ਸ਼ਾਹ ਓ ਸ਼ੇਰ ਨਰ ॥੨੫॥

khhabar gashat shudh shaeh o sher nar ||25||

And the news roamed around to the lion hearted king.(25)

ਦਹਾਨੇ ਕਨੀਜ਼ਕ ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ॥

dhahaane kaneezak shuneedh iee(n) sukhhan ||

The maid, then, conveyed the king what was happening,

ਬਜੁੰਬਸ਼ ਬਲਰਜ਼ੀਦ ਸਰ ਤਾਬ ਬੁਨ ॥੨੬॥

baju(n)bash balarazeedh sar taab bun ||26||

And the king flew into rage from head to feet.(26)

ਬਿਯਾਮਦ ਕਜ਼ੋ ਜਾਇ ਓ ਖ਼ੁਫ਼ਤਹ ਦੀਦ ॥

biyaamadh kazo jai o khhuphateh dheedh ||

Instantly he came to the palace of the queen,

ਜ਼ਿ ਸਰਤਾ ਕਦਮ ਹਮ ਚੁ ਮਿਹਰਸ਼ ਤਪੀਦ ॥੨੭॥

z sarataa kadham ham ch miharash tapeedh ||27||

And seeing them in the same bed, became inflammable like the sun.(27)

ਬਿਦਾਨਦ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਸ਼ੁਦ ॥

bidhaanadh k iee(n) raa khhabaradhaar shudh ||

The king assumed that she had discerned his intentions,

ਬ ਰੋਜ਼ੇ ਅਜ਼ਾ ਈਂ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਸ਼ੁਦ ॥੨੮॥

b roze azaa iee(n) khhabaradhaar shudh ||28||

And had become very cautious.(28)

ਬਿਖ਼ੁਸ਼ਪੀਦ ਯਕ ਜਾ ਯਕੇ ਖ਼ਾਬ ਗਾਹ ॥

bikhhushapeedh yak jaa yake khhaab gaeh ||

That is why they went into sleep at the same place and in the same bed.

ਮਰਾ ਦਾਵ ਅਫ਼ਤਦ ਨ ਯਜ਼ਦਾ ਗਵਾਹ ॥੨੯॥

maraa dhaav aphatadh na yazadhaa gavaeh ||29||

‘God forbid, she made my attempt impossible.(29)

ਜੁਦਾਗਰ ਬੁਬੀਂਨਮ ਅਜ਼ ਈਂ ਖ਼ਾਬ ਗਾਹ ॥

judhaagar bubee(n)nam az iee(n) khhaab gaeh ||

‘If I had found her alone in the bedroom,

ਯਕੇ ਜੁਫ਼ਤ ਬਾਸ਼ਮ ਚੁ ਖ਼ੁਰਸ਼ੈਦ ਮਾਹ ॥੩੦॥

yake juphat baasham ch khhurashaidh maeh ||30||

‘I would have at once clung to her as the moon merged into the sun.’(30)

ਵਜ਼ਾ ਰੋਜ਼ ਗਸ਼ਤਹ ਬਿਯਾਮਦ ਦਿਗਰ ॥

vazaa roz gashateh biyaamadh dhigar ||

The king returned that night lamenting,

ਹੁਮਾ ਖ਼ੁਫ਼ਤਹ ਦੀਦੰ ਯਕੇ ਜਾ ਬਬਰ ॥੩੧॥

humaa khhuphateh dheedha(n) yake jaa babar ||31||

And the second day again he saw them sleeping in the same style.(31)

ਦਰੇਗ਼ਾ ਅਜ਼ੀਂ ਗਰ ਜੁਦਾ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥

dhareg(h)aa azee(n) gar judhaa yaaphatam ||

‘Had I found her sleeping alone,

ਯਕੇ ਹਮਲਹ ਚੂੰ ਸ਼ੇਰ ਨਰ ਸਾਖ਼ਤਮ ॥੩੨॥

yake hamaleh choo(n) sher nar saakhhatam ||32||

‘I would have pounced upon her like a lion.’(32)

ਦਿਗਰ ਰੋਜ਼ ਰਫ਼ਤਸ਼ ਸਿਯਮ ਆਮਦਸ਼ ॥

dhig(h)r roz raphatash siyam aamadhash ||

He went away on the second day and again appeared on the third day.

ਬ ਦੀਦੰਦ ਯਕ ਜਾਇ ਬਰ ਤਾਫ਼ਤਸ਼ ॥੩੩॥

b dheedha(n)dh yak jai bar taaphatash ||33||

As usual, seeing them together he departed.(33)

ਬ ਰੋਜ਼ੇ ਚੁ ਆਮਦ ਬ ਦੀਦੰਦ ਜੁਫ਼ਤ ॥

b roze ch aamadh b dheedha(n)dh juphat ||

On the fourth day they were joined together again.

ਬ ਹੈਰਤ ਫ਼ਰੋ ਰਫ਼ਤ ਬਾ ਦਿਲ ਬਿਗੁਫ਼ਤ ॥੩੪॥

b hairat pharo raphat baa dhil biguphat ||34||

He hung his head in astonishment and thought,(34)

ਕਿ ਹੈਫ਼ ਅਸਤ ਆਂ ਰਾ ਜੁਦਾ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥

k haiph asat aa(n) raa judhaa yaaphatam ||

‘Alas, if I had found her alone,

ਕਿ ਤੀਰੇ ਕਮਾ ਅੰਦਰੂੰ ਸਾਖ਼ਤਮ ॥੩੫॥

k teere kamaa a(n)dharoo(n) saakhhatam ||35||

'I would have easily fixed arrow into her bow.'(35)

ਨ ਦੀਦੇਮ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨ ਦੋਜ਼ਨ ਬਤੀਰ ॥

n dheedhem dhushaman na dhozan bateer ||

'Neither I got hold of the enemy, nor could I pierce an arrow,

ਨ ਕੁਸ਼ਤਮ ਅਦੂਰਾ ਨ ਕਰਦਮ ਅਸੀਰ ॥੩੬॥

n kushatam adhooraa na karadham aseer ||36||

'Neither I killed the enemy nor I captivated him.'(36)

ਸ਼ਸ਼ਮ ਰੋਜ਼ ਆਮਦ ਬ ਦੀਦਹ ਵਜ਼ਾ ॥

shasham roz aamadh b dheedheh vazaa ||

On the sixth day when he came he saw her sleeping with the queen in the

similar manner.

ਬ ਪੇਚਸ਼ ਦਰਾਵਖ਼ਤ ਗੁਫ਼ਤ ਅਜ਼ ਜ਼ੁਬਾ ॥੩੭॥

b pechash dharaavakhhat guphat az zubaa ||37||

He was extremely up set and said to himself,(37)

ਨ ਦੀਦੇਮ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕਿ ਰੇਜ਼ੇਮ ਖ਼ੂੰ ॥

n dheedhem dhushaman k rezem khhoo(n) ||

‘If I don’t see my enemy, I won’t make him to shed his blood.

ਦਰੇਗਾ ਨ ਕੈਬਰ ਕਮਾ ਅੰਦਰੂੰ ॥੩੮॥

dharegaa na kaibar kamaa a(n)dharoo(n) ||38||

‘Alas, I cannot keep my arrow contained in my bow.(38)

ਦਰੇਗ਼ਾ ਬ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨ ਆਵੇਖ਼ਤਮ ॥

dhareg(h)aa b dhushaman na aavekhhatam ||

‘And alas, I could not embrace the foe,

ਦਰੇਗਾ ਨਾ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗ਼ਰ ਰੇਖ਼ਤਮ ॥੩੯॥

dharegaa naa baa yak dhig(h)r rekhhatam ||39||

‘And neither could we copulate each other.’(39)

ਹਕੀਕਤ ਸ਼ਨਾਸ਼ਦ ਨ ਹਾਲੇ ਦਿਗਰ ॥

hakeekat shanaashadh na haale dhigar ||

Blind in love he did not try to acquiesce the reality.

ਕਿ ਮਾਯਲ ਬਸੇ ਗਸ਼ਤ ਓ ਤਾਬ ਸਰ ॥੪੦॥

k maayal base gashat o taab sar ||40||

Neither, in excitement, he cared to learn the truth.(40)

ਬੁਬੀਂ ਬੇਖ਼ਬਰ ਰਾ ਚਕਾਰੇ ਕੁਨਦ ॥

bubee(n) bekhhabar raa chakaare kunadh ||

Look, unaware what this king was doing,

ਕਿ ਕਾਰੇ ਬਦਸ਼ ਇਖ਼ਤਯਾਰੇ ਕੁਨਦ ॥੪੧॥

k kaare badhash ikhhatayaare kunadh ||41||

And was scheming to revel in such vices.(41)

ਬੁਬੀਂ ਬੇ ਖ਼ਬਰ ਬਦ ਖ਼ਰਾਸ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥

bubee(n) be khhabar badh khharaashee kunadh ||

Look, an ignorant scratches his head,

ਕਿ ਬੇਆਬ ਸਰ ਖ਼ੁਦ ਤਰਾਸ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥੪੨॥

k beaab sar khhudh taraashee kunadh ||42||

And without wetting it, he shaves it.(42)

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਜਾਮ ਸਬਜ਼ੇ ਮਰਾ ॥

bidheh saakeeyaa jaam sabaze maraa ||

(The poet says,) ‘Oh the Saki, give me my green cup,

ਕਿ ਸਰਬਸਤਹ ਮਨ ਗੰਜ ਬਖ਼ਸ਼ਮ ਤੁਰਾ ॥੪੩॥

k sarabasateh man ga(n)j bakhhasham turaa ||43||

‘So that without any infringement, I get the understanding.(43)

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ੧ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਫ਼ਾਮ ॥

bidheh saakeeyaa1 saag(h)re sabaz phaam ||

‘And give me the cup full of green (liquid),

ਕਿ ਖ਼ਸਮ ਅਫ਼ਕਨੋ ਵਕਤਹ ਸਤਸ਼ ਬ ਕਾਮ ॥੪੪॥੯॥

k khhasam aphakano vakateh satash b kaam ||44||9||

‘Which helps to destroy the enemies.(44)(9)

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ikOankaar vaahaguroo jee kee phateh ||

Glory to God

ਗ਼ਫ਼ੂਰੋ ਗ਼ੁਨਹ ਬਖ਼ਸ਼ ਗ਼ਾਫ਼ਲ ਕੁਸ਼ ਅਸਤ ॥

g(h)phooro g(h)uneh bakhhash g(h)aaphal kush asat ||

You are the benevolent, pardoner of sins, and destroyer,

ਜਹਾ ਰਾ ਤੁਈਂ ਬਸਤੁ ਈਂ ਬੰਦੁਬਸਤ ॥੧॥

jahaa raa tuiee(n) basat iee(n) ba(n)dhubasat ||1||

Whatever is there in the universe, is all your creation.(1)

ਨ ਪਿਸਰੋ ਨ ਮਾਦਰ ਬਿਰਾਦਰ ਪਿਦਰ ॥

n pisaro na maadhar biraadhar pidhar ||

Neither you favour sons, nor brothers,

ਨ ਦਾਮਾਦੁ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨ ਯਾਰੇ ਦਿਗਰ ॥੨॥

n dhaamaadh dhushaman na yaare dhigar ||2||

Neither son-in-laws, nor enemies, nor friends,(2)

ਸ਼ੁਨੀਦਮ ਸੁਖ਼ਨ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਯੰਦਰਾ ॥

shuneedham sukhhan shaeh maaya(n)dharaa ||

Listen to the tale of the King of Mayindra,

ਕਿ ਰੌਸ਼ਨ ਦਿਲੋ ਨਾਮ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮਾ ॥੩॥

k rauashan dhilo naam rauashan zamaa ||3||

Who was knowledgeable and was renown all over the world.(3)

ਕਿ ਨਾਮਸ਼ ਵਜ਼ੀਰਸਤ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਊਰ ॥

k naamash vazeerasat saahib shuoor ||

He had a very intelligent person as his minister.

ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦਿਮਾਗ਼ ਅਸਤ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥੪॥

k saahib dhimaag(h) asat zaahar zahoor ||4||

Who was very shrewd and impressive.(4)

ਕਿ ਪਿਸਰੇ ਅਜ਼ਾ ਬੂਦ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥

k pisare azaa boodh rauashan zameer ||

He (the Minister?) was blessed with a son, whose thinking was logical too,

ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤ ਸਾਹਿਬ ਅਮੀਰ ॥੫॥

k husanal jamaal asat saahib ameer ||5||

Not only handsome, (his son) possessed brilliant qualities.(5)

ਕਿ ਰੌਸ਼ਨ ਦਿਲੇ ਸ਼ਾਹਿ ਓ ਨਾਮ ਬੂਦ ॥

k rauashan dhile shaeh o naam boodh ||

He was known as a person with courageous heart,

ਅਦੂਰਾ ਜ਼ਿਮਰਦੀ ਬਰ ਆਵੁਰਦ ਦੂਦ ॥੬॥

adhooraa zimaradhee bar aavuradh dhoodh ||6||

Through his manliness, he had blown up the enemies.(6)

ਵਜ਼ੀਰ ਯਕੇ ਬੂਦ ਓ ਹੋਸ਼ਮੰਦ ॥

vazeer yake boodh o hoshama(n)dh ||

(Another) one of the King's ministers was very shrewd,

ਰਈਯਤ ਨਿਵਾਜ਼ ਅਸਤ ਦੁਸ਼ਮਨ ਗਜ਼ੰਦ ॥੭॥

rieeyat nivaaz asat dhushaman gaza(n)dh ||7||

Who inspired the subject but perpetrated the enemies.(7)

ਵਜ਼ਾ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਹਸਤ ਰੌਸ਼ਨ ਚਰਾਗ਼ ॥

vazaa dhukhhatare hasat rauashan charaag(h) ||

That minister had a daughter, who was as illuminated as light,

ਕਿ ਨਾਮੇ ਅਜ਼ਾ ਬੂਦ ਰੌਸ਼ਨ ਦਿਮਾਗ਼ ॥੮॥

k naame azaa boodh rauashan dhimaag(h) ||8||

And her name was named 'Roshan Dimaagh' (lit. Enlightened Intellect).(8)

ਬ ਮਕਤਬ ਸਪੁਰਦੰਦ ਹਰ ਦੋ ਤਿਫ਼ਲ ॥

b makatab sapuradha(n)dh har dho tiphal ||

The King admitted two of his children,

ਕਿ ਤਿਫ਼ਲਸ਼ ਬਸੇ ਰੋਜ਼ ਗਸ਼ਤੰਦ ਖ਼ਿਜ਼ਲ ॥੯॥

k tiphalash base roz gashata(n)dh khhizal ||9||

Who had been sauntering too long, in school.(9)

ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਦਾਨਾਇ ਮੌਲਾਇ ਰੂਮ ॥

nishasata(n)dh dhaanai maualai room ||

They were admitted with a wise Maulana (religious priest) of Rome,

ਕਿ ਦਿਰਮਸ਼ ਬਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਆਂ ਮਰਜ਼ ਬੂਮ ॥੧੦॥

k dhiramash babakhhasheedh aa(n) maraz boom ||10||

Who had been endowed with wealth and land.(10)

ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਦਰ ਆਂ ਜਾਇ ਤਿਫ਼ਲੇ ਬਸੇ ॥

nishasata(n)dh dhar aa(n) jai tiphale base ||

Other children were present there too,

ਬੁਖ਼ਾਦੇ ਸੁਖ਼ਨ ਅਜ਼ ਕਿਤਾਬ ਹਰ ਕਸੇ ॥੧੧॥

bukhhaadhe sukhhan az kitaab har kase ||11||

Who used to read their lessons from the books.(11)

ਬ ਬਗ਼ਲ ਅੰਦਰ ਆਰੰਦ ਹਰ ਯਕ ਕਿਤਾਬ ॥

b bag(h)l a(n)dhar aara(n)dh har yak kitaab ||

They all would bring their books tucked under their arms,

ਜ਼ਿ ਤਉਰੇਤ ਅੰਜੀਲ ਵਜਹੇ ਅਦਾਬ ॥੧੨॥

z tauret a(n)jeel vajahe adhaab ||12||

Often there were discussions on Tohra and Anjeel.(12)

ਦੁ ਮਕਤਬ ਕੁਨਾਨੀਦ ਹਫ਼ਤ ਅਜ਼ ਜ਼ੁਬਾ ॥

dh makatab kunaaneedh haphat az zubaa ||

For the teaching of seven languages, two schools were established.

ਯਕੇ ਮਰਦ ਬੁਖ਼ਾਦੰਦ ਦੀਗਰ ਜ਼ਨਾ ॥੧੩॥

yake maradh bukhhaadha(n)dh dheegar zanaa ||13||

One for the males; the other for the females.(13)

ਕਿ ਤਿਫ਼ਲਾ ਬੁਖ਼ਾਦੰਦ ਮੁਲਾ ਖ਼ੁਸ਼ਸ਼ ॥

k tiphalaa bukhhaadha(n)dh mulaa khhushash ||

The boys were taught by a Maulana, (A male Islamic scholar),

ਜ਼ਨਾਰਾ ਬੁਖ਼ਾਦੰਦ ਜ਼ਨੇ ਫ਼ਾਜ਼ਲਸ਼ ॥੧੪॥

zanaaraa bukhhaadha(n)dh zane phaazalash ||14||

A knowledgeable lady instructed the girls.(14)

ਵਜ਼ਾ ਦਰਮਿਯਾ ਬੂਦ ਦੀਵਾਰ ਜ਼ੀਂ ॥

vazaa dharamiyaa boodh dheevaar zee(n) ||

A wall was built between the two sections,

ਯਕੇ ਆਂ ਤਰਫ਼ ਬੂਦ ਯਕੇ ਤਰਫ਼ ਈਂ ॥੧੫॥

yake aa(n) taraph boodh yake taraph iee(n) ||15||

The boys were kept on the one side and girls on the other.(15)

ਸਬਕ ਬੁਰਦ ਹਰ ਦੋ ਜ਼ਿ ਹਰ ਯਕ ਹੁਨਰ ॥

sabak buradh har dho z har yak hunar ||

Both sides were endeavouring hard,

ਇਲਮ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਕਰਦ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗਰ ॥੧੬॥

eilam kashamakash karadh baa yak dhigar ||16||

To learn and excel over the other side,(16)

ਸੁਖ਼ਨ ਹਰ ਯਕੇ ਰਾਦ ਹਰ ਯਕ ਕਿਤਾਬ ॥

sukhhan har yake raadh har yak kitaab ||

Everyone read all the books,

ਜ਼ੁਬਾ ਫ਼ਰਸ਼ ਅਰਬੀ ਬਿਗੋਯਦ ਜਵਾਬ ॥੧੭॥

zubaa pharash arabee bigoyadh javaab ||17||

Which were written both in Persian and Arabic.(17)

ਇਲਮ ਰਾ ਸੁਖਨ ਰਾਦ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗਰ ॥

eilam raa sukhan raadh baa yak dhigar ||

They discussed education among themselves,

ਜ਼ਿ ਕਾਮਲ ਜ਼ਿ ਜ਼ਾਯਲ ਜ਼ਿ ਨਾਰਦ ਸਿਯਰ ॥੧੮॥

z kaamal z zaayal z naaradh siyar ||18||

Irrespective of the fact whether they were intelligent or irrational.(18)

ਕਿ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਇਲਮੋ ਅਲਮਬਰ ਕਸ਼ੀਦ ॥

k shamasher ilamo alamabar kasheedh ||

They raised the flags to acquire education for the swordsmanship,

ਬਹਾਰੇ ਜਵਾਨੀ ਬ ਹਰਦੋ ਰਸ਼ੀਦ ॥੧੯॥

bahaare javaanee b haradho rasheedh ||19||

As soon as they reached the ages of maturity.(19)

ਬਹਾਰਸ਼ ਦਰ ਆਮਦ ਗੁਲੇ ਦੋਸਤਾ ॥

bahaarash dhar aamadh gule dhosataa ||

As the spring season approached,

ਬਜੁੰਬਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਸਹੇ ਚੀਸਤਾ ॥੨੦॥

baju(n)bash dharaamadh sahe cheesataa ||20||

In both the factions, the China syndrome sprung up.(20)

ਬਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਚੀਂ ॥

barakhhash a(n)dhar aamadh shahinashaeh chee(n) ||

Like the King of kings of China, their desires rose,

ਬਖ਼ੂਬੀ ਦਰਾਮਦ ਤਨੇ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥੨੧॥

bakhhoobee dharaamadh tane naazanee(n) ||21||

Particularly, the ladies achieved the beauteous treats.(21)

ਬ ਖ਼ੂਬੀ ਦਰ ਆਮਦ ਗੁਲੇ ਬੋਸਤਾ ॥

b khhoobee dhar aamadh gule bosataa ||

All of them blossomed like garden,

ਬ ਐਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਦਿਲੇ ਦੋਸਤਾ ॥੨੨॥

b aaish a(n)dhar aamadh dhile dhosataa ||22||

And all the friends indulged in merriment.(22)

ਜ਼ਿ ਦੇਵਾਰ ਜੋ ਅੰਦਰੂੰ ਮੂਸ ਹਸਤ ॥

z dhevaar jo a(n)dharoo(n) moos hasat ||

Inside that wall, a mouse used to live,

ਜ਼ਿ ਦੇਵਾਰ ਓ ਹਮ ਚੂੰ ਸੂਰਾਖ ਗਸ਼ਤ ॥੨੩॥

z dhevaar o ham choo(n) sooraakh gashat ||23||

Which had caused holes to appear in the wall.(23)

ਬ ਦੀਦਨ ਅਜ਼ਾ ਅੰਦਰੂੰ ਹਰ ਦੁ ਤਨ ॥

b dheedhan azaa a(n)dharoo(n) har dh tan ||

Through them two (people) used to observe each other,

ਚਰਾਗ਼ੇ ਜਹਾ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੨੪॥

charaag(h)e jahaa aaphataabe yaman ||24||

One was the light of the universe and the other sun of the Yamanee

Skies.(24)

ਚੁਨਾ ਇਸ਼ਕ ਆਵੇਖ਼ਤ ਹਰ ਦੋ ਨਿਹਾ ॥

chunaa ishak aavekhhat har dho nihaa ||

Thus those two were trapped in the love affair,

ਕਿ ਇਲਮਸ਼ ਰਵਦ ਦਸਤ ਹੋਸ਼ ਅਜ਼ ਜਹਾ ॥੨੫॥

k ilamash ravadh dhasat hosh az jahaa ||25||

And they neglected their education and the worldly awareness.(25)

ਚੁਨਾ ਹਰ ਦੁ ਆਵੇਖ਼ਤ ਬਾਹਮ ਰਗ਼ੇਬ ॥

chunaa har dh aavekhhat baaham rag(h)eb ||

Their entanglement in the love was so intense,

ਕਿ ਦਸਤ ਅਜ਼ ਇਨਾਰਫ਼ਤ ਪਾ ਅਜ਼ ਰਕੇਬ ॥੨੬॥

k dhasat az inaaraphat paa az rakeb ||26||

That both of them lost the senses of managing the stirrups of their

horses.(26)

ਬ ਪੁਰਸ਼ੀਦ ਹਰ ਦੋ ਕਿ ਏ ਨੇਕ ਖ਼ੋਇ ॥

b purasheedh har dho k e nek khhoi ||

They both asked each other, ‘Oh the cherished one, you are like the sun,

ਕਿ ਏ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਜਹਾ ਮਾਹ ਰੋਇ ॥੨੭॥

k e aaphataabe jahaa maeh roi ||27||

‘And you, the Enlightener of the universe, and taking after the moon, how

are you?’(27)

ਕਿ ਈਂ ਹਾਲ ਗੁਜ਼ਰਦ ਬ ਆਂ ਹਰ ਦੋ ਤਨ ॥

k iee(n) haal guzaradh b aa(n) har dho tan ||

When both of them were passing through such a state,

ਬਿ ਪੁਰਸ਼ੀਦ ਅਖ਼ਵੰਦ ਵ ਅਖ਼ਵੰਦ ਜ਼ਨ ॥੨੮॥

b purasheedh akhhava(n)dh v akhhava(n)dh zan ||28||

Both, the male and female teachers, asked,(28)

ਚਰਾਗ਼ੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਜਹਾ ॥

charaag(h)e phalak aaphataabe jahaa ||

‘O, you the lamp of the skies and the Enlightener of the universe,

ਚਰਾ ਲਾਗਰੀ ਗਸ਼ਤ ਵਜਹੇ ਨੁਮਾ ॥੨੯॥

charaa laagaree gashat vajahe numaa ||29||

‘Why do you seem to be languishing?(29)

ਚਿ ਆਜ਼ਾਰ ਗਸ਼ਤਹ ਬੁਗੋ ਜਾਨ ਮਾ ॥

ch aazaar gashateh bugo jaan maa ||

‘Tell us, our loved ones, what has distressed you?

ਕਿ ਲਾਗ਼ਰ ਚਰਾ ਗਸ਼ਤੀ ਏ ਜਾਨ ਮਾ ॥੩੦॥

k laag(h)r charaa gashatee e jaan maa ||30||

Facially you look so weak?(30)

ਅਜ਼ਾਰਸ਼ ਬੁਗੋ ਤਾ ਇਲਾਜੇ ਕੁਨਮ ॥

azaarash bugo taa ilaaje kunam ||

‘Tell us about your afflictions so that we can suggest you remedies.

ਕਿ ਮਰਜ਼ੇ ਸ਼ੁਮਾ ਰਾ ਖ਼ਿਰਾਜ਼ੇ ਕੁਨਮ ॥੩੧॥

k maraze shumaa raa khhiraaze kunam ||31||

‘We may be able to prescribe some medicine.’(31)

ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਨ ਦਾਦਸ਼ ਜਵਾਬ ॥

shuneedh iee(n) sukhhan raa na dhaadhash javaab ||

Both listened but did not try to respond,

ਫ਼ਰੋ ਬੁਰਦ ਹਰ ਦੋ ਤਨੇ ਇਸ਼ਕ ਤਾਬ ॥੩੨॥

pharo buradh har dho tane ishak taab ||32||

And hung their heads under the stress of love.(32)

ਚੁ ਗੁਜ਼ਰੀਦ ਬਰਵੈ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਰੋਜ਼ ॥

ch guzareedh baravai dh se chaar roz ||

When two, three or four days had lapsed,

ਬਰਾਮਦ ਦੁ ਤਨ ਹਰ ਦੋ ਗੇਤੀ ਫ਼ਰੋਜ਼ ॥੩੩॥

baraamadh dh tan har dho getee pharoz ||33||

Both the bodies became conspicuous in love.(33)

ਬਰੋ ਦੂਰ ਗਸ਼ਤੰਦ ਤਿਫ਼ਲੀ ਗ਼ੁਬਾਰ ॥

baro dhoor gashata(n)dh tiphalee g(h)ubaar ||

The innocent childhood emotions were decimated,

ਕਿ ਮੁਹਰਸ਼ ਬਰ ਆਵੁਰਦ ਚੂੰ ਨੌਬਹਾਰ ॥੩੪॥

k muharash bar aavuradh choo(n) nauabahaar ||34||

And the new sun came out with fresh inception.(34)

ਵਜ਼ਾ ਫ਼ਾਜ਼ਲਸ਼ ਬੂਦ ਦੁਖ਼ਤਰ ਯਕੇ ॥

vazaa phaazalash boodh dhukhhatar yake ||

She (the girl) was the daughter of a very genius,

ਕਿ ਸੂਰਤ ਜਮਾਲ ਅਸਤ ਦਾਨਸ਼ ਬਸ਼ੇ ॥੩੫॥

k soorat jamaal asat dhaanash bashe ||35||

And she was extremely pretty and intelligent.(35)

ਸ਼ਨਾਸੀਦ ਓ ਰਾ ਜ਼ਿ ਹਾਲਤ ਵਜ਼ਾ ॥

shanaaseedh o raa z haalat vazaa ||

He (the boy) had recognised her from her apparent condition,

ਬਗ਼ੁਫ਼ਤਸ਼ ਦਰੂੰ ਖ਼ਿਲਵਤਸ਼ ਖ਼ੁਸ਼ ਜ਼ੁਬਾ ॥੩੬॥

bag(h)uphatash dharoo(n) khhilavatash khhush zubaa ||36||

He took her in seclusion and cordially said,(36)

ਕਿ ਏ ਸਰਵ ਕਦ ਮਾਹ ਰੋ ਸੀਮ ਤਨ ॥

k e sarav kadh maeh ro seem tan ||

‘O you, the one as tall as cypress tree, moon-faced and silvery body,

ਚਰਾਗ਼ੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੩੭॥

charaag(h)e phalak aaphataabe yaman ||37||

‘You the light of the skies and sun of Yaman,(37)

ਜੁਦਾਈ ਮਰਾ ਅਜ਼ ਤੁਰਾ ਕਤਰਹ ਨੇਸਤ ॥

judhaiee maraa az turaa katareh nesat ||

‘I cannot live without you, even for a moment.

ਬ ਦੀਦਨ ਦੁ ਕਾਲਬ ਬ ਗ਼ੁਫ਼ਤਮ ਯਕੇਸਤ ॥੩੮॥

b dheedhan dh kaalab b g(h)uphatam yakesat ||38||

'May be we seem to be two bodies but we are one.(38)

ਬ ਮਨ ਹਾਲ ਗੋ ਤਾ ਚਿ ਗੁਜ਼ਰਦ ਤੁਰਾ ॥

b man haal go taa ch guzaradh turaa ||

'You tell me, how are you savouring?

ਕਿ ਸੋਜ਼ਦ ਹਮਹ ਜਾਨ ਜਿਗਰੇ ਮਰਾ ॥੩੯॥

k sozadh hameh jaan jigare maraa ||39||

'My mind and body are always yearning for you.(39)

ਕਿ ਪਿਨਹਾ ਸੁਖ਼ਨ ਕਰਦ ਯਾਰਾ ਖ਼ਤਾਸਤ ॥

k pinahaa sukhhan karadh yaaraa khhataasat ||

'To hide the fact from friends is erroneous.

ਅਗਰ ਰਾਸ ਗੋਈ ਤੁ ਬਰ ਮਨ ਰਵਾਸਤ ॥੪੦॥

agar raas goiee ta bar man ravaasat ||40||

'To reveal the truth will be congenial for you and me.(40)

ਕਿ ਦੀਗਰ ਬਗੋਯਮ ਮਰਾ ਰਾਸਤ ਗੋ ॥

k dheegar bagoyam maraa raasat go ||

‘If you reveal the truth to me, I will never betray,

ਕਿ ਅਜ਼ ਖ਼ੁਨ ਜਿਗਰੇ ਮਰਾ ਤੋ ਬਿਸ਼ੋ ॥੪੧॥

k az khhoon jigare maraa to bisho ||41||

‘And I swear this on my life.(41)

ਸੁਖ਼ਨ ਦੁਜ਼ਦਗੀ ਕਰਦ ਯਾਰਾ ਖ਼ਤਾਸਤ ॥

sukhhan dhuzadhagee karadh yaaraa khhataasat ||

‘To hide the fact from the friends is a sin,

ਅਮੀਰਾਨ ਦੁਜ਼ਦੀ ਵਜ਼ੀਰਾ ਖ਼ਤਾਸਤ ॥੪੨॥

ameeraan dhuzadhee vazeeraa khhataasat ||42||

‘Like the minister keeping secret from the king.(42)

ਸੁਖ਼ਨ ਗੁਫ਼ਤਨੇ ਰਾਸਤ ਗ਼ੁਫ਼ਤਨ ਖ਼ੁਸ਼ ਅਸਤ ॥

sukhhan guphatane raasat g(h)uphatan khhush asat ||

‘It is always beneficial to reveal and tell the fact.

ਕਿ ਹਕ ਗੁਫ਼ਤਨੋ ਹਮ ਚੁ ਸਾਫ਼ੀ ਦਿਲ ਅਸਤ ॥੪੩॥

k hak guphatano ham ch saaphee dhil asat ||43||

‘Speaking the truth is the norm of a truthful mind.’(43)

ਬਸੇ ਬਾਰ ਗ਼ੁਫ਼ਤਸ਼ ਜਵਾਬੋ ਨ ਦਾਦ ॥

base baar g(h)uphatash javaabo na dhaadh ||

He asked repeatedly but there was no reply,

ਜਵਾਬੇ ਜ਼ੁਬਾ ਸੁਖ਼ਨ ਸ਼ੀਰੀ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੪੪॥

javaabe zubaa sukhhan sheeree kushaadh ||44||

Although she had expressed to seek truth.(44)

ਯਕੇ ਮਜਲਿਸ ਆਰਾਸਤ ਬਾ ਰੋਦ ਜਾਮ ॥

yake majalis aaraasat baa rodh jaam ||

Then he arranged a social gathering with so much music, and a drinking

spree,

ਕਿ ਹਮ ਮਸਤ ਸ਼ੁਦ ਮਜਲਸੇ ਓ ਤਮਾਮ ॥੪੫॥

k ham masat shudh majalase o tamaam ||45||

In which every one present in the assembly got drunk.(45)

ਬ ਕੈਫ਼ਸ਼ ਹਮਹ ਹਮ ਚੁ ਆਵੇਖ਼ਤੰਦ ॥

b kaiphash hameh ham ch aavekhhata(n)dh ||

They all were getting so much intoxicated,

ਕਿ ਜ਼ਖ਼ਮੇ ਜਿਗਰ ਬਾਜ਼ੁਬਾ ਰੇਖ਼ਤੰਦ ॥੪੬॥

k zakhhame jigar baazubaa rekhhata(n)dh ||46||

That what ever there was in their hearts, they were blabbing out.(46)

ਸੁਖ਼ਨ ਬਾ ਜ਼ੁਬਾ ਹਮ ਚੁ ਗੋਯਦ ਮੁਦਾਮ ॥

sukhhan baa zubaa ham ch goyadh mudhaam ||

Their tongues were constantly reiterating,

ਨ ਗੋਯਦ ਬਜੁਜ਼ ਸੁਖ਼ਨ ਮਹਬੂਬ ਨਾਮ ॥੪੭॥

n goyadh bajuz sukhhan mahaboob naam ||47||

And except their lovers’ names, they were uttering nothing.(47)

ਦਿਗਰ ਮਜਲਿਸ ਆਰਾਸਤ ਬਾ ਰੋਦ ਚੰਗ ॥

dhig(h)r majalis aaraasat baa rodh cha(n)g ||

Then the daughter of Maulana, arranged another social,

ਜਵਾਨਾਨ ਸ਼ਾਇਸਤਹੇ ਖ਼ੂਬ ਰੰਗ ॥੪੮॥

javaanaan shaisatahe khhoob ra(n)g ||48||

Which was just for the colourful young and handsome.(48)

ਹਮਹ ਮਸਤ ਖ਼ੋ ਸ਼ੁਦ ਹਮਹ ਖ਼ੂਬ ਮਸਤ ॥

hameh masat khho shudh hameh khhoob masat ||

All of them became tipsy and inebriated,

ਇਨਾਨੇ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਬਰੂੰ ਸ਼ੁਦ ਜ਼ਿ ਦਸਤ ॥੪੯॥

einaane phazeelat baroo(n) shudh z dhasat ||49||

And passed over the limits if intellectuals.(49)

ਹਰਾ ਕਸ ਕਿ ਅਜ਼ ਇਲਮ ਸੁਖ਼ਨਸ਼ ਬਿਰਾਦ ॥

haraa kas k az ilam sukhhanash biraadh ||

Any one who wanted to talk to them about education,

ਕਿ ਅਜ਼ ਬੇਖ਼ੁਦੀ ਨਾਮ ਹਰਦੋ ਬੁਖਾਦ ॥੫੦॥

k az bekhhudhee naam haradho bukhaadh ||50||

They, being drunk, kept on repeating their lovers' names.(50)

ਚੁ ਇਲਮੋ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਫਰਾਮੋਸ਼ ਗਸ਼ਤ ॥

ch ilamo phazeelat faraamosh gashat ||

As the intellect and the presence of mind flew away,

ਬੁਖ਼ਾਦੰਦ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗ਼ਰ ਨਾਮ ਮਸਤ ॥੫੧॥

bukhhaadha(n)dh baa yak dhig(h)r naam masat ||51||

They kept on reciting each other's names only.(51)

ਹਰਾ ਕਸ ਕਿ ਦੇਰੀਨਹ ਰਾ ਹਸਤ ਦੋਸਤ ॥

haraa kas k dhereeneh raa hasat dhosat ||

Every one who had some old friend,

ਜ਼ੁਬਾ ਖ਼ੁਦ ਕੁਸ਼ਾਯਿੰਦਹ ਅਜ਼ ਨਾਮ ਓਸਤ ॥੫੨॥

zubaa khhudh kushaayi(n)dheh az naam osat ||52||

Would keep on repeating friends name again and again.(52)

ਸ਼ਨਾਸ਼ਿਦ ਕਿ ਈਂ ਗੁਲ ਸੁਖ਼ਨ ਆਸ਼ਕ ਅਸਤ ॥

shanaashidh k iee(n) gul sukhhan aashak asat ||

As with such an action one was acknowledged as the lover,

ਬ ਗੁਫ਼ਤਨ ਹੁਮਾਯੂੰ ਸੁਬਕ ਤਨ ਖ਼ੁਸ਼ ਅਸਤ ॥੫੩॥

b guphatan humaayoo(n) subak tan khhush asat ||53||

Who could speak cordially and looked handsome and happy.(53)

ਕਿ ਅਜ਼ ਇਸ਼ਕ ਵ ਅਜ਼ ਮੁਸ਼ਕ ਅਜ਼ ਖ਼ਮਰ ਖ਼ੂੰ ॥

k az ishak v az mushak az khhamar khhoo(n) ||

Those, who were imbued in love and smelled liquor,

ਕਿ ਪਿਨਹਾ ਨ ਮਾਦ ਅਸਤ ਆਮਦ ਬਰੂੰ ॥੫੪॥

k pinahaa na maadh asat aamadh baroo(n) ||54||

Could not remain hidden and, in due course, were revealed.(54)

ਬ ਸ਼ਹਰ ਅੰਦਰੂੰ ਗਸ਼ਤ ਸ਼ੁਹਰਤ ਪਜ਼ੀਰ ॥

b shahar a(n)dharoo(n) gashat shuharat pazeer ||

The news spread in the city like a wild fire,

ਕਿ ਆਜ਼ਾਦਹੇ ਸ਼ਾਹੁ ਵ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥੫੫॥

k aazaadhahe shaahu v dhukhhatar vazeer ||55||

That the son of the king and the daughter of the minister are openly in

love.(55)

ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਸ਼ਹਿ ਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਬੁਖਾਦ ॥

shuneedh iee(n) sukhhan sheh dh kishatee bukhaadh ||

When the King heard this news, he asked for two boats.

ਜੁਦਾ ਬਰ ਜੁਦਾ ਹਰ ਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਨਿਸ਼ਾਦ ॥੫੬॥

judhaa bar judhaa har dh kishatee nishaadh ||56||

He put them both in separate ferries.(56)

ਰਵਾ ਕਰਦ ਓ ਰਾ ਬ ਦਰੀਯਾ ਅਜ਼ੀਮ ॥

ravaa karadh o raa b dhareeyaa azeem ||

He let loose both of them in the deep river,

ਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਯਕੇ ਸ਼ੁਦ ਹਮਹ ਮੌਜ ਬੀਮ ॥੫੭॥

dh kishatee yake shudh hameh mauaj beem ||57||

But through the waves both the vessels joined together.(57)

ਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਯਕੇ ਗਸ਼ਤ ਬ ਹੁਕਮੇ ਅਲਾਹ ॥

dh kishatee yake gashat b hukame alaeh ||

By the grace of God, both were reunited,

ਬ ਯਕ ਜਾ ਦਰਾਮਦ ਹੁਮਾ ਸ਼ਮਸ਼ ਮਾਹ ॥੫੮॥

b yak jaa dharaamadh humaa shamash maeh ||58||

And both, like the sun and the moon, were amalgamated.(58)

ਬੁਬੀਂ ਕੁਦਰਤੇ ਕਿਰਦਗਾਰੇ ਅਲਾਹ ॥

bubee(n) kudharate kiradhagaare alaeh ||

Look at the creation of Allah, the God Almighty,

ਦੁ ਤਨ ਰਾ ਯਕੇ ਕਰਦ ਅਜ਼ ਹੁਕਮ ਸ਼ਾਹਿ ॥੫੯॥

dh tan raa yake karadh az hukam shaeh ||59||

Through His order He merges the two bodies into one.(59)

ਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਦਰਾਮਦ ਬ ਯਕ ਜਾ ਦੁ ਤਨ ॥

dh kishatee dharaamadh b yak jaa dh tan ||

United into one from two boats were two bodies,

ਚਰਾਗ਼ੇ ਜਹਾ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੬੦॥

charaag(h)e jahaa aaphataabe yaman ||60||

Of which one was light of Arabia and the other the moon of Yaman.(60)

ਬਿ ਰਫ਼ਤੰਦ ਕਿਸ਼ਤੀ ਬ ਦਰੀਯਾਇ ਗਾਰ ॥

b raphata(n)dh kishatee b dhareeyai gaar ||

The boats had floated and entered into the deep waters.

ਬ ਮੌਜ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਬਰਗੇ ਬਹਾਰ ॥੬੧॥

b mauaj a(n)dhar aamadh ch barage bahaar ||61||

And in the water they came floating like the spring leaves.(61)

ਯਕੇ ਅਜ਼ਦਹਾ ਬੂਦ ਆਂ ਜਾ ਨਿਸ਼ਸਤ ॥

yake azadhahaa boodh aa(n) jaa nishasat ||

There, sat a huge snake,

ਬ ਖ਼ੁਰਦਨ ਦਰਾਮਦ ਵਜ਼ਾ ਕਰਦ ਜਸਤ ॥੬੨॥

b khhuradhan dharaamadh vazaa karadh jasat ||62||

Which pounced forward to eat them.(62)

ਦਿਗ਼ਰ ਪੇਸ਼ ਤਰ ਬੂਦ ਕਹਰੇ ਬਲਾ ॥

dhig(h)r pesh tar boodh kahare balaa ||

From the other end appeared a ghost,

ਦੁ ਦਸਤਸ਼ ਸਤੂੰ ਕਰਦ ਬੇ ਸਰ ਨੁਮਾ ॥੬੩॥

dh dhasatash satoo(n) karadh be sar numaa ||63||

Who raised her hands, which looked like headless pillars.(63)

ਮਿਯਾ ਰਫ਼ਤ ਸ਼ੁਦ ਕਿਸ਼ਤੀਏ ਹਰ ਦੁ ਦਸਤ ॥

miyaa raphat shudh kishate'ee har dh dhasat ||

The boat slipped through under the protection of the hands,

ਬਨੇਸ੍ਵੈ ਦਮਾਨਦ ਅਜ਼ੋ ਮਾਰ ਮਸਤ ॥੬੪॥

banesavaie dhamaanadh azo maar masat ||64||

And they both escaped the hidden intention of the snake,(64)

ਗਰਿਫ਼ਤੰਦ ਓ ਰਾ ਬਦਸਤ ਅੰਦਰੂੰ ॥

gariphata(n)dh o raa badhasat a(n)dharoo(n) ||

Which (the snake) had intended to catch them to suck (them).

ਬ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਨ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਖ਼ੂੰ ॥੬੫॥

b bakhhasheedh o raa na khhuradha(n)dh khhoo(n) ||65||

But the All Benevolent saved their blood.(65)

ਚੁਨਾ ਜੰਗ ਸ਼ੁਦ ਅਜ਼ਦਹਾ ਬਾ ਬਲਾ ॥

chunaa ja(n)g shudh azadhahaa baa balaa ||

A war between snake and ghost was imminent,

ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਨਿਆਮਦ ਬ ਹੁਕਮੇ ਖ਼ੁਦਾ ॥੬੬॥

k beroo(n) niaamadh b hukame khhudhaa ||66||

But, by God's grace, it did not occur.(66)

ਚੁਨਾ ਮੌਜ ਖ਼ੇਜ਼ਦ ਜਿ ਦਰੀਯਾ ਅਜ਼ੀਮ ॥

chunaa mauaj khhezadh j dhareeyaa azeem ||

High waves sprung from the great river,

ਕਿ ਦੀਗਰ ਨ ਦਾਨਿਸਤ ਜੁਜ਼ ਯਕ ਕਰੀਮ ॥੬੭॥

k dheegar na dhaanisat juz yak kareem ||67||

And this secret, except God, no body could acquiesce.(67)

ਰਵਾ ਗਸ਼ਤ ਕਿਸ਼ਤੀ ਬ ਮੌਜੇ ਬਲਾ ॥

ravaa gashat kishatee b mauaje balaa ||

The rowing boat was struck with the high waves,

ਬਰਾਹੇ ਖ਼ਲਾਸੀ ਜ਼ਿ ਰਹਮਤ ਖ਼ੁਦਾ ॥੬੮॥

baraahe khhalaasee z rahamat khhudhaa ||68||

And the incumbents prayed for escape.(68)

ਬ ਆਖ਼ਰ ਹਮ ਅਜ਼ ਹੁਕਮ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ ॥

b aakhhar ham az hukam paravaradhigaar ||

At the end with the will of God, the Almighty,

ਕਿ ਕਿਸ਼ਤੀ ਬਰ ਆਮਦ ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾ ਕਿਨਾਰ ॥੬੯॥

k kishatee bar aamadh z dhareeyaa kinaar ||69||

The boat reached the safety of the bank.(69)

ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਬਰਾਮਦ ਅਜ਼ਾ ਹਰ ਦੁ ਤਨ ॥

k beroo(n) baraamadh azaa har dh tan ||

ਨਿਸ਼ਸਤਹ ਲਬੇ ਆਬ ਦਰੀਯਾ ਯਮਨ ॥੭੦॥

nishasateh labe aab dhareeyaa yaman ||70||

ਬਰਾਮਦ ਯਕੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀਦਨ ਸ਼ਿਤਾਬ ॥

baraamadh yake sher dheedhan shitaab ||

Both of them came out of the boat,

ਬ ਖ਼ੁਰਦਨ ਅਜ਼ਾ ਹਰ ਦੁ ਤਨ ਰਾ ਕਬਾਬ ॥੭੧॥

b khhuradhan azaa har dh tan raa kabaab ||71||

And sat down on the banks of the river.(71)

ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾ ਬਰ ਆਮਦ ਜ਼ਿ ਮਗਰੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥

z dhareeyaa bar aamadh z magare azeem ||

Suddenly an alligator jumped out,

ਖ਼ੁਰਮ ਹਰ ਦੁ ਤਨ ਰਾ ਬ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੭੨॥

khhuram har dh tan raa b hukame kareem ||72||

To eat them both as if it was God's will.(72)

ਬਜਾਇਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਜ਼ਿ ਸ਼ੇਰੇ ਸ਼ਿਤਾਬ ॥

bajaish dharaamadh z shere shitaab ||

Suddenly a lion appeared and it jumped ahead,

ਗਜ਼ੰਦਸ਼ ਹਮੀ ਬੁਰਦ ਬਰ ਰੋਦ ਆਬ ॥੭੩॥

gaza(n)dhash hamee buradh bar rodh aab ||73||

It lunged over the water of the stream.(73)

ਬ ਪੇਚੀਦ ਸਰ ਓ ਖ਼ਤਾ ਗਸ਼ਤ ਸ਼ੇਰ ॥

b pecheedh sar o khhataa gashat sher ||

They turned their heads, lion's attack was deflected,

ਬ ਦਹਨੇ ਦਿਗ਼ਰ ਦੁਸ਼ਮਨ ਅਫ਼ਤਦ ਦਲੇਰ ॥੭੪॥

b dhahane dhig(h)r dhushaman aphatadh dhaler ||74||

And its futile bravery put (lion) in other's (alligator's) mouth.(74)

ਬ ਗੀਰਦ ਮਗਰ ਦਸਤ ਸ਼ੇਰੋ ਸ਼ਿਤਾਬ ॥

b geeradh magar dhasat shero shitaab ||

The alligator caught half of lion with its paw,

ਬ ਬੁਰਦੰਦ ਓ ਰਾ ਕਸ਼ੀਦਹ ਦਰ ਆਬ ॥੭੫॥

b buradha(n)dh o raa kasheedheh dhar aab ||75||

And dragged him into the deep water.(75)

ਬੁਬੀਂ ਕੁਦਰਤੇ ਕਿਰਦਗਾਰੇ ਜਹਾ ॥

bubee(n) kudharate kiradhagaare jahaa ||

Look at the creations of the Creator of the Universe,

ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਬ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਕੁਸਤਸ਼ ਅਜ਼ਾ ॥੭੬॥

k iee(n) raa b bakhhasheedh kusatash azaa ||76||

(He) endowed them life and annihilated the lion.(76)

ਬਿ ਰਫ਼ਤੰਦ ਹਰਦੋ ਬ ਹੁਕਮੇ ਅਮੀਰ ॥

b raphata(n)dh haradho b hukame ameer ||

Both embarked to act according the will of God,

ਯਕੇ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦਹ ਬ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥੭੭॥

yake shaahazaadheh b dhukhhatar vazeer ||77||

One was King’s son and the other Minister’s daughter.(77)

ਬਿ ਅਫ਼ਤਾਦ ਹਰ ਦੋ ਬ ਦਸਤੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥

b aphataadh har dho b dhasate azeem ||

They both occupied a derelict place to relax,

ਨ ਸ਼ਾਯਦ ਦਿਗ਼ਰ ਦੀਦ ਜੁਜ਼ ਯਕ ਕਰੀਮ ॥੭੮॥

n shaayadh dhig(h)r dheedh juz yak kareem ||78||

So that they could not be noticed by any body,(78)

ਬ ਮੁਲਕੇ ਹਬਸ਼ ਆਮਦ ਆਂ ਨੇਕ ਖ਼ੋਇ ॥

b mulake habash aamadh aa(n) nek khhoi ||

They both had reached a congenial and amicable country,

ਯਕੇ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦਹ ਦਿਗ਼ਰ ਖ਼ੂਬ ਰੋਇ ॥੭੯॥

yake shaahazaadheh dhig(h)r khhoob roi ||79||

And one was the son of the king and other the daughter of the minister.(79)

ਦਰ ਆਂ ਜਾ ਬਿਆਮਦ ਕਿ ਬਿਨਸ਼ਸਤਹ ਸ਼ਾਹ ॥

dhar aa(n) jaa biaamadh k binashasateh shaeh ||

Then they reached the place where a king was seated,

ਨਸ਼ਸਤੰਦ ਸ਼ਬ ਰੰਗ ਜ਼ਰਰੀਂ ਕੁਲਾਹ ॥੮੦॥

nashasata(n)dh shab ra(n)g zararee(n) kulaeh ||80||

The king was as dark as night, and that black-ruler had a golden cap

on.(80)

ਬ ਦੀਦੰਦ ਓਰਾ ਬੁਖ਼ਾਦੰਦ ਪੇਸ਼ ॥

b dheedha(n)dh oraa bukhhaadha(n)dh pesh ||

He saw them and called them nearer him,

ਬ ਗੁਫ਼ਤੰਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ੇਰ ਆਜ਼ਾਦ ਕੇਸ਼ ॥੮੧॥

b guphata(n)dh k e sher aazaadh kesh ||81||

And said, ‘Oh my lion hearted ones and the ones of independent will,(81)

ਜ਼ਿ ਮੁਲਕੇ ਕਦਾਮੀ ਤੁ ਬ ਮਨ ਬਗੋ ॥

z mulake kadhaamee ta b man bago ||

‘What country you belong to and what is your name?

ਚਿ ਨਾਮੇ ਕਿਰਾ ਤੋ ਬ ਈਂ ਤਰਫ਼ ਜੋ ॥੮੨॥

ch naame kiraa to b iee(n) taraph jo ||82||

‘And who are you trying to find in this part of the world?’(82)

ਵਗਰਨਹ ਮਰਾ ਤੋ ਨ ਗੋਈਂ ਚੁ ਰਾਸਤ ॥

vagaraneh maraa to na goiee(n) ch raasat ||

‘If you don’t tell me the truth,

ਕਿ ਮੁਰਦਨ ਸ਼ਿਤਾਬ ਅਸਤ ਏਜ਼ਦ ਗਵਾਹਸਤ ॥੮੩॥

k muradhan shitaab asat ezadh gavaahasat ||83||

‘Then, God witness, your death is certain.’(83)

ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਪਿਸਰੇ ਮਮਾਯੰਦਰਾ ॥

shahinashaeh pisare mamaaya(n)dharaa ||

‘I am the son of the ruler of the country of Mayindra,

ਕਿ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ਅਸਤ ਈਂ ਨੌਜਵਾ ॥੮੪॥

k dhukhhatar vazeer asat iee(n) nauajavaa ||84||

‘And she is the daughter of the Minister.’(84)

ਹਕੀਕਤ ਬ ਗੁਫ਼ਤਸ਼ ਜ਼ਿ ਪੇਸ਼ੀਨਹ ਹਾਲ ॥

hakeekat b guphatash z pesheeneh haal ||

He narrated all what had happened previously,

ਕਿ ਬਰਵੈ ਚੁ ਬੁਗਜ਼ਸ਼ਤ ਚੰਦੀਂ ਜ਼ਵਾਲ ॥੮੫॥

k baravai ch bugazashat cha(n)dhee(n) zavaal ||85||

And explained all the afflictions they had passed through.(85)

ਬ ਮਿਹਰਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਬਗ਼ੁਫ਼ਤ ਅਜ਼ ਜ਼ੁਬਾ ॥

b miharash dharaamadh bag(h)uphat az zubaa ||

He (King) was overwhelmed with their affection,

ਮਰਾ ਖ਼ਾਨਹ ਜਾਏ ਜ਼ਿ ਖ਼ੁਦ ਖ਼ਾਨਹ ਦਾ ॥੮੬॥

maraa khhaaneh jaae z khhudh khhaaneh dhaa ||86||

And said, ‘Consider my house as your own.’(86)

ਵਜ਼ਾਰਤ ਖ਼ੁਦਸ਼ ਰਾ ਤੁਰਾ ਮੇ ਦਿਹਮ ॥

vazaarat khhudhash raa turaa me dhiham ||

‘I hand over to you my ministerial affairs,

ਕੁਲਾਹੇ ਮੁਮਾਲਕ ਤੁ ਬਰ ਸਰ ਨਿਹਮ ॥੮੭॥

kulaahe mumaalak ta bar sar niham ||87||

‘Along with that I will put several countries under your jurisdiction.’(87)

ਬ ਗੁਫ਼ਤੰਦ ਈਂ ਰਾ ਵ ਕਰਦੰਦ ਵਜ਼ੀਰ ॥

b guphata(n)dh iee(n) raa v karadha(n)dh vazeer ||

With this pronouncement he was appointed the Minister,

ਕਿ ਨਾਮੇ ਵਜਾ ਬੂਦ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥੮੮॥

k naame vajaa boodh rauashan zameer ||88||

And given the title of Roshan Zameer, the enlightened consciousness.(88)

ਬ ਹਰ ਜਾ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਸ਼ਨਾਸਦ ਅਜ਼ੀਮ ॥

b har jaa k dhushaman shanaasadh azeem ||

(After taking over,) Whenever he encountered an enemy,

ਦਵੀਦੰਦ ਬਰਵੈ ਬ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੮੯॥

dhaveedha(n)dh baravai b hukame kareem ||89||

With God’s benevolence, he raided the adversary.(89)

ਕਿ ਖ਼ੂਨਸ਼ ਬਰੇਜ਼ੀਦ ਕਰਦੰਦ ਜ਼ੇਰ ॥

k khhoonash barezeedh karadha(n)dh zer ||

He would not hesitate to spill his own blood,

ਦਿਗ਼ਰ ਜਾ ਸ਼ੁਨੀਦੇ ਦਵੀਦੇ ਦਲੇਰ ॥੯੦॥

dhig(h)r jaa shuneedhe dhaveedhe dhaler ||90||

And would do the same at any other rebellious place.(90)

ਬ ਹਰ ਜਾ ਕਿ ਤਰਕਸ਼ ਬਰੇਜ਼ੰਦ ਤੀਰ ॥

b har jaa k tarakash bareza(n)dh teer ||

Whenever he would shoot an arrow from his quiver,

ਬ ਕੁਸ਼ਤੇ ਅਦੂਰਾ ਬ ਕਰਦੇ ਅਸੀਰ ॥੯੧॥

b kushate adhooraa b karadhe aseer ||91||

He would annihilate the enemy there and then.(91)

ਬ ਮੁਦਤ ਯਕੇ ਸਾਲ ਤਾ ਚਾਰ ਮਾਹ ॥

b mudhat yake saal taa chaar maeh ||

When a period of one year and four months had lapsed,

ਦਰਿਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਆਮਦ ਚੁ ਰਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਮਾਹ ॥੯੨॥

dharikhhashi(n)dheh aamadh ch rakhhashi(n)dheh maeh ||92||

He became as famous in the country as the moon in the sky,(92)

ਬਦੋਜ਼ੰਦ ਦੁਸ਼ਮਨ ਬਸੋਜ਼ੰਦ ਤਨ ॥

badhoza(n)dh dhushaman basoza(n)dh tan ||

After stringing them through arrows he had nettled the enemies,

ਬਯਾਦ ਆਮਦਸ਼ ਰੋਜ਼ਗਾਰੇ ਕੁਹਨ ॥੯੩॥

bayaadh aamadhash rozagaare kuhan ||93||

And reminisced on the old days.(93)

ਬ ਗੁਫ਼ਤਸ਼ ਯਕੇ ਰੋਜ਼ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥

b guphatash yake roz dhukhhatar vazeer ||

One day the daughter of the minister said to him,

ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਾਨ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥੯੪॥

k e shaeh shaahaan rauashan zameer ||94||

‘Oh, you the king of kings and the enlightened one,(94)

ਬ ਯਕ ਬਾਰ ਮੁਲਕਤ ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ ਗ਼ਸ਼ਤ ॥

b yak baar mulakat pharaamosh g(h)shat ||

‘Instantly you have forgotten your own country,

ਕਿ ਅਜ਼ ਮਸਤ ਮਸਤੀ ਹਮਹ ਹੋਸ਼ ਗਸ਼ਤ ॥੯੫॥

k az masat masatee hameh hosh gashat ||95||

‘And being adorned with success, you have forgotten your own- self.(95)

ਤੁ ਆਂ ਮੁਲਕ ਪੇਸ਼ੀਨਹ ਰਾ ਯਾਦ ਕੁਨ ॥

t aa(n) mulak pesheeneh raa yaadh kun ||

‘Remember your own country, ‘Where lies your paternal city.

ਕਿ ਸ਼ਹਰੇ ਪਦਰ ਰਾ ਤੁ ਆਬਾਦ ਕੁਨ ॥੯੬॥

k shahare padhar raa ta aabaadh kun ||96||

You must go and rehabilitate it.’(96)

ਨਿਗਹ ਦਾਸ਼ਤ ਅਜ਼ ਫ਼ੌਜ ਲਸ਼ਕਰ ਤਮਾਮ ॥

nigeh dhaashat az phauaj lashakar tamaam ||

He had always been keeping vigil on this army,

ਬਸੇ ਗੰਜ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਬਰ ਵੈ ਮੁਦਾਮ ॥੯੭॥

base ga(n)j bakhhasheedh bar vai mudhaam ||97||

And had been distributing the wealth (among them).(97)

ਯਕੇ ਲਸ਼ਕਰ ਆਰਾਸਤ ਚੂੰ ਨੌਬਹਾਰ ॥

yake lashakar aaraasat choo(n) nauabahaar ||

One of the contingent, he decorated like the spring season.

ਜ਼ਿ ਖ਼ੰਜਰ ਵ ਗੁਰਜੋ ਵ ਬਕਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ॥੯੮॥

z khha(n)jar v gurajo v bakatar hazaar ||98||

He provided (them) thousands of daggers, and laced them with

armours,(98)

ਜ਼ਿਰਹ ਖ਼ੋਦ ਖ਼ੁਫ਼ਤਾਨ ਬਰਗਸ਼ਤਵਾਨ ॥

zireh khhodh khhuphataan baragashatavaan ||

Along with coat-of-mails, he gave them Hindustani swords,

ਜ਼ਿ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਹਿੰਦੀ ਗਿਰਾ ਤਾ ਗਿਰਾਨ ॥੯੯॥

z shamasher hi(n)dhee giraa taa giraan ||99||

which were very heavy and expensive.(99)

ਜ਼ਿ ਬੰਦੂਕ ਮਸਹਦ ਵ ਚੀਨੀ ਕਮਾਨ ॥

z ba(n)dhook masahadh v cheenee kamaan ||

Also (he gave them) the Guns from the country of Mashad,

ਜ਼ਿਰਹ ਰੂਮ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ॥੧੦੦॥

zireh room shamasher hi(n)dhosataan ||100||

Including chain-mails of Rome and scimitars of Hindustan.(100)

ਚਿ ਅਜ਼ ਤਾਜ਼ੀ ਅਸਪਾਨ ਪੋਲਾਦ ਨਾਲ ॥

ch az taazee asapaan polaadh naal ||

They were provided with Arabian horses, (which were) outfitted with steel

hooves.

ਹਮਹ ਜੁ ਬਦਹ ਫ਼ੀਲਾਨ ਅਜਿਸ਼ ਬੇ ਮਸਾਲ ॥੧੦੧॥

hameh joo badheh pheelaan ajish be masaal ||101||

Along with all the stimulated elephants, which were as black as the night.(101)

ਹਮਹ ਸ਼ੇਰ ਮਰਦਾ ਵ ਜ਼ੋਰਾਵਰਾ ॥

hameh sher maradhaa v zoraavaraa ||

All the fighters were very brave,

ਕਿ ਸ਼ੇਰ ਅਫ਼ਕਨਾ ਰਾ ਬਸ਼ਫ਼ ਅਫ਼ਕਨਾ ॥੧੦੨॥

k sher aphakanaa raa bashaph aphakanaa ||102||

They, the lion hearted ones, could decimate lines after lines (of the

enemies).(102)

ਬਰਜ਼ਮ ਅੰਦਰੂੰ ਹਮਚੁ ਪੀਲ ਅਫ਼ਕਨ ਅਸਤ ॥

barazam a(n)dharoo(n) hamach peel aphakan asat ||

Although he was capable of killing an elephant,

ਬਬਜ਼ਮ ਅੰਦਰੂੰ ਚਰਬ ਚਾਲਾਕ ਦਸਤ ॥੧੦੩॥

babazam a(n)dharoo(n) charab chaalaak dhasat ||103||

In the court he prevailed with very sweet tongue and wit.(103)

ਨਿਸ਼ਾ ਮੇ ਦਿਹਦ ਨੇਜ਼ਹ ਰਾ ਨੋਕ ਖ਼ੂੰ ॥

nishaa me dhihadh nezeh raa nok khhoo(n) ||

His spear was captivating,

ਕਸ਼ੀਦੰਦ ਅਜ਼ ਤੇਗ਼ ਜ਼ਹਿਰ ਆਬ ਗੂੰ ॥੧੦੪॥

kasheedha(n)dh az teg(h) zahir aab goo(n) ||104||

And the swords were tempered with the poison.(104)

ਯਕੇ ਫ਼ੌਜ ਆਰਾਸਤਹ ਹਮ ਚੁ ਕੋਹ ॥

yake phauaj aaraasateh ham ch koh ||

A pyramid of the army was established, which was,

ਜੁਵਾਨਾਨ ਸ਼ਾਇਸਤਹੇ ਯਕ ਗਰੋਹ ॥੧੦੫॥

juvaanaan shaisatahe yak garoh ||105||

Constituted of very handsome young-men,(105)

ਬਪੋਸ਼ੀਦ ਦਸਤਾਰ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥

baposheedh dhasataar dhukhhatar vazeer ||

The daughter of the Minister put the turban on,

ਬ ਬਸਤੰਦ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਜੁਸਤੰਦ ਤੀਰ ॥੧੦੬॥

b basata(n)dh shamasher jusata(n)dh teer ||106||

And took a quiver full of arrows.(106)

ਬ ਸਰਦਾਰੀਏ ਕਰਦ ਪੇਸ਼ੀਨਹ ਫ਼ੌਜ ॥

b saradhaare'e karadh pesheeneh phauaj ||

Leading the frontal detachments,

ਰਵਾ ਕਰਦ ਲਸ਼ਕਰ ਚੁ ਦਰੀਯਾਇ ਮੌਜ ॥੧੦੭॥

ravaa karadh lashakar ch dhareeyai mauaj ||107||

She led the army like the flowing river.(107)

ਯਕੇ ਗੋਲ ਬਸਤਹ ਚੁ ਅਬਰੇ ਸਿਯਾਹ ॥

yake gol basateh ch abare siyaeh ||

Like a black cloud, when one contingent was despatched,

ਬ ਲਰਜ਼ੀਦ ਬੂਮੋ ਬ ਲਰਜ਼ੀਦ ਮਾਹ ॥੧੦੮॥

b larazeedh boomo b larazeedh maeh ||108||

The earth shook and the moon trembled.(108)

ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਲਸ਼ਕਰ ਚੁ ਬਰ ਵੈ ਹਦੂਦ ॥

biyaavuradh lashakar ch bar vai hadhoodh ||

When the border was butted by the army,

ਸਲਾਹੇ ਦਿਗ਼ਰ ਤੀਰ ਤੇਗ਼ੋ ਨਮੂਦ ॥੧੦੯॥

salaahe dhig(h)r teer teg(h)o namoodh ||109||

Which was equipped with arrows, swords and many other arms,(109)

ਬਿਆਰਾਸਤ ਲਸ਼ਕਰ ਬ ਸਾਜ਼ੇ ਤਮਾਮ ॥

biaaraasat lashakar b saaze tamaam ||

And also provided were the weapons,

ਹਮਹ ਖ਼ੰਜਰੋ ਗੁਰਜ ਗੋਪਾਲ ਨਾਮ ॥੧੧੦॥

hameh khha(n)jaro guraj gopaal naam ||110||

Known as daggers, maces and slingshots,(110)

ਬ ਬੁਰਦੰਦ ਅਕਲੀਮ ਤਾ ਰਾਜ ਤਖ਼ਤ ॥

b buradha(n)dh akaleem taa raaj takhhat ||

Then was plundered the country of Akleem,

ਬ ਬੁਰਦਨ ਸ਼ਹੇ ਬਾਦ ਪਾਯਾਨ ਰਖ਼ਤ ॥੧੧੧॥

b buradhan shahe baadh paayaan rakhhat ||111||

And one ruler took away the flying-horses and other outfits.(111)

ਚੁਨਾ ਜੰਗ ਕਰਦੰਦ ਆਂ ਮੁਲਕ ਰਾ ॥

chunaa ja(n)g karadha(n)dh aa(n) mulak raa ||

The worn-torn country was left like,

ਚੁ ਬਰਗੇ ਦਰਖ਼ਤਾ ਜ਼ਿ ਬਾਦੇ ਸਬਾ ॥੧੧੨॥

ch barage dharakhhataa z baadhe sabaa ||112||

The trees, which are made barren during the fall.(112)

ਬ ਕੁਸ਼ਤਨ ਅਦੂਰਾ ਕੁਸ਼ਾਯਦ ਬ ਪੇਸ਼ ॥

b kushatan adhooraa kushaayadh b pesh ||

The defeat of the enemy opened all the annuls to march forward,

ਬ ਬੇਰੂੰ ਜ਼ਿ ਮੁਲਕਸ਼ ਹਮਹ ਰੂਹ ਰੇਸ਼ ॥੧੧੩॥

b beroo(n) z mulakash hameh rooh resh ||113||

And the opponents were left behind humiliated.(113)

ਪਰੀ ਚਿਹਰਏ ਹਮ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਨਿਯਾਦ ॥

paree chihare ham ch shere niyaadh ||

Her fairy-like features depicted the lion's courage,

ਬ ਕੁਸ਼ਤਨ ਅਦੂਰਾ ਕਿ ਖ਼ੰਜਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੧੧੪॥

b kushatan adhooraa k khha(n)jar kushaadh ||114||

And she drew her dagger out of scabbard with great gusto.(114)

ਬ ਹਰ ਜਾ ਦਵੀਦੇ ਬ ਕੁਸ਼ਤੇ ਅਜ਼ਾ ॥

b har jaa dhaveedhe b kushate azaa ||

Who so ever she raided, she annihilated,

ਬ ਹਰ ਜਾ ਰਸ਼ੀਦੇ ਬ ਬਸਤੇ ਅਜ਼ਾ ॥੧੧੫॥

b har jaa rasheedhe b basate azaa ||115||

And captured the place and claimed it as her own.(115)

ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਅਜ਼ਾ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਯੰਦਰਾ ॥

shuneedh iee(n) azaa shaeh maaya(n)dharaa ||

When the ruler of Mayindra heard,

ਬ ਤੁੰਦੀ ਦਰਾਮਦ ਬਜਾਇਸ਼ ਹੁਮਾ ॥੧੧੬॥

b tu(n)dhee dharaamadh bajaish humaa ||116||

He marched towards that place.(116)

ਬ ਆਰਾਸਤਹ ਫ਼ੌਜ ਚੂੰ ਨੌਬਹਾਰ ॥

b aaraasateh phauaj choo(n) nauabahaar ||

He aligned his forces like the crops of spring,

ਜ਼ਿ ਤੋਪੇ ਤੁਪਕ ਖ਼ੰਜਰੇ ਆਬਦਾਰ ॥੧੧੭॥

z tope tupak khha(n)jare aabadhaar ||117||

In opposition to the ones who were standing there fully armed.(117)

ਬਪੇਸ਼ੇ ਸ਼ਫ਼ ਆਮਦ ਚੁ ਦਰਯਾ ਅਮੀਕ ॥

bapeshe shaph aamadh ch dharayaa ameek ||

Like a wave from deep sea marched them,

ਜ਼ਿ ਸਰਤਾ ਕਦਮ ਹਮ ਚੁ ਆਹਨ ਗ਼ਰੀਕ ॥੧੧੮॥

z sarataa kadham ham ch aahan g(h)reek ||118||

Who were shielded by the steel armour from head to feet.(118)

ਬ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਪੋ ਤਮਾਚਹ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥

b aavaaz topo tamaacheh tupha(n)g ||

The uproars from guns, pistols and cannons overpowered,

ਜ਼ਿਮੀ ਗ਼ਸ਼ਤ ਹਮ ਚੂੰ ਗੁਲੇ ਲਾਲਹ ਰੰਗ ॥੧੧੯॥

zimee g(h)shat ham choo(n) gule laaleh ra(n)g ||119||

And earth became reddish like crimson flowers.(119)

ਬਮੈਦਾ ਦਰਾਮਦ ਕਿ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥

bamaidhaa dharaamadh k dhukhhatar vazeer ||

She, herself, came into the fighting fields,

ਬ ਯਕ ਦਸਤ ਚੀਨੀ ਕਮਾ ਦਸਤ ਤੀਰ ॥੧੨੦॥

b yak dhasat cheenee kamaa dhasat teer ||120||

With a Chinese bow in one hand and the arrows in the other.(120)

ਬ ਹਰਜਾ ਕਿ ਪਰਰਾ ਸ਼ਵਦ ਤੀਰ ਦਸਤ ॥

b harajaa k pararaa shavadh teer dhasat ||

Whenever she hurtled them through her hands,

ਬ ਸਦ ਪਹਿਲੂਏ ਪੀਲ ਮਰਦਾ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥੧੨੧॥

b sadh pahilooe peel maradhaa guzashat ||121||

The arrows pierced through the ribs of men and the elephants.(121)

ਚੁਨਾ ਮੌਜ਼ ਖ਼ੇਜ਼ਦ ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾਬ ਸੰਗ ॥

chunaa mauaz khhezadh z dhareeyaab sa(n)g ||

The way the waves of the river struck the stones,

ਬਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਤੇਗ਼ੋ ਨਿਹੰਗ ॥੧੨੨॥

barakhhash a(n)dhar aamadh ch teg(h)o niha(n)g ||122||

The swords of the warriors were striking sparklingly.(122)

ਬ ਤਾਬਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਯਕੇ ਤਾਬ ਨਾਕ ॥

b taabash dharaamadh yake taab naak ||

The brilliance of the shining (swords) was prevailing all over,

ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਯਕੇ ਖ਼ੂਨ ਖ਼ਾਕ ॥੧੨੩॥

b rakhhash a(n)dhar aamadh yake khhoon khhaak ||123||

And in the shine, the blood and the soil were indistinguishable.(123)

ਬ ਤਾਮਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਹਮਹ ਹਿੰਦ ਤੇਗ਼ ॥

b taamash dharaamadh hameh hi(n)dh teg(h) ||

The swords of Hindustan glittered,

ਬ ਗੁਰਰੀਦ ਲਸ਼ਕਰ ਚੁ ਦਰੀਯਾਇ ਮੇਗ਼ ॥੧੨੪॥

b gurareedh lashakar ch dhareeyai meg(h) ||124||

And roared like thronging clouds over the river in flood.(124)

ਬ ਚਰਖ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਬ ਚੀਨੀ ਕਮਾ ॥

b charakhh a(n)dhar aamadh b cheenee kamaa ||

Chinese bows radiated,

ਬ ਤਾਬ ਆਮਦਸ਼ ਤੇਗ਼ ਹਿੰਦੋਸਤਾ ॥੧੨੫॥

b taab aamadhash teg(h) hi(n)dhosataa ||125||

And the Hindustani swords glittered.(125)

ਗਰੇਵਹ ਬਬਾਵੁਰਦ ਚੰਦੀ ਕਰੋਹ ॥

gareveh babaavuradh cha(n)dhee karoh ||

The noises, which were overwhelming for many miles,

ਬ ਲਰਜ਼ੀਦ ਦਰਯਾਬ ਦਰਰੀਦ ਕੋਹ ॥੧੨੬॥

b larazeedh dharayaab dharareedh koh ||126||

Made the rivers desperate and severed the mountains.(126)

ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਜ਼ਿਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾ ॥

b rakhhash a(n)dhar aamadh zimeeno zamaa ||

But when the swords of Yaman kindled,

ਬ ਤਾਬਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਤੇਗ਼ੇ ਯਮਾ ॥੧੨੭॥

b taabash dharaamadh ch teg(h)e yamaa ||127||

Both the sky and the earth kindled too.(127)

ਬ ਤੇਜ਼ ਆਮਦੋ ਨੇਜ਼ਹੇ ਬਾਸਤੀਂ ॥

b tez aamadho nezahe baasatee(n) ||

When a bamboo spear appeared coming fast,

ਬ ਜੁੰਬਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਤਨੇ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥੧੨੮॥

b ju(n)bash dharaamadh tane naazanee(n) ||128||

And the delicate lady flew in rage.(128)

ਬ ਸ਼ੋਰਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਨਫ਼ਰ ਹਾਇ ਕੁਹਿਰ ॥

b shorash dharaamadh naphar hai kuhir ||

The people raised a hue and cry,

ਜ਼ਿ ਤੋਪੋ ਵ ਨੇਜ਼ਹ ਬਪੋਸ਼ੀਦ ਦਹਿਰ ॥੧੨੯॥

z topo v nezeh baposheedh dhahir ||129||

And the earth shook with the roar of guns.(129)

ਬ ਜੁੰਬਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਕਮਾਨੋ ਕਮੰਦ ॥

b ju(n)bash dharaamadh kamaano kama(n)dh ||

The bows and the slingshots came into action fiercely,

ਦਰਖ਼ਸ਼ਾ ਸ਼ੁਦਹ ਤੇਗ਼ ਸੀਮਾਬ ਤੁੰਦ ॥੧੩੦॥

dharakhhashaa shudheh teg(h) seemaab tu(n)dh ||130||

And the Hindustani swords, shining like the mercury, commenced to

penetrate.(130)

ਬ ਜੋਸ਼ ਆਮਦਹ ਖ਼ੰਜਰੇ ਖ਼੍ਵਾਰ ਖ਼ੂੰ ॥

b josh aamadheh khha(n)jare khhavaiaar khhoo(n) ||

The blood sucking daggers appeared,

ਜ਼ੁਬਾ ਨੇਜ਼ਹ ਮਾਰਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਬਰੂੰ ॥੧੩੧॥

zubaa nezeh maarash baraamadh baroo(n) ||131||

And the lances, as sharp as snakes' tongues, came into action.(131)

ਬ ਤਾਬਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਲਕੋ ਤਾਬ ਨਾਕ ॥

b taabash dharaamadh lako taab naak ||

The shinning arms were gleaming,

ਯਕੇ ਸੁਰਖ਼ ਗੋਗਿਰਦ ਸ਼ੁਦ ਖ਼ੂੰਨ ਖ਼ਾਕ ॥੧੩੨॥

yake surakhh gogiradh shudh khoo(n)n khhaak ||132||

And earth was getting darker like the sulphur.(132)

ਦਿਹਾ ਦਿਹ ਦਰਾਮਦ ਜ਼ਿ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥

dhihaa dheh dharaamadh z teero tupha(n)g ||

Guns and the bows roared, and roared again,

ਹਯਾਹਯ ਦਰਾਮਦ ਨਿਹੰਗੋ ਨਿਹੰਗ ॥੧੩੩॥

hayaahay dharaamadh niha(n)go niha(n)g ||133||

And the soldiers as huge as the crocodiles started to cry.(133)

ਚਕਾਚਾਕ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਤੀਰੋ ਕਮਾ ॥

chakaachaak barakhhaasat teero kamaa ||

The spontaneous sprinkle of showers from bows,

ਬਰਾਮਦ ਯਕੇ ਰੁਸਤ ਖ਼ੇਜ਼ ਅਜ਼ ਜਹਾ ॥੧੩੪॥

baraamadh yake rusat khhez az jahaa ||134||

Seemed as if the dooms day had come.(134)

ਨ ਪੋਯਿੰਦਰ ਰਾ ਬਰ ਜ਼ਿਮੀ ਬੂਦ ਜਾ ॥

n poyi(n)dhar raa bar zimee boodh jaa ||

Neither the foot soldiers had a place on earth,

ਨ ਪਰਿੰਦਹ ਰਾ ਦਰ ਹਵਾ ਬੂਦ ਰਾਹ ॥੧੩੫॥

n pari(n)dheh raa dhar havaa boodh raeh ||135||

Nor the birds could find their ways through the air.(135)

ਚੁਨਾ ਤੇਗ਼ ਬਾਰੀਦ ਮਿਯਾਨੇ ਮੁਸਾਫ਼ ॥

chunaa teg(h) baareedh miyaane musaaph ||

The swords showed their feats in such intensity,

ਕਿ ਅਜ਼ ਕੁਸ਼ਤਗਾ ਸ਼ੁਦ ਜ਼ਿਮੀ ਕੋਹਕਾਫ਼ ॥੧੩੬॥

k az kushatagaa shudh zimee kohakaaph ||136||

That the dead bodies formed the mountains.(136)

ਕਿ ਪਾਓ ਸਰ ਅੰਬੋਹ ਚੰਦਾ ਸ਼ੁਦਹ ॥

k paao sar a(n)boh cha(n)dhaa shudheh ||

The heaps of heads and feet were all over,

ਕਿ ਮੈਦਾ ਪੁਰ ਅਜ਼ ਗੋਇ ਚੌਗਾ ਸ਼ੁਦਹ ॥੧੩੭॥

k maidhaa pur az goi chauagaa shudheh ||137||

And the whole field looked like golf course with heads rolling as balls.(137)

ਰਵਾ ਰਉ ਦਰਾਮਦ ਬ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥

ravaa rau dharaamadh b teero tupha(n)g ||

The intensity of the arrows was so great;

ਕਿ ਪਾਰਹ ਸ਼ੁਦਹ ਖ਼ੋਦ ਖ਼ੁਫ਼ਤਾਨ ਜੰਗ ॥੧੩੮॥

k paareh shudheh khhodh khhuphataan ja(n)g ||138||

That the armours and the hardtops were shattered.(138)

ਚੁਨਾ ਤੇਗ਼ ਤਾਬਸ਼ ਤ ਪੀਦ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥

chunaa teg(h) taabash ta peedh aaphataab ||

The swords were becoming as hot as the sun,

ਦਰਖ਼ਤਾ ਸ਼ੁਦਹ ਖ਼ੁਸ਼ਕ ਵ ਦਰਯਾਇ ਆਬ ॥੧੩੯॥

dharakhhataa shudheh khhushak v dharayai aab ||139||

And the trees were getting thirsty and river-water was drying.(139)

ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਬਾਰਾ ਸ਼ੁਦਹ ਹਮ ਚੁ ਬਰਕੁ ॥

chunaa teer baaraa shudheh ham ch barak ||

The showers of the arrows were so great,

ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਸ਼ੁਦ ਫ਼ੀਲ ਚੂੰ ਫ਼ਰਕ ਫ਼ਰਕ ॥੧੪੦॥

biaphataadh shudh pheel choo(n) pharak pharak ||140||

That only the necks of the elephants were visible.(140)

ਬ ਹਰਬ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਵਜ਼ੀਰੇ ਚੁ ਬਾਦ ॥

b harab a(n)dhar aamadh vazeere ch baadh ||

Instantly a Minister entered the field,

ਯਕੇ ਤੇਗ਼ ਮਾਯੰਦਰਾਨੀ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੧੪੧॥

yake teg(h) maaya(n)dharaanee kushaadh ||141||

And he drew the sword of Mayindra.(141)

ਦਿਗ਼ਰ ਤਰਫ਼ ਆਮਦ ਬ ਦੁਖ਼ਤਰ ਅਜ਼ਾ ॥

dhig(h)r taraph aamadh b dhukhhatar azaa ||

From the other side the daughter came.

ਬਰਹਿਨੇ ਯਕੇ ਤੇਗ਼ ਹਿੰਦੋਸਤਾ ॥੧੪੨॥

barahine yake teg(h) hi(n)dhosataa ||142||

She was holding a naked sword of Hindustan.(142)

ਦਰਖ਼ਸ਼ਾ ਸ਼ੁਦਹ ਆਂ ਚੁਨਾ ਤੇਗ਼ ਤੇਜ਼ ॥

dharakhhashaa shudheh aa(n) chunaa teg(h) tez ||

The lightening swords became even swifter,

ਅਦੂਰਾ ਅਜ਼ੋ ਦਿਲ ਸ਼ਵਦ ਰੇਜ਼ ਰੇਜ਼ ॥੧੪੩॥

adhooraa azo dhil shavadh rez rez ||143||

And they tore off the enemy-hearts into pieces.(143)

ਯਕੇ ਤੇਗ਼ ਜ਼ਦ ਬਰ ਸਰੇ ਓ ਸਮੰਦ ॥

yake teg(h) zadh bar sare o sama(n)dh ||

She hit the enemy head with such vitality,

ਜ਼ਿਮੀਨਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਕੋਹੇ ਬਿਲੰਦ ॥੧੪੪॥

zimeenash dharaamadh ch kohe bila(n)dh ||144||

That he was raised to ground like a crumbling mountain.(144)

ਦਿਗ਼ਰ ਤੇਗ਼ ਓ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਕਰਦ ਨੀਮ ॥

dhig(h)r teg(h) o raa bizadh karadh neem ||

The second one was cut with sword into two,

ਬਿ ਅਫ਼ਤਾਦ ਬੂਮਸ ਚੁ ਕਰਖੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥੧੪੫॥

b aphataadh boomas ch karakhe azeem ||145||

And he fell flat like a wrecked mansion.(145)

ਦਿਗ਼ਰ ਮਰਦ ਆਮਦ ਚੁ ਪ੍ਰਰਾ ਉਕਾਬ ॥

dhig(h)r maradh aamadh ch praraa ukaab ||

Another intrepid person flew in like a hawk,

ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ਼ ਓ ਰਾ ਬ ਕਰਦਸ਼ ਖ਼ਰਾਬ ॥੧੪੬॥

bizadh teg(h) o raa b karadhash khharaab ||146||

But he was, too, exterminated.(146)

ਚੁ ਕਾਰੇ ਵਜ਼ੀਰਸ਼ ਬਰਾਹਤ ਰਸੀਦ ॥

ch kaare vazeerash baraahat raseedh ||

As soon this task was finished,

ਦਿਗ਼ਰ ਮਿਹਨਤੇ ਸਿਯਮ ਆਮਦ ਪਦੀਦ ॥੧੪੭॥

dhig(h)r mihanate siyam aamadh padheedh ||147||

And the relief was felt, third discordant surfaced,(147)

ਸਿਯਮ ਦੇਵ ਆਮਦ ਬਗਲ ਤੀਦ ਖ਼ੂੰ ॥

siyam dhev aamadh bagal teedh khhoo(n) ||

Another devil-like, drenched in blood, appeared,

ਜ਼ਿ ਦਹਲੀਜ਼ ਦੋਜ਼ਖ਼ ਬਰਾਮਦ ਬਰੂੰ ॥੧੪੮॥

z dhahaleez dhozakhh baraamadh baroo(n) ||148||

As if it had come straight from the hell.(148)

ਬ ਕੁਸ਼ਤੰਦ ਓ ਰਾ ਦੁ ਕਰਦੰਦ ਤਨ ॥

b kushata(n)dh o raa dh karadha(n)dh tan ||

But he was cut into two as well and slaughtered,

ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਯਿਆਂ ਹਮ ਚੁ ਗੋਰੇ ਕੁਹਨ ॥੧੪੯॥

ch shere yiaa(n) ham ch gore kuhan ||149||

Like a lion slays an old antelope.(149)

ਚਹਾਰਮ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰਾ ਬਜੰਗ ॥

chahaaram dharaamadh ch sheraa baja(n)g ||

The fourth valiant person entered the fight,

ਚੁ ਬਰ ਬਚਹੇ ਗੋਰ ਗ਼ਰਰਾ ਪਿਲੰਗ ॥੧੫੦॥

ch bar bachahe gor g(h)raraa pila(n)g ||150||

Like a lion pounces upon a stag.(150)

ਚੁਨਾ ਤੇਗ਼ ਬਰ ਵੈ ਬਿਜ਼ਦ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥

chunaa teg(h) bar vai bizadh naazanee(n) ||

It was hit with such a force,

ਕਿ ਅਜ਼ ਪੁਸ਼ਤ ਅਸਪਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਜ਼ਿਮੀਂ ॥੧੫੧॥

k az pushat asapash dharaamadh zimee(n) ||151||

That it fell flat like a rider from the horse.(151)

ਕਿ ਪੰਚਮ ਦਰਾਮਦ ਚੁ ਦੇਵੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥

k pa(n)cham dharaamadh ch dheve azeem ||

When the fifth devil came,

ਯਕੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਜ਼ਦ ਕਰਦ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੧੫੨॥

yake zakhham zadh karadh hukame kareem ||152||

She begged for the God's blessings,(152)

ਚੁਨਾ ਤੇਗ਼ ਬਰ ਵੈ ਜ਼ਦਾ ਖ਼ੂਬ ਰੰਗ ॥

chunaa teg(h) bar vai zadhaa khhoob ra(n)g ||

And hit him with such great intensity,

ਜ਼ਿ ਸਰ ਤਾ ਕਦਮ ਆਮਦਹ ਜ਼ੇਰ ਤੰਗ ॥੧੫੩॥

z sar taa kadham aamadheh zer ta(n)g ||153||

That his head was trodden under the hooves of the horse.(153)

ਸ਼ਸ਼ਮ ਦੇਵ ਆਮਦ ਚੁ ਅਫ਼ਰੀਤ ਮਸਤ ॥

shasham dhev aamadh ch aphareet masat ||

Revelling like a stupefied demon, the sixth devil came,

ਜ਼ਿ ਤੀਰੇ ਕਮਾ ਹਮ ਚੁ ਕਬਜ਼ਹ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥੧੫੪॥

z teere kamaa ham ch kabazeh guzashat ||154||

As fast as an arrow shot out of the bow,(154)

ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ ਓ ਰਾ ਕਿ ਓ ਨੀਮ ਸ਼ੁਦ ॥

bizadh teg(h) o raa k o neem shudh ||

But it was hit so rapidly that he was cut into two,

ਕਿ ਦੀਗਰ ਯਲਾ ਰਾ ਅਜ਼ੋ ਬੀਮ ਸ਼ੁਦ ॥੧੫੫॥

k dheegar yalaa raa azo beem shudh ||155||

And that caused the others to dread.(155)

ਚੁਨੀ ਤਾ ਬਮਿਕਦਾਰ ਹਫ਼ਤਾਦ ਮਰਦ ॥

chunee taa bamikadhaar haphataadh maradh ||

This way about seventy such braves were annihilated,

ਬ ਤੇਗ ਅੰਦਰ ਆਵੇਖ਼ਤ ਖ਼ਾਸ ਅਜ਼ ਨ ਬਰਦ ॥੧੫੬॥

b teg(h) a(n)dhar aavekhhat khhaas az na baradh ||156||

And hung over the tips of the swords,(156)

ਦਿਗਰ ਕਸ ਨਿਆਮਦ ਤਮੰਨਾਇ ਜੰਗ ॥

dhig(h)r kas niaamadh tama(n)nai ja(n)g ||

None other could dare to think of fight,

ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਨਿਯਾਮਦ ਦਿਲਾਵਰ ਨਿਹੰਗ ॥੧੫੭॥

k beroo(n) niyaamadh dhilaavar niha(n)g ||157||

Even the prominent warriors did not dare to come out.(157)

ਬ ਹਰਬ ਆਮਦਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਮਾਯੰਦਰਾ ॥

b harab aamadhash shaeh maaya(n)dharaa ||

When the king, Mayindra, himself came into the fight,

ਬ ਤਾਬਸ਼ ਤਪੀਦਨ ਦਿਲੇ ਮਰਦਮਾ ॥੧੫੮॥

b taabash tapeedhan dhile maradhamaa ||158||

All the fighters rolled into wrath.(158)

ਚੁ ਅਬਰਸ ਬ ਅੰਦਾਖ਼ਤ ਦਉਰੇ ਯਲਾ ॥

ch abaras b a(n)dhaakhhat dhaure yalaa ||

And when the combatants jumped around,

ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਜ਼ਿਹੇ ਆਸਮਾ ॥੧੫੯॥

b rakhhash a(n)dhar aamadh zihe aasamaa ||159||

Both the earth and the heavens swayed.(159)

ਬ ਤਾਬਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਜ਼ਿਮੀਨੋ ਜ਼ਮਨ ॥

b taabash dharaamadh zimeeno zaman ||

The lightening captured the universe,

ਦਰਖ਼ਸ਼ਾ ਸ਼ੁਦਹ ਤੇਗ਼ ਹਿੰਦੀ ਯਮਨ ॥੧੬੦॥

dharakhhashaa shudheh teg(h) hi(n)dhee yaman ||160||

Like lustre of the swords of Yaman.(160)

ਚਲਾਚਲ ਦਰਾਮਦ ਕਮਾਨੋ ਕਮੰਦ ॥

chalaachal dharaamadh kamaano kama(n)dh ||

The bows and slingshots were brought in action,

ਹਯਾਹਯ ਦਰਾਮਦ ਬ ਗੁਰਜੋ ਗਜ਼ੰਦ ॥੧੬੧॥

hayaahay dharaamadh b gurajo gaza(n)dh ||161||

And the ones beaten with maces raised hue and cries.(161)

ਚਕਾਚਾਕ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥

chakaachaak barakhhaasat teero tupha(n)g ||

Arrows and the gunshots prevailed,

ਜ਼ਿਮੀ ਲਾਲ ਸ਼ੁਦ ਚੂੰ ਗੁਲੇ ਲਾਲਹ ਰੰਗ ॥੧੬੨॥

zimee laal shudh choo(n) gule laaleh ra(n)g ||162||

And the earth turned into red-flowery colour all around.(162)

ਹਹਾਹੂ ਦਰਾਮਦ ਚੁਪਹ ਨੰਦ ਰੂੰ ॥

hahaahoo dharaamadh chupeh na(n)dh roo(n) ||

When the blood-sucking daggers struck out,

ਦਿਹਾ ਦਿਹ ਸ਼ੁਦਹ ਖ਼ੰਜਰੇ ਖ਼ਾਰ ਖ਼ੂੰ ॥੧੬੩॥

dhihaa dheh shudheh khha(n)jare khhaar khoo(n) ||163||

The shrieks flowed from the war-zones.(163)

ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਯਕੇ ਤਾਬ ਰੰਗ ॥

b rakhhash a(n)dhar aamadh yake taab ra(n)g ||

When two of the steadfast warriors on the horsebacks entered the fighting,

ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਦੁ ਚਾਲਾਕ ਜੰਗ ॥੧੬੪॥

b rakhhash a(n)dhar aamadh dh chaalaak ja(n)g ||164||

There was lighting all around.(164)

ਬ ਸ਼ੋਰਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਸਰਾਫ਼ੀਲ ਸੂਰ ॥

b shorash dharaamadh saraapheel soor ||

The way a Sraphil Angel appears and it becomes boisterous all over,

ਬ ਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਤਨੇ ਖ਼ਾਸ ਹੂਰ ॥੧੬੫॥

b rakhhash a(n)dhar aamadh tane khhaas hoor ||165||

(Same way) the enemy was confused and disrupted.(165)

ਬ ਸ਼ੋਰਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਜ਼ਿ ਤਨ ਦਰ ਖ਼ਰੋਸ਼ ॥

b shorash dharaamadh z tan dhar khharosh ||

When it was raucous all around,

ਬ ਬਾਜ਼ੂਇ ਮਰਦਾ ਬਰਾਵੁਰਦ ਜੋਸ਼ ॥੧੬੬॥

b baajooi maradhaa baraavuradh josh ||166||

The soldiers' arms flickered in anger.(166)

ਯਕੇ ਫ਼ਰਸ਼ ਆਰਾਸਤ ਸੁਰਖ਼ ਅਤਲਸੇ ॥

yake pharash aaraasat surakhh atalase ||

The shinning ground turned and looked as if painted in red,

ਬੁ ਖ਼ਾਨਦ ਚੁ ਮਕਤਬ ਜ਼ੁਬਾ ਪਹਿਲੂਏ ॥੧੬੭॥

b khhaanadh ch makatab zubaa pahilooe ||167||

The floor of a school with children reading sitting on top.(167)

ਬ ਮਰਦਮ ਚੁਨਾ ਕੁਸ਼ਤ ਸ਼ੁਦ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥

b maradham chunaa kushat shudh kaarazaar ||

Such a great number were killed,

ਜ਼ੁਬਾ ਦਰ ਗੁਜ਼ਾਰਮ ਨਿਯਾਯਦ ਸ਼ੁਮਾਰ ॥੧੬੮॥

zubaa dhar guzaaram niyaayadh shumaar ||168||

That they could not be enumerated.(168)

ਗੁਰੇਜ਼ਾ ਸ਼ਵਦ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਯੰਦਰਾ ॥

gurezaa shavadh shaeh maaya(n)dharaa ||

The king of Mayindra ran away,

ਬ ਕੁਸ਼ਤੰਦ ਲਸ਼ਕਰ ਗਿਰਾ ਤਾ ਗਿਰਾ ॥੧੬੯॥

b kushata(n)dh lashakar giraa taa giraa ||169||

As most of his army was decimated.(169)

ਕਿ ਪੁਸ਼ਤਸ਼ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਦੁਖ਼ਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥

k pushatash biaphataadh dhukhhatar vazeer ||

The Minister’s daughter pursued him,

ਬਿ ਬਸਤੰਦ ੳ ਰਾ ਕਿ ਕਰਦੰਦ ਅਸੀਰ ॥੧੭੦॥

b basata(n)dh o raa k karadha(n)dh aseer ||170||

Caught him, tied him and made him prisoner.(170)

ਬ ਨਿਜ਼ਦੇ ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਜੋ ਸ਼ਾਹ ਖ਼ੇਸ਼ ॥

b nizadhe biyaavuradh jo shaeh khhesh ||

She brought the King (Mayindra) to the ruler,

ਬਿ ਗੁਫ਼ਤਹ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਾਨ ਵੇਸ਼ ॥੧੭੧॥

b guphateh k e shaeh shaahaan vesh ||171||

And said, ‘Oh, you the king of kings,(171)

ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਈਂ ਸ਼ਾਹ ਮਾਯੰਦਰਾ ॥

bigoyadh k iee(n) shaeh maaya(n)dharaa ||

‘He is the King of Mayindra,

ਬਿ ਬਸਤਹ ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਨਿਜ਼ਦੇ ਸ਼ੁਮਾ ॥੧੭੨॥

b basateh biyaavuradh nizadhe shumaa ||172||

‘Whom I have brought to you tied up.(172)

ਅਗ਼ਰ ਤੋ ਬਿਗੋਈ ਬ ਜ਼ਾ ਈਂ ਬੁਰਮ ॥

ag(h)r to bigoiee b zaa iee(n) buram ||

‘If you order, I would kill him,

ਵਗ਼ਰ ਤੋ ਬਿਗੋਈ ਬਜ਼ਿੰਦਾ ਦਿਹਮ ॥੧੭੩॥

vag(h)r to bigoiee bazi(n)dhaa dhiham ||173||

'Or I would imprison him under lock and key.'(173)

ਬਜ਼ਿੰਦਾ ਸਪੁਰਦੰਦ ਓ ਰਾ ਅਜ਼ੀਮ ॥

bazi(n)dhaa sapuradha(n)dh o raa azeem ||

He was despatched to the big prison,

ਸਿਤਾਨਦ ਅਜ਼ੋ ਤਾਜ ਸ਼ਾਹੀ ਕਲੀਮ ॥੧੭੪॥

sitaanadh azo taaj shaahee kaleem ||174||

And his canopy of the authority of ruling was snatched away.(174)

ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਗੀ ਯਾਫ਼ਤ ਹੁਕਮੋ ਰਜ਼ਾਕ ॥

shahinashaahagee yaaphat hukamo razaak ||

With the benevolence of the Provider, she attained the monarchy,

ਕਸੇ ਦੁਸ਼ਮਨਾ ਰਾ ਕੁਨਦ ਚਾਕ ਚਾਕ ॥੧੭੫॥

kase dhushamanaa raa kunadh chaak chaak ||175||

After tearing off so many other sovereigns.(175)

ਚੁਨਾ ਕਰਦ ਸ਼ੁਦ ਕਸਦ ਮਿਹਨਤ ਕਸੇ ॥

chunaa karadh shudh kasadh mihanat kase ||

Whosoever performs the deeds with such zeal,

ਕਿ ਰਹਮਤ ਬਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਜੋ ਰਹਮਤੇ ॥੧੭੬॥

k rahamat babakhhasheedh jo rahamate ||176||

He is bestowed with His beneficence.(176)

ਕਿ ਓ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੂ ਸ਼ੁਦੋ ਮੁਲਕ ਸ਼ਾਹ ॥

k o shaeh baanoo shudho mulak shaeh ||

The princess became the consort of the ruler,

ਕਿ ਸ਼ਾਹੀ ਹਮੀ ਯਾਫ਼ਤ ਹੁਕਮੇ ਇਲਾਹ ॥੧੭੭॥

k shaahee hamee yaaphat hukame ilaeh ||177||

As she attained the kingdom with godly compassion.(177)

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਆਬ ॥

bidheh saakeeyaa saag(h)re sabaz aab ||

(The Poet says), 'Oh, Saki, give me the cup full of green liquid,

ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਪਰਦਹ ਨਕਾਬ ॥੧੭੮॥

k beroo(n) biaphataadh paradheh nakaab ||178||

'So that I may keep the secret enshroud.(178)

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਬਜ਼ ਰੰਗੇ ਫ਼ਿਰੰਗ ॥

bidheh saakeeyaa sabaz ra(n)ge phira(n)g ||

‘Oh Saki! Give me the greenish wine of Europe,

ਕਿ ਵਕਤੇ ਬ ਕਾਰ ਅਸਤ ਅਜ਼ ਰੋਜ਼ ਜੰਗ ॥੧੭੯॥੧੦॥

k vakate b kaar asat az roz ja(n)g ||179||10||

‘Which I may need on the day of war.(179)(10)

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ikOankaar vaahaguroo jee kee phateh ||

Glory to God

ਤੁ ਈਂ ਦਸਤਗੀਰ ਅਸਤ ਦਰ ਮਾਦਗਾ ॥

t iee(n) dhasatageer asat dhar maadhagaa ||

You are the guide of us who are trodden,

ਤੁ ਈਂ ਕਾਰ ਸਾਜ਼ ਅਸਤ ਬੇਚਾਰਗਾ ॥੧॥

t iee(n) kaar saaz asat bechaaragaa ||1||

And you are the rejuvenator of the hapless ones.(1)

ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਬਖਸ਼ਿੰਦਏ ਬੇ ਨਿਆਜ਼ ॥

shahinashaeh bakhashi(n)dhe be niaaz ||

You grant kingdom even to non-aspirants,

ਜ਼ਿਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾ ਰਾ ਤੁਈਂ ਕਾਰਸਾਜ਼ ॥੨॥

zimeeno zamaa raa tuiee(n) kaarasaaz ||2||

The Heaven and the Earth, all function under Your command.(2)

ਹਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦੇਮ ਸ਼ਾਹੇ ਕਲਿਜੰਰ ॥

hikaayat shuneedhem shaahe kalija(n)r ||

Here now is the tale of the king of Kalandhar,

ਕੁਨਾ ਨੀਦ ਯਕ ਦਰ ਚੁ ਅਜ਼ ਕੋਹ ਮੰਜਰ ॥੩॥

kunaa needh yak dhar ch az koh ma(n)jar ||3||

Who had built a monumental gateway.(3)

ਯਕੇ ਪਿਸਰ ਓ ਬੂਦ ਹੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲ ॥

yake pisar o boodh husanul jamaal ||

He had a son who excelled in handsomeness,

ਕਿ ਲਾਯਕ ਜਹਾ ਬੂਦ ਅਜ਼ ਮੁਲਕ ਮਾਲ ॥੪॥

k laayak jahaa boodh az mulak maal ||4||

And whose intellect made him worthy of managing his countries’ affairs.(4)

ਯਕੇ ਸ਼ਾਹਿ ਓ ਜਾਵ ਦੁਖ਼ਤਰ ਅਜ਼ੋ ॥

yake shaeh o jaav dhukhhatar azo ||

At the same place, there was a daughter of a tycoon,

ਕਿ ਦੀਗਰ ਨ ਜ਼ਨ ਬੂਦ ਸਮਨ ਬਰ ਕਜ਼ੋ ॥੫॥

k dheegar na zan boodh saman bar kazo ||5||

She was as delicate as the leaves of a jasmine.(5)

ਵਜ਼ਾ ਦੁਖ਼ਤਰੇ ਸ਼ਾਹ ਆਂ ਪਿਸਰ ਸ਼ਾਹ ॥

vazaa dhukhhatare shaeh aa(n) pisar shaeh ||

That daughter fell in love with the son of the king,

ਸ਼ੁਦ ਆਸ਼ੁਫ਼ਤਹ ਬਰ ਵੈ ਚੁ ਬਰ ਸ਼ਮਸ਼ ਮਾਹ ॥੬॥

shudh aashuphateh bar vai ch bar shamash maeh ||6||

As much as the moon falls for the sun.(6)

ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਮਾਰਾ ਬਿਕੁਨ ॥

bigoyadh k e shaeh maaraa bikun ||

She asked, ‘Oh, the prince, make me your spouse,

ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤ ਕਸੇ ਮਰਦ ਦੀਗਰ ਮਕੁਨ ॥੭॥

k dhahishat kase maradh dheegar makun ||7||

‘And do not care about any body else.’(7)

ਸ਼ੁਨੀਦਮ ਕਿ ਦਰ ਸ਼ਾਹਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾ ॥

shuneedham k dhar shaeh hi(n)dhosataa ||

(The Prince said,) ‘I have heard about the king of Hindustan,

ਕਿ ਨਾਮੇ ਵਜ਼ਾ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹੇ ਵਜ਼ਾ ॥੮॥

k naame vazaa sher shaahe vazaa ||8||

‘The name of that strong man is Sher Shah.(8)

ਚੁਨਾ ਨਸ਼ਤ ਦਸਤੂਰ ਮੁਲਕੇ ਖ਼ੁਦਾ ॥

chunaa nashat dhasatoor mulake khhudhaa ||

‘The standard of morality in that God fearing country is such,

ਬਯਕ ਦਾਨ ਬੇਗਾਨ ਰੇਜ਼ਦ ਜੁਦਾ ॥੯॥

bayak dhaan begaan rezadh judhaa ||9||

‘That no one can plunder even an iota of other’s rights.(9)

ਬਿਗ਼ੀਰੰਦ ਸ਼ਾਹੀ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਤੁਰਗ਼ ॥

big(h)eera(n)dh shaahee biaphataadh turag(h) ||

'To attain the kingdom, he had driven out the enemy,

ਬਪੇਸ਼ੇ ਗੁਰੇਜ਼ਦ ਚੁ ਅਜ਼ ਬਾਜ਼ ਮੁਰਗ ॥੧੦॥

bapeshe gurezadh ch az baaz murag(h) ||10||

'(And the enemy) had dashed away like a cock in front of a falcon.(10)

ਬਿਗੀਰਦ ਅਜ਼ੋ ਹਰਦੁ ਅਸਪੇ ਕਲਾ ॥

bigeeradh azo haradh asape kalaa ||

'From the enemy, he had snatched two horses,

ਕਿ ਮੁਲਕੋ ਅਰਾਕਸ਼ ਬਿਆਮਦ ਅਜ਼ਾ ॥੧੧॥

k mulako araakash biaamadh azaa ||11||

'Which were brought from the country of Iraq.(11)

ਬਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਬਸੇ ਜ਼ਰ ਦੁ ਫ਼ੀਲ ॥

b bakhhasheedh o raa base zar dh pheel ||

'Also, the enemy had presented him a lot of gold, and elephants,

ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਬਿਆਵੁਰਦ ਦਰੀਯਾਇ ਨੀਲ ॥੧੨॥

k beroo(n) biaavuradh dhareeyai neel ||12||

‘Which were brought from across the (river) Nile.(12)

ਯਕੇ ਨਾਮ ਰਾਹੋ ਸੁਰਾਹੋ ਦਿਗਰ ॥

yake naam raaho suraaho dhigar ||

‘The name of one horse is Rahu and the other is Surahu.

ਚੁ ਆਹੂ ਕਲਾ ਪਾਇ ਅਜ਼ੀਮੇ ਦੁ ਨਰ ॥੧੩॥

ch aahoo kalaa pai azeeme dh nar ||13||

‘Both are grand and their hooves are like the feet of the stags.(13)

ਅਗਰ ਅਸਪ ਹਰ ਦੋ ਅਜ਼ਾ ਮੇ ਦਿਹਦ ॥

agar asap har dho azaa me dhihadh ||

‘If you can fetch me both those horses,

ਵਜ਼ਾ ਪਸ ਤੁਰਾ ਖ਼ਾਨਹ ਬਾਨੂੰ ਕੁਨਦ ॥੧੪॥

vazaa pas turaa khhaaneh baanoo(n) kunadh ||14||

‘Then, after that, I will marry you.’(14)

ਸ਼ੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖ਼ਨ ਰਾ ਹਮੀ ਸ਼ੁਦ ਰਵਾ ॥

shuneedh iee(n) sukhhan raa hamee shudh ravaa ||

Harking to this, she set out on her journey,

ਬਿਯਾਮਦ ਬ ਸ਼ਹਰ ਸ਼ਾਹ ਹਿੰਦੋਸਤਾ ॥੧੫॥

biyaamadh b shahar shaeh hi(n)dhosataa ||15||

And came to a city in the country of Sher Shah.(15)

ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਬਰ ਰੋਦ ਜਮਨਾ ਲਬ ਆਬ ॥

nishasata(n)dh bar rodh jamanaa lab aab ||

She took her position on the bank of (River) Jamuna.

ਬਿ ਬੁਰਦੰਦ ਬਾਦਹ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਕਬਾਬ ॥੧੬॥

b buradha(n)dh baadheh khhuradha(n)dh kabaab ||16||

She brought with her wine (to drink) and (meat) kebab to eat.(16)

ਪਸੇ ਦੋ ਬਰਾਮਦ ਸ਼ਬੇ ਚੂੰ ਸਿਯਾਹ ॥

pase dho baraamadh shabe choo(n) siyaeh ||

When it was pitch dark and the night was through two watches,

ਰਵਾ ਕਰਦ ਆਬਸ ਬਸੇ ਪੁਸ਼ਤ ਕਾਹ ॥੧੭॥

ravaa karadh aabas base pushat kaeh ||17||

She floated a number of bundles of fodder.(17)

ਬ ਦੀਦੰਦ ਓ ਰਾ ਬਸੇ ਪਾਸਬਾ ॥

b dheedha(n)dh o raa base paasabaa ||

When the guards observed those bundles,

ਬ ਤੁੰਦੀ ਦਰਾਮਦ ਬਤਾਬਸ਼ ਹੁਮਾ ॥੧੮॥

b tu(n)dhee dharaamadh bataabash humaa ||18||

They flew into rage.(18)

ਬਸੇ ਬਰ ਵੈ ਬੰਦੂਕ ਬਾਰਾ ਕੁਨਦ ॥

base bar vai ba(n)dhook baaraa kunadh ||

They fired guns on them a few times,

ਚੁ ਬਾ ਬਰਕ ਅਬਰਸ ਬਹਾਰਾ ਕੁਨਦ ॥੧੯॥

ch baa barak abaras bahaaraa kunadh ||19||

But they were getting engulfed with the drowsiness.(19)

ਹਮੀ ਵਜ਼ਹ ਕਰਦੰਦ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਬਾਰ ॥

hamee vazeh karadha(n)dh dh se chaar baar ||

She repeated the process for three or four times,

ਹਮ ਆਖ਼ਰ ਕੁਨਦ ਖ਼ਾਬ ਖ਼ੁਫ਼ਤ ਇਖ਼ਤੀਯਾਰ ॥੨੦॥

ham aakhhar kunadh khhaab khhuphat ikhhateeyaar ||20||

And at the end they were overpowered by the sleep.

ਬਿਦਾਨਦ ਕਿ ਖ਼ੁਫ਼ਤਹ ਸ਼ਵਦ ਪਾਸਬਾ ॥

bidhaanadh k khhuphateh shavadh paasabaa ||

When she realised that the guards were slumbering,

ਬ ਪਯ ਮੁਰਦ ਸ਼ੁਦ ਹਮ ਚੁ ਜ਼ਖ਼ਮੇ ਯਲਾ ॥੨੧॥

b pay muradh shudh ham ch zakhhame yalaa ||21||

And they seemed like the injured soldiers,(21)

ਰਵਾ ਕਰਦ ੳ ਜਾ ਬਿਆਮਦ ਅਜ਼ਾ ॥

ravaa karadh o jaa biaamadh azaa ||

She walked and reached the place,

ਕਿ ਬੁਨ ਗਾਹ ਅਜ਼ ਸ਼ਾਹ ਕਰਖੇ ਗਿਰਾ ॥੨੨॥

k bun gaeh az shaeh karakhe giraa ||22||

Where there originated the base of the mansion.(22)

ਘਰੀ ਰਾ ਬਿਕੋਬਦ ਘਰੀਯਾ ਘਰੀਯਾਰ ॥

gharee raa bikobadh ghareeyaa ghareeyaar ||

As the time-keeper hit the gong,

ਵਜ਼ਾ ਮੇਖ ਕੋਬਦ ਬ ਪੁਸ਼ਤੇ ਦਿਵਾਰ ॥੨੩॥

vazaa mekh kobadh b pushate dhivaar ||23||

She put the pegs in the wall.(23)

ਚੁਨਾ ਤਾ ਬਰਾਮਦ ਦਿਵਾਰੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥

chunaa taa baraamadh dhivaare azeem ||

Climbing up the pegs, she reached the top of the building.

ਦੁ ਅਸਪਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੨੪॥

dh asapash nazar karadh hukame kareem ||24||

With the blessings of God, she noticed both the horses.(24)

ਯਕੇ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਤਾ ਅਜ਼ੋ ਨੀਮ ਕਰਦ ॥

yake raa bizadh taa azo neem karadh ||

She hit one guard and cut him into two,

ਦਰੇ ਪਾਸਬਾਨੇ ਬਰ ਅਜ਼ ਨੀਮ ਕਰਦ ॥੨੫॥

dhare paasabaane bar az neem karadh ||25||

Then at the door she destroyed two more.(25)

ਦਿਗਰ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਤਾ ਜੁਦਾ ਗਸ਼ਤ ਸਰ ॥

dhig(h)r raa bizadh taa judhaa gashat sar ||

She met another one and cut his head off.

ਸਿਯਮ ਰਾ ਬਿਕੁਸ਼ਤਨ ਸ਼ਵਦ ਖ਼ੂੰਨ ਤਰ ॥੨੬॥

siyam raa bikushatan shavadh khhoo(n)n tar ||26||

She struck third one and made him to drench in blood.(26)

ਚੁਅਮ ਰਾ ਜੁਦਾ ਕਰਦ ਪੰਜਮ ਬਕੁਸ਼ਤ ॥

chuam raa judhaa karadh pa(n)jam bakushat ||

The fourth one was slashed and fifth decimated,

ਸ਼ਸ਼ਮ ਰਾ ਬਕੁਸ਼ਤੰਦ ਜਮਦਾਰ ਮੁਸ਼ਤ ॥੨੭॥

shasham raa bakushata(n)dh jamadhaar mushat ||27||

The sixth became the victim of the handle of the dagger.(27)

ਸ਼ਸ਼ਮ ਚੌਕੀਅਸ ਕੁਸ਼ਤ ਆਮਦ ਅਜ਼ਾ ॥

shasham chauakeeas kushat aamadh azaa ||

After killing the sixth one, she leaped forward,

ਕਿ ਹਫ਼ਤਸ਼ ਗਿਰਾ ਬੁਦ ਚੌਕੀ ਗਿਰਾ ॥੨੮॥

k haphatash giraa budh chauakee giraa ||28||

And wanted to slaughter the seventh one who was standing on the platform.(28)

ਕਿ ਹਫ਼ਤਮ ਹਮੀ ਕੁਸ਼ਤ ਜ਼ਖ਼ਮੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥

k haphatam hamee kushat zakhhame azeem ||

She injured the seventh one badly,

ਕਿ ਦਸਤਸ਼ ਕੁਨਦ ਰਖ਼ਸ਼ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੨੯॥

k dhasatash kunadh rakhhash hukame kareem ||29||

And then, with the blessing of God, stretched her hand towards the

horse.(29)

ਚੁਨਾ ਤਾਜ਼ੀਆਨਹ ਬਿਜ਼ਦ ਤਾਜ਼ੀਅਸ਼ ॥

chunaa taazeeaaneh bizadh taazeeash ||

She mounted the horse and hit him so hard,

ਕਿ ਬਾਲਾ ਬਿਯਾਮਦ ਬ ਜ਼ਮਨ ਅੰਦਰਸ਼ ॥੩੦॥

k baalaa biyaamadh b zaman a(n)dharash ||30||

That it jumped over the wall and into the river Jamuna.(30)

ਵਗਸ਼ਤਨ ਦਰਾਬੇ ਬ ਬੇਰੂੰ ਅਜ਼ਾ ॥

vagashatan dharaabe b beroo(n) azaa ||

For long time, the horse paddled around in water,

ਕਿ ਹੈਰਤ ਬਿਮਾਦੰਦ ਸ਼ਾਹੇ ਜਹਾ ॥੩੧॥

k hairat bimaadha(n)dh shaahe jahaa ||31||

In the mean time the King of the Land came to know of the happening.(31)

ਕਿ ਦੰਦਾ ਖ਼ੁਰਦ ਦਸਤ ਅਜ਼ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹ ॥

k dha(n)dhaa khhuradh dhasat az sher shaeh ||

Sher Shah, the king, bit his hand (to ascertain that it was not a dream),

ਬ ਹੈਰਤ ਹਮੀ ਰਫ਼ਤ ਆਲਮ ਪਨਾਹ ॥੩੨॥

b hairat hamee raphat aalam panaeh ||32||

And he was extremely put in predicament of the action.(32)

ਕਿ ਮਰਾ ਕੁਜ਼ਾ ਬੁਰਦ ਅਸਪੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥

k maraa kuzaa buradh asape azeem ||

‘How has one taken my superb horse?

ਬਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਓ ਹਮ ਚੁ ਕਸਮੇ ਕਰੀਮ ॥੩੩॥

b bakhhasheedh o ham ch kasame kareem ||33||

‘On God’s honour, I will pardon him, he pronounced,(33)

ਦਰੇਗ਼ਾ ਅਗਰ ਰੂਇ ਓ ਦੀਦਮੇ ॥

dhareg(h)aa agar rooi o dheedhame ||

‘If I see that person,

ਬ ਸਦ ਗੰਜ ਸਰਬਸਤ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦਮੇ ॥੩੪॥

b sadh ga(n)j sarabasat bakhhasheedhame ||34||

‘I will forgive him and endow him a treasure.(34)

ਕਿ ਹੈਫ਼ਸਤ ਗਰੋ ਦੀਦਏ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥

k haiphasat garo dheedhe yaaphatam ||

‘Strange enough, if I ever come across him,

ਬ ਜਾਏ ਦਿਗ਼ਰ ਦਿਲ ਨਜ਼ੋ ਤਾਫ਼ਤਮ ॥੩੫॥

b jaae dhig(h)r dhil nazo taaphatam ||35||

‘I will never fly into rage.(35)

ਕਿ ਦੀਦਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ੰਦ ਅਗਰ ਓ ਮਰਾ ॥

k dheedhaar bakhhasha(n)dh agar o maraa ||

‘If he comes voluntarily,

ਕਿ ਸਦ ਗੰਜ ਸਰਬਸਤ ਬਖ਼ਸ਼ਮ ਵਰਾ ॥੩੬॥

k sadh ga(n)j sarabasat bakhhasham varaa ||36||

‘I will further give him one hundred bags full of coins.’(36)

ਚੁ ਸ਼ੁਹਰਤ ਕੁਨਾਨੀਦ ਸ਼ਹਰ ਅੰਦਰੂੰ ॥

ch shuharat kunaaneedh shahar a(n)dharoo(n) ||

Through out the city, it was proclaimed,

ਕਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਮਮ ਖ਼ੂੰਨ ਅਜ਼ ਖ਼੍ਵਾਰ ਖ਼ੂੰ ॥੩੭॥

k bakhhasheedh mam khhoo(n)n az khhavaiaar khhoo(n) ||37||

‘I will forgive that robber but he must come to see me at least once.’(37)

ਬਿ ਬਸਤੰਦ ਦਸਤਾਰ ਅਜ਼ ਜਾਮ ਜ਼ਰ ॥

b basata(n)dh dhasataar az jaam zar ||

Then the daughter of the tycoon, wearing golden turban,

ਬ ਪੇਸ਼ੇ ਸ਼ਹ ਆਮਦ ਚੁ ਜ਼ਰਰੀ ਸਿਪਰ ॥੩੮॥

b peshe sheh aamadh ch zararee sipar ||38||

And holding a shinning shield, presented herself,(38)

ਬਗੋਯਦ ਕਿ ਸ਼ੇਰ ਅਫ਼ਕਨੋ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹ ॥

bagoyadh k sher aphakano sher shaeh ||

And said, ‘Oh, Sher Shah, the killer of lions,

ਕਿ ਅਜ਼ ਰਾਹ ਰਾ ਮਨ ਬਿਬੁਰਦੰਦ ਰਾਹ ॥੩੯॥

k az raeh raa man biburadha(n)dh raeh ||39||

‘It is me who had taken your horse in a strange way.’(39)

ਅਜਬਮਾਦ ਸਾਹਿਬ ਖ਼ਿਰਦ ਈਂ ਜਵਾਬ ॥

ajabamaadh saahib khhiradh iee(n) javaab ||

Listening to her the intelligent king was astounded.

ਦਿਗ਼ਰ ਬਾਰ ਗੋਯਦ ਕਿ ਬਾ ਵੈ ਸਵਾਬ ॥੪੦॥

dhig(h)r baar goyadh k baa vai savaab ||40||

And once again rapidly asked,(40)

ਕਿ ਨਕਲ ਸ ਨੁਮਾ ਈਂ ਮਰਾ ਸ਼ੇਰ ਤਨ ॥

k nakal s numaa iee(n) maraa sher tan ||

‘Oh you the fast one, tell me how did you do it?

ਬ ਵਜਹੇ ਚਰਾ ਬੁਰਦਾ ਅਸਪੇ ਕੁਹਨ ॥੪੧॥

b vajahe charaa buradhaa asape kuhan ||41||

‘To show me, you come and replay.’(41)

ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਅਜ਼ਾ ਵਜਹੇ ਬਰ ਰੋਦ ਆਬ ॥

nishasata(n)dh azaa vajahe bar rodh aab ||

She sat down on the bank of river,

ਬਿ ਬੁਰਦੰਦ ਬਾਦਹ ਬਖ਼ੁਰਦਨ ਕਬਾਬ ॥੪੨॥

b buradha(n)dh baadheh bakhhuradhan kabaab ||42||

And the same way she drank wine and ate kebob.(42)

ਰਵਾ ਕਰਦ ਅੱਵਲ ਬਸੇ ਪੁਸ਼ਤ ਕਾਹ ॥

ravaa karadh a'val base pushat kaeh ||

Then she floated the bundles of the grass,

ਦਗ਼ਾ ਮੇ ਦਿਹਦ ਪਾਸਬਾਨਾਨ ਸ਼ਾਹ ॥੪੩॥

dhag(h)aa me dhihadh paasabaanaan shaeh ||43||

And this way deceived the king’s guards.(43)

ਵਜ਼ਾ ਪਸ ਬ ਕੋਸ਼ਸ਼ ਕੁਨਾਨੀਦ ਲਖ਼ਤ ॥

vazaa pas b koshash kunaaneedh lakhhat ||

To show her cleverness of going across the river,

ਬ ਪੈਰਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਜਿ ਦਰੀਯਾਇ ਸਖ਼ਤ ॥੪੪॥

b pairash dharaamadh j dhareeyai sakhhat ||44||

She swam over the rough water.(44)

ਵਜ਼ਾ ਬਿਸ਼ਕੁਨਾਨੀਦ ਓ ਗਿਰਦ ਸ਼ੁਦ ॥

vazaa bishakunaaneedh o giradh shudh ||

She killed the first guard in a similar manner,

ਬ ਦੀਦਨ ਅਜ਼ੋ ਸ਼ਾਹ ਪਯ ਮੁਰਦਹ ਸ਼ੁਦ ॥੪੫॥

b dheedhan azo shaeh pay muradheh shudh ||45||

And vanished like the dust.(45)

ਘੜੀ ਯਕ ਬਿਮਾਦੰਦ ਗ਼ਰੂਬ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥

ghaRee yak bimaadha(n)dh g(h)roob aaphataab ||

When the sun was just set,

ਵਜ਼ਾ ਜਾ ਬਿਯਾਮਦ ਕੁਸ਼ਾਯਦ ਤਨਾਬ ॥੪੬॥

vazaa jaa biyaamadh kushaayadh tanaab ||46||

She came to the same place and untied the second horse.(46)

ਲਗ਼ਾਮਸ਼ ਬਿਦਾਦੰਦ ਸ੍ਵਾਰੇ ਸ਼ੁਦਸਤ ॥

lag(h)aamash bidhaadha(n)dh savaiaare shudhasat ||

After bridling, she mounted the horse,

ਬਿਜ਼ਦ ਤਾਜੀਆਂਨਹ ਚੁ ਅਫ਼ਰੀਤ ਮਸਤ ॥੪੭॥

bizadh taajeeaa(n)neh ch aphareet masat ||47||

And then she hit the satanic animal.(47)

ਚੁਨਾ ਅਸਪ ਖ਼ੋਜ਼ੀਦ ਬਰਤਰ ਜਿ ਸ਼ਾਹ ॥

chunaa asap khhozeedh baratar j shaeh ||

The horse flew so high,

ਜ਼ਿ ਬਾਲਾ ਬਿਯਾਮਦ ਬ ਦਰੀਯਾਇ ਗਾਹ ॥੪੮॥

z baalaa biyaamadh b dhareeyai gaeh ||48||

That it glided over the head of the king and jumped into the river.(48)

ਬ ਪੈਰਸ਼ ਦਰਾਮਦ ਜਿ ਦਰੀਯਾ ਅਜ਼ੀਮ ॥

b pairash dharaamadh j dhareeyaa azeem ||

Swimming over the great river,

ਕਿ ਪਾਰਸ ਹਮੀ ਗਸ਼ਤ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੪੯॥

k paaras hamee gashat hukame kareem ||49||

With God's blessings, the horse went across.(49)

ਫ਼ਰੋਦ ਆਮਦਸ਼ ਅਸਪ ਕਰਦਸ ਸਲਾਮ ॥

pharodh aamadhash asap karadhas salaam ||

She dismounted, saluted the King,

ਬਿਗੋਯਦ ਸੁਖ਼ਨ ਸ਼ਾਹਿ ਅਰਬੀ ਕਲਾਮ ॥੫੦॥

bigoyadh sukhhan shaeh arabee kalaam ||50||

And communicated aloud in Arabic.(50)

ਤੁ ਅਕਲਸ਼ ਚਰਾ ਗਸ਼ਤ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਾਹ ॥

t akalash charaa gashat e shaeh shaeh ||

'Oh, Sher Shah, why did you let your intelligent dispel.

ਕਿ ਮਾ ਰਾਹ ਬੁਰਦਨ ਤੁ ਦਾਦਨ ਸੁਰਾਹ ॥੫੧॥

k maa raeh buradhan ta dhaadhan suraeh ||51||

'I had taken Rahu myself but now you, yourself, gave me Surahus.'(51)

ਕਿ ਗੁਫ਼ਤਸ਼ ਚੁਨੀ ਤਾ ਰਵਾ ਕਰਦ ਰਖ਼ਸ਼ ॥

k guphatash chunee taa ravaa karadh rakhhash ||

Declaring thus she galloped the horse,

ਬ ਯਾਦ ਆਮਦੋ ਏਜ਼ਦੇ ਦਾਦ ਬਖ਼ਸ਼ ॥੫੨॥

b yaadh aamadho ezadhe dhaadh bakhhash ||52||

And she thanked the Great Benevolent Almighty.(52)

ਬਿ ਅਫ਼ਤਾਦ ਪੁਸ਼ਤ ਅਸਪਹਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥

b aphataadh pushat asapahaa beshumaar ||

She was pursued by numerous horse-riders,

ਕਿ ਓ ਰਾ ਨ ਹਮ ਬਰ ਕੁਨਦ ਕਸ ਸ੍ਵਾਰ ॥੫੩॥

k o raa na ham bar kunadh kas savaiaar ||53||

But none could reach to catch her.(53)

ਬਿਜ਼ਦ ਮਰਦ ਦਾਸਤਾਰਹਾ ਪੇਸ਼ ਸ਼ਾਹ ॥

bizadh maradh dhaasataarahaa pesh shaeh ||

All his warriors threw their turbans in front of the King,

ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਾਨ ਆਲਮ ਪਨਾਹ ॥੫੪॥

k e shaeh shaahaan aalam panaeh ||54||

(And said,) ‘Oh, the King of the universe and the provider,(54)

ਬਿਗੀਰਦ ਕਸੇ ਹਰ ਦੁ ਆਹੂ ਬੁਰਾਕ ॥

bigeeradh kase har dh aahoo buraak ||

‘No one could dare to take away those horses,

ਤੁ ਓ ਰਾ ਬਿਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਤਾਕ ॥੫੫॥

t o raa bibakhhasheedh khhudh dhasat taak ||55||

‘But you gave her one yourself.(55)

ਚਰਾਮੇ ਕੁਨਦ ਕਾਰਹਾ ਬੇਖ਼ੁਦੀ ॥

charaame kunadh kaarahaa bekhhudhee ||

‘Why, sire, did you take an oblivious decision.

ਕਿ ਰਾਹਾ ਅਜ਼ੋ ਮਨ ਸੁਰਾਹਾ ਤੁਈਂ ॥੫੬॥

k raahaa azo man suraahaa tuiee(n) ||56||

‘Rahu, she had stolen but you gave her Surahu yourself.’(56)

ਬਿਬੁਰਦਸ਼ ਅਜ਼ੋ ਅਸਪ ਹਰ ਦੋ ਅਜ਼ੀਮ ॥

biburadhash azo asap har dho azeem ||

Both the horses she took away,

ਵਜ਼ਾ ਰਾ ਬਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਹੁਕਮੇਾਂ ਰਹੀਮ ॥੫੭॥

vazaa raa b bakhhasheedh hukameaa(n) raheem ||57||

And, with godly compassion, she handed over them to her friend.(57)

ਕਿ ਓ ਰਾ ਦਰਾਵੁਰਦ ਖ਼ਾਨਹ ਨਿਕਾਹ ॥

k o raa dharaavuradh khhaaneh nikaeh ||

He married her and brought her home,

ਕਿ ਕੌਲੇ ਕੁਨਦ ਮੁਸਤਕੀਮ ਹੁਕਮ ਸ਼ਾਹ ॥੫੮॥

k kauale kunadh musatakeem hukam shaeh ||58||

And, with celestial grace, full-filled his promise.(58)

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਕੋਕਨਾਰ ॥

bidheh saakeeyaa saag(h)re kokanaar ||

(The Poet says), ‘Give me the cup full of liquidated poppy-husk,

ਦਰੇ ਵਕਤ ਜੰਗਸ਼ ਬਿਯਾਮਦ ਬ ਕਾਰ ॥੫੯॥

dhare vakat ja(n)gash biyaamadh b kaar ||59||

‘Which may help me at the time of struggle.(59)

ਕਿ ਖ਼ੂਬਸਤ ਦਰ ਵਕਤ ਖ਼ਸਮ ਅਫ਼ਕਨੀ ॥

k khhoobasat dhar vakat khhasam aphakanee ||

‘Also it is reliable to beat the enemy.

ਕਿ ਯਕ ਕੁਰਤਯਸ ਫ਼ੀਲ ਰਾ ਪੈਕਨੀ ॥੬੦॥੧੧॥

k yak kuratayas pheel raa paikanee ||60||11||

‘Even one sip of this makes one feel like an elephant.’(60)(11)

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ikOankaar vaahaguroo jee kee phateh ||

Glory to God

ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਏ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥

razaa bakhhash bakhhashi(n)dhe beshumaar ||

He is blissful and endows abundance of amenities

ਰਿਹਾਈ ਦਿਹੋ ਪਾਕ ਪਰਵਰਦਗਾਰ ॥੧॥

rihaiee dhiho paak paravaradhagaar ||1||

He is nurturer and emancipators(1)

ਰਹੀਮੋ ਕਰੀਮੋ ਮਕੀਨੋ ਮਕਾ ॥

raheemo kareemo makeeno makaa ||

He is compassionate and provider of shelter

ਅਜ਼ੀਮੋ ਫ਼ਹੀਮੋ ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾ ॥੨॥

azeemo phaheemo zameeno zamaa ||2||

He is magnanimous and knows all in the earth and heavens(2)

ਸ਼ੁਨੀਦਮ ਸੁਖ਼ਨ ਕੋਹ ਕੈਬਰ ਅਜ਼ੀਮ ॥

shuneedham sukhhan koh kaibar azeem ||

I have heard a Tale at the lofty Khaiber Mountains

ਕਿ ਅਫ਼ਗਾ ਯਕੇ ਬੂਦ ਓ ਜਾ ਰਹੀਮ ॥੩॥

k aphagaa yake boodh o jaa raheem ||3||

There lived a Pathan whose name was Raheem(3)

ਯਕੇ ਬਾਨੂਏ ਬੂਦ ਓ ਹਮ ਚੁ ਮਾਹ ॥

yake baanooe boodh o ham ch maeh ||

He had a wife who was as delightful as moon

ਕੁਨਦ ਦੀਦਨ ਸ਼ਰਿਸ਼ਤ ਗ਼ਰਦਨ ਜ਼ਿ ਸ਼ਾਹ ॥੪॥

kunadh dheedhan sharishat g(h)radhan z shaeh ||4||

Her looks alone were homicidal for many a Princes(4)

ਦੋ ਅਬਰੂ ਚੁ ਅਬਰੇ ਬਹਾਰਾ ਕੁਨਦ ॥

dho abaroo ch abare bahaaraa kunadh ||

Like the clouds of rainy-season

ਬਮਿਯਗਾ ਚੁ ਅਜ਼ ਤੀਰ ਬਾਰਾ ਕੁਨਦ ॥੫॥

bamiyagaa ch az teer baaraa kunadh ||5||

her eyelashes had electrifying effect Which struck them (the princes) like

arrows(5)

ਰੁਖ਼ੇ ਚੂੰ ਖ਼ਲਾਸੀ ਦਿਹਦ ਮਾਹਿ ਰਾ ॥

rukhhe choo(n) khhalaasee dhihadh maeh raa ||

The shine from her face made them to forget even the moon

ਬਹਾਰੇ ਗੁਲਿਸਤਾ ਦਿਹਦ ਸ਼ਾਹਿ ਰਾ ॥੬॥

bahaare gulisataa dhihadh shaeh raa ||6||

To all the Princes she was epitome of the garden in the spring(6)

ਬ ਅਬਰੂ ਕਮਾਨੇ ਸ਼ੁਦਾ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥

b abaroo kamaane shudhaa naazanee(n) ||

Her eyelids were twined like a bow

ਬ ਚਸ਼ਮਸ਼ ਜ਼ਨਦ ਕੈਬਰੈ ਕਹਰਗੀਂ ॥੭॥

b chashamash zanadh kaibarai kaharagee(n) ||7||

And they shot out calamitous arrows(7)

ਸ਼ੁਨੀਦਮ ਸੁਖ਼ਨ ਕੋਹ ਕੈਬਰ ਅਜ਼ੀਮ ॥

shuneedham sukhhan koh kaibar azeem ||

Her looks accorded the ecstasy of wine

ਗੁਲਿਸਤਾ ਕੁਨਦ ਬੂਮ ਸ਼ੋਰੀਦ ਦਸਤ ॥੮॥

gulisataa kunadh boom shoreedh dhasat ||8||

And as well as desolated the blooming gardens(8)

ਖ਼ੁਸ਼ੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਜਮਾਲੋ ਕਮਾਲੋ ਹੁਸਨ ॥

khhushe khhush jamaalo kamaalo husan ||

She was ravishingly beautiful and surpassed all norms of exquisiteness

ਬ ਸੂਰਤ ਜਵਾਨਸਤ ਫ਼ਿਕਰੇ ਕੁਹਨ ॥੯॥

b soorat javaanasat phikare kuhan ||9||

She was graceful no doubt but she possessed archaic thought(9)

ਯਕੇ ਹਸਨ ਖ਼ਾ ਬੂਦ ਓ ਜਾ ਫ਼ਗਾ ॥

yake hasan khhaa boodh o jaa phagaa ||

There lived a Pathan

ਬਦਾਨਸ਼ ਹਮੀ ਬੂਦ ਅਕਲਸ਼ ਜਵਾ ॥੧੦॥

badhaanash hamee boodh akalash javaa ||10||

called Hassan Khan at the same place The wisdom of his thought was

quite mature(10)

ਕੁਨਦ ਦੋਸਤੀ ਬਾ ਹਮਹ ਯਕ ਦਿਗਰ ॥

kunadh dhosatee baa hameh yak dhigar ||

They both loved each other so much

ਕਿ ਲੈਲੀ ਵ ਮਜਨੂੰ ਖ਼ਿਜ਼ਲ ਗਸ਼ਤ ਸਰ ॥੧੧॥

k lailee v majanoo(n) khhizal gashat sar ||11||

That even Majnu (Romeo) and Laila (Juliet) would have been envious of

them(11)

ਚੁ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗ਼ਰ ਹਮ ਚੁਨੀ ਗਸ਼ਤ ਮਸਤ ॥

ch baa yak dhig(h)r ham chunee gashat masat ||

The love in them became so intense

ਚੁ ਪਾ ਅਜ਼ ਰਕਾਬੋ ਇਨਾ ਰਫ਼ਤ ਦਸਤ ॥੧੨॥

ch paa az rakaabo inaa raphat dhasat ||12||

That they lost the control of reins and stirrups(12)

ਤਲਬ ਕਰਦ ੳ ਖ਼ਾਨਏ ਖ਼ਿਲਵਤੇ ॥

talab karadh o khhaane khhilavate ||

She invited him home all alone

ਮਿਯਾ ਆਮਦਸ਼ ਜੋ ਬਦਨ ਸ਼ਹਵਤੇ ॥੧੩॥

miyaa aamadhash jo badhan shahavate ||13||

And seeing him she was over-powered with lust(13)

ਹਮੀਂ ਜੁਫ਼ਤ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਮਾਹ ॥

hamee(n) juphat khhuradha(n)dh dh se chaar maeh ||

When eating and drinking

ਖ਼ਬਰ ਕਰਦ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਨੇ ਨਿਜ਼ਦ ਸ਼ਾਹ ॥੧੪॥

khhabar karadh jo dhushamane nizadh shaeh ||14||

two three and four months had passed by One of their enemies informed

the Master(14)

ਬ ਹੈਰਤ ਦਰਾਮਦ ਫ਼ਗਾਨੇ ਰਹੀਮ ॥

b hairat dharaamadh phagaane raheem ||

Raheem Khan Pathan flew into rage

ਕਸ਼ੀਦਨ ਯਕੇ ਤੇਗ਼ ਗਰਰਾ ਅਜ਼ੀਮ ॥੧੫॥

kasheedhan yake teg(h) gararaa azeem ||15||

And roaring drew his sword from the scabbard(15)

ਚੁ ਖ਼ਬਰਸ਼ ਰਸੀਦੋ ਕਿ ਆਮਦ ਸ਼ੌਹਰ ॥

ch khhabarash raseedho k aamadh shauahar ||

When she received the news that her husband was coming

ਹੁਮਾ ਯਾਰ ਖ਼ੁਦ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ਼ ਸਰ ॥੧੬॥

humaa yaar khhudh raa bizadh teg(h) sar ||16||

She killed that man with a sword(16)

ਹਮਹਿ ਗੋਸ਼ਤੋ ਦੇਗ ਅੰਦਰ ਨਿਹਾਦ ॥

hameh goshato dheg(h) a(n)dhar nihaadh ||

She put his meat in a saucepan

ਮਸਾਲਯ ਬਿਅੰਦਾਖ਼ਤ ਆਤਸ਼ ਬਿਦਾਦ ॥੧੭॥

masaalay bia(n)dhaakhhat aatash bidhaadh ||17||

added spices And put it on fire(17)

ਸ਼ੌਹਰ ਰਾ ਖ਼ੁਰਾਨੀਦ ਬਾਕੀ ਬਿਮਾਦ ॥

shauahar raa khhuraaneedh baakee bimaadh ||

She served that cooked meat to her husband

ਹਮਹ ਨੌਕਰਾ ਰਾ ਜ਼ਿਆਫ਼ਤ ਕੁਨਾਦ ॥੧੮॥

hameh nauakaraa raa ziaaphat kunaadh ||18||

With what was left over she entertained the servants(18)

ਚੁ ਖ਼ੁਸ਼ ਗਸ਼ਤ ਸ਼ੌਹਰ ਨ ਦੀਦਸ਼ ਚੁ ਨਰ ॥

ch khhush gashat shauahar na dheedhash ch nar ||

Her husband was satisfied that there was no other person there

ਬਕੁਸ਼ਤਾ ਕਸੇ ਰਾ ਕਿ ਦਾਦਸ਼ ਖ਼ਬਰ ॥੧੯॥

bakushataa kase raa k dhaadhash khhabar ||19||

He went back and killed the person who had brought the news(19)

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਗੂੰ ॥

bidheh saakeeyaa saag(h)re sabaz goo(n) ||

‘Oh! Saki Give me the cup full of green (liquid)

ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰਸਤ ਜੰਗ ਅੰਦਰੂੰ ॥੨੦॥

k maaraa bakaarasat ja(n)g a(n)dharoo(n) ||20||

‘Which I need at the time of struggle(20)

ਲਬਾਲਬ ਬਕੁਨ ਦਮ ਬਦਮ ਨੋਸ਼ ਕੁਨ ॥

labaalab bakun dham badham nosh kun ||

‘Fill it up to the brim so that I can drink it with every breath

ਗ਼ਮੇ ਹਰ ਦੁ ਆਲਮ ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ ਕੁਨ ॥੨੧॥੧੨॥

g(h)me har dh aalam pharaamosh kun ||21||12||

‘And forget the afflictions of both the worlds(21)(12)